Büyük Türkçe Sözlük

Sürüm No: 1.0 Farabi

Açıklama

(veya ağzının içine) bakmak
 * ne söyleyeceğini beklemek.
 * onun sözüne göre davranmak.

... (bir) hâl almak
 * bir duruma gelmek.

... canlısı
 * düşkünü.

... damgasını vurmak
 * (biri için) kötü bir yargıya varmak.

... -e kuvvet
 * herhangi bir şeye ağırlık verildiğinde kullanılır.

... fırın ekmek yemesi lâzım
 * bir duruma erişmek için pek çok emek vermesi, çalışması gerekir.

... gözüyle bakmak
 * yerine koymak.

... ile beraber
 * ile birlikte.

... kim ... kim
 * yakıştırılan şeyin uygunsuzluğunu belirtmeye yarar.

... olsun, ... olsun,
 * sözü geçen her şey.

... süsü vermek
 * gerçeğe aykırı olarak, kendisinde veya herhangi bir şeyde üstün bir nitelik veya değer varmış gibi göstermek.

... ziyafeti çekmek
 * herhangi bir şeyi en iyi biçimde başarmak, herhangi bir yönüyle doyurmak.

...-a veya ...-e gelince
 * sıra gelince anlamına gelerek bir konu bittikten sonra sözü başka bir konuya geçirmeye yarar.
 * ayrıcalık gösteren bir düşünceye geçildiğini anlatır.

...-a, ...-ya getirmek
 * birini bir duruma getirerek istediği gibi davranmak.

...-den eylemek
 * yoksun bırakmak.

...-ında / ...-inde değil
 * bir şeyin söylenen niteliğine önem vermeyi anlatır.

...i tutmak
 * bir işi yapacağı ve göreceği o zamana rastlamak.

...ikinci plâna düşmek
 * bir kimsenin veya topluluğun gözünde eski önemini, değerini yitirmek.

...ile beraber
* -dığı / -diği anda.
* -dan / -den başka.
* -dığı / -diği hâlde.

...-masıyla, ...-mesi bir olmak
* aynı anda, çabucacık, birden.

...maya veya ...meye görsün (veya gör)
* söz konusu fiilin doğuracağı sonuca kesinlik kazandırmak için kullanılır.

...nın resmidir...
* bir durumun olacağı kesin ve bellidir.

19 Mayıs

30 Ağustos
* Zafer Bayramı.

a
* Seslenme bildirir.

a
* (a:) Şaşma, hatırlama, sevinme, acıma, üzülme, kızma gibi duyguları güçlendirir, cümlenin başında veya sonunda kullanılır.

a / e
* Çekimli fiilin sonuna gelerek anlamı pekiştirir.

-a- / -e-
* İsimden fiil türeten ek.

-a / -e
* Yönelme durumu eki: dağa, eve, yola, öne. Ünlü ile biten isimlerden sonra araya y sesi girer.

-a / -e
* Fiilden zarf türeten ek: yaza yaza, gide gide, koşa koşa, düşe kalka, güle oynaya. Ünlü ile biten fiillerden sonra araya y sesi girer: yaşaya yaşaya, bekleye bekleye, okuya okuya, yürüye yürüye. Bu ek göre, kala, geçe, sapa örneklerinde kalıplaşmıştır.

a, A
* Türk alfabesinin birinci harfi, ses bilimi bakımından kalın ünlülerin düz ve geniş olanını gösterir.
* Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde lâ sesini bildirir.

ab
* Su.

aba
* Yünden, dövülerek yapılan kalın ve kaba kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış yakasız ve uzun üstlük.
* Bu kumaştan yapılmış olan.
* Eskiden dervişlerin giydiği abadan yapılmış, önü açık hırka.
* Abla.
* Anne.

aba altından değnek (sopa) göstermek
* yumuşak görünmekle birlikte yine de gözünü korkutmak.

aba gibi
* (kumaş için) kaba ve kalın.

aba güreşi
* Aba giyilerek ve bele kuşak bağlanarak yapılan bir tür güreş.

aba vakti yaba, yaba vakti aba
* kişi, ihtiyaçlarını vaktinden önce ve ucuz olduğu zaman karşılamalıdır.

abacı
* Aba yapan veya satan kimse.
* Abadan giyecek yapan veya satan kimse.
* Bedavacı, asalak.

abacı kebeci, ara yerde sen neci?
* "anlamadığın bu işe ne karışıyorsun?" anlamında kullanılan bir söz.

abacılık
* Aba yapma veya satma işi.
* Abadan giyecek yapma veya satma işi.

abadî
* Kalınca ve açık saman renginde, yarı mat bir yazı kâğıdı türü.

abajur
* Işığı bir yere toplamak, doğrudan doğruya gözlere vurmasını önlemek için kullanılan lâmba siperi.
* Genellikle üzeri siperli masa lâmbası veya ayaklı lâmba.

abajurcu
* Abajur yapan veya satan kimse.

abajurculuk
* Abajurcunun işi veya mesleği.

abajurlu
* Abajuru olan.

abaküs
* Sayı boncuğu, çörkü.

abalı
* Abası olan, aba giymiş olan.

abandırma
* Abandırmak işi.

abandırmak
* Bir kimsenin bir yere abanmasını sağlamak.
* Bir hayvanı yere çöktürmek.

abandone
* Dövüşemeyecek duruma gelen (boksör).

abandone etmek
* dövüşemeyecek duruma getirmek.

abandone olmak
* dövüşemeyecek duruma gelmek.

abanî
* Sarımtırak dallı nakışlarla işlenmiş bir tür beyaz, ipek kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

abanma
* Abanmak işi.

abanmak
* Eğilerek bir şeyin, bir kimsenin üzerine kapanmak.
* Bir yere veya bir kimseye yaslanmak, dayanmak.
* Bir şeyin veya bir kimsenin üzerine çöküp çullanmak.
* Birine yük olarak onun sırtından geçinmeye bakmak.

abanoz
* Abanozgillerin ağır, sert ve siyah renkli tahtası.

abanoz gibi
* çok sert.

abanoz kesilmek
* sertleşerek dayanıklılığı artmak.
* kirden matlaşmak, rengini kaybetmek.

abanozgiller
* İki çeneklilerden, sıcak ülkelerde yetişen ve kerestesine abanoz denilen bir bitki familyası.

abanozlaşma
* Abanozlaşmak durumu alma.

abanozlaşmak
* Ağaç ve benzeri maddeler uzun süre suda kalarak kararmak.
* (insan) uzun süre güneşte kalarak kararmak, yanmak.

abartı
* Abartma, mübalâğa.

abartıcı
* Bir şeyi olduğundan büyük veya çok gösterme huyunda olan (kimse), abartmacı, mübalâğacı.

abartıcılık
* Abartıcı olma durumu, abartmacılık, mübalâğacılık.

abartılı
* Olduğundan fazla gösterilen, mübalâğalı.

abartılma
* Abartılmak işi.

abartılmak
* Abartmak işine konu olmak, mübalâğa edilmek.

abartısız
* Olduğundan fazla gösterilmeyen, mübalâğasız.

abartış
* Abartmak işi veya biçimi.

abartma
* Abartmak işi, mübalâğa.

abartmacı
* Abartıcı, mübalâğacı.

abartmacılık
* Abartıcılık, mübalâğacılık.

abartmak
* Bir şeyi olduğundan büyük veya çok göstererek anlatmak, mübalâğa etmek.

abartmalı
* Abartılmış, mübalâğalı.

abartmasız
* Abartılmamış, abartmadan, mübalâğasız.

abasız
* Abası olmayan, aba giymemiş olan.

abaşo
* Alt, alttaki, aşağı.
* Gemiyi baştan veya kıçtan halatla karaya bağlama.

abat
* Bayındır, mamur.
* Şen, rahat.

abat etmek
* mamur etmek, rahata kavuşturmak, zenginleştirmek, gönendirmek.

abat eylemek
* abat etmek.

abat olmak
* mutlu olmak, rahata kavuşmak, gönenmek.

abayı sermek
* bir yere teklifsizce yerleşmek.

abayı yakmak
* gönül vermek, tutulmak, âşık olmak.

Abaza
* Kuzeybatı Kafkasya'da yaşayan bir halk ve bu halka mensup olan kimse.

Abazaca
* Abazalar tarafından kullanılan dil.

abazan
* Karnı aç olan (kimse).
* Uzun süre kadınsız kalan (erkek).

abazan kalmak
* uzun süre cinsel ilişkide bulunmamak, kadınsız kalmak.

abazanlık
* Abazan olma durumu.

Abbas yolcu
* yola çıkacak kimse.

Abbasî
* Abbas bin Abdülmuttalib soyundan gelen, Bağdat merkez olmak üzere Ön Asya ve Kuzey Afrika'da 750-1258 tarihleri arasında hüküm süren sülâle.

abd
* Kul.
* Köle.

Abdal
* Safevîler devrinde İran'da yaşayan Türk oymaklarından biri.

* Anadolu'da yaşayan birtakım oymaklara verilen ad.

abdal

* Eskiden bazı gezgin dervişlere verilen ad.
* Dilenci kılıklı, üstü başı perişan kimse.
* Bkz. aptal.

abdala malûm olur

* bir şeyin olacağını önceden sezen kimseler için şaka yollu söylenir.

abdallık

* Abdal olma durumu.

abdest

* Müslümanların, bazı ibadetleri yapabilmek için el, ağız, burun, yüz, kol, ayak yıkama ve başa, enseye ıslak el gezdirme, kulağı temizleme biçiminde yaptıkları arınma.
* İdrar yapma ve kalın bağırsağı boşaltma.

abdest almak

* abdest yoluyla arınmak.
* namaz kılmak için gerekli yıkama kurallarını yerine getirmek.

abdest bozmak

* ayak yoluna gitmek.

abdest bozulmak

* yeniden abdest alma gereği ortaya çıkmak.

abdest tazelemek

* yeniden abdest almak.

abdestbozan

* Şeritgillerden, vücudu yassı, birbirine kenetlenmiş boğumları bulunan ve bazısı metrelerce boyda olan bir bağırsak asalağı, tenya, şerit.

abdestbozan otu

* Gülgillerden, siyah ve yeşil boya çıkarılan bir bitki (Poterium spinosum).

abdesthane

* Abdest bozacak yer, ayak yolu, tuvalet.

abdesti gelmek (veya olmak)

* abdest bozmaya ihtiyaç duymak.

abdesti kaçmak

* abdest bozma ihtiyacı varken yok olmak.

abdestinde namazında

* dindar.

abdestinden şüphesi olmamak

* yaptığı işte kusuru olmadığını kesin olarak bilmek.

abdestini vermek

* azarlamak.

abdestli

* Abdest almış bulunan veya abdesti bozulmamış olan.

abdestlik

* Abdest alınacak yer.
* Abdest alınırken giyilen ve kolsuz hırkaya benzeyen bir tür giyecek.

* Abdest almaya yarayan.

abdestsiz
* Abdest almamış veya abdesti bozulmuş olan.

abdestsiz yere basmamak
* din buyruklarına titizlikle uymak.

abdiâciz
* Alçak gönüllülük bildirmek üzere "ben" yerine kullanılır.

abdülleziz
* Akdeniz bölgesinde ve Afrika'da yetişen çok yıllık ve otsu bir bitki (Cyperus esculentus).
* Bu bitkinin yemiş gibi yenilen, tatlı ve yağlı ürünü.

abece
* Bkz. alfabe.

abece sırası
* Bkz. alfabe sırası.

abecesel
* Bkz. alfabetik.

aberasyon
* Sapınç.

abes
* Akla ve gerçeğe aykırı.
* Gereksiz, lüzumsuz, yersiz, boş.

abes bulmak
* gereksiz, saçma saymak.

abes kaçmak
* uygunsuz düşmek.

abesle uğraşmak (veya abesle iştigal etmek)
* yersiz, yararsız şeylerle vakit öldürmek.

abeslik
* Abes olma durumu.

abıhayat
* Efsanelere göre içen kimseye ölümsüzlük sağlayan bir su, bengi su.

abıhayat içmiş
* yaşı çok ilerlemiş olduğu hâlde genç görünen (kimse).

abıkevser
* Cennette bulunduğuna inanılan Kevser ırmağının adı.

abıru
* Yüz suyu.
* Irz, namus, şeref, haysiyet.

abide
* Anıt.

abideleşme
* Anıtlaşma.

abideleşmek
* Anıtlaşmak.

abideleştirme
* Anıtlaştırmak işi.

abideleştirmek
* Anıtlaştırmak.

abidemsi
* Anıt benzeri.

abidevî
* Anıtla ilgili, anıtsal, anıta benzer, anıt gibi.

abis
* Okyanusların çok derin yeri ve daha özel olarak, güneş ışığının erişemediği kesim.

abiye
* Bayanların özel gecelerde giydiği şık giysi veya tuvalet.

abla
* Bir kimsenin kendinden büyük olan kız kardeşi.
* Büyük kız kardeş gibi saygı ve sevgi gösterilen kız veya kadın.
* Genel ev veya randevu evi işletmecisi kadın, çaça, mama.

ablak
* Yayvan ve dolgun yüz veya yüzü böyle olan (kimse).

ablakça
* Ablak gibi, ablak tarzında.

ablaklık
* Ablak olma durumu.

ablalık
* Abla olma durumu.

ablalık etmek
* abla gibi yakın ve koruyucu davranışta bulunmak.

ablâtif
* Çıkma durumu.

ablatya
* Uzunluğu 150, genişliği 4-10 kulaç olan bir balık ağı.

abli
* Yarım serenleri sağa, sola veya ortaya çevirmek için bunların ucuna bağlı bulunan donanım.

abliyi kaçırmak (veya bırakmak)
* şaşırmak, soğuk kanlılığını yitirmek, ipin ucunu kaçırmak.

abluka
* Bir ülkenin veya bir yerin dış dünya ile olan her türlü bağlantısını kuvvet kullanarak kesme, kuşatma, ihata.

abluka altında tutmak
* ablukayı devam ettirmek.

abluka etmek
* genellikle denizden kuşatmak.
* etrafını çevirmek, bulunduğu yerden ayırmak.

ablukaya almak
* Bkz. abluka etmek.

ablukayı kaldırmak
* abluka kararından ve uygulamasından vazgeçmek.

ablukayı yarmak
* abluka bölgesini zor kullanarak yarıp geçmek.

abone
* Önceden ödemede bulunarak süreli yayınlara alıcı olma işi.
* Peşin para ile bir şeye belli bir süre için alıcı olan kimse.
* Bir yere gitmeyi alışkanlık hâline getirmek.

abone etmek
* peşin para ile belli bir süre için bir şeyi sürekli olarak almayı sağlamak.

abone olmak
* peşin para ile belli bir süre için bir şeyi sürekli olarak almayı önceden üstlenmek.

abone yapmak
* abone olmayı sağlamak..

abonelik
* Abone veya aboneler için kullanılabilecek kadar olan.

abonman
* Bir satıcı veya kamu kuruluşu ile alıcılar arasında yapılan anlaşma.

aborda
* Bir deniz teknesinin başka bir tekneye, bir iskeleye veya bir rıhtıma yanını vererek yanaşması.

aborda etmek
* (gemi için) yanlamasına yanaşmak.

abra
* Bozuk teraziyi dengelemek için hafif gelen kefeye konulan taş, demir, çivi gibi ağırlık, dara.
* Bir değiş tokuşta üste verilen şey.

abrakadabra
* Eski çağlarda bazı hastalıklara iyi geldiğine inanılan büyülü söz.
* Sihirbazların sıkça kullandığı büyülü söz.

abrama
* Abramak işi, idare.

abramak
* (deniz taşıtları için) Yönetmek, idare etmek.

abraş
* Alaca benekli.
* (bitki yapraklarında) Klorofil azlığından dolayı açık renkte lekeleri olan.
* Çilli, çopur yüzlü, açık renk gözlü, çapar.
* Deseni ve atkısı bozuk halı.
* Çarpık, eğri, düzgün olmayan.
* Ters, kaba, görgüsüz.

abril
* Nisan, april.

abstraksiyonizm

* Bkz. soyutçuluk.

abstre
* Soyut, somut karşıtı, mücerret.

abstre sayı
* Bkz. soyut sayı.

absürt
* Saçma.

absürt tiyatro
* Bkz. saçma tiyatro.

abu
* Şaşma ve korku bildirir.

abuhava
* İklim.

abuk sabuk
* Akla, mantığa uymayan, düşünmeden söylenen, saçma sapan (söz).

abuk sabuk konuşmak
* saçma sapan söz söylemek.

abuk sabukluk
* Ciddiyetsizlik, saçmalık.

abuli
* İstenç yitimi, irade kaybı.

abullabut
* Hantal, kaba ve anlayışsız (kimse).
* Biçimsiz ve kötü giyinen, giyimine özen göstermeyen (kimse).

abullabutluk
* Abullabut gibi davranma, abullabut olma durumu.

abur cubur
* Sırası, tadı, yararı gözetilmeksizin rastgele yenilen şeyler.
* İşe yaramayan, boş.

abus
* Asık suratlı, somurtkan (kimse).
* Somurtkan, çatık, asık (yüz).
* Niteliği bilinmeyen, garip, acayip.

Ac
* Aktinyum'un kısaltması.

acaba
* Merak, kararsızlık veya kuşku anlatır.

-acak / -ecek
* Fiil çekim eki (gelecek zaman eki).
* Fiilden isim ve sıfat yapma eki.

Acar
* Güneybatı Kafkasya'nın Türkiye sınırına yakın bölgesinde yaşayan bir halk.

acar

* Atılgan, gözü pek, yiğit, kabadayı, yılmaz, kabına sığmaz.
* Güçlü ve becerikli, çevik, enerjik.
* Yeni.

Acara
* Bkz. Acar.

acarlaşma
* Acarlaşmak işi.

acarlaşmak
* Acar duruma gelmek.

acarlık
* Acar olma durumu.

acayibine gitmek
* yadırgamak, tuhafına gitmek.

acayip
* Sağduyuya, göreneğe, olağana aykırı, şaşılacak, şaşmaya değer, garip, tuhaf, yadırganan, yabansı.
* Şaşma anlatır.

acayip olmak
* yadırganacak bir duruma girmek.

acayipleşme
* Acayipleşmek durumu.

acayipleşmek
* Başkalaşmak, yadırganacak bir duruma girmek.

acayipleştirme
* Acayipleştirmek işi.

acayipleştirmek
* Acayip, yadırganacak bir duruma getirmek.

acayiplik
* Acayip olma durumu, yabansılık, gariplik, tuhaflık.

accelerando
* Parçanın çalınırken gittikçe hızlanacağını anlatır.

acele
* Çabuk davranma zorunluluğu, ivedi, ivecenlik.
* Vakit geçirmeden, tez olarak.

acele acele
* Çabuk çabuk, hızlı olarak, büyük bir çabuklukla.

acele etmek
* çabuk davranmak, ivmek.
* telâş etmek, sabırsızlanmak.

acele işe şeytan karışır
* düşünüp taşınmadan, ivedi olarak yapılan işten iyi sonuç beklenmemesi gerektiğini anlatır.

aceleci
* Tez iş gören, çabuk davranan, telâşlı, ivecen.

acelecilik

* Aceleci olma durumu, ivecenlik.

aceleleştirme
* Aceleleştirmek işi.

aceleleştirmek
* Çabuklaştırmak.

aceleye gelmek
* çabuk yapıldığı için gereken özen gösterilmemiş olmak.

aceleye getirmek
* zaman darlığından yararlanarak birini aldatmak veya bir işi üstünkörü yapmak.

Acem
* İranlı.
* İran'a özgü.
* İran ülkesi.

acem
* Türk müziğinde mi notasına yakın bir perde.

Acem halayı
* Güney Anadolu yöresinde oynanan bir halk oyunu.

Acem kılıcı gibi
* hem birinden yana, hem ona karşı olabilen.

Acem lâlesi
* Taşkırangillerden, turuncu ve sarı renkte çiçekli, yıllık ve çok yıllık türleri olan, tohumla saksıda ve tarlada üretilebilen bir süs bitkisi, güneş topu.

Acem pilâvı
* Safran ve zencefil ile yapılan İran usulü bir pilâv çeşidi.

acemaşiran
* Klâsik Türk müziğinde kullanılan şet makamlarından biri.

acemborusu
* Canlı kırmızı çiçekler açan bir süs bitkisi (Bigonia radicams).

acembuselik
* Klâsik Türk müziğinde kullanılan birleşik bir makam.

Acemce
* Farsça.

acemi
* Bir işin yabancısı olan, eli işe alışmamış, bir işi beceremeyen.
* İşinde, mesleğinde ilerlememiş.
* Bir yerin, bir şeyin yabancısı.
* Saraya yeni alınmış cariyelere verilen ad.

acemi ağası
* Hareme yeni alınan cariyelerin ağası.

acemi çaylak
* Tecrübesiz, toy, beceriksiz.

acemi er
* Askere yeni alınan ve eğitim dönemini henüz tamamlamamış er.

acemi ocağı
* Osmanlı ordusuna kapı kulu eri yetiştirmek için kurulan okul.

acemi oğlanı
* Yeniçeri ocağında yetiştirilmek üzere tutsaklardan veya devşirme yoluyla Hristiyanlardan toplanan çocuk.

acemice
* Toyca, beceriksizce.

acemileşme
* Acemileşmek durumu.

acemileşmek
* Beceriksizlik göstermek, bocalamak.

acemilik
* Acemi olma durumu, aceminin çekingenliği ve ürkekliği, acemice davranış, toyluk.

acemilik çekmek
* henüz alışmadığı bir işte zorluk çekmek, bocalamak.

acemilik etmek
* düşüncesizce hareket etmek, acemice davranmak.

acemkürdi
* Klâsik Türk müziğinde birleşik bir makam.

acemleşme
* Acemleşmek durumuna gelmek.

acemleşmek
* Kültür ve medeniyet bakımından İran'ı veya İran halkını örnek almak.
* Kendini İranlı gibi hissetmek veya İranlı gibi davranmak.

acemleştirme
* Acemleştirmek işi.

acemleştirmek
* Kültür veya medeniyet bakımından İran'ı veya İran halkını örnek aldırmak, Acem kültürünü yaygınlaştırmak.

acente
* Bir kuruluşun malî veya ticarî işlerini kazanç karşılığında yürüten ticarethane.
* Vapur ortaklığı veya banka şubesi.
* Bir kurumun veya şubelerinin başında bulunan kimse.
* Bir kuruluşa bağlı olmaksızın sözleşmeye dayanarak belirli bir yer ve bölge içinde sürekli olarak ticarethane veya işletmeyi ilgilendiren işlerde aracılık eden, bunları o işletme adına yapan kimse.

acentelik
* Acentenin yaptığı iş.
* Acente kuruluşu.

acep
* Acaba.

aceze
* Acizler, güçsüzler, eli ermezler, düşkünler.

acı
* Tat alma organında bazı maddelerin bıraktığı yakıcı durum, tatlı karşıtı.
* Tadı bu nitelikte olan.
* Keskin, hoşa gitmeyen, şiddetli.

* Renk için, koyu.
* Ağrı, sancı.
* Dışarıdan gelen bir etki ile dış organlarda birdenbire oluşan ve o etkilerin kalkması ile duyulan rahatsızlık, ıstırap.
* Kırıcı, üzücü, incitici, dokunaklı, korkunç.
* Ölüm, yangın, deprem gibi olayların yarattığı üzüntü, keder, elem.

acı acı
* Acı olarak, acı vererek, acı duyurarak, üzüntü içinde.
* Dokunaklı, kırıcı, üzücü olarak, üzüntü içinde.

acı ağaç
* Sedef otugillerden, sıcak ülkelerde yetişen, kabuğu ve odunu hekimlikte kullanılan küçük bir ağaç, kavasya (Quassia amara).

acı badem
* Gülgillerden bir meyve ağacı (Amygdalus amara).
* Bu ağacın acımtırak, keskin kokulu meyvesi.

acı badem kurabiyesi
* İrmik ve şekerle yoğrularak üzerine acı badem konduktan sonra fırında pişirilen bir çeşit kurabiye.

acı bakla
* Baklagillerden, acı olan taneleri suda tatlılaştırılarak yenilen otsu bir bitki, Yahudi baklası (Lupinus termis).

acı bal
* Deli bal.

acı balık
* Sazangillerden, Avrupa'da ve ülkemiz göllerinde yaşayan, 8-10 cm uzunluğunda bir balık, gördek (Rhodeus amarus).

acı ceviz
* Genellikle Kuzey Amerika'da yetişen, güzel görünüşlü bir ceviz türü.

acı çekmek (veya duymak)
* ağrı, sızı duymak.
* üzülmek, üzüntü içinde kalmak.

acı çiğdem
* Zambakgillerden, 10-30 cm boyunda, şerit yapraklı ve açık renk çiçekli, tohumları romatizma tedavisinde kullanılan zehirli bir çiğdem türü, güz çiğdemi (Colchicum autumnale).

acı elma
* Bkz. ebucehil karpuzu.

acı gelmek
* dokunaklı, kırıcı, üzücü gelmek.

acı görmüş
* kötü günler yaşamış.

acı hıyar
* Bkz. ebucehil karpuzu.

acı karpuz
* Bkz. ebucehil karpuzu.

acı kavak
* Dağ kavağı veya titrek kavak (Populus tremula).

acı kavun

* Bkz. eşek hıyarı.

acı kök
* Loğusa otu köklerinin kurutularak dövülmesiyle elde edilen acı bir toz.

acı kuvvet
* Sert, etkili, zorlu kuvvet.

acı marul
* Birleşikgillerden, tadı acı, dişli yapraklı, sürgününden çıkan sütü uyuşturucu ve yatıştırıcı olarak kullanılan iki yıllık bir bitki (Lactuca virosa).

acı meyan
* Bkz. dikenli meyan.

acı ot
* Kuzey Anadolu dağlarının ormanlarında yetişen, toprak altında bilek kalınlığında kökü bulunan çok yıllık ve otsu bir bitki (Tamus communis).

acı patlıcanı kırağı çalmaz
* kötü durumda olan bir kimseyi yeni kötü durumlar etkilemez.

acı sakız
* Çam sakızı.

acı söylemek
* olumsuz bir davranışa karşı gerçeği olduğu gibi söylemek.

acı söz
* Kişinin onuruna dokunan gönlünü inciten söz.

acı su
* İçindeki minerallerin etkisiyle tadı sert olan kuyu veya pınar suyu.

acı tatlı
* İyi kötü.

acı vermek
* üzüntüye sebep olmak, incitmek.

acı yavşan
* Tüylü dalak otu.

acı yitimi
* Sinir bozukluğu, çok ilâç alma, donma gibi sebeplerle acı duyumunun birazının veya tamamının yok olması, analjezi.

acı yonca
* Kızıl kantarongillerden, bataklık yerlerde yetişen, kötü kokulu ve çok acı olan yaprakları hekimlikte kullanılan bir bitki (Menyanthes trifoliata).

acıca
* Oldukça acı.

acıkılma
* Acıkılmak işi veya durumu.

acıkılmak
* Acıkmak işine konu olmak.

acıklı
* Acındıracak, acı verecek nitelikte olan, dokunaklı, koygun.

* Acı görmüş, yaslı, kederli.

acıklı komedi
* Eğlendirici olmayı amaçlamayan, dramatik yönü ağır basan, duygusal bir oyun türü, trajikomik.

acıkma
* Acıkmak işi.

acıkmak
* Açlık duymak, yemek yeme ihtiyacı duymak.
* Uzun süre bir şeyin yokluğunu çeken kimse, o şeyden ne kadar çok elde etse, yine kendisine yetmeyeceğini düşünür.

acıktırma
* Acıktırmak işi.

acıktırmak
* Açlık duymasına sebep olmak.
* Aç bırakmak, yeterince doyurmamak.

acılanma
* Acılanmak işi.

acılanmak
* Tadı acı olmak, acılaşmak.
* Acılı durumda olmak, üzüntüye kapılmak, üzülmek.

acılaşma
* Acılaşmak işi.

acılaşmak
* Tadı bozulmak, acı olmak.
* Dokunaklı duruma gelmek.
* (konuşma) Kırıcı, sert bir durum almak.
* Yemlerde genellikle yağ asitlerinin oksidasyonu ve hidroliz sonucu uygun olmayan koku ve tat meydana gelmek.

acılaştırma
* Acılaştırmak işi.

acılaştırmak
* Acı bir duruma getirmek.

acılı
* Acı katılmış olan.
* Acısı olan, kederli.

acılık
* Acı olma durumu.
* Dokunaklılık, kederlilik, yaslılık.

acılılık
* Acılı olma durumu.

acıma
* Acımak işi.
* Başka bir kimsenin veya canlının mutsuzluğuna karşı duyulan üzüntü, merhamet.

acımak
* Tadı acı duruma gelmek, acılaşmak.
* Acılı, ağrılı olmak.
* Başkasının acısına ortak olmak veya durumundan üzüntü duymak.

* Başkasının uğradığı veya uğrayacağı kötü bir duruma üzülmek, merhamet etmek.
* Bir şeyi vermeye kıyamamak veya verdiğine, elden çıkardığına üzülmek.

acımasız
* Acımaz, katı yürekli, merhametsiz.

acımasızca
* Acımasız olarak, acımasız bir biçimde, zalimce, zalimane.

acımasızlık
* Acımaz olma durumu, merhametsizlik, zulüm.

acımık
* Buğday tarlalarında yetişen, tohumu zehirli, yabanî bir bitki, belemir.

acımsı
* Acıya yakın tadı olan, tadı az acı olan, acımtırak.
* Dokunaklı.

acımtırak
* Acımsı.

acınacak
* Üzüntü duyulacak, merhamet edilecek.

acından ölmek
* açlıktan ölmek.
* çok acıkmak.

acındırma
* Acındırmak işi.

acındırmak
* Bir kimsenin acımasına yol açmak, merhamete getirmek.

acınılacak
* Üzüntü duyulacak, merhamet edilecek durumda bulunan.

acınılma
* Acınılmak işi.

acınılmak
* Acınmak işine konu olmak.

acınma
* Acınmak işi.

acınmak
* Acımak işine konu olmak.
* Başkasının hesabına üzülmek, yazıklanmak, yerinmek, eseflenmek, esef etmek, teessüf etmek.

acırak
* Az acı, acımtırak.

acırga
* Yaban turpu.

acısı çıkmak
* olumsuz, kötü sonucu ortaya çıkmak.

acısı içine (veya yüreğine) çökmek (veya işlemek)
* bir şeyin acısını pek çok duymak.

* olmadan olacağı düşünerek çok üzülmek.

acısına dayanamamak
* bir kimse bir yakınının ölümünden büyük üzüntü duymak.

acısını almak
* acılığını gidermek.
* sızıyı dindirmek.
* kederini azaltmak.

acısını bağrına basmak
* şikâyet etmeden üzüntüye katlanmak.

acısını çekmek
* yapılan yanlış bir işin kötü sonucunu görmek.

acısını çıkarmak
* (tat için) acılığını yok etmek.
* uğradığı maddî veya manevî zararı karşılayacak bir iş yapmak.
* öç almak, intikam almak.

acısını görmek
* bir yakınının ölümünü görmek.

acısız
* Tadı acı olmayan.
* Ağrı, sızı duyulmayan.
* Üzüntü, sıkıntı olmayan, kedersiz.

acıtış
* Acıtmak işi veya biçimi.

acıtma
* Acıtmak işi.

acıtmak
* Acılık vermek.
* Ağrı ve sızı duymasına sebep olmak.

acıyıcı
* Acıma duygusu olan (kimse).

acıyış
* Acımak işi veya biçimi.

acibe
* Hiç görülmemiş, alışılmamış, şaşılacak veya yadırganacak şey.

acil
* İvedi, ivedili.

acil servis
* (hastanelerde) Vakit yitirilmeden bakılması gereken hastaların ilk tedavilerinin yapıldığı yer.

acil şifalar dilemek
* hastanın kısa sürede iyileşmesi dileğinde bulunmak.

acilen
* Hemen, hiç zaman yitirmeden, tez elden, gecikmeden, ivedilikle.

aciyo
* Bkz. acyo.

aciz
* Gücü bir işe yetmez olanın durumu, güçsüzlük.
* Beceriksizlik.
* Birinin borcunu vaktinde ödeyememesi durumu.

âciz
* Gücü bir işe yetmez olan, güçsüz.
* Beceriksiz.

âciz kalmak
* çok uğraşmaya rağmen o işi yapamamak.

âcizane
* Söz söyleyen kimsenin kendi yaptıklarını abartmamak için kullandığı "acizlere yakışacak biçimde" anlamında bir nezaket sözü.

âcizleri
* Alçak gönüllülük göstermek için "ben" zamiri yerine kullanılan bir söz.

âcizlik
* Beceriksizlik, güçsüzlük.

acube
* Tuhaf kimse.

acul
* Tez canlı, içi tez, ivecen.
* Hızlı, çabuk.

acun
* Dünya.

acur
* Bkz. ajur.

acur
* Kabakgillerden, kabuğu çizgili ve tüylü, sarımtırak, yeşil veya sarı, üzeri yeşil lekeli, irice bir çeşit hıyar (Cucumis flexuosus).

acurlu
* Bkz. ajurlu.

acuze
* Huysuz, çirkin, yaşlı kadın, cadı karı.

acyo
* Herhangi bir paranın gerçek değeriyle sürüm değeri arasında veya bir ticaret senedinin üzerinde yazılı miktar ile indirimden sonraki tutarı arasında doğan fark.
* Bir ticaret senedinin yenilenmesinde alınan komisyon.
* Senetli kredi işlemlerinde bankaların yaptıkları tahsilât.

acyocu
* Borsa veya piyasada tahvil için çeşitli hileler uygulayan, dolaplar çeviren kimse.

acz içinde olmak
* gücü yetmemek, becerememek.

acze düşmek
* çaresiz kalmak, elinden birşey gelmemek.

aç

* Yemek yeme ihtiyacı olan veya yemesi gereken, tok karşıtı.
* Yiyecek bulamayan, yoksul kimse.
* Gözü doymaz, haris.
* Çok istekli, çok hevesli.
* Karnı doymamış olarak.

-aç / -eç
* İsimden isim ve sıfat yapma eki: bakr-aç, top-aç, kır-aç vb.
* Fiilden sıfat yapma eki: gül-eç vb.
* Fiilden isim yapma eki: tıka-ç, say-aç, sür-eç vb.

aç acına
* aç olarak, bir şey yemeden.

aç açık kalmak
* yoksulluk içinde, evsiz barksız kalmak.

aç ayı oynamaz
* kendisinden iş beklenilen kimseden emeğinin karşılığı esirgenmemelidir.

aç bırakmak
* yiyecek vermemek veya karnını doyurmasına engel olmak.

aç bîilâç
* Sürekli olarak aç ve bakımsız.
* Sürekli olarak aç ve bakımsız.

aç doymam, tok acıkmam sanır
* aç insan elde ettiğinden çoğunu ister, varlıklı insan ise var olanla yetinir gibi görünür.

aç doyurmak
* yoksulları beslemek.

aç gezmektense tok ölmek yeğdir
* yoksulluk ölümden de beterdir.

aç göz
* Gözü aç, doymaz, tamahkâr, haris.

aç gözlü
* Mala veya yiyecek içecek şeylere doymak bilmeyen, gözü aç, doymaz, tamahkâr, haris, camgöz.

aç gözlü
* karşıtı.

aç gözlülük
* Aç gözlü olma durumu veya aç gözlüye yakışacak davranış, doymazlık, tamahkârlık, tamah.

aç gözlülük
* karşıtı.

aç gözlülük etmek
* bir şeye karşı aşırı istek duymak, doyumsuzca davranmak, tamahkârlık etmek.

aç gözünü, açarlar gözünü
* "uğraşılarda uyanık bulunmak gerekir, yoksa umulmadık bir anda büyük zararlarla yüz yüze gelirsin" anlamında kullanılır.

aç kalmak
* karnını doyuramamak.
* yoksulluğa düşmek.

aç karnına
* mide boşken henüz birşey yiyip içmemişken.

aç kurt gibi (yemek, üşüşmek veya saldırmak)
* büyük bir istekle.

aç susuz kalmak
* yoksulluktan yaşayamayacak bir duruma gelmek, yoksul bir duruma düşmek.

aç tavuk kendini arpa ambarında sanır
* insanlar, yokluğunu, yoksulluğunu çektikleri şeyler için olmayacak hayaller, düşler kurar.

açacak
* Açmaya yarayan araç.
* Anahtar.

açalya
* Kokusuz, güzel renkli çiçekler açan bir bitki, açelya, azelya.

açan
* Açmak işini yapan.
* Oynak kemiklerin arasındaki açıları genişletmeye yarayan kasların genel adı, büken karşıtı.

açar
* Anahtar.
* İştah açmak için yemekten önce içilen alkollü içki, aperitif.

açelya
* Bkz. açalya.

açı
* Birbirini kesen iki yüzeyin veya iki doğrunun oluşturduğu çıkıntı.
* Birbirini kesen iki yüzey veya aynı noktadan çıkan iki yarım doğrunun oluşturduğu geometrik biçim, zaviye.
* Görüş, bakım, yön.

açı ölçüm
* Açı ölçmede söz konusu olan yöntem ve teknik.

açıcı
* Açmak işini yapan.

açığa alınmak
* görevine son verilmek.

açığa alma
* bir görevliyi geçici bir süre işten alma.

açığa almak
* görevine son vermek.

açığa çıkarmak
* işinden çıkarmak.

açığa çıkmak
* belli olmak, anlaşılmak.
* işinden çıkarılmak.

açığa vurmak
* belli etmek, ortaya çıkarmak.
* gizli bir durumu ortaya çıkarmak.

açığı çıkmak
* saklamakla görevli bulunduğu paranın veya malın eksik olduğu anlaşılmak.

açığını kapatmak
* eksiğini tamamlamak.

açık
* Açılmış, kapalı olmayan, kapalı karşıtı.
* Engelsiz.
* Örtüsüz, çıplak.
* Boş.
* Görevlisi olmayan, boş (iş, görev), münhal.
* Aralığı çok.
* İşler durumda olan.
* Kolay anlaşılır, vazıh.
* Gizliliği olmayan, olduğu gibi görünen.
* Her türlü düşünceyi hoşgörüyle karşılayabilen, etkisinde kalabilen.
* (renk için) Koyu olmayan.
* (kitap, resim, film için) Sevişme sahnelerini bütün çıplaklığıyla anlatan.
* Kapalı olmayan (hava, iş yeri).
* Belli bir yerin biraz uzağı.
* Denizin kıyıdan uzakça olan yeri.
* Doğru olarak, açıkça.
* Bir ihtiyacın karşılanamaması durumu.

açık açık
* Saklamaksızın, gizli yer bırakmaksızın, içtenlikle.

açık ağıl
* Koyunların ve keçilerin barındırıldıkları üstü açık, etrafı taş duvar veya ölü çitlerle çevrili basit barınak.

açık ağızlı
* Aptal, sersem, ahmak.

açık alınla
* başarı ve övünç ile.

açık artırma
* Bir malın satışında alıcılar arasında fiyat artırma yarışına dayanan satış.

açık bilet
* Yolculuklarda dönüş tarihi kararlaştırılmamış, belirli bir dönem için geçerli, gidiş dönüş bileti.

açık bono
* Para hanesi boş bırakılarak imza edilen bono.

açık bono vermek
* sınırsız yetki tanımak.

açık bölge
* Gümrük sınırlamalarının olmadığı bölge, serbest bölge, serbest mıntıka.

açık celse
* Açık duruşma.

açık ciro
* Senet veya çek arkasına kime ödeneceği belirtilmeden imzalanma yoluyla yapılan ciro.

açık çek
* Üzerine para miktarı yazılmamış, çek.

açık deniz

* Denizin, kara sularının dışında kalan bölümü.
* Yakın karalarla çevrili olmayan deniz, engin.

açık devre
* İçinden sürekli akım geçmeyecek bir yalıtkanla kesilmiş elektrik devresi.

açık dolaşım sistemi
* Genellikle bütün eklem bacaklılarda ve birçok yumuşakçada bulunan atardamar ve kan boşluğundan oluşmuş açık bir dolaşım sistemi.

açık duruşma
* Mahkemede herkesin duruşmayı dinleyebileceği oturum.

açık düşme
* Yağlı güreşte pehlivanın kıç üstü düşerek yenilmiş sayılması.

açık eksiltme
* Yaptırılacak bir işin veya satın alınacak bir malın ucuza sağlanması için işi yapacak veya malı satacak kişiler arasında fiyat düşürme yarışına dayanan işlem.

açık elli
* Cömert.

açık ellilik
* Cömertlik.

açık fikirli
* Olayları ve özellikle yenilikleri iyi anlayıp gereği gibi karşılayabilen, düşündüğünü olduğu gibi söyleyebilen (kimse).

açık fikirlilik
* Açık fikirli olma durumu.

açık hava
* Bulutsuz hava.
* Bahçe, park gibi yapı dışı olan yer.

açık hava sineması
* Yazın veya iklimi elverişli yerlerde sürekli olarak çalışan, üstü açık, yanları kapalı sinema.

açık hava tiyatrosu
* Yazın veya iklimi elverişli yerlerde sürekli olarak çalışan, üstü açık, yanları kapalı tiyatro.

açık hece
* Ünlü ile biten hece.

açık hesap
* Peşin para veya bono vermeden yapılan alış veriş.

açık imza
* Üzeri boş bırakılan bir kâğıdın altına, dolduracak olana güvenilerek atılan imza.

açık işletme
* Maden yatağını örten verimsiz topraklar kaldırıldıktan sonra açık havada yapılan işletme.

açık kahverengi
* Kahverenginin bir veya birkaç ton açığı.

açık kalp ameliyatı
* Kalbin içi açılmadan önce dolaşım sun'î kalp denilen bir aygıta devredildikten sonra yapılan kalp ameliyatı.

açık kalpli

* Bkz. açık yürekli.

açık kalplilik
* Bkz. açık yüreklilik.

açık kapamak
* (bütçe) gider fazlasını para sağlayarak gidermek.

açık kapı bırakmak
* gereğinde, bir konuya yeniden dönebilme imkânı bırakmak, kesip atmamak.

açık kapı politikası
* Yabancı malları bir ülkeye serbestçe sokma politikası.

açık kapı siyaseti
* Açık kapı politikası.

açık konuşmak
* gerçeği çekinmeden söylemek.

açık kredi
* Bankaların güvendikleri müşterilere rehin, ipotek veya kefil istemeksizin verdikleri borç para.

açık liman
* Bütün gemilerin formalite yönünden kolayca girip çıktıkları liman.
* Hava şartlarından kolayca etkilenen liman.

açık maaşı
* Görevinden alınan birine yasaca tanınan, belirli bir süre içinde ödenen aylık.

açık mavi
* Mavinin bir ton açığı.

açık mektup
* Zarfı yapıştırılmamış mektup.
* Yazıldığı kimseye gönderilmeyip basın yoluyla açıklanan mektup.

açık olmak
* (o yerde) kendisi her zaman iyi karşılanmak.

açık ordugâh
* Kırda kurulan ordugâh.

açık oturum
* Güncel, siyasî, sosyal ve bilimsel konuların veya sorunların herkesin izleyebileceği bir biçimde açık olarak tartışıldığı toplantı.

açık oy
* Verenin adını gösteren ve konuşulan sorun üzerindeki düşüncesini belli edecek yolda verilen oy.

açık öğretim
* Ders konuları radyo ve televizyon gibi araçlarla yayımlanan veya posta ile ilgililere ulaştırılan öğretim yöntemi.

açık önerme
* İçerisinde değişken bulunan ve bu değişkenin alacağı değerle doğruluğu veya yanlışlığı kesinleşen önerme.

açık pazar
* Gümrük kaydı olmayan, her devletin malını serbestçe satabileceği şehir veya ülke.

açık pembe
* Pembenin bir ton açığı.

açık poliçe
* Eksik bilgileri sonradan tamamlanmak üzere düzenlenen poliçe.

açık rejim
* Parlâmenter rejim.

açık saçık
* Göreneğe aykırı derecede çıplak veya örtüsüz.

açık saçık konuşmak
* cinsî konularla ilgili sözler söylemek.

açık sarı
* Sarının bir ton açığı.

açık sayım
* Bir seçim sonunda verilen oyların açık olarak sayılması, aleni tadat.

açık seçik
* Çok açık, çok belirgin.

açık senet
* Bkz. açık bono.

açık söylemek
* anlaşılmamış yönünü bırakmadan anlatmak veya çekinmeden söylemek.

açık sözlü
* Her şeyi olduğu gibi söyleyen, sözünü esirgemeyen.

açık sözlülük
* Açık sözlü olma durumu.

açık şehir
* Düşman saldırısına karşı savunma önlemleri alınmamış, içinde herhangi bir askerî hedef bulunmayan ve bu durumu önceden ilân edilmiş olan şehir.

açık taşıt
* Üstü örtülmemiş taşıt (araba, otomobil vb.).

açık teşekkür
* Herhangi birine basın yoluyla edilen teşekkür.

açık tohumlular
* Tohumları kozalak pulları üzerinde açık olarak bulunan çiçekli bitkilerin ayrıldığı iki büyük daldan biri.

açık tribün
* Açık havadaki spor müsabakalarında seyircilerin oturduğu ve üstü kapalı olmayan bölüm.

açık tutmak
* bir iş yerinin çalışır durumunu sürdürmek.

açık vermek
* gelir, gideri karşılamamak.
* gizlenmek istenen bir olayı, bir düşünceyi veya durumu elde olmayarak ortaya koymak, açıklamak.

açık yara
* Kapanmamış, sürekli işleyen yara.

açık yeşil
* Yeşilin bir ton açığı.

açık yürekle
* özü sözü bir olarak, hiçbir şey saklamaksızın.

açık yürekli
* Düşündüğünü olduğu gibi söyleyen, içi temiz, gizli yönü olmayan (kimse), samimî, açık kalpli.

açık yüreklilik
* Açık yürekli olma durumu, samimiyet, açık kalplilik.

açık zaman
* Tutkalın yüzeye sürüldüğü an ile pres edilip, sıkılması gereken an arasında geçen süre.

açıkağız
* Turpgillerden bir bitki (Hesperis acris).

açıkça
* Gizli bir yönü kalmaksızın, kolay anlaşılır bir biçimde.

açıkçası
* Doğrusu, açık olanı, anlaşılır biçimi, gizli kapaklı olmayan yanı.
* Açık olarak.

açıkçı
* Borsada fiyat dalgalanmalarından yararlanarak açıktan para kazanan (kimse).

açıkgöz
* Uyanık davranarak çıkarını sağlayan, imkânlardan kurnazca yararlanmasını bilen.

açıkgözlük
* Açıkgözlülük.

açıkgözlülük
* Açıkgöz olanın durumu, açıkgöze yakışacak davranış.

açıklama
* Açıklamak işi, izah.

açıklama cümlesi
* Bir önceki cümleyle bağlantı kuran yani, demek ki, öyle ki gibi bağlayıcılarla başlayan, söz konusu duygu veya düşünceyi bütünleyen cümle.

açıklama yapmak
* herhangi bir konuyu aydınlığa kavuşturmak amacıyla konuşmak veya yazmak.

açıklamak
* Bir konuyla ilgili olarak gerekli bilgileri vermek, izah etmek.
* Bir sorunla ilgili olarak aydınlatıcı bilgi vermek, tavzih etmek.
* Bir sözün, bir yazının ne anlatmak istediğini belirtmek, yorumlamak.
* Açıkça söylemek, ifşa etmek.
* Belirtmek, göstermek, açığa vurmak, izhar etmek.

açıklamalı
* Birtakım açıklamalarla anlaşılması, öğrenilmesi kolaylaştırılmış, izahlı.

açıklanan
* Açıklamalar sonunda ortaya çıkması beklenen kavram.

açıklanma
* Açıklanmak işi.

açıklanmak

* Açıklamak işi yapılmak, izah edilmek, ifşa edilmek.

açıklar livası
* İşi gücü olmayan, boşta kalan kimse.

açıklar livası
* işi gücü olmayan, boşta kalan kimse.

açıklar livası olmak
* iş bulamayarak işsiz ve kazançsız kalmak.

açıklaşma
* Açıklaşmak durumu almak.

açıklaşmak
* Açık duruma gelmek.
* Rengi açılmak.

açıklaştırma
* Açıklaştırmak işi.

açıklaştırmak
* Açık duruma getirmek.
* Rengini açtırmak.

açıklatma
* Açıklatmak işi.

açıklatmak
* Açıklamasını sağlamak.

açıklayan
* Açıklamalar sonucunda elde edilen kavram.

açıklayıcı
* Bir sorunu gerekli açıklığa kavuşturan.
* Kendinden önce gelen kelimeyi belirten, açıklayan (kelime veya kelimeler): "Atatürk yeni Türkiye'nin kurucusu, daima saygı ile anılacaktır" cümlesindeki 'yeni Türkiye'nin kurucusu' sözü Atatürk adının açıklayıcısıdır.

açıklayış
* Açıklamak işi veya biçimi.

açıklığa kavuşturmak
* (bir konu veya sorunu) aydınlatmak, kapalılıktan kurtarmak, anlaşılır duruma getirmek.

açıklık
* Açık olma durumu.
* Uzaklık, mesafe.
* Örtüsüz, çıplak yer.
* Boş ve geniş yer.
* Bir yerin uzaklara kadar bakılabilecek ve bakanın içinde ferahlık doğuracak durumda olması.
* Gerçeği olduğu gibi yansıtma durumu.
* Bir söz veya yazıda maksadın açık olması özelliği, vuzuh.
* Dürbün, fotoğraf makinesi gibi optik araçlarda ağız çapı, ışığın girebildiği delik.

açıklık getirmek (veya kazandırmak)
* (bir konu veya sorunu) anlaşılır duruma getirmek.

açıklıkölçer
* Bir mikroskobun açıklığını ölçmeye yarayan alet.

açıkta bırakmak

* iş ve görev vermemek, yersiz yurtsuz bırakmak veya birkaç kişiye birlikte sağlanan bir iyilikten birini yararlandırmamak.

açıkta kalmak (veya olmak)
* iş ve görev bulamamak, yersiz yurtsuz kalmak veya birkaç kişinin birlikte eriştiği bir iyilikten yararlanamamak.

açıktan
* Bir yerin uzağından.
* Sıra ve aşama gözetilmeden, dışarıdan atayarak.
* Emek ve para harcamadan.

açıktan (para) kazanmak
* emek ve sermaye olmadan para kazanmak.

açıktan açığa
* Belirgin olarak, göz göre göre.

açıktan kazanmak
* emek ve sermaye koymadan kazanç sağlamak.

açıktan para almak
* bir iş veya mal için, kararlaştırılmış ücret veya değer dışında para almak.

açıktan tayin
* Derece ve belli bir sıra gözetilmeksizin yapılan atama.

açılama
* İleride, içlerinde en uygununun seçilebilmesi için, güç bir sahnenin çeşitli açılardan çekiminin yapılması.

açılım
* Açılma.
* Bir yıldızla gök ekvatoru arasındaki uzaklık; kuzeye doğru olanı artı, güneye doğru olanı da eksi işaretiyle ölçülür.

açılıp saçılmak
* (kadın için) çok açık saçık giyinmeye başlamak.
* (kadın için) eskisine göre ölçüsüz davranışlarda bulunmaya başlamak.

açılış
* Açılmak işi veya biçimi.
* Yeni bir yapının, yerin veya yeni bir kuruluşun çalışmaya başlaması, küşat.

açılış konuşması
* Herhangi bir toplantının açılması sırasında yapılan ilk konuşma.

açılış töreni
* Bir açılışı kutlamak için yapılan toplantı, resmiküşat.

açılma
* Açılmak işi.
* Bir film çekiminde karanlıkta başlayıp gittikçe aydınlanarak görüntülerin belirmesine dayanan noktalama.
* Bir grupta, sıraların jimnastik alıştırmaları için dağınık düzene girmesi.
* Çatlama.

açılmak
* Açmak işi yapılmak veya açmak işine konu olmak.
* (renk için) Koyuluğunu yitirmek.
* Kendine gelmek, biraz iyileşmek, ferahlamak.
* (gemi) Gitmek, uzaklaşmak.
* Sıkılması, çekinmesi, tutukluğu kalmamak.
* (kuruluşlar için) İlk kez veya yeniden işe başlamak.

* İşini gereğinden veya götürebileceğinden geniş tutmak.
* Genişlemek, bollaşmak.
* Delinmek, yırtılmak.
* (sis, karanlık, duman için) Dağılmak, yoğunluğunu yitirmek.
* Gereken güce ulaşmak.
* Sırrını, üzüntüsünü, sorunlarını birine söylemek.
* (pencere, kapı, yol için) Geçit vermek.
* Ayrıntıya girmek.
* (yüzerken) Kıyıdan uzaklaşmak.

açım
* Açma, açılış, küşat.

açımlama
* Açımlamak işi, teşrih, şerh.

açımlamak
* Bir sorunu veya konuyu ele alıp en ince noktalarına kadar gözden geçirerek anlatmak, şerh etmek, teşrih etmek.

açımlanma
* Açımlanmak işi.

açımlanmak
* Açımlamak işine konu olmak.

açındırma
* Açındırmak işi.

açındırmak
* Açınmasını sağlamak.
* Bir cismin yüzeyini açarak bir düzlem üzerine yaymak.

açınım
* Açınmak işi, inkişaf.
* Bir cismin yüzeylerinin açılıp bir düzlem üzerine yayılması.

açınma
* Açınmak işi.

açınmak
* Gelişmek.
* (tohum, hastalık için) İçindeki yetenekler uyanarak amacına varmak, gelişmek, inkişaf etmek.

açınsama
* Açınsamak işi, istikşaf.

açınsamak
* Bir yerin özelliklerini ortaya çıkarmak için araştırma ve inceleme yapmak, istikşaf etmek.

açıortay
* Bir açısal bölgeyi, ölçüleri birbirine eşit olan iki açısal bölgeye ayıran doğru.

açıortay düzlemi
* İki düzlemli bir açıyı iki komşu ve eşit açıya bölen düzlem.

açıölçer
* Bkz. iletki.

açısal
* Açı ile ilgili.

açısal bölge
* Açı ile iç bölgesinin birleşiminden oluşan düzlem parçası.

açısal çap
* Ay ve Güneş gibi gök cisimlerinin iki doğrusu arasındaki açı.

açısal hız
* Hareket eden bir cismi duran bir noktaya birleştiren doğru parçasının birim zamanda taradığı açı.

açısal ivme
* Açısal hızın birim zamanda değişen niceliği.

açısal sapma
* Belli bir açı düzeyinde gerçekleşen sapma.

açısal uzaklık
* Gök cisimlerinin (yıldız veya gezegen) birbirlerinin karşılaşma düzlemine göre uzaklığı.

açısal yol
* Hareket eden cismin birim zamanda gözlemciye göre aldığı yol.

açış
* Açmak işi veya biçimi.
* Bir kuruluşu çalışmaya başlatma.

açış konuşması
* Herhangi bir toplantıyı başlatmak için yapılan ilk konuşma.

açıt
* Bir duvarda açık bırakılmış bulunan kapı, pencere, kemerleme benzeri açıklık.

açkı
* Bir cismin yüzeyi üzerinde sert bir madde veya bir araç sürterek onu düzleştirip parlatma, perdah.
* Demircilikte delik büyütmekte kullanılan araç.
* Anahtar ve her türlü açma aracı.

açkıcı
* Açkı yapan (kimse), perdahçı.
* Anahtarcı.

açkılama
* Açkılamak işi.

açkılamak
* Açkı ile parlatmak.

açkılanma
* Açkılanmak işi.

açkılanmak
* Açkı yapılmak, perdahlanmak.

açkılatma
* Açkılatmak işi.

açkılatmak
* Açkı işi yaptırmak, perdahlatmak.

açkılı
* Açkı yapılmış, perdahlanmış, perdahlı.

açkısız

* Açkı yapılmamış, perdahlanmamış, perdahsız.

açlığı öldürmek
* açlık hissini geçiştirmek, yatıştırmak.

açlık
* Aç olma durumu.
* Kıtlık.
* Yoksulluk.
* Aşırı istek içinde bulunmak.

açlık çekmek
* yoksulluk içinde bulunmak.

açlık grevi
* Kendisine veya başkalarına yapılan bir haksızlığı protesto için bir kimsenin aç durarak gösterdiği tepki.

açlıktan gözü (veya gözleri) kararmak (veya dönmek)
* çok acıkmak.

açlıktan imanı gevremek
* çok acıkmak.

açlıktan nefesi kokmak
* yoksulluk içinde bulunmak.

açlıktan ölmek
* dayanılmaz derecede acıkmak, çok acıkmak.

açlıktan ölmeyecek kadar
* (yiyecek, içecek için) pek az (yemek, içmek).
* gereğinden az.

açma
* Açmak işi.
* Orman içinde ağaç kesme veya yakma yoluyla tarıma elverişli bir duruma getirilen arazi.
* Bir çeşit susamsız, kalınca yağlı simit.

açmacı
* Açma yapan veya satan kimse.

açmak
* Bir şeyi kapalı durumdan kurtarmak.
* Bir şeyin kapağını veya örtüsünü kaldırmak.
* Engeli kaldırmak.
* Sarılmış, katlanmış, örtülmüş veya iliklenmiş olan şeyleri bu durumdan kurtarmak.
* Oyarak veya kazarak çukur, delik oluşturmak.
* Tıkalı bir şeyi, bu durumdan kurtarmak.
* Çevresini genişletmek.
* Birbirinden uzaklaştırmak.
* Yarmak.
* Düğümü veya dolaşmış bir şeyi çözmek.
* Bir kuruluşu, bir iş yerini, bir yeri işler veya ilk defa kullanılır duruma getirmek.
* Bir aygıtı, bir düzeni vb.lerini çalışır duruma getirmek.
* Alış verişi başlatmak.
* Rengin koyuluğunu azaltmak.
* Yakışmak, güzel göstermek.
* Ferahlık vermek.
* Bir konu ile ilgili konuşmak.
* Savaşla almak, fethetmek.
* Avunmak veya danışmak için söylemek.
* Yapmak, düzenlemek.

* Ayırmak, tahsis etmek.
* Sıkılganlığını, utangaçlığını gidermek.
* Görünür duruma getirmek.
* (hava için) Bulutların dağılmasıyla gök yüzü aydınlanmak.
* Geçit vermek.
* İçini dökmek.

açmalık
* Kiri çıkarmak veya eşyayı iyice temizlemek için kullanılan her türlü madde.

açmaz
* Satranç oyununda şahı koruyan taşlardan birinin yerinden oynatılmaması durumu.
* İçinden zor çıkılır durum.
* (tulûatta) Karşısındakine bir nükte veya tekerleme söyleme kolaylığını veren söz.

açmaz halatı
* Gemilerin limana bağlanması ve sahilden esecek rüzgârla rıhtımdan uzaklaşmaması için kıyıya dikine bağlanan halat.

açmaza düşmek
* içinden çıkılması güç durumda kalmak.

açmaza getirmek (veya düşürmek)
* düzen, hile yapmak, bir kimseyi oyuna getirmek, zor duruma sokmak.

açmazlık
* Açmaz olma durumu.
* Ağzı pek sıkı olma durumu, ketumiyet.

açtı ağzını, yumdu gözünü
* öfkelenerek veya kızarak ağır sözler söyledi.

açtırma
* Açtırmak işi.

açtırma kutuyu, söyletme kötüyü
* kötü konuşabilecek birine, bildiklerini açıklama fırsatı verilmemesi gerektiğini öğütler.

açtırmak
* Açmak işini yaptırmak.

ad
* Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim: Çocuk, kedi, ağaç, düşünce, iyilik, Ahmet, Ertuğrul birer addır.
* Herkesçe tanınmış veya işitilmiş olma durumu, ün, nam, şöhret.
* Anılacak değer, önem.
* İsim.

ad
* Sayma, sayılma.

ad almak
* kendisine ad verilmek.
* ün kazanma.

ad bilimi
* Özel adlar üzerinde duran ve özel adları köken bilgisi, tarihî gelişme, dil ve kültür sorunları açısından inceleyen bilim dalı.

ad cümlesi
* Bkz. isim cümlesi.

ad çekilmek
* ad çekmek işi yapılmak.

ad çekilmek
* ad çekmek işi yapılmak.

ad çekimi
* Bkz. isim çekimi.

ad çekme
* Ad çekmek işi, kur'a.

ad çekmek
* raslantıya ve talihe bağlı bir ayırma yapmak için, her birinde birer ad yazılmış kâğıtlardan birini çekmek, kur'a çekmek.

ad çekmeye girmek
* kur'aya tâbi olmak.
* oyunun başlangıcında, oyuncular arasında alan seçimi, başlama atışı veya karşılama hakkı için öncelik sağlayan iş.

ad çektirmek
* ad çekmek işini yaptırmak.

ad değişimi
* Bkz. mecazimürsel.

ad durumu
* Bkz. isim hâli.

ad gövdesi
* Bkz. isim gövdesi.

ad koymak
* çağırmak veya anmak için bir canlıya, bir yere, bir şeye ad vermek, adlandırmak, isim koymak, tesmiye etmek.

ad kökü
* Bkz. isim kökü.

ad takmak
* adlandırmak, ad koymak.

ad tamlaması
* Bkz. isim tamlaması.

ad vermek
* ad koymak, adlandırmak, tesmiye etmek.
* bir işi kimin yaptığını söylemek.

ad yapmak
* isim yapmak.

ada
* Her yanı su ile çevrilmiş kara parçası.
* Trafiğe açık bir yol üzerinde sola dönüşleri sağlayan, sağ tarafta veya yol ortasında yer alan kaldırım taşıyla ayrılmış alan.
* Çevresi yollarla belirlenmiş olan arsa ve böyle bir arsayı kaplayan yapılar topluluğu.

ada balığı
* Bkz. amber balığı.

ada çayı
* Ballı babagillerden, yurdumuzda çok yetişen tüylü ve beyazımtırak yaprakları olan ıtırlı bir bitki (Salvia oflicinalis).
* Bu bitkiden yapılan sıcak içecek.

ada gibi gemi
* pek büyük (gemi).

ada soğanı
* Zambakgillerden, soğanından ilâç olarak yararlanılan birtakım maddeler elde edilen çok yıllık bir bitki (Urginea maritima).

ada tavşanı
* Evcil cinsleri de olan tavşana yakın bir kemirici memeli (Oryetolagus cuniculus).

adabımuaşeret
* Terbiyeli, ince davranmak için tutulması gereken yollar, davranış töresi, davranış bilgisi, topluluk töresi, görgü.

adacık
* Küçük ada.

adacılık
* Kavramların gerçek varlıklar olduğunu kabul eden, kavram gerekliğine karşıt olarak, tümel kavramların yalnızca nesnelerin adları olduğunu ileri süren görüş, nominalizm.

adagio
* Yavaş, ağır olarak.
* Bu biçimde çalınan beste.

adak
* Adamak işi veya adanılan şey, nezir.

adak adamak
* bir dileğin gerçekleşmesi amacıyla kurban kesip yoksullara dağıtmak veya kutsal bir güce yönelik bir niyette bulunmak.

adaklama
* Adaklamak durumu.

adaklamak
* Küçük çocuk yürümeye başlamak.

adaklanma
* Adaklanmak işi veya durumu.

adaklanmak
* Nişanlı duruma gelmek, nişanlanmak.

adaklı
* Adağı olan, adak adamış olan.
* Nişanlı, yavuklu, sözlü.

adaklık
* Adak olarak ayrılmış (hayvan).
* Adak adanan yer.

adaksız
* Adağı olmayan, adak adamamış olan.
* Nişanlı olmayan.

adale

* Kas.

adaleli
* Kaslı, kasları sıkı, gelişmiş.

adalesiz
* Kassız.

adalet
* Hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme, doğruluk, türe.
* Bu işi uygulayan, yerine getiren devlet kuruluşları.
* Herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme.

adalet dağıtmak
* kanunların saydığı hakları sahiplerine vermek, tanınmak.

adalet divanı
* Devletler arasındaki birtakım hukuk anlaşmazlıklarına bakan ve merkezi La Haye'de bulunan uluslar arası mahkeme.

adalet kapısı
* Hak ve hukukun aranması için başvurulan merci, mahkeme.

adalet mahkemesi
* Bkz. adliye mahkemesi.

adalet örgütü
* Adliye teşkilâtı.

adalet sarayı
* Mahkemelerin bulunduğu büyük yapı.

adalete teslim etmek
* sanığı, adalet işleriyle uğraşan kuruluşa götürmek.

adalete teslim olmak
* sanık, adalet işleriyle uğraşan kuruluşa gidip hakkında gerekli işlemin yapılmasını istemek.

adaletine sığınmak
* (birinden) anlayış, hoşgörü, yakınlık beklemek.

adaletli
* Adalete uygun düşen veya adaletli olan, adil.

adaletlilik
* Adaletli olma durumu.

adaletsiz
* Adalete aykırı düşen veya adaleti olmayan.

adaletsizlik
* Adalete aykırı davranış.

adalı
* Ada halkından olan (kimse).

adalî
* Kas niteliğinde olan; kasla ilgili olan, kasıl.
* Kasları iyi gelişmiş, adaleli, kaslı.

adam
* İnsan.

* Erkek kişi.
* İyi yetişmiş, değerli kimse.
* Birinin yanında ve işinde bulunan kimse.
* Birinin yararlandığı, kullandığı kimse.
* Birinin sözünü dinleyen, nazını çeken kimse, kayırıcı.
* İyi huylu, güvenilir kimse.
* (belirsizlik zamiri yerine), Herkes, kim olursa olsun.
* Görevli kimse.
* (isim tamlamalarında) Bir alanda derin bilgisi olan veya bir alanı benimseyen.
* Eş, koca.

adam adama (savunma)
* futbolda, basketbolda karşı takım oyuncusunu kollama, rahat hareket etmesini, sayı yapmasını engelleme.

adam akıllı
* Bkz. adamakıllı.

adam almamak
* son derece kalabalık olmak.

adam azmanı
* Çok iri yapılı kimse.

adam başına
* her kişiye, her birine.

adam beğenmemek
* herkesi değersiz görmek.

adam boyu
* Yaklaşık olarak normal bir adam boyunda.
* İnsan boyunca.

adam değilim
* herhangi bir durumun gerçekleşmemesi hâlinde, kendisinin insan sayılamayacağı anlamında kullanılan ant, göz dağı sözü.

adam etmek
* eğitmek, yetiştirmek, topluma yararlı duruma getirmek.
* bir yeri düzene sokmak veya bir şeyi işe yarar duruma getirmek.

adam evlâdı
* İyi bir ailenin iyi yetişmiş çocuğu.

adam gibi
* terbiyeli, akıllı uslu.
* adamlığa, insanlığa yaraşır yolda.
* iyice.

adam hesabına koymak
* birine değer vermek, saygı göstermek.

adam içine çıkmak
* topluluğa karışmak, değerli insanların bulunduğu yerlere gitmek, eşe dosta gitmek.

adam içine karışmak
* değerli bir topluluğa girmek, kendisine değer verilir olmak.

adam kıtlığında (veya yokluğunda)
* işe yarar kimselerin bulunmadığı durumda.

adam kullanmak

* iyi çalıştırmasını bilmek.

adam olmak
* gelişmek, büyümek, şişmanlamak.
* iyi yetişmek, iyi bir duruma gelmek.

adam sarrafı
* İnsanların karakterini çabuk anlayacak duruma gelmiş kimse, insan sarrafı.

adam sen de! (veya yalnız adam)
* bir işin önemsenmediğini anlatmak için söylenir.

adam sırasına geçmek (veya girmek)
* daha önce toplumda önemli bir yeri veya özel bir değeri yokken artık kendisine önem ve değer verilmek.

adam yerine koymak
* adamdan saymak, varlığını kabul etmek.

adama
* Adamak işi.

adama dönmek (veya benzemek)
* düzelmek.

adamak
* Bir dileğin gerçekleşmesi amacıyla kurban kesip yoksullara dağıtmak veya kutsal bir güce yönelik bir niyette bulunmak, nezretmek.
* Kutsal saydığı bir şey uğruna kendini feda etmek, ant niteliğinde söz vermek.
* Ayırmak.

adamakıllı
* Gereğinden çok, iyice.

adamakla mal tükenmez
* büyük vaatlerde bulunanlar için alay yollu söylenir.

adamca
* İnsana yaraşır biçimde.
* İnsan sayısı olarak.

adamcağız
* Kendisine karşı sevgi veya acıma duyulan adam.

adamcasına
* Adamca.

adamcık
* Yerilen, küçümsenen; acınan (kimse).

adamcıl
* İnsandan ürkmeyen, insana alışmış olan, insana sokulan, sıcakkanlı, munis.

adamcıllık
* Adamcıl olma durumu.

adamdan saymak
* bir kimseye değeri olmadığı hâlde değer vermek, saygı duymak.

adamı
* (bir işi) ustalıkla yapan.

adamın adı çıkacağına canı çıksın

* Bkz. insanın adı çıkacağına canı çıksın.

adamın alacası içinde, hayvanın alacası dışında
* Bkz. insanın alacası içinde, hayvanın alacası dışında.

adamın iyisi alış verişte (veya iş başında) belli olur
* bir kişiyi iyi bir insan olarak değerlendirebilmek için alış verişte veya iş başında ahlâk dışı davranışlarda bulunmaması gerekir.

adamına çatmak
* Bkz. tam adamına çatmak.

adamına düşmek
* (yapılacak bir iş) güzel bir rastlantı sonunda anlayanına, uzmanına verilmiş olmak.

adamına göre
* kişiler arasında ayrıcalık gözeterek.
* herkesin yeteneğine uygun olarak.

adamını bulmak
* Bkz. tam adamını bulmak (veya adamına düşmek).

adamkökü
* Bkz. adamotu.

adamlık
* İnsana yakışacak durum, tutum ve davranış.
* Yabanlık.

adamlık sende kalsın
* iyilik bilmese de sen yine iyilik et.
* bu işi nasıl olsa sana yaptıracaklar, bari kendiliğinden yap da onurunu koru.

adamotu
* Patlıcangillerden, geniş yapraklı, kötü kokulu bir bitki, kankurutan, adamkökü (Mandragora autumnalis).

adamsız
* Yardımcısız, hizmetçisiz.
* Erkeksiz, kocasız.

adamsızlık
* Adamsız olma durumu.

a'dan z'ye kadar
* baştan aşağı, bütünüyle.

Adana kebabı
* Kıymasına bolca acı biber katılarak hazırlanan şiş köfte.

adanma
* Adanmak işi.

adanmak
* Adamak işine konu olmak.

adap
* Töre.
* Yol yordam, yol yöntem.

adap erkân
* Yol yöntem.

adaptasyon
* Uyarlama.
* Bir eseri çevrildiği dilin, konuşulduğu toplumun yaşayışına, inançlarına uyarlama.
* Uyma.

adapte
* Uyarlanmış.

adapte etmek
* uyarlamak.

adapte olmak
* uymak.

adaptör
* Bir âletin çapları birbirinden farklı olan parçalarından birini ötekine geçirebilmek için yararlanılan bağlayıcı.

adaş
* Adları aynı olanlardan her biri.

adaşlık
* Adaş olma, aynı adı taşıma durumu.

adatepe
* Genellikle tropikal bölgelerde görülen ve çevresindeki alçak alanlar üzerinde dik yamaçlarla bir ada gibi yükselen, aşınımdan dolayı ortaya çıkmış tepe.

adatma
* Adatmak işini yaptırmak.

adatmak
* Adamak işini yaptırmak.

adavet
* Düşmanlık, yağılık.

aday
* Bir görev, bir iş için kendini ileri süren veya başkaları tarafından ileri sürülen kimse.
* Bir iş için yetiştirilmekte olan kimse, namzet.

aday adayı
* Herhangi bir işi yapmak, bir görevi yüklenmek için adaylık aşamasını kazanmak amacıyla başvuran kimse.
* Milletvekili ve senatör seçimlerinde, partinin adayı olmak için, partisinde yapılan ön seçimlere adaylığını koyan kimse.

aday göstermek
* bir iş veya bir görev için birini aday olarak belirlemek: Anayasa.

aday olmak
* herhangi bir işe alınmak veya seçilmek için istekli olmak.

adayavrusu
* İki veya üç çifte kürekli küçük balıkçı teknesi.

adaylığını koymak
* bir iş veya göreve seçilmek için kendini ileri sürmek.

adaylık
* Herhangi bir iş, bir görev için kendini ileri sürme veya başkaları tarafından ileri sürülme, namzetlik.
* Bir görevde yetiştirilme.

adcı

* Adcılık öğretisiyle ilgili olan.
* Bu öğretiye bağlı kimse.

adcılık
* Kavramların gerçek varlıklar olduğunu kabul eden, kavram gerçekliğine karşıt olarak, tümel kavramların yalnızca nesnelerin adları olduğunu ileri süren görüş, isimcilik, nominalizm.

addan türeme fiil
* Bkz. isimden türeme fiil.

addedilme
* Addedilmek işi.

addedilmek
* Sayılmak.

addetme
* Addetmek işi.

addetmek
* Saymak.

addolunma
* Addolunmak işi veya durumu.

addolunmak
* Sayılmak.

adedî
* Adetçe, sayıca.

adem
* Yokluk, hiçlik, ölüm.
* Osmanlıca sözlerle birleşerek "-siz, -lik" anlamında kullanılır.

Âdem
* Dinî inançlara göre ilk yaratılan insan ve ilk peygamber.
* İnsan, insanoğlu, adam.
* İnsanda bulunması gereken olumlu özelliklere sahip olan.

Âdem baba
* İnsanlığın babası, Hz. Âdem.
* Hapishanede çevresindeki mahkûmları haraca bağlayan kimse.
* Afyonkeş.

Âdem elması
* Gırtlak çıkıntısı.

Âdem evlâdı
* Bkz. âdemoğlu.

Âdemci
* Âdemcilik yanlısı olan kimse.

Âdemcilik
* XX. yüzyılın başında simgeciliğe karşı bir tepki olarak Rusya'da ortaya çıkan bir edebiyat akımı.

ademimerkeziyet
* Yerinden yönetim.

ademimerkeziyetçi
* Yerinden yönetimci.

ademimerkeziyetçilik
* Yerinden yönetimcilik.

ademiyet
* Yokluk.

âdemiyet
* İnsanlık.
* Doğru dürüst insana yakışır durum, adamlık.

âdemoğlu
* İnsan denilen yaratıkların hepsi.

âdemotu
* Bkz. adamotu.

adenit
* Lenf düğümleri iltihabı.

adese
* Mercek.
* Kovucuk.
* Görüş derecesi, inceliği.

adet
* Sayı.
* Herhangi bir sayıda olan (şey), tane.

âdet
* Bir kimsenin yapmaya alışmış olduğu şey, alışkı.
* Topluluk içinde eskiden beri uyulan kural, töre.
* Ay başı.

âdet edinmek
* bir şeyi alışkanlık ve huy durumuna getirmek.

âdet görmek
* (kadın) ay başı olmak.

âdet olmak
* öteden beri yapılır olmak.
* bir şey gelenek durumuna gelmiş olmak.

âdet yerini bulsun diye
* gerekli görüldüğü için değil, yalnız alışılmış olduğu için.

âdeta
* Bayağı, basbayağı, hemen hemen, sanki.
* Bayağı yürüyüşle.

adetçe
* Sayı bakımından, sayıca.

adetimürettep
* Bkz. tam sayı.

adezyon kuvveti
* Yan yana duran veya sürtünen iki cismin molekülleri arasındaki çekiş kuvveti.

adı (veya ismi) gibi bilmek
* çok iyi bilmek.

adı batası (veya adı batasıca)
* "yok olası" anlamında bir ilenme.

adı batmak
* (sevilmeyen bir şey veya kimse için) unutulmak, adı anılmaz olmak, artık sözü edilmemek.

adı belirsiz
* ünü olmayan, tanınmayan, kim ve ne olduğu bilinmeyen.

adı bile okunmamak
* birine hiç önem verilmemek.

adı çıkmak
* kötü bir ün kazanmak.
* hakkı olmayan bir ün kazanma.

adı çıkmış dokuza, inmez sekize
* birinin bir kere adı çıktıktan sonra onun hakkındaki yaygın inanç artık kolay kolay düzelemez.

adı deliye çıkmak
* deli olmadığı hâlde deli olarak tanınmak.

adı duyulmak
* tanınmak, ünlenmek.

adı geçmek
* anılmak, söz konusu olmak, ismi geçmek.
* adı yazılmak.

adı kaldırılmak
* anılmaz olmak, silinip gitmek.

adı kalmak
* bir kimse veya bir şey ortadan çekildikten, öldükten sonra dillerde yalnız adı dolaşmak.

adı karışmak
* (kötü) bir işle birinin ilgisi bulunduğu söylenilmek.

adı kötüye çıkmak
* ünü kötü olarak yayılmak.

adı olmak
* gereksiz, yersiz ünü olmak.

adı sanı
* bir kimsenin kimliği.

adı üstünde
* adından belli olduğu gibi.

adı var
* yaşamayan, yalnızca hayalde var olan.

adı verilmek
* ad takılmak.

adıl
* Zamir.

adım
* Yürümek için yapılan ayak atışlarının her biri.

* Bir adımda alınan yol (bu uzunluk 75 cm sayılır).
* Girişim, hamle.
* Bir gösterge ucunun eş olarak ayrılmış yaylardan biri boyunca aldığı yol.
* Ayakta temel duruştan, bir ayağın türlü yönlerde iki ayak boyu kadar ara ile yer değiştirmesi.
* Teknolojide iki dişli arasındaki aralık.

adım adım
* Ağır ağır, yavaş yavaş.

adım adım gezmek
* her yerini dolaşıp görmek.

adım adım izlemek
* arkasından izlemek.
* gizlice takip etmek.

adım atmak
* yürümek için ayağını öne doğru uzatıp basmak.
* bir işe ilk kez girişmek.

adım atmamak
* gitmemek, uğramamak, aramamak.

adım başı
* Birbirine yakın yerlerde, sık sık.

adımını attırmamak
* bir yere girmesine engel olmak.

adımını geri almak
* başladığı bir işten geri dönmek.

adımlama
* Adımlamak işi.

adımlamak
* Adımla ölçmek.
* Bir yerde ileriye geriye doğru giderek dolaşmak.

adımlarını açmak
* yürürken hızlanmak.

adımlarını seyrekleştirmek
* hızlı yürürken adımlarını yavaşlatmak.

adımlarını sıklaştırmak
* daha küçük ve çabuk adımlar atarak hızlı yurümek, ivmek, acele etmek.

adımlık
* Adım uzunluğunda olan.
* Bir yerin çok uzak olmadığını belirtmek için kullanılır.

adımsayar
* Yürüme sırasında gerçek sonuçlara varabilmek için geçilen yerin uzunluğunu anlayabilmek amacıyla ayağa takılan alet, pedometre.

adına
* o şeyin veya o kimsenin yerinde olarak, namına, onun hesabına.

adını ağzına almamak
* dargınlık, kırgınlık, kızgınlık gibi bir sebeple bir kimseden hiç söz etmemek.

adını almak
* ad takılmak, ad verilmek.

adını anmak (veya anmamak)
* birinden söz etmek (veya etmemek).

adını bağışlamak
* bir başkasından adını söylemesini istemek.

adını bozmak
* andına uymamak, andına aykırı davranmak.

adını kirletmek (veya lekelemek)
* adının kötüye çıkmasına yol açmak.

adını koymak
* karşılığını veya fiyatını kararlaştırmak.

adını taşımak
* birinin adıyla anılmak, sahip olduğu adın sorumluluğunu yüklenmiş olmak.

adını vermek
* birinin adını bildirmek.
* biri tarafından salık verildiğini söylemek.

adıyla sanıyla
* bilinen ün ve niteliğiyle.

adî
* Sıradan, hiçbir özelliği olmayan.
* Aşağılık, bayağı, alçak.

adî adım
* Adımda uygunluk, beraberlik gerektirmeyen ve grup olarak yapılan bir tür yürüyüş.

adî defter
* Bir işletmenin veya ticarethanenin yaptığı işlemlerinin muhasebe kayıtlarının geçirildiği ticarî defter.

adî kesir
* Bayağı kesir.

adî suçlu
* Basit suçları işleyen kimse.

adil
* Adaletle iş gören, adaletten, haktan ayrılmayan, hakkı yerine getiren, adaletli.
* Hakka uygun, haklı.

adilâne
* Adalete uygun olarak, hakça.

adîleşme
* Adîleşmek durumu.

adîleşmek
* Adî bir duruma girmek, bayağılaşmak.

adîleştirme
* Adîleştirmek işi.

adîleştirmek
* Adîleşmesine yol açmak.

adîlik
* Bayağılık, düşüklük, aşağılık.

adisyon
* (lokanta, otel gibi yerlerde) Hesap.

adlandırılma
* Adlandırılmak işi.

adlandırılmak
* Ad vermek işi yapılmak.

adlandırma
* Adlandırmak işi.

adlandırmak
* Bir kimseyi veya bir şeyi kullanarak belli etmek, ad vermek, ad koymak, tesmiye etmek.
* Ad koyma, ad vermeyi sağlamak, tesmiye etmek.

adlanma
* Adlanmak işi.

adlanmak
* Kendisine ad verilmek.
* Kötü ün kazanmak.

adlaşma
* Adlaşmak durumu.

adlaşmak
* Ad durumuna gelmek.

adlaştırma
* Adlaştırmak işi.

adlaştırmak
* Ad durumuna getirmek.

adlı
* Adı olan.
* Ünlü.

adlı adıyla
* herkesin bilip tanıdığı biçimde.

adlı sanlı
* Ünlü.

adlî
* Adaletle ilgili.

adlî makam
* Adalet işlerinin görüldüğü ve sonuca bağlandığı kamuya ait yönetim yeri.

adlî merci
* Adaletle ilgili sorunların çözümü için başvurulan resmî daireler.

adlî polis
* Adliye içerisinde güvenliği sağlayıp adlî işlere yardımcı olan kolluk gücü.

adlî sicil

* Bir kimsenin mahkûmiyetinin olup olmadığının anlaşılması için konulmuş olan kayıt yöntemi.

adlî tabip
* Adlî tıpta görevli doktor.

adlî tatil
* Her yıl 20 Temmuz ile 5 Eylül tarihleri arasında, kanunda yazılı durumların dışında, hiçbir adlî işlemin yapılmadığı süre.

adlî tıp
* Tıbbın adalete yardım eden kolu; adaletin bu işle uğraşan kuruluşu.

adlî yıl
* Mahkemelerin bir yıl içindeki çalışma süresi.

adlî zabıta
* Bir suç sonrası sanığı ve suç delillerini adlî yetkililere sunan kolluk kuvveti.

adliye
* Hukuk ve adalet işlerini gören devlet kuruluşları.
* Hukuk ve âdalet işlerinin görüldüğü resmî yapı.

adliye encümeni
* Adalet komisyonu.

adliye mahkemesi
* Anayasa mahkemesi, genel mahkemeler, askerî ve idarî mahkemeler dışında kalan ve denetim mahkemesi olan Yargıtay ile hüküm mahkemeleri.

adliye nezareti
* Osmanlı İmparatorluğunda adliye teşkilâtının bağlı olduğu en üst makam.

adliye teşkilâtı
* Yargı organları ve bu organların birbirleriyle olan ilişkilerini, derecelerini, görev ve yetkilerini düzenleyen ve yürüten mekanizmanın bütünü.

adliye vekâleti
* Adalet bakanlığı.

adliyeci
* Adliye kuruluşunda meslek görevlisi.

adrenalin
* Böbrek üstü bezlerinin etkili bir maddesi; hekimlikte damarları daraltma, bronşları açma, kanamaları kesme gibi amaçlarla kullanılır.

adres
* Bir kimsenin arandığında bulunabileceği yer, oturduğu yer.
* Gönderilen şeyin üzerine, alıcının adını ve bulunduğu yeri bildirmek için yazılan yazı.

adres bırakmak (göstermek veya vermek)
* arandığında bulunabileceği, oturduğu yeri bildirmek.

adres defteri
* Kişilerin kendilerine lâzım olan adresleri topladıkları defter.

adres kartı
* Adres defteri.

adres kitabı
* Genellikle belli bir iş veya meslekte olanların iş ve ev adreslerini toplu olarak gösteren kitap.

adres makinesi
* Posta gönderilerinin üzerine kâğıt, plâstik veya madenden, adres basan alet.

adres rehberi
* Adres defteri.

adsız
* Adı olmayan, isimsiz.
* Türklerde, ailesinden ayrıldığı için artık onun adını taşımak, onun adı ile anılmak hakkını yitirmiş olan ve ancak bir yararlık gösterince ad kazanabilen delikanlı.

adsız parmak
* Orta parmak ve serçe parmak arasındaki parmak, yüzük parmağı.

aerobik
* Hızlı müzik temposu eşliğinde yapılan, vücudun çevikliğine ve hareketliliğine dayanan bir tür jimnastik.

aerobik solunum
* Hücrede yalnız moleküler oksijenin kullanıldığı bir solunum şekli.

aerodinamik
* Hareket hâlinde olan bir cisim üzerinde havanın yarattığı etkiyi inceleyen bilim.
* Aerodinamik bilim alanıyla ilgili.
* Fizik biliminin gazların hareketini inceleyen dalı.

af
* Bir suçu, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama.
* Mazur görme veya görülme.
* (görevden) çıkarılma.

af buyurun!
* "affedersiniz" veya "affınızı rica ederim" anlamında bir söz.

af çıkarılmak
* bir suçun bağışlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisinden kanun çıkarmak.

af dilemek
* bağışlanmasını istemek.

af kapsamına alınmak
* af kanununa girmek.

afacan
* Zeki ve yaramaz (çocuk).

afacanlaşma
* Afacanlaşmak işi.

afacanlaşmak
* Yaramazlaşmak, yaramaz, ele avuca sığmaz duruma gelmek.

afacanlık
* Afacan olma durumu, yaramazlık.

afak
* Ufuklar, dört bir taraf.

afakan
* Bkz. hafakan.

afakî
* Belli bir konu üzerine olmayan (konuşma), dereden tepeden.

* Nesnel, objektif.

afakîlik
* Bkz. objektiflik.

afal afal
* Şaşkın bir biçimde.

afallama
* Afallamak işi.

afallamak
* Şaşkınlıktan sersemleşmek.

afallaşma
* Afallaşmak işi.

afallaşmak
* Şaşkınlık içinde kalmak, şaşırıp bir şey yapamaz olmak.

afallaştırma
* Afallaştırmak işi.

afallaştırmak
* Şaşkınlık içinde bırakmak, birini şaşırıp bir şey yapamaz duruma sokmak.

afallatma
* Afallatmak işi.

afallatmak
* Şaşkınlığa düşürerek sersemleştirmek.

afat
* Afetler, belâlar, kıranlar.

afazi
* Bkz. söz yitimi.

aferin
* Okşama, alkışlama, beğenme gibi duyguları belirtmek için söylenir, bravo.
* Eskiden öğrencilere verilen beğenme ve takdir kâğıdı.

aferin almak
* değerli görülüp beğenilmek.

aferist
* Vurguncu, dalavereci, çıkarını bilen, çıkarcı.

afet
* Doğanın sebep olduğu yıkım.
* Kıran.
* Çok kötü.
* Güzelliği ile insanı şaşkına çeviren, aklını başından alan kadın.
* Hastalıkların dokularda yaptığı bozukluk.

afetzede
* Afete uğramış, afet görmüş.

affa uğramak
* bağışlanmak, affedilmek.

affedersin veya affedersiniz

* özür dilemek için söylenir.
* karşı çıkmak için söylenir.

affedilme
* Bağışlanma.

affedilmek
* Bağışlanmak.

affetme
* Bağışlama.

affetmek
* Bağışlamak.
* Hoşgörü ile karşılamak, mazur görmek.
* Görev veya işten çıkarmak.

affetmemek
* bağışlamamak, hoş görmemek.

affetmişsin
* "hiç de öyle değil", yanılıyorsun" anlamında kullanılır.

affettirme
* Affettirmek işi.

affettirmek
* Bağışlanmasını sağlamak.

affettuoso
* Bir parçanın yumuşak ve duygulu bir biçimde çalınacağını anlatır.

affeyleme
* Affeylemek işi.

affeylemek
* Affetmek.

affını dilemek (veya istemek)
* bir iş veya görevi yerine getiremeyeceğini nezaketle bildirmek.

affınıza sığınarak
* "bağışlayacağınıza güvenerek" anlamında bir nezaket sözü.

affolunma
* Affolunmak işi.

affolunmak
* Bağışlanmak, affedilmek.

Afgan
* Afganistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Afganistan'a ve Afganistan halkına özgü olan.

Afganlı
* Afgan.

afi
* Gösteriş, çalım, caka.

afi kesmek (satmak veya yapmak)
* birine karşı gösteriş yapmak, kabadayılık etmek.

afif
* İffetli.

afife
* Namuslu, iffetli, saygıdeğer (kadın).

afili
* Gösterişli, çalımlı.

afis
* Gümüş balığının küçüğü.

afiş
* Bir şeyi duyurmak, tanıtmak için hazırlanan, çoğu resimli duvar ilânı.

afiş asmak
* duvarlara ilân yapıştırmak.

afiş yutmak
* yalana dolana kanmak.

afişçi
* Afiş yapan sanatçı.

afişçilik
* Afiş yapma sanatı.

afişe
* Açığa çıkmış, duyulmuş.

afişe etmek
* açığa vurmak, belirtmek, duyurmak, dile düşürmek, reklâm etmek.

afişe olmak
* (bir kimse) bilinmeyen bir yönüyle tanınmak.

afişleme
* Afiş asma işi, afişlemek işi.

afişlemek
* Afiş asıp duyurmak.
* Nitelemek, göstermek.

afişte kalmak
* (oyun için) ilgi görerek günlerce oynanmak.

afiyet
* Hasta olmama durumu, sağlık, esenlik.

afiyet bulmak
* iyileşmek, sağlığını kazanmak.

afiyet olsun
* bir şey yiyip içenlere "yarasın" anlamında söylenen iyi dilek sözü.

afiyet şeker olsun
* "yarasın, ağız tadıyla yensin'" anlamında söylenir.

afiyet üzere olmak
* sağlıklı, rahat yaşamak.

afiyetle
* ağız tadıyla, keyifle.

afoni
* Bkz. Ses yitimi.

aforizm
* Özlü söz, özdeyiş.

aforoz
* Hristiyanlıkta kilise tarafından verilen "cemaatten kovma" cezası.

aforoz etmek
* kilise birliğinden çıkarmak.
* darılıp biriyle konuşmamak, yakını olmaktan çıkarmak, ilgiyi kesip uzaklaştırmak, adını duymak bile istememek.

aforozlama
* Aforozlamak işi.

aforozlamak
* Aforoz etmek, kovmak.

aforozlu
* Aforoz edilmiş, kovulmuş, uzaklaştırılmış.

afra tafra
* Çalım.
* Çalımlı.

afralı tafralı
* Çalımlı.

Afrika çekirgesi
* Değişik boyda ve renkte genellikle kuzey Afrika'da ekilmemiş arazilerde rastlanan zararsız bir çekirge (Locusta migratona).

Afrika domuzu
* Çift parmaklılardan, kalın derili, Afrika'da yaşayan ve yaban domuzuna benzer bir hayvan (Phacochoerus aethiopicus).

Afrika menekşesi
* İki çeneklilerden, tüylü yapraklı, mor, pembe, beyaz renkli çiçekleri olan, evlerde saksıda yetiştirilen çok yıllık bir süs bitkisi (Saintpaulia ionantha).

Afrikalı
* Afrika kökenli olan kimse.
* Afrikalı oyuncu.

Afrikalılık
* Afrikalı olma.

afsun
* Büyü, füsun.

afsuncu
* Büyücü, üfürükçü.

afsunculuk
* Afsuncunun yaptığı iş.

afsunlama

* Afsunlamak işi.

afsunlamak
* Büyülemek.

afsunlanma
* Afsunlanmak işi.

afsunlanmak
* Büyülenmek.

afsunlu
* Büyülü, sihirli, füsunkâr.

Afşar
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

aft
* Pamukçuk.

aftos
* Oynaş, metres.

afur tafur
* Çalım.

afur tafura gelmemek
* çalım satmadan hoşlanmamak; böyle bir davranışa karşı tepki göstermek.

afyon
* Olgunlaşmamış haşhaş kapsüllerine yapılan çizintilerden sızan, sonradan katılaşan süt; içinde morfin ve kodein gibi çok uyuşturucu maddeler bulunan, güçlü bir zehir olmakla birlikte, hekimlikte kullanılan değerli bir ilâç.

afyon çekmek
* keyif için afyon yutmak.

afyon ruhu
* Yatıştırıcı olarak kullanılan afyon tentürü.

afyonkeş
* Keyif için afyon yutan veya çeken (kimse), afyon tiryakisi.

afyonkeşlik
* Afyon çekmeye düşkünlük.

afyonlama
* Afyonlamak işi.

afyonlamak
* Afyon vererek uyuşturmak, uyutmak.
* Telkin yoluyla doğru düşünmeyi önleyerek zararlı bir yola sürüklemek.

afyonlanma
* Afyonlanmak işi.

afyonlanmak
* Afyonlamak işi yapılmak.

afyonlu
* İçinde afyon bulunan.
* Afyon yutmuş.
* Dalgın, uyuşmuş, uyuşuk (kimse).

afyonu başına vurmak
* aşırı davranışlarda bulunacak kadar öfkelenmek, ne yaptığını bilememek.

afyonunu patlatmak
* kendi keyfine dalmış olan birini öfkelendirmek.

Ag
* Gümüş'ün kısaltması.

aga
* Ağa.

agâh
* Bilir, bilgili, haberli, uyanık.

agâh olmak
* bilgi edinmiş olmak.

agami
* Güney Amerika'da yaşayan, mavi ve yeşil metalik yansımalı bir kuş.

aganta
* Yısa veya lâçka edilmekte olan bir halatın ve zincirin kısa bir süre elde tutulup bırakılmaması için verilen emir.

agaragar
* Deniz yosunlarından çıkarılan, beslenme endüstrisinde, hekimlikte ve bakteriyolojide kullanılan bir tür jelâtin, jeloz.

agel
* Arap erkeklerinin kefiyelerinin üzerine bağladıkları, yünden örülmüş kalın çember bağ.

agitato
* Bir parçanın canlı ve coşkulu çalınacağını anlatır.

aglütinasyon
* Kümeleşim.

aglütinin
* Serumda meydana gelen antikor.

agnosi
* Tanısızlık.

agnostik
* Bilinemezci.
* Bilinemezcilikle ilgili.

agnostisizm
* Bilinemezcilik.

agnozi
* Duyularda herhangi bir bozukluk olmamasına rağmen sınav sisteminin belirli bir yerindeki doku bozukluğundan ileri gelen algı kaybı veya yokluğu.

Agop'un kazı gibi bakmak
* aptal aptal bakmak.

agora
* Yunan klâsik devrinde, sitenin yönetim, politika ve ticaret işlerini konuşmak için halkın toplandığı alan, halk meydanı.

agorafobi
* Bkz. alan korkusu.

agraf
* Kanca, kopça.

agrafi
* Bkz. yazma yitimi.

agrandisman
* Büyültme.

agrandisör
* (fotoğrafçılıkta) Büyülteç.

agreje
* (yabancı ülkelerde) Doçent olmak için sınav vermiş kimse, doçent.

agreman
* Bir elçinin bir ülkeye atanmasından önce o ülkeden istenen uygun görme yazısı.

agu
* Süt çocuklarının neşelendikleri zaman çıkardıkları ses.

agu bebek
* Büyüdüğü hâlde bebekliğe özenen çocuklara alay yollu söylenir.

agucuk
* Süt çocuğu.
* Süt çocuğunu sevmek için söylenir.

agulama
* Agulamak işi.
* Yeni doğmuş bebeklerin çıkardığı ses.

agulamak
* (bebek) Agu agu diye ses çıkarmak.

aguş
* Kucak.

ağ
* İplik, sicim, tel gibi ince şeylerden kafes biçiminde yapılmış örgü.
* Örümcek gibi birtakım hayvanların salgılarıyla oluşturdukları örgü.
* Ülke yüzeyine yaygınlaştırılmış örgü, şebeke.
* Tuzak.
* Oyun alanını ortadan ikiye bölen iple yapılmış örgü.
* Çaprazlama örgü ile yapılan ve kale direkleri arkasına gerilen örgü, file.

ağ
* Donun veya pantolonun apış arasına gelen yeri, apışlık.

ağ atmak (veya bırakmak)
* balık avlamak için denize ağ salmak.

ağ benek
* Açıklı koyulu kahverengi ağ görünüşünde olan, arpa yapraklarına yerleşerek oldukça önemli zararlara yol açan asklı mantar.
* Bu mantarın ortaya çıkardığı ekin hastalığı.

ağ çekmek

* yakalanan balıkları toplamak için ağı sudan çıkarmak.

ağ iğnesi
* Ağın örülmesinde kullanılan iğ biçiminde tahtadan veya plâstikten yapılmış alet.

ağ ipliği
* Keten, kenevir, naylon gibi maddelerden ağ yapımında kullanılan iplik.

ağ kayığı
* Balık ağlarını taşıyan kayık.

ağ kepçe
* Balıkçılıkta kullanılan, ağdan örülerek yapılan uzun saplı sepet.

ağ kurdu
* En çok elma ve erik gibi yemiş ağaçlarına zarar veren bir kurt.

ağ kurşunu
* Balık ağlarını suda tutmaya yarayan zeytin çekirdeği biçiminde delikli kurşun madde.

ağ mantarlar
* İnsan ve hayvanlarda hastalığa yol açan ve birçok türü içine alan ilkel bitkiler topluluğu.

ağ tabaka
* Göz yuvarlarının iç yüzeyinde görme sinirinin yayılması ile beliren, ışığa duyarlı, ağımsı bölüm, retina.

ağ tonos
* Gotik mimaride kullanılmış, ağ biçiminde parçalı tonos.

ağ torba
* 25 cm genişliğinde ve 50 cm uzunluğunda ağdan yapılmış kırmızı yosunların suya dalınarak avlamada kullanılan, bir ip ve kayıktaki makara yardımı ile suyun yüzeyine çıkıp inebilen bir torba.

ağ yatak
* Hamak.

ağa
* Kırlık kesimde geniş toprakları olan, sözü geçen, varlıklı kimse.
* Halk arasında sayılan ve sözü geçen erkeklere verilen san.
* Büyük kardeş, ağabey.
* Okur yazar olmayan yaşlıca kişilerin adlarıyla birlikte kullanılan san.
* Osmanlı İmparatorluğunda bazı kuruluşların başında bulunanlara verilen resmî san.

ağa borç eder, uşak harç
* ağa para sıkıntısı içinde olup borç etse de, uşak, hâlden anlamaz ve bol harcamayı sürdürür.

ağa kapısı
* Yeniçeri ağasının dairesi.

ağa yamağı
* Yeniçeri ağasına bağlı emir çavuşu.

ağababa
* Dede, ata.
* Sanı "ağa" olan babaya çocuğunun seslenişi.
* Bir yerde, bir topluluk içinde etkili olan, sözü geçen, ileri gelen (kimse).

ağabey
* Bir kimsenin kendinden yaşça büyük olan erkek kardeşi.
* Kardeş olmayanlar arasında da genellikle yaşça büyük olanlara bir saygı seslenişi olarak kullanılır.

ağabeylik

* Ağabey olma durumu.

ağabeylik etmek (veya yapmak)
* Birini ağabey gibi korumak, gözetmek.

ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur
* çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.

ağaca çıksa pabucu yerde kalmaz
* davranışlarına engel olacak hiçbir takıntısı yok.

ağaca dayanma kurur, adama (insana) dayanma ölür
* insan yapacağı işte başkalarına değil, kendine güvenmelidir.

ağacı kurt, insanı dert yer
* kurt ağacı nasıl içten içe kemirirse dert de insanı içten içe yer bitirir.

ağaç
* Gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki.
* Bu gibi bitkilerin gövdesinden ve dallarından yapılan.
* Direk.

ağaç arısı
* Düzgün kanatlı, kuyruğunda yumurtlama hortumu olan, 3-4 cm boyunda ağaç zararlısı.

ağaç balı
* Erik, kayısı gibi ağaçlardan sızan zamk.

ağaç biti
* Yarım kanatlılardan, bitkiler üzerinde yaşayan, sıçrayıcı bir böcek türü (Psylla).

ağaç çileği
* Ahududu.

ağaç ebegümeci
* Ebegümecigillerden, boyu yüksek bir ot (Fr. lavatere).

ağaç kaplama
* Konut duvarlarını yalıtma ve güzelleştirme amacıyla ağaç veya ağaç ürünlerinden yararlanılarak yapılan kaplama.

ağaç kavunu
* Turunçgillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, taç yaprakları mavimsi pembe, küçük bir ağaç (Citrus medica).
* Bu ağacın iri bir limon görünüşündeki buruşuk kabuklu yemişi.

ağaç kurbağası
* Kurbağagillerden, boyu 3-5 cm olan, sırtı yaprak yeşili, ağaçlara tırmanan bir kurbağa türü (Hyla arborea).

ağaç kurdu
* Ağaçları kemirerek beslenen birtakım sinek kurtçuklarına verilen ad.

ağaç küpesi
* Hatmi.

ağaç mantarı
* Ağaçta biten bazitli mantarlara verilen ad.

ağaç minesi
* Mine çiçeğigillerden, bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen, kırmızı, mor çiçekli bir ağaççık (Lantana).

ağaç mobilya

* Oturma, yemek yeme, çalışma, yatma vb. işlerin yapılmasında kolaylık ve rahatlık sağlayan, parçalarının büyük çoğunluğu masif, lifli, yangalı ve tabakalı ağaç malzemeden yapılan, taşınabilir veya sabit olarak kullanılan eşya.

ağaç nemi
* Ağaçta bulunan su miktarının, aynı ağacın mutlak kuru ağırlığına oranı.

ağaç olmak
* bir yerde ve ayakta çok beklemek.

ağaç oyma
* Oyma baskı sanatlarından düz bir baskı tekniği.

ağaç sakızı
* Reçine.

ağaç sansarı
* Sansargillerden, sırtı koyu esmer, karnı daha açık, iyi tırmanan, postu değerli bir memeli türü (Martes martes).

ağaç yaş iken eğilir
* çocuklar küçük yaşta kolay eğitilir, büyük insan kolay kolay eğitilemez.

ağaççık
* Taflan gibi, dalları dibinden başlayarak çatallanan küçük ağaç.

ağaççılık
* Ağaç yetiştirme işi.

ağaçdelen
* Yuva yapmak için ağaçları oyan böcek.

ağaçkakan
* Serçegillerden, ağaç kurtları ile geçinen bir kuş (Picus).

ağaçkesen
* Zar kanatlılardan, kurtçukları en çok gül fidanları üzerinde yaşayarak yapraklara zarar veren, kara renkli bir böcek (Hylotoma).

ağaçlama
* Ağaçlamak işi.

ağaçlamak
* Ağaçlandırmak.

ağaçlandırılma
* Ağaçlandırılmak işi.

ağaçlandırılmak
* Ağaçlı duruma getirilmek.

ağaçlandırma
* Ağaçlandırmak işi.

ağaçlandırmak
* Bir yeri ağaçlı duruma getirmek.

ağaçlanma
* Ağaçlanmak işi.

ağaçlanmak
* Ağaçlı duruma gelmek.

ağaçlaşma
* Ağaçlaşmak durumu.
* Bitki şekilleri gösteren ve akiklerde olduğu gibi maden filizlerinin gerek yüzeyinde gerek içlerinde rastlanan tabiî desen.

ağaçlaşmak
* Ağaç durumuna gelmek.

ağaçlı
* Ağacı olan.

ağaçlık
* Ağaç öbeği.
* Ağacı bol olan (yer).

ağaçlıklı
* Ağaçları bol olan (yer).

ağaçsı
* Ağaca benzeyen, ağacı andıran.

ağaçsız
* Ağacı olmayan.

ağalanma
* Ağalanmak işi.

ağalanmak
* Ağa tavrı takınarak çalım yapmak.

ağalık
* Ağa olma durumu.
* Kibar ve cömertçe davranış.

-ağan / -eğen
* Fiilden sıfat ve isim yapma eki: yat-ağan, gez-eğen, ol-ağan, dur-ağan, piş-eğen vb.

ağanın alnı terlemezse ırgadın burnu kanamaz
* iş veren işçisi ile birlikte çalışmazsa işçi işe var gücüyle sarılmaz.

ağanın eli tutulmaz
* cömertliği, elinin açıklığı, tartışılmaz.

ağarık
* Aklaşmış, rengi solmuş.

ağarma
* Ağarmak işi.
* Tan atma, şafak sökme.

ağarmak
* Ak olmak, ak duruma gelmek, beyazlanmak, solmak.
* Aydınlanmak.

ağartı
* Uzaktan ancak seçilebilen, belli belirsiz bir aklık.
* Süt, yoğurt, peynir, ayran gibi yiyecek ve içecekler.

ağartılma
* Ağartılmak işi.

ağartılmak

* Temizlenmek, beyazlatılmak.

ağartma
* Ağartmak işi.
* Kuyumculukta gümüşü temizleme işi.

ağartmak
* Ak duruma getirmek, beyazlatmak.

ağbeneklilik
* Arpa bitkisinde görülen mantar hastalığı (Pyrenophora).

ağcı
* Ağ ile balık tutarak geçinen kimse.

ağcık
* Palmiyelerde çiçeklerin dibinin çevresindeki telli kın.

ağcılık
* Ağ ile balık tutma.

ağda
* Kaynatılarak çok koyu ve yapışkan bir macun durumuna getirilen pekmez veya limonlu şeker eriyiği.

ağda yapmak
* vücuttaki fazla tüyleri ağda ile almak, temizlemek.

ağdacı
* Şeker, tatlı ve helva yapımında ağda hazırlayan işçi.
* Ağda ile vücuttaki fazla tüyleri veya kılları temizlemeyi meslek edinmiş kimse.

ağdalanma
* Ağdalanmak işi.

ağdalanmak
* Ağda durumuna gelmek, ağdalaşmaya başlamak.
* Ağda bulaşmak.

ağdalaşma
* Ağdalaşmak durumu.

ağdalaşmak
* Ağda durumuna gelmek, ağdalanmak.
* (sohbet) Tam tadına varılır durum almak, koyulaşmak.

ağdalaştırma
* Ağdalaştırmak işi.

ağdalaştırmak
* Ağda durumuna getirmek.

ağdalı
* Ağdalanmış.
* (deyiş için) Bilinmeyen kelimelerle, anlaşılması güç, dolambaçlı cümlelerden oluşan.
* Karmaşık.

ağdalık
* Pekmez yapmaktan başka işe yaramayan üzüm.

ağdırma
* Ağdırmak işi.

ağdırmak
* Ağmasına sebep olmak.
* Aşağı inmek, yük veya terazide denge bozularak bir yanı ağır gelmek.

ağı
* Organizmaya girince kimyasal etkisiyle fizyolojik görevleri bozan ve miktarına göre canlıyı öldürebilen madde, zehir.

ağı ağacı
* Zakkum.

ağı çiçeği
* Zakkum.

ağı gibi
* acı veren, çok etkileyen.
* çok sert, keskin.

ağı otu
* Baldıran.

ağıl
* Koyun ve keçi sürülerinin gecelediği, çit veya duvarla çevrili yer.
* Bazı yıldızların, özellikle ayın çevresinde görülen geniş ve aydınlık teker, ayla, hale.
* Bazı görüntülerdeki çok ışıklı cisimleri çevreleyen ışıklı teker.

ağılama
* Ağı verme, zehirleme.

ağılamak
* Ağı vermek, zehirlemek.
* (bir şeye), Ağı katmak.

ağılandırma
* Ağılandırmak işi.

ağılandırmak
* Ağılı duruma getirmek.

ağılanma
* Ağılanmak işi.

ağılanmak
* Bilmeden veya farkında olmadan zehirli bir şey yemek veya içmekle zehirlenmek.

ağılaşma
* Ağılaşmak durumu.

ağılaşmak
* Ağılı duruma gelmek.

ağılda oğlak doğsa ovada otu biter
* Tanrı her yarattığının rızkını verir.

ağılı
* İçinde ağı bulunan, zehirli.

ağılı böcek
* Kın kanatlılardan, başka böcekleri yemesi bakımından yararlı bir böcek. (Carabus).

ağıllanma
* Ağıllanmak durumu.

ağıllanmak
* Toplanıp bir arada durmak.
* Çevresinde ağıl denen hale oluşmak, halelenmek.

ağım
* Ayağın üstündeki tümsek yer.

ağımlı
* Üstü aşırı tümsek olan (ayak).

ağına düşürmek
* tuzağına düşürmek.

ağınma
* Ağınmak işi.

ağınmak
* (hayvan) Yere yatıp yuvarlanmak.

ağır
* Tartıda çok çeken, hafif karşıtı.
* Davranışları yavaş olan.
* Değeri çok olan, gösterişli.
* Çapı, boyutları büyük.
* Çetin, güç.
* Tehlikeli, korkulu, vahim.
* Sıkıntı veren, bunaltıcı.
* Dokunaklı, insanın gücüne giden, kırıcı.
* Yavaş.
* Ağırbaşlı, ciddî.
* (koku için) Keskin, boğucu.
* (yiyecek için) Sindirimi güç.
* Yoğun.
* (uyku için) Uyanılması güç, derin.
* Kısık, alçak.
* Güç işiten, sağır.
* Ağır siklet.

ağır ağır
* Acele etmeden.
* Fazlasıyla.

ağır aksak yürümek (veya gitmek)
* pek yavaş olarak.

ağır almak
* bir işte yavaş davranmak.

ağır araç
* Ağır vasıta.

ağır ayak
* Doğurması yakın (gebe kadın).

ağır basmak
* ağırlığı fazla gelmek.
* bir işte gücü ve etkisi üstün gelmek.

ağır basmak
* gücü, etkisi veya özelliği daha üstün ve belirgin olmak.
* bir işte gücü ve etkisi üstün gelmek.

ağır basmak
* bir kimse kâbusa uğramak.

ağır canlı
* Çok yavaş iş yapan, çevik olmayan.
* Varlığı sıkıntı veren sevimsiz.
* Tembel.
* Gebe (kadın).

ağır canlılık
* Hareketlerin yavaş olması, hımbıllık, tembelce davranış biçimi.

ağır ceza
* Ağır hapis ve beş yıldan yukarı olan hapis cezaları.

ağır çekmek
* tartıda ağır gelmek.

ağır durmak
* ciddî, ağırbaşlı, oturaklı, soğukkanlı hareket etmek.

ağır elli
* Bkz. eli ağır.

ağır ellilik
* Eli ağır olma durumu.

ağır ezgi
* Çok ağır, yavaş yavaş, ahenkli.

ağır gelmek
* gücüne gitmek, onuruna dokunmak.
* yapılması güç gelmek.

ağır hapis cezası
* 2-24 yıl veya ömür boyu hapis cezası.

ağır hastalık
* Ölümle sona erebilecek gibi olan hastalık.

ağır hidrojen
* Döteryum.

ağır iş
* Büyük tehlikeler yaratan ve fazla güç isteyen her türlü iş.

ağır işitmek (veya duymak)
* kulakları iyi işitmemek, kulakları az işitmek.

ağır kaçmak
* gücendirici olmak.

ağır kayba uğramak
* maddî ve manevî büyük zarar görmek.

ağır kayıp
* (savaş, deprem, sel gibi doğal afetlerde) Büyük kayıp.
* Maddî zarar.

ağır küre
* Yer yuvarlağının, yoğunluğu ve katılığı çok olan bölümü, barisfer.

ağır ol!
* ciddî, ağırbaşlı, soğukkanlı, sabırlı ol!.
* acele etme, yavaş ol!.

ağır oturmak
* uslu durmak.

ağır para cezası
* Bazı suçlara göre takdir edilen para cezası.

ağır sanayi
* Üretim araçları yapan sanayi.

ağır satmak
* nazlanmak, gönülsüz davranmak.

ağır sıklet
* Bazı spor dallarında yarışmacıların ağırlığı ile sınırlandırılan kategori, başağırlık.

ağır söylemek
* acı, dokunaklı, sözler söylemek.

ağır söz
* Kişinin onuruna dokunan, dayanılması güç söz.

ağır su
* Bazı nükleer reaktör tiplerinde nötron yavaşlatıcısı olarak kullanılan, içinde hidrojen atomları yerine döteryum izotopları bulunması sonucu oluşan su (DO).

ağır top
* Güçlü, ünlü, tanınmış kimse.

ağır uyku
* Uyanılması güç, derin uyku.

ağır vasıta
* Motoru, ağır yük veya birden fazla römork taşımak amacıyla güçlendirilmiş kamyon ve benzeri araç.

ağır vasıta ehliyeti
* Ağır vasıta sürücülerine verilen kullanma belgesi.

ağır yağ
* Kalın yağ.

ağırbaşlı
* Davranışları ölçülü, olgun (kimse), vakur, ciddî.

ağırbaşlılık
* Ağırbaşlı olma durumu, vakar, ciddiyet.

ağırca
* Oldukça ağır.

ağırdan
* Ağır olarak.

ağırdan almak
* bir işi gereken süre içinde bitirmemek.
* bir işi gönülsüz, isteksiz yapmak, geciktirmek.

ağırkanlı

* Hippokrates'in ortaya attığı ağır canlılık, soğukluk, kolayca duygulanmayış gibi nitelikleri kendinde toplayan kişilik tipi.
* Bkz. ağır canlı.

ağırkanlılık
* Ağırkanlı olma durumu.

ağırlama
* Ağırlamak işi, ikram, izaz.
* Gelin veya güvey karşılanırken çalınan kıvrak bir hava.

ağırlamak
* Konuğa saygı göstererek onun her türlü rahatını, ihtiyacını sağlamak, ikram etmek, izaz etmek.

ağırlanma
* Ağırlanmak işi.

ağırlanmak
* Ağırlamak işine konu olmak.

ağırlaşma
* Ağırlaşmak durumu.

ağırlaşmak
* (hava) Sıkıcı ve bunaltıcı bir durum almak, bozulmak.
* (hasta için) Tehlikeli duruma gelmek, fenalaşmak.
* Yavaşlamak.
* (gebe kadın için) Doğurması yaklaşmak.
* Ağırbaşlı olmak.
* (yiyecek) Bozulmaya yüz tutmak.
* Güçleşmek, zorlaşmak.
* (organ için) Görevini yapamaz duruma gelmek.

ağırlaştırma
* Ağırlaştırmak işi.

ağırlaştırmak
* Bir şeyin ağırlaşmasına yol açmak.

ağırlatma
* Ağırlatmak işi.

ağırlatmak
* Ağırlamak işini yaptırmak.

ağırlığınca altın değmek
* çok değerli olmak.

ağırlığını (ortaya) koymak
* kimliğini ve kişiliğini kabul ettirmek.

ağırlık
* Ağır olma durumu.
* Değerli olma durumu.
* Ağırbaşlılık.
* Tehlikeli olma durumu.
* Sıkıntılı, bunaltıcı durum.
* Orduda bir birliğin cephane, yiyecek ve eşya yükleri.
* Çeyizini düzmek için güveyin geline verdiği para, kalın.
* Uyuşukluk ve gevşeklik durumu.
* Uykuda iken gelen ve insana boğulur gibi bir duygu veren durum.
* Yer çekiminin, bir cismin molekülleri üzerindeki etkisinin oluşturduğu bileşke.

* Takı.
* Yük, külfet.
* Sorumluluk.
* Etki, yetki, baskı, güçlük.
* Dikkati ve önemi bir şey üzerinde yoğunlaştırmak.
* Terazilerde tartma işi yapılırken bir kefeye konulan nesne.
* Değerlendirmelerde herhangi bir konu veya evreye, olağanın üzerinde ve belli oranda, fazladan bir değer tanınması.

ağırlık basmak (veya çökmek)
* gevşeklik ve uyku gelmek.
* (uykuda) sıkıntılı duruma girmek.
* Ağır bir hava kaplamak, sessizlik oluşmak.

ağırlık merkezi
* Bir cismin bütün noktalarına ayrı ayrı etki yapan yer çekimi kuvvetlerinden oluşmuş tek kuvvet durumundaki bileşkenin uygulama noktası.
* Bir işin en önemli bölümü.

ağırlık olmak
* birine yük olmak, kendi masrafını başkasına çektirmek, sıkıntı vermek.

ağırlıklı
* Değerlendirmelerde, herhangi bir konu veya evreye olağanın üzerinde ve belli bir oranda, fazladan tanınan (değer).

ağırsama
* Ağırsamak hareketi.

ağırsamak
* Birine karşı soğuk davranarak sıkıntı verdiğini anlatmak.
* Bir işi yavaş yapmak, önemsememek, ilgilenmemek.
* Bir işi ağır bulmak, yük saymak, yüksünmek.

ağırşak
* Yün, iplik eğirilen iği ağırlaştırmak için alt ucuna geçirilen yarım küre biçiminde, ortası delik ağaç veya kemik parça.
* Teker biçiminde yassı nesne, kurs.

ağırşaklanma
* Ağırşaklanmak işi veya durumu.

ağırşaklanmak
* Çıbanda veya (ergenlik sırasında) memede ağırşak biçiminde bir tümsek oluşmak.

ağış
* Ağmak işi veya biçimi.
* (su buharının ve başka gazların) Yerden havaya doğru çıkışı, yağış karşıtı.

ağıt
* Ölen bir kimsenin gençliğini, güzelliğini, iyiliklerini, değerlerini, arkada bıraktıklarının acılarını veya büyük felâketlerin acılı etkilerini dile getiren söz veya okunan ezgi, yazılan yazı, sağu, mersiye.
* Ağlama, gelin olan bir kızın arkasından meziyetlerini sayıp dökerek ağlama.

ağıt yakmak (veya tutturmak)
* ağıt söylemek, ağıt düzmek.

ağıtçı
* Ölüye ağıt söylemek için para ile getirilen kimse, sağucu.

ağıtçılık
* Ağıtçının işi veya mesleği.

ağıtlama
* Ölmüşleri anmak için düzenlenen törende okunan övgü.

ağız
* Yüzde, avurtlarla iki çene arasında, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye ve besinleri içine almaya yarayan boşluk.
* Bu boşluğun dudakları çevrelediği bölümü.
* Kapların veya içi boş şeylerin açık yanı.
* Bir akarsuyun denize veya göle döküldüğü yer, munsap.
* Koy, körfez, liman, yol gibi yerlerin açık yanı.
* Birkaç yolun birbirine kavuştuğu yer, kavşak.
* Kesici aletlerin keskin yanı.
* Bir dilin sınırları içinde, bölgelere ve sınıflara göre değişen söyleyiş özelliği.
* Birini yanıltmak, kandırmak amacıyla dolambaçlı birtakım sözler söyleme özelliği.
* Bir bölge ezgilerinde görülen özelliklerin tümü.
* Bazen "kez" anlamına gelir.
* Üslûp, ifade özelliği.
* (tehlikeli şeyler için) Pek yakın yer.

ağız
* Yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü.

ağız açmak
* söz söylemek, konuşmak.
* azarlamak, paylamak.

ağız açmamak
* tek bir söz olsun söylememek, susup kalmak.

ağız açtırmamak
* çok konuşarak başkalarının söz söylemesine, konuşmasına engel olmak.

ağız ağıza
* ağzına kadar, tamamen.

ağız ağıza vermek (veya konuşmak)
* iki kişi birbirine pek yakın durarak başkaları işitmeyecek biçimde konuşmak.

ağız alışkanlığı
* Çok söylendiği için bir sözü sık sık kullanma durumu.

ağız aramak (veya yoklamak)
* öğrenmek istenilen şeyi söyletecek yolda dil kullanmak.

ağız birliği
* Bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşma, söz birliği.

ağız birliği etmek
* bir konuda anlaşarak aynı şekilde konuşmak, söz birliği etmek.

ağız birliği etmek
* bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşmak, söz birliği etmek.

ağız burun birbirine karışmak
* dayak yeme sonunda yüzü, yara bere içinde kalmak.
* yüzde aşırı öfke, üzüntü, yorgunluk gibi durumların izleri görünmek.

ağız dalaşı
* Ağız kavgası, karşılıklı atışma, bağrışma, dil dalaşı.

ağız değişikliği

* Yemeğin çeşidinde değişiklik.

ağız değiştirmek
* önce söylediğini başka türlü anlatmak.

ağız dil vermemek
* hiç konuşmamak, susmak.

ağız dolusu
* Ağzın alabileceği kadar.
* (küfür için) Birbiri ardınca, birçok.

ağız kâhyası
* Birinin söyleyeceği sözlere karışan kimse.

ağız kalabalığı
* Birbirini tutmayan gereksiz sözler.

ağız kalabalığına getirmek
* birini gereksiz sözler söylemek yolu ile şaşırtmak.
* söz söyleme becerisine sahip olma.

ağız kavafı
* Karşısındakini kandırmak için gerekli gereksiz çok söz söyleyen.

ağız kavgası
* Karşılıklı ağır sözler söyleyerek yapılan çekişme, atışma, dil kavgası.

ağız kokusu
* Bir kimsenin çekilmez davranışları, istekleri, sözleri.

ağız kullanmak
* duruma, ortama göre söz söylemek, sözünü amacına göre değiştirmek.

ağız nişanı
* Yalnız sözle yapılan nişanlanma.

ağız satmak
* yüksekten atarak kendini övmek.

ağız şakası
* Sözle yapılan şaka.

ağız tadı
* (ailede veya toplumda) Dirlik düzenlik, iyi geçinme veya rahatlık.

ağız tadıyla
* huzurla, rahatlık içinde, içine sine sine, lezzetini duyarak.

ağız tamburası çalmak
* sözle avutmaya, oyalamaya çalışmak.

ağız tatsızlığı
* Bir topluluk içindeki geçimsizlik, huzursuzluk.

ağız tıkamak
* konuşma imkânı vermemek.

ağız tüfeği
* Mermileri şiddetle üflenerek fırlatılan bir çeşit tüfek taslağı.

ağız tütünü

* Keyif için ağızda çiğnenen bir tür tütün.

ağız ünlüsü
* Geniz yoluna kaymadan çıkan ünlü, ağızsıl ünlü.

ağız yapmak
* birini kandırma, yanıltma amacıyla duygularını, düşüncelerini olduğundan başka türlü gösterecek biçimde konuşmak.

ağız yaymak
* açık ve dürüst konuşmaktan kaçınmak.

ağız yer, yüz utanır
* armağan alan, armağanı verenin isteğini yerine getirmeye çalışır.

ağız yoklamak
* Bkz. ağız aramak.

ağızda dağılmak
* (genellikle hamur işi için) iyi pişmiş ve lezzetli olmak.

ağızda sakız gibi çiğnemek
* bir söz veya düşünceyi sık sık tekrarlayıp durmak.

ağızdan
* Yazılı olmayarak, sözle, sözlü, şifahî.

ağızdan ağıza
* Herkes birbirine söyleyerek.

ağızdan ağza dolaşmak (veya geçmek)
* herkes birbirine söylemek.

ağızdan burun yakın, kardeşten karın yakın
* "insanın kendi yararı her şeyden önemlidir" anlamında kullanılır.

ağızdan dolma
* (top veya tüfek için) Namlusu ağzından doldurulan.

ağızdan kapmak
* başkalarından dinlemek yolu ile yarım yamalak birtakım bilgiler edinmek.

ağızlama
* Ağızlamak işi.

ağızlamak
* Bir işi kolaylamak.
* Bir parçayı yuvasına geçirmek için önce yuvanın ağzını ayarlamak.
* Bir boğazın veya bir limanın ağzını ortalamak.

ağızlara sakız olmak
* herkesin diline düşmek.

ağızlaşma
* Ağızlaşmak işi veya durumu.

ağızlaşmak
* İki kan damarı, birbiri içine açılmak.

ağızlı
* Ağzı herhangi bir biçimde olan.

ağızlık

* Bir ucuna sigara takılan, öbür ucundan nefes çekilen çubuk biçimindeki araç.
* Nefesli çalgılarda ağza gelen yer.
* Yemiş küfelerinin üzerine yapraklı dallarla yapılan kapak.
* Kuyu bileziği.
* Su tesisatında su alıp vermeye yarayan vanalı uç.
* Hayvanın ısırmasına, zararlı bir şey yemesine engel olmak için ağzına takılan tel, deri gibi kafes.
* (dokumacılıkta) Çözgünün açılıp kapandığı ve içinde mekiğin geçtiği yer.
* Telefon ve benzeri cihazlarda ağza yaklaştırılan bölüm.
* Bir şeyin başladığı yer.
* Huni.

ağızlıkçı

* Ağızlık yapan veya satan kimse.

ağızotu

* Topları ateşlemek için falyaya konulan ve barutun patlamasına sebep olan madde.

ağızsıl

* Ağızla ilgili.

ağızsıl ünlü

* Bkz. ağız ünlüsü.

ağızsız

* Ağzı olmayan.
* Yumuşak huylu, sessiz.

ağladı ağlayacak

* ağlamak üzere olan.

ağlama

* Ağlamak işi.

ağlamak

* Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık aldanma vb.nin etkisiyle göz yaşı dökmek.
* Ağaç budandığında kesilen yerlerden besi suyu veya öz su akmak.
* Sızlanmak, yakınmak.
* Bir duruma karşı üzüntü duymak.

ağlamak para etmez

* üzülmenin yararı olmaz.

ağlamaklı

* Ağlar gibi olan, üzüntülü.

ağlamaklı olmak

* ağlayacak duruma gelmek.

ağlamalı

* Ağlar gibi olan, ağlayacak gibi.
* Acıma duygusu uyandıracak hâlde, sızlamalı.

ağlamayan çocuğa meme vermezler

* hakkını aramasını bilmeyen kimsenin işi görülmez.

ağlamsı

* Ağlayacak gibi, ağlamalı.

ağlanma

* Ağlanmak işi.

ağlanmak
* Ağlamak işi yapılmak.

ağlantı
* Hafif hafif ağlama.

ağlar gözden, sahte sözden kendini sakın
* "kendini acındıranlardan kork" anlamında kullanılır.

ağlaşma
* Ağlaşmak işi.

ağlaşmak
* Birlikte ağlamak.
* Sızlanmak.

ağlata ağlata
* Sürekli ağlatarak, devamlı eziyet ederek, üzerek.

ağlatı
* Trajedi.

ağlatıcı
* Ağlamaya yol açan.

ağlatış
* Ağlatmak işi veya biçimi.

ağlatma
* Ağlatmak işi.

ağlatmak
* Ağlamasına yol açmak.

ağlaya ağlaya
* Ağlayarak.

ağlayanın malı gülene hayretmez
* birinden haksız olarak alınan malın onu alana yararı olmaz.

ağlayıcı
* Ölünün ardından ağlamak için para ile tutulan kimse, ağıtçı, yasçı.

ağlayış
* Ağlamak işi veya biçimi.

ağlı
* Ağı bulunan.

ağma
* Ağmak işi.
* Akan yıldız, şahap.

ağmak
* Sarkmak, aşağıya inmek, eğilmek, meyletmek.
* Yükselmek, yukarı çıkmak.

ağnam
* Koyun ve keçi başına alınan vergi, sayım vergisi.

ağnama
* Ağnamak işi.

ağnamak
* (hayvan) Yere yatıp yuvarlanmak.

ağnamcı
* Ağnam vergisi toplayan kimse.

ağraz
* Kötü niyet ve düşmanlıklar.

ağrı
* Vücudun herhangi bir yerinde duyulan sürekli ve şiddetli acı.

ağrı kesici
* Acıyı, sızıyı dindirici (ilâç).

ağrı kesimi
* Ağrı duyusunun kendiliğinden veya tedavi sonucu yok olması, analjezi.

ağrı sızı
* Rahatsızlık veren acı, sancı.

ağrıkesen
* Ağrı duyusunu ortadan kaldıran, dindiren (ilâç vb.), analjezik.

ağrılarda göz ağrısı, her kişinin öz ağrısı
* herkesi en çok ilgilendiren şey kendi derdidir.

ağrılı
* Ağrıyan, ağrısı olan.

ağrıma
* Ağrımak işi.
* Memeli hayvanlarda görülen ara konakçı kenelerin bulaştırdığı ağrıma asalaklarından ileri gelen hastalık.

ağrıma asalakları
* Omurgalılardan alyuvar asalağı olarak yaşayan türlü biçimlerdeki sporlular topluluğu.

ağrımak
* (vücudun bir yeri) Ağrılı olmak.

ağrına gitmek
* onuruna dokunmak veya gücüne gitmek.

ağrısı tutmak
* (gebe kadın için) doğum sancıları başlamak.
* (hasta bir organ) ağrımaya başlamak.

ağrısız
* Ağrısı olmayan.
* Ağrı vermeden.
* Dertsiz, tasasız.

ağrısız başına kaşbastı bağlamak
* kendine gereksiz yere iş çıkarmak.

ağrıtma
* Ağrıtmak işi.

ağrıtmak
* Ağrımasına yol açmak.

ağsı
* Ağ görünüşünde olan, ağ gibi örülmüş olan.

ağu
* Ağı.

ağulamak
* Ağulamak.

ağustos
* Yılın 31 gün süren sekizinci ayı.

ağustos böceği
* Eş kanatlılardan, erkeği yazın karnının altındaki özel bir organdan kesik ve sürekli ses çıkaran bir böcek, orak böceği (Cicada plebeja).

ağustos böcekleri
* Genç sürgünlerden öz su emerek tarım ve orman bitkilerine zarar veren birçok türün bulunduğu eş kanatlılar familyası.

ağyar
* Başkaları, yabancılar, eller.

ağza alınmaz (veya ağza alınmayacak)
* söylenmesi ayıp, çirkin (söz, küfür).

ağza almamak
* anmamak, sözünü etmemek.

ağza düşmek
* dedikodu konusu olmak.

ağza koyacak bir şey
* yiyecek bir şey.

ağza tat, boğaza feryat
* (yiyecek için) miktarı çok az olan.

ağzı açık
* Şaşkın, alık, bön.
* Hayranlıkla, büyülenmiş olarak.

ağzı açık (veya ağzı bir karış açık) kalmak
* çok şaşırmak, şaşakalmak.

ağzı açık ayran delisi (veya budalası)
* yeni gördüğü her şeye şaşkınlıkla bakan, şaşıran.
* saf, bön.

ağzı bir
* Söz birliği etmiş.

ağzı bozuk
* Sövmeyi alışkanlık edinmiş olan, küfürbaz.

ağzı burnu yerinde
* oldukça güzel, yakışıklı.

ağzı çiriş çanağına dönmek
* ağzı kuruyup acılaşmak.

ağzı dili bağlanmak

* herhangi bir sebeple konuşamaz olmak.

ağzı dili kurumak
* herhangi bir sebeple tükürük az olmak.

ağzı dili tutulmak
* beklenmedik bir durum karşısında heyecanlanmak, hayranlık duymak.

ağzı dolu dolu konuşmak
* heyecanlı söz söylemek.

ağzı gevşek
* Sır saklamaz, sır tutmaz.

ağzı havada
* çevresindekilerden habersiz, alık, şaşkın.

ağzı kalabalık
* Birbirini tutmayan sözler söyleyen, yerli yersiz çok konuşan, boşboğaz.

ağzı kara
* Kara haber vermekten hoşlanan, şom ağızlı.
* Bir yerde konuşulanı veya yapılanı duyup görmesi istenilmeyen (kimse).

ağzı kenetli
* Sır tutan, sır saklayan (kimse).

ağzı kilitli
* Dudakları beyaz (at).
* Sır saklayan.

ağzı kulaklarına varmak
* çok sevinmek.

ağzı kulaklarında
* çok sevinçli, mutlu.

ağzı kurumak
* bir konuyu çok söylemek sebebiyle, ondan bıkmak.
* içecek ihtiyacı duymak.

ağzı kurusun
* felâket dileğinde bulunanlara karşı kullanılan bir ilenme.

ağzı lâf (veya lâkırdı) yapmak
* kolay konuşma yeteneği olmak.
* inandırıcı söz söyleme yeteneği olmak.

ağzı oynamak
* bir şeyler yemek.
* konuşmak.

ağzı pek
* Sır vermeyen, ketum.

ağzı pis
* Sövmeyi huy edinmiş olan.

ağzı sıkı
* Bkz. ağzı pek.

ağzı sulanmak

* imrenmek.

ağzı süt kokmak
* çok genç ve toy olmak.

ağzı teneke kaplı (olmak)
* çok sıcak veya çok acı şeyleri kolaylıkla içebilen veya yiyebilenler için şaka yollu söylenir.

ağzı torba değil ki büzesin
* herkesin dedikodu yapmasının önüne geçilemeyeceğini anlatır.

ağzı var, dili yok
* pek sessiz, kendi hâlinde.
* konuşmayan, derdini anlatamayan.

ağzı varmamak
* söylemeye, açıklamaya gönlü elvermemek.

ağzı yanmak
* o şeyden büyük zarar görmek.

ağzına (veya diline) kira istemek
* söylemesi beklenen şeyi söylemekte nazlı davranmak.

ağzına (veya diline) sağlık
* bir sözü yerinde söyleyen kişilere söylenir.

ağzına (veya önüne) bir kemik atmak
* birini küçük bir çıkar göstererek susturmak.

ağzına abdestle almak
* o kişiyi anarken çok saygılı davranmak.

ağzına almak
* söylemek.

ağzına almamak
* adını ağzına almamak.

ağzına almamak
* söz konusu etmemek, anmamak, söylememek.

ağzına atmak
* yemek için ağza koymak.

ağzına bakakalmak
* sözlerine hayran olmak.

ağzına baktırmak
* kendini zevk ile dinletmek.

ağzına bir parmak bal çalmak
* birini tatlı sözlerle veya çeşitli hediyelerle bir süre için kandırmak, oyalamak.

ağzına bir şey (veya bir çöp) koymamak
* hiçbir şey yememek.

ağzına bir zeytin verir, altına (veya ardına) tulum tutar.
* yaptığı küçük iyiliklere karşılık büyük çıkar bekler.

ağzına burnuna bulaştırmak
* bir işi beceremeyip berbat etmek, bozmak.

ağzına düşmek
* çok yaygın olarak bilinip konuşulmak.

ağzına etmek
* haddini bildirmek.

ağzına geldiği gibi
* önünü sonunu düşünmeden.

ağzına geleni söylemek
* nezaket dışına çıkarak ağır ve kırıcı sözler söylemek.
* çok ve düşüncesizce konuşmak.

ağzına gem vurmak
* susturmak, söyletmemek.

ağzına kadar
* boş yeri kalmayacak biçimde.

ağzına kilit takmak (veya vurmak)
* susturmak.

ağzına koymamak
* yememek veya içmemek.

ağzına lâyık
* bir yiyeceğin tadı anlatılırken "sen de yesen, beğenirsin" anlamı ile söylenir.

ağzına sakız olmak
* dedikodusuna konu olmak.

ağzına sürmemek
* bir şeyden hiç yememek.

ağzına taş almış
* söze karışmayıp susanlar için kullanılır.

ağzına tıkamak
* susturmak, fazla konuşmasına engel olmak.

ağzına tükürmek
* birini küçültmek üzere küfür olarak kullanılan uygunsuz sözler sarf etmek.
* birine benzemek.

ağzına verilmesini beklemek (veya istemek)
* çalışmayıp, işlerinin başkaları tarafından yapılmasını beklemek.

ağzına vur, lokmasını al
* yumuşak huylu kimseye her istenileni kolaylıkla yaptırabilme anlamında bir atasözüdür.

ağzına yakışmamak
* söylemesi ayıp kaçmak, uygun düşmemek, yakışık almamak.

ağzında bakla ıslanmamak
* hiç sır saklamamak.

ağzında bırakmak
* Bkz. lâf ağzında kalmak.

ağzında büyümek
* sevmediğinden veya içi almadığından yutamamak.

ağzında gevelemek
* açıkça söylememek.

ağzında yaş kalmamak
* bir düşüncesini bir kimseye birçok kez söylemiş olmak.

ağzından
* birisinden dinleyerek.
* adına.

ağzından baklayı çıkarmak
* Bkz. baklayı ağzından çıkarmak.

ağzından bal akmak
* çok tatlı konuşmak.

ağzından çıkanı (veya çıkan sözü) kulağı duymamak (işitmemek)
* sözlerini tartmadan söylemek.

ağzından çıkmak
* bir sözü istemeden, farkına varmadan söylemek, söylemiş bulunmak.

ağzından çıt çıkmamak
* hiçbir şey söylememek.

ağzından dirhemle çıkmak
* çok az konuşmak.

ağzından dökülmek
* açıkça söylemekten çekindiği şey, konuşmasından belli olmak.

ağzından düşmemek (veya düşürmemek)
* her zaman sözünü etmek.

ağzından girip burnundan çıkmak
* türlü yollara başvurarak birini bir şeye razı etmek, kandırmak.

ağzından hayır çıkmazsa bari şer söyleme
* "lehte konuşmuyorsun, bari aleyhte de konuşma" anlamında kullanılır.

ağzından kaçırmak
* istemediği hâlde boş bulunup söyleyivermek.

ağzından kapmak
* birinin bildiği şeyleri, ustalıklı konuşmalarla ona sezdirmeden öğrenmek.
* birinin konuşmasını keserek kendi söze başlamak.

ağzından lâkırdı (veya lâf) almak (veya çekmek)
* karşısındakini konuşturarak birtakım gizli şeyleri öğrenmek.

ağzından lokmasını almak
* birinin hakkı olan şeyi ondan almak.

ağzından yel alsın
* ağzını hayra aç.

ağzını (veya çenesini) tutmak
* boşboğazlık etmemek.
* kötü söz söylememe.
* bir konuda arzu edilmeyen düşüncelerin açığa çıkmasını bir şekilde önlemek.

ağzını açacağına gözünü aç
* dikkatsiz kişileri uyarmak için "dikkatli ol uyanık ol!" anlamında kullanılır.

ağzını açıp gözünü yummak
* öfke ile, sonunu düşünmeden ağzına gelen bütün ağır sözleri söylemek.

ağzını açmak
* konuşmaya başlamak.
* ağır sözler söylemeye başlamak.
* alık alık bakmak.

ağzını açmamak
* hiçbir söz söylememek, ses çıkarmamak.

ağzını aramak (veya yoklamak)
* Bkz. ağız aramak.

ağzını bıçak açmamak
* üzüntüsünden söz söyleyecek durumda olmamak.

ağzını bozmak
* kaba sözler söylemek, küfretmek.

ağzını burnunu çarşamba çanağına (veya pazarına) çevirmek
* kırıp parçalamak, dövmek.

ağzını burnunu dağıtmak
* birinin yüzüne şiddetle tokat, yumruk indirmek.

ağzını dilini bağlamak
* birini konuşamaz duruma getirmek.

ağzını havaya (veya poyraza) açmak
* umduğunu elde edememek.

ağzını hayra aç!
* kötü ihtimaller söz konusu edildiğinde gerçekleşmemesi dileği ile söylenir.

ağzını hayra açmak
* Bkz. ağzını hayra aç!.

ağzını kapamak
* kendisine çıkar sağlayarak bir kimseyi susturmak.

ağzını kapamak (veya kilitlemek)
* susmak, bir şey söylemek istememek.

ağzını kiraya vermek
* kendini de ilgilendiren bir konuda düşüncesini söylememek.

ağzını koklamak
* niyetini ve durumunu öğrenmek.

ağzını kullanmak (veya satmak)
* birinin söylediklerini kendi düşüncesi gibi göstermeye çalışmak.

ağzını mühürlemek
* konuşmamak, susmak.

ağzını öpeyim (veya seveyim)
* sevindirici bir söz söyleyene "ne güzel söyledin" anlamında kullanılır.

ağzını sıkı (veya pek) tutmak
* sır vermemek.

ağzını tıkamak
* sözünü kesmek susturmak.

ağzını toplamak
* söylemekte olduğu kötü söz veya küfürleri kesmek.

ağzını yoklamak
* birinin bir şey hakkında bildiğini kendisine sezdirmeden söyletmeye çalışmak.

ağzının içi yangın yerine dönmek
* ağzının tadı bozulmak, tat alma duyusunu yitirmek.

ağzının içine baktırmak
* sözlerini seve seve ve dikkatli dinletmek.

ağzının içine girmek
* çok yanaşmak, iyice sokulmak.
* hayranlıkla, büyük bir zevkle seyredip dinlemek.

ağzının kaşığı (kalıbı veya lokması) olmamak
* bir şey bir kimsenin uğraşabileceği konulardan olmamak.
* bir şey, bir kimsenin sözünü edemeyeceği kadar değerli olmak.

ağzının kokusunu çekmek
* bir kimsenin çekilmez davranışlarına katlanmak.

ağzının mührü ile
* oruçlu olarak.

ağzının payını (veya ölçüsünü) vermek
* verilen karşılıkla bir kimseyi söylediğine veya yaptığına pişman etmek.

ağzının perhizi yok
* ağzına geleni söyler.

ağzının suyu akmak
* çok beğenip istemek, imrenmek.

ağzının tadı bozulmak (veya kaçmak)
* bir kimsenin kurulu düzeni dirliği bozulmak.

ağzının tadını almak
* o şeyin acı tecrübesini geçirmiş bulunmak.

ağzının tadını bilmek
* güzel yemeklerden anlamak.
* her şeyin güzelini, iyisini bilmek, anlamak.

ağzının tadını bilmek
* güzel yemeklerden anlamak.
* her şeyin güzelini, iyisini bilmek, anlamak.

ağzının tadını kaçırmak
* bir kimsenin kurulu düzenini bozmak; neşesini, keyfini bozmak.

ağzıyla kuş tutsa...
* ne yapsa, ne kadar çaba ve ustalık gösterse.

ah

* Sesin tonuna göre pişmanlık, öfke, özlem, beğenme, sevgi gibi duygular anlatır.
* (a:h) Ağrı, acı duyulduğunda söylenir.
* (â:h) İlenme, beddua.

ah alan onmaz
* "kötülük ettiği için beddua alan iflâh olmaz" anlamında kullanılır.

ah almak
* birinin ilenmesini üstüne çekmek.

ah çekmek
* derin bir keder veya özlemle içten gelerek ah demek.

ah etmek
* acı ile içini çekmek.
* ilenmek.

ah vah etmek
* pişmanlığını, üzüntüsünü dile getirmek.

ah yerde kalmaz
* "kötülük cezasız kalmaz" anlamında kullanılır.

aha
* İşte burada.

ahacık
* Dikkati çok yakın bir noktaya çekmek için kullanılır.

ahali
* Aralarında aynı yerde bulunmaktan başka hiçbir ortak nitelik düşünülmeksizin bir ülkede, şehirde veya semtte oturanların tamamı.
* Bir yerde toplanan kalabalık, halk.

ahar
* Hattatların kâğıt cilâlamak için kullandıkları nişasta ve yumurta akından yapılan özel bir karışım.

aharlama
* Aharlamak işi.

aharlamak
* Ahar sürmek.

aharlı
* Aharı olan, üzerine ahar sürülmüş olan.

ahbap
* Kendisiyle yakın ilişki kurulup sevilen, sayılan kimse.
* Seslenme sözü olarak da kullanılır.

ahbap çavuşlar
* her vakit birlikte görülen ve birbirine çok bağlı olan arkadaşlar için söylenir.

ahbap çıkmak
* önceden tanışmış olmak.

ahbap kusuruna bakan ahbapsız kalır
* "dostların ufak tefek kusurlarına bakmamak gerekir" anlamında kullanılır.

ahbap olmak
* arkadaş olmak, dostluk kurmak, yakınlık kurmak.

ahbapça
* Dostça, içten, teklifsizce.

ahbaplığa dökmek
* yerli yersiz yakınlık göstermek.

ahbaplık
* Ahbap olma durumu, ünsiyet.

ahbaplık etmek
* arkadaşlık etmek, arkadaşça konuşmak.

ahcar
* Taşlar.

ahçı
* Aşçı.

ahçıbaşı
* Aşçıbaşı.

ahçılık
* Aşçılık.

ahde vefa (etmek)
* (devletler hukukunda) devletlerin, katıldıkları milletler arası antlaşmalara uyma zorunluluğunda olduklarını belirten kural.
* sözünde durma.

ahdetme
* Ahdetmek işi.

ahdetmek
* Bir şeyi yapmak için kendi kendine söz vermek.
* Yemin etmek.

ahdî
* Antlaşmaya göre olan, antlaşma gereği olan.

Ahdiatik
* (Hristiyanlara göre İbranilerde) İsa'dan önceki kutsal kitaplar.

Ahdicedit
* (Hristiyanlara göre İbranilerde) İsa'dan sonraki kutsal kitaplar.

ahengi bozulmak
* dirliği, düzeni bozulmak.

ahenk
* Uyum.
* Uyuşma, anlaşma.
* Çalgılı eğlence.

ahenk almak
* uyumlu hâle gelmek.

ahenk kaidesi
* Bkz. ünlü uyumu.

ahenk kurmak
* uyuşma sağlamak, anlaşma sağlamak.

ahenk sağlamak
* düzene sokmak, birliği sağlamak.

ahenk tahtası
* Telli çalgılardan üzerine teller gerilmiş bulunan kapak tahtası.

ahenk vermek
* düzeni, uyumu sağlamak.

ahenk yapmak
* çalgılı eğlence düzenlemek.

ahenkleştirme
* Ahenkleştirmek işi.

ahenkleştirmek
* Ahenk sağlamak.

ahenkli
* Uyumlu, düzenli.
* Eğlenceli.

ahenklilik
* Ahenkli olma durumu, uyumluluk.

ahenksiz
* Uyumsuz, düzensiz.
* Eğlencesiz.

ahenksizlik
* Uyumsuzluk, düzensizlik.

ahenktar
* Ahenkli.

aheste
* Yavaş, ağır.

aheste aheste
* Yavaş yavaş, ağır ağır, usul usul.

aheste beste
* Yavaş yavaş, ağır ağır.

ahfat
* Torunlar, soy.

Ahfeş'in keçisi gibi başını sallamak
* söylenen sözü anlamadan kafa sallayarak onaylamak.

ahı çıkmak
* yaptığı ilenme etkisini göstermek.

ahı tutmak
* birinin ilenmeleri gerçekleşmek.

ahı yerde kalmamak
* yaptığı ilenme er geç etkisini göstermek.

ahım şahım
* Beğenilecek, değer verilecek bir şey değil.

ahım şahım bir şey değil
* beğenilecek, değer verilecek bir şey değil.

ahır
* Evcil büyük baş hayvanların barındığı kapalı yer, hayvan damı.

ahıra çekmek
* bir sürüyü ahıra kapamak, bir hayvanı ahıra bağlamak.

ahıra çevirmek
* bir yeri pis, bakımsız, dağınık, harap duruma getirmek.

ahırlama
* Ahırlamak işi.

ahırlamak
* (hayvan) Ahırda uzun süre kalıp hamlaşmak.

Ahıska Türkleri
* Gürcistan'ın Türkiye sınırlarına yakın bölgelerinde yaşamış olan, ancak 2. Dünya Savaşı sonlarında Sovyetler Birliğinin değişik bölgelerine sürülen Türkler.

Ahi
* Ahilik ocağından olan kimse.

ahi
* Cömert, eli açık.

Ahilik
* Kökü eski Türk töresinde olan ve Anadolu'da yüksek bir gelişim gösteren esnaf, zanaatçı, çiftçi gibi bütün çalışma kollarını içine alan ocak.

ahilik
* Eli açık olma durumu, cömertlik.

ahir
* Son, sonraki, ahır.
* Sonra, en sonra, sonunda.

ahir vakit
* İnsan ömrünün son yılları.

ahir zaman
* Son zaman.
* (halk inanışına göre) Dünyanın son günleri, kıyametin kopmak üzere bulunduğu günler veya yıllar.

ahir zaman peygamberi
* Müslümanlarca son peygamber olduğuna inanılan Hz. Muhammed.

ahiren
* Son zamanlarda, son günlerde, son olarak, yakınlarda.

ahiret
* Bkz. ahret.

ahiretlik
* Bkz. ahretlik.

ahit
* Kendi kendine söz vererek bir işi üzerine alma, ant.
* Antlaşma.
* Devir, zaman.

ahitleşme
* Ahitleşmek işi.

ahitleşmek
* Antlaşmak.

ahitname
* Antlaşma belgesi, antlaşma, anlaşma.

ahiz
* Alma.
* Kabul etme.

ahize
* Bir elektrik akımını alıp başka bir kuvvete çeviren âlet, alıcı, reseptör.

ahkâm
* Yargılar, hükümler.

ahkâm çıkarmak
* kendi düşüncelerine dayanarak birtakım yargılara varmak.

ahkâm kesmek
* çekinmeden kesin yargılarda bulunmak, bilir bilmez konuşmak.

ahkâm yürütmek
* (bir sözden) kendi anlayışına göre sonuçlar çıkarmak.

ahlâf
* Birinin yerine geçenler, halefler, kuşaklar, eslâf karşıtı.

ahlâk
* Bir toplum içinde kişilerin benimsedikleri, uymak zorunda bulundukları davranış biçimleri ve kuralları.
* Belli bir toplumun belli bir döneminde bireysel ve toplumsal davranış kurallarını tespit eden ve inceleyen bilim.
* İyi nitelikler, güzel huylar.

ahlâk bilimi
* Yarar, iyi, kötü gibi sorunları inceleyen, törelere dayanan bir davranış yasası geliştiren, neyin uğrunda savaşılmaya değer, neyin hayata anlam kazandırdığı, hangi davranışın iyi ve hangisinin kötü olduğu gibi sorunları kendine konu edinen bilim, etik.

ahlâk dışı
* Töre dışı.

ahlâk dışıcılık
* Ahlâk bilimine aykırı davranma.

ahlâk yasası
* Ahlâk işlerini belirleyen, kendine uyulması ahlâk açısından gerekli olan genel ve geçer kural.

ahlâk zabıtası
* Büyük şehir halkının sosyal ve sağlık durumunu koruyan, şehir düzeni için çalışan teşkilât.

ahlâkça
* Ahlâk anlayışına göre, ahlâk değerlerine bağlılıkla.

ahlâkçı
* Ahlâk konularını inceleyen filozof veya bu konularla uğraşan kimse.
* Her şeyi ahlâk açısından değerlendiren kimse.

ahlâkçılık
* Ahlâkı bir araç değil, bir amaç sayan öğreti, törecilik, moralizm.

ahlâken
* Ahlâka uygunlukla.

ahlâkıyat
* Ahlâk bilimi.

ahlâkî
* Ahlâka uygun, ahlâkla ilgili.

ahlâkî vazife
* Kanunun zorlaması olmaksızın, doğru bilindiği için yapılması gereken işler.

ahlâklı
* Ahlâk kurallarına bağlı, bunlara uygun davranan (kimse).

ahlâklılık
* Bir insanın veya bir insan grubunun iyi ve kötü açısından davranış biçimi ve ahlâkî düşünüşü.
* Ahlâk kuralları, yasaları ile uyum içinde olma.

ahlâksız
* Ahlâk kurallarına uymayan.
* Dürüst davranmayan, kötü huylu, terbiyesiz.

ahlâksızca
* Ahlâksız biçimde veya tarzda.

ahlâksızlık
* Ahlâksız olma durumu.
* Ahlâk kurallarına uymama, ahlâksızca davranış.

ahlâksızlık etmek
* ahlâksızca davranmak.

ahlama
* Ahlamak işi.

ahlamak
* İç çekmek, ah etmek, ah çeker gibi ses çıkarmak.

ahlat
* Gülgillerden, kendi kendine yetişen, üzerine armut aşılanan ağaç, yaban armudu (Pirus piraster).
* Bu ağacın, armuda benzeyen ve ancak iyice olgunlaştıktan sonra yenilebilen yemişi.
* Kaba adam, yol iz bilmez kimse.

ahlât
* Bir karışım içindeki parçalar, ögeler.
* Beden yapısının temelini oluşturan ögeler.

ahlâtıerbaa
* Bedende bulunduğu var sayılan dört öge.

ahlatın (veya armudun) iyisini (dağda) ayılar yer
* kendilerine yakışmayan güzel bir şeyi eline geçirenler için kullanılır.

ahmağa yüz, abdala söz vermeye gelmez
* ahmağa gereğinden çok ilgi gösterirseniz sizi sık sık uğraştırır.

ahmak

* Aklını gereği gibi kullanamayan, bön, budala, aptal.

ahmak yerine koymak
* bir kimseye aptalmış, anlamazmış gibi davranmak.

ahmakça
* Biraz ahmak.
* (ahmak'ça) Ahmağa yakışır nitelikte, aptalca.

ahmakıslatan
* Yavaş yavaş ve ince ince yağan yağmur, çisenti.

ahmaklaşma
* Ahmaklaşmak durumu.

ahmaklaşmak
* Ahmak duruma gelmek, aptallaşmak.
* Bir an için şaşalayıp bocalamak.

ahmaklaştırma
* Ahmaklaştırmak işi.

ahmaklaştırmak
* Ahmaklaşmasına sebep olmak, aptallaştırmak.

ahmaklık
* Zekâsı az gelişmiş olma durumu, budalalık, anlayışsızlık, akılsızlık.

ahraz
* Dilsiz, sağır ve dilsiz.

ahret
* Dinî inanışa göre, insanın öldükten sonra dirilip sonsuza dek kalacağı ve Tanrı'ya hesap vereceği yer, öbür dünya.

ahret adamı
* Dünya işlerinden el çekip sürekli ibadetle uğraşan kimse.

ahret kardeşi
* İnanç ve ibadette birbirinden ayrılmayan ve bu ilişkiyi ahrette de sürdüreceklerini düşünen kadınlara verilen ad.

ahret suali
* Gereksiz ve usandırıcı soru.

ahret yolculuğu
* Ölüm.

ahreti (veya öbür dünyayı) boylamak
* ölmek.

ahretini yapmak (veya zenginleştirmek)
* hayır işleri yaparak sevap kazanmak.

ahretlik
* Besleme kız.
* Ahret kardeşi olan kadınlardan her biri.

ahrette on parmağı yakasında olmak
* kendisine karşı sorumlu olan kimseden ahrette davacı olmak.

ahşa

* İnsanın veya hayvanın göğsü ve karnı içindeki organlar, bağırsak, ciğer gibi şeyler.

ahşap
* Ağaçtan, tahtadan yapılmış.

ahtapot
* Kafadan bacaklılardan, dokunaçlı bir mürekkep balığı türü (Octopus).
* Genellikle burun zarı üzerinde çıkan bir çeşit ur, polip.

ahtapot gibi
* sırnaşık, yapışkan kimse.
* sömürmek amacıyla birçok işe, konuya el atan, yayılan.

ahu
* Ceylan, karaca.
* Güzel, ince, zarif kadın.

ahu gibi
* çok güzel, çekici.

ahu gözlü
* Güzel gözleri olan.

ahu parçası
* Çok güzel, çekici.

ahududu
* Gülgillerden, dikenli bir bitki (Rubus idaeus).
* Bu bitkinin duta benzeyen, kırmızı renkli, sulu ve kokulu yemişi, ağaç çileği.

ahval
* Durumlar, hâller, vaziyetler.
* Davranışlar.
* Olaylar.

ahzetme
* Ahzetmek işi.

ahzetmek
* Almak, kabul etmek.

ahzüita
* Alış veriş, alım satım, aksata.

ahzükabz
* Kendine mal etme.

aidat
* Ödenti.
* Kesenek.

aidiyet
* Ait olma durumu, ilişkinlik.

aile
* Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik.
* Karı, koca ve çocuklardan oluşan topluluk.
* Aynı soydan gelen kimseler zinciri.
* Aralarında kandaşlık veya hısımlık bulunan kimselerin tümü.
* Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü.
* Eş, karı.

* Aynı gaye üzerinde anlaşan ve birlikte çalışan kimselerin bütünü.
* Temel niteliği bir olan dil, hayvan veya bitki topluluğu.

aile adı
* Soyadı.

aile bahçesi
* Ailelerin rahatlıkla gidebileceği, genellikle içkisiz yer.

aile bütçesi
* Kısa bir süre içinde bir işçinin veya işçi ailesinin hayat seviyesinde meydana gelen değişmeleri belirlemek amacıyla yapılan istatistik çalışması.

aile dostu
* Ailece tanışılan ve evlerine gidilip gelinen ahbap, yakın.

aile gazinosu
* Sadece evlilerin girebildiği ve birlikte eğlendikleri yer.

aile hayatı
* Aile bireylerinin bütün işlerini düzenli olarak ev içinde yapma durumu.

aile hukuku
* Aileyi oluşturan kişilerin karşılıklı hak ve görevlerini düzenleyen hukuk dalı.

aile meclisi
* Aile makamının görevini yerine getiren kan veya soy hısımlarından en az üç kişiden oluşan heyet.

aile ocağı
* Ailenin kurduğu, yerleştiği, geliştirdiği ev.

aile plânlaması
* Ailede çocuk edinmeyi sınırlama, doğum kontrolu.

aile reisi
* Kanunlara göre aile yükümlülüğünü taşıyan kimse.

aile saadeti
* Genellikle karı, koca bazen de büyükler ve çocuklar arasındaki uyum, anlaşma, sevgi ve hoşgörü.

ailece
* Bütün aile birlikte.

ailecek
* Ailece.

ailelik
* Aile sayısının bütünü.

ailesiz
* Ailesi olmayan.

ailevî
* Aile ile ilgili.

ait
* İlgilendiren, ilişkin, ilişik, ilgili, için, -e düşen.

ait olmak
* ilgilendirmek, birinin olmak, birine düşmek.

ajan

* Bir devlet veya kuruluşun gizli amaçları için çalışan kimse, casus.
* Bir kimsenin, bir ortaklığın veya bir devletin bazı işlerini gören kimse, iş görevlisi, temsilci.

ajanda
* Unutulmaması için gerekli notları yazmaya yarayan takvimli defter, andaç.

ajanlık
* Ajan olma durumu.
* Ajanın görevi.

ajans
* Haber toplama ve yayma işiyle uğraşan kuruluş.
* Bir ticarî kuruluşu tanıtan, onunla ilgili bilgi aktaran ve bu yolla kazanç sağlayan iş kolu.
* Bu iş kollarının çalıştığı büro.

ajitasyon
* Ruhsal gerginliğin dışa vurması.

ajur
* Delikli örgü, gözenek.

ajurlu
* Ajuru olan veya her yanı ajur biçiminde işlenmiş bulunan, gözenekli.

ak
* Kar, süt gibi şeylerin rengi, beyaz, kara ve siyah karşıtı.
* Bu renkte olan.
* Temiz namuslu.
* Sıkıntısız, rahat.
* Beyaz leke.
* Bazı şeylerde beyaz bölüm.

-ak / -ek
* İsimden isim türeten ek (küçültme eki): baş-ak, ben-ek vb.

-ak / -ek
* Fiilden yer isimleri türeten ek: dur-ak, yat-ak vb.

-ak / -ek
* Fiilden alet isimleri türeten ek: or-ak, bıç-ak, tara-k, ele-k, küre-k vb.

ak ağa
* Saraylarda hizmet gören hadım ağalarının beyaz ırktan olanı.

ak Arap
* Arap sözcüğü "zenci" anlamına da geldiğinden asıl Arapların söz konusu olduğu anlatılmak istenirken kullanılır.

ak basma
* Ak su, perde, katarakt.

ak basmak
* Göze beyaz leke inerek görme yetisini yitirmek.

ak benek
* Gözün saydam tabakasında bir yara veya çıban sonucunda oluşmuş, görmeyi derece derece azaltan beyaz benek.

ak demir
* Dövme demir.

ak don kara don geçitte belli olur

* Bkz. akı karası geçitte belli olur.

ak düşmek
* (saç ve sakal) tek tük ağarmaya başlamak.

ak gözlü
* Gözlerinin rengi pek açık olan ve nazarının hemen değdiğine inanılan (kimse).

ak gün ağartır, kara gün karartır
* mutlu bir yaşayış kişiyi dinç kılar, mutsuz bir yaşayış ise yıpratır.

ak kan
* Lenf.

ak kan yangısı
* Adenit.

ak koyunun kara kuzusu da olur
* iyi bir aileden kötü bir çocuk da çıkabilir.

ak köpek kara köpek geçit başında belli olur
* kimin ne olduğu deney veya sınav sonunda anlaşılır.

ak madde
* Demet durumundaki sinir liflerinden oluşan beynin iç, omuriliğin dış tabakası.

ak mı kara mı önüne düşünce görürsün
* şimdiden boşuna düşünme, sonuç belli olduğu zaman anlarsın.

ak pak
* tertemiz.
* saçı sakalı ağarmış.

ak pak
* Bembeyaz, temiz, parlak.

ak pas
* Lâhana, turp, şalgam, karnabahar gibi bitkilerin kök dışındaki bütün bölgelerine yerleşebilen, özellikle semiz otugillerde karşılaşılan yosunumsu mantar (Albugo candida).

ak sakaldan yok sakala gelmek
* çok yaşlanıp iyice kuvvetten düşmek.

ak sülümen
* Cıva ile klorun birleşimi olan, çok zehirli, beyaz bir toz, süblime, sülümen.

ak yazılı
* Bahtlı, şanslı.

ak yel
* Güneyden esen rüzgâr, lodos.

ak yem
* İzmarit, istavrit, uskumru gibi balıkların beyaz etinden yapılan ve oltada kullanılan yem.

ak yıldız
* Çoban yıldızı.

aka
* Büyük kardeş, ağabey.

akabe

* Tehlikeli, sarp ve zor geçit.

akabinde
* Arkasından, hemen arkadan, ardından, hemen ardından.

akacak kan damarda durmaz
* herhangi bir zarar karşısında bunun kaçınılmaz olduğunu anlatarak avundurmak için söylenir.

akaç
* Bir yerde birikip kalan sıvıları, bir işlem sonunda geriye kalan artıkları, gereksiz nesneleri dışarıya akıtmak için kullanılan boru, oluk veya başka araç.
* Kanal, ark, su yolu.
* Yer altı su oluğu.

akaçlama
* Akaçlamak işi, tefcir, drenaj.
* Yer altı sularını toplayan tesisat.

akaçlamak
* Bir yerde birikmiş suları akıtmak.
* Bataklıkları akaç yoluyla kurutmak.

akaçlatma
* Akaçlatmak işi.

akaçlatmak
* Akaçlama işini yaptırmak.

akademi
* Bilginler, yazarlar, sanatçılar kurulu.
* Yüksek okul.
* Çıplak modelden yapılmış insan resmi.

akademici
* Kurallara bağlı resim ve heykel çalışması yapan kişi veya sanatçı.

akademicilik
* Resim veya heykel çalışmasında kurallara bağlılık.

akademik
* Akademi ile ilgili.
* Bilimsel niteliği olan.

akademisyen
* Akademi üyesi.

akağaç
* Gürgengillerin, kerestesinden yararlanılan beyaz kabuklu bir türü (Betula alba).

akait
* Bir dinin öğrenilmesi gereken inançlarının ve tapınma kurallarının tümü veya bunları toplayan kitap.

akaju
* Maun.
* Maundan yapılmış.

akak
* Akarsu yatağı, yatak, mecra.
* Irmak, dere, çay, küçük akarsu.
* (su için) İvinti yeri.
* Eğimi, inişi fazla olan yer.

akala

* Amerikan tohumundan yurdumuzda üretilen bir pamuk türü.

akamber

* Özellikle amber balığının bağırsaklarından çıkarılan, kül renginde, yapışkan, bükülgen ve misk gibi kokulu olan bir taş.
* Sıcak ülkelerde yetişen bir ağaçtan (Hymenea) elde edilen katı, güzel kokulu reçine.

akamet

* Kısırlık, verimsizlik.
* Başarısızlık, sonuçsuzluk.

akamete uğramak

* başarısız, sonuçsuz kalmak.

akan sular durmak

* itiraza, söyleyeceği söze yer kalmamak.

akan yıldız

* Güneş sistemine bağlı, kesin yörüngesi bulunmayan ve bu sebeple atmosferin üst katmanlarına girince ateş külçesi durumuna dönüşen küçük gök cismi, ağma, şahap, meteor.

akar

* Kiraya verilerek gelir getiren ev, dükkân, tarla, bağ gibi mülk.

akar amber

* Asya ve Amerika'da yetişen, odunu ceviz ağacınınkine benzeyen, güzel kokulu öz suyu olan büyük bir ağaç (Liquidambar orientalis).

akarca

* Kemik veremi.
* Sürekli işleyen çıban, fistül.
* Küçük akarsu.
* Kaplıca.

akaret

* Kiraya verilerek gelir getiren ev, dükkân gibi mülk.

akarlar

* Tıknaz yapılı, gövdeleri halkasız, başları göğüsle birleşik, ağız yapıları ısırıcı, sokucu veya emici örümceğimsiler takımı.

akarsu

* Yeryüzünde ve yer altında belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan su.
* Tek sıra elmastan veya inciden gerdanlık.
* Kesintisi olmayan, aralıksız.

akaryakıt

* Benzin, gaz yağı, mazot gibi sıvı durumunda olan yakacak.

akaryakıt istasyonu

* Benzin, gaz, motorin gibi yakıtların satıldığı yer.

akasma

* Düğün çiçeğigillerden, beyaz çiçek veren, bahçelerde süs çiçeği olarak yetiştirilen sarılıcı bir bitki; yaban asması, Meryem ana asması (Clematis vitalba).

akasya

* Baklagillerden, sıcak iklimlerde birçok çeşitleri yetişen ve tanen, zamk, boya gibi maddelerinden yararlanılan bir ağaç (Acacia).
* Baklagillerden, yurdumuzda yetişen bir süs ve gölge ağacı, salkım ağacı (Robinia pseudoacacia).

akbaba
* Akbabagillerden, başı ve boynu çıplak olan, dağlık yerlerde yaşayan, leşle beslenen, çok yüksekten uçarak keskin gözleriyle çok uzakları görebilen, iri ve yırtıcı bir kuş (Vultur monachus).
* İhtiyar.

akbabagiller
* Gündüz yırtıcıları alt takımının, kanatları geniş ve büyük olan, iyi uçan büyük kuşları içine alan bir familyası.

akbakla
* Kuru fasulye.

akbalık
* Sazangillerden, eti kılçıklı, yumurtası ile tarama yapılan bir balık (Leuciscus).
* Akya balığı.

akbalıkçıl
* Leyleksilerden, bataklık, ırmak ve göl kıyılarında yaşayan, oldukça büyük, ak renkli bir kuş türü (Egretta alba).

akbaş
* Yazın kutup bölgelerinde yaşayan, kışın ılık kıyılara göçen, kısa ve ince gagalı, siyah bacaklı yabanî bir tür kuş, deniz kazı (Bemicla).

akbuğday
* Kurak iklime dayanıklı, beyaz kabuklu, ekmeklik buğday.

akburçak
* Baklagillerden, burçağa yakın bir bitki cinsi (Lathyrus sativus).

akciğer
* Göğüs kafesinin büyük bir bölümünü dolduran ve solunum organının temeli olan, sağlı sollu iki parçalı organ.

akciğer göbeği
* Akciğerin, iç yan yüzünün hemen arkasında bronş, sinir ve damarların girip çıktığı yer.

akciğer kesecikleri
* Akciğer lopçuğunun parçaları; bronşçukların son bölümü.

akciğer lopçuğu
* Birçok akciğer keseciğinin birleşerek oluşturduğu parça.

akciğer peteği
* Akciğerlerde solunumda gaz alış verişini sağlayan, hava borucuklarının sonunu oluşturan kesecik.

akciğer zarı
* Göğüs boşluğunun içini ve bu boşluğun içinde bulunan akciğerin dışını kaplayan ince zar, plevra.

akciğerliler
* Karından bacaklı yumuşakçaların tek ciğerle soluk alan bir takımı.

akça
* Oldukça beyaz, beyazca.

akça
* Bkz. akçe.

akça armudu
* İnce kabuklu, sarı, etli ve sulu bir tür armut.

akça pakça

* Beyaz tenli, güzel (kadın).

akça yel
* Güneydoğudan esen yel, keşişleme.

akçaağaç
* Akçaağaçgillerden süs ağacı olarak da dikilen tahtası hafif ve sağlam bir ağaç, isfendan (Acer).

akçaağaçgiller
* İki çeneklilerden, örneği akçaağaç olan bir bitki familyası.

akçakavak
* Akkavak.

akçalı
* Paraya bağlı, parayla ilgili, malî.

akçe
* Küçük gümüş para.
* Her tür madenî para.

akçıl
* Rengini atmış, ağarmış, içinde ak renk bulunan.

akçıllanma
* Akçıllanmak işi.

akçıllanmak
* Akçıl duruma gelmek, rengini atmak veya atmış gibi olmak.

akçıllaşma
* Akçıllaşmak işi veya durumu.

akçıllaşmak
* Akçıl duruma gelmiş olmak.

akçıllık
* Akçıl olanın durumu.

akçöpleme
* Zambakgillerden, yapraklarının uzun, geniş olması, çiçeklerinin güzelliği dolayısıyla bahçe çiçekleri arasına giren zehirli bir bitki cinsi (Veratrum album).

akdarı
* Buğdaygillerden, bir yıllık veya daha uzun yaşayabilen otsu bir bitki türü (Panicum miliaceum).

akdedilme
* Akdedilmek durumu.

akdedilmek
* Akdetmek işi yapılmak.

Akdeniz humması
* Malta humması.

Akdeniz mavisi
* Parlak ve canlı görünümde mavi rengin bir türü.

akdetme
* Akdetmek işi.

akdetmek

* (mukavele, muahede, ittifak gibi karşılıklı bağlanma anlamı taşıyan Arapça sözlerle) Yapmak.

akdiken
* Hünnapgillerden, hekimlikte ve boyacılıkta kullanılan bir bitki cinsi, güvem eriği, geyik dikeni (Rhamnus cathartica).

akdoğan
* Kartalgillerden bir doğan türü, aksungur.

akdut
* Beyaz renkte olan dut.

akemi
* İki elemanlı mermer yapıştırıcısı.

akgünlük
* Tütsü olarak yakılan bir tür ağaç sakızı.

akhardal
* Hekimlikte iç sürdürücü olarak kullanılan hardal türlerinden biri (Sinapis alba).

akı
* Herhangi bir kuvvet alanında, belli bir düzlemin belli bir bölümünden geçtiği var sayılan güç çizgileri, seyelân.

akı ak karası kara
* beyaz tenli, kara gözlü, kara saçlı.

akı karası geçitte belli olur
* bir iddiadaki doğruluğun ancak deney veya sınav sonunda belli olacağını anlatmak için söylenir.

akıbet
* (bir iş veya durum için) Son, sonuç.
* Sonunda, eninde sonunda.

akıbetine uğramak
* birinin içinde bulunduğu kötü duruma düşmek.

akıcı
* Akma özelliği olan.
* Kolay söylenebilen, okunabilen, anlamca açık (anlatım), selis.

akıcı ünsüz
* Ciğerlerden gelen havanın, ağız boşluğundaki yarı kapalı bir engele çarpmasıyla oluşan bol sesli ünsüz (r, l, ğ, y).

akıcılık
* Akıcı olma durumu.
* Söz, yazı ve anlatımın akıcı olma özelliği, selâset.

akıcılık ölçeği
* Bir sıvının belli sıcaklıktaki akıcılığını ölçmekte kullanılan alet.

akıl
* Düşünme, anlama ve kavrama gücü, us.
* Hafiza, bellek.
* Öğüt, salık verilen yol.
* Düşünce, kanı.

akıl akıl, gel çengele takıl
* bir sorunun nasıl çözümleneceğini düşünememe durumu.

akıl akıldan üstündür
* bir kimsenin aklına gelmeyen bir çare, herhangi birinin aklına gelebilir.

akıl almak
* danışmak, görüş almak.

akıl almamak
* inanılacak gibi olmamak, akla uygun gelmemek.

akıl almaz
* inanılacak gibi olmayan, inanılmaz.

akıl danışmak
* bir konuda birinin görüşünü sormak.

akıl defteri
* Hatırlanıp yapılması gereken şeylerin yazıldığı küçük defter, not defteri, muhtıra defteri, ajanda.

akıl dışı
* Akla, gerçeğe, uygun olmayan.
* Us dışı, gayriaklî, irrasyonel.

akıl dışıcılık
* Akıl dışı davranma yanlısı görüş, us dışıcılık, irrasyonalizm.

akıl dişi
* Yirmi yaş sıralarında altlı üstlü ve sağlı sollu, en içeride çıkan azı dişi, yirmi yaş dişi.

akıl doktoru
* Psikiyatrist.

akıl durdurmak
* bir şey çok şaşırtıcı nitelikte olmak, insanı şaşırtmak.

akıl erdirememek (veya ermemek)
* ne olduğunu anlayamamak, sırrını çözememek.

akıl erdirmek
* anlamak, sırrını çözmek.

akıl etmek
* herhangi bir önlem veya çareyi zamanında düşünmek, vaktinde hatırlamak.

akıl hastahanesi
* Akıl hastalarının yatırıldığı hastahane.

akıl hastası
* Ruh hastası, deli.

akıl havsala almamak
* akla mantığa sığmamak.

akıl hocası
* Birine yol gösterip akıl öğreten kimse.
* Herkese akıl öğretmeye meraklı kimse.

akıl için yol (veya tarik) birdir
* iyi düşünülünce ayrı ayrı kimselerce varılacak sonuç hep aynıdır.

akıl işi değil
* akla uygun değil, doğru değil.

akıl kârı olmamak

* akıllı bir kişinin yapacağı iş olmamak.

akıl kethüdası

* Herkese akıl öğretme merakında olan kimse.

akıl kumkuması

* Çok bilmiş kimse.

akıl kutusu

* Çok akıllı, zeki kimse.

akıl öğretmek

* nasıl davranacağını göstermek, yol göstermek, akıl vermek.

akıl sır ermemek

* bir işin niteliğini, gizli yönlerini anlayamamak.

akıl terelelli

* pek delişmen, kendisinden ciddî bir düşünce, davranış beklenmeyen (kimse).

akıl var, yakın var (veya akıl var, izan var)

* kafa yormaya gerek yok.

akıl vermek

* bir konuda yol göstermek, akıl öğretmek.

akıl yaşta değil, baştadır

* akıllı olma ile yaşlı olma arasında ilgi yoktur; bazı küçükler büyüklerden daha akıllı olabilir.

akıl yormak

* hatırlamaya çalışmak, zihnini zorlamak.

akıl yürütmek

* herhangi bir konuda fikir vermek.

akıl zayıflığı

* Deliliğe kadar varmayan akıl bozukluğu.

akılcı

* Akılcılıkla ilgili.
* Akılcılıktan yana olan kimse, usçu, rasyonalist.

akılcılık

* Akla dayanan, doğruluğun ölçütünü duyularda değil, düşünmede ve tümden gelimli çıkarmalarda bulan öğretilerin genel adı, usçuluk, akliye, rasyonalizm.
* Akla ve akıl yolu ile varılan yargıya inanma, akla aykırı veya akıl dışı hiçbir şeyi tanımama davranışı ve tutumu, akliye, rasyonalizm.
* Bilginin evrensellik ve zorunluluğunun deneyden ve deneye dayanan genellemeden değil, yalnızca akıldan çıkartılabileceğini savunan öğreti, rasyonalizm.

akılda kalmak

* akılda yer etmek, unutulmamak.

akılda tutmak

* unutmamak.

akıldan çıkarmak

* düşünmemek, unutmak, umudunu kesmek.

akıldan çıkmak

* unutulmak.

akıldan çıkmak
* unutmak.

akıldan çıkmamak
* unutamamak.

akıldan geçirmek
* bir şey yapmayı düşünmek, tasarlamak.

akıllandırma
* Akıllandırmak işi, durumu.

akıllandırmak
* Aklını kullanmasını sağlamak, aklını başına getirmek.

akıllanma
* Akıllanmak işi.

akıllanmak
* Karşılaşılan olayların sonuçlarından yararlanarak davranmak.
* Uslanmak.

akıllara durgunluk vermek
* çok şaşılacak bir sey olmak.

akılları pazara çıkarmışlar, herkes yine kendi aklını almış (veya akıllar gelin olmuş, herkes kendininkini beğenmiş)
* "insan kendi aklını başkasınınkinden üstün görür" anlamında kullanılır.

akıllı
* Gerçeği iyi gören ve ona göre davranan.
* Karşısındakinin düşüncesizliğini belirtmek için söylenilen uyarma sözü.
* (alay yollu) Düşüncesiz, aptal.

akıllı düşününceye kadar deli çocuğunu (veya oğlunu) everir
* kendini akıllı sananlar çok kez akılsız diye tanınanlardan daha az başarı gösterir.

akıllı geçinmek
* kendini çok akıllı sanmak.

akıllı köprü arayıncaya dek deli suyu geçer
* atak kişi tehlikeyi göze alarak işe girişir ve çabuk sonuç alır.

akıllı olmak
* gerçeklere uygun davranmak.

akıllı uslu
* Akıllı olarak, yaramazlık etmeyerek, dengeli.

akıllıca
* Akla yakın, doğru olarak.
* Akla yakın, doğru, makul.

akıllılık
* Akıllı olma durumu; uyanıklık.

akıllılık etmek
* yerinde ve uygun davranmak.

akılsal
* Düşünceyi ve gerçeği somut değerlerle birbirine bağlayan hakikati içine alan şey.

akılsallaştırma
* Akılsallaştırmak durumu.
* Bilinç dışı olayların mantık ve akla dayalı olarak açıklanması.

akılsallaştırmak
* Bir şeyi akılsa duruma getirmek.

akılsız
* Aklı, gerçeği görüp ona göre davranmaya elverişli olmayan, anlayışı kıt.

akılsız başın cezasını ayak çeker (veya akılsız iti veya köpeği yol kocatır)
* düşüncesizlik veya tedbirsizlik yüzünden, gereksiz yere gidip gelme zahmetine katlanılır.

akılsızlık
* Akılsız olma durumu.
* Akılsızca yapılan iş veya davranış.

akılsızlık etmek
* düşüncesiz ve yersiz davranmak.

akım
* Akmak işi.
* Hava, su gibi akışkan maddelerin veya elektrik yüklerinin belli bir yönde akışı, yer değiştirmesi, cereyan.
* Sanatta, siyasette, düşünce hayatında ortaya çıkan yeni bir görüş, yöntem, hareket, cereyan tarz.
* Debi.

akım derken bokum demek
* sözünü yolunca söyleyememek, düzensiz şeyler söylemek.

akım ölçümü
* Bir akarsuyun veya kanalın su yolunda bir saniyede akan su hacmini ölçme.

akımcı
* Belli bir akıma bağlı kişi.

akımölçer
* Bir elektrik akımının şiddetini ölçmeye yarayan araç, amperölçer.

akımtoplar
* Akü, akümülâtör.

akın
* Kalabalık bir şeyin arkası kesilmeyen bir geliş durumunda olması.
* Düşman topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul gibi amaçlarla toplu olarak yapılan baskın.
* Futbolda sayı yapmak amacıyla karşı takım kalesine doğru genellikle topluca girişilen saldırı, hücum.

akın
* Kazak-Kırgız Türklerinin saz şairlerine verdiği ad.

akın akın
* Arkası kesilmeyen kalabalık öbekler durumunda.

akın etmek
* toplu olarak gitmek, üşüşmek.
* düşman ülkesine saldırmak, baskın yapmak.

akıncı
* Düşman ülkesine akın yapan savaşçı.
* Görevi karşı tarafa top sürmek ve sayı yapmak olan ön sıradaki oyuncu, forvet.

akıncılık
* Akıncı olma durumu.

akıncılık etmek

* düşman ülkesinde karşı güçleri yıldırmak, tedirgin etmek.

akındırık

* Reçine, çam sakızı, akma.

akınkayası

* Kaya balığıgiller familyasından derin ve uzaklarda yaşayan ince, uzun bir balık türü.

akıntı

* Akmak işi.
* Havanın veya suyun herhangi bir yöne doğru yer değiştirmesi, akım, cereyan.
* Hastalık sebebiyle vücudun bir yerinden sulu madde akması.
* Eğiklik, eğim, meyil.
* Çam türü ağaçlarda bulunan reçinenin eriyerek akması olayı.
* Sıvı yapıştırıcıların ağaç yüzeylerine gereğinden çok sürülmesi ile oluşan durum.

akıntı bilimi

* Deniz akıntılarını inceleme konusu edinen bilim dalı.

akıntı çağanozu

* Akıntıya kapılmış yengeç.
* Vücudunda göze çarpacak bir çarpıklık bulunan kimseler için kullanılır.

akıntılı

* Akıntısı olan, eğik, meyilli.

akıntıölçer

* Bir akarsuyun ve kanalın akıntı hızını ve düzeyini ölçmeye yarayan alet.

akıntıya kapılmak

* bir akıntının etki alanına girmek, akıntı ile birlikte sürüklenmek.
* etki altında kalarak bir topluluğun davranışına katılmak.

akıntıya kürek çekmek

* olmayacak bir iş uğrunda boşuna çabalamak.

akıp gitmek

* (zaman için) çabuk geçmek.

akış

* Akmak işi veya biçimi.
* Geçip gitme, sürüp gitme.
* Akın.

akışkan

* Kendilerine özgü bir biçimleri olmayıp içinde bulundukları kabın biçimini alan ve yığın oluşturmayan (sıvı veya gaz), seyyal.

akışkanlaşma

* Akışkan duruma gelme.

akışkanlaşmak

* Akışkan duruma gelmek.

akışkanlaştırıcı

* Akışkan duruma getirme özelliği olan.

akışkanlaştırıcılık

* Akışkan duruma getirme özelliği olma.

akışkanlaştırma
* Akışkanlaştırmak işi.
* Akışkanların niteliğini düzeltmek için yoğunlaşan akımı içinde parçacıkların asıltısını sağlayan yöntem.

akışkanlaştırmak
* Akışkan duruma getirmek.

akışkanlık
* Akışkan olma durumu.

akışma
* Kulağa hoş gelen veya kolayca söylenen seslerin özelliği.

akışmalı
* Akışma özelliği olan.

akışmaz
* Dış etkenlerin tesiriyle akışmazlığı değişmeyen, durağan.

akışmazlık
* Akışmaz veya durağan maddenin durumu.

akıtma
* Akıtmak işi.
* Hayvanların, özellikle atların alınlarında bulunan ve burunlarına doğru uzanan beyaz leke.
* Un, süt, yağ, yumurta, şeker veya pekmezle yoğrularak cıvık bir duruma getirilen hamurun kızgın saç üzerinde pişirilmesiyle yapılan bir çeşit tatlı.
* Enli bilezik.

akıtmak
* Akmasını sağlamak, akmasına yol açmak, dökmek.

akıtmalı
* Alnında akıtması olan (hayvan).

akide
* Bir şeye inanarak bağlanış, inanç, din inancı.

akide
* Şekerin kaynatılarak ağda durumuna getirilmesi yolu ile yapılmış renkli ve kokulu, ağızda güç eriyen şeker; daha çok akide şekeri yerine kullanılır.

akide şekeri
* Bkz. akide.

akidesi bozuk
* İnancı zayıf olan (kimse).

akideyi bozmak
* doğru bilinen bir inanış veya gidişten ayrılmak.

akik
* Yüzük taşı, mühür gibi şeyler yapmakta kullanılan, türlü renklerde, yarı saydam, parlak ve değerli bir taş; kalseduan kuvarsının bir türüdür.

akil
* Akıllı.

akil baliğ
* Döl verebilecek duruma gelmiş olan, erin.

akil baliğ olmak

* döl verebilecek erişkin duruma gelmiş olmak.
* rüştünü ispat etme yaşına gelmiş olmak.

akilâne
* Akıllıca.

akim
* Kısır, verimsiz, döl veremeyen.
* Sonuçsuz, başarısız.

akim kalmak
* sonuca ulaşamamak, başarı sağlayamamak.

akis
* Işık veya ses dalgalarının yansıtıcı bir yüzeye çarparak geri dönmesi, yansıma, yankı.
* Bir cismin, parlak bir yüzeyde görünmesi.
* Bir şeyin başka bir şey üzerinde yarattığı etki.
* Evirme, evirtim.

akis uyandırmak
* bir konunun üzerinde düşünülmesine, tartışılmasına yol açmak, ilgi veya tepki yaratmak.

akit
* Hukukî sonuç doğurmak amacı ile iki veya daha çok kimsenin veya kuruluşun karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanları ile gerçekleşen işlem, sözleşme, mukavele, kontrat.
* Nikâh.

âkit
* Bir işi karşılıklı olarak kararlaştırıp üstlerine alan taraflardan her biri, sözleşme veya mukavele yapan.

akit vaadi
* Ön sözleşme.

akkaraman
* Vücudu beyaz, ağız, burun, göz etrafı, kulak ve ayaklarda siyah lekeler bulunabilen, kaba karışık yapağılı, Orta Anadolu ve Doğu Anadolu'nun batı kesimlerinde yaygın olarak yetiştirlen yerli bir tür koyun.

akkarınca
* Düz kanatlılardan, sıcak veya ılıman ülkelerde yaşayan, bitkilere çok zarar veren bir böcek cinsi, termit (Termes).

akkarıncalar
* Ağız parçaları iyi gelişmiş, iri başlı, ısırıcı böcekler topluluğu, termitler.

akkavak
* Söğütgillerden, yapraklarının altı beyaz olan bir kavak türü, akçakavak, Hollanda kavağı (Populus alba).

akkefal
* Sazangillerden bir cins tatlı su balığı (Alburnus).

akkelebek
* Hemen bütün meyve ağaçlarında tomurcuk düşmanı sayılan, iri ak kanatları kalın, kara damarlı bir kelebek (Aporia crataegi).

akkirpani
* Ak, fakat kirli.

akkor
* Işık saçacak beyazlığa varıncaya değin ısıtılmış olan.

akkorluk
* Akkor olma durumu.

akkuş
* Atmaca, yırtıcı bir kuş.

akkuyruk
* Tadını artırmak için çay harmanına katılan beyaz bir çay türü.

-akla / -ekle
* Bazı fiillerin sıklık çatılarını türeten ek: tart-akla- , it-ekle- vb.

akla fenalık vermek
* çok şaşırmak, çıldıracak gibi olmak, zıvanadan çıkmak.

akla gelmedik
* düşünülemeyen.

akla gelmeyen başa gelir
* insan ummadığı, düşünmediği şeylerle daima karşılaşabilir.

akla gelmez
* hatırlanamaz, düşünülemez.

akla hayale gelmez
* inanılmaz.

akla karayı seçmek
* (bir işi başarıncaya değin) çok sıkıntı çekmek, güçlüklerle karşılaşmak.

akla sığar gibi
* aklın kabul edebileceği biçimde, makul.

akla sığmak (veya sığmamak)
* inanılacak gibi olmamak.

akla yakın
* aklın benimseyebileceği, aklın kabul edebileceği.

akla yatkın
* uygun, akıllıca, makul.

akla zarar (veya ziyan)
* çok şaşılacak, şaşkınlığa uğratacak (şey).

aklama
* Aklamak işi, ibra.

aklama belgesi
* Alacak verecek kalmadığını gösteren belge, ibraname.

aklamak
* Suçsuz veya borçsuz olduğu yargısına vararak birini temize çıkarmak, tebriye etmek, ibra etmek.
* Başarılı gösterilmek, değerli olarak nitelendirilmek.

aklan
* Sularını bir denize veya göle gönderen bölge, maile.
* Bir dağ sırasının yamaçlarından her biri.

aklanma
* Aklanmak işi.

aklanmak
* Ak olmak, temizlenmek.

* Bir dava sonunda temiz ve ilişiksiz çıkmak, temize çıkmak, beraat etmek.

aklaşma
* Aklaşmak işi.

aklaşmak
* Ak duruma gelmek, ağarmak, beyazlaşmak.

aklaştırma
* Aklaştırmak işi.

aklaştırmak
* Aklaşmasını sağlamak, beyazlaştırmak.

aklen
* Akıl icabı, akıl gereğince.

aklevrek
* Tatlı su levreği.

aklı
* Akı bulunan, ak renkli.

aklı almamak
* anlayamamak, kavrayamamak.
* bir şeyin olabileceğine inanmamak.
* uygun bulmamak.

aklı başına gelmek
* davranışlarının yanlışlığını sezerek doğru yolu bulmak.
* ayılmak, kendine gelmek.

aklı başında
* sürekli akıllı davranan.
* doğru dürüst, kusursuz.

aklı başında olmamak
* iyi düşünebilir durumda olmamak.

aklı başından bir karış yukarı (veya yukarıda)
* düşünmeden aklına geleni yapan.

aklı başından gitmek
* çok sevinçten veya çok korkudan ne yapacağını şaşırmak.

aklı başka yerde olmak
* başka şeyler düşünmek.

aklı bir yerde olmak
* düşünülmesi gerekenden başka bir şey düşünmek.

aklı bokuna karışmak
* korkudan şaşırıp ne yapacağını bilememek.

aklı çıkmak
* titizlikle üzerinde durmak, çok korku geçirmek, çok korkmak.

aklı dağılmak
* düşünceyi belli bir konu, sorun üzerinde toplayamamak.

aklı durmak
* düşünemez bir duruma gelmek, şaşırmak.

aklı ermek
* anlayabilmek.
* akılca olgunlaşmak.

aklı evvel
* Akıllı geçinen.

aklı fikri bir şeyde olmak
* bütün düşündüğü bir konuda yoğunlaşmak.

aklı gitmek
* şaşırmak, korkmak.
* çok beğenmek, bayılmak.

aklı kalmak
* beğenilen bir şeyi düşünmekten kendini alamamak.

aklı karalı
* Akı ve karası olan, beyazlı siyahlı.

aklı karışmak
* ne yapacağını bilememek, şaşırmak, bocalamak.

aklı kesmek
* bir şeyin olabileceğine inanmak.

aklı kesmemek
* sonucu tahmin edememek, ilerisini görememek.

aklı sıra
* aklınca, sandığına göre, düşünüşüne göre, umduğuna göre.

aklı sıra
* Aklınca.

aklı sonradan gelmek
* verdiği kararın yanlış olduğunu anlayıp vazgeçmek.

aklı takılmak
* zihni bir şeyle uğraşmak.

aklı tam ayar
* aklı yerinde.

aklı yatmak
* anlamaya başlamak, olacağına inanmak, tatmin olmak.

aklı zıvanadan çıkmak
* delirmek, aklını oynatmak.

aklıevvel
* Densiz, münasebetsiz, sağduyu sahibi olmayan.
* Kendisini en akıllı sanan.

aklık
* Ak olma durumu.
* Kadınların makyaj için yüzlerine sürdükleri beyaz bir sıvı, düzgün.

aklıma gelen başıma geldi
* olmasından korktuğum şey oldu.

aklımda!
* lâdes oyununa katılanlardan biri ötekine bir şey verirken karşıdakinin "unutmadım" anlamında söylediği söz.

aklına birşey gelmek
* şüphelenmek.

aklına düşmek
* hatırlamak.
* kafasında bir düşünce doğmak.

aklına esmek
* daha önce düşünmemiş olduğu şeyi birden yapmaya karar vermek.

aklına geleni söylemek
* rastgele konuşmak.

aklına geleni yapmak
* her istediğini düşünmeden yapmak istemek.

aklına gelmek
* hatırlamak, anımsamak.
* bir şeyi yapmayı düşünmek, tasarlamak.

aklına getirmek
* hatırlatmak.
* düşünmek.

aklına koymak
* bir şey yapmaya kesin olarak karar vermek.
* kararlaştırmak, çok istemek.

aklına koymak
* bir kimse birine, bir şey telkin etmek.

aklına sığdırmak
* bir şeyin olabileceğine inanmak, aklı almak.

aklına sığmamak
* anlayamamak, kavrayamamak.
* olabileceğine inanmamak.

aklına şaşayım (veya şaşarım)
* adı geçen kimsenin akılsızca bir davranışta bulunduğunu anlatır.

aklına takmak (veya aklını takmak)
* sürekli olarak bir şeyi düşünmek, bir düşünceye saplanıp kalmak.

aklına turp sıkayım
* birinin düşüncesini ve yaptığını beğenmemek.

aklına tükürmek
* birinin düşüncesini beğenmemek, kınamak.

aklına uymak
* birinin uygun olmayan görüşüne göre iş yapmak, davranmak.

aklına vurmak
* birden düşünüvermek.

aklına yelken etmek
* düşüncesizce davranmak veya aklına geleni hemen yapmak.

aklınca
* (küçümseme yollu) Düşüncesine göre, aklı sıra.

aklında kalmak
* unutmamak.
* hatırlamak.

aklında olsun!
* unutma!.

aklında tutmak
* öğrenmek, bellemek.
* unutmamak.

aklından çıkarmamak
* devamlı hatırlamak, hiç unutmamak.

aklından çıkmak
* unutmak.

aklından geçirmek
* bir şey yapmayı düşünmek, tasarlamak.

aklından geçmek
* düşünmek.

aklından tutmak
* bir şey düşünmek.

aklından zoru olmak
* arada bir durum ve şartların gerektirdiği gibi davranmamak.

aklını (bir şeyle) bozmak
* bir şey üzerine düşerek hep onunla uğraşıp durmak.

aklını başına almak (veya toplamak, devşirmek)
* akılsızca davranışlarda bulunmaktan kendini kurtarmak.

aklını başından almak
* düşünemeyecek bir duruma getirmek, çok şaşırtmak.

aklını başka yere vermek
* konuşulan konudan başka bir şey düşünür olmak.

aklını çalmak
* ilgisini aşırı derecede çekmek.

aklını çelmek
* niyetinden, kararından caydırmak.
* ayartmak, baştan çıkarmak.

aklını kaçırmak
* delirmek.
* gereksiz, yersiz iş yapmak.

aklını oynatmak
* çıldırmak.
* akıl dışı işler yapmak.

aklını peynir ekmekle yemek
* şaşkınca ve akılsızca işler yapmak.

aklını şaşırmak
* yerinde olmayan bir iş yapmak, yersiz düşünmek.

aklını takmak
* sürekli olarak aklı bir şeyle uğraşmak.

aklının köşesinden geçmemek
* hiçbir zaman düşünmemek.

aklının terazisi bozulmak
* akıllıca olmayan davranışlarda bulunacak bir duruma düşmek.

aklınla bin yaşa
* akla yakın görülmeyen bir düşünce ileri sürene söylenir.

aklıselim
* Sağduyu.

aklî
* Akılla ilgili, akla dayanan.

akliyat
* Akıl yolu ile kazanılan bilgiler.

akliye
* Akıl hastalıkları ile ilgili hekimlik kolu.
* Akıl hastalıkları ile ilgili hastahane bölümü.
* Akılcılık, usçuluk, rasyonalizm.

akliyeci
* Akıl hastalıkları uzmanı.

akma
* Akmak işi.
* Reçine, çam sakızı, akındırık.

akma hançer
* Ortası oluklu hançer.

akma sınırı
* Malzemenin belirli bir gerilme uygulanmasıyla sınırlı ve kalıcı deformasyona uğraması veya belirlenen toplam uzamaya maruz kalması durumundaki mukavemeti.

akmak
* (sıvı maddeler veya çok ince taneli katı maddeler için) Bir yerden başka bir yere doğru gitmek.
* (bu gibi maddeler) Aşağıya, yere düşmek.
* (sıvı bir madde için) Bir yerden çıkmak.
* (bir kap veya bir yer) İçindeki veya üstündeki sıvıyı sızdırmak.
* Çabucak savuşmak; ortadan kaybolmak.
* Art arda ve toplu olarak gitmek.
* (kumaş için) Yıpranıp iplikleri erimeye başlamak.
* (zaman için) Çabuk geçmek.
* (boya için) Birbirine karışmak.
* Karışmak, katılmak.
* Sürüp gitmek.

akmantar
* Tadı güzel ve besleyici bir tür mantar, keçi mantarı (Agaricus campestris).

akmasa da damlar
* çok değilse bile, az çok bir gelir veya kazanç sağlar.

akmaz
* Durgun su, gölet.

akompanyatör
* Bir parça çalındığı zaman ses veya bir âletle ona katılan kimse, eşlik eden.

akonitin
* Boğan otundan çıkarılan ve hekimlikte kullanılan zehirli bir madde.

akont
* Bir borca karşılık, hesabı daha sonra görülmek üzere yapılan kısmî ödeme.

akordeon
* Üstündeki düğmelere veya tuşlara basarak, metal dilcikleri titretme yolu ile çalınan körüklü, elde taşınabilir bir çalgı.
* Kumaşlarda makine ile yapılmış kırma.

akordeoncu
* Akordeon çalan kimse.

akordiyon
* Bkz. akordeon.

akordiyoncu
* Bkz. akordeoncu.

akordu bozuk
* Birbirini tutmayan, uyumsuz, akortsuz.

akort
* Bir çalgıyı doğru ses vermesi için ayarlama.
* Armoniyi sağlayan seslerin birleşmesi.

akort etmek
* çalgıların seslerini ayarlamak, düzenlemek.

akort yapmak
* çalgıların tellerini, ses veren araçlarını ayarlamak.

akortçu
* Piyano ve org gibi müzik aletlerini ayarlamayı meslek edinmiş kimse.

akortlama
* Akortlamak işi.

akortlanma
* Akortlanmak işi.

akortlanmak
* Akortlanmak işi yapılmak.

akortlatma
* Akortlatmak işi.

akortlatmak
* Akortlamak işini yaptırmak.

akortlu
* Akordu olan, akort edilmiş.

akortsuz

* Akordu olmayan, akort edilmemiş.
* Birbirini tutmayan, uyumsuz.

akortsuzlaştırmak
* Radyoda bir ayar frekansında sapma meydana getirmek.

akortsuzluk
* Ses düzensizliği veya ayarsızlığı.
* Radyoda gerçek ayar frekansı ile doğru değeri arasındaki sapma.

akraba
* Kan veya evlilik yoluyla birbirine bağlı olan kimseler, hısım.
* Oluşma yönünden aynı kaynağa dayanan şeyler.
* Biri, diğerinin sonucu olan şeyler.

akraba çıkmak
* önceden tanışmadan veya bilmeden konuşarak akraba olduklarını anlamak.

akraba diller
* Aynı ana dilden gelen diller.

akraba olmak
* evlilik yoluyla yakınlık kurmak.

akrabalık
* Akraba olma durumu.

akran
* Yaşça denk, yaşıt, boydaş, öğür.

akranlık
* Akran olma durumu, yaşıtlık.

akreditif
* Belirli bir nicelikteki para için, bir bankanın yükümlülüğü altında, üçüncü bir kişi yararına bir başka bankada veya aracısında açtırılan kredi.
* Kredi mektubu.

Akrep
* Zodyak üzerinde Terazi ile Yay burçları arasında yer alan burç. Zodyak.

akrep
* Akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehirli bir iğnesi olan böcek (Scorpio).
* Saatin iki ibresinden küçüğü.

akrep gibi
* her fırsatta sözleriyle başkalarını incitme veya onlara kötülük etme durumunda olan.

akrepler
* Örümceğimsilerin, örneği akrep olan takımı.

akrobasi
* Cambazlık, akrobatlık.

akrobat
* Cambaz.

akrobatlık
* Cambazlık.

akromatik

* Beyaz ışığı çözümlemeden geçiren, renksemez.
* Hücrede boyayı kabul etmeyen (bölüm).

akromatik iğ iplik
* Mitozun ilk evresi sonunda bütün hücrelerde beliren ve hücre boyalarıyla pek boyanamayan iğ biçimindeki oluşum.

akromatin
* Hücre çekirdeği içindeki ince iplikçiklerden yapılmış, kromatin ile boyanmamış olan kromozomları oluşturan bölüm.

akromatopsi
* Bkz. renk körlüğü.

akromegali
* Genel gelişme bittikten sonra el, çene, burun gibi vücudun sivri kısımlarındaki kemiklerin kalınlaşması, büyümesi veya uzaması.

akropol
* Eski Yunan şehirlerinde, en önemli yapıların ve tapınakların bulunduğu iç kale.

akrostiş
* Her dizenin ilk harfi yukarıdan aşağıya doğru okununca ortaya bir söz çıkacak biçimde düzenlenmiş manzume, muvaşşah, tevşih.

aks
* Dingil.

aksak
* Aksayan, hafifçe topallayan.
* İyi gitmeyen, iyi işlemeyen.
* Türk müziğinde oldukça kıvrak bir usul.
* Eski Yunan ve Lâtin şiir ölçüsünde, sondan bir önceki hecesi kısa olacak yerde uzun olan dize.

aksak eşekle yüksek dağa çıkılmaz
* eksik araçlarla sağlıklı iş yapılmaz.

aksakal
* Köyün veya mahallenin ihtiyar heyetinde olan kimse.
* Ermiş, evliya.

aksaklık
* Aksak olma durumu.

aksam
* Kısımlar.

aksama
* Aksamak işi.

aksamak
* Hafif topallamak.
* (bir iş) Gereği gibi yürümemek, geri kalmak.

aksan
* Bir ülkenin insanlarına veya bir çevreye özgü söyleyiş özelliği.
* Vurgu, kelime vurgusu, grup vurgusu.

aksanı bozuk
* Bir dildeki kelimeleri doğru söyleyemeyen.

aksata

* "alma ve verme" Alış veriş.

aksatış
* Aksatmak işi veya biçimi.

aksatma
* Aksatmak işi.

aksatmak
* Aksamasına yol açmak, bir işi gereği gibi yürütmemek.

aksayış
* Aksamak işi veya biçimi.

akse
* Hastalık nöbeti, kriz.

aksedir
* Kaplaması mobilyacılıkta kullanılan, açık kahve rengi öz odunlu olan bir ağaç (Thuya occidentalist).

akselerograf
* İvmeyazar.

akselerometre
* İvmeölçer.

akseptans
* Yabancı ülkelerde okuyacak öğrenciler için gönderilen kabul belgesi.
* Poliçelerin üzerine "kabulümdür" biçiminde yazılarak altı imzalanan açıklama.

aksesuar
* Bir aletin, bir makinenin işlevine katılmayan, ancak kendine özgü ayrı bir yararı bulunan alet, araç veya nesne.
* Konunun gerektirdiği ölçüde kullanılan, bir sahne içinde yer alan veya oyuncunun dekor gereği kullandığı çeşitli eşya.
* Kadın giyiminde giysiyi bütünleyen ayakkabı, çanta, kemer, şapka, eldiven, mücevher gibi eşya.

aksesuarcı
* Aksesuarı hazırlayan kimse.
* Aksesuar kullanmasını seven.

aksetme
* Aksetmek işi.

aksetmek
* (ses) Bir yere çarpıp geri dönmek, yankılanmak, yankı vermek.
* (ışık) Bir yere vurmak.
* (bir ışık veya bir şekil) Düz ve parlak bir yüzeye çarpıp orada aynen görünmek, yansılanmak.
* Ulaşmak, yayılmak, duyulmak.
* Evirmek, tersine çevirmek.

aksettirme
* Aksettirme işi.

aksettirmek
* (sesi) Yankılamak.
* (ışığı) Yansıtmak.
* Haberi, durumu, ulaştırmak, yaymak, duyurmak.

aksırık
* Herhangi bir sebeple burun zarının gıcıklanması sonucu solunum kaslarının birdenbire kasılmasıyla ağız ve burundan hızlı, gürültülü soluk boşalması olayı, aksırma, hapşırma, hapşırık.

aksırıklı
* Aksırığa tutulmuş, aksırığı olan, sık sık aksıran, hapşırıklı.

aksırıklı tıksırıklı
* Yaşlı, hastalıklı.

aksırış
* Aksırma, aksırma biçimi.

aksırma
* Aksırmak işi.

aksırmak
* Burun zarlarının gıcıklanması ile solunum kaslarının birdenbire kasılması üzerine, ağız ve burundan hızlı, gürültülü soluk boşaltmak, hapşırmak.

aksırtma
* Aksırtmak işi.

aksırtmak
* Birinin aksırmasına sebep olmak, hapşırtmak.

aksi
* Ters, zıt, karşıt, olumsuz, menfi.
* Uygun olmayan.
* İnatçı, hırçın, huysuz.

aksi aksi
* Olumsuz bir biçimde, ters ve kızgın olarak.

aksi gibi
* istenmediği hâlde, aksilik olarak.

aksi hâlde
* yoksa, öyle olmazsa.

aksi şeytan
* işler yolunda gitmediği zaman "ne kadar ilgisiz, münasebetsiz" anlamında kullanılır.

aksi takdirde
* yoksa, aksi hâlde.

aksi tesadüf
* "şanssızlığa bak" anlamında kullanılır.

aksilenme
* Aksilenmek işi.

aksilenmek
* Aksileşmek, huysuzlanmak.

aksileşme
* Aksileşmek işi.

aksileşmek
* Huysuzlanmak, huysuzluk etmek, ters davranmak, inatçılık etmek.

aksiliği tutmak
* güçlük çıkarmak, inadında direnmek.

aksiliği üstünde

* olumsuz davranışlı.

aksilik
* Terslik, inatçılık, huysuzluk.
* Bir işin yolunda gitmemesi durumu, uygunsuzluk, elverişsizlik.

aksilik çıkmak
* engel ortaya çıkmak.

aksilik etmek
* güçlük çıkarmak, uyuşmaya yanaşmamak, huysuzluk etmek, inatçılık etmek, ters davranmak.

aksine
* Tersine.

aksiseda
* Yankı.

aksiyom
* Kendiliğinden apaçık olan ve böyle olduğu için öteki önermelerin ön dayanağı olan temel önerme, belit, mütearife.

aksiyon
* Bir kuvvetin, maddî bir etkenin, bir düşüncenin ortaya çıkması.
* İnsan etkinliğinin veya iradesinin açığa çıkması.
* Hareket, iş.
* Bir oyuncunun sahne üzerindeki hareketi, bu hareketten ortaya çıkan gelişim.
* Oyunun temasını geliştiren başlıca olay, hikâye, gelişim.
* Sermayenin belirli bir bölümü.
* Hisse senedi, pay senedi.

aksoğan
* Ada soğanı.

akson
* Sinir uyarmalarını sinir hücresinden ileriye uzatmaya yarayan, sinir hücrelerinin uzantılarından en belirli ve uzun olanı.

aksona
* Vurgun hastalığına karşı uygulanan emniyet durakları.

aksöğüt
* Söğütgillerden, kabukları eczacılıkta kullanılan bir söğüt türü (Salix alba).

aksu
* Gözdeki billûr cismin saydamlığını yitirerek ağarmasından ileri gelen körlük, ak basma, perde, katarakt.

aksungur
* Akdoğan.

aksülâmel
* Tepki, reaksiyon.

akşam
* Gündüzün son ve gecenin ilk saatleri.
* Gece.
* Akşam vakti kılınan namaz.

akşam ahıra sabah çayıra
* hayatta yiyip içip yatmaktan başka kaygısı olmayanlar için söylenir.

akşam akşam

* Akşamın olduğu şu dar zamanda.

akşam azadı
* Ders çıkışı, ders paydosu.

akşam ezanı
* Günün dördüncü namaz vaktini bildiren ezan; güneşin battığı sıralar.

akşam gazetesi
* Baskısı öğleden sonra, özellikle akşama doğru yapılan gazete.

akşam güneşi
* Etkisi azalmış gün ışığı.
* Yaşlılık dönemi.

akşam karanlığı
* Alaca karanlık.

akşam namazı
* İkindi ile yatsı namazı arasında kılınan namaz.

akşam pazarı
* Pazarlarda, işportalarda akşama doğru tezgâhta kalmış malların ucuz fiyatla satılışı.

akşam piyasası
* Akşam üzerleri belli bir yerde yapılan gezinti.

akşam saati
* Akşam vakti, akşamleyin.

akşam simidi
* İkindi üzeri çıkarılan sıcak, susamlı simit.

akşam yeli
* Akşamları esen serin rüzgâr.

Akşam Yıldızı
* Venüs, Çulpan.

akşama doğru
* Gündüzün akşama yakın bir zamanında.

akşama kadar
* bütün gün, ara vermeden.

akşama kalmak
* (iş) gecikmek, bitmemek.

akşama sabaha
* Neredeyse, pek yakında, kısa bir zaman içinde.

akşamcı
* Akşamları içki içme alışkanlığında olan kimse.
* Çalışması akşama rastlayan.
* Çalışmalarını daha yoğun olarak akşam saatlerinde yapan.

akşamcılık
* Akşamcı olma durumu.

akşamcılık etmek
* akşamcılar içki içmek amacıyla bir araya gelmek.

akşamdan
* akşam olmak üzere iken, akşama doğru.

akşamdan akşama
* Her akşam üst üste.

akşamdan kalmış (veya kalma)
* geceki sarhoşluğun mahmurluğunu taşıyan.

akşamdan kavur, sabaha savur
* kazandığını günü gününe harcayan tutumsuz kimselerin durumunu anlatmak için kullanılır.

akşamdan sonra merhaba (veya sabahlar hayrolsun)
* iş işten geçtikten, olan olduktan sonra gösterilen ilgi için söylenir.

akşamı bulmak (veya akşamı etmek)
* akşamlamak, günü bitirmek.

akşamın işini sabaha (veya yarına) bırakma
* bu gün yapılması gereken bir işi ertesi güne bırakmak sakıncalıdır.

akşamki
* Akşam olan, akşam yapılan.

akşamlama
* Akşamlamak durumu, işi.

akşamlamak
* Bütün günü bir yerde veya bir işte geçirerek akşama erişmek, akşamı bulmak.
* Akşamı bir yerde geçirmek.
* (ay) Dolun ay durumundan sonra geç doğmak.

akşamlar (veya akşam şerifler) hayrolsun!
* akşam vakti kullanılan esenleme sözü, iyi akşamlar!.

akşamları
* Akşam vakti.
* Her akşam.

akşamlatma
* Akşamlatmak işi.

akşamlatmak
* Akşamı yaptırmak, akşamı buldurmak veya ettirmek.

akşamleyin
* Akşam saatlerinde, akşam olduğunda, akşam vakti.

akşamlı sabahlı
* Her akşam ve her sabah.

akşamlık
* Akşama özgü olan, akşam için.

akşamlık sabahlık
* Nerede ise, kaçınılmaz sonuç pek yakın.

akşamsefası
* Gecesefası.

akşamüstü
* Güneşin battığı sıralarda, akşama doğru, akşam yaklaşırken.

akşamüzeri
* Bkz. akşamüstü.

akşın
* Kıllarında ve gözlerinde, bazen de derisinde doğuştan boya maddesi bulunmadığı için her yanı ak olan (hayvan veya insan) çapar, albino.

akşınlık
* Akşın olma durumu.

aktar
* Baharat, ev ilâçları, gereçleri satan kimse veya dükkân.
* Anadolu'da iğne, iplik, baharat, zarf, kâğıt, tütün vb. satan kimse veya dükkân.

aktarıcı
* Dam kiremitlerini aktarıp kırıkları yenileyen kimse.
* Voleybolda öbür oyuncuların vurması için topu, ağın üzerine yükselten oyuncu.
* Görüntüyü bir bölgeden başka bir bölgeye ileten araç.

aktarılma
* Aktarılmak işi.

aktarılmak
* Aktarmak işine konu olmak.

aktarım
* Aktarma işi, nakil.

aktarış
* Aktarmak işi veya biçimi.

aktariye
* Aktarın sattığı şeyler.

aktarlık
* Aktarın yaptığı iş.

aktarma
* Aktarmak işi.
* Bir taşıttan başka bir taşıta geçme.
* Sürülmemiş tarlayı ilk veya ikinci kez sürme.
* Alıntı, iktibas.
* Bir oyuncunun topu kendi takımından bir başka oyuncuya göndermesi.
* Arıları bir kovandan ötekine geçirme.
* Bir hesaptan başka bir hesaba para havale etme, virman.

aktarma etmek
* aktarmak.

aktarma yapmak
* bir taşıttan ötekine geçmek.
* bütçede bir bölümden başka bir bölüme ödenek geçirmek.

aktarmacı
* Aktarma işini yapan kimse.

aktarmacılık
* Aktarma işi, aktarma işiyle uğraşma.

aktarmak
* Bir yerden, bir kaptan başka bir yere veya kaba geçirmek.

* Bir şeyin yolunu, yönünü değiştirmek.
* Bir kitaptan veya bir yazıdan bir bölümü almak, iktibas etmek.
* Bir dilden başka bir dile çevirmek, tercüme etmek.
* Çatı kiremitlerini gözden geçirerek kırık ve bozuk olanlarının yerlerine sağlamlarını koymak.
* Sürülmemiş tarlayı ilk ve ikinci kez sürmek.
* İletmek; bildirmek.
* Bir tekniğe göre biçimlendirmek, uyarlamak.
* Bir kitabı, daha çok Kur'an'ı başından sonuna kadar okumak.

aktarmalı
* (taşıtlar için) Belli bir süre sonra inilip başka bir taşıta binilmesini gerektiren.

aktarmasız
* (taşıtlar için) Belli bir süre sonra inilip başka bir taşıta binilmesini gerektirmeyen.

aktartma
* Aktartmak işi yaptırmak.

aktartmak
* Aktarmak işi yaptırtmak.

aktavşan
* Bir cins iri çöl sıçanı (Jaculus).

aktif
* Etkin, canlı, hareketli, çalışkan.
* Etkili, etken.
* Bir ticarethanenin, ortaklığın para ile değerlendirilebilen mal ve haklarının tümü.
* Etken.

aktif fiil
* Etken fiil.

aktif metot
* Öğrencilerin, kişisel çalışmalarını ve iş yapma yeteneklerini geliştirmeyi sağlayan bilimsel yöntem.

aktif rol oynamak
* etkili olmak.

aktif taşıma
* Bir maddenin hücre zarından enerji harcanarak hücre içine veya dışına taşınması.

aktifleşme
* Aktif duruma gelme.

aktifleşmek
* Canlı hareketli, etkili olmak, aktif duruma gelmek.

aktifleştirme
* Aktifleştirmek işi.

aktifleştirmek
* Aktifleşmesini sağlamak, aktif duruma getirmek.

aktiflik
* Etkinlik.

aktinit
* Aktinyum, toryum, protaktinyum, tulyum, plûtonyum, amerikyum, küryum ve berkelyum radyoaktif elementlerinin ortak adı.

aktinoloji

* Güneş ışınlarının hem insan hem de bütün canlılar üzerinde etkisini inceleyen bilim dalı.

aktinyum
* Atom numarası 89, atom ağırlığı 227 olan, radyoaktif bir element.Kısaltması Ac.

aktinyumlu
* Özünde aktinyum bulunduran.

aktivite
* Etkinlik.

aktivizm
* Etkincilik.

aktör
* Erkek oyuncu.
* Olduğundan başka türlü görünen kimse.

aktöre
* Ahlâk.

aktörlük
* Aktörün görevi, aktörün yaptığı iş.
* Olduğundan başka türlü görünme, kendini başka türlü gösterme.

aktris
* Kadın oyuncu.

aktüalite
* Güncellik.
* Günün olayı veya konusu.

aktüalitesini kaybetmek
* güncelliğini yitirmek.

aktüalizm
* Geçmiş jeolojik olayların bugünkülere bakarak açıklanabileceğini ileri süren öğreti, edimselcilik.
* Kuvveden fiile geçmiş olan hâl (Aristo felsefesi).

aktüel
* Güncel, şimdiki.
* Edimsel.

akur
* Azgın, kızgın (hayvan).

akustik
* Fizik biliminin konusu ses olan kolu, yankı bilimi.
* Kapalı bir yerde seslerin dağılım biçimi, ses dağılımı, yankılanım.

akut
* İlerlemiş, şiddetli, acil (hastalık).

akuzatif
* Yükleme durumu.

akü
* Akümülâtörün kısaltılmış adı.

akümülâtör
* Elektrik enerjisini kimyasal enerji olarak depo eden, istenildiğinde bunu elektrik enerjisi olarak veren cihaz, akımtoplar.

akϋpunktür
* Vücudun belirli noktalarına genellikle altın iğne batırarak yapılan Çin'de yayılmış olan tedavi.

akva
* Kuvvetli, sağlam.
* Bir tür sırmalı ve köstekli bıçak.

akvam
* Kavimler.

akvarel
* Sulu boya resim.

akvaryum
* Tatlı veya tuzlu su hayvanlarının, su bitkilerinin yapay bir ortamda beslendiği cam su kabı.

akvaryumcu
* Akvaryum işiyle uğraşan kimse.

akvaryumculuk
* Akvaryumcunun mesleği.
* Süs balığı beslemeciliği.

akya balığı
* Uskumrugillerden, ufak pullu, 10-15 bazen de 50-60 kg gelen bir balık, akbalık (Lichia amia).

akyuvar
* Kan ve lenf gibi vücut sıvılarında bulunan çekirdekli, yuvarlak hücre, lökosit.

akzambak
* Zambakgillerden, süs bitkisi olarak yetiştirilen, çiçeği diş ve yüz şişlerinin tedavisinde kullanılan bir bitki (Lilium candidum).

Al
* Alüminyum'un kısaltması.

al
* Aldatma, düzen, tuzak, hile.

al
* Kanın rengi, kızıl, kırmızı.
* Bu renkte olan.
* (at donu için) Dorunun açığı, kızıla çalan.
* Yüze sürülen pembe düzgün, allık.

al (veya alın)
* işte.

al (veya kanlı) gömlek gizlenemez
* gizli tutulması elde olmayan şeyler için söylenir.

-al- / -el-
* İsimden fiil türeten ek.

-al / -el
* İsimden sıfat türeten ek: gen-el, gövel (< gök-el), güz-el (<gözel), doğ-al, öz-el vb.

al basmak
* loğusa albastı hastalığına tutulmak.

al bayrak (veya sancak)

* Türk bayrağı.

al benden de o kadar
* ben de aynı durumdayım veya ben de aynı düşüncedeyim.

al birini, vur ötekine (veya birine)
* hiçbiri işe yaramaz, hepsi bir ayarda.

al elmaya taş atan çok olur
* değerli kimselere sataşan çok olur.

al giymedim ki alınayım
* "bu işle hiçbir ilgim olmadığı için söylenen sözleri kendi üzerime almadım" anlamında kullanılır.

al gülüm ver gülüm
* iki sevgilinin birbirine sevgi gösterisinde bulunmaları.
* bir kimseye yapılan hizmetin hemen karşılığını bekleme durumu.

al kan
* Doymuş alifatik hidrokarbonların genel adı, parajin.

al kanlara boyanmak
* yaralanmak, vurularak ölmek; şehit olmak.

al karısı
* Loğusalara musallat olarak onları boğduğu sanılan görüntü.

al kiraz üstüne kar yağmış
* düşünülmeyen, beklenilmeyen şeylerin de olabileceğini anlatır.

al sana bir daha
* yeni bir aksilik olunca bezginlik bildirmek için "işte" anlamında söylenir.

al takke ver külâh
* uzun bir çekişmeden sonra, çekişe çekişe.
* aralarındaki senli benli ilişkiyi sürdürerek.

ala
* Karışık renkli, çok renkli, alaca.
* Açık kestane renginde olan, elâ (göz).
* Kekliğin boynundaki siyah halka.
* Alabalığın kısaltılmış adı.

âlâ
* İyi, pek iyi.

-ala- / -ele-
* Fiilden sıklık (tekerrür) çatısı türeten ek: çalk-ala-, şaş-ala-, silk-ele-, it-ele-, kak-ala-, kov-ala- vb.

ala ala
* Toplu olarak yapılan işlerde bağrışarak söylenen ala ala hey! ünleminde geçer.

ala alaya kalkmak
* bağrışarak gürültü etmeye kalkmak.

ala gün
* Yazın güneş bulut arkasında kaldığında oluşan gölgeli durum.

ala sulu
* Yeni olgunlaşmaya başlamış (meyve).
* İyi pişmemiş, suluca (yemek).

ala tav
* Az tavlı, yarı yaş yarı kuru olan (toprak).

ala tavlı
* Bitkinin çimlenmesi için yeterli tavı bulmamış (toprak).
* İyice pişmemiş (yemek).

Ala Yuntlu
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

alabacak
* Ayağı sekili (at).
* Ara bozucu, dönek, uğursuz (kimse).

alabalık
* Ala balıkgillerden, soğuk ve duru sularda yaşayan, eti turuncu ve lezzetli, 250 gr dan 2 kg a kadar gelen bir tatlı su balığı (Trutta faris).

alabalıkgiller
* Omurgalı hayvanlardan, kemikli balıkların bir familyası.

alabanda
* Deniz teknelerinin iç yanları, borda karşıtı.

alabanda ateş
* Geminin bir yanında bulunan toplarla birden ateş edilmesi komutu.

alabanda etmek
* dümeni sağa veya sola, sonuna kadar çevirmek.

alabanda iskele
* Dümeni sol yana doğru sonuna kadar çevirme komutu.

alabanda sancak
* Dümeni sağ yana doğru, sonuna kadar çevirme komutu.

alabanda vermek
* azarlamak, paylamak, haşlamak.

alabandayı yemek
* adamakıllı azarlanmak.

alabaş
* Turpgillerden, şalgama benzeyen bir bitki.

alabildiğine
* Sınırsız, uçsuz bucaksız.
* Aşırı derecede, gereğinden çok.
* Olanca hızı ile.

alabora
* Geminin devrilecek kadar yan yatması.
* Bir serenin yatay durumdan düşey duruma getirilmesi.
* Selâmlamak için filika küreklerinin yukarıya kaldırılması.
* Balığı toplamak için dalyan ağının yukarıya alınması.

alabora olmak
* tekne, sandal vb. deniz araçları devrilip ters dönmek.
* işler alt üst olmak.

alabros
* Fırça gibi dik kesilmiş (erkek saçı).

alaca
* Birkaç rengin karışımından oluşan renk.
* İki veya daha çok renkli.
* Birkaç renkli iplikten yapılmış dokuma.
* Ağaçta ilk olgunlaşan meyve.
* Keklik, bıldırcın gibi kuşları avlamak için kullanılan iki renkli bez.
* Meyvelere, daha çok üzüme düşen ben.
* Kötü huy.

alaca aş
* Aşure.

alaca bulaca
* Çok karışık renkli.

alaca düşmek
* (meyve) olgunlaşmaya başlamak.

alaca karanlık
* Güneş doğmadan önce veya battıktan hemen sonraki aydınlık, yarı karanlık.

alacabalıkçıl
* Balıkçılgiller familyasından, uzunluğu 50 cm, kül rengi, akla kara karışık, sazlıklarda yaşayan bir kuş türü (Ardeola ralloides).

alacağı olmak
* birinden alınacak parası olmak.
* vakit darlığından bir öneriyi kibarca geri çevirmek.

alacağı olsun!
* "günün birinde ondan öcümü alırım" anlamında göz korkutma sözü.

alacağım olsun da ala kargada olsun
* alacaklı olmak iyi bir şeydir.

alacağına şahin, vereceğine karga (veya kuzgun)
* alırken kolaylık gösteren, verirken de güçlük çıkaran kimse.

alacağına tutmak
* bir şeyi vereceğe veya borca karşılık saymak.

alacak
* Bir hesap gereğince daha alınmamış olan para, mal veya başka şey, matlûp.
* Para verilerek alınacak şey.

alacak verecek
* alış veriş ilişkisi.

alacakarga
* Saksağan.

alacaklı
* Birinden alacağı olan, borçlu karşıtı.
* Birinden alacağı olan kimse.

alacaklı çıkmak
* alacağı vereceğinden çok olmak.

alacaklı olmak
* birinden alacağı bir şey bulunmak.

alacalama
* Alacalamak işi.

alacalamak
* Renk renk, benek benek boyamak.

alacalandırma
* Alacalandırmak işi.

alacalandırmak
* Alaca duruma getirmek.

alacalanma
* Alacalanmak işi.

alacalanmak
* Alaca bir duruma gelmek.
* Eriyen karlar arasından yer yer toprak görünmek.
* Herhangi bir heyecan dolayısıyla benzi kızarıp bozarmak, renkten renge girmek.

alacalı
* Alaca, rengârenk.

alacalı bulacalı
* Çok karışık ve çiğ renkli, alaca bulaca.

alacalık
* Alacalı olma durumu.
* Renkli ve renksiz kılların bütün vücutta düzenli şekilde dağılmayarak büyük ve küçük parçalar hâlinde birleşmesiyle meydana gelen bir at donu.

alacamenekşe
* Hercaî menekşe.

alacasansar
* Benekli sansar türü.

alaçam
* Rengi kızıla yakın bir çam türü (Picea excelsa).

alaçık
* Üzeri dal ve hasırla örtülmüş kulübe, çardak.
* Keçeden yapılan çadır.

alafranga
* Frenklerin töre, âdet ve hayatına uygun, Frenklerle ilgili, alaturka karşıtı.
* Avrupa uygarlığını benimsemiş, Avrupa eğitimiyle yetişmiş (kimse).
* Alafranga saat.

alafranga müzik
* Batı tarzında ve ölçülerinde yapılmış müzik.

alafranga saat
* Günü 24 saat sayarak, günün başlayışını gece yarısı 01 olarak kabul eden saat sistemi.

alafranga tuvalet
* Batı tarzında kapaklı, üzerine oturulabilen klozetli tuvalet.

alafrangacı
* Alafranga hayatı benimsemiş olan.

alafrangacılık

* Alafrangacı olma durumu.

alafrangalaşma
* Alafranga usulleri benimseme, alafranga olma.

alafrangalaşmak
* Alafranga olmak, alafranga davranmak.

alafrangalaştırma
* Alafrangalaştırmak işi.

alafrangalaştırmak
* Alafrangalaşmasına sebep olmak.

alafrangalık
* Alafranga olma durumu.

alâgarson
* Kısa kesilmiş saç.
* Oğlan saçı biçiminde kesilmiş (kadın saçı).

alageyik
* Geyikgillerden, postu benekli, erkeklerinin boynuzları uca doğru kürek biçiminde genişleyen, Güney Avrupa ve Kuzey Afrika'da yaşayan bir cins geyik, sığın (Dama dama).

alâimisema
* Gök kuşağı.

-alak / -elek
* Fiilden sıfat türeten ek: yat-alak, as-alak, çök-elek vb.

alâka
* İlgi.
* Gönül bağı.

alâka çekmek (toplamak veya uyandırmak)
* ilgi çekmek.

alâka duymak
* ilgi duymak.

alâkabahş
* İlgilendirici, ilgi çeken, ilginç.

alâkadar
* İlgili, ilgili bulunulan.

alâkadar etmek
* ilgilendirmek.

alâkadar olmak
* ilgilenmek.

alâkalandırma
* Alâkalandırmak işi.

alâkalandırmak
* İlgilendirmek.

alâkalanma
* Alâkalanmak işi.

alâkalanmak
* İlgilenmek.
* Gönül bağlamak, yakınlık duymak.
* Bir şey çekici gelmek; zevk almak.

alâkalı
* İlgili.

alakarga
* Kargagillerden, iri gövdeli, ötücü, tüyleri alacalı bir kuş türü, kestane kargası (Garrulus glandarius).
* Saksağan.

alâkart
* Yemek listesinden seçilen, fiyatları ayrı ayrı hesaplanan (yemek), tabldot karşıtı.
* Yemek listesinden yemek seçerek.

alâkasız
* İlgisiz, ilgisi olmayan.

alâkasızlık
* İlgisizlik.

alâkayı (veya alâkasını) kesmek
* ilgiyi, ilgisini kesmek, ilişkisi kalmamak, ayrılmak.

alâkok
* Rafadan.

alalama
* Alalamak işi, kamuflâj.

alalamak
* Beneklerle, çizgilerle veya renklerle bezeyerek bir şeyi bulunduğu çevreye uydurmak, maskelemek, kamufle etmek.

alamana
* Balık avlamakta veya yük taşımakta kullanılan büyük kayık.

alamana ağı
* Kıyılardan uzak sularda avlanmak için iki alamana kayığı tarafından kullanılan, uzunluğu 200 ile 250, genişliği 7 ile 25 kulaç olan büyük ağ.

alâmet
* Belirti, işaret, iz, nişan.
* Büyüklük, irilik bakımından şaşılacak durumda olan şey.

alâmetifarika
* Bazı ticaret eşyası üzerine konulan, o eşyayı üreten veya satanı tanıtan resim, harf gibi özel işaret, marka.
* Ayırıcı nitelik, ayırıcı özellik.

alâmetifarikalı
* Alâmetifarikası olan.

alâminüt
* Çarçabuk, anında, hemen, şipşak.

alâminüt yemek
* Kolayca hazırlanıp tüketilebilen yemek.

alan
* Düz, açık ve geniş yer, meydan, saha.
* Orman içinde düz ve ağaçsız yer, düzlük, kayran.

* Bir konu veya çalışma çevresi.
* Yüz ölçümü.
* İçinde birtakım kuvvet çizgilerinin yayılmış bulunduğu var sayılan uzay parçası.
* Eski Roma'da açık hava gösterisi yapılan geniş yer.
* Bir alıcı merceğinin net bir görüntü sağlayabildiği derinlik ve genişliğin bütünü.
* Yarışmaların, karşılaşmaların ve oyunların yapıldığı yer, saha.

alan hızı
* Hareket eden bir cismi, duran bir noktaya birleştiren doğru parçasının birim zamanda taradığı alan.

alan korkusu
* Bazı kişilerin alan, park, sokak gibi yerlerde duydukları ürkeklik hastalığı, agorafobi.

alan talan
* Karmakarışık, allak bullak, darmadağınık.

alan talan etmek
* allak bullak etmek, dağıtmak, alt üst etmek, yağma etmek.

alan talan olmak
* her biri bir yana dağılmak.

alan topu
* Tenis.

alarga
* Açıktan geç, yaklaşma.
* Açık deniz, engin.
* Uzaktan, açıktan.

alarga durmak
* uzak durmak, karışmak istememek, ilgisiz davranmak.

alarga etmek
* açık denize çıkmak, engine açılmak.
* geri çekilmek, uzaklaşmak.

alargada durmak
* uzakta durmak.

alargadan seyretmek
* Uzaktan bakmak.

alârm
* Bir tehlike olduğunda bunu herkesin haber alması için verilen işaret.

alârma geçmek
* beliren tehlikeye karşı direnebilecek, dayanabilecek duruma gelmek.

alaşağı etmek
* birini, yetkilerini elinden alıp yerinden uzaklaştırmak, atmak, kovmak.
* kapıp yere vurmak.

alaşağı vur yukarı
* çekişe çekişe (pazarlık).

alaşım
* İki veya daha çok metalden, bazı durumlarda metallerle, C, P, Te gibi elementlerden oluşan metal görünümünde katı veya sıvı karışım.

alaşımlama
* Alaşımlamak işi.

alaşımlamak
* Çözen metale, alaşım elementlerini eriterek katmak.

alaten
* Cüzamlı, abraş.

alaturka
* Eski Türk gelenek, görenek, töre ve hayatına uygun, alafranga karşıtı.
* Bu töre ve hayatı benimsemiş (kimse).
* Alaturka saat.
* Düzensiz, yöntemsiz.

alaturka müzik
* Türk müziği.

alaturka saat
* Güneşin batışında 12'yi gösterecek biçimde ayarlanmış saat, ezanî saat.

alaturka tuvalet
* Tuvalet ihtiyacını gidermek amacıyla çömelme usulüne göre yapılan tuvalet.

alaturkacı
* Alaturka bilen, alaturka eser veren kimse.
* Türk müziğinden yana olan.
* Bu tür müziği seslendiren veya çalan, söyleyen.

alaturkacılık
* Alaturkacı olma durumu.

alaturkalaşma
* Alaturkalaşmak durumu.

alaturkalaşmak
* Alaturka olmak.

alaturkalaştırma
* Alaturkalaştırmak işi.

alaturkalaştırmak
* Alaturkalaşmasını sağlamak.

alaturkalık
* Alaturka olma durumu.

alavandalı
* Bkz. andavallı.

alavere
* Bir şeyin elden ele geçmesi.
* Bir şeyi elden ele vererek aktarma.
* Vapurlarda bu biçimde taşıma işi için bordalarda kurulan basamaklı iskele.
* Kargaşalık.

alavere dalavere yapmak (veya çevirmek)
* hileli, düzenli bir iş yapmak, yalanla dolanla iş görmek.

alavere tulumbası
* Emme basma tulumbası.

alavereci

* Piyasada fiyatı düşünce yükselir umuduyla mal alan ve fiyat yükselince malı satan toptancı, vurguncu, spekülâtör.

alay
* Herhangi bir törende veya gösteride yer alan topluluk.
* Çok kalabalık.
* Bütünü, hepsi.
* Genel olarak üç tabur (süvarilerde dört veya beş bölük) ve bunlara bağlı birliklerden oluşan asker topluluğu.
* Çok miktarda, fazla sayıda.

alay
* Ses tonu, söz, davranış gibi yollarla biriyle, bir şeyle eğlenme; onu küçümseme.

alay alay
* Kalabalık olarak, pek çok.

alay beyi
* Albay rütbesinde jandarma alay komutanı.

alay etmek
* bir kimsenin, bir şeyin, bir durumun, gülünç, kusurlu, eksik vb. yönlerini küçümseyerek eğlence konusu yapmak.

alay geçmek
* alay etmek.

alay gibi gelmek
* inanılacak gibi olmamak.

alay malay
* hep birden, birlikte.

alaya almak
* alay etmek, eğlenmek.

alaya bozmak
* alay niteliği vermek.

alaya çıkmak
* askerî bir okulda başarı gösteremeyerek kıtaya gönderilmek.

alaybozan
* Bir çeşit fitilli tüfek.

alaycı
* Alay etme huyu olan, müstehzi.
* Alay eden, küçümseyen, küçümseyerek eğlenen.

alaycılık
* Alay etmeyi huy edinmiş olma durumu.

alayında olmak
* işi önem vermeyerek yapmak, işi şaka konusu yapmak.

âlâyıvâlâ ile
* bütün gösterişi ile.

alâyiş
* Gösteriş, göz kamaştırma.

alâyişli

* Gösterişli.

alaylı

* Erlikten yetişmiş subay.
* Gerekli okul eğitimini görmeden kendini yetiştirmiş olan (kimse), mektepli karşıtı.
* Gösterişli, görkemli, debdebeli.

alaylı

* Alay edici, küçümseyici, müstehzi.

alaysı

* Alaya benzer, ciddî olmayan.

alaz

* Alev, yalaz.

alaz alaz

* Alev alev.

alaza

* Dökülen tohumlarla ertesi yıl kendiliğinden çıkan tahıl, soğan vb.

alazlama

* Alazlamak işi.
* Vücutta kızıllık veya kızıl lekeler belirmesi durumu.

alazlamak

* Bir şeyin yüzünü alevden geçirmek, aleve tutmak.
* Sızlatmak, yakmak, acı vermek.

alazlanma

* Alazlanmak işi.

alazlanmak

* Alazlamak işine konu olmak.
* İnsan derisi için, üstünde kızıllık veya kızıl lekeler belirmek.

albasma

* Albastı.

albastı

* Doğum sırasında temizliğe dikkat edilmemesi yüzünden loğusanın tutulduğu ateşli hastalık, loğusa humması, albasma.

albatr

* Kaymak taşı, su mermeri.

albatros

* Fırtına kuşugillerden, 1 m uzunluğunda, Atlantik Okyanusu'nda yaşayan iri bir kuş türü (Diomedea exulans).

albay

* Rütbesi yarbay ile tuğgeneral arasında bulunan ve asıl görevi alay komutanlığı olan üstsubay, miralay.

albaylık

* Albay rütbesi veya albayın görevi.

albeni

* Alım, çekicilik, cazibe.

albeni vermek

* çekiciliğini artırmak, ilgi toplamak, hoş ve güzel göstermek.

albenili
* Alımlı, çekici, cazibeli.

albenisi olmak
* çekiciliği bulunmak.

albinos
* Akşın.

albüm
* Resim, fotoğraf, pul gibi şeyleri dizip saklamaya yarayan bir tür defter.
* Herhangi bir konu ile ilgili kısa açıklamalar verilerek resimler basılmış olan kitap.
* Bir sanatçının eserlerinin bir bölümünün yer aldığı kaset, uzunçalar, tekerçalar.

albümin
* Bitkilerin, hayvanların doku ve sıvılarında bulunan, birleşimi karbon, oksijen, azot, hidrojen ve kükürt olan, suda eriyen, beyaza yakın renkte, yapışkan madde.

albümin işeme
* Birçok hastalıklarda, özellikle böbrek hastalıklarında idrarda albümin bulunması durumu, ak tutma.

albüminli
* İçinde albümin bulunan.

alçacık
* Çok alçak.

alçacık dağları ben yarattım demek
* çok kurumlu olmak, kendini çok beğenmek.

alçak
* Yerden uzaklığı az olan, yüksek karşıtı.
* Aşağı, yüksek olmayan (yer).
* (boy için) Kısa.
* Bile bile en kötü, en ahlâksızca davranışlarda bulunan, aşağılık, soysuz, namert, rezil hain.

alçak basınç
* Barometrede 760 mm altında bulunan, kötü havaya işaret olan hava durumu.

alçak gerilim
* Düşük voltajlı elektrik hattı.
* Değeri ve gücü az olan elektrik potansiyeli.

alçak gönüllü
* (makam, para vb. durumlarda) Aşağı olanları kendisiyle eşit tutan veya kendi değerini olduğundan aşağı gösteren (kimse), mütevazı.

alçak gönüllülük
* Alçak gönüllü olma durumu.

alçak kabartma
* Heykel sanatında, yüzeyden çıkıntısı az olan kabartma.

alçak kavuşum
* Kavuşumda gezegenin güneşle yer arasında bulunması.

alçak ses
* Hafif ses.
* Kalın ses.

alçak yaylak

* Devamlı oturma bölgesinde, normal tahıl ziraatı yapılan alanların bitişiğinde genellikle deniz seviyesinden 900-1200 metre yükseklikteki yaylak.

alçakça
* Oldukça alçak.
* Alçak, aşağılık kimselere yaraşırcasına.

alçaklaşma
* Bayağılaşmak durumu.

alçaklaşmak
* Bayağılaşmak.

alçaklaştırma
* Alçaklaştırmak durumu.

alçaklaştırmak
* Alçaklaşmasına sebep olmak.

alçaklık
* Alçak olma durumu.
* Alçakça davranış, şenaat.

alçalış
* Aşağılaşma, bayağılaşma, mezellet.

alçalma
* Alçalmak işi, inme.
* Toprağın çöküp oturması.
* Kabarma alçalma olayında suların indiği dönem, cezir.
* Düşkünlük, zül.

alçalmak
* Alçak duruma gelmek, yüksekten aşağı doğru inmek.
* (insan için) Değeri azalmak.

alçaltı
* Küçük düşürme, hor görme, zillet.

alçaltıcı
* Küçük düşürücü.

alçaltış
* Alçaltmak işi veya biçimi.

alçaltma
* Alçaltmak işi.

alçaltmak
* Alçak duruma getirmek.
* Değerini azaltmak.

alçarak
* Az alçak.

alçı
* Alçı taşının pişirilip toz durumuna getirilmesinden elde edilen madde.

alçı kalıp
* Bir şeyin üzerine alçı dökülerek alınan kalıp.

alçı taşı

* Toprak içinde katman olarak bulunan ve pişirilip toz durumuna getirilerek alçı yapmaya yarayan hidratlı kalsiyum sülfat, jips.

alçıcı
* Alçı taşını çıkaran kimse.
* Tavan ve duvarların alçı ile kaplanmasında çalışan işçi.

alçılama
* Alçılamak işi.

alçılamak
* Alçı ile sıvamak.
* Alçı karıştırmak.

alçılanma
* Alçılanmak işi.

alçılanmak
* Alçılamak işine konu olmak.

alçılatma
* Alçılatmak işi.

alçılatmak
* Alçı ile kapattırmak, sıvatmak.

alçılı
* İçinde alçı bulunan.
* Alçı ile sarılmış olan.

alçıpan
* Tavan süslemelerinde kullanılan ve çeşitli desenleri olan alçıdan yapılmış kalıp.

alçıya almak (veya koymak)
* kırılan bir kemiği gereği gibi kaynaması için alçıya batırılmış sargı ile sarmak.

aldanç
* Çabuk ve kolay aldatılan kimse.

aldangıç
* Üzeri ot veya kumla örtülmüş çukur, tuzak.

aldanış
* Aldanmak işi veya biçimi, kanma.

aldanma
* Aldanmak işi.

aldanmak
* Görünüşe kapılarak yanlış bir yargıya varmak, yanılmak.
* Bir hileye, bir yalana kanmak.
* Düş kırıklığına uğramak.
* Avunmak, oyalanmak.
* (bitkiler için) Havanın birden ısınmasıyla zamansız açan çiçek, soğuk sebebiyle donmak.

aldatıcı
* Aldatma niteliği olan, yanıltıcı, kandırıcı.

aldatılma
* Aldatılmak işi.

aldatılmak

* Aldatmak işine konu olmak.

aldatış
* Aldatma işi veya biçimi.

aldatma
* Aldatmak işi.

aldatmaca
* Aldatmaya dayanan davranış, aldatıcı oyun.

aldatmak
* Beklenmedik bir davranışla yanıltmak.
* Karşısındakinin dikkatsizliğinden, ilgisizliğinden, gereği gibi uyanık olmayışından yararlanarak onun zararına kazanç sağlamak.
* Birine verilen sözü tutmamak, yalan söylemek.
* Bir şeyin görünürdeki durumu, o şeyin niteliği bakımından yanlış bir kanı vermek.
* Ayartmak, kötü yola sürüklemek, baştan çıkarmak, iğfal etmek.
* (karı veya koca) Eşine sadakatsizlik etmek, ihanet etmek.
* Oyalamak, avutmak.

aldehit
* Alkolleri oksitlendirme veya asitleri indirgeme yolu ile elde edilen uçucu bir sıvı.

aldı
* (halk edebiyatında) söylemeye başladı.

aldığı abdest ürküttüğü kurbağaya değmemek
* sağladığı yarar, verdiği zararı karşılamamak.

aldırış
* Aldırmak işi veya biçimi.

aldırış etmemek
* önem vermemek, aldırmamak, ilgi göstermemek, ilgilenmemek, ilgisiz kalmak, umursamamak.

aldırışsız
* Aldırmaz, umursamayan.

aldırma
* Aldırmak işi.

aldırmak
* Almak işini yaptırmak.
* Getirtmek.
* Vücuttan herhangi bir parçayı veya organı sağlık sebebiyle operasyonla çıkartmak.
* Önem vermek, değer vermek (bu fiil, bu anlamı ile ancak olumsuz, soru veya şart biçimlerinde kullanılır).
* Elindekini başkasına kaptırmak.
* Sığdırmak.

aldırmaz
* Bir şeye önem vermeyen; umursamayan, kayıtsız, lâkayt.

aldırmazlık
* Aldırmaz olma durumu, tasasızlık, kayıtsızlık, lâkaydî.

aldırtma
* Aldırtmak işi.

aldırtmak
* Aldırmak işini başkasına yaptırmak.

alegori
* Bir görüntü, bir yaşantı veya bir davranışın daha iyi kavranmasını sağlamak için göz önünde canlandırıp dile getirme.

alegorik
* Alegori ile ilgili.

aleksi
* Okuma yitimi.

alelâcayip
* Acayip üstü çok acayip, tuhaf, garip, bambaşka.

alelâcele
* Çok acele ederek, çarçabuk, ivedilikle.

alelâde
* Her zaman görülen, olağan.
* Bayağı, sıradan.

alelâdelik
* Alelâde olma durumu.

alelhesap
* Hesaba sayarak.

alelhusus
* Hele, özellikle, en çok.

alelıtlak
* Genel olarak.

alelumum
* Genel olarak, genellikle.

alelusul
* (yöntem gereği, yöntem üzere) Yol yordam gereğince, kurala uygun bir biçimde.

alem
* Bayrak.
* Minare, kubbe, sancak direği gibi yüksek şeylerin tepesinde bulunan, madenden yapılmış ay yıldız veya lâle biçiminde süs.

âlem
* Yeryüzü ve gökyüzündeki nesnelerin oluşturduğu bütün, evren.
* Dünya, cihan.
* Aynı konu ile ilgili kimseler veya bu kimselerin uğraşlarının bütünü.
* Hayvan veya bitkilerin bütünü.
* Durum ve şartlar.
* Herkes, başkaları.
* Ortam, çevre.
* Eğlence.
* Kendine özgü birçok niteliği bulunan şey veya farklı davranış içinde bulunan kimse.
* Duygu, düşünce, düş gücü.

alem olmak
* sembol olmak.

âlem yapmak
* sazlı sözlü eğlenmek.

alemci

* Camilerin kubbelerine, minarelerine alem yapan veya takan kimse.

alemdar
* Bayrağı veya sancağı taşıyan, bayraktar, sancaktar.
* Önder.

âleme dalmak
* çevre ile ilgisini kesip iç dünyasına kapanmak.
* eğlenceye, zevkusefaya kapılmak.

âlemi var mı?
* yakışık alır mı, uygun olur mu?.

âlemin ağzı torba değil ki büzesin
* Bkz. elin ağzı torba değil ki büzesin.

âlemşümul
* Dünya ölçüsünde, evrensel, üniversel.

alenen
* Açıktan açığa, herkesin gözü önünde, herkesin içinde, gizlemeden, açıkça.

alengirli
* Gösterişli, yakışıklı.

alenî
* Açık, ortada, meydanda, herkesin içinde yapılan.

alenîleşme
* Alenîleşmek işi veya durumu.

alenîleşmek
* Herkesçe bilinir duruma gelmek.

aleniyet
* Açık olma durumu, açıklık.

alerji
* Bazı canlıların birtakım yiyeceklere, ilâçlara, toz, koku gibi nesnelere karşı hastalık derecesinde gösterdikleri aşırı tepki.
* Bir kimseye veya bir şeye karşı olumsuz yönde duyulan aşırı duyarlık.

alerjik
* Alerji ile ilgili olan.
* Herhangi bir maddeye veya kimseye karşı olumsuz duyguları olan, alerjisi bulunan.

alessabah
* Sabah erkenden.

alesta
* Harekete hazır, tetikte.

alesta beklemek
* hazır durumda beklemek.

alesta durmak
* tetikte beklemek.

alesta tutmak
* hemen kullanılabilecek durumda bulundurmak.

alet

* Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak yapılmış nesne.
* Bir sanatı yapmaya, uygulamaya yarayan özel araç, aygıt.
* Bir makineyi oluşturan ve işlemesine yardım eden parçalardan her biri.
* Hoş görülmeyen bir işe yardımcı veya aracı olmayı kabul eden kimse, maşa.

alet edevat
* Bu el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için kullanılan araçlar.

alet etmek
* bir işte birini uygun olmayan bir biçimde kullanmak.

alet olmak
* bilerek bir çıkar karşılığı veya bilmeyerek kötü bir işte aracılık etmek, vasıta olmak.

aletli
* Aleti olan veya aletle yapılan.

aletli jimnastik
* Birtakım aletler kullanılarak yapılan jimnastik.

alev
* Yanan maddelerin veya gazların türlü biçimlerde uzanan ışıklı dili, yalım, yalaz, alaz.
* Ateş, sıcaklık, kıvılcım.
* Aşk ateşi.
* Mızrak uçlarına takılan küçük bayrak, flâma.

alev alev
* Alevli olarak.
* Vücut ısısı herhangi bir sebeple artmış ve bu sebeple kızarmış olarak.

alev almak
* tutuşmak, yanmaya başlamak.
* coşmak, heyecanlanmak, heyecana gelmek, telâşlanmak, öfkelenmek.

alev bacayı (veya saçağı) sarmak
* ateş bacayı sarmak.

alev gibi parlamak
* canlı, ışıl ışıl olmak.

alev kırmızısı
* Alev rengi.

alev lâmbası
* Gaz veya benzinle çalışan, ucundan bir alev püskürterek yanan ve kurşun boru işlerinde kullanılan bir araç.

alev makinesi
* Düşman üzerine alevli sıvılar püskürten taşınabilir alet.

alev saçağı sarmak
* bir olay, önüne geçilemez, tehlikeli bir duruma gelmek, ateş bacayı sarmak.

Alevî
* Alevîliğe bağlı (kimse).

Alevîlik
* Halife Ali yanlısı olma durumu.

alevlendirme
* Alevlendirmek işi.

alevlendirmek

* Alevlenmesini sağlamak, tutuşturmak.
* Etkisini, şiddetini artırmak, çoğaltmak.

alevlenme
* Alevlenmek işi.

alevlenmek
* Alev çıkarmaya başlamak.
* Zorlu, öfkeli veya heyecanlı bir durum almak.
* Parlamak.

alevli
* Alevi olan, alevlenmiş.
* Şiddetli, hararetli.

aleyh
* Karşı, karşıt, zıt.

aleyhe dönmek
* karşı durum almak, karşı duruma geçmek.

aleyhinde (veya aleyhine) söylemek (veya bulunmak)
* çekiştirmek, yermek.

aleyhinde olmak
* birine karşı olumsuz duygu ve davranış içinde bulunmak.

aleyhine dönmek
* destek vermekten vazgeçip karşı duruma geçmek.

aleyhine olmak
* bir iş, birinin zararına olmak, onun için iyi olmamak.

aleyhtar
* Karşı olan, karşıtçı.

aleyhtarlık
* Bir işe, harekete veya düşünceye karşı olma, karşıtçılık.

aleyhte olmak
* karşı durum almak.

aleykümselâm
* Arapça selâmünaleyküm selâmlama sözüne verilen "esenlik, selâmet üzerinize olsun" anlamında karşılık.

alfa
* Yunan alfabesinin birinci harfi.

alfa
* Kuzey Afrika'da ve İspanya'da yetişen ve kâğıt, ip, halı yapımında kullanılan bir bitki.

alfa ışınları
* Radyoaktif maddelerin yaydıkları üç ışından biri.

alfabe
* Bir dilin seslerini gösteren, belirli bir sıraya göre dizilmiş belli sayıda harflerin bütününe verilen ad.
* Bir dilin harflerini tanıtarak okuma öğrenmeyi sağlayan kitap.
* Bir işin başlangıcı.

alfabe dışı
* Bir milletin alfabesinde bulunmayan harf, Türk alfabesinde bulunmayan x, w, q harfleri gibi.

alfabe sırası
* Harflerin alfabedeki belirli düzene göre dizilişi.
* Eşitlik ilkesini sağlamak için uyulan düzen.

alfabetik
* Alfabe sırasına göre dizilmiş.

alfabetik katalog
* Eserleri yazarların soy adlarına veya adlarına göre sıraya sokan katalog.

alfabetik sıralama
* Bkz. alfabe sırası.

alfaterapi
* Alfa ışınlarının tedavide kullanılmasına verilen ad.

alfenit
* İçinde bakır, çinko, nikel bulunan ve çatal bıçak takımı yapmakta kullanılan gümüşlü bir alaşım.

alg
* Su yosunu.

algarina
* Ağır bir şeyi denizden çıkarmak veya denize indirmek işinde kullanılan büyük vinçli deniz teknesi.
* Bazı gemilerin baş veya kıç tarafından eğik olarak uzatılmış bulunan makaralı, kısa ve kalın dikme.

algı
* Kazanç, alacak.
* Rüşvet.
* Vergi.

algı
* Haşhaş sütünü toplamakta kullanılan kaşık.

algı
* Bir şeye dikkati yönelterek, o şeyin bilincine varma, idrak.

algı bıçağı
* Haşhaş kozasını çizmeye yarayan alet.

algılama
* Algılamak işi, idrak etme.

algılamak
* Bir olayı veya bir nesnenin varlığını duyum yolu ile yalın bir biçimde bilinç alanına almak, idrak etmek.

algılanma
* Algılanmak işi veya durumu.

algılanmak
* Algılamak işine konu olmak, idrak edilmek.

algılatma
* Algılatmak işi veya durumu.

algılatmak
* Algılamak işini birine yaptırmak, idrak ettirmek.

algılayıcı
* Algı yetkisi olan.

algın

* Cılız, zayıf, hastalıklı.
* Birine gönül vermiş, tutkun, vurgun.

algler
* Su yosunları.

algoritma
* IX. yüzyılın başında yaşamış olan Türk matematikçilerinden Musaoğlu Harezmli Mehmed'e Arapların unvan olarak verdiği Elharezmî adından batıda yapılan bir terim. Orta Çağda ondalık sayı sistemine göre yapılan ve son zamanlarda belirli herhangi bir kurala bağlı bulunan her türlü hesap işlemine verilen ad, Harezmli yolu.

-alı / -eli
* "...-den beri" anlamında zarf-fiil eki: al-alı, gid-eli, görme-y-eli vb.

alı al, moru mor
* telâş veya yorgunluktan yüzü kıpkırmızı kesilmiş (olarak).
* sağlıklı, canlı kanlı.

alıcı
* Satın almak isteyen kimse, müşteri.
* Kendisine bir şey gönderilen kimse.
* Bir elektrik akımını alıp başka bir kuvvete çeviren cihaz.
* Ahize, almaç.
* Azrail.
* Görüntüleri alan cihaz, kamera.

alıcı bulmak
* müşteri bulmak.

alıcı çıkmak
* müşteri bulunmak.
* istemek, talip olmak.

alıcı gözüyle bakmak
* inceden inceye gözden geçirmek.

alıcı kılığına girmek
* müşteri gibi davranmak.

alıcı kuş
* Atmaca.

alıcı verici
* Bağışladığını geri alan.

alıcı yönetmeni
* Alıcıyı doğrudan doğruya çalıştıran ve yöneten, alıcı hareketlerini gerçekleştiren, görüntülerin filme alınmasını sağlayan kimse, kameraman.
* Televizyon alıcısını doğrudan çalıştıran kimse, kameraman.

alıç
* Gülgillerden, kırlarda yetişen yabanî bir ağaç (Crataegus).
* Bu ağacın mayhoş yemişi.

alık
* Akılsız, sersem, budala, ebleh.

alık
* Hayvan çulu.
* Eskimiş giyecek.

alık alık

* Aptalca, şaşkın şaşkın.

alık alık bakmak
* aptalca, şaşkın şaşkın.

alık salık
* Aptal.
* Aptalca.

alıklaşma
* Alıklaşmak işi.

alıklaşmak
* Alık duruma gelmek, bir şey karşısında aptallaşıp şaşırmak, şaşkınlaşmak, aptallaşmak.

alıklaştırma
* Alıklaştırmak işi.

alıklaştırmak
* Alık duruma getirmek.

alıklık
* Alık olma durumu veya alıkça bir iş.

alıkonulma
* Alıkonulmak işi.

alıkonulmak
* Alıkoymak işine konu olmak, menedilmek, tatil edilmek.

alıkoyma
* Alıkoymak işi.

alıkoymak
* Bir süre için bir yerde tutmak.
* Birini, yapmakta olduğu veya yapmak istediği işten geri tutmak.
* Ayırıp saklamak.
* Mahrum etmek.
* Mani olmak, engel olmak.

alım
* Almak işi.
* Gözü, gönlü çeken durum, cazibe.
* Kurum, çalım, gurur.

-alım / -elim
* İstek kipinin çokluk 1. kişi eki: al-alım, gid-elim, başla-y-alım, bekle-y-elim vb.

alım çalım
* Gösteriş, çekici hareket.

alım satım
* Satın alma ve satma işi, alış veriş.

alım satım bürosu
* Alış veriş işlerinin yapıldığı veya düzenlendiği şube, yer.

alım satım ofisi
* Alım satım bürosu.

alımcı
* Başkasının hesabına alacak toplayan veya kabul eden kimse.

alımlı

* Alımı olan, çekici, cazibeli.
* Kurumlu, çalımlı, gururlu.

alımlı çalımlı

* Gösterişli, güzel.

alımlılık

* Alımlı olma durumu.

alımsız

* Alımı olmayan, cazibesiz.

alımsızlık

* Alımsız olma durumu.

alın

* Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü.
* Bir ocakta her türlü ayak, galeri, baca, kuyu ve yolun ilerletilmekte olan yüzeyi.
* (bazı şeylerde) Ön, ön yüz.
* Karşı.

alın çatısı

* İki kaşın arası, alnın ortası.

alın damarı çatlamak

* Bkz. ar damarı çatlamış.

alın teri

* Emek.

alın teri dökmek

* çok emek vermek, zahmetli bir iş görmek.

alın teri ile kazanmak

* hak ederek, çalışarak, emek vererek kazanmak.

alın yazısı

* Yazgı, talih, kader, mukadderat.

alındı

* Para veya başka bir şeyin teslim alındığını gösteren belge, makbuz.

alındılı

* Yerine gitmesini sağlamak için gönderenin ek bir ücret ödeyerek postaya alındı karşılığında verilen (mektup, paket vb.).

alıngan

* Aşırı duygulu, çabuk gücenen, kırılan.

alınganlık

* Alıngan olma durumu.

alınlık

* Kadınların alınlarına taktıkları altın veya gümüşten süs eşyası.
* Yapılarda cephe süsü.

alınma

* Alınmak işi.

alınmak

* Almak işi yapılmak.
* Bir sözün, bir davranışın kendisine karşı olduğunu sanarak incinmek, kırılmak veya öfkelenmek.
* Elde edilmek.
* Uyarlanmak, adapte olunmak.

alıntı
* Bir yazıya başka bir yazarın yazısından alınmış parça, aktarma, iktibas.
* Başka bir dilden alınmış kelime.

alıntılama
* Alıntılamak işi.

alıntılamak
* Bir yazıya başka bir yazarın yazısından cümle veya cümleler almak, alıntı yapmak, aktarmak, iktibas etmek.

alıp satmaz görünmek
* ilgisiz görünmek veya davranmak.

alıp sattığı olmamak
* hiç ilgisi bulunmamak.

alıp vereceği olmamak
* bir kimseyle hiçbir ilgisi olmamak.

alıp verememek
* anlaşamamak, çekememek, geçinememek.

alıp vermek
* yürek çarpıntısı geçirmek.

alıp yürümek
* az zamanda çok ilerlemek, yayılmak, çoğalmak, artmak.

alır almaz
* hemen, derhal.

alırlık
* Duygusal uyarımları alabilme yeteneği, idrak kabiliyeti.

alış
* Almak işi veya biçimi.

alış fiyatı
* Bir mal için alım karşılığı ödenen para ve üretim gereçleri fiyatı.

alış veriş
* Alım satım işi.
* İlişki, münasebet.

alış veriş yapmak
* alım satım işini gerçekleştirmek.

alış verişe çıkmak
* alım satım işi için çarşıya gitmek.

alış verişi kesmek
* biriyle ilgisi kalmamak.

alışık
* Herhangi bir duruma alışmış olan.

alışık olmak

* alışkanlık durumuna gelmek.

alışıklık
* Alışık olma durumu.

alışılma
* Alışılmak işi.

alışılmak
* Bir şeye alışmış duruma gelinmek.

alışılmamış
* Nadir, bilinmeyen, az rastlanan.

alışılmış
* Her zamanki, mutat.

alışkan
* Alışkın.

alışkanlığında olmak
* iyice alışık bulunmak, huy hâline getirmek.

alışkanlık
* Bir şeye alışmış olma durumu, itiyat, huy.
* Yakınlık, arkadaşlık, ünsiyet.
* İç ve dış etkilerle davranışların tekrarlanması, hep aynı biçimde gerçekleşmesi sonucu beliren, şartlanmış davranış.

alışkanlık edinmek
* bir şeyi sürekli yapar olmak, itiyat edinmek.

alışkanlıktan kopamamak
* belli bir huydan vazgeçememek, alışıklığı bırakamamak.

alışkı
* Yapılmaya alışılmış davranış.

alışkın
* Bir şeye veya bir şey yapmaya alışmış olan.

alışkın olmak
* iyice alışmak, hiç yabancılık çekmemek.

alışkınlık
* Alışkın olma durumu, alışkanlık.

alışma
* Alışmak işi.

alışmak
* Bir işi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilmek.
* Yadırgamaz duruma gelmek.
* Uyar duruma gelmek, uygun gelmek, intibak etmek.
* Sürekli ister olmak.
* Bağlanmak, ısınmak.
* Etkisini yitirmek.
* Evcilleşmek, ehlîleşmek.
* Tutuşmak, yanmaya başlamak.

alışmış kudurmuştan beterdir
* alışılan bir şeyden kolayca vazgeçilmez.

alıştırma
* Alıştırmak işi.
* Bir beceriyi, bilgiyi kazanmak için yapılan tekrar, temrin, egzersiz.
* Vücudun biyolojik yönden gelişimini sağlayan çalışma, idman.

alıştırmak
* Alışmasına yol açmak.
* Uyar duruma getirmek.

Ali
* Kişi adı olarak aşağıdaki deyimlerde geçer.

âli
* Yüce, yüksek.

Ali Cengiz oyunu
* "kurnazca ve haince düzen" anlamında kullanılır.

Ali kıran baş kesen
* çok zorba.

Ali kıran baş kesen
* zorba.

âlicenap
* Cömert.
* Onurlu, şerefli.

âlicenaplık
* Âlicenap olma durumu.

alifatik
* Açık zincirli (organik madde).

alil
* Hastalıklı, sakat.

alim
* Bilen, bilici.

âlim
* Bilgin.

alimallah
* Allah "Allah bilir" anlamına gelen bu söz, söylenen bir sözün doğruluğuna inandırmak için kullanılır.

âlimane
* Âlime yakışan, âlimin yaptığı gibi.

âlimlik
* Bilginlik.

alinazik
* Közlenmiş patlıcan, sarımsaklı yoğurt ve kıyma ile yapılan bir çeşit yemek.

Ali'nin külâhını Veli'ye, Veli'nin külâhını Ali'ye giydirmek
* (bir kimse) birinden aldığını ötekine, ötekinden aldığın bir başkasına vererek işini yürütmek.

Ali'nin külâhını Veli'ye, Veli'nin külâhını Ali'ye giydirmek
* birinden aldığını öbürüne, bir başkasından aldığını da ona vererek işini yürütmek.

aliterasyon

* Şiir ve nesirde uyum sağlamak için söz başlarında ve ortalarında aynı ünsüzün veya aynı hecelerin tekrarlanması.

alivre

* Ürün daha tarladayken, yetiştiği zaman teslim edilmek üzere, önceden pey verilerek yapılan (satış).
* Dağıtım, dağıtma.

alivre satış

* Vadeli satış.

aliyyülâlâ

* En güzel, en iyi, mükemmel.

alizarin

* Kök boyası, kök kırmızısı.

alize

* Tropikal bölgelerdeki denizlerde bütün yıl süresince düzenli esen birtakım rüzgârlar.

Alka Evli

* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

alkali

* Alkali metallerin hidroksitleriyle amonyum hidroksitin genel adı. Bu maddelerde, asitlerin kırmızıya çevirmiş olduğu bitkisel mavi rengi eski durumuna döndürme özelliği vardır.

alkali metaller

* Oksitlenmelerini sodyum, lityum, potasyum, rubidyum, sezyum elementlerinin sağladığı metaller.

alkalik

* Alkali ile ilgili olan veya içinde alkali bulunan, kalevî, antiasit.

alkalimetre

* Bkz. alkalölçer.

alkaloit

* Özellikleri ile alkalileri andıran organik madde.

alkalölçer

* Alkalilerin saflık derecesini belirtmeye yarayan cihaz, alkalimetre.

alkarna

* İstiridye, midye, tarak gibi kabuklu hayvanları avlamak için deniz dibini taramakta kullanılan, ağız kısmı demirden bir ağ.

alkım

* Gök kuşağı.

alkış

* Bir şeyin beğenildiğini, onaylandığını anlatmak için el çırpma, alkışlama.

alkış ağası

* Padişahı alkışlamakla görevli kimse.

alkış almak

* çok beğenilmek.

alkış kopmak

* birdenbire güçlü bir biçimde el çırpılmak.

alkış toplamak

* çok alkışlanmak.

alkış tufanı kopmak
* sürekli ve coşkun alkış başlamak.

alkış tutmak
* el çırparak veya topluca, yüksek sesle "yaşa", "var ol" gibi sözler ile birini alkışlamak.
* taraftar olmak belli bir görüşten yana olmak.

alkışçı
* Alkışlayan (kimse).
* Şakşakçı, dalkavuk, yüze gülücü, yağcı.

alkışçılık
* Alkışçı olma durumu.

alkışlama
* Alkışlamak işi.

alkışlamak
* Bir şeyin beğenildiğini, onaylandığını anlatmak için el çırpmak.
* Beğenmek, takdir etmek.

alkışlanma
* Alkışlanmak işi.

alkışlanmak
* Alkışlamak işine konu olmak.

alkil
* Alkol kökü.

alkol
* Bira, şarap gibi sıvıların veya pancar, patates nişastasının şekere dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan glikoz çözeltilerin mayalaşmış özlerinin damıtılmasıyla elde edilen, kokulu, uçucu, yanıcı, renksiz sıvı, $C2H5OH$, ispirto, etanol, etil alkol.
* Her türlü alkollü içki.

alkolik
* Alkollü içkilere aşırı derecede düşkün olan (kimse).

alkolizm
* Alkollü içkilere hastalık derecesinde düşkün olma durumu.

alkollü
* Alkolden yapılmış veya içinde alkol bulunan.
* İçkili.

alkolölçer
* Sıvılardaki alkol oranını ölçmeye yarayan cihaz.

Allah
* Kâinatta var olan her şeyin yaratıcısı, koruyucusu olduğuna ve tek olduğuna inanılan yüce ve üstün varlık, Yaradan, Tanrı, Rab, Mevlâ.
* Allah adı bazı isim tamlamalarında tamlanan kelimeyi güçlendirir.
* En büyük, en usta.

Allah Allah!
* şaşma veya can sıkıntısı anlatan bir ünlem.
* Türk askerinin hücum narası.

Allah (bin bir) bereket versin

* bir kazanç karşısında durumundan hoşnut olmayı belirtir.

Allah (seni) inandırsın
* inanılması pek kolay olmayan bir şey anlatılırken yemin yerine söylenir.

Allah (veya Allahım)
* bir şey karşısında hayranlık veya yakarma bildirir.

Allah acısını unutturmasın
* Tanrı bu acıyı unutturacak daha büyük bir acı göstermesin.

Allah akıl fikir versin (veya Allah akıllar versin)
* akılsızca bir davranışta bulunanlar için kullanılır.

Allah aratmasın
* yakınılacak bir durumda "Tanrı daha kötüsünü göstermesin" anlamında kullanılır.

Allah artırsın
* (gerçek veya alay anlamında) Tanrı daha çoğunu versin.

Allah aşkına
* birlikte söylendiği sözün anlamına göre ant vermek veya yalvarmak için "Allah'ını seversen" anlamında, şaşma, usanç bildirir.

Allah bağışlasın
* (çocuğunu, sevdiğini) Tanrı kazadan, belâdan korusun, esirgesin.

Allah bahtından güldürsün
* (evlenecek kız için) mutluluk dileğini belirtir.

Allah bana, ben de sana
* şimdi sana borcumu ödeyecek param yok, kazanırsam öderim.

Allah belâsını versin
* ilenme sözü.

Allah beterinden saklasın (veya esirgesin)
* Tanrı daha kötü duruma düşürmesin.

Allah bilir
* belli değil.
* bana öyle geliyor ki.

Allah bir
* yemin yerine kullanılır.

Allah bir dediğinden başka sözüne inanılmaz
* birinin çok yalancı olduğunu anlatmak için söylenir.

Allah bir yastıkta kocatsın
* yeni evlenenlere "bir arada yaşlanın" anlamında söylenen bir iyi dilek sözü.

Allah büyüktür
* günün birinde hakkını alacağına, kendine yapılmış olan haksızlıkların düzeleceğine inanmak gerektiğini anlatır.

Allah canını alsın
* ilenme sözü.

Allah cezasını vermesin (veya Allah cezasını versin)
* yarı şaka, yarı şaşma yollu, bazen de gerçek öfke ile söylenen ilenme sözü.

Allah dağına göre kar verir
* Tanrı herkese dayanabileceği ölçüde sıkıntı verir.

Allah derim
* pek bozuk bir iş için sorulan "ne dersin?" sorusuna karşı "söyleyecek başka söz bulamıyorum" anlamında kullanılır.

Allah dirlik düzenlik versin
* Tanrı aile huzuru versin.

Allah dokuzda verdiğini sekizde almaz
* alın yazısı ne ise o olur.

Allah dört gözden ayırmasın
* "Tanrı, çocuğu yetim veya öksüz bırakmasın" anlamında bir iyi dilek sözü.

Allah düşmanıma vermesin
* anlatılan bir kötülüğün büyüklüğünü belirtmek için söylenir.

Allah ecir sabır versin
* baş sağlığı dileği olarak söylenir.

Allah eksik etmesin
* Tanrı yokluğunu göstermesin.
* birinin yaptığı bir hizmet anılırken onun için teşekkür yollu söylenir.

Allah eksikliğini göstermesin
* pek gerekli olan bir şeyin kusuru anlatılırken, böyle de olsa onun varlığına şükredildiğini anlatır.

Allah emeklerini eline vermesin
* Tanrı emeklerini boşa çıkarmasın.

Allah esirgesin (veya saklasın)
* Tanrı korusun! Tanrı kötü durumla karşılaştırmasın!.

Allah etmesin
* olması istenilmeyen bir durumdan veya bir olaydan söz edilirken söylenir.

Allah gecinden versin
* "çok yaşayasın"' anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü.

Allah göstermesin
* Tanrı kötü bir durumla karşılaşmaktan korusun.

Allah hakkı için
* ant içmek veya ant vermek için kullanılır.

Allah Halil İbrahim bereketi versin
* Tanrı çok versin, bereket versin.

Allah hayırlı etsin
* genellikle bir olay başlangıcında "Tanrı uğurlu etsin" anlamında söylenir.

Allah herkesin gönlüne göre versin
* Tanrı herkesin dileğini yerine getirsin.

Allah hoşnut olsun
* bir kimsenin, kendisine iyiliği dokunan biri için kullandığı bir iyi dilek sözü.

Allah için
* gerçekten, doğrusu.

Allah iki iyilikten birisini versin
* (ağır hasta için) ya ölsün kurtulsun, ya iyi olsun.

Allah iyiliğini (veya lâyığını) versin
* hoşa gitmeyen bir davranış karşısında hoşgörü ile söylenir.

Allah kabul etsin
* sevap sayılan bir iş yapıldığında söylenir.

Allah kahretsin
* "Tanrı cezasını versin" anlamında bir ilenme sözü.

Allah kavuştursun
* birinin yakını, bulunduğu yerden ayrılınca kalanlara kavuşma dileğinde bulunmak için söylenen söz.

Allah kazadan belâdan saklasın
* Tanrı'nın insanı türlü kötülüklerden koruması dileğiyle söylenen bir iyi dilek sözü.

Allah kerim
* Tanrı büyüktür, Tanrı'ya güvenmeli.

Allah kısmet ederse
* Tanrı izin verirse.

Allah korusun (veya saklasın)
* Tanrı tehlikeye, kötü duruma düşürmesin!.

Allah kuru iftiradan saklasın
* bir suçlama karşısında bunun sırf iftira olduğunu anlatmak için söylenir.

Allah manda şifalığı versin
* çok veya ağır yemek yiyenler için şaka yollu söylenir.

Allah mübarek etsin
* kutlu olsun.
* onaylanmayan bir durumda alay yollu kullanılır.

Allah müstahakını versin
* (gerçek veya alay anlamında) çıkışma anlatan bir söz.

Allah ne verdiyse
* yemek olarak evde ne varsa.

Allah ömürler versin
* saygı gösterilen bir kimseye selâm veya teşekkür olarak söylenir.

Allah övmüş de yaratmış
* çok güzel olanlar için söylenir.

Allah rahatlık versin
* genellikle yatmaya gidilirken söylenen bir iyi dilek sözü.

Allah rahmet eylesin
* ölüleri hayırla anmak için söylenir.

Allah rızası için
* dilencilerin para isterken söyledikleri yalvarma sözü.
* ne olursun.
* karşılık beklemeksizin.

Allah sağ gözü (veya eli) sol göze (veya ele) muhtaç etmesin
* Tanrı kimseyi kimseye, en yakınlarına bile muhtaç etmesin.

Allah selâmet versin
* yola çıkanlara "Tanrı kazadan belâdan korusun" anlamında söylenen bir uğurlama sözü.
* yolda güçlük içinde bulunanlara iyi dilek sözü olarak kullanılır.
* uzaktaki tanıdıklar anılırken kullanılır.
* birinden pek yana olmayan bir söz söyleneceği zaman onun adından önce getirilen giriş sözü.
* "keyfin bilir, gidersen git" anlamında kullanılır.

Allah senden razı olsun
* yapılan bir iyilik karşısında "Tanrı seninle birlik olsun, iyiliğini senden esirgemesin" anlamında teşekkür olarak kullanılır.

Allah seni (veya sizi) inandırsın
* doğru söylüyorum, Tanrı tanıktır.

Allah son gürlüğü versin
* Tanrı, yaşlılıkta sıkıntı göstermesin.

Allah sonunu hayır etsin
* bir işin sonucu için kaygı duyulduğunda söylenen bir iyi dilek sözü.

Allah taksimi
* eşitlik gözetilmeden yapılan paylaştırma, kul taksimi karşıtı.

Allah taksimi
* Eşitlik gözetilmeden yapılan paylaştırma kul taksimi karşıtı.

Allah taksiratını affetsin
* (ölüler için) Tanrı kusurlarını bağışlasın.

Allah tamamına eriştirsin
* herhangi bir iş veya olayın iyi sonuçlanması dileğiyle söylenir.

Allah tekrarına erdirsin
* tekrar bu günleri görün.

Allah utandırmasın
* bir işe girişenlere söylenen başarı dileği.

Allah var (veya Allah'ı var)
* doğrusunu söylemek gerekirse.

Allah vere de
* iyi dilek anlatır.

Allah vergisi
* Tanrı vergisi, yaradılıştan olan yetenek veya özellik.

Allah vermesin
* bir şeyin olmaması dileğini anlatır.

Allah versin
* iyi bir şey ele geçirenlere memnunluk bildirmek için, bazen de takılma ve şaka için söylenir.
* dilenciyi savmak için söylenir.

Allah yapısı
* İnsanlar tarafından değil de tabiatta olduğu gibi.

Allah yarattı dememek
* kıyasıya dövmek, çok hırpalamak.

Allah yazdı ise bozsun

* gerçekleşmesi istenmeyen bir olay veya durum için kullanılır.

Allah yürü ya kulum demiş
* az zamanda çok para kazananlar veya işinde çok ilerleyenler için söylenir.

Allah ziyade etsin
* (kahve ve yemekten sonra) "Tanrı artırsın" anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü.

Allah'a (bin) şükür
* "hamdolsun", "bereket versin" gibi durumdan memnun olunduğunu anlatır.

Allah'a bir can borcu var
* Allah'a vereceği canından başka hiç kimseye bir borcu yok.

Allah'a emanet
* "Tanrı esirgesin" anlamında birini överken söylenir.

Allah'a emanet olun
* ayrılanın kalana söylediği bir esenleme sözü.

Allaha ısmarladık
* Ayrılanın kalan veya kalanlara söylediği bir iyi dilek sözü.

Allah'a yalvar
* kendi kusuru yüzünden güç bir duruma düşüp yakınan kimseye "ben sana yardım edemem, benden bir şey umma" anlamında söylenir.

Allah'ı (veya Allah'ını) seversen
* "Allah aşkına" gibi, yerine göre ant verme, yalvarma için kullanılmakla birlikte, şaşma veya usanç gibi duygular da anlatır.

Allah'ı çok, insanı az bir yer
* pek ıssız ve kuytu bir yer.

Allah'ım!
* şiddetli bir duygulanma anlatan ünlem.

Allah'ın (veya Tanrı'nın) günü
* (bıkkınlık duygusu ile) hemen hemen her gün.

Allah'ın adamı
* garip, saf, zavallı (kimse).

Allah'ın belâsı
* varlığı üzüntü veren.

Allah'ın binasını yıkmak
* kendini veya başkasını öldürmek.

Allah'ın cezası
* pek yaramaz, şirret.

Allah'ın emri
* kader.

Allah'ın evi
* cami, mescit.
* insan gönlü.

Allah'ın gazabı
* çok sıkıntı veren şey.

Allah'ın hikmeti
* beklenmeyen, sebebi anlaşılmayan veya şaşılan şeyler için kullanılır.

Allah'ın işine bak
* (bir işin, bir olayın) beklenmedik, şaşılacak bir durum almasında kullanılır.

Allah'ın kulu
* insan, kimse, kişi.

Allah'ından bulsun
* ben kendisine bir şey yapmayacağım, yaptığı kötülüğün cezasını Tanrı versin.

Allah'ını seversen
* istek, dilek ve yalvarma amacıyla kullanılır.

allahlık
* Kendisinden hiçbir işte yararlık umulmayan saf ve zararsız (kimse).

allahsız
* Tanrı'yı tanımayan, Tanrı'nın varlığına inanmayan, Tanrısız.
* Acımasız, insafsız, vicdansız.

allahsızlık
* Tanrısızlık.

Allah'tan
* iyi ki.
* yaradılıştan.

Allah'tan kork!
* "yapma, utan, yazıktır!".

Allah'tan korkmaz
* can yakıcı, insafsız, acımasız.

Allah'tan umut kesilmez
* daha çok ağır hastalar için söylenilen "iyileşebilir" anlamında bir iyi dilek sözü.

Allahüâlem
* Tanrı daha iyisini bilir anlamında kullanılır.

Allahütealâ
* Yüce Tanrı, ulu Allah.

allak
* Sözünde durmaz, dönek, aldatıcı.
* Kendisine güvenilmesi doğru olmayan (kimse).

allak bullak
* Alt üst, karmakarışık.

allak bullak etmek
* karmakarışık bir duruma getirmek, düzeni bozmak.
* (aklını, zihnini) düşünemez duruma getirmek.

allak bullak olmak
* çok karışık duruma gelmek, altı üstüne gelmek, karmakarışık olmak, düzeni bozulmak.
* (akıl, zihin) şaşkına dönmek, karışmak, şaşırmak.

allama
* Allamak işi.

allamak

* "Süslemek, donatmak" anlamına gelen allamak pullamak deyiminde geçer.

allâme

* Derin ve çok bilgisi olan, çok bilgili.

allâme kesilmek

* her şeyi bilir görünmek.

allâmelik

* Allâme olma durumu.

allâmelik taslamak

* bilgisiz olduğu hâlde her şeyi bilir görünmek.

allanma

* Allanmak işi.

allanmak

* Süslenmek.

allaşma

* Allaşmak işi veya durumu.

allaşmak

* Al duruma gelmek.

allegretto

* Bir parçanın allegrodan biraz daha ağır çalınacağını anlatır.

allegro

* Bir parçanın canlı, neşeli ve hızlı çalınacağını anlatır.

allem

* Bir işi istediği duruma getirmek için "her türlü kurnazca çareye başvurmak" anlamıyla allem etmek kallem etmek deyiminde geçer.

allı

* Üzerinde al renk bulunan.

allı pullu

* Göz alıcı renkler ve şeylerle süslenmiş.

allık

* Al olma durumu.
* Kadınların süs için yanaklarına sürdükleri al boya.

alma

* Almak işi.
* Alıntı, iktibas.

almaç

* Bir elektrik akımını alıp başka bir kuvvete çeviren cihaz, alıcı, ahize, reseptör.

almak

* Bir şeyi veya kimseyi bulunduğu yerden ayırmak.
* Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.
* Yanında bulundurmak.
* Birlikte götürmek.
* Satın almak.
* Ele geçirmek, fethetmek.
* İçine sığmak.

* Kabul etmek.
* Kendine ulaştırmak, iletilmek.
* İçeri sızmak, içine çekmek.
* (erkek, kadın için) ... ile evlenmek.
* Sürükleyip götürmek.
* Kazanmak, elde etmek.
* Zararlı, tehlikeli bir şeye uğramak.
* Bürümek, sarmak, kaplamak.
* Kısaltmak, eksiltmek.
* Yolmak, koparmak.
* Yerini değiştirmek, çekmek.
* Temizlemek.
* (duş, banyo için) Yapmak; yıkanmak.
* (içeri) Götürmek.
* Bir yeri savaşla ele geçirmek.
* (tat veya koku için) Duymak.
* Örtmek, koymak.
* (süre için) Değiştirmek.
* ... gibi anlamak.
* Başlamak.
* Davranış veya makam değiştirmek.
* (içecek veya sigara için) İçmek.
* Yutmak; kullanmak.
* (yol için) Gitmek, (mesafe) katetmek.
* Çalmak.
* Göreve, işe başlatmak.
* Görevden, işten çekmek.
* Kazanç sağlamak.
* (ölüm sebebiyle) Ayrılmak.
* Gidermek, yok etmek.
* Soldurmak.
* Vücuttaki hasta bir organı ameliyatla çıkarmak.
* (motor) Çalışması için gerekli olan elektrik veya yakıttan yararlanır duruma gelmek.

almamazlık

* Kabul etmeme durumu.

Alman

* Cermen soyundan olan halk ve bu halktan olan kimse.
* Alman halkına, Almanya'ya özgü olan şey.

Alman gümüşü

* Çinko, bakır ve nikelden yapılan, gümüşü andırır bir alaşım, mayşor.

Alman papatyası

* Orta Avrupa'da yetişen bir papatya türü (Anfhemis mobilis).

Alman usulü

* Bir topluluk için yapılan harcamada giderlerin herkese eşit olarak bölüştürülmesi yöntemi.

almanak

* Yılın gün, hafta, ay gibi bölümlerinden başka, bayram, yıl dönümü gibi belli günleri ve birtakım astronomi, meteoroloji, istatistik bilgilerini gösteren kitap biçiminde takvim.

Almanca

* Hint-Avrupa dillerinin Cermence kolundan, Almanya, Avusturya ile İsviçre'nin bir bölümünde kullanılan dil.
* Almanların kullandığı dil.
* Bu dile özgü olan.

Almancı

* Almanya yanlısı olan (kimse).

* Almanya'da çalışan Türk işçisi.

Almancılık
* Almancı gibi davranma.

Almanlaşma
* Almanlaşmak işi veya durumu.

Almanlaşmak
* Alman yaşayış tarzını benimsemek.

Almanlaştırma
* Almanlaştırmak işi.

Almanlaştırmak
* Almanlara özgü yaşayış tarzı kazandırmak.

almaş
* İki veya daha çok şeyin sıra ile değiştirilerek kullanılması veya kendiliğinden değişerek çalışması, keşikleme, münavebe.
* Birinin doğru olması ötekinin yanlışlığını gerektiren iki önermenin oluşturduğu sistem.

almaşık
* İki veya daha çok şeyin sıralanmalarında değişiklik olan.
* Almaşlı olarak işleyen, mütenavip, alternatif.

almaşık yapraklar
* Sapın iki yanında karşılıklı değil de aralıklı olarak bir sağda, bir solda bitmiş yapraklar.

almaşıklık
* Dönüşümlü ve düzenli sıralanma.

almaşlı
* Almaş niteliği olan.

alnaç
* Bir şeyin ön tarafı, ön yüzü.

alnı açık yüzü ak
* çekinecek hiçbir durumu veya ayıbı olmayan.

alnına kara sürmek
* bir kimsenin haksız yere kötü tanınmasına yol açmak.

alnında yazılmış olmak
* bir olayın, kişinin başına gelmesini Allah'ın buyurmuş olduğuna inanmak.

alnından öpmek
* beğenmek, takdir etmek.

alnını karışlamak
* küçümseyerek meydan okumak.

alnının akı ile
* ayıplanacak bir duruma düşmeden, tertemiz, şerefiyle, başarı göstermiş olarak.

alnının kara yazısı
* kötü kaderi, kötü talihi.

alo
* Telefon konuşmasında kullanılan seslenme sözü.

alogami
* Bir çiçek tepeciğinin başka bir çiçek tozu ile tozlanması.

alotropi
* Karbon, fosfor gibi maddelerin, fiziksel bakımdan ayrı özellikler gösterebilmesi durumu.

alp
* Yiğit, kahraman.

Alp eren
* Derviş.
* Mücahit.

Alp yıldızı
* Dağların çok yüksek yamaçlarında yetişen bir çiçek (Paradisia liliastrum).

alpaka
* Çifte parmaklılar takımının devegiller sınıfından, Güney Amerika'da yaşayan, uzun tüylü, memeli bir hayvan (Lama glama pacos).
* Bu hayvanın yünü veya bu yünden dokunan kumaş.

alpaks
* Kolayca bükülebilen alüminyum ve silisyum karışımı.

alpinist
* Dağcı.

alpinizm
* Dağcılık.

alplık
* Alp olma durumu, yiğitlik, kahramanlık.

alşimi
* Elementleri altına çevirmek isteyen bir iş alanı, simya.

alşimist
* Alşimi ile uğraşan kimse, simyacı.

alt
* Bir şeyin yere bakan yanı, üst karşıtı.
* Bir nesnenin tabanı.
* Otururlurken uyluk kemiklerinin yere gelen bölümü.
* Bir şeyin yere yakın bölümü.
* Birkaç şeyin içinden bize göre uzak olanı.
* (birkaç şeyden) Yere yakın olan.
* Alt kelimesi "... altında" biçiminde kullanıldığında "bir şeyin etkisinde" anlamını verir.
* Alt bir isimle tamlama kelime oluşturduğunda a) önceki ismin kavramına etki veya yer anlamı katar: Ayak altı. b) (sınıflamalarda) ikinci derecede olan.
* (kaynatma veya pişirmede) Yanan ocak, ocak alevi.

alt alta
* Birbirinin altında olarak.

alt alta üst üste
* birbirleriyle itişir kalkışır durumda.

alt bölüm
* Yazılarda bölümlerin ayrıldığı parçalardan her biri, ayrım.

alt cins
* Bir cins içinden ayrılan ikinci derecede bir cins.

alt çene
* İnsan ve hayvanlarda yiyecekleri çiğnemeye yarayan, oynayabilen çene.

alt çene oynamak
* yemek, içmek.

alt damak
* Damaklardan altta olanı.

alt deri
* Üst derinin altında bulunan ikinci tabaka, hipoderm.
* Bazı gövde ve yaprakların üst derilerinin altında bulunan, çoğu kez hücre zarları kalınlaşmış özel doku, hipoderm.

alt diş
* Alt çene üzerinde sıralanmış dişlerin biri.

alt dudak
* Dudaklardan altta bulunanı.
* Böceklerin ağız sisteminde bulunan alt parça.

alt etmek
* üstünlük sağlamak, yenmek, sırtını yere getirmek.

alt familya
* Bir familyanın içinden ayrılan ikinci derecede bir familya.

alt geçit
* Trafik akımını kesmemek için bir yolun altından geçirilen yol.

alt güverte
* Gemilerde güvertelerden altta bulunanı.

alt hava yuvarı
* Dünyamızı kuşatan atmosferin 10 km kalınlığında olan alt katmanı.

alt ırk
* Aynı ırk içinde yetiştirme amacına ve çevreye bağlı kalınarak değişme uğratılmış ve bu yolla ırk içinde özellikle fizyolojik nitelikleri bakımından kalıtsal sapma gösteren hayvan topluluğu.

alt karşıt
* Konusu ile yüklemi aynı olan, biri tikel olumlu, öbürü tikel olumsuz, karşı karşıya konmuş iki önermeden her biri: Bazı insanlar bilgindirler" ile "Bazı insanlar bilgin değildirler" gibi.

alt kat
* Bir yapının veya aracın katlarından altta bulunan bölümü.

alt kurul
* Belli bir konuyu ele almak amacıyla bir kurul içinden birkaç kişi seçilerek oluşturulan kurul.

alt olmak
* yenilmek.

alt sınıf
* Bir sınıf içinden ayrılan ikinci derecedeki sınıf.

alt şube
* Bir şube içinde kurulan ikinci derecedeki şube.

alt tabaka
* Tabakalardan altta bulunan.

alt takım
* Bir takım içinde kurulan ikinci derecedeki takım.

alt tarafı (veya yanı)
* geriye kalanı.
* işin daha sonrası.
* değeri, olup olacağı.

alt tür
* Bir tür içinde ayrılan ikinci derecedeki tür.

alt üst
* Çok karışık ve dağınık.

alt üst böreği
* Önce bir yüzü, sonra çevrilerek öbür yüzü kızartılarak pişirilen börek.

alt üst etmek
* alt yüzünü üst yüzüne getirmek.
* çok karışık duruma getirmek, düzenini bozmak.
* zarar vermek, yıkmak.
* huzursuz etmek, rahatsızlık vermek.

alt üst olmak
* çok karışık duruma gelmek.
* heyecanlanmak, üzülmek, tedirgin olmak, yıkılmak.
* rahatsızlanmak.

alt yanı çıkmaz sokak
* sonu gelmeyen, sonuç alınamayan işler için söylenir.

alt yapı
* Bir yapı için gerekli olan yol, kanalizasyon, su, elektrik gibi tesisatların hepsi.
* Toplumun ekonomik yapısını oluşturan ve insan bilincinden bağımsız olarak biçimlenen üretim ilişkilerinin hepsi, üst yapı karşıtı.

alt yazı
* Gazete, dergi gibi yayınlarda çıkan resim ve fotoğrafları açıklayan yazı.
* Yabancı dildeki bir filmin konuşmalarını çeviri olarak görüntünün altında veren yazı.

alt yazılama
* Alt yazılmak işi.

alt yazılamak
* Alt yazıları hazırlamak ve gerçekleştirmek.

alt yazılayıcı
* Alt yazılamak işini yapan (kimse).

alt yazılı
* Alt yazısı bulunan (film, görüntü).

Altayca
* Altay Türkçesi.
* Türk, Moğol, Mançu-Tunguz, Kore ve Japon dillerinin kendisinden türediği varsayılan ana dil.

Altayist
* Altayistik ile uğraşan kimse.

Altayistik

* Altay grubuna giren Türk, Moğol, Mançu-Tunguz, Japon ve Korelilerin dil, edebiyat, kültür ve tarihleriyle uğraşan bilim dalı.

alternatif
* Seçilebilecek bir başka yol, yöntem; seçenek.
* Almaşık.
* Dalgalı (akım).

alternatör
* Dalgalı elektrik akımı veren üreteç.

altes
* Prens ve prenseslere verilen şeref unvanı.
* Bu unvanı taşıyan kimse.

altı
* Beşten sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 6, VI.
* Beşten bir artık.

altı alay üstü kalay
* içi dışı gibi özenilmiş olmayan şeyler için söylenir.

Altı Kardeş
* Kuzey kutup yönünde, Büyük Ayı'nın karşısında bulunan takım yıldız.

altı karış beberuhi
* kısa boylu olanlar için alay yollu söylenir.

altı kaval üstü şişhane
* Bkz. altı kaval üstü şişhane.

altı kaval, üstü şişhane
* (giyim için) altı, üstüne uymaz.

altı okka etmek
* birini kollarından ve bacaklarından tutup yukarı kaldırarak sallamak veya götürmek.

altı yaş olmak
* işe birtakım oyunlar karışmak, böyle bir işe girişmekte sakıncalar bulunduğu anlaşılmak.

altı yol
* Altı yolun birleştiği yer.

altıdan yemek
* hastahanelerde hiç perhizi olmayan hastalara verilen tam yemek.

altıgen
* Altı kenarlı çokgen, müseddes.

altık
* Konusu ile yüklemi aynı olan, biri tümel olumlu, biri tikel olumlu; biri tümel olumsuz, biri tikel olumsuz iki önerme arasındaki bağlantı durumu, mütedahil: "Kimi insanlar fanidir" önermesi "Bütün insanlar fanidir" önermesinin altığı olur.

altılı
* Altı parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden altı tane bulunan.
* İskambil, domino gibi oyunlarda üzerinde altı işareti bulunan kâğıt veya pul.
* Divan edebiyatında her bendi altı mısradan oluşan nazım biçimi.

altılık
* Altısı bir arada, altı taneden oluşmuş, altı tane alabilen.

altın
* Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196,9 olan, 10640 C de eriyen, kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element, kısaltması Au.
* Altından yapılmış.
* Altından yapılmış sikke.
* Niteliği iyi olan, üstün nitelikte olan, değerli.

altın adı pul oldu, kız adı dul oldu
* uygunsuz davranışları yüzünden temiz tanınan kişiliği lekelendi.

altın adını bakır etmek
* kötü işler yaparak temiz ve parlak ününü karartmak.

altın anahtar her kapıyı açar
* para olunca her güçlük yenilebilir.

altın babası
* Çok zengin, parası çok olan kimse.

altın beşik
* Bir elleriyle kendi bileklerini kavrayan iki kişinin, öteki elleriyle karşılıklı olarak birbirlerinin bileklerini tutmaları.

altın bilezik
* Altından yapılmış kola takılan ve pek çok türü olan süs eşyası.
* Para getiren sanat veya meslek.

altın çağ
* En parlak ve mutlu çağ.

altın eli bıçak kesmez
* varlıklı veya değerli kişilerin elini kimse bükemez.

altın gibi
* altına benzeyen, sarı.

altın kaplama
* Herhangi bir metal altın suyuna batırılarak ince bir altın tabaka ile sarılarak altına benzetilmek.

altın keseği
* Yerden temiz külçe durumunda çıkan altın.

altın kesmek
* çok para kazanır olmak.

altın kökü
* Güney Amerika'da yetişen, kusturucu niteliği olan bir kök, ipeka (Cephaelis ipeca cuanha).

altın küpü
* Altın para biriktiren; parası çok olan.

altın leğene kan kusmak
* varlık içinde hastalık veya sıkıntı çekerek yaşamak.

altın saat
* İzlenme oranının en çok olduğu vakit, prime time.

altın sarısı
* Altın rengini andıran.

altın suyu

* Bir kısım konsantre nitrik asit ile üç veya dört kısım konsantre hidroklorik asitten oluşmuş, özellikle plâtin ve altın gibi metalleri çözmekte kullanılan bir karışım.

altın topu
* güzel ve tombul olan kucak çocukları için bir benzetme sözü olarak kullanılır.

altın tutsa, toprak olur (veya altına yapışsa elinde bakır kesilir)
* giriştiği işlerde büyük talihsizliklere uğrayan kimsenin durumunu anlatır.

altın yağmurcun
* Bir tür kuş, yağmur kuşu.

altın yıl
* Eşlerin birlikte ulaştıkları 50. evlilik yılı.

altın yumurtlayan tavuk
* mesleği, sanatı, parası olan, gelirli kimse.
* turist.

altın yürekli olmak
* çok iyi niyetli olmak, yumuşak huylu görünmek.

altına etmek (veya kaçırmak)
* yatağına veya donuna abdest etmek.

altınbaş
* Daha çok Ege bölgesinde yetişen, yuvarlak, kalınca kabuklu güzel bir kavun türü.

altıncı
* Altı sayısının sıra sıfatı, sırada beşinciden sonra gelen.

altıncı duygu
* Ön sezi.

altıncı his
* Bkz. altıncı duygu.

altında kalmak
* ezilmek.

altında kalmamak
* karşılığını vermek, gördüğü iyilik veya kötülüğü karşılıksız bırakmamak.

altından Çapanoğlu çıkmak
* girişilen işte başa dert olacak bir durumla karşılaşmak.

altından çapanoğlu çıkmak
* bir işte başa dert olacak bir durumla, bir sorunla karşılaşmak.

altından girip üstünden çıkmak
* malı, parayı düşüncesizce harcayıp tüketmek.

altından kalkamamak
* bir işi başaramamak, becerememek, üstesinden gelememek.
* kendini savunamamak.

altından kalkmak
* bir güçlüğü yenmek, başarmak.

altını çizmek
* (bir sözün) önemini belirtmek, üzerine dikkati çekmek; vurgulamak.

altını ıslatmak
* yatağına veya donuna küçük abdestini etmek.

altını üstüne getirmek
* söz veya tutumuyla çevreyi birbirine düşürmek, karmakarışık etmek.
* bir şey bulmak için aramadık yer bırakmamak.

altınlaşma
* Altınlaşmak işi veya durumu.

altınlaşmak
* Altın durumu veya görünümü almak.

altınoluk
* İşlemeli kadın şalvarı.
* Altın sırma veya kılaptanla işlenmiş çizgili ipek kumaş ve bu cins kumaşların üstünde bulunan sırma işlemeli yollar.
* Sarıkların üstüne sarılan sırma şerit.

altıntop
* Turunçgillerden, sıcak bölgelerde yetişen bir meyve ağacı, greyfrut (Citrus decumana).
* Bu ağacın kanarya sarısı renginde, tadı acımsı meyvesi, kız memesi, greyfrut.

altıntop
* İki çeneklilerden, uzun, dikenli ve kürecikler hâlinde sapları olan bir kaktüs türü (Trollius ranunculoides).

altıparmak
* Ellerinde veya ayaklarında altışar parmağı olan (kimse).
* İri bir tür palamut balığı.
* Ayrı renkte altı yolu olan kumaş.
* Bu kumaştan yapılan gelin giysisi.

altıpatlar
* Altı tane fişek alan toplu tabanca, revolver.

altışar
* Altı sayısının üleştirme biçimi; her birine altı, her seferinde altısı bir arada olan.

altız
* Bir doğumda dünyaya gelen altı (kardeş).

altimetre
* Yükseklikölçer.

altlama
* Altlamak işi.

altlamak
* Özel diye alınan bir şeye, genel bir kavramın altında yer vermek.

altlı
* Altı olan.

altlı üstlü
* Altı ve üstü birlikte.
* Alt ve üst katta olmak üzere, birlikte.

altlık
* Tabak veya bardak altı.
* Hayvanların altına yayılan ot veya saman.
* Arabaya koşulan atların yolları kirletmemesi için kuyruğunun altına yerleştirilen torba.

altmış
 * Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 60, LX.
 * Altı kere on, elli dokuzdan bir artık.

altmış altı
 * Altmış altı sayı almakla kazanılan bir çeşit iskambil oyunu.

altmış altıya bağlamak
 * temelli olmayan bir çözümle durumu kurtarmış görünmek.

altmış dörtlük
 * Bir notanın altmış dörtte biri değerinde olan nota.

altmışar
 * Altmış sıfatının üleştirme biçimi, her birine altmış, her defasında altmışı bir arada olan.

altmışıncı
 * Altmış sıfatının sıra bildiren biçimi, sırada elli dokuzuncudan sonra gelen.

altmışlık
 * İçinde altmış tane bulunan.
 * Altmış yaşında olan veya görünen.

alto
 * Kemanla viyolonsel arası büyük keman, viyola.
 * Kontralto.

altta kalanın canı çıksın
 * "herkes başının çaresine baksın, gücü yetmeyen ne olursa olsun" anlamında kullanılır.

altta kalmak
 * herhangi bir çatışmada, çekişmede yenilmek.

altta yok üstte yok
 * yoksul, fakir.

alttan (veya aşağıdan) almak
 * sert konuşan birine karşı yumuşak, olumlu davranmak.

alttan alta
 * gizlice, el altından.

alttan güreşmek
 * gizli gizli yenme yollarını kollamak.

altunî
 * Altın renginde olan.

alüfte
 * İffetsiz, oynak, cilveli (kadın).

alüftelik
 * Alüfte olma durumu.

alümin
 * Suda çözünmeyen, 20500 C de eriyen, beyaz bir toz olan alüminyum oksit (Al_2O_3).

alümina
 * Bkz. alümin.

alüminyum

* Atom numarası 13, atom ağırlığı 26,98 olan, gümüş parlaklığında, beyaz, 6600 C de eriyen hafif bir element. Kısaltması Al.
* Alüminyumdan yapılmış.

alüminyum taşı
* Boksit.

alüvyon
* Akarsuların taşıyıp yığdıkları balçık, kil gibi çok ince taneli şeylerin kum ve çakılla karışmasıyla oluşan yığın, lığ.

alveol
* Torba biçiminde küçük boşluk veya genişlemiş kısım.

alvere tulumbası
* Emme basma tulumba.

alyans
* Nişan yüzüğü.

alyon
* Para babası.

alyuvar
* Kana al rengini veren, çekirdeksiz, yuvarlak, küçük hücre, eritrosit.

Am
* Amerikyum'un kısaltması.

am
* Dişilik organı, ferç.

-am / -em
* Fiilden isim türeten ek: tut-am, dön-em vb.

ama
* Çelişkili ve tutarsız iki cümleyi birbirine bağlamaya yarar, amma.
* Uyarma veya şartlı bir ifade niteliğinde olan bir cümleyi, başka bir cümleye bağlamaya yarar.
* Beklenmeyen bir sonucu anlatan iki cümleyi onun sebebi durumunda olan cümleye bağlar.
* Bir yargıyı veya bir buyruğu pekiştirmek için de kullanılır.
* Bazen dikkati çekmek için cümlenin sonuna getirilir.

âmâ
* Görmez, kör.

ama ne
* ne hoş.
* şaşılacak niteliği olan.

amabile
* Bir parçanın sevimli ve cana yakın çalınacağını anlatır.

amaç
* Erişilmek istenilen sonuç, maksat.
* Gaye.
* Hedef.

amaç dışı
* Gaye dışı, hedeflenen amacın dışında.

amaç edinmek
* bir amaca ulaşma isteğinde bulunmak.

amaç gütmek
* bir amacı gerçekleştirmeye çalışmak.

amaçlama
* Amaçlamak işi, hedef alma, istihdaf.

amaçlamak
* Bir amaca ulaşmayı istemek, istihdaf etmek.

amaçlanma
* Amaçlanmak işi.

amaçlanmak
* Amaçlamak işine konu olmak.

amaçlı
* Amacı olan, gayeli.
* Bir amaca yönelik.

amaçlılık
* Amaçlı olma durumu.

amaçsız
* Amacı olmayan, gayesiz.

amaçsızlık
* Amaçsız olma durumu.

amade
* (bir işi) Yapmaya hazır.

-amak
* Fiilden isim türeten ek: bas-amak, tutamak, kaç-amak vb.

amal
* İşler, işlemler.

âmâlık
* Âmâ olma durumu.

amalierbaa
* Matematikte dört işlem terimine verilen ad.

aman
* Yardım istendiğini anlatır.
* Bir suçun bağışlanmasının istenildiğini anlatır.
* Rica anlatır.
* Usanç ve öfke anlatır.
* Dikkat uyandırmak için kullanılır.
* Çok beğenmeyi anlatır: Aman ne güzel şey! Bu anlamda kullanıldığında buna da edatı da getirilebilir.
* Şaşma anlatır.

aman Allah (Allahım)
* şaşma, beğenme veya beğenmeme, korku gibi duyguları belirtmek için kullanılır.

aman bulmak
* kurtulmak.

aman dedirtmek (veya amana getirmek)
* karşı koyan birini boyun eğmek zorunda bırakmak, zor durumda bırakmak.

aman derim!
    * sakın ha, böyle bir iş yapayım deme.

aman dilemek
    * önce direnirken zor karşısında boyun eğip canının bağışlanmasını dilemek.

aman vermek
    * canını bağışlamak, öldürmemek.

aman vermemek
    * rahat bırakmamak, göz açtırmamak.
    * acımayıp öldürmek.

aman zaman
    * Karşısındakini yumuşatmak için söylenen sözleri anlatır.

amana gelmek
    * önce direnirken zor karşısında boyun eğmek.

amanın
    * Korkma ve şaşma sözü.

amanname
    * İslâm devletlerinde düşmana güvenlik içinde olduğunu bildirmek üzere verilen belge.

amansız
    * Aman vermez, hiç acımayan, cana kıyıcı.

amansız hastalık
    * Kanser.

amansızca
    * Öldürücü bir durumda, acımasız olarak.
    * Hoşgörüsüz olarak.

aması maması yok!
    * hiçbir özrün geçerli olamayacağını anlatır.

aması var
    * herkesin bilmediği sakıncası veya kusurları var.

Amasya'nın bardağı, biri olmazsa biri daha
    * ele geçirilmeyen veya kaçan bir şeye üzülmek boştur, çünkü her zaman benzeri sağlanabilir.

amatör
    * Bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan kimse, hevesli, profesyonel karşıtı.

amatörlük
    * Amatör olma durumu.

amazon
    * (eski çağların Amazonlarına benzetilerek) Erkek gibi, savaş saflarında yer alan kadın.
    * Ata binen kadın.

ambalâj
    * Eşyayı sarmaya yarayan mukavva, kâğıt, tahta, plâstik madde gibi malzeme.

ambalâj yapmak
    * (bir şeyi) bu gibi maddelerle paketlemek, sandıklamak.

ambalâjcı
    * Ambalâj yapan kimse.

ambalâjcılık
* Ambalâjcı olma durumu veya işi.

ambalâjlama
* Ambalâjlamak işi.

ambalâjlamak
* Ambalâj yapmak.

ambale etmek
* Birini düşünemez duruma getirmek, çok yormak.
* Otomobili fazla gaz vermekten çalışmaz hâle sokmak.

ambale olmak
* Çok yorulup iş göremez, düşünemez duruma gelmek.

ambar
* Genellikle tahıl saklanan yer.
* Yiyecek ve bazı eşyanın saklandığı yer.
* Geminin yük koymaya ayrılmış yeri.
* Eşya taşıma işleri yapan kurum veya ortaklık.
* Kum, çakıl gibi yapı malzemesini ölçmekte kullanılan ve her yanı çoğunlukla 75 cm olan küp ölçek.
* Genellikle tahılın çok üretildiği yer, bölge.

ambarcı
* Ambara bakan görevli, ambar memuru.

ambarcılık
* Ambarcının gördüğü iş.

ambarda kurutma
* Kapalı bir yerde, güçlü bir vantilâtör kullanılarak sağlanan hava akımı ile yeşil ve sulu yemlerin kurutulması.

ambargo
* Bir devletin, gemilerin kendi limanlarından ayrılmasını yasaklama buyruğu.
* Bir malın serbest sürümünü engellemek için konulan yasak.

ambargo koymak
* gemilerin limanlardan hareketini yasaklamak.
* bir malın serbest sürümünü engellemek.
* bir mala el koymak, müsadere etmek.
* siyasî, ekonomik, sosyal alanlarda caydırma amacıyla yaptırım uygulamak.

ambargoyu kaldırmak
* ambargo ile ilgili yasaklamayı kaldırmak.

ambarlama
* Ambar durumuna gelmek.

ambarlamak
* Ambar işi yapmak.

amber
* Amber balığından çıkarılan güzel kokulu, kül renginde bir madde.
* Güzel kokulu bazı maddelerin ortak adı.

amber ağacı
* Baklagillerden bir cins mimoza (Geum urbonum).

amber balığı

* Balinagillerden, boyu 25 m'ye kadar çıkan, başı büyük, dişli, çok yırtıcı bir balık, ada balığı (Catodon macrocephalus).

amber çiçeği
* Amber ağacının toparlak, fındık büyüklüğünde, altın sarısı renginde güzel kokulu çiçeği.

amberbaris
* Sarı çalı.

amberbu
* Hindistan'da, İran'da yetişen, pişince güzel bir koku veren, iri ve uzun taneli bir tür pirinç.

amblem
* Soyut bir şeyin, bir kavramın sembolü olan varlık veya eşya, belirtke.

amboli
* Atardamarda kanın pıhtılaşması veya yağ parçacıklarının oluşması sonucunda meydana gelen tıkanma.

ambülâns
* Hasta arabası, cankurtaran (arabası), cankurtaran.

amca
* Babanın erkek kardeşi.
* Yaşlı erkeklere saygı için kullanılan seslenme.

amcalık
* Amca olma durumu.

amcalık etmek
* birine amca gibi yakınlık göstermek.

amcamla dayım, hepsinden aldım payım
* yakınlarından beklediği ilgi ve yardımı görmeyen bir kimsenin artık yeni bir dilekte bulunmaya niyetli olmadığını anlatmak için söylenir.

amcazade
* Amcanın oğlu veya kızı.

amel
* Yapılan iş, edim, fiil.
* Bir kimsenin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları.
* Sürgün, ötürük, ishal.

amele
* İşçi, emekçi.

amele taburu
* Genellikle yol yapım işlerinde görevli amelelerden oluşan birlik.

amelelik
* Amele olma durumu.

amelî
* İşe dayanan, iş üstünde, tatbikî, pratik.
* İş bakımından, işçe.
* Elverişli, kolay, uygun, kestirme.
* Hareketle ilgili olan, yalnız düşünce alanında kalmayıp işe dönüşen uygulamalı, tatbikî.

amelimanda
* İş yapamaz durumda olan.

ameliyat

* Operatörün, hasta üzerinde kesme ve dikme yoluyla yaptığı müdahale, operasyon.
* ç. İşler, faaliyetler.

ameliyat geçirmek
* ameliyat edilmiş olmak.

ameliyat masası
* Üzerinde ameliyat yapılan özel donanımlı masa.

ameliyathane
* Hastaların ameliyat edildiği yer.

ameliyatlı
* Ameliyat edilmiş.

ameliye
* Yapılan iş, işlem.

amenajman
* Devlete ve kişilere ait ormanların, önceden hazırlanıp kabul edilmiş esaslara uygun olarak işletilmesi.
* Tabiî kaynakların işletilmesi.

amenna
* İnandık anlamı ile "öyledir", "doğru", "diyecek yok" gibi tasdik etme anlatır.

Amentü
* Kur'an surelerinden birinin adı.

Amerika armudu
* Defnegillerden, Amerika'da yetişen bir ağaç (Persea gratissima).
* Bu ağacın armuda benzer yemişi.

Amerika bademi
* Aselbent ve zamk gibi maddeler veren bir sıcak iklim ağacı (Styrax americana).

Amerika elması
* Antep fıstığıgillerden, Amerika'da yetişen bir ağaç, bilader ağacı (Anacardium occidentale).
* Bu ağacın badem biçiminde çekirdekli, armuda benzer yemişi.

Amerika tavşanı
* Kemiricilerden, arka ayakları çok uzun, küçük bir memeli kürk hayvanı (Eriomys chincilla).

Amerika üzümü
* Şekerci boyası.

Amerikalı
* Amerika Birleşik Devletleri halkından olan kimse.

Amerikalılaşma
* Amerikalılaşmak işi veya durumu.

Amerikalılaşmak
* Amerikalıların yaşayış tarzını benimsemek.

Amerikan
* Amerika Birleşik Devletleri halkından olan kimse.
* Amerika'ya özgü, Amerika ile ilgili olan.

amerikan
* Pamuktan düz dokuma, kaput bezi. Amerikan bezi biçiminde de kullanılır.

Amerikan bar

* Lokanta, otel veya evlerde içki için ayrılmış köşe.

Amerikan bezi
* Bkz. amerikan.

Amerikan salatası
* Rus salatası.

Amerikanca
* Amerika Birlişik Devletlerinde kullanılan İngilizce.

Amerikanist
* Amerikan tarihi ve kültürü ile uğraşan bilimci.

Amerikanvarî
* Amerikalıya yakışan biçimde, Amerikalı gibi.

amerikyum
* Atom numarası 95, yapay olarak elde edilen aktinitlerden bir element. Kısaltması Am.

ametal
* Metal olmayan elementler.

ametist
* Süs taşı olarak kullanılan mor renkte bir tür kuvars.

amfi
* Amfiteatr kelimesinin kısaltılmışı.

amfibi
* İki yaşayışlı.
* Hem karada hem de suda hareket eden (taşıt), yüzergezer.

amfibi harekât
* Kara ve deniz araçlarıyla yapılan manevra.

amfibol
* Piroksenlere yakın siyah, esmer, yeşil renkli bir silikat grubu.

amfibyumlar
* Kurbağa ve semenderleri içine alan iki yaşayışlı omurgalılar sınıfı.

amfiteatr
* Dinleyicilerin oturduğu, sıraları arkaya doğru basamaklı olarak yükselen salon.
* Yunan ve Roma'da açık hava tiyatrosu.
* Toprak parçası.

amfizem
* Vücut organlarından bir bölümünün hava ile şişmesi.

amfor
* İki kulplu, dibi sivri, dar boyunlu, karnı geniş testi.

amfora
* Bkz. amfor.

amigo
* Çoğunlukla spor yarışmalarında seyircileri coşturan kimse.

amigoluk
* Amigonun yaptığı iş.

amil
* Yapan, etken, etmen, sebep, faktör.

amilâz
* Nişastayı parçalayarak şekere çeviren bir enzim.

amin
* Amonyaktaki hidrojen yerine, tek değerli hidrokarbonlu köklerin geçmesiyle oluşan ürünlerin genel adı.

âmin
* "Allah kabul etsin" anlamında, duaların arasında ve sonunda kullanılır.

aminoasit
* Bir amino grubu ile bir karboksil grubu taşıyan, proteinlerin temel taşı olan organik bileşik.

amip
* Amipler takımından, vücudunun biçim değiştirmesiyle oluşan geçici kollar veya ayaklar üzerinde sürünerek yer değiştiren, tatlı ve tuzlu sularda yaşayan bir hücreli canlı (Amoibe).

amipler
* Bir hücreli hayvanların kök bacaklılar sınıfına giren bir takımı.

amipli
* İçinde amip bulunan.
* Amiplerin yol açtığı.

amir
* Buyuran, emreden, üst.
* Bir işte emir verme yetkisi olan kimse.

amiral
* Deniz kuvvetlerinde, ordudaki general rütbesine eşit rütbedeki subay.

amirallik
* Amiral olma durumu.
* Amiralin makamı.

amirane
* Amir gibi, amire yakışan biçimde.

amirce
* Amire yakışır biçimde, amir gibi.

amiriita
* Bkz. ita amiri.

amirlik
* Amir olma durumu.

amit
* Amonyağın hidrojeni yerine bir asit kökünün geçmesiyle oluşan birleşiklerin sınıf adı.

amitoz
* Amip, akyuvar ve bazı bakterilerde hücre bölünmesi yoluyla olan çoğalma.

amiyane
* Kibarca olmayan, bayağı.
* Sıradan.

amiyane tabiriyle
* halk ağzı ile, halk deyişiyle.

amma
* Bkz. Ama.
* Yanına getirildiği kelimenin anlamına aşırılık katarak şaşma veya hayranlık anlatır.

amma velâkin
* Ancak, bununla beraber.

ammada yaptın ha!
* söylenen bir söze pek inanılmadığını ve şaşıldığını anlatır.

amme
* Halkın bütünü, kamu.

amme davası
* Kamu davası.

amme efkârı
* Kamuoyu.

amme hukuku
* Kamu hukuku.

amme idaresi
* Kamu yönetimi.

amme menfaati
* Kamu yararı.

amnezi
* Hafiza kaybı, bellek yitimi.

amnios
* Döl kesesi.

amnios suyu
* Döl kesesini dolduran ve cenini içinde bulunduran sıvı, çağnak.

amonyak
* Azot ve hidrojen birleşimi olan, keskin kokulu bir gaz (NH3).
* İçinde bu gazın eritilmiş bulunduğu su, nışadır ruhu.

amonyaklama
* Amonyaklamak işi.

amonyaklamak
* Bazı yemlerin amonyak veya bir amonyum bileşiği ile karıştırmak veya doyurmak.

amonyum
* Amonyaklı tuzlarda maden rolü oynayan bir birleşim kökü (NH4).

amonyum karbonat
* Hamur kabartmada maya olarak kullanılan karbonik asidin amonyum tuzu, nışadır kaymağı.

amonyum sülfat
* Sanayide sentez yolu ile elde edilen amonyum nötr sülfat, azotlu gübrelerin en çok kullanılanıdır.

amor
* Bir çeşit kumaş.

amoralizm
* Ahlâk dışıcılık, töre dışıcılık.

amorf
* Biçimsiz.

amorti
* Birden ödenerek faizinin işlemesine son verilen tahvil.
* Piyangoda ödenen para kadar ödenen karşılık.

amorti etmek
* bir girişimde yatırılan parayı zamanla yeniden kazanmak.

amortisman
* Taşınmaz malların aşınmalarına karşılık olarak, yıllık kârdan ayrılan belirli pay.
* Faizin işlemesine son vermek için bir tahvilin birden ödenmesi.

amortisör
* Motorlu araçlarda sarsıntı, sallantı gibi hareketleri en aza indiren, yayların gereksiz hareketlerini gidermeye yarayan düzen.
* Bu düzeni kuran öge, cihaz, yumuşatmalık.

amper
* Elektrik akımında şiddet birimi. Kısaltması A.

amper saat
* Bir amper şiddetinde akım geçiren bir iletkenden bir saat içinde geçen elektrik miktarı.

ampermetre
* Amperölçer.

amperölçer
* Bir elektrik akımının şiddetini ölçmeye yarayan aygıt, akımölçer.

ampir
* Napoleon döneminde Fransa'da ve Avrupa'da yayılmış olan yapı, mobilya, giyim vb. üslûbu.

ampirik
* Bir kurama değil de yalnızca deneye, gözleme dayanan.

ampirist
* Deneyci.

ampirizm
* Deneycilik.

amplifikatör
* Alçak veya yüksek frekanslı akımların gerilimini, şiddetini veya gücünü artırmaya yarayan araç, yükselteç.

ampul
* İçinde, elektrik akımı ile akkor durumuna gelerek ışık verebilen bir iletkeni bulunan, havası boşaltılmış cam şişe.
* İçinde çoğu kez zerk edilecek, sıvı durumda ilâç bulunan küçük veya büyük cam tüp.

ampütasyon
* Bir organı kesip çıkarma.
* Herhangi bir bütünden bir parça kesme veya koparma.

amuda kalkmak
* iki eli üstüne dayanarak bacaklarını havada dikey tutmak.

amudî
* Dikey, dikine, dik.

amudufıkarî

* Omurga kemiği, bel kemiği.

amut

* Dikme, dik durumda.

amyant

* Kolayca bükülen ve ateşe dayanan liflerden oluşmuş, bir tür ak asbest.

an

* Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası, lâhza.

an

* İki tarla arasındaki sınır.

an

* Zihin.

-an / -en

* İsimden isim türeten ek: oğul-an > oğlan, kız-an, kök-en vb.

-an / -en

* Fiilden sıfat türeten ek.

ana

* Çocuğu olan kadın, anne.
* Yavrusu olan dişi hayvan.
* Dince aziz tanınan bazı kadınlara verilen saygı unvanı.
* Yaşlı kadınlara saygılı bir seslenme sözü olarak kullanılır.
* Velinimet.
* Alacağın veya borcun, faizin dışında olan bölümü.
* Temel, asıl, esas.
* Çizgilerden herhangi birini anlatan kelimeye sıfat olarak geldiğinde, o çizginin, belirli bir kural altında hareket ederek bir yüzey oluşturmaya yaradığını anlatır.

ana arı

* Arı beyi.

ana avrat düz (veya dümdüz) gitmek

* sövmek, küfretmek.

ana baba

* Ana ile babanın oluşturduğu birlik.

ana baba bir

* aynı ana ve babadan olan (kardeşler).

ana baba eline bakmak

* ana ve babanın verdiği para ile geçinmek.

ana baba günü

* Çok kalabalık.
* Sıkıntılı kalabalık, telâşlı, tehlikeli zaman, yer veya durum.

ana baba yavrusu

* nazlı büyütülmüş çocuk.

ana bilim dalı

* Üniversite veya fakültelerde bölümlerin alt bilim veya uzmanlık dalları.

ana bir, baba ayrı

* anaları bir, babaları ayrı olan (kardeşler).

ana cadde
* Şehirde ara sokakların açıldığı geniş yol.

ana çizgi
* Belli bir kurala göre yürütülerek bir biçimin oluşmasına yarayan çizgi.

ana dal
* Ağaç, ağaççık veya çalılarda gövdeden ilk çıkan ve bitkinin çatısını oluşturan dal.

ana defter
* Ticarî bir kuruluşun, aylık ve bilânço hesaplarını gösteren defter, büyük defter, defterikebir.

ana deniz
* Kıtaları birbirinden ayıran engin deniz, okyanus, umman.

ana deniz bilimi
* Oşinografi.

ana dil
* Başka diller veya lehçeler türetmiş olan dil.

ana dili
* İnsanın çocukken anasından, evindekilerden ve soyca bağlı olduğu topluluktan öğrendiği dil.

ana direk
* Gemilerde, ekleme direklerde dipteki temel parça.

ana doğrusu
* Dönen silindirin yan yüzünü oluşturan dikdörtgenin bir kenarı.
* Dönen koninin yan yüzünü oluşturan dik üçgenin hipotenüsüne verilen ad.

ana duvar
* Bir yapının, dört bir yönünü çevreleyen kalın dış duvar.

ana düşünce
* Temel fikir.

ana fikir
* Belirli bir konuda bir yazının temeli olan düşünce.

ana gibi yâr olmaz, Bağdad gibi diyar olmaz
* insanlar içinde bize ana kadar candan bağlı dost yoktur.

ana kadın
* Bir ailede veya bir toplulukta en çok sayılan kadın.

ana kapı
* Bir yapının süslü, büyük ön kapısı.

ana kara
* Yeryüzündeki beş büyük kara parçasından her biri, kıta.

ana kent
* Bir ülkenin veya bir bölgenin çevresindeki yerleşim yerlerine ekonomik ve toplumsal yönlerden egemen olan ve genellikle ülkenin başka ülkelerle olan her türlü ilişkilerinin sağlandığı en önemli kenti, metropol, büyük şehir.
* Bir ülkede büyük kentlerden herhangi biri, metropol, büyük şehir.

ana kızına taht kurar, kız bahtı kocadan arar (veya ana kızına taht kurmuş, baht kuramamış)
* kocası iyi olmayan bir kadın, kendi ne kadar zengin olursa olsun, mutlu olamaz.

ana kitap
* Bir bilim alanında yazılmış temel kitap.

ana kök
* Tohumun çimlenmesinden sonra kökçüğün toprağa dalarak gelişmesi sonucu oluşan ilk kök.

ana kraliçe
* Kralın annesi.
* Arı beyi.

ana kubbe
* Camilerde ayaklar veya ana duvar üzerindeki kasnağa oturtulmuş kubbe.

ana kucağı
* Ananın sevgi ve sevecenlikle dolu çevresi.

ana kuyu
* bir ocakta ana çıkış ve havalandırmada kullanılan kuyu.

ana kuzusu
* Pek küçük kucak çocuğu.
* Sıkıntıya, güç işlere alışmamış, nazlı büyütülmüş çocuk veya genç.

ana mektebi
* Bkz. anaokulu.

ana motif
* Bir sanat eserinde sık sık tekrarlanarak ona özellik kazandıran motif, laytmotif.

ana muhalefet
* İktidarın dışında sayıca en üstün olan parti.

ana ortaklık
* Birçok ortaklığın pay senetlerini elinde bulundurarak onları denetimi altında tutan sermaye yatırım ortaklığı, holding.

ana rahmine düşmek
* döl yatağında cenin oluşmak.

ana saat
* Bir gözlem evi veya kurumda, saatler içinde en doğru giden ve öbür saatlerin ayarlanmasında kullanılan saat.

ana sanlı
* Soyadını ana yönünden alan.

ana sav
* İleri sürülerek savunulan düşüncelerin en belli başlı olanı.

ana sayaç
* Belirli bir yerleşim birimine veya bir şehre verilen toplam gazın ölçülmesi amacıyla, ana dağıtım boru hattı başlangıcına tesis edilen sayaç sistemi.

ana sınıfı
* Genellikle beş yaşını bitirmiş çocukları ilkokul öğrenimine hazırlayan sınıf.

ana sözleşme
* Taraflar arası düzenlenen ilk ve temel sözleşme.

ana şehir
* Ana kent.

ana toplardamar
* Kirli kanı kalbin sağ kulakçığına boşaltan iki büyük toplardamardan her biri.

ana vatan
* Ana yurt.
* Bir şeyin ilk kez yetiştigi, göründüğü yer.

ana yapı
* Bir yapı bütünü içinde yükseklik ve biçim bakımından göze çarpan, önemli bölüm.

ana yarısı
* Teyze.

ana yol
* Küçük yolların kendisine açıldığı büyük yol.
* Cadde.

ana yön
* Kuzey, güney, doğu ve batı yönlerinden her biri.

ana yurt
* İlk yurt edinilen yer, ana vatan.

ana yüreği
* Annelik duygusu, ana sevecenliği.

anabolizma
* Özümleme.

anaca
* Ana olarak.

anacık
* Küçük anne.
* Sevimli, sempatik anne.

anacıl
* Anasına düşkün (çocuk).

anaç
* Yavru yetiştirecek duruma gelmiş olan hayvan veya yemiş verecek durumdaki ağaç.
* İri, kart.
* Kurnaz, deneyli, bilgili, başına buyruk.

anaçlaşma
* Anaçlaşmak işi.

anaçlaşmak
* Anaç duruma gelmek.

anaçlık
* Anaç olma durumu.

anadan (yeni) doğmuşa dönmek (veya anadan yeni doğmuş gibi olmak)
* dertsiz, tasasız, sağlıklı bir duruma gelmek.

anadan doğma
* çırılçıplak.
* doğuştan olan.

anadan görme
* annesinde gördüğü gibi.
* geleneksel.

Anadolu
* Ön Asya'nın bir parçası olarak Türkiye'nin Asya kıtasında bulunan toprağına verilen ad.

Anadolulu
* Anadolu halkından olan (kimse).

anadut
* Ekin veya ot demetlerini arabaya yüklemeye veya harmanı aktarmaya yarayan, uzun saplı araç, dirgen, yaba.

anaerki
* Soyda temel olarak anayı alan ve ailede çocukları ana klânına mal eden ilkel bir toplum düzeni, maderşahîlik.

anaerkil
* Anaerki temeline dayanan, maderşahî, matriarkal.

anaerkillik
* Kadının üstünlüğüne dayalı toplumsal örgütlenme düzeni.
* Ananın egemen olduğu aile hayatı.

anaerobik
* Oksijensiz yerde yaşayabilen, yetişebilen.

anafor
* Bir engelle karşılaşan su veya hava akıntısının dönerek ve çukurlaşarak yaptığı çevrinti, ters akıntıların oluşturduğu dönme, eğrim, çevri, burgaç, girdap.
* Karmakarışık, sinirli, güç durum.
* Yolsuz veya emeksiz elde edilen şey.

anafora kaptırmak
* emeksiz, karşılıksız olarak başkasının yararlanmasına imkân vermek.

anaforcu
* Yolsuz veya emeksiz kazanç peşinde olan (kimse).

anaforculuk
* Anaforcu olma durumu.

anafordan
* yolsuz veya emeksiz olarak.

anaforlama
* Anaforlamak işi.

anaforlamak
* Yolsuz veya emeksiz olarak kazanç elde etmek.

anaforlu
* Akıntılı, cereyanlı.

anagram
* Bir kelimedeki harflerin yerini değiştirerek elde edilen kelime.

anahtar
* Bir kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açkı.
* Bir şeyin zembereğini kurmak için kullanılan araç, kurgu.
* Şifre yazmak ve çözmek için kararlaştırılmış olan yol.
* İstenilen yere veya aygıta, isteğe göre elektrik akımının geçmesini sağlamak için kullanılan düzen, komütatör.
* Somunları veya vidaları çevirerek sıkıştırıp gevşetmek için kullanılan çelik saplı araç.
* Notaların müzik merdivenindeki yükseklik derecelerini göstermek ve buna göre okunmasını sağlamak için portenin başına konulan işaret.

* Konserve kutularının kapağını keserek açmaya yarayan alet, açacak.
* Vesile, araç, vasıta.

anahtar ağızlığı
* Mobilya kapaklarının ve çekmecelerin yüzlerine açılan anahtar deliklerinin üzerine çivilenen paslanmaz çelik veya dökümden yapılmış ortası anahtara uygun, delikli metal ve plâstik gereç.

anahtar bitkiler
* Mera üzerinde çok bulunan ve bunların doğru bir şekilde otlatılmaları ile tüm meranın doğru bir şekilde otlanmış olacağı kabul edilen bitki türleri.

anahtar kelime
* Bir kompozisyonda kullanılan temanın ifade edildiği başlıca kelimelerden biri.

anahtar taşı
* (yapıcılıkta) Kemerlerin en üstündeki taş, kilit taşı.

anahtar uydurmak
* bir kilidi açmak için kendi anahtarından başka bir anahtar kullanmak.

anahtar vermek
* (tulûat tiyatrosunda) komiğe nükte yapma kolaylığı vermek.

anahtarcı
* Anahtar yapan, satan veya onaran kimse.
* Kapı, kasa gibi yerlere anahtar uydurarak hırsızlık yapan kimse.

anahtarcılık
* Anahtarcının yaptığı iş.

anahtarı beline takmak
* evde yönetimi ele almak.

anahtarlık
* Anahtarların kaybolmasını önlemek, kolayca kullanılmasını sağlamak için takıldığı maden, deri ve benzerinden yapılan halka veya kılıf.

-anak / -enek
* Fiil köklerinden isim türeten ek.

anakonda
* Boğagillerden tropikal Güney Amerika'da yaşayan, avını sararak ve sıkarak öldüren yılan (Eunectes murinus).

anakronik
* Çağı geçmiş, çağa uymaz, eskimiş.

anakronizm
* Tarihe aykırılık.
* Çağa uymama.

analaştırma
* Analaştırmak işi.

analaştırmak
* Annedeki özellikleri kazandırmak.

analı
* Anası olan.

analı kuzu kınalı kuzu
* Bkz. analı.

analı kuzu, kınalı kuzu
* annesi sağ olan çocukların mutluluğunu anlatır.

analık
* Ana olanın durumu.
* Ana duygusu.
* Ana yerini tutan veya ana kadar yakınlık gösteren kadın.
* Üvey ana.
* Anaca davranış.

analık etmek
* analık görevini yapmak veya ana gibi yakınlık göstermek.

analıkızlı
* Salça, tuz, su, bulgur ve kıymanın yoğrularak küçük köfteler hâline getirilmesi ve bu malzemenin et suyu ve nohut ile pişirilmesiyle hazırlanan yemek.

analist
* Tahlil, analiz yapan kimse, çözümleyici.

analitik
* Çözümlemeli.

analiz
* Çözümleme, tahlil.

analiz etmek
* Çözümlemek, tahlil etmek.

analizci
* Analizle uğraşan veya analiz yapan kimse.

analizör
* Analiz yapan cihaz, aygıt veya organ.

analjezi
* Ağrıyı dindirme, acı duyumunu yok etme, acı yitimi.

analjezik
* Bkz. ağrıkesen.

analoji
* Benzeşim, benzeşme.
* Andırış, andırışma.
* Örnekseme.

analojik
* Analoji ile ilgili, benzeşmeye dayanan.

anam avradım olsun
* birini kesin olarak inandırmak için söylenen çok kaba bir ant.

anam babam
* teklifsiz bir seslenme.

anam!
* Kadın erkek, büyük küçük herkese karşı kullanılan teklifsiz bir seslenmek.
* Sese verilen tona göre şaşma, beğenme, acı, üzüntü gibi duygular anlatır.

anamal
* Sermaye, kapital.

* Bir ticaret işinin kurulması, yürütülmesi için gereken anapara ve paraya çevrilebilir malların bütünü, sermaye.

anamal birikimi
* Anamalcının elde ettiği artık değerin bir bölümünü kendi kullanırken büyük bölümünü anamalına ekleyerek onu büyütmesi.

anamalcı
* Üretim araçlarını özel mülkiyetinde bulunduran, anamal sahibi, sermayedar, kapitalist.
* Anamalcılık düzenini benimsemiş.

anamalcılık
* Anamala dayanan ve kâr amacı güden üretim düzeni, kapitalizm.

anan yahşi, baban yahşi
* birini, bir işe razı etmek için gereğinden çok överek yumuşatmak amacı güdüldüğünü başkasına anlatırken kullanılır.

ananas
* Ananasgillerden, sıcak ülkelerde yetişen bir ağaç (Ananas sativus).
* Bu ağacın tadı, kokusu çok beğenilen meyvesi.

ananasgiller
* Bir çeneklilerden, sıcak ülkelerde yetişen ve örneği ananas olan bitki familyası.

an'ane
* Gelenek.

an'aneci
* Ananeye bağlı olan, gelenekçi.

an'anecilik
* Gelenekçilik.

an'anesiz
* Geleneğe sahip bulunmayan.

ananet
* Erkekte cinsel güçsüzlük, puluçluk.

an'anevi
* Geleneğe dayanan, geleneksel.

ananın ak sütü gibi (helâl olsun)
* anamın sütü bana nasıl helâl ise, bu da sana öyle helâl olsun.

ananın örekesi
* saçma bir söze karşı verilen karşılık.

anaokulu
* Öğrenim çağına henüz gelmemiş iki ile altı yaş arasındaki çocukları okul düzenine hazırlayan eğitim kuruluşu.

anapara
* İşletilen paranın faiz katılmamış bütünü.

anarşi
* Siyasî ve idarî kurumlardaki çözülme sonucu olarak devlet denetiminin kalmaması durumu, başsızlık.
* Kargaşa, başıboşluk.

anarşik
* Anarşi niteliğinde olan.

anarşist
* Anarşi ile ilgili olan.
* Anarşizm yanlısı olan kimse.

anarşistleşme
* Anarşistleşmek işi veya durumu.

anarşistleşmek
* Anarşist özelliği taşımak.

anarşistlik
* Anarşist olma durumu, işi.

anarşizm
* Tarihî şartlar ne olursa olsun devletin ortadan kaldırılmasına çalışan öğreti.

anartri
* Dil tutukluğu.

anası ağlamak
* çok sıkıntı çekmek, eziyet çekmek, bitkin duruma gelmek.

anası danası
* soyu sopu, bütün aile.

anası kılıklı
* görüş, davranış, huy vb. bakımından anasına benzeyen.

anası turp (veya sarımsak), babası şalgam (veya soğan)
* ne olduğu belirsiz kimselerin çocuğu.

anası yerinde
* bir gencin anası kadar yaşlı (kadın).

anasıl
* Kökten, asıl olarak, esaslı bir biçimde.

anasına avradına sövmek
* birinin anasını ve karısını amaçlayarak çirkin söz söylemek.

anasına bak, kızını al, kenarına bak, bezini al
* bir kızın karakterini öğrenmek isteyenler, anasının hâlini göz önüne alırlarsa aldanmamış olurlar.

anasından doğduğuna pişman
* çok tembel, üşengeç.
* canından bezmiş.

anasından doğduğuna pişman etmek
* çok eziyet etmek, çok üzmek, bezdirmek.

anasından emdiği süt burnundan (fitil fitil) gelmek
* bir işi yaparken çok sıkıntı çekmek.

anasından emdiği sütü burnundan getirmek

anasını ağlatmak
* bir kimseye çok eziyet etmek, çok sıkıntı çektirmek.

anasını bellemek
* bir kimseye en büyük kötülüğü yapmak.

anasını eşek kovalasın!
* sözü edilen kimse veya iş için bıkkınlık, dikkate almama ve umursamama anlatır.

anasını sat! (veya satayım)
* önem verme, aldırma, umursama, bunun için gam yeme (yemem)!.

anasının gözü
* çok kurnaz, çok açık göz, dalavereci, hinoğluhin.

anasının ipini satmış (veya pazara çıkarmış)
* ipsiz, kendisinden her türlü soysuzluk beklenebilen (kimse).

anasının kızı
* anasının huyları kendisinde de görülen kız.

anasının körpe kuzusu
* pek küçük kucak çocuğu.

anasının nikâhını istemek
* bir şeye değerinden çok para istemek.

anasır
* Unsurlar, ögeler.

anasız
* Anası olmayan.

anasızlık
* Anasız olma durumu.

anason
* Maydanozgillerden, kokulu tohumu hamur işlerinde ve rakı yapımında kullanılan, yurdumuzda ekimi yapılan bitki (Pimpinella anisum).

anatomi
* İnsan, hayvan ve bitkilerin yapısını ve organlarının birbiriyle olan ilgilerini inceleyen bilim, teşrih.
* Beden yapısı, gövde yapısı.
* Bir şeyin oluşumunda göze çarpan özel yapı.

anatomici
* Anatomi uzmanı.
* Anatomi dersi veren öğretim üyesi.

anatomik
* Anatomi ile ilgili.
* İnsan vücudunun anatomisi ile ilgili.

anatomist
* Anatomiyle uğraşan bilimci.

anavaşya
* Göçücü balıkların Akdeniz'den Karadeniz'e çıkması, katavaşya.

anayasa
* Bir devletin yönetim biçimini belirten, yasama, yürütme, yargılama güçlerinin nasıl kullanılacağını gösteren, yurttaşların kamu haklarını bildiren temel yasa, kanunuesasî, teşkilâtıesasiye kanunu.

anayasacı
* Anayasayı savunan, anayasadan yana olan.
* Anayasa konusunda yetkili olan, anayasa okutan (kimse).

anayasal

* Anayasa ile ilgili.

anbean
* Dakikadan dakikaya, her an, gittikçe.

anca
* Ancak.

anca beraber, kanca beraber
* bir işte iki veya daha çok kimsenin, o iş kötü de gitse, birbirinden ayrılmamaları gerektiğini anlatır.

ancak
* "Yalnız, sadece" gibi sınırlama anlatır.
* "Olsa olsa", "en çok", "daha çok", "güçlükle" gibi, bir şeyin daha çoğunun, ilerisinin olmadığını gösterir.
* "Lâkin", "ama", "yalnız" gibi bir düşünceye karşıt ikinci bir düşünceyi anlatır.
* En erken.

ançüez
* Genellikle hamsi, bazen de çaça, sardalye veya tirsi balıklarından yapılan tuzlu ve yağlı ezme.

andaç
* Ajanda.
* (çoğul durumunda) Anılar, hatırat.
* Anı, yadigâr.

andante
* Yarı yavaş, adagio ile andantino arası.

andantino
* Andante'den daha canlı, daha hızlı.

andaval
* Ahmak, aptal, beceriksiz, saşkın, bön.

andavallı
* Bön ve görgüsüz, beceriksiz (kimse).

andemi
* Belli bir bölgede sık sık görülen hastalık.

andemik
* Belli bir bölgede sık sık görülen.

andezit
* Plâjiyoklâzlı bir yanardağ kültesi.

andık
* Sırtlan.

andırış
* Andırmak işi veya biçimi, analoji.
* İki şey arasında bazı noktalardaki uygunluk, benzerlik durumu, temsil.

andırışma
* Andırışmak işi, analoji.
* İltibas.

andırışmak
* (bir şey) Başka bir şeyi andırmak.

andırma
* Andırmak işi.

andırmak
* Anmak işini yaptırmak.
* Benzer yanları bulunmak, çağrıştırmak.

andız
* Yaprakları dikenli olan bir çeşit ardıç.
* Servi ağacı.
* Kırlarda yetişen yabanî bir otun kökü.

andız otu
* Birleşikgillerden, nemli yerlerde yetişen, sarı çiçekli, acı ve kokulu bir ot (İnula).

andoskop
* Bkz. endoskop.

andoskopi
* Bkz. endoskopi.

andropoz
* Erkeklerde yaş dönümü.

anekdot
* Kısa veya özlü anlatımı olan güldürücü hikâye, fıkra.

anele
* Gemilerde türlü işlerde kullanılan bir tür demir halka.

anemi
* Kansızlık.

anemik
* Kansız.

anemometre
* Yelölçer.

anemon
* Dağ lâlesi.

aneroit
* Cıva yerine bir maden kutu kullanmak temeline dayanan kadranlı barometre.

anestezi
* Uyuşturucu bir ilâçla vücudun bütününde veya belirli bir bölgesinde duyuların yok olması, duyum yitimi.

anestezist
* Anestezi uzmanı.

anesteziyoloji
* Duyum yitimi bilimi.

anevrizma
* Bir atardamarın bir noktasında oluşan ur biçimindeki gevşeme şişkinliği.

angaje
* Sözle veya yazılı olarak bağlanan.

angaje etmek
* birini söz veya yazı ile bağlamak, taahhüt etmek.

angaje olmak

* sözle veya yazılı olarak bir şeye bağlanmak.

angajman
* Yüklenme, üstlenme, bağlantı, taahhüt.

angajmanlı
* Bağlantısı, taahhüdü olan.

angajmansız
* Bağlantısı, taahhüdü olmayan.

angajmansızlık
* Angajmanı olmama durumu.

angarya
* Bir kimseye veya bir topluluğa zorla, ücret vermeden yaptırılan iş.
* Kölelik düzeninde köylünün derebeyine yaptığı zorunlu ücretsiz hizmeti.
* Savaş durumundaki bir devletin, kendi sularındaki yabancı bir devletin ticaret gemilerine el koyarak bunlardan yararlanması.
* Olağanüstü durumlarda veya sıkıyönetimde devletin vatandaşlara ait taşıtlara el koyması.
* Usandırıcı, bıktırıcı, zorla yapılan iş.

angarya çekmek
* bir işi isteksizce, hatır için yapmaya mecbur olmak.

angaryacı
* Başkasına ücretsiz iş yaptıran kimse.

angaryaya koşmak
* birini zorunlu olmadığı hâlde bir işte çalışmaya zorlamak.

angıç
* Harman zamanı fazla sap yüklemek için öküz ve at arabalarının iki tarafına takılan parmaklık.

angın
* Ünlü, anılmış, meşhur.

Anglikan
* İngiliz kilisesine bağlı olan (kimse).

Anglikanizm
* İngiliz kilisesinin tuttuğu inanç yolu.

Anglofil
* İngiliz yanlısı.

Anglosakson
* V. ve VI. yüzyılda Büyük Britanya'yı ele geçiren Cermen ırkından oymaklara verilen ad.
* Ana dili İngilizce olan kimse.
* İngilizlere has olan.

Angolalı
* Angola'da yaşayan (kimse).

angström
* Metrenin on milyarda biri değerine eşit olan ışık dalgalarını ölçme birimi. Kısaltması A.

angudî
* Angut kuşunun renginde.

angut
* Ördekgillerden, tüyleri kiremit renginde, evcilleştirilebilen bir yaban kuşu (Casarca ferruginea).

* Ahmak, kaba saba.

anha minha
* Aşağı yukarı.

anhidrit
* Genellikle kaya tuzu ve alçı taşıyla birlikte bulunan doğal, susuz kalsiyum sülfat.

anı
* Hatıra.
* Yaşanmış olayların anlatıldığı yazı türü, hatıra.

anık
* Hazır.

anıklama
* Anıklamak işi.

anıklamak
* Hazırlamak.

anıklaşma
* Anıklaşmak işi.

anıklaşmak
* Hazır olma durumu.

anıklık
* Hazırlık.

anılaşma
* Anılaşmak işi, anı durumuna girme.

anılaşmak
* Anı niteliği kazanmak.

anılma
* Anılmak işi.

anılmak
* Anmak işine konu olmak, hatırlamak.

anımsama
* Hatırlama.

anımsamak
* Hatırlamak.

anımsanma
* Hatırlanma.

anımsanmak
* Hatırlanmak.

anımsatma
* Hatırlatma.

anımsatmak
* Hatırlatmak.

anırış
* Anırma işi veya biçimi.

anırma
* Anırmak işi.

anırmak
* (eşek) Bağırmak.

anırtı
* Eşeğin anırırken çıkardığı ses.

anırtma
* Anırtmak işi.

anırtmak
* Anırmasını sağlamak.

anıştırma
* Anıştırmak işi.
* Bir yazıda veya şiirde bilinen bir olayı, bir atasözünü anlatma veya çağrıştırma sanatı, telmih.

anıştırmak
* Bir şeyi açıkça söylemeyip üstü kapalı anlatmak, dolaylı anlatmak, ima etmek ihsas etmek.

anıt
* Önemli bir olayı veya büyük bir kişinin gelecek kuşaklarca tarih boyunca anılması için yapılan, göze çarpacak büyüklükte, sembol niteliğinde yapı, abide.
* Önemi ve değeri çok olan eser.

anıt mezar
* Görkemli, anıtsal mezar.

Anıtkabir
* Atatürk'ün mezarı.
* (küçük a ile) Tarih değeri olan kişilerin mezarı olarak yapılan anıt değerindeki yapı.

anıtlaşma
* Anıtlaşmak işi.

anıtlaşmak
* Anıt durumuna gelmek, anıt değeri kazanmak.
* Saygı ve sevgi ile anılır duruma gelmek, abideleşmek.

anıtlaştırılma
* Anıtlaştırılmak durumu.

anıtlaştırılmak
* Anıtlaştırmak durumuna getirmek.

anıtlaştırma
* Anıtlaştırmak işi.

anıtlaştırmak
* Anıt durumuna getirmek, abideleştirmek.

anıtsal
* Anıt niteliğinde olan, anıta benzeyen, abidevî.
* Büyüklüğü, görünüşü ve güzelliğiyle görenleri etkileyen, görkemli.

anıtsı
* Anıta benzer.

anız

* Ekin biçildikten sonra tarlada kalan köklü sap.
* Ekin biçildikten sonra sürülmemiş tarla.

anız biçmek
* anızı ve tarla kenarındaki otları biçmek.

anız bozmak
* anızı alt üst etmek için toprağı yüzden sürmek.

anızlık
* Anızı sökülmemiş tarla.

anî
* Bir anda oluveren, apansız.
* Ansızın, birdenbire.

anî akın
* Bir anda gerçekleştirilen hücum.

anî hız
* Bir andaki hız.

anîde
* Hemencecik, bir anda, birden.

anîden
* Ansızın, birdenbire.

anif
* Sert, kaba.

anilin
* Benzenden türeyen bir amin.

anilin boyalar
* Taş kömürü eterinden elde edilen, fotoğrafçılıkta, basım işlerinde, boya sanayiinde kullanılan organik boya cevheri.

animasyon
* Canlandırma.

animato
* Bir parçanın canlı çalınacağını anlatır.

animizm
* Canlıcılık.

anjin
* Boğaz mukozasının şişmesi, boğak, yutak iltihabı, hunnak, farenjit.

anjiyo
* Anjiyografinin kısaltması.

anjiyo olmak
* anjiyografi çektirmek veya yaptırmak.

anjiyografi
* Damar içine x ışınlarını geçirmeyen bir madde şırınga edildikten sonra damarların filminin alınması.

anjiyoloji
* Dolaşım organlarını inceleyen anatomi bölümü.

Anka
* Masallarda adı geçen ve gerçekte var olmayan büyük bir kuş, Zümrüdüanka.

Ankara keçisi
* Uzun, kıvırcık ve ipek gibi yumuşak kılları olan ve Ankara yöresinde yetiştirilen evcil keçi türü, tiftik keçisi.

Ankara kedisi
* Uzun tüylü ve Ankara yöresinde yetişen kedi ırkı.

ankastre
* Bir oyuğa, yuvaya yerleştirilmiş (tesisat).

ankesörlü telefon
* Kutulu telefon.

anket
* Soruşturma, sormaca.

anket yapmak
* bir konuda soruşturma, araştırma yapmak.

anketçi
* Soruşturmacı.

anketçilik
* Soruşturmacılık.

anketör
* Anket yapan uzman.

ankiloz
* Oynar eklemlerde oynaklığın kalmamasıyla eklemin işlemez duruma gelmesi, eklem kaynaşması.

anladımsa arap olayım
* hiçbir şey anlamadım.

anlak
* Zekâ.

anlaklı
* Zeki.

anlam
* Bir kelimeden, bir sözden, bir davranış veya olgudan anlaşılan şey; bunların hatırlattığı düşünce veya nesne, mana, fehva.
* Bir önermenin, bir tasarının, bir düşüncenin veya eserin anlatmak istediği şey.

anlam aykırılığı
* Karşıt anlamlı kelimelerin, sözlerin bir araya gelmesi.

anlam bayağılaşması
* Anlam kötüleşmesi.

anlam bilimi
* Dili anlam açısından inceleyen bilim dalı, semantik.

anlam bilimsel
* Anlam bilimi ile ilgili, semantik.

anlam çıkarmak
* bir cümlede veya bir metinden yeni ve değişik bir anlam yakalamak veya bulup çıkarmak.

* yersiz ve gereksiz bir yargıya varmak, yanlış değerlendirmek; bir söze, söyleyenin aklından geçmeyen bir anlam vermek.

anlam daralması
* Geniş kavramları olan bir kelimenin, bu kavramlar içinden tek bir anlam bildirmesi durumu, genel bir anlamdan özel bir anlama geçiş.

anlam değişmesi
* Anlamın daralması, genişlemesi, kayması veya bayağılaşması.

anlam genişlemesi
* Dar bir anlamda kullanılan bazı kelimelerdeki anlamın ilgili kavramlara yayılması.

anlam iyileşmesi
* Kötü ve olumsuz bir anlamı olan bir kelimenin zamanla iyi bir anlam kazanması.
* Bkz. isimden türeme fiil.

anlam kayması
* Yeni bir anlam vermek üzere kelimelerin gerçek anlamlarından kayarak kalıplaşmaları.

anlam kötüleşmesi
* Anlamı iyi ve olumlu olan bir kelimenin zamanla kötü veya kötüye doğru giden bir anlam kazanması.

anlam vermek
* kendince bir yargıya varmak, yorumlamak.

anlama
* Anlamak işi, vukuf.
* Bir olay veya önermenin daha önce bilinen bir kanunun veya formülün sonucu olduğunu görme.

anlamak
* Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak; yeni bilgileri eskileriyle bir araya getirerek sonuç niteliğinde başka bir bilgi edinmek.
* Sorup öğrenmek.
* Doğru ve yerinde bulmak.
* Birinin duygularını, isteklerini, düşüncelerini sezebilmek.
* Bir şey üzerinde bilgisi bulunmak.
* (olumsuz veya soru biçiminde) İyilik görmek, yararlanmak.
* Sahip olmayı istemek, dileğinin yerine getirilmesini istemek.

anlamamak
* hoşlanmamak, ilgilenmemek.

anlamamazlık
* Anlamazlık.

anlamazlık
* Bir şeyi anlamamış, kavrayamamış gibi davranmak.

anlamazlıktan gelmek
* bir şeyi anladığı hâlde anlamamış, farkına varmamış gibi davranmak.

anlamdaş
* Eş anlamlı, müradif, müteradif, sinonim.

anlamdaşlık
* Eş anlamlılık.

anlamına gelmek (veya manaya gelmek)
* (bir anlam) bildirmek.

anlamlandırma

* Anlamlandırmak işi.

anlamlandırmak
* Anlamını açıklamak; anlam vermek, anlam kazandırmak.

anlamlı
* Anlamı olan, bir şey demek isteyen, düşündürücü, manalı, manidar.

anlamlı anlamlı
* Anlamlı olarak.

anlamlılık
* Anlamlı olma durumu.

anlamsal
* Anlamla ilgili, semantik.

anlamsız
* Anlamı olmayan, önemli bir şey anlatmayan, manasız.

anlamsızlaşma
* Anlamsızlaşmak durumu.

anlamsızlaşmak
* Anlamsız duruma gelmek.

anlamsızlaştırma
* Anlamsızlaştırmak durumu.

anlamsızlaştırmak
* Anlamsız duruma getirmek.

anlamsızlık
* Anlamsız olma durumu, manasızlık.

anlarsın ya!
* açıklanmaması gereken bir olayı dolaylı yoldan anlatmak için kullanılır.

anlaşık
* Aralarında anlaşma bulunan taraflardan, kimselerden biri.

anlaşılan
* anlaşıldığına göre, galiba.

anlaşıldı Vehbi'nin kerrakesi
* işin iç yüzü, gerçeği öğrenildi.

anlaşıldı Vehbi'nin kerrakesi
* Bkz. anlaşıldı Vehbi'nin kerrakesi.

anlaşılma
* Anlaşılmak işi.

anlaşılmak
* Anlamak işine konu olmak, belli olmak, ortaya çıkmak.

anlaşılmaz
* Anlaşılması güç olan, bir anlam verilemeyen, karışık, muğlâk.

anlaşma
* Anlaşmak işi, uyuşma, itilâf.

* Devletler arası siyasî, ekonomik, kültürel vb. alanlarda yapılan uzlaşma ve bu uzlaşmanın tespit edildiği belge, uyuşma, itilâf, antant.

anlaşma yapmak
* anlaşma belgesi düzenleyip imzalamak.

anlaşmak
* Düşünce, duygu, amaç bakımından birleşmek.

anlaşmalı
* Anlaşmaya dayanan.

anlaşmaya varmak
* bir konuda birisiyle anlaşmak.

anlaşmazlık
* İki veya daha çok tarafın karşılaşan düşünce ve amaçları arasında ayrılık, uyuşmazlık, ihtilâf.

anlaşmazlık çıkmak
* bir konuda uyuşmazlık söz konusu olmak.

anlaştırma
* Anlaştırmak işi.

anlaştırmak
* Anlaşmayı, uzlaşmayı, uyuşmayı sağlamak.

anlata anlata bitirememek
* bir şeyden çok söz etmek, övmek.

anlatı
* Hikâye etme, tahkiye.

anlatıcı
* Hikâye, fıkra gibi şeyleri anlatan kimse.

anlatılma
* Anlatılmak işi.

anlatılmak
* Anlatmak işine konu olmak.

anlatım
* Anlatmak işi.
* Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir konuyu söz veya yazı ile bildirme, ifade.

anlatım bilimi
* Üslûp yöntemlerini inceleyen edebî araştırma, inceleme, stilistik.

anlatım tonu
* Anlatımda mantık ve düşünce özelliğine göre oluşan ton.

anlatımcı
* Yalnızca hikâye etmeye ağırlık veren (eser).
* Eserlerinde hikâye etmeye, tahkiyeye ağırlık veren (yazar).

anlatımcılık
* Bkz. ekspresyonizm.

anlatımlı
* Düşünce ve duyguyu güçlü ve canlı bir biçimde anlatan.

anlatış
* Anlatmak işi veya biçimi, takrir.

anlatma
* Anlatmak işi.

anlatmak
* Bir konu üzerinde açıklamada bulunmak, bilgi vermek, izah etmek.
* İnandırmak, belirtmek.
* Söylemek, nakletmek.

anlattırma
* Anlattırmak işi.

anlattırmak
* Bir konu üzerinde bilgisini ölçmek, açıklama yaptırmak.

anlayana sivri sinek saz, anlamayana davul zurna az
* anlayışlı kimseleri en küçük bir söz bile etkiler, oysa anlayışsız kimselere ne söylense yararsızdır.

anlayıp dinlemek
* (bir olayla ilgili olarak) iyice anlamak.

anlayış
* Anlamak işi veya biçimi, telâkki, zihniyet.
* Anlama yeteneği, feraset, izan, zekâ.
* Hoş görme, hâlden anlama.
* Ayırıcı bir nitelik olmak bakımından görüş, zihniyet.

anlayış göstermek
* istenilen veya söylenilen bir şeyi hoşgörüyle karşılamak.

anlayışlı
* Anlayışı olan, ferasetli, izanlı, zeki.
* Hoşgörülü.

anlayışlılık
* Anlayışlı olma durumu.

anlayışsız
* Anlayışı kıt olan, kafasız, kavrayışsız, vurdumduymaz, kalın kafalı, izansız, ferasetsiz, gabi.
* Hoşgörüsüz.

anlayışsızlık
* Anlayış kıtlığı, kafasızlık, kalın kafalılık, vurdumduymazlık, izansızlık, gabavet.
* Hoşgörüsüzlük.

anlı şanlı
* Güzel, gösterişli, ünlü.

anlık
* Kısa süren, bir an içinde olan.
* Duyu ve iradeden ayrı olarak düşünülen bilme melekesi, anlama gücü; usa vurma, yargılama, müdrike, entelekt.

anlıkçılık
* Duyu ve irade karşısında anlığın üstünlüğünü ileri süren doktrin, zihniye, entelektüalizm.

anma
* Birini veya bir şeyi akla getirerek sözünü etme.
* Ölmüş bir insanı hatırlamak için yapılan tören, ihtifal.

anma töreni
* Bir kişiyi veya bir olayı hatırlamak için yapılan tören.

anmak
* Birini veya bir şeyi akla getirerek sözünü etmek veya onu düşünmek, zikretmek, hatırlamak.
* Bir sözü ağzına almak.
* Bir armağanla gönlünü almak.
* Adlandırmak.

anmalık
* Anılmak için verilen şey, hatıra, yadigâr, bergüzar.

anne
* Çocuğunu dünyaya getiren kadın.

anne olmak
* (kadın) çocuk sahibi olmak.

anneanne
* Annenin annesi.

annelik
* Anne olma niteliği veya durumu.

annelik etmek
* annelik görevini yapmak veya anne gibi ilgi ve yakınlık göstermek.

anofel
* Sıtma mikrobunu aşılayan bir tür sivrisinek (Anopheles maculipennis).

anomali
* Sapaklık, aykırılık.

anonim
* Adı sanı bilinmeyen.
* Yaratıcısının adı bilinmeyen (eser).

anonim ortaklık
* Sermayesi paylara bölünmüş olan ve her ortağın sorumluluğu sermayedeki payıyla sınırlı bulunan ortaklık, anonim şirket.

anonim şirket
* En az beş kişinin kurduğu, sermayesi hisselere bölünmüş ve her ortağın sorumluluğu sermayedeki hissesi ile sınırlı ortaklık, anonim ortaklık.

anons
* Duyuru, duyurma.

anons etmek
* sözle veya yazıyla bir durumu, bir haberi halka bildirmek.

anonsör
* Bkz. sunucu.

anorak
* Başlıklı, su geçirmeyen spor ceket.

anorganik
* İnorganik.

anormal
* Genel olan örneğe, alışılmışa ve kurala aykırı olan; düzgün olmayan, gayritabiî.

* Dengesi bozuk, deli.

anormalleşme
* Anormalleşmek işi.

anormalleşmek
* Anormal duruma gelmek.

anormallik
* Anormal olma durumu.

anot
* Bir elektrolitte elektrik akımının gelip bağlandığı ve içeri girdiği uç, artı uç.

ansefal
* Kafatası içindeki beyin ve yardımcı organların hepsi.

ansefalit
* Beynin irinsiz iltihaplı hastalığı.

ansıma
* Bkz. anımsama.

ansımak
* Bkz. anımsamak.

ansız
* Anlayışsız, akılsız.
* Birdenbire, habersiz.

ansızın
* Hiç hatıra gelmedik bir sırada, birdenbire, anî olarak, anîden.

ansiklopedi
* Bütün bilim, sanat dallarını tek veya bir arada belli bir yönteme göre inceleyen eser, bilgilik.

ansiklopedici
* Ansiklopedi hazırlayan veya satan (kimse).

ansiklopedicilik
* Ansiklopedicinin yaptığı iş.
* Değişik alanlardaki bilgileri sistemli bir yöntemle bir araya getirme veya toplama işi.

ansiklopedik
* Ansiklopedi ile ilgili.
* Her konuda biraz bilgi sahibi olan.

ansiklopedik sözlük
* Alfabetik sıraya göre kelimelerin karşılıklarını geniş bir biçimde veren, özel adları da içine alan sözlük türü.

ant
* Tanrı'yı veya kutsal bilinen bir kişiyi, bir şeyi tanık göstererek bir olayı doğrulama, yemin.
* Kendi kendine söz verme.

ant içmek (veya etmek)
* bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ant ile söz vermek, yemin etmek.

ant kardeşi
* Bkz. kan kardeşi.

ant verdirmek
* bir şeyi yapması için bir kimseye ant içirmek.

ant vermek
* "Allah aşkına, "çocuklarının başı için" gibi sözlerle karşısındakini bir şeye zorlamak.

antagonizma
* Tezat.

antant
* Anlaşma, uyuşma, mutabakat, itilâf.

antant kalmak
* anlaşmak, uzlaşmak.

antarktik
* Güney kutupla ilgili, güney kutup yakınında olan.

antarktik kara
* Güney kutuptaki kara bölgesi.

anten
* Boşlukta yayılan elektromanyetik dalgaları toplayarak bu dalgaların transmisyon hatları içerisinde yayılmasını sağlayan cihaz.
* Duyarga.
* Olta şamandırasının alt ve üst kısmında bulunan ince uçlar.

anten yükselteci
* Anten ile alıcı arasında yer alarak elektromanyetik dalgaların genliğini yükselten cihaz.

antenli
* Anteni olan.

antenli balık
* Göğüs yüzgeçleri saplı, iskeleti kemikleşmiş, sırt yüzgeçleri uzamış kemikli balık türü.

Antep baklavası
* Antep yöresinde yapılan özel bir tatlı türü.

Antep fıstığı
* Antep fıstığıgillerin örnek bitkisi, yurdumuzda Gazi Antep ve Siirt bölgelerinde yetişen, yanlış olarak Şam fıstığı da denilen bir ağaç (Pistacia vera).
* Bu ağacın, ince ve sert kabuklu, yağlı yemişi.

Antep fıstığıgiller
* Ayrı taç yapraklılardan, tipik örneği Antep fıstığı ağacı olan bir familya.

Antep işi
* Gazi Antep yöresine özgü, iplikleri çıkarılmış ve kafes şeklini almış kumaş üzerine aynı renk iplikle verevine sarılarak yapılan bir çeşit el işlemesi.

anterit
* İnce bağırsak iltihabı.

anterograf
* Bağırsak kasılmalarını ölçmeye yarayan alet.

anterosel
* İnce bağırsak fıtığı.

anterostomi
* Bağırsak düğümlenmesinin kesilip alınması.

antet

* Kâğıt veya zarf üstüne basılmış ad ve adres, başlık.

antetli
* Başlıklı.

antetsiz
* Başlıksız.

antialerjik
* Alerjilerin önlenmesinde veya tedavisinde kullanılan ilâçların özelliği.

antiasit
* Alkalik, kalevî.

antibiyotik
* Bitkilerde, özellikle küf mantarlarında bulunan veya sentezle elde edilen, birçok mikroba karşı kullanılan, penisilin, streptomisin gibi maddelerin ortak adı.

antibiyotik tedavisi
* Bir veya birçok antibiyotiğin durdurucu veya öldürücü etkisinden faydalanılarak yapılan tedavi.

antidemokratik
* Demokrasiye aykırı olan.

antidot
* Bkz. panzehir.

antiemperyalist
* Emperyalizme karşı olan.

antiemperyalizm
* Emperyalizme karşı tutum, davranış veya öğreti.

antifriz
* Bir sıvıya katıldığında o sıvının donma derecesini düşürerek donmasını önleyen madde.

antihijyenik
* Sağlık kurallarına aykırı olma.

antijen
* İçerisine girdiği organizma aracılığıyla antikor oluşumunu sağlayan bakteri, virüs, parazit gibi protein yapısında madde.

antik
* İlk Çağdaki uygarlıklarla, özellikle eski Yunan ve Roma uygarlıkları ile ilgili olan.

antik çağ
* Eski Yunan ve Roma uygarlıklarının gelişip yayıldığı çağ.
* Bu çağa özgü olan.

antika
* Eski çağlardan kalma eser veya tarihî değeri olan eski eşya.
* Genele, olağana, geleneğe aykırı, acayip, tuhaf.
* Mendil, örtü, yatak çarşafı gibi bezlerin kenarlarına paralel ipliklerden bir bölümü çekilip dikey olanların ikisi, üçü bir arada tire ile sarılarak yapılan diş diş süs, sıçan dişi, ajur.
* Antik.

antika mobilya
* En az yüz sene evvel imal edilmiş olan, ana hatlarda herhangi bir değişiklik yapılmamış ve belli bir ekole göre isimlendirilen mobilya.

antikacı

* Antika eşya veya eser satan veya toplayan kimse.

antikacılık
* Antika eşya veya eserlerle uğraşma işi.

antikalık
* Antika olma durumu.
* Tuhaflık.

antikapitalist
* Kapitalist rejime karşı olan kimse.

antikapitalizm
* Kapitalizme karşı olma.

antikasını bilmek
* en iyisini bilmek.

antikatot
* Basıncı azaltılmış bir elektrik boşalma tüpünde, katot ışınlarını alan elektronik lâmbadaki genellikle metal yaprak.

antikite
* Tarihte İlk Çağ, antik devir.

antikomünist
* Komünizme karşı.

antikomünizm
* Komünizm aleyhtarlığı.

antikor
* Hastalık etkenlerini zararsız duruma getirmek için vücudun çıkardığı madde.

antilop
* Antiloplardan, sıcak ülkelerde yaşayan, çok hızlı koşan, boynuzlu bir hayvan (Anthilopus).
* Bu hayvanın derisinden yapılmış.

antiloplar
* Geviş getiren memeli hayvanların bir familyası.

antimon
* Atom numarası 51, atom ağırlığı 121,76 olan, 6300 C de eriyen, haddede veya çekiç altında işlenemeyen, çoğunlukla basım harfleri alaşımında kullanılan, mavimtırak beyaz renkte bir element. Kısaltması Sb.

antinomi
* Çatışkı.

antipati
* Sevimsizlik, soğukluk.
* Karşıt duygu.

antipatik
* Antipati uyandıran, sevimsiz, soğuk.

antipatik bulmak
* sevimsiz bulmak, kanı kaynamamak.

antipropaganda
* Karşı propaganda.

antisemit

* Yahudilik aleyhtarlığı.

antisemitist
* Yahudilere karşı düşmanca duygular besleyen ve Yahudilere karşı ayırt edici tedbirler alınmasını isteyen görüşe bağlı olan (kimse).

antisemitizm
* Yahudilere karşı düşmanca duygular besleyen ve Yahudilere karşı ayırt edici tedbirler alınmasını isteyenlerin görüşü veya tutumu.

antisepsi
* Mikropları ilâçla öldürme yolları.

antiseptik
* Antisepsi yapmak için kullanılan veya antisepsi özelliği olan (madde).

antisiklon
* Yüksek basınçlı atmosfer kütlesi; havanın sarmal biçimli hareketi için kullanılır.

antitez
* Karşı sav.

antitoksik
* Antitoksin.

antitoksin
* İçine giren toksinleri zararsız hâle getirmek için vücudun çıkardığı madde.

antlaşma
* İki veya daha çok devletin saldırmazlık, savaşta ittifak gibi konularda üstlenmelerini belirttikleri belge ve belgede belirtilen durum, muahede, pakt.

antlaşmak
* Antlaşma yapmak, ahitleşmek.

antlı
* Ant içmiş veya ant içirilmiş.

antoloji
* Şairlerin, yazarların, bestecilerin eserlerinden alınmış seçme parçalardan oluşan kitap, seçki, güldeste.

antrakt
* Ara.

antrasit
* Güçlükle tutuşan, koku, duman çıkarmadan, büyük bir ısı vererek yanan bir tür taş kömürü.

antre
* Bir yapıda girip geçilen yer, methal.
* Başlangıç yemeği.

antrenman
* Bir spor dalında yapılan alıştırma veya hazırlık çalışması, idman, egzersiz.

antrenman yapmak
* spor amacıyla çalışmak, alıştırma yapmak.

antrenmanlı
* İdmanlı.

antrenmansız
* Antrenmanı olmayan, idmansız.

antrenör
* Bir spor dalında sporcuyu eğiten, yetiştiren ve çalıştıran kişi, çalıştırıcı.

antrenörlük
* Antrenörün işi veya mesleği, çalıştırıcılık.

antrepo
* Gümrüklere gelmiş ticarî eşyanın konulduğu, korunduğu yer, ardiye.

antrepocu
* Antrepo işleten kimse.
* Antrepoya bakan kimse.

antrepoculuk
* Antrepocunun yaptığı iş.

antrkot
* Sığırın iki kürek arasından ve pirzolalık yerinden çıkartılan kemiğinden sıyrılmış et dilimi.

antrok
* Triyas devri katmanlarında bulunan, derisi dikenlilerden, deniz lâlelerinin saplarını oluşturan kalsiyum karbonat birleşimli fosil.

antropoit
* Bkz. insansı.

antropoitler
* Bkz. insansılar.

antropolog
* İnsan bilimi uzmanı.

antropoloji
* İnsanın kökenini, evrimini, biyolojik özelliklerini, toplumsal ve kültürel yönlerini inceleyen bilim, insan bilimi.

antropolojik
* İnsan bilimiyle ilgili, insan bilimsel.

antropomorfizm
* İnsan biçimcilik.

antroponim
* Kişi adlarını inceleyen bilim dalı.

antroposantrizm
* İnsanı tabiatın merkezi sayan, bütün öbür yaratıkların insan için yaratılmış olduklarını söyleyen dinî nitelikli öğreti, insaniçincilik.

antropozoik
* İnsanın belirmesi ve yayılmasını niteleyen antropozoik devir teriminde geçer.

antropozoik devir
* Antropozoik.

antrparantez
* Söz arasında, sırası gelmişken, istitrat.

anut
* İnatçı, ayak direyici.

anüri
* İdrarını yapamama şeklinde ağır bir böbrek rahatsızlığı belirtisi.

anüs
* Sindirim kanalının doğru bağırsak denilen son bölümündeki çıkış deliği, makat, şerç.

anüs yüzgeci
* Balıklarda anüs bölgesinde tek olarak bulunan yüzgeç.

anyon
* Negatif elektrikle yüklü iyon, eksin.

anzarot
* Sıcak ülkelerde yetişen bodur bir ağaç (Sarcocolla).
* Bu ağacın yara tedavisinde kullanılan reçinesi.
* Rakı.

aort
* Kalbin sol karıncığından çıkan ve vücuda kırmızı kan dağıtan büyük atardamar.

apacı
* Çok acı.

apaçık
* Çok açık, çok belirgin.

apaçıklık
* Apaçık olma durumu.
* Bir şeyin, hiçbir kuşkuya yer bırakmaksızın aydınlık, açık bir biçimde görünmesi.

apak
* Çok ak.

apala
* Abla.

apalak
* (bebekler ve küçük çocuklar için) Tombul, gürbüz, iri.

apandis
* Kör bağırsağın ince bir parmak gibi olan son bölümü.

apandisit
* Apandisin iltihaplanması.

apansız
* Hiç beklenmedik bir sırada, pek ansızın.

apansızın
* Birdenbire, çok anî olarak.

apar topar
* Telâş ve acele ile, yaka paça.

aparey
* Çeşitli parçalardan meydana gelen alet, cihaz.

aparkat
* Boksta bükük kolla aşağıdan yukarıya doğru atılan yumruk.

aparma
* Aparmak işi.

aparmak

* Almak, alıp götürmek.
* Gizlice almak, alıp kaçmak, çalmak.

apart otel

* Müşterilerin kendi yeme ve içme ihtiyacını karşılayabilmek için gerekli malzemeler ile donatılmış bağımsız apartman veya villâ tipinde inşa edilmiş ancak otel gibi işletilen konaklama tesisi.

apartman

* Birkaç katlı ve her katında bir veya birkaç daire bulunan yapı.

apaş

* Külhan beyi, kabadayı, hayta.

apatit

* Doğada, kemik dokusunda bulunan, içinde flüor veya klor olan doğal kalsiyum fosfat.

apaydın

* Çok aydınlık.

apaydınlık

* Apaydın olma durumu.

apayrı

* Büsbütün ayrı, bambaşka.

apaz

* Avuç.
* Bir avuç dolusu.

apaz

* Çok az.

apazlama

* Apazlamak işi.
* Pupa ile orsa arasında geminin omurgasına 450 açı ile esen (rüzgâr).
* Böyle esen bir rüzgârla.

apazlamak

* Avuçlamak.
* Yelken rüzgârla dolup şişmek.
* (gemi) Apazlama rüzgârla gitmek.

apel

* Anonim ortaklıklarda sermaye artırımı için yapılan ödeme çağrısı.

aperitif

* İştahı açmak için yemekten önce içilen içki, açar.

apış

* Butların iç tarafı, iki bacak arası.

apış arası

* İki bacağın arasında kalan yer.

apışak

* Bacaklarını açarak yürüyen, ayrık bacaklı.
* Bacakları açа açа yürüme.

apışık

* Yorgun, güçsüz, şaşkın.

* Kuyruğunu apış arasına alarak yılgın yılgın giden (hayvan).

apışıp kalmak
* şaşırmak.

apışlık
* Ağ.

apışma
* Apışmak işi.

apışmak
* Hayvan yorgunluktan bacaklarını birbirinden ayırarak çöküvermek.
* Oturmak, bacakları ayırarak çömelmek.
* Ne yapacağını kestirememek, şaşırmak.

apıştırma
* Apıştırmak işi.

apıştırmak
* Hayvanı çok yorarak yürüyecek gücünü bırakmamak.
* Çifte demir atarak döndükçe geminin bir alan içinde kalmasını sağlamak.

apiko
* Geminin, zinciri toplayıp demirini kaldırmaya hazır bulunması.
* Hazır, tetik.
* Derli toplu, süslü, şık.

aplik
* Duvar şamdanı, duvar lâmbası.

aplikasyon
* Uygulama.
* Bir kumaş üzerine başka bir kumaş parçasını veya bir danteli dikme yolu ile uygulayarak yapılan süs.
* Eldeki haritaya göre arazi üzerinde bir parseli kazıklarla belirtme.

aplike
* Düz veya desenli bir kumaştan kesilmiş motiflerin bir başka kumaşa işlenmiş durumu.

apokaliptik
* Anlaşılmaz, kapalı, karanlık (söz veya yazı).

apokrif
* Doğruluğuna güvenilmez söz veya yazı.

apolet
* Subaylarda rütbeyi göstermek için üniformaların omuzlarına takılan işaretli parça, omuzluk.
* Giysilerin omuzlarına süs olarak takılan parça.

apoletleri sökülmek
* bir suç sebebiyle rütbesi indirilmek veya askerlikten atılmak.

aport
* Avın veya kendisine gösterilen şeyin üzerine atılıp getirmesi için köpeğe verilen buyruk.

aposteriori
* Deney sonucu ortaya çıkan (bilgi), sonsal.

apoşi
* Çember biçiminde, telden yapılma, torbaya benzer, büyük gözlü ağ.

apotr

* Yardımcı, koruyucu, havari.

appassionato
* Bir parçanın coşkunca çalınacağını anlatır.

apraksi
* Bkz. işlev yitimi.

apre
* Kumaş veya derinin cilâlanması, perdahlanması.
* Dokumacılıkta, boyacılıkta cilâ olarak kullanılan madde.

apreci
* Apre yapan kimse.

apreleme
* Aprelemek işi.

aprelemek
* Kumaş veya deriyi cilâlamak, perdahlamak.

apreli
* Apresi olan.

apresiz
* Apresi yapılmamış, perdahlanmamış veya cilâlanmamış.

april
* Nisan ayı, abril.

apriori
* Hiçbir denemeye dayanmayan ve akıl yordamıyla bulunup ortaya konan, önsel.

apse
* İrin birikimi, çıban.

apse yapmak
* bir doku içinde iltihap oluşmak.

apseleşme
* Apseleşmek durumu.

apseleşmek
* Yara irin bağlamak, apse yapmak.

apsent
* Pelinle kokulandırılmış sert bir içki.

apsis
* Yönlü bir eksen üzerinde bir noktanın, başlangıç noktasına olan uzaklığının cebirsel değeri.
* Bir noktanın uzaydaki yerini bulmaya yarayan ana çizgilerden yatay olanı, koordinat.

aptal
* Zekâsı pek gelişmemiş, zekâ yoksunu, alık, ahmak.
* Küçümseme belirten seslenme; azarlama.

aptal aptal
* Aptal gibi, aptalca, aval aval.

aptal olmak
* aptal durumda bulunmak.

aptal yerine koymak (veya koyulmak)
* anlamaz, bilmez sanmak (sanılmak).

aptalca
* Biraz aptal.
* (apta'lca) Aptala yaraşır nitelikte, aptal gibi, ahmakça.

aptalcasına
* Aptala yakışır biçimde, aptal gibi.

aptallaşma
* Aptallaşmak işi veya durumu.

aptallaşmak
* Zekâsını işletemez olmak, alıklaşmak, ahmaklaşmak.

aptallaştırma
* Aptallaştırmak işi veya durumu.

aptallaştırmak
* Aptallaşmasına sebep olmak, aptal duruma getirmek, ahmaklaştırmak.

aptallığa vurmak
* bir şeyi bilmez, anlamaz gibi görünmek.

aptallık
* Aptal olma durumu veya aptalca iş.

aptallık etmek
* aptalca davranmak veya aptalca iş görmek.

apteriks
* Bkz. kivi.

aptes
* Bkz. abdest.

aptesbozan
* Bkz. abdestbozan.

aptesbozan otu
* Bkz. abdestbozan otu.

apteshane
* Bkz. abdesthane.

aptesli
* Bkz. abdestli.

apteslik
* Bkz. abdestlik.

aptessiz
* Bkz. abdestsiz.

apukurya
* Et kesimi yortusu.

apul apul
* Tombul çocukların bacaklarını açarak salına salına yürüyüşlerini anlatır.

Ar

* Argon'un kısaltması.

ar

* Tarım alanları için yüz metre kare değerinde yüzey ölçü birimi.

ar

* Utanma, utanç duyma.

-ar- / -er-

* Belirli fiillere gelen geniş zaman eki: aç-ar, biç-er, geç-er, bat-ar, çık-ar, yat-ar, kalk-ar, ölç-er vb. Bu ekle yapılmış isimler de vardır: keser, açar "anahtar", çıkar "menfaat" vb.

-ar- / -er-

* İsimden geçişsiz fiil türeten ek.

-ar- / -er-

* İsimden geçişli fiil türeten ek: baş-ar-mak, suv-ar-mak vb.

-ar- / -er-

* Fiilden ettirgen çatı türeten ek: çık-ar-mak, gid-er-mek vb.

ar belâsı

* namus ve onuru için başkası söz eder korkusu.

ar damarı çatlamış

* utanç duyulacak şeyleri hiç sıkılmadan yapan, utanmaz.

ar etmek

* utanmak.

ar namus tertemiz

* utanması olmayan.

ar ve hayâ perdesi yırtılmak

* utanmamak, utanç duymamak, yüzsüzlük etmek.

ar yılı değil, kâr yılı

* birinin sıkılmayı bir yana bırakarak yalnız çıkarına baktığı anlatılırken söylenir.

ara

* İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe.
* İki olguyu, iki olayı birbirinden ayıran zaman, fasıla.
* Kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan durumu veya ilgisi.
* Toplu bulunan nesnelerin veya kimselerin içi.
* Bir oyunda, bir filmde dinlenme süresi, antrakt.
* Toplu jimnastik dizilmelerinde, sıradakilerin birbirlerinden yanlamasına olan uzaklıkları.
* Aralık.
* Futbol oyununun kırk beşer dakikalık iki devresi arasında oyunculara verilen on beş dakikalık dinlenme süresi, haftayım.
* (basketbol ve voleybol için) Takımların oyun sırasında aldıkları birer dakikalık dinlenme ve talimat alma süresi, mola.

ara açmak

* dostluğu bozmak, anlaşmazlığa yol açmak.

ara başlık

* Esas bölümün alt başlıklarını anlatmak için kullanılır.

ara bono

* Arada ödenen olağan dışı bono.

ara bozucu

* Ara bozan (kimse), fesatçı, fitçi, münafik, müfsit.

ara bozuculuk
* Ara bozucu olma durumu, fitçilik, münafiklık, fesat.

ara bulma
* Anlaşmazlık durumunda bulunan kimseleri uzlaştırma işi.

ara bulmak
* anlaşamayanları uzlaştırmak.

ara bulucu
* Uzlaştıran kimse, uzlaştırıcı.

ara buluculuk
* Uzlaştırıcılık.

ara buluculuk etmek
* ara bulmada yardımcı olmak.

ara cümle
* Birleşik veya yalın cümlelerde anlamı biraz daha açıklamak için araya giren iki virgül veya iki kısa çizgi içinde verilen cümle.

ara deniz
* Okyanuslardan dar ve az derin boğazlarla ayrılan, karaların arasına sokulmuş deniz.

ara kapı
* İki yapı veya oda arasında, kolayca geçmek için açılan kapı.

ara kararı
* Bir davanın bakılmasını kolaylaştırmak için yargıdan önce, arada önlem niteliğinde verilen karar.

ara kazanç
* Malı bütünüyle devretmeden arada elde edilen kazanç.

ara kesit
* Çizgilerin, yüzeylerin, katı cisimlerin birbirlerine rastladıkları ve kesiştikleri yer.

ara konakçı
* Asalağın, gelişme evreleri sırasında beslenip barındığı konakçılardan her biri.

ara mal
* Üretimde gerekli malı elde etmek için kullanılan yarı işlenmiş mal.

ara nağme
* Şarkı, türkü, köçekçe gibi küçük güfteli bestelerde, güftenin iki kıtası arasına, başına, sonuna da gelebilen, sözsüz çalınan parça.
* Sık sık söylenen söz veya açılan sorun.

ara nağmesi
* Bkz. ara nağme.

ara seçim
* Genel seçimler dışında yapılan ara dönem seçimleri.

ara sıcak
* Soğuk ve sıcak yemek servisi arasında ikram edilen hafif sıcak yiyecekler.

ara sınavı
* Üniversite ve yüksek okullarda yarı yıl içinde yapılan sınav.

ara sıra
* Seyrek olarak, zaman zaman.

ara sokak
* Ana yola açılan ikinci derecedeki yol.

ara söz
* Doğrudan doğruya konuşulan veya yazılan konuyu ilgilendirmeyen dolaylı söz, istitrat.

ara tümce
* Bkz. ara cümle.

ara vermek
* yeniden başlamak için, bir işi bir süre bırakmak, durmak.

ara yerde
* arasında, arada.

ara yön
* Dört ana yönden ikisi arasında olan yönlerden her biri.

araba
* Tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı.
* Araba ile taşınmış veya taşınacak miktar.

araba araba
* Arabalar dolusu, birçok arabalarla.

araba devrilince yol gösteren çok olur
* iş işten geçtikten sonra verilen öğüdün değeri yoktur.

araba falakası
* Çift atlı arabalarda, okun dibinde ve iki yanında bulunan uçlarına koşum kayışları bağlanan ağaç bölüm.

araba kullanmak
* araba sürmek.

araba mezarlığı
* Kullanılmaz hâle gelmiş veya eski arabaların bırakıldığı yer.

araba vapuru
* Arabalı vapur.

arabacı
* Arabayı süren kimse.
* Araba yapan veya satan kimse.

arabacılık
* Araba sürme işi.
* Araba yapma veya satma işi.

arabalı
* Arabası olan.
* Araba vapuru.

arabalı vapur
* Arabaya taşıyan vapur, vapur, araba vapuru.

arabalık
* Araba konulan yer, garaj.
* Araba dolduracak miktar.

araban
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

arabanın ön tekerleği nereden geçerse art tekerleği de oradan geçer
* çocuklar, büyüklerin yaşayışına uyarlar.

arabanın tekerine taş koymak
* güçlük çıkarmak.

arabankürdî
* Klâsik Türk müziğinde az kullanılmış birleşik bir makam.

arabasını düze çıkarmak
* karşılaştığı güçlükleri yenip işini kolay yürür hâle getirmek.

arabaşı
* Pişmiş ve dondurulmuş hamur yanında yenen tavuklu veya hindili çorba.

arabesk
* Arap üslûbunda olan (şey).
* Girişik bezeme.

arabeskçi
* Arabesk müzik sanatçısı.

arabeskleşme
* Arabesk durumuna gelme.

arabeskleşmek
* Arabesk özelliği kazanmak veya arabesk durumuna gelmek.

Arabî
* Araplarla ilgili, Araplara özgü olan.
* Arapça.

Arabist
* Arap dili ve edebiyatıyla uğraşan kimse.

Arabistan defnesi
* Dulaptal otugillerden, Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yetişen, kabukları hekimlikte kullanılan bir ağaççık (Daphne gnidium).

Arabistik
* Arap dili ve kültürü araştırmaları.

arabizasyon
* Araplaştırma.

arabozan
* İki kişinin arasındaki dostluğu veya geçimi bozan (kimse), fesatçı, münafık, müzevir.

arabozanlık
* İki kişinin arasındaki dostluk veya geçimi bozma işi, münafıklık, müzevirlik.

aracı
* Uzlaştıran, anlaşma sağlayan kimse.
* Üretici ile tüketici arasında alım satım konusunda bağlantı kuran ve bundan kazanç sağlayan kimse, mutavassıt.

aracı koymak
* bir kimseyi, uzlaşma sağlamak için görevlendirmek.

aracılığıyla

* Aracı olarak, bağlantı kurarak, vasıtasıyla, yoluyla.

aracılık

* Aracının gördüğü iş, tavassut, vasıta.

aracılık etmek

* bir işin çözümünde araya girerek yardım etmek, tavassut etmek.

araç

* Bir iş yapmakta veya sonuçlandırmakta, gücünden yararlanılan nesne.
* Kişiler veya nesneler arasında bağlantı sağlayan şey, vasıta.
* Bir şeye ulaşmak, bir şeyi elde etmek için yararlanılan kimse veya şey.
* Taşıt.
* Bir sonuca ulaşmak için kullanılan şey.

araççılık

* Düşünme biçimlerinin, kuramların, mantık ve ahlâk biçimlerinin yalnızca hayatın değişik şartlarına uyma araçları olduğunu savunan dünya görüşü, enstrümantalizm.

araçlı

* Araçla yapılan veya olan, vasıtalı, bilvasıta.

araçlı jimnastik

* Bkz. aletli jimnastik.

araçsız

* Araç kullanılmadan, doğrudan doğruya yapılan veya olan, vasıtasız, bilâvasıta.

araçsızlık

* Araçsız olma durumu.

arada bir

* seyrek olarak.

arada çıkarmak

* başka işler arasında bir işi de yapıvermek.

arada kalmak

* iki tarafı uzlaştırmak üzere araya girme dolayısıyla güç duruma düşmek.

arada kaynamak

* karışık bir durumda gereken ilgiyi görmemek.

aradan

* o zamandan bu zamana dek.

aradan çekilmek

* ilişiğini kesmek.

aradan çıkarmak

* birçok işten birini yapıp bitirivermek.

aradan kaldırmak

* iş yapma imkânını yok etmek.

Araf

* Cennet ile cehennem arasında bir yer.

Arafat

* Mekke'nin doğusunda, hacıların, kurban bayramının arife günü toplandıkları tepe.

Arafatta soyulmuş hacıya dönmek
* her şeyini kaybedip çırılçıplak kalmak, çaresiz kalmak.

aragonit
* Beyaz, yeşil, mavimsi gri renkte billûrlaşmış bir tür kalsiyum karbonat.

arak
* Ter.
* Pirinç ve şeker kamışından elde edilen bir tür rakı.

-arak / -erek
* Fiillerden zarf yapan ek.

araka
* İri taneli bezelye.

arakçı
* Araklayan, çalan, hırsız.

arakçılık
* Hırsızlık.

arakıye
* Dervişlerin giydikleri, tiftikten yapılmış ince külâh.
* Bir tür küçük zurna.

araklama
* Araklamak işi, çalma, aşırma.

araklamak
* Çalmak, aşırmak.

aralama
* Aralamak işi.

aralamak
* İki şey arasında açıklık oluşturmak, yarı açmak.
* Aralıklı duruma getirmek, seyrekleştirmek.
* Bitkilerin fazla dal ve çubuklarını kesmek, seyrekleştirmek.

aralanma
* Aralanmak işi.

aralanmak
* Biraz açılmak, aralık olmak.
* Gitmek, uzaklaşmak, yanından ayrılmak.
* Seyrelmek.

araları iyi
* dostlukları düzenli.

aralarında dağlar kadar fark olmak
* aralarında her yönden büyük ayrılıklar bulunmak, benzer nitelikler çok az olmak.

aralarından kara kedi geçmek (veya aralarına kara kedi girmek)
* iki dost birbirine gücenmek, iki dostun arasına soğukluk girmek.

aralarından su sızmamak
* birbirleriyle çok yakın, sıkı fıkı arkadaşlık kurmak.

aralarını açmak
* iki kişi arasındaki dostluğu, ilişkiyi bozmak.

aralarını bozmak
* iki kişi arasındaki ilişkiyi bozmak.

aralarını bulmak
* birbirleriyle anlaşamayan iki kişiyi uzlaştırmak, barıştırmak.

aralatma
* Aralatmak işi.

aralatmak
* Aralık duruma getirtmek, biraz açtırmak.

aralık
* İki şey arasındaki açıklık, mesafe.
* Sıra, vakit.
* Uygun, elverişli durum, fırsat.
* Evin iki bölümü veya iki oda arasındaki dar geçit, geçenek, koridor.
* Yılın 31 gün süren son ayı, ilk kânun.
* Ayakyolu.
* Yarı açık, tam kapanmamış.
* Bir sesi bir başka sesten, kalına veya inceye doğru ayıran uzaklık.
* Toplu beden eğitiminde art arda dizilenleri ayıran açıklık.
* Portenin paralel çizgileri arasındaki boşluk.
* (basımcılıkta) Harfler veya satırlar arasındaki açıklık, espas.
* Borsada hisse senetlerinin alım satım emirlerinin verildiği süre.

aralık etmek
* aralamak, yarı açmak.

aralık oyunu
* Tiyatroda iki perde arasında yapılan koro, bale, monolog gibi eğlendirici oyun.

aralık vermek
* yeniden başlamak için bir işi kısa süre ile bırakmak.
* harfler arasında veya satırlar arasında boşluk bırakmak.

aralıklı
* Birbirine bitişik olmayan, aralarında açıklık bulunan.
* Dizgide kelimeler, harfler veya satırlar arasında açıklığı olan, espaslı.
* Kesik kesik.

aralıksız
* Birbirine bitişik olan, aralarında açıklık bulunmayan.
* Sürekli, aralık vermeden.

aralıkta
* Öbür şeyler arasında.

arama
* Aramak işi, taharri.
* Saklanan sanığın ve suç belgelerinin elde edilmesi için bir kimsenin ev, iş yeri gibi yerlerde, üzerinde ve eşyasında yapılan araştırma işlemi.

arama emri
* Yapılacak araştırma işlemi için yetkili organdan alınan buyruk.

arama kararı
* Arama yapılabilmesi için hâkim tarafından verilmiş karar.

arama tarama
* Polisin kuşkulu gördüğü kimseler üzerinde bıçak, silâh, esrar gibi yasak şeyler araması.

* Denizdeki mayınları toplama veya yok etme işlemi.

arama yapmak
* birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak, taharri etmek.

aramak
* Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.
* Bir yöntem bulmaya çalışmak.
* Araştırmak, yoklamak.
* Ziyarete, hatır sormaya gitmek.
* Bir şeyin yokluğunu duyarak geri gelmesini istemek, özlemek.
* Önem verip istemek.
* Şart koşulmak.

aramak taramak (veya arayıp taramak)
* dikkatle aramak, çok aramak.

aramakla bulunmaz
* çok değerli, ancak rastlantı ile ele geçer.

Aramca
* Bkz. Aramîce.

Aramîce
* Samî dillerinin batı lehçelerini içine alan ve milâttan önceki dönemlerde kullanılmış bulunan ölü bir dil.

aranılma
* Aranılmak işi veya durumu.

aranılmak
* Aramak işine konu olmak.
* Söz konusu olmak.

aranje
* Bu söz "düzenlemek" anlamında "aranje etmek" biçiminde kullanılır.

aranjman
* Düzenleme.

aranjör
* Düzenleyici.

aranma
* Aranmak işi.

aranmak
* Aramak işine konu olmak.
* İsteklisi bulunmak.
* Eksikliği duyulmak.
* Kendi üstünü aramak veya ortalıkta kendi kendine bir şeyler aramak.
* Şart koşulmak.
* Olumsuz, kötü davranışlarda bulunarak cezayı gerektirmek.

arantı
* Aranılan çözüm.

Arap
* Orta Doğu ile Kuzey Afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan (kimse).
* Arap halkına özgü olan şey.
* (küçük a ile) Zenci, fellâh.
* Koyu esmer veya kara.

arap
    * Negatif fotoğraf.

Arap gibi olmak
    * simsiyah olmak, kararmak.

Arap olayım
    * (şaka yollu) söylenen bir şeyin doğruluğuna inandırmak için kullanılır.

Arap rakamları
    * Bugün kullandığımız sayıları gösteren rakamlar.

Arap sabunu
    * Potasla yapılan, yumuşak, esmer bir sabun.

arap saçı gibi
    * karmakarışık.

arap saçına dönmek
    * işler çok karışıp çözümlenmesi güç bir duruma gelmek.

Arap tavşanı
    * Kemirgen memelilerden bir hayvan (Daculus daculus).

Arap uyandı (veya Arabın gözü açıldı)
    * geçen bir olaydan ders alındığını anlatır.

Arap zamkı
    * Akasyadan elde edilen bir zamk, zamkıarabî.

Arapça
    * Samî dilleri ailesine giren ve Arap ülkelerinde kullanılan dil.
    * Bu dile özgü olan.

Arapçalaştırma
    * Arapçalaştırmak işi.

Arapçalaştırmak
    * Arapçaya çevirmek.
    * Arap dili özelliği kazandırmak.

Araplaşma
    * Araplaşmak durumu.

Araplaşmak
    * Arap olmak, Araplığı benimsemek.

Araplaştırma
    * Araplaştırmak işi.

Araplaştırmak
    * Arap kimliğini kazandırmak.

Araplık
    * Arap olma durumu.

Arapsaçı
    * Çözümlenemeyecek kadar karışık durum.

Arapsaçı
    * Küçük, yuvarlak ve çok sık yeşil yaprakları olan uzadıkça aşağı doğru sarkan bir tür süs bitkisi.

ararot
* Sıcak iklimlerde yetişen maranta adlı kamıştan ve başka bitkilerin kökünden çıkarılan, çocuk maması yapmaya yarayan un.

ararot kamışı
* Maranta.

Arasat
* Müslüman inanışına göre, kıyamet günü bütün ölülerin toplanacakları yer.

arası (veya araları) açılmak (açık olmak veya bozulmak)
* arkadaşlıkları sarsılmak, arkadaşlık bağları kopmak, birbirine darılmak.

arası geçmeden
* vakit geçmeden, sıcağı sıcağına.

arası hoş (veya iyi) olmamak
* o şeyden hoşlanmamak, aralarında gerginlik, geçimsizlik olmak.

arası olmamak
* geçinememek.

arası soğumak
* aradan zaman geçerek önemini yitirmek.

arasına (veya aralarına) karışmak
* büyüyüp yetişmek.

arasız
* Sürekli olarak, arkası kesilmeden, ara vermeden, müstemirren, vira.

arasta
* Çarşılarda veya alış veriş bölgelerinde aynı işi yapan esnafın bir arada bulunduğu bölüm.

araşit
* Yer fıstığı.

araştırı
* Araştırma.

araştırıcı
* Araştıran, inceleyen, araştırman, araştırmacı (kimse).
* Meraklı, mütecessis.

araştırıcılık
* Araştırıcının yaptığı iş.

araştırılma
* Araştırılmak işi.

araştırılmak
* Araştırma yapılmak, gözden, geçirilmek.

araştırma
* Araştırmak işi, taharri.
* Bilim ve sanatla ilgili olarak yapılan yöntemli çalışma.

araştırma filmi
* Herhangi bir bilimsel araştırmada alıcının salt bir kayıt aracı olarak kullanılmasıyla elde edilen film.

araştırma görevlisi

* Yüksek öğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen görevleri yapan öğretim yardımcısı, asistan.

araştırmacı
* Bilim ve sanat alanlarında araştırma yapan kimse, araştırman.

araştırmacılık
* Araştırmacı olma durumu.

araştırmak
* Birini veya bir şeyi bulmak için bir yeri gözden geçirmek.
* Bir gerçeği ortaya çıkarmak için aramalarda bulunmak, sormak, soruşturmak.
* Bilimde ve sanatta yöntemli çalışmalar yapmak.

araştırman
* Araştırıcı.

aratış
* Aratmak işi veya biçimi.

aratma
* Aratmak işi.

aratmak
* Aramak işini bir başkasına yaptırmak.
* Arzu ettirmek, istetmek.

aratmamak
* yenisi, eskisinin yerini doldurabilmek, yokluğunu duyurmamak.

araya almak
* bir çevreye kabul etmek.

araya girmek
* iki kişinin arasındaki bir işe karışmak.
* iki kişiyi uzlaştırmaya çalışmak.
* bir iş yapılırken ona engel olacak başka bir şey çıkmak.

araya gitmek
* harcanmak, kaybolmak, karışıklığa kurban olmak.

araya koymak
* bir işte sözü geçer bir kimsenin aracılığına başvurmak.

araya soğukluk girmek
* dostluk bağı gevşemek.

araya vermek
* yararsız bir işe harcamak.

arayı açmak
* aradaki uzaklık artmak.

arayı soğutmak
* zaman geçmek, eski yakınlık, dostluk kalmamak.

arayı yapmak
* araları açılmış iki kişiyi barıştırmak.
* arası açılmış kimse ile barışmak.

arayıcı
* Bir şeyi aramayı iş edinen kimse.

* Arama işiyle görevlendirilmiş kimse.
* İstenilen yıldızı teleskop içine getirebilmek için büyük teleskoplara paralel olarak bağlı, görüş alanı geniş olan küçük teleskop.

arayıcı fişeği
* Bir tür donanma fişeği.

arayıp da bulamamak
* beklenmedik iyi bir durumla karşılaşmak.

arayıp soranı bulunmamak (veya olmamak)
* kimsesi olmamak.

arayıp sormak
* biri hakkında haber sormak veya birinin ziyaretine giderek ona karşı ilgi göstermek.

arayış
* Aramak işi veya biçimi.

araz
* Belirtiler.
* Hastalık belirtileri, semptom.
* İlinek.

arazbar
* Türk müziğinde bir birleşik makam.

arazbarbuselik
* Türk müziğinde bir birleşik makam.

arazi
* Yer yüzü parçası, yerey, yer, toprak.

arazi açma
* fundalık, koruluk, sazlık yerleri temizleyerek tarıma elverişli duruma getirme.

araziye uymak
* ortama, çevreye uymak, görünmemeye çalışmak.

arbalet
* Kundaklı, tetikli yay.

arbede
* Gürültülü kavga, patırtı.

arbitraj
* Hisse senedi, tahvil, yabancı para gibi değerli kâğıtları daha kârlı görülen başka kâğıtlarla değiştirme işi.

arboretum
* Botanik bahçesinde ağaç ve benzeri bitkilerin dikimine ayrılmış bölüm.

arda
* İşaret olarak yere dikilen çubuk.
* Maden üzerine kazıma yapmak ve çıkrıkta çevrilen şeyleri yontmak için kullanılan çelik kalem.
* Ardıl.

ardak
* İçten çürümeye yüz tutmuş ağaç.

ardaklanma
* Ardaklanma işi, durumu.

ardaklanmak
* (ağaçlarda) Mantarların sebep olduğu çürümeye uğramak.

ardı arası kesilmemek
* aralıksız olarak gelmek.

ardı ardına
* Birbirlerini kovalayarak, ara vermeden, aralıksız.

ardı kesilmek
* arkası gelmemek, tükenmek.

ardı sıra
* Peşinden, arkasından.

ardıç
* Servigillerden, güzel kokulu yapraklarını kışın da dökmeyen, yuvarlak kara yemişleri ilâç olarak kullanılan bir ağaççık (Juniperus).

ardıç kuşu
* Kara tavukgillerden, Avrupa ve Asya ormanlarında yaşayan, sırtı kahverengi, karnı ak, kuyruğu kara bir kuş türü (Turdus pilaris).

ardıç otu
* Ardıç ağacının küçük bitkisi.

ardıç rakısı
* Cin.

ardıl
* Birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse, öncel karşıtı, halef.
* Bir çıkarımda varılan sonuç.

ardıl görüntü
* Bir duyunun kaybolmasından sonra geriye kalan görüntü.

ardılma
* Ardılma işi.

ardılmak
* Birisinin sırtına asılmak.
* Musallat olmak, asılmak, takılmak.
* Sataşmak, çatmak.

ardın ardın
* Geri geri, ardı sıra.

ardına (veya arkasına) düşmek
* arkasından gitmek, peşini bırakmamak.

ardına kadar açık
* (kapı, pencere için) sonuna kadar açık.

ardınca
* Hemen arkasından, hemen ardından, arkası sıra, ardı sıra.

ardında yüz köpek havlamayan kurt, kurt sayılmaz
* önemli kimseleri çekemeyip onlara dil uzatanların çok olduğunu anlatır.

ardından (veya arkasından) atlı kovalamak
* bir işi gereksiz bir telâşla yapanlar için söylenir.

ardından sapan taşı yetişmez
* bir kimsenin çok hızlı gittiğini anlatmak için kullanılır.

ardını almak (veya getirmek)
* bitirmek, tamamlamak.

ardını bırakmamak
* Bkz. peşini bırakmamak.

ardını kesmek
* arkası gelmemek, önlemek, son vermek, durdurmak.

ardışık
* Birbiri ardından gelen, mütevali.

ardışık görüntü
* Bir duyunun kaybolmasından sonra da devam eden görüntü.

ardışık olgular
* Bir hastalıktan sonra görülebilen fakat hastalığın kesin sonucu olmayan olgular.

ardışık sayılar
* Bir, iki, üç gibi birbiri ardından gelen sayılar.

ardışıklık
* Ardışık olma durumu.

ardiye
* Genellikle ticaret eşyasını saklamaya yarar yer, depo, antrepo.
* Böyle bir yerde saklanılan eşya için ödenen ücret.

ardiyeci
* Ardiye işleten kimse.
* Ardiyeye bakan kimse.

arduaz
* Kayağan taş, kayrak.

arefe
* Bkz. arife.

arefe günü
* Bkz. arife günü.

arena
* Amfiteatrın ortasında, boğa güreşi, yarış, oyun gibi türlü gösteriler yapılan alan.
* Siyasî çekişmelerin geçtiği yer.

areometre
* Sıvıölçer.

argaç
* Dokuma tezgâhlarında enine atılan iplik, atkı.

argaçlama
* Argaçlamak işi.

argaçlamak
* Dokumada argaç atmak.

argali
* Boynuzlugillerden, Kuzeydoğu Asya'da yaşayan, büyük boynuzları olan yaban koyunu (Ovis ammon).

argın
* Yorgun, zayıf, bitkin.
* Beceriksiz.

argınlık
* Argın olma durumu.

argıt
* Geçit, boğaz, dağ boğazı, derbent.
* Keklik tutmakta kullanılan, tahtadan kapanların yan taraflarına bağlanan ağaç parça.

argo
* Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki insanların kullandığı özel dil veya söz dağarcığı.
* Serserilerin, külhan beylerinin kullandığı söz veya deyim.

argolaşma
* Argolaşmak özelliği gösterme.

argolaşmak
* Karşılıklı argo konuşmak.
* Söz argo durumuna gelmek.

argon
* Atom numarası 18, atom ağırlığı 39,9 olan, havada %1 oranında bulunan, rengi, kokusu ve tadı olmayan bir element. Kısaltması Ar.

argonot
* Kafadan bacaklılardan, salyangoz kabuğu biçiminde kabuğu olan ve ahtapota benzeyen bir hayvan (Argonauta argo).

argüman
* Bir çıkış kümesinin değişkenine verilen ad.

arı
* Temiz, münezzeh.
* Yabancı şeylerden arınmış, katışıksız, saf, halis.
* Günahsız.

arı
* Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek (Apis mellifica).

arı bal alacak çiçeği bilir
* işini bilen kimse nereye başvuracağını bilir.

arı beyi
* Her kovanda bir tane bulunan ana arı.

arı biti
* Kör, kanatsız, kızılca renkli küçük sinek (Braula caeca).

arı dalağı
* Bal peteği.

arı gibi
* çok çalışkan.

arı gibi sokmak
* iğnelemek, acı söz söylemek.

arı kil

* Porselen yapmakta kullanılan bir çeşit ak ve gevrek kil, kaolin.

Arı Kovanı
* Yengeç takım yıldızı yöresinde bir yıldız kümesi.

arı kovanı
* Arıların içinde bal yaptıkları çeşitli maddelerden yapılmış yuva.

arı kovanı gibi işlemek
* (bir yerin) gireni çıkanı çok olmak.

arı kuşu
* Arı kuşugillerden, sırtı sarı, karnı mavimsi yeşil, Güney Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Asya'da az ağaçlıklı, açık yerlerde yaşayan bir kuş (Merops apiaster).

arı kuşugiller
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfına giren bir familya.

arı sili
* Tertemiz.

arı sütü
* Genç işçi arının başındaki bezlerden salgıladığı azotu çok madde.

arıcı
* Bal almak için arı yetiştiren kimse.

arıcılık
* Bal almak için arı yetiştirme işi.

arık
* Ark.
* Fide veya fidan dikilen yer.

arık
* Eti, yağı erimiş zayıf, cılız, kuru, sıska.

arık çekmek
* tıkanan, bozulan arkları temizleyip açmak.

arık emek
* İşçinin, ek süre içinde harcadığı ve sonucunda artık değer yarattığı, karşılığı ödenmeyen emek.

arıkçı
* Su yolu yapan kimse.

arıklama
* Arıklamak işi.

arıklamak
* Arık (II) duruma gelmek.

arıklaşma
* Arıklaşmak işi.

arıklaşmak
* Arık (II) olmak.

arıklatma
* Arıklatmak durumu.

arıklatmak

* Arık (II) duruma getirmek.

arıklık
* Zayıflık, sıskalık.

arılama
* Arılamak işi, tenzih.

arılamak
* Bir şeyde herhangi bir ayıp veya kusur bulunmadığını bildirmek, tenzih etmek.

arılanma
* Arılanmak durumu, arılaşma.

arılanmak
* Arılaşmak.

arılar
* Tek tek veya bir topluluk düzeni içinde yaşayan, vücutları, özellikle karınları ve arka ayakları kıllarla örtülü zar kanatlılar familyası.

arılaşma
* Arılaşmak durumu, arı duruma gelme, özleşme.

arılaşmak
* Arı duruma gelmek, saflaşmak, özleşmek.

arılaştırma
* Arılaştırmak işi, özleştirme.

arılaştırmak
* Arı duruma getirmek, özleştirmek.

arılık
* Temizlik.
* Katışıksızlık.
* Günahsızlık.

arılık
* Kovanların konulduğu yer, kovanlık.

arına dokunmak
* utanç duymak.

arındırma
* Arındırmak işi.

arındırmak
* Arınmasını sağlamak.

arının yuvasına kazık (veya çöp) dürtmek
* tehlikeli kişiyi kışkırtmak.

arınış
* Arınmak işi veya biçimi.

arınma
* Temizlenme.
* Ruhun tutkulardan temizlenmesi.
* Sanat yoluyla duyguların arınması.

arınmak

* Temizlenmek.
* Katışıksız, arı duruma gelmek.
* Rahatlamak.

arış
* Kolun dirsekten parmaklara kadar olan bölümü.

arış
* Çözgü.

arış
* Araba oku.

arıtıcı
* Arıtma özelliği olan.
* Deterjan.

arıtıcılık
* Arıtma işi.

arıtım
* (petrol, yağ vb. için) Arıtma işi, rafinaj.

arıtım evi
* Şeker, petrol gibi maddelerin arıtıldığı yer, tasfiyehane, rafineri.

arıtış
* Arıtmak işi veya biçimi.

arıtma
* Arıtmak işi.

arıtma ünitesi
* Doğal gaz üretim kuyularından toplama hatlarıyla gelen gazın içerisindeki hidrojen sülfür, karbondioksit ve su buharo gibi hidrokarbon bileşiği olmayan gazlarla, hidrokarbon kondanstlarının tabiî gazdan ayrıldığı birim.

arıtmak
* Temizlemek.
* Katışıksız duruma getirmek, tasfiye etmek.

arız
* Sonradan ortaya çıkan.
* Bulaşmış, musallat olmuş.

arız olmak
* bulaşmak, sürekli görünür durumda olmak.
* sonradan ortaya çıkmak.

arıza
* Engebe.
* Aksama, aksaklık.
* Bir notanın sesini yarım ton yükseltmek, alçaltmak veya eski durumuna getirmek için notanın soluna konulan diyez, bemol ve bekâr işaretlerinin ortak adı.

arıza yapmak
* Bozulmak, işlemez duruma gelmek.

arızalanma
* Arızalanmak işi.

arızalanmak
* Arıza, aksaklık göstermek.

arızalı
* Engebeli.
* (Araç vb. için) Aksayan, işlemeyen, bozulmuş.
* Yarım yamalak, idare edecek biçimde.

arızasız
* Engebesiz, düz.
* Aksamayan, bozulmadan işleyen.
* Huzurlu, rahat, mutlu.

arızî
* Sonradan olan, dıştan gelen.
* Geçici, eğreti.

Ari
* İran'dan geçerek Kuzey Hindistan'a yerleşen halk veya bu halktan olan kimse.
* Bu halkla ilgili, bu halka özgü.

arî
* Çıplak.
* Özgür, hür.

Ari dil
* Hint-Avrupa dil ailesinin Hint-İran grubuna verilen ad.

aria
* Operalarda solistlerden birinin orkestra eşliğinde söylediği şarkı, arya.

arif
* Çok anlayışlı ve sezgili (kimse), varışlı.

arif olan anlasın (veya anlar)
* herkesin anlayacağı kadar açık söylenmeyen bir sözün gerçek anlamını kavrayanlar için söylenir.

arifane
* Arif olana yakışacak yolda, biçimde.
* Yiyeceği ortaklaşa sağlanan (toplantı).

arifane ile
* ortaklaşa.

arife
* Belirli bir günün, olayın bir önceki günü veya ona yakın günler, ön gün.

arife günü
* Dinî bayramlardan önceki gün.

arioso
* Dramatik ve lirik bakımdan yüksek bir anlatım gücü olan ağır başlı hava.

Aristocu
* Aristotelesçi.

Aristoculuk
* Aristotelesçilik.

aristokrasi
* Ekonomik, toplumsal ve siyasî gücün soylular sınıfının elinde bulunduğu tarihî yönetim biçimi.
* Soylular sınıfı.

aristokrat

* Aristokrasi yanlısı.
* Soylu.

aristokratik
* Aristokratlıkla ilgili.

aristokratlık
* Aristokrat olma durumu.

Aristotelesçi
* Aristotelesçilik yanlısı olan kimse.

Aristotelesçilik
* Yunan filozoflarından Aristoteles'in felsefesi, gezimcilik.
* Bu felsefeyi benimsemiş olma durumu.

aritmetik
* Matematiğin, konusu sayılar, bunların özellikleri ve işlemler olan kolu.
* Bu bilimle ilgili.

aritmetik dizi
* Ardışık terimleri arasındaki ayrım değişmeyen dizi: 1,3,5,7,9... dizisi aritmetik bir dizi olup ortak çarpan denilen değişmez oranı 2 sayısıdır.

aritmetik işlem
* Aritmetik yoluyla yapılan çözüm.

aritmetik orta
* Bir diziyi oluşturan sayıların toplamının, dizinin terim sayısına bölünmesiyle elde edilen sayı.

aritmetiksel
* Aritmetik ile ilgili.

aritmi
* Kalp atışlarındaki düzensizlik ve eşitsizlik.

aritmik
* Ritimli olmayan, düzensiz.

ariya
* Sancağı, yelkeni veya sereni direkten aşağı alma.

ariyet
* Eğreti, ödünç.
* Belli bir taşınır malın kullanılmasının geri verilmek şartıyla bedelsiz olarak bir kimseye bırakılması.

ariyeten
* Eğreti olarak, ödünç olarak.

ariz amik
* Enine boyuna, her yönü ile.

ariza
* Yüksek bir makama sunulan mektup veya dilekçe.

arjantin
* Büyük bira bardağı.

Arjantinli
* Arjantin halkından olan.

ark

* İçinden su akıtmak için toprağı kazarak yapılan açık oluk, arık, hark, cetvel, kanal.

arka
* Bir şeyin temel tutulan yüzünün tam ters yanı.
* Bir şeyin sırt durumunda olan yüzeyi.
* Geri kalan bölüm.
* Art, peş.
* Otururken sırtın dayandığı yer.
* (insan için) Vücut, beden.
* Arkada olan, arkada bulunan.
* Koruyucu, kayırıcı, iltimasçı, piston.
* Geçmiş, geride kalmış zaman.

arka (veya sırt) çevirmek
* eski ilgiyi göstermez olmak, yabancı gibi davranmak.

arka arka
* Geriye doğru.

arka arkaya
* Hemen birbirinin arkasından, art arda.

arka arkaya vermek
* birbirini korumak için birleşmek, destek olmak, dayanışmak.

arka ayak
* Hayvanlarda vücudun gerisinde bulunan ayaklardan biri.

arka bulmak
* bir koruyucu, kayırıcı bulmak.

arka çıkmak
* bir kimseyi başkalarına karşı korumak, kayırmak.

arka kapıdan çıkmak
* okuldan başarısızlıkla ayrılmak.

arka müziği
* Bir oyunda hareket ve sözlerin yanı sıra etkiyi artırmak için hafifçe çalınan müzik.

arka olmak
* maddî, manevî yönden destek olmak.

arka plânda
* Geride.
* Önemsiz.

arka sokak
* Ana yola açılan ikinci derecedeki sokak.

arka teker
* Araçların arka düzeninde yer alan tekerlek.

arka vermek
* desteklemek, dayamak.

arka yüz
* Bir şeyin arkada kalan yüzü.

arkaç
* Ağıl.
* Dağ sırtlarında davarların yatırıldığı düz, rüzgâr almayan kuytu yer.

arkada bırakmak
* birinden daha ileri gitmek.

arkada bırakmak
* bir şeyden epey uzaklaşmış bulunmak.
* zaman bakımından geçmişte bırakmak.
* (ölen kimseye göre) dünyada bırakmak.

arkada kalanlar (veya arkadakiler)
* bir kimsenin öldüğünde veya bir yere gittiğinde geride bıraktığı yakınları.

arkada kalmak
* geriden gelmek, geride kalmak.
* değerce ileride olanların arkasında kalmak, ileri gidememek, geride kalmak.

arkadan arkaya
* Gizli gizli, el altından, gizlice, belli etmeden.

arkadan söylemek
* kendisi bulunmadığı bir yerde kimseyi çekiştirmek, dedikodusunu yapmak.

arkadan vurmak
* bir kimse kendisine güvenen ve inanan birine gizlice kötülük etmek.

arkadaş
* Bir işte birlikte bulunanlardan her biri, hempa, refik, yâren.
* Birbirlerine karşı sevgi ve anlayış gösteren kimselerden her biri.

arkadaş canlısı
* arkadaşlığa değer veren, arkadaşlarına çok düşkün olan kimse.

arkadaş değil, arka taşı
* zarar veren arkadaşlar için söylenir.

arkadaş olmak
* bir kimseyle dostluk kurmak, içten olmak.

arkadaşça
* Arkadaş olarak; içtenlikle, dostça.

arkadaşlık
* Arkadaş olma durumu, arkadaşa yakışır davranış, omuzdaşlık, ünsiyet.

arkadaşlık etmek
* bir işte birlikte bulunmak; huyu ve düşünceleri birbirine uymak.
* bir süre beraber bulunmak, birlikte gitmek, eşlik etmek, refakat etmek.

arkaik
* Arkaizmle ilgili, eskimiş (söz veya eser).
* Güzel sanatlarda klâsik çağ öncesinden kalan.

arkaizm
* Konuşulan ve yazılan dilde, kullanımdan düşmüş olan eski söz ve deyim.
* Kullanıldığı çağdan daha eski bir çağdan kalma bir biçimin, bir yapının özelliği.

arkalama
* Arkalamak işi, yardım, müzaheret.

arkalamak
* Arkasına almak, yüklenmek.
* Bir kimseye güven vererek yardım etmek, destek olmak, korumak, müzaheret etmek.

arkalanma
* Arkalanmak işi.

arkalanmak
* Kendisine yardım edilmek, destek olunmak.

arkalı
* Koruyanı, koruyucusu, dayanağı olan.

arkalıç
* Arkalık.

arkalık
* Ev içinde giyilen kolsuz, kalınca bir tür kısa hırka.
* Sırt dayamaya yarar yer.
* Sırtında yük taşıyan hamalların, yük taşırken kullandıkları arka yastığı, semer, arkalık.

arkalıklı
* Arkalığı, sırt dayayacak yeri olan.

arkalıksız
* Arkalığı, sırt dayayacak yeri olmayan.

arkası (veya sırtı) yere gelmemek
* sarsılmamak, yerinden düşürülememek, güçlü olmak.

arkası alınmak
* sona erdirilmek, bitirilmek, bir yerde durdurulmak.

arkası gelmek
* devamlı olmak, sürekli olmak.

arkası kesilmek
* tükenmek, son bulmak.

arkası olmamak
* kayıracak kimsesi olmamak.

arkası pek
* Güçlü birine veya sağlam bir şeye güvenen.

arkası sıra
* arkasından.

arkası sıra
* Ardından, peşinden.

arkası yufka
* Sevilen bir yemeğin arkasından başka bir yemeğin bulunmadığını anlatmak için söylenir.
* Soğuğa karşı gereği gibi giyinmemiş olma durumu.

arkasına almak
* sırtına yüklemek, taşımak.
* desteğini sağlamak.

arkasına bakmadan gitmek
* arkada kalanlarla hiç ilgilenmeden bir yerden ayrılmak.

arkasına düşmek (veya takılmak)
* bir işi sona erdirmek için sıkı çalışmak.
* (birini) gözden ayırmayarak arkasından gitmek.

arkasında (veya sırtında) yumurta küfesi yok ya!
* eski düşüncesini değiştirmekte, sözünden caymakta sakınca görmeyenler için kullanılır.

arkasında dolaşmak (veya gezmek)
* bir işi yaptırmak için ilgili veya yetkili bir kimsenin uğradığı yerlere giderek görüşme fırsatı aramak.

arkasından
* birinin orada hazır bulunmaması durumunda.

arkasından koşmak
* iş yaptırmak için birinin arzusunu kollamak, görüşme firsatı aramak.
* birine çok ilgi duymak.

arkasından sürüklemek
* arkasından gelmesini sağlamak.

arkasını (bir şeye) vermek
* dönmek.

arkasını (birine) vermek
* birinin koruyuculuğuna güvenmek.

arkasını (veya peşini) bırakmak
* vazgeçmek.

arkasını almak
* bir işi tamamlamak.

arkasını dayamak
* birinin koruyuculuğuna güvenmek.

arkasını getirememek
* başladığı bir işi sürdürüp sona erdirememek.

arkasını sıvamak
* okşamak, övmek, iltifat etmek.

arkasız
* Arkalığı olmayan.
* Koruyanı olmayan, koruyucusu, dayanağı olmayan.

arkaüstü
* Arkası yere gelecek biçimde.

arkaya bırakmak (veya koymak)
* sonraya, başka zamana veya işin sonuna bırakmak; ertelemek.

arkaya kalmak
* geride kalmak, sonraya kalmak, geriden gelmek.

arke
* İlk ana madde.

arkebüz
* XV. yüzyılda Fransa'da kullanılmaya başlanan, taşınabilir ateşli silâh.

arkeen
* Kambriyumlardan önce oluşan en eski yer katı.

arkegon

* Eğrelti otlarında, bazı su yosunlarında, bütün kara yosunlarında ve bazı açık tohumlularda görülen dişilik organı.

arkeolog
* Kazı bilimci, arkeoloji uzmanı veya bilgini.

arkeoloji
* Tarih öncesi ve eski çağlardan kalma eserleri tarih ve sanat bakımından inceleyen bilim, kazı bilimi.

arkeolojik
* Arkeoloji ile ilgili.

arkeopteriks
* Hem kuş hem sürüngen özellikleri gösteren bir hayvan fosili.

arkıt
* Köy evlerinde kapıların arkasına konulan kalın kuşak.

arkoz
* Birleşiminde feldspat bulunan, kum taşı türünden bir tortul kayaç.

arktik
* Kuzey kutupla ilgili, kuzey kutup yakınında olan.

arlanma
* Arlanmak işi.

arlanmak
* (olumsuz olarak veya olumsuz anlamlı cümlelerde kullanılır) Utanmak.

arlanmaz
* Utanmaz, sıkılmaz.

arlı
* Namuslu, utangaç, sıkılgan.

arlı arından, huysuz huyundan vazgeçmez
* herkes kendi karakterine göre davranışta bulunur.

arma
* Bir devletin, bir hanedanın veya bir şehrin sembolü olarak kabul edilmiş resim, harf veya şekil, ongun.
* Geminin yürümesine hizmet eden direk, seren, ip, halat ve yelken takımı.

arma donatmak
* armayı yerli yerine koymak.

arma soymak
* hareketli olan armayı, limanda kışlamak, yağmur ve kardan korumak amacıyla bir süre için sökmek.

arma uçurmak (veya arma budatmak)
* armayı rüzgâra kaptırmak.

armada
* Donanma.

armador
* Geminin direk, seren, yelken ve ip gibi donanımını düzenleyen usta.

armadura
* Gemide direklere takılı halatları bağlamak için küpeştenin iç tarafında bulunan delikli ve çubuklu levha.

armağan

* Birini sevindirmek, mutlu etmek için verilen şey, hediye.
* Ödül.
* Bir bilim adamının emek verdiği dalda onu anmak için hazırlanan bilimsel eser.
* Bağış, ihsan.

armağan etmek
* birine bir şeyi armağan olarak vermek, hediye etmek.

armalı
* Arması bulunan.

armatör
* Ticaret gemisi sahibi.

armatörlük
* Armatör olma durumu.
* Gemi işletme işi, gemi işletmeciliği.

armatür
* Bir aletin ana bölümünü oluşturan kısım.
* Bir mıknatısın iki kutbu arasında, kuvvet akımını toplu bir duruma getirmek için bu kutuplar arasına yerleştirilen demir parçası.
* Bir kondansatördeki iki iletken yüzeyden her biri.

armoni
* Türlü sesler arasında sağlanan uyum.

armoni orkestrası
* Yalnız üflemeli çalgılardan oluşan orkestra.

armonik
* Armoni ile ilgili olan.
* Armonika.

armonika
* Yan yana sıralanmış deliklerden her biri üflenince, ayrı notada sesler çıkaran küçük ağız çalgısı, mızıka.
* Akordeon.

armoniler
* Frekansı, ana sesin frekansından tam katı olan sesler.

armonize
* Tamamlayıcı sesler eklenmiş (müzik parçası).

armonyum
* Taşınabilir küçük org.

armudî
* Armut biçiminde olan.

armudiye
* Armut biçiminde nazarlık olarak takılan altın.

armudun iyisini (dağda) ayılar yer
* Bkz. Ahlatın iyisini (dağda) ayılar yer.

armut
* Gülgillerden, çiçekleri beyaz, yurdumuzun her yerinde yetişen, bir ağaç (Pirus communis).
* Bu ağacın rengi sarıdan yeşile kadar değişebilen tatlı, sulu, yumuşak, ufak çekirdekli meyvesi.
* Fazla bön.

armut gibi

* çok anlayışsız, bön.

armut kabağı
* Ürünü, armut biçiminde olan bir süs kabağı.

armut kurusu
* Daha sonraki mevsimlerde yenmek üzere kurutulmuş armut.

armut piş ağzıma düş!
* bir işe hiç emek harcamaksızın onun kendiliğinden olmasını bekleyenlerin durumunu anlatır.

armut top
* Boksörün çalışmalarında kullandığı içi havalı, dışı deri, armut biçiminde top.

armutun sapı var, üzümün (veya kirazın) çöpü var demek
* her şeye kusur bulmak, hiçbir şeyi beğenmemek.

armuz
* Gemilerde güverte ve borda kaplama tahtalarının yan yana gelmeleri sonucu aralarında oluşturdukları çizgi.

Arnavut
* Arnavutluk ve çevresinde yaşayan bir halk.
* Bu halka özgü olan (şey).

Arnavut bacası
* Çatı penceresi.

Arnavut biberi
* Acı kırmızı biber.

Arnavut ciğeri
* Ciğer tavası.

Arnavut kaldırımı
* Yollarda irili ufaklı taşlarla gelişigüzel yapılan kaldırım.

Arnavutça
* Hint-Avrupa dilleri ailesine giren, Arnavutların kullandığı dil.

Arnavutlaşma
* Arnavutlaşmak.

Arnavutlaşmak
* Arnavut dilini ve kültürünü benimsemek.

Arnavutlaştırma
* Arnavutlaştırmak durumu.

Arnavutlaştırmak
* Arnavut kimliğini kazandırmak.

Arnavutluk
* Arnavut olma durumu.
* Arnavut halkının bütünü.

arnika
* Öküz gözü, sığır gözü, mastı çiçeği.

aroma
* Bitki özlerinden veya yağlarından elde edilen hoş koku.

aromatik

* Hoş kokulu, aromalı.

arozöz

* Kamyon, araba gibi bir taşıt aracına, doldurma ve boşaltma düzeni olan, bir su deposu eklenmesiyle oluşturulan, sulamaya yarar araç.

arp

* Bkz. harp (II).

arpa

* Buğdaygillerden, taneleri ekmek ve bira yapımında kullanılan, hayvanlara yem olarak verilen, yurdumuzda çok yetiştirilen bir bitki (Hordeum vulgare).
* Bu bitkinin taneleri.

arpa boyu kadar gitmek (veya yol almak)

* pek az ilerlemek.

arpa ektim, darı çıktı

* ters sonuç veren işler için söylenir.

arpa güvesi

* Tahıllara dadanan bir güve türü.

arpa suyu

* Bira.

arpa şehriye

* Arpa biçiminde dökülmüş şehriye.

arpacı

* Arpa alan ve satan kimse.

arpacı kumrusu gibi düşünmek

* ne yapacağını bilmeyerek derin derin düşünmek.

arpacık

* Göz kapağının kenarında çıkan küçük çıban, it dirseği.
* Tüfek, tabanca gibi ateşli silâhlarda namlunun en ileri bölümünde bulunan ve nişan alırken gezle birlikte göz ile hedef arasında aynı çizgi üzerine getirilen küçük çıkıntı.
* Arpa biçiminde şehriye.

arpacık soğanı

* Tohumdan yetiştirilen ve tohumluk olarak kullanılan küçük soğan.

arpacılık

* Arpa yetiştirme veya alıp satma işi.

arpağan

* Yabanî arpa.

arpalama

* Atların ayaklarında görülen ve rahat yürümelerini önleyen bir hastalık.
* Çok arpa yemekten ileri gelen bir hayvan hastalığı.

arpalık

* Arpa ekilen yer, arpa tarlası.
* Arpa konulan yer.
* Hayvanın dişinde bulunan ve hayvan yaşlandıkça silindiği için yaşını belli eden bir nişan.
* Müftü ve kazasker gibi din görevlilerine aylık yerine verilen giyecek, yiyecek gibi şeyler veya para.
* Başmaklık.
* Karşılıksız yarar sağlanılan yer veya kimse.

arpalık etmek

* arpalık yapmak.

arpalık yapmak

* bir kaynaktan sürekli olarak çıkar sağlamak.

arpası çok gelmek

* coşmak, azmak, kudurmak.

arpçı

* Arp çalan kimse.

arpej

* Bir akort oluşturan seslerin birbiri arkasından çalınması.

arsa

* Üzerine yapı yapılmak için ayrılmış yer.

arsenik

* Atom numarası 33, atom ağırlığı 74,91, yoğunluğu 5,7 olan, atmosfer basıncı altında 4500 C de süblimleşen, maden filizlerinde çok yaygın bulunan, metal görünümünde basit element, sıçan otu, zırnık. Kısaltması As.

arsıulusal

* Uluslar arası.

arsız

* Utanması, sıkılması olmayan, yılışık, yüzsüz (kimse).
* Aç gözlü davranan (kimse).
* Kolayca üreyebilen (bitki).

arsız arsız

* Utanmaz bir biçimde, yılışarak, sırnaşarak.

arsızca

* Arsız gibi, arsıza yakışan biçimde.

arsızlanma

* Arsızlanmak işi.

arsızlanmak

* Arsızlık etmek.

arsızlaşma

* Arsızlaşmak işi.

arsızlaşmak

* Arsız duruma gelmek.

arsızlık

* Arsız olanın durumu veya arsıza yakışacak davranış, yılışıklık, sırnaşıklık.

arsızlık etmek

* utanmadan, sıkılmadan, yüzsüzce davranmak; aç gözlü davranmak.

arslan

* Aslan.

arslanın adı çıkmış, çakallar baş keser

* haksızlığı veya kötülüğü esas yapanın yerine bu konuda adı ön plâna çıkan kişiler anlamında kullanılır.

arslanlı

* Osmanlı devletinde kullanılan arslan baskılı gümüş sikke.

arş
* İslâm dinî inanışına göre göğün en yüksek katı.

arş
* Askerlikte "yürü" komutu.

arşe
* Keman yayı.
* Tren, troleybüs, tramvay gibi elektrikle işleyen taşıtlarda telden elektrik akımı almaya yarayan, yukarıya doğru uzanmış demir yay.

arşetip
* İlk örnek.

arşıâlâ
* Dokuzuncu kat gök.

arşın
* Yaklaşık olarak 68 cm ye eşit olan uzunluk ölçüsü.

arşınlama
* Arşınlamak işi.

arşınlamak
* Arşınla ölçmek.
* Amaçsız, geniş adımlarla dolaşmak.

arşınlık
* Arşın ölçüsünde, arşın kadar.

arşidük
* Avusturya'da imparator ailesi prenslerine verilen unvan.

arşidüşes
* Arşidükün karısı veya kızı.
* Avusturya hanedanında prenses.

arşiv
* Belgelik.

arşivci
* Belgelik görevlisi veya uzmanı.

arşivcilik
* Arşivcinin yaptığı iş veya görevi.

arşivleme
* Arşivlemek işi.

arşivlemek
* Arşive kaldırmak, arşivde saklamak.

art
* Arka, geri.
* Bir şeyin öbür yüzü.

art arda
* Birbirinin arkasından.

art avurt

* Avurdun arka bölümü.

art avurt ünsüzü
* Dil ucunun art damağa çarpmasından oluşan ve dilin yanlarından akan ses.

art bölge
* Deniz kıyısında bulunan bir yerin gerisindeki bölge, hinterland.

art damak
* Damağın arka bölümü.

art damak ünsüzü
* Ciğerlerden gelen havanın dil sırtı yardımıyla art damağın çeşitli noktalarında bazen patlayarak, bazen de sızarak oluşturduğu ünsüz: k, g, ğ.

art düşünce
* Bir düşüncenin arkasında gizli tutulan asıl düşünce.

art elden
* birini oyalayıp, ondan gizli olarak.

art eteğinde namaz kıl
* çok temiz huylu kimseler için söylenir.

art niyet
* Art düşünce.

art oda
* Gözde iris ile billûr cismin arasındaki boşluk.

art teker
* İtici gücü sağlayarak bisikleti yürüten teker.

art zamanlı
* Evrim açısından ele alınan süre içinde birbirini izleyen, diyakronik.

art zamanlı dil bilimi
* Dil olaylarını değişik zaman ve evrim açısından ele alan dil bilimi.

art zamanlılık
* Değişik zaman ve evrim açısından incelenen dil olaylarının özelliği, diyakroni.

artağan
* Alışılandan veya beklenilenden artık verimi olan, bereketli.
* Çoğalan, fazlalaşan, artımlı.

artağanlık
* Alışılandan veya beklenilenden artık ürün verme durumu, bereket.

artakalma
* Artakalmak işi veya durumu.

artakalmak
* Artmak, geriye kalmak, fazla bulunmak.

artçı
* Yürüyüş durumunda bulunan bir askerî birliğin güvenliğini sağlamak için arkadan gelmek üzere bırakılan kıta, dümdar.
* Geçmiş bir sanat veya edebiyat çığırını sürdüren (sanatçı, hareket).

artçılık
* Artçının görevi.

arter

* Atardamar.
* Trafiği yoğun olan ana yol.

arterit

* Atardamar bozukluğu.

artezyen

* Toprağı burgu ile delinerek açılan ve suyu yükseğe fışkıran kuyu.

artezyen kuyusu

* Artezyen.

artı

* Toplama işleminde + işaretinin adı, zait.
* Sıfırdan büyük, önünde artı işareti bulunan (sayı), eksi karşıtı, pozitif.

artı sayı

* Kendisinden önce + işareti bulunan, sıfırdan büyük sayı, pozitif sayı.

artı uç

* Elektrikli çözümlemede, sıvıya batırılıp akımın geçmesini ağlayan, metal uçlardan artı yüklü olanı, anot.

artık

* İçildikten, yenildikten veya kullanıldıktan sonra geriye kalan.
* Kalan veya artan bölüm.
* Bir şey harcandıktan sonra onun artan bölümü.
* Daha çok, daha fazla.
* Bundan böyle, sonra, daha, yeter.

artık değer

* İşçinin, iş gücünün karşılığı olarak, ödenen değerin üzerinde ürettiği ve iş verenin, karşılığını ödemeksizin sahip olduğu ek değer.

artık emek

* İşçinin, ek süre içinde harcadığı ve sonucunda artık değer yarattığı, karşılığı ödenmeyen emek.

artık gün

* Artık yıllarda şubat ayına eklenen, dört yılda bir gelen 29. gün.

artık yıl

* Dört yılda bir gelen 366 günlük yıl, seneikebire.

artıklama

* Artıklamak işi.

artıklamak

* Yemekte artık bırakmak.

artım

* Artma, artış, çoğalma.

artımlı

* Pişince şiştiği için miktarı artmış gibi görünen, artağan.

artın

* Katyon.

artırılma

* Artırılmak işi.

artırılmak
* Artırmak işine konu olmak, çoğaltılmak, tezyit edilmek.

artırım
* Bir şeyi idareli harcayarak onun bir bölümünü artırma işi, tasarruf.
* Müzayedede artırma.

artırma
* Artırmak işi.
* Alıcılar arasındaki yarışmaya dayanan ve en yüksek fiyatı sürene malın verilmesiyle biten yöntem, müzayede.

artırmak
* Artmasını sağlamak, çoğaltmak.
* Bir malı başka alıcıların verdiği fiyattan daha yüksek bir fiyatla almak istemek.
* Tutumlu davranıp biriktirmek, tasarruf etmek.
* Herhangi bir davranışta ileri gitmek.

artış
* Artmak işi veya biçimi, artma, artım, çoğalış.

artist
* Güzel sanatlardan birini meslek edinen kimse, sanatçı, sanatkâr.
* Eğlence yerlerinde gösteri yapan kimse.

artist gibi
* boylu poslu, güzel ve alımlı (kimse).

artistçe
* Artiste benzer biçimde, artist gibi.

artistik
* Güzel sanatların gerektirdiği niteliğe uygun, sanatlı.

artistlik
* Artistin görevi.
* Artist olma durumu.

artma
* Artmak işi.

artmak
* Büyük heybe.

artmak
* Eskisinden daha çok çoğalmak.
* Gereğince harcandıktan sonra bir miktar geri kalmak.
* Değeri yükselmek, fazlalaşmak.

artrit
* Eklem romatizması.

artroz
* Genellikle şekil bozucu, iltihapsız, süreğen eklem hastalığı.

arttırma
* Arttırmak işi.

arttırmak
* Artırmak işi yapılmak.
* Yükseltmek.

aruz
* Hecelerin uzunluk ve kısalık, kapalılık veya açıklık değerlerine göre türlü ses kalıplarından oluşan Divan Edebiyatı nazım ölçüsü.

arya
* Operalarda solistlerden birinin orkestra eşliğinde söylediği, genellikle kendi içinde bütünlüğü olan parça.

Aryanizm
* IV. yüzyılda Arius adlı bir papazın kurduğu ve Hristiyan inanışının tersine olarak İsa'nın tanrılığını inkâr eden mezhep.

arz
* Sunma.
* (büyük bir makama) Anlatma, bildirme.

arz
* En, genişlik.

arz
* Yer, yeryüzü.

arz dairesi
* Bkz. enlem dairesi.

arz derecesi
* Bkz. enlem.

arz etmek
* sunmak.
* saygı ile bildirmek.

arz odası
* Mevkii olan insanların, halkla görüştüğü oda.

arz talep kanunu
* Belirli bir piyasada sunu ve talep dengesini düzenli tutma sistemi.

arz ve talep
* Üreticinin piyasaya mal çıkarması ve tüketicinin piyasadan mal çekmesi olayları, sunu ve istem.

arzanî
* Enine olan.

arziyat
* Yer bilimi, jeoloji.

arzu
* İstek, dilek.
* Heves.

arzu duymak
* birine veya bir şeye karşı istek duymak.

arzu etmek
* yürekten istemek.

arzuhâl
* Dilekçe, istida.

arzuhâl gibi (veya kadar)
* bir mektubun çok uzun olduğunu anlatmak için söylenir.

arzuhâlci
* Para ile dilekçe, mektup vb. yazan kimse.

arzuhâlcilik
* Arzuhâl yazma işi.

arzulama
* Arzulamak işi.

arzulamak
* İstek duymak, özlemek, istemek.

arzulu
* İstekli, hevesli.

arzusu kalmak
* isteği yerine gelmemek, hevesini alamamak.

As
* Arsenik'in kısaltması.

as
* Kakım.

as
* İskambil kâğıtlarında birli.
* Bir işte başta gelen (kimse veya şey).

as-
* Ast sıfatının kısaltılmışı; eklendiği kelimenin daha aşağı derecelisini anlatan yeni kelimeler türetmeye yarar.

as kat
* Herhangi bir ölçü biriminin bölündüğü eşit parçalardan her biri.

as yön
* Ara yön.

asa
* Bazı ülkelerde, hükümdarların, mareşallerin, din adamlarının güç sembolü olarak, törenlerde taşıdıkları bir tür ağaç veya metalden değnek.
* Eskiden ihtiyarların baston yerine kullandıkları uzun sopa.

asabî
* Sinirli.
* Sinirle ilgili, sinirsel.

asabîleşme
* Asabîleşmek işi.

asabîleşmek
* Kızmak, öfkelenmek, sinirlilik belirtileri göstermek, sinirlenmek.

asabîlik
* Asabî olma durumu.

asabiye
* Sinir hastalıkları ile ilgili hekimlik kolu.
* Sinir hastalıkları ile ilgili hastahane bölümü.

asabiyeci
* Sinir hastalıkları uzmanı.

asabiyet
* Sinirlilik, asabî yapılı olma.

asal
* Başlıca, temel niteliğinde olan, esasî.

asal gazlar
* Atomlarının dış elektron halkaları tamamıyla veya geçici olarak elektrona doymuş olan gazlar (helyum, neon, argon, kripton, ksenon), soy gazlar.

asal sayı(lar)
* Bölenlerinin kümesi iki elemanlı olan elemanlardan biri 1, öbürü sayının kendisi olan doğal sayı(lar).

asalak
* Bir canlının içinde veya üzerinde sürekli veya geçici olarak, onun zararına yaşayan başka canlı, tufeyli, parazit.
* Başkalarının sırtından geçinen (kimse), ekti.

asalak bilimi
* Asalakların yapısını, yaşayışını, konakçıyla ilişkisini ve yaptığı hastalıklarla bu hastalıklara karşı girişilecek savaşı konu alan bilim dalı, parazitoloji.

asalaklaşma
* Asalaklaşmak durumu.

asalaklaşmak
* Asalak duruma gelmek.

asalaklık
* Asalak olanın durumu.

asalet
* Soyluluk.
* Bir görevi yüklenmiş olan, o görevin sahibi olan kimse, asillik, vekillik karşıtı.
* Yazıda veya sözde bayağı söz ve deyim bulunmaması durumu.

asaleten
* Bir görevde temelli olarak, asıl olarak, vekâleten karşıtı.
* Kendi adına hareket ederek.

asaleten atama
* Sürekli görev yapmak üzere bir göreve atama.

asamble
* Kurul.

asansör
* İnsanları veya yükleri bir yapının bir katından ötekine veya yüksek yerlere çıkarıp indiren elektrikle işler araç.

asansör boşluğu
* Binalarda asansörün işlemesi için bırakılan boşluk.

asansörcü
* Asansörün bakım ve onarımını yapan kimse.
* Otel ve hastahane gibi büyük kuruluşlarda asansörün düzenli çalışmasını sağlayan kimse.

asap
* Sinirler.

asar
* Yapılar, eserler.

asarıatika
* Eski yapılar, eski eserler.

asayiş
* Bir yerin düzen ve güvenlik içinde bulunması durumu, düzenlilik, güvenlik.

asayiş berkemal
* Güvenliğin yerinde olduğunu anlatır.

asbaşkan
* İkinci başkan.

asbest
* Tremolitin bozulmasından oluşan lifli, kırılmadan bükülebilen ve ateşte niteliği değişmeyen bir mineral, taş pamuğu, kaya lifi.

asbest yünü
* Asbestin işlenerek yün biçimine sokulmuşu.

aselbent
* Hekimlikte ve koku yapımında kullanılan, aselbent ağacının kabukları çizilerek elde edilen bir reçine.
* Bu reçinenin elde edildiği ağaç (Styrax officinalis).

asenkron
* Eş zamanlı olmayan, başlama ve bitme anları başka olan (olaylar); senkron, eş zaman karşıtı, yadın kurun.

asepsi
* İlâç kullanmadan, yalnız ısı yardımı ile aygıt ve pansuman gereçleri gibi şeyleri mikropsuzlaştırma işi.

aseptik
* Her türlü mikroptan arınmış.

ases
* Gece bekçisi.
* Osmanlı İmparatorluğunda yeniçeri ocağının kaldırılmasından önceki güvenlik görevlisi.

asesbaşı
* Yeniçeri ocağındaki askerî görevinin yanı sıra, başşehrin düzenini korumakla da yükümlü olan 28. ortanın çorbacıbaşısına verilen ad.

asetat
* Asetik asidin tuzu veya esteri, saydam.

asetatlı
* Birleşimine asetat karıştırılmış.

asetik
* Sirkeyle ilgili, sirkeyle aynı özellikleri taşıyan.

asetik asit
* Sirkeye tadını ve özelliklerinden birçoğunu veren asit.

asetilen
* Renksiz, sarımsak kokulu, güçlü ve beyaz bir ışık vererek yanan hidrokarbonlu bir gaz.

aseton
* Birçok organik maddeyi eritmekte kullanılan uçucu, kolayca alev alır, eter kokusunda bir sıvı.

asfalt
* Siyah renkte şekilsiz bir cins bitüm.
* Ana maddesi katran olan ve yolların kaplanmasında kullanılan karışım.

* Asfaltlanmış.

asfaltit
* Petrolün ayrışması ile oluşan ve çoklukta tortul kayaçların gözeneklerinde bulunan doğal bitüm.

asfaltlama
* Asfaltlamak işi.

asfaltlamak
* Asfaltla kaplamak.

asfaltlanma
* Asfaltlanmak işi.

asfaltlanmak
* Asfalt dökülmek, asfaltla kaplanmak.

asgarımüşterek
* Herkes tarafından kabul edilen nokta, üzerinde anlaşmaya varılan husus, uyuşulan konu, ortak payda.

asgarî
* En az, en aşağı, en azından, en düşük.
* Minimum.

asgarî ücret
* İşçilere bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden en az düzeyde karşılamaya yetecek ücret.

ashap
* Sahipler.
* Hz. Muhammed'in meclislerinde ve konuşmalarında bulunanlar, sahabeler.

ası
* Asmak işi.

-ası / -esi
* Fiilden sıfat yapan ek.

asıda olmak (veya asıda kalmak)
* bir işe son verilmeyip öylece bırakılmış olmak veya kalmak.

asık
* Somurtkan.
* Asılı.

asık suratlı
* Hoşnutsuzluğunu, kızgınlığını yüzüne sert bir anlam vererek belirten" öfkeli görünüşlü yüzü olan.

asıl
* Bir şeyin kendisi, örnek, kopya karşıtı.
* Kök, köken, kaynak.
* Gerçeklik, esas, hakikat.
* Soy, nesep.
* Gerçek.
* Bir şeyin temelini oluşturan, ana.
* Aranılan nitelikleri en çok kendinde toplamış olan.
* (a'sıl) Başlıca, başta gelen, gerçek olarak.

asıl nüsha
* Bir yazma eserin veya belgenin kopyalarının dayandığı özgün biçimi.

asıl sayılar

* Sıra veya üleştirme eki almamış yalın sayılar.

asıl vurgu
* Kelimenin aslındaki vurgu.

asılanma
* Asılanmak işi, intifa.

asılanmak
* Bir şeyden yarar sağlamak, intifa etmek.

asılı
* Asılmış olan.

asılış
* Asılmak işi veya biçimi.

asıllı
* Bir kökene dayanan, kökenli.

asılma
* Asılmak işi.

asılmak
* Asmak işi yapılmak veya asmak işine konu olmak.
* Bir yere tutunup sarkmak.
* Tutup çekmek.
* Bir şey isterken karşısındakini tedirgin edecek derecede ileri gitmek üstelemek, ısrar etmek.
* Hızla eline almak.
* Boynuna ip geçirip sallandırılarak öldürülmek, idam edilmek.
* Karşı cinsin ilgisini çekmek için çarpıcı davranışlarda bulunmak.
* Israrla üzerine gitmek, sonuna kadar mücadele etmek.

asılmışadam
* Salepgillerden, çiçekleri asılmış bir insana benzeyen ve köklerinden salep çıkarılan bir bitki.

asılsız
* Doğru olmayan, temelsiz, dayanaksız, köksüz (haber).

asıltı
* Çözünemeyen madde parçacıklarının dibe çökmeden bir sıvı ortamda kalmış durumu, süspansiyon.
* Böyle bir sıvı karışımı, süspansiyon.

asım
* Asma işi.

asım takım
* Kadınların takındıkları süs eşyası.

asıntı
* Bir işi hemen yapmayıp bekleterek geri bırakma, tehir, tavik.
* Birini tedirgin edecek kadar üzerine düşme.
* Sırnaşan, tebelleş olan kimse.

asıntı olmak
* tebelleş olmak, sırnaşmak.

asıp kesmek
* (genellikle iş başında bulunan bir kimse için) yasayı çiğneyerek sert davranmak.

asır
* Yüzyıl.

* Çağ.

asırlarca
* Yüzlerce yıl.

asırlık
* Yüzyıllık.

asi
* Baş kaldıran, isyan eden.
* Hayırsız, dik başlı.

aside
* Un, et ve bamya ile yapılan bir Arap yemeği.

asidimetre
* Asitölçer.

asil
* Soylu.
* Yüksek duygu ile yapılan.
* Bir görevde temelli olan, vekil karşıtı.

asileşme
* Asileşmek işi.

asileşmek
* Karşı gelmek, baş kaldırmak, isyan etmek.

asilik
* Asi olma durumu, isyan etme, isyankârlık.

asilik etmek
* karşı gelmek, baş kaldırmak.

asillik
* Asil olma durumu, asalet.
* Soylu olma durumu, soyluluk.

asilzade
* Soylu.

asilzadelik
* Soyluluk.

asimetri
* Simetrisi olmayan, bakışımsızlık.

asimetrik
* Simetrik olmayan, bakışımsız.

asimilâsyon
* Benzer hâle getirme, kendine benzetme, kendine uydurma, özümleme.
* Benzeşme.

asimile
* Bu söz "benzeşmek", "kendine uydurmak" anlamında "asimile etmek" biçiminde kullanılır.

asimptot
* Bir eğriye giderek yaklaşan, ama sonuna kadar uzatılsa bile yaklaştığı hâlde eğriyi kesmeyen doğru; sonuşmaz.

asistan

* Yardımcı.
* Araştırma görevlisi.

asistanlık

* Asistan, araştırma görevlisi olma durumu asistanın görevi.

asit

* Turnusolün mavi rengini kırmızıya çevirmek özelliğinde olan ve birleşimindeki hidrojenin yerine maden alarak tuz oluşturan hidrojenli birleşik, hamız.

asit alkol

* Aynı zamanda asit ve alkol gruplarını içeren birleşiklere verilen ad.

asit borik

* Bkz. borik asit.

asit fenik

* Bkz. fenol.

asitölçer

* Bir asidin özelliğini, konsantrasyon derecesini ölçmeye yarayan cihaz, asidimetre.

ask

* Bkz. asklı.

askarit

* Bağırsak solucanı.

asker

* Erden mareşale kadar orduda görevli bulunan herkes.
* Askerlik görevi veya ödevi.
* Ordunun yalnız er rütbesinde olan bölümü.
* Topluluk düzenine saygısı olan, disiplinli.
* Yurdun korunması yolunda iyi dövüşmesini başaran.

asker çıkarmak

* (bir devlet) belli kanunlara bağlı olarak asker toplamak.
* kıyılara ve en çok düşman kıyılarına asker indirme.

asker gibi

* disiplinli, düzgün.

asker kaçağı

* Askerlik ödevini yapmamak için asker ocağından ayrılan veya oraya gitmekten kaçan kimse.

asker ocağı

* Askerlik ödevinin yapıldığı kışla, ordugâh, tahkimli bölge, gemi, tersane gibi hizmet yerlerine verilen ad.

asker olmak

* askerlik ödevine başlamak.

asker tayını

* Erlere verilen azık.

askerce

* Askere yakışır biçimde.

askerci

* Asker yanlısı.

askercilik

* Askerci olma durumu.
* Bir tür çocuk oyunu.

askere alınmak
* askerlik ödevini yapmak için er eğitim merkezine gönderilmek.

askere çağrılmak
* askerlik ödevini yapmak için şubece istenmek.

askere gitmek
* askerlik ödevini yapmak için orduya katılmak.

askerî
* Askerlikle ilgili, askere özgü.

askerî ambargo
* Bir ülkeyi cezalandırmak amacıyla askerî alanda yaptırım uygulama.

askerî ataşe
* Bir ulusun yabancı ülkelerdeki elçiliklerinde görevli askerî uzman.

askerî inzibat
* Askerî birlikler arasında düzeni, disiplini, kanunları yürütmekle görevli sınıf ve bu sınıftan olan asker.

askerî kaput
* Askerlerin giydiği kalın kumaştan üstlük.

askerî rüştiye
* Askerî ortaokul.

askerîleşme
* Askerîleşmek işi.

askerîleşmek
* Bir yer askerlikle ilişkili duruma gelmek, askerlik niteliği kazanmak.

askerîleştirme
* Askerîleştirmek işi.

askerîleştirmek
* Asker yönetimine geçirmek; (bir şeye) askerlik niteliği kazandırmak.

askeriye
* Askerlik.

askerlik
* Asker olma durumu; askerlik ödevi ordu hizmeti.

askerlik dairesi
* Yurttaşları askere alma işleriyle görevli olan askerlik şubelerinin bağlı bulundukları bölge dairesi.

askerlik etmek
* askerlik yapmak.

askerlik hizmeti
* Orduda belirli bir sürede yapılan yurt ödevi.

askerlik yapmak
* kanunlara göre yurttaşların yükümlü oldukları ordu ödevinde bulunmak.

askerlik yoklaması
* Askerlik şubelerine kayıtlı kimselerin belirli zamanlarda yapılan durum yoklaması.

askı

* Üzerine herhangi bir şey asmaya yarar nesne.
* Pantolon veya giysilerin düşmesini önlemek için omuzdan aşırılan bağ.
* Artırma, eksiltme gibi resmî iş ilânlarının ilgili daire duvarında belli bir zaman süresince asılı durması.
* Hastahanelerde kırık kol veya bacakların asılarak tutturulduğu araç.
* Çay, kahve taşımaya yarar kahveci tepsisi, fener.
* Saklanmak için tavana asılmış dizi veya hevenk.
* Yeni yapılan yapıların çatısına, ev sahibi tarafından usta için veya düğün arabalarına düğün sahibi tarafından arabacı için armağan olarak asılan kumaş.
* Gelinin oturacağı yerin üstüne asılan süsler.
* Kadınların kullandığı altın dizisi veya zincirli mücevherat.
* Düğünlerde geline yakınları tarafından takılan hediye.
* İpek böceğinin kozasını sarması için yanına konulan çalı çırpı.
* Saz şairleri arasında yapılan deyiş yarışında üstün gelene verilmek için duvara asılan kumaş, tabanca gibi ödül.

askıda bırakmak

* sonuca vardırmamak.

askıda kalmak

* (bir iş) bir engel dolayısıyla sonuca varamamak.

askılı

* Askısı olan.

askılık

* Avcıların sırtlarına taktıkları askı takımı.
* Asılıp saklanacak sebze, meyve.
* Vestiyer.

askıntı

* Başkalarının sırtından geçinen.
* Karşı cinsi rahatsız eden kimse.

askıya almak

* altı boşalıp desteği kalmayan yapıyı dikmelerle boşlukta tutarak yıkılmaktan kurtarmak.
* oturmuş veya batmış bir gemiyi yüzdürmek için başka teknelere asarak kaldırmak.
* bir işi zamanında yapmayıp belirsiz bir zamana bırakmak, savsaklamak.

askıya çıkarmak (veya çıkarılmak)

* evlenecek kimselerin durumunu nüfus kayıtlarının bulunduğu yerde askı yoluyla ilân etmek.

askıya çıkmak

* ipek böceği koza sarmak üzere dallara çıkmak.

asklı

* Sporları ask denen torbalar içinde oluşan (mantar).

askospor

* Asklı mantarların sporuna verilen ad.

asla

* Hiçbir zaman, hiçbir biçimde.

Aslan

* Zodyak üzerinde, Yengeç ile Başak burçları arasında yer alan burcun adı, Zodyak.

aslan

* Kedigillerden, erkekleri yeleli, yırtıcı, Afrika'da yaşayan, uzunluğu 160 cm, kuyruğu 70 cm ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir memeli türü, arslan.
* Gürbüz ve yiğit adam.

aslan ağzı
* Havuz kenarlarına konulan ve ağzından su akan aslan biçiminde süs taşı.

aslan gibi
* boylu boslu, güçlü ve yakışıklı.
* sağlığı yerinde.

aslan kesilmek
* aslan gibi güçlü ve cesur duruma gelmek.

aslan payı
* Hak edilenden daha çok alınan pay.

aslan sütü
* Rakı.

aslan yatağından belli olur
* bir kimsenin oturduğu yerin durumu, onun kişiliğini belli eder, uygun bir durumda olması gerekir.

aslan yürekli
* Çok yiğit, hiçbir şeyden korkmayan.

aslanağzı
* Sıraca otugillerden, türlü renkte, güzel, kokusuz çiçekleri olan bir bitki.

aslanca
* Aslana yakışır yolda, aslan gibi, yiğitçe.

aslangiller
* Kedi cinsinden olan bütün et oburları içine alan hayvan familyası.

aslanım!
* gençler, delikanlılar için kullanılan bir seslenme sözü.

aslanın ağzında
* elde edilmesi çok güç.

aslankulağı
* Bir sap üzerinde dizili sarı veya kırmızı çiçekli otsu bir bitki.

aslankuyruğu
* Ballıbabagillerden, eskiden hekimlikte terletici olarak kullanılan bir bitki, yer pırasası (Leonurus).

aslanlık
* Yiğitlik, cesaretlilik.

aslanpençesi
* Gülgillerden, sarı, beyaz çiçekli bir yabanî bitki (Alchemilla).
* Şirpençe.

aslen
* Kök veya soy bakımından.

aslı astarı
* iç yüzü, gerçek şekli.

aslı astarı
* Esası, doğruluğu, geçerliliği.

aslı astarı (veya aslı aslı) olmamak
* yalan, asılsız olmak.

aslı çıkmak
* gerçek olduğu anlaşılmak, gerçek olduğu ortaya çıkmak.

aslı faslı yok
* yalan, uydurma.

aslı nesli
* Soyu sopu.

aslık
* Kısır olan (kadın veya dişi hayvan).

aslî
* Temel olarak alınan, esas olan.

aslî düşünce
* Ana fikir.

aslî maaş
* Devlet dairelerinde çalışan memurlara verilen aylığın, yükselmeye temel olan her aşaması.

aslî nüsha
* Bir yazının çoğaltılmasına örneklik eden ilk nüsha.

asliye
* Temel, esas.

asma
* Asmak işi.
* Asılmış, asılı.

asma
* Asmagillerden, dalları çardak üzerine yayılan bitkilere genel olarak verilen ad.
* Belirli bir tür üzüm veren bitki (Vitis).

asma bahçe
* Ayak ve kemerler üzerine kurulan teraslardan yapılmış bahçe.

asma bıyığı
* Asma dallarının çevresine tutunmasına yarayan yeşil uzantılar, sülük.

asma biti
* Eş kanatlılardan, asmalara zarar veren, sarımsı renkte bir böcek, filoksera (Phylloxera vestatrix).

asma kabağı
* Kabakgillerden sürüngen veya sarılgan, mevsimlik bir kabak türü (Lageneria vulgaris).
* Bu türün ince uzun, sebze olarak kullanılan ürünü.

asma kat
* Yapılarda genellikle tabanla birinci kat arasına yapılan, basık tavanlı, altı boş kat.

asma kilit
* Kilitlenecek şeyin üstündeki halkalara geçirilip kapatılacak biçimde yapılmış kilit.

asma köprü
* İki başındaki ayaklardan başka dayanağı olmayan, çoğunlukla uzun ve yüksek köprü.

asma merdiven
* Yukarı ucundan bir yere asılarak kullanılan ip merdiven.

asma yaprağı

* Zeytinyağlı ve etli dolma yapmakta kullanılan körpe asma yaprağı.

asmagiller
* İki çeneklilerden, belli başlı türü asma olan bitki familyası.

asmak
* Bir şeyi aşağıya sarkacak biçimde bir yere iliştirip sarkıtmak.
* Üzerine takınmak, kuşanmak.
* Bir kimseyi boğazından ip geçirip sarkıtarak öldürmek, idam etmek.
* Gitmek zorunda olunan bir yere özürsüz gitmemek veya görevi olan bir işi özürsüz yapmamak.

asmalı
* Asması olan.

asmalık
* Asma için ayrılmış yer veya toprak.

asmolen
* Pişmiş toprak, cüruf ve beton karışımından yapılan kiriş, putrel nervürler arasına konulan delikli tuğla.

asonans
* Yarım kafiye, her dizenin sonunda gelen, aynı aksanı veren ünlünün ondan sonra veya önce gelen ünsüzü hiç dikkate almadan tekrarlama şeklinde uyak.

asorti
* (daha çok giyimde) Birbirine uygun, birbirini tutar renk ve yapıda olan.

asortik
* (daha çok giyimde) Birbirine uygun, birbirini tutar renk ve yapıda olan.

asosyal
* Sosyal olmayan.

asparagas
* Uydurma, gerçek olmayan, gerçekmiş gibi gösteren haber.

aspidistra
* Zambakgillerden, genellikle saksıda yetiştirilen, yaprakları doğrudan doğruya topraktan çıkan bir süs bitkisi.

aspiratör
* Havadaki duman, toz vb. yabancı maddeleri emerek dışarı atan cihaz, emmeç.

aspirin
* Ağrı kesici ve ateş düşürücü olarak kullanılan beyaz renkli, ekşimtırak ilâç.

aspur
* Yalancı safran.

asrısaadet
* Hz. Muhammed'in yaşadığı zaman.

asrî
* Modern, çağcıl.

asrîleşme
* Çağcıllaşma, çağdaşlaşma.

asrîleşmek
* Çağcıllaşmak, çağdaşlaşmak.

asrîlik
* Çağcıllık.

assai

* Birlikte kullanıldığı terimin anlamına aşırılık kazandırır: Adagio assai çok yavaş, çok ağır.

assolist

* Bir müzik programında daha çok en son olarak sahneye çıkan, alanında tanınmış ve çok ünlü olan sanatçı.

ast

* Alt.
* Birinin buyruğu altında olan görevli, madun.
* (birine göre) Rütbe veya kıdemce küçük olan asker.

astar

* Giyecek, perde, çanta, ayakkabı gibi şeylerde, kumaşın veya derinin iç tarafına geçirilen ince kat.
* Sıva veya boyadan önce vurulan kat.
* Gemicilikte bir şeyi sağlamlaştırmak için kullanılan bez, halat, ağaç vb.

astar boyası

* Boyacılıkta asıl boyadan önce sürülen, kiri kapatmak ve sürülecek boyanın dayanıklılığını artırmak için kullanılan boya.
* Üzerine resim yapılacak bezin veya duvarın yağlı boyayı emmesi için, resim yapılmadan önce sürülen boya.

astar kaplama

* Kontratablalarda kör ağacın biçim değiştirmesini önlemek amacıyla iki yüzüne yapıştırılan kaplama katı.

astar sürmek (veya vurmak, çekmek)

* astar boyası ile boyamak.

astarı yüzünden pahalı olmak

* bir işin ayrıntılarına harcanılan para veya emek, elde edilen sonucun değerini aşmak, masraflı olmak.

astarlama

* Astarlamak işi.

astarlamak

* Astar geçirmek.
* Boyacılıkta, astar vurmak, astar sürmek.

astarlanma

* Astarlanmak işi.

astarlanmak

* Astar geçirilmek.

astarlatma

* Astarlatmak işi.

astarlatmak

* Astar yaptırmak veya geçirtmek.

astarlı

* Astar geçirilmiş, astarlanmış.

astarlı zarf

* İç yüzüne ince bir kâğıt geçirilmiş zarf.

astarlık

* Astar olmaya elverişli (kumaş vb.).

astarya

* Bir gemiye yükleme veya boşaltma için tanınan süre.

astasım

* Öncüllerinden biri önceki tasımın vargısı durumunda olan bir ek tasım.

astat

* Atom numarası 85 olan, bizmutun alfa ışınlarıyla bombardımanı sonucu elde edilen yapay element. Kısaltması At.

astatin

* Astat.

asteğmen

* Orduda en küçük rütbeli subay.

asteğmenlik

* Asteğmen rütbesi veya asteğmenin görevi.

astığı astık, kestiği kestik

* acımasız, çok sert veya istediği gibi davranan kimseler için kullanılır.

astım

* Bronşların daralmasından ileri gelen nefes darlığı.

astımlı

* Astımı olan, astım hastalığına tutulmuş olan.

astırma

* Astırmak işi.

astırmak

* Asmak işini yaptırmak.

astigmat

* Net görmeyen, astigmatizme tutulmuş (göz).

astigmatizm

* Gözün saydam tabakasında meridyenlerin eşitsizliği yüzünden net görememe durumu.

astragan

* Karakul kuzusunun kıvırcık ve parlak postu.
* Bu posttan yapılmış olan.

astrofizik

* Gök fiziği.

astrolog

* Yıldız falıyla uğraşan kimse, müneccim.

astroloji

* Yıldız falcılığı, müneccimlik.

astronom

* Astronomi bilgini, gök bilimci.

astronomi

* Gök bilimi, felekiyat.

astronomik

* Gök bilimiyle ilgili olan.
* Aşırı çok yüksek.

astronomik fiyat

* Çok yüksek fiyat.

astronomik rakam
* İnsana şaşkınlık verecek derecede büyük rakam.

astronot
* Uzay adamı.

astronotluk
* Uzay adamı olma durumu veya uzay adamının görevi.

astropikal
* Tropikal bölgelere yakın, fakat daha yüksek bir enlemde olan.

astsubay
* Silâhlı Kuvvetler yasasına göre astsubay okullarında yetişerek Silâhlı Kuvvetlere katılan astsubay çavuştan astsubay kıdemli başçavuşa kadar rütbesi olan asker.

astsubay başçavuş
* Astsubaylığın beşinci basamağı.

astsubay çavuş
* Astsubaylığın ilk basamağı.

astsubay kıdemli başçavuş
* Astsubaylığın altıncı ve son basamağı.

astsubay kıdemli çavuş
* Astsubaylığın ikinci basamağı.

astsubay kıdemli üstçavuş
* Astsubaylığın dördüncü basamağı.

astsubay üstçavuş
* Astsubaylığın üçüncü basamağı.

astsubaylık
* Astsubay olma durumu veya astsubayın görevi.

asude
* Sessiz, rahat, sakin.

asudelik
* Huzur içinde olma, mutluluk.

asuman
* Gök, gökyüzü.

Asurca
* Samî dilleri ailesine giren ve Milâttan önceki dönemlerde Ön Asya'da kullanılmış olan ölü bir dil.

Asyalı
* Asya'da yaşayan kimse.
* Asya'ya özgü olan, Asya ile ilgili (olan).

Asyalılık
* Asyalı olma durumu.

aş
* Pişirilerek hazırlanan yemek.

aş damı
* Bazı bölgelerde yemek pişirilen yer, mutfak.

aş erme
* Aş ermek durumu.

aş ermek
* hamilelikte bazı yiyeceklere karşı aşırı düşkünlük göstermek, çok arzulamak veya nefret etmek, tiksinmek.

aş evi
* Para ile yemek yenilen yer, aşçı, lokanta.
* Yoksullara parasız yemek yedirilen veya dağıtılan yer, aşhane.
* Düğün ve benzeri toplantılarda, verilecek yemekleri hazırlamak için geçici olarak mutfak gibi kullanılan yer.
* Tekkelerde yemek pişirilen yer.

aş ocağı
* Yemek pişirilip yoksullara dağıtılan yer.

aş taşınca kepçeye paha olmaz
* sıkışık zamanlarda önemsiz şeylerin değeri çoktur.

aş yermek
* Bkz. aş ermek.

aşağı
* Bir şeyin alt bölümü.
* Bir yere göre daha alçak yerde bulunan.
* Eğimli bir yerin daha alçak olan yeri.
* Niteliği düşük, kötü, adî.
* Bayağı, adî.
* Daha küçük, daha az; değer yönünden daha az.
* Aşağıya, yere doğru.

aşağı (falan) yukarı
* bir kimsenin adının dilden düşürmediğini, onun pek gözde olduğunu anlatır.
* bir hizmette çok kullanılan kişice, yakınma olarak kullanılır.

aşağı almak
* devirmek, yıkmak.

aşağı bitkiler
* Su yosunları, mantarlar ve kara yosunları gibi su dışında fazla boy atmayan damarsız bitkiler.

aşağı düşmek
* düzeyi, miktarı, niteliği alçalmak.

aşağı görmek
* küçük görmek, beğenmemek, hor görmek.

aşağı kalır yeri (veya yanı) yok
* nitelikleri bakımından başkalarıyla karşılaştırıldığında eksiği olmayan, denk olan.

aşağı kalmamak
* herhangi bir nitelik bakımından ondan geri olmamak.

aşağı kurtarmaz
* bundan daha ucuza olmaz.
* daha aşağı bir durumu kendine lâyık görmez.

aşağı mahalle
* Yüksek bir yerleşim bölgesine göre alçakta kalan yer, yerleşim bölgesi.
* Genel ev.

aşağı tükürsem sakalım, yukarı tükürsem bıyığım
* iki karşıt ve aynı derecede sakıncalı durum karşısında karar verme zorluğunu anlatır.

aşağı yukarı
* Tama yakın, yaklaşık olarak.

aşağı yukarı (yürümek)
* bir baştan bir başa (yürümek).

aşağıdan almak
* sert konuşan bir kimseye yumuşak bir dil kullanmak, alttan almak.

aşağılama
* Aşağılamak işi.

aşağılamak
* Değerinden düşük göstermek.
* Küçültücü davranışlarda bulunmak, hor görmek.

aşağılanma
* Aşağılanmak durumu.

aşağılanmak
* Aşağı duruma düşürülmek.

aşağılaşma
* Aşağı duruma düşme, mezellet.

aşağılaşmak
* Aşağılık duruma düşmek.

aşağılatma
* Aşağılatmak işi.

aşağılatmak
* Aşağılamak işine uğratmak, tenzil etmek.

aşağılı yukarılı
* Aşağısı ve yukarısı olan; aşağısı yukarısı birlikte.

aşağılık
* Aşağı olma durumu, adilik.
* Niteliği düşük, adî.

aşağılık duygusu
* Kişinin gerçeklere uyan veya uymayan sebeplerle, benliğini yetersiz ve küçük görmesi.

aşağılık kompleksi
* Kendini olduğundan yetersiz, yeteneksiz ve güçsüz görme duygusu.

aşağısama
* Aşağısamak işi.

aşağısamak
* Bir kimseyi veya bir şeyi aşağılık ve değersiz göstermek, hafife almak, hafifsemek, tezyif etmek.

aşağısı
* Aşağı taraftaki.

aşama
* Önem veya değer bakımından gitgide yükselen bir sıra basamakların her biri, rütbe, mertebe, paye.
* Varılması istenen bir amaca doğru geçilmesi gerekli dönemlerden her biri, evre, basamak, merhale.

aşama sırası
 * Önem ve değer bakımından gitgide yükselen basamaklar dizisi, hiyerarşi.
 * Otoritenin en geniş ölçüde en üst mertebede olarak değişik önem sıraları arasında katı ve kesin bir biçimde dağıldığı toplumsal teşkilâtlanış biçimi, hiyerarşi.

aşamalı
 * Aşaması olan, kademeli.

aşar
 * Ondalık.
 * Tarım ürünlerinden alınan onda bir nisbetindeki vergiler.

aşarî
 * Ondalık.

aşçı
 * Yemek pişiren kimse, ahçı.
 * Yemek pişirip satan kimse.
 * Yemek yenilen dükkân, aş evi, lokanta.

aşçı baltası
 * Kemikli et kesmeye yarar küçük balta.

aşçıbaşı
 * Birkaç aşçının birlikte çalıştığı yerde bulunanların başı.
 * Bir lokanta veya evde yemek pişirmekle görevli kimse.

aşçıbaşılık
 * Aşçıbaşı olma durumu, aşçıbaşının görevi.

aşçılık
 * Aşçı olma durumu veya aşçının görevi.
 * Yemek pişirme zanaatı veya bilgisi.

aşerat
 * Onluklar.

aşhane
 * Aş evi.
 * Mutfak.

aşı
 * Organizmada belli birtakım hastalıklara karşı bağışıklık sağlamak için vücuda verilen, o hastalığın mikrobuyla hazırlanmış eriyik.
 * Bir ağacın dalı veya gövdesi üzerine, aynı familyanın daha iyi bir türünden alınan dal, göz, tomurcuk gibi parçaları kaynaştırma işi veya böylece eklenen parça.
 * Bu eriyiğin uygulanması.
 * Aşılı (kimse veya bitki).

aşı boyalı
 * Aşı boyası renginde boyanmış.

aşı boyası
 * İçine karışan demir hidroksit miktarına göre pas sarısı, kızıl veya koyu esmer renk almış gevrek kil.
 * Koyuca kırmızı, kiremit rengi.

aşı kâğıdı
 * Aşı olanlara verilen resmî belge.

aşı olmak
 * aşı yapılmak.

aşı taşı
* Taş durumundaki aşı boyası.

aşı vurmak
* bağışıklık veya tedavi amacıyla vücuda aşı vermek, aşı yapmak.

aşıcı
* Aşı yapan kimse.

aşıcılık
* Aşıcının yaptığı iş.

âşığa Bağdad sorulmaz
* bir şeye çok istekli olan kimsenin, o şeyi elde etmedeki zorlukları hiçe saydığını anlatır.

aşığı cuk oturmak
* işi çok olumlu bir biçim almak.

âşığı kesilmek
* tutku hâline getirmek.

âşığın gözü kördür
* kendisini aşka kaptıran kimse, sevgilisinin kusurlarını görmediği gibi, çevresinde olup bitenlerle de ilgilenmez.

aşık
* Baldır kemiği ile eklemleşerek bileğin belli başlı oynak merkezini oluşturan, ayak bileğinde bulunan küçük kemiklerden biri.
* Yapı çatılarında, uzun mertek, aşırma.

âşık
* Bir kimseye veya bir şeye karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun (kimse).
* Halk içinde yetişen, deyişlerini sazla söyleyen, sözlü şiir geleneğine bağlı halk şairi.
* Sevişen bir çiftten kadına oranla genellikle erkeğe verilen ad.
* Dalgın, kalender (kimse).
* Ahbap, arkadaş gibi bir seslenme.

aşık atmak
* yarış etmek, yarışmak.

aşık atmak (veya aşık oynamak)
* aşık kemiğiyle oyun oynamak.

aşık kemiği
* Aşık.

âşık olmak
* sevmek, tutulmak.

âşıkane
* Âşığa yaraşır biçimde (olan).

âşıklık
* Âşık olanın durumu.

âşıklısı
* çok seveni, düşkünü.

âşıktaş
* Birbirleriyle sevişen erkek ve kadından her biri.

âşıktaşlık
* Karşılıklı sevişme, muaşaka.

âşıktaşlık etmek
* karşılıklı sevişmek.

aşılama
* Aşılamak işi.
* Yeni aşılanmış ağaç.
* Soğuğa sıcak, sıcağa soğuk su katma.
* Bu yolla elde edilmiş.
* Bitkilerin aşı yoluyla üretilmesi, ilkah.
* Aşılanmış (ağaç).

aşılamak
* Organizmada bağışıklık yaratmak veya yerleşmiş bir hastalığa karşı koyabilmek için hazırlanmış bir aşıyı vücuda vermek, aşı yapmak.
* Elde edilmesi istenilen herhangi bir ağacın bir parçasını anaç üzerine kaynaştırarak üretmek.
* Başkasına hastalık geçirmek.
* Birtakım düşünce veya duyguları başkasına benimsetmek, telkin etmek, etkilemek.
* Soğuğa sıcak, sıcağa soğuk su katmak.

aşılanma
* Aşılanmak işi.

aşılanmak
* Aşılamak işine konu olmak.

aşılatma
* Aşılatmak işi.

aşılatmak
* Aşılamak işini yaptırmak.

aşılı
* Herhangi bir hastalığa karşı aşılanmış olan (kimse).
* Kendisine aşı yapılmış (bitki).

aşılma
* Aşılmak durumu.

aşılmak
* Aşmak işine konu olmak.

aşım
* Erkek hayvanın dişisiyle çiftleşmesi.

aşındırma
* Aşındırmak işi.

aşındırmak
* Aşınmak işine uğratmak.
* Dokunduğu cisimleri eriterek aşınmasına yol açmak.
* (bir yere) Pek çok gidip gelmek.

aşınım
* Aşınmak işi.
* Erozyon.

aşınma
* Aşınmak işi.

* Yer kabuğunu oluşturan kayaçların, başta akarsular olmak üzere türlü dış etmenlerle yıpratılıp, yerinden koparılmaları veya eritilmeleri, itikal, erozyon.

aşınmak
* Birbirine sürtünerek incelmek.
* Eskimek, yıpranmak.
* Çıkıntıları silinmek, düzleşmek.

aşıntı
* Aşınmış yer.

aşır
* On sayısı.
* Bir dinî tören sırasında veya cemaatle namaz kılındıktan sonra Kur'an'dan okunan on ayetlik bölüm.

aşıramento
* Çalma, aşırma.

aşırı
* Alışılan veya dayanılabilen dereceden çok daha fazla, taşkın.
* Bir şeye gereğinden çok fazla bağlanan, önem veren, müfrit.
* Bir şeyin gereğinden çok olanı.
* Ötede, ötesinde.
* Gereğinden fazla, çok.

aşırı bellem
* Belleme yetisinin olağanüstü bir durumda gelişmiş olması.

aşırı besi
* Olağanüstü nicelikte yemek yeme veya yedirme.

aşırı doyma
* Belli sıcaklıktaki bir sıvı içinde, eriyebildiği kadar eriyen bir maddenin, sıcaklığın düşmesine karşın bir sınıra kadar erimiş olarak kalması durumu.

aşırı duyu
* Herhangi bir duyu organıyla ve özellikle dokunma duyusuyla sağlanan her tür uyarana karşı olağan dışı bir duyarlık gösterme durumu.

aşırı erime
* Erime noktasından daha aşağı bir ısı derecesine düşmesine rağmen birtakım şartlar altında bir sıvının katılaşmaması durumu.

aşırı gitmek
* ölçüyü kaçırmak, usandırmak.

aşırı taşırı
* Çok aşırı, fazla miktarda.

aşırı uç
* Politika alanında sağ veya sol görüşlerin en ateşli ve yıkıcı kanadı.

aşırıcılık
* Beklenenin üstünde aşırı davranma eğilimi.

aşırılık
* Aşırı olma durumu.

aşırılma
* Aşırılmak işi.

aşırılmak

* Aşırmak işine konu olmak.

aşırıntı
* Aşırılmış olan (şey).

aşırma
* Aşırmak işi.
* Başkalarının yazılarından bölümler, mısralar alıp kendininmiş gibi gösterme veya başkalarının konularını benimseyip değişik biçimde anlatma, intihal.
* Aşırılmış.
* Yapı çatılarında uzun mertek, aşık.
* Küçük kazan, kova, bakraç.

aşırma kayış
* Bir çarkı döndürmek için kasnaktan kasnağa geçirilen kuşak biçimindeki kayış çember.

aşırmacılık
* Başkasına ait olan bir şeyi izinsiz alma.
* Bir yazarın başka bir yazarın eserinden konu veya biçim alması.

aşırmak
* Yüksek veya geçilmesi güç bir yerin üstünden öte yanına geçirmek.
* Çalıp götürmek.
* Tehlike içinde bulunan bir şeyi acele kaçırmak.
* Başkasının eserinden parçalar alıp kendininmiş gibi göstermek.

aşırmasyon
* Çalma, aşırma.

aşırtı
* Aşırma işi.

aşırtma
* Aşırtmak işi.

aşırtmak
* Aşırmak işini yaptırmak.
* Aşırmak.

aşısız
* Herhangi bir hastalığa karşı aşılanmamış olan (kimse).
* Kendisine aşı yapılmamış (bitki).

aşıt
* Siper, kuytu yer.
* Aşılacak yer.
* Dağ geçidi.

aşikâr
* Açık, apaçık, belli, meydanda olan.

aşikâr etmek
* açıklamak, belli etmek.

aşikâr olmak
* belli olmak, ortaya çıkmak, belirginleşmek.

aşikâre
* Açıkça, belli ederek, saklamadan.

aşina
* Bildik, dost, arkadaş, tanıdık.

* Bilinen, tanıdık olan.

aşinalık
* Birbirini bilme, tanıma, tanışıklık.
* Tanışıklığı gösterir davranış.

aşinalık göstermek
* ilgilenmek, tanıdığını belli etmek.

aşiret
* Oymak.

aşiyan
* Kuş yuvası.
* Ev, oturulan yer, mesken.

aşk
* Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi.

aşk etmek
* hızla vurmak.

aşk olmayınca meşk olmaz
* güçlü bir istek olmayınca hiçbir şey elde edilemez.

aşk olsun
* "Aferin" sözünden daha güçlü olarak bir davranışın, bir tutumun çok beğenildiğini bildirir.
* Beğenilmeyecek bir davranış, bir tutum karşısında kınama, sitem bildirir.
* Dervişler arasında selâm sözü olarak kullanılır.

aşk yapmak
* cinsel ilişkide bulunmak, sevişmek.

aşka düşmek
* âşık olmak.

aşka gelmek
* bir şeyi yapmak için büyük bir istek duymak, coşmak, coşkunluk göstermek.

aşkın
* Belli bir süreyi aşmış, ötesine geçmiş.
* Benzerlerinden üstün.
* Çok, fazla.

aşkıncılık
* Birey ve evrenseli birleştirmeye çalışan ahlâkî nitelikli Amerikan felsefesi.

aşlama
* Bkz. Aşılama.

aşlamak
* Bkz. Aşılamak.

aşlık
* Aş yapmak için hazırlanan ve saklanan şeyler.
* Dövüldükten sonra savrularak temizlenen ve kurutulan buğday.
* Sırası gelince kullanılmak için saklanan yemeklik şeyler, zahire.

aşma
* Aşmak işi.

aşmak

* Yüksek, uzak veya geçilmesi güç bir yerin öte yanına geçmek.
* (süre) Geçmek, bitmek, sona ermek.
* (erkek hayvan) Dişisiyle çiftleşmek.
* Görünmeden kaçmak.

aşna
* Aşina.

aşna fişne
* Gizli dost.
* Gizli dostluk.

aşoz
* Ahşap gemilerin omurgalarının uzunluğunca ve iki yanında borda kaplamalarının en dar yüzünü yerleştirmek için açılan keskin, sivri köşeli yuva.

aştırma
* Aştırmak işi.

aştırmak
* Aşmak işini yaptırmak.

aşure
* Buğday, nohut gibi taneleri, kuru yemişleri şekerle kaynatarak yapılan bir tür tatlı.

aşure ayı
* Muharrem ayı.

aşure günü
* Aşurenin pişirildiği Muharrem ayının onuncu günü.

aşurelik
* Aşure yapmada kullanılan.
* Aşure dağıtmaya yarayan süslü kap.

aşüfte
* Oynak, açık saçık kadın, kokot.

aşüftelik
* Aşüfte olma durumu.

At
* Astatin'in kısaltması.

at
* Atgillerden, binme, yük çekme veya taşıma gibi hizmetlerde kullanılan memeli hayvan.
* Satrançta, her yönde siyahtan beyaza ve beyazdan siyaha bir hane atlayarak L biçiminde hareket eden taş.

-at
* İsimden isim türeten ek (Arapça çokluk eki): gidiş-at, gelir-at vb.

at anası
* Bkz. atlar anası.

at başı (beraber) gitmek
* eşit durumda olmak.

at binenin (veya iş bilenin), kılıç kuşananın
* her şey, onu gereği gibi kullanmasını bilene yakışır.

at binicisine göre kişner
* insanların, başlarında bulunan kişinin etkisi altında kalarak, onun tutumuna göre davrandıklarını anlatır.

at cambazı
* At alıp satan kimse.
* Sirklerde veya eğlence yerlerinde, at üstünde hünerlerini gösteren kimse.

at çalındıktan sonra ahırın kapısını kapamak
* iş işten geçtikten sonra önlem almaya kalkışmak.

at çevirmek
* geri döndürmek.

at donu
* Atın tüyünün rengi.

at gibi
* vücudu iri yarı olan (kadın).

at gözlüğü
* Atların koşum takımında, göz hizasında bulunan korumalık.
* Çevresinde olup bitenleri iyi algılayamama, değerlendirememe, sabit fikirlilik.

at hırsızı gibi
* kılık kıyafeti ve tutumu güven vermeyen (adam).

at izi it izine karışmak
* iyiyi kötüden ayıramayacak kadar bir karışıklık ortaya çıkmak.

at kestanesi
* At kestanesigillerden, 15 ile 30 m yükseklikte, geniş yapraklı, çiçekleri kokulu bir ağaç (Aesculus hippocastanum).
* Bu ağacın kestaneye benzeyen yemişi.

at kestanesigiller
* İki çeneklilerden, örneği at kestanesi olan bir bitki familyası.

at koşturacak kadar
* pek geniş.

at koşturmak
* çok geniş, alabildiğine rahat hareket edilebilecek yer ve ortam yaratmak, veya bulmak.

at meydanı
* at koşularının yapıldığı meydan.

at meydanı
* At veya at arabaları koşularının yapıldığı yer.

at nalı kadar
* (nişan, madalya, elmas, plâka gibi göğse takılan şeyler için) pek büyük.

at olur, meydan olmaz (bulunmaz), meydan olur (bulunur), at olmaz (bulunmaz)
* gerekli şartlar her zaman bir arada bulunmaz.

at oynatmak
* atla hüner göstermek.
* yarışmak.
* bildiği ve istediği gibi davranmak.

at pazarında eşek osurtmuyoruz!
* söyleneni dinlemeyene söylenen bir uyarma sözü.

at sineği

* Çift kanatlılardan, uzunluğu 8 mm kadar olan, kanatları büyük ve küt, at, sığır ve domuzların bacak ve kuyruk aralarında yaşayan, eklem bacaklı bir sinek türü (Hippobosca equina).

at var, meydan yok
* yapacak güç var, ama kullanma imkânı yok.

ata
* Baba.
* Dedelerden ve büyük babalardan her biri.

ata et, ite ot vermek
* bir işi ters yapmak.

atabek
* Bkz. atabey.

atabey
* Eski Türk devletlerinde, özellikle Selçuklularda şehzadelerin eğitimi veya bağımsız olarak bir eyaletin yönetimi ile görevli vezir.

atacılık
* Uzaklarda bulunan ve birçok kuşaktan beri görünmeyen birtakım özelliklerin yeni bir kuşakta birden ortaya çıkması, ataya çekme, atavizm.

atadan babadan görmek
* gelenek hâlinde eskiden beri bilmek, yapmak, uygulamak.

ataerki
* Soyda temel olarak babayı alan ve ailede çocukları baba soyuna mal eden topluluk düzeni, pederşahîlik.

ataerkil
* Ataerki temeline dayanan, pederşahî, patriarkal.

atak
* Düşüncesizce her işe atılan, cür'etkâr.
* Geveze, yalancı.

atak
* Atılım, akın.
* Saldırı, saldırış, hücum, hamle.

atak yapmak
* akın yapmak, atılım yapmak.

ataklık
* Atak olanın durumu veya atakça iş, davranış, cür'et.

atalet
* Tembellik.
* İşsizlik, işsiz kalma, işlemezlik.

atalık
* Ataya yakışır davranış, babalık.

atama
* Atamak işi, tayin.

atamak
* Birini bir göreve getirmek, tayin etmek.

ataman
* Eskiden Rus Kazakların başbuğuna verilen unvan.

atanma
* Bir göreve getirilme, tayin edilme.

atanma yapmak
* tayin etmek.

atanmak
* Bir göreve getirilmek, tayin edilmek.

ataraksiya
* Hiçbir heyecan veya zihin etkisiyle uyarılmayan ruh dinginliği, acıya olduğu kadar kıvanca karşı da ilgisizlik.

atardamar
* Kalbin sağ karıncığından akciğerlere, sol karıncığından vücudun diğer bölümlerine kan taşıyan damar, şiryan.

atari
* Bilgisayarlarda basit programlarla düzenlenmiş bir oyun türü.

atarkanal
* Spermayı idrar yoluna salan iki kanal.

atasözü
* Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş söz, darbımesel: Ayağını yorganına göre uzat. Atsan atılmaz, satsan satılmaz vb.

ataş
* Tutacak.

ataşe
* Bir elçiliğe bağlı uzman, elçilik uzmanı.

ataşelik
* Ataşe olma durumu veya makamı.
* Ataşenin görev yaptığı yer.

Atatürkçü
* Atatürkçülük yanlısı olan (kimse), Kemalist.

Atatürkçülük
* Atatürk'ün düşünce ve uygulamalarından kaynaklanan; Türk Devleti'nin bağımsızlık ve bütünlüğünü, millî egemenliği, kişi özgürlüğünü, çağdaş olmayı amaçlayan; akla, bilime ve gerçeğe dayanan, evrensel ağırlıklı, geleceğe yönelik, birbiri ile uyumlu amaçlar, uygulamalar ve ilkeler bütünü.
* Bu ilkeye bağlılık.

atavik
* Atacılıkla ilgili.

atavizm
* Atacılık.

atbalığı
* Su aygırı.

atçı
* Soy at yetiştiricisi.

atçılık
* Soy at yetiştiriciliğinde yapılan at koşuları, at sergileri gibi çalışmalar.

ate

* Ateist.

atefleksiyon
* Döl yatağının biçiminin bozulması.

ateh
* Bunama, bunaklık, ihtiyarlık yüzünden alık duruma gelme.

ateh getirmek
* bunamak.

ateist
* Tanrıtanımaz.

ateizm
* Tanrıtanımazlık.

atelye
* Bkz. atölye.

aterina
* Gümüş balığı.

ateş
* Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od.
* Tutuşmuş olan cisim.
* Isıtma veya pişirme için kullanılan yer veya araç.
* Patlayıcı silâhların atılması.
* Vücut ısısı.
* Coşkunluk.
* Tehlike, felâket.
* Büyük üzüntü, acı.
* Kırmızı, alev renginde olan.
* Öfke, hırs, hınç.

ateş açmak
* ateşli silâhla mermi atmaya başlamak.

ateş almak
* yanmak, tutuşmak.
* (ateşli silâh) patlamak.
* telâşlanmak, öfkelenmek, heyecanlanmak, coşmak, acele davranmak, acele etmek.

ateş almaya mı geldin?
* uğradığı yerden hemen gitmeye kalkan kimseye sitem olarak söylenir.

ateş bacayı (veya saçağı) sarmak
* bir olay, önüne geçilemez, tehlikeli bir durum almak.

ateş balığı
* Sardalye.

ateş basmak
* kızarmak, sıkılıp başına kan yürümek.

ateş böceği
* Kın kanatlılardan, karanlıkta ışıldama özelliği olan böcek (Lampyris noctiluca).

ateş böcekleri
* Kın kanatlılardan, örneği ateş böceği olan böcekler takımı.

ateş çıkmak

* Bkz. yangın çıkmak.

ateş çiçeği
* Ballı babagillerden, ateş kırmızısı renginde çiçekler açan bir süs bitkisi (Salvia splendens).

ateş düştüğü yeri yakar
* bir acıyı onu çekenden başkası tam anlayamaz veya aynı ölçüde üzülemez.

ateş etmek
* ateşli silâhlarla mermi atmak.

ateş gecesi
* Hristiyanlarda 24 Hazirana rastlayan Yahya yortusunun, meydanlarda ateş yakmak, bu ateşin üstünden atlamak ve çevresinde oynamak yolu ile kutlanan bir önceki gecesi.

ateş gemisi
* Eski çağlarda düşman gemilerini yakmak için özel bir biçimde yapılmış, içi yakıcı maddelerle dolu gemi.

ateş gibi
* çok sıcak.
* zeki, çalışkan ve becerikli.
* kıpkırmızı.

ateş gibi yanmak
* ateşi yükselmek.

ateş hattı
* Savaşta en ilerideki birliklerin ellerindeki silâhlarla ateş açabilecekleri hat.

ateş kayığı
* Ateş balığı avlamak için kullanılan ve içinde ateş yakılan kayık.
* Yangın söndürmede kullanılan tulumbayı taşımak için kullanılan büyük ve geniş kayık.

ateş kesilmek
* çok kızgın davranışlarda bulunmak, ateş püskürmek.
* (sonradan) çok çalışkan, hareketli ve becerikli olmak.

ateş kesmek
* ateşli silâhlarla yapılan atışa son vermek.

ateş kırmızısı
* Yanan ateşin rengi.

ateş olmayan yerden duman çıkmaz
* küçük de olsa birtakım belirtilerin önemli olaylara işaret olduğunu anlatır.

ateş olsa cirmi kadar yer yakar
* hasmın pek önemsenmediğini anlatır.

ateş pahası
* Çok pahalı.

ateş parçası
* Ateşin bir bölümü.
* Çok canlı, hareketli, becerikli, çalışkan.
* Çok yaramaz (çocuk).

ateş püskürmek
* şiddetli, öfkeli konuşmak.
* çok öfkeli olmak.

ateş saçmak

* çok kızmak, çok öfkelenmek.

ateş tuğlası
* Ocak, soba gibi yerlerde kullanılan, ateşe dayanıklı tuğla.

ateş vermek
* tutuşturmak.

ateş yağdırmak
* ateşli silâhlarla aralıksız mermi atmak.
* çevresindekilere ağır sözler söylemek.

ateş!
* ateş etmek için verilen komut.

ateşbaz
* Osmanlılarda şenlikler için donanma fişeklerini hazırlayan kimse.
* Ateşle hüner gösteren oyuncu.

ateşçi
* Fabrika, vapur, lokomotif gibi ateşle işleyen yerlerde ocaklara kömür atıp ateşin sürekli yanmasını sağlayan kimse.

ateşçilik
* Ateşçinin işi.

ateşe atmak
* bile bile çok tehlikeli bir işe girişmek.

ateşe dayanıklı
* aşırı ısıdan zarar görmeyen.

ateşe tutmak
* az ısıtmak.
* üzerine ateşli silâhla mermi atmak.

ateşe vermek
* ateş içine sokmak.
* bir yeri kasten yakmak, kundak sokmak.
* aşırı telâşa ve sıkıntıya düşürmek.
* bir ülkeyi savaşa sokarak veya kargaşa ve karışıklık yaratarak sıkıntı ve yıkıma uğratmak.

ateşe vurmak
* bir yemeği pişmek üzere ocağa koymak.

ateşe vursa duman vermez
* pek cimri olanlar için söylenir.

ateşi başına vurmak
* çok öfkelenmek, sinirlenmek, coşmak.

ateşi çıkmak (veya yükselmek)
* (hasta için) vücut ısısı olağandan çok artmak.

ateşi düşmek
* (hasta için) ateşi geçmek veya azalmak.

ateşi uyandırmak
* sönmek üzere olan ateşi canlandırmak.

ateşin
* Ateşli, coşkun.

ateşine (veya nârına) yanmak
* bir kimse yüzünden zarara uğramak.

ateşini almak
* yüksek vücut ısısını düşürmek.
* derece ile ateşi ölçmek.
* acıyı, yanmayı azaltmak.

ateşkes
* Savaşan iki kuvvetin karşılıklı olarak savaşı durdurması, bırakışma, mütareke.

ateşle barut bir yerde durmaz
* biri kız, biri erkek iki gencin bir yerde yalnız başlarına kalmalarının sakıncalı olduğunu anlatmak için söylenir.

ateşle oynamak
* pek tehlikeli bir işle uğraşmak.

ateşleme
* Ateşlemek işi.

ateşlemek
* Tutuşturmak, yakmak.
* Top, tüfek gibi patlayıcı maddeleri patlatmak.
* Kışkırtmak, heveslendirmek.

ateşlendirme
* Ateşlendirmek işi.

ateşlendirmek
* Coşturmak, kışkırtmak, şiddetlendirmek.

ateşlenme
* Ateşlenmek işi.

ateşlenmek
* Ateşlemek işine konu olmak.
* Vücut ısısı artmak.
* Coşmak, kızışmak, şiddetlenmek.

ateşler içinde
* (hasta) çok ateşli bir durumda.

ateşletme
* Ateşletmek işi.

ateşletmek
* Ateşlemek işini yaptırmak.

ateşleyici
* Ateşleme niteliği olan.
* Patlayıcı maddeleri ateşlemekte kullanılan cihaz.

ateşli
* Ateşi olan.
* Coşkun, coşturucu, coşkulu.
* Cinsel istekleri güçlü olan.

ateşli ateşli
* Yoğun ve heyecanlı bir biçimde, hararetli hararetli.

ateşli silâh
* Patlayıcı madde aracı ile mermi atan top, tüfek gibi silâh.

ateşlik
* Ateş yakılan veya konulan yer.

ateşlilik
* Ateşli olma durumu.

ateşperest
* Ateşe tapan.

ateşten gömlek
* acı, üzüntü veren, dayanılmaz, sıkıntılı durum.

atfen
* Mal ederek, yükleyerek.

atfetme
* Atfetmek işi, isnat.

atfetmek
* Bir işi veya bir sözü bir kimseye mal etmek, yüklemek, isnat etmek.
* Yöneltmek, çevirmek.

atgiller
* Atları, eşekleri ve zebraları içine alan, tek parmaklı memeliler familyası.

atı alan Üsküdar'ı geçti
* fırsatın kaçırılıp artık yapılacak bir şey kalmadığını anlatır.

atıcı
* İyi nişan alan, attığını vuran kimse.
* Yalancı, asılsız şeyler uydurup söyleyen.

atıcılık
* Atıcı olma durumu.
* Bazı ateşli silâhlar kullanarak yapılan spor.
* Yalancılık, uydurmacılık.

atıf
* Yöneltme, çevirme.
* İlişkili bulma.

atıfet
* İyilik, bağış, kayra, lütuf, ihsan, inayet.
* Karşılık beklemeden gösterilen sevgi.

atık
* Süt veya yoğurt çalkamaya yarar küçük yayık.

atık
* Atılmış, atılan.

atık kâğıt
* Kâğıt, işleme sürecinden veya kullanımdan sonra arta kalan ve kâğıt veya karton üretiminde ve kâğıt hamuru yapımında tekrar kullanılan kâğıt veya karton parçaları.

atık su
* Evlerde, iş yerlerinde kullanımdan dolayı kirlenen ve bina dışına sevkedilen pis su.

atıl

* Tembel.
* İşsiz, aylak.
* Etkisiz, işe yaramaz.
* Bkz. süreduran.

atılgan
* Çekinip korkmadan kendini tehlike veya güçlüklere atan.
* Girişken.

atılganlık
* Atılgan olma durumu.

atılım
* İleri atılma, atılma işi.
* Hızla ilerleme, hamle, savlet.
* Herhangi bir konuda ilerleme çabası, hamle.
* Sayı kazanmak amacıyla yapılan atılış, hücum.

atılımcı
* Durumunu geliştirme gücü gösteren, atılım yapan, hamleci.

atılış
* Atılmak işi veya biçimi, atılma.

atılma
* Atılmak işi.

atılmak
* Atmak işine konu olmak.
* Saldırmak, hücum etmek.
* Bir şeye doğru birden gitmek, birden bir davranışta bulunmak.
* Bir işe girişmek, başlamak.
* Patlamak.

atım
* Atmak işi.
* Atılan bir şeyin gidebildiği uzaklık.

atımcı
* Pamuğu, yünü yay veya tokmak gibi bir araçla kabartma, ditme işini yapan kimse, hallaç.

atımcılık
* Atımcının işi, hallaçlık.

atımlık
* Silâhı doldurmaya yetecek veya en az bir atım yapabilecek barut miktarı.
* Konuşacak, yazacak söz veya bilgi.

atın ölümü arpadan olsun
* çok sevilen bir şey yapılırken veya sevilen bir yiyecek yenilirken sonuç kötü de olsa katlanılacağını anlatır.

atını sağlam kazığa bağlamak
* eşeğini sağlam kazığa bağlamak.

atıp (veya atmak) tutmak
* bir kimse veya bir şey için kötü konuşmak.
* abartmalı konuşmak.

atış
* Atmak işi veya biçimi.
* Bir silâhın mermisini amaca ulaştırmak için gereken iş ve bilgi.
* (kalp, nabız için) Vuruş, çarpış.

atış yeri
* Silâh atma alıştırmaları yapılan yer, poligon.

atışma
* Atışmak işi.
* Saz şairlerinin deyişle tartışmaları.

atışmak
* Ağız kavgası etmek.
* Kendisine dargın olan bir kimseye barışıkmış gibi söz söylemek.
* Saz şairleri, belli bir ayak üzerine birbirlerini küçük düşürmek amacıyla karşılıklı deyiş söylemek.

atıştırma
* Atıştırmak işi.

atıştırma yeri
* Ayaküstü yemek yenilen yer.

atıştırmak
* Acele olarak yemek veya içmek.
* (yağmur veya kar) Serpiştirmek.

atıştırmalık
* Atıştırmaya yarayan.

ati
* Gelecek.

atik
* Çabuk davranan, çevik.

atik
* Eski, eski zamanla ilgili.

atik tetik
* Çabuk hareket edebilen, çevik.

atiklik
* Çabukluk, çeviklik.

atkı
* Soğuğa karşı omuzlara, başa, sırta veya boyna alınan örtü.
* Bazı kadın ayakkabılarında ve çocuk patiklerinde ayağın üstünden geçen, yandan iliklenen ince uzun parça.
* Büyük yaba.
* Kapı ve pencerelerin yapımında üst tarafa konan ağaç, taş veya beton destek, üst eşik.
* Dokuma tezgâhlarında mekikle enine atılan iplik, argaç.

atkı iplik
* Dokumacılıkta mekikle enine atılan iplik kumaşın en ipliği.

atkılama
* Atkılamak işi.

atkılamak
* Dokuma tezgâhlarında mekikle atkı atmak, argaçlamak.

atkılı
* Atkısı olan.

atkuyruğu

* Atkuyruğugillerden, kök sapı ömürlü olan, daha çok nemli yerlerde yetişen ve ilâç olarak kullanılan bir bitki (Equisetum arvense).
* Genç kızların saçlarını başlarının arkasına toplayarak uç bölümünü kaldırıp serbest bıraktıkları saç biçimi.

atkuyruğugiller
* Eğrelti otugillerden, örneği atkuyruğu olan bir bitki familyası.

atla arpayı dövüştürmek (veya dalaştırmak)
* fesat karıştırmak, ara bozanlık etmek.

atladı geçti Genç Osman!
* bir işin bittiğini veya tehlikenin atlatıldığını anlatır.

atlama
* Atlamak işi.
* Belirli bir yerden gerilip hız alarak yapılan sıçrama ile vücudu yerden kesip daha uzak bir yere kondurma veya belli bir yükseklikten aşırma.
* Bu biçimde en uzağa atlamak veya en yükseği aşmak amacıyla yarışılan atletizm dalı.

atlama beygiri
* Yüksekliği 1.70'e ayarlanabilen ve atlamalar için kullanılan beden eğitimi aracı.

atlama tahtası
* Daha iyi bir duruma geçmek için araç olarak kullanılan yer veya kimse.

atlama taşı
* Suyu geçerken üzerine basıp atlamak için konulan büyük taş, atlangıç.

atlama taşı yapmak
* daha iyi bir yere geçmek için bir durumu veya bir kimseyi araç olarak kullanmak.

atlamak
* Bir engeli sıçrayarak veya fırlayarak aşmak.
* Yüksek bir yerden alçak bir yere, ayaküstü gelecek biçimde kendini bırakmak.
* Binmek.
* (basında) Haberi zamanında verememek veya diğer gazetelerden öğrenmek.
* Okuma, yazı yazma, sayı sayma gibi işlerde bazı bölümleri bırakıp geçmek.
* Sınıfı okumadan geçmek.
* Yanılmak, aldanmak.
* Çıkmak, inmek.

atlambaç
* Çocukların atlama oyunu.

atlandırma
* Atlandırmak işi.

atlandırmak
* Ata bindirmek veya binecek at vermek.

atlangıç
* Suyu geçerken üzerine basıp atlamak için konulan büyük taş, atlama taşı.

atlanılma
* Atlanılmak işi.

atlanılmak
* Atlanmak.

atlanma
* Atlanmak işi.

atlanmak
* Ata binmek veya at edinmek.

atlanmak
* Atlamak işi yapılmak.

atlar anası
* İri yarı, erkeksi kadın.

atlar nallanırken kurbağalar ayak uzatmaz
* küçükler büyüklerin yanında hadlerini bilmelidir.

atlar tepişir, arada eşekler ezilir
* büyüklerin çatışmasından küçükler zarar görür.

atlas
* Yüzü parlak, sık dokunmuş bir tür ipekli kumaş.

atlas
* Dünyanın, bir ülkenin, bir bölgenin fiziksel ve siyasî coğrafyası ile ekonomi, tarih gibi konularda toplu bilgi vermek için bir araya getirilmiş coğrafya haritaları derlemesi.
* Bir konuyu açıklamak için hazırlanmış resim veya levhalardan oluşmuş kitap.

atlas çiçeği
* Uzun ve sarkık yapraklı, parlak kırmızı çiçekler açan kaktüs.

atlas çiçeğigiller
* Kaktüsgiller.

atlas kemiği
* Boyun omurlarının üstten birincisi.

atlatılma
* Atlatılmak işi.

atlatılmak
* Atlatmak işi yapılmak veya bu işe konu olmak.

atlatma
* Atlatmak işi.

atlatmak
* Atlamak işini yaptırmak.
* Kötü bir durumu geçiştirmek.
* Savmak.
* Savsaklamak.
* Aldatmak.
* (basında) Başka ilgililerden önce bir haberin yayımlanmasını sağlamak.

atlaya zıplaya
* atlayarak.
* istekle, isteyerek.

atlet
* Atletizmle uğraşan kimse.

atlet fanilâsı
* Kolsuz erkek fanilâsı.

atletik
* Atletleri ilgilendiren.
* Vücudu gelişmiş, biçimli, atlet gibi.

atletizm
* Beden gücünü, çevikliği, yetenekleri geliştirmeye yarayan koşu, atlama, ağırlık kaldırma ve atma gibi, tek başına yapılan vücut çalışmaları.

atlı
* Atı olan.
* Ata binmiş kimse, süvari.
* Binek atı kullanan asker veya asker sınıfı.

atlı karınca
* İri bir karınca türü (Ponera grandis).

atlı kovalarcasına
* gereksiz yere acele ederek.

atlı spor
* At üzerinde yapılan bütün sporların genel adı.

atlıkarınca
* Yere dikilmiş bir eksen çerçevesinde döndürülen askılara takılı oyuncak atlar, uçaklar vb.den oluşan bir eğlence aracı.

atma
* Atmak işi.

atma Recep, din kardeşiyiz
* söylediklerin hep yalan (veya abartma), farkındayız.

atmaca
* Kartalgillerden, ava alıştırılabilen küçük bir yırtıcı kuş (Accipiter nisus).
* Sapan.

atmak
* Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak.
* Bir şeyi yere doğru bırakmak.
* (bir kimseyi) Uzaklaştırmak, göndermek, ilgisini kesmek.
* Koymak.
* Yerleştirmek, bir kenara koymak.
* Uzatmak.
* Bir yerden başka bir yere taşımak.
* (sille, tokat, kılıç) Vurmak.
* (top, tüfek gibi silâhlar için) Patlatmak.
* (kurşun, gülle, ok gibi şeyleri) Hedefe iletmek.
* (zaman bildiren tümleçlerle) Geri bırakmak.
* Örtmek.
* (yapılmış kötü bir işi birine) Yüklemek.
* Sözle sataşmak.
* Kovmak, dışarıya çıkarmak, ilgisini kesip uzaklaştırmak.
* İstenilmeyen bir şeyi kendi malı olmaktan çıkarmak.
* Kullanılması gelenek hâline gelmiş bir şeyi kullanmaktan vazgeçmek.
* Çıkarmak, dışarıya vermek.
* Patlayıcı maddelerle havaya uçurup yıkmak.
* Yay ve tokmakla ditmek, kabartmak.
* İçki içmek.
* Bilmeden, kestirerek söylemek.
* Yalan veya abartmalı söz söylemek.
* Çatlamak, yırtılmak veya yapışık olduğu yerden ayrılmak.
* (kalp, nabız gibi kan dolaşımı ile ilgili organlar için) Vurmak, çarpmak.
* (sıkıntı dolayısıyla) Giyilen bir şeyi çıkarmak.
* Yazılı veya banda alınmış bir metinden bazı bölümleri çıkarmak.
* Değerini eksiltmek.

* (renk için) Solmak.
* Söylemek.
* Göndermek, yollamak.
* Haykırmak, bağırmak.
* Etkisi kaybolmak, alışmak, bırakmak.
* Götürmek, sahiplenmek.

atmasyon
* Uydurma, palavra.

atmasyoncu
* Uydurmacı, palavracı (kimse).

atmasyonculuk
* Atmasyoncu olma durumu.

atmık
* Erkeklerin cinsel organından salgılanan madde, er suyu, bel, meni, sperma.

atmosfer
* Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz tabakası, gaz yuvarı.
* Hava yuvarı.
* İçinde yaşanılan ve etkisinde kalınan ortam, hava.
* Basınç birimi olarak kullanılan, 150 C de deniz yüzeyinde, 76 cm uzunluğunda ve tabanı l cm 2 olan cıva sütununun ağırlığı (l kg 33 gr).

atmosfer basıncı
* Atmosferin yeryüzünde bulunan her cisim üzerine yaptığı basınç.

atmosferik
* Atmosferle ilgili, cevvî.

atol
* Mercanların bir araya toplanması ile oluşmuş, halka biçiminde adacık, mercan ada.

atom
* Birkaç türü birleşince çeşitli kimyasal birleşikleri (molekülleri), bir tek türü ise bir kimyasal ögeyi oluşturan parçacık.
* (eski Yunan filozoflarına göre) Gerçeğin son, artık bölünemez, bozulamaz diye tasarlanan temel ögeleri.

atom ağırlığı
* Herhangi bir atomun 16 sayısı ile gösterilen oksijen atomuna göre ağırlığı.

atom bombası
* Atom çekirdeklerinin parçalanması sonucu enerji oluşması temeline dayanan bomba.

atom çağı
* Atom enerjisinin insanlığın hizmetine girdiği çağ.

atom çekirdeği
* Atomun çekim kuvvetinin etkisiyle, çevresinde elektronlar dolaşan, proton ve nötronlardan oluşan pozitif elektron yüklü merkez bölümü.

atom enerjisi
* Atom çekirdeklerinin parçalanmasından veya hafif atomların kaynaşmasından oluşan büyük enerji.

atom numarası
* Bir atom çekirdeğinin içinde bulunan protonların sayısı.

atom reaktörü
* Nükleer parçalanma sonucu oluşan enerjiyi kontrol etmekte kullanılan düzen.

atom santrali
* Atomdan yararlanarak enerji elde eden fabrika.

atom sayısı
* Bir atom çekirdeğinin içerisinde bulunan protonların sayısı.

atomal
* Atomlarla ilgili olan.

atomcu
* Atomculuk yanlısı (kimse).
* Atomla ilgili.

atomculuk
* Evrenin, bölünmez parçaların kümelenmesinden oluştuğunu ileri süren öğreti.

atomik
* Atomla ilgili olan.

atonal
* Yeni bir bestecilik çığırına göre, ton ve makam temeline bağlı kalmadan oluşturulan (beste).

atölye
* Zanaatçıların veya resim, heykel sanatlarıyla uğraşanların çalıştığı yer, işlik.

atölye resmi
* Bir işin ayrıntılarını gösteren ve atölyede yapım sırasında kullanılan 1/1 ölçüdeki teknik resim.

atraksiyon
* Gazino gibi yerlerde yapılan, müşterileri oyalayıcı, eğlendirici, ilgi çekici gösteri.

atropin
* Güzelavrat otundan çıkarılıp hekimlikte kullanılan zehirli bir ilâç.

atsan atılmaz, satsan satılmaz
* işe yaramadığı veya sıkıntı verdiği hâlde vazgeçilemeyen şeyler ve kimseler için söylenir.

attan inip eşeğe binmek
* bulunduğu önemli görevden daha aşağı bir göreve alınmak.

attar
* Bkz. aktar.

attığı tırnak kadar olamamak
* bir kimsenin sözü edilenden daha değersiz olduğunu anlatmak için kullanılır.

attırma
* Attırmak işi.

attırmak
* Atmak işini yaptırmak.

Au
* Altın'ın kısaltması.

aut
* Top oyunlarında topun karşı takım oyuncularının vuruşuyla oyun alanının veya kale çizgisinin arkasına geçmesi.

av
* Karada, denizde, gölde veya akarsularda evcil olmayan hayvanları vurma veya yakalama işi.
* Bir hayvanın bir başka hayvanı yemek için yakalaması.

* Bu yollarla yakalanan hayvan.
* Tuzağa düşürülen, kendisinden yararlanılan kimse.

-av / -ev
* Fiilden isim türeten ek: sına-v, gör-ev, öd-ev, işle-v, türe-v vb.

av avlanmış, tav tavlanmış
* olan olmuş, iş işten geçmiş, artık yapacak bir şey yok.

av dönemi
* Av hayvanlarının avlanması veya bu amaçla kullanılan av araçlarının kullanılmasının serbest olduğu yılın belirli bölümü.

av köpeği
* Tazı, kopoy, zağar gibi ava yardımcılık etmeye alıştırılmış köpek.

av kuşu
* Avlanılan kuş.

av mevsimi
* Av dönemi.

av yasağı
* Yılın av dönemi dışında kalan zamanda konulan yasak.

ava çıkmak
* avlanmak için gitmek.

avadancı
* Eski Osmanlı sarayında bir sınıf hademe.

avadanlık
* Bir işi yapmak, bir aracı onarmak için kullanılan alet takımı.

aval
* Ticarî senetlerde, ödemeden sorumlu olanların ödememesi hâlinde üçüncü bir kişinin alacaklılara senet bedelini ödeyeceğine ilişkin verdiği güvence.

aval
* Saflığı sersemlik derecesine varan (kimse).

aval aval
* Aptal bir biçimde, aptal aptal.

avam
* Halkın aşağı tabakası.
* Halk.

avanak
* Kolaylıkla kandırılabilen veya aldatılabilen, aptal, bön.

avanakça
* Avanak gibi, avanağa uygun düşen biçimde.

avanaklık
* Avanak olma durumu, avanakça davranış.

avanaklık etmek
* aptallık etmek, avanak gibi davranmak.

avangart
* Öncü.

avans
* Alacağına sayılmak üzere önceden yapılan ödeme, öndelik, peşinat.

avans almak
* öndelik almak.

avans çekmek
* öndelik çekmek.

avans vermek
* öndelik vermek.

avanta
* Bir kimsenin, emek vermeden sağladığı kazanç.

avantacı
* Çıkarcı, beleşçi, bedavacı.

avantacılık
* Çıkarcılık, beleşçilik, bedavacılık.

avantadan
* bedavadan, beleşten.

avantaj
* Üstünlük sağlayan şey, yarar, kâr.

avantajlı
* Yarar sağlayan, yararlı (durum veya şey).

avantajsız
* Yarar sağlamayan, yararsız.

avantür
* Serüven, macera.

avantüriyer
* Serüvene atılan, maceracı.

Avar
* Kuzeydoğu Kafkasya'da Dağıstan Federe Cumhuriyeti'nde yaşayan halk.
* III. - VI. yüzyıllar arasında Moğolistan'da VI. - IX. yüzyıllar arasında Orta Avrupa'da yaşamış halk.

avara
* Bir geminin başka bir gemiden veya kıyıdan açılması.
* Kıyıya dayanılarak sandalın açılması için kürekçilere verilen komut.

avara
* İşe yaramaz, kötü.
* Üzerinde döndüğü ve kendisini taşıyan milden bağımsız olarak çalışan mekanizma.

avara kasnak işlemek (veya dönmek)
* hiçbir işe yaramadan boşuna.

avaraya almak
* o bölümün çalışmasını durdurmak.

Avarca
* Avarların kullandığı dil.

avare

* İşsiz, işsiz güçsüz, başıboş, başıboşluk, aylak.

avare dolaşmak
* işsiz, işsiz güçsüz, başıboş, aylak dolaşmak.

avare etmek
* bir kimseyi işinden alıkoymak.

avare olmak
* işsiz güçsüz dolaşmak.

avareleşme
* Avareleşmek durumu.

avareleşmek
* Aylaklık etmek.

avarelik
* İşsizlik, başıboşluk, aylaklık.

avarız
* Kazalar, belâlar.
* Engebeler, engeller, tümsekler, yüzey biçimleri.
* Osmanlılarda önceleri yalnız olağanüstü durumlarda, sonraları ise sürekli olarak halktan toplanan vergi.

avarya
* Bir deniz yolculuğunda geminin veya yükünün gördüğü zarar.
* Çeşitli sebeplerle dayanıklılığını ve esnekliğini kaybetmiş yapağı ve yün.

avaz
* Yüksek ses, nara.

avaz avaz (bağırmak)
* var gücüyle bağırmak.

avazı çıktığı kadar
* çok yüksek sesle.

avcı
* Avlanmayı seven veya avı kendine iş edinen kimse.
* Avcılara özgü olan.
* Başka hayvanları yakalamakta usta olan (hayvan).
* Bir şeyi büyük bir istekle izleyen ve bulup ortaya çıkaran, tanıtan kimse.

avcı eri
* Piyade mangasında her ere verilen ad.

avcı hattı
* Savaşta düşmana doğru dağılarak ön safta ilerleyen asker topluluğu.

avcı otu
* Düğün çiçeğigillerden, kokusuz, parlak zehirli bir bitki (Adonis).

avcı uçağı
* Düşman uçaklarını düşürmek için kullanılan uçak.

avcılık
* Avcı olma durumu veya işi.

avcılık etmek
* avlanma ile uğraşmak.

avcu kaşınmak
* halk inanışına göre eline bir yerden para geçeceği anlaşılmak.

avcuna saymak
* peşin olarak ödemek.

avcunu yalamak
* umduğunu ele geçirememek.

avcunun içi gibi bilmek
* (bir yeri, bir şeyi) çok iyi ve ayrıntılı olarak bilmek.

avcunun içinde tutmak
* ona istediğini yaptıracak güçte olmak.

avcunun içine almak
* bir kimseyi baskı ve etkisi altına almak.

avdet
* Dönüş, geri gelme.

avdet etmek
* dönmek, geri gelmek.

avdetî
* (genellikle Musevîler için) İslâm dinine dönmüş olan.

avene
* Yardakçılar.

averaj
* Ortalama.
* Sayı farkı.

avgın
* Duvarda suyun geçmesi için bırakılan delik veya üstü kapalı su yolu.

avisto
* Ödenmesi gereken poliçelere yazılan ve "görüldüğünde" anlamına gelen bir terim.

avize
* Tavana asılan, şamdanlı, lâmbalı, billûr, cam veya metal süslü aydınlatma aracı.

avize ağacı
* Zambakgillerden, Amerika'dan dünyanın her yanına yayılmış olan, avize biçiminde sarkık, iri ve beyaz çiçekli bir süs ağacı (Yucca glosiosa).

avlak
* Avı çok olan yer, av yeri.

avlama
* Avlamak işi.
* Voleybolda karşı oyuncuların boş bıraktığı ve yetişemeyeceği yere topu yavaşça indirip sayı alma.

avlamak
* Bir avı diri veya ölü olarak ele geçirmek.
* Tuzağa düşürmek, kurnazlıkla kandırmak.

avlanma
* Avlanmak işi.

avlanmak

* Avlamak işine konu olmak.
* Ava gitmek, ava çıkmak, av için dolaşmak.

avlatma
* Avlatmak işini yaptırma.

avlatmak
* Avlanmak işini yaptırmak.

avlu
* Bir yapının veya yapı grubunun ortasında kalan üstü açık, duvarla çevrili alan.

avokado
* Amerikan armudu (Persea americana).

avrat
* Kadın.
* Karı, eş.

avrat pazarı
* Cariyelerin satıldığı pazar.
* Kadınların öteberi sattıkları pazar yeri.

avret
* Ut yeri.

Avrupa kayını
* Avrupa'da yetişen bir kayın türü.

Avrupaî
* Avrupalılara vergi, Avrupalılara benzer, Avrupalılar gibi.

Avrupalı
* Avrupa'da yaşayan, Avrupa halkından olan kimse.
* Avrupa'ya özgü olan, Avrupa ile ilgili (olan).

Avrupalılaşma
* Avrupalılaşmak.

Avrupalılaşmak
* Avrupalıların düşünce, davranış ve yaşantılarını benimsemek.

Avrupalılık
* Çağdaş olma, düşünce ve davranışta batı ölçülerinde bulunma.

Avşar
* Bkz. Afşar.

avuç
* Elin iç tarafı.
* Elin yarı yumulmuş durumu.
* Yarı yumulmuş elin alacağı miktar.

avuç (veya el) açmak
* dilenmek, para istemek, yardım istemek.

avuç avuç
* Her defasında bir avuç.
* (para için) Bol bol, pek çok.
* Avuçlayarak.

avuç dolusu

* (para için) Pek çok.

avuç içi
* Elin parmak dipleri ile bilek arasındaki iç bölümü.

avuç içi kadar
* pek küçük, dar (yer).

avuçlama
* Avuçlamak işi.

avuçlamak
* Avuçla kavramak, avuçla almak.

avukat
* Hak ve yasa işlerinde isteyenlere yol göstermeyi, mahkemelerde, devlet dairelerinde başkalarının hakkını aramayı, korumayı meslek edinen ve bunun için yasanın gerektirdiği şartları taşıyan kimse.
* Gerekmediği hâlde başkasının savunmasını üstlenen kimse.

avukat tutmak
* adlî işlemleri gereğince yerine getirmek için bir avukata vekâletname verip onu görevli kılmak.

avukatlık
* Avukat mesleği.
* Avukatın yaptığı iş.
* Gereksiz, boş savunma.

avunç
* Acının hafiflemesi veya unutulması, avuntu, teselli.

avundurma
* Avundurmak işi.

avundurmak
* Oyalanmasını sağlamak.
* Acısını hafifletmek, acısını unutturmak, teselli etmek.

avunma
* Avunmak işi, teselli.

avunmak
* Bir şeyle uğraşarak acısını unutmak, sıkıntılardan uzaklaşmak, teselli bulmak, müteselli olmak.
* Oyalanmak; yetinmek.
* (hayvan) Gebe kalmak.

avuntu
* İnsanı avutan şey, teselli.

avurdu avurduna geçmek
* çok zayıflamak.

avurt
* Yanağın ağız boşluğu hizasına gelen bölümü.

avurt satmak (veya avurt zavurt etmek)
* beceremeyeceği şeyleri becerebilecekmiş gibi konuşmak.
* korkutucu büyük sözler söylemek.

avurt şişirmek
* yanağın iç tarafındaki boşluğu su veya havayla doldurup şişkin duruma getirmek.

avurt ünsüzü

* Dil ucunun ön damağa veya art damağa çarpmasından oluşan ve dilin yanlarından akan ses: Dil, bel, el, dal, bal, al kelimelerindeki l ünsüzü gibi.

avurtlama
* Avurtlamak işi.

avurtlamak
* Büyülenmek.
* Çalım satmak, yüksekten atmak.

avurtları çökmek (veya avurtları birbirine geçmek)
* çok zayıfladığı yüzünden belli olmak.

avurtlu
* Çalım satan, yüksekten atan.

Avustralya kara tavuğu
* Serçegillerden, erkeğinin kuyruğu lir biçiminde ve çok süslü bir Avustralya kuşu (Maenura superba).

Avustralyalı
* Avustralya kökenli olan (kimse).

Avusturyalı
* Avusturya kökenli olan (kimse).

avutma
* Avutmak işi, teselli.

avutmak
* (bir kimsenin acısını veya sıkıntısını) Yatıştırmak, teselli etmek.
* Oyalamak.

avutucu
* Avutan, teselli eden.

avutulma
* Avutulmak işi.

avutulmak
* Avutmak işine konu olmak.

Ay
* Yer yuvarlağının uydusu olan gök cismi, kamer.
* Yılın on iki bölümünden her biri.
* Art arda gelen iki yeni ay arasında geçen süre.
* Bir ayın herhangi bir gününden ertesi ayın aynı gününe kadar geçen veya yaklaşık 30 gün olarak kabul edilen süre.

ay
* Birdenbire duyulan acı, ağrı veya şaşırma, ürkme veya sevinç anlatır.

-ay / -ey
* İsimden isim türeten ek: kol-ay, düz-ey, gün-ey, yüz-ey vb.

-ay / -ey, y
* Fiilden isim ve sıfat türeten ek: ol-ay, dene-y, yapa-y vb.

ay ağılı
* Ayın aylası, hale.

ay aydın, hesap belli
* anlaşılmayacak bir şey yok, hesap ortada, açık.

ay balığı
* Ay balığıgillerden, 3 m boyunda, görünüşü balık başına benzeyen, kuyruk yüzgeci hilâl biçiminde olan, Akdeniz'de yaşayan bir balık türü, pervane balığı, kemer balığı (Mola mola).

ay balığıgiller
* Kemikli balıklar takımının çengel çeneliler alt takımına giren bir familya.

ay balta
* Ağzı yarım daire biçiminde olan balta, teber.

ay çekirdeği
* Ay çiçeğinin tohumu.
* Genellikle vakit geçirmek için içi yenen kuru yemiş çeşidi.

ay dede
* (çocuk dilinde) Ay.

ay dedeye misafir olmak
* gece açıkta yatmak, geceyi açıkta geçirmek.

ay dönümü
* Aybaşı.

ay evi
* Ayla.

ay gibi
* Bkz. ay parçası.

ay harmanlanmak
* ayın çevresinde ayla oluşmak.

ay ışığı
* Ayın yeryüzüne verdiği ışık.
* Ayın dolunay durumundaki parlak durumu, mehtap.

ay karanlığı
* Bulutlar arkasında kalan ayın yaydığı hafif aydınlık.

ay modülü
* Gözlem araçlarını içinde taşıyan, ay araştırmaları için kullanılan ve ay yüzüne yumuşak iniş yapan araç.

ay örümceği
* Ay modülü.

ay parçası (gibi)
* (kadın veya kız için) çok güzel.

ay takvimi
* Ayın gökyüzündeki görünen hareketine ve evrelerine göre düzenlenen takvim, kamer takvimi.

Ay tutulması
* Yer yuvarlağının Güneş ile Ay arasına girmesiyle, Ay'ın yer yuvarlağı gölgesinde kalması, husuf.

ay yıldız
* Türk bayrağındaki ayça ve beş ışınlı yıldızdan oluşmuş simge.

ay yılı
* Ayın on iki kez yeni aydan yeni aya gelmesi için geçen süre (354 gün 8 saat).

aya

* Elin parmak dipleriyle bilek arasındaki iç bölümü, avuç içi; ayak tabanı.
* Yaprakların düz ve parlak bölümü.

ayağa düşmek
* işe ilgisiz ve yetkisiz kimseler karışmak.

ayağa fırlamak
* hızla ayağa kalkmak.

ayağa kaldırmak
* telâş ve heyecana düşürmek.

ayağa kalkmak
* ayakları üzerinde durmak, dikilmek.
* telâşlanmak, telâşa kapılmak, heyecanlanmak.
* (hasta) iyi olmak, iyileşmek.
* saygı göstermek için oturma durumundan ayak üzeri durumuna geçmek.

ayağı (veya ayakları) dolaşmak
* yürürken telâştan ayakları birbirine takılmak.

ayağı (veya ayakları) suya ermek
* bir gerçeği anlayarak aklı başına gelmek.

ayağı alışmak (veya alışmamak)
* bir yere sürekli gitmek (veya gitmemek).

ayağı düşmek
* Bkz. yolu düşmek.

ayağı düze basmak
* güçlükleri yenerek ilerisinden korkmayacak bir duruma girmek.

ayağı ile (veya kendi ayağı ile) gelmek
* kendi isteğiyle gelmek veya emek çekilmeden elde edilmek.

ayağı uğurlu
* geldiği yere uğur getirdiğine inanılan (kişi).

ayağı üzengide
* hemen yola çıkmak üzere olan.

ayağı yerden kesilmek
* ayağı yere değmez olmak.
* bir taşıta binip yaya yürümekten kurtulmak.

ayağı yürüten baştır
* halkın düzen içinde çalışmasını baştakiler sağlar.

ayağına (veya ayaklarına) kapanmak
* alçalırcasına yalvarmak.
* bağışlanmak için yalvarmak.

ayağına (veya bacağına) geçirmek
* aceleyle bir şeyi giymek.

ayağına bağ olmak
* (biri) bulunduğu yerden ayrılmasına veya yaptığı işi sürdürmesine engel olmak.

ayağına bağ vurmak
* önüne bir engel çıkarmak.

ayağına çabuk
* bir yere alışılandan daha kısa sürede gidip gelen.

ayağına çağırmak
* yanına gelmesini istemek.

ayağına çelme takmak
* biri yürürken ayakları arasına ayak uzatıp düşürmek.
* (birinin) işinde yükselmesine engel olmak.

ayağına dolanmak (veya dolaşmak)
* başkasına yapmayı tasarladığı kötülük kendi başına gelmek.
* iş yapmakta olan birine engel olmak, yürümesine engel olmak.

ayağına düşmek
* çok yalvarmak.

ayağına gelmek
* alçak gönüllülük göstererek birinin yanına gelmek.
* emek çekilmeden elde edilmek.

ayağına getirmek
* sıra, saygı gözetmeksizin birinin yanına gelmesini sağlamak.

ayağına gitmek
* alçak gönüllülük ederek veya saygı göstererek birinin yanına varmak.

ayağına ip takmak
* bir kimseyi çekiştirmek.

ayağına kira istemek
* gelmeye nazlanmak, gitmeye üşenmek.

ayağına sıcak su mu, soğuk su mu dökelim?
* ender gelen bir konuğa yarı sitem, yarı sevinçle söylenen söz.

ayağına üşenmemek
* hamarat olmak, ayak işlerini bıkmadan, yorulmadan yapmak.

ayağında donu yok, fesleğen ister (veya takar) başına
* yoksulluğuna bakmayarak süs ve gösteriş yapmak ister.

ayağını (veya ayaklarını) altına almak
* tek bacağını (veya bacaklarını) kıvırıp üzerine oturmak.

ayağını (veya ayaklarını) öpeyim
* yalvarırım.

ayağını alamamak
* ağrı veya uyuşma dolayısıyla ayağını oynatamamak.
* alışılan bir yere gitmekten kendini alamamak.

ayağını bağlamak
* engel olmak.

ayağını çekmek
* sık sık gittiği bir yere artık uğramaz olmak, ilgiyi kesmek.

ayağını denk almak
* başkalarının kendisine yapması ihtimali bulunan kötülüklere karşı uyanık davranmak.
* dikkat.

ayağını denk basmak
* dikkatli ve uyanık davranmak.

ayağını giymek
* ayakkabısını giymek.

ayağını kaydırmak
* bir yolunu bulup birini işinden veya görevinden uzaklaştırmak.

ayağını kesmek
* bir yere gitmez olmak, uğramamak.
* başkasını bir yere artık uğramaz duruma getirmek.

ayağını sürümek
* verilen bir işi ağırdan almak.
* bir yerden uzaklaşmak üzere bulunmak.
* halk inanışına göre bir kimsenin gelmesi, ardından başkalarının da gelmesine yol açmak.
* ölmek üzere olmak.

ayağını tek almak
* bir işte iyi düşünüp dikkatli davranmak.

ayağını vurmak
* ayakkabı ayağını yara etmek.

ayağını yorganına göre uzatmak
* giderini gelirine uydurmak.

ayağının (veya ayaklar) altında
* (yüksek bir yerden) geniş bir alanı görür durumda.

ayağının (veya ayaklarının) altını öpeyim
* "pek çok yalvarırım" anlamında kullanılır.

ayağının altına almak
* tekme ile dövmek.

ayağının altına karpuz kabuğu koymak
* bir yolunu bulup bir kimseyi düzenle işinden uzaklaştırmak.

ayağının bağını çözmek
* karısını boşamak.
* serbest davranmasını engelleyen ilişkilere son vermek.

ayağının bastığı yerde ot bitmez
* uğradığı yere bereketsizlik, uğursuzluk getirir.

ayağının pabucu olamamak
* değerce ondan çok aşağı olmak.

ayağının pabucunu başına giymek
* dengi olmayan bir kimseyle evlenmek.
* değersiz bir kimseyi üstün bir yere geçirmek.

ayağının tozu ile
* yoldan gelir gelmez, henüz dinlenmeden.

ayağının tozunu silmeden
* henüz yoldan gelmişken.

ayağının türabı olmak
* bir kimse başka bir kimseye kul gibi bağlanıp onun her emrini yerine getirmek.

ayak

* Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.
* Bacak.
* Birtakım şeylerin yerden yüksekçe durmasını sağlayan dayak, destek veya bunlardan her biri.
* Vücudun belden aşağı bölümü.
* Büyük bir ırmağa karışan ikinci derecedeki akarsuların her biri.
* Göl ayağı.
* Yürüyüşün ağırlık veya çabukluk derecesi.
* Basamak.
* Halk edebiyatında uyak.
* Halk edebiyatında koşuklarda kısa yedekli dizelere verilen ad.
* Yarım arşın veya 30,5 cm uzunluğundaki ölçü birimi, kadem.
* 30,4 cm değerinde İngiliz uzunluk ölçüsü birimi, fut.
* (buzdolabı ölçülerinde) İngiliz ölçüsü fut'un kübü alınarak hesaplanan değer.
* Bir doğrunun başka bir doğruyu veya bir düzlemi kestiği nokta.
* Aşağı düzeyde, sıradan, bayağı.

ayak atmak

* girmek.
* ilk kez gitmek.

ayak atmamak

* bir yere hiç gitmemek, uğramamak.

ayak ayak üstüne atmak

* otururken bir bacağını ötekinin üstüne almak.

ayak bağı

* Bir yere veya bir işe gidilmesine engel olan şey.

ayak basmak

* bir yere varmak, ulaşmak.
* girmek, gelmek, uğramak.
* (bir yere veya mesleğe) girmek, bağlanmak.

ayak basmamak

* bir yere hiç uğramamak.

ayak bileği

* Baldır kemikleriyle tarak kemikleri arasında bulunan ve yedi kemikten oluşan ayağın arka bölümü.

ayak çekmek

* kandırmaya çalışmak, avutmak.

ayak değiştirmek

* talim yürüyüşünde kısa bir adım atmak yolu ile adımlarını başkalarınınkine uydurmak.

ayak diremek

* bir düşünceyi, bir davranışı sonuna kadar sürdürmek, kendi tutumundan şaşmamak.

ayak divanı

* Olağanüstü durumlarda o anda bulunulan yerde padişahın katılmasıyla bir konuyu görüşmek ve karara bağlamak için yapılan toplantı, ayakta toplanan meclis.
* Ayakta yapılan sohbet.

ayak işi

* Birtakım getir götür işleri.

ayak izi

* Herhangi bir zemin üzerinde ayağın bıraktığı iz.

ayak keseri
* Ayakta durarak ağaç yontmaya elverişli uzun saplı keser.

ayak kirası
* Bir haber veya eşya getirene emeğine karşılık verilen para, ayak teri.

ayak makinesi
* Ayak yardımı ile işletilen makine.

ayak oyunu
* Hile.

ayak satıcısı
* Gezgin satıcı.

ayak sürümek
* verilen bir işi ağırdan almak.
* gönderilen yere isteği ile gitmemek.

ayak takımı
* Görgüsüzlükleri veya bilgisizlikleri dolayısıyla toplum içinde aşağı durumda olan kişiler.

ayak tarağı
* Bkz. tarak.

ayak tedavisi
* Ayakta oluşan bir hastalığın veya rahatsızlığın tedavisi.
* Ayakta tedavi.

ayak teri
* Ayak parmakları arasından çıkan pis kokulu salgı.
* Hizmet için bir yere gönderilen kimseye verilen ücret, ayak kirası.

ayak topu
* Futbol.

ayak tutmak
* mani yarışmalarında karşısındakine uyması gereken uyağı vermek.

ayak ucu
* Yatanın veya yatılan bir yerin ayak uzatılan yönü, yeri.
* Ayak parmak uçlarının oluşturduğu dar dayanak yüzeyi.

ayak uydurmak
* yürüyüşte adım atışını başkalarınınkine uydurmak.
* kendi gidiş ve davranışını başkasınınkine benzetmek.

ayak vermek
* âşık atışmalarında dinleyicilerden biri uyak belirtmek.

ayak yalın
* Yalın ayak.

ayak yapmak
* birini aldatmak, kandırmak için dalavere çevirmek.

ayakaltı
* Gelip geçenlerin çok olduğu yer.

ayakaltına almak
* hakir görülmek, gözden çıkarılmak.

ayakaltında bırakmak
* ezilmesine, yok olmasına göz yummak, korumamak.

ayakaltında dolaşmak
* bir işe yaramadığı hâlde herkesin işine engel olacak biçimde ortalıkta dolaşmak.

ayakbastı
* Bir yere dışarıdan gelen insan ve eşyadan alınan vergi, toprakbastı.

ayakçak
* Merdiven, merdiven basamağı.
* Dokuma tezgâhı ayaklığı.
* Çocukların, cambazların ayaklarına takıp yürüdükleri çifte sırık.

ayakçı
* Ayak işlerinde kullanılan kimse.
* Bir iş süresince tutulan hizmetçi.
* Gezici satıcı, çerçi.

ayakçın
* Dokuma tezgâhlarında atkı ipliklerini hareket ettirmek için ayakla basılan tahta ayaklık.

ayakkabı
* Özellikle sokakta ayağı korumak için giyilen ve altı kösele, lâstik gibi dayanıklı maddelerden yapılan ayak giyeceği, pabuç.

ayakkabı vurmak
* (ayakkabı) ayağı zedelemek, ayağı rahatsız etmek.

ayakkabıcı
* Ayakkabı yapan veya satan kimse, pabuççu.
* Ayakkabı satılan yer.

ayakkabıcılık
* Ayakkabıcının işi, pabuççuluk.

ayakkabılarını çevirmek
* konuk ayakkabılarını gidiş yönüne doğru düzgün biçimde sıralamak.
* bazı davranışlarla konuğu gitmeye zorlamak.

ayakkabılık
* Ayakkabı konulan yer, ayakkabı dolabı.
* Ayakkabı yapmaya elverişli olan (deri, kösele gibi şeyler).

ayaklama
* Ayaklamak işi.

ayaklamak
* Ayakla ölçmek.

ayaklandırma
* Ayaklandırmak işi.

ayaklandırmak
* Ayaklanmak işini yaptırmak.

ayaklanma
* Ayaklanmak işi.
* Birçok kimsenin cebir ve şiddet kullanarak devlet güçlerine karşı gelmesi, baş kaldırma, isyan, kıyam.

ayaklanmak
* (çocuk için) Yürümeye başlamak.

* (hasta için) Yürüyebilir duruma gelmek.
* Ayağa kalkıp gitmeye davranmak.
* (birçok kimse) Cebir ve şiddet kullanarak devlet güçlerine karşı gelmek, baş kaldırmak, isyan etmek.
* Uyanmak, uyanıp kalkmak.

ayaklar altına almak
* önem verilmesi gereken şeyleri hiçe saymak, çiğnemek.

ayaklar baş, başlar ayak olmak
* değersiz kimseler başa geçip, değerli kimseler ise en geride bırakılmak.

ayakları dolaşmak
* yürürken ayakları birbirine takılmak.

ayakları geri geri gitmek
* bir yere gönülsüz, istemeye istemeye gitmek.

ayakları yere değmemek
* çok sevinmek.

ayaklarına (veya ayağına) kara su (veya sular) inmek
* uzun süre ayakta kalmak veya yürümekten çok yorulmak.

ayaklarını sürümek
* güçlükle yürümek, ayağını sürümek.

ayaklarını yerden kesmek
* bir taşıta binerek yürümekten kurtulmak.

ayaklarının (veya ayağının) ucuna basmak
* çok yavaş, sessiz, gürültü yapmamaya özen göstererek yürümek.

ayaklı
* Ayağı olan.
* Bir destekle yere dayanan.
* Ayakla işletilen.

ayaklı canavar
* Çok hareketli, yaramaz, cin gibi çocuk.

ayaklı koşma
* Halk şiirinde müstezat tarzında söylenen deyiş.

ayaklı kütüphane
* Pek çok konuda bilgisi olan, çok şey okumuş ve öğrenmiş olan, sorulan her soruya cevap verebilen kimse.

ayaklı mani
* Cinaslı ayaklarla söylenen bir mani türü.

ayaklık
* Ayakla işletilen makinelerde ayağın bastığı yer, pedal.
* Ayak basacak yer.
* Ayakçak.
* Taban.

ayaksız
* Ayağı olmayan.

ayaksızlar
* Omurgalı hayvanlarda amfibyumlar sınıfının en ilkel yapılı türlerini içine alan bir takım.

ayakta

* Ayağa kalkmış durumda.
* Telâşlı, heyecanlı.

ayakta kalmak
* oturacak yer bulamamak.
* yıkılmamak, çökmemek.
* değerini yitirmemek, önemini korumak.

ayakta tedavi
* hastanın yatağa yatırılması gerekli görülmeyerek kendisine ayakta yapılan tedavi.

ayakta tutmak
* oturtmak gerekirken oturtmamak.
* bozulmasına, yıkılmasına, çökmesine engel olmak.
* bir kuruluşun yaşamasını sağlamak.

ayakta tutmak
* o şeyin sürekliliğini sağlamak.

ayakta uyumak
* aşırı dalgın, şaşkın veya yorgun olmak.

ayaktan
* (kesim hayvanları için) canlı olarak.

ayaktaş
* Arkadaş, yoldaş; hempa.

ayakucu
* Yeryüzünde bir noktada çekülün gösterdiği doğrultudaki alt yön.

ayaküstü
* Oturmadan, ayakta durarak; kısa sürede.
* Acele olarak.
* Hazır yemek, festfut.

ayaküzeri
* Ayaküstü.

ayakyolu
* İnsanın besin artıklarıyla idrarını boşalttığı yer, abdesthane, helâ, kademhane, memişhane, kenef, tuvalet.

ayal
* Karı, eş.

ayan
* Belli, açık.

âyan
* İleri gelenler.
* Senato üyeleri.

ayan beyan
* Besbelli, apaçık, açık seçik.

ayan olmak
* belli olmak, bilinir olmak.

ayandon
* 18 Ocak'ta başlayan bir fırtına.

ayar

* Bir aygıtın gereken işi yapabilmesi durumu.
* Saatler için belli bir yere göre kabul edilmiş olan ölçü.
* Altın, gümüş gibi madenlerden yapılmış şeylerin saflık derecesi.
* Bir iş veya bir davranışta gereken ölçü.
* Değer derecesi.

ayar etmek
* (bir aygıtın) çalışmasını düzeltmek, düzenli işler duruma getirmek.

ayarcı
* Esnafın kullandığı ölçü aletlerini denetleyen görevli.

ayarı bozuk
* Belli bir ayarı olmayan.
* Ahlâk, karakter veya aklı yerinde olmayan.

ayarlama
* Ayarlamak işi.

ayarlamak
* Bir ölçünün doğruluğunu belli bir örneğe göre düzeltmek, doğrulamak.
* Bir aygıtı belli bir iş yapabilecek duruma getirmek.
* İşleri birbiriyle çatışmayacak veya zamanında bitirecek biçimde düzenlemek.
* Kandırmak.

ayarlanma
* Ayarlanmak işi.

ayarlanmak
* Ayar edilmek, birbirine uygun duruma getirilmek.

ayarlatma
* Ayarlatmak işi.

ayarlatmak
* Ayar ettirmek.

ayarlı
* (saat ve makine için) Ayarlanmış, doğru çalışması sağlanmış, düzeltilmiş, düzenli, doğru.
* (altın ve gümüş için) Belirli bir ayarı olan.

ayarlı pense
* Vida, cıvata ve musluk aksamını sıkıştırmak amacıyla kullanılan, ağız açıklığı ayarlanabilen özel alet.

ayarsız
* Ayarı yapılmamış, ayarı bozuk, düzensiz.
* Davranışları ölçüsüz.
* (altın ve gümüş için) Belli bir ayarı olmayan.

ayarsızlık
* Ayarsız olma durumu.
* Ölçüsüzlük, düzensizlik.

ayartı
* Baştan çıkarma.

ayartıcı
* Baştan çıkaran, doğru yoldan saptıran, ayartan.

ayartıcılık
* Ayartıcının yaptığı iş.

ayartılma
* Ayartılmak işi.

ayartılmak
* Ayartmak işine konu olmak.

ayartma
* Ayartmak işi.

ayartmak
* Baştan çıkarmak, doğru yoldan saptırmak.
* Kandırmak.
* Birini, çalıştığı yerden ayırıp başkasının yanında çalışmaya kandırmak.

ayaz
* Duru, sakin havada çıkan kuru soğuk.
* (hava ve gece için) Soğuk.

ayaz kesmek
* uzun süre soğukta kalıp üşümek.

ayaz paşa kol geziyor
* dışarıda çok soğuk var.

ayaz vurmak
* (sebze ve meyveler için) donmak.

ayaza çekmek
* kışın kuru soğuk artmak.

ayazda kalmak
* soğukta kalmak.
* boş yere beklemek, eline bir şey geçmemek.

ayazlama
* Ayazlamak işi.

ayazlamak
* (hava) Ayaza çevirmek.
* Ayazda kalıp üşümek.
* Boş yere beklemek, eline bir şey geçmemek.

ayazlandırılma
* Ayazlandırılmak durumu.

ayazlandırılmak
* Ayazlanması sağlanmak.

ayazlandırılmış rakı
* Halk inanışına göre sıtma tedavisinde kullanılmak üzere rakının açılarak balkonda veya dışarıda bekletilmiş hâli.

ayazlandırma
* Ayazlandırmak durumu.

ayazlandırmak
* Ayazlanmasını sağlamak.

ayazlanma
* Ayazlanmak işi.

ayazlanmak

* Ayazda bırakılıp soğumak.

ayazlatma
* Ayazlatmak işi.

ayazlatmak
* Soğukta bekletmek.
* Ayazda soğutmak.

ayazlık
* Evlerde serinlemek için kullanılan önü açık yer, tahtaboş, balkon, taraça.

ayazma
* Rumların kutsal saydıkları kaynak veya pınar.

aybaşı
* Ayın ilk günü, ay dönümü.
* Ayın ilk günü.

aybaşı olmak
* (kadının) ayda bir döl yatağından kan gelmek, âdet görmek.

aybeay
* Aydan aya, ay ay olarak.

ayça
* Ayın ilk günlerinde aldığı yay biçimi, hilâl.
* Bayrak ve sancak direklerinin tepesindeki pirinçten yapılmış ay yıldızlı süs, alem.

ayçiçeği
* Birleşikgillerden, sarı renkli çiçeği çok iri olan, yurdumuzda çok yetiştirilen bir bitki, gün çiçeği, günebakan; gündöndü (Helianthus annuus).
* Bu bitkinin yağ çıkarılan tohumu.

ayçiçeği yağı
* Ay çiçeğinden çıkarılan yağ.

ayçöreği
* İçine tarçın, ceviz konularak ay biçiminde yapılmış çörek.

ayda yılda bir
* çok seyrek olarak.

aydemir
* Yüzü yay biçiminde bir çeşit keser.

aydın
* Işık alan, ışıklı, aydınlık.
* Kültürlü, okumuş, görgülü, ileri düşünceli (kimse), münevver.
* Kolayca anlaşılacak kadar açık (söz veya yazı), vazıh.

aydınger
* Parlak yüzeyli, saydam, mimarlıkta çizim için kullanılan özel bir kâğıt.

aydınlanma
* Aydınlanmak işi.
* Bir sorun üzerine gereği kadar bilgi edinme, tenevvür.
* Bir yüzeyin, karşısına konulan eşit ışık kaynaklarının sayısı ile orantılı olarak aydınlık görünmesi.

aydınlanmak
* Aydınlık olmak.
* Bir sorun üzerine gereği kadar bilgi edinmek, tenevvür etmek.

aydınlatıcı
* Aydınlık verici.
* Bir sorunla ilgili gerekli bilgileri veren.

aydınlatılma
* Aydınlatılmak işi.

aydınlatılmak
* Aydınlatmak işine konu olmak.

aydınlatma
* Aydınlatmak işi.
* Sahnelerin ışıklandırılması işi.

aydınlatmak
* Karanlığı giderip görünür duruma getirmek.
* Bir sorun üzerine bilgi vermek.

aydınlık
* Bir yeri aydınlatan güç, ışık.
* Işık alan.
* Kolay anlaşılacak derecede açık olan, vazıh.
* Kötülükten uzak, temiz, saf.
* Bir yapının ortasına gelen oda ve öbür bölümlerin ışık alması için, damın ortasından zemine kadar açılan boşluk.

aydınlıkölçer
* Aydınlıkları ölçmeye yarayan aygıt, lüksmetre.

ayet
* Kur'an surelerini oluşturan cümlelerden her biri.

aygın
* Bitkin.

aygın baygın
* Güçsüz, çok yorgun, bitkin.
* Duyguda ölçüyü kaçırmış.
* Kendinden geçercesine âşık, vurgun.

aygır
* Damızlık erkek at.

aygır deposu
* Aygırların bakıldığı büyük ahır.

aygır gibi
* iri yarı cüsseli, güçlü (kimse).

aygıt
* Birçok parçadan yapılmış alet, cihaz.
* Vücutta belirli bir görevin sağlanmasına yarayan organların hepsi, cihaz.
* Birkaç aletin uygun biçimde eklenmesinden oluşturulan ve bazı belli deneylerin yapılmasına yarayan takım.

ay-gün takvimi
* Güneşin görünen hareketlerine göre düzenlenen takvim.

ay-gün yılı
* Hem ay evreleri değişimi hem de güneşin gökyüzündeki görünen hareketi göz önüne alınarak düzenlenmiş olan takvim yılı.

ayı
* Memelilerin et obur takımından, beş parmaklı, tabanlarına basarak yürüyen, yurdumuzda boz türü bulunan, iri gövdeli hayvan (Ursus arctos).
* Kaba saba.

ayı balığı
* Fok.

ayı gibi
* iri yarı.
* kaba, anlayışsız (kimse).

ayı gördüm, yıldıza itibarım (veya minnetim) yok
* bir şeyin en iyisine alıştıktan sonra ondan aşağı olanlar beni doyuramaz.

ayı görmeden bayram etme
* bir iş gerçekleşmeden ona oldu gözüyle bakılıp sevinilmemelidir.

ayı gülü
* İki çenekliler sınıfının düğün çiçeğigiller familyasından bir şakayık türü (Peconia corollina).

ayı üzümü
* Fundagillerden, küçük taneli yemişler veren, tüylü bir bitki (Arbutus uva ursi).

ayı yavrusu ile oynuyor
* iri ve yetişkin birinin ufak tefek birine, bir çocuğa el şakası yapması veya gücünü onda denemesi karşısında ayıplama yollu söylenir.

ayı yürüyüşü
* Gergin kol ve bacaklarla dört ayak yürüme.

ayıbacağı
* Çift yan yelkenlerden birini sağdan, birini soldan kullanma biçimi.

ayıbını yüzüne vurmak
* birinin kusurunu yüzüne söylemek.

ayıboğan
* İri yarı, kaba ve anlayışsız (kimse).

ayıcı
* Ayı oynatmayı iş edinen kimse.
* Sert, kaba ve hoyrat (kimse).

ayıcılık
* Ayıcının işi, mesleği.

ayıgiller
* Memeli et oburlardan, ayıları içine alan bir familya.

ayık
* Sarhoşluğu veya baygınlığı geçmiş olan.
* Sarhoşluğu geçmiş bir biçimde.
* Anlayışlı, uyanık.

ayıkla pirincin taşını!
* bir işin pek karışık ve içinden çıkılmaz durumda olduğunu anlatmak için kullanılır.

ayıklama
* Ayıklamak işi.

ayıklamak

* Bir şeyin içinden, işe yaramayan, gereksiz veya istenmeyen taneleri veya maddeleri ayırıp çıkarmak, temizlemek.
* Bir görevde gereksiz görülenleri işinden ayırmak.

ayıklanma
* Ayıklanmak işi.
* Yaşayan varlıklarda ortamın şartlarına en iyi uyan türlerin veya bireylerin üreyip kalması, uyamayanların yok olması, ıstıfa.

ayıklanmak
* Ayıklamak işine konu olmak.

ayıklatma
* Ayıklatmak işi.

ayıklatmak
* Ayıklamak işini yaptırmak.

ayıklık
* Ayık olma durumu.

ayıkmak
* Ayılmak, kendine gelmek, uyanmak, aklı başına gelmek.

ayıkulağı
* Çuha çiçeğinin bir türü (Primula auricula).

ayılık
* Kabalık, kaba davranış.

ayılık etmek
* kaba davranmak.

ayılıp bayılmak
* birini kendinden geçercesine sevmek.
* aşırı ölçüde sinir bunalımları geçirmek.

ayılma
* Ayılmak işi.

ayılmak
* Sarhoşluk, baygınlık gibi bir durumdan kurtulmak, kendine gelmek.
* Aklı başına gelip gerçeği görmek.

ayıltı
* İçki içmiş bir kimsenin duyduğu baş ağrısı ve sersemlik, mahmurluk.

ayıltma
* Ayıltmak işi.

ayıltmak
* Ayılmasını sağlamak.

-ayım / -eyim
* İstek kipi tekil 1. kişi eki: yaz-ayım, çiz-eyim, oku-y-ayım, bekle-y-eyim vb.

ayın
* Arap alfabesinde on sekizinci, Osmanlı alfabesinde yirmi birinci harf.

ayın on dördü
* Dolunay.

ayın on dördü gibi
* yüzü çok güzel (kadın veya kız).

ayınga
* Kaçak tütün, tütün.

ayıngacı
* Tütün kaçakçısı.

ayıngacılık
* Tütün kaçakçılığı.

ayının kırk türküsü var, kırkı da Ahlat üstüne
* bir kimsenin hep aynı şeyi veya hikâyeyi anlatması karşısında söylenir.

ayınları çatlatmak
* bu harfin gösterdiği Arapçaya özgü sesi gırtlakta boğumlamaya çalışmak.

ayıp
* Toplumun ahlâk kurallarına aykırı olan, utanılacak durum veya davranış.
* Kusur, eksiklik.
* Utanç veren.

ayıp etmek (veya yapmak)
* yakışıksızca davranmak.

ayıp yerler
* vücutta örtülü tutulması gereken yerler.

ayıplama
* Ayıplamak işi, takbih.

ayıplamak
* Kınamak, takbih etmek.

ayıplanma
* Ayıplanmak işi.

ayıplanmak
* Ayıplamak işine konu olmak.

ayıplı
* Ayıbı, kusuru olan.

ayıpsız
* Ayıbı, kusuru olmayan.

ayıptır söylemesi
* "bunu söylemek size karşı saygısızlık olacak, ama söylemek zorundayım" anlamında özür dilemek için kullanılır.
* övünmek gibi olmasın ama.

ayıraç
* Cisimleri, birleşime veya ayrışıma uğratarak niteliklerini belirtmede kullanılan madde, miyar.

ayıran
* Işığı yalın ögelerine ayırma özelliği olan.

ayırıcı
* Ayırma özelliği veya gücü olan.

ayırım

* Ayırmak işi.

ayırım yapmak
* eşit davranışta bulunmamak, fark gözetmek.

ayırım yaratmak
* farklılık çıkarmak, ikilik ortaya atmak.

ayırımlama
* Ayırım yapmak işi.

ayırımlamak
* Ayırım yapmak.

ayırma
* Ayırmak işi.

ayırmaç
* Bir şeyi benzerlerinden ayırt etmeye yarayan durum veya öge, farika.

ayırmak
* Bölmek.
* Bir bütünden bir parçayı herhangi bir amaçla bir tarafa koymak, saklamak.
* Bir yeri bir engelle bölmek.
* Birbirinden uzaklaştırmak.
* Nitelik değişikliğini anlamak.
* Seçmek.
* İki veya daha çok kimse arasındaki anlaşmayı, uzlaşmayı bozmak.
* Farklı davranmak, fark gözetmek.
* (bir şey veya yeri) Bir şey veya kimse için kullanmayı belirlemek, tahsis etmek.

ayırt edilmek
* Ayırt etmek işine konu olmak.

ayırt etmek
* Birkaç şeyi birbirinden ayıran niteliği anlamak, tefrik etmek, temyiz etmek.

ayırtı
* Aynı cinsten olan şeyler arasındaki ince fark, nüans.

ayırtma
* Ayırtmak işi.

ayırtmak
* Ayırmak işini yaptırmak.

ayırtman
* Sınavlarda, soruların hazırlanmasından notların verilmesine kadar bütün değerlendirme çalışmalarına katılan görevli, mümeyyiz.

ayırtmanlık
* Ayırtmanın görevi, mümeyyizlik.

ayıt
* Mine çiçeğigillerden, Akdeniz çevresinde yetişen, mavi, beyaz veya menekşe renginde çiçekler açan, 1-2 m boyunda bir ağaççık, hayıt (Vitex agnus-castus).

ayıya kaval çalmak
* anlayışsız bir kimseye bir şey anlatmaya çalışmak.

ayıyı vurmadan postunu satmak
* henüz ele geçmemiş bir şey üzerinde hesap yapmak.

ayin

* Dinî tören, ibadet.
* Mevlevî tekkelerinde okunan ağır bestelerin biçimi.

ayinicem

* Mevlevî ve Bektaşî tekkelerinde kadın ve erkeğin birlikte katıldığı, dinî müzikli sohbet töreni.

aykırı

* Alışılmışa, doğru diye bellenmişe uygun olmayan, karşıt, ters, mugayir.
* Gidilen yol üzerinde olmayıp gidiş yönüne ters düşen.
* Çapraz, ters.
* Bütün noktaları aynı düzlemde bulunmayan.

aykırı doğrular

* Aynı düzlemde bulunmayan doğrular.

aykırı düşmek

* uygun gelmemek, ters gelmek, ters düşmek.

aykırı katmanlaşma

* Katmanları düzenli bir biçimde olmayan katmanlaşma.

aykırı olmak

* ters olmak, zıt olmak.

aykırılama

* Aykırılamak işi.

aykırılamak

* Dikey olarak gelmek; kestirmeden gitmek, düz yoldan ayrılmak.

aykırılaşma

* Aykırılaşmak işi.

aykırılaşmak

* Aykırı duruma gelmek.

aykırılık

* Aykırı olma durumu, mugayeret, muhalefet.

ayla

* Ayın ve bazı yıldızların dolayındaki ışık çevresi, ay ağılı, hale.
* Bazı kutsal kişilerin başı etrafında gösterilen ışık çevresi.

aylak

* İşsiz, boş gezen, avare.
* İşsiz, bir şey yapmayarak.

aylak olmak

* boşta olmak, yapacak bir işi olmamak, boş oturmak.

aylakçı

* Temelli işi olmayan işçi.

aylakçılık

* Temelli iş sahibi olmama durumu.
* İşsizlik, avarelik.

aylaklık

* Aylak olma durumu, işsizlik, avarelik.

aylaklık etmek

* boş durmak, boş oturmak, işsiz güçsüz dolaşmak, çalışmamak.

aylama

* Aylamak işi.

aylamak

* Beklemek.
* Sürmek, devam etmek.
* Ayı dolduran bir süre geçirmek, aylarca kalmak.

aylandız

* Sedef otugillerden, Avrupa'ya Çin'den getirilmiş, kısa zamanda yetişip boy attığı için bir gölge ağacı olarak dikilen, kötü kokan bir ağaç, kokar ağaç (Ailanthus glandulosa).

aylanma

* Aylanmak işi.

aylanmak

* Bir yerin çevresinde dolanmak.

aylı

* Üzerinde ay biçimi bulunan.
* Ay ışığı olan, mehtaplı.

aylığa geçmek

* çalışması karşılığı olarak her ay belirli bir para alınacak bir işe başlamak.
* gündelikten veya ücretten kadroya geçmek.

aylık

* Birine, görevi karşılığı olarak veya geçimi için her ay ödenen para, maaş.
* Bir ay içinde olan veya bir ay süren.
* Ayda bir kez yapılan veya çıkan.
* ... aydan beri var olan.
* Ay olarak, bir ay için.

aylık almak

* bir aylık çalışma karşılığında para almak.

aylık bağlamak

* emekli olan veya başka sebeplerle çalışmayanlara her ay için belirli bir parayı ödemeyi üstlenmek.

aylık vermek

* aylık olarak üstlenilen parayı ödemek.

aylıkçı

* Aylıkla çalışan kimse.
* Başka geliri olmayıp yalnız aldığı aylıkla geçinen kimse.

aylıklı

* Aylık alan (kimse), maaşlı.
* Karşılığı aylıkla ödenen.

ayma

* Aymak işi.

aymak

* Kendine gelmek, aklı başına gelmek, ayılmak.
* Gerçeği anlamak.

aymaz

* Çevresinde olup bitenlerin farkına varmayan, gafil.

aymazlık

* Çevresinde olup bitenlerin farkına varamama durumu, aymaza yakışacak durum, gaflet.

ayn

* Göz.

ayna

* Işığı yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilâlı ve sırlı cam.
* Gemilerde işaretçi erlerin kullandığı dürbün.
* Akıntı ve anaforun birleştiği yerde oluşan su burgacı.
* Doğramacılık ve yapıcılıkta çerçeve içine geçirilen tahta veya taş levha.
* Küreğin yassı uç bölümü.
* (atlarda) Diz kapağı.
* İyi bir durumda, yolunda.
* (Karagöz oyununda) Perde.
* Bir olayı, bir durumu yansıtan, göz önünde canlandıran olay, durum, şey.

ayna gibi

* dümdüz ve parlak.
* (deniz için) kımıltısız, durgun.

ayna taşı

* Yapı, anıt ve çeşme gibi yerlere konan yazılı veya yazısız süslü taş levha.

ayna tırnağı

* Aynayı duvara tutturmak için kullanılan nikel veya kromla kaplanmış metal parçası.

aynabakar

* Büyük, yumurtamsı, kırmızımsı mavi renkli bir erik türü.

aynacı

* Ayna yapan veya satan kimse.
* Hileci, işine hile karıştıran.

aynacılık

* Aynacının yaptığı iş veya aynacı olma durumu.

aynalı

* Aynası olan.
* Parlak yüzlü, yakışıklı, güzel.

aynalı sazan

* Üzerinde az sayıda büyük pullar bulunan bir tür sazan balığı.

aynalık

* Geminin ve bağlı bulunduğu limanın adı yazılan, düz veya az yuvarlak kıç bölüm.

aynalık tahtası

* Sandalların kıç taraflarında oturanın sırtını dayamasına yarayan tahta.

aynasız

* Aynası olmayan.
* Hoşa gitmeyen, kötü, yakışıksız, çirkin, ters, biçimsiz.
* Polis.

aynasızlık

* Aynasız olma durumu.

aynaz

* Bataklık.

aynaz
* Köy oyunlarını yöneten kimse.

aynen
* Olduğu gibi, değiştirmeden, aynıyla.

aynı
* Başkası değil, yine o.
* Ayırt edilemeyecek kadar benzeri özdeşi, tıpkısı.
* Değişmeyen, aralarında ayrım olmayan.

aynı ağzı kullanmak
* aynı şeyi söylemek, aynı düşünceyi ileri sürmek.

aynı kapıya çıkmak
* sonuç bakımından fark etmemek, aynı sonuca varmak.

aynı potada erimek
* benzer konuları ve sorunları birlikte düşünmek veya değerlendirmek.

aynı telden çalmak
* aynı şeyi söylemek.

aynı yolun yolcusu
* kötü sonları birbirine eş olan.

aynı zamanda
* Hem de, bununla birlikte.

aynılık
* Aynı olma durumu, özdeşlik, ayniyet.

aynısefa
* Birleşikgillerden, çiçekleri sarı renkli bir kır bitkisi (Calendula arvensis).

aynıyla
* Hiçbir değişiklik olmadan, olduğu gibi.

aynî
* Gözle ilgili.

aynî
* Para olarak değil, madde olarak verilen.

aynî hak
* Taşınır veya taşınmaz üzerinde doğrudan doğruya egemenlik yetkisi veren ve herkese karşı ileri sürülebilen haklar.

ayniyat
* Kullanılmaya veya harcamaya elverişli, taşınması kolay eşya.

ayniyet
* Aynılık, özdeşlik.

aynştayniyum
* Bkz. einsteiniyum.

ayol
* Daha çok kadınların kullandığı bir seslenme sözü.

ayraç
* Yay ayraç.

ayraç açmak
* söz veya yazı içine, asıl konu ile ilgisi az olan bir bölüm sıkıştırmak.

ayran
* Süt veya yoğurt yayıkta çalkalanarak yağı alındıktan sonra kalan sulu bölüm.
* Yoğurdu sulandırarak yapılan içecek.

ayran ağızlı
* Aptal, budala, sersem.

ayran budalası
* Aptal, sersem.

ayran delisi
* Bön, safdil.

ayran gönüllü
* Çabuk âşık olan.

ayrancı
* Ayran yapan veya satan kimse.

ayrancılık
* Ayran yapıp satma işi.

ayranı kabarmak
* öfkelenmek, coşmak.
* aşırı bir cinsel arzu duymak.

ayranı yok içmeye, atla (veya tahtırevanla) gider sıçmaya
* yoksulluğuna bakmadan gösteriş yapmaya kalkanların gülünçlüğünü anlatmak için kullanılır.

ayranım budur, yarısı sudur
* yapılan bir işin yarım yamalak olduğu bildirilmek için kullanılır.

ayranlaşma
* Ayranlaşmak özelliği veya durumu.

ayranlaşmak
* Ayran durumuna gelmek.

ayrı
* Yerleri bir olmayan.
* Başka, başka türlü.
* Yalnız, tek başına olan.

ayrı ayrı
* Birbirinden ayrı olan, değişik.
* Her biri için.
* (her biri) Ayrı olarak.

ayrı basım
* Genellikle bir dergide yayımlanmış bilimsel bir yazının ayrı bir broşür olarak basımı.

ayrı baş çekmek
* topluluktan ayrılıp kendi başına iş yapmak.

ayrı cinsten
* Farklı yapıda olan, heterojen.

ayrı çanak yapraklılar

* Çanak yaprakları birbirine bitişmiş olmayan bitkiler.

ayrı düşmek
* birbirinden uzakta kalmak.
* uyuşmamak.

ayrı gayrı bilmemek (veya ayrısı gayrısı olmamak)
* birbirinden hiçbir şey esirgemeyecek durumda olmak.

ayrı seçi yapmak
* birkaç şey arasında fark gözetmek.

ayrı taç yapraklılar
* Taç yaprakları birbirine bitişik olmayıp yan yana yer almış bulunan bitkiler.

ayrı tutmak
* farklı davranmak.

ayrıca
* Ayrı olarak.
* Ayrı bir önem verilerek.
* Bundan başka.

ayrıcalı
* Başkalarına benzemeyen, ayrı tutulan, müstesna.

ayrıcalık
* Başkalarından ayrı ve üstün tutulma durumu, imtiyaz.

ayrıcalık tanınmak (veya göstermek)
* başkalarından ayrı ve üstün tutmak.

ayrıcalıklı
* Ayrıcalığı olan, ayrıcalık tanınan, imtiyazlı.

ayrıcalıksız
* Ayrıcalığı olmayan, ayrıcalık tanınmayan, imtiyazsız.

ayrıcasız
* Ayrı tutulmadan, istisnasız.

ayrıç
* Yol kavşağı, iki yolun ayrıldığı yer.

ayrık
* Ayrılmış.
* Ayrı tutulan, başkalarına benzemeyen, ayrıcalı, müstesna.
* Kur'a dışı, müstesna.
* Ayrık otu.
* Düzgün ve uygun olmayan, çarpık.

ayrık küme
* Ortak elemanları olmayan küme.

ayrık otu
* Buğdaygillerden, kökü hekimlikte idrar söktürücu olarak kullanılan yabanî bir bitki (Agropyrum repens).

ayrıklı
* Ayrı tutulmuş, benzerlerine uymayan, kural dışı olan, istisnaî.

ayrıklık
* Ayrıklı olma durumu, ayrı tutma, ayrı tutulma, istisna.

* Bir konik (elips, daire, parabol, hiperbol) üzerinde hareket eden bir cismi, odağa veya merkeze birleştiren doğrunun büyük eksen ile yaptığı açı.
* Önermelerin birbirine bağlanması işleminde ya ... ya ve ya da ile gösterilen ilişki.
* Kaplamları birbirinden ayrı olmakla birlikte aynı yakın cinsin kaplamına giren kavramlar arasındaki bağlantı.

ayrıksı
* Alışılagelmiş töre ve davranışlara aykırı olan, eksantrik.

ayrıksı ay
* Ayın yörüngesindeki en beri noktasından art arda iki geçişi arasındaki süre farkı.

ayrıksı yıl
* Yerin kendi yörüngesindeki günberi noktasından art arda iki geçişi arasındaki süre farkı.

ayrıksılık
* Ayrıksı olma durumu.

ayrıksız
* Hiçbir ayrığı olmadan veya hiçbirini ayrık tutmaksızın, istisnasız, bilâistisna.

ayrılanma
* Ayrılanmak durumu.

ayrılanmak
* Ayrı duruma gelmek.

ayrılaşma
* Ayrılaşmak işi, teferrüt.

ayrılaşmak
* Benzerleri arasında ayrı bir yeri ve önemi olmak, teferrüt etmek.

ayrılı
* Ayrılmış olan, ayrı duran, munfasıl.

ayrılık
* Ayrı olma durumu.
* Birinden uzak düşme.
* Düşünce, görüş veya duygu arasındaki uymazlık, mubayenet.
* Evlilik birliğinin yargıç kararı ile geçici bir süre için kaldırılması.

ayrılış
* Ayrılmak işi veya biçimi.

ayrılışma
* Ayrılışmak işi veya durumu.

ayrılışmak
* Birbirinden ayrılmak.

ayrılma
* Ayrılmak işi.
* Bir biçmeden geçen beyaz ışığın türlü renklerde görünmesi.

ayrılmak
* Ayırmak işine konu olmak.
* Bir yerden, bir kimseden, bir şeyden uzaklaşmak.
* (karı ve koca için) Evlilik birliğini bozmak.

ayrılmazlık
* Özelliklerin, kendilerini taşıyan nesnelerle; ilineklerin tözle bağlantısı, kalıcılık karşıtı.

ayrım

* Ayırmak işi, tefrik.
* Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık; benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, fark.
* Alt bölüm.
* Cinsleri ve türleri birbirinden ayıran ana karakter, fark.
* Ayrılma noktası.
* Bir veya daha çok sahne içinde geliştirilip, olayın tamamlanmış bir parçasını veren film bölüğü.

ayrımlama

* Senaryonun hazırlanmasında geliştirim ile çevrim senaryosu arasında yer alan, senaryonun sahne ve ayrımlarının belirlendiği, başlıca karakterlerin ayrıntılarıyla çizildiği, konuşmaların son biçimini aldığı aşama.

ayrımlaşma

* Ayrımlaşmak işi, farklılaşma.
* Hücrelerin veya canlı organizmaların işlevlerine veya yaşayış türlerine ilişkin yapısal nitelik kazanması, farklılaşma.
* Bir iç kayanın katılaşması sürecinde yer ve zamana göre ayrımların ortaya çıkması, farklılaşma.

ayrımlaşmak

* Ayrımlı duruma gelmek, farklılaşmak.

ayrımlı

* Ayrımı olan, aralarında ayrım bulunan, değişik, farklı.

ayrımlılık

* Ayrımlı olma durumu, farklılık.

ayrımsama

* Ayrımsamak işi veya durumu.

ayrımsamak

* Bir şeyi anlamak, bir şeyi görmek, fark etmek.

ayrımsız

* Ayrımlı olmayan, aynı, farksız.

ayrımsızlık

* Ayrımsız olma durumu, farksızlık.

ayrıntı

* Bir bütünün önemce ikinci derecede olan ögelerinden her biri, detay.
* Edebiyat veya sanat eserlerinde bir bütünün ögelerinden her biri, teferruat, tafsilât.
* Bir tiyatro eserinde ana düşünceye yardımcı olan kelime, cümle veya eşya.

ayrıntılara inmek

* bir konuyu en küçük noktasına kadar inceleyip araştırmak.

ayrıntılı

* Ayrıntısı olan, teferruatlı, tafsilâtlı, detaylı, mufassal.

ayrışık

* Ayrışmış olan.
* Ayrı türden, çeşit çeşit, muhtelif.

ayrışıklık

* Ayrışık olma durumu.

ayrışım

* Ayrışmak işi.

ayrışma
* Ayrışmak işi.
* Moleküllerin, türlü etkenlerle geçici olarak daha yalın atom ve moleküllere bölünmesi, tahallül.

ayrışmak
* Birbirinden ayrılmak, birliği bozmak.
* Moleküller, türlü etkenler sebebiyle geçici olarak daha yalın atom veya moleküllere bölünmek.

ayrıştırma
* Ayrıştırmak işi.

ayrıştırmak
* Bütünün bozulmasına sebep olmak.
* Ayrışmasını sağlamak.

ayrıt
* İki düzlemin ara kesiti.

aysar
* Ayın etkisiyle huyunun değiştiği sanılan (kimse).
* Değişken huylu, kararsız (kimse).

aysberg
* Buz dağı.

aysfild
* Buzla, bankiz.

aysız
* Ay ışığı olmayan (gökyüzü, gece).

ayşekadın
* Kılçıksız, lezzetli bir tür taze fasulye.

aytışma
* Aytışmak işi.

aytışmak
* Atışmak, tartışmak, münakaşa etmek.
* Halk şairleri belli bir ayak çerçevesinde karşılıklı atışmak.

ayva
* Gülgillerden, çiçekleri iri ve pembe, yapraklarının altı tüylü, orta yükseklikte bir ağaç (Cydonia vulgaris).
* Bu ağacın büyük, sarı renkte, tüylü, mayhoş, dokusu sertçe, ufak çekirdekli meyvesi.

ayva göbekli
* göbeği çukur olan (kimse).

ayva hoşafı
* Ayvadan yapılan hoşaf.

ayva kompostosu
* Ayvadan yapılan komposto.

ayva marmelâdı
* Ayva ve şekerden yapılan ezme.

ayva reçeli
* Ayva ve şekerden yapılan kokulu reçel.

ayva tüyü
* Vücuttaki ince, sarı tüyler.

ayvadana
* Yüksekliği 15-70 cm , sık tüylü, soluk sarı çiçekli, çok yıllık ve otsu bir bitki (Achillea nobilis).

ayvalık
* Ayva ağaçlarının çok bulunduğu yer.

ayvan
* Teras, sundurma.
* Bir tarafı dışarıya açık olan oda.

ayvayı yemek
* kötü duruma düşmek, işi bozulmak.

ayvaz
* Büyük konaklarda mutfak ve yemek hizmetlerinde çalıştırılan uşak.
* Koca, erkek, eş.

ayvaz kasap hep bir hesap
* ha öyle ha böyle, ikisi de bir.

ayvazlık
* Ayvazın görevi.

ayyar
* Dolandırıcı, hilekâr.

ayyarlık
* Dolandırıcılık.

ayyaş
* İçkiye düşkün, içkici, içken, bekri.

ayyaşlık
* Ayyaş olma durumu.

ayyuk
* Göğün en yüksek yeri.
* Göğün kuzey yarım küresinde bulunan bir takım yıldızın en parlak yıldızı.

ayyuka çıkmak
* (ses için) yükselmek.
* (dedikodu için) herkesçe duyulmak, yayılmak.

Az
* Azot'un kısaltılması. Bu gaz N kısaltması ile de gösterilir.

az
* Alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik, çok karşıtı.
* Nicelik, güç, nitelik, süre bakımından eksiklik bildirir.

az az
* Uzun süreli, yavaş yavaş.
* Küçük ölçülerle.

az buçuk
* Bir parça, biraz.

az bulmak
* yeterli görmemek, az saymak, azımsamak.

az buz olmamak

* (bir şey) azımsanacak kadar olmak.

az çok
* Bir parça, oldukça.

az daha
* az kalsın, neredeyse.

az değil!
* birinin herhangi bir karakter bakımından göründüğü gibi olmadığını anlatmak için söylenir.

az gelişmiş
* gelişmesi gecikmiş olan.
* eğitim düzeyi düşük kalmış, üretimi daha çok ilkel tarıma dayanan, doğal kaynaklarını gereğince değerlendiremeyen (ülke).

az gelmek
* yetmemek, daha çok istemek.

az görmek
* umduğundan eksik bulmak.
* azımsamak.

az günün adamı olmamak
* çok yaşamış, çok görmüş bulunmak.

az kaldı (veya az kalsın)
* bir işin olması, gerçekleşmesi, bitmesi çok yakınken olmadığını anlatır.

az tamah çok ziyan getirir
* hırslı ve pinti insan her zaman zararlı çıkar.

aza
* Organlar, vücut parçaları.
* Üye.
* Vücut parçası, organ.

aza çoğa bakmamak
* olanla yetinmek.

aza sormuşlar: "nereye?" "çoğun yanına" demiş
* küçük kazançların bile hep varlıklı kimselere düştüğü inancını belirtir.

azade
* Başıboş, erkin, serbest.
* Başıboş, erkin, serbest olarak gürültüden azade yaşamak.

azade azade
* bir şeyden kurtulmuş, uzak.

azadelik
* Azade olma durumu, serbestlik.

azalma
* Azalmak işi, eksilme, tenakus.

azalmak
* Az denecek bir miktara inmek veya eskisinden az bir duruma gelmek.
* Etkisini yitirmek, hafiflemek.

azaltma
* Azaltmak işi.

azaltmak
* Az denecek bir miktara indirmek veya eskisinden az bir duruma getirmek, kırmak.
* Etkisini yitirmesine sebep olmak, hafifletmek.

azamet
* Ululuk, büyüklük.
* Gurur.
* Görkem, heybet.
* Debdebe.
* Çalım, kurum, tekebbür.

azamet satmak
* büyüklük taslamak, çalım satmak, böbürlenmek.

azametli
* Ulu, çok büyük.
* Gururlu.
* Görkemli, heybetli.
* Debdebeli.
* Çalımlı, kurumlu.

azamî
* En büyük, en yüksek, en çok, maksimum.

azap
* (Müslümanlıkta) Dünyada günah işlemiş olanlara ahrette verilecek ceza.
* Organik veya ruhî büyük sıkıntı, ezinç.

azap
* (Anadolu'nun birçok bölgesinde) Çiftlik uşağı.
* Anadolu beyliklerinde donanmadaki görevlerde kullanılan asker.

azap çekmek
* ahrette ceza görmek.
* çok büyük sıkıntıya uğramak.

azap vermek
* acı çektirmek, üzmek.

azar
* Paylama.

azar azar
* Süreyi uzatarak, yavaş yavaş, az az.
* Küçük ölçülerle.

azar işitmek
* azarlanmak.

azarlama
* Azarlamak işi, paylama.

azarlamak
* Paylamak, tekdir etmek.

azarlanma
* Azarlanmak işi, paylanma.

azarlanmak
* Azarlamak işine konu olmak, paylanmak, kötü sözle karşılaşmak.

azarlatma
* Azarlatmak işi.

azarlatmak
* Azarlamak işini yaptırmak veya azarlanmasına yol açmak.

azat
* Serbest bırakma.
* Okullarda paydos.
* Serbest bırakılmış olan.

azat etmek
* serbest bırakmak, salıvermek.
* (köle ve cariyeler için) özgürlüğünü geri vermek.

azat eylemek
* azat etmek.

azatlı
* Azat edilmiş (cariye veya köle).

azatlık
* Azat olma durumu, serbestlik.
* Azat edilme vakti gelmiş olan (cariye, köle).

azatsız
* Azat edilemez.

azca
* Oldukça az.

azdırılma
* Azdırılmak işi.

azdırılmak
* Azmasına yol açmak.

azdırma
* Azdırmak işi.

azdırmak
* Azmasına sebep olmak.
* Azgın duruma getirmek.
* Şımartmak.
* Kötü davranış veya alışkanlıklara sürüklemek, yoldan çıkarmak.

azelya
* Açalya.

Azerbaycanlı
* Azerbaycan halkından olan kimse.

Azerî
* Azerbaycan Cumhuriye'tinde ve güney Azerbaycan'da (İran'da) yaşayan Türk soylu halk veya bu halktan olan kimse.
* Azerî halkına özgü olan, Azerî halkı ile ilgili (olan).

Azerîce
* Azerbaycan Türkçesi.

azgın
* Azmış olan.

* (ten için) Çabuk iltihaplanan, yarası hemen kapanmayan.
* (çocuk için) Çok yaramaz.
* Cinsel istekleri aşırı olan.

azgınlaşma
* Azgınlaşmak işi.

azgınlaşmak
* Azgın duruma gelmek.
* Cinsel istekleri aşırılaşmak.

azgınlık
* Azgın olma durumu.

azı
* Köpek dişlerinden sonra içeriye doğru, alt ve üst çenenin iki yanında beşer tane bulunan ve yiyecekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı, azı dişi, öğütücü diş.
* Öküz arabalarında ön ve arka yastıkları dingile bağlayan ağaç çivi.

azı çoğa saymak (veya tutmak)
* verilen küçük bir armağanı çok ve değerli kabul etmek.

azı dişi
* Azı.

azıcık
* Çok az, biraz.
* (süre ve miktar için) Az olarak, biraz.

azıcık aşım kaygısız başım
* derdim olmasın da başka bir şey istemem.

azık
* Yiyecek, besin, gıda.

azıklı
* Azığı olan.
* Yoksulları doyuran.

azıklık
* Azık olarak ayrılan veya hazırlanan yiyecekler.
* Azık koymaya yarayan kap veya torba.
* Hemen yemek üzere, harman zamanından önce biçilip savrulan ekin.

azılı
* Gözü bir şeyden yılmayan, azgın.
* Şiddetli, korkunç, çok etkili.

azımsama
* Azımsamak işi.

azımsamak
* Bir şeyin umulduğundan az olduğu yargısına varmak, daha fazlasını istemek, az görmek, az bulmak.

azınlık
* Bir toplulukta herhangi bir nitelik bakımından ayrı ve ötekilerden sayıca az olanlar, ekalliyet, çoğunluk karşıtı.
* Bir ülkede egemen ulusa göre ayrı soydan ve sayıca az olan topluluk, ekalliyet.

azınlık hükûmeti
* Mecliste çoğunluğu olmayan bir partinin kurduğu hükûmet.

azınlıkta kalmak
* bir toplulukta belli bir sorun üzerine oy verenler, karşı düşünceye oy verenlerden daha az olmak.

azışma
* Azışmak işi.

azışmak
* Gittikçe kızışmak, şiddetlenmek.

azıştırma
* Azıştırmak işi.

azıştırmak
* Azışmasına yol açmak.

azıtma
* Azıtmak işi.

azıtmak
* Azgın duruma getirmek.
* Çığırından çıkarmak.

azil
* Görevden alma.

azim
* Bir işteki engelleri yenme kararı.

azimet
* Gidiş.

azimet etmek
* gitmek, yola çıkmak.

azimkârane
* Kararlı.
* Kararlılıkla, kararlı olarak.

azimli
* Kararında, tutumunda direnen, kararlı.

azit
* Azothidrik asit HN3 deki hidrojenin yerine bir kökün geçmesi ile türeyen birleşiklere verilen ad.

aziz
* Sevgide üstün tutulan, muazzez.
* Ermiş, eren.

azize
* Ermiş kadın.

aziziye
* Sultan Abdülaziz'in ve devlet adamlarının giydiği fes.

azizlik
* Aziz olma durumu.
* Muziplik.

azizlik etmek
* muziplik etmek.

azledilme

* Azledilmek işi.

azledilmek
* Görevden alınmak.

azletme
* Azletmek işi.

azletmek
* Bir görevliyi işinden ayırıp açıkta bırakmak, görevden almak, çıkarmak.

azlık
* Az olma durumu.
* Azınlık.

azlolunma
* Azlolunmak işi.

azlolunmak
* Görevinden alınmak, görevinden çıkarılmak.

azma
* Azmak işi.
* İki ayrı ırkın karışmasından doğan, kırma, melez, metis.

azmak
* Küçük su birikintisi, gölcük.
* Bataklık.

azmak
* Taşkınlıkta ileri gitmek, kötülüğünü artırmak.
* (deniz, ırmak vb. için) Kabarmak, taşmak.
* (yara, hastalık vb. için) Etkili, tehlikeli duruma gelmek.
* Cinsel duyguları artmak.
* (çamaşır) Artık ağartılamaz duruma gelmek.
* (hayvanlar için) İki ayrı ırktan doğmak.

azman
* Çok gelişmiş.
* Azma.
* Kerestelik tomruk.

azman kaya
* Kaya balığının bir çeşidi.

azmanlaşma
* Azmanlaşmak işi.

azmanlaşmak
* İrileşmek, kocaman duruma gelmek.

azmetme
* Azmetmek işi.

azmetmek
* Bir işteki engelleri yenmeye karar vermiş olmak.

azmettirme
* Azmettirmek işi.

azmettirmek
* Bir suçu veya herhangi bir işi kesinlikle yapmasına karar verdirmek.

azmış kudurmuştan beterdir
* "coşkun ve heyecana kapılmış kimseyi zaptetmek zordur" anlamında kullanılır.

aznavur
* Gürcüce, iri "yarı" "kırıcı" sinirli, asık yüzlü, sert kimse.

aznavur gibi
* zalimce davranan.

aznif
* Bir tür domino oyunu.

azoik
* İçinde fosil bulunmayan (toprak).
* En eski jeolojik (sistem).

azol
* Heterosiklik birleşiklerin önemli bir sınıfına verilen ad.

azonal
* Yeryüzünün herhangi bir noktasında enleme bağlı olmaksızın meydana gelen olay.

azot
* Atom numarası 7, atom ağırlığı 14,008 olan, havada beşte dört oranında bulunan, rengi, kokusu, tadı olmayan element. Kısaltması N.

azotlama
* Azotlamak işi.
* Azotlu besin almayan bitki veya hayvanların dokularındaki serbest azotu tespit etme işi.

azotlamak
* Azotla karıştırmak veya birleştirmek.

azotlanmış
* Azotlama işlemi yapılmış.

azotlu
* İçinde azot bulunan.

azotometre
* Bir organik maddede bulunan azotun gaz hacmini ayarlamaya yarayan aygıt.

azotölçer
* Azotometre.

Azrail
* Tanrı buyruğu ile insanların canını almakla görevli olduğuna inanılan melek.

Azrail'e bir can borcu olmak (veya kalmak)
* nasıl olsa öleceğini kabul etmek.
* hiç kimseye borcu kalmamak, bütün borçlarından kurtulmak.

Azrail'in elinden kurtulmak
* ölümden kurtulmak.

Azrail'le burun buruna gelmek
* ölümle karşı karşıya gelmek.

azvay
* Sarısabır.

B

* Bor'un kısaltması.
* Basso kısaltması.

b, B

* Türk alfabesinin ikinci harfi. Be adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümlü, çift dudak patlayıcısını gösterir.
* Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde İngilizler b harfiyle "si" yi, Almanlar ise "si bemol"ü gösterirler.

Ba

* Baryum'un kısaltması.

baba

* Çocuğun dünyaya gelmesinde etken olan erkek.
* Çocuğu olmuş erkek.
* Tarikatların bazısında tekke büyüğü.
* Bu gibi kimselere verilen unvan.
* Silâh kaçakçılığı,kara para aklama ve uyuşturucu madde ticareti gibi kirli ve gizli işler yapan çetenin başı.
* Yaratıcı, kurucu kimse.
* Gemi veya iskelede halatın takıldığı yuvarlak başlı, iri demir, ağaç veya beton dikme.
* Kazılarda çıkarılan toprağın miktarını hesaplayabilmek için yer yer bırakılan toprak dikme.
* Çatı merteği.
* Koruyucu, babalık duyguları ile dolu kimse; bir ülkeye veya bir topluluğa yararlı olmuş kimse.
* Ata.

baba

baba adam

* Yaşlı, ağırbaşlı, iyi yürekli, olgun adam.

baba bucağı

* \343 baba ocağı.

baba değil, tırabzan babası

* babalık görevlerini yapmayan babalar için söylenir.

baba evi

* Babadan, dededen kalma ev, toprak, yurt.

baba hindi

* İri ve iyi beslenmiş erkek hindi.

baba koruk (veya erik) yer, oğlunun dişi kamaşır

* babanın yaptığı kötü işin sıkıntısını çocuğu çeker.

baba mirası

* Babanın yaşadığı dönemden kalan değerli mal veya dost.

baba nasihati

* Bir babanın verdiği öğüt.

baba ocağı

* Babadan, dededen kalma mülk veya bir kimsenin içinde doğup büyüdüğü, yaşadığı ev, toprak ya da yurt, baba evi, baba bucağı, baba yurdu.

baba oğluna bir bağ bağışlamış; oğul babaya bir salkım üzüm vermemiş

* babalar çocukları için büyük fedakârlıklara katlanırlar, ama çocuklar babaları için fedakârlıkta bulunmazlar.

baba olmak

* (erkek için) çocuk sahibi olmak.

baba tatlısı
* Bir çeşit hamur tatlısı, şambaba.

baba yadigârı
* Babadan kalan, baba döneminde yapılmış, babanın hatırasını taşıyan.

baba yurdu
* Baba evi, baba ocağı.

babaanne
* (çocuğa göre) Babanın annesi.

babaca
* Baba gibi, babaya yakın.

babacan
* Cana yakın, olgun, hoşgörülü, iyi kalpli, güvenilir (erkek).

babacanca
* Sevgi ve sevecenlikle, cana yakın olarak.

babacanlaşma
* Babacanlaşmak işi veya durumu.

babacanlaşmak
* Babacan duruma gelmek.

babacanlık
* Babacan olma durumu, cana yakınlık.

babacık
* Küçük baba.
* Sevimli, hoş, sempatik baba.

babacıl
* Babasını çok seven, babasına çok düşkün olan.

babacılık
* Devletin türlü sınıflar üzerinde babalık ederek bu sınıflar arasında denge kurmaya çalışması işlemi, paternalizm.

babaç
* Erkek kümes hayvanlarının en iri ve yaşlı olanı.

babaçko
* (kadın için) Güçlü ve gösterişli, iri yarı.

babadan babaya
* dedelere doğru zincirleme.

babadan oğula
* torunlara doğru zincirleme.
* atalarından beri.

babafingo
* Yelkenli gemilerde direklerin ve gabyanın üstünde bulunan en yüksek bölüm.

Babaî
* Babaîlik mezhebinden olan kimse.

Babaîlik
* XIII. yüzyılda Baba İshak'ın kurduğu mezhep.

babaköş
* Ayaksız olduğu için yılan sanılan, solucanla beslenen bir tür kertenkele (Anguis fragilis).

babalanma
* Babalanmak işi.

babalanmak
* Babaları tutmak, öfkelenmek.
* Diklenmek, kabadayıca davranmak.

babalarımız
* bizden, bizim kuşaktan öncekiler.

babalı
* Babası olan.

babalı
* Zaman zaman sinir nöbeti geçiren.

babalık
* Baba olma durumu.
* Üvey baba.
* Kayın baba, kayın peder.
* Yaşlı veya küçümsenen adamlara seslenme olarak kullanılır.

babalık etmek
* baba gibi davranmak.

babalık fırın has işler
* babasının parası ile geçinenlere sitem olarak kullanılır.

babam!
* teklifsiz bir seslenme sözü.
* tekrarlanan iki emir kipi arasına getirilerek işin sürekliliğini anlatmaya yarar.

babamın (veya ustamın) adı Hıdır, elimden gelen budur
* gücüm ancak bu kadarını yapmaya yeter.

babana rahmet
* yapılan bir iş, bir davranış karşısında "Allah senden razı olsun." anlamında kullanılan bir söz.

babası tutmak (veya babaları üstünde olmak)
* gibi deyimlerde "çok öfkelenmek, öfkesi her hâliyle belli olmak" anlamında geçer.

babasına çekmek
* her yönü ile tamamen babaya benzemek.

babasına rahmet okumak
* hakkında iyilik düşünmemek.

babasının (veya babalarının) çiftliği
* bir malı veya kuruluşu yalnızca kendi çıkarlarına araç yapmak.

babasının hayrına
* hiçbir çıkar gözetmeksizin.

babasının oğlu
* her yönüyle babasına benzeyen erkek çocuk.

babasız
* Babası ölmüş çocuk, yetim.

babayani
* Gösterişi ve özentisi olmayan.

babayanilik
* Babayani olma durumu.

babayiğit
* Güçlü kuvvetli.
* Mert, korkusuz adam, kabadayı.
* Bir girişimde kendine güvenebilecek durumda olan.

babayiğitlik
* Babayiğit olma durumu, babayiğitçe davranış, kabadayılık.

Babıâli
* Osmanlı imparatorluğu döneminde İstanbul'da sadaret (Başbakanlık), dahiliye ve hariciye nezaretleri (İç işleri ve Dış işleri bakanlıkları) ile Şûrayı Devlet (Danıştay) dairelerinin bulunduğu yapı.
* İstanbul'da bu çevredeki basın.
* Osmanlı hükûmeti.

babında
* Konusunda.

babından
* Bkz. babında.

Babî
* "Bâb'a ait" Babîlik yanlısı.

Babîlik
* XIX. yüzyılda, İran'da Ali Muhammed Bab'ın kurduğu dinî öğreti.

baca
* Dumanı ocaktan çekip havaya vermeye yarayan maden veya kâgir yol.
* Su yolu, lâğım, maden ocağı gibi yer altı yapılarının hava deliği.

baca başı
* Ocağın üstündeki taş raf.

baca kulağı
* Ocağın iki yanında taştan yapılmış ufak raf.

baca tomruğu
* Bacanın damdan yukarı bölümü.

bacak
* Vücudun kasıktan tabana kadar olan bölümü.
* Hayvanlarda yürümeye veya atlamaya yarayan organ.
* Bazı şeylerin yerden yüksekçe durmasını sağlayan dayak, destek veya bunlardan her biri, ayak.
* Oyun kâğıtlarında, oğlan, vale.

bacak bacak üstüne atmak
* otururken bir bacağını ötekinin üstüne koyarak oturmak.

bacak kadar
* ufacık.

bacak kadar boyu var, türlü türlü huyu var
* daha küçük, ama değişik, herkesten farklı alışkanlıklar, huylar edinmiş.

bacak kalemi

* Kaval kemiği.

bacakkıran
* Nemli bölgelerde yetişen yeşilimsi sarı çiçekli bir bitki (Narthecium).

bacakları kopmak
* çok yorulmak.

bacakları tutmamak
* ayaklarının üzerine basıp yürüyemeyecek duruma gelmek.

bacaklı
* Bacağı olan.
* Bacakları uzun olan, uzun boylu.
* Felemenk altınına verilen ad.

bacaklı yazı
* İri ve okunaklı yazı.

bacaklık
* Özellikle hokey oyuncularının giydikleri deriden yapılmış koruyucu.

bacaksız
* Bacağı olmayan.
* Bacakları kısa olan, kısa boylu, bodur.
* Yaşından büyük işlere kalkışan çocuklar için söylenir.

bacanak
* Karıları kardeş olan erkeklerden her biri.
* Dost, arkadaş.

bacanaklık
* Bacanak olma durumu.

bacası tütmek
* (aile için) yaşaması sürüp gitmek.

bacası tütmez olmak
* (aile için) dağılmak veya işi bozulmak.

bacı
* Büyük kız kardeş, abla.
* Kız kardeş.
* Bir evde uzun zaman çalışmış yaşlı kadınlara (daha çok yaşlı zenci kadınlara) verilen unvan.
* Tarikat şeyhlerinin karısı.

baç
* Osmanlı İmparatorluğunda gümrük vergisi.
* Zorla alınan para, haraç.

-baç
* Fiilden isim türeten -maç/-meç ekinin türü.

baççı
* Baç alan kimse.

baççılık
* Baç alma işi veya görevi.

bad
* Yel, rüzgâr.

badana
* Duvarları boyamak için kullanılan sulandırılmış kireç veya boya.

badana etmek (veya vurmak)
* badanalamak, badana yapmak.

badanacı
* Geçimini badana yapmakla kazanan kimse.

badanacılık
* Badanacının yaptığı iş.

badanalama
* Badanalamak işi.

badanalamak
* Duvarları boyamak için sulandırılmış kireç veya plâstik boya sürmek.

badanalanma
* Badanalanmak işi.

badanalanmak
* Badana yapılmak.

badanalatma
* Badanalatmak işi.

badanalatmak
* Badanalamak işini yaptırmak.

badanalı
* Badana edilmiş olan.
* Yüzüne çok pudra ve boya sürmüş olan (kadın).

badanasız
* Badana edilmemiş.
* Badanası bozulmuş.

badas
* Harman kaldırıldıktan sonra yerde kalan toprak, çöp ve samanla karışık tahıl taneleri, harman döküntüsü.

badat
* Birleşikgillerden, şekeri çok, bir tür yer elması.

bade
* Şarap, içki.

badehu
* Ondan sonra.

badeli
* Aşk badesi içmiş kimse.

badeli âşık
* Düşünde bir pirin elinden aşk badesi içerek saz çalıp söyleyen halk şairi.

badem
* Gülgillerden, yurdumuzun her yerinde yetişen ağaç (Amygdalus communis).
* Bu ağacın yaş veya kuru yenilen yemişi.

badem ağacı

* Gülgillerden ilkbaharda beyaz ve pembe renkli çiçekler açan yüksekçe bir bitki, badem (Amygdalus communis ve Prunus amygdalus).

badem bıyık
* Badem içi biçiminde üst dudağın her iki yanında yer alan bıyık.

badem ezmesi
* Ezilmiş bademle yapılan şekerleme.

badem gibi
* (salatalık için) taze ve gevrek.

badem gözlü
* Badem içi biçiminde iri göz.

badem içi
* Bademin dış kabuğu alındıktan sonra kalan içi.

badem kürk
* Tilki postunun yalnız bacak kesiminden yapılan kürk.

badem parmak
* Başparmak.

badem şekeri
* İnce bir şeker tabakasıyla kaplanmış iç badem.

badem tırnak
* Badem biçiminde uzunca tırnak.

badem yağı
* Bademden çıkarılan ve deri, kösele gibi şeyleri yumuşatmak için kullanılan yağ.

badema
* Bundan sonra, bundan böyle.

bademci
* Badem satan kimse.

bademcik
* Boğazın iki yanında birer tane bulunan, badem biçimindeki organ.

bademli
* İçinde badem bulunan yiyecek.

bademlik
* Badem ağaçları çok olan yer, badem bahçesi.

bademsi
* Badem biçiminde olan.

baderna
* Halatın aşınabilecek yerine sarılan bez, halat sargısı.

badıç
* Bakla, fasulye, bezelye gibi taze sebzelerde, içinde tohumların sıralanmış bulunduğu kabuk.

badısaba
* Sabah vakti esen ve ruhu okşayan, gönle ferahlık veren hafif rüzgâr.

badi
* Ördek.

badi badi yürümek (veya gitmek, koşmak)
* ördek gibi iki yana sallanarak yürümek (gitmek).

badik
* Ördek; palaz.
* Kısa boylu.

badikleme
* Badiklemek işi.

badiklemek
* Ördek gibi iki yana sallana sallana yürümek.

badikleşme
* Badikleşmek durumu.

badikleşmek
* Ördek gibi sağa sol yalpa vurarak yürüme eğilimi göstermek.

badire
* Birdenbire ortaya çıkan tehlikeli durum.

badiye
* Çöl.

badminton
* Tenise benzeyen ve bir tür tüylü topla oynanan oyun.

badya
* Ağzı geniş, yayvan, büyükçe su kabı.

bagaj
* Yolcu yükü.
* Tren, vapur gibi taşıtlarda yolcuların yüklerinin konulduğu yer.
* Otomobillerin yük konulabilen, genellikle arkada olan bölümleri.

bagaj kapağı
* Otomobillerde içine yük konulabilen bagajları kapatmaya veya kilitlemeye yarayan bölüm.

bagaj kilidi
* Bagaj kapağını kilitlemeye yarayan alet.

bagaj memuru
* Toplu taşım yerlerinde ve araçlarında bagaj işlerini yürütmekle görevli kimse.

baget
* İnce, kısa değnek.
* Tıraşlanmış, dikdörtgen biçiminde değerli taş.
* Düşük gramajlı küçük boy ekmek.

bagetli
* Bageti olan.

bağ
* Bir şeyi başka bir şeye veya birçok şeyi topluca birbirine tutturmak için kullanılan ip, sicim, şerit, tel gibi düğümlenebilir nesne.
* Sargı.
* Bağlam, deste, demet.
* İlgi, ilişki, rabıta.
* Kemikleri birbirine bağlamaya, iç organları yerinde tutmaya yarayan lif demeti.

bağ
* Üzüm kütüklerinin dikili bulunduğu toprak parçası.
* Meyve bahçesi.

bağ bahçe
* Bahçe gibi taşınmaz mal.

bağ bıçağı
* Bağ ve bahçelerde yetişen meyve fidanlarını, bitki ve özellikle üzüm kütüklerini budamaya yarayan kesici alet.

bağ bozmak
* bağın üzümlerini toplamak.

bağ bozumu
* Bağda ürünün toplanması.
* Bu işin yapıldığı mevsim, güz, sonbahar.

bağ budamak
* bağdaki üzüm kütüklerini budamak.

bağ çubuğu
* Asma fidesi.

bağ doku
* Hücre sayısı az, hücre arası maddesi çok ve genel olarak diğer dokuları birbirine bağlayarak destek görevi yapan doku.

bağ fiil
* Fiillerin zarf olarak kullanılan şekilleri, ulaç, zarf fiil: gül-e gül-e, koş-arak, otur-up vb.

bağa
* Kaplumbağa.
* Deniz kaplumbağasının kabuğu.
* Kaplumbağa kabuğu.
* Kaplumbağa kabuğundan yapılmış veya bu kabuğu andırır biçimde olan.
* Ur.

bağa bak, üzüm olsun, yemeye yüzün olsun
* kişi, karşılık beklediği işten istediğini alabilmek için gereken harcamaları yapmalıdır.

bağan
* Vakti gelmeden ölü doğan yavru, düşük.
* Ölü doğan kuzunun derisi.

bağboğan
* Küsküt, şeytansaçı.

bağcı
* Bağ yetiştirip ürününü satan kimse.
* Bağlayan veya soğuk haddehaneden çıkan metal şerit bobinlere bant yapıştıran (kimse).

bağcık
* Bağlama işinde kullanılan şerit biçiminde bağ.

bağcıklı
* Bağı olan, bulunan.

bağcıksız
* Bağı olmayan, bağsız.

bağcılık

* Bağ yetiştirme ve ürününü satma işi.

Bağdad'ı tamir etmek
* karnını doyurmak.

bağdadî
* Ağaç direkler üzerine çakılmış çıtalara sıva vurularak yapılan (duvar veya tavan).
* Yapılarda kullanılan çıta.

bağdalama
* Bağdalamak işi.

bağdalamak
* Düşürmek için ayağını birinin ayaklarına takmak, çelme atmak.

bağdama
* Bağdamak işi.

bağdamak
* Birkaç şeyi birbirine geçirerek bağlamak.
* İçinden çıkılmayacak bir duruma getirmek, kör düğüm etmek.

bağdaş
* Sağ ayağı sol uyluğun, sol ayağı sağ uyluğun altına alarak oturma biçimi.

bağdaş kurmak
* bu biçimde oturmak.

bağdaşık
* Her yeri aynı özelliği gösteren, mütecanis, homojen.

bağdaşıklaşma
* Bağdaşıklaşmak durumu.

bağdaşıklaşmak
* Aynı özelliği göstermek, homojen duruma gelmek.

bağdaşıklaştırma
* Bağdaşıklaştırmak işi.

bağdaşıklaştırmak
* Bağdaşık duruma getirmek, homojenleştirmek.

bağdaşıklık
* Bağdaşık olma durumu, homojenlik.

bağdaşılma
* Bağdaşılmak işi.

bağdaşılmak
* Bağdaşmak işine konu olmak.

bağdaşım
* Tutarlık, tutarlılık, insicam.

bağdaşma
* Bağdaşmak işi, imtizaç.

bağdaşmak
* Anlaşmak, uzlaşmak, uymak, imtizaç etmek.
* Çocuk oyunlarında arkadaş olmak.
* Bağdaş kurup oturmak.

bağdaşmaz
* Uyuşmaz, tutarsız.

bağdaşmazlık
* Uyuşmazlık, geçimsizlik.

bağdaştırıcı
* Bağdaşma sağlayan.

bağdaştırma
* Bağdaştırmak işi.

bağdaştırmacı
* Bağdaştırmacılık yanlısı kimse.

bağdaştırmacılık
* Pek çok değişik öğretiyi birleştirmeyi amaçlayan felsefî veya dinî öğreti.
* Farklı kökenlere sahip değişik kültür özelliklerini birleştirme veya kaynaştırma işi.

bağdaştırmak
* Bağdaşmasını sağlamak.

bağı
* Büyü, sihir.

bağıcı
* Büyücü.
* Baştan çıkarıcı.

bağıl
* Görece, izafî.
* Başka bir cisme uyarak sürüklenen, aynı zamanda kendine özgü bir kımıldanışı da bulunan bir cismin görünürdeki bu kımıldanışının niteliği, izafî.

bağıl değer
* Bir aritmetik sayısının, önüne + ve - işaretleri yazıldıktan sonraki değeri.
* Bir sayının rakamlarından her birinin bulunduğu basamağa göre aldığı değer, izafî değer.

bağıl nem
* Bir metre küp hava içinde bulunan su buharı ağırlığının, aynı şartlardaki havanın doymuş su buharının ağırlığına oranı.

bağıldak
* Beşikteki çocuğun düşmemesi için beşiğe sarılıp bağlanan, kumaştan yapılmış enli bağ.
* Kadınların âdet zamanında bağladıkları bez.

bağıllık
* Görece olma durumu, izafiyet, rölâtivite.

bağım
* Bir şeyin veya bir kimsenin gücü ve etkisi altında bulunma durumu, tâbiiyet.

bağımlama
* Bağımlamak işi.

bağımlamak
* Bir şeyi bağım altına sokmak, etkisi altında tutmak.

bağımlaşma
* Bağımlaşmak işi.

bağımlaşmak
* Bir şeye veya bir kimseye tamamen bağımlı olmak.

bağımlı
* Başka bir şeyin istemine, gücüne veya yardımına bağlı olan, özgürlüğü, özerkliği olmayan, tâbi.

bağımlı sıralı cümle
* Anlam bakımından birbirine bağlı olan ve özneleri, tümleçleri veya yüklemleri ortak olan cümle.

bağımlılık
* Bağımlı olma durumu, tâbiiyet.

bağımsız
* Davranışlarını, tutumunu, girişimlerini herhangi bir gücün etkisinde kalmadan düzenleyebilen, hür, özgür, müstakil.
* Herhangi bir kuruluşa, partiye bağlı olmayan kimse.

bağımsız milletvekili
* Herhangi bir partinin adayı olmadan seçilen veya herhangi bir partiye bağlı olmayan milletvekili, bağımsız.

bağımsız sıralı cümle
* Anlam bakımından birbirine bağlı olduğu hâlde özneleri, tümleçleri, yüklemleri ayrı olan cümle.

bağımsızlaşma
* Bağımsızlaşmak işi.

bağımsızlaşmak
* Bağımsız duruma gelmek.

bağımsızlaştırma
* Bağımsızlaştırmak işi.

bağımsızlaştırmak
* Bağımsız duruma getirmek.

bağımsızlık
* Bağımsız olma durumu veya niteliği, istiklâl.

bağın
* İnşaatta veya kazı sırasında toprağın çökmesini önlemek için yerleştirilen parça veya dayak.

bağın vurmak
* kazı duvarlarının çökmemesi için bağınlarla desteklemek.

bağıntı
* Bir nesneyi başka bir nesne ile uyarlı kılan bağ.
* Eşyayı, kavramları veya tasarımları birlik, bağlılık, birliktelik gibi durumlarda toplayan görünüş veya nitelik, görelik, bağıllık, izafet, rölâtivite.
* İki veya daha çok nitelik arasında matematik işlemleri yardımı ile kurulan bağlılık veya eşitlik.

bağıntıcı
* Bağıntıcılık yanlısı olan kimse, göreci, rölâtivist.

bağıntıcılık
* Bağıntılılık öğretisi; özellikle bilginin bağıntılı olduğunu ileri süren her türlü felsefe öğretisi; görecilik, izafiye, rölâtivizm.

bağıntılı
* Varlığı başka bir şeyin varlığına bağlı bulunan, mutlak olmayan, göreli, izafî, nispî, rölâtif.

bağıntılılık

* Var olabilmek veya belirlenebilmek için, bağıntı yolu ile başka bir şeye bağlı bulunma durumu, görelilik, izafiyet, rölâtivite.

bağır
* Göğüs.
* (ok yayı ve dağ için) Orta bölüm.
* Ciğer, bağırsak gibi vücut boşluklarında bulunan organların ortak adı, ahşa.

bağır yeleği
* Eskiden zırh altına giyilen, köseleden yapılmış yelek.

bağırdak
* Bağıldak.

bağırgan
* Bağırıp çağıran, tepkisini hemen ve sert bir şekilde dışa vuran kimse.

bağırı yanmak
* üzüntü çekmek, çok acı duymak.
* çok susamış olmak.

bağırıp çağırmak
* öfkeyle bağırmak.

bağırış
* Bağırmak işi veya biçimi.

bağırış çağırış
* Gürültü, şamata.
* Gürültüyle, şamata ederek.

bağırışma
* Bkz. bağrışma.

bağırışmak
* Bkz. bağrışmak.

bağırma
* Bağırmak işi.

bağırmak
* (insan) Yüksek ve gür ses çıkarmak.
* Kendini belli etmek.
* Yüksek sesle azarlamak.

bağırsak
* Sindirim organının mideden anüse kadar olan, ince bağırsak ve kalın bağırsaktan oluşan bölümü.

bağırsak askısı
* İnce bağırsağı karnın arka bölümüne bağlayan ve karın zarının bir bölümünden oluşan askı.

bağırsak iltihabı
* Sindirim organında oluşan iltihabî durum ve buna bağlı hastalık.

bağırsak ingini
* Çoğunlukla sürgün ve karın ağrısı ile beliren bağırsak iltihabı.

bağırsak kazıntısı
* Kalın bağırsak hastalıklarında çıkarılan sümüksü madde.

bağırsak kurdu
* Omurgalıların ve de özellikle insanların bağırsağında yaşayan asalak solucan.

bağırsak otu
* Farekulağı.

bağırsak solucanı
* Ortalama 25 cm boyunda, insanların, özellikle çocukların bağırsaklarında asalak olarak yaşayan yuvarlak solucan, askarit.

bağırsaklarını deşerim
* "canına kıyarım, öldürürüm" anlamında korkutmak, gözdağı vermek üzere kullanılır.

bağırtı
* Bağırma sesi.

bağırtkan
* Çok bağırıp çağırmak huyunda olan (kimse).

bağırtlak
* Orta büyüklükte, eti sevilen bir cins göçebe ördek (Querquedula).

bağırtma
* Bağırtmak işi.

bağırtmak
* Bağırmasına yol açmak.
* Bir haberi, bir isteği, birinin aracılığıyla duyurmak.

bağış
* Bağışlamak işi veya biçimi.
* Bağışlanan şey, hibe, teberru.

bağışçı
* Bağış yapan kimse.

bağışık
* Herhangi bir ödevin veya yükümlülüğün dışında kalan, muaf.
* Bazı mikroplara karşı aşı veya doğal yolla direnç kazanmış olan.

bağışıklık
* Bir ödevin veya yükümlülüğün dışında kalma durumu, muafiyet.
* Bazı mikroplara karşı aşı veya doğal yolla kazanılmış direnç durumu.

bağışıklık bilimi
* Bağışıklık olaylarının ortaya çıkma şartlarını, gelişimini, alınabilecek önlemleri ve yapılabilecek tedaviyi inceleyen tıp dalı, immünoloji.

bağışlama
* Bağışlamak işi, affetme, af.
* Hibe etme.

bağışlamak
* Bir mal veya hakkı karşılık beklemeden birine vermek, teberru etmek.
* Herhangi bir kötü davranış için ceza vermekten vazgeçmek, affetmek.
* Görevden çekmek, almak.
* Deyimlerde "Tanrı esirgesin, ayırmasın" gibi anlamlarda kullanılır.

bağışlamamak
* karşısındakinin yanlışından, kusurundan doğacak fırsatları kaçırmamak, acımadan değerlendirmek.

bağışlanma
* Bağışlanmak işi, affedilme.

bağışlanmak
* Bağışlamak işine konu olmak, affa uğramak, affedilmek, affolunmak.

bağışlatma
* Bağışlatmak işi.

bağışlatmak
* Bağışlamak işini yaptırmak.

bağışlayıcı
* Bağışlayan.

bağıt
* Sözleşme, akit, mukavele, kontrat.

bağıtçı
* Bağıt yapanlardan her biri, âkit.

bağıtlanma
* Bağıtlanmak işi veya durumu.

bağıtlanmak
* Bağıt ile sonuçlanmak.

bağıtlaşma
* Bağıtlaşmak işi veya durumu.

bağıtlaşmak
* Aralarında bağıt yapmak.

bağıtlı
* Bağıtla, sözleşme ile bağlanmış olan.

bağkesen
* Makaslı böcek.

bağlaç
* Eş görevli kelimeleri veya önermeleri birbirine bağlayan kelime türü, rabıt: Ve, ya, veya, ya da birer bağlaçtır.

bağlaç grubu
* Bağlaç öbeği.

bağlaç öbeği
* Bağlaçla veya bağlaçsız birbirine bağlanmış olan, aynı nitelikte iki veya daha çok kelimeden oluşan öbek.

bağlaçlı
* Bağlacı olan.

bağlaçlı tamlama
* İsimleri, sıfatları arasına bağlaç alan isim veya sıfat tamlaması.

bağlaçlı yan cümle
* Birleşik cümlelerde ki bağlacıyla temel cümleye bağlanan yan cümle.

bağladığı yerde otlamak
* Bkz. bıraktığım (bıraktığı) bağladığım (bağladığı) yerde (çayırda) otluyorsun (otluyor).

bağlam
* Cinsleri aynı veya birbirine yakın olan şeylerin bir arada bağlanmışı, demet, deste.
* Bir şiirdeki dörtlüklerin her biri, bent.
* (herhangi bir olguda) Olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü veya bağlantısı, kontekst.

* Bir dil birimini çevreleyen, ondan önce veya sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim veya birimler bütünü, kontekst.

bağlama
* Bağlamak işi.
* Üç çift telli olan ve mızrapla çalınan bir saz.
* Yapılarda duvarları birbirine bağlayan kiriş, putrel vb.

bağlama zarf fiili
* Ve bağlacı görevinde kullanılarak, kendinden sonraki çekimli fiile veya fiilimsiye zaman ve kişi bakımlarından uyan -ıp ekini almış fiil: Gelip gitti (Geldi ve gitti) Gülüp geçti (Güldü ve geçti) gibi.

bağlamacı
* Bağlama yapan veya satan kimse.
* Bağlama çalan kimse.

bağlamacılık
* Bağlamacının işi veya mesleği.

bağlamak
* Bağ veya başka bir araçla tutturmak.
* Düğümlemek.
* (yara için) İlâç koyup bezle sarmak.
* Denk yapmak, paket yapmak.
* Oluşmak, tutmak, meydana gelmek.
* Bir iş veya kimse için ayırmak, tahsis etmek.
* (bir iş için) Anlaşma yapmak.
* Birinde bir şeye karşı ilgi, istek uyandırarak o şeye ilgi, yakınlık duymasını sağlamak.
* Uyulması zorunlu olmak.
* Başka bir işle uğraşamaz durumda olmak.
* Sona erdirmek, bitirmek, tamamlamak.
* Gönlünü kazanmak.
* Bütün ilgisini bir yerde yoğunlaştırmak.
* Geçişi engellemek.

bağlamalık
* Bağlama yapmaya yarayan.

bağlamsal
* Bağlam ile ilgili.

bağlamsal anlam
* Bir sözün kullanılan veya amaçlanan bağlama göre anlam kazanması.

bağlanak
* Bağlanılacak şey, bağlantı, irtibat.

bağlanım
* Bağlanmak işi veya biçimi.
* (siyasî veya sosyal konularda) Yan tutma.

bağlanış
* Bağlanmak işi veya biçimi.

bağlanma
* Bağlanmak işi.

bağlanmak
* Bağlamak işine konu olmak.
* Sevmek, içten bağlı olmak.
* Beklenen şey elde edilmez olmak.
* Yalnızca belli bir işle uğraşmak.

* Bir şey bir kimseye ayrılmak, tahsis edilmek.

bağlantı
* İki veya daha çok şeyin birbiriyle bağlı, ilişik veya ilgili bulunması, irtibat.
* İki şey arasında ilişki sağlayan bağ.

bağlantı borusu
* Katlardaki pis ve kirli suları toplayan, kolona ileten boru.

bağlantı kurmak
* irtibat sağlamak.
* haberleşme sağlamak.

bağlantı ünlüsü
* Bkz. bağlayıcı ünlü.

bağlantı ünsüzü
* Bkz. bağlayıcı ünsüz.

bağlantı yapmak
* ilişki kurmak; anlaşma, sözleşme yapmak.

bağlantılı
* Aralarında bağlantı bulunan, irtibatlı, rabıtalı.

bağlantısız
* Aralarında bağlantı bulunmayan.
* Askerî, siyasî yönden hiçbir bloka bağlı olmayan (ülke), bloksuz.

bağlantısız ülkeler
* Bağlantısızlık siyaseti izleyen ülkeler, bloksuz ülkeler.

bağlantısızlık
* Bağlantısız olma durumu.

bağlantısızlık politikası
* Askerî, siyasî yönden hiçbir bloka girmeme siyaseti.

bağlantısızlık siyaseti
* Bağlantısız ülkelerin izlediği siyaset.

bağlaşık
* Aralarında anlaşma veya sözleşme sağlanmış olan (kimse veya topluluk), müttefik.
* Sonuç, sebep gibi birbiriyle sıkı sıkıya bağlı ve karşılıklı bağımlı olan (nesne, terim).

bağlaşıklık
* Bağlaşık olma durumu.

bağlaşım
* Eşleme.
* Aralarında ortak çıkar bulunan devletler ilişkisi.

bağlaşımlı
* Aralarında karşılıklı destek ve bağımlılık bulunan.

bağlaşma
* Bağlaşmak işi, ittifak.

bağlaşmak
* Bir şey yapmak için birbirine antlaşma veya sözleşme ile bağlanmak, ittifak etmek.

bağlatma

* Bağlatmak işi.

bağlatmak
* Bağlamak işini yaptırmak.

bağlayıcı
* Bağlama niteliği olan.
* Bağlamaya ve birleştirmeye yarayan: "Ve" bağlayıcı bir edattır.
* Uyulması zorunlu.

bağlayıcı ünlü
* Ünsüzle biten kelime kök ve gövdelerine ünsüz ile başlayan eklerin getirilmesi sırasında ve kök ile eki birbirine bağlayan ünlü: al-ı-r, aç-ı-l-mak, gec-i-k-mek vb.

bağlayıcı ünsüz
* Ünlü ile biten kelime kök ve gövdelerine ünlü ile başlayan bir ek eklendiğinde araya giren y ünsüzü, koruyucu ünsüz: okul-da-y-ım, eski-y-ince vb.

bağlı
* Bir bağ ile tutturulmuş olan.
* Gerçekleşmesi bir şartı gerektiren, tâbi, vabeste.
* Bir kimseye, bir düşünceye, bir hatıraya saygı veya aşk gibi duygularla bağlanan, tutkun.
* Sınırlanmış, sınırlı.
* Kapatılmış olan, kapalı.
* Bir kuruluşun yetkisi altında bulunan.
* Bir halk inanışına göre, büyü etkisiyle cinsel güçten yoksun edilmiş (erkek).
* Sadık.

bağlı kalmak
* uymak, tâbi olmak.

bağlı kredi
* Kredi açan ülkeden mal veya hizmet satın alınması şartı ile sağlanan kredi.

bağlı olmak
* tâbi bulunmak.

bağlı su
* Ağaçta hücre zarının emdiği ve taşıdığı su.

bağlık
* Bağ yeri, üzüm bağları çok olan (yer).

bağlık bahçelik,-ği
* Bağı, bahçesi zengin ve bol olan (yer).

bağlılaşık
* Biri ötekine bağlı olarak var olan; biri olmadan öteki düşünülemeyen iki şeyin, bu ilişki yönünden durumu.

bağlılaşım
* İki veya daha fazla değişken arasındaki bağıntı.
* Organizmanın değişik yapı, özellik ve olaylarında görülen karşılıklı ilgi, korelâsyon.

bağlılaşma
* Bağlılaşmak işi.

bağlılaşmak
* İki şey arasında karşılıklı bağıntı olmak veya bağlılık kurmak.

bağlılık
* Bağlı olma durumu, merbutiyet.
* Birine karşı, sevgi, saygı ile yakınlık duyma ve gösterme, sadakat.

* Bkz. Bağlılaşım.

bağnaz
* Bir düşünceye, bir inanışa aşırı ölçüde bağlanıp ondan başka bir düşünce ve inanışı kabul etmeyen, mutaassıp.

bağnazlaşma
* Bağnazlaşmak durumu.

bağnazlaşmak
* Bağnaz duruma gelmek.

bağnazlık
* Bağnaz olma durumu, bağnazca davranış, taassup.
* Bir düşünceye, bir inanışa aşırı ölçüde bağlanıp ondan başkasını düşünmeme durumu, taassup.

bağrı yanık
* Çok dert, acı, sıkıntı çekmiş.

bağrı yufka
* Yufka yürekli, merhametli.

bağrıkara
* İskete kuşunun bir türü (Saxicola torquata).

bağrına basmak
* kucaklamak.
* biriyle ilgilenerek onu koruyup kayırmak, yetiştirmek.

bağrına taş basmak
* sesini çıkarmaksızın her türlü acıya katlanmak.

bağrını delmek
* çok dokunmak, içine işlemek.

bağrını ezmek
* üzülmek, dertlenmek.

bağrış
* Bağırmak işi veya biçimi.

bağrış çağrış
* Gürültü, şamata.
* Gürültüyle, şamata ederek.

bağrışa çağrışa
* Büyük gürültü ederek, bağırarak çağırarak.

bağrışma
* Bağrışmak işi, birlikte bağırma.

bağrışmak
* Birlikte veya karşılıklı bağırmak.

bağrıştırma
* Bağrıştırmak işi veya durumu.

bağrıştırmak
* Bağırmasına yol açmak, hep birden bağırtmak.

bağsız
* Bağı bulunmayan.

baha
* Paha.

baha biçmek
* değerini belirlemek.

bahadır
* Savaşlarda, çarpışmalarda gücü ve yılmazlığıyla üstünlük kazanan veya yiğitlik gösteren (kimse).

bahadırlık
* Bahadır olma özelliği, durumu.

Bahaî
* Bahaîlik yanlısı kimse.

Bahaîlik
* XIX. yüzyılda Babîlikten doğmuş olan, İran'dan başka Avrupa ve Amerika'da da yayılmış bir din.

bahane
* Bir şeyin gerçek sebebi gizlenerek ileri sürülen sözde sebep.

bahane aramak
* bir işi yapmamak için sebep aramak.

bahane bulmak
* bir işi yapmak veya yapmamak için sözde sebep göstermek.

bahane etmek
* herhangi bir şeyi sebep olarak ileri sürmek.

bahaneli
* Bahanesi olan.

bahanesiz
* Bahanesi olmayan.

bahar
* Kuzey yarım küre için, 21 Martta gündüz gece eşitliğiyle başlayarak 22 Haziranda gün dönümü ile biten, kış ve yaz arasındaki mevsim; ilkyaz, ilkbahar.
* Bu mevsimde ağaçlarda açan çiçekler ve yapraklar.
* Gençlik çağı.

bahar
* Yiyecek ve içeceklere hoş koku ve tat vermek için kullanılan tarçın, karanfil, zencefil, karabiber gibi maddeler.

bahar bayramı
* Genellikle mayıs ayının ilk günlerinde kutlanan bayram.

bahar dönemi
* Yılın kıştan sonra gelen ilk ayları.

bahar nezlesi
* Bkz. saman nezlesi.

bahar noktası
* İlkbaharda gündüz gece eşitliği anında güneşin gök ekvatoru çizgisi üzerinde bulunduğu nokta.

baharat
* Tarçın, karanfil, zencefil, karabiber gibi maddelerin toplu adı.

baharatçı
* Baharat satan kimse.

baharatçılık
* Baharat satma işi.

baharatlandırmak
* Baharat ile süslemek, lezzetlendirmek veya baharat ekmek.

baharatlı
* Baharatı olan.

baharatsız
* Baharatı olmayan.

baharcı
* Baharat alım satımıyla uğraşan (kimse).

baharı başına vurmak
* (alay yollu) gençliğin verdiği coşkuyla gereksiz veya aşırı davranışta bulunmak.

bahariye
* Divan edebiyatında, bahar tasviri ile başlayan kaside.

baharlı
* İçinde karabiber, karanfil, tarçın gibi bahar bulunan.

bahçe
* Sebze yetiştirilen yer, bostan.
* Çiçek ve ağaç yetiştirilen yer.

bahçe domatesi
* Tarla ve bahçelerde sun'î gübre kullanmadan, doğal olarak yetiştirilen domates türü.

bahçe kekiği
* Bahçelerde özel yöntemlerle yetiştirilen kekik.

bahçe makası
* Çeşitli ot ve bitkileri düzgün kesmek ve budamak amacıyla yapılan bir makas türü.

bahçe nanesi
* Bahçelerde yetiştirilen bir nane türü.

bahçeci
* Çiçek, ağaç ve sebze yetiştirme işiyle uğraşan kimse.

bahçecilik
* Bahçecinin işi.
* Bahçe yapma işi.

bahçeli
* Bahçesi olan.

bahçelik
* Bağları, bahçeleri olan (yer).

bahçemsi
* Bahçeye benzeyen, bahçe gibi düzenlenmiş yer.

bahçesiz
* Bahçesi olmayan.

bahçıvan
* Geçimini bahçe ürünlerini yetiştirip satmakla sağlayan kimse.
* Bir bahçenin düzenlenmesi ve bakımıyla görevli kimse.

bahçıvanlı
* Bahçıvanı bulunan.

bahçıvanlık
* Bahçıvanın yaptığı iş.

bahir
* Deniz.
* Aruzdaki vezin takımlarından her biri.
* Mevlid'in bölümlerinden her biri.

bahis
* Konuşulan şey, konu.
* Görüşünde veya iddiasında haklı çıkacak tarafa bir şey verilmesini kabul eden sözlü anlaşma.
* Söz.
* Bir kitabın bölümlerinden her biri.

bahis açmak (veya açılmak)
* belli bir konuda konuşmaya başlamak (başlanılmak).

bahis konusu
* Söz konusu.

bahis mevzuu olmak
* üzerinde konuşulmak, söz konusu olmak.

bahis tutuşmak
* karşılıklı bahse girmek.

bahisçi
* Oyunlarda veya at yarışlarında yarışın sonuçlarını tahmin ederek bahis oynayan veya oynatan kimse, müşterek bahisçi.

bahname
* İçinde cinsel konularla ilgili açık saçık yazıların, resimlerin bulunduğu eser.

bahrî
* Denizle ilgili.

bahrî
* Yalıçapkını.

bahriye
* Bir devletin deniz güçlerinin ve kuruluşlarının bütünü.

bahriye çifte tellisi
* Hareketli bir halk oyunu ve ezgisi.

bahriyeli
* Deniz Kuvvetlerine bağlı asker.
* Deniz Harp Okulu öğrencisi.

bahse girmek
* görüşünde veya iddiasında haklı çıkacak tarafa bir şey verilmesini kabul eden sözlü anlaşma yapmak.

bahsetme
* Bahsetmek işi.

bahsetmek
* Bir konu üzerinde söz söylemek, konuşmak, sözünü etmek.

bahsi geçmek
* bir konu üzerinde konuşulmuş olmak.

bahsi kapamak
* bir konu üzerindeki konuşmayı kesmek.

bahsi kaybetmek
* ileri sürülen, savunulan görüşün yanlış olduğu ortaya çıkmak.

bahsi kazanmak
* ileri sürülen, savunulan görüşün doğru olduğu belli olmak.

bahsi tazelemek
* konuşmayı aynı konu üzerine getirmek.

bahşetme
* Bahşetmek işi.

bahşetmek
* Bağışlamak, sunmak.

bahşiş
* Bir hizmet görene hakkından ayrı olarak verilen para.

bahşiş (veya beleş) atın dişine bakılmaz
* para verilmeden sağlanan bir şeyin ufak tefek kusurlarını hoş görmelidir.

baht
* Olacakların, kaçınılmaz olduğunu belirleyen ilâhî iradenin insan için veya bir toplum için çizdiği hayat tarzı, kader, talih.
* Şans, mutluluk.

baht işi
* Talihe bırakılmış, talihe bağlı iş.

bahtı açık
* Talihli.

bahtı açık olmak
* bir konuda şansı yaver gitmek, talih yüzüne gülmek.

bahtı açılmak
* talihi dönüp uygun duruma veya arzulanan sonuca gelmek.

bahtı bağlı olmak
* talihi kapalı olmak.
* (kızlar için) evlenecek istekli çıkmamak.

bahtı kapanmak
* talihsizliğe uğramak, istenen sonuca ulaşmamak.

bahtı kara
* Mutsuz, talihsiz.

bahtı kara olmak
* sürekli olarak talihi yaver gitmemek, mutsuz olmak.

bahtına küsmek
* talihsizliğinden yakınmak.

bahtiyar
* Bahtı olan, bahtlı, talihli, mutlu.

bahtiyarlık
* Bahtlı olma durumu, mutluluk.

bahtlı
* Bahtı iyi olan, mutlu, talihli.

bahtsız
* Bahtı kötü olan, mutsuz, talihsiz.

bahtsızlık
* Bahtsız olma durumu, mutsuzluk.

bahusus
* Hele, özellikle, üstelik.

bak bak!
* şaşma bildirir.

bak!
* işte.
* şaşma anlatır.
* küçümseme bildirir.

bakaç
* Dürbün.

bakakalma
* Bakakalmak işi veya durumu.

bakakalmak
* Şaşkınlığa uğrayıp ne yapacağını bilmez durumda kalmak.

bakalım (veya bakayım)
* içinde yer aldığı cümlenin güvensizlik, kuşku, merak, uyarma gibi anlamlarını pekiştirir.

bakalit
* Formaldehit ile bir fenolün yoğunlaşması sonucu elde edilen yapay reçine.

bakalitli
* Bakalit bulunduran, bakalit kaplamalı.

bakalorya
* (eskiden üniversite ve yüksek okullara girebilmek için lise öğreniminden sonra verilen) Olgunluk sınavı.

bakam
* Baklagillerden, odunundan kırmızı boya çıkarılan bir ağaç, bakkam (Haematoxylon campechianum).

bakan
* Bakmak işini yapan (kimse).
* Hükûmet işlerinden birini yönetmek için, genellikle milletvekilleri arasından, başbakan tarafından seçilerek cumhurbaşkanınca onaylandıktan sonra iş başına getirilen yetkili, vekil, nazır.

bakanak
* Geviş getiren hayvanların ayaklarının arkasındaki körelmiş tırnak, kemik çıkıntısı.

bakanlar kurulu
* Başbakan ve bakanlardan oluşan kurul, hükûmet.

bakanlık
* Bakan olanın durumu ve görevi, vekillik.
* Bakanın yönetimi altındaki kuruluşların bütünü veya bu kuruluşların bulunduğu yer, nezaret, vekâlet.

bakar
* Öküz, sığır.

bakar kör
* Gözleri sağlam göründüğü hâlde göremeyen.
* Çok dikkatsiz (kimse).

bakar mısınız?
* seslenme ünlemi.

bakara
* İskambil kâğıdı ile oynanan bir kumar.

bakarak
* göre.

bakarsın
* olur ki.

bakaya
* Kalıntılar.
* Askerlik çağına girenlerden son yoklamada bulunarak askere alınmış oldukları hâlde çağrıldıklarında gelmeyen veya gelip de kıtalarına gitmeden toplandıkları yerlerden veya yollardan savuşanlar.
* Ait olduğu yıl içinde toplanamayıp ertesi yıla kalan vergiler.

bakı
* Özellikle dağlık yörelerde bir yamacın güneş ışınlarına, güneye veya kuzeye karşı konumunu belirleyen, bunun sonucu olarak da doğal şartlarını tespit eden durumu.
* Fal.

bakıcı
* Bakmak işiyle görevlendirilen kimse.
* Bir şeyi satın almayı düşünmeden yalnızca bakarak ilgilenen (kimse).
* Falcı.

bakıcılık
* Bakmak işi.
* Falcılık.

bakılma
* Bakılmak işi.

bakılmak
* Bakmak işine konu olmak veya bakmak işi yapılmak.

bakım
* Bir şeyin iyi gelişmesi, iyi bir durumda kalması için verilen emek veya emek verme biçimi.

bakım evi
* Bakıma ihtiyacı olan kimselerin bakıldıkları, barındıkları kuruluş.
* Kademe.
* Kurum ve kuruluşlarda motorlu araçların onarıldığı ve korunduğu yer veya birim.

bakım yapmak
* araç ve gereçlerin düzenli çalışması için onarımını yapmak.

bakım yurdu
* Yoksul veya kimsesiz yaşlı ve sakatların barındırılıp bakıldıkları yurt, darülâceze.

bakımcı
* Bakım işini yapan kimse.

bakımından
* Bakış veya görüş açısı, yönü, değerlendirme açısı, -e göre.

bakımlı
* İyi bakılmış, üzerinde iyi çalışılmış.

bakımlık
* Filmin kartpostal büyüklüğünde cam bir perde üzerinde görünmesini sağlayan cihaz.

bakımlılık
* Bakımlı olma durumu.

bakımsız
* Özen gösterilmemiş, bakılmamış.

bakımsızlık
* Bakımsız olma, terk edilme, yüzüstü bırakılma durumu.

bakıncak
* Tüfeklerde hedefin uzaklığına, yakınlığına göre ayar edilecek biçimde yapılmış iner kalkar gez, nişangâh.

bakındı
* Bak hele, olacak şey mi? gibi şaşma anlatır.

bakınma
* Bakınmak işi.

bakınmak
* Bakmak işi yapılmak, çevreye göz gezdirmek, araştırmak.
* Muayene olmak.

bakır
* Atom numarası 29, yoğunluğu 8.95 olan, 10840 C ye doğru eriyen, doğada serbest veya birleşik olarak bulunan, ısı ve elektriği iyi ileten, kolay dövülür ve işlenir olduğundan eski çağlardan beri türlü işlerde kullanılan, kızıl renkli element. Kısaltması Cu.
* Bakırdan yapılmış kap.
* Bakırdan yapılmış.

bakır alaşımı
* %1'in üzerinde çözünmüş elementlerin oluşturduğu bakır alaşımlarının genel adı.

bakır çalığı
* Bakır tuzları ile zehirli duruma gelmiş.
* Yeşile çalar mavi renk.

bakır çalmak
* (bakır kaptaki yemek) bakır tuzları ile zehirli duruma gelmek.

bakır kaplama
* Demir benzeri madenlerin yüzeyinde bakır katman oluşturma işlemi.

bakır oksit
* Kimyasal formülü CuO veya Cu2O olan bakırın oksit biçimi.

bakır pası
* Bakır üzerinde nemli havalarda oluşan bakır hidrokarbonat.

bakır rengi

* Kızıla yakın kahverengi.
* Bu renkte olan.

bakır sülfat
* Göz taşı.

bakır taşı
* Malakit.

bakır tuzu
* Bakır sülfat, göz taşı.

bakırcı
* Bakır işleyen veya bakır kap kacak satan kimse.

bakırcılık
* Bakır kap yapma veya satma işi.

bakırlaşma
* Bakırlaşmak durumu.

bakırlaşmak
* Bakır rengini almak, (rengi) bakırın rengine benzemek.

bakırlı
* Bakır içeren maddeler.

bakış
* Bakmak işi veya biçimi.

bakış açısı
* Bir olayda, konuyu, düşünceyi belirli bir yönden inceleme, görüş açısı.

bakış atmak
* kısa bir sürede bakıp geçmek.

bakışık
* Bkz. bakışımlı.

bakışıksız
* Bkz. bakışımsız.

bakışım
* İki veya daha çok şey arasında konum, biçim ve belirli bir eksene göre ölçü uygunluğu.
* Eksen olarak alınan bir doğrudan, benzer noktaları karşılıklı olarak aynı uzaklıkta bulunan iki benzer parçanın birbirine göre olan durumu, tenazur, simetri.

bakışımlı
* Bakışımı bulunan, simetrik, mütenazır.

bakışımsız
* Aralarında bakışım bulunmayan (iki şey) veya iki yanı arasında bakışım olmayan (bir şey), asimetrik.

bakışımsızlık
* Bakışımsız olma durumu, asimetri.

bakışma
* Bakışmak işi.

bakışmak
* İki veya daha çok kimse birbirine bakmak.
* Kaçamak ve gizli olarak birbirine bakmak.

baki

* Sürekli, kalıcı, daimî.
* Bir şeyden artan (miktar).

baki kalmak

* sürekli, kalımlı olmak.
* bir şeyden artmak.
* artakalan, geride kalan, öteki.

bakir

* Cinsel ilişkide bulunmamış (erkek).
* El değmemiş, kullanılmamış.
* (toprak için) İşlenmemiş.
* Eskimemiş, yıpranmamış, yeni.

bakire

* Cinsel ilişkide bulunmamış dişi; kız, kız oğlan kız.

bakirelik

* Bakire olma durumu, erdenlik.

bakirlik

* Bakir olma durumu; el değmemişlik, bozulmamışlık.

bakiye

* Artık, artan, kalan, geri kalan.
* Kalıntı.

bakkal

* Yiyecek, içecek ve başka ihtiyaç maddelerini perakende olarak satan kimse.
* Bu gibi şeylerin satıldığı dükkân.

bakkal çakkal

* Bakkal ve benzeri işlerle uğraşan esnaf için küçümseme sözü.

bakkal defteri

* Karışık, düzensiz yazılarla dolu defter.

bakkal kâğıdı

* Kalın ve kaba kâğıt.

bakkala bırakma!

* bir işi "bakalım!" diyerek savsaklamak isteyenlere söylenir.

bakkaliye

* Bakkal dükkânında satılan şeyler.
* Büyük bakkal dükkânı.

bakkallık

* Bakkalın işi.

bakkam

* Bkz. bakam.

bakla

* Baklagillerden, yurdumuzun her yerinde yetiştirilen, taneleri badıç içinde bulunan bir bitki (Vicia faba).
* Bu bitkinin yeşil ürünü veya kuru tanesi.
* Bir zinciri oluşturan halka veya parçalardan her biri.

bakla çiçeği

* Sarımtırak eflâtuna çalan beyaz renkte olan bitki.

* Bu renkte olan.

bakla dökmek (veya atmak)
* bakla ile fala bakmak.

bakla falı
* Bakla taneleri ile bakılan bir fal türü.

bakla ıslanmamak
* Bkz. ağzında bakla ıslanmamak.

bakla kadar
* (bit, pire gibi küçük böcekler için) çok iri.

bakla kırı
* Beyazı çoğalmış, beyazlamaya yüz tutmuş renk.
* At donlarından koyu ve iri lekeli kır.

bakla oda nohut sofa
* Bkz. nohut oda.

baklagiller
* Bakla, fasulye, akasya, keçiboynuzu gibi, badıçlı pek çok sebze ve ağaçları içine alan, iki çenekli ayrı taç yapraklılardan büyük bir bitki familyası, bakliye.

baklalı
* Baklası olan.

baklalık
* Bakla tarlası.

baklamsı
* Bakla biçiminde olan.

baklamsı meyve
* Bkz. badıç.

baklan
* Anguta benzeyen kırmızı renkli bir çeşit yaban kazı (Otis tarda).

baklava
* Çok ince yufkadan yapılarak arasına kaymak, fıstık, ceviz, badem gibi şeyler konulan tatlı.
* Eşkenar dörtgen biçiminde olan nesne.

baklava açmak
* baklava yapmak için gerekli olan ince yufkaları hazırlamak.

baklava börek
* (bir başka şeyle karşılaştırıldığında) çok kolay ve zevkli (iş).
* çok tokluk durumunda "baklava börek olsa yemem" biçiminde kullanılır.

baklava dilimi
* Eşkenar dörtgen biçiminde olan.

baklavacı
* Baklava yapan veya satan kimse.

baklavacılık
* Baklava yapma veya satma işi.

baklavalı
* İçinde baklava bulunan.

* İçinde baklava desenleri olan.

baklavalık
* Baklava yapımında kullanılan veya baklava yapmaya elverişli olan.

baklayı ağzından çıkarmak
* sabrı tükenip o zamana kadar söylemediği şeyleri söylemeye başlamak.
* açık söylemekten kaçındığı bir sorunu sonunda açıklamak.

bakliyat
* Baklagillerden elde edilen ürün.

bakliye
* Bkz. baklagiller.

bakma
* Bakmak işi.

bakmak
* Bakışı bir şey üzerine çevirmek.
* Aramak.
* (yer için) Yüzü bir yöne doğru olmak.
* Bir şeyin gelişmesi veya iyi bir durumda kalması için emek vermek.
* Beslemek, geçindirmek.
* (bir iş) Birinden beklenmek.
* (hasta için) Muayene etmek, tedavi etmek.
* Yoklamak, incelemek, denemek.
* Bir işi yapmak, bir işi yapmakla görevli olmak.
* Yapılabilmesi bir şeye bağlı bulunmak.
* Gözetmek, ilgilenmek.
* Renklerde, Benzemek, andırmak.
* Önem vermek, önem vererek üzerinde durmak.
* Anlamak, farkına varmak.
* Başka bir şeyle ilgilenmeyip elindeki veya önündeki işle uğraşır olmak.

bakraç
* Çoğunlukla bakırdan yapılan küçük kova.
* Bir bakracın alabildiği miktar.

baksana! baksanıza!
* seslenme için kullanılır.
* dikkat çekmek sözü.

bakteri
* Toprakta, suda, canlılarda bulunan, çürüme, mayalanma veya hastalıklara yol açan, küresel, silindirimsi, kıvrık biçimde olan, bölünerek çoğalan, klorofilsiz, tek hücre canlı.

bakteridi
* Şarbon hücresi gibi hareketsiz bakteri.

bakterigiller
* Bakterilere verilen ad, bakterileri içine alan canlılar.

bakterisit
* Canlıların vücudunda veya laboratuar deneylerinde bakterileri fiziksel, kimyasal etkiyle öldüren (etken).

bakteriyel
* Bakterilerle ilgili.

bakteriyolog
* Bakterilerle ilgili, bakteriyoloji alanında çalışan kimse.

bakteriyoloji
* Bakterilerin ve genel olarak mikropların biçimlerini, niteliklerini inceleyen bilim.

bakteriyolojik
* Bakteri bilimi ile ilgili.

bakteriyoskopi
* Bakterilerin mikroskopla incelenmesi işlemi.

baktıkça alır
* güzelliği birdenbire göze çarpmayan.

baktırma
* Baktırmak işi.

baktırmak
* Bakmasına yol açmak, bakmasını sağlamak.

bal
* Özellikle bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp, kovanlarındaki petek gözlerine doldurdukları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde.
* Olgunlaşmış incirin, dışına sızan tatlısı.
* Ağaçların kabuğundan sızarak pıhtılaşan besi suyu.

bal alacak çiçeği bilmek (veya bulmak)
* çıkar sağlanabilecek yeri veya şeyi bilmek veya bulmak.

bal arısı
* Zar kanatlılardan, bal yapan eklem bacaklı türü (Apis mellifica).

bal bal demekle ağız tatlılanmaz
* sözde kalan dilek ve tasarıların iş bitirmede hiçbir etkisi olmaz.

bal başı
* En temiz bal.

bal çiçeği
* Almaşık yapraklı, kırmızı veya kırmızıya çalar sarı renkli çiçekli ağaççık.

bal dök de yala
* bir yerin çok temiz olduğunu anlatır.

bal dudak
* Bkz. bal dudaklı.

bal dudaklı
* Tatlı dilli.

bal gibi
* pek tatlı.
* şüpheye yer bırakmadan, çok iyi, adamakıllı.

bal kabağı
* İçi turuncu, iri ve tatlı bir kabak çeşidi (Cucurbita moschata).
* Aptal, beyinsiz kimse.

bal kelebeği
* Bal kovanlarına çok zarar veren bir böcek (Galleria mellonella).

bal mumu
* Arıların peteklerini yapmak için karın halkaları arasından salgıladıkları yumuşak ve sarımsı madde.
* Bu maddenin sanayide kullanılmak için yapay olarak hazırlanmışı.

bal mumu gibi erimek
* çok zayıflamak.

bal mumu macunu
* Mobilyadaki kusurların onarımında kullanılan, toprak boya ile renklendirilmiş bal mumu.

bal mumu yapıştırmak
* unutulmaması için işaret edip dikkati çekmek.

bal özlü
* Bal özü bulunduran.

bal özü
* Bazı çiçeklerin içinde bulunan, arıların bal yapmak için emdikleri tatlı sıvı, nektar.

bal özü bezi
* Bitkilerin yaprak, yumurtalık ve erkek organlarının dibinde bulunan ve bal özü çıkaran bez.

bal özülük
* Çiçeklerde bal özünü çıkaran bezlerin bulunduğu organ.

bal peteği
* Arıların içine bal doldurduğu bal mumu levha.

bal rengi
* Kahverengine çalan sarı renk.
* Bu renkte olan.

bal sağmak
* kovandan bal ürünü almak.

bal tutan parmağını yalar
* imkânları geniş bir işin başında bulunan kimse bu imkânlardan az da olsa yararlanır.

bala
* Yavru, çocuk.

balaban
* İri, büyük.
* Şişman, gürbüz (kimse, çocuk).

balaban
* Atmaca veya doğan gibi yırtıcı bir kuş.

balaban kuşu
* Bataklıklarda yaşayan, balıkçıla benzer, eti yağlı ve ağır, iri bir kuş (Botaurus).

balabanlaşma
* Balabanlaşmak durumu.

balabanlaşmak
* Balaban duruma gelmek, irileşmek.

balabanlık
* Balaban olma durumu.

balak
* Bkz. malak.

balalayka
* Üç köşeli, üç telli Rus halk sazı.

balama

* Orta oyununda Rum tipi.
* Karagöz, matiz ve külhan beyi tipleri tarafından yabancı ülkelerin tiplerine hitap ederken kullanılan söz.

balans

* Denge, muvazene.

balans ayarı

* Otomobilin sarsılmasını önlemek için, tekerleklere gereği kadar balans pensi denen kurşun parçası takarak denge sağlama işi.

balans pensi

* Arabaların tekerleklerindeki dengeli dönmeyi sağlamak için cant ile lâstik kenarına sıkıştırılan kurşun parçası.

balar

* Çatı kirişi olarak kullanılan ve kiremitlerin altına döşenen ince tahta, pedavra.

balast

* Demir yollarında traverslerin altına, şoselerde düzeltilmiş toprak üzerine döşenen taş kırıkları.
* Safra.

balast direnç

* Gerilimin büyük değişimlerinde, devredeki akımı sabit tutmak için konulan direnç.

balast gemi

* Ambarlarında yük bulunmayan gemi.

balast yem

* Çok büyük miktarda ham selüloz ihtiva eden ve dolayısıyla yoğun yemlerden çok daha düşük sindirilebilir besin maddeleri ihtiva eden ve hayvanlara tokluk hissi vermek amacıyla kullanılan yem.

balat

* Orta Çağda, üç bentten oluşan bir Batı şiiri türü.
* Batıda, belirli danslara eşlik eden bir tür şarkı.
* Serbest biçimli, romantik, müzik araçlarıyla çalınan veya şarkı olarak okunan eser.

balata

* Soğuk ve sıcakta büyük bir sürtünme kat sayısına sahip olan suya ve yağa dayanıklı, yavaş aşınan madde.
* Motorlu araçlarda fren yapmayı sağlayan, tekerlek mili üzerine yerleştirilmiş yarım ay biçimindeki alet.

balayı

* Evlilik hayatının ilk ayı veya ilk günleri.

balbal

* Eski Türklerde kişinin anılması için mezarının veya bazı kurganların etrafına dikilen taş.

balcı

* Arı yetiştirip bal alan veya satan kimse.

balcılık

* Arı yetiştirme veya bal alıp satma işi.

balçak

* Kabza.
* Kabzanın demir siperi.

balçık

* İçinde çeşitli organik maddeler bulunan, daha çok killi, koyu, yapışkan çamur, mil.
* Güçlük çıkartan.
* İçindeki kil oranı yüksek, yağlı, su geçirmez, koyu toprak.

balçık hurması
* Sandıklara basılarak kurutulan hurma (veya kuru incir).

balçık inciri
* Kurutulmuş incir, balçık hurması.

balçıklı
* Balçığı olan.

baldır
* Bacağın dizden ayak bileğine kadar olan bölümü, incik.
* Bu bölümün yumuşak ve şişkin olan arka tarafı.

baldır bacak
* Açık saçık görülen kadın bacağı.

baldır kemiği
* Baldırda bulunan iki kemikten ince olanı.

baldırak
* Don ve pantolon gibi giysilerin dizden aşağı olan bölümü.
* Kılıç kayışının aşağı uzanan parçası.

baldıran
* Maydanozgillerden, nemli yerlerde yetişen zehirli bitkilerin ortak adı, ağu otu. (Conium maculatum).
* Bu bitkiden çıkarılan zehir.

baldıran şerbeti
* Acı çekerek, yüz suyu dökerek elde edilen kazanç.

baldıranlık
* Çok baldıran yetişen yer.

baldırgan
* Baldıran.
* Şeytan otu, şeytan tersi otu (Ferula assa-foetida).

baldırı çıplak
* Ayak takımından, işsiz, serseri.

baldırıkara
* Nemli yerlerde yetişen birçok eğrelti otu türünün ortak adı, karabaldır.

baldırpatlatan
* Güreşte hasmın bir ayağını tutarak diz kapağına kadar büküp üzerine yüklenme oyunu.

baldırsokan
* Çift kanatlıların, sinekgiller familyasından, karasineğe çok benzeyen, kan emen, hastalık bulaştıran, hayvan sağlığı yönünden zararlı bir sinek türü (Stomaxys calcitrans).

baldız
* Erkeğe göre karısının kız kardeşi.

baldo
* İri ve dolgun taneli, pilâvlık pirinç.

bale
* Belli hafif figürlere, adım atışlara, çoğunlukla sahne düzenine ve müziğe dayalı gösteri türü.
* Bu tür gösteri yapan sanatçı topluluğu.

balerin

* Bale yapan kız veya kadın sanatçı.

balerinlik
* Asıl mesleği balerin olan kimse.

balet
* Bale yapan erkek sanatçı.

balgam
* Solunum organlarının salgıladığı, ağızdan dışarı atılan sümüksü madde.

balgam atmak
* yapılmakta olan bir iş veya bir konu üzerine kuşku uyandıracak bir söz söylemek.

balgam taşı
* Damarlı ve yarı saydam bir tür Kadıköy taşı, Hacıbektaş taşı, mühresenk.

balgamlı
* Balgamı olan.

balgümeci
* Bal peteğini andıran bir tür dikiş büzgüsü.

balhane
* Bal süzme ve paketleme işlemlerinin yapıldığı yer.

balığa çıkmak
* balık avlamaya gitmek.

balık
* Omurgalılardan, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı.

balık
* Zodyak üzerinde, Kova ile Koç burçları arasında yer alan burcun adı. Zodyak.

balık adam
* Deniz dibine inilebilecek donanımla su altında çalışmayı iş edinen kimse, dalgıç, kurbağa adam.

balık baştan kokar
* bir işte aksaklığın başta olanlardan başladığını anlatır.

balık bilimci
* Balıklar sınıfını inceleyen bilim adamı.

balık bilimi
* Su ürünleri araştırmalarında özellikle balıklar sınıfını inceleyen bilim.

balık çorbası
* Beyaz etli balıklardan yapılan bir tür çorba.
* Suda pişirilip kılçıkları ayıklanmış, incecik kıyılmış balık ile soğan, yağ, havuç, patetes ve domatesten hazırlanan bir çorba türü.

balık eti
* Omurgalılardan, suda yaşayan hayvanların yumuşak ve açık renkli eti.

balık etinde
* Ne şişman, ne zayıf olan, biçimli tombul.

balık istifi
* Çok sıkışık olarak bir yere dolmuş (insanlar).

balık kartalı

* Kartallardan, su kıyılarında yaşayan, balıkla beslenen, beyaz, kahverengi çizgili, yırtıcı kuş (Pandion haliaetus).

balık kavağa çıkınca
* hiçbir zaman olmayacak işler için söylenir.

balık otu
* Cava ve Malabar'da yetişen, zehirli meyvesiyle balıkları sersemleterek avlamaya yarayan bir bitki (Anamirta).

balık pazarı
* Balıkçıların avladığı balıkların günlük ve taze olarak satışa sunulduğu yer, ticarî merkez.

balık sütü
* Yumurtlama sırasında erkek balıkların çıkardığı beyaz madde.

balık tabağı
* Balık koymaya yarayan kap.
* Yayvan servis tabağı.

balık tutkalı
* Balık endüstrisi artıklarından üretilen, yavaş kuruyan, fakat bağlama gücü yüksek yapıştırıcı.

balık tutmak
* balığı avlamak.

balık unu
* Kurutulmuş balıktan özel işlemlerle elde edilen un.

balık yağı
* İri balık ve deniz hayvanlarının sanayide kullanılan yağı.
* Morina balığının karaciğerinden çıkarılan ve hekimlikte zayıflığa karşı kullanılan iyotlu, vitaminli yağ.

balık yemi
* Balık avlamada oltanın ucuna takılan genellikle yiyecek türü madde.

balık yumurtası
* Balıkların daha çok sığ yerlere bıraktıkları, üremelerini sağlayan yumurta.
* Çoğunlukla mersin balığının, eritilmiş bal mumuna batırılarak hazırlanan yumurtası, havyar.

balıkçı
* Balık tutan veya satan kimse.
* Balıkçılara özgü.

balıkçı düğümü
* İşleme başlangıcında yapılan ve sonra kolayca çözülerek işin tersine de tutturulan düğüm şekli.

balıkçı kazağı
* Balıkçıların soğuk ve nemli havalarda giydiği boğazlı ve yünlü kalın kazak.

balıkçı yaka
* Kazaklarda boynu saran ve katlanabilen yaka, boğazlık.

balıkçıl
* Balıkla beslenen, balık yiyen.
* Uzun bacaklılardan, boynu ve gagası uzun, su kıyılarında yaşayan, balık yiyerek beslenen büyük bir kuş (Ardea cinerea).

balıkçılgiller
* Leyleksiler takımının balıkçıllar alt takımına giren bir familya.

balıkçılık

* Balık tutma, avlama işi.
* Balık üretme, balıktan yararlanma ve satma işi.

balıkçıllar
* Çoğunlukla uzun bacaklı, uzun gagalı balıkçıl cinsinden kuşlar familyası.

balıkçın
* Perde ayaklılardan, uzunca gagalı, uzun ve çatal kuyruklu, deniz kıyılarında yaşayan bir kuş cinsi, deniz kırlangıcı (Sterna hirundo).

balıkgözü
* Ayakkabıların bağ geçirilen deliklerine ve kemer deliklerine takılan maden, kemik gibi şeylerden yapılmış halka.

balıkgözü objektif
* Normal objektiflerden çok daha geniş açıyı alan ve görüntüyü dış bükey ayna görüntüsü biçiminde veren objektif türü.

balıkhane
* Balıkların toptan satışa çıkarıldığı, soğuk hava deposu olan yer.

balıklama
* (suya dalmada, atlamada) Balık gibi gergin, düz ve baş aşağı bir biçimde.
* Bir işe, bir duruma, bir harekete sonucunun ne olacağını düşünmeden girişerek.

balıklamak
* Balıklama tarzı suya atlamak.

balıklandırma
* Balıklandırmak işi.

balıklandırmak
* Balık ile doldurmak, süslemek.

balıklava
* Deniz, göl ve ırmaklarda balık yatağı olan yer.

balıklı
* Balığı olan.

balıknefesi
* Balinagillerin başından çıkarılan ve kozmetik maddeler ve süslü mumlar yapımında kullanılan bir yağ.

balıksırtı
* Balık kılçığı biçiminde birbirine paralel ve çapraz çizgili kumaş deseni.
* Yollarda suların ortada toplanmayarak iki yana akması için yapılan şişkinlik.

balıksız
* Balığı olmayan.

baliğ
* Döl verme çağına eren, buluğ çağına ermiş olan.

baliğ olmak
* bulmak, erişmek.
* erinlik çağına ermek, erinleşmek, buluğa ermek, akıl baliğ olmak.

balina
* Balinalardan, uzunluğu 20 m, ağırlığı 200 ton olan, yağı ve çubukları için avlanan memeli hayvan, kadırga balığı, falyanos (Balaena mistycetus).
* Giysilerin dik ve düzgün durması için bazı yerlerine özellikle yakalarına konulan sert, esnek, yassı, dar, uzun çubuk.

balina çubuğu

* Balinanın ağzına aldığı suyu dışarıya süzüp içindeki deniz hayvanlarını tutmasına yarayan ve üst çenesinin iki yanında tarak dişleri gibi sıralanmış, boynuz dokusunda, esnek kemiksi bölümlerin adı.

balina yağı

* İspermeçet balinasının kafa sinüslerinde bulunan yağ.

balinalar

* Örnek hayvanı balina olan, kutup denizlerinde yaşayan memeli hayvanlar familyası.

balinalı

* Balina takılmış olan, balina geçirilmiş olan (giysi).

balistik

* Ateşli silâhlarda barut gazının basıncı ile fırlayıp hedefe varıncaya kadar merminin havadaki hareketini inceleyen bilim.

balkan

* Sarp ve ormanlık sıra dağlar.

Balkanlar

* Hırvatistan, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Slovenya, Arnavutluk, Makedonya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan ve Trakya'yı içine alan bölge.

Balkanlı

* Balkan devletlerinden olan, Balkanlarla ilgili.

Balkanlılık

* Balkanlı olma durumu.

Balkanolog

* Balkanoloji uzmanı.

Balkanoloji

* Balkan uluslarının dili, tarihi ve kültürü ile uğraşan bilim dalı.

Balkar

* Bkz. Malkar.

Balkarca

* Bkz. Malkarca.

balkı

* Güzel süslü, parlak.
* Ağrı, sancı.

balkıma

* Balkımak işi.

balkımak

* Parlamak, parıldamak.
* Şimşek çakmak.
* Su halkalanmak, dalgalanmak.
* Kesik kesik ağrımak, sancımak.

balkır

* Parıltı.
* Şimşek.

balkon

* Bir yapının genellikle üst katlarında dışarıya doğru çıkmış, çevresi duvar veya parmaklıkla çevrili bölümü.

* Tiyatro ve sinema gibi büyük salonlarda asma kat.

balkonumsu
* Balkona benzer.

balköpüğü
* Açık sarı renk.

ballandıra ballandıra
* Ballandırarak.

ballandırma
* Ballandırmak işi.

ballandırmak
* İmrendirecek biçimde övmek.

ballanma
* Ballanmak işi.

ballanmak
* Bal bulaşmak, bal sürülmek.
* Tatlılaşmak, tatlanmak, olgunlaşmak.

ballı
* İçinde bal bulunan.

ballı börek
* Çok lezzetli.

ballı börekli olmak
* çok iyi anlaşmak.

ballı pasta
* Bal ile yapılmış veya içine bal konmuş pasta.

ballıbaba
* Ballıbabagillerden, beyaz çiçekli ve çok yıllık otsu bir bitki (Lamiumalbum).

ballıbabagiller
* Nane, lâvanta çiçeği, kekik gibi kokulu bitkileri içine alan ve iki çenekli bitişik taç yapraklılardan oluşan bir familya.

ballıdarı
* İncir.

ballık
* Bal konulan kap.
* Bağlarda görülen külleme hastalığı.
* Ballıbaba.

ballıklı
* Ballık hastalığı olan.

balo
* Danslı ve resmî giyimli gece toplantısı.

balo vermek
* baloyu hazırlamak, düzenlemek.

balon
* Isıtılmış hava veya havadan daha hafif bir gazla doldurulan, atmosferde uçabilen, küre biçiminde araç.

* Hava veya gazla doldurulmuş, kauçuktan yapılan çocuk oyuncağı.
* Karnı yuvarlak ve şişkin, boynu dar cam kap.

balon lâstik
* Bisikletlerde kullanılan bir lâstik türü.

balon uçurmak
* ilgililerin ne diyeceklerini ve nasıl davranacaklarını anlamak amacıyla aslı olmayan bir haber yaymak.

baloncu
* Balon satan kimse.

baloncuk
* Küçük balon.

balonculuk
* Balon yapmak veya satmak işi.

balonvari
* Balona benzer, balon gibi.

balotaj
* Bir seçimde adaylardan hiçbirinin, gerekli oyu sağlayamaması dolayısıyla seçimin sonuçsuz kalması.

baloz
* Gemici, işçi gibi kimselerin eğlenmek için gittikleri içkili, danslı yer.

balsam
* Bazı ağaçlardan elde edilen, parfüm ve ilâçların yapımında kullanılan reçine, belsem.

balsamlı
* Balsam içeren, antiseptik ve besleyici özelliği olan (ilâç, merhem vb.).

balsıra
* Yaprakların üzerinde oluşan bir tür küf.
* Bir tür kudret helvası.

balta
* Kesmek, yarmak, yontmak gibi işlerde kullanılan ağaç saplı, demir araç.

balta değmemiş (girmemiş veya görmemiş)
* içinden hiç ağaç kesilmemiş, sık ve gür (orman, koru).

balta olmak
* direnerek bir şey istemek, vakitli vakitsiz tedirgin etmek, asılmak, musallat olmak.

balta vurmak
* balta ile kesmek, parçalamak.

baltabaş
* Baş bodoslaması omurga hattına dikey olarak çelik lâmadan yapılmış (gemi).

baltacı
* Balta yapan veya satan kimse.
* Odun kırıcı.
* Yangın söndürme kuruluşlarında balta kullanan er.
* Önceleri sefer sırasında çalılık ve ormanlık yerleri temizlemek, yol açmak, çadırları kurup kaldırmak, yükleri bindirip indirmekle; sonraları kızlar ağasına bağlı olarak sarayı korumak ve sarayın dış hizmetlerini yapmakla görevli kimse.

baltacık
* Küçük el baltası.

* Değirmen taşının ortasında bulunan haç biçimindeki alet.

baltadan kurtulmak
* kesilmemek.

baltalama
* Baltalamak işi, sabotaj.
* Bilinçli ve kasıtlı olarak, bir işi veya bir durumu bozarak zarara yol açan harekette bulunma, sabote etme.

baltalamak
* Balta ile kesmek.
* Bir işi, bilinçli ve kasıtlı olarak bozacak veya yıkacak davranışta bulunmak, sabote etmek.

baltalayıcı
* Baltalama hareketini yapan kimse.

baltalayıcılık
* Baltalama işini yapan kimse.

baltalı
* Baltası olan.
* Yolları açma ve düzenlemede balta ile donatılmış asker sınıfı.

baltalık
* Sık sık kesimi yapılan orman.
* Bir köyün odun ihtiyacını sağlamasına izin verilen koruluk veya orman bölgesi.

baltası kütükten çıkmak
* bir engelden, bir sıkıntıdan kurtulmak.

baltayı taşa vurmak
* farkında olmayarak birine dokunacak sözler söylemek, pot kırmak.

Baltık
* Baltık denizine kıyısı olan ülkeler ve bu ülkelerin halkı.

Baltık dilleri
* Baltık ülkelerinde konuşulan Hint-Avrupa dil grubu.

baltrap
* Atıcılıkta hedef vazifesi gören plâkaları havaya fırlatan yaylı alet.

balya
* Çember ve demir tellerle bağlanmış ticaret eşyası.

balya makinesi
* Değişik tarım ürünlerini ip ya da çember ile balyalama veya denkleme işini yapan alet.

balya yapmak
* balyalamak.

balyalama
* Balyalamak işi.

balyalamak
* Balya yapmak, denk yapmak.

balyalanma
* Balyalanmak işi.

balyalanmak
* Balyalamak işi yapılmak.

balyemez
* Eskiden kara ve deniz savaşlarında kullanılan, orta çapta, uzun menzilli tunçtan top.

balyos
* Osmanlı İmparatorluğu döneminde Frenk ve özellikle Venedik elçilerine verilen ad.

balyoz
* Taşları kırmak, kazık çakmak gibi işlerde kullanılan, çok iri ve ağır çekiç, varyos.

balyoz gibi
* çok ağır, ezici (kol veya yumruk).

balyozlama
* Balyozlamak işi.

balyozlamak
* Balyozla vurmak, balyozla dövmek.

balyozlanma
* Balyozlanmak işi veya durumu.

balyozlanmak
* Balyoz ile dövülmek.

bam teli
* Bazı sazlarda kalın ses veren tel veya kiriş.
* Sakalın, alt dudağın hemen altındaki bölümü.

bam teline basmak (veya dokunmak)
* en çok kızacağı şeyi yapmak veya sözü söylemek.

bambaşka
* Büsbütün başka, apayrı, değişik, farklı.

bambaşkalık
* Bambaşka olma durumu.

bambu
* Buğdaygillerden, sıcak ülkelerde yetişen, boyu 25 m kadar olabilen, mobilya, merdiven, baston gibi birçok eşyanın yapımında kullanılan bir tür kamış, Hint kamışı, hezaren (Bambusa vulgaris).
* Bu kamıştan yapılmış olan.

bambul
* Kurtçuk evresinde ekinlerin kökünü, ergin evrede başakları kemiren, kahverengi, kın kanatlı böcek (Anisoplia austriaca).

bambul otu
* Sıcak ve ılıman bölgelerde yetişen otsu veya çalı türü bir bitki (Heliotropium).

bamya
* Ebegümecigillerden bir bitki (Hibiscus esculentus).
* Bu bitkinin hem taze, hem kurutularak yenilen ürünü.

bamya tarlası
* Mezarlık.

ban
* Osmanlı İmparatorluğu döneminde Macaristan ve Hırvatistan'da sancak beylerine ve küçük prenslere verilen unvan.

ban ağacı

* Asya'nın tropik bölgelerinde ve Afrika'nın kuzeyinde yetişen, yaprakları telek damarlı, çiçekleri salkım durumunda, meyvesinden kokusuz bir yağ elde edilen ağaç (Moringa oleifera).
* Sepetçi söğüdü, sorgun.

ban otu
* Asya, Kuzey Afrika ve Avrupa'nın sıcak bölgelerinde yetişen zehirli ve otsu bir bitki (Hyoscyamus).

ban yağı
* Hint yağı.

bana
* Ben zamirinin yönelme hâli ekli biçimi.

bana bak!
* "beni dinle" anlamında teklifsiz bir seslenme ve gözdağı sözü.

bana da ... demesinler
* bir işin kesinlikle yapılacağını belirtmek için söylenir.

bana dokunmayan (veya beni sokmayan) yılan bin yaşasın
* birçok kimseler, kendilerine kötülüğü dokunmayan kişiye dokunmak istemezler.

bana mısın dememek
* hiçbir şey etkili olmamak, aldırış etmemek.

banak
* Ekmek parçası, lokma.

banal
* Herkesin kullandığı, herkesin anladığı.
* Bayağı, sıradan.

banallik
* Banal olma durumu.

banço
* Amerika zencilerinin çaldığı gitar biçiminde, madenî gövdesi olan beş veya daha çok teli olan bir müzik aleti.

bançolaşma
* Bançolaşmak durumu.

bançolaşmak
* Banço durumuna gelmek.

banda almak
* bir sesi, ses cihazı ile bant üzerine kaydetmek.

bandaj
* Sargı ile sarma.
* Bağ, sargı.

bandajlama
* Bandajlamak işi.

bandajlamak
* Sargı ile sarmak.

bandajlatma
* Bandajlatmak işi.

bandajlatmak

* Sargı ile sardırmak, bandaj yaptırmak.

bandıra

* Geminin hangi devlete ait olduğunu gösteren bayrak.
* Yabancı devlet bayrağı.

bandıralı

* Bandırası olan.

bandırma

* Bandırmak işi.
* İpe dizilmiş ceviz, badem ve benzerlerinin, nişasta ile kaynatılmış üzüm suyuna veya başka bir tatlıya batırılmasıyla yapılan sucuk.
* Kurutulacak üzümün güneşe serilmeden önce içine batırıldığı potaslı suyun konulduğu kap.

bandırmak

* Banmak.
* Çabuk kuruması ve renginin parlak sarı olması için üzüm salkımlarını veya inciri küllü veya potaslı ılık suya daldırıp çıkarmak.

bando

* Türlü üfleme ve vurgulu çalgılardan oluşan ve daha çok geçit törenlerinde kullanılan mızıkacılar topluluğu veya takımı, mızıka.

bandocu

* Bandoda görevi olan kimse, mızıkacı.

bandoculuk

* Bandocu olma işi veya durumu.

bandrol

* Paket veya şişelerin ağızlarına konulan şerit veya etiket.
* Devletçe verginin kesildiğini gösteren etiket.
* Bayrak direğinin tepesine süs olarak konulan uzun, kumaş şerit.

bandrollü

* Bandrolü bulunan.

bangır bangır

* Yüksek sesle, gürültüyle.

bangır bangır ağlamak

* yüksek sesle, hıçrıkarak ağlamak.

bangır bangır bağırmak

* yüksek sesle, avazı çıktığı kadar bağırmak.

bangırdama

* Bangırdamak işi.

bangırdamak

* Öfkelenerek yüksek sesle bağırıp çağırmak, bangır bangır bağırmak.

Bangladeşli

* Bangladeş halkından olan kimse.

bani

* Kurucu.
* Yapan, kuran.

bank

* Etibank, Sümerbank gibi belirtme gruplarında banka sözünün yerine kullanılır.

bank

* Çoğunlukla bahçelerde, parklarda oturulacak sıra.

banka

* Faizle para alıp veren, kredi,iskonto, kambiyo işlemleri yapan, kasalarında para, değerli belge, eşya saklayan ve daha başka ekonomik etkinliklerde bulunan kuruluş.
* Bankacılık işleminin yapıldığı yer.

banka cüzdanı

* Banka hesabı olanların sahip oldukları küçük defter, banka cüzdanı.

banka defteri

* Bkz. banka cüzdanı.

banka gibi

* çok zengin (kimse).

banka kartı

* Banka işlemleri için otomatik makinede kullanılan özel şifreli kart.

bankacı

* Bankacılık işlemleri ile uğraşan veya bankada görevli kimse.

bankacılık

* Banka işlemleri yapma işi.
* Bankacının mesleği.

bankadan çekmek (veya almak)

* bankadaki hesabından para almak.

bankamatik

* Bankaların para işlemlerini günün her saatinde otomatik olarak yapan makine.

bankaya yatırmak

* bankadaki hesabına para koymak, biriktirmek.

banker

* Banka sahibi.
* Bankacı.
* Para, altın gibi taşınır değerlerin ticaretiyle uğraşan kimse.
* Çok zengin (kimse).

bankerlik

* Banker olma durumu.
* Bankerin yaptığı iş.

bankerzede

* Banker ile olan iş ilişkilerinde zarara uğrayan kimse.

banket

* Şehirler arası yolların iki tarafında yayaların yürümesine ve taşıtların trafiği aksatmadan durabilmesine yarayan çakıl veya toprak yol.

bankiz

* Buzla.

banknot

* Devlet bankası tarafından piyasaya çıkarılan kâğıt para.

banko

* İş yerlerinde üzerine eşya koymaya elverişli, iş takibi için gelenle görevli arasına konulmuş tezgâh.

* Talih oyunlarında, oyunu yönetenin ortaya koyduğu para.
* Talih oyunlarında oyunu yöneten kimse.
* Talih oyunlarında ortada toplanan paranın hepsine oynandığını anlatır.
* Su altı tepeliği.

banko at
* Yarışlarda dereceye gireceği kesin olarak tahmin edilen at.

banko geçme
* Banko geçmek durumu.

banko geçmek
* Yarışlarda veya toto, loto gibi oyunlarda, bir atın veya sayının kesin olarak tutturulacağını tahmin edip işaretlemek.

banko sayı
* Sayısal loto oyununda, garanti olarak çıkacağı tahmin edilen sayı.

banlama
* Banlamak işi.

banlamak
* Horoz ötmek.
* Bağırmak.

banliyö
* Genellikle oturma alanı niteliğinde olan, şehir merkezinden uzakta veya sınırlarına yakın yerlerde bulunan şehir yöresi, çevre, dolay.

banliyö treni
* Şehirle banliyö arasında işleyen tren.

banma
* Banmak işi.

banmak
* Katı bir şeyi sulu veya tuz, biber gibi toz durumundaki maddelerin içine batırıp çıkarmak.

bant
* Düz, ensiz, yassı bağ, şerit.
* Yara üzerine yapıştırılan özel olarak hazırlanmış ilâçlı küçük şerit.
* Ses alma cihazlarında seslerin kaydı için kullanılan manyetik oksitli plâstik veya selüloz şerit.

bant çözmek
* manyetik bir bant üzerine alınmış sesleri yazıya aktarmak, deşifre etmek.

bant doldurmak
* bir bandı ses kaydederek kullanmak.

bant zımpara
* Çekmeye dayanıklı, uzun kâğıt veya bezden üretilmiş, genellikle zımparalama makinelerinde kullanılan aşındırma gereci.

bantlama
* Bantlamak işi.

bantlamak
* Bantla iki şeyi birbirine tutturmak, bant yapıştırmak.

bantlayıcı
* Bant yapan kimse.
* Bantlama makinesi.

banttan vermek
* genellikle radyo ve televizyonda banttan yararlanarak daha önceden alınmış bir sesi veya görüntüyü yayınlamak.

banyo
* Yapılarda, içinde yıkanılan bölüm, hamam.
* Banyo küvetinde yıkanma.
* Tedavi amacı ile hazırlanan ilâçlı su.
* Vücudun bir bölümünü veya bütününü, fiziksel veya kimyasal bir etki altında bir süre bulundurma işlemi.
* Duyarlı yüzeylerin işlenmesinde belirli bir işlemin gerektirdiği maddeyi erimiş olarak içinde bulunduran sıvı.

banyo bataryası
* Sıcak ve soğuk su ile duş bağlantısının bir arada bulunduğu musluk takımı.

banyo almak
* banyo yapmak.

banyo dolabı
* Banyo için gereken bütün malzemenin içinde bulundurulduğu dolap.

banyo havlusu
* Banyo sonrası kullanılan ve özel olarak yapılan havlu.

banyo kabini
* Duş kabini.

banyo kazanı
* Banyoyu ve suyu ısıtmak için yapılan özel kazan veya ısıtma aleti.

banyo küveti
* Genellikle içine su doldurulup yıkanmaya elverişli tekne.

banyo sabunu
* Banyo yaparken vücudu yıkamak için kullanılan sabun.

banyo takımı
* Banyo odalarında ıslak zemine serilen altı plâstik, üstü havlu benzeri dokuma olan paspas.

banyo yapmak
* yıkanmak.

banyolu
* İçinde banyo bölümü olan.
* Banyodan henüz çıkmış bir kimsenin durumu.

banyosuz
* Banyosu olmayan.

baobap
* Ebegümecigillerden, sıcak ülkelerde yetişen, çok yüksek olmamakla birlikte, gövdesinin çevresi 20 m yi aşabilen bir ağaç (Adansonia digitata).

bap
* Kapı.
* (kitaplarda) Bölüm, başlık.
* Konu, husus.
* Arap gramerinde mastar çeşitlerinden her biri.

bar

* Anadolu'nun doğu ve kuzey bölgesinde, en çok Artvin ve Erzurum yörelerinde el ele tutuşularak oynanan, ağır ritmli bir halk oyunu.

bar
* Danslı, içkili eğlence yeri.
* Ayaküstü içki içilen meyhane.
* Bir salonda içki içmek için hazırlanmış köşe.

bar
* Hava basıncı birimi.

bar
* Cam kaplarda oluşan pas.

bar
* Halterde kaldırılması gereken alet.

bar ateşi
* Yoğun yaylım ateşi.

bar bağlamak
* kir bağlamak, paslanmak.

bar bar
* Bağırmak fiili ile kullanılarak bağırışın öfkeli ve yüksek sesle olduğunu anlatır.
* Apaçık görünmek, ortada olmak.

bar havası
* Bar oyunlarında tek veya toplu olarak söylenen ezgi.

bar tutmak
* bar oynamak için hazırlanmak ve oyuna başlamak.

baraj
* Suyu toplamak, gücünden yararlanmak amacıyla akarsu üzerinde yapılan bent, büğet.
* Herhangi bir alanda başarıyı tespit etmek için gerekli olan şart.
* Futbol veya hentbolda serbest atışı yapacak oyuncunun önünde karşı takım oyuncularının yanyana dizilip oluşturdukları duvar.

baraj ateşi
* Yoğun yaylım ateşi.

baraj mesafesi
* Serbest atış sırasında, atış noktasından kaleye doğru ve oluşturulan baraja kadar belirlenen nizamî ara açıklığı.

baraj yapmak (veya kurmak)
* (futbol veya hentbolda kaleye yapılan vuruşları önlemek için) oyuncular kale önünü kapatacak biçimde sıralanmak, duvar yapmak.

barajı aşmak
* herhangi bir sebeple konulmuş olan şartı yerine getirip başarı sağlamak.

barak
* Tüylü, kıllı çuha, kebe.
* Bir cins tüylü av köpeği.

baraka
* Tahta, çinko gibi hafif şeylerden yapılmış, temelsiz eğreti yapı.

barakacık
* Küçük baraka.

baran
* Yağmur.

barata
* Osmanlı sarayında genel olarak bostancıların, baltacı ve kapıcıların giydikleri, kırmızı çuhadan yapılmış, ucu kıvrık, uzunca başlık.
* Bilim doktorlarının ve kardinallerin giydikleri dört köşe külâh veya başlık.

baratarya
* Kaptanın, tayfaların, gemi sahibine, armatöre veya sigorta ortaklığına bilerek verdikleri zarar.

barba
* İhtiyar Rum meyhanecilerine seslenmek için kullanılır.

barbakan
* Kale duvarlarında düşmana ok atmak için açılmış delik.

barbar
* Uygarlaşmamış.
* Uygarlaşmamış kavim, topluluk.
* Kaba ve kırıcı.
* Kaba saba, ilkel.

barbarca
* Barbara yakışan bir biçimde.
* Kaba ve kırıcı bir davranışla.

barbarizm
* Bir sözün fonetik veya morfolojik yapısında yapılan büyük yanlışlık.

barbarlaşma
* Barbarlaşmak işi.

barbarlaşmak
* Barbar gibi davranmak.

barbarlık
* Barbar olma durumu.

barbaşı
* Bar oyunlarında sıranın sağ başında yer alan ve oyunun düzenini sağlayan kimse.

barbata
* Kalelerde mazgal ve mazgal siperlerinin oluşturduğu girintili çıkıntılı dış duvarların üst bölümü, kale korkuluğu.

barbekü
* Özellikle balkonlarda ızgara et pişirmekte kullanılan ve duvar içerisine gömülmüş ocak.

barbunya
* Barbunyagillerden, kırmızı pullu, beyaz etli, kemikli bir balık (Mullus barbahıs).
* Taneleri yuvarlak, oval veya yassı, kırmızı benekli, bir tür fasulye.

barbunyagiller
* Dikenli yüzgeçliler alt takımına giren, vücutları iri pullarla kaplı, barbunya ve tekir türleri iyi bilinen bir familya.

barbut
* Zarla oynanan bir çeşit kumar.

barcı

* Bar işleten kimse.

barcılık
* Barcı olma durumu.
* Barcının işi veya mesleği.

barça
* Orta Çağda kullanılan kürekli ve yelkenli taşıma gemisi.
* Kalyon türünden küçük savaş gemisi.

barçak
* Kılıç kabzasının siperi.

barda
* Dam ustalarının kullandığı, başının bir ucu çember parçası biçiminde eğri, öbür ucu keskin çekiç.
* Fıçıcı keseri.

bardacık
* Bir tür küçük ve tatlı yaş incir.

bardacık eriği
* Bardak eriği.

bardağı taşıran damla
* sabır tüketen aşırı davranış veya durum.

bardağı taşırmak
* sabrını tüketmek.

bardak
* Su ve benzeri şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap.
* Bir bardağın alacağı miktar.
* (bazı bölgelerde) Toprak testi.

bardak eriği
* İri ve tatlı bir tür erik.

bardakaltı
* Bardağın konulduğu yeri kirletmemesi için kullanılan, genellikle örgü, kâğıt veya plâstik örtü.
* Yemek öncesi yenilen bardak altı büyüklüğünde bir tür lâhmacun.

bardakçı
* Bardak veya çömlek yapan veya satan kimse.

bardaktan boşanırcasına yağmak
* (yağmur) çok şiddetli yağmak.

bardan
* Çok beyaz.

bardan
* Yük taşımak için kullanılan çanta veya çuval.

bardan bardan
* Beyaz beyaz.

bardo
* Aygır ile dişi eşek çiftleşmesinden üretilen her yaştaki hayvan.

barem
* Devlet memurlarının maaşlarının derece ve tutarlarını düzenleyen sistem ve çizelge.

baret

* İşçilerin başlarına giydikleri, metal veya plâstikten yapılmış şapka.

baret

* Küçük takke, papaz takkesi.
* Bir tür süs iğnesi.

barfiks

* Çeşitli beden hareketleri yapmaya elverişli yükseklikte, iki ayak üzerine tutturulmuş çubuklu jimnastik aracı.

bargâh

* İçine izinle girilen yer, otağ, yüksek divan.

bargam

* Levreğe benzer bir balık.

barhana

* Kafile, küçük kervan, göç.
* Göç eşyası, ev eşyası.

barı

* Bahçe duvarı, çit.

barınak

* Barınılacak yer, melce.

barındırma

* Barındırmak işi.

barındırmak

* Barınmasını sağlamak.

barınma

* Barınmak işi.

barınmak

* Doğa etkilerinden korunmak için kapalı bir yere sığınmak.
* Yerleşmek, yaşamak için uygun şartlar bularak oturmak.
* Çevresiyle uyumlu, dirlik içinde yaşamak.
* (soyut kavramlar için) Bir yerde etkili olmak, gelişecek ortamı bulmak.

barış

* Barışmak işi.
* Savaşın bittiğinin bir antlaşmayla belirtilmesinden sonraki durum, sulh.
* Böyle bir antlaşmadan sonra insanlık tarihindeki süreç.
* Uyum, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile oluşturulan ortam.

barış görüş olmak

* her türlü dargınlığı unutarak barışmak.

barış yapmak

* barış antlaşmasını imzalamak.

barışçı

* Barışı seven, barışsever, sulhçu, sulhsever, sulhperver.
* Barışı amaçlayan, barışı öngören.

barışçıl

* Bkz. barışçı.

barışçılık

* Barışçı olma durumu, kavga etmeme eğilimi.

barışık
    * Başkası ile barış durumunda bulunan, dargın veya düşman olmayan, sevecen, hoşgörülü.

barışık olmak
    * sevecen ve hoşgörülü davranmak.

barışıklık
    * Barışık olma durumu.

barışma
    * Barışmak durumu, uzlaşma, anlaşma.

barışmak
    * İki taraf, aralarındaki dargınlığı kaldırmak, uzlaşmak, anlaşmak.
    * Sevmek, zevk almak.

barışsever
    * Barışçı, barışçıl, sulhçu, sulhsever, sulhperver.

barışseverlik
    * Barışsever olma durumu.

barıştırma
    * Barıştırmak işi.

barıştırmak
    * Barışmalarını sağlamak, ara bulmak.

bari
    * Hiç olmazsa, hiç değilse, o hâlde, öyle ise.
    * Keşke.

barikat
    * Bir yolu veya geçidi kapamak için her türlü araçtan yararlanılarak yapılan engel.

barikat kurmak
    * engel oluşturmak.

barikat yapmak
    * çeşitli araçlarla bir engel oluşturmak.

barikatlama
    * Barikatlamak işi.

barikatlamak
    * Barikat ile çevirmek, barikat yapmak.

barisfer
    * Bkz. ağır küre.

barit
    * Baryum oksit (BaO) veya baryum hidroksit Ba(OH)2.

baritin
    * Doğal baryum sülfat (BaSO4).

baritli
    * İçinde barit bulunduran.

baritli yıkama
    * Kalınbağırsağın ve rektumun radyolojik işlemde baryum sülfatla doldurulması ve yıkanması.

bariton
* Tenor ve bas arasındaki erkek sesi.
* Basso ile alto arasında ses veren, pistonlu bir tür ağız çalgısı.

bariyer
* Hemzemin geçitlerde kara yolu güvenliğini sağlamak için kullanılan açılır kapanır engel.
* Kara yollarının kenarlarına yapılan korkuluk, engel.
* Herhangi bir yolu kapamak için yapılan engel.
* Engelli at yarışlarında üzerinden atlanması gereken yapay engel.

bariz
* Açık, göze çarpan, belirgin.

barizleşme
* Barizleşmek işi.

barizleşmek
* Bariz duruma gelmek.

bark
* Bkz. ev bark.

barka
* Büyük sandal.

barkarol
* Venedik gondolcülerinin söz ve müziği önceden yazılmadan, içlerinden geldiği gibi söyledikleri şarkı.
* Ritmi üç zamanlı müzik eseri.

barklanma
* Barklanmak işi veya durumu.

barklanmak
* Ev sahibi olmak; evlenmek.

barkot
* Çizgi im.

barlam
* Bkz. barlam.

barmen
* Bar tezgâhtarı.

barmenlik
* Bar tezgâhtarlığı.

baro
* Bir şehir veya bir bölge avukatlarının bağlı oldukları meslek kuruluşu.

baro başkanı
* Baro genel kurulunca en az on beş yıllık kıdemi olan avukatlar arasından seçilen ve baroyu temsil eden baro üyesi.

barograf
* Bir hava taşıtının uçarken izlediği yolun yüksekliklerini çizgi hâlinde göstermeye veya işaretlemeye yarayan alet, yükseklikölçer.

barok
* M.S 1600 ile 1750 yılları arasındaki klâsik sanatı izleyen resim, mimarlık üslûbu.

* Batı edebiyatlarında dengeden çok harekete, düşünceden çok duyuma, biçimlerin serbestçe yaratılmasından duyulan coşkuya önem veren, abartmalı, etkileyici, çelişkiden çekinmeyen edebiyat akımı.

barok müzik
* Çalgılar arasında veya çalgılarla sesler arasında karşıtlıklar kuran XVl-XVlll. yüzyıllar arasındaki müzik reformunu oluşturan müzik.

barokçu
* Barokçuluk yanlısı olan kimse.

barokçuluk
* Barok sanat ve edebiyat görüş ve ilkelerini benimseyen akım.

barometre
* Basınçölçer.
* Gösterge.

baron
* Batı ülkelerinde vikont ile şövalye arasında soyluluk unvanı.

baronluk
* Baron olma durumu veya baronun görevi.

baroskop
* Havanın içinde bulunduğu cisimlerin ağırlığı üzerine yaptığı hafifletici etkiyi gösteren ve havası boşaltılabilen bir fanus içinde terazisi bulunan fizik cihazı.

barparalel
* Düşey direkler üzerine paralel olarak tutturulmuş iki tahta çubuktan oluşmuş jimnastik aracı.

barsak
* Bağırsak.

barsam
* Yüzgeçleri dikenli ve zehirli bir çeşit çarpan balığı (Trachinus vipera).

barsama
* Güzel kokulu yaprakları yemeklere konulan, nane ve yaban kekiğinin ortak adı.

barudî
* Koyu gri renkte olan.

barut
* Ateşli silâhla bir merminin atılmasına veya herhangi bir aracın fırlatılmasına yarayan, patlayıcı, katı madde.

barut esmeri
* Koyu esmer renkte olan (kimse).

barut fıçısı
* Barut koymaya, doldurmaya ve muhafaza etmeye yarayan kutu, fıçı.

barut fıçısı gibi
* çok kızgın, sinirli ve kinle dolu kimse.
* her an olay çıkacak yer veya kavgaya yol açacak durum.

barut gibi
* öfkeli, huysuz, sert, aksi (kimse).
* pek ekşi veya acı.

barut hakkı
* Mermiyi istenilen uzaklığa atabilmek için gerekli barut gazı basıncını sağlamaya yetecek miktarda barut.

barut kesilmek (veya olmak)
* çok öfkelenmek.

barut kokusu gelmek
* savaş tehlikesi sezilmek.

barut rengi
* Koyu giri.

barutçu
* Barut yapan kimse.

barutçuluk
* Barut yapma veya alıp satma işi.

baruthane
* Barut yapılan veya saklanan yer.

barutla oynamak
* tehlikeli işlerle uğraşmak.

barutluk
* Barut saklanan kap veya yer.

baryum
* Atom sayısı 56, yoğunluğu 3.78 olan, doğada en çok baryum sülfat ve baryum karbonat olarak bulunan, havada çabuk oksitlenen, gümüş renginde, katı ve basit bir element. Kısaltması Ba.

baryum karbonat
* Karbondioksidin, barit üzerine etkisiyle elde edilen beyaz bir katı.

baryum sülfat
* Baritin.

bas
* En kalın erkek sesi.
* Sesi böyle olan sanatçı.
* En kalın sesli orkestra çalgısı.

bas (veya bas git)
* çekil, yürü, git, defol!.

bas bariton
* Basın çıkamadığı ince tonlara çıkabilen, buna rağmen basın indiği kalın ve tok tonlara inemeyen sesi olan sanatçı.

bas bas
* Bağırmak fiili ile kullanılarak bağırışın yüksek sesle olduğunu anlatır.

bas tutmak
* ince sesli çalgılara tek perdeden eşlik etmek.

basak
* Merdiven.

basaklı
* Merdiveni olan.

basaksız
* Merdiveni olmayan.

basamak

* Bir yere çıkarken veya bir yerden inerken basılan ve art arda gelen, birbirinden belirli aralıklarla yükselen düz yüzeylerden her biri.
* Derece, aşama, kerte.
* Bir amaca ulaşmak için yararlanılan kişi, durum veya yer.
* (aritmetikte) On kuralına göre yazılmış bir sayının, her rakamının bulunduğu sıra, hane.
* (cebirde) Bir tam denklemde bulunan bilinmeyenin en yüksek kuvveti.

basamak basamak
* Yavaş yavaş (yükselme veya inme).
* Derece derece.

basamak yapmak
* bir durumu daha yükseğine erişmek için araç olarak kullanmak.

basamaklı
* Basamağı olan, basamak basamak olan.

basar
* Göz.
* İleriyi görme, algılama yetisi.

basar
* Merdivenin ayakla basılan yüzeyi.

basarî
* Görme ile ilgili.

basarna
* Bir cismin bir yanını kaldıraçla yükseltme işi.
* Dalyanın kapak yeri.

basbayağı
* Alışılandan, bilinenden hiçbir değişikliği olmayan.

basen
* Omurganın bel ile kalça arasındaki bölümü.
* Kıtasal uzantıdan okyanus ortası sırtlarına kadar devam eden ve 4000-5000 m derinliği olan deniz dibi.

bası
* Resim klişesi, dökme harf, taş kalıp kullanarak makine yardımı ile kâğıda ve bez gibi şeylere yazı, resim çıkarmak işi, tabı.

basıcı
* Kitap, dergi gibi şeyleri basan kimse, tâbi.

basıcılık
* Basıcı olma durumu veya basıcının işi.

basık
* Basılmış, yassılaşmış.
* Çok yüksek olmayan, alçak.
* Kısık.

basıklaştırma
* Basıklaştırmak işi.

basıklaştırmak
* Basık durumuna getirmek.

basıklık
* Basık olma durumu.
* Bir elipsin büyük ve küçük eksenleri arasındaki farkın büyük eksene oranı.

basıla

* Basımcılıkta, provalarda "basınız, basılsın" anlamlarında kullanılan terim.

basıla vermek

* prova hâlindeki bir kitabın veya herhangi bir yazının basıma uygun olduğunu bildirmek.

basılı

* Basılarak yerleştirilmiş.
* Basım evinde basılmış, matbu.

basılış

* Basılmak işi veya durumu.

basılma

* Basılmak işi.

basılma dayanımı

* Dokusunu basarak ezmeye çalışan dış etkilere ağacın gösterdiği direnç.

basılmak

* Basmak işine konu olmak veya basmak işi yapılmak.

basım

* Bası sanatı, tabaat.
* Bası işi, tabı, tipografya.

basım evi

* Bası işi yapılan yer, matbaa.

basımcı

* Basım evi işleten kimse, matbaacı.

basımcılık

* Basım evi işletme işi, kitap basma işi, matbaacılık.

basın

* Gazete, dergi gibi belirli zamanlarda çıkan yayınların bütünü, matbuat.

basın ataşesi

* Resmî veya özel kurum ve kuruluşlarda, yabancı temsilciliklerde basın ile ilgili konuları düzenleyen yetkili ve sorumlu kimse.

basın bildirisi

* Basın yayın organlarına bilgi vermek amacıyla yetkili kurum veya kişiler tarafından hazırlanmış yazılı açıklama.

basın dünyası

* Görsel ve yazılı basın organları ile burada görevlilerin tümü.

basın kartı

* Mesleği basın işleri olan kimselerin taşıdığı kimlik belgesi.

basın özgürlüğü

* Görüş ve düşünceleri basın ve yayın yoluyla açıklayabilme ve yayabilme hakkı.

basın toplantısı

* Yetkili veya ilgili bir kimsenin, bir konu veya çeşitli konular üzerinde açıklamada bulunmak için gazetecilerle yaptığı toplantı.

basın yasağı

* Basın yayın organlarının bir konu hakkında yayın yapmasını kısıtlayıp engelleme.

basınç
* Bir yüzey üzerine etkide bulunan gücün yüz ölçümü birimine düşen miktarı, tazyik.

basınçlama
* Basınçlamak işi.

basınçlamak
* Hava taşıt araçlarında, insan organizması için yeterli basınç düzeyini sağlamak veya ayarlamak.

basınçlı
* Basınç yüklenmiş olan.

basınçlı su
* Basınç yüklenerek fışkırtılma düzeyine getirilmiş su, tazyikli su.

basınçölçer
* Hava basıncını ölçerek yer yükseltilerini ve hava değişimlerini tespit etmek için kullanılan alet, barometre.

basınçölçüm
* Hava basıncı ölçümlerini inceleyen birim.

basıölçer
* Buharın veya herhangi bir gazın bulunduğu kabın yüzeyine yaptığı basıncı belirleyen alet.
* Akışkanların basıncını ölçen araç.

basıp geçmek
* önde gideni geçmek.
* önem vermeyerek uğramamak.

basıp gitmek
* birdenbire gitmek, aklına koyduğu şeyi yapmak üzere bulunduğu yerden uzaklaşmak, çekip gitmek.

basırgama
* Basırgamak işi.

basırgamak
* Ağırlık çökmek veya basmak.
* Kâbus çökmek.

basırganma
* Basırganmak durumu.

basırganmak
* Üzerine ağırlık basmak, kâbus çökmek.

basış
* Basmak işi.

basil
* Bakterilerin çomak biçiminde ince uzun olan türü.

basiret
* Doğru görüş, uzağı görüş, seziş, uyanıklık, anlayış, kavrayış, dikkat, sağgörü.

basireti bağlanmak
* iyi düşünemez, gerçeği göremez bir duruma düşmek.

basiretli
* Gerçeği görebilen, uzağı görebilen, basireti olan, sağgörülü.

basiretsiz

* Gerçekleri görebilmekten uzak, ileri ve uzak görüşlü olmayan, sağgörüsüz.

basiretsizlik
* Gerçekleri, ileriyi ve uzağı görememe, sağgörüden yoksun olma.

basit
* Yapılması veya anlaşılması kolay olan, karışık olmayan, bayağı.
* Süssüz, gösterişsiz.
* Bilgi ve görgüsü sınırlı olan, bayağı, görgüsüz.
* Her zaman rastlanan, özelliği olmayan, olağan.
* Kolay.

basit cisim
* Maddesi tek elementten oluşmuş cisim.

basit cümle
* Tek yargı bildiren cümle.

basit faiz
* Faizleri üzerine eklenmemiş ana paraya belli bir dönem sonunda verilen faiz.

basit kelime
* Anlamlı olarak daha küçük parçaya bölünemeyen, kök durumundaki kelime, yalın kelime.

basit kesir
* Payı paydasından küçük olan kesir.

basit renk
* Biçmeden geçen beyaz ışığın ayrıldığı renklerden her biri.

basitçe
* Basit olarak, kolay tarafından.

basite indirgemek
* basitleştirmek, sade bir biçime döndürmek,basite irca etmek.

basitleşme
* Basitleşmek işi.

basitleşmek
* Basit duruma gelmek.

basitleştirme
* Basitleştirmek işi.

basitleştirmek
* Gereksiz ayrıntılardan arıtarak sade duruma getirmek.

basitlik
* Basit olma durumu.

Baskça
* İspanya'nın Bask bölgesinde kullanılan dil.

basket
* Basketbolda kazanılan sayı.

basket yapmak
* basketbolda sayı kazanmak.

basketbol

* Beşer kişilik iki takım arasında topu 3 m yükseklikteki karşılıklı duran ağ geçirilmiş iki sepetten birine sokup sayı kazanmak esasına dayanan bir oyun.

basketbolcu
* Basketbol oyuncusu.

basketbolculuk
* Basketbol oynama veya oynatmak işi.

basketçi
* Basketbol oyuncusu, basketbolcu.

baskı
* Bir eserin basılış biçimi veya durumu.
* Bası sayısı.
* Bir eserin basılarak tekrarlanan her bir kezi.
* Giysinin içine kıvrılıp dikilen kenarı.
* Hak ve özgürlükleri kısıtlayarak zor altında bulundurma durumu, tazyik.
* Bir maddeyi sıkıp ezen alet, pres.
* Belirli ruhî etkinlik ve süreçleri, kişinin isteği dışında bilinçaltına itmesi veya bu itilenlerin bilince çıkmasını önleme durumu.
* Karşı takım oyuncusunun hareketini ve sonuç almasını engellemek amacıyla uygulanan yakın savunma durumu.

baskı altında tutmak
* özgürlüğünü engellemek, kısıtlamak.

baskı grubu
* Bir işin yapılmasında, gerçekleştirilmesinde veya tamamlanmasında baskı oluşturan güç.

baskı kalıbı
* Kitap kaplarına süslemeler basmak için kullanılan kalıp.

baskı resim
* Gravür tekniği ile yapılan resim, kazıma resim.

baskı yapmak
* bir kimseyi bir işi yapmaya zorlamak, zor kullanmak.

baskıcı
* İşlenecek kumaşlar üzerine kalıplara resim basan kimse.
* Matbaacılıkta baskı işlerini yapan kimse.
* Kısıtlayıcı.

baskıcılık
* Baskıcının işi.

baskıda kalmak
* yağmur yağdıktan sonra toprağın üst kısmı sertleşerek tohumlar fidelenip toprak üstüne çıkmak.

baskılı
* Baskısı olan.

baskılık
* Bir masadaki kâğıtların uçmaması için üzerlerine konulan özel biçimdeki ağırlık.

baskın
* Suç işlediği veya suçluların bulunduğu sanılan bir yere ansızın girme.
* Kısa süreli, beklenmedik saldırı.
* (sertlik, zorluk bakımından) Üstün.

baskın basanındır

* düşmanı gafil avlayıp saldıran taraf savaşı kazanır.

baskın çıkmak (veya gelmek)
* (karşılaştırma konusu olan kimseyi) geçmek, üstünlüğünü göstermek.

baskın vermek
* anî ve habersiz girmek, saldırıda bulunmak.

baskın yapmak
* suç işlendiği veya suçluların bulunduğu sanılan bir yere ansızın girmek.
* düşmana ansızın saldırmak.
* ansızın konuk gelmek.

baskına uğramak
* düşmanın beklenmedik bir saldırısıyla karşılaşmak.
* bir yerde suç üstü yakalanmak.
* beklenmedik bir zamanda konuklar gelmek.

baskıncı
* Baskın yapan kimse.

baskısız
* Hak ve özgürlükleri kısıtlanmamış.
* Disiplinsiz.
* Terbiyesiz, ahlâksız.

baskısız büyümek
* serbest bir eğitimle yetişmek.

basklârnet
* Kalın sesli klârnet.

baskül
* Çoğunlukla bir kütleyi çok daha küçük bir kütle yardımıyla tartmaya yarayan alet.
* İki kolu sıra ile kalkıp inebilen, ortasından veya uçlarından birine az çok yakın değişmez bir noktaya dayanan kaldıraç.

basma
* Basmak işi.
* Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.
* Gazete, dergi, kitap gibi bası ile hazırlanmış yazılı şeyler, matbua.
* Basılmış, matbu.
* İskambil kâğıdı ile oynanan bir oyun.
* Gübre, tezek.

basma kalıbı
* Kitap, kumaş gibi şeylerin baskısı için hazırlanan kalıp.

basmacı
* Basma yapan veya satan kimse.
* Pamuklu, tülbent vb. üzerine kalıpla desen basan kimse.
* Bohça ile köylerde eşya satan kadın, bohçacı.

basmacılık
* Basma alım satımı.
* Pamuklu, tülbent vb. üzerine kalıpla desen basma işi.
* Matbaacılık.

basmahane
* Basma yapılan iş yeri.

basmak
* Vücudun ağırlığını verecek biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.
* (küçük çocuklar için) Ayakta durabilmek.
* Bir şeyi, üzerine kuvvet vererek itmek.
* Sıkıştırarak yerleştirmek.
* Bası işi yapmak, tabetmek.
* Örtmek, bürümek, kaplamak.
* Bir şey üzerinde kalıp, mühür gibi bir araçla iz yapmak.
* Baskın yapmak.
* Bazı isimlerle birlikte sertlik, aşırılık anlamlarında yardımcı fiil olarak kullanılır.
* Bir kimse bir yaşa girmek.
* Çevreyi kaplamak, çökmek.
* Basınç yaparak sıvı ve gazları itmek.
* Kümes hayvanları kuluçkaya yatmak.
* Bir şeyin etkisinde kalıp eziklik, üzüntü ve ağırlık duymak.

basmakalıp
* Özgünlüğü olmayan, değişiklik göstermeyen, bilineni tekrarlayan, harcıâlem, klişe.

basmakalıplaşmak
* Basmakalıp durumuna gelmek.

basmalı
* Basma özelliği olan.

basmalık
* Üzerine basılacak şey.

basso
* En kalın erkek sesi.
* En kalın sesli orkestra çalgısı.

bastana salatası
* Domates, taze soğan, yeşilbiber, maydanoz, nane ve limon suyu kullanılarak yapılan bir salata türü.

bastarda
* Bkz. baştarda.

bastı
* Kıyma ile pişirilmiş sebze.
* Bastırma.

bastıbacak
* Bacakları kısa veya çarpık (kimse).
* (çocuk için) Yaramaz.

bastığı yerde ot bitmez
* gittiği yere uğursuzluk götürür, gittiği yerin bereketini kurutur.

bastığı yeri bilmemek
* çok sevinmek.
* şaşkınlıktan nerede olduğunu seçememek, durumunu kontrol edememek.

bastık
* Pestil.

bastırak
* Yol yapımında çakıl, kum, curuf gibi maddeleri ezmeye ve sıkıştırmaya yarayan alet.

bastırık
* Kapıyı arkadan bastırmak için kullanılan ağaç dayak.
* Ağırlık, baskı, yük.

bastırılma

* Bastırılmak işi.

bastırılmak

* Bastırmak işine konu olmak.

bastırım

* Ruh dünyasında oluşan tepkimelerin bilinç dışına yansıması.

bastırma

* Bastırmak işi.
* Bastı.

bastırmak

* Basmak işini yaptırmak.
* Zararlı bir olayı önlemek.
* Üstünlüğünü göstermek.
* Bir kumaşın kenarını kıvırıp dikmek.
* Gidermek.
* (cevap için) Hemen yetiştirmek.
* Ansızın birinin yanına gitmek.
* Birdenbire ve pek çok etkisini göstermek.
* Kümes hayvanlarını kuluçkaya yatırmak.
* Baskı yapmak, üzerine iyice düşmek.

bastika

* Bir yelken serenine veya herhangi bir ağaca açılan delik.

baston

* Yürürken dayanmaya yarayan ağaç veya metalden yapılan araç.
* Geminin baş tarafındaki yatık direğin (cıvadranın) dışarıya doğru uzanan parçası.

baston francala

* İnce, uzun ekmek.

baston gibi (veya baston yutmuş gibi)

* dimdik duran veya yürüyen (kimse).

bastoncu

* Baston yapan veya satan kimse.

bastonculuk

* Baston yapma veya satma işi.

bastonlu

* Bastonu olan.

bastonsuz

* Bastonu olmayan.

basur

* Kalın bağırsağın alt bölümünde ve anüste toplardamarların genişlemesiyle oluşan varis, hemoroit.

basur memesi

* Anüste genişleyip meme gibi uzamış damar yığını.

basur otu

* Düğün çiçeğigillerden, nemli ormanlarda biten, köklerinde basur memelerine iyi gelen bir madde bulunan, sarı çiçek açan küçük bir bitki (Ranunculus ficaria).

basurlu

* Basuru olan, hemoroitli.

basübadelmevt
* Ölümden sonra dirilme.

basya
* Sapotgillerden, tohumlarından sabunculukta kullanılan bir yağ elde edilen, Asya'da yetişen bir ağaç (Basia).

baş
* İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız gibi organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser.
* Bir topluluğu yöneten kimse.
* Başlangıç.
* Temel, esas.
* Arazide en yüksek nokta.
* Bir şeyin genellikle toparlakça ucu.
* Bir şeyin uçlarından biri.
* Kasaplık hayvanlarda ve bazı yiyeceklerde tane.
* Para değiştirirken verilen veya alınan üstelik, sarrafiye.
* Bir şeyin yakını veya çevresi.
* "Baş" kelimesi birçok deyimde "öz varlık, kendisi" anlamını taşıyan bir zamir niteliğindedir.
* Önem veya yönetim bakımından ileride olan, en önemli, en üstün anlamında birleşik kelimeler yapar.
* Güreşte pehlivanların ayrıldıkları beş derecenin en yükseği.
* "... başına" adlardan sonra ve nicelik anlatan kelimeden önce gelerek üleştirme anlamı verir.
* Deniz teknelerinde ön taraf.
* En uç, yüksek nokta veya en ön.

baş
* Çıban.

baş ağırlık
* Ağır sıklet.

baş ağrısı
* Başın ağrıması, başta oluşan rahatsızlık.
* Sürekli sıkıntı yaratan durum veya kimse.

baş ağrısı olmak
* sıkıntı vermek, uğraştırmak.

baş ağrıtmak
* tedirgin etmek, bıkkınlık vermek, can sıkmak.

baş alamamak
* çok uğraştıran bir konu yüzünden vakit ve fırsat bulamamak.

baş almak
* fırsat bulmak.

baş aşağı
* Başı aşağı gelmek üzere.

baş aşağı düşmek
* kişiliğinden kaybederek toplum içindeki durumu sarsılmak.

baş aşağı etmek
* tersine çevirmek.

baş aşağı gelmek
* tepesi üstü düşmek.

baş aşağı gitmek

* sürekli zarar görmek veya kötüleşmek.

baş aşağı gitmek
* işleri ters gitmek, sürekli zarar etmek.

baş bağlamak
* başına bir örtü örtmek.
* başak vermek.
* birine veya bir şeye bağlanmak, intisap etmek.

baş baş
* çocukların "Allaha ısmarladık" anlamında ellerini başlarına götürmelerini sağlamak için söylenir.

baş başa
* Birlikte, beraberce.

baş başa (veya kafa kafaya) vermek
* iki veya daha çok kimse bir kenara çekilip konuşmak.
* dayanışmak.

baş başa bırakmak
* birinin, bir şeyle veya bir kimseyle yalnız kalmasını sağlamak.

baş başa kalmak
* biriyle veya bir şeyle yalnız kalmak.

baş başa olmak
* birlikte bulunmak, beraber yaşamak.

baş belâsı
* Sıkıntı, üzüntü veren.

baş bezi
* Mendil.

baş bıçağı
* Ustura.

baş biti
* Bkz. bit.

baş bulmak
* (alış verişte) kazanç bırakmak.

baş çanağı
* Kafa tası.

baş çekmek
* ön ayak olmak.

baş çevirtmek
* başı arkaya doğru döndürtmek.
* birinin arkasından hayranlıkla bakmak.

baş döndürmek
* başarıdan, gururdan, sevinçten çok mutlu duruma getirmek, aşırı heyecanlandırmak.

baş döndürücü
* (çabuklukta) olağanüstü, aşırı.
* baygınlık verici.

baş döndürücü

* Şaşkına, serseme çevirici.

baş dönmesi
* Göz kararıp düşecek gibi olma.

baş edebilmek
* bir kimseyi yola getirmeye veya bir şeyi yapmaya gücü yetmek.

baş eğmek
* saygı göstermek için baş eğerek selâmlamak.
* direnmekten vazgeçip buyruk altına girmek, inkıyat etmek.

baş elde iken
* ölmeden, yaşarken sağ iken.

baş etmek (veya edememek)
* gücü yetmek (yetmemek), başarı kazanmak (kazanmamak).

baş gelmek
* yenmek, gücü yetmek.

baş göstermek
* belirmek, ortaya çıkmak, zuhur etmek, vuku bulmak.

baş göz etmek
* evlendirmek.

baş göz olmak
* evlenmek.

baş kaldırma
* baş kaldırmak işi, isyan.

baş kaldırmak
* ayaklanmak, yönetime karşı gelmek, isyan etmek.
* iyice coşmak, kabarmak.

baş kaldırmamak
* Bkz. başını kaldırmamak.

baş kesmek
* selâm için baş eğmek.

baş kıç vurmak
* baştan gelen dalgalarla gemi, başı ve kıçı üzerinde inip kalkmak.

baş kırılır fes içinde, kol kırılır yen içinde
* aile içindeki, arkadaşlar arasındaki uyuşmazlıklar yabancılara duyurulmamalıdır.

baş komak (koymak)
* bir şey uğruna ölümü göze almak.

baş koşmak
* bir işi başarmak için çalışmak.

baş nereye giderse, ayak da oraya gider
* küçükler büyüklerin izinde gider, her işte onları örnek tutarlar.

baş ol da, istersen soğan başı ol
* küçük bir işte de olsa, başta olmak önemlidir.

baş olan boş olmaz

* bir yerde baş olan kimse taşıdığı değer dolayısıyla o yere gelmiştir.
* iş başındaki kişinin işi çoktur.

baş örtüsü
* Bkz. başörtü.

baş sağlığı
* Ölen bir kimsenin yakınlarına söylenen ilgi ve yakınlık anlatan söz.

baş sağlığı dilemek
* ölen bir kimsenin yakınlarına ilgi ve yakınlık anlatan söz söylemek.

baş sallamak
* karşısındakinin her sözünü uygun bulur görünmek.

baş tacı
* Çok sevilen, çok yüksek tutulan (kimse veya şey).

baş tacı etmek

baş tacı etmek
* çok sevmek ve saymak, el üstünde tutmak.

baş tutamamak
* rüzgâr, fırtına yüzünden, yapılışındaki veya yükselişindeki bir bozukluk sebebiyle gemi dümene uymamak, rotadan çıkmak.

baş tutmak
* elebaşı olmak.

baş ucu
* Yatılan bir yerin baş konulan yönü veya yakını.

baş ucu kitabı
* Sık sık yararlanılan, ana bilgileri veren, değerini hiç yitirmeyen eser.

baş üstünde tutmak
* çok iyi ağırlamak.

baş üstünde yeri var
* büyük bir saygı ve ilgi ile karşılanır veya ağırlanır.

baş üstüne
* bir dileğin yerine getirileceğini içtenlikle belirtmek için "peki" anlamında kullanılan söz.

baş vermek
* (çıban) olgunlaşmak.
* (buğday vb. bitkiler) başak bağlamaya başlamak, başak oluşmak.
* (gemi, kayık) döndürmek, çevirmek.

baş yakmak
* kötü duruma düşürmek.

baş yapmak
* (kuaför) saç bakım ve tuvaleti yapmak.

baş yarılır (kırılır) börk (fes) içinde, kol kırılır kürk (yen) içinde
* aile içindeki kişilerin anlaşmazlıkları aile içinde kalmalıdır.

baş yarma
* Vida yapımında kullanılacak olan perçinlerin başlarına tornavida yerleri açmak işi.

baş yastığı
* Yatakta başın altına konulan yastık.

baş yemek (başını yemek)
* birinin ölümüne veya yok olmasına sebep olmak.
* birinin güç duruma düşmesine yol açmak.

başa baş
* birinden üstün olmadan.

başa baş
* Eşit durumda, dengeli olarak.

başa baş gelmek
* eşit olmak, denk olmak.

başa baş noktası
* bir yabancı paranın veya değerli kâğıdın piyasa değeri ile üstünde yazılı değerin aynı olması durumu.

başa çıkmak
* güçlükler çıkaran biriyle olan işini, kendi istediği yolda sonuçlandırabilmek.

başa çıkmak
* bir şeye gücü yetmek.

başa geçmek
* en üstün yeri almak.

başa gelen çekilir
* çaresiz durumlara düşüldüğünde insanın kendini üzüntüye kaptırmayıp bu durumlara katlanmasının olağan ve doğru bulunduğunu anlatır.

başa gelmek
* (kötü bir duruma) uğramak.

başa güreşmek
* yağlı güreşte, en usta pehlivanlar başpehlivanlık için yarışmak.
* en üstün sonucu elde etmek için mücadele vermek.

başa vermek
* değiş tokuş yaparken üste bazı şeyler vermek.

başağaç
* Boyuna dikey yönden kesilmiş olan ve yıl halkaları çember biçiminde görüntü veren ağaç.

Başak
* Zodyak üzerinde Aslan ile Terazi burçları arasında bulunan burcun adı, Zodyak.

başak
* Arpa, buğday, yulaf gibi ekinlerin taneleri taşıyan kılçıklı başı.
* Tarlalarda, bağlarda dökülmüş veya tek tük kalmış olan ürün.

başak bağlamak (veya tutmak)
* arpa, buğday, yulaf gibi ekinlerde başak oluşmak.

başak toplamak
* tarlalarda kalmış başakları veya bağlarda dökülmüş meyveleri toplamak.

başakçı
* Tarlalarda kalmış başakları veya bağlarda dökülmüş meyveleri toplayan kimse.

başakçık

* Çiçeklerde başağı oluşturan çiçek demeti veya topluluğu.

başaklama
* Başaklamak işi.

başaklamak
* Tarlalarda, bağlarda kalmış döküntüleri toplamak.

başaklanma
* Başaklanmak durumu.

başaklanmak
* Başak bağlamak, tutmak.

başaklı
* Başağı olan (ekin).
* Arka ucu başka biçimde olan (ok).

başaktör
* Bir filmde veya bir tiyatro eserinde en önemli erkek oyuncu.

başaktörlük
* Başaktörün işi veya mesleği.

başaktris
* Bir filmde veya bir tiyatro eserinde en önemli kadın oyuncu.

başaktrislik
* Başaktrisin işi veya mesleği.

başaltı
* Yağlı güreşte pehlivanların ayrıldığı beş derecenin ikincisi.
* Gemilerde tayfa ve erlerin baş taraftaki koğuşları.

başarı
* Başarmak işi veya başarılan iş, muvaffakıyet.

başarı göstermek (veya kazanmak)
* başarmak.

başarılı
* Başarı gösteren, muvaffakıyetli.
* Başarılmış, üstesinden gelinmiş.
* Başarılı bir biçimde, başarı göstererek.

başarılma
* Başarılmak işi.

başarılmak
* Başarı ile sona ermek.

başarım
* Elde edilen bir başarı.
* Bir sporcunun yapabileceği en iyi derece, takat sınırı, performans.

başarısız
* Başarı göstermeyen, muvaffakıyetsiz.
* Başarılamayan, muvaffakıyetsiz.
* Başarı göstermeyerek.

başarısız olmak
* başarı sağlayamamak, başarı gösterememek.

başarısızlığa uğramak
* başarısız olmak.

başarısızlık
* Başarısız olma durumu, muvaffakıyetsizlik.

başarma
* Başarmak işi.

başarmak
* Bir işi istenilen biçimde bitirmek, muvaffak olmak.

başasistan
* En üst derecedeki asistan.

başasistanlık
* Başasistan olma durumu.
* Başasistanın görevi.

başat
* Benzerleri arasında güç ve önem bakımından başta gelen, hâkim, dominant.

başat karakter
* Bir melezde her zaman ortaya çıkan karakter.

başatlık
* Başat olma durumu, hâkimiyet.

başatlık yasası
* Irk karışmasında güçlü öz yapının sonraki soylardan üstün geldiğini kanıtlayan yasa.

başbakan
* Hükûmet başkanı; bakanlar kurulunun başı, kabinenin başı, başvekil.

başbakanlık
* Başbakan olma durumu ve başbakanın görevi.
* Başbakanın makamı.
* Başbakan ve görevlilerinin çalıştığı daire.

başbayi
* Bir dağıtım işinde bütün bayilerin bağlı bulunduğu ana bayi.

başbuğ
* Eski Türklerde baş, başkan, komutan.
* Osmanlı İmparatorluğunda savaş zamanı başka birliklerden ayrılıp bir araya getirilerek oluşturulan birliğin veya milis güçlerinin komutanı.

başçavuş
* Astsubay başçavuş.
* Yeniçeri ocağının çavuşu.

başçavuşluk
* Astsubay başçavuş rütbesi.

başçı
* İşçi başı.
* Çiğ veya pişmiş koyun, kuzu, sığır başı satan kimse.

başçık
* Çiçeklerin erkek organlarında çiçek tozunu taşıyan torbacık, haşefe.

başdanışman
* Danışmanların başı.

başdanışmanlık
* Başdanışmanın işi veya görevi.

başdekorcu
* Dekorcuların başı, dekor hazırlamada en üst sorumlu.

başdekorculuk
* Başdekorcunun işi veya mesleği.

başdizgici
* Bir basım evindeki dizgicilerin başı, başmürettip, sermürettip.

başdizgicilik
* Dizgicilerin başı.

başdümenci
* Dümencilerin başı.

başdümeni
* Gemi veya teknelerin başına yerleştirilen ve iyi bir manevra sağlayan dümen.

başefendi
* Devlet dairelerinde kıdemli memur, başkâtip.

başeksper
* Eksperlerin başı.

başeser
* Kendi türünde en mükemmel eser, başyapıt, şaheser.

başeski
* En kıdemli kimse.
* Yeniçeri bölüklerinin en kıdemsiz subayı ve erlerinin en kıdemlisi.

başfiyat
* En iyi ürün için tespit edilen fiyat.

başgardiyan
* Gardiyanların başı.

başgarson
* Garsonların başı, metrdotel.

başgarsonluk
* Başgarson olma durumu.
* Başgarsonun işi, metrdotellik.

başgedikli
* En yüksek rütbeli astsubay.

başhakem
* Yarışmayı veya oyunu yöneten hakemlerin başı.

başhekim
* Bir hastahaneyi yönetmekle görevlendirilen hekim, baştabip, sertabip.

başhekimlik
* Başhekimin görevi.
* Başhekimin makamı.

başhemşire
* Bir klinik veya hastahanede hemşireleri yönetmekle görevlendirilmiş hemşire.

başhemşirelik
* Başhemşire olma durumu.

başhostes
* Hava yollarında hosteslerin en deneyimlisi ve yapılan sefer boyunca hizmetten sorumlu kimse.

başı açık
* Örtü veya şapka ile başı örtülmemiş.

başı ağrımak
* bir işten dolayı sorumlu duruma düşmek.

başı bağlanmak
* biri evlendirilmek.
* birini yandaş olarak kazanmak, kendi yanında tutmak.

başı bağlı
* Serbest olmayan.
* Evli.

başı belâda
* çözülmesi güç, sıkıntılı bir durumda.

başı belâya girmek (veya uğramak)
* sıkıcı, üzücü bir durumla karşılaşmak.

başı bütün
* eşi hayatta olan (karı veya koca).

başı çatlamak
* başı çok ağrımak.

başı çekmek
* herhangi bir konuda önde gitmek, ön ayak olmak.

başı dara düşmek
* sıkıntıya girmek.

başı daralmak
* (para yönünden) sıkıntıya, darlığa düşmek.

başı darda kalmak
* parasızlıktan dolayı sıkıntıda olmak.

başı derde girmek
* sıkıntılı bir duruma düşmek.

başı dertte
* çözülmesi güç, sıkıntılı durumda.

başı devletli
* Talihli, bahtı açık.

başı dimdik
* Onurlu, gururlu.

başı dinç
* Kaygısız ve tasası olmayan.

başı dönmek
* insana, eşyanın dönmesi, ayağının altından yerin çekilmesi gibi bir duygu gelmek.
* sıkıntı yaratan bir durum karşısında bunalmak.
* görkemli bir şey karşısında şaşırmak.
* para veya mevki sebebiyle şaşırıp şımarmak.

başı dumanlı
* Doruğunu sis bürümüş (dağ).
* Sevdadan veya içkiden sarhoş.

başı göğe ermek (veya değmek)
* beklenmeyen bir mutluluğa ermek.

başı havada
* sevinçli.

başı hoş olmamak
* bir şeyden hoşlanmamak.

başı için
* "çocuğumuzun başı için", "annenizin başı için" gibi sözlerde değerli bir kişi ortaya konarak kullanılan ant veya yalvarma sözü.

başı kalabalık
* yanında bir işi konuşamayacak kadar çok kimse var.

başı kazan gibi olmak
* başında çok ağrı ve uğultulu bir sersemlik olmak.

başı nâra yanmak
* başkası uğruna büyük bir zarara uğramak.

başı önünde
* uslu, çevrede gözü olmayan.

başı sıkılmak (veya sıkışmak)
* herhangi bir güçlük karşısında kalmak, bunalmak.

başı sıkıya gelmek
* herhangi bir güçlük karşısında bunalmak, zor durumda kalmak.

başı taşa değmek
* ağır bir durum kendisine ders olmak.

başı tutmak
* gürültüden veya üzüntüden başı ağrımak.

başı üstünde yeri olmak
* her zaman iyi karşılanmak, ağırlanmak.
* bir düşünce veya davranışı uygun bulmak.

başı yastığa düşmek
* yorgunluktan veya güçsüzlükten uykuya dalmak.

başı yastık yüzü görmemek
* yatağa yatıp uyumamış olmak.

başı yerde
* utançla, kırgınlıkla, üzüntüyle.

başı yerine gelmek

* zihin yorgunluğu geçmiş olmak.

başı yukarda
* onurlu, kibirli, kendini beğenmiş.

başı yumuşak
* Uysal, söz dinler (kimse).

başı zapt olunmamak
* binicisini alıp götürmek.

başıboş
* Bir şeye veya kimseye bağlı olmayan.
* Bağlanmamış, serbest bırakılmış.
* Yönetimsiz, baskısız, denetimsiz.

başıboş bırakmak
* üstünde hiçbir baskı veya denetim bulundurmamak, kendi havasına bırakmak.

başıboş kalmak
* baskı altında bulunmamak, karışanı, görüşeni olmamak.

başıboşluk
* Başıboş olma durumu.

başıbozuk
* Askerlerin arasına katılmış sivil savaşçı.
* Düzensiz topluluk.
* Kargaşalı, karışık, içinden çıkılamayan.

başıbozukluk
* Başıbozuk olma durumu.
* Düzensiz davranış, düzensizlik, disiplinsizlik.

başıkabak
* Saçı dökülmüş veya dibinden kesilmiş.
* Başını örtmeden.

başım gözüm üstüne
* belirtilen istekleri içtenlikle yapmayı kabul etmeyi anlatır.

başımla beraber
* memnunlukla, seve seve.

başın sağ olsun
* yakınlarından birini toprağa vermiş bir kimseye söylenen ilgi ve yakınlık anlatan söz.

başına balta kesilmek (veya olmak)
* sürekli istemek, ısrar etmek, inat etmek.

başına belâ açmak
* kötü bir olay dolayısıyla dert sahibi olmak.

başına belâ almak
* bir sorunla karşılaşmak, kötü bir duruma düşmek.

başına belâ olmak (veya kesilmek)
* sıkıntı vermek, tedirgin etmek, musallat olmak.

başına bir hâl gelmek
* kötü bir duruma uğramak.
* ölüm ihtimalini bildirmek için kullanılır.

başına buyruk
* kimseden izin almaksızın dilediği gibi davranan.

başına çalmak
* bir şeyi öfkeyle, nefretle geri vermek.

başına çalsın
* birine verilmek istenilen bir şeyin öfke ve nefretle geri çevrildiğini anlatmak için söylenir.

başına çıkarmak
* şımartmak, çok yüz vermek.

başına çıkmak
* birinden yüz bulup ona karşı pek şımarıkça davranmak.

başına çorap örmek
* birine, haberi olmadan kötü duruma düşürücü davranışta bulunmak.

başına dert etmek (veya açmak)
* bir şeyi üzüntü konusu yapmak.

başına devlet kuşu konmak
* beklemediği büyük bir nimeti ele geçirmek.

başına dikmek
* birini veya bir şeyi korumak için bir kimseyi görevlendirmek.
* bir içeceği kabı yukarı kaldırarak sonuna dek içmek.

başına dolamak
* musallat etmek.

başına dünyanın belâsını sarmak
* büyük felâket getirmek.

başına ekşimek
* ağır yük olmak.
* üstüne kalmak.

başına geçirmek
* başına giymek.
* bir şeyi öfke ile birisinin başına vurmak.

başına geçmek
* görevi altında bulundurmak.
* bir işin yönetimini ele almak.
* bir işi yapmaya başlamak.

başına gelmek
* bir görevin başına gelmek.
* kötü bir durumla karşılaşmak.
* beklenmedik, şaşırtıcı bir olay veya durumla karşılaşmak.

başına güneş geçmek
* güneş çarpmak.

başına iş açmak
* uğraştırıcı ve üzücü bir işin çıkmasına yol açmak.

başına iş çıkarmak
* istenilmeyen veya uğraştırıcı bir işe yol açmak.

başına iş çıkmak
* boşa gitmeyen ve beklenmedik bir iş veya olayla karşılaşmak.

başına kakınç etmek
* yapılan bir iyiliği sürekli olarak söyleyerek bıktırmak.

başına kakmak
* yapılan bir iyiliği yüzüne vurarak birini üzmek.

başına kalmak
* istemediği hâlde bir işi yapmak veya bir kimseye bakmak zorunluğu ile karşılaşmak.

başına kan çıkmak
* öfkelenmek, hiddete kapılmak, kontrolünü yitirmek.

başına karalar bağlamak
* çok kederlenmek.

başına oturmak
* Bir işi yapmaya başlamak, işe koyulmak.

başına sarmak
* birine musallat etmek.

başına taç etmek
* çok değer vermek, ilgi göstermek.

başına taş düşmek (veya yağmak)
* felâkete uğramak.

başına vur, ağzından lokmasını al
* uysal ve sessiz kimseler için kullanılır.

başına vurmak
* (içtiği içki) ne yaptığını bilemez bir duruma düşürmek.
* (gaz veya sıcaktan) başı ağrımak.

başına yıkmak
* harap etmek, zor durumda bırakmak.

başında
* (bir şeyin) sırada önde olanı, önde geleni.

başında beklemek (veya durmak)
* yanında durup gözetlemek.

başında değirmen çevirmek
* gürültü ile tedirgin etmek.

başında kavak yeli esmek
* (genç için) sorumluluk duygusundan uzak, zevk, eğlence peşinde koşmak.
* gerçekleşmeyecek şeyler düşünerek vakit geçirme.

başında olmak
* aynı sıkıntılı durumda bulunmak.

başında olmak
* yöneticisi olmak.

başında paralansın
* yapılan bir iyilik çok söylendiğinde o iyiliğin artık istenmediğini belirten bir söz.

başında torbası eksik
* eşek gibi bir adam.

başından almak
* kurtulmak, sorumluluğu atmak.

başından aşağı kaynar sular dökülmek
* üzüntülü veya kötü bir olay karşısında birdenbire büyük bir sıkıntı duymak.

başından aşkın olmak
* işi pek çok olmak.

başından atmak
* yapılması güç bir işi yapmaktan kendini kurtarmak.
* sürdürülmesi gereksiz görülen bir bağlılığa, bir ilişkiye son vermek.

başından büyük işlere girişmek (veya kalkışmak)
* gücünün üstünde olan işlere kalkışmak.

başından geçmek
* daha önce aynı duruma uğramış olmak.

başından kesmek
* yapılması istenmeyen bir işi baştan engellemek.

başından korkmak
* hayatından kaygı duymak, cezalandırılmaktan korkmak.

başından savmak
* bir istekte bulunanı sözde bir sebeple uzaklaştırmak.

başını ağrıtmak
* gereksiz sözlerle birini bunaltmak.
* bir iş için birini tedirgin etmek, uğraştırmak.

başını ağrıtmamak (veya başınızı ağrıtmayayım)
* uzun uzun anlatılan bir sorunu sonuca bağlarken sözün uzadığını anlatmak için söylenir.

başını alamamak
* bir şeyden kurtulamamak.

başını alıp gitmek
* izin almadan ve gideceği yeri bildirmeden gitmek, savuşmak.

başını ateşlere yakmak
* başına büyük bir dert almak.

başını bağlamak
* birini nişanlamak veya evlendirmek.

başını beklemek
* gözetlemek.

başını belâya sokmak
* birini, kötü sonuçlar verecek bir duruma itmek.

başını bir yere bağlamak
* birini bir işe yerleştirmek, işsizlikten, başıboşluktan kurtarmak.

başını boş bırakmak
* yalnız veya serbest bırakmak.

başını çatmak
* baş ağrısını önlemek için alnın üstünden arkaya doğru eşarp ve benzeri şeyleri çepeçevre bağlamak.

başını çıkarmak
* (bitki için) filizlenmeye başlamak.

başını derde sokmak
* sıkıntılı bir duruma girmek veya getirilmek.

başını dik tutmak
* onurunu korumak.

başını dinlemek
* sessiz, sakin kalmak.

başını döndürmek
* mutluluktan yarı sarhoş duruma getirmek.
* kendine hayran bırakmak.

başını duman almak
* sis kaplamak, sis bürümek.

başını ezmek
* bir daha kötülük edemeyecek duruma getirmek.

başını gözünü yarmak
* bir işi kötü yapmak, bir işi istenildiği gibi yapmamak.

başını istemek
* öldürülmesini istemek.

başını kaldırmamak (veya kaldıramamak)
* bir işi aralıksız sürdürmek.
* iyileşememek, yataktan çıkamamak.

başını kaşımaya vakti olmamak (veya başını kaşıyacak vakti olmamak)
* arada en ufak başka bir iş yapamayacak kadar sıkışık durumda bulunmak.

başını koltuğunun altına almak
* ölümü göze alarak bir işe girişmek.

başını kurtarmak
* canını korumak.
* geçimini sağlayacak bir duruma gelmek.

başını nâra yakmak
* birini ağır bir zarara uğratmak.

başını ortaya koymak
* bir işe girişirken ölümü göze almak.

başını sokmak
* barınacak bir yer bulmak.

başını taştan taşa vurmak
* çaresiz kalarak çok pişman olmak.

başını toplamak
* (kadın) saçını toplayıp başına bir çeki düzen vermek.

başını uçurmak
* Bkz. kellesini uçurmak.

başını vermek
* kendini feda etmek.

başını yakmak
* güç bir duruma sokmak.

başını yemek
* yok olmasına sebep olmak.

başının altında
* yastığının altında.

başının altından çıkmak
* birinin hilesiyle yapılmak.

başının çaresine bakmak
* kimseden yardım görmeden kendi işini kendi yapmak.

başının derdine düşmek
* başka bir şeyle ilgilenmeyecek kadar sıkıntılı durumda bulunmak.

başının dikine gitmek
* kendi düşünce ve görüşünün en iyi olduğuna inanarak kimsenin öğüdünü, uyarısını dinlememek.

başının etini yemek
* karşısındakini bezdirinceye, bıktırıncaya kadar sürekli konuşmak veya söylemek.

başının gözünün sadakası
* başa gelecek bir belâyı savmak veya önlemek için yapılan bağış, özveri.

başimam
* Birden çok imam bulunan camilerde yönetici durumundaki imam.

başka
* Bilinenden ayrı, değişik, farklı, özge.
* Nitelik yönünden alışılmışın dışında bir üstünlüğü olan.
* Konu edilen, bilinenden ayrı nesne ve kimse için teklik veya çokluk olarak başkası, başkaları biçiminde kullanılır.
* "Ayrıca üstelik bir yana" anlamlarında -dan / -den başka biçiminde kullanılır.

başka biri
* diğer bir kimse.

başka işi yok mu?
* Bu işe ne diye karışıyor? Bu iş onu ilgilendirmez.

başka olmak
* farklı olmak, değişik görünmek.

başkaca
* Ayrıca.

başkafiye
* Dize başlarında aynı kelime olmamak kaydıyla aynı sesleri veren kelimelerden oluşan kafiye.

başkahraman
* Bir eserde başrolü oynayan kişi, başkişi.

başkalaşım
* Bir kütlenin fizikçe ve kimyaca değişmesi, istihale, metamorfizm.

başkalaşma
* Başkalaşmak işi.
* Embriyon evresinden ergin olana değin bir hayvanın geçirdiği biçim ve yapı değişimleri, istihale, metamorfoz.

başkalaşmak
* Başka bir varlığa, niteliğe dönüşmek, değişmek, farklılık kazanmak.
* Biçim değiştirmek, istihale etmek.
* Kötüleşmek, bozulmak.

başkalaştırma
* Başkalaştırmak işi.

başkalaştırmak
* Başka bir duruma getirmek.

başkaldırı
* Ayaklanma, isyan.

başkalık
* Alışılana benzememe, değişik olma durumu, değişiklik.

başkan
* Bir topluluğun, bir toplantının veya bir derneğin başında bulunan kimse, reis.
* Bazı ülkelerde devletin ve hükûmetin başı.

başkan vekili
* Başkanın işini görmesi için yerine bıraktığı veya yetki verdiği kimse.

başkan yardımcısı
* Başkana yardım eden sorumlu ve yetkili kimse.

başkanlık
* Başkan olma durumu.
* Başkanın görevi veya makamı, reislik, riyaset.

başkanlık etmek
* bir toplantı veya topluluğu, başkan olarak yönetmek.

başkanlık makamı
* Başkanın odasının bulunduğu veya oturduğu yer.

başkanlık sistemi
* Devlet yönetiminde tek bir kişinin başkanlığında hükûmet etme ve devleti yönetme esasına bağlı siyasî sistem.

başkarakter
* Oyunun önde gelen aslî karakteri , aslî tipi.

başkası
* Diğer bir şahıs, herhangi bir kimse, diğeri, ötekisi.

başkâtip
* Bir resmî dairede veya kuruluşta çalışan kâtiplerin başı, başyazman.

başkâtiplik
* Bir resmî dairede veya kuruluşta çalışan kâtiplerin başı, başyazman.

başkent
* Başşehir.

başkentlik

* Başkent olma durumu.

başkesit
* Ağacın boyuna dikey yönde kesilmesi sonunda yıl halkalarının çember biçiminde görüntü verdiği yüzey.

başkilise
* Piskoposluk makamı olan büyük kilise, katedral.

başkişi
* Bir eserin veya bir oyunun en önemli kişisi, başkahraman.

başkomutan
* Savaşta bir devletin bütün kara, deniz ve hava kuvvetlerine komuta eden en büyük komutan, başkumandan, serdar.

başkomutanlık
* Başkomutanın görevi.
* Başkomutanın makamı.

başkonakçı
* Asalağın en iyi geliştiği, dolayısıyla en çok yararlandığı ve yaşamaktan hoşlandığı konakçı.

başkonsolos
* En yüksek derecedeki konsolos.

başkonsolosluk
* Başkonsolosun görevi.
* Başkonsolosun makamı.

başköşe
* Bir yerde en saygın kişinin veya büyüklerin oturması için ayrılan yer.

başköşeye kurulmak
* saygın kişilere ayrılan yere oturmak.

başkumandan
* Başkomutan.

başkumandanlık
* Başkomutanlık.

Başkurt
* Rusya'daki Başkurdistan Federe Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk halkı veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Bu halka özgü olan, bu halkla ilgili.

Başkurtça
* Başkurt Türkçesi.

başlâhana
* Yaprakları sıkı, yuvarlak başlı lâhana (Brassica oleracea).

başlama
* Başlamak işi.

başlama meridyeni
* Boylamların hesabında başlangıç olarak kabul edilen meridyen.

başlama vuruşu
* Futbolda oyuna ilk başlamada veya her golden sonra topu santrada yeniden oyuna sokmada yapılan vuruş.

başlama!
* (hoş olmayan bir söz veya davranışla ilgili olarak) "tekrarlama" anlamında emir.

başlamak

* Bir işe girişmek, harekete geçmek.
* Çalışır, işler, yürür duruma girmek.
* Olmak, oluşmak, ortaya çıkmak, doğmak.
* Görünmek.
* Etkisini gösterme.
* Hoş olmayan bir davranışa koyulmak.

başlangıç

* Bir işin, bir dönemin, bir hayatın vb.nin ilk bölümü.
* Ön söz veya giriş, mukaddime.

başlangıç noktası

* Bir işin veya şeyin başladığı yer.
* Sıfır sayısının, sayı doğrusundaki yeri.
* Parametrelenmiş bir yayın uçlarından biri.

başlangıç tutmak

* bir işi, bir dönemin, başladığı nokta veya tarih olarak kabul etmek, belirtmek.

başlanılma

* Başlanılmak işi.

başlanılmak

* Başlanmak.

başlanma

* Başlanmak işi.

başlanmak

* Başlamak işine konu olmak.
* Baş oluşmak.

başlatılma

* Başlatılmak işi.

başlatılmak

* Başlatmak işi yapılmak.

başlatma

* Başlatmak işi.

başlatmak

* Başlamasına yol açmak.
* (birinin) Kötü konuşmasına yol açmak.

başlayıcı

* Bir şey öğrenmeye yeni başlayan (kimse), müptedi.

başlayış

* Başlamak işi veya biçimi.

başlı

* Başı olan.

başlı başına

* Başka şeylerden ayrı olarak kendi başına, tek başına.

başlıca

* En önemli, başta gelen.

başlık

* Genellikle başı korumak için giyilen nesne, takke, külâh, serpuş.
* Hayvan koşumunun başa geçirilen bölümü.
* Bir sütunun, bir direğin tepeliği.
* Bir yazının, bir kitabın bölümlerinin başına konulan ve konuyu kısaca tanıtan yazı, serlevha, antet.
* Bazı bölgelerde, evlenirken, damadın kaynatasına ödemesi görenek olan para.
* Tablaların veya iş parçalarının düzgün kalmasını sağlamak amacı ile baş taraflarına takılan parça.
* Tekerlek parmaklarının çakılı olduğu kısım, top.

başlık atmak (veya koymak)

* bir yazıya başlık olarak ad bulmak.

başlık vermek

* bazı bölgelerde, evlenirken damat kaynatasına para veya mal vermek.

başlıkçı

* Başlık yapan veya satan (kimse).

başlıklı

* Başlığı olan.
* Antetli, anteti olan.

başlıksız

* Başlığı olmayan.

başmabeyinci

* Osmanlı sarayında mabeyincilerin başı.

başmak

* Ayakkabı, paşmak.

başmakale

* Başyazı.

başmakçı

* Ayakkabı yapan, satan kimse, paşmakçı.
* Camilerde, giriş bölümünde, çıkarılan ayakkabılara bekçilik eden kimse.

başmakçılık

* Başmakçının işi.

başmaklık

* Padişahın anne, kız kardeş, kız ve hasekilerine bağlanan ödenek, has, arpalık.
* (camide) Ayakkabı konulan yer.

başmal

* Anamal, sermaye, kapital.

başmisafir

* En değerli konuk.

başmuallim

* Başöğretmen.

başmuallimlik

* Başöğretmenlik.

başmubassır

* Gözetmenlerin başı olan kimse.

başmuharrir

* Başyazar, sermuharrir.

başmuharrirlik
* Başyazar olma durumu.

başmurakıp
* En üst düzeydeki denetçi.

başmurakıplık
* Başmurakıbın yaptığı iş.

başmüdür
* En üst düzeydeki müdür.

başmüdürlük
* Başmüdürle yönetilen kuruluş.
* Başmüdürün çalıştığı daire.

başmüfettiş
* En üst düzeydeki müfettiş.

başmüfettişlik
* Başmüfettiş olma durumu.

başmühendis
* En üst düzeydeki mühendis.

başmühendislik
* Başmühendisin yaptığı iş veya görev.

başmürettip
* Başdizgici, sermürettip.

başmürettiplik
* Başmürettibin yaptığı iş.

başmüsevvit
* Yazı müsveddeleri hazırlayan ve adına müsevvit denen memurların başkanı.

başnokta
* Başlangıç noktası.

başoda
* Geleneksel Türk evinde özellikle konukların ağırlandığı büyük ve özenli döşenmiş oda.

başoyuncu
* Bir filmde veya tiyatro eserinde başrolü canlandıran oyuncu.

başoyunculuk
* Başoyuncu olma durumu.

başöğretmen
* (ilkokullarda) Yönetimden sorumlu olan öğretmen, müdür.

başöğretmenlik
* Başöğretmen olma durumu.

başörtü
* Kadınların saçlarını örtmek için kullandıkları örtü, eşarp.

başörtülü
* Başını başörtü ile örtmüş olan (kadın).

başpapaz
* Bazı kiliselerin papazlarına, öteki papazlara göre bir üstünlük veren unvan.

başpapazlık
* Başpapazın görevi ve makamı.
* Başpapazın sorumluluğunda olan bölge.

başparmak
* El ve ayakta bulunan en kalın parmak.

başpehlivan
* Birçok pehlivanı yenerek gücünü kabul ettirmiş pehlivan.

başpehlivanlık
* Başpehlivan olma durumu.

başpiskopos
* Katoliklerde piskoposların başı olan din adamı.

başpiskoposluk
* Başpiskoposun görevi ve makamı.

başrahip
* Manastırlarda en kıdemli ve yönetimden sorumlu rahip.

başrahiplik
* Başrahibin görevi.

başrejisör
* Başyönetmen.

başrejisörlük
* Başyönetmenlik.

başrol
* Başoyuncunun rolü.
* Bir filmin veya bir tiyatro eserinin başkişisini canlandırma işi.

başsavcı
* En üst düzeydeki savcı.

başsavcılık
* Başsavcı olma durumu.
* Başsavcının görevi veya makamı.

başsız
* Başı olmayan.
* Yöneticisi, başkanı olmayan.

başsızlık
* Başı veya başkanı bulunmama durumu.
* Yasası ve hükûmeti olmayan topluluk, erksizlik, anarşi.

başşehir
* Bir devletin yönetim merkezi olan şehir, devlet merkezi, başkent.

başta (veya başında) bulunmak
* bir işin yöneticisi olmak.

başta gelmek
* önde olmak, üstün durumda olmak.

başta gitmek
* en ileri durumda bulunmak.

başta taşımak
* çok saygı göstermek.

baştaban
* Yunan ve Roma mimarlıklarında, sütunların üstüne oturan ve iki sütun arasındaki uzaklığın üstünü örten büyük, uzun taş kirişlerin oluşturduğu bölüm.

baştabip
* Başhekim.

baştabiplik
* Başhekimlik.

baştan
* başından alarak, bir kez daha, yeniden.

baştan aşağı
* Hepsi, bütünü, bir uçtan öbür uca kadar.

baştan aşmak
* pek çok olmak, pek çoğalmak.

baştan başa
* Tamamen, bütünüyle, hepsi bir arada.
* Başından sonuna kadar.

baştan çıkarmak
* ayartmak, kötü yola sürüklemek, doğru yoldan saptırmak.

baştan çıkmak
* ahlâkı bozulmak.

baştan kalmış (veya kalma)
* başkası tarafından kullanılmış.

baştan kara etmek
* batma tehlikesi karşısında, gemi başını karaya vurup oturmak.

baştan kara gitmek (veya etmek)
* sonunu düşünmeyerek hesapsız, batarcasına yaşamak.

baştan savma
* üstünkörü, özen göstermeden.

baştan savmacı
* Bir işi yapmamak veya savsaklamak için bahane bulma, başından savma veya atma.

baştan savmacılık
* Bir işi yapmamak için bahane bulma işi.

baştan sona
* Daima, her zaman.

baştanımaz
* Asi, isyancı, düzen bozucu.

baştanımazlık
* Anarşizm.

baştankara
* Ötücü kuşlar takımının, baştankaragiller familyasından, Kuzey Afrika, Avrupa ve Asya'da yaşayan, çesitli renklerde olabilen bir kuş türü (Parus maior).

baştankaragiller
* Omurgalı hayvanların, ötücü kuşlar takımından yüz kadar kuş türünü içine alan geniş bir familya.

baştarda
* Osmanlı donanmasında yer alan kadırga cinsinden bir tür savaş gemisi.

başteknisyen
* En yüksek düzeyde bulunan teknisyen.

başteknisyenlik
* Başteknisyenin görevi.

başucu
* Bir yerin düşeyinin gök küreyi kestiği nokta.

başucu noktası
* Yeryüzündeki bir gözlem noktasından geçen düşey doğrultusunun gökyüzünü deldiği iki noktadan, ufkun üstünde olanı, semtürreis.

başucu uzaklığı
* Gökyüzünde verilen bir nokta veya yıldızın başucu noktasından açısal uzaklığı.

başuzman
* En yüksek düzeyde bulunan uzman.

başuzmanlık
* Başuzman olma durumu.
* Başuzmanın görevi.

başülke
* Sömürge imparatorluklarında sömürgelere egemen olan ülke.

başüstü
* Geminin ön bölümünde çapanın bulunduğu yer.

başvekâlet
* Başbakanlık.

başvekil
* Başbakan.

başvekillik
* Başvekil olma durumu.

başvurdurma
* Başvurdurmak işi veya durumu.

başvurdurmak
* Başvuru işi yaptırmak, müracaat etmesini sağlamak, müracaat ettirmek.

başvurma
* Başvurmak işi, müracaat.

başvurmak
* Bir işin yapılması için bir kimsenin aracılığını istemek veya bir işte bir şeyden yararlanmak amacıyla ona el atmak, müracaat etmek.
* Bilgi sahibi olmak için bir kaynağı kullanmak.

başvuru

* Başvurmak işi, müracaat.
* Bilgi sahibi olmak için bir kaynağı kullanma, bilgiye ulaşma, referans.

başvurucu

* Bir iş için başvuran kimse, müracaatçı.

başvurulma

* Başvurulmak durumu.

başvurulmak

* Başvuru yapılmak, müracaat edilmek.

başyapıt

* Şaheser.

başyardımcı

* Bir kurum veya kuruluşta görevli amirin yardımcılarından en üst düzeyde olanı.

başyargıcı

* Oyunu yöneten yargıcılardan, anlaşmazlık durumunda, kararda yetki üstünlüğü olanı, başhakem.

başyaver

* Yaverlerin başı olan kimse.

başyaverlik

* Başyaver olma durumu.
* Başyaverin görevi veya makamı.

başyazar

* Bir gazete veya derginin başyazılarını yazan kimse, başmuharrir, sermuharrir.

başyazarlık

* Başyazar olma durumu.
* Başyazarın görevi.

başyazı

* Gazete ve dergilerde ilk sütuna veya birinci sayfaya konulan önemli yazı, başmakale.

başyazman

* Bir dairedeki yazmanların başı, başkâtip.

başyazmanlık

* Başyazman olma durumu, başkâtiplik.
* Başyazmanın görevi veya makamı.

başyemek

* Geleneksel Türk mutfağında çorbadan sonra gelen en önemli yemek.

başyıldız

* Çift yıldızlarda büyük olan yıldız.

başyönetmen

* Bir filmde veya tiyatro oyununda en üst düzeyde yönetmenlik yapan kimse, başrejisör.

başyönetmenlik

* Başyönetmenin işi veya mesleği.

başyukarı

* Bir yer altı kuyusunun üst kısmına geçmeyi sağlayan geçit.

bat

* Kurşun boruların ağzını açmakta kullanılan, şimşirden yapılmış, ucu sivri bir çeşit takoz.

bata çıka
* Güçlükle zorlukla.

batağa saplanmak
* içinden çıkılması güç bir durumda olmak.

batak
* Üzerine basınca çöken çamurlaşmış toprak.
* Hayır gelmez, yarar sağlamaz, batmış.
* Kötü durum, içinden çıkılmaz iş.

batak çulluğu
* Çullukgillerden, bataklıklarda yaşayan, rengi kahverengiye çalan siyah, 30 cm uzunluğunda bir çulluk türü (Gallinago gallinago).

batakçı
* Borcunu ödememeyi alışkanlık hâline getirmiş olan (kimse).
* Eline geçen parayı batıran.

batakçıl
* Bataklıkları seven, bataklıklarda yaşayan (bitki, hayvan).

batakçılık
* Batakçı olma durumu.

batakhane
* Gidenlerin dolandırıldığı veya kötü bir durumda bırakıldığı yer.
* İşlerin zamanında ve gereğince yapılmadığı yer.

bataklı
* Bataklığı olan (yer).

bataklık
* Çok derin olmayan sularla örtülü batak bölge.
* Uygunsuz ve kötü, ahlâk dışı durum.

bataklık ardıcı
* Bataklık ve sık bitki örtülü yerlerde yaşayan küçük ve ötücü kuş (Acrocephahus palustris).

bataklık baykuşu
* Baykuşgiller familyasından, sırt tüyleri pas rengi olan, bataklıklarda yaşayan bir kuş türü, ishak kuşu (Asio flammeus).

bataklık gazı
* Metan.

bataklık keteni
* Papirüs familyasından, bataklıklarda yetişen bir bitki, pamuk otu (Eriophorum).

bataklık kırlangıcı
* Kısa gagalı, uzun kanatlı, uçarken deniz kırlangıcını andıran bir tür kuş (Glareda).

bataklık kuşları
* Omurgalı hayvanlardan hem tavuksulardan, hem yağmur kuşlarını içine alan kuşlar sınıfı.

bataklık nergisi
* Avrupa ve Kuzey Amerika'da güneşli su kıyılarında yetişen çok yıllık bir bitki (Caltha palustris).

batar
* Zatürree.

batarya
* En küçük topçu birliği.
* Savaş gemilerinde borda topları ve bunların bulunduğu güverte parçası.
* Birkaç aygıtın bir araya getirilerek belirli biçimde eklenmesinden oluşan takım.

batarya ateşi
* Bir bataryada bulunan topların hep birden ateş düzenine geçmesi.

batarya kutusu
* Bataryanın bütün olarak taşınmasını sağlayan sandık.

bataryalı
* Batarya ile güçlendirilmiş veya desteklenmiş.
* Batarya ile çalışan (radyo, telefon vb.).

bateri
* Orkestrada vurma çalgılar takımı, davul.

baterist
* Bateri çalan kimse, davulcu.

batı
* Yeryüzündeki başlıca dört yönden güneşin battığı yön, gün indi, garp.
* Bu yönde olan, bu yönle ilgili, garbî.
* Bulunulan yere göre güneşin battığı yönde olan bölge, garp.
* (siyasî anlamda) Avrupa ve Kuzey Amerika.
* Güneşin 22 Martta ve 23 Eylülde battığı nokta.

batı bloku
* Batı Avrupa ülkeleri ile Kuzey Amerika ülkelerinin oluşturduğu blok.

Batı Türkçesi
* Hazar Denizinin batısındaki Türk dünyasında XIII. yüzyıldan beri kullanılan ve Oğuzcaya dayanan Türk dili.

batıcı
* Batı yanlısı olan kimse, garpçı.

batıcılık
* Batı yanlısı olma durumu, garpçılık.

batık
* (gemi için) Batmış.

batıl
* Doğru ve haklı olmayan.
* Çürük, temelsiz.

batıl inanç
* Doğa üstü olaylara, gizli ve akıl dışı güçlere, kehanetlere aşırı derecede bağlı boş inanç, batıl itikat.

batıl itikat
* Boş inanç.

batılı
* Batı ülkeleri veya batı bölgesi halkından olan (kimse), garplı.
* Batı uygarlığını benimsemiş bulunan (kimse).

batılılaşma
* Batılılaşmak işi, garplılaşma.

batılılaşmak
* Özellikle Avrupa ülkelerinin düşüncede, çalışmada, görüş ve anlayışta izledikleri temel ilkeleri benimsemiş olmak, garplılaşmak.

batılılaştırma
* Batılılaştırmak işi, garplılaştırma.

batılılaştırmak
* Batılılaşmasını sağlamak, garplılaştırmak.

batılılık
* Batılı olma durumu.
* Batı uygarlığını benimseme, garplılık.

batın
* Karın.
* Göbek, kuşak.

Batınî
* Batıniye mezhebinden olan kimse.
* İçrek.

Batınîye
* Görünürdeki olayların ardında gizli gerçeklerin bulunduğunu kabul eden tarikatlara verilen ad.

batırık
* Köftelik bulgur, dövülmemiş ceviz içi, soğan, domates, nane, maydanoz, tahin ve limon suyu kullanılarak yapılan, taze asma yaprağı veya lahanaya sarılarak tüketilen bir salata tütü.

batırılma
* Batırılmak işi.

batırılmak
* Batırmak işine konu olmak.
* Yok edilmek.

batırma
* Batırmak işi.

batırmak
* Sıvının veya yumuşak bir maddenin içine gömülmesine yol açmak, batmasını sağlamak.
* Bir işte sermayeyi yitirmek.
* Bir kimseyi çekiştirip iyice kötülemek.
* Kirletmek.
* Mahvetmek.

batış
* Batmak işi veya biçimi.

bati
* Yavaş, ağır.

batik
* Kumaş, deri veya kâğıt süslemede kullanılan bir yöntem.
* Bu yöntemle hazırlanmış kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan (giysi).

batisfer
* Su üstü araçlarına çelik kablo ile bağlanmış, negatif yüzebilirliği bulunan dalış küresi.

batiskaf
* Deniz diplerinde inceleme yapmak için kullanılan araç.

batkı

* Batkınlık, iflâs.

batkın

* Borçlarını ödeyemez duruma düşen, iflâs etmiş (kimse), müflis.

batkınlık

* Borçlarını ödeyemediği mahkeme kararı ile tespit ve ilân olunan tüccarın durumu, iflâs.

batma

* Batmak işi.
* Yıkılma, çökme; yok olma, inkıraz.
* Bir gök cisminin (Ay, Güneş, Yıldız vb.) ufkun altına inmesi.

batmak

* Bir sıvının üstünde iken içine gömülmek.
* (Güneş, Ay, yıldız için) Dünyanın dönüşü dolayısıyla ufkun altına inmek.
* İflâs etmek.
* Kirlenmek.
* Saplanmak.
* Dokunmak, incitmek.
* (tedirgin etmemesi gereken şeyler için) Tedirgin etmek.
* Hoşa gitmeyen bir duruma uğramak.
* Yok olmak.
* Daha kötü bir duruma uğramak.
* Çökmek.
* Yıkılmak egemenliği sona ermek.

batman

* Miktarı bölgelere ve tartılacak şeylere göre değişen eski bir ağırlık ölçüsü.

batonsale

* Tuzlu hamurdan yapılan ince uzun çubuk, tuzlu çubuk.

batöz

* Harman makinesi, harman dövme makinesi.

batsat

* Ara sıra, seyrek olarak tek tük.

battal

* İşe yaramaz, kullanılmaz.
* Alışılmış olandan büyük.

battal edilmek

* kullanılamaz duruma getirilmek, bozulmak.

battal etmek

* kullanılamaz bir duruma getirmek.

battal olmak

* kullanılamaz, işe yaramaz duruma gelmek.

battaniye

* Yorgan yerine veya yorgan üstünde kullanılan, çoğu yünden dokunmuş kalınca örtü.

battaniyeli

* Battaniyesi olan.

battı balık yan gider

* işler kötü gittiğine göre artık istenildiği gibi davranılabilir.

batur

* Bahadır.

batyal

* 200 ile 2000 m arasında derinliği olan (deniz).

bav

* Hayvanı avcılığa alıştırma işi.

bavcı

* Şahin ve köpek gibi hayvanları avcılığa alıştıran kimse.

bavlı

* Ava alıştırılmış (hayvan).
* Avcıların, köpeklerini ava alıştırmak için kullandıkları yapay kuş vb.

bavlıma

* Bavlımak işi.

bavlımak

* Şahin ve köpeği ava alıştırmak.

bavul

* Yolculukta, içine eşya konulan büyük çanta.

bavul ticareti

* Gümrüksüz ve vergisiz ithaline izin verilen eşyayı yabancı ülkelerden satın alıp, bavul veya çantalarla yolcu beraberinde sınırdan geçirerek iç piyasada değerlendirmek işi.

bavulcu

* Bavul yapan veya satan kimse.

bavullu

* Bavulu olan.

Bavyeralı

* Bavyera halkından olan (kimse).

bay

* Parası, malı çok olan, zengin (kimse).

bay

* Bey yerine kullanılan bir unvan.
* Erkek özel adları yerine kullanılır.

bayağı

* Aşağılık, pespaye.
* Kibar olmayan, basit adî, sıradan, amiyane, banal.
* Her zamanki gibi olan, hiçbir özelliği bulunmayan.
* Hemen hemen, âdeta.
* Gerçekten, çok, oldukça, epey.
* Çok iyi, pekâlâ.

bayağı kaçmak

* (söz, davranış, giyiniş için) yakışmamak, uygunsuz olmak.

bayağı kesir

* Ondalık olmayan kesir.

bayağılaşma

* Bayağılaşmak durumu.

bayağılaşmak
* Bayağı bir durum almak, bayağı bir duruma girmek.

bayağılaştırma
* Bayağılaştırmak işi.

bayağılaştırmak
* Bayağılaşmasına sebep olmak.

bayağılık
* Bayağı olma durumu veya bayağıca davranış.

bayan
* Hanım yerine kullanılan bir unvan.
* Kadın özel adları yerine kullanılır.
* Eş, karı.

bayat
* Taze olmayan.
* Güncelliğini, önemini, özelliğini yitirmiş, çok söylenmiş.

Bayat
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

bayatı
* Azerî ve Türkmen halk şiirinde mani türüne verilen ad.

bayatî
* Klâsik Türk müziğinde uşşak dörtlüsüne buselik beşlisi katılmasıyla yapılmış eski bir makam.

bayatîaraban
* Araban ve bayatî makamlarından oluşturulan bir birleşik makam.

bayatîbuselik
* Bayatî makamının buselik beşlisi veya dörtlüsü ile sona ermesinden oluşan bir birleşik makam.

bayatlama
* Bayatlamak durumu.

bayatlamak
* Bayat duruma gelmek, tazeliğini yitirmek.

bayatlatma
* Bayatlatmak işi.

bayatlatmak
* Tazeyken kullanmayıp bayatlaması için bekletmek.

bayatlık
* Bayat olma durumu.

bayatsı
* Bayatlamaya başlamış.

bayatsımak
* Bayatlamaya yüz tutmak.

baygın
* Bayılmış, kendinden geçmiş.
* Süzgün.
* Gönül vermiş.

* İnsanı kendinden geçirir gibi olan.
* Yığılmış, dökülmüş.

baygın baygın bakmak
* kendinden geçmiş bir şekilde, çevreye göz gezdirmek.
* hayranlıkla seyretmek.

baygın düşmek
* çok yorulmak.

baygınlaşma
* Baygınlaşmak işi.

baygınlaşmak
* Baygın duruma gelmek.
* (göz için) Süzülmek.

baygınlık
* Baygın olma durumu.
* Duyumların durması, kan dolaşımının ve solunum görevlerinin duraklaması, vücudun kımıldanamaması gibi fizyolojik aksamalarla beliren kendinden geçme durumu.

baygınlık geçirmek
* bayılmak.
* çok heyecanlanmak, telâşlanmak.

baygıntı
* Baygınlık.
* İpek böceklerinin sindirim organlarında görülen ve yemden kesilmelerine yol açan bir hastalık; bu sebeple koza yapamama durumu.

bayıla bayıla
* İsteyerek, istekle, çok isteyerek, severek.

bayılma
* Baygın duruma girme, kendinden geçme.

bayılmak
* Baygın duruma girmek, uyur gibi olmak, kendinden geçmek, kendini kaybetmek.
* Çok hoşlanmak, çok sevmek.
* Sıcak, açlık, susuzluk, yorgunluk gibi etkenlerle dayanma gücünü yitirmek.
* Vermek, ödemek.

bayıltıcı
* Bayıltan.
* Bayıltacak gibi etkide bulunan.

bayıltma
* Bayıltmak işi.

bayıltmak
* Bayılmasını sağlamak, bayılmasına yol açmak.

bayılttırma
* Bayılttırmak işi veya durumu.

bayılttırmak
* Bayılmasına yol açmak, bayılmasını sağlamak.

bayındır
* (yer için) Gelişip güzelleşmesi, hayat şartlarının uygun duruma getirilmesi için üzerinde çalışılmış olan, mamur.

Bayındır
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

bayındırcı
* Bayındır duruma getirici.

bayındırlaşma
* Bayındırlaşmak durumu.

bayındırlaşmak
* Bayındır duruma gelmek.

bayındırlaştırma
* Bayındırlaştırmak işi, imar etme.

bayındırlaştırmak
* Bir yeri bayındır duruma getirmek, imar etmek.

bayındırlık
* Bayındır olma durumu, ümran.
* Bayındır duruma getirme işi, imar.

Bayındur
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

bayır
* Küçük yokuş.

bayır aşağı
* Tepeden düze doğru.

bayır kuşu
* Çalı bülbülü.

bayır turpu
* İri bir turp türü (Cochlearia armoracia).
* Kaba, terbiyesiz erkek.

bayır yukarı
* Tepeye doğru, yokuş başına yönelerek.

bayırlaşma
* Bayırlaşmak durumu.

bayırlaşmak
* (yer ve yol için) Dikleşmek.

bayi
* Bazı maddeleri satma izni olan kimse, dükkân veya kuruluş.

bayilik
* Bir maddeyi sürekli satma işi.
* Bu işin yapıldığı yer.

baykuş
* Başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı.

baykuş gibi
* uğursuzluk getirdiğine inanılan kimseler için söylenir.

baykuşgiller

* Büyüklükleri çeşitli olan kukumav, puhu gibi yırtıcı kuşları içine alan kuşlar familyası.

baylan
* Nazlı, şımarık (biçimde).

baylanlık
* Zenginlik.
* Şımarıklık, naz, işve.

baylanma
* Baylanmak işi.

baylanmak
* Nazlanmak, şımarmak.

bayma
* Baymak işi.

baymak
* (yiyecek) Baygınlık vermek, mideyi bulandırmak, midede ezinti yapmak.
* Aldatmak, kandırmak, etki altında bırakmak.

baypas
* Damar aktarma.
* Devre dışı bırakma.

baypas ameliyatı
* Kalpte tıkanmış bir damarın beslediği bölgeye kan akışını artırmak için o bölgeye eklemek için yapılan damar ameliyatı.

bayrağı yarıya indirmek
* millî yas ilân etmek için bayrağı direğin yarısına kadar indirmek.

bayrak
* Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dik dörtgen biçiminde kumaş.
* Öncü.
* Simge, sembol.
* Baklagil çiçeklerinde diğerlerinden daha üstte bulunan, daha büyük olan ve çoğunlukla başka bir renkte ve yuvarlakça olan taç yaprağı.
* Gerektiğinde indirilip kaldırılan, açılıp kapatılan kol.

bayrak açmak
* gönüllü asker toplamaya girişmek.
* bir ülkü yolunda toplanmaya çağırmak.

bayrak çekmek (veya asmak)
* bayrağı bir direğe veya ipe takmak.

bayrak dikmek
* bayraklı bir sopayı bir yere saplamak.

bayrak direği
* Bayrak asmak için hazırlanmış uzun direk.
* Gemilerde güvertenin en yüksek direği.

bayrak gibi
* kendini belli edecek bir biçimde.

bayrak merasimi
* Bkz. bayrak töreni.

bayrak töreni
* Bayrak karşısındaki saygı duruşu.

bayrak yarışı
* Atletizmde dört sporcudan oluşan ekibin aralarında paylaştıkları mesafelere başlarken elden ele geçirmek yoluyla bir sopayı, bayrağı düşürmeden yaptıkları koşu.

bayrakaltı
* Ordu hizmeti, askerlik.

bayrakçı
* Bayrak çeken kimse.
* Bayrak yapan, diken veya satan kimse.

bayrakları açmak
* bağırıp çağırarak, hırçınlık etmek.

bayraklaşma
* Bayraklaşmak işi veya durumu.

bayraklaşmak
* Bayrak değeri kazanmak.

bayraklı
* Bayrağı olan, üzerine bayrak çekilmiş bulunan (yer).
* Bkz. eli bayraklı.

bayraklık
* Bayrak olmaya uygun kumaş.
* Bayrak asmaya uygun direk.

bayraktar
* Bayrağı taşıyan kimse.

bayraktarlığını yapmak
* bir akımın, bir görüşün yayılmasında öncü olarak çalışmak.

bayraktarlık
* Bayraktarın görevi.

bayraktarlık etmek
* öncülük etmek, yol göstermek.

bayram
* Millî veya dinî bakımdan önemi olan ve kutlanan gün veya günler.
* Sevinç, neşe.
* Özel olarak kutlanan gün.

bayram alayı
* Bayram günlerinde padişahların camiye gidiş ve geliş sırasında yapılan tören.

bayram ayı
* (Hicrî takvime göre) Ramazandan sonra gelen ay, şevval.

bayram çocuğu
* Bayram dolayısıyla süslenmiş, donatılmış, sevinçli çocuk.
* Bayram günü doğmuş çocuk.

bayram değil, seyran değil, eniştem beni niye öptü
* gösterilen bu ilginin, bu yakınlığın bir sebebi olacak.

bayram etmek (veya yapmak)

* çok sevinmek.

bayram günü
    * Bayrama rastlayan, bayramın kutlandığı gün.

bayram haftasını mangal tahtası anlamak
    * sözü, konu ile hiçbir ilgisi olmayacak biçimde ters anlamak.

bayram havası
    * Neşeli, sevinçli bir ortam.

bayram hediyesi
    * Bayram günleri karşılıklı veya tek yanlı verilen armağan.

bayram koçu gibi
    * gösterişli ve zevksiz bir biçimde süslenmiş olan.

bayram namazı
    * Dinî bayramların ilk gününde sabah namazından sonra kılınan özel namaz.

bayram şekeri
    * Özellikle dinî bayramlarda konuklara ikram edilen şeker veya çikolata.

bayram tebriği
    * Bayramı kutlamak için yazılıp gönderilen kart veya birine yapılan ziyaret.

bayram topu
    * Dinî bayramların başladığını duyurmak için atılan top.

bayram yeri
    * Bayram günlerinde çocuklar için kurulan açık eğlence yeri.

bayram ziyareti
    * Dinî bayram günlerinde, bayramı kutlamak için yapılan kısa ziyaret.

bayramda seyranda
    * seyrek olarak, arada sırada.

bayramdan bayrama
    * çok seyrek olarak, nadir olarak, nadiren.

Bayramî
    * Hacı Bayram Veli'nin tarikatına girmiş olan kimse.

Bayramîlik
    * Bayramî tarikatı.
    * Bayramî tarikatından olma durumu.

bayramlaşma
    * Bayramlaşmak işi.

bayramlaşmak
    * Birbirinin bayramını kutlamak.

bayramlık
    * Bayramda kullanılan, bayrama özgü olan.
    * Bayramlarda verilen armağan.

bayramlık ad
    * Birisi tarafından hakaret yollu kullanılan sözün kendisine ait olduğunu bildirmek için kullanılır.

bayramlık ağız

* küfür.

bayramlık ağzını açmak
* kaba konuşmak, küfretmek.

bayramüstü
* Bayrama yakın.

bayramüzeri
* Bkz. Bayramüstü.

bayrı
* Çok eski zamanda var olmuş veya eskiden beri var olan, kadim.

bayrılık
* Bayrı olma durumu, kıdem.

baysal
* Huzur ve refah içinde olan.

baysallık
* Huzur ve refah içinde bulunma durumu.

baysungur
* Şahin cinsinden, yırtıcı bir kuş.

baytar
* Hayvan hastalıkları hekimi, veteriner.

baytarlık
* Baytarın mesleği.

baz
* Temel, esas.
* Bir asitle birleşince bir tuz oluşturan madde, esas.
* Taban.

baz losyon
* Cildin esnek ve sağlıklı görünmesini sağlamak ve özellikle yağlı ciltlerin parlak görüntüsünü gidermek için kullanılan bir tür losyon.

baza
* Mobilyanın uzunluğunca konulan dar ayak.
* Dolap gövdesinin zemine düzgün oturmasına yarayan çerçeve şeklindeki kaide.

bazal
* Bazı çok olan (tuz) veya bazın özelliklerini taşıyan (madde), esasî.

bazalt
* Koyu renkli, sert, bir çeşit yanardağ kültesi.

bazar
* Çarşı, pazar.
* Pazarlık, alış veriş.

bazen
* Ara sıra, arada bir, kimi vakit.

bazı
* Birtakım, kimi.
* Ara sıra, arada bir, kimi vakit.

bazı bazı
* Ara sıra, arada bir.

bazı dingil döner bazı teker
* karşılıklı ilişkilerde her iki tarafa da zaman zaman söz söyleme hakkı doğar anlamında kullanılır.

bazıları (veya bazısı)
* birtakımı, kimisi.

baziçe
* Oyun.

bazidiyospor
* Bazitli mantarların sporlarına verilen ad.

bazik
* Baz niteliği gösteren.
* Birleşiminde asit ve baz ağırlığı oranı normal tuza göre az, fakat baz oranı normal tuza göre yüksek olan (tuz).

bazik oksitler
* Çoğu oksijen bakımından zayıf olan, su ile birleşince baz etkisi gösteren, asitlerle birleşince tuzları veren oksitler.

bazilika
* Kral sarayı.
* Dikdörtgen biçiminde, uç kısmında yarım çembere benzeyen bir çıkıntısı olan Roma mahkemesi.
* Ortadaki yüksek, yanlardakiler daha alçak olmak üzere içi, iki sıra sütunla, üç salona ayrılmış, dikdörtgen biçiminde kilise.

bazit
* Bazit mantarların üreme organı.

bazitli mantarlar
* Sporları bazitlerin içinde bulunan mantarlar grubu.

bazlama
* Sacda pişirilmiş yuvarlak pide.
* Tatlısı bol, kalın gözleme.

bazlamaç
* Bazlama.

bazlaşma
* Bir maddenin baz durumuna gelmesi.

bazuka
* Roketatar.

Be
* Berilyum'un kısaltması.

be
* Türk alfabesinin ikinci harfinin adı.

be
* (teklifsiz konuşmada) Ey, hey, yahu.

bebe
* Bebek, küçük çocuk.

bebe aspirini

* Küçük çocuklara içirilmek üzere, ilâcı özel olarak yapılmış aspirin.

bebecik
* Küçük veya acınacak durumda olan bebek.
* Yaşına yakışmayacak davranışlarda bulunan kimse.

bebek
* Meme veya kucak çocuğu.
* Plâstik, tahta, bez vb.den yapılan insan biçiminde oyuncak.
* Sevgi sesleni şi olarak kullanılır.
* Göz bebeği.

bebek beklemek
* (kadın) gebe durumda bulunmak.

bebek gibi
* çok güzel (kadın).
* bebeğe yakışır biçimde.

bebek ölümü
* Çeşitli hastalıklardan, 0-2 yaş grubunda bulunanların ölümü.

bebekçe
* Bebek gibi, bebeğe yakışır biçimde.

bebekleşme
* Bebekleşmek işi.

bebekleşmek
* Şımarıkça davranışlarda bulunmak.

bebeklik
* Bebek olma durumu.
* Yeni doğan yavrunun yetişkinlerin bakımına sürekli olarak bağımlı olduğu dönem.
* Bebek gibi davranışlarda bulunma.

bebeklik etmek
* bebek gibi davranışlarda bulunmak.

Beberuhi
* Karagöz oyunundaki kambur cücenin adı.
* (küçük b ile) Sevimsiz, budala, bücür erkek.

becayiş
* Yer değişme, karşılıklı yer değiştirme.

becayiş etmek
* değişik yerdeki görevliler, karşılıklı yer değiştirmek.

becelleşme
* Becelleşmek işi.

becelleşmek
* Cebelleşmek.

beceri
* Elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet.
* Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet.
* Vücudun, yapılması güç alıştırmalara yatkın olması durumu.

becerikli

* Becerisi olan, elinden iş gelen, usta, maharetli, mahir.

beceriklilik
* Becerikli olma durumu, ustalık, maharet.

beceriksiz
* Becerisi olmayan, usta olmayan.

beceriksizlik
* Beceriksiz olma durumu.

becerme
* Becermek işi.

becermek
* Güç görünen bir iş veya duruma çözüm bulmak, üstesinden gelmek.
* Bir şeyi kullanılmaz duruma getirmek, bozmak, kirletmek.
* Irzına geçmek, kirletmek.
* Birini öldürmek.

becet
* Serçegillerden, küçük bir kuş (Passer).

becit
* Gerekli, lüzumlu.
* İvedi, acele.

Beç tavuğu
* Tavukgillerden, başı küçük ve çıplak, tüyü mavimtırak kül renginde, tavuk büyüklüğünde, evcil bir hayvan (Numida meleagris).

Beçene
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

bedahet
* Besbelli, apaçık olma durumu.
* Bir konuda hazırlıksız konuşabilme yeteneği.

bedaheten
* Birdenbire, ansızın, düşünmeksizin.

bedava
* Karşılıksız, parasız, emeksiz.

bedava sirke baldan tatlıdır
* masrafsız veya emeksiz elde edilen şeylere herkes istek gösterir.

bedavacı
* Her şeyi bedavadan sağlamaya çalışan (kimse).

bedavacılık
* Bedavacı olma durumu.

bedavadan
* Bedava olarak.

bedavadan ucuz
* çok ucuz.

bedavalaşma
* Bedavalaşmak durumu.

bedavalaşmak
* Bedava duruma gelmek.

bedavasına
* Bkz. bedavadan.

bedavaya
* Çok ucuza.

bedayi
* Estetik yönü ağır basan güzellikler.

bedbaht
* Mutsuz, bahtsız, talihsiz.

bedbaht etmek
* üzmek.

bedbaht olmak
* üzülmek.

bedbahtlık
* Mutsuzluk, bahtsızlık.

bedbin
* Kötümser, karamsar, pesimist.

bedbin etmek
* üzmek, karamsarlığa sokmak, ümitsizliğe düşürmek.

bedbin olmak
* ümitsizliğe düşmek, kötümserliğe kapılmak.

bedbinleşme
* Bedbinleşmek işi.

bedbinleşmek
* Kötümserleşmek, kötümser olmak, karamsar olmak.

bedbinleştirme
* Bedbinleştirmek işi.

bedbinleştirmek
* Kötümser, karamsar duruma getirmek.

bedbinlik
* Kötümserlik, karamsarlık, pesimizm.

bedçehre
* Kötü yüzlü.
* Asık suratlı, lânetlenmiş, suratsız.

beddua
* İlenme, ilenç.

beddua etmek
* ilenmek, intizar etmek.

beddua sinmek
* ilencin tutması yüzünden, birinin işi sürekli ters gitmek.

bedduası tutmak

* ilenci yerine gelmek.

bedduasını almak

* biri tarafından kendisine ilenilmek.

bedel

* Değer, fiyat, kıymet.
* Bir şeyin yerini tutabilen karşılık.
* Eşit, denk.
* Askerlik yapmamak veya yapılacak süreyi kısaltmak isteyenlerin devlete ödedikleri para.
* Başkasının adına ve onun parası ile hacca giden kimse.
* Uşak, hizmetçi, çoban.

bedel tutmak

* kendi yerine askerlik yapması için birini para ile tutmak.

bedel vermek

* askerlik yapmamak veya kısa süre yapmak için devlete para ödemek.

bedelci

* Bedel verdiği için kısa süre hizmet gören asker.

bedelli

* Bedeli olan, bedel ödenilen.
* Bedelci.

bedelli askerlik

* Askerlik çağına gelmiş gençlerin belirlenen miktardaki parayı ödeyerek yaptıkları kısa süreli vatanî görev.

bedelsiz

* Bedeli olmayan, bedel ödenilmeyen.
* Çok değerli, bedeli belirlenemeyen.

bedelsiz ithalât

* Yurt dışındaki işçilerin veya geçici görevle yurt dışına giden kamu görevlilerinin dönüşlerinde kendi mesleklerinin icrası veya kişisel kullanım için getirdikleri mallar için yapılan düzenleme.

beden

* Canlı varlıkların maddî bölümü, vücut.
* Vücudun, baş, kol ve bacak dışında kalan bölümü, gövde.
* Kale duvarı.

beden cezası

* İnsan vücudu üzerine uygulanan ceza.

beden eğitimi

* Vücudu güçlendirmek ve sağlığı korumak amacıyla araçlı veya araçsız hareketler yapma.

beden terbiyesi

* Spor işlerinden sorumlu makam.
* Bkz. beden eğitimi.

bedence

* Beden bakımından.

bedenci

* Beden eğitimi öğretmeni.

bedenen

* Bedeniyle, vücuduyla, fiilen.

bedenî

* Bedenle ilgili, bedensel.

bedenli
* Bedeni olan.

bedensel
* Bedenle ilgili, bedenî.

bedesten
* İçinde değerli eşya alınıp satılan kapalı çarşı.

bedevî
* Çölde, çadırda yaşayan göçebe.
* Böyle bir hayat sürdüren kimse.
* (büyük b ile) Bedevîlik tarikatından olan derviş.

bedevîlik
* Bedevî olma durumu.
* (büyük b ile) XIII. yüzyılda kurulan bir Sünnî tarikatı.

bedhah
* Kötülük isteyen, kötü yürekli.

bedihî
* Besbelli, apaçık.

bediî
* Güzellik ölçülerine uyan, gözü gönlü okşayan, beğenilen.
* Estetik.

bediîleşme
* Bediîleşmek işi.

bediîleşmek
* Bediî duruma gelmek.

bediiyat
* Estetik bilimi, güzel sanatlar.

bedik
* Kazak Türklerinde bir hastalığın iyileşmesi için yapılan tören.

bedir
* Dolunay, ayın on dördü.

bedirik
* Temizlenip taranmış ve eğrilmeye hazır duruma getirilmiş yün veya pamuk topağı, yumağı.

bedirlenme
* Bedirlenmek durumu.

bedirlenmek
* Dolunay biçimini almak.
* Parlak ve sağlıklı görünmek.

bedirleşme
* Bedirleşmek durumu.

bedirleşmek
* Ay bedir durumunu almak, bedirlenmek.

bednam

* Kötü ün kazanan, kötülüğü ile dillere düşen.

bedük
* Çam sakızı, reçine.

begayet
* Son derece, pek çok, aşırı.

Begdili
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

begonvil
* Akdeniz bölgesinde yaygın bir çiçek.

begonya
* Begonyagillerden, dekoratif yaprakları ve renkli çiçekleri olan, pek çok çeşitleri bulunan sıcak ülke bitkisi (Begonia).

begonyagiller
* İki çeneklilerden, örneği begonya olan bir bitki familyası.

begüm
* Hint prenseslerine verilen unvan.

beğ
* Bey.

beğence
* Övücü tanıtma yazısı, takriz.

beğendi
* Bkz. hünkârbeğendi.

beğendirme
* Beğendirmek işi.

beğendirmek
* Beğenilmesini, hoş görünmesini sağlamak.

beğeni
* Güzel veya çirkin yargısını verdiren duygu, zevk.
* Güzeli çirkinden ayırma yetisi, zevk, gusto.

beğenilir
* Beğenme duygusu veren, beğenilen.

beğenilme
* Beğenilmek işi veya durumu.

beğenilmek
* İyi ve güzel bulunmak.
* Sevilmek, hoşa gitmek.

beğenirlik
* Beğenme durumu, beğenilir olma durumu.

beğeniş
* Beğenme.

beğenme
* Beğenmek işi.

beğenmek
* İyi veya güzel bulmak.
* Benzerleri arasından birini seçip ayırma.
* Onaylamak, kabul etmek, tasvip etmek.

beğenmemek
* İyi veya güzel bulmamak.
* Kuşku duymak, kuşku ile karşılamak.
* Küçümsemek, hor görmek.
* Onaylamamak.

beğenmeyen kızını (veya küçük kızını) vermesin
* bir durumun beğenilmemesi karşısında, beğenmeyenin umursanmadığını anlatır.

beğenmezlik
* Beğenmeme, iyi veya güzel bulmama.

beğlik
* Beylik.

behavyorizm
* Davranışçılık.

behemehal
* Her hâlde, ne olursa olsun, ne yapıp yapıp, mutlaka.

beher
* Her bir.

behey
* Çıkışma bildirmek için kullanılan bir ünlem.

behime
* Dört ayaklı hayvan.

behimî
* (duygular için) Hayvanca, hayvana yakışır biçimde olan.

behimîlik
* Behimî olma durumu.

behişt
* Cennet, uçmak.

behre
* Pay, nasip, hisse.

behresiz
* Payı, nasibi, hissesi olmayan; bîbehre.

beis
* Engel, uymazlık.
* Kötülük, zarar.

beis görmemek
* sakınca, zarar görmemek.

beis yok
* zararı yok, önemi yok.

bej
* Sarıya çalan açık kahverengi.

* Bu renkte olan.

bek
* Sert, katı; sağlam.

bek
* Savunucu.

bek
* Hava gazı lâmbasının ucu.

beka
* Kalıcılık, ölmezlik.

beka bulmak
* ölmezlik erdemine ulaşmak, ölümsüzleşmek.

bekar
* Diyezli veya bemollü bir sesin eski durumuna getirilmesini gösteren nota işareti.

bekâr
* Evlenmemiş kimse.
* Evli olduğu hâlde ailesinden ayrı, yalnız yaşayan kimse.

bekâr kalmak (veya yaşamak)
* evlenmemek, evlenmemiş olmak.
* ölüm veya boşanma dolayısıyla eşini yitirmek.

bekâr odası
* Bekârların, taşradan gelmiş işçilerin kalacağı oda.

bekâra karı boşaması kolaydır
* bilgi ve tecrübesi olmayan bir kimsenin işi hafife alması, önemsememesi, gereğince değerlendirememesi tâbiîdir.

bekâret
* Kız oğlan kız olma durumu, kızlık, erdenlik.
* Saflık, temizlik, masumluk.
* Sanat ve düşüncede özgünlük, yenilik.
* Doğallık, tazelik.

bekârhane
* Bekârların kalması için ayrılmış veya düzenlenmiş oda.
* Bekârların yaşadığı müstakil ev.

bekârlık
* Bekâr olma durumu.

bekârlık sultanlık
* evlenmeden tek başına yaşamanın daha iyi olduğunu anlatır.

bekas
* Çulluk.

bekçi
* Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse.

bekçi kalmak
* koruyucu, gözcü, denetleyici olarak beklemek.

bekçilik
* Bekçinin yaptığı iş.

bekçilik etmek
* (bir şeyi) bekleyip korumak.

bekinme
* Bekinmek işi.

bekinmek
* İnat etmek, direnmek.
* Kapanmak, tıkanmak.

bekitme
* Bekitmek işi.

bekitmek
* Kapamak, tıkamak.

bekle yârin köşesini!
* yakında gerçekleşeceği sanılmayan umutlar karşısında söylenir.

bekleme
* Beklemek işi.
* Vakit öldürme.

bekleme odası
* Bir kimseyi veya bir taşıtı beklemek için gelenlerin oturdukları yer.

bekleme salonu
* Doktor, avukat vb. ile görüşme öncesinde oturulan yer.

bekleme yeri
* Bir kimseyi veya taşıtı beklemek için ayrılan bölme, bekleme odası, bekleme salonu.

beklemek
* Bir iş oluncaya, biri gelinceye değin bir yerde kalmak, durmak.
* Süre tanımak, acele etmemek.
* Bir şeyi, bir kimseyi gözetmek, korumak, muhafaza etmek.
* Ummak.
* Karşılaşılması ihtimali bulunmak.
* Aramak, istemek.

beklemeli
* Sınıfta kalıp derslere devam etmeyen (öğrenci).

beklenilme
* Beklenilmek işi veya durumu.

beklenilmek
* Beklenmek.

beklenme
* Beklenmek durumu.

beklenmedik
* Birdenbire, ansızın.

beklenmek
* Beklemek işine konu olmak.

beklenmez
* Beklenmeyecek durumda olan.

beklenmezlik
* Beklenmeme durumu.

beklenmezlik fiili
* -acağı/-eceği biçimindeki sıfat-fiil ekine tutmak fiili getirilerek yapılan ve işin istenmeden, beklenmeden olduğunu anlatan birleşik fiil.

beklenti
* Bir olgunun sonunda gerçekleşmesi beklenen şey.
* Bireyin belli şart ve durumların alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki ön görüşü.

bekleşme
* Bekleşmek işi veya durumu.

bekleşmek
* Birlikte veya karşılıklı beklemek.

bekletilme
* Bekletilmek işi veya durumu.

bekletilmek
* Bekletmek işine konu olmak veya bekletmek işi yapılmak.

bekletme
* Bekletmek işi.

bekletmek
* Beklemek işini birine yaptırmak.

bekleyiş
* Beklemek işi veya biçimi.

bekri
* İçkiye düşkün, içkici, ayyaş.

bekrilik
* İçkiye düşkünlük, ayyaşlık.

Bektaşî
* Hacı Bektaş Veli'nin tarikatına girmiş olan kimse.

Bektaşî babası
* Bektaşî tarikatından olan derviş.

Bektaşî dedesi
* Bektaşî tarikatında daha üst makamlarda bulunan ve yönetimde sorumluluk taşıyan derviş.

Bektaşî sırrı
* Çok gizli tutulan sır.

Bektaşî üzümü
* Taşkırangillerden bir çalı (Ribes grossularia).
* Bu çalının mayhoş, nohut büyüklüğünde, ak veya kara yemişi.

bektaşîkavuğu
* Büyük ve güzel çiçekler veren, ılık iklimlerde yetişen bir kaktüs (Echinocactus).

Bektaşîlik
* Bektaşî tarikatı.
* Bektaşî tarikatından olma durumu.

bel

* İşaret.

bel
* İnsan bedeninde göğüsle karın arasında daralmış bölüm.
* Bu bölümün, sırtın altına rastlayan bölgesi.
* Hayvanlarda omuz başı ile sağrı arası.
* Dağ sırtlarında geçit veren çukur yer.
* Geminin orta bölümü.

bel
* Atmık, meni, sperm.

bel
* Toprağı kazmaya veya kirizma yapmaya yarayan, uzun saplı, ayakla basılacak yeri tahta, ucu sivri kürek veya çatal biçiminde bir tarım aracı.

bel
* Ses şiddetiyle ilgili birim.

bel ağrısı
* Bel çevresinde oluşan ve duyulan ağrı.

bel bağı
* Bel kemeri.

bel bağlamak
* birisinin kendisine yardımcı olacağına inanmak, güvenmek.

bel bel
* Durgun, anlamsız bakmayı anlatan bel bel bakmak deyiminde geçer.

bel bellemek
* toprağı belle kazmak.

bel etmek
* işaret koymak, işaret vermek.

bel evlâdı
* (bir kimsenin) Öz çocuğu.

bel fıtığı
* Bel bölgesinde fıtık.

bel gevşekliği
* Cinsel gücü yitirme.

bel kemeri
* Elbise üzerinden bele dolayarak bir toka ile tutturulan, deri, kumaş veya metalden yapılan özel bağ.

bel kemiği
* Omurga.
* Bir şeyin varlığı ile ilgili en önemli bölümü, temel, esas.

bel kıra kıra
* kırıta kırıta, salına salına.

bel kırmak
* gövdeyi, belden sağa sola bükmek.

bel kündesi
* (güreşte) Ellerin arkadan gelip hasmın göbeği üzerinde kilitlenmesi yolundaki kündeleme.

bel soğukluğu
* Üreme organlarının akıntılı ve bulaşıcı bir hastalığı.

bel soğukluğuna uğratmak
* bir işe veya bir söze gereksiz yere karışarak onun akışını sektirmek.

bel vermek
* (duvar gibi dik şeyler) dışarıya veya (tavan gibi yatay şeyler) aşağıya doğru kamburlaşmak.
* destek olmak.

belâ
* İçinden çıkılması güç, sakıncalı durum.
* Büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya kimse.
* Hak edilen ceza.
* (istenmedik bir davranışa zorlayan) Etki.

belâ aramak
* kavga çıkarmak için fırsat aramak.

belâ çıkarmak
* kavga çıkarmak.

belâ kesilmek
* birisine sıkıntı ve eziyet vermek, musallat olmak.

belâ okumak
* birine beddua etmek.

belâgat
* İyi konuşma, sözle inandırma yeteneği.
* Söz sanatlarını inceleyen bilgi dalı, retorik.
* Konuyu bütün yönleriyle kavrayarak, hiçbir yanlış ve eksik anlayışa yer bırakmayan, yorum gerektirmeyen, yapmacıktan uzak, düzgün anlatma sanatı.
* Bir şeyde gizli olan derin anlam.

belâgatli
* Belâgati olan.

belâgatsiz
* Belâgati olmayan.

belâhat
* Alıklık.

belâlar mübareği
* istenilmeyen, kaçınılan bir durumun gerçekleştiği bildirilirken alay yollu söylenir.

belâlı
* Yorucu, üzücü, can sıkıcı.
* Kavgacı, şirret.
* Yolsuz kadınların zorba dostu.

belâsı
* -den dolayı, -den sebebiyle.

belâsını bulmak
* hak ettiği cezayı görmek.

belâya çatmak (girmek veya uğramak)
* beklenmedik bir belâ ile karşılaşmak.

belâya uğramak

* çok kötü bir durumla karşılaşmak.

belâyı satın almak
* göz göre göre belâyı üstüne çekmek.

belce
* İki kaş arası.

Belçikalı
* Belçika halkından olan (kimse).

belde
* Şehir.
* Mekân, yer, çevre.

beldeitayyibe
* Medine şehri.

beledî
* Şehirle ilgili.
* Yerleşik.
* Bir tür pamuklu, kalın kumaş.

belediye
* İl, ilçe, bucak gibi yerleşim merkezlerinde temizlik, aydınlatma, su ve esnafın denetimi gibi kamu hizmetlerine bakan, üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliği olan teşkilât.
* Bu teşkilâtın bulunduğu bina.

belediye başkanı
* Belediye teşkilâtını yöneten kimse.

belediye çavuşu
* Zabıta işlerinde üst görevli.

belediye encümeni
* Belediye kanununda belirtilmiş görevleri yerine getiren, özel kanunlarla belediye meclisince verilen görevleri, belediye meclisi toplu bulunmadığı zaman, tetkik eden ve karara bağlayan organ.

belediye meclisi
* Belediye tüzel kişiliğine tanınan yetkileri kendinde toplayan organ.

belediye nikâhı
* Medenî kanuna göre kıyılan resmî nikâh.

belediye polisi
* Zabıta görevlisi.

belediye reisi
* Belediye başkanı.

belediye sarayı
* Belediyeye ait bütün işlerin yapıldığı ve büroların bir arada bulunduğu büyük yapı.

belediye suçları
* Belediye buyruklarına ve yasaklarına aykırı davranışlar.

belediye teşkilâtı
* Nüfusu iki binden fazla olan yerleşim yerlerinde hükûmet kararıyla kurulan, belediye başkanı, belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye memurlarından oluşan kuruluş.

belediyeci
* Belediye işleri görevlisi.

belediyecilik
* Belediye işleri.

belediyelik
* Belediyeyle ilgili.

belediyelik olmak
* belediye ile ilgili bir işi olmak.

belek
* Kundak, çocuk bezi.
* Beşiğe konulan yatak.

beleme
* Belemek işi.

belemek
* (çocuğu) Kundaklamak.
* Beşiğe yatırıp bağlamak.
* Bulamak, bulaştırmak.

belemir
* Orta Anadolu'da tarlalarda yetişen, çiçekleri mavimsi renkte bir yıllık bir bitki, peygamber çiçeği, mavi kantaron (Cephalaria syriaca).

belen
* Bel.
* Tepe, yüksek yer; bayır.
* Dağ üzerindeki yüksek geçit, dik dağ yolu.

belenme
* Belenmek işi.

belenmek
* Kundaklanmak.
* Bulanmak, bulaşmak, örtülmek.

belerme
* Belermek işi.

belermek
* (göz için) Akı iyice belirecek biçimde açılmak.

belertme
* Belertmek işi.

belertmek
* Gözlerini, akı çok görünecek biçimde açmak.

beleş
* Karşılıksız, emeksiz, parasız elde edilen.

beleş (veya bahşiş) atın dişine (veya yaşına) bakılmaz
* bedava gelen şeyde kusur aranmaz.

beleşçi
* Parasız geçinmeyi seven, lüpçü, bedavacı.

beleşçilik
* Beleşçi olma durumu.

beleşe konmak
* emek, para vermeden elde etmek.

beleşten
* Emek vermeden, karşılıksız.

beletme
* Beletmek işi.

beletmek
* Kundaklatmak.

belge
* Bir gerçeğe tanıklık eden yazı, fotoğraf, resim, film vb. vesika, doküman.

belge almak
* (iki yıl aynı sınıfta üst üste kalan öğrenci) okuldan uzaklaştırılmak, okuldan çıkarılmak.

belgeci
* Belgesel filmler yapan, yöneten sinemacı.

belgegeçer
* Yazılı, bilgi ve belgelerin telefon sistemi vasıtasıyla bir yerden bir yere iletilmesini anında sağlayan araç, faks.

belgeleme
* Belgelemek işi, tevsik.

belgelemek
* Bir olgunun doğru olduğunu belge ile göstermek, ortaya çıkarmak, tevsik etmek.

belgelendirme
* Belgelendirmek işi.

belgelendirmek
* Belge göstererek belirtmek.

belgelenme
* Belgelenmek işi.

belgelenmek
* Belgelemek işine konu olmak.
* İki yıl üst üste aynı sınıfta kalan öğrenci okuldan çıkarılmak.

belgeli
* Belgesi olan.
* İki yıl üst üste sınıfta kaldığı için okula devam etme hakkını yitirerek belge alan.

belgelik
* Belge ve yazıların saklandığı yer, arşiv.

belgesel
* Belge niteliği bulunan (şey), dokümanter.
* Belge niteliği taşıyan film veya televizyon programı.

belgesel film
* Hayattan alınan herhangi bir olguyu, kendi tabiî çevresi ve akışı içinde veya gerçeğe en yakın biçimde hazırlanmış yapay bir yerde işleyen, belirli bir amacı yansıtan film.

belgeselci
* Belgesel, film çeken veya bunun üzerinde çalışan (kimse).
* Belgesel niteliğindeki eserleri seven veya bunlarla ilgilenen (kimse).

belgeselcilik
* Belgeselcinin yaptığı iş.

belgi
* Bir şeyi benzerlerinden ayıran özellik, şiar, alâmet, nişan.
* Duyuş, düşünüş ve inanıştaki ayırıcı özellik, şiar.

belgileme
* Belgilemek işi.

belgilemek
* Belgi ile göstermek.

belgili
* Belgiye dayanan, belirli olan.

belgin
* Tam ve kesin olarak belirlenmiş olan, sarih.

belginlik
* Belgin olma durumu, sarahat.

belgisiz
* Belirli olmayan, işaret edilemeyen, gayrimuayyen.

belgisiz sıfat
* Bkz. belirsizlik sıfatı.

belgisiz zamir
* Bkz. belirsizlik zamiri.

belgisizlik
* Belgisiz olma durumu.

belgit
* Senet.
* Bir önermeyi tanıtlamak için gösterilen ve daha önce doğru diye kabul edilen başka önerme, hüccet, burhan.

beli
* Evet.

beli açılmak
* küçük aptesini tutamaz olmak.

beli bükük
* Beli bükülmüş, güçsüz, zavallı.

beli bükülmek
* yaşlılık yüzünden güçsüz kalmak, bir iş yapamayacak duruma düşmek.

beli çökmek
* kamburlaşmak.

beli gelmek
* cinsel birleşme sırasında salgı boşalmak.

beliğ
* Belâgati olan, belâgatli.

belik

* Saç örgüsü.

belik belik
* Örgü örgü, örgü hâlinde.

belikleme
* Beliklemek işi.

beliklemek
* Saçları örmek.

belinden gelmek
* birinin dölü olmak.

belini bükmek
* çaresizlik içinde bırakmak.

belini doğrultmak (veya doğrultamamak)
* yeniden durumunu düzeltmek.

belini kırmak
* birini bir şeyi yapamaz duruma getirmek.

belini vermek
* dayamak,yaslanmak.

belinleme
* Belinlemek işi.

belinlemek
* Birden uyanarak çevresine korku ile şaşkın şaşkın bakmak, irkilmek.

belirgin
* Belirmiş durumda olan, besbelli, açık, bariz, sarih.

belirginleşme
* Belirgin duruma gelme.

belirginleşmek
* Belirgin duruma gelmek.

belirginleştirme
* Belirgin duruma getirme.

belirginleştirmek
* Belirgin duruma getirmek.

belirginlik
* Belirgin olma durumu.

belirleme
* Belirlemek işi, tayin.

belirlemek
* Belirli duruma getirmek, belirli kılmak, tayin etmek.
* Yeni bir kavramı, özünü oluşturan ögeleri açıklayarak tanımlamak, sınırlamak.
* Bir kavramı, ayırıcı bir öge ekleyerek sınırlamak, kapsam bakımından daraltmak, genellemek karşıtı.

belirlenim
* Belirli duruma gelme işi.
* Bir kavramın anlamının, içeriğinin, yapısının veya sınırlarının tam olarak belirlenmesi işi, gerektirim, determinasyon.

belirlenimci

* Belirlenimcilik yanlısı olan (kimse), gerekirci, determinist.

belirlenimcilik

* Her olayın başka olayların gerekli ve kaçınılmaz bir sonucu olduğunu ileri süren öğreti, gerekircilik, determinizm.

belirlenme

* Belirlenmek işi.

belirlenmek

* Belirli duruma getirilmek.

belirlenmezci

* Belirlenmezcilik yanlısı olan (kimse), indeterminist.

belirlenmezcilik

* Nedensellik yasasına bağlı olmayan, bir sebebe bağlanmayan olay ve durumların da bulunduğunu öne süren görüş, indeterminizm.
* İnsan iradesinin hiçbir şarta bağlı olmadığını, içinde bulunduğu şartlarla belirlenmediğini, insanın özgür iradesinin nedensellik yasasına bağlı olmadığını savunan görüş, indeterminizm.

belirleşme

* Belirleşmek işi veya durumu.

belirleşmek

* Belirgin duruma girmek.

belirli

* Açık ve kesin olarak sınırlanmış veya kararlaştırılmış olan, muayyen.

belirli belirsiz

* Yarı belirgin durumda, az çok belli olan.

belirli geçmiş

* Fiilin belirttiği kavramın, içinde bulunan zamandan önce olup bittiğini kesinlikle bildiren kip, -di'li geçmiş, görülen geçmiş. Bu zaman Türkçede -dı (-di) / -tı (-ti) ekiyle karşılanır.Aldı, biçti, uçtu vb.

belirli nesne

* Belirtme durumu ekini almış, geçişli fiil durumunda olan yüklemle ilgili kelime veya kelime grubu.

belirlilik

* Belirli olma durumu.

belirme

* Belirmek işi, tebellür etme.

belirmek

* (önce belli veya görünür olmayan bir şey için) Ortaya çıkmak, tezahür etmek.
* Bir düşünce veya durum için, kesin bir biçim almak, tebellür etmek.
* İyice görünür ve anlaşılır bir durum almak, tebarüz etmek.

belirsiz

* Belirli olmayan, gayrimuayyen.
* Niteliği hakkında tam bir bilgi edinilemeyen, müphem.
* Bilinmeyen, meçhul.

belirsiz geçmiş

* Fiilin belirttiği kavramın, içinde bulunulan zamandan önce olup bittiğini başkasından duyarak veya belirsiz olarak bildiren kip, -miş'li geçmiş, görülmeyen geçmiş. Türkçede bu zaman -mış / -miş ekiyle kurulur: Gelmiş, gülmüş, ağlamış gibi.

belirsizlik
* Belirsiz olma durumu, müphemiyet.

belirsizlik sıfatı
* İsimleri yaklaşık, kabataslak belirten sıfat: bazı, birkaç, her, birtakım, filan vb.

belirsizlik zamiri
* İsmin yerini belirsiz, kabataslak tutan zamir: bazısı, birkaçı, birçoğu, azı, herkes, biri vb.

belirteç
* Zarf.

belirten
* Tamlayan.

belirti
* Bir olayın veya durumun anlaşılmasına yardım eden şey, alâmet, nişan, nişane.

belirtik
* Açık, belli, sarih.

belirtilen
* Tamlanan.

belirtili
* Belirtisi olan.
* Belirtilmiş olan, belirli kılınan.

belirtili nesne
* Belirtme durumundaki nesne, sarih meful.

belirtili tamlama
* Tamlayanı -in (-nin) takısı, tamlananı üçüncü kişi iyelik eki alan ve belirli bir kavram taşıyan tamlama: Doğan'ın kalemi, çiçeğin kokusu gibi.

belirtilme
* Belirtilmek işi.

belirtilmek
* Belirtmek işine konu olmak.

belirtisiz
* Belirtisi olmayan.
* Belirtilmemiş olan.

belirtisiz nesne
* Yalın durumdaki nesne.

belirtisiz tamlama
* Tamlayanı yalın durumda olan, tamlananı genellikle üçüncü kişi iyelik eki alan ve çoğu kez tür kavramı veren isim tamlaması: Ankara kedisi. Tuz Gölü gibi.

belirtken
* Bir özlü sözle birlikte kullanılan işaret.
* Soyut bir şeyin, bir kavramın sembolü olan varlık veya eşya, amblem.
* Gösterge.

belirtme
* Belirli kılma, görüş bildirme, tasrih.

belirtme durumu

* Yüklemi geçişli bir fiil olan cümlede fiilin doğrudan etkilediği -i (-ı, -u, -ü) ekini almış isim, yükleme durumu, i hâli, akuzatif. Evi gördüm. Yazıyı okudum.

belirtme grubu
* Tamlamalardan daha geniş kelime dizisi: Kalın bir kitabın süslü cilt kapağı bir belirtme grubudur.

belirtme sıfatı
* Bir ismi gösterme, soru, sayı veya belirsizlik bakımlarından belirten sıfat: Bu kapı. Birinci dönem. Kaç öğrenci? Hangi ev? Üç çocuk gibi.

belirtmek
* Açıklamak, tebarüz ettirmek.

belit
* Kendiliğinden apaçık ve bundan dolayı öteki önermelerin ön dayanağı sayılan temel önerme, mütearife, aksiyom: "Tüm, parçaların her birinden büyüktür" sözü bir belittir.

belitken
* Belitler sistemi.

belitleme
* Belitlemek işi.
* Tümden gelişimci bir bilime esas olacak belit sistemi.

belitlemek
* Belgeye dayanarak ortaya koymak.
* Belitleme kuramını ortaya koymak.

belitlenebilirlik
* Belitlenebilen kuram.

beliye
* Felâket, keder, tasa.

belki
* Muhtemel olarak, olabilir ki.
* Olsa olsa, ya ... ya, ihtimal.

belki de
* şu da olabilir.

belkili
* Olasılı, muhtemel.
* Doğru olabileceği gibi, yanlış da olabilen, belli ve kesin olmayan, olasılı, ihtimalî.

belladonna
* Güzelavrat otu.

belleğini yitirmek
* bellek kaybına uğramak.

bellek
* Yaşananları, öğrenilen konuları, bunların geçmişle ilişkisini bilinçli olarak zihinde saklama gücü, akıl, hafıza, dağarcık.
* Bir bilgisayarda, programı değişmeyen verileri, yapılacak iş için gerekli olan ara sonuçları toplayan bölüm.

bellek karışıklığı
* Kelimelerin doğru anlamını hatırlayamamak veya ilk olarak görülen bir şeyi önce gördüğünü sanma duygusuna kapılmak biçiminde beliren bir ruh hastalığı.

bellek kaybı
* Bellek yitimi.

bellek yitimi
* Büyük sarsıntı veya humma yüzünden belleğin bozulması veya kaybolması biçiminde beliren ruh hastalığı.
* Belleğin kısa bir süre durup işlememesi.

bellem
* Bellemek yetisi.

belleme
* Bellemek işi.

belleme
* At ve benzeri hayvanların sırtına vurulan keçe, meşin veya kalın kumaş parçası, yapık, haşa.

bellemek
* Öğrenip akılda tutmak.
* Sanmak.

bellemek
* Bel denilen araçla toprağı işlemek.

bellenmek
* Bellenmek (I) işine konu olmak, öğrenilmek.

bellenmek
* Bellenmek (II) işine konu olmak.

belleten
* Bilim kurumlarının çalışmaları ile ilgili yazı ve haberlerin yayımlandığı dergi.

belletici
* Çalıştırıcı, öğretici, müzakereci.

belletme
* Belletmek işi.

belletmek
* Bellemesini sağlamak, öğretmek.

belletmen
* Orta öğretimde etütleri denetleyen kimse, belletici.

belli
* Beli olan.

belli
* Bilinmedik bir yanı olmayan, malûm.
* Gizli olmayan, ortada olan, anlaşılan, bedihî, zahir, aşikâr.
* Belirli, muayyen.

belli başlı
* Belirli, muayyen.
* Önemli.

belli belirsiz
* Zorlukla seçilebilen, yarı belli, yarı bellisiz, duyulabilen, çok az belli olan.

belli etmek
* açıklamak, iyice görünür anlaşılır duruma getirmek.
* sezdirmek, hissettirmek.

belli olmak

* anlaşılmak, açıklanmak.

bellik
* İşaret, marka.

bellilik
* Belli olma durumu, bedahet, muayyeniyet.

bellisiz
* Belli olmayan, bilinemeyen.

belsem
* Bkz. balsam.

bembeyaz
* Çok beyaz veya her yanı beyaz, apak.
* Pırıl pırıl, apaçık.

bemol
* Bir sesin yarım ton kalınlaştırılacağını gösteren nota işareti.
* Böylece kalınlaştırılmış (ses).

ben
* Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak, koyu renkli leke veya kabartı.
* En çok üzümde görülen olgunlaşma belirtisi.
* Saçta, sakalda beliren beyazlık.

ben
* Olta veya tuzağa konulan yem.
* Kuşun yavrusuna taşıdığı yem.

ben
* Tekil birinci kişiyi gösteren zamir.
* Kişiyi öbür varlıklardan ayıran bilinç.
* Bir kimsenin kişiliğini oluşturan temel öge, ego.

ben bu işte yokum
* ben bu işe karışmam.

ben hancı, sen yolcu oldukça
* özel ilişkilerimiz sürüp gittikçe (senin bana işin düşer).

ben şahımı (veya şeyhimi) bu kadar severim
* ben bundan daha çok özveride bulunamam.

benbenci
* Kendini çok öven, hep kendinden söz eden, kibirli, gururlu.

benbencilik
* Benbenci olma durumu.

bence
* Bana göre, düşündüğüm gibi.

benci
* Kendini beğenen, kendini her konuda üstün gören, hodpesent, megaloman.

bencil
* Yalnız kendini düşünen, kendi çıkarlarını herkesinkinden üstün tutan, hodbin, hodkâm, egoist.
* Bencillik öğretisine inanan.

bencil olmak

* bencilce davranışta bulunmak.

bencilce
* Bencile yakışır biçimde.

bencileyin
* Benim gibi.

bencilik
* Benci olma durumu, hodpesentlik, egoizm.
* İnsanın bütün eylemlerinin ben sevgisiyle belirlenmiş olduğunu, buna göre ahlâklılığın da yalnızca kendini koruma içgüdüsünün bir biçimi olduğunu ileri süren öğreti.
* Kendi benini ve çıkarını hayatın mutlak ilkesi yapan anlayış.

bencilleşme
* Bencilleşmek işi.

bencilleşmek
* Bencil duruma gelmek.

bencillik
* Bencil olma durumu, hodbinlik, egoistlik, egoizm.

bencillik etmek
* bencil davranmak.

bende
* Kul, köle.

bendegân
* Kullar, köleler.

bendegî
* Kulluk, kölelik.
* Köle ile ilgili, köleye ait.

bendehane
* Bendenin, kölenin evi.

benden de al o kadar
* Bkz. al benden de o kadar.

benden günah gitti
* Bkz. benden söylemesi.

benden söylemesi
* ben üzerime borç saydığım şeyi söyledim, kendimi suçlu saymam.

bendeniz
* alçak gönüllülükle ben yerine ve "köleniz'" anlamında kullanılır.

bendeniz cennet kuşu
* kendini tanıtırken kullanılan bir deyim.

bendezade
* Bendenin oğlu.

bendir
* Alaturka çalgı aleti.

benefşe
* Menekşe.

benek
* Herhangi bir şey üzerindeki ufak leke, nokta, puan.
* Güneş lekeleri yöresinde görülen, parlak taneciklerden ve parlak damarlardan oluşmuş bölüm, fekül.

beneklenme
* Beneklenmek işi.

beneklenmek
* Benek oluşmak.

benekleşme
* Benekleşmek işi veya durumu.

benekleşmek
* Benek benek durum almak.

benekli
* Ufak lekeleri bulunan.

benekli köpek balığı
* Kara benekli, küçük boyda bir cins köpek balığı (Scylliorhinus canicula).

bengi
* Sonu olmayan, hep kalacak olan, ölümsüz, ebedî.

bengi
* Ege ve Güney Marmara bölgesinin halk oyunlarından biri.

bengi su
* İçene sonsuz hayat verdiğine inanılan ve efsanelerde geçen su, abıhayat.

bengileme
* Bengilemek işi.

bengilemek
* Bengi kılmak, sonsuz yaşama niteliği kazandırmak, ölümsüzleştirmek, ebedîleştirmek.

bengileşme
* Bengileşmek işi.

bengileşmek
* Sonsuz yaşama niteliği kazanmak, ölümsüzleşmek, ebedîleşmek.

bengilik
* Zamanla ilgisi, başlangıcı ve sonu olmayan varlık.
* Ölmezlik, ebedîlik.
* Sonsuz ve ölçülmez zaman.

beni sokmayan yılan bin (yıl) yaşasın
* zararlı olduğu bilinen, ama kimseye kötülüğü dokunmayan kişiyle uğraşmamalıdır.

beniâdem
* Âdemoğulları, insanlar.

benibeşer
* İnsan.

beniçinci
* Kişinin benliğini merkez sayma görüşü, benmerkezci.

beniçincilik

* Dünyada kişinin benliğini merkez sayan felsefe görüşü, benmerkezcilik, egosantrizm.

benildeme
* Benildemek işi.

benildemek
* Belinlemek.

benim diyen
* kendine güvenen, güçlü olduğuna inanan.

benim oğlum bina okur, döner döner yine okur
* "çok çalışmasına karşılık verimli ve yararlı olmuyor" anlamında kınama veya eleştiri belirtmek için kullanılır.

benimseme
* Benimsemek işi, sahip çıkma, tesahup.

benimsemek
* Bir şeyi kendine mal etmek, sahip çıkmak, kabullenmek, tesahup etmek.
* Bir şeye, birine bağlanmak, ısınmak.

benimsenme
* Benimsenmek işi.

benimsenmek
* Benimsenmek işine konu olmak.

benimsetme
* Benimsetmek işi.

benimsetmek
* Birinin benimsemesini sağlamak.

benimseyiş
* Benimsemek işi veya durumu.

beniz
* Yüz rengi.

beniz geçmek
* benzi solmak.

benizli
* Benzi bulunan, benze sahip olan.

benlenme
* Benlenmek işi.

benlenmek
* Ben oluşmak.

benli
* Teninde ben bulunan.

benli
* Bkz. senli benli.

benliği yoğurmak
* kişiliği oluşturmak.

benliğinden çıkmak

* kendine benzemez olmak.

benlik
* Bir kimsenin öz varlığı, kişiliği, onu kendisi yapan şey, kendilik, şahsiyet.
* Kendi kişiliğine önem verme, kişiliğini üstün görme, kibir, gurur.

benlik çatışması
* Benliğin ön plâna çıkması ile başgösteren çatışması.

benlik davası
* Her şeyi kendi düşüncesine uydurmak ve her şeyde söz sahibi olmak çabası.

benlik ikileşmesi
* Öznenin kişiliğini iki veya daha çok bilinç merkezine bölen ve tek kişide çeşitli kişilikler durumunda beliren bir ruh hastalığı.

benlik yitimi
* Kişilik duygusunun ve benlik bilincinin yitirilmesi ile beliren ruh hastalığı.

benlikçi
* Her konuda hep kendini ileri süren, hep kendinden söz eden (kimse).
* Benlikçilik yanlısı olan (kimse).

benlikçilik
* Her konuda hep kendini ileri sürme, hep kendinden söz etme durumu.
* Kendi benliğinin gelişimini, bütün davranışlarının ilkesi yapan kişinin niteliği, egotizm.

benmari
* Bir kabı kaynar suya oturtmak yolu ile içindekini ısıtmak veya eritmek yöntemi.

benmerkezci
* Beniçinci.

benmerkezcilik
* Beniçincilik.

bent
* Bağ, rabıt.
* Kanun maddesi; kitaplarda kendi içinde bütünlük oluşturan bölüm.
* Suyu biriktirmek için önüne yapılan set, büğet.
* Gazete yazısı.
* Bağlam.

bent etmek
* kendine bağlamak.

bent olmak
* bağlanmak, tutulmak.

benzeme
* Benzemek işi.

benzemek
* İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.
* Sanısını uyandırmak, gibi görünmek.

benzemeklik
* Benzer olma durumu.

benzemez
* İskambil veya okey oyununda farklı kâğıtların veya taşların bir araya gelmesi.

benzen

* Maden kömürü katranından çıkarılan C6H6 formülündeki hidrokarbonun bilimsel adı.

benzer

* Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen veya ona eş olan (şey), müşabih, mümasil.
* Bkz. benzeşim.
* Bazı önemsiz veya tehlikeli sahnelerde asıl oyuncunun yerine çıkan, yapı ve yüz bakımından bu oyuncuyu andıran kimse, dublör.

benzer şekiller

* Kenarlarının uzunlukları arasındaki oran değişmemekle birlikte karşılıklı açıları eşit olan şekiller.

benzeri

* Benzerlik gösteren, benzer.

benzerlik

* Benzer olma durumu.
* İki üçgende köşelerinin eşlenmesine göre karşılıklı açıların eş ve karşılıklı kenarların orantısından doğan durum.

benzersiz

* Benzeri olmayan, eşsiz.

benzersizlik

* Benzersiz olma durumu.

benzeş

* Birbirine benzeyen, aralarında benzerlik bulunan, müşabih, nazir.

benzeşen

* Ünlü veya ünsüz benzeşmelerinde etki altında kalan ünsüz veya ünlü: Sütçü (süt-çü), ekmekten (ekmek-ten), odalardan (oda-lar-dan) kelimelerinde bulunan -çü, -ten, -dan eklerindeki ünsüz veya ünlüler gibi.

benzeşik

* Benzeşme özelliği gösteren.

benzeşim

* Bazı ortak yönleri olan iki şey arasındaki benzeşme.
* İki şeklin kenarlarının uzunlukları arasındaki oran değişmemekle birlikte, karşılıklı açılarının eşit bulunması durumu.

benzeşim oranı

* İki şeklin kenarlarının arasındaki oran.

benzeşlik

* Benzeş olma durumu, müşabehet.

benzeşme

* Benzeşmek işi.
* Bir kelimede bir sesin başka bir sesi kendisine benzetme etkisi: yurt-daş > yurttaş, çarşanba > çarşamba, o + bir < öbür gibi.

benzeşmek

* Birbirine benzemek, müşabih olmak.

benzeşmezlik

* Bir kelimede bulunan aynı veya benzeri seslerden birinin değişikliğe uğraması, disimilâsyon: Kınnap > kırnap, attar > aktar, kehribar > kehlibar gibi.

benzeti

* Benzetme, aslından kopya edilmiş, teşbih.

benzeti ressamı

* Büyük sanatçıların yaptıklarını, orijinaline bakarak yapan ve benzeti olduğunu belirten ressam.

benzetici

* Benzeterek yapan, sahteci, kopyacı.

benzetici ressam

* Büyük sanatçıların üslûbunda çalışarak, yaptığı işleri orijinal eser diye satan sahteci ressam.

benzetilme

* Benzetilmek işi.

benzetilmek

* Benzetmek işine konu olmak.

benzetiş

* Bir şeyi başka bir şeye benzetmek işi veya biçimi.

benzetme

* Benzetmek işi.
* Bir şeyin neteliğini anlatmak için, o niteliği eksiksiz taşıyan bir şeyi örnek olarak gösterme işi, teşbih.

benzetmek

* Benzer duruma getirmek.
* Bir şeyde başka şeye benzeyen yönler bulmak.
* Kötü bir duruma getirmek, bozmak.
* Dövmek.

benzetmek gibi olmasın

* kötü bir sona uğramış birinden veya bir şeyden söz ederken, ona benzetilen kimse veya şey için kötü bir duygu beslenilmediğini anlatır.

benzeyiş

* Bir şeyin başka bir şeye benzemesi durumu.

benzeyişsizlik

* Benzeşmemek durumu.

benzi atmak (veya uçmak)

* ansızın yüzünün rengi sararmak, solmak.

benzi kül gibi olmak

* yüzünden kan çekilmek, yüzü sararmak.

benzi sararmak

* yüzünün rengi solmak.

benzi uçmak

* yüzü sararmak.

benzin

* Petrolün damıtılması ile elde edilen, özgül ağırlığı yaklaşık 0,65 olan, renksiz, uçucu, kendine özgü kokusu bulunan bir sıvı.
* Benzen.

benzin istasyonu

* Araçların benzin, yağ gibi ihtiyaçlarını karşılayan, yolculara dinlenme ve alış veriş imkânı veren tesis, benzinlik.

benzin pompası

* Benzinlikte araç depolarına benzin koyma ve verilen benzin tutarını gösterme aracı.

benzinci
* Benzin satılan yer veya benzin satan kimse.

benzincilik
* Benzincinin işi veya mesleği.

benzinde kan kalmamak
* kansızlık sebebiyle yüzü sararmak.

benzine kan gelmek (veya benzi kanlanmak)
* sağlıklı duruma gelmek, canlanmak.

benzinleme
* Benzinlemek işi veya durumu.

benzinlemek
* Benzin dökerek yakmak.
* Bir nesneyi benzine bulamak.

benzinli
* Benzinle çalışan (motor, makine vb.).

benzinlik
* Benzin satılan yer, benzin istasyonu.

benzol
* Benzin ve tolüen karışımı bir akaryakıt.

beraat
* Aklanma.

beraat etmek
* aklanmak, temize çıkmak.

beraatızimmet
* Borcu, vereceği olmama durumu, borçsuzluk.

beraatızimmet asıkdır
* tersi ispatlanmadıkça insanların suçsuz sayılmaları ilkesini anlatır.

beraber
* Birlikte, bir arada.
* Aynı düzeyde.
* -e rağmen, -e karşın.

beraberce
* Birlikte, beraber olarak.

berabere bitmek
* (oyun, yarışma) takımların aynı sayıyı almasıyla sonuçlanmak.

berabere kalmak
* (oyun, yarışma için) takımlar aynı sayıyı almak veya denk gelmek, başa baş kalmak, başa baş gelmek.

beraberinde
* yanında.

beraberlik
* Birlikte olma durumu.
* Baş başa kalma durumu.

beraberlik müziği

* Orkestra, koro veya oda müziğinde olduğu gibi birçok sesin oluşturduğu müzik.

berat
* Bir buluştan, bir haktan yararlanmak için devletçe verilen belge, patent.
* Osmanlı İmparatorluğunda bir göreve atanan, aylık bağlanan, san, nişan veya ayrıcalık verilen kimseler için çıkarılan padişah buyruğu.

Berat Gecesi
* Hz. Muhammed'e peygamberliğin Cebrail aracılığıyla bildirildiği şaban ayının 15. gecesine rastlayan kandil gecesi.

Berat Kandili
* Bkz. Berat Gecesi.

berbat
* Kötü.
* Bozuk.
* Çirkin, beğenilmeyen.
* Darmadağın, bakımsız, perişan, viran.

berbat etmek (veya eylemek)
* kötü duruma getirmek.
* bozmak.

berbat olmak
* kötü duruma gelmek; kirlenmek.
* bozulmak.

berber
* Saç ve sakalın kesilmesi, taranması ve yapılması işiyle uğraşan veya bunu meslek edinen kimse.
* Bu işin yapıldığı dükkân.

berber balığı
* Hanigillerden, kuyruğunun çatalı çok uzun olan, Akdeniz'de yaşayan, eti yenilen bir balık (Serranus anthias).

berber bataryası
* Berber dükkânlarında lâvaboya su akmasını sağlayan deve boynu biçimindeki musluk takımı.

berber çırağı
* Berber ustasının yanında yetiştirilmek üzere çalışan çocuk.

berber dükkânı
* Berber.

berber koltuğu
* Berberler için yapılan hareketli, oynar başlıklı özel koltuk.

berber salonu
* Büyük berber dükkânı.

Berberî
* Kuzey Afrika'daki Cezayir bölgesinde Berberistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

berberlik
* Berberin yaptığı iş.

berceste
* Sağlam ve lâtif.
* Seçilmiş, seçme.
* Sanat değeri yüksek anlamlar taşıyan dize.

berdelacuz
* Halk tahminine göre, 9-18 Mart arasında görülen kocakarı soğuğu.

berdevam
* Sürmekte olan, sürüp giden.

berduş
* Başıboş, serseri.
* Pis, bozuk, bakımsız.

bere
* Vurma ve incitme sonucu vücudun herhangi bir yerinde oluşan çürük.
* Herhangi bir şeyde görülen çizik, ezik.

bere
* Yuvarlak, yassı ve sipersiz başlık.

bereket
* Bolluk, gürlük, ongunluk, feyz, feyezan.
* İyi ki, neyse ki, iyi bir rastlantı olarak.
* Yağmur.

bereket ki (veya bereket versin ki)
* iyi ki, Tanrı'ya şükür ki.

bereket versin
* para alan kimsenin söylediği iyi dilek sözü.
* bir kimsenin bir durumdan hoşnutluğunu anlatması, teselli bulması.

bereketlenme
* Bereketlenmek işi veya durumu.

bereketlenmek
* Çoğalmak, artmak.

bereketli
* Bol, verimli.

bereketli ola! (veya olsun!)
* yemek yemekte olanlara veya ürünlerini devşirenlere söylenen iyi dilek sözü.

bereketlilik
* Bereketli olma durumu.

bereketsiz
* Kendinden beklenen yararlığı sağlayamayan (şey).

bereketsizlik
* Bereketsiz olma durumu.

bereleme
* Berelemek işi.

berelemek
* Bereli duruma getirmek.

berelenme
* Berelenmek işi veya durumu.

berelenmek
* Bereli duruma gelmek.

bereli
* Beresi olan.

bereli
* Beresi olan.

berenarı
* Şöyle böyle, az çok, biraz, oldukça.

bergamodî
* Sarımsı pembe renginde olan.

bergamot
* Turunçgillerden bir ağaç (Citrus bergamia).
* Bu ağacın, kabuklarından reçel yapılan ve esans çıkarılan meyvesi.

bergüzar
* Anmak için verilen hatıra, armağan, yadigâr.

berhane
* Büyük, harap, kullanışsız ev.

berhane gibi
* gereğinden çok büyük (ev).

berhava
* Havaya verilmiş, uçurulmuş.
* Yararsız, boş.

berhava etmek
* havaya uçurmak.
* bitirmek, yok etmek.

berhava olmak
* patlama yolu ile havaya uçmak.
* boşa gitmek.

berhayat
* Hayatta olan, canlı, yaşayan.

berhudar
* Mutlu.

berhudar ol!
* "iyi günler göresin" anlamında dilek olarak kullanılır.

beri
* Konuşanın önündeki iki uzaklıktan kendisine daha yakın olanı.
* Bu uzaklıkta bulunan.
* Çıkma durumundaki kelimelerden sonra getirilerek bir işin başlangıcını gösterir.

beribenzer
* Sıradan bayağı, alelâde.

beriberi
* Genellikle Uzak Doğu ülkelerinde B vitamini eksikliğinden ileri gelen bir hastalık.

beriki
* Beride olan.
* Beride olan şey veya kimse.

beril

* Doğada altıgen billûrlar durumunda bulunan, saydam, çoğu yeşil renkli berilyum ve aliminyum silikat.

berilyum

* Atom numarası 4, yoğunluğu 1,84, atom ağırlığı 9,013 olan, zümrüt gibi bazı taşların birleşiminde bulunan, 29700C de eriyen, havanın etkisine karşı ince bir oksit tabakasıyla kaplı element. Kısaltması Be.

berjer

* Arkası kabarık ve yüksek oturacak yeri geniş koltuk.

berk

* Sert, katı.
* Sağlam.

berkelyum

* Atom numarası 97, atom ağırlığı 294 olan, amerikyum veya küryumdan elde edilen yapay element. Kısaltması Bk.

berkemal

* Mükemmel, pek iyi.

berkime

* Berkimek işi.

berkimek

* Sağlamlaşmak, güç kazanmak, pekişmek.

berkinme

* Berkinmek işi veya durumu.

berkinmek

* Berkimek.
* Pekiştirilmek.

berkitme

* Sağlamlaştırma, tahkim, takviye.

berkitmek

* Sağlamlaştırmak, tahkim etmek, takviye etmek.

berklik

* Sağlamlık.
* Sertlik, katılık.

berlam

* İnce pullu, sırtı açık kahverengi, yanları ve karnı beyaz, ortalama 30-40 cm boyunda, Marmara ve Ege deniziyle Akdeniz'de bol bulunan bir balık türü (Merluccius merluccius).

bermuda

* Dizlere kadar inen dar ve kısa pantolon.

bermutat

* Alışılagelen biçimde, her zaman olduğu gibi.

berrak

* Duru, temiz, aydınlık, açık.

berraklaşma

* Berraklaşmak işi veya durumu.

berraklaşmak

* Berrak duruma gelmek, durulaşmak.

berraklaştırma
* Berraklaştırmak işi.

berraklaştırmak
* Berrak duruma getirmek, durulaştırmak.
* Açık, net ve kolay anlaşılır duruma getirmek.

berraklık
* Berrak olma durumu, duruluk.

berri
* Kara ile (toprakla) ilgili, karasal.

bertafsil
* Açıklamalı, uzun uzadıya, açık olarak.

bertaraf
* Bir yana, şöyle dursun.

bertaraf etmek
* ortadan kaldırmak, gidermek.

bertaraf olmak
* ortadan kalkmak, yok edilmek.

bertik
* Yara, bere.
* İncinmiş, burkulmuş.
* Deride mor leke, çürük.

bertilme
* Bertilmek işi veya durumu.

bertilmek
* İncinmek, burkulmak.
* Berelenmek yaralanmak.
* Morarmak, çürümek.

bertme
* Bertmek işi.

bertmek
* Bertilmek.

berzah
* Kıstak, dar dil.

besalet
* Yiğitlik, yararlılık.

besbedava
* Pek ucuz.

besbelli
* Açık, apaçık, çok belli.
* Anlaşıldığına göre, anlaşılıyor ki.

besbeter
* Çok kötü.

beselemek
* Bkz. eselemek beselemek.

beserek

* Tüylü ve damızlık erkek deve.

besermek

* Bkz. esermek besermek.

besi

* Yaşatmak ve geliştirmek için gereken besinleri yedirip içirmek işi.
* Bir şeyi istenilen durumda tutmak ve oturtmak için kullanılan takoz gibi şeyler.

besi doku

* Tohumların içinde embriyonu çevreleyen bölüm.
* Yumurta akı maddesi.

besi dokulu

* Besi dokusu olan.

besi dokusu

* Besi doku.

besi dokusuz

* Besi dokusu olmayan.

besi hayvanı

* Beslenmek amacıyla yavru iken alınan veya besiye çekilen hayvan.

besi merası

* Besleme değeri oldukça yüksek mera bitkileri ile kaplı olan ve gerektiğinde ilâve yemler de verilerek özellikle kesime gönderilecek hayvanların fazla canlı ağırlık kazanmaları için otlatıldıkları doğal veya sun'î verimli mera.

besi örü

* Tohum çimlenirken yeni çıkan bitkiyi beslemeye yarayan ve embriyonun çevresine yayılmış bulunan besleyici maddelerin bütünü.

besi suyu

* Bitkilerin damarlarında dolaşan besleyici su.

besici

* Sığır, davar gibi hayvanları besleyerek semirten, satan kimse.

besicilik

* Besicinin yaptığı iş.

besihane

* Besi yapılan yer.

besili

* Semiz, semirtilmiş.

besin

* Yenilebilir, beslenmeye elverişli her tür madde, azık, gıda.
* Yaşamak, varlığını sürdürmek için gerekli şey.

besinli

* Besini olan, gıdalı.

besinsiz

* Besini olmayan, yeterli besin almayan, gıdasız.

besinsizlik

* Besinsiz olma durumu, gıdasızlık.

besiye çekmek
* hayvanı semirtmek için çalıştırmadan beslemek.

besle kargayı, oysun gözünü
* nankörlük edenler için söylenir.

beslek
* Besleme, hizmetçi, ahretlik.

besleme
* Beslemek işi.
* Evlâtlık olarak alınan, ev işlerinde çalıştırılan kız.
* Herhangi bir kuruluşu, onun maddî yardımları dolayısıyla körü körüne destekleyen.

besleme basın
* Çıkar uğruna, herhangi bir kuruluşun veya iktidardaki güçlerin görüşlerini savunan basın.

besleme gibi
* giydiğini kendine yakıştıramayan (kız).

besleme kız
* Besleme.

beslemek
* Yiyecek ve içeceğini sağlamak.
* Yedirmek.
* Semirtmek.
* Eklenmek, katılmak, çoğaltmak.
* Bir şeyi korumak veya sağlamca durmasını sağlamak için, çevresini veya altını desteklemek, doldurmak, pekiştirmek.
* Yetiştirmek.
* Bir duyguyu gönülde yaşatmak.
* Maddî yardım yapmak, desteklemek.

beslemelik
* Besleme.
* Besleme olarak.

beslenen
* Sönümsüz.

beslengi
* Hizmetçi, evlâtlık, besleme.

beslenilme
* Beslenilmek işi veya durumu.

beslenilmek
* Beslenmek işine konu olmak.

beslenme
* Beslenmek işi.
* Vücut için gerekli besin maddelerinin alımı.

beslenme bozukluğu
* Bazı organ ve dokularda veya organizmanın bütününde şekil veya çalışma düzensizliği meydana getiren, bir veya birkaç beslenme görevinin bozulması.

beslenme çantası
* Anaokulu ve ilköğretim okullarının öğrencilerinin beslenme saatinde yiyeceklerini içinde bulunduran çanta.

beslenme eğitimcisi
* Beslenme eğitimi ile uğraşan uzman.

beslenme eğitimi
* Besin maddelerinin özellikleri, insan vücudunun gelişmesinde yiyeceklerin etkisi ve görevi, yiyecek seçiminde dikkat edilmesi gereken noktalar, iyi beslenmenin sağlık yönünden önemi, ucuz ve dengeli beslenmenin yolları gibi konuları işleyen bilim dalı.

beslenme odası
* Anaokulu, ilköğretim okulu gibi eğitim kurumlarında yemek yenilen yer.

beslenme saati
* Anaokulu, ilköğretim okulu gibi eğitim kurumlarında yemek yeme zamanı.

beslenme uzmanı
* Beslenmenin genel özelliklerini kitle çapında ele alan, inceleyen yetkili.

beslenmek
* Kendini beslemek.
* Beslemek işine konu olmak.

besletme
* Besletmek işi veya durumu.

besletmek
* Beslemek işini başkasına yaptırmak.

besleyici
* Besleyen, beslemeye yarayan, besin değeri yüksek, mugaddi.
* Yüz ve boyunda güneş lekelerini azaltıp ölü hücreleri atan krem türü.

besli
* Bkz. besili.

besmele
* "Acıyan ve esirgeyen Tanrı'nın adı ile" anlamına gelen ve bir işe başlarken söylenilen Arapça bismillahirrahmanirrahim sözünün kısaltması.

besmele çekmek
* bismillahirrahmanirrahim sözünü söylemek.

besmelesiz
* Çocuklar için "piç" anlamında kullanılan bir sövgü.
* Besmele çekmeden.

beste
* Bir müzik eserini oluşturan ezgilerin bütünü.

beste bağlamak
* bestelemek.

beste yapmak
* bir müzik eseri yaratmak.

besteci
* Beste yapan kimse, bestekâr, kompozitör.

bestekâr
* Besteci.

besteleme
* Bestelemek işi.

bestelemek
* Beste yapmak.

bestelenme
* Bestelemek işi.

bestelenmek
* Bestelemek işine konu olmak, bestesi yapılmak.

besteli
* Bestesi olan, bestelenmiş.

bestelik
* Beste olma durumu.

bestenigâr
* Klâsik Türk müziğinde en eski birleşik makamlardan biri.

bestesiz
* Bestesi olmayan.

bestseller
* Çoksatar.

beş
* Dörtten sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 5, V.
* Dörtten bir fazla.
* Beş sınıflı ilkokul.

beş altı
* Biraz, bir parça, birkaç.

beş aşağı beş yukarı
* Bkz. üç aşağı, beş yukarı.

beş beter
* Besbeter.

beş binlik
* Beş bin liralık bütün kâğıt para.

beş bir
* Bkz. pencüyek.

beş dört
* Oyunda, atılan zarlardan birinin beş, öbürünün dört benekli yüzünün üste gelmesi.

beş duyu
* Dokunma, görme, işitme, koklama, tat alma duyuları.

beş iki
* Bkz. pencüdü.

beş kardeş
* Şamar, tokat.

beş milyonluk
* Beş milyon liralık bütün kâğıt para.

beş on
* Az sayıda, biraz.
* Beş ve on santim ölçülerinde biçilmiş kereste.

beş para almamak
* hiç para almamak.

beş para etmez
* hiçbir değeri yok, işe yaramaz.

beş paralık
* Değersiz, aşağılık, bayağı.

beş paralık etmek
* Bkz. on paralık etmek.

beş paralık olmak
* alçalmak, kusurları açığa çıkmak.

beş parasız
* parasız, yoksul.

beş parmak bir olmaz
* ana ve babaları bir olduğu hâlde kardeşler arasında çeşitli farklılıklar bulunur.

beş üç
* Bkz. pencüse.

beş vakit
* Günün belirli beş vaktinde kılınan namaz.

beş yüzlü
* Beş yüzü olan cisim.

beş yüzlük
* Beş yüz liralık bütün kâğıt para.
* İçinde beş yüz tane bulunan.

beşaret
* İyi haber, müjde, muştu, erim.

beşbıyık
* İri muşmula.

beşer
* İnsanoğlu, insan.

beşer
* Beş sayısının üleştirme biçimi, her birine beş, her defasında beşi bir arada.

beşer şaşar
* insan her zaman yanılabilir.

beşerî
* İnsanoğlu ile ilgili.
* Bedensel, bedenle ilgili.

beşerî coğrafya
* İnsanların yerleşik bulunduğu yöre ile ilgisini ve o yörenin veya yerin türlü olaylarını inceleyen coğrafya kolu.

beşeriyet

* İnsanlık, insanoğulları.

beşeriyetçi
* Beşeriyet yanlısı (kimse), hümanist, insancıl.

beşeriyetçilik
* Beşeriyetçi olma işi veya durumu, hümanizm, insancıllık.

beşerli
* Beşer beşer sıralanmış.

beşgen
* Beş kenarlı çokgen.

beşibirlik
* Kadınların süs için takındıkları, beş altın lira değerinde olan altın.

beşibiryerde
* Bkz. beşibirlik.

beşiğini sallamak
* çocukluğundan veya çok eskiden tanımak, büyümesine hizmet etmek.

beşik
* Süt çocuklarını yatırmaya ve sallayarak uyutmaya yarayan, tahta veya demirden yapılmış sallanır bir çeşit küçük karyola.
* Bir şeyin doğup geliştiği yer.
* Yüz üstü yatışta, geriye bükülü ayak bileklerini ellerle kavrayarak karın üzerinde baş ve ayak yönünde sallanma.
* Ambalâjlanacak malın biçimine uygun olarak alta konulan parça veya parçaların tümü.

beşik kertiği
* Daha beşikte iken anası babası tarafindan nişanlanmış kimse.

beşik kertme
* Daha beşikte iken anası babası tarafindan nişanlanma.

beşik salıncak
* Bayram yerinde kurulan bir tür salıncak.

beşikçi
* Beşik yapan veya satan kimse.

beşiklik
* Beşik olmaya uygun.

beşiklik etmek
* beşik vazifesini, fonksiyonunu yapmak.

beşikörtüsü
* İki yana akıntısı olan çatı.

beşikten mezara kadar
* bütün hayatı boyunca, ölünceye kadar.

beşinci
* Beş sayısının sıra sıfatı, sırada dördüncüden sonra gelen.

beşinci kol
* Bir ülkede gizli olarak, düşman için çalışan örgüt.

beşiz

* Beşi bir arada doğan (kardeşler).

beşizli
* Beş tanesi bir arada olan.

beşleme
* Beşlemek işi.
* Tahmis.

beşlemek
* Bir işi beş kez yapmak.
* Bir şeyin sayısını beşe çıkarmak.

beşli
* Beş parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden beş tane bulunan.
* İskambil, domino gibi oyunlarda üzerinde beş işareti bulunan kâğıt veya pul.
* Divan edebiyatında beş dizeli bölümlerden oluşmuş manzume, muhammes.
* Beş ses veya beş müzik aracı için yazılan müzik eseri, kentet.
* Beş müzisyenin çaldığı caz orkestrası.
* Halk edebiyatında üçlemeli bir bende, konu ile ilgili aynı ölçüde bir çift dizenin bağlanmasıyla oluşan manzume.

beşlik
* Beş para, beş kuruş veya beş lira değerinde olan akçe.
* Beşi bir arada olan, beş tane alabilen.

beşlik simit gibi kurulmak
* kendine değer vererek bir yere yayılıp oturmak.

beşme
* Her çubuğu ayrı ayrı beş renkte olan, yollu bir çeşit kumaş.
* Çıkrıkçı tezgâhının kütüğü.

beşme
* Tabaklanmamış ham deri.

beşparmak
* Derisi dikenlilerden, beş ışınlı yıldız biçiminde bir deniz hayvanı, beşpençe (Uraster).
* Beş renkte dokunmuş çubuklu kumaş.

beşparmak otu
* Gülgillerden, yol kıyılarında ve çayırlarda yetişen, sürgüne karşı kullanılan bir bitki, kurt pençesi (Potentilla reptans).

beşpençe
* Bkz. beşparmak.

beştaş
* Beş taşla oynanan bir tür çocuk oyunu.

beşuş
* Güler yüzlü, güleç, gülümser.

bet
* Beti benzi atmak, beti benzi uçmak, beti benzi sararmak gibi deyimlerde beniz kelimesi ile birlikte, "çehre" anlamında ikileme oluşturur.
* Bet bereket kalmamak, beti bereketi gelmek, beti bereketi kaçmak gibi deyimlerde bereket kelimesi ile birlikte "bolluk" anlamında ikileme oluşturur.

bet
* Kötü, çirkin, tuhaf.

bet beniz kalmamak
* yüzü sararıp solmak.

bet bet bakmak
* kötü kötü bakmak, bir kötülük yapacakmış gibi durmak.

bet suratlı
* Yüreğinin kötülüğü yüzünden belli olan.

beta
* Yunan alfabesinin ikinci harfi -B.

beta ışınları
* Radyoaktif cisimlerin yaydıkları üç ışından biri.

betatron
* Elektronları hızlandıran elektromanyetik bir araç.

betelemek
* Bkz. etelemek betelemek.

betelenmek
* Karşı gelmek, dikleşmek, kafa tutmak.

beter
* İyice kötü.

beter etmek
* daha kötü duruma getirmek.

beterin beteri var
* çok kötü bir duruma düşen kimse, bundan daha kötü durumların da bulunduğunu düşünerek teselli bulmalıdır.

beterleşme
* Beterleşmek işi veya durumu.

beterleşmek
* Beter duruma girmek veya o durumda bulunmak.

beti
* Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi.

beti benzi kireç kesilmek (beti benzi atmak, solmak veya beti benzi uçmak)
* herhangi bir sebeple kanı çekilip yüzü solmak, korkmak.

beti bereketi kalmamak (veya kaçmak)
* azalmak, kıtlaşmak, çabuk tükenmek.

betik
* Yazılı olan şey, kitap, mektup, tezkere, pusula.

betili
* İçinde insan, hayvan ve doğa ögeleri bulunan (resim veya heykel), figüratif.

betili sanat
* Doğanın görünen biçimlerini işleyen sanat, figüratif sanat.

betim
* Betimlemek işi, betimleme.
* Bir şeyi, bir kimseyi, bir olay veya duyguyu betimleyen söz veya yazı, tasvir.

betimleme
* Betimlemek işi, tasvir.

betimlemeci
* Betimlemeye ağırlık veren, tasvirci.

betimlemek
* Bir nesnenin, kendine özgü belirtilerini tam ve açık biçimde söz veya yazı ile anlatmak, tasvir etmek.

betimlenme
* Betimlenmek durumu.

betimlenmek
* Betimlemek işi yapılmak.

betimleyici
* Betimleme yanlısı.

betimsel
* Betimle ilgili, tasvirî.

betimsel dil bilgisi
* Bir dilin belirli çağını inceleyen dil bilgisi, betimlemeli dil bilgisi, tasvirî dil bilgisi.

betine gitmek
* gücüne gitmek, kendine yedirememek.

betisiz
* İçinde insan, hayvan ve doğa ögeleri bulunmayan (resim veya heykel), nonfigüratif.

betisiz sanat
* Beti kullanmayan nonfigüratif sanat.

beton
* Çimentonun su yardımıyla kum, çakıl gibi maddelerle karışması sonucu oluşan sert, dayanıklı, bağlayıcı yapay yığışım.

beton gibi
* çok sağlam, dayanıklı, sert.
* güçlü.

betonarme
* Yapıda gücü, esnekliği artırmak için metal ve çimentodan yararlanma yöntemi, demirli beton.

betoncu
* Yapılarda beton dökme işleriyle uğraşan usta veya işçi.

betoniyer
* Beton karma makinesi.

betonkarar
* Beton karma makinesi.

betonlaşma
* Betonlaşmak durumu.

betonlaşmak
* Beton duruma gelmek.

bevliye
* İdrar yolları hastalıkları, üroloji.

bevliyeci
* İdrar yolu hastalıkları hekimi, ürolog.

bevliyecilik
* Bevliyecinin işi veya mesleği.

bevvap
* Kapıcı.
* Mahalle okullarında hademe.

bey
* Günümüzde erkek adlarından sonra kullanılan saygı sözü.
* Erkek özel adları yerine kullanılır.
* Eş, koca.
* Zengin, ileri gelen kimse, bay.
* İskambil kâğıtlarında birli, as.
* Boy gibi küçük bir toplumun veya küçük bir devletin başkanı.
* Komutan.
* Erkek sıfatlarının hemen arkasına eklenir.

bey (veya paşa) gibi yaşamak
* bolluk içinde yaşamak.

bey armudu
* İri, kokulu ve tatlı bir armut türü.

bey erki
* Zengin erki, plutokrasi.

bey kardeş
* erkekler için seslenme sözü.

bey mi yaman, el mi yaman
* Bkz. el mi yaman, bey mi yaman.

beyaban
* Çöl.

beyan
* Söyleme, bildirme.
* Bir eserde, düşüncelerin, duyguların, hayallerin doğuş ve değerlerini, bunların anlatımında tutulacak yolları konu edinen bir edebiyat bilgisi dalı.

beyan etmek
* bildirmek, söylemek, ileri sürmek, anlatmak.

beyanat
* Demeç, bildiri.

beyanat vermek (veya beyanatta bulunmak)
* demeç vermek.

beyanname
* Bildirge.

beyaz
* Ak, kara karşıtı.
* Bu renkte olan.
* Beyaz ırktan olan kimse.
* (baskıda) Normal karalıkta görünen harf çeşidi.

beyaz adam

* Beyaz ırka mensup olan kişi.
* Avrupalı.

beyaz baston
* Görme özürlülerin yürürken kullandıkları madenî çubuk.

beyaz cam
* Televizyon ekranı.

beyaz dizi
* Genellikle sevgi konularını basit bir biçimde işleyen romanlardan oluşan dizi.

beyaz eşya
* Buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi gibi ev aletlerine toplu olarak verilen ad.

beyaz et
* Tavuk, balık vb. etlere verilen genel ad.

beyaz etmek (veya beyaza çekmek)
* yazıyı temize çekmek.

beyaz ırk
* Avrupa, Kuzey Amerika, Güney ve Batı Asya ile Kuzey Afrika'da yaşayan ve teninin rengi açık olan ırk.

beyaz iş
* Beyaz pamuklu veya keten kumaşlar üzerine beyaz veya renkli ipliklerle yapılan sarma iş.

beyaz kitap
* Bir sorunu aydınlatmak ve savunmak için bir kurum veya hükûmetçe yayımlanan kitap.

beyaz kömür
* Akarsulardan elde edilen elektrik gücü.

beyaz oy
* Onaylayıcı oy.

beyaz perde
* Göstericiden çıkan görüntülerin üzerinde yansıdığı, sinema filminin oynatıldığı yüzey.
* Sinema.

beyaz peynir
* Beyaz renkli bir tür peynir.

Beyaz Rus
* Ekim ihtilâlinde komünist kızıl yönetimden kaçan Rusyalı kimse.
* Beyaz Rusya halkından olan kimse.

beyaz sabun
* Beyaz renkli bir tür sabun.

beyaz şarap
* Sadece beyaz üzüm şırasından yapılan şarap.

beyaz zehir
* Eroin, kokain gibi sıvı olmayan uyuşturucu madde.

beyazımsı
* Beyaza çalan.

beyazımtırak
* Beyaza çalar renk.

beyazın adı, esmerin tadı
* esmerleri övmek için söylenir.

beyazlanma
* Beyaz duruma gelme, ağarma.

beyazlanmak
* Beyaz duruma gelmek, ağarmak.

beyazlaşma
* Beyazlaşmak işi veya durumu.

beyazlaşmak
* Beyaz duruma getirmek.

beyazlatıcı
* Daha beyaz duruma getiren kimyasal madde.
* Dokunan kumaşların renk tonlarını açan veya beyazlatan ve kumaşlar üzerindeki lekeleri gideren (kimse).

beyazlatılmak
* Beyaz duruma getirilmek, ağartılmak.

beyazlatma
* Beyazlatmak işi, ağartma.
* (kâğıtçılıkta) Parlaklığın iyileştirilmesi için hamur bileşenlerinin renginin az veya çok oranda değiştirilmesi veya giderilmesi.

beyazlatmak
* Beyaz duruma getirmek, ağartmak.

beyazlı
* Beyazı bulunan.

beyazlık
* Beyaz olma durumu.
* Ağartı.

beyazsinek
* Özellikle pamukların üzerinde üreyerek bitkinin öz suyunu emen ve kurumasına sebep olan bir sinek türü.

beyaztilki
* Tilkinin kışlık tüyünden yapılan kürk.

beybaba
* Yaşlı erkeklere teklifsizce sesleniş biçimi.
* Çocukların babaları için kullandığı saygı sözü.

beyefendi
* Saygı belirtmek için erkek adlarının sonuna getirilen veya bu adların yerine kullanılan san.

beygir
* At.
* Yük taşıyan, araba çeken, üstüne binilen at.
* Atlama beygiri.

beygir gücü
* Saniyede 75 kilogrammetrelik iş yapan bir motorun gücü.

beygirci
* Beygir besleyen veya kiraya veren kimse.

beygirli

* Beygiri olan.

beygirlik
* Beygire ait, beygir için.
* Beygir gücünde.

beygirsiz
* Beygiri olmayan.

beyhude
* Boşuna.
* Yararsız, anlamsız.

beyhude yere
* boş yere, boşu boşuna, gereği yokken.

beyhudelik
* Beyhude olma durumu.

beyin
* Kafatasının üst bölümünde beyin zarı ile örtülü, iki yarım yuvar biçiminde sinir kütlesinden oluşan, duyum ve bilinç merkezlerinin bulunduğu organ, dimağ.
* Muhakeme, usa vurma.
* Bir şeyi yönetmede önemli görevi olan kimse.
* Bilgisi, eğitimi, düşüncesi yüksek düzeyde olan kimse.

beyin cerrahı
* Beyin konusunda uzmanlık yapmış cerrah.

beyin cerrahîsi
* Hastahanelerde beyin konusunda ameliyat yapabilen bölüm.

beyin göçü
* İleri düzeydeki meslek ve bilim adamları ile uzmanların bir başka gelişmiş ülkede yerleşip çalışmak amacı ile kendi ülkelerinden ayrılması.

beyin gücü
* Bir ülkede ileri düzeyde iyi yetişmiş olan meslek ve bilim adamları ile uzmanların fikir gücü.

beyin jimnastiği
* Bkz. zihin jimnastiği.

beyin kanaması
* Beyni besleyen damarlardan bir veya birkaçından dışarı kan sızması sonucu, beslenen bölgenin çalışmaz duruma gelmesi.

beyin karıncıkları
* İçinde beyin-omurilik sıvısı bulunan, kafa içinin, dört boşluğundan her biri.

beyin omurilik sıvısı
* Örümceksi zarla ince zar arasındaki boşlukta bulunan beyinle omuriliği çepeçevre saran sıvı.

beyin orağı
* Beynin iki lopu arasındaki zar.

beyin takımı
* Bir kurum veya kuruluşun yönetiminde etkin rol oynayan kimseler.

beyin üçgeni
* Beynin alt tarafindaki üç kıvrımlı yuvarlak çıkıntı.

beyin yıkamak

* insanı, kendine özgü düşünce ve dünya görüşüne yabancılaştırmak, başka yönde düşünür ve davranır duruma getirmek amacıyla çeşitli yollarla etkilemek.

beyin zarı
* Beyni üst üste saran zar, korteks.

beyin zarları
* Beyni üst üste saran üç zar.

beyincik
* Kafatasının art bölümünde ve beynin altında, hareket dengesi merkezi olan organ, dimağçe.

beyinli
* Beyni olan.
* Akıllı, düşünceli.

beyinsel
* Beyinle ilgili.

beyinsi
* Beyne benzeyen.

beyinsiz
* Beyni olmayan.
* Akılsız, düşüncesiz.

beyit
* Ev.
* Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası.

beyitli
* Beyti bulunan, içinde beyit olan.

beyiye
* Bkz. satımlık.

beylerbeyi
* Sancak beylerinin başı.

beylik
* Bey olma durumu.
* Devletle ilgili, devlete özgü olan, devlet malı olan, mirî.
* Herkesin kullandığı, çok bilinen, herkesin bildiği, basmakalıp.
* Rahat yaşama.
* Merkeze tam bağlı olmayarak bir beyin yönetimi altındaki ülke, emirlik, emaret.
* Hükûmet.
* Bir çeşit küçük ve ince asker battaniyesi.

beylik fırın has çıkarır
* devlet görevlisi olmanın insana birçok kazançlar sağladığını şaka yollu anlatmak için söylenir.

beylik söz
* Herkesin kullandığı, etkisi kalmamış söz.

beylikçi
* Divanı kaleminin başı.

beynamaz
* Namazsız, namaz kılmayan, pis (kimse).

beynelmilel
* Milletler arası, uluslar arası, enternasyonal.

beynelmilelci

* Bkz. uluslar arasıcı.

beynelmilelcilik

* Milletlerin sosyal sınıfları arasında uygunluk olması ve birlikte davranılması gerektiğini savunan görüş, milletler arasıcılık, uluslar arasıcılık, enternasyonalizm.

beyni atmak

* Bkz. tepesi atmak.

beyni bulanmak

* sersemlemek, düşünemez olmak.
* kötü bir şey sezinlemek.

beyni karıncalanmak

* zihin yorgunluğundan düşünemez olmak.

beyni kaynamak

* aşırı sıcaktan sersemlemek, bunalmak.

beyni sıçramak

* aklı başından gitmek.

beyni sulanmak

* düzgün düşünemez olmak, bunamak.

beyninde

* Arasında.

beyninde şimşekler çakmak

* çok üzülmek, sarsılmak.
* zihninde birden bir düşünce doğmak.

beyninden vurulmuşa dönmek

* beklenmedik bir durum karşısında olağanüstü bir üzüntü ve şaşkınlığa uğramak.

beynine girmek

* herhangi bir konuda birisini yönlendirmek, ikna etmek.

beynine vurmak

* (içki etkisiyle) ne yaptığını bilemez duruma gelmek.

beynini kemirmek

* rahatsızlık vermek, huzurunu kaçırmak.

beysbol

* Dokuzar kişilik iki takım arasında bir top ve sopayla oynanan, Amerika Birleşik Devletlerinde yaygın bir çeşit oyun.

beysbolcu

* Beysbol oynayan ve oynatan (kimse).

beytülmal

* Devlet hazinesi.

beyyine

* Bir olayın doğruluğunu ortaya koyabilen yöntem.
* Duruşma sırasında bir düşünceyi gerçekleştirmek için başvurulan belge, kanıt, tutamak, delil.

beyzade

* Bey oğlu.

* Soylu kimse.
* Özenle büyütülmüş, nazlı kimse.

beyzadelik
* Soyluluk.

beyzî
* Yumurta biçiminde, söbe, oval.

bez
* Pamuk veya keten ipliğinden yapılan dokuma.
* Pamuktan, düz dokuma.
* Herhangi bir cins kumaş.
* Herhangi bir iş için kullanılan dokuma.
* Gelişigüzel kumaş parçası, çaput.
* Bezden yapılmış.

bez
* İçinden geçen kandan veya öz sudan bazı maddeler ayırarak salgı oluşturan organ, gudde.

bez bağlamak
* bebeklere altlarını kirletmesinler diye bez koymak.

bez tüyler
* Bitkilerde salgı çıkaran tüyler.

bezci
* Bez yapan veya alıp satan (kimse).

bezcilik
* Bezcinin işi veya mesleği.

bezdirici
* Usanç veren.

bezdirilme
* Bezdirilmek işi veya durumu.

bezdirilmek
* Bezmesine sebep olmak, bezmesine yol açmak.

bezdirme
* Bezdirmek işi.

bezdirmek
* Bıktırmak, usandırmak, bıkkınlık vermek.

beze
* Yara veya çıban sebebiyle vücudun herhangi bir yerinde oluşan şişkinlik.
* Bez (I).

beze
* Hamur topağı, pazı.

beze
* Yumurta akı ve pudra şekeri ile yapılan bir çeşit kuru pasta.

bezek
* Süs, ziynet.
* Bir eseri süslemeye yarayan motiflerin her biri.

bezekçi

* Duvar ve tavanları boyayıp birtakım resim veya şekillerle süsleyen kimse, nakkaş.
* Gelinleri süsleyen kadın.

bezekleme
* Bezeklemek işi.

bezeklemek
* Süslemek, bezemek.

bezekli
* Bezeği olan, süslü, süslenmiş.

bezeleme
* Bezelemek işi.

bezelemek
* Hamur topağı yapmak.

bezeli
* Bezeği olan, bezekli.

bezelye
* Baklagillerden, yurdumuzun her yanında yetiştirilen, tırmanıcı bir bitki (Pisum sativum).
* Bu bitkinin yuvarlak tanesi.

bezeme
* Süsleme, tezyin.
* Süs, süsleyen şey.

bezemeci
* Bezeme yapan oymacı veya nakkaş.

bezemecilik
* Bezemecinin yaptığı iş.

bezemek
* Süslemek, donatmak, tezyin etmek.

bezemeli
* Süslü, dekoratif.

bezen
* Bezek, süs.

bezeniş
* Bezenme işi veya biçimi.

bezenme
* Bezenmek işi veya durumu.

bezenmek
* Bezemek işine konu olmak, süslenmek.
* Kendini bezemek, süslenmek.

bezetme
* Bezetmek işi.

bezetmek
* Bezeme yaptırmak, süsletmek.

bezeyici
* Bezekleme yapan ressam, dekoratör.

bezeyiş
* Bezeme işi veya biçimi.

bezgi
* Süs, bezek.

bezgin
* Yaşama veya iş görme isteğini yitirmiş.

bezginleşme
* Bezginleşmek işi.

bezginleşmek
* Bezgin duruma gelmek.

bezginlik
* Bezgin olma durumu, usanç, yorgunluk.

bezi herkesin arşınına göre vermezler
* genel kurallar kişilerin isteklerine göre bozulmaz.

bezik
* İki, üç veya dört kişi arasında 96 kâğıtla oynanan bir çeşit iskambil kâğıdı oyunu.

bezilme
* Bezilmek işi.

bezilmek
* Bezmek işine konu olmak, bezmek durumuna gelinmek.

bezir
* Keten tohumu.
* Bkz. bezir yağı.

bezir yağı
* Keten tohumundan çıkarılan ve yağlı boya yapmak için içine renkli maddeler katılan, çabuk kurur bir yağ.

bezirgân
* Tüccar.
* Alış verişte çok kâr amacını güden kimse.
* Mesleğini sadece kazanç için kullanan kimse.
* Yahudilere verilen ad.

bezirgânbaşı
* Padişahın kullanacağı çuha, bez, tülbent gibi eşyaları sağlamak ve bunları korumakla görevli kimse.
* Bir çocuk oyunu.

bezirgânlık
* Bezirgâna yakışır davranış.

bezirleme
* Bezirlemek işi.

bezirlemek
* Bezir yağı ile yağlamak, bezir yağı sürmek.

bezleme
* Bezlemek işi.

bezlemek
* Bez veya kumaş ile örtmek veya kaplamak.

* Çocuğun altına bez koymak, çocuğu belemek.

bezm
* İçki meclisi, dost toplantısı.

bezme
* Bezmek işi.

bezmek
* Bezgin duruma gelmek, bezginlik getirmek, bıkıp usanmak.

bezsi
* Bez dokusunda olan, bezi andıran.

bezzaz
* Kumaş alıp satan kimse,manifaturacı.

bezzazlık
* Kumaş satma işi, manifaturacılık.

bıcı bıcı
* (çocuk dilinde) Yıkanma.
* Genellikle benzinliklerde bulunan otomobil yıkama aleti ve yeri.

bıcı bıcı yapmak
* yıkanmak.

bıcıl
* Aşık kemiğinin altında bulunan küçük bir kemik.
* Bu kemikle oynanan bir oyun.

bıcılgan
* Bkz. bıçılgan.

bıcır bıcır
* Sürekli ve çok konuşma için kullanılır.

bıcırgan
* Boru biçimindeki maden parçaların içini düzleştirip parlatmakta kullanılan alet.

bıçak
* Bir sap ve çelik bölümden oluşan kesici araç.
* Çeşitli kesme işlerinde kullanılan keskin ağızlı araç.
* Jilet.

bıçak altına yatmak
* (insan için) ameliyat olmak.

bıçak atmak
* bir hedefe bıçak fırlatmak.
* bıçaklamak.
* ameliyat etmek.

bıçak bıçağa gelmek
* bıçakla birbirine saldıracak kadar zorlu kavga etmek.

bıçak çekmek
* üzerindeki bıçağı birden ele alarak birine saplamaya hazırlanmak.

bıçak gibi
* ince, keskin.

bıçak gibi kesilmek
* (söz, konuşma, sohbet) birden bitmek, duruvermek.

bıçak gibi kesmek
* çok keskin olmak.
* birdenbire ve tamamen ortadan kaldırmak.

bıçak gibi saplanmak
* (sancı, ağrı) birden ve güçlü olarak gelmek.

bıçak kemiğe dayanmak
* çekilen sıkıntı artık katlanılamayacak bir duruma gelmek.

bıçak kınını kesmez
* kötüler yararlandıkları kimselere kötülük etmekten çekinirler.

bıçak sırtı
* Bıçağın keskin olmayan ters yanı.
* Çok az (fark), çok yakın (aralık).

bıçak silmek
* bir işi bitirmek.

bıçak vurmak
* bıçakla kesmek.
* bıçaklamak.

bıçak yarası onulur, dil yarası onulmaz
* hakaret, ağır söz gibi gönül kırıcı davranışların hiçbir zaman unutulmayacağını anlatır.

bıçak yemek
* bıçaklanmak.

bıçakçı
* Bıçak ve daha başka kesici araçlar yapan veya satan kimse.

bıçakçılık
* Bıçak ve benzeri şeyleri yapma veya satma işi.

bıçaklama
* Bıçaklamak işi.

bıçaklamak
* Bıçakla kesmek.
* Bıçakla yaralamak.

bıçaklanma
* Bıçaklanmak işi.

bıçaklanmak
* Bıçaklamak işine konu olmak.

bıçaklatma
* Bıçaklatmak işi.

bıçaklatmak
* Bıçakla saldırıyı tahrik etmek, bıçakla saldırtmak ve yaralatmak.

bıçaklı
* Bıçağı olan.

bıçaklık

* Bıçak koyacak yer.
* Bıçak yapmaya elverişli (maden).

bıçık
* Sel veya dere yatağı.

bıçılgan
* Azmış, yayılmış (yara).
* Hayvanların tırnak kökünde oluşan yara.

bıçkı
* Tahta veya ağaç biçmekte kullanılan, karşılıklı iki sapı olan ve iki kişi tarafından kullanılan büyük testere.
* Motorla çalışan bir çeşit güçlü testere.
* Saraç bıçağı.
* Bağ budamaya yarayan dişli bıçak.

bıçkı evi
* Tomruklardan kalas, kalaslardan daha ince tahtalar kesen, boylarını ve kenarlarını düzgün ve eşit olarak düzelten iş yeri.

bıçkı tozu
* Doğramacılıkta bıçkıdan çıkan ve çoklukla yakacak olarak kullanılan toz ve talaş.

bıçkıcı
* Bıçkı ile ağaç ve tahta kesen kimse.
* Bıçkı yapıp satan kimse.

bıçkıhane
* Bıçkı evi.

bıçkın
* Külhanbeyi, kabadayı.
* Korkusuz, gözü pek, yürekli, cesur.

bıçkınlaşma
* Bıçkınlaşmak işi.

bıçkınlaşmak
* Kabadayılık taslamak.

bıçkınlık
* Bıçkın olma durumu.

bıdık
* Kısa ve tıknaz.

bıkılma
* Bıkılmak işi.

bıkılmak
* Usanılmak.

bıkıp usanmak
* çok bezmek.

bıkış
* Bıkma işi veya biçimi.

bıkışma
* Bıkışmak işi.

bıkışmak

* Karşılıklı olarak birbirinden bıkmak.

bıkkın
* Çok bıkmış, usanmış, bezmiş.

bıkkınlık
* Çok bıkmış olma durumu.

bıkkınlık gelmek
* bıkmak, usanmak, bunalmak.

bıkkınlık vermek
* bir şeyi sürekli tekrarlayarak karşısındakini usandırmak.

bıkkıntı
* Bıkma duygusu.

bıkma
* Bıkmak işi.

bıkmak
* Tekrarlanması, sürüp gitmesi yüzünden bir şeyden doygunluk veya yorgunluk duyarak onu istemez duruma gelmek, usanmak.
* Dayanamaz duruma gelmek.

bıktırıcı
* Bıkkınlık verici.

bıktırma
* Bıktırmak işi.

bıktırmak
* Bıkmasına yol açmak, bıkkınlık vermek, usandırmak.

bıldır
* Geçen yıl, bir yıl önce.

bıldırcın
* Tavukgillerden, boz renkli, benekli, yurdumuzda en çok güzün, eti için avlanan göçebe kuş (Coturnix).

bıldırcın eti
* Bıldırcın kuşunun saka ve avcılarca beğenilen kırmızı eti.

bıldırcın gibi
* kısa boylu, dolgunca, alımlı (kadın).

bılkıma
* Bılkımak işi veya durumu.

bılkımak
* Bozulmak, yumuşamak, zedelenmek, erimek.

bıllık bıllık
* Çok tombul, etli butlu.

bıngıl bıngıl
* Dolgun ve pelte gibi titrek.

bıngıldak
* Kafatası kemikleşmeden önce kemiklerin birleşme yerlerinde bulunan kıkırdak bölümü.

bıngıldama

* Bıngıldamak işi.

bıngıldamak
* (et ve sıvı için) Yumuşaklık veya şişmanlık sebebiyle oynamak, titremek.

bırak Allah'ını seversen
* bir kimse veya nesnenin değersizliğini belirtmek için kullanılır.

bırak ki
* saymasak, hesaba katmasak da.

bırakılma
* Bırakılmak işi veya durumu.

bırakılmak
* Bırakmak işine konu olmak, terk edilmek.

bırakım
* Bırakmak işi.

bırakış
* Bırakma işi veya biçimi.

bırakışma
* Karşılıklı bırakmak işi, ateşkes, mütareke.

bırakışmak
* Savaşma, çarpışma gibi durumları karşılıklı bırakmak, ateşkes yapmak, mütareke yapmak.

bırakıt
* Tereke.

bırakma
* Bırakmak işi.
* Salıverme, terk.

bırakmak
* Elde bulunan bir şeyi tutmaz olmak.
* Koymak.
* Bir işi başka bir zamana ertelemek.
* Unutmak.
* Eski bulunduğu yerini veya durumunu değiştirmemek.
* Saklamak, artırmak.
* Bir işin sorumluluğunu, yükümlülüğünü başkasına vermek, görevlendirmek.
* Engel olmamak.
* Sarkıtmak.
* (ölen, ayrılan birinden iş, kişi, nesne vb.) Kalmak.
* Bir alışkanlıktan veya bir işten vazgeçmek.
* Uğraşmaz olmak, artık uğraşmamak.
* (bıyık veya sakal) Uzatmak.
* Özgürlük vermek, hürriyetine kavuşmasını sağlamak.
* Boşamak.
* Kötü bir durumda terk etmek.
* Ayrılmak; terk etmek.
* Sınıf geçirmemek, döndürmek.
* Bir pazarlıkta, belli bir fiyata vermeyi kabul etmek.
* Bakılmak, korunmak için vermek.
* Yanına almamak, yanında götürmemek.
* Sahiplik hakkını başkasına vermek.
* Yapışık olan bir şey yapışıklıktan kurtulmak.
* (bulunduğu veya dokunduğu yerde) Oluşturmak, meydana getirmek.

bıraktığım (bıraktığı), bağladığım (bağladığı) yerde (çayırda) otluyorsun (otluyor)
* uzun süredir hiçbir ilerleme ve değişiklik göstermiyor (veya göstermiyorsun).

bıraktırma
* Bıraktırmak işi.

bıraktırmak
* Bırakmasını sağlamak, bırakmasına yol açmak.

bıtırak
* Kırlarda yetişen yabanî bir otun dışı dikenli tohumu.

bıyığı terlemek
* bıyığı yeni yeni çıkmaya başlamak.

bıyığını balta kesmez olmak
* kimseden korkusu olmamak.

bıyığını silmek
* bir işi olmuş bitmiş sayarak onunla uğraşmaktan vazgeçmek.

bıyık
* Üst dudak üzerinde çıkan kıllar.
* Balıklarda deri uzantısı.
* Asma gibi bitkilerde, sarılıp tutunmaya yarayan sürgün.

bıyık altından gülmek
* birinin durumuna belli etmemeye çalışarak gülümsemek.

bıyık bırakmak
* bıyık uzatmak.

bıyık burmak (veya bükmek)
* çalım yapmak amacıyla bıyıklarını kıvırmak.

bıyıklanma
* Bıyıklanmak işi.

bıyıklanmak
* Bıyığı çıkmak, bıyıklı duruma gelmek.

bıyıkları ele almak
* delikanlılık çağına girmek.

bıyıklı
* Bıyığı olan, bıyığını tıraş etmemiş olan.

bıyıklı balık
* Sazangillerden, büyüklerinin boyu 2 m yi bulan, eti sevilen bir balık (Barbus fluviatilis).

bıyıksız
* Bıyığı olmayan, bıyığını tıraş etmiş olan.

bızbız
* Davula sol elle vurulan ince değnek.

bızdık
* Ufak çocuk.

bızır
* Kadınlık organının üst yanında cinsel zevk duyumu noktası olan bölüm, klitoris.

Bi
* Bizmut'un kısaltması.

bîaman
* Hoşgörüsüz, amansız, gaddar, zalim.

biat
* Bir kimsenin egemenliğini tanıma.
* Osmanlı İmparatorluğunda padişah ölünce tahta geçecek oğlunun devlet yönetimindeki etkili gruplarca kabul ve tasdik edilmesi.

biat edilmek
* birinin egemenliği tanınmak.

biat etmek
* birinin egemenliğini tanımak, kabul etmek.

bîbaht
* Bahtsız, kadersiz, kötü talihli.

bîbehre
* Payı olmayan, pay almamış.

biber
* Patlıcangillerden, yurdumuzda çok yetişen bir bitki (Capsicum annuum).
* Bu bitkinin, tazeyken sebze olarak yenilen veya kurutulup baharat olarak yararlanılan ürünü.

biber atmak
* içine biber koymak.

biber gibi
* çok acı.

biber gibi yanmak
* (deri, göz vb.) çok acımak.

biber salçası
* Kırmızı biberden yapılmış salça.

biber turşusu
* Yalnızca uzun yeşil biberden yapılmış turşu.

biberiye
* Ballıbabagillerden, Akdeniz çevresinde çok yetişen, güzel kokulu yapraklarını dökmeyen, çiçekleri soluk mavi renkli, çok yıllık bir bitki (Rosmarinus officinalis).

biberleme
* Biberlemek işi.

biberlemek
* Biber serpmek, biber katmak.

biberli
* İçine biber katılmış.
* Acı.

biberlik
* Biber konulan küçük kap.
* Biber yetiştirilen yer.

biberon
* Genellikle süt çocuklarına süt ve sulu yiyecekleri içirmekte kullanılan emzikli şişe.

bibersiz
* İçine biber katılmamış.
* Acısız.

bibi
* Babanın kız kardeşi, hala.

bibliyofil
* Kitapsever.

bibliyograf
* Bibliyografya uzmanı, kaynakları bilen uzman.

bibliyografi
* Bibliyografya.

bibliyografik
* Kaynakla ilgili.

bibliyografya
* Kaynaklar, kaynakça.

bibliyoman
* Bibliyomanisi olan (kimse).

bibliyomani
* Hastalık derecesine varan kitap sevgisi, kitap düşkünlüğü.

bibliyotek
* Kitaplık, kütüphane.

bibliyotekçi
* Kütüphaneci.

biblo
* Çeşitli maddelerden yapılan heykel, vazo gibi zarif küçük süs eşyası.

biblo gibi
* ufak tefek, zarif (kız).

bici
* Bkz. cici bici.

bicik
* Meme, meme başı.

bicili
* Bkz. cicili bicili.

bîçare
* Çaresiz, zavallı (kimse).

bîçare olmak
* çaresiz kalmak.

bîçarelik
* Biçare olma durumu, zavallılık, çaresizlik.

biçem
* Üslûp.

biçenek
* Her yıl belirli bir süre otlatıldıktan sonra yeniden gelişen bitkilerin biçilerek değerlendirildiği tabiî çayır.

biçerbağlar
* Ekini hem biçen, hem de bağ durumuna getiren makine.

biçerdöver
* Ekin biçen, döven, taneleri ayıran, samanı bağlam veya balya durumuna getiren makine.

biçici
* Biçmek işini yapan (kimse).

biçicilik
* Biçicinin işi veya mesleği.

biçilme
* Biçilmek işi.

biçilmek
* Biçmek işine konu olmak.

biçilmiş kaftan
* bütünü ile uygun, elverişli (iş).

biçim
* Dış görünüş, şekil.
* Yakışık alan şekil, uygun şekil.
* Herhangi bir şeyin benzeri.
* Sanat ve edebiyat eserlerinde dış görünüş, form.
* Tarz.
* Manzumelerin kuruluş ve uyak düzenlerine göre olan dış görünüşü, şekil.

biçim
* Biçmek işi.

biçim almak
* biçimlenmek, belli bir biçime girmek, şekillenmek.

biçim bilimi
* Yapı bilimi, morfoloji.

biçim birimi
* Kelimelere gramer bakımından biçim veren, çoğu ek durumunda olan öge, morfem.

biçimci
* Biçimcilik yanlısı olan (kimse).
* Alışılmış kural, tutum, davranış veya belli biçimin dışına çıkmayan (kimse), şekilci, formaliteci, formalist.

biçimcilik
* Biçime sıkı sıkıya bağlılık.
* Özü, içeriği yeterince önemsemeden, yalnız biçim üzerinde duran, biçime ağırlık veren görüş.

biçime sokmak (veya biçim vermek)
* bir şeyi biçimlendirmek.

biçimine getirmek
* sırasını, fırsatını bulmak, punduna getirmek, en uygun durumunu yakalamak.

biçimleme
* Çeşitli maddelerin biçimsel imkânları ile birbirleri arasındaki düzen ilişkilerini araştırma işi.

biçimlendirilme

* Biçimlendirilmek işi.

biçimlendirilmek
* Bir şeye biçim verilmek.

biçimlendirme
* Biçimlendirmek işi, şekillendirme.

biçimlendirmek
* Bir şeye belirli bir biçim vermek, şekillendirmek.

biçimlenme
* Biçimlenmek işi, şekillenme.

biçimlenmek
* Bir şey belli bir biçim kazanmak, şekillenmek.

biçimli
* Biçimi güzel olan, mevzun.
* Ortamına uygun düşen, yakışık alan.

biçimsel
* Biçime dayanan, biçimle ilgili, şekle ait, şeklî, formel.

biçimselleştirme
* Biçimselleştirmek işi.

biçimselleştirmek
* Biçimsel duruma getirmek.
* Bir kuramı biçimsel bir kurama dönüştürmek.

biçimsellik
* Biçime uygun olma durumu.

biçimsiz
* Kendine özgü bir biçimi olmayan, biçimi bozuk, şekilsiz.
* Kötü, hoş olmayan, yakışıksız.
* Kendine özgü billûrlaşmış bir biçimi olmayan (madde), amorf.

biçimsizleşme
* Biçimsizleşmek işi.

biçimsizleşmek
* Biçimsiz duruma gelmek, biçimi bozulmak.

biçimsizlik
* Biçimsiz olma durumu.
* Çirkinlik, yakışıksızlık.

biçiş
* Biçmek işi veya biçimi.

biçki
* Dikilecek kumaşı belli bir modele ve ölçüye göre kesme sanatı.

biçki dikiş kursu
* Terzilik mesleğini öğretmek amacıyla verilen kurs.

biçki dikiş yurdu
* Halka açık terzilik mesleğini öğretme ve uygulama yeri.

biçki yapmak

* dikilecek kumaşı belli bir modele ve ölçüye göre kesmek.

biçki yurdu
* Biçki ve dikiş okulu.

biçkici
* Kumaşı belli bir modele göre biçen (kimse).

biçme
* Biçmek işi.
* Alt ve üst tabanları birbirine paralel ve eşit iki çokgenden, yanal ayrıtları da eşit ve paralel doğrulardan oluşan çok düzlemli cisim, menşur, prizma.
* Yontulmuş yapı taşı.

biçmek
* Belli bir biçim vererek kesmek.
* Dikilecek kumaşı belli bir ölçüye ve modele uygun olarak makasla kesmek.
* Ekini, otu orakla, tırpanla, makine ile kesmek.
* Yaylım ateşiyle öldürmek.
* (değer, paha, fiyat) Koymak.

biçtirme
* Biçtirmek işi.

biçtirmek
* Biçmek işini yaptırmak.

bîdar
* Uyanık, uyumayan.

bid'at
* İslâm dininde Hz. Muhammed zamanından sonra ortaya çıkan değişik yargılar ve ilkeler.
* Sonradan türeyen şey.

bidayet
* Başlama, başlangıç.

bide
* Bedenin belden aşağı bölümlerini yıkamakta kullanılan tuvalet aracı.

bidon
* İçine sıvı maddeler konulan, sac, plâstik veya çinkodan yapılmış, çoğunlukla silindir biçiminde kap.

bidoncu
* Bidon satan kimse.

bienal
* Yıl aşırı, iki yılda bir olan.

biftek
* Izgara veya tavada pişirilen dana eti dilimi.

bîgâne
* Yabancı.
* İlgisiz.

bîgânelik
* Bîgâne olma durumu.

bigudi
* Kadınların saçlarını kıvırmak için kullandıkları, metal veya plâstikten, boru biçiminde küçük araç.

bîgünah
* Suçsuz, günahsız.

bîhaber
* Habersiz, bilgisiz.

bihakkın
* Hakkı ile, hakkı olarak, gerçekten.

bîhuş
* Şaşkın, sersem, aklı başında olmayan, deli.

bîilâç
* İlâçsız, çaresiz, umutsuz.

bijon anahtarı
* Araba tekerleklerinin somunlarını sökmek için kullanılan alet.

bijuteri
* Kuyumcunun yaptığı değerli takıların tamamı.
* Değerli olmayan maden veya taşlardan yapılmış takı, süs eşyası.

bîkarar
* Kararsız, tereddütlü.

bikarbonat
* Hidrojen karbonatların genel adı.

bîkes
* Kimsesiz.

bîkeslik
* Bîkes olma durumu.

bikini
* İki parçalı kadın mayosu.

bikir
* Kızlık, erdenlik.

bilâder ağacı
* Amerika elması.

bilâhare
* Sonra, sonradan, daha sonra, sonraları.

bilâistisna
* İstisnasız, ayrıksız, ayrım yapılmadan.

bilâkaydüşart
* Kayıtsız ve şartsız olarak, herhangi bir kısıtlama olmaksızın.

bilâkis
* Tersine olarak, tam tersine, tersine, aksine.

bilânço
* Bir kuruluşun veya bir ticarethanenin belirli bir dönem sonundaki veya belirli bir gündeki taşınır ve taşınmaz varlıkları ile bunları sağlamak için kullanılan öz ve yabancı kaynakları dengeli olarak gösteren çizelge.
* Girişilen herhangi bir işte, belirli bir süre sonunda elde edilen iyi ve kötü sonuçların karşılıklı durumu.

bilâr
* Katranlı kıldan yapılan ve kalafat işlerinde kullanılan bir tür macun.

bilârdo
* Yeşil çuha kaplı bir masa üzerinde, fil dişi toplarla ve isteka ile oynanan bir oyun.

bilârdocu
* Bilârdo oynayan veya oynatan kimse.

bilârdoculuk
* Bilârdo salonunu işletme veya oynama işi.

bilâvasıta
* Vasıtasız, araçsız, aracısız, dolaysız, doğrudan doğruya.

bilcümle
* Bütün, hep ...-in hepsi.

bildiğinden şaşmamak (veya kalmamak)
* hiçbir etkiye aldırış etmeyerek doğru bildiği davranışı sürdürmek.

bildiğini okumak
* herkes ne derse desin bildiği, istediği gibi davranmak.

bildiğini yapmak
* verilen öğütleri dinlemeyerek tutumunu sürdürmek.

bildiğini yedi mahalle bilmez
* bir kimsenin çok kurnaz, çok bilmiş olduğunu anlatır.

bildik
* Tanıdık.

bildik çıkmak
* birbirlerini eskiden bildiklerini veya ailece tanıştıklarını anlamak.

bildim bileli (veya bildik bileli)
* öteden beri, eskiden beri.

bildirge
* Bir kimsenin resmî bir kuruluşa herhangi bir durumu bildirmek için verdiği çizelge, beyanname.
* Vergi yükümlülerinin belli zamanlarda, bağlı oldukları vergi dairelerine verdikleri gelir bildirme belgesi, beyanname.

bildiri
* Resmî bir makam, kurum veya bir topluluk tarafından herhangi bir durumu ilgililere duyurmak için yazılan yazı, tebliğ, tebligat.
* Bilimsel bir konu üzerine yazılan açıklama, tebliğ.

bildirilme
* Bildirilmek işi veya durumu.

bildirilmek
* Bildirmek işine konu olmak, duyurulmak, haber verilmek.

bildirim
* Yazılı olarak yapılan açıklama, tebliğ.
* Bu açıklamanın yapıldığı kâğıt, ihbarname.

bildirim ödencesi
* Süresi belli olmayan sürekli iş sözleşmelerinin daha önce bildirim yapılmaksızın yürürlükten kaldırılması sebebiyle yükümlü olanlarca karşı tarafa verilmesi zorunlu olan ödence, ihbar tazminatı.

bildiriş

* Bildirmek işi veya biçimi.

bildirişim
* İletişim, haberleşme, komünikasyon.

bildirişme
* Bildirişmek işi veya durumu.

bildirişmek
* Bir duygu veya düşünceyi işaretle veya sesler dizgesiyle bildirerek anlaşmak.

bildirme
* Bildirmek işi, beyan.

bildirme cümlesi
* Yüklemi bildirme kiplerinden biriyle kurulan cümle.

bildirme kipleri
* Belli zaman kavramı veren, belirli geçmiş, belirsiz geçmiş, şimdiki zaman, geniş zaman, gelecek zaman kipleri: Gel-di, gelmiş, gel-iyor, gel-ir, gel-ecek gibi.

bildirmek
* Herhangi bir şeyi haber vermek.
* Herhangi bir konuda bilgi vermek.
* Anlatmak, ifade etmek.

bile
* Birlikte.
* Aynı zamanda, da, de, dahi.
* Üstelik.

bile bile
* Bilerek, isteyerek, önceden tasarlayarak, düşünülerek, kasten.

bile bile lâdes
* Kötü bir durumu öyle gerektiği için kabullenmiş görünme, bilerek aldanmış görünme.

bilecen
* Her şeyi bilen, her şeyden anlayan.
* Bilgiçlik taslayan, ukalâ.

bilecenlik
* Bilecen olma durumu.

bileği
* Kesici araçları bilemek için kullanılan alet.

bileği taşı
* Bıçak, çakı, makas gibi kesici araçları bilemekte kullanılan ince taneli sarı şist.

bileğinde altın bileziği olmak
* Bkz. kolunda altın bileziği olmak.

bileğine güvenmek
* gücüne veya hünerine güvenmek.

bileğine kadar (veya bileklerine kadar)
* (çamur, kar için) ayakları içine gömülecek biçimde.
* (giysi eteği için) yalnız ayaklar görünecek kadar (uzun).

bileğinin hakkı ile
* kendi gücü ve kendi çalışması ile.

bilek
* Elle kolun, ayakla bacağın birleştiği bölüm.
* Güç, kuvvet.

bilek damarı
* Nabız.

bilek gibi
* (saç veya akarsu için) gür, kalın.

bilek gücü
* Kol kuvveti.

bilek güreşi
* Karşılıklı iki kişi dirseklerini dayayarak birbirlerinin bileğini bükmek.

bilek kuvveti
* Beden kuvveti, kol kuvveti.

bilek saati
* Bileğe takılan küçük saat.

bileklik
* Oyunlarda bileğin incinmesini önlemek için bileğe takılan meşin sargı.

bileme
* Bilemek işi.

bilemedin (veya bilemediniz)
* en çok, en fazla.

bilemek
* Kesici aletleri zımpara veya bileği taşında keskinleştirmek, keskin duruma getirmek, keskinleştirmek.
* Güçlendirmek, etkisini artırmak.

bilenme
* Bilenmek işi.

bilenmek
* Bilemek işine konu olmak, keskin duruma getirilmek.
* Bir işe yoğun bir biçimde hazırlanmak, konsantre olmak.
* Hırslanmak, aşırı derecede istemek.

bilerek
* isteyerek, kasten.

bileşen
* Bir bileşke oluşturan kuvvetlerin her biri.

bileşik
* Birleşerek oluşmuş, basit olmayan, mürekkep.
* Kimyasal tepkimeler sonucu iki veya daha çok elementten oluşan ve bunlardan bağımsız fiziksel, kimyasal nitelikler gösteren (madde).
* Ses ve görüntünün birlikte yer aldığı film parçası.

bileşik faiz
* Süre tarihine dek birikmiş faizlerin ana paraya eklenmesiyle elde edilen toplam üstünden ödenen faiz, mürekkep faiz.

bileşik kap
* Birleşik kap.

bileşik kaplar
* Birleşik kaplar.

bileşik kesir
* Payı paydasına eşit veya payı paydasından büyük olan kesir.

bileşik önerme
* En az iki önermeden oluşan yeni önerme.

bileşikgiller
* Bitişik yapraklı iki çeneklilerden, çiçekleri kömeç durumunda toplu olarak bulunan, bazı cinsleri uçucu yağ veya süt taşıyan bir familya.

bileşim
* İki veya daha çok öge bir araya gelerek yeni bir öge oluşturma, terkip.
* Bir maddenin hangi kimyasal türlerden oluştuğunu belirleyen verilerin tamamı.
* Bileşme sonucu oluşan cisim.
* Bileşmek işi veya durumu.

bileşke
* Bir cisme uygulanan birkaç kuvvetin toplam etkisine eşit olan tek kuvvet, muhassala.

bileşme
* Bileşmek işi, terekküp.

bileşmek
* İki veya daha çok öge bir araya gelerek yeni bir öge oluşturmak, terekküp etmek.

bileştirici
* Bileştirmek işini yöneten kimse.

bileştirme
* Bileştirmek işi.

bileştirmek
* Bileşmesini sağlamak.
* İki veya daha çok vektörün, paralel kenar kuralına uygun olarak geometrik toplamını almak, geometrik toplam.

bilet
* Para ile alınan, konser, sinema, tiyatro gibi eğlence yerlerine girme, ulaşım araçlarına binme veya bir talih oyununa katılma imkânını veren belge.

bilet kesmek
* bileti koparıp alıcıya vermek, bilet satmak.

biletçi
* Bilet satan görevli.

biletçilik
* Bilet satma işi.

biletli
* Bileti olan.

biletme
* Biletmek işi.

biletmek
* Bilemek işini yaptırmak.

biletsiz

* Bileti olmayan.

bileyici

* Kesici aletleri bilemeyi iş edinmiş olan kimse, zağcı.

bileyicilik

* Bileyicinin yaptığı iş, zağcılık.

bilezik

* Bileğe süs için takılan halka.
* İki borunun ucunu birleştirmeye yarayan halkaya benzer parça.
* Motor pistonlarına, yağlama, soğutma, özellikle sızıntıyı önleme gibi amaçlarla yerleştirilmiş, genel olarak dökme demirden yapılmış, uçları açık ve esnek halka.
* Kelepçe.
* Mobilyaların ayak altlarına takılan kare, dikdörtgen, silindir, kesik koni ve benzeri şekilli, pirinç veya nikel kaplı demirden yapılmış, iki ucu delik gereç.

bilezikli

* Bileziği olan.
* Bilezik takmış olan.

bilfarz

* Tutalım ki, sayalım ki, söz gelişi, diyelim ki.

bilfiil

* İş olarak, iş edinerek, gerçekten.

bilge

* Bilgili, iyi ahlâklı, olgun ve örnek (kimse), hakim.

bilgece

* Bilgeye yaraşır (biçimde), hâkimane.

bilgelik

* Bilge olma durumu ve niteliği.
* Bilgi, hikmet.
* (İlk Çağ felsefesinde) Kendini tanımanın bilgisi, vukuf.

bilgi

* İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütününe verilen ad, malûmat.
* Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek, malûmat, vukuf.
* İnsan zekâsının çalışması sonucu ortaya çıkan düşünce ürünü, malûmat, vukuf.
* Genel olarak ve ilk sezi durumunda zihnin kavradığı temel düşünceler, malûmat.
* Bilim.
* (bilişimde) Kurallardan yararlanarak kişinin veriye yönelttiği anlam.

bilgi edinmek

* öğrenmek, bilgi almak.
* Bir durumu öğrenmek.

bilgi işlem

* Özellikle bilgisayar vb. makinelerle yapılan işlemlerin düzenli biçimde yürütülmesi.

bilgi kuramı

* Bilginin temelini, bilim alanında uygulanan yöntemleri, sınır ve güvenilirlik bakımından inceleyip araştıran felsefe dalı, epistemoloji.

bilgi şöleni

* Belli bir konunun tartışıldığı bilimsel toplantı, sempozyum.

bilgi toplamak

* değişik yer ve kaynaklardan sağlanan bilgileri bir araya getirmek.

bilgici
* Sofist.

bilgicilik
* Antik Yunan felsefesinde eleştiri akımı, sofizm.
* Başkasını yanıltmak için doğru olmadığı bilinerek yapılan uslamlama ve çıkarsama, safsatacılık.

bilgiç
* Bilgili kimse.
* Bilgisiz olduğu hâlde bilgili görünmek isteyen, bilgili geçinen kimse.

bilgiç bilgiç
* Bilgisi olduğunu göstererek, bildirerek.

bilgiçlik
* Bilgiç olma durumu.

bilgiçlik satmak (veya taslamak)
* bilmediği hâlde bilir görünmek, bilgin geçinmek.

bilgilendirme
* Bilgilendirmek işi veya durumu.

bilgilendirmek
* Bir konuda bilgi sahibi olmasını sağlamak, haberdar etmek.

bilgilenme
* Bilgilenmek işi veya durumu.

bilgilenmek
* Bilgi sahibi olmak, öğrenmek.

bilgili
* Bilgi sahibi olan, malûmatlı, haberli.
* Bilerek.

bilgilik
* Ansiklopedi.

bilgin
* Bilimsel bir konuda çok bilgisi olan (kimse), âlim.

bilgince
* Bilgine yakışır, bilgin tavrında, bilgin gibi.

bilginlik
* Bilgin olma durumu.

bilgisayar
* Çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyin, kompüter.

bilgisayarcı
* Bilgisayar alım satımcısı.
* Bilgisayar programcısı, yapımcısı veya mühendisi.

bilgisayarcılık
* Bilgisayar ticareti veya uzmanlığı.

bilgisayarlamak

* Bilgisayara geçirmek.

bilgisayarlaşmak
* Bilgisayar düzeniyle donatılmak.

bilgisiz
* Bilgi sahibi olmayan, malûmatsız, cahil.

bilgisizlik
* Bilgisiz olma veya bilgi yokluğu durumu, cehalet.

bilgiyazar
* Elektronik sistemle dizgi yapan alet.

bilhassa
* Hele, her şeyden önce, başta, özellikle, en çok, mahsus.

bili
* Bilgi, malûmat.

bili bili
* Tavuk gibi kümes hayvanlarını çağırmak için çıkarılan ses.

bilici
* Bilen.

bililtizam
* Bile bile, bilerek ve isteyerek.

bilim
* Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak yasalar çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, ilim.
* Genel geçerlik ve kesinlik nitelikleri gösteren yöntemli ve dizgesel bilgi.
* Belli bir konuyu bilme isteğinden yola çıkan, belli bir amaca yönelen bir bilgi edinme ve yöntemli araştırma süreci.

bilim adamı
* Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse, bilgin, âlim.

bilim dışı
* Bilime aykırı, bilime uymaz, gayriilmî.

bilim kadını
* Bkz. bilim adamı.

bilim kuramı
* Bilimlerin koydukları düşünsel sorunları inceleyen ve tek tek bilimlerin yöntemlerini, ilkelerini, varsayımlarını araştıran felsefe dalı.

bilim kurgu
* Çağdaş bilim verileriyle düş gücünden oluşan film, roman vb.

bilim kurgusal
* Biyoloji ve elektrikle ilgili olan, biyonik.

bilimci
* Bilgin.

bilimcilik
* Bilginin, temeli olarak yalnız bilim yöntemine önem verme, ilimcilik.

bilimsel

* Bilimle ilgili, bilime dayanan, ilmî.

bilimsel deneycilik
* Her bilginin deneyle veya gözlemle doğrulanabileceğini, sınanabileceğini savunan felsefe akımı.

bilimsel düşünce
* Bilim temeline dayanan özgür eleştirici, araştırıcı ve bağımsız düşünce.

bilimsel sosyalizim
* İhtilâlci sosyalizm, Marxçılık.

bilimsel toplantı
* Uzmanların katılımı ile gündemi bilimsel konuların oluşturduğu toplantı.

bilimselleştirme
* Bilimselleştirmek işi.

bilimselleştirmek
* Bilimin metotlarına uygun duruma getirmek.

bilimsellik
* Bilimsel olma durumu.

bilimsiz
* Bilime, bilim yöntemlerine uygun olmayan gayriilmî.

bilimsizlik
* Bilimsiz olma durumu bilimsizce iş.

bilincine varmak
* anlamak, kavramak.

bilincini yitirmek
* bilincini herhangi bir sebeple yitirmek.

bilinç
* İnsanın kendisini ve çevresini tanıma yeteneği, şuur.
* Algı ve bilgilerin zihinde duru ve aydınlık olarak izlenme süreci, şuur.
* Temel bilgi, temel görüş.
* Bir toplumdaki ruhî etkinliklerin veya ruhî durumların bütünü.
* Dimağ.

bilinç akışı
* Düşüncelerin arka arkaya birbirini izlemesi.
* Kişinin aklından geçenlerin birinci kişi ağzından yansıtılması.

bilinç dışı
* Bilinçsizce yapılan iş ve etkinliklerin bütünü gayrişuur.
* İnsan ruhunun, baskı altında tutulan isteklerle bunlara bağlı düşüncelerden oluşan ve bilince ulaşamayan bölümü.

bilinç kaybı
* Hafiza yitimi.

bilinçaltı
* Bilinç dışı olmakla birlikte, dilendiği zaman kapsamındakilerin bilince çağrılabildiği zihin bölgesi, şuuraltı tahteşşuur.

bilinçlendirme
* Bilinçlendirmek işi.

bilinçlendirmek

* Bilinçli duruma getirmek.

bilinçlenme
* Bilinçlenmek işi.

bilinçlenmek
* Bilinçli duruma gelmek, şuurlanmak.

bilinçli
* Bilinci olan, bilinçle yapılan, şuurlu.
* Eleştirmeli bir biçimde, kendi etkinliğinin farkında olan, şuurlu.

bilinçlilik
* Bilinçli olma durumu şuurluluk.
* Nesne, olay ve edimlere uyanık bulunma durumu, şuurluluk.

bilinçsiz
* Bilinci olmayan, bilinçle yapılmayan, şuursuz.
* Kendi etkinliğini eleştirmeli bir biçimde sezmeyen, şuursuz.

bilinçsizlik
* Biliçsiz olma durumu, şuursuzluk.
* Nesne, olay ve işlere karşı uyanık bulunmama durumu, şuursuzluk.

bilindik
* Bilinen.

bilinemez
* İnsan aklıyla bilinemeyen şey.

bilinemezci
* Bilginin bağıntılı olduğuna inanan (kimse).
* Tanrı'nın ve evrenin nereden türediğinin bilinmediğini ve bilinemeyeceğini ileri süren öğretiyi benimseyen (kimse), lâedri, agnostik.

bilinemezcilik
* Bilginin bağıntılı olduğuna ve bundan dolayı salt olmadığına inanan öğreti.
* Tanrı'nın ve evrenin nereden türediğinin bilinmediğini ve bilinemeyeceğini ileri süren öğreti, lâedriye, agnostisizm.

bilinen
* Değeri belli olan nicelik, bilindik, malûm.

bilinme
* Bilinmek işi.

bilinmedik
* Bilinmeyen.

bilinmek
* Bilmek işine konu olmak, anlaşılmak, öğrenilmek.

bilinmeyen
* Değeri belli olmayan, bilinmeyen (nicelik), bilinmedik, meçhul.

bilinmez
* Anlamı gizli ve anlaşılması güç olan, muğlâk.
* Belli olmaz, kuşkulu, meçhul.

bilinmezlik
* Bilinmez olma durumu.

bilir

* "Anlar", "sayar", "yapar" anlamları ile isimlerle birleşerek birleşik sıfat kurar.

bilir bilmez

* yarım bilgi ile, bilip bilmediğini göz önüne almadan.

bilirkişi

* Belirli bir konudan iyi anlayan ve bir anlaşmazlığı çözümlemek için kendisine başvurulan kimse, uzman, ehlihibre, ehlivukuf, eksper.
* Çözümlenmesi özel veya bilimsel bilgiye dayanan konularda oyuna veya düşüncesine başvurulan kimse, ehlihibre, ehlivukuf.

bilirkişi raporu

* Bilirkişinin hazırlamış olduğu rapor.

bilirkişilik

* Bilirkişinin yaptığı iş.

bilisiz

* Öğrenim görmemiş, cahil.

bilisizlik

* Bilisiz olma durumu, cahillik.

bilistifade

* Yararlanarak.

biliş

* Canlının, bir nesne veya olayın varlığına ilişkin bilgili ve bilinçli duruma gelmesi, vukuf.
* Bildik, tanıdık, dost.

biliş çıkmak

* tanımak, önceden tanış olmak.

bilişim

* Teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullanılan ve özellikle elektronik aletler aracılığı ile düzenli bir biçimde işlenmeyi ön gören bilim, informatik, sibernitik.

bilişim ağı

* Teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişim sistemi.

bilişim teknolojisi

* Bilişimde kullanılan bütün araç ve gereçlerin oluşturduğu sistem.

bilişimci

* Bilişim alanında uzman kişi.

bilişme

* Bilişmek işi.

bilişmek

* Karşılıklı olarak birbirini tanımak, muarefesi olmak.
* Öğrenmek.

billâhi

* Tanrı'ya ant içerim" anlamında bir ant.
* "İnan olsun" anlamında kullanılır.

billûr

* Bazı cisimlerin aldıkları geometrik biçim.
* Duru ve temiz kesme cam, kristal.
* Billûrdan yapılmış.

* Koç yumurtası.

billûr cisim
* Gözde, irisin arkasında, mercek görevini yapan, mercimek biçim ve büyüklüğündeki saydam cisim.

billûr gibi
* çok duru, çok temiz (su).
* çok beyaz ve pürüzsüz (kol, gerdan, göğüs).
* (ses için) pürüzsüz.

billûrî
* Billûra benzer, billûr gibi.

billûriye
* Billûrdan yapılmış veya billûrla ilgili.
* Genellikle billûrdan yapılmış eşya satan dükkân.

billûrlaşma
* Billûr durumuna gelme.
* Herhangi bir cisim moleküllerinin bazı fizik ve kimya değişmeleriyle geometrik biçim alması, kristalleşme.

billûrlaşmak
* Billûr durumuna gelmek, billûr durumunda yoğunlaşmak, kristalleşmek.
* Belirgin duruma gelmek, netlik kazanmak.

billûrlaştırma
* Billûrlaştırmak işi.

billûrlaştırmak
* Billûr durumuna getirmek.

billûrlu
* İçinde billûr bulunan.
* Bol ışıklı, pırıl pırıl parlayan (yer).

billûrsu
* Billûra benzeyen, billûru andıran, kristaloit.
* Diyalize uğrayarak çözümlenen madde, koloit karşıtı.

bilme
* Bilmek işi.
* Bir şeyin ne olduğunun bilincine varma.
* Bilgi edinmenin gaye ve sonucu.

bilmece
* Bir şeyin adını anmadan, niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma.
* Bilinmeyen şey, muamma.

bilmece çözmek
* bilmecenin cevabını bulmak.

bilmece gibi konuşmak
* açık, anlaşılır biçimde konuşmamak.

bilmeden
* bilmeyerek.
* sonucun ne olacağını kestiremeden.

bilmediği beş vakit namaz
* her şeyi pek iyi bilir, anlamında bir söz.

bilmek

* Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak.
* Bir bilim veya sanat dalında yeterli olmak.
* Bir iş yapmaya alışmış olmak, elinden gelmek.
* Tanımak, hatırlamak.
* Sanmak, var saymak, farz etmek.
* Anlamak.
* Sorumlu tutmak.
* İnanmak.
* Bazen "işine gelmek", "uygun bulmak" anlamında da kullanılır.
* -a/-e ekli fiillerle yeterlik bildiren birleşik fiiller oluşturur.
* Saymak.
* Geniş zamanın olumsuz birinci tekil kişisi olarak bilmem biçiminde kullanılınca duraksama, şaşma, tereddüt anlamını verir.

bilmem hangi (veya bilmem kaç, kim, nasıl, ne)

* önemli veya anlatılması gerekli görülmeyen şeyler için kullanılır.

bilmemek

* birlikte kullanıldığı fiilin bir türlü gerçekleşemediğini anlatır.

bilmemezlik

* Bilememe durumu, bilmezlik.

bilmez

* Anlamaz, kavramaz, hatırbilmez, kadirbilmez gibi sözlerle "yapamaz", "edemez" anlamlarında kullanılır.

bilmezleme

* Bilmezlemek işi, teçhil.

bilmezlemek

* Bir kimseyi, bir şey bilmez göstermek, teçhil etmek.

bilmezlenme

* Bilmezlenmek işi.

bilmezlenmek

* Bilmiyor gibi görünmek, bilmezlikten gelmek, tecahül etmek.

bilmezlik

* Bilmez olma durumu, cehalet.

bilmezlikten gelme

* yazarın, bildiği belli olan bir şeyi bilmez veya başka türlü bilir görünecek yolda bir anlatış sanatı, tecahülüarifane.

bilmezlikten gelmek

* bilmiyor görünmek.

bilmiş

* Her şeyi bilir geçinen, bilgiçlik taslayan.
* Bkz. çok bilmiş.

bilmukabele

* Karşılıklı olarak, karşılık olarak.
* (davranış töresinde) Ben de, size de, sizlere de.

bilmünasebe

* Sırası gelince, sırası düşünce.

bilsat

* Kuruluşlar, şirketler arasında bilgi satma, bilgileşim, bencmarking.

bilumum
* Bütün, hep, kamu, ... -in hepsi.

bilvasıta
* (birinin) Aracılığı ile, araçla; doğrudan doğruya olmayarak, dolaylı.

bilye
* Taş, maden, toprak, cam gibi şeylerden yapılmış küçük yuvarlak, misket.
* Motorlu taşıtlarda dönme veya sürtünme etkilerini azaltmak, aşınmayı ve enerji yitimini önlemek için, göbeklerdeki yataklara yerleştirilen, çoğunlukla çelikten, küçük yuvarlak.

bilyeli
* Bilyesi olan.

bilyeli yatak
* Bisiklet, otomobil gibi taşıtların tekerleklerinde sürtünmeyi azaltmak amacıyla içine çelik bilye yerleştirilmiş bölüm.

bilyon
* Milyar.

bin
* On kere yüz, dokuz yüz doksan dokuzdan bir artık.
* Bu sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 1000, M.
* Bir isimden önce geldiğinde aşırılık ve çokluk bildirir.

bin bilsen de bir bilene danış
* bir insan bir şeyi ne kadar iyi bilirse bilsin, gene de onu kendisinden daha iyi bilen bulunabilir.

bin bir
* Pek çok, çok sayıda.

bin bir ayak bir ayak üstüne
* herkesin ayakta olduğu kalabalık.

bin can ile
* çok isteyerek, gönülden.

bin dallı
* Çoğunlukla mor kadife üzerine sırma ile kabartma dal, yaprak ve çiçek işlenmiş giysi veya örtü.

bin derde deva
* pek çok işe yarayan; her sıkıntıyı gideren.

bin dereden su getirmek
* birini kandırmak için birçok sebep ileri sürmek, dil dökmek.

bin işçi, bir başçı
* her işe, baş olacak bir kimse gerekir.

bin kalıba girmek
* birbirine benzeyen birçok iş yapmak, sürekli olarak düşünce değiştirmek.

bin kat
* Pek çok, kıyaslanmayacak ölçüde.

bin nasihatten bir musibet yeğdir
* yaşanmış olaylar, öğütlerden çok daha etkilidir.

bin pişman olmak
* çok pişman olmak.

bin tarakta bezi olmak
* birçok işle uğraşmak.

bin türlü
* Birbirinden çok farklı, çok değişik.

bin yaşa!
* (memnunluk bildirmek için kullanılan söz) çok yaşa!.

bin zahmetle
* çok zor, büyük zorlukla.

bina
* Yapı.
* Arapça fiil çatısını konu edinen bilim ve kitap.
* Çatı.

bina etmek
* yapmak, kurmak, inşa etmek.
* (bir düşünce sistemine göre) kurmak, dayamak, yapmak.

binaen
* -den dolayı, -den ötürü, -diği için.
* Dayanarak.

binaenaleyh
* Bundan dolayı, bundan ötürü, bunun için, bunun üzerine.

bînamaz
* Bkz. beynamaz.

binbaşı
* Rütbesi yüzbaşı ile yarbay arasında bulunan ve asıl görevi tabur komutanlığı olan subay.

binbaşılık
* Binbaşı rütbesi veya binbaşının görevi.

binde bir
* çok seyrek olarak.

bindi
* Destek, hamil.

bindiği dalı kesmek
* (kendisine gerekli ve yararlı olan şeyi) farkında olmadan yararsız duruma getirmek, kendi eliyle yok etmek.

bindirilme
* Bindirilmek işi veya durumu.

bindirilmek
* Bindirmek işi yapılmak.

bindirilmiş kuvvetler
* Motorlu taşıtlara bindirilmiş asker birlikleri.

bindirim
* Fiyat artırma, zam.

bindirimli
* Fiyatı artırılmış, zamlı.

bindirme
* Bindirmek işi.
* Birbiri üzerine gelerek eklenen levha, kiremit, ahşap parçalarının durumu.
* Çıkarma harekâtına katılacak birliklerin, çıkarma yerine gitmek için kendilerine ayrılan deniz araçlarına binmeleri.

bindirme kilit
* Gövdesi kutu biçiminde olan, kapak veya kapının arkasına doğrudan vidalanan, basit mekanizmalı kilit.

bindirmek
* Bir kimseyi bir şeyin üzerine çıkartmak, oturtmak veya içine yerleştirmek, binmesini sağlamak.
* (taşıt) Baş tarafından başka bir taşıta çarpmak veya bir yere vurmak.
* Eklemek, katmak.

binek
* Binmeye ayrılmış şey ve daha çok at.
* Üzerine binilen, binmeye yarayan.

binek atı
* Sadece binmek, gezmek veya binicilik sporu için yetiştirilen at.

binek taşı
* At veya arabaya binmek için üstüne çıkılan yüksekçe taş.

biner
* Bin sayısının üleştirme biçimi, her birine bin, her defasında bini bir arada olarak.

bingi
* Kemerler üzerine oturtulmuş kubbe ile kemerlerin arasını kapatan üçgen biçimindeki kubbe parçalarından her biri.

bini
* Binme işi.
* Kapı, dolap gibi şeylerin, kanatları kapanınca kalan aralığı örtebilmek için bu kanatların kenarına çakılan çıta.

bini aşmak
* çok fazla olmak.

bini bir paraya
* pek çok ve ucuz.
* pek çok yapılan, pek çok olan.

binici
* Binen.
* Ata iyi binen kimse.

binicilik
* Ata binme ustalığı.
* Ata binilerek yapılan spor.

binilme
* Binilmek işi.

binilmek
* Binmek işi yapılmak.

binin yarısı beş yüz (o da bizde yok)
* çok düşünceli görünen birine şaka yollu "aldırma!" anlamında söylenir.

bininci
* Bin sayısının sıra sıfatı, sırada dokuz yüz doksan dokuzuncudan sonra gelen.

biniş

* Binmek işi veya biçimi.
* Atlı alay.
* Atlı alayda giyilen giysi.
* Yüksek aşamalı bilginlerin ve yeniçeri subaylarının giydikleri cübbe.
* Üniversite öğretim üyelerinin giydikleri cübbe.

binişme

* Binişmek durumu.

binişmek

* İki parçadan biri, öbürünün üstünde olmak.
* Kas kirişleri birbiri üstüne binmek.
* Kırık bir kemiğin iki parçası birbiri üstüne gelmek.

binit

* Üstüne binilen hayvan, binek atı.

binit

* Hamur durumundaki ekmeklerin, fırına atılmadan önce, içine konulduğu oyuk gözlü tahta.

binlerce

* Birçok bin; pek çok.

binlik

* Bin liralık kâğıt para.
* Yaklaşık olarak üç litrelik büyük şişe.
* Bin tanesi bir arada olan.

binme

* Binmek işi.

binmek

* Yüksek bir şeyin veya bir hayvanın üstüne çıkıp ayaklarını sallandırarak oturmak.
* Bir yere gitmek için tren, vapur, uçak, otomobil gibi bir taşıtta yer almak.
* (bisiklet motosiklet, binek hayvanı için) Kullanmak.
* İş istenilmeyen veya beklenilmeyen bir biçim almak.
* Bir şey sıkışarak yanındakinin üstüne çıkmak.
* Fiyat artmak.
* Eklenmek, katılmak.

binnetice

* Sonuç olarak, nihayet.

binyıl

* Bin yılı içine alan zaman dilimi.

biokütle

* Belirli zamanda sınırları belirli bir biyotopta bulunan canlı organizmaların toplam kütlesi.

biomedikal

* Hem biyoloji hem de tıpla ilgili olan.

biomekanik

* Biyoloji, fizyoloji ve tıp konularını mekanik kanunlar yöntemiyle irdeleme.

biomikroskop

* Kendine özgü bir ışık ile kullanılan çift göz mercekli mikroskop.

bîperva

* Çekinmez, sakınmaz, korkusuz, gözü pek.

* Çekinmeden, korkmadan.

bir
* Sayıların ilki.
* Bu sayıyı gösteren rakam 1, I.
* Bu sayı kadar olan.
* Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösterir.
* Tek.
* Birleşik.
* Eş, aynı, bir boyda.
* Ortaklaşa olan, müşterek.
* Değer, önem bakımlarından birbirinden farksız, birbirine eşit, birbirine benzer.
* Sıfat veya zarf durumunda başına geldiği kelimelere kuvvet, istek veya kesin olmayan anlamlar katar.
* (tekrarlanarak) Bir kez.
* Sadece.
* Ancak, yalnız.

bir (veya sağ) elinin verdiğini öbür (veya sol) elin duymasın
* yapılan bir iyilik gizli tutulmalı, onunla övünülmemelidir.

bir (veya tek başına)
* yalnız olarak, yanında kimse bulunmadan.
* başka birinin yardımı olmaksızın.

bir ..., bir (veya bir de)
* hem .... hem.

bir abam var atarım, nerede olsam yatarım
* tek başına bulunan kimsenin istediği yerde barınıp rahat edebileceğini anlatır.

bir acı kahvenin kırk yıl hatırı vardır
* Bkz. bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.

bir ağızdan
* hep birlikte, beraberce, hep birden.

bir ağızdan çıkıp bin dile yayılır
* ortaya atılan bir söz çok çabuk yayılır.

bir alay
* Birçok, bir sürü, pek çok.

bir âlem
* Kendine özgü bir niteliği olan.

bir an
* Çok kısa bir süre için kullanılır.

bir an önce
* Bir ara, olabildiği kadar tez.

bir ara
* Kısa bir süre.
* Geçmişte bir zaman.

bir araba
* Odun, kömür gibi bazı şeylerin ölçü birimi.
* Pek çok, fazla.

bir arada
* Toplu bir durumda, birlikte, toplu olarak.

bir aralık
* Bir ara.

bir araya gelmek
* bir yerde toplanmak, buluşmak.

bir araya getirmek
* toplamak.

bir arpa boyu (gitmek veya yol almak)
* çok az.

bir aşağı bir yukarı
* amaçsız olarak gidip gelmeyi anlatır.

bir atımlık barutu olmak (veya kalmak)
* bir konuda yapabileceği çok az şeyi bulunmak.

bir avuç
* Bir avuç dolduracak kadar.
* Az, çok az.

bir ayağı çukurda olmak
* yaşayacak çok az zamanı kalmış olmak; çok yaşlanmış olmak.

bir ayak önce (evvel)
* bir an önce.

bir ayak üstünde bin yalan söylemek (veya bir ayak üstünde kırk yalanın belini bükmek)
* çok kısa sürede pek çok yalan söylemek.

bir baba dokuz evlâdı besler, dokuz evlât bir babayı beslemez
* çok çocuğu olan baba, her çocuk babasına bakılmasını ötekinden beklediği için sıkıntıda kalır.

bir bakıma
* Başka bir görüşle, başka bir düşünüşle.

bir baltaya sap olmak
* belirli bir iş sahibi olmak.

bir bardak suda fırtına koparmak
* önemsiz, küçük bir sorunu büyütmek.

bir başına
* Tek başına.

bir baştan (veya uçtan) bir başa (veya uca)
* bir yerin bir sınırdan öbür sınırına kadar.

bir ben, bir de Allah bilir
* sıkıntılı durumlarda söylenilen bir deyim.

bir biçimine getirmek
* çözüm yolu bulmak.

bir bir
* Bkz. hepyek.

bir bir
* Birer birer, ayrı ayrı.
* Olduğu gibi, tam tamına, eksiksiz.

bir boy
* Bir kez.
* Hele.

bir boyda
* Boyları eşit.

bir boydan bir boya
* Bir yerin bir ucundan öbür ucuna kadar, baştan başa.

bir bu eksikti
* sıkıntılı bir durum varken bir yenisinin çıkması üzerine söylenir.

bir çatı altında (olmak veya bulunmak)
* aynı yapı içinde.

bir çekirdek geri kalmamak
* bütünüyle denk olmak.

bir çenekliler
* Oğulcuğu bir çenekten oluşmuş, kapalı tohumlulardan bir bitki sınıfı.

bir çenetli
* Kapsüllü yemişlerin tek parçalı olanları.

bir çırpıda
* bir ele alışta, ele alır almaz, çabucak.

bir çiçekle bahar (veya yaz) olmaz
* küçük, güzel bir belirti ile doyurucu sonuca ulaşılmaz.
* çapkın kimseler için kullanılır.

bir çift
* Bir takım.
* Biraz, bir iki.

bir çift söz
* Bir iki söz.

bir çift sözü olmak
* söyleyecek bir şeyleri bulunmak.

bir çokları
* çok sayıda olan (kimse veya şey).

bir çöplükte iki horoz ötmez
* bir yerde iki kişi baş olmaz.

bir çuval inciri berbat etmek
* düzelmekte olan bir durumu yersiz, yanlış davranışlarla bozmak.

bir daha
* bir kez daha.
* hiçbir zaman.

bir daha yüzüne bakmamak
* darılıp ilgiyi kesmek.

bir dalda durmamak
* sık sık iş veya düşünce değiştirmek.

bir damla

* Çok az.
* (çocuk için) Çok küçük.

bir de
* ve olana katarak, fazladan.
* umulanın veya beklenilenin dışında bir durumu anlatan cümlelerin başına gelir.

bir dediği bir dediğini tutmamak
* söyledikleri birbirine uymamak, tutarsız konuşmak.

bir dediği iki olmamak
* her istediği yapılmak.

bir dediğini iki etmemek
* her istediğini hemen yapmak.

bir defa
* Olup bitti anlatan cümlelere katılır.
* "ilk önce", "hele" anlamında da kullanılır.

bir defada
* ara vermeksizin.

bir defalık
* Bir kere yapmaya yetecek kadar.
* Bir kereye özgü olan, bir kereye özgü olarak.

bir deli kuyuya bir taş atar, kırk akıllı çıkaramazmış
* bazen bir kimsenin yaptığı yersiz bir iş, birçok kimse tarafından düzeltilemez.

bir derece (veya bir dereceye kadar)
* biraz.

bir deri bir kemik (kalmak)
* çok zayıflamak.

bir dikili ağacı olmamak
* evi veya mülkü olmamak.

bir dirhem
* Çok az, birazcık.

bir dirhem bal için bir çeki keçiboynuzu çiğnemek
* verimi az, zahmeti çok olan bir işle uğraşmak.

bir dirhem et bin ayıp örter
* biraz kilo almak bazen insanı güzelleştirir.

bir dokun bin ah işit (dinle) kaseifağfurdan
* insanları konuşturmak için biraz dertlerini deşmek yeter.

bir dolu
* Birçok.

bir don bir gömlek
* yarı çıplak.

bir dostluk kaldı!
* az bir mal kalınca satıcıların kullandığı bir özendirme deyimi.

bir dudağı yerde bir dudağı gökte
* masallardaki dev gibi korkunç ve çirkin.

bir düziye
* Sürekli olarak.

bir el
* (ateşli silâh için) bir kez atım.

bir el bir eli yıkar, iki el bir yüzü yıkar
* bazı durumlarda yardımcısız iş yapılmayacağını anlatır.

bir elden
* aynı kimse tarafından.
* bir merkezden.

bir eli yağda bir eli balda (olmak)
* varlık ve bolluk içinde olmak.

bir elin sesi çıkmaz
* bir davanın bir kişi tarafından savunulması etkili ve yeterli değildir.
* yardımlaşarak işler daha kolay başarılır.

bir elini bırakıp ötekini öpmek
* aşırı saygı göstermek.

bir elle verdiğini öbür elle almak
* yapar göründüğü bir iyiliği, sağladığı bir çıkarla ödetmek.

bir elmanın yarısı o, yarısı bu
* birbirlerine çok benzeyen kimseler için kullanılır.

bir evcikli
* Mısır, ceviz, fındık gibi erkek ve dişi organları ayrı çiçeklerde, ancak aynı kök üzerinde bulunan (bitki).

bir fende kazık kakmak
* bir bilgi veya bilim dalında saplanmış kalmak.

bir fincan (veya bir acı) kahvenin kırk yıl hatırı vardır
* iyilik küçük de olsa unutulmaz.

bir gecelik
* Bir gece için, bir gece içinde olup biten, bir geceye ait.

bir gömlek aşağı
* bir derece daha düşük (birinden).

bir gömlek fazla eskitmiş olmak
* birinden daha yaşlı ve daha görmüş geçirmiş olmak.

bir göz ağlarken öbür göz gülmez
* keder veya sıkıntı varken dostlar, akrabalar eğlenmemelidir.

bir göz gülmek
* hem gülüp hem ağlamak.

bir gözeli
* Yapısı tek bir hücreden oluşan (hayvan veya bitki), tek hücreli.

bir gözeliler
* Yapısı tek bir hücreden oluşan hayvanlar veya bitkiler.

bir gün evvel
* olabildiği kadar çabuk.

bir günden bir güne
* hiç, hiçbir zaman.

bir günlük beylik beyliktir
* hoşa giden bir durum, kısa da sürse çekici ve güzeldir.

bir güzel
* Çok iyi, iyice.

bir hâl olmak
* bir şeyin çok tekrarlanması yüzünden bitkin duruma gelmek, usanmak, bezmek, fenalık gelmek.
* huyu değişmek.
* kazaya uğramak, ölmek.

bir hamlede
* Çabucak, bir atılışta.

bir hayli
* Epey, çok.

bir hoş
* Tuhaf bir şekilde, garip.

bir hoş eylemek
* hüzünlendirmek.

bir hoş olmak
* şaşırmak.
* hüzünlenmek.

bir hoşluğu olmak
* bir rahatsızlığı, bir neşesizliği olmak.

bir hücreli
* Bkz. bir gözeli.

bir içim su (gibi)
* (kadın için) çok güzel.

bir iğne bir iplik olmak
* Bkz. iğne ipliğe dönmek.

bir iki
* Birtakım, bazı, bir parça, biraz, çok az sayıda, birkaç kez.

bir iki demeden (demeye kalmadan) (veya bir iki derken)
* duraksamadan, karşısındakine vakit bırakmadan, duraksamadan.

bir işaretine bakmak
* bir işi yapmak için hazır beklemek.

bir iştir oldu
* istenmeyen, kötü bir durum karşısında söylenir.

bir kafada
* aynı düşüncede.

bir kalem
* Bir an için.
* Aynı, benzer, tek tür.

bir kalem geçmek
* boş vermek, bir an için göz ardı etmek.

bir kalemde
* birden ve toptan.

bir kapıya çıkmak
* aynı sonuca varmak.

bir karar
* Aynı durumunu koruyarak, belli durumunu değiştirmeden.

bir kararda bir Allah
* insan talihinin her an değişebileceğini ve bunun olağan karşılanmasını öğütler.

bir karış
* Çok kısa.
* Çok az.

bir karış beberuhi
* çok kısa boylu kimse.

bir karıyla bir koca, dırdır eder her gece
* sıkıntı veya yalnızlık yüzünden iki dost (bile) birbiriyle dalaşır, anlamsız konuşur.

bir kaşık suda boğmak
* bir kimseye çok kızmak veya çok öfkelenmek.

bir kazanda kaynamak
* anlaşmak, uyuşmak, bağdaşmak.

bir kenarda durmak
* gerektiği zaman kullanmak üzere hazırda tutmak.

bir kere
* Aslında.
* Bir kez, bir defa.

bir kerecik
* Bir defaya mahsus olarak.

bir kıyamettir gitmek (veya kopmak)
* çok fazla gürültü, patırtı, telâş olmak.

bir kızı bin kişi ister, bir kişi alır
* güzel şeyi herkes ister, ama o, ancak bir kişiye kısmet olur.

bir kol çengi (olmak)
* şen sözler ve davranışlarla çevresine neşe saçanlar için söylenir.

bir koltuğa iki karpuz sığmaz
* aynı zamanda birden çok işle ilgilenmek başarı için sakıncalıdır.

bir koşu
* Koşarak, koşa koşa, çabucak.

bir koyundan iki post çıkmaz
* birinden, gücünün yetmediği bir özveriyi beklememek gerekir.

bir Köroğlu, bir Ayvaz
* bir karı kocanın çocuklarının, yakınlarının yanlarında bulunmadığını veya hiç çocukları olmadığını anlatır.

bir köşeye atmak
* gerektiğinde kullanılmak için bir yere koymak.

bir köşeye koymak
* saklamak, biriktirmek.

bir kulağından girip öbür kulağından çıkmak
* söylenen söze önem vermemek.

bir kurşun atımı
* kurşunun gidebileceği uzaklık.

bir lokma bir hırka
* hayatta azla yetinmeyi, dervişçe geçinmeyi anlatır.

bir mum al da derdine yan
* başkalarıyla uğraşacağına kendi durumunu düşün.

bir nebze
* Çok az, bir parça.

bir nefeste
* (söz ve içecekler için) Ara vermeden.

bir nice
* Bir hayli, birçok.

bir numara
* Tek, birinci.

bir numaralı
* Birinci, başta gelen.

bir o kadar
* Ne kadar varsa o kadar daha, bir katı, bir misli.

bir o yana, bir bu yana
* rastgele, birçok yerlere, çeşitli yönlere.

bir olmak
* bir araya gelmek, iş birliği yapmak.

bir ölçüde
* Biraz, belli oranda.

bir örnek
* Aynı biçimde olan, yeknesak.

bir papel etmemek
* hiç bir işe yaramamak, değeri olmamak.

bir paralık etmek
* çok utanacak, işe yaramaz bir duruma düşürmek.

bir parça
* Biraz, azıcık, çok az.

bir parmak
* Parmak ucuyla alınan miktar veya parmak ucuyla alarak.
* Çok küçük (çocuk).

bir postum var atarım, nerede olsa yatarım

* istediğim yere gider, istediğim biçimde davranırım.

bir pul etmemek
* hiç değeri olmamak.

bir pula satmak
* bir kimseyi bir çıkar uğruna harcamak.

bir sıçrarsın çekirge, iki sıçrarsın çekirge, sonunda yakalanırsın çekirge (veya üçüncüsünde avucuma düşersin çekirge)
* birkaç kez saklanabilen bir suç günün birinde ortaya çıkarak yapanı kötü bir duruma düşürür, suçlu cezasız kalmaz.

bir sıkımlık canı olmak
* çok cılız ve güçsüz olmak.

bir sıra
* Üst üste, ardı ardına.

bir solukta
* Çabucak, çarçabuk, çok kısa bir sürede, hemen.

bir söyle on dinle
* az konuşup çok dinlemek yaralı olur.

bir söyledi pir söyledi
* uzatmadan, gereği gibi söyledi.

bir sözünü iki etmemek
* birinin her istediğini hemen yerine getirmek.

bir sürü
* Çok sayıda, pek çok.

bir şey sanmak
* (bir kimseyi, bir şeyi, bir yeri) gerçeğinden, olduğundan başka türlü düşünerek hayal kırıklığına uğramak, değerlendirmede yanılmak.

bir şey söylemek
* konuşmak.
* belirtmek, anlatmak, ifade etmek.

bir şeye benzememek
* işe yarar durumda olmamak.

bir şeyin şuyuu vukuundan beterdir
* söylenti veya dedikodu olayın gerçekleşmesinden daha kötüdür.

bir şeyler (veya bir şey) olmak
* huyu, durumu, tutumu değişmek, yeni huylar edinmek.
* bayılır gibi olmak, birden fenalık gelmek.
* ölmek.

bir şeyler, bir şeyler
* daha fazla açıklamamak, kısa kesmek gerektiğinde söylenir.

bir tahtada
* bir defada, yekten.

bir tahtası eksik
* akılca eksik, yarım akıllı.

bir tane

* Biricik, yegâne.

bir tanem
* Sevgi sözü.

bir tarafa bırakmak (veya koymak)
* önemsememek, benimsememek, ertelemek.

bir taşla iki kuş vurmak
* bir davranışla birden çok yararlı sonuca ulaşmak.

bir tek atmak
* bir kadeh içki içmek.

bir temiz
* Adamakıllı.

bir terimli
* Aralarında yalnız çarpma, bölme, kuvvete yükseltme, kök alma işlemleri yapılacak olan (nicelikleri gösteren terim).

bir torba kemik
* çok zayıf.

bir tuhaflığı olmak
* kendini iyi hissetmemek.

bir tutmak (veya bir görmek)
* eşit saymak, eşit görmek.

bir türlü
* (tekrarlı kullanıldığında) işin yapılmasının da, yapılmamasının da aynı derecede kötü olduğunu belirtir.
* hiçbir biçimde, hiçbir yolla.

bir vakitler
* Geçmiş zamanda, eskiden, vaktiyle.

bir varmış bir yokmuş
* bir masala başlarken, "eskiden" anlamında söylenen bir tekerleme.
* masal gibi geçip gitmiş, artık hayal olmuş.

bir yakadan baş çıkarmak
* bir çatı altında dirlik düzenlik içinde yaşamak.

bir yana
* -den başka, sayılmazsa, hariç tutulursa.

bir yana dünya bir yana
* bir varlığa çok değer verildiğini anlatmak için kullanır.

bir yandan (yanda)
* bir taraftan (tarafta), hem ... hem.

bir yastığa baş koymak
* (karı koca) evli bulunmak.

bir yastıkta kocamak
* (karı koca birlikte) uzun bir ömür sürmek.

bir yaşına daha girmek
* şimdiye değin görmediği şaşılacak yeni bir şeyle karşılaşmak.

bir yığın
* birçok, pek çok, bir sürü.

bir yiyip bin şükretmek
* kötü durumda olanlara bakarak kendi durumunun değerini bilmek.

bir yol
* Bir kez.

bir yol tutturmak
* bir davranış, bir tutum biçimi belirlemek.

bir yolunu bulmak
* bir işi sonuçlandırmak için çare bulmak.

bir zaman
* Geçmiş zamanda, eskiden, vaktiyle.
* Belirli bir süre, biraz.

bir zamanlar
* Zamanında, vaktiyle, eskiden.

bira
* Arpa ile şerbetçi otunu mayalandırarak yapılan bir içki, arpa suyu.

bira bardağı
* Bira içmek için yapılmış özel bardak.

bira mayası
* Mayalanmış durumdaki biranın yüzünden alınan bir tür mantar.

biracı
* Bira yapıp satan kimse.
* Çok bira içen (kimse).

biracılık
* Bira yapma ve satma işi.

birader
* Erkek kardeş.
* "Yahu, dost, arkadaş" anlamında seslenme olarak kullanılır.
* Masonların birbirlerine verdikleri ad.

birahane
* Genel olarak sadece bira içilen, aynı zamanda da çabuk hazırlanan bazı sıcak veya soğuk yemeklerin yenildiği yer.

birahaneci
* Birahane işleten kimse.

biralık
* Bira yapmakta kullanılan.

biraz
* Kısa bir süre için.
* Yeterince değil, yeter ölçüde değil.
* Az miktarda, çok değil.

birazcık
* Pek az, çok az.

birazdan

* Az sonra.

birazı
* Bir parça.

birbiri
* Karşılıklı olarak biri ötekini, öteki de onu.
* Biri diğerinin yanı sıra.

birbiri için yaratılmış olmak
* birbiriyle çok iyi anlaşmak.

birbiri üstüne gelmek
* arkası arkasına, ara vermeden.

birbirine düşmek
* araları açılmak, aralarında anlaşmazlık çıkmak.

birbirine girmek
* kavga etmek, dövüşmek.
* karışmak.
* (iplik vb. için) dolaşmak, çözülmeyecek duruma gelmek.

birbirine katmak
* aralarını açmak, aralarını bozmak, olay çıkarmak.

birbirini tutmaz
* birbiriyle ilgisi olmayan, tutarsız.

birbirini yemek
* iki veya daha çok kimse birbiriyle uğraşmak, birbirine kötülük etmek.

birbirinin ağzına girmek
* birbirine çok düşkün olmak.

birbirinin ağzına tükürmek
* bir sorunda, bir olayda sözleşmiş gibi, ağız birliği yapmak.

birbirinin gözünü çıkarmak
* kıyasıya dövüşmek.

birbirinin gözünü oymak
* aralarında aşırı geçimsizlik olmak.

birci
* Tekçi, monist.

bircilik
* Tekçilik, monizm.

birçoğu
* Çok sayıda olan kimse veya şey.

birçok
* Oldukça çok, sayısı belirsiz, bir hayli, müteaddit.

birden
* Bir defada, hepsi bir arada.
* Ansızın, hemencecik.
* Birlikte, beraberce.

birdenbire

* Ansızın, hemencecik, beklenmedik bir sırada.

birdirbir
* Oyuncuların birbirinin üstünden atlayarak oynadıkları bir oyun.

bire ... vermek
* (buğday, arpa, nohut, fasulye gibi ürünler için) toprak, kullanılan tohumun belli bir katı kadar ürün vermek.

bire beş katmak
* eklemek, abartmak, bire bin katmak.

bire bin katmak
* çok abartmak.

bire bir
* Verilen ölçüdeki karşılık, miktar.

bire bir eşleme
* İki kümenin elemanları arasında, bir elemana karşı, bir eleman alınarak yapılan eşleme.

birebir
* Etkisi kesin olan.
* İstenildiği gibi, uygun.

birebir gelmek
* etkisini hemen ve kesin olarak göstermek.

birer
* Bir sayısının üleştirme sayı sıfatı, her birine bir.

birer birer
* Her biri ayrı olarak.

birer ikişer
* Tek veya birkaçı birlikte olarak.

bireşim
* Parçaların veya ögelerin bir araya getirilip bir bütün olarak birleştirilmesi.
* Bu biçimde oluşan bütün.
* Element veya başka maddeleri bir araya getirerek, sun'î olarak bileşik cisimler oluşturma, sentez.
* Yalından karmaşık olana, küllîden cüz'iye, zorunludan olasıya, ilkeden onun uygulanmasına, genel yasadan bireysel duruma, nedenden etkiye, öncülden varılan sonuca giden düşünme biçimi, terkip, sentez.

bireşimli
* Bireşim yolu ile elde edilen, sentetik.

birey
* Kendine özgü nitelikleri yitirmeden bölünemeyen tek varlık, fert.
* Bir türün kapsamı içine giren somut varlık.
* Doğa bilgisinde türü oluşturan tek varlıklardan her biri.
* Toplumları oluşturan ve düşünsel, duygusal, iradeyle ilgili nitelikleri toplum içinde belirlenen insanların her biri, fert.
* İnsan topluluklarını oluşturan, insanların benzer yanlarını kendinde taşımakla birlikte, kendine özgü ayırıcı özellikleri de bulunan tek can, fert.

birey oluş
* Yumurtanın döllenmesinden bireyin yetkin duruma gelmesine kadar geçirdiği gelişim evrelerinin bütünü, ontogenez, soy oluş karşıtı.

birey üstü
* Tek bir bireyi aşan.
* Genellikle fertlerin çevresini aşan, bireylerin bilincinden bağımsız olan.

bireyci

* Kişi haklarını savunan.
* Bireycilikten yana olan, ferdiyetçi.

bireycilik

* Bireylerin yararlarını toplumsal yararlardan daha üstün veya daha önemli sayan öğreti, tutum veya politikaların genel adı, ferdiyetçilik, individüalizm.
* Bütüne, genele değil de, bireye, tek olana üstünlük tanıyan görüş, ferdiyetçilik, individüalizm.

bireyleşme

* Türle ilgili bir örneğin bireyde gerçekleşmesi.
* Bağımsız kişiliğe varan gelişme süreci.

bireyleştirme

* Bireye özgü kılma.

bireyleştirmek

* Bireye özgü kılmak, başkalarından ayırmak.

bireylik

* Bir kimseyi dış gözlemciler gözünde benzersiz, tek kılan özellikler veya bunların tek biçimi, ferdiyet.
* Bireyi benzerlerinden ayıran niteliklerin bütünü.

bireysel

* Bireyle ilgili olan, bireye özgü olan, ferdî.

bireyselleştirme

* Bireysel duruma getirme.
* Ancak ortaklaşa ve genel olarak var olan şeyi bireylere uygulama ve yayma.
* İnsanların doğal, toplumsal ve tarihî gelişmesinden; kendine özgü olan şeylerin, özelliklerin, bireysel olanın çekilip çıkarılması.

bireyselleştirmek

* Bir şeyi ayrı olarak, bireysel olarak göz önüne almak.

bireysellik

* Birey olma olgusu.
* Bir kişiyi benzerlerinden ayıran özelliklerin bütünü, ferdiyet.

biri

* Bir tanesi.
* Bilinmeyen bir kimse.
* Tamlanan olarak kullanılan bazı isim tamlamalarında tamlayanın küçümsendiğini, hor görüldüğünü anlatır.
* Yüklem durumunda olan bir isim takımının belirtileni olarak kullanıldığında, belirtenin hor görüldüğünü anlatır.

biri çok olmak

* haddini aşarak karşısındakini usandırmak.

biri eşikte biri beşikte

* ufak cocuğu çok olan kimseler için söylenir.

biri yer biri bakar, kıyamet ondan kopar

* bir şeyden yalnız bir veya birkaç kişi yararlanır da başkalarına yararlanma imkânı verilmezse bundan büyük sorunlar çıkar.

birice

* En fazla, tek.

biricik

* Eşi, benzeri, ikincisi olmayan ve çok sevilen, tek, yegâne.

birikim
* Birikme, bir yerde toplanıp yığılma.
* Gözlemler, deneyler sonucu elde edilmiş şeylerin bütünü.
* Toplumların kültürel varlıklarının gelişip genişlemesi ve uygarlık düzeyinin yükselmesi süreci.
* Mal ve paranın toplanıp çoğalma süreci.
* Herhangi bir aşınma sürecinde veya taşıma işi yapılırken alüvyonlu maddelerin bırakılması.

birikinti
* Bir yerde kendi kendine birikmiş olan şey.

birikinti konisi
* Dağlık bölgelerden veya yamaçlardan suların getirdiği kum veya taş parçalarının bir düzlükte oluşturduğu yelpaze biçimindeki yığın.

birikiş
* Birikme işi veya biçimi.

birikişme
* Birikişmek işi.

birikişmek
* Bir yere toplanmak, bir araya gelmek.

birikme
* Toplanıp yığılma.

birikme havzası
* Kar ve yağmur sularının biriktiği bölge.

birikmek
* Toplanıp yığılmak.
* Birbirine eklenip çoğalmak.

biriktirim
* Biriktirme.

biriktirme
* Biriktirmek işi, tasarruf.

biriktirmek
* Toplayıp yığmak.
* Bir şeyi, parayı ölçülü kullanarak artırmak, tasarruf etmek.
* Öğrenme, yarar sağlama gibi sebeplerle bazı nesneleri bir araya getirmek, koleksiyon yapmak.

birileri
* Bazı kimseler.

birim
* Bir kümenin her elemanı veya bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri, ünite.
* Bir niceliği ölçmek için kendi cinsinden örnek seçilen değişmez parça, vahit.
* Herhangi bir kuruluştaki alt bölümlerden her biri.
* Dilin, oluşturduğu yapı içinde, belli bir düzlemde yer alan öbür ögelerle kurduğu bağıntılarla tanımlanan ayrı nitelikli öge, ünite.

birimci ekonomi
* Birime bağlı ekonomi.

birimler bölüğü
* Birden dokuz yüz doksan dokuza kadar olan sayılar bölüğü.

birincasıf

* Birleşikgillerden hekimlikte kullanılan bir bitki.

birinci
* Bir sayısının sıra sıfatı.
* Zaman, yer, sıra bakımından başkalarından önce gelen.
* Sırada, önem sırasında en üstün olan kimse.
* (ulaşım araçlarında) Mevki, sınıf, orun.

birinci çağ
* Yeryüzünün yaklaşık üç yüz milyon yıllık çağı, paleozoik.

birinci gelmek (veya çıkmak)
* birçokları arasında en iyi olarak seçilmek.

birinci olmak
* başta gelmek, önde gelmek.

birinci orun
* (tren, vapur, uçak vb.) Birinci mevki.

birinci zar
* Yemişlerin derisi, dış kabuk, meyve dışı.

birincil
* Sırada, önemde ilk yeri alan, ana, temel, esas.

birincil grup
* İçten, samimî, yüz yüze ilişkilere dayanan iki veya daha çok insandan meydana gelen topluluk.

birincilik
* Birinci olma durumu.
* (çoğul durumda) Şampiyonluk için yapılan yarışmalar.

birincivasıf
* Birleşikgillerden, hekimlikte kullanılan bir bitki.

birinden) buz gibi soğumak
* birinden tiksinmek.

birinin başına dikilmek
* birinin yanından uzaklaşmamak, onu denetim altında bulundurmak.
* bir işi yaptırmak için yanında ayakta durmak.
* bir şeyin yanında ve ayakta beklemek.

birinin çanına ot tıkmak (tıkamak veya tıkanmak)
* sesini çıkaramayacak, kötülük edemeyecek bir duruma getirmek (getirilmek), susturmak.

birisi
* Bilinmeyen bir kimse.

birisinden biri
* içlerinden biri, birkaç kişiden herhangi biri.

birkaç
* Çok olmayan, az sayıda, az.

birkaçı
* Az sayıda olan kimse veya şey.

birleme
* Bir etme, tek duruma getirme.
* Tanrı'nın birliğini dile getirme, tevhit.

birlemek
* Bir etmek, tek duruma getirmek.
* Tanrı'nın birliğini dile getirmek, zikretmek.

birler
* Ondalık sayı sistemine göre yazılan bir tam sayıda sağdan sola doğru ilk sayının bulunduğu basamak.

birleşen
* Birbirini kesen, bir noktada kesişen (doğru, yay).

birleşik
* Bir araya gelmiş, birleşmiş olan, müttehit.

birleşik cümle
* Birkaç yan cümle veya ara cümle ile bir temel cümleden kurulan cümle.

birleşik fiil
* İsim soyundan bir kelime ile biçim veya anlam bakımından kaynaşıp bütünleşen fiil: Reddetmek, hissetmek, kaybolmak, bakakalmak, hasta olmak, tedavi etmek gibi.

birleşik isim
* Birleşik kelime biçiminde belirli kurallar içinde kalıplaşmış isim: Aslanağzı, başşehir, kaptıkaçtı, gecekondu gibi.

birleşik kap
* Alt tarafından birleştirilmiş kaplardan her biri.

birleşik kaplar
* Alt taraflarından değişik boyut ve kesitlerde borularla birleştirilmiş sistem.

birleşik kelime
* Ses düşmesi, ses türemesi, kelime türünün değişmesi, üzerindeki ekin görevini kaybetmesi veya anlam kayması dolayısıyla aralarına ek girmeyerek kalıplaşmış iki veya daha çok sözden oluşan kelime: pazartesi (< pazar ertesi), hissetmek (< hiss etmek), ayakkabı (< ayak kabı), delikanlı (<deli kanlı), kaptıkaçtı (< kaptı kaçtı) gibi.

birleşik oturum
* Bir arada yapılan oturum.

birleşik oy pusulası
* Seçime katılan bütün partilerin adaylarını ayrı ayrı gösteren oy pusulası.

birleşik zaman
* Yalın zamanlı ve çekimli bir fiilin -di (i-di), -miş (i-miş,), -se (i-se) gibi ek fiil eklerinden birini alarak bildirdiği zaman: Sevdiydi (sevdi-y-di <sevdi+i-di), sevecekmiş (sev-ecek-miş < sev-ecek + i-miş) sev-er-se (sev-erse < sev-er + ise) gibi.

birleşilme
* Birleşilmek işi veya durumu.

birleşilmek
* Birleşmek işi yapılmak, bir araya gelinmek, buluşulmak.

birleşim
* Birleşmek işi.
* Bir meclisin bir gün içindeki toplanmaları, inikat.
* Döllenmek için erkekle dişi hayvanın bir araya gelmesi.

birleşme
* Birleşmek işi.

birleşme değeri

* Basit bir cismin bir atomu ile birleşebilecek olan hidrojen atomlarının en yüksek miktarı.

birleşmek
* Ayrı iken tek bir bütün durumuna gelmek.
* Buluşmak, bir araya gelmek.
* Uyuşmak, aynı görüşte olmak.
* Aynı amaç çevresinde toplanmak.
* Kaynaşmak.
* Cinsel ilişkide bulunmak.

birleştirici
* Birliği sağlayan.
* Uzlaşmayı sağlayan.
* İki veya daha çok nesnenin birleşmesini sağlayan.

birleştirme
* Birleştirmek işi veya durumu.

birleştirmek
* Bir araya getirmek.

birli
* İskambil, domino gibi oyunlarda bir işaretini taşıyan kâğıt veya pul, as.

birlik
* Tek, bir olma durumu, vahdaniyet.
* Bir taneden oluşmuş, bir tane alabilen.
* Birleşmiş, bir arada olma durumu, vahdet.
* Bağlılık, benzerlik, bağlantı, vahdet.
* Belli bir topluluğun yararlarını korumak için kurulmuş dernek.
* Askerlikte bölük, tabur, alay gibi bir bütün sayılan topluluk.
* Konunun bir ana düşünce çevresinde toplanması.
* Bölünmezliği içeren yalın bütün.
* En büyük değerdeki nota, dört dörtlük.

birlik olmak
* bir işi yapmak için anlaşmak.

birlikte
* Bir arada, beraberce.
* Yanında, beraberinde.

birliktelik
* Birlikte olma durumu.

birlikten kuvvet doğar
* toplu veya beraber davranmak daha büyük güç sağlar.

birsam
* Sanrı, halüsinasyon.

birtakım
* Belirsiz olarak çokluğu anlatır (nitelediği isim çokluk biçimde olur), kimi, bazı.

birun
* Osmanlı sarayında Harem dairesinin ve Enderun'un dışında kalan bölüm.

biryan
* Tandırda susuz pişirilen kebap.

biryan pilâvı
* Biryan yağı ile pişirilen pilâv.

biryan yağı
* Tandırda susuz pişirilerek yapılan kebaptan çıkan yağ.

biryancı
* Biryan yapan veya satan kimse.

bisiklet
* Tekerleğin ayakla çevrilmesiyle hareket eden iki tekerlekli taşıt, çiftteker.

bisiklet yolu
* Trafikte bisikletlerin geçmesine ayrılmış dar yol.

bisikletçi
* Bisikletle spor yapan kimse, çiftteker ci.

bisikletçilik
* Bisikletle yapılan spor, çiftteker cilik.
* Bisiklet satma, onarma işi.

bisikletli
* Bisikleti olan.

bisikletsiz
* Bisikleti olmayan.

bisküvi
* Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek kuru pasta türü.

bismillâh
* "Allah'ın adı ile" anlamında, bir işe başlarken söylenen veya şaşırma, korku gibi duyguları belirten söz.

bismillah demek
* bir işe uğurlu olması dileği ile başlamak.

bistro
* İçkili kahve, küçük lokanta.

bisturi
* Neşter.

bisülfat
* Hidrojenli sülfatlara verilen ad.

bisülfür
* Molekülünde iki kükürt atomu bulunduran birleşik.

bişek
* Yayık dövmede kullanılan araç.

bişi
* Çörek, tatlı bir ekmek türü.

bit
* Yarım kanatlılar alt takımına giren, insan ve memeli hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan böcek, kehle (Pediculus).

bit kadar
* en küçük, en ufak, çok küçük.

bit otu
* Sıracagillerden, birçok çeşitleri bulunan ve kuzey yarım kürede yetişen bir bitki.

* Bitlere karşı kullanılan bir madde.

bit yeniği
* Bir işin gizli kalmış kötü ve aksak yanı, kuşkulu bir nokta.

bîtap
* Bitkin, yorgun.

bîtap düşmek
* çok yorulmak, yorgun düşmek.

bîtaraf
* Yansız, tarafsız.

bîtaraflık
* Yansız olma durumu, yansızca davranış.

bitek
* Bol ve iyi bitki yetiştiren, verimli (toprak), mümbit.

bitelge
* Toprağın bitki yetiştirme gücü.

bitevi
* Bkz. biteviye.

biteviye
* Aynı biçimde, sürekli olarak.

biteviyelik
* Aynı biçimde sürüp gitme durumu.

bitey
* Bitki örtüsü, flora.

biti kanlanmak
* sıkıntı içinde yaşayan bir kişi para ve varlık yönünden güçlenmek.

bitik
* Yorgunluk veya hastalıktan gücü kalmamış.
* Durumu kötü, fena.
* Yapışık, dolaşık,ekli.

bitiklik
* Bitik olma durumu.

bitim
* Bitmek işi.
* Son, nihayet, münteha.

bitimli
* Sonu olan, sonlu.

bitimsiz
* Sonu olmayan, sınırlandırılıp belirlenmeyen, namütenahi.

bitirilme
* Bitirilmek durumu.

bitirilmek
* Bitirmek işine konu olmak.

bitirim
* Çok hoşa giden (kimse, yer).
* Barbut oynatılan yer, kahve, kumarhane.
* Yaman, zeki, çok beğenilen.

bitirim yeri
* Kumarhane.

bitirimci
* Barbut kahvesi işleten, barbut oynatan kimse.

bitirimhane
* Kumar oynanan yer, kumarhane.

bitiriş yemi
* Et üretimi için beslenen hayvanlara belirli bir devreden itibaren besi sonuna kadar yedirilen ve enerji değeri daha yüksek olan karma yem.

bitirme
* Bitirmek işi, itmam, mezuniyet.

bitirme fiili
* Etmiş biçimindeki sıfat-fiille ve olmak yardımcısıyla yapılan ve fiilin, yardımcı fiilin işaret ettiği zamandan önce olup bittiğini anlatan birleşik fiil.

bitirmek
* Bitmesini sağlamak,sona erdirmek, tüketmek, tamamlamak, sonuçlandırmak.
* Güçsüz düşürmek, bitkin duruma getirmek, yormak.
* Onulmaz duruma getirmek, mahvetmek.

bitirmiş
* Bir bilim dalında veya başka bir alanda bilginin doruğuna ulaşmış (kimse).
* Bilgili, açıkgöz.

bitiş
* Bitmek işi veya biçimi, bitme, sona erme.

bitişik
* Birbirine dokunacak kadar yakınlaşmış veya yan yana olan.
* Yandaki ev, komşu.
* Yan, yandaki.

bitişik çanak yapraklılar
* Çanak yaprakları birbirine bitişmiş bulunan bitkiler.

bitişik taç yapraklılar
* Taç yaprakları birbirleriyle yandan bitişik olan bitkiler.

bitişiklik
* Bitişik olma durumu.

bitişimli
* Bitişken.

bitişken
* Kelime üretim ve çekiminde ekler getirilirken kökü veya gövdesi değişikliğe uğramayan (dil), iltisakî.

bitişken dil
* Kelime kökleri değişmeyen, eklerle türetilen dil.

bitişkenlik
* Bitişken olma durumu.

* Yeni bir kelime türetmek için köklere ek getirme özelliği.

bitişme
* Bitişmek işi, ittisal.

bitişmek
* Birbirine dokunacak kadar yanaşmak.

bitiştirme
* Bitiştirmek işi.

bitiştirmek
* Bitişmesini sağlamak.

bitki
* Bulunduğu yere kökleriyle tutunup gelişen, döl veren ve hayatını tamamladıktan sonra kuruyarak varlığı sona eren, yosun, ot, ağaç gibi canlıların genel adı, nebat.

bitki bilimci
* Bitki bilimiyle uğraşan, bitki bilimi uzmanı, botanikçi.

bitki bilimi
* Bitkileri inceleyen bilim kolu, botanik.

bitki bitleri
* Bitkiler üzerinde yaşayan, kırmız böceği, ağaç biti, çiçek veya fidan biti gibi böceklerin ortak adı.

bitki coğrafyası
* Yeryüzünün bitki örtüsünü ve bu örtünün çevreyle ilgisini inceleyen coğrafya bilimi.

bitki örtüsü
* Bir bölgede yetişen bitkilerin topu, bitey, flora.

bitki patalojisi
* Bitki hastalıklarını inceleyen bilim dalı.

bitki sütü
* Süt görünüşünde bitki öz suyu.

bitki topluluğu
* Benzer doğal olaylara ve yaşama koşullarına uymuş, belirli bir görünüş almış bitkilerin bir araya gelmiş durumu.

bitkici
* Bitki yetiştiren kimse.

bitkicilik
* Bitki yetiştirme işi.

bitkileşme
* Bitkileşmek işi veya durumu.

bitkileşmek
* Bitki durumuna gelmek.

bitkimsi
* Bitkiye benzer, bitkiyi andırır.

bitkimsi hayvanlar
* Mercan, sünger gibi bitki görünümünde olan hayvanlar.

bitkin

* Gücü tükenmiş olan, çok yorgun.

bitkinlik
* Bitkin olma durumu.

bitkisel
* Bitki ile ilgili, bitki cinsinden olan; bitkiden elde edilen, nebatî.

bitkisel hayat
* Hastalık veya kaza sebebiyle bilinçsiz ve hareketsiz duruma gelen kişinin hayatı.

bitkisel kazein
* Küspe ve sıvı yağ artıklarından elde edilen azotlu madde.

bitkisel yağ
* Bitkilerden değişik yöntemler kullanılarak elde edilen yağ.

bitleme
* Bitlemek işi.

bitlemek
* Birinin bitlerini ayıklamak.

bitlenme
* Bitlenmek işi.

bitlenmek
* Üzerinde bit üremek.
* Kendi bitlerini ayıklamak.

bitler
* Kanatlılar alt sınıfına giren, ağız yapıları sokup emmeye elverişli, memelilerde yaşayan ve kanla beslenen bir böcek takımı.

bitli
* Üstünde bit bulunan.
* Cimri.

bitli (veya kurtlu) baklanın da kör alıcısı olur
* işe yaramaz da olsa, her şeyin isteklisi bulunduğunu anlatır.

bitli kokuş
* üstü başı kirli, vücut temizliğine bakmayan (kadın).

Bitlis köftesi
* Yağsız kıyma, köftelik bulgur, pirinç, yağ, nar, yumurta ve baharat kullanılarak hazırlanan ceviz büyüklüğünde bir yemek.

bitme
* Bitmek işi.

bitmek
* Tükenmek.
* Sona ermek.
* Çok yorulmak, güçsüz kalmak, çok zayıflamak.
* Çok sevmek, bayılmak, beğenmek.

bitmek
* Bitki, tüy, saç gibi şeyler için, çıkıp yetişmek.
* Beklenmedik zamanda ortaya çıkmak.

bitmek tükenmek bilmemek

* bir türlü sonu gelmemek, eksilmemek.

bitmez tükenmez (veya bitip tükenmez)
* hiç bitmeyen, sonu gelmeyen, uçsuz bucaksız.

bitmişi
* pazarlıkta bir şeyin son fiyatı.

bitnik
* Genel davranışları ve hırpanî giysileri ile toplum hayatından kopma eğilimi gösteren ve toplum dışında bir yaşantısı olan genç.

bitpazarı
* Eski eşyanın alınıp satıldığı pazar.

bittabi
* Doğal olarak, tabiatı ile, tabiî, elbette.

bitter
* Bir çeşit acı bira.
* Bir çeşit ardıç rakısı.
* Acı çikolata.

bitüm
* Keskin bir koku, alev ve koyu duman çıkararak yanan, karbon ve hidrojen bakımından çok zengin tabiî yakıt maddelerinin genel adı, yer sakızı.
* Yol kaplamasında, kâğıt ve çatıların su geçirmez duruma getirilmesinde, kömür tozundan briket yapımında vb. kullanılan, tabiî ısıda katı, yoğunluğu bire yakın, koyu kestane renginde madde.

bitümleme
* Bitümlemek işi.

bitümlemek
* Belirli bir kalınlıkta bitüm ile örtmek.

bitümlü
* İçinde bitüm bulunan veya bitümün bütün özelliklerini gösteren.

bîvefa
* Sevgisine bağlı olmayan, vefasız.

biyaprak
* Yaprakları halka dizilişli, daha çok akvaryumlarda bulundurulan su bitkisi.

biye
* Genellikle giysinin yaka, kol, etek çevresine kendi kumaşından veya başka kumaştan geçirilen ince şerit.

biyel
* Makinelerde, bir ucu pistona, öbür ucu volanı çeviren kaldıraca geçirilmiş bulunan hareketli çubuk.

biyelcik
* Küçük biyel, küçük hareketli çubuk.

biyeli
* Biye geçirilmiş, biyesi olan.

biyesiz
* Biyesi olmayan, biye geçirilmemiş olan.

biyoelektrik
* Canlı varlıkların ürettiği elektrik.

biyoelektronik
* Moleküler biyolojinin hücrelerin yapısına giren moleküller arasında geçerli elektrostatik güçlerini inceleyen bölümü.

biyoenerji
* Biyokütlenin kimyasal dönüşümüyle elde edilen enerji.

biyofizik
* Fizyolojide geçen fiziksel olayların bilimi, biyolojik fizik.

biyogaz
* Ahır gübresinden elde edilen yanıcı gaz, gübre gazı.

biyograf
* Hayat hikâyesi yazarı.

biyografi
* Hayat hikâyesi, tercüme-i hâl, hâl tercümesi.

biyografik
* Biyografi ile ilgili.

biyojeografi
* Bitki ve hayvanların yeryüzü üzerindeki dağılımını ve bunun sebeplerini inceleyen bilim, biyoloji coğrafyası.

biyokatalizör
* Canlı dokuların hepsinde çok az bulunan ve hayat için gerekli kimyasal tepkimeleri uyandıran veya kolaylaştıran madde.

biyokimya
* Hücreden en gelişmiş organa kadar canlı dokuları inceleyen ve bunları oluşturan maddeleri araştıran bilim dalı.

biyolog
* Biyoloji ile uğraşan kimse, biyoloji uzmanı.

biyoloji
* Bitki ve hayvanların doğma, gelişme, üreme gibi yaşayış evrelerini inceleyen bilim, dirim bilimi.

biyolojici
* Okulda biyoloji dersini veren öğretmen.

biyolojik
* Biyoloji ile ilgili, dirimsel, dirim bilimsel.

biyometeoroloji
* Canlılar üzerinde hava olaylarının etkisini inceleyen bilim.

biyonik
* Biyoloji ve elektronikle ilgili olan.
* Dirim kurgu.

biyopsi
* Mikroskopta yapısını incelemek amacıyla canlıdan bir doku parçası alma.

biyopsi yapmak
* parça almak.

biyosfer
* Üzerinde hayat olan yeryüzü bölgesi.

biyoşimi
* Organ dokularındaki kimyasal olayları inceleyen kimya kolu.

biyotit
* Bir çeşit kara renkli mika.

biz
* Çoğul birinci kişi zamiri.
* Resmî konuşmada, bazen teklik birinci kişi zamiri ben yerine kullanılır.
* (bazı yazarlar için) Ben zamirinin yerine kullanılır.

biz
* Katı bir şeyi dikerken iğne geçirecek yeri delmek için kullanılan, çelikten yapılmış, sivri uçlu ve ağaç saplı araç, tığ.
* Maraş işinde kalın karton parçalarının iğneyi kırmamasını sağlamak ve delik delmek işleminde kullanılmak üzere hazırlanmış tahta saplı, ince sivri uçlu bir tür çuvaldız.

biz
* Ülkemiz sularında yaşayan bir mersin balığı türü, şip (Acipenser nudiventris).

biz attık kemik diye, el kaptı ilik diye
* bizim işe yaramaz diye vazgeçtiğimizi başkaları değerli buldu.

biz bize
* Yalnız biz, aramızda yabancı bir kimse olmaksızın.

biz bize benzeriz
* aramızda fark yok, özelliklerimiz veya tutum ve davranışlarımız aynıdır.

biz kırk kişiyiz, birbirimizi biliriz
* birbirimizi çok yakından tanırız; onun öyle bir üstün durumu olmadığını biliriz.

bîzar
* Tedirgin, bezmiş, usanmış, bezginlik getirmiş.

bizar etmek
* tedirgin etmek, usandırmak.

bizar olmak
* usanmak, bıkmak.

bizatihi
* Kendiliğinden, kendinden, özünden, kendisi.

bizce
* Bize göre.

bizcileyin
* Bizim gibi.

bizden
* Bizim tarafımızda olan (kimse).

bizdenlik
* Bizden olma durumu.

bize de mi lolo?
* işin içinde bir iş olduğunu bilmez miyiz sanıyorsunuz?.

bizim gelin bizden kaçar, tutar ellere başını açar
* bize yabancı duran yakınımız, dostumuz, akrabamız başkalarına rahatça içtenlikle, yardım eder.

bizimki

* Bizim olan, bizimle ilgili olan.
* Kadınların kocalarından, kocaların karılarından söz ederken kullandıkları söz.
* Yakın çevremizde olan bir kimseden söz ederken kullanılır.

bizleme

* Bizlemek işi.

bizlemek

* Ucu çivili değnekle hayvanı dürtmek.

bizlengiç

* Ucu çivili değnek.

bizmut

* Atom sayısı 83, atom ağırlığı 209 olan, 271,3° C de eriyen, yoğunluğu 9,8 olan, kızılımsı beyaz renkli, kırılgan ve katı bir element. Kısaltması Bi.
* İlâç olarak kullanılan ve asıl maddesi bizmut olan karışım.

bizon

* Amerika'da yaşayan bir cins hörgüçlü yaban öküzü.

bizzat

* Kendi, kendisi, şahsen.

blâstulâ

* Yumurta hücresi embriyon olurken morulânın gelişerek içi boş yuvarlak biçime girmesi durumu, morulâ.

blender

* Pişirmeden önce malzemeyi kesip karıştıran elektrikli alet.

blok

* Kocaman ve ağır kitle.
* Birden çok bölümü bir araya getirilmiş olan, bir bütün oluşturan.
* Politik çıkarları sebebiyle birlik kuran devletler topluluğu.
* İçine resim veya yazı kâğıtları konulan karton kap.
* Birbirine bitişik büyük yapılar.
* Voleybolda, file üstünde karşı oyuncunun topu sert vururken, önünde iki veya üç kişinin elleri ile oluşturdukları perde.

blok inşaat

* Birbirine bitişik yapılan yapılar.

blokaj

* Bloke etmek işi.
* Hareketine engel olma, hareketini durdurma.
* Sivri taşların toprak zemine dikine çakılarak, üzerine beton dökülmesiyle yapılan dolgu.
* Bankacılıkta bir varlığın yetkili otoritelerin izni olmadan sahibi tarafından kullanılamaması durumu.

bloke

* Kullanılması önlenmiş, el konulmuş.

bloke çek

* Keşideci tarafından anlaşmazlığın çözümüne kadar ödemenin durdurulduğu çek türü.

bloke etmek

* kullanılmasını önlemek amacıyla el koymak.
* savaş durumundaki bir ülkenin dış ülkelerle ilişkisini engellemek.
* kapatmak, durdurmak.
* (futbolda kaleci) topu yakalamak.

bloklaşma

* Bloklaşmak işi.

bloklaşmak
* Blok durumuna gelmek.

bloknot
* Yaprakları kolayca çıkartılabilecek biçimde yapılmış not defteri.

bloksuz
* Hiçbir bloka girmemiş olan; bağlantısız.

bloksuzluk
* Bloksuz davranma, bağlantısızlık.

blöf
* İskambil oyunlarında elindeki kâğıtları olduğundan başka gösterme davranışı.
* Karşısındakini yanıltarak veya yıldırarak bir işten caydırmak için söylenen asılsız söz veya takınılan aldatıcı tavır, kuru sıkı.

blöf yapmak
* karşısındakini yanıltarak veya yıldırarak bir işten caydırmak için aslı olmayan söz söylemek veya aldatıcı tavır takınmak.

blöfçü
* Blöf yapan (kimse).

blûcin
* Giysi yapılan bir tür mavi, kaba pamuklu kumaş.
* Bu kumaştan yapılan (giysi).

blûm
* Bir tür iskambil oyunu.

blûz
* Vücudun üst bölümüne giyilen, genellikle ince kumaştan yapılan veya iplikten örülen kadın giysisi.

boa
* Boagillerden, yalnız Güney Amerika'da yaşayan, zehirsiz, çok iri, güçlü bir yılan (Boa constrictor).
* Kadınların boyunlarına aldıkları yılan biçiminde dar ve uzun kürk, boyun kürkü.

boagiller
* Avlarını yutmadan önce uzun gövdeleriyle sarıp sıkarak boğan ve ezen sarılgan yılanları kapsayan zehirsiz yılanlar familyası.

boalar
* Sürüngenler sınıfının, yılanlar takımının bir bölümü.

bobin
* Makara.
* Fotoğraf filmi rulosu.
* (kâğıt ve karton için) Tampon silindiri veya mihver boru etrafina sarılmış kâğıt veya kartonun sürekli uzunluğu.
* İçinden elektrik akımı geçebilen yalıtılmış tel ile bu telin, makara tiresi gibi sarılı bulunduğu silindirden oluşan aygıt.

bobin kırıcı
* Dağınık iplik bobinlerini düzelten ve boyamaya elverişli biçime getiren makinede çalışan (kimse).

bobinaj
* Bir filmi veya mıknatıslı kuşağı bir makaradan başka bir makaraya sarma.

boca

* Geminin rüzgâr almayan yanı, rüzgâr üstü, orsa veya rüzgâr üstü karşıtı, poca.

boca alabanda
* Boca etme komutu.

boca etmek
* geminin başını bocaya rüzgâr almayan tarafa çevirmek.
* (birden çevirip) boşaltmak, dökmek.

bocalama
* Bocalamak işi.

bocalamak
* (gemi) Rüzgâra karşı gidemeyerek sürüklenmek.
* Bir işte tutulması gereken yolu kestirememek, ne yapacağını bilememek, kararsız olmak.

bocalatma
* Bocalatmak işi.

bocalatmak
* Bocalamasına yol açmak.

boci
* Ağır yük taşımaya yarayan, iki kalın ve küçük tekerleği olan el arabası.

bocuk
* (Ortodokslarca kutlanan) İsa'nın doğum yortusu.
* Domuz.

bocuk domuzuna dönmek
* çok semiz ve besili olmak.

bocurgat
* Ağır yükleri çekmek için manivelâ ile döndürülen ve döndürüldükçe, çekilecek şeyin bağlı bulunduğu urganı kendi üzerine saran çıkrık.

bodoslama
* Gemi omurgasının baş ve kıç tarafından yukarıya uzanan ağaç veya demir direklerden her biri.

bodoslama
* Bodoslamak işi.

bodoslamadan
* Ön taraftan, baş taraftan.

bodoslamak
* Açıklamak, belirtmek, ileri sürmek.

bodrum
* Bir yapının yol düzeyinden aşağıda kalan bölümü.

bodrum gibi
* basık tavanlı, genellikle güneş görmeyen (oda).

bodrum katı
* Bir yapının zemin katının altında olan ve oturulabilen en alt katı.

boduç
* Ağaç veya topraktan yapılmış küçük testi.

bodur
* Enine göre boyu kısa ve tıknaz.

bodur kalmak
* boyu uzamamak.
* gelişmemek.

bodur pas
* Arpa yapraklarına yerleşen ve seyrek olarak yurdumuzda da görülen ilkel mantar (Puccinia hordei).
* Bu mantarın yol açtığı hastalık.

bodur tavuk her gün (veya her dem) piliç
* kısa boylular olduklarından daha genç görünürler.

bodurlaşma
* Bodurlaşmak işi veya durumu.

bodurlaşmak
* Bodur duruma gelmek.

bodurluk
* Bodur olma durumu.

Boğa
* Zodyak üzerinde, Koç ile İkizler burçları arasında yer alan burcun adı, \343 Zodyak.

boğa
* Damızlık erkek sığır.

boğa gibi
* çok güçlü görünen, vücudu iyi gelişmiş (delikanlı).

boğa güreşi
* Daha çok İspanya ve Meksika'da, özel olarak yetiştirilmiş boğayı yenmek amacıyla yapılan gösteri.

boğada
* Küllü veya sodalı su ile çamaşır yıkama.
* Yıkanmak üzere hazırlanmış çamaşırın üzerine sıcak kül suyu süzme işi.

boğak
* Anjin.

boğalık
* Boğa olarak kullanılmak için ayrılan bir yaşından yukarı erkek sığır.

boğan otu
* Düğün çiçeğigillerden, özellikle kökünde akonitin adında bir zehir bulunan bitki, kurtboğan otu (Acunitum napellus).

boğanak
* Sağanak, bora.

boğasak
* Boğaya gelmiş veya boğa isteyen inek.

boğasama
* (inek) Boğasamak işi veya durumu.

boğasamak
* (inek) Boğa istemek veya boğaya gelmek.

boğası
* İnce bez, astar.

boğaya çekmek
* (inek) boğa ile cinsel ilişkide bulundurmak, keleye çekmek.

boğaz
* Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar, imik.
* Şişe, güğüm gibi kaplarda ağza yakın dar bölüm.
* İki dağ arasında dar geçit, derbent.
* İki kara arasındaki dar deniz.
* Yiyeceği içeceği sağlanan kimse.
* Yeme içme.
* Yedirip içirme yükümü, iaşe.

boğaz açmak
* ağaçların dibini kazarak toprağı kabartmak.

boğaz boğaza (veya gırtlak gırtlağa) gelmek
* zorlu kavga etmek.

boğaz derdi
* geçim için uğraşma.
* yemek pişirme, hazırlama sıkıntıları.

boğaz dokuz boğumdur
* bir söz iyice düşünmeden söylenmemelidir.

boğaz durmaz
* yeme içme ihtiyacının başka ihtiyaçlar gibi geri bırakılamayacağını anlatır.

boğaz içinde kavga var
* aşırı bir biçimde açlığını gidermeye çalışanlar için söylenir.

boğaz kavgası
* Geçim için yapılan didinme.

boğaz meselesi
* Geçim derdi.

boğaz ola
* "afiyet olsun, yarasın, bereketli olsun" anlamına, yemek yiyenlere söylenir.

boğaz olmak
* boğazı ağrımak.
* imrenmekten boğazı şişmek.

boğaz tokluğuna
* ayrıca ücret verilmeden yalnız karnını doyurarak.

boğazı açılmak
* iştahı artmak.

boğazı düğümlenmek
* üzüntüden boğazı tıkanmak.

boğazı inmek
* bademcikleri şişmek, iltihaplanmak.

boğazı işlemek
* durmadan bir şeyler yemek.

boğazı kurumak
* çok susamak.

boğazına bir yumruk tıkanmak (veya gelip oturmak)
* konuşamaz olmak, sesi çıkmamak.

boğazına dikkat etmek
* yiyeceğine, içeceğine özen göstermek.

boğazına dizilmek
* (üzüntü, kaygı gibi sebeplerle) isteksiz yemek, iştahı kesilmek.

boğazına durmak
* yediği şeyi yutamamak.

boğazına düşkün
* yiyip içmeyi çok seven (kimse).

boğazına indirmek
* fazla ve gelişigüzel yemek.

boğazına kadar
* pek çok, lüzumundan fazla, aşırı ölçüde.

boğazına sarılmak
* üstüne yürümek.

boğazında düğümlenmek
* söylemek istediğini heyecan veya üzüntü yüzünden diyememek.

boğazında kalmak
* ağzındaki lokmayı üzüntü dolayısıyla yutamaz duruma gelmek.

boğazından artırmak
* yiyeceğinden kısıp parasını artırmak.

boğazından geçmemek
* sevdiği bir kimsenin yokluğu veya yoksulluğu dolayısıyla bir yiyeceği yalnız başına yemekten üzüntü duymak.

boğazından kesmek
* yiyip içmede çok tutumlu davranmak.

boğazını doyurmak
* karnını doyurmak.

boğazını sevmek
* yiyip içmeye düşkün olmak.

boğazını sıkmak
* bunaltmak, sıkıntı vermek.

boğazını yırtmak
* olanca gücüyle bağırmak.

boğazkesen
* Bir boğazı savunmak için deniz kıyısında yapılan hisar.

boğazlama
* Boğazlamak işi.

boğazlamak
* Hayvan veya insanı boğazından keserek öldürmek.
* Gaddarca, kan dökerek öldürmek.

boğazlanma
* Boğazlanmak işi.

boğazlanmak
* Boğazlamak işine konu olmak veya boğazlamak işi yapılmak.

boğazlaşma
* Boğazlaşmak işi.

boğazlaşmak
* Birbirini boğazlamak veya kıyasıya dövüşmek.

boğazlatma
* Boğazlatmak işi.

boğazlatmak
* Boğazlamak işini yaptırmak.

boğazlı
* Boğazı olan.
* Çok yemek yiyen, yemek isteği çok olan, iştahlı.

boğazsız
* Boğazı olmayan.
* Çok az yemek yiyen, iştahsız.

boğdurma
* Boğdurmak işi.

boğdurmak
* Boğmak işini yaptırmak.

boğdurtma
* Boğdurtmak işi.

boğdurtmak
* Boğdurmak işini birine yaptırmak.

boğdurulma
* Boğdurulmak işi.

boğdurulmak
* Boğdurmak işi yapılmak.

boğma
* Boğmak işi.
* İncir, dut, kuru üzümün mayalandıktan sonra ilkel araçlarla damıtılmasıyla elde edilen, alkol derecesi düşük bir tür rakı.

boğmaca
* Çoğunlukla çocuklarda nöbet nöbet öksürüklerle görülen bulaşıcı bir hastalık.

boğmacalı
* Boğmacaya tutulmuş olan (kimse).

boğmak
* Bir canlıyı, soluk almasına engel olarak öldürmek.
* El, ip veya benzeri ile bir şeyi çepeçevre sıkmak.
* Silik bir duruma getirmek, bastırmak.
* Tamamıyla kaplamak, sarmak.
* Peşpeşe yapmak, bir kimseyi bir şeyin fazlasına eriştirmek veya uğratmak.
* (motorlu taşıtlarda) Fazla yakıt, motoru çalışmaz duruma getirmek.

* Bir durumu başka bir durum yaratarak örtmeye çalışmak.
* Gelişmesine engel olmak.
* (renkler için) Uygun düşmemek.
* Bunaltmak.

boğmak
* Boğum yeri.

boğmak boğmak
* boğum boğum.

boğmaklı
* Boğmakları olan.

boğmaklı kuş
* Toygar kuşunun bir türü.

boğucu
* Boğma özelliği olan.
* Solunumu güçleştiren.
* Çok sıcak, sıkıntı veren.

boğuk
* Kısılmış (ses).

boğuk boğuk
* Boğuk bir biçimde, kısık kısık.

boğuklaşma
* Boğuklaşmak işi.

boğuklaşmak
* (Ses) Boğuk duruma gelmek, kısıklaşmak.

boğula boğula
* Boğulacakmış gibi, boğuk bir biçimde.

boğulma
* Boğulmak işi.

boğulmak
* Boğmak işine konu olmak.
* Havasızlıktan ölmek.
* Bunalmak.

boğum
* Boğulmuş, sıkılmış yer.
* Parmak veya kamış, saz gibi bitkilerin şişkince bölümü.
* İnce damarların veya sinirlerin yumak gibi toplandığı yer.

boğum boğum
* Çok boğumlu.

boğumlama
* Boğulmak işi.

boğumlamak
* Boğum durumuna getirmek.

boğumlanma
* Boğumlanmak işi.

* Ciğerlerden gelen havanın, ağız ve burundaki çeşitli nokta ve bölgelerde engellemeye uğrayarak ses olarak çıkması, telâffuz.

boğumlanma bölgesi
* Ağız boşluğunda seslerin oluştuğu çeşitli bölgelerden her biri.

boğumlanma noktası
* Ağız boşluğunda seslerin oluştuğu noktaların her biri, çıkak, mahreç.

boğumlanmak
* Boğum oluşmak, boğum boğum olmak.
* Bir ses çıkarmak için ses yolunun herhangi bir yerinde daralma veya kapanma olmak.

boğumlu
* Boğumu olan.

boğuntu
* Zor soluk alma.
* Sıkıntı.
* Bir şeyi değerinden çok yükseğe satma işi, vurgunculuk, ihtikar.

boğuntuya getirmek
* birini bunaltıp şaşırtmak yolu ile kendisinden, bir iş veya mal karşılığı olarak çok miktarda para çekmek.

boğunuk
* Kısık, boğuk.
* Sıkıntılı, kapalı, donuk.

boğuşma
* Boğuşmak işi.

boğuşmak
* Birbirinin boğazına sarılmak, dövüşmek.
* İtişip kakışmak.

boğuşulma
* Boğuşulmak işi veya durumu.

boğuşulmak
* Boğuşmak işi yapılmak.

bohça
* İçine çamaşır, elbise gibi şeyler koyup sarmaya yarayan dört köşe kumaş.
* Ufak ve seçme tütün dengi.

bohça böreği
* Bohça biçiminde sarılan bir çeşit börek.

bohçacı
* Bohça içinde dokuma eşya gezdirip satan kadın.

bohçacılık
* Bohçacının işi.

bohçalama
* Bohçalamak işi.

bohçalamak
* Bir şeyi bohça içine koyup sarmak.
* Güreşte rakibin kol ve ayaklarını üst üste getirerek kımıldayamaz hâlde alttan kavrayıp kucaklamak.

bohçasını koltuğuna almak

* kendi isteğiyle ayrılmak.

bohçasını koltuğuna vermek
* kovmak, işine son vermek.

bohçasını toplamak
* eşyasını toplamak.

bohem
* Yarınını düşünmeden günü gününe tasasız, derbeder bir yaşayışı olan edebiyat ve sanat çevresinden (kimse veya topluluk).

bohem hayatı
* Başıboş yaşayış.

bok
* Dışkı.
* (kaba konuşmada) Hor görülen, tiksinilen.
* Güç durum.

bok atmak
* (birine) leke sürmek, kara çalmak.

bok böceği
* Kın kanatlılardan, genellikle otçul memeli hayvanların gübrelerinde yaşayan ve bokla beslenen böcek (Geotrupes stercorarius).

bok canına olsun
* bıkılan, kötülüğü görülen şeylere karşı bir sövgü sözü olarak söylenir.

bok etmek
* (bir işi, bir şeyi) bozmak, berbat etmek.

bok karıştırmak
* bir işi bozacak biçimde davranmak.

bok püsür
* hoşa gitmeyen, can sıkan şey ve onun ayrıntı ve pürüzleri.

bok üstün bok
* çok kötü, çok berbat.

bok yedi başı
* burnunu her işe sokan, her işe karışan.

bok yemek
* yakışıksız bir iş yapmak.

bok yemek düşmek
* birinin bir işe karışmaması, burnunu sokmaması gerekir.

bok yemenin Arapçası
* yakışıksızlığın büyüğü.

bok yoluna gitmek
* yararsız, gereksiz bir şey uğruna yok olmak.

boka nispetle tezek amberdir
* çok kötü bir şeyin yanında, ondan daha az kötü olanı güzel görünür.

boklama
* Boklamak işi.

boklamak
* (bir yeri veya bir işi) Kötü bir duruma getirmek.

boklanma
* Boklanmak durumu.

boklanmak
* Kötü bir duruma gelmek, pislenmek.

boklaşma
* Boklaşmak durumu.

boklaşmak
* Kötü bir duruma girmek.

boklu
* Boku olan; pis.

bokluk
* Pislik.
* Kötü durum.

boks
* Belirli kurallara uyularak yapılan yumruk dövüşü, yumruk oyunu.

boksit
* Korindon.

boksör
* Boks oynayan kimse, yumruk oyuncusu.

boksörlük
* Boksörün işi veya mesleği.

boktan
* temelsiz, derme çatma, yararsız.

boku bokuna
* boşu boşuna, yok yere.

boku çıkmak
* bir iş veya durum tatsızlaşmak.

bokun soyu (veya bok soyu)
* kızılan veya tiksinilen bir şeye karşı sövgü olarak söylenir.

bokunda boncuk bulmak
* birine hak etmediği hâlde çok değer vermek.

bokunu çıkarmak
* bok etmek.

bokuyla kavga etmek
* çok sinirli ve geçimsiz olmak, her şeye öfkelenir olmak.

bol
* İçine girecek şeyin boyutlarından daha büyük veya geniş olan, dar karşıtı.
* (nicelik bakımından) Olağandan veya alışılandan çok, kıt karşıtı.

bol
* Özel bir cam içinde likör, şarap, meyve ve maden suyu karıştırılarak hazırlanan içki.

bol bol
* Fazla, büyük miktarda, sıkıntıya düşmeden.

bol bolamat
* Refah, zenginlik, bolluk.

bol bulamaç
* Bol bol, pek çok.

bol doğramak
* (parasını) saçıp savurmak.

bol kepçe
* Servis sırasında yiyeceği bol bol dağıtma.
* Cömert, eli açık, zengin gönüllü.

bol keseden
* bol bol, ölçüsüz, çok.

bol paça
* Geniş paçalı.
* Dökük, saçı, şapşal.

bolalma
* Bolalmak işi veya durumu.

bolalmak
* Bollaşmak.

bolarma
* Bolarmak işi veya durumu.

bolarmak
* Bol duruma gelmek.

bolca
* Oldukça çok, çokça.
* Oldukça geniş.

bolero
* Kısa ve kolsuz kadın ceketi.
* Ağır ritmli bir İspanyol dansı.
* Bu dansın müziği.

boliçe
* Yahudi kadını.

Bolivyalı
* Bolivya halkından olan.

bollanma
* Bol duruma gelme.

bollanmak
* Bol duruma gelmek, genişlemek.

bollaşma
* Bollaşmak işi veya durumu.

bollaşmak
* Bol durumda olmak.

bollaştırma
* Bollaştırmak işi veya durumu.

bollaştırmak
* Bol duruma getirmek.

bollatma
* Bol duruma getirme.

bollatmak
* Bol duruma getirmek, genişletmek.

bolluk
* Bol olma durumu.
* Her şeyin bol olduğu zaman.
* Her şeyin bol olduğu (yer).
* Fazlalık.

bolometre
* Işınımölçer.

Bolşevik
* Bolşeviklik yanlısı kimse.
* Bolşeviklikle ilgili olan.

Bolşeviklik
* Rusya'da XX. yüzyıl başlarında doğan ve Lenin tarafından geliştirilen komünist hareket.

Bolşevizm
* Bolşeviklik, komünistlik.

bom
* Bir çeşit kumar.

bomba
* Canlı veya cansız hedeflere atılan, içi yakıcı ve yıkıcı maddelerle doldurulmuş, türlü büyüklükte patlayıcı, ateşli silâh.
* Büyük fıçı veya varil.
* Bomba biçiminde, kalın demirden kap.

bomba
* Yan yelkenlerin alt yakasını gerip açmak için kullanılan yatay seren.

bomba gibi
* iyi, sağlam, göz alıcı, gösterişli.
* iyi hazırlanmış, çok çalışmış (öğrenci).

bomba gibi patlamak
* öfkelenerek, birdenbire ve yüksek sesle bağırıp çağırmak.
* bir olay birdenbire ortaya çıkarak herkesi şaşırtmak.

bombacı
* Bomba kullanan veya yapan kimse.

bombacılık
* Bombacının işi veya mesleği.

bombalama
* Bombalamak işi.

bombalamak

* Belli bir hedefe, çoğunlukla havadan, bomba atmak.

bombalanma
* Bombalanmak işi.

bombalanmak
* Bombalanmak işine konu olmak.

bombalatma
* Bombalatmak işi.

bombalatmak
* Bombalamak işini yaptırmak.

bombardıman
* Topa tutma.
* Bombalama.

bombardıman etmek
* top ateşi veya bomba ile bir yere saldırmak.
* bir kimseyi ağır sözlerle paylamak.

bombardıman uçağı
* Bombalama işinde kullanılan uçak.

bombardon
* Bandoda en kalın sesi veren, pistonlu, nefesli çalgı.

bombe
* Şişkin, kabarık, tümsekli.
* Şişkinlik, kabarıklık.

bombe bezi
* Ayakkabı sayalarının burun bölümlerine içten dikilen bir kumaş türü.

bombeli
* Şişkinliği, kabarıklığı olan.

bombesiz
* Bombesi olmayan.

bombok
* Çok kötü, çok berbat.

bomboş
* Büsbütün, tamamen boş.

bomboz
* Çok boz.

bon otu
* Patlıcangillerden, hekimlikte kullanılan, uyuşturucu ve zehirli, bir veya iki yıllık otsu bir bitki (Hyoscyamus niger).

bonbon
* Şeker şerbeti içinde kaynatılıp üzeri şekerle kaplanmış meyve.

bonbon şekeri
* Bkz. bonbon.

bonboncu
* Bonbon yapan veya satan kimse.

bonbonculuk
* Bonbon yapma veya satma işi.

boncuk
* Cam, taş, sedef, tahta, plâstik gibi maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi.

boncuk boncuk
* boncuk gibi yuvarlak taneler durumunda.

boncuk fasulye
* Bir tür iri taneli fasulye.

boncuk gibi
* küçücük (göz).

boncuk mavisi
* Yeşile çalan bir mavi.

boncuk tutkalı
* Boncuk biçiminde glüten tutkalı.

boncukçu
* Boncuk yapan veya satan kimse.

boncukçuluk
* Boncukçunun işi veya mesleği.

boncuklanış
* Boncuklanmak işi veya durumu.

boncuklanma
* Boncuklanmak işi.

boncuklanmak
* Gözyaşı, çiy, ter boncuk biçiminde yuvarlak taneler oluşmak.

boncuklaşma
* Boncuklaşmak işi.

boncuklaşmak
* Boncuk biçimini almak.

boncuklu
* Boncuğu olan, boncukla süslenmiş.

boncukluk
* Boncuk olmaya elverişli (nesne).

boncuksuz
* Boncuğu olmayan.

bone
* Düz veya kıvrımlı her çeşit yumuşak kumaş vb. maddeden yapılan başlık.

bonfile
* Kasaplık hayvanlarda karnın içinde, bel kemiğinin iki yanından aşağıya doğru uzanan ve yumuşaklığı dolayısıyla beğenilen et bölümü.

bonfilelik
* Bonfile yapmaya elverişli (et).

bonjur
* Günaydın.
* Uzun siyah ceketle, çizgili pantolondan oluşan erkek giysisi.

bonkör
* İyi yürekli.
* Eli açık, cömert.

bonkörlük
* İyi yüreklilik, eli açıklık, cömertlik.

bonmarşe
* İçinde her türlü giyim, süs eşyası oyuncak vb. satılan büyük mağaza.

bono
* Belirli bir sürenin sonunda, belirli bir paranın, belirli bir kimseye ödeneceğini belirten senet.

bono kırdırmak
* bir bonoyu, süresi dolmadan, eksiğine paraya çevirmek.

bono vermek
* borç alındığını gösteren vadeli senedi imzalayıp teslim etmek.

bonservis
* Çalıştığı yerden ayrılırken görevini iyi yaptığını belirtmek amacıyla birine verilen belge, temiz iş kâğıdı.

bop
* Poker oyununda, oyuna girmek için ortaya konması gereken en az miktar.

bopluk
* Bop tutarında olma.

bopstil
* Züppece giyiniş biçimi.
* Bu biçimde giyinen kimse.

bor
* İşlenmemiş, taşlık, sert, ekilmemiş (toprak).

bor
* Atom sayısı 5, atom ağırlığı 10,8 olan, tabiatta bor asidi veya boratlar durumunda bulunan, yoğunluğu 2.45 olan basit element. Kısaltması B.

bora
* Genellikle arkasından yağmur getiren sert ve geçici yel.

bora gibi
* çok sert, öfkeli, şiddetli.

borak
* Bor (I).

boraks
* Yoğunlaşmış bir borik asitten türeyen sodyum tuzu.

boralı
* Yağmurlu, sert rüzgârlı ve soğuk havalı.

boran
* Rüzgâr şimşek ve gök gürültüsü ile ortaya çıkan sağnak yağışlı hava olayı.

borani

* Pirinçli, yumurtalı ve yoğurtlu ıspanak veya benzeri sebze yemeği.

borasit
* Sert billûr veya yumuşak beyaz kütle durumunda bulunan magnezyum boratı.

borat
* Bor asidi ile bir oksidin birleşmesinden oluşan tuz.

borazan
* Üfleyerek çalınan, perdesiz çalgı, boru.
* Bu boruyu çalan kimse.

borazancı
* Borazan çalan kimse.

borazancıbaşı
* Birçok borazancının başı olan borazancı.

borazancılık
* Borazancının işi.

borca almak
* veresiye almak.

borca batmak
* çok borçlu olmak.

borca girmek
* borçlanmak, borç para almak.

borcunu bilmek
* borcunu zamanında öder olmak.

borcunu bilmek (veya saymak)
* bir şey yapmayı yerine getirilmesi gereken bir iş olarak değerlendirmek.

borcunu kapatmak (veya borçtan kurtulmak)
* borcunu ödeyip bitirmek.

borç
* Ödenmesi gerekli para veya başka bir şey.
* Birine karşı bir şeyi yerine getirme, gerekliği, yükümlülük, vecibe.

borç
* Pancar, lâhana ve et veya krema konularak yapılan sebze çorbası.

borç almak
* daha sonra ödemek üzere birinden para veya bir şey almak.

borç altına girmek
* borç para almak.

borç bini aşmak
* (borç) pek çok olmak, altından kalkılamayacak duruma gelmek.

borç etmek
* borçlandırmak.

borç gırtlağına çıkmak
* Bkz. borca batmak.

borç harç

* Borçlanarak veya benzeri yollara başvurarak.

borç ödemekle (veya vermekle), yol yürümekle tükenir
* birden ödenmeyen bir borç azar azar verilerek ödenebilir.

borç yapmak
* borç olarak almak.

borç yemek
* borçla geçinmek.

borç yiğidin kamçısıdır
* borç, kişiyi daha çok çalışmaya zorlar.

borç yiyen kesesinden yer
* borçla alış veriş yapan, aldıklarının parasını hemen vermez, ama aldıklarının karşılığı kesesinden çıkacaktır.

borçlandırılma
* Borçlandırılmak işi veya durumu.

borçlandırılmak
* Borçlanmasına yol açılmak.

borçlandırma
* Borçlandırmak işi.

borçlandırmak
* Borçlanmasına yol açmak, borçlu duruma getirmek.

borçlanılma
* Borçlanılmak işi veya durumu.

borçlanılmak
* Borca girilmek, borç edilmek.

borçlanma
* Borçlanmak işi, istikraz.

borçlanmak
* Karşılığını sonra vermek şartıyla birinden para veya bir şey almak.
* Manevî bir yükümlülük altına girmek.

borçlu
* Borcu olan, borç almış olan, verecekli, medyun.
* Bir yüküm altında bulunan.
* Bir şeyi birinin yardımıyla elde etmiş olan.

borçlu bulunmak (veya olmak)
* borçlu duruma düşmek.

borçlu çıkmak
* görülen hesapta vereceği kalmak.

borçlu ölmez, benzi sararır
* borç kişiyi öldürmez, ancak hasta edecek kadar üzer.

borçluluk
* Borçlu olma durumu.

borçluluk dengesi
* Bir ülkenin belli bir tarihe kadar birikmiş dış borç ve alacaklarını gösteren durum veya belge.

borçsuz
* Borcu olmayan.

borçsuz harçsız
* Hiç borç yapmadan.

borçsuzluk
* Borçsuz olma durumu.

borda
* Geminin veya kayığın yanı.

borda bordaya
* yan yana.

borda etmek
* yandan yanaşmak.

borda fenerleri
* Gemilerde biri (solda) kırmızı, biri (sağda) yeşil olarak iki yanda yakılan fenerler.

borda hattı
* Donanma gemilerinin bir sırada ve paralel olarak gitmek için aldıkları durum.

bordalama
* Bordalamak işi.

bordalamak
* Gemiyle bir başka gemiye borda bordaya gelmek veya kazayla ona çarpmak.

bordo
* Mora çalan kırmızı renk, şarap tortusu rengi.
* Bu renkte olan.

bordro
* Bir hesabın ayrıntılarını gösteren çizelge.

bordür
* Kaldırımların kenarlarında bulunan taşlar.
* (genellikle giyim kuşam malzemesindeki) Kenar süsü.
* Cilt kapağındaki kalın çizgiler.
* Banyo, tuvalet ve mutfak gibi ıslak zeminlerde duvar döşemeleri arasına konan motifli bir tür fayans.

borik
* Bordan türeyen bir asit ve anhidrite verilen ad.

borik asit
* Etkisi az, beyaz, sedef görünümde bir madde, asit borik.

borikli
* İçinde borik asit bulunan.

borina
* Dört köşe yelkenlerin yan yakalarına, alt tarafa doğru bağlanan halat.

Bornova misketi
* Bir çeşit üzüm.

bornoz
* Banyodan çıkarken kurulanmak için kullanılan, önden açık, havludan yapılmış giyecek.
* Kuzey Afrika'da Berberîlerin giydikleri başlıklı, geniş, kısa kollu bir üstlük.

borsa
* Bazı tüccarların ve özellikle sarraflarla değerli kâğıt ve tahvil alış verişiyle uğraşanların alım satım ve değişim amacıyla devlet denetimi altında iş yaptıkları yer.

borsa acentesi
* Müşteriden aldıkları alış ve satış emirlerini borsada yerine getirip karşılığında komisyon alan kimse.

borsa cetveli
* Borsada belirlenen fiyatları gösteren günlük bülten.

borsa değeri
* Borsada arz ve talebe göre oluşan fiyat.

borsa kâğıdı
* Borsada kayıtlı, alınıp satılan hisse senedi.

borsa oyunu
* Borsada oynanan hava oyunu.

borsa simsarı
* Müşteri ile borsa acenteleri arasında aracılık yapan kimse.

borsa tahtası
* Borsada alım satım fiyatlarının ilân edildiği pano.

borsacı
* Değerli kâğıt, para ve tahvil üzerine borsa oyunu yapan kimse.

borsacılık
* Borsacının işi veya mesleği.

borş
* Borç (II).

boru
* Bir yerden başka bir yere sıvı veya gaz aktarmaya yarayan, içi boş, uçları açık, uzun ve dar silindir.
* Nefesle çalınan perdesiz madenî çalgı, borazan.

boru ağı
* Tesisatı oluşturan boruların bütünü.

boru askısı
* Her tür borunun asılmasında kullanılan, lâma demiri veya çelik çemberlerden yapılan askı.

boru bileziği
* Soba borularının ek yerine geçirilen süslü çember.

boru çalmak
* borazan öttürmek.

boru çiçeği
* Çan çiçeği.
* Tatula.

boru çiçeğigiller
* Çan çiçeğigiller.

boru değil (veya boru mu bu?)
* azımsanacak, küçümsenecek, önem verilmeyecek şey değil.

boru hattı

* Doğal gaz arıtma ünitesinden alınan gazın, bir veya daha fazla dağıtım merkezlerine veya tüketim merkezlerine doğal gaz taşınması amacıyla tesis edilen boru şebekesi.

boru kabağı
* Boğumsuz, boru gibi uzun su kabağı.

boru kelepçesi
* Boruyu duvara tespit etmekte kullanılan gereç.

boru mengenesi
* Kesme, diş açma gibi işlemler için borunun sıkıca bağlandığı alet.

boru yolu
* Petrolü, çıktığı yerden başka yere akıtan boru tesisatı, payplayn.

borucu
* Boru yapıp satan kimse.
* Boru montajında çalışan kimse.

boruk
* Dağlarda yetişen, kokulu, süpürge ve yakacak olarak kullanılan bir ot türü.

borulu
* Borusu olan.

borumsu
* Boru biçiminde olan.

borusu ötmek
* sözü geçmek, yetkisi olmak.

borusu tutmak (veya üstünde)
* (zenciler için) ağzı köpürerek kriz geçirmek, çok öfkelenerek etrafa saldırmak.

borusunu çalmak
* çıkar sağladığı kimsenin davasını gütmek.

bos
* Bkz. boy bos.

boslu
* Bkz. boylu boslu.

bostan
* Sebze bahçesi.
* Kavun, karpuz tarlası.
* Kavun ve karpuza verilen ortak ad.

bostan bekçisi
* Bostanı koruyan ve kollayan kimse.

bostan bozuntusu
* Korkak, yüreksiz, işe yaramaz adam.

bostan dolabı
* Sebze bahçesini sulamak için bir at bağlanarak diklemesine dönen kovalarla kuyudan su çıkarmaya yarayan dolap.

bostan kebabı
* Patlıcan ve yeşillikler ile kuğu inceliğinin toprak tencerede pişirilmesiyle yapılan kebap.

bostan korkuluğu

* Kuşları ürkütüp yaklaştırmamak için tarlaya dikilen kukla.
* Kendisinden beklenilen görevi yapmayan veya kendisinden çekinilmeyen güçsüz kimse.

bostan patlıcanı
* Az çekirdekli, iri ve yuvarlak bir patlıcan türü.

bostancı
* Bostan işleriyle uğraşan kimse.
* Osmanlı tarihinde sarayın korunmasına ve şehrin güvenliğine bakmakla görevli olan erlerden her biri.

bostancı ocağı
* Bostancıların bağlı oldukları ocak.

bostancılık
* Bostan işleriyle uğraşma.
* Bostancının görevi.

bostanlık
* Bostan olmaya elverişli yer.

boş
* İçinde, üstünde hiç kimse veya hiçbir şey bulunmayan.
* İşsiz.
* Bir işe yaramayan.
* Bilgisiz.
* Görevlisi olmayan (iş, görev), münhal.
* Yapılacak işi olmayan.
* Verimsiz.
* Anlamsız.

boş (veya boşta) gezmek veya gezinmek
* işsiz güçsüz dolaşmak.

boş atıp dolu tutmak (vurmak)
* umutsuz olarak girişilen bir iş, iyi sonuç vermek.

boş başak dik durur
* bilgisiz olan üstün görünmek için kasılır.

boş bırakmak
* bir yerde kimse oturmamak, boş kalmak.

boş bırakmamak
* (para, yiyecek gibi şeylerle) yardım etmek.
* işsiz bırakmamak.

boş boş bakmak
* amaçsız, anlamsız ve bilinçsizce bakmak.

boş böğür
* Bkz. böğür.

boş bulunmak
* dikkatsiz ve dalgın bulunmak.
* söylenmesi sakıncalı olan bir şeyi söyleyivermek.

boş çıkmak
* umduğu gerçekleşmemek, sonuç vermemek.

boş çıkmamak
* bir işten az da olsa, bir kazançla çıkmak.

boş dönmek
* hiçbir şey elde edemeden geri gelmek.

boş durmak
* işsiz kalmak, çalışmamak.

boş durmamak
* her zaman bir işle uğraşmak.
* birinin yaptığına karşılık olarak bir harekette bulunmak.

boş düşmek
* (kadın) şeriat hükümlerine göre kocasından ayrılmak.

boş gezenin boş kalfası
* işsiz güçsüz dolaşan kimse.

boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir
* çalışmak insanı tembellikten kurtarır.

boş gözlerle bakmak
* anlamsız bakmak.

boş inanç
* Kaynakları bilimsel ve dinî temele dayanmayan, dar, biçimci inanma, batıl itikat.

boş kafalı
* akılsız veya bilgisiz.

boş kâğıdı
* Eski şeriat hükümlerine göre, ayrılmak isteyen kocanın, karısına gönderdiği boşanma kâğıdı.

boş kalmak
* kimse oturmamak.
* işsiz kalmak.

boş kile dipsiz ambar
* Bkz. dipsiz kile boş ambar.

boş konuşmamak
* gerçekleri söylemek, bilgisine dayanarak anlatmak.

boş koymak
* yoksun bırakmak, mahrum etmek.

boş küme
* Hiçbir ögesi olmayan küme.

boş lâf
* Gereksiz, verimsiz, işe yaramayan şekilde konuşma.

boş ol (veya olsun)
* erkeğin karısını boşamak için söylediği söz.

boş olmak
* evlilik birliği sona ermek, boşanmak.

boş oturmak
* hiçbir işi, uğraşı olmamak.

boş söz
* Bir düşünce anlatmayan, lâf olsun diye söylenmiş söz.

boş torba ile at tutulmaz
* çıkar veya karşılık gösterilmeden bir kimse bir yere bağlanmaz.

boş vermek
* aldırmamak.

boş yere
* Boşuna.

boş yerine vurmak
* böğürlerine vurmak.

boş zaman
* Çalışarak geçirilen saatler dışında kalan süre.

boşa almak
* askıya almak.
* (motorlu araçlarda) vites kolunu vitesten kurtarmak, rölântiye almak.

boşa çıkarmak
* olumlu bir sonuç alınmasını engellemek.

boşa çıkmak
* (umut, düşünce gibi şeyler) sonuç vermemek, gerçekleşmemek.

boşa gitmek
* (harcanan emek, para) hiçbir işe yaramamak, olumlu bir sonuca ulaşamamak.

boşa koysan dolmaz, doluya koysan almaz
* içinden çıkılamayan güç bir durum karşısında kalındığında söylenir.

boşa vermek
* boş geçirmek.

boşalım
* Boşalmak işi, deşarj.

boşalma
* Boşalmak işi, inhilâl.
* Derdini birine açarak ferahlama, rahatlama.
* Elektrik yükünün başka bir iletkene geçişi veya sıfıra düşmesi.

boşalmak
* Boş duruma gelmek, içinde bir şey kalmamak, inhilâl etmek.
* Dışarıya akmak, dökülmek.
* Gevşemek, açılmak.
* Derdini, sıkıntısını birine anlatarak ferahlamak, deşarj olmak.
* (hayvan) Bağından kurtulmak.

boşaltaç
* Bir kabın içindeki havayı boşaltmaya yarayan araç, hava boşaltma makinesi.

boşaltı
* Boşaltım.

boşaltılma
* Boşaltılmak işi veya durumu.

boşaltılmak
* Boşaltmak işine konu olmak.

boşaltım

* Boşaltmak işi.
* Sistemlerin çalışabilmesi için sürekli olarak gereken boşaltma işlemleri.
* Sindirimden sonra bağırsaklarda kalan posanın, idrar torbasındaki idrarın ve ter, tükürük, sümük gibi salgıların vücuttan dışarı atılması, ifrağ.

boşaltım organı
* Vücuttan dışarı atılması gereken maddeleri toplayıp boşaltan organ.

boşaltma
* Boşaltmak işi.

boşaltma havzası
* Sularını ırmağa veya göle veren yerlerin bütünü.

boşaltmak
* Boş duruma getirmek.
* Dökmek, boca etmek.
* Bir silâhta ne kadar mermi varsa hepsini arka arkaya patlatmak.
* Derdini dökmek.
* Kusmak.
* Gevşetmek, açmak.

boşama
* Boşamak işi.

boşamak
* Kanunlara göre iki eş, aile ilişkisini kesmek.
* Karısı ile arasındaki nikâh bağını bozmak.

boşandırma
* Boşandırmak işi veya durumu.

boşandırmak
* Boşanmasını sağlamak.
* (karı ile kocayı) İstekleri üzerine kanunlara uyarak ayırmak.

boşanma
* Boşanmak işi.
* Eşlerden birinin boşanma ilâmı almasıyla evlilik birliğinin son bulması.

boşanma davası
* Eşlerden birinin evlilik birliğine son verecek kararı elde etmek için açtığı dava.

boşanma ilâmı
* Mahkemenin boşanmayı kesin hükme bağladığını belirterek verdiği resmî belge.

boşanmak
* (karı ve koca) Mahkeme kararı ile birbirinden ayrılmak.
* (hayvan) Başlığından, koşum takımından veya bağından kurtulmak.
* Birdenbire ve bol bol akmak.
* (baskı altında gergin duran bir şey) Birden ve hızla kurtulmak.
* (kapalı bir yerde bulunan insanlar) Birden dışarı çıkmak.
* Dertlerini, yakınmalarını anlatmak.
* Çok ağlamak.
* Sıyrılmak kurtulmak.

boşatma
* Boşatmak işi.

boşatmak
* Boşamak işini yaptırmak.

boşattırma

* Boşatma işini yaptırtma.

boşattırmak

* Boşatma işini yaptırtmak.

boşboğaz

* Saklanması gereken şeyleri söyleyiveren, sır saklayamayan, geveze.
* Yerli yersiz konuşan (kimse).

boşboğazlık

* Boşboğaz olma durumu.

boşboğazlık etmek

* gereksiz, yersiz, düşüncesiz konuşmak.

boşlama

* Boşlamak işi, ihmal.

boşlamak

* Bırakmak.
* İlgi göstermemek, ihmal etmek.

boşluk

* Oyuk, çukur, kapanmamış yer.
* Kesinti, kopukluk.
* Boş geçen süre.
* Eksiklik, yoksunluk duygusu.
* Yetersizlik.
* İçinde hiçbir cisim bulunmayan uzay, vakum.

boşluk tulumbası

* Bkz. boşaltaç.

boşluklu serpme

* Zımpara üretiminde tanecikler arasında %50 boşluk kalacak biçimde düzenlenen tane yapıştırma işlemi.

Boşnak

* Bosna halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Boşnaklara özgü olan, Boşnaklarla ilgili olan.

Boşnak güzeli

* Sarı saçlı, al yanaklı, ablak yüzlü güzel.

Boşnakça

* Çoğunlukla Bosna-Hersek Cumhuriyet'inde yaşayan Bosna Müslümanlarının kullandığı dil.

Boşnaklık

* Boşnak olma durumu.

boşta gezmek

* işsiz olmak.

boşta kalmak

* işsiz kalmak.

boşu boşuna

* Gereksiz yere, boşuna.

boşuna

* gereksiz, yararsız yere, boş yere, beyhude, nafile.

boşuna

* Boş yere, yararsız yere, gereksiz, beyhude, nafile, tevekkeli.

bot

* Küçük gemi.
* Ağaç, plâstik veya kauçuktan yapılmış küçük sandal.

bot

* Uzun konçlu, kapalı ayakkabı.

botanik

* Bitki bilimi, nebatat.

botanik bahçesi

* Otsu veya çalı türü bitkilerin yetiştirildiği ve incelemelerinin yapıldığı halka açık bahçe.

botanik parkı

* Otsu ve çalı türü bitkiler ve değişik ağaç türleri ile düzenlenmiş, dinlenme ve gezme amacıyla halka açık geniş alan.

botanikçi

* Bitki bilimci.

boy

* Bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık.
* Bir yüzeyde, en sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, en karşıtı.
* Uzunluk.
* Yol, ırmak, deniz kıyısı.
* Kumaş için ölçü.
* Süre.
* Uzaklık.
* Destan.

boy

* Ortak bir atadan türediklerine, birbirleriyle kan akrabalığı bulunduğuna inanarak evlenmeyen, toplumsal ve ekonomik ilişkilerini anaerkil, ataerkil anlayışı uygulayan geleneksel topluluk, kabile, klân.

boy abdesti

* İslâm dininin gerekli bulduğu durumlarda ve biçimde yıkanıp abdest alma, gusül.

boy almak (veya sürmek)

* boyu uzamak, boylanmak.

boy atmak

* boyu uzamak, boylanmak, gelişmek.

boy aynası

* İnsanı bütünüyle gösteren büyük ayna.

boy beyi

* Boyun en saygın ve lider kimliğine sahip kişisi.

boy bos

* Vücudun yapısı bakımından biçimi.
* Geçerlilik, değer.

boy bos yerinde

* uzun ve biçimli.

boy boy

* Çeşitli büyüklük ve nitelikte.

boy göstermek
* görünmek.
* gösteriş yapmak.

boy menteşe
* Düz yaprak menteşe benzeri 1,75-3,50 cm uzunluğunda menteşe.

boy otu
* Baklagillerden, çiçekleri mavi, sarı veya beyaz renkli, kurutulan tohumları çemen yapımında kullanılan bir bitki (Trigonella faenum-graecum).

boy ölçüşmek
* yarışmak.

boy pos
* Bkz. boy bos.

boy vermek
* (su) insan boyunu aşacak kadar derin olmak.
* suya dalarak boyu ile suyun derinliğini ölçmek.
* büyümek.

boy vermemek
* sığ olmak, (su) insan boyunu geçmemek.

boya
* Renk vermek, dış etkilerden korumak için eşyanın üzerine sürülen veya içine katılan renkli madde.
* Renk.
* Yazmak için kullanılan mürekkep.
* Aldatıcı görünüş.

boya çekmek
* boyuna büyümek, uzamak.

boya fırçası
* Boya sürmek veya resim yapmak için kullanılan değişik tür ve ölçülerde fırça.

boya kalemi
* Resim yapmak için kullanılan değişik renkli kalem.

boya kökü
* Bitki köklerinden elde edilen tabiî boya.

boya kullanmak
* boyanmak, makyaj yapmak.

boya kutusu
* İçine çeşitli renkli kalemleri ve fırçaları koymaya yarayan kutu.

boya tabakası
* Şablonların sulu kenar kapatıcısı ile kaplanması.

boya tabancası
* Sıvı boyayı püskürtmek için kullanılan alet.

boya tutmak
* (boyanan nesne) iyi boyanır olmak.

boya vurmak (veya çekmek, sürmek)
* boyamak.

boyacı

* Boya satan kimse.
* Boyama işini, boyacılığı meslek edinen kimse.
* Boya satılan dükkân.

boyacı küpü
* Bir işin kolayca ve çabucak yapılamayacağını anlatmak için boyacı küpü mü bu? boyacı küpü değil ki (hemen daldırıp çıkarasın) gibi deyimlerde kullanılır.

boyacı küpüne girmiş gibi
* çok boyalı kadın.

boyacı sandığı
* Ayakkabı boyacılarının boya, fırça, cilâ gibi gereçlerini koydukları ve müşterinin ayağını basıp ayakkabısını boyattığı, omuza asılarak taşınabilir bir çeşit küçük sandık.

boyacılık
* Boya yapma veya satma işi.
* Boyacının yaptığı iş.

boyahane
* Boya işleri yapılan yer.

boyalama
* Boyalamak işi.

boyalamak
* Gelişigüzel boya sürmek.

boyalanma
* Boyalanmak durumu.

boyalanmak
* Boya sürülmek.

boyalı
* Boya sürülmüş, boyanmış veya boyaya batırılmış.
* Renkli.
* (kadın için) Yüzünü çok boyamış olan, makyajlı.

boyalı basın
* Okuyucunun ilgisini çekmek için renkli fotoğrafa yazı ve haberden çok yer veren, kupon veya çekilişlerle armağan dağıtan basın.

boyama
* Boyamak işi.
* Renkli yazma veya mendil.
* Rengi boya ile sonradan verilmiş olan.

boyama kazanı
* Örgü yünlerinin veya ipliklerin boyanma işleminin yapıldığı büyük tekne.

boyama kitabı
* Küçükleri eğitici nitelikte içinde boyanacak resimler bulunan kitap.

boyamak
* Boya sürerek veya boyaya batırarak renk vermek.
* Ağır söz söylemek, aşağılamak.

boyana
* Boyna.

boyanma

* Boyanmak işi.

boyanmak
* Boyamak işi yapılmak.
* Kendi kendini boyamak, yüzüne boya sürmek, makyaj yapmak.
* Boya veya renkli bir şey sürülmek.

boyar
* Tuna bölgesinde, Transilvanya'da, Rusya'da soylulara verilen unvan.

boyar
* Boyama özelliği olan madde, boyar madde.

boyar madde
* Bazı ortamlarda çözünerek ortama belli renk veren doğal veya yapay renkli madde.
* Hücre öz suyu içinde eriyik durumunda bulunan renkli madde.

boyası atmak
* boyası solmak.

boyasız
* Boya sürülmemiş.
* Renksiz.
* (kadın için) Yüzünü boyamamış olan, makyajsız.

boyasızlık
* Boyasız olma durumu.

boyatılma
* Boyatılma işi.

boyatılmak
* Boyamak işi yaptırılmak, boya sürdürülmek.

boyatma
* Boyatmak işi.

boyatmak
* Boyamak işini yaptırmak, boya sürdürmek.

boyayıcı
* Boyama özelliği olan.

boyca
* Boy bakımından.

boydak
* Yükü olmayan yaya.
* Bekâr, yalnız, serbest.

boydan boya
* Bir uçtan öbür uca kadar.

boydaş
* Aynı boyda olan.
* Akran.

boydaşlık
* Boydaş olma durumu.

boykot
* Bir işi, bir davranışı yapmama kararı alma.

* Bir kimse, bir topluluk veya bir ülkeyle amaca ulaşmak için her türlü ilişkiyi kesme.

boykot etmek
* bir işi, bir davranışı yapmama kararı almak.

boykotaj
* Boykot etmek işi.

boykotçu
* Boykot yapan veya boykota katılan kimse.

boykotçuluk
* Boykot yapma işi.

boylam
* Yeryüzündeki herhangi bir noktanın meridyen dairesiyle başlangıç olarak alınan Greenwich gözlem evinin meridyen dairesi arasındaki açı değeri, tul.

boylama
* Boylamak işi.

boylamak
* İstemeyerek bir yere gitme durumunda kalmak.
* Batmak.
* Düşmek.
* Yükselmek, çıkmak.
* Destan söylemek, anlatmak.

boylamasına
* Boyu doğrultusunda.

boylanış
* Boylanmak işi veya biçimi.

boylanma
* Boylanmak işi.

boylanmak
* Boyu uzamak.

boyler
* Kalorifer kazanının sıcaklığından yararlanarak, içindeki suyun ısıtılması sağlanan depo.

boylu
* Boyu olan.
* Boyu benzerlerinden uzun olan.

boylu boslu
* Uzun boylu, yakışıklı, gösterişli.

boylu boyunca
* Boyu uzanabildiği kadar, boyu uzunluğunca.

boylu poslu
* Bkz. boylu boslu.

boyluca
* Uzun boylu gibi olan.

boyna
* Sandalı kıçtan yürüten kısa kürek.

boyna etmek
* sandalı kıçtan tek kürekle yürütmek.

boynu altında kalsın!
* ölsün, gebersin.

boynu armut sapına dönmek
* çok zayıflamak.

boynu bükük
* Üzgün, kırılmış, kimsesiz, acınacak ve yardım bekler durumda, zavallı.

boynu eğri
* Asmaların yeni sürgünlerini yiyen veya kemiren bağ zararlısı.

boynu eğri
* herhangi bir sebeple birine karşı direnecek veya söz söyleyecek durumda olmayan.

boynu kıldan ince olmak
* haksız olduğu anlaşıldığında verilecek her cezaya razı olmak.

boynuna
* üstüne.

boynuna almak
* bir şeyi borç veya ödev olarak üzerine almak.

boynuna geçirmek
* bir şeyi kendine mal etmek, zimmetine geçirmek.

boynunda kalmak
* bir sözü iletmediği veya birine ödenecek parayı ödemediği için üzerinde borç kalmak.

boynunu bükmek
* acındırıcı, çaresiz bir durumda kalmak.
* bir durumu, bir işi ister istemez kabul etmek.
* (bitki için) canlılığını yitirmek.

boynunu kırmak
* çekip gitmek.

boynunu uzatmak
* her şeye, her cezaya razı olmak.

boynunu vurmak
* başını keserek öldürmek.

boynuz
* Bazı hayvanların başında bulunan, tırnaksı bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı.
* Bu organdan yapılmış.
* Kurşun borudan kol alma işleminde kullanılan demirden yapılmış alet.

boynuz çekmek
* boynuz kullanarak kan çekmek, hacamat etmek.

boynuz dikmek
* (kadın) başka erkekle ilişki kurarak kocasını aldatmak.

boynuz eğmek
* istemeyerek uymak, karşı tarafın gücünü kabul etmek.

boynuz isterken kulaktan olmak

* daha iyisini, mükemmelini ararken mevcut olanı yitirmek, Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak.

boynuz kulağı geçmek
* bir konuda daha sonra yetişenler yetenek bakımından eskileri geçmek.

boynuz takmak (veya takınmak, taktırmak)
* (koca) karısı başka bir erkekle ilişki kurarak aldatılmak.

boynuzlama
* Boynuzlamak işi.

boynuzlamak
* (hayvan) Boynuzu ile vurmak, süsmek.
* (kadın için) Kocasını başka bir erkekle aldatmak.

boynuzlanma
* Boynuzlanmak işi veya biçimi.

boynuzlanmak
* Boynuzu çıkmak.
* Boynuz batırılmak, boynuz yarası almak.
* (erkek için) Karısı veya bir kadın yakını tarafından aldatılmak.

boynuzlaşma
* Boynuzlaşmak işi veya durumu.

boynuzlaşmak
* Boynuz durumuna girmek.

boynuzlatma
* Boynuzlatmak işi.

boynuzlatmak
* Erkek, karısı veya bir kadın yakını tarafından aldatılmak.

boynuzlu
* Boynuzu olan (hayvan).
* Karısının veya kadın yakınlarından birinin iffetsizliğine göz yuman (erkek).
* Troleybüs.

boynuzlugiller
* Keçi, koyun, sığır ve antilopları içine alan, içi boş olan boynuzları sürekli kalan ve dallı olmayan, omurgalıların memeliler sınıfı.

boynuzluteke
* Kın kanatlılardan, kurtçuğu meşe ağaçlarında yaşayan bir böcek (Carambyx).

boynuzsu
* Boynuza benzer, boynuz gibi.

boynuzsuz
* Boynuzu olmayan.

boysuz
* Boyu benzerleri arasında kısa olan.

boyu
* (bir isim tamlamasında tamlanan olduğunda) süresince, boyunca.

boyu (bosu) devrilsin (veya devrilesi)
* "ölsün" anlamında ilenç sözü.

boyu (veya boyuna, boyunca) beraber
* kendi boyu kadar.

boyu bacadan mı aştı?
* daha evlenecek yaşta değil.

boyu boyuna, huyu huyuna
* karı koca veya arkadaşlar arasında her bakımdan uygunluk olması gerekir.

boyun
* Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.
* Şişe, güğüm gibi kapların veya vida, cıvata gibi araçların dar olan üst bölümü.
* Sorumluluk.
* Dağ sırtlarında geçmeye elverişli alçak yer.

boyun bağı
* Gömlek yakasının altından geçirilip süs olarak bağlanan uzun, enlice kumaş parçası, kravat.

boyun bir karış uzadı
* gereği olmayan o işi yapmakla sanki yükseldin anlamında söylenir.

boyun borcu
* Yapılması gereken ödev, vecibe.

boyun bükmek
* Bkz. boynunu bükmek.

boyun eğmek
* isteyerek veya istemeyerek uymak, katlanmak.

boyun kesmek
* başını eğmek.

boyun kırmak
* saygı duyulan bir kimse karşısında, ayakta iken başı öne bükmek.

boyun olmak
* kefil olmak.

boyun vermek
* buyruk altına girmek.

boyuna
* Ene dik olarak, boyunca, uzunlamasına, tulânî.
* (bo'yuna) Ara vermeden, durmaksızın.

boyuna bosuna bakmadan
* fizik yapısının gereğince gelişmemiş olmasını göz önünde bulundurmadan.

boyunca
* Boyu veya uzunluğu kadar.
* Sürdüğü zaman kadar, süresince.

boyunca çocuğu olmak
* yetişkin çocuğu olmak.

boyunduruğa atmak (veya almak)
* (güreşte) hasmın başını koltuk altına alıp boynuna kol dolamak.

boyunduruğa vurmak
* baskı altına almak.

boyunduruk
* Çift süren veya arabaya koşulan hayvanların birlikte yürümelerini sağlamak için boyunlarına geçirilen bir tür ağaç çember.
* Zulüm ve zorbalık baskısı, esaret.
* Güreşte hasmın başını koltuk altına alıp boynuna kol dolama oyunu.
* Kapı veya pencere gibi açıklıkların üzerine konulan ağaç, taş veya beton kiriş, lento.
* Mengenenin üst yanındaki kemer biçimli bölüm.

boyunduruk altına girmek
* başkasının baskısı altında kalmak.

boyunduruk parası
* Bir mahalleden veya köyden başka yere gelin götürülürken, kaynatanın, gelinin ayrıldığı yerin delikanlılarına verdiği bahşiş.

boyunlandırmak
* Kapsam kazandırmak.

boyunlu
* Boynu olan.

boyunluk
* Boyuna sarılan şey, boyun sargısı.

boyunun ölçüsünü almak
* kendi yetersizliğini, beceriksizliğini anlamak; beklediği yakınlığı görememek.

boyut
* Bir cismin herhangi bir yöndeki uzanımı.
* Nitelik, genişlik, kapsam.
* Durum.
* Doğruların, yüzeylerin veya cisimlerin ölçülmesinde ele alınan üç doğrultudan uzunluk, genişlik ve derinlikten her biri, buut.

boyut katmak
* başka veya yeni bir görüş açısı vermek, genişlik, kapsam ve içerik kazandırmak.

boyut kazanmak
* yeni bir durum, içerik, genişlik, kapsam kazanmak.

boyutlandırma
* Boyutlandırmak işi.

boyutlu
* Boyutu olan.

boyutsuz
* Boyutu olamayan.

boz
* Açık toprak rengi.
* Bu renkte olan.
* Açılmamış, sürülmemiş (toprak).

boz bulanık
* Çok bulanık.

boz madde
* Sinir hücrelerinden oluşan, beyinde dış, omurilikte iç tabaka.

boz yel

* Lodos.

boza
* Arpa, darı, mısır, buğday gibi tahılların hamurunun ekşitilmesiyle yapılan koyuca, tatlı veya mayhoş içecek.

boza gibi
* (sıvılar için) koyu ve bulanık.

boza olmak
* utanmak, bozum olmak.

bozacı
* Boza yapan veya satan kimse.

bozacılık
* Boza yapma veya satma işi.

bozahane
* Boza yapılan yer.

bozarık
* Bozarmış olan.

bozarma
* Bozarmak işi veya durumu.

bozarmak
* Rengi boz olmak, renk değiştirmek, rengini atmak.

bozayı
* Tehlikeli bir cins ayı.

bozbakkal
* Karatavukgillerden, boz renkli ardıç kuşu (Turdus pil ris).

bozca
* Rengi boza çalan.
* İşlenmemiş, çalılık toprak, ham tarla.

bozdoğan
* Bir doğan türü (Falco aesalon).
* Yeniçeriler tarafindan kullanılan ve atların eyerlerinde asılı duran altı toplu gürz.

bozdur bozdur harca
* çok az olan şeyler için alay olarak kullanılır.

bozdurma
* Bozdurmak işi.

bozdurmak
* Bozmak işini yaptırmak.

bozdurtma
* Bozdurtmak işi veya durumu.

bozdurtmak
* Bozdurmak.

bozdurulma
* Bozdurulmak işi veya durumu.

bozdurulmak

* Bozmak işi yaptırılmak.

bozgeven
* Yurdumuzda Erciyes dağında yetişen bir geven türü (Astragalus microcephalus).

bozgun
* Bir toplulukta karşılıklı güvenin bozulması ile beliren karışıklık.
* Yenilen bir ordunun, düzen bağını yitirerek asker onurunun gerektirdiği bütün bağları bozması, hezimet.
* Bu durumda bulunan.
* Morali bozulmuş, çökmüş, yılgın.

bozguna uğramak (veya vermek)
* yenilip perişan olmak, dağılmak, hezimete uğramak.

bozguncu
* Bozgunluk yaratan (kimse, güç vb.).

bozgunculuk
* Bozguncuya yakışır davranış.

bozgunluk
* Bozgun.
* Bozgun olanın durumu.

bozkır
* Kurakçıl otsu bitkilerden oluşan, sıcak ve ılıman iklimlerde geniş alanlara yayılan, ağaçsız doğal bölge, step.

bozkır kedisi
* Genellikle bozkırlarda yaşayan yabanî kedi (Otocolobus manul).

bozkır koyunu
* Asya koyunu (Ovis vignei).

bozkır tavuğu
* Bağırtlak.

bozkırlaşma
* Bozkırlaşmak işi veya durumu.

bozkırlaşmak
* Bozkır durumuna gelmek.

bozkurt
* Birçok Türk destanında yer alan kutsal hayvan.

bozlak
* Orta ve Güney Anadolu'nun birçok bölgelerinde bir türkü ezgisi.
* Bu ezgiyle söylenen, konusu acıklı türküler.

bozlama
* Bozlamak eylemi.

bozlamak
* (deve) Bağırmak.
* Çığlık koparmak.

bozma
* Bozmak işi.
* Biçimi ve kullanılışı değiştirilmiş.

bozmacı
* Eski şeyleri alıp bozarak parça parça satan kimse.

bozmak
* Bir şeyi kendisinden beklenilen işi yapamayacak duruma getirmek.
* Bir yerin, bir şeyin düzenini karıştırmak.
* Dokunmak, zarar vermek.
* Kötü duruma getirmek.
* Geçersiz bir duruma getirmek.
* Büyük parayı ufak birimlere ayırmak.
* Bir kimseyi beklemediği bir davranış karşısında bırakarak veya sözünü yalana çıkararak küçük düşürmek.
* Bozguna uğratmak, yenmek, mağlûp etmek.
* Altını paraya çevirmek, bozdurmak.
* Bağ veya bostanın son ürününü toplamak.
* Kızlığına zarar vermek.
* Aklını yitirecek derecede bir şeye düşkün olmak.
* Biçimini ve kullanılışını değiştirmek.
* Bırakmak, dağıtmak.

bozördek
* Tatlı sularda bulunan bir tür ördek.

bozrak
* Rengi boza çalan.

bozuk
* Bozulmuş olan.
* (bir organ) Görevini yapamaz duruma gelmiş.
* Kızgın, sıkıntılı.
* Madenî, küçük değerli para.
* Kötümser, gergin, huzursuz, karışık.

bozuk
* Türk halk müziğinde, bağlamadan biraz büyük ve meydan sazından küçük dokuz telli bir saz.

bozuk çalmak
* canı sıkılmış, yüzü asılmış olmak.

bozuk düzen
* Düzensiz, düzeni bozuk olan.

bozuk para
* Ufak birimlere ayrılmış para, ufaklık, bozuk.

bozuk para gibi harcamak
* değerini düşürecek biçimde bir kimseden yararlanmaya kalkışmak.

bozukça
* Biraz, bozuk, bozuk gibi.

bozukluk
* Bozuk olma durumu.
* Bir paranın ufak birimlere ayrılmış durumu, ufaklık, bozuk para.

bozulma
* Bozulmak işi.

bozulmak
* Bozmak işine konu olmak.
* (yiyecek için) Kokmak, yenilemeyecek duruma gelmek, ekşimek.
* İyi ve değerli niteliğini yitirmek.
* Bir şeye kızmak, içerlemek.
* Sağlığını yitirip zayıflamak.
* Dağılmak, bozguna uğramak.

bozuluş
* Bozulmak işi veya biçimi.

bozum
* Bozulmak işi, utangaçlık, mahçupluk.

bozum etmek
* utandırmak, mahcup etmek.

bozum havası
* Utangaçlık, mahcupluk, yenilmişlik.

bozum olmak
* utanmak, utanacak duruma düşmek, mahcup olmak.

bozumca
* Kurşun renginde iri bir kertenkele.

bozuntu
* Bozulmuş bir şeyin kalan bölümleri, döküntü.
* Kendinde bulunması gereken nitelikleri taşımayan kimse veya şey.
* Şaşkınlığa düşme.

bozuntuya uğramak
* şaşkınlığa kapılmak.

bozuntuya vermemek
* bir kimsenin hoşa gitmeyen bir durumunda fark etmemiş gibi davranmak.

bozuşma
* Bozuşmak işi.

bozuşmak
* Araları açılmak.

bozuşuk
* Araları açılmış, bozulmuş olan.

bozuşukluk
* Bozuk durumda, karşılıklı bozulma içinde.

bozyürük
* Üstü hafif benekli, başı küçük, kuyruğu kalın ve kısa, zehirsiz ve zararsız bir yılan (Eryx).

böbrek
* Kandaki zararlı maddeleri süzen, idrar salan, omurganın sağ ve sol yanında bulunan çift organlardan her biri.

böbrek taşı
* Böbreklerde oluşan taş.

böbrek üstü bezi
* Böbreklerin üstünde bulunan, hormon niteliğinde salgısı olan bez (II).

böbrek yağı
* Kasaplık hayvanların böbreklerinin çevresinde oluşan yağ.

böbreksi
* Böbrek biçiminde olan.

böbür

* Memelilerden, sıcak ülkelerde yaşayan, derisi benekli, yırtıcı hayvan (Hyrax syriensis).
* Böbürlenme, kibir.

böbürlenme
* Böbürlenmek işi.

böbürlenmek
* Övünerek kabarmak, kurulmak.

böbürlenmek
* çok böbürlenmek.

böbürtü
* Böbürlenme.

böce
* Böcü.

böcek
* Eklem bacaklıların, altı bacaklı, çoğu kanatlı ve vücutları baş, göğüs, karın olarak eklemlerden oluşmuş hayvan sınıfı, haşere.
* Kelebek, kurt ve tırtılın dışında kalan küçük hayvancıklara verilen ad.
* İstakoza benzer, uzunluğu 30-40 cm kadar olan, sarı renkli, kısa kıskaçlı, yenilen bir deniz hayvanı.

böcek bilimci
* Böcek bilimi uzmanı, entomolojist.

böcek bilimi
* Böceklerin yapısını, yaşayışını ve hastalık yapıcı niteliklerini inceleyen bilim dalı, entomoloji.

böcek çıkarmak
* ipek böceği yetiştirmek.

böcek gibi
* ufak tefek ve esmer (çocuk).

böcek kabuğu
* Mor ile yeşil arasında ve metal parlaklığında olan renk.
* Bu renkte olan.

böcekbaşı
* Osmanlı İmparatorluğunda zabıta görevlisi.

böcekçil
* Böcek yiyen, böcekle beslenen (hayvan veya bitki).

böcekçiller
* Omurgalı hayvanlardan memeliler sınıfına giren, böcek yiyen, karada yaşayan hayvanlar takımı.

böcekhane
* Böceklik.

böcekkapan
* Örnek bitkisi drosera olan ve bazı organları böcek yakalamaya, sindirmeye elverişli olan bitkilerin ortak adı.

böceklenme
* Böceklenmek işi.

böceklenmek
* İçinde veya üstünde böcek üremek.

böcekler

* Vücutları baş, göğüs ve karın olarak üç bölgeye ayrılan, duyargaları birer, kanatları ikişer, ayaklarıyla ağız parçaları üçer çift olan eklem bacaklılar sınıfı.

böcekli

* İçinde veya üstünde böcek bulunan, böceklenmiş.

böceklik

* İpek böceği yetiştirilen yer, böcekhane.

böceksavar

* Evdeki zararlı böcekleri savıp öldürmekte kullanılan ve ilâç püskürten sprey.

böceksiz

* İçinde böcek bulunmayan.

böcelenme

* Böcelenmek işi veya durumu.

böcelenmek

* (tahıl) Böceklenmek.

böcü

* Kurt.
* Böcek.
* Çocukları korkutmak için söylenen ve hayalet, hortlak vb. gibi hayalî bir varlığa verilen ad.

böcül böcül

* Gözlerini iki yana oynatarak (bakmak).

böğ

* Eklem bacaklılardan, soluk sarı renkli, zehirli bir örümcek türü.

böğür

* İnsan ve hayvan vücudunun kaburga ile kalça arasındaki bölümü, boş böğür.
* Yan taraf.

böğüre böğüre

* Bağırarak.

böğürme

* Böğürmek işi.

böğürmek

* (öküz, manda, deve) Bağırmak.
* (insan) Anlaşılmaz bir biçimde yüksek sesle bağırmak.

böğürtlen

* Gülgillerden, bahçe çitlerinde, yol kenarlarında kendiliğinden yetişen dikenli ve çok yıllık bir çalı, diken dutu (Rubus caesus).
* Bu bitkinin önce kırmızı iken olgunlaşınca kararan mayhoş yemişi.

böğürtlenlik

* Böğürtlen çalılarının çok olduğu yer.

böğürtme

* Böğürtmek işi.

böğürtmek

* Böğürtmek işini yaptırmak.

böğürtü

* Böğürme sesi.

böğürüş
* Böğürmek işi veya biçimi.

böke
* Kahraman, güçlü kimse.
* Ulusal veya uluslar arası bir yarışmada ilk dereceyi alan, birinci olan (kimse), şampiyon.

bökelik
* Böke olma durumu, şampiyonluk, şampiyona.

böldürme
* Böldürmek işi.

böldürmek
* Bölmek işi yaptırılmak.

bölen
* Bir bölme işleminde bölünen sayının kaç eşit parçaya ayrıldığını gösteren sayı.

bölge
* Sınırları idarî veya ekonomik birliğe, toprak, iklim ve bitki özelliklerinin benzerliğine veya üzerinde yaşayan insanların aynı soydan gelmiş olmalarına göre belirlenen toprak parçası, mıntıka.
* Vücut yüzeyinde sınırları belli herhangi bir bölüm, nahiye.

bölgeci
* Belli bir bölgenin çıkarları için çalışan (kimse).

bölgecilik
* Belli bir bölgenin çıkarları için çalışma durumu.

bölgesel
* Bölge ile ilgili veya bir bölgeye özgü olan.

bölme
* Bölmek işi, ayırma, parçalama, taksim.
* Salon, oda veya sofa gibi büyük bir yerden ayrılmış daha küçük yer.
* Büyük bir yeri, alanı küçük oda veya kısımlara ayıran ince duvar veya tahta perde.
* Bölmek işlemi, taksim.
* Cins kavramlarını tür, alt tür kavramlarına ayırmak işi.
* Gemilerin içinde, su baskını, yangın gibi durumlarda, ara kapılar kapanınca arızanın veya hasarın yayılmasını önlemek için kullanılan birbirlerinden ayrılmış yerler.
* Kalın ağaç gövdesinden odun veya tekne yapmak için ayrılan tomruk.

bölme işareti
* Bölme işleminin yapılacağını ifade eden bölü "/" işareti.

bölmeç
* Ambalâj içinde bulunan malları birbirinden ayırmaya yarayan koruyucu parça.

bölmek
* Bir bütünü iki veya daha çok parçaya ayırmak, taksim etmek.
* Birliğin bozulmasına yol açmak, parçalamak.
* Bir niceliği iki veya daha çok eşit parçaya ayırmak.

bölmeli
* Bölme ile ayrılmış olan.

bölü
* Bölme işlemini gösteren işaretin "/" okunuşu, taksim; "a/b" anlatımı, "a bölü b" diye okunur.

* Bir bayağı kesrin gösterilişinde pay ile payda arasına konulan yatay çizginin okunuşu; "a/b" kesri "a bölü b" diye okunur.

bölücü
* Bölme işini yapan, bölen.
* Bir topluluğu, birliği parçalama, bölme amacında olan, fesatçı, münafık.
* Bir siyasî partinin birliğini parçalamayı, bozmayı amaç edinen kimse.

bölücülük
* Bölücünün yaptığı iş, ara bozuculuk.

bölük
* Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım.
* Saç örgüsü.
* Hizip.
* Takımlardan oluşan, üçü veya dördü bir tabur oluşturan ve öbür birliklerin temeli sayılan birlik.
* On kuralına göre yazılan bir tam sayının, sağdan sola doğru üçer üçer ayrılan basamaklarından her bir üçlü takımı.

bölük bölük
* Parçalara ayrılmış, kısım kısım.

bölük pörçük
* Bütünlüğü sağlanamamış durumda, parça parça.

bölükbaşı
* Yeniçeri ordusunda üst rütbeli bir görevli.

bölüm
* Bir bütünü oluşturan parçaların her biri, kısım.
* Bir kuruluşun yönetim birimlerinden her biri, departman, seksiyon.
* Bir okul veya üniversitenin herhangi bir bilim ve uzmanlık dalında eğitim sağlayan birimlerinden her biri, departman.
* Çağ, devir.
* Bölme işlemi sonunda elde edilen sayı.
* Canlıların bölümlenmesinde filumların bir araya gelmesiyle oluşan birlik.

bölümleme
* Bölümlemek işi, sınıflama, tasnif.

bölümlemek
* Birçok şey arasında, birbirine eşit veya benzer olanları kümelere ayırmak, sınıflamak, tasnif etmek.

bölümlendirme
* Bölümlendirmek işi, sınıflandırma.

bölümlendirmek
* Bir şeyi bölümlere ayırmak, sınıflandırmak.

bölümleniş
* Bölümlenmek işi veya biçimi.

bölümlenme
* Bölümlenmek işi veya durumu.

bölümlenmek
* Bölümlemek işine konu olmak, sınıflanmak.

bölümsel
* Bölünme ile ilgili, kısmî.

bölünebilme

* Kalansız bölünür olma durumu.

bölünen
* Bölme işlemine uğratılan sayı; eşit bölümlere ayrılması gereken miktar veya sayı.

bölüngü
* Fraksiyon.

bölünme
* Bölünmek işi.
* Hücrelerin, belli bir büyüklüğe varınca eşit bölümlere ayrılıp çoğalması.
* Yarışta toplu olarak koşarken birbirinden ayrılma.

bölünmek
* Bir bütün, belirli bölümlere, parçalara ayrılmak.

bölünmez
* Parçalanamaz, ayrılamaz.

bölünmezlik
* Bölünmez olma durumu.

bölüntü
* Bölünmüş parça.
* Fraksiyon.

bölüntüler
* Bir bütünün ayrılmış olduğu bölümler, taksimat.

bölünüş
* Bölünmek işi veya biçimi.

bölüş
* Bölmek işi veya biçimi.

bölüşme
* Bölüşmek işi.

bölüşmek
* İki veya daha çok kimse aralarında herhangi bir şeyi paylaşmak, üleşmek, payını almak, taksim etmek.

bölüştürme
* Bölüştürmek işi.

bölüştürmek
* Bölüşmek işini yaptırmak.

bölüşüm
* Bölüşme, paylaşma.

bölüt
* Eklem bacaklıların vücudunu oluşturan yan yana dizili parçaların her biri, halka.
* Zigotun bölünmesinden sonra embriyonda ortaya çıkan ve az çok birbirine benzeyen parçaların her biri.

bölütlenme
* Döllenmiş yumurtanın blâstulayı oluşturuncaya dek art arda bölünmesi.

bölütlü
* Bölütlere, halkalara ayrılmış olan.

bön
* Budala, saf.

bön bön
* Budala ve safca bakarak.

bön bön bakmak
* anlamayarak, safça, şaşkın şaşkın bakmak.

bönce
* Budala, saf (bir biçimde).

bönleşme
* Bönleşmek işi.

bönleşmek
* Bön duruma gelmek, aptallaşmak.

bönlük
* Bön olma durumu, budalalık, aptallık, sersemlik, saflık.

börek
* Açılmış hamurun veya yufkanın arasına, peynir, kıyma, ıspanak gibi şeyler konularak pişirilen çeşitli biçimlerde hamur işi.

börek açmak
* börek yapmak için hamurdan ince yufkalar hazırlamak.

börekçi
* Börek yapan veya satan kimse.

börekçilik
* Börek yapma veya satma işi.

böreklik
* Börek yapmaya elverişli olan, börek için ayrılmış olan.

börk
* Genellikle hayvan postundan yapılan başlık.

börkenek
* Geviş getiren hayvanların midelerinin ikinci bölümü.
* Yağmurdan veya soğuktan korunmak için giyilen ucu sivri boşluk, külâh.

börtme
* Börtmek işi.

börtmek
* Az pişirmek, haşlamak.

börttürme
* Börttürme işi.

börttürmek
* Börtmek işi yaptırılmak.

börtü böcek
* Çeşitli böcekler.

börtük
* Haşlanarak veya ateşte biraz kızartılarak pişmiş olan (şey).

börtülme
* Börtülmek işi.

börtülmek
* Börtmek işine konu olmak.

börülce
* Fasulyeye benzer bir bitki ve bunun göbeği koyu benekli tohumu (Vigna sinensis).
* Bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü.

bösme
* Bösmek işi.

bösmek
* Bir madde birdenbire gaz durumuna gelerek patlamak, infilâk etmek.

böyle
* Bunun gibi, buna benzer.
* Bu yolda, bu biçimde.
* Bu derece.
* İçinde "ne", "nasıl" gibi sorular bulunan cümlelerin sonuna geldiğinde, o cümlede anlatılan şeyin hoş karşılanmadığını veya ona şaşıldığını anlatır.

böyle başa, böyle tıraş
* kişilere yaraşan işlemler uygulanır.

böyle böyle
* Böylelikle.

böyle gelmiş böyle gider
* her zaman böyle olmuş, gene de böyle olacak.

böylece
* Tam böyle, bu biçimde.
* Sonunda, böylelikle.

böylecene
* Böylece, böylelikle.

böylelikle
* Bu yolda yürüyerek, sonunda.

böylemesine
* Bu biçimde, bu yolda.

böylesi
* Bunun gibisi, bu biçimde olanı.

böylesine
* Aşırı bir biçimde.

Br
* Brom elementinin kısaltması.

brahma
* İri yapılı, bacakları tüylü, paçalı bir tavuk ırkı.

Brahman
* Hint kastlarında ilk kast.
* Bu kasttan olan kimse.

Brahmanizm
* Brahmanlık.

Brahmanlık

* Kalıtım yoluyla geçen bir kast bölünmesine dayalı toplumsal bir kuruluşu içeren Hint dini, Brahmanizm.

braket

* Dikişten çıkan kitapların sırtına makine ile bez geçirme.

brakisefal

* Kafatasının ön alt eksenine göre kısa olan (kimse), kısa kafalı.

branda

* Gemilerde tayfa ve erlerin yattığı dikdörtgen biçiminde, astarlanmış bezden yapılan, halatlarla bir yere tutturulan asılı yatak.

branda bezi

* Keten ve pamuk ipliğinden sık ve sağlam dokunmuş bez.

branş

* (bilim için) Dal, kol.

bravo

* Aferin, yaşa!.

bre

* "Ey, hey" anlamında kullanılır.
* "Be" yerine kullanılır.
* "Vay" gibi şaşma anlatır.
* Tekrarlanan iki emir kipi arasına getirilerek işin sürekliliğini anlatır.
* Şaşkınlık, coşku anlatır.

Brehmen

* Bkz. Brahman.

breş

* Doğal çimento ile lâvlı, kavkılı, kabuklu, kemikli kırıntıların kaynaşmasıyla oluşmuş kütle.
* Bir tür yapay mermer.

brezil

* Baklagillerden bazı ağaçların kırmızı boya çıkarılan odunu.

brıçka

* Üstü kapalı, kışın kızak olarak kullanılan tek atlı, yaylı hafif araba.

briç

* Dört kişi arasında oynanan bir iskambil oyunu.

brifing

* Bir konuda özet olarak verilen bilgi veya açıklama.

brik

* İki direkli, seren yelkenli, birkaç top taşıyan gemi.

brik

* Önde çok yüksek bir oturma yeri, arkada da boylamasına yerleştirilmiş oturacak yerleri bulunan dört tekerlekli, yaylı at arabası.

briket

* Linyit ve kömür tozundan basınçla elde edilen yakıt.
* Linyit, kömür tozu ve katran tortusundan basınçla elde edilen, tuğla biçimli yapı malzemesi.

briketçi

* Briket yapan veya satan kimse.

briketçilik
* Briketçinin işi veya mesleği.

briketleme
* Briketlemek işi.

briketlemek
* Briket hâline getirmek.

briyantin
* Saçı parlatmak ve yatırmak için kullanılan güzel kokulu bir madde.

briyantinli
* Briyantinle süslenmiş, briyantin sürünmüş.

brizbiz
* Pencerelerin çerçevesine, içeriden tutturulan ince perde.

brokar
* Sırma veya gümüş işlemeli bir tür ipekli kumaş.

brokkoli
* Küçük, yeşil yumrular hâlinde olan, haşlanarak yemeği hazırlanan bir tür sebze.

brom
* Atom numarası 35, atom ağırlığı 79,909 olan, deniz sularında az, bazı göllerde çok miktarda bulunan, yoğunluğu 2,97 olan kırmızı renkli, pis kokulu, zehirli sıvı bir element. Kısaltması Br.

bromhidrik
* Bromun hidrojenle birleşmesinden oluşan.

bromhidrik asit
* Bromun hidrojenle birleşmesinden oluşan HBr aside verilen ad.

bromür
* Bromhidrik asidin tuzu veya eteri.

bromürlü
* Yapısında bromür bulunan.

bronş
* Soluk borusunun akciğerlere giden iki kolundan her biri ve bunların dalları.

bronşçuk
* Bronşların uç dallarından her biri.

bronşit
* Bronş ve bronşçukların iltihaplanması.

bronz
* Tunç.

bronz gibi
* tunca benzeyen, tunç renginde olan.

bronzlaşma
* Bronzlaşmak işi.

bronzlaşmak
* Bronz rengini almak.

broş

* Kadınların takındıkları süs iğnesi.

broşür
* Sayfa sayısı az, küçük kitap, risale.

brovning
* 7.65 mm lik otomatik tabanca.

bröve
* Diploma, şahadetname.

Bruxelles lâhanası
* Bkz. Brüksel lâhanası.

Brüksel lâhanası
* Ceviz büyüklüğünde bir lâhana türü, Frenk lâhanası (Brassica oleracea gemmifera).

brülör
* Sıvı yakıtı kolayca yanabilecek taneciklere ayırarak püskürten araç, yakmaç.

brüt
* Kesintisi yapılmamış, kesintisiz (para).
* Kabı ile darası çıkarılmadan tartılan (ağırlık).

bu
* Yerde, zamanda veya söz zincirinde en yakın olanı gösterir.
* En yakında bulunan bir varlığı veya biraz önce anılan bir şeyi işaret yolu ile belirtmek için kullanılır (Çekim sırasında bunu, buna, bunda, bundan, biçimlerine girer. Çokluk biçimi bunlar).

bu (veya şu) kadar
* bir sayıdan sonra gelerek o sayıdan artık miktarı bildirir.

bu abdestle daha çok namaz kılınır
* bir tutum veya davranışın etkisinin sürekli olacağını anlatır.

bu arada
* Bu süre içinde.
* Birlikte, beraber.

bu cümleden
* bunlar arasında, bunlar gibi.

bu gidişle
* bu biçimde, bu tarzda.

bu gözle
* bu anlayışla.

bu günlerde
* içinde bulunduğumuz zamanda, bu birkaç gün içinde.

bu haysiyetle
* bu bakımdan.

bu kabil
* bu gibi, bu türlü.

bu kabilden
* gibi, çeşidinden.

bu kadar
* bu denli.

bu kadar kusur kadı kızında da bulunur
* üzerinde durulmaya değmeyecek kadar küçük bir kusurdur.

bu meyanda
* Bkz. bu arada.

bu meyanda
* Bu arada.

bu ne perhiz bu ne lâhana turşusu!
* sözleri ve davranışları birbirini tutmuyor, çelişiyor.

bu sefer
* Bu defa, bu kez.

bu sıcağa kar mı dayanır?
* aşırı harcamalarla eldeki imkânların tükeneceğini anlatır.

bu türlü
* böyle, bu biçimde.

bu yüzden
* bundan dolayı, bunun için.

buat
* Elektrik akımı devrelerinde birleştirme yapmak veya akımı bir veya daha fazla kollara ayırmak için kullanılan araç, kutu.

bubi
* Küçük bir dokunma ile patlayan, kamufle edilmiş bombadan oluşan bubi tuzağı teriminde geçer.

bucak
* Kenar, köşe, yer.
* İlçelerin, bir müdürle yönetilen bölümlerinden her biri, nahiye.

bucak bucak
* Her yerde, her yanda, her tarafta.

bucak bucak aramak
* her yerde aramak.

bucak bucak kaçmak
* bir olay, bir durum veya bir kimseyle karşılaşmamaya çalışmak.

buçuk
* (sayı ve üleştirme sıfatlarından sonra gelir, tek başına kullanılmaz) ... ve yarım.

buçuklu
* Kesirli.

budak
* Ağacın dal olacak sürgünü.
* Dal.
* Dalın gövde içindeki başlangıç yeri olan ve tahtalarda görülen yuvarlak koyuca renkte sert bölüm.

budak deliği
* Tahtalardaki budak yerinin çıkarılmasından sonra açılan boşluk.

budak özü
* Taze sürgün.

budaklanma
* Budaklanmak işi.

budaklanmak
* Budak sürmek, dallanmak.

budaklı
* Budağı olan.

budala
* Zekâca geri.
* Bir şeye aşırı ölçüde düşkün.
* Zekâca geri olan kimse.

budala budala
* budala gibi, budalaca.

budalaca
* Budalaya yakışır (biçimde).

budalacasına

budalalaşma
* Budalalaşmak işi.

budalalaşmak
* Budala duruma gelmek, budala gibi davranmak.

budalalık
* Budala olma durumu.
* Budalaca yapılan iş.

budalalık etmek
* akılsızca davranmak.

budama
* Budamak işi.

budamak
* Daha çok ürün almak veya düzgün bir biçim vermek amacıyla ağaç, asma gibi bitkilerin dallarını kesmek, dallarını kısaltmak.
* Yeni filiz sürmesi için bir bitkinin dallarını kesmek.
* (güreşte) Rakibinin ayaklarını bir ayak oyunu veya vuruşu ile yerden kesmek.
* Bir şeyi eksiltmek, azaltmak.

budanış
* Budanmak işi veya biçimi.

budanma
* Budanmak işi.

budanmak
* Budamak işine konu olmak.

budatma
* Budatmak işi.

budatmak
* Budamak işini yaptırmak.

Buddhist
* Buddhizm dininden olan kimse.

Buddhizm
* Tabiatüstü kişileşmiş bir tanrı düşüncesi yerine, salt varlığı koyarak onun insanda arzu biçiminde belirdiğini, bundan da ıstırabın doğduğunu, ıstıraptan kurtulmak için var olmaktan vazgeçmek gerektiğini ileri süren, Hindistan ve Çin'de yaygın olan, Buddha'nın ileri sürdüğü mistik dünya görüşü ve din.

Budist
* Bkz. Buddhist.

budun
* Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu, kavim.
* Ulus, millet.

budun betimci
* Etnograf.

budun betimi
* Etnografya, kavmiyat.

budun bilimci
* Budun bilimi uzmanı, etnolog.

budun bilimi
* Etnoloji, ırkiyat.

budun bilimsel
* Etnolojik.

budunsal
* Kavmî, etnik.

bugün
* İçinde bulunduğumuz gün.
* İçinde bulunduğumuz çağ, zaman.
* İçinde bulunduğumuz günde.

bugün bana ise yarın sana
* bugün birinin başına gelen kötü bir durumun, daha sonra başkasının da başına gelebileceğini hatırlatmak için söylenir.

bugün yarın
* çok yakında, nerede ise.

bugünden tezi yok
* hemen şimdi, derhal.

bugünden yarına
* az zaman sonra.
* bugün yaşayanlardan gelecek kuşaklara.

bugüne bugün
* "unutma ki", "şunu iyi bil ki" anlamında kullanılır.
* bugüne değin.

bugünkü
* Bugüne özgü, bugün olan, bugün yapılan.

bugünkü günde
* şimdi, içinde bulunduğumuz zamanda, şimdiki şartlarda.

bugünkü tavuk yarınki kazdan iyidir

* sağlanmış bir kazancın umulan daha büyük bir kazanca feda edilmemesini öğütler.

bugünlük
* Bugün için.

bugünlük yarınlık
* çok yakında olması beklenen şeyler için söylenir.

buğday
* Buğdaygillerin örnek bitkisi (Triticum).
* Bu bitkinin başaktan ayrılmış tanesi.

buğday başak verince orak pahaya çıkar
* ihtiyaç duyulan şey değer kazanır.

buğday benizli
* Açık esmer.

buğday biti
* Yarım kanatlılardan, vücudu yeşil, başı siyah, ekinlere zararlı bir böcek, ekin biti (Sitophilus granarius).

buğday güvesi
* Tahıla zarar veren küçük bir kelebek (Tinea granella).

buğday pası
* Pas mantarıgillerden asalak bir mantar (Puccinia graminisi).
* Bu mantarın buğday ve benzeri bitkilerin yapraklarında oluşturduğu hastalık.

buğday rengi
* (ten için) Açık esmer.

buğday sürmesi
* Buğday başaklarından oluşan ilkel mantar (Tilletia tritici).
* Bu mantarın yol açtığı hastalık.

buğday unu
* Yabancı maddelerinden temizlenmiş ve tavlanmış buğdayların tekniğine uygun olarak öğütülmesiyle elde edilen bir ürün.

buğdaycıl
* Bataklık yerlerde, patates, pancar tarlalarında yaşayan göçücü bir kuş (Luscinia svecica cyanecula).

buğdaygiller
* Bir çeneklilerden, örneği buğday, yulaf, arpa, pirinç, çavdar, mısır, ayrık ve çayır otları, kamış, bambu olan, çiçekleri başak durumunda büyük bir bitki familyası.

buğdaysı
* Buğdayı andıran.

buğdaysı meyve
* Çok ince olan kabuğu, zarından ayrılmayacak derecede kaynaşmış olan tohum izlenimi veren bir kuru meyve.

buğdaysı tane
* Bkz. buğdaysı meyve.

buğdaysı tohum
* Bkz. buğdaysı meyve.

buğra
* Erkek deve, iki hörgüçlü deve.

buğu
* Isı etkisiyle gaz durumuna geçen sıvı.
* Soğuk bir cisim üzerinde ince bir tabaka durumunda yoğunlaşmış sıvı.

buğu evi
* Hastalık dolayısıyla mikroplu sayılan eşyanın sıcak buğu ile temizlendiği yer, tephirhane.

buğu kebabı
* Et, arpacık soğanı, domates, sarımsak, kekik ve baharat kullanılarak hiç su konmadan hazırlanan bir et yemeği.

buğul buğul
* Buğu çıkararak.

buğulama
* Buğulamak işi.
* Buğuda pişmiş (yemek).

buğulamak
* Buğudan geçirmek, buğuya tutmak.
* Bazı yemekleri buğu ile pişirmek.

buğulandırma
* Buğulandırmak işi.

buğulandırmak
* Buğulanmasına yol açmak.

buğulanış
* Buğulanmak işi veya biçimi.

buğulanma
* Buğulanmak işi.

buğulanmak
* Üzerinde buğu oluşmak, buğu ile kaplanmak.

buğulaşma
* Buğulaşmak işi, buharlaşma.

buğulaşmak
* Buğu durumuna gelmek, buharlaşmak.

buğulaştırıcı
* Suyu buğu durumuna getirmek için kullanılan (araç).

buğulu
* Üzerinde buğu bulunan, buğulanmış.
* Süzgün, dalgın bakışlı olan (göz).

buğulu buğulu
* Nemli, dolu dolu, yaşlı.

buğur
* Buğra.

buğusu üstünde
* sıcak sıcak, sıcaklığı azalmamış durumda.

buhar
* Isı etkisiyle sıvıların ve bazı katıların dönüştükleri gaz durumu.

buhar kazanı
* Buhar elde etmekte kullanılan kazan.

buhar kurutucusu
* Buhar içerisindeki su damlacıklarını ayıran ve kuru buhar elde edilmesini sağlayan araç.

buhar makinesi
* Buhar basıncıyla işleyen makine.

buhar olmak
* yok olmak, kaybolmak.

buhar valfı
* Buharlı ısınma sisteminde, kalorifer dairelerinde buhar akışını kesmeye ve dengelemeye yarayan alet.

buharlaşma
* Buharlaşmak işi, buğulaşma, tebahhur.

buharlaşma noktası
* Bir sıvının kaynatılma sonucunda buhar durumuna geçme derecesi.

buharlaşmak
* Buhar durumuna dönüşmek, buğulaşmak, tebahhur etmek.
* Dalgınlaşmak, hayaller içinde kalmak.

buharlaştırıcı
* Buharlaşma işlemini gerçekleştiren alet.

buharlaştırma
* Buharlaştırmak işi.

buharlaştırmak
* Bir sıvıyı kaynatarak buhar durumuna getirmek.
* Bir sıvıyı ince damlacıklar durumunda damıtmak.

buharlayıcı
* Buhar hâline getiren (makine vb.).

buharlı
* Buharı olan.
* Buhar gücü ile çalışan.

buharlı gemi
* Buhar gücüyle çalışan gemi.

buharlı ısıtma
* Buharın taşıdığı ısıdan yararlanarak yapılan ısıtma.

buharlı makine
* Buharla çalışan makine.

buharlı tren
* Buhar gücüyle çalışan tren.

buharlı ütü
* Çıkardığı buharla kuru çamaşırları ütülemeye hazır duruma getiren ütü.

buhran
* Bunalım, bunluk, kriz.

buhran geçirmek
* bunalım geçirmek.

buhrana tutulmak
* buhran geçirmek.

buhranlı
* Bunalımlı.

buhur
* Dinî törenlerde yakılan kokulu ağaç vb. maddeler, tütsü.

buhurdan
* Buhurluk.

buhurdanlık
* Buhur yapmak için kullanılan araç.

buhurluk
* İçinde tütsü için kullanılan maddeler yakılan kap.

buhurumeryem
* Tavşankulağı, siklâmen.

buji
* Patlamalı motorlarda gazı tutuşturmaya yarayan elektrikli araç.

bukağı
* Ağır cezalıların ayaklarına takılıp ucuna pranga bağlanan demir halka.
* Kaçmaması için hayvanların ayağına takılan zincir, demir köstek.

bukağı vurmak
* bukağı takmak.

bukağılama
* Bukağılamak işi.

bukağılamak
* (hayvan için) Ayağa bukağı takmak.

bukağılı
* Ayağında bukağı bulunan.
* Bilekleri beyaz olan (hayvan).

bukağılık
* Hayvanların ayağına bukağı takılacak yer, bilek.

bukalemun
* Bukalemungillerden, 20-30 cm boyunda, renk değiştirmesiyle ünlü sürüngen türü, kaya keleri (Chamaeleo chamaeleon).
* Çıkarına göre davranışını, görüşünü değiştiren kimse.

bukalemun gibi renkten renge girmek
* sürekli düşünce değiştirmek.

bukalemungiller
* Sürüngenler sınıfının renklerini bulundukları yerin rengine uyduran, hareketleri yavaş, bukalemun türlerini içine alan bir familyası.

bukanak
* Ayak.

buke
* Güzel koku, rayiha.

buket
* Çiçek demeti.

bukle
* Küçük lüle durumunda, kıvrımlı saç.

bukle bukle
* Kıvrım kıvrım, bukleli (saç).

bukleli
* Kıvrımları olan (saç).

buklesiz
* Kıvrımları olmayan (saç).

buklet
* Bükülmüş iplik.
* Bu iplikten dokunmuş (giyecek).

bukran
* Saraçların kullandığı yün kırpıntısı.

bul
* Yalnız iki geniş yüzü testere ile düzeltilmiş tahta.

bula
* Yenge, amca veya dayı karısı.

bula bula bunu (onu, bir şeyi, bir kimseyi) bulmak
* var olanların en değersizini seçmek.
* kötü bir raslantıyı anlatmak için kullanılır.

bulada
* Büyük piliç.

bulak
* Kaynak, pınar.

bulama
* Bulamak işi.
* Genellikle üzüm şırasının kaynatılması ile yapılan koyu pekmez.

bulamaç
* Sulu, cıvık hamur.
* Bu koyulukta yapılan çeşitli hamur yemekleri.
* Karışık, oradan buradan toplanmış.

bulamak
* Bir nesnenin her yanını bir şeye değdirerek üstünü onunla kaplamak, bir nesneyi başka bir maddeye batırmak.
* Kirletmek.

bulandırıcı
* Bulantı veren.
* Tiksindirici, nefret uyandıran.

bulandırılmak
* Bulandırmak işi yapılmak.

bulandırmak
* Bulanmasına yol açmak, bulanmasını sağlamak.

* İki veya daha çok şeyi birbirlerinden fark edilmeyecek biçimde karıştırmak.

bulanık
* Bulanmış olan, duru olmayan.
* Bulutlu, kapalı.
* Açık seçik görünmeyen, net olmayan.
* (bakış) için, Donuk, anlamsız; fersiz.
* Niteliği tam anlaşılmayan.

bulanıkça
* Biraz bulanık olan, çok duru olmayan.

bulanıklaşma
* Bulanıklaşmak işi veya durumu.

bulanıklaşmak
* Bulanık olmak.

bulanıklaştırmak
* Bulanık duruma getirmek.

bulanıklık
* Bulanık olma durumu.

bulanış
* Bulanmak işi veya biçimi.

bulanma
* Bulanmak işi.

bulanmak
* Bulamak işine konu olmak, her yanı bir şeyle kaplanmak.
* Duruluğunu yitirmek.
* Parlaklığını ve açıklığını yitirmek.
* (iç, mide içi) Bulantısı olmak.
* Karışmak.

bulantı
* Midede duyulan ve insana kusacak gibi bir duygu veren durum.

bulantı vermek
* (içini, midesini) bulandırmak.

bulaşıcı
* Birinden başkasına geçen, bulaşan, sri.

bulaşıcı hastalık
* Mikrop yolu ile yayılan hastalık.

bulaşık
* Yiyecek veya içecekte kullanılan yıkanmamış mutfak eşyası veya kap kacak.
* Bulaşmış olan.
* Yapışkan, sulu.
* İz, etki, kalıntı.

bulaşık adam
* Yolsuz, uygunsuz işler yapan, sataşma alışkanlığı olan kimse.

bulaşık bezi
* Bulaşıkları yıkamak için kullanılan bez.

bulaşık deniz

* Mayın tehlikesi olan deniz.

bulaşık deterjanı
* Bulaşık tozu.

bulaşık eldiveni
* Bulaşık yıkarken kullanılan plâstikten yapılmış geçirimsiz eldiven.

bulaşık gemi
* Tayfalarında veya içindeki yolcular arasında bulaşıcı hastalık bulunan gemi.

bulaşık iş
* Yolsuz, uygunsuz, kirli iş.

bulaşık makinesi
* Bulaşık yıkamaya yarayan alet.

bulaşık makinesi tuzu
* Bulaşık makinelerinde suyun içinde veya yıkananların üzerinde kireç kalıntılarını yok eden kimyasal bileşim.

bulaşık suyu
* Bulaşık yıkarken kullanılan su.

bulaşık suyu gibi
* (sulu yiyecek ve içecekler için) kötü hazırlanmış, tadı tuzu olmayan.

bulaşık tozu
* Bulaşıkları yıkarken kullanılan, temizleme ve arıtma özelliği bulunan toz.

bulaşıkçı
* İşi kirli kapları yıkamak olan kimse.

bulaşıkçılık
* Bulaşıkçının işi.

bulaşıkhane
* Kışla, okul, otel gibi yerlerde bulaşık yıkamaya ayrılan özel bölüm.

bulaşıklık
* Bulaşık olma durumu.

bulaşılma
* Bulaşılmak işi veya durumu.

bulaşılmak
* Bulaşmak işine konu olmak.

bulaşkan
* Bulaştığı yerden kolay temizlenemeyen, yapışkan.
* Sataşma, kavga etme alışkanlığı olan.

bulaşkanlık
* Bulaşkan olma durumu.

bulaşma
* Bulaşmak işi.

bulaşmak
* Bir nesne, üzerine sürülen bir şey yüzünden kirlenmek.
* İstenilmeyen bir madde bir şeye sürülmek.
* (hastalık) Geçmek, sirayet etmek.

* Çatmak, sataşmak, tedirgin etmek.
* İstemeden veya rastlantı sonucu bir işe karışmak.

bulaştırılma
* Bulaştırılmak işi veya durumu.

bulaştırılmak
* Bulaştırmak işine konu olmak.

bulaştırma
* Bulaştırmak işi veya durumu.

bulaştırmak
* Bulaşmasına yol açmak.

bulatmak
* Bulaştırmak.

buldok
* Köpekgillerden, burnu basık, alt çenesi üsttekinden uzun, iri ve güçlü bir köpek türü (Canis familiaris molosus hibernicus).

buldozer
* Önündeki geniş bıçakla toprağı sıyırıp engebeleri kaldıran, tekerlekli veya tırtıllı bir yol makinesi.

buldukça bunar (veya bulmuş da bunuyor)
* bulduğuyla yetinmiyor da daha çoğunu istiyor.

buldumcuk
* Sonradan görme.

buldumcuk olmak
* bir şeye sonradan ulaşınca şımarmak.

buldurma
* Buldurmak işi.

buldurmak
* Bulmak işini yaptırmak.

buldurtma
* Buldurtmak işi.

buldurtmak
* Bulmasını veya buldurmasını sağlamak.

Bulgar
* Slâvların güney kolundan olan bir halk veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Bulgaristan'a özgü olan, Bulgaristanla ilgili olan.

Bulgarca
* Bulgar dili.

bulgari
* Dört telli bağlama.

Bulgaristanlı
* Bulgaristan halkından olan (kimse).

bulgu
* Var olduğu hâlde bilinmeyeni bulup ortaya çıkarma işi ve bu işin sonunda elde edilen şey.
* Araştırma verilerinin çözümlenmesinden çıkarılan bilimsel sonuç, netice.

* Vücuttaki işlevsel bir bozukluğun, hastalığın belirlenmesine yarayan olgu veya olay, araz, semptom.

bulgulama
* Bulgulamak işi.
* Yeni olayları ve bilgileri bulma yöntemi ve öğretisi.

bulgulamak
* Yeni olayları ve bilgileri bulmak.

bulgur
* Kaynatılıp kurutulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan buğday.
* Sert ve ufak taneler durumunda yağan kar, ebe bulguru.

bulgur bulgur
* Bulgur tanesi gibi.

bulgur çorbası
* Domates, bulgur, taze biber, soğan, tereyağı ve salça kullanılarak hazırlanan bir çorba türü.

bulgurcu
* Bulgur yapan ve satan kimse.

bulgurcuk
* Güneş yüzeyinde teleskopla seçilebilen küçük, dairesel görünüşlü parçacıklardan her biri.

bulgurculuk
* Bulgurcunun işi veya mesleği.

bulgurlama
* Bulgurlamak işi.

bulgurlamak
* Bulgur tanaleri gibi küçük parçalara ayırmak.

bulgurlanma
* Bulgur taneleri gibi küçük parçalara ayrılma.
* Güneş yüzeyinde bulgurcuk denilen taneciklerin kaynaşması olayı.

bulgurlu köfte
* İnce bulgurla yoğrulmuş köfte.

bulgurlu pilâv
* Bulgurla pişirilen pilâv.

bulgurluk
* Bulgur yapmaya elverişli.

Bulgurlu'ya gelin mi gidecek?
* gereği yokken ivedi ve sürekli olarak dikiş, nakış gibi işlerle uğraşanlara şaka yollu söylenir.

bulgusal
* Bulguyla ilgili, bulguya ait.

bulgusal yöntem
* Öğretilmek istenen şeyi, öğrencilerin kendilerinin bulmasını sağlayan öğretim yöntemi.

bullak
* Bkz. allak bullak.

bulma
* Bulmak işi.

bulmaca

* Çeşitli biçimlerde düzenlenen ve düşündürerek, aratarak buldurmayı amaç edinen oyun.

bulmak

* Arayarak veya aramadan, bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak; bir şeyi elde etmek.
* Kaybedilen bir şeyi yeniden ele geçirmek.
* Varlığı bilinmeyen bir şeyi ortaya çıkarmak, keşfetmek.
* İlk kez yeni bir şey yaratmak, icat etmek.
* İstenilen şeye kavuşmak, nail olmak.
* Bir yer, bir noktaya erişmek, ulaşmak.
* Herhangi bir görüşe, bir yargıya varmak.
* Seçmek, uygun saymak.
* Sağlamak, temin etmek.
* (kabahat, suç, kusur için) Yüklemek.
* Erişmek.
* Cezaya uğramak.
* Hatırlamak.

bulucu

* Bir şeyi bulan, bir buluş yapan kimse, kâşif.
* Gazları, mayınları, radyoaktif mineralleri, manyetik dalgaları bulmaya yarayan araç, detektör.

bulûğ

* Erin olma, baliğ olma, erinlik.

bulûğ çağı

* Ergenlik çağı.

bulûğa ermek

* erinleşmek.

bulundurma

* Bulundurmak işi.

bulundurmak

* Var olmasını, hazır bulunmasını sağlamak.
* Eksik etmemek.

bulunma

* Bulunmak işi.

bulunmak

* Bulmak işine konu olmak.
* Herhangi bir durumda olmak.
* (bir yerde) Olmak.
* Bulunmaz, eşsiz, benzersiz, güç bulunan.

bulunmaz Hint kumaşı

* çok az bulunduğu ve çok değerli olduğu sanılan şey.

buluntu

* Kazı veya araştırmalarla ortaya çıkarılmış olan, bazen de rast gelinerek bulunan eski çağlardan kalma eşya.
* Sokakta bulunup alınan çocuk.

bulup buluşturmak

* çaba göstererek sağlamak, yaratmak.

buluş

* Bulmak işi veya biçimi.
* İlk defa yeni bir şey yaratma, icat.
* Bilinen bilgilerden yararlanarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme, icat.
* Konu, duygu, düşünce ve hayalde başkalarının etkisinden sıyrılarak, bunların işlenişinde yeni bir yol tutma.

buluş hakkı
* Bir buluşun veya o buluşu uygulama alanında kullanma hakkının bir kimseye ait olduğunu gösteren belgeye karşılık kazanılan hak.

buluşma
* Buluşmak işi.

buluşma yeri
* Buluşulacak yer.

buluşmak
* Bir araya gelmek; karşılaşmak.
* Önceden belirlenmiş bir yer ve zamanda bir araya gelmek.
* Kavuşmak.

buluşturma
* Buluşturmak işi.

buluşturmak
* Bir araya gelmelerini sağlamak, bir araya getirmek.

buluşulma
* Buluşulmak işi.

buluşulmak
* Buluşmak işi yapılmak.

bulut
* Atmosferdeki su damlacıkları ve buz taneciklerinin görülebilir yoğunluk kazanmasıyla oluşan, biçimleri, yükseklikleri ve yol açtıkları hava olaylarıyla birbirinden ayrılan yığınlar.
* Herhangi bir şeyden oluşan yoğun yığın.
* Keder, endişe.

bulut gibi
* çok sarhoş.

bulutçuk
* Küçük bulut.

bulutlanma
* Bulutlanmak işi.

bulutlanmak
* Bulutlarla kaplanmak.
* Kederlenmek, hüzünlenmek.

bulutlu
* Bulutlarla kaplanmış, bulutlanmış.
* Üzerinde bulut varmış gibi bulanık görünen.
* (bellek için) Karışık, net olmayan.

bulutsu
* Uzayda ekseni çevresinde yavaşça dönen, kızgın gaz ve tozlardan oluşmuş gök varlığı, nebülöz.

bulutsuz
* Bulutu bulunmayan, açık, berrak.

buluttan nem kapmak
* en küçük bir şeyden alınmak, çok alıngan olmak.

bulvar

* Şehir içinde ağaçlı, geniş cadde.

bumbar
* Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kalın bağırsağı.
* Bu bağırsağa ciğer, kıyma, pirinç veya bulgur doldurularak yapılan yemek.
* Soğuğun girmesini önlemek için kapı ve pencere aralıklarına takılan, içi pamuk dolu, uzun bez kılıf.

bumburuşuk
* Çok, iyice buruşmuş olan.

bumbuz
* Çok soğuk.

bumerang
* Kıvrık bir sopaya benzeyen ve fırlatıldığında geri dönen, ağaçtan yapılma bir av aracı.

bumlama
* Bumlamak işi.

bumlamak
* Lâstik tırnaklarının janta iyi oturmamasından dolayı jantın iç lâstik üzerine basması sonucu lâstik patlamak.

bun
* Sıkıntı.

buna
* Bu zamirinin yönelme eki almış durumu.

buna değdi (idi) buna değmedi (idi) diyerek
* birçok şey arasından, iyilerini seçmeye başlamışken önce beğenmeyip bıraktıklarını da sonradan, yeniden seçip alarak.

bunak
* Bunamış olan (kimse), ateh getirmiş olan (kimse), matuh.

bunakça
* Bunağa benzer, biraz bunak.
* Bunağa yakışır (bir biçimde), bunak gibi.

bunaklık
* Bunak olma durumu.

bunalım
* Doğal bir süreçte birdenbire oluşan aykırılık, bunluk, buhran, kriz.
* Tehlikeli sonuç doğurabilecek gerginlik, buhran.
* Bir hastalıkta iyileşme veya ölümle sonuçlanan, birdenbire olan fizyolojik değişiklik, kriz.
* Çoğunluğa ilişkin satın alma gücünün durması, satış değerlerinin düşmesi, çalışma gücünün azalması gibi sebeplerle ortaya çıkan iktisadî durum, kriz.
* Ruhî yönden sonucu tehlikeli olabilecek durum.

bunalım geçirmek
* herhangi sebeple oluşan bunalımı yaşamak.

bunalıma düşmek
* ruhî bakımdan gerginlik veya sıkıntı içine girmek.

bunalımlı
* Gerginlik, sıkıntı veren, gerginliği olan.

bunalış
* Bunalmak işi veya biçimi.

bunalma
* Bunalmak işi.

bunalmak
* Soluk alması güçleşmek.
* Çok sıkılmak, çok tedirgin olmak.

bunaltı
* Sıkıntı, iç sıkıntısı.

bunaltıcı
* Boğucu, sıkıcı, sıkıntı veren.

bunaltılma
* Bunaltılmak işi veya durumu.

bunaltılmak
* Bunalmasına yol açılmak.

bunaltma
* Bunaltmak işi.

bunaltmak
* Bunalmasına yol açmak.

bunama
* Frengi, alkolizm gibi dış sebeplerden veya yaşlılık, damar tıkanması gibi iç sebeplerden ileri gelen, zihnî bağıntının kopması, ateh.

bunamak
* Frengi, alkolizm gibi dış sebeplerden veya yaşlılık, damar tıkanması gibi iç sebeplerle zihnî bağıntı kopmak, ateh getirmek.

bunayış
* Bunamak işi veya biçimi.

bunca
* Epey, çok.
* Bu kadar, bu denli.

buncağız
* Bunun gibi.

bunda
* Bu zamirinin kalma durumu.

bunda bir iş var
* olayın bir iç yüzü, durumun gizli bir yönü var.

bundan
* Bu zamirinin çıkma eki almış durumu.

bundan böyle
* bundan sonra.

bundan iyisi can sağlığı
* bu en iyisidir, daha iyisi olamaz.

bungalov
* Hindistan'da tek katlı, genellikle tahtadan yapılmış, veranda ile çevrili ev.
* Genellikle tahtadan yapılmış, tek katlı ev.

bungun
* Sıkıntılı.

bungunlaştırmak
* Bungun hâle getirmek.

bunlar
* Bu zamirinin çoğul eki almış durumu.

bunlu
* Sıkıntılı.

bunluk
* Bunalım, sıkıntı.

bunmak
* Beğenmemek, azımsamak, küçümsemek.

bunu
* Bu zamirinin belirtme eki almış durumu.

bunun
* Bu zamirinin tamlayan durumu.

bunun burası
* dikkati çekmek için "burası" anlamında kullanılır.

bununla birlikte
* Buna ek olarak.
* Bunun böyle olduğuna bakmayarak.

bura
* (bu ve ara kelimelerinden) Bu yer.
* Kalma ve çıkma durumlarında orta hecenin düştüğü ve burda, burdan biçimlerinin kullanıldığı da görülür.

buracıkta
* Çok yakın ve belirli bir yeri gösterir.

burada
* Bu yerde.

buradan
* Buradan.

buradayım diye bağırmak
* göze çarpacak bir yerde bulunmak.

burağan
* Güçlü esen rüzgâr.

buralar
* bu yerler.

buralı
* Bu memleketli, bu yerin halkından.

buram buram
* (duman, koku gibi havada yayılan şeyler için) Pek çok.

burası
* Bu yer, bura.

burcu

* Güzel koku, ıtır.

burcu burcu

* (koku için) Güzel güzel, pek güzel.

burcumak

* Güzel koku yaymak.

burç

* Kale duvarlarından daha yüksek, yuvarlak, dört köşe veya çok köşeli kale çıkıntısı.
* Zodyak üzerinde yer alan on iki takım yıldıza verilen ortak ad.

burç

* Ökse otu.

burçak

* Baklagillerden, taneleri hayvan yemi olarak kullanılan yıllık bir yem bitkisi (Vicia ervilia).
* Bu bitkinin mercimeğe benzeyen tanesi.

burçlar kuşağı

* Gök küresinde tutulma çemberinin geçtiği ve üzerinde on iki burçun (Koç, Boğa, İkizler, Yengeç, Aslan, Başak, Terazi, Akrep, Yay, Oğlak, Kova, Balık) eşit aralıklarla dağıtıldığı kuşak. \343 Zodyak.

burdurma

* Burdurmak işi.

burdurmak

* Burmak işini yaptırmak.

burgacık

* Bkz. kargacık burgacık.

burgaç

* Anafor, girdap.

burgata

* Tel ve bitkisel halatların pus (2.54 cm) olarak çevresini belirten birim.

burgu

* Tahtada belirli delik açmaya yarayan delgiye takılı sarma, yivli, keskin, çelik alet.
* Tıpa çekmeye yarayan, ucu sivri ve helis biçiminde demir alet, tirbuşon.
* Yerin orta ve derin katmanlarına inebilmeyi sağlayan delici alet.
* Telli sazlarda, telleri germeye yarayan mandal.

burgu makarna

* Burgu biçiminde dökülmüş ve fırınlanmış makarna.

burgulama

* Burgulamak işi.

burgulamak

* Burgu ile delmek, delik açmak.

burgulanma

* Burgulanmak işi.

burgulanmak

* Burgulamak işine konu olmak, burgu ile delinmek.

burgulu

* Burgusu olan.

* Burgulanmış olan.

burgusuz
* Burgusu olmayan.
* Burgulanmamış olan.

burhan
* Kanıt.
* Belgit.

burjuva
* Şehirlerde yaşayan, özel imtiyazlardan yararlanan şehirli.
* Orta sınıftan olan kimse, kent soylu.

burjuva edebiyatı
* Orta sınıf halk kesimine hitap eden edebiyat.

burjuvaca
* Burjuva gibi, burjuvaya yakışan biçimde.

burjuvalık
* Burjuva olma durumu.

burjuvazi
* Burjuva sınıfı, kent soyluluk.

burkma
* Burkmak işi.

burkmak
* Burarak çevirmek.
* Burkulmak.
* Acı vermek, üzmek.

burkucu
* Burkma işini yapan.
* Üzücü.

burkulma
* Burkulmak işi.

burkulmak
* Burkmak işine konu olmak.
* Vücuttaki organlardan biri birdenbire kendi eklemi üzerinde dönmek.
* Üzüntü duymak.

burlesk
* Sanat alanında ve özellikle edebiyatta rastlanan, komikliğe dayanan bir tür.

burma
* Burmak işi.
* Sarığıburma tatlısının bir adı.
* Burularak yapılmış bilezik.
* Burulmuş, burularak yapılmış, kıvrılmış.
* Hadım etme, iğdiş etme.
* Musluk.
* Eğrilmek için bükülmüş yün.
* Yaş iken burularak kurutulan ot.
* Kuru incir.

burmak
* Bir şeyi iki ucundan tutup ekseni çevresinde çevirerek bükmek.

* Hadım etmek, iğdiş etmek.
* Ağza kekre tat vermek.
* (mide, bağırsak) Sancımak.
* Üzmek, sıkıntı vermek.

burnaz
* İri ve uzun burunlu.

burnu bile kanamamak
* tehlikeli bir durumdan yara bere almadan kurtulmak.

burnu büyük
* kibirli.

burnu büyümek
* kibirlenmek, büyüklenmek.

burnu havada
* kendini çok beğenmiş (olmak).

burnu havada (veya kaf dağında) (olmak)
* çok kibirli (olmak).

burnu kırılmak
* büyüklenemez duruma gelmek.

burnu sürtülmek (veya burnu sürtmek)
* sıkıntı çektikten sonra daha önce beğenmediği bir durumu kabul etmek, gururundan vazgeçmek.

burnu yere düşse almaz
* kendini beğenmiş, kibirli.

burnuna girmek
* birine çok sokulmak.

burnunda (veya gözünde) tütmek
* çok özlemek.

burnundan (fitil fitil) gelmek
* elde ettiği güzel şey, sonradan gelen üzüntüler üzerine kendisine zehir olmak.

burnundan ayrılmamak
* yanından gitmemek, uzaklaşmamak.

burnundan düşen bin parça olmak
* çok asık suratlı olmak.

burnundan kıl aldırmamak
* kendisine hiç söz söyletmemek, çok huysuz olmak.

burnundan solumak
* çok öfkelenmiş olmak.

burnundan yakalamak
* birini yönetimi altına almak, kaçamak bulamayacağı duruma getirmek.

burnunu çekmek
* sümüğünü çekmek.
* umduğunu bulamamak, amacına ulaşamamak.

burnunu kırmak
* birini güç durumda bırakarak büyüklenmesini veya direnişini yok etmek.

burnunu sıksan canı çıkacak
* çok zayıf ve güçsüz kimseler için kullanılır.

burnunu sokmak
* gerekmediği hâlde her işe karışmak.

burnunun dibi
* çok yakını.

burnunun dibine sokulmak
* çok yaklaşmak, iyice yaklaşmak.

burnunun dikine (veya doğrusuna) gitmek
* öğüt dinlemeyerek kendi bildiği gibi davranmak.

burnunun direği kırılmak
* çok pis bir koku duyarak tedirgin olmak.

burnunun direği sızlamak
* (maddî veya manevî) çok acı duymak, çok üzülmek.

burnunun ucundan ötesini (veya ilerisini) görmemek
* kıt düşünceli olmak.

burnunun ucunu görmemek
* çok sarhoş olmak.

burnunun yeli harman savurmak
* büyüklenmek, kibirlenmek.
* çok öfkelenmek.

burs
* Bir öğrencinin öğrenimini yapması veya bir kimsenin bilgi ve görgüsünü artırması için belli bir süre devlet veya özel kuruluşlarca, ödenen aylık para.
* Bu amaçla vakfedilmiş paranın veya malın geliri.

burslu
* Burs alan, bursu olan.

burssuz
* Burs almayan, bursu olmayan.

burtlak
* Taşlık, çalılık yer.

buru
* Sancı, buruntu.

buruk
* Burulmuş olan.
* Tadı kekre olan.
* Alınarak küskünlük gösteren, gücenmiş (kimse).
* Uygun olmayan şartlar sonucu dönerek büyüyen ağacın kerestesi.

buruk buruk
* Buruk bir biçimde.

burukça
* Tadı biraz buruk olan.

buruklaşma

* Buruklaşmak işi veya durumu.

buruklaşmak
* Buruk durum almak.

burukluk
* Buruk olma durumu, kekrelik.
* Küskünlük, gücenmişlik.

buruksu
* Buruğa benzer, buruk gibi.

burulma
* Burulmak işi.

burulma dayanımı
* Elyafını bükerek kırmaya çalışan kuvvete karşı ağacın gösterdiği direnç.

burulmak
* Ekseni çevresinde döndürülmek.
* Sancımak, ağrımak.
* Alınarak küskünlük göstermek, gücenmek.

burum burum
* Burulmak fiili ile birlikte "çok fazla burulmak" anlamında kullanılır.

burun
* Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı.
* Bazı şeylerin ön ve sivri bölümü.
* Karanın, özellikle yüksek ve dağlık kıyılarda, türlü biçimlerde denize uzanmış bölümü.
* Kibir, büyüklenme.

burun boşlukları
* Burun deliklerinden yukarı doğru açılan, mukozayla kaplı boşluklar.

burun buruna
* Birbirine çok yakın ve yüz yüze.

burun buruna gelmek
* beklenmedik bir anda karşılaşmak, birbirlerine çok yaklaşmak.
* karşısında hissetmek.

burun bükmek
* beğenmemek, önem vermemek.

burun deliği
* Burnun iki boşluğundan her biri.

burun kanadı
* Burun deliğinin yan tarafındaki kabarık bölüm.

burun kıvırmak
* önem vermemek, küçümsemek, beğenmemek.

burun otu
* Burna çekilen tütün, enfiye.

burun perdesi
* Burun boşluğunu ikiye ayıran bölme.

burun şişirmek
* kibirlenmek.

burun yapmak
* üstünlük taslamak.

Burundili
* Burindi halkından olan (kimse).

burunduruk
* Hayvanları nallarken ısırmaması için dudaklarını kıstırmaya yarayan kıskaç, yavaşa.

burunlamak
* Dışlamak, aşağılamak.

burunlu
* Herhangi bir biçimde burnu olan.
* Çıkıntısı olan.
* Kendini beğenmiş, onurlu, kibirli.

burunluk
* Burunsak.

burunsak
* Hayvan yavrusunun anasından süt emmesini önlemek için burnuna geçirilen başlık.
* Hayvanların burunlarına geçirilen ip.

burunsalık
* Burunsak.

buruntu
* Buru, sancı, bağırsak bozukluğu.

buruş buruş
* Çok buruşmuş.

buruşma
* Buruşmak işi.

buruşmak
* Düzgünlüğü bozulmak, üzerinde kırışık ve katlamalar olmak.
* (ağızda) Kekrelik duymak.
* Tiksinmek, hoşlanmamak.

buruşturma
* Buruşturmak işi.

buruşturmak
* Buruşuk duruma getirmek.

buruşuk
* Gerginliği, düzgünlüğü kalmamış buruşmuş olan.

buruşukça
* Biraz buruşuk olan, pek düzgün olmayan.

buruşukluk
* Buruşuk olma durumu.
* Ciltte oluşmuş kırışık.

buruşuksuz
* Buruşuğu olmayan.

busbulanık

* Çok bulanık.

buse
* Öpücük, öpme, öpüş.

buselik
* Klâsik Türk müziğinde on üç basit makamdan biri.

buselikaşiran
* Klâsik Türk müziğinde birleşik bir makam.

busines klas
* İşlik orun.

but
* Vücudun kalça ile diz arasındaki bölümü.
* Hayvanların, bacaklarının gövdeye bitişik olan dolgun, etli bölümü.

butafor
* Oyun için gerekli sahne eşyası.

butaforcu
* Oyun için gerekli sahne eşyasını yapan uzman.

butik
* Giyim ve süs eşyası satılan dükkân.

butikçi
* Butik işleten kimse.

butikçilik
* Butik işletme işi.

butlan
* Batıl olma durumu.
* Geçersizlik, hükümsüzlük.
* Yanlışlık, haksızlık.

buton
* Çalıştırmaya yarayan düğme.

buut
* Boyut.
* Uzunluk.

buydurmak
* Dondurmak, çok üşütmek.

buyma
* Buymak işi.

buymak
* Soğuktan donarak ölmek.
* Çok üşümek.

buyot
* Yatakta ısınmak için kullanılan sıcak su torbası.

buyruğu altına girmek
* bir kimse başka bir kimsenin isteklerini ister istemez yerine getirmek zorunda olmak.

buyruk

* Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı söz, emir, ferman.
* Egemenlik.

buyruk kulu
* Emir kulu.

buyrukçu
* Buyuran, emreden (kimse).

buyrulma
* Buyrulmak işi.

buyrulmak
* Buyurmak işi yapılmak.

buyrultu
* Sadrazam, vezir, beylerbeyi gibi yüksek devlet görevlilerince yazılan buyruk.
* İrade.

buyur
* Buyurun anlamında bir hitap sözü.

buyur etmek
* "buyurun" diyerek konuğu saygı ile içeri almak veya sofraya çağırmak.

buyur?
* anlamadım, sözünüzü tekrarlar mısınız?.
* söyleyiniz, emrediniz.

buyurgan
* Sık sık buyruk veren, buyruk verir gibi konuşan.

buyurganlık
* Buyurgan olma durumu.

buyurma
* Buyurmak işi.

buyurmak
* Bir şeyin yapılmasını veya yapılmamasını kesin olarak söylemek, emretmek.
* Söylemek, demek, düşüncesini bildirmek.
* Gelmek, gitmek, geçmek, girmek.
* Almak.
* 'Etmek, eylemek' anlamında yardımcı fiil olarak kullanılır.

buyuru
* Buyruk, emir.

buyurucu
* Buyruk, emir veren.

buyurun cenaze namazına!
* hiç beklenmedik kötü bir durum karşısında, şaka yollu üzüntü anlatır.

buz
* Donarak katı duruma gelmiş su.
* Çok soğuk bir etki uyandıran şey veya kimseleri anlatmak için kullanılır.

buz alanı
* Buzla.

buz bağlamak

* (sıvılar için) yüzeyi donmak.

buz dağı
* Kutup bölgelerinde buzullardan koparak akıntılarla yer değiştiren büyük buz parçası, aysberg.

buz duvarı
* Samimî olmamaktan ortaya çıkan, arzu edilmeyen, arada soğukluk yaratan durum.

buz gibi
* çok soğuk.
* (kötü nitelikler için) kesin bir gerçeği belirtir.
* (et için) temiz ve yağlı.

buz kalıbı
* Suyun belli biçimlerde donmasını sağlayan özel kap.

buz kesilmek
* buz gibi soğumak; buz durumuna gelmek.
* çok üşümek, donmak.
* şaşılacak, üzülecek bir durum karşısında donakalmak.

buz kesmek
* çok üşümek.

buz torbası
* Tedavi amacıyla kullanılan ve içinde buz parçaları bulunan plâstik bir torba.

buz tutmak
* (sıvı için) üstünde buz oluşmak, buzla kaplanmak.

buz üstüne yazı yazmak
* süresi, etkisi çok az olacak bir iş yapmak.
* bir kimseye etki yapmayan sözler söylemek.

buz yalağı
* Yüksek dağlarda kalıcı kar ve buzulun birlikte oluşturduğu, arkası ve yanları dik, önü açık, çember biçimli çukurluk.

buzağı
* Sütten kesilmemiş sığır yavrusu.

buzağılama
* Buzağılamak işi.

buzağılamak
* (sığır için) Yavrulamak.

buzağılaşma
* Buzağılaşmak işi.

buzağılaşmak
* Buzağı durumuna gelmek.

buzağılı
* Buzağısı olan.

buzağısız
* Buzağısı olmayan.

buzcu
* Buz satan kimse.

buzculuk
* Buzcunun işi veya mesleği.

buzçözer
* Buzu çözen, donmayı önleyen alet, defroster.

buzdolabı
* Yiyecek ve içecek gibi şeyleri soğuk olarak saklamaya yarayan, motorla çalışan dolap.

buzhane
* Buz yapılan yer.
* Soğuk hava deposu.

buzkıran
* Donmuş deniz, göl veya ırmaklarda ulaşımı öteki gemilere kolaylaştırmakta kullanılan, buzları kırarak yol açmak için yapılmış gemi.

buzla
* Deniz suyunun donmasıyla kutup bölgelerinde oluşan buz alanı, bankiz, aysfild.

buzlanma
* Buzlanmak işi.

buzlanmak
* Buzla kaplanmak, buz tutmak.

buzlar çözülmek
* buzlar erimeye ve kırılmaya başlamak.
* aradaki soğukluk, dargınlık, gerginlik ortadan kalkmak.

buzlaşma
* Buzlaşmak işi.

buzlaşmak
* Buz durumuna gelmek.

buzlu
* Buz tutmuş, buz bağlamış olan.
* Buz içinde tutularak, içine buz katılarak soğutulmuş.
* Buğulanmış gibi olan, saydam olmayan.

buzlu cam
* Saydamlığı giderilmiş cam.
* Televizyon ekranı.

buzluğan
* Üzerinde buz eksik olmayan yüksek dağ tepesi.

buzluk
* Yiyecek ve içecekleri soğutarak saklamak için kullanılan, buzla soğutulan kap veya dolap.
* Buzdolabının içinde buz yapan bölme.

buzuki
* Bağlamaya benzer, bozuk düzen çalınan bir Yunan çalgısı.

buzul
* Kutup bölgelerinde veya dağ başlarında aşağıya doğru ağır ağır yer değiştiren büyük kar ve buz kütlesi, cumudiye.

buzul bilimci
* Buzul bilimi uzmanı, glâsyolojist.

buzul bilimi
* Fizikî coğrafyanın buzulları ve yeryüzündeki işlevlerini konu alan bölümü, glâsyoloji.

buzul çağı
* Dördüncü zamanın, yeryüzünün bugünkünden daha büyük bölgelerinin buzullarla örtülü bulunduğu dönemi, pleistosen.

buzul dönemi
* Buzulların yayıldığı dördüncü zaman.

buzul kar
* Bir buzulun oluşmasında temel olan katılaşmış kar kümesi.

buzul kaynağı
* Buzulun eriyerek toprağın altına inen suyunu dışarıya veren kaynak.

buzul masası
* Çevresindeki buzlar erirken, altına rastlayan bölümü erimekten koruyan ve böylece buzdan bir ayak üzerinde kalan kütle.

buzul seli
* Buzulun erimesiyle oluşan sel.

buzul taş
* Buzulların taşıyıp biriktirdikleri, üzerleri çok kez parıltılı veya çizikli taşlar, moren.

buzullaşma
* Buzul durumuna gelme.
* Geçmiş çağlarda ve şimdi geniş veya dar bir bölgenin buzullarla örtülmesi olayı.

buzullaşmak
* Buzul durumuna gelmek.

buzullu
* Buzulu olan.

buzulsuz
* Buzulu olmayan.

bücür
* Ufak tefek ve kısa boylu, bodur (kimse).

bücürleşme
* Bücürleşmek işi.

bücürleşmek
* Bücür duruma gelmek.

bücürlük
* Bücür olma durumu.

Büdü
* Bkz. Edi ile Büdü.

büfe
* İçine sofra takımlarının konduğu dolap.
* Toplantılarda yiyecek ve içeceklerin konulduğu masa.
* İçki, yiyecek türü şeylerin satılıp tüketildiği yer.

büfeci
* Büfe işleten kimse.

büfecilik
* Büfe işletme işi.

Bügdüz
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

büğe
* Büve.

büğelek
* Büve.

büğeme
* Büğemek işi.

büğemek
* Suyu önüne bent yaparak toplamak.

büğet
* Su birikintisi, gölcük.

büğlü
* Küçük büğlü, soprano büğlü, alto büğlü, bariton büğlü olarak dört türü bulunan, bakırdan, perdeli veya pistonlu müzik araçlarının adı.

büğrü
* Bkz. eğri büğrü.

bühtan
* Kara çalma, iftira.

bühtan etmek
* kara çalmak, iftira etmek.

bük
* Ovada veya dere kıyısında çalı ve diken topluluğu.
* Böğürtlen.
* Akarsu kıyılarındaki verimli tarlalar.
* Dönemeç.

büken
* Oynak kemikleri arasındaki açıları daraltan kasların genel adı, açan karşıtı.

büklük
* Akarsu kıyılarındaki verimli tarlalar, bük.

büklüm
* Bükülmüş, kıvrılmış şeylerin oluşturduğu kat.
* Dönemeç, viraj.

büklüm büklüm
* Çok büklümlü, kıvrım kıvrım.

bükme
* Bükmek işi.
* Bükülmüş kaytan veya iplik.
* Vücudun bir bölümünü yanındaki bölüm üzerine kıvırma.

bükmek
* Sertçe çevirmek, kıvırmak.
* Birkaç tel ipliği burarak sarmak.
* Eğmek.

* Katlamak.
* Döndürmek.

büktürme
* Büktürmek işi.

büktürmek
* Bükmek işini yaptırmak, kıvırtmak.

bükücü
* Ağaç veya kontraplâkları kalıpla veya elle bükerek şekil veren kimse.

bükücülük
* Bükücünün işi veya mesleği.

bükük
* Bükülmüş, eğilmiş olan.

bükülgen
* Kolay eğilip bükülen.
* Bükünlü.

bükülgenlik
* Bükülgen olma durumu.

bükülme
* Bükülmek işi.

bükülmek
* Bükmek işine konu olmak, katlanmak.
* (iplik için) Eğrilmek.
* Eğilmek.
* Yönelmek.

bükülü
* Bükülmüş olan.

bükülüş
* Bükülmek işi veya biçimi.

büküm
* Bükmek işi.
* Bir şeyin bükülmüş yeri, kat, kıvrım.
* (iplik, yün vb. için) Bir defada eğrilmiş ip miktarı.

bükümlü
* Bükülmüş olan, bükümü olan.

bükümsüz
* Bükülmemiş olan, bükümü olmayan.

bükün
* Gramer görevleri ve yapı bakımından, kelime köklerinin başında, içinde veya sonunda türlü değişikliklerin olması, insiraf.

bükünlü
* Türetmede ve çekimde kelime kökleri değişikliğe uğrayan (dil), insirafî.

bükünlü dil
* Gramer görevleri ve yapı bakımından kelime köklerini değiştiren dil: Arapça fail, fiil; şair, şiir gibi.

bükünme

* Bükünmek işi.

bükünmek
* Kıvrılmak, bükülmek.
* Ağrıdan, sancıdan kıvranmak.

büküntü
* Bükme sonucu oluşan biçim veya iz.
* Bağırsakta olan ağrı.
* Dönemeç, viraj.

büküş
* Bükmek işi veya biçimi.

bülbül
* Karatavukgillerden, sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş (Luscinia megarhynchos).
* Sesi çok güzel olan kimse.

bülbül çanağı
* Çok ufak (kâse).

bülbül gibi bilmek
* çok iyi öğrenmiş olmak.

bülbül gibi konuşmak (veya okumak)
* kolaylıkla konuşmak, okumak.

bülbül gibi konuşturmak (veya söyletmek)
* itiraf ettirmek.

bülbül gibi söylemek
* hiçbir şey saklamadan bildiklerini söylemek, itiraf etmek.

bülbül gibi şakımak
* güzel sesle, neşeyle konuşmak.

bülbül kesilmek
* bir etki veya baskı altında çokça konuşmak.

bülbülkonağı
* Bir tür hamur tatlısı.

bülbülleşme
* Bülbülleşmek işi.

bülbülleşmek
* Bülbül gibi ötmek veya şakımak.

bülbülü altın kafese koymuşlar, "ah vatanım" demiş
* kişi, yurdu dışında ne kadar zengin olursa olsun, yine de yurdunu özler.

bülbülün çektiği dili belâsı
* ilerisi düşünülmeden söylenen söz insanın başına dert açabilir.

bülbülyuvası
* Daire biçiminde, ortası çukur ve bu çukur yere piştikten sonra dövülmüş Antep fıstığı konulan bir tür hamur tatlısı.

bülten
* Özel veya resmî kurum ve kuruluşlar veya yetkili kişilerce herhangi bir durumla ilgili olarak süreli veya süresiz yayımlanan duyuru.
* Dergi.

bünye

* Vücut yapısı.
* Yapı, kuruluş.

bünyece

* Bünye olarak, bünye bakımından.

bürgü

* Baş örtüsü.
* Çarşaf.
* Atkı.
* İnce perde.

bürgülü

* Bürgüsü olan.

büro

* Çalışma odası, yazıhane.
* Danışma ve yazı işlerinin yürütüldüğü iş yeri.
* Bölüm, şube.
* Yazı masası.

bürokrasi

* Kırtasiyecilik.
* Kamu yönetimi.

bürokrat

* Devlet dairesinde çalışan görevli.
* Kırtasiyeci.

bürokratik

* Kırtasiyecilikle ilgili.
* Kamu yönetimi ile ilgili.

bürudet

* Soğukluk.

bürük

* Duvak.

bürülü

* Bürünmüş.

bürüm

* Bürülmüş, dürülmüş, katlanmış olan şey.

bürümcek

* Koza gibi yumaklanmış şey.

bürümcük

* Ham ipekten dokunmuş giysi kumaşı.
* Ham ipekten dokunan bir tür iç çamaşırı kumaşı.

bürüme

* Bürümek işi.

bürümek

* Sarmak, kaplamak, örtmek, basmak, istilâ etmek.
* Çok, güçlü etkilemek.

bürünme

* Bürünmek işi.

bürünmek
* Bürümek işine konu olmak.
* Sarınmak, örtünmek.
* Bir görünüşe girmek.

büryan
* Bkz. biryan.

büryan pilâvı
* Kemiksiz koyun eti, pirinç, soğan, domates, baharat ve yağ karışımıyla fırında pişirilen bir pilâv türü.

büryancı
* Bkz. biryancı.

büsbütün
* İyiden iyiye, iyice, tamamen, tamamıyla, temelli.

büst
* Vücudun, omuzlarla birlikte göğüsten yukarı bölümü.
* Heykeltıraşlıkta başı, göğsü, bazen de omuzları içine alan sanat ürünü.

bütan
* Metal bidonlar içinde az bir basınç altında sıvılaşan, yakıt olarak yararlanılan HC formülündeki hidrokarbür gazı.

bütçe
* Devletin, bir kuruluşun, bir aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerini tür ve ayrıntılarıyla gösteren çizelge.
* Devlet ve öteki kuruluş veya toplulukların belirli bir dönem içindeki gelir ve giderlerinin oranlama niceliklerini önceden belirleyen, onaylayan ve bu işlemlerin yapılmasına izin veren kanun veya karar.

bütçe açığı
* Bütçede belirlenen giderlerin gelirlerden çok olması durumu.

bütçe yılı
* Bir bütçenin uygulanmaya başladığı günden ertesi yıl aynı güne kadar geçen süre.

bütçeleme
* Bütçelemek işi.

bütçelemek
* Bütçe yapmak veya hazırlamak.

büten
* Olefin grubundan C4H8 formülünde iki hidrokarbonun adı.

bütün
* Eksiksiz, tam.
* Parçalanmamış.
* Çok sayıdaki varlık ve nesnelerin hepsi, bütünü.
* Ufaklık, bozukluk olmayan (para).
* Birlik, tamlık.

bütün bütün
* Büsbütün.

bütün bütüne
* Bütün olarak, tamamıyla.

bütüncü ekonomi

* Ekonominin bütün alanlarını kapsayan yapı ve oluşum, makro ekonomi.

bütüncül
* Totaliter.

bütüncüllük
* Bütüncül olma durumu.

bütünleme
* Bütünlemek işi, bütün, tek parça durumuna getirme, tamamlama, ikmal.
* Bütünleme sınavı.

bütünleme sınavı
* İlk ve orta dereceli okullarla üniversite ve yüksek okullarda bütünlemeye kalan öğrenciler için genellikle yaz tatili veya dönem sonunda açılan sınav, ikmal imtihanı.

bütünlemek
* Eksiksiz duruma getirmek, tamamlamak.
* Ufak, bozuk paraları büyük para durumuna getirmek.

bütünlemeli
* Bütünleme sınavına girmesi gereken (öğrenci).

bütünlemeye kalmak
* bir öğrenci yarı yıl veya öğretim yılı sonunda bir veya birden çok dersten bir kez daha sınava girmek üzere başarısızlığa uğramak, ikmale kalmak.

bütünlenme
* Bütünlenmek işi veya durumu.

bütünlenmek
* Bütünlemek işine konu olmak, ikmal edilmek, tamamlanmak.

bütünler
* Bütün durumuna getiren veya bütün durumuna getirmek için eklenen, mütemmim.

bütünler açı
* Ölçülerinin toplamını 180° ye çıkaran açılardan her biri.

bütünleşme
* Bütünleşmek işi.

bütünleşmek
* Bütün duruma gelmek.

bütünletme
* Bütünletmek işi.

bütünletmek
* Bütün durumuna getirmek, tamamlatmak.

bütünleyen
* Bütün durumuna getiren, mütemmim.

bütünleyici
* Bütünleme işini yapan.

bütünlük
* Bütün olma durumu.

bütünsel
* Bütün niteliğinde olan, bütünle ilgili, total.

bütünsellik
* Bütün olma durumu.

büve
* Daha çok sığırlara saldıran, onların kanını emen, vızıltılarıyla tedirginlik yaratan sokucu sinek (Hypoderma bovis).

büvelek
* Büve.

büvet
* Bkz. Büğet.

büvet
* (istasyon, tiyatro, sinema gibi yerlerde) Yiyecek ve içecek satılan küçük büfe.

büyü
* Tabiat kanunlarına aykırı sonuçlar elde etmek iddiasında olanların başvurdukları gizli işlem ve davranışlara verilen genel ad, afsun, sihir, füsun, bağı.
* Karşı durulmaz güçlü etki.

büyü bozmak
* yapılmış bir büyüyü etkisiz duruma getirmek.

büyü bozulmak
* yapılmış bir büyü etkisiz duruma getirilmek.

büyü yapmak
* büyü yolu ile etki altına almaya veya aldırmaya çalışmak.

büyücek
* Biraz büyük, büyüğe yakın.

büyücü
* Büyü yapan kimse, sihirbaz.
* Çevresindekileri çabuk ve güçlü olarak etkileyen kimse.

büyücülük
* Büyücünün yaptığı iş, sihirbazlık.

büyüğümsü
* Büyüğe yakışır, büyük gibi, büyüklere özgü.

büyük
* (somut nesneler için) Boyutları, benzerlerinden daha fazla olan, küçük karşıtı.
* (soyut kavramlar için) Çok, ortalamayı aşan.
* Niceliği çok olan.
* Üstün niteliği olan.
* Yetişkin, belli bir yaşa gelmiş.
* Önemli.

büyük (söz) söylemek
* yapacağı bir şey hakkında kesin konuşarak övünmek.

büyük abdest
* Dışkı, kaka.

büyük abdesti gelmek
* göden bağırsağını boşaltma gerekliğini duymak.

büyük aile

* Büyük baba, büyük anne ile bunların evli oğullarından, gelinlerinden ve çocuklarından oluşan aile.

büyük amiral
* Bazı ülkelerde kara ordusunda mareşale denk sayılan donanma subaylarının en yüksek aşamasındaki amiral.

büyük ana
* Büyük anne.

büyük anne
* Annenin veya babanın annesi, nine.

büyük atardamar
* Kalbin kasılması ile karıncıklardaki kanı bütün vücuda taşıyan ana atardamar.

büyük baba
* Annenin veya babanın babası, dede.

büyük balık küçük balığı yutar
* güçlüler, güçsüzleri ezer.

büyük başın derdi büyük olur
* büyük işlerin başında bulunanların karşılaşacağı güçlükler de çoktur.

büyük boy
* Normal ölçülerden daha büyük.

büyük çember
* Bir kürenin merkezinden geçen bir düzlemde ara kesiti olan çember.

büyük dalga
* (radyo yayını için) Uzun dalga.

büyük defter
* Ticarî bir kuruluşun aylık ve bilânço hesaplarını gösteren defter.

büyük elçi
* Üstün aşamalı elçi.

büyük elçilik
* Büyük elçi olma durumu.
* Büyük elçinin makamı.

büyük görmek (bilmek veya tutmak)
* kendini veya başkasını olduğundan üstün saymak, yüceltmek.

büyük hanım
* Yaşlı kadın.

büyük harf
* Özel adlarla cümle başları gibi yerlerde kullanılan ve büyük yazılan, özel biçimli harf, majüskül.

büyük kalori
* 1 atmosfer basınç altında 1 kg suyun sıcaklığını 14.50 C den 15.50 C ye çıkarmak için gereken ısı miktarı, kilokalori.

büyük kan dolaşımı
* Kalbin sürekli kasılıp gevşemesiyle kan ve lenfin vücudun büyük bölümünü dolaşması.

büyük lâf etmek
* Bkz. büyük söz söylemek.

büyük lokma ye büyük söyleme
* başaramayacağın, sonuçlandıramayacağın bir konuda kesin sözler söyleme.

büyük mağaza
* Her türlü tüketim maddesinin bol miktarda satışa sunulduğu yer.

büyük mevlit ayı
* Ay takviminin üçüncü ayı, rebiyülevvel.

büyük oynamak
* çok para koyarak kumar oynamak.
* büyük bir tehlikeyi göze alarak bir işe girişmek.

büyük önerme
* Tasımın öncüllerinden büyük olanı, majör.

büyük para
* Çok para.

büyük peder
* Büyük baba, dede.

büyük sesli uyumu
* Kelimede kalın ünlülerden (a, ı, o, u) sonra kalın, ince ünlülerden (e, i, ö, ü) sonra ince ünlülerin gelmesi kuralı, büyük ünlü uyumu.

büyük sözüme tövbe!
* bir konuda çok kesin konuşulduğunda, tersi bir durumun başa gelmemesi dileğini belirtir.

büyük şehir
* Ana kent.

büyük tansiyon
* Kan basıncının yüksek olması.

büyük terim
* Kapsamı daha geniş olan son uç önermesinin yüklemi görevini taşıyan terim.

büyük tövbe ayı
* Ay takvimin beşinci ayı, cemaziyülevvel.

büyük ünlü uyumu
* Türkçe bir kelimenin ilk hecesinde kalın bir ünlü varsa, ondan sonra gelen bütün hecelerin kalın ünlülerle, ince bir ünlü varsa sonraki hecelerin de ince ünlülerle sürüp gitmesi kuralı: Çocuklaşmak, denizcilik gibi.

büyük yemin etmek
* bir şeyi yapmamak konusunda en kutsal şeyler üzerine ant içmek.

Büyükayı
* Kuzey yarım kürede yedi yıldızdan oluşmuş takım yıldız, Yedigir, Dübbüekber.

büyükbaş
* Sığır, manda gibi hayvanların niteliğini belirtmek için kullanılır.

büyükçe
* Biraz büyük.
* Oldukça önemli.

büyükle büyük, küçükle küçük olmak
* her yaş ve durumdaki kişilere karşı dostça, arkadaşça davranmak.

büyüklenme

* Kendini büyük gösterme, kibir.

büyüklenmek
* Kendini büyük göstermek, büyüklük taslamak, kibirlenmek.

büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öpmek
* sevgi ve saygı göstermek.

büyüklü küçüklü
* Büyük küçük hepsi bir arada.

büyüklük
* Büyük olma durumu, ululuk.
* Büyüklere yaraşır bağışlayıcı davranış.

büyüklük göstermek
* gönül ululuğu göstermek.

büyüklük hastalığı
* Kendini olduğundan daha büyük ve önemli görme, gösterme hastalığı, megalomani.

büyüklük satmak
* gururlanıp üstünlük taslamak.

büyüklük taslamak
* kendini üstün görmeye çalışmak, böbürlenmek.

büyükseme
* Büyüksemek işi.

büyüksemek
* Büyük olduğunu kabul etmek.

büyüksü
* Büyük gibi, büyümüşe benzer.

büyükten büyüğe
* mirasın önce büyüğe, o ölünce kalanların en büyüğüne geçmesi kuralı, ekber evlât hakkı.

büyüleme
* Büyülemek işi.

büyülemek
* Büyü ile etki altına almak.
* Etkisi altına almak, birini kendine bağlamak, teshir etmek.

büyüleniş
* Büyülenmek işi veya biçimi.

büyülenme
* Büyülenmek işi.

büyülenmek
* Büyülemek işine konu olmak.

büyüleyici
* Etkileyen, çekici niteliği olan.

büyüleyici özellik
* Sürekli büyüleyici ve etkileyici olma.

büyüleyiş

* Büyülemek işi veya biçimi.

büyülteç
* Fotoğraf ve resim büyültmeye, büyültüp basmaya yarayan aygıt, agrandisor.

büyültme
* Büyültmek işi.
* Fotoğraf ve resimlere boyut kazandırma işlemi, agrandisman.

büyültmek
* Bir şeyi büyük duruma getirmek, büyütmek.
* (resim, harita gibi şeyler için) Daha büyük örneğini yapmak.
* Abartmak.

büyülü
* Kendisine büyü yapılmış (kimse).
* Büyü gücü olan, sihirli.

büyüme
* Büyümek işi.
* Organizmanın bütününde veya bu bütünün bir bölümünde boyutların artması.

büyümek
* Organizmanın bütününde veya bu bütünün bir bölümünde, boyutlar artmak, irileşmek, eskisinden büyük duruma gelmek.
* Yetişmek.
* Yaşı artmak, yaşlanmak.
* Artmak, güçlenmek, şiddeti artmak.
* Sayıca artmak.
* Genişlemek.
* Önem ve değer kazanmak.

büyümüş de küçülmüş
* (çocuk için) konuşması ve davranışları yaşına uymayan, büyüklerinki gibi olan.

büyüsel
* Büyü ile ilgili olan.

büyüteç
* Odak boyutu birkaç santimetre olan yaklaştırıcı mercek, pertavsız.

büyütken doku
* Sürgen doku.

büyütme
* Büyütmek işi.
* Birisi tarafından yetiştirilmiş kimse.
* Uzakta duran cisimlere dürbün veya benzeri bir araçla bakıldığında cismi gören açının çıplak gözle bakıldığı zamanki açıya oranı.

büyütmek
* Büyük duruma getirmek, genişletmek.
* Yetiştirmek, bakmak.
* Abartmak, mübalâğa etmek.

büyütülme
* Büyütülmek işi.

büyütülmek
* Büyütmek işi yapılmak.

büyütürlük

* Aşırılaştırma.

büyütüş
* Büyütmek işi veya biçimi.

büyüye kapılmak (veya tutulmak)
* yapılan büyünün etkisinde kalmak, bir şeyin o kimsenin çekiciliğinden kurtulamamak.

büyüyüş
* Büyümek işi veya biçimi.

büz
* Künk.

büzdürme
* Büzdürmek işi.

büzdürmek
* Büzmek.
* Büzmek işini birine yaptırmak.

büzgen
* Kasılarak vücuttaki herhangi bir deliği açan veya kapayan çember biçimindeki kasların genel adı.

büzgü
* Dikişte kumaşın bir ucundan istenilen yere kadar geçirilen bir ipliğin çekilmesi ile oluşan, kumaşın bolluğunu azaltan sık, küçük kıvrım.

büzgüleme
* Büzgülemek işini yapmak.

büzgülemek
* Büzgü şeklini vermek.

büzgülü
* Büzgüsü olan, büzülerek dikilmiş olan.

büzgüsüz
* Büzgüsü olmayan.

büzme
* Büzmek işi.
* Ağzı büzülerek kapatılan (kese, torba vb.).

büzmek
* Buruşturarak, sıkıştırarak veya kıvrım yaparak bir şeyin alanını ve hacmini küçültmek.
* Kapatmak, dedikodu yapılmasına engel olmak.

büzük
* Toplanarak büzülmüş.
* Kalın bağırsağın sona erdiği yer, anüs.
* Yüreklilik, cesaret.

büzüktaş
* Kafa dengi arkadaş, kafadar.

büzülme
* Büzülmek işi.

büzülmek
* Büzmek işi yapılmak.
* Korku, şaşkınlık, soğuk gibi etkenlerle bir kenara sinmek, bir kenara çekilmek.

büzülüp oturmak (kalmak)
* bir kenarda çekingen bir tavırla oturmak.

büzülüş
* Büzülmek işi veya biçimi.

büzüşme
* Büzüşmek işi.

büzüşmek
* Büzülerek alan hacmini küçültmek, kırışmak.

büzüşük
* Büzülerek yüzey veya hacmi küçülmüş olan, büzüşmüş; kırışık.

by-pass
* Bkz. baypas.

C
* Karbon'un kısaltması.
* Elektrik kapasitesinin kısaltılması.

c, C
* Türk alfabesinin üçüncü harfi. Ce adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümlü katışık diş - diş eti ünsüzünü gösterir.
* Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde do sesini gösterir.
* Romen rakamlarında 100 sayısını gösterir.

Ca
* Kalsiyum'un kısaltması.

-ca / -ce, -ça / -çe
* Vurgusuz zarf eki: Kısa-ca, iyi-ce, açık-ça, mert-çe vb.; dil adları türetir: Alman-ca, İngiliz-ce, Rus-ça, Türk-çe vb. "bakımından" anlamına zarf türetir: Para-ca, yaş-ca vb. "-a göre" anlamına zarf türetir: Onlar-ca, biz-ce, ben-ce, sen-ce vb. "tarafından" anlamına zarf türetir: Bakanlık-ça, hükümet-çe vb. "kadar" anlamına zarf türetir: Bun-ca, on-ca vb. sayıca eşitlik bildiren zarflar türetir: Yüzyıllar-ca, aylar-ca, günler-ce, binler-ce vb. topluluk beraberlik anlatan zarflar türetir: Aile-ce, ev-ce, köy-ce vb.

-ca / -ce, -ça / -çe
* Sıfatlardan küçültme sıfatları türeten ek: Sarışın-ca, esmer-ce, soluk-ça, sert-çe vb.

caba
* Bir şey ödemeden, para vermeden alınan şey, bedava.
* Fazla olarak, üstelik.

cabadan
* Bedava olarak, karşılıksız, fazladan.

cacık
* Yoğurt, ayran içine hıyar veya marul doğranarak yapılan, çoğu kez sarımsaklı, iştah açıcı yiyecek.

cacık
* Bir tür ot.

-cacık / -cecik
* Zarf türeten ek (vurgusuz): hemen-cecik, yavaş-çacık, usul-cacık vb.

cadaloz
* Çok konuşan, huysuz ve şirret (kadın, kocakarı).

cadalozlaşma

* Cadalozlaşmak işi.

cadalozlaşmak
* Cadaloz gibi davranmak.

cadalozluk
* Cadaloz olma durumu.

cadde
* Şehir içinde ana yol.

caddeyi tutmak
* herhangi bir sebeple bir yoldan geçişi engellemek, kapamak.
* (korkulu bir durumda) başını alıp gitmek, uzaklaşmak.

cadı
* Geceleri dolaşarak insanlara kötülük ettiğine inanılan hortlak.
* Huysuz, çirkin, ihtiyar kadın.
* Çok güzel göz.

cadı gibi
* saçı başı dağınık, tırnakları uzun ve pis kadınlar için kullanılır.
* çok becerikli.

cadı kazanı
* dedikodunun, fesadın çok olduğu yer.

cadılaşma
* Cadılaşmak işi.

cadılaşmak
* (kadın) Çirkinleşip huysuzlaşmak.
* Bitki bakımsızlıktan yabanîleşmek.

cadılık
* Cadıya yakışır davranış, huysuzluk.

cadılık etmek
* huysuzluk etmek, cadı gibi davranmak.

cadısüpürgesi
* Emeçleri özellikle dal uçlarındaki kabuk altında sıkı bir ağ örerek çekirdekli yemiş ağaçlarının çiçeklenmesine, dolayısıyla meyve verimine engel olan asklı mantar (Taphrina cerasi).
* Bu mantarın yol açtığı bitki hastalığı.

cafcaf
* Gösteriş, şatafat.
* Ağız kalabalığı ile bir şeyi elde eden, şirret.

cafcaflı
* Gösterişli, fazla şık, şatafatlı.
* Karışık, gürültülü patırtılı, tehlikeli.

Caferî
* Şiîliğin bir kolu ve bu koldan olan kimse.

cağ
* Parmaklık, korkuluk.

cağ
* Büyük bez veya deri torba, cav.

cağ

* Lavabo, banyo.
* Hamam, duş, banyo vb. yerlerde atık suyun akmasını sağlayan zemindeki delik.

cağlık

* Dokumacılıkta, çözgü makinesinde çözgü ipliği bobinlerinin desen ve renk sırasına göre yerleştirildiği sehpa.

cahil

* Öğrenim görmemiş, okumamış, bilgisiz.
* Belli bir konuda yeterli bilgisi olmayan.
* Deneysiz, genç, toy (delikanlı veya kız).

cahil kalmak

* bilgi edinememek, bilgisi olmamak.

cahilâne

* Cahilce, cahile yakışır (biçimde).

cahilce

* Cahil gibi, cahile yakışır (biçimde).

cahiliye

* Araplarda Müslümanlıktan önceki çağ.

cahiliyet

* Cahillik, bilgisizlik.

cahillik

* Cahil olma durumu, bilgisizlik.
* Gençlik, toyluk, deneysizlik ve bu yüzden işlenen kusur.

cahillik etmek

* bilgisizliğini göstermek.
* gençlik, toyluk, deneysizlik yüzünden kusur işleme.

caiz

* Din, yasa, töre veya başka bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapılıp işlenmesine izin verilen, uygun, yerinde sayılan, yakışık olan.

caize

* Şairlerin kasidelerle övdükleri büyükler tarafından kendilerine verilen bahşiş.
* Yazıda bir sözün olduğu gibi tekrarlandığını göstermek için alt hizasına konulan tırnak biçimindeki noktalama işareti.
* Yol yiyeceği, azık.

-cak / -cek, -çak / -çek

* Küçültme isimleri türeten ek: Yavru-cak, kuzu-cak vb.

caka

* Gösteriş, çalım, kabadayılık, fiyaka.

caka satmak

* gösteriş yapmak, çalım satmak.

caka yapmak

* gösterişli davranmak, fiyakalı durumda olmak.

cakacı

* Caka yapmayı seven.

cakacılık

* Cakacı olma durumu veya cakalı davranış.

cakalanma
* Caka satma.

cakalanmak
* Caka satmak.

cakalı
* Cakası olan, caka ile yapılan, gösterişli.

cakasız
* Cakası olmayan.

calî
* Yapmacıklı, düzme, sahte.

calip
* Celp eden, çeken, çekici.

Calvinci
* Bkz. Kalvenci.

Calvincilik
* Bkz. Kalvencilik.

cam
* Soda veya potas katılmış silisli kumun ateşte eritilmesiyle yapılan sert, saydam ve çabuk kırılır cisim.
* Tümü veya bir bölümü bu maddeden yapılmış, sırça.
* Pencere.
* Kadeh, içki.

cam çivisi
* Yaklaşık çapları 1 mm, boyları 1,5-2,5 cm arasında değişen ince ve başsız tel çivi.

cam evi
* Cam takma işleri yapılan dükkân, camcı.
* Çerçevelerde camın yerleştirilmesi için açılan yiv.

cam gibi
* arkası görünen, saydam, şeffaf.
* (göz için) donuk, cansız.

cam göz
* Gözü takma olan.
* Aç gözlü, tamahkâr.

cam kanatlılar
* Kurtçukları, elma, kayın, kavak, meşe ve gürgen ağaçlarına zarar veren, kanatları camsı, hortumları körelmiş kelebekler familyası.

cam macunu
* Camı yuvasına tutturmak ve yalıtkanlık sağlamak amacı ile kullanılan bezir yağı ve üstübeç karışımı.

cam mozaik
* Renkli taş parçaları yerine cam parçalarından yapılan mozaik.

cam resim
* Renkli camların kesilip birbirlerine kurşun çubuklarla bağlanması ile yapılan süs veya resim.

cam suyu

* Potas veya sodanın kuvars ile eritilmesinden elde edilen, ağacın böceklere ve ateşe direncini artıran renksiz sıvı.

cam yuvası
* Cam evi.

cam yünü
* Çok ince, bükülebilir cam liflerinin oluşturduğu ısı ve ses yalıtımında kullanılan madde.

camadan
* Çapraz düğmeli, ipek veya sırma işlemeli bir tür kısa yelek.
* Dört köşe yelkenleri boğarak yüzeylerini küçültme işi.

camadan vurmak
* fazla rüzgâra karşı yelkeni kasmak.

camadanı fora etmek
* bağları koyuverip kısılmış yelkeni açmak.

camadanlı
* Camadan giymiş olan.

cambaz
* Yerde ve tel, at, bisiklet vb. üzerinde dengeye dayanan, tehlikeli, heyecan verici gösterileri yapan kimse, akrobat.
* At alıp satan veya yetiştiren kimse.
* Usta, becerikli kimse.
* Kurnaz, hileci.
* Osmanlı Devletinde atlı olan ve savaşlarda padişahın önünde düşmana karşı ilk saldırıya geçen birlik.

cambazhane
* Cambazların oyunlarını gösterdikleri yer.

cambazlık
* Cambazın işi veya mesleği, akrobatlık, akrobasi.
* At alıp satma veya yetiştirme işi.
* Kurnazlık, hilecilik.

cambul cumbul
* (yemek için) Çok sulu, suyu bol.

camcı
* Cam ticaretini veya cam takmayı meslek edinmiş kimse.
* Evin içini pencereden gözetleyen kimse.

camcı elması
* Ucundaki küçük, dönebilen elmas parçası ile camı çizerek kesmeye yarayan araç.

camcı macunu
* Cam ile çerçeve arasındaki aralıkları kapatmakta kullanılan ve kaba üstübeçle bezir yağından yapılan hamur.

camcılık
* Cam alıp satma veya takma işi.
* Evin içini pencereden gözetleme.

camekân
* Göstermelik, satılık şeylerin sergilendiği camlı bölme veya yer, sergen, vitrin.
* Bir yeri, bir veya daha çok bölüme ayıran cam bölme, camlık.
* Ser (II).
* Hamamlarda soyunulan camlı yer.
* Gözlük.

camekânlı
* Camekanı olan (yer).

camekânlı kutu
* Televizyon.

camekânsız
* Camekânı olmayan.

camgöbeği
* Yeşile çalar mavi renk.
* Bu renkte olan.

camgöz
* Deniz kıyısına yakın yaşayan, boyu bir buçuk metre kadar olan, eti lezzetli bir tür köpek balığı (Galeius canis).

camgüzeli
* Evlerde süs olarak yetiştirilen, pembe, kırmızı çiçekler açan bir tür kına çiçeği (Impatiens sultanı).

camı çerçeveyi indirmek
* etrafi kırıp dökmek, her şeyi parçalayıp dağıtmak.

camız
* Manda, su sığırı, kömüş.

cami
* Müslümanların hep birlikte namaz kılmak için toplandıkları yer.

cami
* Toplayan, bir araya getiren.
* İçine alan, içinde bulunduran.

cami yıkılmış, ama mihrabı yerinde
* yaşlandığı hâlde güzelliği bozulmamış (kadın).

camia
* Topluluk, zümre.

camit
* Cansız.
* Donmuş.

camlama
* Camlamak işi.

camlamak
* Cam geçirmek, cam takmak.

camlanma
* Camlanmak işi.

camlanmak
* Cam takılmak.

camlaşma
* Camlaşmak işi.

camlaşmak
* Cama benzer duruma gelmek.

camlatma
* Camlatmak işi.

camlatmak
* Cam taktırmak.

camlı
* Cam takılmış, cam geçirilmiş, camı olan.

camlı köşk
* Saraylarda veya bahçelerde soğuktan korunmak için camla örtülmüş oda, salon.

camlık
* Camlı çerçeve ile bölünmüş yer.
* Çiçek, sebze gibi bitkileri dış etkenlerden korumak için yapılmış küçük limonluk, camekân.

camsı
* Cam gibi saydam, cama benzer.
* Yerin içinden yüze çıkan erimiş sıcak maddelerin, soğuma sırasında billûrlaşmayıp biçimsiz olarak katılaşmış durumu.

camsız
* Camı olmayan.

can
* İnsan ve hayvanlarda yaşamayı sağladığına ve ölümle vücuttan ayrıldığına inanılan madde dışı varlık.
* Yaşama, hayat.
* Güç, dirlik.
* Kişi, birey.
* İnsanın kendi varlığı, özü.
* Gönül.
* Bektaşîlik ve Mevlevîlikte tarikat kardeşi.
* Yakınlık duygusu belirten bir seslenme sözü.
* Çok içten, sevimli, sevilen, şirin.

can acısı
* Vücudun herhangi bir yerinde duyulan şiddetli acı.

can alacak nokta (veya yer)
* bir şeyin en önemli yeri.

can alıcı
* En önemli, en çarpıcı.
* Azrail.

can alıp can vermek
* ölüm sıkıntısı ve acısı içinde bunalmak.

can arkadaşı
* Bkz. can dostu.

can atmak

can baş üstüne
* istenilen şeyin büyük bir memnunlukla yapılacağını anlatır.

can başına sıçramak
* çok korkmak.

can bayılmak
* iç geçmek, takatsizlik göstermek.

can beraber
* Çok sevgili.

can beslemek
* kaygısızca yiyip içip rahatına bakmak.
* başkasının yiyeceğini, içeceğini sağlamak.

can boğazdan gelir (veya geçer)
* insan yiyeceğine önem vererek güçlenebilir veya yemeden yaşamak mümkün değildir.

can borcunu ödemek
* ölmek.

can bunaltısı
* Aşırı üzüntü sebebiyle canın sıkılma, bunalma hâli.

can cana, baş başa
* herkesin kendi canının, kendi başının kaygısına düştüğü bir tehlike anını anlatır.
* birbirini seven iki kişi bir arada yalnız olarak.

can ciğer
* Çok yakın, sıkı fıkı, pek içten (arkadaş).

can ciğer kuzu sarması
* içli dışlı, candan, pek içten.

can ciğer olmak
* birbiriyle çok yakın arkadaş olmak.

can cümleden aziz
* insanın kendisi herkesten önce gelir.

can çabası
* varlığını kanıtlama amacıyla aşırı gayret.

can çekişmek
* ölmek üzere bulunmak.
* sona ermek, tükenmek, bitmek.

can çekişmektense ölmek yeğdir
* bir işte çeşitli sıkıntı ve üzüntülerle karşılaşıp olağanüstü gayret harcamaktansa o işten vazgeçmek daha iyidir.

can çıkmayınca (veya çıkmadan) huy çıkmaz
* insanı alışkanlıklarından, huylarından vazgeçirmek mümkün değildir.

can damarı
* En önemli veya hassas nokta, bir şeyin yaşaması için en önemli araç.

can damarına basmak
* bir işin en önemli yönü üzerinde durmak.

can dayanmamak
* bir şey karşısında insanın dayanıklılığı elden gitmek.

can derdinde olmak
* zor bir durumdan kurtulmaya çalışmak.

can derdine düşmek
* ölüm korkusuna kapılmak.

can direği

* Kemanın içinde, alt ve üst kapakları arasında dikili duran çubuk.

can dostu
* Pek içten dost.

can düşmanı
* Aşırı düşmanlık güden kimse, öldürmeyi bile düşünen düşman.

can eriği
* Genellikle yeşilken yenen sert, sulu bir tür erik.

can evi
* Yüreğin altındaki bölge.
* En duyarlı yer, yürek.

can evinden vurmak
* en etkileyici yönünden saldırmak.

can feda
* Çok imrenilen iyi veya güzel şeyler, davranışlar karşısında söylenir, can kurban.

can gelmek
* canlanmak, güçlenmek.

can gözdesi
* Sevgili.

can havli
* ölüm korkusu.

can havli ile...
* ölüm korkusundan doğan güçlü bir tepki ile.

can kalmamak
* bitkin bir duruma gelmek, gücü tükenmek.

can kaygısına düşmek
* her şeyden vazgeçip sadece kendi hayatını koruma veya kurtarma çabasında olmak.

can korkusu
* Bkz. can havli.

can korkusu
* Ölüm korkusu.

can kulağı
* çok yakın dost, sırdaş.

can kulağı ile dinlemek
* büyük bir dikkatle dinlemek.

can kurban
* Can feda.

can kuşu
* Ruh.

can noktası
* En önemli husus, vurgulanması gereken yer.

can olmak
* sevimli, hoş görünmek.

can pahasına
* canını vererek veya tehlikeye koyarak.

can pazarı
* Herkesin kendi canının kaygısına düştüğü ve kendini kurtarmaya çalıştığı bir durum.

can sağlığı
* İnsanın sağ ve sağlıklı olması.

can sevecek bir şey
* hoşa gidecek bir şey.

can sıkıcı
* Üzüntü yaratan, üzücü.

can sıkıntısı
* yapılacak bir iş olmamaktan ve hiçbir şeyle oyalanma imkânı bulunamadığı için duyulan tedirginlik, bunalım.

can sıkmak
* bıkkınlık vermek.

can sohbeti
* İçtenlikle konuşan çok yakın dostlar bir arada söyleşip dertleşme.

can tahtası
* Göğüs kemiği.

can vermek
* ölmek.
* ruha güç vermek.
* canlanmasına yol açmak.
* bir şeyi çok istemek.

can yakmak
* zulmetmek, eziyet etmek.
* bir kimseyi büyük zarar ve ziyana sokmak.
* üzmek, acı vermek.

can yeleği
* Bkz. cankurtaran yeleği.

can yoldaşı
* Yalnızlıktan kurtulmak için birlikte yaşanılan (kimse vb.).

cana
* Sevgiliye hitap sözü.

cana can katmak
* yaşama gücünü artırmak.

cana kıymak
* öldürmek.

cana minnet saymak (veya bilmek)
* bir lütuf olarak kabul etmek.

cana yakın
* Sevimli.

cana yakınlık

* Cana yakın olma durumu.

canan
* Gönülden sevilen, gönül verilmiş olan kadın, sevgili.
* (tasavvufta) Tanrı.

canavar
* Masallarda sözü geçen yabanî, yırtıcı hayvan.
* Kurt, domuz gibi cana kıyan yaban hayvanı.
* Haşarı, yaramaz çocuk.
* Acımasız, kötü ruhlu, zalim (kimse).
* Köpek balığı.

canavar düdüğü
* Taşıtlarda bulunan, tiz ses çıkaran alet.
* Acı acı ses çıkaran ve uzaklara kadar tehlike işareti vermek için kullanılan düdük.

canavar gibi
* iri yarı, saldırgan.
* çok fazla.

canavar kesilmek
* hırçınlaşmak, canavar gibi olmak.

canavar otu
* Canavar otugiller familyasının örnek türlerinden olan ve kenevirle tütün köklerinin asalaklarından biri sayılan çiçekli bitki (Orobanche ramosa).

canavar otugiller
* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, tarım bitkilerine zarar veren asalak bir bitki familyası.

canavarca
* Canavar gibi, canavara uygun düşen biçimde.

canavarlaşma
* Canavarlaşmak işi.

canavarlaşmak
* Canavar gibi davranmak.
* Korkunç, ürkütücü bir durum almak.

canavarlık
* Canavar gibi davranma.

cancağız
* Cancağızım sözünde sevgi ve teklifsizlik; cancağızı isterse deyiminde ise önemsemezlik anlatır.

candan
* İçten, yürekten, gönülden, samimî.
* İçtenlikle, istekle, ilgiyle.

candan candan
* İçtenlikli bir biçimde.

candan geçmek
* ölmek.

candan yürekten
* içtenlikle.

candanlık
* Candan olma durumu.

candarma
* Jandarma.

canfes
* Üzerinde desen bulunmayan, ince dokunmuş, parlak, tok, ipekli kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

canfes gibi yaprak
* (asma ve dut yaprakları için) ince, taze ve sinirsiz yaprak.

canfeza
* Türk müziğinde çok az kullanılmış bir birleşik makam.

cangıl
* Bkz. cengel.
* Karışıklık, kargaşa.

cangıl cungul
* Hayvanlara takılan çanların veya başka maden eşyanın çıkardığı kaba sesleri anlatır.
* Bu biçimdeki gürültü.

canhıraş
* Yürek paralayan, kulak tırmalayan, acı, tüyler ürpertici.

canı acımak
* çarpma, vurma vb. sonucu acı duymak.
* üzülmek, rahatsız olmak.

canı ağzına (veya boğazına) gelmek
* büyük bir tehlike karşısında ölecekmiş gibi bir korkuya kapılmak.
* aşırı duygulanmak, çok heyecanlanmak.

canı burnuna (veya burnundan) gelmek
* bir şey yaparken çok zorluk çekmek.

canı burnunda olmak
* çok yorgun ve bezgin olmak.

canı cana ölçmek
* başkasına yapılacak şeyi kendine yapılacak gibi düşünmek.

canı canına (veya içine) sığmamak
* sabırsızlık göstermek, tahammül etmemek.

canı cebinde
* zayıf ahlâklı kimse.

canı cehenneme
* sevilmeyen bir kimse için duyulan öfke ve nefreti bildirir.

canı çekilmek
* (vücudun herhangi bir organı için) canlılığı azalır gibi olmak.
* içi ezilmek.

canı çekmek
* bir şeyi istemek, istek duymak, arzulamak.

canı çıkasıca!
* "büyük zarara veya kötülüğe uğrasın, perişan olsun, ölsün" anlamlarında kullanılan bir ilenme sözü.

canı çıkmak

* çok yorulmak veya çok zorluk çekmek.
* ölmek.
* çok yıpranmak.

canı çıksın!
* "ölsün, gebersin" anlamında bir ilenme sözü.

canı gelip gitmek
* ayılıp bayılmak.
* ümit ve ümitsizlik arasında kalıp heyecanlanmak.

canı gelmek
* yeniden canlanmak, canı yerine gelmek.

canı gibi sevmek
* çok güçlü bir sevgiyle bağlanmak.

canı gitmek
* özen gösterilen, çok sevilen bir şeye zarar gelecek diye kaygılanmak.

canı gönülden (veya canı yürekten)
* içtenlikle, çok isteyerek.

canı ile oynamak
* tehlikeli işlerle uğraşmak.

canı ile uğraşmak
* ağır hasta olmak, ölüm döşeğinde can çekişmek.
* büyük sıkıntıya düşmek.

canı istemek
* heves duymak.

canı isterse
* (olumsuz bir cevap karşısında) "kabul etmezse etmesin!" anlamında kullanılır.

canı pek
* Acıya, sıkıntıya karşı dayanıklı.

canı sağ olsun!
* üzülmeye gerek olmadığını karşı tarafa bildirmek için kullanılır.

canı sıkılmak
* içi sıkılmak, yapacak bir işi olmamaktan tedirginlik duymak.
* keyfi kaçmak.
* yarı üzülmek, yarı öfkelenmek.

canı sıkkın
* keyfi kaçmış.

canı tatlı
* Sıkıntıya ve acıya katlanmak istemeyen.

canı tez
* Beklemeye dayanamayan, sabırsız.

canı yanan eşek attan yüğrük olur
* zarara veya kötülüğe uğrayan kimse acısını çıkarmak için aşırı çaba harcar.

canı yanmak
* çok acı duymak.
* acı bir deneme geçirmek; bir işte zarar görmek.

canı yerine gelmek
* yorgunluğu geçmek; sağlığını, gücünü kazanmak.

canı yok mu?
* birinin katlandığı sıkıntıyı başkalarına örnek göstermek için söylenir.

canı yürekten
* Bkz. canı gönülden.

canım ciğerim
* içten bir sevgi seslenişi.

canım dese, canım çıksın diyor sanmak
* birinin en gönül okşayıcı sözleri bile kendisine dokunmak, batmak.

canım!
* hoşnutsuzluk anlatır.
* sevgi seslenişi olarak kullanılır.
* (ca:nım) çok güzel, çok değer verilen.

canımı sokakta bulmadım
* tehlikeye veya herhangi bir sıkıntıya katlanmaya hiç niyetim yok.

canımın içi
* şefkat veya sevgi seslenişi.

canın isterse!
* "dilediğin gibi olsun, sen bilirsin, bana göre hava hoş" anlamında kullanılır.

canına acımamak
* kendini düşünmeden, kendine bakmadan yaşamak.

canına değmek
* çok hoşlanmak.
* ruhu şad olmak.

canına düşkün
* kendine iyi bakan, kendini koruyan.

canına ezan okumak
* bir kimsenin hakkından gelmek, öldürmek.

canına geçmek, canına işlemek (veya canına kâr etmek)
* çok etkilemek.

canına kasdetmek
* intihara kalkışmak.
* birini öldürmeye hazırlanmak.

canına kıymak
* acımadan öldürmek.
* kendini öldürmek.
* gücünden fazla iş görerek aşırı derecede kendini yormak.

canına minnet
* beklenilmeyen iyi bir durumla karşılaşınca duyulan memnunluğu anlatmak için söylenir.

canına okumak
* berbat ve perişan etmek.

canına rahmet

* "Alllah rahmetini esirgemesin" anlamında kullanılır.

canına susamak
* ölmek istemek.
* birini öldürmeyi istemek.

canına tak demek (veya etmek)
* dayanamaz duruma gelmek, sabrı kalmamak.

canına tükürdüğümün (veya üfürdüğümün)
* kızgınlık ve öfke belirtir.

canına yandığım (veya yandığımın)
* sevgi, hayranlık veya öfke gibi türlü duygular anlatır.

canına yetmek
* katlanamayacak duruma gelmek, bezmek, bıkmak.

canından bezmek (veya bıkmak, usanmak)
* ölümü göze alacak kadar sıkıntı içinde olmak.

canından geçmek
* ölmek için hazır olmak.

canını (bir yere) dar atmak
* bir tehlikeden güçlükle kurtularak bir yere sığınmak.

canını acıtmak
* birine acı vermek.

canını almak
* (Tanrı) öldürmek.
* canını verdirecek kadar memnun etmek.
* sıkıntıya sokmak.

canını bağışlamak
* öldürülmesi gerekirken vazgeçmek.

canını burnundan getirmek
* çok yormak, fazla çalıştırmak.

canını cehenneme göndermek (veya yollamak)
* öldürmek.

canını çıkarmak
* hırpalamak, çok yormak, yıprandırmak.

canını dişine almak (veya takmak)
* her tehlikeyi göze alarak işe girişmek.

canını sıkmak
* keyfini bozmak, neşesini kaçırmak.

canını sokakta bulmak
* sağlığı korumak gerektiğini anlatan bir söz.

canını vermek
* kendini feda etmek.
* hiçbir şey esirgememek.
* bir şeye çok düşkün olmak, çok sevmek.

canını yakmak

* acı verecek biçimde cezalandırmak.
* bir kimseyi, çok sıkıntı ve zarara sokmak.

canının derdine düşmek
* canından başka bir şey düşünemeyecek kadar sıkıntıda olmak.

canının içine sokacağı gelmek
* çok hoşlanmak, çok sevmek.

cani
* Cinayet işlemiş olan kimse, kıyacı.

canice
* Cani gibi, caniye yakışır (biçimde).

canilik
* Cani olma durumu.

canip
* Yan, taraf.

caniyane
* Cani gibi, canice.

cankurtaran
* Hastahane veya kliniklere hasta veya yaralı taşımaya özgü araç, ambülâns.
* Havuz veya plâjda yüzme bilmeyenleri uyaran, tehlikeden koruyan ve onları kurtaran kimse.

cankurtaran çanı
* Tipili veya sisli havalarda sığınacak veya yönelecek yeri yolculara, gemilere belli etmek için kullanılan çan (veya düdük).

cankurtaran düdüğü
* Cankurtaran çanı.

cankurtaran gemisi
* Karaya oturan, yanan veya batma tehlikesi ile karşı karşıya kalan gemileri kurtarmaya yarayan gemi.

cankurtaran kulübesi
* Dağ geçitlerinde tipiden veya soğuktan korunmak icin sığınak olarak yapılmış kulübe.

cankurtaran salı
* Deniz kazalarında kullanılmak üzere gemilerde bulundurulan sal.

cankurtaran sandalı
* Deniz kazalarında veya gemi batmak üzere iken insanları kurtarmaya yarayan motorlu, kürekli sandal, filika.

cankurtaran simidi
* Suda boğulma tehlikesine karşı kullanılan ve sudan hafif maddelerden, büyük simit veya yelek biçiminde yapılmış araç.

cankurtaran şamandırası
* Denize düşenlerin kolayca belirlenip kurtarılmaları için denize bırakılan ve kazaya uğrayanların bulup kendilerini göstermeleri için kullanılan, parlak renkli, fosforlu şamandıra.

cankurtaran yeleği
* Yelek biçiminde yapılmış cankurtaran aracı.

cankurtaran yok mu!
* ölüm tehlikesi karşısında yardım isteme sözü.

cankurtaranlık
* Cankurtaran olma durumu.

canla başla
* Seve seve her türlü yorgunluğu göze alarak, var gücüyle.

canlandırıcı
* Canlılık veren, canlılık kazandıran.
* Bir canlı resim veya şema filmi için hareketliliği sağlayan tek tek resimleri yapan sanatçı.

canlandırıcılık
* Canlandırıcı olma durumu.

canlandırılma
* Canlandırılmak işi.

canlandırılmak
* Canlandırmak işine konu olmak.

canlandırım
* Ortada kalan kalıntılarına göre bir eserin ana tasarısına uygun olarak yeniden çizimi.

canlandırma
* Canlandırmak işi.
* Tek tek resimleri veya hareketsiz cisimleri gösterim sırasında hareket duygusu verebilecek biçimde düzenleme ve filme aktarma işi.
* Kişileştirme.
* Geçmiş bir olayın gelişmesini ve sonucunu aynı biçimde yansıtarak sunma.

canlandırmak
* Canlanmasını sağlamak, canlanmasına yol açmak.
* Yaşatmak, (birinin) kılığına girmek.
* Yoğunluk, etkinlik kazandırmak.
* Canlılık, tazelik, dirilik getirmek.

canlanma
* Canlanmak işi.

canlanmak
* Gücü artmak, diri duruma gelmek.
* Etkinliği artmak, hareketlilik kazanmak.
* Depreşmek.
* Geçmişte yaşanan bir olay veya durum yeniden hatırlanmak.

canlı
* Canı olan, diri, yaşayan.
* Güçlü, etkili, hareketli, hayat dolu.
* Yaşayıp yer değiştirebilen yaratık, hayvan.

canlı canlı
* Diri diri, henüz ölmemiş.
* Heyecanla.

canlı cenaze
* Çok zayıf, bir deri bir kemik kalmış kimse.

canlı model
* Figürlerle süslü veya heykeltıraşlıkta yararlanılan kadın veya erkek.

canlı müzik
* Gazino, lokal vb. yerlerde yemek sırasında bir veya birkaç müzisyenin çalgı ve sesleri ile parçaları seslendirmesi.

canlı özdekçilik
* Evrenin temeli olarak düşünülen maddenin canlı olduğunu savunan doktrin, hilozoizm.

canlı resim
* Bir hareketi parçalarına ayırıp bunların elle yapılan resimlerinin alıcıyla tek tek çevrilmesine dayanan ve gösterimde sürekli bir hareketi ortaya koyan film tekniği.

canlı yayın
* (televizyon ve radyo için) Daha önceden herhangi bir gereç üzerine tespit edilmemiş, alıcıyla tespit edildiği anda yapılan yayın.

canlıcılık
* Olup bitenin ruhlar alanının gizli güçlerince yönetildiğine inanan ilkel anlayış, animizm.
* Bağımsız bir ruhî varlığın insanda ve doğa nesnelerinde yerleşik olduğuna inanan ilkel dinî görüş.
* Tek ve aynı ruhun fikrî ve organik hayatın ilkesi olduğunu ileri süren öğreti.
* Çocukta bir düşünce biçimi olarak bütün cisimlerin canlı olduğuna inanma.

canlılık
* Canlı olma durumu.
* Neşelilik, hareketlilik.

cansız
* Canını yitirmiş, ölmüş.
* Güçsüz, mecalsiz.
* İlgi uyandırmayan, sönük.
* Durgun.
* Canlı olmayan (varlık), camit.

cansız cansız
* Cansız olarak, cansız gibi.

cansız düşmek
* hastalık veya yorgunluk yüzünden bitkin bir duruma gelmek.

cansız hedef
* İnsan ve hayvan dışında kalan hedef.

cansızlaşma
* Cansızlaşmak işi.

cansızlaşmak
* Cansız duruma gelmek.

cansızlaştırma
* Cansızlaştırmak işi.

cansızlaştırmak
* Cansız duruma getirmek.
* Bir dişin canlı dokusunu yok etmek.

cansızlık
* Cansız olma durumu.
* Hareketsizlik.

cansiparane
* Canını verircesine, özveriyle.

cantiyane
* Kantiyane.

capcanlı

* Çok canlı (bir biçimde).

car
* Çağrı, tellâl ile duyurma; ilân.
* Tehlike durumu, imdat, yardım.

car
* Bazı yerlerde kadınların kollarına örttükleri veya boydan boya örtündükleri çarşaf, zar.

car car
* Çok ve yüksek sesle, gürültülü bir biçimde (konuşma).

car etmek
* nara atmak, haykırmak; ilân etmek.

carcar
* Geveze, yaygaracı.

carcur
* Bkz. şarjör.

carcur
* "Gelişigüzel konuşmak" anlamına gelen carcur etmek deyiminde geçer.

carcur
* Fermuar.

cari
* Akan.
* Olagelen, geçen, yürürlükte olan.

cari hesap
* İki taraf arasında sürüp giden alacak verecek işlemlerinin tutulan hesabı.

cari masraf
* Belirli bir dönemde yapılan harcamalar.

cari para
* Geçerli olan, yürürlükte bulunan para.

cari ücret
* İş gücü piyasasında iş gücünün, arz ve talebe göre belirlenen fiyatı.

cariye
* Yabancı ülkelerden kaçırılıp özgürlükten yoksun edilen, alınıp satılabilen, her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın, halayık.

cariyelik
* Cariye olma durumu.

cariyelik etmek
* cariye gibi hizmet etmek.

cariyeniz (veya cariyeleri)
* eskiden, söz söylenen kimseye aşırı bir saygı göstermiş olmak için kadınlar tarafından "ben" zamiri yerine kullanılırdı.
* aynı maksatla genç kadınlardan söz edilirken onları anlatan kelimelere bir unvan gibi getirilirdi.

carlama
* Carlamak işi.

carlamak

* Bağırarak konuşmak; çok söylemek.
* İlân etmek, duyurmak; nara atmak, haykırmak.

carlı
* Carı (II) olan.

carsız
* Carı (II) olmayan.

cart
* Sert bir şey yırtılırken çıkan ses.

cart cart ötmek
* kendini beğenmiş bir davranışla ve buyururcasına söz söylemek.

cart curt
* Gerekli gereksiz yerde söylenen, abartılı söz.

cart curt etmek
* göz korkutmak veya övünmek amacıyla abartılı konuşmak.

cart kaba kâğıt
* yüksekten atana veya çalımlı bir tavır takınana karşı söylenen hafifseme ünlemi.

carta
* Yellenme.

cartadak
* Birdenbire ve gürültü ile.

cartadan
* Cartadak.

cartayı çekmek
* ölmek.

cascavlak
* (baş için) Çok saçsız, çok tüysüz, hiç tüyü olmayan.
* Çırılçıplak, örtüsüz.

cascavlak kalmak
* bütün imkânları elinden alınmış olarak ortada kalmak.

casus
* Bir devletin veya bir kimsenin sırlarını başkasının hesabına öğrenmeyi üstüne alan kimse, çaşıt.

casusluk
* Casus olma durumu, çaşıtlık.

casusluk etmek
* casus olarak çalışmak.

cav
* Bkz. çağ (II).

cavalacoz
* Değersiz, önemsiz, derme çatma.

cavlağı çekmek
* ölmek.

cavlak

* Çıplak, tüysüz.

cavlaklık
* Cavlak olma durumu, çıplaklık.

cavlama
* Cavlamak işi.

cavlamak
* Kavlamak, tüyünü dökmek, çıplak kalmak.

cavlamak
* Ölmek.

caydırıcı
* Kararından, sözünden döndürücü.

caydırıcılık
* Caydırıcı olma durumu.

caydırılmak
* Cayması sağlanmak, kararından döndürülmek, vazgeçirilmek.

caydırış
* Caydırmak işi veya biçimi.

caydırma
* Caydırmak işi.

caydırmak
* Caymasını sağlamak, kararından döndürmek, vazgeçirmek.

caygın
* Vazgeçip işin ardını bırakan, dönek.

cayır cayır
* Bir cismin çabuk ve şiddetle yandığını, yırtıldığını anlatmak için kullanılır.
* Şiddetli, etkili olarak.

cayırdama
* Cayırdamak işi.

cayırdamak
* (nesneler için) Ses çıkararak yanmak veya yırtılmak.

cayırdatma
* Cayırdatmak işi.

cayırdatmak
* (nesneler için) Sert, uzun, gürültülü ses çıkartmak.

cayırtı
* Şiddetli yanma, yırtılma sesi, gürültü.

cayırtı vermek
* gürültü ile gözdağı vermek.

cayırtıyı basmak (veya cayırtı koparmak)
* birdenbire bağırıp çağırmaya başlamak.

cayış
* Caymak işi veya biçimi.

cayma
* Caymak işi.

caymak
* Sözünden, kararından dönmek, vazgeçmek.

caz
* Başlangıçta Kuzey Amerika zencilerinin müziği iken sonraları bütün dünyada benimsenen bir müzik türü.
* Caz müziği çalan orkestra.

caz takımı
* Caz müziği çalan orkestranın bütün çalgıları.

cazbant
* Caz müziği çalan orkestra.

cazcı
* Caz müziği çalan veya besteleyen kimse.

cazcılık
* Cazcının işi veya mesleği.

cazgır
* Güreşecek olan pehlivanları yüksek sesle izleyicilere tanıtan ve dualarını okuyarak onları alana süren kimse.
* Fitneci.

cazgırlık
* Cazgır olma durumu.

cazır cazır
* (bir cismin kaynama ve yanmasını belirtirken) Güçlü ve sesli olarak.

cazırdama
* Cazırdamak işi.

cazırdamak
* Caz diye ses çıkarmak.

cazırdatma
* Cazırdatmak işi.

cazırdatmak
* Cazırdamasına yol açmak.

cazırtı
* Cazırdama sesi.

cazibe
* Alım, alımlılık, çekicilik, albeni.
* Çekim.

cazibe kanunu
* Yer çekimini belirten kurallar bütünü.

cazibedar
* Çekiciliği olma, alımlı.

cazibeleşme
* Cazibeleşmek durumu.

cazibeleşmek

* Çekici, alımlı duruma gelmek.

cazibeleştirmek
* Çekici, alımlı duruma getirmek.

cazibeli
* Çekici, alımlı, albenili.
* Önemli, ağırlığı olan.

cazibesiz
* Çekici olmayan, alımsız.

cazip
* İlgi uyandıran, çekici, elverişli.

caziple şme
* Cazipleşmek durumu.

cazipleşmek
* Cazip duruma gelmek.

caziple ştirme
* Cazipleştirmek durumu.

caziple ştirmek
* Cazip duruma getirmek.

cazipli
* Çekici, alımlı, albenili.

caziplik
* Cazip olma durumu.

cazlı
* Cazı olan.

cazsız
* Cazı olmayan.

cazur cazur
* Bkz. cazır cazır.

Cb
* Kolombiyum'un kısaltması.

cc
* Kemanın sırt ve göğüs tahtasını iki yanından C harfi biçiminde çenten oyuklar.

Cd
* Kadmiyum'un kısaltması.

CD
* Yabancı devlet elçiliklerine ait arabaların plâkalarında kullanılan kısaltma.

Ce
* Seryum'un kısaltması.

ce
* Türk alfabesinin üçüncü harfinin adı.

ce
* Kucak çocuklarını, bebekleri eğlendirmek için çıkarılan ses.

-ce
* Bkz. -ca / -ce (I).

-ce
* Bkz. -ca / -ce (II).

ce demeye mi geldin?
* "Bu kadar az oturmaya mı geldin?" anlamında kullanılır.

cebbar
* Zorlayıcı, zorba.
* Kudret sahibi, Tanrı.
* Gökyüzünün güneyinde bulunan bir yıldız kümesi.
* Becerikli, açık göz (kadın).

cebe
* Zırh.
* Silâh.

cebeci
* Yeniçeri ordusunda silâh yapan, onaran ve bakımı ile görevli bulunan; savaşta ordunun silâh ve cephanesini ulaştıran yaya kapıkulu ocaklarından bir sınıf asker.

cebel
* Dağ.
* Sahipsiz, boş toprak.
* Ekilmemiş tarla, ekime elverişli olmayan yer.

cebeli
* Osmanlı İmparatorluğu döneminde, savaş sırasında tımar, zeamet sahiplerinin dirlikleri oranına göre yanlarında götürmekle yükümlü bulundukları atlı asker.
* Aynı dönemde illerdeki atlı inzibat kuvveti.

cebelleşme
* Cebelleşmek işi.

cebelleşmek
* Uğraşmak, çekişmek; tartışmak, münakaşa etmek.

cebellezi
* Hakkı olmayan bir şeyi kendisine mal edip cebine koyma, cebine indirme.

cebellezi etmek
* cebine indirmek.

ceberut
* Tanrı'nın her şeyin üstünde olan kudreti.
* (tasavvufta) Allah'a varmanın üçüncü basamağı.
* ("büyük kudret" anlamından kayarak) Merhametsizlik, zorbalık.
* Acımasız, merhametsiz, zorba.

cebi delik
* Tutumlu olmayan (kimse), savurgan.

cebi delik (kimse)
* para tutmayan, züğürt, parasız.

cebi para görmek
* parası yokken para kazanmaya başlamak.

cebin

* Korkak.
* Alın, yüz.

cebinden çıkarmak
* ondan çok üstün olmak.

cebine indirmek (veya atmak)
* (para için) hakkı olmadığı hâlde kendine mal etmek.

cebini doldurmak
* karşılaştığı elverişli durumlardan yararlanarak bol para kazanmak.

cebir
* Zor, zorlayış.

cebir
* Artı ve eksi gerçek sayılarla, bunların yerini tutan harfler yardımıyla nicelikler arasında genel bağlantılar kuran matematik kolu.

cebir kullanmak
* bir işi yaptırmak için zora başvurmak.

cebire
* Kırık kemikleri yerinde tutmak için kullanılan tahta, mukavva veya tenekeden yapılmış, üzeri bezle kaplanan levha, süyek, koaptör.

cebirsel
* Cebirle ilgili.

cebirsel deyim
* Bilinen veya bilinmeyen büyüklük ölçüleri üzerinde, bunlara bağlı bir büyüklük ölçüsünü çıkarmak için gerekli işlemleri gösteren ve birbirine cebirsel işaretlerle bağlanan harf ve sayılar bütünü.

cebirsel formül
* Cebirsel deyim.

cebirsel ifade
* Cebirsel deyim.

cebren
* Zorla, zor kullanarak, zoraki.

cebretme
* Cebretmek işi.

cebretmek
* Zorlamak.

cebrî
* Zorla yapılan; zor kullanılarak yaptırılan.

cebrî yürüyüş
* Bir yere kuvvet yetiştirmek veya düşmandan önce varmak için yapılan sıkı yürüyüş.

cebrinefs
* Kendini zorlama, kendini tutma.

cebriye
* Yazgıcılık, kadercilik, fatalizm.

ceddine lânet (veya yedi ceddine lânet!)
* "soyun sopunla birlikte Tanrı cezanızı versin!" anlamında ilenme bildiren söz.

ceddine rahmet!
* "aferin, bravo" veya "Tanrı senden razı olsun" anlamında kullanılır.

Cedî
* Oğlak burcu.

cedit
* Yeni.

cedre
* Guatr, guşa.

cefa
* Büyük sıkıntı, üzgü, eziyet.

cefa çekmek (veya görmek)
* üzüntü, sıkıntı çekmek.

cefa etmek
* üzmek, eziyet etmek.

cefakâr
* Cefalı.

cefakeş
* Cefa çeken, cefalı, sıkıntıya katlanan.

cefalı
* Sıkıntıya, eziyete katlanmış veya katlanan.

cefaya katlanmak
* sıkıntı veya üzüntüyü sabırla karşılayıp tahammül etmek.

ceffelkalem
* Hiç düşünüp taşınmadan, bir çırpıda.

cehalet
* Bilgisizlik, bilmezlik.

cehdetme
* Cehdetmek işi.

cehdetmek
* Çalışıp çabalamak.

cehennem
* Dinî inanışlara göre, kötülük yapanların öldükten sonra ceza görecekleri yer, tamu.
* Çok sıkıntılı yer.

cehennem azabı
* Cehennemde uğranılacağına inanılan ceza.
* Çok büyük sıkıntı, eziyet.

cehennem gibi
* çok sıcak.

cehennem hayatı
* Büyük sıkıntı ve üzüntülerle dolu yaşayış.

cehennem kütüğü
* Cehennemde yanmaya yaraşır kimse.

cehennem ol
* defol!.

cehennem olmak
* defolmak.

cehennem taşı
* Gümüşün nitrik asitte ergitilmesiyle elde edilen, havaya dayanıklı, ışıkta bozulmayan beyaz kristal.

cehennem zebanisi
* Zalim, acımasız kimse.

cehenneme kadar yolu var
* "defolsun, istediği yere kadar gitsin, korkum yoktur" anlamında sövme.

cehennemî
* Cehennemle ilgili.
* Üzücü, yakıcı, cehennem gibi.

cehennemi boylamak
* (sevilmeyen kimse için) ölmek.

cehennemin bucağı (veya dibi)
* çok uzak yer.

cehennemin dibine gitmek
* (kızılan kimse için) defolup gitmek.

cehennemleşme
* Cehennemleşmek durumu.

cehennemleşmek
* Cehenneme dönmek.
* Aşırı üzüntü ve sıkıntı çekilen yer hâlini almak.

cehennemlik
* Öldükten sonra yerinin cehennem olacağı sanılan, cehenneme lâyık (kimse).
* Hamamın ocağı, külhan.
* Modern ekmek fırınlarında ateşin bulunduğu en sıcak bölüm.

cehil
* Bilgisizlik, bilmezlik.

cehre
* Pamuk, yün, ipek gibi şeyleri eğirip iplik durumuna getirmeye yarar araç, iğ.

cehri
* Kök boyasıgillerden, meyve, kabuk veya odunundan güzel kırmızı renk elde edilen bir kök (Rhamnus infectorius).

ceht
* Çaba, çabalama.

-cek
* Bkz. -cak / -cek.

ceket
* Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu giysi.

ceketatay
* Bkz. Jaketatay.

celâdet

* Yiğitlik, kahramanlık.

celâl

* Büyüklük, ululuk.
* Öfke, kızgınlık.

Celâlî

* İlk olarak Yavuz Sultan Selim döneminde ortaya çıkıp devlete isyan eden Bozoklu Derviş Celâl'in adamlarına ve ondan yana olanlara, sonraları da türeyen bütün eşkıyaya verilen ad.

Celâlîlik

* Celâlî olma durumu.

celâllenme

* Celâllenmek işi.

celâllenmek

* Öfkelenmek, kızmak.

celâlli

* Sert ve öfkeli (kimse).
* Hırçın, coşkun.

celâllice

* Celâlli gibi, celâlliye benzer.

celbe

* Avcı çantası.

celep

* Koyun, keçi, sığır gibi kesilecek hayvanların ticaretini yapan kimse.
* Topkapı, Galata, İbrahim Paşa ve Edirne saraylarına alınıp türlü devlet hizmetleri için aday olarak yetiştirilen genç.

celeplik

* Koyun, keçi, sığır gibi kesilecek hayvanların ticaretini yapma işi.

celî

* Açık, aşikâr.
* Parlak, cilâlı.

celî yazı

* (Arap harfleriyle) Uzaktan okunacak biçimde istif edilmiş iri sülüs levha yazısı.

celil

* Çok büyük, ulu.
* Tanrı'nın sıfatlarından biri.

cellât

* Ölüm cezasına çarptırılanları öldürmekle görevli olan kimse.
* Acımasız, katı yürekli, kolaylıkla suç işleyen, zalim.

cellât gibi

* acımasız.

cellâtlık

* Cellâdın görevi.
* Katı yüreklilik, zalimlik.

celp

* Getirtme, kendi üzerine çekme.
* Mahkeme tarafından dava edene, edilene veya tanıklara gönderilen çağrı belgesi.
* Askerlik ödevini yapmaya çağırma.

celp etmek
* kendine çekmek.
* getirmek.

celp kâğıdı
* Çağrı kâğıdı, çağrı belgesi, celpname.

celpname
* Celp kâğıdı, çağrı belgesi.

celse
* Oturum.

celseyi açmak
* oturumu açmak.

celseyi tatil etmek
* oturuma ara vermek.

cemaat
* Bir imama uyup namaz kılan kişiler.
* İnsan kalabalığı.
* Bir dinden veya bir soydan olanların topluluğu.

cemaat ne kadar çok olsa (veya cami ne kadar büyük olsa) imam gene bildiğini okur
* bir yetkili kimse, çevresindekilerin düşüncesi ne olursa olsun kendi istediğini yapmaya çalışır.

cemaate uymak
* içinde bulunulan bir topluluğa uyarak davranmak.

cemaatimüslimin
* Müslüman halk.

cemaatle namaz kılmak
* imama uyarak namaz kılmak.

cemaatleşme
* Cemaatleşmek işi veya durumu.

cemaatleşmek
* Cemaat hâline gelmek.

cemaatli
* Cemaati olan.

cemaatsiz
* Cemaati olmayan.

cemaatsizlik
* Cemaatsiz olma durumu.

cemadat
* Cansızlar, cansız varlıklar.

cemal
* Yüz güzelliği.

cem'an

* Toplayarak, toplam olarak, hepsi.

cem'an yekûn
* Toplam olarak, hepsinin tamamı.

cemaziyülâhır
* Ay takviminin altıncı ayı, küçük tövbe ayı.

cemaziyülevvel
* Ay takviminin beşinci ayı, büyük tövbe ayı.

cemaziyülevvelini bilmek
* bir kimsenin herkesçe bilinmeyen, geçmişteki kötü bir yönünü veya kötü durumunu bilmek.

cembiye
* Bir çeşit eğri kama, hançer.

cembiyeli
* Cembiyesi olan.

cembiyesiz
* Cembiyesi olmayan.

cemetme
* Cemetmek işi.

cemetmek
* Toplamak, bir araya getirmek.

cemi
* Bütün, hep, (bir şeyin) hepsi, (bir şeyin) tümü.
* Toplama.
* Toplama.
* Çoğul, çokluk.

cemil
* (erkek için) Güzel.
* Tanrı'nın sıfatlarından biri.

cemile
* (kadın için) Güzel.
* Gönül alıcı davranış.

cemilendirme
* Çoğullandırma işi.

cemilendirmek
* Çoğullandırmak, çokluk hâline getirmek.

cemilenme
* Çoğullanma işi.

cemilenmek
* Çoğullanmak.

cemiyet
* Dernek.
* Topluluk, toplum.
* Düğün.
* Birbirine uygun veya zıt anlamlı kelimeleri tenasüp veya tezat sanatları yoluyla bir araya getirme.
* Bir olayı veya kişiyi kutlama amacıyla bir araya gelen topluluk.

cemiyetli
* Cemiyet içinde geçen, derli toplu, dağınık olmayan.

cemre
* Şubat ayında birer hafta aralıklarla önce havada, sonra suda ve en sonra toprakta oluştuğu sanılan sıcaklık yükselişi.

cemre düşmek
* sıcaklık yükselişi o hafta içindeki günde başlamak.

cenabet
* Cünüp.
* Pis, kötü, hoşlanılmayan kimse veya şey.

Cenabıhak
* Allah, Tanrı.

cenah
* Kuş kanadı.
* Kol, pazı.
* Yan, taraf.
* Savaş düzenindeki ordunun iki yanından her biri.

cenap
* Saygı, onur ve büyüklük anlamıyla kullanılır.

cenaze
* Kefenlenip tabuta konmuş, gömülmeye hazırlanmış insan ölüsü.
* Cenaze töreni.

cenaze alayı
* Ölüyü kaldırma töreni veya bu törende yer alan veya cenazeyi izleyen topluluk.

cenaze duası
* Cenaze defnedilirken okunan dua.

cenaze gibi
* benzi sararmış.

cenaze levazımatı
* Ölünün kefenlenmesi sırasında gerekli olan malzemeler.

cenaze merasimi
* Cenaze töreni.

cenaze namazı
* Cenaze gömülmeden önce musalla taşının üstüne konan tabutun önünde kılınan namaz.

cenaze töreni
* Cenaze namazından mezara kadar yapılan dinî tören.

cenazeyi kaldırmak
* ölüyü gömmek üzere götürmek; gömmek.

cenbiye
* Ağzı eğri bir tür Arap bıçağı.

cendere
* Bir şeyi sıkmak, ezmek gibi işlerde kullanılan mekanizma, pres.
* Manevî baskı.

cendereleşme

* Cendereleşmek işi.

cendereleşmek
* Manevî baskı altında mücadele etmek.

cendereye sokmak
* manevî baskı altına almak.

Cenevizli
* Ceneviz (bugünkü Cenova şehri) Cumhuriyeti halkından olan kimse.

cengâver
* Savaşçı.
* İyi dövüşen, dövüşçü, savaşkan, vuruşkan.

cengâverce
* Cengâvere yakışır biçimde.

cengâverlik
* Savaşçılık, savaşkanlık, dövüşçülük.

cengel
* Otlarla ve sık ağaçlarla örtülü geniş Hindistan ormanlarına verilen ad.

cenin
* Ana rahminde doğma zamanını tamamlayamamış veya vaktinden önce düşmüş çocuk.

ceninisakıt
* Düşük.

cenk
* Savaş, kavga.
* Büyük çaba, uğraş, kavga; çekişme.

cenk etmek
* savaşmak, mücadele etmek.

cenkçi
* Savaşçı, kavgacı.

cenkçilik
* Cenkçi olma durumu.

cenkleşme
* Cenkleşmek işi.

cenkleşmek
* Savaşmak.
* Atışmak, çekişmek, münakaşa etmek.

cennet
* Dinî inanışlara göre, iyilik yapanların, günahsızların, öldükten sonra sonsuz bir mutluluğa kavuşacakları yer; uçmak (II).
* Çok güzel, huzur veren yer.

cennet balığı
* Cennet balığıgillerden, mavi yeşil zemin üzerine bakır rengi çizgili tropikal balık (Macropodus viridiauratus).

cennet balığıgiller
* Kemikli balıklar takımının kefallar alt takımına giren bir familya.

cennet biberi
* Zencefilgillerden karabiber tadında bir bitki.

cennet gibi
* güzel, bakımlı (yer).

cennet kuşu
* Cennet kuşugillerden, tüyleri güzel renkli bir kuş (Paradisea apoda).
* Güzel, alımlı kadın.
* Henüz pek küçükken ölen bebek.

cennet kuşugiller
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının bir familyası.

cennet öküzü
* Yüreği temiz ama budala denecek kadar saf kimse.

cennet taamı
* Tadı çok güzel olan yemek veya yiyecek.

cennete çevirmek
* temiz, bakımlı, güzel bir yer durumuna getirmek.

cennete dönmek
* güzel, rahat yaşanılır, bakımlı bir yer durumuna gelmek.

cennetleşme
* Cennetleşmek durumu.

cennetleşmek
* Cennet durumuna girmek.
* Cennetin güzellikleriyle donanmak.

cennetlik
* Öldükten sonra yerinin cennet olacağına inanılan (kimse).
* (ölmüş kimse için) Yeri cennet olan, cennetmekân.

cennetmekân
* Cennetlik.

centilmen
* İyi arkadaşlık eden, saygılı, görgülü, kibar (erkek).

centilmence
* Centilmene yakışır (bir biçimde).

centilmenlik
* Centilmen olma durumu.
* Centilmene yakışır davranış.

centilmenlik antlaşması
* Hukukî ve resmî olmayan, ancak tarafların karşılıklı güvenlerine dayanan sözlü antlaşma.

cenubî
* Güneyle ilgili, güneye özgü olan, güney.

cenup
* Güney.

cenuplu
* Güneyli.

cep

* Genellikle bir şey koymaya yarar, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen astardan yapılmış torba veya giysinin üzerine konulan parça ile yapılmış yer.
* Belirtisiz isim tamlaması yapısında, tamlayan görevinde "cebe sığabilecek boyda" anlamını verir.
* Savaş alanının bir yerinde düşmanın geriletilmesiyle ortaya çıkan taktik durum, çökertme.
* Trafiği kolaylaştırmak için yaya kaldırımlarında veya yollarda yapılan cep biçimindeki taşıt yanaşma yeri.
* Kablosuz telefon.

cep defteri

* Cebe sığabilecek büyüklükteki defter.

cep feneri

* Pille çalışan ve cepte taşınan küçük fener.

cep harçlığı

* Bir kimseye ufak tefek gündelik harcamaları karşılaması için verilen para.

cep harçlığını çıkarmak

* günlük masrafını karşılayacak kadar kazanç sahibi olmak.

cep kitabı

* Cepte taşınacak, cebe girecek biçimde küçük kitap.

cep saati

* Cepte taşınan saat.

cep sözlüğü

* Cepte taşınabilecek ve günlük ihtiyaca hemen cevap verebilecek küçük sözlük.

cep takvimi

* Cepte taşınabilecek küçük boy takvim.

cep telefonu

* Cebe sığabilecek küçüklükte olan, taşınabilir, kablosuz telefon.

cep televizyonu

* Çok küçük boyutları olan veya cebe sığabilecek küçüklükteki televizyon.

cepçi

* Yankesici.

cepçilik

* Yankesicilik.

cephane

* Ateşli silâhlarla atılmak için hazırlanan her türlü patlayıcı madde.

cephaneci

* Kara, deniz ve hava birliklerinde cephanelik görevlisi veya sorumlusu olan kimse.

cephanelik

* Cephanenin saklanmasına yarar kapalı ve korunmuş yer.

cephe

* (yapılarda) Yüz, alnaç.
* Üzerinde savaşın sürdüğü bölge.
* Yan, yön, taraf.
* Belli bir düşünce, istek çevresinde sağlanan beraberlik.

cephe açmak

* savaş olmayan bir bölgede, savaşa hazırlanmak ve başlamak.

cephe almak
* hasım durumu takınmak, bir düşünceye karşı olmak, direnmek.

cephe gerisi
* Savaş alanının gerisinde kalan bölge.

cepheden cepheye koşmak
* durmadan, değişik cephelerde savaşmak, yılmak bilmemek.

cepheden hücuma geçmek
* dolaşık yollara sapmadan, doğrudan doğruya konuyu ele alarak birine karşı çıkmak veya mücadeleyi açıktan açığa yapmak.

cephelenme
* Cephelenmek işi.

cephelenmek
* Cephe oluşturmak.

cepheleşme
* Cepheleşmek işi.

cepheleşmek
* Bir düşünce, bir istek çevresinde birlik oluşturmak.

cepheli
* Yönlü, taraflı.

cepken
* Kolları yırtmaçlı ve uzun, harçla işlenmiş bir tür kısa, yakasız üst giysisi.

cepleme
* Ceplemek işi.

ceplemek
* Kazanmak, cebine indirmek.

cepten aramak
* bir kimseyi cep telefonundan aramak.

cepten vermek
* kendi kesesinden, kendi malından ödemek.

cer
* Çekme, sürükleyerek götürme.

cer hocası
* Taşrada imamlık yaparak para ve erzak toplayan genç medrese öğrencisi.

cerahat
* İrin.
* Yara.

cerahatlenme
* Cerahatlenmek işi.

cerahatlenmek
* (yara) İrin toplamak.

cerahatli
* İrin toplamış, irinli.

cerahatsiz
* İrin toplamamış, irinsiz.

cerbeze
* Güzel konuşma.
* Beceriklilik, girginlik.
* Kurnazlık, hilekârlık.

cerbezeli
* Girgin, kolaylıkla ve inandırıcı söz söyleyen, dilli.

cereme
* Başkası tarafından yapılan veya kaza sonucu ortaya çıkan zararı ödeme.

ceremesini çekmek
* başkasının yol açtığı zararı ödemek.

ceren
* Ceylan.

cereyan
* Bir yöne doğru akma, akış, akıntı.
* Akım.
* Bir şeyin gelişme, olma durumu.
* Aynı eğilimde olan, aynı görüşü paylaşan kimselerin oluşturduğu hareket.

cereyan çarpmak
* elektrik akımına tutulup etkisinde kalmak.

cereyan etmek
* geçmek, olmak, yapılmak.

cereyana kapılmak
* elektrik akımıyla çarpılmak.
* suyun akışı içinde kalıp sürüklenmek.
* bir eğilim, bir görüş hareketi içinde yer almak.

cereyanda kalmak
* kapalı bir yerde, karşılıklı açık pencere veya kapı arasında meydana gelen hava akıntısında kalıp üşütmek.

cereyanlı
* Akıntılı.
* Akımlı.

cerh
* Yaralama.
* (bir düşünce, inanç, veya iddia için) Çürütme.

cerh etmek
* yaralamak.
* çürütmek.

ceride
* Gazete.
* Tutanak, kayıt defteri.
* Süvari kolu.

ceriha
* Yara.

cerime
* Cereme.

Cermen
* Bugünkü Almanya'yı, Bohemya ve Polonya'nın batı bölümünü kapsayan Cermanya'da M.Ö. 3. yüzyıldan 9. yüzyıla kadar oturan halk veya bu halktan olan kimse.

Cermen dilleri
* Kuzey Avrupa'da konuşulan ve Hint-Avrupa dil ailesi içinde yer alan diller.

cermen menteşe
* Bina kapıları ile pencerelere takılan ve yaprakları menteşe uzunluğunun yarısı kadar olan, sactan kıvrılarak yapılmış menteşe.

Cermence
* Cermen dili.

cerrah
* Operatör.
* Önemsiz yaraları iyileştiren kimse.

cerrahî
* Cerrahlıkla ilgili.
* Hekimliğin, ameliyatla tedavi yapan dalı.

cerrahî müdahale
* Ameliyat.

cerrahlık
* Cerrah olma durumu veya cerrahın mesleği.

cerrar
* Çekici, sürükleyici.
* Zorla para alan (kimse).
* Savaş araçlarıyla donatılmış kalabalık ordu.
* Dilenci.

cerre çıkmak
* (medreselerde okuyan softalar) para ve erzak toplamak için belli aylarda köylere dağılıp imamlık veya müezzinlik yapmak.

cesamet
* Büyüklük, irilik.

cesametli
* Kocaman, iri.

cesaret
* Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven; yüreklilik, yiğitlik, yürek ve göz pekliği.
* Çekinmezlik, atılganlık.

cesaret almak (veya bulmak)
* herhangi bir durumdan, davranıştan güç almak.

cesaret etmek
* korkulması gereken bir işe korkmadan girişmek, göze almak.

cesaret gelmek
* yılgınlığı gitmek, yüreklenmek.

cesaret göstermek
* yürekli davranmak.

cesaret vermek
* birinin yılgınlığını gidermek, birini yüreklendirmek.

cesarete gelmek
* yılgınlığı gitmek, yüreklenmek.

cesaretini kırmak
* yürekliliğini gidermek, korkutmak.

cesaretini toplamak
* kendine güven duygusunu, yürekliliğini ve atılganlığını bir araya getirmek.

cesaretlendirilme
* Cesaretlendirilmek işi, yüreklendirilme.

cesaretlendirilmek
* Yüreklendirilmek.

cesaretlendirme
* Cesaretlendirmek işi, yüreklendirme, yiğitlendirme.

cesaretlendirmek
* Yüreklendirmek, yiğitlendirmek, cesaret vermek.

cesaretlenme
* Cesaretlenmek işi, yüreklenme, yiğitlenme.

cesaretlenmek
* Yılgınlığı gitmek, yüreklenmek, yiğitlenmek.

cesaretli
* Hiçbir şeyden korkusu olmayan, yürekli, yiğit.

cesaretlilik
* Cesaretli olma durumu, yüreklilik.

cesaretsiz
* Yüreksiz.
* Çekingen.

cesaretsizlik
* Cesaretsiz olma durumu, yüreksizlik.

ceset
* Ölü vücut, naaş.

cesim
* Büyük, iri, kocaman.

ceste
* "Azar azar", "kısım kısım" anlamındaki ceste ceste ikilemesinde geçer.

ceste ceste
* Azar azar.

cesur
* Yürekli, cesaretli.

cesurane
* Cesaretle, yüreklice, yiğitçesine.

cesurca

* Cesura yakışan biçimde, cesur gibi.

cesurluk
* Yüreklilik, gözü pek olma durumu.
* Atılganlık.

cet
* Dede, büyük baba, ata.

cetbecet
* Atalardan beri, soyca.

cetvel
* Doğru çizgileri çizmeye yarayan, dereceli veya derecesiz, tahtadan, plâstikten veya madenden yapılmış araç, çizgilik.
* Liste, çizelge.
* Ark, su kanalı.

cevaben
* Cevap olarak, karşılık olarak.

cevabı dikmek (veya dayamak, yapıştırmak)
* kesin, ters ve karşısındakinin beklemediği bir karşılık vermek.

cevabî
* Cevap niteliğinde olan.

cevahir
* Elmas, yakut gibi değerli taşlar, mücevher.

cevahir yumurtlamak
* cevher yumurtlamak.

cevahirci
* Mücevher alıp satan kimse, mücevherci.

cevap
* Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya verilen karşılık, yanıt.

cevap anahtarı
* Sınavlarda sorulan soruların çözülmüş biçimi.

cevap hakkı
* Bir kimsenin şahsıyla ilgili basın yayın organlarında çıkan haberlere karşılık olarak ya düzeltme ya da cevap verme hakkı.

cevap kâğıdı
* Sınavlarda sorulan soruların cevaplarının bulunduğu kâğıt.

cevap vermek
* karşılık olarak bildirmek veya söylemek.
* ihtiyacı karşılamak.
* iyi sonuç vermek, iyi sonuç alınmak.

cevaplama
* Cevaplamak işi.

cevaplamak
* Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya karşılık vermek, yanıtlamak.

cevaplandırılma
* Cevaplandırılmak işi, yanıtlandırılma.

cevaplandırılmak
* Bir şeyin cevabı, karşılığı verilmek, yanıtlandırılmak.

cevaplandırma
* Cevaplandırmak işi, yanıtlandırma.

cevaplandırmak
* Bir şeyin cevabını, karşılığını vermek, yanıtlandırmak.

cevaplı
* İçinde cevap bulunan, yanıtlı.

cevaplı telgraf
* Cevabının ücreti bir şey sorup cevap almak için telgraf gönderen kimse tarafından önceden ödenmiş olan telgraf türü.

cevapsız
* Cevabı verilmemiş, karşılıksız, yanıtsız.

cevapsız bırakmak
* karşılığında herhangi bir cevap vermemek, bir tepki göstermemek.

cevaz
* İzin, müsaade.

cevaz vermek
* hoş görmek, uygun bulmak.

cevelân
* Dolaşma, dolanma, gezinme, gezinti.

cevher
* Bir şeyin özü, maya, gevher.
* Değerli süs taşı, mücevher.
* İyi yetenek.
* Töz.

cevher yumurtlamak
* değerli sözler söylediğini sanarak saçmalayanlar için alay yollu söylenir.

cevherli
* Cevheri olan.

cevhersiz
* Cevheri olmayan.

cevir
* Eziyet, cefa, üzgü.

ceviz
* Cevizgillerin örnek bitkisi olan, uzun ömürlü, gövdesi kalın, kerestesi değerli, yurdumuzda çok yetişen ağaç (Juglans regia).
* Bu ağacın yağlı, nişastalı yemişi, koz.
* Ceviz ağacının kerestesinden yapılmış.

ceviz içi
* Cevizin kabuğu kırıldıktan sonra kalan iç.

ceviz kırmak
* yanlış tutum veya davranışta bulunmak, hata yapmak.

cevizgiller
* Örneği ceviz olan, taçsız iki çeneklilerden bir bitki familyası.

cevizî
* Cevizden yapılmış veya cevizi andıran.

cevizli
* Cevizi olan, ceviz katılmış.

cevizlik
* Ceviz ağacının çok olduğu yer.

cevretme
* Cevretmek işi.

cevretmek
* Eziyet etmek.

cevval
* Davranışları çabuk ve kesin olan.

cevvaliyet
* Çabukluk, hareketlilik.

cevvî
* Atmosfer ile ilgili, atmosferik.

Cevza
* İkizler burcu.

ceylân
* Çift parmaklılardan, boynuzlugiller familyasından, çöllerde yaşayan, çok hızlı koşan, gözlerinin güzelliği ile tanınan, ince bacaklı, zarif, memeli hayvan, gazal (Gazella dorcas).

ceylân bakışlı
* Süzgün ve tatlı bakışlı.

ceylân gibi
* yapısı ince ve uyumlu.

ceylânca
* Ceylân gibi, ceylâna uygun biçimde.

ceza
* Uygun görülmeyen tepki ve davranışları önlemek için üzüntü, sıkıntı, acı veren uygulama.
* Suç işleyen bir kimsenin yaşantısına, özgürlüğüne, mallarına, onuruna karşı devletin koyduğu sınırlama.

ceza alanı
* (futbol, hentbol vb. de) Bir oyuncunun bilerek yaptığı kural dışı davranışın penaltı ile cezalandırıldığı veya kalecinin topu elle tutmasına izin verilen alan.

ceza almak
* öğrenci cezalandırılmak.
* (görevli, suçluya) para cezası verdirmek.

ceza atışı
* Ceza vuruşu.

ceza çekmek
* hapiste yatmak.
* manevî bakımdan işlenen suçun ağırlığını çekip sıkıntı ve üzüntü içinde kalmak.

ceza evi
* Hükümlülerin içinde tutuldukları yapı, hapishane, mahpushane.

ceza görmek
* kendisine ceza verilmek, cezalandırılmak.

ceza hukuku
* Suç kapsamı içine giren eylemler ile bunlara uygulanacak cezaları inceleyen hukuk dalı.

ceza kesmek
* (görevli) para cezası yazmak.

ceza reisi
* Ağır ceza mahkemesi başkanı.

ceza sahası
* Bkz. ceza alanı.

ceza vermek
* cezalandırmak.
* para cezası ödemek.

ceza vuruşu
* Özellikle futbolda, bir oyuncunun oyun alanında yanlış davranışını cezalandırmak için, karşı tarafın yapmaya hak kazandığı serbest vuruş.

ceza yazmak
* Bkz. ceza kesmek.

ceza yemek
* cezalandırılmak.

cezaî
* Ceza ile ilgili, cezaya ilişkin, cezaya dayanan.

cezalandırılma
* Cezalandırılmak işi.

cezalandırılmak
* Cezaya çarptırılmak, ceza verilmek, tecziye edilmek.

cezalandırma
* Cezalandırmak işi.

cezalandırmak
* Bir kimseye veya varlığa ceza vermek.

cezalanma
* Cezalanmak işi.

cezalanmak
* Cezaya çarpılmak.

cezalı
* Cezalandırılmış (kimse).

cezasını bulmak
* hak ettiği kötü sona uğramak.

cezasını çekmek
* yaptığı bir kusur veya tedbirsizliğin zararına uğramak.
* hükmedilen cezayı bitirmek.

cezasız
* Cezaya çarptırılmamış, cezalandırılmamış.

cezaya çarptırmak
* cezalandırmak.

Cezayir menekşesi
* Zakkumgillerden, bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen, kendine özgü mavi, açık mor renkli çiçekleri ve ortası çukur taç yaprakları olan bir bitki (Vinca).

Cezayirli
* Cezayir halkından olan (kimse).

cezbe
* Bir duygu veya bir inanışın etkisiyle aşırı ölçüde coşup kendinden geçme durumu.

cezbelenme
* Cezbelenmek durumu.

cezbelenmek
* Cezbeye tutulmak, kendinden geçmek, kendini kaybetmek.

cezbeli
* Cezbesi olan.

cezbesiz
* Cezbesi olmayan.

cezbetme
* Cezbetmek durumu.

cezbetmek
* Kendine çekmek, bağlamak.

cezbeye tutulmak (veya kapılmak)
* bir duygu veya bir inanışın etkisiyle aşırı ölçüde coşup kendinden geçmek.

cezerye
* Ezilmiş havuç içine fındık, şeker vb. eklenerek yapılan bir tatlı türü.

cezir
* Kök.
* Alçalma.

cezire
* (denizde) Ada.

cezp
* Kendine çekme.
* Etkileyerek kendine bağlama.

cezrî
* Köklü, kökten, temelden, radikal.

cezve
* Kahve pişirmeye yarayan, saplı, silindire benzer küçük kap.

cezve sürmek
* kahveyi pişirmek için cezveyi ateşe doğru itmek.

Cf

* Kaliforniyum'un kısaltması.

CGS
* Santim, gram, saniye kelimelerinin kısaltılmasından oluşan uluslar arası fizik birimleri sistemi.

charter
* Bkz. çartır.

check up
* Bkz. çekap.

-cı / -ci, -cu / -cü
* İsimden isim ve sıfat türeten ek: kapı-cı, köfte-ci, su-cu, türkü-cü, balık-çı, simit-çi, yoğurt-çu, kürk-çü vb.

cıbıl
* Çıplak.
* Yoksul, parasız, geçim darlığı çeken.

cıcığı çıkmak (veya cıcığını çıkartmak)
* çok yorulmak, hırpalanmak.

cıcık
* Güzel.
* Süs.
* Derisi soyulmuş et.
* İç organlar.

cıda
* Mızrak.

cıdağı
* Atın iki omzunun arası.
* Derin, işleyen yara, büyük çıban.

cıdak
* Mızrak.

cıgara
* Bkz. sigara.

cık
* "Yok olmaz" anlamında kullanılır.

-cık / -cik, -cuk / -cük
* İsimden küçültme ve okşama isimleri türeten ek: baba-cık, anne-cik, yavru-cuk, öpü-cük vb.
* Önüne bir ünlü getirilerek sıfat ve zarf türetir: az-ıcık, dara-cık, bir-i-cik vb.
* -ca ekli zarflardan pekiştirme zarfları türetir: Yavaşca-cık,usulca-cık vb.

-cıl / -cil
* İsimden "seven" anlamına sıfat türetir: adam-cıl, insan-cıl, balık-çıl, ev-cil vb.

cılız
* Çok zayıf ve güçsüz, eneze, nahif.
* (ışık için) Güçsüz, sönük.

cılızlaşma
* Cılızlaşmak işi.

cılızlaşmak
* Zayıf ve güçsüz düşmek, zayıflamak.
* Gücünü, değerini yitirmek.

cılızlık
* Cılız olma durumu.

cılk
* Bozularak kokmuş.
* Cıvık.
* İrinlenmiş.
* Sözünün eri olmayan.

cılk çıkmak
* kusurlu, boş veya bozuk çıkmak.

cılk etmek
* bozmak, çürütmek.

cılkava
* Kurdun veya tilkinin ense postundan yapılan kürk.

cılkı çıkmak
* bozulmak, doğru ve uygun yolundan ayrılmak.

cılklaşma
* Cılklaşmak işi.

cılklaşmak
* Cılk duruma gelmek.

cılklık
* Cılk olma durumu.

cımbar
* Çımbar.
* Filiz, sürgün.

cımbarlama
* Cımbarlamak işi.

cımbarlamak
* Dokunmakta olan halının veya bezin kenarını cımbarla geriye almak.

cımbız
* Kıl gibi ince şeyleri tutmak veya çekmek için kullanılan küçük maşa.
* Özellikle dokumacılıkta kumaş yüzlerindeki düğüm, çöp gibi maddeleri temizlemekte kullanılan el aracı.

cımbızcı
* Dokumacılıkta cımbızlamak işini yapan (kimse).

cımbızlama
* Cımbızlamak işi.

cımbızlamak
* Cımbızla yolmak.
* Dokumacılıkta kumaş yüzlerindeki düğüm, çöp gibi maddeleri cımbızla temizlemek.

cıncık
* Bardak, kadeh, tabak gibi sırçadan veya porselenden yapılan şeyler, züccaciye.

cıncık boncuk
* Yalancı taşlardan yapılmış küpe, kolye gibi şeyler.

cıngıl
* Küçük üzüm salkımı.

* Boncuk, gümüş veya altın para ile yapılmış, başlığa veya giysiye takılan süs, cingil.

cır cır
* Durup dinlenmeden ince ve usandırıcı ses çıkararak.

cır cır ötmek
* gereksiz, yerli yersiz konuşmak.

cırboğa
* Bir tür çöl sıçanı (Dipus Caegyptius).
* Cılız, zayıf, çelimsiz çocuk.

cırcır
* Kaynana zırıltısı.
* Geveze.
* Pamuk kozalarının pamuğunu ve çekirdeğini birbirinden ayıran çıkrık.
* Ağustos böceği.

cırcır böceği
* Düz kanatlılardan ocaklarda, fırınlarda, kırlarda yaşayan böcek, cırlak.(Grillus domesticus, G. campestris).

cırcır delgi
* Dönme hareketini yivli gövdesi üzerindeki parçanın ileri geri itilmesinden alan ve küçük delikler açmak için kullanılan araç.

cırcır kolu
* Lokma vidaları sökmeye yarayan alet.

cırdaval
* Meşe dalından yapılan ucu demirli, uzun cirit değneği.

cırıldama
* Cırıldamak işi.

cırıldamak
* Cır cır diye ses çıkarmak.

cırıltı
* Cır cır diye çıkan ses.

cırlak
* (ses için) Hoşa gitmeyen, keskin ve çiğ, tiz.
* Cırcır böceği.

cırlak cırlak
* Çok tiz ve ince bir sesle.

cırlama
* Cırlamak işi.

cırlamak
* İnce ve usandırıcı ses çıkarmak.

cırlatma
* Cırlatmak işi.

cırlatmak
* Cırlamasına yol açmak.

cırlayık
* Örümcek kuşugillerden, ormanlık, çalılık yerlerde yaşayan, güzel öten bir kuş (Lanius).
* Ağustos böceği.

cırmalama
* Cırmalamak işi.

cırmalamak
* Tırmalamak.

cırmık
* Tırnak izi.

cırnak
* Yırtıcı hayvan tırnağı.

cırnaklama
* Cırnaklamak işi.

cırnaklamak
* Tırmalamak.

cırnık
* Set duvarlarında su akacak delik.

cırt
* Kâğıt, kumaş gibi şeyler yırtılırken çıkan ses.

cırtlak
* Cırlak.
* Olgunluktan ezilebilecek duruma gelmiş (meyve, sebze).

cırtlama
* Cırtlamak işi.

cırtlamak
* Cırt diye ses çıkarmak.

cıs
* Çocukları ateşe ve tehlikeli şeylere karşı uyarırken söylenir.

cıva
* Atom sayısı 80, atom ağırlığı 200.5 olan, donma noktası -38, 80 C olduğundan, bayağı sıcaklıkta sıvı olarak bulunan, yoğunluğu 13, 59 olan, gümüş renginde bir element. Kısaltması Hg.

cıva gibi
* yerinde durmaz, ele avuca sığmaz, çok hareketli.

cıvadra
* Geminin baş tarafından havaya doğru biraz kalkık olarak uzatılmış bulunan direk.

cıvalı
* Cıvası olan.

cıvata
* Birbirine bağlanmak istenen ağaç veya demir parçaların hazırlanmış olan deliklerden geçirilerek, ucuna somun takılıp sıkıştırılan iri başlı vida.

cıvatalama
* Cıvatalamak işi.

cıvatalamak
* Cıvata ile tutturmak.

cıvık

* Fazla suyla karıştığı için biçimini koruyamayacak kadar sulanmış.
* Soğuk ve can sıkıcı şakalar yapan (kimse).

cıvık cıvık
* Soğuk ve can sıkıcı olarak.

cıvık mantarlar
* Bakterilerle ortak yaşayan, ilkel ve hayvanımsı yapılı, peltemsi mantarlar.

cıvıklanma
* Cıvıklanmak durumu.

cıvıklanmak
* Cıvık duruma gelmek.

cıvıklaşma
* Cıvıklaşmak durumu.

cıvıklaşmak
* Cıvık duruma gelmek.

cıvıklaştırma
* Cıvıklaştırmak işi.

cıvıklaştırmak
* Cıvık duruma getirmek.

cıvıklık
* Cıvık olma durumu.

cıvıl cıvıl
* (kuşlar) Cıvıltı ile ötüşerek.
* Canlı, hareketli olarak.
* Canlı, neşeli.
* Hareketli, kalabalık.

cıvıldama
* Cıvıldamak işi.

cıvıldamak
* Cıvıl cıvıl ötmek.

cıvıldaşma
* Cıvıldaşmak işi.

cıvıldaşmak
* Hep birden cıvıldamak.

cıvıltı
* Kuşların ötüşürken çıkardıkları ses.
* (ses için) Canlılık, ateşlilik.

cıvıltılı
* Cıvıltısı olan.

cıvıltısız
* Cıvıltısı olmayan.

cıvıma
* Cıvımak işi.

cıvımak

* Cıvık duruma gelmek.
* (bir iş) Çığırından çıkmak.
* Saygısızca davranışta bulunmak.

cıvıtılma
* Cıvıtılmak işi.

cıvıtılmak
* Cıvık duruma getirilmek.

cıvıtma
* Cıvıtmak işi.

cıvıtmak
* Cıvık duruma getirmek.
* Bir işi yakışık almayacak bir duruma getirmek.

cıvma
* Cıvmak işi.

cıvmak
* Sekmek, değip geçmek, vurup sapmak.

cıyak cıyak
* Bağırmak fiili ile birlikte kullanılarak ince, acı ve yüksek sesle durmadan bağırmayı anlatır.

cıyaklama
* Cıyaklamak işi.

cıyaklamak
* İnce, acı ve yüksek sesle bağırmak.

cıyaklatma
* Cıyaklatmak işi.

cıyaklatmak
* Cıyaklamasına sebep olmak.

cıyırdama
* Cıyırdamak işi.

cıyırdamak
* Yırtılırken cıyırtı çıkarmak.

cıyırdatma
* Cıyırdatmak işi.

cıyırdatmak
* Cayırdamasına sebep olmak.

cıyırtı
* Bez veya kâğıt gibi şeylerin yırtılırken çıkardıkları ses.

cız
* (çocuk dilinde) Ateş.
* Kızgın yağın içine bir şey atılınca çıkan ses.

cız etmek
* cız diye ses çıkarmak.
* acı duymak.

cız sineği

* Bir tür büvelek.

cızbız
    * Izgarada pişirilmiş (et).

cızgara
    * Toplu hâlde Türk müziği icra edilirken kullanılan bir yaylı çalgı türü.

cızık
    * Çizgi.
    * İz.

cızıktırma
    * Cızıktırmak işi.

cızıktırmak
    * Yazmak, karalamak.

cızıldama
    * Cızıldamak işi.

cızıldamak
    * Cızırdamak.

cızıltı
    * Cızırtı.

cızıltılı
    * Cızırtısı olan.

cızır cızır
    * Pişmekte olan kebabın, yağda kızartılan yiyeceğin, kesilen camın veya yazı yazarken kamış kalemin çıkardığı sesi anlatır.

cızırdama
    * Cızırdamak işi.

cızırdamak
    * Cızır cızır ses çıkarmak.
    * Boğazındaki gıcıktan dolayı kesik ve ince ses çıkarmak.

cızırdatma
    * Cızırdatmak işi.

cızırdatmak
    * Cızırdamasına yol açmak.
    * Kâğıt üzerinde ustaca kalem oynatmak veya beceriyle yazı yazmak.

cızırtı
    * Cızırdama sesi.

cızırtılı
    * Cızırdayan, cızırtısı olan.

cızlam
    * Kaçma, savuşma.

cızlama
    * Cızlamak durumu.

cızlamak
    * Cız diye ses çıkarmak.

* Cız etmek.

cızlamı çekmek (veya cızlam etmek)
* kaçmak, savuşup gitmek.

-ci
* Bkz. -cı / - ci.

cibilliyet
* (huy ve ahlâk bakımından) Yaradılış, maya.

cibilliyetsiz
* Soysuz, sütü bozuk.

cibilliyetsizlik
* Cibilliyetsiz olma durumu.

cibinlik
* Sivrisinekten ve başka böceklerden korunmak için yatağın üstüne ve yanlarına gerilen çadır biçiminde tül.

cibre
* Sıkılıp suyu alınan üzüm ve başka meyvelerin posası.

cici
* Sevimli, cana yakın, hoş, güzel, hoşa giden.

cici anne
* Bazı çocukların, büyük annelerine veya o yaştaki kadın yakınlarına verdikleri ad.
* Üvey ana, üvey anne.

cici bici
* Süslü giysi veya süs eşyası.

cici mama
* Kadınlarla düşüp kalkmaya başlayan toy bir erkekten söz edilirken onun bu ilişkilerine verilen ad.

cicik
* İnsan veya hayvan memesi.

cicili bicili
* Göze çarpan süslerle bezenmiş.

cicim
* Ensiz olarak dokunmuş parçaların yan yana eklenmesiyle oluşan, perde veya örtü olarak kullanılan nakışlı ince kilim.

cicim ayı
* Balayı, yeni evlilerin ilk haftalarda dillerinden düşürmedikleri sevgi sözü.

cicim!
* bir sevgi sözü.
* alay yollu seslenme sözü.

cicoz
* Cam veya toprak bilyelerle oynanan bir çocuk oyunu.
* Bu oyundaki bilyelerin her biri.
* Hiç yok.

cicozlama
* Cicozlamak durumu.

cicozlamak

* Kaçmak, uzaklaşmak.

cicozluk
* Cicoz olma durumu.

cidal
* Savaşma, cenk.
* Ağız kavgası, çekişme.

cidalci
* Savaşçı.

cidar
* Duvar.
* Çeper.

cidden
* Şakasız olarak, gerçekten.

ciddî
* Şaka olmayan, gerçek.
* Ağırbaşlı.
* Titizlik gösterilen, önem verilen.
* Tehlikeli, endişe veren, ağır, vahim.
* Eğlendirme amacı gütmeyen.
* Gülmeyen.
* Güvenilir, sağlam.
* Önemli.
* Önem vererek, gerçek olarak.

ciddî ciddî
* Ciddî bir biçimde, ciddî olarak.

ciddîleşme
* Ciddîleşmek işi.

ciddîleşmek
* Ciddî bir durum almak.

ciddîlik
* Ciddî davranış.
* Ciddî durum.

ciddiye almak
* inanmak, gerçek sanmak, önem vermek.

ciddiyet
* Ciddîlik, ağırbaşlılık.

ciddiyetsiz
* Ciddiyeti olmayan, lâubali.

ciddiyetsizlik
* Ciddiyetsiz olma durumu.

cif
* Bir malın fiyatına sigorta ve navlun ücretinin de katılmış olduğunu gösteren İngilizce bir terimin baş harflerinden oluşturulmuş bir kısaltma.

cife
* Leş.
* İğrenç şey.

cigara
* Bkz. sigara.

ciğer
* Akciğerlerle karaciğerin ortak adı.
* (kasaplıkta) Akciğer, yürek ve karaciğerin oluşturduğu takım.
* Yürek, iç.

ciğer acısı
* Evlât acısı.

ciğer kebapçısı
* Ciğer kavurup satan kimse.

ciğer otları
* Yaprakları kara yosunlarından bir bitki sınıfı.

ciğer otu
* Düğün çiçeğigillerden, çok yıllık otsu bir bitki (Hepatica).

ciğer sarma
* İnce kıyılmış ak ve karaciğer, pirinç, yağ, çam fıstığı, kuş üzümü, yeşil soğan, yumurta ve baharat karışımıyla fırında pişirilen bir kebap türü.

ciğer sotesi
* Sote.

ciğer yarası
* Ciğer acısı.

ciğer, kebap olmak
* büyük bir acıya uğramak, yüreği yanmak.

ciğerci
* Kesilen hayvanların ciğer, baş, ayak, işkembe gibi parçalarını satan kimse, sakatatçı.
* Ciğer pişirip satan kimse.

ciğerdeldi
* Kumaş üzerine küçük delikler açılarak yapılan işleme.
* Bu delikleri açmakta kullanılan ucu sivri küçük araç.

ciğeri (veya yüreği) sızlamak
* çok acımak, derin bir acıma duygusuyla üzülmek.

ciğeri beş para etmez
* değersiz, aşağılık (kimse).

ciğeri parçalanmak
* Bkz. yüreği parçalanmak.

ciğeri yanmak
* çok acı ve sıkıntı çekmek, büyük bir acıya uğramak.

ciğerimin köşesi
* çok sevdiğim.
* çok sevgili evlâdım.

ciğerine işlemek
* çok dokunmak, (söz, kötü davranış) etkilemek.

ciğerini delmek

* acıklı bir durum, kişiye dayanılmaz bir üzüntü vermek.

ciğerini okumak
* onun aklından geçenleri, gizli düşüncelerini bilmek.

ciğerini sökmek
* bir kimseyi çok büyük zararlara uğratmak.

ciğerini yakmak
* bir kimseye büyük bir acı çektirmek.

ciğerinin içini bilmek
* çok yakından tanımak, her türlü düşüncesini bilmek.

ciğerleri bayram etmek
* her zamankinden daha iyi cins sigara içen veya temiz havaya çıkan kişilerin söylediği söz.

ciğerpare
* Çok sevilen (kimse).

cihan
* Evren, âlem.
* Dünya.

cihangir
* Dünyanın büyük bir bölümünü eline geçiren.

cihangirane
* Ülkeler fetheden cesur kahraman.

cihangirlik
* Cihangir olma durumu.

cihanı tutmak
* dünyayı tutmak.

cihannüma
* Her yanı görmeye elverişli, camlı çatı katı veya taraça, kule.
* Dünya haritası.

cihanşinas
* Dünyayı tanımış, herşeyi yerli yerinde bilen kimse.

cihanşümul
* Evrensel, üniversal.

cihar
* (tavla oyununda zarlar için) Dört.

cihar-ıdü
* Oyunda zarlardan birinin dörtlü, öbürünün ikili düşmesi.

cihar-ıse
* Oyunda zarlardan birinin dörtlü, öbürünün üçlü düşmesi.

cihar-ıyek
* Oyunda zarlardan birinin dörtlü, öbürünün birli düşmesi.

cihat
* Din uğruna yapılan savaş.

cihat açmak

* savaş için çağrı yapmak.

cihaz
* Aygıt, alet, takım.
* Çeyiz.

cihazlanma
* Donanıma sahip olma, teknolojik gelişmelerin en son ürünleriyle donatılma.

cihazlanmak
* Teknolojik gelişmelerin en son ürünleriyle donatılmak.

cihet
* Yön, yan, taraf.

cihetiyle
* -den dolayı, -den ötürü, sebebiyle.

-cik
* -cık / -cik.

-cil
* -cıl / -cil.

cilâ
* Bir şeyi parlatmak için kullanılan kimyasal birleşik.
* Parlaklık.
* Gereksiz süs, gösteriş.

cilâ topu
* Cilâ eriyiğini yüzeye sürtmede kullanılan, dışı dokuma bezden, içi yıkanmış yün veya pamuktan hazırlanan topaç.

cilâ vermek
* aydınlatmak.

cilâ yağı
* Cilâ topunun, cilâlanacak yüzeyde kolayca kaymasını sağlayan, asitsiz, renksiz ve reçinesiz ince yağ.

cilâcı
* Cilâ yapan, eşyaya cilâ vuran kimse.

cilâcılık
* Eşyaya cilâ vurma işi.

cilâlama
* Cilâlamak işi.

cilâlamak
* Cilâ sürmek, cilâ vurmak.
* Pürüzünü gidererek parlatmak.
* Neşesini artırmak.

cilâlanma
* Cilâlanmak işi.

cilâlanmak
* Cilâlamak işine konu olmak.

cilâlatma
* Cilâlatmak işi.

cilâlatmak
* Cilâlamak işini yaptırmak.

cilâlı
* Cilâsı olan, cilâ sürülmüş, cilâ ile parlatılmış, mücellâ.

Cilâlı Taş Devri
* Tarihten önceki zamanların ayrıldığı üç devirden biri.

cilâsız
* Cilâ sürülmemiş veya cilâsı kalmamış olan.

cilâsun
* Yiğit, eli çabuk, becerikli kimse.

cilban
* Çok küçük taneli fasulye.

cilbent
* Klâsör.

cildiye
* Deri hastalıkları, dermatoloji.

cildiyeci
* Deri hastalıkları uzmanı, dermatolog.

cildiyecilik
* Cildiyeci olma durumu.

cilt
* Deri, ten.
* Formaları veya yaprakları birbirine dikilerek veya yapıştırılarak bir kitaba geçirilen deri, bez veya kâğıtla kaplı kapak.
* Bir eserin ayrı ayrı basılan bölümlerinden her biri.

cilt evi
* Cilt işleri yapan dükkân, ciltçi.

cilt kapağı
* Forma veya fasikül hâlinde yayımlanan eserlerin bir örnek ciltlenip kullanılması için hazırlanan bez veya plâstik kaplanmış kalın karton.

ciltçi
* Kitapları ciltleyen kimse, mücellit.
* Cilt evi.

ciltçilik
* Ciltçinin işi, mücellitlik.

ciltleme
* Ciltlemek işi.

ciltlemek
* Kitaba cilt yapmak.

ciltlenme
* Ciltlenmek işi.

ciltlenmek
* Ciltlemek işi yapılmak.

ciltletme
* Ciltletmek işi.

ciltletmek
* Ciltlemek işini yaptırmak.

ciltli
* Ciltlenmiş olan.

ciltlik
* Cilt yapmaya yarayan malzeme.
* Ciltlerden oluşan takım.

ciltsiz
* Ciltlenmemiş olan.

cilve
* Hoşa gitmek için yapılan davranış, kırıtma, naz.
* Görünme, ortaya çıkma, tecelli.

cilve etmek (veya yapmak)
* nazlanmak, kırıtmak.

cilvebaz
* Cilve yapan, cilveli davranan kimse.

cilvekâr
* Cilveli.

cilvelenme
* Cilvelenmek işi.

cilvelenmek
* Cilve yapmak.

cilveleşme
* Cilveleşmek işi.

cilveleşmek
* Karşılıklı cilve yapmak.
* Birbirine çok yakın arkadaşmış gibi takılmak.

cilveli
* Cilvesi olan, cilve yapan, cilvekâr.

cilvesiz
* Cilvesi olmayan.

cim
* Arap alfabesinde c sesini gösteren harfin adı.

cim karnında bir nokta
* hiçbir bilgisi olmayan, cahil.
* acemi, toy.

cima
* (insanlarda) Çiftleşme, cinsel ilişki.

cimbakuka
* Çelimsiz ve biçimsiz (kimse).

cimcime

* Küçük ve tatlı bir tür karpuz.
* Küçük ve sevimli (çocuk, kadın).

cimdallı
* Bir tür oyun.

cimnastik
* Bkz. jimnastik.

cimnastikçi
* Bkz. jimnastikçi.

cimri
* Elindeki parayı harcamaya kıyamayan.

cimrice
* Cimri gibi, cimriye yakın.

cimrileşme
* Cimrileşmek işi.

cimrileşmek
* Cimri gibi davranmaya başlamak.

cimrilik
* Cimri olma durumu, pintilik, nekeslik.

cimrilik etmek
* cimrice davranmak, pintileşmek.
* daha az vermek, esirgemek.

cin
* Masallara ve bazı inançlara göre, göze görünmeyen yaratık.
* Akıllı, zeki.

cin
* Buğday, arpa, yulaf gibi tanelerden çıkarılan ve ardıçla kokulandırılan bir tür alkollu içki.

cin
* (Cenova şehrinin adından) Pamuklu, kalın kumaştan giysi veya pantalon.

cin cin bakmak
* kurnazca bakmak.
* uykusuz gözlerle bakmak.

cin çalığı
* çarpık veya dış görünüşü çirkin olan insanlar için kullanılır.

cin çarpmak
* (bir inanışa göre, cinlerin öfkesiyle) inme inmek.

cin çarpmışa dönmek
* neye uğradığını bilemeyecek kadar kötü bir duruma düşmek.

cin darısı
* Bkz. cin mısırı.

cin fikirli
* Çok anlayışlı, çok kurnaz, zeki.

cin gibi
* anlayışlı ve zeki.

cin ifrit olmak (veya kesilmek)
* son derece kızmak öfkelenmek.

cin mısırı
* Bir tür ufak taneli mısır, cin darısı.

cin saçı
* Küsküt.

cin tutmak
* (bir inanışa göre cinlerin etkisiyle) delirmek.

cinaî
* Cinayetle ilgili veya konusu cinayet olan.

cinas
* Çok anlamlı bir kelimeye, her defasında başka bir anlam yükleyerek birbirine yakın birkaç yerde kullanma.
* Çok anlamı olan bir kelimenin iyi anlamını kullanır görünerek kötüsünü öne çıkarma.

cinaslı
* Cinası olan, cinas sanatı bulunan.

cinayet
* Adam öldürme.
* Adam öldürme derecesinde ağır suç.

cinayet işlemek
* adam öldürmek.

cinci
* Cin çağırma ve onlarla konuşma gibi bir iddia ile geçim sağlayan (kimse).

cingil
* Bkz. cıngıl.

cingöz
* Açıkgöz, hiç aldatılmayan.

cini tutmak
* çok sinirlenmek.

cinlenme
* Cinlenmek durumu.

cinlenmek
* Öfkelenmek.

cinler cirit (veya top) oynamak
* o yer ıssız olmak.

cinleri ayağa kalkmak
* sinirlenmek.

cinleri başına toplanmak (veya üşüşmek)
* öfkelenmek.

cinleşme
* Cinleşmek işi.

cinleşmek
* Cin gibi davranmak.

cinli

* İçinde cinlerin olduğuna inanılan.
* Öfkeli, sinirli (kimse).

cinnet

* Delilik.

cinnet geçirmek

* delirmek, aklını kaçırmak.

cins

* Tür, çeşit.
* Aralarında ortak özellikler bulunan varlıklar topluluğu.
* Soy, kök, asıl.
* Garip, tuhaf.
* Pek çok ortak özellikleri bulunan türler topluluğu.
* Yüksek nitelikte olan.

cins cibilliyet

* Nitelik, asıl; soy sop.

cins cins

* Çeşitli, çeşit çeşit.
* Türlerine göre.

cins isim

* Cins ismi.

cins ismi

* Bir türden olan varlıkların adı: Kedi, nehir, düşünce, annelik gibi.

cinsel

* Bkz. cinsî.

cinsel taciz

* Ahlâksızca ve ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme.
* Çalışma hayatında ekonomik güç, üst makam veya başka etkili bir göreve sahip olanların, genellikle karşı cinsi ahlâk dışı birtakım tutum ve davranışlarla cinsel yönden sıkıntıya sokup rahatsız etmesi.

cinsellik

* Cinsel özelliklerin bütünü.

cinsî

* Cinsiyetle ilgili, cinsel, eşeysel.

cinsilâtif

* Kadın; güzel, alımlı, hoşa giden kadın.

cinsiyet

* Bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişiyi ayırt ettiren özel bir yaratılış, eşey, cinslik, seks.

cinslik

* Cinsiyet.

cinslik bilimi

* Cinsiyetle ilgili sorunları inceleyen bilim, seksoloji.

cinsliksiz

* Cinsliği olmayan, erkek veya dişi olmayan, eşeysiz.

cinyolu

* Tarlaların arasında görülen verimsiz topraklar.

cip
* Her türlü arazide kullanılabilen ufak, hafif, motorlu taşıt.

cips
* İnce, yuvarlak kesilerek kızartılmış patates.

ciranta
* Bir senedi ciro eden kimse.

cirim
* Hacim, oylum.
* Miktar, tutar, bölüm.

cirit
* At koşturup birbirine değnek atarak topluca oynanan oyun.
* Bu oyunda atılan değnek.

cirit atma
* Atletizmin ciridi fırlatmaya dayanan dalı.

cirit atmak
* (bir yerde) çokça bulunmak, sık dolaşmak ve serbestçe davranmak.

cirit oynamak
* istediği biçimde, keyfince davranmak.

cirit oyunu
* Cirit.

cirit ucu
* Cirit sopasının ucundaki demir, temren.

ciritçi
* Cirit oynayan kimse.

ciro
* Bir ticaret senedinin, alacaklı tarafından başkasına çevrilmesi ve senedin arkasına gereken yazının yazılıp imza edilmesi.

ciro etmek
* bir ticaret senedinin veya çekin arkasına gereken yazıyı yazmak.

cisim
* Maddenin biçim almış durumu.
* Gövde, beden, vücut.

cisimcik
* Küçük cisim.
* Atom taneciği.

cisimlenme
* Cisimlenmek işi, tecessüm.

cisimlenmek
* (cismi olmayan bir şey için) Cisim durumuna gelmek, tecessüm etmek.

cisimleşme
* Cisimleşmek durumu.

cisimleşmek

* Cisim hâline gelmek, tecessüm etmek.

cismanî
* Cisimle, bedenle ilgili.
* Dinî bir inanışla ilgili düşüncelere bağlı olmayarak, yalnız maddî temellere dayanan, ruhanî karşıtı.

cismanîlik
* Maddîlik.

cismen
* Cisim olarak, vücutça, bedence.

civan
* Yakışıklı genç erkek veya genç kadın.
* Genç ve yakışıklı olan.

civanım!
* bir sevgi seslenişi.

civankaşı
* Bir tür nakış ve işleme.

civanmert
* Mert yaradılışlı, yüce gönüllü, yiğit.

civanmertlik
* Civanmert olma durumu.

civanperçemi
* Birleşikgillerden, birçok türleri olan bir kır bitkisi, kandil çiçeği (Achillea millefolium).

civar
* Yöre, yakın yer, dolay.

civciv
* Kümes hayvanlarının yumurtadan yeni çıkmış yavrusu.

civcivli
* Gürültülü patırtılı, telâşlı.

civcivlik
* Sekiz on haftalık oluncaya kadar civcivlerin bakımına ayrılan kümes.

civelek
* Canlı, neşeli ve sokulgan.
* Yeniçeri ocağına yeni girmiş delikanlı.

civeleklik
* Civelek olma durumu.

ciyak ciyak
* Bkz. cıyak cıyak.

ciyaklama
* Cıyaklama.

ciyaklamak
* Cıyaklamak.

cizvit
* İsa Derneği denilen bir Hristiyan derneğinin üyesi.

cizye
* Müslüman devletlerde Müslüman olmayanlardan alınan bir çeşit vergi.

Cl
* Klor`un kısaltması.

Co
* Kobalt`ın kısaltması.

coğrafî
* Coğrafya ile ilgili.

coğrafî durum
* Bir yerin çevresi ile ilgisinin tespiti veya görünümü.

coğrafik
* Coğrafî.

coğrafya
* Yeryüzünü fizikî, ekonomik, beşerî, siyasî, yönlerden inceleyen bilim.
* Bir yeryüzü parçasını, bir bölgeyi, bir ülkeyi belirleyen, niteleyen, fizikî, ekonomik, beşerî, siyasî gerçekliklerin tümü.

coğrafyacı
* Coğrafya araştırmaları yapan kimse.
* Coğrafya öğretmeni.

coğrafyacılık
* Coğrafyacı olma durumu veya coğrafyacının mesleği.

cokey
* Yarış atlarına binen, yetenekleri bu amaca göre geliştirilmiş kimse.

cokeylik
* Cokeyin yaptığı iş.

conta
* Geçirmezliği sağlamak için, sıkıştırılmış iki yüzey arasına yerleştirilmiş, genellikle kauçuk ve kurşundan yapılan ince parça.

contalama
* Contalamak işi.

contalamak
* Conta koymak veya yerleştirmek.

cop
* Kalın kısa değnek.
* Polislerin kullandığı araç veya lâstik sopa.

coplama
* Coplamak işi.

coplamak
* Copla vurmak, copla dövmek.

coplanma
* Coplanmak işi.

coplanmak
* Copla dövülmek.

coplatma
* Coplatmak işi.

coplatmak
* Coplamak işini yaptırmak.

corum
* Balık akını.
* Uskumruların büyük balıklardan korkarak kıyıya sığınması durumu.

coşku
* Genellikle büyük bir istekle ortaya çıkan geçici hayranlık veya heyecan durumu.
* Sevinç gösterileriyle beliren güçlü heyecan.
* Salgı bezleri ve dinamik etkinliklerle kendine özgü ilişkileri bulunan iç veya dış uyaranların kamçıladığı güçlü duygu durumu.
* Bir düşünceyle, bir duyguyla dolarak yücelme; ruhun kendini aşıp yücelmesi, heyecan.

coşkulanma
* Coşkulanmak işi.

coşkulanmak
* Coşkulu duruma gelmek.

coşkulu
* Coşkusu olan.

coşkun
* Coşmuş olan.

coşkunca
* Coşkun (bir biçimde).

coşkunlaşma
* Coşkunlaşmak işi.

coşkunlaşmak
* Coşkun bir duruma gelmek.

coşkunluk
* Coşkun olma durumu veya coşkunca yapılan iş.

coşma
* Coşmak işi, galeyan.

coşmak
* Duygu ve düşünceleri güçlü bir tepki ile dışarı vurmak, galeyan etmek.
* (doğa olaylarından herhangi biri) Birdenbire çoğalıp hızlanmak.

coşturma
* Coşturmak işi.

coşturmak
* Coşmasını sağlamak, coşmasına yol açmak.

coşturucu
* Coşturan.

coşturuculuk
* Coşturucu olma durumu.

coşturulma
* Coşturulmak işine konu olmak.

coşturulmak
* Coşmak işi yaptırılmak.

coşuntu
* Coşku, heyecanlı davranış.

cömert
* Para ve malını esirgemeden veren, eli açık, selek, semih.
* Verimli.

cömert davranmak
* sakınmadan, esirgemeden bol bol vermek.

cömertçe
* Cömert bir biçimde, sakınmadan, bol bol.

cömertleşme
* Cömertleşmek işi.

cömertleşmek
* Cömertçe davranmak.

cömertlik
* El açıklığı, verimlilik, semahat, mürüvvet.

cönk
* Büyük yelkenli gemi.
* Saz şairlerinin, kendilerinin veya başkalarının şiirlerini derledikleri, uzunlamasına açılan, deri kaplı defter.

Cr
* Krom'un kısaltması.

crescendo
* Çalgılar giderek daha yüksek ses verecek biçimde çalınma durumu.

Cs
* Sezyum'un kısaltması.

Cu
* Bakır'ın kısaltması.

-cu
* Bkz. -cı / -ci.

cudam
* Beceriksiz, güçsüz, görgüsüz kimse.

cuk
* Bkz. aşağı cuk oturmak.

-cuk
* Bkz. -cık / -cik.

cukka
* Hayvan ve insan memesi.

cukkayı yutmak
* oyunda ütülmek.

-cul
* Bkz. cıl /-cıl.

cuma
* Haftanın altıncı günü, perşembe ile cumartesi arasındaki gün.
* Cuma namazı.

cuma gecesi
* Perşembeyi cumaya bağlayan gece.

cuma namazı
* Cuma günü öğlen ibadetinde cemaatle kılınan namaz.

cumartesi
* Haftanın yedinci günü, cuma ile pazar arasındaki gün.

cumartesi kibarı gibi süslenmek
* özentili fakat zevksiz süslenmek.

cumba
* Yapıların üst katlarında, ana duvarların dışına, sokağa doğru çıkıntı yapmış balkon.
* Eski evlerde pencere hizasından sokağa doğru çıkıntısı olan kafesli bölüm.

cumbadak
* Suya düşen bir cismin çıkardığı sesi anlatmak için düşmek fiiliyle birlikte kullanılır.

cumbalak
* Takla.

cumbalama
* Cumbalamak işi.

cumbalamak
* Bir parçanın dar kenarındaki testere izi veya benzeri girinti ve çıkıntıları düzeltmek.

cumbalatma
* Cumbalatmak işi.

cumbalatmak
* Cumbalamak işini yaptırmak.

cumbalı
* Cumbası olan (yapı).

cumbasız
* Cumbası olmayan (yapı).

cumbul cumbul
* Aşırı ölçüde içilmiş içkinin veya yenmiş sulu yemeğin vücutta çıkardığı sesi anlatır.

cumbuldama
* Cumbuldamak işi.

cumbuldamak
* Bir kabın içinde çalkalanıp ses çıkarmak.

cumbuldatma
* Cumbuldatmak işi.

cumbuldatmak
* (bir sıvı için) Bir kabın içinde çalkalamak.

cumburdama
* Cumburdamak durumu.

cumburdamak
* Cumburtu sesi çıkarmak.

cumburlop
* Ağır bir cismin suya düştüğü zaman çıkardığı sesi anlatmak için kullanılır.

cumburtu
* Suya düşen ağır bir cismin veya çalkalanan suyun çıkardığı ses.

cumhur
* Halk.
* Topluluk.

cumhur cemaat
* Cümbür cemaat.

cumhura muhalefet kuvveihatadandır
* halkın tuttuğu bir davaya karşı çıkılmaz.

cumhurbaşkanı
* Cumhuriyetle yönetilen ülkelerde devlet başkanı, reisicumhur.

cumhurbaşkanlığı
* Cumhurbaşkanı olma durumu.
* Cumhurbaşkanının makamı.

cumhurca
* Toplu olarak, hep birlikte.

cumhuriyet
* Milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği millet vekilleri aracılığı ile kullandığı devlet biçimi.

Cumhuriyet Bayramı
* 29 Ekim 1923'te kurulan Cumhuriyeti kutlamak üzere yasayla kabul edilmiş olan resmî bayram.

cumhuriyetçi
* Cumhuriyet yanlısı olan kimse.

cumhuriyetçilik
* Cumhuriyet yanlısı olma durumu.

cumhuriyetperver
* Cumhuriyetçi, cumhuriyet yanlısı.

cumhurreisi
* Bkz. cumhurbaşkanı.

cunda
* Yatay serenlerin her iki başı.

cunta
* Bir ülkede yönetime el koyan kimselerden oluşan kurul.

cuntacı
* Cunta üyesi.

cup
* Suya düşen bir şeyin çıkardığı sesi anlatmak için kullanılır.

cuppadak

* Cumbadak.

cura
* Tezene ile çalınan iki veya üç telli halk sazı.
* Bir çeşit küçük atmaca.
* Ufak tefek, gelişmemiş.

cura zurna
* Bir çeşit küçük zurna.

curacı
* Cura yapan veya çalan kimse.

curcuna
* Gürültülü, karışık durum.
* Alaturka müzikte hızlı bir usul.

curcunalı
* Curcuna içinde olan (yer, ses, hava).

curcunaya çevirmek, döndürmek (veya curcunaya vermek)
* ortalığı karışık, gürültülü duruma sokmak.

curnal
* Bkz. jurnal.

curnata
* Bıldırcın sökünü.

cuşiş
* Coşkunluk, coşma.

-cü
* Bkz. -cı / -ci.

cübbe
* Hukukçuların, üniversitede belli bir aşamaya ulaşmış bilim adamlarının elbise üstüne giydikleri uzun, yanları geniş, düğmesiz giysi.

cübbe gibi
* çok geniş ve uzun (giysi).

cübbeci
* Cübbe yapan ve satan kimse.

cübbeli
* Cübbe giymiş olan.

cüce
* Boyu, normalden çok daha kısa olan (kimse).
* Gelişmemiş.

cüceleşme
* Cüceleşmek durumu.

cüceleşmek
* Cüce durumuna gelmek.

cücelik
* Cüce olma durumu.

cücük

* Filiz, tomurcuk.
* Kümes hayvanlarının yavrusu, civciv.
* Kuş yavrusu.
* Soğan, marul gibi katmerli bitkilerin en iç bölümü.
* Bir şeyin küçüğü veya onu andıran bir parçası.

cücüklenme
* Cücüklenmek işi.

cücüklenmek
* Filizlenmek.

cücükleşme
* Cücükleşmek durumu.

cücükleşmek
* Filizlenme durumu almak.

cüda
* (yurt, baba ocağı gibi çok sevilen şeylerden) Ayrılmış olan, uzak kalmış olan.

cüda etmek
* ayırmak.

cühelâ
* Bilgisizler, cahiller.

-cük
* Bkz. -cık /-cik.

-cül
* Bkz. -cıl /-cil.

cülûs
* Hükûmdarlık tahtına çıkma, tahta oturma.

cülûsiye
* Hükümdarların cülûs törenlerinde dağıttığı bahşiş.
* Şairlerin tahta çıkan padişah için yazdığı şiir.

cümbür cemaat
* Toplu olarak, hepsi birden, cumhur cemaat.

cümbüş
* Eğlenti.
* Maden gövdeli, tambura benzer bir saz.
* Canlılık, coşku.

cümbüş yapmak
* toplu hâlde eğlenmek.

cümbüşçü
* Cümbüş çalan (kimse).

cümbüşlü
* Eğlentili, hareketli.

cümle
* Dizge, sistem.
* Bir yargı bildirmek için tek başına çekimli bir fiil veya çekimli bir fiille kullanılan kelimeler dizisi, tümce.
* Bütün, hep, herkes.

cümle âlem
* Herkes.

cümle bilgisi
* Bir cümleyi oluşturan kelime ve kelime grupları arasındaki ilişkiyi inceleyen ve sınıflamalar yapan, dil bilgisinin ana bölümlerinden biri, tümce bilgisi, söz dizimi.

cümle kapısı
* Yapılarda ana kapı.

cümlecik
* Önerme.
* Küçük cümle.

cümlenin ögeleri
* cümlenin kuruluşunda başlıca görevleri yüklenmiş olan kelimeler, özne, tümleç, yüklem.

cümlesi
* Hepsi.

cümleten
* Hep birden.

cümudiye
* Buzul.

cünha
* Cürüm derecesindeki suç, kabahatten ağır ve cinayetten hafif olan suç.

cünun
* Delilik.

cünüp
* Cinsel ilişkiden sonra, dinin buyurduğu biçimde henüz yıkanmadığı için temiz sayılmayan (kimse), cenabet.

cünüplük
* Cünüp olma durumu.

cüppe
* Bkz. cübbe.

cür'et
* Yüreklilik, ataklık, cesaret.
* Düşüncesizce, saygıyı aşan davranış.

cür'et etmek
* ataklık etmek, yüreklilikle davranmak.

cür'etkâr
* Atak, cür'etli.

cür'etkârlık
* Cür'etkâr olma durumu.

cür'etlenme
* Cür'etlenmek durumu.

cür'etlenmek
* Cür'etli davranmak.

cür'etli
* Cür'eti olan.

cür'etsiz
* Cür'eti olmayan.

cürmümeşhut
* Suçüstü.

cürmümeşhut hâlinde
* suçu işlerken, suç üstü yakalanmak.

cüruf
* Maden posası, demir boku, dışkı.
* Kaloriferlerden çıkan yanmış kömür artığı.

cürüm
* Suç.
* Yanlışlık, kusur veya hatadan doğan durum.

cüsse
* İnsan gövdesi.

cüsseli
* İri yapılı, iri gövdeli, iri yarı (insan).

cüssesiz
* İnce yapılı, ufak tefek, güçsüz.

cüz
* Bir bütünü oluşturan bölümlerden her biri.
* Kur'an`ın bölünmüş olduğu otuz parçadan her biri.
* Basılı eserlerin ayrı bir kapak içinde satışa çıkarılan bir veya birkaç formalık bölümü, fasikül.

cüzam
* Hansen basilinin sebep olduğu deri hastalığı.

cüzamlı
* Cüzam hastalığına tutulmuş olan.

cüzdan
* Cebe girecek büyüklükte, para ve kâğıt koymaya yarar küçük çanta.
* Bir kimsenin kimliğini bildirmek için resmî bir yerden kendisine verilen, cep defteri biçimindeki belge.

cüz'î
* Az, azıcık, pek az.
* Tikel.

-ç
* Küçültme eki.

ç Ç
* Türk alfabesinin dördüncü harfi. Çe adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümsüz, katışık, diş - diş eti ünsüzünü gösterir.

ç ç
* Türk alfabesinin dördüncü harfi.

-ça / -çe
* Bkz. -ca / -ce (I).

-ça / -çe
* Bkz. -ca / -ce (II).

çaba
* Herhangi bir işi yapmak için ortaya konan güç, zorlu, sürekli çalışma, ceht.

çaba göstermek
* bir işi başarmak için çalışmak, uğraşmak.

çaba harcamak
* bir işi yapabilmek için elden gelen bütün gücü kullanmak.

çabalama
* Çabalamak işi.

çabalama kaptan ben gidemem
* bu işi yapacak güçte değilim, zorlamanın yararı yok.

çabalamak
* Güç bir durumdan kurtulmaya uğraşmak.
* Bir işi başarmak için uğraşmak.

çabalanma
* Çabalanmak işi.

çabalanmak
* Çabalamak işi yapılmak.

çabalayış
* Çabalamak işi veya biçimi.

çabucacık
* Çabucak, sür'atle.

çabucak
* Çok çabuk, vakit geçirmeden, çabucacık, hızla, sür'atle.
* Kısa sürede ve kolaylıkla.

çabuk
* Alışılandan veya gösterilenden daha kısa bir zamanda, tez, yavaş karşıtı.
* Hızlı.
* Acele et, oyalanma" anlamında.

çabuk çabuk
* Çabuk olarak, ivedilikle.

çabuk ol (veya çabuk)
* çabuk davran, çabuk iş gör, oyalanma!.

çabuk parlayan çabuk söner
* olağan sayılmayacak kadar kısa bir zamanda olan bir gelişmenin sürekli olamayacağını anlatır.

çabukça
* Çabucacık, oldukça çabuk.

çabuklaşma
* Çabuklaşmak işi.

çabuklaşmak
* Çabukluk kazanmak, hızlanmak.

çabuklaştırılma
* Çabuklaştırılmak işi.

çabuklaştırılmak

* Çabuklaşmak işi yaptırılmak.

çabuklaştırma
* Çabuklaştırmak işi, tacil.

çabuklaştırmak
* Bir işe çabukluk vermek, tesri etmek.

çabukluk
* Çabuk olma durumu hız, sür'at.

çaça
* (ticaret gemilerinde) Eski ve usta gemici.
* Genel ev işleten kadın, mama.

çaça balığı
* Hamsigillerden küçük bir balık (Clupea sprattus).

çaçaça
* Meksika'dan yayılmış, hareketli, modern bir dans.

çaçaron
* Karşısındakini susturacak biçimde ve çok konuşan, çenesi kuvvetli, geveze.

çaçaronca
* Çaçarona yakışır (bir biçimde).

çaçaronluk
* Çaçaron olma durumu veya çaçaronca davranış.

çadır
* Keçe, deri, kıl dokuma veya sık dokunmuş kalın bezden yapılarak direklerle tutturulan, taşınabilir barınak, çerge, oba, otağ.
* Gölgelik olarak kullanılan tente veya şemsiye.

çadır ağırşağı
* Çadırın direk başlığı.

çadır bezi
* Pamuk veya ketenden dokunmuş kalın, sık bir tür bez.

çadır çanağı
* Çadır direğinin ucunda, çadır bezini tutmaya yarayan oyuk ağaç.

çadır çatı
* Orta noktadan başlayarak dört tarafa bakan yüzeyi bulunan ve kare piramit biçimindeki çatı.

çadır çiçeği
* Nilüfergillerden, Çin ve Amerika ırmaklarında yetişen, büyük yapraklı, pembe ve beyaz çiçekli bir bitki (Euryaleferox).

çadır devlet
* Göçebe boy ve aşiretlerden oluşan devlet.

çadır direği
* Çadırın düzgün ve gergin kurularak çökmemesini sağlayan orta direk.

çadır kurmak
* çadırı içinde oturulabilecek bir duruma getirmek.

çadır tiyatrosu
* Oyunlarını ve diğer gösterilerini çok büyük bir çadır içinde halka sunan gezici tiyatro veya gösteri grubu.

çadır uşağı
* Maydanozgillerden, öz suyu hekimlikte kullanılan bir bitki (Dorema ammoniacum).

çadır yıkmak
* kurulu olan çadırları söküp toplamak.

çadırcı
* Çadır yapan veya satan kimse.

çadırcılık
* Çadır yapma veya satma işi.

çadırlı
* Çadırı olan.
* Çadıra yerleşmiş olan.

çadırlı ordugâh
* Çadırlarda barındırılan askerî güç.

çağ
* Zaman parçası, vakit.
* Hayatın çocukluk, gençlik gibi türlü dönemlerinden her biri, yaş.
* Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, devir.
* Tarihin ayrıldığı dört büyük bölümden her biri, kurun.
* Bir şeyin uygun, elverişli zamanı.
* Bir katmanın oluştuğu süre.

çağ açmak
* herhangi bir bakımdan öncekilerden farklı olan yeni bir evrensel gidişe yol açmak.

çağ dışı
* Çağın gerektirdiği şartların gerisinde kalmış, köhne.
* Askerliğe alınma çağı dışında.

çağ dışı olmak (veya kalmak)
* yedek askerlik çağını doldurmuş olmak.

çağ dışılık
* Çağ dışı olma durumu.

çağa
* Çocuk, bebek.

çağanak
* Bkz. çalgı çağanak.

çağanoz
* Kabukluların ön ayaklılar alt takımından, eti için avlanan, pavuryaya benzer küçük su hayvanı (Carcinus).

çağanoz gibi
* eğri büğrü (kimse).

Çağatayca
* Adını Cengiz`in ikinci oğlu Çağatay`dan alan, Doğu Türkçesinin XV. yüzyılda oluşan yazı dili.

çağcıl
* (insan için) Çağın yeniliklerini benimseyen, ona göre davranan, asrî, modern.
* Tekniğin, bilimin yeniliklerinden yararlanan, modern.

çağcıllaşma
* Çağcıllaşmak işi, asrîleşme, modernleşme.

çağcıllaşmak
* Çağın yeniliklerine uygun duruma gelmek, asrîleşmek, modernleşmek.

çağcıllaştırma
* Çağcıllaştırmak işi, modernleştirmek.

çağcıllaştırmak
* Çağın gereklerine uydurmak, asrîleştirmek, modernleştirmek.

çağcıllık
* Çağcıl olma durumu, asrîlik, modernlik.

çağdaş
* Aynı çağda yaşayan, muasır.
* Bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan, modern, muasır.

çağdaşlaşma
* Çağdaşlaşmak işi, muasırlaşma.

çağdaşlaşmak
* Çağın tutumuna, anlayışına, gereklerine uymak, muasırlaşmak.

çağdaşlaştırma
* Çağdaşlaştırmak işi.

çağdaşlaştırmak
* Çağdaşlaşmasına yol açmak.

çağdaşlık
* Çağdaş olma durumu, modernlik.

çağı geçmek
* eskimek, dönemi veya modası geçmek.

çağıl çağıl
* Çağıldayarak akan suların sesini yansılar.

çağıldama
* Çağıldamak işi.

çağıldamak
* Sular akarken taşlara, kayalara çarparak ses çıkarmak.

çağıldayış
* Çağıldamak işi veya biçimi.

çağıltı
* Suyun, akarken taşlara, kayalara çarparak çıkardığı ses.

çağıltılı
* Çağıltısı olan.

çağın gerisinde kalmak
* gelişmelere ve yeni düşüncelere uyum sağlayamamak, ayak uyduramamak.

çağını aşmak
* düşünce, tutum ve davranışlarıyla bulunduğu çağdan daha ileride olmak.

çağıra çağıra
* Sürekli çağırarak.

çağırı
* Davetli.

çağırıcı
* Çağırı işini yerine getiren kişi, davetçi.
* Sahnede oyuncuları takdim eden kimse.

çağırılma
* Çağrılma.

çağırılmak
* Çağrılmak.

çağırım
* Çağırma işi.
* Ruh çağırma sırasında seans.

çağırış
* Çağırmak işi veya biçimi.

çağırma
* Çağırmak işi.

çağırmak
* Birinin gelmesini kendisine yüksek sesle söylemek, seslenmek.
* Herhangi birinin bir yere gelmesini istemek, davet etmek.
* Binmek için bir araç istemek.
* (yüksek sesle) Şarkı, türkü söylemek.

çağırtı
* Çağırma sesi.

çağırtkan
* Ötüşüyle kendi türünden olan kuşların çevresine toplanması için avcıların yararlandığı kuş, çığırtkan.

çağırtma
* Çağırtmak işi.

çağırtmaç
* Tellâl.

çağırtmak
* Çağırmak işini yaptırmak.

çağla
* Olmamış, ham yemiş.
* Badem, kayısı, erik gibi tek çekirdekli yemişlerin körpe iken yenilebilen ham şekli.

çağlama
* Çağlamak işi.

çağlamadan çatlamak
* gerekli olgunluğa erişmeden olgun davranışlarda bulunmak, büyüklük taslamak.

çağlamak
* (akarsu) Köpürerek ve ses çıkararak coşkun bir biçimde akmak.
* Coşmak.

çağlar
* Çağlayan.

çağlayan

* Küçük bir akarsuyun, çok yüksek olmayan bir yerden dökülüp aktığı yer, küçük şelâle.

çağlayık
* Yerden ses çıkararak, gürültüyle kaynayarak çıkan genellikle sıcak su, kaynak.

çağlayış
* Çağlamak işi veya biçimi.

çağma
* Çağmak işi.

çağmak
* (güneş ışığı) Vurmak.

çağnak
* Döl kesesini dolduran ve dölütü içinde bulunduran sıvı, amnios suyu.

çağrı
* Birinin bir yere gelmesini isteme, davet.
* Çağrı cihazı.

çağrı cihazı
* Telefon sistemi ve ağı düzeninde belli bir numara verilerek taşıyanına kolayca ulaşılmasını veya ona haber bırakılmasını sağlayan alet.

çağrı numarası
* Çağrı cihazının numarası.

çağrıcı
* Çağırmak işini yapan, çağırmak için giden kimse, davetçi.
* Bazı yerlere girmek isteyenleri sırası gelince çağıran kimse, mübaşir.

çağrıcılık
* Çağrıcının görevi.

çağrılı
* Bir toplantıya, bir yere veya birinin yanına çağrılmış kimse, davetli.

çağrılık
* Davet için yazılan kâğıt, davetiye, okuntu.

çağrılış
* Çağrılmak işi veya biçimi.

çağrılma
* Çağrılmak işi.

çağrılmak
* Çağırmak işi yapılmak.

çağrım
* Yüksek bir sesin yetişebileceği kadar uzaklık.

çağrısız
* Çağrılmamış veya çağrılmayan kimse.

çağrışım
* Bir düşüncenin veya görüntünün, bir başkasını hatırlatması.
* Davranışlar, düşünceler ve kavramlar arasında yer ve zaman birliğinin etkisiyle kurulan bağlantılar sonucu, bilinç alanına bunlardan birisi girince ötekini de bilince çekmesi olayı, tedaî.

çağrışım yapmak

* çağrıştırmak.

çağrışımcı
* Çağrışımcılık doktrini taraftarı olan (kimse).

çağrışımcılık
* Bütün bellek işlemlerini, aklın bütün ilkelerini, hatta bellek hayatının hepsini, düşüncelerin çağrışımı ile açıklamak isteyen doktrin.

çağrışımlı
* Çağrışımı olan.

çağrışımsal
* Çağrışımla ilgili.

çağrışımsız
* Çağrışımı olmayan.

çağrışma
* Çağrışmak işi.

çağrışmak
* Birbirini çağırmak.
* Hep birden bağırarak yaygara etmek.

çağrıştırma
* Çağrıştırmak işi.

çağrıştırmak
* Bir çağrışıma yol açmak.
* Akla getirmek, hatırlatmak, andırmak.
* Benzemek, andırmak.

-çak
* İsimden isim yapma eki.

çâk
* Yırtık, yarık.

çâk çâk (olmak)
* çok yırtık, lime lime, parça parça (olmak).

çakal
* Et oburlardan, sürü durumunda yaşayan, kurttan küçük bir yaban hayvanı (Canis aureus).
* Kurnaz, yalancı, düzenci, aşağılık kimse.
* Titiz, huysuz, görgüsüz.

çakal armudu
* Yabanî armut, ahlat.

çakal eriği
* Çok ekşi, sert, iri çekirdekli bir erik türü (Prunus spinosa).

çakal yağmuru
* Güneş varken yağan yağmur.

çakalboğan
* Kırlarda rastlanan bir bitki.

çakaloz
* Mermi olarak çakıl taşı atan bir tür top veya bu topu kullanan topçu.

çakar

* Denizde, açığa veya kıyılara yerleştirilen, belirli aralıklarla yanıp sönen küçük fener.
* Uzunluğu iki yüz elli - üç yüz, genişliği on kulaç olan balık ağı.

çakaralmaz

* Basit, ilkel çakmak.
* İlkel bir biçimde üretilmiş.
* İşe yaramayacak durumda olan, bozuk.
* (kalitesiz) Tabanca.

çaker

* Kul, köle, cariye, yanaşma.

çakı

* Açılıp kapanan bir veya birkaç ağızlı küçük cep bıçağı.
* Bkz. deniz çakısı.

çakı gibi

* canlı ve atik.

çakıcı

* Bıçakçı.

çakıl

* Küçük veya orta boyda taş parçası, çakıl taşı.

çakıl çukul

* Karışık biçimde, ne dediği belli olmaksızın.

çakıl kuşu

* Yağmur kuşugiller familyasından kuzey bölgelerde yaşayan sıcak aylarda güneye geçen göçmen kuş (Crocethia alba).

çakıl taşı

* Deniz kıyılarında veya derelerde suyun aşındırması ile sivrilikleri kaybolmuş, toparlak veya badem biçiminde ufak bir taş türü.

çakıl yol

* Çakıl taşları ile döşenmiş yol.

çakıldak

* Bir çarkın yalnız bir yöne doğru işlemesine yol verip tersine dönmesini önleyen veya değirmen, su dolabı gibi birtakım makinelerin işleyişini çıkardığı sesle kontrole yarayan parça.
* Elde çevrildikçe gürültülü ses çıkaran, değirmi biçiminde bir çocuk oyuncağı.
* Koyunların kuyrukları altındaki kıllara yapışıp kuruyan pislik.

çakıldama

* Çakıldamak işi.

çakıldamak

* Sürtünen, yuvarlanan çakıl taşları gibi ses çıkarmak.

çakıldatma

* Çakıldatmak işi.

çakıldatmak

* Çakıldamak işini yaptırmak.

çakılı

* Çivi, kazık gibi bir şeyle tutturulmuş.
* Çakılmış bir şeye bağlı.
* Yeri değişmez, sabit.

çakılı kalmak
* bir yerde değişmeden durmak.

çakılıp kalmak
* bir yerde uzun süre hareketsiz kalmak.

çakıllı
* Çakılı olan.

çakıllık
* Çakıl döşenmiş veya birikmiş yer.

çakılma
* Çakılmak işi.

çakılmak
* Çakmak işine konu olmak.
* Hızla düşüp saplanmak.
* Ortaya çıkmak, farkına varılmak, anlaşılmak.

çakıltı
* Çakıl taşlarının ve onlara benzer şeylerin kımıldatılınca çıkardıkları ses.

çakım
* Şimşek, çakın.
* Kıvılcım, şerare.

çakın
* Bkz. çakım.

çakıntı
* Şimşek çakması, parlaması.
* Anî buluş, düşünce, beklenmeyen söz veya davranış.

çakıntılı
* Çakıntısı olan.

çakıntısız
* Çakıntısı olmayan.

çakır
* (göz için) Açık mavi, hareli elâ.
* Çakırdoğan.

çakır
* Şarap.

çakır ayaz
* Açık ama çok soğuk hava.

çakır çukur
* Çak çuk diye ses çıkararak.
* Girintili çıkıntılı, pürüzlü yüzey.

çakır pençe
* Tuttuğunu koparan, giriştiği veya ele aldığı her işi başaran, becerikli (kimse).

çakır pençelik
* Tuttuğunu koparma, becerikli olma durumu.

çakırcı

* Kuş avında çakırdoğanı tutan kimse.

çakırcılık
* Çakırcının işi ve mesleği.

çakırdiken
* Maydanozgillerden, hekimlikte kullanılan bir bitki, deve elması (Arctium tomentosum).

çakırdikenlik
* Çakır dikeni bol olan yer.

çakırdoğan
* Yırtıcı kuşlardan bir doğan çeşidi, toğrul (Accipiter gentilis).

çakırkanat
* Kanatları mavi hareli bir ördek çeşidi (Anas crecca).

çakırkeyf
* Yarı sarhoş.

çakırkeyif
* Bkz. çakırkeyf.

çakırlaşma
* Çakırlaşmak durumu.

çakırlaşmak
* Çakırkeyf olmaya başlamak.
* Olgunlaşmaya yüz tutmak.

çakısız
* Çakısı olmayan.

çakış
* Çakmak işi veya biçimi.

çakışık
* Çakışmış olan.

çakışma
* Çakışmak işi.

çakışmak
* Birbirine geçip kenetlenmek; takılmak.
* Söz yarışı etmek.
* Doğru, açı, yüzey gibi geometrik biçimler üst üste konulduklarında birbirini bütünüyle örterek eşit olmak.
* Aynı zaman dilimi içinde bulunmak.

çakışmalı
* Birbirine eşit şekiller.

çakıştırma
* Çakıştırmak işi.

çakıştırmak
* Çakışmak işini yaptırmak.
* İçki içip keyfetmek.

çakma
* Çakmak işi.
* Vurup çakarak yapılmış kuyumcu işi, çukurlusuna dişi çakma, kabartmalısına da erkek çakma denir.
* Bu işte kullanılan kuyumcu kalıbı.

* Deri hastalığı, yara, çıban.

çakma kapı
  * Genellikle iki kuşak üzerine tahtaların çivi ile tutturulması yöntemiyle yapılan basit kapı.

çakmacı
  * Çakma işini yapan kimse.

çakmak
  * Taşa vurulup kıvılcım çıkarılan çelik parçası.
  * Çelik, taş, cam, plâstik vb. maddeden yapılmış gaz veya benzinle dolu tutuşturma aleti.
  * Tabanca veya tüfeklerde bulunan tetik düzeni.

çakmak
  * Kuruyunca kalın kabuk bağlayan kabarcıklarla beliren ve genellikle yüzde çıkan bir deri hastalığı.

çakmak
  * Vurarak sokup yerleştirmek.
  * Çivi ile tutturmak.
  * Kazık çakıp hayvan bağlamak.
  * Kabul edilmeyecek bir şeyi kurnazlıkla kabul ettirmek.
  * Vurmak.
  * Bir şeyi başka bir şeye sürtmek, vurmak veya çarpmak.
  * Sezinlemek, anlamak, farkına varmak.
  * İçki içmek.
  * Saplamak.
  * Anlamak, bilmek.
  * Parıldamak, ışık vermek.

çakmak çakmak
  * ateş yakabilmek için çakmağı tutuşturmak.

çakmak çakmak
  * (gözler için) Parlar durumda, alev alev.

çakmak taşı
  * Demir veya çeliğe sürtüldüğünde kıvılcım çıkartan bir tür kuvars.
  * Düvenlerin altına çakılan küçük ve kesici taş.

çakmakçı
  * Çakmak yapan veya satan kimse.
  * Tüfek ve tabanca çakmaklarını yapan ve onaran kimse.

çakmakçılık
  * Çakmak yapıp satma işi.

çakmaklaşma
  * Çakmaklaşmak durumu.

çakmaklaşmak
  * (göz) Çakmak çakmak olmak, kızarmak ve iyice açılmak.

çakmaklı
  * Çakmak taşı ve zemberekle ateş alan eski zaman tüfeği.

çakmaklık
  * Çakmakta kullanılacak olan.
  * İçine çakmak konulan koruyucu malzeme.

çakmaksız
  * Çakmağı olmayan.
  * Eski, kullanılmaz tabanca veya tüfek.

* Kibrit.

çakozlama
* Çakozlamak durumu.

çakozlamak
* Uygunsuz bir durumu fark etmek.

çakşır
* Paça bölümü diz üstünde veya diz altında kalan bir tür erkek şalvarı.
* Kuşların ayağında bulunan ve süs gibi görünen tüy.

çakşırlı
* Çakşır giymiş.
* Ayakları tüylü, paçalı (güvercin) veya başka (kuş).

çakşırsız
* Çakşırı olmayan.

çaktırılma
* Çaktırılmak işi.

çaktırılmak
* Çaktırmak işi yapılmak.

çaktırış
* Çaktırmak işi veya biçimi.

çaktırma
* Çaktırmak işi veya durumu.

çaktırmadan
* Belli etmeden, gizlice, sezdirmeden.

çaktırmak
* Çakmak işini yaptırmak.
* Birinin bir şeyi sezmesini sağlamak.

çal
* Taşlık yer, çıplak tepe.

çala
* Belli isimlerden önce gelerek fiile bağlanır ve isimle ilgili bir çabukluk, süreklilik, dikkatsizlik anlamı katar.

çala kalem
* Gelişigüzel, durmadan yazarak.

çala kamçı
* Durmadan kamçılayarak.

çala kaşık
* Soluk almadan yiyerek.

çala kılıç
* Durmadan kılıç sallayarak.

çala kürek
* Sürekli kürek çekerek.

çala paça
* Zorla yürüterek, sürükleye sürükleye.

çalacak
* Yoğurt mayası.

çalâk
* Eline ayağına çabuk, atik, çevik.

Çalap
* Tanrı.

çalar
* Farklılık veya anlam inceliği, nüans.

çalar saat
* Ayarlanışına göre istenilen zamanda çalan saat.

çalarma
* Çalarmak işi.

çalarmak
* Ekinler veya meyveler olmağa yüz tutmak.

çalçene
* Durup dinlenmeden konuşan, çenesi düşük.

çalçenelik
* Çalçene olma durumu.

çaldırılma
* Çaldırılmak işi.

çaldırılmak
* Çalmak işi yaptırılmak.
* Hırsıza kaptırılmak.

çaldırış
* Çaldırmak işi veya biçimi.

çaldırma
* Çaldırmak işi.

çaldırmak
* Çalmak işini yaptırmak.
* Hırsıza kaptırmak.

çalgı
* Müzik aleti, enstrüman.
* Çalgı çalma, müzik.
* Müzik topluluğu.

çalgı aleti
* Müzik yapmak için kullanılan araç, enstrüman.

çalgı çağanak
* Çalgı, neşe ve gürültü olduğu hâlde.

çalgı çalmak
* bir müzik aletini seslendirmek.

çalgı orağı
* Tırpan.

çalgıcı

* Çalgı çalmayı kendine meslek edinmiş kimse.

çalgıcı böcek
* Yaklaşık 5 mm boyunda, başı sert bir kabukla örtülü, kahverengi veya siyah, zararlı böcek.

çalgıcı otu
* Turpgillerden, kurak yerlerde yetişen bir bitki cinsi (Sisymbrium).

çalgıcılık
* Çalgıcının işi.

çalgıç
* Bazı çalgıların tellerine vurmaya yarar kuş tüyü, kemik, boynuz gibi şeylerden yapılmış çalma aracı, tezene, mızrap.
* Bahçe süpürgesi, çalkı.

çalgıhane
* Müzik evi, çalgılı lokanta veya eğlence yeri.

çalgılı
* İçinde çalgı çalınan.
* Çalgı çalınarak yapılan.

çalgılı çağanaklı
* Eğlenceli, şarkılı, çalgılı, gürültülü patırtılı, neşeli.

çalgın
* Sıcak veya soğuktan gelişemeyerek cılız kalan ekin.
* Uzun zaman bakır kapta kalan tadı bozulmuş yemek, çalık.
* Kötürüm, inmeli, sakat.

çalgısız
* Çalgısı olmayan.

çalı
* Böğürtlen, ahu dudu gibi ağaççıktan küçük, dalları çok çatallı ve sapları odunsu bitki.

çalı bülbülü
* Serçegillerden, güzel öten, küçük bir kuş, ötleğen (Sylvia communis).

çalı çırpı
* Kolayca ateş yakmaya yarayan ince ve kuru ağaç dalı, kuru ot gibi şeyler.

çalı dikeni
* Bkz. karaçalı.

çalı fasulyesi
* Kılçıklı bir çeşit fasulye.

çalı gibi
* sık ve sert (saç, sakal).

çalı horozu
* Tavukgillerden, eti beğenilen bir yaban kuşu (Tetraourogallus).

çalı idi, çırpı idi, evim idi ya, ayı idi uyu idi, kocam idi ya
* her ne kadar evim derme çatma, kocam kaba saba idiyse de, bir düzen kurmuş, yaşayıp gidiyordum.

çalı kakıcı
* Eşkıya bozuntusu.

çalı kuşu

* Serçegillerden, başı koyu kırmızı, gövdesine doğru rengi açılan, çalılık yerleri seven ötücü bir kuş (Troglodytes).

çalı kuşugiller
* Çalı kuşu benzeri türleri içine alan kuşlar familyası.

çalı süpürgesi
* Kırmızı çiçekleri olan ve süpürge yapımında kullanılan bir bitki.

çalık
* Çarpık.
* Verev kesilmiş.
* Tabiî olmaktan uzaklaşmış, kendi renginden olmayan.
* Yan yan giden.
* Adı defterden silinmiş.
* Yüzünde çıban veya yara yeri olan.
* Çıban yeri.
* Koyunlarda çiçek hastalığı.
* Çalgın.

çalık kavak
* Dalları sepetçilikte kullanılan bir kavak türü, sepetçi kavağı.

çalılandırma
* Çalılandırmak işi.

çalılandırmak
* Çorak bir araziyi çalı ekimi yöntemi ile yeşertmek.

çalılık
* Çalısı çokça olan yer.

çalım
* Gösteriş, karşıdakini etkileme amacıyla yapılan davranış, kurum, caka.
* Kılıcın keskin yanı.
* Menzil, erim.
* Biraz benzeme, andırma.
* Bir oyuncunun topu elinden veya ayağından kaçırmadan karşısındaki oyuncuları kıvrak hareketlerle aldatıp geçmesi.
* Geminin su kesiminden aşağı bölümünün baş ve kıç bodoslamasına doğru darlaşması.

çalım atmak (veya yapmak)
* Bkz. çalımlamak.

çalım satmak
* kurulup büyüklük taslamak.

çalım yemek
* futbolda çalım ile geçilmek.

çalımcı
* Çalım yapan kimse.

çalımına gelmek (veya getirmek)
* uygun zaman veya durumu ele geçirmek.

çalımından geçilmemek
* çok kurumlu olmak, çok çalımlı olmak.

çalımlama
* Çalımlamak işi.

çalımlamak
* Oyunda topu karşı tarafa kaptırmamak için el, ayak veya vücutla şaşırtıcı hareketlerde bulunmak.
* Bir fırsattan yararlanarak bir başkasının hakkı olan bir şeyi ele geçirmek.

çalımlanış
* Çalımlanmak işi veya biçimi.

çalımlanma
* Çalımlamak işi veya durumu.

çalımlanmak
* Çalımlı davranmak.
* Kendisine çalım yapılmak.

çalımlayış
* Çalımlamak işi veya biçimi.

çalımlı
* Gösterişli, kurumlu.
* Başı yüksek, yapısı dar (gemi).

çalımlı çalımlı
* Çalım göstererek, çalım satarak.

çalımlık
* Yoğurt veya maya çalmaya yetecek kadar.

çalımlılık
* Çalımlı olma durumu.

çalımsız
* Çalımı olmayan, gösterişsiz.

çalımsızlık
* Çalımsız olma durumu.

çalınma
* Çalınmak işi.

çalınmak
* Çalmak işine konu olmak.
* İnme inmek.

çalıntı
* Çalınmış olan (şey).

çalıp çırpmak
* eline geçeni çalmak.

çalısız
* Çalısı olmayan.

çalış
* Çalmak işi veya biçimi.

çalışılma
* Çalışılmak işi.

çalışılmak
* Çalışmak işine konu olmak.

çalışıp çabalamak

* çok gayret göstermek.

çalışkan
* Çok çalışkan, çalışmayı seven, faal.

çalışkanlık
* Çalışkan olma durumu, faaliyet.

çalışma
* Çalışmak işi, emek, say.
* Bir yapı elemanının yük altında biçim değiştirmesi, az veya çok zorlanması.
* Bünyesindeki suyun azalması veya çoğalması sonucu ağacın biçim ve boyutlarının değişmesi.
* İş saati.

çalışma barışı
* İş huzuru.

çalışma belgesi
* Bir iş yerinde veya alanında çalışılabileceğini gösterir belge.

çalışma dolabı
* Üst yüzeyinde çalışma tablası bulunan, ön yüzeyinde kapak ve çekmeceleri olan mobilya.

çalışma gezisi
* Bir iş bağlama veya ön anlaşma yapmak üzere çıkılan gezi.

çalışma günü
* Tatil günleri dışında kalan ve çalışılabilen her gün, iş günü.

çalışma hayatı
* İş hayatı.

çalışma karnesi
* İşveren tarafindan çalışma hayatına başlayan işçiye verilen, onun işçilik durumunu gösterir belge.

çalışma masası
* Üzerinde iş yapılan masa.

çalışma odası
* İçinde iş yapılan oda.

çalışma saati
* İş saati.

çalışma saatleri
* İşin başlama ve bitiş anı arasındaki saatler, iş saatleri.

çalışma yöntemi
* Bir çalışma veya iş süresinde izlenen bilimsel ve metodik yöntem.

çalışmacı
* Sağlık, yönetim bilimi gibi konularda çalışma yapan kimse.

çalışmak
* Bir şeyi oluşturmak veya ortaya çıkarmak için emek harcamak.
* İşi veya görevi olmak.
* İş üzerinde bulunmak.
* (makine veya âletler için) İşe yarar durumda olmak veya işlemekte bulunmak.
* Bir şeyi yapmak için gereken çarelere başvurmak, o şeyi gerçekleştirmek için kendini zorlamak, çaba harcamak.
* Bir şeyi öğrenmek veya yapmak için emek vermek.

çalıştıran
* İşveren.

çalıştırıcı
* Bir spor dalında, sporcuyu eğiten, yetiştiren ve çalıştıran kişi, antrenör.

çalıştırıcılık
* Çalıştırıcının işi veya mesleği.

çalıştırılma
* Çalıştırılmak durumu.

çalıştırılmak
* Çalışma yaptırılmak.

çalıştırış
* Çalıştırma işi.

çalıştırma
* Çalıştırmak işi veya biçimi.

çalıştırmak
* Çalışmasını sağlamak.
* Çalışmak işini yaptırmak.

çalkağı
* Çalkar.

çalkak
* Çalkar.

çalkalama
* Çalkalamak işi.

çalkalamak
* İçinde bir şey bulunan bir nesneyi sarsarak sallamak.
* Sulu bir şeyi sarsarak veya çırparak karıştırmak.
* Sudan sarsarak geçirmek veya içinden suyu çarparak geçirmek yolu ile bir şeyi temizlemek.
* Tahılı sarsarak kalburdan geçirmek, elemek.
* Vücudun bir yerini sürekli oynatmak.
* (kuluçka yumurtalarını) Çevirmek.
* Sağlığının bozulmasına yol açmak.

çalkalanış
* Çalkalanmak işi veya biçimi.

çalkalanma
* Çalkalanmak işi.

çalkalanmak
* Çalkalanma işine konu olmak.
* Dalgalanmak.

çalkalatış
* Çalkalatma işi veya biçimi.

çalkalatma
* Çalkalatmak işi.

çalkalatmak
* Çalkatmak.

çalkalayış
* Çalkalama işi veya biçimi.

çalkama
* Çalkamak işi.
* Çalkalanarak yapılan.

çalkamak
* Tahıl elemek.

çalkanış
* Çalkanmak işi veya biçimi.

çalkanma
* Çalkanmak işi.

çalkanmak
* Çalkamak işine konu olmak.
* (deniz, göl için) Dalgalanmak.
* Coşmak.
* (haber, söylenti) Herkesin ağzında dolaşmak.
* Coşkunluk, hareketlilik içinde bulunmak.

çalkantı
* (deniz) Dalgalanma.
* Çalkanmış şey.
* Kalbur yardımıyla ayrılan çer çöp.
* Coşku.
* Kargaşa ve bunalımın yol açtığı düzensiz, karışık, sıkıntılı durum.

çalkantılı
* Çalkantısı olan.

çalkantısız
* Çalkantısı olmayan.

çalkar
* Tahıl tanesini yabancı nesnelerden seçmeye veya tohumlukta kullanılacak tahılı ayırmaya yarayan döner kalburlu araç, çalkağı.

çalkatma
* Çalkatmak işi.

çalkatmak
* Çalkalamak işini yaptırmak.

çalkayış
* Çalkamak işi veya biçimi.

çalkı
* Çalgıç.
* Tırpan.

çalma
* Çalmak işi.
* Hırsızlık, sirkat.
* Başa sarılan sarık.
* Çalınmış.
* Kakmalı olmayan, kalemle işlenmiş.
* Kibrit.

çalmacı

* Maden üzerine çalma işi yapan usta.

çalmaç
* Tahtadan yapılmış kap.

çalmadan oynamak
* çok keyifli ve sevinçli durumda bulunmak.
* bir işe çok hevesli görünmek.

çalmak
* Başkasının malını gizlice almak, hırsızlık etmek, aşırmak.
* Vurarak veya sürterek ses çıkartmak.
* Bir müziği dinlemeyi sağlayan aleti çalıştırmak.
* Ses çıkarmak, ses vermek.
* Atmak, çarpmak, vurmak.
* Yoğurt yapmak için sütü mayalamak, katıp karıştırmak.
* Üzerine sürmek.
* Bozmak, zarar vermek.
* Kumaşın bir parçasını kesmek.
* (madeni) Oymak, kalemle işlemek.
* Süpürmek, temizlemek.
* Benzemek, andırmak.
* (zaman için) Boşa harcatmak, ziyan etmek.

çalpara
* Parmaklara takılıp çalınan zil veya buna benzer ses çıkarıcı araç.
* Açıklarda kumluk alanlarda yaşayan ve ağları keserek balıkçılara arar veren bir çeşit çağanoz (Portunus puber).

çaltı
* Diken, çalı.

çaltılık
* Çaltısı çok olan yer.

çalyaka
* Birdenbire yakasına yapışarak.

çalyaka etmek
* yakasına yapışıp sıkıca tutmak.

çam
* Çamgillerin örnek bitkisi olan ve yurdumuzda birçok türü yetişen bir orman ağacı (Pinus).

çam balı
* Arıların sarı çam üzerinde biten yaprak bitlerine salgıladıkları bal sıvısından oluşturdukları bir tür bal.

çam devirmek
* karşısındakine dokunacak veya kötü bir sonuç doğuracak söz söylemek.

çam fıstığı
* Fıstık çamının kozalak biçimindeki meyvesinden çıkarılan sert kabuklu, yağlı ve nişastalı tohum.

çam sakızı
* Çam ağacından çıkarılan reçine.

çam sakızı çoban armağanı
* verilen bir armağanın sunulduğu kimsenin değerine uygun olmadığını ve verenin gücünün ancak buna yettiğini özür yollu anlatmak için söylenir.

çam sakızı gibi
* tedirginlik verecek kadar bir insanın peşinden ayrılmayan.

çam yarması (veya bölmesi)
* iri gövdeli insan.

çam yeşili
* Çam yapraklarına benzer yeşilin bir tonu.

çamaşır
* İç giysisi.
* Yıkanması gerekli kirli.
* Kirli eşyaları yıkama işi.

çamaşır değiştirmek
* iç giysilerini çıkartıp temizlerini giymek.

çamaşır deterjanı
* Çamaşırların daha çabuk, daha iyi temizlenmesini sağlayan kimyasal birleşim.

çamaşır dolabı
* Çamaşır saklamada kullanılan çekmeceli dolap.

çamaşır ertesi olmak
* çok çamaşır yıkamaktan aşırı yorulup hasta olmak.

çamaşır ipeği
* Nakış yapmakta kullanılan ipek iplik.

çamaşır ipi
* Kurutmak için üzerine çamaşır asılan ip veya tel.

çamaşır leğeni
* Çamaşırların içinde yıkandığı, metal veya plâstikten yapılmış, geniş kap.

çamaşır makinesi
* Çamaşır yıkamaya yarayan araç.

çamaşır mandalı
* Kurutmak için asılmış çamaşırları ipe sıkıca tutturmak amacıyla kullanılan küçük, tahta veya plâstik kıskaç.

çamaşır sabunu
* Çamaşır yıkamak işinde kullanılan beyaz sabun.

çamaşır sepeti
* Kirli veya yıkanmış çamaşırların içinde toplandığı sepet.

çamaşır sodası
* Beyaz çamaşırların yoğun veya asitli kirlerini eritmek için kullanılan sodyum karbonat.

çamaşır suyu
* Çamaşırların beyazlığını ve kolayca temizlenmesini sağlayan kimyasal birleşimli su.

çamaşır takımı
* Fanilâ, don, gömlek, çorap, mendil gibi eşya, bir arada bohçaya konulup verilen hediye.

çamaşırcı
* Para ile başkalarının çamaşırını yıkayan kimse.

çamaşırcılık
* Çamaşırcının işi.

çamaşırhane
* Çamaşırlık.

çamaşırlık

* Çamaşır yıkamak için kullanılan yer, çamaşırhane.
* Çamaşır yapımına yarayan.

çamat

* Avlanılmış balıkları elde taşımaya yarar çengel askı.

çamça

* Sazangillerden, pullarından yalancı inci yapılan bir ırmak balığı (Leuciscus rutilus).

çamçak

* Ağaçtan oyularak yapılmış kulplu su kabı, çapçak.
* Köpüklenerek akma.

çamçak çamçak

* Bolca, bol miktarda.

çamgiller

* Kozalaklılardan, iğne gibi ince ve uzun yapraklarını yaz kış dökmeyen, tohumları çıplak olarak kozalak pulları üzerinde bulunan, çam, köknar, lâdin gibi bitki türlerini içine alan reçineli ağaçlar familyası.

çamlık

* Çam ağaçları çok olan yer.
* Çam korusu.

çamuka

* Gümüş balığına benzer bir balık. Çamukanın büyüklerine tokmak baş denir (Atherina hepsetus).

çamur

* Su ile karışıp, bulaşır ve içine batılır duruma gelmiş toprak, balçık.
* Yapı işlerinde kullanılan çeşitli malzeme ile yapılan harç.
* Sataşkan, çevresine tedirginlik veren, sulu (kimse).

çamur atmak (veya sıçratmak)

* birini kötü bir işe karışmış göstermek, kara çalmak, iftira etmek.

çamur banyosu

* Tedavi gücü olan çamurla yapılan banyo.

çamur deryası

* Her tarafı çamurla kaplanmış olan.

çamur gibi

* (ekmek için) iyi pişmemiş ve siyah unla yapılmış.
* herkese sataşıp tedirginlik veren (kimse).

çamur ığrıbı

* Denizin sığ ve çamurlu yerlerinde kullanılan 25-30 kulaç uzunluğunda bir balık ağı.

çamur kalemi

* Heykeltıraşların çamura biçim verme sırasında kullandıkları şimşir araç.

çamura bulaşmak (veya batmak)

* kirli ve uygunsuz bir işe karışmak.

çamura taş atmak

* \343 çirkefe taş atmak.

çamura yatmak

* borcunu ödememek, sözünü yerine getirmemek.

çamurcuk
* Sazangillerden, sazandan küçük, eti tatsız bir göl ve bataklık balığı (Chrondrostoma nasus).

çamurcun
* Anadolu ve Kuzey Afrika'da yaşayan bir tür ördek.

çamurdan çekip çıkarmak
* birini kötü veya onurunu tehlikeye düşüren bir durumdan kurtarmak.

çamurlama
* Çamurlamak işi.
* Yanmaya elverişli cevherin bir bölümünün eski üretim alanlarında bırakılması sonucunda çıkması muhtemel yangının önlenmesi işi.

çamurlamak
* Çamur sürmek, çamurla sıvamak.
* Kötülemek.

çamurlanma
* Çamurlanmak işi.

çamurlanmak
* Üzerine çamur sürülmek.

çamurlaşma
* Çamurlaşmak işi.

çamurlaşmak
* Çamur durumuna gelmek.
* Sataşmaya koyulmak.

çamurlatma
* Çamurlatmak işi veya biçimi.

çamurlatmak
* Çamur sürdürmek, çamurla sıvatmak.

çamurlu
* Çamur bulaşmış, üstünde veya içinde çamur bulunan.

çamurluk
* Çamuru çok olan yer.
* Paçaları çamurdan korumak için giyilen tozluk.
* Taşıtlarda tekerleklerin üst bölümünü örten parça.
* Ayakkabıların çamurunu kazımak için yapılarda giriş kapısının önünde, yere çimento veya betonla tutturulan, demirden yapılmış türlü biçimlerdeki ayakkabı sileceği.

çamurlukçu
* Araçların çamurluklarını yapan veya onaran kimse veya iş yeri.

çamurlukçuluk
* Çamurlukçunun işi veya mesleği.

çamursuz
* Çamuru olmayan, üstünde çamur bulunmayan.

çamuru karnında, çiçeği burnunda
* Bkz. çiçeği burnunda, çamuru karnında.

çan
* İçinden sarkan tokmağının kenarlara vurmasıyla ses çıkaran madenden araç, kampana.

çan çalmak
* herkese bildirmek.

çan çan
* Çan sesine benzer ses çıkararak.
* Sürekli ve yüksek sesle edilen gevezelik.

çan çan etmek (ötmek veya konuşmak)
* yüksek sesle sürekli gevezelik etmek.

çan çiçeği
* Çan çiçeğigillerden, süs bitkisi olarak ekilen ve çiçekleri çan biçiminde olan bir bitki cinsi, Meryem ana eldiveni (Campanella).

çan çiçeğigiller
* Bitişik taç yapraklılardan, örneği çan çiçeği olan bir bitki familyası.

çan kulesi
* İçinde çan bulunan uzun, yüksek yapı, kule.

çanak
* Toprak, metal vb. den yapılmış yayvan, çukurca kap.
* Çiçeğin en dışında bulunan yeşil yaprakların tümü.
* Göz çukuru.
* Çevresine göre alçakta bulunan ve genellikle geniş tekne biçiminde yer.

çanak ağızlı
* Büyük ağızlı.
* Sır saklamaz.

çanak anten
* Belirli frekanslarda uzaydaki aktarıcıdan yapılan radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan tepsi biçiminde anten.

çanak çömlek
* Topraktan yapılmış türlü kaplar.

çanak tutmak (veya açmak)
* davranışları veya sözleriyle kötü bir karşılığa yol açmak.

çanak üzengi
* Basılan yeri, tabanın büyük bir bölümünü kaplayacak kadar geniş üzengi.

çanak yalamak
* dalkavukluk etmek.

çanak yalayıcı
* Dalkavuk.

çanak yalayıcılık
* Dalkavukluk.

çanak yalayıcılık etmek
* dalkavukluk etmek.

çanak yaprağı
* Çanağı oluşturan yaprakların her biri.

çanakçı
* Çanak yapan veya satan kimse.

çanakçılık

* Çanak yapma veya satma işi.

çanaklık
* Gemi direklerindeki gözetleme yeri.

çanaksı
* Çanağa benzeyen, çanak gibi.

çanaksı hücreler
* Salgı olacağı vakit şişen ve belirli bir hacme geldiklerinde içlerindeki sıvı salgısını boşaltan bez hücreleri.

çancı
* Çan yapan veya satan kimse.
* Çan çalmakla görevli kimse.

çancılık
* Çancının işi veya mesleği.

çandı
* Çivisiz, birbirine geçirilme yöntemine göre hazır kesilmiş kereste.
* Tahta kapak veya tavan.

çandır
* Karışık, melez.
* Aşılanmamış, yaban.

çangal
* Ayakta güreşirken karşı güreşçinin koltuğu altından bir kolu sokarak bir ayakla o güreşçinin bir bacağına çengel taktıktan sonra onu öne doğru eğip başı üzerinden atma oyunu, çelme takma.

çangal
* Dallı budaklı ağaç.
* Fasulye sırığı, sırık.

çangıl çungul
* Kulağa hoş gelmeyen kaba ses çıkaran.

çangır çungur
* Düşme veya birbirine çarpma sırasında kaba ve zevksiz ses çıkararak.

çangırdama
* Çangırdamak işi veya durumu.

çangırdamak
* Düşerek veya birbirine çarparak gürültü çıkarmak.

çangırtı
* Çangırdama sesi.

çanıltı
* Çan sesi.

çanta
* Kösele, meşin, kumaş gibi hafif malzemeden yapılıp büyüklüğüne göre para, evrak, yiyecek koyup taşımaya yarayan kap.

çanta çiçeği
* İki çeneklilerden, beyaz, erguvanî veya sarı renkli bir süs bitkisi.

çantacı
* Çanta yapan veya satan (kimse).

çantacılık
* Çanta yapma sanatı veya çanta satma işi.

çantada keklik
* ele geçirilmesi o kadar kesin ki elde edilmiş sayılır, torbada keklik.

çantadan yetişmek
* bir mesleği eğitim görmeden, tecrübelerle kazanmak.

çantalı
* Çantası olan.

çantasız
* Çantası olmayan.

çap
* Genellikle cisimlerin genişliği, kutur.
* Büyüklük, ölçü.
* Değer.
* Yapının veya arsanın boyutlarını ve sınırlarını gösteren harita.
* Uç noktaları dairenin çevresi üzerinde bulunan ve çemberin merkezinden geçen doğru parçası.
* Bilgi, tecrübe ve yeteneklerin tümü.
* Bozuk, eğri, dolaşık, aykırı.

çapa
* Tarlalarda toprağı işlemek için kullanılan ağaç saplı demir kazı aracı.
* Çapalamak işi.

çapa
* Çipo.

çapacı
* Çapa ile çalışan işçi.

çapacılık
* Çapacının yaptığı iş.

çapaçul
* Kılığının veya eşyasının düzgün ve temiz olmasına özenmeyip düzensizlik içinde yaşayan, pasaklı.

çapaçulcu
* Serseri, başıboş (kimse).

çapaçulculuk
* Serserilik, başıboşluk.
* Kılık kıyafete özen göstermeyişi iş edinme.

çapaçullaştırma
* Çapaçullaştırmak işi veya durumu.

çapaçullaştırmak
* Çapaçul duruma getirmek.

çapaçulluk
* Çapaçul olma durumu, kılık kıyafete özen göstermeyiş.

çapak
* Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaşan veya kuruyan akıntı.
* Madenler dövülürken sıçrayan ince, ufak parça.
* Metal veya toprak eşya kenarlarında bulunan pürüz.

çapak

* Sazan familyasından, vücudu yandan basık, 50 cm uzunluğunda, 4-5 kg ağırlığında, sarı pullu, eti tatsız, kılçıklı bir tatlı su balığı (Abramis brama).

çapaklanış
* Çapaklanma işi veya biçimi.

çapaklanma
* Çapaklanmak işi.

çapaklanmak
* Çapak oluşmak.

çapaklı
* Çapağı olan.

çapaksız
* Çapağı olmayan.

çapalama
* Çapalamak işi.

çapalamak
* Çapa ile kabartmak.

çapalanış
* Çapalanmak işi veya biçimi.

çapalanma
* Çapalanmak işi.

çapalanmak
* Bir yer çapa ile kabartılmak.

çapalatma
* Çapalatmak işi.

çapalatmak
* Çapalamak işini yaptırmak.

çapalı
* Çapalanmış (yer).
* Çapası olan.

çapanoğlu
* Başa dert olacak durum.

çapanoğlunun abdest suyu gibi
* (içilecek şeyler için) sulu, tatsız ve kötü görünüşte olan.

çapar
* Postacı, ulak.
* (hayvan ve bitki için) Benekli, alacalı.
* Derisi, kılları ve gözleri, boya maddesi yokluğundan renksiz olan (insan veya hayvan), akşın, albinos.
* Çiçek bozuğu yüz.

çapar
* Takadan büyük, baş ve kıç tarafı yukarı kalkık bir çeşit Karadeniz kayığı.

çaparız
* İçinden çıkılamayacak kadar güç olan, karışık iş.

çapari

* Çok iğneli; beden, köstek ve iğne bölümlerinden meydana gelen, her bir iğneye hindi, horoz, kaz, martı, tavuk, ördek gibi kuşların kanat, kuyruk tüyleri takılan bir tür olta takımı.

çapasız
* Çapalanmamış (yer).
* Çapası olmayan.

çapçak
* Ağaçtan oyularak yapılmış su kabı, çamçak.
* Ağzı açık fıçı.

çapkımak
* Enini boyunu ölçmek, çaplamak.

çapkın
* Geçici aşklar arkasında koşan.
* Cinsellik taşıyan veya hatırlatan.
* Haylaz.
* Okşayıcı bir söz gibi de kullanılır.

çapkınca
* Çapkın bir biçimde.

çapkınlaşma
* Çapkınlaşmak işi.

çapkınlaşmak
* Çapkın duruma gelmek.

çapkınlık
* Çapkın olma durumu veya çapkınca davranış.

çapla
* Maden kazımak için kullanılan çelik kalem.

çaplama
* Çaplamak işi.

çaplamak
* Bir şeyin enini, boyunu ölçmek, çapkımak.
* Keresteleri dört köşe olarak kesip biçmek.

çaplı
* Çapı geniş olan.

çapma
* Çapmak işi.

çapmak
* Koşturmak.
* Akın etmek, koşmak.

çaprak
* Eyer örtüsü, şaprak.

çapraşık
* Karışık, dolaşık.
* Anlaşılması, çözülmesi veya içinden çıkılması güç, karışık, muğlâk.

çapraşıklaşma
* Çapraşıklaşmak işi.

çapraşıklaşmak
* Çapraşık duruma gelmek.

çapraşıklık
* Çapraşık olma durumu.

çapraşma
* Çapraşmak işi.

çapraşmak
* Karışık, çapraşık, çözülmez duruma gelmek.
* İki şey birbiriyle çapraz olarak kesişmek.

çapraz
* Eğik olarak birbiriyle kesişen.
* Güreşte hasmının koltuk altından kol geçirip sarma oyunu; bir veya iki kolla yapıldığına göre tek çapraz ve çift çapraz denir.
* Kopça, düğme.
* Bir tür olta iğnesi.
* Karşıt yön.

çapraz ateş
* Karşılıklı yönlerden silâhla saldırma.

çapraz kafiye
* Dörtlüklerde birinci ile üçüncü, ikinci ile dördüncü dizelerin birbiriyle kafiyelenmesi düzeni.

çapraz kur
* İki ülke parası arasında üçüncü bir ülkenin parasıyla belirlenen kombiyo sürüm değeri, üç ülke parasının birbirlerine oranı.

çapraza almak
* çaprazlama olarak davranmak.

çapraza sarmak
* bir iş içinden çıkılmaz duruma gelmek, çaprazlaşmak.

çaprazda sürmek
* çapraza alınan hasmı geriye doğru hızla sürmek.

çaprazlama
* Çapraz olarak, makaslama.
* Testerenin keserken sıkışmaması için dişlerini belli ölçülere göre sağa sola bükme.
* Evirme.

çaprazlamak
* Çapraz duruma getirmek.

çaprazlaşma
* Çaprazlamak işi.

çaprazlaşmak
* İçinden çıkılmaz duruma gelmek, ne yapılacağı bilinemez duruma gelmek.

çaprazlık
* Çapraz olma durumu.

çaprazölçer
* Elde veya makinede çaprazlanan dişlerin eğimini denetlemede yararlanılan yardımcı alet.

çaprazvari
* Çapraz olarak.

çapsız
* Çapı olmayan.
* Değersiz.

çaptan düşmek
* çalışma gücü, verimi azalmış veya tükenmiş olan.

çapul
* Yağma, talan, plâçka.

çapula
* Kaba deriden yapılmış ucu sivri ve kıvrık ayakkabı.

çapulacı
* Çapula yapan veya satan kimse.

çapulacılık
* Çapulacının işi veya mesleği.

çapulcu
* Çapul yolu ile başkasının malını alan, talancı, yağmacı, plâçkacı.

çapulculuk
* Çapulcunun yaptığı iş veya davranış.

çapullama
* Çapullamak işi.

çapullamak
* Çapul yolu ile bir malı almak veya bir yeri soymak, yağmalamak.

çaput
* Eski bez parçası, paçavra.
* Bez.

çar
* Rus imparatorlarına ve Bulgar krallarına verilen unvan.

çarçabuk
* Pek çabuk, çabucacık, hemencecik, tez elden.
* Kolaylıkla.

çarçur
* Gereksiz yere harcama.

çarçur etmek
* gereksiz yerlere harcayıp tüketmek.

çarçur olmak
* gereksiz yere harcanmak, ziyan olmak.

çardak
* Tarla, bahçe gibi yerlerde ağaç dallarından örülmüş barınak.
* Asma gibi bitkilerin dallarını sardırmak için direklerle yapılmış yer.
* Kameriye.

çardaklı
* Çardağı olan.

çardaksız
* Çardağı olmayan.

çardaş
* İki veya dört zamanlı Macar halk dansı.

çare
* Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.
* Bir şeyi önleme, tedavi yolu, deva.

çaresine bakmak
* gerekeni yapmak, çözüm yolu bulmak.

çaresiz
* Çaresi bulunmayan, onulmaz.
* Çare bulamayan (kimse), bîçare.
* İster istemez.

çaresiz kalmak
* çözüm yolu, çıkar yolu bulamamak.

çaresizlik
* Çaresiz olma durumu.

çareviç
* Çarın oğlu.

çargâh
* Türk müziğinde "do" perdesinin adı.
* Bu perdede karar kılan makam.

çarık
* Tabaklanmamış sığır derisinden yapılan ve deliklerine geçirilen şeritle sıkıca bağlanan ayak giyeceği.
* Araba yokuş aşağı giderken tekerleği frenlemek için altına sürülen demir levha.
* Para cüzdanı.

çarıkçı
* Çarık yapan veya satan kimse.

çarıkçılık
* Çarık yapma veya satma işi.

çarıklı
* Ayağına çarık giymiş.

çarıklı erkânıharp
* Kurnaz veya uyanık köylüler için şaka yollu söylenir.

çarıklık
* Çarık yapmaya elverişli.
* Çarık konulacak yer.

çarıksız
* Çarığı olmayan veya çarık giymemiş.

çariçe
* Çarın karısına veya kadın çara verilen unvan.

çark
* Bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makine parçası.
* Herhangi bir kıt'anın, biçimini ve düzenini bozmadan kanatlarından biri çevresinde dönerek yön değiştirmesi.

çark çevirmek

* aynı yol üzerinde dönerek gitmek.

çark etmek
* (bir doğrultuda giden kimse veya şey) sağa veya sola doğru yön değiştirmek.
* geri dönmek.

çarka
* Osmanlılarda öncü görevi.

çarka vermek (veya çarka çektirmek)
* (kesici araçlar için) bileği çarkı ile biletmek.

çarkacı
* Osmanlı ordusunda öncü süvari birliğinde görevli asker.

çarkçı
* Vapurlarda makine bölümünü yöneten kimse.
* Çarkla bıçak bileyen kimse, bileyici.

çarkçıbaşı
* Vapurlarda birinci çarkçı.

çarkçılık
* Çarkçının görevi.

çarkı döndürmek
* geçimini sağlamak.

çarkıfelek
* Çarkıfelekgillerden güzel, büyük, parlak kırmızı çiçekleri olan, duvar kenarlarına ve kameriyeler çevresine ekilen tırmanıcı bir süs bitkisi, fırıldak çiçeği (Passiflora caerulea).
* Yakılınca dönerek kıvılcım saçan donanma fişeği.
* Talih, kader.

çarkıfelekgiller
* Ayrı çanak yapraklı iki çeneklilerden, örneği çarkıfelek olan bir bitki familyası.

çarkına etmek (veya okumak)
* birine büyük kötülük yapmak veya işini bozarak zarar vermek.

çarkıt
* Eski, bozuk, sakat.

çarklı
* Çarkı olan.
* Her iki yanda birer çarkı bulunan vapur.

çarksız
* Çarkı olmayan.

çarktan çıkma
* yepyeni, güzel.

çarlık
* Çar olma durumu.
* Çarın yönetiminde bulunan devlet.

çarliston
* Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da yaygınlaşan dans türü veya bu dansın müziği.
* Sivri uçlu, uzun ve kalın, tatlı yeşilimsi biber.
* İnce, uzun ve çarpıcı.

çarliston biber
* Çarliston adı verilen bir biber türü.

çarliston marka
* Yeni icat, az bulunur, antika.

çarliston marka kereste
* Az bulunan kereste.
* Haddini bilmez, terbiyesiz.

çarmıh
* Suçlunun öldürülmek amacıyla çivilendiği haç biçimindeki darağacı.
* Ana direkleri ve gabya çubuklarını yandan tutan halatlar.

çarmıha germek
* haç biçimindeki darağacına çivilemek.

çarmık
* Bkz. çarmıh.

çarnaçar
* İster istemez.

çarpan
* Bir çarpmada çarpılan sayı veya cebirsel anlatımlardan her biri.

çarpan balığı
* Levrekgillerden, yüzgeçleri dikenli ve zehirli, eti sevilen bir balık, trakunya (Trachinus draco).

çarpanlara ayırma
* bir sayıyı veya cebirsel anlatımı iki veya daha çok çarpanın çarpımı durumuna getirme.

çarpı
* Kaba sıva, çarpma sıva.
* Birbiriyle çarpılan iki sayı arasına konulan işaret: "a x b" veya "a . b" "a çarpı b" diye okunur.

çarpıcı
* Etkili.

çarpıcılık
* Çarpıcı olma durumu.

çarpık
* Düzgünlüğünü yitirerek eğrilmiş.
* Gerçek niteliğini yitirmiş.
* Aksi, ters, huysuz.

çarpık çurpuk
* Çok çarpık, eğri büğrü.

çarpıkça
* Biraz çarpık.

çarpıklaşma
* Çarpıklaşmak işi.

çarpıklaşmak
* Çarpık duruma gelmek.

çarpıklaştırma
* Çarpıklaştırmak işi.

çarpıklaştırmak
* Çarpık duruma getirmek.

çarpıklık
* Çarpık olma durumu, eğrilik.

çarpılan
* Bir çarpma işleminde tekrarlanan sayı.

çarpılı
* Çarpı işareti konmuş.
* Bir tür olta iğnesi.

çarpılış
* Çarpılmak işi veya biçimi.

çarpılma
* Çarpılmak işi.
* Çarpık duruma gelme.

çarpılmak
* Çarpmak işine konu olmak.
* Çarpık duruma gelmek.
* Alınıp gücenmek.
* Çekiciliğine kapılmak.

çarpım
* Çarpma işleminin sonucu olan sayı.

çarpım cetveli
* Bkz. çarpım tablosu.

çarpım tablosu
* Birbiriyle çarpılan sayıların (çoğu 1'den 9'a kadar) çarpımlarını gösteren çizelge, kerrat cetveli.

çarpınma
* Çarpınmak işi.

çarpınmak
* Çırpınmak.

çarpıntı
* (kalp için) Hızlı ve sık vurma.

çarpıntılı
* Heyecanlı, telâşlı.

çarpıntısı tutmak
* heyecen, korku veya üzüntüden çarpıntı nöbeti gelmek.

çarpıntısız
* Çarpıntısı olmayan.

çarpış
* Çarpmak işi veya biçimi.

çarpışılma
* Çarpışılmak işi veya biçimi.

çarpışılmak
* Çarpışmak işi yapılmak.

çarpışma
* Çarpışmak işi, müsademe, sadme.
* Öncülerin veya küçük birliklerin yaptıkları küçük savaşma.

çarpışmak
* Birbirine çarpmak, tokuşmak.
* Vuruşmak.
* Birbirine üstün gelmeye çalışmak.

çarpıştırma
* Çarpıştırmak işini yapmak.

çarpıştırmak
* Çarpışmak işini yaptırmak.

çarpıtılma
* Çarpıtılmak işi veya biçimi.

çarpıtılmak
* Çarpıtmak işi yapılmak.

çarpıtma
* Çarpıtmak işi.

çarpıtmak
* Çarpık duruma getirmek.
* Gerçek anlamdan saptırmak.
* Yanlışa ve kötü duruma götürmek.

çarpma
* Çarpmak işi.
* Çarpmak işlemi, darp, zarp.
* Alaturka müzikte temel notaların arasına sıkıştırılmış ve usulü bozmayan, tek perdelik küçük fazlalık.
* Kuyu çengeli biçiminde beş kollu büyük olta iğnesi.
* Çırpılarak yapılan (şey).

çarpma işareti
* Çarpmak işleminin yapılmasını sağlayan x işareti.

çarpma kapı
* Tek veya çift kanatlı olan, özel menteşesi yardımı ile içe ve dışa doğru açılabilen kapı türü.

çarpmak
* Hızla değmek, vurmak.
* Etkisiyle birdenbire hasta etmek.
* Varlığına inanılan bir gücün öfkesine uğramak.
* El çabukluğu ile çalmak.
* Kurnazlıkla, zorla ele geçirmek.
* Hızlı atmak.
* Hızla bir yere vurmak.
* Biri çarpılan, öbürü çarpan denilen iki sayı verildiğinde, çarpanı çarpılandaki birim kadar çoğaltarak çarpım adı verilen bir üçüncü sayıyı elde etmek, zarp etmek.
* Çekiciliğiyle etkilemek, şaşırtmak.

çarptırış
* Çarptırmak işi veya biçimi.

çarptırma
* Çarptırmak işi.

çarptırmak
* Çarpma işini yaptırmak veya çarpmasına yol açmak.

* Yankesiciye kaptırmak.

çarşaf
* Yatağın üstüne serilen veya yorgan kaplanan bez örtü.
* Eskiden kadınların kullandığı ve baştan örtülen, pelerinli, eteklikli sokak giysisi.

çarşaf çarşaf
* Olabildiğince uzun, uzun uzun.

çarşaf gibi
* (deniz, göl, su için) dalgasız, dümdüz ve durgun.

çarşaf kadar
* (eni boyu küçük olması gereken şeyler için) pek büyük, çok geniş.

çarşafa dolanmak
* bir işin içinden çıkamamak, kötü ve başarısız duruma düşmek, zor durumda kalmak, çarşaflamak.

çarşafa girmek
* (eskiden, yeni yetişen kız için) çarşaf giymeye başlamak.

çarşafçı
* Çarşaf yapan veya satan kimse.

çarşafçılık
* Çarşaf yapma sanatı veya çarşaf satma işi.

çarşaflama
* Çarşaflamak işi.

çarşaflamak
* Yorganı çarşafla kaplamak.
* Kötü ve başarısız duruma düşmek, çarşafa dolanmak.

çarşaflanma
* Çarşaflanmak işi.

çarşaflanmak
* Çarşaflama işine konu olmak.
* Çarşaf giymek.

çarşaflatma
* Çarşaflatmak işi.

çarşaflatmak
* Çarşaflamak işini yaptırmak.

çarşaflı
* Üzerinde çarşaf olan.
* Çarşaf giymiş olan (kimse).

çarşaflık
* Çarşaf yapmaya elverişli olan (kumaş).

çarşafsız
* Üzerinde çarşaf olmayan.
* Çarşaf giymemiş olan.

çarşafsızlık
* Çarşafsız olma durumu.

çarşamba

* Haftanın dördüncü günü, salı ile perşembe arasında bulunan gün.

çarşamba karısı
* Saçı başı karmakarışık, üstü başı özensiz kadın.
* Al karısı.

çarşamba pazarı
* Herşey karmakarışık ortada olan yer.

çarşamba pazarına çevirmek
* özellikle yüze vurarak çok dayak atmak.

çarşı
* Dükkânların bulunduğu alış veriş yeri.

çarşı ağası
* Çarşıyı ve esnafı düzen altında tutmakla görevli kimse.

çarşı ekmeği
* Has undan çarşıda yapılan ve satın alınan ekmek türü.

çarşı ve pazar dolaşmak (veya gezmek)
* alış veriş edinilen her yeri dolaşmak (gezmek).

çarşılı
* Çarşı esnafı.

çartır
* Dolmuş uçak.

çasar
* Viyana'da oturan Alman imparatoruna verilen unvan.

çaşıt
* Casus.
* Ara bozmak amacıyla söz taşıyan kimse.

çaşıtlama
* Çaşıtlamak işi veya durumu.

çaşıtlamak
* Casusluk yapmak.

çaşıtlık
* Çaşıt olma durumu, casusluk.

çat
* Sert bir şeyin kırılırken çıkardığı ses.

çat
* İki yolun veya iki derenin birleştiği yer, kavşak.

çat etmek
* çat diye ses çıkarmak.

çat kapı
* beklenmedik bir zamanda kapıyı çalarak.

çat orada çat burada çat kapı arkasında
* çok yer değiştiren bir şeyin durumunu anlatır.

çat pat

* Biraz, yarım yamalak.
* Ara sıra.
* Uygunsuz zamanlarda, vakitli vakitsiz.

çatak
* İki dağ yamacının kesişmesi ile oluşmuş dere yatağı.
* Yapışık, ikiz (meyve).
* Kavgacı.

çatak bayrak
* Yeniçerilerin yarısı sarı, yarısı kırmızı renkteki bayrağı.

çatal
* İki veya daha çok kola ayrılan değnek.
* Yol, ağaç gibi, kollara ayrılan şeylerin ayrılma yeri.
* Dallı olan şeylerin her kolu.
* Yemek yerken kullanılan iki, üç veya dört uzun dişli çoğunlukla metal araç.
* Dirgen.
* Ucu kollara ayrılmış.
* İki taraflı.
* İki anlamlı, iki türlü anlaşılabilir.
* Bir tür olta iğnesi.

çatal ağız
* Bir ırmağın denize kavuştuğu yerde lığların birikmesiyle oluşan üçgen biçimli ova, delta.

çatal aşı
* Yeşil mercimek, kuru barbunya, dövme soğan, tereyağı ve baharat kullanılarak hazırlanan bir çorba türü.

çatal ayak
* Ateşli bir silâhın namlusuna destek olan, genellikle ters V biçiminde yere kurulan iki ayaklı parça.

çatal bel
* Bahçeyi bellemeye yarayan ucu çatallı ve saplı alet.

çatal bıçak takımı
* Sofra için gerekli olan çatal, kaşık, bıçak ve diğer servis araçlarının tümü.

çatal çivi
* Elektrik ve telefon kablolarını süpürgeliğe, kapı veya pencere pervazı gibi ahşap yüzeylere tutturmakta kullanılan, iki ucu sivri, U biçiminde özel çivi.

çatal don
* Paçaları kısa, diz üstünde kalan don.

çatal görmek
* net görememek, bir şeyi iki görmek. çatal matal kaç çatal üzerine atlanıp sırtına oturulacak gözleri kapalı kişinin, üzerinde oturanın tek veya çatal biçimde kaldırılmış çift parmağının kaç olduğunu bilmesi temeline dayanan bir çeşit birdir bir oyunu.

çatal iğne
* İki veya üç çengeli olan olta iğnesi.

çatal kargı
* Büyük balıkları zıpkınlayarak avlamakta kullanılan üç dişli, sivri uçlu araç.

çatal kazık
* Sonuçta ne olacağı belirsiz, karışık, karanlık ve şüpheli durum.

çatal kundak
* Açıldığı zaman V biçiminde olan iki ayaklı top kundağı.

çatal kuyruk
* Uzun ve ince gövdeli, ılık denizlerde yaşayan bir balık türü (Lepidopus caudatus).

çatal sakal
* Sakalı ortadan ikiye ayrılmış (kimse).

çatal ses
* İki perdeden çıkar gibi olan ve kulağı tırmalayan ses.

çatal zıpkın
* Çatal kargı.

çatallanma
* Çatallanmak işi.

çatallanmak
* Çatal gibi ikiye ayrılmak.

çatallaşma
* Çatallaşmak işi.

çatallaşmak
* İki veya daha çok ihtimal ortaya çıkarak anlaşılması güç bir duruma gelmek.

çatallaştırma
* Çatallaştırmak işi.

çatallaştırmak
* Çatallaşmasına yol açmak.

çatallı
* Çatalı olan veya çatal durumunda olan.
* İki veya daha çok ihtimali olan.
* (ses için) Pürüzlü.

çatallık
* Çatal konulan yer.

çatana
* Filika büyüklüğünde, islimle işleyen deniz teknesi, küçük vapur, istimbot.

çatanacı
* Çatana işleten kimse.

çatapat
* Ayakla çiğnenince veya bir yere sürtülünce çat pat diye patlayan bir eğlence fişeği.

çatı
* Bir yapının, bir evin damını kuran parçaların bütünü.
* Birbirine çatılmış çakılmış şeylerin bütünü.
* Yapının tavanı ile damı arasındaki genellikle az kullanılan yer.
* İnsan ve hayvanda iskeletin kuruluşu.
* Barınılan, sığınılan yer.
* Belli bir maksada yönelik kimselerin oluşturduğu kuruluş.
* Özne veya nesne durumlarına göre, belirli çatı eklerinin fiil kök veya gövdelerine getirilen türev, bina: Sevinmek (sev-in-), sevdirmek (sev-dir-), sevindirmek (sev-in-dir-) gibi.
* Bir yapıyı örten ve eğik yüzeyleri olan damın tahtadan iç yapısı.
* Hikâye, roman, piyes gibi edebî türlerde olay kuruluşu, kurgu.

çatı arası
* Tavanla çatı örtüsü arasında kalan boş bölüm, tavan arası.

çatı ekleri
* Fiil kök veya gövdelerinden dönüşlü, edilgen, işteş, ettirgen çatılar yapmaya yarayan ekler: (Sev-in-), (sev-il-), (sev-iş-), (kapa-t-), (geç-ir-), (sev-dir-) gibi.

çatı eteği
* Çatının, binanın dış duvarlarını aşan, yağışlara karşı duvarın en üst bölümünü koruyan dışa uzanmış kısmı.

çatı kaplayıcı
* İskele kurup ahşap çatı kaplamasını ve duvarları keçe veya özel kâğıtlar ile kaplayan usta.

çatı katı
* Yapılarda çatı ile son kat arasında yapılan küçük kat.

çatı kirişi
* Bir ucu tavanın üstüne bindirilen ve üzerine kiremit altı tahtalarının kaplandığı ana kiriş.

çatı örtüsü
* Çatıların üstüne kiremit, çinko ve oluklu sac vb. ile kaplanan, tavana su geçmesini önleyen yapı bölümü.

çatı penceresi
* Tavan arasını aydınlatmaya yarayan pencere veya camlı kapak.

çatıcı
* Çatma işini yapan kimse.

çatık
* Çatılmış olan.

çatık çehre
* Çatık yüz.

çatık kaş
* Kaşları birbirine çok yakın ve çatık olan (kimse).

çatık surat
* Çatık yüz.

çatık yüz
* Öfkeli yüz (çehre, surat).

çatıklaşma
* Çatıklaşmak işi.

çatıklaşmak
* Çatık duruma gelmek.

çatıklık
* Çatık olma durumu.

çatıldama
* Çatıldamak durumu.

çatıldamak
* Çatık duruma gelmek.

çatılı
* Çatısı olan (yapı).
* Çatılmış olan.
* Başına çatkı bağlanmış olan.

çatılış
* Çatılmak işi veya biçimi.

çatılma
* Çatılmak işi.

çatılmak
* Çatmak işine konu olmak.

çatınma
* Çatınmak işi.

çatınmak
* Kaşlarını çatıp surat asmak.

çatır çatır
* Sert bir şey kırılırken, yanarken yerinden sökülürken veya sıkıştırılınca çıkan ses.
* Zor kullanarak, baskı yaparak.
* Güçlük çekmeden.

çatır çatır çatlamak
* çok çatlamak.
* çok kıskanmak.

çatır çatır etmek
* çatır çatır ses çıkarmak.

çatır çatır sökmek
* bir şeyi zorlayarak yerinden söküp çıkarmak.

çatır çutur
* Bir şey kırılırken çıkan sesi anlatır.

çatırdama
* Çatırdamak işi.

çatırdamak
* Çatır diye ses çıkarmak.
* Çökmeye, yok olmaya yüz tutmak, tehlikeli duruma düşmek.

çatırdatma
* Çatırdatmak işi.

çatırdatmak
* Bir şeyin çatır diye sesini çıkartmak.

çatırtı
* Çatırdama sesi.

çatırtılı
* Çatırtısı olan.

çatısız
* Çatısı olmayan, üstü açık (ev, kulübe).

çatış
* Çatmak işi veya biçimi.

çatışık
* Birbirini tutmayan, birbirini çelen, birbirine uymayan, çelişik, mütenakız.

çatışılma
* Çatışılmak işi.

çatışılmak
* Çatışmak işi yapılmak.

çatışkı
* Yasaların veya önermelerin kendi aralarında çelişikliği, antinomi.

çatışma
* Çatışmak işi.
* Silâhlı büyük kavga, arbede.
* Savaş maksadıyla düşmana karşı ilerleyen bir birliğin keşif ve güvenlik kolları arasında ilk silâhlı vuruşma.
* Türlü yönlerden uzanan kıvrımlı dağ sıralarının, bir yerde dar bir açı ile birbirine yaklaşıp kaynaşması veya düğümlenmesi.

çatışmak
* Birbirine çatmak veya çatılmak.
* (söz, iddia veya davranışla) Birbirini tutmamak, birbirini çelmek, mütenakız olmak.
* Karşılıklı vuruşmak.
* Kavga etmek.
* (deve ve köpek için) Çiftleşmek.
* Aynı zamana rastlamak.

çatıştırma
* Çatıştırmak işi.

çatıştırmak
* Birbirine çattırmak, kavga ettirmek, birbirine düşürmek.

çatıyı almak
* çatıya ulaşmak.

çatkı
* Uç uca, birbirine çatılan şeylerin bütünü.
* Sehpa.
* Alından geçerek başın çevresine çember gibi bağlanan bağ, kaşbastı.
* Bir işin bütününün veya parçalarının bir araya getirilmesinde uyulan yöntem.

çatkılı
* Çatkısı olan.

çatkılık
* Çift öküzlerini birbirlerine bağlayan çifte boyunduruklu ağaç.

çatkın
* Çatık.

çatkınlık
* Çatkın olma durumu.

çatkısız
* Çatkısı olmayan.

çatladın mı?
* aşırı sabırsızlık gösterenlere söylenen kaba bir uyarma.

çatlak
* Çatlamış olan.
* Çatlamış yer.
* Çatlama.
* Deli.

çatlak ses
* Pürüzlü, bozuk ses.

çatlak zurna
* Çirkin sesli, geveze, boşboğaz.

çatlaklık
* Çatlak olma durumu.
* Çatlamış yer, çatlak.
* Delilik.

çatlama
* Çatlamak işi.
* Tohumların dağılması için meyve kabuğunun yarılması, açılma.
* Dalgaların sığ kıyıya geldikleri zaman dökülüp köpürmesi, çatlak.
* Uygun olmayan kuruma sonucu ağacın boyu yönündeki lif ayrılması.

çatlamak
* Parçaları ayrılıp dağılmayacak biçimde yarılmak.
* Bir yüzeyde kırışıklar, çizgiler oluşmak.
* Aşırı yemekten, içmekten, yorgunluktan veya (bebek) ağlamaktan ölecek duruma gelmek veya ölmek.
* Sıkıntı, sevinç, yalnızlık, heyecan, sabırsızlık, kıskançlık gibi ruhî durumları aşırı derecede duymak.

çatlasa da (veya çatlasa da patlasa da)
* elinden gelen her çareye başvursa da.

çatlatış
* Çatlatmak işi veya biçimi.

çatlatma
* Çatlatmak işi.

çatlatmak
* Çatlak duruma getirmek.
* Çatlamasına yol açmak.
* Aklını kaçırmak.

çatlayış
* Çatlatmak işi veya biçimi.

çatma
* Çatmak işi.
* Provada geçici olarak bir giysiye iliştirilmiş olan parça.
* Duvarları ağaç gövdesinden birbirine takılarak ve çivisiz olarak yapılan yayla evi, yörük çadırı.
* Bir çeşit döşemelik kumaş.
* Ahşap yapılarda ağaç iskeletin temel parçaları.
* Semerin ağaç kısmı.
* Heykel yapımında çamuru ayakta tutan tel iskelet.

çatma kaş
* Aralarında kılsız yer olmayıp birbirine kavuşmuş olan kaşlar.

çatmak
* Değnek, kılıç, tüfek gibi uzun şeylerden birkaç tanesini, tepelerinden birbirine çaprazlama dayayarak durdurmak.
* (kereste vb. gereci) Birbirine tutturmak.
* Bir şeyi yapmak için gerekli parçaları bir araya getirmek.
* (yükü hayvana) İki yanlı yüklemek.
* (başa yemeni, çatkı, yazma gibi şeyleri) Bağlamak.
* (kaş, yüz için) Sertlik, öfke bildiren bir duruma sokmak.
* Üzücü olaylarla karşılaşmak.
* Birine sert sözle söylemek veya yazılar yazmak.
* Rastlamak, karşılaşmak.
* Sırası gelmek, zamanı gelmek.

çatpat
* Bkz. çatapat.

çatra patra
* Bir dilin az çok ve yalan yanlış olarak konuşulduğunu anlatır.

çattırma
* Çattırmak işi.

çattırmak
* Çatmak işini yaptırmak.

çav
* Ses, ün, haber.

çav
* At, eşek gibi hayvanların erkeklik organı.

çav
* Hoşça kal anlamında gençler arasında kullanılan bir söz.

çavalye
* Balıkçıların tuttukları balıkları içine attıkları sepet.

çavdar
* Buğdaygillerden, unlu tane veren bir bitki (Secale cereale).

çavdar ekmeği
* Çavdar ve buğday unu karışımından yapılan ekmek.

çavdarlı
* Çavdar katışmış.

çavdarmahmuzu
* Buğdaygillerin ve en çok çavdarın başağı üzerinde türeyip koyu mor renkte bir horoz mahmuzunu andıran, 1-4 cm uzunlukta, 2-7 mm genişlikte, az çok kıvrık, kolayca kırılabilen, özel kokulu, silindir yapılı çubuklar hâlinde olan ve hekimlikte kullanılan askılı mantarlardan biri (Claviceps purpurea).

çavdarsız
* Çavdar katışmamış olan.

çavelâ
* Tutulan balıkların içine konduğu sepet, çavalye.

çavlan
* Çağlayanın büyüğü, şelâle.

çavlanma
* Çavlanmak işi.

çavlanmak
* Gürültüsü çevreye yayılmak.
* Dillere düşmek, şüyu bulmak.

çavlı
* Henüz ava alıştırılmamış doğan yavrusu.

çavmak
* Güneş doğmak.
* Dağılıp yayılmak, saçılmak.
* Sapmak, yol değiştirmek, amaçtan şaşmak.

çavşır
* Maydanozgillerden bir bitki ve bunun eczacılıkta kullanılan reçinesi (Opopanax chironium).

Çavuldur
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

çavun
* Hayvan derisinden veya çavdan yapılmış kırbaç.

çavuş
* Osmanlı devleti teşkilâtında çeşitli hizmetler yapan görevli.
* Osmanlı ordusunda üst komutanların buyruklarını ast komutanlara ulaştıran görevli.
* Onbaşıdan sonra gelen ve görevi manga komutanlığı olan er rütbesi.
* Bir işin veya işçilerin başında bulunan ve onları yöneten sorumlu kimse.
* Askerî okullarda sınıf birincisi.

çavuş kuşu
* Çavuş kuşugillerden, uzun yay biçimli gagalı, güvercinden küçük, başı sorguçlu, kısa kanatlı bir kuş, ibibik, hüthüt (Upopa epops).

çavuş kuşugiller
* Örneği çavuş kuşu olan bir kuş familyası.

çavuş üzümü
* Kabuğu ince, çekirdeği ufak, iri taneli bir tür beyaz üzüm.

çavuşluk
* Çavuş olma durumu veya görevi.
* Çavuş rütbesi.

çay
* Çaygillerden bir ağaççık (Thea chinensis).
* Bu ağaççığın özel işlemlerle kurutulan yaprağı.
* Bu yaprakların haşlanması ile elde edilen güzel kokulu ve sarımtırak kırmızı renkli içecek.
* Konukların çay, börek, pasta gibi içecek ve yiyeceklerle ağırlandığı toplantı.
* Müzikli toplantı.

çay
* Dereden büyük, ırmaktan küçük akarsu.

çay bahçesi
* Çay, kahve ve alkolsüz içkilerin içildiği bahçe.

çay bardağı
* Çay içmekte kullanılan, belli biçimde cam bardak.

çay demlemek
* Bkz. demlemek.

çay evi
* Çay gibi içeceklerin hazırlandığı ve bunların içildiği yer, çayhane.

çay fincanı
* Genellikle porselenden yapılan, çay içmeye yarayan, kulplu fincan.

çay kaşığı
* Kahve yaparken veya çaya toz şeker koyarken ölçek olarak kullanılan ve şekeri karıştırmaya yarayan küçük kaşık.

çay kenarında kuyu kazmak
* elde, maksada ulaşılacak bol araç varken emek harcayarak başka yollar aramak.

çay ocağı
* Çay pişirilen veya çay içilen yer.

çay saati
* Çay içmek için belirlenmiş saat.

çay servisi
* Çay dağıtımı.

çay şekeri
* Çayı tatlandırmak için kullanılan katı şeker, küp şekeri.

çay takımı
* Çaydanlık, sütlük, şekerlik ve altı veya on iki çay fincanından oluşan takım.
* Çay sunulurken kullanılan örtü ve peçetelerin hepsi.

çay vermek
* konuklara çay ve börek, çörek, pasta gibi yiyecekler sunulan toplantı düzenlemek.

çayan
* Akrep, yılan, çıyan, kırkayak vb. zehirli hayvan.

çaycı
* Çay yapıp satan kimse.
* Çay yetiştiricisi.
* Çay içmeye düşkün, çay tiryakisi.

çaycılık
* Çay yapma ve satma işi.
* Çay yetiştirme işi.

çayda çıra
* Elâzığ ve çevresinde kına gecesi veya düğünlerde, ellerde yanan mum taşınarak oynanan türkülü bir halk oyunu veya bu oyunun müziği.

çaydan geçip derede boğulmak
* büyük güçlükleri yenmişken önemsiz bir sebepten başarısızlığa uğramak.

çaydanlık
* İçinde çay pişirilen kap.

çaygiller
* İki çeneklilerden, yapraklarından çay yapılan bir bitki familyası.

çayhane
* Çay evi.

çayhaneci
* Çayhane işleten kimse.

çayhanecilik
* Çayhanecinin işi veya mesleği.

çayı görmeden paçaları sıvamak
* Bkz. dereyi görmeden paçaları sıvamak.

çayır
* Üzerinde gür ot biten düz ve nemli yer.
* Böyle yerde biten otlar.

çayır güzeli

* Buğdaygillerden bir bitki çayır otu (Erogrostis major).

çayır kuşu
* Tarla kuşu.

çayır mantarı
* Şapkasının alt yüzü ince dilimli, yenebilen ve zehirli de olabilen mantar türlerinin ortak adı.

çayır otu
* Çayır oluşturan çeşitli bitkilerin genel adı.
* Buğdaygillerden kuru ve kireçli yerlerde yetişen küçük bir çayır otu, fleol (Phleum pratense).

çayır peyniri
* Bir çeşit az tuzlu veya tuzsuz taze peynir.

çayır tavuğu
* Orman tavuğugillerden, sırtı beyaz çizgili siyah ve esmer, karnı siyah bir kuş (Tympanuchus cupido).

çayır teresi
* Turpgillerden beyaz çiçekli, yabanî bir bitki (Cardemina pratensis).

çayır tirfili
* Baklagillerden, hayvan yemi olarak yetiştirilen bir bitki (Trifolium pratense).

çayır yulafı
* Buğdaygillerden, yulafa benzeyen bir kır bitkisi (Avenastrum).

çayırlama
* Çayırlamak işi.

çayırlamak
* Çayırlanmak.
* (hayvan) Yediği çayırdan hastalanmak.

çayırlanma
* Çayırlanmak işi.

çayırlanmak
* (hayvan) Çayırda otlamak.

çayırlaşma
* Çayırlaşmak işi.

çayırlaşmak
* Çayır durumuna gelmek.

çayırlatma
* Çayırlatmak işi.

çayırlatmak
* Çayırlanmasını sağlamak.

çayırlı
* Çayırı olan.

çayırlık
* Çayırı olan yer.

çayırmelikesi
* Erkeçsakalı, keçisakalı.

çayırsedefi

* Düğün çiçeğigillerden, sulak yerlerde yetişen, kökü iç sürdürücü olarak kullanılan bir bitki (Thalictrum).

çayırsız
* Çayırı olmayan.

çaykara
* Çay kenarında çıkan göze, kaynak, pınar.

çaykızı
* Bir tür çiçek.

çaylak
* Yırtıcılardan, uzun kanatlı, çengel gagalı, küçük kuşları ve fare gibi zararlı hayvanları avlayan, tavuk büyüklüğünde bir kuş (Milvus migrans).
* Toy, tecrübesiz, acemi.

çaylak fırtınası
* Kış başlarında olan fırtına.

çaylakça
* Çaylağa yakışır (biçimde).

çaylaklık
* Toyluk, tecrübesizlik, acemilik.

çaylı
* İçinde çay bulunan.

çaylı kek
* İçine çay karıştırılarak yapılan kek.

çaylık
* Çay ağaççıklarının yetiştiği yer.
* Çay için kullanılan.

çe
* Çe adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümsüz, katışık, diş-diş eti ünsüzünü gösterir.

çe
* Türk alfabesinin dördüncü harfinin adı.

çebiç
* Bir yaşında keçi yavrusu.

çecik
* Madenî kulp, halka, çivi.

çeç
* Tahıl yığını.
* Tahıl elenen kalbur.

çeçe
* İki kanatlılardan, insana uyku hastalığı aşılayan, sinekten büyük bir cins Güney Afrika böceği (Glossina).

Çeçen
* Kafkasya'nın kuzeydoğusundaki Çeçen Cumhuriyeti'nde yaşayan bir halk veya bu halkın soyundan olan (kimse).

Çeçence
* Çeçen dili.

çedene

* Bkz. çetene.

çedik
* Mesh üzerine giyilen sarı pabuç.
* Terlik.

çeğmel
* Yay veya çengel biçiminde bükülmüş olan.

çeğmellenme
* Çeğmellenmek işi.

çeğmellenmek
* Yay veya çengel biçimini almak veya girmek.

çehre
* Yüz, sima.
* Görünüş.
* Somurtkanlık.

çehre almak
* tavır takınmak.

çehre etmek
* surat etmek.

çehre züğürdü
* Yüzü çirkin.

çehrece
* Çehre bakımından.

çehreli
* Çehresi olan.

çehresi bozulmak
* yüzü, tavırları düşmek.

Çek
* Slavların batı kolundan olan bir ulus veya bu ulusun soyundan gelen kimse.
* Çek halkına özgü olan.

çek
* Bir kimsenin, bankadaki parasının dilediği kimseye ödenmesi için bankaya gönderdiği yazılı belge.

çek arabanı (veya yalnız çek!)
* git buradan!.

çek valf
* Depodaki suyun kaçmasını önlemek için kullanılan araç.
* İçinden gaz akışının geçmesine bir yönde izin veren, ters yönde gaz akışını otomatik olarak kapayan ve durduran vana.

çek vana
* Çek valf.

çekap
* Tam bakım.

çekberi
* Harman yerinde yığınları çekmeye yarayan alet, gelberi.

Çekçe
* Çek dili.

çekçek
* Dört tekerlekli el arabası.

çekeceği olmak
* başına sıkıntılı çok iş gelecek olmak.

çekecek
* Ayakkabı ile topuk arasına sokularak, ayağın ayakkabıya kolay girmesini sağlayan, maden, boynuz ve plâstik maddeden yapılmış alet.

çekek
* Kayık, mavna ve küçük gemilerin karaya çekildikleri yer.

çekel
* Küçük çapa.
* Üvendirenin alt ucunda bulunan, pulluğa yapışan toprağı ayırmaya yarayan demir bölüm.

çekeleme
* Çekelemek işi veya durumu.

çekelemek
* Tekrar tekrar çekmek.

çekelez
* Sincap.

çekem
* Yeşil yapraklı, dikensi, ateşe atıldığında çatırdayarak yanan bir bitki.

çekememe
* Çekememe işi veya durumu.

çekememek
* Çekmek işini yapamamak.
* Katlanamamak.
* Kıskanarak hoş görmemek.

çekememezlik
* Çekememe durumu veya çekememekten, kıskançlıktan doğan davranış.

çekemez
* Kıskanç.

çekemezlik
* Bkz. çekememezlik.

çeker
* Bir tartma aletinin kaldırabildiği ağırlık miktarı.
* Çekici araç.

çeki
* Tartı.
* İki yüz elli kiloya eşit olan, odun, kireç gibi ağır ve kaba şeyleri tartmakta kullanılan bir ağırlık ölçüsü.
* Kadınların başlarına bağladıkları örtü.
* Bkz. çeki düzen.
* Üzüntü, sıkıntı.

çeki düzen
* Düzenlilik, özen, itina, intizam, ihtimam.

çeki düzen vermek
* düzgün duruma getirmek, düzeltmek, düzenlemek.

çeki taşı gibi
* ağır ve kımıldamaz.

çekici
* Çekme işini yapan.
* Kendisi için eğilim uyandıran, alımlı, cazibeli, cazip.
* Kurtarma aracı.

çekicilik
* Çekici olma durumu, cazibe.
* Çekme gücü.

çekiç
* Çivi çakmak, madenleri dövmek gibi işlerde kullanılan ve bir sapla dövecek bir maden bölümden yapılmış araç.
* Yaklaşık 1.20 m uzunluğundaki madenî tele bağlı ve ağırlığı 7.257 kg olan gülle.

çekiç atma
* Çekicin en uzağa atılması temeline dayanan atletizm dalı.

çekiç kemiği
* Orta kulaktaki dört küçük kemikten biri.

çekiç makinesi
* Ayakkabı imalâtında taban köşelerinin burun kısımlarını incelten ve köseleleri döverek düzelten bir makine.

çekiçhane
* Demir fabrikalarında makine ile çalışan çok ağır çekiçlerin bulunduğu yer.

çekiçleme
* Çekiçlemek işi.

çekiçlemek
* Çekiçle dövmek.

çekik
* Yanlara doğru çekilerek gerilmiş gibi olan.
* İçeriye doğru kaçmış, batık.

çekikçe
* Çekiğe yakın, biraz çekik.

çekiliş
* Çekilme işi.

çekilme
* Çekilme işi.
* Bir görevden, bir işten kendi isteği ile ayrılma, istifa.
* Yerin yükselmesiyle bu yeri örten deniz sularının gerilemesi, basma karşıtı.
* Savaşta, bir ordunun veya bir birliğin düşmandan ayrılmak için yaptığı davranış, ricat.
* Bir boksörün veya güreşçinin herhangi bir sebeple karşılaşmayı bırakması.

çekilmek
* Çekme işi yapılmak.
* Kendini geriye veya bir yana çekmek.
* Bir işten bir görevden kendi isteğiyle ayrılmak, istifa etmek.
* Azalmak veya yok olmak.

* Bir yere, bir duruma geçmek.
* Bir yerden uzaklaşmak, bir yere uğramamak.
* Gerilemek, geri gitmek, ricat etmek.
* Katılmamak, vazgeçmek.
* Katlanmak, üstlenmek, tahammül etmek.

çekim
* Çekmek işi.
* Herhangi bir cismin, başka bir cismi kendine doğru çekme gücü, cazibe.
* Fiillerin çeşitli zaman, kişi ve kiplere, isimlerin de isim hallerine göre uğradıkları değişiklikler, tasrif.
* Alıcının sürekli olarak bir kez çalıştırılmasıyla elde edilen film parçası, plân.

çekim ekleri
* Fiil, isim kök veya gövdelerine gelerek bağlı oldukları kelime gruplarına göre kelimeler arasında durum (hâl) iyelik, çokluk, zaman, şahıs ilişkisi kuran birimler: ev-e, ev-im, ev-ler, gel-di, gel-di-m, gel-di-ler gibi.

çekimci
* Yapımcı.
* Kameraman.

çekimleme
* Çekimlemek işi.

çekimlemek
* (bir cismi) Genel çekim yasasına göre başka bir cismi çekmek.

çekimli
* Çekimi olan.
* Çekim ekleri alabilen.

çekimli fiil
* Kip zaman ve kişi eklerini almış fiil.

çekimölçer
* Çekim kuvvetlerini ölçmeye yarayan araç.
* Yer yer değişen yer çekiminin tam ve gerçek değerini dikey olarak belirlemeye yarayan araç, gravimetre.

çekimsenme
* Çekimsenmek işi.

çekimsenmek
* Bir şeyi yapmaktan geri durmak, kaçınmak, el çekmek, istinkâf etmek.

çekimser
* Oy vermekten, eğilim göstermekten veya bir şey yapmaktan kaçınan, müstenkif.

çekimserlik
* Çekimser davranma durumu.

çekimsiz
* Çekimi olmayan.
* Cins, sayı, kişi belirtmeden bütün durumlarda değişmeyen kelimeler.

çekimsizlik
* Çekimsiz olma durumu.

çekince
* Herhangi bir konuda ileriyi düşünerek çekinmeyi gerektiren sebep veya durum, rezerv, ihtiraz.

çekince koymak
* çekindiğini, sakındığını belirtmek.

çekine çekine
* Çekinerek.

çekingen
* Her şeyden çekinme huyu olan, ürkek, sıkılgan, muhteriz.

çekingen davranmak
* ürkekçe davranışlarda bulunmak.

çekingence
* Çekingene yakışır (biçimde), ürkekçe.

çekingenleşme
* Çekingenleşmek işi.

çekingenleşmek
* Çekingen duruma gelmek.

çekingenlik
* Çekingen olma durumu.

çekinik
* Birkaç kuşak sonra ortaya çıkan ve o zamana kadar aradaki döllerde gizli kalan soya çekim nitelikleri için kullanılır, resesif.

çekinilme
* Çekinilmek işi.

çekinilmek
* Çekinmek işine konu olmak.

çekiniş
* Çekinmek işi veya biçimi.

çekinme
* Çekinmek işi.

çekinmek
* Saygı, korku, utanma gibi duygularla bir şeyi yapmak istememek, kaçınmak.
* Bir şey sürünmek.

çekinti
* Duraksama, kararsızlık, tereddüt.

çekip almak
* uzaklaştırmak, meşguliyetine son vermek, koparmak.

çekip çevirmek
* hâle yola koymak, yönetmek.

çekip gitmek
* bırakıp gitmek, ayrılmak, savuşmak.

çekirdecik
* Hücre çekirdeğinin içinde tek veya birden çok bulunan yuvarlak cisim.

çekirdek
* Etli meyvelerin içinde bir veya birden çok bulunan, çoğu sert bir kabukla kaplı tohum.
* Yenmek için satılan kabak veya ayçiçeği çekirdeği.
* Bir hücrenin merkezini oluşturan cisimcik.
* Atom çekirdeği.
* Kuyumculukta kullanılan ve beş santigrama eşit olan ağırlık ölçüsü.

* Bir şeyin temelini oluşturan öz, nüve.
* Ağaçlarda soyulmayan bölüm.

çekirdek aile
* Anne, baba ve henüz evlenmemiş çocuklardan oluşan aile.

çekirdek kahve
* Çekilmemiş veya dövülmemiş kahve.

çekirdekçi
* Çekirdek satan kimse.

çekirdekçilik
* Çekirdek satma işi.

çekirdeklenme
* Çekirdeklenmek işi.

çekirdeklenmek
* Çekirdek bağlamak.

çekirdekli
* Çekirdeği olan, içinde çekirdeği bulunan.

çekirdeksel
* Atom çekirdeği ile ilgili, nükleer.

çekirdeksiz
* Çekirdeği olmayan, içinde çekirdeği bulunmayan.

çekirdekten yetişme
* herhangi bir işte, meslekte, küçük yaştan başlayarak yetişmiş olan.

çekirge
* Düz kanatlılardan, uzun olan art bacaklarına dayanarak uzağa sıçrayabilen, birçok türleri olan böcek (Acridium).

çekirge kuşu
* Sığırcık (Sturnus vulgaris).

çekirge ötleğeni
* Orta Asya ve Avrupa içlerinde yaşayan ötücü bir kuş.

çekirge şalvar
* Paçaları çok dar, bacak bölümü geniş olarak dikilmiş şalvar.

çekiş
* Çekmek işi veya biçimi.
* Bir motorun çekme gücü.
* Ağız kavgası.

çekişe çekişe pazarlık (etmek)
* (alıcı) bir malı ucuz almak için titizce pazarlık (etmek).

çekişken
* Çekişmeyi seven, kavgacı (kimse).

çekişli
* Çekme gücünü ön tekerleklerden alan araç.

çekişme
* Çekişmek işi.

çekişmek
* İki yönünden karşılıklı çekmek.
* Bir şeyi birbirine karşı çekmek.
* (ad çekme, niyet, kâğıt için) Aralarında çekmek.
* Ağız kavgası etmek.
* Çaba, gayret harcamak.

çekişmeli
* Çekişmeye yol açan.
* Sert, çetin, zorlu.

çekişmesiz
* Çekişmeye yol açmayan.

çekişte
* Tuzla terbiye edilmiş yeşil zeytin.

çekiştirici
* Çekiştirmek işini yapan (kimse).
* Bir kimsenin kötü taraflarını uzun uzadıya sayıp döken (kimse).

çekiştiricilik
* Çekiştiricinin işi.

çekiştirme
* Çekiştirmek işi.

çekiştirmek
* Uçlarında tutarak ayrı yönlere doğru çekmek.
* Tekrar tekrar çekerek koparmak.
* Bir kimsenin kötü taraflarını uzun uzadıya sayıp dökmek.

çekiver kuyruğunu
* artık ondan hayır bekleme.

çekiye gelmek
* düzene uymak.

çekiye gelmez
* ölçüsüz derecede çok veya büyük.
* düzeltilemez, düzene sokulamaz.

çekkin
* Elini eteğini çekmiş, ilgisiz.

çekme
* Çekmek işi.
* Masa, dolap gibi şeylerin dışarıya çekilen gözü, çekmece.
* Yüksekteki ince dalları çekip kesmeye yarar, ay biçiminde, uzun saplı, ağzı tırtıklı bıçak.
* Düzgün biçimli.
* Çekilerek giyilen veya kullanılan.
* Parmak veya mızrapla çalınan çalgı.
* Ağacın yapısındaki nem oranının azalması sonucu boyutlarının küçülmesi.
* İş yaparken giyilen bir tür şalvar.
* Vücut bölümlerinin bükücü kas gücü ile bir direnci kendisine yaklaştırması.

çekme demir
* Haddeden geçirilmiş demir.

çekme kat
* Apartmanda veya evlerde dört yanı teras olarak bırakılan en üst kat.

çekmece

* Masa, dolap gibi şeylerin dışarıya çekilen gözü, çekme.
* İçinde mücevherat veya başka değerli şeyler saklanan küçük, süslü sandık.
* Gemilerin barınabilecekleri koy.

çekmeceli

* Çekmecesi olan.

çekmecesiz

* Çekmecesi olmayan.

çekmek

* Bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek.
* (taşıt için) Bırakmak, koymak.
* Germek.
* İçine almak.
* Bir yerden başka bir yere taşımak.
* Bir amaçla ortadan kaldırmak.
* Solukla içine almak.
* Üzerinde bulunan bir silâhla saldırmak için davranmak.
* Atmak, vurmak.
* (bir kimseyi veya bir şeyi) Geri almak.
* (güç durumlara) Uğramak, dayanmak, katlanmak.
* Yüklenmek, üzerine almak, etkisi altında bulunmak.
* (tartıda) Ağırlığı olmak.
* Döşemek.
* Herhangi bir engel kurmak.
* (ad çekme, niyet, piyango için) Şans denemek amacıyla hazırlanmış kâğıtlardan birini almak.
* İmbik yardımı ile elde etmek.
* Çizgi durumunda uzatmak.
* Tıpkısını yazmak veya çizmek.
* (şişe, vantuz, sülük vb. için) Tedavi amacıyla uygulamak.
* Bir yerden bir şeyi yukarı doğru almak.
* Görüntüyü bir aletle özel bir nesne üzerinde tespit etmek.
* Taşıma gücü olmak.
* Öğütmek.
* (protesto, poliçe, çek gibi şeyler için) Düzenleyip yürürlüğe koymak.
* (dikkat, ilgi vb. için) Üzerine toplamak.
* Hoşa gitmek, sarmak.
* Kaçan ilmeği örmek.
* Masrafını karşılamak.
* Bir duyguyu içinde yaşatmak.
* İçki içmek.
* Yürütmek, sürmek.
* (bir kimse) Ailesinden birine herhangi bir bakımdan benzemek.
* (bir şeyin iç yüzünü anlamak amacıyla) Sıkıştırmak.
* Herhangi bir anlama almak.
* Örtmek, giymek.
* Dişi hayvanı çiftleşmek için erkeğin yanına götürmek.
* (yol, ay için) Sürmek.
* Daralıp kısalmak.
* Söylemek.
* Asmak.
* (boya, badana vb.) Sürmek.
* Yollamak.
* (bir şeyi) Emip dışarıya çıkarmak.

çekmeli

* Çekmesi veya çekişi olan.
* Çekmecesi olan.

çekmelik
* Genellikle yemeni gibi giyeceklerde, ayağın daha rahat girmesi için topuk üzerinde bulunan uzun çıkıntı.

Çekoslovak
* Çekoslovakya'da yaşayan (kimse).

Çekoslovakyalı
* Çekoslovak halkından olan kimse.

çektiri
* Yelkenleri olmakla birlikte kürekle de yol alan eski zaman gemisi, çektirme.

çektirici
* Tekstil imalâtında dokunmuş malzemeyi istenilen boy ve ene göre çektiren aracı çalıştıran işçi.

çektiriş
* Çektirmek işi veya biçimi.

çektirme
* Çektirmek işi.
* Çektiri.
* Büyük yelken kayığı.
* Sökülebilir elbise, yemek ve salon dolaplarının tablalarını birbirine tutturmak için metal veya plâstikten yapılmış bağlantı parçası.
* Arabaların göbek bilyalarını çıkarmak için kullanılan araç.

çektirme ağı
* Yan yana ilerleyen iki tekne tarafından çekilen geniş ağızlı büyük balık ağı.

çektirmek
* Çekmek işini yaptırmak.
* Birinin sıkıntı çekmesine, onulmaz duruma gelmesine yol açmak.

çekül
* Ucuna küçük bir ağırlık bağlanmış iple oluşturulan, yer çekiminin doğrultusunu belirtmek için sarkıtılarak kullanılan bir araç, şakul.

çekyat
* Gerektiğinde açılıp yatak hâline getirilebilen koltuk, kanepe.

çelebi
* Görgülü, terbiyeli, olgun (kimse).
* Bay.
* Bektaşî ve Mevlevî pirlerinin en büyüklerine verilen unvan.
* Hristiyan tüccar.

çelebice
* Çelebiye yakışır (biçimde), çelebi gibi.

çelebilik
* Çelebi olma durumu veya çelebice davranış.

çelek
* Boynuzu kırık veya eğri hayvan.

çelen
* Ev saçağı.

çelenç
* Sporda rekor kıranlar arasında elden ele geçen kupa ve bu kupayı kazanmak için yapılan yarışma.

çelenk

* Çiçek, dal ve yapraklarla yapılmış halka.
* Kadınların başlarına taktıkları mücevher veya madenden yapılmış sorguç.

çelenk koymak
* bir kimseyi anmak için mezarına veya anıtına çelenk bırakmak.

çelgi
* Alna bağlanan yazma yemeni.

çeliğe su vermek
* çeliği hızla soğutarak özel bir şekilde daha çok sertleşmesini sağlamak.

çelik
* Su verilerek çok sert ve esnek bir duruma getirilebilen, birleşiminde az miktarda karbon bulunan demir ve karbon alaşımı, pulat.
* Çelikten yapılmış.

çelik
* Kısa kesilmiş dal.
* Kök salmak amacıyla yere dikilen dal.
* Çocukların çelik çomak oyununda ucuna çomakla vurarak havaya kaldırdıkları, iki tarafı sivri, kısa değnek.
* Gemilerde, üzerine halat veya ip geçirip tutturmaya yarayan ağaç veya metalden yapılmış kısa değnek.
* Bir ağacı aşılamak amacıyla hazırlanmış dal.

çelik başlık
* Hafif piyade silâhlarının, havan ve top mermi parçalarının etkilerine karşı başı korumak için giyilen özel başlık.

çelik çember
* Balya, eşya, yük vb. sarılıp ambalâjlanmasında kullanılan dar, çelik şerit.

çelik çomak
* Çocukların, çomakla çeliğe vurarak oynadıkları oyun.

çelik gibi
* zayıf, fakat güçlü (vücut).

çelik halat
* Çelikten yapılan, asma köprü ayaklarını birbirine bağlayan, tral ağını denizde çekmeye yarayan halat.

çelik kalemi
* Her türlü metal, tahta ve taşları kesme, oyma ve yontma işlerinde çekiçle vurarak kullanılan, çelikten yapılmış, keskin uçlu alet.

çelik kapı
* Ana çevresi çelikten, yüzeyi ahşaptan yapılan dış kapı.

çelik kasa
* Kıymetli eşyayı ve parayı muhafaza etmek için çelikten yapılan kasa.

çelik macunu
* Yağ, vernik, dolgu ve renk gereçlerinden hazırlanan boya astarı.

çelik metre
* Üzerinde ölçü birimleri işaretlenmiş küçük bir kutuya girebilen, ince çelik metalden yapılmış ölçme aracı.

çelik pamuğu
* Verniklenmiş yüzeyleri düzeltmeye veya matlaştırmaya yarayan uzun ve keskin kenarlı çelik tel tomarı.

çelik yelek
* Özel alaşım ve maddelerle kurşun geçirmeyecek biçimde yapılmış üst giysisi.

çelikhane
* Çelik elde edilen fabrika.

çelikleme
* Çelik dikerek ağaç yetiştirme.

çeliklemek
* Çelik dikerek ağaç yetiştirmek.

çelikleşme
* Çelikleşmek işi.

çelikleşmek
* Çelik durumuna gelmek.
* Çelik gibi sağlam olmak.

çelikleştirme
* Çelikleştirmek işi.

çelikleştirmek
* Çelik durumuna getirmek.
* Güçlendirmek, güç kazandırmak.

çelikli
* Çeliği olan, çelik içeren veya çelikle kaplı.

çeliksi
* Çeliğe benzeyen, çeliği andıran.

çelim
* Güç, kuvvet.

çelimli
* Güçlü.

çelimsiz
* Güçsüz, nahif.

çelimsizlik
* Çelimsiz olma durumu.

çelişik
* Çelişme durumunda olan, çelişmeli, mütenakız.

çelişiklik
* Çelişik olma durumu.

çelişiklik ilkesi
* İki çelişik önermenin hem doğru hem yanlış olamayacağı ilkesi.

çelişken
* Çelişik.

çelişki
* Çelişme, tenakuz.

çelişkili
* Çelişme durumunda olan, çelişmeli, mütenakız.

çelişkisiz
* Çelişme durumunda olmayan, çelişmesiz.

çelişme
* Birbirine ters olma, birbirini tutmama.
* Önerme, yargı, kavram ve terimlerin birbirini tutmama durumu.

çelişmek
* (düşünce ve davranış) Birbirini tutmamak, birbirlerine ters düşmek, mütenakız olmak.

çelişmeli
* Çelişik, çelişkili.

çelişmesiz
* Çelişiği olmayan, çelişkisiz.

çelişmezlik
* İçinde çelişme yaratmayan kuram.

çelişmezlik ilkesi
* Çelişik önermeleri özünde bulundurmayan ve yasaklayan kuram.

çello
* Viyolonselin kısaltılmış adı.

çelme
* Çelmek işi.
* Birini yere düşürmek için ayağının önüne ayak uzatmak.
* Arkadan hafifçe bağlanan baş örtüsü.

çelme atmak (veya takmak)
* çelme ile yıkmaya çalışmak.
* bir işi veya bir kimseyi baltalamak, gelişmesini engellemek.

çelmece
* Aklını karıştıracak biçimde.

çelmek
* Düşürmek.
* Yolundan çevirmek, engel olmak, engellemek.
* (örtü vb. bir şey) Örtünüp iki ucunu bağlamak.
* Bir şeyin kenarını verev veya çapraz kesmek, çalmak.
* Dua okumak, zikretmek.
* (düşünce ve davranış için) Birbirini tutmamak, birbirine ters düşmek.
* Topa gidiş yönünü değiştirecek biçimde vurmak.

çelmeleme
* Çelmelemek işi.

çelmelemek
* Çelme takmak.

çelmelenme
* Çelmelenmek işi.

çelmelenmek
* Çelme takılmak.
* (bir iş veya kimse) Engellenmek, baltalanmak.

çelmeleyiş
* Çelmelemek işi veya biçimi.

çelmik
* Buğday ve başakla karışık iri saman.

çeltek
* Çoban yamağı, yardımcı, uşak.

çeltik
* Kabuğu ayıklanmamış pirinç.

çeltik kargası
* Bkz. kara leylek.

çeltik tarlası
* Pirinç yetiştirilen sulak tarla.

çeltikçi
* Çeltik yetiştiricisi.

çeltikçilik
* Çeltik yetiştirme işi.

çeltikli
* İçinde çeltik olan.

çeltiklik
* Çeltik ekmeye veya üretmeye elverişli yer.

çem
* Yeşilliği bol olan yer.

çembalo
* Klâvsen.

çember
* Merkez denilen sabit bir noktadan aynı uzaklık ve düzlemdeki noktalar kümesinin oluşturduğu kapalı eğri.
* Bu biçime getirilmiş katı cisimlerin çevresi.
* Çocukların oynamak için çevirip arkasından koştukları tekerlek biçiminde oyuncak.
* Sandık, denk, fıçı vb. nin dağılmaması için üzerlerine geçirilen dayanıklı bir cisimden kuşak.
* Büyük yazma yemeni.
* Aşılması, çözümü güç durum.
* Basketbolda içinden topun geçmesiyle sayı kazanılan ağlı demir halka.

çember çevirmek
* (çocuk) çemberi döndürmek.

çember geçirmek
* çemberle kuşatmak.

çember içine almak (veya çembere almak)
* kuşatmak.

çember kayık
* Arka tarafi yuvarlak kayık.

çember makası
* Karyola ve somya imalâtında kullanılacak olan çelik çemberleri kesmeye yarayan araç.

çember sakal
* Yuvarlak bir biçimde kesilmiş sakal.

çemberden dönmek
* başarıya ulaşmak üzere iken olumsuz bir sonuçla karşılaşmak.

çemberi yarmak
* kuşatmadan, bir veya birkaç noktayı geçerek kurtulmak.

çemberleme
* Çemberlemek işi.

çemberlemek
* Çemberle kuşatmak.

çemberlenme
* Çemberlenmek işi.

çemberlenmek
* Çemberle kuşatılmak.
* Çember durumuna gelmek.

çemberletme
* Çemberletmek işi.

çemberletmek
* Çemberlenmesini sağlamak.

çemberli
* Çemberi olan.
* Çember geçirilmiş olan.

çembersel bölge
* Çember ve çemberin içindeki noktaların meydana getirdiği düz yüzey.

çembersiz
* Çemberi olmayan.
* Çember geçirilmemiş olan.

çemçe
* Çömçe.

çemen
* Maydanozgillerden bir bitki ve bunun kokulu tohumu (Cuminum cyminum).
* Bu tohumu un durumuna getirip sarımsak, kırmızı biberle karıştırarak yapılan, pastırma üzerine sürülen macun.

çemenleme
* Çemenlemek işi.

çemenlemek
* Çemen sürmek.

çemenli
* Çemeni olan veya çemen sürülmüş olan.

çemiç
* Dut veya üzüm kurusu.

çemkiriş
* Çemkirmek işi veya biçimi.

çemkirme
* Çemkirmek işi.

çemkirmek
* (birine) Karşı gelmek, sert cevap vermek.
* Köpek kesik kesik havlamak.

çemrek

* Kolları ve bacakları sıvanmış (kimse).

çemreme
* Çemremek işi.

çemremek
* Kolunu veya paçalarını sıvamak, eteğini toplamak.

çemrenme
* Çemrenmek işi.

çemrenmek
* Kendi kol, etek veya paçalarını çemremek.
* Bir işe girişmek için hazırlanmak, paçaları sıvamak.

çençen
* Geveze.

çene
* Omurgalılardan kemik veya kıkırdak ile desteklenen, altlı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın açılıp kapanmasını sağlayan parça.
* Omurgasız hayvanlarda buna benzeyen yapı.
* Mengene veya kerpeten gibi araçların eşyayı sıkıştıran karşılıklı iki parçasından her biri.
* Çok konuşma huyu.
* Köşe.

çene çalmak
* gevezelik etmek.

çene çukuru
* Alt çenenin ucundaki çukur.

çene kavafı
* Geveze.

çene yarışı
* Durmadan karşılıklı konuşmak.

çene yarıştırma
* karşılıklı gevezelik etme, karşılıklı çene çalma.
* Bkz. söz göstergesi.

çene yarıştırmak
* karşılıklı gevezelik etmek, karşılıklı çene çalmak.

çene yormak
* boşuna söyleyip durmak.

çenebaz
* Çok konuşan, çenesi kuvvetli, çeneli.

çenebazlık
* Çenebaz olma durumu.

çenek
* Tohumda embriyonu kaplayan etli bölüm.
* Kuşların gagasını oluşturan alt ve üst bölümlerden her biri.
* Böceklerde ağzın iki yanında bulunan parçalayıcı sert organ.

çenekli
* Çeneği olan.

çeneksiz
* Çeneği olmayan ve çenekleri iyi görülemeyen.

çeneleşme
* Çeneleşmek işi.

çeneleşmek
* Karşılıklı olarak konuşmak.

çeneli
* Çenesi olan.
* Çok konuşan.

çenen tutulsun
* (şom ağızlılara) "söyleyemez ol! anlamında beddua olarak kullanılır.

çenesi açılmak
* durmadan konuşmak, gevezelik etmek.

çenesi atmak
* (can çekişirken) çenesi titremek.

çenesi durmamak
* gereksiz yere sürekli konuşmak.

çenesi düşmek
* yerli yersiz konuşup gevezelik etmek.

çenesi düşük
* Çok gereksiz şeyler konuşan, boşboğaz, geveze.

çenesi kitlenmek
* alt ve üst çene sımsıkı bir durumda bir araya gelmek.

çenesi kuvvetli
* Kolay ve etkili söz söylemekten yorulmayan.

çenesi oynamak
* bir şey yemekte bulunmak.

çenesini açtırmak
* söz fırsatı vermek.

çenesini bağlamak
* ölen bir kimsenin çenesi altından geçirilen tülbendi başının üstünde düğümlemek.
* bir kimsenin ölümünü istemek.

çenesini bıçak açmamak
* sıkıntı ve üzüntüden konuşmamak.

çenesini dağıtmak
* çok güçlü bir yumrukla çenesine vurmak.

çenesini kapatmak
* susturmak.

çenesini tutmak
* bildiğini, düşündüğünü söylememek veya konuşmaktan vazgeçmek.

çenesinin bağı çözülmek
* gevezelik etmek, yerli yersiz, durmadan konuşmak.

çenesiz
* Çenesi olmayan.
* Yerinde ve düzgün konuşmasını bilmeyen.

çenet
* Açıldığında tohumların ortaya çıktığı kabuk.
* İstiridye gibi iki çeneli yumuşakçalarda, kolsu ayaklılarda kavkının iki parçasından her biri.

çenetli
* İki veya daha çok çeneti bulunan.

çeneye kuvvet
* konuşma gücüyle, durmadan konuşup söyleyerek.

çeng
* Eski bir Türk sazı.

çengel
* Bir yere takılmaya, geçirilmeye yarayan eğri ve ucu sivri demir.
* Basketbolda çembere yan durarak tek elle baş üzerinden geçirilerek atılan şut, çengel atış.

çengel atış
* Çengel.

çengel atmak
* bir konuya taraftar toplama girişiminde bulunmak, ilişki kurmak.

çengel çeneliler
* Çeneleri gaga biçiminde uzamış ve tam kemikleşmemiş balıklar takımı, yapışık çeneliler.

çengel iğnesi
* Çengel biçiminde ilmiklerden oluşan bir tür işleme.
* Çengelli iğne.

çengel sakızı
* Kengel sakızı.

çengel takmak
* uğraşmak veya kötülük etmek için el atmak.

çengelleme
* Çengellemek işi.

çengellemek
* Çengelini takmak.
* Çengel atış yapmak.

çengellenmek
* Çengel takılmak, çengelle tutturulmak.

çengelleyiş
* Çengellemek işi veya biçimi.

çengelli
* Çengeli olan veya ucu çengel biçiminde olan.

çengelli iğne
* Tutturulduğu yerden kurtulmaması için ucu özel yuvaya geçirilen iğne.

çengelsi
* Çengeli andıran, çengel biçimli.

çengi
* Çalgı eşliğinde oynamayı meslek edinmiş kadın.

çengi kolu
* Çengilerden oluşan topluluk.

çengi takımı
* Çengi kolu.

çengilik
* Çenginin yaptığı iş.

çengüçegane
* Saz eğlentisi.

çenileme
* Çenilemek işi.

çenilemek
* Canı yanan köpek ağlar gibi acı acı ses çıkarmak.

çenk
* Harpı andıran, telli bir çalgı.

çentik
* Bir şeyin kenarından kesilerek veya kırılarak açılan küçük kertik, tırtık.
* Kertikli.
* Küçük oyuk.
* Basım sırasında basım aletinin diyaframını belirli bir açıklığa getirecek düzeni işletmek için filmin kenarına yapılan çukurluk.

çentik açmak
* çentik oluşturmak.

çentik atmak
* çentiklemek.

çentikleme
* Çentiklemek işi.

çentiklemek
* Bir şeyde çentik açmak.
* Bir şeyi ince doğramak.

çentiklenme
* Çentiklenmek işi.

çentiklenmek
* Çentikli duruma gelmek.

çentikli
* Üzerinde çentik bulunan.

çentilme
* Çentilmek durumu.

çentilmek
* Çentmek işine konu olmak.

çentme
* Çentmek işi.

çentmek
* Bir şeyin kenarında kertik açmak.
* Soğan, salatalık gibi şeyleri küçük ve ince parçalar durumunda doğramak.

çepçevre
* Bkz. çepeçevre.

çepeçevre
* Bütün yanlarını kuşatacak biçimde, fırdolayı.

çepel
* Kir, bulaşık, çamur, pislik.
* Ürüne karışmış yabancı madde.
* Çalı çırpı.
* Bozuk, kapalı, yağmurlu hava.

çepelleme
* Çepellemek işi.

çepellemek
* Çepel duruma getirmek, karıştırmak.

çepellenme
* Çepellenmek işi.

çepellenmek
* Çepelli duruma gelmek.
* Karışıp bozulmak.

çepelli
* İçinde sap, taş, toprak gibi yabancı madde bulunan.

çepellilik
* Çepelli olma durumu.

çeper
* Çit.
* Ahlâksız, huysuz, geçimsiz kimse.
* Bağ çubuğu, çalı çırpı.
* Sebze bahçesi.
* Zar.

çeper çekmek
* çitten duvar çevirmek.

çeperli
* Çeperi olan, çeperle çevrili bulunan.

çepez
* Bozuk ipek kozası.

çepiç
* Çebiç.

çepin
* Bahçelerde kullanılan küçük çapa.

Çepni
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

çer
* "Gelişigüzel ve dayanıksız yapılmış" anlamında çer çöp veya çerden çöpten ikilemelerinde geçer.

çer çöp
* Çalı çırpı kırıntısı.
* Döküntü, süprüntü.
* Bazı çocuk oyunlarında dikkat anlamında kullanılan uyarma sözü.

çerçeve
* Resim, yazı, ayna gibi şeyleri süslemek veya bir yere asılabilecek duruma getirmek için bunlara geçirilen kenarlık.
* Kapı, pencere ile bunların cam veya tablalarının yerleştirilmiş olduğu kenarlık.
* Bir düşünce alanının sınırları veya bu sınırlar içindeki alan.
* Beden eğitiminde asılma ve tırmanmalar için kullanılan araç.

çerçeve anlaşma
* Hükûmet ile sendika ve işverenler arasında toplu sözleşme öncesinde varılan ön anlaşma.

çerçeveci
* Çerçeve yapan kimse.
* Resimlere, tablolara çerçeve takma işiyle uğraşan kimse.

çerçevecilik
* Çerçeve yapma veya satma işi.

çerçeveleme
* Çerçevelemek işi.
* Filmi çevrilecek başlıca cismin, gerek büyüklük gerek yer bakımından görüntü çerçevesine göre düzenlenmesi işi.

çerçevelemek
* Bir şeye çerçeve geçirmek veya bir şeyi çerçeve içine alma.

çerçevelenme
* Çerçevelenmek işi.

çerçevelenmek
* Çerçeve içine alınmak.

çerçeveletme
* Çerçeveletmek işi.

çerçeveletmek
* Çerçeve geçirtmek.

çerçeveli
* Çerçeve geçirilmiş veya çerçeve içine alınmış olan.

çerçevesiz
* Çerçeve içinde olmayan.

çerçi
* Köy, pazar ve benzeri yerlerde dolaşarak ufak tefek tuhafiye eşyası satan gezginci esnaf.
* (bazı bölgelerde) Tuhafiyeci.

çerçici
* Çerçi.

çerçilik
* Çerçinin yaptığı iş.

çerden çöpten
* Dayanıksız, çürük.
* Zayıf, narin, çelimsiz.

çerez
* Asıl yemekten sayılmayan, peynir, zeytin gibi yiyecekler.
* Yemek dışında yenilen yaş veya kuru yemiş gibi şeyler.

çerezci
* Çerez satan kimse.

çerezcilik
* Çerez satma işi.

çerezlenme
* Çerezlenmek işi.

çerezlenmek
* Çerez türünden bir şeyler yemek.
* Bir şeyden biraz yararlanmak, çimlenmek.

çerezlik
* Çerez olabilecek şeyler.
* Çerez konulan kap.

çerge
* Derme çatma çadır, göçebe çadırı.
* Çingene çadırı.
* Otağ.

çergeci
* Padişah çadırını beklemekle görevli yeniçeri.

çergi
* Bkz. çerge.

çergici
* Pazarlarda sergi açan gezginci esnaf.

çeri
* Asker.

çeribaşı
* Alay beyi.
* Çingene topluluklarının başı.

çeribaşılık
* Çeribaşı olma durumu.

Çerkez
* Kafkasya'da yaşayan bir boy veya bu boydan olan kimse.
* Çerkezlere özgü, Çerkezlerle ilgili.

Çerkez peyniri
* Peynir yapmak için mayalanan sütün ince dilimler hâlinde sıcak suya atılmasıyla yapılan, taze veya kuru olarak yenen tuzlu bir peynir türü.

Çerkez tavuğu
* Tavuk, hindi gibi kümes hayvanlarının etinden yapılan ve salçasına dövülmüş ceviz, biber katılarak hazırlanan bir yemek.

Çerkezce
* Çerkez dili.

çerkezlik

* Çerkez gibi davranma eğilimi.

çermik
* Kaplıca, ılıca.

çerviş
* Kasaplık hayvanlardan elde edilen çeşitli yağların eritilmişi.
* Yemeğin sulu kısmı.

çervişli
* Çervişi olan.

çeşit
* Aynı türden olan şeylerin bazı özelliklerle ayrılan öbeklerinden her biri, tür, nevi.
* Canlıların bölümlenmesinde, bireylerden oluşan, türden daha küçük birlik.
* Türlü.

çeşit çeşit
* Çeşitli olan, türlü türlü.

çeşitkenar
* Kenarlarından hiçbiri ötekine eşit olmayan (çokgen).

çeşitkenar üçgen
* Üç kenarı da ayrı uzunlukta olan üçgen.

çeşitleme
* Çeşitlemek işi.
* Belli bir temayı değişik armoni, melodi ve ritmle süsleyerek yeniden çalma, varyasyon.

çeşitlemek
* Bir şeyin çeşidini artırmak.

çeşitlendirme
* Çeşitlendirmek işi.

çeşitlendirmek
* Çeşitlerini artırmak.

çeşitlenme
* Çeşitlenmek işi.

çeşitlenmek
* Çeşitli duruma gelmek.

çeşitli
* Çeşidi çok olan, türlü, mütenevvi.

çeşitlilik
* Çeşidi çok olma durumu, tenevvü.

çeşme
* Çoğunlukla herkesin yararlanması için yapılan, borularla gelen suyun bir oluktan veya musluktan aktığı, yalaklı su hazinesi veya yapısı.

çeşmeye gitse çeşme kuruyacak
* çok talihsiz kimseler için söylenir.

çeşmibülbül
* Üzeri beyaz, sarmal süsler ve çiçek motifleri ile bezenmiş cam işlerine verilen ad.

çeşni

* (yiyecek, içecek için) Tat, tadımlık.
* Hoşa giden bir özellik.

çeşni katmak
* değişik, özel ve hoş bir katkı yapmak.

çeşni tutmak
* ekmekçilikte una karıştırılacak suyun oranını belirtmek.

çeşnici
* Saraylarda ve büyük konaklarda yemek ve sofra işlerini yöneten kimse.
* Sikkelerin ayarını düzenleyen kimse.
* Tütün veya içkilerin tat ve niteliğini belirleyen kimse.

çeşnicibaşı
* Başçeşnici.
* Sık sık eş değiştiren erkek.

çeşnicilik
* Çeşnicinin işi.

çeşnileme
* Çeşnilemek işi.

çeşnilemek
* Çeşni vermek.

çeşnilenme
* Çeşnilenmek işi.

çeşnilenmek
* Tadı yerine gelmek.

çeşnili
* Çeşnisi olan.

çeşnilik
* Yemeğe çeşni vermek için katılan baharat vb.

çeşnisine bakmak
* tadına bakmak.

çete
* Ordu birliklerinden olmayan silâhlı küçük birlik.

çete savaşı
* Küçük asker birlikleri veya çeteler tarafından düşmanı yıpratmak için her türlü yola başvurarak yapılan savaş.

çeteci
* Çeteden olan kimse.

çetecilik
* Çeteci olma durumu veya çetecinin yaptığı iş.

çetele
* Çizilerek veya oyularak açılan kertik.
* Ekmekçi, sütçü gibi esnafın, uzunlamasına ikiye bölüp üzerine kertikler çenterek hesap tuttukları ağaç dalı.

çetele çekmek (veya tutmak)
* hesap tutmak amacı ile bir yere çizgiler çizmek.

çeteleşme
* Çeteleşmek işi veya durumu.

çeteleşmek
* Çete durumuna gelmek.

çeteleştirme
* Çeteleştirmek işi veya durumu.

çeteleştirmek
* Çete durumuna getirmek.

çeteleye dönmek
* (insanın yüzü veya başka bir tarafı için) üzerinde birçok kesikler ve sıyrıklar olmak.

çetene
* Kendir tohumu.

çetin
* Amaçlanan duruma getirilmesi, elde edilmesi, çözümlenmesi, işlenmesi güç veya engeli çok olan, müşkül.

çetin ceviz
* Yola getirilmesi güç olan kimse, yapılması zor olan iş.

çetince
* Çetin (bir biçimde).

çetinleşme
* Çetinleşmek işi.

çetinleşmek
* Çetin duruma gelmek.

çetinleştirme
* Çetinleştirmek işi veya durumu.

çetinleştirmek
* Çetin duruma getirilmek.

çetinlik
* Çetin olma durumu, sertlik.

çetrefil
* Karışıklığı dolayısıyla, anlaşılması veya sonuca bağlanması güç.
* Yapı ve ses kurallarına aykırı kullanılan (dil).
* Sarp, engelli ve engebeli yer.

çetrefilce
* Biraz çetrefil.

çetrefilleşme
* Çetrefilleşmek işi veya durumu.

çetrefilleşmek
* Çetrefil duruma gelmek.

çetrefilli
* Karışık ve anlaşılması güç olan.

çetrefillik
* Çetrefil olma durumu.

çetrefilsiz
* Basit ve anlaşılması kolay olan.

çevgen
* Değnek.
* Atlara binilerek değneklerle oynanan bir çeşit top oyunu, polo.

çevik
* Kolaylık ve çabuklukla davranan, tetik.

çevikçe
* Çevik (bir biçimde).

çevikleşme
* Çevikleşmek işi.

çevikleşmek
* Çevik duruma gelmek.

çevikleştirme
* Çevikleştirmek işi.

çevikleştirmek
* Çevik duruma getirmek.

çeviklik
* Çevik olma durumu veya çevikçe davranış.

çevir kazı yanmasın
* karşısındakine dokunacak yersiz bir söz söylediğini fark eder etmez sözünü çevirmeye kalkışanlara alay veya şaka yollu söylenir.

çevir sesi
* Telefon numarasının aranmaya hazır olduğunu belirten ince ve monoton ses, sinyal.

çevir sinyali
* Çevir sesi.

çeviren
* Çeviri yapan kimse, çevirmen.

çevirgeç
* Elektrik akımını açıp kapama veya değiştirme işini yapan araç, şalter, komütatör.

çevirgi
* Çevrilebilen anahtar, tokmak vb. araçlar.

çeviri
* Dilden dile aktarma, çevirme, tercüme.
* Bir dilden başka bir dile çevrilmiş yazı veya kitap, tercüme.

çeviri dili
* Bir bilgisayarın sembolik makine dili.

çevirici
* Sözlü veya yazılı çeviri yapan kimse, dilmaç, tercüman, mütercim.
* Elektrik akımının yönünü değiştirmeye yarayan araç, komütatör.

çevirici dili
* Bilgisayarda makine dili komutlarının sembollerle kaydedildiği alçak düzeyli proglamlama dili.

çeviricilik

* Çeviri işi yapma, dilmaçlık, tercümanlık.

çevirim

* Çevirme işi.
* Sinema filmi elde etmek üzere alıcının çalıştırılması, duyar katın üzerinde gizli görüntülerin belirmesi.

çevirim senaryosu

* Çekimlere bölünmüş, her çekimin sayısı belirtilmiş, çevirim için bütün teknik açıklamaları ve konuşmaları içine alan senaryo.

çeviriş

* Çevirmek işi veya biçimi.

çevirme

* Çevirmek işi, tedvir.
* Kuzu, oğlak gibi hayvanların şişte, kor üzerinde çevrilerek pişirilmişi.
* Uzaktan dolaşıp düşmanın yan gerilerine düşerek onu istemediği bir durumda dövüşmek zorunda bırakma, kuşatma, ihata.
* Bir dilden başka dile çevrilmiş, tercüme.
* Bir müzik parçasındaki aralığın veya bir cümle parçasının tiz sesini pese, pes sesini tize dönüştürmek işi.

çevirme ağı

* Balık sürülerinin önce çevrelerinin sarılması, sonra ağın altının kapatılması yoluyla kaçmalarını önleyerek avlamayı sağlayan bir ağ türü.

çevirmek

* Bir şeyin yönünü değiştirmek.
* Öteki yüzünü görünür duruma getirmek.
* Döndürerek hareket ettirmek.
* Yönetmek, idare etmek.
* Yolundan alıkoymak, yoldan döndürmek.
* Geri göndermek.
* Bir giyeceği söküp iç yüzünü dışa getirmek.
* Çevrilemek, tevil etmek.
* Hile, dolap, dalavere gibi dürüst olmayan davranışlar için yapmak.
* Kötü bir duruma getirmek.
* Bir dilden başka bir dile aktarmak, tercüme etmek.
* Bir yerin çevresini bir şeyle sarmak, kuşatmak.
* Bir durumdan başka duruma getirmek, dönüştürmek.
* Bir durumdan başka duruma geçmek.
* (kâğıt oyunu için) Oynamak.

çevirmen

* Bir yazıyı veya konuşmayı bir dilden başka bir dile çeviren kimse, mütercim.

çevirmenlik

* Çevirmen olma durumu, mütercimlik.
* Çevirmenin görevi.

çevirtme

* Çevirtmek işi.

çevirtmek

* Çevirmek işi yaptırmak.

çevre

* Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.
* Bir kimse ile ilişkisi bulunanlar, muhit.
* Aynı konu ile ilgili bulunan kimselerin tümü, muhit.
* Kişinin içinde bulunduğu toplumu oluşturan ortam.
* Sırma işlemeli mendil.
* Düzlem üzerindeki bir şekli sınırlayan çizgi.

* Hayatın gelişmesinde etkili olan doğal, toplumsal, kültürel dış faktörlerin bütünlüğü.
* Bir birimden önce veya sonra gelen aynı türden birimlerin tümü; bunların oluşturduğu küçük grup, konteks.

çevre açı
* Geometride, bir çemberin iç bölgesinde, köşesi çember üzerinde bulunan açı.

çevre bilimci
* Çevre bilimi uzmanı, ekolojist.

çevre bilimi
* Canlıların aralarındaki bağlantıları ve ortamlarıyla olan ilişkilerini inceleyen biyoloji dalı, ekoloji.

çevre bilimsel
* Çevre bilimiyle ilgili, çevre bilimine dayanan, ekolojik.

çevre kirliliği
* Doğal kaynakların aşırı ve yanlış kullanılması, tahrip edilmesi sonucunda çevrede dengenin olumsuz yönde bozulması ve birtakım sorunların ortaya çıkması.

çevre sağlığı
* Belli bir çevrede yaşayan kişilerin sağlığını etkileyen dış faktörler ve alınan önlemler.

çevre teker
* Sap ve kökte, merkez bölümünün en dış kuşağı.

çevre yolu
* Şehir trafiğini aksatmamak amacıyla yerleşim yerinin dışından geçen ve şehir yollarına bağlanan ana yol.

çevreci
* Çevre kirliliği sorunlarıyla uğraşan kimse veya topluluk.

çevrecilik
* Çevrecinin yaptığı iş.

çevreleme
* Çevrelemek işi, kuşatma, ihata.

çevrelemek
* İçine almak, kuşatmak, sarmak, ihata etmek.
* Bir konunun sınırlarını çizmek, tahdit etmek.

çevreleniş
* Çevrelenmek işi veya biçimi.

çevrelenme
* Çevrelenmek işi.

çevrelenmek
* Kuşatılmak, sınır içine alınmak, tahdit edilmek.

çevreleyiş
* Çevrelemek işi veya biçimi.

çevrelik
* Marangozlukta, mimarlıkta ve dülgerlikte kullanılan bütün kenar parçaları.

çevren
* Ufuk, göz erimi.

çevresel
* Çevre ile ilgili.

çevri

* Bir söz veya davranışı görünür anlamından başka bir anlamda kabul etme, tevil.
* Anafor, burgaç.

çevrik

* Çevrilmiş, dönük.

çevrileme

* Çevrilemek işi.

çevrilemek

* Çevriye uğratmak, tevil etmek.

çevrili

* Çevrilmiş, kuşatılmış.
* Dönük.

çevriliş

* Çevrilmek işi veya biçimi.

çevrilme

* Çevrilmek işi.

çevrilmek

* Çevirmek işine konu olmak.
* Kendini çevirmek, birine dönmek.

çevrim

* Devir.
* Bir elektrik akımının iletken üzerinde aldığı yol, devre.
* Elektrik enerjisinin bir başka enerjiye dönüştürülmesi.

çevrimli

* İşi iyi yöneten, becerikli, idareli.

çevrimsel

* Çevrimle ilgili veya çevrim biçiminde olan, devrî.

çevrinme

* Çevrinmek işi, tavaf.

çevrinmek

* Bir şeyin etrafında saygı ile dolanmak, tavaf etmek.

çevrinti

* Bir şeyin kendi ekseni çevresinde sürekli dönmesi.
* Su ve hava çevrintisi.
* Çeşitli tahıl karışığı.

çevriyazı

* Bir yazıyı bütün ses inceliklerini belirterek başka bir alfabeye çevirme yolu, yazı çevrimi, transkripsiyon.

çeyiz

* Gelin için hazırlanan her türlü eşya.

çeyiz çemen

* Eksiksiz, kusursuz çeyiz.

çeyiz düzmek

* çeyiz hazırlamak.

çeyizci
* Çeyiz hazırlayan veya satan kimse.

çeyizcilik
* Çeyiz hazırlama veya satma işi.

çeyizleme
* Çeyizlemek işi.

çeyizlemek
* Evlenecek kızın çeyizini hazırlayıp vermek.

çeyizlenme
* Çeyizlenmek işi.

çeyizlenmek
* Çeyizli duruma gelmek veya getirilmek.

çeyizli
* Çeyizi olan.

çeyizlik
* Çeyiz olarak hazırlanan, çeyiz için ayrılan.
* Çeyiz eşyası.

çeyizsiz
* Çeyizi olmayan.

çeyrek
* Dörtte bir.
* Gümüş mecidiyenin dörtte biri değerinde olan beş kuruş.
* On beş dakikalık zaman.
* Alman markı.

çeyrek final
* Bir yarışmada ikili eşlemelerle son sekiz takımın oluşturduğu grup veya aşama.

çeyrek finalist
* Çeyrek final aşamasına yükselme başarısını gösteren ekip veya kişi.

çeyrek son
* Koşullarda yarı final yarışına katılacak dört kişiyi seçmek üzere sekiz kişi veya dört takımı ayırmak için sekiz takım arasında düzenlenen seçme yarışı.

çeyrekleme
* Çeyreklemek işi.

çeyreklemek
* Süt çocuklarının kollarını ve bacaklarını çaprazlayarak vücutlarına idman yaptırmak.

çeyreklenme
* Çeyreklenmek işi.

çeyreklenmek
* Çeyreklemek işi yapılmak.

-çı
* Bkz. -cı / -ci.

çıban
* Vücudun herhangi bir yerinde oluşan ve çoğu, deride şişkinlik, kızartı, ağrı ve ateş ile kendini gösteren irin birikimi.

çıban ağırşağı
* Çıbanın patlamak üzere olan yeri.
* Ağır sonuçlar doğurabilecek durum veya sorun.

çıban işlemek
* çıban irin akıtmak.

çıbanbaşı
* Kurcalandığı, üzerine düşüldüğü takdirde ağır veya kötü bir sonuca varacak olan tehlikeli sorun veya konu.

çıbanın başını koparmak
* ağır bir sorunun patlak vermesine yol açmak.

çıbanlaşma
* Çıbanlaşmak durumu.

çıbanlaşmak
* Çıban durumuna gelmek.

çıdam
* Sabır.

çıdama
* Çıdamak işi.

çıdamak
* Sabretmek.

Çıfıt
* Yahudi.
* (küçük ç ile) Hileci, düzenbaz.

çıfıt çarşısı
* Türlü şeylerin karmakarışık bir durumda bulunduğu yer.

Çıfıtlık
* Yahudilik.
* (küçük ç ile) Hilekârlık, düzenbazlık.

çıfıtlık etmek
* hile yapmak, düzenbazlık etmek.

çığ
* Dağın bir noktasından kopup yuvarlanan ve yuvarlandıkça büyüyen kar kümesi.
* Bölme veya paravana.

çığ düşmek
* dağda aşağı çığ yuvarlanmak.

çığ gibi büyümek
* (bir olay için) birdenbire ve etkileyici bir şekilde büyümek.

çığa
* Mersin balığının, yumurtasından havyar yapılan türü (Acipenser ruthenus).

çığa
* Horoz, cennet kuşu gibi birtakım kuşların kuyruğundaki tüylerden en uzun ve gösterişli olanı.

çığalanma
* Çığalanmak işi.

çığalanmak
* (atın kuyruğu) Horoz kuyruğu gibi dikilmek.

çığıltı
* Çığlıkla karışık ses.

çığır
* Çığın kar üzerinde açtığı iz.
* Hayvanların gide gele açtıkları ince yol, keçi yolu, patika.
* İz.
* (başkalarının da uyabileceği) Yeni bir biçim, yöntem veya yol.
* Büyük hattatların sanat yolu.

çığır açmak
* bir alanda yeni bir yol, yöntem başlatmak.

çığırından çıkmak
* doğru ve uygun yolundan ayrılmak.

çığırış
* Çığırmak işi veya biçimi.

çığırma
* Çığırmak işi.

çığırmak
* Çağırmak, seslenmek.
* Türkü söylemek.

çığırtı
* Çığrışma sesleri.

çığırtkan
* Çağırtkan.
* Bir şeyi yüksek sesle çevreye duyuran.
* Çıkarı olduğu için birini övüp koruyan kimse.

çığırtkanlık
* Çığırtkanın yaptığı iş.

çığırtma
* Çığırtmak işi.
* Basit, küçük, nefesli bir çalgı.

çığırtmacı
* Çığırtma çalan kimse.

çığırtmak
* Çağırtmak.

çığlık
* Acı acı veya ince ve keskin bağırma, feryat, figan.

çığlık atmak (koparmak veya basmak)
* kulak tırmalayıcı korkunç sesler çıkararak acı acı bağırmak.

çığlık çığlığa
* Çığlık atarak bağırıp çağırarak.

çığralık
* Karda kürekle, dallarla açılan dar yol.
* Bir tür çalılık.

çığrış
* Haykırış.

çığrışma
* Çığrışmak işi.

çığrışmak
* Hep birden bağırıp çağırarak gürültü etmek.

-çık
* Bkz. -cık / -cik.

çıkacak
* Hamamlarda dışarıya çıkıp giyinme yerine giderken kurulanmak üzere verilen havlu.
* Boy ölçüşecek (kimse).

çıkagelme
* Çıkagelmek işi.

çıkagelmek
* Beklenmedik bir zamanda gelmek.

çıkak
* Çıkılacak yer, çıkıt, mahreç.
* Boğumlanma noktası, mahreç.

çıkan
* Çıkarma işleminde bütünden alınan sayı.

çıkar
* Dolaylı bir biçimde elde edilen kazanç, menfaat.

çıkar budak
* Çevresi ile bağlantısı zayıflayan ve bazı ağaç türlerinde kendiliğinden düşebilen budak türü.

çıkar yol
* Güç durumlarda insanı başarıya ulaştıran, kurtaran davranış, çözüm yolu, çare.

çıkarayazmak
* Çıkarma işi gerçekleşecek olmak.

çıkarcı
* Yalnız kendi çıkarını düşünen, çıkarını kollayan kimse, menfaatçi, menfaatperest.

çıkarcılık
* Yalnız kendi çıkarını düşünme durumu, menfaatçilik, menfaatperestlik.

çıkarılış
* Çıkarılmak işi veya biçimi.

çıkarılma
* Çıkarılmak işi.

çıkarılmak
* Çıkarmak işine konu olmak.

çıkarım
* Çıkarmak işi.
* Belli önermelerin kabul edilen veya gerçek olan doğruluklarından veya yanlışlıklarından, başka önermelerin kabul edilen veya gerçek olan doğruluk veya yanlışlıklarını çıkarma, istidlâl.

çıkarına bakmak
* sadece kendini ve kendi durumunu gözeterek çıkar sağlamak.

çıkarını tepmek
* kendisine yarar sağlayacak bir şeyi veya bir durumu istememek, böyle bir şeyden veya durumdan yararlanmamak.

çıkarış
* Çıkarmak işi veya biçimi.

çıkarma
* Çıkarmak işi.
* Çıkarmak işlemi, tarh.
* Kıyılara ve en çok düşman kıyılarına asker indirme, asker çıkarma.

çıkarma birliği
* Deniz kıyısında çıkarma harekâtı yapmak üzere eğitilmiş, özel yapılmış hafif ve küçük teknelerden kurulmuş askerî birlik.

çıkarma gemisi
* Çıkarma yapılacak kıyıya asker, araç ve cephane taşımaya yarayan, altı düz küçük deniz aracı.

çıkarma harekâtı
* Düşman işgalinde olan bir kıyıya, güvenli bir köprü başı kurmak amacıyla düzenlenen ve çeşitli birliklerin görev aldığı askerî harekât.
* Bir konuda kamuoyu oluşturmak veya yandaş toplamak için yoğun faaliyet göstermek.

çıkarma işareti
* Çıkarma işlemini anlatan işaret.

çıkarmak
* (birinin veya bir şeyin) Çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak.
* (cümlede zaman anlatan bir sözle) Sonunu getirmek.
* Anlamak, ne olduğunu bilmek.
* Bulmak, ortaya koymak.
* Hatırlamak.
* Söylemek.
* Döküntülü hastalığa tutulmak.
* (keyif, tat, zevk gibi şeyler için) Çok hoşlanmak.
* (öfke, hırs, acı gibi şeyler için) Zararını çektirmek.
* Sağlamak, elde etmek.
* Gibi göstermek, bir davranış yüklemek.
* Sindirim yolundan dışarı atmak.
* İlgisini keserek uzaklaştırmak.
* Giysi, ayakkabı gibi şeyleri vücuttan ayırmak, soymak.
* Yayımlamak.
* Gidermek.
* Sebep olmak, yol açmak.
* Yapmak, üretmek.
* Sunmak.
* Göstermek.
* (bir şeyi) Bir örneğe göre yapmak.
* Üçüncü bir sayı elde etmek üzere belli bir sayıdan, daha az değerli başka bir sayı kadar birim eksiltmek, tarh etmek.
* Yollamak, göndermek.
* Yükü boşaltmak.
* Resim yapmak veya fotoğraf çektirmek.

çıkarsama
* Bir önermeden, düşünce yoluyla bir başka önermeye geçme işi, intikal.

çıkartı

* Boşaltım ile vücuttan dışarı çıkan madde, ıtrah maddesi.

çıkartılma
* Çıkartılmak işi.

çıkartılmak
* Çıkartmak işi yapılmak.

çıkartma
* Çıkartmak işi.
* Üzerindeki resim ıslatılarak yapıştırıldığı yere çıkartılan, özel olarak hazırlanmış zamklı kâğıt.
* Bu yolla çıkarılan resim.

çıkartmak
* Çıkarmak işini yaptırmak.

çıkı
* Küçük bohça, çıkın.

çıkık
* Yerinden çıkmış (kemik veya organ).
* Çıkıntısı olan.
* Bir kemik veya organın yerinden çıkmış olması.

çıkıkçı
* Çıkıkları düzelten kimse, sınıkçı, kırıkçı.

çıkıkçılık
* Çıkıkçının mesleği.

çıkıklık
* Çıkık olma durumu.

çıkılama
* Çıkılamak işi.

çıkılamak
* Çıkı yapmak.

çıkılanma
* Çıkılanmak işi.

çıkılanmak
* Çıkılamak işi yapılmak.

çıkılatma
* Çıkılatmak işi.

çıkılatmak
* Çıkı yaptırmak.

çıkılma
* Çıkılmak işi.

çıkılmak
* (dışarı veya yukarı) Gidilmek.

çıkın
* Bir beze sarılarak düğümlenmiş küçük bohça.

çıkın etmek
* çıkına koyup bağlamak, çıkına koymak, çıkınlamak.

çıkınlama
* Çıkınlamak işi.

çıkınlamak
* Çıkına koyup bağlamak.

çıkıntı
* Bir yüzeyde ileri doğru çıkan bölüm.
* Bir metni düzeltmek veya ona bir şey eklemek için satır dışına yazılan yazı, çıkma.
* Kambur.

çıkıntılı
* Çıkıntısı olan.

çıkıntısız
* Çıkıntısı olmayan.

çıkır çıkır
* Şıkır şıkır.

çıkış
* Çıkmak işi veya biçimi.
* Bir yerden çıkmak için kullanılan yer.
* Beklenilmeyen bir sırada yapılan sert konuşma.
* Yokuş.
* Kuşatılmış bir bölgedeki birliklerin yaptığı saldırı.
* Güreşte cazgırın alana çıkardığı pehlivanların izleyicilere doğru yürüyerek çalım yapmaya başlaması.
* Verilen bir işaretle yarışa başlama, depar.
* Havacılıkta uçak, filo bir görev için uçuşa başlama.
* Mezuniyet, okul bitirme.

çıkış almak
* işten ayrılmak.

çıkış belgesi
* Bir kimsenin bir okulu bitirdiğini göstermek için geçici olarak verilen belge.
* Bir malın ülke dışına çıkarılma iznini gösteren belge.

çıkış çizgisi
* Yarışa başlangıç olarak belirlenen beyaz çizgi.

çıkış hakemi
* Yarışa başlama işaretini veren görevli.

çıkış kapısı
* Yapılarda dışarı çıkmayı sağlayan kapı.

çıkış noktası
* Bir şeye başlanılan yer.

çıkış takozu
* Kısa mesafeli hız koşularında, sporcuların dizlerini yere dayadıktan sonra ayaklarını bastırıp itme gücü sağlamak ve hız kazanmak amacıyla kullandıkları özel araç.

çıkış vermek
* belge düzenleyip işine son vermek.

çıkış yapmak
* bir tartışmada, karşı düşüncede olanları alt etmek için sert davranışta bulunmak.
* uçağın herhangi bir görevle havalanması.

çıkış yolu
* Çözüm.

çıkışamamak
* boy ölçüşememek, eşit derecede olmamak.

çıkışlı
* Belli bir okulu veya öğrenim derecesini bitirmiş olan, mezun, neşetli.

çıkışma
* Çıkışmak işi.
* Birine sert sözler söylemek.

çıkışmak
* Bir kimseye hoşa gitmeyen bir davranışından dolayı sert sözler söylemek, azarlamak.
* Yeter olmak, yetmek.

çıkıştırma
* Çıkıştırmak işi.

çıkıştırmak
* Gereken miktara ulaştırmak.

çıkıt
* Çıkak.

çıkma
* Çıkmak işi.
* Bir yapının üst katlarından dışarıya doğru uzanmış bölüm, balkon.
* Hamamdan çıkarken kullanılan havlu ve kurulanma takımı, çıkacak.
* Bir yazı sayfasının kenarına metinle ilgili olarak yazılan ek, derkenar.
* Çıkmış.
* Çıkmak, neşet.
* Eski, kullanılmış.

çıkma durumu
* İsim soyundan bir kelimenin kavramında çıkışı gösteren durum, -den hâli, ablatif: Evden, sokaktan vb.

çıkmak
* İçeriden dışarıya varmak, gitmek.
* Elde edilmek, sağlanmak, istihsal edilmek.
* Bir meslek veya bilim kurumunda okuyup sınavını vererek yetişmiş olmak, mezun olmak.
* Ayrılmak, ilgisini kesmek.
* Süresi dolunca ayrılmak.
* Yapılmak, yürümek.
* Yetişecek ölçüde olmak.
* Eksilmek.
* Sonuca ulaşmak.
* Sıyrılmak, ayrılmak.
* Harcama zorunda kalmak.
* Herhangi bir durumda olduğu anlaşılmak.
* Bir durumla ilgili niteliklerini yitirmek, bir durumdan başka bir duruma geçmek.
* Bir şeyin yukarısına varmak veya yükselmek.
* Bir inceleme, bir araştırma sonucu bulmak.
* İş için, yetkili birini makamında görmek.
* Talihine veya payına düşmek, isabet etmek, vurmak.
* Gitmek, koyulmak.
* Bir konu yetkililerce karara bağlanmak.
* Birdenbire görünmek.
* Mal olmak.
* Oyunda herhangi bir rolü oynamak.
* (bir yere) Ulaşmak, varmak.

* Karaya ayak basmak.
* Yayılmak, duyulmak.
* Olmak, bulunmak, var olmak.
* Bir iddia ile ortalıkta görünmek.
* Yayılmak.
* Karşı gelebilmek, boy ölçüşmek.
* Bulaşmak.
* (yapı için) Yapmak.
* Bulunduğu yeri bırakıp başka yere geçmek, taşınmak, ayrılmak.
* Bir sebeple bulunulan yerden ayrılmak.
* Niteliği sonradan anlaşılmak veya sonradan ortaya çıkmak.
* Davranışta herhangi bir niteliği bulunmak.
* Yerinden oynamak.
* Görünür veya belli bir durumda bulunmak.
* Oluşmak, olmak.
* Piyasaya sürülmek.
* Bitmek, büyümek, sürmek.
* Verilmek.
* (ay veya mevsim) Geçmek.
* Yeni yetişip satışa sunulmak.
* Yükselmek, artmak.
* Artırmak, fiyatı yükseltmek.
* Sesini yükseltmek.
* Büyük abdest bozmak.
* Giderilmek, yok olmak.
* Unutmak.
* (Ay, güneş) Doğmak.
* Vermeye katlanmak.
* Yayımlanmak.
* Gelmek.
* Gerçekleşmek.
* Bulunduğu yerden ayrılmak; fırlamak, kopmak.
* (bir şeyin) Düzeni bozulmak, eskisinden daha değişik, kötü bir duruma girmek.
* Flört etmek.
* Erişmek, görmek.

çıkmaklık
* Çıkma durumunda olma.

çıkmalı
* Çıkma durumunda olan.

çıkmalı tamlama
* Tamlayanı çıkma durumunda olan ve tamlananı üçüncü kişi iyelik eki alan tamlama: İnsanlardan bazıları. Öğrencilerden ikisi gibi.

çıkmalı tümleç
* Fiilin anlamını tamlayan ve çıkma durumunda bulunan dolaylı tümleç.

çıkmaz
* Sonu kapalı, çıkış yeri olmayan, hiçbir yere ulaşamayan (yol, sokak).
* Çözüme ulaşmayan, çözüm yolu olmayan.

çıkmaz ayın son çarşambası
* hiç yapılmayacak bir işin sözde yapılma zamanı olarak söylenir.

çıkmaz sokak
* Herhangi bir yöne çıkışı olmayan sokak.

çıkmaza girmek
* (bir iş) çözümlenemeyecek, içinden çıkılmayacak bir duruma düşmek.

çıkmaza sokmak
* (bir işi, bir durumu) çözümlenemez, güç bir duruma getirmek.

çıkra
* Sık çalı.

çıkralık
* Çıkra ile örtülü yer.

çıkrık
* Kuyudan kovayı çekmeye yarayan ve el ile çevrilen araç.
* İplik bükmek, iplik sarmak gibi işlerde kullanılan, el veya ayakla çevrilen dolap.
* Ağır bir şeyi çekecek ipin sarılmasına yarayan ve bir eksen üzerinde uzunca bir kolla çevrilerek dönen silindir.

çıkrıkçı
* Çıkrık yapıp satan kimse.
* Elyaf fitillerini incelterek iplik veya elyaf yünü hâline getiren ve boş makaralara saran bir makine.

çıkrıkçılık
* Çıkrık yapma işi veya satma.

çıkrıkçın
* Bir ördek türü.

çıkrıklı
* Çıkrığı olan.

çıkrıksız
* Çıkrığı olmayan.

çıktı
* Üretim sonucu ortaya çıkan ürün, girdi karşıtı.
* Artık.
* Bilgisayarda yazılan bir metni kâğıda dökme.
* Mezuniyet belgesi.

-çıl
* Bkz. -cıl / -cil.

-çıl
* Küçültme sıfatları türeten ek: ak-çıl, kır-çıl vb.

çılan
* İri bir çeşit çiğde.

çılbır
* Yoğurtlu yumurta yemeği.

çılbır
* Yulara takılan ip veya zincir.

çıldır çıldır
* Canlı canlı.
* Parlak parlak, parlayarak.

çıldırasıya
* Çıldıracak gibi, pek çok.

çıldırış
* Çıldırmak işi veya biçimi.

çıldırma
* Çıldırmak işi.

çıldırmak
* Delirmek, aklını oynatmak.
* Israrla istemek, büyük arzu göstermek.

çıldırtıcı
* Çıldırtmak işini yapan.

çıldırtıcılık
* Çıldırtıcı olma durumu.

çıldırtma
* Çıldırtmak işi.

çıldırtmak
* Çıldırmasına sebep olmak.

çılgın
* Aşırı davranışlarda bulunan, deli, mecnun.
* Çok büyük, aşırı, olağanüstü.

çılgına dönmek
* sevniç, öfke, kızgınlık vb. duygular sonucu aşırı ölçüde heycanlamak, kendine hâkim olamamak.

çılgınca
* Deli gibi, delicesine.
* Aşırı bir biçimde.

çılgıncasına
* Çılgın gibi, çılgına dönmüş olarak.

çılgınlaşma
* Çılgınlaşmak işi.

çılgınlaşmak
* Çılgınca davranışlarda bulunmak.

çılgınlık
* Aşırı davranış.

çılkava
* Bkz. cılkava.

çıma
* Halat ucu.

çıma vermek
* halat uzatmak.

çımacı
* Vapur iskelelerinde çıma uzatan veya tutan işçi.

çımacılık
* Çımacının işi.

çımbar
* Dokuma tezgâhındaki kumaşı germeye yarayan iki tarafı dişli araç, çımbar.

çımkırma
* Çımkırmak işi.

çımkırmak
* (kuş için) Pislemek.

çın
* Doğru, gerçek.

çın çın
* Metal eşyaya vurulunca çıkan sese benzeyen bir ses çıkararak.

çın çın inletmek
* gür ve keskin ses çıkarmak.

çın çın ötmek
* sürekli olarak keskin ses çıkarmak.

çın tutmak
* doğru olduğunu söylemek, doğrulamak.

çınar
* İki çeneklilerden, 30 m' ye kadar uzayabilen, gövdesi kalın, uzun ömürlü, geniş yapraklı bir ağaç (Platanus).

çınargiller
* Örneği çınar olan bitki familyası.

çınarımsı
* Çınara benzeyen.

çınarımsı isfendan
* Çınara benzer akça ağaç türü (Acer psüudoplatanus).

çınarlı
* Çınarı olan.

çınarlık
* Çınar ağaçları çok olan yer.

çınayaz
* Açık, mehtaplı, çok soğuk hava.

çınçınlatmak
* (kadehleri) Birbirine tokuşturmak.

çıngar
* Kavga, gürültü.

çıngar çıkarmak
* gürültü, kavga çıkarmak.

çıngar kopmak
* gürültü, kavga çıkmak.

çıngı
* Kıvılcım.
* Parça, zerre.

çıngıl
* Ufak ve seyrek taneli üzüm salkımı.

çıngır çıngır
* (ses için) Çıngırak sesi gibi ses çıkararak.

çıngırağı çekmek
* ölmek.

çıngırak
* Küçük çan.
* İçindeki tanelerin hareketiyle ses çıkaran metal yuvarlak nesne.

çıngırakçı
* Çıngırak yapan veya satan kimse.

çıngırakçılık
* Çıngırak yapmak veya çıngırak satmak işi.

çıngıraklı
* Çıngırak taşıyan, üzerinde çıngırak bulunan.
* Neşeli ve yüksek sesle (gülme, kahkaha).

çıngıraklı yılan
* Çıngıraklı yılangillerden, kuyruk ucundaki sert pulları kımıldatarak kuru yaprak hışırtısına benzer bir ses çıkartan tehlikeli bir yılan (Crotalus).

çıngıraklı yılangiller
* Omurgalı hayvanlardan sürüngenler sınıfına giren bir familya.

çıngırdak
* Çıngırak.
* Çocuk oyuncağı olarak kullanılan saplı bir tür çıngırak.

çıngırdama
* Çangırdamak işi.

çıngırdamak
* Çıngırak sesi çıkarmak.

çıngırdatma
* Çıngırdatmak işi.

çıngırdatmak
* Çıngırak sesi çıkarmasını sağlamak.

çıngırtı
* Çıngırağın sesine benzer keskin ve kesik ses.

çınlak
* Çınlaması, yankısı çok olan (yer).

çınlama
* Çınlamak işi.

çınlamak
* Çın diye ses çıkarmak.
* Yankı vermek.

çınlamalı
* Çınlaması olan.

çınlatış
* Çınlatma işi veya biçimi.

çınlatma
* Çınlatmak işi veya biçimi.

çınlatmak
* Çınlamasını sağlamak.

çınlayış
* Çınlamak işi veya biçimi.

çınsabah
* Sabahleyin, çok erken.

çıpı çıpı
* (çocuk dilinde) Yıkanma.

çıpıl çıpıl
* Su ile oynayarak.

çıpıldak
* (küçük çocuklar için) Çıplak.

çıpır
* Yonga.

çıpır makinesi
* Elyaflı plâka imalâtında kullanılmak üzere odunları yonga hâline getiren makine.

çıplak
* Üstünde bulunması gereken giysi, örtü vb. bulunmayan.
* (baş için) Saçsız.
* Üzerinde yeşillik bulunmayan.
* İçinde, gerekli eşya bulunmayan.
* Yalın, süssüz.
* Olduğu gibi, apaçık.
* Çıplak vücut resmi, nü.
* Yoksul kimse.

çıplak alev
* Isıtılacak maddelere veya bunların içinde bulunduğu kaplara doğrudan doğruya yöneltilen ateş veya alev.

çıplak at
* Koşumları ve gemi takılmamış, eyerlenmemiş at.

çıplak gözle (bakmak)
* görmeye yardımcı olacak hiçbir araç kullanmaksızın.

çıplak maden
* Tamamen saf durumda, içinde hiçbir yabancı madde bulunmayan maden.

çıplak mülkiyet
* Yararlanma hakkı başkasının olan bir mal üzerindeki sahiplik durumu, kuru mülkiyet.

çıplak resim
* Resim sanatında çıplak insanı konu alan bir resim türü, nü.

çıplak tohumlular
* Açık tohumlar.

çıplak ücret
* Vergiler, yan ödemeler veya primler dışında kalan aslî ücret.

çıplaklar kampı
* İçinde, insanların giysisiz dolaşıp yaşadıkları dinlenme bölgesi.

çıplaklaşma

* Çıplaklaşmak işi.

çıplaklaşmak
* Çıplak duruma gelmek.

çıplaklaştırma
* Çıplaklaştırmak işi.

çıplaklaştırmak
* Çıplak duruma getirmek.

çıplaklığıyla
* hiçbir şey saklamaksızın, olduğu gibi.

çıplaklık
* Çıplak olma durumu.

çıplanma
* Çıplanmak işi.

çıplanmak
* Çıplak duruma gelmek.

çır çır
* Çırpınmak fiili ile birlikte ne yapacağını şaşırmış bir durumda çok üzüntü ve telâş anlatır.

çıra
* Çam gibi reçineli ağaçların yağlı ve çabuk yanmaya elverişli bölümü.
* Lâmba.

çıra dibine ışık vermek
* Bkz. mum dibine ışık vermek.

çırağ
* Mum, kandil, lâmba gibi ışık aracı; ışık.

çırak
* Zanaat öğrenmek için bir ustanın yanında çalışan kimse.
* Dükkânda ayak işlerine bakan kimse.
* Saray veya daire gibi büyük yerlerde yıllarca hizmet ettikten sonra geçimi sağlanarak izin verilen kimse.

çırak çıkarmak
* bir kimsenin beklediğinden az bir kazançla ortalıktan uzaklaştırıldığını anlatmak için kinayeli olarak kullanılır.
* Cariye veya odalıkların saray, konak veya köşk gibi büyük yerlerde yıllarca hizmet ettikten sonra evlenmesine veya geçimi sağlayacak o yerden ayrılmasına izin vermek.

çırak etmek
* bir ustanın yanında çalıştıktan sonra geçimini sağlayabilecek düzeye erişmiş olan kişiye bağımsız çalışması için izin vermek.

çıraklık
* Çırak olma durumu, yamaklık.
* Çırağın yaptığı iş.
* Çırağa verilen ücret.
* Çırakların çalıştığı yer.

çıraklık etmek
* çırak olarak çalışmak.

çırakma
* Üzerine kandil, mum veya herhangi bir ışık konulan yüksek tabla, şamdan.

çırakman
* Üzerinde meş'ale yakılan kule veya demir direk.
* Balıkçıların balıkları kıyıya çekebilmek için geceleyin yaktıkları ateş.
* Çırakma.

çıralı
* Çırası olan veya çıra gibi reçineli olan.

çıralık
* Çıra olarak kullanılmaya elverişli.

çıramoz
* Balıkçıların, ateş balığı avlarken üzerinde çıra ve funda yaktıkları ızgara.

çırçıl
* Gemilere yükleme sırasında, bir fıçıyı yukarı kaldırabilmek için fıçının iki başına takılan enli ve kancalı zincir.

çırçıplak
* Bütünüyle çıplak, çırılçıplak.

çırçıplaklık
* Çırçıplak olma durumu.

çırçır
* Pamuğu çekirdeğinden ayırmaya yarayan âlet.

çırçır
* Küçük pınar.
* Cırcır böceği.

çırçırlama
* Çırçılamak işi veya durumu.

çırçırlamak
* Pamuk, keten ve kendir gibi bitkisel dokuma ham maddelerini çekirdek veya kabuklarından temizlemek.

çırılçıplak
* Tamamen çıplak, çırçıplak.
* Çok açık ve yalın bir durumda.

çırılçıplaklık
* Çırılçıplak olma durumu.

çırnık
* Küçük boyda kayık.
* Üç flok yelkeni bulunan, iki yüz tona kadar olabilen, tek ve yekpare direkli yelkenli.

çırpı
* Dal, budak kırpıntısı.
* Boyalı ve gergin bir sicimi yay gibi çekip bırakmak yoluyla çizgi çizme.

çırpı (gibi)
* (kol ve bacak için) çok ince, çok zayıf.

çırpı ipi
* İki nokta arasında düzgünlüğü sağlamak için kullanılan ip.

çırpı vurmak
* boyaya batırılmış ipin gerilip çabucak çırpılmasıyla yüzeylere çizgi çekmek.

çırpıcı
* Çırpmak işini yapan.
* Yazma kumaş işlerini, boyaları tutsun diye deniz suyunda çırpan kimse.

çırpılma
* Çırpılmak işi.

çırpılmak
* Çırpma işine konu olmak.

çırpını çırpını
* Çırpınarak.

çırpınış
* Çırpınmak işi veya biçimi.

çırpınma
* Çırpınmak işi.

çırpınmak
* Acı ile kımıldanmak.
* Kaslar birdenbire kendiliğinden ve düzensiz bir biçimde kımıldamak, ihtilâç etmek.
* Ses çıkararak hafif dalgalanmak.
* Ne yapacağını şaşırmış bir durumda üzüntü ve telâş göstermek.
* Çok istenilen bir şeyi gerçekleştirebilmek için aşırı derecede çaba harcamak.

çırpıntı
* Çırpınma.
* Suların ufak ve oynak dalgalarla kaynaşması.

çırpıntılı
* Ufak ve oynak dalgalı (deniz).

çırpış
* Çırpma.

çırpışma
* Çırpışmak işi.

çırpışmak
* (kuşlar) Kanatlarını oynatmak.

çırpıştırılma
* Çırpıştırılmak işi.

çırpıştırılmak
* Çırpıştırmak işi yaptırılmak.

çırpıştırma
* Çırpıştırmak işi.
* Çarçabuk, özensiz ve üstünkörü yapılan (iş).

çırpıştırmak
* Emek harcamadan, özensiz ve üstünkörü yapmak.

çırpıya getirmek
* bir sıra veya çizgi üzerine getirmek.

çırpma
* Çırpmak işi.
* Kumaşın kenarını kıvırıp dikmek için iğne, kenara göre çapraz tutularak ve çift kattan batırılıp tek kattan çıkarılarak yapılan dikiş biçimi.

çırpmacı

* Çırpmak işini yapan kimse.

çırpmacılık

* Çırpmacının işi veya mesleği.

çırpmak

* Hızla ve kesik kesik silkelemek.
* İki şeyi birbirine çarpmak.
* Bir şeyin ucundan bir parça kesmek.
* Sulu yiyecekleri hızla ve sürekli olarak çatal, kaşık gibi bir şeyle karıştırmak.
* Güreşte rakibinin kollarını beli hizasında sımsıkı kavrayarak minderde kendi üzerinden sağa ve sola sırt üstü savurmak.
* Çalmak, hırsızlık etmek.

çırptırma

* Çırptırmak işi.

çırptırmak

* Çırpmak işini yaptırmak.

çıt

* Küçük bir şeyin kırılırken çıkardığı hafif ve süreksiz ses.

çıt çıkarmamak

* hiç ses çıkarmamak.

çıt çıkmamak

* en hafif bir ses bile çıkmamak.

çıt etmek

* çıt sesi çıkarmak.

çıt yok

* en hafif bir ses bile yok.

çıta

* Düzgün biçilmiş uzun ve ensiz tahta.

çıtak

* Dağda yaşayan ve geçimini odun satarak sağlayan.
* Kaba, huysuz, kavgacı.

çıtçıt

* Üzerinde dikili bulundukları şeyin iki kenarını üst üste getirerek birleştirmeye yarayan iki parçadan yapılmış metal tutturmalık, fermejüp, kopça.
* Mobilya kapaklarını, kapıları kilitleme ve sürgülemenin dışında kapalı tutmaya yarayan ve az bir kuvvetle açılıp kapanmasını sağlayan iki parçalı metal veya plâstik araç.

çıtçıtlama

* Çıtçıtlamak işi.

çıtçıtlamak

* Çıtçıtla tutturmak.

çıtı pıtı

* Ufak tefek ve sevimli.

çıtır çıtır

* Kömür ve odun yanarken, ince tahta çubuklar vb. kırılırken, gevrek bir şey yenilirken çıkan ses.

çıtır çıtır etmek
* çıtırdamak.

çıtır çıtır konuşmak
* düzgün ve uzunca konuşmak.

çıtır pıtır
* (çocuklar için) Kolaylıkla ve tatlı tatlı (konuşmak).
* Çıtı pıtı.

çıtırdama
* Çıtırdamak işi.

çıtırdamak
* Çıtır çıtır ses çıkarmak.

çıtırdata çıtırdata
* Çıtırdatarak.

çıtırdatış
* Çıtırdatmak işi veya biçimi.

çıtırdatma
* Çıtırdatmak işi.

çıtırdatmak
* Çıtır çıtır ses çıkarmasına yol açmak.

çıtırdayış
* Çıtırdamak işi veya biçimi.

çıtırtı
* Çıtırdama sesi.

çıtkırıldım
* Aşırı incelik, dayanıksızlık ve çekingenlik gösteren (kimse).

çıtkırıldımlık
* Çıtkırıldım olma durumu.

çıtlama
* Çıtlamak işi.
* Antep fıstığının kabuğunu aralama.

çıtlamak
* Çıt sesi çıkarmak.

çıtlatılma
* Çıtlatılmak işi.

çıtlatılmak
* Çıtlatmak işi yapılmak.

çıtlatış
* Çıtlatmak işi veya biçimi.

çıtlatma
* Çıtlatmak işi.
* Antep fıstığının kabuğunu aralama.

çıtlatmak
* Bir şeyden çıt sesi çıkarmak.

* Bir kimseye, bilmediği bir şeyden ancak sezdirecek kadar söz etmek.
* Antep fıstığının kabuğunu aralamak.
* İş parçalarının bazı yerlerini oyup çıkarmadan makasla kesmek.

çıtlık
* Çitlembik.

çıtpıt
* Ayak altında ezilerek çıtır çıtır ses çıkaran bir tür patlangaç, çatapat.

çıvdırma
* Çıvdırmak işi.

çıvdırmak
* Çıvmak işini yaptırmak.

çıvgar
* Çift sürmekte veya araba çekmekte olan hayvanlara yardımcı olarak koşulan hayvan.

çıvgın
* Rüzgâr ve karla karışık yağan yağmur.
* Ağaç sürgünü, filiz.

çıvlama
* Çıvlamak işi.

çıvlamak
* Fışkırarak akmak.

çıvma
* Çıvmak işi.

çıvmak
* Atlamak, sıçramak, zıplamak.
* (hızla giden bir şey) Bir yere çarpıp yön değiştirmek, sekmek, çavmak, sapmak, inhiraf etmek.

çıyan
* Çok ayaklılardan.sarımtırak renkte, zehirli böcek (Scolopendra).

çıyan gibi
* hain bakışlı sarışın kimse.

çıyan gözlü
* Mavi gözlü.

çıyanlık
* Hain olma durumu, hainlik.

çıyanlık etmek
* hainlik etmek.

çızıktırmak
* Çiziktirmek.

-çi
* Bkz. -cı / -ci.

çiçeğe kesmek
* çiçek açmak.

çiçeği burnunda (veya çiçeği burnunda, çamuru karnında)
* yeni, çok taze, yeni koparılmış.

çiçek

* Bir bitkinin, üreme organlarını taşıyan çoğu güzel kokulu, renkli bölümü.
* Çiçek açan kır veya bahçe bitkisi.
* Davranışları hafif, toplum kurallarına uymayan kimse.
* İrinli kabarcıklar dökerek yüzde izler bırakan ateşli, ağır ve bulaşıcı bir hastalık.
* Süblimleşme veya çiçeksime yoluyla elde edilen toz.

çiçek açmak (veya vermek)

* çiçeklenmek.
* yeniden ortaya çıkmak, görüntü vermek.

çiçek aşısı

* Çiçek hastalığına karşı bağışıklık sağlamak amacıyla aşı olarak yapılan zayıflatılmış çiçek virüsü.

çiçek bahçesi

* Çiçek yetiştirilen veya çiçeklerle kaplanmış süslü bahçe.

çiçek biti

* Yarım kanatlılardan, küçük ve yumuşak vücutlu olan, bitkilerin üzerinde sürü durumunda yaşayan bir böcek.

çiçek boyası

* Kırmız.

çiçek bozuğu

* Çiçek hastalığından yüzü delik deşik olmuş, çopur.

çiçek çıkarmak

* çiçek hastalığına tutulmak.

çiçek durumu

* Çiçeklerin sap üzerindeki dizilişi.

çiçek dürbünü

* Bkz. kaleydoskop.

çiçek evi

* Çiçek yetiştirilen ve satılan yer.

çiçek gibi

* temiz, bakımlı, güzel.

çiçek olmak

* yaşına, durumuna uymayan aşırı davranışlarda bulunmak.

çiçek pazarı

* Çiçeklerin alınıp satıldığı çarşı.

çiçek sapçığı

* Çiçekleri sapa birleştiren ince ve küçük sap.

çiçek sapı

* Çiçek durumunda bütün çiçeklerin, üzerinde toplandığı veya bitiştiği sap.

çiçek soğanı

* Lâle gibi çiçeklerin ekim zamanı köklerinde oluşan soğan biçimindeki yumru filiz.

çiçek suyu

* Turunçgillerin çiçeklerinin imbikten geçirilmesiyle elde edilen güzel kokulu su.

çiçek tacı

* Çiçeklerin üreme organlarının çevresinde türlü renkte yaprakçıklardan oluşan ve böcekleri çeken organ.

çiçek tozu
* Başçığın içinde bulunan, çiçekte döllenmeyi sağlayan toz.

çiçek yağı
* Ayçiçeği yağı.

çiçek yaprağı
* Çiçek sapı üzerinde ve çiçeğe yakın, özel biçimler gösteren yaprak.

çiçekçi
* Çiçek yetiştiren, satan veya yapma çiçek işiyle uğraşan kimse.
* Çiçek satılan yer.

çiçekçi esnafı
* Sebze ve meyve toptancısı, komisyoncusu.

çiçekçilik
* Çiçek yetiştirme, satma veya yapma, çiçek yapıp satma işi.

çiçekleme
* Çiçeklemek işi.

çiçeklemek
* Çiçek dikmek.
* Çiçekle donatmak.

çiçeklendirme
* Çiçeklendirmek işi.

çiçeklendirmek
* Çiçekli duruma getirmek.
* Çiçekli bir durumdaymış gibi görünmek.

çiçekleniş
* Çiçeklenmek işi veya biçimi.

çiçeklenme
* Çiçek açma.
* Çiçeğin açma zamanı.
* Tuzların billûrlaşma sularını yitirerek toz durumuna gelmesiyle oluşan tuzlar.

çiçeklenmek
* Çiçek açmak, çiçek vermek, çiçekli duruma gelmek.

çiçekleşme
* Çiçekleşmek işi veya durumu.

çiçekleşmek
* Çiçek durumuna girmek, çiçek gibi olmak.

çiçekli
* Çiçeği veya çiçek resimleri olan.

çiçekli bitkiler
* Bkz. tohumlu bitkiler.

çiçeklik
* Koparılmış çiçekleri koymaya yarar kap.
* Çiçek saksılarını koymaya veya çiçek yetiştirmeye ayrılmış yer.
* Eski evlerde süs eşyası konulan raflı duvar oyuğu.

* Çiçeğin üzerinde çanak, taç ve öteki organlarının bulunduğu parça.

çiçeksever
* Çiçeğe düşkün kimse.

çiçeksime
* Çiçeksimek işi veya sonucu.

çiçeksimek
* Çiçek gibi olmak, çiçeklenmek.
* Kristal durumunda bulunan bir bileşik, kristal suyunu yitirip beyazımsı bir toz durumunu almak.
* Deride leke, sivilce, çiçek gibi döküntüler belirmek.

çiçeksiz
* Çiçeği olmayan.

çiçeksiz bitkiler
* Mantarlar ve eğrelti otları gibi, üreme organları gizli olan bitkiler sınıfı.

çift
* (nesneler için) Birbirini tamamlayan iki tekten oluşan.
* Bir erkek ve bir dişiden oluşan iki eş.
* Toprağı sürmek için birlikte koşulan iki hayvan.
* Küçük maşa veya cımbız.

çift atış
* Çıkış hakeminin, çıkışın yanlış olduğunu koşuculara bildirmek ve yarışı durdurmak için yaptığı iki el tabanca atışı.

çift ayaklılar
* Duyargaları sekiz eklemli, vücut halkalarında ikişer çift ayak bulunan, ıslak ve karanlık yerleri seven çok ayaklılar topluluğu.

çift camlı
* Aralarında boşluk bırakılarak takılmış iki camı bulunan (pencere).

çift cinsellik
* Kişinin beyninde bir dişi bir de erkek gizil gücün bulunması durumu.

çift çubuk
* Çiftçilik yapabilmek için gereken her türlü araç.
* Mal mülk, para edebilecek bütün varlıklar.

çift dalma
* Ayakta güreşirken beklenmeyen bir atılımla karşısındakinin iki ayağını birden kapma.

çift desimetre
* Üzerinde yirmi cm'lik bölüntüler bulunan ölçü cetveli.

çift dikiş
* Birbirlerinden geçen iki sıra düz dikiş.
* Bir sınıfta iki yıl üst üste okuma.

çift direkli
* İki direkli küçük yelkenli.

çift dirsek
* Boruya 180° lik dönüş veren dirsek.

çift dişliler
* Omurgalılardan, üst çenedeki bir çift kemirmeye yarayan kesici dişin arasında bir çift daha küçük dişleri bulunan kemiriciler takımının bir alt takımı.

çift görmek
* sarhoş olmak.

çift kanatlılar
* Sinekler gibi iki kanadı olan ve emici ağızları bulunan böcekler takımı, iki kanatlılar.

çift kapı
* Üst üste kapanan veya birbirine vidalanarak kullanılan, yalıtma özelliği çok, iki katlı kapı.

çift kişilik
* İki kişiye ait, iki kişilik.

çift kol
* Aynı yönde ilerleyen, duran veya yürüyen birliklerden ve araçlardan oluşan yan yana iki kol.

çift koşmak
* hayvanları sabana pulluğa koşmak.

çift küme
* Birbirine çok yakın iki yıldız kümesi.

çift motorlu
* İki motorlu küçük uçak.

çift parmaklılar
* Memelilerin öküz, koyun gibi parmakları çift olan takımı.

çift pencere
* Yalıtkanlığı artırmak amacıyla üst üste kapanan iki kanat biçiminde yapılmış pencere.

çift sayı
* 4, 6, 8 gibi 2'nin katı olan ve 2'ye bölünebilen tam sayı.

çift sürmek
* saban, pulluk kullanarak toprağı ekilebilir duruma getirmek.

çift vuruş
* Kasıtlı olmayan ama kurala da aykırı olan bir davranışa uygulanan ve doğrudan doğruya kaleye çekilemeyecek, iki vuruşlu bir ceza türü.

çift yıldız
* Birbirinin çekim etkisinde bulunan ve böylece ortak kütle merkezi çevresinde dolanan yakın iki yıldız.

çift zamanı
* Tarla sürme zamanı.

çiftçi
* Geçimini toprağı ekerek sağlayan kimse, rençber.

çiftçilik
* Çiftçi olma durumu.
* Çiftçinin gördüğü işler, tarım, rençberlik, ziraat.

çiftçilik etmek
* tarımla uğraşmak, rençberlik yapmak.

çifte
* İkisi bir arada bulunan veya ikili.
* (sandal, kayık için) Çift kürekli.
* At, eşek ve katırın arka ayaklarıyla vuruşu, tekme.
* İki namlulu av tüfeği.

çifte atmak
* (at, eşek) arka ayakları ile vurmak.
* iki namlulu av tüfeğini patlatmak.

çifte çubuğa gitmek
* ekim ve biçim işleriyle uğraşmak.

çifte dalmak
* Bkz. çift dalma.

çifte dikiş
* Bkz. çift dikiş.

çifte gitmek
* tarla sürmeye gitmek.

çifte kavrulmuş
* Bir çeşit sert ve ufak kesilmiş lokum.
* Pek pişkin (kimse).
* Çok çile çekmiş (kimse).

çifte kıskaç
* İkili kıskaca alma durumu.

çifte koşmak
* başka bir işte kullanılan hayvanları sabana, pulluğa koşmak.

çifte kumrular
* Çok sevişen ve birbirinden hiç ayrılmayan kimseler.

çifte nağra
* Birbirine bağlı küçük iki dümbelekten oluşan çalgı.

çifte standart
* Çifte ölçü, ikili davranış veya tutum.

çifte vatandaşlık
* İki ayrı millet vatandaşlığına sahip olma.

çifte yemek
* hayvanın çiftesine maruz kalmak.

çiftehane
* Kuş üretmeye yarar kafesli yer.

çifteleme
* Çiftelemek işi.

çiftelemek
* (hayvan) Arka ayaklarıyla tepmek.
* (gemi) Havanın sertleşmesi üzerine ikinci demirini de atmak.

çiftelenme
* Çiftelenmek işi.

çiftelenmek
* Çifte yemek.

çifteleşme
* Çifteleşmek işi veya biçimi.

çifteleşmek
* Birbirini çiftelemek.

çifteli
* Çiftesi bulunan.
* Çifte atan veya alnında çift sakar bulunan.
* Rahat durmayan, sataşkan.
* Uğursuz.

çifter çifter
* Her defasında, her yapılışında çift olarak.

çiftetelli
* Göğüs ve göbek titreterek, gerdan kırarak oynanan bir oyun.
* Bu oyunun müziği.

çifti bozmak
* çiftçilik yapmaktan vazgeçmek.

çiftleme
* Çiftlemek işi.

çiftlemek
* Çift duruma getirmek, ikilemek.
* Dişi ile erkeği bir araya getirmek.

çiftlenme
* Çiftlenmek işi.

çiftlenmek
* İkili duruma getirilmek.

çiftleşme
* Çiftleşmek işi.

çiftleşmek
* Bir şey tek iken bir tanesinin daha katılmasıyla iki olmak.
* Erkek ve dişi hayvan veya bitki hücreleri döllenmek için bir araya gelmek.

çiftleştiriş
* Çiftleştirmek işi veya biçimi.

çiftleştirme
* Çiftleştirmek işi.

çiftleştirmek
* Çift yapmak.
* Hayvanları çiftleşmek üzere bir araya getirmek.

çiftlik
* Tarım yapılan, hayvan yetiştirilen ve orada çalışanların oturması için evleri bulunan geniş toprak parçası.

çiftlik kâhyası
* Çiftlik işlerini yöneten kimse.

çiftteker
* Bisiklet.

çifttekerci
* Bisikletçi.

çifttekercilik

* Bisikletçi olma durumu.

Çigan
* Çingene.

Çigan müziği
* Macar folklorundan gelişmiş özel yaylı sazla çalınan hareketli halk müziği.

çiğ
* Pişmemiş veya az pişmiş.
* Yersiz ve yakışıksız.
* Yaşının gerektirdiği görgüye ve olgunluğa erişmiş olmayan.
* (renk, ışık için) Gözü rahatsız eden, göze batan.

çiğ börek
* Çiğ kıyma, soğan ve baharat karışımını açılmış olan yufkaya koyarak hazırlanan ve yağda kızartılarak yapılan börek.

çiğ çiğ yemek
* parçalayıp öldürecek derecede birine kızmak.

çiğ düşmek
* hoş karşılanmamak, kaba ve yersiz bulunmak.

çiğ iplik
* Bükülmemiş iplik.

çiğ kaçmak (veya düşmek)
* yersiz, yakışıksız olmak.

çiğ köfte
* İyice dövülmüş çiğ etle ince bulgura biber, soğan, baharat, salça, maydanoz katılarak bulgur yumuşayıncaya kadar yoğrulup sıkılan ve pişirilmeden yenen köfte.

çiğ renkçi
* Çiğ renkçilik anlayışında resim yapan (sanatçı).

çiğ renkçilik
* XX. yüzyılın başlangıcında ilk defa izlenimciliğin renklerini bırakıp gereğinden çok saf renkler kullanarak abartılmış tabiat biçimlerini gösteren resim anlayışı.

çiğ süt emmiş
* Bkz. insanoğlu çiğ süt emmiş.

çiğ toprak
* Uzun zaman işlenmemiş, güç sürülür toprak.

çiğ yemedim ki karnım ağrısın
* suç işlemedim ki korkayım.

çiğde
* Ayrı çanak yapraklı iki çeneklilerden bir ağaç, hünnap (Zizyphus sativa).
* Bu ağacın kırmızı kabuklu, sert çekirdekli, iri zeytin biçiminde ve büyüklüğünde, güzün olgunlaşan yemişi.

çiğdem
* Zambakgillerden, türlü renklerde çiçek açan, çok yıllık, yumrulu bir kır bitkisi, mahmur çiçeği (Colchicum).

çiğden vermek
* yiyecek karşılığını para olarak ödemek.

çiğe
* Ceviz veya badem içi.

Çiğil
* Eski Türk boylarından biri.

çiğin
* Omuz.

çiğindirik
* İki ucuna su kabı, yoğurt tablası gibi taşınacak şeyler asılarak omuza alınan ağaç, omuzluk.

çiğit
* Çekirdek, özellikle pamuk çekirdeği.

çiğitli
* Çiğit karışmış olan.

çiğleşme
* Çiğleşmek işi.

çiğleşmek
* Göze batmak.
* Kaba davranışlarda bulunmak.

çiğlik
* Çiğ olma durumu.
* Kaba, yersiz, yakışıksız davranış.

çiğlik etmek
* ters veya yersiz bir davranışta bulunmak.

çiğnek
* Yolüstü.

çiğnem
* Ağızda çiğnenecek miktar(da), bir parça, çiğnemlik.

çiğneme
* Çiğnemek işi.

çiğnemek
* Ağıza alınan bir şeyi dişler arasında ezmek, öğütmek.
* Ayak veya tekerlek altına alarak ezmek.
* Sayılması gereken bir şeyi saymamak, itibar etmemek, ayaklar altına almak.
* Egemenliği altına almak, hükmetmek.

çiğnemik
* Ağızda çiğnenip çıkarılan yemek.

çiğnemlik
* Ağızda çiğnenecek miktarda olan.

çiğneniş
* Çiğnenmek işi veya biçimi.

çiğnenme
* Çiğnenmek işi.

çiğnenmek
* Çiğnemek işi yapılmak.
* İşgal altına alınmak.

çiğnetme

* Çiğnetmek işi.

çiğnetmek
* Çiğnemek işini yaptırmak.

çiğneyiş
* Çiğnemek işi veya biçimi.

çiklet
* Şekerli ve kokulu çiğneme sakızı, jiklet.

çikletçi
* Çiklet yapan veya satan kimse.

çikletçilik
* Çikletçinin işi ve mesleği.

çikolata
* Kakaodan yapılan ve bazen içine şeker, süt, fıstık, fındık katılan yiyecek.

çikolatacı
* Çikolata yapan veya satan kimse.
* Çok çikolata yiyen veya seven kimse.

çikolatacılık
* Çikolata yapmak veya satmak işi.

çikolatalı
* Çikolatası olan.

çil
* Orman tavuğugillerden, eti için avlanan, ormanlarda yaşayan bir kuş, dağ tavuğu (Tetrastes bonasia).

çil
* Çoğunlukla yüzde oluşan kahverengi küçük benekler.
* Aynada oluşan leke.
* Köklerdeki kıl gibi ince uzantılar.
* Tüyünde küçük benekler bulunan (hayvan).
* Yeni ve parlak.

çil çil
* Pırıl pırıl, parlak.

çil yavrusu gibi dağılmak
* toplu bir hâlde bulunan insanların her biri bir yana dağılmak.

çile
* Dervişlerin kırk gün süre ile kendilerine uyguladıkları zahmetli ve perhizli dönem.
* Zahmet, sıkıntı.

çile
* İpek, yün, pamuk gibi her türlü iplik kangalı.
* Yay kirişi.

çile çekmek
* çok sıkıntı çekmek.

çile çıkarmak (veya doldurmak)
* sıkıntılı bir işin veya bir durumun sona ermesini beklemek.

çilecilik

* Dinî maksatlarla ve törelere bağlı olarak tabiî eğilimleri ve beden isteklerini yenmek için isteyerek acı çekme.

çileden çıkarmak
* çok kızdırmak.

çileden çıkmak
* olup bitenler karşısında sabrı ve dayanıklığı kalmayıp taşkınlık göstermek.
* çile süresini bitirmek.

çilehane
* Dervişlerin çile doldurdukları yer.

çilek
* Gülgillerden, sapları sürüngen, çiçekleri beyaz bir bitki.
* Bu bitkinin güzel kokulu, pembe, kırmızı renkli meyvesi.

çilek reçeli
* Çilek ve şekerden yapılan kokulu bir tür reçel.

çilek suyu
* Çilekten sıkılan meyve suyu.

çilek üzümü
* Bir tür üzüm.

çilekçi
* Çilek yetiştiren veya satan kimse.

çilekçilik
* Çilek yetiştirme veya satma işi.

çilekeş
* Birçok sıkıntılı ve üzüntülü durumlara düşmüş olan.

çilekeşlik
* Çilekeş olma durumu.

çileli
* Çilesi olan, çok sıkıntı çekmiş olan.
* Çok üzüntülere yol açan.

çilemek
* Yağmur çiselemek.
* Nemlenmek, ıslanmak.
* (bülbül) Şakımak.

çilenti
* Hafif yağmur, serpinti.

çilesi dolmak
* derviş ve tarikat ehlinin sadece dua ve ibadetle geçirmeleri gereken süreyi tamamlayarak çileden çıkması.
* üzücü ve sıkıntılı bir durumdan kurtulmak.

çileye girmek
* dervişlerin kırk gün süre ile kendilerine uyguladıkları zorlu ve perhizli döneme girmek.

çilingir
* Kilit, anahtar gibi demirciliğin ince işlerini yapan usta.

çilingir sofrası
* Üzerine meze ve içki konmuş tepsi, küçük içki sofrası.

çilingirlik
* Çilingirin yaptığı iş.

çillenme
* Çillenmek işi.

çillenmek
* Çil (Il) oluşmak.

çilli
* Çili olan.

çilsiz
* Çili olmayan.

çim
* Buğdaygillerden, bahçelerin yeşillendirilmesinde yararlanılan çok yıllık bitki (Lolium).

çim çim
* İsteksizce.

çimbali
* Orkestralarda çalınan iki yuvarlak yüzeyden oluşmuş metal vurmalı çalgı.

çimçek
* Serçenin küçük bir türü.

çimdik
* Çimdiklemek işi.
* Baş parmakla işaret parmağının ucu arasına alınan miktar.
* Gönül kıracak söz.
* Tatar böreği.

çimdik atmak (veya basmak)
* çimdiklemek.

çimdikleme
* Çimdiklemek işi.

çimdiklemek
* Bir kimsenin etini iki parmak ucu arasında kıstırarak sıkıp acıtmak.
* Bir bütünden küçük küçük parçalar koparmak.

çimdiklenme
* Çimdiklenmek işi.

çimdiklenmek
* Çimdik atılmak.

çimdirme
* Çimdirmek işi veya durumu.

çimdirmek
* Çimmek işini yaptırmak.

çimek
* Çimecek yer.

çimen
* Kendiliğinden yetişmiş çim.
* Bkz. çemen.

çimenli
* Çimeni olan.

çimenlik
* Çimeni olan (yer).

çimensiz
* Çimeni olmayan.

çimento
* Killi kalkerleri özel fırınlarda pişirip ezmekle elde edilen, çamuru çarçabuk katılaşıp sertleşen ve yapılara harç olarak kullanılan kül renginde veya beyaz toz.

çimentocu
* Çemento üreten veya satan kimse.

çimentoculuk
* Çimento üretmek veya satmak.

çimentolama
* Çimentolamak işi.

çimentolamak
* Çimento sürmek, çimento ile sıvamak.

çimentolanma
* Çimentolanmak işi.

çimentolanmak
* Çimento sürülmek, çimento ile kaplanmak.

çimentolatma
* Çimentolatmak işi.

çimentolatmak
* Çimento ile sıvatmak, çimento karışımı malzeme ile yaptırmak.

çimentolu
* Çimentosu olan.

çimentosuz
* Çimentosu olmayan.

çimleme
* Çimlemek işi.

çimlemek
* Çim ekmek.

çimlendirme
* Çimlendirmek işi.

çimlendirmek
* Çimlenmesini sağlamak.

çimlenme
* Çimlenmek işi.

çimlenmek
* Çimle kaplanmak.
* Üzerinde çim bitmek.

* Kendinin olmayan şeylerden biraz yarar sağlamak.
* (yiyeceklerden) Azar azar alıp yemek.

çimleyiş
* Çimlemek işi veya biçimi.

çimmek
* Suya bütün vücuduyla girip çıkmak.

Çin anasonu
* Manolyagillerden, sarı renkteki çiçekleri anason kokan bir ağaççık (Illicium anisatum).

Çin gülü
* Bkz. kamelya.

Çin lâhanası
* Çin'de yetiştirilen bir tür lâhana.

Çin leylâğı
* Tespih ağacı.

çinakop
* Lüfer balığının küçüğü (Temnodon altator).

Çince
* Çin dili.

çinçilya
* Çinçilyagillerden, postu için avlanan, yumuşak ve gümüş rengi tüyleri olan kemirici hayvan (Chinchilla laniger).

çinçilyagiller
* Örnek hayvanı çinçilya olan kemiriciler familyası.

Çingen
* Çingene.

Çingene
* Hindistan'dan çıktıkları söylenen, dünyanın çeşitli yerlerinde göçebe olarak yaşayan bir topluluk veya bu topluluktan olan kimse.
* (Küçük ç ile) Cimri.

Çingene borcu
* Tutarı pek önemli olmamakla birlikte ufak ve dağınık borçların bütünü.

Çingene çergesi
* Derme çatma ve pis bir yer.

Çingene çergesinde musandıra ne arar
* yoksul bir kimseden ne beklenir?.

Çingene düğünü
* Gürültülü toplantı.

Çingene kavgası
* Önemsiz bir sorun üzerine başlayıp gittikçe kızışan, yakası açılmadık küfürlere yol açan kavga.

Çingene palamudu
* Palamut balığının yavrusu.

Çingene parası
* Bozuk para, ufaklık.

Çingene pembesi
* Göz alıcı, çiğ pembe renk.
* Bu renkte olan.

Çingenece
* Çingene dili.
* (Küçük ç ile) Çingeneye yaraşır (biçiminde), çingene gibi.

çingeneleşme
* Çingeneleşmek işi.

çingeneleşmek
* Cimrice davranışlarda bulunmak.

Çingenelik
* Çingene olma durumu.
* (Küçük ç ile) Arsızca aç gözlülük, cimrilik.

çini
* Duvarları kaplayıp süslemek için kullanılan, bir yüzü sırlı ve genellikle çiçek resimleriyle bezeli, pişmiş, balçık levha, fayans.
* Sırlı ve süslü, pişmiş balçıktan yapılmış olan.

çini döşemek
* bir yeri çini ile kaplamak.

çini mürekkebi
* Simsiyah, ince ve solmaz bir is mürekkebi.

çinici
* Çini yapan veya satan kimse.

çinicilik
* Çini yapma sanatı.

çinili
* Çinisi olan, çinilerle bezenmiş olan.

çinisiz
* Çinisi olmayan.

çinke
* Sağlam, sert taş.
* En ufak parça.
* Benek.

çinko
* Atom numarası 30, atom ağırlığı 65,37, mavimsi beyaz renkte olan sert bir element, tutya. Kısaltması Zn.
* Bu elementten yapılmış.

çinko
* Tombala oyununda kartın bir veya iki sırasını doldurunca kazandığını bildiren ve açıkça söylenen söz.
* Tombala oyununda kartın bir veya iki sırasını doldurana verilen ödül.

çinkograf
* Çinkografi ustası.

çinkografi
* Çoğaltılmak istenilen resim veya yazıların kalıbını çinko üzerine çıkarma sanatı.

Çinli

* Çin milletinden veya bu milletin soyundan olan (kimse).

çintiyan
* İçi astarlı, uzun kadın donu, kadın şalvarı.

çip
* Milimetrik yüzeyler üzerinde on binlerce devre elemanından oluşan ve son derece karmaşık elektronik devrelerin yerleştirildiği, genellikle silikon gibi yarı iletken bir malzemeden yapılmış ince bir dilim.

çipil
* (göz için) Ağrılı ve kirpikleri dökülmüş.

çipilleşme
* Çipilleşmek işi.

çipilleşmek
* Gözleri çipil duruma gelmek.

çipilti
* Yağmur serpintisi.

çipo
* Gemiyi istenilen bir yerde tutmak için bir zincirle denize atılan, iki veya daha çok kolu bulunan gemi demiri.

çipura
* Karagöz balığına benzer, eti beyaz bir Akdeniz balığı (Aurata aurata).

çir
* Kayısı, erik, zerdali gibi meyvelerin kurusu.

çirçirci
* Çirçir yapan kimse.

çiriş
* Çiriş otunun kökünün öğütülmesiyle yapılan ve su ile karılarak tutkal gibi kullanılan esmer, sarı bir toz.

çiriş gibi
* yapışkan ve acı.

çiriş otu
* Zambakgillerden, beyaz çiçekli bir bitki (Asphodelus).

çirişçi
* Çiriş yapan ve satan kimse.

çirişçi çanağı
* Çiriş hazırlamakta kullanılan derin kap.
* Acı ve kurumuş, zehir gibi.

çirişçilik
* Çirişçinin işi veya mesleği.

çirişleme
* Çirişlemek işi.

çirişlemek
* Çiriş sürmek.

çirişlenme
* Çirişlenmek işi veya durumu.

* Nişastanın ve bazı inorganik tuzların etkisi ile granürler yapısının bozulması, su alarak şişmesi, kristal özelliğini kaybetmesi ve viskozite ve enzimlere karşı hassasiyetinin artması.

çirişlenmek
* Çiriş sürülmek.

çirişli
* Çiriş sürülmüş.
* İnceliği kola ile örtülmüş (bez, kumaş).

çirkef
* Pis ve bulanık su.
* İğrenç ve bulaşkan (kimse veya şey).

çirkefçe
* Çirkefe yakışır bir biçimde (olan).

çirkefe (çamura) taş atmak (veya çirkefi üzerine sıçratmak)
* edepsiz bir kimsenin tepkisine yol açacak bir davranışta bulunmak.

çirkefleşme
* Çirkefleşmek işi.

çirkefleşmek
* Çirkef durumuna gelmek.

çirkefli
* İğrenç ve pis durumda bulunan.

çirkeflik
* Çirkef olma durumu veya çirkefçe davranış.

çirkin
* Göze veya kulağa hoş gelmeyen, güzel karşıtı.
* Yakışık almayan.
* Karanlık, dalavereli, şüpheli.

çirkin kaçmak
* hoş olmayan bir durum olmak.

çirkince
* Çirkine yakın, çirkin bir biçimde (olan).

çirkinleşme
* Çirkinleşmek işi.

çirkinleşmek
* Çirkin bir duruma gelmek.

çirkinleştirme
* Çirkinleştirmek işi.

çirkinleştirmek
* Çirkin bir duruma getirmek.

çirkinlik
* Çirkin olma durumu.
* Çirkin olanın niteliği.

çirkinseme
* Çirkinsemek işi.

çirkinsemek
* Bir şeyi çirkin bulmak.

çiroz
* Yumurtasını atarak zayıflamış uskumru balığı ve bunun kurutulmuşu.
* Çok zayıf kimse.

çirozlaşma
* Çirozlaşmak işi veya durumu.

çirozlaşmak
* (uskumru için) Yumurtasını atarak zayıflamak.
* Çok zayıflamak.

çirozluk
* Çiroz olmaya elverişli.
* Zayıflık, kuruluk.

çis
* Bazı bitkilerden sızan ve katılaşarak sarımtırak bir cisim durumuna gelen bir çeşit şekerli öz su, kudret helvası.

çise
* İnce yağmur, çisenti.

çiseleme
* Çiselemek işi.

çiselemek
* (yağmur) İnce ince yağmak.

çiseme
* Çisemek işi.

çisemek
* Çiselemek.

çisenti
* Toz gibi ince yağan (yağmur).

çiskin
* Çiseleyen yağmurdan hafifçe ıslanmış.
* Çiseleyen yağmur.

çiş
* (çocuk dilinde) Sidik.

çiş etmek
* işemek.

çişi gelmek
* işeyeceği gelmek.

çişik
* Tavşan yavrusu.

çit
* Bağ, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine çalı, kamış, ağaç dalı gibi şeylerden çekilen duvar.

çit
* Pamuktan dokunmuş basma.
* Baş örtüsü, yazma, yemeni.

çit sarmaşığı
* Çit sarmaşığıgillerin örnek bitkisi olan, daha çok tarla kenarlarında yetişen, beyaz çiçekli, tüysüz ve uzun saplı, sarılıcı, çok yıllık ve otsu bir bitki (Convolvulus sepium).

çit sarmaşığıgiller
* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, çit sarmaşığı, kahkaha çiçeği, mahmude, küsküt gibi bitkileri içine alan bir familya.

çita
* Etçil memeliler sınıfının etçiller takımının kedigiller familyasından bir hayvan.

çitar
* İpek ve pamukla dokunan bir tür kumaş.

çitari
* İzmaritgillerden, üzerinde sarı çizgiler bulunan, en büyüğü yarım kiloyu aşmayan, kılçıklı bir balık (Boxsalpa).
* Bir tür ince dokunmuş, çizgili kumaş.

çiten
* Saman taşımak için arabalara konulan ince dallardan örülmüş büyük sepet veya çit.
* Kuzu ağılı.

çiti
* Çitmek işi.

çiti yapmak
* saçları, çitilmiş tarakla taramak.
* çitilemek.

çitileme
* Çitilemek işi.

çitilemek
* Kirini çıkarmak için çamaşırın iki yanını ele alıp birbirine sürmek.

çitilenme
* Çitilenmek işi.

çitilenmek
* Çitilemek işine konu olmak.

çitili
* Çitilenmiş olan.

çitilmek
* Çitmek işine konu olmak.

çitişme
* Çitişmek işi.

çitişmek
* Birbirine geçip pekişmek.

çitlembik
* Kara ağaçgillerden, mercimekten az büyük, buruk lezzette meyvesi olan bir ağaç, melengiç (Celtis).

çitlembik gibi
* ufak tefek, esmer ve sevimli.

çitleme

* Çitlemek işi.

çitlemek
* Kabak çekirdeği, fıstık gibi şeylerin kabuklarını çıkararak yemek.
* Çitle çevirmek.

çitme
* Çitmek işi.

çitmek
* Bir araya getirmek, birleştirmek.
* Kumaştaki deliği örerek kapamak.
* Tarağın dişlerini iplikle bağlayıp sıkıştırmak.
* Çitilemek.

çitmik
* Üzüm salkımının küçük dalı.
* İki parmak ucu ile alınan miktar, çimdik.

çivi
* İki şeyi birbirine tutturmak için çakılan, ucu sivri, başlı, metal veya ağaçtan yapılmış ufak çubuk.
* Kalkan balığının üzerindeki düğmeye benzer kemiksi oluşum.

çivi çıkar, ama yeri kalır
* gönül yarası kapansa da unutulmaz.

çivi çiviyi söker
* güçlü bir şey kendisi güçlü olan başka bir şeyle veya durumla etkisiz bırakılır.

çivi gibi
* çok sağlam ve çevik (insan).
* çok soğuk.

çivi gibi olmak
* çok üşümek, donmak.

çivi kesmek
* çok üşümek.

çivi kestirmek
* çok üşütmek.

çivi kırmak
* ayakkabıların içinden çıkan çivi uçlarını bir âletle kesip raspa ile eğeleyerek köselenin içine gömmek.

çivi sokmak (veya sürmek)
* bir işin olmasında engel, güçlük çıkarmak.

çivi yazısı
* Eski Farsların, Medlerin ve Asurluların kullandığı yazı.

çivi yukarı
* Yağlı güreşte hasmı ayaklarından yakalayıp tepesi üstü diktikten sonra sırtını yere getirerek yenme yolu.

çivici
* Çivi satan kimse.
* Topu sert olarak karşı alana dikine indiren oyuncu.

çivicilik
* Çivi yapıp satma işi.

çividî

* Çivit renginde olan.

çivileme

* Çivilemek işi.
* Dimdik ve ayaküstü bir durumda (denize atlama).
* Topu karşı alana dikine indirmeye yarayan sert vuruş.

çivilemek

* Bir şeyi bir yere çivi ile tutturmak, mıhlamak.
* Vurmak, öldürmek.
* Olduğu yerde hareketsiz bırakmak.
* Aynı noktaya sürekli olarak bakmak.
* Sabitleştirmek, kesin olarak yerleştirmek.

çivilenme

* Çivilenmek işi.

çivilenmek

* Çivi ile tutturulmak, mıhlanmak.
* Bir yerde hareketsiz kalmak.

çiviletme

* Çiviletmek işi.

çiviletmek

* Çivi çaktırmak.

çivili

* Çivisi olan.
* Çivi çakılarak yapılmış.
* Çivi ile bir yere tutturulmuş.
* Çeşitli spor oyunlarında giyilen bir ayakkabı türü.

çivisiz

* Çivisi olmayan veya çivilenmemiş olan.

çivisiz kalkan

* Vücudunda çivi yerine benekleri bulunan, eti çok lezzetli kalkan balığı cinsi.

çivit

* Eskiden çivit otundan, bugün yapay yollarla elde edilen, mavi renkli, sarılığını gidermek için çamaşırın son suyuna karıştırılan toz boya.

çivit mavisi

* Çivit rengindeki mavi.

çivit otu

* Baklagillerden, yapraklarından çivit çıkarılan bitki türü (İndigofera).
* Turpgillerden, yapraklarından mavi boya çıkarılan bitki (İsalis tinctoria).

çivit rengi

* Bir tür koyu mavi renk.
* Bu renkte olan.

çivitleme

* Çivitlemek işi.

çivitlemek

* Çamaşırı çivitli suya sokup sarılığını gidermek.

çivitlenme

* Çivitlenmek işi.

çivitlenmek
* Çivitlemek işine konu olmak.

çivitli
* İçinde çivit bulunan.
* Çivitli sudan geçirilmiş olan (çamaşır).

çivitsiz
* Çividi olmayan veya çivitlenmemiş olan.

çiy
* Havada buğu durumundayken akşamın ve gecenin serinliğiyle yerde veya bitkilerde toplanan küçük su damlaları, şebnem.

çiyleme
* Hafif ve ince yağan yağmur, çisenti.

çiylemek
* Yağmur çiselemek.

çizdirme
* Çizdirmek işi.

çizdirmek
* Çizmek işini yaptırmak.

çizecek
* Ağacı çizmeye yarayan, çember kesitli, ucu sivri ve ağaç saplı el aracı.

çizelge
* Çizgilerle bölümlere ayrılmış kâğıt, cetvel.

çizge
* Bir olayın çeşitli durumlarını göstermeye veya birkaç şey arasında karşılaştırma yapmaya yarayan çizgilerden oluşmuş biçim, grafik.

çizgi
* Çizilerek veya çeşitli yollarla oluşmuş iz, çizi, hat.
* Yüz ve vücut hatlarının her biri.
* Bir noktanın yürütülmesiyle oluşan biçim.
* Temel.
* Bir durumdan başka bir duruma atlanan, geçilen yer, sınır.

çizgi çekmek
* bir noktayı hat biçiminde çeşitli yönde uzatmak.
* bitirmek, sona erdirmek.

çizgi film
* Bir konuyla ilgili olarak kişilerinin hareketlerini belirtecek yolda art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi.

çizgi ölçek
* Plân veya haritanın alt köşesinde yatay bir çizgi ile gösterilen, harita üzerindeki uzunluğun gerçekte ne kadar uzunluğa karşılık olduğunu belirten ve bunun çizgi üzerinde işaretlenmesiyle elde edilen ölçek.

çizgi resim
* Yalnız çizgilerle yapılmış resim.

çizgi roman
* Konuyu ve olaylar zincirini kesintisiz olarak resimleme yöntemiyle okuyucuya sunan anlatım tarzı.

çizgileme

* Çizgilemek işi.

çizgilemek

* Çizgi çekmek, çizgi çizmek.

çizgilenme

* Çizgilenmek işi veya durumu.

çizgilenmek

* Çizgi meydana gelmek.

çizgileşme

* Çizgileşmek işi veya durumu.

çizgileşmek

* Çizgi durumuna gelmek.

çizgili

* Üzerinde çizgi bulunan.

çizgilik

* Çizgi çizmeye yarar tahta, cetvel tahtası.

çizginme

* Çizginmek işi veya durumu.

çizginmek

* Bir şeyin etrafında dönüp durmak.
* Tereddüt etmek.

çizgisel

* Çizgi ile gösterilmiş.

çizgisiz

* Üzerinde çizgi olmayan.

çizi

* Çizgi.
* Saban demirinin toprakta bıraktığı iz.
* Tutum, davranış.

çizici

* Çizen.
* Tarlada haşhaş kozalaklarını afyon almak için çizen kimse.

çizicilik

* Çizicinin işi.

çizik

* Çizilmiş.
* Çizgi.

çizik çizik

* Çizikle dolu.

çizikli

* Çizikleri olan.

çiziktirme

* Çiziktirmek işi.

çiziktirmek
* Çabucak çizmek.
* Baştan savma yazmak.

çizili
* Çizilmiş olan.

çiziliş
* Çizilmek işi veya biçimi.

çizilme
* Çizilmek işi.

çizilmek
* Çizmek işine konu olmak.

çizim
* Belli bir kurala göre ve genellikle yalnız cetvel ve pergel yardımıyla bir şeklin çizilmesi.

çizimci
* Çizim yapan kimse.

çizin çizin
* Çizgi durumunda, sırayla.

çizinti
* Ufak sıyrık.
* Bir yazıda üzeri çizilen yer.

çiziş
* Çizmek işi veya biçimi.

çizme
* Koncu diz kapaklarına kadar çıkan bir çeşit ayakkabı.

çizme
* Çizmek işi.

çizmeci
* Çizme yapan veya satan kimse.

çizmecilik
* Çizme yapma veya satma işi.

çizmeden yukarı çıkmak
* bilmediği, aklının ermediği, yetkisi dışındaki bir işe karışmak.

çizmek
* Çizgi çekmek.
* Resmini yapmak, resmetmek.
* Çizgiler hâlinde belirtmek, desenini yapmak.
* Çizgi hâlinde berelemek.
* Geçersiz kılmak için üzerine çizgi çekmek.

çizmeleri çekmek
* bir işe girişmek.

çizmeli
* Çizmesi olan.

çoban
* Davar, koyun, keçi, sığır, manda sürülerini güdüp otlatan kimse.

* Bkz. Çulpan.

çoban aldı bağa gitti, kurt aldı dağa gitti
* malını, varlığını başkaları kullandı, kendisine bir şey kalmadı.

çoban böreği
* Haşlanmış patateslerin sütle püre hâline getirilmesi, malzemenin doğranmış soğanla kavrulması, üzerine et suyu, kıyma ve nane eklenerek pişirilmesiyle hazırlanan börek.

çoban kebabı
* Taş kebabına benzeyen yoğurtlu et yemeği.

çoban köpeği
* Sürüyü koruyan iri cins köpek.

çoban kulübesinde padişah rüyası görmek
* içinde bulunduğu duruma uygun düşmeyen düşler kurmak.

çoban merhemi
* Terementi ve mum yağı ile yapılmış yara merhemi.

çoban salatası
* Domates, salatalık ve biberler küçük küçük doğranarak yapılan soğanlı salata.

Çoban Yıldızı
* Venüs, Çulpan.

çobanaldatan
* Çobanaldatangillerden, kanatları sivri, kuyruğu uzun bir kuş türü, keçisağan, dağ kırlangıcı (Caprimulgus europeus).

çobanaldatangiller
* En iyi bilinen türü çobanaldatan olan, kuşlar sınıfının gök kuzgunumsular takımının bir familyası.

çobançantası
* Turpgillerden, yemişleri torbayı andıran bir yaban bitkisi (Capsella bursa pastoris).

çobandağarcığı
* Turpgillerden yabanî bir bitki, kuş ekmeği (Thlaspi).

çobandeğneği
* Kara buğdaygillerden, beyaz veya pembe çiçekli, yürek biçimi yapraklı, otsu bir kır bitkisi (Polygonum aviculare).

çobandüdüğü
* İki çeneklilerden, sap ve yapraklarında keskin bir koku ve acı bir tat olan, nemli yerlerde yetişen bir bitki, meyhaneci otu (Asarum europaeum).

çobanın gönlü olursa tekeden yağ (süt veya köremez) çıkarır
* bir işi bitirecek kişi, isterse olmayacak gibi görünen işlere çözüm yolu bulur.

çobaniğnesi
* Itır çiçeği cinsinden kokulu bir bitki (Geranium).

çobanlama
* Kır yaşantısının ve özellikle çobanların aşk ve yaşayışlarını anlatan edebiyat türü, pastoral.

çobanlık
* Çoban olma durumu veya çobanın gördüğü iş.
* Çobana verilen ücret.

çobanlık etmek

* çoban olarak çalışmak, hayvan gütmek.

çobanpüskülü
* Çobanpüskülügillerden, bir süs bitkisi (llex aquifolium).

çobanpüskülügiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi çobanpüskülü olan bitki familyası.

çobansüzgeci
* Yoğurt otu.

çobantarağı
* Maydanozgillerden, tarlalarda çok rastlanılan, beyaz çiçekli bir bitki (Scandix).

çobantuzluğu
* Sarı çalı.

çocuğu olmak
* çocuğu doğmak.

çocuğumsu
* Çocuksu.

çocuk
* Küçük yaştaki oğlan veya kız.
* Soy bakımından oğul veya kız, evlât.
* Bebeklik çağı ile erginlik çağı arasındaki gelişme döneminde bulunan insan.
* Genç erkek.
* Büyüklere yakışmayacak biçimde düşüncesizce davranan kimse.
* (büyükler arasında daha az yaşlılar için) İnsan.
* (küçümseme yolu) Belli bir işte yeteri kadar tecrübesi ve yeteneği olmayan kimse.

çocuk aldırmak
* (kadın) karnındaki bebeği hekime ameliyatla aldırmak.

çocuk bahçesi
* Çocukların gezinmesi, oyun oynaması ve hava alması için yapılmış bahçe.

çocuk bakıcı
* Bkz. çocuk bakıcısı.

çocuk bakıcısı
* Çocuk bakımı ile görevlendirilmiş kız veya kadın.

çocuk bezi
* Bebeklerin altına bağlanan bez.

çocuk bilimci
* Çocuk bilimi uzmanı, pedolog.

çocuk bilimi
* Konu olarak çocuğu alıp her bakımdan inceleyerek özelliklerini belirten bilim, pedoloji.

çocuk dili
* Çocukların belli birtakım seslerden, basitleştirilmiş kurallardan, örneklemelerden yararlanarak kullandıkları dil.

çocuk dünyaya getirmek
* çocuk doğurmak.

çocuk düşürmek
* (gebe kadın) çocuğunu vaktinden önce ve ölü olarak doğurmak, düşük yapmak.

çocuk gibi
* yetenekleri gelişmemiş, çocuk kalmış.
* kolay kanar, kolay inanır.

çocuk gibi sevinmek
* çok sevinmek.

çocuk işi
* Kolay veya önemsiz iş.

çocuk kalmak
* büyümüş olmasına rağmen çocukça düşünceler taşıyıp çocuk gibi davranmak.

çocuk olmak
* çocuklaşmak.

çocuk oyuncağı
* Önem verilecek değerde olmayan.
* Kolay iş.

çocuk oyuncağı hâline getirmek
* yeteneksiz kimseler karışarak bir işi değerinden düşürmek.

çocuk oyunu
* Çocukların oynadığı oyun.
* Basit ve sıradan bir olay veya durumun olmadığını ifade etmek için söylenir.

çocuk peydahlamak
* (evli olmayan kadın) gebe kalmak.

çocuk ruhlu
* Çocuklara benzeyen bir iç dünyası olan, çocuksu davranışları olan.

çocuk yapmak
* (isteyerek) çocuğu olmak.

çocuk yetiştirmek
* çocuğu topluma yararlı bir duruma getirmek.

çocuk yuvası
* Genellikle çalışan kadınların küçük çocuklarını sabah bırakıp akşam aldıkları bakım evi, kreş.

çocukcağız
* Kendisine karşı şefkat ve acıma duyulan kız.

çocukça
* Çocuğa yakışır (biçimde), çocuk gibi.

çocukçu
* Çocuk sağlığı ve hastalıkları doktoru.

çocukla çocuk, büyükle büyük olmak
* içinde bulunulan yere veya çevredeki insanlara uymak.

çocuklar!
* arkadaşlar!.

çocuklaşma
* Çocuklaşmak işi.

çocuklaşmak

* Çocuk gibi davranışlarda bulunmak.

çocuklaştırma
* Çocuklaştırmak işi.

çocuklaştırmak
* Çocuklaşmasına yol açmak.

çocuklu
* Çocuğu olan.

çocukluğu tutmak
* çocuksu davranışlarda bulunmak.

çocukluk
* Çocuk olma durumu.
* İnsan hayatının bebeklikle ergenlik arasındaki dönemi.
* Çocukça davranış.

çocukluk etmek
* çocukça davranışlarda bulunmak.
* gereği gibi düşünmeden tecrübesizce davranmak.

çocuksu
* Çocuk gibi, çocukça olan, çocuğa benzeyen.

çocuksuluk
* Çocuksu olma durumu.

çocuksuz
* Çocuğu olmayan.

çocuksuzluk
* Çocuksuz olma durumu.

çocuktan al haberi
* bir aile sorunu veya ailece gizli tutulan bir şey, çocukların rastgele söyledikleri bir sözle anlaşıldığında söylenir.

çoğalış
* Çoğalmak işi veya biçimi.

çoğalma
* Çok duruma gelme, artma.

çoğalmak
* Azken çok olmak, çok duruma gelmek.

çoğaltıcı
* Çoğaltma işini gerçekleştiren düzenek.

çoğaltım
* Çoğaltmak işi.
* Asıl kopya ile aynı özellikleri taşıyan yeni bir kopyayı tek işlemde elde etme.

çoğaltış
* Çoğaltmak işi veya biçimi.

çoğaltma
* Çoğaltmak işi.
* Çok duruma getirme, teksir.

çoğaltma makinesi
* Özel bir kâğıt üzerine yazılmış yazıyı çoğaltmaya yarayan makine, teksir makinesi, müstensih.

çoğaltmak
* Miktarını, sayısını, ölçüsünü artırmak.
* Çoğaltma makinesi kullanılarak sayısını artırmak, teksir etmek.

çoğu
* Çoğu zaman, çok defa.
* Bir şeyin büyük bölümü.
* Çok kimse.

çoğu gitti, azı kaldı
* yapılmakta olan işin en önemli, en güç bölümü bitti, az ve önemsiz bölümü kaldı.

çoğu kez
* Birçok kere, defalarca.

çoğu zarar, azı karar
* "aşırıya kaçmamalı" anlamında kullanılır.

çoğul
* Kelimelerin belirli eklerle birden çok varlığı veya kişiyi bildirme biçimi, çokluk: Ordular. Geldik. Evlerimiz gibi.

çoğul eki
* Çokluk eki.

çoğul ekleri
* Çokluk ekleri.

çoğulcu
* Çoğulculukla ilgili olan, plüralist: Çoğulcu görüş.
* Çoğulculuk yanlısı olan (kimse), plüralist.

çoğulculuk
* Çeşitli eğilimlerin, düşüncelerin, yönetimde etkisini kabul eden siyasî yöntem, plüralizm.

çoğullama
* Çoğullamak işi.

çoğullamak
* Çoğul duruma getirmek.

çoğullaştırma
* Çoğullaştırmak işi.

çoğullaştırmak
* Bir kelimeyi çokluk ifade edecek biçime getirmek.

çoğulluk
* Çoğul olma durumu.

çoğumsama
* Çoğumsamak işi.

çoğumsamak
* Bir şeyin düşünülenden daha çok olduğu yargısına varmak, çok görmek, çok bulmak.

çoğun
* Çok kez, sık sık, ekseriya.

çoğunca
* En çoğu, ekseri.

çoğunluk
* Sayı üstünlüğü, ekseriyet.

çoğunlukla
* Çoğunluğa dayanılarak.
* Çoğu zaman,.çoğu kez.

çoğurcuk
* Sığırcık kuşunun başka bir adı, çekirge kuşu (Suturnus vulgaris).

çok
* Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az karşıtı.
* Sayı, güçlük, süre vb. bakımından aşırılık bildirir.

çok anlamlı
* Çok anlamlılıkla ilgili olan.

çok anlamlılık
* Bir kelimenin birçok anlamlar bildirme niteliği.

çok ayaklılar
* Eklem bacaklı böceklerin, çıyan gibi, her ekleminde bir veya iki çift ayağı olan takımı.

çok çok
* En çok, en son, olsa olsa.

çok düzlemli
* Birkaç düzlemin birbirini kesmesiyle oluşmuş (açı).

çok eşli
* Aynı zamanda birçok kadınla evli olan (erkek) veya birçok erkekle evli olan (kadın), poligram.

çok eşlilik
* Karı veya kocadan herhangi birinin birden çok sayıda olmasının toplumsal olarak onayladığı evlilik biçimi, poligami.

çok fazlı
* Birden çok fazı bulunan (akım, sistem).

çok geçmeden
* kısa bir süre sonra.

çok gelmek
* gereğinden fazla olmak.
* çekilmez ve katlanılmaz olmak.

çok görmek
* esirgemek.
* bir kimsenin bir davranışını yadırgamak.

çok gözeli
* Bkz. çok hücreli.

çok hücreli
* Yapısında birden çok hücre bulunan (hayvan veya bitki).

çok hücreliler
* Yapısında birden çok hücre bulunan bitki ve hayvanlar.

çok karılı
* Bkz. çok eşli.

çok karılılık
* Bir erkeğin kanunî olarak aynı zamanda iki veya daha çok sayıda kadınla evli olabildiği evlilik biçimi, polijini.

çok katlı otopark
* Katlarında araç park yerlerinin bulunduğu bina.

çok kısa dalga
* 2.9 m'den 3.4 m'ye kadar (104 megahertze kadar) olan radyo dalgaları.

çok kocalı
* Çok karılı.

çok kocalılık
* Çok karılılık.

çok ortaklı
* Birçok ortaktan oluşan (şirket), anonim.

çok partili
* Birden fazla partinin katılımı ile yaşanan siyasî hayat.

çok seslendirilmiş
* Çok sesli duruma getirilmiş.

çok sesli
* Çok seslilikle ilgili, polifonik.
* Dilde birçok sesi bildiren (harf), polifonik.
* Birçok değişik sesin bir araya gelmesiyle yapılan (müzik), polifonik.

çok seslilik
* Birçok sesi müziğe uygun olarak yazma sanatı, polifoni.
* Dilde bir harfin birden çok sesi karşılaması niteliği, polifoni.

çok söylemek
* gevezelik etmek.

çok sözlü
* Tatlı dilli, konuşkan.

çok şey!
* şaşma anlatır.

çok şükür!
* Tanrı'nın verdiği nimetlerden hoşnutluğu anlatır.

çok tanrıcı
* Birden çok tanrının varlığını benimseme.

çok tanrıcılık
* Birçok tanrının varlığı düşüncesini benimseyen inanç, politeizm, paganizm.

çok tasım
* Birinin vargısı ötekine öncül olmaya yaramak yoluyla birbirine bağlı bulunmayan birçok tasımdan oluşmuş kanıt.

çok terimli
* Aralarında artı (+) veya eksi (-) işareti bulunan birçok terimden oluşan cebir ile ilgili anlatım.

çok uluslu
* (sanayi veya ticaret için) İki veya daha çok ulusla ilgili olan; çeşitli ulusların katıldığı ortaklık.

çok yanlı (veya yönlü)
* ikiden çok yanı olan.
* birçok konuda bilgi ve çalışması olan.

çok yıllık
* Yıllarca toprak üstünde ve toprak altında canlılığını sürdürebilen bitki.
* Çiçek açmadan önce birçok yıl yaşayan (bitki).

çok yüzlü
* Bütün yüzleri birer çokgen olan şekil.

çokal
* Savaşlarda giyilen zırh.

çokbilmiş
* Her şeye aklı eren, zeki, akıllı.
* Çıkarını bilen, kurnaz.

çokbilmişlik
* Çok bilmiş olma durumu.

çokbilmişlik taslamak
* kendini çokbilmiş gibi göstermek.

çokça
* Çok olarak.
* Aşırı, fazla.

çokçu
* Çokçuluk öğretisini benimseyen (kimse), plüralist.

çokçuluk
* Gerçekçiliğin açıklanmasında birden çok ilkenin temelde bulunduğu kabul eden öğretici, bircilik karşıtı, plüralizim.

çokgen
* Açı oluşturacak biçimde dörtten çok kenardan oluşan kapalı düzlem.

çokları
* Birçoğu.

çoklarınca
* Birçok kimselerce, birçok kimse tarafından.

çokluk
* Sayı veya ölçü yönünden çok olma durumu, kesret, ekseriyet.
* Çoğunluk.
* Sık sık, çokça, çok kez, çoğu.

çokluk eki
* Getirildiği kelimenin birden çok olduğunu anlatan ek.

çoklukla
* Genellikle.

çokrağan
* Gür kaynak.

çokrama

* Çokramak işi.

çokramak
* Fıkır fıkır kaynamak.

çoksamak
* Çok görmek.

çoktan (veya çoktandır)
* çok zaman önce, çok zamandan beri, öteden beri, uzun süreden beri.

çolak
* Eli veya kolu sakat olan.

çolaklık
* El veya kol sakatlığı.

çolpa
* Ayağı sakat olan.
* Beceriksiz, eli işe yakışmayan, acemi.

çolpalık
* Çolpa olma durumu.

Çolpan
* Bkz. Çulpan, Venüs.

çoluk çocuğa karışmak
* evlenip çocukları dünyaya gelmek.

çoluk çocuk
* Çocuklarla birlikte aile topluluğu.
* Bir işte gereken tecrübeyi kazanmamış yaşça küçük kimseler, gençler.

çoluk çocuk elinde kalmak
* tecrübesiz, çok genç kişilerin eline geçmek.

çoluk çocuk sahibi olmak
* (erkek) evlenip eşi ve çocukları olmak.

çoluklu çocuklu
* Çoluk çocuğu olan.

çomak
* Değnek.

çomak sokmak (veya koymak)
* Bkz. tekerine çomak koymak.

çomaklama
* Çomaklamak işi.

çomaklamak
* Çomakla vurmak.

çomar
* İri köpek, çoban köpeği.

çopra
* Balık kılçığı.
* Sık çalılık veya sazlık.

çopra balığı
* Kayalıklarda yaşayan, iri bıyıklı bir tatlı su balığı (Cobitis).

çopur
* Yüzü çiçek hastalığından kalma küçük yara izleri taşıyan, aşırı çiçek bozuğu olan (kimse).

çopurina
* İzmarite benzer bir balık.

çopurlaşma
* Çopurlaşmak işi.

çopurlaşmak
* Çopur duruma gelmek.

çopurlaştırma
* Çopurlaştırmak işi.

çopurlaştırmak
* Çopur duruma getirmek.

çopurluk
* Çiçek bozuğu olma durumu.

çor
* Hastalık, dert.
* Sığır vebası.

çorak
* Bitkisi iyi olmayan veya hiç bitki vermeyen, verimli olmayan.
* (su için) Acı.
* Toprak damlara çekilen su geçirmeyen killi toprak.
* Bazı toprakların yüzünde beyaz bir katman durumunda toplanan ve eskiden barut yapmakta kullanılan potaslı, sutlu tuz.
* Verimsiz, kısır, bakımsız, yoksul.

çoraklaşma
* Çoraklaşmak işi.

çoraklaşmak
* Çorak duruma gelmek.

çoraklaştırma
* Çoraklaştırmak işi.

çoraklaştırmak
* Çorak duruma getirmek.

çoraklık
* (toprak için) Verimli olmama durumu.
* (su için) Acılık.

çorap
* Çeşitli ipliklerden örülen, ayağa giyilen giyecek.

çorap kaçmak
* çorabın bir teli kopup örgüsü uzunlamasına açılmak.

çorap örmek
* Bkz. başına çorap örmek.

çorap söküğü gibi gitmek (veya gelmek)

* başlayan bir iş veya birbirine bağlı birçok iş arka arkaya ve kolayca sürüp gitmek.

çorapçı
* Çorap ören veya satan kimse.

çorapçılık
* Çorap yapma işi.
* Çorap alıp satma işi.

çorba
* Sebzeyle veya etle hazırlanan sıcak, sulu içecek.

çorba etmek
* karıştırmak.

çorba gibi
* pek sulu (yemek).

çorba içmeye çağırmak
* yemek yemeye çağırmak.

çorba kaşığı
* Yemek yerken kullanılan tatlı kaşığından büyük kaşık.

çorba olmak
* Bkz. çorbaya dönmek.

çorba tabağı
* Çorba konmak için yapılan özel tabak.

çorbacı
* Çorba pişirip satan kimse.
* Taşrada halkın Hristiyan ileri gelenlerine verdiği unvan.
* Yeniçerilerde bir birlik komutanı.
* Tayfaların gemi sahibine verdikleri ad.

çorbacılık
* Çorba pişirip satma işi.

çorbada tuzu (veya maydanozu) bulunmak
* bir iş veya görevde az da olsa emeği geçmiş olmak.

çorbalık
* Çorba pişirmeye yarar.

çorbaya dönmek
* karmakarışık duruma gelmek, içinden çıkılmaz bir durum almak.

çorbaya sinek düşmek
* işin tadı kaçmak, yeteri kadar iyi ve güzel olmadığı anlaşılmak.

çorlu
* Hastalıklı, dertli.

çorman
* Bkz. karman çorman.

çotanak
* Üzerinde birçok fındık bulunan dal.

çotira
* Çotiragillerden, dikenli, sert pullu, kısa ve geniş, siyaha yakın esmer bir balık (Balistes capriscus).

çotiragiller
* Örnek hayvanı çotira olan kemikli balıklar familyası.

çotra
* Ağaçtan yapılmış küçük su kabı.

çotuk
* Dışarda kalmış ağaç kökü.
* Kesilen ağacın topraktan yukarıda kalan bölümü.
* Asma kütüğü, tevek.

çöğdürme
* Çöğdürmek işi.

çöğdürmek
* İşemek.
* İleri doğru fışkırtmak.

çöğmek
* Alçalmak, aşağıya inmek.

çöğüncek
* Dayanma noktası ortada olan kaldıraç, tahterevalli.

çöğünme
* Çöğünmek işi.

çöğünmek
* Bir yanı inerken öbür yanı kalkmak.

çöğür
* İri gövdeli, kısa saplı bir tür halk sazı.

çöğür
* Maydanozgillerden bir çeşit dikenli yaban bitkisi.
* Tohumdan yetişmiş küçük fidan.

çöğürcü
* Çöğür (I) çalan kimse.

çökek
* Çukur yer.
* Bataklık, sazlık.

çökel
* Taşan bir suyun çekildikten sonra bıraktığı tortu.
* Çökelti, rüsup.

çökelek
* Yağı alınmış süt veya yoğurdun kaynatılmasıyla elde edilen bir çeşit peynir, kesik, ekşimik.
* Tortu.

çökelekli
* İçinde çökelek bulunan, çökeleği olan.

çökelge
* Bataklık, su kenarı, balçık.

çökelme
* Çökelmek işi.

çökelmek
* (bir sıvının içinde erimiş olan katı bir madde) Bir ayıracın yardımıyla sıvı dibine çökmek, teressüp etmek.

çökelti
* Bir çökelme sonunda bir sıvının dibine çöken katı madde, rüsup.

çökeltme
* Çökeltmek işi.

çökeltmek
* Çökelmeye uğratmak, çökelmesini sağlamak.

çökermek
* Çökmesini sağlamak.

çökertme
* Çökertmek işi veya durumu.
* Bir tür halk oyunu.
* Bkz. cep.

çökertme
* Deniz dibine indirilerek üstüne balıklar geldiğinde köşelerinden çekilip kaldırılan ağ.

çökertmek
* Çöktürüp oturtmak.
* Bulunduğu yerde yere yıkmak.
* Moral bozmak, dağınıklığa yol açmak.

çökkün
* Çökmüş olan.
* Vücut, akıl ve ruhça gücü azalmış olan.

çökkünleşme
* Çökkünleşmek işi.

çökkünleşmek
* Çökkün duruma gelmek.

çökkünlük
* Çökkün olma durumu.

çökme
* Çökmek işi, inhitat.
* Bir kısım yerin alttan yıkılarak alçalması.

çökmek
* Bulunduğu düzeyden aşağı inmek, çukurlaşmak.
* Üzerinde bulunduğu yere yıkılmak.
* Çömelmek.
* Oturmak, birdenbire oturmak.
* (deve, sığır vb. için) Olduğu yere oturmak.
* (şakak, avurt vb. için) İçeri doğru girmek, çukurlaşmak.
* İnerek kaplamak.
* (tortu) Dibe inmek.
* Sarsılıp dinçliğini yitirmek.
* Son bulmak, yıkılıp dağılmak.
* (duygu, durum vb.) Basmak, yayılmak.
* Yoğun bir biçimde duymak.

çöktürme
* Çöktürmek işi.

çöktürme havuzu
* Pis suyu temizleme döşemelerine, yabancı maddelerin çöktürüldüğü havuz.

çöktürmek
* Çökmesine yol açmak, çökmesine sebep olmak.

çökük
* Çökmüş, çukurlaşmış, içeri çekilmiş.

çöküklük
* Çökük olma durumu.

çöküm
* Çökme biçimi, inhitat.

çöküntü
* Çökme.
* Çöken şeylerin kalıntısı, enkaz.
* Suyun dibine çöken şeyler.
* Jeolojik bir olay sonunda oluşan toprak çöküklüğü.
* Uyaranlara karşı duyarlığın, iş yapabilme gücünün, kendine güvenin azalarak karamsarlığın, umutsuzluğun güçlenmesiyle ortaya çıkan aklî bozukluk, depresyon.
* Gerileme, kriz.

çöküntü hendeği
* Yer kabuğunun birbirine parelel olarak uzanan kırıkları veya basamaklı kırık dizileri arasındaki çökmüş bölümü, yer çöküntüsü.

çöküş
* Çökmek işi veya biçimi, inhitat.
* Yıkılma.
* Çömelip yere oturuş.
* Son bulma, mahvolma, inhitat.

çöküşme
* Çöküşmek işi.

çöküşmek
* Bir şeyin başına çöküp toplanmak.

çöl
* Kumluk, susuz ve ıssız geniş arazi, sahra.

çöl tavuğu

çöl tavuğugiller
* Omurgalılardan çöllerde yaşayan, uzun gövdeli, çarpık bacaklı kuşlar takımı (Ptero clidae).

çöle dönmek
* harap olmak, bozulmak.

çölleşme
* Çölleşmek işi.

çölleşmek
* Özlü toprağı akıp çöl durumuna gelmek.
* Verimsiz hâle gelmek.

çölleştirme
* Çölleştirmek işi veya durumu.

çölleştirmek

* Çöl durumuna getirmek.

çöllük
* Çölü çok olan.
* Çorak.

çömçe
* Tahta kepçe.

çömeliş
* Çömelmek işi veya biçimi.

çömelme
* Çömelmek işi.

çömelmek
* Dizlerini bükerek topukları üzerine oturmak.

çömeltme
* Çömeltmek işi veya durumu.

çömeltmek
* Çömelmek işini yaptırmak.

çömez
* Medreselerde müderrisin hizmetine bakan ve ondan ders alan öğrenci.
* Birinin kendi işini öğreterek yetiştirdiği kimse.

çömezlik
* Müderrisin yanında öğrencilik etme.
* Birinin sözünden çıkmama, davranışlarına uyma durumu.

çömlek
* Toprak tencere.

çömlek hesabı
* Basit ve güvenilmez hesap.

çömlek kebabı
* Çömlek içinde pişirilen et yemeği.

çömlekçi
* Çanak, çömlek, testi yapan veya satan kimse.

çömlekçilik
* Çanak, çömlek, testi gibi şeyler yapma sanatı, seramikçilik.

çömlekleme
* Çömleklemek işi.

çömleklemek
* Çömlek işine konu olmak.

çömmek
* Çömelmek.

çöngül
* Ufak bataklık, çamurlu küçük göl.

çöp
* Saman inceliğinde herhangi bir sap, dal veya tahta parçası.
* Yararsız, pis veya zararlı olduğu için atılan ufak tefek şeylerin hepsi.

çöp arabası
* Süprüntülerin, atıkların taşındığı araba.
* İşe yaramaz, değersiz, kaba saba kimse.

çöp atlamaz
* gözünden hiçbir şey kaçmayacak kadar titiz ve dikkatli (olan), aldatılamaz.

çöp gibi
* çok ince, zayıf.

çöp kebabı
* Kısa ve ince ağaç şişlere geçirilerek pişirilen et kebabı.

çöp kovası
* Bkz. çöp torbası, çöp sepeti.

çöp sepeti
* Büro ve evlerde çöpleri, atıkları koymaya yarayan kap.

çöp tenekesi
* Çöplerin içinde toplandığı büyük kap.
* Çöplük.
* İşe yaramayan, kötü, berbat (şey).

çöp torbası
* Evlerde içine çöplerin konduğu kâğıt veya plâstik torba.

çöpçatan
* Kimin kiminle evleneceğini önceden kararlaştırıp gerçekleştirdiğine inanılan manevî güç.
* Evlenmelerde aracılık eden kimse.

çöpçatanlık
* Çöpçatanın işi.

çöpçü
* Evlerden çöpleri toplayan veya sokakları süpüren temizlik işçisi.

çöpçülük
* Çöpçünün yaptığı iş.

çöpe dönmek
* çok zayıflamak.

çöpleme
* Düğün çiçeğigillerden, kökleri iç sürdürücü olarak kullanılan, kara çöpleme, yeşil çöpleme ve sarı çöpleme gibi türleri olan bir bitki, marulcuk (Helleborus).

çöplenme
* Çöplenmek işi.

çöplenmek
* Çeşitli yiyeceklerden azar azar yemek.
* Kendine açıktan ufak tefek çıkarlar sağlamak.

çöplü
* (üzüm vb. için) Sapı olan.
* Çöple, süprüntüyle karışmış.

çöplüğü
* her türlü yetkinin sınırsızca kullanıldığı yer.

çöplüğü
* her türlü yetkinin sınırsızca kullanıldığı yer.

çöplük
* Çöplerin atıldığı yer, süprüntülük, mezbele.

çöplük horozu
* Güzeli, çirkini ayırt etmeyen kadın düşkünü erkek.

çöplükçü
* Çöplükleri satın alarak işe yarar madde ve malzemeleri yeniden değerlendirme için hazırlayan kimse.

çöplükçülük
* Çöplükçünün işi.

çöpsüz
* Çöpü olmayan.

çöpsüz üzüm
* Kusursuz ve uygun şey.
* Birlikte yaşayacak yakınları olmayan eş.

çöpten çelebi
* çok zayıf, güçsüz kişi.

çör çöp
* Bkz. çer çöp.

çördek
* Gabya mantileri üzerine bağlanan palanga, flok ve yan yelkenleri kandilisası.

çöre otu
* Bkz. çörek otu.

çörek
* Az yağlı, bazen şekerli ve yumurtalı, gevrekçe bir hamur işi.
* Bir gök cisiminin tekerlek biçiminde görülen yüzü, kurs.

çörek mantarı
* Ormanlık alanlarda yetişen bir mantar.

çörek otu
* Düğün çiçeğigillerden bir bitki ve bunun çöreklere çeşni katmak için ekilen, susam iriliğindeki siyah tohumu (Nigella damascena).

çörekçi
* Çörek yapan veya satan kimse.

çörekçilik
* Çörek yapıp, satma işi.

çöreklenme
* Çöreklenmek işi.

çöreklenmek
* (yılan için) Halka durumunda kıvrılıp toplanmak.
* Sürekli kalmak, yerleşmek.
* Bir duyguyu güçlü ve sürekli olarak duymak.

çöreklik
* Çörek yapmaya elverişli olan, çörek için ayrılmış olan.

çörkü

* Sayı boncuğu, abaküs.

çörten

* Dam çevresindeki yağmur sularını oluklardan alıp duvar temelinden uzağa akıtan, saçak kenarlarından dışarı doğru uzanmış ağaç oluk.

çörten gibi

* oluk gibi, çok gür bir biçimde.

çörtü

* Değirmende buğday teknesi oluğu.

çöven

* Kökü ve dalları, suyu sabun katılmış gibi köpürten, kir temizleyici bir bitki, sabun otu, helvacı kökü (Saponaria officinalis).
* Çevgen.

çöz

* Bumbar, bağırsak.
* Bumbarın yağı.

çözdürme

* Çözdürmek işi.

çözdürmek

* Çözmek işini yaptırmak.

çözelti

* Çözülme sonucu ortaya çıkan madde.

çözgü

* Dokumacılıkta atkıların geçirildiği uzunlamasına ipler, arış.

çözgün

* Çözülmüş, dağılmış.
* (kar, buz için) Erimeye başlamış, yumuşamış.

çözgünlük

* Çözgün olma durumu.

çözme

* Çözmek işi.
* El tezgâhlarında dokunan, genellikle yatak, yorgan çarşafı yapmakta kullanılan ince bez.

çözmek

* Düğümlü, bağlı veya sarılı bir şeyi açmak.
* Düğmeyi iliğinden açmak.
* (saç için) Açmak.
* Çözgü ipini tezgâha yerleştirmek.
* (bulmaca, sorun vb. için) Bilinmeyen, gizli noktasını bulup onu açıklamak.
* Bir problemde aranan sonucu, belli ögeler yardımıyla ortaya çıkarmak, halletmek.
* Bir maddeyi bir çözücüde çözündürmek, onun çözeltisini yapmak.

çözücü

* Çözmek işini yapan.
* Başka bir maddeyi çözmek özelliği olan.

çözük

* Çözülmüş olan.

çözülme

* Çözülmek işi.
* Savaşta, gerideki savunma hattına çekilmek isteyen birliğin düşmandan sıyrılması.
* Bir sesin boğumlanmasından sonra organların eski duruma geçmesi.
* Kişilik veya karakter gibi bir bütünde birliğin bozulması durumu.

çözülmek
* Çözmek işine konu olmak.
* Gevşeyip yumuşamak, erimeye başlamak.
* Birliğini, beraberliğini yitirmek, dağılmak, parçalanmak.
* Gevşemek, güçsüz kalmak.
* Dağılmak, çökmek.

çözülüm
* Çözülmek işi, dağılım, bozgun.
* Sinir merkezleri arasındaki iş birliği ve uyumun bozulup kesilmesi.

çözülüş
* Çözülmek işi veya biçimi.
* Eriyerek gevşeme.
* Dağılış.
* Yıkılış.

çözüm
* Bir sorunun çözülmesinden alınan sonuç, hal.
* Bir denklemde bilinmeyenlerin yerine konulunca o denklemi gerçekleştiren sayı veya sayılar.
* Bir problemi çözmek için verilenler üzerinde yapılacak işlemlerin gösterilmesi.

çözüm yolu
* Bir güçlüğü giderme çaresi.

çözümcü
* Çözüm getiren kimse.

çözümleme
* Çözümlemek işi.
* Herhangi bir konunun, bir nesnenin düşüncede veya gerçeklikte kurucu parçalarına ayrılmak yoluyla yapısının, işleyişinin ve gelişim yasalarının ortaya konması işlemi.
* Bir cümledeki kelimelerin hangi kelime türünden olduklarını veya özne, tümleç, yüklem görevlerinden hangisinde bulunduklarını belirtme, tahlil.
* Bir maddenin birleşimindeki yalın cisimlerin niteliğini veya niceliğini anlamak için yapılan işlem, tahlil, analiz.
* Bir sayıyı onluk ve birliklerine ayırıp, yazmak.
* Bir metni belirli yöntemlere bağlı kalarak gözden geçirme, tahlil.

çözümlemek
* Çözümleme yoluyla bir şeyi incelemek, tahlil etmek, analiz etmek.
* Anlamı ve niteliği anlaşılamayan bir konuyu açıkladıktan sonra sonuca bağlamak, tahlil etmek, analiz etmek.

çözümlemeli
* Çözümlemeye dayanan, çözümle ilgili, tahlil, analitik.

çözümleniş
* Çözümlenmek işi veya biçimi.

çözümlenme
* Çözümlenmek işi.

çözümlenmek
* Çözümlenmek işine konu olmak.
* Onluk sayma düzeninde, sayılar basamak değerlerine ayrılarak yazılmak.

çözümleyici
* Çözümlemek işini yapan kimse.

çözümleyiş
* Çözümlemek işi veya biçimi.

çözümsel
* Çözümle ilgili, tahlilî, analitik.

çözümsüz
* Çözümü olmayan.

çözümsüzlük
* Çözümü olmama durumu.

çözündürme
* Çözündürmek işi.

çözündürmek
* Çözünmesini sağlamak.

çözünme
* Çözünmek işi.
* Bir sıvı ile karışan katı, sıvı veya gaz durumundaki bir maddenin bu sıvı içinde homojen bir bütün oluşturacak biçimde karışması.

çözünmek
* Çözülmek işine konu olmak, dağılmak, erimek.

çözüntü
* Çözülme, dağılma durumu.

çözüş
* Çözmek işi veya biçimi.

çözüşme
* Çözüşmek işi.

çözüşmek
* (bir şeyi oluşturan ögeler) Birbirinden ayrılmak.

çözyağı
* Karın boşluğundaki sindirim organları üzerinde bulunan ve onların üzerinden sıyrılarak veya kesilerek alınan yağ.

-çu
* Bkz. -cı / -ci.

çubuğunu tüttürmek
* üzüntüsüz, kaygısız yaşamak.

çubuk
* Körpe dal.
* Değnek biçiminde ince, uzun ve sert olan şey.
* Tütün içmek için kullanılan uzun ağızlık.
* Kumaşta düz çizgi.
* Ana direkler üzerine sürülen ikinci ve üçüncü direk parçası.

çubuk ağacı
* Sütleğengillerden, içi delik olan dalları çubuk gibi kullanılan bir ağaççık (Mabea).

çubuk makarna

* İnce, uzun, çubuk biçiminde dökülmüş ve fırınlanmış makarna.

çubuk odası
* Bkz. çubukluk.

çubukçu
* Çubuk yapıp satan kimse.
* Saraylarda ve büyük konaklarda tütün çubuklarını hazırlayan kimse.

çubuklama
* Çubuklamak işi.

çubuklamak
* Halı, kilim gibi örtülerin tozunu temizlemek veya şilte, pamuk gibi şeyleri kabartıp düzeltmek için üzerlerine değnekle vurmak.

çubuklu
* Çubuğu olan.
* (kumaşta) Uzunlamasına çizgili.

çubukluk
* Çubuk saklanan uzun dolap.

çubuksuz
* Çubuğu olmayan.

çucu
* Semerci.

çuha
* Tüysüz ince, sık dokunmuş yün kumaş.

çuha çiçeği
* İki çeneklilerden, çok yıllık, değişik renkli çiçekleri ve rozet yaprakları olan, dere kenarlarında da yetişen bir süs bitkisi.

çuha çiçeğigiller
* İki çeneklilerden, örneği çuha çiceği olan bir bitki familyası.

çuhacılık
* Çuha dokuma işi.

çuhadar
* Bir dairenin dışardaki ayak işlerine bakan kimse.

çuhadarlık
* Çuhadarın işi.

çuhalı
* Çuhası olan.

çuhçuh
* (çocuk dilinde) Tren.
* Lokomotifin çalışırken çıkardığı ses.

çuka
* Akdeniz, Marmara ve Karadeniz'de yaşayan tekirlerin irisi.

çukur
* Çevresine göre aşağı çökmüş olan (yer).
* Çene ve yanaktaki gamze.
* Sin, mezar.

çukur açmak
* toprağı kazarak çukur yapmak.

çukura düşmek
* kötü ve uygunsuz bir duruma girmek.

çukurlanma
* Çukurlanmak işi.

çukurlanmak
* Çukur durumuna girmek veya çukurlu olmak.

çukurlaşma
* Çukurlaşmak işi.

çukurlaşmak
* Çukur duruma gelmek.

çukurlatma
* Çukurlatmak işi.

çukurlatmak
* Çukur durumuna getirmek veya çukurlu yapmak.

çukurlu
* Çukuru olan.

çukurluk
* Çukur olma durumu.
* Çukur yer.

çukurunu kazmak
* birinin felâketine yol açacak bir düzen kurmak.

çul
* Genellikle kıldan yapılmış kaba dokuma.
* Kıldan veya yünden yapılmış hayvan örtüsü.
* Giyim, giysi.

çul çaput
* Dokunmuş eski eşya veya eski giysi.
* Her türlü dokunmuş kumaş.

çul tutmaz
* giysi ve mal değeri bilmeyen, derbeder, serseri, avare (kimse).

çulcu
* Çul işleriyle uğraşan kimse.

çulha
* El tezgâhında bez dokuyan kimse.

çulha kuşu
* Bir iskete türü (Parus pendulinus).

çullama
* Çullamak işi.
* Tavşan ve kuzu eti ile kızartılmış hamur yemeği.

çullamak
* Hayvana çul örtmek.

* Fırtınalı denizde dalgalar güverteye su atmak.

çullandırma
* Çullandırmak işi veya durumu.

çullandırmak
* Çullanmasına sebep olmak.

çullanış
* Çullanmak işi veya biçimi.

çullanma
* Çullanmak işi.

çullanmak
* Alta almak için birinin üzerine abanmak.
* Birini bezdirecek, bıktıracak kadar tedirgin edici olmak.

çulluk
* Çullukgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'da yaşayan, 32 cm uzunluğunda, tüyleri kahverengi ve kül rengi, göçebe, eti için avlanan, uzun gagalı bir kuş, bekas (Scolopax rusticola).

çullukgiller
* Yağmur kuşlarının örnek hayvanı çulluk ve batak çulluğu olan alt familyası.

Çulpan
* Venüs.

çulsuz
* Çulu olmayan.
* Varlıksız, parasız.

çultar
* Eyerin veya palanın üzerine örtülen kilim, halı gibi örtü.

çultarı
* Bkz. çultar.

çulu düzmek (veya düzeltmek)
* giyimi kuşamı yenilemek.
* maddî durumu iyileşmek.

çupra
* Bkz. çopra.

çupra balığı
* Çipura.

çurçur
* Lâpina familyasından, eti pek sevilmeyen, küçük bir deniz balığı (Crenilabrus).
* Önemsiz, değersiz.

çurlatma
* Çurlatmak işi veya durumu.

çurlatmak
* Hızla, hızlandırmak.

çuşka
* Acı biber, kırmızı biber.

çuval

* Pamuk, kenevir veya sentetik iplikten dokunmuş büyük torba.
* Bir çuvalın alabileceği miktar.

çuval gibi
* kaba ve seyrek (kumaş) veya bol ve ütüsüz (giysi).

çuvalcı
* Çuval yapan veya satan kimse.
* Tarım işlerinde ürünü çuvallara dolduran kimse.

çuvalcılık
* Çuval yapıp satma işi.
* Ürünü çuvala doldurma işi.

çuvaldız
* Çuval gibi dokumalar dikmekte kullanılan, ucu yassı ve eğri, büyük iğne.

çuvallama
* Çuvallamak işi veya durumu.

çuvallamak
* Çuvala doldurmak.
* Başaramamak.

çuvallanma
* Çuvallanmak işi veya durumu.

çuvallanmak
* Çuvallamak işine konu olmak.

çuvallatma
* Çuvallatmak işi veya durumu.

çuvallatmak
* Çuvallamasını sağlamak.

çuvallı
* Çuvallanmış veya çuvalı olan.

çuvalsız
* Çuvalı olmayan veya çuvallanmamış.

Çuvaş
* İdil ırmağı kıyısındaki Çuvasistan Federe Cumhuriyeti'nde oturan, Türk soyundan bir halk veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Çuvaşlara özgü olan.

Çuvaşça
* Çuvaş Türkçesi.

-çü
* Bkz. -cı / -ci.

çük
* Erkeklik organı.

çükündür
* Pancar.

çükür
* Bir yüzü balta, bir yüzü kazma olan araç.

çünkü
* Şundan dolayı, şu sebeple.

çürüğe çıkarmak
* bir nesneyi işe yaramayacak durumda olmasından dolayı kullanmamak.

çürük
* Çürümüş olan.
* Sağlam ve dayanıklı olmayan.
* Sağlam bir temele veya kanıtlara dayanmayan.
* Gereği gibi işlemez, sakat.
* Vurma veya sıkıştırma yüzünden vücutta oluşan mor leke.

çürük (veya çürüğe) çıkmak
* birinin sağlam olmadığı anlaşılmak.
* sağlık durumunun elverişsiz olması yüzünden askerlik ödevinden bağışlanmak.

çürük boya
* Doğal olmayan ve basit kimyasal yollarla elde edilen boya.

çürük çarık
* Sağlam olmayan, işe yaramaz.

çürük gaz
* Otomobil vb. taşıt araçlarının egzozundan çıkan yanmış gaz.

çürük iş
* Bozuk, kötü, işe yaramaz özellikleri olan durum veya iş.

çürük para
* Ayarı düşük on akçe, sağ para karşıtı.

çürük sakız
* Çok kullanılan söz veya düşünce.

çürük tahtaya basmak
* tedbirsizlik edip sonu tehlikeli olabilecek bir işe girişmek.

çürükçül
* Doğal olarak hayvan ve bitki kalıntılarının üzerinde yaşayan ve onların çürümesine yol açan (bitki ve organizmalar), saprofit.

çürüklü
* Çürüğü olan.

çürüklük
* Çürük olma durumu.
* İşe yaramayan maddelerin bırakıldığı yer.
* Sakıncalı, şüpheli, belirsiz durum.

çürüksüz
* Çürüğü olmayan.

çürüme
* Çürümek işi.

çürümek
* (bitki veya hayvan) Türlü etkilerle ve en çok mikropların etkisiyle, kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılmak.
* Sağlamlığını, dayanıklılığını yitirmek.
* Vurulma veya sıkışma yüzünden vücutta lekeler oluşmak.
* (insan için) Yıpranmak, çökmek.

* (dava için) Temelsiz ve kanıtsız kalmak.

çürütme
* Çürütmek işi.

çürütmek
* Çürümesine sebep olmak.
* (eti) Bayatlatıp gevrek bir duruma getirmek.
* Doğru olarak ileri sürülen bir düşüncenin, bir davanın boşluğunu, anlamsızlığını ortaya koymak.

çürütülme
* Çürütülmek işi veya durumu.

çürütülmek
* Çürütmek işine konu olmak.
* Doğru olarak ileri sürülen düşüncenin yanlışlığını, gerçeklere dayanmadığını ortaya çıkarmak.

çürütüş
* Çürütmek işi veya biçimi.

çürüyüş
* Çürümek işi veya biçimi.

çüş
* Yürüyen eşeği durdurmak için söylenen söz.
* Yakışıksız bir davranış karşısında söylenen kaba bir söz.

D
* Döteryum'un kısaltması.

d D
* Türk alfabesinin beşinci harfi. De adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümlü, patlayıcı diş eti ünsüzünü gösterir.
* Nota işaretleri harfle tanımlandığında re notasını gösterir.
* Romen rakamlarında beş yüz sayısını gösterir.

da / de
* (sonunda kalın ünlülü hece bulunan kelimelerden sonra da, ince ünlülü hece bulunan kelimelerden sonra de, biçimlerinde yazılır; yazıda, ta / te biçimi kullanılmaz.) Daha önce geçmiş bir cümle veya eş görevli öge ile sonraki arasında "-den başka" anlamıyla ilişki kurar.
* Azarlama, yalvarma, küçümseme, yakınma, övme anlamlarında iki cümleyi bağlar.
* Şart bildiren fiillerden sonra "bile, dahi" anlamına gelerek şartın geçerli olmadığını anlatır.
* Karşıt anlamlı cümleleri pekiştirerek bağlar.
* Bazı birleşik cümleleri "ama, fakat" anlamıyla birbirine bağlar.
* Bazı edat, bağlaç ve zarflardan sonra gelerek anlamı güçlendirir.
* Kendisinden önceki fiili zarf-fiil durumuna sokar.
* -erek, -ip ekli zarf-fiillerden sonra kullanılırsa temel fiilin oluş biçimini, önermenin nasıl oluştuğunu anlatır.
* Tekrarlanan iki isim, iki sıfat arasında kullanılırsa anlam güçlendirilmiş olur.
* Bir isteğe karşı olan fiili bağlamaya yarar.
* Tekrarlanan fiiller arasında süreklilik bildirir.
* Bir şeyin yerine geçebilen iki cümlenin fiillerini birbirine bağlar.
* Tekrarlanan kelimelerin arasına girerek kuvvetli istek, direnme bildirir: Çocuk satıcıyı görünce şeker de şeker diye tutturdu ... cümlede da...da, de...de, da...de veya de...da biçimleriyle eş görevli ögeleri, "hem ... hem" anlamıyla bağlar.

-da / -de /, -ta / -te
* Bulunma hâli eki: oda-da, sokak-ta, ev-de, gök-te vb. Bazı örneklerde bu ek kalıplaşmıştır: gözde, sözde, ondalık.

-da- / -de-, -ta- / -te-
* Yansımalardan geçişsiz fiil türeten ek: fısıl-da-mak, çağıl-da-mak, gümbür-de-mek, fingir-de-mek vb.

Dadacı
* Dadacılık akımına bağlı sanatçı, dadaist.

Dadacılık
* Savaşa ve toplumsal düzensizliğe karşı baş kaldırmadan doğan bir sanat akımı, Dadaizm.
* 1916'da dil ve estetik kurallarını tanımayan, kelimelerin anlamlarına değer vermeyen, anlatımda başıboş ve alabildiğine çağrışımlara dayanan bir yol izleyen, bile bile kapalılığa sapan bir çığır, Dadaizm.

Dadaist
* Dadacı.

Dadaizm
* Dadacılık.

dadandırma
* Dadandırmak işi.

dadandırmak
* Dadanmasına yol açmak.

dadanma
* Dadanmak işi.

dadanmak
* Tadını aldığı, hoşlandığı bir şeyi sık sık istemek.
* Yarar, çıkar amacıyla veya alışkanlıkla bir yere sık sık uğramak.

dadaş
* Erkek kardeş.
* Delikanlı, yiğit kimse.
* (doğu illerinde) Seslenme sözü olarak kullanılır.

dadaşlık
* Dadaş olma durumu.

dadı
* Çocuk bakımı ile görevlendirilmiş kadın.

dadı olmak
* çocuk bakıcılığı görevini üstlenmek.

dadılık
* Dadı olma durumu veya dadının yaptığı iş.

dadılık etmek
* bebek veya çocuk bakıcılığı ile uğraşmak.
* üzerine sorumluluk almak, göz kulak olmak, sahip çıkmak, sahiplenmek.

dağ
* Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümlerine verilen ad.

dağ
* Kızgın bir demirle vurulan damga, nişan.
* İyileştirmek için vücudun hastalıklı bölümünde kızgın bir araçla yapılan yanık.
* Büyük üzüntü, acı.

dağ (veya dağlar) gibi (kadar)
* çok büyük, çok iri, çok güçlü.
* pek çok.

dağ (veya dağları) devirmek

* çok zor işleri başarmak.

dağ adamı
* Kaba saba kimse.

dağ anası
* Çok iri kadın, dağlar anası.

dağ ardında olsun da, yer altında olmasın
* yaşasın da uzakta olsun.

dağ armudu
* Yabanî armut, ahlat.

dağ aslanı
* Puma.

dağ ayısı
* Dağlarda yaşayan yabanî ve tehlikeli ayı cinsi.
* Şehir yaşayışına alışmamış çok kaba kimse.

dağ başı
* Dağ doruğu.
* Şehir dışı; ıssız yer.

dağ bayır
* İnişli çıkışlı yer, kır.

dağ birliği
* Dağ şartlarına göre eğitilmiş askerî birlik.

dağ çamı
* Dağda yetişen çam türü.

dağ çayı
* Bkz. ada çayı.

dağ çayırı
* Dağlık bölgelerde derin ve rutubetli toprağa sahip alanlarda gelişen tabiî çayır.

dağ çileği
* Dağda yetişen çilek, yaban çileği.

dağ dağ üstüne olur, ev ev üstüne olmaz
* aynı evde oturan iki aile arasında er geç birtakım anlaşmazlıklar çıkar.

dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur
* ne kadar uzak düşmüş olurlarsa olsunlar, insanlar günün birinde birbirleriyle karşılaşabilirler.

dağ dalak otu
* 5-10 cm yükseklikte, yere yatık ve çiçekleri soluk sarı renkli bir dalak otu türü (Teucrium montana).

dağ doğura doğura bir fare doğurmuş
* büyük şeyler beklenen bir işten önemsiz bir sonuç alınınca söylenir.

dağ elması
* Yabanî elma.

dağ eriği
* Yabanî erik.

dağ eteği

* Dağ yamacının alt bölümü.

dağ evi
* Dağlık yerlerde kurulmuş ev.
* Şehirlerin kirli havasından uzaklaşmak, tabiat varlıklarından ve güzelliklerinden yararlanmak için yapılmış ev.

dağ gölü
* Dağlar arasındaki çukur alanlarda akan suların birikimi ile oluşan göl.

dağ havası
* Yüksek yerlerdeki serin ve temiz hava.

dağ iklimi
* Sert, kuru ve soğuk havanın hâkim olduğu iklim türü.

dağ ispinozu
* Sırtı kara benekli, karnı beyaz, erkeğinin gerdanı portakal renginde, ağaçlık yerlerde yaşayan ispinozgillerden bir kuş.

dağ keçisi
* Boynuzlugiller familyasından, ufak sürüler hâlinde yaşayan, çok çevik bir antilop türü, elik (Rupicapra tragus).

dağ kestanesi
* Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen sert yapılı ağaç ve bu ağacın meyvesi (Sloane berteriana).

dağ kırlangıcı
* Çobanaldatan, keçisağan.

dağ kolu
* Sıradağlardan her iki yöne doğru uzanan dağ sırtı.

dağ koyunu
* Yabanî koyun.

dağ köyü
* Dağlık yerlerde kurulmuş yerleşim yeri.

dağ lâlesi
* Düğün çiçeğigillerden, mor renkli, çan biçimi tüylü çiçekleri olan otsu bir bitki, anemon (Anemone vulgaris).

dağ merası
* Dağlar arasında kalan hayvan otlatmaya elverişli bölge.

dağ nanesi
* Yüksekliği 20-50 cm arasında olan, sık beyaz tüylü, kuvvetli nane kokulu, çok yıllık ve otsu bir bitki (Cyclotrichium niveum).

dağ oluşu
* Yer kabuğunun belli yerlerinde kıvrılma, kırılma ve yükselme olayları sonucu dağların oluşunu inceleyen bilim kolu, orojeni.

dağ otlağı
* Dağ merası.

dağ serçesi
* Serçegillerden, orman ve bahçelerde yaşayan sırtı kahverengi, karnı kül rengi ve beyaz olan bir tür serçe (Passer montanus).

dağ sıçanı

* Kemiriciler takımının sincapgiller familyasından postu beğenilen bir memeli türü (Marmota marmota).

dağ taş
* Şehir dışındaki her yer.
* Çok fazla.

dağ tavuğu
* Bkz. çil (I).

dağ topu
* Katır sırtında taşınan küçük top.

dağ yolu
* Dağ eteklerinden geçen vasıfsız yol.

dağ yürümezse, abdal yürür
* büyüklük taslayan birinden bitecek bir işimiz varsa, biz onun ayağına gidip işimizi görmeliyiz.

dağa çıkmak
* eşkiyalık etmek veya hükûmete karşı gelmek için dağlara çekilmek.

dağa kaldırmak
* birini, herhangi bir amaçla, zorla dağa veya ıssız bir yere götürüp orada tutmak.

dağalası
* Eti kırmızı bir çeşit küçük ala balık (Salmo alpinus).

dağar
* Ağzı yayvan, dibi dar toprak kap.
* Dağarcık.

dağarcığı yüklü
* bilgisi çok olan, bilgili.

dağarcığına atmak
* bir bilgiyi eski bilgilerine katmak, zihnine yerleştirmek.

dağarcığındakini çıkarmak
* hazırladığı bir sözü söylemek.

dağarcık
* Meşin torba.
* Bilginin biriktiği yer, bellek.
* Repertuar.

dağarcıkta bir şey kalmamak
* her şeyi tüketmek, bitirmek.

dağcı
* Dağa tırmanma sporu yapan kimse, alpinist.

dağcıl
* Dağ şartlarına ve iklimine göre yetiştirilen bitki.

dağcılık
* Dağa tırmanma sporu, alpinizm.

dağda bağın var, yüreğinde dağın var
* malı mülkü veya evlâdı olanlar kaygı ve tasadan uzak olamazlar.

dağda büyümüş
* kaba ve görgüsüz kimse.

dağdağa
* Gürültü, patırtı, telâş, karmakarışık durum, sıkıntı.

dağdağalı
* Gürültülü patırtılı.

dağdağasız
* Gürültüsüz, patırtısız, sessiz ve sakin (yer veya ortam).

dağdan gelip bağdakini kovmak
* sonradan geldiği bir yerde eskiden beri burada bulunan kişinin yerini almaya çalışmak.

dağdan inme
* çok kaba saba kimse.

dağılım
* Dağılarak birbirinden ayrılma.
* Bir toplumda veya kümede incelenen bir veya birçok özelliğin zamana, yere veya seçilen herhangi bir değişkene göre hesaplanan sayısal ve oransal dağılışı.
* Ulusal gelirin toplumun bireyleri veya kesimleri arasındaki dağılışı.
* Mal üretiminde, katkıda bulunanlara, üretilen mallardan herhangi bir ölçüde verilmesi, dağıtılması.
* Çağrışım.
* Bir ses biriminin, anlam biriminin veya dizimin değişik kullanım veya bağlamlardaki çevrelerinin tümü.
* Birleşiminde kütle içinde tamamen eşit olarak dağılmış gerçek veya koloidal eriyik biçiminde başka bir madde bulunan katı, sıvı veya gaz durumundaki bütün cisimlere verilen ad.

dağılış
* Dağılmak işi veya biçimi, çözülme.
* Yıkılış, çöküş.

dağılma
* Dağılmak işi.
* Sınırlı bölgelere toplanmış birlik, gereç ve kuruluşların düşman saldırısına karşı daha iyi korunmalarını sağlamak amacıyla birbirlerinden uzaklaştırılmaları.
* Aynı silâhla aynı hedefe atılan mermilerin, barut haklarının ve başka şartların değişmesi yüzünden ayrı ayrı noktalara vurması.

dağılmak
* Toplu durumda iken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak.
* Değer ve birimler belli etkenlerle, oranlı olarak bölünmek.
* Parçalanarak yayılmak, ufalanmak.
* Karışık duruma gelmek, düzeni bozulmak.
* Birliği beraberliği bozulmak.
* Bir topluluğun, kuruluşun varlığı son bulmak, fesholunmak, münfesih olmak.
* Etkisi, gücü azalmak.

dağınık
* Geniş bir alana yayılmış olan.
* Bir arada olmayan, birbiriyle bağlantısı olmayan.
* Düzeni bozuk, karışık.
* Düzensiz, düzenli olmayan, tertipsiz.
* Düşüncelerini toparlayamayan.

dağınık gözenek
* Ağaç başkesitindeki gözeneklerin dengeli düzende dağılım gösterme hâli.

dağınık ışık
* Bir sahnenin aydınlatılmasında genel aydınlanmayı sağlayan veya sahnenin genel aydınlanma derecesini artırmakta kullanılan ışık.

dağınıkça

* Biraz dağılmış, dağınık gibi.

dağınıklık
* Dağınık olma durumu.

dağıntı
* Karışık, gelişigüzel atılmış öteberi.

Dağıstanlı
* Kuzeydoğu Kafkasya'daki Dağıstan Federe Cumhuriyeti halkından olan kimse.

dağıtıcı
* Mektup, gazete vb. şeyleri dolaşarak dağıtan kimse, müvezzi.
* Motorlarda yüksek gerilimli akımı çalışma sırasına göre bujilere yayıp gönderen aygıt, distribütör.

dağıtıcılık
* Dağıtma işi.

dağıtık
* Kendinden geçmiş, sarhoş.

dağıtılma
* Dağıtılmak işi.

dağıtılmak
* Dağıtmak işi yapılmak, tevzi edilmek.

dağıtım
* Dağıtmak işi, tevzi.
* Bir merkezden çeşitli yerlere göndermek işi.

dağıtım bürosu
* Dağıtım işinin yapıldığı büro.

dağıtım evi
* Dağıtım işiyle uğraşan kuruluş merkezi.

dağıtımcı
* Dağıtım işiyle uğraşan kimse veya kuruluş.

dağıtımcılık
* Dağıtımcının işi.

dağıtış
* Dağıtmak işi veya biçimi.

dağıtma
* Dağıtmak işi, tevzi etme.

dağıtmak
* Toplu durumda bulunan kimse veya şeyleri birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak.
* Belli bir orana göre bölüştürmek, pay etmek, tevzi etmek.
* Bir şeyin veya bir yerin düzenini bozmak.
* Güçlü bir vuruşla büyük bir zarara yol açmak.
* Bir topluluğun varlığına son vermek, feshetmek.
* Kurulu bir düzeni bozmak.
* Etkisini, gücünü azaltmak, gidermek.
* İletmek, ulaştırmak.

dağî
* Dağlık bölgelerde söylenen türkülerin makamı.

dağlağı
* Dağlama aracı.

dağlama
* Dağlamak işi.

dağlama resim
* Tahta üzerine kızgın demirle yapılan bir tür resim, yakma resmi, pirogravür.

dağlamak
* Kızgın bir demirle hayvan derisine damga vurmak.
* Akan kanı dindirmek veya hasta bölümleri ortadan kaldırmak için vücudun bir yerini kızdırılmış bir metal araçla yakmak.
* (çok sıcak, soğuk veya acı bir şey) Yakmak.
* Acısı yüreğine işlemek.

dağlanış
* Dağlanma işi veya biçimi.

dağlanma
* Dağlanmak işi.

dağlanmak
* Dağlamak işine konu olmak.

dağlar anası
* Çok iri kadın, dağ anası.

dağlara düşmek
* büyük bir üzüntü dolayısıyla insanlardan kaçıp ıssız yerlerde yaşamak.

dağlara taşlara
* kötü bir durumdan söz edilirken "hepimizden ırak olsun" anlamında söylenir.

dağların misafir aldığı mevsim
* yaz mevsimi.

dağların şenliği (veya dağların gelin anası)
* ayı, kaba, anlayışsız kimse.

dağlatış
* Dağlatmak işi veya biçimi.

dağlatma
* Dağlatmak işi.

dağlatmak
* Dağlamak işini yaptırmak.

dağlayış
* Dağlamak işi veya biçimi.

dağlı
* Dağlık bölge halkından olan.
* Kaba saba, görgüsüz.
* Dağa ait.

dağlı
* Dağlanmış olan.

dağlıç
* Kıvırcık koç ile Karaman koyununun birleşmesinden doğan melez koyun.

dağlık
* Birçok dağın bulunduğu, dağlarla kaplı (bölge).

dah
* Bkz. deh.

dah etmek
* sürmek, yürütmek.

daha
* Şimdiye kadar, henüz.
* Olana ek olarak, olana katarak.
* Kendisinden sonra üçüncü kişi iyelik eki alan bir sıfatla birlikte sözü edilen konuda en önemli durumu belirtmek için kullanılır.
* Bundan başka, bunun dışında.

daha bir
* Değişik, farklı.

daha da
* karşılaştırma derecesini vurgular.

daha daha
* "Başka neler oldu?" anlamında kullanılır.

daha iyisi can sağlığı
* "bulunabileceklerin en iyisi oldu" anlamında kullanılır.

daha neler!
* "hiç öyle şey olur mu!" anlamında kullanılır.

dahası
* (bir şeye) Fazlası, ilâvesi.

dahası var
* bir konuda bilinmesi gereken başka şeyler de olduğunu anlatmak için kullanılır.

dahdah
* (çocuk dilinde) At.

dahi
* Da, de.
* "Bile" anlamında şart bildiren fiillerden sonra gelerek şartın geçerli olmadığını bildirir.

dâhi
* Olağanüstü yeteneği ve yaratıcı gücü olan (kimse).

dâhice
* Dâhiye yakışır (biçimde).

dahil
* Bir işe karışmış olma, karışma.

dâhil
* İç, içeri.
* İçinde olmak üzere, ile birlikte.

dâhil etmek
* içine almak, katmak.

dâhil olmak

* katılmak, girmek veya içinde olmak.

dâhilen
* İçeriden, içten.
* (ilâçlar için) İçip, yutularak.

dâhilî
* İçle ilgili.

dâhilî deniz
* Bkz. iç deniz.

dâhilî harp
* Bkz. iç savaş.

dâhilî nizamname
* İç tüzük.

dâhilî talimatname
* İç yönetmelik.

dâhilik
* Dâhi olma durumu, deha.

dâhiliye
* (devlet yönetiminde) İç işleri.
* Vücudun iç hastalıklarıyla ilgili hekimlik kolu.
* İç hastalıklarıyla ilgili hastahane bölümü.

dâhiliye mütehassısı
* İç hastalıkları uzmanı.

dâhiliye subayı
* Askerî okul, hastahane gibi kuruluşlarda iç yönetimde görevli subay.

dâhiliyeci
* İç hastalıkları uzmanı.

dâhiyane
* Dâhiye yakışır (biçimde), dâhice.

dahletme
* Dahletmek işi.

dahletmek
* Karışmak, burnunu sokmak; sataşmak.

dahra
* Bkz. tahra.

daim
* Sürekli, sonsuz.

daim etmek (veya eylemek)
* sürekli kılmak.

daim olmak
* süre durmak, sürüp gitmek, devam etmek.

daima
* Her vakit, sürekli olarak.

daimî

* Sürekli, kalıcı, temelli, gedikli.

dair

* Bir konu üzerine olan, üzerine, konusunda, ... ile ilgili, üstüne.

daire

* Bir çemberin içinde kalan düzlem parçası.
* Bir yapının konut olarak kullanılan bölümlerinden her biri, kat.
* Belirli devlet işlerini çevirmekle görevli kuruluşlardan her biri ve bunların içinde çalıştıkları yapı.
* Bir yapı veya gemide belli bir işe ayrılmış bölüm.
* (soyut kavramlar için) Belli sınır, ölçü.
* Saz takımında usul vurmaya yarayan tef.

daire kesmesi

* Bir dairenin iki yarı çapı ile aralarındaki yayın çevrelediği alan.

daire parçası

* Bir dairenin bir kirişi ile o kirişin yayı arasında kalan parçası.

daireli

* Dairesi olan.

dairesel

* Daire ile ilgili, daire biçiminde olan.

dairesiz

* Dairesi olmayan.

dairevî

* Dairesel.

-daki / -deki, -taki / -teki

* İsimden sıfat yapma eki: dağ-daki ev, bahçe-deki ağaçlar, iç-teki masa, uzak-taki akrabamız vb.

dakik

* Düzenli işleyen.
* Zamanı kullanmada çok dikkatli olan, her şeyi zamanında yapmaya özen gösteren.

dakika

* Bir saatlik zamanın altmışta biri.
* Bir derecenin altmışta biri.
* An, zaman.

dakikane

* Tam zamanında, dakik olarak.
* Sadık bir biçimde.

dakikası dakikasına

* tam zamanında.

dakikası dakikasına uymaz

* her an başka bir ruh durumu gösterir.

dakikasında

* Hemen o anda, anında.

daktilo

* Yazı makinesi.
* Yazı makinesi ile yazmayı meslek edinen kimse.

daktilo etmek

* yazı makinesiyle yazmak.

daktilo kâğıdı
* Daktilo yazıları için kullanılan kâğıt.

daktilo makinesi
* Yazı makinesi.

daktilo masası
* Üzerinde daktilo ile yazı yazılan özel masa.

daktilo şeridi
* Daktilodaki harflerin beyaz kâğıt üzerinde daha iyi okunmasını sağlayan karbonlu şerit.

daktilograf
* Yazı makinesi ile yazı yazan kimse, daktilo.

daktilografi
* Yazı makinesi ile yazı yazma işi.

daktiloluk
* Daktilo olma durumu.

daktiloskopi
* Parmak izine dayanarak kimlik belirleme yöntemi.

daktilotekni
* Suçlunun parmak izlerini belirleme, kimliğini araştırma ve bulmaya yarayan yöntemlerin bütünü.

dal
* Ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri.
* Kol, bölüm.
* Canlıların bölümlenmesinde, sınıfların bir araya gelmesiyle oluşan birlik, şube.

dal
* Arka, sırt.
* Kol.
* Boyun, ense; omuz.

dal
* Çıplak, yalın.

dal
* Zaman belirten kelimelerin başına getirildiğinde kelimenin anlamını güçlendirir.

dal
* Arap alfabesinde de harfi.

dal budak salmak
* karmaşık bir biçimde yayılıp genişlemek.
* soy yönünden genişleyip yayılmak.

dal gibi
* ince uzun yapılı.

dal gibi kalmak
* (vücudu) çok zayıflamak.

dal vermek
* dayanmak, yaslanmak.

dal yarak

* Budalalığı yüzünden her zaman densizlik eden kimse.

dala çıka
* büyük güçlüklerle.

dalak
* Midenin arkasında, diyaframın altında, sol böbreğin üstünde, yassı, uzunca, akyuvar üreten ve yıpranmış al yuvarları toplayan, damarlı gevşek bir dokudan oluşmuş organ.
* Omurgalı hayvanlarda lenf bezine benzeyen ve kan damarları çok olan bir organ.
* Bal peteği.
* Tekerlek biçimindeki kaşar peyniri.

dalak kestirmek
* sıtmadan büyümüş dalağı eski bir usulle tedavi ettirmek.

dalak otu
* Ballıbabagillerden, Akdeniz çevresinde kuru yerlerde yetiştirilen, yüz kadar türü bulunan, güçlendirici, uyarıcı ve yara sağaltıcı olarak kullanılan otsu veya odunsu bitki, duvar sedefi (Teucrium chamaedrys).

dalâlet
* Sapınç, sapkınlı, doğru yoldan ayrılmak.

dalâlete düşmek
* doğru yoldan ayrılmak, sapkınlık etmek.

dalama
* Dalamak işi.

dalamak
* (köpek, kurt gibi ısırıcı hayvanlar için) Dişlemek, ısırmak.
* (zehirli böcek, ısırgan otu gibi yakıcı maddesi bulunan şeyler veya sert kumaş için) Dokunarak teni acıtmak veya kaşındırmak.

dalan
* Lobi.
* Biçim, şekil.

dalancı
* Lobici.

dalancılık
* Dalancının işi veya mesleği.

dalap olmak
* (dişi hayvan, özellikle kısrak) Erkek istemek.

dalaş
* Kavga, gürültülü bağrışıp çağrışma.

dalaşma
* Dalaşmak işi veya durumu, dalaş.

dalaşmak
* (köpekler) Boğuşup birbirini ısırmak.
* Ağız kavgası etmek.

dalavere
* Yalan dolanla gizlice görülen kötü iş, gizli oyun.

dalavere çevirmek (veya döndürmek)
* yalan dolanla gizlice kötü iş görmek.

dalavereci

* Çıkarı için hileye başvuran (kimse).

dalaverecilik

* Dalavereci olma durumu.

dalbastı

* Bir tür iri, aşılı kiraz.

dalcık

* Ana dalın kollarından her biri, küçük dal.

daldalan

* Arka arkaya, peşi sıra.

daldan dala

* Oradan oraya, düzensiz, kararsız.

daldan dala konmak

* sık sık iş, konu veya düşünce değiştirmek.

daldırılma

* Daldırılmak işi.

daldırılmak

* Daldırmak işine konu olmak.

daldırış

* Daldırma işi veya biçimi.

daldırma

* Daldırmak işi.
* Bir dalı gövdeden ayırmadan toprağa gömerek köklenmesini sağlama yolu.
* Bu yolla daldırılan dal.

daldırma

* Cam veya seramikten yapılmış bir çeşit kulplu kap.

daldırmak

* Dalmak işini yaptırmak, dalmasına sebep olmak.
* Dalmak.

daldırtma

* Daldırtmak işi.

daldırtmak

* Daldırmasını sağlamak.

daldız

* Marangozların kullandığı ağaç oymaya yarayan oluklu demir alet.
* Ağaçtan oyulmuş arı kovanı.
* Ağaçtan oyulmuş yayık.
* Petekten bal almak için kullanılan demir kepçe, demir bıçak.

dalfes

* Üstünde sarık bulunmayan, sarıksız fes.

dalfidan

* Taze ve yeni fidan.

dalfidan boylu

* İnce, uzun ve yeni dal gibi boyu olan.

dalga

* Deniz veya göl gibi geniş su yüzeylerinde genellikle rüzgârın, depremin vb. nin etkisiyle oluşan kıvrımlı hareket.
* (sıcak, soğuk, moda için) Belli bir süre etkili olan dönem.
* Titreşimin bir ortam içinde yayılma hareketi.
* Bir yüzeydeki kıvrım.
* Saçların kıvrım genişliği.
* Gizli iş, dalavere.
* Esrar, eroin vb. uyuşturucu maddelerin verdiği keyif durumu.
* Dalgınlık.
* Geçici sevgili.
* Macera, meşru olmayan kazanç veya aşk ilişkisi.

dalga bandı

* Hem radyo hem de optik dalgaları kapsayan bant.

dalga boyu

* Yan yana iki dalga sırtı arasında kalan ve uzunluğu yerine göre birkaç metreden birkaç yüz metreye kadar ulaşabilen yatay uzaklık.
* Devirli hareketlerde bir devir içindeki hareketin yayıldığı uzaklık.

dalga çukuru

* Biribiri ardından gelen iki dalga arasında oluşan çukur bölge.

dalga dalga

* (renk için) Açıklı koyulu.
* Düzgün olmayan, alçaklı, yüksekli.
* (saç için) Kıvrımlı.

dalga geçmek

* üzerinde durulması gereken işle ilgilenmeyerek, başka şeyler düşünmek.
* eğlenmek, alay etmek.
* geçici sevgi ilişkisi kurmak, gönül eğlendirmek.

dalga genliği

* Dalganın en yüksek noktası ile sıfır noktası arasındaki nicelik.

dalga hızı

* Dalga boyunun dalga periyoduna oranı.

dalga kuşağı

* Aynı frekansı içeren dalgalar bütünlüğü.

dalga periyodu

* Dalgaların arka arkaya iki tepesinin belli bir noktadan geçiş süresi.

dalga saymak

* boş ve aylak durmak.
* yersiz ve gereksiz şeylerle uğraşmak.

dalga sırtı

* Dalganın iki yanındaki çukurlar arasındaki yüksek kesimi.

dalga tepesi

* Dalganın en yüksek noktası.

dalga uzunluğu

* Dalga boyu.

dalga yüksekliği

* Denizlerde dalga çukuru ile dalga tepesi arasındaki düşey mesafe.

dalgacı
* İşine gereken önem ve dikkati göstermeyen.

dalgacı Mahmut
* yapılması gerekli bir işi benimsemeyen, kaytarıcı.

dalgacık
* Küçük dalga.

dalgacılık
* Dalgacı olma durumu, kaytarıcılık.

dalgakıran
* Kıyı kuruluşlarını, tekneleri, dalgaların yıpratıcı etkisinden korumak veya gemilerin yük alıp boşaltmasını sağlamak amacıyla liman ve iskele önlerine yapılan uzun set.

dalgalandırıcı
* Bir sıvıyı veya ortamı dalgalanmaya sürükleyici.

dalgalandırış
* Dalgalandırmak işi veya biçimi.

dalgalandırma
* Dalgalandırmak işi.

dalgalandırmak
* Dalgalı duruma getirmek.

dalgalanış
* Dalgalanma işi veya biçimi.

dalgalanma
* Dalgalanmak işi.
* Mal fiyatlarının türlü sebeplerle inişi veya çıkışı.
* Bir toplumda uyumsuzluktan doğan karışıklık.
* Koşu duruşunda, dizlerin hafif bükülmesinden ve kolların gevşek olarak öne yukarı doğru kaldırılmasından sonra, dizlerin gerilerek gövdenin doğrulmasıyla vücudun diz, kalça, bel, sırt, baş ve kollarda geliştirdiği bir dalga hareketi.

dalgalanmak
* Dalga oluşmak.
* Hareket durumunda olmak, kıpırdamak.
* (renk için) Ton değiştirmek.

dalgalanmaya bırakmak
* paranın gerçek değerini bulması için girişimde bulunmadan beklemek.
* bir konu için girişimde bulunmadan beklemek.

dalgalı
* Dalgası olan.
* Dalga dalga görünen.
* (saç için) Kıvrımlı.
* (renk için) Açıklı koyulu.
* Belli dalga boylarını alabilen.

dalgalı akım
* Bir çevrimde akış yönü sürekli değişen akım, alternatif akım.

dalgalı akım üreteci
* Dalgalı elektrik akımı veren üreteç, alternatör.

dalgaölçer
* Oluşan dalgaların yüksekliğini ve derinliğini, çukurunu ölçen alet.

dalgasına taş atmak
* işini bozmak, keyfini kaçırmak.

dalgasını taşlamak
* (birinin) işini bozmak.

dalgasız
* Dalgası olmayan.

dalgaya düşmek (veya gelmek)
* yanılmak, dalgınlıkla unutmak.

dalgaya getirmek
* birinin dalgınlığından yararlanarak onu kandırmak.

dalgayı başa almak
* gemi veya sandalın başını dalgaların geldiği yöne çevirmek.

dalgı
* Gaflet, aymazlık.

dalgıç
* Genellikle özel donanımla su yüzeyi altında çalışmayı meslek edinen kimse, balık adam, kurbağa adam.
* Birinden habersiz bir şey almak huyunda olan kimse.

dalgıç böcekler
* Sivrisinek kurtçuklarına saldırarak yok eden, durgun sularda yaşayan kın kanatlılar familyası.

dalgıç elbisesi
* Dalgıçların su altında hareketlerini engellemeden vücutlarını çeşitli etkenlerden korumak için özel olarak yapılmış elbise.

dalgıç gözlüğü
* Su altında görmeyi sağlayan ve içine su girmeyecek biçimde yapılmış gözlük.

dalgıç kuşları
* Gagaları bir kılıfla örtülü, kanatları ve kuyruğu kısa, ayakları perdeli, iyi yüzen ve dalan bazı kuşları içine alan kuşlar takımı.

dalgıç kuşu
* Dalgıç kuşlarından, Amerika ve Avrupa'nın kuzeyinde yaşayan bir hayvan (Colymbus glacialis).

dalgıç kuşugiller
* Kuşlar sınıfının dalgıç kuşları takımına giren bir familya.

dalgıç tüpü
* Dalgıçların su altında uzun süre kalmaları için solunum yapmalarını sağlayan tüp.

dalgıçlık
* Dalgıcın mesleği.

dalgın
* Çevresinde olup bitenleri fark edemeyecek kadar düşüncelere dalmış olan veya dikkatini belirli bir konu üstünde toplayamayan, gafil.
* Kendinden geçmiş.

dalgın dalgın
* Çevresiyle ilgilenmeden, düşünceli olarak.

dalgınca
* Dalgın bir biçimde, dalgın olarak.

dalgınlaşma
* Dalgınlaşmak işi.

dalgınlaşmak
* Dalgın duruma gelmek.

dalgınlaştırma
* Dalgınlaştırmak işi.

dalgınlaştırmak
* Dalgın duruma getirmek.

dalgınlığına gelmek
* dalgınlık dolayısıyla fark edememek.

dalgınlığına getirmek
* birinin dalgınlığından yararlanıp kendi isteğini gerçekleştirmek.

dalgınlık
* Dalgın olma durumu veya dalgınca davranış.
* Derin uyku durumu.

dalgır
* Bir yüzeyde renk dalgalanması sonucu görülen parlaklık, meneviş, hare.

dalgündüz
* Güpegündüz.

dalıcı
* Su altına dalan (kimse, hayvan).

-dalık / -delik
* İsimden isim ve sıfat üreten birleşik ek: On-dalık, gün-delik vb.

dalına basmak
* hoşlanmadığı şeyleri yaparak birini kızdırmak.

dalına binmek
* bir kimseye bir iş yaptırmak için asılmak, musallat olmak, sıkıştırmak.

dalınç
* Güzel bir görünüş, bir düşünce karşısında kendinden geçercesine sessiz bir coşkuya dalma, istiğrak.

dalıp çıkmak
* (deniz, göl gibi yerlerde) suyun içinde kaybolup yeniden görünmek.
* (deniz, göl gibi yerlerde) az süre kalmak.
* birçok yerlere girmek.

dalıp gitmek
* bir düşünce veya hayal ile bulunduğu ortamdan uzaklaşmak.

dalış
* Dalmak işi veya biçimi.
* Topu yakalamak amacıyla savunmadaki bir oyuncunun yatay olarak sıçraması, plonjon.

dalız
* İç kulaktaki kemik dolambacın orta bölümü.

dalkavuk

* Kendisine çıkar ve yarar sağlayacak olanlara aşırı bir saygı ve hayranlık göstererek yaranmak isteyen kimse, şaklaban.
* Saraylarda devlet büyüklerini nükteli sözlerle eğlendiren kimse.

dalkavukça
* Dalkavuk gibi, dalkavuğa yakışır (biçimde).

dalkavuklaşma
* Dalkavuklaşmak işi.

dalkavuklaşmak
* Dalkavukça davranmaya başlamak.

dalkavukluk
* Dalkavuk olma durumu veya dalkavukça davranış, şaklabanlık.

dalkavukluk etmek
* dalkavuğa yaraşır biçimde davranmak.

dalkılıç
* Kılıcını çekmiş olan.
* Kılıcını çekmiş olarak, yalın kılıç.

dalkıran
* Kabuk böcekleri familyasından, fındık ağaçlarında yaşayan kın kanatlı böcek (Anisandrus dispar).
* Zorlu esen rüzgâr.

dalkurutan
* Kabuk altındaki odun katında oyuklar açarak dişbudak sürgünlerini ve zeytin dallarını kurutan kın kanatlı böcek (Hylesinus oleiperda).

dallama
* Dallamak işi.

dallamak
* Budamak.

dallandırma
* Dallandırmak işi.

dallandırmak
* Dallanmasına yol açmak.
* Bir işi, bir sorunu büyütüp karışık duruma getirmek.

dallanıp budaklanmak veya (bir işi) dallandırıp budaklandırmak
* bir iş, bir sorun büyüyerek karışık duruma gelmek (getirilmek).

dallanış
* Dallanmak işi veya biçimi.

dallanma
* Dallanmak işi.

dallanmak
* Dal vermek.
* Yayılmak, genişlemek.
* (bir iş, bir sorun) Karışık, güç bir duruma girmek.

dalları basmak
* ağaçta dalları eğecek kadar çok meyve olmak.

dallı

* Dalları olan.
* Üzerinde dalları, çiçekleri olan (kumaş).

dallı budaklı
* Karışık bir duruma girmiş olan, çapraşık.

dallı güllü
* Çok renkli, canlı.

dalma
* Dalmak işi.
* Güreşçinin ayaktayken, birden eğilerek, rakibinin belden aşağı herhangi bir yerini kapması.

dalmak
* Suyun içine bütünüyle ve hızla girmek.
* Bir yerin içine girmek.
* Başka bir şeyle uğraşamayacak veya başka bir şeyi düşünemeyecek biçimde kendini bir şeye kaptırmak.
* Kendini bilmez duruma gelmek, kendinden geçmek.
* Uyumak.
* Güreşte dalma oyununu yapmak.

dalöğle
* Tam öğle zamanı.

dalsı
* Dalı andıran, dala benzeyen.
* Görevi, biçimi ve durumu yaprağa benzeyen yassı (dal).

dalsız
* Dalı olmayan.

daltaban
* Yalın ayak (kimse).
* Aşağılık, serseri.

daltonizm
* Renk körlüğü.

daluyku
* Derin uyku.

dalya
* Bir şey sayılırken birim olarak alınan sayıya gelince söylenen uyarma sözü.

dalya
* Yıldız çiçeği (Dahlia).

dalyan
* Deniz, göl ve ırmaklarda kıyılara yakın yerlerde ağ ve kazıklarla oluşturulan, büyük balık avlama yeri.

dalyan ağı
* Huni biçiminde oldukça dar gözlü balık ağı.

dalyan çorbası
* Çeşitli taze balıklardan yapılan bol soğanlı çorba.

dalyan gibi
* boylu boslu.

dalyan köftesi
* İçine bezelye, havuç ve haşlanmış yumurta konularak rulo biçiminde hazırlanmış bir tür köfte.

dalyan sepeti
* Dalyanın denizden yana olan dip tarafındaki açıklığı kapamak için kullanılan büyük sepet.

dalyan tarlası
* Dalyanın, deniz içinde kurulu bulunduğu alan.

dalyan yeri
* Sabit veya yüzer dalyan kurmaya elverişli avlanma yeri.

dalyancı
* Dalyan sahibi olan veya dalyanla balık avlayan kimse.

dalyasan
* Sarıkların omuz üzerine dökülen ucu.

dam
* Yapıları dış etkilerden korumak amacıyla üzerlerine yapılan çoğu kiremit kaplı bölüm.
* Toprak damlı ev, küçük ev, köy evi.
* Ahır.
* Tutuk evi.

dam
* Dansta kavalyenin eşi.
* İskambil kâğıtlarında kız.

dam aktarma
* Damın kiremitlerini elden geçirip kırıklarını değiştirme.

dam altı
* Barınılacak, sığınılacak yer.

dam koruğu
* Dam koruğugillerden, bir veya çok yıllık türleri olan, ılık iklimlerde yetişen otsu bir bitki (Sedum).

dam koruğugiller
* İki çeneklilerden örnek bitkisi dam koruğu olan bir bitki familyası.

dam üstünde saksağan, vur beline kazmayı
* yersiz ve saçma sözler karşısında hafifseme yollu söylenir.

dam yandı, içindeki sıçan da (birlikte) yandı
* "bu, büyük bir kayıp, ama eskiden yol açtığı rahatsızlık da sona erdi" anlamında kullanılır.

dama
* Karelere ayrılmış zemin üzerinde on altı taşla iki kişi arasında oynanan oyun.

dama çıkmak
* cinsî istekleri artmak.

dama demek
* gücü kalmayarak bir işi daha ileri götüremeyecek duruma gelmek.
* tükenmek.

dama tahtası
* Üzerinde dama oynanan tahta.

dama taşı
* Dama oynanan taş.
* Sık sık bir yerden başka bir yere giden veya atanan.

dama taşı gibi oynatmak
* sık sık bir yerden bir yere göndermek veya atamak.

damacana
* Su veya başka sıvıları taşımaya yarayan dar ağızlı şişkin karınlı genellikle hasır veya plâstik sepet içinde korunan büyük şişe.

damacı
* Dama oyuncusu.

damak
* Ağız boşluğunun tavanı.

damak eteği
* Damağın kemiksiz ve yumuşak olan arka bölümü.

damak tadı
* Tat alma duyusuna uygun yiyecek.

damak ünsüzü
* Dil sırtı yardımı ile ön damakta veya art damakta oluşan ses: g, k, n.

damaklı
* Damağı olan.

damaklı diş
* Damağı ile beraber hazırlanmış takma diş.

damaksı
* Boğumlanma noktası damakta bulunan (ses).

damaksıl
* Damakla ilgili.

damaksıllaşma
* Damaksıllaşmak işi.

damaksıllaşmak
* Bir kelimede art damaktan çıkan bir ünsüz veya kalın bir ünlü ön damağa kayıp yumuşamak ve incelmek: Yana > yine, alma > elma gibi.

damaksıllaşmış
* Damaksıllaşan veya gerçekte damaksı olan ünsüze verilen ad.

damaksıllaştırma
* Damaksıllaştırmak işi.

damaksıllaştırmak
* Bir fonemin boğumlanma noktasını sert damağa doğru kaydırmak.

damaksız
* Damağı olmayan.
* Tat alma duyusu zayıflamış olan veya bu duyuyu tamamen yitirmiş olan (kimse).
* Sivri uçlu balıkçı iğnesi.

damalı
* Üstünde kareler bulunan.

damar
* Canlı varlıklarda kanın veya besleyici sıvıların dolaştığı kanal.
* Mermerde, bazı taşlarda ve tahta kesitlerinde renk ayrılığı gösteren dalgalı çizgi.
* Başka türden katmanların arasında bulunan sıvı, maden veya mineral katmanı.
* Soy, yaradılış.
* Huy, mizaç.

* İçinde ongun besi suyunun dolaştığı odunsu dokudan boru.
* Böceklerde kanat zarını dik tutmaya yarayan organ.

damar aktarma
* Vücudun bir yerinden alınan damarı tıkanmış damarın yerine koymak suretiyle yapılan tedavi, by-pass.

damar damar
* Çok damarlı.
* Katmanlı.

damar sertliği
* Atardamar iç yüzeyinde yaşlanma, yıpranma, kireçlenme sebebiyle ortaya çıkan kan dolaşımı güçlüğü ve kan basıncının artması hastalığı.

damar tabaka
* İnce kan damarlarından oluşan, göz küresinin içini döşeyen katman.

damar tıkanıklığı
* Atardamar kanının pıhtılaşması veya yağ parçacıklarının oluşması sonucunda meydana gelen tıkanma, amboli.

damarcık
* Küçük damar.

damardaraltan
* Damarların kas tabakasını büzerek kanın dolaşımını çabuklaştıran veya düzenleyen (sinir, madde).

damargenişleten
* Damarların kas tabakasını gevşeterek çapını büyüten (sinir, madde).

damarı (veya damarları) kabarmak
* (bir huy veya duygu) güçlü bir biçimde ortaya çıkmak.

damarı bozuk
* Huysuz, sinirli, aksi, geçimsiz kimse.

damarı kurusun
* birinin huysuzluğuna öfkelenildiğinde, ilenme olarak söylenir.

damarı tutmak
* kötü huyu, aksiliği depreşmek.

damarına (veya damarlarına) işlemek
* kötü bir huy, vazgeçilmez bir biçimde yerleşmek.

damarına basmak
* birini, duyarlı olduğu bir konuda kızdırmak.

damarına çekmek
* soyunun özelliklerini taşımak.

damarına girmek
* birinin hoşlanacağı şeyler yaparak kendisini ona sevdirmek.

damarını bulmak
* hoşlanabileceği biçimde davranıp uysallığını sağlamak.

damarlandırma
* Damarları yetersiz olan bir organa yeni damarlar eklemeyi amaçlayan ameliyat.

damarlanma
* Bir organın, bir bölgenin damarlarının durumu.

damarlanmak
* Damar damar olmak, damar durumu almak.

damarları ayağa kalkmak
* Bir duygu sonucu şiddetle istemek.

damarlı
* Damarı olan, damarı gözle görülecek kadar kabarmış olan.
* Aksi, huysuz, sinirli, geçimsiz.

damarsız
* Damarı olmayan.
* Uysal, iyi huylu.

damasko
* Çoğunlukla döşemelik olarak kullanılan, keten ve ipek karışımı bir tür kumaş.

damat
* Güvey.
* Padişah soyundan kız almış olan kimse.

damat girmek
* aileye güvey olarak katılmak.

damatlık
* Güveylik.

damdan çardağa atlamak
* hiçbir mantık bağı kurmadan konudan konuya geçmek.

damdan düşer gibi (düşercesine)
* (söz için) birdenbire ve yersiz olarak.

damdazlak
* Hiç saçı olmayan.

damga
* Bir şeyin üzerine bir nişan, bir işaret basmaya yarayan araç.
* Bu araçla basılan nişan, işaret.
* Bir kimsenin adını kötüye çıkaran, yüz kızartıcı durum.
* Bir şeyin kime, hangi çağa ait olduğunu gösteren belirgin iz, işaret, nitelik.

damga harcı
* Kamuya ait mal ve hizmetlere vatandaşın katkı payı olarak ödediği vergi.

damga kanunu
* Damga pullarının nasıl ve ne miktarda yapıştırılacağını gösteren kanun.

damga pulu
* Resmî işlemlerde belgelere yapıştırılan pul.

damga vergisi
* Kişiler veya kuruluşlar arası hukukî işlemlerin geçerliliğini belgeleyen kâğıtlardan alınan vergi.

damga vurmak
* damgalamak.
* iz bırakmak.

damga yemek
* (biri) kötü bir yargıya veya nitelenmeye uğramak.

damgacı
* Damga vurmakla görevli kimse.
* Damga yapan veya satan kimse.

damgacılık
* Damgacının işi veya mesleği.

damgalama
* Damgalamak işi.

damgalamak
* Bir şeyin üzerine damga ile işaret yapmak, damga vurmak.
* Bir kimseye gerçeğe dayanmadan herhangi bir özellik veya nitelik yüklemek.
* Birine yüz kızartıcı bir suç yüklemek.

damgalanma
* Damgalanmak işi.

damgalanmak
* Damgalamak işine konu olmak.

damgalatma
* Damgalatmak işi.

damgalatmak
* Damgalamak işini yaptırmak.

damgalayış
* Damgalama işi veya biçimi.

damgalı
* Damgası olan, damgalanmış olan.
* (kendisine) Yüz kızartıcı bir suç yüklenmiş olan.

damgasız
* Damgalanmamış, damgası olmayan.

damıtıcı
* Damıtmaya yarayan, damıtma işinde kullanılan araç, imbik.
* Endüstride damıtma ürünleri elde etmede türlü ham maddeleri damıtan kimse.

damıtık
* Damıtma yoluyla, damıtılarak elde edilmiş olan.

damıtılma
* Damıtılmak işi.

damıtılmak
* Damıtmak işi yapılmak veya damıtmak işine konu olmak.

damıtma
* Damıtmak işi, taktir.

damıtmak
* Gaz ürünler elde etmek için, bazı katı nesneleri ısı yoluyla temel ögelerine ayrıştırmak, imbikten çekmek, taktir etmek.
* Sıvı karışımlarda, karmaşık, değişken birleşimleri oluşturan ögeleri, özellikleri belirli ürünlere ayırmak.

damızlık
* Yalnız dölü alınmak için yetiştirilen yüksek nitelikli (hayvan veya bitki).
* Maya.

damla
* Yuvarlak biçimde, çok küçük miktarda sıvı.
* Damlalıkla kullanılan ilâç.
* Kalbe inen inme; felç.
* Çok az.
* Damla biçiminde olan (ziynet).

damla damla
* Azar azar.

damla hastalığı
* Gut.

damla inmek
* felç olmak, damlaya uğramak, yüreğine inmek.

damla sakızı
* İri taneli, parlak ve çok sevilen bir tür sakız.

damla taş
* Tıraş edilmeyerek yuvarlak ve cilâlı bırakılmış, değerli veya yarı değerli taş.
* Sarkıt.

damla taşı
* Yapılarda süs unsuru olarak kullanılan damla biçiminde taş.

damlacık
* Küçük damla.

damlalık
* Bir sıvıyı damla damla akıtmak için bir ucuna kauçuktan yapılmış başlık geçirilmiş, öbür ucu sivri, cam veya plâstikten araç.
* Bir yapıda çörtenleri ve dam oluklarını taşıyan yan duvar.
* Bulaşık teknesinin yanına konulan ve yıkanmış kap kacağın sularını tekneye akıtan oluklu bölüm.

damlama
* Damlamak işi.

damlamak
* Damla durumunda tane tane düşmek.
* İçindekini damla damla akıtmak.
* Bir yere çağrılmadan, birdenbire, çekinmeden girmek.

damlatılma
* Damlatılmak işi.

damlatılmak
* Damlatmak işi yapılmak.

damlatma
* Damlatmak işi.

damlatmak
* Damla damla akıtmak.
* Damlalıkla ilâç koymak.
* Damıtmak.

damlaya damlaya göl olur
* azar azar olagelen bir şeyi küçümsemenin doğru olmadığını, çünkü birikerek önemli bir niceliğe ulaşacağını anlatır.

damlı

* Damı olan.

damper
* Bir şasinin üzerine takılmış, inip kalkan kasası olan, kendinden hareketli, yükü boşaltan düzen.

damperli
* Damper düzeni olan.

damping
* Milletler arası pazarları elde etmek veya elindeki malı elden çıkarmak için düşük fiyatla satma.
* Ucuzluk.

damsız
* Damı olmayan.

dan dan
* Kaba, kırıcı.

dan dun
* Karşılıklı atılan silâh seslerini anlatır.

-dan, -den / -tan, -ten
* Çıkma hâli eki: Tarladan, köy-den vb.
* İsimlerden sıfat ve zarflar da türetir: toptan, candan, gerçekten vb.

dana
* İneğin, sütten kesilmesinden bir yaşına kadar olan erkek yavrusu.

dana derisi
* Ölü buzağından elde edilen ve tirşe yapımında kullanılan özel deri.

dana eti
* Sütten yeni kesilmiş dananın eti.

dana humması
* İnekte buzağıyı doğurduktan sonra ortaya çıkan bir tür hastalık.

danaayağı
* Yılanyastığıgillerden, yaprakları lekeli bir bitki (Arum).

danaburnu
* Toprak içinde yaşayıp bitkilere, köklerini keserek zarar veren bir böcek, kök kurdu (Gryllotalpa vulgaris).
* Aslanağzı çiçeği.

danacı
* Dana çobanı.

danadili
* Bir tür cönk.

danakıran otu
* Salepgillerden, bataklık yerlerde yetişen bir bitki (Epipactis).

danalar gibi bağırmak (veya böğürmek)
* çok kuvvetle haykırmak.

dananın kuyruğu kopmak
* beklenen veya korkulan sonuç gerçekleşmek.

Danca
* Danimarka dili.

dandini
    * Bebekleri uyuturken, oyalarken söylenen tekerlemelerde geçer.
    * Düzensiz, karışık, darmadağınık.

dandini bebek
    * Yaşına yakışmayacak davranışlarda bulunanlar için söylenir.

dane
    * Kuş yemi.

dang
    * Başta, kaslarda, oynaklarda ağrılar yapan, vücutta kızıl lekeler gösteren, ateşli ve salgın bir hastalık.

dangadak
    * Birdenbire, damdan düşer gibi.

dangalak
    * Akılsız, düşüncesiz.

dangalakça
    * Dangalağa yakışır (biçimde).

dangalaklık
    * Dangalak olma durumu veya dangalakça davranış.

dangıl dungul
    * Kaba saba, yersiz ve lüzumsuz.

dangıldamak
    * Dangırdamak.

dangırdama
    * Dangırdamak işi veya biçimi.

dangırdamak
    * Yüksek sesle, bağıra bağıra konuşmak.

danış
    * Önemli bir konuda birkaç kişinin bir arada konuşması, müşavere.

danışık
    * Olmayan bir durumu varmış gibi göstermek veya olduğundan başka anlatmak için önceden yapılan anlaşma, muvazaa.

danışıklı
    * Gerçekte olmadığı hâlde bir anlaşma sonunda öyle gösterilen, muvazaalı.

danışıklı dövüş
    * Başkalarını aldatmak veya atlatmak için önceden yapılmış gizli anlaşmaya dayanan davranış, şike.

danışıklık
    * Danışıklı olma durumu, muvazaa.

danışılma
    * Danışılmak işi.

danışılmak
    * Danışmak işi yapılmak.

danışma
    * Danışmak işi, müşavere, istişare, müzakere, meşveret.
    * Danışılan yer, müracaat, enformasyon.

danışma bürosu

* Bazı kuruluşların işleriyle ilgili olarak sorulacak soruları cevaplamak için açılmış büro.

danışma meclisi

* 1982 Anayasasını hazırlayan ve Kurucu Meclisi oluşturan organlardan biri.

danışmak

* Bir iş için bilgi veya yol sormak, görüş almak, istişare etmek, müracaat etmek, meşveret etmek.

danışman

* Bilgi ve düşüncesi alınmak için kendisine danışılan görevli kimse, müşavir.

danışmanlık

* Danışmanın yaptığı görev, müşavirlik.

Danıştay

* Yönetim davalarına bakmak, bakanlar kurulunca gönderilen yasa ve tüzük tasarıları ile imtiyaz sözleşmeleri üzerine düşüncelerini bildirmek gibi görevleri olan, üyeleri Anayasa Mahkemesince seçilen bağımsız anayasa kuruluşu, Devlet Şurası.

Danimarka kırmızısı

* Kılları kırmızı, ortalama 600 kg ağırlığında iri yapılı, sert şartlara uyum sağlayan bir sütçü sığır ırkı.

Danimarkalı

* Danimarka halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

daniska

* En iyi, katmerli.

danişment

* Bilgili.
* Tanzimattan önce, kadıların yanında yetişmek üzere görevlendirilen kimse.
* Sahn medreselerinde oda sahibi olabilen öğrenci.

dank

* "Çoktan beri anlayamadığı bir şeyi, bir olayın ortaya çıkmasıyla birdenbire kavrayıvermek" anlamına gelen kafasına dank demek veya kafasına dank etmek deyimlerinde geçer.

dans

* Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri, raks.

dans etmek (veya yapmak)

* müzik temposuna uyarak, estetik değer taşıyan vücut hareketleri yapmak.

dansçı

* Dans eden kişi.
* Dansı meslek edinen kişi.

dansimetre

* Yoğunlukölçer.

dansing

* Dans etmek için gidilen, halka açık yer.

danslı

* Dansı olan, dans edilen.

dansör

* Dans etmeyi meslek edinen erkek.

dansörlük

* Dansörün işi veya mesleği.

dansöz
* Dans etmeyi meslek edinen kadın.

dansözlük
* Dansözün işi veya mesleği.

danssız
* Dansı olmayan, dans edilmeyen.

dantel
* Her türlü iplikle örülen veya bir kumaşın kenarına işlenen türlü biçimde ince ve ağ görünümünde örgü, tentene.

dantel ağacı
* Dulaptal otugillerden, Antillerde yetişen, sünger gibi kullanılan, kabuk lifleri dantele benzeyen bir ağaç (Lâgetta).

dantelâ
* Bkz. dantel.

dantelâlı
* Dantelâsı olan.

dantelli
* Danteli olan.

dapdar
* Çok dar.

dapdaracık
* Çok dar.

dar
* İçine alacağı şeye oranla ölçüleri yetersiz olan, geniş ve bol karşıtı.
* Genişliği az veya yetersiz olan, ensiz.
* (yaratıcı yetiler için) Yetersiz.
* Az, elverişsiz, sınırlı.
* Yeterli paranın olmamasından doğan sıkıntı.
* Güçlükle, ucu ucuna, ancak.

dar
* İdam mahkûmlarını asmak için dikilen direk.

dar açı
* Ölçüsü 90° den küçük olan açı.

dar aralık
* Borsada hisse senetlerinin alım satım emirlerinin verilmesi sırasında geçen kısa süre.

dar atmak
* güçlükle ve ivedi olarak bir yere sığınmak; kaçmak.

dar boğaz
* Kısık.
* Toplumun, çözümlenmesinde güçlüklerle karşılaştığı bunalımlı durum.

dar darına
* güçlükle ve son anda; güç hâl ile, uç uca.

dar gelirli

* Geliri normal bir geçim sağlamaya yetişmeyen; geçim sıkıntısı çeken.

dar gelmek
* sıkıntı ve huzursuzluk vermek.

dar görüşlü
* Yeni ve değişik görüşleri benimsemeyen, anlayış göstermeyen.

dar hat
* Dar demir yolu.

dar kaçmak
* istemediği bir çevreden kendini dışarı atmak.

dar kafalı
* Kavrayışı az, anlayışı kıt; yenilikleri benimseyecek yetenekten yoksun (kimse).

dar ünlü
* Alt çenenin az açılmasıyla oluşan ünlü: u, ü.

dara
* Kabıyla birlikte tartılan bir nesnenin kabının ağırlığı.
* Bu kabın ağırlığına karşılık olarak terazinin öbür kefesine konulan ağırlık.
* İçinde yük taşınan aracın boş durumdaki ağırlığı.

dara boğmak
* birinin güç durumundan yararlanmak.

dara dar
* Güçlükle, ancak, uç uca, son dakikada.

dara düşmek
* para sıkıntısına düşmek.

dara gelmek
* aceleye gelmek.
* mecbur olmak.

dara getirmek
* aceleye getirmek.

daraban
* (kalp için) Vurma, vuruş, atış.

daracık
* Çok dar.

daraç
* Dar.

darağacı
* İdama mahkûm olanları asmak için kurulan sehpa.

daralış
* Daralma işi veya biçimi.

daralma
* Daralmak işi.
* Geniş ünlülerin, yanlarındaki bazı ünsüzlerin etkisiyle darlaşması: geymek > giymek, yene > yine gibi.

daralmak
* Dar duruma gelmek, küçülmek; azalmak.

* Güçleşmek, zorlaşmak.
* Sıkışmak, başı dara gelmek, bunalmak.
* Zayıflamak.

daraltı
* Dar gibi görünme veya olma.

daraltıcı
* Boruların çaplarını daraltmakta kullanılan bağlantı parçası.

daraltılma
* Daraltılmak işi.

daraltılmak
* Daraltmak işi yapılmak.

daraltma
* Daraltmak işi.

daraltmak
* Dar duruma getirmek.
* Sayıca azaltmak.

darasını almak
* içine bir şey konulacak kabın ağırlığını tartmak.

darasını düşmek
* tarttıktan sonra kabın ağırlığını hesaptan düşmek.

darasız
* Darası alınmadan.

daraşlık
* Sıkıntılı ortam, durum, darlık.

daraya atmak (veya çıkarmak)
* değer vermemek.

darbe
* Vuruş, çarpış.
* Bir ülkede baskı kurarak, zor kullanarak veya demokratik yollardan yararlanarak hükûmeti istifa ettirmek veya rejimi değiştirecek biçimde yönetimi, devirmek işi.
* Birini kötü duruma düşüren, sarsan olay.

darbe vurmak (veya indirmek)
* iyi olan bir durumu kötüye dönüştürmek.

darbe yemek
* gücünü sarsıcı, yok edici bir durum almak.

darbeci
* Vuran, çarpan kimse.
* Darbe yaparak yönetime el koyan kimse.

darbecik
* Küçük, hafif darbe.

darbecilik
* Darbecinin işi.

darbeleme
* Darbelemek işi.

darbelemek
* Vurmak, çarpmak.
* Yıkıma uğratmak.
* Bir işi engellemek.

darbımesel
* Atasözü, atalar sözü.

darbuka
* Toprak veya madenden yapılan, bir yanı açık, uzunca bir tür dümbelek.

darbukacı
* Darbuka çalan kimse.

darbukacılık
* Darbukacının işi veya mesleği.

darca
* Biraz dar, pek geniş olmayan, dar olarak.

darda bulunmak
* para sıkıntısı içinde bulunmak.

darda kalmak
* paraca sıkıntı içine girmek.
* zor duruma düşmek.

dardağan
* Palmiye cinsinden bir ağaç (Milium effusum).
* Bu ağacın çitlembik büyüklüğünde, sert çekirdekli tatlı yemişi.

dargın
* Darılmış olan, küskün.
* Soğuk, ilgisiz.

dargın durmak
* küskün durumda olmak.

dargınlaşma
* Dargınlaşmak işi.

dargınlaşmak
* Dargın bir durum almak.

dargınlık
* Dargın olma durumu.

darı
* Buğdaygillerden, tohumları gereğinde buğday yerine besin olarak kullanılan, kuraklığa dayanıklı bir bitki, akdarı (Panicum).
* (bazı bölgelerde) Mısır.

darı darına
* Güçlükle, uç uca.

darı unundan baklava, incir ağacından oklava olmaz
* kötü gereçle iyi iş görülemez.

dârıdünya
* Dünya, yeryüzü.

dârıfülfül
* Doğu Hint Adalarında yabanî olarak yetişen, tırmanıcı, meyveleri 6 cm uzunluğunda, 7 mm çapında, koni biçiminde, açık esmer renkli, yakıcı ve keskin lezzetli, iştah açıcı bir bitki (Fructus Piperis longi).

darılgan
* Çabuk alınıp darılan (kimse).

darılganlık
* Çabuk alınıp darılma durumu.

darılma
* Darılmak işi.

darılmaca
* "Darılmak olmaz", "sakın darılma" anlamında kullanılan darılmaca yok deyiminde geçer.

darılmak
* Hoşa gitmeyen bir tutum, davranış veya söz dolayısıyla gücenip görüşmez olmak, ilgiyi kesmek.
* Gücenmek, kırılmak, alınmak, incinmek.
* Azarlamak, paylamak.

darıltma
* Darıltmak işi.

darıltmak
* Darılmasına sebep olmak.

darısı başına
* bir başarı, bir mutluluk başkası için istendiğinde söylenir.

darlaşma
* Darlaşmak işi.

darlaşmak
* Daralmak.

darlaştırma
* Darlaştırmak işi.

darlaştırmak
* Daraltmak.

darlık
* Dar olma durumu.
* Geçim zorluğu.
* İç sıkıntısı.

darmadağın
* Çok dağınık ve karışık, tarumar.

darmadağın etmek
* dağıtmak, karıştırmak.
* dayak atıp iyice dövmek.

darmadağınık
* Darmadağın olmuş.

darmaduman
* Karmakarışık.

darmaduman etmek
* karmakarışık bir duruma getirmek.

darmaduman olmak
* karmakarışık bir duruma gelmek.

darp
* Vurma, dövme.
* Çarpma.
* Vuruş.

darp etmek
* vurmak, çarpmak.
* (para için) damga basmak.

darphane
* Para basılan yer.

darülâceze
* Düşkünler evi.

darülbedayi
* Güzel sanatlar evi, kuruluşu.

darüleytam
* Yetimler evi.

darülfünun
* Üniversite.

darüşşifa
* Sağlık yurdu.

Darvincilik
* Darwin'ce geliştirilen, canlı türlerin doğal ayıklanma sonucu, evrim yoluyla basit organizmalardan türediğini ileri süren görüş.

dasdaracık
* Çok dar.

dasit
* Kuvarslı diyorit birleşiminde olan bir sızıntı kütlesi.

dasitan
* Destan.

dasitanî
* Destanî.

dastar
* Baş örtüsü.

-daş / - taş
* İsimden isim türeten ek: din-daş, arka-daş, meslek-taş, sır-daş, yol-daş vb.

datif
* Yönelme durumu.

daüssıla
* Yurt özlemi, yurtsama.

dav
* Postu, kaplan postu gibi çizgili bir tür Afrika zebrası (Hippotigris burchelli).

dava
* Hukukî korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurma.
* İleri sürülerek savunulan düşünce, çözümlenmesi gerekli olan konu, sav.
* Sorun.
* Ülkü.
* Sevgili.

dava adamı
* Bir ülkü uğrunda sürekli çalışan kimse.

dava etmek (veya açmak)
* hukukî korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurmak.

dava görmek
* açılan davaları incelemek ve sonuca bağlamak.

dava gütmek
* sürekli olarak bir konuyu savunmak veya gündemde tutmak.

dava vekili
* Avukat sayısı beşten az olan yerlerde avukat yetkisini taşıyan meslek adamı.

davacı
* Dava eden kimse, müddei.

davalaşma
* Davalaşmak durumu.

davalaşmak
* Birbiri aleyhinde mahkemeye başvurmak.

davalı
* Kendisinden bir şey dava edilen kimse, müddeialeyh.
* Dava konusu olan (şey).
* Davası olan.

davalık
* Davayı gerektiren.

davar
* Koyun ve keçiye verilen ortak ad.
* Koyun veya keçi sürüsü.

davar gütmek
* sürüyü otlatmak, korumak ve gerektiğinde süt sağmak.
* işe yaramayan, aptal veya acemi insanları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak.

davaya bakmak
* açılan davayı incelemek, araştırmak ve sonuçlandırmak, rüyet etmek.

davet
* Çağrı, çağırma.
* Yemekli toplantı.

davet etmek
* çağırmak.
* yol açmak.
* birinin bir şeye uymasını istemek.

davetçi
* Çağrıda bulunan kimse, çağrıcı.

davete icabet etmek
* çağrılı olduğu yere gitmek.

davetiye
* Davet için yazılan kâğıt.

davetkâr
* (bakış, davranış vb. için) Çağıran, davet eden.
* Çekici, cazibeli.

davetli
* Çağrılı.

davetname
* Yasal bir iş için gönderilen çağrılık.

davetsiz
* Çağrılmadan gelen.

davlumbaz
* Dumanı toplayıp bacaya vermeye yarayan çıkıntı.
* Yandan çarklı vapurların çarklarını örten yarım daire biçimindeki kapak.

davrandırma
* Davrandırmak işi.

davrandırmak
* (birinin) Davranmasını sağlamak.

davranış
* Davranmak işi veya biçimi, tutum, muamele, hareket.
* Dıştan gözlemlenebilecek tepkilerin toplamı.
* Organizmanın uyaranlar karşısındaki tepkilerinin bütünü.

davranış bilgisi
* Görgü kuralları.

davranışçılık
* Psikolojinin inceleme konusunun davranış olduğuna inanan, bilincin, psikolojinin araştırma alanına girdiğini inkâr eden görüş, behavyorizm.

davranma
* Davranmak işi.

davranma!
* kımıldama!.

davranmak
* Bir kimseye veya bir şeye karşı belli tavır takınmak.
* Bir şeye el atmak, girişmek.
* Bir işi yapmaya hazır olmak, hazırlanmak.

davudî
* Kalın, tok ve gür (ses).

davul
* Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değnekle çalınan çalgı.

davul (birinin) boynunda, tokmak (bir başkasının) elinde
* sorumluluğu taşıyan biri olduğu hâlde, sözü geçen bir başkasıdır.

davul çalmak

* bir şeyi herkesin haber alabileceği biçimde ortalığa yaymak.

davul çalsan işitmez
* çok sağır.
* uykusu çok ağır, derin uykuda.

davul dengi dengine diye çalar
* evlenecek kimselerin birbirlerine denk olması gerekir.

davul dövmek
* davul çalmak.

davul gibi
* şiş ve gergin.

davul tozu
* Gerçekleşmesi imkânsız olan durumlar için kullanılır.

davulcu
* Davul çalan kimse.

davulculuk
* Davulcunun işi veya mesleği.

davulu biz çaldık, parsayı başkası topladı
* biz çalıştık, uğraştık, başkası yararlandı.

davulun sesi uzaktan hoş gelir
* işin içinde olmayanlar o işi kolay veya kârlı sanırlar.

davya
* Dişçi kerpeteni.

dayağa idmanlı olmak
* dayak yemeye alışmış olmak.

dayak
* (bir insanı veya bir hayvanı) Dövmek işi, patak, kötek.
* Bir şeyin yıkılmaması için dayatılan ağaç, destek, payanda.
* Evlerin kapısının açılmaması için kapının arkasına konulan kol, destek, sürgü.

dayak arsızı
* Dayaktan korkmaz olmuş, dayak yemeye alışmış.

dayak atmak
* dövmek, sopa ile dövmek.

dayak cennetten çıkmıştır
* dayağın yola getirici bir etkisi bulunduğunu anlatır.

dayak düşkünü
* Dayağa lâyık olan, dövülmeyi hak eden.

dayak kaçkını
* Dayak yemeye alışmış, dayaktan korkmaz kişi.

dayak yemek
* dövülmek, sopa ile dövülmek.

dayaklama
* Dayaklamak işi.

dayaklamak

* Yıkılmaması için bir şeye destek koymak.
* Kapıyı bir destekle arkasından kapamak, sürgülemek.

dayaklanma

* Dayaklanmak işi veya durumu.

dayaklanmak

* Dayaklamak işi yapılmak.

dayaklı

* Dayağı olan.

dayaklık

* Destek olarak kullanılan şey.

dayalı

* Dayanmış olan.
* İlgili, dair, müstenit, mebni.

dayalı döşeli

* Döşemesi ve eşyası eksiksiz.

dayama

* Dayamak işi.

dayamak

* Bir şeyi bir yere dokunur duruma getirmek ve bu durumda bırakmak veya tutmak.
* Bir yerden, bir kimseden yararlanmak, güç almak.
* Hızla, öfke ile veya korkutmak için yaklaştırmak, uzatmak.
* Vakit geçirmeden, bekletmeden vermek.
* (kapı, pencere için) Ardına kadar açmak.
* Kalitesiz, kötü veya çürük bir malı, gizlice iyi olanların arasına katıp müşteriye satmak.
* Varmak, ulaşmak.

dayanak

* Dayanılacak şey, istinatgâh, mesnet.
* Bir iddiayı güçlendirmeye yarayan tanıt.
* Güç verici, yardımcı, destek.
* Bir gerçekliğin onaylanması için olayların arkasında veya altında bulunan şey; kendisine bir şey yüklenilen, bir varlığa destek olan, altta bulunan temel.

dayanak noktası

* Yapılarda bir bölümün ağırlığını taşımaya yarayan öge.
* Dayanak.

dayanaklı

* Dayanağı olan.

dayanaklık

* Dayanak, destek olma durumu.

dayanaksız

* Dayanağı olmayan.

dayanamamak

* katlanamamak, sabredememek.

dayanç

* Sabır.
* Dayanak.

dayandırma
* Dayandırmak işi.

dayandırmak
* Dayanmasını sağlamak, istinat ettirmek.

dayanıklı
* Dayanabilen, sağlam, güçlü, mukavim, zorlu.
* Metanetli, metin, mütehammil.

dayanıklılık
* Dayanıklı olma durumu, metanet.

dayanıksız
* Dayanmayan, sağlam olmayan, güçsüz, metanetsiz.

dayanıksızlık
* Dayanıksız olma durumu, metanetsizlik.

dayanılma
* Dayanılmak işi veya durumu.

dayanılmak
* Dayanmak işi yapılmak.

dayanılmaz
* (bir kimse veya şey için) Karşı konulamaz veya karşı çıkılamaz.
* Tahammül edilemez, katlanılamaz.

dayanım
* Bir varlığın dış etkilere karşı direnme özelliği, direnç.

dayanım ömrü
* Bkz. dayanma ömrü.

dayanırlık
* Direnç, mukavemet.

dayanış
* Dayanma işi veya biçimi.

dayanışık
* Üyeleri arasında dayanışma bulunan (millet, topluluk, sınıf vb.), mütesanit.

dayanışma
* Dayanışmak işi, tesanüt.
* Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanması, tesanüt.

dayanışmacı
* Dayanışmacılıktan yana olan, solidarist.

dayanışmacılık
* Bir topluluğun bütün bireyleri arasında bir dayanışma bulunmasını toplu durumda yaşamanın gereklerinden sayan ve bireycilikle ortaklaşacılık arasında yer alan bir öğreti, solidarizm.

dayanışmak
* (bir topluluğu oluşturan kişiler) Bir şeyi gerçekleştirmek için duygu, düşünce ve çıkar birliği göstermek, birbirini kollamak, mütesanit olmak.

dayanışmalı
* Aralarında dayanışma bulunan.

dayanma

* Dayanmak işi.

dayanma ömrü

* Bir malzemenin kopmaya, kırılmaya ve görevini yapamaz hâle gelmesine kadar göstermiş olduğu direnç.

dayanmak

* Bir yere yaslanmak, kendini dayamak.
* Kullanılışı uzun sürmek, dayanıklı olmak.
* Zarar görmemek, varlığını korumak, hasar görmemek.
* Birinden, bir şeyden güç almak, güvenmek; istinat etmek.
* Tutunmak, karşı durmak, karşı koymak, mukavemet etmek.
* Bir şeyin üzerinde kurulmuş olmak, istinat etmek.
* Güç bir duruma katlanmak, çekmek, sabretmek, tahammül etmek.
* Varmak, ulaşmak.
* Bütün gücünü kullanarak bir işi yapmak.
* (tükenmeyen işler için) Sonunda birinin veya bir şeyin üzerinde kalmak.
* Hız vermek.
* Yetişmek, yeter olmak.

dayantı

* Dayanıklık.

dayatış

* Dayatmak işi veya biçimi.

dayatışma

* Kendi isteğinde inatlaşma.

dayatışmak

* Kendi istek ve arzuları doğrultusunda ısrar etmek, inatlaşmak.

dayatma

* Dayatmak işi, empoze etme.

dayatmacı

* İstediğini yaptırmada baskı uygulayan, direten, empoze eden.

dayatmak

* Dayamak işini yaptırmak, empoze etmek.
* Kendi istediğini yaptırmakta direnmek.
* Başkasının isteğine karşı koymak.
* Empoze etmek.

dayattırma

* Dayattırmak işi.

dayattırmak

* Dayatmak işini yaptırmak.

dayayıp döşemek

* (evi, odayı) mobilya ve benzeri eşya ile döşemek.

dayayış

* Dayamak işi veya biçimi.

daye

* Çocuk bakıcısı, süt nine, dadı.

dayı

* Annenin erkek kardeşi.
* Bir kimsenin kayırıcısı olan, sözü geçer kimse.

* Yaşlı erkeklere seslenme sözü olarak kullanılır.
* Osmanlı İmparatorluğu döneminde Tunus, Cezayir ve Trablusgarp'ta seçimle başa getirilen yönetici.
* Cesur, yiğit.

dayılanma
* Dayılanmak işi.

dayılanmak
* Çalım satmak, yüksekten atmak.

dayılık
* Dayı olma durumu.
* Kayırıcılık.
* Kabadayılık, külhanbeylik.

dayıoğlu
* Dayının oğlu, dayızade.

dayızade
* Dayıoğlu veya dayının kızı.

daylak
* Dişi deve.
* Deve yavrusu.

daz
* Saçı dökülmüş (baş), dazlak.
* Çıplak (toprak).

dazara dazar
* Çok ivedi ve telâşlı.

dazara dazır
* Dazara dazar.

dazlak
* Tepesindeki saçı dökülmüş olan (kimse, baş).

dazlaklaşma
* Dazlak duruma gelmek.

dazlaklaşmak
* (insan) Tepesindeki saçı dökülmüş olmak, dazlak duruma gelmek.
* Saçlarını ustura ile kazıtmak.

dazlaklık
* Dazlak olma durumu.

dazlama
* Dazlamak işi.

dazlamak
* Güç beğenmek, güç beğenir olmak.

de
* Türk alfabesinin beşinci harfinin adı.

de
* Bkz. da / de.

-de
* Bkz. -da / -de, -ta / -te.

debagat
* Tabaklık, sepicilik.

debbağ
* Sepici, tabak (II).

debbe
* Kulplu ve ağzı kapaklı bakırdan su kabı, güğüm.

debboy
* Silâh, giysi gibi asker eşyası ambarı.

debdebe
* Görkem, gösteriş, şatafat, ihtişam.

debdebeli
* Görkemli, gösterişli.

debeleniş
* Debelenmek işi veya biçimi.

debelenme
* Debelenmek işi.

debelenmek
* Bir acının etkisiyle veya bir baskıdan kurtulmak için çırpınmak.
* Çırpınmak, tepinmek, kımıldamak.
* Boşuna uğraşıp durmak.

debi
* Bir akarsuyun herhangi bir kesiminden saniyede geçen suyun hacmi, akım.

debil
* Zayıf yapılı, güçsüz.

debillik
* Genellikle yapı ile ilgili aşırı ve sürekli güçsüzlük.

debimetre
* Bir borudan akan gaz veya sıvının hacim ve kütle cinsinden debisini kontrol eden, düzenleyen ve ölçen araç.

debriyaj
* Otomobillerde kavrama yöntemi ile kenetlenmiş iki mili birbirinden ayıran ve çekici mili hareket düzeninde tutarak çekilen milin durmasını ve bu işlem sonunda aracın hareketini sağlayan sistem.

debriyaj pedalı
* Kavrama pedalı.

Deccal
* Dinî inanışlara göre kıyamete yakın bir zamanda çıkacağına inanılan yalancı ve kötü yaradılışlı kimse.

deccal
* Yalancı, fesat, dedikoducu.

decrescendo
* Bir parçanın, sesi gittikçe kısarak çalınacağını anlatır.

dede
* (evlât için) Babanın veya ananın babası, büyük baba.
* Büyük babadan başlayarak geriye doğru atalardan her biri.

* Mevlevî tarikatında çile doldurmuş olan dervişlere verilen unvan.
* Çok yaşlı kimselere seslenme sözü olarak kullanılır.

dede (dedesi) koruk yer, torununun dişi kamaşır
* eskilerin yaptığı yanlış işlerden daha sonrakiler de zarar görür.

dededen kalma
* çok eski dönemlerden beri kullanılan nesne.

dedektif
* Bkz. detektif.

dedektör
* Bkz. detektör.

dedelik
* Dede olma durumu veya dedeye yakışan davranış.

dedi mi
* (dedi'mi) tam vaktinde.

dediği çıkmak
* dediği şey gerçekleşmek.

dediği dedik
* her istediğini yaptırır, söylediği sözden dönmez.

dediğim dedik, öttürdüğüm (veya çaldığım) düdük
* bir insanın sözünde direndiğini anlatmak için söylenen bir tekerleme.

dediğim dedikçi
* Her isteğini yaptıran, inatçı, iddiacı (kimse).

dediğin
* adı verilen, sayılan, kabul edilen.

dediğinden (dışarı) çıkmak
* sözünü dinlememek.

dediğine gelmek
* birinin düşüncesini önce kabul etmezken sonradan doğru bulup kabul etmek.

dediğine kara demek
* inatçılık ederek karşısındaki ile anlaşmaya yanaşmamak.

dedikodu
* Konusu çekiştirme veya kınama olan konuşma, kılükal.

dedikodu etmek (veya yapmak)
* birini çekiştirmek.

dedikodu kumkuması
* İşi gücü dedikodu olan kimse.

dedikoducu
* Çok dedikodu yapan.

dedikoduculuk
* Dedikodu yapma işi.

dedirme
* Dedirmek işi.

dedirmek
* Demek zorunda bırakmak.
* Denilmesini sağlamak.

dedirtme
* Dedirtmek işi.

dedirtmek
* Demek zorunda bıraktırmak.

dedüksiyon
* Tümden gelim.

def
* Bkz. tef.

def
* Savma.

defa
* Kez, kere.

defalarca
* Sık sık, sürekli olarak.

defans
* Savunma.

def'aten
* Birden, bir defada.

defetme
* Defetmek işi.

defetmek
* Kovmak.
* Savmak, savuşturmak.

defibelâ kabilinden
* bir belâyı savarcasına.

defibratör
* Yongaları liflerine ayrıştıran özel alet.

defigam etmek
* üzüntüyü, sıkıntıyı atmak.

defihacet etmek
* büyük abdest bozmak.

defile
* Giyecekleri tanıtmak amacıyla mankenlerin yaptıkları gösteri, moda gösteri geçidi, giyim gösterisi.

defin
* (ölüyü) Gömme.

define
* Toprak altına gömülerek saklanmış, para veya değerli şeyler, gömü.

defineci
* Gömü bulmak umuduyla kazı yapan veya yaptıran kimse.

definecilik
* Defineci olma durumu.

deflâsyon
* Para darlığı, durgunluk.

defleme
* Deflemek işi.

deflemek
* Defetmek.

defne
* Defnegillerden, yaprakları güzel kokulu ve yaz kış yeşil olan bir ağaç (Laurus nobilis).

defne yaprağı
* Çeşitli yiyeceklere güzel koku versin diye katılan yaprak.

defnedilme
* Defnedilmek işi, gömülme.

defnedilmek
* (ölü) Gömülmek.

defnegiller
* Örnek bitkisi defne olan, iki çeneklilerin ayrı taç yapraklılarından, yaprakları kokulu birçok türü içine alan bir bitki familyası.

defnetme
* Defnetmek işi, gömme.

defnetmek
* (ölüyü) Gömmek, toprağa vermek.

defneyaprağı
* Bir lüfer çeşidi.

defnolunma
* Defnolunmak işi.

defnolunmak
* (ölü) Gömülmek.

defo
* Kusur, özür, bozukluk.

defol!
* savuş git, uzaklaş.

defolma
* Defolmak işi.

defolmak
* (hakaret sözü olarak) Savuşmak, çekilip gitmek.

defolu
* Defosu olan, bozuk, özürlü, kusurlu (kumaş, giysi vb.).

deformasyon
* Biçimi bozulma, biçimsizleşme.

deforme
* Biçimi, kalıbı bozulmuş.

deforme olmak
* biçimi, kalıbı bozulmak.

defosuz
* Defosu olmayan, sağlam.

defroster
* Buzçözer.

defter
* Genellikle hafif bir kapak içerisinde, bir araya tutturulmuş kâğıt yaprakları.

defter açmak
* para yardımı veya gönüllü toplamaya girişmek.

defter emini
* Tapu işlerine bakan yüksek görevli.

defter tutmak
* işlem veya hesapları düzenli olarak bir deftere geçirmek.

defterci
* Defter yapan veya satan kimse.

deftercilik
* Defter yapmak veya satmak işi.

defterdar
* Bir ilin maliye işlerini yöneten yüksek görevli.
* Osmanlılarda maliye işlerinin en yüksek yetkilisi veya illerde maliye işleriyle uğraşan görevli.

defterdarlık
* Defterdarın makamı, görevi veya görevin yürütüldüğü yapı.

defterden silmek
* adını anmaz olmak, dost saymaz olmak.

defterhane
* Osmanlı ülkelerindeki bütün toprak kayıtlarını içine alan ana defterlerin bulunduğu ve bunlara özgü işlerin görüldüğü daire.

defteri dürülmek
* ölmek, öldürülmek.
* görevine son verilerek bir yerden uzaklaştırılmak.

defteri kapamak
* söz konusu işi artık yapmaz olmak; bir şeyle ilgiyi kesmek.

defterihakanî
* Osmanlı İmparatorluğunda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü.

defterikebir
* Ana defter.

defterinde olmamak
* sahip bulunmamak, tabiatında bulunmak.

defterini dürmek
* öldürmek.

degajman
* Futbolda kalecinin topu sert bir ayak vuruşuyla uzağa atması.

değdiriş
* Değdirmek işi veya biçimi.

değdirme
* Değdirmek işi.

değdirmek
* Değmesini sağlamak, değmesine yol açmak.

değer
* Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet.
* Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, paha.
* Yüksek ve yararlı nitelik.
* Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse.
* Kişinin isteyen, ihtiyaç duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey.
* Bir değişkenin veya bilinmeyenin sayı ile anlatımı.

değer analizi
* Bir ürünün her parçasının veya ekonomik işlemin her basamağının sistemli bir biçimde analiz edilip, katma değerinin hesaplanması ve maliyetle ilişkisinin meydana çıkarılması işi.

değer artırma
* Fiyatını yükseltme.

değer biçmek
* bir şeyin değerini belirtmek, bir şeye değer koymak.

değer düşürme
* Fiyatını indirme, değerini aşağıya çekme.

değer düşürümü
* Paranın altın veya yabancı bir paraya göre değerinin düşürülmesi, satın alma gücünün azalması, devalüasyon.

değer kuramı
* Değerlerin önem sıralarını ve bu arada en yüksek değeri araştırarak bir değer ölçüsü bildiren felsefe kuramı.

değer vermek
* değerli saymak, önem vermek.

değer yargısı
* Bir değerlendirme getiren yargı.

değerbilir
* Değeri olan şeyleri, kimseleri sayan veya koruyan, iyilikbilir, kadirbilir, kadirşinas.

değerbilirlik
* Değerbilir olma durumu, iyilikbilirlik, kadirbilirlik, kadirşinaslık.

değerbilmez
* Değeri olan şeyleri, kimseleri saymayan veya korumayan, hatırsız.

değerbilmezlik
* Değerbilmez olma durumu.

değerleme
* Değerlemek işi.

değerlemek
* Değer belirtmek.

değerlendirilme
* Değerlendirilmek işi, kıymetlendirilme.

değerlendirilmek
* Değerlendirmek işi yapılmak, kıymetlendirilmek.

değerlendirme
* Değerlendirmek işi, kıymetlendirme.

değerlendirmek
* Bir şeyi yerinde ve yararlı bir yolda kullanmak, kıymetlendirmek.
* Bir şeyin özünü, önemini, nitelik ve niceliğini belirlemek.

değerlenme
* Değerlenmek işi, kıymetlenme.

değerlenmek
* Değer kazanmak, değeri artmak, değer sağlamak, kıymetlenmek.

değerli
* Değeri olan veya değeri yüksek olan, kıymetli.

değerli kâğıt
* Kapsadığı hak, senede bağlı olan, senetsiz ileri sürülebilmesine imkân olmayan kâğıt.

değerlilik
* Değeri olma durumu, kıymetlilik.

değersiz
* Değeri olmayan veya değeri çok az olan, önemsiz, kıymetsiz, naçiz.

değersizlik
* Değersiz olma durumu.

değgin
* İlişkin, üstüne ait, dair, müteallik.

değil
* İsim cümlesinde yükleme veya başka öğelere olumsuzluk anlamı veren kelime.

değil a
* "şöyle dursun" anlamına.

değil mi ki
* madem, mademki.

değim
* Bir kimsenin, kendisine iş verilmeye hak kazandıran durumu, liyakat.

değimli
* Liyakatli.

değimsiz
* Liyakati olmayan, liyakatsiz.

değin
* Kadar, dek gibi bir işin bir durumun sona erdiği zamanı veya yeri gösterir.

değin
* Sincap.

değini
* Değinme.

değiniş
* Değinmek işi veya biçimi.

değinme
* Değinmek işi, temas.

değinmek
* Bir konuyu ele alarak ondan kısaca söz etmek, dokunmak, temas etmek.

değinti
* Temas.

değirme
* Değirmek işi.

değirmek
* Duyurmak, bildirmek, ulaştırmak.
* Değdirmek, dokundurmak.

değirmen
* Öğüten araç veya alet.
* İçinde öğütme işi yapılan yer.

değirmen taşı
* Değirmende, dönerek taneleri ezen yuvarlak taş.
* Değirmen taşı yapmakta ve bazen de yapılarda kullanılan çakmak taşı türünden sert bir taş.

değirmen taşının altından diri çıkar
* en ağır şartlarda bütün güçlükleri yener.

değirmenci
* Değirmen yapan veya işleten kimse.

değirmencilik
* Değirmen yapma işi.
* Değirmen işletme işi.

değirmenin suyu nereden geliyor?
* bu işin masrafını karşılayacak para nasıl kazınılıyor?.

değirmenlik
* Değirmende öğütülmek için ayrılmış (tahıl).
* Bir değirmen taşını işletecek güçte (akarsu).

değirmi
* Yuvarlak.
* (kumaş için) Eni boyuna eşit olan.
* Yemeni, yazma, baş örtüsü, mendil.

değirmi sakal
* Değirmi bir biçimde kesilmiş sakal.

değirmileme
* Değirmileme işi.

değirmilemek

* Yuvarlak biçime koymak.

değirmileşme
* Değirmileşmek işi.

değirmileşmek
* Değirmi hâle gelmek.

değirmilik
* Değirmi olma durumu, yuvarlaklık.

değiş
* Değmek işi veya biçimi.
* Bir şey verip yerine başka bir şey alma, mübadele, trampa.

değiş etmek
* bir şey verip yerine başka bir şey almak.

değiş tokuş
* Değiş, alış veriş, mübadele, trampa.

değişebilir
* Değişme özelliği taşıyan, değiştirilebilen.

değişebilirlik
* Değişebilir olma durumu.

değişen yıldız
* Parlaklığı zamana bağlı olarak değişme gösteren yıldız.

değişici
* Biçimden biçime giren, değişken.

değişik
* Değiştirilmiş.
* Alışılmışın dışında bir özelliği bulunan.
* Çeşitli, farklı.
* Yedek (iç çamaşırı, giyecek).

değişiklik
* Değişik olma durumu.
* Bir bütünden bir bölümünün değişmesiyle ortaya çıkan yeni durum.
* Amaca uygun biçime getirmek için yapılan değiştirme, tadil.

değişiklik önergesi
* Bazı kanun maddelerinin amaca daha uygun olması için Büyük Millet Meclisine yapılan öneri.

değişiklik teklifi
* Değişiklik önergesi.

değişiklik yapmak
* değiştirmek.

değişim
* Bir zaman dilimi içindeki değişikliklerin bütünü.
* Yeni döllerin atalarına tıpatıp benzememesini sağlayan özelliklerin tümü, varyasyon.
* Üretilen malların başka mallar veya para karşılığı değiştirilmesi.
* Bir niceliğin birbirinden ayrı değerler alması veya böyle iki değer arasındaki ayrım.
* Rüzgârın yön değiştirmesi.

değişim yönetimi

* Hızla değişen bir ortamda ayakta kalabilmek ve rakiplerin önüne geçebilmek için, şirketin kendini yenilemesi, değişim fırsatlarını analiz edip ortaya çıkan potansiyeli değerlendirmesi ve en uygun stratejinin belirlenip bunun uygulanması için yeniden örgütlenme ve yapılanma işi.

değişimli
* Değişme özelliği gösteren.

değişimli ünsüzler
* Ünsüz uyumuna bağlı olarak ötümlülük ve ötümsüzlük bakımından birbirinin yerine geçen ünsüzler: p / b, ç / c, t / d, k / g, k / ğ.

değişinim
* Doğada ve toplumda nitelikle ilgili değişmelerin yavaş yavaş değil, birdenbire olması, bir şeyin ortam ve şartlarını bulduğunda birdenbire nitelik değiştirmesi, mutasyon.

değişinimci
* Değişinimcilik yanlısı, mutasyonist.

değişinimcilik
* Bir canlı varlıktaki soya çekimin (genlerin bazı özel durumlarının yitirilmesi, yeniden oluşması veya değişmesi yüzünden) anîden değişebileceğini ve bu değişmen, türlerin oluşmasında ana yol olduğunu ileri süren kuram, mutasyonizm.
* Doğa ve toplumdaki değişmelerin değişinim biçiminde olduğunu savunan düşünce akımı, mutasyonizm.

değişiş
* Değişmek işi veya biçimi.

değişke
* Her canlıda dış etkilerle ortaya çıkabilen, kalıtımla ilgili olmayan değişiklik, modifikasyon.

değişken
* Değişme özelliği gösteren, çok değişen, değişebilir, kararsız, değişici, mütehavvil.
* Değişik sayı değerleri alabilen nicelik.

değişkenlik
* Değişken olma durumu.

değişkin
* Değişikliğe uğramış, değişik, muaddel.

değişkinlik
* Değişkin olma durumu.

değişme
* Değişmek işi.
* Değişim, mübadele.

değişmek
* Başka bir biçim veya duruma girmek, tahavvül etmek.
* Yerine başka şey veya kimse gelmek.
* Karşılıklı alıp vermek, mübadele etmek.
* Değiştirmek.
* (olumsuz biçimiyle) Çok değer vermek.

değişmez
* Aynen kalan, değişikliğe uğramayan.

değiştirge
* Bir değişiklik yapılması için verilen önerge, tadil teklifi.

değiştirgeç
* Bir cismin veya bir gücün biçimini değiştirmeye yarayan alet, konvertisör.

değiştirici
* Değiştirme özelliği olan.
* Değiştirme işini yapan nesne veya kimse.

değiştiriliş
* Değiştirilmek işi veya biçimi.

değiştirilme
* Değiştirilmek işi.

değiştirilmek
* Değiştirmek işi yapılmak.

değiştirim
* Değiştirmek işi.

değiştirme
* Değiştirmek işi, tebdil, tahrif.

değiştirmek
* Başka bir biçime sokmak, değişikliğe uğratmak.
* Bir şey veya kimseyi bulunduğu yerden başka bir yere almak.
* Bir şey verip yerine başka bir şey almak.
* Birini bırakıp başkasını edinmek veya kullanmak.
* Başka bir duruma, başka bir görünüme getirmek.
* Anlatıma yeni bir içerik vermek.

değiştirtme
* Değiştirtmek işi.

değiştirtmek
* Değiştirmek işini yaptırmak.

değme
* Değme işi, temas.

değme
* Her, herhangi bir, gelişigüzel, rastgele.
* Seçkin, seçme.

değme gitsin
* deme, karışma gitsin.

değme keyfine
* konuşulan işten çok hoşlanıldığını anlatmak için kullanılır.

değmek
* Aralık kalmayıncaya kadar birbirine yaklaşmak, dokunmak, temas etmek.
* Ulaşmak, erişmek.
* İstenilen yere düşmek, rast gelmek, isabet etmek.

değmek
* Değerinde olmak.
* Karşılık olmak.
* (zevk veren şeyler için) Hoşa gitmek.
* Herhangi bir nitelikte olmak.
* Eş değerde olmak.

değnek
* Elde taşınacak incelikte düzgün ağaç, sopa.
* Değnekle atılan dayak.

değnek gibi
* çok zayıf ve ince.

değnekçi
* Motorlu taşıtların çalıştığı yerlerde yolcuların biniş ve sıra düzenini sağlayan kimse, kâhya.
* Şehir düzeni ile ilgili görevli.

değnekçilik
* Değnekçinin yaptığı iş.

değnekleme
* Değneklemek işi.

değneklemek
* Değnekle vurmak.

deh
* Binek veya koşum hayvanlarını yürütmek için söylenen bir söz.

deha
* İnsan zekâsının, insan kişiliğinin erişebileceği en yüksek kerte, dâhilik.
* Dâhi.

dehalet
* Sığınma, korunma.

dehdeh
* Bkz. dahdah.

dehhaş
* Aşırı korku verici, dehşet saçıcı.

dehleme
* Dehlemek işi.

dehlemek
* Hayvanı deh diyerek yürütmek.
* Kovmak.

dehlenme
* Dehlenmek işi.

dehlenmek
* Dehlemek işi yapılmak.

dehletmek
* Aşağılamak, hor görmek.

dehliz
* Üstü kapalı, dar ve uzun geçit, koridor.

dehşet
* Bir tehlike veya korkunç bir şey karşısında duyulan ürküntü, yılgı.
* Olağanüstü.
* Olağanüstü şeyler karşısında şaşma anlatır.

dehşet saçmak
* ortalığa korku vermek.

dehşete düşürmek
* dehşet içine sokmak.

dehşete kapılmak (veya düşmek)
* çok korkmak.

dehşetlenme
* Dehşetlenmek işi.

dehşetlenmek
* Dehşete kapılmak.

dehşetli
* Korku veya ürküntü veren.
* Şaşırtıcı.
* Çok fazla, son derece.

deist
* Deizm yanlısı.

deizm
* Tanrı'yı yalnızca ilk sebep olarak kabul eden, Tanrı için başka herhangi bir güç ve nitelik tanımayan, vahyi reddeden görüş.

dejenere
* Soysuz.
* Yoz.

dejenere etmek
* soysuzlaştırmak, yozlaştırmak.

dejenere olmak
* soysuzlaşmak, yozlaşmak.

dejenereleşme
* Dejenereleşmek işi.

dejenereleşmek
* Soysuzlaşmak.
* Yozlaşmak.

dejenerelik
* Soysuz, yoz; soysuzluk, yozluk.

dek
* Kadar, gibi bir işin sona erdiği noktayı veya zamanı anlatır.

dek
* Düzen, hile.
* Tokuşma, çatışma.
* Sağlam.

dek
* Bkz. tek.

dekadan
* XIX. yüzyıl sonlarında Fransa'da natüralistlere karşı çıkan sembolizm akımına öncülük etmiş olan sanatçılara verilen ad.

dekadanlık
* Dekadan olma durumu.

dekagram
* Bir kilonun yüzde biri, dag.

dekalitre

* On litrelik hacim ölçü birimi, dal.

dekametre

* On metre uzunluğunda bir ölçü birimi, dam.

dekan

* Fakültenin yönetiminden sorumlu profesör.

dekanlık

* Dekanın görevi.
* Dekanın makamı.

dekar

* On ar (1000 m²) değerinde yüzey ölçü birimi.

Dekartçı

* Descartes'in öğretisi ile ilgili, kartezyen.
* Descartes felsefesini benimseyen kimse.

Dekartçılık

* Descartes'in felsefesi.
* Descartes'in öğretisi, kartezyenizm.

dekaster

* On metreküplük hacim ölçüsü birimi.

dekatlon

* 100 m koşusu, uzun atlama, gülle atma, yüksek atlama, 400 m koşusu, 110 m engelli koşu, disk atma, sırıkla yüksek atlama, cirit atma, 1500 m koşularını içeren atletizm yarışması.

dekatloncu

* Dekatlon yarışmalarına katılan atlet.

deke düşmek

* hileye, oyuna gelmek.

deklânşör

* Bir devre kesicinin işleyişini etkileyerek açılmasını önleyen düzen.
* Fotoğraf makinesinin resim çekilirken basılan düğmesi.

deklârasyon

* Bildirme, duyurma, ilân etme.
* Bir konunun kamuoyuna duyurulması için yapılan açıklama, bildiri.
* Mal bildirimi.

deklâre

* Bildirilmiş, ilân edilmiş.

deklâre etmek

* bildirmek.
* gümrüklerde vergi konusu olacak eşya vb.yi resmî makama bildirmek.

dekolte

* Kollarının, göğüs ve sırtının bir bölümü açık kadın giysisi.
* Açık.

dekolte konuşmak

* açık saçık konuşmak.

dekont

* Ödenmiş veya ödenecek olan hesapların dökümü.
* Kapatılan bir hesaptan yapılacak indirme.
* Bütün indirmeler yapıldıktan sonra borçlu tarafından ödenecek, alacaklı tarafından alınacak olan miktar.

dekor
* Tiyatro, sinema ve televizyonda sahneye konulan eserin yazıldığı yerin, çağının özelliklerini belirleyen çeşitli ögelerin (perde, aksesuar vb.nin) bütünü.
* Bir yere süsleme amacıyla verilen düzen.
* Görünüş, manzara.

dekorasyon
* Dekor yapma işi.
* Bir yeri süsleme.

dekoratif
* Dekor olarak kullanılan, süslemeye yarayan, süsleyici, tezyinî.
* Göstermelik.

dekoratör
* Tiyatro, opera vb. dekorlarını tasarlayan sanatçı.
* İç mimar.

dekoratörlük
* Dekoratör olma durumu.
* Dekoratörün işi ve mesleği.

dekorcu
* Mesleği dekor yapmak olan sanatçı.

dekorculuk
* Dekorcu olma durumu.
* Dekorcunun işi ve mesleği.

dekore
* Süsleme amacıyla düzenlenmiş.

dekore etmek
* (bir yere) süsleme amacıyla düzen vermek.

dekovil
* Ray aralığı 60 cm eninde veya daha az olan, arabaları buhar, hayvan veya insan gücüyle yürütülen, küçük demiryolu.

dekstrin
* Nişastanın bölünmesinden elde edilen zamklı bir madde ($C_6 H_{10} O_5$).

dekstroz
* Nişasta şekeri.

delâlet
* Kılavuzluk, aracılık.
* İz, işaret.

delâlet etmek
* yol göstermek.
* göstermek, anlatmak, demeye gelmek.
* belirtmek.

deldirme
* Deldirmek işi.

deldirmek

* Delmek işini yaptırmak.
* Geçersiz hâle getirmek.

delecek
* Zımba.

delegasyon
* Herhangi bir topluluğu temsil etmekle görevli yetkili kurul.

delege
* Kendisine yetki verilerek bir yere veya birinin katına gönderilen kimse, elçi, murahhas.

delegelik
* Delegenin görevi, murahhaslık.

delep delep
* Parlayarak, parıl parıl.

delepmek
* Parlamak.

delgeç
* Mukavva, kâğıt, kayış, maden gibi şeylerde delik açmaya yarayan araç, delecek, zımba.

delgi
* Maden, tahta, taş vb. üzerinde delik açmaya yarayan aygıt, matkap.

delgiç
* Ucu sivri demirli, ağaçtan tutacak yeri olan ve tütün dikmeye yarayan araç.

deli
* Aklını yitirmiş olan, aklî dengesi bozulmuş olan, mecnun.
* Davranışları aşırı ve taşkın olan (kimse), çılgın.
* Aşırı derecede düşkün.
* Coşkun, azgın.

deli alacası
* Birbirini tutmayan parlak renklerden oluşan.

deli bal
* Arıların zehirli çiçeklerden topladıkları bal.

deli balta
* Acımasız, gaddar, zalim kimse.

deli bayrağı açmak
* şık olmak.

deli bozuk
* Günü gününe, sözü sözüne uymayan.

deli bozukluk
* Deli bozuk olma durumu.

deli çıkmak
* çıldırmak.
* çok sinirlenmek.

deli dana hastalığı
* İngiltere'de büyük baş hayvanlarda görülen eden bulaşıcı ve öldürücü bir hastalık.

deli dana(lar) gibi dönmek

* ne yapacağını bilemeyerek, şaşkınca davranmak.

deli deli
* Delice.

deli divane
* Çılgın, aşırı deli.

deli divane (âşık) olmak
* aşırı derecede sevmek.

deli divane olmak
* mutlu olmak, bir kimseyi, bir şeyi aşırı derecede sevmek.

deli dolu
* İlerisini gerisini düşünmeden davranan, rastgele konuşan, patavatsız.

deli etmek
* çılgına çevirmek.

deli fişek
* Delişmen ve atak.

deli fişeklik
* Deli fişek olma durumu.

deli gibi
* deliye yaraşır davranışta, delicesine.

deli gömleği
* Tehlikeli ve saldırgan delilere giydirilen kolsuz gömlek.

deli güllâbicisi
* Bkz. güllâbici.

deli ırmak
* Akıntısı çok hızlı olan ırmak.

deli kızın çeyizi gibi
* bir arada sergilenen ve birbirine yakışmayan eşya için söylenir.

deli olmak
* çok sevmek.
* çok sinirlenmek.

deli olmak işten değil
* güç durumlarda çaresizliği anlatır.

deli orman
* Çok sık ve gür orman.

deli otu
* Turpgillerden, bahçelere süs olarak dikilen bir bitki, kuduz otu (Alyssum).

deli pösteki sayar gibi
* çok karışık, çok ayrıntılı, sıkıcı bir işle uğraşma.

deli Raziye gibi
* delice davranışlarda bulunan kız veya kadın.

deli saçması
* Anlamsız, tutarsız, delice söz.

deli saraylı (gibi)
* acayip biçimde giyinenler, takıp takıştıranlar için söylenir.

delibaş
* Koyunlarda ve danalarda görülen tehlikeli bir hastalık.
* Huysuzluk yapan hayvan.

delice
* Davranışları aşırı, deli gibi olan.
* Delicesine.
* Buğdaygillerden, genellikle buğday tarlalarında yetişen, tohumu zehirli, yabanî bir bitki (Lolium temulentum).
* Aşılanmamış zeytin ağacı, yabanî ağaç.
* Atmaca, şahin.

delice doğan
* Kartallar takımının kartalgiller familyasından bir kuş türü (Falco subbuteo).

delicesine
* Aşırı bir biçimde.

delicesine tutulmak
* aşırı bir biçimde bağlanmak, çok sevmek.

delici
* Delen, delmek işini yapan.
* Çok etkili, etkileyici.

deliğe tıkmak
* tutuklamak, hapsetmek.

delik
* Dar, küçük açıklık; dar, küçük çukur.
* Delinmiş.
* Ceza evi.
* Küçük hayvan yuvası.

delik büyük, yama küçük
* eldeki imkânlar gerekenden çok az.

delik deşik
* Her yanı deliklerle dolu.

delik deşik aramak
* her yerde aramak.

delik deşik etmek
* (bir canlının vücudunda) bir araçla birçok yaralar, kesikler açmak.
* bir şeyin her yanında delikler açmak.

delik deşik olmak
* (bir canlının vücudunda) bir araçla birçok yaralar, kesikler oluşmak.
* bir şeyin her yanı delinmek.

delik eğirmek
* hapse girmek, tutuklanmak.

delikanlı
* Çocukluk çağından çıkmış genç erkek.
* Gençlere seslenme sözü olarak kullanılır.
* Sözünün eri, dürüst, namuslu kimse.

delikanlılık
* Delikanlı olma durumu.
* İnsanın delikanlı olduğu çağ.

delikli
* Deliği veya delikleri olan.
* Kevgir.
* Deliklerle kaplı esnek doku şeritlerine verilen ad.
* Bir tür olta iğnesi.

delikli boncuk (veya taş) yerde kalmaz
* az çok işe yarayan her şeyin isteklisi bulunur.

delikliler
* Delikli ve sert bir kabukla kaplı bir hücreli hayvanlar takımı.

deliksiz
* Deliği olmayan.

deliksiz uyku
* Arada hiç uyanmadan uyunulan uzun uyku.

delil
* İnsanı aradığı gerçeğe ulaştırabilecek iz, kanıt, emare.
* Kanıt.
* Kılavuz, rehber.

delilenme
* Delilenmek işi veya durumu.

delilenmek
* Deli gibi davranmak.

deliliğe vurmak
* kendini deli gibi göstermek.

deliliği tutmak
* delice davranmak.

delilik
* Deli olma durumu veya delice davranış.

delimsirek
* Çılgınca, delicesine.

delinin eline değnek vermek
* kötülük yapabilecek bir kimsenin davranışlarını kolaylaştırmak.

delinme
* Delinmek işi.

delinmek
* Delmek işine konu olmak.
* Bir şeyde delik oluşmak.
* Çiğnemek, uymamak, aykırı davranmak.

deliriş
* Delirmek işi veya biçimi.

delirme
* Delirmek işi.

delirmek
* Deli olmak, aklını yitirmek, çıldırmak.

delirtme
* Delirtmek işi.

delirtmek
* Deli etmek, çıldırtmak.

delişmen
* Şımarık ve delice tavırlı, zıpır.
* Güçlü, hareketli, sağlam yapılı.

delişmence
* Delişmene yakışır (biçimde) delişmen gibi.

delişmenlik
* Delişmen olma durumu, delişmence davranış, zıpırlık.

delişmenlik etmek
* delişmence davranmak.

deliye dönmek
* çok sevinmek.
* çok üzülmek.

deliye her gün bayram
* her fırsattan yararlanarak bayrammış gibi davrananlara ve her şeyi eğlenceli yönden alanlara alay yollu söylenir.

delk
* Ovma, ovuşturma.
* Sürtünme.

delme
* Delmek işi.
* Yelek.
* Delinerek yapılmış.

delmek
* Delik açmak, delik duruma getirmek.
* İncitmek, kırmak.

delta
* Yunan alfabesinin dördücü harfi (D).
* Bir ırmağın çatallanarak döküldüğü yer, çatal ağız.

delta kası
* Omuz başında bulunan üçgen biçimindeki kas.

dem
* Soluk, nefes.
* Zaman, çağ.
* İçki.
* Hazırlanan çayın renk ve koku bakımından istenilen durumu.
* Koku.
* Pişirilen yemeklerin yenecek kıvama gelmesi.

dem
* Kan.

-dem / -tem
* İsimden isim türeten ek.

dem çekmek
* (kuşlar) uzun ve güzel ezgiler çıkarmak.
* içki içmek.

dem dökmek
* (kadınlar) ay başında kan yitirmek.

dem tutmak
* bir çalgıya başka bir çalgı veya sesle eşlik etmek.

dem vurmak
* bir şeyden söz etmek, konu açmak.

demagog
* Demagoji yapan kimse, halk avcısı, halk dalkavuğu.

demagogluk
* Demagog olma durumu.

demagoji
* Bir kimsenin veya grubun duygularını kamçılayarak, gerçek dışı sözler söyleyerek onları kazanmaya çalışma, halk avcılığı.

demagoji yapmak
* bir kimsenin veya grubun duygularını kamçılayarak, gerçek dışı sözler söyleyerek onları kazanmaya çalışmak.

demagojik
* Demagojiye dayanan, demagoji ile ilgili.

deme
* Demek işi.
* Anlam.
* (halk edebiyatında) Şiir.
* Daha çok Alevî şairlerin tarikatlarıyla ilgili konuları işleyen şiirlerine, kendilerince verilen ad.
* Atasözü; ağıt.

deme (veya değme) gitsin
* anlatılması güç, anlatılamaz.

deme!
* (de'me) "gerçek mi", "yok canım" gibi şaşma anlatır.

demeç
* Yetkili bir kimsenin bir konuda yayın organlarına yaptığı açıklama, beyanat.

demeç vermek
* (yetkili bir kimse) bir konuda yayın organlarına açıklama yapmak, beyanat vermek.

demediğini bırakmamak (veya komamak)
* birisi için kırıcı, ağır, ileri geri konuşmak.

demek
* Söylemek, söz söylemek.
* Ad vermek.
* (bir dilde) Karşılığı olmak.
* Anlamına gelmek.
* (herhangi bir) Ses çıkarmak.
* Herhangi bir yargıya varmak.

* Demek kelimesi düşünmek, oranlamak, ummak, istemek veya erişmek gibi anlamlara da gelebilir.
* (hareketin olumsuz biçimi, zıt anlamı kelimelerle kullanıldığında) Şartlar ne olursa olsun bir işi yapmak.
* O hâlde, şu hâlde.
* Bir işe kalkışmak, yeltenmek.

demek istemek
* bir düşünceyi söylemek istemek; bir şeyi anlatmak istemek.

demek ki (demek oluyor ki)
* şu hâlde, öyle ise.

demek olmak
* anlamına gelmek.

demem o deme değil
* benim söylemek istediğim o değil.

demem o deme değil
* Bkz. deme.

demet
* Bağlanarak oluşturulmuş deste, bağlam.
* Bitki veya çiçek bağlamı.
* Üstün yapılı bitkilerde öz suların akmasına yarayan, bitkiye desteklik eden damarlı veya lifli kordon.
* Uzunlamasına birbirine bitişik olarak bir arada bulunan sinir ve kas telleri topluluğu.
* Bir atomun parçalanmasından doğan elektriklenmiş taneciklerin yörüngelerinden oluşan ışık topluluğu.

demet demet
* Birçok demetler durumunda bağlanmış olarak, deste deste, demetleme.

demetçi
* Demet yapan kimse.
* Harman makinesini ekin demetleriyle dolduran kimse.

demetçik
* Demet parçası, küçük demet.

demetleme
* Demetlemek işi.

demetlemek
* Demet yapmak, demet durumunda ayırıp bağlamak.

demetlenme
* Demetlenmek işi.

demetlenmek
* Demet yapılmak.

demetletiş
* Demet yaptırmak işi veya biçimi.

demetletme
* Demet yaptırmak işi.

demetletmek
* Demet yaptırmak.

demetleyiş
* Demet yapmak işi veya biçimi.

demetli

* Demet biçiminde olan.

demevî
* Kanlı, kanı çok (insan).
* Kanla ilgili.
* Öfkeli, sinirli.

demeye getirmek
* doğrudan doğruya söylemeyip dolayısıyla anlatmak.

demeye kalmamak
* birden, hemen.

demin
* Az önce.

demincek
* Çok az önce.

deminden
* Demin, az önce.

deminki
* Biraz önceki.

demir
* Atom sayısı 26 atom ağırlığı 55.847 olan, mavimtırak esmer renkte 7,8 yoğunluğunda, 1510° C de eriyen, özellikle çelik, döküm ve alaşımlar durumunda sanayide kullanılmaya en elverişli element. Kısaltması Fe.
* Bazı nesnelerin demirden yapılmış parçası.
* Ayakkabı topuğuna veya ayakkabı burnuna aşınmayı önlemek için çakılan, özel olarak yapılmış madenden parça.
* Gemilerin dalgalara, akıntılara kapılarak yer değiştirmemesi için suya atılan, zincirle gemiye bağlı bulunan, ucu çengelli ağır demir araç, çapa.
* Demirden yapılmış.
* Güçlü, kuvvetli, sert.

demir ağacı
* İki çeneklilerden, ana yurdu Avustralya olan bir evcikli veya iki evcikli bir ağaç (Casuarina).

demir almak
* gemi yola çıkmak için çapasını denizden çekmek, gitmeye hazırlanmak.
* ölmek, çekip gitmek.

demir atmak
* (gemi) çapasını denize salmak.
* bir kimse bir yerde uzun süre kalmak.

demir bilek
* Güçlü kuvvetli kimse.

demir boku
* Demir dışığı, maden cürufu.

demir dikeni
* Toprak üzerinde yatık olarak bulunan, çiçekleri küçük ve açık sarı renkli, meyvesi 10 mm kadar çapında, boynuz şeklinde sivri uçlara sahip bir bitki (Tribulus terrestris).

demir gibi
* çok sağlam.
* çok güçlü, çok kuvvetli.

demir hat

* Demir yolu.

demir kapı
* Irmaklarda gemilerin geçmesine engel olan kayalık yer.

demir kırı
* Siyah, beyaz karışık griye yakın renkte at donu.

demir kuş
* Uçak.

demir oksit
* Demirin hem tabiatta hem de sentetik yapılmış olarak görülen ve değişik kimyasal değer ve renkte bulunabilen oksit biçimi.

demir pası
* Demirde oluşan pas.
* Bu pasın renginde olan.

demir perde
* Sahne ile izleyicilerin bulunduğu salonu yangın tehlikesinde birbirinden ayıran, demirden yapılmış perde.

demir resmi
* Geminin bir limanda demirlemek için ödediği vergi.

demir sülfat
* Sülfirik asidin kimyasal formülü Fe2(SO4)3 olan demir tuzu ve bunun hidrolaştırılmış biçimi.

demir taramak
* (gemi) rüzgâr veya akıntı yüzünden çapasını sürümek.

demir tavında dövülür
* bir işin yapılması için uygun olan bir zaman, bir durum vardır.

demir üzerinde
* demirini almış ve kalkmaya hazır (gemi).

demir yeri
* Limanlarda gemilerin demir atmasına ayrılmış yer.

demir yolcu
* Demir yolu görevlisi.

demir yolculuk
* Demir yolcunun görevi.
* Demir yolu yapma ve işletme işi.

demir yolu
* Lokomotif, vagon gibi demir tekerlekli taşıtların yürüdüğü paralel iki ray döşenerek yapılan bir tür yol, tren yolu.
* Bu yolların yönetimi.

demir yumruk
* Güçlü kuvvetli kimse.

demirbaş
* Bir yerde kullanılan, bir yere kayıtlı olan, bir görevliden öbürüne teslim edilen dayanıklı eşya.
* Bu nitelikte olan.
* Bir yerin eskisi, emektarı olan (kimse).

demirbaştan düşmek
* demirbaş listesinden çıkarmak, kaydını silmek.

demirci
* Demir satan, demir eşya yapan veya onaran kimse.

demirci mengenesi
* Kızgın demiri tutmak için kullanılan kıskaç.

demircilik
* Demir eşya alıp satma veya onarma işi.
* Demircinin zanaatı.

demire vurmak
* birini demir zincirle bağlamak.

demirhindi
* Baklagillerden, sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç (Tamarindus indica).
* Bu ağacın meyvesi.
* Bu meyveden yapılan şerbet.
* Pinti, hasis.

demirî
* Demir mavisi, gri.

demirkapan
* Mıknatıs.

Demirkazık
* Kutup Yıldızı.

demirleblebi
* Başarılması çok güç iş.
* Başa çıkılması güç kimse.

demirleme
* Demirlemek işi.

demirlemek
* Kol demirini takmak, kapatmak.
* (gemi) Demir atmak.
* Demire vurmak.

demirleşme
* Demirleşmek işi.

demirleşmek
* Demir durumuna gelmek.
* Demir gibi sağlam duruma gelmek.

demirli
* İçinde metal veya karışım durumunda demir bulunan.
* Demir parmaklık veya demir bir parça takılmış olan.
* Demir atmış (gemi).
* Bağlanıp kalmış.

demirli beton
* Yapıda gücü, esnekliği artırmak için metal ve çimentodan yararlanma yöntemi, betonarme.

Demirperde
* II. Dünya Savaşı sonrası soğuk savaş döneminde, batılı ülkelerin kendilerini doğu bloku ülkelerinden ayıran sınıra ve bu ülkelere taktıkları ad.

demirsiz

* Demiri bulunmayan, içinde demir olmayan.

demirsizlik
* Vücutta veya kanda beliren demir yetersizliği.

demiurgos
* Eflâtun felsefesinde evreni yaratan, yaratıcı tanrı.

demkeş
* (güvercin için) Dem çeken, güzel ses çıkaran.

demleme
* Demlemek işi.

demlemek
* (çayı) Kaynar suyun içine attıktan sonra renk ve koku vermesi için bekletmek.

demlendirme
* Demlendirmek işi.

demlendirme suyu
* Suda veya başka bir sıvıda ıslatmak suretiyle yapılan yaş ekstraksiyon sırasında ele geçen ve suda çözünebilen maddeleri içeren sıvı.

demlendirmek
* Demlemek.

demlenme
* Demlenmek işi.

demlenmek
* (çayın) Rengi ve kokusu suya geçmek.
* (pilâv için) Piştikten sonra bir süre bekletilerek kıvama gelmek.
* İçki içmek.

demli
* Demlenmiş, rengini, kokusunu, tadını bulmuş (çay).

demlik
* Çayın demlendiği kap.

demode
* Modası geçmiş olan.

demode olmak
* modası geçmek, gözden düşmek, değerini yitirmek.

demograf
* Nüfus bilimci.

demografi
* Nüfus bilimi.

demografik
* Nüfus bilimiyle ilgili.

Demokles'in kılıcı
* her an gerçekleşebilecek tehlike.

demokrasi
* Halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi, el erki, demokratlık.

demokrat
* Demokrasi yanlısı.

demokratik
* Demokrasiye uygun.

demokratikleşme
* Demokratikleşmek işi.

demokratikleşmek
* Demokrasiye uygun biçime girmek.

demokratikleştirme
* Demokratikleştirmek işi.

demokratikleştirmek
* Demokrasiye uygun biçime getirmek.

demokratlaşma
* Demokratlaşmak işi.

demokratlaşmak
* Demokrasi ilkelerini uygulamak, demokrasiye uygun yapıyı kurmak; demokrat bir biçimde davranmak.

demokratlık
* Demokrasi.

demonstrasyon
* Gösteri.

-den bu yana
* -den beri.

-den yana
* için.
* -e kalırsa.

-den yana (olmak)
* birinin tarafını tutmak.

-den yana çıkmak
* birinin yanlısı olmak, birini tutmak.

denaet
* Alçaklık.

denden
* Bir çizelgede alt alta gelen aynı söz veya söz gruplarının birkaç kez yazılmasını önleyerek kolaylık sağlamak için birinci satırın altındakiler yerine kullanılan (") işareti.

denden işareti
* Bkz. denden.

denek
* Üzerinde deney yapılan kimse veya şey.

denek taşı
* Altın, gümüş gibi madenlerin ayarını anlamak için, sürtüldükleri bir tür taş, mihenk.
* Bir kimse veya nesnenin değerini anlamaya yarayan şey.

deneme
* Denemek işi, sınama, tecrübe.

* Son biçimi bulmamış, taslak durumunda olan eser.
* Herhangi bir konuda yeni ve kişisel görüşlerle bezenmiş bir anlatım içinde sunulan düz yazı türü.

deneme hayvanı
* Meranın verimi veya mera üzerinde uygulanan ıslah ve amenajman işlemlerinin etkileri hakkında bilgiler edinmek amacıyla otlatılan ve canlı ağırlık artışı veya süt verimi devamlı şekilde ölçülen hayvan.

deneme tahtası
* Üzerinde bilgisizce, tedavi, onarım gibi işler yapılan kimse veya şey.

deneme yayını
* Radyo, televizyon gibi haberleşme araçlarının başlangıçta işe alışmak ve daha verimli olmak üzere yaptıkları kısa süreli yayın.

denemeci
* Deneme yazarı.

denemecilik
* Deneme yazarlığı, deneme yazma işi.

denemek
* Değerini anlamak, gerekli niteliği taşıyıp taşımadığını bulmak için bir insanı, bir nesneyi veya bir düşünceyi sınamak, tecrübe etmek.
* Bir işe, başarmak amacıyla başlamak, girişimde bulunmak, teşebbüs etmek.

denenme
* Denenmek işi.

denenmek
* Denemek işine konu olmak.

denet
* Denetlemek işi, teftiş.
* Lâboratuvar işlemi tamamlanmış bir filmin herhangi bir eksiği olup olmadığını anlamak için dağıtımcıya verilmeden önce incelenmesi.

denetçi
* Denetlemeyle görevli kimse, murakıp, kontrolör.
* Gösterim odasında filmi izleyerek görüntülerin, sesin, rengin kusursuz olup olmadığını, çizik vb. bulunup bulunmadığını inceleyen kimse.

denetçilik
* Denetçinin görevi.
* Denetçi olma durumu, murakıplık, kontrolörlük.

denetici
* Bir işlemin istenilen ölçülerde yürütülmesini denetim altına alan cihaz.
* Sıcaklık, basınç veya nem değişmelerini önleyerek bunlara ilişkin hareketin denetimini yapan alet.
* Su altındaki bir aleti uzaktan yöneten makine.

denetilme
* Denetmek işine konu olma.

denetilmek
* Denetmek işine konu olmak.

denetim
* Denetlemek işi, murakabe, kontrol.

denetim kurulu
* Bkz. denetleme kurulu.

denetimci
* Denetim işini yapan kimse.

denetimli
* Denetlenmiş olan.

denetimsiz
* Denetlenmiş olmayan.

denetleme
* Denetlemek işi, murakabe, kontrol.

denetleme kurulu
* Devlet kuruluşlarında denetim işini yapmakla görevli üyelerin oluşturduğu kurul, teftiş kurulu.
* Bir kuruluşun yasalara ve kendi amacına uygun olarak çalışıp çalışmadığını denetleyen kurul.

denetleme raporu
* Denetçi tarafından hazırlanan ve bir işin doğru, usullere ve yönetime uygun olarak yapılıp yapılmadığını belirten yazı.

denetleme yapmak
* kontrol etmek.

denetlemek
* Bir işin doğru ve yönetime uygun olarak yapılıp yapılmadığını incelemek, murakabe etmek, teftiş etmek, kontrol etmek.

denetlenme
* Denetlenmek işi.

denetlenmek
* Denetlemek işine konu olmak.

denetleyici
* Denetleyen (kimse).
* Denetleyen alet.

deney
* Bilimsel bir gerçeği göstermek, bir yasayı doğrulamak, bir var sayımı kanıtlamak amacıyla yapılan işlem, tecrübe.
* Deneyim, tecrübe.

deney kabı
* İçinde kimya deneyleri yapmaya yarayan özel kap.

deney tüpü
* Çoğunlukla kimyasal deneylerde kullanılan bir ucu kapalı cam boru.

deneyci
* Deneycilik yanlısı olan (kimse), ampirist.

deneycilik
* Bilginin gözlem, deneme veya duyular ile elde edilebileceğini ileri süren geleneksel öğreti, görgücülük, ampirizm, usçuluk karşıtı.
* Organizma ile durum veya çevre arasında bir etkileşim olarak yaşantıya önem veren, bilgiyi, simgelerle iletişimi yapılan denetimli ve yeniden düzenlenmiş yaşantı biçiminde düşünen çağdaş bir felsefe anlayışı, görgücülük, ampirizm.

deneyim
* Tecrübe.

deneyim kazanmak

* deneyimli duruma gelmek.

deneyimci
* Deneyimi ön plâna çıkaran kimse.

deneyimcilik
* Deneyimcinin işi.

deneyimli
* Deneyim kazanmış olan, tecrübeli.

deneyimsiz
* Deneyimi olmayan, tecrübesiz.

deneyimsizlik
* Deneyimsiz olma durumu, tecrübesizlik.

deneyiş
* Denemek işi veya biçimi.

deneyleme
* Deneylemek işi.

deneylemek
* Deney yapmak.

deneyli
* Deneye başvurularak yapılan.

deneysel
* Deneye dayanan, deney yoluyla olan, deneyle ilgili, tecrübî.

deneyselcilik
* Gerçek bilginin ancak deney yoluyla elde edilebileceğini; bilgilerimizin varsayıma dayanan bir nitelik taşıdığını, gerçeğin insan yaşantısının bir ürünü olarak düşünülmesi gerektiğini; değerler ile ahlâklılığın mutlak değil, toplumsal olduğunu ileri süren öğreti, eksperimantalizm.

deneysellik
* Deneyle ilgili olma durumu.

deneysiz
* Deneye başvurulmadan yapılan.

deneyüstü
* Deneyle kazanılması imkânsız, akılla ilgili olan (bilgi).

deneyüstücülük
* İnsan bilgisinin niteliğini ve ilkelerini akıl yoluyla çözmek amacıyla deney alanının ötesine gitmeye çalışan anlayış, mütealiye, transandantalizm.
* Ahlâkta belli bir gizemciliği savunan, Tanrı, doğa ve insanı kaynaştırmaya çalışan Amerikan felsefe okulu, mütealiye, transandantalizm.

denge
* Bir nesnenin veya bir insanın devrilmeden durma hâli, muvazene.
* Birbirini ortadan kaldıran güçlerin sonucu olan durma hâli.
* Zihinsel ve duygusal uyum, istikrar.
* Bkz. toplumsal denge.
* Siyasî güçlerin, yetkilerin birbirini sınırlayacak biçimde dağıtılması.
* Ekonomik hayatın uyumlu düzeni.
* Vücudun en küçük dayanak yüzey veya yüzeylerinde düşmeden durması.

denge kalası

* Aletli jimnastik dalında kullanılan ve 1.20 m yükseklikte, piramit biçiminde, iki ayak üzerinde duran 5 m uzunluğunda, 10 cm yürüme yüzeyi olan düzgün kalastan yapılmış denge aracı.

denge taşı
* Omurgalıların özellikle de memelilerin iç kulak keseciğinde bulunan kalsiyum tuzu.

dengeci
* Denge unsurunu ön plânda tutan.

dengecilik
* Dengeci olma durumu.

dengeleme
* Dengelemek işi.

dengelemek
* Dengeli duruma getirmek.
* Bir cismi güç katarak veya eksilterek denge durumuna getirmek.

dengelenme
* Dengelenmek işi.

dengelenmek
* Dengesi sağlanmak.

dengeleyici
* Denge sağlayan, dengeleme özelliği olan.
* Otomobillerde eğikliği veya yaylanma genliğini azaltmak için şasi ve tekerleklere yerleştirilen düzen, stabilizatör.
* Bir evredeki işlemin daha dengeli bir duruma gelmesini sağlayan alet.

dengeli
* Dengesi olan, muvazeneli.
* Tutum ve davranışlarında uyum olan (kimse), istikrarlı.
* Kurallara uygun, sıkıntı yaratmayan.

dengeli beslenme
* Sağlık için gerekli olan besinleri belirli ölçülerde ve düzenli bir biçimde alma.

dengeli kılmak
* huzura, düzene kavuşturmak.

dengelik
* Denge sağlayan alet.

dengesi bozulmak
* dik durumdan düşecek duruma gelmek.
* aralarında ilişki bulunan şeyler arasındaki uyum bozulmak.

dengesiz
* Dengesi olmayan, muvazenesiz.
* Tutum ve davranışlarında uyum olmayan (kimse), istikrarsız.

dengesizleştirme
* Dengesizleştirmek işi.

dengesizleştirmek
* Dengesiz duruma getirmek.

dengesizlik
* Bir şeyde denge bulunmaması durumu.
* Bir kimsenin, tutum ve davranışlarında sık sık, beklenmedik değişmeler olması, istikrarsızlık.

dengeşik
* Dümen sisteminde yelpazenin itme merkezinin kenarına değil, yakınına konulan ek dümen.

dengi dengine
* uygun olanıyla.

dengine dengine
* getirmek punduna getirmek.

dengiyle karşılamak
* kendisine yapılan bir işin karşılığını aynı değerde iş yaparak vermek.

denî
* Alçak, kötü, kişiliksiz (kimse).

denilme
* Denilmek işi.

denilmek
* Ad verilmek.
* Söylenmek, sözü edilmek.

deniz
* Yer kabuğunun çukur bölümlerini kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su kütlesi.
* Bu su kütlesinin belirli bir parçası.
* (denizde) Dalga olma durumu.
* Geniş alan.
* Sınırsız genişlik, çokluk, yoğunluk.
* Aydaki düzlükler.

deniz akıntısı
* Deniz suyunun bazı etkilerle belirli bir yönde yer değiştirmesi.

deniz altı
* Deniz altında bulunan.
* Deniz altında yapılan.
* Dalgalara karşı açık.

deniz ataşesi
* Büyük elçiliklerde görev yapan deniz kuvvetlerine bağlı askerî üst düzey görevlisi.

deniz aygırı
* Denizlerde yaşayan bir tür vahşî hayvan.

deniz aynası
* Denizin dibini açık ve seçik görebilmek için özel olarak yapılmış cam, alet.

deniz basması
* Çöken bir kara parçasına deniz sularının dolması.

deniz bilimci
* Deniz bilimi ile uğraşan kimse.

deniz bilimi
* Ana deniz bilimi, oşinografi.

deniz bindirmek
* denizde birden fırtına çıkmak.

deniz buzu
* Kutuplara yakın yerlerde soğuk havanın etkisiyle denizlerin üstünde oluşan buz.

deniz çıkmak
* denizde fırtına olmak.

deniz çulluğu
* Kıyı bölgelerinde yaşayan bir tür çulluk.

deniz depremi
* Deprem merkezi denizin dibinde odaklaşan bir tür yer sarsıntısı.

deniz durmak (veya düşmek)
* denizdeki fırtına geçmek.

deniz feneri
* Kıyıların tehlikeli yerlerinde, bazı kaya ve adacıkların üzerinde geceleri deniz taşıtlarına yol gösteren, tepesinde güçlü bir ışık kaynağı olan fener.

deniz geçişi
* Gaz boru hattının denize girmesi durumunda, kıyı şeridinden belli bir derinlikteki kesimden öteye hattın deniz altında kalan kısmı.

deniz hamamı
* Plâj.

deniz haritası
* Denizlerin oluşum ve konumlarını değişik renk ve çizgilerle gösteren harita.

deniz hukuku
* Devletler hukukunda denizin türlü bölümlerinin durumunu düzenleyen ve devletlerin bu bölümler üzerindeki yetkilerini belirten antlaşma, gelenek vb. niteliğindeki kuralların bütünü.

deniz iklimi
* Denizlerde, adalarda, yüksek enlemlerde görülen ve sıcaklık oynamaları az olan iklim.

deniz kaplumbağaları
* Denizde yaşayan, ayakları yüzgeç biçimindeki bütün kaplumbağalara verilen ad.

deniz kaplumbağası
* Denizlerde yaşayan ve ayaklarını yüzgeç gibi kullanan bir deniz hayvanı.

deniz kazı
* Akbaş.

deniz kırlangıcı
* Balıkçın.

deniz kızı
* Denize yakın kayalıklar üzerinde şarkı söyleyen, başı ve göğsü kadın biçiminde, belden aşağısı balık kuyruklu doğaüstü yaratık.

deniz kulağı
* Açık denizden bir kum setiyle ayrılmış veya kıyı dilinin gelişmesiyle göl biçimini almış, sığ koy veya körfez, lâgün.

deniz kuvvetleri
* Bir ülkeyi denizden gelecek saldırılara karşı korumak için kurulan askerî kuruluşlar.

deniz marulu
* Sığ sularda bulunan, ince levhaya benzeyen yaprakları olan yeşil su yosunu (Ulva lactuca).

deniz mavisi
* Deniz renginde koyuca mavi.

deniz menekşesi
* Çan çiçeğinin bir türü.

deniz mili
* 1852 m olan uzunluk ölçüsü birimi.

deniz motoru
* Deniz yollarında yolcu taşımaya yarayan pervaneli ve patenli motorlu gemi.

deniz otobüsü
* Tepkili motorları sayesinde, özel hava yastıkları üzerinde hız kazanan ve suya temas etmeden hızla seyreden, yolcularını kapalı mekân içerisinde taşıyan bir deniz taşıtı.

deniz ördeği
* Fırtına kuşu.

deniz örümceği
* En büyük yengeç türü (Maja squinado).

deniz pırasası
* Denizlerde yetişen bir tür yosun.

deniz piyadesi
* Çıkarma harekâtında kıyıya ulaşacak tarzda eğitilen deniz kuvvetlerine özgü sınıf.

deniz rezenesi
* Maydanozgillerden, deniz kumsallarında bol olarak yetişen, ıtırlı bir bitki (Crithmum maritimum).

deniz sarmaşığı
* Çok yıllık, sürünücü, beyaz sütlü ve otsu bir bitki (Convolvulus soldanella).

deniz seviyesi
* Kara ile denizlerin birleştiği ve yüksekliğin 0 olarak kabul edildiği nokta.

deniz suyu
* Birleşiminde sudan başka değişik tuzlar ve gazlar bulunan su.

deniz tavşancılı
* Balık kartalı.

deniz tutmak
* deniz taşıtlarında sallantıdan etkilenmek.

deniz tutması
* Gemide dalgaların etkisiyle sallantıların yarattığı rahatsızlık.

deniz uçağı
* Su üzerinden havalanabilecek ve uçuştan sonra yine su üzerine inebilecek şekilde düzenlenmiş hava taşıtı.

deniz üssü
* Stratejik bölgelerde deniz kuvvetlerinin askerî harekâtları yönettiği ve birimlerini konuşlandırdığı askerî merkez.

deniz üzümü
* 1-2 m yükseklikte, dik dallı, dalları yeşil renkli, yaprakları pulsu ve kın hâlinde dalları sarmış, çalı görünüşünde, meyvesi bezelye büyüklüğünde, kırmızı ve nadiren sarı renkli, çok yıllık bir bitki (Ephedromajor).

deniz yeli
* İmbat.

deniz yılanı

* Yılanlar takımından çok zehirli, kürek biçiminde yassı kuyruklu, Hint ve Pasifik okyanuslarında yaşayan bir hayvan (Hydrophis).

deniz yolu
* Deniz taşıtlarının izlemeye zorunlu oldukları yol.

deniz yolu ile
* denizden, deniz taşıtları ile.

deniz yolu ulaşımı
* Liman ve iskeleler arasında deniz taşıtlarıyla yapılan taşıma işi.

deniz yosunu
* Denizlerde biten ve genellikle kıyılarda ve kayalıklarda yoğun olarak görülen bitki türü.

denizalası
* Kemikli balıklar takımının alabalıkgiller familyasından denizlerde yaşayan bir balık türü (Salmo trutta marina).

denizaltı
* Deniz yüzeyinin altında ve üstünde yol alabilen savaş gemisi, tahtelbahir.

denizaltıcı
* Denizaltılarda görevli kimse.

denizaltıcılık
* Denizaltıcı olma durumu.

denizanası
* Selenterelerden, yassı bir diske benzeyen, saydam, serbestçe yüzebilen deniz hayvanı, medüz.

denizaslanı
* Amerika'nın kuzeybatı kıyılarında yaşayan ve sık renk değiştiren etçil bir memeli türü.

denizaşırı
* Denizlerin ötesinde bulunan.

denizatı
* Başı at başına benzeyen, suda dik duran, kuyruk yüzgeci olmayan, 10-15 cm boyunda bir deniz hayvanı (Hippocampus hippocampus).

denizayısı
* 1,5-2 m boyunda, uzun ve yumuşak tüylü postu beğenilen, bitkiyle beslenen bir deniz memelisi (Arctocephalus ursinus).

denizci
* Denizle ilgili işlerde çalışan kimse.
* Deniz askeri.
* Deniz sporlarıyla uğraşan kimse.

denizcilik
* Denizlerde sefer yapma işi.
* Denizle, gemi işletmesiyle ilgili meslek.
* Deniz sporculuğu.

denizçakısı
* Yumuşakça.

denizde kum, onda para
* çok paralı kimse.

denizdeki balığın karada komisyonculuğunu yapmak

* gerçekte bulunmayan bir konu üzerinde varmış gibi savunuculuğunu yapmak, hayalî konularda gereksiz söz söylemek.

denizden (veya denizi) geçip çayda boğulmak
* büyük güçlükleri yenmişken önemsiz bir sebeple başarısızlığa uğramak.

denizden çıkmış balığa dönmek
* Bkz. sudan çıkmış balığa dönmek.

denize açılmak
* kıyıdan çok uzaklaşmak.

denize çıkmak
* gezi veya av için kıyıdan ayrılmak.

denize dökmek
* düşmanı denize kadar sürüp yok etmek.

denize düşen yılana sarılır
* güç bir duruma düşenlerin bundan kurtulmak için her türlü çareye başvurmaları olağandır.

denize indirmek
* denizde kullanılacak, genellikle yeni yapılan bir aracı kızaklar yardımıyla karadan suya salıvermek.

denizgergedanı
* Balinagillerden, 8-10 m boyunda, erkeğinin üst çenesinde iki uzun diş bulunan bir deniz memelisi (Monodon monoceros).

denizgülü
* Mercanlar sınıfından dokunaçları kısa bir tür hayvan (Actinia).

denizgüzeli
* Bkz. sarıağız.

denizhıyarı
* Deniz hıyarlarından, boyu 25 cm kadar olabilen, yuvarlak ve yumuşak vücutlu derisi dikenli bir hayvan (Holothurion).

denizhıyarları
* Örnek hayvanı denizhıyarı olan derisi dikenliler sınıfı (Holothurion).

denizısırganları
* Salgıladıkları sıvılarla insan derisinde ısırgan etkisi uyandıran, iri medüzleri içine alan selentereler sınıfı.

denizibiği
* Bkz. deniz rezenesi.

deniziğnesi
* Yuvarlak somaklı, vücudu ince ve uzun bir deniz balığı (Syngnathus acus).

denizineği
* Amerika ve Afrika'nın tropikal kıyı sularında yaşayan, 2-3 m boyunda deniz memelisi (Hydrodamalis gigas).

denizkadayıfı
* Esmer su yosunlarından bir deniz bitkisi (Alaria esculenta).

denizkedisi
* Tüm başlılar takımından, vücudu ince uzun, büyük başlı, derin ve büyük denizlerde yaşayan bir balık (Chimaera monstrosa).

denizkestanesi

* Hareket edebilen dikenlerle örtülü, yuvarlak kalker kabuklu, derisi dikenlilerden bir yumuşakça (Echinus esculentus).

denizkızı
* Solunumları hem akciğerlerle, hem solungaçlarla olan, arka üyeleri olmayan, otçul amfibyumlar sınıfından bir hayvan.

denizkozalağı
* Konik biçimli kabuğunda bir yarık bulunan karından bacaklı yumuşakça (Conus).

denizköpüğü
* Lüle taşı.

denizkulağı
* Yassı kabuklu, içi sedefli, 10 cm uzunluğunda bir deniz yumuşakçası (Haliotis).

denizkurdu
* Deneyimli, eski denizci, usta denizci.

denizlâleleri
* Vücutları bir sapla deniz dibine bağlı veya serbest olabilen beş veya daha fazla kollu, toplu durumda yaşayan derisi dikenlilerden bir sınıf.

denizlik
* Kayıklarda bordayı aşan dalgaların içeriye girmesine engel olan eğik tahta.
* Pencerelerin altında, içte ve dışta yapılarak suların duvar içine sızmasını veya duvar yüzeyinde yayılmasını önleyen eğik bölüm.
* Denize girerken kullanılan kadın mayosu.

denizmaymunu
* Denizkedisi.

denizpalamudu
* Kıyı kayalarının üzerinde yapışık olarak yaşayan, beyaz kalkerli plâkalarla çevrili, koni biçiminde, küçük, kabuklu bir böcek (Balanus).

denizpelidi
* Bir tür deniz böceği.

denizşakayığı
* Kayalıklara yapışık olarak yaşayan, dokunaçları çok ve uzun, güzel renkli bir polip türü (Anemonia actinia).

denizşakayıkları
* Deniz şakayıklarını içine alan selentereler alt sınıfı.

deniztarağı
* İki çenetli kabuklu bir yumuşakça türü (Pecten).

deniztavşanı
* Ağız dokunaçları geniş ve etli, uzun, çıplak vücutlu deniz yumuşakçası (Cyclopterus lumpus).

deniztilkisi
* Saban balığı.

denizyıldızı
* Denizyıldızlarından, yıldız biçiminde beş kolu olan, kayalıklar üzerinde yaşayan derisi dikenli bir hayvan (Aster).

denizyıldızları
* Örnek hayvanı denizyıldızı olan derisi dikenliler sınıfı.

denk

* Yük hayvanlarının sağ ve soluna konulan iki yük parçasından her biri.
* Yatak, yorgan, kumaş gibi eşyanın sarılıp bağlanmasıyla oluşan yük, balya.
* Ağırlık bakımından eşit olan.
* Uygun, nitelik yönünden eşit.
* Destekleri paralel, yönleri aynı, şiddetleri eşit bulunan güçler.

denk düşmek
* uygun olmak, fırsat olmak.

denk gelmek
* uygun düşmek, uygun gelmek.
* rast gelmek, rastlamak.

denk getirmek
* uygun düşürmek, rastlatmak.

denk küme
* Bire bir eşlenebilen, eleman sayıları eşit küme.

denk yapmak
* denk durumuna getirmek.

denkçi
* Denk işleri ile uğraşan veya denk yapan kimse.

denkçilik-ği
* Denkçi olma durumu.

denklem
* İçinde yer alan bazı niceliklere ancak uygun bir değer verildiği zaman sağlanabilen eşitlik, muadele.
* Bir yanında olaya giren çeşitli maddelerin formülleri, öteki yanında da tepkime sonucu oluşan yeni maddelerin formülleri bulunan eşitlik.

denkleme
* Denklemek işi.

denklemek
* Denk duruma getirmek.

denklemler sistemi
* İki veya daha çok denklemden oluşan ve hepsinin birlikte ortak çözümü istenen takım.

denklenmek
* Denk yapılmak.

denkleşme
* Denkleşmek durumu.

denkleşmek
* Birbirine denk olmak, denk duruma gelmek.

denkleştirici
* Denkleştirme işlemini sağlayan.

denkleştirme
* Denkleştirmek işi.

denkleştirmek
* Denk duruma gelmesini sağlamak.
* Gereken miktarı sağlamak.

denklik

* Denk olma durumu, eşitlik, müsavat.

denktaş
* Denk, eşit, küfüv.

denkteş
* Bkz. denktaş.

denli
* "Kadar" anlamında üstünlük derecesini belirtir.

denli
* Ağır başlı, sözleri ve davranışları ölçülü olan (kimse).

denli densiz söz söylemek
* uygunsuz, yakışıksız ve saygısız sözler söylemek.

denlilik
* Denli olma durumu.

denme
* Denmek, denilmek işi.

denmek
* Ad verilmek.
* Söylenmek, sözü edilmek.

densimetre
* Bitkilerin dış kısımları ile toprak üzerinde kapladıkları alanı çeşitli büyüklüklerdeki halkalar yardımı ile ölçen bir alet.

densiz
* Yakışıksız ve saygısızca davranan.

densizlenme
* Densizleşmek durumu.

densizlenmek
* Densizlik etmek.

densizleşme
* Densizleşmek işi.

densizleşmek
* Yakışıksız ve saygısızca davranır duruma gelmek.

densizlik
* Densiz olma durumu, densizce davranış.

densizlik etmek
* densiz bir davranışta bulunmak.

denşirme
* Denşirmek işi.

denşirmek
* Bir şeyin yapısını veya niteliğini bozmak, tağyir etmek.

deontoloji
* Ödev bilgisi.

depar

* Çıkış.

depara geçmek
* koşuya veya yarışa hızla başlamak.

depara kalkmak
* koşu veya yarış içinde birdenbire hız artırmak.

departman
* Bir iş yeri, okul veya üniversitenin herhangi bir bilim ve uzmanlık dalında eğitim sağlayan alt birimlerinden her biri, bölüm.

depderin
* Çok derin.

deplâsman
* Spor takımlarının kendi şehirleri dışında maç yapmaya gitmesi.

deplâsmana gitmek (veya çıkmak)
* (spor takımları) kendi şehirleri dışında maç yapmaya gitmek.

depo
* Korunmak, saklanmak veya gerektiğinde kullanılmak için bir şeyin konulduğu yer.
* Bir malın toptan satıldığı ve çokça bulunduğu yer.
* Ordu mallarının saklandığı, bakımlarının yapıldığı yer.

depo etmek
* yığmak, biriktirrnek.

depocu
* Depoya bakan kimse.

depoculuk
* Depocunun yaptığı iş.

depolama
* Depolamak işi.
* Bellek cihazına verinin yerleştirilmesi veya saklanması.

depolamak
* Depo etmek, biriktirmek.
* Bir bellek cihazına veriyi yerleştirmek veya saklamak.

depolanma
* Depolanmak durumu.

depolanmak
* Depolamak işi yapılmak.

depozit
* Bir taahhüt sırasında yatırılan güvence veya bağlanma parası.

depozito
* Bkz. depozit.

deppoy
* Bkz. debboy.

deprem
* Yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer değiştirmesi veya yanardağların püskürme durumuna geçmesi yüzünden oluşan sarsıntı, yer sarsıntısı, hareket, zelzele.

deprem bilimci
* Deprem bilimiyle uğraşan kimse.

deprem bilimi
* Depremleri, yer hareketlerini inceleyen bilim, sismoloji.

deprem bölgesi
* Depremlerin sık sık oluştuğu, gevşek ve kırık yer altı kuşağı.

deprem kuşağı
* Depremlerin oluştuğu aynı düzlemde yer alan bölgeler.

deprem merkezi
* Depremin oluştuğu odak nokta ve yayıldığı yer.

depremçizer
* Depremleri yazan cihaz, sismograf.

depremyazar
* Depremlerin yerini, süresini, şiddetini tespit eden çok duyarlı cihaz, sismograf.

depremzede
* Depremde zarar görmüş insan.

deprenme
* Deprenmek işi.

deprenmek
* Kımıldamak, hareket etmek, sarsılmak.

depresyon
* Ruhî çöküntü.

depreşme
* Depreşmek durumu.

depreşmek
* Yeniden ortaya çıkmak, nüksetmek.

depreştirme
* Depreştirmek işi.

depreştirmek
* Depreşmesine sebep olmak.

der demez
* hemen, o sırada.

der oğlu der
* bir şeyin sürekli söylendiğini anlatır.

derakap
* Hemen arkasından, hemencecik, derhal.

derbeder
* Yaşayışı ve davranışı düzensiz (kimse).

derbederlik
* Derbeder olma durumu.

derbent
* İki dağ arasındaki geçit yeri, boğaz.

* Sınırlarda bulunan küçük kale.

derç
* Alma, toplama.
* Kaydetmek (almak, toplamak).

derde derman olmak
* soruna çözüm bulmak, sıkıntıyı geçirmeye çare göstermek.

derdest
* Yakalama, tutma, ele geçirme.

derdest etmek
* yakalamak, tutmak, ele geçirmek.

derdi başından aşkın olmak
* aşırı derecede meşgul olmak birçok sorunu bulunmak.

derdi günü
* çok ilgilenilen, çok düşünülen, uğraşılan (şey).

derdi veren devasını da verir
* her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır.

derdine deva bulunmak
* sıkıntıyı halletmek, atlatmak, çaresizliği yenmek.

derdine düşmek
* yapılması gereken bir şeyi gerçekleştirmenin yollarını aramak.

derdine yanmak
* kendi durumuna üzülmek.

derdini çekmek
* üzüntüsüne katlanmak.

derdini deşmek (veya depreştirmek)
* derdini hatırlatıp yeniden üzülmesine yol açmak.

derdini dökmek
* derdini, sıkıntılarını ayrıntılı olarak anlatmak.

derdini Marko Paşaya anlat
* yakınmanı dinleyecek kimse yok.

derdini söylemeyen derman bulamaz
* insan sıkıntısını başkasına açıklayarak giderebilir.

dere
* Genellikle yazın kuruyan küçük akarsu ve bunların yatağı.
* İki dağ arasındaki uzun çukur.
* Damlarda yağmur sularını toplayarak oluğa veren çinko veya kiremit yol.

dere gibi akmak
* vücudun bir yerinden çok kan akmak veya bir savaşta çok kişi yaralanarak ölmek.

dere tepe
* İnişli çıkışlı (yer).

dere tepe düz gitmek
* "engelleri aşarak gitmek" anlamında bir tekerleme.

derebeyi
* Topraklarını derebeylik düzenine göre yöneten kimse.
* Zorba.

derebeylik
* Derebeyi olma durumu.
* Özellikle Batı Avrupa'da toprağı ve üzerinde yaşayan köylüleri tek bir kimsenin malı sayan Orta Çağ siyasî düzeni, feodalite.
* Derebeyi yönetimindeki bölge.

derece
* Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe.
* Ölçü aletlerinin ölçeğinde belirtilmiş bulunan başlıca bölümlerden her biri.
* Bir çözeltinin yoğunluğunu ölçmede kullanılan birim.
* Bir çemberin 360'ta birine eşit olan açı birimi.
* Sıcaklıkölçer, termometre.
* Denli, kadar.
* Sporda başarı gösterme.

derece almak
* başarı göstererek ödül kazanmak.

derece derece
* Azar azar, yavaş yavaş, tedricen.
* Farklı farklı, değişik.

dereceleme
* Derecelemek işi.

derecelemek
* Derecelere ayırmak.

derecelendirilme
* Derecelendirilmek işi.

derecelendirilmek
* Derecelendirmek işi yapılmak.

derecelendirme
* Derecelendirmek işi.

derecelendirmek
* Derecelemek işi yapılmak.

dereceli
* Derecesi olan.
* Derecelere ayrılmış, kademeli.

derecesiz
* Derecesi olmayan.
* Çok fazla.

derecik
* Küçük dere.

dereden tepeden konuşmak
* gelişigüzel konuşmak, rastgele konular üzerinde konuşmak.

dereke
* Aşağı derece.

dereotu

* Maydanozgillerden, ince yapraklı, bazı yemeklere konulan güzel kokulu bir bitki (Anethum).

dereyi görmeden paçaları sıvamak
* gerektiğinden çok önce veya henüz ortada hiçbir şey yokken hazırlanmaya kalkışmak.

dergâh
* Tarikattan olanların barındıkları, ibadet ve törenler yaptıkları yer, tekke.

dergi
* Siyaset, edebiyat, teknik gibi konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, mecmua.

dergicilik
* Dergi yayımlama işi.

derhal
* Hemen çabucak.

deri
* İnsan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı örtü.
* İşlenerek kullanılır duruma getirilmiş hayvan derisi.
* Bu deriden yapılmış.
* Soyulmadan yenen yemişlerin ince kabuğu veya soyulan yemişlerde kabuk altındaki zar.

deri
* Toplantı, düğün.
* Pazar veya panayır kurulan gün, dernek.

deri altı
* Derinin altında bulunan.

derici
* Dericilik yapan kimse.

dericilik
* Belirli bir amaçla kullanmak için hayvan derisini işleme.
* Deri alıp satma işi.

derili
* Derisi olan, deri ile kaplanmış olan.

derilme
* Derilmek işi.

derilmek
* Dermek işine konu olmak.

derim evi
* Kafes biçiminde tahtadan yapılmış portatif ev.
* Keçeden yapılmış çadır.

derin
* Dibi yüzeyinden veya ağzından uzak olan.
* Yüzeyden içeri inen.
* Kendi türünde çok gelişmiş, en ileri durumda olan.
* Yoğun.
* Uzun süren.
* Ayrıntıya önem verilerek hazırlanan.
* Çok içten gelen.
* Dip.

derin derin
* Derin olarak.

derin derin düşünmek
* üzüntülü düşünceye dalmak.
* çok fazla düşünmek.

derin dondurucu
* Buzdolabında besinleri bozulmadan uzun süre saklayacak bölüm.

derin soğutma
* Derin soğutucu üretimi tekniği.

derin soğutucu
* Buzdolabı düzeni içinde çok yüksek soğutucu özelliği olan bir tür buzdolabı.

derin uyku
* Uyanılması güç uyku, ağır uyku.

derince
* Biraz derin.

derinden
* En ince ayrıntısına kadar, etraflıca.
* Pek belli olmayan uzak bir yerden.
* İçten.

derinden derine
* Uzaklardan.
* En iyi biçimde, en ince ayrıntılarına kadar.

derinlemesine
* Çok ayrıntılı olarak.

derinleşme
* Derinleşmek durumu.

derinleşmek
* Derin duruma gelmek.
* Bir konuda köklü, sağlam bilgi edinmek, bilgisini genişletmek.
* Ses kaynağı uzaklaşarak az duyulur duruma gelmek.

derinleştirme
* Derinleştirmek durumu, tamik.

derinleştirmek
* Derin duruma getirmek.
* Ayrıntılarına kadar incelemek, derinliğine incelemek.

derinletme
* Derinletmek işi.

derinletmek
* Derin duruma getirmek.

derinliğine
* Derin olarak, derinlemesine.

derinlik
* Bir şeyin dip tarafının yüzeye, ağıza olan uzaklığı.
* Bir cismin en ve boy dışındaki üçüncü boyutu.
* Bulunulan yere göre uzakta olan yer.
* Özüne inerek ayrıntılarıyla kavrama gücü.
* Varlığın içi, özü.

* Varlığı ortaya çıkarılamamış, kanıtlanamamış şey.
* Yanaşık veya dağınık düzende bulunan bir birliğin en ileride olan kısmının başından, en geride bulunan kısmının sonuna kadar olan uzaklık.
* Borsada az sayıda hisse senedinin el değiştirmesi.

derinlik kayaçları
* Yer kabuğunun derinlerinde, büyük kütleler biçiminde katılaşmış magma kayaçları.

derinlik ölçümü
* Deniz derinliğinin veya yüksekliğinin özel bir aletle belirlenmesi işlemi.

derinliklölçer
* Denizin derinliğini ölçmeye yarayan alet.

derinti
* Toplantı.
* Gelişigüzel toplanmış eşya.
* İnsan kalabalığı, güruh.

derisi dikenliler
* Beşli bakışımlı denizkestaneleri denizhıyarları, denizyıldızları deniz yılanları ve denizlâlelerini içine alan deniz hayvanları dalı.

derisi kemiklerine yapışmak
* çok zayıflamak.

derisine sığmaz
* çok kibirli.

derisini yüzmek
* derisini soymak, sıyırmak.
* birinin bütün varlığını elinden almak.
* işkence ederek öldürmek.

derişik
* Derişmiş olan, mütemerkiz, müteksif, konsantre, seyreltik karşıtı.

derişiklik
* Derişik olma durumu.

derişme
* Derişmek durumu.
* Bir cismin, birleşimindeki suyu yitirerek daha koyu kıvama gelmesi, konsantrasyon.

derişmek
* Bir nokta dolayında toplanmak, temerküz etmek.
* Bir sıvı, içindeki su veya sıvı miktarı azalarak koyulaşmak, tekâsüf etmek.

derivasyon
* Yatağını değiştirme.

derk
* Anlama, kavrama.

derk etmek
* anlamak, kavramak.

derken
* dendiği hâlde.
* tam o sırada.
* diye davranırken.
* diye düşünürken.

derken
* Bkz. demek.

derkenar
* (yazıda) Sayfa kenarına kaydedilen yazı, çıkma.

derkenar etmek
* bir kitabın sayfalarının veya yazının kenarına not düşmek.

derlem
* Koleksiyon.

derlemci
* Koleksiyoncu.

derlemcilik
* Koleksiyonculuk.

derleme
* Derlemek işi, tedvin.
* Seçilip toplanmış.

derlemek
* Seçme yaparak toplamak, bir araya getirmek, tedvin etmek.
* Düzgün bir biçimde toplamak.

derlenme
* Derlenmek işi.

derlenmek
* Derlemek işi yapılmak, toplanmak, düzene girmek.

derleyici
* Derleme yapan kimse.

derleyicilik
* Derleyicinin yaptığı iş.

derleyip toplamak (veya toparlamak)
* dağınık olan şeyleri bir araya getirip düzenlemek, düzene sokmak.

derli toplu
* Düzenli, dağınık olmayan, düzen verilmiş.
* Düzenli bir biçimde.

derman
* Güç, takat, mecal.
* İlâç.
* Çıkar yol, çare.

dermanı kesilmek (veya dermandan kesilmek)
* yorgunluktan güçsüzleşmek.

dermansız
* Gücü kalmamış, bitkin.

dermansızlaşma
* Dermansızlaşmak işi.

dermansızlaşmak
* Gücü kalmamak, güçsüz duruma gelmek, güçsüzleşmek.

dermansızlık
* Güçsüzlük, bitkinlik, zafiyet.

dermatit
* Deride görülen her çeşit iltihaplı hastalık.

dermatolog
* Deri hastalıkları uzmanı, cildiyeci.

dermatoloji
* Deri hastalıkları ile ilgili hekimlik dalı, cildiye.

derme
* Dermek işi.
* Aynı türden bir araya getirilmiş şeylerin hepsi, koleksiyon.

derme çatma
* Gelişigüzel toplanmış, aralarında uygunluk bulunmayan.
* Değersiz gereçlerle özensiz olarak yapılmış.
* Önemsiz, değersiz.

dermek
* Derlemek, toplamak, devşirmek.

dermeyan
* Ortada, ortaya konmuş.

dermeyan etmek
* bir düşünce ileri sürmek, ortaya koymak.

dermit
* Bkz. dermatit.

dernek
* Toplantı, düğün.
* Pazar veya panayır kurulan gün, deri.
* Belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek için kurulan yasal topluluk, cemiyet.

dernek kurmak
* dernek oluşturmak.

dernekçi
* Dernek üyesi olan.
* Bir derneğe çok bağlı olan.

dernekçilik
* Bir dernekten yana olma, bir derneğe çok bağlı olma.

dernekleşme
* Dernekleşmek işi.

dernekleşmek
* Dernek kurmak.

derneşik
* Derli toplu, düzenli.

derpiş
* Öngörme, göz önünde tutma, aklından geçirme.

derpiş etmek

* öngörmek, göz önünde tutmak, aklından geçirmek.

derrace
* Bisiklet.

ders
* Bir konuda öğretmenin öğrenciye sınıfta, belirli bir sürede verdiği bilgi.
* Bu bilgi aktarımı için ayrılan süre.
* Öğrencinin öğrenmek zorunda olduğu bilgi.
* Bir olayın bellekte bıraktığı öğretici iz, öğüt, ibret.

ders almak
* (bir konu üzerinde bir öğrenci) yetkili bir kimseden bilgi edinmek.
* bir olaydan tecrübe kazanmak, ibret almak.

ders çalışmak
* ders yapmak.

ders dışı
* Ders süresinin dışında.

ders görmek
* Bkz. ders almak.

ders içi
* Ders süresinde.

ders olmak
* (bir olay), tecrübe kazandırmak, öğretici örnek olmak, ibret olmak.

ders vermek
* öğretmek, yetiştirmek.
* azarlamak, sert davranmak, sert bir karşılıkla yola getirmek.

ders yapmak
* Bkz. öğretim yapmak.

dershane
* Öğrencilerin, bir öğretmenin gözetimi altında, anlatma, araştırma, küme çalışması gibi yollarla ve türlü eğitim araç ve gereçlerinden de yararlanarak ders yaptıkları yer, derslik, sınıf.
* Okul dışında para ile ders veren kuruluş.

dershaneci
* Dershane işleten kimse.

dershanecilik
* Dershane işletmeciliği.

dersiam
* Osmanlılar döneminde müderrislerin camilerde verdikleri ders.
* Osmanlılarda camilerde ders veren müderrislerin unvanı.

dersiz topsuz
* Düzensiz, karmakarışık.

derslik
* Sınıf, dershane.

dert
* Üzüntü.
* Hastalık; ağrı.
* Sorun, kaygı.

* Ur.

dert anlatmak
* derdini dökmek.

dert babası
* Herkesin derdini, rahatlıkla, çekinmeden veya bir çözüm yolu bulabilir ümidiyle açıklayıp anlattığı kimse.

dert değil
* önemsemeye, üzülmeye değmez!.

dert dökmek
* sıkıntılarını bir bir anlatmak, dile getirmek.

dert edinmek (veya etmek)
* bir sorunu veya durumu üzüntü konusu yapmak.

dert eğirmek
* içinden çıkılması güç bir sorunla uğraşmak zorunda kalmak.

dert küpü
* Sorunları, sıkıntıları çok olan kimse.

dert olmak (veya kesilmek)
* (bir kimse veya olay için) sıkıntı vermek.

dert ortağı
* Aynı derdin sıkıntısı içinde bulunanlardan her biri.
* Bir kimsenin derdini anlattığı, derdini paylaştığı dostu.

dert sahibi
* Üzüntüsü, sorunu olan.
* Hastalıklı.

dert yanmak
* derdini sızlanarak anlatmak.

dertlenme
* Dertlenmek durumu.

dertlenmek
* Üzüntüye kapılmak, dertli duruma gelmek, kaygılanmak.

dertleşme
* Dertleşmek durumu.

dertleşmek
* Karşılıklı dertlerini anlatmak.

dertli
* Derdi olan.

dertlilik
* Dertli olma durumu.

dertop
* Bir araya getirilerek, büzülerek.

dertop etmek
* bir araya getirmek, toparlamak.

dertsiz

* Derdi olmayan.

dertsiz başını derde sokmak
* bir derdi yokken gereksiz yere üzüntü veren bir işe girişmek.

dertsizlik
* Dertsiz olma durumu.

deruhte
* Üzerine alma, üstlenme.

deruhte etmek
* üstlenmek.

derun
* İç, içeri, öz.
* Gönül, yürek, ruh.

derunî
* İçle ilgili, içten.

derviş
* Bir tarikata girmiş, onun yasa ve törelerine bağlı kimse, alp eren.
* Alçak gönüllü ve her şeyi hoş gören kimse.
* Yoksulluğu, çilekeşliği benimsemiş kimse.
* Kırlangıç balığının pek küçüğü.

dervişane
* Derviş gibi, dervişe yakışan biçimde.

dervişçe
* Dervişe yakışır (biçimde), derviş gibi; hoşgörülü.

dervişin fikri ne ise zikri de odur
* insan, önem verip düşündüğü şeyi konuşmaktan kendini alamaz.

dervişlik
* Derviş olma durumu.

derya
* Deniz.
* Bilgili kimse.
* Bir şeyin bol olduğu yer.

derya gibi
* çok bilgili.
* pek çok.

deryadil
* Her şeyi hoş gören, çok sabırlı.

derz
* Duvar taşlarının veya tuğlalarının harçla doldurulup üzerinden mala çekilerek düzeltilen aralığı.

Descartes'çı
* Bkz. Dekartçı.

Descartes'çılık
* Bkz. Dekartçılık.

desen
* Tahta, çini, kumaş, kâğıt gibi yüzeylerin üzerinde varlıkları, nesneleri belirli çizgilerle gösterme, tasvir.

* Görsel bir etki yaratmak amacıyla yapılmış çizgi resimlerin hepsi.
* Desen yapma sanatı.

desenci
* Desen ile uğraşan kimse.

desencilik
* Desencinin işi veya mesleği.

desenleme
* Desenlemek işi.

desenlemek
* Desen yaparak çizmek.

desenli
* Desenlerle süslü olan.

desenli kaplama
* Ağacın yıl halkalarının kaplama yüzeyinde güzel görünüşlü çizgiler oluşturmasıyla elde edilen bir kaplama türü.

desensiz
* Üzerinde desen bulunmayan.

desibel
* İşitme duyarlığını ölçmekte kullanılan bir âlet.

desigram
* Bir gramın onda biri, dg.

desikatör
* Kurutma kabı.

desilitre
* Bir litrenin onda biri, dl.

desimetre
* Bir metrenin onda biri, dm.

desinatör
* Mesleği desen yapmak olan kimse.
* Endüstri, mimarlık vb.de desen yapan kimse.

desinatörlük
* Desinatörün yaptığı iş.

desise
* Aldatma, oyun, düzen, hile, entrika.

desister
* Bir sterin onda biri, dst.

deskriptif
* Tasvirî.

despot
* Bir ülkeyi zora ve baskıya dayanarak yöneten kimse, müstebit.
* Ortodoks Rumların din başkanlarına verilen ad.
* Her istediğini ve dilediğini yaptırmak isteyen kimse, tiran.

despotça

* Despota yakışan biçimde, despot gibi.

despotik
* Despotça.

despotizm
* Despotluk, istibdat.

despotluk
* Despot olma durumu, müstebitlik, istibdat, despotizm.
* Bir ülkeyi zora, baskıya ve keyfe bağlı yönetme.

dessas
* Düzenci, entrikacı.

destan
* Tarih öncesi tanrı, tanrıça, yarı tanrı ve kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir, epope.
* Bir kahramanlık hikâyesini veya bir olayı anlatan, koşma biçiminde, ölçüsü on bir hece olan halk şiiri.
* Çağdaş Türk edebiyatında biçim ve içerik yönünden, geleneksel destanlardan ayrılık gösteren uzun kahramanlık şiiri.

destan düzmek
* kahramanlık hikâyesi veya herhangi bir olayı anlatan şiir yazmak.

destan gibi
* uzun yazılmış (mektup).

destan yaratmak
* olağanüstü kahramanlık göstermek, yararlık göstermek.

destancı
* Destan yazan veya anlatan kimse.

destanî
* Destan biçiminde yazılmış olan.
* Destan kahramanlarına yaraşır nitelikte olan.
* Destana benzer, destan gibi.

destanlaşma
* Destanlaşmak durumu.

destanlaşmak
* Olağanüstü kahramanlık ve başarı göstermek.

destanlı
* Destanı olan, içinde destan bulunan.

destanlık
* Destan durumuna gelmeye yarayan (şey).

destansal
* Destanla ilgili destana özgü.
* Destan kahramanına benzer.

destansı
* Destan niteliğinde olan, destana benzer, epik.

destansız
* Destanı olmayan, içinde destan bulunmayan.

destar
* Sarık.

destarî

* Sarıkla ilgili.
* Sarık yapan kimse.

destarlı

* Sarığı olan, sarıklı.

deste

* Cinsleri aynı veya birbirine yakın olan şeylerin bir arada bağlanmışı, demet, bağlam.
* Çok.
* Kılıç, bıçak vb.nin elle tutulacak yeri, kabza.
* Yağlı güreşte pehlivanların ayrıldıkları beş dereceden en küçüğü.
* Aynı cinsten onluk bir küme.

deste deste

* Demet demet.

desteci

* Desteleyici.

destek

* Dayanak, dayak.
* Üzerine bir şey oturtmaya, tutturmaya, koymaya yarar araç, hamil.
* Yardımcı.
* Bir vektörü taşıyan sonsuz doğru.
* Bir birlik için sağlanan yardım veya koruma.

destek doku

* Vücuda destek görevi yaptıkları için bağ dokusunun kıkırdak ve kemik dokularına bir arada verilen ad.
* Kalın çeperli, güçlü hücrelerden oluşmuş, bitkiye diklik, sertlik ve sağlamlık kazandıran doku.

destek görmek

* yardım etmek, müzaherette bulunmak.

destek olmak

* güç sağlamak, yardımcı olmak.

destekleme

* Desteklemek işi.
* Devletçe yapılan para yardımı, sübvansiyon.

destekleme alımı

* Bir ürünün değerini belli bir düzeyden aşağı düşürmemek için devletçe yapılan satın alma işi.

desteklemek

* Destek koymak.
* Bir kimse veya kuruluşa yardım sağlamak, müzaheret etmek.
* Arka olmak, arka çıkmak.

desteklenme

* Desteklenmek işi.

desteklenmek

* Desteklemek işine konu olmak.
* Desteklemek işi yapılmak.

destekleşme

* Destekleşmek işi.

destekleşmek

* Destekleri karşılıklı olarak almak veya vermek.

destekleyiş
* Destekleme işi veya biçimi.

destekli
* Desteklenmiş, destek konulmuş.

destekli bütçe
* Dayanağı olan bütçe.

desteksiz
* Desteği olmayan, desteklenmemiş.

desteksiz atmak
* mübalâğalı konuşmak, yalan söylemek.

desteleme
* Destelemek işi.

destelemek
* Deste durumuna getirmek, deste yapmak.

destelenme
* Destelenmek işi.

destelenmek
* Destelemek işi yapılmak.

desteleyici
* Biçilmiş ekini deste yapan işçi, desteci.

desteleyicilik
* Desteleyici olma durumu.

destere
* Bkz. testere.

destroyer
* Orta tonajda, yüksek hızlı savaş gemisi, muhrip.

destur
* İzin, müsaade.
* (destur) "Yol verin", "savulun","izin verin" anlamında kullanılır.
* Karanlık, ıssız yerlere pis veya atık su dökerken cin çarpmasın diye yüksek sesle söylenir.

destursuz
* İzinsiz, müsaadesiz.

destursuz atmak
* kolay yalan söyleyebilmek, palavra atmak.

destursuz bağa gireni sopa ile kovarlar
* bir yere izinsiz girmek veya bir işe izinsiz el atmak kötü karşılanır.

desturun
* İğrenç veya ayıp bir söz söylemek zorunda kalınınca "affedersiniz" anlamında kullanılır.

-deş / -teş
* Bkz. -daş / -taş.

deşarj
* Boşalma.

* Rahatlama.

deşarj olmak
* akü, pil gücünü yitirmek.
* içini dökmek, boşalmak, rahatlamak.

deşeleme
* Deşelemek işi.

deşelemek
* Güçlü bir biçimde deşmek, karıştırmak.
* Araştırmak.

deşifre
* Çözülmüş, açıklanmış.

deşifre etmek
* bir şifreyi veya güç bir yazıyı çözmek, okuyup anlamak.

deşifre olmak
* (gizli durum) açığa çıkmak.

deşik
* Deşilmiş olan.
* Deşilmiş yer.

deşilme
* Deşilmek işi.

deşilmek
* Deşmek işi yapılmak.

deşme
* Deşmek işi.

deşmek
* Oymak, delmek, yazmak, yara açmak, içini açmak, karıştırmak, kazmak.
* Bir sorunun üzerinde yeniden durmak, hatırlatmak, kurcalamak.

detant
* Yumuşama, gerginlik azalma.

detay
* Ayrıntı.

detaylandırma
* Detaylandırmak işi.

detaylandırmak
* Detay duruma getirmek.

detektif
* Gizli polis, polis hafiyesi.
* Özel soruşturmayla görevlendirilmiş kimse.

detektiflik
* Detektif olma durumu.

detektör
* Gazları, mayınları, radyoaktif mineralleri, manyetik dalgaları vb.ni bulmaya yarayan cihaz, bulucu.

deterjan

* Petrol türevlerinden elde edilen, temizleme, arıtma özelliği bulunan, toz, sıvı veya krem durumunda olabilen kimyasal madde, arıtıcı.

deterjancı
* Deterjan üreticisi.

deterjancılık
* Deterjancının işi veya mesleği.

determinant
* Birkaç bilinmeyenli birinci dereceden eşitlik sistemlerini çözmede kullanılan yardımcı cebirsel anlatım.

determinasyon
* Belirlenme işi.

determinist
* Belirlenimcilik felsefesine bağlı olan kimse, belirlenimci.

determinizm
* Belirlenimcilik.

detone
* Yanlış, kusurlu.

detone olmak
* yanlış çalmak veya söylemek.

dev
* Korkunç, çok iri ve olağanüstü güçlü masal yaratığı.
* Olağanüstü irilikte olan.
* Çok büyük, çok önemli.

dev adımlarıyla ilerlemek
* çok çabuk ilerlemek, üst üste başarılar göstermek.

dev anası
* Masallarda geçen dişi dev.
* İri yarı kadın.

dev aynası
* Nesneleri olduğundan çok büyük gösteren ayna.

dev aynasında görmek
* (gerçekten öyle olmadığı hâlde) kendini çok büyük ve önemli saymak.

dev gibi
* iri ve korkunç.

dev köpek balığıgiller
* Omurgalı hayvanlardan balıklar sınıfının köpek balıkları takımının bir alt familyası.

deva
* İlâç, çare.

devaimisk
* Güzel kokulu bir tür helva.

devalüasyon
* Değer düşürümü.

devam
* Sürme, sürüp gitme, kesilmeme, bitmeme.

* Bir yere belli bir amaçla, gereken zamanlarda gitme.
* Ek, parça.
* Kesme, sürdür, devam et!.

devam etmek (veya ettirmek)
* başlanmış bir işi sürdürmek.
* sürekli gitmek.

devamlı
* Sürekli, bitmeyen, kesintiye uğramayan.
* İşine düzgün giden.

devamlı otlatma
* Bir meranın otlatma mevsimi içerisinde aralıksız bir şekilde, mera bitkilerine dinlenme imkânı verilmeden hayvanların otlatılması.

devamlılık
* Devamlı olma durumu, süreklilik.

devamsız
* Devam etmeyen, süreksiz.
* İşine düzgün devam etmeyen.

devamsızlık
* Devam etmeme durumu, süreksizlik.

devasa
* Dev gibi, çok büyük.

devasız
* İyileştirilemeyen, ilâcı bulunamayan.
* Çaresiz.

devce
* Dev gibi, deve benzer.

deve
* Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan (Camelus).

deve bir akçeye, deve bin akçeye
* imkân olmadığı zaman bir şey ucuz da olsa alınamadığı hâlde imkân olunca pahalı da olsa alınır.

deve dikeni
* Birleşikgillerden, yol ve tarla kenarlarında yetişen, 30-100 cm yükseklikte 1-2 yıllık ve otsu bir bitki (Silyum marianum).

deve dişi
* (nar, buğday vb. için) İri taneli.

deve dişi gibi
* sıradan olmayan iri görünümde olan .
* sıradan olmayan, tanınmış, güçlü.

deve döşlü
* Karnı içeriye çekik (at).

deve elması
* Çakırdiken.

deve gibi
* uzun boylu ve hantal.

deve kini
* Geçmeyen büyük kin, bitmek tükenmek bilmeyen kin.

deve kolu
* Çöl nitelikli bölgelerde taşıma işlerinde kullanılmak için develerden kurulmuş askerî ulaştırma birliklerine verilen ad.

deve kuşu
* Afrika ve Arabistan bozkırlarında yaşayan, kısa kanatları uçmaya elverişli olmayan fakat uzun bacaklarıyla çok hızlı koşabilen tehlikeyi sezdiği an kafasını kuma sokarak saklandığını ve gerçeklerden uzak olduğunu sanan iri bir kuş (Struthio camelus).

deve kuşu gibi (yüke gelince kuş, uçmaya gelince deve)
* uygun şartlarda terslik çıkaranlar için kullanılır.

deve kuşu gibi başını kuma sokmak (veya gömmek)
* bir tehlike, bir olay karşısında yararlı olmayacağı apaçık ortada olan kaçamak bir yola sapmak.
* kendini aldatarak başkalarını aldattığını sanmak.

deve kuşuluk
* Deve kuşu gibi olmak veya davranmak işi.

deve kuşuluk etmek
* deve kuşu gibi başını kuma sokup gerçeklerden uzak duracağını sanmak.

deve nalbanda bakar gibi
* hiç görmediği, bilmediği bir şeye bakar gibi.

deve olmak
* (para veya yiyecek) kaybolmak.

deve tımarı
* Özensiz, üstünkörü yapılan.

deve tüyü
* Deve tüyünden yapılmış.

deve yapmak
* (başkasının malını) kendine mal etmek.

deve yükü
* Bir devenin taşıyabileceği yük miktarı.
* Aşırı ölçüde, çok fazla.

deve yürekli
* çok korkak.

deveboynu
* S veya U biçiminde boru.

deveci
* Deve sahibi, deve kiralayan kimse.
* Deve kervanını güden kimse.
* Çok sert ve kaba oynayan kimse.

deveci ile görüşen kapısını yüksek açmalı
* yüksek makam sahibi kimselerle ilgisi olanlar durumlarının gerektirdiği özveriyi göze almalıdırlar.

devecilik
* Deve yetiştirme veya deve ile yük taşıma işi.

devede kulak
* bir bütüne göre ufak bir parça.

deveden büyük fil var
* herhangi bir konuda söz sahibi olanlardan daha büyük, daha yetkilisinin bulunabileceğini anlatmak için kullanılır.

develik
* Özellikle Güneydoğu Anadolu'da develerin korunduğu veya bağlandığı, evlerin alt katında bir bölüm.

developman
* Işığa karşı hassas fotoğrafik malzeme poz verildikten sonra kullanılan kimyevî banyo maddesi.

devenin başı (papucu veya nalı)
* Bkz. yok devenin başı.

deveran
* Dolaşım, dönme.

deveranıdem
* Kan dolaşımı.

devetabanı
* Birleşikgillerden, geniş yapraklı bir süs bitkisi (Phlodentron).

devetüyü
* Devetüyü renginde olan, açık kahverengi.

deveye hendek atlatmak
* yapılması çok zor, hemen hemen imkânsız olan işler için kullanılır.

deveyi düze çıkarmak
* güçlükleri giderip işleri yoluna koymak.

deveyi havuduyla yutmak
* herkesin gözü önünde büyük hırsızlık yapmak.

deveyi yardan uçuran bir tutam ottur
* küçük bir çıkar peşinde koşmak, bazen kişinin büyük zararlara uğramasına yol açabilir.

devim
* Devinim.

devim bilimi
* Dinamik.

devimli
* Devimi olan.

devimsel
* Devinim durumunda olan, harekî.
* Devinimi yalnızca fizik kanunlarına bağlı olmayan, aynı zamanda etkin bir gücü, bir amacı da içeren, dinamik.

devimselcilik
* Beliren ve gelişen şeylerin kendiliklerinden etkin olduklarını, gelişmelerini sağlayan gücün dışarıdan gelmeyip kendileriyle özdeş bulunduğunu ileri süren öğreti, dinamizm, mekanikçilik karşıtı.

devimsellik
* Devimsel olma durumu.

devimsiz

* Devimi olmayan.

devin duyumu
* Devinmekten ve özellikle kasların kasılmasından canlının edindiği duyum, kinestezi.

devindirici
* Devindirme özelliği olan.

devindirme
* Devindirmek işi.

devindirmek
* Devinmesine yol açmak.

devingen
* Hareketli, müteharrik.

devingenlik
* Devingen olma durumu veya hareketlilik.

devinim
* Devinmek işi, hareket.
* Durağan bir noktaya göre devinmekte olan bir nesnenin durumu, devim, hareket.
* Bir ruh durumundan başka bir ruh durumuna geçiş; bir düşünce sürecinin başlaması, hareket.

devinme
* Devinmek işi, hareket.

devinme olayı
* Yer'in dönme ekseninin tutulum düzleminin normali çevresinde bir koni çizecek biçimde çok yavaş olarak dönmesi.

devinmek
* Vücudu oynatmak veya kıpırdatmak, kımıldanmak, hareket etmek.
* Bir cismin, bir noktaya göre, yeri veya durumu değişmek, hareket etmek.

devir
* Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, periyot.

devir
* Dönme, dönüş.
* Dolaşma.
* Aktarılma.
* Bir malın mülkiyetini veya bir mal üzerindeki hakkı bir başkasına geçirme.
* Bir görevin bir kimseden bir başkasına geçmesi.
* Sürekli ve düzenli değişme, çevrim.
* Bir hareket, birbirinin aynı olan ve eşit zamanlarda yapılan başka hareketlerden oluştuğunda hareketlerin her biri veya bunların yapılması için geçen her zaman aralığı, periyot.

devir açmak
* tarihte özellik taşıyan yeni bir çağ başlatmak.

devirli
* Eşit zaman aralıkları ile ardışık olarak tekrarlanan (hareket).

devirme
* Devirmek işi.

devirmek
* Ayakta veya dik duran bir şeyi düşürmek, yatay duruma getirmek.
* Bir yönetim organının veya başkanının yönetim gücünü zorla elinden almak.
* Bütünüyle içmek.

* Bir yana eğmek.
* Bir kitabı başından sonuna kadar okuyup bitirmek.

devitken
* Herhangi bir hareketi sağlayan, muharrik.

devitme
* Devitmek işi.

devitmek
* Hareket durumuna getirmek.

devleşme
* Çok büyüme, irileşme.
* Aşırı gelişme.

devleşmek
* Çok büyümek, irileşmek.
* Aşırı bir gelişme göstermek.

devleştirme
* Devleştirmek işi.

devleştirmek
* Dev duruma getirmek, aşırı ölçüde geliştirmek.

devlet
* Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasî bakımdan teşkilâtlanmış millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık.
* Devletin yönetim organları.
* Mutluluk; talih.
* Büyüklük, mevki.

devlet adamı
* Devlet yönetiminde söz sahibi kişi.

devlet baba
* Devlet.

devlet bakanı
* Bazı resmî kuruluşların yönetimi başbakan adına üstlenen hükûmet üyesi.

devlet bankası
* Bazı ülkelerde devletten aldığı sermaye ile kurulan, yönetimde devletin atadığı kişiler bulunan veya devletin izniyle para bastırıp piyasaya sürme hakkı bulunan banka.

devlet başkanı
* Devletin başında bulunan kimse.

devlet düşkünü
* Bolluk ve mutluluk içinde iken sonradan fakir düşmüş kimse.

devlet kapısı
* Devletin resmî daireleri.

devlet kuşu
* Umulmadık bir talih.

devletçi
* Devletçilik yanlısı.
* Devletçiliğe uygun olan.

devletçilik
* Bir milletin yönetimle ilgili ve ekonomik işlevlerinin devletçe birleşik bir yönetim altında bütünleştirilmesi siyaseti ve öğretisi.
* Genellikle devleti töre, kültür, hukuk vb.nin kaynak ve taşıyıcısı olarak görme eğilimi.

devlethane
* Kendisine saygı gösterilen bir kimseyle konuşulurken nezaket gereği olarak "eviniz" yerine söylenirdi.

devletle!
* "güle güle'" yerine kullanılan bir uğurlama sözü.

devletler arası
* Birden çok devleti kapsayan veya birçok devletle ilgili olan.

devletleştirilme
* Devletleştirilmek işi.

devletleştirilmek
* Devletleştirmek işi yapılmak.

devletleştirme
* Devletleştirmek işi, kamulaştırma.

devletleştirmek
* Kamu yararı için devlete mal etmek, devlet eliyle işletmek, kamulaştırmak.

devletli
* Mutluluk ve refah içinde olan (kimse).
* Osmanlı İmparatorluğunda paşa, vezir gibi devlet adamlarına verilen unvan.

devletlû
* Devletli.

devoniyen
* Birinci çağın dördüncü dönemi ve bu dönemde oluşmuş yer tabakaları.

devralma
* Devralmak işi.

devralmak
* Bir şeyi devir yoluyla almak, teslim almak.

devran
* Dünya.
* Kader, talih.
* Zaman.

devran
* Devirler, çağlar.

devre
* Dönem.
* Elektrik devresi, çevrim.

devre
* Ters, yanlış.

devre mülk
* Özellikle tatil beldelerinde belli dönemlerde kullanılmak üzere satın alınan ve değişik kişilerce de kullanılabilen küçük daire.

devredilebilir

* Başkasına devredilebilen bir hak için söylenir veya kullanılır.

devredilebilirlik
* Bir hakkın karşılıklı veya karşılıksız olarak başkasına geçirilebilme durumu veya niteliği.

devredilme
* Devredilmek işi.

devredilmek
* Devretmek işi yapılmak.

devredilmezlik
* İnsan haklarının niteliklerinden birini belirtmek için kullanılan terim.

devren
* Devir (II) yoluyla, devrederek.

devretme
* Devretmek işi.

devretmek
* Dönmek, dolaşmak.
* Bir malın mülkiyetini, bir mal üzerindeki hakkı başkasına geçirmek.
* Aktarmak.
* Baştan sona değin okumak; bitirmek.

devreye alınmak
* işin içine girmesini sağlamak.

devreye girmek
* ilgilenmek, karışmak, araya girmek.

devreye sokmak
* işin içine girdirmek, karıştırmak.

devrî
* Devirli.
* Devirle ilgili.

devriâlem
* Dünyayı dolaşma.

devridaim
* Tam ve sürekli dönüş veya dolaşım.
* Motorda suyun dönmesini sağlayan cihaz.

devrihindî
* Türk müziğinde bir küçük usul.

devrik
* Katlanıp kendi üzerine bükülmüş.
* Yatırılmış, yıkılmış, dik durumunu yitirmiş.
* (iktidarda olanlar için) Darbe ile makamından indirilmiş.

devrik cümle
* Yüklemi öteki kelimelerden daha önce gelen cümle.

devrikebir
* Türk müziğinde bir büyük usul.

devriklik
* Devrik olma durumu.

devriliş
* Devrilmek işi veya biçimi.

devrilme
* Devrilmek işi.

devrilmek
* Yok edilmek, ortadan kaldırılmak.

devrim
* Çevrilme, katlanma, bükülme.
* (dil inkılâbının ilk yıllarında) İnkılâp.
* (son yıllarda) İhtilâl.

devrimci
* (dil inkılâbının ilk yıllarında) İnkılâpçı.
* (daha sonraki yıllarda) Devrim yapan veya devrime bağlı olan, ihtilâlci.

devrimcilik
* (dil inkılâbının ilk yıllarında) İnkılâpçılık.
* (daha sonraki yıllarda) ihtilâlcilik.

devrirevan
* Türk müziğinde bir büyük usul.

devrisaadet
* Hazreti Muhammed'in yaşadığı dönem, saadet asrı.

devrisi
* (gün, hafta, ay, yıl için) Bir sonraki, ertesi.

devriye
* Güvenliği sağlamak amacıyla dolaşan polis, jandarma veya asker topluluğu, karakol.
* Osmanlılarda ilmiye sınıfından olan kimselere verilen derece.

devriye gezmek
* Bkz. karakol gezmek.

devrolunma
* Devrolunma işi.

devrolunmak
* Devredilmek.

devşirilme
* Devşirilmek işi.

devşirilmek
* Devşirmek işi yapılmak.

devşirim
* Devşirmek işi.

devşirimli
* Düzenli olarak derlenmiş.

devşirimsiz
* Düzenli olarak derlenmemiş.

devşirme
* Devşirmek işi.

* Asker yetiştirilmek üzere Yeniçeri Ocağına alınacak çocukları seçip toplama işi.
* Yeniçeri Ocağına bu yolla alınan çocuk.

devşirmek
* Bir araya getirmek, derlemek, toplamak.
* Katlamak, düzgün duruma getirmek.

deyi
* Dil, söz, işaret, mimik gibi anlatım araçlarının bütünü.
* Hristiyan felsefesinde Tanrı kelâmını insanlara ulaştıran oğul (İsa), logos.

deyim
* Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış anlatım, tabir.

deyimleşme
* Deyimleşmek işi.

deyimleşmek
* Deyim özelliğini kazanmak.

deyimleştirme
* Deyimleştirmek işi.

deyimleştirmek
* Deyim durumuna getirmek, deyim özelliği kazandırmak.

deyip de geçmek
* önemsememek.

deyip de geçmemek
* önemsemek.

deyiş
* Söyleme biçimi, anlatım biçimi, üslûp.
* Halk şiiri, halk türküsü.
* Bir kimsenin bir konuyla ilgili anlattıkları, ifade.

deyyus
* Karısının veya kendisine çok yakın bir kadının iffetsizliğine göz yuman kimse anlamında sövgü sözü.

dezavantaj
* Engelleme, zarar verme durumu.

dezenfektan
* Mikrop kırma özelliği olan (madde).

dezenfektasyon
* Mikroplardan temizlemek işi.

dezenfekte
* Mikroplardan temizlenmiş.

dezenfekte etmek
* mikroplardan temizlemek, mikropsuzlaştırmak.

-dı / -di; -du / -dü; -tı / -ti; -tu / -tü
* Belirli geçmiş zaman eki: al-dı, gel-di, vur-du, gül-dü, at-tı, koş-tu, düş-tü vb. Bu ekle türemiş isimler de vardır: türedi, alındı, uydu, dedikodu, gecekondu vb.

dıbır dıbır
* Ses çıkaran adımlar atarken yapılan yürüyüşü anlatır.

dığan
* Yağ tavası.

dığdığı
* Konuşurken "r" leri "ğ" gibi söyleyen (kimse).

dığdık
* Akrabalığın uzak olduğunu anlatmak için dığdığının dığdığı deyiminde geçer. \343 dızdık.

-dık / -dik; -duk / -dük; -tık / -tik; -tuk / -tük
* Geçmiş zaman sıfat fiil eki: tanı-dık adam, görül-me-dik olay vb. Bu ekle yapılmış isimler de vardır: tanı-dığ-a rastlamak, bil-diğ-ini söylemek vb.

dılak
* Bızır, klitoris.

dımbırdatma
* Dımbırdatma işi.

dımbırdatmak
* (saz, cura, tambur gibi çalgılar için) Çalmak.

dımdızlak
* Çırçıplak.
* Elindeki her şeyini, imkânlarını yitirmiş.
* Tepesinde saçı dökülmüş (kimse).

dımdızlak kalmak
* elindeki her şeyi, imkânlarını yitirmek.

dımışkî
* Bir çeşit üzüm.

-dır / -dir; -dur / -dür; -tır / -tir; -tur / -tür
* Ek fiilin geniş zamanının tekil üçüncü kişi şekli: dalgın-dır, güzel-dir, yorgun-dur, süslü-dür, açık-tır, köpek-tir, çocuk-tur, çürük-tür vb.

-dır / -dir; -dur / -dür; -tır / -tir; -tur / -tür
* Ettirgen çatı eki: yaz-dır-, çiz-dir-, vurdur-, öl-dür-, at-tır-, biç-tir-, tut-tur-, tüttür- vb.

dır dır
* Sürekli, bezdirecek biçimde (söylenme).

dır dır etmek
* bezginlik verecek biçimde söylenip durmak.

dıramudana
* Bir rüzgâr türü.

dırdır
* Bezginlik verecek biçiminde söylenen söz.

dırdırcı
* Bezdirici söz etme alışkanlığı olan (kimse), geveze, yerli yersiz çok konuşan (kimse).

dırdırlanma
* Dırdırlanmak işi.

dırdırlanmak
* Dır dır etmek.

dırıltı

* Bezdirici bir biçimde söylenme, dırdır.
* Çekişme, atışma.

dırıltı çıkarmak
* çekişmeye yol açmak.

dırlanma
* Dırlanmak işi.

dırlanmak
* Herkesi tedirgin edecek, bezdirecek biçimde söylenmek.

dırlaşma
* Dırlaşmak işi.

dırlaşmak
* Kavga etmek, ağız kavgası etmek, dilleşmek.

-dırt / -dirt; -durt / -dürt; -tırt / -tirt; -turt / -türt
* Ettirgen çatı eki: al-dırt-, ger-dirt-, vur-durt-, öl-dürt-, aç-tırt-, biç-tirt-, koşturt-, çök-türt- vb.

dış
* Herhangi bir cisim veya alanın sınırları içinde bulunmayan yer, hariç, iç karşıtı.
* Bir konunun kapsamına girmeyen şey.
* Görülen, içte bulunmayan yüzey.
* (somut kavramlarda) İki veya ikiden çok şeyde merkeze daha uzak olan.
* Yabancı ülkelerle ilgili.
* Bir kimsenin görünüşü, durum ve davranışları.
* Bireyin ötesinde bir varlığı olan.
* Açık havada geçen sahneleri içine alan çekim.

dış açı
* İki doğruyu kesen bir doğrunun bu doğruların dışında kalacak biçimde yaptığı açı.

dış âlem
* İnsanın kendi çevresi dışındaki yaşayış, dünya.

dış alım
* İthalât.

dış alımcı
* İthalâtçı.

dış alımcılık
* İthalâtçılık.

dış asalak
* Konakçının üzerinde yaşayan ve çoğunlukla kan emen asalak.

dış başkalaşım
* Magmanın sokulmasıyla, komşu kayaçların uğradığı başkalaşma, egzomorfizm.

dış bellek
* Bilgisayarın yalnızca giriş çıkış kanallarını kullanarak erişebildiği bellek.

dış beslenme
* Besinin organik maddelerden sağlama, heterotrofi.

dış borç
* Devlet bütçesine, kamu veya özel kesime dış ülkelerden kredi yoluyla sağlanan para.

dış çevre

* Canlının dışında olan ve kendisinin de bilinçli veya bilinçsiz olarak tepkide bulunduğu uyaranların hepsi.

dış çizgiler durumu
* Ayrı ayrı birliklerin çevreden merkeze ulaşan yollarla düşman üzerinde birleşmesi.

dış çokgen
* Kenarları bir dairenin çember çizgisi üzerine gelen çokgen.

dış deri
* Sinir sistemini ve duygu organlarını oluşturan, embriyonun dış yüzünü örten tabaka, ektoderm.

dış dünya
* Ülke dışı.
* Bilinçten bağımsız olan, bilincin dışında var olanların hepsi.

dış evlilik
* Evlenecek kimsenin eşini kendi boy veya soyunun dışından seçmesi kuralına dayalı evlilik biçimi, dışarıdan evlenme, egzogami.

dış gebelik
* Döllenmiş bir yumurtanın döl yatağı dışında oluşması ve gelişmesi.

dış gezegen
* Yörüngesi Yer yörüngesinin dışında kalan gezegen.

dış gezi
* Bulunulan ülke sınırları dışına yapılan gezi.

dış güçler
* Ekonomi ve politika açısından güçlü devletler.
* Mekanik parçalanma, kimyasal ayrışma, yel, dalga, akarsu ve buzulların etkileri gibi kökenleri Güneş enerjisine dayanan güçlerin veya etkenlerin bütünü.

dış hatlar
* Yurt dışı ulaşımını sağlayan yol.
* Yurt dışı iletişimi.

dış işleri
* Bir devletin başka devletlerle ilgili işleri, hariciye.

dış kapının dış mandalı
* çok uzak akraba.

dış kavuz
* Buğdaygillerde başakçığın en altında bazı türlerde çiçeğin bütün organlarını içerisine alacak bir şekilde gelişmiş olan kavuz.

dış kredi
* Ekonomik durumu iyi olan ülkelerden sağlanabilecek kredi.

dış kulak
* Kulağın, kulak kepçesi ve dış kulak yolundan oluşan bölümü.

dış kutsal
* Kutsallıkla ilgisi bulunmayan, kutsallığa ne uygun ne de karşıt olan.

dış lâstik
* Bazı kara taşıtlarında iç lâstiği koruyan kalın lâstik.

dış merkezli
* Dış merkezlikle ilgili olan.

dış merkezlik
* Bir elips ve hiperbolde, odaklar arasındaki uzaklığın büyük eksen uzunluğu ile olan oranı.

dış odun
* Kabukla olgun ağaç bölümleri arasında bulunan, tam olgunlaşmadığı için marangozlukta kullanılması sakıncalı olan odun bölümü.

dış pazar
* Bir ülkenin mal satabildiği yabancı ülke.

dış pazarlama
* Başka ülkelere birtakım ürünleri satma, bu yolla ticaret yapma.

dış piyasa
* Başka ülkelerde oluşan ve var olan alış verişe dayalı ticaret imkânı.

dış plâzma
* Bir hücre içerisindeki sitoplâzmanın faklılaşmış dış katı.

dış politika
* Bir devletin sınırları ötesindeki devletlere uyguladığı siyaset.

dış satım
* İhracat.

dış satımcı
* İhracatçı.

dış satımcılık
* İhracatçılık.

dış ters açı
* İki paralel doğruyu kesen üçüncü bir doğrunun iki yanında, paralellerin dışında altlı üstlü oluşan dört açıdan her biri.

dış ticaret
* Bir devletin yabancı devletlerle yaptığı alış veriş, ithalât ve ihracatın tamamı.

dış ticaret açığı
* Yabancı ülkelerden alınan malların satılandan daha fazla olması sonunda ortaya çıkan borç tutarı.

dış vurum
* Bkz. dışa vurum.

dış vurumcu
* Bkz. dışa vurumcu.

dış yarıçap
* Düzgün bir çokgenin köşelerinden geçen dairelerin yarı çapı.

dış yüz
* Bir şeyin dışarıdan görünüşü.

dış zar
* Aynı irilikte olmayan kütin durumuna gelmiş çiçek tozu tanecikleri.

dışa dönük
* Dışla ilişkisi olan.
* Dışa dönüklük davranışları gösteren (kimse).

dışa dönüklük
* Kişinin ilgisinin kendi duygu ve düşünceleri yerine, dıştaki nesnel ve toplumsal çevreye yönelmesi durumu.

dışa vurmak
* belli etmek.

dışa vurum
* Ruhî olayların belli işaret veya tasvirlerle yansıtılması; insan ruhunun algılanabilecek biçimde kendini dışa yansıtması, ifade.

dışa vurumcu
* Dışa vurumculuk akımına bağlı olan sanatçı, ekspresyonist.

dışa vurumculuk
* Olayların, varlıkların gerçekten olduğu gibi değil de sanatçının iç dünyasına göre anlatılması anlayışına dayanan sanat akımı, ekspresyonizm.

dışarı
* Dış çevre, dış yer, hariç.
* Kişinin konutundan ayrı olan yer.
* Yurt dışı.
* Dışa, dış çevreye.

dışarı atmak
* kovmak.

dışarı çıkmak
* büyük abdest yapmak.

dışarı vurmak
* belli etmek, açıklamak.

dışarıdan evlenme
* Bkz. dış evlilik.

dışarılı
* Taşralı, dışarlıklı.

dışarısı
* Kapalı, sınırlı bir yerin ötesi.

dışarlık
* Taşra.

dışarlıklı
* Taşralı.

dışbeslenen
* Besinini organik maddelerden sağlayan, heterotrof.

dışbükey
* Yüzeyi tümsek, çıkık ve şişkin olan, tümsekli, muhaddep, konveks.

dışbükeylik
* Dışa doğru çukur, şişkin veya kabarık olma durumu.

dışı eli yakar, içi beni yakar
* görünüşe aldanmamalı.

dışı kalaylı, içi alaylı
* dışı süslü, güzel görünüşlü, ama içi berbat.

dışık
* Erime durumundaki madenlerin yüzeyinde toplanan madde, cüruf.

dışına çıkmak

* tanınan hak ve yetkileri aşmak.

dışında

* ...-den başka, sayılmazsa.

dışında bırakılmak

* hariç tutulmak.

dışında kalmak

* karışmamak, ilgilenmemek.

dışınlı

* Bir şeyin, bir düşüncenin aslında ve gerçeğinde olmayıp onun dışında kalan, öze bağlı olmayıp arızî olan, öz dışı, özünlü karşıtı.

dışkı

* Anüs yoluyla dışarıya atılan besin artığı, kazurat.

dışkılama

* Dışkının ve dış salgıların dışarı atılması işlemi.

dışkılık

* Bazı omurgalılarda, özellikle keseliler, sürüngenler ve kuşlarda, bağırsak ile sidik ve üreme kanallarının açıldığı yer.

dışkısever

* Dışkılarda yaşayan hayvanlar.

dışlama

* Dışlamak işi.

dışlamak

* Bir kimse veya bir toplum, bir kimseyi, bir durumu, bir düşünce vb. yi yok saymak, ilgilenmemek.

dışlanma

* Dışlanmak işi veya durumu.

dışlanmak

* Dışarıda tutulmak, bir yere veya topluluğa alınmamak.

dışlaştırma

* Dışlaştırmak işi.

dışlaştırmak

* Dışa vurmak.

dışrak

* Herkesin öğrenmesinde sakınca görülmeyen, gizli kapalı olmayan (her türlü bilgi, öğreti), içrek karşıtı.

dışsal

* Dışla, ilgili, dışa ilişkin, haricî.

dıştan

* Aslında olmayıp sonradan ve dışarının etkisiyle ortaya çıkan (düşünceler).

dıştan evlilik

* Bkz. dış evlilik.

dızdık

* Akrabalığın uzak olduğunu anlatmak için yalnız dızdığının dızdığı deyiminde kullanılır. \343 dığdık.

dızdızcı
* Dızdızcılık eden kimse.

dızdızcılık
* Birkaç dolandırıcının, bir insanın ilgisini belli bir konu üzerinde toplayıp parasını çalmaları.

dızlak
* Dazlak.

dızlama
* Dızlamak işi.

dızlamak
* Dolandırmak, çarpmak, soymak.

dızman
* İri yapılı, uzun boylu, şişman.

-di
* Bkz. -dı / -di.

dialkol
* Bkz. Glikol.

diaspora
* Kopuntu.

diba
* Altın ve gümüş işlemeli bir tür ipek kumaş.

dibace
* Başlangıç, giriş, ön söz.

dibek
* Taştan veya ağaçtan yapılmış büyük havan.
* Dibekte dövülmüş olan.

dibek kafalı
* Anlayışsız, kaba, budala kimse.

dibi görünmek
* bir kabın içindeki şey tükenmek.

dibi kırmızı mumla (veya bal mumuyla) mı çağırdım
* "üzerinde önemle durarak çağırmadım" anlamında kullanılır.

dibine darı ekmek
* bir şeyi sonuna kadar tüketmek, bitirmek.

dibini bulmak
* içindekini tüketmek.

dibini tutmak
* (pişen yemekler için) tencerenin dibine yapışmak.

didaktik
* Öğretici.
* Öğretim yöntemlerini ele alan bilim, öğretim bilgisi.

didar
* Yüz, çehre.

dide
* Göz.

dideban
* Gözcü, bekçi, nöbetçi, gözetleyici.
* Gümrük kolcusu.

didik didik
* Didiklenmiş olan.
* Didikleyerek.

didik didik etmek (veya olmak)
* didiklemek, (didiklenmek).

didikleme
* Didiklemek işi.

didiklemek
* Çekiştirerek veya ısırarak parçalamak, gagalamak.
* Bir yerin veya bir şeyin içindeki eşyayı karıştırarak aramak, araştırmak.
* Kendi kendini harap etmek, üzmek.
* Bir konuyu bütün ayrıntılarıyla gözden geçirmek, iyice araştırmak.
* Huzursuzluk vermek, sıkıntıya sokmak.

didikleniş
* Didiklenmek işi veya biçimi.

didiklenme
* Didiklenmek işi.

didiklenmek
* Didiklemek işi yapılmak.

didiniş
* Didinmek işi veya biçimi.

didinme
* Didinmek işi.

didinmek
* Çok güçlük çekerek sürekli çalışmak.

didinti
* Güçlük çekerek ve sürekli olarak çalışıp çabalama, didişme.

didişim
* Konuşma ve tartışmayı bir araç değil, bir amaç sayan felsefe yöntemi, eristik.

didişip durmak
* sürekli olarak birbirini hırpalamak.

didişken
* Didişmekten hoşlanan.

didişme
* Didişmek işi.

didişmek
* El veya sözle birbirini hırpalamak.
* Geçimini sağlamak amacıyla güç şartlarda çalışmak, uğraşmak.

didon
* Halkın İstanbul'daki yabancılara, özellikle Fransızlara verdiği ad.

didon sakallı
* Yalnız çenesinde sivri sakalı olan.

didona
* Bkz. Didon.

didona sakallı
* Didon sakallı.

diesel
* Bkz. dizel.

difana
* Üç katlı bir balık ağı.

difenbahya
* Yapraklarının güzelliği nedeniyle sera ve salonlarda yetiştirilen bir süs bitkisi.

diferansiyel
* Dönemeçlerde otomobilin iki arka tekerleğinin ayrı hızla dönmesini sağlayan bir dişli aygıt.
* Özellikle fonksiyonların değişmeleriyle ilgili matematik dalı.

diferansiyel denklem
* İçinde bir değişkenin bilinmeyen bir fonksiyonu ve bu fonksiyonun değişkene göre çeşitli basamaklardan türevleri bulunan denklem.

diferansiyel hesap
* Değişkenlerin sonsuz küçük farklarındaki artma değerlerini bulmaya yarayan hesap.

difraksiyon
* Kırınım.

difteri
* Çoğunlukla çocuklarda görülen burun, boğaz, yutak çeperine yerleşen mikropların yol açtığı bulaşıcı hastalık, kuşpalazı.

difterili
* Difteriye yakalanmış olan.

diftong
* İkili ünlü.

diftonglaşma
* Diftong durumuna gelme işi.

diftonglaşmak
* Diftong durumuna gelmek.

difüzyon
* Moleküllerin kinetik enerjileri sebebiyle çok yoğun bir bölgeden az yoğun bir bölgeye hareketleri.

diğer
* Başka, özge, öteki, öbür.

diğeri
* Ötekisi, başkası.

diğerkâm
* Özgeci, özgecil.

diğerkâmlık
* Özgecilik.

dijital
* Sayısal.
* Verilerin bir ekran üzerinde elektronik olarak gösterilmesi.

dik
* Yatay bir düzleme göre yer çekimi doğrultusunda bulunan, eğik olmayan.
* Eğimi dike yakın olan.
* Yatık durmayan, sert.
* (ses için) Sert, kalın, tok.
* (bakış için) Sert.
* (söz için) Ters, aksi.
* (davranış için) Kaba, yersiz.
* Birbirine dikey olan doğrulardan oluşmuş.

-dik
* Bkz. -dık / -dik.

dik açı
* Birbirini kesen iki doğrunun oluşturduğu açılar eşit olduklarında, bu açıların her biri.

dik âlâsı
* Genellikle hoş karşılanmayan bir durumun aşırılığını anlatır.

dik başlı
* İnatçı, bildiğinden dönmeyen, büyüklerinin sözünü dinlemeyen, boyun eğmez.
* Kurumlu.

dik biçme
* Ekseni tabanına dikey olan biçme.

dik dik bakmak
* çok sert bir biçimde, sert sert; öfkeli öfkeli bakmak.

dik kafalı
* Dik başlı.

dik kuyruk
* Bir tür ördek.

dik rüzgâr
* Geminin yoluna karşı esen rüzgâr.

dik silindir
* Ekseni tabanına dikey olan silindir.

dik üçgen
* Kenarlarından ikisi birbirine dikey, bir açısı doksan derece olan üçgen.

dik yamuk
* Kenarlarından biri tabanlarına dik olan yamuk.

dikçe
* Dik olarak, diklemesine.
* Derinden.

dikdörtgen
* Açıları dik olan paralel kenar.

dikdörtgensel

* Dikdörtgen benzeri, dikdörtgen gibi.

dikdörtgensel bölge

* Dikdörtgenin sınırladığı düzlemsel bölge.

dikeç

* Bağ çubuğu dikmek için delik açmaya yarayan demir.
* Kazık, sırık, ağaç çubuk.

dikel

* Bel (III).

dikelme

* Dikelmek durumu.

dikelmek

* Dik duruma gelmek, dikleşmek.
* Ayakta durmak.
* Sert konuşmak, karşı gelmek, birine kafa tutmak, dinelmek.

diken

* Bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve kabuğu gibi bölümlerinde ve bazı hayvanların derisinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı çıkıntılardan her biri.
* Dikeni çok olan bitki.

diken diken

* Dikeni bol.
* Dik duruma gelmiş, dikleşmiş.

diken dutu

* Böğürtlen.

diken üstünde oturmak (veya olmak)

* bir yerde tedirginlik duymak.

dikence

* Dikenli balıkgillerden, tatlı su balıklarının küçük bir türü (Gasterostsus pungitius).

dikencik

* Küçük diken.

dikencikli

* Ucu sivri olan.
* Küçük dikenleri olan.

dikenleşme

* Dikenleşmek işi veya durumu.

dikenleşmek

* Diken durumu almak, diken gibi olmak.

dikenli

* Dikenli olan.
* Dikeni olan bitkilerin bulunduğu (yer).
* Zor, çetin, sıkıntı veya üzüntü veren.

dikenli balık

* Dikenli balıkgillerden, tatlı sularda yaşayan, göğüs veya karın yüzgeçleri dikenlerden oluşmuş küçük bir balık (G. aculeatus).

dikenli balıkgiller

* Balıklar sınıfının kemikli balıklar takımına giren bir familya.

dikenli meyan

* Bir iki m yükseklikte, beyazımsı mor çiçekli, tüysü yapraklı çok yıllık bir bitki, acı meyan (Glycyrrhiza echinata).

dikenli salyangoz

* Karından bacaklılar sınıfından, ılık ve tropik denizlerde yaşayan, kabuğu üzerinde birçok dikeni olan bir yumuşakça (Murex).

dikenli tel

* Üzerinde yer yer diken gibi sivri çıkıntıları olan ve bir yeri korumak, geçişi güçleştirmek için kullanılan tel.

dikenli yüzgeçliler

* Balıklar sınıfının kemikli balıklar takımının bir alt takımı.

dikenlice

* Dikenli olarak.

dikenlik

* Dikenli bitkileri çok olan yer.

dikensi

* Dikene benzer, dikeni andıran.

dikensi çıkıntı

* Omurların, sırt boyunca alt alta duran kemik çıkıntıları.

dikensiz

* Dikeni olmayan.
* Sıkıntısız, üzüntüsüz.

dikensiz gül olmaz

* "iyi veya güzel olan her şeyin az çok sıkıntı veren bir yanı da bulunur" anlamında kullanılır.

dikey

* Dik olarak.
* Başka bir doğru ile kesiştiğinde onunla birlikte dik açı oluşturan (doğru çizgi), amudî.

dikgen

* Birbiriyle veya kesim noktasındaki teğetleriyle dik açı yapacak biçimde kesişen.

dikici

* Tarımla uğraşan kimse, çiftçi.
* Sökük ayakkabıları onaran veya yeni yapılan ayakkabıların dikiş işini yapan kimse.
* Dikişçi.

dikicilik

* Dikicinin yaptığı iş.

dikili

* Dikilmiş olan.

dikili ağacı olmamak

* malı mülkü olmamak, yoksul olmak.

dikili taş

* Önemli bir olayın durumu veya bir zaferin anısı için dikilmiş tek parça yüksek taş, obelisk.

dikilip durmak (veya kalmak)

* bir yerde, bir süre ayak üstünde durmak.

dikiliş
* Dikilmek işi veya biçimi.

dikilme
* Dikilmek işi.

dikilmek
* Dikmek (I) işi yapılmak.
* Dik duruma gelmek.
* Ayakta durmak.
* (göz) Belli bir noktaya uzun süre bakmak.
* Karşı koymak, engellemek.
* (bazı üreme organları dokularına kan dolmasıyla) Sert ve dik bir duruma gelmek.

dikilmek
* Dikmek (II) işi yapılmak.

dikim
* Dikmek işi veya biçimi.
* Bitki dikmek işi.

dikim evi
* Giysi ve çamaşır dikilen iş yeri.

dikimhane
* Dikim evi.

dikine
* Dikey olarak, diklemesine.
* İnadına.

dikine gitmek
* kimsenin sözünü dinlemeyerek kendi bildiğini yapmak.

dikine tıraş
* Karşısındakini sinirlendirecek biçimde söylenilen yalan, aşırı palavra.

dikiş
* Dikmek işi.
* Dikme biçimi.
* Dikilen yer.
* Giysi üzerinde gözle görülen dikilmiş iplik yolu.
* Dikilecek şey.
* Giysi dikme işi, terzilik.
* Boşaltmak üzere içmek amacıyla kaldırış.

dikiş atmak
* yarılan veya yırtılan deriyi dikişle bir araya getirip tutturmak.

dikiş iğnesi
* Dikiş dikmek için özel olarak yapılmış iğne.

dikiş kaldı
* az kalsın, nerede ise, az kaldı.

dikiş makinesi
* Dikiş dikme işlerinde kullanılan, kol veya elektrik gücüyle çalıştırılan alet.

dikiş okuması
* Çingene kavgalarının en uzun ve en ağza alınmaz tekerlemesi.

dikiş payı

* Kumaş biçerken kumaşın kenarından dikiş yerine kadar bırakılan bölüm.

dikiş tutturamamak
* bir işte veya bir yerde herhangi bir sebeple uzun süre kalmamak.

dikişçi
* Dikiş diken kimse, terzi.

dikişçilik
* Dikiş dikme işi.

dikişini almak
* dikilmiş yaranın ipliklerini kesip çıkarmak.

dikişli
* Dikişi olan, dikiş yapılmış.

dikişsiz
* Dikişi olmayan.
* Yapıştırma.

dikit
* Mağaraların tabanında, yukarıdan damlayan kireçli suların katılaşmasıyla oluşan kolonlardan her biri, stalagmit.

dikiz
* Bakma, gözetleme, erkete.

dikiz aynası
* Taşıtlara veya yol dönemeçlerine arka tarafı görebilmek için konulan ayna.

dikiz etmek (veya geçmek)
* dikizlemek.

dikizci
* Dikizleyen kimse, gözcü, gözetleyici, erketeci.

dikizcilik
* Dikizci olma durumu, gözcülük, gözetleyicilik, erketecilik.

dikize almak
* gizlice gözetlemek.

dikizleme
* Dikizlemek işi.

dikizlemek
* Sezdirmeden bakmak, gözetlemek, dikiz etmek.

dikizlik
* Gözetleme deliği.

dikkat
* Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplama, uyanıklık.
* İlgi, özen.
* Dikkat ediniz!.

dikkat çekmek (veya dikkati çekmek)
* ilgi toplamak.
* uyarmak.

dikkat etmek

* duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplamak, uyanık davranmak.
* gözüne çarpmak veya ilgisini çekmek.

dikkat kesilmek
* bütün dikkatini bir şey üzerinde toplamak.

dikkat toplaşımı
* Dikkatin sürekli olarak bir nesne veya konunun belirli bir yönü üzerinde toplanması, konsantrasyon.

dikkate almak
* göz önünde bulundurmak, hesaba katmak, gereğini düşünmek.

dikkatli
* Dikkat eden, özen gösteren (kimse).
* Titiz, araştırıcı, sorgulayıcı.

dikkatsiz
* İşinde dikkatli davranmayan, dalgın, savruk, özensiz.

dikkatsizlik
* Dikkatsiz olma durumu, dalgınlık, savrukluk, özensizlik.

dikkatsizlik etmek
* dalgınlık etmek, savrukluk etmek.

diklemesine
* Dik olarak.

diklenme
* Dik duruma gelme.

diklenmek
* Dik bir duruma gelmek.
* Birine karşı ters bir davranışta bulunmak, karşı gelmek, kafa tutmak.

dikleşme
* Dikleşmek işi.

dikleşmek
* Dik duruma gelmek.
* Birine karşı ters tutum içine girmek, karşı durmak.

dikleştirme
* Dikleştirmek işi.

dikleştirmek
* Dik duruma getirmek.
* Sert duruma getirmek.

diklik
* Dik olma durumu.

dikme
* Dikmek işi.
* Dikey olan doğru veya düzlem, amut.
* Fidan, yeni dikilmiş fidan.
* Bir evde aileyi sürdürecek olan tek çocuk.
* Ağaç, direk.
* Yük kaldırmakta kullanılan bir direkli maçuna.
* Ahşap yapılarda pencere ve kapı yanlarına dikilen direklerden her biri.

dikmek

* Bir cismi dik olarak durdurmak.
* Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.
* (bardak, kadeh, testi gibi kaplar için) Baş aşağı ederek içindekini içmek.
* Beklemek için birini bir şeyin başına getirmek.
* Top, taş gibi şeyleri dikine havaya atmak.
* (yapı) Kurmak, inşa etmek.
* Top vb. yi oyun alanında belirli bir yere koymak.

dikmek
* Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb. yi iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak.

dikmelik
* Fidan dikilen yer, fidanlık.

dikmen
* Koni biçiminde tepe.

dikse
* Ağaçsız yerlerde, kuş yakalamak için üstüne ökse yerleştirilen ağaç.

diksiyon
* Seslerin, sözlerin, vurguların, anlam ve heyecan duraklarının hakkını vererek söyleme biçimi.
* Konuşulan dilin incelenmesi ve kullanılması.
* Duru, açık vurgulama ve çıkaklara tam uyarak konuşma.

dikta
* Hiçbir şart olmaksızın körü körüne uyulması gereken buyruk.

diktacı
* Yönetimde dikta yanlısı olan (kimse).

diktacılık
* Dikta yanlısı olma durumu.

diktafon
* Bir tür ses alma cihazı.

diktatör
* Bütün siyasî yetkileri kendinde toplamış bulunan kimse.
* Zorba.

diktatörce
* Diktatör gibi, diktatör olarak.

diktatörlük
* Diktatör olma durumu.
* Egemen ve mutlak siyasî bir gücün, bir veya birçok kişinin oluşturduğu bir yürütme organınca, denetimsiz olarak yürütüldüğü siyasî düzen.
* Bir diktatör tarafından yönetilen ülke.

diktatörlük etmek
* diktatörce davranmak, zorbalık etmek.

dikte
* Başkası tarafından yazılmak için söyleme, yazdırma.
* Bu biçimde yazdırılan şey.

dikte etmek
* yazdırmak için söylemek.
* birine isteklerini zorla kabul ettirmek.

diktirme

* Diktirmek işi.

diktirmek
* Dikmek işini yaptırmak.

diktirtme
* Diktirtmek işi.

diktirtmek
* Diktirmesini sağlamak.

dil
* Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ; tat alma organı.
* İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan.
* Bir çağa, bir gruba, bir yazara özgü söz dağarcığı ve söz dizimi.
* Belli durumlara, mesleklere, konulara özgü dil.
* Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı.
* Bazı üflemeli çalgılarda titreşerek ses çıkaran ince metal yaprak.
* Birçok aletin uzun, yassı ve çoğu hareketli bölümleri.
* Makaraların ve bastikaların içine yerleştirilmiş olan, üzerinden geçirilen halatı istenilen yöne çevirmeye yarayan, çevresi oluklu, küçük döner tekerlek.
* Anahtar.
* Denize uzanan dar ve alçak kara parçası, berzah.
* Sorguya çekilmek için yakalanan tutsak.
* Büyük baş hayvanların haşlanıp pişirildikten sonra yenebilen dili.
* Ayakkabı bağlarının ayağı rahatsız etmemesini sağlayan ve bağ altına rastlayan saya parçası.

dil
* Gönül, yürek.

dil (veya diller) dökmek
* kandırmak, inandırmak veya yararlanmak için tatlı sözler söylemek.

dil ağız vermemek
* Bkz. ağız dil vermemek.

dil akrabalığı
* Bir ana dilden türeyen diller arasındaki yakınlık.

dil altı
* Kalp hastalıklarında ilâcın hızlı ve kesin etkisini sağlamak için dilin altına konup emilen ilâç.

dil altı bezleri
* Dilin altında bulunan tükürük bezleri.

dil atlası
* Dilleri, lehçeleri veya dil olaylarını yayılış bölgelerine göre gösteren atlas.

dil avcısı
* Bkz. casus.

dil balığı
* Kemikli balıklar takımından, pullu, 50 cm büyüklüğünde, yassı bir balık (Solea vulgaris).

dil bilgisi
* Bir dilin ses, biçim ve cümle yapısını inceleyip kurallarını tespit eden bilim, gramer.

dil bilimci
* Dil bilimiyle uğraşan kimse, dilci, lengüist.

dil bilimi

* Dillerin yapısını, gelişmesini, dünyada yayılmasını ve aralarındaki ilişkileri ses, biçim, anlam ve cümle bilgisi bakımından genel veya karşılaştırmalı olarak inceleyen bilim, lisaniyat, lengüistik.

dil bilimsel

* Dil bilimiyle ilgili.

dil bir karış

* saygısızca karşılık verenler için kullanılır.

dil birliği

* Lehçe ve ağız farklarını gidererek aynı dili kullanan toplumlar arasında ortak bir yazı dilinde ve alfabede birleşme.

dil cambazı

* Düşüncelerini çok iyi anlatan, güzel konuşan, hatip.

dil coğrafyası

* Yeryüzünde dillerin yayıldığı alanları inceleyen bilim dalı.

dil çıkarmak

* alay etmek, eğlenmek.

dil dalaşı

* Ağız dalaşı.

dil ebesi

* Lâf ebesi.

dil felsefesi

* Dilin özü, kökeni, anlamı, yapısı üzerine araştırmalar yapan felsefe dalı.

dil kavgası

* Bkz. ağız kavgası.

dil lâboratuvarı

* Teyp yardımıyla yabancı dilleri öğretmek için düzenlenmiş özel yer.

dil oğlanı

* İstanbul'daki yabancı elçiliklerde Türkçe öğretilerek çevirmen olmak üzere yetiştirilen genç.

dil otu mu yedin?

* çok konuşkan kimseler için söylenir.

dil öğrenimi

* Yabancı bir dilde öğrenim görme.

dil öğretimi

* Yabancı dille eğitim ve öğretim yapma.

dil pelesengi

* Söz arasında yerli yersiz söylenen ve tekrarlanan söz.

dil peyniri

* Koyun sütünden yapılan, yağlı, lezzetli, tuzsuz peynir.

dil sürçmek

* konuşma sırasında kelimeleri yanlış söylemek.
* istenmeyen bir konudan söz etmek.

dil sürçmesi

* Sözleri yerinde ve düzgün olarak söyleyememe.

dil şakası
* Bkz. ağız şakası.

dil tutmak
* sorguya çekmek için düşman askeri yakalamak.

dil tutukluğu
* Dilin iyi çalışmamasından ileri gelen söyleme güçlüğü.
* Herhangi bir sebeple konuşamama.

dil uzatmak
* bir kimse veya bir şey için kötü söylemek.

dil yarası
* Acı sözün yarattığı kırgınlık.
* Gönül yarası.

dilaltı
* Tavuklarda görülen bir hastalık.

dilâtometre
* Genleşmeölçer.

dilâver
* Yiğit, delikanlı.

dilbasan
* Hekimlerin boğazı görebilmek için dili bastırdıkları araç.
* Ecza karıştırmakta kullanılan yassı araç.

dilbaz
* Güzel söz söyleyen, konuşkan.
* Konuşmasıyla kandıran.

dilber
* Alımlı, güzel (kadın).

dilberdudağı
* Dudak biçiminde hazırlanan bir hamur tatlısı.

dilci
* Dil bilimci.
* Dille ilgili araştırmalar yapan kimse.

dilcik
* Buğdaygillerde, yaprak ayası ile yaprak kınının birbirinden ayrıldığı yerde bulunan sivri uçlu, küçük, saydam çıkıntı.
* Böceklerin ağzında küçük dilin önünde bulunan bölüm.
* Üflemeli çalgılarda veya org borularında kamış, tahta veya metalden yassı parça.

dilcilik
* Dil konusunda araştırma yapma işi.

dildaş
* Aynı dili konuşanlardan her biri.

dilden dile dolaşmak
* çok konuşulmak, uzun süre bahsedilmek.

dile (dillere) düşmek
* hakkında dedikodu yapılmak.

dile (veya dillere) destan
* çok tanınmış, ünlü.

dile gelmek
* dile düşmek.
* (konuşma kudreti, yeteneği, olmayan varlık) konuşmak, dillenmek, lisana gelmek.

dile getirilmek
* anlatılmak.

dile getirmek
* konuşturmak.
* belirtmek, anlatmak, açıklamak, ifade etmek.

dile kolay
* anlatılması kolay ama yapılması veya katlanılması çok güç.

dile vermek
* gizli tutulması gereken bir şeyi açığa vurmak, duyurmak, yaymak.

dilediğin(iz) gibi
* kendi düşünce, görüş ve isteğine göre.

dilediğini yapmak
* kendi, düşünce, görüş ve isteğini yapmak.

dilek
* Bir kimsenin dilediği şey, istek, talep, rica, murat.

dilek kipi
* Dileme kavramı veren kip. Türkçede bu kip -se eki ile kurulur.

dilekçe
* Bir dileği bildirmek için resmî makamlara sunulan, imzalı ve adresli, pullu veya pulsuz yazı, istida, arzuhâl.

dileme
* Dilemek işi.

dilemek
* Birinden bir şeyin yapılmasını istemek, rica etmek, arzu etmek.
* Biri için bir dilekte bulunmak.
* Canı istemek.

dilemma
* İkilem.

dilenci
* Geçimini dilenerek sağlayan (kimse).
* Israrla ve arsızca bir şeyi isteyen (kimse).

dilenci çanağı
* İçinde her şeyden biraz bulunan.

dilenci vapuru
* Bütün iskelelere uğrayarak sefer yapan vapur.

dilencilik
* Dilenci olma durumu.
* Dilenciye yakışır davranış.

dilencilik etmek

* dilenmek.

dilenciye hıyar vermişler de eğri diye beğenmemiş
* hem ihtiyaç duyduğu konuda yardım istiyor, hem yapılan yardımı küçümsüyor anlamında kullanılır.

dilendirme
* Dilendirmek işi.

dilendirmek
* Dilenecek duruma getirmek.
* Dilencilik yaptırmak.

dilenemez dilenci
* yoksulluğa düştüğü hâlde durumunu kimseye açmayan kimse.

dileniş
* Dilenmek işi veya biçimi.

dilenme
* Dilenmek işi.

dilenmek
* Sadaka istemek.
* Kendisini acındırarak bir kimseden birşey istemek.

dileyici
* Dilekte bulunan, dileyen (kimse).

dili (başka bir dile) çalmak
* bir kimsenin konuşması başka bir dile benzemek.

dili açılmak
* herhangi bir sebeple konuşmayan kimse konuşmaya başlamak.

dili ağırlaşmak
* hastalık sebebiyle güçlükle söz söyleyebilmek, güçlükle konuşmak.

dili alışmak
* bir sözü çok kullanmaktan dolayı o söze alışmak.

dili bir karış
* Bkz. dili pabuç kadar.

dili bir karış dışarı çıkmak (veya sarkmak)
* koşmaktan, yürümekten ve yorulmaktan çok susamak.

dili boğazına akmak
* konuşamaz olmak, sesi soluğu çıkmamak.

dili bozuk
* Bir dili doğru ve düzgün konuşamayan.

dili çözülmek
* (konuşamayan veya susan kişi) konuşmaya başlamak.

dili damağına yapışmak (veya dili damağı kurumak)
* susuzluktan ağzı kurumak, çok susamak.

dili dolaşmak
* korku, heyecan, hastalık, utangaçlık, sarhoşluk gibi sebeplerle söyleyeceğini şaşırarak karıştırmak.

dili döndüğü kadar

* söyleyebildiği kadar, anlatma gücünün elverdiği ölçüde.

dili dönmemek (veya dönmek)
* bir sözü doğru, düzgün söylemeyi becerememek (veya becermek).
* amacını iyi anlatamamak (veya anlatmak).

dili durmak
* susmak.
* dedikodu etmemek.

dili durmamak
* sürekli konuşmak.
* söylenemeyecek şeyleri de söylemek.

dili ensesinden çekilsin!
* bıktıracak kadar çok konuşan veya kötü sözler söyleyenler için ilenme olarak kullanılır.

-di'li geçmiş
* Bkz. belirli geçmiş.

dili kılıçtan keskin
* kırıcı ve ağır konuşmalar için kullanılır.

dili kurusun!
* "söz söyleyemez olsun" anlamında ilenme sözü.

dili olsa da söylese (veya anlatsa)
* "cansız nesneler konuşabilseler, bazı olaylara tanıklık da edebilirler" anlamında kullanılır.

dili pabuç kadar
* saygısızca ve gönül kırıcı karşılıkta bulunan.

dili tutuk
* Serbestçe, kolaylıkla konuşamayan.

dili tutulmak
* sevinç, korku, şaşkınlık gibi sebeplerle birdenbire söz söyleyemez olmak.

dili uzamak
* haddini bilmeden konuşmak.

dili uzun
* İncitici sözler söyleyen, küstah, saygısız kimse.

dili varmak (veya varmamak)
* bir sözü söylemeye gönlü razı olmak (veya olmamak).

dili yanmak
* üzüntü ve eziyet çekmek, zarara uğramak.

dili yanmak
* bıkmak, nefret etmek.

dili yatkın
* yabancı bir dili kolaylıkla öğrenme yeteneği olan.

dili zifir
* Gönül kırıcı sözler söyleyen.

dilim
* Bir bütünden kesilmiş veya ayrılmış ince, yassı parça.
* Radyatör parçalarından her biri.

dilim dilim
* Parça parça.

dilim dilim etmek
* dilimlemek.

dilimin ucunda
* bir söz hatırlanacak gibi olup da hatırlanamadığında söylenir.

dilimleme
* Dilimlemek işi.

dilimlemek
* Dilimlere ayırmak, dilim dilim etmek.

dilimleniş
* Dilimlenmek işi veya biçimi.

dilimlenme
* Dilimlenmek işi.

dilimlenmek
* Dilimlere bölünmek veya ayrılmak.

dilimleyiş
* Dilimlemek işi veya biçimi.

dilin kemiği yok
* insan doğru veya yanlış her şeyi söyleyebilir.

dilinde tüy bitmek
* tekrar tekrar söylemekten usanmak, bıkmak.

dilinden anlamak
* bir canlının çıkardığı seslerden veya onun davranışlarından ne anlatmak istediğini anlamak.
* söz konusu olan şeyin özelliğini bilmek.

dilinden düşürmemek
* sürekli olarak aynı kişiden veya şeyden söz etmek; sık sık anmak.

dilinden kurtulamamak
* sürekli olarak, bir kimsenin sitem, eleştiri ve sataşmalarına uğramak.

diline dolamak (virt etmek veya diline takmak)
* aynı şeyi durmadan ve her yerde tekrarlamak.
* bir kimseyi her yerde kötülemek.

diline pelesenk etmek
* Bkz. diline dolamak.

diline sağlam olmak
* saklanacak konuları açığa vurmamak.
* kötü söz söylemekten kaçınmak.

dilini (veya dillerini) yutmak
* sevinç, korku, heyecan gibi sebeplerle konuşamaz olmak.

dilini bağlamak
* bir kimseyi herhangi bir sebeple söz söyleyemez duruma getirmek, susmak zorunda bırakmak.

dilini değdirmemek

* hiç yememek.

dilini eşek arısı soksun!
* hoşa gitmeyen bir şey söyleyen kimseye ilenç olarak kullanılır.

dilini kedi (fare) mi yedi?
* neden konuşmuyorsun?.

dilini kesmek (veya kesip oturmak)
* susmak.

dilini tutamamak
* sonunu düşünmeden, gelişigüzel konuşmak.

dilini tutmak
* sonunu düşünmeden, gelişigüzel konuşmaktan sakınmak.

dilinim
* Dilinme.

dilinin altında bir şey olmak
* bir kimsenin sözlerinden, açıkça söylemediği bir şeyler anlaşılmak.

dilinin altındaki baklayı çıkarmak
* gizli tutulması gereken bir şeyi söylemek.

dilinin cezasını (veya belâsını) çekmek (veya bulmak)
* ölçüsüz, düşüncesiz konuşmak yüzünden zarar görmek.

dilinin ucuna gelmek
* söyleyecek duruma gelmişken vazgeçmek.

dilinin ucunda
* Bkz. dilimin ucunda.

dilinin ucuyla
* içten, yürekten olmayarak, lâf olsun diye.

dilinme
* Dilinmek işi.
* Kayaçların, ince katlar biçiminde kolaylıkla ayrılabilme niteliği.

dilinmek
* Dilmek işi yapılmak.

diliş
* Dilmek işi veya biçimi.

diliyle sokmak
* bir kimseye ağır ve kırıcı sözler söylemek.

diliyle tutulmak (veya yakalanmak)
* suçunu, kendi konuşması ile açığa vurmak.

dillek
* Dedikoducu, dedikodusever.

dillendirme
* Dillendirmek işi.
* Kişileştirilen varlıklara, cansız yaratıklara söz söyletme sanatı , intak.

dillendirmek

* (biri) Hakkında dedikodu yapılmasına sebep olmak.

dillenme
 * Dillenmek durumu.

dillenmek
 * (çocuk) Konuşmaya başlamak.
 * Konuşma yeteneği olmayan varlık konuşmak, dile gelmek.
 * Onaylanmayan bazı davranışlar sebebiyle hakkında dedikodu yapılmak, dile düşmek.

dillerde dolaşmak (veya gezmek)
 * her yerde kendisinden söz edilmek.

dillere destan olmak
 * bir olay veya bir nitelik halk arasında yayılmak.

dilleşme
 * Dilleşmek işi.

dilleşmek
 * Karşılıklı tatlı tatlı söyleşmek.
 * Dırlaşmak.

dilli
 * Konuşkan, sürekli ve tatlı konuşan.
 * Dedikoducu, ileri geri konuşan.

dilli düdük
 * Söğüt, kavak gibi ağaçların ince dallarından veya kamıştan yapılan bir çeşit düdük.
 * Çok konuşkan kimse.

dilli düdük etmek
 * bir haberi herkese yaymak.

dilmaç
 * Çevirici, tercüman.

dilmaçlık
 * Dilmacın mesleği, çeviricilik, tercümanlık.

dilme
 * Dilmek işi.
 * Dört köşe kesilmiş ağaç.

dilmek
 * Bir bütünü küçük ve yassı parçalara ayırarak kesmek.
 * Yarmak.

dilsel
 * Dille ilgili.

dilsever
 * Dili seven (kimse).

dilsiz
 * Konuşma merkezinin veya konuşma organlarının bozukluğu sebebiyle konuşamayan (kimse), ahraz.
 * Ses çıkarmayan, sessiz olan (kimse).

dilsizlik
 * Dilsiz olma durumu.

dilüviyum

* Bugünkü ırmakların dördüncü çağdan kalma en eski alüvyonlarına verilen ad.

dimağ
* Beyin.
* Bilinç, zihin.

dimdik
* Çok dik (olarak).
* Sağlıklı, zinde.
* Sıkıntıları karşılayacak durumda olan, baş eğmeyen, metin.
* (bakış için) Dikkatli, ısrarlı.
* Sağa sola sapmadan, dosdoğru.
* Kaskatı, çok sertleşmiş olarak.

dimdik ayakta durmak
* yıkılmamak.

dimdik durmak
* tam dik durumda olmak.
* tutumunu değiştirmemek, yılmamak.

dimi
* Sıkı dokunmuş bir tür pamuklu kumaş.

diminuendo
* Sesi gittikçe azaltarak.
* Müzik parçasının başında ">" işaretiyle gösterilen nota terimi.

dimmer
* Elektrik akım şiddetini el ile çevirerek ayarlayan anahtar, reosta.

dimnit
* Erken olgunlaşan ince kabuklu bir çeşit siyah üzüm.

dimyat
* Seyrek ve yuvarlak taneli bir çeşit üzüm.
* (büyük D ile) Aşırı hırsla fazla malda gözü olan kimsenin elindekini avucundakini de kaybedebileceği anlamında "Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan olmak" sözünde geçer.

din
* Tanrı'ya, doğaüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurum.
* Bu nitelikteki inançları kurallar, kurumlar, töreler ve semboller biçiminde toplayan, sağlayan düzen.
* İnanılıp çok bağlanılan düşünce, inanç veya ülkü.

din
* C.G.S. sisteminde bir gramlık bir kütlenin hızını saniyede bir santimetre artıran güç birimi: Bir nevton 105 din'e eşittir.

din
* Bir şeyin en yüksek ve sivri noktası.

din
* İlmek.

din adamı
* Mesleği dinle ilgili işler olan görevli.

din birliği
* Aynı din etrafında oluşturulan inanç gücü.

din dışı

* Dinle ilişiği olmayan, lâdini.

din doruğu
* Dağın en yüksek yeri.

din erki
* Din ilkelerine dayanan egemenlik, din gücü.

din felsefesi
* Dinin ilkelerinin özünü ve anlamını temellendirmeyi amaçlayan felsefe dalı.

dinamik
* Mekaniğin kuvvet, hareket, enerji arasındaki ilişkilerini inceleyen dalı, devim bilimi.
* Devimsel.
* Canlı, etkin, hareketli.

dinamik analiz
* Çözümleme konusu yapılan veya modele dahil edilen değişkenlerin zaman içindeki değişmelerinin de dikkate alındığı yöntem.

dinamikleşme
* Dinamikleşmek durumu.

dinamikleşmek
* Dinamik duruma gelmek.

dinamit
* Nitrogliserin ile yapılan patlayıcı bir madde.
* Tutku, özlem, heyecan.
* Şiddetli, korkunç, hırslı.

dinamit lokumu
* Kömür tozu, kil gibi maddelere emdirilmiş dinamit.

dinamitçi
* Dinamit üreten, satan veya patlatılma işinde çalışan kimse.

dinamitçilik
* Dinamitçinin işi veya mesleği.

dinamitleme
* Dinamitlemek işi.

dinamitlemek
* Dinamitle havaya uçurmak.
* Bir girişimi, bir kuruluşu engelleyici, yıkıcı davranışta bulunmak.

dinamitlenme
* Dinamitlenmek işi.

dinamitlenmek
* Dinamitle havaya uçurulmak.
* Engellenmek.

dinamizm
* Devimselcilik.
* Davranışları canlı ve hareketli olan canlının özelliği.

dinamo
* Mekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren alet.

dinamometre

* Kuvvetölçer.

dinar
* Yaklaşık olarak altın liranın dörtte biri değerinde olan eski bir para.
* Bahreyn, Cezayir, İran, Irak, Kuveyt, Libya, Tunus, Ürdün, Yemen ve eski Yugoslavaya'da kullanılan para birimi.

dince
* Dine göre, din bakımından.

dincelmek
* Dinçleşmek.

dinci
* Dinî görüşleri her alana yaymak isteyen kimse.

dinci erki
* Bkz. Din erki.

dincilik
* Dincinin işi.

dinç
* Gücü ve sağlık durumu yerinde, canlı, zinde, tendürüst, tüvana.

dinçlenmek
* Dinç bir durum ve görünüm kazanmak.

dinçleşme
* Dinçleşmek işi.

dinçleşmek
* Dinç duruma gelmek.

dinçlik
* Dinç olma durumu, zindelik, mecal.

dindar
* Din inancı güçlü, din kurallarına bağlı (kimse), mütedeyyin.

dindarlık
* Dindar olma durumu.

dindaş
* Aynı dinden olan kimse.

dindaş olmak
* aynı dinden olmak.

dinden imandan çıkmak
* kendini kontrol edemeyecek kadar çok öfkelenmek, çok sinirlenmek.

dinden imandan olmak
* dinî inancını yitirmek.

dindirme
* Dindirmek işi.

dindirmek
* Dinmesini sağlamak.

dine

* Konaklama yeri.

dinek
    * Dinlenmek için durulan yer.

dinelme
    * Dinelmek işi.

dinelmek
    * Ayakta durmak veya ayağa kalkmak, dik durmak.
    * Karşı koymak, kafa tutmak.

dinen
    * Din bakımından.

dineri
    * İskambil kâğıtlarındaki işaretlerden karo.

dingi
    * Bir çifte kürekli küçük patalya.

dingil
    * Tekerleklerin merkezinden geçen ve taşıtın altına enlemesine yerleştirilmiş mil, aks.

dingildek
    * Tabanı üzerinde hareketsiz duramayıp sallanan, oynak; dengesi bozuk.
    * Yıpranmış.
    * Sözüne güvenilmez, kaypak.

dingildeklik
    * Dingildek olma durumu, dengesizlik.

dingildeme
    * Dingildemek işi.

dingildemek
    * Sallanmak, oynamak.
    * Korkmak, kuşkulanmak.

dingilli
    * Dingili olan.

dingin
    * Hareket etmeyen, kımıldamayan, sakin.
    * Gücü tükenmiş, yorgun, mecalsiz.

dingincilik
    * Tam bir gönül rahatlığı, tutkusuzluk içinde bütün arzulardan sıyrılmış olarak, direnç göstermeden kendini Tanrı ibadetine vermeyi ve tanrısal ruh dinginliği kazanmayı amaçlayan dünya görüşü.

dinginleşme
    * Dinginleşmek durumu.

dinginleşmek
    * Dingin duruma gelmek.

dinginleştirme
    * Dinginleştirmek işi veya durumu.

dinginleştirmek
    * Dingin duruma gelmesini sağlamak.

dinginlik
* Dingin olma durumu, durgunluk, sükûnet.

Dingo'nun ahırı
* girenin çıkanın belli olmadığı yer.

dinî
* Dinle ilgili, din üzerine.

dini bir uğruna
* Müslümanlık davası yoluna.

dini bütün
* Dinine çok bağlı, inancı sağlam olan, dinin buyruklarını eksiksiz yerine getiren.

dini gibi bilmek
* çok iyi, kesinlikle bilmek.

dini imanı para
* tek düşüncesi para olan kimseler için kullanılır.

dinim hakkı için (veya dinim aşkına)
* "dinimi tanık tutarım" anlamında bir ant.

dinine yandığım
* öfke, kızgınlık gibi duyguları belirtmek için kullanılan ilenme sözü.

diniş
* Dinmek işi veya biçimi.

dink
* Pirinci kabuğundan ayırmak veya bulgur dövmek için kullanılan dibek.
* Şayak, aba gibi şeyleri dövmek için kullanılan araç.

dinleme
* Dinlemek işi.

dinleme salonu
* Müzik, tiyatro eserlerini dinletmek, radyo televizyon yayınları yapmak veya ses kaydetmek amacıyla akustiği sağlanmış salon, oditoryum.

dinlemek
* İşitmek için kulak vermek.
* Birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak.
* Uymak, baş eğmek, itaat etmek.
* Kulakla veya dinleme aletiyle hastayı muayene etmek.

dinlence
* Tatil.

dinlendirici
* Dinlendirme özelliği olan.

dinlendirilmiş
* Bir süre bekletilmiş.

dinlendirme
* Dinlendirmek işi.

dinlendirmek
* Dinlenmesini sağlamak.
* Durulmaya bırakmak.

* (tarla için) Nadasa bırakmak.
* Yanan lâmba, ateş vb.yi söndürmek.

dinlenme
* Dinlenmek işi, istirahat.

dinlenme kampı
* Kuruluşların tatil geçirmek için düzenledikleri kamp.

dinlenme salonu
* İstirahat etmek, dinlenmek için ayrılmış salon.

dinlenme yapmak
* istirahat etmek, dinlenmek, yorgunluk çıkarmak.

dinlenmek
* Güç kazanmak için çalışmaya ara vermek, yorgunluğunu gidermek, istirahat etmek.
* Önemsenmek, öğüdü yerine getirilmek.
* Bazı yiyecek ve içeceklerin tadını arttırmak, kolay pişmesini sağlamak gibi sebeplerle bir süre bekletmek.

dinleti
* Sanatçının müzik eserlerini bir topluluğa çalması veya söylemesi, konser.

dinletme
* Dinletme işi.

dinletmek
* Dinlemesini sağlamak, söz geçirmek.

dinleyici
* Söylenen veya çalınan bir şeyi dinleyen kimse.
* Kayıtlı olmadığı hâlde derslere dışarıdan devam eden kimse.

dinleyicilik
* Dinleyici olma durumu.

dinleyiş
* Dinlemek işi veya biçimi.

dinme
* Dinmek işi.

dinmek
* Sona ermek, bitmek, durmak.
* (ses için) Susmak.
* (kar, yağmur, rüzgâr için) Kesilmek, yağması veya esmesi durmak.

dinmez
* Dinmeyen.

dinozor
* Dinozorlar takımından, boyu 20 m kadar olabilen, ilk çağlarda yaşamış, günümüze fosilleri kalmış bir sürüngen.
* Gelişmelere ayak uyduramamış, çağın gerisinde kalmış veya mevcut durumu korumak isteyen kimse.

dinozorlar
* Omurgalı hayvanlardan sürüngenler sınıfına giren, soyu tükenmiş bir takım.

dinozorlaşma
* Dinozorlaşmak işi.

dinozorlaşmak

* Dinozor gibi davranmak.
* Gelişmelere ayak uyduramamak, çağın gerisinde kalmak veya mevcut durum ve düzeni koruyup herhangi bir köklü değişiklik yapmamak.

dinsel
* Dinî.

dinsiz
* Dinî inancı olmayan.
* Acımasız.

dinsizin hakkından imansız gelir
* acımasız olan kişiyi, kendisinden daha acımasız biri yola getirir.

dinsizlik
* Dinsiz olma durumu.

dip
* Oyuk veya çukur bir şeyin en alt bölümü.
* Taban.
* Dikili duran bir şeyin yerle birleştiği nokta ve çevresi veya bir şeyin yanı başı.
* Kapalı bir yerin kapıya göre en uzak bölümü.
* Arka, kıç.

dip ağı
* Palamut vb. balıkları avlamak için denizin dibine atılan ağ.

dip balıkçılığı
* Dipte yaşayan su ürünlerinin avlanılması.

dip dibe
* yan yana sıkışmış olarak.

dip doruk
* Baştan aşağı, dipten tepeye kadar, bütün.

dip koçanı
* Hesap çıkarmaya, gerektiğinde koparılan parça ile karşılaştırma yapmaya yarayan ve yaprakları, deftere bağlı olan bölüm.

dipçik
* Tüfek vb. silâhların namlu gerisinde bulunan, atış sırasında silâhın omuza dayanmasını veya tabancada elle kavranmasını sağlayan taban bölümü.

dipçikleme
* Dipçiklemek işi.

dipçiklemek
* Dipçikle vurmak.

dipçiklenme
* Dipçiklenmek işi.

dipçiklenmek
* Dipçikle vurulmak.

dipdam
* Hapishane.

dipdinç
* Çok sağlıklı, çok canlı.

dipdiri

* Çok diri.

dipfriz

* Bozulabilecek yiyecekleri çok düşük ısılarda dondurarak uzun süre saklamak için kullanılan buzdolabı.

diplârya

* Pisi balığının küçüğü.

dipleme

* Diplemek işi.

diplemek

* (bitkiyi) Kökünden sökmek.
* (içilecek bir şeyi) Dibine kadar içmek.

dipli

* Dibi olan.

diploit

* İki kromozom takımı taşıyan hücre veya organizma.

diploma

* Bir kimseye herhangi bir okulu veya öğrenim programını başarıyla tamamladığını; bir derece veya unvana hak kazandığını; bir iş, sanat veya meslek dalında çalışabilme yetkisi elde ettiğini belirtmek için bir öğretim kurumunca düzenlenip verilen resmî belge, icazetname, şahadetname.

diplomalı

* Diploması olan.
* Yetkisi diploma ile belgelenmiş.

diplomasız

* Diploması olmayan.
* Diploması olması gereken bir meslekte, diploması olmadan çalışan.

diplomasi

* Uluslar arası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü.
* Yabancı bir ülkede ve uluslar arası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı.
* Bu işte çalışan kimsenin görevi, mesleği.
* Bu görevlilerin oluşturduğu topluluk.
* Güç bir görüşme sırasında gösterilen ustalık ve beceriklilik.

diplomat

* Uluslar arası konularda ülkesini temsil etmekle görevlendirilen kimse.
* İlişkilerinde kurnaz, becerikli olan.
* Teksir yapmak için kullanılan bir mumlu kâğıt türü.

diplomatça

* Diplomata yakışır biçimde, diplomat gibi.
* Kurnazlıkla, açıkgözlükle.

diplomatik

* Diplomasi ile ilgili.

diplomatik dil

* Diplomasi alanında kullanılan dil.

diplomatlık

* Diplomat olma durumu.
* Diplomasi.

dipnot

* Sayfa içinde geçen herhangi bir düşünce veya bilgi ile ilgili olarak sayfa altına konulan açıklama, haşiye.

dipsiz
* Dibi olmayan.

dipsiz kile, boş ambar
* para, mal tutmayanın durumunu veya bir iş için boş yere uğraşıldığını anlatır.

dipsiz testi
* eline geçen para veya malı hesapsızca, boş yere harcayan.

-dir
* Bkz. -dır / -dir.

dirayet
* Yetenek, beceriklilik, zekâ.

dirayetli
* Yetenekli, becerikli; zeki.

dirayetsiz
* Yeteneksiz, beceriksiz.

dirayetsizlik
* Dirayetsiz olma durumu.

direk
* Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.
* (bazı özel adlarda) Sütun.
* En önemli kimse.

direk direk bağırmak
* tedirgin edecek biçimde bağırmak.

direk gibi
* sağlam yapılı, iri yapılı.

direkçi
* Alamana kayıklarında direğe çıkarak gözcülük yapan kimse.

direkli
* Direği olan.

direklik
* Direk yapmaya elverişli (ağaç).

direksiyon
* Motorlu araçlarda, araca istenilen yönü vermeye ve belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan düzenek, yönelteç.

direksiyon kırmak
* aracı istenilen yöne çevirebilmek için direksiyonu o yöne döndürmek.

direksiyon sallamak
* motorlu taşıt kullanmak.

direksiyona geçmek
* aracı kullanmak üzere sürücü yerine oturmak.
* bir işin yönetimini üzerine almak.

direkt
* Doğru olarak, hiçbir yerde durmadan, duraksız, doğruca.

* Doğrudan doğruya, dolaysız, aracısız.

direktif
* Yönerge, talimat.

direktif almak
* talimat almak, emredilmek.

direktif vermek
* talimat vermek.

direktör
* Yönetmen, müdür.

direktörlük
* Yönetmenlik, müdürlük.

direme
* Diremek işi.

diremek
* Bir şeyi dikine koymak, dayamak, durdurmak.
* Direnmek, karşı koymak, inat etmek, ısrar etmek.

diren
* Dirgen.

direnç
* Dayanma, karşı koyma gücü, mukavemet.
* Bir nesnenin elektrik akımına karşı durma özelliği, mukavemet, rezistans.
* Bir çevrime istenilen değerde ek direnç katmak için kullanılan düzen, mukavemet, rezistans.

dirençli
* Direnci olan.

dirençsiz
* Direnci olmayan.

direngen
* Direnen, inatçı, anut, muannit.

direngenlik
* Direngen olma durumu, inatçılık.

direnim
* Direnmek işi, inat, taannüt.
* Borcun yerine getirilmesi, temerrüt.

direniş
* Direnmek işi veya biçimi, karşı koyma, dayanma, mukavemet.

direnişçi
* Karşı koyan, dayanan (kimse).

direnleme
* Direnlemek işi.

direnlemek
* Dirgenle yaymak.

direnme
* Direnmek işi, karşı koyma, dayanma, inat etme, ısrar etme, mukavemet etme.

direnmek
* Herhangi bir düşüncede, bir istekte veya bir durumda karşı koymak, ayak diremek, inat etmek, ısrar etmek, taannüt etmek.

direşken
* Bir işi yılmadan sonuna kadar götüren, sebatkâr.

direşme
* Direşmek işi, sebat.

direşmek
* Sözünden veya kararından dönmemek, dayanmak, sebat etmek.

diretme
* Diretmek işi, inat.

diretmek
* Direnmek, ayak diremek, inat etmek, ısrar etmek.

direy
* Fauna.

dirgen
* Harmanda sapları yaymaya yarar uzun çatallı araç.

dirgenleme
* Dirgenlemek işi.

dirgenlemek
* Dirgenle yaymak.

dirhem
* Okkanın 400'de 1'ine eşit olan, 3,148 gramlık eski bir ağırlık ölçüsü; İstanbul için bir dirhem 3,207 gr olarak tespit edilmiştir.
* Bir tür gümüş para.

dirhem dirhem
* Azar azar, az az, çok az ölçüde.

dirhem dirhem satmak
* kendini dirhem dirhem satmak.

dirhemle söylemek (veya konuşmak)
* çok az veya yavaş konuşmak.

diri
* Yaşamakta olan, yaşayan, canlı, ölü karşıtı.
* Güçlü, zinde.
* Solmamış pörsümemiş.
* Gereği kadar pişmemiş.

diri diri
* Canlı olarak.

diri örtü
* Ormanlık bölgelerde ağaçların altında yeşeren çalı, çırpı veya odunsu bitkiler.

dirice
* Biraz diri.

diriğ

* Esirgeme.

diriğ etmek
* esirgemek.

diriksel
* Diri ile, canlı ile ilgili, canlılar üzerinde olan, diril.

diriksel ısı
* Hayvanların vücut ısısı.

diril
* Diriksel.

diril
* Şilte yüzü veya gömlek yapmaya yarar pamuklu bir kumaş.

diril ısı
* Hayvanların vücut ısısı, diriksel ısı.

dirileşme
* Dirileşmek işi.

dirileşmek
* Bitkin, pörsümüş veya solmuşken yeniden diri duruma gelmek.

dirilik
* Diri olma durumu.

diriliş
* Dirilmek işi veya biçimi, dirilme, canlanma.
* Yeni bir atılımla güç kazanma.
* Dinî inanışlara göre ölümden sonra dirilme, basübadelmevt.

dirilme
* Dirilmek işi.

dirilmek
* Güçlenip canlanmak.
* (bitki için) Solmuş, pörsümüş durumdayken yeniden canlılık kazanmak, diri duruma gelmek.
* (hasta için) Yeniden sağlığını kazanmak, iyileşmek.
* Öldüğü sanılan şey canlılık kazanmak.
* Yeniden etkin olmak, geçerli duruma gelmek.

diriltici
* Canlılık verici niteliği bulunan.

diriltme
* Dirilmesini sağlama, canlandırma.

diriltmek
* Dirilmesini sağlamak.

dirim
* Hayat, yaşam.
* Yaşama gücü.

dirim bilimci
* Biyolog.

dirim bilimcilik

* Gerçekliği tek yanlı olarak yalnızca dirim bilimsel açıdan inceleyen, organik yaşamın kavramlarını öteki gerçeklik alanlarına da uygulayan görüş.

dirim bilimi
* Biyoloji.

dirim bilimsel
* Biyolojik.

dirim konisi
* Gelişme durumundaki fidan veya yaprakların sürgen dokulu ucu.

dirim kurgu
* Canlılar dünyasını özellikle beynin çalışmasını taklit eden elektronik aletlerden yararlanmayı konu edinen bilim dalı, biyonik.

dirim suyu
* Abıhayat.

dirimli
* Hayatı olan (canlı).

dirimlik
* Hayatla ilgili, dirimsel.
* Hayat, yaşam, sağlık.
* Mal mülk, gelir.

dirimsel
* Hayatla ilgili veya hayata bağlı olan, hayatî, biyolojik.

dirimselcilik
* Hayat olaylarını fiziksel kimyasal güçlerle değil de, özel bir yaşama ilkesi, yaşam gücü ile açıklayan öğreti.

dirlik
* Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim.
* Huzur, erinç.
* Osmanlı İmparatorluğunda bir hizmete karşılık olmak üzere bir kimseye devletçe verilen aylık veya bir yere bağlı gelir.

dirlik düzenlik
* Aile üyeleri veya bir arada çalışan kimseler arasında iyi geçinme durumu.

dirlik yüzü görmemek
* rahata kavuşamamak.

dirliksiz
* Dirliği olmayan.
* Geçimsiz, huysuz (kimse).

dirliksizlik
* Geçimsizlik.

dirsek
* Kol ile ön kol arasındaki eklemin arka yanı.
* Köşe.
* Giysi kolunda dirseğe rastlayan bölüm.
* Boruların doğrultusunu değiştirmekte kullanılan bağlantı parçası.
* Bir direği veya başka bir şeyi sağlamlaştırmak için yanına eğik olarak yerleştirilen ağaç, makas.

dirsek çevirmek
* daha önce iş birliği yaptığı kişiyi uzaklaştıracak davranışlarda bulunmak.

dirsek çürütmek
* okumak için yıllarca çalışmak.

dirsek dirseğe
* çok kalabalıkta sıkışık durumda.

dirsek kemiği
* Ön kolun iskeletini oluşturan iki uzun kemikten iç yanda olanı.

dirsek teması
* İlişki, bağ, bağlantı.

dirsekleme
* Dirseklemek işi.

dirseklemek
* Dirsekle vurmak, dirsekle itmek.

dirseklenme
* Dirseklenmek işi veya durumu.

dirseklenmek
* Dirsek biçiminde kıvrılmak, dirsek oluşturmak.
* Dirsekle itilmek.

dirseklik
* Dirsek olarak kullanılmaya uygun olan (ağaç, boru vb.).
* Ceket kolunun dirsek bölümünü korumak veya yamamak için kullanılan (kumaş vb.).
* Koltuk, kanepe vb. de dirsekleri dayamaya elverişli bölüm.

dirsizlik
* Dirlik düzenlikten uzak durum.

disimilâsyon
* Benzeşmezlik, başkalaşma.

disiplin
* Bir topluluğun, yasalarına ve düzenle ilgili yazılı veya yazısız kurallarına titizlik ve özenle uyması durumu, sıkı düzen, zapturapt.
* Kişilerin içinde yaşadıkları topluluğun genel düşünce ve davranışlarına uymalarını sağlamak amacıyla alınan önlemlerin bütünü.
* Öğretim konusu olan veya olabilecek bilgilerin bütünü; bilim dalı.

disiplin cezası
* Disiplin suçlarından birini işleyen kimseye davranışlarının ağırlık derecesine göre verilen ceza.

disiplin kurulu
* Disiplin kurallarına aykırı davranan kimselerin suçlarını tespit ederek uygun cezaları vermekle görevli kurul.

disiplin suçu
* Bir kimsenin disiplin yönetmeliğine göre yapmaması gereken davranışlardan birini yapması.

disipline
* Etmek yardımcı fiili ile "sıkı düzen veya denetim altına almak" anlamında kullanılır.

disipline edilmek
* zapturapt altına alınmak, denetim altında tutulmak.

disiplinli
* Disiplini olan.

disiplinsiz
* Disiplini olmayan.

disiplinsizlik
* Disiplinsiz olma durumu.

disk
* Disk atmada kullanılan, erkekler için 2, kadınlar için 1 kg ağırlığında, genellikle metal bir çember ile çevrelenmiş tahta ağırşak.
* Gramofon plâğı.
* Omurları birbirine birleştiren ana madde.
* İnce ve çapı oldukça büyük teker şeklinde parça.

disk atma
* Atletizmde disk fırlatma yarışması.

disk zımpara
* Mermer ve metal maddeleri kesmeye veya temizleyip parlatmaya yarayan alet.

diskalifiye
* Etmek yardımcı fiili ile "sporda yarış dışı bırakmak", olmak yardımcı fiili ile "sporda yarış dışı bırakılmak" anlamlarında kullanılır.

diskçi
* Disk atan kimse.

diskçilik
* Diskçinin işi.

disket
* Bilgisayardaki işlemlerin kaydedildiği bir koruyucu içinde bulunan manyetik ortam.

diskjokey
* Radyo ve diskoteklerde müzik yayınlarını plâk veya ses bantları aracılığıyla yöneten kimse.

disko
* Diskotek.

diskotek
* Plâk, ses bandı koleksiyonu.
* Çalınan plâk, bant vb. eşliğinde dans edilen klüp, disko.

diskur
* Söylev, nutuk.

diskur geçmek (veya çekmek)
* nutuk verir gibi konuşmak.

dispanser
* Hastalara ayakta parasız veya çok az para ile bakılan ve ilâç verilen bakım evi, sağlık evi.

dispeç
* Bir ortak avaryada deniz kazasından sonra gemi, yük ve navlunla ilgili kimselerin uğradıkları zararların ve bunlar tarafından yapılmış olan masrafların nasıl, kimler tarafından ve ne oranda karşılanacağını belirlemek için yapılan işlem.
* Deniz sigortası dilinde, ilgili tarafların ortak avaryada kendilerine düşen yükümlülükleri, paylarının önemi ölçüsünde ayrıntılı olarak belirten belge.

dispeççi
* Dispeç işiyle uğraşan uzman.

dispersiyon eriyik

* Çok ince katı taneciklerin su vb. sıvılarda erimeden dağılması hâli.

disponibilite
* Bankalarda mevcut nakit ve derhal paraya çevrilebilecek kıymet.

disprosyum
* Atom ağırlığı 162.5, atom numarası 66, yoğunluğu 8,54 olan, 1500° C'de eriyen, açık yeşil renkte çözeltiler veren, az bulunan bir element. Kısaltması Dy.

distribütör
* Dağıtıcı.

distribütörlük
* Distribütörün yaptığı iş, dağıtıcılık.

diş
* Çene kemiklerinin üstüne dizili, ısırıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri.
* Çark, testere, tarak gibi çentikli şeylerdeki çıkıntıların her biri.
* (sarımsak dilimi ve karanfil gibi dişe benzetilen şeyler için) Tane.
* Omurgalı hayvanların çenelerinde veya ilkel yapılı omurgalıların gırtlak ve ağızlarında bulunan kemiksi sert parçalar.
* Bazı dantel ve işlemelerin kenarlarındaki yuvarlak sivri bölüm.

diş ağrısı
* Diş bölgesinde oluşan hastalıktan meydana gelen ağrı.

diş bademi
* Kabuğu ince olduğu için dişle kırılabilen bir badem türü.

diş bilemek
* kötülük yapmak için fırsat beklemek, hıncını gösterir durum almak.

diş buğdayı
* Çocuk ilk diş çıkardığında kaynatılıp üzerine toz şeker ve dövülmüş ceviz gibi şeyler ekilerek yakınlara dağıtılan bağday.
* Bu sebeple yapılan tören.

diş çekimi
* Diş çekme işi.

diş çıkarmak
* çene kemikleri içinde bulunan diş, diş etini deldikten sonra ağız boşluğuna doğru sivrilmek.

diş damak ünsüzü
* Bkz. diş eti damak ünsüzü.

diş diş
* Çıkıntıları olan.
* Çıkıntılı bir biçimde.

diş dudak ünsüzü
* Bkz. diş eti dudak ünsüzü.

diş eti
* Diş köklerini kaplayan kalın kırmızımtırak et.

diş eti damak ünsüzü
* Dil ucunun, üst diş etleriyle ön damağa dokunmasından oluşan ünsüz: c, ç, z, s, n, j, ş.

diş eti dudak ünsüzü
* Alt dudağın üst dişlere dokunmasıyla oluşan dudak ünsüzü: f, v.

diş eti ünsüzü
* Dil ucunun diş etine dokunmasından oluşan ünsüz: j, ş.

diş fırçası
* Dişleri temizlemede kullanılan bir fırça türü.

diş geçirememek
* gücü yetmemek.

diş geçirmek
* zorla veya inatla istediğini yaptırmak.

diş gıcırdatmak
* öfkesini davranışlarıyla göstermek.

diş göstermek
* güçlü olduğunu, saldırıya geçebileceğini durumuyla belli etmek, tehdit etmek.

diş hekimi
* Dişçi.

diş hekimliği
* Dişçilik.

diş kirası
* Sarayda veya zengin konaklarında iftardan sonra konuklara verilen armağan veya para.
* Bir kimseye fazladan verilen para, armağan vb.

diş macunu
* Dişleri temizlemede kullanılan macun.

diş otu
* Diş otugillerden, kurak ve çorak yerlerde yetişen, çok yıllık ve otsu bir bitki (Plumbago europea).

diş otugiller
* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, örneği diş otu olan ve genellikle sıcak ve kurak yerlerde yetişen bitkilerden oluşan familya.

diş özü
* Dişlerin, katılgan doku, damar ve sinirlerden oluşmuş iç bölümü.

diş tababeti
* Dişçilik.

diş tabibi
* Dişçi.

diş tacı
* Dişlerin diş etlerinin dışında kalan bölümü.

diş taşı
* Diş köklerinde oluşan kireçsi taş tabaka.
* Dişlerin diş etlerinin dışında kalan bölümü.

diş ünsüzü
* Dil ucunun üst diş etlerine dokunmasıyla oluşan ünsüz: d, t, c, ç.

dişbudak
* Zeytingillerden, kerestesi sert ve değerli bir ağaç (Fraxinus excelsior).
* Bu ağaçtan yapılmış.

dişçi

* Diş, ağız bakımıyla ve hastalıklarıyla uğraşan hekim, diş hekimi.

dişçik
* Çok küçük diş.

dişçilik
* Diş, ağız bakımıyla ve hastalıklarıyla uğraşan tıp dalı, diş hekimliği.

dişe diş
* iyi, kötü birşeyin karşılığını istemek.

dişe dokunmak
* İşe yarar olmak, önemli olmak yerinde ve anlamlı olmak.

dişe dokunur
* işe yarar, belirtilmeye değer, önemli.

dişeği
* Taşları yontmak için kullanılan dişli bir çeşit çekiç.

dişeğileme
* Dişeğilemek işi.

dişeğilemek
* Dişeği denilen çekiçle değirmen taşı üzerinde diş yapmak, değirmen taşının dişlerini bilemek.

dişeme
* Dişemek işi.

dişemek
* Diş çıkarmak.

dişi
* Yumurta oluşturan veya yavru doğuran (birey).
* Hayvan ve bitkilerin, erkeği tarafından döllenecek biçimde oluşmuş cinsi.
* Kadın.
* Kadına özgü.
* Girintili ve çıkıntılı olmak üzere bir çift oluşturan nesnelerin girintilisi.
* (maden için) Yumuşak, kolay işlenen.
* Şuh, işveli, çekici.

dişi bakır
* Kolay işlenebilen bakır.

dişi demir
* Yumuşak demir.

dişi klişe
* Yazısı oyma olan klişe.

dişi organ
* Çiçeklerde yumurtalığı içine alan, döllenme sonucu meyve ve tohumları oluşturacak organ.

dişil
* Bazı dillerde dişi sayılan (kelime), müennes.

dişileşme
* Dişileşmek durumu.

dişileşmek
* Dişiye özgü davranışta bulunmak.

dişileştirme
* Dişileştirmek işi.

dişileştirmek
* Dişi duruma getirmek.

dişilik
* Dişi cinsten olma durumu.
* Kadına özgü olma durumu.

dişilleştirme
* Dişilleştirmek işi.

dişilleştirmek
* Bazı dillerde bir kelimeyi dişil duruma sokmak.

dişillik
* Bazı dillerde kelimelerin dişil olma durumu.

dişinden tırnağından artırmak
* (para için) yiyecek, giyecek vb. ihtiyaçlarından keserek biriktirmek.

dişindirik
* İpe ilmik atarak hayvanın ağzına takılan gem.

dişine göre
* gücünün yeteceği bir durumda.

dişine vurmak
* Isırmak, dişlemek.
* Değerini anlamak için kontrol etmek.

dişini sıkmak
* darlığa, sıkıntıya dayanmak, katlanmak.

dişini sökmek
* kötülük edemeyecek duruma getirmek.

dişini tırnağına takmak
* çok büyük güçlüklere, sıkıntılara katlanmak; bütün gücünü kullanmak.

dişinin kovuğuna bile gitmemek
* (yiyecek için) çok az gelmek.

dişisel
* Şuh.

dişiyle tırnağıyla
* Bkz. dişini tırnağına takmak.

dişlek
* Dişleri dışarıya doğru çıkık olan (kimse).
* Sözünü geçiren; istediğini yaptırabilen (kimse).

dişleme
* Dişlemek işi.
* Dantel biçiminde süsleme.

dişlemek
* Bir şeyin bir parçasını ısırmak veya koparmak.

dişlenme

* Dişlenmek işi.

dişlenmek
* Dişlemek işine konu olmak, dişle ısırılmak.
* Tanelenmek, diş tutmak.
* Güçlenmek, dediğini yaptırır olmak.

dişleri dökülmek
* yaşlanmak, ihtiyarlamak.

dişletme
* Dişletmek işi.

dişletmek
* Dişlemek işini yaptırmak.
* Bir şeye diş açtırmak.

dişli
* Dişleri olan.
* Sözünü geçiren, istediğini yaptırabilen güçlü (kimse).
* Dişleri olan çark.
* Kaya balığı.
* Ayakkabıcıların sayayı kalıba çekmek için kullandıkları kerpeten gibi bir araç.

dişli tırnaklı
* saldırıcı olan, sözünü geçiren.

dişlik
* Boksta karşılaşma sırasında boksörlerin dişlerini ve dudaklarını korumak için dişlerine geçirdikleri kauçuk koruyucu.

dişsiz
* Dişi olmayan.

dişsizlik
* Dişsiz olma durumu.

dişten artırmak
* yiyecek giderlerini kısarak para biriktirmek.

ditilmek
* Ditmek işi yapılmak.

ditiramp
* Eski Yunanlıların Dionysos şerefine okudukları tören şarkısı.
* Lirik şiir.

ditme
* Ditmek işi.

ditmek
* Yün, pamuk vb. ni tellere ayırarak kabartmak.
* Çok küçük parçalara ayırmak.

div
* Bkz. dev.

dival
* Altı mukavva ile beslenmiş, üstü sırmalı işleme.

divan
* Yüksek düzeydeki devlet adamlarının kurduğu büyük meclis.

* Divan edebiyatı şairlerinin şiirlerini topladıkları eser.
* Sedir.
* Meclis.

divan durmak (veya el pençe divan durmak)
* saygı gösterilen bir kimse karşısında el kavuşturup ayakta durmak.

divan edebiyatı
* XIII-XIX. yüzyıllar arasında dil, konu, işleniş bakımından Arap, Fars etkisi altında gelişmiş edebiyat.

divan kalemi
* Sadrazam buyruklarının ve fermanlarının yazıldığı yer.

divan sazı
* Meydan sazı.

divançe
* Küçük divan.

divane
* Deli, kaçık, budala.
* Bir şeye çok düşkün olan.

divane olmak
* Bkz. deli divane olmak.

divaneleşme
* Divaneleşmek işi.

divaneleşmek
* Divane duruma gelmek.

divanelik
* Kaçıklık, delilik.

divanesi olmak
* bir şeye çok düşkün olmak.

divaneye dönmek
* çok üzülmek.

divanhane
* Geniş sofa.
* Kubbealtı.

divanıâli
* Yüce divan.

divanıharp
* Askerî mahkeme.

Divanıhümayun
* Osmanlılarda padişah, sadrazam ve bazı yüksek rütbeli devlet görevlilerinin oluşturduğu meclis ve meclisin çalıştığı yer.

Divanımuhasebat
* Sayıştay.

divanî
* Divan kaleminden çıkan ferman, berat gibi belgelerde kullanılmış olan (yazı).

divanî kırması

* Divanî yazının basitleştirilmiş bir türü.

divik
* Akkarınca, termit.

divit
* Genellikle kuşak arasında taşınılan ve kalemliği ile hokkası bir arada olan yazı takımı.

divitin
* Bir yüzü havlu, pamuklu veya yünlü kumaş.

divlek
* Kalın kabuklu olgun kavun.

diyabaz
* Feldspatlardan bir plâjiyoklâz ile ojitten oluşmuş yeşil renkli bir kütle.

diyabet
* Şeker hastalığı, şeker.

diyabet bilimi
* Şeker hastalığını inceleyen bilim dalı.

diyabet uzmanı
* Şeker hastalığı alanında uzmanlaşmış hekim.

diyabetik
* Şeker hastalığı ile ilgili.

diyabetolog
* Diyabet uzmanı.

diyabetoloji
* Diyabet bilimi.

diyafram
* Göğüs ve karın boşluklarını birbirinden ayıran ince ve geniş kas.
* Bir ışık demetinde uçtaki ışıkları tutmak ve optik cihazlarda daha net bir görüntü elde etmek için çapı ayarlanabilir ışık geçirmez levha.

diyagonal
* Kenarlarına oranla eğrilemesine dokunmuş kumaş.
* Köşegen.

diyagram
* Herhangi bir olayın değişimini gösteren grafik.
* Bir çiçeğin bütün ayrıntılarını gösteren taslak.

diyaklâz
* Yer altındaki basınç ve gerilim dolayısıyla, taş kütlelerinin yer değiştirmeden çatlayıp yarılması, çatlak.

diyakoz
* Hristiyanlıkta papazın yardımcısı olan din adamı.

diyakroni
* Art zamanlık.

diyakronik
* Art zamanlı.

diyalâj
* Piroksen cinsinden, doğal kalsiyum, magnezyum ve demir silikatı.

diyalekt
* Lehçe.

diyalektik
* Gerçekliği ve onun çelişmelerini incelemeye yarayan ve bu çelişmeleri aşmaya yarayan yolları aramayı öngören akıl yürütme yöntemi.

diyalektikçi
* Diyalektik yöntemini uygulayan kişi.

diyalektolog
* Diyalektoloji uzmanı.

diyalektoloji
* Lehçe bilimi.

diyalel
* Bir önermeyi başka bir önerme ile tanıtlamak yoluyla yapılan sofizm, üstü örtülü bir tür kısır döngü.

diyaliz
* Bazı cisimlerin gözenekli zarlardan geçebilmesi temeline dayanan bir çözümleme veya arıtma yöntemi.

diyalog
* Karşılıklı konuşma.
* Oyun, roman, hikâye gibi eserlerde iki veya daha çok kimsenin konuşması.
* Konuşmaya dayanılarak yazılmış eser.
* Anlaşma, uyum sağlama veya bu yolda çalışma.

diyalog kurmak
* anlaşma ve uyum sağlayacak yolda karşılıklı konuşmak.

diyanet
* Din kurallarına tam bağlı olma durumu.
* Din.

diyanet işleri
* Dinle ilgili işler.

diyapazon
* Titreştirilince ana seslerden birini veren, U biçiminde, küçük bir çelik araç.

diyapozitif
* Saydam bir yüzey üzerine alınmış, projeksiyonda kullanılmaya özgü, pozitif görüntü, slâyt.

diyar
* Ülke.
* Dünya.

diyarıgurbet
* İş, eğitim vb. sebeplerle göç edilen yabancı yer.

diyastaz
* Nişastayı dekstrin ve glikoz durumuna getiren, tükürükte ve pankreasın salgısında bulunan bir enzim.

diyastol
* Sistolden sonra karıncıkların genişlemesi.

diyatome
* Silisli sert kabukları olan ve fosilleri, kalın yer katmanları oluşturan bir algler familyası.

diye

* İki cümleyi sebep bildirerek birbirine bağlar.
* Herhangi bir yargıya vararak, niteleyerek, sanarak, diyerek.
* Adlı.

diye diye
* Söyleyerek.

diyecek
* Söylenecek söz.

diyecek yok
* eleştirilecek bir yanı yok, söz yok.

diyet
* İslâm hukukunca öldürme ve yaralamalarda suçlunun ödemek zorunda olduğu para veya mal.

diyet
* Perhiz, rejim.

diyet peyniri
* Tuzsuz ve yağı alınmış bir peynir türü.

diyetetik
* Kötü beslenmenin yol açtığı hastalıkları, yiyeceklerin besin değerlerini inceleyen sağlık bilgisi dalı.

diyetisyen
* Diyet uzmanı.

diyez
* Bir sesin yarım ton inceltileceğini gösteren nota işareti.
* Böylece inceltilmiş (ses).

diyoptri
* Optik sistemlerin yakınsaklık birimi.

diyorit
* Özellikle plâjiyoklazdan oluşan, saydam, üstü tanecikli derinlik kayacı.

diz
* Kaval, baldır ve uyluk kemiğinin birleştiği yer.
* Oturulduğunda uyluğun üst yanı.

diz ağırşağı
* Diz kapağı kemiği.

diz bağı
* Dizde çorabın tutturulduğu bağ.

diz boyu
* Dize kadar.

diz çökmek
* dizlerini yere koyarak oturmak.
* Bkz. dize gelmek.

diz dize
* Dizleri birbirine değecek biçimde birbirine yakın (oturmak).

diz kapağı
* Dizin diz kapağı kemiği ile kaplı bölümü.

diz kapağı kemiği

* Dizin önünde bulunan, kapak biçiminde oynar kemik.

diz üstü çökmek
* dizleri yere gelecek biçimde eğilmek veya oturmak.

diz(leri)ini dövmek
* pişmanlık duymak.

dizanteri
* Ağrılı ve kanlı ishalle beliren, bağırsakta yaralara yol açan bulaşıcı, salgın hastalık, kanlı basur.

dizanterili
* Dizanteriye yakalanmış olan (kimse).

dizayn
* Çizim.

dizaynci
* Dizayn işiyle uğraşan kimse.

dizdar
* Kale muhafızı, kale bekçisi.

dizdirme
* Dizdirmek işi.

dizdirmek
* Dizmek işini yaptırmak.

dize
* Şiirin satırlarından her biri, mısra.

dize gelmek
* baş eğmek, boyun eğmek.

dize getirmek
* kendisine karşı geleni yenerek buyruğuna uyacak duruma getirmek.

dizel
* Sıkıştırılmış hava içine püskürtülen yakıtla çalışan motor.

dizeleme
* Dizelemek işi.

dizelemek
* Dize durumuna getirmek.

dizeleştirme
* Dizeleştirmek işi.

dizeleştirmek
* Dize durumuna getirmek.

dizem
* Bir dizede veya notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu, tartım, ritm.

dizemli
* Dizemli olan, tartımlı, ritmli, ritmik.

dizemsiz
* Dizemi olmayan, tartımsız, ritmsiz.

dizge
* Bir bütün oluşturacak biçimde karşılıklı olarak birbirine bağlı ögelerin bütünü, manzume, sistem.
* Bir ilkeye veya dünya görüşüne göre düzenlenmiş düşünceler, bilgiler, öğretiler bütünü, manzume, sistem.

dizgeli
* Dizgesi olan, dizgesel, sistemli, sistematik.

dizgesel
* Dizge ile ilgili, sistemli, sistematik.

dizgesiz
* Dizgesi olmayan, dizgeye bağlı olmayan, sistemsiz.

dizgi
* Basım için harfleri, kelimeleri, satırları, sayfalar oluşturacak biçimde düzenleme, tertip.

dizgi yeri
* Dizgi işlerinin yapıldığı yer, mürettiphane.

dizgici
* Basım evinde dizgi işiyle uğraşan kimse, mürettip.

dizgicilik
* Dizgicinin işi, mürettiplik.

dizgin
* Gemin uçlarına bağlanarak hayvanı yöneltmeye yarayan kayış.

dizgin vurmak
* dizgin takmak.

dizgine gelmek
* düzelmek, belli bir disipline ve sisteme girmek.

dizginini çekmek
* birinin aşırı davranışlarına engel olmak.

dizginini kesmek
* üzerindeki baskıyı artırmak.

dizginleme
* Dizginlemek işi.

dizginlemek
* Ata dizgin takmak veya atı yürütmek için dizginini oynatmak.
* Birinin aşırı davranışlarını önlemek.

dizginlenme
* Dizginlenmek işi.

dizginlenmek
* Dizginlemek işi yapılmak veya dizginlemek işine konu olmak.

dizginleri (ele) vermek
* başkasının yönetimini kabullenmek.

dizginleri ele almak
* yönetimi eline geçirmek.

dizginleri gevşetmek
* birinin üzerindeki baskıyı azaltmak.

dizginleri koparmak
* her türlü bağ ve baskıdan kurtulmak.

dizginleri salıvermek
* başıboş bırakmak.

dizginsiz
* Dizgini olmayan.
* Aşırı olan, engel tanımayan, ölçüsüz.

dizi
* Bir iplik veya tel üzerine dizilmiş inci, boncuk gibi şeylerin oluşturduğu bütün, sıra.
* Herhangi bir bakımdan bir bütün oluşturan şeylerin tümü, seri.
* Yan yana, art arda veya zaman sırasına göre sıralanmış birbiriyle ilişkili nesne veya olayların oluşturduğu bütün sıra.
* Saf durumundaki bir kıtanın, birbiri arkasında duran erlerine verilen ad.
* Değerleri artarak veya eksilerek art arda gelen terimler takımı.
* Aynı söz dizimsel bağlam içinde birbirinin yerini alabilecek olan ve güçlü bir karşıtlık bağlantısı kuran ögelerin oluşturduğu bütün, paradigma.
* Dizi film.
* Bir oktavın içinde sıralanan sekiz sesin bütünü.

dizi (veya dizinin dibi)
* yanı başı.

dizi dizi
* Dizilerek, dizim dizim, diziler durumunda.

dizi film
* Birbirini izleyen ve ayrı bölümlerden oluşan filmler.

dizici
* Dizgici.

dizilemek
* Dizi durumunda sıralamak.

dizili
* Dizilmiş olan, sıralanmış, mürettep.

diziliş
* Dizilmek işi veya biçimi.

dizilme
* Dizilmek işi.

dizilmek
* Dizi durumuna getirilmek, dizmek işi yapılmak.
* Sıraya girmek.

dizim
* Dizilmek işi, dizme.
* Söz zincirinde birbirini izleyen ve belli bir birim oluşturan ögeler birleşimi, sentagma.

dizim dizim
* Dizilmiş olarak, dizi dizi.

dizin
* Bir kitabın veya derginin kişi, konu, yer adı vb. bakımından içindekileri yer numarasıyla belirten ve eserin arkasında yer alan alfabetik liste, indeks, fihrist.

* Belli bir konuda çıkan kitap ve dergideki yazılarla ilişkiyi sağlayan ve ayrı bir kitap veya süreli yayın biçiminde çıkan eser.
* Kitaplık, belge vb. için düzenlenen belli bir bilginin veya belgenin bulunduğu yeri gösteren düzenli liste.

dizini dövmek
* çok pişman olmak.

diziş
* Dizmek işi veya biçimi.

dizleme
* Dizlemek işi.

dizlemek
* Dize kadar batmak.
* Dizini kullanarak bastırmak.

dizleri kesilmek (veya tutmamak)
* dizlerinde derman, güç kalmamak.

dizlerine kapanmak
* çok yalvarmak.

dizlerine kara su inmek
* beklemekten veya yorgunluktan güçsüz kalmak.

dizlerinin bağı çözülmek
* korkudan ayakta duramayacak duruma gelmek.

dizlik
* Dize, korumak amacıyla geçirilen şey.
* Dize kadar uzanan konçlu çorap.
* İç donu.
* Şalvar.
* İş önlüğü.

dizme
* Dizmek işi.

dizmek
* Bazı nesneleri ipliğe, tele vb. ne geçirmek.
* Yan yana veya üst üste sıralamak.
* (basım evinde) Harfleri yan yana getirerek yazı düzenlemek.
* Düzenlemek, hazırlamak.

dizmen
* (basım evinde) Dizgici, mürettip.

dizüstü
* Dizler üzerinde durabilen veya dizler üzerine konduğunda çalıştırılabilen araç.

dizyem
* Sıcakölçerde santigradın onda biri.

do
* Gam (II) dizisinde "si" ile "re" arasındaki ses.
* Bu sesi gösteren nota işareti.

do anahtarı
* Portenin üzerine çizilen ve o çizgideki notaya adını veren anahtar.

dobra dobra

* Sakınmadan, çekinmeden (söylemek, konuşmak).

doçent
* Üniversitelerde profesörden önceki basamakta bulunan öğretim üyesi.

doçentlik
* Doçent olma durumu.
* Doçentin görevi.

Dodurga
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

dogma
* Doğruluğu sınanmadan benimsenen, bir öğretinin veya ideolojinin temeli yapılan sav, nas.

dogmacı
* Dogmacılıkla ilgili.
* Dogmacılık yanlısı olan kimse.

dogmacılık
* Öne sürülen öğreti ve ilkeleri eleştirmeden doğru olarak benimseyen ve benimsediği var sayımlardan katı bir yöntemle önermeler türeten anlayış, dogmatizm.

dogmalaştırma
* Dogmalaştırmak işi.

dogmalaştırmak
* Bir inancı dogma durumuna getirmek.

dogmatik
* Deney bilgisini, deneye dayanan kanıtları hiçe sayarak, kanılarını inanç öğretilerinden çıkaran (düşünce biçimi).
* Felsefe ve din dogmalarının bilimsel (mantıksal) ve sıralı bir yolla ortaya konuluşu.

dogmatik felsefe
* Eleştirmeciliğin ve kuşkuculuğun tersine olarak, her türlü inkâr ve kuşkunun üstünde tutulan birtakım ilkeleri benimseyen felsefe.

dogmatizm
* Dogmacılık.

doğa
* Tabiat.
* İnsan eliyle büyük değişikliğe uğramamış doğal güzelliklerini koruyan, genellikle şehir dışı kesim.

doğa bilgisi
* Tabiat bilgisi.

doğa bilimci
* Tabiatın çeşitli özellikleri üzerinde çalışan, araştırma yapan, tabiatçı.

doğa bilimcilik
* Doğa bilimcisinin işi, uğraşısı.

doğa bilimleri
* Tabiat bilimleri, olayları ve yasaları olan fizik, kimya, gök bilimi gibi bilimler.

doğa dışı
* Doğaya aykırı, tabiata aykırı, gayritabiî.

doğa ötesi

* Duyularımızla algılayamadığımız varlıkların sebeplerini ve temellerini araştıran felsefe, fizik ötesi, metafizik.
* Akıl ve sezgiyle elde edilen ilk ilkeleri veya mutlak bilgiyi konu alan felsefe, fizik ötesi, metafizik.
* Bu felsefeyle ilgili olan.

doğa yasası
* Doğa olaylarının bağlı olduğu yasa.

doğacak
* Gelecek.

doğacı
* Doğacılık yanlısı olan, natürist.

doğacılık
* Toplumsal kuruşların ve yaşayış biçiminin doğaya dönük olmasını amaç edinen öğreti, natürizm.

doğaç
* Şiir veya sözü birdenbire, düşünmeden, içine doğduğu gibi söyleme, irtical.

doğaçlama
* Doğaçlamak işi.
* O anda, birdenbire.

doğaçlama tiyatro
* İçten geldiği gibi, irticalen gerçekleştirilen oyun.

doğaçlamak
* İçten gelerek söylemek, irticalen dile getirmek.
* O anda şiir söylemek, irticalen şiir söylemek.

doğaçtan
* Birdenbire, düşünmeden, içine doğduğu gibi (söylemek, konuşmak), irticalen.

doğal
* Tabiî.
* Tabiatın düzenine ve gereklerine uygun, tabiî.
* Kendiliğinden, insan eliyle yapılmamış.

doğal ayıklanma
* Darwin'e göre doğada ve toplumda canlı türlerin arasındaki var olma savaşını en güçlülerin, çevreye en iyi uyabilenlerin kazandıklarını; güçsüzlerin, çevreye uyamayanların ise ortadan kalktıklarını savunan öğreti.

doğal coğrafya
* Fizikî coğrafya.

doğal gaz
* Yer kabuğunun içinde bulunan, yakıt olarak önem sıralamasında ham petrolden sonra ikinci sırayı alan ve petrolün bir cinsi olan yanıcı gaz.
* Hidrokarbon rezervuarı sahalarında açılan kuyulardan elde edilen, esas itibarıyla metan gazı ile az miktarda propan, bütan gibi daha ağır moleküllü hidrokarbon gazları ve eser miktarda su buharı, hidrojen, karbondioksit ve azot karışımı gaz.
* Konutlarda ve iş yerlerinde ısınma, üretim ve enerji amacıyla belli bir merkezden kontrollü olarak bir şebeke sistemiyle dağıtılan yanıcı gaz.

doğal gaz enerjisi
* Doğal gazdan elde edilen enerji.

doğal sayı
* 1, 2, 3, ... sayılarından her biri.

doğalcı

* Doğalcılık yanlısı olan, natüralist.

doğalcılık
* Gerçeğin doğaya uygun biçimde yansıtılmasını amaçlayan sanat akımı, natüralizm.
* Gerçeğin yalnız doğa ile açıklanması, natüralizm.

doğallaşma
* Doğallaşmak işi.

doğallaşmak
* Doğal duruma gelmek, tabiîleşmek.

doğallaştırma
* Doğallaştırmak işi.

doğallaştırmak
* Doğal duruma getirmek, tabiîleştirmek.

doğallık
* Doğal olma durumu, tabiîlik.

doğan
* Kartalgillerden, küçük kuş, fare vb. ile beslenen ve alıştırılarak kuş avında kullanılan yırtıcı bir kuş (Falco).

doğancı
* Avcı doğan yetiştiren veya doğanla avlanan kimse.

doğancılık
* Doğancının işi veya mesleği.

doğasever
* Doğanın kirlenmesine ve tahrip edilmesine karşı çıkan (kimse).

doğaüstü
* Doğa yasalarına uymayan, doğa yasalarıyla açıklanamayan, tabiatüstü.

doğaüstücülük
* Doğa yasalarıyla açıklanamayan olayların ve gerçeklerin varlığına inanmak gerektiğini ileri süren öğreti, sürnatüralizm, tabiatüstücülük.

doğduğuna bin pişman
* bezgin.
* tembel.

doğduğuna pişman etmek
* Bkz. anasından doğduğuna pişman etmek.

doğduğuna pişman olmak
* aşırı üzülmek, olağanüstü sıkıntıda olmak, eziyete uğramak.

doğdurma
* Doğdurmak işi.

doğdurmak
* (Güneş, Ay, yıldız için) Doğmasını sağlamak.
* Doğuncaya kadar beklemek.

doğma
* Doğmak durumu.
* Doğmuş.
* Dünyaya gelme.

doğma büyüme
* Herhangi bir yerde doğup yetişmiş.
* Başlangıçtan beri.

doğmaca
* İçten geldiği gibi, irticalen, doğaçlama.

doğmak
* Dünyaya gelmek.
* (Güneş, Ay, yıldız) Ufuktan yükselerek görünmek.
* Ortaya çıkmak, sonucu olmak.
* (düşünce, hayal gibi şeyler için) Zihinde birdenbire oluşmak.

doğram
* Doğrama sonucu ortaya çıkan parça.

doğram doğram
* Paramparça, darmadağın.

doğrama
* Doğramak işi.
* Bir yapının kapı, pencere, dolap, raf gibi ağaç, metal veya plâstik bölmeleri.

doğramacı
* Ahşap doğrama yapan kimse.

doğramacılık
* Doğramacı olma durumu veya doğramacının sanatı.

doğramak
* Keserek parçalamak.

doğranma
* Doğranmak işi.

doğranmak
* Kesilmek, parça parça edilmek.
* Kesilir gibi ağrımak.

doğratma
* Doğratmak işi.

doğratmak
* Doğramak işini yaptırmak.

doğrayış
* Doğramak işi veya biçimi.

doğru
* Bir ucundan öbür ucuna kadar yönü değişmeyen, eğri ve çarpık karşıtı.
* Gerçek, yalan olmayan.
* Akla, mantığa uygun.
* Yasa, yöntem ve ahlâka bağlı, dürüst, namuslu.
* Gerçeğe veya kurala uygun.
* Gerçek, hakikat.
* İki nokta arasındaki en kısa çizgi.
* Yanlışsız, eksiksiz.
* Hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru, doğruca.
* Karşı yönünce.
* (zaman anlatan kelimelerden sonra) Yakın, yakınlarında.

doğru açı

* 180 derecelik açı.

doğru akım
* İletken bir devre üzerinde yön değiştirmeyen sürekli elektrik akımı.

doğru bulmak
* uygun görmek, onamak.

doğru çıkmak
* gerçek olduğu anlaşılmak.

doğru doğru dosdoğru
* en doğrusu şudur ki.

doğru durmak
* dik durmak.
* uslu durmak.

doğru dürüst
* Tam olarak, eksiksiz olarak, istenildiği gibi, kusursuz, yanlışsız.

doğru orantılı
* Birbirine bağlı olan ve biri artınca öteki de artan iki büyüklük arasındaki bağıntı.

doğru oturmak
* uslu oturmak.

doğru parçası
* Doğru üzerinde iki nokta ile sınırlanmış parça.

doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar
* doğru olmakla birlikte başkalarının işine gelmeyen sözleri söyleyenlerin sevilmediğini anlatır.

doğru yol
* Her türlü kötülükten uzak olan tutum.

doğruca
* Doğruya yakın.
* Hiçbir yöne sapmadan; dolaylı olmayarak, dolaşmayarak.

doğrucu
* Her şeyin doğrusunu söylemeyi huy edinmiş olan (kimse).

doğrucu davut
* her şeyin doğrusunu yapmayı veya söylemeyi huy edinmiş kimseler için kullanılır.

doğruculuk
* Doğrucu olma durumu.
* Bir insanın söz ve hareketleriyle kanaat ve inançlarının, düşünüşünün uyuşması.

doğrudan
* Aracısız.

doğrudan doğruya
* Dolaysız, araçsız, araya başka bir şey girmeden, resen.

doğrulama
* Doğrulamak işi, teyit, tasdik.
* Bir var sayımın doğruluğunu denetlemek için, deney ve mantıkî tanıtlama yoluyla yapılan işlemlerin bütünü.

doğrulamak

* Bir şeyin doğru olduğunu ortaya koymak, desteklemek, teyit etmek, tasdik etmek.
* Bir önermenin doğruluğunu veya yanlışlığını belirlemek amacıyla olayları inceleyip araştırmak.

doğrulanma
* Doğrulanmak işi.

doğrulanmak
* Doğrulamak işine konu olmak veya doğrulamak işi yapılmak.

doğrulma
* Doğrulmak işi.

doğrulmak
* Eğik veya eğri bir şey, düz bir duruma gelmek.
* (oturan veya yatan bir kimse için) Toparlanmak, dik bir duruma gelmek.
* (para için) Sağlanmak, kazanılmak.
* Yönelmek.
* Yeniden güçlenmek, kalkınmak.

doğrultma
* Doğrultmak işi.

doğrultmaç
* İki yönlü bir dalgalı akımı, bir yönlü doğru akıma çevirmeye yarayan aygıt, redresör.

doğrultmak
* Doğrulmasını sağlamak, doğru duruma getirmek.
* Düzeltmek.
* Yöneltmek.
* Yön bulmak.
* (para için) Sağlamak, kazanmak.

doğrultman
* Bir nokta veya bir çizginin hareketine az veya çok yön vererek bu hareketi yöneten şey.
* Çizgi oluşturan noktanın veya yüzey oluşturan çizginin yönelmesi gereken doğrultuyu gösteren çizgi veya düzlem.

doğrultu
* Yön, istikamet.
* Tutulan, izlenen yol.
* Paralel olmayan iki sonsuz doğruyu birbirinden ayırt ettiren durum veya belli bir sonsuz doğrunun belirttiği tek yol, istikamet.

doğrulu
* Bir doğru boyunca, olan, müstakim.

doğruluk
* Doğru olma durumu, doğru olana yakışır davranış, dürüstlük.
* Düşüncenin gerçekle uyuşması; yargı ve önermelerin gerçeğe uygun olması.

doğrulum
* Yönelim, tropizm.

doğrusal
* Bir doğru ile ilgili olan; bir doğruyu izleyen.
* (bir doğrunun denklemi birinci dereceden olduğu için) Birinci derece ifadelerine, genel olarak verilen sıfat.

doğrusu
* Gerçeği söylemek gerekirse, gerçek şu ki.

doğu
* Güneşin doğduğu ana yön, gün doğusu, şark, maşrık.

* Bulunulan yere göre güneşin doğduğu yönde kalan bölge.
* Avrupa'ya göre Asya ve Kuzeydoğu Afrika'nın bir bölümü.
* Bu yönle ilgili, bu yönde olan, şarkî.
* Güneş'in 21 Mart ve 23 Eylülde doğduğu yön.

doğu bilimci
* Doğu bilimi uzmanı, şarkiyatçı, müsteşrik, oryantalist.

doğu bilimi
* Avrupa'ya göre doğuda yer alan ulusların dillerini, tarihlerini, kültür ve törelerini inceleyen bilim, şarkiyat, oryantalizm.

Doğu Bloku
* Doğu Avrupa ülkelerinin II. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşturduğu, 1990'lı yıllarda dağılan siyasî blok.

doğu kayını
* Doğu bölgelerinde yetişen bir tür kayın ağacı.

doğu noktası
* Güneş çemberi merkezinin 21 Mart ve 23 Eylülde ufkunda doğduğu nokta.

Doğu Türkçesi
* Hazar Denizi'nin ve Türkmenistan'ın doğusunda kalan Türklerin kullandığı dil.

doğulu
* Doğu ülkelerinden olan veya doğu uygarlığını benimsemiş (kimse), şarklı.

doğululaşma
* Doğululaşmak işi.

doğululaşmak
* Doğu yaşayışını benimsemek.

doğululuk
* Doğulu olma durumu, şarklılık.
* Doğu ahlâk, görenek ve geleneklerine bağlı olma durumu.

doğum
* Doğmak fiili, tevellüt, velâdet.
* Bir kimsenin doğduğu yıl.

doğum evi
* Doğum yapılan sağlık kuruluşu.

doğum günü
* Bir kimsenin doğduğu gün.

doğum ilmühaberi
* Çocuk doğunca resmî görevlilerce hazırlanan belge.

doğum kontrolü
* Doğumların sınırlandırılması veya istemeyerek gebe kalmanın önlenmesi için uygulanan yöntemlerin bütünü.

doğum odası
* İçinde doğum yapılan hastahane odası.

doğum oranı
* Bir ülkedeki doğumların sayısal durumu.

doğum sancısı
* Doğum yaparken duyulan sancı.

* Yeni bir duruma geçilirken çekilen zorluklar.

doğum tarihi
* Bir kimsenin doğduğu tarih.

doğum yapmak
* doğurmak.

doğum yeri
* Bir kimsenin doğduğu köy, ilçe veya şehir.

doğumhane
* Doğum evi.

doğumlu
* Belirli bir yılda doğmuş, tevellütlü.

doğumsal
* Doğumdan, soydan gelen.

doğuranlar
* Hayvanların yavru doğurma yoluyla üreyen sınıfı.

doğurgan
* Çok doğuran.
* Çok eser veren, velût.

doğurganlaşma
* Doğurganlaşmak işi veya durumu.

doğurganlaşmak
* Doğurgan duruma gelmek.

doğurganlaştırma
* Doğurganlaştırmak işi veya durumu.

doğurganlaştırmak
* Doğurgan duruma getirmek.

doğurganlık
* Çok doğurma durumu, doğurgan olma durumu.

doğurgu
* Ortaya çıkan sonuç.

doğurma
* Doğurmak işi.

doğurmak
* Yavru dünyaya getirmek, doğum yapmak.
* Ortaya çıkmasına yol açmak, sebep olmak.

doğurtma
* Doğurtmak işi veya durumu.

doğurtmak
* Doğurmasını sağlamak, doğurmasına yardım etmek.

doğurucu
* Doğurmasını sağlayan.
* Yeni düşünceleri ortaya koyan (kimse).

doğuruş
* Doğurmak işi veya biçimi.

doğuş
* Doğmak işi veya biçimi.

doğuştan
* Doğumla beraber (gelen), yaradılıştan, fıtrî.
* Kişinin doğduğu andan beri var olan, öğrenilmiş şeylerin sonucu olmayarak, doğuşla birlikte gelen, yaradılıştan, fitrî.

doğuştancılık
* Herhangi bir canlı türünün yapısal ve görevsel gelişiminde yaşantı, öğrenme gibi edinilmiş faktörlere değil, kalıtımla ilgili olanlara ağırlık ve öncelik veren görüş, fitriye, nativizm.

dok
* Gemilerin yükünün boşaltıldığı veya onarıldığı, üstü örtülü havuz.
* Ticaret mallarını saklamak için rıhtımda yapılan büyük depo.

doksan
* Seksen dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 90, XC.
* Dokuz kere on, seksen dokuzdan bir artık olan.

doksan (veya kırk, seksen) kapının ipini çekmek
* birçok yere uğramak.

doksanar
* Doksan sıfatının üleştirme biçimi, her birine doksan, her defasında doksanı bir arada olan.

doksanıncı
* Doksanın sıra sıfatı, sırada seksen dokuzuncudan sonra gelen.

doksanlık
* İçinde doksan tane bulunan.
* Doksan yaşında olan.

doktor
* Hekim.
* Bir fakülteyi veya bir yüksek okulu bitirdikten sonra belli bir bilim dalında en yüksek öğrenim basamağına vardığını, geçirdiği özel sınavla ve başarılı bir eserle gösterenlere verilen unvan.

doktor doktor dolaşmak (veya gezmek)
* tedavide çabuk ve kesin sonuç almak ümidiyle birçok doktora başvurmak.

doktora
* Doktor unvanını kazanmak için verilen sınav.
* Bir fakülte veya yüksek okulu bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir eserle erişilen derece, basamak.

doktoralı
* Doktorası olan.

doktorasız
* Doktorası olmayan.

doktorluk
* Hekim olma durumu, hekimlik, tabiplik.
* Doktor olma durumu.

doktrin
* Öğreti.

doktrinci
* Doktrinle ilgili (kimse veya görüş).

doku
* Bir vücudun veya bir organın yapı ögelerinden birini oluşturan hücreler bütünü, nesiç.
* Bir bütünün yapısı ve özelliği.

doku bilimci
* Doku bilimiyle uğraşan kimse, bilgin.

doku bilimi
* Canlılardaki dokuların oluşum, evrim ve birleşimini inceleyen bilim dalı, histoloji.

doku bozukluğu
* Yara, darbe, iltihap, ur gibi sebeplerle bir organda ortaya çıkan bozukluk, yıpranma, lezyon.

dokuma
* Dokumak işi, mensucat, tekstil.
* Kumaş olabilen, kumaş yapılabilen.
* Tezgâhta dokunarak elde edilen (kumaş).
* Minder örtüsü, yatak kılıfı gibi şeyler için kullanılan ve boyalı pamuk ipliğinden dokunan bez.
* Yapı, oluşum.

dokuma tezgâhı
* Dokuma işinin yapıldığı makine veya araç.

dokumacı
* Dokumacılık yapan kimse.

dokumacılık
* Kumaş dokuma işi, sanatı veya dokuma ticareti, tekstil.
* Dokuma sanayii.

dokumahane
* Dokuma tezgâhlarının bulunduğu ve çalıştığı yer.

dokumak
* Tezgâhta ipliği, çözgü ve atkı durumunda kullanarak kumaş yapmak.
* En ince noktalarına kadar özen göstererek, emek vererek ortaya çıkarmak.
* Ağacın yemişlerini sırıkla vurarak indirmek.

dokumalı
* Dokuması olan.
* Dokunmuş.

dokunaç
* Birçok omurgasız hayvanın başında bulunan, dokunmaya, tutmaya yarayan hareketli uzantı.

dokunaklı
* Etkili, insanın içine işleyen, müessir.

dokunaklılık
* Dokunaklı olma durumu.

dokunca
* Kötülüğe yol açan, sağlığı bozan.
* Zarar, yıkım, tahrip.

dokunca görmek
* zarara uğramak, harap olmak.

dokuncalı

* Dokuncası olan, zararlı.

dokuncasız
* Dokuncası olmayan, zararsız.

dokundurma
* Dokundurmak işi.

dokundurmak
* Dokunmasını sağlamak.
* Bir şeyi üstü kapalı ve sitem yollu hatırlatmak, tariz etmek.

dokunma
* Dokunmak (I) işi, temas.

dokunma
* Dokunmak (II) işi.

dokunma duyusu
* Deri üzerine yapılan değme, vurma, bastırma, çekme gibi etkileri alan duyu.

dokunmabana
* Kanser.

dokunmak
* Nesnelerin sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklık gibi türlü niteliklerini derinin altındaki sinir uçları aracılığıyla duymak, değmek, el sürmek, temas etmek.
* Karıştırmak.
* Almak, kullanmak, el sürmek.
* Sağlığını bozmak.
* Tedirgin etmek, sataşmak.
* (iyilik, kötülük gibi kavramlarda) Olmak.
* (insan için) İçine işlemek, duygulandırmak, etkilemek, koymak, batmak.
* İlişkin, ilgili olmak, değinmek.
* Hafifçe değmek.
* Onur, anlayış vb. ile uyuşmaz bir durum ortaya çıkmak.

dokunmak
* Dokumak işi yapılmak.

dokunmatik
* Dokunma ile çalışan makine.

dokunsal
* Dokunum ile ilgili olan.

dokunulma
* Dokunulmak işi.

dokunulmak
* Dokunmak işine konu olmak.

dokunulmaz
* İlişilmez, el sürülmez, taarruzdan korunmuş.
* Hiçbir biçimde eleştirilemez.

dokunulmazlığını kaldırmak
* ilişilmez olma durumunu, masuniyetini saymamak.

dokunulmazlık
* Dokunulmaz, ilişilmez, karışılmaz olma durumu, masuniyet.
* Anayasa veya uluslar arası gelenekler gereğince, kişilere tanınan ilişmez olma durumu veya ayrıcalık.

dokunum
* Çevremizdeki nesnelerin sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklık gibi niteliklerini derimiz aracılığıyla bildiren duyarlık yeteneği, lâmise.

dokunuş
* Dokunmak (I) işi veya biçimi, temas.

dokunuş
* Dokunmak (II) işi veya biçimi.
* Dokunma ipliklerinin çaprazlama biçimi.

dokurcuk
* Desenli veya yollu dokunmuş yün kumaş.

dokurcun
* Ot veya ekin yığını, tokurcun.
* Dokuztaş oyunu.
* Çizgili şayak kumaş.

dokutma
* Dokutmak işi.

dokutmak
* Dokumak işini yaptırmak.

dokuyucu
* Dokumacı.

dokuyuş
* Dokumak işi veya biçimi.

dokuz
* Sekizden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 9, IX.
* Sekizden bir artık olan.

dokuz ayın çarşambası bir araya gelmek
* birçok iş birden ortaya çıkıp sıkışık bir durum yaratmak.

dokuz babalı
* Babası belli olmayan birçok erkekle düşüp kalkan bir anadan doğma.

dokuz canlı
* Çok sağlam, kolay kolay ölmeyen.

dokuz doğurmak
* merakla, heyecanla, sabırsızlıkla beklemek.

dokuz körün bir değneği
* birçok kimsenin tek yardımcısı, tek dayanağı.

dokuz köyden kovulmuş
* geçimsizliği veya başka davranışları yüzünden birçok yerden atılmış.

dokuz yorgan eskitmek (veya paralamak)
* çok uzun yaşamak.

dokuzaltmışbeş
* Bkz. dokuzaltmışbeşlik.

dokuzaltmışbeşlik
* Bir tabanca türü.

dokuzar
* Dokuz sayısının üleştirme biçimi, her birine dokuz, her defasında dokuzu bir arada olan.

dokuzgen
* Dokuz kenarı olan çokgen.

dokuzlu
* Dokuz parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden dokuz tane bulunan.
* Üzerinde dokuz işareti bulunan iskambil kâğıdı.

dokuztaş
* Dokuz taşla oynanan ve taşların yerleri ile yürütme yolları çizgilerle gösterilen oyun, dokurcun.

dokuzuncu
* Dokuz sayısının sıra sıfatı, sırada sekizinciden sonra gelen.

doküman
* Belge, vesika.

dokümantasyon
* Belgeleme, bir çalışma için gerekli belgeleri arama ve sağlama, belgelere dayandırma.

dokümanter
* Belgesel.

dolaba girmek (veya gelmek)
* aldatılmak, oyuna gelmek.

dolabı bozulmak
* kurduğu iş düzeni bozulmak.

dolak
* Tozluk yerine bacaklara ayak bileğinden dize kadar dolanan ensiz ve uzun kumaş parçası.
* Baş örtüsü, yazma.
* Boyun atkısı.

dolaksız
* Dolağı olmayan, büzgüsü bulunmayan.

dolam
* Dolamak işinin her defası.
* Bir kez dolanacak miktar.

dolama
* Dolamak işi.
* Tırnak yöresindeki yumuşak bölümlerin, bazen de kemiğin iltihaplanmasından ileri gelen ağrılı şiş.
* Giysilerin üstüne giyilen, önü açık bir tür üstlük.
* Başa sarılan bir çeşit örtü, poşu, sarık.
* Çeşitli eserlerdeki barok ve rokoko üslûbunda iç içe süsleme motifi.

dolama otu
* Dolama otugillerden, çiçekleri küçük, yeşil veya beyaz bir bitki (Paronychia serpilifolia).

dolama otugiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi dolama otu olan ve içine kasık otunu da alan karanfilgillerin alt familyası.

dolamak
* İplik, şerit, tel gibi nesneleri bir şeyin üzerine döndürerek sarmak.
* Sarmak, kavuşturmak.

dolambaç

* Dolanarak giden, dönerek uzanan yolun kıvrıntısı.
* İç kulak.
* Başlık.

dolambaçlı
* Dolambacı olan.
* İçinden zor çıkılır, çapraşık.

dolambaçsız
* Dolambacı olmayan.
* Açık, doğrudan doğruya olan.

dolamık
* Bir tür ağ, bir tür avcı tuzağı.

dolan
* \343 yalan dolan.

dolan taşı
* Mineralleri gözle görülebilen, benekli ve yeşilimtırak renkli gabro ile bazalt arası püskürük kütle.

dolandırıcı
* Birini aldatarak mal veya parasını alan (kimse).

dolandırıcılık
* Dolandırıcı olma durumu veya dolandırıcıya yakışır iş.

dolandırılış
* Dolandırılmak işi veya biçimi.

dolandırılma
* Dolandırmak işine konu olmak.

dolandırılmak
* Dolandırmak işine konu olmak.

dolandırış
* Dolandırmak işi veya biçimi.

dolandırma
* Dolandırmak işi.

dolandırmak
* Birini aldatarak parasını veya malını elinden almak.
* Dolaştırmak.

dolanı dolanı
* Dolanarak, gezerek.

dolanım
* Tedavül, sirkülâsyon.

dolanış
* Dolanmak işi veya biçimi.

dolanlı iflâs
* Hileli iflâs.

dolanma
* Dolanmak işi.

dolanmak

* Bir şeyin çevresine sarılmak.
* Bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek.
* Karışmak, dolaşmak.
* Gelişigüzel gezmek.

dolantı
* Gezip dolaşılan yer, alan.

dolap
* Genellikle tahtadan yapılmış, bölme veya çekmelerine eşya konulan, kapaklı mobilya.
* Dönerek çalışan ve özellikle su çeken düzen.
* Bkz. dönme dolap.
* Düzen, hile, manevra.
* (İstanbul bedesteninde) Dükkân.

dolap beygiri
* Kuyudan su çekip bahçe ve bostanları sulamaya yarayan çarklı düzeni işleten, döndüren at, eşek veya katır.

dolap beygiri gibi dönüp durmak (veya dolaşmak)
* dar bir çevrede hiç değişmeyen yorucu bir işi yapmak.

dolap çevirmek (veya döndürmek)
* hile ve dalavere ile iş yapmak.

dolapçı
* Dolap yapan veya satan kimse.
* Dolap işleten kimse.
* Hileci, düzenci.

dolar
* Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada gibi devletlerin para birimi.

dolaş
* Bkz. sarmaş dolaş.

dolaşık
* (saç, ip vb. için) Karışık.
* Dolaşarak giden (yol).
* Kolay çözülmeyecek veya içinden çıkılmayacak derecede karışık.
* Amacı doğrudan doğruya değil de, dolayısıyla sezdiren.

dolaşıklık
* Dolaşık olma durumu.

dolaşıksız
* Dolaşık olmayan.

dolaşılma
* Dolaşılmak işi.

dolaşılmak
* Gezilmek.

dolaşım
* Dolaşmak işi.
* Kalbin sürekli olarak kasılıp gevşemesiyle kan ve lenfin damarlar içinde durmadan yer değiştirmesi, deveran.

dolaşma
* Dolaşmak işi.

dolaşmak

* Gezmek, gezinmek.
* Doğru gitmeyip yolu uzatmak veya (yol) uzamak.
* Dönüp başka bir yönden gelmek.
* (kan için) Akmak.
* Saç, iplik vb. şeyler birbirine karışarak güç çözülür duruma gelmek.
* Çok kimse tarafından söylenmek.
* Bir yeri belli bir amaçla gezmek.
* Denetlemek amacıyla bir yeri gezmek.
* (nefes, el için) Bir şey üzerinde hafifçe hareket etmek.
* Gezinmek.
* Belirmek.

dolaştırılma
* Dolaştırılmak işi.

dolaştırılmak
* Dolaştırmak işine konu olmak.

dolaştırma
* Dolaştırmak işi.

dolaştırmak
* Dolaşmak işini yaptırmak.

dolay
* Bir yeri saran başka yerlerin bütünü, çevre, havali, etraf.

dolay kutupsal
* Kutup yakınında olan.
* Herhangi bir yere göre 24 saat içinde çizdiği çember ufkun üstünde kalıp kendisi hiç batmayan (yıldız).

dolayı
* Dolay, çevre.
* Ötürü, yüzünden, sebebiyle.

dolayı dolayı
* Dolaşarak, dönerek.

dolayısıyla
* Bağlı olarak doğrudan doğruya olmayarak.
* Sebebiyle, yüzünden, ... -dan (-den) ötürü.

dolaylama
* Süslü, sanatlı edebî söz: Atatürk yerine Büyük Kurtarıcı veya Türkiye'nin kalbi Ankara demek gibi.

dolaylı
* Doğrudan doğruya olmayan, dolayısıyla olan, vasıtalı, bilvasıta.

dolaylı anlatmak
* anıştırmak, ima etmek.

dolaylı özne
* Bkz. sözde özne.

dolaylı tümleç
* Fiilin anlamını bütünleyen ve yönelme, kalma, çıkma durumlarından birinde bulunan veya edat alan tümleç.

dolaylı vergi
* Yükümlüsü önceden bilinmeyen, malı satın alanı yükümlendiren, tüketiciden alınan vergi.

dolaysız

* Doğrudan doğruya olan, araya herhangi bir araç girmeden, vasıtasız, bilâvasıta.

dolaysız vergi
* Yükümlüsü önceden bilinenden doğrudan doğruya alınan vergi.

doldurma
* Doldurmak işi.
* Bkz. yükleme.
* Gereksiz sözler ve benzetmelerle dolu anlatım.

doldurmak
* Dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek.
* (ateşli silâhlar için) İçine mermi sürmek.
* Bildirge, çizelge, fiş gibi basılı kâğıtların boş yerlerini tamamlamak.
* Yaşını, yılını bitirmek.
* Birini başkası için kötü düşünecek bir duruma getirmek.
* (ses, koku için) Yayılıp kaplamak.
* Belirli bir süreyi kaplamak, almak.
* Canlandırmak.

doldurtma
* Doldurtmak işi.

doldurtmak
* Doldurmak işini yaptırmak.

doldurulma
* Doldurulmak işi.

doldurulmak
* Dolu bir duruma getirilmek.
* (biri) Başkası için kötü düşünecek bir duruma getirilmek.

dolduruş
* Doldurmak işi veya biçimi.

dolduruşa getirmek
* (birini) önceden hazırlamak, kötü düşünecek hâle sokmak.

dolgu
* Bir oyuğun, bir kovuğun içine doldurulan madde.
* Cevher alınmasından sonra oluşan boşlukların doldurulma işleminde kullanılan taş, toprak ve benzeri malzeme.
* Toprak doldurma işlemi; bu işlemin sonucu.

dolgu yapmak
* doldurmak.
* çürük dişleri temizleyip oyuğu, uygun bir madde ile doldurmak.

dolgulu
* İçinde dolgu maddesi olan, doldurulmuş.

dolgun
* Dolarak biçimi yuvarlaklaşmış.
* Şişmana yakın, balık etinde.
* (para için) Çok.
* Öfke, kızgınlık, kırgınlık gibi duygularla dolu.
* Birbirine uyan, uyum gösteren.

dolgun maaş
* Dolgun ücret.

dolgun ücret
* Yüksek ve tatmin edici ücret.

dolgunca
* Biraz şişman.
* Fazlaca, çokça, bol.

dolgunlaşma
* Dolgunlaşmak işi.

dolgunlaşmak
* Dolgun duruma gelmek.

dolgunluk
* Dolgun olma durumu.

dolikosefal
* Uzun kafalı.

dolma
* Dolmak işi.
* Bazı sebze ve tavuk, kuzu gibi hayvanların içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek.
* Doldurularak yapılan.
* Yalan, hile, dalavere.

dolma biber
* Dolma yapmaya uygun, büyük biber türü.

dolma kalem
* İçine mürekkep doldurularak kullanılan yazı kalemi.

dolma otu
* Dolma otugillerden, çiçekleri küçük, yeşil veya beyaz bir bitki (Paronychia serpilifolia).

dolma otugiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi dolma otu olan ve içine kasık otunu da alan karafilgillerin alt familyası.

dolma yutmak
* kanıp aldanmak.

dolmak
* (bitkilerde) Olgunlaşmak, erginleşmek.
* Bir yere iyice yayılmak, kaplamak.
* Bir yerde pek çok kimse toplanmak, kalabalık duruma gelmek.
* (süre, hesap) Tamamlanmak.
* Sabrı tükenip öfkesi taşacak duruma gelmek.

dolmalık
* Dolma yapmaya yarar.

dolmen
* İkisi dikili, üçüncüsü de bunların üzerine kapak gibi yatırılmış üç büyük taştan oluşturulmuş taş devri mezarı.

dolmuş
* Boş yeri kalmamış, meşbu.
* Teker teker yolcu alıp dolunca yola çıkan kayık, motor, otomobil gibi küçük taşıt.

dolmuş durağı
* Dolmuşların yolcu indirip bindirdiği yer.

dolmuş uçak

* Belirli merkezler arasında bir tarifeye bağlı olmaksızın düzenlenen ucuz uçak seferi, çartır.

dolmuş yapmak
* teker teker yolcu alıp dolunca yola çıkan taşıtla yolcu taşımak.
* birkaç kişi ortaklaşa bir taşıt tutmak.

dolmuşçu
* Dolmuş işleten kimse.

dolmuşçuluk
* Dolmuşçunun işi veya mesleği.

dolomit
* Kalsiyum ve magnezyumlu karbonat birleşiminde bir mineral.

dolu
* Havada su buğusunun birden yoğunlaşıp katılaşmasından oluşan, türlü irilikte, yuvarlak veya düzensiz biçimli saydam buz parçaları durumunda yere hızla düşen bir yağış türü.

dolu
* İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, boş karşıtı.
* Bir yerde sayıca çok.
* Boş yeri yok, her yeri tutulmuş.
* Boş vakit olmayan, meşgul.
* (iş, uğraş, olay vb. için) Çok olan.
* (top, tüfek gibi ateşli silâhlar için) İçinde atılacak mermisi bulunan.
* İçki doldurulmuş bardak.
* Bir duygunun güçlü etkisinde olan.
* (tornacılıkta) Delik açılmamış, (gereç).

dolu dizgin
* (süvari ve at arabası için) Son hızla.
* Önüne geçilemeyecek biçimde; çok olarak.

dolu dizgin gitmek
* son hızla koşmak.
* önüne geçilemeyecek biçimde olmak.

dolu serpme
* Zımpara üretiminde tanecikler arasında belirli boşluklar kalmayacak biçimde düzenlenen tane yapıştırma işlemi.

dolu yağmak
* dolu yere düşmek.

dolukma
* Dolukmak işi.

dolukmak
* Göz yaşarmak, ağlayacak duruma gelmek.

doluluk
* Dolu olma durumu.

dolum
* Doldurma işi.

dolunay
* Ayın tam bir daire olarak dolgun, parlak görüldüğü evre, bedir.

dolup taşmak
* gereğinden çok olmak, gereğinden çok kaplamak.

dolusu
* Doldurulacak miktar.

doluş
* Dolmak işi veya biçimi.

doluşma
* Doluşmak işi.

doluşmak
* Bir yerde toplanmak, bir araya gelmek.

doluya koydum almadı, boşa koydum dolmadı
* içinden çıkılmayan güç bir durum karşısında söylenir.

domalan
* Asklı mantarlardan, toprak içinde yumru biçiminde yetişen, yenilebilen bir bitki, yer mantarı, keme (Tuber melanosporum).

domalış
* Domalmak işi veya biçimi.

domalma
* Domalmak işi veya durumu.

domalmak
* Dizler bükük, baş ileride, çömelmiş bir durum almak.

domaltma
* Domaltmak işi veya durumu.

domaltmak
* Domalmasını sağlamak.

domates
* Patlıcangillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri salkım durumunda, vitamince zengin, kırmızı ürünü için yetiştirilen bir bitki (Lycopersion esculentum).
* Bu bitkinin yenilen ürünü.

domates çorbası
* Ana maddesi domates suyu olan çorba.

domates salçası
* Yemeklere tat ve lezzet vermek için domatesten yapılan salça.

dombay
* Manda, su sığırı.

domdom kurşunu
* Vahşî hayvanları öldürmek için kullanılan tüfek kurşunu, dumdum.

domestik
* Evcil.
* İç, ülke içi.

dominant
* Hâkim, başta gelen, egemen, başat.

domino
* Üzerleri noktalarla işaretli dikdörtgen biçiminde 28 taşla masa üzerinde oynanan bir oyun.
* Maskeli balolarda giyilen kukuletalı uzun giysi.

dominyon
* İngiliz uluslar topluluğuna üye olan bağımsız ülkelere verilen ad.

domur
* Kabarcık.
* Tomurcuk.

domur domur
* Boncuk gibi iri taneler durumunda.
* Kabarık kabarık.

domuz
* Çift parmaklılardan eti ve yağı için beslenen evcil hayvan (Susacrofa domestica).
* Hain, aksi, ters, inatçı.

domuz arabası
* Ağır yükleri yakın yerlere taşımak için kullanılan, ufak tekerlekli, üstü düz, alçak araba.

domuz ayrık otu
* Buğdaygillerden, tarıma zararlı bir bitki (Cynodon dactylon).

domuz balığı
* Yunus balığıgillerden bir memeli türü (Phocaena communis).

domuz damı
* Maden kuyularında, çökme tehlikesi olan yerlerde her yanı direklerle örülen boşluk.

domuz dikeni
* Yaprakları sapsız ve dikenli, çiçekleri etli otsu bir bitki.

domuz gibi
* kötü huylu ve hain.
* adamakıllı, iyice.

domuz gibi yemek (veya tıkınmak)
* oburcasına çok yemek.

domuz otu
* Kumsallarda ve kayalıklarda yetişen sarı çiçekli ot.

domuz yağı
* Domuzdan çıkarılan yağ.

domuzayağı
* Tüfek namlusundan sıkıyı çıkarmaya yarar çengelli çubuk.

domuzdan (bir) kıl çekmek (veya koparmak)
* sevilmeyen veya eli sıkı olan birinden bir şey alabilmek.

domuzgiller
* Çift parmaklılar takımının, geviş getirmeyenler alt takımına giren bir familya.

domuzlan
* Kın kanatlılardan bir böcek (Brachynus crepitans).

domuzlaşma
* Domuzlaşmak işi.

domuzlaşmak
* Hainlik etmek, aksilik etmek.

domuzluk
* Hainlik, haincesine inatçılık.
* Su değirmeninde çarkın bulunduğu ve döndüğü yer.

domuzluk etmek
* hainlik etmek, haince davranmak, inatçılık etmek.

domuztırnağı
* Palanganın takılması için kullanılan, bir yanı çatal biçiminde çift tırnaklı, öbür yanı halkalı demir kanca.

domuzuna
* İnat olsun diye, inadına.
* İyiden iyiye, adamakıllı, çok.

don
* Giysi.
* Vücudun belden aşağısına giyilen uzun veya kısa iç giysisi, külot.
* At tüyünün rengi.

don
* Hava sıcaklığının sıfırdan aşağı düşmesiyle suların buz tutması.

don çözülmek
* hava ısınarak buzlar erimeye başlamak.

don gömlek
* Üzerinde sadece don ve gömlek var denilecek kadar soyunmuş durumda.

don kesmek
* (bitki) soğuktan bozulmak, donmak.

don tutmak
* buz tutmak, donmak.

don yağı
* Bayağı sıcaklıkta katı durumda bulunan ve iç yağlarının eritilmesiyle elde edilen hayvansal yağ.
* Soğuk ve sevimsiz kimse.

don yağı gibi
* konuşmayan, hareketsiz kimseler için söylenir.

dona çekmek
* hava, suları donduracak kadar soğumak.

donakalma
* Donakalmak durumu.

donakalmak
* Şaşırıp bir süre ne yapacağını, ne diyeceğini bilememek.

donam
* Bir evin kapı, pencere, tavan, döşeme gibi bölümleri.
* Gemi ve sandalların donatılması.

donama
* Süsleme, tezyin.

donamak
* Süslemek, tezyin etmek.

donanım
* Bir gemi direğine, bir yelkene veya başka bir parçaya bağlı bulunan halat ve makara gibi manevra araçları.

* Tesisat, döşem.
* Bir bilgisayarda bulunan fiziksel birimler.

donanım kilidi
* Bilgisayarda bazı programların izinsiz kullanılmasını engelleyen kilit.

donanma
* Donanmak işi.
* Bir devletin deniz kuvvetleri, savaş gemileri.
* Belli bir amaçla kullanılan gemilerin bütünü.
* Bayramlarda, sevinçli günlerde bayrak, ışık kullanarak, fişek yakarak yapılan şenlik.

donanmak
* Giyinip kuşanmak, süslenmek.
* Yayılıp kaplanmak.
* Işıklı duruma gelmek, ışıklarla bezenmek.
* Gerekli nesneler vb. bir araya getirilip süslenmek, gösterişli duruma getirilmek.

donatı
* Donatmaya yarayan şeyler, teçhizat.

donatılma
* Donatılmak işi.

donatılmak
* Donatmak işine konu olmak veya donatmak işi yapılmak.

donatım
* Donatma, teçhiz.
* Bir fabrikayı, bir hava alanını, bir spor kuruluşunu veya bir askerî birliği etkinlik göstermesi için gerekli araç ve gereçlerle donatma.
* Bir sanat eserinde ikinci derecede olan ayrıntılar, yardımcı ögeler.

donatımcı
* Bir film veya tiyatro eseri için gerekli sahne donatımı işini yöneten kimse.

donatış
* Donatmak işi veya biçimi.

donatma
* Donatmak işi, teçhiz.

donatmak
* Birinin giyimini sağlamak.
* Göz alıcı şeyler kullanarak gösterişli bir duruma getirmek, süslemek.
* Bir şeyin iş görebilmesi için gereken nesneleri, gereçleri katmak, teçhiz etmek.
* Sövmek veya azarlamak.

donattırma
* Donattırmak işi veya durumu.

donattırmak
* Donatmak işini yaptırmak.

donduraç
* Derin dondurucu, dipfriz.

dondurma
* Dondurmak işi.
* Şekerli sütün veya meyve sularının dondurulmasıyla hazırlanan soğuk yiyecek.

dondurmacı

* Dondurma yapan veya satan kimse.
* Dondurma satılan yer.

dondurmacılık
* Dondurmacı olma durumu.
* Dondurma yapma ve satma işi.

dondurmak
* Donmasını sağlamak.
* Bir şeyi değiştirilemez durumda tutmak.

dondurucu
* Donmaya yol açan, donduran.
* Çok soğuk, çok üşüten.

dondurulma
* Dondurulmak işi.

dondurulmak
* Dondurmak işine konu olmak veya dondurmak işi yapılmak.
* Değişmez duruma getirilmek.

dondurulmuş
* Buz durumuna getirilmiş.
* Soğukta korunmuş, soğuktan katılaşmış.

done
* Bkz. veri.

donkişotluk
* Gereği yokken kahramanlık göstermeye kalkışma durumu.

donlu
* Donu olan.

donma
* Donmak işi.

donma derecesi
* Bir maddenin akışkan durumdan katı duruma geçtiği (santigrat) derece.

donma noktası
* Suyun donmaya başladığı derece.
* Eriyik hâlde bulunan bir metalin kendi özelliğine bağlı olarak donmaya başladığı andaki ısı derecesi.

donmak
* Soğuğun etkisiyle katı duruma gelmek, buz tutmak.
* (canlılar) Yaşamını yitirmek, soğuktan ölmek.
* Çok üşümek.
* (bitki için) Soğuktan zarar görmek; yararlanılmaz duruma gelmek.
* Kimyasal bir etki ile katılaşmak.
* Eriyik hâlde bulunan bir metalin katı hâle geçmeye başlaması hâli.
* Beklenmedik bir durum karşısında birden hareketsiz kalmak.
* Gelişmemek, yeniliklere açık olmamak.

donmuş sebze
* Daha sonra kullanılmak üzere bir kap içinde dondurulmuş taze sebze.

donra
* Saç kepeği, kaş konağı.
* Kalınlaşmış, tabaka durumuna gelmiş kir.

donsuz
* Don giymemiş olan.
* Yoksul; serseri.

donuk
* Parlaklığı olmayan, mat.
* (göz için) Canlılığı olmayan, fersiz.
* Canlılığı az olan, durgun, uyuşuk.

donuk donuk
* Canlılığı olmayarak.
* Rengini ve parlaklığını yitirmiş, mat.

donuklaşma
* Donuklaşmak durumu.

donuklaşmak
* Donuk duruma gelmek.

donuklaştırma
* Donuklaştırmak işi.

donuklaştırmak
* Donuk duruma getirmek.

donukluk
* Donuk olma durumu.

donuna etmek
* donuna küçük veya büyük abdestini yapmak.

donuna kaçırmak
* istemeyerek donuna küçük veya büyük abdestini yapmak.

donuna yapmak (veya doldurmak)
* (çocuk) küçük veya büyük abdestini donuna etmek.
* çok korkmak.

donup kalmak
* Bkz. donakalmak.

dopdolu
* Büsbütün dolu.

doping
* Bir spor yarışması sırasında vücuda üstün hareket ve enerji sağlamak için kullanılan uyarıcı ilâç.

doping yapmak
* bazı bedensel özellikleri değiştiren veya çok artıran bir uyarıcı maddeyi çok az miktarda vermek.
* uyarıcı etkide bulunmak.

dopingleme
* Doping yapma.

dopinglemek
* Doping yapmak.

doru
* Gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan (at).
* Bu renkte olan (at donu).

doruk

* Dağ, ulu ağaç gibi yüksek şeylerin tepesi, en yüksek yeri, zirve, şahika.
* En üstün başarı düzeyi.

doruk çizgisi
* Yüksek dağlarda, doruk uçlarını birbirine bağlayan ve bitişik iki aklanı ayıran sınır.

doruk dal
* Aşıdan gelişen sürgünün dik uzaması ile oluşan ve ağacın gövdesini meydana getiren dal.

doruk toplantısı
* Devlet katındaki en yetkili kişilerin bir araya gelerek yaptıkları görüşme.

doruklama
* Doruklamak işi.
* Tepeleme.

doruklamak
* Bir kabı tepeleme doldurmak.

dorum
* Deve yavrusu.

dosdoğru
* Çok doğru.
* Sağa sola sapmadan.

dost
* Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen (kimse), düşman karşıtı.
* İyi geçinen, aralarında iyi ilişki bulunan.
* Erkek ve kadının evlilik dışı ilişki kurduğu kimse.
* Bazı hayvanların sahibine gösterdiği sevgi için kullanılır.
* Bir şeye düşkün olan, aşırı ilgi duyan kimse.

dost ağlatır, düşman güldürür (veya dost sözü acıdır)
* dost olan kimsenin söylediği söz, acı da olsa, insanın iyiliği içindir.

dost başa, düşman ayağa bakar
* temiz giyinip kuşanmanın gerekliliğini anlatır.

dost düşman
* Herkes (herkese).

dost edinmek
* dost kazanmak.

dost kara günde belli olur
* gerçek dostlar ancak üzüntülü, sıkıntılı günlerde insanı yalnız bırakmamakla belli olur.

dost kazığı
* Dost bilinen kimseden gelen zarar veya kötülüğü anlatırken kullanılır.

dost olmak
* yakınlık kurmak, ahbap olmak.

dost tutmak
* (erkek veya kadın) evlilik dışı ilişki kurmak.

dosta düşmana karşı
* dostalara üzüntü vermemek, düşmanları da sevindirmemek için, ele güne karşı.

dostane
* Dostça.

dostça
* Dosta yakışır (biçimde).
* Dost gibi.

dostlar alış verişte görsün (diye)
* gösteriş olsun, iş görüyor densin (diye).

dostlar başına
* iyi bir şeyi dostaları için de dilemek amacıyla kullanılır.

dostlar başından ırak
* kötü bir durumun ağırlığını belirtmek için kullanılır.

dostlar şehit, biz gazi
* tehlikeli işleri başkalarına bırakıp kendileri sonuçtan yararlanmak için bir kenara çekilenlerin bencilliğini alay yollu anlatır.

dostlaşma
* Dostlaşmak işi veya durumu.

dostlaşmak
* Dost durumuna gelmek, dost olmak.

dostluk
* Dost olma durumu; dostça davranış.

dostluk başka, alış veriş başka
* iki kişi arasındaki dostluk, alış verişte birinin ötekine özveri ile davranmasını gerektirmez.

dostluk etmek
* yakınlık kurmak, dost gibi candan davranmak.

dostluk kantarla, alış veriş miskalle
* iş ilişkilerine dostluk karıştırılmamalıdır anlamında kullanılır.

dostluk kurmak
* yakınlık, ahbaplık kurmak.

dostluk okkayla, alış veriş dirhemle
* "dostluğun tartısı olmaz, alış veriş ise ölçüye göre olur" anlamında kullanılır.

dostsuz
* Dostu olmayan.

dostun attığı taş baş yarmaz
* dostun acı sözünden veya sert davranışından insana kötülük gelmez.

dosya
* Aynı konu, aynı kimse, aynı işle ilgili belgeler bütünü.
* Bu gibi belgelerin toplandığı kartondan kap.

dosya açmak (veya hazırlamak)
* bir kimse, konu veya işle ilgili yeni bir dosya düzenlemek.

dosyalama
* Dosyalamak işi.

dosyalamak
* (yazıları) Dosyaya koymak.

dosyalanma

* Dosyalanmak işi.

dosyalanmak
* Dosyalamak işi yapılmak veya dosyalamak işine konu olmak.

doya doya
* Doyuncaya kadar.

doyasıya
* Doyuncaya kadar, bol bol.

doygu
* Yaşamayı sağlayacak besin, rızk.

doygun
* Her türlü ihtiyacını gidermiş olan, tatmin olmuş, müstağni.

doygunlaşmak
* İyice doymak veya doygun bir duruma gelmek.

doygunluk
* Doygun olma durumu veya gönül tokluğu, istiğna, tatmin.
* Bir isteğin yerine gelmesi, bir şeyin elde edilmesi, varılmak istenen bir hedefe ulaşılmasından doğan duygu, tatmin.

doyma
* Doymak işi.
* a) bir gazın, belli bir sıcaklıkta o sıcaklığa özgü olan en büyük basınç altında bulunması; b) yeğinliği gittikçe artırılan bir manyetik alanın içindeki bir çelik çubuğun alabileceği en çok manyetizmayı almış olması.
* Bir sıvının içinde belli bir cisimden eriyebilecek en çok miktarın erimiş bulunması, işba.

doymak
* İsteği kalmayıncaya kadar yemek, açlığı kalmamak.
* Yeter bulmak, kanmak, tatmin olmak.
* Bir ihtiyacını yeteri kadar karşılamak.
* (olumsuz biçimde) Bıkmamak.

doymaz
* Doymak bilmeyen, aç gözlü.

doymazlık
* Doymaz olma durumu, aç gözlülük.

doymuş
* Bir şey yiyerek tok duruma gelmiş.
* İsteği kalmamış, isteği giderilmiş, tatmin olmuş.
* Doyma durumuna gelmiş (gaz, sıvı veya elektromıknatıs), meşbu.

doyulma
* Doyulmak durumu.

doyulmak
* Doymak.

doyum
* Eldekinden hoşnut olma durumu, yetinme; kanma, kanaat.
* Bazı istekleri giderme, tatmin.

doyum evi
* Gösterişsiz, küçük lokanta.

doyum olmamak

* tadına doyulmamak, bir şeyden bıkılmamak.

doyumlu
* Doyumu bulunan.

doyumluk
* Doyulacak kadar (miktar).
* Çapul, yağma.

doyumsuz
* Bir türlü tatmin olmayan, bıkılmayan.

doyumsuzluk
* Doymama durumu.
* Tatmin olamama, cinsel birleşmede orgazma ulaşamama.

doyunma
* Doyunmak işi veya durumu.

doyunmak
* Yeteri kadar yemiş olmak, doymak.

doyuran
* Bir sıvının içinde eriyerek onu doyma durumuna getiren (madde).
* Bir çelik çubuğu doyma durumuna getiren indükleyici manyetik alan.

doyuran buhar
* Kendi sıvısı ile doyma durumunda olan buhar.

doyurma
* Doyurmak işi.

doyurmak
* Açlığını gidermek.
* Geçindirmek, yaşamasını sağlamak.
* Kandırıcı, inandırıcı, yeterli olmak, tatmin etmek.
* Para yedirmek.
* Bir maddenin içine alabileceği kadar başka bir madde katmak.
* Doyma durumuna getirmek.

doyurucu
* Doyurma özelliği bulunan, tatminkâr.
* Kandırıcı, inandırıcı, yeterli.

doyurulma
* Doyurulmak işi.

doyurulmak
* Doyurmak işine konu olmak.

doyuruş
* Doyurmak işi veya biçimi.

doyuş
* Doymak işi veya biçimi.

doyuşma
* Doyuşmak işi.

doyuşmak
* Karşılıklı doymak.

doz

* Bir ilâcın bir defada veya bir günde alınması gereken miktarı.
* Bir maddenin bir birleşiğe, bir karışıma giren veya girmesi gereken belli miktarı, düze.
* Genellikle bir davranışta, bir konuşmada vb. nde yeterli görülen ölçü.

dozaj

* Dozu ayarlama.
* Düzem.

dozer

* Tırtıllı veya lâstik tekerlekli yol yapım makinesi, buldozer, yoldüzler.

dozunu kaçırmak (veya dozu kaçmak)

* ölçüyü aşmak, aşırı gitmek.

Döger

* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

döğen

* Bkz. döven.

döğme

* Bkz. dövme.

döğmeci

* Bkz. dövmeci.

döğmek

* Bkz. dövmek.

döğmelik

* Bkz. dövmelik.

döğünme

* Bkz. dövünme.

döğünmek

* Bkz. dövünmek.

döğüş

* Bkz. dövüş.

döğüşçü

* Bkz. dövüşçü.

döğüşçülük

* Bkz. dövüşçülük.

döğüşken

* Bkz. dövüşken.

döğüşmek

* Bkz. dövüşmek.

döke döke

* Dökerek.

döke saça

* Dağıtarak.

dökme

* Dökmek işi.

* Bir yerden bir yere dökülen, aktarılan.
* Kapların içinde olmayan, yığın biçiminde ortaya dökülmüş olan.
* Kalıba dökülmek yoluyla yapılmış.

dökme (veya taşıma) su ile değirmen dönmez
* yetersiz ve gelişi güzel önlemlerle iş görülemez, yürütülemez.

dökme demir
* İçinde % 2'den % 6'ya kadar karbon bulunan bir demir-karbon alaşımı, font, pik (l).

dökmeci
* Dökümcü.

dökmecilik
* Dökümcülük.

dökmek
* Sıvı veya tane durumunda olan şeyleri bulundukları yerden, kaptan başka bir yere boşaltmak.
* Belli bir yere boşaltmak.
* Akıtmak, düşürmek.
* Saçmak, serpmek.
* Salmak, bırakmak.
* Üstünde bulunan bir şeyi düşürmek.
* Teninde kızamık, kızıl, su çiçeği hastalıklarında olduğu gibi kırmızı lekeler çıkmak.
* Maden, mum eriyiği veya çimento, alçı gibi şeyleri kalıba akıtarak biçim vermek, döküm yapmak.
* Sulu hamuru kızgın yağ veya tepsinin içine akıtarak pişirmek.
* Bir yere çokça bir şey yığmak, taşımak.
* Bol bol vermek, ödemek, sarf etmek.
* Çok söylemek.
* Bir şeyi yok etmek için atmak.
* Çok sayıda öğrenciyi sınavda veya bir üst sınıfa geçirmede başarısız saymak.
* Bir işte veya bir konuyu ele alış biçiminde değişiklik yapmak.
* Açığa vurmak, söylemek, ortaya koymak.
* Yakmak, tutuşturmak.
* Kullanmak, harcamak, sarf etmek.

döktürme
* Döktürmek işi.

döktürmek
* Dökmek işini yaptırmak.
* Kolaylıkla ve güzel söylemek, yazmak veya oynamak.

dökük
* Dökülmüş.
* Çok eskimiş.
* Dökümlü.

döküklük
* Dökülmüş olma durumu.

dökülgen
* Bir çeşit üzüm.

dökülme
* Dökülmek işi.

dökülmek
* Dökmek işi yapılmak veya dökmek işine konu olmak.
* Kır, sokak gibi yerlerde insanlar çokça birikmek.
* Çok eskimiş olmak, değerini ve güzelliğini yitirmek.
* (kumaş için) Dökümlü olmak.

* Çok yorgun, hasta olmak.
* Bir işi, bir konuyu ele alış biçiminde değişiklik olmak.
* (akarsular için) Göl veya denizde son bulmak.
* Yerinden ayrılmak, düşmek.
* Çıkmak, ortaya konulmak.
* Salınmak, serbest bırakılmak.
* Kaplamak, yayılmak.

dökülüp saçılmak
* soyunmak, çok açılmak.
* bir şey uğruna çok para harcamak.

dökülüş
* Dökülmek işi veya biçimi.

döküm
* Kalıba dökme işi ve bunun yapılış yöntemi.
* Kalıba dökme yoluyla yapılmış (nesne).
* Kumaşın dökümlü olma niteliği.
* Bir şeyi ayrıntılı olarak ortaya koyma.
* Dökülme zamanı.

döküm evi
* Fabrikalarda döküm yapılan yer.

dökümcü
* Döküm işleri yapan kimse, dökmeci.

dökümcülük
* Dökümcünün işi ve zanaatı, dökmecilik.

dökümhane
* Döküm evi.

dökümleme
* Dökümlemek işi.

dökümlemek
* Bir işin dökümünü yapmak.

dökümlü
* Niteliğinden ötürü kolayca istenilen biçim verilebilen (kumaş).

dökünme
* Dökünmek işi.

dökünmek
* Kendi üstüne dökmek.
* Rahat bir kıyafet giymek.

döküntü
* Dökülmüş, saçılmış şeyler.
* Bir topluluktan geri kalmış kimseler.
* Bazı hastalıklarda görülen çıban, leke, uçuk gibi hastalık belirtisi.
* Deniz yüzüne yakın, üzerinde dalgaların çatladığı kaya kümesi.
* İşe yaramayan, değersiz, kötü, berbat.
* Değersiz, bayağı, ayak takımından olan.
* Parçalanan taşların yamaç aşağı kayması, yuvarlanması, etekte birikmesiyle oluşan yer.
* (kâğıtçılıkta) Üretimin herhangi bir safhasında ıskartaya çıkan, genellikle tekrar hamur hâline getirilen, yaş ve kuru biçimleri olan kâğıt veya karton artığı.

döküntülü

* Döküntüsü olan.
* Deride döküntü ile görülen, döküntü ile beliren (hastalık).

döküntüsüz
* Döküntüsü olmayan.

döküp saçmak
* dağıtmak, ziyan etmek.

döl
* Canlıların üremesi sonucu ortaya çıkan yeni birey veya yeni bireylerin bütünü, zürriyet, nesil.
* Yavru, çocuk.

döl almak
* cins bir hayvandan yararlanarak iyi cins yavru almak.

döl ayı
* Hayvanların yavruladıkları ay.

döl döş
* Çocuklar ve torunlar, soy sop.

döl döş sahibi olmak
* çocuk ve torunları bulunmak.

döl eşi
* Etene, son, meşime.

döl vermek
* yavru vermek, üremek.
* ürün vermek.

döl yatağı
* Memelilerde dölün ana karnında iken, içinde bulunduğu organ, rahim.

döl yolu
* Döl yatağının ağzından dışarıya doğru uzanan yol, vagina.

dölek
* Ağır başlı, uslu, ağır davranışlı.
* Düz, engebesiz (toprak parçası).

dölleme
* Döllemek işi, ilkah.

döllemek
* Erkek gamet bir yumurtacıktaki dişi gametle kaynaşmayı sağlayarak yumurtacığı tam bir hücre durumuna getirmek, ilkah etmek.

dölleniş
* Döllenmek işi veya biçimi.

döllenme
* Erkek gametle dişi gametin kaynaşmasıyla yumurtacığın embriyon durumuna gelmesi, aşılanma, ilkah.
* Tozlaşma.

döllenmek
* Döllemek işine konu olmak, aşılanmak.

döllenmesiz
* Döllenmemiş olan.

döllenmesiz üreme
* Döllenmemiş yumurtanın gelişmesiyle oluşan üreme biçimi, partenogenez.

döllü döşlü
* Dölü döşü olan.
* Çocuk veya torun sahibi olarak.

dölüt
* Embriyonun, bütün organları belirdikten sonra aldığı ad, cenin.

dömifinal
* Yarı final.

dömivole
* Futbolda topun yere vurup sektiği anda, ayakla yapılan vuruş.

dönbaba
* Turnagagası.

döndürme
* Döndürmek işi, irca, tahvil.

döndürmek
* Dönmesini sağlamak.
* Çevirmek.
* Sınıfta bırakmak.
* Düzene koymak, yönetmek.

döndürülme
* Döndürülmek işi.

döndürülmek
* Döndürmek işine konu olmak.

döndürüp dolaştırmak
* dolaylı yoldan anlatmak.

döndürüş
* Döndürmek işi veya biçimi.

döne döne
* Dönerek, çevrilerek.

döneç
* Dalgalı akımlı elektrik motor veya dinamolarında hareketli bölüme verilen ad, rotor.

dönek
* İnanç ve düşüncesini sık sık değiştiren, sözüne güvenilmeyen, kaypak.

dönekçe
* Döneğe yakışacak biçimde (olan).

döneklik
* Dönek olma durumu.
* Döneğe yakışacak biçimde davranış.

dönel
* Kendi ekseni çevresinde dönerek oluşmuş.

döneleme
* Dönelemek işi.

dönelemek
* Dolaşmak, dolaşıp durmak.

dönelme
* Dönelmek işi.

dönelmek
* En yüksek noktaya çıktıktan sonra alçalmaya başlamak.

dönem
* Belli özellikleri olan zaman parçası, devre, devir, periyot.
* Bir çağ içinde belli özellikleri olan sınırlı süresi.
* Yasama meclisinin iki seçilişi arasındaki zaman süresi, devre.
* Bir yıl içindeki iki ayrı öğretim süresi.
* Boksta üçer dakikalık dövüşme sürelerinden her biri, raunt.

dönemeç
* Bir yolun yön değiştirdiği yer, viraj.
* Bir durumda, tutumda, davranışta, düşüncedeki aşama.

dönence
* Yer küresi üzerinde, güneş ışınlarının yılda iki kez dik açı ile geldiği, sıcak kuşağın kuzey ve güney sınırlarını oluşturan ve eşliğin 23° 27° kuzey ve güneyinden geçen çemberleri.

dönence yıl
* Güneş'in ilkbahar noktasından art arda iki geçişi arasındaki süre (365 gün 5 saat 48 dakika 46 saniye).

dönencel
* Dönence ile ilgili.

dönencel ay
* Ay'ın ilkbahar noktasından geçen saat dairesinden art arda iki geçişi arasındaki süre (27 gün 1 saat 43 dakika).

dönenceli
* Münavebeli.

dönenme
* Dönenmek işi.

dönenmek
* Olduğu yerde veya bir şeyin çevresinde dönmek.
* Fırsat kollayarak istediği bir şeyin çevresinde dönmek.

döner
* Dönmekte olan, dönen, dönecek biçimde düzenlenen.
* Bir eksene geçirilmiş etlerin döndürülerek pişirilmesiyle yapılan kebap, döner kebap.

döner ayna
* Arkalı önlü ayna, iki tarafı da aynalı cam.
* İki yüzlü, riyakâr (kimse).

döner kapı
* Üç veya dört kanatlı, düşey ekseni çevresinde dönerek geçiş sağlayan kapı.

döner kavşak
* Yol ortalarına inşa edilmiş aksi yöne veya sola dönüşleri sağlayan ada.

döner kebap
* Bkz. döner.

döner kule

* Kulelerin üzerine kurulmuş kendi ekseni etrafında yavaşça dönen kule.

döner sahne
* Bir oyunun sergilenmesi sırasında kolayca dönüp seyircilerin önüne geçebilecek, kullanıma hazır sahne.

döner sermaye
* Kamu maliyesi alanında belirli ve sürekli bir amacın elde edilmesi için genel veya katma bütçeden bir miktar paranın, azaltılmamak şartı ile kuruluşa veya bu kuruluşla ilgili işletmelere verilmesi, mütedavil sermaye.

dönerci
* Döner yapıp satan kimse.

dönercilik
* Dönercinin işi.

döngel
* Muşmula.

döngel orucu
* Sürekli olarak aç kalma.

döngü
* Bkz. kısır döngü.

dönme
* Dönmek işi.
* Biçimi değişmeyen bir şeklin ekseni çevresindeki hareketi.
* Başka bir dinde iken Müslüman olan, mühtedi.

dönme dolap
* Eğlence alanlarında, bir eksen çevresinde yukarıdan aşağı dönen ve oturma yerleri olan eğlence aracı.
* Büyük konaklarda bir yerden bir yere yemek geçirmek için duvardaki bir açmaya yerleştirilmiş olan dönebilen dolap.

dönme ekseni
* Dönen bir cismin her noktasının çizdiği çemberlerin merkezlerinden geçen doğru.

dönmek
* Kendi ekseni üzerinde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek.
* Geri gelmek, geri gitmek.
* Yönelmek.
* Sapmak.
* Bir şeyi andıracak duruma girmek, benzemek.
* Sınıfta kalmak.
* İnanç, din veya düşüncesini değiştirmek.
* Durumdan duruma geçmek, değişmek, olduğundan daha değişik bir durum almak.
* Dolap, dalavere vb. kelimelerle "gizlice yapılmak, çevrilmek" anlamında kullanılır.
* Belirli bir yerde dolaşmak.
* Kendini bir yandan bir yana çevirmek.
* Yönetilmek, düzene konulmak, çekip çevrilmek.
* Bırakılan bir konu veya işe başlamak; söz konusu etmek, hatırlamak.
* Benzemek.

dönmeli
* Bir tür halı motifi.

dönük
* Dönmüş, çevrilmiş.
* Yönelmiş.

dönülme
* Dönülmek işi veya durumu.

dönülmek

* Dönmek işi yapılmak.

dönüm

* 1000 m² lik bir alan ölçüsü.
* Tekrarlanan belli bir olayın tamamlanması ve yenisinin başlaması.
* Eni boyu kırkar mimar arşını olan alan ölçüsü.
* Gidip gelme ile yapılan bir işin her seferi.
* Dönmek işi.

dönüm noktası

* Bir olayın yeni bir duruma geçme zamanı.

dönümlük

* Dönüm ölçüsünde.
* Dönüme yetecek ölçüde olan.

dönüp dolaşmak (veya döne dolaşa)

* uzun süre gezmek.
* arayış içinde olmak, her çareye başvurmak.

dönüş

* Dönmek işi veya biçimi.
* Oyuncunun bir ayağını yerden kesmeden yaptığı dönme hareketi.

dönüşlü

* Dönüşü olan.
* Öznesi ile nesnesi bir olan fiil, mutavaat.

dönüşlü çatı

* Fiildeki kavramın özneye döndüğünü bildiren çatı. Türkçede bu çatı çoğu kez -n-, bazen de -I- veya -ş- çatı ekleriyle kurulur: Sevinmek (sev-in-mek), yorulmak (yor-ul-mak), alışmak (al-ış-mak) gibi.

dönüşlü fiil

* Kavramın özneye dönüşmesini sağlamak için çoğu kez -n- bazen de -I- veya -ş- çatı ekleriyle kurulan fiil, mutavaat fiili: Öğrenciler sınıflarını geçince çok sevinirler gibi.

dönüşlü zamir

* Kişi kavramını pekiştirerek belirten zamir. Türkçede bu kavram kendi kelimesiyle sağlanır.

dönüşlülük

* Dönüşlü olma durumu.

dönüşme

* Dönüşmek işi, tahavvül.
* Kelime içinde, yan yana düşen iki sesten birinci sesin ikincisinin etkisiyle değişmesi, benzeşme.

dönüşmek

* Bir biçimden veya bir durumdan başka bir biçim veya duruma girmek, tahavvül etmek.

dönüşsüz

* Dönüşü olmayan.

dönüştürme

* Dönüştürmek işi, tahvil.

dönüştürmek

* Dönüşmesini sağlamak, tahvil etmek.
* Bir şekli, belli bir kurala göre, başka bir şekle çevirmek.

dönüştürücü

* Dönüştüren.
* Aynı frekansta fakat yoğunluğu veya gerilimi genellikle farklı olan bir veya birçok değişik akım dizgesini, değişik bir akım dizgesine dönüştüren elektromanyetik indükleçli duruk araç, muhavvile, transformatör.

dönüştürülme
* Dönüştürülmek işi.

dönüştürülmek
* Dönüştürmek işine uğramak.

dönüştürüm
* Dönüştürmek işi, tahvil.

dönüşüm
* Olduğundan başka bir biçime girme, başka bir durum alma, tahavvül, inkılâp; transformasyon.
* Görevinin değişikliğe uğraması yüzünden bir organda ortaya çıkan değişme.
* Bilinçaltına itilmiş bir duygu veya isteğin, karşıtı görünümünde veya başka bir biçimde bilince yükselmesi, transformasyon.

dönüşümcü
* Dönüşümcülükle ilgili olan.
* Dönüşümcülük yanlısı (kimse).

dönüşümcülük
* Yaşayan türlerin yalın biçimlerden karmaşık biçimlere doğru evrimle gelişerek ortaya çıktığını öne süren öğreti, transformizm.

dönüşümlü
* Değişerek, sıra ile.
* Değişen, sıra ile olan.

döpiyes
* Etek ceketten oluşan iki parçalı kadın giysisi.

dörder
* Dört sayısının üleştirme sayı sıfatı, her birine dört, her defasında dördü bir arada olan.

dördül
* Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, murabba, kare.
* Rubaî.

dördün
* Ay veya benzeri gök cisimleri çemberlerinin yarısının aydınlık olduğu evre, yarım ay, terbî.

dördüncü
* Dört sayısının sıra sıfatı, sırada üçüncüden sonra gelen.

dördüncü çağ
* Yeryüzünün yaklaşık iki veya üç milyon yıllık çağı.

dördüz
* Dördü birlikte doğmuş olan veya bir arada bulunan.
* Dördü bir batında doğmuş dört çocuk.

dördüz yumrucuklar
* Beyinle beyincik arasında bulunan dört kabartının adı.

dördüzleme
* (eski Yunan edebiyatında) Üçü trajedi, sonuncusu yerme dramı olan dört sahne eserinden oluşan bölüm.

dört
* Dört sayısının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 4, IV.

* Üçten bir artık.
* Dört sıfatı bazen "her, bütün" anlamına gelir.

dört ayak
* Dört ayaklı hayvan.
* Elleri de ayak gibi kullanarak.

dört ayak üstüne düşmek
* tehlikeli bir durumdan hiç zarar görmeden kurtulmak.

dört ayaklılar
* Sürüngenleri ve memelileri içine alan bir sınıf.

dört başı mamur
* her bakımdan istenildiği gibi olan, eksiksiz, kusursuz.

dört bir
* Bkz. cihanyek.

dört bir taraf (veya yan)
* her yan, bütün çevre.

dört bucak
* Her taraf, her yer.

dört çifte
* Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde dörder küreği olan tekne.

dört dönmek
* telâşla çare aramak.
* bir iş yapmak için telâşla sağa sola koşmak.

dört dörtlük
* Birlik.
* Tam, kusursuz, mükemmel.

dört duvar arasında kalmak
* evde, kapalı bir yerde kalmak zorunda olmak.

dört elle sarılmak (veya yapışmak)
* bir işe büyük bir özen ve önem vererek girişmek.

dört göz
* Gözlüklü kimse.

dört göz bir evlât için
* "anne ve babanın bütün emek ve didinmesi evlât içindir" anlamında kullanılır.

dört gözle beklemek (veya bakmak)
* çok isteyerek veya özleyerek beklemek.

dört işlem
* Toplama, çıkarma, çarpma ve bölmeden oluşan, matematiğin dört temel işlemi.

dört kaşlı
* Bıyığı yeni terleyen (delikanlı).
* Kalın ve gür kaşlı.

dört köşe
* Kare biçiminde.

dört köşe olmak

* çok keyiflenmek, çok zevk duymak.

dört üstü, murat üstü
* işi her zaman yolunda olanlar için söylenir.

dört yanı deniz kesilmek
* çaresiz ve umutsuz kalmak.

dört yol
* Dört yolun birleştiği yer.

dört yol ağzı
* Dört yolun birleştiği kavşak.

dört yüzlü
* Dört yüzü olan çok yüzlü.
* Tabanı üçgen olan piramit.

dörtcihar
* Oyunda, atılan zarların ikisinin de dört benekli olan yanlarının üste gelmesi.

dörtgen
* Dört kenarı olan çokgen, dört kenar.

dörtkenar
* Dörtgen.

dörtleme
* Dörtlemek işi.
* Bir gazelin her beytinin başına iki dize katılarak yapılan nazım biçimi, terbî.
* Tarlayı dört kez sürme.

dörtlemek
* Bir şeyin sayısını dörde çıkarmak.

dörtlü
* Dört parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden dört tane bulunan.
* İskambil, domino gibi oyunlarda üzerinde dört işareti bulunan kâğıt veya pul.
* Dört kişiden oluşan müzik topluluğu, kuartet.

dörtlü final
* Dört takımın katılımı ile oynanan final maçları.

dörtlük
* Dört taneden oluşmuş, dört tane alabilen.
* Birlik notanın dörtte biri uzunluğunda nota.
* Dört dizelik bölümlerden oluşmuş şiir veya şiir parçası, kıta.
* Birbirine dik iki çap boyunca dörde bölünmüş dairenin her bir dilimi.

dörtnal
* Atın en hızlı koşma biçimi.
* Bir işi çok çabuk yapma, acele etme.

dörtnala
* (at için) Dörtnal koşarak.

dörtnala kaldırmak
* dörtnal koşturmaya başlamak.

dörtnala kalkmak
* dörtnal koşmak.

dörttek
    * Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde ikişer tek küreği olan tekne.

döş
    * Göğüs, bağır.
    * Kaburga altı.

döşeğe düşmek
    * Bkz. yatağa düşmek.

döşek
    * Yatak.
    * Gemi gövdesinde, su basıncı, çarpma, karaya oturma vb. durumlarda darbeleri karşılayabilecek, yük ve makinelerin ağırlığına dayanabilecek dirençteki yapı gereci.
    * Dövülmek üzere harman yerine serilen ekin sapları.

döşekli
    * Döşeği olan.
    * Yalpası az olan yayvan gemi.

döşeli
    * Döşenmiş olan, mefruş.
    * Bkz. dayalı döşeli.

döşem
    * Tesisat, donanım.

döşemci
    * Döşeyici, tesisatçı.

döşemcilik
    * Döşemcinin yaptığı iş, tesisatçılık.

döşeme
    * Döşemek işi.
    * Yapılarda taban üzerine döşenen tahta vb. kaplama.
    * Bir yapının döşenmesine yarayan her türlü eşya, mefruşat.
    * Koltuk, kanepe, divan gibi eşyaların kumaş, yay, pamuk vb. bölümleri.
    * Halk edebiyatında ve türkülerden önce söylenen, bazen tekerleme biçiminde olan uyaklı giriş bölümü.

döşemeci
    * Döşeme yapan (kimse).
    * Perde, koltuk, kanepe gibi eşya satan veya onaran (kimse).

döşemeci çivisi
    * Özellikle mobilya döşemeciliğinde kullanılan büyük başlı, kore kesitli gövdeli, sivri uçlu ve siyah renkli çivi.

döşemecilik
    * Döşeme yapma işi.
    * Döşeme alıp satma işi.

döşemek
    * Bir tabanı, tahta, karo, mermer gibi yapı gereçleriyle kaplamak.
    * Açıp yaymak; kumaş, halı gibi şeyleri bir yeri iyice örtecek biçimde sermek.
    * Bir ev veya dairenin oturulabilir duruma gelmesi için gerekli eşyayı oraya yerleştirmek.
    * Yerleştirmek.

döşemeli
    * Döşemesi olan.

döşemelik
    * Yapılarda tabana döşemek için kullanılan (gereç).

* Kanepe, koltuk gibi eşyanın kaplanmasına elverişli (kumaş).

döşemesiz
* Döşemesi olmayan.

döşeniş
* Döşenmek işi veya biçimi.

döşenme
* Döşenmek işi.

döşenmek
* Döşemek işi yapılmak.
* Birine kızarak kötü ve küçük düşürücü sözler söylemek.
* Uzun uzadıya ve yererek yazmak.

döşetilme
* Döşetilmek işi.

döşetilmek
* Döşetmek işi yaptırılmak.

döşetme
* Döşetmek işi.

döşetmek
* Döşemek işini yaptırmak.

döşeyici
* Tesisat işini yapan usta, tesisatçı.

döşeyiş
* Döşemek işi veya biçimi.

döşgömü
* Hayvanın ön iki bacağı ile göbek arasındaki etten yapılan pastırma.

döteryum
* Çekirdeğinde bir proton ve bir nötron bulunduran hidrojen atomunun bir izotopu, ağır hidrojen. Kısaltması D.

dövdürme
* Dövdürmek işi.

dövdürmek
* Dövmek işini yaptırmak.

dövdürtme
* Dövdürtmek işi.

dövdürtmek
* Birine dövdürmek işini yaptırmak.
* Dövme yaptırmak.

dövdürtülme
* Dövdürtülmek işi.

dövdürtülmek
* Birine dövdürülmek.

dövdürülme
* Dövdürülmek işi.

dövdürülmek

* Dövmek işi yaptırılmak.

döveç

* Ağaçtan yapılmış havan.

döven

* Bkz. düven.

dövenci

* Bkz. düvenci.

döviz

* Ülkeler arası ödeme yapmakta kullanılabilecek para, çek ve poliçe gibi her türlü ödeme aracı.
* Yabancı ülke parası.
* Propaganda veya tanıtma amacıyla üzeri yazılmış bez veya karton.

döviz kaçırmak

* yurt dışına izinsiz döviz çıkarmak.

dövizzede

* Bankalara dövizle borçlanıp ev veya araba satın alan, ancak dövizin aşırı artışı dolayısıyla aldığı kredileri geri ödeyemeyerek edindiği malı yok pahasına elinden çıkarmak zorunda kalan kimse.

dövme

* Dövmek işi.
* Dövülerek kabuğu çıkarılmış buğday ve bundan yapılan yemek.
* Vücut derisi üzerine iğne gibi sivri bir araçla çizilmek ve içine renk veren maddeler konulmak yoluyla yapılan çıkmaz yazı veya resim.
* Kızgın durumda iken dövülerek biçim verilmiş (metal eşya).
* Dövülerek yapılan.

dövme yapmak

* vücuda dövme işlemek.

dövmeci

* Kullanılmadan önce dövülmesi gereken maden filizlerini veya diğer maddeleri döven işçi.
* Vücuda dövme yapan kimse.

dövmecilik

* Dövme yapma işi.

dövmek

* Vurarak canını acıtmak.
* Çamaşır, halı gibi şeyleri tokaç, sopa gibi şeylerle vurarak temizlemek.
* Bir şeyi toz durumuna getirmek için ezmek.
* Ezmek veya çırpmak.
* Ateşte kızdırılarak yumuşatılmış bir madeni, vurarak istenilen biçime getirmek.
* Topa tutmak.
* Çarpmak, vurmak.

dövmelik

* Mısır ve buğday dövmeye yarayan, yarma buğday yapan bir araç.

dövülgen

* Dövülerek levha durumuna geçebilen (maden).

dövülgenlik

* Madenin dövülgen olma niteliği.

dövülme

* Dövülmek işi.

dövülmek
* Dövmek işine konu olmak.

dövülüş
* Dövülmek işi veya biçimi.

dövünme
* Dövünmek işi.

dövünmek
* Aşırı üzüntü, çaresizlik, pişmanlık duyarak çırpınmak, kendi kendini dövmek.
* Çok üzülmek.

dövünüş
* Dövünmek işi veya biçimi.

dövüş
* Dövmek işi veya biçimi.
* Tokat, yumruk, tekme gibi saldırışlarla yapılan kavga.

dövüşçü
* Dövüşen kimse.

dövüşken
* İyi dövüşen veya dövüşmeyi seven.

dövüşkenlik
* Dövüşken olma durumu.

dövüşme
* Dövüşmek işi.

dövüşmek
* Karşılıklı birbirini dövmek.
* (iki silâhlı kuvvet) Çatışmak.
* Boks yapmak.

dövüştürme
* Dövüştürmek işi.

dövüştürmek
* Dövüşmelerini sağlamak.

dragoman
* Tercüman, dilmaç.

dragon
* Ejderha.
* Batı ordularında, atlı veya yaya olarak çarpışan asker sınıfı.

drahmi
* Yunan para birimi.

drahoma
* Gelinin güveye verdiği para veya mal.

draje
* Üstü şekerli, renkli ve parlak bir madde ile kaplanmış hap.
* Daha çok çikolata ile kaplanmış kuru yemiş.

dram

* Sahnede oynanmak için yazılmış oyun.
* Acıklı üzüntülü olayları, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu türü.
* Tiyatro edebiyatı.
* Acıklı olay.

drama

* Dram.

dramatik

* Sahne oyununa özgü olan.
* Coşku veren, duyguları kamçılayan.
* Acıklı.

dramatikleşme

* Dramatikleşmek durumu.

dramatikleşmek

* Dramatik bir durum almak.

dramatize etme

* Dramatize etmek işi veya biçimi.

dramatize etmek

* (bir edebî eseri) Radyo, televizyon veya sahne oyunu biçimine getirmek.
* Bir olayı olduğundan daha acıklı, abartılı bir biçimde ortaya koymak.

dramaturg

* Oyun yazma ve yönetme kurallarını bilen, bir oyun yazılır veya sahnelenirken bu bilgisinden yararlanılan kimse, oyun yazarı, tiyatro yazarı.

dren

* Hendek.
* Ameliyat sonrası vücut içinde kalan doku artıklarını ve sıvıları dışarı atmak veya yara üzerindeki ihtihabı akıtmakta kullanılan bükülgen tüp.

drenaj

* Toprakta bitkilerin yetişmesine zararlı olan fazla suların akıtılması, akaçlama.
* Yarada biriken sıvıyı akaçla boşaltma.

dretnot

* XX. yüzyılın başlarında kullanılan bir zırhlı tipi.

drezin

* Yol kontrol ve bakımı için demir yollarında kullanılan küçük araba.

dripling

* Topu kısa aralıklarla veya yavaş yavaş vurarak ileri götürmek.

dripling yapmak

* futbol, basketbol gibi oyunlarda topu kısa aralıklı ve denetimden çıkarmayacak vuruşlarla sürmek.

drog

* Hayvan ve bitkilerden, kurutularak veya özel metotlarla toplanarak elde edilen, eczacılık ve kısmen sanayide kullanılan ham veya yarı ham madde.

drosera

* Droseragillerden, topuz biçimindeki yapraklarının üst yüzeyi, böcekleri yakalayan yapışkan tüyler ile örtülü otsu bir bitki (Drosera rotundifolia).

droseragiller

* İki çeneklilerden, örnek bitkisi drosera olan bitki familyası.

-du
* Bkz. -dı / -di vb.

dua
* Tanrı'ya yalvarma, yakarış.
* İbadet veya yakarma amacıyla okunan din değeri olan metin.

dua etmek
* Tanrı'ya yalvarmak.

duacı
* Biri için Tanrı'ya yalvaran kimse.

duahan
* Dua okuyucu.

duası tutmak
* hayır duası gerçekleşmek.

duasını (veya dua) almak
* iyi yapılan bir işle birinin hoşnutluğunu kazanmak.

duayen
* Kordiplomatikte kıdemlilik bakımından başta gelen diplomat.
* Bir meslekte yaşça ve kıdemce ileri olan kimse.

duba
* Yük taşımak veya köprü kurmak için kullanılan altı düz bir tür deniz aracı.
* İçi boş, her yanı kapalı, suyun üstünde yüzen bir tür büyük şamandıra.

duba gibi
* çok şişman.

dubar
* Kefalgillerden, 30-40 cm uzunluğunda, eti lezzetli bir balık türü (Mugil cephalus).

dubara
* Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de iki benekli yüzünün üste gelmesi.
* Oyun, hile, aldatmaca, düzen.

dubaracı
* Oyunla, hileyle, aldatmacayla, düzenle iş gören (kimse), düzenci.

dubaracılık
* Dubaracının yaptığı iş, hilekârlık.

dublâj
* Çekilmiş bir filmi sonradan sözlendirme.
* Yabancı dildeki filmlerin yerli veya başka bir dile çevrilmesi işi.

dublâjcı
* Sözlendirici, seslendirici.

dublâjcılık
* Sözlendiricilik, seslendiricilik.

duble
* Belirli miktarın veya büyüklüğün iki katı.
* Giysilerin iç bölümüne geçirilip kumaşla birlikte dikilen astar veya giysilerin içine ayrı olarak giyilen giyecek.

duble etmek
* astar geçirmek.

dubleks
* Çift katlı.

dubleks daire
* Kendi iç merdiveni ile bağlanan iki ayrı kattan oluşan tek daire.

dublör
* Bir oyuncunun yerine oynayabilecek başka oyuncu.

dublörlük
* Dublör olma durumu, dublörün yaptığı iş.

duçar
* Uğramış, yakalanmış, tutulmuş.

duçar olmak
* uğramak, tutulmak.

dudağını (veya dudaklarını) ısırmak
* yakışıksız bir durum karşısında şaşmak.

dudağını bükmek
* ağlayacak gibi olmak.

dudağının ucuna gelmek
* hemen söyleyecek durumda olmak.

dudak
* Ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri.
* Ağız.

dudak benzeşmesi
* Dudak ünsüzlerinin veya yuvarlak ünlülerin düz ünlüleri etkileyip yuvarlaklaştırması.

dudak boyası
* Dudakları boyamak için kullanılan kokulu, renkli madde, ruj.

dudak bükmek
* bir şeyi beğenmediğini, küçümsediğini belli etmek, umursamamak, küçüksemek, pek aldırış etmemek.

dudak çukuru
* Üst dudağın ortasındaki oluk.

dudak dudağa gelmek (veya kalmak)
* öpüşmek.

dudak eşlemesi
* Sözlendirmede, perdedeki görüntüde yer alan dudak hareketlerine uygun ses çıkarma.

dudak ısırtmak
* hayran bırakmak.
* hayrete, şaşkınlığa düşürmek.

dudak kalemi
* Rujun daha kalıcı olmasını sağlayan ve dudak çizgilerini belirlemeye yarayan kalem.

dudak payı bırakmak
* bardak veya fincan gibi kapları, ağzına kadar doldurmayıp dudağın yanaşabileceği kadar boş bir yer bırakmak.

dudak sarkıtmak
* somurtmak.

dudak tiryakisi
* İçtiği sigaranın dumanını içine çekmeksizin dışarı üfleyen tiryaki.

dudak ucuyla söylemek
* belli belirsiz anlatmak, isteksizce söylemek.

dudak ünsüzü
* Ağız boşluğundan gelen havanın dudaklara çarpıp patlamasıyla veya dudakların aralığından sızmasıyla oluşan ünsüz.

dudak yarığı
* Bkz. tavşan dudağı.

dudaksıl
* Boğumlanma noktası dudaklarda bulunan ses çeşidi.

dudaksıllaşma
* Bazı kelimelerde çeşitli sebeplerle düz ünlülerin yuvarlaklaşması veya ünsüzlerin dudak ünsüzlerine dönmesi: dîvâr > duvar, konşı > komşu gibi.

dudu
* Kadınlara verilen bir unvan, hanım.
* Yaşlı Ermeni kadını.

dudu dilli
* Çok konuşan, tatlı dilli (kadın).

duetto
* Bir kadın ve bir erkek sesin sözleri dönüşümlü olarak okudukları hafif müzik parçası.

duhul
* Girme, giriş.

duhuliye
* Giriş ücreti.

duhuliye kartı
* Giriş belgesi, girimlik.

-duk
* Bkz. -dık / -dik vb.

duka
* Dük unvanının eskiden kullanılan biçimi.
* Bir çeşit Venedik altın akçesine verilen ad.

dukalık
* Bir dukanın yönetiminde bulunan ülke.

dul
* Eşi ölmüş veya eşinden boşanmış (kadın veya erkek).

dul kalmak
* (kadın veya erkek için) eşi ölmek.

dulaptal otu
* Dulaptal otugillerin örnek bitkisi olan, Kuzeydoğu Anadolu dağlarında yetişen çiçekleri güzel kokan, çalı görünüşünde, çok yıllık bir bitki (Daphne mezereum).

dulaptal otugiller
* Örnek bitkisi dulaptal otu olan, taçsız iki çeneklilerden bir familya.

dulavrat otu
* Birleşikgillerden, hekimlikte kullanılan bir bitki (Arctium tomentosum).

dulda
* Yağmur, güneş ve rüzgârın etkileyemediği gizli, kuytu yer, siper.
* Esirgeme, koruma, himaye.

dulda tutmak
* üstüne çekmek, örtünmek, koruyacak biçimde sarınmak.

duldalama
* Duldalamak işi.

duldalamak
* Korumak, siper altına almak.

duldalanma
* Duldalanmak işi.

duldalanmak
* Korumak, siper altına girmek.

duldalı
* Duldası olan.

duldasız
* Duldası olmayan.

dulluk
* Dul olma durumu.

duluk
* Yüz.
* Şakak.
* Yüzün şakakla çene arasındaki yanı.

Duma
* Çarlık zamanında Rus parlâmentosuna verilen ad.

dumağı
* Nezle, ingin, zükâm, nevazil.

duman
* Bir maddenin yanması ile çıkan ve içinde katı zerrelerle buğu bulunan kara veya esmer renkli gaz.
* Havalanan tozların veya sisin havada oluşturduğu bulanıklık.
* Kötü, yaman.
* Esrar.

duman almak
* sis kaplamak, sis bürümek.
* sigara dumanını içine çekme.

duman altı olmak
* esrar içilen bir yerin havasından etkilenmek.

duman attırmak
* kötü duruma düşürmek, geride bırakmak, birini yıldırmak.

duman etmek
* dağıtmak, bozmak, yok etmek.
* yenmek, başarı sağlamak.

duman olmak
* işi, durumu berbat olmak.
* (bir kimse veya bir şey) ortadan kaybolmak.

duman rengi
* Koyu kül rengi, füme.
* Bu renkte olan.

dumana boğmak
* bunaltmak, şüphe içinde bırakmak.

dumanı doğru çıksın
* "iyi ve güzel olmasa bile yönteme uygun olsun yeter" anlamında kullanılır.

dumanı üstünde
* (sebze, meyve, yemek için) çok taze.
* çok yeni, üzerinden çok zaman geçmemiş.

dumanı vermek
* ortalığı karıştırmak.

dumanlama
* Dumanlamak işi.

dumanlamak
* Dumanlı duruma getirmek; dumana tutmak.

dumanlanma
* Dumanlanmak durumu.

dumanlanmak
* Dumanlı duruma gelmek.
* Bulanmak, karışmak.

dumanlı
* Duman olan, duman çıkaran.
* Sisli, sisle örtülü.
* Sıkıntılı, bulanık; esrik, sarhoş.

dumansız
* Dumanı olmayan, duman çıkarmayan.

dumdum
* Baş tarafı haç biçimi çentilmiş, çarptığı yerde tehlikeli yaralar açan bir tür tüfek kurşunu.

dumur
* Körelme.

dumura uğramak
* körelmek.

dun
* Alçak, aşağı, aşağılık.
* Altta, aşağıda.

duo
* İki ses veya iki müzik.
* Karşılıklı iki kişi tarafından söylenen şarkı.

dupduru
* Çok duru.

-dur
* -dır / -dir vb.

-dur-
* Bkz. -dır- / -dir- vb.

dur (veya durun!)
* "biraz zaman geçsin" anlamıyla cümlelerin başına gelir.

dur durak (veya dur dinlen, dur otur) yok
* durup dinlenmeden sürekli çalışmayı anlatır.

duraç
* Turaç.

duraç
* Heykel, sütun gibi şeylerin üstüne konulduğu parça, ayak, taban, kaide.

durağan
* Yerini değiştirmeyen, yerli, hareketsiz, sabit.
* Etkin olmayan, gelişmemiş.

durağan elektrik
* Kimyasal olarak enerjinin depo edildiği akümülâtörün ürettiği elektrik.

durağanlaşma
* Durağanlaşmak işi veya durumu.

durağanlaşmak
* Durağan duruma gelmek.

durağanlık
* Durağan olma durumu.

durak
* Tren, tramvay, otobüs gibi genel taşıtların durmak zorunda olduğu veya durabileceği yer.
* Cümle sonundaki nokta.
* Hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerde ölçü kalıpları içindeki durma yerleri.
* Bir ölçü uzunluğunda susma.
* Konuşmada, anlamın gerektirdiği biçimde kelimeler arasındaki ses kesintisi.

duraklama
* Duraklamak durumu.
* İlerlemekte bulunan bir birliğin, vakitsiz, yersiz ve düzensiz olarak yürüyüşünü durdurması.

duraklamak
* (hareket durumundaki bir şey) Kısa bir süre için durmak veya arada bir durmak.
* Bir süre ses çıkarmamak, bir şey söylememek, duraksamak, tereddüt etmek.

duraklatma
* Duraklatmak işi.

duraklatmak
* Bir şeyin duraklamasını sağlamak.

duraklayış
* Duraklamak işi veya biçimi.

duraklı
* Durağı olan.
* Hep aynı yerde kalan, hep aynı yerde tekrarlanan.

duraklı dalga
* Bütün noktaları aynı anda, zıt ve aynı fazlı titreşimler yapan dalga, kararlı dalga.

duraklık
* Durak olma durumu.
* Durgunluk.

duraksama
* Duraksamak durumu, tereddüt.

duraksamak
* Ne yapmak veya ne demek gerektiğini kestiremeyerek duraklamak, tereddüt etmek.

duraksamalı
* Duraksayan, tereddütlü.

duraksamasız
* Duraksaması olmayan, tereddütsüz.

duraksayış
* Duraksamak işi veya biçimi.

duraksız
* (otobüs için) Mola vermeden, duraklarda durmadan.

dural
* Hep bir durumda ve hiç değişmeden kalan.

duralama
* Duralamak durumu.

duralamak
* Duraklamak.

duralayış
* Duralamak işi veya biçimi.

durallık
* Dural olma durumu.

durdu, durdu, turnayı gözünden vurdu
* uzun süre bekledi, ama sonunda büyük bir kazanç elde etti.

durduğu yerde
* hiçbir emek harcamadan.
* gereği yokken.

durdurma
* Durdurmak işi.

durdurmak
* Durmasını sağlamak.

durdurtma
* Durdurtmak işi.

durdurtmak
* Durmasını sağlamak, durmasına yol açmak.

durdurulma

* Durdurulmak işi.

durdurulmak

* Durdurmak işi yapılmak.

durduruş

* Durdurmak işi veya biçimi.

durendiş

* Uzağı görür, ileriyi düşünür, ön görülü.

durgu

* Olmakta olan bir şeyin birdenbire durarak kesilmesi, sekte.
* Bir müzik eserinde, bitiş etkisi yapan armonik zincirlemeler bütünü.

durgun

* Kımıldanış ve canlılık göstermeyen, dingin, sakin.
* Neşesiz, keyifsiz, sessiz, canlı olmayan.
* Canlı olmayan, sönük, hareketsiz.

durgun şişkinlik

* Ekonomideki durgunluk ve enflâsyonun aynı anda yaşanması, stagflâsyon.

durgunlaşma

* Durgunlaşmak durumu.

durgunlaşmak

* Durgun olma durumu.

durgunlaştırma

* Durgunlaştırmak işi.

durgunlaştırmak

* Durgun duruma getirmek.

durgunluk

* Durgun olma durumu.

durgunluk çökmek

* sessiz, sakin duruma girmek.

durma

* Durmak durumu.
* Eğleşme, eğlenme, tevakkuf.

durmadan

* Ara vermeden, kesintisiz, sürekli.

durmak

* Hareketsiz kalmak, yürümez olmak.
* İşlemez olmak, çalışmamak.
* Bir yerde bir süre oyalanmak, eğlenmek, eğleşmek, tevakkuf etmek.
* Dinmek, kesilmek.
* Varlığını sürdürmek.
* Var olmak.
* Beklemek, dikilmek.
* Yaşamak.
* Birisinin malı olarak bulunmak veya o malla ilişkisi olmak.
* Kalmak.
* Hareketsiz durumda olmak.

* Bir yerde olmak veya bulunmak.
* Belli bir durumda, bir görevde bulunmak.
* (olumsuz biçimiyle) Ara vermeden, sürekli olarak.
* Bir konuyla çok ilgilenmek, üstüne düşmek.
* Kök veya gövdeleri sonuna -a (-e) eki almış fiillere gelerek süreklilik bildiren birleşik fiiller oluşturur: Çalışadurmak, bakadurmak, getiredurmak, yiyedurmak gibi.

durmuş oturmuş
* olgun, davranışları tutarlı (kimse).
* tutarlı, aşırılığa kaçmamış.

durmuş oturmuşluk
* olgunluk, tutarlılık.

duromer plâstik
* Sıkı ağ yapılı moleküllerden oluşan sert ve katı plâstik türü.

-durt-
* Bkz. -dırt- / -dirt- vb.

duru
* Bulanıklığı olmayan, temiz, berrak.
* (ten) Pürüzsüz.
* (dil, üslûp için) Arınmış, karışık olmayan.

durucu
* Sürekli kalan, oturan.

duruk
* Hareketi olmayan, belirli bir süre değişmeyen, statik, dinamik karşıtı.
* Kuvvetlerin dengelenmesiyle ilgili.
* Hareket etmeyen nesnelerin üzerindeki kuvvet dengeleri ile uğraşan bilim dalı, statik.
* Dalgalı akımlı elektrik motor veya üreteçlerinde hareketsiz bölüm, stator.

-duruk
* İsimden isim türeten ek: boyun-duruk, burun-duruk, oğul-duruk vb.

durukluk
* Duruk olma durumu.

duruksun
* Karar veremeyen, mütereddit.

durulama
* Durulamak işi.

durulamak
* Yıkanmış şeyleri duru sudan geçirmek.

durulanma
* Durulanmak işi.

durulanmak
* (yıkanmış şeyler) Duru sudan geçirilmek.
* (insan) Yıkandıktan sonra bir daha temiz su dökünmek.

durulaşma
* Durulaşmak durumu.

durulaşmak
* Duru bir duruma gelmek.

durulma
* Durulmak (I, II) durumu.

durulmak
* Duru duruma gelmek.
* (gürültü, kımıldanış, karışıklık, yağış, yel için) Dinmek, sükûn bulmak.
* Uslanmak, sakinleşmek.

durulmak
* Durmak işi yapılmak, kalınmak.

durultma
* Durultmak işi.

durultmak
* Duru duruma getirmek.

duruluk
* Duru olma durumu.
* (dil, uslûp için) Karışık olmama durumu.

durum
* Bir zaman kesiti içinde bir şeyi belirleyen şartların hepsi, vaziyet, hâl, keyfiyet, mevki, pozisyon.
* Duruş biçimi, konum.
* Bireyin toplum içindeki ilişkileriyle belirlenen yeri.
* İsim soyundan kelimelerin birbirleriyle edatlarla ve fiillerle ilişkilerini belirleyen biçim, hâl.

durum almak
* belli bir duruş biçimine geçmek.
* bir olay karşısında belli bir tavır almak.

durum eki
* İsmin bir isimle veya fiille ilgisini kuran ek.

durum ortacı
* Bkz. sıfat-fiil.

durum ulacı
* Bkz. zarf-fiil.

durum vaziyeti
* Görünüş.

durumca
* Duruma göre, durum bakımından.

durumu bozulmak
* maddî durumu kötüleşmek.

durumu düzelmek
* maddî durumu iyileşmek.

durumuna düşmek
* şartları kötüleşmek.

durumunda olmak (veya bulunmak)
* zorunluğunda olmak.

durup dinlenmeden
* arası kesilmeksizin, arka arkaya, sürekli olarak.

durup durup

* Durarak.
* Ara sıra, zaman zaman, bekleyerek.

durup dururken
* gereği veya sebebi yokken.
* birdenbire, ansızın.

duruş
* Durmak işi veya biçimi.

duruşma
* Davacı ile davalının yargıç karşısında hazır bulundukları yargılama evresi.

duş
* Temizlik veya tedavi amacıyla yüksekten püskürtmek yoluyla su dökünme.
* Bu biçimde su dökünmeye yarayan alet.

duş kabini
* Duş veya banyo küvetinin etrafına takılan, suyun dışarıya sıçramasını önleyen, buharın içeride kalmasını sağlayan, alüminyum veya plâstikten yapılmış çerçevelerine cam, mika ve benzeri plâstik malzeme geçirilmiş, ön panelleri bir ray üzerinde hareket edebilen bir tür banyo.

duş teknesi
* Duş yapmak amacıyla banyonun bir köşesine yerleştirilmiş derinliği fazla olmayan tekne.

duşak
* Hayvanın iki ayağını iple bağlayarak yapılan köstek.

duşaklama
* Duşaklamak işi.

duşaklamak
* Hayvanın iki ayağını duşakla bağlamak, kösteklemek.

dut
* Dutgillerden, kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen, yapraklarıyla ipek böceği beslenen ağaç (Morus).
* Bu ağacın, ak, kara, pembe renkte ekşi veya tatlı, sulu meyvesi.

dut gibi olmak
* çok sarhoş olmak.
* utanmak, mahcup olmak.

dut kurusu
* Dutun kurutulması ile elde edilen kuru yemiş.

dut pekmezi
* Dut ezilmesi ve şırasının kaynatılması sonunda elde edilen bir pekmez türü.

dut yemiş bülbüle dönmek
* neşe ve konuşkanlığını yitirmek, susmak.

dutçuluk
* Dut ağacı yetiştirme.

dutgiller
* Dut, incir ve benzeri cinsleri içine alan iki çeneklilerden bir bitki familyası.

dutluk
* Dut ağaçlarının çok olduğu yer, dut bahçesi.

duvağına doymamak

* yeni gelinken ölmek veya kocasından ayrılmak.

duvak
* Gelinin başını, bazen de yüzünü kapayan dantel veya tülden örtü.
* Küp, tandır, baca gibi şeylerin taş veya topraktan yapılmış kapağı.
* Bazı bebeklerin doğduğu zaman başlarını çevreleyen zar.

duvak düşkünü
* Yeni gelinken dul kalan.

duvakçı
* Duvak yapan veya satan kimse.

duvakçılık
* Duvak yapma veya satma işi.

duvaklama
* Duvaklamak işi.

duvaklamak
* Başını ve yüzünü duvakla örtmek.

duvaklanma
* Duvak örtünme.

duvaklanmak
* Duvak örtünmek.
* Gelin olmak.

duvaklı
* Başı ve yüzü duvakla örtülü.
* Doğduğunda, başında zar olan (bebek), perdeli.

duvaksız
* Duvağı olmayan.

duvar
* Bir yapının yanlarını dışa karşı koruyan, iç bölümlerini birbirinden ayıran taş, tuğla vb. gereçlerden yapılan veya örülen dikey düzlem.
* Bir toprak parçasını sınırlayan taş, tuğla, kerpiçten yapılan engel.
* Engel.
* Sonuçsuz, sonuç vermeyen yer.
* Voleybolda ağ üzerinde karşı takım oyuncusunun vuruşuna karşı koyma.

duvar ayağı
* Yapılarda süs ögesinin dışında görevi olmayan, duvara yapışık, üzerinde yukarıdan aşağıya yivler bulunan yarım ayak.

duvar çekmek
* duvar örmek.
* aradaki ilişkiye son vermek, görüşmemek.

duvar dayağı
* Yıkılmaması için duvara eğik olarak konulan destek ağaç.

duvar dişi
* İleride eklenecek duvarın iyice tutunması için duvarın bir yerinde bırakılan tuğla çıkıntıları, ekleme dişi.

duvar gazetesi
* Duvara asılan, çoğunlukla elle, yazı makinesi ile yazılan okul veya dernek gazetesi.

duvar gibi

* çok sağır.

duvar halısı
* Duvara asmak üzere dokunmuş, üzerinde genellikle resim işlenmiş olan ince halı.

duvar kâğıdı
* Duvarları süsleyip güzelleştirmek için yüzeylerine yapıştırılan düz veya desenli kâğıt.

duvar pası
* İki oyuncunun rakip oyuncuya topu kaptırmadan birbirlerine atmaları ve alan kazanmaları.

duvar resmi
* Duvar yüzeyi üzerinde mum boyası, sulu boya, yağlı boya, mozaik veya kazıma gibi tekniklerle yapılan resim.

duvar saati
* Duvara asılı saat.

duvar sarmaşığı
* Yaprak dökmeyen, gövde yaprakları saplı, üst yüzü koyu, alt yüzü açık yeşil renkli, sert ve derimsi, küçük çiçekli, meyvesi bezelye tanesi büyüklüğünde etli, sarı veya morumsu siyah renkli bir bitki (Hedera helix).

duvar sedefi
* Bkz. dalak otu.

duvar takvimi
* Duvara asılan, günlük veya aylık durumu ayrı kâğıtlarla gösteren takvim.

duvar yapmak
* Bkz. baraj yapmak.

duvarcı
* Duvar ören nitelikli işçi.

duvarcılık
* Duvar örme işi.

duy
* Elektrik ampulünün takıldığı bakır veya pirinçten yivli yer.

duy priz
* Ampul takmaya veya elektrik akımı almaya yarayan araç.

duyar
* Duygulu, duygun, duyarlı, hassas.
* Beden üzerinde uyarıldığında hızlı ve güçlü tepkilere yol açan.

duyar kat
* Film tabanı üzerinde yer alan, ışığa karşı duyarlığı olan gümüş bromürlü ecza tabakası.

duyarga
* Eklem bacaklılardan başın ön bölümünde bulunan, eklemlerden oluşmuş hareketli duyu alma organı, lâmise, anten.

duyargalılar
* Bir çift duyargası bulunan, böceklerle çok ayaklıları içine alan eklem bacaklılar topluluğu.

duyarlı
* Dış etkenlere karşı duyarlığı olan, hassas.

duyarlık
* Duyum ve duyguları algılayabilme yeteneği, hassasiyet.

* Zayıf bir etkiye karşı, tepki gösterebilme yeteneği.
* Bir duyar katın ışıktan etkilenme yeteneği.

duyarlıklı
* Duyarlığı olan.

duyarlılık
* Duyarlı olma durumu.

duyarsız
* Duyarlı olmayan.

duyarsızlaşma
* Duyarsızlaşmak durumu.

duyarsızlaşmak
* Duyarlı olma yeteneği kalmamak.

duyarsızlaştırma
* Duyarsızlaştırmak işi.

duyarsızlaştırmak
* Duyarsızlığını ortadan kaldırmak, duyarsız duruma getirmek.

duyarsızlık
* Duyarsız olma durumu.

duygan
* Aşırı duygulu.

duygu
* Duyularla algılama, his.
* Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim.
* Önsezi.
* Ahlâkî, estetik vb. şeyleri değerlendirme, onlara bağlanma yeteneği.
* Kendine özgü bir ruhî hareket ve hareketlilik.

duygu uyandırmak
* bir duygu oluşturmak.

duygu uyanmak
* bir duygu oluşmak.

duyguca
* Duygu bakımından.

duygudaş
* Bir konuda duyguları başkası ile aynı olan.
* Üyesi olmadığı hâlde bir partinin, bir kuruluşun görüşlerini benimseyen veya bir görüşü, bir öğretiyi, bir akımı tutan (kimse), sempatizan.

duygudaşlık
* Aynı duyguları paylaşma.
* Bir insanın bir başkasına karşı doğrudan doğruya bir eğilim duyması, sempati.

duygulandırma
* Duygulandırmak işi.

duygulandırmak
* Duygulanmasını sağlamak, duygulanmasına sebep olmak.

duygulanım

* Etkilenme, duygulanma.
* İstenç ve anlıktan ayrı görülen, duygusal tepkiler gösterme durumu.
* Duyarlığın harekete geçişi.
* Dış sebeplerle bir ruh durumunun değişmesi.
* Tutkudan daha düzenli, ama daha güçsüz olan seçkin bir eğilim.

duygulanış
* Duygulanmak işi veya biçimi.

duygulanma
* Duygulanmak durumu, tahassüs.
* İç salgı bezlerini de kapsayan türlü etkiler altında duygusal tepkiler gösterme.

duygulanmak
* Bir olay, bir görünüm karşısında birdenbire güçlü duyguların etkisinde kalmak.

duyguları açığa vurmak
* izlenimleri açıkça söylemek, belirtmek.

duygularıyla davranmak
* (bir kimse) aklından çok duygularının etkisinde kalmak.

duygulu
* Duygusu, duyarlığı çok olan, kolay duygulanan, içli, hassas.

duygululuk
* Tepkilerin öncelikle duygulara dayanması durumu.
* Çabuk, kolay heyecanlanma eğilimi.
* Uyarımları almadaki incelik.

duygun
* Duygulu, duyar, hassas.

duygunluk
* Duygun olma durumu, hassasiyet.

duygusal
* Duygularla ilgili, duygulara dayanan, hissî.
* Duygunun ağır bastığı, duygunun aşırı etkilediği (eser veya insan).

duygusal düşünme
* Bilgiye dayalı düşünmenin karşısında, duygusal yaşamdan çıkan ve onunla belirlenen düşünme.

duygusallık
* Duygusal olma durumu.
* Duyumların ve duyguların ağır basması, aşırı bir biçimde insanı etkilemesi durumu.

duygusuz
* Duygusu, duyarlığı olmayan, hissiz.
* Katı yürekli, umursamaz, hissiz.

duygusuzluk
* Duygusuz olma durumu, hissizlik.
* Duygusuzca davranış.

duyma
* Duymak durumu.

duymak
* İşitmek, ses almak.
* Bilgi almak, öğrenmek, haber almak.
* Sezmek, fark etmek, hissetmek.

* Dokunma, koklama vb. duyularla algılamak, hissetmek.
* Nesnelere dokunmakla onların sıcaklık, soğukluk, sertlik, ağırlık, hareket gibi fizik durumlarından bilgi edinmek, hissetmek.
* Bir ruh durumu içine girmek.

duymamazlık
* Duymazlık.

duymazlık
* Duymamış gibi davranma durumu.

duymazlıktan gelmek
* ilgilenmek istemediği için duymamış gibi davranmak.

duynak
* Bkz. toynak.

duysal
* Duyuyla alınan.

duyu
* İnsanların ve hayvanların, dış dünyanın uyaranlarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği, hasse.

duyulma
* Duyulmak durumu.

duyulmak
* Duymak durumuna konu olmak.

duyulmamış
* O güne kadar karşılaşılmamış (şey), şaşılacak (şey).

duyulur
* Duyulan, duyularla algılanabilen.

duyulur duyulmaz
* çok alçak, ancak işitilebilen (ses).
* haber öğrenilir öğrenilmez.

duyum
* Haber, istihbarat.
* Duyu.

duyum eşiği
* Bir uyarımın, duyabileceği en aşağı derecesi.

duyum ikiliği
* Bir duyunun başka nitelikte bir duyum uyandırması, bir sesin aynı zamanda bir renk duygusu vermesi gibi, sinestezi.

duyum yitimi
* Bkz. anestezi.

duyumculuk
* Her bilginin temelinde duyumların bulunduğu ileri sürülen öğretilerin genel adı, sansüalizm.

duyumlu
* Duyumu olan.

duyumölçer
* Derinin duyarlığını ölçmeye yarayan alet.

duyumsal
* Duyu organları ile ilgili.

duyumsama
* Duyumsamak durumu.

duyumsamak
* Duyular aracılığıyla bir şeyi algılamak.

duyumsamazlık
* Duygusuzluk; az ve yavaş tepki gösteren, bunun sonucu duygulandırıcı sebeplere karşı ilgisiz kalan insanın niteliği.
* Düzgülü olarak türlü durumların harekete getirdiği ilgi ve duygulardan yoksun olma durumu.

duyumsatma
* Duyumsatmak işi.

duyumsatmak
* Duyumsamasına sebep olmak.

duyumsuz
* Duyumu olmayan.

duyumsuzluk
* Duyumsuz olma durumu.

duyurma
* Duyurmak işi.

duyurmak
* Duymasını sağlamak.
* İlân etmek.
* Sezdirmek.

duyuru
* Herhangi bir olguyu, bir işi, bir durumu duyurmak için yayımlanan yazılı veya sözlü haber, ilân, anons.

duyuru tahtası
* İlânın üzerinde duyurulduğu tahta.

duyurucu
* Duyurma özelliği olan.

duyurulma
* Duyurulmak işi.

duyurulmak
* Duyulmasını sağlamak.
* İlân edilmek.

duyurum
* Duyurma işi.

duyusal
* Duyu ile ilgili.

duyuş
* Duymak işi veya biçimi.
* Seziş.

duyuüstü

* Duyularla verilmeyen.
* Algılama yoluyla değil, düşünme ile kavranan.

-dü
* Bkz. -dı / -di vb.

düalist
* İkici, ikicilik yanlısı.
* İkiciliğe ilişkin.

düalizm
* İkicilik.

Dübbüasgar
* Küçük Ayı.

Dübbüekber
* Büyük Ayı.

dübel
* Duvarlarda çivinin daha sağlam yerleşmesi için açılan deliğe önceden çakılan plâstik yuva.
* 4-20 mm çaplarında, uçları yarık ve tırtıllı, baş tarafi uca doğru daralan delikli, orta sert veya sert plâstikten yapılmış özel kavelâ.

dübeş
* Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de beş benekli yüzünün üste gelmesi.

düden
* Kireçli bölgelerde kirecin erimesi veya yer altındaki karstlı bir çukur tavanın çökmesiyle oluşan doğal kuyu.

düdük
* İçinden hava veya buhar geçirilince keskin ses çıkaran ve işaret vermek için kullanılan araç.
* Akılsız, boş kafalı.
* Taşıtlarda karşı tarafı uyaran korna.

düdük gibi
* (giysi için) çok dar, daracık.

düdük gibi kalmak
* yapayalnız kalmak.
* zayıflamak.

düdük makarnası
* İçi delik makarna.
* Aptal, anlayışsız.

düdükçü
* Düdük yapan veya satan kimse.

düdükleme
* Düdüklemek işi veya durumu.

düdüklemek
* Cinsel ilişkide bulunmak.
* Aldatmak, kandırmak.
* Değersiz bir şeyi çok değerliymiş gibi birine satmak.

düdüklü
* Düdüğü olan.
* Düdüklü tencere.

düdüklü tencere

* Buhar basıncından yararlanarak yemeği çabuk ve sağlıklı olarak pişiren bir tür tencere.

düello
* İki kişi arasında, tanıklar önünde yapılan silâhlı vuruşma.
* İki siyasî, ekonomik güç arasındaki çatışma.
* Bkz. söz düellosu.

düellocu
* Düello yapan kimse.

düet
* Bkz. duo.

dügâh
* Türk müziğinde bir birleşik makam.

düğme
* Giyecek, yorgan vb.nin bazı yerlerine ilikleyici veya süs olarak dikilen kemik, metal, sedef gibi sert maddelerden yapılmış küçük tutturmalık.
* Çevrilmek veya üzerine basılmak yoluyla bir elektrik akımını açan, kapayan herhangi bir makineyi işleten veya durduran parça, komütatör.
* Üst deri altındaki kıkırdak ve yağdan oluşmuş düğme biçimindeki çıkıntı.

düğmeci
* Düğme, fermuar, boncuk gibi şeyler yapan veya satan kimse.

düğmecilik
* Düğme yapma veya satma işi.

düğmek
* Düğüm yapmak.

düğmeleme
* Düğmelemek işi.

düğmelemek
* Bir şeyin düğmesini iliğine geçirmek, iliklemek.

düğmelenme
* Düğmelenmek durumu.

düğmelenmek
* Düğmelenmek işine konu olmak veya düğmelemek işi yapılmak, iliklenmek.

düğmeli
* Düğmesi olan.
* Düğme ile tutturulan.

düğmesiz
* Düğmesi olmayan.
* Düğme ile tutturulamayan.

düğü
* Elendikten sonra geriye kalan en ince bulgur.
* Pirinç.

düğüm
* İplik, ip, halat gibi bükülebilir şeyleri kıvırıp kendi üzerine veya birbirine dolayarak yapılan boğum.
* Anlaşılamayan, çözülemeyen karışık durum.
* Gelen ve yansımış dalgaların girişimiyle oluşan kararlı dalgalarda titreşim genliğinin sıfır olduğu noktalardan her biri.
* Edebî eserlerde çapraşık olguların çözülmeden önce toplandığı en büyük merak unsuru.

düğüm atmak
* düğümlemek.

düğüm düğüm
* Üzerinde düğümler olan.

düğüm noktası
* Bir şeyin sonuçlanması için çözülmesi, açıklığa kavuşturulması gereken güç yanı.

düğüm üstüne düğüm vurmak (atmak)
* parasını pintilik ederek saklamak.

düğüm vurmak
* düğümlemek.
* parasını pintilik ederek saklamak, biriktirmek.

düğümleme
* Düğümlemek işi.

düğümlemek
* Düğüm yapmak.
* Düğüm yaparak bağlamak.

düğümlenme
* Düğümlenmek durumu.

düğümlenmek
* Düğümle bağlanmak.
* Sıkışmak.
* Bütün sorunlar bir yerde toplanıp birleşmek.

düğümlü
* Düğümlenmiş olan.
* Budaklı.
* Sorunlu, karışık.

düğümsüz
* Düğümü olmayan.

düğümünü çözmek
* anlaşılmaz bir şeyi anlaşılır duruma getirmek.

düğün
* Evlenme dolayısıyla yapılan tören, eğlence.
* Sünnet düğünü.

düğün alayı
* Düğüne katılanların çalgı eşliğinde ve toplu hâlde yürümesiyle oluşan topluluk.

düğün bayram etmek
* çok sevinmek, çok sevinç duymak.

düğün çiçeği
* Düğün çiçeğigillerin örnek bitkisi (Ranunculus).

düğün çiçeğigiller
* İki çeneklilerden, bazı türleri süs bitkisi olarak kullanılan bir familya.

düğün çorbası
* Et, un, yoğurt katılarak özellikle düğünlerde yapılan ve üzerine kızgın yağ dökülen çorba çeşidi.

düğün değil, bayram değil, eniştem beni neyi öptü
* gösterilen yakınlığın, iltifatın gizli bir sebebi olacak.

düğün dernek
* Evlenme dolayısıyla yapılan kutlama töreni ve eğlence.

düğün dernek, hep bir örnek
* olayların veya yapılan işlerin hep birbirine benzediğini anlatır.

düğün evi
* İçinde düğün yapılan yer.

düğün evi gibi
* sevinçli ve telâşlı bir kalabalık bulunan (yer).

düğün hamamı
* Düğünden bir gün önce gelin ve yakınlarının yiyecek, müzik, oyun ve gösterilerle hoş vakit geçirerek yıkanıp temizlenme.

düğün pilâvı
* Düğünlerde özel olarak pişirilen pilâv.

düğün pilâvıyla dost ağırlamak
* başkasının kesesinden veya elinden ikramda bulunmak.

düğün salonu
* Kiralanarak içinde eğlence ve toplantı yapılan salon.

düğün yahnisi
* Hafifçe kavrulan bol soğan içinde kemikli kuzu etinin ağır ateşte pişirilmesiyle hazırlanan, az sulu yemek türü.

düğüncü
* Düğün sahibi, toycu.
* Düğün çağrıcısı.
* Düğüne katılanlar.

düğüncübaşı
* Düğünü yöneten kimse.

düğünsüz
* Düğün olmadan, düğün yapmadan, düğünü olmayan.

düğününde kalburla (elekle) su taşımak
* bir yardımına karşılık olarak bekâr bir kimseye çok büyük bir yardımda bulunma sözü olarak kullanılır.

düğürcük
* İnce bulgur.

dük
* Bazı devletlerde prensten sonra gelen en yüksek soyluluk unvanı.

-dük
* Bkz. -dık / -dik vb.

dükkân
* Perakende satış yapan esnafın, küçük zanaat sahiplerinin satış yaptıkları veya çalıştıkları yer.
* Görevli olarak çalışılan yer, iş yeri.
* Kumarhane.

dükkâncı
* Dükkân işleten kimse.

düklük
* Dük olma durumu.
* Bir dükün yönetimindeki ülke.

düldül
* Hz. Ali'ye Peygamber tarafından armağan edilen katırın adı.
* Kötü at.
* Eski otomobil veya modası geçmiş araç.
* Mekanik olarak çalışan oyuncak çocuk arabası.

dülger
* Yapıların kaba ağaç işlerini yapan kimse.

dülger balığı
* Kemikli balıklar takımından, başı büyük, ağzı geniş, vücudu yassı ve söbe, üstü dikenli pullarla kaplı bir balık (Zeus faber).

dülgerlik
* Dülgerin zanaatı.

dümbelek
* Ağzına deri gerilmiş, çanak biçiminde, darbukaya benzer bir çeşit çalgı.
* Anlayışsız, sersem.

dümbelekçi
* Dümbelek çalan veya dümbelek satan kimse.

dümdar
* Artçı.

dümdüz
* Çok düz.
* Kendi hâlinde, uysal (kimse), basit.
* Bilgisi, görgüsü çok dar bir sınır içinde kalan (kimse).

dümen
* Hava ve deniz taşıtlarında, taşıta istenilen yönü vermeye ve belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça.
* Dalavere, hile.
* Yönetim, idare.

dümen bedeni
* Dümen boğazını oluşturmak için boydan boya konulan tek parça.

dümen boğazı
* Dümenin dümen yelpazesinden yukarı kalan bölümü.

dümen çevirmek
* hileye, düzene başvurmak.

dümen evi
* Dümen boğazının geçmesi için kıç bodoslamasının üst ucuna ve teknenin kümbet olan bölümüne açılmış oval delik.

dümen kırmak
* yön değiştirmek.

dümen kullanmak
* bir işi kurnazca yönetmek.

dümen neferi

* En geride olan, sonuncu, en tembel.

dümen suyu
* Gemi giderken arkasında bıraktığı köpüklü iz.

dümen suyundan gitmek
* birine bağımlı olmak, her şeyde ona uyarak davranmak.

dümen tutmak
* teknenin gideceği yolu gözleyerek dümeni yönetmek.

dümen yapmak
* dalavere, hile ile birini kandırmak, aldatmaya çalışmak.

dümenci
* Gemilerde dümeni kullanan kimse.
* En geride olan, sonuncu, en tembel.
* Dalavereci, hileci, düzenbaz.

dümencilik
* Dümencinin işi.
* En geride olma durumu, sonuncu olma durumu.
* Dalaverecilik, düzenbazlık, hilecilik.

dümeni eğri
* Yan yan yürüyen.

dümeni kırmak
* çekip gitmek, kaçmak, uzaklaşmak.

dümenine bakmak
* şartlar ne olursa olsun çıkarını gözetmek.

dümensiz
* Dümeni olmayan.

dümtek
* Klâsik Türk müziğinde tempo.

dümtek tutmak
* tempo tutmak.

dün
* Bugünden bir önceki gün.
* Geçmiş.
* Bugünden bir önceki günde.
* Kısa bir süre önce.

dün bir, bugün iki
* (işe başladığından beri) çok az zaman geçtiği hâlde.

dün cin olmuş, bugün adam çarpıyor
* işinde ustalaşmadan hile yollarına başvuruyor.

dünden
* Bugünden bir önceki günden.
* Çoktan, seve seve.

dünden bugüne
* çabucak, az zamanda.

dünden hazır (veya razı)

* kendisine yapılan bir öneriyi seve seve ve hemen kabul eden.

dünden ölmüş
* çalışma hevesi kalmamış.

dünit
* Temel maddesi olivin olan iri taneli kayaç.

dünkü
* Bugünden bir önceki günle ilgili.
* Yakın geçmişteki.
* Acemi, yeni, toy.

dünkü çocuk
* Deneyimi az, toy, acemi.

dünür
* Karı kocanın baba ve analarının her biri.

dünür düşmek
* bir kızı evlenmek üzere başkası için istemek.

dünür gezmek
* evlenecek erkek için kız aramaya çıkmak.

dünür gitmek
* evlenecek kimse için kız istemeye gitmek.

dünürcü
* Kız görmeye giden kimse, görücü.

dünürcülük
* Dünürcünün işi.

dünürleşme
* Dünürleşmek işi veya durumu.

dünürleşmek
* Kız alıp verme yolu ile hısım olmak.

dünürlük
* Dünür olma durumu.
* Evlenme sonucu oluşan yakınlık, akrabalık, sıhriyet.

dünya
* Üstünde yaşadığımız gök cismi.
* Dış, çevre, ortam.
* İnançları bir olan ülke veya insanlar topluluğu.
* Duygu, düşünce ve hayal âlemi.
* El gün, herkes.
* Meslek veya iş birliği içinde bulunma, camia.

dünya ahret kardeşim olsun
* bir kişiye kardeşlik duygusundan başka bir gözle bakılmadığını anlatır.

dünya âlem
* Herkes, bütün insanlar.

dünya başına dar olmak (veya gelmek)
* çok sıkılmak, büyük bir çaresizlik içinde kalmak.

dünya başına yıkılmak

* çok sıkılmak, umutlarını yitirmek.

dünya bir araya gelse
* dünyadaki bütün insanlar engel olmaya kalksa bile.

dünya durdukça
* sonsuzluğa dek, ebediyen.

dünya durdukça durasın!
* çok yaşa, Tanrı sana sonsuz bir ömür versin!.

dünya evi
* Evlilik.

dünya evine girmek
* evlenmek.

dünya görmüş
* çok gezmiş, çok yer görmüş.

dünya görüşlü
* Evrenin ve hayatın anlamını, amacını, değerini insan varlığını ve davranışlarını bütünüyle kavramaya çalışan genel düşünce, evrene toplu bir bakış.

dünya görüşü
* İçinde yaşanılan çağı tanıma, anlama yetisi.

dünya gözü ile görmek
* ölmeden önce, sağlığında.

dünya gözüne zindan olmak (görünmek veya kesilmek)
* büyük bir karamsarlık ve umutsuzluk içinde olmak.

dünya güzeli
* Çok güzel (kadın veya erkek).

dünya kadar
* pek çok.

dünya kelâmı
* Tanrı sözlerinden başka söz.

dünya kelâmı etmek
* konuşmak.

dünya malı
* Varlık, servet.
* İnsanın hoşuna gidecek, huzur verecek durum ve şartların bütünü.

dünya nimeti
* İnsanların dünyada yiyeceği, içeceği, kullanacağı imkânların tümü.

dünya penceresi
* Göz.

dünya varmış
* sıkıntılı bir durumdan kurtulan kimsenin söylediği söz.

dünya yıkılsa umurunda değil
* hiçbir şeyle ilgilenmez, sorumsuz, kaygısız.

dünya yüzü görmemek

* kapalı bir yerde sürekli kalmak.

dünyada
* (olumsuz fillerle) Hiçbir zaman, hiçbir biçimde.

dünyadan elini eteğini çekmek
* bir kenara çekilip çevresiyle ilgisini kesmek, toplumun yaşayışına karışmamak, dünya işleriyle ilgilenmez olmak.

dünyadan geçmek (veya el çekmek)
* bir kenara çekilip toplum yaşamına karışmamak.

dünyadan haberi olmamak
* çevresinde olup bitenleri bilmemek.

dünyalar (biri) -in oldu
* çok sevindi.

dünyalı
* Dünyaya ait olan.

dünyalığı doğrultmak
* yaşamı süresince yetecek parayı kazanmak.

dünyalık
* Mal, mülk, servet, para.

dünyanın (birşey) -i
* pek çok..., hesapsız.

dünyanın dört bucağı
* dünyanın her yanı, her yönü.

dünyanın kaç bucak (veya köşe) olduğunu göstermek (anlamak)
* dünyada ne gibi güçlükler olduğunu bildirmek (veya anlamak), insanın başına neler gelebileceğini öğretmek veya öğrenmek.

dünyanın öbür (veya bir) ucu
* çok uzak yerler için söylenir.

dünyanın tadını çıkarmak
* bütün zevklerden yararlanmak, mutlu ve rahat yaşamak.

dünyanın ucu uzundur
* yaşadıkça insanın türlü durumlarla, çeşitli olaylarla karşılaşabileceğini anlatır.

dünyanın yedi harikası
* Eski ulusların olağanüstü olarak niteledikleri yapılar (Mısır piramitleri, Semiramis'in asma bahçeleri, Zeus'un heykeli, Artemis tapınağı, Mausolos'un anıtkabri, İskenderiye feneri, Rodos heykeli).

dünyasından geçmek
* her şeye karşı ilgisiz duruma gelmek.

dünyaya gelmek
* (insan için) doğmak.

dünyaya getirmek
* doğurmak.

dünyaya gözlerini kapamak (veya yummak)
* (insan) ölmek.

dünyaya kazık çakmak (veya kakmak)
* çok uzun ömürlü olmak, çok yaşamak.

dünyayı anlamak
* dünyada neler olduğunu öğrenmek, deneyimi artmak.

dünyayı gözü görmemek
* üzüntü, öfke, karamsarlık ve çok mutlu olma gibi durumlarda başka bir şey düşünememek, ölçülü davranamamak, yoğun olarak bir iş ile uğraşma.

dünyayı haram etmek
* bir yeri yaşanılmaz duruma getirmek.

dünyayı toz pembe görmek
* üzücü durumlara bile iyimser gözle bakmak.

dünyayı tutmak
* çok yayılmak, her yere dağılmak.

dünyayı zindan (zehir) etmek (veya dünyayı başına dar etmek)
* bir kimseyi çok sıkıntılı bir duruma sokmak.

dünyevî
* Dünya ile ilgili, dünya işlerine ilişkin, uhrevî karşıtı.

düo
* Bkz. duo.

düpedüz
* Çok düz ve doğru bir biçimde, dümdüz olarak.
* Başka bir amaç gütmeden, açıktan açığa, açıkçası, gerçekten.
* Yalın, basit, süssüz, sade.

-dür
* Bkz. -dır / -dir vb.

-dür-
* Bkz. -dır- /-dir- vb.

dürbün
* Uzaktaki cisimlerin görüntülerini büyütmeye veya yaklaştırmaya yarayan, objektif ve oküler adlı iki mercekten oluşan optik alet.
* Gözetleme deliği.

dürbünlü
* Dürbünü olan.

dürbünün tersiyle bakmak
* o şeyi küçümsemek, olduğundan çok daha az önemli görmek.

dürme
* Dürmek işi.
* Lâhana.
* İçine peynir, kıyma gibi şeyler konularak yenilen pişmiş yufka; bir tür gözleme.

dürmece
* Bağlarda, tomurcuk, yaprak ve salkım yiyerek yaşayan, sarımsı gece kelebeği (Sparganothis pilleriana).

dürmek
* Bir şeyi kıvırıp silindir biçiminde kendi üzerine sarmak.
* Bir şeyi üst üste katlamak.

-dürt-

* Bkz. -dırt- / -dirt- vb.

dürtme

* Dürtmek işi.

dürtmek

* Ucu sivri bir şeyle hafifçe itmek.
* İstenilen şeyi yaptırmak için birine kışkırtıcı söz söylemek, tahrik etmek.
* Uyarmak, ikaz etmek.
* Değmek, dokunmak.

dürtü

* Fizyolojik veya ruhî dengenin değişmesi sonucu ortaya çıkan ve canlıyı türlü tepkilere sürükleyebilen içten gelen gerilim, muharrik.

dürtükleme

* Dürtüklemek, işi.

dürtüklemek

* Üst üste birkaç kez dürtmek.
* Birini uyarmak veya kışkırtmak.

dürtülme

* Dürtülmek işi.

dürtülmek

* Dürtmek işine konu olmak veya dürtmek işi yapılmak.

dürtüş

* Dürtmek işi veya biçimi.

dürtüşleme

* Dürtüşlemek işi.

dürtüşlemek

* Birkaç kez dürtmek.

dürtüşme

* Dürtüşmek işi.

dürtüşmek

* Birbirini dürtmek.

dürtüştürme

* Dürtüştürmek işi.

dürtüştürmek

* Kısa aralıklarla sık sık dürtmek.

dürü

* Dürülmüş şey.
* Armağan, hediye.
* Çeyiz.
* Düğüne çağrılanlara düğün sahibince verilen armağan.

dürü

* Bel denilen tarım aracı.

dürülme

* Dürülmek işi.

dürülmek

* Dürmek işine konu olmak veya dürmek işi yapılmak, kıvrılmak.
* Bükülmek.
* Toplanmak, sarılmak, katlanmak.

dürülü

* Dürülmüş, kıvrılmış.

dürülüş

* Dürülmek işi veya biçimi.

dürüm

* Dürme, silindir biçiminde kıvırma.
* Yufka ekmeğinin, içine türlü katıklar konulan sarılmış biçimi.

dürüm dürüm

* Kıvırarak, silindir biçiminde sararak.
* Sövgü sözü olarak kullanılan dürzü sözcüğünün anlamını pekiştirir.

dürümleme

* Dürümlemek işi.

dürümlemek

* Dürüm biçiminde sarmak, kıvırmak.

dürüst

* Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru, onurlu.
* Doğru, yanlışsız.

dürüst oyun

* Kurallara ve karşılıklı hoşgörüye bağlı kalarak oynanan oyun, fair-play.

dürüstlük

* Doğruluk.

dürüşt

* Sert, gücendirici, kırıcı.

Dürzî

* Suriye'nin Havran bölgesinde yaşayan ve kendilerine özgü mezhepleri olan bir Müslüman topluluğu.

dürzü

* Ağır bir hakaret ve küfür sözü olarak kullanılır.

düse

* Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de üç benekli olan yanlarının üste gelmesi.

düstur

* Genel kural, kaide.
* Yasaları içine alan kitap.

düş

* Uyurken zihinde beliren olayların, düşüncelerin bütünü, rüya.
* Gerçek olmayan şey, imge, hayal.
* Gerçekleşmesi istenen şey, umut.

düş görmek

* rüya görmek.

düş gücü

* Bir şeyi zihinde canlandırma, yaratma, düşünme yeteneği, hayal gücü.
* Muhayyile.

düş kırıklığı
* Çok istenilen veya umulan bir şey gerçekleşmediğinde duyulan üzüntü, hayal kırıklığı.

düş kurmak
* bir şeyi zihinde düşünüp canlandırmak, hayal kurmak.

düşçü
* Sürekli hayal kuran, hayalperest.

düşçülük
* Düşçü olma durumu.
* Bilincin zayıflamasıyla ortaya çıkan bir ruh bozukluğu durumu.

düşe kalka
* Güçlükle.
* Biriyle yakın ilişki kurarak.

düşes
* Dükün karısı.

düşeslik
* Düşes olma durumu.

düşeş
* Oyunda, atılan zarlardan ikisinin de altı benekli olan yanlarının üste gelmesi.
* Umulmayan iyi bir rastlama.

düşeş atmak
* umulmadık bir başarı kazanmak.

düşey
* Yer çekimi doğrultusunda olan, şakulî.

düşey çember
* Bir yerin düşeyini sınırlayan çember (veya düzlem).

düşey düzlem
* İzdüşüm düzlemi.

düşeyazma
* Düşeyazmak işi.

düşeyazmak
* Düşecek gibi olmak.

düşeylik
* Düşey olma durumu veya düşey durumda bulunan bir cismin özelliği.

düşkü
* Görev ve meslek çalışması dışında severek yapılan, dinlendirici, oyalayıcı uğraş, hobi.

düşkün
* Bir şeye kendini aşırı vermiş olan çok bağlı, meraklı, müptelâ.
* Eski değer ve onurunu yitirmiş.
* Büyük geçim sıkıntısına düşmüş.
* Yoksulluk sebebiyle mutluluk ve refahını yitirmiş.
* Yaşlılık, hastalık gibi sebeplerle çalışma gücünü yitirmiş.

düşkün olmak
* çok önem, değer vermek.

düşkünler evi
* Çalışma gücünden yoksun, kazancı olmayan yoksul kimselerin barındırıldığı toplumsal bir yardım kuruluşu, darülâceze.

düşkünler yurdu
* Bkz. düşkünler evi.

düşkünleşme
* Düşkünleşmek durumu.

düşkünleşmek
* Düşkün duruma gelmek.

düşkünlük
* Düşkün olma durumu, iptilâ.
* Çoğu kez yapıya bağlı sürekli ve aşırı güçsüzlük.
* Rezillik, insana yakışmayan hayat.
* (paraca) Sıkıntıda olma, gözden düşme.

düşkünü
* tutkun, çok önem, değer veren.

düşleme
* Düşlemek işi.

düşlemek
* Bir şeyi, bir kimseyi, bir durumu istenilen biçimde tasarlamak, zihinde canlandırmak.

düşman
* Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan (kimse), yağı, hasım.
* Birbirleriyle savaşan devletler ve bu devletlerin asker, sivil bütün uyrukları.
* Aralarında birbirleriyle çatışmaya varacak ölçüde anlaşmazlık olan tarafların her biri.
* Bir şeyin yaşamasına, barınmasına engel olan (güç, tutum vb.).
* Bir şeyi büyük ölçüde kullanıp tüketen.
* Bazı şeylerden nefret eden, tiksinen kimse.

düşman ağzı
* Düşmanın uydurduğu söz, bir durumu kötü gösteren söz.

düşman başına
* kötü bir durumun ağırlığını göstermek için kullanılır.

düşman çatlatmak
* iyi durum ve başarılarla düşmanı kıskandırmak veya kızdırmak.

düşman düşmana gazel (veya yasin) okumaz
* düşmandan ancak kötülük beklenir.

düşman kesilmek
* düşman olmak, düşman gibi görmek.

düşman olmak
* kin beslemeye başlamak.

düşmanca
* Düşman gibi, düşmana yakışır biçimde.

düşmanlaşma
* Düşmanlaşmak işi.

düşmanlaşmak
* Düşman durumuna girmek.

düşmanlık

* Düşman olma durumu.
* Düşmanca duygu veya davranış, yağılık, hasımlık, husumet.

düşme

* Düşmek işi.

düşmek

* Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek.
* Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya inmek.
* Yere devrilmek, yere serilmek.
* Hava taşıtları kaza sonucu hızla yere inerek çarpmak.
* Vücuda bol gelen giysi aşağı kaymak.
* Yağmak.
* Vurmak, değmek, rastlamak.
* Vakti gelmeden (ölü) doğmak.
* Atlanmak, aradan çıkmak, eksik kalmak.
* Çıkarmak, eksiltmek.
* Bir zorunluk sebebiyle bulunduğu yerden ayrılmak, gitmek.
* Aşırı ilgi veya sevgi göstermek.
* Uğramak, kapılmak.
* Yakışmak, uygun gelmek.
* Yakışık almak.
* Ödevi veya yetkisi içinde bulunmak.
* Bulunmak.
* Biriyle yaşamak, çalışmak, birlikte olmak durumunda kalmak.
* Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak.
* Kötü bir sebeple istenmeden bir yerde bulunmak.
* İş başından uzaklaşmak.
* Hızı, gücü, değeri azalmak.
* (ısı ve basınç için) Eksilmek, azalmak.
* Düşkünleşmek.
* Bir yere ansızın gelmek, damlamak, tesadüfen gelmek.
* Belirli zamana rastlamak.
* Fırsat çıkmak.
* Olmak, olumsuz bir duruma girmek.
* Savaşta savunulmaz duruma gelerek teslim olmak.
* Bazı deyimlerde "yürümek, birlikte gelmek" anlamlarında kullanılır.
* Bayağılaşmak.
* Alışmak, müptela olmak.

düşmez kalkmaz bir Allah

* insanların talihsizliklere uğraması olağandır.

düşsel

* Düş ile ilgili, hayalî.

düşsüz

* Düşü olmayan.

düşük

* Aşağı doğru düşmüş, aşağı sarkmış.
* Az.
* Değeri azalmış.
* İktidardan düşmüş veya düşürülmüş.
* Belli dil kurallarına uymayan.
* Eski değer ve onurunu yitirmiş olan.
* Yaşayabilecek duruma gelmeden doğan yavru, ceninisakıt, sakıt, sıkıt (II).

düşük yapmak

* çocuk düşürmek.

düşüklük
* Düşük olma durumu.
* Adîlik, bayağılık, seviyesizlik.
* Kurallara uymama durumu.

düşün
* Duyularla değil, zihnî olarak tasarlanan, biçim verilen, canlandırılan nesne veya olay, fikir, ide.

düşün düşün, boktur işin
* kötü bir durumda çıkar yol bulunamadığında söylenir.

düşünce
* Düşünme sonucu varılan, düşünmenin ürünü olan görüş, mütalâa, fikir, mülâhaza, ide.
* Dış dünyanın insan zihnine yansıması.
* Tasa, kaygı, sıkıntı.
* Niyet, tasarı.
* İlke, yönetici sav.

düşünce alış verişi
* Karşılıklı görüş bildirme, fikir teatisi.

düşünce özgürlüğü
* Düşüncenin dış baskı ve yasaklarla sınırlandırılmaması, bunların etkisinden bağımsız olması.

düşüncedir almak
* bir konuda kaygılanarak çözüm yolu bulmaya çalışmak.

düşüncel
* Gerçekte olmayıp, yalnızca düşüncede, tasarım içinde var olan.
* Yalnız düşünce ile kavranabilen.

düşünceli
* Düşüncesi olan.
* Kaygılı, tasalı.
* Düşünerek davranan, anlayışlı.

düşüncelilik
* Düşünceli olma durumu.

düşüncellik
* Düşüncel olma niteliği.
* Nesnel gerçekliği olan varlığın karşısında, salt düşünce veya tasarım olarak varlık.

düşüncesini açmak
* görüşünü bildirmek.

düşüncesini okumak
* bir kimsenin ne düşündüğünü anlamak.

düşüncesiz
* Düşüncesi olmayan.
* Tasasız, kaygısız.
* Düşünmeden davranan, anlayışsız.

düşüncesizlik
* Düşüncesizce davranma durumu.

düşüncesizlik etmek
* düşüncesizce davranmak.

düşünceye dalmak
* derin derin düşünmek.

düşünceye varmak
* bir görüşe veya karara varmak, bir inanca ulaşmak.

düşündaş
* Bkz. düşündeş.

düşündeş
* Aynı düşüncede olan, aynı düşünceyi savunan, hemfikir.

düşündürme
* Düşündürmek işi veya durumu.

düşündürmek
* Düşünmesine sebep olmak, düşünmesine yol açmak.
* Tasalandırmak, kaygılandırmak.
* Akla getirmek, hatırlatmak, önceden kestirmek.

düşündürmelik
* Düşündürmeye yol açan şey.

düşündürtme
* Düşündürtmek işi veya durumu.

düşündürtmek
* Düşündürmesine sebep olmak.

düşündürücü
* Düşünmeye sebep olan, düşünmeye yol açan.
* Tasalandıran, kaygılandıran.

düşünme
* Düşünmek durumu, tefekkür.
* Duyum ve izlenimlerden, tasarımlardan ayrı olarak, aklın bağımsız ve kendine özgü durumu; karşılaştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisi.

düşünme yasaları
* Doğru olması gereken bir düşünmenin belli şartlar altında nasıl gerçekleştiğini gösteren kurallar.

düşünmek
* Bir sonuca varmak amacıyla bilgileri incelemek, karşılaştırmak ve aradaki ilgilerden yararlanarak, düşünce üretmek, zihnî yetiler oluşturmak, muhakeme etmek.
* Aklından geçirmek, göz önüne getirmek.
* Zihniyle arayıp bulmak.
* Bir şeye karşı ilgili ve titiz davranmak.
* Akıl etmek, ne olabileceğini önceden kestirmek.
* Tasarlamak.
* Tasalanmak, kaygılanmak.
* Farz etmek.

düşünsel
* Düşünce ile ilgili, düşünce sonucu ortaya çıkan, düşünceye dayanan, fikrî.

düşüntülü
* Kurgusal, spekülâtif.

düşünücü
* Düşünür.

düşünücülük

* Düşünücünün işi veya mesleği.

düşünülme
* Düşünülmek işi.

düşünülmek
* Düşünmek işine konu olmak veya düşünmek durumunda bulunulmak.

düşünüm
* Düşün, fikir, ide.

düşünüp taşınmak
* konuyu bütün yönleriyle inceleyip ona göre davranmak, iyice düşünmek.

düşünür
* Genel sorunlar üzerine yeni ve kendine özgü düşünceleri olan kimse, mütefekkir.

düşünürlük
* Düşünür olma durumu.

düşünüş
* Düşünmek işi veya biçimi, mütalâa.
* İnsanın, özellikle davranışlarına yön veren ahlâk tutumu ve düşünme biçimi.

düşüp kalkmak
* (erkek kadınla veya kadın erkekle) yasa ve töre dışı yakın ilişki kurmak.
* biriyle çok yakın arkadaşlık etmek.

düşürme
* Düşürmek işi.

düşürmek
* Düşmesine yol açmak, düşmesine sebep olmak.
* Değerini, fiyatını indirmek.
* Azaltmak.
* (taş, solucan için) Vücuttan atmak.
* İskat etmek.
* Uğratmak.
* Değerli bir şeyi ucuz veya kolay ele geçirmek.
* Zayıf bırakmak, gücünü azaltmak.

düşürtme
* Düşürtmek işi veya durumu.

düşürtmek
* Düşürmesini sağlamak.

düşürülme
* Düşürülmek işi veya durumu.

düşürülmek
* Düşürmek işine konu olmak veya düşürmek işi yapılmak.

düşürüm
* Düşürmek işi veya durumu.

düşürüş
* Düşürmek işi veya biçimi.

düşüş
* Düşmek işi veya biçimi.

düşüt

* Düşük.

düttürü

* Kılığı ciddî olmayan, tuhaf ve hafif giyimli.
* Dar ve kısa giysi.

düttürü Leylâ

* tuhaf, dar ve kısa giyinmiş kadın.

düve

* Boğaya gelmemiş, 1-2 yaşında dişi sığır.

düvel

* Devletler.

düven

* Harmanda ekinlerin sapı ve tanelerini ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, alt yüzünde keskin çakmak taşları dikine çakılı bulunan, kızak biçiminde araç, döven.

düven dişi

* Düvenin altına dikine çakılan keskin taş.

düven sürmek (veya dövmek)

* düvenle ekinlerin tanelerini başaklarından çıkarmak.

düvenci

* Harman zamanı düven sürmek için tutulan çocuk.
* Düven yapan veya satan kişi.

düver

* Yapılarda kullanılan kalın ağaç, direk, mertek.

düvesime

* Düvesimek işi veya durumu.

düvesimek

* Boğa dişi istemek.

düyek

* Türk müziğinde bir usul.

düyun

* Borçlar.

düz

* Yatay durumda olan, eğik ve dik olmayan.
* Kıvrımlı olmayan, doğru.
* Yüzeyinde girinti çıkıntı olmayan, müstevî.
* Kısa ökçeli, ökçesiz (ayakkabı).
* Yayvan, altı derin olmayan.
* Kıvırcık veya dalgalı olmayan (saç).
* Yalın, sade, süssüz.
* Çizgisiz, desensiz ve tek renkli.
* Engebesiz olan yer, düzlük, ova.

düz

* İçinde anason, sakız gibi kokulu maddeler olmayan üzüm rakısı, düziko.

-düz

* İsimden zaman zarfı türeten ek.

düz baskı
* Kalıp izlerini önce kauçuğa, kauçuktan da kâğıda geçirmeye yarayan çift kopyalı baskı yöntemi, ofset.

düz duvara tırmanmak
* çok yaramaz çocuklar için kullanılır.

düz kanatlılar
* Uzunluğuna katlanan alt kanatları, az çok sert olan üsttekiler tarafından örtülen, dört kanatlı böcekler takımı.

düz rakı
* Sakız katılan ve mastika denilen sakız rakısından ayırt edilmek için üzüm rakısına verilen ad, düziko.

düz tümleç
* Yalın durumda bulunan tümleç.

düz ünlü
* Dudakların gerilip düzleşmesiyle oluşan ünlü: a, e, ı ,i.

düz yazı
* Şiir olmayan yazı, nesir, mensur.

düzayak
* İçinde merdiven veya inilip çıkılacak bölüm bulunmayan (ev, yol).
* Basit, yavan, kuru, sathî.
* Bir halk oyunu türü.

düzce
* Oldukça düz.

düze
* Bkz. doz.

düze inmek
* eşkıyalıktan vazgeçmek.

düzeç
* Bir yüzeyin eğiklik derecesini anlamaya yarayan araç, tesviye aleti.
* Bkz. kabarcıklı düzeç.

düzeçleme
* Aynı düzeye getirme, yüzey ayrımlarını ölçme, tesviye.
* Bir yerin değişik noktalardaki yükseltisini, belli bir yatay düzleme göre (deniz yüzeyi) belirlemek için yapılan işlemlerin bütünü.

düzelme
* Düzelmek durumu.

düzelmek
* Düz duruma gelmek, düzleşmek.
* Kötü, bozulmuş bir durumda iken düzenli duruma gelmek.
* (hava için) Soğuk ve yağış azalmak.
* (hasta için) İyi olmak.

düzelti
* Düzeltmek işi, tashih.
* Basılmakta olan bir eserin provaları üzerinde özel düzeltme işaretleriyle yanlışları gösterme.

düzeltici
* Düzeltme işini yapan.
* Düzeltmen, musahhih.

düzeltici jimnastik
* Yaşama ve çalışma şartlarının etkisiyle oluşan vücut bozukluk ve aksaklıklarını önlemek veya gidermek için uygulanan özel beden eğitimi türü.

düzelticilik
* Düzeltici olma durumu, düzelticinin görevi, musahhihlik.

düzeltilme
* Düzeltilmek işi.

düzeltilmek
* Düzeltmek işine konu olmak veya düzeltmek işi yapılmak.

düzeltim
* Düzeltme işi.

düzeltme
* Düzeltmek işi, tashih.
* Reform, iyileştirme, ıslahat.
* Düzelti.

düzeltme işareti
* Kalın olup da ince okunan ünlülerle birlikte bulunan g, k, l ünsüzlerini ve önünde ünlüleri ince okutmak veya yabancı kelimelerde uzun okunması gereken ünlüleri belirtmek için kullanılan işaretinin adı, şapka: âdet, âlem, âşık; kâğıt, tezgâh; ilâç, telâş; lâhana, lâmba, lâtin vb.

düzeltmek
* Düzgün duruma getirmek.
* Bozukluğunu gidermek, onarmak.
* Yanlıştan kurtarmak, tashih etmek.

düzeltmen
* Dizilmekte olan bir eserin provalarını düzeltme ile görevli kimse, düzeltici, musahhih.

düzem
* Bir birleşiğe veya bir karışıma girecek madde miktarlarının belirtilmesi, dozaj.

düzeme
* Düzemek işi.

düzemek
* Herhangi bir karışımı istenilen orana göre hazırlamak, karışımın dozunu belirlemek.

düzen
* Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan durum, uyum, nizam, sistem.
* Soyut ve somut nesnelerin bir sıraya, bir hedefe, bir amaca göre sıralanması.
* Yerleştirme, tertip.
* Bir devletin belli başlı ilkeleri bakımından yönetimde tuttuğu yol, yönetim biçimi, rejim.
* Toplumsal bir yapı içinde ögelerin bütüne, bütünün ögelere ve ögelerin biribirlerine göre ilişkileri.
* Alet edevat takımı.
* Bez dokuma tezgâhı.
* Müzik aletlerinde ses ayarı, akort.
* Dolap, hile.

düzen açıklaması
* Bir tiyatro eserinin metninde dekor, giysi vb. ile oyuncuların görünüşleri, davranışları üzerine yapılan açıklama.

düzen bağı
* Disiplin, düzence.

düzen kurmak

* işler duruma getirmek.
* düzenlemek.
* hileye başvurmak.

düzen teker
* Makinelerde, hareketin hızını düzgün tutmaya, çalışmayı düzenlemeye yarayan büyük çaplı çark, volan.

düzen vermek (düzene koymak veya düzene sokmak)
* düzenlemek, dağınıklıktan kurtarmak.
* akort etmek.

düzenbaz
* Düzenci, hileci.

düzenbazlık
* Düzenbaz olma durumu.

düzence
* Sıkı düzen, disiplin.

düzenci
* Düzen, hile yapan, hileci, oyunbaz, düzenbaz, dessas.

düzencilik
* Düzenci olma durumu.

düzenek
* Mekanizma.

düzenleme
* Düzenlemek işi.
* Belirli sesler, çalgılar veya topluluklar için yazılmış bir eserin, başka sesler, çalgılar veya topluluklar tarafından söylenip çalınabilmesi için o eserde yapılan değişiklik, aranjman.

düzenlemeci
* Düzenleme yapan kimse.

düzenlemek
* Düzenli, düzgün duruma getirmek, düzen vermek, tanzim etmek.
* Yapmak, hazırlamak.
* Düzenleme yapmak.
* Müzik aletlerini akort etmek.

düzenlenme
* Düzenlenmek işi.

düzenlenmek
* Düzenli, düzgün duruma getirilmek.
* Yapılmak, tertip edilmek.

düzenleşik
* Düzenleri birbirine uygun.
* Bir sınıflamada aynı düzen ve aynı sırada bulunan.

düzenleşim
* Aynı sıradaki nesne veya kavramların birbirinin yanında oluşu.
* Bir sınıflamada aynı sırada bulunan iki veya daha çok kavramın bağıntısı.

düzenleyici
* Herhangi bir işi, kuruluşu gerçekleştirip düzenli sonuç alınmasını üstlenen kimse, organizatör.
* Bir makinenin görevini istenilen ölçüde tutup ayarlayabilen araç, regülâtör.

düzenli
* Düzeni olan, yerli yerinde, kararlı, tertipli, muntazam.
* Sistemli, nizamlı.

düzenli ordu
* En küçük birimden en büyük birliğe kadar her türlü donanıma sahip askerî güç.

düzenlik
* Bkz. dirlik düzenlik.

düzenlilik
* Düzenli olma durumu.

düzensiz
* Düzeni olmayan veya düzeni bozuk, karışık, tertipsiz, intizamsız, gayrimuntazam.
* Sistemsiz.

düzensizlik
* Düzensiz olma durumu, tertipsizlik, intizamsızlık, nizamsızlık.

düzey
* Bir yüzeyin veya bir noktanın nispî yüksekliği ve o yükseklikten geçtiği var sayılan düzlem, seviye.
* Bir nesnenin veya kimsenin başka nesnelere veya kimselere göre olan değer ve yücelik derecesi, seviye.

düzeyli
* Belli bir düzeyi olan, seviyeli (kimse).

düzeysiz
* Belli bir düzeyi olmayan, seviyesiz (kimse).

düzeysizlik
* Belli bir düzeyi olmama durumu, seviyesizlik.

düzgü
* Yargılama ve değerlendirmenin kendisine göre yapıldığı ölçüt, uyulması gereken kural, norm.

düzgülü
* Düzgüye uygun, normal.

düzgün
* Doğru ve pürüzsüz, muntazam.
* Eksiksiz ve yerli yerinde, kusursuz, insicamlı, rabıtalı, muntazam.
* Kurala uygun olarak, kusursuz bir biçimde.
* Kenar veya ayrıtları ile açıları birbirine eşit olan (biçim).
* Kadınların, teni pürüzsüz göstermesi, renk vermesi için yüzlerine sürdükleri yarı sıvı veya boyalı krem, fondöten.

düzgüncü
* Düzgün yapan veya satan kimse.
* Gelinin düzgününü süren ve onu süsleyen kadın.

düzgünlü
* Yüzüne düzgün sürmüş olan.

düzgünlük
* Düzgün olma durumu.

düzgüsel
* Kurallarla, yasalarla ilgili olan, kural, yasa koyan, normatif.

düzgüsüz
* Düzgüye uymayan, düzgüsü olmayan, anormal.

düziko
* Rakı, düz (II).

düzine
* Aynı cinsten olan nesnelerin on iki tanesinin bir arada olması.
* Çok.

düzlem
* Üzerinde girinti ve çıkıntı olmayan, düz, yassı.
* Üzerine, kesişen iki doğrunun her noktasının dokunması gereken yüzey, müstevî.

düzlem geometri
* Bir düzlem içinde kalan, iki boyutlu olan şekli inceleyen geometri.

düzlem küre
* Yer yuvarlağı üzerindeki biçimleri bütünüyle bir düzlem üzerinde göstermek amacıyla çeşitli haritacılık yöntemlerine başvurularak hazırlanmış harita.

düzleme
* Düzlemek işi, tesviye.

düzlemek
* Düzlem durumuna getirmek, tesviye etmek.

düzlemsel
* Düzlem niteliğinde olan.

düzlenme
* Düzlenmek durumu.

düzlenmek
* Düz, düzlem durumuna gelmek.

düzleşme
* Düzleşmek durumu.
* Bazı kelimelerde, çeşitli sebeplerle, yuvarlak ünlülerin düz ünlülere dönmesi.

düzleşmek
* Düz duruma gelmek.

düzletme
* Düzeltmek işi.

düzletmek
* Düz duruma getirmek.

düzlük
* Düz olma durumu.
* Geniş, düz yer.

düzme
* Düzmek işi.
* Gerçek olmayan, aslına benzetilerek uydurulan, uydurma, sahte.

düzmece
* Gerçek olmayan, düzme, sahte.

düzmeci
* Düzme şeyler yapan, sahteci, sahtekâr.

düzmecilik

* Düzmeci olma durumu, düzmecilik, sahtekârlık.

düzmek

* Bir ihtiyacı karşılamak amacıyla birçok şeyleri birbirini tamamlayacak biçimde bir araya getirmek.
* Düzene sokmak, düzene koymak, sıralamak, elverişli, uygun bir duruma getirmek.
* Yaratmak, oluşturmak, meydana getirmek.
* Uydurmak.
* Cinsel ilişkide bulunmak.

düztaban

* Tabiî ayak kemerinin kaybolması ile oluşan yapısal bozukluk.
* Tabanı kemerli olmayan.
* Dar tabanlı bir tür rende.
* Uğursuz.

düztabanlık

* Düztaban olma durumu.

düzülme

* Düzülmek işi veya durumu.

düzülmek

* Düzmek işine konu olmak veya düzmek işi yapılmak.

düzüm düzüm

* Dizim dizim.

Dy

* Disprosyum'un kısaltması.

e

* Sonuç niteliğinde bulunan cümlenin başına getirildiğinde "öyle ise", "öyle olunca", "mademki öyle" sözleri gibi şart niteliğinde olan bir cümle yerini tutar.
* (e:) Başına getirildiği cümledeki kavrama göre çeşitli tonlar alarak birtakım duygular anlatır.
* (soru vurgusuyla) Şaşma ve merak anlatır.

-e

* Bkz. -a / -e (I).

-e

* Bkz. -a / -e (II).

-e

* Bkz. -a / -e (III).

-e hâli

* Bkz. verme durumu.

e mi?

* olur mu?.

e, E

* Türk alfabesinin altıncı harfi; ses bilimi bakımından ince ünlülerin düz ve geniş olanını gösterir.
* Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde mi sesini bildirir.

ebabil

* Dağ kırlangıcı, keçisağan.

ebadında

* boyutlarında, çapında, ölçüsünde, büyüklüğünde.

ebat

* Boyutlar.

ebcet

* Arap alfabesinin her harfi bir rakamı karşılayan ve anlamsız sekiz kelimeden oluşan değişik bir düzeni. Bu düzende baştaki elif harfinden başlanarak, her harfe, birden ona kadar birer birer, ondan yüze kadar onar onar, yüzden bine kadar yüzer yüzer arttırmak yoluyla bir değer verilmiştir.

ebcet hesabı

* Ebcet düzeninden yararlanarak bir kelimeyi rakama çevirmek veya kelimelerle ve genellikle eski şairlerin yaptığı gibi, mısralarla önemli bir olayın tarihini gösterme yöntemi.

ebe

* Doğum işini yaptıran kadın.
* Büyük anne, nine.
* Genellikle çocuk oyunlarında baş olan, diğer çocuklara veya gruba karşı cezasını çekmek ve bundan kurtulmak için tek başına bütün sorumluluğu üzerine alan çocuk.

ebe olmak

* oyun içinde ebelik yapmak.

ebebulguru

* Bulgur iriliğinde yağan kar.

ebedî

* Sonsuz, ölümsüz.

ebedî uyku

* Ölüm.

ebedî uykuya dalmak

* ölmek.

ebedîleşme

* Ebedîleşmek işi.

ebedîleşmek

* Ebedî duruma gelmek, sonsuzlaşmak, ölümsüzleşmek.

ebedîleştirme

* Ebedîleştirmek işi.

ebedîleştirmek

* Ebedî duruma getirmek, sonsuzlaştırmak, ölümsüzleştirmek.

ebedîlik

* Ebedî olma durumu, sonsuzluk.

ebediyen

* Sonsuz olarak, sonsuzluğa kadar.
* (olumsuz cümlelerde) Hiçbir zaman.

ebediyet

* Sonsuzluk.

ebegümeci

* Ebegümecigillerden, çiçekleri ilâç, yaprakları sebze olarak kullanılan, kendiliğinden yetişen çok yıllık ve mor çiçekli bir bitki (Malva siylvestris).

ebegümecigiller

* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, örnek bitkisi ebegümeci olan bir bitki familyası.

ebekuşağı

* Gök kuşağı, alkım.

ebeleme
* Ebelemek işi.
* Mayalı hamuru bezelere ayırarak, yufka haline getirip sac üzerinde pişirdikten sonra alt üst kısımlarının yağlanmasıyla yapılan ekmek.

ebelemek
* Oyunda ebe yapmak.

ebeleyiş
* Ebelemek işi veya biçimi.

ebeli
* Ebesi olan.

ebelik
* Ebe olma durumu veya ebenin yaptığı iş.
* Çocuk oyunlarında ebe olma durumu.

ebemkuşağı
* Ebekuşağı.

ebesiz
* Ebesi olmayan.

ebet
* Sonu olmayan gelecek zaman, sonsuzluk.

ebeveyn
* Ana ve baba.

ebleh
* Akılsız, budala, alık.

eblehleşme
* Eblehleşmek işi veya durumu.

eblehleşmek
* Ebleh durumuna gelmek.

eblehlik
* Ebleh olma durumu, eblehleşme.

ebonit
* 100 kısım kauçuğun 32 kısım kükürtle işlenmesinden elde edilen plâstik madde.

ebru
* Kâğıt süslemeciliğinde kitre ve kola gibi yapıştırıcılarla yoğunlaştırılmış su üzerine, neft yağı ile sulandırılmış yağlı boya damlatılarak yapılan ve kâğıda geçirilen süs.

ebrucu
* Renkleri karıştırarak süs kâğıtları üzerine ebru yapan sanatçı.

ebruculuk
* Ebru yapma sanatı veya ebru satma işi ile uğraşma.

ebrulama
* Ebrulamak işi.

ebrulamak
* Ebru yaparak boyamak.

ebrulî
* Üzerinde değişik renkler bulunan.

ebrulu
* Üzerine ebru yapılmış (kâğıt, kumaş).

ebucehil karpuzu
* Kabakgillerden, elma büyüklüğündeki meyvesi çok acı ve iç sürdürücü, ishal yapıcı bir bitki, acı hıyar, acı elma, it hıyarı (Citrullus colocynthis).

Ebussuut Efendinin gelini gibi
* eskiye bağlanıp pek kapalı giyinen kız veya kadın için alay yollu söylenir.

Ebussuut Efendinin torunu
* eskiye çok bağlı, tutucu olanlar için kullanılır.

ebülyoskop
* Cisimlerin kaynama sıcaklığını tespit etmeye yarayan cihaz.

ecdat
* Dedeler, atalar.

ece
* Güzel kadın, kraliçe.

-ecek
* Bkz. -acak / -ecek.

ecel
* Hayatın sonu, ölüm zamanı.

ecel aman verirse
* ömür yeterse, ölmezsem.

ecel beşiği
* Çok tehlikeli taşıt veya geçit.

ecel geldi cihana, baş ağrısı bahane
* ölümün herkes için kaçınılmaz bir olay olduğunu anlatır.

ecel şerbeti içmek
* ölmek.

ecel teri
* "Çok korkmak, çok sıkılmak veya bunalım geçirmek" anlamında ecel teri (veya terleri) dökmek deyiminde geçer.

ecel teri dökmek
* aşırı korkudan terlemek, ölüm duygusuna kapılmak.

ecele çare bulunmaz
* çaresiz gibi görünen her güç işin bir çıkar yolu vardır.

eceli gelen köpek cami duvarına siyer
* herkesin üzerine titrediği, kutsal saydığı şeyi kötüleyen, bozan kimse kötü sonucuna katlanır.

eceli gelmek
* ölümü veya yok olması kaçınılmaz duruma gelmek.

eceline susamak
* ölmek istermiş gibi tehlikeli işlere girişmek.

eceliyle ölmek
* olağan sayılan herhangi bir biçimde ölmek.

-ecen
* Fiilden sıfat türeten ek: sevecen, evecen vb.

ecinni
* Cin.

ecinniler top oynuyor
* bomboş, kimse yok, ıssız ve sessiz.

ecir
* Sevap.
* Ücret.
* Ücretle çalışan kimse.
* İşçi, amele.

ecir sabır dilemek
* baş sağlığı dilemek.

ecirlik
* Ecir olma durumu.

eciş bücüş
* Hiçbir yeri düzgün olmayan, çirkin bir biçim almış bulunan, çarpık çurpuk, eğri büğrü.

ecnebi
* Başka devlet uyruğunda olan (kimse), yabancı.
* (sıfat tamlamalarında) Başka devlet.

ecnebilik
* Yabancı olma durumu.

ecu
* Bkz. ekü.

ecza
* Kimyasal yollarla elde edilen, ilâç yapmaya yarayan veya sanayide türlü işlerde kullanılan maddelerin genel adı.

ecza çantası
* Acil durumlarda kullanılmak üzere arabada veya evde bulundurulan ve pansuman için gerekli ilâç ile malzemenin konulduğu çanta.

ecza dolabı
* İçinde gerekli ilâçların ve aletlerin bulunduğu özel olarak yaptırılan küçük dolap.

ecza kutusu
* İlâç kutusu.

eczacı
* İlâç yapan veya hazır ilâçları satan diplomalı kimse.

eczacı kalfası
* Eczacının yardımcısı.

eczacılık
* İlâçların hazırlanmasıyla uğraşan uygulamalı bilim.
* Eczacının mesleği veya görevi.

eczahane
* İlâçların yapıldığı ve satıldığı yer.

eczalı
* Kimyasal madde ile kaplanmış, karıştırılmış, işlem görmüş.
* İçi kimyasal madde ile doldurulmuş mermi atan ateşli silâh.

eczalı pamuk
* Steril duruma getirilmiş pamuk.

eczane
* Bkz. eczahane.

eczasız
* Eczası olmayan.

-eç
* Bkz. -aç / -eç.

eçhel
* Çok cahil, çok bilgisiz olan.

eda
* Davranış, tavır.
* Naz, işve.
* Anlatış yolu.

eda
* Verme, ödeme.
* (namaz için) Kılma yerine getirme.

eda etmek
* borcunu ödemek.
* namaz kılmak.

edalı
* Herhangi bir biçim ve görünüşlü olan.
* Tavırları hoş olan; nazlı, işveli.

edat
* Bir kelimeden sonra gelerek o kelime ile diğer ögeler arasında ilgi kuran kelime, ilgeç.

edat grubu
* Edat tümleci.

edat tümleci
* Genellikle bir zarf tümleci görevinde kullanılan ve ismin edatla oluşturduğu kelime grubu, edatlı tümleç.

edatlı
* Edat bulunduran.

edatlı tümleç
* Edatla kurulmuş tümleç.

ede
* Büyük erkek kardeş, ağabey.

edebî
* Edebiyatla ilgili, edebiyata ilişkin.

edebî eser
* Edebiyatta sanat değeri taşıyan değişik edebiyat türlerinde kaleme alınmış eserlerin her biri.

edebî sanat
* Edebî sanatların her biri.

edebî sanatlar
* Edebiyatta anlatımı zenginleştirmek, renklendirmek ve daha çarpıcı hâle getirmek için temelde benzetme esasına dayalı söz ve manaya bağlı anlatım inceliği ve özelliği.

edebikelâm
* Söylenmesi kaba, çirkin ve sakıncalı nesnelerin veya kavramların değişik sözlerle daha uygun ve edepli bir biçimde anlatılması, örtmece.

edebini takınmak
* edepli davranmaya başlamak.

edebiyat
* Olay, düşünce, duygu ve imajların dil aracılığı ile biçimlendirilmesi sanatı, yazın, literatür.
* Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi, literatür.
* İçten olmayan, gereksiz, boş sözler.

edebiyat bilimi
* Edebiyatın içinde yer alan konuları sosyoloji, psikoloji gibi bilim dallarının yöntemlerini de kullanarak araştıran, inceleyen, irdeleyen ve tahlil eden bilim dalı.

edebiyat tarihi
* Bütün edebî hareketleri, dönemleri, yazar ve şairleri, dil ve üslûp özelliklerini açıklayan bilim dalı veya kitap.

edebiyat yapmak
* bir konu üzerinde gereksiz yere süslü sözler söylemek.

edebiyatça
* Edebiyata uygun, edebiyata benzer.

edebiyatçı
* Edebiyatla uğraşan kimse.
* Edebiyat dersi okutan öğretmen.

edebiyatçılık
* Edebiyatla uğraşma işi.

edebiyatsever
* Edebiyata tutkun.

edememe
* Edememek durumu.

edememek
* Rahat olamamak; kendinde bir eksiklik duymak; geçinememek.

edep
* Toplum töresine uygun davranma, incelik.

edep etmek
* utanmak, sıkılmak.

edep yahu!
* açık saçık söz söyleyenlere karşı "utan!", "edebini takın" anlamında kullanılan söz.

edep yeri
* İnsanlarda üreme organlarının bulunduğu yer, ut yeri.

edepleniş
* Edeplenmek işi veya biçimi.

edeplenme
* Edeplenmek işi veya durumu.

edeplenmek
* Uslanmak, ince ve terbiyeli olmak.

edepli
* Uslu, ince, terbiyeli, müeddep, uygun.

edepli edepli
* Uslu olarak, uslu uslu.

edepsiz
* Utanılacak işleri hiç sıkılmadan yapan, utanmaz, sıkılmaz, terbiyesiz.
* Sakınılacak kötü (kimse), şirret.

edepsiz edepsiz
* Edepsize yakışır biçimde.

edepsizce
* Terbiyesizce, utanmadan.

edepsizleşme
* Edepsizleşmek işi.

edepsizleşmek
* Edepsizce davranışlarda bulunmak, terbiyesizleşmek.

edepsizlik
* Utanmazlık, sıkılmazlık, terbiyesizlik, şirretlik.

edeptir söylemesi
* affedersiniz, söylemesi ayıptır ama.

eder
* Fiyat, paha.

edevat
* Bir iş için gerekli olan malzemelerin, parçaların tümü.

Edi
* Birbiriyle iyi anlaşan iki yaşlının baş başa kalışını anlatan Edi ile Büdü, Şakire Dudu sözünde geçer.

edi
* İş yapma veya yapılan iş.

edibane
* Terbiyeli, nazik.
* Edebiyatçıya yakışır biçimde.

edik
* Yumuşak ve renkli sahtiyandan yapılmış yarım konçlu lâpçın.
* Kısa çizme.

edilgen
* Sözde özneyle kullanılan veya öznesi dolaylı yolla belirtilen fiil, meçhul, pasif, etken karşıtı.

edilgen çatı
* Çoğu kez -(i)l- bazen de -(i)n- çatı ekleriyle kurulan fiil çatısı.

edilgen fiil
* Gerçek öznesi belli sayılmayan fiil. Türkçede bu fiil -(i)l, bazen de -(i)n- edilgen çatı ekleriyle kurulur: yaz-ılmak, oku-n-mak, tanı-n-mak vb.

edilgenleşme
* Edilgenleşmek durumu.

edilgenleşmek
* Edilgen duruma gelmek.

edilgenleştirme
* Edilgenleştirmek işi.

edilgenleştirmek
* Edilgen duruma getirmek.

edilgenlik
* Edilgen olma durumu.

edilgenlik eki
* Fiillerin gerçek öznesini gizleyen yapım eki.

edilgi
* Dışarıdan gelip bir şeyde belli bir değişiklik yapan iş veya bu işin sonucu, infial.

edilgin
* Hareketi ve etkisi olmayan, pasif.
* Etkileri alıcı durumunda olan, munfail, pasif, etkin karşıtı.
* Olayların gidişini etkilemek ve denetlemek için kişinin hiçbir çaba göstermemesi durumu.

edilginlik
* Edilgin olma durumu.

edilme
* Edilmek işi veya durumu.

edilmek
* Etmek fiiline konu olmak, yapılmak.

edim
* Yapılmış, gerçekleşmiş iş,amel, fiil.
* İnsan bilinç ve faaliyetlerinin tek tek davranışları.
* Belirli bir iş durumuyla karşılaştığı zaman kişinin yapabildiği davranış.
* Alacaklının isteyebileceği ve borçlunun yapmak zorunda olduğu davranış, ivaz.

edimli
* Edimi olan.

edimsel
* Edim niteliğinde olan, gerçek olarak var olan, fiilî, aktüel, gizli ve tasarılı karşıtı.

edinç
* Edinilen şey veya şeyler, müktesebat.

edinilme
* Edinilmek işi.

edinilmek
* Edinmek işi yapılmak.

edinim

* Kazanma, iktisap.

edinme
 * Edinmek işi, kazanma, iktisap.

edinmek
 * Kendini (bir şeye) sahip kılmak, kendine sağlamak, iktisap etmek.

edinti
 * Edinilen, kazanılan şey.

edip
 * Edebiyatla uğraşan, edebî eser veren kimse, yazar.

edisyon
 * Basım.

editör
 * Basıcı, yayımcı, naşir, tâbi.

editörlük
 * Basıcılık, yayımcılık.

edna
 * Çok aşağı, en alt düzeyde.

edvar
 * Çağlar, devirler.
 * Alaturka müzik kurallarını inceleyen eser.

edvar musikisi
 * Alaturka klâsik müzik.

efe
 * Yiğit, özellikle Batı Anadolu köy yiğidi, zeybek.
 * Ağabey.
 * Kabadayı.

efece
 * Efe gibi, efeye yakışır (biçimde).

efekt
 * Radyo ve televizyon yayınlarında, tiyatro oyunlarında veya film seslendirmelerinde, hareketleri izlemesi gereken seslerin tabiî kaynakların dışında, optik, mekanik, kimyasal yöntemlerle gerçekleştirilmesi.

efektif
 * Banknot ve metal sikke.

efelek
 * Lâbada.

efeleniş
 * Efelenmek işi veya biçimi.

efelenme
 * Efelenmek işi.

efelenmek
 * Diklenmek, kafa tutmak.

efeleşme
 * Efeleşmek işi.

efeleşmek
* Efe durumuna gelmek.

efelik
* Efe olma durumu.
* Kabadayılık.

efelik etmek (veya yapmak)
* kabadayılık etmek.

efemine
* Kadınlara benzeyen veya kadınsı davranışlar içinde görünen, davranış ve kılık kıyafet bakımından kadına özenen (erkek).

efendi
* Eğitim görmüş kişi için özel adlardan sonra kullanılan unvan.
* Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan.
* Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse.
* Koca.
* Saygıdeğer, ince, çelebi.
* (erkekler için) Seslenme sözü olarak kullanılır.

efendi efendi
* Uslu uslu.

efendi gibi yaşamak
* sıkıntısız, varlık içinde yaşamak.

efendibaba
* Bazı ailelerde çocukların babaları, gelinlerin kayınpederleri için kullandıkları saygı sözü.

efendice
* Efendi gibi, efendiye yaraşır (biçimde).

efendiden bir adam
* terbiyeli, kibar ve ağırbaşlı kimse.

efendilik
* Efendi olma durumu, efendiye yakışır davranış.

efendim
* Bir sesleniş karşısında "buradayım" anlamında kullanılır.
* Anlaşılmayan bir sözü tekrarlatmak veya karşısındakinin ne düşündüğünü sormak için söylenir.
* Nezaket veya saygı için söze katılır.

efendim nerede, ben nerede?
* "Ben ne diyorum siz ne diyorsunuz" anlamında kullanılır.

efendime söyleyeyim
* söz söylerken gerekli kelimeyi bulamayan bir kimsenin kullandığı bir söz.

efil efil
* Saç, giysi gibi hafif şeylerin rüzgârda dalgalanmasını belirtir, ifil ifil.

efil efil esmek
* yazın rüzgâr yavaş yavaş, serin serin esmek.

efil efil etmek
* rüzgârda dalgalanmak.

efkâr

* Eski düşünceler, fikirler.
* Tasa, kaygı.
* Kamuoyu, efkarıumumiye.

efkâr basmak
* tasalanmak, kaygılanmak.

efkâr dağıtmak
* sıkıntıyı gidermek, üzüntüden uzaklaşmak.

efkâr etmek
* efkârlanmak.

efkârıumumiye
* Kamuoyu.

efkârlanış
* Efkârlanmak işi veya biçimi.

efkârlanma
* Efkârlanmak işi.

efkârlanmak
* Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

efkârlı
* Tasalanmış, tasalı, kaygılı.

eflâk
* Gökler.

eflâke ser çekmek
* çok yüksek olmak.

eflâtun
* Açık mor renk.
* Bu renkte olan.

eflâtunî
* Eflâtun renginde olan.
* Plâtonik.

efor
* Zihince ve bedence ortaya konan çaba, emek.

efradını cami, ağyarını mani
* ne eksik ne fazla; eksiği artığı olmayan.

efrat
* Bireyler, fertler.
* Erler, erat.

efriz
* Bkz. friz.

efsane
* Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye, söylence.
* Gerçeğe dayanmayan, asılsız söz, hikâye vb.

efsaneleşme
* Efsaneleşmek işi.

efsaneleşmek
* Efsane durumuna gelmek.

efsaneleştirilme
* Efsaneleştirilmek işi.

efsaneleştirilmek
* Efsane niteliği kazandırılmak.

efsaneleştirme
* Efsaneleştirmek işi.

efsaneleştirmek
* Efsane durumuna getirmek.

efsaneli
* Efsanesi olan.

efsanevî
* Efsanelerde geçen, kendisi için efsaneler düzülen veya efsaneyi andırır nitelikte olan (kimse, hayvan, yer).

efsun
* Büyü, sihir.

efsunkâr
* Büyülü, sihirli.

efsunlama
* Efsunlamak işi.

efsunlamak
* Büyülemek, büyü yapmak.

eften püften
* Baştan savma yapılmış, dayanıksız, derme çatma, çürük, değersiz (şey).

ege
* Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her türlü davranışında sorumlu kimse, veli, iye.

Egeli
* Türkiye'nin batısından, Ege bölgesinden olan (kimse).

egemen
* Yönetimini hiçbir kısıtlama veya denetime bağlı olmaksızın sürdüren, bağımlı olmayan, hükümran, hâkim.
* Sözünü geçiren, üstünlük kazanan.

egemenlik
* Egemen olma durumu.
* Milletin ve onun tüzel kişiliği olan devletin yetkilerinin hepsi, hükümranlık, hâkimiyet.

eglog
* Kısa kır manzumesi, çoban türküsü.

ego
* Ben.

egoist
* Bencil, hodbin.

egoistlik
* Bencil olma durumu.

egoizm
* Bencillik, hodbinlik.

egosantrik
* Egosantrizm yanlısı.

egosantrizm
* Dünyada bireyin benliğini merkez sayan felsefe görüşü, beniçincilik.

egotizm
* Benlikçilik.

egzama
* Birdenbire ortaya çıkarak gelişen kızartı, kaşınma, sulanma, kabuk bağlama gibi doku bozukluklarıyla belirginleşen bir deri hastalığı, mayasıl.

egzamalı
* Egzaması olan.

egzamamsı
* Egzamayı andıran.

egzersiz
* Alıştırma.
* İdman.

egzersiz yapmak
* alıştırma yapmak.

egzistansiyalist
* Varoluşçu.

egzistansiyalizm
* Varoluşçuluk.

egzogami
* Dış evlilik.

egzomorfizm
* Dış başkalaşım.

egzotik
* Uzak, yabancı ülkelerle ilgili, bu ülkelerden getirilmiş, yabancıl.

egzotik çorba
* Ana malzemesi; deniz kırlangıcı, kaplumbağa vb. deniz ürünleri olan bir çorba türü.

egzotizm
* Bir eserde uzak, yabancı ülkelerle ilgili olayları, kişileri, yöresel görüşleri yansıtma, yabancıllık.

egzoz
* İçten yanmalı motorlarda yanan akaryakıt gazı ve bu gazın boşaltılması.
* Bu gazın atılmasını sağlayan düzen.
* Susturucu.

egzoz gazı
* Egzozdan atılan gaz.

egzozcu
* İçten yanmalı motorlarda egzoz düzenini yapan veya onaran usta.

eğdiriş

* Eğdirmek işi veya biçimi.

eğdirme
* Eğdirmek işi.

eğdirmek
* Eğik duruma getirmek.

eğe
* Göğüs kafesini oluşturan, arkadan omurgaya, önden de göğüs kemiğine eklenen uzun, yassı ve eğri kemiklerden her biri, kaburga.

eğe
* Madenleri, tahtayı vb. yi yontmak, düzeltmek, perdahlamak için kullanılan, üzeri pürtüklü, sert, ensiz, çelik araç.

eğeleme
* Eğelemek işi.

eğelemek
* Eğe ile düzleştirmek, aşındırmak.

-eğen
* Bkz. -ağan / -eğen.

eğer
* Şart anlamını güçlendirmek için şartlı cümlelerin başına getirilir, şayet.

eğiç
* Yemiş koparırken dalları çekmeye veya kovandan bal almaya yarayan araç.

eğik
* Yatay bir çizgi veya düzlemle açı oluşturacak biçimde olan, mail, meyil, şev.
* Bükülmüş.
* Dik veya paralel olmayan doğru.

eğik biçme
* Ekseni tabanına dikey olmayan biçme.

eğik çizgi
* Düz olmayan çizgi.

eğik düzlem
* Bir cismi yükseğe çıkarmak için gerekli gücü ayarlamada kullanılan eğik, düz yüzey.

eğik silindir
* Ekseni tabanına dikey olmayan silindir.

eğiklik
* Eğik olma durumu, eğim, yamukluk, meyil.
* Bir düzlem üzerinde hareket eden bir gök cismine ilişkin yörünge düzleminin, tutuluma bakış doğrultusuna dik düzleme veya belirtilmiş herhangi bir düzleme göre yaptığı açı.

eğilim
* Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelme, meyil, temayül.
* Para piyasalarında zamanla oluşan değişim, alım satım işlemleriyle ilgili iniş çıkış seyri.

eğilimli
* Eğilimi olan, istekli, meyyal, mail.

eğiliş
* Eğilmek işi veya biçimi.

eğilme
* Eğilmek işi.
* Bir doğrunun, bir başka doğruya (veya düzleme) göre eğik olması.
* Yerin manyetik alanında bulunan serbest mıknatıslı bir iğnenin doğrultusu ile yatay düzlem arasındaki açı.

eğilmek
* Belirli bir yönle açı oluşturacak bir durum almak, bir yöne doğru çarpılmak.
* (insan) Bir işi yapmak için belini eğmek.
* Başkasının baskısını veya egemenliğini benimsemek, kabul etmek.
* (bir işi) Önemseyip ele almak.

eğim
* Eğilmiş olma durumu.
* Bir yüzeyin yatay düzleme doğru eğilmesi, eğiklik, meyil.

eğimli
* Eğimi olan.
* Bir şeyi yapmaya içten yönelmiş, meyyal.

eğimölçer
* Bir yüzey, düzlem, yol veya cihazın yatay düzleme oranla eğimini ölçen araç, klinometre.

eğimsiz
* Eğimi olmayan.

eğin
* Arka, sırt.
* Beden, vücut.
* Boy bos, endam.

eğinik
* Eğilmiş olan, mail.
* Bir şeyi sevmiş, istemiş veya yapmaya içten yönelmiş olan.

eğinme
* Eğinmek durumu.

eğinmek
* Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelmek, meyletmek.

eğinti
* Eğelenen bir şeyden dökülen ince toz.

eğir
* Arıların çıkardığı bir tür salgı.

eğir kökü
* Dere ve durgun su kenarlarında yetişen, 50-125 cm yüksekliğinde, çok yıllık ve otsu bir bitki (Acorus calamus).

eğir mumu
* Kışın arıların kovan deliklerine sıvadıkları madde.

eğirme
* Eğirmek işi.

eğirmek
* Yün, pamuk gibi şeyleri iğ ile büküp iplik durumuna getirmek.

eğirmen
* İplik eğirmeye yarar araç, kirmen.

eğirtme
* Eğirtmek işi.

eğirtmek
* Eğirmek işi yaptırmak.

eğiş
* Eğmek işi veya biçimi.

eğitbilim
* Bkz. eğitim bilimi.

eğitici
* Eğitimi sağlayan, eğitmeye elverişli veya eğiten değerleri bulunan.
* Genellikle çocuk eğitimi ile uğraşan kimse, mürebbi.

eğiticilik
* Eğitici olma durumu veya eğiticinin işi.

eğitilme
* Eğitilmek işi.

eğitilmek
* Eğitmek işine konu olmak.

eğitim
* Belli bir bilim dalı veya sanat kolunda yetiştirme, geliştirme ve eğitme işi.
* Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye.
* Eğitim bilimi.

eğitim bilimi
* Öğretim ve eğitimi kurallara bağlayan bilim kolu, pedagoji.
* Öğretmenlik sanatı, uygulaması veya mesleği için gerekli bilgi ve becerileri kazandıran bilim dalı, pedagoji.

eğitim dönemi
* Herhangi bir konuda bilgi ve becerileri geliştirmek için ayrılan süre.

eğitim enstitüsü
* Orta dereceli okullara öğretmen yetiştirmek için kurulmuş yüksek okul.

eğitim fakültesi
* İlk ve orta öğretim okullarına öğretmen yetiştirmek için kurulmuş dört yıllık yüksek öğrenim kurumu.

eğitim programı
* Eğitimi düzenleyen ve yönlendiren sistem.

eğitimci
* Eğitim işiyle uğraşan (kimse), terbiyeci, pedagog.

eğitimcilik
* Eğitimci olma durumu eğitme işi veya eğitimcinin görevi.

eğitimli
* Eğitim görmüş, eğitilmiş.

eğitimsel
* Eğitimle ilgili, terbiyevî.

eğitimsiz
* Eğitim görmemiş, eğitilmemiş.

eğitme
* Eğitmek işi, terbiye etme.

eğitmek
* Birinin akla uygun, fiziksel ve moral gelişmesi üzerine etki yaparak çeşitli davranış yatkınlıkları, bilgi ve görgü aşılayarak, önceden tespit edilmiş amaçlara göre onun belirli bir yönde gelişmesini sağlamak, terbiye etmek.
* (hayvan için) İstenilen davranışları yapabilecek biçimde yetiştirmek.

eğitmen
* Eğitim işiyle uğraşan kimse.
* Kurs görerek köyde öğretmenlik yapan kimse, köy öğretmeni.

eğitmenlik
* Eğitmenin işi.

eğitsel
* Eğitimle ilgili, terbiyevî.

eğitsellik
* Eğitsel olma durumu.

eğlek
* Sürünün yazın öğle sıcağında dinlendiği gölgelik.
* Yolcuların geceyi geçirdikleri yer, han, konak.

eğleme
* Eğlemek işi.

eğlemek
* Oyalamak, durdurmak.
* Avutmak.

eğlence
* Eğlenmek işi.
* Neşeli ve hoşça vakit geçirten şey.
* Neşeli ve hoşça vakit geçirilen toplantı.

eğlenceli
* Eğlendiren, hoşa giden.

eğlencelik
* Oyalanmak için yenilen şekerleme, kavrulmuş badem, fıstık kabak çekirdeği gibi şeyler.

eğlencesiz
* Eğlencesi olmayan.

eğlendiri
* Gülmece, mizah.

eğlendirici
* Eğlendirme niteliği olan, eğlendiren.

eğlendiriş
* Eğlendirmek işi veya biçimi.

eğlendirme
* Eğlendirmek işi.

eğlendirmek
* Eğlenmesini sağlamak, eğlenmesine yol açmak.

eğlenilme
* Eğlenilmek işi.

eğlenilmek
* Eğlenmek işi yapılmak.

eğleniş
* Eğlenmek işi.

eğlenme
* Eğlenmek işi.
* Neşeli, hoşça vakit geçirme.
* Alay etme.
* Oyalanma.

eğlenmek
* Neşeli, hoşça vakit geçirmek.
* Bir kimsenin herhangi bir kusuru veya zayıf noktası ile alay etmek.
* Bir yerde durmak, beklemek, tevakkuf etmek.
* Oyalanmak.

eğlenti
* Neşeli ve hoşça vakit geçirilen toplantı.

eğleşme
* Eğleşmek, oyalanmak işi, tevakkuf.

eğleşmek
* Oyalanmak, eğlenmek, tevakkuf etmek.
* Bir yerde oturmak, yaşamak, ikamet etmek.

eğme
* Eğmek işi.

eğmeç
* Kavis.

eğmeçli
* Eğmeci olan, kavisli, mukavves.

eğmek
* Düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek.
* Sert bir cismi bükmek.

Eğmür
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

eğrelti
* Eğrelti otu.

eğrelti otu
* Eğrelti otugillerden, kumlu yerlerde yetişen, 150 cm kadar yükselebilen, tıpta bağırsak kurtlarını düşürmek için kullanılan çok yıllık ve otsu bir bitki (Driopteris filix-mas).

eğrelti otugiller
* Damarlı çiçeksizlerden, örneği eğrelti otu olan bir bitki topluluğu.

eğreti
* Belirli bir süre sonra kaldırılacak olan, geçici, iğreti, muvakkat.
* Takma.
* İyi yerleşmemiş, yerini bulmamış, belli belirsiz.
* Uyumsuz, yakışmamış.

* Üstünkörü, ciddiye almadan.

eğreti almak
* ödünç almak.

eğreti ata binen tez iner
* ödünç alınmış araçlarla girişilen işler çok kez yürütülemez.

eğreti kuyruk tez kopar
* temeli olmayan işlere güvenilmez.

eğreti oturmak
* bir yerde çok kısa süre oturmak, ilişmek.

eğreti vermek
* ödünç vermek.

eğretileme
* İstiare, iğretileme.

eğretilik
* Eğreti olma durumu, iğritilik.

eğretiye almak
* bir yapının alt bölümünü onarmak için üstünü destekler üzerinde durdurmak.

eğrez
* Eğirdir Gölünde yaşayan bir balık.

eğri
* Doğru, düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, çarpık, iğri.
* Yay gibi kavislenmiş, eğmeçli, mukavves.
* Yatay veya düşey olmayan, bütünüyle bir yana eğilmiş bulunan, eğik, mail.
* Yanlış.
* Bir olayın şiddetindeki azalış ve çoğalışları gösteren çizgi.
* Doğru olmayan (çizgi, yüzey), münhani.

eğri bakmak (veya eğri gözle bakmak)
* kötü düşünce ile bakmak.

eğri büğrü
* Yer yer eğrilmiş ve bükülmüş olan, çarpık çurpuk.

eğri çehre
* Asık yüz.

eğri gemi doğru sefer
* kullanılan araç yetersiz ama yapılan iş isteğe uygun.

eğri oturup doğru konuşalım
* birisine karşı tutumumuz ne olursa olsun doğruyu söylemeliyiz.

eğri söz
* Kötüleme sözü.

eğri yüz
* Aksi, sert (surat).

eğrice
* Az eğri olan.

eğrice

* Sığır sineği, büvelek.

eğrice
* Butların topak etlerinden yapılan pastırma.

eğrili
* Eğrisi olan.

eğrilik
* Eğri olma durumu.

eğriliş
* Eğrilmek işi veya biçimi.

eğrilme
* Eğrilmek işi.

eğrilmek
* Eğri duruma gelmek, iğrilmek.

eğriltme
* Eğriltmek işi.

eğriltmek
* Eğri duruma getirmek.

eğrim
* Burgaç.
* Eğri, dalgalı.

eğrim eğrim
* Eğri eğri, dalga dalga, eğriler çizerek.

eğrisi doğrusuna gelmek
* olmayacak gibi görünen bir iş, bir girişim, rastlantı sonucu olumlu bitmek.

eğritme
* Eğritmek işi.

eğritmek
* Eğriltmek, iğritmek.

eğriye eğri doğruya doğru
* gerçek neyse aynen belirtilmelidir.

eğsi
* Ucu yanmış odun, köseği.

eh
* Olur, peki veya fena değil anlamında kullanılır.
* Bezginlik anlatır.

ehem
* Çok önemli.

ehemmiyet
* Önem.

ehemmiyet vermek
* önem vermek.

ehemmiyetli

* Önemli, mühim.

ehemmiyetsiz
* Önemsiz.

ehil
* Topluluk, cemaat.
* Bir işte yetkili olan, bir işi yapan, yeterli, erbap.
* Karı kocadan her biri, eş.
* Sahip.

ehil olmak
* ustalaşmak, uzman olmak.

ehlî
* Evcil.

ehlibeyt
* Hz. Muhammed'in kızı, damadı ve torunlarından oluşan ailesine verilen ad.

ehlidil
* Gönül eri, kalender, rint.

ehlihibre
* Bilirkişi.

ehlikeyf
* Rahatına düşkün, keyif sahibi.

ehlîleşme
* Evcilleşme.

ehlîleşmek
* Evcilleşmek.

ehlîleştirilme
* Evcilleştirilme.

ehlîleştirilmek
* Evcilleştirilmek.

ehlîleştirme
* Evcilleştirme.

ehlîleştirmek
* Evcilleştirmek.

ehlisalip
* Haçlılar.

ehlisünnet
* Hz. Muhammed'in sünnetini yerine getirenler.

ehlivukuf
* Bilirkişi.

ehliyet
* Üstat, uzluk.
* Sürücü belgesi.

ehliyetli
* Yeterlikli, yeterli, kifayetli.

* Ehliyeti olan.

ehliyetname
* Ehliyet, yeterlik belgesi, sürücü belgesi.

ehliyetsiz
* Yetersiz.
* Ehliyeti olmayan.

ehliyetsizlik
* Ehliyetsiz olma durumu, yetersizlik.

ehlizevk
* Güzel veya çirkin hükmünü verdiren duyguya sahip, zevki olan (kimse).

ehram
* Mısır firavunlarının piramit biçimindeki mezarlarına verilen ad.
* Piramit.

ehven
* Daha az kötü, yeğ, zararsız.
* Bkz. ucuz.

ehven kurtulmak
* ucuz kurtulmak.

ehvenişer
* Birkaç kötüden en az kötü olanı, kötünün iyisi.

ehveniyet
* Ehven olma durumu.

einstenyum
* Atom sayısı 99 olan, uranyumun sürekli ısınmasıyla veya termonükleer tepkimeler sırasında oluşan yapay element. Kısaltması E.

ejder
* Türlü biçimlerde tasarlanan korkunç bir masal canavarı, ejderha, dragon.
* Büyük yılan.

ejder (ejderha) gibi
* iri yapılı ve korkunç görünüşlü.

ejderha
* Bkz. ejder.

ejektör
* Fışkırtıcı.

ek
* Bir şeyin eksiğini tamamlamak için ona katılan parça.
* Bir gazete veya derginin günlük yayımından ayrı ve ücretsiz olarak verdiği parça, ilâve.
* Sonradan katılan, dikilen, yapıştırılan parçanın belli olan yeri.
* İki borunun birbirine birleştirildiği yer.
* Eklenmiş, katılmış.
* Kelime türetmek veya kelimenin görevini belirtmek için kullanılan şekil verici ses veya sesler, lâhika.

-ek
* Bkz. -ak / -ek.

ek bent olmak
* şaşırıp ne diyeceğini bilememek.

ek bileziği
* İki boruyu birbirine eklemekte kullanılan bağlantı parçası, manşon.

ek bütçe
* Yıllık bütçeye sonradan eklenen bütçe.

ek ders
* Haftalık mecburî ders yükünün dışında kalan ders.

ek eylem
* Ek fiil.

ek fiil
* İsim, sıfat, zamir gibi isim soyundan kelimelerin yüklem görevinde kullanılmasını sağlayan yardımcı fiil. Bu fiilin geniş zamanı, şahıs ekleriyle çekilir: çalışkan-ım, çalışkan-sın, çalışkan(-dır) çalışkan-ız, çalışkanlar(lar-dır). Bu fiilin belirli, belirsiz geçmiş zamanlarıyla şartının çekiminde ek fiil gerektiğinde kullanılabilir: güzeldi (<güzel i-di), yorgunmuş (<yorgun i-miş), iyiyse (< iyi i-se) vb.

ek görev
* Devlet dairelerinde bir kimsenin asıl işiyle birlikte yürüttüğü ikinci iş.

ek kök
* Sapın yanlarından çıkan ince kök.

ek oylum
* Camilerde yarım kubbelerin iki veya üç yanında küçük yarım kubbelerle yapılan oylum eklemleri.

ek ödenek
* Aylık ücretlere ek olarak verilen prim veya ikramiye.

ek tahsisat
* Ek ödenek.

ekâbir
* (makamca) Büyükler, devlet büyükleri, ileri gelenler.
* Kendini beğenmiş kimseler için kullanılır.

ekalliyet
* Azınlık.

ekarte
* Saf dışı etmek, konu dışında tutmak anlamındaki ekarte etmek sözünde geçer.

eke
* Büyük, yetişkin, yaşlı, kart.
* Yaşı küçük olduğu hâlde sözleri ve davranışları büyükmüş gibi olan çocuk.

ekecek
* Tohum.

ekenek
* Ekilen yer, mezraa.

ekici
* Herhangi bir tarım ürününü üreten, tarımla uğraşan (çiftçi).

ekili
* Ekilmiş olan, mezru.

ekilme
* Ekilmek işi.

ekilmek
* Ekmek işi yapılmak.

ekim
* Ekmek işi.
* Yılın 31 gün süren 10. ayı, teşrinievvel.

ekin
* Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı duruma verilen ad.
* Kültür, hars.

ekin biti
* Bkz. buğday biti.

ekin iti
* Başını dik tutup herkese yüksekten bakan kimse.

ekin kargası
* Tüyleri parlak, kara ve erguvanî parıltılı bir tür karga (Corvus frugilefus).

ekinci
* Ekin ekip biçmekle uğraşan kimse, çiftçi.

ekincilik
* Ekin ekip biçme işi, tarım.

ekini belli etmemek
* eksik, bozuk, yanlış, kusurlu bir işi sağlam, doğru ve doğal imiş gibi gösterme becerisini kanıtlamak.

ekinlik
* Ekin ekilmiş yer.

ekinokok
* Et oburların gelişmiş dönemlerinde bağırsaklarında yaşayan tenya türü.

ekinoks
* Gün gece eşitliği.

ekinti
* Ekilen şey.

ekip
* Takım, grup, kol.
* İşçilerin oluşturduğu takım.

ekip biçmek
* tarım yapmak.

ekipman
* Bir kuruluş veya işletmeye gerekli olan eşya.

-ekle-
* Bkz. -akla- / -ekle-.

eklektik
* Seçmecilik yanlısı, seçmeci.

eklektizm
* Seçmecilik.

eklem

* Vücut kemiklerinin uç uca veya kenar kenara gelip birleştiği yer, mafsal.

eklem bacaklılar
* Birbirine eklenmiş halkalardan oluşan böcekler, örümcekler, kabuklular ve çok ayaklılar gibi bölümlere ayrılan hayvan sınıfı.

ekleme
* Eklemek işi.
* Eklenmiş.

ekleme dişi
* Bkz. duvar dişi.

eklemek
* Bir şeyi ekle tamamlamak, ulamak, ilâve etmek.
* Bir şeyi ek olarak kullanmak.

eklemeli
* Bitişken.

eklemleme
* Eklemlemek işi.

eklemlemek
* Eklemle birleştirmek.

eklemlenme
* Eklemlenmek işi.

eklemlenmek
* Eklemle birleşmek.

eklemli
* Eklemi olan.

eklemliler
* Eklem bacaklılar.

eklemsiz
* Eklemi olmayan.

eklemsizler
* Kolsu ayaklılardan, kavkı çenetleri arasında eklem olmayan bir sınıf.

eklenme
* Eklenmek işi.

eklenmek
* Eklemek işi yapılmak.
* Ekle tamamlanmak.

eklenti
* Bir şeye eklenmiş olan, ek durumunda bulunan parça, aksesuar.

eklentiler
* Herhangi bir yapıya göre ayrı bir işlevi bulunan bölümler veya yapılar, müştemilât.

ekler
* İçi krema ile doldurulmuş bir pasta türü.

eklesil
* Üniversitelerde öğrencilerin ders seçme veya bırakma işlemi.

ekleşme
* Ekleşmek işi.

ekleşmek
* Ek durumuna gelmek.

ekleştirme
* Ekleştirmek işi.

ekleştirmek
* Vurmak, aşk etmek.

ekletme
* Ekletmek işi.

ekletmek
* Eklemek işini yaptırmak.

ekli
* Eklenmiş olan, eki olan.

ekli püklü
* Ekli, yamalı ve düzensiz.

ekme
* Ekmek işi.

ekmeden biçilmez
* emek vermeden beklenen bir sonuca erişilmez.

ekmediği yerden biter
* umulmayan ve istenilmeyen yerde karşılaşılan kimseler için kullanılır.

ekmeğinden etmek
* işinden çıkarmak, işinden atmak.

ekmeğinden olmak
* geçimini sağlayan işinden mecburî olarak ayrılmak.

ekmeğine göz koymak (veya dikmek)
* birinin geçimini sağlayan işi elinden almaya çalışmak.

ekmeğine yağ sürmek
* istenmediği hâlde birinin işine yarayacak biçimde davranmak.

ekmeğini çıkarmak
* çalıştığı işten geçimini karşılayacak kadar kazanç sağlamak.

ekmeğini kana doğramak
* büyük bir sıkıntı ve üzüntüye katlanmak.

ekmeğini kazanmak
* geçimini sağlamak.

ekmeğini taştan çıkarmak
* geçimini sağlamakta çok becerikli olmak.

ekmeğini yemek
* birisinin işinde çalışarak kendi geçimini sağlamak.
* geçim yönünden birisinin yardımından yararlanmak.

ekmeğiyle oynamak
* birinin geçim kaynağını tehlikeye düşürmek.

ekmek
* Bir bitkiyi üretmek için toprağa tohum atmak veya gömmek.
* Toprağı ekip biçmek için kullanmak.
* Serpmek.
* Bir şeyin başlamasına yol açacak sebepleri hazırlamak.
* Birini uydurma bir sebeple bırakıp gitmek, savuşmak, atlatmak.
* (para için) Boşuna harcamak, ziyan etmek.
* Yarışta geçmek.

ekmek
* Çeşitli tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, saçta veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek.
* İnsanı geçindirecek iş, kazanç.
* Yemek, aş.

ekmek ağacı
* Dutgillerden, sıcak ülkelerde yetişen, meyvesi beyaz etli ve biraz unlu, besleyici bir bitki (Artocarpus incisa).

ekmek aslanın ağzında
* geçim sağlayacak bir iş bulmak ve para kazanmak kolay değildir.

ekmek ayvası
* Gevrek ve sulu bir tür ayva.

ekmek çarpsın
* karşısındakini inandırmak için edilen yemin.

ekmek dolması
* Soğan, maydanoz ve baharat karışımının içi boşaltılmış somun ekmeğe doldurulması ve pişirilmesi yoluyla hazırlanan bir yemek türü.

ekmek düşmanı
* Bir ailede geçimin sağlanmasına katılmayan tüketici durumdaki kişiler.

ekmek elden, su gölden
* kendisi çalışmayıp başkasının kazancıyla geçinme durumu.

ekmek kadayıfı
* Yuvarlak küçük pide biçiminde yapılıp kurutulduktan sonra yumurtaya bulanıp yağda kızartılan bir tür kadayıfa, ateş üzerinde koyu şeker şerbeti içirilerek hazırlanan tatlı.

ekmek kapısı
* Geçim sağlayan iş yeri.

ekmek kavgası
* Geçim sağlamak için çalışıp uğraşma, geçim savaşı.

ekmek kaygısı
* Geçim sağlamak çabası.

ekmek küfü
* Doğal olarak ekmek, peynir ve benzeri besinler üzerinde gelişen asklı mantar (Penicillium crustaceum).

ekmek mayası
* Ekmek yapımında hamurun mayalanmasını sağlayan madde.

ekmek öpmek
* yeminin gücünü artırmak için ekmeği öpüp başa götürmek.

ekmek parası
* Geçimi sağlayan para veya kazanç.

ekmek tahtası
* Ekmeklik hamurun fırına sürülmek üzere hazırlandığı ve üzerine konulduğu uzun tahta.

ekmek tatlısı
* Ekmekten yapılan tatlı.

ekmek ufağı
* Ekmek kırıntısı.

ekmekçi
* Ekmek yapan veya satan kimse.
* Ekmek satılan dükkân.

ekmekçilik
* Ekmek yapma veya satma işi.

ekmeklik
* Ekmek yapmaya yarayan veya ayrılan.
* İçine ekmek konulan kap.
* Oyunda hep yenilerek kendisinden para kazanılan kimse.

ekmeksiz
* Ekmeği olmayan.
* Yiyeceği olmayan.
* Ekmek olmadan.

ekol
* Okul.

ekolâli
* Bkz. yankıca.

ekoloji
* Çevre bilimi.

ekolojik
* Çevre bilimsel.

ekolojik ortam
* Canlıların aralarındaki bağlantıların, ilişkilerin kurulduğu yer, çevre.

ekolojist
* Çevre bilimci.

ekonometri
* Ekonomik olayların açıklanmasında çok sayıda değişkeni göz önüne alarak ve karşılıklı bağıntılar kurarak, teorik çalışmaların deneylerle doğrulanmasını sağlayan matematiksel yöntem.

ekonomi
* İnsanların yaşayabilmek için üretme ve ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü, iktisat.
* Bu ilişkileri inceleyen bilim dalı, iktisat.
* Aşırı harcamalardan sakınma, iktisat.

ekonomi coğrafya
* Ekonomik olayların yeryüzünde, bir ülkede veya bir bölgede dağılışını inceleyen coğrafya kolu.

ekonomi politik

* İnsan toplumlarında maddî refahın dağıtımını ve insanlar arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişimini konu alan bilim dalı.

ekonomi yapmak
* tutumlu davranmak.

ekonomik
* Ekonomi ile ilgili olan, iktisadî.
* Az masraflı, kazançlı, hesaplı, iktisadî.

ekonomik ambargo
* Bir ülkeyi cezalandırmak amacıyla ekonomik alanda yaptırım uygulama.

ekonomik davranmak
* tutumlu davranmak.

ekonomist
* Ekonomi uzmanı, iktisatçı.

ekonomizm
* Her şeyin ekonomik sebeplerle belirlendiği ve işçi sınıfı mücadelesinin yalnızca ekonomik bir mücadele olduğunu ileri süren düşünce akımı.

ekopraksi
* Başkasının yaptığı hareket ve davranışları anlamsız olarak tekrarlama, yansıca.

ekose
* Çeşitli renklerde kareli olan (kumaş).

ekran
* Üzerine bir cismin ışık yoluyla görüntüsü düşürülen, saydam olmayan düz yüzey, görüntülük.
* Beyaz perde, görüntülük.
* Televizyon camı, görüntülük.

eksantrik
* Dış merkezli, merkez dışı (olan).
* Ayrıksı.

eksantrik mili
* Makine parçalarının çalışmasını yöneten bir tür yuvarlak mil.

ekselâns
* Bakan ve elçiden başlayarak cumhurbaşkanlığına kadar yükselen, yüksek makam sahibi yabancılara verilen şeref unvanı.
* Bu unvanı taşıyan kimse.

eksen
* Bir cismi iki eşit parçaya bölen çizgi, mihver.
* Üzerinde bir pozitif yön var sayılan sonsuz doğru.
* Araba dingili.

eksen oyuncu
* Oyun kurucu.

eksen ülke
* (bir topluluğu veya paktı) Kurucu veya yönlendirici ülke.

ekser
* Büyük çivi, enser.

ekseri
* En çok, en çoğu, çoğu kez.

ekseriya
* Çoğunlukla, çokluk, çoğu kez.

ekseriyet
* Çoğunluk, çokluk.

ekseriyetle
* Genellikle, çoğunlukla, çoklukla.

eksi
* Çıkarma işleminde " - " işaretinin adı, nakıs.
* Sıfırdan küçük, önünde eksi işareti bulunan (sayı), negatif, nakıs, artı karşıtı.

eksi sayı
* Sıfırdan küçük sayı, negatif sayı.

eksi uç
* Elektrikli ayrıştırmada sıvıya batırılıp akımın geçmesini sağlayan metal uçlardan eksi yüklü olanı, katot.
* Elektrikle yapılan temizleme, parlatma vb. işlemlerde yer alan eksi yüklü elektrot.

eksibe
* Kum yığını, kumul.

eksik
* Gerekli duyulan, ihtiyaç duyulan (şey), noksan.
* Bir bölümü olmayan, natamam.
* Mükemmel olmayan, kusurlu, muallel, sakat.
* Az.

eksik artık
* Biraz eksik veya fazla olabilir anlamında kullanılır.

eksik çıkmak
* tartı veya ölçünün tam olmadığı görülmek.

eksik doğmak
* vaktinden önce veya organları gelişmeden doğmak.

eksik etek
* Kadın.

eksik etmemek
* her zaman bulundurmak, sürdürmek.

eksik gedik
* Ufak tefek ihtiyaçlar.

eksik gedik kapamak
* gerekli olan ufak tefek ihtiyaçları karşılamak.

eksik gelmek
* yetişmemek, yetmemek.

eksik olma
* "var ol, sağ ol" gibi hoşnutluk anlatır.

eksik olmamak
* her vakit ve her fırsatta bulunmak.

eksik olmasın
* "sağ olsun, var olsun" anlamında birine karşı hoşnutluk bildirir.

eksik olsun
* "gereği yok" anlamında kullanılır.
* ölsün!.

eksiklenme
* Eksiklenmek işi veya durumu.

eksiklenmek
* Eksiği bulunmak.

eksikli
* Kendisine bir şey gerekli olan, muhtaç.
* Kadın.

eksiklik
* Eksik olma durumu, eksik olan miktar, noksan, nakısa, fıkdan.

eksiksiz
* Eksiği olmayan, tam, tamam.
* İyi, namuslu, temiz.

eksilen
* Çıkarma işlemindeki ilk sayı.

eksiliş
* Eksilme işi.

eksilme
* Eksilmek işi, tenakus.

eksilmek
* Azalmak, az duruma gelmek.
* Bulunmak, var olmak, rastlanmak.

eksiltilme
* Eksiltilmek işi.

eksiltilmek
* Eksiltilmek işine veya durumuna konu olmak.

eksiltme
* Eksiltmek işi.
* Bir işin kimin tarafından daha ucuz yapılacağının anlaşılması için istekliler arasında açılan fiyat kırma işi, münakaşa, ihale.

eksiltmek
* Eksik duruma getirmek, sayısını azaltmak.

eksiltmeye çıkarılmak
* bir iş, istekliler arasında en uygun olana bırakılmak için hazırlanıp sunulmak, ihaleye çıkarılmak.

eksin
* Anyon.

ekskavatör
* Kazı makinesi kazaratar, kazmaç.

eksper
* Bilirkişi, uzman.

eksperimantalizm

* Deneyselcilik.

eksperlik
* Bilirkişinin görevi, uzmanlık.

ekspertiz
* Eksperlerce yapılan inceleme, keşif, muayene.

ekspertiz raporu
* Eksperler tarafından yapılan inceleme sonunda hazırlanan rapor.

ekspoze
* Bir yere sunulan bildiri özeti.

ekspozisyon
* Sergi.

ekspres
* Yalnız büyük duraklarda duran, büyük iskelelere uğrayan ve çok hızlı giden tren, uçak veya gemi.
* İvedilikle, çabuk yapılan (şey).
* (posta ile yollanan, hızla yerine gitmesi istenilen şeyler için) Özel ulak.

ekspres yol
* Taşıtların hızlarını kesmeden gidebileceği genişlikte, gidiş ve geliş yönleri bölünmüş yol.

ekspresyonist
* Dışa vurumcu.

ekspresyonizm
* Dışa vurumculuk.

ekstra
* En iyi, üstün nitelikli (tür).
* Fazladan, alışılan ve gerekenden başka.

ekstrafor
* Giysilerin etek, kol, yaka parçalarına, perdelerin ucuna geçirilen seyrek dokunmuş keten şerit.

ekstrasistol
* Kalp ve damarlarda normal iki kasılma arasında oluşan fazladan kasılma.

ekstre
* Hesap özeti veya dökümü.
* Öz, hülâsa.

ekstrem
* En uç, en son.
* Aşırı, müfrit.

ekşi
* Sirke veya limon tadında olan.
* Bu tadı veren şey.

ekşi elma
* Sert, sulu ve şeker oranı düşük bir tür elma.

ekşi kiraz
* Vişne.

ekşi limon
* Ekşiliği fazla olan ham limon.

ekşi maya
* Bir önceki ekşi veya mayalı hamurdan alınıp bir süre fermente edildikten sonra yeni yapılmış bir hamuru mayalamak amacıyla kullanılan maya.

ekşi surat
* Küskünlük veya hoşnutsuzluk anlatan yüz.

ekşi yonca
* Ekşi yoncagillerden, çok yıllık otsu bitki (Oxalis acetosella).

ekşi yoncagiller
* İki çeneklilerden yapraklarında kuzukulağı asidi bulunan bir bitki familyası.

ekşi yüz
* Ekşi surat.

ekşikulak
* Kuzukulağı.

ekşili
* İçinde ekşisi bulunan.

ekşili çorba
* Nohut, dövme, kırmızı mercimek, patlıcan, sumak ekşisi, sarmısak, yağ ve baharat kullanılarak hazırlanan bir çorba türü.

ekşilik
* Ekşi olma durumu veya ekşi tat.

ekşime
* Ekşimek işi.

ekşimek
* Ekşi duruma gelmek.
* Mayalanmak.
* Utanmak, mahcup olmak.
* Sırnaşmak, ısrar etmek.
* Surat asmak.

ekşimik
* Yağı alınmış sütten yapılan peynir, kesmik, çökelek.

ekşimsi
* Tadı ekşiye çalan.
* Buruk.

ekşimtırak
* Az ekşi.

ekşitilme
* Ekşitilmek işi.

ekşitilmek
* Ekşitmek işi yapılmak.

ekşitme
* Ekşitmek işi.

ekşitmek
* Ekşimesine yol açmak.

ekti

* Her yiyeceği canı çeken.
* Başkalarının sırtından geçinen, asalak, tufeylî.
* Anası ölüp başka bir koyuna alıştırılan veya elle beslenen koyun.
* Arsız, yüzsüz, görgüsüz.
* Cimri, pinti, görmemiş.
* Anası ve babası olmayan veya atılmış, bırakılmış çocuk.

ekti püktüler
* Bir eve dadanan asalak kimseler.

ektilik
* Ekti olma durumu.

ektirme
* Ektirmek işi.

ektirmek
* Ekmek işini yaptırmak.

ektoderm
* Bkz. dış deri.

ekü
* Ortak pazar ülkelerince kabul edilen para birimi.

ekvator
* Yer yuvarının eksenine dik olarak geçtiği ve yer yuvarını iki eşit parçaya böldüğü var sayılan en büyük çember, eşlek.

ekvatoral
* Ekvatorla ilgili eşleksel.
* Yıldızların açılım ve yükselimini ölçmekte kullanılan dürbün.

ekzotermik
* Isı veren.

el
* Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.
* Aracı, vasıta.
* (iyelik ekleriyle veya bazı deyimlerde) Sahiplik, mülkiyet.
* Kez, defa.
* İskambil oyunlarında kâğıt atma sırası.
* Yönetim, baskı, etki.
* Bazı nesne ve araçların tutmaya yarayan bölümü.
* Elle yapılan.

el
* Yabancı, yakınların dışında kalan kimse.
* Ülke, yurt, il.
* Halk, ahali.
* Oba, aşiret.

-el
* Bkz. -al / -el.

el açmak
* dilenmek.
* başkasının yardımını isteyecek durumda olmak.
* Bkz. kâğıt açmak.

el adamı
* Yabancı kimse.

el âlem
* Herkes, el gün, yabancılar.

el alışkanlığı
* Bir iş veya hareketin birçok kez yapılması ile kazanılan özellik, ustalık, maharet.

el almak
* tarikatlarda bir mürit, mürşidinden, başkalarına yol gösterme iznini almak.
* bir sanatı yapmak için ustanın iznini almak.
* kâğıt oyunlarında karşı tarafın oynadığı kâğıdın daha önemlisini oynayarak üstünlük sağlamak.

el altında
* kolayca alınabilecek yerde, hazırda.

el altından
* gizlice.

el arabası
* Elle sürülen, taş, toprak gibi şeyleri taşımaya yarayan, tek tekerlekli ve iki kollu küçük araba.

el arı düşman gayreti
* dosta düşmana karşı küçük düşmemek için.

el atmak
* birisinin işine karışmak, müdahale etmek.
* bir işe girişmek, teşebbüs etmek.

el ayak (veya el etek) çekilmek
* ortalıkta hiç kimse kalmamak, ıssızlaşıp sessizleşmek.

el ayası
* Elin, bilekle parmaklar arasındaki iç bölümü.

el bağlamak
* saygı için ellerini göbeğinin üstüne kavuşturup durmak.
* namaza durmak.

el basmak
* kutsal bir şey üzerine el koyarak yemin etmek.

el bebek gül bebek
* nazlı, şımarık.

el beğenmezse yer beğensin
* beğenilmeyen bir kimse olmaktansa ölmek daha iyidir.

el bende!
* tekrarlanan oyunda başlama sırası veya hakkı bende.

el bezi
* Kurulama ve temizleme işlerinde kullanılan bez.

el birliği
* Bir iş yapmak için birleşme, beraberlik, dayanışma.

el birliği etmek
* birlikte davranmak, dayanışmak.

el bombası
* Elde taşınabilen ve pimi çekilerek ateşlenen küçük tip bomba.

el çabukluğu
* Bir işi çabuklukla yapabilme ustalığı.
* Hilesini kimseye sezdirmeden yapabilme.

el çantası
* Günlük işlerde veya kısa gezilerde kullanılan, içinde özel eşya bulunan kap.

el çekmek
* vazgeçmek.

el çektirmek (veya çektirilmek)
* görevinden uzaklaştırılmak.

el çırpmak
* alkışlamak, tempo tutmak.
* birini çağırmak için ellerini birbirine vurmak.

el değirmeni
* El gücüyle çalıştırılan ve kahve, baharat gibi şeyleri öğütmeye yarayan bir tür küçük değirmen.

el değiştirmek
* kullanımı veya mülkiyeti bir kimseden başka bir kimseye geçmek.

el değmemiş
* hiç kullanılmamış, dokunulmamış.
* saflığı bozulmamış.

el dokunulmak (veya dokunulmamak)
* daha önce kullanılmak (veya kullanılmamak), el değmiş olmak (veya olmamak).

el duşu
* Yıkanırken elde tutup su püskürtmeye yarayan araç.

el el üstünde oturmak
* herhangi bir iş yapmadan, boş oturmak.

el elde baş başta
* elde bulunan her şeyin tükendiğini anlatır.

el elden üstündür (ta arşa kadar)
* bir kimse, kendisinden üstün bir başkasının da olabileceğini bilmelidir.

el elden üstündür, taa arşa kadar
* daha iyi, daha kaliteli, daha uzman kişilerin bulunabileceğini belirtir.

el ele
* Birbirinin elini tutarak.

el ele vermek
* birlikte davranmak, bir konuda birleşmek.

el elin aynasıdır
* insanın her davranışını çevresindekiler açıkça görür.

el elin eşeğini türkü çağırarak arar
* başkaları, insanın kendi sıkıntı ve sorunlarına gereken önemi vermez, gerektiği kadar ilgilenmez.

el emeği
* Elde yapılan iş.
* Bu çalışmanın karşılığı.

el emeği göz nuru

* çok incelik isteyen uzun zaman içerisinde elle yapılıp ortaya çıkarılan güzel eser veya işlerin değerini belirtmek için kullanılır.

el ense çekmek (veya etmek)
* güreşte, kolunu hasmın boynuna getirip baş parmağı gırtlağa, dört parmağı da enseye geçirerek hasmı yıkmak amacıyla çekmek.
* Yenmek, mağlûp etmek.

el erimi
* Çok uzakta olmayan, elin ulaşabileceği uzaklık.

el erki
* Demokrasi.

el ermez, güç yetmez
* bir iş karşısındaki güçsüzlüğü anlatmak için kullanılır.

el etek çekilmek
* Bkz. el ayak çekilmek.

el etek öpmek
* bir işi yaptırmak için çok yalvarmak.
* yaltaklanmak.

el etmek
* bir kimseyi el işaretiyle çağırmak.

el falı
* Avuç içindeki çizgilere göre bakılan fal.

el feneri
* Elektrik feneri.

el freni
* Motorlu taşıtlarda el ile çalıştırılan fren.
* Duran bir taşıtı, bulunduğu yerde sabitleştirmek veya hareket imkânını engellemek için kullanılan ve elle yönetilen fren.

el frenini çekmek
* çalışması durdurulmuş bir motorlu aracın hareketini önlemek için el frenini uygun konuma getirmek.

el gün
* Başkaları, yabancılar.

el havlusu
* El ve yüzü yıkadıktan sonra kurulanmak için kullanılan havlu, yüz havlusu, küçük havlu.

el için yanma nare, yak çubuğunu bak keyfine
* başkalarının derdini kendine sorun yapıp da kendi rahatını ve düzenini bozma.

el ile (elle) tutulur
* çok açık ve belli.
* somut.

el ile gelen düğün bayram
* bir topluluğun hep birlikte uğradığı bir sıkıntıya yakınmasız katlanılacağını anlatır.

el işçiliği
* Eşyanın makine kullanmadan yapılan bölümlerine harcanmış işçi emeği.

el işi
* Makine kullanmadan, el emeği ile yapılan iş.

* Okullarda kâğıt, mukavva, tahta gibi şeylerle yaptırılan çalışmalar.

el işi kâğıdı
* Kesip yapıştırma işlerinde kullanılan bir yüzü parlak renkli kâğıt.

el kadar
* küçük, küçücük.

el kaldırmak
* (biri) oy verdiğini veya söz istediğini elini kaldırarak belirtmek.
* (birine) vurmaya kalkışmak.

el kantarı
* Bkz. kantar.

el kapısı
* Aile ocağının dışında muhtaç olunan, gelir, geçim sağlayan, başkalarına ait olan yer.
* Yabancı ülke.

el kapısına düşmek
* yabancılara muhtaç olmak.

el katmak
* bir işe karışmak, müdahale etmek.
* bir işin yapılmasına yardım etmek.

el kazanıyla aş kaynatmak
* başkasının hazırladığı imkânları kendi hesabına kullanarak iş çevirmek.

el keseri
* Marangozluk işlerinde kullanılan küçük keser.

el kılavuzu
* Herhangi bir konuda basit konuları ve bilgileri içeren kitapçık.

el kızı
* Gelin, kadın, eş.

el kiri
* Kolayca vazgeçilir, atalır (şey).

el kitabı
* Herkesin kolaylıkla yararlanması için herhangi bir konuda, pratik amaçlarla hazırlanan kitap.

el koymak
* bir yolsuzluğu ortaya çıkarmak, incelemek, vaziyet etmek.
* yetkili organ bir malı veya bir kuruluşu kendi buyruğuna almak.
* (iş) üzerine almak, sorumluluğu üstlenmek.

el mi yaman bey mi yaman? el yaman!
* baştaki ne kadar güçlü görünürse görünsün, asıl gücün halkta olduğunu anlatır.

el oltası
* İzmarit balığı için kullanılan olta.

el öpenlerin çok olsun
* eli öpülenin söylediği bir iyi dilek sözü.

el öpmek
* yaşlı veya saygı gösterilmesi gereken kimselerin sağ elinin üstünü önce dudağa, sonra alna götürmek.

el pençe divan durmak

* saygı gösterilen kimse karşısında el kavuşturup ayakta durmak.

el sabunu
* El ve yüzü yıkamak için üretilen salon.

el sanatları
* El tezgâhlarında bir yardımcı araç kullanarak elle yapılan işlerin hepsi.

el sıkmak
* selâmlaşmak için birinin elini tutmak.

el sözlüğü
* Elde ve cepte taşınabilen küçük sözlük.

el sürmemek
* dokunmamak, değmemek.
* bir işi yapmak, ilgilenmemek.

el şakası
* Elle yapılan şaka.

el tası
* El, yüz yıkanırken su dökünmek veya içinde sabunlu su hazırlanıp el temizlemekte kullanılan tas.

el tazelemek
* bir işte yorulan kimse yerine başka birini getirmek.

el telefonu
* Cep telefonu.

el telsizi
* Elde taşınabilen küçük menzilli telsiz.

el topu
* Yedi veya on birer kişilik iki takım arasında yalnızca elle oynan, topu karşı takımın kalesine atmaya dayanan oyun, hentbol.

el tutmak
* bir iş uzun süre uğraştırmak, vakit kaybettirmek.

el ulağı
* Yardımcı, yamak.

el ulaklığı
* Yamaklık.

el uzatmak
* birinden bir hakkı almaya kalkışmak.
* yardım etmek.

el uzluğu
* Ustalık, el alışkanlığı, maharet.

el üstünde tutmak
* bir kimseye çok saygı ve sevgi göstermek.

el vermek
* yardım etmek.
* tarikatlarda mürşit, bir müride, başkalarına yol gösterme izni vermek.
* halk hekimliği gibi konularda yetki vermek.
* kâğıt oyunlarında karşı tarafa elde olan veya olmayan sebeple oyun üstünlüğünü tanımak.

el vurmamak
* bir işi yapmaya yanaşmamak ve başlamamak.

el yatkınlığı
* İşe alışmış olma durumu, mümarese.
* El işlerini yapmakta yetkinlik.

el yazısı
* Elle yazılan yazı.

el yazması
* Yazma kitap.
* Yazma (şey).

el yıkamak
* o işle olan ilgisini kesmek.

el yordamı
* Elin duyumu ve yardımı ile varlıkları algılama.

el yordamıyla
* görmeden, elle yoklayarak.

elâ
* Gözde sarıya çalar kestane rengi.
* Bu renkte olan.

elaman
* Bezginlik ve sızlanma anlatır.

elaman çekmek
* bezginlik gösterip yakınmak.

elaman demek
* çok bezmek.

elan
* Şimdi, şu anda, hâlâ, henüz, daha.

elâstik
* Elastikî.

elâstikî
* Esnek.

elâstikiyet
* Esneklik.

elbasan tavası
* Önceden haşlanarak hazırlanmış yağsız etin üzerine yoğurt ve çırpılmış yumurta karışımının dökülüp fırında pişirilmesiyle yapılan bir yemek.

elbet
* Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz.

elbette
* Elbet.

elbise
* Giysi.

elbise dolabı

* İçindeki askılara giysi asılan, genellikle tahtadan yapılan ve özel bölmeleri olan mobilya.

elbiseli
* Elbisesi olan, giyinik.

elbiselik
* Giysi yapılmaya elverişli (kumaş).

elbisesiz
* Elbisesi olmayan, çıplak.

elci
* Bazı yörelerde mevsimlik tarım işçisi toplayıp işçi ile işveren arasında aracılık yapan kimse.

elcik
* Bisiklet ve motosiklette dümenin elle tutulan kısımlarına geçirilen ve yumuşak, sentetik maddeden yapılan kaplama.

elçek
* Geline kına yakılmasından sonra elinin içine girdiği, kumaştan yapılmış bir tür eldiven.

elçi
* Bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse, sefir.
* Bir uzlaşma sağlamak veya iş bitirmek için birinin yanına gönderilen kimse.
* Yalvaç, peygamber, resul.

elçilik
* Elçi olma durumu.
* Elçinin görevi veya makamı, sefirlik, sefaret.
* Elçinin görevini yaptığı yapı, sefaret, sefarethane.

elçilik etmek (veya yapmak)
* elçilik görevinde bulunmak.
* iki taraf arasında uzlaştırma görevini yapmak.

elçilik uzmanı
* Elçiliğin, belli bir kolundaki görevli uzmanı, ataşe.

elçim
* Bir kerede ele alınabilecek kadar az olan nesne.
* Tutam, bir demet, bir parça.

elçiye zeval olmaz
* bir kimseden başka bir kimseye bir öneri ulaştıran kimse bu aracılığından dolayı sorumlu tutulmaz.

elde
* Çarpma ve toplama işlemlerinde bir sonraki sıranın rakamlarına katılacak olan (şey).

elde avuçta (bir şey) kalmamak
* mal ve parasını harcayıp bitirmiş olmak.

elde avuçta (ne varsa)
* (mal, para vb. için) ne varsa, hepsi.

elde bir
* Kesinlikle gerçekleşecek şey.

elde bulunan
* sahip bulunulan, hazırdaki.

elde etmek
* bir şeye sahip olmak.

* bir kimseyi kendi hizmetine almak veya kendinden yana çekmek.

elde kalmak
* elinde kalmak.

elde olmamak
* elinde olmamak.

elde tutmak
* sahibi olsun olmasın, bir malı mülkiyeti altına bulundurmak, zilyet olmak.

eldeci
* Sahibi kendisi olsun olmasın bir malı kullanmakta olan, elinde tutan kimse, zilyet.

eldeki
* elde bulunan, hazırdaki.

eldeli
* Toplama veya çarpmalarda bir sonraki basamağa aktarılan sayı.

elden
* Aracısız olarak, kendisi tarafından.
* Birinin aracılığıyla.

elden ağıza yaşamak
* günlük kazancı ancak ihtiyaçlarını karşılayacak kadar olmak.

elden almak
* bir malı pazara çıkarılmadan sahibinin elinden satın almak.

elden ayaktan düşmek (veya kesilmek)
* yaşlılık sebebiyle veya sağlığı büsbütün bozularak çalışamaz duruma gelmek.

elden bırakmamak
* bir şeyle sürekli ilgilenmek, elden düşürmemek.

elden çıkarmak
* bir şeyin sahipliğini başkasına geçirmek, satmak.

elden çıkmak
* malı olmaktan çıkmak, satılmak.

elden düşme
* Az kullanılmış ve sahibinin elinden ucuza alınmış (eşya).

elden düşürmemek
* bazı şeylerle bir süre çok ilgilenmek.

elden ele
* Bir kişiden ötekine.

elden ele dolaşmak
* birçok sahip değiştirmek veya birçok kimselerce ele alınmak.

elden ele geçmek
* bir şey sahip değiştirmek.

elden geçirmek
* eksiklik veya bozukluklarını gidermek veya denetlemek için incelemek.

elden gel!
* ver!.

* kutlayalım.

elden geldiği kadar

elden gelmemek
* yapamamak, dayanamamak.

elden gitmek
* bir şeyi yitirmek, o şeyden yoksun kalmak.

elden kaçırmak
* elde edilebilecek bir şeyden türlü sebeplerle yararlanamamak.

elden kaçmak
* elde edememek.
* fırsatı kaçırmak, değerlendirememek.

elden ne gelir?
* çaresiz bir durumda yapılacak bir şey olmadığını anlatır.

elden vefa, zehirden şifa
* zehirden şifa beklenilmeyeceği gibi yabancılardan da yardım ve iyilik beklemek boştur.

eldesiz
* Toplama veya çarpmalarda toplam ve çarpımın dokuzdan büyük olmaması.

eldiven
* Dış etkilerden korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan el giysisi.

eldivenli
* Eldiveni olan.

eldivensiz
* Eldiveni olmayan.

-ele-
* Bkz. -ala- / -ele-.

ele alınır
* oldukça iyi, işe yarar.

ele alınmaz
* çok kötü, çok berbat.

ele almak
* bir şey üzerinde çalışmaya başlamak, incelemek, araştırmak.

ele avuca sığmamak
* söz dinlememek, baskı altına alınmamak, zapt edilememek.
* şımarık davranmak.

ele bakmak
* avuç içindeki çizgilere bakıp kişinin geleceğini okumak, el falına bakmak.

ele geçirmek
* yakalamak.
* sahibi olmak.

ele geçmek
* yakalanmak.
* edinilmek.

ele gelmek
* tutulabilmek.
* (bebek) kucağa alınacak kadar büyümüş olmak.

ele güne (veya ele güne karşı)
* herkese, yabancılara karşı.

ele güne karşı
* herkese, yabancılara karşı.

ele verir talkını, kendi yutar salkımı
* başkalarına, kendisinin inanmadığı ve yapmadığı öğütleri kolayca verir.

ele vermek
* suçlu bir kimseyi haber verip yakalatmak.

elebaşı
* Oyunda arkadaşlarına baş olan çocuk.
* Kötü, olumsuz iş veya hareketlerde önder olan kimse, sergerde.

elebaşılık
* Elebaşı olma durumu, sergerdelik.

eleğimsağma
* Gök kuşağı, alâimisema.

eleji
* Ağıt, içli, acıklı yakarışları, yakınmaları ve melânkolik duyguları anlatan şiir.

elek
* Taneli veya un gibi toz durumunda olan şeyleri yabancı maddelerden ayıklamak veya incesini kabasından ayırmak için kullanılan tahta bir kasnak ve tek tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl, bez vb. ile yapılan araç.

-elek
* Bkz. -alak / -elek.

elekçi
* Elek yapan veya satan kimse.
* Çingene.

elekçilik
* Elek yapıp satma işi.

eleklik
* Keçi kılından veya at yelesinden yapılmış iplikle dokunan ve sanayide bazı sıvıları süzmekte kullanılan özel dokuma türü.

elekten geçirmek
* elemek.
* ayıklamak.
* araştırma sonunda doğruyu yanlışı, iyiyi kötüyü ayırmak.

elektrifikasyon
* Elektrik enerjisini endüstri, ulaşım ve gündelik hayata uygulama, elektriklendirme.

elektriği kesmek
* elektrik enerjisinin akışına engel olmak.

elektriği yakmak
* elektrik enerjisini bir yeri aydınlatmak için açıp kullanmak.

elektrik

* Maddenin elektron, pozitron, proton gibi parçacıklarının hareketleriyle ortaya çıkan enerji türü.
* Bu enerjinin gündelik hayatta kullanılan biçimi.
* Bu enerjiden elde edilen aydınlanma.
* Fiziğin, elektrik olaylarını inceleyen kolu.
* Elektrikle çalışan.
* Çarpıcılık, cazibe, canlılık.

elektrik anahtarı
* Elektrik gücünden ışık, ısı, hareket olarak yararlanırken akımı kesme veya sürdürmek için kullanılan araç.

elektrik çarpması
* Akım geçen bir tele canlının dokunması sonunda şiddetli sarsılması veya ölmesi.

elektrik dinamosu
* Güçlü bir elektromıknatısın kutupları arasında dönen sarımlar biçiminde düzenlenmiş bir iletkenden oluşan ve iletkenin döndürülmesiyle mekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren araç.

elektrik direği
* Elektrik enerji hatlarını taşıyan, ağaç veya metal direk.

elektrik düğmesi
* Duvarda gömülü ve elektrik akımını açıp kesmeye yarayan düğme.

elektrik fabrikası
* Elektrik enerjisi üreten ve bu enerjiyi nakil hatlarıyla dağıtan büyük iş yeri.

elektrik feneri
* Pil ile çalışan fener, el feneri.

elektrik fırını
* Elektrik enerjisi ile çalışan mutfak aleti.

elektrik fincanı
* Elektrik tellerinin sarıldığı akım geçirmeyen porselen.

elektrik kaynağı
* Elektrik enerjisi kullanılarak yapılan kaynak işlemi.

elektrik ocağı
* Elektrik enerjisi ile çalışan ve ısıtma aracı olarak kullanılan alet.

elektrik saati
* Kullanılan elektrik enerjisinin miktarının gösteren araç.

elektrik santrali
* Daha az donanımlı küçük elektrik fabrikası.

elektrik sayacı
* Elektrik sarfiyatını ölçen ve kaydeden alet.

elektrik süpürgesi
* Elektrik enerjisi ile çalışan süpürge.

elektrik teli
* Elektrik akımını kolayca iletebilen ve özellikle bakırdan yapılan tel.

elektrik üreteci
* Jeneratör.

elektrik vermek
* bir yeri elektrikle donatmak.
* işkence amacıyla birinin çıplak bedenine doğru akım vermek.

* elektrik enerjisini kullandırmak.

elektrik yayı
* Biribirine değmeyen iki kömür çubuk arasında elektrik akımı sırasında oluşan yay biçimindeki ışık.

elektrik zili
* Elektrik gücünden yararlanan titreşim sonucu ses veren araç.

elektrikçi
* Elektrik işleri yapan usta.

elektrikçilik
* Elektrikçinin işi.

elektrikleme
* Elektriklemek işi.

elektriklemek
* Üzerinde elektrik gücü bulunmayan bir iletkene, elektrikli başka bir iletkeni yaklaştırmak veya değdirmek yoluyla elektrik gücü vermek.

elektriklendirme
* Elektriklendirmek işi.
* Bir yeri elektrik gücüyle donatma.

elektriklendirmek
* Elektrik sağlamak.
* Sinirli ve gergin bir duruma yol açmak.

elektriklenme
* Elektriklenmek işi.

elektriklenmek
* Elektrik enerjisiyle yüklü duruma gelmek.
* Sinirli ve gergin bir duruma gelmek, gerginleşmek.

elektrikli
* Elektriği olan, elektrik enerjisiyle yüklü olan, elektrikle işleyen.
* Sinirli ve gergin bir duruma gelmiş olan.

elektrikli basaç
* Elektrikle veya uzaktan kumanda edilen kapı, pencere ve elektrikli araçlarda kullanılan sistem açıcı.

elektrikli daktilo
* Elektrik enerjisi ile çalışan yazı makinesi.

elektrikli ısıtıcı
* Elektrik enerjisinin oluşturduğu ısıyı çevreye yayan araç.

elektrikli sandalye
* Bazı ülkelerde ölüm cezasının uygulanmasında kullanılan idam aracı.

elektrikli tren
* Elektrik enerjisi ile çalışan tren.

elektriksiz
* Elektriği olmayan, elektrik enerjisiyle yüklü olmayan, elektrikle çalışmayan.

elektro
* Bkz. elektrokardiyografi.

elektroansefalografi

* Beyin hücreleri arasında var olan ve saçlı derinin topladığı gizil güç farklarının yazılması.

elektroansefalogram
* Beyin hücrelerinin doğurduğu gizil güç farklarının yazılmasıyla elde edilen çizelge.

elektrobiyoloji
* Canlılarda görülen elektrik olaylarını inceleyen bilim.

elektrodinamik
* Elektrik akımlarının dinamik hareketini konu edinen fizik dalı.
* Bu dalla ilgili olan.

elektrodinamometre
* Elektrik akımının şiddetini ölçen cihaz.

elektrodiyaliz
* Birtakım koloitlerin ortamdaki öteki parçacıklara oranla gözenekli zarlardan daha kolay geçmesi özelliğine dayanan kimyasal arıtma yönteminin elektrik enerjisiyle hızlandırılmış türü.

elektrofil
* Bir atom veya iyondan elektron alabilen veya onunla elektron paylaşabilen madde.

elektrofon
* Fonograf kayıtlarını okumak ve elektrik akımının aracılığıyla yükselterek sese çevirmek için gerekli araçları içinde toplayan cihaz.

elektrogitar
* Elektrikten yararlanılarak sesi yükseltilen gitar.

elektrojen
* Elektrik üreten (sistem).

elektrokardiyograf
* Bkz. kardiyograf.

elektrokardiyografi
* Bkz. kardiyografi.

elektrokardiyogram
* Bkz. kardiyogram.

elektrokimya
* Elektrik akımının etkisiyle ortaya çıkan kimyasal değişmeleri ve kimya işlemlerinde oluşan enerji elektrik üretiminde kullanmayı araştıran bilim dalı.

elektrolit
* Elektroliz işlemiyle çözülen madde.

elektroliz
* Bir elektrik akımının etkisiyle ortaya çıkan kimyasal ayrışma.

elektromanyetik
* Elektromanyetiği bulunan veya bununla ilgisi olan.

elektromanyetik dalgalar
* Yayılmak için herhangi bir ortama ihtiyaç duymayan, boşlukta yayılabilen, manyetik veya elektrik alanlarından oluşan, yüklü parçacıkların hızlanmasıyla meydana gelen enerji dalgaları.

elektromanyetik güç
* Manyetik alan içindeki elektrik akışını etkileyen güç.

elektromanyetizma

* Elektriklenme ile mıknatıslanmanın karşılıklı olarak etkilenmelerinden ortaya çıkan olayların bütünü.
* Elektrik akımıyla mıknatıs elde etme.

elektrometalürji
* Metalurji ürünlerinin elde edilmesi ve arıtılmasında termik elektriğin ısı ve elektroliz özelliklerinin kullanılması.
* Elektrikle ısıtma olaylarından yararlanılarak yapılan ve madenlere uygulanan termik işlemlerin hepsi.

elektrometre
* Elektrikte kullanılan türlü ölçü cihazları.

elektromıknatıs
* İçinde manyetik akıyı toplayıp arttırıcı bir yumuşak demir bulunan, bobin veya bobinlere doğru akım geçirilerek elde edilen mıknatıs.

elektromobil
* Elektrik enerjisiyle işleyen otomobil.

elektromotor
* Mekanik veya kimyasal bir etki altında elektrik üreten.
* Elektrik enerjisini mekanik enerjiye çeviren cihaz.

elektron
* Bütün atomlarda bulunan negatif yüke sahip temek parçacık, pozitron karşıtı.

elektron akışı
* Serbest elektronların yer değiştirmesi.

elektron demeti
* Aynı enerji kaynağından çıkan ve biribirine yakın yörüngede yayılan elektronlar.

elektron gazı
* Boş veya gaz dolu bir ortamda, yahut bir iletkenin içinde dolaşan serbest elektronların tümü.

elektron lâmbası
* Gaz geçirmeyen bir tür içindeki boşlukta veya bir gazlı ortamda elektron akımı oluşturan elektronik araç.

elektron mikroskobu
* Normak ışık yerine bir elektron demeti ile çalışan ve bir milyon kere net büyütebilen özel mikroskop.

elektronegatif
* Elektrolizde artı (pozitif) kutupta toplanma niteliği olan (cisimler).

elektronik
* Elektron temeline dayanan.
* Serbest elektronları konu olarak alan bilim dalı.

elektronik beyin
* Bkz. bilgisayar.

elektronik çalgılar
* Elektrikten yararlanarak ses gücü yükseltilen çalgılar.

elektronik müzik
* Elektronik çalgı ve cihazlarla yaratılan müzik.

elektronik saat
* Elektrik enerjisi ile çalışan saat.

elektronikçi
* Elektronik işi ile uğraşan kimse.

elektropozitif
 * Elektrolizde eksi (negatif) kutupta toplanma niteliği olan (cisimler).

elektroradyoloji
 * Hastalıkların teşhis ve tedavi edilmesinde elektrik ışınlarının uygulanmasını öngören tıp dalı.

elektrosaz
 * Bkz. elektronik çalgı.

elektroskop
 * Bir cismin elektriklenmesini ve bu elektriklenmenin derecesini gösteren araç.

elektrostatik
 * Elektrikle ilgili.
 * Elektriklenmiş cisimler üzerinde elektriği denge durumunda inceleyen fizik dalı.

elektrostatik serpme
 * Yüksek gerilimli bir elektrostatik alandan yararlanılarak zımpara taneciklerinin kâğıt veya beze yapıştırılırken düzenli dağılımı sağlayan yöntem.

elektroşok
 * Ruh hastalıklarında, beyinden çok kısa süreli yüksek elektrik akımı geçirerek, hastayı iyileştirmeye çalışma yöntemi.

elektrot
 * Bir elektrolitin içine daldırılan iki iletken çubuktan her biri, bunların artısına (pozitifine) anot, eksisine (negatifine) katot denir.

elektroteknik
 * Elektrik tekniğine ait, elektrik tekniği ile ilgili.

elem
 * Acı, üzüntü, dert, keder.

eleman
 * Öge, unsur.
 * Bir toplulukta çalışan insanların her biri.
 * Kümeye ait varlıklardan her biri.

eleman sayısı
 * Bir kümedeki varlıkların sayısı.

eleme
 * Elemek işi.
 * Elenmiş, seçilmiş olan.
 * Çeyrek sona katılacak sporcu ve takımları ayırmak için düzenlenen seçme yarışı.

eleme sınavı
 * Herhangi bir eğitim kurumuna başvuran istekliler arasından belli düzeyde başarı gösterenleri seçmek için düzenlenen iki aşamalı sınavdan ilki.

elemek
 * Elek yardımıyla ayıklamak veya incesini kabasından ayırmak, elekten geçirmek.
 * Gözden geçirmek, ayıklamak, iyisini kötüsünden ayırmak.
 * Sınav veya yarışma yoluyla en iyileri seçmek.
 * İpliği elemgeden geçirip yumak yapmak.
 * Bir yarışmacıyı yarışma dışı bırakmak.

element
 * Kimyasal çözümlemeyle ayrıştırılmayan veya bireşim yoluyla elde edilemeyen madde.

elemge

* Çile durumundaki ipliği yumak yapmak veya masuraya sarmak için, üzerine geçirilen kafes dolap biçimindeki hafif ve bir eksen üzerinde dönen araç.

elemli
* Üzüntülü, kederli.

elemsiz
* Elemi, üzüntüsü, kederi olmayan.

elenme
* Elenmek işi.
* Yenilen oyuncu veya takımın yarışmalardan çıkarılması.

elenmek
* Elemek işine konu olmak veya elemek işi yapılmak.
* Sınavdan geçirilmek, seçilmek.
* Turnuva dışı kalmak, yarışmadan çıkarılmak.
* Süzülmek.

elenti
* Arpa, buğday ve benzerlerinin kalburdan geçirilmiş bölümü.

eleştirel
* Eleştiri niteliği taşıyan, tenkidî.

eleştiri
* Bir insanı, bir eseri, bir konuyu, doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek maksadıyla inceleme işi, tenkit.
* Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle sağlamak ve değerlendirmek amacıyla yazılan yazı türü, tenkit, kritik.
* Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınama, yargılama.

eleştirici
* Eleştirmeci, eleştirmen.
* Eleştirme niteliği olan, tenkitçi.

eleştiricilik
* Eleştiricinin işi, eleştirmenlik, tenkitçilik, münekkitlik.
* İnsan bilgisinin sınırı üzerine felsefe bilinci ve bu bilincin uyanık tutulması, eleştirimcilik, kritisizm.
* Kant'ın akıl ve bilginin sınırını ve imkânlarını tespit etmek için, özellikle dogmacılığın ve şüpheciliğin karşısına koyduğu felsefe yöntemi, kritisizm.

eleştirilme
* Eleştirilmek işi.

eleştirilmek
* Eleştirmek işi yapılmak.

eleştirim
* Eleştirmek işi.

eleştirimci
* Eleştirimcilikle ilgili olan.

eleştirimcilik
* Eleştiricilik.

eleştirme
* Eleştirmek işi, tenkit.

eleştirmeci
* Eleştirme yapan kimse, eleştirmen, tenkitçi, münekkit.

eleştirmecilik
* Eleştirmecinin yaptığı iş tenkitçilik, münekkitlik.

eleştirmek
* Bir düşüncenin, bir eserin, bir yargının doğruluk veya yanlışlığını ortaya çıkarmak ve gerçek değerini belirtmek için onu incelemek, tenkit etmek.

eleştirmeli
* Eleştirme ile ilgili, eleştirme üzerine olan, eleştirel, tenkidî.

eleştirmen
* Eleştiri yazan kimse, eleştirmeci, tenkitçi, münekkit.

eleştirmenlik
* Eleştirmenin işi, eleştiricilik, münekkitlik.

elezer
* Sadist.

elezerlik
* Sadizm.

elgin
* Yabancı, gurbette yaşayan, garip.

elhak
* Gerçekten, hiç şüphesiz, doğrusu.

elhamdülillah
* Allah'a şükür.

elhasıl
* Sözün kısası, kısacası, işin sonu, velhasıl.

eli açık
* Parasını ve malını esirgemeyen, cömert, bonkör.

eli ağır
* Yavaş iş gören.
* Vurunca çok acıtan (kimse).

eli alışmak
* bir işte uzluk, ustalık kazanmak.
* herhangi bir davranışı âdet edinmek.

eli altında olmak
* buyruğunda olmak, istediği anda o şeyden yararlanabilmek.

eli armut devşirmek
* birisinin bir iş yaparken öbürünün de boş durmayarak aynı işi yapabileceğini anlatır.

eli ayağı (olmak)
* yardımcısı (olmak), her işine yarar (olmak).

eli ayağı (veya eli kolu) bağlı
* çaresiz, istediğini yapamayacak bir durumda olan.

eli ayağı buz kesilmek (veya tutmamak)
* güçsüz, dermansız kalmak.

eli ayağı dolaşmak
* şaşırmak, telâşlanmak.

eli ayağı düzgün
* bedence kusursuz, sakat değil.

eli ayağı titremek
* korku, sinir gibi sebeplerle heyecanlanmak.

eli ayağı tutmak (veya tutmamak)
* beden gücü yerinde olmak, (veya olmamak).

eli aza varmamak
* bir şeyi bol bol alma veya bol bol verme alışkanlığında olmak.

eli bayraklı
* Şirret, edepsiz, kavgacı.

eli boş
* İşi olmayan, boş gezen.

eli boş çıkmak
* umduğunu alamamak, başarısızlığa uğramak.

eli boş dönmek (çevrilmek veya geri gelmek)
* umduğunu alamadan dönmek.

eli boş gelmek (veya gitmek)
* armağansız gelmek, gitmek.
* umulan şeyi getirmeden gelmek.

eli böğründe
* Ahşap yapılarda çıkmaların altına eğik ve aralıklı olarak konulan ahşap destek.
* Halı ve kilimlerde kullanılan eski bir motif türü, eli belinde.

eli böğründe (veya koynunda) kalmak
* başarısızlığa uğramak, bir şey yapamaz duruma düşmek.

eli çabuk
* Çabuk iş gören, hamarat.

eli dar (veya eli darda) olmak
* para sıkıntısı içinde olmak.

eli değmek
* bir şey yapmaya vakit ve fırsat bulmak.

eli dursa ayağı durmaz
* kıpırdak, hareketli.

eli ekmek tutmak
* geçimini kendi emeğiyle sağlayacak duruma gelmek.

eli ermek (veya ermemek)
* yapabilmek, ulaşabilmek.

eli ermez gücü yetmez
* çaresiz, zavallı.

eli geniş
* Geçimi iyi olan, cömert.

eli genişlemek
* bolca paraya kavuşmak.

eli gitmek
* bir şeyi kavramak, tutmak istemek.

eli hafif
* (cerrah, dişçi, berber vb.) Acıtmadan, tedirgin etmeden iş gören.

eli harama uzanmak
* dince yasaklanmış bir işe yönelmek.

eli işe yatmak
* becerikli, eli yatkın olmak.

eli kalem tutmak
* yazı yazmayı bilmek.
* düşündüğünü güzel bir anlatımla yazmak.

eli kırılmak
* eli, işe yatkın bir duruma gelmek.

eli kolu bağlı kalmak (veya durmak, olmak)
* bir engel dolayısıyla hiçbir iş yapamaz duruma gelmek.

eli koynunda
* boş, işsiz; çaresiz.

eli koynunda kalmak
* çaresiz kalmak.

eli kulağında
* nerede ise olacak, çok yakında olması beklenilen (şey).

eli kurusun
* "eli tutmaz olsun, eli bir iş göremez olsun" anlamında bir ilenme.

eli maşalı
* Kavgacı, şirret, daya atmayı seven.

eli olmak
* karışmış olmak, gizli bir ilgisi bulunmak.

eli para görmek
* eline para geçmek.

eli selek
* Eli açık, cömert.

eli sıkı
* Çok tutumlu, cimri, pinti.

eli silâh tutan
* silâh kullanabilen.

eli sopalı
* Zorba.

eli şakağında
* düşünceli, kaygılı.

eli uz
* Usta, belli bir işte becerikli, mahir.

eli uzun
* Fırsat buldukça öte beri aşıran, hırsız.

eli varmamak (veya gitmemek)
* bir işi yapmaya gönlü razı olmamak.

eli yatkın
* eli o işe alışık, becerikli.

eli yatkın
* Elle yapılan işlerde becerikli (kimse).

eli yatmak
* eli alışmak.

eli yordamlı
* Eli işe yakışır, yatkın.

eli yüzü düzgün
* yüzüne bakılır, güzelce.

elif
* Arap alfabesinin ilk harfinin adı.

elifba
* Arapça, Farsça ve Osmanlıcanın alfabesi.

elifî
* Bantlarla süslenmiş bir tür kumaş.

elifi elifine
* tam, tam olarak, noktası noktasına.

elifi mertek sanmak
* çok cahil olmak.

elik
* Dağ keçisi, yaban keçisi.

elîm
* Acınacak, acıklı.

elimi sallasam ellisi, başımı sallasam tellisi
* Bkz. elini sallasa ellisi, başını sallasa tellisi.

elin (veya âlemin) ağzı torba değil ki büzesin
* başkalarının söyleyeceklerine engel olamazsınız; halk elverişli bir durum karşısında çeşitli yorumlar yapar.

elinde
* bakımı, gözetimi altında.
* egemenliği altında, yetkisinde.

elinde avcunda nesi varsa
* parasının, varlığının hepsi.

elinde bulunmak (veya olmak)
* o şeye sahip bulunmak.

elinde büyümek
* büyütülmek, bakılmak.
* eğitilmek, bilgi, görgü ve terbiye sahibi olmak, yetiştirilmek.

elinde kalmak
* birinin bakımında, yönetiminde olmak.
* bir şey satılmayıp sahibinde kalmak.

elinde olmak
* isteyince o işi yapabilmek.

elinde olmamak
* iradesi dışında bulunmak.

elinde tutmak
* kendi tekelinde bulundurmak, başkalarına kaptırmamak.
* bir malı satmayıp bekletmek.

elinde... var
* yapar, bilir, bulundurur.

elinden
* yüzünden,... -den dolayı.

elinden bir iş (veya şey) gelmemek
* çaresizlikten veya yeteneksizlikten bir iş yapamamak.

elinden bir kaza (veya sakatlık) çıkmak
* istemeyerek birini yaralamak veya öldürmek.

elinden çıkmak
* birisi tarafından yapılmak.
* ustaca hazırlanmak üretilmek.

elinden geleni ardına (arkasına) koymamak
* yapabileceği bütün kötülükleri yapmak.

elinden geleni yapmak
* gücünün yettiğini yapmak.

elinden gelmek
* yapabilmek.

elinden gelmemek
* çaresizlikten, başka türlü yapamamak.

elinden hiçbir şey kurtulmamak
* her şeyi becerebilmek.

elinden iş çıkmamak
* çabuk iş görememek.

elinden iyi iş gelmek
* becerikli, hünerli olmak.

elinden kan çıkmak
* cinayet işlemek.

elinden kurtulmak
* birinden kaçmayı başarmak.

elinden tutmak
* yardım etmek; kayırmak.

eline (elinize veya ellerinize) sağlık
* el emeği ile güzel bir şey yapana söylenen bir övgü sözü.

eline ağır
* elinden çabuk iş çıkmayan.

eline almak
* bir işin veya yerin yönetimini emri altına almak.
* bir işi kendi yapmaya başlamak.

eline ayağına kapanmak (sarılmak veya düşmek)
* birine çok yalvarmak.

eline ayağına üşenmemek
* her türlü ayak hizmetlerini yüksünmeden yapmak, hamarat olmak.

eline bakmak
* bir kimsenin yardımıyla geçinmek.
* ne getirdi diye gözlemek.

eline çabuk
* Çabuk iş gören.

eline doğmak
* yaşlı bir kimse, birini, çocukluğundan beri çok yakından tanımak.

eline düşmek
* egemenliği, buyruğu altına girmek.
* yakalanmak.
* birine muhtaç olmak.
* rastlamak, tesadüf etmek.

eline erkek eli değmemiş olmak
* (kız için) namuslu olmak.

eline eteğine doğru
* her türlü kötülükten uzak olan, dürüst.

eline eteğine sarılmak
* çok yalvarmak.

eline fırsat geçmek
* imkân bulmak.

eline geçmek
* kazanmak, edinmek, elde etmek.
* rastlamak, bulmak.
* yakalamak.

eline kalmak
* ondan başka yardım edeni olmamak, yalnız ona muhtaç olmak.

eline su dökemez
* değerce ondan çok geride.

eline tutuşturmak
* karşısındakinin isteyip istemediğini düşünmeksizin verivermek.

eline yüzüne bulaştırmak
* gerektiği gibi bir işi yapamamak, başarısız olmak, becerememek.

elini ayağını kesmek (veya çekmek)
* uğramaz olmak.
* uğraşmamak, ilgilenmemek.

elini ayağını öpeyim
* "çok yalvarırım" anlamında kullanılır.

elini belli etmek (veya göstermek)
* (kâğıt veya okey vb. oyunlarda) elindeki kâğıdı veya taşı, oynayanlara belli edecek biçimde sözle veya işaretle açıklayıp oynamak.

elini çabuk tutmak
* gerekli tedbiri zamanında almak .

elini eteğini çekmek (veya kesmek)
* o şeyle ilgisini kesmek.

elini kalbine (veya vicdanına) koyarak (söylemek, düşünmek veya hüküm vermek)
* doğru, yansız, hakça.

elini kana bulamak (veya bulaştırmak)
* öldürmek.

elini kolunu bağlamak
* bir şey yapamayacak duruma getirmek.

elini kolunu sallaya sallaya gelmek
* gelirken hiçbir armağan getirmemek veya bitirmeye gittiği işten sonuç almaksızın dönmek.

elini kolunu sallaya sallaya gezmek
* (ortada görünmemesi gereken kimse) pervasızca, kimseden çekinmeden dolaşmak.

elini kulağına atmak
* gazel veya türkü söylemek için elini kulak kepçesinin arkasına koymak.

elini oynatmak
* parayı esirgememek.

elini sallasa ellisi (başını sallasa tellisi)
* birinin karşı cinsten birçok insanı kolaylıkla elde edebileceğini anlatır.

elini sıcak sudan soğuk suya sokmamak
* evde hiçbir iş yapmamak, çok nazlı olmak.

elini sürmemek
* eliyle dokunmamak.
* bir işi kendine yakıştırmayarak, tenezzül etmemek.

elini uzatmak
* yardım etmek.

elini veren kolunu alamaz
* kendisine iyilik yapıldığında, devamını fazlasıyla isteyen kimseler için kullanılır.

elinin altında
* her zaman kolayca alınıp yararlanılabilecek yerde ve yakınlıkta.

elinin hamuruyla erkek işine karışmak
* (kadınlar için) beceremeyeceği işleri yapmaya kalkışmak.

elinin körü
* bıktırıcı, usandırıcı durum karşısında azarlama yollu verilen karşılık.
* kötü, anlaşılmaz.

elinle ver, ayağınla ara

* ödünç aldığı şeyi geri vermeyi geciktirenler için yakınma olarak söylenir.

elips
* Bütün noktalarının odak denilen belirli iki ayrı noktaya olan uzaklıklarının toplamı birbirine denk olan kapalı eğri.

elipsoidal
* Elipsoitle ilgili, elipsoit biçiminde olan.

elipsoit
* Elipse benzeyen.
* Bir elipsin kendi ekseni etrafında döndürülmesiyle oluşan cismin biçimi.

eliptik
* Elips ile ilgili, elips biçiminde olan.

elit
* Seçkin.

eliyle
* aracılığıyla, marifetiyle.

eliyle koymuş gibi (bulmak)
* hiç aramadan, kolayca.

elle tutulacak tarafı (yanı) kalmamak
* sağlam bir yanı kalmamak.
* güvenilecek veya kayırılacak bir yönü olmamak; hiçbir değerli yanı olmamak.

elle tutulur gözle görülür (veya dille anlatılır)
* çok belirgin, çok açık.

elleme
* Ellemek işi.
* Seçilmiş, iyi.

ellemek
* Elle dokunmak, elle karıştırmak.

ellenme
* Ellenmek işi.

ellenmek
* (bir şeye) Elle dokunulmak.

ellenmiş dillenmiş
* iffetsizliği yayılmış (kadın).

eller yukarı!
* "ellerini kaldırarak teslim ol" anlamında kullanılır.

ellerde gezmek
* elden ele dolaşmak, el üstünde tutulmak, saygı ve sevgi görmek.

ellerim yanıma gelsin
* "Allah canımı alsın ki doğru söylüyorum" anlamında kullanılır.

ellerin dert görmesin
* "Allah senden razı olsun" anlamında iyi dilek sözü.

elleşme
* Elleşmek işi.

elleşmek
* Elle dokunmak.
* Elle itişerek şakalaşmak.
* Alış verişte, alanla satan birbirlerinin ellerini tutup sıkarak uzlaşmak.
* Birine dokunacak söz söylemek.
* Birbirinin elini sıkarak güç denemesi yapmak.
* El sıkarak selâmlaşmak.
* Ağır bir yükü kaldırmak için birkaç kişi birden tutmak.
* Yardımlaşmak.

elli
* Kırk dokuzdan sonra gelen sayının adı, 50, L.
* Beş kere on; kırk dokuzdan bir artık.

elli
* Eli olan.

ellik
* Eldiven.
* Ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç.
* Yelken dikenlerin kullandığı, madenî yüksüğü olan meşin eldiven.

ellilik
* İçinde elli tane bulunan.
* Elli yaşında olan.
* Elli kuruş veya elli lira değerinde para.

ellinci
* Ellinin sıra sıfatı; sırada kırk dokuzuncudan sonra gelen.

ellişer
* Elli sıfatının üleştirme biçimi; her birine elli, her defasında ellisi bir arada olan.

elma
* Gülgillerden, çiçekleri pembe veya beyaz bir ağaç (Pirus malus).
* Bu ağacın kabuğu parlak, sert, kırmızıdan yeşile kadar türlü renkte, kokusu hoş, tadı ekşi veya tatlı, dokusu gevrek, ufak çekirdekli meyvesi.

elma çayı
* Elmalı çay.

elma da, alma da demesini biliriz
* şartlara göre uygun davranmayı ifade eder.

elma gibi
* kırmızı (yanak).

elma sirkesi
* Elma suyundan elde edilen sirke.

elma suyu
* Elmadan çıkarılan meyve suyu.

elma şarabı
* Elma şırasının mayanmasıyla elde edilen şarap.

elma şekeri
* Boya katılmış şeker pekmezine batırılarak şekerlenen ve çubuğa takılarak satılan elma.

elma şurubu
* Elmanın şekerle kaynatılmasından elde edilen bir tür içecek.

elmabaş
* Tepeli dalgıç.

elmacı
* Elma yetiştiren veya satan kimse.

elmacık
* Yüzün yanakla göz arasında bulunan, az çok çıkıntılı bölümü.

elmacık kemiği
* Yüzün yanakla göz arasında bulunan kemiği.

elmacılık
* Elmacının yaptığı iş.

elmalık
* Elma bahçesi.

elmanın yarısı o, yarısı bu
* Bkz. bir elmanın yarısı o, yarısı bu.

elmas
* Billûrlaşmış arı karbon.
* Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş.
* Elmastıraş.
* Elmas taşlarıyla süslenmiş.

elmas gibi
* çok iyi, çok değerli.

elmasım
* övgü ile seslenme.

elmasiye
* Dondurulmuş meyve suyundan yapılan bir tür pelte.

elmaslı
* Elmasla süslenmiş olan.

elmastıraş
* Üzeri elmas gibi yontulmuş (iyi tür cam, billûr).
* Ucu elmaslı, kalem biçiminde cam keskisi.

eloğlu
* El, yabancı.
* Damat; koca.

elöpen
* Kertenkele.

elti
* Kardeş karılarından her birinin ötekine göre adı.

eltieltiyeküstü
* Bir tür bitki.

eltilik
* Elti olma durumu.

elvan
* Renkler.

* Türlü renklerden olan.

elvan elvan
* Çeşit çeşit.

elveda
* Bir daha kavuşulmayacağı düşünülen bir şeyden ayrılırken kullanılır.
* Bir daha karşılaşılmayacak biçimde ayrılırken "Allaha ısmarladık, Allaha emanet olun" anlamında kullanılır.

elverir ki
* yeter ki.

elverişli
* Uygun, işe yarayan, müsait.

elverişlilik
* Uygun olma durumu.

elverişsiz
* Uygun olmayan, uygun gelmeyen.

elverişsizlik
* Uygun olmama durumu.

elverme
* Elvermek işi veya durumu.

elvermek
* Yetmek, yetecek kadar olmak.
* Uygun gelmek.

elvermemek
* Uygun olmamak, uygun gelmemek, imkân bulunmamak.

elyaf
* Lifler, teller.

elzem
* Çok gerekli, vazgeçilmez.

em
* İlâç, merhem.

-em
* \343 -am / -em.

emanet
* Korunmak için birine veya bir yere bırakılan eşya, kimse vb., inan, vedia.
* Bir kimse ile birine gönderilen şey.
* Eşyanın emanet olarak bırakıldığı yer.
* Bazı devlet dairelerine verilen ad.
* Can.

emanet bırakmak (veya vermek)
* bir eşyayı veya parayı koruma işini yapan kimseye veya bir yere vermek.

emanet dolabı
* Emanetçinin aldığı para veya eşyayı sakladığı mobilya.

emanet etmek
* bir şeyi veya bir kimseyi birine veya bir yere korumak için bırakmak.

emanetçi
* Ücret karşılığı eşyayı alıkoyup koruyan kimse.

emanetçilik
* Emanetçinin işi.

emanete hıyanet olmaz
* emanet olarak bırakılan şeyi titizlikle korumak gereklidir.

emaneten
* Emanet olarak.

emanetullah
* Sığıntı, yetim ve öksüz (çocuk).

emare
* Belirti, iz, ipucu.

emarecik
* Küçük iz, ufak belirti.

emaret
* Emirlik, beylik.

emay
* Bazı maddeleri korumak, belirli bir parlaklık kazandırmak veya boyamak için kullanılan, saydam veya donuk cama benzeyen cilâ.

emaye
* Üzeri emayla kaplanmış olan.
* (fotoğrafçılıkta) Işığa karşı hassas malzeme.

emaylama
* Emaylamak işi.

emaylamak
* Emayla kaplamak.

embriyolog
* Embriyoloji uzmanı.

embriyoloji
* Dölüt durumuna gelinceye kadar oğulcuğun geçirdiği gelişim evrelerini inceleyen biyoloji kolu.

embriyon
* Oğulcuk, rüşeym.

emcek
* Meme.

emcik
* Meme.

emdiği (helâl) süt haram olmak
* doğruluktan ayrılmak, kötü işler yapmak, anaya babaya saygısızca davranmak.

emdirme
* Emmesini sağlamak, emdirmek işi.

emdirmek
* Emmesini sağlamak.

emdirtme
* Emdirtmek işi.

emdirtmek
* Emdirmesini sağlamak.

eme seme yaramamak
* işe yaradığı kabul edilmemek, makbule geçmemek, takdir edilmemek.

eme yaramak
* işe yaramak, yararlı olmak.

emeç
* Su ve kara yosunlarının, kökü andıran tutunma organı.

-emeç
* Bkz. -amaç / -emeç.

emeği çekilmiş
* çok emek verilerek hazırlanmış (yemek).

emeği geçmek
* bir şeyin ortaya çıkması için çalışmış olmak.

emek
* Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü.
* İnsanın bilinçli olarak belli bir amaca ulaşmak için giriştiği hem doğal ve toplumsal çerçevesini hem de kendisini değiştiren çalışma süreci, say.
* Uzun ve yorucu, özenli çalışma.

-emek
* Bkz. -amak / -emek.

emek çekmek
* bir işte çok çalışarak yorulmak.

emek harcamak
* çaba göstermek.

emek vermek
* bir şeyin meydana gelmesi için özenle ve çok çalışmak.

emekçi
* Emek karşılığı geçimini sağlayan kimse.
* Herhangi bir üretim aracına sahip olmayan, geçimini emeği karşılığında sağlayan işçi.

emekçilik
* Emekçi olma durumu.

emekleme
* Emeklemek işi.

emekleme çağı
* Bir şeyde henüz olgunluk, tecrübe kazanılmamış dönem.

emekleme dönemi
* Emekleme çağı.

emeklemek
* Dizler ve eller üzerinde yürümek.
* Bir işe yeni başlarken tecrübesizlikten ötürü acemilik geçirmek.

emekli
* Emek harcanarak elde edilen, zor, zahmetli.
* Belirli bir süre çalıştıktan sonra kanunlar gereği işi ile ilgisi kesilerek kendisine aylık bağlanmış olan (kimse).

emekli maaşı
* Bkz. emekli aylığı.

emekli aylığı
* Emekli olduktan sonra ödenen aylık.

emekli ikramiyesi
* Emekli olma sırasında yapılan toplu ödeme.

emekli olmak
* belirli bir süre çalıştıktan sonra kanun ile sağlanan haklardan yararlanarak görevinden ayrılmak, tekaüt olmak.

emeklilik
* Emekli olma durumu, tekaütlük.

emeklilik çağı
* Emekli olduktan sonraki dönem.

emekliye ayırmak (çıkarmak veya çıkartmak)
* kanuna göre aylık bağlayarak bir görevliyi görevinden ayırmak.

emekliye ayrılmak (veya çıkmak)
* emekli olmak, tekaüde sevk olunmak.

emeksiz
* Emek harcanmadan elde edilen, kolay, zahmetsiz.

emeksiz evlât
* Üvey evlât.

emektar
* Bir görevde uzun süre kalıp o işe emeği geçmiş olan (kimse).
* Çok kullanılmış, eski.

emektarlık
* Emektar olma durumu.

emel
* Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek.

emel beslemek
* isteği, arzuyu sürekli düşünmek veya güçlendirmek.

emeline âlet etmek
* birini veya bir şeyi kendi istekleri doğrultusunda kullanmak.

emen
* Çukur, bağ çubuğu, ağaç veya sebze dikmek için açılan çukur.

emici
* Emme işini yapan.

emici kıllar
* Bitkilerin köklerinde bulunan ve topraktaki besin maddelerini emip beslenmelerine yarayan tek hücreli uzantılar.

emici tüyler

* Emici kıllar.

emik
* Emmekten çürüyen yer, emme izi.
* İnsan beyni.

emik
* Bkz. imik, ümük.

emilme
* Emilmek işi.

emilmek
* Emmek işine konu olmak.

emin
* İnanılır, güvenilir.
* Sakıncasız, emniyetli, tehlikesiz.
* Şüphesi olmayan.
* Osmanlı imparatorluğunda bazı devlet görevlerindeki sorumlu kişilere verilen ad.

emin olmak
* inanmak, güvenmek.

emir
* Buyruk, komut.
* Bir makamdan öbürüne geçerken görevliye verilen belge.

emir
* Araplarda ve daha başka Müslüman ülkelerde bir kavim, şehir veya ülkenin başı.

emir almak
* talimat almak.

emir cümlesi
* Yüklemi emir kavramı veren cümle.

emir eri
* Subayların kıt'a ve daire dışında buyruklarında bulunan er, emirber.

emir etmek
* Bkz. emretmek.

emir kipi
* Fiilin yapılmasını dileyen veya emreden isteme kipi. Türkçede bu kip birinci teklik ve çokluk kişiler için kullanılmaz. İkinci kişiler için -in, -iniz, üçüncü kişiler için, -sin, -sinler ekleri kullanılır.

emir kulu
* Bir işi, aldığı buyruk gereğince yapmak yükümlülüğünde olan kimse.

emir subayı
* Yüksek rütbeli komutanların emrine verilmiş subay.

emir vermek
* buyurmak, buyruk vermek.

emirber
* Emir eri.

emirberlik
* Emirber olma durumu, emirberin işi.

emircik

* Yalıçapkını, iskele kuşu.

emirlik

* Emir (II) olma durumu.
* Bir emirle yönetilen bölge.

emirname

* Yazılı buyruk.

emisyon

* Devletçe para, senet ve tahvil çıkarma, piyasaya sürme.

emiş

* Emmek işi veya biçimi.

emişme

* Emişmek işi veya durumu.

emişmek

* Karşılıklı olarak emmek.
* Sağılmadan önce koyunların kuzular tarafından gizlice emilmesi.

emiştirme

* Emiştirmek işi.

emiştirmek

* Emişmelerini sağlamak.

emlâk

* Ev, arsa, bahçe gibi taşınamayan mal ve mülklerin ortak adı, taşınmazlar, gayrimenkul.

emlâk bürosu

* Emlâk alım satımı, kiralanması ile uğraşan iş yeri.

emlâk vergisi

* Her yıl belediyelere ödenen ev, dükkân, arsa vb. mülklerin vergisi.

emlâkçi

* Emlâk alıp satma işiyle geçinen kimse.

emlâkçilik

* Emlâkçinin işi.

emleme

* Emlemek işi veya durumu.

emlemek

* İlâç sürmek, ilâç vermek.

emlik

* Emme dönemindeki küçük çocuk .
* Zamanından daha geç doğan kuzu veya oğlak .

emme

* Emmek işi.
* Soğurma, massetme.
* Boruda akan sıvının oluşturduğu çekiş.
* Petrol ile ilgili işlemlerde bir akışkanın çekilişi; bir deponun böyle bir çekilme ile doldurulması işlemi.

emme

* Amma, ama.

emme basma tulumba
* Hem çeken hem de ileten tulumba.

emmeç
* Kendisine bağlanan bir kabın içindeki gazı seyreltmeye veya sıkıştırmaya yarayan, içinden bir sıvı geçirilerek çalıştırılan araç, aspiratör.

emmek
* Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek, somurmak.
* Tükürük yardımıyla eriterek içine çekmek.
* Soğurmak, massetmek.
* Uzun süre yararlanmak.

emmi
* Amca.

emmi oğlu
* Amcanın oğlu.
* Dost, arkadaş, teklifsiz olunan kimse.

emniyet
* Güvenlik.
* Güven, inanma, itimat.
* Polis işleri.
* Güvenlik işlerinin yürütüldüğü yer.
* Bir araçta güven sağlayıcı parça.

emniyet pimi
* Ateşli silâhlarda güvenli kullanımı sağlayan pim.

emniyet altına almak
* korumak.

emniyet amiri
* İlçelerin genel güvenliğinden kaymakama karşı sorumlu olan amir.

emniyet durağı
* Su altına dalan kişilerin vurgun yememesi için su yüzüne çıkış mesafesinde sağlık yönünden güvenli bölge.

emniyet düğmesi
* Patlayıcı ve yanıcı aletlerin güvenle kullanılmasına yardımcı olan, kullanıldığı zaman açık, kullanılmadığı zaman da kapalı tutulan düğme.

emniyet etmek
* güvenmek.

emniyet kemeri
* Uçaklarda, otomobillerde vb. de güvenlik bakımından bele takılan kemer.

emniyet kilidi
* Kapı ve kasalarda güvenliği sağlayan kilit.

emniyet müdürü
* İlin genel güvenliğinden valiye ve iç işleri bakanına karşı sorumlu olan müdür.

emniyet supabı
* Makinelerde güvenli kullanımı sağlayan alet.

emniyet vermek
* güven vermek.

emniyetli
* İnanılır, güvenilir.

emniyetsiz
* İnanılmaz, güvenilmez.

emniyetsizlik
* Güvensizlik.

emoglobin
* Bkz. hemoglobin.

emoroit
* Basur.

empermeabl
* Yağmurluk.

emperyalist
* Emperyalizm yanlısı olan (kimse).

emperyalizm
* Bir milletin başka bir milleti siyasî ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması veya yayılmayı istemesi, yayılmacılık.

empirme
* Emprime.

empoze
* Zorla benimsetilmiş, kabul ettirilmiş olan.

empoze etmek
* bir şeyi zorla benimsetmek, kabul ettirmek.

empresyonist
* İzlenimci.

empresyonizm
* İzlenimcilik.

emprezaryo
* Belli bir yüzde karşılığında, bir sanatçının çalışma programlarını ve anlaşmalarını düzenleyen kimse.

emprime
* Değişik renkte boya kullanılarak, kumaş üzerine desen ve zemin basma işlemi.
* Bu işleme uğratılan (ipekli, yünlü vb. kumaş).

emraz
* Hastalıklar.

emre muharrer senet
* İçinde yazılı olan paranın gene onda yazılı kimseye veya onun göstereceği birine ödenmesi gereken buyruğa yazılı senet.

emretme
* Emretmek işi.

emretmek
* Buyurmak, emir vermek.

emretti patrik efendi!
* birinin yersiz bir buyruğuna karşı alay yollu kullanılır.

emreyleme
* Emreylemek işi veya durumu.

emreylemek
* Buyurmak, emretmek.

emrihak
* Ölüm.

emrihak vaki olmak
* ölmek.

emrine girmek
* bir kimsenin buyruğu altında bulunmayı kabul etmek.

emrine vermek
* görevlendirmek, atamak.
* yararlanması için ayırmak.

emrivaki
* Oldu bitti, olup bitti.

emrivaki yapmak
* Bkz. oldu bittiye getirmek.

emsal
* Benzerler.
* Yaşıt, eş, denk.
* Örnek.
* Kat sayı.

emsalsiz
* Eşsiz, eşi benzeri olmayan, bir benzeri daha bulunmayan.

emsalsizlik
* Eşsiz olma durumu, eşsizlik.

emtia
* Mallar, satılacak şeyler.

emval
* Mallar, para ile alınan şeyler.

emzik
* Süt çocuklarını oyalamak için ağızlarına verilen kauçuk meme.
* Beslemek için süt çocuklarına meme yerine emdirilen ağzı kauçuklu süt şişesi, biberon.
* İbrik, çaydanlık, testi gibi kapların, suyu azar azar akıtmaya yarayan içi delik uzantısı, ibik.
* Sigara ağızlığı.

emzik borusu
* Doğrudan doğruya sobaya takılan dirsek boru.

emzikli
* Emziği olan.
* Memede çocuğu olan (kadın).

emziksiz
* Emziği olmayan.

emzirilme
* Emzirilmek işi.

emzirilmek
* Çocuğa meme verilmek.

emziriş
* Emzirmek işi veya biçimi.

emzirme
* Emzirmek işi.

emzirmek
* Kadın veya dişi hayvan memesindeki sütü yavruya vermek.

emzirtme
* Emzirtmek işi.

emzirtmek
* Emzirmek işini yaptırmak.

en
* Bir yüzeyde boy sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, genişlik, boy karşıtı.

en
* Hayvanlara veya eşyaya vurulan damga, işaret.

en
* Başına geldiği sıfatların en üstün derecede olduğunu gösterir.

-en
* Bkz. -an / -en.

en azından
* en azı ile, hiç olmazsa.

en fenası
* Bkz. en kötüsü.

en iyisi
* en çok tercih edilen.

en kötüsü
* hiç istenmeyen.

enam
* Yaratılmış bütün canlılar.
* Halk.

enayi
* Fazla bön, avanak, et kafalı, budala.

enayi dümbeleği
* Çok enayi.

enayice
* Enayi gibi.

enayicesine
* Enayice davranarak, enayi gibi.

enayileşme
* Enayileşmek işi veya durumu.

enayileşmek
* Enayi durumuna düşmek.

enayilik
* Enayi olma durumu, enayice davranış.

enayilik etmek
* enayi gibi davranmak.

enberi
* Çift yıldızlarda birleşenlerin kütle merkezine göre çizdikleri elips yörüngede, kütle merkezinin bulunduğu odağa en yakın nokta.

enbiya
* Nebiler, peygamberler.

encam
* Son, işin sonu.
* Gelecek.

encek
* Enik.

encik
* Enik.

encikleme
* Enciklemek işi.

enciklemek
* Bkz. eniklemek.

encümen
* Yarkurul, komisyon, komite.

endaht
* Atma, atış, atılma.
* Silâh atma, boşaltma.

endam
* Vücut, beden, boy bos.

endam aynası
* İnsanı boyunca gösteren ayna.

endamlı
* Boylu, boyu bosu yerinde.

endamsız
* Boyu bosu yerinde olmayan, kısa, çelimsiz.

endaze
* 65 cm boyunda bir uzunluk ölçüsü.
* Ölçü.

endazeleme
* Endazelemek işi.

endazelemek
* Endaze ile ölçmek.

endazesiz

* Ölçüsüz.

endazeyi kaçırmak
* fazla abartmak, ölçüyü kaçırmak.

endazeyi şaşırmak
* ne yapacağına karar verememek, eli ayağı dolaşmak.

endeks
* İndeks.

endeksleme
* Endekslemek işi.

endekslemek
* Endekse bağlamak.

endekslenme
* Endekslenmek işi veya durumu.

endekslenmek
* Endekse bağlanmak.

endeksli
* Endekse bağlanmış.

endemik
* Sadece orada yetişen.

ender
* Çok az, çok seyrek.
* Çok seyrek olarak, çok seyrek bir biçimde.

enderun
* Saraylarda harem ve hazine dairelerinin bulunduğu yer.
* Büyük sarayların iç bölümü.
* Devlet görevlilerini yetiştiren okul.

enderunlu
* Enderunda eğitim görmüş olan.

endirekt
* Doğrudan değil, dolaylı.

endişe
* Düşünce.
* Tasa, kaygı; kuşku, korku.

endişe etmek
* tasalanmak, kaygılanmak.

endişelenme
* Endişelenmek işi.

endişelenmek
* Tasalanmak, kaygılanmak.

endişeli
* Tasalı, kaygılı; kuşkulu, korkulu.

endişesiz
* Tasasız, kaygısız, kuşkusu olmayan, korkusuz; düşüncesiz.

endişesizlik
* Endişesiz olma durumu.

endişeye düşmek
* tasaya kapılmak, kaygılanmak.

endoderm
* İç deri.

endogami
* İç evlilik.

endokrin
* İç salgı.

endokrinoloji
* İç salgı bilimi.

Endonezyalı
* Endonezya halkından olan kimse.

endoskop
* İnsan vücudunun herhangi bir boşluğunu, muayeneyi kolaylaştırmak için aydınlatıp görünür hâle getiren alet, andoskop.

endoskopi
* İnsan vücudunda, organ veya kovuk içlerinin endoskopla muayenesi.

endotermik
* Isıalan.

endüksiyon
* Tüme varım.

endüstri
* Sanayi.

endüstrileşme
* Endüstrileşmek işi, sanayileşme.

endüstrileşmek
* Endüstri alanında gelişmek, sanayileşmek.

endüstriyalizm
* Sanayicilik.

endüstriyel
* Endüstri ile ilgili, sınaî.

enek
* Enenmiş, burulmuş, erkekliği giderilmiş.

-enek
* Bkz. -anak / -enek.

eneme
* Enemek işi.

enemek
* Erkeklik bezlerini burarak veya çıkararak erkekliğini gidermek, iğdiş etmek, hadım etmek.

enenme
* Enenmek işi.

enenmek
* Enemek işi yapılmak, erkekliği giderilmek.

enerji
* Maddede var olan ve ısı, ışık biçiminde ortaya çıkan güç, erke.
* Organizmanın etkin gücü.
* Manevî güç.

enerjik
* Enerji ile ilgili.
* Güçlü ve hareketli.
* Davranışlarında kararlarını kesinlikle uygulayan.

enerjiklik
* Enerjik olma durumu.

enez
* Cılız, zayıf, güçsüz.

eneze
* Enez.

enezeleşme
* Enezeleşmek işi.

enezeleşmek
* Eneze duruma gelmek.

enfarktüs
* Bir organda, bir atardamarın, doku bozukluğu sonucu kan pıhtısı ile tıkanması.

enfeksiyon
* Organizmada hastalığa yol açan bir mikrobun genel veya yerel gelişmesi, yayılması.

enfes
* Çok güzel, en güzel.

enfiye
* Çürütülmüş tütünden yapılan ve burna çekilen keyif verici toz, burun otu.
* Burna çekilmek için hazırlanmış toz ilâç.

enflâsyon
* Para şişkinliği.
* Pahalılık.
* Gereğinden fazla artış, şişkinlik.

enflüanza
* Grip, ingin, paçavra hastalığı.

enformasyon
* Danışma, tanıtma.
* Haber alma, haber verme, haberleşme.

enfraruj
* Kızıl ötesi.

enfrastrüktür
* Alt yapı.

enfüsî
* Nesnelerin gerçeğine değil, ferdin düşünce ve duygularına dayanan, öznel.

engebe
* İç ve dış güçlerin etkisiyle oluşan, yayla, ova, koyak, çukur gibi biçimlerin bütünü, yer biçimleri, yüzey şekilleri, arıza.

engebeli
* Engebesi olan, engebesi çok olan, arızalı.

engebelik
* Engebeli olma durumu.
* Yer biçimleri, yüzey biçimleri, arıza.

engebesiz
* Engebesi olmayan.

engel
* Bir şeyin gerçekleşmesini önleyen sebep, mâni, mahzur, müşkül, mânia.
* Engelli koşularda, her yarışçının üzerinden atlaması gereken, çerçeve ile tabandan kurulu tahta düzen.

engel balığı
* Uskumru cinsinden küçük balık.

engel çıkarmak
* bir işin yapılmasını zorlaştırmak.

engel olmak
* önlemek, geciktirmek.

engel sınavı
* Yönetmeliklerde belirtilen özürleri sebebiyle herhangi bir sınava zamanında giremeyen öğrenciler için açılan sınav.

engelleme
* Engellemek işi.
* İstek, ihtiyaç veya bir davranışın belli bir sonuca ulaşmasının önlenmesi.
* (siyasî kuruluşlar vb. de) Tartışma yöntemlerinin bütün imkânlarından yararlanılarak kanunların tartışılmasını ve oylanmasını düzenli bir biçimde önlemek, geciktirmek amacıyla yapılan girişimler, obstrüksiyon.

engellemek
* Bir şeyin gerçekleşmesini önlemek.
* Güreşte hasmı çaprazda sürerken düşürmek için ayağına basmak veya topuğuna ayak takmak.

engellenme
* Engellenmek işi.

engellenmek
* Engel olunmak.

engelleyiş
* Engellemek işi veya biçimi.

engelli
* Engeli olan, mânialı.

engelli koşu
* Belirli aralıklarla konmuş, değişik yükseklikteki on çitli engelin üzerinden aşılarak sürdürülen koşu.

engelsiz
* Engeli olmayan, mâniasız.

engerek
* Engerekgillerden, başı üç köşeli, rengi kara veya karaya yakın, taşlık ve güneşli yerlerde yaşayan, zehirli bir yılan (Vipera aspis).

engerek otu
* Hodangillerden, türleri süs bitkisi olarak yetiştirilen, yaprakları sert tüylü bir ot (Echium vulgare).

engerekgiller
* Örneği engerek olan zehirli yılanlar familyası.

engin
* Ucu bucağı görünmeyecek kadar geniş, çok geniş, vâsi.
* Denizin kıyıdan çok uzaklarda bulunan geniş bölümü; açık deniz.

engin
* Değer ve fiyatı düşük olan.
* Yüksekte olmayan, alçak (yer).

enginar
* Birleşikgillerden çok yıllık dikenli bitki (Cynara scolymus).

enginleşme
* Enginleşmek işi veya durumu.

enginleşmek
* Engin bir durum almak.

enginlik
* Engin olma durumu.
* Alabildiğine genişlik.

engizisyon
* Orta Çağda, Katoliklerde katı din inançlarına karşı gelenleri cezalandırmak için kurulan kilise mahkemelerinin adı.
* Orta Çağda, Katoliklerde katı din inançlarına karşı gelenleri cezalandırma yöntemi.

enik
* Kedi, köpek gibi çok memeli hayvanların yavrusu, encik.
* Çocuk.

enikleme
* Eniklemek işi.

eniklemek
* (kedi, köpek gibi çok memeli hayvanlar için) Doğurmak.

enikonu
* İyiden iyiye, iyice.

eninde sonunda
* ne zaman olsa.
* nihayetinde, en sonda.

enine boyuna
* gösterişli, iri yarı.
* eksiksizce, enikonu.

enine boyuna
* Çok ince ayrıntıları ile.
* İri yarı.

enir

* Bir tür yaban mersini.

enişte
* Bir kimsenin kız kardeşinin veya kadın hısımlarından birinin kocası.

enjeksiyon
* İğne yapma, iğne vurma.

enjeksiyoncu
* Enjeksiyon yapan kimse.

enjektör
* Bir sıvıyı herhangi bir yere basınçla veren bir tür pompa, iğne, şırınga.

enkaz
* Yıkıntı, döküntü, çöküntü.

enlem
* Yer yuvarı üzerinde herhangi bir noktadan geçen paralel ile ekvator arasındaki yay parçasının açısal değeri, arz derecesi.

enlem dairesi
* Aynı enlemdeki noktaların oluşturduğu ekvatora paralel daire, arz dairesi.

enlemesine
* Eni boyuna göre daha fazla olarak.

enli
* Eni büyük olan, geniş.

enlice
* Eni biraz geniş.

enlilik
* Enli olma durumu.

enöte
* Çift yıldızlarda, yoldaşın başyıldıza göre çizdiği bağlı yörüngenin, başyıldıza en yakın noktası.

ense
* Boynun arkası.

ense çukuru
* Ensede boyun hizasında bulunan çukurluk.

ense kökü
* Ensenin gövde ile birleştiği yer.

ense kulak yerinde
* (erkek için) iri yarı.
* kelli felli.

ense yapmak
* hiç çalışmadan rahatça yaşamak.

enseleme
* Enselemek işi.

enselemek
* Yakalamak.

enselenme

* Enselenmek işi.

enselenmek
* Yakalanmak, ele geçirilmek.

enser
* Büyük çivi, ekser.

ensesi kalın
* Güçlü, istediğini yapabilen, sözü geçer (kimse).

ensesinde boza pişirmek
* ısıtmak, kızgın duruma getirmek.
* birini çok üzmek, tedirgin etmek, sürekli çalıştırmak.

ensesine binmek
* birine bir işi yaptırmak için sürekli baskı altında bulundurmak.

ensesine yapışmak
* yakalayıp sıkıştırmak.

ensiz
* Eni küçük olan, dar.

ensizlik
* Ensiz olma durumu.

enstantane
* Işıklama süresi saniyenin 1/25'i veya daha kısa olan hızlı bir hareketi çekme yöntemi.
* Bu yöntemle çekilen (fotoğraf).
* Bir anda olan.

enstantane fotoğraf
* Bkz. enstantane.

enstitü
* Bir üniversiteye bağlı veya bağımsız bir kuruluş olarak genelikle araştırma yapan ve bazı durumlarda öğretime de yer veren eğitim kurumu.

enstrüman
* Çalgı.

enstrümantal
* Yalnız çalgılarla ilgili olan.

enstrümantal müzik
* Yalnız çalgılar için hazırlanmış müzik.

enstrümantalizm
* Araççılık.

ensülin
* Şeker hastalığına karşı kullanılan bir hormon.

entari
* Genellikle tek parçalı kadın giyeceği.
* Arap ülkelerinde erkeklerin giydiği uzun, düz üstlük.

entarilik
* Entari yapılmaya uygun (kumaş).

entegrasyon

* Bütünleşme, birleşme.

entegre
* Bir bütünü, bir grubu oluşturan.

entel
* Entellektüel olmaya özenen ancak bunun için gerekli olan niteliği kazanmamış.
* Sahte aydın.

entelekt
* Akıl, zihin, idrak, anlık.

entelektüalizm
* Anlıkçılık, zihniye.

entelektüel
* Bilim, teknik ve kültürün, değişik dallarında özel öğrenim görmüş (kimse), aydın, münevver.
* Fikir sorunlarıyla ilgili.

entelektüellik
* Entelektüel olma.

entelekya
* Aristo'ya göre, her varlığın erişmeye yöneldiği olgunluk durumu.

enteresan
* İlgi çekici, ilginç.

enteresanlık
* Enteresan olma durumu, ilginçlik.

enterkoneksiyon
* \343 interkoneksiyon.

enternasyonal
* Uluslar arası, milletler arası, beynelmilel.

enternasyonalci
* Uluslar arasıcı, beynelmilelci.

enternasyonalcilik
* Uluslar arasıcılık.

enternasyonalizm
* Uluslar arasıcılık, beynelmilelcilik.

enterne
* Göz altında (olan).

enterne etmek
* göz altına almak.

entertip
* Basımcılıkta harfleri satır olarak dizen ve döken dizgi makinesi.

entimem
* Bir veya birden çok öncülü (önceden bilindiği var sayılarak) kaldırılmış olan tasımsal çıkarım.

entipüften
* Hiç değeri olmayan, derme çatma, uydurma.

entomoloji

* Böcek bilimi.

entomolojist
* Böcek bilimci.

entrika
* Bir işi sağlamak veya bozmak için girişilen gizli çalışma, oyun, dolap, düzen, dalavere, dek, desise, hile.

entrika çevirmek
* entrika ile amacına ermeye çalışmak, dolap çevirmek.

entrikacı
* Entrika çeviren, düzenci, dessas.

entrikacılık
* Entrikacı olma durumu.

entrikaya kurban gitmek
* bir hileli, dalavereli iş sonunda zarara uğramak.

enva
* Türler, çeşitler.

envaiçeşit
* Çeşit çeşit, türlü türlü.

envaiçeşitli
* Envaiçeşidi olan, türlü türlü.

envaitürlü
* Çok değişik türleri olan, çeşitli çeşitli, türlü türlü, envaiçeşitli.

envanter
* Bir ticaret kuruluşunun para, mal ve diğer varlıklarıyla genel olarak borçlu ve alacaklı durumlarını, nicelikleri ve değerleriyle ayrıntılı olarak gösterme.
* Bu durumu gösteren çizelge.

envestisman
* Yatırım.

enzim
* Bir tepkimeye sebep olan ve onu hızlandıran eriyebilir organik madde, ferment.

eosen
* Üçüncü çağın, memelilerin oluştuğu dönemi.

epe
* Eskrimde kullanılan bir tür kılıç.
* Bu kılıç kullanılarak oynanan bir tür kılıç oyunu.

eper
* Işığa karşı bakıldığında kâğıt tabakasının yapısal görünümü.

epey
* Az denmeyecek kadar, oldukça, hayli.

epeyce
* Oldukça, bir hayli.

epeyi
* Bkz. epey.

epidemi

* Salgın hastalık.

epidemioloji

* Salgın hastalıkları inceleyen hekimlik dalı.

epiderm

* Üst deri.

epifit

* Üst bitken.

epigenez

* Sıralı oluş.

epigrafi

* Yazıt bilimi.

epigram

* Her türlü konuda yapılmış kısa manzume.

epik

* Destana ilişkin, destana özgü, destanla ilgili, destansı (eser).

epikerem

* Önertilerinin biri veya her ikisi kanıtıyla birlikte ileri sürülen tasım.

Epikurosçu

* Epikuros'un kurduğu felsefe akımını benimseyen, Epikurosçuluk yanlısı olan kimse.

Epikurosçuluk

* Epikuros'un düşüncelerinin yaşama ilkesi yapılması; hazlara, sevinçlere yönelik bir hayatın hedef edinilmesini ileri süren öğreti.

Epikürcü

* Bkz. Epikurosçu.

Epikürcülük

* Bkz. Epikurosçuluk.

epilog

* Bir eserin sonuç bölümü.

epistemoloji

* Bkz. bilgi kuramı.

epitel

* Bkz. epitelyum.

epitelyum

* Tek veya çok hücreden oluşan, vücudun bütün dış ve iç yüzeylerini kaplayan doku.

epizot

* Bir roman veya hikâyede ikinci derecede bir olay.
* Değişik anlatı türü, masal, efsane, bilmece vb. bir metnin, bir eserin aslından az çok ayrılan değişik biçimli olanı.

epope

* Destan.

eprime

* Eprimek işi.

eprimek
* Bozulmak, ekşiyip çürümek.
* (yemiş) Dura dura olgunlaşmak, yumuşamak.
* Erimek.

epsilon
* Yunan alfabesinin beşinci harfi (e).

Er
* Erbiyum'un kısaltması.

er
* Erkek.
* Kahraman, yiğit.
* Asker, nefer.
* İşini iyi bilen, yetenekli.
* Koca.

er
* Erken.

-er
* Bkz. -ar / -er.

er bezi
* Erkeklik hormonunu oluşturan erkek cinsiyet bezi, husye, haya, testis.

er dişi
* Hem erkek hem dişi gametleri bulunan (birey), erselik, hünsa.
* Çiçekliğinde hem erkek hem dişi çiçeği bulunan (bitki).

er dişilik
* Er dişi olma durumu, erseliklik.

er ekmeği
* Sahur yemeği.

er geç
* Erken veya geç, her ne vakit olsa.

er lokması er kursağında kalmaz
* insan gördüğü iyiliği karşılıksız bırakmaz.

er meydanı
* Güreş meydanı.

er suyu
* Atmık, meni.

eradikasyon
* Yok etme.

erat
* Erden başgedikliye kadar askerlere verilen genel ad.
* Erler.

erbain
* Hicrî takvimde 22 Aralıktan 31 Ocak gününe kadar süren kırk günlük kış dönemi.

erbap
* Bir işten anlayan, bir işi iyi yapan kimse.

erbaş
* İhtiyaçları devletçe karşılanan onbaşı ve çavuş rütbesindeki asker.

erbaşlık
* Erbaş kademesi.

erbin
* Erbiyum oksit (Er2O3) veya erbiyum hidroksit, Er(OH)2.

erbiyum
* Tabiatta çok az olan, uygulama alanı bulunmayan, atom numarası 68, atom ağırlığı 167.2 olan bir element. Kısaltması Er.

erce
* Erken olarak, er gibi, ere benzer biçimde.

ercecik
* Erkenden.

ercik
* Çiçek tozu üreten ve on tanesi çeşitli şekillerde birleşerek erkek organı meydana getiren çiçek kısmı.

erdem
* Ahlâkın övdüğü iyilikçilik, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk gibi niteliklerin genel adı, fazilet.
* İnsanın ruhî olgunluğu.

erdemli
* Erdemi olan, faziletli.

erdemlilik
* Erdemli olma durumu, faziletlilik.

erdemsiz
* Erdemi olmayan, faziletsiz.

erdemsizlik
* Erdemsiz olma durumu, faziletsizlik.

erden
* Bakir.

erdenlik
* Bakirlik.

erdiğine erer, ermediğine taş atar
* sataşkan, edepsiz (kimse).

erdirme
* Erdirmek işi.

erdirmek
* Ermesini sağlamak, ermesine yol açmak.

ere gitmek (veya varmak)
* (kadın, kız) evlenmek.

ere vermek
* (kız) evlendirmek.

erek
* Gerçekleştirmek için tasarlanan ve erişmek istenilen şey, amaç, gaye, maksat, hedef.

erek bilimi
* Evreni ereklerle araçlar arasında bir ilişkiler dizgesi olarak gören öğreti, teleoloji.
* Yalnızca insan hareketlerinin değil, tarih ve tabiat olaylarının ve bütünün olduğu gibi tek tek olayların da ereklerle belirlenmiş ve yönetilmiş olduğunu kabul eden öğreti, teleoloji.

erekçilik
* Her şeyin bir erekle belirlendiği, bir ereğe yöneldiğini; her şeyin bir ereklik yasasına göre olup bittiğini benimseyen görüş, finalizm.

ereklilik
* Bir erekle belirlenmiş olma veya bir ereğe yönelmiş olma durumu.

ereksel
* Erek niteliğinde olan.

ereksel neden
* Temelde bulunan erek veya varılmak istenen ereğe götüren sebep.

eren
* Benliğinden sıyrılmış, öz varlığından geçmiş, kendini Tanrı'ya adamış, ermiş, evliya, veli.
* "Erenler" biçimi eskiden dervişler arasında bir seslenme sözü olarak kullanılırdı.
* Olağanüstü sezgileriyle birtakım gerçekleri gördüğüne inanılan kimse.

Erendiz
* Jüpiter, Müşteri.

erenlerin sağı solu olmaz
* cana yakın kişilerin bazı yersiz davranışları, bilerek yapılmadığı için hoş karşılanmalıdır anlamında kullanılır.

erg
* C. G. S. sisteminde, uygulama noktasını, kuvvet yönünde 1 cm hareket ettiren 1 dinlik kuvvetin yaptığı işe eşit olan iş birimi: Bir kilogram metre 981 x 105 erge eşittir.

erg
* Büyük Sahra'da kumullarla örtülü bölge.

erganun
* Org.

ergen
* Ergenlik çağında olan.
* Henüz evlenmemiş, bekâr.

ergen olmak
* evlenecek çağa girmek.

ergene
* Maden yeri.

ergene karı boşamak kolay
* bir işin içinde olmayanların o işteki güçlükleri küçümsediklerini anlatır.

ergenleşme
* Ergenleşmek işi veya durumu.

ergenleşmek
* Ergenlik çağına ulaşmak.

ergenleştirme
* Ergenleştirmek işi.

ergenleştirmek
* Ergenlik çağına kavuşmasını sağlamak.

ergenlik
* Cinsî organların fizyolojik gelişmesiyle başlayan, bulûğa ermişlikle yetişkinlik arasındaki dönem.
* Çocukluk çağından yetişkinlik çağına geçen kimselerin yüzünde çıkan sivilceler.

ergi
* (dil inkılâbının ilk yıllarında) İyi bir şeye erişme durumu, mazhariyet.

ergilik
* Ergi durumu.

ergime
* Ergimek işi, zeveban.

ergime ısısı
* Bir katının sıvı durumuna geçmesi için verilmesi gereken ısı.

ergime noktası
* Bir katının katı durumdan sıvı duruma geçmeye başladığı ve ergime sona erene kadar koruduğu sıcaklık.

ergime yasası
* Ergime kurallarının değişmez oluşumu.

ergimek
* (sıcaklığı artırılmak yoluyla bir cisim) Katı durumdan sıvı duruma geçmek, zeveban etmek.

ergimiş
* Isı etkisiyle sıvı durumuna gelmiş (katı cisim).

ergimiş maden
* Sıvı duruma gelmiş maden.

ergin
* Olmuş, yetişmiş, kemale ermiş.
* Haklarını kendi kullanmak için yasanın gösterdiği yaşa gelmiş olan (kimse), reşit.

erginleme
* Erginlemek işi.

erginlemek
* Birini bir konu üzerinde aydınlatıp onu gerekli temel bilgi ve becerilerle donatarak ergin ve yetişmiş kılmak.

erginlenme
* Erginlenmek işi veya durumu.

erginlenmek
* Ergin duruma gelmek.

erginleşme
* Erginleşmek işi.

erginleşmek
* Ergin bir duruma gelmek, reşit olmak.

erginlik
* Ergin olma durumu, kemal, rüşt.

ergitme
* Ergitmek işi.

ergitmek
* Ergimesini sağlamak, ergimesine yol açmak.

ergonomi
* İnsanın, makinenin ve çevrenin bir arada uyumlu ve verimli bir biçimde çalışmasını inceleyen bilim dalı, iş bilimi.

erguvan
* Baklagillerden, eflâtunla kırmızı arası renkte çiçek açan, güzel bir süs ağacı (Cercis siliquastrum).

erguvangiller
* Almaşık yapraklı ağaç familyası.

erguvanî
* Eflâtunla kırmızı arası renk.
* Bu renkte olan.

ergürmek
* Ulaştırmak, eriştirmek.

-eri
* Bkz. -arı / -eri.

erigen
* Çabuk eriyip dağılan.

erik
* Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç (Ğrunus domestica).
* Bu ağacın kabuğu ince, sarıdan kırmızıya, mora kadar türlü renkte, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi.

erik hoşafı
* Eriğin şekerli suda kaynatılması ile hazırlanan ve soğuk içilen hoşafı.

erik kompostosu
* Eriğin şekerli suda kaynatılması ile hazırlanan tatlı.

erik marmelâdı
* Şeker karıştırılarak pişirilmiş erik ezmesi.

erik pestili
* Eriğin kaynatılması ve yufka biçiminde kurutulması ile hazırlanan pestil.

erik rakısı
* Erik suyunun damıtılmasıyla elde edilen bir tür rakı.

erik reçeli
* Eriğin şeker ile kaynatılması sonucu yapılan reçeli.

erika
* Süpürge otu.

eriklik
* Erik ağaçları çok olan yer, erik bahçesi.

eril
* Bazı dillerde erkek cinsten sayılan (kelime), müzekker.

erillik
* Bazı dillerde, kelimelerin eril olması durumu.

erim
* Bir şeyin erebileceği uzaklık, menzil.

erim
* İyi bir şeye işaret olan durum, beşaret.

erim erim
* Erimek işinin anlamını pekiştirir.

erime
* Erimek işi.

erimek
* Katı cisim sıvı içine karışarak sıvı durumuna geçmek.
* Katı cisim ısı etkisiyle sıvı duruma gelmek.
* (dokumalar için) Aşınıp incelerek dağılmak.
* Çok zayıflamak.
* Utancından çok sıkılmak.
* Yok olmak, bitmek, tükenmek.

erimez
* Erime özelliğini yitirmiş olan ve bu özelliği olmayan.

erin
* Döl verme yetkinliğine eren, baliğ.

erincek
* Tembel, üşenen.

erinç
* Hiçbir eksiği, hiçbir üzüntüsü ve acısı olmama durumu, dirlik, rahat, huzur.

erinçli
* Erinci olan, huzurlu, rahat.

erinçsiz
* Erinci olmayan, tasalı, huzursuz, rahatsız.

erinlik
* Erin olma durumu, bulûğ.

erinme
* Erinmek işi veya durumu.

erinmek
* Üşenmek.

erinsiz
* Erinci olmayan, huzursuz, rahatsız.

erirlik
* Eriyebilme niteliği veya derecesi.

eristik
* Didişim.

eriş
* Ermek işi ve durumu.

erişilme
* Erişilmek işi.

erişilmek
* Erişmek işi yapılmak, ulaşmak, yetişilmek.

erişim
* Erişmek işi.
* Belli iki yer arasında gidip gelebilme, ulaşım, muvasala.

erişkin
* Vücudunun gelişimi tamamlanmış olan, kâhil.

erişkinlik
* Erişkin olma durumu, olgunluk, kâhillik.

erişme
* Erişmek işi.

erişmek
* Varılması zamana, emeğe bağlı olan veya uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak.
* Bir yere ulaşmak, varmak.
* Belirli bir olgunluk durumuna varmak.
* (zaman için) Gelip çatmak.

erişte
* Kesilip kurutulmuş hamur, ev makarnası.
* Deniz yosunu.

eriştirme
* Eriştirmek işi.

eriştirmek
* Erişmesini sağlamak.

eriten
* İçinde katı bir madde eriyebilen veya katı bir maddeyi eritebilen (sıvı).

eritici
* Eritme özelliği olan.
* Bir başka maddeyi eriten, çözündüren cisim.

eritilme
* Eritilmek işi.

eritilmek
* Eritmek işi yapılmak.

eritiş
* Eritmek işi veya biçimi.

eritme
* Eritmek işi.
* Metallerde erimeyi sağlamak amacıyla dökümden önce yapılan ısıtma işlemi.

eritme peynir
* Sert peynirlerin eritilip, bazen baharat katılmasıyla elde edilen bir tür peynir.

eritmek
* Erimesini sağlamak, erimesine yol açmak.
* Harcayıp tüketmek.
* Çok üzmek.
* Zayıflatmak.
* Yok etmek.

eritrosit
* Alyuvar.

eriyik
* İçindeki katı bir madde erimiş bulunan sıvı, mahlûl.

eriyip bitmek
* üzüntü ve sıkıntıdan çok zayıflamak.

eriyiş
* Erimek işi veya biçimi.

erk
* Bir işi yapabilme gücü, kudret, iktidar.
* Sözü geçerlik, istediğini yaptırabilme gücü, nüfuz.
* Bir bireyin, bir toplumsal kümenin, bir toplumun, başka birey, küme veya toplumları egemenliği, baskısı ve denetimi altına alma, hürriyetlerine karışma ve onları belli biçimlerde davranmaya zorlama yetkisi veya yeteneği,iktidar.

erkân
* Bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler.
* General veya amiral aşamasındaki askerler.
* Yol, yöntem.

erkân kürkü
* Padişah tarafından vezirliğe yükseltilenlere giydirilen kürk.

erkânıharbiyeiumumiye
* Genelkurmay.

erkânıharp
* Kurmay.

erkânıharplik
* Erkânıharp olma durumu.

erke
* Enerji.
* (tabiî bilimlerde) İş başarma gücü, bir direnmeyi yenme gücü.

erkeç
* Erkek keçi.

erkeçsakalı
* Keçisakalı; çayır melikesi.

erkek
* İnsan, hayvan ve bitkilerin dişiyi dölleyecek cinsten olanı.
* Sperma oluşturan organizma.
* Yetişkin adam, kadın karşıtı.
* Koca.
* Sözüne güvenilir, mert.
* Girintili ve çıkıntılı olmak üzere bir çift oluşturan nesnelerin çıkıntılısı.
* Sert, kolay bükülmez.

erkek anahtar
* Elektrikte veya makine alanında dişi yuvaya giren anahtar.

erkek bakır
* Sert bakır.

erkek demir

* Sert demir.

erkek erkeğe
* Yalnız erkekler arasında.

erkek fatma (veya ayşe)
* erkek gibi davranışları olan kadınlar için kullanılır.

erkek fiş
* Prize sokulan bacaklı elektrik fişi.

erkek gibi
* erkeğe yakışır biçimde, erkeğe benzer.

erkek işi
* Sadece erkeğin yapabileceği, daha çok güç, kuvvet isteyen zahmetli iş.

erkek olmak
* kadınken cinsiyet değiştirmek.
* erkeğe yaraşır davranışlarda bulunur duruma gelmek.

erkek organ
* Bitkilerde taç yaprakların çevrelediği, döllenmeyi sağlayan tek veya birçoğu bir arada bulunan organ.

erkek terzisi
* Erkek elbisesi diken terzi.

erkekçe
* Erkek gibi, erkeğe yakışır (biçimde), yiğitçe, mertçe.

erkekçil
* Erkeğe düşkün.

erkeklenme
* Erkeklenmek işi.

erkeklenmek
* Kabadayılık gösterisinde bulunmak.

erkekler hamamı
* Sadece erkeklerin içinde yıkandığı veya erkeklere ayrılmış hamam.

erkekleşme
* Erkekleşmek işi.

erkekleşmek
* (erkek çocuk) Çocukluk çağından çıkıp erkeklik çağına girmek.
* (kız, kadın için) Erkek gibi sert davranışlar kazanmak.

erkekli
* Erkeği olan.

erkekli dişili
* İki cinsi bir arada bulunan.

erkekli kadınlı
* Kadın erkek hep bir arada olarak.

erkeklik
* Erkek olma durumu.
* Erkekçe davranış, yiğitlik, mertlik.
* Bir erkeğin fizyolojik görevini yerine getirme gücü.

erkeklik organı
* Erkeğin çiftleşme organı, kamış, penis, fallus.

erkeklik öldü mü?
* haksızlığa karşı koymak, mertlik göstermek gerekiyor.

erkeklik sende kalsın!
* karşısındakinin yakışıksız davranışına uyup da tatsızlık çıkarma, efendice davran!.

erkeklik taslamak
* erkekmiş gibi kendini göstermek, erkekçe davranışta bulunmak, kabadayıca davranmak.

erkeksi
* Erkeğe benzeyen, erkeği andıran, erkeğe yaraşan.

erkeksilik
* Erkekliği andıran.

erkeksiz
* Erkeği bulunmayan.

erken
* Zamanın ilerlememiş bir anında.
* Alışılan zamandan önce.

erken bunama
* Birbirinden ayrı görüntüleri bulunan şizofreni türündeki hastalıklar.

erkence
* Erken olarak.
* Oldukça erken.

erkenci
* Erken davranan.
* Erken olgunlaşan veya yetişen (meyve, sebze).
* Sabahın ilk saatlerinde harekete geçen.

erkenden
* Erken olarak, çok erken.

erkete
* Dikiz.

erketeci
* Dikizci, gözcü.

erketecilik
* Erketecinin yaptığı iş, dikizcilik.

erketecilik etmek (veya yapmak)
* gözcülük, dikizcilik görevini üzerine almak.

erketelik
* Dikizcilik, gözcülük.

erketelik yapmak
* gözcülük etmek.

erkin
* Hiçbir şarta bağlı olmayan, istediği gibi davranabilen, serbest.

erkinci

* Liberal.

erkincilik

* Bireyin özgürlüğünü ve ekonomik güçler arasında hür yarışmayı savunan, bireyler, sınıflar ve milletler arasındaki ekonomik ilişkilere devletin karışmamasını isteyen öğreti, liberalizm, devletçilik, toplumculuk karşıtı.
* Herkese vicdan, inanç, düşünce özgürlüğü tanınmasının gerekli olduğunu savunan, hür düşünüşe bağlı dünya görüşü, liberalizm.

erkinlik

* Erkin olma durumu, serbestlik, serbest.

erkli

* Erki olan, nüfuzlu, muktedir, kadir.

erklilik

* Erkli olma durumu.

erksizlik

* Başsızlık, anarşi.

erlik

* Erkeklik, yiğitlik.
* Er olma durumu.

erme

* Ermek işi.

ermek

* Erişmek, kavuşmak.
* Yetişip dokunmak.
* (bitkiler veya bunların ürünleri için) Olgunlaşmak.
* (kendini Tanrı yoluna vermiş kimseler için) İnsanüstü kutsal bir aşamaya erişmek.

Ermeni

* Ermenistan'da yaşayan halk veya bu halktan olan kimse.
* Bu soyla ilgili, bu soya özgü olan.

ermeni gelini gibi kırıtmak

* ağır veya yavaş hareket edenlere alay yollu söylenir.

Ermenice

* Hint-Avrupa dil ailesinden, Ermenilerin kullandığı dil, Ermeni dili.

ermin

* Kakım, as.

ermiş

* Dinî inançlara göre kendisinde olağanüstü manevî güç bulunan kişi, evliya, veli.

ermişlik

* Ermiş olma durumu, evliyalık, velilik.

eroin

* Morfinden kimyasal yolla elde edilen uyuşturucu bir madde.

eroin kullanmak

* eroini sıvı veya toz hâlinde vücuda zerk yoluyla almak, sürekli kullanmak.

eroinci

* Eroin yapıp satan kimse.
* Eroin kullanan kimse, eroinman.

eroincilik
* Eroinci olma durumu.

eroinman
* Eroin kullanma alışkanlığı olan (kimse), eroinci.

eroinmanlık
* Eroinman olma durumu.

eros
* Ruhî çözümleme açısından cinsel eğilimler ve bundan doğan isteklerin tümü.
* (büyük E ile) Yunan mitolojisinde aşk tanrısının adı.

erosal
* Erosçu, erotik.

erosçu
* Erosla ilgili.
* Roman, hikâye, heykel, resim gibi sanat eserlerinde aşk konusuna ve cinsel ilişkilere geniş yer veren.

erosçuluk
* Cinsel duygu ve isteklerine çok düşkün olma durumu, erotizm.

erotik
* Aşkla ilgili olan, aşkı anlatan, kösnül, erosal, şehevî, şehvanî.
* Cinsel aşkla, cinsiyetle ilişkisi olan, kösnül, erosal.

erotizm
* Erosçuluk.
* Kösnüllük, şehvaniyet.

erozyon
* Aşınma; itikâl.

erozyona uğramak
* aşınmak veya aşınmak işine konu olmak.

ersatz
* Bkz. erzatz.

erselik
* Er dişi.

erseliklik
* Er dişilik.

erseme
* Ersemek işi veya durumu.

ersemek
* Erkek istemek.

ersiz
* Kocasız.

ersizlik
* Kocasızlık.

erte
* Bir günün veya olayın arkasından gelen zaman.

erteleme
* Ertelemek işi, tehir, tecil, talik.

ertelemek
* Başka zamana bırakmak, tehir etmek, tecil etmek, talik etmek.

erteleniş
* Ertelenmek işi veya biçimi.

ertelenme
* Ertelenmek işi.

ertelenmek
* Daha sonraki bir zamana bırakılmak.

erteleyiş
* Ertelenmek işi veya biçimi.

ertesi
* Bir günün, bir haftanın, bir ayın, bir yılın ardından gelen günü, haftayı, ayı, mevsimi veya yılı gösterir.

ervah
* Ruhlar.

ervahına yuf olsun
* "yazıklar olsun", Allah kahretsin anlamında sövme veya kınama sözü olarak kullanılır.

erzak
* Uzun süre saklanabilen yiyeceklerin genel adı.

erzatz
* Başkasının yerine kullanılabilen, başka bir malın yerini alabilen, yedek.

es
* Notada duraklama zamanı ve bunu gösteren işaretin adı.

es geçmek
* üzerinde durmamak, boş vermek, önemsememek.

esami
* Adlar, isimler.

esamisi okunmamak
* kendisine değer verilmemek, adı anılmamak.

esans
* Bitkilerden türlü yollarla çıkarılan veya kimyasal yöntemlerle yapılan, kokulu ve uçucu sıvı.

esaret
* Kölelik, tutsaklık, esirlik.
* Hakimiyet altında bulunma.
* Boyunduruk.

esarette kalmak
* uzun süre esir olarak bulunmak.

esas
* Bir şeyin özünü oluşturan ana öge, temel.
* (bir iş veya sözde) Doğru biçim.
* Ana, temel olarak alınan, başlıca, asal, esasî.

esas duruş

* Hazır ol durumu.

esas vaziyet
* Dimdik kımıldamaksızın, hazır ol durumu, esas duruş.

esas vaziyete geçmek
* hazır ol durumunu almak.

esasa bağlamak
* belirli bir kurala dayandırmak.

esasen
* Başından, temelinden, kökeninden.
* Doğrusu, doğrusunu isterseniz, zaten, zati.
* Nasıl olsa, gene.

esası olmamak
* gerçek olmamak, yalan olmak.

esasî
* Esasla ilgili, asıl ve temel olanla ilgili, asal.

esaslandırma
* Esaslandırmak işi veya durumu.

esaslandırmak
* Esaslı duruma getirmek, sağlamlaştırmak.

esaslanma
* Esaslanmak işi veya durumu.

esaslanmak
* Temeli sağlamlaşmak, temelleşmek.

esaslı
* Köklü, geniş ölçüde etkili, güzel, doğru.
* Köklü, etkili, güzel bir biçimde, doğru olarak.

esassız
* Sağlam bir temele dayanmayan, köksüz.
* Doğru olmayan, yalan.

esatir
* Tarih öncesi tanrılarının efsaneli serüvenlerini anlatan ve bir topluluğun duygularını, anlayışını ve özlemlerini göstermesi bakımından değeri olan hikâyeler, mitoloji.

esatirî
* Esatirle ilgili, esatire ait.

esbabımucibe
* Gerekçe.

esbak
* Eski, geçmiş, önceki.

esbap
* Sebepler.

esef
* Acınma, yerinme.

esef etmek

* üzülmek, acınmak.

esefle
* Üzülerek, acınarak.

eseflenme
* Eseflenmek işi.

eseflenmek
* Acınmak.

esefli
* Esefi bulunan.

eselemek beselemek
* Kandırmak, allem etmek kallem etmek.

eseme
* Bkz. mantık.

esen
* Hiçbir hastalığı, vücutça hiçbir eksiği olmayan, sağlıklı, sıhhatli, salim.

esenleme
* Esenlemek işi, selâm.

esenlemek
* Biriyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine sözle veya işaretle bir nezaket gösterisi yapmak, selâm vermek, selâmlamak.
* Birine esenlik dileyerek ayrılmak, veda etmek.

esenleşme
* Esenleşmek işi, selâmlaşma.

esenleşmek
* Birbirine selâm vermek, selâmlaşmak.
* Vedalaşmak.

esenlik
* Esen olma durumu, sağlık, afiyet, sıhhat, selâmet.

esenlikli
* Esenliği olan.

eser
* Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt.
* İz, işaret, im.
* (soyut kavramlar için) Belirti.

eser kalmamak
* hiçbir belirti, iz olmamak.

esericedit
* "Büyük boy yazı kâğıdı" anlamında kullanılan esericedit kâğıdı deyiminde geçer.

esericedit kâğıdı
* Eskiden kullanılan bir tür kâğıt.

eserme
* Esermek işi veya durumu.

esermek

* Bakmak, beslemek, yetiştirmek.

esermek besermek
* Emek vererek ortaya çıkarmak.

esham
* Paylar, hisseler.
* Borç alınan bir paranın belirli zamanda ödeneceğini gösteren senetler.

-esi
* Bkz. -ası /-esi.

esik
* Çukur yer.

esim
* Yelin esişi.

esin
* Etkilenme, çağrışım veya içe doğmayla akla gelen yaratıcı duygu, düşünce, ilham.
* Sabah yeli.

esindirme
* Esindirmek işi.

esindirmek
* Birinde esin uyandırmak, ilham etmek.

esinleme
* Esinlemek işi veya durumu.

esinlemek
* (birine) Esin duymasını sağlamak, ilham vermek.

esinlenme
* Esinlenmek işi.

esinlenmek
* Bir şeyden ilham almak, içine doğmak, mülhem olmak.

esinti
* Belli belirsiz hissedilen hafif yel, nefha.

esintili
* Esintisi olan.

esintisiz
* Esintisi olmayan.

esir
* Tutsak.
* Köle.
* Bir düşünceye veya bir kimseye körü körüne bağlı olan kimse.

esir
* Atomlar arasındaki boşluğu ve bütün evreni doldurduğu var sayılan, ağırlığı olmayan, ısı ve ışığı ileten töz (cevher).
* Hava.

esir almak
* tutsak etmek.

esir düşmek
* tutsak olmak.

esir etmek
* tutsak durumuna getirmek.

esir olmak
* tutsak olmak.

esir yatmak
* savaşta düşman eline düşüp uzun süre tutsak kalmak, esarette kalmak.

esirci
* Köle ve cariye alış verişi yapan kimse.

esircilik
* Köle ve cariye alış verişi yapma.

esire
* Dişi tutsak.
* Cariye, dişi köle.

esirgeme
* Esirgemek işi, himaye, vikaye.

esirgemek
* Korumak, himaye etmek, vikaye etmek.
* Bir şeyi yapmaktan veya vermekten kaçınmak.
* (olumsuz biçimde) Feda etmekten çekinmek, diriğ etmek.

esirgemezlik
* Özveride bulunma.

esirgenme
* Esirgenmek işi.

esirgenmek
* Esirgemek işi yapılmak.

esirgeyici
* Koruyan, koruyucu.

esirgeyiş
* Esirgemek işi veya biçimi.

esirifiraş
* Çok hasta olma, ayağa kalkamayacak biçimde yatma.

esirlik
* Esir olma durumu veya süresi, tutsaklık, kölelik.

esirme
* Esirmek işi.

esirmek
* Sarhoş olmak; aklını yitirmek, delirmek; kendinden geçmek.
* Çok kızmak, sertleşmek.

esiş
* Esmek işi veya biçimi.

eskatologya

* İnsanın ve dünyanın sonunu, öbür dünyayı anlatmaya çalışan tanrı bilimi kolu.

eski
* Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan.
* Çok kullanmaktan yıpranmış, harap olmuş.
* Bir önceki, sabık.
* Geçerli olmayan.
* Herhangi bir meslekte uzun süreden beri çalışmış olan.
* Geçmiş çağlardaki.
* (tamlanan olarak kullanılınca alaylı olarak) Herhangi bir görevden düştüğü veya durumunu yitirdiği için bir kimsenin eski saygınlığının kalmadığını bildirir.
* Mesleğinde uzmanlaşmış, tecrübesi olan.
* Geçmiş dönemlerde yaşayan (kimse).

eski ağıza yeni taam
* turfanda bir şey yenilirken söylenen söz.

Eski Çağ
* Yazının bulunuşuna kadar geçen süre.

eski çamlar bardak oldu
* devir değişti, eski tutumların değeri kalmadı.

eski defterleri karıştırmak (veya yoklamak)
* eski olayları, bir yarar umarak veya başka bir amaçla yeniden ele almak.

Eski Dünya
* Avrupa, Asya ve Afrika'ya topluca verilen ad.

eski eserler
* Eski toplulukların bilim, edebiyat, din ve güzel sanatına ilişkin her türlü ürünü veya kalıntısı, asarıatika.

eski göz ağrısı
* eski sevgili, ilk göz ağrısı.

eski hamam eski tas
* hiçbir şeyi değişmemiş, eski durumunda kalmış.

eski hayratı da berbat etmek
* bir işi daha iyi bir duruma sokmaya çalışırken büsbütün bozmak.

eski kafalı
* Günün düşünce ve yaşayışına ayak uyduramayan (kimse).

eski kafalılık
* Eski kafalı olma durumu.

eski köye yeni âdet
* yadırganan bir yenilik yapmaya kalkışanlar için söylenir.

eski kurt
* Mesleğinde uzmanlaşmış olan kimse.
* Bir işin hileli yanlarını bilen ve kolay aldatılmayan kimse.

eski püskü
* Çok eski; iyice eski (şeyler).

eski toprak
* Yaşlandığı hâlde dinç (kimse).

eski tüfek
* Herhangi bir işte eski ve tecrübeli olan (kimse).

eski yazı

* Türklerin İslâmiyeti kabulünden sonra kullanmaya başladığı ve 1928 yılında Lâtin alfabesine dayalı yeni Türk harflerinin kabulüne kadar geçen dönemde yazı hayatında benimsenmiş olan Arap alfabesini esas alan yazı sistemi.

eskice

* Biraz eski, çok yeni olmayan.

eskici

* Her türlü eski eşya alım satımıyla uğraşan kimse.
* Eskimiş ayakkabıları onaran kimse.

eskicilik

* Eskicinin işi.

eskiden

* Geçmiş zamanlarda, geçmiş çağlarda, geçmişte, mukaddema.

eskiler

* eski çağ insanları, eski kuşaklar, bizden önce yaşayanlar.
* eski eşya.

eskileşme

* Eskileşmek işi.

eskileşmek

* Eskimek.

eskilik

* Eski olma durumu.

eskime

* Eskimek işi.

eskimek

* Eski duruma gelmek.
* Yıpranmış.
* Yaşlanmak.

Eskimo

* Kuzey Kutbu'nda yaşayan toplulukların adı.
* Bu topluluktan olan kimse.
* Bu topluluğa özgü, bu toplulukla ilgili (olan).

Eskimoca

* Eskimo dili.

eskimsi

* Biraz eski; eskiye benzer, eskiyi andıran, eski gibi.

eskisi gibi

* önceden olduğu gibi.

eskisi kadar (veya gibi)

* eskiden olduğu gibi, eskiden olduğu ölçüde.

eskisi olmayanın acarı olmaz

* yeni bir şey edinince eskisini hemen elden çıkarmamalıdır.

Eskişehir taşı

* Lüle taşı.

eskitilme
* Eskitilmek işi.

eskitilmek
* Eskitilmek işi yapılmak, eski duruma getirilmek.

eskitme
* Eskitmek işi.

eskitmek
* Çok kullanarak eskimiş duruma getirmek, yıpratmak.
* Yaşlandırmak.
* Etkisini sürdürememek, yıpratmak.

eskiyiş
* Eskimek işi veya biçimi.

eskiz
* Taslak.

eskort
* Koruma, muhafız takımı.

eskrim
* Dürtücü kılıç, kesici kılıç ve delici kılıç adı verilen silâhlarla yapılan spor, kılıç oyunu.

eskrimci
* Eskrim yapan kimse, kılıç oyuncusu.

eskülâbî
* Kargacık, burgacık, özensiz.

eslâf
* Bizden öncekiler, geçmişler, öncel, ahlâf karşıtı.

eslek
* Başkasının buyruk ve dileklerini yerine getiren, söz tutan, yumuşak başlı, itaatli, muti.

esleme
* Eslemek işi veya durumu.

eslemek
* Önem vermek, aldırış etmek.

esma
* Adlar, isimler.

esmayı üstüne sıçratmak
* davranışlarıyla belâyı üstüne çekmek.

esmayıhüsnâ
* Allah'ın adları.

esmayışerife
* Esmayıhüsnâ.

esme
* Esmek işi.

esmek
* (hava için) Hava bir yönden bir yöne akmak, rüzgâr olmak.

* Yapılması önce düşünülmüş olmayan veya beklenmeyen bir şeyi yapmaya birdenbire karar vermek.

esmer

* Siyaha çalan buğday rengi.
* Teni ve saçları karaya çalan, koyu buğday rengi olan (kimse), yağız.
* (hava) Kurşunî renk.

esmer amber

* Amber balığının bağırsaklarından çıkarılan amber.

esmer küf

* Esmer küfler familyasının asalak hayata uyabilen örnek türü, özellikle arılarda öldürücü gelişmeler doğuran ilkel mantar (Mucor mucedo).

esmer küfler

* Asalak yaşayışa uymuş türleri de bulunan yosunumsu mantarlar familyası.

esmer su yosunları

* Şeritleri bölmeli, renkleri esmer su yosunları.

esmer şeker

* Kristal şeker yapımı sırasında kristallerin santrifüjleme ile ayrılmasından sonra kalan şurubun kristallendirilmesi sonucu elde edilen daha çok kraker ve bisküvilerde kullanılan çok ince kristalli, koyu renkli, kokulu bir şeker.

esmerce

* Esmere yakın, biraz esmer olan.

esmerimsi

* Esmere çalan.

esmerleşme

* Esmerleşmek işi.

esmerleşmek

* Esmer duruma gelmek.
* Siyaha yakın bir koyu renk almak.

esmerleştirme

* Esmerleştirmek işi.

esmerleştirmek

* Esmer duruma getirmek.

esmerlik

* Esmer olma durumu.

esna

* Bir işin yapıldığı an, sıra.

esnaf

* Küçük sermaye ve sanat sahibi.
* Kötü yola sapmış olan kadın.
* Başlıca düşüncesi, mesleğinin bütün inceliklerinden yararlanıp bunları karşısındakinin zararına kullanarak ve meslekte kötü örnek oluşturarak çok para kazanmak olan kimse.

esnaf ağzı

* Çarşı ve pazarda satıcıların müşteri çekmek için kullandıkları dil.

esnaf loncası

* Herhangi bir meslek dalında esnafların kurduğu dernek.

esnaflık
* Esnaf olma durumu.
* Esnafın yaptığı iş.

esnasında
* Sırasında, olduğu anda.

esnek
* Bir dış gücün etkisi altında uzamak, kısalmak, eğrilmek gibi biçim değişikliklerine uğradıktan sonra, etkinin kalkmasıyla eski biçimini alabilme özelliğinde olan, elâstikî.
* Değişik yorumlara elverişli.

esnekleşme
* Esnekleşmek işi veya durumu.

esnekleşmek
* Esnek bir durum almak.

esnekleştirme
* Esnekleştirmek işi.

esnekleştirmek
* Esnek duruma getirmek.

esneklik
* Esnek olma durumu, elâstikiyet.

esneme
* Esnemek işi.

esnemek
* Uykulu, sıkıntılı veya yorgunluk duyulan bir anda ağzı genişçe açarak soluk alıp vermek.
* Bir cisim bir etki ile biçim değiştirmek.
* Bollaşıp genişlemek.

esnetme
* Esnetmek işi.
* Türlü sebeplerle kısalan kasları açmak ve uzatmak için bağlı bulundukları eklemlerde yapılan esnek, yaylı ve zorlu germe hareketi.

esnetmek
* Esnemesine sebep olmak.

esneye esneye
* Sürekli esneyerek.

esneye gerine
* Esneyerek.

esneyiş
* Esnemek işi veya biçimi.

espas
* Bir kelimenin harflerini ayırmak için kullanılan harflerden daha kısa ve küçük metal çubuk.
* Aralık.

espaslı
* (basımcılıkta) Espası olan.
* Aralıklı.

Esperanto

* Polonyalı doktor L. Zamenhof tarafından bütün milletlerce kullanılmak için 1887'de hazırlanmış, grameri on altı kurala dayanan, kolay bir yapma dil.

Esperantocu
* Esperanto yanlısı.

esperi
* Ava alıştırılamayan bir tür doğan.

espiyon
* Birinin kusur veya suçlarını gizlice bildirmesi için o kimsenin üstleri tarafından tutulmuş olan ve bundan çıkar sağlayan kişi.

espressivo
* Duygulu, içten.

espri
* İnce anlamlı, düşündürücü ve şakalı söz, nükte.
* Yazıda, resimde, sözde ve davranışta ince, derin anlam, nükte.

espri patlatmak
* konuşma sırasında, beklenilmedik anda, ortama uygun hoş, nükteli veya ilginç söz söylemek.

espri yapmak
* nükteli, şakalı söz söylemek.

esprili
* Esprisi olan.
* Espiri yapma niteliğini taşıyan (kimse).

espritüel
* Yerinde ve zamanında, güzel ve hoş karşılanan, ince anlamlı, düşündürücü söz söyleyen, nükte yapan (kimse).

esrar
* Gizler, sırlar.

esrar
* Hint kenevirinden çıkarılan ve kullanılacak miktara göre uyarıcı, sarhoş edici veya uyuşturucu etkileri olan bir madde.

esrar çekmek
* esrar içmek.

esrar kumkuması
* Kim olduğu ve neler yaptığı bilinmeyen kimse.

esrar otu
* Hint keneviri.

esrar perdesi
* Bir şeyin anlaşılmasını güçleştiren engel.

esrar tekkesi
* Toplu ve gizli olarak esrar içilen yer.

esrara dalmak
* sırlara gömülmek.

esrarcı
* Esrar yapan, satan veya esrar çeken kimse.

esrarcılık
* Esrarcının işi.

esrarengiz
* Gizlerle, sırlarla örtülü, esrarlı.

esrarengizlik
* Esrarlı olma durumu.

esrarkeş
* Esrar (II) kullanmayı alışkanlık durumuna getiren kimse.

esrarkeşlik
* Esrarkeş olma durumu.

esrarlı
* Gizli yönleri bulunan, ne olduğu anlaşılamayan, akıl erdirilemeyen, esrarengiz.

esrarlı
* İçinde esrar bulunan.

esre
* Arap yazısında, bir ünsüzün dar, düz ve kısa (ı,i) okunacağını gösteren işaret, kesre.

esri
* Esrik.

esrik
* Esrimiş, sarhoş, mest, sermest.

esriklik
* Sarhoş olma durumu.

esrime
* Sarhoş olma işi, gaşiy.

esrimek
* Herhangi bir sebeple kendinden geçmek, gaşyolmak.
* Coşup kendinden geçmek, vecde gelmek.
* Mest olmak, sarhoş olmak.

esritme
* Esritmek işi.

esritmek
* Sarhoş olmasına yol açmak, sarhoş etmek.

essah
* Doğru, gerçek, sahi.

estağfurullah
* Teşekkür edilen veya övülen bir kimsenin söylediği bir incelik ve alçak gönüllülük sözü.

estamp
* Metal, tahta vb.üzerine kazıldıktan sonra basılan resim.

estampaj
* Metal, tahta vb.üzerine resim basma, çoğaltma yöntemi.

estek köstek
* "Oyalamak, yersiz bahaneler bulmak, işten kaçınmak" gibi anlamlara gelen estek köstek etmek veya estek etmek, köstek etmek biçimlerinde de kullanılır.

ester
* Oksijenli asitler ile alkollerin aralarından bir su molekülü ayrılması sonucunda verdikleri madde.

esterleşme
* Oksijenli asitlerle alkollerin birleşerek ester oluşturması.

estet
* Güzeli en üstün, en yüce değer sayan kişi.

estetik
* Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bediiyat.
* Güzellik duygusu ile ilgili olan veya güzellik duygusuna uygun olan.
* Güzelliği ve güzelliğin insan belleğindeki ve duygularındaki etkilerini konu olarak ele alan felsefe kolu, güzel duyu.
* Kusurlu bir organı düzeltmek veya güzelleştirmek amacıyla uygulanan (yöntemler).

estetikçi
* Estetikle uğraşan kimse.

estetikçilik
* Gerçeklik ve yarar kaygılarından sıyrılarak, bir sanat veya felsefe konusunu salt güzelliği için sevme kuramı, güzel duyuculuk.

estetizm
* Estetikçilik, güzel duyuculuk.

estirilme
* Esritilmek işi.

estirilmek
* Estirmek işi yapılmak.

estirme
* Estirmek işi.

estirmek
* Esmesini sağlamak.

estomp
* Kara kalem resimde çizgiyi veya pastel boyasını yaymak için kullanılan kendi üzerine sarılmış kâğıt veya deri.

esvap
* Giysi, giyecek, elbise.

esvaplık
* Esvap yapmaya elverişli (kumaş).

eş
* Birbirinin aynı olan veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri, benzer.
* Karı kocadan her biri, hayat arkadaşı, refik, refika.
* Birlikte yaşayan dişi ve erkek hayvandan her biri.
* Kuma, ortak.
* Arkadaş.
* Etene, son, meşime.
* İkişer kişilik gruplarla oynanan oyunlarda, ortak oynayan iki kişiden her birinin öbürüne göre durumu.

eş adlı
* Bkz. eş sesli.

eş adlılık

* Bkz. eş seslilik.

eş anlam
* Sözler arasında anlam birliği olması durumu.

eş anlamlı
* Anlamları aynı veya birbirine çok yakın olan (kelimeler), anlamdaş, müteradif, sinonim.

eş anlamlılık
* Eş anlamlı olma durumu, anlamdaşlık.

eş bacaklılar
* Denizlerde, karalarda ve tatlı sularda, başka hayvanların asalağı, asalakların ara konakçısı veya özgür olarak yaşayan kabuklular takımı.

eş basınç
* Hava basınçları eşit olan yeryüzü noktalarını birleştirdiği var sayılan eğri, izobar eğrisi.

eş basınçlı
* Basıncın hep aynı kalması.

eş başkan
* Bir kurul, toplantı veya kongrenin başkanlığını yapan başkanlardan her biri.

eş biçim
* Başka bir şeyin biçim veya yapı bakımından aynısı olan şey, izomorf.

eş biçimli
* Biçim veya yapı bakımından birbirinin benzeri veya aynısı olan, izomorfik.

eş biçimlilik
* Benzer yapıda olan maddeler arasındaki billûrlaşma benzerliği, izomorfizm.
* İki matematik kümesi arasında benzerlik bağıntısı, izomorfizm.
* Organizmada çeşitli soylardan ileri gelen benzerlik, izomorfizm.

eş cinsel
* Kendi cinsinden kimselerle cinsel ilişkide bulunan kimse, homoseksüel.

eş cinsellik
* Eş cinsel olma durumu, homoseksüellik.

eş çekim
* Bkz. tıpkı çekim.

eş değer
* Değer yönünden birbirine eşit olan (şey), muadil.

eş değerli
* Değerleri eşit olan.
* Eş biçimli olmadıkları hâlde yüz veya hacim ölçümleri eşit bulunan (biçim).
* Cebirde karşılıklı olarak çözümleri aynı olan (denklem sistemleri).

eş değerlik
* Eş değer olma durumu, muadelet.

eş deprem
* Çeşitli yerlerde aynı hızla duyulmuş (aynı dereceli) olan deprem.

eş dost
* Tanıdıklar.

eş eksenli

* Motorlarda eksen ölçülerinin eşit olması.

eş güdüm
* Belli bir amaca ulaşmak için türlü işler arasında bağlantı, ilişki, düzen ve uyum sağlama, koordinasyon.

eş güdümcü
* Türlü işler arasında düzen ve uyum sağlayan (kimse), koordinatör.

eş güdümlü
* Aralarında eş güdüm bulunan, koordine.

eş kanatlı
* Kabuklu bitler, yaprak bitleri ve ağustos böcekleri gibi bitki sağlığı yönünden çok önemli familyaları içine alan, zarsı kanatları bir boyda, hortumlu böcekler takımının bir alt takımı.

eş koşma
* Tanrı'nın birden çok olduğuna inanma, Tanrı'ya ortak koşma, şirk.

eş koşmak
* Tanrı'ya ortak koşmak, Tanrı'dan başka bir tanrı bulunduğuna inanmak, şirk koşmak.

eş merkezli
* Merkezleri aynı olan iki veya daha çok şekil.

eş sesli
* Söylenişleri aynı, anlam ve kökleri ayrı olan (kelimeler), eş adlı, sesteş, homonim.

eş seslilik
* Eş sesli olma özelliği, eş adlılık.

eş sıcak
* Sıcaklığı eşit olan (yeryüzü noktası), izoterm.

eş sıcak eğrisi
* Sıcaklığın yeryüzünde veya bir bölgedeki dağılışını göstermek amacıyla düzenlenen haritalarda, eşit sıcaklıktaki yerleri birleştiren iç içe eğrilerden her biri, izoterm eğrisi.

eş tutmak
* talimde veya oyunda ikişer olmak için arkadaş seçmek.

eş yapı
* Bol yağmur yağan orman bölgelerinde büyüyen ağaçların gövdelerindeki bölümler arasında belirli yapısal özellik farklarının bulunmaması durumu.

eş yapım
* İki tarafın ortak olarak oluşturduğu yapım.

eş yükselti
* Yükseklikleri birbirine eşit olan (yerler), izohips.

eş yükselti eğrisi
* Eş yükselti noktaları arasında çizilen çizgilerin oluşturduğu eğri, izohips eğrisi.

eş zaman
* Aynı zaman içinde hareket eden, senkron.

eş zamanlı
* Başlamalarıyla bitmeleri arasında geçen zaman eşit olan (olaylar), senkronik.
* Aynı zamanda oluşan.

eş zamanlı dil bilimi

* Bir dilin zaman içindeki değişme ve gelişmesi sırasında, belirli bir dönemde ortaya çıkan olgularını inceleyen dil bilimi.

eş zamanlılık
* Belli bir evrede görülen dil bilimi olgularının, olaylarının özelliği, senkroni.

eşantiyon
* Basit örnek.
* Bir malın niteliğini belirtmek, özelliklerini göstermek amacıyla, o malın parasız verilen veya gönderilen parçası.

eşarp
* Baş örtüsü.

eşeğe gücü yetmeyip semerini dövmek
* güçlü birine kızıp da ondan alamadığı hıncını çevresindekilerden çıkarmak.

eşeği düğüne çağırmışlar, "ya su lâzımdır, ya odun" demiş
* yersiz veya zamansız yapılan ikramlara her zaman bir karşılık beklendiğini anlatır.

eşeğini (veya atını) sağlam kazığa bağlamak
* işini güven altına almak.

eşek
* Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvam, merkep (Equus asinus).
* Kaba, yeteneksiz, inatçı kimse.
* Odun kesmek için kullanılan üç veya dört ayaklı sehpa.
* Duvar örmek, sıva yapmak gibi işlerde kullanılan dört ayaklı sehpa.

eşek arısı
* Zar kanatlılar takımından, ağılı iğnesi olan bir tür iri yaban arısı (Vespa crabro).

eşek cenneti
* Öbür dünya.

eşek davası
* Bir dik üçgende hipotenüsün karesinin dik kenarların kareleri toplamına eşit olduğunu kanıtlayan teorem.

eşek derisi gibi
* derisi çok kalın.
* duygusu az, duygusuz.

eşek dikeni
* Deve dikeni türünden bir bitki, kenger.

eşek gibi
* kaba, düşüncesiz.

eşek hıyarı
* Kabakgillerden yabanî tırmanıcı, otsu bir bitki (Ecballıum elaterium).

eşek hoşaftan ne anlar (suyunu içer, tanesini bırakır)
* beğenilebilecek bir şeyi değerlendiremeyen, küçümseyen kimseler için kullanılır.

eşek inadı
* Söylediğinden veya yaptığından dönmeme, çok direnme.

eşek kadar
* büyük, iri; aşırı derecede gelişmiş.

eşek kafalı
* Kalın kafalı, anlayışsız, kavrayışsız (kimse).

eşek kulağı kesilmekle küheylân olmaz
* aslında niteliksiz olan bir şeye ne yapılsa değişmez.

eşek kuyruğu gibi ne uzar, ne kısalır
* durumunda, çalışmasında hiçbir gelişme görülmeyen kimseler için kullanılır.

eşek marulu
* Bir tür yabanî marul.

eşek maydanozu
* Maydanozgillerden iki yıllık otsu bir bitki (Anthriscus silvestrisis).

eşek otu
* Evliya otu.

eşek sıpası
* Sövgü veya sevgi sözü olarak kullanılır.

eşek sırtı
* Beşik örtüsü.

eşek sudan gelinceye kadar dövmek
* adamakıllı dövmek.

eşek şakası
* Ağır el şakası.

eşekbaşı
* Yetkisi önemsenmeyen, gücünü gerektiği gibi göstermeyen kimse.

eşekçe
* Kaba (bir biçimde).

eşekçi
* Eşeklerle yük taşıyan veya insan gezdiren kimse, merkepçi.

eşekçilik
* Eşekçinin işi.

eşekkulağı
* Karakafes.

eşekleşme
* Eşekleşmek işi.

eşekleşmek
* Çok anlayışsız ve kaba davranışlarda bulunmak.

eşeklik
* Çok anlayışsız ve kaba davranış.

eşekten düşmüş karpuza dönmek
* çok şaşırmak, donup kalmak.
* kötü bir duruma düşmek.

eşelek
* Elma, armut, ayva gibi meyvelerin yenmeyen iç bölümü.

eşeleme
* Eşelemek işi.

eşelemek
* Toprak, kül gibi toz durumunda bulunan şeyleri hafifçe kazıp karıştırmak.
* Bir işin, sorunun aslını anlamaya çalışmak; kurcalamak.
* Dağıtıp karıştırmak.

eşelenme
* Eşelenmek işi.

eşelenmek
* Eşelemek işi yapılmak.
* Bulunduğu yeri kendi kendine eşelemek.

eşelmobil
* Üretilen mal değerlerinin iniş çıkışına göre tespit edilen ücret ödeme ölçümü.

eşey
* Bireye, üreme işinde ayrı bir görev veren ve erkekle dişiyi ayırt ettiren özel yaradılış, cinslik, cinsiyet.
* Bir organizmanın dişi veya erkek olarak sınıflandırılmasını sağlayan görev, yapı ve karakter topluluğu.

eşeyli
* Erkek veya dişi eşeyden birine sahip olan, diğer eşey olmadan üreyemeyen cinsliği olan.

eşeyli üreme
* İki bireyin bir araya gelmesini gerekli kılan ve gametlerin birbirleriyle döllenmesini sağlayan üreme biçimi.

eşeylilik
* Eşeyli canlının durumu.

eşeysel
* Cinsel, cinsî.

eşeysiz
* Eşeyi olmayan, cinsliksiz.

eşeysiz çoğalma
* Eşey hücreleri oluşturmaksızın, bölünme yoluyla çoğalma.

eşgin
* Bkz. eşkin.

eşhas
* Kişiler, şahıslar.
* Bir olayda veya edebî bir eserde yer alan kişiler.

eşi manendi olmamak
* benzeri olmamak.

eşiğine yüz sürmek
* bir dilekte bulunmak için bir kişiye yalvarmaya gitmek.

eşiğini aşındırmak
* işini yaptırmak için bir yere çok gidip gelmek.

eşiğini atlamak
* bir konuya veya bir soruna hakkıyla vakıf olmak .

eşik
* Kapı boşluğunun alt yanında bulunan alçak basamak.
* Kapı ağzında basamağın konulabileceği yer.
* Başlangıç yeri, başlangıç noktası, yakını.
* Telli çalgılarda üzerine tellerin bindiği köprü.

* Karalar üzerinde veya deniz diplerinde birbirine komşu iki çukurluğu ayıran tümsek biçiminde, üzeri çoğu kez düz kabartılar.
* Bir tepkinin başlamasında, ortaya çıkmasında etkili olan ruhî, fizyolojik nokta.

eşilme
* Eşilmek işi.

eşilmek
* Eşmek işine konu olmak.

eşinme
* Eşinmek işi.

eşinmek
* (hayvan) Ayağıyla yeri kazmak.

eşir
* Küstah, saygısız kimse.

eşit
* Yapı, değer, boyut, nicelik ve nitelik bakımından birbirinden ne artık ne eksik olmayan (iki veya daha çok şeyler), müsavî.
* Aynı haklardan yararlanan, aynı düzeyde olan.

eşit çenetli
* İki çenetli birbirine eşit yumuşakçalar.

eşitçi
* Eşitçilik yanlısı.

eşitçilik
* İnsanların özellikle hukuk, siyaset ve ekonomi bakımlarından eşitliğini isteyen öğretilerin genel adı, müsavatçılık.

eşitleme
* Eşitlemek işi.

eşitlemek
* Eşit duruma getirmek.

eşitlenme
* Eşitlenmek işi.

eşitlenmek
* Birbiriyle eşit duruma gelmek.

eşitleşme
* Eşitleşmek işi veya durumu.

eşitleşmek
* Eşit duruma gelmek.

eşitleştirme
* Eşitleştirmek işi.

eşitleştirmek
* Eşit duruma getirmek.

eşitlik
* İki veya daha çok şeyin eşit olması durumu, denklik, müsavat, muadelet.
* Kanunlar yönünden insanlar arasında ayrım bulunmaması durumu.

* Bedenî, ruhî, başkalıkları ne olursa olsun, insanlar arasında toplumsal ve siyasî haklar yönünden ayrım bulunmaması durumu.

eşitlik derecesi
* Gibi veya kadar edatları ile kavramların karşılaştırılıp eşit ölçüde gösterilmesi.

eşitlik eki
* Kelimeye "gibi, göre" anlamı katan ek. Türkçede bu kavramları -ce, -si ekleri verir.

eşitsiz
* Eşit olmayan, gayrimüsavi.

eşitsizlik
* İki veya daha çok şeyin eşit olmaması durumu, müsavatsızlık.

eşkâl
* Biçimler, şekiller, kılık.

eşkenar
* Kenarları eşit olan.

eşkenar dörtgen
* Dört kenarı da bir birine eşit olan dörtgen, main.

eşkenar üçgen
* Üç kenarı da birbirine eşit olan üçgen.

eşkıya
* Dağda, kırda yol kesen hırsızlar, haydutlar.
* Haydut, kır hırsızı.

eşkıya gibi
* yüzü, bakışları ve kılığı korkunç olan.

eşkıyalık
* Eşkıya olma durumu veya eşkıyaca davranış.

eşkin
* Atın bir tür hızlı yürüyüşü.
* Böyle yürüyen (at).
* Böyle bir yürüyüş ile.

eşkin
* Sürgün, filiz.

eşkinci
* Savaşa giden eyalet askeri.

eşkinli
* Hızlı ve düzenli giden (at).

eşkinsiz
* Hızlı ve düzenli gitmeyen (at).

eşlek
* Ekvator.

eşleksel
* Ekvatoral.

eşlem
* Kopya.

eşleme
* Eşlemek işi.
* Görüntü ve ses kuşakları arasındaki bağ, senkronizasyon.

eşlemek
* Benzer iki şeyi bir araya getirmek.
* Ses ile görüntü arasında gerekli bağı sağlamak.

eşlemeli
* Eşlemesi yapılmış (film).

eşlemesiz
* Görüntü ve ses kuşakları veya ses kuşakları arasında eşleme bulunmayan (film).
* Eşlemesi bozulmuş olan (film).

eşlenik
* Herhangi bir biçimde birbiriyle oranlı bulunan (nokta, çizgi, sayı).

eşlenme
* Eşlenmek işi.

eşlenmek
* Eşlemek işine konu olmak.

eşleşme
* Eşleşmek işi.

eşleşmek
* Birbiriyle eş olmak, eş tutmak.
* Çiftleşmek.

eşleştirme
* Eşleştirmek işi.

eşleştirmek
* Eşleşmesini sağlamak.

eşli
* Eşi olan, eşi ile birlikte.

eşlik
* Eş olma durumu.
* Belirli bir modeli ile armoni oluşturan ve bir veya birkaç partiye bölüştürülen sesler bütünü.

eşlik etmek
* bir solist, bir çalgı veya orkestra ile birlikte müzik icra etmek, refakat etmek.
* beraberinde gitmek, arkadaşlık etmek, refakat etmek.
* beraberinde bulunmak.

eşme
* Eşmek işi.
* Kaynak, pınar.

eşmek
* Toprağı veya toprak gibi yumuşak bir şeyi biraz kazmak.
* Araştırmak, incelemek.

eşmek
* (at için) Hızlı gitmek.

eşofman

* Spor çalışmalarında giyilen, pamuklu veya sentetik kumaştan, iki parçalı giysi.

eşölçüm
* İzometri.

eşraf
* Bir yerin zenginleri, sözü geçenler, ileri gelenler.

eşraflık
* Eşraf olma durumu.

eşref
* Çok onurlu, çok şerefli.

eşref saati
* Bir işin olumlu yola girmesi için en uygun zaman.
* İş görecek kimsenin ters davranmayarak, güçlük çıkarmayarak uysallık gösterdiği zaman.

eşribegâh
* Büfelerde içki ve benzeri şeylerin ikram edildiği yer.

eşsiz
* Eşi benzeri olmayan veya eşi benzeri görülmemiş olan.
* Eş bulmamış, eşinden ayrılmış veya yanında eşi olmayan.

eşsizlik
* Eşsiz olma durumu.

eştirme
* Eştirmek işi.

eştirmek
* Eşmesini sağlamak.

eştirmek
* Atı hızlı sürmek, koşturmak.

eşya
* Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir, cansız varlıkların bütünü.

eşyalı
* Eşyası olan.

et
* İnsanlarda, hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka.
* Kasaplık hayvanlardan sağlanan kaslardan oluşmuş besin maddesi.
* Ten.
* Meyvelerde çekirdekle deri arasındaki bölüm.

et bağlamak
* şişmanlamak.
* yara kapanmak.

et beni
* Deri dokusunun anormal büyüyüp yağlanmasıyla oluşan kabarcık.

et kafalı
* Anlayışsız, kaba; budala, enayi.

et kesimi
* Hristiyanların büyük perhize girmek üzere bulundukları günler, apukurya.

et kırımı
* Et kesimi.

et lokması
* Et yemeği.

et obur
* Etle beslenen, etçil.

et oburlar
* Etçiller.

et sığırı
* Eti için beslenen sığır.

et sineği
* Bkz. kül rengi et sineği.

et sotesi
* Sote.

et suyu
* İçinde et kaynatılmış su.

et şeftalisi
* Eti çekirdeğinden ayrılmayan bir şeftali türü (Prunus persica duracina).

et tavuğu
* Eti için beslenen tavuk.

et tırnak olmak
* sıkı aile bağı kurmak.

et tırnaktan ayrılmaz
* yakın hısımlar arasındaki bağ kolay kolay kopmaz.

et toprak
* Yumuşak, kırmızı ve özlü toprak.

et tutmak
* şişmanlamak.

et unu
* Karada yaşayan memeli hayvanların deri, tırnak, boynuz ve kemikleri ile mide, bağırsak muhteviyatı ayrıldıktan sonra geriye kalan et ve diğer yumuşak dokularının veya kansız ve kemiksiz mezbaha artıklarının usulüne göre pişirilip pres edilerek yağları alındıktan sonra öğütülmesi ile elde edilen bir ürün.

etajer
* Rafları olan, kapaksız ve taşınır dolap.

etalon
* Ağırlık ve uzunluk ölçüleri için kabul edilmiş kanunî ölçü modeli.

etamin
* Pamuk, keten veya ipekten, seyrek dokunmuş delikli bir tür kumaş.

etanol
* Bkz. alkol.

etap
* Bir yarışın belirli uzaklığı kapsayan bölümlerinden her biri, aşama, merhale.

etçi
* Kasap.

etçik
* Küçük et parçası.

etçil
* Genellikle etle beslenen, et obur.

etçiller
* Dişleri et yiyecek biçimde gelişmiş omurgalı memeli hayvanlardan bir takım, et oburlar.

eteği ayağına dolaşmak
* eli ayağı dolaşmak.

eteği belinde
* kıvrak ve hamarat (kadın).

eteği düşük
* Pasaklı veya düşkün (kadın).

eteği kirlenmek
* (kadın için) namusuna dokunulmak.

eteğindeki taşı dökmek
* bütün bildiklerini açıklamak.

eteğine düşmek (veya sarılmak)
* yalvarıp yakarmak.

eteğine yapışmak (veya sığınmak)
* birinin koruyuculuğu altına girmek.

etek
* Giysinin belden aşağıda kalan bölümü.
* Vücudun belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi.
* Giysinin alt kenarı.
* Çadır, kanepe örtüsü gibi kumaştan olan şeylerin yere sarkan bölümü.
* Dağ, tepe, yığın gibi yamaçlı şeylerin alt bölümü.
* Edep yeri.
* Yağmur sularının, çatının bazı yerlerinden içeri sızmasını önlemek için yapılan saç örtü.

etek bezi
* Kundak çocuklarının belden aşağısına sarılan bez.

etek dolusu
* Pek çok, bol bol, alabildiğince fazla.

etek kiri
* Yolsuz ilişki.

etek öpmek
* yaltaklanmak, dalkavukluk etmek.

etek silkmek
* el etek çekmek.

etekleme
* Eteklemek işi.

eteklemek
* Birinin eteğini saygı göstermek amacıyla öpmek veya öper gibi yapmak.

* Yaranmaya çalışmak, dalkavukluk etmek.

etekleri tutuşmak
* çok telâşlanmak.

etekleri zil çalmak
* çok sevinmek.

etekleyiş
* Eteklemek işi veya biçimi.

eteklik
* Vücudun belden aşağısını örten, beli dar, altı geniş, genellikle kadın giysisi, etek.
* Etek yapmaya elverişli (kumaş).
* Bir şeyin aşağıya doğru uzanan yüzü.

etelemek betelemek
* Kötü davranmak.

eten
* Etene.
* Yemişlerin yenilen bölümü.

etene
* Memelilerde ana ile dölüt arasında kan alıp verme işini sağlayan organ, son, eş, döl eşi, meşime, plâsenta.
* Meyve yaprağında yumurtacıkların bağlı olduğu bölüm.

etenelenme
* Embriyon veya eklentileriyle ana arasında kimyasal değiş tokuşu sağlamak amacıyla ilgi kurma.

etenelenmek
* Embriyon veya eklentileriyle ana arasında ilgi kurmak.

eteneli
* Etenesi olan.

eteneliler
* Etenesi bulunan memeliler alt sınıfı.

etenesiz
* Etenesi olmayan.

etenesizler
* Etenesi bulunmayan basit yapılı memeli hayvanlar.

eter
* Oksijenli asitlerin alkollerle birleşmesinden oluşan sıvılara verilen ad.
* Hekimlikte kullanılan, çok uçucu, renksiz ve kendine özgü kokusu olan bir sıvı, lokman ruhu.

eterleme
* Eterlemek işi.

eterlemek
* Eter buharı koklatarak anestezi yapmak.

eterleşme
* Eterleşmek işi.

eterleşmek
* Bir alkol veya bir asit eter durumuna dönüşmek.

eterleştirme

* Eterleştirmek işi.

eterleştirmek
* Eter durumuna getirmek.

etıbba
* Doktorlar, hekimler.

Eti
* Hitit.

eti budu yerinde (veya etine dolgun)
* şişmanca, tombul.

eti kemiği
* esası, ana özelliği, asıl ağırlığı.

eti ne budu ne?
* yaşı küçük.
* imkânları, gücü sınırlı, parası az.

eti senin, kemiği benim
* çocuk velilerinin öğretmene, ustaya vb. ye çocuğun eğitiminde kendisine tam yetki verdiğini anlatmak için söylenir.

etik
* Töre bilimi, ahlâk bilimi.
* Ahlâkî, ahlâkla ilgili.

etiket
* Bir malın tür, miktar, fiyat vb. nitelikleri veya kitap, defter vb. şeylerin kime ait olduğunu belirtmek, belli etmek için üzerlerine konulan küçük kâğıt.
* Toplum içindeki davranışlarda izlenecek yol, teşrifat.
* Kimlik.

etiketçi
* Etiket yapıştıran kimse.
* Etikete önem veren, etikete sıkı sıkıya bağlı olan.

etiketçilik
* Etiketçinin işi veya mesleği.
* Etiketçi olma durumu.

etiketleme
* Etiketlemek işi.

etiketlemek
* Satışa çıkarılan mal üzerine etiket koymak.

etiketlenme
* Etiketlenmek işi.

etiketlenmek
* Satışa çıkarılan mal üzerine etiket konulmak.

etiketli
* Etiketi olan.
* Etikete bağlı.

etiketlik
* Etiket yapmaya yarayan veya etiket çubuğu.

etiketsiz
* Etiketi olmayan.

etil
* Organik birleşiklerin birleşimine giren karbon ve hidrojen atomları grubu.

etilalkol
* Bkz. alkol.

etilen
* Yanıcı, renksiz, az kokulu, 0,97 yoğunluğunda karbon ve hidrojen birleşimi.

etimolog
* Etimoloji uzmanı.

etimoloji
* Köken bilimi.
* Bir kelimenin kökeni.

etimolojik
* Köken bilimi ile ilgili.

etinden et koparmak (veya kesmek)
* çok acı vermek.

etine dolgun
* Şişman sayılmayan, balık etinde.

etioloji
* Sebep bilimi.

Etiyopyalı
* Etiyopya halkından olan, Habeş, Habeşî.

etken
* Etki yapan (her şey), müessir, faktör.
* Bir madde üzerinde belli bir değişiklik yapan, müessir.
* Doğrudan doğruya öznenin yaptığı işi anlatan fiil, edilgen karşıtı, malûm.

etken fiil
* Öznesi belli olan fiil: Ali kediyi çok sever. cümlesinde olduğu gibi.

etkenlik
* Etken olma durumu.
* Bir ışığın bir duyar katı etkileme özelliği.

etki
* Bir kimse veya nesnenin başka bir kişi veya şey üzerindeki gücü, tesir.
* Bir etken veya bir sebebin sonucu.
* Bir kimse üzerinde bırakılan izlenim.

etkileme
* Etkilemek işi, tesir.

etkilemek
* Etkiye uğratmak, tesir etmek.

etkilenme
* Etkilenmek işi.

etkilenmek
* Etkiye uğramak, müteessir olmak.

etkileşim
* Birbirini karşılıklı olarak etkileme işi.

etkileşme
* Etkileşmek işi.

etkileşmek
* Karşılıklı olarak birbirini etkilemek.

etkileyici
* Etkileyebilecek özellikte olan.

etkili
* Etkisi olan, tesirli, müessir.

etkili olmak
* etkisi duyulmak, etkisini göstermek, tesirli olmak.

etkililik
* Etkili olma durumu, müessiriyet.

etkime
* Etkimek işi, tesir.

etkimek
* Etkide bulunmak, tesir etmek.

etkin
* Hareketli, işleyen, çalışan, faal, aktif.
* Fiilde bulunan, etkinlik gösteren, edilgin karşıtı.
* Kimyasal tepkimelere katılma yatkınlığı gösteren (molekül, atom).

etkin okul
* Eğitim etkinliklerinin plânlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi konularında öğrencilere geniş çapta katılma imkânı sağlayan okul.

etkin öğretim
* Ele alınan bir sorunun çözümünde, geleneksel öğretim yöntemlerinden yararlanmak yerine, ilgili birkaç bilgi alanında araştırma, deneme ve inceleme yapmaya önem veren öğretim.

etkinci
* Etkincilik taraftarı (kimse).

etkincilik
* Bütün varlığın etkinlik olduğunu, bu etkinliğin bir taşıyıcıyı gerektirmediğini ileri süren öğreti, aktivizm.

etkinleşme
* Etkinleşmek işi.
* Bir molekül, bir atom veya bir iyonun normal durumundan, enerji yönünden daha zengin ve olaya girmeye hazır olduğu duruma geçmesi.

etkinleşmek
* Etkin özellik kazanmak.

etkinleştirme
* Etkinleştirmek işi.

etkinleştirmek
* Etkin duruma getirmek.

etkinlik

* Etkin olma durumu, çalışma, iş yapma gücü, faaliyet.
* Fiilde bulunanın, etkin olanın niteliği.

etkisiz
* Etkisi olmayan, tesirsiz.

etkisizleşme
* Etkisizleşmek işi.

etkisizleşmek
* Etkisiz duruma gelmek.

etkisizleştirme
* Etkisizleştirmek işi.

etkisizleştirmek
* Etkisiz, etki yapamaz duruma getirmek.

etkisizlik
* Etkisiz olma durumu.

etle tırnak arasına girilmez
* aile anlaşmazlıklarında bir yanı tutmak doğru değildir.

etle tırnak gibi
* birbirlerine candan bağlı, sıkı ilişkili.

etlenme
* Etlenmek işi.

etlenmek
* Şişmanlamak, semirmek.

etli
* İçinde et bulunan.
* Eti çok olan.
* Dolgun, kalın.
* (meyveler için) Yenecek kısmı çok olan.

etli bitki
* Kurak ortamda yaşayan ve dokuları içinde bol su depo eden, yaprakları ve sapları kalın bitki.

etli butlu
* Oldukça şişman.

etli canlı
* Dolgun vücutlu, sağlıklı, güçlü.

etli ekmek
* Bkz. etli pide.

etli meyve
* Ortası etli ve sulu olan yemiş.

etli pide
* Genellikle kıyma ve sebze ile hazırlanan iç malzemesinin ince açılmış hamur üzerine yayılarak fırında pişirilmesi ile yapılan pide.

etlik
* Kış için etinden kıyma, kavurma, pastırma ve sucuk yapılan semiz hayvan.
* Buzdolabında et koymak için ayrılmış yer.

etliye sütlüye karışmamak
* toplum içindeki çeşitli hareketlerden uzak durmak, hiçbir şeyle ilgilenmemek.

etme
* Etmek işi.

etme (veya etme yahu)
* şaşılacak durumlarda "öyle mi, doğru mu, gerçek mi?" gibi anlamlar bildirir.

etme bulma dünyası
* kötülük eden kötülük bulur.

etme eyleme
* kötü bir davranış karşısında "yapma, affet" anlamında kullanılır.

etmediğini bırakmamak (veya komamak)
* elinden gelen her türlü kötülüğü yapmak.

etmek
* Bir işi yapmak.
* Bir durumu ortaya çıkarmak.
* (iyi, kötü zarflarıyla) Davranmak.
* (olumsuz olarak) Bir ihtiyacı karşılamak.
* Bulmak, erişmek.
* Birini bir şeyden yoksun bırakmak.
* Vermek.
* Eşit değer kazanmak.
* Herhangi bir değerde olmak.
* (neler, çok, az gibi belgisiz sıfatlarla) Kötülükte bulunmak.
* (tümleç olarak yatak, alt gibi kelimelerle) Küçük veya büyük aptesini yapmak.

etmen
* Birlikte veya ayrı ayrı etkisini gösteren ve belli bir sonuca götüren güçlerden, şartlardan, ögelerden her biri, amil, faktör.

etnik
* Kavimle ilgili, budunsal, kavmî.

etnograf
* Etnografya uzmanı, budun betimci.

etnografya
* Kavimleri karşılaştırarak inceleyen, kültür oluşumlarını araştıran bilim, budun betimi, kavmiyat.

etnolog
* Etnoloji uzmanı.

etnoloji
* İnsanların ırklara ayrılışını, bunların nereden çıktığını, oluşumunu, yeryüzüne yayılışını, aralarındaki niteliklerini inceleyip karşılaştıran ve sınıflayan bilim, budun bilimi, ırkiyat.

etnolojik
* Etnoloji ile ilgili.

etokrasi
* Yalnızca ahlâk üzerine kurulu yönetim biçimi.

etol
* Genellikle kürkten, gösterişli kumaşlardan veya yün örgüden yapılmış uzun omuz atkısı.

etraf
* Yanlar, taraflar.

* Çevre.
* Bir kimsenin sürekli ilişkide bulunduğu kimseler, yakınlar, muhit.

etrafında dört dönmek
* isteğini elde etmek için birinin yanından ayrılmayıp gönlünü etmeye çalışmak.

etrafını almak
* çevresinde toplanmak, ortaya almak, kuşatmak.

etraflı
* Ayrıntılı, eksiksiz, kapsayıcı.

etraflıca
* Derinlemesine, ayrıntılı olarak, etraflı.

etsiz
* Eti olmayan.
* Kuru, sıska, zayıf.

ettiği hayır, ürküttüğü kurbağaya değmemek
* yol açtığı zarar, yaptığı iyilikten büyük olmak.

ettiği yanına (kâr) kalmak
* yaptığı kötülük karşılıksız kalmak, cezasını görememek.

ettiğini bulmak (veya çekmek)
* yaptığı kötü davranışın karşılığını görmek.

ettiğini yanına bırakmamak
* yapılan kötü davranışa karşılık vermek.

ettiğiyle kalmak
* yapmak istediği kötülüğü başarıya ulaştıramayan kimse, başarısızlığın üzüntüsü ve utancı içinde kalmak.
* yapmak istenilen kötülük amacına ulaşamamak.

ettirgen
* Fiil kök ve gövdesine bir ek getirilerek, fiilin gösterdiği işin başkasına yaptırıldığını gösteren (fiil): Kırdırmak, bildirmek gibi.

ettirgen çatı
* Taşıdığı kavram bir nesneye aktarılabilen ve geçişli veya geçişsiz fiil kök veya gövdesine -ir, -tir-, -t- eklerinden birinin veya ikisinin üst üste getirilmesi ile kurulan çatı: içirmek (iç-ir-), söylettirmek (söyle-t-tir-), güldürtmek (gül-dür-t-) gibi.

ettirgen fiil
* Taşıdığı kavram bir nesneye aktarılabilen çatılı fiil, faktitif. Geçişli veya geçişsiz fiil kök veya gövdelerine -ir-, -tir-, -t- eklerinden birinin veya ikisinin üst üste getirilmesiyle kurulur: İlâcı zorla içirdik. Bu işi başkasına yaptırtmak gerekir." cümlesinde olduğu gibi.

ettirgenlik
* Ettirgen olma durumu.

ettirme
* Ettirmek işi.

ettirmek
* Başkasının yapmasını sağlamak.
* Sebep olmak.

etüt
* Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma.
* Ön çalışma.

* Belli bir konuyu inceleyen, araştıran eser veya yazı.
* Öğrencilerin, bir öğretim görevlisinin gözetimi, denetimi altında ders çalışmalarına ayrılan zaman, mütalâa, müzakere.

etüt etmek
* incelemek, araştırmak.

etüv
* Yiyecekleri, nesneleri yüksek ısıyla sterilize ve dezenfekte etmekte kullanılan kapalı araç.
* Türlü eşyaları kurutmakta veya temizlemekte kullanılan araç.
* Mikropların üretilmesinde uygun sıcaklığı sağlayan kapalı araç.

etyaran
* Daha çok parmaklarda olan, derinlere kadar işleyen dolama, kurlağan.

etyemez
* Etyemezlikle ilgili.
* Etyemezlik rejimini uygulayan kimse, vejetaryen.

etyemezlik
* Her tür etin, et türevlerinin, hayvansal besinlerin yer almadığı beslenme biçimi, vejetaryenlik.

Eu
* Evropiyum'un kısaltması.

ev
* Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı.
* Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut.
* Evin iç düzeni, eşyası vb.
* İçinde bir iş görülen veya bazen belirli bir amaçla kullanılan yer.
* Herhangi bir yerde toplumsal, kültürel, ekonomik yönlerden tanıtma görevini üstlenen veya belli alanlarda olan kişilerin toplanıp toplumsal ilişkilerini sürdürmelerini sağlayan kuruluş.
* Aile.
* Soy, nesil.

ev açmak
* ayrı bir eve yerleşmek, ayrı bir eve geçmek.
* evlenmek.

ev adamı
* Evine bağlı erkek.

ev alma, komşu al
* komşuya verilen değeri anlatır.

ev altı
* Eski evlerde ambar, ahır olarak kullanılan zemin katı.

ev bark
* Ev, mülk.
* Aile, çoluk çocuk.

ev bark yıkmak
* karı kocayı birbirinden ayırmak.

ev bozmak
* (karı koca) ayrılmak veya ayrılmasına sebep olmak.

ev ekmeği
* Mayalı hamurdan ev tipi fırınlarda veya tandırlarda pişirilen çeşitli boyda ve kalınlıkta ekmek.

ev ekonomisi

* Evin bakımı, geçimi ve yaşayışı ile ilgili bilim dalı.

ev eşyası
* Evde kullanılan değişik nitelikli eşyaların bütünü.

ev ev dolaşmak (veya gezmek)
* her eve uğrayarak dolaşmak (gezmek).

ev gailesi
* Evin maddî manevî yükü.

ev halkı
* Bir evde yaşayanların hepsi.

ev işi
* Evdekilerin ev içindeki ihtiyaçlarını sağlayan işler.

ev işletmek
* genel ev sahibi olmak.

ev kadını
* Ev işleriyle uğraşan ve bu işi iyi başaran kadın.
* Dışarıda çalışmayıp evinin işlerini yapan kadın.

ev kirası
* Kiralanan ev için ödenen para.

ev sahibi
* Evi veya konutu yasalara göre tasarrufu altında bulunduran, evin sahibi olan kimse, mülk sahibi.

ev sahibi mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi
* malı mülkü yüzünden kendini üzüntüye kaptırmamak veya malı mülkü ile övünmemek gerektiğini anlatır.

ev sineği
* Böcekler sınıfının, çift kanatlılar takımından, kül renkli, dizanteri ve tifo mikropları taşıyan bir eklem bacaklı türü (Musca domestica).

ev tutmak
* ev kiralamak.

ev yemeği
* Evde yapılan yemek.

evaze
* (giysi için) Etek ucuna doğru genişleyen.

evcara
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

evce
* Evcek.

evcek
* Bütün ev halkı birlikte.

evci
* Tatil günlerini evinde geçiren (yatılı öğrenci, er vb.).

evci çıkmak
* tatil günlerinde okuldan (kışladan vb. den) eve gelmek.

evcik

* Küçük, sevimli ev.

evcil
* Eve ve insana alışmış, kendisinden yararlanabilen (hayvan), ehlî, yabanî karşıtı.

evcil hayvan
* Evde bakılabilen, insana alışmış olan, evcilleştirilmiş hayvan.

evcilik
* Genellikle kız çocuklarının ev işlerini örnek alarak oynadıkları oyun.

evcilleşme
* Evcilleşmek işi, ehlîleşme.

evcilleşmek
* Evcil bir duruma gelmek, ehlîleşmek.

evcilleştirilme
* Evcilleştirmek işi.

evcilleştirilmek
* Evcil duruma getirilmek, ehlîleştirilmek.

evcilleştirme
* Evcilleştirmek işi, ehlîleştirme.

evcilleştirmek
* Evcil bir duruma getirmek, ehlîleştirmek.

evcillik
* Evcil olma durumu.

evcimen
* Evine, ailesine çok bağlı (kimse).
* Ev işlerini iyi bilen, becerikli (kadın).
* Aklı başında, sakin.

evç
* En yüce yer.
* Yer yuvarına göre, Yer öte, (Güneşe göre) Gün öte.
* Bkz. eviç.

evde kalmak
* (kız için) evlenme çağı geçmiş olmak.

evdeci
* Çiftliklerde işçilere yemek hazırlayan aşçı.

evdeki pazar (veya hesap) çarşıya uymamak
* önceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonuçlanmamak, düşünüldüğü gibi olmamak.

evdemonizm
* Mutçuluk.

evdeş
* Aynı evde oturanlardan her biri.

evecen
* Aceleci, acul.

evecenlik
* Acelecilik.

evegen
* İvecen.
* İveğen, çabuk ilerleyen, had, akut.

evelemek
* "Bir sözü tam söylememe, ağzının içinde mırıldanmak" anlamında evelemek develemek sözünde geçer.

everme
* Evermek işi.

evermek
* Evlendirmek.

evet
* "Öyledir" anlamında doğrulama veya tasdik kelimesi.
* Konuşma arasında cümlenin olumlu anlamını pekiştirmek için de kullanılır.

evet efendimci
* Kendine özgü bir düşüncesi olmadığından veya hoş görünmek için karşısındakinin her sözüne "evet efendim" diyen (kimse).

evetleme
* Evetlemek işi veya durumu.

evetlemek
* Evet demek, onaylamak.

evgin
* Öncelikle yapılması gereken, ivedili, müstacel.

evham
* Kuruntular, kuşkular, vehimler.

evhamlanma
* Evhamlanmak işi.

evhamlanmak
* Kuruntu duymak, kuruntuya kapılmak, kuşkulanmak, vehmetmek.

evhamlı
* Kuruntulu, kuşkulu, vehimli, mütevehhim.

evhamsız
* Evhamı olmayan.

evi sırtında
* Evi yurdu olmadan herhangi bir yerde yaşayan.

eviç
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam, evc.

evin
* Bir şeyin içindeki öz, lüp.
* Buğday tanesinin olgunlaşmış içi, özü, habbe.

evin bağlamak
* ürün tanelenmek, tane bağlamak, olgunlaşmak.

evin direği
* Ailenin en önemli kişisi.

evinin kadını
* Evine, kocasına bağlı ve bunlarla ilgili işleri başarır nitelikte olan kadın.

evinlenme
* Evinlenmek işi.

evinlenmek
* (buğday, arpa vb.) Olgunlaşmak.

evinli
* Özlü ve dolgun (tohum).

evinsiz
* Özsüz, boş, kof.

evire çevire
* İyice, istediği gibi, adamakıllı.

evirgen
* İşini bilen, ölçülü ve hesaplı iş gören.

evirme
* Evirmek işi.
* Bir önermenin konusunu yüklem, yüklemini de konu durumuna getirerek, vargısı doğru olan yeni bir önerme çıkarma, akis: "Hiçbir insan ölümsüz değildir" önermesinden evirme yoluyla "hiçbir ölümsüz insan değildir" önermesi çıkarılabilir.

evirmek
* Döndürmek, çevirmek.
* Yapısını değiştirmek, taklip etmek.

evirmek çevirmek
* iyice, istediği gibi, adamakıllı gözden geçirmek.

evirtik
* Evirtime uğramış.

evirtim
* Evirtmek işi, akis.

evirtmek
* (sakarozu) Glikoz ve levüloza çevirmek.
* Bakışımlı olarak ters çevirmek.

eviye
* Mutfakta musluk altında bulaşık yıkamaya yarayan tekne.

eviye sifonu
* Mutfaklarda bulaşık yıkamaya yarayan teknenin altına konan ve pis suları ana atık su kanalına aktaran araç.

evkaf
* Vakıflar.
* Vakıf mallarını yöneten kuruluş.

evlâ
* Daha iyi, yeğ.

evlâdiyelik
* Evlâttan evlâda eskimeden kalacak kadar dayanıklı (eşya).

evlâdüıyal
* Çoluk çocuk, ev halkı.

evlât

* Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk.
* Soy, döl.
* Yaşlı kimselerin çocukları yaşındakilere kullandıkları bir seslenme.

evlât edinmek

* yasayla belirtilmiş şartlar içinde bir kimseyi evlât olarak nüfusuna geçirmek.

evlât gibi (veya evlâdı gibi)

* özenle, titizlikle.

evlâtlı

* Evlâdı olan.

evlâtlık

* Evlât olma durumu.
* Birinin yasayla evlât hakkı tanıdığı kimse.
* Küçük yaştan beri eve alınıp yetiştirilen kimse.

evlâtsız

* Evlâdı olmayan.

evlek

* Tarlanın, tohum ekmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri.
* Dönümün dörtte biri kadar olan alan ölçüsü.
* Tarlalarda suyun akması için açılan su yolu.
* On liralık kâğıt para.

evlekleme

* Evleklemek işi.

evleklemek

* Sürülecek tarlayı eşit bölümlere ayırmak.

evlendirilme

* Evlendirilmek işi.

evlendirilmek

* Evlenmesi sağlanmak.

evlendirme

* Evlendirmek işi.

evlendirmek

* Evlenmesini sağlamak.

evleniş

* Evlenmek işi veya biçimi.

evlenme

* Evlenmek işi, izdivaç.

evlenmek

* Erkekle kadın, aile kurmak için kanuna uygun olarak birleşmek, izdivaç etmek.

evlenmek barklanmak

* evlenerek bir aile kurmak.

evlerden ırak (veya uzak)

* ölüm veya kötü bir durumdan söz edilirken dinleyenlerin aynı durumla karşılaşmamalarını dilemek için söylenir.

evlere şenlik
* beğenilmeyen, olumsuz karşılanan bir durum, bir davranış karşısında alay yollu söylenir.

evleviyet
* Öncelik.

evleviyetle
* Öncelikle, haydi haydi.

evli
* Evlenmiş bulunan (kadın veya erkek).
* Herhangi bir sayıda ev bulunan (yer).
* Evi olan.

evli barklı
* Evlenmiş, çocukları olan (kimse).

evli evine, köylü köyüne
* artık dağılalım, herkes evine, işine gitsin.

evlik
* Herhangi bir sayıda evi olan, hanelik.

evlilik
* Evli olma durumu.

evlilik birliği
* Karı ve kocadan oluşan topluluk.

evlilik dışı
* Kanunî olmayan, kanuna uygun olmayan, gayrimeşru.

evliya
* Erenler, ermişler, veliler.
* Yatır.

evliya gibi
* uysal, çok iyi ahlâklı kimse.

evliya otu
* Baklagillerden, hayvanlara yedirilmek için ekilen bir bitki, eşek otu (Onobrychis).

evliyalık
* Ermişlik.

evmek
* Bkz. ivmek.

evolüsyon
* Değişme, gelişme.

evrak
* Kâğıt yaprakları, kitap sayfaları.
* Yazılmış kitaplar, mektuplar veya yazılar.

evrak çantası
* İçinde belge veya dosya bulunan ve taşınabilen, kösele, deri, kumaş vb. yapılan özel kap.

evrak dolabı
* Dosyaları, diğer yazı ve belgeleri saklamakta kullanılan dolap.

evrat

* Müslümanlarca belirli zamanlarda okunması âdet olan dualar ve Kur'ân ayetleri.

evrat çekmek

* okunması âdet olan duaları ve Kur'ân ayetlerini sürekli tekrarlamak.

evre

* Bir olayda birbiri ardınca görülen, bir işte birbiri ardınca beliren, gelişen değişik durumların her biri, aşama, safha, merhale, faz.

evren

* Gök varlıklarının bütünü, kâinat, kozmos.
* Düzenli ve uyumlu bir bütün olarak düşünülen bütün varlıklar.
* Kişinin içinde yaşadığı, ilişkide bulunduğu ortam.

evren bilimi

* Evreni yöneten genel yasalar bilimi, kozmoloji.
* Evrenin oluşumunu, yapısını inceleyen felsefe ve bilimsel öğreti.

evren bilimsel

* Evren bilimiyle ilgili, kozmolojik.

evren doğumu

* Evrenin oluşumu, kökeni, doğuşu ve yaradılışı ile ilgili kuram, kozmogoni.

evren pulu

* Mika.

evrensel

* Evrenle ilgili.
* Bütün insanlığı ilgilendiren, âlemşümul, cihanşümul, üniversal.
* Dünya ölçüsünde, dünya çapında.

evrenselleşme

* Evrenselleşmek işi.

evrenselleşmek

* Evrensel duruma gelmek.

evrenselleştirme

* Evrenselleştirmek işi.

evrenselleştirmek

* Evrensel duruma getirmek.

evrensellik

* Evrensel olma durumu.

evrik

* (başka bir önermeye, teoreme veya probleme göre) Terimleri ters durumda olan (önerme, teorem veya problem).

evrilir

* Konu ile yüklemin birbirinin yerine geçmesiyle doğruluğu bozulmayan (önerme): "Her insan güler evrilir bir önerme sayılır, çünkü "her gülen insandır" yargısı yanlış olmaz.
* Alıcıda kullanılıp kimyasal işlemden geçtikten sonra doğrudan doğruya pozitife dönebilen (film).

evrim

* Zaman içinde birdenbire olmayan, kesintisiz, niteliksel ve niceliksel gelişme süreci.
* Bir canlıyı ötekilerden ayırt eden biçimsel ve yapısal karakterlerin gelişmesi yolunda geçirilen bir dizi değişme olayı, tekâmül.
* İnkılâp.

evrimci
* Evrimcilik yanlısı olan (kimse).
* Evrimcilikle ilgili.

evrimcilik
* Evrimi temel alan doğa bilimi ve felsefe öğretisi.

evrişik
* Evirme yoluyla elde edilen (önerme): "Her insan güler" önermesinin evrişiği, "her gülen insandır" biçiminde olur.

evropiyum
* Atom numarası 63, atom ağırlığı 122 olan, yalnız tuzları ve bir tek oksidi bulunan parlak gri renkte bir element.Kısaltması Eu.

evsaf
* Nitelikler, vasıflar.

evsel
* Evle ilgili.

evsel atık
* Evde kullanımdan düşmüş, eskimiş, yıpranmış veya çöp durumuna gelmiş maddeler.

evseme
* Evsemek işi veya durumu.

evsemek
* Evini, yurdunu özlemek.

evsin
* Avlanırken avcıların hayvanlardan gizlendiği yer.

evsiz
* Evi olmayan.

evsiz barksız
* İşsiz güçsüz, avare, başıboş.

evvel
* Önce.
* İlk, önceki, geçmiş.

evvel Allah
* "önce Tanrı yardımıyla" anlamında bir pekiştirme sözü.

evvel bahar
* ilk bahar.

evvel ve ahir
* başta da sonda da, eninde sonunda.

evvel zaman
* Çok önceden, çok eskiden, önceleri.

evvelâ
* Önce, ilk önce, ilkin.

evvelâ can, sonra canan
* önce can, sonra sevgili.

evvelce
* Önce.
* Önceleri, eskiden.

evvelden
* Önceden, eskiden, evvelce.

evvelemirde
* Öncelikle, ilk önce, her şeyden önce.

evveli
* Evvelki.
* Eskiden.

evveliyat
* Bir işin önceki evreleri, öncesi, önceleri.

evvelki
* Önce olan, önceki.
* İki önceki.

evvelleri
* eskiden, geçmişte.

evvelsi
* Bkz. evvelki.

ey
* Kendisine söz söylenilen kimse veya kimselerin dikkati çekilmek istendiğinde adın başına getirilir ve uzatılabilir.
* Kendisine seslenilen kimse, nesne vb.nin adının başına getirilerek anlamı güçlendirir.
* Usanç anlatır.
* (soru olarak) öyle ise, o hâlde?.

-ey
* Bkz. -ay / -ey.

eyalet
* Çoğunlukla valilerce yönetilen ve yönetim bakımından bir tür bağımsızlığı olan büyük il.
* Osmanlı imparatorluğunda en büyük sivil ve asker yönetim bölgesi.

eyer
* Binek hayvanlarının sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne.

eyer boşaltmak
* cirit oyununda hedef olmaktan kurtulmak için eyer üzerinde sağa sola eğilmek.
* saldırıları boşa çıkaracak önlemler almak.

eyer kaltağı
* Eyerin tahtadan yapılan kafes biçimindeki bölümü.

eyer kapatmak (veya kapamak)
* eyeri atın sırtına koyup bağlamak.

eyer kaşı
* Eyerlerin ön ve arka taraflarındaki çıkıntılı bölüm.

eyer vurmak
* eyeri hayvanın sırtına koyup bağlamak.

eyerci
* Eyer yapıp satan kimse.

eyercilik
* Eyer yapma veya satma işi.

eyere de gelir, semere de
* her işe yarar, incesine de, kabasına da.

eyeri boş kalmak
* binicisi ölmek.

eyerleme
* Eyerlemek işi.

eyerlemek
* At üzerine eyeri koyup bağlamak, eyer vurmak.

eyerlenme
* Eyerlenmek işi.

eyerlenmek
* Eyer vurulmak.

eyerli
* Eyer vurulmuş, sırtına eyer konulmuş (hayvan).

eyersiz
* Sırtına eyer konulmamış (hayvan).

eyitmek
* Demek.

eylem
* Eylemek işi, fiil, aksiyon.
* Fiil.
* Bir durumu değiştirme ve daha ileriye götürme yönünde etkide bulunma çabası, amel.

eylemci
* Düşüncesini eylemi ile gerçekleştirmeye çalışan (kimse).

eylemcilik
* Eylemci olma durumu.
* İnsan hayatı ve düşüncesinde başlıca gerçekliğin etki ve eylem olduğunu öne süren öğreti ve dünya görüşü, aktivizm.

eylemde bulunmak
* bir harekete kalkışmak.

eyleme
* Eylemek işi.

eyleme geçmek
* tasarlanan bir işi uygulamaya başlamak.

eylemek
* Etmek, yapmak.

eylemli
* Eylem durumunda olan, amelî, fiilî.
* Kadrolu.

eylemlik
* Mastar.

eylemsi
* Fiilimsi.

eylemsiz
* Eylemi olmayan.

eylemsizlik
* Eylemsiz olma durumu.

eylemsizlik ilkesi
* (bir cisme bir kuvvet etki etmedikçe) Cismin durması veya düzgün doğrusal bir hareket yapması.

eylül
* Yılın 30 gün süren dokuzuncu ayı.

eymir
* \343 eğmür.

eytam
* Yetimler.

eytam maaşı
* Memur yetimlerine verilen aylık.

eytişim
* Diyalektik.

eytişimsel
* Eyitişimle ilgili.

eyvah
* Beklenmedik, kötü, hoşa gitmeyen bir haber veya olay karşısında duyulan acınmayı anlatır.

eyvallah
* "Teşekkür ederim", "Allaha ısmarladık" ve "evet, öyle olsun" anlamlarında kullanılır.

eyvallah demek
* hoş görerek kabul etmek veya edilmek.

eyvallah etmemek
* birinden yardım istememek, gönül borcu olmamak, boyun eğmemek.

eyvallahı olmamak
* gönül borcu olmamak.

eyvan
* Bkz. ayvan.

eyyam
* Günler.

eyyam ağası
* Her durum ve zamanda fırsat kollayarak büyüklere yaranan kimse.

eyyam efendisi
* Eyyam azası.

eyyam görmüş (veya sürmüş)
* iyi günler görmüş, mutlu zamanlar yaşamış.

eyyam ola

* "havanın iyi olmasını dilerim" anlamında bir söz.

eyyamcı
* Gününü dilediğince geçiren, gününü gün eden.

eyyamcılık
* Eyyamcı olma durumu.

ez de suyunu iç
* değersiz, faydasız şeyler için kullanılır.

eza
* Üzme, sıkıntı verme, üzgü.

eza cefa
* Baskı ve zulüm.

ezan
* Müslümanlıkta namaz vaktini bildirmek için müezzinin yaptığı çağrı.

ezan saati
* Ezan okuma saati.

ezan vakti
* Ezan okunma zamanı.

ezancı
* Ezan okuyan kimse, müezzin.

ezanî
* Ezanla ilgili.

ezanî saat
* Güneşin batışında 12'yi gösterecek biçimde ayarlanan saat.

ezansız
* Ezan okunmayan, ezanı olmayan.

ezber
* Bir metni veya bir sözü eksiksiz tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma.
* Ezberleme ve akılda tutma yeteneği.
* Ezber edilecek ders.

ezber etmek
* ezberleyerek akılda tutmak.

ezber okumak
* herhangi bir yere bakmadan bellekte kalan biçimiyle söylemek veya konuşmak.

ezberci
* Dersini veya herhangi bir konuyu anlayarak değil de, kelime kelime hafızasında tutan (kimse).

ezbercilik
* Ezberci olma durumu.

ezberden
* Ezberlenmiş biçimde, ezbere.

ezberden yapmak
* bir yere bakmadan bellekte kalan biçimiyle okumak veya söylemek.

ezbere

* Ezberleyerek, bir yerden okumayarak, bir yere bakmayarak.
* Aslını, gerçeğini anlamadan, bilmeden, düşünmeden, incelemeden.

ezbere anlatmak
* okunan bir şeyi olduğu gibi, bozmadan anlatmak.

ezbere bilmek
* o yerin her yanını iyice bilmek.

ezbere iş görmek
* incelemeden gelişigüzel yapmak.

ezbere konuşmak
* bilmeden, aslını arayıp sormadan konuşmak.

ezbere yapmak
* ezberden yapmak.
* model veya doğa karşısında durmayarak fikirden tasavvur ve tahayyül suretiyle resim yapmak.

ezberinde
* Belleğinde.

ezberleme
* Ezberlemek işi.

ezberlemek
* Bir şeyi olduğu gibi akılda tutmak, ezber etmek.

ezberlenme
* Ezberlenmek işi.

ezberlenmek
* Ezberlemek işi yapılmak.

ezberletme
* Ezberletmek işi.

ezberletmek
* Ezberlemesini sağlamak.

ezberleyiş
* Ezberlemek işi veya biçimi.

ezcümle
* Başlıca, belli başlı olarak, esas olarak.
* Örnek olarak.

ezdirme
* Ezdirmek işi.

ezdirmek
* Ezmek işini yaptırmak.

ezdirtme
* Ezdirtmek işi.

ezdirtmek
* Ezdirmek işini yaptırmak.

ezel
* Başlangıcı belli olmayan zaman, öncesizlik.

ezel ebet
* Ezelden ebede kadar, ebediyen.

ezelî
* Başlangıcı olmayan, öncesiz.
* Eski.

ezelî ebedî
* Önsüz, sonsuz.

ezelî takdir
* Yazgı.

ezercesine
* Ezer gibi, ezmeğe yakın.

ezgi
* Belli bir kurala göre çıkarılan ve kulakta haz uyandıran ses dizisi, nağme, melodi.
* Bir müzik parçasında baştan sona kadar belirli yerlerde tekrarlanan ses dizisi.
* Kulağa hoş gelen ses veya söz dizisi.
* Gidiş, yol, tarz, tempo.
* Üzüntü, sıkıntı.

ezgiç
* Boyaları ezmeye yarayan demir veya porselen alet.

ezgilenme
* Ezgilenmek durumu.

ezgilenmek
* Ezgi özelliğini kazanmak.

ezgili
* Ezgisi olan, melodik.

ezgin
* Paraca durumu bozuk olan (kimse).
* Çok cefa görmüş (kimse).
* Çürük, ezik (meyve).
* Üzüntü veren.

ezgince
* Ezgin bir biçimde.

ezginlik
* Ezgin olma durumu.
* Açlık duygusunu andıran bir tedirginlik.
* Üzüntü, sıkıntı.

ezici
* Ezmek işini yapan.
* Üstün, yok eden, ağır basan.
* Yıpratıcı, bunaltıcı, sıkıntılı.

ezik
* Ezilmiş veya yassılmış.
* Olaylar ve hayat şartları karşısında güçsüz ve sıkıntılı duruma düşmüş olan, üzüntülü.
* Bere, çürük.

ezik büzük
* Ezilmiş ve büzülmüş, eğri büğrü.

eziklik
* Ezik olma durumu.

ezile büzüle
* Utangaçlıkla, sıkılganlıkla.

ezilgen
* Kolayca ezilip toz durumuna gelen.

ezilip büzülmek
* güç bir duruma düşüp davranışlarıyla utandığını belli etmek.

eziliş
* Ezilmek işi veya biçimi.

ezilme
* Ezilmek işi.

ezilmek
* Ezmek işine konu olmak.
* (mide, yürek ve iç sözlerini özne olarak aldığında) Açlık sıkıntısı duymak.

ezilmiş
* Ezik duruma gelmiş.
* Kendisine baskı yapılmış, hakları elinden alınmış.

ezilmişlik
* Ezilmiş olma durumu.

ezim evi
* Tohumların ezilip yağ çıkarıldığı yer.

ezim ezim
* Ezmek veya ezilmek fiillerine getirilerek onların anlamlarını pekiştirir.

ezinç
* Organik veya ruhî büyük sıkıntı, azap.

ezinti
* Açlık etkisiyle midede duyulan tedirginlik.
* Korku veya heyecan sebebiyle duyulan eziklik, sıkıntı.

ezip büzmek
* ezerek parçalayarak, tamamen değiştirerek kullanılmaz veya anlaşılmaz duruma getirmek.

eziyet
* Aşırı güçlük ve sıkıntı, üzgü.

eziyet çekmek
* zahmet ve sıkıntıya uğramak.

eziyet etmek
* zahmet ve sıkıntı vermek, canını yakmak.

eziyet vermek
* zahmet çektirmek.

eziyetli
* Eziyet çekerek yapılan.
* Eziyet veren, eziyet çektiren, üzgülü.

eziyetsiz

* Eziyet çekmeden yapılan, sıkıntısız, üzgüsüz.

ezkaza

* Kaza ile, yanlışlıkla, rastgele.

ezme

* Ezmek işi.
* Sebze veya yemiş ezerek yapılan yiyecek.
* Bitkilerin etli ve yumuşak kısımlarını macun kıvamına getirmek üzere parçalamak, katı ve telsel kısımlarını süzerek ayıklamak işlemi.

ezme boya

* Yağ veya başka bir maddeyle ezilerek hamur hâline getirilmiş boya.

ezmek

* Üstüne basarak veya bir şey arasına sıkıştırarak yassıltmak, biçimini değiştirmek.
* Ağır bir şey, başka bir şeyin üzerinden geçmek, çiğnemek.
* Sıvı içinde bastırıp karıştırarak eritmek.
* Üzmek, sıkıntıya sokmak.
* Baskı altında tutmak.
* Dayanıklılığını aşacak derecede çalıştırarak yormak.
* Yenmek, sindirmek.
* Harcamak.

ezofori

* İki gözde görme bozukluğu.

ezogelin çorbası

* Kırmızı mercimek, et suyu, yağ, nane, karabiber, kırmızıbiber karışımı pişirilen ve Anadolu'da yaygın olan bir tür çorba.

ezoterik

* Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan (her türlü bilgi, öğreti), batınî, içrek.

Ezrail

* Bkz. Azrail.

F

* Flüor'un kısaltması.

f, F

* Türk alfabesinin yedinci harfi. Fe adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümsüz, sürtünücü diş dudak ünsüzünü gösterir.
* Nota işaretleri harflerle gösterilirken fa sesini gösterir.
* Bazı ülkelerde ısı birimi olarak kullanılan fahrenhayt derecesinin göstergesi.
* Merceğin odak uzaklığının sembolü.

F.K.B

* Fizik, kimya, biyoloji kısaltması.

fa

* Gam (II) dizisinde mi ile sol arasındaki ses.
* Bu sesi gösteren nota işareti.

fa anahtarı

* Portedeki notaların fa yüksekliğinde olacağını gösteren işaret.

faal

* Çok çalışan, çalışkan, canlı, hareketli, aktif.
* İşler durumda olan.
* Etkin.

faaliyet
* Çalışkanlık, çalışma, canlılık, hareket.
* İşler durumda olma, etkinlik.

faaliyet göstermek
* çalışmak.
* işler durumda olmak, etkinlik göstermek.

faaliyete geçmek
* çalışmaya başlamak, çalışır duruma geçmek, işlemeye başlamak.
* işler duruma gelmek, etkin duruma gelmek.

faaliyette bulunmak
* çalışma içine girmek.

faaliyetten alıkoymak
* çalışması durdurulmak, çalışmadan alıkonulmak.

fabl
* Çoğunlukla manzum, sonuçta ahlâkî bir ders çıkarılan alegorik hikâye.

fabrika
* İşlenmemiş veya yarı işlenmiş maddelerin makine, araç ve benzeri ile işlenerek tüketime hazır duruma getirildiği sanayi kuruluşu, üretim evi.

fabrikacı
* Fabrika sahibi veya fabrika işleten kimse, fabrikatör.

fabrikasyon
* Fabrikada yapılarak tüketime hazır duruma getirilen (madde).

fabrikatör
* Fabrikacı.

fabrikatörlük
* Fabrika sahipliği veya işletmeciliği.

facia
* Çok üzüntü veren, acıklı olay, afet.
* Trajedi, ağlatı.

facialaşma
* Facialaşmak durumu.

facialaşmak
* Facia durumuna gelmek.

facialı
* Faciası olan, facia gibi karşılanan.

faça
* İskambil destesinin en altındaki kâğıt.
* Yüz, çehre, surat.
* Giysi.
* Yüklü geminin bordasındaki su düzeyi ile boş geminin bordasındaki su düzeyi arasında kalan bölüm.

faça etmek
* serenleri başa veya geriye doğru çevirerek yelkenleri sarmak.

façalı
* Havalı, gösterişli.

façası olmak
* havalı, gösterişli olmak.

façasını almak (veya al aşağı etmek)
* birini mahçup etmek, bozmak.

façeta
* Elmasın yontulmuş yüzlerinden her biri, faseta.

façetalı
* Üzerinde façetaları bulunan.

façuna
* Halatın örselenecek yerine tel veya sicimle yapılan sargı.

façuna etmek
* sürtünme veya hava olaylarından korumak amacıyla, halatı ince iple sarmak.

façunalık
* Façuna yapmakta kullanılan tel veya sicim.

fagosit
* Yutar hücre.

fagositoz
* Hücre yutarlığı.

fagot
* Tahtadan parçaları uç uca takılı, uzun bir boru biçiminde, perdeli bir üflemeli çalgı.

fağfur
* Çin imparatorlarına verilen unvan.
* Çin'de yapılmış kâse, tabak, vazo gibi porselen eşya.

fağfurî
* Fağfurdan yapılmış.

fahiş
* Ölçüyü aşan, aşırı, çok fazla.
* Ahlâka ve törelere uygun olmayan.

fahişe
* Orospu.

fahişelik
* Orospuluk.

fahrenhayt
* Erimekte olan buzun sıcaklığını 32° C, kaynar suyun buhar sıcaklığını 212° C de gösterebilecek biçimde derecelenmiş bulunan bir tür termometre.

fahrî
* Saygı için verilen veya övünç için kabul edilen (başkanlık, üyelik, doktora gibi unvan), onursal.
* Gönüllü, karşılıksız.

fahriye
* Divan edebiyatında şairlerin kendi özelliklerinden övünerek söz ettikleri manzume veya manzumenin bir bölümü.

fahte

* Klâsik Türk müziğinde daha çok ilâhi, beste ve özellikle peşrev formlarında kullanılan, yirmi zamanlı ve on iki vuruşlu bir büyük usul.

fahur
* Çok övünen, çok böbürlenen.

faik
* Üstün, yüksek.

faikıyet
* Üstünlük, yükseklik.

fail
* Eden, yapan, işleyen.
* Hukukî sonuç doğuran bir suç işleyen kimse.
* Özne.

failimeçhul
* Kimin yaptığı belli olmayan veya bilinmeyen.

failimuhtar
* İstediğini yapmakta özgür, başına buyruk.
* Yaptıklarından sorumlu olacak durumda ve yaşta olan (kimse).

fainal four
* Dörtlü final.

fair-play
* Dürüst oyun.

faiz
* İşletmek için bir yere ödünç verilen paraya karşılık alınan kâr, getiri, ürem, nema.
* Kapitalist ekonomide, artık değerin değişikliğe uğramış biçimi olarak paranın fiyatı, kiralanan paranın kira bedeli.

faiz fiyatı
* Faize verilen 100 kuruş karşılığında alınan bir yıllık faiz.

faizci
* Faizle ödünç para veren kimse, tefeci.

faizcilik
* Faizcinin işi, tefecilik.

faize vermek
* (parayı) faizle ödünç vermek.

faizlendirme
* Faizlendirmek işi.

faizlendirmek
* Parayı faize verip işletmek, çoğaltmak, nemalandırmak.

faizli
* (para için) Faizi olan, faizle işlem gören.

faizsiz
* (para için) Faizi olmayan.

fak
* Tuzak, kapan.

Fak Fuk Fonu
* Sosyal yardımlaşma amacıyla 1990'lı yıllarda kurulan, halk arasında bu kısaltmayla tanınan fakir fukara fonu.

faka basmak
* aldatılmak, tuzağa düşmek.

faka bastırmak
* aldatmak, tuzağa düşürmek.

fakat
* Yalnız, ancak, ama, lâkin.

fakfon
* Bakır, nikel ve çinkodan oluşan gümüş görünüşünde bir alaşım.

fakır
* Yoksulluk, fukaralık.

fakih
* Fıkıh bilgini.

fakir
* Geçimini güçlükle sağlayan, yoksul, fukara.
* Zavallı.
* (nesneler için) Olması gerekenden az.
* Alçak gönüllülük için birinci kişi zamiri görevinde kullanılırdı.
* Hindistan'da yokluğa eziyete kendini alıştırmış derviş.

fakir cevher
* İçindeki madenin oranı düşük olan maden cevheri.

fakir düşmek
* yoksullaşmak.

fakir fukara
* Yoksullar, geçimini sağlamakta güçlük çekenler.

fakir tavuğu tek tek yumurtlar
* destekçisi olmayan, dayanağı olmayan kimsenin işleri yavaş yürür.

fakirane
* Fakir gibi, fakire uygun düşen biçimde.

fakirce
* Fakire benzer durumda.

fakirhane
* Düşkünler yurdu.
* Alçak gönüllülük göstermek için "evimiz" anlamında kullanılır.

fakirizm
* Hint felsefesinde insan vücudu bütün kötülüklerin kaynağı sayıldığından, bedene eziyeti ruhun kurtuluşu ve mutluluğu için gerekli gören çilekeşlik, Hint dervişliği.

fakirleşme
* Yoksullaşma.

fakirleşmek
* Yoksullaşmak.

fakirleştirme

* Fakirleştirmek işi veya durumu.

fakirleştirmek
* Yoksullaştırmak.

fakirlik
* Yoksulluk.
* Verimsizlik, kısırlık.
* Yetersizlik.

fakr
* Bkz. fakır.

faks
* Belgegeçer.

faksimile
* Tıpkıbasım.

fakslama
* Fakslama, belgegeçerleme işi.

fakslamak
* Belgeçerlemek, belgeçer ile göndermek.

faktitif
* Ettirgen fiil.

faktör
* Etken, etmen.

fakül
* Benek.

fakülte
* Bir üniversitenin, öğrenim alanı veya uzmanlık konusu bakımından ayrılmış kollarından her biri.

fakülteli
* Fakülte öğrencisi olan (kimse).

fal
* Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası gibi şeylere bakarak anlam çıkarma.

fal açmak (veya bakmak)
* bakla, su, iskambil vb. ne bakarak gelecekte olacak şeyleri anlamaya çalışmak.

fal taşı
* Falcıların fala bakmak için kullandıkları değişik biçim ve renklerdeki taş.

falaka
* Ceza olarak ayak tabanlarına vurmakta kullanılan, ayakları uygun bir durumda sıkıştırıp tutan kalınca bir sopa ile bunun iki ucuna bağlı bir ipi olan işkence aracı.
* Bu araçla uygulanan dayak cezası.
* Bazı kaldıraçlarda kullanılan ucu iple bağlı ağaç parçası.

falakacı
* Sadrazamın, İstanbul kadısının, yeniçeri ağasının veya sekbanbaşının denetlemeler sırasında yanında bulunan ve suçlu bulunanları falakaya yatıran görevli.

falakalı
* Falakası olan.

falakaya çekmek (yatırmak, vurmak veya yıkmak)
* falakaya bağlayarak dövmek.

falan
* Söylenmesi istenmeyen veya gerekli görülmeyen bir özel adın yerini tutar.
* Tarih, yer, kişi ve benzeri sözlerle sıfat tamlamaları yapıldığında, bu tamlamalar, tekrarlanmak istenmeyen şeyleri genel olarak anlatmaya yarar.
* Cümlede belirtilen nesne veya nesnelerden sonra gelerek "ve benzerleri" anlamında kullanılır.

falan festekiz
* Bkz. falan filân.

falan feşmekân
* Bkz. falan filân.

falan fıstık
* Bkz. falan filân.

falan filân
* Önem verilmeyen, hafifsenen şeyler için kullanılır.

falanca
* Falan.

falanıncı
* Söylenmesi gerekli görülmeyen sıra sayısı yerine kullanılır, filânıncı.

falanj
* Eski Yunanlılarda, özellikle Makedonya yayalarının çekirdeğini oluşturan mızraklı alay.
* Bazı ülkelerde yarı askerî siyasî kuruluşlara verilen ad.

falanjist
* İspanya'da falanj üyesi.

falcı
* Fala bakmayı kendine geçim yolu yapan kimse.

falcılık
* Falcının işi.

falçata
* Bkz. falçete.

falçete
* Eğri kunduracı bıçağı.

falez
* Bkz. yalı yar.

falihayır
* İyiye yorulur olgu.

fallus
* Erkeklik organı.

falname
* Fala bakmanın inceliklerini ve yorumlama özelliklerini anlatan kitap.

falso
* Bir parça çalınır veya söylenirken yapılan nota yanlışlığı.
* Yanlış davranış.

falso çıkmak
* bozuk olmak, umduğunu bulamamak.

falso vermek
* bozulmaya yüz tutmak, açık vermek.

falso yapmak
* yanlış çalmak, söylemek.
* yanlış davranışta bulunmak.

falsolu
* Yanlış, hatalı, kusurlu.

falsosuz
* Hatasız, kusursuz.

falya
* Topları ateşlemek için ağız otunun konulduğu delik.
* Kapıp koyuverme, salıverme.

falyanos
* Yunus balığının iri bir türü.

familya
* Aile.
* Birçok ortak özellikleri sebebiyle bir araya getirilen cinslerin topluluğu, fasile.
* Karı, eş.

fan
* Havalandırma aracı, pervane, pervane kanadı; vantilâtör.
* Sıcak veya soğuk havayı dengeli olarak savuran araç.

fanatik
* Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla bağlı olan (kimse), mutaassıp, bağnaz.

fanatizm
* Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla bağlılık, taassup, bağnazlık.

fanfan
* Konuşması çok iyi anlaşılmayan (kimse).

fanfar
* Üflemeli bakır çalgılardan oluşan orkestra.
* Bu orkestranın çaldığı tartımlı ve canlı parça.

fanfin
* "Anlaşılmayan yabancı bir dille konuşmak" anlamında kullanılan fanfin etmek deyiminde geçer.

fangri
* Mercan türünden bir balık.

fani
* İnsan gözünün algıladığı ışık şiddeti.

fâni
* Ölümlü, gelip geçici, kalımsız.

fâni dünya
* Ölümlü, kalımsız dünya.

fanilâ

* Genellikle ince pamuk ipliğinden dokunmuş, ten üzerine giyilen iç çamaşırı.
* Yumuşak yünden örülmüş veya dokunmuş, hafif ve gevşek kumaş.

fânilik
* Fâni olma durumu.

fanta
* Mavimsi yeşil renkli bir tür baştankara.

fantasma
* Gerçekte olmadığı hâlde var gibi görünen hayal.

fantastik
* Gerçekte var olmayan, gerçek olmayan, hayalî.
* XVIII. yüzyıldan başlayarak Fransa'da gelişen bir edebî tür.

fantaziye
* Bkz. fantezi.

fantazya
* Arap atlılarının bayramlarda yaptıkları gösteri, atlı gösteri.

fantazyalı
* Fantazyası olan.

fantezi
* Sonsuz, sınırsız hayal.
* Değişik heves, değişik beğeni, değişik düşünüş.
* Süslü ve türü değişik olan.
* Serbest biçimli beste veya alaturkada serbest biçimli şarkı.

fantezist
* Fantezi meraklısı, fanteziye düşkün.

fanti
* İskambil oyunlarında oğlan, bacak, veya vale adlarıyla bilinen kâğıt.

fantom
* Hayalet.

fanus
* Süslü, ayaklı fener.
* Saat, mikroskop gibi araçları tozdan korumak için üzerlerine kapatılan, yarım küre biçiminde cam kap.
* Genellikle silindir biçiminde olan mum, gaz lâmbası gibi aydınlatma araçlarının çevresini kapatarak rüzgârdan koruyan cam mahfaza.

fanuslu
* Fanusu olan.

fanya
* Gözlü bir balık ağına iri gözlü ikinci bir ağ eklendiğinde, bu ikinci ağa verilen ad.

fanyol
* Bakırdan yapılmış bariton veya tenor ses veren çalgı.

far
* Taşıtların ön bölümünde bulunan, uzağı aydınlatan güçlü ışık verici.

far
* Kadınların süs için göz kapaklarına sürdükleri çeşitli renkte boya, düzgün.

farad

* Elektrik sığa birimi.

faraş
* Toplanan süprüntüleri alıp atmak için kullanılan kürek biçiminde teneke veya plâstikten, saplı kap.

faraş gibi (veya faraş kadar)
* çok büyük veya çok geniş açılan (ağız).

faraza
* Diyelim ki, sayalım ki, söz gelişi, ola ki, tutalım ki.

farazî
* Bir varsayıma dayanan, varsayımsal, hipotetik.

faraziye
* Varsayım, hipotez.

farba
* Fırfır, farbala.

farbala
* Fırfır.

fare
* Sıçangillerden, küçük vücutlu, kemirgen, memeli hayvan (Mus).
* Bazen sıçan yerine kullanılır.

fare çıktığı deliği bilir
* bir kabahate, suça veya gizli işe kalkışan kişi, yakalanacağını anlayınca nereye sığınacağını bilir.

fare deliğe sığmamış, bir de kuyruğuna (veya kıçına) kabak bağlamış
* yapamayacağı kadar ağır bir işi varken başka bir iş daha yüklenmiş.
* kendisi sığıntı durumunda iken yanına bir kişi daha almış.

fare deliği
* Gizlenecek yer.

fare deliği bin altın
* herkesin kaçıp saklanacak bir yer aradığı durumlarda, saklanılacak bir yer bulmak çok güçtür.

fare dişi
* Bir iğne veya boncuk oyası türü.

fare düşse, başı yarılır
* bir yerin boş ve yoksulluk içinde bulunduğunu anlatır.

fare kuyruğu
* Tahta işlemeciliğinde veya ahşap doğramada, kilit yeri açmakta kullanılan ince, dar testere.

fare otu
* Sütleğengillerden, mavi çiçekli, tohumları fare zehiri olarak kullanılan bir bitki.

farekulağı
* Çuha çiçeğigillerden, tohumu kuş yemi olarak kullanılan bitkilerin cins adı (Anagallis).
* Yabanî mercanköşk.

fareler cirit oynamak
* bir yerde kimseler bulunmamak.

farenjit
* Yutak iltihabı, hunnak, anjin.

farfara
* Ağzı kalabalık, gürültücü.
* Övüngen.

farfaracı
* Gürültücü, şamatacı (kimse).

farfaracılık
* Farfaracı olma durumu.

farfaralık
* Farfara olma durumu, farfara davranış.

farıma
* Farımak işi.

farımak
* Güçsüz düşmek, yorulmak.
* Eskimek, yıpranmak.
* Vazgeçmek, usanmak.
* Kocamak, yaşlanmak, ihtiyarlamak.

fariğ
* Vazgeçmiş, çekilmiş.
* Sıkıntısız, rahat.
* (bir mülkün) Kullanma hakkını başkasına bırakan.

fariğ olmak
* vazgeçmek, çekilmek, el çekmek.

farika
* Bir şeyin benzerlerinden ayırt etmeye yarayan durum veya öge, ayırmaç.

faril
* Balık ağlarının alt ve üst yanlarına geçirilen keçi kılından yapılmış ip.

Farisî
* Farsça.

fariza
* Tanrı buyruğu.
* Yapılması gerekli ödev, görev.
* Şeriata uygun bir biçimde mirasçılara düşen pay.

fark
* Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık; benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, ayrım.
* Ayrım.
* Çıkarma işleminin sonucu.

fark atmak
* ileri gitmek, çok üstün gelmek.

fark etmek
* görmek, seçmek.
* anlamak, sezmek.
* değişmek, başkalaşmak.
* ayırt etmek.

fark etmez
* önemi yok, etkisi olmaz, değişmez.

fark gözetmek
* ayrı tutmak.

fark olunmak
* seçilip ayırt edilmek.
* anlaşılmak.
* sezilmek.

farkına varmak
* gözüne çarpmak, fark etmek, anlamak.

farkında olmak
* sezmek, anlamak.

farkında olmamak
* görülmesi veya bilinmesi gereken şeylerden haberi bulunmamak, kavranması gereken bir şeye dikkat etmemek.

farklı
* Farkı olan, aralarında fark bulunan, değişik, ayrımlı.

farklıca
* Farklı gibi.

farklılaşma
* Farklılaşmak işi, ayrımlaşma.
* Ayrımlaşma.

farklılaşmak
* Farklı duruma gelmek, ayrımlaşmak.

farklılaştırma
* Farklılaştırmak işi.

farklılaştırmak
* Farklı duruma getirmek.

farklılık
* Farklı olma durumu, ayrımlılık, başkalık.
* Doğal, toplumsal ve bilince dayanan her olay ve olguyu bütün ötekilerden ayıran özellik.

farksız
* Farkı olmayan.

farksızlaşma
* Farksızlaşmak işi.

farksızlaşmak
* Farksız duruma gelmek.

farksızlık
* Farksız olma durumu, ayrımsızlık.

farmakodinami
* Hasta veya normal organizmalar üzerinde, ilâçların etkisini deneysel olarak inceleyen veya araştıran bilim.

farmakodinamik
* İlâçların etki gücü.
* Hasta veya normal organizmalar üzerinde ilâçların etkisini inceleyen eczacılık dalı.

farmakognozi
* İlâçların doğada bulundukları durumda incelenmesi.

farmakolog
* Farmakoloji ile uğraşan, farmakoloji uzmanı.

farmakoloji
* İlâçların etkisini ve kullanılışını inceleyen bilim dalı.

farmason
* Mason.
* Dinsiz, imansız.

farmasonluk
* Masonluk.

Fars
* İran'ın güneybatısında yaşayan halk veya bu halkın soyundan olan kimse.

fars
* İlkel, yalın güldürme ögelerinden yararlanan, bazen inanırlığın sınırını aşan, güldürmeyi amaç edinen oyun.

Farsça
* İran devletinin resmî dili.

fart furt
* Anlamsız, boş sözlerle böbürlenerek.

fart furt, farta furta etmek
* anlamsız, boş sözlerle böbürlenmek.

farta furta
* Bkz. fart furt.

fartası furtası olmamak
* patavatsızca konuşmak.

farz
* Müslümanlıkta, özür olmadıkça yapılması zorunlu, yapılmaması günah sayılan.
* Yapmak zorunda kalınan şey, boyun borcu.

farz etmek
* öyle kabul etmek, var saymak.

farz olunmak
* var sayılmak.

farzımuhal
* Olmayacak, gerçekleşmeyecek bir şeyi olacakmış, gerçekleşecekmiş gibi düşünerek, sayarak, tutalım ki, sayalım ki.

fasa fiso
* Değer ve önemi olmayan, boş (şey veya söz).

fasarya
* Boş, anlamsız (söz).
* İşe yaramaz, yeteneksiz.

faset
* Baskı işlerinde harf ve satırları formada tutmak ve sıkmak için kullanılan kama.
* Dişin ön yüzüne estetik amaçla yapılan kaplama.

faseta
* Bkz. façeta.

fasıl

* Bölüm, kısım, devre.
* Orta oyununa başlamadan önce saz takımının çaldığı köçek havası ve curcuna.
* Peşrev, nakış, şarkı, saz semaisi gibi parçaların belli bir sıraya göre çalınıp söylenmesi.
* Osmanlı ve Arap tiyatrosunda oyunun perde bölümü.
* Belli bir sürede yapılan iş, karşılaşılan durum veya olay.

fasıl heyeti

* Gerekli sazlarla tam olarak bir fasıl yapabilecek durumdaki alaturka saz topluluğu.

fasıla

* Aralık, ara, kesinti.

fasıla vermek

* ara vermek, kesmek.

fasılalı

* Aralı, aralıklı, kesintili.

fasılasız

* Arasız, aralıksız, durmadan, ara vermeden, kesintisiz, biteviye.

fasih

* (anlatış için) Açık ve düzgün.
* Açık ve düzgün konuşma yeteneği olan.

fasikül

* Cüz.

fasile

* Familya.

fasit

* Kötü, bozuk.
* Ara bozucu, fesat çıkaran, müfsit.

fasit daire

* Kısır döngü.

fasit olmak

* (namaz, oruç, aptes gibi şeyler için) bozulmak.

faska

* Kundak çocuklarının beline, zıbının üzerinden sarılan geniş sargı.

fasla fasla

* Yer yer.

fasletme

* Fasletmek işi.

fasletmek

* Ayırmak, bölmek.
* Çözmek, sonuçlandırmak.

Faslı

* Fas halkından olan kimse.

fason

* Kesim.

fasone
* Çözgü veya atkının kumaş yüzeyi üzerinde, kendiliğinden bir desen oluşturduğu her tür kumaş.
* Bu tür kumaşları oluşturan desen örneği.

fassal
* İftira atan, gerçek olmayan isnatlarda bulunan (kimse).

fassallık
* Fassal olma durumu.

fast food
* \343 festfut.

fasulye
* Fasulyegillerden, barbunya, çalı, Ayşe kadın, horoz gibi birçok türleri bulunan bitki (Phaseolus vulgaris).
* Bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumları.

fasulye gibi kendini nimetten saymak
* kendine çok değer vermek.

fasulye pilâkisi
* Kuru fasulyenin pişirilmesi ile yapılan pilâki.

fasulye piyazı
* Haşlanmış kuru fasulye ile katı yumurta ve kuru soğan karışımı piyaz.

fasulye sırığı gibi
* zayıf, sıska ve çok uzun boylu.

fasulyegiller
* Kapalı tohumlu, iki çenekli, ayrı taç yapraklı çiçekli bitkiler familyası.

faş
* Açığa vurulmuş, ortaya dökülmüş.

faş etmek
* (gizliyi) açığa vurmak, duyurmak, ortaya dökmek, dile vermek.

faş olmak
* belli olmak, açıklanmak, ortaya çıkmak.

faşır faşır
* Su veya başka sıvıların bol ve çok akmasını anlatır.

faşing
* Hristiyanlarda büyük perhizden önce düzenlenen şenlik ve eğlenceler, karnaval.

faşist
* Faşizm yanlısı olan (kimse, görüş vb.).

faşistleşme
* Faşistleşmek durumu.

faşistleşmek
* Faşist duruma gelmek.

faşistleştirme
* Faşistleştirmek işi.

faşistleştirmek
* Faşistleşmesini sağlamak.

faşistlik
* Faşizm.

faşizan
* Faşist eğilimli.

faşizm
* İtalya'da 1922-1943 yılları arasında etkinliğini sürdüren, meslek kuruluşlarına dayanan, devlet sınırlarını genişletmeyi amaçlayan, yetkinin, tek partinin elinde toplandığı düzen.
* Demokratik düzenin yerine aşırı bir ulusçuluk ve baskı düzeni kurmayı amaçlayan öğreti.

fatalist
* Yazgıcı, kaderci.

fatalite
* Alın yazısı, yazgı, kader.
* Uğursuzluk.

fatalizm
* Yazgıcılık, kadercilik, cebriye.

fatih
* Zafer kazanan, fetheden (kimse).
* İslâm devletlerinde bir ülkeyi veya bir şehri savaşarak alan hükümdar ve komutanlara verilen unvan.
* Büyük ve önemli bir iş bitiren kimse.

fatiha
* Ölülere Tanrı'nın rahmetini dilemek için dua olarak okunan Kur'an'ın ilk suresi.

fatiha okumak
* o şeyden umudunu kesmek.

fatihane
* Fatih gibi, fatihe benzercesine.

fatura
* Satılan bir malın cinsini, miktarını ve fiyatını bildirmek için satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası.

faturalama
* Faturalamak işi.

faturalamak
* Bir malın faturasını düzenlemek.

faturalı
* Faturası olan.

faturalı yaşam
* Yapılan alış verişte fatura alma alışkanlığı.

faturasını (birine) çıkarmak (veya ödetmek)
* sorumluluğu birine yüklemek.

faturasız
* Faturası olmayan.

faul
* Maç ve karşılaşmalarda bir sporcunun hareketini önlemek için yapılan kural dışı hareket.

faullü
* Faulü olan, faul yapan.

faulsüz

* Faulü olmayan, faul yapmayan.

fauna

* Belli bir bölgede yetişen hayvanların tümü, direy.
* Bu hayvanların tanımını yapan eser.

fava

* Bakla tanelerinin kabuğu soyulduktan sonra yapılan zeytin yağlı yemek.

favori

* Herhangi bir iş veya yarışmada üstünlük kazanacağına inanılan (kimse, takım vb.).
* Yarışı kazanacağı düşünülen at.
* Yüzün iki yanında bırakılan sakal demeti.
* En çok beğenilen.
* Bir maçta, yarışmada veya karşılaşmada kazanması beklenilen taraf.

fay

* Kırık (III).

fayans

* Duvarları kaplayıp süslemek için kullanılan, bir yüzü sırlı ve genellikle çiçek resimleriyle bezenmiş, pişmiş balçıktan levha.

fayans döşemek

* bir yeri fayansla kaplamak.

fayansçı

* Fayans döşeyen veya satan kimse.

fayansçılık

* Fayansçının işi veya mesleği.

fayda

* Yarar, kâr.

fayda etmemek

* etkisi olmamak, işe yaramamak, yararlı olmamak.

fayda vermemek

* yararlı olmamak.

faydacı

* Faydası olan, fayda sağlayan, fayda, yarar gözeten kimse.

faydacıl

* Yararcıl.

faydacılık

* Yararcılık.

faydalanma

* Yararlanma.

faydalanmak

* Yararlanmak, istifade etmek.

faydalı

* Yararlı.

faydalı olmak

* yararlı olmak, yarar sağlamak.

faydası dokunmak
* yararlı olmak, kâr sağlamak.

faydası olmak
* yararlı olmak, olumlu etki yapmak.

faydasını görmek
* yarar sağlamak.
* kâr elde etmek.
* iyileştirmek.

faydasız
* Yararsız.

fayrap
* Bir istim kazanının, istim oluşturacak biçimdeki yanar durumu.
* Gemilerde ateşçiye ateşi harlandırmak için verilen komut.
* Herhangi bir şeyi veya işi hızlandırma.
* (kapı, pencere, giysi için) Açma, çıkarma.

fayrap etmek
* ocağın ateşini harlandırmak.
* herhangi bir işi veya şeyi hızlandırmak.
* açmak, çıkarmak.

fayton
* Tek körüklü, dört tekerlekli, genellikle çift atlı binek arabası, payton.
* Perde ayaklılardan, sıcak deniz kıyılarında yaşayan, uzun kuyruklu bir kuş (Phaeton).

faytoncu
* Fayton süren kimse.
* Fayton işleten kimse.

faytonculuk
* Faytoncunun işi.

faz
* Evre, safha.

faz kalemi
* Priz, dağıtma tabloları gibi yerlerde gerilim bulunup bulunmadığını anlamaya yarayan araç.

fazıl
* Faziletli, erdemli (kimse).

fazilet
* Erdem.

faziletkâr
* Fazilet sahibi, faziletli.

faziletli
* Erdemli.

faziletsiz
* Erdemsiz.

faziletsizlik
* Faziletsiz olma durumu.

fazla

* Gereğinden, alışılmıştan çok, aşırı (olan), ziyade.
* Daha çok, aşkın.
* Artmış olan.
* Gereksiz, yersiz.

fazla gelmek (veya gitmek, kaçmak)
* çekilmeyecek, bıktıracak, tedirgin edecek bir durum almak.

fazla kaçırmak
* alışılmış olan ölçüde çok içmek (veya yemek, konuşmak).

fazla mal göz çıkarmaz
* ne kadar ve ne türden mal olursa olsun elden çıkarılmamalıdır.

fazla olmak
* dayanma gücünü aşacak davranışlarda bulunmak, çok olmak.

fazlaca
* Gereğinden biraz daha çok olarak, bir hayli çok.

fazladan
* alışılana ek olarak, alışılandan çok, bol bol, çok çok.

fazlalaşma
* Fazlalaşmak işi, ziyadeleşme.

fazlalaşmak
* Çoğalmak, sayısı artmak, ziyadeleşmek.

fazlalık
* Çokluk, gereğinden artık olma durumu.

fazlalık etmek
* birinin varlığı, bulunduğu yerde gereksiz olmak.

Fe
* Demir'in kısaltması.

fe
* Türk alfabesinin yedinci harfinin adı.

fecaat
* Çok acıklı, yürekler acısı durum.

feci
* Acıklı, çok acıklı, yürekler acısı, trajik.

fecir
* Tan vakti, gün ağarması.
* Tan kızıllığı.

fecrikâzip
* Tan yerinde gün doğmadan beliren, sonradan kaybolan geçici aydınlık, yalancı tan, geçici tan.

fecrisadık
* Tan yerinde gün doğuncaya kadar süren kesiksiz aydınlık, gerçek tan.

feda
* Bir amaç uğrunda bir değer veya varlıktan vazgeçme, uğruna verme.

feda etmek
* kıymak, gözden çıkarmak.

feda olsun
* varsın gitsin, uğrunda yok olsun!.

fedaî
* Bir ülkü uğruna tehlikeli işlere girişerek canını esirgemeyen kimse, serdengeçti.
* Bir kimseyi veya bir yeri koruyan kimse.

fedaîce
* Fedaî gibi, fedaî olarak.

fedaîlik
* Fedaice davranış, serdengeçtilik.

fedakâr
* Özverili.

fedakârca
* Özverili (olarak).

fedakârlığa katlanmak
* bir amaca, bir emele ulaşmak için birçok sıkıntıya, üzüntüye, güçlüğe dayanmaya çalışmak.

fedakârlık
* Özveri.

fedakârlık etmek
* özverili davranmak.
* azlığına katlanmak, az oluşu ile yetinmek, vazgeçmek.

fedakârlık yapmak (veya göstermek)
* özverisini ortaya koymak.

federal
* Federasyon durumunda birleşmiş olan.

federalist
* Federalizme bağlı olan.
* Fedaralizm yanlısı.

federalizm
* Birçok devletin özel kanunlara ve bağımsızlığa sahip olarak tek bir devlet durumunda birleşmeleri yöntemi.

federalleşme
* Federalleşmek durumu.

federalleşmek
* Federal duruma gelmek.

federasyon
* Küçük devletlerin tek bir devlet durumuna gelmek için yaptıkları ortaklık, devletler birliği.
* Birçok kuruluşlardan oluşan birlik.

federatif
* Federalizme bağlı veya uygun olan.

federe
* Bir federasyona bağlı olan.
* Bir konfederasyonun üyesi.

feding
* Radyoda bir sesin gürlüğünün zaman zaman azalması veya büsbütün yok olması durumu.

fehamet
* Büyüklük, ululuk.
* Değer.

fehametlu
* Büyüklük, ululuk gösteren (kimse).
* Osmanlı imparatorluğu zamanında sadrazamlara, Mısır hıdivi ve yabancı prenslere, eyalet beylerine verilen unvan.

fehva
* Anlam.
* Kavram; terim, deyim.

fehvasınca
* Uyarınca, sözü gereğince.

fek
* Bozma, feshetme, kesme, ayırma, koparma.

fekül
* Patates gibi bazı bitkilerin yumrularında bulunan nişasta.

fel
* Görüngü.

felâh
* Kurtuluş, selâmet, onma.

felâh bulmak
* kurtulmak, onmak.

felâket
* Büyük zarar, üzüntü ve sıkıntılara yol açan olay veya durum, yıkım, belâ.
* Çok kötü.
* Şaşkınlık, hayret, aşırılık bildirir.

felâketli
* Felâket getiren.

felâketzede
* Felâkete uğramış.

felce uğramak
* bir iş yarım kalmak, yürümez duruma gelmek, tam olarak durmak.

felce uğratmak
* bir işi yürüyemez duruma getirmek.

felç
* İnme, nüzul.

felç gelmek
* inme inmek.

felç olmak
* inme inmek.

felçli
* İnmeli, felç olmuş, meflûç.

feldmareşal

* Alman, Avusturya, İngiliz, Rus ve İsveç askerî hiyerarşisinde en yüksek rütbe.

feldspat
* Potasyumlu, sodyumlu ve kalsiyumlu olmak üzere üçe ayrılan en önemli silikatlı mineral grubu.

feleğe küsmek
* talihten yakınmak, şanstan ümidini kesmek.

feleğin çemberinden geçmiş
* hayatta acı tatlı birçok günler görmüş geçirmiş, olgunlaşmış, tecrübe kazanmış.

feleğin sillesine uğramak (veya sillesini yemek)
* büyük bir yıkıma uğramak.

feleğini şaşırmak
* ummadığı bir durumda kalmak, şaşkınlık içine düşmek.

felek
* Gök, gökyüzü, sema.
* Dünya, âlem.
* Talih, baht, şans.
* Askerî mızıkada zilli bir müzik aracı.

felek
* Bkz. filenk.

felek yâr olursa
* Tanrı yardım eder, bir terslik çıkmazsa, şartlar uygun giderse.

felekiyat
* Gök bilimi, astronomi.

felekten bir gün (veya gece) çalmak
* güzel bir gün (gece) geçirmek.

felekten kâm almak
* güzel bir vakit geçirmek, istediği gibi eğlenmek.

Felemenk
* Bugünkü Hollanda, Belçika ve Kuzeydoğu Fransa'ya eskiden verilen ad.

Felemenkçe
* Felemenk dili.

Felemenkli
* Felemenk halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

felfelek
* Küçük bir kelebek türü.
* Hurmagillerden, kestane büyüklüğündeki yemişi şerit düşürücü nitelik taşıyan Asya bitkisi (Areca catechu).

felfelek sokmak
* birini kuşkuya düşürmek.

felfelleme
* Felfellemek işi.

felfellemek
* Eski canlılığını yitirmek.
* Afallamak, şaşırmak.
* Dönen, hareket eden bir cisim, durmadan önce hızını yitirmek.

feliks
* Palmiye yaprağına benzeyen, park ve bahçelerde süs için kullanılan iri gövdeli bir bitki (Phoenix canariersis).

fellâh
* Çiftçi.
* Mısır köylüsü.
* Zenci, Arap.

fellek fellek
* Telâşla, heyecanla, koşarak, koşuşturarak.

fellik fellik
* Telâşla, koşuşturmayla.

felsefe
* Varlığın ve bilginin bilimsel olarak araştırılması.
* Bir bilimin veya bilgi alanının temelini oluşturan ilkeler bütünü.
* Bir filozofun, bir felsefe okulunun, bir çağın öğretisi.
* Dünya görüşü.
* Bir konuda soyut düşünüş.

felsefe yapmak
* olayların sebep ve sonuçları üzerine kendince soyut birtakım düşünceler ileri sürmek.
* bilgiçlik taslamak.

felsefeci
* Felsefe incelemeleri yapan kimse.
* Felsefe öğretmeni.

felsefî
* Felsefe ile ilgili olan, felsefeye ilişkin.

feminist
* Feminizm yanlısı (kimse, görüş).

feminizm
* Toplumda kadının kısıtlı olduğuna inanılan ve yararlanması gereken hakları çoğaltıp ve erkeğinkiler düzeyine çıkarmak, eşitlik sağlamak amacını güden düşünce akımı.

fen
* Fizik, kimya, matematik ve biyolojiye verilen ad.
* Fizik, kimya, matematik ve biyolojiden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama, teknik.
* Bilim, bilgi.
* Hile, hilekârlık.

fen bilimi
* Fizik, kimya, biyoloji gibi bilimlerin ortak adı.

fena
* İyi nitelikte olmayan, kötü.
* Üzücü.
* Çok.
* (kişiler için) İstenilen ve gereken nitelikte olmayan.
* Hoşa gitmeyen, rahatsız edici.
* Davranışları toplumun ahlâk anlayışına uymayan.
* Çok, fazla, aşırı biçimde.

fena
* Ölümlü olma durumu, ölümlülük.

fena bulmak

* ölmek, yok olmak.

fena değil (veya fena sayılmaz)
* oldukça iyi.

fena etmek
* kötü davranmak.
* kötü bir duruma düşürmek.

fena gözle bakmak
* kötü niyetini anlatır biçimde bakmak.

fena hâlde
* fazlaca.

fena hâlde
* Aşırı ölçüde, son derece, pek çok, adamakıllı.

fena kalpli
* Herkesin kötülüğünü isteyen, başkaları için kötülük düşünen.

fena olmak
* hasta gibi olmak, fenalaşmak.
* çok üzülmek, bozulmak.

fena yapmak
* kötü duruma düşürmek.

fena yerine vurmak
* tehlike yaratabilecek bir organa veya başka bir yere darbe indirmek.

fenafillâh
* Allah yolunda yok olma.

fenalaşma
* Fenalaşmak işi.

fenalaşmak
* Kötü bir duruma girmek.
* (hasta) Ağırlaşmak.
* Ansızın bayılacak gibi olmak.

fenalaştırma
* Fenalaştırmak işi durumu.

fenalaştırmak
* Fenalaşmasına sebep olmak, fena duruma getirmek.

fenalık
* Kötülük, şer.
* Uygunsuz durum, rahatsızlık veren yapı.

fenalık etmek
* kötülük etmek, kötülükte bulunmak.

fenalık geçirmek (veya gelmek)
* kendini bilmeyecek veya bayılacak bir duruma gelmek.

fenasına gitmek
* üzülmek, gücenmek, kırılmak, sinirlenmek.

fenaya çekmek

* (söze) kötü anlam vermek.

fenaya sarmak
* iş veya durum kötüye gitmek.

fenci
* Fenle uğraşan kimse.
* Fen konularında ders veren öğretmen.

fener
* Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı.
* Gemilere yol gösteren ışık kulesi, deniz feneri.
* Tepesinden kulplu kahveci tepsisi, askı.

fener alayı
* Bayram gecelerinde kalabalık halk topluluklarının, ellerinde fener veya meşalelerle şehri dolaşarak yaptıkları gösteri.

fener balığı
* Fener balığıgillerden, vücudunda pek çok ışık verme organı bulunan, tropik denizlerde yaşayan bir balık (Lophius piscatorius).

fener balığıgiller
* Kemikli balıklar takımının, vücutları basık, derileri çıplak, ağızları çok büyük olan, derin denizlerde yaşayan balıklar familyası.

fener çekmek
* elinde fenerle önden gitmek.
* bir kalabalığa önderlik etmek.

fenerci
* Fener yapan veya satan kimse.
* Deniz feneri bekçisi.
* Sokak fenerlerini yakan kimse.

fenercilik
* Fener yapmak veya satmak işi.

feneri nerede söndürdün
* geç kalanlara takılmak için söylenen bir söz.

fenerli
* Feneri olan.

fenerli burgu
* Ahşap bölümleri delmeye yarayan matkap.

fenersiz
* Feneri olmayan.

fenersiz yakalanmak
* beklenmedik bir zamanda istenmeyen bir durumla karşılaşmak.

fenik
* Alman markının yüzde biri.

Fenike portakalı
* Fenike ve yöresinde yetiştirilen sulu ve kokulu bir tür portakal.

Fenikeli
* Fenike halkından olan (kimse).

fenlenme
* Fenlenmek işi veya durumu.

fenlenmek
* Yaşına göre bilmemesi gereken şeyleri öğrenmiş olmak.

fennî
* Fenle ilgili.
* Yöntemine göre iş gören.

fennini almak (veya kapmak)
* bir işin inceliklerini, püf noktalarını kavrayıp o alanda usta olduğunu göstermeye başlamak.

fenol
* Boyacılıkla, plâstik maddelerin ve bazı ilâçların yapımında kullanılan, çoğunlukla maden kömürünün katranından çıkarılan benzinin oksijenli türevi, asit fenik.

fenomen
* Olay, olgu.
* Görüngü.

fenomenal
* Olguya ilişkin.

fenomenizm
* Görüngücülük.

fenomenoloji
* Görüngü bilimi.

fent
* Düzen, hile.

fent çevirmek
* düzen, hile yapmak.

feodal
* Derebeylikle ilgili.

feodalite
* Derebeylik.

feodalizm
* Derebeylik sistemi.

feodallik
* Derebeylik, derebeyi olma durumu.

fer
* Parlaklık, aydınlık.
* (gözde) Canlılık.

fer
* Pahalılık, ışık, nur, canlılık.

ferace
* Kadınların sokakta giydikleri, mantoya benzer, arkası bol, yakasız, çoğu kez eteklere kadar uzayan üst giysisi.
* Dervişlerin giydiği bol bir tür hırka.

feraceli

* Ferace giymiş olan (kimse).

feracelik
* Ferace yapmaya elverişli (kumaş).

feragat
* Hakkından kendi isteğiyle vazgeçme.

feragat etmek
* hakkından vazgeçmek, el çekmek.

feragat göstermek
* hakkından vazgeçmek.

feragatli
* Vazgeçebilen, özveride bulunabilen, özveri gösterebilen.

ferağ
* (bir işten) Vazgeçme, çekilme, el çekme, terk etme.
* (bir mülkü) Başkasına bırakma, başkasının üstüne geçirme.

ferah
* Bol, geniş.
* Havadar, aydınlık, iç açıcı.

ferah
* (kalp, gönül, iç vb. için) Sıkıntısız, tasasız, sevinçli olma durumu, sevinme, sevinç, iç rahatlığı, gönül açıklığı.

ferah fahur
* Ferih fahur, kolaylıkla, rahatlıkla.

ferah ferah
* Bol bol, geniş geniş.
* İyiden iyiye, haydi haydi, rahatlıkla.
* En aşağı.

ferah tut
* "iç rahatlığını, huzurunu koru" anlamında kullanılır.

ferahfeza
* Klâsik Türk müziğinde, yegâh perdesinde karar kılan makamlardan biri.

ferahî
* Bolluk, genişlik.
* Ucuzluk.
* Polis ve inzibat görevlilerinin boyunlarına taktıkları ayça biçiminde üstü yazılı metal arma.
* II. Mahmut devrinde feslerin tepesine püskülü tutturmak için takılan metal tepelik.

ferahlama
* Ferah duruma gelme.

ferahlamak
* Genişlemek, açılmak.
* Sıkıntısı, tasası dağılmak.

ferahlandırma
* Ferahlandırmak işi veya durumu.

ferahlandırmak
* Ferahlaması sağlanmak.

ferahlanma
* Ferahlanmak işi veya durumu.

ferahlanmak
* Rahatlamak, üzüntü veya sıkıntısı kalmamak, açılmak, genişlemek.

ferahlatıcı
* Ferahlık veren, ferahlık sağlayan.

ferahlatma
* Ferahlatmak işi.

ferahlatmak
* Ferah duruma getirmek, rahatlatmak.

ferahlık
* Ferah olma durumu, genişlik, gönül açıklığı.

ferahlık duymak
* içinin açıklığını, rahatlığını hissetmek.

ferahnâk
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

ferahnâkaşiran
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

ferahnüma
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

feraset
* Anlayış, seziş, sezgi, zekâ.

ferasetli
* Anlayışlı.

ferasetsiz
* Anlayışsız.

ferç
* Dişi canlılarda üreme organının dış bölümü, vulva.

ferda
* Erte, yarın, yarınki.
* Gelecek zaman, yarın.

ferde
* Küçük denk, top.

ferdenferda
* Tek tek.

ferdî
* Bireysel, kişisel, fertle ilgili.

ferdiyet
* Bireysellik.

ferdiyetçi
* Bireyci.

ferdiyetçilik

* Bireycilik.

ferhane
* Birden çok mağazası bulunan eski hanların tipinde, avlulu geniş bina, büyük han veya kervansaray.

feri
* Ayrıntılarla ilgili, ayrıntı niteliğinde olan.
* İkinci dereceden.

feribot
* Arabaları veya vagonları bir kıyıdan öbür kıyıya geçirmeye yarayan gemi, araba vapuru.

ferih
* Çok sevinçli, neşeli.

ferih fahur
* Bolluk içinde.
* Geniş ve sıkıntısız.
* Bağımsız, bağlantısız, canının istediği gibi.

ferik
* Tümgeneral veya korgeneral.

ferik
* Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış yavrusu, piliç.
* Gevrek bir elma türü.

feriklik
* Tümgenerallik veya korgenerallik.

feriştah
* En iyisi, en güzeli, en üstünü.

ferişte
* Melek.

ferli
* Parlak (göz, ışık).

ferma
* Av köpeğinin gizlendiği yerden avı gözetlemesi.

ferman
* Buyruk, emir.
* Osmanlı imparatorluğunda padişahın verdiği, uyulması gerekli hükümleri taşıyan yazılı buyruk, yarlık.

ferman çıkarmak
* padişah tarafından herhangi bir konuda emir verilmek.
* yetkili bir kimse tarafından buyruk verilmek.

ferman dinlememek
* yasa, kural, yol yöntem tanımamak.

ferman sizin
* siz nasıl isterseniz öyle olsun!.

fermanlı
* Hükûmete karşı gelmek suçuyla aranan ve cezalandırılması için hakkında ferman çıkan (kimse).
* Kimseden korkusu olmayıp dilediği gibi davranan.

fermanlı deli
* Deli olduğu herkesçe bilinen kişi.

fermantasyon
* Mayalanma, tahammür.

fermejüp
* Çıtçıt.

fermene
* Türlü nakışlarla işlemeli, önü kavuşmayan, yeleğe benzeyen bir giysi.

fermeneci
* Fermene yapan veya satan kimse.

fermeneli
* Fermenesi olan.

ferment
* Maya, enzim.

fermiyum
* (fizikçi Fermi'nin adından) Einstenyumla aynı zamanda bulunan ve atom sayısı 100 olan yapay element. Kısaltması Fm.

fermuar
* Giysi, çanta vb. yerlerde kullanılan, karşılıklı dişler ve bunların üzerinde yürüyen kapatıcıdan oluşan mekanizma.

fernez
* Sünger toplamak için kullanılan makineli dalma aracı.

fersah
* Yaklaşık beş kilometrelik bir uzaklık ölçüsü.
* (çok uzun) Uzaklık.

fersah fersah
* Pek çok, bol bol.

fersahlık
* Arası herhangi bir fersah olan.

fersiz
* Donuk, cansız, (göz, ışık, yüz).

fersizleşme
* Fersizleşmek işi veya durumu.

fersizleşmek
* Fersiz duruma gelmek, donuklaşmak.

fersizlik
* Fersiz olma durumu.

fersude
* Eskimiş, yıpranmış, aşınmış.

fert
* Birey.

fertik
* Kaçma, uzaklaşma, sıvışma.

fertik çekmek (veya fertiği kırmak)

* kaçmak.

feryadı basmak
* çığlık koparmak, yüksek sesle haykırmaya başlamak.

feryat
* Haykırış, çığlık.

feryat etmek
* yüksek sesle haykırmak.
* büyük bir yokluk, zarar ve sıkıntı içinde bulunmak.

feryat figan
* Haykırma, bağırma, çığlıklarla ağlama.

feryat koparmak
* yüksek sesle bağırmak, haykırmak.

ferz
* Satranç oyununda vezir.

ferz çıkarmak
* acemi bir oyuncuya karşı vezirsiz oynamak.

ferz çıkmak
* satrançta piyade, karşıdaki en son kareye kadar sürülüp vezir olmak.

fes
* Şapka yerine kullanılan, kırmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan, silindir biçiminde başlık.

fes rengi
* Koyu kırmızı renk.
* Bu renkte olan.

fesahat
* Anlatışta düzgünlük ve açıklıkla birlikte amaca uygunluk.

fesat
* Bozukluk.
* Karışıklık, kargaşalık, ara bozuculuk.
* Herhangi bir konuda iyimser olmayan, kötü yorumlayan.
* Karıştırıcı, ara bozucu.
* Hile.

fesat karıştırmak (veya fesat çıkarmak)
* ara bozmak, ortalığı karıştırmaya çalışmak, insanları birbirine düşürecek işler yapmak.

fesat kumkuması
* Fesat kaynağı, ortaklığı karıştırmayı huy edinmiş, kötülük peşinde koşan kimse.

fesata vermek
* fesat çıkarmak.

fesatçı
* Ara bozucu, karışıklık çıkaran, ordubozan, müfsit.

fesatçılık
* Karıştırıcılık, ara bozuculuk, ordubozanlık.

fesatlık
* Fesat olma durumu, fesatça davranma.

fesh etmek
* Bkz. feshetmek.

feshedilme
* Feshedilmek işi.

feshedilmek
* Kapatılmak, dağıtılmak, faaliyetten men edilmek.

feshetme
* Feshetmek işi.

feshetmek
* (verilmiş bir yargıyı) Kaldırmak, bozmak.
* Kapatmak, dağıtmak.

fesih
* (verilmiş bir yargıyı) Kaldırma, bozma.
* Dağıtma, dağıtılma.

fesini havaya atmak
* külâhını havaya atarak sevinç gösterisinde bulunmak.

fesleğen
* Ballıbabagillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, yaprakları güzel kokulu, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık ve otsu bir süs bitkisi, reyhan (Ocimum basilicum).

festekiz
* Bkz. falan festekiz.

festfut
* Ayaküstü atıştırma, fast food.
* Büyük mağazalarda hazır yemek bölümü.

festival
* Dönemi, yapıldığı çevre, katılanların sayısı veya niteliği programla belirtilen ve özel önemi olan sanat gösterisi.
* Belli bir sanat dalında oyun ve filmlerin sunulması ve gösterilmesi sonunda ödül veya derece verilmesi biçiminde düzenlenen ulusal veya uluslar arası gösteri dizisi, şenlik.
* Bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik.
* Düzensiz toplantı, curcuna.

fesuphanallah
* Şaşma anlatır.

feşmekân
* Bkz. falan feşmekân.

fetha
* Aralık, ağız, delik.
* Üstün (II).

fethetme
* Fethetmek işi.

fethetmek
* Bir yeri veya ülkeyi savaşarak almak, ülke açmak.
* Herkesin takdirini, övgüsünü kazanıp kendine hayran bırakmak.

fetih
* Bir şehir veya ülkeyi savaşarak alma.

fetihname
* Bir yerin alındığını müjdelemek için hükümdarların yabancı devlet adamlarına, şehzadelere, valilere vb. ne yazdıkları resmî mektup.

fetiş
* İlkel toplumlarda doğaüstü bir güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne, tapınacak, put.
* Tapınırcasına sevilen şey veya kimse.
* Uğurlu sayılan şey.

fetişist
* Fetişizmi uygulayan (kimse, görüş).
* Fetişizme düşkün (kimse).

fetişizm
* İlkel toplumlarda doğaüstü bir güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesnelere tapınma, tapıncakçılık, putperestlik.
* Karşı cinsin giysi vb. şeyleriyle cinsî coşku ve doygunluk sağlama.

fetret
* İki peygamber veya padişah arasında peygambersiz veya padişahsız geçen süre.
* İslâm dinine göre Hz. İsa ile Hz. Muhammed arasında geçen süre.
* İki olay arasındaki süre.
* Hükûmet gücünün gevşediği bir yerde düzenin yeniden kurulmasına kadar geçen süre.

fettan
* Fitneli, karıştırıcı.
* Gönül ayartıcı, cilveli.

fettanca
* Fettan gibi.

fettane
* Cilveli, gönül alıcı (kadın).

fettanlaşma
* Fettanlaşmak işi.

fettanlaşmak
* Fettan bir duruma gelmek.

fettanlık
* Fettan olma durumu.

fetüs
* Embriyonun gelişimini büyük ölçüde tamamladığı, bütün organ taslaklarının oluştuğu üçüncü aydan doğuma kadarki durumu.

fetva
* İslâm hukuku ile ilgili bir sorunun dinî hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislâm veya müftü tarafından verilebilen belge.

fetva vermek (veya çıkarmak)
* bir işin yapılabilmesi için yargıda bulunmak.
* gereksiz yere emir verir gibi konuşmak.

fetvacı
* Gereksiz yerde ve haddi olmayan emirler veren.

fetvahane
* Müftünün makamı.
* Şeyhülislâm kapısı.

fetvayişerife
* Şeyhülislâm fetvası.

fetvayişerife çıkarmak
* Şeyhülislâm fetvası ilân etmek.

fevç
* İnsan kalabalığı.

fevç fevç
* Akın akın.

feveran
* Fışkırma, kaynama.
* Birdenbire öfkelenme, köpürme, parlama.

feveran etmek
* birdenbire öfkelenmek, köpürmek, parlamak.

fevk
* Üst, yukarı.

fevkalâde
* Alışılmış olandan ayrı, olağanüstü, beklenmedik, görülmedik, işitilmedik.
* Aşırı, çok fazla.
* Çok iyi, çok üstün, çok güzel.

fevkalâde hâl
* Olağanüstü hâl.

fevkalâdelik
* Olağanüstülük, olağandan farklı olma durumu.

fevkalbeşer
* İnsan üstü.
* Üstün nitelikli insan.

fevkanî
* Üstte, üstteki.

fevrî
* Birdenbire, düşünmeden yapılan.

fevrîlik
* Fevri olma durumu.

fevt
* Elden çıkma (çıkarma), kaçırma, yitme.
* Ölme.

fevt etmek
* yitirmek, elden kaçırmak.

fevt olmak
* yitirmek.
* ölmek.

fevvare
* Fıskiye.

feyezan
* Taşma, taşkın, seylâp.

* Bereket.

feyiz
* Verimlilik, gürlük, ongunluk.
* İlerleme, kültürel gelişme, olgunluk.

feyizlenme
* Feyizlenmek işi.

feyizlenmek
* Feyzalıp aydınlanmak, istifade etmek.

feyizli
* Çok ürün veren, verimli.

feylesof
* Filozof.

feylesofça
* Filozofça.

feylosofluk
* Filozofluk.

feyyaz
* Çok verimli, gür.

feyzalmak
* Etkilenmek, olgunlaşmak, ders almak.

feza
* Uzay.

fezleke
* Özet, hulâsa.
* Bir kararın kısaca yazılması.
* Tahkikat evrakı.

fıçı
* Bir araya getirilerek çemberlerle tutturulmuş ensiz tahtalardan yapılan, yuvarlak, karnı şişkin ve altı üstü düz kap.
* Bir fıçının alabildiği ölçü.

fıçı balığı
* Fıçıya istif edilmiş balık tuzlaması.

fıçı gibi
* bodur ve çok şişman.

fıçıcı
* Fıçı yapan veya satan kimse.

fıçıcılık
* Fıçı yapıp satma işi.

fıçılama
* Fıçıya koyma, fıçıya doldurma.

fıçılamak
* Fıçıya koymak.

fıkara

* Bkz. fukara.

fıkdan
* Yokluk, bulunmama durumu, eksiklik.

fıkıh
* Bir şeyi, gereği gibi, iyice anlayıp bilme.
* İslâm hukukunda din ve dünya işleri ile ilgili ana kaynaklardan yararlanarak konulmuş olan kuralların bütünü.

fıkır fıkır
* Suyun, ses çıkararak kaynarken aldığı durumu veya herhangi bir sıvının kaynayışını anlatır.
* Cilveli, oynak.

fıkır fıkır kaynamak
* (bir şeyden bir yerde) çok bulunmak.

fıkırdak
* Cilveli, oynak (kadın).

fıkırdaklık
* Fıkırdak olma durumu.

fıkırdama
* Fıkırdamak işi.

fıkırdamak
* Fıkır fıkır kaynamak.
* Cilvelenmek.

fıkırdaşma
* Fıkırdaşmak işi.

fıkırdaşmak
* Oynakça davranışlarda bulunmak.

fıkırdatma
* Fıkırdatmak işi.

fıkırdatmak
* Fıkır fıkır kaynatmak.
* Cilve yapmasına sebep olmak.

fıkırdayış
* Fıkırdamak işi veya biçimi.

fıkırtı
* Kaynayan suyun çıkardığı ses.
* Cilveleşme.

fıkra
* Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâye, anekdot.
* Gazetelerin veya dergilerin belirli sütunlarında, genel başlık altında gündelik konuları bir görüş ve düşünceye bağlayarak yorumlayan ciddî veya eğlendirici yazı türü.
* Kanun maddelerinin kendi içlerinde satır başlarıyla ayrıldıkları ufak bölümlerden her biri.
* Paragraf.
* Omur.

fıkracı
* Fıkra anlatan kimse.
* Fıkra yazarı.

fıkracılık
* Fıkra söyleme veya yazma işi.

fıkrama
* Fıkramak işi veya durumu.

fıkramak
* Herhangi bir yiyecek mayalanarak ekşimek, fışlamak.

fıldır
* Çabuk, hızlı, telâşlı.

fıldır fıldır
* Çabuk ve sürekli bir biçimde.

fındık
* Kayıngillerden, kuzey yarım kürenin ılık yerlerinde ve yurdumuzun daha çok Doğu Karadeniz bölgesinde yetişen bir ağaççık (Corylus avellana).
* Bu ağaççığın sert bir kabuk içinde bulunan yağlı, nişastalı ürünü.
* Hileli zar.

fındık altını
* Osmanlı İmparatorluğunda kenar süsleri fındığa benzediğinden bu adla anılan altın sikke, fındıkî.
* Küçük ve değerli şey.

fındık ateşi
* Nargilede tütünün üstüne ortalamasına konulan yuvarlak, küçük, yanar kömürler.

fındık biti
* Kın kanatlılardan, fındık kurdu dediğimiz kurtçukları dolayısıyla fındık ürününün en büyük düşmanı olan, uzun gagalı böcek (Balaninus nucum).

fındık faresi
* Kemiricilerden, karnı beyazımsı, sırtı boz renkli, fındıklılarda çok zarara yol açan bir memeli türü (Muscardinus avellanarius).
* Evlerde rastlanan küçük fare türü.

fındık kabuğu
* Fındığın kabuk rengini andıran bir tür kahverengi.

fındık kabuğunu doldurmaz
* çok önemsiz, değersiz.

fındık kırmak
* çapkınlık yapmak.

fındık kurdu
* Fındık bitinin fındık içinde gelişerek onun dökülmesine, değerini yitirmesine yol açan kurtçuğu.

fındık kurdu gibi
* ufak tefek tombulca (kadın).

fındık sıçanı
* Bkz. fındık faresi.

fındık yağı
* Fındıktan elde edilen yağ.

fındık yuvası
* Tombul ellerin dış yüzünde, parmak diplerinde görülen çukurluklar.

fındıkçı

* Fındık yetiştiren veya satan kimse.
* Cilveli, oynak kadın.

fındıkçılık
* Fındık yetiştirme veya satma işi.
* Cilveli, oynak olma durumu.

fındıkî
* Fındık kabuğunun rengi.
* Fındık altını.

fındıkkıran
* Fındık ve buna benzer kabuklu yemişlerin kabuğunu kırmaya yarayan araç.
* İşveli, şuh, baştan çıkarıcı (kadın).

fındıklık
* Fındık ağaçları çok olan yer, fındık korusu.

fır
* Fırıl fırıl.
* Piç, firlama.

fır dönmek
* bir kimseye yaranmak veya yardım etmek için üstün çaba harcamak.

fır fır
* Fırıl fırıl.

fırça
* Bir şeyin tozunu, kirini gidermekte veya bir şeye boya, cilâ sürmekte kullanılan, bir araya getirilerek bağlanmış kıl veya kıla benzer başka tellerden yapılan araç.
* Resim yapma sanatı ve biçimi.
* Çökmeyi engelleyen bağların oynamasını veya kaymasını önlemek için aralara yerleştirilen direk parçası.

fırça çekmek
* kendinden alt düzeyde olan birini çok azarlamak, fırçalamak.

fırça gibi
* dik, sık ve sert (saç, sakal).

fırçacı
* Fırça yapıp satan kimse.

fırçacılık
* Fırça ve fırçaya benzer araçların yapım ve satımı.

fırçalama
* Fırçalamak işi.

fırçalamak
* Temizlemek veya parlatmak için fırça ile sürtmek.
* (avcılıkta) Sık ve bataklık ormandan geçmek.
* Kendinden alt düzeyde olan birini çok azarlamak, fırça çekmek.

fırçalanma
* Fırçalanmak işi.

fırçalanmak
* Fırça ile ovulmak, düzgünleştirilip parlatmak veya temizlenmek.
* Çok azarlanmak.

fırçalatma

* Fırçalatmak işi.

fırçalatmak
* Fırçalamak işini yaptırmak.

fırçalayış
* Fırçalamak işi veya biçimi.

fırçalı
* Fırçası olan.

fırçalık
* İçine resim yapmada kullanılan fırçaların konulduğu süzgeçli kap.

fırdolayı
* Çepeçevre.

fırdöndü
* Biri döndüğünde ötekinin de dönmesini engellemek için uç uca getirilerek serbest bir eksenle bağlanmış çift halka.
* Topaç gibi çevrilerek oynanan, tunçtan, altı köşeli bir kumar aracı.
* Bir ipe bağlı olarak birden fazla çipa atıldığında çipaların karışmaması için tekne zinciri ile parçaların bağlandığı zincir arasına konulan metal araç.
* Belirli bir görüş veya düşünce sahibi olmayan.

fırfır
* Giysi, perde gibi şeylerin kenarlarına dikilen kırmalı veya büzgülü süs, farba, farbala.

fırfırlı
* Fırfırı olan.

fırıl fırıl
* Bir şey sürekli ve hızla dönerek.

fırıldak
* Rüzgârla dönen, çember biçiminde çocuk oyuncağı.
* Havalandırmak amacıyla oda veya mutfak pencerelerine takılan kanatlı araç.
* Ocak veya soba borusunun iyi çekmesini sağlamak için tepesine takılan ve rüzgârın gittiği yöne dönebilecek biçimde yapılan şapka.
* Dolap, düzen, hile.

fırıldak çevirmek (veya döndürmek)
* istediğini yapmak için hileli yollara başvurmak.

fırıldak çiçeği
* Çarkıfelek.

fırıldak gibi
* sürekli düşünce değiştiren, sözünden dönen (kimse).

fırıldakçı
* Fırıldak yapan veya satan kimse.
* Düzen çeviren, düzenci, dolap çeviren kimse.

fırıldakçılık
* Fırıldakçının işi veya mesleği.

fırıldanma
* Fırıldanmak işi veya durumu.

fırıldanmak
* Fırıl fırıl dönmek.

fırıldatma
* Fırıldatmak işi.

fırıldatmak
* Fırıl fırıl çevirmek.

fırın
* Her yandan aynı derecede ısı alarak ekmek, pasta vb. pişirmeye yarayan, tavanı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak.
* Ekmek, pasta vb. nin pişirildiği ve satıldığı dükkân.
* Isı verici bir düzenekle çalışan, yiyecekleri pişirmeye veya ısıtmaya yarayan alet.
* Bir maddeyi fiziksel veya kimyasal değişikliğe uğratmak amacıyla ısıtılan alet.
* Fırında pişirilmiş.

fırın gibi
* çok sıcak (yer).

fırın kebabı
* Büyük tencerelere yerleştirilerek fırında pişirilen et yemeği, et kebabı.

fırıncı
* Fırın işleten kimse.

fırıncılık
* Fırın işletme işi.

fırında makarna
* Haşlanmış makarnaların arasına özellikle kaşar peyniri konularak üzerine süt dökülüp fırında pişirilen makarna yemeği.

fırınlama
* Fırınlamak işi.

fırınlamak
* Pişirmek için fırına koymak.
* Fırında kurutmak.

fırınlanma
* Fırınlanmak işi.

fırınlanmak
* Fırına konulmak veya fırında kurutulmak.

fırınlatma
* Fırınlatmak işi.

fırınlatmak
* Fırınlamak işini yaptırmak.

fırınlı
* Fırınlanmış.

fırınlık
* Fırında pişirilmeye hazır yemek.
* Bir fırının alacağı kadar.

fırka
* İnsan topluluğu.
* Tümen.
* Siyasî parti.

fırkacı
* Parti üyesi.
* Bir partiye çok bağlı olan, partici.

fırkacılık
* Particilik.

fırkata
* 10 - 15 çift kürekli, hızlı, eski bir savaş gemisi.

fırkate
* Bkz. firkate.

fırlak
* Dışarı doğru fırlamış, çıkmış, çıkık.

fırlama
* Fırlamak işi.
* Arsız, terbiyesiz çocuk.
* Piç.

fırlamak
* Hızla, birdenbire bulunduğu yerden çıkmak, ayrılmak.
* Yerinden oynayıp ileriye doğru çıkıntı yapmak.
* Fiyatı birdenbire yükselmek.

fırlatılma
* Fırlatılmak işi.

fırlatılmak
* Fırlatmak işi yapılmak.

fırlatış
* Fırlatmak işi veya biçimi.

fırlatma
* Fırlatma işi.
* Kol ve bacağın vücudun orta çizgisinden türlü yönlere, son eklemine kadar hızla ve gergin olarak uzaklaştırılması (açılması).

fırlatmak
* Hızla atmak, bulunduğu yerden dışarı atmak.

fırlayış
* Fırlamak işi veya biçimi.

fırsat
* Uygun zaman, uygun durum veya şart, vesile.

fırsat beklemek (veya aramak)
* en uygun şartı kollamak.

fırsat bilmek
* bir şeyden belli bir amaçla hemen yararlanmak.

fırsat bu fırsat
* yararlanılacak en uygun zaman.

fırsat bulmak
* uygun, elverişli zaman bulmak.

fırsat düşkünü

* Kötülük yapmak için fırsat kollayan (kimse).

fırsat düşmek (veya çıkmak)
* bir imkâna kavuşmak.

fırsat kollamak (veya gözlemek)
* yapmak istediği iş için uygun bir zaman veya bir durum beklemek.

fırsat vermek
* bir işi yapmak için uygun, elverişli şartı sağlamak.

fırsat yoksulu
* Eline fırsat geçmediği için zararsız gibi görünen (kişi).

fırsatçı
* Fırsatları iyi değerlendiren, fırsat kollayan.

fırsatçılık
* Fırsatçı olma durumu.

fırsatı ganimet bilmek
* çıkan fırsattan en iyi biçimde yararlanmak.

fırsatı kaçırmamak
* elverişli durumdan yararlanmak.

fırsatını düşürmek
* kolayını bulmak.

fırsattan istifade etmek
* ele geçirilen imkân veya durumdan en iyi biçimde yararlanmak.

fırt
* Bir solukta veya bir yudumda içilebilecek miktarda sigara veya içki.

fırt fırt
* (yer değiştirme için) Sürekli olarak, ikide bir.

fırtına
* Yağmur ve kasırga getiren çok güçlü rüzgâr.
* Bu rüzgârın denizde veya kum çöllerinde yarattığı dalgalanma.
* Güç atlatılan kötü durum.
* Karşıt düşünce veya durumların yarattığı karışıklık; sıkıntı.
* Saatteki hızı 70 mil olan rüzgâr.

fırtına çıkmak
* sert rüzgâr esmeye başlamak.

fırtına gibi
* hızla, birdenbire.
* telâşlı, aceleci.

fırtına kopmak (veya patlamak)
* şiddetli fırtına çıkmak.
* bir yerde kavga ve gürültü çıkmak.

fırtına kuşu
* Perde ayaklılardan, kıvrık gagalı, açık denizlerde yaşayan bir kuş, deniz ördeği (Thalassidroma pelagica).

fırtına kuşugiller
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfına giren bir familya.

fırtına uğrağı
* Fırtınalı yer veya fırtınanın çok olduğu yer.

fırtınalı
* Çok rüzgârlı.
* Çok tartışmalı, çekişmeli, gürültülü, karışık.

fırttırma
* Fırttırmak işi veya durumu.

fırttırmak
* Aklını kaçırmak, delirmek, aklını yitirmek, çıldırmak.

fıs fıs
* Gizli ve yavaş konuşulurken çıkan sesi anlatır.

fısfıs
* Koku, ilâç vb. sıvıları püskürtmek için kullanılan araç.

fısfıslama
* Fısfıslamak işi.

fısfıslamak
* Koku, ilâç vb. sıvıları püskürtmek.

fısfıslanma
* Fısfıslanmak işi veya durumu.

fısfıslanmak
* Koku, ilâç vb. sıvılar püskürtülmek.

fısıl fısıl
* Fısıltı hâlinde, fısıldayarak, alçak sesle.

fısıldama
* Fısıldamak işi.

fısıldamak
* Başkalarının duyamayacağı kadar alçak sesle konuşmak, fıslamak.

fısıldanma
* Fısıldanmak işi.

fısıldanmak
* Fısıltı hâlinde söylenmek.

fısıldaşma
* Fısıldaşmak işi.

fısıldaşmak
* Birbirine fısıldamak.

fısıltı
* Fısıldarken çıkan, güçlükle duyulan ses.

fısıltı gazetesi
* Toplumu ilgilendiren bir konu ile ilgili dedikodu.

fısır fısır
* İnce bir şey yanarken veya dar bir delikten su geçerken çıkan sesi anlatır.
* Gizli olarak, alçak bir sesle.

fısırtı
* Fısıltı.

fıskiye
* Havuzda suyu yukarıya doğru, türlü biçimlerde fışkırtan ağızlık, fışkırık.

fıslama
* Fıslamak işi.

fıslamak
* Bkz. fısıldamak.
* Gizlice haber vermek.

fıslanma
* Fıslanmak işi.

fıslanmak
* Fıslamak işi yapılmak.

fıstık
* Antep fıstığı, çam fıstığı veya yer fıstığı denilen yemişlerin genel adı.
* Tombul, kısa boylu, tıknaz (kimse).

fıstık çamı
* Bkz. çam fıstığı.

fıstık ezmesi
* Fıstıkla yapılan bir şekerleme.

fıstık gibi
* dolgun, besili ve canlı.
* çok güzel.

fıstıkçı
* Fıstık yetiştiren veya satan kimse.

fıstıkçılık
* Fıstık yetiştirme işi.
* Fıstık alıp satma işi.

fıstıkî
* Sarıya çalan açık yeşil renk.
* Bu renkte olan, açık yeşil.

fıstıkî makam
* Çok ağır, ağır ağır, yavaş yavaş.

fıstıklamak
* Kışkırtma amacıyla araya nifak sokmak.

fıstıklık
* Fıstık ağaçları dikilmiş yer, fıstık bahçesi.

fış fış
* Fışır fışır.

fışıldama
* Fışır fışır ses çıkarma.

fışıldamak
* Fışır fışır ses çıkarmak.

fışıltı
* Fışırdama sesi.

fışır fışır
* İpek kumaş bir yere sürtünürken veya su hafif hafif akarken çıkan ses.

fışırdama
* Fışırdamak sesi.

fışırdamak
* Fışır fışır ses çıkartmak.

fışırdatma
* Fışırdatmak işi.

fışırdatmak
* Fışır fışır ses çıkartmak.

fışırtı
* Fışırdama sesi.

fışkı
* Atgillerin taze dışkısı, tersi.

fışkılama
* Fışkılamak işi.

fışkılamak
* Toprağı fışkı ile gübrelemek.

fışkılık
* Fışkının biriktirildiği yer.

fışkın
* Bir ağacın dibinden süren ince dal, sürgün, filiz, dal, piç.
* Asma kütüğünde hereğin üst yanında biten dal.

fışkırdak
* Sıvıları fışkırtmaya yarayan araç.
* Ağzındaki iki cam borudan biri üflenince ötekinden su fışkıran, lâboratuvarlarda yıkama işlerinde kullanılan bir deney aracı.

fışkırık
* Su fışkırtmaya yarayan araçların genel adı, fıskiye.

fışkırış
* Fışkırmak işi veya biçimi.

fışkırma
* Fışkırmak işi.
* Güneş yüzeyinden uzaya sıcak gaz kütlelerinin fırlaması.

fışkırmak
* Gaz veya sıvılar bir yerden basınç etkisiyle yukarıya doğru birdenbire ve hızla çıkmak.
* (bitkiler için) Toplu hâlde, gür olarak yetişmek.
* Bir şey bir yerde bol bol görülmek.

fışkırtı
* Fışkıran bir şeyin çıkardığı ses.

fışkırtıcı
* Belli hızla hareket eden bir akışkan yardımıyla, başka bir akışkanın boşalmasını sağlayan alet, ejektör.

fışkırtılma
* Fışkırtılmak işi.

fışkırtılmak
* Fışkırması sağlanmak.

fışkırtma
* Fışkırtmak işi.

fışkırtmak
* Fışkırmasını sağlamak.

fışlama
* Fışlamak işi.

fışlamak
* Fıkramak.

fıtık
* İç organlardan bir parçanın, daha çok bağırsak bölümünün karın çeperlerini geçip deri altında ur gibi bir sişkinlik yapması, kavlıç, yarımlık.

fıtık olmak
* büyük sıkıntı duymak, kahrolmak, çaresiz kalmak.

fıtıklı
* Fıtığı olan, kavlıç.

fıtrat
* Yaradılış, hilkat.

fıtraten
* Doğuştan, yaradılışı gereğince.

fıtrî
* Yaradılışla ilgili, yaradılıştan, doğuştan (olan).

fıtriye
* Doğuştancılık.

fıttırmak
* Bkz. firttırmak.

fi
* "-de, içinde" anlamlarında sözlerin başında kullanılan edat.

fi tarihinde
* oldukça eski bir zamanda.

fiber
* Sıkıştırılmış bitki tellerinden yapılmış mukavva veya tahta.

fiberglas
* Plâstik maddelerden, özellikle polyesterden parçalar yapımında kullanılan sağlamlaştırma maddesi.

fibrin
* Kan ve lenf serumunda bulunan albüminli bir madde.

fibrinojen
* Pıhtılaşma sırasında fibrine dönüşen bir kan proteini.

fidan
* Ağaç ve ağaççıkların yeni yetişeni.
* Başka bir yere dikilmek için bulunduğu yerden çıkarılan taze ağaç, dikme.

fidan biti
* Yaprak biti.

fidan boylu
* İnce uzun ve biçimli (kimse).

fidan gibi
* ince ve uzun boylu.

fidancık
* Küçük fidan.

fidanlık
* Fidan yetiştirilen yer, dikmelik.

fide
* Bahçıvanlıkta yastıklarda tohumdan yetiştirilip başka yerlere dikilmek için hazırlanan sebze veya körpe çiçek.

fideci
* Fide yetiştirip satan kimse.

fidecilik
* Fide yetiştirip satma işi.

fideizm
* İnancılık, imaniye.

fideleme
* Fidelemek işi.

fidelemek
* Fidan dikmek.

fidelik
* Fide yetiştirilen yer.
* Fide olmaya uygun.

fidye
* Tutsak edilen veya rehin alınan bir kimsenin serbest bırakılması için istenen para, kurtulmalık.
* Fidyeinecat.

fidyeinecat
* Kurtulma bedeli, kurtulmalık.

fifre
* Yanlamasına çalınan, altı deliği olan, tahtadan bir tür flüt.

figan
* Acı ile bağırma, inleme.

figan etmek
* acı ile bağırmak, inlemek.

figür
* Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi.
* Bir dansı oluşturan ölçülü adımlarla beliren zincirleme hareketlerden her biri.
* Birbirini izleyerek melodik ve ritmik bakımdan bir bütün oluşturan notalar grubu.

figüran
* Genellikle tiyatro ve sinemada, konuşması olmayan veya konuşması çok az olan rollere çıkan kimse.
* Bir toplumda, bir toplulukta sönük, etkisiz olan kimse.

figüranlık
* Figüran olarak çalışma.

figüratif
* Figürlü, figürcü.

figüratif sanat
* İçinde insan, hayvan ve doğa ögeleri yer alan, figürcü sanat.

figürlü
* Figürü olan.

fiğ
* Baklagillerden, hayvan yemi olarak yetiştirilen bir bitki (Vicia sativa).

fihrist
* İçindekiler.
* Katalog.
* Alfabetik sıralamalar için kullanılan, kenarında bütün harflerin yer aldığı not defteri.

fihristleme
* Fihristlemek işi.

fihristlemek
* Fihriste geçirmek.

fiil
* İş, davranış.
* Olumlu veya olumsuz olarak çekimli durumda zaman kavramı taşıyan veya zaman kavramı ile birlikte şahıs kavramı veren kelime.

fiil cümlesi
* Bildirme veya isteme kiplerinden biriyle kurulan ve olumsuzu ancak -ma/ -me eki ile yapılabilen cümle.

fiil çekimi
* Fiil isim kök veya gövdelerine zaman kavramı ile birlikte şahıs kavramı da veren eklerin getirilmesi, fiil tasrifi.

fiil gövdesi
* Kökü bir başka yapım eki almış fiil.

fiil kökü
* Fiil soyundan bir kelimenin bölünmeyen anlamlı kısmı.

fiil tabanı
* Fiil kök ve gövdelerinin çekim eki almamış hâli.

fiile koymak
* eyleme geçirmek.

fiilen
* Gerçekten, gerçekten yaparak, çalışarak.

fiilî
* Eylemli, edimsel, gerçekten yapılan (iş).

fiili bozuk

* Ahlâkça düşük (kimse).

fiilî hizmet
* Memur, işçi gibi çalışanların bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumunda tam kesenek vermek suretiyle geçirdikleri süre.

fiilî hizmet zammı
* Yıpratıcı işlerde çalışanların yaptıkları ağır ve tehlikeli işten dolayı fiilî hizmet yıllarına eklenen süre.

fiilimsi
* Olumsuzu yapılan ve tümleç olabilen mastar, sıfat-fiil, zarf-fiil gibi türleri bulunan fiilden türemiş şekillere verilen ad, eylemsi.

fiiliyat
* İş olarak yapılanlar, edim, edimler, işler, gerçekleştirilen işler.

fikir
* Düşünce, mülâhaza, mütalâa.
* Düşün, ide.
* Kuruntu.

fikir (veya birinin fikrini) almak
* (birinin) düşüncesinden yararlanmak.

fikir adamı
* Herhangi bir düşünce alanındaki görüşlerine değer verilen kimse.

fikir danışmak
* bilgi edinmek için bir yetkiliden bilgi almak.

fikir edinmek
* kanaat sahibi olmak.

fikir hürriyeti
* Düşünce özgürlüğü.

fikir işçisi
* Bilim ve fikir alanında çalışan kimse.

fikir vermek
* düşüncesini bildirmek.
* bir konuda yol gösterici bilgi edinmek.

fikir yazısı
* Düşünce yönü ağır basan yazı veya makale.

fikir yormak
* bir konuda çok düşünmek.

fikir yürütmek
* bir konu üzerine düşüncesini söylemek.

fikirli
* Herhangi bir konu üzerinde düşüncesi olan, akıllı, düşünceli.

fikirsiz
* Herhangi bir konu üzerinde düşünemeyen, görüşü olmayan, düşüncesiz.

fikirsizlik
* Fikirsiz olma durumu, düşüncesizlik.

fikren

* Düşünce yoluyla, düşünerek, zihnen.

fikrî
* Düşünce ile ilgili.

fikrini çelmek
* kandırmak, düşüncesini değiştirtmek, ikna etmek.

fikrisabit
* Saplantı, idefiks.

fikriyat
* Düşünceler.

fiks mönü
* Türü ve fiyatı önceden belirlenen yemek.

fikstür
* Yarışmaların zamanını ve sırasını belirleyen çizelge.

fiktif
* İtibarî.

fil
* Filgillerin hortumlular takımından, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan (Elephas).
* Satrançta çapraz hareket ettirilen taş.

fil dişi
* Filin silâh olarak kullandığı iki uzun ve eğri dişi.
* Diş tacında mine, köklerde ise seman denilen ve dişin sert bölümünü oluşturan doku.
* Fil dişinden yapılmış.

fil elması
* Turunçgillerden, Hindistan'da yetişen bir ağaç (Feronia elephantum).
* Bu ağacın yenilen meyvesi.

fil faresi
* Memeliler sınıfından, burun bölümü hortum gibi uzun olan, uzun kuyruklu, kanguru gibi sıçrayabilen bir hayvan (Macroscelides proboscideus).

fil gibi
* çok şişman, çok yemek yiyen kimse.

fil hastalığı
* Çoğunlukla bacakların şişip fil ayağı biçimini almasıyla beliren bir hastalık.

fil yürüyüşü
* Ellerin ve ayakların gergin kol ve bacaklarla birbirine çok yakın basarak oluşturduğu bir yürüyüş biçimi.

filâman
* Elektrik ampullerinden akım geçtiğinde akkor duruma gelen ince iletken tel.

filân
* İstenmeyen durum veya söylenmesi sakıncalı özel adların yerine kullanılır.
* Cümlede "ve benzerleri" anlamında kullanılır.

filân falan
* Bkz. falan filân.

filân festekiz
* Bkz. falan filân.

filânca

* Falanca.

filânıncı

* Falanıncı.

filântrop

* İnsansever, insanların iyiliği için çalışan kimse.

filâriz

* Keten dövmeye yarayan tokmak.

filârizleme

* Filârizlemek işi.

filârizlemek

* Keteni döverek tel durumuna getirmek.

filârmoni

* Güçlü müzik sevgisi.
* Müzik konserleri derneği.

filârmonik

* Müziği seven (kimse).
* Müzik sevenlerin kurdukları dernek veya konser dernekleri için kullanılır.

filbahar

* Taşkırangillerden, ilkbaharda beyaz ve güzel kokulu çiçekler açan, park ve bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen ağaççık, akasma, filbahri (Philadelphus).

filbahri

* Bkz. filbahar.

fildekoz

* Bir çeşit pamuk ipliği.
* İskoçya ipliği denilen ince ve sağlam pamuk ipliğinden dokunmuş.

fildişi

* Fil dişinin donuk beyaz rengi.

fildişi gibi

* donuk, beyaz (ten).

fildişi karası

* Fil dişi külünden yapılan kara boya.

fildişi rengi

* Fildişi.

file

* Yün, pamuk vb. ipliklerden düğümlerle oluşmuş ağ.
* Alış verişte kullanılan ilmeklerden oluşmuş ağ torba.
* Saçların dağılmaması için kullanılan ağ biçiminde örgü.

filenk

* Ağır cisimleri bir yerden bir yere kaydırmak ve özellikle deniz teknelerini karaya çekmek için bunların altına sürülen yuvarlak ağaç, felek.

filet

* Derinliği aynı olan sığ su alanı.

fileto
* Kasaplık hayvanların sırtında, dikensi çıkıntı boyunca iki yandaki et.

filgiller
* Memeliler sınıfının hortumlular takımının bir familyası.

filhakika
* Gerçekten, doğrusu, hakikaten.

filibit
* Bkz. flebit.

filigran
* Bazı kâğıtların dokusunda bulunan ve ancak aydınlığa tutulunca görülen çizgi, resim ve yazı gibi biçimler.

filigranlı
* Filigranı olan.

filika
* Gemilerde bulundurulan sandal.

filikacı
* Filikalara bakmakla görevli kimse.

filinta
* Namlusu kısa, kurşun atan bir çeşit küçük tüfek.
* Güzel, yakışıklı.

filinta gibi
* genç, ince uzun boylu, çevik, yakışıklı (kimse).

Filipinli
* Filipin adaları halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

filiskin
* Yerden 2-3 karış yükseklikte, çok yıllık ve otsu bir bitki (Mentha pulegium).

Filistinli
* Filistin halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

filiz
* Yeni sürmüş körpe ve küçük dal veya yaprak, sürgün.

filiz
* Ocaktan çıkarılan işlenmemiş, başka maddelerle karışık hâlde bulunan, ham maden birleşiği.

filiz gibi
* ince ve güzel vücutlu.

filiz vermek
* sürgün çıkmaya başlamak.

filizcik
* Küçük sürgün.

filizî
* Asma filizinin rengi, açık yeşil renk.
* Bu renkte olan.

filizkıran
* Mayıs ayında ağaçların filizlendiği mevsimde esen bir fırtına.

filizleme

* Filizlemek işi.

filizlemek

* Bitkilerin gereğinden çok olan filizlerini kırmak.

filizlenme

* Filizlenmek işi.
* Yumruların üzerinde ince uzun filizlerin belirmesi biçiminde görülen patates hastalığı.

filizlenmek

* (bitki) Filiz vermek.
* Gelişmeye, büyümeye başlamak.

filizli

* Filizi olan.

filkulağı

* Yılan yastığıgillerden ana yurdu tropikal Amerika olan, kökü yumrulu bir süs bitkisi (Caladium).
* Pazarlarda satılan bir tür sünger.

film

* Fotoğrafçılıkta, radyografide ve sinemacılıkta resim çekmek için kullanılan, selülozdan, saydam, bükülebilir şerit.
* Sinemacılıkta, bir oyunun bütününü taşıyan şerit veya şeritlerin bütünü.
* Sinema makinesiyle gösterilen eser.
* Camlara yapıştırılarak içerinin görünmesini engelleyen bir tür ince yaprak.

film çekmek

* bir sinema kamerasıyla görüntüleri tespit etmek veya bir hareket ve görünüşün sıralı resmini çekmek.
* vücudun röntgenini almak.

film çevirmek

* beyaz perdede oynatılacak bir eseri filme almak veya bu eserin çekilişi sırasında rol yapmak.
* eğlenmek, hoş vakit geçirmek.

film müziği

* Filmin görüntülerine eşlik etmek amacıyla özel olarak bestelenmiş veya hazırlanmış müzik.

film oynamak

* bir film, sinemada gösterilmekte olmak.

film oynatmak

* bir filmi sinemada göstermek.

film yıldızı

* Sinema dünyasında çok ünlü olan oyuncu, star.

filmci

* Sinemacı.

filmcilik

* Sinemacılık.

filmleştirmek

* Film durumuna getirmek, filmleştirmek işi.

filo

* Bir arada ve bir komuta altında bulunan savaş gemilerinin veya uçaklarının bütünü.
* Aynı tür yük taşıyan ticaret gemilerinin veya kara taşıtlarının bütünü.
* Bit.

filojenez
* Soy oluş.

filoksera
* Asma biti.
* Asma bitinin yol açtığı bağ hastalığı.

filolog
* Filoloji ile uğraşan bilgin.

filoloji
* Dili ve yazılı belgeleri dil ve tarih açısından inceleme.
* Dil yoluyla bir toplumun kültürünü inceleyen bilim, lisaniyat.

filolojik
* Filoloji ile ilgili.

filotillâ
* Torpidolardan oluşan filo.

filoz
* Balıkçıların ağları su yüzünde tutmak için kullandıkları kabak veya mantardan yapılmış ağ şamandırası.

filozof
* Felsefe ile uğraşan ve felsefenin gelişmesine katkıda bulunan kimse, felsefeci, feylesof.
* Felsefe yapmaya meraklı olan (kimse).
* Sakin, kendi hâlinde yaşayan.

filozofça
* Filozofa yaraşır biçimde (olan).

filozofik
* Felsefe ile ilgili, felsefeye dayanan.

filozoflaşma
* Filozoflaşmak işi veya durumu.

filozoflaşmak
* Filozof özelliği kazanmak.

filozofluk
* Filozof olma durumu.

filtre
* Süzgeç.
* Süzek.

filtreli
* Filtre takılmış olan.

filtresiz
* Filtre takılmamış olan.

filum
* Canlıların bölümlenmesinde, dalların bir araya gelmesiyle oluşan birlik.

filvaki
* Gerçekte, gerçekten, vakıa.

filvaki ... ama
* her ne kadar ise de.

Fin
* Finlandiya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Fin halkına özgü olan.

Fin hamamı
* Çok sıcak yerden ve sudan çok soğuk yere ve suya girme gibi vücudu uyarıcı niteliği olan hamam, sauna.

Fin Ugor
* Ural dillerinden bir dil öbeği.
* Bu dil öbeği ile ilgili olan.

final
* Sona eren, biten.
* Elemeli yarışmalarda sonucu belirten karşılaşma.
* Bir müzik parçasının son bölümü, bitiş.
* Dönem sonu sınavı.

finale kalmak
* son yarışmaya katılma hakkını kazanmak.

finalist
* Son yarışmaya kalan sporcu veya takım.

finalizm
* Bkz. erekçilik.

finanse
* "Bir girişim için gereken parayı, krediyi sağlamak" anlamında kullanılan finanse etmek birleşik fiilinde geçer.

finansman
* Bir girişime işleyebilmesi, gelişebilmesi için gereken para ve krediyi sağlamak işi.

fincan
* Çay, kahve gibi genellikle sıcak şeyler içmekte kullanılan küçük kap.
* Elektrik tellerinin eklem noktalarına konulan porselenden yapılmış yalıtkan araç.
* Bir fincanın alabildiği ölçü.

fincan böreği
* Tepsiye serildikten sonra fincan ağzı biçiminde bir kalıpla yuvarlaklar kesilerek yapılan bir çeşit börek.

fincan fincan
* Fincanı andırarak, fincan biçiminde.

fincan gibi
* iri ve patlak (göz).

fincan oyunu
* Fincanların altına yüzük saklayarak oynanan bir oyun.

fincancı
* Porselen veya cam eşya satan kimse.

fincancı katırlarını ürkütmek
* zararı dokunabilecek bir kimsenin hoşuna gitmeyen bir davranışta bulunmak.

fincanlık
* Miktarı herhangi bir fincan kadar olan.
* Herhangi bir sayıda fincan alabilecek genişlikte olan.

Fince
* Fin dili.

fingir fingir
* Davranış ve sözlerdeki aşırılığı anlatmak için fingirdemek fiiliyle birlikte kullanılır.

fingirdek
* Aşırı derecede oynak ve kırıtkan, cilveli (kadın).

fingirdeme
* Fingirdemek işi.

fingirdemek
* Dikkati çekecek kadar kırıtkan, oynak davranmak.

fingirdeşme
* Fingirdeşmek işi.

fingirdeşmek
* Birbiriyle fingirdeşmek.

finiş
* Bitme.
* Bir yarışın son bulduğu yer veya çizgi, varış.

finişe kalkmak
* uzun veya orta mesafe koşularda varışa yaklaşırken hızı artırmak.

fink
* "Hiçbir şeye aldırmadan gönlünce gezip eğlenmek" anlamına gelen fink atmak deyiminde geçer.

fino
* Çok tüylü küçük bir köpek türü.
* Esrar.

firak
* Ayrılış, ayrılık.

firaklı
* Üzüntülü, dokunaklı, içe işleyen.

firar
* Kaçma, kurtulma.
* Bir sanık, tutuklu veya hükümlünün gözcülerin elinden kurtulması.

firar etmek
* kaçmak.

firara kadem basmak
* kaçmak.

firarî
* Kaçak, kaçkın, kaçmış olan (kimse).

firavun
* Eski Mısır hükümdarlarına verilen unvan.
* Kibirli, suratsız ve kötü yürekli kimse.
* İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir çeşit oyun.

firavun faresi
* Etçillerden, Afrika'da, özellikle Mısır'da yaygın, kedi büyüklüğünde bir hayvan (Herpestes ichneumon).

firavun inciri
* Frenk inciri.

firavunlaşma
* Firavunlaşmak işi.

firavunlaşmak
* Kötü, acımasız bir insan olmak.

firavunluk
* Firavun olma durumu.
* Firavunun görevi.

fire
* Her tür ticarî malda kuruma, dökülme, bozulma gibi sebeplerle eksilme, ağırlık yitimi.
* Bir iş yapılırken çıkan artık parça.

fire vermek
* kuruma dolayısıyla eksilmek.

firez
* Ekin.
* Yeni çıkmaya başlamış ekin.
* Biçilmiş tarlada kalan tahıl kökleri, anız.

firfiri
* Parlak kızıl renk.
* Bu renkte olan.

firik
* Olgunlaşmak üzere olan tahıl.
* Çerez olarak yenen tahıl kavurgası.

firiştahı gelse
* en güçlüsü, en yetkilisi, en üstünü olsa.

firkat
* Ayrılış, ayrılık.

firkate
* Bkz. firkata.

firkateyn
* Üç direkli, bir tür yelkenli savaş gemisi.

firkete
* Kadınların saçlarını tutturmak için kullandıkları U biçimindeki naylon, tel veya bağadan saç tokası.

firketeleme
* Firketelemek işi.

firketelemek
* Firkete ile tutturmak.

firma
* Tüzel kişiliği olsun olmasın bir ekonomik etkinlik birimi.

firuze
* Küpe ve yüzük taşı gibi bezek işlerinde kullanılan, mavi renkli, saydam olmayan hidratlı doğal alüminyum ve fosfattan oluşan değerli bir mineral.

fisebilillâh
* Hiçbir karşılık beklemeden.

fiske
* Parmaklardan birinin ucunu baş parmağın başına iliştirip birdenbire ileriye fırlatarak yapılan vuruş.
* İki parmak ucu ile tutulabilen miktar.
* İnsan derisinde herhangi bir sebeple ortaya çıkan ufak ve içi su dolu kabartı.

fiske fiske kabarmak (veya olmak)
* kabarcıklar oluşmak.

fiske kondurmamak (veya dokundurmamak)
* bir kimse veya nesneyi en küçük bir tehlikeden bile korumak, titizlikle savunmak.

fiskeleme
* Fiskelemek işi.

fiskelemek
* Fiske vurmak.
* Hafifçe sitem etmek.

fiskos
* Başkalarının duyamayacağı biçimde gizli ve alçak sesle konuşma.

fiskos etmek
* başkalarının bulunduğu yerde birkaç kişi gizlice, alçak sesle konuşmak.

fistan
* Giysi.
* (İskoç, Arnavut ve Yunanlılarda) Erkeklerin giydikleri kısa, plili eteklik.

fistanlı
* Fistan giymiş.

fistanlık
* Fistan yapmaya elverişli.

fistansız
* Fistan giymemiş.

fisto
* Elde veya makinede işlenmiş süslü şerit.
* Dantele benzer süsleri olan bir tür kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

fistolu
* Üzerine fisto dikilmiş olan.

fistül
* Akarca.

fiş
* Prizden akım almaya yarayan araç.
* Bir eserin hazırlanmasında kolaylık sağlamak veya bir işe kılavuzluk etmek için yazılıp sınıflandırılan küçük kâğıt yapraklarından her biri.
* Kumarda, bazı alış veriş işlerinde para yerine kullanılan pul ve benzeri.
* Bir işi yaptırmak veya gereken sıranın alındığını belirtmek için bir koçandan koparılmış kâğıtlardan her biri, makbuz.

fiş açmak
* bir işle ilgili konuda gereken bilgileri fiş üzerine yazmaya başlamak, fişlemek.

fişe
* Bazı mobilya kilitlerinin içinde bulunan, birbirinin benzeri fakat farklı ölçüdeki uçları yaylı kilit elemanı.

fişek

* Tüfek, tabanca gibi hafif ateşli silâhların içine, atılmak için sürülen ve içinde barut bulunan bir kovan ile bu kovanın ucuna yerleştirilmiş mermiden oluşan cephane, kurşun.
* Donanma ve şenliklerde kullanılan çeşitli yanıcı veya patlayıcı maddeler.
* Silindir biçiminde üst üste konarak kâğıda sarılmış madenî para.
* Fişek biçiminde yapılmış baharat ambalâjı.

fişek atmak

* ortalığı karıştıracak bir söz söylemek.
* cinsel birleşmede bulunmak.

fişek gibi

* hızla.

fişek salıvermek

* ara bozacak söz söylemek.

fişekçi

* Fişek yapan veya satan kimse.

fişekhane

* Fişek yapılan yer.

fişekli

* İçinde fişek bulunan.

fişeklik

* Üzerine tüfek, tabanca fişekleri geçirilip bele asılan veya omuzdan bele doğru çapraz geçirilen kemer, kargılık.
* Kütüklük.

fişeklikli

* Fişekliği olan.

fişini tutmak

* bir kimsenin davranışlarını fiş üzerinde belirlemek.

fişka

* Çipo tırnağını kaldırıp asmak için geminin kenarında bulunan sabit veya hareketli demir askı.

fişleme

* Fişlemek işi.

fişlemek

* Fiş üzerine yazmak.
* Bir işle ilgili konuda fiş açmak.

fişlenme

* Fişlenmek işi.

fişlenmek

* Fişe geçirilmek, fişe yazılmak.
* Güvenlik kuruluşlarında dosyası bulunmak.

fişli

* Fişe yazılmış olan.
* Güvenlik kuruluşlarında kaydı bulunan (kimse).

fişlik

* Fiş koymaya yarar yer veya kutu.
* Fiş olmaya veya fiş yapılmaya uygun olan.

fit

* Birini başkasına karşı kışkırtma.

fit

* Ödeşme, razı olma.

fit

* İngiliz uzunluk ölçüsü birimi olan foot, ayak sözünün çokluk biçimi.

fit olmak

* ödeşme, razı olmak.

fit vermek (veya fit sokmak)

* birini başkasına karşı kışkırtmak, arayı açmak; kuşku uyandırmak.

fitçi

* Kışkırtıcı, ara bozucu, kovcu.

fitçilik

* Kışkırtıcılık, ara bozuculuk, kovculuk.

fitil

* Lâmbada, kandilde ve mumda yağın, çakmakta benzinin yanmasını sağlayan, türlü biçimlerde bükülmüş veya dokunmuş pamuktan yapılan genellikle yağ çekici madde.
* Derin yaraların tedavisinde, yara içine salınan steril gaz bezi şeridi.
* Anüse konulan donmuş yağ kıvamında ve koni biçiminde ilâç.
* Eskiden topları ve şimdi lâğımları ateşlemekte kullanılan kaytan biçiminde tutuşturucu madde.
* Kumaşın altına kaytan biçiminde bükülmüş bir şey koyup üstten dikerek yapılan kabartma yol.
* Koltuk ve sandalye gibi oturulan eşyanın yapımında dikiş veya çivileri gizlemekte kullanılan şerit.
* Dokunuşunda yolları olan kumaş.
* Elli kâğıtla oynanan ve en az sayısı olanın kazanması kuralına dayanan bir iskambil oyunu.

fitil fitil burnundan gelmek

* Bkz. burnundan gelmek.

fitil gibi

* çok sarhoş.

fitil olmak

* çok sarhoş olmak.

fitil vermek

* kızdırmak, azdırmak, kışkırtmak.

fitilci

* Fitil yapan veya satan kimse.
* Kargaşalık çıkaran (kimse).

fitili almak

* birdenbire telâşlanmak, kaygılanmak, öfkelenmek.

fitilleme

* Fitillemek işi.

fitillemek

* Fişek, dinamit gibi patlayıcı maddelerin fitilini ateşlemek.
* Birini kızdırmak veya kışkırtmak, fitil vermek.

fitillenme

* Fitillenmek işi.

fitillenmek

* Fitil takılmak.
* Kızdırılmak, kışkırtılmak.

fitilli
* Fitili olan veya fitille ateşlenen.
* Üzerinde dokuma doğrultusunda fitiller olan kumaş.

fitilsiz
* Fitili olmayan.

fitin
* Fitik asidin C6H6[OPO(OH)2]6, bir tuzu olan, fosforu tek mideliler tarafından değerlendirilemeyen organik bir bileşik.

fitleme
* Fitlemek işi.

fitlemek
* Birini, başkasına karşı kışkırtmak, fitnelemek.

fitlenme
* Fitlenmek işi.

fitlenmek
* Biri başkasına karşı kışkırtılmak.

fitne
* Geçimsizlik, karışıklık, kargaşa.
* Fitneci, ara bozucu.

fitne fesat çıkarmak
* ara bozucu söz söylemek ya da davranışlarda bulunmak.

fitne fücur
* Çok fitneci, ara bozucu, karıştırıcı.

fitne kumkuması
* Ara bozucu kimse.

fitne sokmak
* ara bozmak, (insanları) birbirine katmak.

fitneci
* Fitne çıkaran, karıştırıcı, ara bozucu.

fitnecilik
* Fitneci olma durumu.

fitneleme
* Fitnelemek işi.

fitnelemek
* Çekiştirmek, yermek, gammazlamak, kovlamak.

fitnelik
* Karıştırma, çekiştirme, ara bozma.

fitopatoloji
* Bitki hastalıklarını inceleyen bilim dalı.

fitre
* Ramazan ayı içinde verilmesi dince buyrulan, miktarı belirli sadaka.

fitret
* Bkz. fetret.

fiyaka
* Gösteriş, çalım, afi, caka.

fiyaka satmak
* gösteriş yapmak, caka yapmak, çalım satmak.

fiyakacı
* Gösterişçi, cakacı, fiyaka yapan (kimse).

fiyakalı
* Gösterişli, cakalı, fiyakası olan.

fiyasko
* Bir girişimde gülünç ve başarısız sonuç.

fiyasko vermek
* bir girişim başarısızlıkla sonuçlanmak.

fiyat
* Alım veya satımda bir şeyin para karşılığındaki değeri, eder, paha.
* Bir mal veya iş gücü için uygun görülen para karşılığı.
* Bir değer ile para birimi arasındaki ilişki.

fiyat (veya değer) biçmek
* bir değer için ödenecek para karşılığını belirlemek.

fiyat ayarlamak
* para değerindeki değişiklik ve başka ekonomik şartlar dolayısıyla fiyatları düzenlemek.

fiyat kırmak
* fiyatı düşürmek, fiyatı indirmek.

fiyat vermek
* isteyeceği veya ödeyeceği fiyatı bildirmek.

fiyatlandırma
* Fiyatlandırmak işi.

fiyatlandırmak
* Fiyatını belirtmek, fiyat tespit etmek, fiyatlandırmak.

fiyatlanma
* Fiyatlanmak işi.

fiyatlanmak
* (bir şeyin) Fiyatı yükselmek, pahalılaşmak.

fiyatları dondurmak
* fiyatların yükselmesini önlemek, fiyatların olduğu gibi kalmasını sağlamak.

fiyatlı
* Fiyatı olan, pahalı.

fiyonk
* Kelebek biçiminde bağlanmış kurdele vb.

fiyonk makarna
* Fiyonk biçiminde dökülmüş ve satışa sunulmuş makarna.

fiyort
* Norveç, İskoçya ve Kuzey Amerika kıyılarında buzulların oluşturdukları dik yamaçlı, derin eski buzul koyaklarının aşağı kesimlerinin deniz altında kalmasıyla oluşan körfez.

fizibilite
* Yapılabilirlik.

fizik
* (maddenin kimyasal yapısındaki değişiklikler dışında) Genel veya geçici yasalara bağlı, deneysel olarak araştırılabilen, ölçülebilen, matematiksel olarak tanımlanabilen madde ve enerji olgularıyla uğraşan bilim dalı.
* İnsanın doğal yapısı.
* Kişinin dış görünüşü.

fizik gücü
* Güçlü yapısı, gücü kuvveti.

fizik kondüsyonu
* Fiziksel ve ruhsal bakımdan bir sporcunun durumu.

fizik ötesi
* Doğa ötesi.

fizik tedavisi
* Hastalıkları su, ışık, hava, elektrik gibi fiziksel ve mekanik yöntemlerle tedavi etme.

fizik yapısı
* Bir insanın vücut görünüşü.

fizikçi
* Fizik bilgini veya fizikle uğraşan kimse.
* Fizik öğretmeni.
* Fizik tedavisiyle uğraşan doktor.

fizikî
* Fiziksel.

fizikî coğrafya
* Yeryüzünün dışında insan ve öteki varlıklar üzerine etki yapan doğal olayların doğuşunu, oluşumunu ve sonuçlarını inceleyen coğrafya bilimi.

fizikî harita
* Herhangi bir yerin dağlarını, ovalarını, plâtolarını, akarsularını, göllerini gösteren harita.

fizikokimya
* Kimyasal olayları fiziksel yöntemlerle çözümleyen, fizik ve kimya konularını kapsayan bilim.

fiziksel
* Fizikle ilgili olan.
* Genel olarak doğaya, maddeye, nesnelere ilişkin olan.
* Gerçek, gerçek olma durumu.

fizyokrat
* Fizyokratlık yanlısı.

fizyokratlık
* Tarım emeğinin üretici emek olduğunu ve yalnızca bu emeğin, değeri yarattığını ileri süren XVIII.yüzyıl ekonomi görüşü.

fizyolog
* Fizyolojist.

fizyoloji
* Canlıların hücre, doku ve organlarının görevlerini ve bu görevlerin nasıl yerine geldiklerini inceleyen bilim dalı.

fizyolojik
* Fizyoloji ile ilgili, vücutla ilgili.
* Normal, doğal olarak işleyen.

fizyolojist
* Fizyoloji bilgini, fizyolog.

fizyonomi
* Yüz çizgilerinin genel durumundan çıkan anlam.

fizyoterapi
* \343 fizik tedavisi.

fizyoterapist
* Fizyoterapi uzmanı, hastaları fizyoterapi yoluyla tedavi eden kimse.

flâm
* Bkz. emniyet kilidi.

flâma
* İşaret olarak veya çeşitli amaçlarla kullanılan küçük bayrak.
* Mühendislerin, haritacıların kullandığı renkli belirtme sırığı.
* Mızrak ucuna takılan küçük bayrak.
* İki veya üç köşeli, küçük boyutlu bayrak.

flâmacı
* Flâma kullanarak anlaşmayı sağlayan kimse.

Flâman
* Flândra ülkesi halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Flâman halkına özgü olan.

Flâman atı
* Belçika kökenli iri koşum atı.

Flâman kuşu
* Bkz. flâmingo.

Flâmanca
* Hint-Avrupa dil ailesinden, Hollanda, Fransa ve Belçika'nın bir bölümünde konuşulan dil.

flâmangiller
* Kuşlar sınıfının leyleksiler takımına bağlı flâmanlar alt takımının bir familyası.

flâmanlar
* Kuşlar sınıfının, leyleksiler takımının bir alt takımı.

flâmingo
* Leyleksilerden, tüyleri beyaz, pembe, kanatlarının ucu kara, eti yenir bir kuş (Phoenicopterus ruber).

flândra
* Genellikle ince bezden yapılmış, uçkurluk bölümü dar, kurdele biçiminde bayrak.

flândra balığı
* Bkz. kurdele balığı.

flânel
* Keten ve yünden dokunan kumaş.

flâş
* Fotoğraf çekiminde ışık yeterli olmadığında bir görüntüyü net almak için kullanılan çok kısa süreli ve güçlü parıltı.
* Fotoğraf çekiminde güçlü parıltıya ihtiyaç duyulduğunda kullanılan lâmba.
* İletişimde üstünlüğü, önceliği olan önemli haber.
* Gösterişe, ilgiye düşkün.

flâş conta
* Su motorlarında motor ile su borusu arasına geçirmezliği sağlamak için yerleştirilen yuvarlak lâstik veya kauçuk madde.

flâşör
* Otomobillerde dört sinyal lâmbasının aynı anda yanıp sönmesini sağlayan düzen.

flâvta
* Flüt.

flebit
* Toplardamarlarda iç zar iltihabı.

flegmon
* Deri altındaki veya organlar arasındaki katılgan dokunun iltihaplanması.

fleol
* Buğdaygillerden, küçük bir çayır otu (Pheleum pratense).

flibit
* Bkz. flebit.

flit
* Sinek, sivrisinek gibi böcekleri öldürmek için püskürtülen ilâç.
* Bu ilâcı havaya püskürten araç.

flitleme
* Flitlemek işi.

flitlemek
* Flit vb. kullanarak bir yere ilâç püskürtmek.

flok
* Geminin cıvadrasına çekilen üçgen yelken.

flor
* Bkz. flüor.

flora
* Bir bölgede yetişen bitkilerin hepsi, bitki örtüsü, bitey.

floresan
* Bkz. flüoresan.

floresans
* Bkz. flüoresans.

flori
* Altın para.

florin
* Hollanda para birimi, gulden.

florya

* Bkz. flurya.

floş
* Selülozdan, yapay, parlak, bükümsüz iplik.

floş
* Poker oyununda aynı renkten ve aynı türden beş kâğıt.

flöre
* Eskrimde kullanılan, namlusu düz ve yuvarlak, ucu düğmeli kılıç.

flört
* Kadınla erkek arasındaki yakın ilişki, oynaş.
* Flört edilen kimse.
* Siyasal bir partiye, yabancı bir ülkeye vb. ne tam olarak bağlanmadan yaklaşma.

flört etmek (veya yapmak)
* karşı cinsten biriyle yakın ilişki kurmak.

flûrcun
* Bkz. kocabaş.

flûrya
* İspinozgillerden, tüyleri yeşilimsi, ağaçlık ve fundalıklarda yaşayan, güzel ötüşlü bir kuş, yelve (Chloris chloris).

flüor
* Atom numarası 9, atom ağırlığı 19, yoğunluğu 1,265, kokusu ozonu andıran, yeşilimtırak sarı renkte, halojenler grubunun ilk elementi olan basit element. Kısaltması F.

flüoresan
* Flüorışıl.

flüoresan lâmba
* İçindeki seyreltilmiş gazdan oluşan elektrik boşalması sonunda yayılan ışınımların etkisiyle çeperleri flüorışıl durumuna gelen cam tüp.

flüoresans
* Flüorışı.

flüorışı
* Bazı cisimlerin aldıkları ışığı, boyu daha uzun ışık ışınımlarına dönüştürmesi özelliği.

flüorışıl
* Flüorışı özelliği gösteren, flüoresan.

flüorit
* Kalsiyum flüorür birleşiminde, çeşitli renkleri olan bir mineral.

flüorür
* Flüorun başka bir elementle verdiği ikili birleşik.

flüt
* Yan tutularak çalınan, orkestrada yer alan bir üflemeli çalgı.

flütçü
* Flüt çalan kimse.

fob
* Alıcı ile satıcı arasında kararlaştırılan bir fiyatın, malın satıcı tarafından belli bir limanda gemi üzerinde teslimi şartıyla biçilmiş olduğunu gösteren bir kısaltma.

fobi
* Belirli nesneler veya durumlar karşısında duyulan olağan dışı güçlü korku, yılgı.

fodla
* Çoğunlukla imaretlerde yoksullara verilen kepekli undan yapılmış pideye benzer bir tür ekmek.

fodlacı
* Evlere fodla dağıtan kimse.
* Fodla ile geçinen kimse.

fodlacılık
* Fodlacı olma durumu.

fodra
* Düz ve dik durması için elbisenin bazı yerlerine kumaşla astar arasına konulan sert ve kolalı bez.

fodul
* Üstünlük taslayan, kibirlenen.

fodulca
* Fodul gibi, fodula yaraşır (biçimde).

fodulluk
* Üstünlük taslama durumu, fodulca davranış.

fok
* Etçiller takımının fokgiller familyasından, 1-2 m boyunda, postu değerli, memeli deniz hayvanı, ayı balığı (Phoca).

fokgiller
* Soğuk denizlerin kıyılarında yaşayan, etçiller takımının yüzgeç ayaklılar alt takımından bir familya.

fokstrot
* Dört tempolu bir dans.

fokur fokur
* Fokurdayarak.

fokurdak
* Fokurdama özelliği olan.

fokurdama
* Fokurdamak işi.

fokurdamak
* Ses çıkararak kaynamak.

fokurdatma
* Fokurdatmak işi.

fokurdatmak
* Fokurdamasını sağlamak.

fokurtu
* Sıvılar fokurdarken çıkan ses.

fol
* Tavuğun istenilen yere yumurtlaması için o yere konulan yumurta veya yumurtaya benzeyen şey.

fol yok yumurta yok
* ortada bu konu ile ilgili hiçbir belirti olmadığı hâlde varmış gibi bir kuşkuya düşmek.

folk
* Halk.

folk müziği
* Halk müziği.
* Özellikle II. Dünya Savaşından sonra Amerika'da başlayan halk şarkılarından esinlenen müzik.

folk sanatçısı
* Halk müziği ile uğraşan veya söyleyen sanatçı.

folklor
* Halk bilimi.

folklorcu
* Halk bilimci.
* Halk oyunlarını öğreten veya oynayan kimse.

folklorculuk
* Folklorcunun işi veya mesleği.
* Halk bilimi ile uğraşmak işi.
* Halk oyunlarını öğretmek veya öğrenmek işi.

folklorik
* Halk bilimi ile ilgili.

folklorist
* Bkz. folklorcu.

folluk
* Tavukların yumurtlaması için hazırlanmış yer.

folyo kâğıdı
* Yiyecekleri korumak ve saklamak için kullanılan, ince şeffaf kâğıt.

fon
* Belirli bir iş için gerektikçe harcanmak üzere ayrılıp işletilen para.
* Sinemada, tiyatroda oyuncuların arkasındaki resim, fotoğraf veya çeşitli plâstik ögelerden oluşan dekor, görüntü.
* (resimde) Bir tabloda, üzerinde konunun işlendiği boya katı.
* İç mimarîde üstüne başka şeyler eklenen bölüm.
* Bir kumaşın alt dokusu.

fon müziği
* Bir sahne eseri oynanırken çalınan müzik.

fonda
* Geminin demir attığı yer.

fonda
* Gemiler için demir atma komutu.

fonda etmek
* demir atmak.

fondan
* İçinde likör, tatlı veya hoş kokulu maddeler bulunan, ağızda kolayca eriyen bir tür şekerleme.

fondip
* Sonuna kadar, bir solukta bir dikişte.

fondip yapmak
* bir solukta, bir dikişte içmek.

fondöten
* Kadınların, cildi pürüzsüz göstermesi, renk vermesi için yüzlerine sürdükleri yarı sıvı veya boyalı krem, düzgün.

fonem
* Ses birimi.

fonetik
* Ses bilgisi.
* Sesleri bütün özellikleri, ayrıntılarıyla gösteren, sesçil.

fonetikçi
* Ses bilgisi ile uğraşan, ses bilgisi uzmanı.

fonksiyon
* İşlev.
* Görev.
* Bir veya birçok değişken (değerleri değişebilen) niceliklere bağlı olarak değişen nicelik.
* Bir birleşikteki herhangi bir madde grubunun kimyasal görevi, bu görevi nitelendiren özelliklerin tamamı.

fonksiyonalizm
* İşlevcilik, görevcilik.

fonksiyonel
* Fonksiyonla ilgili; fonksiyonları inceleyen, işlevsel.
* Bir kimyasal fonksiyon ile ilgili.

fonograf
* Önceden özel bir madde üzerine tespit edilmiş sesleri istendiğinde tekrarlayan cihaz, sesyazar, gramofon.

fonografi
* Seslerin gerektikçe tekrarlanmasını sağlamak için, bunların titreşimlerini, madde üzerine iz olarak geçirme yöntemi.

fonojenik
* Sesi radyo veya fonografa uygun olan (kimse).

fonolit
* Sesli taş.

fonolog
* Ses bilimci.

fonoloji
* Ses bilimi.

fonotelgraf
* Telefonla iletilen telgraf.

font
* Dökme demir, pik (I).

fora
* Yelkenleri açtırmak için verilen komut.

fora
* Ayakkabı üstüyle pençesi arasına konulan parça.

fora etmek
* açmak, çözmek.
* çekip çıkarmak.

* açmak, çıplak duruma getirmek.

forint

* Macar para birimi.

form

* Biçim, şekil.
* Bir şeyin istenilen ve olması gereken durumu.
* İstenilen şeylerin yazılması, doldurulması için hazırlanmış basılı belge.

forma

* Biçim, şekil.
* Öğrencilerin, sporcuların, bazı mesleklerde çalışanların giydikleri, bağlı bulundukları okul, spor klübü veya meslekleri belirten tek tip giysi.
* Tek kâğıt tabaka üzerine basılan 16 sayfalık kırılmış kitap parçası.

forma başlık

* Dalgıçların eskiden kullandığı yuvarlak metal başlık.

formaldehit

* Doymuş aldehitlerin ilk üyesi olan H-CHO formülündeki aldehit.

formalık

* Forma yapmak için ayrılmış, forma yapmaya uygun.
* Herhangi bir sayıda forması olan.

formalist

* Biçimci, formaliteci, şekilci.

formalite

* Yöntem veya yasaların gerektirdiği işlem.
* Önem verilmediği hâlde bir zorunluluğa bağlı olarak yapılan biçimsel davranış.
* Yerine getirilmesi kanunca zorunlu kılınan işlem.

formaliteci

* Özellikle resmî işlerde yöntemlere, tüzüklere sıkı sıkıya bağlanıp işlerin yürümesini güçleştiren kimse.
* Biçimci, şekilci, şekilperest, formalist.

formalizm

* Biçimcilik.

formasyon

* Biçimlenme.
* Belirli bir düzeyde eğitim görme, yetişme.

format

* Film veya fotoğrafta boyutlar.

formatlama

* Formatlamak işi.

formatlamak

* Bilgisayarda bir disketi zararlı ögelerden temizlemek.

formatlı

* Bilgisayarda bir disketin zararlı ögelerden temizlenmiş durumu.

formda olmak

* gerekli güç ve yeteneklere sahip olmak.

formdan düşmek

* güç ve yeteneği yitirmek.

formel

* Biçimsel.

formen

* Ustabaşı.
* İşçilerin düzenli ve verimli çalışmasını sağlayan ve işçiler üzerinde otoritesi olan işçi.

formik asit

* Karıncalarda ve bazı bitkilerde bulunan asit (HCOOH), karınca asidi.

formika

* Fenol formol reçinesine batırılmış ve yüzeyi yapay reçine ile kaplanmış birkaç kat kâğıttan oluşan ve çoğu marangozlukta kullanılan bir çeşit madde.

formol

* Formaldehidin %40' lık değişik sulu çözeltisine verilen ad.

formunu korumak

* gerekli güç ve yeteneği bozmadan devam ettirmek.
* diri ve canlı görünmek.

formül

* Genel bir olguyu, bir kuralı veya ilkeyi açıklayan simgeler takımı.
* Bir belgenin yazılacağı biçimi ve ona özgü olan deyimi gösteren örnek.
* Çıkar yol, tutulan yol, yöntem.
* Kalıplaşmış, basmakalıp anlatım.
* Bir veya birçok niceliğe bağlı bulunan bir niceliğin hesaplanmasına yarayan cebirsel anlatım.
* Birleşik bir cismin birleşimine giren maddeleri ve bunların o birleşik maddedeki oranlarını gösteren kısaltma takımı.

formül bulmak

* bir işi çözümleyecek çıkar yol bulmak, çözüm bulmak.

formüle

* "Bir düşünceye bir anlatım biçimi vermek" anlamında kullanılan formüle etmek birleşik fiilinde geçer.

formüler

* Formül dergisi.

formülleşme

* Formülleşmek işi.

formülleşmek

* Formül durumuna gelmek, kısa ve özlü duruma gelmek.

formülleştirme

* Formülleştirmek işi.

formülleştirmek

* Formül durumuna getirmek.

foroz

* Bir ağ atılışında çıkarılan balık miktarı.

foroz kayığı

* Dalyandan balık çıkarmak için kullanılan kayık.

fors

* Devlet başkanının bulunduğu yerlere, amirallerin çalıştıkları kuruluşlara veya gemilere, generallerin garnizonlarına ve bu düzeydeki görevlilerin arabalarına çekilen üç veya dört köşeli bayrak.
* Söz geçirirlik, saygınlık.

forsa
* Gemilerde kürek çeken tutsak veya hükümlü kimse.

forseps
* Bazı güç doğumlarda çocuğun başını tutup dışarı çekmeye yarayan araç.

forslu
* Üzerine fors çekilmiş (gemi, otomobil).
* Sözü geçer, güçlü.

forsmajör
* Zorlayıcı sebep.

forsu olmak
* bir konuda saygınlığı, gücü, söz geçirirliği bulunmak.

fort pense
* Küçük başlı vidaları sıkmakta kullanılan özel bir alet.

forte
* Parçanın güçlü çalınacağını gösterir.

fortepiano
* F. P. harfleriyle gösterilen, parçanın önce güçlü çalınıp söyleneceğini, hemen sonra hafifletileceğini belirten terim.

fortissimo
* Bir müzik eserinde bazı bölümlerin çok güçlü çalınması gerektiğini belirtir.

forum
* Eski Romalılar zamanında, Roma'da ve diğer şehirlerde kamu işlerini konuşmak için halkın toplandığı alan.
* Dinleyici durumunda olanların da söz alabildikleri belli bir konu üzerinde düzenlenmiş toplantı.
* Bazı sorunların görüşülerek karara bağlandığı genel toplantı.
* Tartışma alanı.

forvet
* Futbolda görevi karşı tarafa top sürmek ve gol atmak olan ileri uçtaki oyuncu, akıncı.

fos
* Çürük, temelsiz, boş, kof.

fos çıkmak
* bir işin sonu gelmemek, boş çıkmak.

fosfat
* Fosforik asidin tuzu veya esteri.

fosfatlama
* Fosfatlamak işi.

fosfatlamak
* Ekilen topraklara fosfatlı gübre vermek.
* Madensel bir parçanın yüzeyinde koruyucu bir fosfat tabakası oluşturmak.

fosfatlı
* İçinde fosfat olan.

fosfor
* Atom numarası 15, atom ağırlığı 30,97 olan, yarı saydam, bal mumu kıvamında, karanlıkta ışıldayan sarımsak kokulu, 1,83 yoğunluğunda, zehirli bir element. Kısaltması P.

fosforışı
* Bazı cisimlerin veya canlı varlıkların normal sıcaklığında hissedilir bir artış olmadan, karanlıkta ışık verme özelliği.

fosforışıl
* Fosforışı özelliği olan.

fosforik
* Gübre, sabun, deterjan yapımında ve eczacılıkta kullanılan, renksiz sıvı anlamına gelen fosforik asit teriminde geçer.

fosforik asit
* Fosfor, hidrojen ve oksijenden oluşan, suda kolay çözünen, 42° C' de eriyen, kristal yapılı, renksiz bir asit (H3PO4).

fosforlu
* Birleşiminde fosfor olan.
* Işıklı, parlak.
* Gösterişli, çok boyalı.

fosforsuz
* Fosforu olmayan.

fosgen
* Karbonmonoksit ile klordan meydana gelen boğucu bir gaz.

fosil
* Yerin altında kalıp taşlaşmış hayvan ve bitki kalıntısı, taşıl, müstehase.
* Düşünce, yaşayış biçimi vb. bakımlardan çağın gerisinde kalmış kimse.

fosilleşme
* Fosilleşmek durumu, taşıllaşma.

fosilleşmek
* Fosil durumuna gelmek, taşıllaşmak.
* Gerilemek, köhneleşmek.

fosilli
* İçinde fosil bulunan.

foslama
* Foslamak işi.

foslamak
* Fos çıkmak.

foslatma
* Foslatmak işi.

foslatmak
* Yanlışını veya hilesini ortaya çıkararak birini bozmak, utandırmak.

fosseptik
* Lâğım çukuru.

fosur fosur
* "Tütün, sigara vb.nin dumanını savurarak içmek" anlamında fosur fosur içmek deyiminde geçer.

fosurdama
* Fosurdamak işi.

fosurdamak

* Solurken ağızdan ses çıkarmak.

fosurdatma
* Fosurdatmak işi.

fosurdatmak
* Tütün, sigara vb. ni duman çıkararak içmek.

fosurtu
* Sigarayı fosur fosur içerken çıkan ses.

foşa
* Tombul fındık grubunda standart bir fındık çeşiti.

foşurdama
* Foşurdamak işi.

foşurdamak
* Foşur foşur ses çıkarmak.

foşurdata foşurdata
* Foşurdayarak, foşurdatır bir biçimde.

foşurdatma
* Foşurdatmak işi.

foşurdatmak
* Suyun foşurdamasına yol açmak.

fota
* İçinde şarap yapılan bir çeşit fıçı.

fotin
* Bkz. potin.

foto
* Işık.

foto
* Fotoğraf sözünün kısaltılmışı.

fotoakım
* Fotoelektrik olayından elde edilen akım.

fotoelektrik
* Işığın etkisiyle elektrik üretme, yaratma.
* Işık ışımalarının etkisiyle oluşan her tür elektrik olayı için kullanılır.

fotofiniş
* Bir yarışta, yarışanların varış anını tespit eden araç.

fotoğraf
* Görüntüyü, ışığa karşı duyarlıklı (cam, kâğıt gibi) bir yüzey üzerinde özel makine ile tespit etme yöntemi.
* Bu yöntemle tespit edilerek çoğaltılan resim.

fotoğraf çekmek
* fotoğraf makinesiyle görüntü tespit etmek.

fotoğraf makinesi
* Fotoğraf çekerken görüntüyü duyarlıklı yüzey üzerinde tespit etmeye yarayan cihaz.

fotoğrafçı

* Fotoğraf çeken veya basan kimse.
* Fotoğraf çekilen veya fotoğraf makinesi satılan yer, fotoğrafhane.

fotoğrafçılık
* Fotoğraf çekme yöntemi.
* Fotoğrafçının mesleği.

fotoğrafhane
* Fotoğrafçının çalıştığı yer.

fotoğrafını almak
* fotoğraf makinesiyle resmini çekmek.

fotoğraflama
* Fotoğraflamak işi.

fotoğraflamak
* Fotoğrafla tespit etmek, fotoğrafını çekmek, görüntülemek.

fotojen
* Işık yaratan, doğuran.

fotojenik
* Işığın bazı cisimler üzerine yaptığı kimyasal etki ile ilgili veya bu etkileri yaratma özelliği taşıyan.
* Fotoğraf kâğıdını çok etkileyen.
* Fotoğrafta veya sinema filminde güzel bir etki bırakan (yüz, duruş).

fotokimya
* Işık etkisiyle oluşan kimyasal tepkimeleri inceleyen bilim.

fotokinezi
* Bazı hayvanları karanlıkta ışık, çok aydınlıkta karanlık aramaya iteleyen dürtü.

fotokopi
* Tıpkıçekim, eşçekim.

fotokopici
* Fotokopi işlerini yapan, fotokopi çeken kimse.

fotokopicilik
* Fotokopicinin işi.

fotolitografi
* Taş veya maden üzerindeki örneklerin, ışığa duyarlı tabakalar üzerinde fotoğraf veya kopya yoluyla çıkarılmasında kullanılan baskı tekniği.

fotomekanik
* Fotoğraftan baskı klişesi elde etmek için uygulanan her türlü yöntem.

fotometre
* Işıkölçer.

fotometri
* Işık ölçümü.

fotomodel
* Fotoğraf veya reklâm fotoğrafları için modellik eden kimse.

fotomontaj
* Bir konu üzerindeki eksik bölümleri tamamlamak veya daha çok konuyu bir araya toplamak için birkaç fotoğrafın birleştirilmesi.

fotomorfoz
* Canlı varlıkların birey oluş sırasındaki gelişimi üzerinde ışığın yaptığı etki.

fotoroman
* Bir metinle bir dizi fotoğraftan oluşan hikâye veya roman.

fotosentez
* Yeşil bitkilerin ışıkta basit birleşiklerinden karmaşık yapılı organik moleküller yapması.

fotosfer
* Işık yuvarı.

fotoskop
* Merceklerin uyumundaki değişiklikleri, onların yüzeylerindeki yansımalarla gözlemeye yarayan alet.

fotoşimi
* Fotokimya.

fototaksi
* Bkz. fototaktizm.

fototaktizm
* Işığa göçüm.

fototek
* Fotoğraf belgeliği.

fototerapi
* lşığın tedavi amacıyla kullanılması.

fototropizm
* Işığa doğrulum.

foya
* Parıltısını artırmak için elmas taşlarının altlarına konan ince metal yaprak.

foyası çıkmak
* bir olay dolayısıyla bir kimsenin kötü niteliği ortaya çıkmak.

foyasını belli etmek
* göz boyacılığı, suçu, kötü niteliği veya gizli niyeti ortaya çıkmak.

fötr
* Şapka, çanta, çiçek ve başka süs eşyası yapmak için kullanılan ince ve yumuşak keçe.

Fr
* Fransiyum'un kısaltması.

fragman
* Tanıtma filmi.

frak
* Resmî törenlerde giyilen uzun etekli, eteğinin arkası beline kadar yırtmaçlı, siyah, resmî erkek ceketi ve takımı.

fraklı
* Frakı olan.

fraksiyon
* Bir siyasî partinin politikasını parlâmentoda, yerel yönetimlerde, çeşitli kuruluşlarda yürütmek için teşkilâtlanmış grup, bölüntü, bölüngü.

* Bir siyasî partinin içinde, partinin izlemekte olduğu ana siyasî çizgiye karşı olan, ayrı bir teşkilât merkezi bulunan ve partinin çoğunlukla aldığı kararlara karşı savaşan parti içi grup.

francala
* İyi nitelikli undan yapılan ince uzun ekmek.

francalacı
* Francala yapan veya satan kimse.

francalacılık
* Francala yapma ve satma işi.

francalalık
* Francala yapmaya uygun olan (un).

frank
* Fransız para birimi.

franklık
* Frank değerinde.

Fransız
* Fransa'da yaşayan bir halk ve bu halkın soyundan olan kimse.
* Fransız halkına özgü olan, Fransa ile ilgili olan.

Fransızca
* Hint-Avrupa dillerinden, Fransa ve Fransız uygarlığını benimsemiş ülkelerde kullanılan dil.
* Bu dile özgü olan.

Fransızlaşma
* Fransızlaşmak işi.

Fransızlaşmak
* Fransız olmak, Fransızlığı benimsemek.

Fransızlaştırma
* Fransızlaştırmak işi.

Fransızlaştırmak
* Fransız kimliğini kazandırmak.

Fransızlık
* Fransız olma durumu.

fransiyum
* Aktinyum'dan elde edilen, atom numarası 87, atom ağırlığı 223 olan radyoaktif element. Kısaltması Fr.

frapan
* Göz alıcı, göze çarpıcı, alımlı.

frekans
* (Ses, dalga vb. için) Birim zamandaki titreşim sayısı, sıklık.

fren
* Bir makinenin, herhangi bir taşıtın hızını kesmeye veya onu durdurmaya yarayan mekanizma.

fren mesafesi
* Hareket hâlindeki aracın frene basıldığı durumda aldığı yol uzunluğu.

fren yapmak
* bu mekanizmayı kullanarak taşıtın hızını kesmek veya taşıtı durdurmak.

frenci

* Tren yolu dönemecinde yol boyundaki frenlere kumanda eden görevli.

frengi

* Genellikle cinsel birleşmelerle bulaşan, tedavi edilmezse inme, körlük, delilik gibi sonuçlara kadar varan, döle de geçerek vücutça ve akılca sakat bir soyun yetişmesine yol açan hastalık.

frengi

* Gemi güvertelerinde, suların dışarıya akması için bordalara açılan delik.

frengili

* Frengi hastalığına tutulmuş olan.

Frenk

* Anglosakson, Cermen veya Lâtin ırklarının birinden olan kimse.
* Osmanlıların Avrupalılara, özellikle Fransızlara verdikleri ad.

Frenk asması

* Asmagillerden, sonbaharda yaprakları güzel bir renk alan süs sarmaşığı (Ampelopsis).

Frenk çileği

* Kokusuz, kırmızı iri meyve veren çilek türü.

Frenk gömleği

* Yakası kravat takmaya uygun, çoğu uzun kollu, ceket veya yelek altına giyilen erkek gömleği.

Frenk inciri

* Kaktüsgillerden, yaprakları etli ve yayvan dikenli bir bitki, firavun inciri, Hint inciri (Opuntia ficus-indica).
* Bu bitkinin kalın, dikenli kabuğu olan tatlı yemişi.

Frenk lâhanası

* Brüksel lâhanası.

Frenk maydanozu

* Maydanozgillerden, salata ve salçalarda kullanılan bodur ve ıtırlı bir bitki.

Frenk menekşesi

* Turpgillerden, çiçekleri güzel kokulu bir süs bitkisi türü (Hesperis).

Frenk üzümü

* Taşkırangillerden bir çalı (Fibes nigrum).
* Bu bitkinin daha çok şurubu yapılan, uzun salkım biçiminde, taneleri ufak, kırmızı ve mayhoş yemişi.

Frenkçe

* Frenk ve özellikle Fransız dili.
* Frenklerin biçiminde ve Frenklere özgü olan.
* Avrupalı gibi.

Frenkleşme

* Frenkleşmek işi.

Frenkleşmek

* Frenge benzemek, Frenk gibi davranışlarda bulunmak.

Frenkleştirmek

* Frenklere özgü yaşayış tarzı kazandırmak.

Frenklik

* Frenk gibi davranma.

frenleme

* Frenlemek işi.

frenlemek
* Bir taşıtın, mekanizmanın hareketini fren yardımıyla yavaşlatmak veya durdurmak.
* Bir gidişin, bir tutumun aşırılığını engellemek, gemlemek.

frenlenme
* Frenlenmek işi.

frenlenmek
* Frenlemek işi yapılmak.

frenleyici
* Bazı organların çalışmasını engelleyen.
* Engelleyen, ilerlemeye, gelişmeye engel olan.

frenoloji
* Kafatasının biçimine bakarak insanın karakterini ve zihnî yeteneğini inceleme.

frer
* Erkek kardeş anlamında papazlar için kullanılan bir söz.
* Yabancılara ait okullarda görevli papaz.

fresk
* Yaş duvar sıvası üzerine kireç suyunda eritilmiş madenî boyalarla resim yapma yöntemi.
* Bu yöntemle yapılmış duvar resmi.

freze
* Tornacılıkta, bir deliğin ağzını genişletmeye yarayan çelik alet.
* Frezeleme işinde kullanılan takım tezgâhı.

frezeci
* Teknik resme veya modele uygun her çeşit parçayı freze tezgâhında yapabilen işçi.

frezeleme
* Frezelemek işi.

frezelemek
* Bir parçayı freze tezgâhında işlemek.

fribord
* Bir geminin su yüzünden yukarı kalan bölümü.

frigo
* Dondurulmuş krema.
* Sevimsiz, soğuk (kimse).

frigorifik
* Soğutma özelliği olan, soğutucu.

frijider
* Buz dolabı, soğutucu.

frijidite
* Cinsel soğukluk.

frikik
* Serbest vuruş.
* Eteğin açılmasıyla bacağın görünmesi.

frikik yakalamak
* açık bacak görmek.

friksiyon
* Ovma, ovuşturma.

frisa
* Tütünleme suretiyle kurutulmuş ringa balığı.

frişka
* Yelkeni dolduramayacak kadar hafif rüzgâr.

fritöz
* Patases kızartmaya yarayan özel kap.

friz
* Tavandan inerek sahnenin üst kısmını, sahne boyunca kaplayan kısa, dar perde.
* Eski Yunan ve Roma yapılarında taban kirişi ile çatı arasında kalan, üzeri boydan boya kabartmalarla süslü bölüm, efriz.

frize kaplama
* Ağacın yıl halkalarının kaplama yüzeyinde paralel çizgiler hâlinde görülmesiyle elde edilen bir kaplama çeşidi.

früktoz
* Levüloz, meyve şekeri.

fuar
* Belli zamanlarda, belli yerlerde ticarî mal sergilemek amacıyla açılan büyük sergi.

fuarcı
* Fuar işleriyle uğraşan kimse.

fuarcılık
* Fuar düzenleme işi.

fuaye
* Bir gösteri veya toplantı binasında, temsil veya toplantı aralarında kullanılan dinlenme yeri.

fuel oil
* Ham petrolün damıtılması sonunda elde edilen ve yakıt olarak kullanılan ürün, yağ yakıt.

fuhuş
* İçinde bulunulan toplumun kurallarına uymayan cinsel ilişkide bulunma; bir veya birkaç kişiyle para karşılığında cinsel ilişkide bulunma.
* Taşkınlık, aşırı davranış.

fujer
* Eğrelti otu, aşk merdiveni.

fukara
* Yoksul, fakir, fıkara.
* Zavallı.
* Derviş.

fukara babası
* Yoksullara yardım etmeyi seven kimse.

fukaralık
* Yoksulluk, fakirlik.
* Güçsüzlük.

fukusgiller
* Su yosunlarından, gelgitli denizlerin kayalıklara yakın yerlerinde yetişen esmer bir yosun.

ful

* Taşkırangillerden, birçok türleri bulunan ağaççık ve bunun güzel kokulu beyaz çiçeği (Casmin sambac).
* Küçük taneli bir bakla türü.

ful

* Tam, bütün, eksiksiz.
* İskambil oyununda benzer kâğıtların bir araya gelmesi.

fular

* Bir tür ince ipek kumaş.
* İpek eşarp.

fule

* Adım aralığı.

full- time

* Bkz. fultaym.

fultaym

* Tam gün.

fultaymcı

* Tam gün çalışan (kimse).
* Tam gün çalışmayı destekleyen (kimse).

fultaymlı

* Tam gün çalışmayı kabul eden (kimse).

fulya

* Nergisgillerden, soğan köklü bir bitki ve bu bitkinin zerrin ve nergis adlarıyla da anılan güzel kokulu çiçekleri (Narcissus jonquilla).

fulya balığı

* Fulya balığıgillerden, yan kanatları çok geniş, kuyruğu testere gibi dişli bir balık türü (Myliobatis aquila).

fulya balığıgiller

* Örnek hayvanı fulya balığı olan omurgalı hayvanlar sınıfı.

funda

* Süpürge otu.

funda sıçanı

* Şili ve Peru'da yaşayan kemiriciler takımından bir memeli türü (Ectadon degus).

funda tavuğu

* Avustralya'da yaşayan tavuksulardan bir kuş türü (Cathetfurus lathami).

funda toprağı

* Funda yapraklarının çürümesiyle oluşan ve gübre olarak yararlanılan toprak.

fundagiller

* Fundalar takımından, bayağı funda veya süpürge çalısı, azelya, yaban mersini, koca yemiş gibi çoğu her zaman yeşil birçok çalı ve ağaççığı içine alan bir bitki familyası.

fundalar

* Fundagillerle birlikte bunlara benzeyen daha başka familyaları da içinde toplayan bir bitki takımı.

fundalık

* Funda ile kaplanmış yer.

fundamentalist

* Fundamentalist yanlısı olan kimse.

fundamentalizm
* Birinci Dünya Savaşı yıllarında Amerika'da ortaya çıkan protestan kökenli dinî akım.

funya
* Top ateşlemeye yarar kapsül.
* Topu ateşlemek için falya deliğine konulan araç.

furgon
* Yolcu katarlarına eklenen yük vagonu.

furta
* Bkz. farta furta.

furya
* Olağandan çok fazla bulunma durumu.

fut
* 30,480 cm'ye eşit olan İngiliz uzunluk ölçü birimi, ayak, kadem. Çoğulu: fit.

futa
* İpekli peştamal.

futa
* Dar, uzun ve hafif bir yarış kayığı, kik.

futbol
* Topu, kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyunu, ayak topu.

futbolcu
* Futbol oyuncusu.

fuzulî
* Yersiz, gereksiz.

fücceten
* Birdenbire, ansızın (ölmek).

fücceten gitmek
* ansızın ölmek.

fücur
* Bkz. fitne fücur.

füg
* Çok sesli müzikte bir beste.

fülûs
* Bakır para.

fülûsüahmere muhtaç
* çok fakir, beş parası yok, düşkün, zavallı.

füme
* Duman rengi.
* Bu renkte olan.
* Tütsü ile kurutulmuş (balık, et).

fümerol
* Etkin olmayan dönemlerde, yanardağların ağzından yayılan gaz.

Fürs
* Eski Fars halkından olan kimse.

füru
* Dallar, kollar, ayrıntılar.
* Çocuklar, torunlar.

fürumaye
* Sütü bozuk, mayası bozuk, soysuz.

füsun
* Sihirli, büyülü, afsunlu.

füsunkâr
* Sihirli, büyülü, afsunlu.

fütuhat
* Zaferler, fetihler.

fütuhatçı
* Fütühat yapan.

fütur
* Bezginlik, umutsuzluk, usanç.

fütur etmemek
* umursamamak, önemsememek.

fütur getirmek
* bezginlik getirmek, bezmek.

fütursuz
* Çekinmez, umursamaz.

fütursuzca
* Önemsemeyerek, aldırmayarak.

fütürist
* Gelecekçi.

fütürizm
* İtalyan şairi Marinetti'nin 1909 yılında yayımladığı bildiri ile ortaya çıkan, yeni hayatı övmek, geleneksel edebî kuralları yıkmak amacını güden ve Dadacılık, gerçek üstücülük gibi akımlara öncülük etmiş olan edebiyat çığırı, gelecekçilik.

fütüroloji
* Gelecek bilimi.

fütüvvet
* Dinî ve meslekî birlik, esnaf teşkilâtı.

füze
* İtiş gücü, bir yanıcı ve bir yakıcı maddenin sürekli olarak yanmasından doğan hareket ettirici öge.

füzeatar
* II. Dünya Savaşından bu yana otomatik mermiler atan bazı silâhlara verilen ad.

füzen
* Resim çizerken kullanılan, taflan çubuklarından yapılan kalem, kömür kalem.
* Kömür kalemle yapılmış resim.

füzesavar

* Saldırı nitelikli füzeleri etkisiz duruma getirmek amacıyla üretilen savunma sistemi.

füzyometre
* Erime ısısını ölçmeye yarayan cihaz.

füzyon
* Birleşme, kaynaşma.

g, G
* Türk alfabesinin sekizinci harfi. Ge adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ince ünlülerle ön damak, kalın ünlülerle art damak patlayıcı ünsüzlerinin ötümlülerini gösterir.
* Nota işaretlerini harflerle gösterme yönteminde sol sesini bildirir.

Ga
* Galyum'un kısaltması.

-ga / -ge
* Fiilden isim türeten ek.

gabardıç
* Yaşlı ardıç ağacı.

gabardin
* Sık dokunmuş bir tür ince yünlü veya pamuklu kumaş.
* Su geçirmeyen kumaştan yapılmış reglân pardösü.

gabari
* Bazı eşyaya verilmesi gereken boyutları, yan görüşü çizmeye, hazırlamaya veya denetlemeye yarayan örnek.
* Motorlu veya motorsuz taşıtların köprü vb. altından rahatça geçebilmeleri için en yüksek boyutları belirten ölçüler.
* Bir binanın yöre imar dairesinin öngördüğü azamî yüksekliği.

gabavet
* Anlayışsızlık, kalın kafalılık.

gabi
* Anlayışsız, ahmak, ebleh, kalın kafalı.

gabilik
* Anlayışsızlık, ahmaklık, kalın kafalılık.

gabin
* Alış verişte satın alınan mala ödenen karşılığın, malın değerinden çok fazla olması, alış verişte hile yapma.
* Edimler arasında açık oransızlık.

Gabonlu
* Afrika'daki Gabon halkından olan kimse.

gabro
* Renkli minerallerden (amfibol, piroksen ve olivin) oluşan bir tür iri taneli kaya.

gabya
* Ana direklerin üzerine sürülen çubuklara ve ana direklerin üstlerinde bulunan serenlere verilen ad.

gabya yelkeni
* Ana yelkenler üzerindeki yelkenler.

gabyacı
* Yelkenli gemilerde yelken, arma, seren ve bütün bunlara ait her tür işi yapan görevli, gabyar.

gabyar
* Bkz. gabyacı.

gacı
* Bkz. gaco.

gacır gacır
* Gacır gucur.

gacır gucur
* Sert cisimlerin çarpıştıklarında, birbirine sürtündüklerinde çıkan çirkin ve kulak tırmalayıcı sesi belirtmek için kullanılır.

gacır gucur etmek
* gacır gucur ses çıkarmak.

gacırdama
* Gacırdamak işi.

gacırdamak
* Tedirginlik veren, kulak tırmalayıcı ve düzensiz ses çıkarmak.

gacırdatma
* Gacırdatmak işi.

gacırdatmak
* Gacırdamasına sebep olmak.

gacırtı
* Gacırdarken çıkan ses.

gaco
* Kadın, dost, sevgili, metres.
* Torik yavrusu.

-gaç / -geç; -kaç / -keç
* Fiillerden isim türeten ek: bur-gaç, süz-geç, kıs-kaç, yüz-geç vb.

gaddar
* Acıması olmayan, başkalarına haksızlık eden, merhametsiz, katı yürekli, insafsız davranan, kıyıcı.

gaddar gaddar
* Acımasız bir biçimde, gaddarca.

gaddar olmak
* acımasız, haksız, insafsız davranmak.

gaddarca
* Gaddara yakışır (biçimde), insafsızca.

gaddarlık
* Gaddar olma durumu, kıyıcılık.

gaddarlık etmek
* gaddarca, insafsızca davranmak, kıyıcılık etmek.

gadir
* Haksızlık etme, zarar verme.
* Acımasızlık, merhametsizlik, kıygı.

gadirlik
* Kıygı, gadir.

gadolinyum

* Atom numarası 64, atom ağırlığı 156,9 olan, yüksek ısıda eriyen, birtakım tuzları bilinen, parlak gri renkte katı element. Kısaltması Gd.

gadre uğramak
 * haksız davranışlarla karşı karşıya gelmek.

gadretme
 * Gadretmek işi.

gadretmek
 * Haksızlık etmek.

gadrolma
 * Gadrolmak işi veya durumu.

gadrolmak
 * Haksızlığa uğramak.

gadrolunma
 * Gadrolunmak işi veya durumu.

gadrolunmak
 * Haksızlığa uğratılmak.

gaf
 * Yersiz, beceriksiz, zamansız söz veya davranış, patavatsızlık pot.

gaf yapmak
 * bilmeden, yersiz bir davranışta bulunmak veya başkasını incitecek söz söylemek, pot kırmak, çam devirmek.

gaffar
 * Kullarının günahlarını affeden, bağışlayan, bağışlayıcı anlamında Allah'ın isimlerinden biri.

gafil
 * Çevresindeki gerçekleri görmeyen, sezmeyen, bilgisiz, dalgın (kimse).

gafil avlamak
 * umulmadık, beklenmedik bir zamanda yakalamak, zor duruma düşürmek.

gafil avlanmak
 * beklenmedik bir sırada yakalanmak, habersiz ve hazırlıksız bir anda bir olayla karşılaşmak, zor duruma düşürülmek.

gafilâne
 * Dikkatsizlikle, gafletle yapılan, gaflet içinde bulunan kimseye yakışan biçimde.

gafillik
 * Gafil olma durumu, gaflet.

gafillik etmek
 * çevresindeki gerçekleri görmemek, sezmemek.

gaflet
 * Dalgınlık, dikkatsizlik, boş bulunma, aymazlık, dalgı, ihtiyatsızlık.

gaflet basmak
 * dalgın, dikkatsiz bir durumda bulunmak.
 * uykusu gelmek.

gaflet uykusu
 * Dalgınlıktan ileri gelen uyuşukluk.

gafur

* Çok bağışlayıcı ve merhamet eden, sayan anlamında Allah'ın sıfatlarından biri.

gag

* Oyuna komiklik ve neşe katan beklenmedik söz veya hareket, gülüt.

gaga

* Genel olarak kuşlarda ağzın bir uzantısı durumunda olan, biçim ve büyüklüğü değişik, boynuz yapısında, katı ve çıkıntılı organ.
* Ağız.

gaga burun

* Burnu uzun ve aşağıya doğru kıvrık olan (kimse).

gagaburun

* Baş bodoslaması gagayı andırır biçimde yapılmış ticaret yelkenlisi.

gagalama

* Gagalamak işi.

gagalamak

* (kuş) Gagasıyla yemi toplamak.
* (kuş) Gaga ile vurup ısırmak.
* Azarlamak, hırpalamak.

gagalanma

* Gagalanmak işi.

gagalanmak

* Gagalamak işi yapılmak.
* Azarlanmak, hırpalanmak.

gagalaşma

* Gagalaşmak işi.

gagalaşmak

* (kuşlar için) Birbirini gagalamak.
* Birbirini gagalayarak oynaşmak.

gagalı

* Gagası olan.
* Gaga burun.

gagalı memeli

* Tek deliklilerin gagalı memeliler familyasından, vücudu yumuşak tüylerle kaplı, eti yenen, Avustralya ve Tasmanya ırmaklarında yaşayan bir memeli türü, ornitorenk (Ornithorhynchus anatinus).

gagalı memeliler

* Örnek türü gagalı memeli olan, tek delikliler takımının bir familyası.

gagamsı

* Gagayı andıran, gagaya benzeyen.

gagasından yakalamak

* bir kimseyi karşı koyamayacak duruma getirmek.

Gagavuz

* Büyük çoğunluğu Moldovo'da, az bir kısmı Deliorman, Dobruca, Beserabya ve Ukrayna'da oturan Ortodoks Türk halkı veya halktan olan kimse.

Gagavuzca

* Gagavuz Türkçesi.

gâh
* Bkz. kâh.

gâhî
* Bazen, ara sıra.

gâhîce
* Zaman zaman.

gaile
* Sıkıntı, dert, keder, üzüntü.
* Uğraştırıcı, pürüzlü iş, yük.
* İstenmeyen durum, baş belâsı.

gaile açmak
* sıkıntı yaratmak, üzüntü vermek.

gaileli
* Başa dert olan, üzüntü veren, gaile çıkaran.
* Sıkıntısı olan, dertli.

gailesiz
* Gaile çıkarmayan.
* Gailesi olmayan, dertsiz, huzurlu, dinç.

gailesizlik
* Gailesiz olma durumu, dertsizlik.

gaip
* Göz önünde olmayan, hazır bulunmayan, nerede olduğu bilinmeyen.
* Üçüncü kişi.
* Görünmez âlem.

gaiplik
* Gaip olma durumu.
* Bir kimsenin ölüm tehlikesi içinde kaybolması veya kendisinden uzun süre haber alınmaması sonucu yargıç kararı ile kişiliğine son verilmesi.

gaipten haber vermek
* (kendisinde manevî güç olduğuna inanılan kimse) gelecekte neler olacağından veya bilinmeyen âlemden haber vermek.

gaita
* İnsan dışkısı.

gak
* Karganın çıkardığı ses.

gaklama
* Gaklamak işi.

gaklamak
* (karga) Gak diye ses çıkarmak.

gala
* Resmî bir törenden sonra verilen büyük ve gösterişli şölen.
* Genellikle resmî giysilerle gidilen, bir temsilin ilk oynanışı veya bir filmin ilk gösterilişi.

galaksi
* Gök adası.

galalit
* Arı kazeinden oluşan ve birçok işte kullanılan plâstik bir madde.

galat
* Yanlış (kelime veya söz).

galatıhis
* Duygu yanılması, yanılsama.

galatımeşhur
* Yaygın yanlış.

gale
* İçerisinde kalıp yapılan üç tarafı kaplı, bir tarafı açık tepsi şeklinde dizgi aleti.

galebe
* Yenme, yengi.
* Üstünlük, çokluk.

galebe çalmak
* yenmek.
* üstün gelmek, baskın çıkmak.

galenit
* İçinde doğal kurşun bulunan sülfür.

galeri
* Bir yapının birçok bölümlerini aynı katta birbirine bağlayan içten veya dıştan yapılmış geniş geçit.
* Sanat eserlerinin veya herhangi bir malın sergilendiği salon.
* Maden ocaklarında açılan yer altı yolu.

galerici
* Galeri işleten kimse.

galeta
* Fırında iyice pişirilerek kurutulan çeşitli biçimde peksimet.

galeta unu
* Galetadan veya kızarmış ekmek kabuğundan yapılan un.

galeyan
* Kaynama.
* Coşma.

galeyan etmek
* kaynamak.
* coşmak.

galeyana gelmek
* coşmak, hiddetlenmek.

galeyana getirmek
* coşturmak.

galeyanlı
* Galeyana gelmiş olan.

gali
* Alçak ve altı düz gemi.
* Gemilerin üst güvertelerinde ve palavralarında bulunan mutfak.

galiba
* Görünüşe göre, sanılır ki, anlaşılan.

galibarda
* Mora çalan kırmızı.

galibiyet
* Yenme, yengi.

galip
* Bir yarışma, karşılaşma, çatışma vb. sonunda yenen, üstün gelen, başarı kazanan.

galip gelmek
* yenmek, üstün gelmek.

galiz
* Kaba ve çirkin, iğrenç.

galon
* Anglosaksonların kullandığı yaklaşık 4,5 litrelik bir tür ölçü birimi.
* Çoğunlukla akaryakıt vb. sıvı maddeleri taşımada kullanılan, silindir biçiminde, metalden büyük kap.
* Boya sanayiinde kullanılan beş litrelik ambalâj.

galoş
* Tabanı tahtadan yapılmış deri ayakkabı.
* Sağlık kurumlarında ve özellikle hastahanelerde özel bölümlere girerken ayağa geçirilen ince ve şeffaf korumalık.

galsame
* Solungaç.

galvaniz
* "Galvanizlenecek parçanın batırıldığı erimiş çinko banyosu" anlamına gelen galvaniz banyosu teriminde geçer.
* Üzeri değerli madenlerle kaplanacak bir bakır levhanın batırıldığı altın, gümüş veya plâtin banyosu.

galvaniz banyosu
* Galvanizlenecek parçanın batırıldığı erimiş çinko banyosu.

galvanizci
* Madenî parçaların sıcakta daldırma yöntemiyle galvanizlenmesinde kullanılan erimiş çinko banyosunu hazırlamak ve denetlemekle görevli işçi.

galvanize
* Paslanmaktan korumak için erimiş çinkoya batırılarak kaplanmış (nesne).

galvanizleme
* Galvanizlemek işi.

galvanizlemek
* Madenî bir parçayı paslanmaktan korumak için galvaniz banyosunda erimiş çinko ile kaplamak.

galvanizlenme
* Galvanizlenmek işi.

galvanizlenmek
* Galvanizlemek işi yapılmak.

galvanizletme
* Galvanizletmek işi.

galvanizletmek

* Galvanizle kaplatmak.

galvanizli
* Galvanizlenmiş (madde).

galvanizm
* Canlı organizmalarda doğru akımın etkisi olayı.

galvano
* Elektroliz yoluyla yapılmış resim klişesi.

galvanokoter
* Elektrikle kızdırılan dağlağı.

galvanometre
* Mıknatıslı iğnede oluşan sapmaları gözlemek yoluyla elektrik akımının şiddetini ölçmeye yarayan cihaz.

galvanoplâsti
* İçinde herhangi bir maden erimiş bulunan bir sıvıya, istenilen eşyayı daldırıp sıvıdan elektrik akımı geçirmek yoluyla o eşyayı bir maden tabakasıyla kaplama işlemi.

galvanoskop
* Manyetik bir ibre yardımıyla elektrik akımının varlığını veya yönünü gösteren cihaz.

galvanotip
* Galvanoplâsti yoluyla hazırlanan ve tipo baskıda kullanılan kabartma klişe.

galvanotipi
* Tipografik klişeleri çoğaltmada kullanılan galvanoplâsti.

galyot
* Başı ve kıçı çok yuvarlak gulet tipinde, altı düz bir gemi.

galyum
* Çok seyrek bulunan, alüminyumu andıran, yoğunluğu 5,9, atom ağırlığı 69,72 olan, 29,8 C° de eriyen element. Kısaltması Ga.

gam
* Tasa, kaygı, üzüntü.

gam
* Sekiz notanın kalın sesten inceye veya inceden kalına gitmek üzere sıralanmış dizisi. Do, re, mi, fa, sol, lâ, si, do veya do, si, lâ, sol, fa, mi, re, do.

gam çekmek
* tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

gam yapmak
* gam biçiminde deneme ve alıştırmayı çalgı veya sesle uygulamak.

gam yememek
* tasa etmemek, kaygılanmamak, üzülmemek.

gama
* Yunan alfabesinin üçüncü harfi (g).

gama ışınları
* Radyoaktif cisimler tarafından yayılan ve x ışınlarından daha kısa dalgalı olan ışınlar.

gamaglobülin
* Kanda, lenfte, safrada vb. de bulunan bir protein türü.

gamalı
* Bazı eski dinlerin ve Nazizmin sembolü olan, uçları Yunancanın gama harfi biçiminde kırılmış (haç).

gamba
* İyi toplanmamış halat veya zincirlerde ortaya çıkan dolaşıklık, burulma.

gambot
* Birkaç topu olan bir çeşit küçük ve hafif savaş gemisi.

gamet
* Erkek veya dişi üreme hücresi.

gametli
* Gameti olan, gamet oluşturan.

gamlanma
* Gamlanmak işi.

gamlanmak
* Tasalanmak, üzüntü duymak, kaygılanmak.

gamlı
* Kaygılı, tasalı.
* Sıkıntı veya üzüntü veren.

gamlılık
* Gamlı olma durumu.

gamma
* Bkz. gama.

gammaz
* Söz getirip götüren, arkadan çekiştiren, ara bozucu, fitneci, kovcu.

gammazlama
* Gammazlamak işi, kovlama.

gammazlamak
* Birinin yaptığı işi, söylediği sözü yermek, kötülemek, birisini yerip çekiştirmek, kovlamak.

gammazlanma
* Gammazlanmak işi.

gammazlanmak
* Gammazlamak işi yapılmak, kovlanmak.

gammazlık
* Gammazın işi, fitnecilik, kovculuk.

gamsele
* Geçirmez kauçuklu yağmurluk.

gamsız
* Üzüntüsü olmayan.
* Olayları kendine dert etmeden geçiştiren, aldırış etmeyen, tasasız.

gamsızlık
* Gamsız olma durumu, tasasızlık.

gamze
* Bazı insanların çenelerinde, yanaklarında doğal olarak bulunan veya güldükleri zaman görülen küçük çukur.

* Yan bakış, göz süzme, sitemli bakma.

-gan / -gen; -kan / -ken
* Fiillerden sıfat türeten ek: sıkıl-gan, üşen-gen, çalış-kan, dövüş-ken vb.

Ganalı
* Batı Afrika'daki Gana'da yaşayan veya Gana halkından olan kimse.

gang
* Bir maden cevherini, bir değerli taşı saran değersiz madde.
* Maden cevher damarının işletilemeyen değersiz bölümü.

gangama teknesi
* Dibi tarayarak sünger avcılığında kullanılan tekne türü.

gangliyon
* Sinirlerde ve lenf damarlarında yer yer ortaya çıkan yuvarlak şişlik.
* Merkezî sinir sistemi dışında bulunan hücre gövdelerinin oluşturduğu kitle.

gangster
* Yasa dışı işler yapan çete üyesi.
* Herhangi bir çıkar için her türlü kötülüğü yapan kimse.

gangsterlik
* Gangster olma durumu.

gani
* Zengin, varlıklı.
* Bol.

gani gani
* Bol bol.

gani gönüllü
* Cömert, eli açık.

ganimet
* Savaşta düşmandan zorla ele geçirilen mal.
* Bir rastlantı sonucu ele geçen kazanç veya imkân.
* Yağma sonrasında elde kalan mal, çalıntı.

ganyan
* At yarışlarında birinciliği kazanan (at).
* Bu at için alınan bilet.

ganyan oynamak
* bir at yarışında resmî programda yer alan atın numarasını taşıyan bileti alarak onun birinci gelmesi tahmini üzerine para yatırmak.

gar
* Yolcu ve eşya ulaşımını sağlamak için demir yolu ile ilgili birçok kuruluşun bulunduğu yer.

garabet
* Yadırganacak yönü olma, gariplik, tuhaflık.

garaip
* Görülmemiş, şaşılacak şeyler, işitilmemiş olaylar.

garaj
* Otomobil, vagon gibi taşıtların konulduğu üstü örtülü yer.
* Otomobillerin bakım ve onarımının yapıldığı yer.
* Şehirler arası yolcu otobüslerine hareket ve varış noktası olarak belediyelerce ayrılan yer, otogar.

garajcı
* Otomobil, otobüs gibi taşıtları belli bir süre barındıracak kapalı yer sağlayan, gereğinde bakım ve onarımlarını yaptıran işletmeci.

garamî
* Düşünceden çok, canlı duygulara ve aşka dayanan (sanat eseri).

garanti
* Güvence, inanca, teminat.
* Kesinlikle, kesin olarak, ne olursa olsun.

garanti etmek
* o şeyle ilgili olarak güvence vermek.
* bir işin gerçekleşmesi için gerekli önlemleri almak.

garanti vermek
* güvence altına almak.

garantileme
* Garantilemek işi.

garantilemek
* Bir işin gerçekleşmesi için gereken önlemleri almak, sağlama bağlamak.

garantili
* Garantisi olan, güvenceli.

garantisiz
* Garantisi olmayan, güvencesiz.

garantör
* Güvence veren ve bunun gerçekleşmesini gözeten ve denetleyen kimse, kuruluş veya devlet.

garaz
* Hedef, amaç, maksat.
* Birine karşı güdülen kötülük etme isteği, kin, düşmanlık.

garaz (veya garez) bağlamak
* birine karşı düşmanlık beslemek.

garazı (veya garezi) olmak
* birine karşı kötülük, kin beslemek.

garazkâr
* Garaz bağlayan.

garazkârlık
* Garaz bağlama durumu.

garazlı
* Düşmanlık besleyen, kin güden, garazı olan.

garazsız
* Düşmanlık beslemeyen, garazı olmayan.

garazsız ivazsız
* Hiçbir gizli maksat gütmeden.

garbî
* Batı yönünde olan, batı ile ilgili, batıya özgü olan; batı.

garç gurç
* Birbirine sürtünen nesnelerin çıkardığı ses.

garç gurç etmek
* garç gurç diye ses çıkarmak.

gard
* Eskrim, boks gibi oyunlarda korunma için alınan durum.

gardenparti
* Bir bahçede veya parkta yapılan davet.

gardenya
* Kök boyasıgillerden, sıcak bölgelerde yetişen bir ağaç veya ağaççık cinsi (Gardenia).
* Bu ağaççığın güzel kokulu çiçeği.

gardıfren
* Trenlerde vagon frenlerini işleten kimse.

gardırop
* Giysi dolabı veya yeri.
* Bir kişinin sahip olduğu bütün giysileri, giysi takımları.

gardıropçu
* Giydirici.

gardiyan
* Ceza evlerinde düzeni, tutukluların yasalara uygun biçimde davranmalarını sağlamakla görevli kimse.

gardiyanlık
* Gardiyan olma durumu veya gardiyanın görevi.

garez
* Bkz. garaz.

gargar
* Süzgeçli testi.

gargara
* Yutmadan, su veya başka bir sıvı ile ağzı veya boğazı çalkalama işi.
* Bu maksatla kullanılan ilâçlı sıvı.

gargara yapmak
* bir sıvı ile ağzı veya boğazı çalkalamak.

gargaraya getirmek
* gürültüye, karışıklığa boğarak bir sözün veya bir işin etkisini azaltmak, dağıtmak, dikkatten kaçırmak.

gariban
* Kimsesiz, zavallı, garip.

garibanlık
* Gariban olma durumu.

garibe
* Şaşılacak şey, yadırganacak şey.

garibine gitmek
* yadırgamak, şaşırmak.

garip
* Kimsesiz, zavallı.

* Yabancı, gurbette yaşayan, elgin.
* Yadırganan, anlaşılmamış, gizli yönleri olan, yabansı, tuhaf.
* Dokunaklı, hüzün veren.
* Şaşılacak bir şey karşısında söylenir.

garip bulmak
* yadırgayarak karşılamak, tuhaf ve anlaşılmaz olarak nitelemek.

garip garip
* Zavallı, şaşkın bir biçimde.

garip kuşun yuvasını Allah yapar
* garip ve kimsesiz kişiye Tanrı yardım eder.

garipleşme
* Garipleşmek işi.

garipleşmek
* Garip bir duruma gelmek.

gariplik
* Garip olma durumu, garabet.

gariplik basmak
* yalnızlık çökmek.

garipseme
* Garipsemek işi.

garipsemek
* Kendini gurbette veya kimsesiz gibi düşünerek içlenmek.
* Bir şeyi garip, tuhaf ve uygunsuz bulmak, alışamamak, yadırgamak.

gark
* (suya) Batma, batırma; boğulma.

gark etmek
* batırmak, boğmak.
* birine bir şeyi bol bol vermek.

gark olmak
* gömülmek, batmak.
* bir şeyden bol miktarda olmak.

garni
* Herhangi bir yiyecek bölümü bulunmayan otel.

garnitür
* Herhangi bir şeyi ona uygun nitelikte tamamlayan nesne.
* Giyecekleri süslemek için eklenen şey, süs.
* Et veya balık gibi asıl yemeğin yanına süslemek veya tamamlamak için eklenen sebze, patates gibi yiyecekler.

garnitürlü
* Garnitürü olan.

garnizon
* Bir şehri savunan veya yalnız orada bulunan askerî birlikler.
* Askerî birliklerin bulunduğu yer.

garoz
* Palamut ve toriğin iç organları.

garp
* Batı.

garpçı
* Batı kültür ve medeniyetinden yana olan.

garpçılık
* Batı yanlısı olma durumu.

garpkârî
* Batı örneklerine benzer, Batı yapısı.

garplı
* Batılı.

garplılaşma
* Batılılaşma.

garplılaşmak
* Batılılaşmak.

garplılaştırma
* Batılılaştırma.

garplılaştırmak
* Batılılaştırmak.

garplılık
* Batılı olma durumu, batılılık.

garson
* Lokanta, otel, pastahane, kahvehane gibi yerlerde müşterilere hizmet eden kimse.

garsoniyer
* Bazı erkeklerin, kendi konutlarından ayrı olarak evlilik dışı ilişkiler için tuttukları özel konut.

garsonluk
* Garson olma durumu.
* Garsonun görevi.

gaseyan
* İç bulantısı.
* Kusma.

gaseyan etmek
* kusmak.

gasıp
* Zorla alan.

gasil
* Ölü yıkama.

gasletme
* Gasletmek işi.

gasletmek
* (ölüyü) Yıkamak.

gasp
* Bir malı sahibinin izni ve haberi olmadan zorla ve hile ile alma.

gaspetme
* Gaspetmek işi veya biçimi.

gaspetmek
* Zorla, izinsiz almak.

gassal
* Ölü yıkayıcısı.

gastrit
* Mide iltihabı.

gastroenterolog
* Sindirim sistemi hastalıkları hekimi, sindirim bilimci.

gastroentoroloji
* Tıbbın sindirim sistemi hastalıklarını inceleyen dalı, sindirim bilimi.
* Hastahanelerde sindirim organları hastalıklarının incelendiği, tedavi edildiği bölüm.

gastronom
* Damak zevki olan, ağzının tadını bilen, iyi yemekten anlayan kimse.

gastronomi
* İyi yemek merakı.
* Sağlığa uygun, iyi düzenlenmiş, hoş ve lezzetli mutfak; yemek düzeni ve sistemi.

gastroskop
* Yutma borusu, mide ve on iki parmak bağırsağının gözle görülmesini sağlayan, hastaya ağız yolu ile uygulanan fiberoptik alet.

gastroskopi
* Gastroskopla yapılan muayene.

gastrulâ
* Yumurta hücresi oğulcuk durumuna gelirken blâstulanın bir noktasından çukurlaşarak iç içe geçmiş iki hücre katmanı biçimine girme evresi.

gaşiy
* Kendinden geçme, esrime.

gaşyolma
* Gaşyolmak işi veya durumu.

gaşyolmak
* Kendinden geçmek, esrimek.

gato
* Pasta, çörek.

gauss
* Manyetik alanın şiddet birimi. Kısaltması G.

gavot
* Bir tür eski Fransız halk dansı.

gâvur
* Müslüman olmayan kimse, Hristiyan.
* Dinsiz kimse.
* Merhametsiz, acımasız, inatçı.

gâvur etmek

* boşuna harcamak, yerinde harcamamış olmak, işe yaramaz duruma getirmek.

gâvur eziyeti
* Bile bile verilen zahmet, eziyetli iş.

gâvur icadı
* Batı yapısı teknik eşyaya eskiden tutucu çevrelerin verdiği ad.

gâvur inadı
* Yumuşatılamayan, yok edilemeyen inat.

gâvur inadı tutmak
* iyiden iyiye inatlaşmaya başlamak.

gâvur olmak
* Hristiyan olmak.
* boşuna harcanmak.

gâvur orucu gibi uzamak
* bir iş gereğinden çok sürmek.

gâvur ölüsü gibi
* çok ağır ve hantal.

gâvura kızıp oruç yemek (veya bozmak)
* başkasına kızıp kendine zararlı olan bir iş yapmak.

gâvurca
* Batılıların konuştuğu yabancı dillerden herhangi biri.
* Acımasız, insafsızca.

gâvurcasına
* Hiç acımaksızın, insafsızcasına.

gâvurlaşma
* Gâvurlaşmak işi.

gâvurlaşmak
* Gâvur olmak.
* Acımasız davranmaya başlamak.

gâvurluk
* Gâvur olma durumu, dinsizlik.
* Acımasızlık, insafsızlık, gaddarlık.

gâvurluk etmek
* acımasız, insafsız davranışta bulunmak, gaddarlık etmek.

gayakol
* Peygamber ağacı reçinesinden çıkarılan ve hekimlikte kullanılan bir sıvı.

gaybubet
* Bulunmayış, yokluk.

gaybubet etmek
* ortada görülmez olmak.

gaybubetinde
* bulunmadığı sırada, yokluğunda.

gayda
* Üfleme düdüğü olan tulumlu bir çalgı.

gaydacı
* Gayda çalan veya yapıp satan kimse.

gaye
* Amaç, hedef.

gayeli
* Amacı olan.

gayesiz
* Amacı olmayan.

gayet
* Pek, çok, pek çok, güçlü bir biçimde, etkili olarak.

gayetle
* Aşırı derecede.

gayr
* Başka kimse, başkası.
* (ga'yr) Arapça bazı sözlerin başına getirilerek "olmayan" anlamını verir.

gayret
* Olağanüstü çalışma, çaba, çalışma isteği.
* Kutsal sayılan şeylere yabancıların saldırmasını görmekten doğan dayanamama duygusu.
* Koruma, esirgeme, kayırma duygusu.

gayret almak
* yüreklenmek, cesaret almak.

gayret dayıya düştü
* iş, onu başarabilecek olana kaldı.

gayret etmek
* emekle çalışmak, çabalamak, uğraşmak.

gayret göstermek
* çaba harcamak, başarmak için çalışmak.

gayret kuşağı
* Kuşak bağlama töreninde gelinin beline dolanan kuşak, kırmızı kemer.

gayret vermek
* isteklendirmek, özendirmek, yüreklendirmek.

gayrete gelmek
* bir işi yapmaya veya bitirmeye özenmek; canlanmak.

gayretine dokunmak
* bir işi yapamayacağını ileri sürenlere kızarak veya kendisinin yapması beklenen işi başkasının yapmasından utanç duyarak başarmaya çalışmak.

gayretkeş
* Çalışkan.
* Yan tutan, kayıran.

gayretkeşlik
* Gayretkeş olma durumu.

gayretlenme
* Gayretlenmek işi.

gayretlenmek
* Çalışma isteği duymak veya çalışma isteği artmak.

gayretli
* Çalışkan, çaba gösteren.

gayretlilik
* Gayretli olma durumu.

gayretsiz
* Çalışmayan, çaba göstermeyen.

gayretsizlik
* Gayretsiz olma durumu.

gayrı
* Artık, bundan böyle.

gayri
* Başka, diğer.
* Artık, bundan sonra.

gayriahlâkî
* Ahlâka aykırı, ahlâksızca.

gayriaklî
* Akıl dışı, irrasyonel.

gayriciddî
* Ciddî olmayan, lâubalî, ciddiyetsiz.

gayriihtiyarî
* İstemeksizin, düşünmeden, elinde olmayarak.

gayriilmî
* Bilime aykırı, bilime uymaz, bilim dışı.

gayriinsanî
* İnsanlık dışı.

gayriiradî
* İstençsiz, irade dışı.

gayrikabil
* Olamaz, olamayacak, çözümü olmayan.

gayrikabiliitiraz
* Karşı çıkılamayacak kadar kesin.

gayrikabilikıyas
* Karşılaştırılamaz, ölçülemez, bambaşka.

gayrikabilişifa
* İyi onmaz, onulmaz.

gayrikabilitahmin
* Kestirilemez.
* Beklenmedik.

gayrikabilitelâfi
* Yerine konulamaz, onarılamaz, eksikliği giderilemez.

gayrikâfi
* Yetersiz, yetmez.

gayrikanunî
* Yasaya uygun olmayan, yasa dışı.

gayrikıyasî
* Kuralsız.

gayrilâyık
* Yakışmaz, yakışıksız.

gayrimahdut
* Sınırsız, sonsuz, uçsuz.

gayrimahsus
* Duyulmaz, sezilmez.

gayrimakul
* Akla aykırı, saçma.

gayrimalûm
* Bilinmeyen, bilinmez, bilinmedik.

gayrimemnun
* Memnun olmayan, kızgın, hoşnutsuz, küskün, kırgın, sızlanan.

gayrimenkul
* Taşınmaz.

gayrimeskûn
* Boş, ıssız, şenliksiz.

gayrimesul
* Sorumsuz.

gayrimeşru
* Yolsuz, yasaya veya töreye aykırı.
* Evlilik dışı.

gayrimezru
* Ekilmemiş, açılmamış (toprak).

gayrimuayyen
* Belirsiz.

gayrimuhtemel
* İhtimali bulunmayan, olacağı sanılmayan.

gayrimuntazam
* Düzensiz, dağınık, gelişigüzel.

gayrimutabık
* Uyuşmayan; uymayan, uygun gelmeyen.

gayrimümbit
* Çorak, verimsiz.

gayrimümkün
* Olmaz, imkânsız.

gayrimünasip
* Uygunsuz, yakışıksız.

gayrimüsavî
* Eşitsiz, denk olmayan.

gayrimüslim
* Müslüman olmayan.

gayrimüsmir
* Yararsız, verimsiz, sonuçsuz.

gayrimütecanis
* Ayrı cinsten, bağdaşmaz.
* Karışmamış, bağdaşmamış.

gayrinizamî
* Düzenli olmayan, düzensiz.

gayrisafi
* Karışık, katışık.

gayrisafi hasılât
* Net olmayan gelir.

gayrisafi millî hâsıla
* Bir ülkede bir yıl süresince üretilen mal ve hizmetlerin piyasa fiatlarına göre hesaplanan değeri.

gayrisıhhî
* Sağlıklı olmayan, sağlıksız.

gayrişahsî
* Kişilik dışı.

gayrişuurî
* Bilinç dışı olan veya bilinç dışı olarak, yaptığını bilmeyerek.

gayritabiî
* Doğa dışı, doğaya aykırı.
* Olağan dışı.
* Acayip.

gayrivaki
* Olmamış, olmadık.

gayrivarit
* Hatıra gelmez.

gayrivazıh
* Anlaşılmaz, kapalı, örtülü.

gayur
* Gayreti olan, gayretli, çok çalışkan.

Gayya
* Cehennemde bulunduğu var sayılan bir kuyunun veya derenin adı.

gayya kuyusu
* Karmaşık işlerin döndüğü yer veya çok çapraşık durum.

gayz
* Öfke, hınç.

gayzer
* Volkan bölgelerinde, belli aralıklarla su ve buhar fışkırtan sıcak kaynak, kaynaç.

gayzerit
* Volkan bölgelerinde oluşan silisli çökelti, kaynaç taşı.

gaz
* Tül.

gaz
* Normal basınç ve sıcaklıkta olduğu gibi kalan, içinde bulunduğu kabın her yanına yayılmak ve bu kabın iç yüzeyinin her noktasına basınç yapmak özelliğinde olan akışkan madde.
* Gaz yağı, petrol.
* Sindirim borusunda, ağızdan yutulan hava ile mayalanma sonucu oluşan uçucu maddelerin karışması.
* Gaz lâmbası.
* (motorlu araçlarda) Benzin.

gaz bezi
* Gaz bezi.

gaz bombası
* İçinde canlılar için tehlikeli gazlar bulunan bomba.

gaz boyaması
* En son işlem olarak gaz yağına sokularak boyaları sabitleştirilmiş olan başlık, baş örtüsü.

gaz detektörü
* Boru hatlarıyla taşınan gazın kontrol edilen ortamda bulunup bulunmadığını tespit edebilen ve konstrasyonu ölçebilen cihaz.

gaz ibiği
* Gazın yandığı ağız.

gaz lâmbası
* İçine konan gaz yağını bir fitil yardımıyla yakan, şişeli, türlü biçimlerde lâmba.

gaz maskesi
* Zehirli gazlardan korunmak amacıyla özel olarak yapılmış gereç.

gaz ocağı
* Gaz yağıyla yanan ocak.

gaz ölçümü
* Gazların hacim, yoğunluk vb.nin ölçülmesi.

gaz sayacı
* İçinden geçen gazın ne kadar olduğunu ölçen araç, hava gazı saati.

gaz sobası
* İçine konan gaz yağının yanmasıyla ısınan soba.

gaz taşı
* Bileme işinde kullanılan bir tür taş.

gaz yağı
* Renksiz veya sarı renkte, ham petrolün 150-250 C° ler arasında eritilmesinden elde edilen akaryakıt.

gaz yuvarı
* Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz katmanı, atmosfer.

gaza

* İslâm dinini korumak veya yaymak amacıyla Müslüman olmayanlara karşı yapılan savaş, kutsal savaş.

gaza basmak
* harekete geçirmek veya hızını artırmak için motorlu taşıtın gaz pedalına basmak.

gaza getirmek
* birini olmadık bir şey veya hayalî bilgilerle coşturmak, ileri sürmek.

gazaba gelmek
* öfkelenmek, kızmak.

gazaba uğramak
* güçlü bir kimsenin hışmına uğramak.

gazabını yenmek
* öfkesini, şiddetini göstermemek veya bastırmak.

gazal
* Ceylân.

gazap
* Öfke, kızgınlık, hiddet.

gazaplandırma
* Gazaplandırmak işi.

gazaplandırmak
* Öfkelendirmek, kızdırmak.

gazaplanma
* Gazaplanmak işi.

gazaplanmak
* Öfkelenmek, kızmak.

gazaplı
* Öfkeli, kızgın, hiddetli.

gazeki
* Cepken altına giyilen kolsuz bir çeşit giysi.

gazel
* Divan edebiyatında beş ile on beş beyit arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, en çok lirik konularda yazılan nazım biçimi.
* Klâsik Türk müziğinde belli bir kurala bağlı olmadan bir kişi tarafından herhangi bir makamda gezinerek sesle yapılan taksim.

gazel
* Sonbaharda kuruyup dökülen ağaç yaprağı.

gazel damarı
* Şah damarı.

gazel okumak
* gazel söylemek.
* oyalamak veya kandırmak üzere boş sözler söylemek.

gazel tutturmak
* yüksek sesle şarkı veya türkü söylemek.

gazelhan
* Gazel okuyan, gazel söyleyen kimse.

gazelhanlık
* Gazel söylemeyi kendine meslek edinme.

gazeliyat
* Bir şairin divanında bulunan gazeller bölümü.

gazellenme
* Gazellenmek işi veya durumu.

gazellenmek
* (ağaç) Yapraklarını dökmek.
* (yaprak) Sararıp kurumak.

gazete
* Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için, yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın.
* Gazetenin yönetildiği, hazırlandığı, basıldığı yer.

gazeteci
* Gazete yayımlayan kimse.
* Gazeteye yazı yazmayı, haber toplayıp vermeyi veya gazetenin yazı işlerinde çalışmayı iş edinen kimse.
* Gazete satan kimse.

gazetecilik
* Gazetecinin yaptığı iş.

gazetelik
* Gazete koymaya yarar küçük çatkı.
* Gazeteye haber diye yazılacak nitelikte.

gazhane
* Hava gazı üretilen veya depolanan yer.

gazışı
* Termik etki olmaksızın kendiliğinden görülen ışık.

gazışıl
* Gazışı ile ilgili, gazışı saçabilen.

gazi
* (İslâmlıkta) Düşmanla savaşan veya savaş yapmış (kimse).
* Olağanüstü yararlıklar göstererek düşmanı yenen komutanlara veya şehirlere devlet tarafından verilen onur unvanı.
* Savaştan sağ ve zafer kazanmış olarak dönen (kimse).

gazi olmak
* savaştan, ölmeden dönmek.

gaziler helvası
* Undan yapılan bir tür helva.

gazilik
* Gazi olma durumu.
* Gazi unvanı.
* Yiğitlik.

gazino
* Yemek yenilen, gösteri izlenen, bazen oyun sergilenen eğlence yeri.
* Büyük kahvehane ve birahane.

gazinocu

* Gazino işleten kimse.

gazinoculuk
* Gazinocu olma durumu veya gazinocunun yaptığı iş.

gazla!
* defol, git!.

gazlama
* Gazlamak işi.

gazlamak
* Gaz yağı sürmek.
* (motorlu araçlarda) Motora fazla benzin gitmesini ve aracın hızlanmasını sağlamak için gaz pedalına kuvvetle basmak.
* Kaçmak.

gazlanma
* Gazlanmak işi.

gazlanmak
* Gaz yağı sürülmek.
* Sindirim yolunda gaz olmak.

gazlaşma
* Gazlaşmak işi veya durumu.

gazlaşmak
* Gaz durumuna girmek.

gazlaştırma
* Gazlaştırmak işi.

gazlaştırmak
* Bir maddeyi gaz durumuna dönüştürmek.

gazlı
* Gazı olan veya gaz bulaşmış olan.

gazlı bez
* Yaralara kapatılan ince ve seyrek bez.

gazoil
* Açık sarı renkte, oldukça kıvamlı, yakıcı ve yanıcı olarak kullanılan petrol ürünü.

gazojen
* Sıvı veya katı yakıtı hava veya oksijen etkisiyle gazlaştırmaya yarayan araç.

gazolin
* Ham petrolün ilk damıtılmasında ayrılan çok uçucu, hafif akaryakıt.

gazometre
* Gazların toplanması, belirli basınç altında dağıtılması için kullanılan depo.
* Gazölçer.

gazometri
* Bkz. gaz ölçümü.

gazoyl
* \343 gazoil.

gazoz

* Meyve esansı, şeker ve karbon asidi ile yapılan, basınçlı hava ile şişelere doldurularak hazırlanan alkolsüz içecek.

gazoz ağacı
* Bir sözün çok saçma olduğunu bildirmek için söylenir.

gazozcu
* Gazoz yapıp satan kimse.
* Eğlence yerlerinde dolaşarak gazoz satan kimse, gazoz satıcısı.

gazozculuk
* Gazozcunun yaptığı iş.

gazölçer
* Belirli basınç altında gelen gazın hacmini ölçmeye yarayan araç, gazometre.

gazsız
* İçinde gaz olmayan veya gaz bulaşmamış olan.

gazup
* Öfkeli.

gazve
* Arap aşiretleri arasında yapılan savaş.
* Din uğruna yapılan savaş.

Gd
* Gadolinyum'un kısaltması.

Ge
* Germanyum'un kısaltması.

ge
* Türk alfabesinin sekizinci harfinin adı.

-ge
* Bkz. -ga / -ge.

gebe
* Karnında yavru bulunan (kadın veya hayvan), yüklü, hamile, aylı.
* İçinde oğulcuk veya dölüt bulunan (döl yatağı).
* Bir birikim sonucu ortaya çıkması beklenen (durum veya olaylar).

gebe kalmak
* (insan, hayvan için) karnında yavru oluşmak.

gebe olmak
* bir şeyin olma ihtimali bulunmak.

gebelik
* Gebe olma durumu, hamilelik.
* Döllenme ile doğum arasında geçen süre.

gebelik testi
* Gebe olup olmadığını anlamak için yapılan test.

geberik
* Ölü, ölmüş.

geberip gitmek
* istenmedik bir biçimde ve zamanda ölmek.

geberme
* Gebermek işi.

gebermek
* Ölmek.

gebertilme
* Gebertilmek işi.

gebertilmek
* Gebertmek işi yapılmak, öldürülmek.

gebertme
* Gebertmek İşi.

gebertmek
* Öldürmek.

gebeş
* Aptal, sersem.
* Bodur ve şişman.
* Karnı şiş olan.

gebeşlik
* Gebeş olma durumu.

gebre
* Atı tımar etmekte kullanılan kıldan kese.

gebre
* Gebre otunun yemişi.

gebre otu
* Sürekli yeşil kalan çalı görünümünde bir bitki (Capparis).

gebre otugiller
* Gebre otu gibi bitkileri kapsayan familya.

gebreleme
* Gebrelemek işi.

gebrelemek
* (hayvanı) Gebre (I) ile tımar etmek.

gebrelenme
* Gebrelenmek işi.

gebrelenmek
* Gebrelemek işine konu olmak.

gece
* Güneş battıktan gün ağarmaya başlayıncaya kadar geçen süre, tün.
* Bu süre içindeki karanlık.
* Gece vaktinde, geceleyin.
* Eğlence, anma vb. amaçlarla geceleri düzenlenen toplantı.

gece bekçisi
* Bazı iş yerlerini, kuruluşları gece bekleyen kimse.

gece gözü kör gözü
* geceleyin iyi iş yapılamayacağını anlatır.

gece gündüz
* Her zaman, ara vermeden, aralıksız, geceli gündüzlü.

gece gündüz dememek
* vaktin uygun olup olmadığına bakmamak, vakit seçmemek.
* sürekli olarak, ara vermeksizin bir işi yapmak.

gece hayatı
* Gece eğlencelerine düşkünlük.

gece işçiliği
* Geceleyin yapılan hırsızlık.

gece işi körler işi
* gece yapılan işin randımanlı olamayacağını anlatır.

gece kıyafeti
* Gece giyilen elbise.

gece kulübü
* Geceleri açık olan, dans etmek, müzik dinlemek ve gösteri izlemek için gidilen eğlence yeri.

gece kuşu
* Gece gezmesini seven kimse.
* Gece uyuyamayan.
* Geceleri para karşılığı erkeklerle ilişki kuran kadın.
* Yarasa.

gece mavisi
* Koyu mavi.

gece silâhlı gündüz külâhlı
* kimseye sezdirmeden kötü işler yapan kimse.

gece uçuşu
* Askerî amaçla uçakların geceleyin yaptığı uçuş .
* Geceleri para karşılığı erkeklerle ilişki kurmak işi.

gece yanığı
* Uçuk gibi birdenbire oluşan kabarcıklı deri döküntülerine verilen ad.

gece yarısı
* Güneşin batması ile doğması arasındaki sürenin ortası.
* Gecenin ilerlemiş saatleri, gecenin ortası.

gece yatısı
* Geceyi bir yerde konuk olarak geçirme.

gece yayı
* Güneşin gök küresinde bir gün boyunca çizdiği çemberin ufuk altında kalan parçası.

gececi
* Çalışma sırası geceye rastlayan görevli.

geceki
* Gece olan, gece yapılan.

gecekondu
* Yasa dışı, gizlice yapılan küçük konut.
* Acele ile yapılıvermiş, derme çatma yapı.

gecekondu gibi

* derme çatma yapılmış olan (yapı).

gecekonducu
* Gecekonduda oturan kimse.
* Gecekondu yapıp satan kimse.

gecekondulaşma
* Gecekondulaşmak işi.

gecekondulaşmak
* Gecekondu sayısı çoğalmak, gecekondularla dolmak.

geceleme
* Gecelemek işi.

gecelemek
* Geceyi bir yerde geçirmek.

geceler gebedir
* her sabah uyandığımız zaman yeni yeni olaylarla karşılaşırız.

geceleri
* Gece vakti.
* Her gece.

geceleyin
* Gece vakti.

geceli
* "Hem gece hem gündüz, sürekli, aralıksız" anlamındaki geceli gündüzlü deyiminde geçer.

geceli gündüzlü
* Sürekli, durmaksızın.

gecelik
* Geceye özgü olan, gece kullanılan.
* Yatakta giyilen giysi, gömlek.
* Bir gece için ödenen ücret.

gecesefası
* İki çeneklilerden, gece açan küçük kokulu çiçekleri olan, otsu bir bitki (Mirabilis jalapa).

gecesefasıgiller
* Örnek bitkisi gecesefası olan bir bitki.

geceyi gündüze katmak
* aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek.

gecikilme
* Gecikilmek durumu.

gecikilmek
* Gecikmek işi yapılmak.

gecikiş
* Gecikmek işi veya biçimi.

gecikme
* Gecikmek işi, teehhür, rötar.

gecikmek
* Geç kalmak, herhangi bir işi kararlaştırılan zamandan sonra yapmak.

gecikmeli
* Gecikmesi olan, tehirli, rötarlı.

gecikmesiz
* Gecikmesi olmayan.

geciktirilme
* Geciktirilmek işi veya durumu.

geciktirilmek
* Gecikmesine yol açılmak.

geciktirim
* İzleyiciye herhangi bir olayın ortaya çıkacağını sezdirmek, fakat sonucu durmaksızın geciktirerek onu sürekli bir bekleme, gerginlik, sıkıntı içinde bırakmak biçimindeki anlatım.

geciktirme
* Geciktirmek işi, tehir.

geciktirmek
* Gecikmesine sebep olmak, tehir etmek.

geç
* Kararlaştırılan, beklenen veya alışılan zamandan sonra, erken karşıtı.
* Belirli zamandan sonra olan.

-geç
* Bkz. -gaç / -geç.

geç (veya geç efendim!)
* kulak asma, önem verme.

geç kalmak
* vaktinden sonra davranmak, gecikmek.

geç olsun da güç olmasın
* çeşitli engellerle gerçekleşmeyen işlerde avunmak için söylenir.

geççe
* Biraz geç olarak, geç saatlere yakın.

geçe
* (herhangi bir saat başını) Geçerek, geçerken.

geçe
* Karşılıklı iki yandan her biri, yaka.

geçek
* Çok geçilen yer, işlek yol.
* Küçük tahta köprü.

geçeli
* Geçesi (II) olan.

geçen
* (hafta, ay, yaz, kış gibi zaman anlatan sözlerle) Bir önceki.
* Belirsiz bir süre önceki, birkaç gün önceki.

geçende
* Ne kadar geçtiği belli olmayan yakın bir zaman önce.

geçenek
* Bkz. koridor.

geçenlerde
* Yakın bir geçmişte, yakında.

geçer
* Yürürlükte bulunan, geçerliği olan, kullanılan.
* Beğenilen, makbul, mergup.
* Sınıf geçme durumu.

geçer akçe
* herkesçe, aranan, beğenilen, muteber.

geçer akçe
* Herkesçe, aranan, beğenilen, muteber.

geçerleme
* Geçerlemek işi.

geçerlemek
* Geçmesini sağlamak.

geçerletme
* Geçerletmek işi.

geçerletmek
* Geçer duruma getirtmek.

geçerli
* Yürürlükte olan, uygulanan, muteber.
* Beğenilen, tutulan, sürümü olan.

geçerlik
* Yürürlükte olma, değerini sürdürme durumu, revaç.
* Sürümü olma durumu.

geçerlilik
* Geçerli olma durumu, geçerlik.
* Bir kavramın, bir yargının, mantık veya anlamı ve değeri bakımından onaylanabilir olması.

geçersiz
* Yürürlükten çıkarılmış, hükümsüz.

geçersizleşme
* Geçersiz duruma düşme.

geçersizleşmek
* Geçersiz duruma düşmek, geçerliğini yitirmek.

geçersizleştirmek
* Geçersiz duruma getirmek.

geçersizlik
* Geçersiz olma durumu, hükümsüzlük.

geçgeç
* Seyredilecek uygun bir program aramak amacıyla televizyon kanallarını tarama, zaping.

geçgeç yapmak
* geçgeçlemek.

geçgeçleme
* Geçgeçlemek işi veya durumu.

geçgeçlemek
* Televizyon kanallarını aramak veya taramak, zaping yapmak.

geçgin
* Geçkin.

geçici
* Çok sürmeyen.
* Kısa ve belli bir süre için olan, geçeğen, muvakkat, palyatif.
* Bulaşan, bulaşıcı.
* Yaya, yoldan veya karşıdan karşıya geçen, yolcu.

geçici madde
* Yasa, tüzük ve yönetmeliklerde belirli bir süre geçerli olan madde.

geçicilik
* Geçici olma durumu.

geçiliş
* Geçilmek işi veya biçimi.

geçilme
* Geçilmek işi.

geçilmek
* Geçmek işi yapılmak.
* Bırakmak, terk etmek.

geçilmemek
* bol veya çok, aşırı olmak.

geçim
* Geçinmek işi, geçinme araçları, geçinme, maişet.
* Anlaşma, uyuşma.

geçim derdi
* Geçim sıkıntısı.

geçim dünyası
* Kişinin kendi çıkarlarını düşünmesi gerektiğini belirtmek için kullanılır.

geçim kapısı
* Yaşamak için gereken kazancın sağlandığı iş yeri.

geçim sıkıntısı
* Geçinmede çekilen güçlük.

geçim yolu
* Yaşamak için gereken kazancı sağlama aracı veya çaresi.

geçim zorluğu
* Geçim sıkıntısı.

geçimini doğrultmak
* geçinmek için para kazanmak.

geçimli
* Çevresindekilerle iyi geçinen.

geçimlik
* Yiyecek parası, nafaka.

geçimlilik
* Geçimli olma durumu.

geçimsiz
* Çevresindekilerle iyi geçinemeyen, kavga çıkaran, huysuz, şirret.

geçimsizleşme
* Geçimsiz olma.

geçimsizleşmek
* Çevresindekilerle iyi geçinememek.

geçimsizlik
* Geçimsiz olma durumu.

geçindirme
* Geçindirmek işi.

geçindirmek
* Geçinmesini sağlamak.

geçinilme
* Geçinilmek durumu.

geçinilmek
* Geçinmek işi yapılmak.

geçinim
* Geçinmek işi.

geçinip gitmek
* çok iyi değilse de şöyle böyle geçinmek.

geçinme
* Geçinmek işi.

geçinme endeksi
* Belirli bir sosyal grubun ortalama yaşama düzeyini sürdürebilmesi için yapması gereken giderleri izleyen fiyat indeksi.

geçinmek
* Yaşamak için gerekeni sağlamak.
* Uzlaşmak, anlaşmak.
* Taslamak.
* Kendi ihtiyaçlarını başkalarından sağlamak.
* Ölmek.

geçinmeye gönlü olmamak
* herhangi bir konuda isteksizliği belli etmek için kullanılır.

geçirgen
* İçinden gaz, sıvı gibi şeyleri kolaylıkla geçiren.
* Sıvıların geçmesine elverişli (kayaç).

geçirgenlik
* Bazı cisimlerin, içlerinden başka şeyler (gaz, sıvı, akım) geçirme özelliği.
* Saydam cisimlerin ışığı geçirme derecesi.
* Kayaçların, sıvıların geçebilmesine karşı elverişliliği.

geçirici
* Geçirmek işini yapan (kimse).
* Uğurlamaya gelen.

geçirilme
* Geçirilmek işi.

geçirilmek
* Geçirmek işi yapılmak.

geçirim
* Geçirmek işi.

geçirimli
* Geçirgen.

geçirimlilik
* Geçirgenlik.

geçirimsiz
* Geçirgenliği olmayan.

geçirimsizlik
* Geçirimsiz olma durumu.

geçiriş
* Geçirmek işi veya biçimi.

geçirme
* Geçirmek işi.

geçirmek
* Geçmek işini yaptırmak, geçmesini sağlamak.
* Bir şeyi bir yandan öbür yana götürmek.
* Bir şeyi bir yerden başka yere taşımak, nakletmek.
* Tespit etmek, yazmak, kaydetmek.
* Bir şeyi kendisine ayrılmış olan yere yerleştirmek; takmak.
* Yola çıkan birini uğurlamaya gitmek, selâmetlemek, teşyi etmek.
* (bir süre) Yaşamak, oturmak, kalmak.
* Giymek, giyinmek.
* Bir işi birden çok kişi üzerinde uygulamak.
* (herhangi bir durumu) Yaşamış olmak, uğramak.
* Etmek, yapmak.
* Bulaştırmak.
* Uğraşmak.
* Bir ihtiyacı eldeki imkânla karşılamak.

geçirtilme
* Geçirtilmek durumu.

geçirtilmek
* Geçirmek işi yapılmak.

geçirtme
* Geçirtmek işi.

geçirtmek
* Geçirmek işini yaptırmak.

geçiş
* Geçmek işi veya biçimi.
* Herhangi bir durumdaki değişme, intikal.

* Resimde iki ayrı rengi birbirine bağlayan ara ton.
* Bir parça süresince bir tondan başka bir tona atlama.
* Ses organlarının bir durumdan ötekine geçmesi.
* Akış, sürekli oluş.

geçiş hakkı
* Geçiş üstünlüğü.

geçiş üstünlüğü
* Cankurtaran, itfaiye, güvenlik araçlarına tanınan, yolu öncelikle kullanma hakkı.

geçişim
* Geçişmek işi, geçişme, tedahül.
* Belirli bir işi yapma yeterliliğinin ilişkili veya bağlantılı başka bir işi yapma sonucunda artması, intikal.

geçişli
* Nesne ile kullanılabilen (fiil): Sevmek (okuma-yı sevmek), görmek (ev-i görmek), kırmak (cam-ı kırmak), dökmek (süt-ü dökmek) gibi.

geçişme
* Geçişmek işi.
* Yarı geçirgen bir zarla birbirinden ayrılmış iki sıvının karşılıklı geçerek birbirine karışması.
* Yarı geçirgen bir çeperin iki yanına yerleştirilmiş, derişikliği farklı iki sıvıdan oluşan yer değiştirme olayı, ozmos.

geçişmek
* Birbirinin içine geçip karışmak, tedahül etmek.

geçişsiz
* Nesne ile kullanılmayan (fiil), lâzım: Gülmek, ağlamak, düşmek, gitmek, küsmek, barışmak gibi.

geçiştirici
* Tedavi edici etkisi olmayan, ağrı ve sızıları geçici olarak azaltan, dindiren (ilâç vb.).

geçiştirilme
* Geçiştirilmek işi.

geçiştirilmek
* Geçiştirmek işi yapılmak.

geçiştirme
* Geçiştirmek işi.

geçiştirmek
* Gereken önemi vermemek, üstünde durmadan başından savmak.
* Az bir zararla atlatmak, kurtulmak.

geçit
* Geçmeye yarayan yer, geçecek yer.
* İki dağ arasında dar ve uzun yol.

geçit hakkı
* Bir taşınmaz mal üzerinden diğer bir taşınmaz mal sahibinin geçmesi biçiminde doğan yararlanma hakkı.

geçit resmi
* Geçit töreni.

geçit töreni
* Bir topluluğun özel günlerde düzenli bir biçimde belli bir yerden geçmesi, geçit resmi.

geçit vermek
* geçilecek bir yeri olmak.

geçkin

* İhtiyarlamaya yüz tutmuş, geçmiş.
* Geçmiş.
* (bitkiler için) Gereğinden çok olgun veya solmaya başlamış.

geçkinlik

* Geçkin olma durumu.

geçme

* Geçmek işi, mürur.
* Birbirinin içine geçirilerek tutturulan iki şeyden birinde bulunan çıkıntılı parça.
* Çakılmış, yapıştırılmış veya lehimlenmiş olmayıp gereğinde sökülebilecek biçimde parçaları birbirine takılıp kenetlenmiş olan.

geçme namert köprüsünden, ko aparsın su seni

* namerde karşı minnet altında kalmaktansa sıkıntıya katlan.

geçmek

* Bir yerden başka bir yere gitmek.
* Bir yandan girip öte yandan çıkmak.
* Yol olarak kullanmak.
* (bir duruma) Uğramak, konu olmak.
* Bırakmak, vazgeçmek.
* Yaşamak.
* Bir şeyi bundan böyle yapma durumunda olmamak.
* Olmak, vuku bulmak, cereyan etmek.
* (hastalık için) Bulaşmak, sirayet etmek.
* Herhangi bir durum, soya çekim yoluyla birinde görünmek.
* Bir yeri aşmak, öbür yana ulaşmak.
* Yerini bırakıp başka yer almak.
* Bir konu üzerinde veya bir yerde çalışmış olmak.
* Etki yapmak, işletmek.
* Görev almak.
* Kalmak, devrolmak.
* Geride bırakmak, aşmak.
* Tükenmek, bitmek, sona ermek.
* Üstünlük sağlamak.
* Söylemeden veya bitirmeden atlamak.
* (zaman için) Aşmak, geride bırakmak, harcamak.
* Bir müzik parçasını meşk ederek öğrenmek, çalmak veya söylemek.
* Birinden meşk etmek.
* (haberi) Bir iletişim aracı ile bildirmek.
* Sönmek.
* Yazılmak, girmek.
* Sürümü olmak, satılmak.
* Konuşmada veya basında sözü edilmek.
* Yürürlükte bulunmak, geçerli olmak.
* Okulda, sınavda başarı göstermek.
* Bir yere gidip oturmak.
* (yol, araç veya akarsu için) Bir yerin yakınından veya içinden gitmek.
* Çok bekletilmekten çürümeye yüz tutmak.
* Sıyrılmak, kurtulmak, işin içinden çıkmak.
* Çekiştirmek, yermek.
* Bazı kelimelerle birleşik fiil yapar.

geçmeli

* Geçmesi olan.

geçmelik

* Bazı yerlerden geçenlerin ödemek zorunda oldukları para, müruriye.

geçmez
* Sahte, değerini yitirmiş, kalp.

geçmez akçe
* Değerini yitirmiş, kalp, sahte.

geçmiş
* Geçmek işini yapmış.
* Zaman bakımından geride kalmış.
* Çürümeye yüz tutmuş.
* Bu güne göre geride kalmış olan zaman, mazi.
* Arkada kalan hayat, mazi.
* Kişinin ölmüş yakınları.

geçmiş ola
* "o fırsat bir daha ele geçmez" anlamında kullanılır.

geçmiş olsun
* hastalık, kaza geçirenlere beklenmedik büyük bir olumsuz durumdan kurtulanlara veya hapishaneye girenlere söylenen iyi dilek sözü.

geçmiş zaman
* Fiilin belirttiği zaman kavramının, içinde bulunduğu zamandan önceye ait olması. Türkçede bu zaman belirli geçmiş ve belirsiz geçmiş olarak iki türlüdür: Ali geldi, Ahmet bu havada İstanbul 'a gidip gelmiş gibi.

geçmiş zaman görünümü
* -mış- geçmiş zaman eki almış fiille yardımcı fiilin veya başka bir fiilin birlikte kullanılmasından ortaya çıkan ve olayın tamamlanmış olduğu kavramını veren görünüm: Gelmiş olmak, gitmiş olmak, vermiş bulunmak gibi.

geçmiş zaman sıfat-fiili
* Geçmiş zaman kavramı veren ve isim, sıfat gibi kullanılan sıfat-fiil. Türkçede bu sıfat-fiil -dik veya -miş ekleriyle kurulur. Bildiklerinizi anlatın. Tanıdık adam. Geçmişi saygıyla anıyoruz cümlelerindeki bildik, tanıdık, geçmiş birer geçmiş zaman sıfat-fiilidir.

geçmişe mazi, yenmişe kuzu derler
* geçmişte kalan olayların üzerinde durulmasından hiçbir yarar beklenmez.

geçmişi kandilli
* Sövgü yerine söylenen bir söz.

geçmişi kınalı
* Sövgü sözü.

geçmişi olmak
* aralarında eskiye dayanan dostluk, arkadaşlık olmak.
* aralarında kırgınlığa yol açacak bir durum geçmiş bulunmak.
* bir durumun, daha önce geçmiş bir evresi bulunmak.

geçmişleri
* birinin ölmüş anası, babası ve yakınları.

geçmişlerini karıştırmak
* birinin ölmüşlerini yermek veya onlara sövmek.

geçti Bor'un pazarı, sür eşeğini Niğde'ye (veya geçti Bor'un pazarı)
* artık iş işten geçti.

geçtiği yoldan geçmek
* daha önce aynı olayları yaşamış olmak, tecrübe sahibi olmak.

geçtiği yoldan geçmek
* daha önce aynı olayları yaşamış olmak, tecrübe sahibi olmak.

geçtim olsun
* vazgeçtim, kalsın.

geda
* Dilenci.
* Yoksul, fakir.

gedik
* Bir düzey üstündeki yıkık, çatlak veya aralık, rahne.
* Dağ geçidi.
* Boşluk, eksiklik.
* Güçlük, güç durum.
* Eksik dişli.
* Yarma saldırısında düşman mevzilerinde açılan yer.
* Bir işi yapmak, bir şeyden yararlanmak yolunda verilen hak, imtiyaz.

gedik açılmak
* giderilmesi çok güç bir eksiklik veya açık ortaya çıkmak.

gedik açmak
* düşman mevzilerindeki zayıf bir noktadan giriş yeri açmak.

gedik kapamak
* küçük bir ihtiyacını karşılamak.

gedik kapmak
* bir gelir kaynağı ele geçirmek.

gedikleri tıkamak
* çıkan veya çıkacak olan zorlukları önlemek.

gedikli
* Gediği olan.
* Bir yerle veya işle olan ilgisini sürüp götüren (kimse), sürekli, daimî.
* Astsubay.

gedilme
* Gedilmek durumu.

gedilmek
* Gedik olmak, gedik açılmak.
* Bıçak, keser vb.nin ağızları aşınmak.

gedme
* Gedmek işi.

gedmek
* Gedik açmak, çentmek, delmek.

geğiriş
* Geğirmek işi veya biçimi.

geğirme
* Geğirmek işi.

geğirmek
* Midede toplanan gazı sesle ağızdan çıkarmak.

geğirti
* Geğirirken çıkan ses.

geğrek

* Yumuşak kaburga kemikleri.
* Kaburganın alt yanında bulunan boşluklardan her biri.

geğrek batması

* Geğrekte duyulan sancı.

geh

* Bkz. gâh.

gehgeh

* Bu söz nöbetli hastalığa yakalanmak anlamında kullanılan gehgeh tutmak deyiminde geçer.

gel gelelim

* fakat, ama, ancak.

gel keyfim gel

* büyük bir memnunluk veya alay anlatır.

gel zaman git zaman

* aradan oldukça uzun bir zaman geçtikten sonra.

gelberi

* Büyük ocaklardan ateşi dışarı çekmek için kullanılan uzun saplı demir araç.
* Tırmık.
* Harman döküntülerini toplamaya yarayan araç.
* Ağaç dallarını budamak için kullanılan eğri demir.

gelberi etmek

* aşırmak, çalmak, kendine mal etmek.

gele

* Tavla oyununda elinde kırık taşı bulunan oyuncunun attığı uygun olmayan zar.

geleceği varsa göreceği de var

* kötülük yapmaya kalkışacak olursa, karşılığını elbette görür.

geleceği varsa, göreceği de var

* kötülük yapmaya kalkışacak olan, bunun karşılığını elbette görür.

gelecek

* Zaman bakımından, ileride olması, gerçekleşmesi beklenen.
* Daha gelmemiş, yaşanacak zaman, istikbal, ati.

gelecek bilimi

* Fütüroloji.

gelecek zaman

* Fiilin belirttiği zaman kavramının, içinde bulunduğu zamandan sonraya ait olması. Türkçede bu zaman başlıca -e, -ecek, -esi, -se, -meli ekleriyle kurulur: Gele, gelecek, gelesi, gelse, gelmeli gibi.

gelecek zaman görünümü

* Gelecek zaman sıfat-fiiliyle yardımcı fiilin birlikte kullanılmasından ortaya çıkan ve niyet kavramı veren görünüm.

gelecek zaman kipi

* Fiilin belirttiği zaman kavramının, içinde bulunulan zamandan sonraya ait olduğunu sınırlı bir biçimde gösteren kip. Türkçede bu kip -acak / -ecek ekiyle kurulur: Geleceğim, geleceksin gibi.

gelecek zaman sıfat-fiili

* İsim veya sıfat gibi kullanılan ve gelecek zaman kavramı veren fiilimsi. Türkçede bu sıfat-fiili -ecek / -esi ekleriyle kurulur: Akacak kan damarda durmaz. Göresim geldi gibi.

gelecekçi
* Gelecekçilik yanlısı, fütürist.

gelecekçilik
* Fütürizm.

geleğen
* Ana ırmağa karışan (akarsu).

gelembe
* Koyun yatağı.

geleme
* İki yıl sürülmeyen, boş tarla.

gelen
* Gelmek işini yapan (kimse veya nesne).
* Bir ışık kaynağından çıkıp bir aynanın yüzüne veya saydam bir cismin yüzeyine düşen (ışın).

gelen ağam giden paşam
* yönetim kimde olursa olsun benim için fark etmez.

gelen geçen
* Gelip geçenler, gelenler, uğrayanlar.

gelen giden
* Gelenler, uğrayanlar, ziyaret edenler, gelip geçenler.

gelen gideni aratır
* bir işe veya göreve sonradan gelen orada daha önce çalışandan daha başarısız ve geçimsiz olabilir.

gelen gideni aratır
* bir işe veya göreve sonradan gelenin, orada daha önce çalışandan daha başarısız, kötü olabileceğini anlatır.

gelen paşam, giden ağam
* biri ötekinin yerine geçen büyüklerine hoş görünmek yolunu tutanlar için söylenir.

gelenek
* Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar, an'ane.

gelenekçi
* Geleneklere bağlı (kimse).

gelenekçilik
* Toplumsal kurumları ve inançları daha çok geçmişten süregeldikleri için benimseyen, saygın tutan, destekleyen, yeni kültür ögelerine daha az değer veren tutum veya öğreti.

gelenekleşme
* Gelenekleşmek işi.

gelenekleşmek
* Gelenek durumuna gelmek, gelenek değeri kazanmak.

gelenekleştirme
* Gelenekleştirmek işi.

gelenekleştirmek
* Bir şeyi gelenek durumuna getirmek.

gelenekli

* Geleneği olan, geleneklere dayanan.

geleneksel
* Geleneğe dayanan, gelenekle ilgili olan, an'anevî.

gelenekselleşme
* Gelenekselleşmek durumu.

gelenekselleşmek
* Gelenek durumunu almak.

geleni
* Tarla faresi, büyük fare.

gelgeç
* Yerli, temelli olmayan, geçici.
* Bir iş üzerinde sürekli olarak durmayan, sebatsız.

gelgeççi
* Gelip geçici, sebatkâr olmayan (kimse).

gelgel
* Albeni, alım, çekicilik.
* Başa takılan elmas veya altın iğne.

gelgelelim
* Ancak, ne var ki, fakat.

gelgelli
* Gelgeli olan, alımlı.

gelgit
* Boşuna gidip gelme.
* Ay ve Güneş'in yer yuvarı üzerindeki çekim güçleri sebebiyle deniz yüzünde, özellikle ana denizlerde su düzeyinin alçalması, kabarması olayı, meddücezir.

gelin
* Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın.
* Bir kimsenin oğlunun karısı.
* Aileye evlenme yoluyla girmiş olan kadın.

gelin abla
* Yenge.

gelin alayı
* Gelini damat evine götürmek için gidenlerin hepsi.

gelin alıcı
* Gelini götürmek için oğlan evinden gelen kimse.

gelin almak
* erkeğe bir eş bulmak.
* gelini baba evinden özel bir törenle alıp güvey evine götürmek.

gelin böceği
* Hanım böceği.

gelin çiçeği
* Zambakgillerden bir bitki (Fritillaria imperialis).

gelin etmek
* kızı evlendirmek.

gelin gitmek
* bir aileye, yere gelin olarak gitmek.

gelin güvey olmak
* ilgilinin nasıl karşılayacağını düşünmeden bir işi olmuş bitmiş sayarak sevinmek.

gelin hamamı
* Düğünden birkaç gün önce evlenecek kız için hamamda yapılan tören.
* Düğünün ertesi günü, gerdekten sonra, oğlan evinin kadınlarının gelini hamama götürüp topluca yaptıkları tören ve yıkanıp temizlenme.

gelin havası
* Gelin alayının kız evinden ayrılıp oğlan evine gidinceye kadar, yol boyunca, davul ve zurnanın çaldığı özel ezgi.
* Denizin hafif dalgalı, çırpıntılı olması.

gelin kuşağı
* Gök kuşağı.

gelin kuşu
* Tarla kuşugillerden bir kuş (Otocoris pencillatus).

gelin olmak
* (kız) evlenmek.

gelin otu
* Güveyfeneri.

gelin teli
* Gelinlerin başlarına takılan, parlak, uzun, ince gümüş tel.

gelin yazmak
* gelinin yüzünü değişik süs gereçleriyle bezemek.

gelinboğan
* Bir ahlat türü.

gelincik
* Yazın kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki (Papaver rhoeas).
* Sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan, gelin kadın (Mustela nivalis).
* Mezgitgillerden, yılan balığına benzer, eti sevilen bir balık (Mustela tricirrata).
* Yılancık, arpacık, çıban vb. verilen ad.

gelincikgiller
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, içine gelincik, haşhaş, kırlangıç otu gibi bitkileri alan familya.

gelinfeneri
* Kuş kirazı.

gelini ata bindirmişler "ya nasip" demiş
* kesin sonuç alınmadan hiçbir işe oldu bitti gözüyle bakılmaz.

gelinlik
* Gelin olma durumu.
* Gelin giysisi.
* Gelin giysisi yapmaya uygun (kumaş).
* Gelin olma çağına gelmiş (kız).
* Gelin için hazırlanmış.

gelinlik çağı
* Genç kızların evlenme dönemi.

gelinlik etmek (veya tutmak)
* (gelin) kocasının yakınları yanında bir süre başını örtmek.

gelinlikçi
* Gelinlik diken veya satan kimse.

gelinme
* Gelinmek işi.

gelinmek
* Gelmek işi yapılmak.

gelinparmağı
* Uzun taneli bir üzüm türü.

gelip çatmak (veya gelip dayanmak)
* vakti gelmek, kaçınılmaz olmak.

gelip geçici
* Sürekli olmayan, kısa süreli.

gelip geçmek
* bir yerden geçmek.
* bir süre bir makam, bir yer vb.inde bulunmak.
* kısa bir süre etkin olmak.

gelir
* Bir kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para, varidat.
* Bir ekonomik birimin belli bir süre içinde kazandığı para (ücret, aylık, kira vb.), varidat, irat.

gelir dağılımı
* Bir ülkenin toplam gelirinin o ülkenin bireyleri arasındaki dağılımı.

gelir gider
* Sağlanan ve harcanan paralar.

gelir kaynağı
* Para sağlama yeri veya faaliyeti.

gelir vergisi
* Kişilerin gelirlerinden, bir oran ölçüsünde devlete ödedikleri dolaysız vergi.

geliş
* Gelmek işi veya biçimi.

gelişigüzel
* Herhangi bir, özensiz, itinasız, baştan savma, rastgele, lâlettayin.

gelişim
* Gelişmek işi, serpilip büyüme.
* İlerleme, inkişaf, tekâmül.

gelişkin
* Gelişmiş olan, mütekâmil.

gelişme
* Gelişmek işi, inkişaf, neşvünema, tekâmül.
* Yazılarda giriş bölümlerinden sonra konunun türlü yönlerden açılıp genişlediği, zenginleştiği, olgunlaştığı bölüm.
* Olan biten.

gelişmek
* Büyüyüp boy atmak, yetişmek, neşvünema bulmak.
* İlerlemek, olgunlaşmak, genişlemek, inkişaf etmek.
* Şişmanlamak.

geliştirici
* Geliştirme özelliği olan.

geliştirilme
* Geliştirilmek işi.

geliştirilmek
* Geliştirmek işi yapılmak.

geliştirim
* Senaryonun hazırlanmasında özet ile ayrımlama arasında yer alan aşama.

geliştirme
* Geliştirmek işi.

geliştirmek
* Gelişmesini sağlamak, gelişmesine yol açmak.

gelme
* Gelmek işi.
* Gelmiş olan.
* Yetişme.
* Bir ışının, kaynağından çıkarak bir ayna yüzüne veya saydam bir cismin yüzeyine erişmesi.

gelmek
* Bir yere gitmek, varmak.
* Geriye dönmek.
* Oturmaya, ziyarete gitmek.
* İsabet etmek.
* Varmak, ulaşmak.
* Varlığını sürdürmek, yaşamak, intikal etmek.
* Ortaya çıkmak, doğmak.
* Belli bir süre dolmak veya belli bir zamana ulaşmak.
* Kadar olmak.
* Çıkmak, yönelmek.
* İzlemek, takip etmek.
* Bir yerden alınıp bir yere ulaştırılmak.
* Katılmak, eklenmek, türemek.
* Daha önce üzerinde durulmuş olan bir konuya yeniden dönmek.
* Sonuç çıkmak.
* Dayanmak, tahammül etmek.
* Kendine yapılan herhangi bir davranış veya durumu iyi karşılamak.
* Bir şeye sonradan inanmak, doğruluğuna hak vermek, eğilim göstermek, kabul etmek.
* Etkisini herhangi bir biçimde göstermek.
* Kazanılmak, sağlanılmak.
* Uymak.
* Olmak, -e uğramak.
* Akmak.
* Düşmek, rast gelmek.
* Görünmek, sanılmak.
* Uygun düşmek.
* Başlamak, ortaya çıkmak.
* Mal olmak.
* Biriyle birlikte gitmek.
* (zaman gösteren sözlerle birlikte) Başlamak, ulaşmak.
* İhtiyaç anlatan deyimler kurmaya yarar.
* Sürerlik fiili yapmaya yarar.

* -mez, -mezlik ile birlikte yapmacık anlatan deyimler yapar.
* Yönelme durumundaki bazı kelimelere getirilerek birleşik fiil yapar.
* Gelmek fiilinin olumlu emir kipi, bazen öğüt, istek anlatır.
* Gel, gelsin biçiminde "elinde ise" anlamında da kullanılır.
* dikçe...-eceği biçiminde kullanılan sıfat-fiil eklerinden sonra geldiğinde önceki fiille ilgili olarak pekiştirilmiş bir istek ve sürerlik bildirir.
* (sıralama gösteren kelimelerle ve sıralama sayı sıfatları ile) Herhangi bir sırada bulunmak.

gelmiç
* İri balıklarda kılçık durumunda olan kemik.

gelmiş geçmiş
* Bugüne kadar gelmiş olan.

gelsin... (veya gelsin... gitsin...)
* yaşantı veya durumun rahatlığını anlatır.
* sorumsuzca davranıp işine gereken önemi vermemeyi anlatır.

gem
* Atı yönetmek için ağzına takılan demir araç.

gem almak
* (at) alışıp hizmete elverişli duruma gelmek.

gem almamak
* söz dinlememek.

gem vurmak
* hayvanın ağzına gem takmak.
* birinin taşkınlığını önlemek.

gemi
* Su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt, sefine.

gemi adamı
* Bir iş sözleşmesine dayanarak gemide çalışan kaptan, subay, tayfa vb. kimselere verilen ad.

gemi aslanı
* Gösterişi yerinde olduğu hâlde hiçbir işe yaramayan adam.

gemi azıya almak
* at, gemi azıları arasına alıp etkisiz bırakarak süvarisinin yönetiminden çıkmak ve alabildiğine koşmak.
* söz dinlemez olmak.

gemi enkazı
* Batmış veya hasara uğramış gemiden arta kalanlar.

gemi ızgarası
* Üstünde gemi yapılan büyük kızak.

gemi iskeleti
* Geminin gövdesinin yapılmasından önceki ana yapısı.

gemi karaya oturmak
* gemi, sığ bir yere saplanıp kalmak.

gemi leşi
* Batmış gemi teknesi.

gemi yatağı
* Gemileri korumaya elverişli koy.

gemici
* Gemide çalışan veya gemi işleten kimse.

gemicilik
* Gemi kullanma veya işletme işi.
* Gemi endüstrisi.

gemilik
* Gemi yapılan yer, tersane.

gemini kısmak
* bir kimsenin üzerindeki baskıyı arttırmak.

gemisi şapa oturmak
* iş, düzelemeyecek kadar bozulmak.

gemisini kurtaran kaptan
* güç bir duruma düşünce ne yapıp yapıp kurtulanlara övgü olarak söylenir.

gemisini yürütmek
* (bir işi) hiçbir engel tanımadan sürdürmek.

gemleme
* Gemlemek işi.

gemlemek
* (hayvanın) Ağzına gem takmak.
* Aşırı istek ve davranışlara engel olmak, frenlemek.

gemlenme
* Gemlenmek işi.

gemlenmek
* Gemlemek işi yapılmak veya gemlemek işine konu olmak.

gen
* Geniş.
* Üçgen, dörtgen gibi geometri terimlerinde "kenarlı" anlamıyla kullanılmıştır.

gen
* Bir süre sürülmeyerek boş bırakılmış (tarla).

gen
* İçinde bulunduğu hücre veya organizmada özel bir etkisi olan, kuşaktan kuşağa ve hücreden hücreye geçen kalıtımsal öge.

gencecik
* Çok genç.

gencelme
* Gencelmek durumu.

gencelmek
* Gençleşmek.

genç
* Yaşı ilerlememiş olan ihtiyar karşıtı.
* (bitki, hayvan için) Gelişmesini tamamlamamış olan.
* Gençlikteki özelliklerini koruyan, dinç.
* Zihin bakımından yeterince gelişmemiş, toy.
* Yeni gelişmekte olan, kısa bir geçmişi olan.

genç irisi
* Yaşına göre çok serpilip büyümüş.

gençleşme
* Gençleşmek işi.

gençleşmek
* (bir kuruluş) Genç üyelerle yenileşmek.
* Genç görünmek.
* Yeniden gençlik ve canlılık kazanmak.

gençleştirilme
* Gençleştirilmek işi.

gençleştirilmek
* Gençleştirmek işi yapılmak.

gençleştirme
* Gençleştirmek işi.

gençleştirmek
* Yeniden gençliğine ve dinçliğine kavuşturmak.
* (bir kuruluşu) Genç üyelerle canlandırmak.
* Genç göstermek.

gençlik
* Genç olma durumu, ihtiyarlık karşıtı.
* İnsan hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi.
* Genç insanların bütünü.
* Genç bir kimsenin tutumu.

gençten
* Genç sayılan (kimse).

gene
* Yeniden, bir daha, yine, tekrar.
* Öyle de olsa; öyle olmasına karşılık.
* Öylesi de.

gene de
* öyle olduğu hâlde, rağmen.

genel
* Bir şeye veya bir kimseye özgü olmayıp onun bütün benzerlerini içine alan, umum.
* Ayrıntıları göz önüne alınmayarak bütünü bakımından ele alınan.
* Geniş yetkileri olan bazı resmî görevlerin adında yer alır.
* Herkesin yararlanabileceği (yer, nesne).
* Bir genelleme sonucunda elde edilen.

genel af
* Kamu yararına uygunluğu anlaşıldığında belli bir veya birkaç suç çeşidi için yapılan kovuşturmaların durdurulması, verilmiş cezaların kaldırılması veya azaltılması.

genel başkan
* Bir kurum veya kuruluşun idaresinden bütünüyle sorumlu olan kimse.

genel başkanlık
* Genel başkanın işi veya mesleği.

genel bütçe
* Yıllık gelir ve gider kalemlerinin hepsini kapsayan bütçe.

genel coğrafya
* Yeryüzünün her türlü coğrafya olaylarını ayrı ayrı olarak araştıran; doğuşunu, işleyişini, yayılışını inceleyen coğrafya bilimi.

genel dil bilimi
* Dilin yapısını, gelişme ve değişmesini karşılaştırmalı olarak inceleyen bilim dalı.

genel ev
* Genel kadınların erkek kabul ettikleri ev, kerhane, umumhane.

genel gider
* Bir işin üzerinde görülmeyen ama yapımı için gerekli olan yardımcı giderler toplamı.

genel görünüm
* Bir yerin, bir olayın dıştan görünümü.

genel görünümlü
* Dıştan görünüşlü.

genel görüşlü
* Görüşü geniş olan.

genel görüşlülük
* Genel görüşe sahip olma, görüşü geniş olma.

genel görüşme
* Toplumla veya devletin faaliyetleriyle ilgili konuların Türkiye Büyük Millet Meclisi genel kurulunda görüşülmesi.

genel grev
* Grevin bütün işçi kesimince uygulanması.

genel kadın
* Fuhşu meslek edinmiş kadın.

genel kurul
* Bir kuruluşta bütün üyelerin katılmasıyla yapılan toplantı.

genel kütüphane
* Bütün alanlarda yazılmış ve yayımlanmış kitapları, süreli yayınları ve belgeleri bünyesinde toplayan kütüphane, umumî kütüphane.

genel müdür
* Bir kurum veya kuruluşta idarenin en üst düzeydeki sorumlusu.

genel müdürlük
* Genel müdürün yetkisi ve makamı.

genel ölçek
* Fazla ayrıntıya girmeden yapılan ölçüm.

genel sekreter
* Bazı kamu kuruluşlarında veya büyük özel kuruluşlarda yönetim işlerini yürüten görevli.

genel sekreterlik
* Genel sekreterin yetkisi ve makamı.

genel uygunluk bildirimi
* Umum mutabakat beyannamesi.

genel yazman
* Genel sekreter.

genel yetenek
* Ölçüleri yeteneklerin ortalaması sayılan yetenek.

genel zekâ
* Bireyin belli, özel veya bağımsız yeteneklerinden ayrı olarak, karşılaştığı genel durumlara uymadan gösterdiği yetenek veya güç.
* Zekâ testleriyle ölçülen değişik yetenek ve güçlerin birleşimine verilen ad.

geneleme
* Bir düşüncenin başka başka sözlerle yeniden anlatılması, tamim.

genelge
* Yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazı, tamim, sirküler.

genelkurmay
* Yurdun savunmasıyla ilgili bütün şart ve olayları göz önünde tutarak, barışta ordunun eğitim ve donatımını, savaşta yüksek yönetimini düzenleyen makam, erkânıharbiyeiumumiye.

genelleme
* Genellemek işi.
* Zihnin genel düşünceler yapması işlemi veya özelden genele geçiş, tamim.
* Bir işlemin sonucu olan genel kavram, yargı, bilim yasası veya kuram.

genellemek
* Varlıklar veya olaylar arasındaki benzerlik bağıntılarını bir düşüncede toplamak, tamim etmek.

genelleşme
* Genelleşmek işi, taammüm.

genelleşmek
* Genel duruma gelmek, genel bir durum almak, taammüm etmek.

genelleştirilme
* Genelleştirilmek işi.

genelleştirilmek
* Genelleştirmek işi yapılmak.

genelleştirme
* Genel duruma getirme.
* Tek tek veya özel durumlardan genel bir yasanın, önermenin çıkarılması, tamim.

genelleştirmek
* Genel duruma getirmek.

genellik
* Genel olma durumu, yaygınlık, umumiyet.
* Genel düşüncenin, yani kavramın özelliği.

genellikle
* Genel olarak, büyük bir çoğunlukla, umumiyetle.

genelmek
* Genişlemek.

general
* Kara ve hava ordularında albaydan sonra gelen ve mareşalliğe kadar olan yüksek rütbeli subaylara verilen genel ad.

generallik

* General rütbesi.
* Generalin görevi veya makamı.

genetik
* Bitki, hayvan ve insanlarda kalıtım olaylarını inceleyen biyoloji dalı, kalıtım bilimi.

geniş
* Eni çok olan, enli, vasi, dar karşıtı.
* İçine alması gerekenden daha çoğunu alabilen, dar karşıtı.
* Kapsamı büyük, dar sınırlar içinde kalmayan, yaygın.
* Kolay kolay tasalanmayan, hoşgörülü, rahat.
* Çok.

geniş açı
* Bir dik açıdan daha büyük olan açı.

geniş bir nefes almak
* sıkıntılı bir durumdan kurtulmak, ferahlığa kavuşmak.

geniş gönüllü
* Her olayı hoş karşılayan.

geniş görüşlü
* Konuları çok yönlü değerlendiren (kimse).

geniş görüşlülük
* Konuları çok yönlü değerlendirmek işi veya biçimi.

geniş karşılamak
* hoşgörü ile değerlendirmek.

geniş mezhepli
* Bkz. mezhebi geniş.

geniş ufuklu
* Görüşü ve bakış açısı geniş olan (kimse).

geniş ünlü
* Alt çenenin açılmasıyla oluşan ünlü.

geniş yürekli
* Hemen, çabucak telâş göstermeyen, merak etmeyen, tasasız.

geniş zaman
* Fiilin her zaman yapıldığını, yapılmakta olduğunu veya yapılacağını belirten zaman. Türkçede bu kip -r, -ir veya -er ekiyle kurulur: Başla-r, severim (sev-er-im), geliriz (gel-ir-iz) gibi.

geniş zaman görünümü
* Geniş zaman sıfat-fiiliyle yardımcı fiilin birlikte kullanılmasından doğan görünüm: Gelmez olmak. Görünmez olmak gibi.

geniş zaman sıfat-fiili
* Fiilin her zaman yapıldığını, yapılmakta olduğunu veya yapılacağını belirten sıfat-fiil. Türkçede bu biçim -ir, -er, -mez ekleriyle kurulur: Gelir (varidat), gider (masraf), güler yüz, bitmez iş, dinmez ağrı, görünmez kaza gibi.

genişçe
* Biraz geniş.

genişçe konuşmak
* uzun uzun, bol bol konuşmak, söyleşmek, sohbet etmek.

genişleme

* Genişlemek işi.

genişlemek
* Geniş duruma gelmek, büyümek.
* Rahat bir duruma gelmek, açılmak, ferahlamak.
* Yaygın duruma gelmek.

genişletilme
* Genişletilmek işi.

genişletilmek
* Genişletmek işi yapılmak.

genişletme
* Genişletmek işi.
* Bir konuyu, ayrıntılarını katarak geliştirme.

genişletmek
* Geniş duruma getirmek.

genişlik
* Geniş olma durumu.
* En, boy karşıtı.

genitif
* Tamlayan durumu.

geniz
* Ağız ve burun boşluğunun arka bölümü.

geniz ünlüsü
* Geniz yoluyla çıkan ünlü. Türkçede bu ünlü n sesiyle birlikte kullanılır: Tanrı, sonra, deniz kelimelerindeki a, o, e ünlüleri gibi.

geniz ünsüzü
* Geniz yoluyla çıkan ünsüz: Türkçede bölge ağızlarında rastlanan ñ ünsüzü gibi.

genizden (konuşmak) (veya çıkarmak)
* burnu tıkalı gibi (konuşmak).

genizsi
* Genzel.

genizsileşme
* Dudak ünsüzünün, geniz ünsüzüne dönmesi. Türkçede ve Türk lehçelerinde b sesinin m sesine dönmesi gibi.

genleşme
* Genleşmek işi.

genleşme kat sayısı
* Birim nicelikte bir maddenin 10 C sıcaklık artışında gösterdiği hacim genişlemesi.

genleşmek
* (bir cisim birleşimi ve yapısı değişmeden) Isı etkisiyle hacimce büyümek.

genleşmeölçer
* Isınan sıvıların görünür genleşme kat sayılarını belirleyen araç, dilâtometre.

genleştirme
* Genleştirmek işi.

genleştirmek

* Sıcaklığını yükselterek bir cismin yapısını ve birleşimini bozmadan hacmini, boyunu artırmak.

genlik

* Genişlik.
* Bolluk, refah.
* Dalga genliği.

genom

* Gametlerde bulunan kromozomların hepsine verilen ad.

genosit

* Jenosit.

gensoru

* Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir soru üzerine başbakana veya bakanlardan birine, milletvekillerince açılan ve sonunda soruşturma yapılması istenebilen soru, istizah.

gensoru önergesi

* Gensoru teklifinde bulunma.

genzek

* Genizden konuşan.

genzel

* Genizsi.

geoit

* Yerküresinin geometrik olmayan gerçek biçimine (üzerindeki engebeler düşünülmeksizin) verilen ad. Bu yerküresi tam küre olmadığı gibi, elipsot biçiminden de ayrıdır.

geometri

* Nokta, çizgi, açı, yüzey ve cisimlerin birbirleriyle ilişkilerini, ölçümlerini, özelliklerini inceleyen matematik dalı, hendese.
* Bu konu ile ilgili olan kitap veya ders.

geometrik

* Geometriyle ilgili veya geometriye uygun olan, hendesî.

geometrik çizim

* Cetvel, pergel vb. ile elde edilen çizgi.

geometrik dizi

* Ardışık terimleri arasındaki oranı değişmeyen dizi.

geometrik toplamı

* iki ardışık kenarı, belirli iki vektörle gösterilen bir paralelkenarda, bu vektörlerin ortak bulundukları noktadan çıkan köşegenin oluşturduğu üçüncü vektör; iki kuvvetin bileşkesini belirtir.

geometrik yer

* Aynı özellikleri olan noktaların oluşturdukları çizgi veya yüzey.

gepegencecik

* Çok genç, körpe.

gepegenç

* Gepgenç, pek genç.

gepgenç

* Çok genç.
* Çok genç olarak, çok gençken.

gerçeğe aykırı
* Gerçeğe uymayan, hilâfihakikat.

gerçeğe aykırılık
* Gerçeğe uymama durumu, aykırı olma durumu.

gerçeğe uygunluk
* Gerçeğe uyma durumu.

gerçek
* Bir durum, bir nesne veya bir nitelik olarak var olan, varlığı inkâr edilemeyen, olgu durumunda olan, hakikî.
* Aslına uygun nitelikler taşıyan, sahici.
* Temel, başlıca, asıl.
* Doğadaki gibi olan, doğayı olduğu gibi yansıtan.
* Gerçek durum, gerçeklik, realite.
* Yalan olmayan, doğru olan şey.
* Düşünülen, tasarımlanan, imgelenen şeylere karşıt olarak var olan.

gerçek dışı
* Gerçeğin dışında olan, gerçek olmayan.

gerçek dışılık
* Gerçek dışı olma durumu.

gerçek kişi
* Hakikî şahıs.

gerçek mantarlar
* Bağlarda mildiyu hastalığını yapan emeçleri iyi gelişmiş mantarlar (Peronospora viticola).

gerçek sayı
* Bir eksen üzerindeki bir noktanın yerini belirlemeye yarayan sayı.

gerçekçi
* Gerçeği gören ve ona göre davranan veya gerçeğe uygun olarak yapılan, realist.
* Gerçekçilik yanlısı olan, realist.

gerçekçilik
* Gerçekçi tutum ve davranış, realizm.
* Gerçekleri olduğu gibi yansıtmaya çalışan sanat çığırı, realizm.
* Düşünmenin temeli ve işin ölçüsü olarak gerçekliğe bağlanan görüş ve tutum; bilinçten bağımsız bir gerçekliğin var olduğunu benimseyen görüş, realizm.

gerçekleme
* Gerçeklemek işi, teyit.

gerçeklemek
* Bir şeyin doğruluğunu herhangi bir şeyle ortaya koymak, teyit etmek.

gerçekleşme
* Gerçekleşmek işi, tahakkuk.

gerçekleşmek
* Gerçek olmak, gerçek durumuna gelmek, tahakkuk etmek.

gerçekleştirilme
* Gerçekleştirilmek işi.

gerçekleştirilmek
* Gerçek duruma getirilmek.

gerçekleştirme
* Gerçekleştirmek işi.

gerçekleştirmek
* Gerçek duruma getirmek, yapmak, ortaya koymak.

gerçekli
* Gerçeklenmiş, gerçek olduğu anlaşılmış, muhakkak.

gerçeklik
* Gerçek olan, var olan şeylerin tümü, hakikat, realite.

gerçekte
* Aslında, tam anlamıyla, hakikatte.

gerçekten
* Gerçek olarak, hakikaten, sahi, sahiden, filhakika, filvaki.

gerçeküstü
* (gerçeküstücülere göre) Gerçeği aşan, gerçeğin üstündeki gerçek, sürrealite.

gerçeküstücü
* Gerçeküstücülükten yana olan (kimse).
* Gerçeküstücülükle ilgili olan (görüş, eser vb.).

gerçeküstücülük
* Aklın, geleneklerin, alışkanlıkların denetiminden uzak bilinçaltı gerçeklerini yansıtan, yani bilinen gerçekle bağını kesip kendince bir gerçek yaratmak amacını güden edebiyat ve sanat akımı, sürrealizm.

gerçi
* Her ne kadar, ise de, vakıa.

gerdan
* Vücudun omuzlarla baş arasında kalan ön bölümü.
* Şişmanlarda çenenin altındaki tombulluk.
* (kesilmiş hayvanlarda) Boyun.

gerdan kırmak
* naz ile boynu başla birlikte iki yana oynatarak kırıtmak.
* boynu, başı geriye oynatarak büyüklük taslar bir durum almak.

gerdaniye
* Klâsik Türk müziğinde ince sol notasını andıran perde ve bir makam adı.

gerdaniyebuselik
* Gerdaniye makamı ile buselik beşlisinden oluşan bir birleşik makam.

gerdanlık
* Çoğu değerli taş ve madenlerden veya altın paradan yapılmış, boyna takılan takı, kolye.

gerdeğe girmek
* (güvey) düğün gecesi gelinle bir araya gelmek.

gerdek
* Gelin ile güveyin düğün gecesi başbaşa kaldıkları oda.
* Zifaf.

gerdel
* Süt vb. şeyler koymaya veya hayvanlara yem vermeye yarayan kova biçiminde tahta veya deriden kap.
* Gemilerde temizlik işlerinde kullanılan, saç veya pirinç çemberli tahta kova.

gerdirilme

* Gerdirilmek işi.

gerdirilmek
* Gerdirmek işi yapılmak.

gerdirme
* Gerdirmek işi.

gerdirmek
* Germek işini yaptırmak.

gere gere
* Kendine güvenerek.
* Güvenerek.

gereç
* Bir şey yapmak için kullanılması gereken maddeler, malzeme, materyal.

gereği düşünülmek
* bir sorunu sonuçlandırmak için tutulacak yolu kararlaştırmak.

gereği gibi
* nasıl olması gerekli ise öyle.

gereğince
* Gereği gibi, gereğine göre, gerektiği gibi, mucibince.

gerek
* Bir şeyin yapılabilmesinin veya olabilmesinin bağlı olduğu (şey), lâzım.
* Güçlü ihtimal belirtir.
* Kelimeleri, kelime öbeklerini, görevdeş öğeleri birleştirme, eşitlik, istenileni seçme gibi anlamlar katarak bağlar.
* İcap.

gerek görmek
* yapılmasını istemek.

gerekçe
* Gerektirici sebep, esbabımucibe.
* Bir önermenin kendiliğinden var kıldığı gereklik.
* Bir yasanın önerilmesi ve hazırlanmasında, yasa tasarısının hazırlanış ve maddelerin düzenleniş sebepleri.
* Mahkeme kararlarında, kararın dayandığı yasal ve hukukî sebeplerin gösterilmesi.

gerekçe göstermek
* gerektirici sebep ve doküman ileri sürmek.

gerekçelendirme
* Gerekçelendirmek işi veya durumu.

gerekçelendirmek
* Gerekçeli duruma getirme.

gerekçeli
* Gerekçeye dayanan, gerekçesi olan.

gerekçesiz
* Gerekçeye dayanmayan, gerekçesi olmayan.

gerekirci
* Belirlenimci, determinist.

gerekircilik

* Belirlenimcilik, determinizm.

gerekli
* Yapılması, olması veya bulunması uygun olan, yerinde olan, lüzumlu, vacip.

gerekli görmek
* yapılması icap etmek.

gerekli kılmak
* icap ettirmek.

gereklik
* Gerek olma durumu, lüzum, icap, iktiza.

gereklik kipi
* Fiilin yapılması gerektiğini belirten isteme kipi. Türkçede bu kip -malı / -meli ekiyle kurulur: Gelmeliyim, gelmelisin, gelmeli, gelmeliyiz, gelmelisiniz, gelmeliler gibi.

gereklilik
* Gerekli olma durumu, lüzum.

gerekme
* Gerekmek işi, iktiza, istilzam.

gerekmek
* Bir şeyin yapılabilmesi veya gerçekleşmesi bazı nesne, fiil vb. ye bağlı olmak, gerek olmak, lâzım olmak, icap etmek, iktiza etmek.

gerekseme
* İhtiyaç.

gereksemek
* Bir şeyi kendisi için gerek saymak, ihtiyaç duymak, muhtaç olmak.

gereksinim
* İhtiyaç.

gereksinme
* Gereksinmek işi veya durumu.

gereksinmek
* İhtiyaç duymak.

gereksiz
* Gereği olmayan, yararsız, lüzumsuz.

gereksizlik
* Gereksiz olma durumu, lüzumsuzluk.

gerektirim
* Belirlenim.

gerektirme
* Gerektirmek işi, istilzam.

gerektirmek
* Gerekli kılmak, icap ettirmek, istilzam etmek.

gerelti
* Engel, perde.

geren

* Kuruyunca çatlayan toprak, verimsiz, tuzlu, killi toprak.

gergedan
* Gergedangillerden, sıcak ülkelerde yaşayan, burnunun üstünde bir veya iki boynuzu bulunan, kalın derili, saldırıcı bir hayvan (Rhinoceros inducus).

gergedan böceği
* 4 cm'ye yakın boyda, erkeklerinde sert bir boynuz bulunan ve kurtçuk evresini, ağaç kökü kemirerek geçiren kın kanatlı böcek (Oryctes nasicornis).

gergedangiller
* Tek parmaklılar takımına giren gergedanları içine alan bir familya.

gergef
* Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarar, çoğu dikdörtgen biçiminde olan çerçeve.

gergef işlemek
* gergefle nakış işlemek.

gergi
* Perde.
* İp, kayış, tel vb.yi gerginleştirme işinde kullanılan araç.

gergili
* Gergisi olan.

gergin
* Gerilmiş durumda olan.
* (cilt için) Buruşuğu, kırışığı olmayan.
* Bozulacak duruma gelmiş olan (ilişki).
* Huzursuz, sinirli.

gergince
* Biraz gergin.

gerginleşme
* Gerginleşmek işi.

gerginleşmek
* Gergin duruma gelmek.

gerginleştirme
* Gerginleştirmek işi.

gerginleştirmek
* Gergin duruma getirmek.

gerginlik
* Gergin olma durumu.

geri
* Arka, bir şeyin sonra gelen bölümü; art, alt taraf, ileri karşıtı.
* Bundan başkası.
* Son, sonuç.
* Bir şeyin sona kalan bölümü.
* Geçmiş, mazi.
* (hayvan için) Boşaltım organının dışı.
* Benzerlerine ayak uydurup ilerleyememiş, gelişememiş.
* (saat için) Eksik gösteren.
* Aptal, anlayışsız.
* Geriye doğru.
* Geri dön, geri git!.

geri
* Araba üzerine gerilerek kenarları arabanın korkuluğuna tutturulan ve içine saman veya tahıl doldurulan büyük kıl çuval.

geri almak
* verdiğini geri istemek.
* geriye doğru götürmek.
* düşmandan kurtarmak.
* arabayı geri geri götürmek için vites kolunu geri durumuna geçirmek.

geri basmak
* geri geri gitmek.

geri çekilme
* savaşı daha elverişli şartlarda sürdürmek amacıyla bir askerî birliğin düşmandan çözülerek başka bir mevzi veya bölgeye hareket etmesi, ricat.

geri çekilmek
* bulunduğu yerden arkaya doğru gitmek; kaçmak.
* karıştığı bir işi sürdürmekten veya sürdürenler arasında bulunmaktan vazgeçmek.

geri çevirmek
* geri vermek, geldiği yere göndermek, iade etmek.
* kabul etmemek, reddetmek.

geri dönmek
* geldiği yere gitmek.

geri durmak
* (bir iş yapmaktan) kaçınmamak.

geri geri (çekilmek)
* arka arka (gitmek).

geri gitmek
* kötüleşmek.

geri göndermek
* geldiği yere göndermek, iade etmek.

geri hizmet
* Silâhlı kuvvetlerin stratejik ve taktik anlamına girmeyen, her çeşit sağlık, veteriner, tahliye, ulaştırma ve diğer çeşitli hizmetlerin bütünü, lojistik.
* Ordunun türlü itiyaçları ile ilgili işlerin bütünü.

geri kafalı
* Yenilikleri istemeyen, eskiye bağlı.

geri kalmak
* arkada kalmak.
* gecikmek.
* çağdaşlarının ve yaşıtlarının düzeyine gelememek veya düzeyinde olmamak.

geri kalmamak
* yapmaktan kaçınmamak.
* birinden daha az başarılı olmamak.

geri kalmış
* (ülke, toplum için) Az gelişmiş.

geri kalmışlık

* Az gelişmişlik.

geri komamak
* yapmamazlık etmemek.

geri plân
* Bkz. arka plânda.

geri saymak
* geriye doğru saymak.

geri tepme
* Merminin atılışı sırasında, bir ateşli silâhın namlusu içinde gazların geriye doğru sıkıştırmasından ileri gelen hareket.

geri vermek
* aldığı yere veya kimseye vermek, iade etmek.

geri vites
* Otomobilin geri gitmesini sağlayan dişli düzeni.

geri zekâlı
* Zekâ düzeyi gelişmemiş.

geriatri
* Yaşlanma ile ilgili sağlık konuları üzerinde duran tıp dalı, yaşlılık bilimi.

gerici
* Toplumda yeniliklere değer vermeyen, her yönüyle eskiyi özleyen veya eski düzeni getirmeye çalışan (kimse veya görüş), mürteci.

gerici
* Bir organı germeye yarayan (kas).

gericilik
* Gerici (I) olma durumu veya gerici davranış, irtica.

geriden geriye
* gizlice, sinsice; uzaktan, yakın bir ilgi göstermeyerek.

gerile gerile
* Kendini önemli göstererek, kabara kabara, kasılarak.

gerilek
* Kendi üstüne geri dönen veya döner görünen.

gerileme
* Gerilemek işi.
* Sonuçlardan ilkelere, etkilerden sebeplere ve birleşiklerden yalınçlara doğru usa vurma işlemi.
* Bir dokunun, bir organın bir evrim geçirmesi veya bir yapının basitleşmesi.
* Geri çekilme, ricat.
* Kavrama yeteneğinin giderek zayıflaması durumu.

gerilemek
* Geri çekilmek, geriye çekilmek.
* Daha aşağı bir dereceye düşmek.
* (hastalık) Gelişmeksizin yok olmaya yüz tutmak.
* Bir tepki karşısında katı sayılan bir tutumdan vazgeçmek.

geriletme
* Geriletmek işi.

geriletmek
* Gerilemesine yol açmak.

gerileyici
* Geri giden, gerileyen.

gerileyici benzeşme
* Kelimelerde sonraki sesin önceki sesi etkilemesi: Eczacı > ezzacı, çarşanba > çarşamba gibi.

gerileyiş
* Gerilemek işi veya biçimi.

gerili
* Gerilmiş olan.

gerilik
* Geri olma durumu.
* İdrak etme yeteneğinde veya okul başarılarında yaşına göre geri kalma durumu.

gerilim
* İki ucundan ters yanlara çekilen bir telin her noktasında, o iki güce karşı koyan güç, tevettür.
* Bir iletkenin uçları arasındaki gizil güç farkı, potansiyel farkı, voltaj.
* Gerginlik, tansiyon.
* İhtiyaçların karşılanamadığı veya bir hedefe yönelmiş davranışlar engellendiğinde ortaya çıkan coşkulu durum.
* Konuşmada bir sesin ortaya çıkması için ses kirişlerinin gerginleşmesi, tansiyon.
* Çeşitli yollara başvurularak filmde yaratılan sıkıntılı, gergin hava, tansiyon.

gerilim ölçümü
* Sıvılardaki yüzey gerilimlerini belirleme işi, tansiyometri.
* Mekanik gerilim niceliğini, birtakım ölçü araçlarından yararlanarak belirleme, tansiyometri.

gerilimli
* Gerilimi olan.

gerilimölçer
* Buhar, ayrışma, yüzey vb. ye ilişkin gerilimleri ölçen alet, tansiyometre.

gerilimsiz
* Gerilimli olmayan.

geriliş
* Gerilmek işi veya biçimi.

gerillâ
* Düzensiz çete.
* Özellikle bir örgütten güç alan, baltalama eylemlerine girişen birlik.
* Bu birlikten olan kimse.

gerillâ savaşı
* Düşman kuvvetlerinin eylemlerini engellemek, baltalamak veya geciktirmek amacıyla gerillâların yaptığı savaş.

gerillâcı
* Gerillâ savaşı yapan birliğe bağlı olan kimse.

gerillâcılık
* Gerillâcı olma durumu.

gerillâlaşmak
* Gerillâ gibi faaliyet göstermek.

gerilme
* Gerilmek işi.
* Kasların son uzama gücü ile vücudun bütün bölümlerinde oluşan gergin durum, gevşeme karşıtı.

gerilmek
* Germek işi yapılmak, gergin duruma gelmek, belirli bir uzama ile çekilmek.
* Gergin bir biçimde açılmak.
* Kasılmak.
* (sinir, ilişki ve davranış için) Kızmak, öfkelenmek, sinirlenmek.

gerine gerine
* Rahatlık, mutluluk, övünç duyarak.

geriniş
* Gerinmek işi veya biçimi.

gerinme
* Gerinmek işi.

gerinmek
* Kolları açarak, gövdeyi gergin bir duruma sokmak.
* Rahatlık, mutluluk, övünç duymak.

gerisingeri
* Geldiği yere veya ters yöne doğru, geriye dönmek.
* Yeniden, tekrar, bir daha.

gerisingeriye
* Gerisingeri.

geriş
* Dağların ve tepelerin üst kısmı, sırt.

geriye bırakmak
* tehir etmek.

geriye dönmek
* yüzünü arkaya çevirip ters yöne gitmek.

geriye yürütmek
* makable şamil olmak.

geriz
* Lâğım, keriz.

gerize taş atmak
* edepsiz bir kimseye edepsizliğini göstermeye fırsat vermek.

Germanist
* Cermen dilleri uzmanı.

Germanistik
* Cermen dillerini konu olan bilim dalı.

Germanofil
* Alman dostu, Alman yanlısı, Almansever.

germanyum
* Atom numarası 32, atom ağırlığı 72,6 ve yoğunluğu 5,46 olan, 937,4° C de eriyen, kalay ve silisyumu andırır, az rastlanır bir element. Kısaltması Ge.

germe

* Germek işi.
* Bir yeri bölmek, sınırı belli etmek için yapılan tahta perde.
* Birbirine yaklaşık bükülü vücut bölümlerini, gerici kasların çalışmasıyla birbirinden iyice uzaklaştırma, bükme karşıtı.

germek
* Bir şeyin uçlarından veya kenarlarından çekerek gergin duruma getirmek.
* Gergin bir şeyle örtmek.
* (kol, bacak için) Uzatmak.
* (sinir, ilişki, davranış için) Gergin duruma getirmek, sinirlendirmek.

germen
* Kale, kermen.

germen
* Canlı yaratıklarda gametlere dayanan ve gametlerle taşınan üreme ögelerinin tümü.

gerundium
* Zarf-fiil.

gerze tavuğu
* Karadeniz bölgesinin genellikle siyah renkli ibikleri boynuz biçiminde çatallı, yerli bir tavuk ırkı.

gerzek
* Geri zekâlı sözünün kısaltılmış biçimi.

gestalt
* Psikolojik olayların bir bütün veya biçim olduğunu savunan görüş.
* Biçim, boy, durum, yapı.

gestapo
* Almanya'da Hitler döneminde kurulan gizli, siyasî polis örgütü.

getiri
* Faiz.

getirilme
* Getirilmek işi veya durumu.

getirilmek
* Gelmesi sağlanmak.

getirim
* Getirme işi.

getirimci
* Getirim sağlayan şey veya kimse.

getirimli
* Getirimi olan.

getiriş
* Getirmek işi veya biçimi.

getirme
* Getirmek işi.

getirmek
* Gelmesini sağlamak.
* Bir şeyi yanında veya üstünde bulundurmak.
* Erişmek veya eriştiğini sanmak.
* İleri sürmek.

* Sebep olmak, ortaya çıkarmak.
* İletmek, bildirmek.
* Gelir sağlamak.
* Bir makama atamak veya seçme.
* Bazı kelimelerle birleşik fiil yapmaya yarar.

getirtme
* Getirtmek işi.

getirtmek
* Getirmek işini yaptırmak.

getr
* Bacağın alt bölümünü ve ayakkabının üstünü örten kumaş veya köseleden yapılmış bir tür tozluk.

getto
* (eskiden Avrupa ülkelerinde) Yahudilerin gönüllü olarak veya zorlanarak yerleştikleri ve her türlü ihtiyaçlarını başka yere gitmeden karşılayabildikleri mahalle, Yahudi mahallesi.
* Bir şehrin herhangi bir azınlıkça yerleşilen bölümü.

geveleme
* Gevelemek işi.

gevelemek
* Çiğnemeden ağız içinde evirip çevirmek.
* Bir sözü tam olarak ve açıkça söylememek.

geveleyiş
* Gevelemek işi veya biçimi.

geven
* Baklagillerden, çok yıllık, dikenli bir çalı; bazı türlerinden kitre denilen zamk çıkarılır, keven (Astragalus).

gevenlik
* Geveni çok olan yer.

geveze
* Çok konuşan, çenesi düşük, lâfçı, lâfazan.
* Sır saklamayan, boşboğaz.

gevezelenme
* Gevezelenmek işi.

gevezelenmek
* Gevezelik etmek.

gevezelik
* Geveze olma durumu, lâfazanlık.
* Düzensiz, gelişigüzel konuşma, yazma.

gevezelik etmek
* saçma sapan konuşmak.
* yârenlik etmek.

gevher
* Cevher.

geviş
* (hayvan için) Çiğneme.

geviş getirenler
* Çift parmaklı hayvanların, sindirim organları geviş getirmeye uygun olan alt takımı.

geviş getirmek
* yutmuş olduğu yiyeceği midesinden ağzına çıkarıp yeniden çiğnemek.

geviş getirmeyenler
* Çift parmaklılar takımına giren, mide yapıları basit olan bir alt takım.

gevme
* Gevmek işi.

gevmek
* Ağızda katı bir şey çiğnemek, geviş getirmek.

gevrecik
* Çok gevrek veya incecik.
* Çok taze, yumuşacık.

gevrek
* Kolayca kırılıp ufalanan.
* (gülüş için) Şen, neşeli.
* Ağzın içinde kolayca parçalanıp dağılacak biçimde hazırlanmış bir tür çörek.

gevrek gevrek gülmek
* kendine güvendiğini veya karşısındakini hafifsediğini anlatır.

gevrekçi
* Gevrek yapan veya satan kimse.

gevrekçilik
* Gevrekçinin işi veya mesleği.

gevreklik
* Gevrek olma durumu.

gevreme
* Gevremek işi.

gevremek
* Kolay kırılır duruma gelmek.
* Ekin olgunlaşmak.

gevretilme
* Gevretilmek işi.

gevretilmek
* Gevremek işi yapılmak.

gevretme
* Gevretmek işi.

gevretmek
* Bir şeyin gevremesini sağlamak.

gevşek
* Sıkı veya gergin olmayan, gevşemiş olan.
* İlgisiz, kayıtsız.
* Cansız, hareketsiz, iradesiz.

gevşek ağızlı
* Geveze, boşboğaz.

gevşek vurgu

* Üzerinde vurgu olan bir ünlüden sonra, ünsüzle başlayan bir hecenin gelişiyle zayıflayan vurgu.

gevşeklik
* Gevşek olma durumu.
* İlgisiz, kayıtsız davranış.
* Uyuşukluk, kesiklik, rehavet.

gevşeme
* Gevşemek işi.
* İsteğin, çabanın, ciddiyetin azalması.
* Yüreğin atmasında kasılmadan sonra gelen dinlenme ve içine kan dolma dönemi.
* Gerilen kasların veya öfke, kaygı, korku gibi coşkularla artan ruhî gerilimin normal duruma gelmesi.
* Gerilmiş vücut bölümlerinin, direnci olmadan, kendi ağırlıklarıyla, bazı hareketlerle yeniden kendi durumuna gelmesi, gerilme karşıtı.
* Para piyasasında değer yitimi.

gevşemek
* Sertlik ve gerginliği bozulmak.
* Çözülmek.
* Yumuşamak, yatışmak, sakinleşmek.
* Para piyasasında değer yitirmek.
* Sevmek, hoşlanmak.

gevşetilme
* Gevşetilmek işi.

gevşetilmek
* Bir şeyin gevşemesini sağlamak, bir şeyi gevşek duruma getirmek.

gevşetme
* Gevşetmek işi.

gevşetmek
* Sertlik ve gerginliğini bozmak.
* Rahatlatmak, sakinleştirmek.

gevşeyiş
* Gevşemek işi veya biçimi.

geyik
* Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan (Cervus elaphus).
* Karısının veya bir kadın yakınının ihanetine uğramış erkek.

geyik böceği
* Geyik boynuzunu andıran sağlam çeneleriyle, orman ve tarım ağaçlarını kemirerek beslenen, 20 ile 60 mm boyunda kın kanatlı böcek (Lucanus cervus).

geyik böcekleri
* Geyik böceği ve benzerlerini içine alan kın kanatlılar familyası.

geyik dikeni
* Bkz. akdiken.

geyik etine girmek
* (genç kız) erginlik çağına ermek.

geyik muhabbeti
* Boş konuşma.

geyik otu
* Sedef otugillerden, bahçelerde süs olarak yetiştirilen ıtırlı bir bitki (Dictamnus fraxinella).

geyikdili
* Eğrelti otugillerden, Kuzey ve Batı Anadolu'nun kıyı kesimlerinde yetişen, yaprakları uzunca dil biçiminde çok yıllık otsu bir bitki (Scolopendrium officinale).

geyikgiller
* Geviş getirenlerden geyik, alageyik, karaca gibi hayvanları içine alan bir familya.

geyikler kırkımında
* hiçbir zaman olmayacak işler için söylenir.

geyşa
* Dansçı ve şarkıcı Japon kadını.
* Özel olarak konuk ağırlamak için yetiştirilmiş Japon kadını.

gez
* Okun, kirişe geçen ucundaki kertik.
* Tüfek, tabanca gibi ateşli silâhlarda namlunun gerisinde bulunan ve nişan alırken arpacıkla birlikte göz ile hedef arasında aynı doğru üzerine getirilen kertik.

gez
* Yer ölçmeye yarar düğümlü ip.
* Yapı işlerinde kullanılan çekül.

gez göz arpacık
* tüfekle yapılan atışlarda daha iyi nişan almak için kullanılan bir söz grubu.

gezdirilme
* Gezdirilmek işi.

gezdirilmek
* Gezdirmek işi yapılmak.

gezdiriş
* Gezdirmek işi veya biçimi.

gezdirme
* Gezdirmek işi.

gezdirmek
* Birinin gezmesini sağlamak, dolaştırmak.
* Tanıtmak amacıyla dolaştırmak.
* Bir şeyi başka bir şeyin üzerinde dolaştırarak dökmek.
* Sürterek, değdirerek hareket ettirmek.
* Bir şeyi herkesin alması için dolaştırmak, sunmak.
* Herhangi bir biçimde giydirmek.

geze almak
* tüfeği hedefe doğrultmak.

gezegen
* Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı, seyyare, plânet.

gezegenler arası
* Güneş çevresinde dolanan cisimler arasındaki boşluk.

gezeğen
* Çok gezen (kimse).

gezeleme
* Gezelemek işi.
* Düğünden sonra, gelin ve damadın akrabalarına yaptıkları ziyaret.

gezelemek
* Gezinmek.
* Sıkıntılı bir durumda dolaşmak, gezinmek.

gezenti
* Vaktini gezmekle geçiren, gezmeyi çok seven, gezeğen.

gezerçalar
* Pille çalışan kulaklık aracılığı ile müzik dinlemeye yarayan, insanın üzerinde taşıyabileceği teyp, walkman.

gezgin
* Gezmek, tanımak, görmek, dinlenmek amacıyla geziye çıkan (kimse).

gezginci
* Gezerek iş gören, gezici, seyyar.

gezgincilik
* Gezginci olma durumu.

gezginlik
* Gezgin olma durumu, turistlik, seyyahlık.

gezi
* Ülkeler veya şehirler arasında yapılan uzun yolculuk, seyahat.
* Gezilip hava alınacak yer.
* Gezinti yeri.

gezi
* Pamuk ve ipekle karışık dokunmuş hareli kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

gezi yazısı
* Gezilip görülen yerleri, özelliklerini, oralardaki insanların yaşantılarını, geleneklerini anlatan düz yazı.

gezici
* Gezerek iş gören, gezginci, seyyar.
* Halk topluluklarına eğitim ve öğretim amacıyla götürülen (hizmet).

gezici topluluk
* Belli bir yeri olmayıp özel araçlarla dolaşarak oyunlar sergileyen topluluk.

gezicilik
* Gezici olma durumu.

geziliş
* Gezilmek işi veya biçimi.

gezilme
* Gezilmek işi.

gezilmek
* Gezmek işi yapılmak, dolaşılmak.

gezimcilik
* Derslerini öğrencileriyle birlikte gezinerek veren Aristoteles'in felsefesi, Aristotelesçilik, peripatetizm.

geziniş
* Gezinmek işi veya biçimi.

gezinme
* Gezinmek işi, seyran.

gezinmek
* Eğlenmek, vakit geçirmek için gezmek, dolaşmak, seyran etmek.
* Belirli bir çevre içinde gezip durmak.
* Özellikle doğaçtan yapılan müzikte, ezgiyi belli bir makam anlayışı içinde değişik perdeler üzerinde çalmak, dolaşmak.

gezinti
* Uzak olmayan bir yere yapılan gezi, tenezzüh.
* Kale duvarlarının iç tarafında kuleleri birbirine bağlayan dar yol.
* Evlerde oda kapılarının açıldığı aralık, koridor.
* Sofa, balkon.
* Bir çalgıyla belli bir parça çalmaksızın ezgiler çıkarma işi.

gezinti yeri
* Yürüyüş yapmak, dolaşmak ve hava almak amacıyla ayrılmış yol veya bölge, promönat.

gezip tozmak
* eğlenmek amacıyla çokça gezmek.

geziş
* Gezmek işi veya biçimi.

geziye çıkmak
* uzak yerleri dolaşmak.

gezleme
* Gezlemek işi.

gezlemek
* Bir yeri ölçmek.
* Bir hedefi vurmak için silâha gerekli doğrultuyu vermek, nişan almak.
* Okun gezini kirişe yerleştirmek.

gezlik
* Eğri kılıçların ağız bölümü.

gezme
* Gezmek işi, seyran.

gezmek
* Hava almak, hoş vakit geçirmek gibi bir amaçla bir yere gitmek, seyran etmek.
* Bir yerde dolaşmak, yürümek.
* Gitmek, başvurmak.
* Bulunmak.
* Bir yeri görüp incelemek.
* (hasta için) Ayağa kalkmak.
* Herhangi bir biçimde gezinmek.
* Bir yerde gezi yapmak.

gezmen
* Gezgin.

-gı/ -gi, -gu / -gü
* Fiilden isim türeten ek: çal-gı, sil-gi, sor-gu, gör-gü; as-kı, tep-ki, coş-ku, küs-kü vb.

gıcık
* Boğazda duyulup aksırtan, öksürten yakıcı kaşıntı.
* Sözleriyle, davranışlarıyla karşısındakini kızdıran, sinirlendiren, sıkan (kimse).
* Beyaz renkli, dağlıç koyununa benzer vücut yapısında, kuyruğu son omurlara kadar yağ kitlesi ile kaplı ve bu sebeple alt kısmı yuvarlakça görünen, kaba, karışık yapağılı bir koyun türü.

gıcık almak (kapmak veya olmak)

* bir davranışa veya bir kimseye sürekli sinirlenmek.

gıcık etmek
* sinirlendirmek, öfkelendirmek, kızdırmak.

gıcık tutmak
* bir süre boğaz gıcıklamasına yakalanmak.

gıcık vermek
* boğazı yakıp kaşındırarak öksürmeye yol açmak.

gıcıkça
* Gıcık bir biçimde (olan).

gıcıklama
* Gıcıklamak işi.

gıcıklamak
* Gıcık oluşturmak, kaşındırmak.
* Kuşkulandırmak.
* Cinsî istek uyandırmak.

gıcıklanma
* Gıcıklanmak işi.

gıcıklanmak
* Gıcık duymak.
* Kuşkulanmak, huylanmak.
* Cinsî istek uyanmak.

gıcıklayış
* Gıcıklanmak işi veya biçimi.

gıcır
* Sakıza kıvamını arttırmak için katılan, kauçuk cinsinden bir madde.
* Yeni.

gıcır gıcır
* Sert şeylerin birbirine sürtünmesinden çıkan sesi anlatır.
* Tertemiz, yepyeni, pırıl pırıl (olarak).

gıcır gıcır etmek
* gıcırtı sesi çıkarmak.

gıcırdama
* Gıcırdamak işi.

gıcırdamak
* Gıcırtı çıkarmak.

gıcırdatma
* Gıcırdatmak işi.

gıcırdatmak
* Gıcırtı çıkarmasına yol açmak.

gıcırdayış
* Gıcırdamak işi veya biçimi.

gıcırı bükme
* hemen yetiştirilen.
* zoraki.

* zorla ve çabucak.

gıcırtı
* Sert nesnelerin sürtünmesi sonucu çıkan ses, gıcırdama sesi.
* İleri geri söylenme, tepki gösterme, protesto.

gıcırtılı
* Gıcırtısı olan.

gıcırtısız
* Gıcırtısı olmayan.

-gıç / -giç, -guç / -güç
* Fiilerden isim ve sıfat türeten ek: dal-gıç, bil-giç; bas-kıç, del-giç vb.

gıda
* Besin.

gıda rejimi
* Gıdaya bağlı rejim.

gıdaklama
* Gıdaklamak işi.

gıdaklamak
* (tavuk) Kesik kesik bağırmak.

gıdaklayış
* Gıdaklamak işi veya biçimi.

gıdalı
* Besini olan, besinli.

gıdasız
* Besini olmayan, yeterli besin alamayan, besinsiz.

gıdasızlık
* Besinsizlik.

gıdı gıdı
* Çocukları gıdıklar veya güldürürken söylenen söz.

gıdık
* Çene altı, gerdan.

gıdıklama
* Gıdıklamak işi.

gıdıklamak
* Vücudun bazı yerlerine dokunarak birinde ürperme veya gülerek kaçınma ile beliren bir sinir tepkisi uyandırmak.
* Eğlendirici, hoşa giden sözler söylemek.

gıdıklanma
* Gıdıklanmak işi.

gıdıklanmak
* Gıdıklamak işi yapılmak.

gıdıklayış
* Gıdıklamak işi veya biçimi.

gıdım
* Küçük parça, bir miktar.

gıdım gıdım
* Azar azar, yavaş yavaş.

gıgı
* (çocuk dilinde) Çene altı.

gık
* Bazı deyimlerde geçen yansıma bir söz.

gık dedirtmemek
* ses çıkarmasına fırsat vermemek.

gık demek
* ses çıkarmak; karşı çıkmak, yakınmak.

gık dememek (veya gıkı çıkmamak)
* hiç sesini çıkarmamak, karşı çıkmamak, yakınmamak.

gıldır gıldır
* Tok ve yüksek bir ses çıkararak.

gıllıgış
* Bkz. gıllügiş.

gıllıgışlı
* Bkz. gıllügişli.

gıllıgışsız
* Bkz. gıllügişsiz.

gıllügiş
* Kin, gizli ve kötü amaç.

gıllügişli
* Gizli amaçlı, kandırıcı.

gıllügişsiz
* Gizli amacı olmayan, inandırıcılık ve kandırıcılıktan uzak.

-gın/ -gin, -gun/ -gün
* Fiilerden sıfat türeten ek.

gına
* Zenginlik, bolluk.
* Bıkma, usanma.

gına gelmek
* usanmak, bıkmak.

gına getirmek
* bıkmak, usanmak.

gıpta
* İmrenme, imrenti.

gıpta etmek
* imrenmek.

gıptasını çekmek

* gıptayla bakmak, imrenmek, özenmek .

gır
* Söz, lâkırdı.
* Yalan, uydurma.

gır atmak
* konuşmak, lâf atmak.

gır geçmek
* bol bol konuşmak; çene çalmak.
* dikkat etmemek, aklı başka yerde olmak.

gır gır
* Sürekli ve usanç verecek biçimde ses çıkarmayı anlatır.

gır gır geçmek
* alay etmek.

gır gıra almak (veya getirmek)
* alaya almak.

gır kaynatmak
* (birkaç kişi) işlerini bırakıp yârenlik etmek.

gırç gırç
* Gırç sesi çıkararak.

gırgır
* Mekanik olarak çalışan süpürge.
* Açık denizlerde balık avlamakta kullanılan büyük ağ.
* Mekanik düzenekli süpürme aracının firma adı ve bu türden bütün süpürgeler.
* Usanç veren sürekli ve kaba bir sesle.
* Komik, matrak, eğlenceli.

gırgırcı
* Boş lâf etmeyi seven, alaycı, komik (kimse).

gırgırlama
* Gırgırlamak işi.

gırgırlamak
* Gırgırla süpürmek.

gıril gırıl
* Sert ve gürültülü ses çıkararak.

gırla
* Alabildiğine, çok.

gırla gitmek
* uzun sürmek, sürüp gitmek.
* bol bol ortaya dökülüp harcanmak.

gırnata
* Klârnet.

gırnatacı
* Klârnetçi.

gırt
* Sert veya kalın bir şey kesilirken çıkan ses.

gırt gırt

* Gırt sesi çıkararak.

gırtlağına basmak

* birine bir şey yaptırmak için dayatmak veya inat etmek.

gırtlağına düşkün

* çok yiyip içen.

gırtlağına kadar

* çok fazla, bol bol.

gırtlağına sarılmak

* peşini bırakmamak, musallat olmak.

gırtlağından kesmek

* herhangi bir amaç için yiyeceğinden kısıntı yapmak, boğazından kesmek, tasarruf etmek.

gırtlak

* Soluk borusunun üst bölümü, imik, hançere.
* Yiyip içme.
* Ses rengi, yapısı.

gırtlak gırtlağa gelmek

* kıyasıya dövüşmek.

gırtlak ünsüzü

* Akciğerlerden gelen havanın gırtlaktaki yarı kapalı engellere çarpıp gevşemesi ile oluşan sert ünsüz.

gırtlaklama

* Gırtlaklamak işi.

gırtlaklamak

* Birinin gırtlağını sıkmak.

gırtlaklaşma

* Gırtlaklaşmak işi.

gırtlaklaşmak

* Birbirinin gırtlağına sarılarak dövüşmek.

gırtlaklayış

* Gırtlaklamak işi veya biçimi.

gırtlaksı

* Gırtlakta boğumlanan (ses), gırtlak ünsüzü.

gırtlama

* Gırtlamak işi.

gırtlamak

* (çayı) Şekerini ağızda tutarak içmek.

gıy gıy

* Keman vb. çalgıların çıkardığı sesleri anlatmak için kullanılır.

gıyaben

* Kendi yokken, ortada olmaksızın.
* Adını, sözünü başkalarından duyarak, görmeden.

gıyabında

* Kendi yokken, arkasından.

gıyabî
* (bir kimse) Bulunmadığı sırada yapılan, verilen.
* Uzaktan, görüşmeden (olan).

gıyabî hüküm
* Kendi yokken arkasından verilen hüküm.

gıyabî tutuklama
* Kendi yokken arkasından yapılan tutuklama.

gıyap
* Yokluk, bulunmama, yitiklik.

gıyap kararı
* Duruşmaya gelmemenin yaptırımı.

gıybet
* Çekiştirme, yerme, kötüleme, kov.

gıybet etmek
* çekiştirmek, yermek.

gıybetçi
* Çekiştirici, kovcu.

gıygıy
* Herhangi bir tür yaylı çalgı.

gıygıycı
* Kemancı.
* Beceriksiz.

-gi
* Bkz. -gı / -gi, -gu / -gü.

gibi
* ...-e benzer.
* O anda, tam o sırada, hemen arkasından.
* İmişçesine, benzer biçimde.
* ...-e yakışır biçimde.

gibi gelmek
* ... sanısı vermek, ... sanısı yaratmak.

gibi olmak
* bir duruma, bir duyguya yaklaşmak.

gibi yapmak
* imişçesine davranmak.

gibilerden
* Ona benzer biçimde.

gibisi
* Benzeri.

gibisinden
* Bir ismin tamlananı durumunda olduğu zaman, "bir şeye benzer durumda olandan" anlamında kullanılır.
* Bir fiilden sonra geldiğinde o fiilin benzeri bir durumu anlatır.

gibisine gelmek
* imiş gibi gelmek, sanmak.

gibisine getirmek
* sanısı uyandırmak, sanısı vermek.

gicişme
* Gicişmek işi veya durumu.

gicişmek
* Kaşınmak, kaşıntı duymak, gidişmek.

-giç
* Bkz. - gıç / -giç, -guç / -güç.

gide gide
* Gidip dolaşarak, gezip görerek.

gideğen
* Göl ayağı.

gider
* Bir iş için harcanan paranın bütünü, masraf.
* Gelecekte sağlanacak değerler karşılığı yapılan harcamalar.
* Binalarda ortak kullanımla ilgili atık suların merkezî kanalizasyona iletilmesini sağlayan boru hattı.

giderayak
* Gitme anında, gitmek üzere iken.

giderek
* Yavaş yavaş, derece derece, gittikçe, tedrici olarak, tedricen.

gideren alan
* Bir demiri mıknatısladıktan sonra bunun bir noktasından çıkan indükleme akışını sıfıra indirmek için gereken şiddetteki manyetik alan.

giderici
* Yok eden; dindiren.

giderilme
* Giderilmek işi.

giderilmek
* Ortadan kaldırılmak, yok edilmek.

giderme
* Gidermek işi.

gidermek
* Ortadan kaldırmak, yok etmek.

gidertme
* Gidertmek işi.

gidertmek
* Giderilmesine, ortadan kaldırılmasına yol açmak.

gidi
* Şaka yollu söylenen azarlama sözü.
* Bir şeye duyulan özlem ve isteği belirtmek için kullanılır.
* Ahlâksız, pezevenk.

gidici
* Gitme durumunda bulunan, gitmek üzere olan, kısa süre için var olan, kalıcı karşıtı.
* Ölmek üzere olan.

gidiliş
* Gidilmek işi veya biçimi.

gidilme
* Gidilmek işi.

gidilmek
* Gitmek işi yapılmak.

gidimli
* Bir tasarımdan ötekine geçerek, çıkarımlar yaparak, bir önermeden ötekine mantıkî bir yolla ilerleyerek, parçalardan bütünlüğü olan bir düşünce kuran (düşünce yolu).

gidip gelme
* Gidiş, dönüş.

gidiş
* Gitmek işi.
* Gitme biçimi, tempo.
* Tutum, durum, davranış.
* Bir yere gitme.

gidiş alayı
* Padişahların saray dışı gezilere çıkmaları dolayısıyla düzenlenen tören.

gidiş dönüş
* Gitme ve gelme (veya dönme).

gidiş geliş
* Trafik, seyrüsefer.

gidiş o gidiş
* konuşmaya konu olan kimsenin bir daha dönmediğini anlatır.

gidişat
* Olayların durumu, işlerin gelişme biçimi.
* Tutum, durum, davranış.

gidişme
* Gidişmek işi.

gidişmek
* Kaşıntı duymak, kaşınmak, gicişmek.

gidon
* Yönelteç.
* Komodorlara özgü çıması çatal biçiminde kesilmiş sancak, fors.

-gil
* Bir adın sonuna eklenerek "soy, aile" kavramı veren ve ünlü uyumuna girmeyen bir ek.
* Çoğul eki -ler ile birlikte hayvan ve bitki familyalarını bildiren isimler yapar: kedi-gil-ler, bakla-gil-ler vb.

gilaburu
* Kuzey ve Orta Anadolu'da orman kenarlarında yetişen, 2-4 m yükseklikte bir ağaççık (Viburnum opulus).

-gin
* Bkz. -gın / -gin, -gun / -gün.

gine

* Gene, yine.

Gineli

* Gine halkından olan kimse.

ginseng

* Uzak Doğu ülkelerinde (Çin, Japonya, Kore vb.) yetişen, geleneksel tedavilerde kullanılan, kazık köklü, otsu ve çok yıllık bir bitki (Panax ginseng).

gipür

* İplikten veya ipekten olan, geniş ilmeklerden oluşan bir tür dantel.
* Kumaş.

giranbaha

* Pahada ağır, değerli .

giray

* Kırım hanlarına ve han ailesinden olan prenslere verilen unvan.

girdap

* Bir engelle karşılaşan su veya hava akıntısının dönerek yaptığı çevrinti, ters akıntıların oluşturduğu dönme, burgaç.
* Tehlikeli yer veya durum.

girdi

* Bir üretimde yararlanılan para, gereç ve iş gücü, çıktı karşıtı.

girdisi çıktısı

* Yakın ilişki.
* Bilinmeyen karışık yönler, ayrıntılar.
* Bir üretimde yararlanılan para, gereç ve iş gücü.

girecek delik aramak

* saklanmak veya saklanmak istemek.

giren

* Hafif bulutlu, sisli hava.

girenleme

* Girenlemek işi veya durumu.

girenlemek

* Hava bulutlanmak, serinlemek.

girgin

* Herkesle çabucak yakınlık kurarak işini yürütebilen, pısırık karşıtı.

girginlik

* Girgin olma durumu.

girift

* Birbirinin içine girip karışmış, girişik, çapraşık.
* (eski güzel yazı sanatında) Boş yer bırakmayacak biçimde iç içe istif edilmiş (yazı).
* Klâsik Türk müziğinde kullanılmış neye benzer bir çalgı.

giriftar

* Tutulmuş, yakalanmış.

giriftar olmak

* yakalanmak, tutuklanmak.

giriftlik
    * Girift olma durumu .

giriftzen
    * Girift çalan kimse.

giriliş
    * Girilmek işi veya biçimi.

girilme
    * Girilmek işi.

girilmek
    * Girmek işi yapılmak.

girim
    * Girmek işi, girme.

girimlik
    * Bir yere girmek hakkını gösteren kâğıt, giriş kartı, duhuliye kartı.

girinti
    * Düz bir yüzeyde bulunan içerlek bölüm.

girintili
    * Girintisi olan.

girintili çıkıntılı
    * Düz veya düzgün olmayıp girinti ve çıkıntıları olan.

girintisiz
    * Girintisi olmayan.

girintisiz çıkıntısız
    * Düzgün, dümdüz.

girip çıkmak
    * az kalmak üzere uğramak.
    * bir yere sık sık gelmek.

giriş
    * Girmek işi veya biçimi.
    * Bir yapıda girip geçilen yer, methal, antre.
    * Bir eserin konusunu tanıtarak kolay kavranmasını sağlayan, ön sözden sonra yer alan bölüm, methal.
    * Bir anlatımda gelişme bölümüne hazırlık yapmayı sağlayan bölüm, girizgâh.
    * Bir bilime hazırlık amacıyla yazılan eser.
    * Bir müzik parçasında baştaki bölüm, methal.
    * Bir yere girmek için ödenen para, giriş ücreti, duhuliye.

giriş kapısı
    * Yapılarda içeri girmek için kullanılan kapı.

giriş kartı
    * Bir kuruluşa, bir toplantıya veya bir spor karşılaşmasına serbestçe girebilme olanağı sağlayan belge.

giriş katı
    * Bkz. yer katı, zemin katı.

giriş ücreti
    * Bir gösteriyi görmek için ödenen ücret, duhuliye.

girişik

* Birbirinin içine girmiş, karışmış olan, girift.

girişik bezeme
* Kıvrılarak, birbirinin içine geçerek uzayıp giden, yapraklı dalları andıran geometrik görünüşte birtakım biçimlerden oluşmuş bezeme çizgileri, girift tezyinat, arabesk.

girişik cümle
* Bir temel cümle ile bir veya birkaç fiilimsiden kurulan cümle, mudil cümle: Koşarak geldi. Öğrenciler sabahleyin koşa koşa okula gidiyorlardı gibi.

girişik tamlama
* İçinde tümleç, sıfat tamlaması veya zarf bulunan tamlama: Ali'nin eve gelmesi gibi.

girişilme
* Girişilmek işi.

girişilmek
* Girişmek işi yapılmak.

girişim
* Bir işe girişme, teşebbüs.
* İki veya daha çok dalga hareketinin, aynı noktaya aynı anda gelmesiyle birbirini yok edebilmesi veya kuvvetlendirebilmesi olayı.

girişim ölçme
* İki veya daha fazla dalga hareketini ölçme işi.

girişimci
* Bir işi yapmak için girişimde bulunan kimse, müteşebbis.
* Ticaret, endüstri gibi alanlarda sermaye koyarak girişimde bulunan kimse, müteşebbis.

girişimcilik
* Girişimci olma durumu.

girişimde bulunmak
* davranmak, teşebbüs etmek.

girişimölçer
* Işık girişim saçaklarını uzaktan ölçmeye yarayan araç, interferometre.

girişken
* Kendi kendine iş, uğraş yaratabilen, bir işe hiç çekinmeden girebilen, başkalarıyla kolayca ilişki kurabilen, müteşebbis.

girişkenlik
* Girişken olma durumu.

girişlik
* Bir başka söze yol açmak için söylenen söz, girizgâh.

girişme
* Girişmek işi, teşebbüs.

girişmek
* Bir işe, bir şeye başlamak için hazırlık yapmak, ele almak, teşebbüs etmek.
* Dövmeye başlamak.

girişmek
* birbirine karışmak.
* kavgaya tutuşmak.

Girit kekiği

* Girit adasında yetişen, beyaz tüylü, pembe çiçekli ve çok yıllık bir bitki (Origanum dictamnus).

Giritli
* Girit adası halkından olan kimse.

girizgâh
* Girişlik, giriş.

girme
* Girmek işi.

girmek
* Dışarıdan içeriye geçmek.
* Sığmak.
* Yer almak, katılmak, iltihak etmek.
* (ordu) Almak, fethetmek.
* İncelemek, ayrıntılara inmek.
* Girişmek, başlamak.
* Bulaşmak.
* (zaman anlamlı kavramlar için) Başlamak.
* (ağrı, sancı) Başlamak, saplanmak.
* Yeni bir duruma geçmek, dönüşmek.
* (soyut şeyler için) İyice anlamak, iyice bilmek.
* Kavgaya tutuşmak.
* Başlamak.
* Erişmek, ulaşmak.
* Bir şeyin yapımında, birleşiminde yer almak.
* Yazılmak, başlamak.
* Yemek yemek.

girmelik
* Bir yere girmek için verilen para, giriş ücreti.

girmesiyle çıkması bir olmak
* işi çabucak bitirip çıkmak.

gişe
* İstasyon, sinema, banka, mağaza ve bazı giriş kapılarında bilet veya para alıp verilen, çoğu küçük pencere biçiminde olan yer.

gitar
* Genellikle altı telli, telleri iki parmak arasında çekilerek çalınan bir çalgı, kitara.

gitarcı
* Gitar çalan kimse.

gitarcılık
* Gitarcı olma durumu.

gitarist
* Gitarcı.

gitgide
* Zaman ilerledikçe, giderek, gittikçe, ileride.

gitme
* Gitmek işi.

gitmek
* Bir yere doğru yönelmek.
* Bir yerden veya bir işten ayrılmak.
* Çıkmak, ulaşmak.

* Belli bir amaçla bir yere devam etmek veya bir işle uğraşmak.
* Bir duruma, bir sonuca ulaşmak, varmak.
* Yakışmak, yaraşmak.
* Tüketilmek, harcanmak.
* Götürülmek, gönderilmek.
* Yeter olmak, yetmek, yetişmek.
* Yürümek, yol almak.
* Dayanmak.
* Geçmek.
* Herhangi bir durumda olmak.
* Yok olmak, elden çıkmak.
* Ölmek.
* Başvurmak, yapmak.
* Bir şey zarar görmüş olmak.
* (makine için) İşlemek, çalışmak.
* (bir durum) Sürmek.
* Satılmak.
* değerlendirmek, saymak, karşılamak.

gitsin!
* emir kiplerinden sonra gelerek buyurulan işin yapılmasından sorunun kapanması istendiğini anlatır.

gitti
* geçmiş zaman kipindeki fiillerden sonra gelerek, istenmeyen bir şeyin yapıldığını, yapılacağını, istenen bir şeyin olmadığını veya olmayacağını anlatır.
* aynı biçimde, fiillerin sonuna gelerek yapılması ilk önce pek istenmeyen bir şeyin kabul edildiğini anlatır.

gitti de geldi
* yaşayabileceğinden umut kesilecek kadar ağır hastalık geçirip de iyi olanlar için söylenir.

gitti gider (dahi gider)
* söz konusu olan şeyin bir daha gelmeyeceğini, ele geçmeyeceğini anlatır.

gittikçe
* Zaman ilerledikçe, gitgide, giderek.

giydiği yakışırken eller bakışırken
* gençken, güzelken.

giydirici
* Stüdyolarda baş kadın oyuncuların giyimine yardım eden kimse, gardıropçu.
* Oyuncuların giysilerini giydiren kimse, gardıropçu.

giydirilme
* Giydirilmek işi.

giydirilmek
* Giydirmek işi yapılmak.

giydirip kuşatmak
* temiz, yeni üst baş yapmak.

giydiriş
* Giydirmek işi veya biçimi.

giydirme
* Giydirmek işi.

giydirmek
* Giymek işini yaptırmak.
* Ağır sözler söylemek, hakaret etmek.

giyecek
* Giymek için kullanılan her şey, giyim, giysi.

giyiliş
* Giyilmek işi veya biçimi.

giyilme
* Giyilmek işi.

giyilmek
* Giymek işi yapılmak.

giyim
* Giymek işi.
* Giyme biçimi.
* Giyilen şeylerin tümü, giysi, giyecek.

giyim evi
* Her türlü giysi satan dükkân veya mağaza, konfeksiyon mağazası.

giyim kuşam
* Üst baş.

giyimi kuşamı yerinde
* temiz ve özenli giyinmiş.

giyimli
* Giyinmiş, giyinik.

giyimli kuşamlı
* Temiz ve özenle giyinmiş (kimse).

giyinik
* Giyinmiş olan.

giyinip kuşanmak
* özenle giyinmek.

giyiniş
* Giyinmek işi veya biçimi.

giyinme
* Giyinmek işi.

giyinmek
* Kendi üzerine giymek.
* (giysiyi) Belli bir yerden almak veya belli bir yerde diktirmek.
* (ağır bir söze veya davranışa) Sesini çıkarmadan içerlemek.

giyiş
* Giymek işi veya biçimi.

giyit
* Giysi.

giyme
* Giymek işi.

giymek
* Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek.
* Ağır söz veya hakareti, küçültücü davranışı ses çıkarmadan dinlemek.

giyotin
* Fransa'da ölüm cezasına çarptırılanların başını kesmek için kullanılan araç.

giysi
* Her türlü giyim eşyası, giyecek, elbise, libas, çamaşır.

giz
* Sır.

giz
* Yelken gemilerinde mizana direği denilen kıç direkte eğik duran bayrak sereni.

gizem
* Aklın erişemediği, açıklanmayan veya çözülemeyen şey, sır.

gizemci
* Gizemcilik düşünceleri taşıyan (kimse), mistik.

gizemcilik
* Aklın yetmediği alanlarda ve özellikle Tanrı kavramında, gerçeğe gönül yoluyla veya bir irade zorlayışıyla ulaşılabileceğini kabul eden felsefe ve din öğretisi, mistisizm.

gizemli
* Gizem niteliğinde olan veya içinde gizem bulunan, esrarengiz.

gizemsel
* Gizemle ilgili, gizeme ilişkin, mistik.

gizil
* Gizli kalmış, henüz varlığı ortaya çıkmamış olan, potansiyel.

gizil güç
* Henüz yapılmış değil de güç olarak var olan, gerçekleşmeyen ama gerçekleşebilecek olan, imkân durumunda olan, saklı olan güç, potansiyel.
* Bir iletkenin herhangi iki noktası arasında bir elektrik akımının ortaya çıkmasına yol açan güç.

gizleme
* Gizlemek işi.

gizlemek
* Saklamak, görünmeyecek, belli olmayacak bir yere veya bir duruma koymak.
* Bilerek ve isteyerek bir olguyu haber vermemek.

gizlenilme
* Gizlenilmek işi.

gizlenilmek
* Gizlenmek işi yapılmak, saklanmak.
* Gizli tutulmak.

gizleniş
* Gizlenmek işi veya biçimi.

gizlenme
* Gizlenmek işi veya durumu.

gizlenmek
* Kendi kendini gizlemek, saklanmak.
* Gizlenilmek, gizli tutulmak.

gizlenmiş
* Saklanmış.

gizleyiş
* Gizlemek işi veya biçimi.

gizli
* Görünmez, belli olmaz bir durumda olan.
* Başkalarından saklanan, duyurulmayan, saklı kalan, mahrem, mestur.
* Niteliği anlaşılmayan, bilinmeyen.
* Saklı olarak, saklayarak.

gizli celse
* İlgililerden başkasının katılmasına ve dinlemesine izin verilmeyen duruşma.

gizli cemiyet
* Gizli örgüt, illegal kurulmuş cemiyet.

gizli dernek
* Belli sayıda kişilerin illegal faaliyetleri sürdürmek amacıyla kurdukları dernek.

gizli dil
* Bazı kişilerin başkalarının anlamadığı ve sadece kendilerinin özel anlamlarını bildiği kelimelerle konuştuğu dil.

gizli din
* Taşınan veya inanılan din kurallarının hiç kimseye açıklanmadığı, sır gibi saklanan din.

gizli din taşımak
* din veya inancını kimseye bildirmemek.

gizli duruşma
* Adliyede, sadece izinli veya görevli olanların katılabildiği, kamuya kapalı duruşma, gizli celse.

gizli gizli
* Gizli olarak, saklayarak.

gizli kapaklı
* Başkalarına duyurulmayan, kimseye haber verilmeyerek yapılan (iş).
* Açık, anlaşılır olmayan (söz, konuşma).

gizli oturum
* Genellikle ilgililerden başkasının katılmasına, dinlemesine izin verilmeyen toplantı.

gizli oy
* Bir işlemin herhangi bir kurulun oyuna bağlı olması durumunda oy verecek olanların oylarını gizli olarak vermeleri yöntemi.

gizli polis
* Millî Emniyet Teşkilâtı görevlisi.
* Ajan, sivil güvenlik görevlisi.

gizli sıtma
* Kendini belli etmeyen sıtma.
* Gizlice kötülük eden kimse.

gizli şeker
* Henüz teşhisi konulmamış veya yüksek düzeyde seyretmeyen şeker hastalığı.

gizli tutmak
* başkalarına duyurmamak, saklamak.

gizli yama
* Gözle görülemeyecek kadar özenle yapılmış yama.

gizlice
* Kimseye göstermeden, kimseye belli etmeksizin, gizli olarak.

gizlicilik
* Özellikle ruhlar dünyasıyla ve evrenin bilinmeyen güçleriyle ilgili bilgi dünyasına dayalı çeşitli kuramlar, uygulamalar ve ayinler için kullanılan genel ad.

gizliden gizliye
* Kimsenin haberi olmadan, kimseye haber vermeden, el altından, kimseye duyurmadan, gizlice.

gizlilik
* Gizli olma durumu.

glâdyatör
* Eski Roma'da arenada birbirleriyle veya yırtıcı hayvanlarla dövüşen kimse.

glâse
* Yumuşak deri.
* Üzerine saydam bir cilâ tabakası çekilmiş olan (eşya).

glâsnost
* Açıklık, şeffaflık.

glâsyolog
* Buzul bilimi uzmanı, buzul bilimci.

glâsyoloji
* Buzul bilimi.

glâyöl
* Kuzgunkılıcı.

glikojen
* Karaciğer ve kaslarda bulunan, hidrolizle şeker veren karbonhidrat.

glikol
* Çok dayanıklı filmlerin ve bazı sentetik kumaşların yapımında kullanılan, birleşiminde iki alkol grubu bulunan madde, dialkol (CH2 OH-CH2 OH).

glikoz
* Özellikle üzüm suyunda bulunan karbon, hidrojen ve oksijenden oluşan şeker, üzüm şekeri (CH2-OH-(CHOH)4-CHO).

glikozit
* Birçok bitkilerde bulunan glikoz birleşiklerinin genel adı.

glikozüri
* İdrarda şekerli bir maddenin, özellikle glikozun bulunması durumu.

gliserin
* Yağlı maddelerden, sabunlaştırma yoluyla çıkarılan renksiz, tatlı şurup kıvamındaki sıvı (CH2 OH-CHOH-CH2 OH).

global
* Toptan, toplam.
* Küresel.

globalleşme
* Küreselleşme.

globalleşmek

* Küreselleşmek.

globülin
* Kanı oluşturan maddelerden biri olan iri moleküllü protein.

glokom
* Karasu (göz hastalığı).

glokoni
* Koyu yeşil renkli, hidratlı doğal demir ve potasyum silikat.

glüten
* Katı cisimlerin parçalarını birbirine yapıştıran madde.
* Tahıl unlarından nişasta çıkarıldıktan sonra geri kalan albüminli madde.

glüten ekmeği
* Şeker hastalığı olanlar için yapılan nişastasız ekmek.

glüten tutkalı
* Hayvanların deri, kemik, sinir vb. artıklarından elde edilen genellikle sıcak olarak kullanılan bir yapıştırıcı türü.

gnays
* Kuvars, mika ve feldspattan birleşmiş kayaç.

goblen
* Kanaviçe veya telleri sayılabilecek türde kumaş üzerine renkli iplikle yapılan özel bir işleme.
* Bu tür işlenmiş (kumaş).

gocuk
* Tek parça hayvan postundan yapılan ceket.
* İçi kürk, pelüş, vb.den yapılan kalın ceket.

gocuklu
* Gocuğu olan.

gocundurma
* Gocundurmak işi.

gocundurmak
* Gocunmasına sebep olmak.

gocunma
* Gocunmak işi.

gocunmak
* Bir şeyden alınmak, çekinmek, kaçınmak.

gofret
* Üzeri petek biçiminde, bisküviye benzer tatlı, hafif bir yiyecek.

gol
* Çift kale ile oynanan futbolda, voleybolda veya hentbolda topun kaleye sokulmasıyla kazanılan sayı.

gol atmak
* topun karşı takımın kalesine girmesini sağlamak.

gol kaçırmak
* uygun durumda olmasına rağmen karşı takımın kalesine topu sokamamak.

gol olmak
* top kaleye girmek.

gol toto
* Futbol maçlarındaki en çok gollü sonuçları önceden kestirip para ödülü kazanmak temeline dayanan bir oyun.

gol yapmak
* topu karşı takım kalesine sokarak sayı kazanmak.

gol yemek
* topun, kendi kalesine girmesine engel olamamak.

golcü
* Çok gol atan oyuncu.

golf
* Ufak bir topu özel sopalarla çelerek, değişik engelleri aşarak, belli bir deliğe sokmak amacıyla geniş, çimenlerle kaplı bir alanda, açık havada oynanan bir oyun.

golf pantolon
* Paçaları büzgülü bacak bölümü daha geniş pantolon.

golfçü
* Golf oynayan kimse.

golfstrim
* Atlas Okyanusunda, Meksika körfezinden başlayarak Britanya ve İskandinavya kıyılarına kadar ulaşıp Avrupa Rusya'sının kuzey kıyılarına kadar gelen ve Batı Avrupa'nın deniz iklimini yumuşatan sıcak su akıntısı.

gollük
* Gol olmaya elverişli, gol olabilecek.

gomalak
* Alkolde eriyen hayvanî reçine.

gonca
* Henüz açılmamış veya açılmak üzere olan çiçek, tomurcuk.

gondol
* Genellikle Venedik'te kullanılan, ayakta, kıç tarafta tek kürekle yürütülen, 10 m uzunluğunda, yassı ve iki başı yukarıya kıvrık kayık.

gondolcü
* Gondol çalıştıran kimse.

gonk
* Keçe veya bez kaplı bir tokmakla vurularak titreşmesi sağlanan bir kurstan oluşan vurgulu çalgı.
* Boksta her raundun başlangıç ve bitimini bildiren ses verici araç.

gonokok
* Bel soğukluğu mikrobu.

goril
* Afrika'nın Ekvator bölgesinde ormanlarda yaşayan, insanımsıların en iri ve en güçlüsü (Gorilla gorilla).
* Koruyucu.

goşist
* Goşizm yanlısı olan (kimse veya tutum), aşırı solcu, ihtilâlci solcu.

goşizm
* Aşırı solculuk, ihtilâlci solculuk.

gotik

* Gotlarla ilgili.

gotik harfler
* İlk basım denemelerinde kullanılmış olan köşeli harfler.

gotik sanat
* Temel özelliği sivrilik olan, XII. yüzyıldan sonra Rönesans'a kadar Avrupa'da gelişen sanat ve mimarlık üslûbu.

Gotlar
* Orta Çağda Orta Avrupa'da yaşayan bir ulus.

goygoycu
* Arap takviminin Muharrem ayında kapı kapı dolaşarak ve ilâhîler okuyarak dilenen kimse.
* Dilenci.
* Boşu boşuna, bilgisiz olarak, gereksiz yere çok konuşan (kimse).

goygoyculuk
* Goygoycunun yaptığı iş.

göbeği biriyle bağlı (veya beraber kesilmiş)
* her zaman birlikte bulunan, birbirinden ayrılmayan kimseler için kullanılır.

göbeği çatlamak
* birçok güçlükleri yenmek için çok uğraşmak.

göbeği düşmek
* göbek deliğinin kapanmamasından fıtık oluşmak.

göbeği sokakta kesilmiş
* evde durmayıp hep sokaklarda gezen, sürtük.

göbeğini kesmek
* çocuğun göbeğiyle etene arasındaki damar örgüsünü kesmek.
* birini çok eskiden beri tanımak, bilmek.

göbek
* İnsan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karnın ortasında bulunan çukurluk.
* Dölütte, yumurtanın dölüt dışında kalan bölümlerle ilişkisini sağlayan organların çıktığı yer.
* Yağ bağlamış şişman karın.
* (şehir, ülke vb. için) Orta kısım.
* Bazı sebze ve meyvelerin ortası.
* Kuşak, nesil, batın.
* Bahçe, halı, tavan, tepsi gibi süslü şeylerin ortalarındaki biçim.
* Hızı azaltarak trafiği yönetmek amacıyla bir kavşağın girişine yerleştirilen çember veya üçgen biçimindeki ada.
* Ön ve arka tekerlerin ortasına oturtulmuş mil üzerinde dönen ve teker tellerinin takılmasına yarayan parça.
* Kağnı tekerleğinin ortası, araba tekerleğinin dingil geçen yeri.
* Değirmen taşının ortası.
* Kilitleme sistemlerinde, anahtar dişlerinin tam olarak birbirine oturduğu pirinç yuva.

göbek adı
* Yeni doğan çocuğun göbeği kesilirken konulan ad.

göbek atmak
* karnını hareket ettirerek oynamak.
* çok sevinmek.

göbek bağı
* Yeni doğan çocuğun göbeği kesildikten sonra geri kalan damar örgüsüne (kan gelmemesi için) bağladıkları bağ.
* Bir bitkide yumurtacığı yumurtalığın etenesine bağlayan kordon.

göbek bağlamak (veya salıvermek)
* şişmanlayarak karnı büyümek, göbeklenmek.

göbek çalkamak (veya çalkalamak)
* göbeğini sağa sola hareket ettirerek oynamak.

göbek dansı
* Daha çok göbek ve kalça sallamak veya kıvırmakla yapılan dans.

göbek havası
* Sanat değeri olmayan, hafif, eğlenmek amacıyla çalınan veya söylenen oyun havaları.
* Çok eğlenceli durum.

göbek odunu
* Ağaç gövdesinin diğer bölümlerine göre farklı özellik gösteren iç odun bölümü.

göbek otu
* Yaprakları etli; otsu bir bitki (Umbilicus pendulinus).

göbek taşı
* Hamamlarda, terlemek için üzerine uzanılan ve alttan ısıtılan geniş mermer seki.

göbeklenme
* Göbeklenmek işi.

göbeklenmek
* Karnı yağlanıp şişmanlamak.
* (marul, lâhana için) Yaprakları büyüyüp sıklaşmak.

göbekli
* Karnı yağlanıp şişmanlamış.
* (marul, lâhana için) Yaprakları büyüyüp sıklaşmış.

göbel
* Babası belli olmayan çocuk, piç.
* Kimsesiz, başıboş çocuk.
* Çocuk.
* Sınırları ayırmak için tarla kenarlarında yapılan toprak tepecikler.

göbelek
* Yenilen bir çeşit mantar.

göbelez
* Köpek yavrusu.

göce
* Tarhana, bulgur yapmak için kullanılan kabuğu soyulmuş ve kırılmış buğday.
* Yarılmış ve kırılmış bulgurdan yapılan çorba.

göcen
* Tavşan yavrusu.
* Kedi, köpek yavrusu.
* Domuz yavrusu.

göç
* Ekonomik, toplumsal veya siyasî sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, muhaceret.
* (evden eve) Taşınma, nakil.
* Göç sırasında taşınan ev eşyaları.
* Kuşların, geyiklerin, yarasaların, bazı balık ve böceklerin mevsim, iklim, besin miktarı vb.ye göre çevre değiştirmeleri.

göç etmek (veya eylemek)
* oturduğu yerden başka bir yere gidip yerleşmek, göçmek.
* ölmek.

göçebe
* Değişik şartlara bağlı olarak belli bir yöre içinde çadır, hayvan ve öteki araçlarla yer değiştiren, yerleşik olmayan (kimse veya topluluk), göçer.
* (bazı hayvanlar için) Mevsimlere göre ülke veya yer değiştiren.

göçebeleşme
* Göçebeleşmek işi veya durumu.

göçebeleşmek
* Göçebe durumuna gelmek.

göçebelik
* Göçebe olma durumu.
* Bir toplumsal birliğin, yaşamak için gerekli kaynakları elde edebilmek üzere düzenli aralıklarla yer değiştirme gelenek veya alışkanlığında olması.

göçelge
* Göçülen yer.

göçer
* Göçebe.

göçer konar
* Göçebe bir yaşam süren, sürekli bir yere yerleşemeyen, göçer.

göçeri
* Sürekli yer değiştiren, göç etmekten hoşlanan.

göçerme
* Göçermek işi.
* Bitkileri yerinden çıkarıp başka yere dikme.

göçermek
* Bir kimseden diğer kimseye geçirmek, havale etmek, devretmek.
* Bitkileri yerinden, çıkarıp başka yere dikmek, değiştirmek, göçürmek.

göçertme
* Göçertmek işi.

göçertmek
* Bir şeyin çökmesine sebep olmak.

göçken
* Bkz. göcen.

göçkün
* Göçecek duruma gelmiş.
* Göçebe.
* Yaşı ilerlemiş (kimse), çok yaşlı (kimse).

göçme
* Göçmek işi.

göçmek
* Yerleşmek amacıyla mahalle, köy, şehir veya ülke değiştirmek.
* (bazı hayvanlar) Sıcak iklimli ülkelere gitmek.
* Çökmek.

* Ölmek, yok olmak.
* Oturmak.

göçmen
* Kendi ülkesinden ayrılarak, yerleşmek için başka ülkeye giden (kimse, aile veya topluluk), muhacir.
* Sıcak iklimli ülkelere giden (hayvan).

göçmenleşme
* Göçmenleşmek işi veya durumu.

göçmenleşmek
* Göçmen durumuna girmek.

göçmenleştirme
* Göçmenleştirmek işi.

göçmenleştirmek
* Göçmen durumuna getirmek.

göçmenlik
* Göçmen olma durumu, muhacirlik.

göçü
* Toprak kayması, kayşa, heyelân.

göçücü
* Mevsimine göre yer değiştiren (hayvan).

göçük
* Çökmüş, göçmüş (yer).
* Çökmüş, kaymış toprak, çöküntü, yıkıntı.
* Kaya veya cevherin kendi kendine yer altına doğru çökmesi.

göçüm
* Bazı kimyasal maddelerin veya ışık, ısı, elektrik gibi güçlerin etkisiyle protoplâzmanın yanaşma veya uzaklaşma biçiminde olan yer değiştirmesi, taksi (II).

göçüp gitmek
* ölmek.

göçürme
* Göçürmek işi.

göçürmek
* Göçmesine sebep olmak.
* Çökertmek.
* (miktarı çok olan şeyler için) Yiyip bitirmek.
* Bitkileri yerinden çıkarıp başka yere dikmek, göçermek.

göçürtme
* Göçürtmek işi.

göçürtmek
* Göçmesine sebep olmak.

göçürücü
* Seferde padişah tuğlarının ikisini bir konak ileride taşıyan dört kişiden ikisine verilen unvan.

göçürülme
* Göçürülmek işi veya durumu.

göçürülmek

* Göçürmek işi yapılmak.

göçüş
* Göçmek işi veya biçimi.

göçüşme
* Bir kelime içinde birbirini izleyen iki sesin yer değiştirmesi, metatez: çömlek > çölmek, yalnız > yanlız, kibrit > kirbit vb.

göden
* Kalın bağırsağın son bölümü, rektum.
* Karın, işkembe.
* Mide.

göden bağırsağı
* Bkz. göden.

gödeş
* Semiz, etli.

göğçek
* Gökçek.

göğe merdiven dayamış
* çok uzun boylu.

göğem
* Yeşile çalar mor.

göğermek
* Bkz. gövermek.

göğerti
* Göverti.
* Vurma ve çarpma sonucu vücutta oluşan çürük, morartı.

göğsü daralmak (veya tıkanmak)
* güçlükle nefes almak.
* içi sıkılmak.

göğsü kabarmak
* övünç duymak, kıvanmak, iftihar etmek.

göğsünü gere gere
* kendine güvenerek.
* övünerek.

göğsünü kabartmak
* bir olay dolayısıyla kıvanç duygusunu ortaya koymak, övünmek.

göğsünü yırtmak
* coşkunluğunu ortaya koymak, coşmak, cıvıldamak .

göğüs
* Vücudun boyunla karın arasında bulunan ve yürek, akciğer gibi organları içine alan bölümü, sine.
* Bu vücut bölümünün ön tarafı, sırt karşıtı.
* Bu bölümün içindeki organlar.
* Meme.

göğüs bağır açık (olmak)
* özensiz bir kılıkta.

göğüs boşluğu
* Akciğerlerle kalbi içine alan akciğer zarının çevrelediği boşluk, göğüs kovuğu.

göğüs cerrahisi
* Cerrahînin göğüs içi organlarıyla ilgili dalı.

göğüs çaprazı
* (güreşte) Karşısındakini koltuk altlarından çapraz yakalama.

göğüs çukuru
* Bkz. göğüs boşluğu.

göğüs darlığı
* Solunumu güçleştiren hastalık.

göğüs eti
* Göğüs kısmında bulunan et.

göğüs geçirmek
* üzülerek derinden soluk almak, içini çekmek.

göğüs germek
* bir güçlüğe karşı koymak, dayanmak.

göğüs göğüse
* Karşı karşıya, yüz yüze.

göğüs hastalığı
* Göğüs bölgesi ile ilgili hastalık.

göğüs ingini
* Solunum yollarının iltihaplanması.

göğüs kafesi
* Vücutta omurganın, kaburgaların ve göğüs kemiğiyle bunları saran kasların oluşturduğu yürek ve akciğerleri koruyan boşluk.

göğüs kemiği
* Göğsün ön tarafında, üzerine kaburga kıkırdakları ile köprücük kemiklerinin eklendiği yassı kemik, iman tahtası.

göğüs kovuğu
* Bkz. göğüs boşluğu.

göğüs sesi
* Baş veya boğazdan gelmeyen gür ve açık bir biçimde çıkarılan ses.

göğüs tahtası
* Göğüs kemiği.
* Mandolin, gitar, keman veya ut gibi telli çalgılarda tellerin gerili bulunduğu gövde bölümü, çalgının göğsü.

göğüs vermek
* eziyete, sıkıntıya katlanmak, tahammül etmek.

göğüsleme
* Göğüslemek işi.

göğüslemek
* Göğüsle zorlamak.
* Karşı durmak, engel olmak, direnmek.

göğüslü

* Göğsü olan.
* Göğsü geniş olan.
* İri memeli (kadın).

göğüslüce
* Biraz iri göğüslü.

göğüslük
* Genellikle ilkokul öğrencilerinin giydiği bir örnek üstlük, önlük.
* Elbisenin kirlenmemesi için göğse takılan önlük veya giyilen bir tür gömlek.

gök
* İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği sonsuz boşluk, uzay, feza.
* Yeryüzü üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk, sema.
* Gökyüzünün, denizin rengi, mavi veya yeşile çalan mavi.
* Olgunlaşmamış.

gök ada
* Milyonlarca yıldızdan, yıldız kümelerinden, bulutsu ve gaz bulutlarından oluşmuş, saman yolu gibi bağımsız uzay adası, galaksi.

gök adası
* Bkz. gök ada.

gök atlası
* Yıldızların gök küresi üzerindeki yerlerini gösteren harita.

gök bilimci
* Gök bilimiyle uğraşan bilgin, astronom.

gök bilimi
* Gök cisimlerinin konumlarını, hareketlerini, birbirine olan uzaklıkların ölçülmesini, bunların fizik ve kimya bakımından yapılarını anlatan bilim, felekiyat, astronomi.

gök bilimsel
* Gök bilimle ilgili, astronomik.

gök cismi
* Gök yüzünde bulunan Güneş, Ay, gezegenler, kuyruklu yıldızlar, nebülözler gibi bütün cisimlere verilen ortak ad.

gök delinmek
* birdenbire çok ve hızlı yağmur yağmak.

gök doğan
* Kuzey yarım kürede yaşayan bir tür göçmen kuş (Accipitridae).

gök ekseni
* İki ucu sonsuza uzatılmış, olarak düşünülen yer ekseni, günlük harekette yıldızların çevresindeki eksen.

gök eşleği
* Gök eksenine yer merkezinde dik olan düzlemin gök küresiyle ara kesiti.

gök evi
* Gök olaylarını yıldızların, Güneş, Ay ve gezegenlerin konumlarını, hareketlerini küresel bir kubbe içinde, çeşitli araçlarla gösteren yapı, plânetaryum.

gök fiziği
* Yıldızların ışığını inceleyen, fizik yapılarını araştıran bilim kolu, astrofizik.

gök gözlü
* Gözleri mavi ile açık yeşil arası olan.

gök gürlemesi
* Şimşek çaktıktan veya yıldırım düştükten önce veya sonra havada duyulan gürültü.

gök gürültüsü
* Gök gürlemesi.

gök güvercin
* Genellikle Avrupa ve yakın doğuda bahçelik yerlerde yaşayan bir tür kuş (Columba oenas).

gök kır
* At donlarından maviye çalan kır.

gök kubbe
* Kubbeye benzemesi bakımından gök.

gök kumu
* Gök taşlarında görülen küresel tanecikler.

gök kuşağı
* Düşmekte olan yağmur damlacıklarında güneş ışınlarının kırılıp yansımasıyla gök yüzünde oluşan yedi renkli, kemer biçimindeki görüntü, alkım, ebe kuşağı, ebem kuşağı, eleğimsağma, hacılar kuşağı, yağmur kuşağı, alâimisema.

gök kutbu
* Gök ekseninin gök küresini deldiği iki noktadan her biri.

gök küresi
* İç yüzü gökyüzü olarak kabul edilen, yarı çapı sonsuza uzanmış yer merkezli küre.

gök taşı
* Gezegenlerin arasında hareket eden, tümüyle gaz durumuna geçmeden yer yüzüne ulaşan katı cisim, meteor taşı, meteroit.

gök yakut
* Mavi renkli değerli bir korindon türü, safir.

gökçe
* Gökle ilgili, semavî.
* Gök rengi, mavi.
* Güzel.

gökçe yazın
* Edebiyat, yazın.

gökçek
* Güzel, sevimli (insan).

gökçül
* Maviye çalan renk, mavimsi.
* Gökle ilgili, semavî.

gökdelen
* Yirmi, otuz veya daha çok katlı yapı.

gökkandil
* Kendini bilmeyecek kadar sarhoş.

gökkuzgun
* Gökkuzgunumsular takımının gökkuzgungiller familyasından, başı, kanatları mavi, boyun ve karnı yeşil göçücü kuş (Coracias garrulus).

gökkuzgungiller
* En iyi bilinen türü gökkuzgun olan gökkuzgunumsular takımının, gökkuzgunlar alt takımına giren bir familya.

gökkuzgunlar
* Kuşlar sınıfının, gökkuzgunumsular takımına giren bir alt takımı.

gökkuzgunumsular
* Gökkuzgunları, ağaçkakanları, çobanaldatanları, sağanları içine alan kuşlar sınıfından bir takım.

göklere çıkarmak
* aşırı derecede övmek.

göklere çıkmak
* pek çok yükselmek.

gökmen
* Mavi gözlü (kimse).

göknar
* Bkz. köknar.

göksel
* Gökle ilgili, semavî.

gökte ararken yerde bulmak
* çok güçlükle ele geçirebileceğini sandığı şeyi veya kimseyi birdenbire bulmak.

gökten zembille mi indi
* Tanrı'nın özel olarak gönderdiği, saygınlık görmesini istediği bir kişi mi?.
* uğraşmadan, didinmeden, kendiliğinden mi türedi?.

göktırmalayan
* Gökdelen.

göktırmalayıcı
* Gökdelen.

Göktürk
* VI.-VIII. yüzyıllarda Moğolistan ve Orta Asya'da yaşamış eski bir Türk ulusu ve bu ulustan olan kimse.

Göktürkçe
* Göktürk dili, Orhon Türkçesi.

gökyolu
* Samanyolu, samanuğrusu.

gökyüzü
* Göğün görünen yüzeyi, sema.

gökyüzü mavisi
* Açık mavi.

göl
* Oluşması genellikle tektonik, volkanik vb.olaylara bağlı olan, toprakla çevrili, derin ve geniş, tuzlu veya tuzsuz durgun su örtüsü.
* Yapay su birikintisi.

göl ayağı
* Bir gölün artan sularını denize, başka bir göle veya ırmağa taşıyan akarsu, ayak.

göl başı

* Göle akan çay.

göl kestanesi
* Suda yetişen ve meyvesi kestane gibi yenilen bitki (Trapa natans).

göl olmak
* gereksiz olarak bir yerde su toplanmak, göllenmek.

gölalası
* Avrupa ve Anadolu göllerinde yaşayan bir tür alabalık (Salmo lacus tris).

gölcük
* Küçük göl.

gölcül
* Göllerde, göl kıyılarında yetişen veya yaşayan.

gölek
* Küçük su birikintisi, gölcük.

gölerme
* Gölermek işi veya durumu.

gölermek
* Göl durumuna gelmek.
* Hayvanın ipi ayağına ve boynuna dolaşarak kalkamayacak biçimde yere yıkılmak.

gölet
* Gölek.
* İçinde ham deri ıslatılan taş havuz.

gölge
* Saydam olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık.
* Güneş ışınlarından korunacak yer.
* Ne olduğu anlaşılamayan karaltı, siluet.
* Resimde bir şekli cisimlendirmek için, onun ışık almaması gereken yerlerine vurulan az çok koyu renk.
* Birinin yanından hiç ayrılmayan kimse.
* Koruma, kayırma himaye.

gölge balığı
* Alabalıkgillerden, uzunluğu 20-50 cm, sırt yüzgeci büyük, tatlı su balığı (Thymallus thymallus).
* Gölge balığıgillerden, büyük, eti lezzetli, Atlantik Okyanusu, Akdeniz ve Karadeniz'de yaşayan bir balık, taş levreği, minakop (Umbrina cirhosa).

gölge balığıgiller
* Örnek hayvanı gölge balığı olan kemikli balıklar takımı.

gölge düşmek
* bir şey üzerine karaltı inmek, üzerine gölge gelmek.

gölge düşürmek
* bir şeyin değerini veya ününü azaltacak işler yapmak.

gölge etmek
* ışığa engel olmak.
* engel olmak.

gölge gibi
* varlığını belli etmeyen, gizlice.

gölge olay

* Bir olaya katılan, fakat ona hiçbir etki yapmayan veya başka bir olay tarafından var edilerek ona bağlı kalan olay.

gölge olaycılık
* Ruh etkinliğinin bilinçli olmadan da var olabileceğini ileri sürerek bilinci, bir gölge olay sayan felsefe öğretisi.

gölge oyunu
* Geriden ışıkla aydınlatılmış bir perde arkasında hareket ettirilen resimlerin gölgelerinden yararlanılarak oynatılan oyun.

gölge tiyatrosu
* Saydam bir perde üzerinde, arkadan kuvvetli bir ışıkla aydınlatılan oyuncuların gölgeleriyle yaptıkları gösteri.

gölgecil
* Gölgede yetişen veya gölgeyi seven.

gölgede bırakmak
* ondan daha üstün bir düzeye yükselmek, ondan çok daha başarılı olmak.

gölgede kalmak
* adı sanı pek duyulmamak, ön plâna çıkamamak, daha az ünlü olmak.

gölgeleme
* Gölgelemek işi.

gölgelemek
* Gölgeli duruma getirmek.
* Resimde gölge oluşturmak.
* Bir kimsenin veya bir şeyin değerini azaltmak, sönüklük getirmek.

gölgelendirme
* Gölgelendirmek işi.

gölgelendirmek
* Gölge etmek, gölgeli yapmak.
* Bulandırmak, bozmak.
* Dinlendirmek.

gölgelenme
* Gölgelenmek işi.

gölgelenmek
* Gölgeli duruma girmek.

gölgeleyici
* Gölge veren, gölgeleme işini yapan.

gölgeleyiş
* Gölgelemek işi veya biçimi.

gölgeli
* Gölge altında olan.
* Nitelik ve ayrıntıları iyice bilinmeyen.

gölgeli resim
* Gölge ile hacim etkisinin verildiği resim.

gölgelik
* Gölge altında bulunan yer.
* Gölgesinde oturulan tente, çardak gibi herhangi bir şey.

gölgesinden korkmak

* çok korkak olmak, bir sakınca söz konusu olmayan işlere girişmekten bile korkmak.

gölgesine sığınmak

* birinin emri altına girmek.

gölgesiz

* Gölgesi olmayan.

gölgeye yatmak

* daha önce elde edilen para, makam, ün vb. sığınarak zaman geçirmek veya bundan yararlanmak.

gölleme

* Göllemek işi.

göllemek

* Göl durumuna getirmek.

göllenme

* Göllenmek işi.

göllenmek

* Akarsu, çukurlarda birikmek, gölcük olmak.

gölleşme

* Gölleşmek durumu.

gölleşmek

* Göl hâline gelmek.

göllük

* Gölü olan yer.

gölük

* At, eşek, beygir, katır vb. yük taşıyan ve binilen hayvan.

gömeç

* Bkz. gümeç.

gömgök

* Her yanı mavi, masmavi.

gömleğinden (veya gömlekten) geçirmek

* evlât olarak kabul etmek, evlât edinmek.

gömlek

* Vücudun üst kısmına giyilen ince kollu veya yarım kollu, yakalı giysi.
* Kadınların giydikleri ince kumaştan yapılmış kolsuz, yakasız iç çamaşırı, kombinezon.
* Vücudun üst kısmına giyilen iç çamaşırı.
* Kitap kapağına geçirilen kap, kılıf.
* Göbek, batın.
* Beyaz ışık sağlamak için lâmbanın üzerine geçirilen amyanttan kılıf.
* Basamak, kat, derece.
* Dosya kartonu.
* Memeli hayvanlarda bağırsakları dıştan saran yağlı zar.

gömlek değiştirmek

* (yılan) üst derisini değiştirmek.
* huy veya düşünce değiştirmek.

gömlek eskitmek

* hayat sürdürmüş olmak.

gömlekçi
* Gömlek diken veya satan kimse.

gömlekçilik
* Gömlekçinin yaptığı iş.

gömlekli
* Gömleği olan.

gömleklik
* Gömlek yapmaya elverişli (kumaş).

gömlekliler
* Vücutları torba biçiminde ve yarı saydam, sert bir gömlekle örtülü, denizlerde yaşayan bir hayvan sınıfı.

gömleksiz
* Gömleği olmayan.

gömme
* Gömmek işi.
* Defnetme, tedfin.
* Mayalı veya mayasız, yağlı veya yağsız olarak yapılan bir tür kül pidesi.
* Güzün veya kışın ekilen ekin.
* Üzerinde bulunduğu yüzeyin içine gömülmüş olan.

gömme balkon
* Dış yüzeyden dışarı taşmayan, evin kullanım alanı içinde kalarak yapılmış balkon.

gömme banyo
* Çini veya benzeri bir madde ile kaplanarak gömülü olarak yerleştirilmiş olan banyo teknesi.

gömme dolap
* Duvarın içine yerleştirilmiş dolap.

gömme kilit
* Gövdesi kapak veya çekmecenin kenarına açılan yuvaya gömülerek takılan kilit.

gömmek
* Toprağın içine koymak, toprakla örtmek.
* Bir ölüyü toprağın içine yerleştirmek, defnetmek.
* Birinin cenaze törenine katılmak veya bir cenazeyi kaldırmak.
* Bir nesnenin içine yerleştirmek, batırmak.
* Birinden daha çok yaşamak.

gömü
* Toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler, define.

gömük
* Gömülmüş olan, gömülü.

gömüldürük
* Boyunduruğa geçirilen kısa değnek.
* Eyerin geriye kaymaması için atların boyunlarından aşırılıp kolanlarına bağlanan kayış.

gömülemek
* Para veya değerli şeyleri toprak altına gömerek saklamak.

gömülme
* Gömülmek işi.

gömülmek
* Gömmek işi yapılmak veya gömmek işine konu olmak.
* Yerleşmek, oturtulmak, kendini gömmek.
* Yok olmak, kaybolmak, görünmez olmak.
* Bir şeyin derinliğine inmek.

gömültü
* Avcının avını beklerken içine saklandığı çukur.

gömülü
* Gömülmüş olan, toprak altında saklanmış olan, metfun.
* Batmış, kaybolmuş olan.

gömülüş
* Gömülmek işi veya biçimi.

gömüş
* Gömmek işi veya biçimi.

gömüt
* Mezar, metfen, kabir, makber, sin.

gömütlük
* Mezarlık, kabristan, sinlik.

gön
* Tabaklanmış deri.
* Kösele.
* Hayvan derisi.

göncü
* Ham veya işlenmiş deri satan kimse.
* Ayakkabı tamircisi.

gönç
* Zengin, varlıklı.

gönçlük
* Zengin olma durumu.

gönder
* Bayrak çekilen direk.
* Üvendire.
* Kayık ve yelkenli gemilere yön vermeye yarayan, ucunda metal olan ağaç sopa.

gönderi
* Bir yerden bir yere özellikle posta ile gönderilen paket, telgraf, mektup vb.
* Yolcu etme, uğurlama.

gönderici
* Posta ile paket, telgraf, mektup vb. gönderen kimse.

gönderiliş
* Gönderilmek işi veya biçimi.

gönderilme
* Gönderilmek işi.

gönderilmek
* Gönderilmek işi yapılmak veya göndermek işine konu olmak.

gönderiş

* Göndermek işi veya biçimi.

gönderli
* Gönderi olan.

gönderme
* Göndermek işi, irsal.
* (sözlükçülükte) Bir madde başını işlerken, ilgisi dolayısıyla başka bir madde başına yollama.
* Atıf yapmak işi.

gönderme belgesi
* Bir yere gönderilen eşyanın listesi, irsaliye.

göndermek
* Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek.
* Yetki vererek gitmesini sağlamak.
* Bir kaynaktan çıkıp gelmek, ulaşmak.
* Yolcu etmek.

göndertme
* Göndertmek işi.

göndertmek
* Göndermek işini yaptırmak.

gönen
* Ekilecek toprağın sulandırılması.
* Nem, rutubet.
* Nemli (toprak).

gönenç
* Bolluk, rahatlık ve varlık içinde iyi yaşama, refah.

gönençli
* Gönenci, iyi bir hayatı olan, müreffeh.

gönendirilme
* Göndermek işi.

gönendirilmek
* Mutluluğa kavuşturulmak.

gönendirme
* Gönendirmek işi.

gönendirmek
* Mutluluğa, esenliğe, huzura kavuşturmak, sevindirmek, abat etmek.

gönendirtme
* Gönendirtmek işi.

gönendirtmek
* Mutluluğa, huzura kavuşmasını sağlamak.

gönenme
* Gönenmek işi.

gönenmek
* Mutlu, mesut olmak, rahat bir hayat sürmek, sevinç duymak, sevinmek, abat olmak.

gönlü akmak
* birine karşı güçlü sevgi duymak.

gönlü bol
* Yeterli imkânlardan yoksun olmasına karşılık cömert, eli açık davranmak isteyen.

gönlü bulanmak
* kusacak gibi olmak.
* kuşkulanmak.

gönlü çekmek
* imrenip istemek.

gönlü çelinmek
* güzel sözlere aldanmak, kapılmak.

gönlü çökmek
* yaşama gücü azalmak, ruhî dengesi bozulmak.

gönlü gani
* Cömert ve gözü tok, gani gönüllü.

gönlü ile oynamak
* birini sever görünüp eğlenmek.

gönlü kalmak
* isteyip de edinemediği bir şeyi istemekten vazgeçmemek.
* gücenmek.

gönlü kanmak
* bir işle ilgili kaygısı kalmamak, mutmain olmak, müsterih olmak.

gönlü kara
* Başkalarının kötülüğünü isteyen.

gönlü kararmak
* dünya zevklerine karşı isteği kalmamak.

gönlü kaymak
* sevmeye eğimli olmak.

gönlü kırılmak
* üzülmek, incinmek, yerinmek.

gönlü olmak
* sevip istemek.

gönlü olmak
* razı olmak.

gönlü razı olmamak
* hiç istememek.

gönlü takılmak
* bir şeye karşı ilgi duymak.
* aşk ile sevmeye başlamak.

gönlü tok
* Zorunlu ihtiyaçları karşılanınca bununla yetinen, fazla mal ve para istemeyen, müstağni.

gönlü varmamak
* istek duymamak, istememek, çekinmek.

gönlü yaralı

* âşık, tutkun, aşkı karşılık görmeyen.

gönlü zengin
* İmkânları ölçüsünde para ve malını esirgemeden veren.

gönlünce
* Dileğine uygun.

gönlünde kalmak
* çok istediği hâlde ulaşamamak, elde edememek.

gönlünden geçirmek (veya geçmek)
* bir şeyin olmasını veya bir şey yapmayı istemek; düşünmek.

gönlünden kopmak
* kendiliğinden birdenbire vermek.

gönlüne doğmak
* içine doğmak, sezmek, hissetmek.

gönlüne dokunmak
* üzülmek, rahatsızlık duymak.

gönlüne göre
* dileğine göre, isteğine uygun olarak.

gönlünü çelmek
* kandırmak, yola getirmek, aşkını kazanmak.
* kendi yanına çekmek, sempatisini kazanmak.

gönlünü düşürmek
* âşık olmak, sevdalanmak.

gönlünü etmek (veya yapmak)
* birini razı ve hoşnut etmek.

gönlünü hoş etmek
* birinin dileğini yerine getirerek onu sevindirmek.

gönlünü kaptırmak
* âşık olmak.

gönlünü karartmak
* yaşamaya karşı sevgi ve isteğini azaltmak.

gönlünü pazara çıkarmak
* sevmek için kendine yakışanı seçmeyip rastgele birini sevmek.

gönlünü serin tutmak
* sakin, soğukkanlı olmak, hemen heyecanlanmamak.

gönlünü söndürmek
* küstürmek, kırmak, incitmek.

gönlünü yaralamak
* incitmek, kırmak, üzmek.

gönlünün dümeni bozuk
* isteklerinde, özellikle gönül işlerinde tutarlılık göstermeyen, sık sık istek değiştiren.

gönül
* Sevgi, istek, düşünüş, anma ve hatır gibi kalpte var sayılan duygu kaynağı.

* İstek, arzu.

gönül (veya kalp) kırmak (veya yıkmak)
* birini çok üzecek bir davranışta bulunmak, gücendirmek.

gönül açmak
* insanın iç sıkıntısını gidermek, iç açmak.

gönül akıtmak
* âşık olmak, sevmek.

gönül almak (veya gönlünü almak)
* sevindirmek.
* kırılan bir kimseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek.

gönül avcısı
* Geçici aşklar arkasında koşan kimse, çapkın.

gönül avlamak
* huyunu suyunu yakından bilerek olumlu davranışta bulunmak, tavlamak.

gönül avutmak
* hoşça vakit geçirmek .

gönül bağı
* Sevgi bağı, duygusal ilişki.

gönül bağlamak
* severek bağlanmak, içten sevmek.

gönül belâsı
* Aşkın verdiği sıkıntı, dert.

gönül birliği
* Duygusal anlaşma.

gönül borcu
* Yapılan iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, minnet, minnettarlık, şükran.

gönül borçlusu
* Yapılan iyiliğe karşı kendini borçlu sayan, minnettar.

gönül bulandırmak
* mide bulandırmak.
* kuşkulandırmak.

gönül çekmek
* sevdalı olmak.

gönül çöküşü
* Yaşama gücünün yitmesi, ruhî dengenin bozulması.

gönül darlığı
* İç sıkıntısı.

gönül dilencisi
* Sevdiğinden ayrılmamak için onun her davranışına katlanan kimse.

gönül eğlencisi
* İnsanı oyalayıp hoşça vakit geçirten şey.

gönül eğlendirmek

* geçici bir ilgi ve sevgi göstererek hoşça vakit geçirmek.

gönül eri
* Hoşgörüsü geniş, açık yürekli, güvenilir kimse, rint, ehlidil.

gönül ferahlığı
* İç rahatlığı, dertsizlik.

gönül ferman dinlemez
* gönül sevdiğinden asla vazgeçmez.

gönül gezdirmek
* seçmek için aklından birçok şeyleri geçirmek.

gönül hoşluğu
* Hiçbir baskının etkisi altında olmaksızın, severek isteyerek.

gönül indirmek
* kendisine yakıştıramadığı bir şeye razı olmak.

gönül kimi severse güzel odur
* güzellik anlayışının kişiden kişiye değiştiğini anlatır.

gönül kocamamak
* ruhen dinç kalmak.

gönül koymak
* gücenmek, alınmak, darılmak.

gönül maskarası
* Sevda yüzünden gülünç durumlara düşmüş kimse.

gönül meselesi
* Aşk yüzünden ortaya çıkan sorun, aşk derdi.

gönül okşamak
* birini hoş bir söz veya davranışla sevindirmek, iltifat etmek.

gönül okşayıcı
* Hoşa giden.

gönül rahatlığı
* İç rahatlığı iç huzuru baş dinçliği, huzur.

gönül rızası
* İsteyerek, içinden gelerek.

gönül tokluğu
* Doygunluk, istiğna.

gönül uğrusu
* Gönül almayı bilen kimse.

gönül vermek (veya bağlamak)
* sevmek, âşık olmak.

gönül yakmak
* insanı aşırı derecede etkilemek, sarsmak, kendinden geçmesine yol açmak.
* aşk dolayısıyla iç yangınına tutulmak.

gönül yarası
* Bir kimseyi derin üzüntü içinde bırakan acı; gönül belâsı.

gönül yıkmak
* birini çok üzecek bir davranışta bulunmak, gücendirmek, gönül kırmak.

gönüldaş
* Duyguları aynı olanlardan her biri, candan dost.

gönülden çıkarmak
* sevmez veya anmaz olmak.

gönülden çıkarmamak
* sevilen kimseyi hiç unutmamak.

gönülden ırak olmak
* sevilmekten yoksun kalmak, sevilmemek.

gönüllenme
* Gönüllenmek işi veya durumu.

gönüllenmek
* Gücenmek, darılmak, alınmak.

gönüllü
* Ağır veya tehlikeli bir işi yapmayı hiçbir yükümü yokken isteyerek üstlenen.
* Çok istekli.
* Seven kimse veya sevgili.

gönüllü gönülsüz
* Yarı istekli yarı isteksiz olarak.

gönüllüce
* Biraz gönüllü.

gönüllülük
* Gönüllü olma durumu.

gönülsüz
* Gönlü olmayan, isteksiz, istemeyerek.

gönülsüzce
* İsteksiz bir biçimde istemeyerek.

gönülsüzlük
* Bir işi istemeyerek yapma, isteksizlik.

gönye
* Dik açıları ölçmeye ve çizmeye yarayan dik üçgen biçiminde araç.

gönyeleme
* Gönyelemek işi.

gönyelemek
* Gönye ile ölçmek.

gör (veya görürsün)
* (tehdit yollu) anla, gör.

gör bak
* "görürsün, göreceksin" anlamında kullanılır.

gördek
* Acı balık.

gördürme
* Gördürmek işi veya durumu.

gördürmek
* Görmek işini yaptırmak.
* Bir işi başkasına yaptırmak.

göre
* (bir şeye) Uygun olarak, bir şey uyarınca, gereğince.
* Bakılırsa, hesaba katılırsa, göz önünde tutulunca, nazaran.
* Sorulursa.

göre
* uygun, elverişli, için.

görece
* (bir şeye) Göre olan, varlığı başka bir şeyin varlığına bağlı olan, kesin olmayıp kişiden kişiye, zamandan zamana, yerden yere değişebilen, bağıl, izaf.

görececilik
* Görecilik.

göreceği gelmek (veya göresi gelmek)
* görmek isteğini duymak, özlemle görmek istemek, özlemek.

göreceli
* İzafî, bağıntılı, bağlı.

görecelik
* Görece olma durumu.

görecilik
* Bağıntıcılık, izafiye, rölâtivizm.

göreli
* Bağıntılı, izaf, nisp, rölâtif.

görelik
* Bağıntı, izafet.

görelilik
* Bağıntılık, bağlılık, izafiyet, rölâtivite.

görenek
* Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı.

görenekçi
* Göreneklere bağlı (kimse).

görenekçilik
* Göreneklere bağlılık.

görenekli
* Göreneklerine bağlı göreneği olan.

göreneksel
* Görenekle ilgili.

göreneksiz
* Göreneği olmayan.

göreneksizlik
* Göreneksiz olma durumu.

göresime
* Göresimek işi.

göresimek
* Göreceği gelmek, görmek isteği duymak, özlemek.

görev
* Bir nesne veya bir kimsenin yaptığı iş; iş görme yetisi, fonksiyon.
* Resmî iş, vazife.
* Bir organ veya hücrenin yaptığı iş.
* Bir cümlede bir dil biriminin öbür birimlerle ilişkisi aracılığıyla yerine getirdiği iş.
* Bir değerin başka değerlerle olan ilişkisi.

görev almak
* bir görevde bulunmak, bir görevi üstlenmek.

görevcilik
* İşlevcilik.

görevdaş
* Birlikte görev yapan; aynı görevi yapan.

görevdaşlık
* Bir görevin yerine getirilmesi için birkaç organın birlikte çalışması durumu, sinerji.

görevden alınmak
* bulunduğu görevden çıkarılmak, işine son verilmek, azlolunmak.
* bulunduğu makamdan daha az yetkisi olan bir başka makama atanmak.

görevden almak
* bir görevliyi işinden ayırıp açıkta bırakmak, çıkarmak, azletmek.

görevden ayrılmak
* yapmakta olduğu işi bırakmak.

görevden uzaklaştırmak
* yapmakta olduğu görevi üzerinden almak.

görevlendirilme
* Görevlendirilmek işi.

görevlendirilmek
* Görev verilmek, tavzif edilmek.

görevlendirme
* Görevlendirmek işi.

görevlendirmek
* Birine bir görev vermek, vazifelendirmek, tavzif etmek.

görevlenme
* Görevlenmek işi veya durumu.

görevlenmek
* Görev almak.

görevli
* Görevi olan, vazifeli.
* Resmî görevi olan kimse, memur.

görevlilik
* Görevli olma durumu, memurluk.
* Resmî iş.

görevsel
* Göreve ilişkin, görevle ilgili.

görevsel dil bilimi
* Kelimeleri cümle içinde yüklendikleri görev bakımından inceleyen dil bilimi.

görevselcilik
* İşlevcilik.

görevsiz
* Bir görevi bulunmayan.

görevsizlik
* Bir görevi bulunmama durumu.

göreyim seni
* senden başarılı sonuçlar bekliyorum.
* (tehdit yollu) sen bunu yaparsan karşılığını da görürsün!.

görgü
* Bir toplum içinde var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik kuralları, terbiye.
* Bir kimsenin, karşılaştığı ve kişiliği üzerinde olumlu etki yapan deneysel bilgi, deneyim.
* Görmüş olma durumu.

görgü fukarası
* Görgüsü az veya iyi olmayan (kimse).

görgü kuralları
* Bir toplumda veya toplulukta, davranışların dış biçimlerini denetlemeye yönelik olan kuralların bütünü, adabımuaşeret.

görgü tanığı
* Tanıklığı, olay görmüş olmasına dayanan tanık.

görgücülük
* Deneycilik.

görgülenme
* Görgülenmek işi veya durumu.

görgülenmek
* Görgülü duruma gelmek.

görgülü
* Görgüsü olan.

görgülüce
* Görgülü bir biçimde (olan).

görgüsüz
* Görgüsü olmayan.

görgüsüzce
* Görgüsüz bir biçimde (olan).

görgüsüzlük
* Görgüsüz olma durumu veya görgüsüzce davranış.

görk
* Güzellik, gösteriş.

görkem
* Göz alıcı ve gösterişli olma durumu, debdebe, ihtişam, tantana, haşmet.

görkemli
* Göz alıcı ve gösterişli, haşmetli, muhteşem, anıtsal.
* İri yapılı, iyice serpilmiş.

görklü
* Güzel, gösterişli.

görme
* Görmek işi, rüyet.

görme açısı
* Bir cismin iki ucundan gelen ışınları gözün görme merkezinde meydana getirdiği açı.

görme gözesi
* Petek gözü oluşturan çok sayıda hücreden her biri, ommatidyum.

görme hücresi
* Görme gözesi.

görme işitsel eğitim
* Basılı eğitim gereçlerinin yanında daha çok görme ve işitme duyularına yönelik gereçlerden yararlanılarak yapılan eğitim.

görme!
* aşırılık anlatır.

görmece
* Görmek şartıyla.

görmediğe dönmek (veya görmemişe dönmek)
* tam bir sağlığa kavuşmak.
* başından geçmemiş gibi olmak.

görmek
* Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek.
* Anlamak, kavramak, sezmek.
* Yanına gidip konuşmak.
* Bir şey hakkında bir yargıya varmak, değerlendirmek.
* Belirli bir zamanın içinde bir olaya tanık olmak, yaşamak; izlemek.
* Yapmak, etmek.
* Kendisine yapılmak, bir davranışla karşılaşmak, maruz kalmak.
* Almak.
* Bir şeye erişmek.
* Çok değer vermek.
* Bir işleme uğramak.
* (yer için) Yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak.
* Ziyaret etmek.
* Karşılaşmak, rastlaşmak.
* Gözlerin görmediği durumlarda başka duyu organlarıyla algılamak.
* Sahne olmak, geçirmek.
* (olumsuz) Bir işin hiç yapılmadığını belirtir.
* Saymak, herhangi bir şey gibi görmek.
* Gezmek.
* Vermek.
* Karşı oyuncunun yapacağı vuruşu önceden kestirip ona göre durum almak.

görmemezliğe gelmek
* görmemiş gibi davranmak.

görmemezlik
* Görmezlik.

görmemezlikten gelmek
* görmemiş gibi davranmak, aldırmamak.

görmemiş
* Birdenbire ulaştığı iyi duruma uymayan, görgüsüzce davranan.

görmemişin oğlu olmuş (çekmiş, çükünü koparmış)
* görgüsüz kimse ummadığı bir şeye erişince ne yapacağını şaşırır.

görmemişlik
* Görmemiş olma durumu veya görmemişçe davranış.

görmez
* Görme yetisi olmayan (kimse), kör, âmâ.

görmezden gelmek
* görmemiş gibi yapmak, farkında değilmişcesine davranmak.

görmezlik
* Görmemiş gibi davranma.

görmezlikten gelmek
* görmemiş gibi davranmak.

görmüş geçirmiş
* görgülü, geçmişte iyi günler yaşamış, gün görmüş, tecrübeli.

görmüşlük
* Bir şeyi görmüş olma durumu.

görmüşlük duygusu
* Kişinin, yeni bir yaşantıyı eskiden de yaşamış olduğu yolundaki duygusu.

görsel
* Görme ile, görme duyusuyla ilgili, görmeye dayanan.

görsel etkileme
* Görme yoluyla etkilenme yöntemi.

görsel işitsel
* Görme ve işitme duyularıyla ilgili olan, odyovizüel.

görsel işitsel çağrışım
* Görme ve işitme duyularına dayalı olarak oluşan çağrışım.

görsel işitsel eğitim
* Basılı eğitim gereçlerinin yanında daha çok görme ve işitme duyularına yönelik gereçlerden yararlanılarak yapılan eğitim.

görsel sanatlar
* Resim, oymacılık, heykelcilik, mimarlık gibi sanatlar, plâstik sanatlar.

görü
* Görme yetisi.
* Bir yerin çevreyi görme özelliği, nezaret.

* Dolaysız kavrama, birden kavrama.

görücü
* Evlenmek isteyen erkek için kız görmeye giden kimse, dünür.

görücü gitmek
* evlenecek erkek için kız görmeye gitmek.

görücülük
* Görücünün yaptığı iş.

görücüye çıkmak
* (evlenmesi söz konusu olan kız) görücüye görünmek.

görülme
* Görülmek işi.

görülmek
* Göz yardımıyla bir şey, bir varlık algılanmak, seçilmek.
* Gereken iş yapılmış olmak.
* Bir şeyin bulunduğu anlaşılmak, karşılaşılmak, rastlanmak.

görülmemiş
* O güne kadar karşılaşılmamış, şaşılacak nitelikte olan.

görüm
* Görme yetisi.

görümce
* Bir kadına göre kocanın kız kardeşi.

görümcelik
* Görümce olma durumu.

görümcelik yapmak (veya etmek)
* (görümce) geline kötü davranmak.

görümlük
* Yalnız görülmek için konulan nesne.
* Nişanlanan kıza, ilk kez görmeye gidildiğinde erkek tarafından takılan veya verilen armağan.

görümsetme
* Sinema filmlerinden kesilmiş bölüm.
* Ekrandaki müzik programlarında arka zemin olarak hazırlanmış görüntüler, klip.

göründü Sivas'ın bağları
* umutla beklenen sonuç ters yönde gelişti.

görünen köy kılavuz istemez
* belli gerçekler karşısında duraksamak yersizdir.

görüngü
* Duyularla algılanabilen her şey, fenomen.

görüngü bilimi
* Algılanan görüngeler öğretisi, olay bilimi, fenomenoloji.

görüngücülük
* Gerçek olanın yalnızca görüngüler olduğunu öne süren görüş, olaycılık, fenomenizm.

görünme
* Görünmek işi.

görünmek
* Görülür duruma gelmek, görülür olmak.
* İzlenim uyandırmak.
* Benzemek, görünüşünde olmak.
* Azarlamak.

görünmez
* Görünmeyen, beklenmeyen.

görünmez kaza
* Hiç umulmadık zamanda, umulmadık biçimde olan kaza.

görünmez olmak
* gözden kaybolmak.

görüntü
* Gerçekte var olmadığı hâlde varmış gibi görünen şey, hayalet.
* Herhangi bir nesnenin mercek, ayna gibi araçlarla oluşturulan biçimi; herhangi bir nesnenin bazı ışık olayları sonucu elde edilen biçimi, hayal.
* Bir film üzerinde sıralanmış resimlerin gösterici yardımıyla görüntülüğe art arda düşürülmesi sonunda hareketin yeniden kurulmasıyla ortaya çıkan görünüş; görüntülük üzerindeki hareketli resimler bütünü.
* Sayı doğrusu üzerinde bir sayıya karşı gelen nokta.
* Manzara.

görüntüleme
* Görüntülemek işi.

görüntülemek
* Belirli bir konuyu buna en yakın görüntüler içinde tasarlamak, yaratmak, gerçekleştirmek.

görüntüleyici
* Görüntülemeyi sağlayan alet.

görüntülük
* Ekran.

görüntüsel
* Görüntüye dayanan.

görünüm
* Bir şeyin dıştan bakılınca görünen biçimi, görünme durumu, manzara.
* Fiil kavramlarında oluş biçimi: Atıldı atılacak, düştü düşecek, gelmiş olmak, gidecek olmak gibi.

görünümlü
* Görünümü olan.

görünür
* Görünen, gözle görülebilen.
* Belli, apaçık göze çarpan.

görünürde
* Dıştan bakınca, görünüşe göre, ortada, meydanda.

görünürlerde
* Ortalıkta, meydanda.

görünürlük
* Görülebilen bir şeyin niteliği.

görünüş
* Gözün ilk bakışta veya zihnin dolaysız olarak algıladığı şey.

* Gerçeğe uymayan dış görüntü, zevahir.
* Bulunulan bir yerden görülebilen alan, manzara.
* Fiillerin belirttiği oluşların süresi, gelişmesi ve bitmesiyle ilgili bütün biçimleri kapsayan gramer kategorisi.

görünüş almak
* gibi, benzer görünmek.

görünüşte
* Dıştan göründüğüne göre, görünene inanmak gerekirse, görünene bakılırsa.

görünüşü kurtarmak
* Bkz. zevahiri kurtarmak.

görüp göreceği rahmet bu
* göreceği iyiliğin bütünü, göreceği tek iyilik.

görüp gözetmek
* korumak, yardım etmek, mukayyet olmak.

görüş
* Gözle bir şeyi algılama yetisi.
* Bir olay, varlık veya düşünce üzerinde varılan yargı, fikir.
* (ceza evi, hastahane için) Ziyaret.

görüş açısı
* Bir şeyi görebilme alanı.
* Bakış açısı.

görüş ayrılığı
* Bir görüş veya düşüncede farklı değerlendirmede bulunma, farklı düşünme.

görüş bildirmek
* bir konuda elde edilen düşünce ve tecrübeleri vermek.

görüş birliği
* Aynı görüş ve düşüncede olma.

görüş sahibi
* Görüş veya düşünce ileriye süren kimse.

görüş tarzı
* Düşünceleri açıklama biçimi.

görüşme
* Görüşmek işi, mülâkat, müzakere.

görüşme yapmak
* tartışmak, müzakere etmek.

görüşmeci
* Görüşmeye giden kimse.

görüşmek
* Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek.
* Dostluk, ahbaplık etmek.
* Bir iş, bir konu üzerinde karşılıklı düşünceleri ileri sürmek, müzakere etmek.

görüştürme
* Görüştürmek işi.

görüştürmek
* Görüşmelerini sağlamak.

görüştürülme
* Görüştürülmek işi veya durumu.

görüştürülmek
* Görüşmeleri sağlanmak.

görüşülme
* Görüşülmek işi veya biçimi.

görüşülmek
* Görüşmek işi yapılmak, müzakere edilmek.
* Herhangi biriyle görüşmek.

göstere göstere
* Açık açık, alenen.

gösteren
* Gösterilenle birleşerek göstergeyi oluşturan ses veya sesler bütünü.

gösterge
* Bir şeyi belirtmeye yarayan şey, belirti, im, işaret.
* Bir aracın işlemesiyle ilgili bazı ölçümlerin sonucunu kendiliğinden gösteren araç, indikatör.
* Bir durum ile ilgili çeşitli aşamaları gösteren liste.
* Anlamla, biçimin, gösterenle gösterilenin kaynaşmasından oluşan dil birimi, belirtke.

gösterge bilimi
* İletişim amacıyla kullanılan her türlü gösterge dizgesinin yapısını, işleyişini inceleyen bilim, im bilimi, semiyoloji, semiyotik.
* (matematiksel mantıkta) Göstergelerin dildeki kullanımları veya dille uygulanması.

gösteri
* İlgi, dikkat çekmek için, bir topluluk önünde gösterilen beceri veya oyun.
* Bir istek veya karşı görüşün, halkın ilgisini çekecek biçimde topluca ve açıkça yapılması, nümayiş.
* Sinema veya tiyatroda film, oyun gösterme işi.
* Birinin veya bir topluluğun kendi duygusunu gösteren sözü veya davranışı, tezahürat.

gösteri adamı
* Gösterici.

gösteri yürüyüşü
* Bir topluluğun duygularını dile getirmek için ana yollar ve alanlarda yürüyerek yapılan gösteri.

gösterici
* Gösterme özelliği bulunan.
* Gösteri yapan, nümayişçi.
* Fotoğraf, film vb. ni bir yüzeye yansıtmaya yarayan araç, projektör.

gösterilen
* Göstergenin kavram yönü, gösterenle birleşerek göstergeyi oluşturan içerik.

gösteriliş
* Gösterilmek işi veya biçimi.

gösterilme
* Gösterilmek işi.

gösterilmek
* Görülmesi sağlanmak.

gösterim
* Görüntülerin gösterici yardımıyla bir yüzeye yansıtılması işi, projeksiyon.

* Sinema, tiyatro, konser gibi sanat dallarında verilen gösterilerden her biri, seans.

gösteriş
* Gösterme işi veya biçimi.
* Başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için birinin yaptığı yapay davranış.
* Göze çarpıcı nitelik, göz alıcılık.

gösteriş yapmak
* başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için yapay davranmak.

gösterişçi
* Gösteriş yapmasını seven, gösteriş amacı güden.

gösterişçilik
* Gösterişçi olma durumu.

gösterişe kaçmak
* gösteriş yapmaya başlamak.

gösterişli
* Gösterişi olan, göz alıcı, görkemli, saltanatlı.

gösterişlice
* Biraz gösterişli, oldukça gösterişli.

gösterişlilik
* Gösterişli olma durumu.

gösterişsiz
* Gösterişi olmayan, mütevazı.
* Gösteriş yapmayan.

gösterişsizce
* Biraz gösterişsiz.

gösterişsizlik
* Gösterişsiz olma durumu, sadelik, tevazu.

gösterme
* Göstermek işi.
* Teşhir, sergileme.

gösterme hakkı
* Sinema, tiyatro, konser gibi görsel sanatlarda telif hakkı.

gösterme parmağı
* Elde baş parmaktan sonraki parmak, işaret parmağı, şahadet parmağı.

gösterme sıfatı
* Bir cismi gösterme yoluyla belirten sıfat, işaret sıfatı: Bu kitap, şu adam, o çocuk gibi.

gösterme zamiri
* Varlıkların yerini, işaret yoluyla belirten zamir, işaret zamiri.

gösterme zarfı
* Bir fiilin, bir ismin veya bir zarfın anlamını gösterme yoluyla sınırlayan zarf: İşte geldik. Ta uzaklara gitti gibi.

göstermeci
* Cinsel organlarını gösteren ruh hastası, ut açıcı, teşhirci.

göstermecilik

* Cinsel organlarını gösterme biçiminde görülen ruhî sapıklık, ut açıcılık, teşhircilik.
* Kendini üstün gösterme çabası .

göstermek
* Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.
* Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.
* Belirtmek, anlatmak.
* Bir şeyin etkisi altında tutulmak.
* Kanıtla inandırmak.
* Öğretmek, açıklamak.
* Yapmasını söylemek, görevlendirmek.
* Güzelliğini ortaya çıkarmak, temsil etmek.
* Herhangi bir biçimde değerlendirmeye yol açmak.
* Sert bir biçimde karşılık vermek.
* Görünmek, benzemek.
* Etmek.

göstermelik
* Bir bütünün niteliğini anlatmak için bütünden ayrılıp verilen parça, örnek, numune, mostralık.
* Gösterişi olan.
* Gösteriş için yapılan.

göstertme
* Göstertmek işi.

göstertmek
* Göstermek işini yaptırmak.

göt
* Anüs.
* Alt taraf, dip.
* Kaba et, kıç, popo.
* Güç veya yüreklilik.

götten bacaklı
* kısa boylu.

götün götün
* Geri geri, kıçın kıçın.

götürme
* Götürmek işi.

götürmek
* Taşımak, ulaştırmak veya koymak.
* Bir kimseyi bir yere kadar yanında yürütmek.
* Bir şeyi yakından uzağa götürmek.
* Yerinden ayırıp uzağa atmak veya yok etmek.
* Öldürmek.
* Dayanmak, katlanmak, tahammül etmek.
* Birinin yanında yürüyüp ona bir yere kadar arkadaşlık etmek.
* Bir sonuca vardırmak.
* Güvenlik görevlileri tarafından yakalanmak.
* Kaybolmasına, yok olmasına yol açmak.
* Yok olmasına sebep olmak, ifna etmek.
* Tümüyle sahip olmak.

götürtme
* Götürtmek işi.

götürtmek
* Götürülmesini sağlamak.

götürü
* Toptan, olduğu gibi.

götürü iş
* Toptan yapılan iş.

götürü pazarlık
* Bir işin bütünü ile ilgili olarak fiyatı üzerinde anlaşma.

götürü tur
* Fiyatı, ulaşım, otel, gezi vb. hizmetlerin tamamını veya büyük bir bölümünü kapsayan tur.

götürücü
* Götüren, yönelten.

götürülme
* Götürülmek işi.

götürülmek
* Götürmek işi yapılmak veya götürmek işine konu olmak.

götürüm
* Dayanma, sabır, tahammül.

götürümlü
* Götürümü çok olan, sabırlı, mütehammil.

götürümsüz
* Götürümü az olan.

götürüş
* Götürmek işi veya biçimi.

gövde
* Bir şeyin asıl toplu bölümü.
* İnsan bedeni.
* Hayvanlarda baş, ayak ve kuyruktan, ağaçlarda kök ve dallardan geri kalan bölüm.
* (kasaplıkta) Kesilmiş hayvanın, sakatatları alındıktan sonraki durumu.
* Köklere yapım eklerinin getirilmesiyle ortaya çıkan türev.

gövde gösterisi
* Aynı amaçta birleşenlerin güçlerini göstermek için büyük bir kalabalıkla yaptıkları gösteri.

gövdelenme
* Gövdelenmek işi.

gövdelenmek
* Gövde oluşmak.
* (gövde için) Kalınlaşmak, belirgin duruma gelmek.

gövdeli
* İri yapılı.

gövdesel
* Gövde ile ilgili.

gövdesiz
* Gövdesi olmayan.
* Görünürde gövdesi olmayan.

gövdesizlik

* Gövdesi olmama durumu.

gövdeye atmak (veya indirmek)
* oburca yemek.

gövek
* Cevizin yeşil kabuğu.

gövel
* Yeşil başlı (ördek).

gövem
* Sığırlara dadanan zar kanatlı bir tür sinek.

gövem eriği
* Bkz. akdiken.

göveri
* Yeşillik, göverti, sebze, zerzevat.

göveriş
* Gövermek işi veya biçimi.

göverme
* Gövermek işi.

gövermek
* Yeşermek.
* Morarmak.

göverti
* Göveri, sebze, zerzevat.

göymek
* Yakmak.

göynük
* Yanık.
* Orman yakılarak açılan tarla.
* Güneşte yanmış.
* İyice olmuş (yemiş).
* Acısı olan, elemli.

göynüme
* Göynümek durumu.

göynümek
* Dertlenmek, üzülmek, içlenmek.
* Ham meyve olgunlaşmak.

göyük
* Yanık, yanmış.
* Hastalık ateşi, humma.

göyünme
* Göyünmek işi.

göyünmek
* Bkz. göynümek.

göz
* Görme organı.

* (bazı deyimlerde) Görme ve bakma.
* İyi veya kötü nitelikler, tutkular, duygular anlatan bakış.
* Bakış, görüş.
* Suyun topraktan kaynadığı yer, kaynak.
* Delik, boşluk.
* İçine girilen, öteberi konulan, bölümleri olan bir şeyin her bölmesi.
* Çekme, çekmecelerin her biri.
* Terazi kefesi.
* Kıskançlık veya hayranlıkla bakıldığında bir şeye kötülük verdiğine inanılan uğursuzluk, nazar.
* Sevgi, ilgi, gönül bağlantısı.
* Ağacın tomurcuk veren yerlerinden her biri.
* Bölüm, hane.
* Bazı yaraların uç bölümü.

göz açamamak
* yoğun işler yüzünden bir şeyle ilgilenme imkânı bulamamak.

göz açıp kapayıncaya kadar
* çok kısa bir zamanda.

göz açtırmamak
* başka bir iş yapmasına vakit veya imkân vermemek.

göz akı
* Göz yuvarının dışını saran, katılgan dokudan oluşmuş, dayanıklı beyaz çeper.

göz alabildiğine
* gözün görebileceği en uzak yerlere kadar.

göz alıcı
* Güzelliği ile ilgi çeken, alımlı, göze çarpan.

göz almak
* güzelliği ile dikkati çekmek; göz kamaştırmak.

göz altı kremi
* Gözaltı morluklarını, torbalanmalarını gideren bir krem türü.

göz ardı etmek
* gereken önemi vermemek.

göz aşısı
* Dal üzerindeki gözelere yapılabilen ağaç aşısı.

göz aşinalığı
* Uzaktan zaman zaman görmekten ileri gitmemiş tanışıklık.

göz atmak
* kısaca bakıvermek.

göz aydına gelmek (gitmek)
* birine kavuştuğu sevindirici bir durum dolayısıyla "gözün aydın" demeye gitmek.

göz bağcı
* Göz bağı yapan kimse, illüzyonist.

göz bağcılık
* Gözü aldatmak amacıyla özel olarak hazırlanmış araçlarla göz bağı yapma sanatı, illüzyonizm.
* El çabukluğu ile göz boyama.

göz bağı
* El çabukluğu ve ustalıkla gerçekte olmayan bir şeyi oluyor gibi gösterme işi.

* Aklı ve duyguları yanıltan sebep.

göz bankası
* Gerektikçe başkalarına aktarılmak için ölümlerinden hemen sonra gönüllülerin gözündeki saydam tabakanın alınıp saklandığı göz kliniği.

göz banyosu
* Göz hastalıklarının iyileştirilmesi için yapılan banyo.
* Hoşlanarak kadınlara bakma.

göz bebeği
* Işığın azlığına veya çokluğuna göre büyüyüp küçülen, gözde irisin ortasındaki yuvarlak delik.
* Çok sevilen, önem verilen (kimse vb.).

göz bilimi
* Gözün yapısının, çalışmasının ve hastalıklarının incelendiği hekimlik dalı, oftalmoloji.

göz boncuğu
* Nazar değmesin diye takılan göz biçimindeki boncuk nazar boncuğu.

göz boyamacılık
* göz boyamak işi.

göz boyamak
* kandırmak, yanıltmak; gösterişle aldatmak.

göz değmek
* uğursuzluk, kötülük getirdiğine inanılan kıskanç veya hayran bakışlar dolayısıyla kötü bir duruma düşmek.

göz demiri
* Gemilerin baş tarafında bulunan, her zaman kullanılan büyük çapa.

göz dikeği
* Pek çok istenerek üzerine düşülen şey.

göz dikmek
* bir şeyi ele geçirmek isteğine kapılmak.

göz dişi
* Üst çenedeki köpek dişlerinden her biri.

göz doldurmak
* görünüşü ile umulduğundan çok etkilemek.

göz doyurmak
* (bir şey) gözü, görünüşü ile umulduğundan çok etkilemek.

göz emeği
* Gözü çok yoran ince iş.

göz erimi
* Ufuk.

göz etçiği
* Gözün iç açısındaki kırmızı çıkıntı.

göz etmek
* gözle işaret etmek.

göz evi
* Bkz. göz yuvası.

göz gezdirmek
* derinlemesine incelemeden okumak.
* bir yeri, bir şeyi çabucak incelemek.

göz göre göre
* belli ve apaçık olarak, herkesin gözü önünde.

göz görmeyince gönül katlanır
* yakınımızda bulunmayanların özlemine, acısına daha kolay dayanabiliriz.

göz göz
* üzerinde birçok göz (delik) bulunan.
* oda oda.

göz göz olmak
* üzerinde birçok göz (delik) oluşmak veya bulunmak.

göz göze
* Bakışları karşılaşarak.

göz göze gelmek
* her iki tarafın bakışları karşılaşmak.

göz gözü görmemek
* yoğun sis, duman, toz gibi sebeplerle hiçbir şey görülememek.

göz hakkı
* Görülüp de imrenilebilecek yiyeceklerden, görenlere çıkarılan pay.

göz hapsi
* Bir kimseye bulunduğu yerden ayrılmaması biçiminde verilen ceza.

göz hapsine almak
* bakışlarını üzerinden ayırmamak, gözetlemek, hiçbir davranışını gözden kaçırmamak.

göz kadehi
* Göz banyosu için kullanılan kadeh biçimindeki kap.

göz kamaştırıcı
* muhteşem, çok güzel, parlak, görkemli.

göz kamaştırmak
* kuvvetli ışık veya parlaklık, kısa bir zaman için görüşü bulandırmak.
* bir niteliğiyle hayran bırakmak.

göz kapağı
* Göz yuvarlarının önünde bulunan, birbirine yaklaşarak gözü örten, kenarlarında kirpikler bulunan koruyucu organ.

göz kararı
* Ölçü veya tartı ile değil, gözle oranlanarak belirlenen miktar.

göz kaş süzmek
* dikkatle ve hissettirmeden bakışlarla kontrol altında tutmak.

göz kesesi
* Gözlerin hemen altında derinin ve kasların bozulması sonucu oluşan şişkinlik.

göz kesilmek
* bütün dikkatiyle bakmak.

göz kırpmadan

* acımadan, merhamet etmeden.
* hiç duraksamadan, hiç çekinmeden.

göz kırpmak
* göz kapağını kapayıp açmak.
* başkasına söylediklerinin doğru olmadığını işaretle anlatmak için, benimsediği kimseye bakarak gözünü kapayıp açmak.

göz kırpmamak
* hiç uyumamak.

göz koymak
* bir kimseyi veya bir şeyi ele geçirmeyi istemek.

göz kulak olmak
* gözetmek, korumak, bakmak.
* görme, işitme yoluyla bilgi edinmeye çalışmak.

göz kuyruğu
* Gözün şakak tarafindaki ucu.

göz kuyruğuyla bakmak
* göz ucuyla bakmak.

göz memesi
* Göz etçiği.

göz merceği
* Gözün ön tarafinda bulunan ve dışardaki cisimlerin görüntüsünün ağ tabaka üzerine düşmesini sağlayan mercek biçiminde saydam organ.

göz nuru
* Görme yeteneği.
* Değerli bir iş ortaya çıkarmak için gözleri çok yoran.

göz nuru dökmek
* göz emeği harcamak.

göz nuru dökmek
* fazla emek sarfetmek.

göz önü
* Görülebilen, yakın yer.

göz önünde
* apaçık, belirgin, aşikâr olarak.

göz önünde tutmak (veya bulundurmak)
* herhangi bir durumun nasıl bir sonuca yol açacağını hesaba katmak, dikkate almak.

göz önüne almak
* önceden düşünmek, hesaplamak, dikkate almak.

göz önüne getirmek
* zihinde canlandırmak, tasarlamak.

göz pencere
* Çatı katlarında veya kapı üstlerinde yuvarlak veya oval biçimli, genellikle süslü küçük pencere.

göz pınarı
* Gözün burun tarafındaki ucu.

göz sevdası
* Yalnız bakmakla yetinilen aşk.

göz süzmek
* baygın ve anlamlı bakmak.

göz taşı
* Bazı göz, deri, bitki hastalıklarında ve bağcılıkta kullanılan, koyu mavi renkte zehirli bir tuz, bakır sülfat (Cu SO4).

göz ucu
* Yan göz.

göz ucuyla bakmak
* belli etmemeye çalışarak başını çevirmeden yandan bakmak.

göz ucuyla bakmak
* yan gözle bakmak, farkettirmeden gözlemek.

göz ucuyla görmek
* fark etmek.

göz ucuyla süzmek
* iyice tanımak, bilmek veya dikkat çekmek amacıyla hafif kısık gözle incelemek, bakmak.

göz var, izan var
* bir şeyin göz ve akıl yoluyla anlaşılacağını anlatır.

göz yıldırmak
* gözünü korkutmak.

göz yoklaması
* Başkalarının dikkati onun üzerinde olmak, kendisini izleyenlerin değerlendirmesi dikkatlice görme, göz hapsinde tutma.

göz yummak
* kusurları görmemezlikten gelmek, hoş görmek, bağışlamak.
* umudunu kesmek,umutsuzluğa düşmek.

göz yummamak
* hiç uyumamak.
* hoş görmemek, bağışlamamak.

göz yuvarı
* Kafatasında bir çukur içine yerleşmiş bulunan, gözün yuvarlak olan parçası.

göz yuvası
* Göz yuvarlarının içinde bulundukları kemik oyuklardan her biri, göz evi.

gözaltı
* Birinin, güvenlik kuvvetlerince belli bir yerde belli bir süre alıkonulması, nezaret.

gözaltına almak
* birini güvenlik kuvvetlerince belli bir süre, belli bir yerde tutmak, nezarete almak.

gözaydın etmek
* güzel bir olay için kutlamak, iyi dileklerde bulunmak.

gözcü
* Gözlemek veya gözetlemek işini yapan kimse.
* Göz hekimi.
* Sınavda, sınavın kurallara uygun bir biçimde yapılmasını sağlayan kimse.

gözcülük
* Gözcünün işi.
* Göz hekimliği.

gözcülük etmek
* kollamak, sağı solu kolaçan etmek.

gözdağı
* Sonradan verilecek bir ceza ile korkutma, yıldırma, tehdit.

gözdağı vermek
* sonradan verilecek bir ceza ile korkutmak, yıldırmak, tehdit etmek, caydırmaya çalışmak.

gözde
* Benzerleri arasında nitelikleri sebebiyle üstün tutulan, beğenilen, önem verilen (kimse veya şey).
* Önemli bir kimsenin beğendiği kadın.

gözden çıkarmak
* bir mal, para, değer yargısı vb. maddî veya manevî varlığın elden çıkarılmasını kabul etmek.

gözden düşmek (veya düşürmek)
* sevgi ve ilgiyi yitirmek (veya yitirtmek).

gözden geçirmek
* okumak.
* niteliğini anlamak için bir şeyin her yanına bakmak, incelemek, muayene etmek.
* (araç, motor vb. için) çalışıp çalışmadığını inceleme, deneme, denetleme işi.

gözden gönülden çıkarmak
* hiç önem vermemek, ilgisini kesmek.

gözden ırak olan gönülden de ırak olur
* ayrı düşenlerin arasındaki sevgi de zamanla azalır.

gözden kaçırmak
* dalgınlıkla görmemek.

gözden kaçmak (veya gözünden kaçmak)
* görülmemek, farkına varılmamak.

gözden kaybetmek
* görünmemek, ortadan çekilip gitmek.

gözden kaybolmak
* ortadan çekilmek veya görünmez olmak.

gözden nihan olmak
* görünmez olmak, kaybolmak.

gözden sürmeyi çalmak (veya çekmek)
* hırsızlıkta çok becerikli, çok usta olmak.

gözden uzak tutmak
* önem vermemek, arka plâna itmek.

gözden uzaklaşmak
* ayrılıp başka yere gitmek, görünmez olmak.

göze
* Hücre.
* Su kaynağı.

göze almak
* gelebilecek her türlü zararı ve tehlikeyi önceden kabul etmek.

göze batmak
* aşırı derecede görünür olmak.
* tedirgin etmek, uygunsuz veya yakışıksız görünmek.
* çekememezliğe yol açmak.

göze bilimi
* Sitoloji, hücre bilimi.

göze çarpmak
* dikkati üzerine çekmek.

göze diken olmak
* herkesin kıskançlığı kendisine çevrilmek.

göze girmek
* davranış ve yetenekleriyle ilgi ve önem kazanmak.

göze görünmek
* belli, açık olmak.

göze görünmemek
* ortaya çıkmamak, ortalıkta dolaşmamak, saklanmak.
* kendisi var olduğu hâlde göz onu görememek.

göze göz
* Aynı biçimde acısını çıkarma, misilleme.

göze yasak olmaz
* bir kimseye veya nesneye bakılmasını kimse önleyemez.

göze yutarlığı
* Vücuda giren mikropların yutar hücreler tarafından yutulup yok edilmesi, hücre yutarlığı, fagositoz.

göze zarı
* Hücre zarı.

gözeler arası
* Dokularda gözelerin arasında yer alan, hücreler arası.

gözeme
* Gözemek işi.

gözemek
* Kumaştaki deliği örerek kapatmak.
* Dikilen bitkilerin seyrek yerlerini sıklaştırmak.

gözene
* Kovandan bal alırken arılardan korunmak için başa giyilen, ön tarafı telden başlık.

gözenek
* Delikli bir nesnenin deliklerinden her biri.
* Bitkilerde solunum ve fotosentez için gerekli okjisen ve karbondioksit alış verişine, suyun buhar olarak dışarı atılmasına yarayan, yaprakların alt yüzeyinde çok sayıda bulunan, hücreler arasındaki mikroskobik deliklerden her biri, mesame.
* Canlı dokularda dış deri üzerindeki küçük, basit açıklık, mesame.
* Güneş yüzeyinde görülen küçük yuvarlak, kara lekelerden her biri.
* Bir malzemenin içinde irili ufaklı boşlukların bulunması hâli süngerimsi görünüş.
* Pencere.

* Bir işlemede, örgüde, ipliklerin kesilmesi, ayrı tutulması yoluyla oluşturulan boşluk, ajur.

gözenekli
* Gözenekleri olan.

gözeneklilik
* Gözenekli bir cismin niteliği.

gözeneksiz
* Gözenekleri olmayan.

gözeneksizlik
* Gözeneksiz olma durumu.

gözer
* Buğday, toprak gibi şeylerin elendiği iri gözlü kalbur.

gözetici
* Gözetme yapan, koruyucu, bakıcı, kollayıcı.
* Yarışçıları aralarındaki açıklığa göre derecelendiren yarışlık şartlarında, ellişer metre aralıkla dönemeçlere dizilen en az dört gözlemciden her biri.

gözetilme
* Gözetilmek işi.

gözetilmek
* Gözetmek işi yapılmak veya gözetmek işine konu olmak.

gözetim
* Gözetme işi, nezaret.
* Himaye.
* Gözaltı.

gözetime almak
* Bkz. gözaltına almak.

gözetiş
* Gözetmek işi veya biçimi.

gözetleme
* Gözetlemek işi.

gözetleme deliği
* Kapının dışındakileri görmeye yarayan ve kapı ortasında açılmış mercekli delik.

gözetlemek
* Birine veya bir şeye gizlice bakmak.
* Birinin yaptıklarını belli etmeden izlemek.

gözetleniş
* Gözetlenmek işi veya biçimi.

gözetlenme
* Gözetlenmek işi.

gözetlenmek
* Gözetlemek işi yapılmak.

gözetletme
* Gözetletmek işi veya durumu.

gözetletmek

* Gözetlemek işini birine yaptırmak.

gözetleyici
* Gözetlemek işini yapan (kimse).

gözetleyiş
* Gözetlemek işi veya biçimi.

gözetme
* Gözetmek işi.

gözetmek
* Korumak, bakmak, özen göstermek, himaye etmek.
* Önem vermek, göz önünde bulundurmak, ayrı tutmak.
* Kollamak, kayırmak, beklemek.
* Bir sonuca giderken bütün ayrıntı ve etkenleri dikkate almak.

gözetmen
* Okullarda öğrenciler arasında düzeni sağlamakla görevli kimse, mubassır.
* Film çalışmalarında yapımcı adına filmin sanat, teknik ve para yönünü düzenleyen kimse.

gözetmenlik
* Gözetmenin yaptığı iş.

gözettirme
* Gözettirmek işi.

gözettirmek
* Gözetmek işini yaptırmak, gözetmesini sağlamak.

gözgü
* Ayna.

gözle görülür, elle tutulur hâle gelmek
* çok açık bir biçimde görülmek, herkes tarafından bilinmek.

gözle yemek
* bir şeye çok istekle ve dik dik bakmak.
* göz değdirmek.

gözleği
* Gözetleme yeri.
* Dağların yüksek yerlerinde nişan almak için ağaç veya taştan yapılan belli yer.

gözlem
* Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerini bilmek amacıyla, dikkatli ve plânlı olarak ele alınıp incelenmesi, müşahede.
* İnceleme sonucu elde edilen değer, müşahede.
* Çeşitli araç ve gereçlerin yardımıyla olayların sebeplerini bilmek için uygulanan bilimsel yöntem.
* Bir yazı veya eseri yazmaya başlamadan önce konusuyla ilgili gerekli bilgi, deney, inceleme ve araştırma yapma işi.
* Bir gök cismini veya olayını çıplak gözle veya bir araç yardımıyla izleyerek, görülen değerleri tespit etme işlemi, rasat.

gözlem evi
* Gök gözlemleri yapan, gök cisimlerini ve olaylarını inceleyen yer, rasathane, observatuvar.

gözlemci
* Dikkatle, eleştirici bir gözle gözlem yapan kimse, müşahit.
* Bir konferans, kongre vb. ne katılan, genellikle söz alma ve önerge verme hakkı olmayan, toplantıları kendi veya başkası adına izleyen kimse, müşahit.

gözlemcilik
* Gözlemcinin yaptığı iş.

gözleme
* Gözlemek işi, tarassut.
* Gök bilimi veya meteorolojide özel araçlarla inceleme.

gözleme
* Sacda veya yağda kızartılan, tatlı veya tuzlu bir hamur işi.

gözleme
* Meralarda yağışın toprakla tutulması ve yem üretiminin artırılması amacıyla, 40-50 cm aralıklarla 15-20 cm çapında ve 7-8 cm derinliğinde çukurlar açılması.

gözlemeci
* Gözleme yapan veya satan kimse.

gözlemecilik
* Gözlemecinin işi veya mesleği.

gözlemek
* Bir şeyin olmasını veya bir kimsenin gelmesini beklemek, intizar etmek.
* Dikkatle bakmak, tarassut etmek.
* İncelemek, araştırmak.
* Gizlice bakmak, gözetlemek.

gözlemleme
* Gözlemlemek işi.

gözlemlemek
* Gözlemek.
* Dış dünyadaki bir şeyi iyi bilmek için dikkati onun üzerinde tutmak, müşahede etmek.

gözlenme
* Gözlenmek işi.

gözlenmek
* Gözlemek işi yapılmak veya gözlemek işine konu olmak.

gözler önüne serilmek
* görülmek, bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmak.

gözler önüne sermek
* açıklamak, sergilemek, göstermek, tanıtmak.

gözleri açılmak
* uyanmak.
* Bkz. gözü açılmak.

gözleri bayılmak
* uyku, istek gibi herhangi bir durum gözlerinden belli olmak.

gözleri berraklaşmak
* bakışları daha canlı ve parlak olmak.

gözleri buğulanmak (veya bulutlanmak)
* gözleri yaşararak çevreyi bulanık görmek.

gözleri çakmak çakmak (olmak)
* ateşli hastalık veya öfkeden gözleri kızarmış ve parlamış olmak.

gözleri çekik

* gözleri şakaklara doğru gerilmiş olan.

gözleri çukura gitmek (veya kaçmak)
* aşırı yorgunluktan göz çevresi kararmak veya çökmek.

gözleri dolmak (veya dolu dolu olmak)
* ağlayacak kadar duygulanmak.

gözleri dönmek
* (aşırı ateşten veya can çekişirken) gözlerin renkli bölümü kapakların altında kalarak görünmemek.
* öfkesinde ne yaptığını bilmemek.

gözleri evinden (veya yuvalarından) uğramak (veya fırlamak)
* korku, öfke ve telâşı gözlerinden belli olmak.

gözleri fal taşı gibi açılmak
* büyük bir şaşkınlık veya öfkeden dolayı gözler doğal olmayan bir biçimde açılmak.

gözleri fıldır fıldır etmek
* şeytanca ve çapkınca bakmak.

gözleri ışık içinde (veya ışıklı)
* güçlü ışık yüzünden bakamamak.
* çok neşeli, mutlu, heyecanlı.

gözleri kamaşmak
* hayran olmak, büyülenmek.

gözleri kan çanağına dönmek (veya gözleri kanlanmak)
* uykusuzluk, yorgunluk, ağlama gibi sebeplerle gözleri çok kızarmak.
* sinirden, öfkeden, hiddetten gözleri irileşmek ve kızarmak.

gözleri kapanmak
* ölmek.
* çok uykusu gelmek.

gözleri kararmak
* baş dönmesi, açlık, yorgunluk gibi sebeplerle iyi göremez olmak.

gözleri parlamak
* gözlerinde sevinç ve istek belirmek.

gözleri sulanmak
* gözlerine yaş gelmek.

gözleri süzülmek
* göz kapakları hafifçe kapanmaya başlamak.

gözleri takılıp kalmak
* (bir şeyden) gözlerini ayıramamak.

gözleri velfecri okumak
* kurnazlığı gözlerinden belli olmak.

gözleri yaşarmak
* gözleri sulanmak.
* duygulanmak.

gözleri yollarda kalmak
* birinin gelmesini, merak, istek veya özlemle beklemek.

gözlerinde şimşek (veya şimşekler) çakmak

* çok kızmak, öfkelenmek.
* çok üzücü bir sebeple sarsılmak.

gözlerinden okumak
* (birinin) içinden geçenleri bakışlarından sezmek.

gözlerine inanamamak
* hiç umulmayan, hiç beklenmeyen bir şeyin görülmesi karşısında şaşırmak.

gözlerine uyku girmemek (veya gözlerini uyku tutmamak)
* hiç uyuyamamak.

gözlerini (veya gözünü) oymak
* birine çok kötülük etmek.

gözlerini açmak
* uyanmak.
* kendine gelmek, ayılmak.

gözlerini alamamak
* bakışlarını ayıramamak.

gözlerini bayıltmak
* gözlerini yarı kapamak.

gözlerini belertmek
* gözlerini, akı çok görünecek biçimde açmak.

gözlerini bitirmek
* gözlerini aşırı yormak.

gözlerini devirmek
* öfke ile bakmak.

gözlerini devirmek
* öfke ile bakmak.

gözlerini dikmek
* dikkatle bakmak, gözünü ayırmadan bir yere veya bir kimseye bakmak.

gözlerini fal taşı gibi açmak
* şaşkınlıkla, hayretle bakmak.

gözlerini kaçırmak
* biriyle göz göze gelmemek için gözlerini başka tarafa çevirmek.

gözlerini kan bürümek
* Bkz. gözünü kan bürümek.

gözlerini kapamak
* ölmek.

gözlerinin içi gülmek
* çok sevindiği yüzünden, gözlerinden belli olmak.

gözlerinin içine kadar kızarmak
* utancından yüzü çok kızarmak.

gözletme
* Gözletmek işi.

gözletmek

* Gözlemek işini yaptırmak.

gözleyici
* Gözlemci, müşahit, rasıt.

gözleyiş
* Gözlemek işi veya biçimi.

gözlü
* Herhangi bir biçimde veya renkte gözü olan.
* Bölmesi veya gözleri olan.
* Deliği olan.

gözlük
* Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan, bir çerçeveye yerleştirilmiş çift camdan oluşan araç.
* Atların çevreden ürkmemeleri için gözlerinin iki yanına takılan siper.
* Gözene.

gözlük takmak
* gözlük kullanmak.
* iyi görmek, dikkat etmek.

gözlükçü
* Gözlük satan veya onaran kimse.
* Gözlük satma ve onarma işlerinin yapıldığı dükkân.

gözlükçülük
* Gözlük satma işi.
* Gözlüğe cam takma, gözlük çerçevesi onarma işi.

gözlüklü
* Gözlük takmış olan, gözlük kullanan.

gözlüklü yılan
* Kobra.

gözlüksüz
* Gözlüğü olmayan, gözlük takmamış olan.

gözsüz
* Gözü olmayan.
* Görmez, âmâ, kör.

gözü (veya gözleri) kararmak
* başı dönmek, hafif baygınlık geçirmek.
* umutsuzluğun veya aşırı bir isteğin etkisi altında ne yaptığını bilmez duruma gelmek.

gözü (veya gözleri) üstünde (kalmak)
* kıskançlık sebebiyle herkesin ilgisini çekmek.
* herkesin dikkatini çekmek.

gözü aç
* Doymak bilmeyen, aç gözlü.

gözü açık
* Uyanık, becerikli.

gözü açık gitmek
* gerçekleşmesini çok istediği bir dileğine erişmeden ölmek.

gözü açıklık

* fırsattan yararlanma, kurnazca davranma.

gözü açılmak
* iyiyi kötüyü veya kendisine yarayanı ayırt eder duruma gelmek.

gözü akmak
* gözü yaralanıp kör olmak.

gözü alışmak
* önceden iyi göremediği bir şeyi sonradan görür olmak.
* bir şey ilk etkisini yitirmek, yadırganmaz olmak.

gözü almamak
* bir işi becerebileceğine inanmamak, yadırganmaz olmak.

gözü arkada kalmak
* bırakılan bir şey veya kimse ile ilgili tedirginliği sürmek.

gözü bağlı
* Aymaz, gafil.
* Sorup soruşturmaksızın, bakıp anlamadan.

gözü bağlı olmak
* bağlanmak, tutulmak.
* büyülenmiş bulunmak.

gözü bir şeyde (veya bir şeyin üzerinde) olmak
* dikkati bir yerde toplanmak.

gözü bulanmak
* bulanık görmeye başlamak.

gözü büyükte olmak
* büyük emeller beslemek.

gözü çıkasıca
* ilenç olarak söylenen söz.

gözü çıkmak
* gözün kör olsun.

gözü dalmak
* gözü bir noktaya dikili olarak dalgın bakmak.

gözü dışarda
* Evine, eşine bağlı olmayıp başkalarıyla da ilişki kuran.

gözü doymak
* çok istenen bir şeyin yeterli miktarı elde edildikten sonra daha çoğunu istememek.

gözü dönesi
* "geberesi" anlamında bir ilenç.

gözü dönmek
* aşırı bir isteğin, öfkenin etkisiyle ne yaptığını bilmez duruma gelmek.

gözü dumanlanmak
* öfkeden gözü hiçbir şey görmez duruma gelmek.

gözü dünyayı görmemek
* hiç kimseye, hiçbir şeye önem, değer vermemek.

gözü gibi sakınmak (saklamak veya esirgemek)
* bir şeye aşırı ilgi göstermek, önemle bakıp korumak.

gözü gibi sevmek
* pek çok sevmek.

gözü gitmek
* bir şeyi istemeden görmek, elinde olmayarak bakmak.

gözü gönlü açılmak
* neşelenmek, ferahlamak.

gözü gönlü tok
* Bkz. gönlü tok.

gözü görmemek
* görmez olmak.
* belli bir şeyden başka bir şeyle ilgilenmemek.
* öfke sonucu en kötü şeyleri yapacak duruma gelmek.

gözü görmez olmak
* artık ona değer vermemek.

gözü göz değil
* iyi insan olmadığı yüzünden, bakışından belli oluyor.

gözü hiçbir şey görmemek
* heyecana kapılıp başka hiçbir şeyle uğraşamaz duruma gelmek.

gözü ısırmak
* bir kimseyi tanıyacak gibi olmak.

gözü ilişmek
* birdenbire veya istemeden görmek.

gözü kalmak
* elde edemediği bir şeye karşı isteği sürmek.
* elde edemediği bir şeyi kıskanmak.

gözü kapalı
* Düşünmeden, duraksamadan.
* Çevresinde olanlardan haberi olmayan.

gözü kapalı olmak
* çevresinde olup bitenin farkına varmamak, ilgisiz kalmak.

gözü kara
* Korkusuz.

gözü kaymak (veya kaçmak)
* gözünde hafifçe şaşılık bulunmak.
* istemeyerek bakıvermak.

gözü keskin
* Çok iyi gören.

gözü kesmek
* bir işi yapabilme konusunda kendisine veya başkalarına güvenmek.

gözü kesmemek
* bir işi yaparken kendine veya başkalarına güvenmemek.
* beğenip seçmemek.

gözü kızmak
* gözü hiçbir şey görmeyecek ölçüde öfkelenmek.

gözü korkmak
* daha önce geçirdiği kötü bir denemeden sonra birinden veya bir şeyden zarar gelebileceği kanısına varmak.

gözü kör olsun
* bazı zorunlu durumlarda zararı istemeyerek kabullenmeyi anlatır.
* ihtiyaç duyulan şeyin yokluğu karşısında söylenir.

gözü olmak
* bir şeyi ele geçirmek isteği beslemek.

gözü olmamak
* bir şeye sahip olmayı istememek.
* heves beslememek, fazla önem vermemek.

gözü önünde
* yanında, mevcudiyetinde.

gözü pek
* Korkusuz, yürekli, cesur.

gözü pek olmak
* korkmamak, yılgınlık göstermemek, çok cesur olmak.

gözü sönmek
* kör olmak.

gözü su içmemek
* güvenmemek.

gözü sulu
* Çok önemsiz olaylarda bile gözyaşlarını tutamayan.

gözü takılmak
* dikkati çeken bir şeyden bakışlarını ayıramamak.

gözü tok
* Paraya, mala düşkünlük göstermeyen, aç gözlülük etmeyen.

gözü toprağa bakmak
* ölmek üzere olmak.

gözü tutmak
* güvenmek, beğenmek.

gözü tutmamak
* güvenmemek, beğenmemek.

gözü uyku tutmamak
* uyuyamamak.

gözü yememek
* bir işi yapacak güç ve yeteneği kendinde bulamamak.

gözü yılmak
* daha önceden denediği için o durumla karşılaşmaktan korkmak, o işe girişmekten çekinmek.

gözü yolda (veya yollarda) kalmak
* birinin gelmesini merak istek veya özlemle beklemek.

gözü yüksekte (veya yükseklerde) olmak
* bulunduğu durumdan çok üstün olan bir duruma ulaşma amacını gütmek.

gözükme
* Gözükmek işi.

gözükmek
* Görünmek.

gözüm çıksın (veya kör olsun)
* bir şeyin doğruluğuna inandırmak için edilen ant.

gözüm görmesin
* bana hiç görünmesin, yüzünü görmek istemem.

gözüm! (veya gözümün nuru)
* sevgi anlatan bir seslenme.

gözün aydın!
* sevinçli bir olay dolayısıyla kullanılan bir kutlama sözü.

gözünde
* bir kimseye göre, nazarında, indinde.

gözünde büyümek
* bir şey bir kimseye olduğundan güç veya önemli görünmek.

gözünde büyütmek
* bir kimseyi olayı veya şeyi abartmak.

gözünde olmamak
* herhangi bir üzüntü veya zor durum dolayısıyla o şeye değer verecek durumda bulunmamak.

gözünde şimşek çakmak
* sert ve şiddetli darbe yüzünden göz önünde yıldızlar oluşmak.
* çok sevindiğini belli etmek.

gözünde tütmek
* çok özlemek.

gözünden kaçmak
* görememek, dikkat edememek.

gözünden kaçmamak
* dikkatle izlemek.

gözünden kıskanmak
* üzerine titremek, kollayıp gözetmek.

gözünden sürmeyi çalmak
* Bkz. gözden sürmeyi çalmak.

gözünden uyku akmak
* çok uykulu olmak.

gözüne bakmak
* Bkz. gözünün içine bakmak.

gözüne batmak
* çok gelmek, tedirgin etmek.

gözüne çarpmak
* görünür olmak, dikkati çekmek.

gözüne dizine dursun
* nankörlük eden kimseye söylenen bir ilenme.

gözüne girmek
* sevgi ve ilgisini kazanmak.

gözüne hiçbir şey görünmemek
* kendi derdi dolayısıyla hiçbir şeye değer vermemek.

gözüne ilişmek
* bir şeyi birdenbire, istemeden görmek.

gözüne karasu inmek
* karasu hastalığı yüzünden gözü görmez olmak.
* gelmesini çok istediği kimsenin uzun süre yolunu gözlemek.

gözüne kestirmek
* başarabileceğini ummak.
* zevkine uygun bulmak, hoşlanmak.
* uygun bulmak, elverişli görmek.

gözüne sokmak
* bir kimsenin görmediği veya bulamadığı bir şeyi, ona sert bir tavırla göstermek.

gözüne uyku girmemek
* hiç uyuyamamak, uykusuz kalmak.

gözünü (bir şeye) dikmek
* Bkz. gözlerini dikmek.

gözünü açmak
* uyanık, dikkatli bulunmak.

gözünü açmak
* görüşünü değiştiren bilgi vermek, uyarmak.

gözünü açmak
* kadın ilk cinsel ilişkiyi o erkekle kurmuş olmak.

gözünü açmak
* çevreyi tanımaya başlamak.

gözünü ağartmak
* Bkz. gözlerini belertmek.

gözünü alamamak
* bir şeye, bir yere bakmakta iken, gözünü oradan başka bir yere çevirememek.

gözünü ayırmamak
* bir şeye sürekli olarak bakmaktan kendini alamamak.

gözünü bağlamak
* düşünce ve duygularını yanıltmak.

gözünü bürümek
* ondan başka hiçbir şeyi görmemek, tamamen ona bağlanmak.

gözünü çıkarmak
* beceriksizce davranmak, zarara uğratmak.

* iyisi dururken en kötüsünü seçmek.

gözünü daldan budaktan (veya çöpten) esirgememek (veya sakınmamak)
* tehlikeli işlere atılmaktan çekinmemek.

gözünü doyurmak
* bol bol vermek.

gözünü dört açmak
* aldanmamak için çok uyanık bulunmak.

gözünü gözüne dikmek
* başkasının gözüne sürekli olarak bakmak.

gözünü hırs bürümek
* çok fazla istemek, aşırı istemek.
* çok öfkelenmek.

gözünü kan bürümek
* adam öldürecek kadar öfkelenmek.

gözünü kapamak
* ölmek.
* görmezden gelmek.

gözünü kırpmadan
* çekinmeden, korkusuzca.

gözünü kin bürümek
* intikam alma duygusundan başka bir şeye önem vermemek.

gözünü korkutmak
* yıldırmak.

gözünü oymak
* çok kötülük etmek.

gözünü sevdiğim
* okşamalık olarak kullanılır.

gözünü seveyim
* rica veya sevgi sözü.

gözünü toprak doyursun
* kendinden olan veya kendisine verilen şey ne kadar çok olursa olsun, bununla yetinmeyenler için ilenme olarak söylenir.

gözünü üstünden ayırmamak
* sürekli denetim altında bulundurmak.

gözünü yıldırmak
* Bkz. gözünü korkutmak.

gözünü yummak
* Bkz. gözünün kapamak.
* ölmek.

gözünü yummak
* görmemezlikten gelmek.

gözünün bebeği gibi sevmek
* çok sevmek.

gözünün çapağını silmeden
* sabahleyin uyanır uyanmaz.

gözünün içine baka baka
* cesaret ve soğuk kanlılıkla.

gözünün içine bakmak
* bir kimsenin üstüne titremek.
* buyruğunu yerine getirmeye hazır bulunmak.
* bir arzunun gerçekleşmesi için gözleriyle birine yalvarmak.

gözünün kuyruğuyla (veya ucuyla) bakmak
* belli etmemeye çalışarak, başını çevirmeden yandan bakmak.

gözünün önünde olmak
* sürekli denetimi altında olmak.
* hiç unutmamak, olduğu gibi hatırlamak.

gözünün önünden geçmek
* hatırlamak.

gözünün önünden gitmemek
* bir türlü unutamamak.

gözünün önüne gelmek
* bir şeyi zihinde canlandırmak tasarlamak, hatırlamak.

gözünün üstünde kaşın var dememek
* birinin her davranışını hoş görmek.

gözünün yaşına bakmamak
* hiç acımamak, hiç merhamet etmemek.

gözüyle görmek
* bir olaya tanık olmak.

gözüyle tartmak
* kim ve ne olduğunu anlamak için dikkatle bakmak.

gözyaşı
* Gözyaşı bezlerinin salgıladığı, bazı etkilerle akan duru sıvı damlacıklarından her biri.

gözyaşı bezeleri
* Gözyaşı bezleri.

gözyaşı bezleri
* Gözyaşı ve göz kapağı bezlerine verilen ad.

gözyaşı etçiği

gözyaşı memesi
* Gözün iç açısındaki kırmızı çıkıntı.

graben
* \343 çöküntü hendeği.

grado
* Bir sıvının içindeki alkol derecesi.
* Derece.

gradosu düşmek

* itibarı azalmak; derecesi düşmek.

grafik
* Bir olayın, niceliğin çeşitli durumlarını göstermeye veya birkaç şey arasında karşılaştırma yapmaya yarayan çizgilerden oluşmuş şekil, çizge.
* Biçim, desen veya çizgilerle gösterme.

grafit
* Kurşun kalemi ve bazı araç parçalarının yapımında kullanılan, yumuşak, kolay toz durumuna gelebilen, gri siyah renkli, yapay olarak billûrlaşabilen bir çeşit doğal karbon.

grafolog
* Yazı uzmanı.

grafoloji
* Yazı bilgisi.

grafometre
* Plânların yapımında, arazi üzerindeki açıları ölçmekte kullanılan araç.

gram
* C. G. S (santimetre, gram, saniye) sisteminde kilogramın binde biri değerindeki kütle birimi. Kısaltması gr.

gramağırlık
* Bkz. gramkuvvet.

gramaj
* Ağırlık ölçüsü, gram.

gramatikal
* Gramere, gramer kurallarına uygun.

gramer
* Dil bilgisi.
* Dil bilgisi kitabı.

gramerci
* Dil bilgisi uzmanı olan (kimse).

gramkuvvet
* Bir gram kütleye 45° enlemindeki deniz yüzeyinde Yer'in uyguladığı kuvvet, gramağırlık.

gramofon
* Sesyazar, fonograf.

gramsantimetre
* Bir gram ağırlığında bir cismin bir santimetre yer değiştirmesini sağlayan enerji birimi, kilogram metrenin yüz binde biri.

granat
* Grena.

grandi
* Geminin baştan ikinci direği.

grandük
* Büyük bir düklüğün egemenine verilen ad.
* Çarlık Rusyasında prenslere verilen unvan.

granit
* Kuvars, feldspat, ortoklâz ve mika minerallerinden birleşmiş türlü renkte, billûrsu, çok sert bir tür kayaç.

granit gibi
* güçlü, dayanıklı, sert.

granitleşme
* İç kuvvetlerin etkisiyle yer yuvarlağı içindeki kayanın granite dönüşmesi.

granül
* Bir maddenin en küçük tanesi.
* Stoplâzmada bulunan küçük tanecikler.

granülin
* Opalin türü.

granülit
* Kuvars, feldspat, granit, Moskof camı gibi maddelerden birleşmiş billûr kayağan taş kütlesi.

gravür
* Ağaç, metal veya taş bir yüzeye ayrı katlar hâlinde değişik renkli boyalar sürüldükten sonra üstteki katları yer yer kazıyarak alttaki renklerden yararlanma tekniği, kazıma resim.
* Bu teknikle yapılmış resim.

gravürcü
* Gravür yapan sanatçı.

gravürcülük
* Gravürcünün işi veya mesleği.

gravyer
* İsviçre'de yapılan bir çeşit sarı, yağlı peynir.

Grejuva
* Rum ateşi.

Grek
* Eski Yunanlı.
* Eski Yunanlılarla ilgili, eski Yunanlılara özgü olan şey.

Grekçe
* Eski Yunan dili.

grekoromen
* Belden aşağısını tutmamak ve ayaklarla oyun yapmamak gibi kuralları olan güreş türü.

gren
* Kâğıdın yüzeyinin pürüzlülük derece ve tipinin bir izlenimi.

grena
* Nar çiçeği renginde bir süs taşı.
* Alüminyum silikat ile kalsiyum, magnezyum, demir veya manganez gibi madenlerden birinin birleşmesinden oluşmuş çeşitli renkteki mineral.

gres
* Rafine edilmiş bir yağlama yağı ile bir sabunun, istenen kıvama göre değişen oranlarda iyice karıştırılmasından elde edilen yarı koyu yağlama yağı, makine yağı.

gres pompası
* Makine aksamını gresle yağlamak için kullanılan pompa.

gres yağı
* Bkz. gres.

grev

* İş bırakımı.

grev gözcüsü
* Grevin seyrini kollayan kimse.

grev kırıcı
* Grevi kırma girişiminde bulunan kimse.

grev kırıcılığı
* Grevin etkisini azaltmak veya tamamıyla yok etmek amacıyla greve uğrayan iş verenin veya ona yardımcı olan bir başkasının yasal olarak yasaklanmış hareketlerde bulunması.

grev sözcüsü
* Grev boyunca grevle ilgili beyanlarda bulunmakla görevli kimse.

grev yapmak
* işi bırakmak.

grevci
* İş bırakımı yapan kimse, iş bırakımcı.

greyder
* Altında bulunan ve değişik açılarda çalışabilen bıçağı ile toprağı kesen veya yayan yol makinesi.

greyderci
* Greyder kullanan, yapan veya satan kimse.

greyfurt
* Turunçgillerden sıcak bölgelerde yetişen bir meyve ağacı (Citrus decumana).
* Bu ağacın kanarya sarısı renginde, tadı acımsı meyvesi, altıntop.

gri
* Kül rengi, boz.

gril
* Izgara.

grip
* Yorgunluk, kırıklık, kas ağrıları ve ateşle beliren, bulaşıcı, salgın hastalık, paçavra hastalığı, enflüanza.

gripli
* Grip hastalığına yakalanmış kimse.

grizu
* Normal sıcaklık ve basınçta kömür ocaklarında açığa çıkan ve büyük bölümü saf metandan oluşan, kolayca tutuşabilen gaz.

grizumetre
* Bkz. grizuölçer.

grizuölçer
* Maden ocaklarında havanın grizu oranını ölçmeye yarayan cihaz, grizumetre.

grosa
* On iki düzine.

groston
* Bir geminin kullanılan bölümünün ton birimi cinsinden karşılığı.

grostonluk
* Herhangi bir groston ölçüsünde olan.

grotesk
* Eski Çağ Roma yapılarında bulunan tuhaf, gülünç figürlerden oluşmuş süsleme üslûbu.
* Kaba gülünçlüklerden, tuhaf ve olmayacak şakalaşmalardan yararlanan, karşıt görüntüleri, bağdaşmaz durumları şaşırtıcı biçimde birleştiren güldürü biçimi.

grup
* Aynı yerde bulunan kimse ve nesneler bütünü, küme, öbek.
* Görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünü.
* Ortak özellikleri olan varlıklar, nesneler bütünü.
* Çeşitli sınıf veya birliklere bağlı elemanların, belirli bir taktik görevi gerçekleştirmek üzere, tek komutanın emri altında birleştirilmesinden oluşan kıta topluluğu.

grup grup
* Birden fazla kişi veya nesnenin oluşturduğu küme, öbek öbek, posta posta.

grup mobilya
* Benzer yapı ve görünüşteki elemanların kendi aralarında üst üste veya yan yana konulmasıyla elde edilen bir sistem mobilya.

gruplandırma
* Gruplandırmak işi.

gruplandırmak
* Gruplara ayırmak.
* Dağınık olan şeyleri toplayarak grup oluşturmak.

gruplanma
* Gruplanmak işi veya durumu.

gruplanmak
* Grup grup olarak bulunmak.

gruplaşma
* Gruplaşmak işi.

gruplaşmak
* Grup oluşturmak, gruplara ayrılmak.

-gu
* Bkz. -gi / -gi, -gu / -gü.

guano
* Özellikle deniz kuşlarının pisliklerinin bir yerde uzun süreden beri birikip yığılmasıyla oluşan, azot ve fosfat bakımından zengin, gübre olarak kullanılan madde.

guarani
* Paraguay para birimi.

guaş
* Bir çeşit zamklı, mat sulu boya.
* Bu boya ile yapılan resim.

Guatemalâlı
* Guatemalâ halkından olan kimse.

guatr
* Boyundaki kalkan bezinin aşırı büyümesiyle beliren hastalık, guşa, cedre.

gudde
* Bez, beze.

gudubet

* Yüzüne bakılmayacak kadar sevimsiz ve çirkin.

gudubetlik
* Gudubet olma durumu.

gufran
* Yarlıgama.

gugu çiçeği
* Bkz. hüsnüyusuf.

guguk
* Gugukgillerden, genellikle Avrupa'da yaşayan, dişileri başka kuşların yuvasına yumurtlayarak yavrularının bakım işini onlara gördüren, sırtı gri, karnı kahverengi beyaz çizgili, 35 cm boyunda, böcekçil bir kuş (Cuculus canorus).
* Birisiyle eğlenmek ve onu kızdırmak için çocukların bu biçimde çıkardıkları ses.

guguk gibi kalmak (veya oturmak)
* tek başına kalmak veya oturmak.

guguk yapmak
* birine guguk diye haykırmak.

gugukgiller
* Omurgalı hayvanların, kuşlar sınıfının bir familyası.

guguklu
* Guguklu saatin kısa söylenişi.

guguklu saat
* Saat başlarını ve buçukları bir guguk kuşunun açılan küçük kapıdan veya pencereden çıkması ve ötmesiyle bildiren saat.

gulaş
* Etli, salçalı bir Macar yemeği.

gulden
* Florin.

gulet
* İki direkli yelkenli bir savaş gemisi türü.

gulgule
* Gürültü, şamata.

gulu gulu
* Hindinin çıkardığı ses.

gulyabani
* Karanlık ve ıssız yerlerde, insanın gördüğünü sandığı korkunç hayalet.

-gun
* Bkz. -gın / -gin, -gun / -gün.

gurbet
* Doğup yaşanılmış olan yerden uzak yer.

gurbet acısı
* doğup yaşanılan yerden uzak olmanın verdiği üzüntü, sıkıntı.

gurbet çekmek
* doğup yaşadığı yerleri özlemek.

gurbet eli
    * Bir kimsenin doğup büyüdüğü yerden başka yer.

gurbetçi
    * Gurbete çıkan, geçimini gurbette kazanan kimse.

gurbetçilik
    * Gurbetçi olma durumu.

gurbete (veya gurbet ellere) düşmek
    * aile ocağından uzak bir yere gitmek.

gurbete çıkmak
    * doğup yaşanılan yerden uzaklaşmak.

gurbetlik
    * Gurbet.

gurbetzede
    * Gurbete düşmüş.

gurk
    * Kuluçka.
    * Erkek hindi.

gurk etmek
    * tavuk kuluçkuya yatmak isterken veya yavrularını çağırırken gurk gurk diye ses çıkarmak.

gurk olmak
    * kuluçkaya yatmak üzere bulunmak.

gurka yatmak
    * tavuk civciv çıkarmak için yumurta üzerine oturmak.

gurklamak
    * Kuluçka olmak.
    * Erkek hindi kabarmak.

gurlama
    * Gurlamak işi.

gurlamak
    * Guruldamak.

gurme
    * Damak zevki olan ve yiyeceklerini titizlikle seçen kimse.

guruldama
    * Guruldamak işi.

guruldamak
    * (sindirim yollarından bir sıvı geçerken) Gur gur diye ses çıkarmak.

gurultu
    * Guruldama sesi.

gurup
    * Bir gök cisminin (Ay, Güneş, yıldız) ufkun altına inmesi.
    * Özellikle Güneş'in batması, batış.

gurup etmek

* (Güneş için) batmak.

gurup rengi
* Turuncuya çalan kırmızı.
* Bu renkte olan.

gurur
* Kendini beğenme, büyüklenme, kibir.
* Övünme, kurum, çalım.
* Onur, şeref.

gurur duymak
* gururlanmak.

gurur gelmek
* kurumlanmak.

gururlanma
* Gururlanmak işi.

gururlanmak
* Övünmek, büyüklenmek, kurumlanmak.

gururlu
* Kendi kişiliğine önem veren, onurlu, mağrur.
* Kurumlu, çalımlı.

gururluca
* Gururlu bir biçimde (olan).

gururuna ağır gelmek
* kişiliğine zor gelmek, büyüklüğünün zedelendiğini düşünmek.

gururuna dokunmak
* kişiliği zedelenmek, onuru kırılmak.

gururunu ayak altına almak
* her türlü fedakârlığı göze alıp, taviz vermek, ilkelerden vazgeçmek.

gururunu okşamak
* yüzüne karşı değerlerini belirterek bir kimseyi duygulandırmak.

gusletme
* Gusletmek işi veya biçimi.

gusletmek
* Gusül abdesti almak.

gusto
* Beğeni, zevk.

gusül
* İslâm dininin gerekli gördüğü durumlarda ve biçimde yıkanıp abdest alma, boy abdesti.

gusülhane
* Eski evlerde, içinde yıkanılabilir biçimde yapılmış çinko kaplı küçük bölme.

guşa
* Guatr, cedre.

gut

* Organizmadaki ürik asidin atılmayarak vücudun bazı yerlerinde, özellikle ayak baş parmağında, topuk ve eklem yerlerinde birikmesinden ileri gelen, ağrı ve şişlerle ortaya çıkan hastalık, damla hastalığı, nıkris.

guttasyon
* Kök basıncı ile yapraktan damlalar hâlinde dışarı su atılması.

guvernör
* Bir kamu kuruluşunu yöneten kimse.

-gü
* Bkz. -gı / -gi, -gu / -gü.

gübre
* Verimini artırmak için toprağa dökülen her türlü hayvan dışkısı, kimyasal veya bitkisel madde, kemre.

gübre böceği
* Kın kanatlılardan, gübre ile beslenen bir böcek cinsi (Onitis).

gübre gazı
* Gübreden elde edilen yanıcı gaz, biyogaz.

gübreleme
* Toprağa gübre dökme, gübre karıştırma.

gübrelemek
* Verimini artırmak için toprağa gübre dökmek.

gübrelenme
* Gübre dökülme.
* Gelişmesi, yetişmesi için her türlü imkânı sağlama.

gübrelenmek
* Gübre dökülmek.

gübreli
* Gübrelenmiş olan.

gübrelik
* Gübre konulan yer.

gübresiz
* Gübrelenmemiş olan.

güce sarmak
* bir iş güç bir duruma gelmek, güçleşmek.

gücendirici
* Gücendiren, gönül kıran, inciten (biçimde).

gücendirme
* Gücendirmek işi.

gücendirmek
* Gücenmesine yol açmak, gönlünü kırmak, incitmek.

gücenik
* Gücenmiş, kırılmış, incinmiş, küskün.

güceniklik
* Gücenik olma durumu.

gücenilme

* Gücenilmek işi veya durumu.

gücenilmek
* Gücenmek işine konu olmak, herhangi bir kimseye gücenmek.

güceniş
* Gücenmek işi veya biçimi.

gücenme
* Gücenmek işi.

gücenmek
* Birinin beklenilmeyen bir davranışı veya sözü karşısında kırgınlık duymak, üzülmek.

gücü
* Bez tezgâhında ipliği ayarlayan tezgâh tarağı.

gücü gücüne
* Zorla, zorlayarak, güçlükle.

gücü gücüne yetmek (veya yetmemek)
* zorlukla.
* eldeki imkânlarla, ancak altından kalkabilmek, üstesinden gelebilmek.

gücü ipliği
* Dokumada kullanılan sağlam, kalın iplik.

gücük
* Kısa, bodur, gelişmemiş, güdük.
* Kuyruksuz, kuyruğu kesik (hayvan).
* Ağaç direklerin hazırlanması sırasında arta kalan kısa parça.

gücük ay
* Şubat ayı.

gücümseme
* Gücümsemek işi veya durumu.

gücümsemek
* Bir şeyin yapılmasını güç görmek, bir işi isteksiz yapmak.

gücün
* Dara dar.
* Güçlükle, ancak, zorla.

gücüne gitmek
* gönlü kırılmak, onuruna dokunmak.

gücüne koşmak
* bir sorunun kolay çözümü varken onu güçleştirmek.

güç
* Ağır ve yorucu emekle yapılan, müşkül.
* Yapılması zor, çetin.
* Zorlukla.

güç
* Fizik, düşünce ve ahlâk yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği, kuvvet.
* Bir olaya yol açan her türlü hareket, kuvvet, takat.
* Sınırsız, mutlak nitelik.
* Büyük etkinliği ve önemi olan nitelik.
* Birim zamanda yapılan iş.

* Bir cihazın, bir mekanizmanın iş yapabilme niteliği.
* Siyasî, ekonomik, askerî vb. bakımlardan etki ve önemi büyük olan devlet.
* Bir ulusun, bir ordunun vb.nin ekonomik, endüstriyel ve askerî potansiyeli.
* Yeterliğini ve güvenilirliğini kanıtlamış kimse.
* Bir akarsuyun aşındırma ve taşıma yeteneği.
* Bir toprağın verimlilik yeteneği.

-güç
* Bkz. -gıç/, -giç, -guç/ -güç.

güç beğenir
* her şeyden hoşlanmayan, zorlukla karar veren, müşkülpesent.

güç belâ
* Zorlukla, güçlük çekerek.

güç birliği
* Mevcut maddî ve manevî imkânları bir araya toplamak, güçleri birleştirme.

güç gelmek
* bir şeyin yapılmasında zorluk ve sıkıntı ile karşılaşmak.

güç kaynağı
* Enerji kaynağı.

güç mevkide kalmak
* içinden çıkılması zor bir durumda bulunmak.

güçlendirici
* Güç veren, güç katan.

güçlendirilme
* Güçlendirilemek işi.

güçlendirilmek
* Güçlü duruma getirilmek, güç kazanması sağlanılmak.

güçlendirme
* Güçlendirmek işi.

güçlendirmek
* Güçlü duruma getirmek, güç kazanmasını sağlamak.

güçleniş
* Güçlenmek işi veya biçimi.

güçlenme
* Güçlenmek işi.

güçlenmek
* Güçlü duruma gelmek.

güçleşme
* Güçleşmek işi.

güçleşmek
* Güç duruma gelmek, zorlaşmak.

güçleştirme
* Güçleştirmek işi.

güçleştirmek

* Güç duruma getirmek.

güçlü
* Gücü olan.
* Etkisi, önemi büyük olan, forslu.
* Nitelikleri ile etki yaratan, etkili.
* Şiddeti çok olan.

güçlü kuvvetli
* Sağlığı, gücü, kuvveti yerinde olan.
* Maddî ve manevî bakımlardan gücü, arkası, torpili olan.

güçlüğü (veya güçlükleri) yenmek
* bir güçlüğü, zorluğu ortadan kaldırmak.

güçlük
* Güç olan bir şeyin niteliği, zorluk.
* Ağır ve yorucu emek, zahmet, meşakkat.
* Engel.

güçlük çekmek
* bir işi çok zor yapmak, zor bir durumla karşılaşmak.

güçlük çıkarmak
* bir şeyin gerçekleşmesini engelleyici sebepler ileri sürmek.

güçlükle
* Güç, kolay olmayan bir biçimde.

güçlülük
* Güçlü olma durumu.

güçsünme
* Güçsünmek işi veya durumu.

güçsünmek
* Bir şeyi güç saymak.

güçsüz
* Gücü olmayan, âciz.

güçsüz düşmek
* gücü yetmemek.

güçsüzce
* Güçsüz bir biçimde (olan).

güçsüzlük
* Güçsüz olma durumu, güçsüze yakışacak davranış, kuvvetsizlik, aciz, iktidarsızlık.

güdek
* Amaçlanan sonuç, güdülen şey.

güdeksiz
* Bir amaca dayanmayan, garazsız.

güdeleme
* Güdelemek işi.

güdelemek
* Ardına düşmek, kovalamak, sürmek.

güderi

* Genellikle geyik veya keçi derisinden yapılmış yumuşak ve mat meşin.
* Bu meşinden yapılmış.

güderici

* Güderi yapan veya satan kimse.

güdericilik

* Güderi deri sanayii ve ticareti.

güderihane

* Güderinin yapıldığı yer.

güderileme

* Güderilemek işi.

güderilemek

* Güderi işlemlerini yapmak.

güdü

* Bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışı doğuran, sürekliliğini sağlayan ve ona yön veren herhangi bir güç, saik.
* Kaynağı duygulanma değil, akıl olan sebep, saik.
* Bir etkinlik veya işin gizli sebebi.
* Bireyleri bilinçli ve amaçlı işlerde bulunmaya yönelten dürtü veya dürtüler bileşkesi, saik.

güdücü

* Gütmek işini yapan kimse.
* Çoban, sığırtmaç.

güdük

* Eksik yanı olan, tamamlanmamış, kısa.
* Kuyruğu kesik veya kopmuş.
* Yetersiz, sonuç vermemiş.

güdük kalmak

* büyüyememek, küçük, bodur kalmak.
* bitmemiş, sonuç vermemiş durumda olmak.

güdükleşme

* Güdükleşmek işi.

güdükleşmek

* Güdük duruma gelmek.

güdüklük

* Güdük olma durumu.

güdülenme

* Bireyin, işinin yönünü, gücünü ve öncelik sırasını belirleyen iç veya dış dürtücünün etkisi ile işe geçmesi, motivasyon.
* Canlıda işe veya öğrenmeye geçme isteği.

güdülme

* Güdülmek işi.

güdülmek

* Gütmek işi yapılmak.
* (bir kimse veya topluluk) Birinin düşünce ve amacı doğrultusunda yönetilmek.

güdüm

* Yönetmek işi, idare.

* Bilişimde, bir olaylar dizisini, bir süreci veya bir aracı yöneltme ve düzenlemeyle ilgili işlevlerin bütünü.

güdüm bilimi
* Canlılarda ve makinelerde kontrol, iletişim ve işleyişi inceleyen bilim, kibernetik, sibernetik.

güdümcü
* Güdümcülükten yana olan kimse.

güdümcülük
* Bir ülkenin ekonomi, tarım gibi işlerinde tutulan güdümlü yol.

güdümleme
* Bir görüş, kanı veya inancı benimsetme çabası.

güdümlemek
* Belli bir amaca veya inanca yönlendirmek.

güdümlü
* Güdülebilen, yönetilebilir.
* Belirli bir plân veya yönde yürütülen bir amacı, bir eğilimi yansıtan.

güdümlü sanat
* Belli bir siyasî ve toplumsal ideoloji doğrultusunda oluşturulan sanat.

güdümlülük
* Güdümlü olma durumu.

güfte
* Müzik eserlerinin yazılı metni, söz.

güfteci
* Güfte yazan kimse, söz yazarı.

güğüm
* Yandan kulplu, boynu uzun, genellikle bakırdan su kabı.

güherçile
* Tarımda gübre, hekimlikte ilâç olarak kullanılan, barut gibi patlayıcı maddeler yapımına yarayan, beyaz renkte ve ince billûrlar durumunda birleşik bir madde, potasyum nitrat (KNO3).

gül
* Gülgillerin örnek bitkisi (Rosa).
* Bu bitkinin katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği.

gül gibi
* çok iyi, çok güzel.

gül gibi bakmak
* geçimini para sıkıntısı olmadan sağlamak.
* iyi, temiz bakmak.

gül gibi geçinmek (veya yaşamak)
* çok iyi anlaşmak, geçinmek.
* pek geniş olmayan bir imkânla rahat, sıkıntısız yaşamak.

gül rengi
* Gül renginde olan.

gül suyu
* Gül yağı elde edilmesi sırasında yan ürün olarak elde edilen kokulu ve renksiz sıvı.

gül üstüne gül koklamamak

* bir sevgili üstüne bir ikincisini sevmemek.

gül yağcı
* Gül yağı çıkaran veya satan kimse.

gül yağcılık
* Gül yağı çıkarma veya satma işi.

gül yağı
* Güllerin imbikten çekilmesiyle elde edilen gül suyunun üstünde toplanan kokulu yağ.

gülabdan
* Gül suyu serpmek için kullanılan, ağzı emzikli, armut biçiminde küçük kap.

gülbahar
* Kırmızı boya elde etmede kullanılan iyi bir cins toprak.
* Bir tavla oyunu.

gülbank
* Hep bir ağızdan ve makamla yapılan dua veya ant.

gülbeşeker
* Gül çiçeği ve şeker ile yapılan macun kıvamında bir çeşit reçel.

gülböceği
* Altın böcek.

gülcü
* Gül üreten kimse.

gülcülük
* Gül üretme işi.

güldeste
* Antoloji.

güldü gülecek
* Gülmek üzere olan, gülmeye hazır durumda, gülümser.

güldür güldür
* Çok gürültü ederek, yüksek ses çıkararak, hızla.

güldürme
* Güldürmek işi.

güldürmek
* Gülmesine sebep olmak.

güldürü
* Güldürme özelliği olan.
* İnsanların, olayların, durumların gülünç yönlerini belirten sahne eseri, komedi, fars.

güldürücü
* Gülmeyi sağlayan, gülmeye yol açan, komik.

güle güle
* Gülerek.
* Mutlu, güzel günlerde uğurlama için kullanılan seslenme sözü.
* "Üzüntüsüz bir hayat sürerek, gönül ferahlığı ile (giy, otur, kullan, büyüt...)" anlamında bir iyi dilek sözü.

güle oynaya
* sevinerek, neşe ile.

gülecen
* Sevimli ve cana yakın tavırları olan (kimse).

güleç
* Her zaman gülümseyen, mütebessim.

güleçlik
* Güleç olma durumu.

güleğen
* Güler yüzlü, çok gülen (kimse).

güler misin, ağlar mısın!
* hem gülünecek hem üzülünecek nitelikteki şaşırtıcı olaylar karşısında söylenir.

güler yüz
* İçten ve yapmacıksız, yumuşak, okşayıcı davranış.

güler yüzlü
* Yakınlık gösteren, içten davranan.

güler yüzlülük
* Güler yüzlü olma durumu.

gülerim! (veya güleyim bari!)
* yersiz görülen bir düşünceye karşı hafifseme olarak söylenir.

gülerken ısırır
* görünürdeki iyiliğine güvenilmemesi gereken (kimse).

gülgiller
* Çilek, armut, elma, badem gibi türleri içine alan, ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, örneği gül olan bir bitki familyası.

gülhatmi
* Ebe gümecigillerden, yaprakları geniş ve yuvarlak, çiçekleri büyük ve türlü renklerde olan, çok yıllık otsu bir bitki (Althaea rosea).

gülistan
* Gül bahçesi.
* Huzurlu, rahat ve zenginlik dolu (yer).

gülkurusu
* Kurutulmuş pembe gül rengi.
* Bu renkte olan.

güllâbi
* Akıl hastahanelerindeki hademelere verilen ad.

güllâbici
* Bkz. güllâbi.

güllâbicilik
* Güllâbicinin yaptığı iş.

güllâbicilik etmek
* birinin taşkın ve şımarık davranışlarına katlanarak yüzüne gülmek.

güllâç
* Nişastadan yapılan, çok ince kuru yufka; bu yufkadan hazırlanan tatlı.

* Tadı hoş olmayan toz durumundaki bazı ilâçların kolayca yutulabilmesi için bunların içine konuldukları, nişastadan küçük kap.

gülle

* Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken, günümüzde çelikten silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi.
* Atletizm yarışmalarında atılan pirinç veya pirinçten daha sert bir maddeden yapılan, erkekler için 7.257 kg, kadınlar için 4 kg olan madenî küre.

gülle atma

* Tek elle taşınan gülleyi ileriye doğru fırlatma.
* Gülleyi en uzağa atmak amacıyla yarışılan atletizm dalı.

gülle gibi

* çok ağır.
* hâlsiz, yorgun argın.

gülleci

* Top güllesi yapan kimse.
* Gülle atma sporu yapan kimse.

güllü

* Gülü olan.

güllük

* Gül bahçesi veya gülü çok olan yer.

güllük gülistanlık

* Bolluk ve rahatlık içinde olan (yer).

gülme

* Gülmek işi.
* Kahkaha.

gülme komşuna, gelir başına

* birinin başına gelen kötü bir durum senin de başına gelebilir.

gülmece

* Eğlendirmek, güldürmek ve birine, bir davranışa incitmeden takılmak amacını güden ince alay, mizah, humor.
* Gerçeğin güldürücü yanlarını ortaya koyan edebiyat türü, mizah.

gülmeceli

* İçinde gülmece nitelikleri bulunan (yazı, karikatür vb.), mizahî.

gülmek

* (insan) Hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmak.
* Mutlu, sevinçli zaman geçirmek, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.
* Biriyle alay etmek.
* Dikkati çekecek derecede hoş ve sıcak görünmek.

gülmekten kırılmak (katılmak)

* aşırı derecede sarsılarak gülmek.

gülü seven dikenine katlanır

* insan sevdiği kimse veya sevdiği iş yüzünden gelecek sıkıntılara katlanır.

gülü tarife ne hacet, ne çiçektir biliriz

* birinin uygunsuz durumları sayılırken bunların öteden beri bilindiğini anlatmak için söylenir.

gülücük

* Çocuk gülümsemesi.
* Gülümseme, tebessüm.

gülük
* Hindi.
* Sebze yetiştirmek için açılan ocak.

gülümseme
* Hafifçe gülme, tebessüm.

gülümsemek
* Güler gibi olmak, hafifçe gülmek.

gülümser
* Hafifçe gülümseyen, sevimli.

gülümseyiş
* Gülümsemek işi veya biçimi.

gülünç
* Alayı üzerine çeken, eğlence konusu olan, güldürücü, tuhaf, komik.

gülünçleşme
* Gülünçleşmek işi, komikleşme.

gülünçleşmek
* Gülünç duruma gelmek, komikleşmek.

gülünçleştirme
* Gülünçleştirmek işi.

gülünçleştirmek
* Gülünç duruma getirmek.

gülünçlü
* Güldürücü, eğlendirici özellikleri bulunan (oyun, hikâye, söz).

gülünçlük
* Gülünç olma durumu, komiklik.

gülünme
* Gülünmek işi.

gülünmek
* Gülmek işi yapılmak.
* Alay edilmek.

gülüp geçmek
* umursamamak, aldırış etmemek, üzerinde durmamak.

gülüp oynamak (veya gülüp söylemek)
* neşeli, sevinçli, keyifli, güzel vakit geçirmek.

gülüş
* Gülmek işi veya biçimi.

gülüşme
* Gülüşmek işi.

gülüşmek
* Karşılıklı veya birlikte gülmek, birlikte şakalaşmak.

gülüşülme
* Gülüşülmek işi veya durumu.

gülüşülmek
* Karşılıklı veya birlikte gülünmek.

gülüt
* Bir skece, revüye veya bir eğlence gösterisine eklenen gülünçlü sözler veya durumlar.

gülütçü
* Bir skeçte, revüde veya eğlence gösterisinde eklenen sözleri ve durumları hazırlayan kimse.

güm
* Derinden ve patlayıcı yankılı gürültü.

güm güm
* Yankılı gürültü sesinin tekrarlandığını anlatır.

güm güm atmak
* heyecanla vurmak.

güm güm etmek
* derinden yankılı ses olmak, ses çıkmak.

gümbedek
* Gümbürdeyerek.
* Beklenmedik bir zamanda, birdenbire.

gümbür gümbür
* Büyük bir gürültü ile.

gümbürdeme
* Gümbürdemek işi.

gümbürdemek
* Gümbür diye ses çıkarmak.
* (insan için) Ölmek, gümleyip gitmek.

gümbürdetme
* Gümbürdetmek işi.

gümbürdetmek
* Gümbürdemesine yol açmak.

gümbürdeyiş
* Gümbürdemek işi veya biçimi.

gümbürtü
* Gümbürdeme sesi, gürültü.

gümbürtülü
* Gümbürtü sesi çıkaran.

güme
* Avcı kulübesi.
* Bostanda yapılan bekçi kulübesi.

güme gitmek
* boşa gitmek, boş yere yok olmak.
* (insan için) boşu boşuna ölmek, hiç uğruna ölmek.
* değeri anlaşılmadan yitip gitmek.

gümeç
* Bal peteğini oluşturan altı köşeli gözeneklerden her biri.

gümeç balı
* Gümeciyle birlikte bulunan süzülmemiş bal.

gümele
* Bkz. güme.

gümleme
* Gümlemek işi.

gümlemek
* Güm diye ses çıkarmak.
* Sınıfta kalmak.

gümletme
* Gümletmek işi.

gümletmek
* Hızla vurmak veya çarpmak.

gümleyip gitmek
* beklenmedik bir zamanda ansızın ölmek.

gümrah
* (su, saç, ses gibi bir yerden çıkan şeyler için) Bol, sık, çok, gür.

gümrahlık
* Gümrah olma durumu, bolluk, sıklık, gürlük.

gümrük
* Bir ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mal ve eşya üzerinden alınan vergi.
* Bir verginin alınması işlemiyle uğraşan devlet kuruluşu.
* Bir ülkenin giriş ve çıkışında gümrük denetim ve gözetiminin yapıldığı yer.

gümrük kanunu
* Gümrük işlerini ve işlemlerini yasal bir düzen içinde toplayan kanun.

gümrük koymak
* engel olmak, kısıtlamak.

gümrükçü
* Gümrük görevlisi.
* Başkalarıyla ilgili eşyayı bir ücret karşılığında gümrükten çıkarma işini üzerine alan komisyoncu.

gümrükçülük
* Gümrük memurluğu.
* Gümrükten eşya çıkarma komisyonculuğu.

gümrükleme
* Gümrüklemek işi.

gümrüklemek
* (bir malın) Gümrükte giriş işlemini yapmak.

gümrüklendirme
* Gümrüklendirmek işi.

gümrüklendirmek
* (bir malın) Gümrük işlemlerini yaptırmak.

gümrüklenme
* Gümrüklenmek işi veya durumu.

gümrüklenmek
* Gümrüklemek işlemi yapılmak.

gümrüklü
* Gümrük vergisi ödenmesi gerekli olan.
* Gümrük vergisi ödenmiş olan.

gümrüksüz
* Gümrük vergisi ödenmesi gerekmeyen.
* Gümrük vergisi ödenmemiş, kaçak.

gümrükten mal kaçırır gibi
* bir işte gereksiz telâş ve ivedilik göstererek; herkesten saklamaya çalışarak.

gümül
* Susam ve ekin demeti veya yığını.

gümüş
* Atom sayısı 47, atom ağırlığı 107.88, yoğunluğu 10.5 olan, 9600 C ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element. Kısaltması Ag.
* Bu elementten yapılmış.

gümüş balığı
* Gümüş balığıgillerden, beyaza yakın gümüş renginde bir deniz balığı (Atherina presbyter).

gümüş balığıgiller
* Kemikli balıklar takımının, örnek hayvanı gümüş balığı olan bir familyası.

gümüş grisi
* Gümüş renginde olan.

gümüş rengi
* Gümüş parlaklığında, gümüşü andıran renk, gümüşî.
* Bu renkte olan.

gümüş sağ olsun, altın gidekosun
* eldeki şey, elde edilmesi güç olan daha değerli bir şeyden üstün tutulmalı.

gümüş servi
* Ayın suya yansımasıyla oluşan parıltılı görünüm.

gümüş yağmurcun
* Kuzey yarım kürenin en uç noktalarında yaşayan yağmur kuşu (Squatarola squatarola).

gümüşçü
* Gümüşü işleyen sanatçı veya gümüşten yapılmış eşya satıcısı.

gümüşçün
* Püskül kuyruklulardan, eski kitap sayfalarında, döşeme aralıklarında, şekerli maddeler ve tahta kırıntıları yiyerek yaşayan, vücutları küçük pullarla örtülü, kanatsız böcek (Lepisma saccharina).

gümüşgöz
* Para canlısı, açgözlü, cimri.

gümüşî
* Gümüş renginde olan.

gümüşîleşme
* Gümüş rengini alma.

gümüşîleşmek
* Gümüş rengini almak.

gümüşleme
* Gümüşlemek işi.

gümüşlemek
* Gümüşle kaplamak veya süslemek.
* Gümüşün rengini andıran bir renk vermek.

gümüşlenme
* Gümüşlenmek işi.

gümüşlenmek
* Gümüşle kaplanmak.
* Gümüş gibi parıldamak.

gümüşletme
* Gümüşletmek işi.

gümüşletmek
* Gümüşle kaplatmak veya süsletmek.

gümüşlü
* Gümüşü olan, gümüşle kaplanmış veya süslenmiş olan.

gümüşsü
* Gümüşe benzer.

gümüşsüz
* Gümüşü olmayan.

gümüşü
* Bkz. gümüşî.

gümüşüleşmek
* Bkz. gümüşîleşmek.

gün
* Güneş.
* Güneş ışığı.
* Gündüz.
* Yer yuvarlağının kendi ekseni etrafinda bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre.
* İçinde bulunulan zaman.
* Zaman, sıra.
* Çağ, devir.
* İyi yaşanmış zaman.
* Bayram niteliğinde özel gün.
* Çoğunlukla ev hanımlarının ayın belirli günlerinde konuk ağırlamak için yaptıkları toplantı.
* Tarih.

-gün
* Bkz. -gın / -gin, -gun / -gün.

gün ağarmak
* tan yeri aydınlanmak.

gün almak
* bir iş görmek için ilgili kişiden bir gün ayırmasını istemek, randevu almak.
* yaşını, günü gününe bitirmiş olmak.

gün atmak
* davayı ileri bir tarihe bırakmak.
* güneş doğmak.

gün balı
* Güneşte bal koyuluğuna getirilmiş üzüm şırası.

gün balığı
* Lâpinagillerden, kırmızı renkli, siyah benekli bir balık (Julis turcica).

gün batımı
* Güneşin ufukta kaybolması, gurup.

gün batısı
* Batı.

gün batmak
* Bkz. güneş batmak.

gün bugün
* içinde bulunduğun günü iyi değerlendir; bugün ne yapabilirsen kazancın odur.

gün çiçeği
* Ayçiçeği, günebakan, gündöndü.

gün dikilmesi
* tam öğle vakti, zeval.

gün dikilmesi
* Tam öğle vakti, zeval.

gün doğmadan kimliği söylenmez
* bir iş iyice belli olmadan sonucu hakkında yargı yürütülemez. Yarın ne gibi durumlar veya olaylar çıkacağını kimse bilmez.

gün doğmadan neler doğar
* beklenmedik bir sırada umut verici durumlarla da karşılaşma imkânı vardır.

gün doğmak
* sabah olmak.

gün doğmak
* isteklerini gerçekleştirmek için iyi bir duruma erişmek veya eline olağanüstü bir firsat geçmek.

gün doğusu
* Doğu.
* Doğudan esen rüzgâr.

gün dönümü
* Gündüz ile gecenin eşit olduğu gün.

gün durumu
* Güneşin açılımının en çok olduğu gün.

gün geçmek
* güneş çarpmak.

gün gibi açık
* çok açık, çok belli.

gün görmek
* esenlik, bolluk, mutluluk içinde yaşamak.

gün görmemek
* sıkıntı içinde yaşamak.

gün görmez
* hiç güneş ışığı almaz (yer).

gün görmüş
* iyi yaşamış.
* birçok hayat tecrübesi bulunan (kimse).

gün günden
* günden güne, her gün biraz daha, giderek.

gün güne uymaz
* bir günün işleri, durumları, şartları başka bir gününkine uymaz.

gün ışığına çıkmak
* açıklığa kavuşmak, aydınlanmak.

gün kavuşmak
* güneş batmak, akşam olmak.

gün koymak
* yapılacak bir iş için gün tespit etmek, belirlemek.

gün merkezli
* Güneş'in merkezine bağlı olan, Güneş'in merkezinden bakıldığı var sayılarak ölçülen (bir yıldızın koordinatları).

gün meselesi
* her an mümkün, sürekli gerçekleşebilecek durumda.

gün ola harman ola
* bir gün onun da zamanı gelir.

gün olur yılı besler, yıl olur günü beslemez
* ticarette kazanç, günü gününe uymaz.

gün ortası
* Öğle, öğle vakti.

gün tutulması
* Bkz. güneş tutulması.

gün yağmuru
* Güneş çıkmışken yağan iri damlalı yağmur.

gün yapmak
* (çoğunlukla ev hanımları) ayın belirli günlerinde konuk ağırlamak.

gün yayı
* Güneşin gök küresinde bir gün boyunca çizdiği çemberin ufuk üstünde kalan parçası.

gün yeli
* Doğu rüzgârı.

günah
* Dince suç sayılan iş veya davranış.
* Acımaya yol açacak kötü davranış, yazık.
* (bazı deyimlerde) Sorumluluk, vebal.
* Kabahat, hafif suç.

günah benden gitti (veya gitsin)
* "ben görevimi yaptım, bundan sonrası için sorumluluk kabul etmem" anlamında kullanılan söz.

günah çıkarmak
* (Hristiyanlarda) Tanrı'nın bağışlaması için papaza gidip işlediği günahları anlatmak.
* kötü davranışlarını, suçlarını açıklamak, anlatmak.

günah işlemek
* günah sayılan davranışta bulunmak.

günah keçisi
* Sürekli suçlanan, her gelenin öfkesini ondan çıkardığı kimse.

günah olmak
* yazık olmak.

günaha girmek
* dince suç sayılan bir iş yapmak.

günaha sokmak
* günah işlemesine yol açmak.

günahı (veya vebali) boynuna
* ben karışmam, sorumluluk sana (veya ona) düşer.

günahı kadar sevmemek
* hiç sevmemek, nefret etmek.

günahına girmek (veya günahını almak)
* birisi için haksız olarak kötü düşünmek, kuşkulanmak; iftira etmek.

günahını çekmek
* birinin yaptığı veya birine karşı yapılan kötülüğün cezasını görmek.

günahını vermez
* çok cimri.

günahkâr
* Günah işlemiş, günahlı.

günahkârlık
* Günahkâr olma durumu.

günahlı
* Günahı olan.

günahsız
* Günahı veya suçu olmayan.

günahsızlık
* Günahsız olma durumu.

günâşık
* Ayçiçeği.

günaşırı
* Bir gün ara ile, iki günde bir.

günaydın
* Daha çok sabahları söylenen esenleme sözü.

günbegün
 * Günden güne.

günberi
 * Yer'in, Güneş'e en yakın bulunduğu nokta.

günce
 * Günlük (I).

güncek
 * Şemsiye.

güncel
 * Günün konusu olan, şimdiki, bugünkü (haber, olay vb.), aktüel.

güncelik
 * Günce yazılan defter, muhtıra.

güncelleme
 * Güncellemek durumu.

güncellemek
 * Güncel duruma getirmek.

güncelleşme
 * Güncelleşmek işi.

güncelleşmek
 * Güncel duruma gelmek.

güncelleştirme
 * Güncelleştirme işi.

güncelleştirmek
 * Güncel duruma getirmek.

güncelliğini yitirmek
 * süre aşımına uğrayarak önem ve değerini yitirmek.

güncellik
 * Güncel olma durumu, aktüalite.

gündaş
 * Bkz. gündeş.

gündeliğe gitmek
 * günlük işler yaparak gelir sağlamak.

gündelik
 * Her günkü, yevmî.
 * Her gün yayımlanan, her gün çıkan.
 * Gün hesabıyla veya her gün ödenen para, yevmiye.

gündelikçi
 * Gündelikle çalışan (kimse).

gündelikçi kadın
 * Gündelikle ev işlerinde çalışan hizmetçi kadın.

gündelikçilik
 * Gündelikçi olma durumu.

gündelikli
* Gündelikle çalışan (kimse).

gündem
* Meclis, kongre gibi toplantılarda görüşülecek konuların bütünü, ruzname.

gündem dışı
* Toplantı programının dışında (kalan).

gündeme almak
* bir kurul toplantısında görüşülecek konuları bir listeyle tespit etmek.

gündeme getirmek
* bir toplantıda bir konuyu tartışmak, görüşmek için önermek.
* bir konuya güncellik kazandırmak.

günden güne
* Gün geçtikçe, gittikçe.

gündeş
* Aynı günde olan.

gündöndü
* Ayçiçeği.

gündüz
* Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü, gece karşıtı.
* Gündüz vaktinde.

gündüz feneri
* Zenci, arap.

gündüz gözüyle
* Gündüzün, gündüz vakti, gün ışığında, her şeyin açık seçik görüldüğü saatlerde.

gündüz külâhlı, gece silâhlı
* gerçekte iyi olmadığı hâlde iyi gibi görünen kimseler için kullanılır.

gündüz yırtıcıları
* Kuşlar sınıfından kartallar takımının, çengel gagalı, sivri ve kıvrık tırnaklı, iyi uçan kuşları içine alan bir alt takımı.

gündüzcü
* Gündüz çalışan görevli.
* Gündüz öğrenim gören öğrenci.
* Gündüzleri içki kullanan kimse.

gündüzleri
* Gündüz vakti.
* Her gün.

gündüzlü
* Okula gündüz giden, yatılı olmayan (öğrenci), neharî.

gündüzlük
* Gündüze özgü.

gündüzsefası
* Kahkaha çiçeği.

gündüzün
* Gündüz vaktinde.

güne doğrulum
* Yönelim.

günebakan
* Ayçiçeği.

güneç
* Çok güneş alan yer.

güneğik
* Hindiba.

güneş
* (büyük G ile) Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.
* Bu gök cisminin yaydığı ışık ve ısı.

güneş açmak
* güneş bulutlardan sıyrılıp görünmek.

güneş almak (veya güneş görmek)
* güneş ışınlarıyla aydınlanacak durumda olmak.

güneş balçıkla sıvanmaz
* herkesin bildiği gerçek inkâr edilemez.

güneş banyosu
* Vücudun her yanını veya bir bölümünü güneş ışınlarına tutma, güneşlenmek.

güneş batmak
* gün sonunda, güneş ufukta kaybolmak.

güneş çarpmak
* sıcak havada güneş altında çok kalmaktan hasta olmak.

güneş çavmak
* güneş yayılmak, güneş doğmak.

güneş dil teorisi
* Dilin türeyişi felsefesi, psikolojisi ve sosyolojisi alanında Atatürk döneminde ortaya atılan bir kuram.

güneş doğmak
* sabahleyin güneş ufuktan yükselmek.

güneş gözlüğü
* Gözü güneş ve çeşitli tabiat olaylarından korumaya yarayan alet.

güneş günü
* Güneş'in, Yer'in bir noktasındaki meridyen düzlemine arka arkaya iki kez girmesi için geçen zaman.

güneş hayvancıkları
* Kök bacaklılardan, ışın biçimindeki yalancı bacaklarıyla hareket eden bir hücreli hayvanlar takımı, günsüler.

güneş kremi
* Güneşlenme sırasında cildin kurumasını, aşırı yanmasını ve çatlamasını önleyen bir tür özel krem.

güneş lekeleri
* Güneş yüzeyinde görülen siyah benekler.

Güneş saati
* Bir düzlem ortasına dikilmiş bir çubuğun, bu düzlem üzerine ayrı ayrı zamanlarda düşen gölgesine bakılarak saati gösteren bölümler çizilerek yapılmış araç.

Güneş sistemi
* Güneşle gezegenlerin oluşturdukları dizge.

güneş sütü
* Güneşlenme sırasında cildin kurumasını önleyen, koruyucu, beyaz renkli bir tür makyaj malzemesi.

güneş tacı
* Güneş atmosferinin alevli bölümü.

Güneş takvimi
* Güneşin görünürdeki günlük ve yıllık hareketine göre düzenlenen takvim.

Güneş tekeri
* Güneşin gökyüzündeki iz düşümü olan parlak daire.

Güneş tutulması
* Ay'ın, Yer ile Güneş arasına girmesi yüzünden Güneşin yer yüzünden kararmış görünmesi, küsuf.

güneş yağı
* Güneşlenme sırasında cildin daha çabuk koyulaşması için kullanılan bir tür yağlı sıvı.

güneş yanığı
* Güneş ışınlarının insan teninde yaptığı esmerlik.

Güneş yılı
* Güneşin görünürdeki yıllık hareketine göre tanımlanan yıl.

güneşe karşı işemek
* saygı gösterilmesi gereken şeylere saygısızlık göstermek.

güneşi üzerine doğdurmamak
* güneş doğmadan önce yataktan kalkmak.

güneşin alnında (veya güneşin altında)
* güneşin yakıcı ışınları altında.

güneşleme
* Güneşlemek veya güneşlenmek işi.

güneşlemek
* Güneş ışınlarından vücudun yararlanmasını sağlamak.

güneşlenme
* Güneşlenmek işi veya durumu.

güneşlenmek
* Güneş ışınlarından yararlanmak için kendini güneş altında bulundurmak.

güneşletme
* Güneşletmek işi.

güneşletmek
* (bir şeyi) Güneş ışığının etkisinde bırakmak.

güneşli
* Güneş ışınlarıyla aydınlanmış.
* (hava için) Açık, aydınlık.

güneşlik
* Güneş ışınlarına engel olan perde veya buna benzer gereç.
* Siperlik.

* Güneş ışınlarını alan (yer).
* Alıcı merceğini zararlı ışınlardan korumak için mercek önüne takılan ve merceğin önünde gölgeli bir alan sağlayan yardımcı donatım türü.

güneşsel
* Güneşe ilişkin, Güneşle ilgili.
* Güneşle birlikte doğan, Güneşle birlikte batan (gök cismi).

güneşsiz
* Güneş ışınlarıyla aydınlanmayan, güneş ışınlarını almayan.
* (hava için) Kapalı, bulutlu.

güneşsizlik
* Güneşsiz olma durumu.

güneştopu
* Bkz. Acem lâlesi.

güney
* Solunu doğuya, sağını batıya veren kimsenin tam karşısına düşen yön, dört ana yönden biri, cenup, kuzey karşıtı.
* Bu yönde olan, bu yönle ilgili, cenubî.
* Güneş gören yer.
* Lodos.

güney karamanı
* Siyahtan kül rengine kadar değişen renklerde, kuyrukları diğer karamanlara göre daha küçük, kuzularından bukleli post alınabilen ve Batı Toroslar bölgesinde yetiştirilen bir tür koyun.

güney noktası
* Güney doğrultusunun ufuk üzerinde göğü deldiği nokta.

Güneybalığı
* Güney yarım kürede bir takım yıldızın adı.

güneybatı
* Güneyle batı arası yön.

güneydoğu
* Güneyle doğu arası yön.

güneyli
* Güney bölgelerinden olan (kimse veya topluluk), cenuplu.
* Türkiye'nin güney illerinden olan (kimse).

güngörmez
* Hiç güneş ışığı almaz (yer).

güngörmüş
* İyi yaşamış.
* Birçok hayat tecrübesi bulunan (kimse).
* Çok yaşlı.

güngörmüşlük
* Çok hayat tecrübesi olmak.

günindi
* Gurup zamanı.
* Batı.

günleme
* Günlemek işi.

günlemek
* Günü belirlemek, tarihlendirmek.

günlerce
* Birçok gün sürerek.

günlerden bir gün
* geçmiş zamanda bir gün, vaktiyle.

günleri gece olmak
* çok kederlenecek bir duruma uğramak.

günleri sayılı olmak
* ölümü yakın olmak.
* bir yerde kalmak için ancak birkaç günü bulunmak.

günlü
* Tarihli.
* Belli bir zamanla sınırlı.

günlük
* O günkü, o günle ilgili.
* Üzerinden gün geçmiş veya geçecek.
* Her gün yapılan, her gün yayımlanan, her gün çıkan.
* Günü gününe tutulan hatıra, günce, muhtıra.
* Günü gününe tutulan anı yazısı veya bu yazıları içine alan eser, günce.

günlük
* Tütsü için kullanılan bir çeşit ağaç sakızı.

günlük ağacı
* Asya'nın sıcak bölgelerinde (Styrax) ve Afrika'da yetişen (Boswelia) türlerinden günlük çıkarılan değişik cinste ağaçlara verilen ortak ad.

günlük defter
* Bir işletmenin yaptığı işleri günü gününe geçirdiği defter, yevmiye defteri.

günlük güneşlik
* sıcak, yağışsız ve güzel hava.

günlük güneşlik
* Açık ve bol ışıklı (yer veya hava).

günlük güneşlik görünmek
* sıkıntısız, sorunsuz, huzur ortamında bulunmak.

günlükçü
* Günlük yazarı, günlük tutmuş ve yayımlamış olan kimse.

günöte
* Yer yörüngesinin Güneş'e en uzak bulunduğu nokta, evç.

günsüler
* Bkz. güneş hayvancıkları.

güntün eşitliği
* Gece ile gündüzün eşit uzunlukta olması, ekinoks.

günü
* Kıskançlık, çekememezlik, haset.
* Zamanından önce doğan yavru .

günü birliğine
* Günü birlik.

günü birlik
* Bütün bir gün boyunca, gece kalmadan, sabah gidip akşamdan önce dönmek üzere.

günü dolmak
* önceden belirlenmiş bir süreyi tamamlamak.
* ömrünü tamamlamak, eceli gelmek.
* hamilelikte çocuğun olması gereken süreyi tamamlamak, doldurmak.

günü geçmiş
* eski tarihli.
* son kullanma tarihi dolmuş olan yiyecek, bayat.

günü gününe
* Tam vaktinde, her gün, gününde, tam gününde.

günü gününe uymaz
* her zaman aynı durumda bulunmaz, kararsız.

günü yetmek
* ölüm zamanı gelmek.
* (gebe için) doğum vakti gelmek.

günücü
* Kıskanç, hasetçi, hasut.

günücülük
* Kıskançlık, hasetlik.

günüleme
* Günülemek işi.

günülemek
* Kıskanmak, çekememek, haset etmek.

günün adamı
* O günlerde çok sözü edilen kişi.
* Zamanın gereğine göre yön ve tutum değiştiren kimse.
* Kendisinde zamanın gerektirdiği değerler bulunan kimse.

günün birinde
* belli olmayan bir günde.

gününü (veya günlerini) saymak
* (kurtulamayacak hasta) son günlerini yaşamak.

gününü beklemek
* Bkz. gününü (veya günlerini) saymak.

gününü doldurmak
* bir işin sona ermesi için gereken süreyi tamamlamak.

gününü görmek
* kötü bir sonla karşılaşmak, cezaya çarptırılmak.
* çocuklarının iyi, mutlu günlerini görmek.
* ay başı görmek.

gününü göstermek
* (tehdit yollu) cezalandırmak.

gününü gün etmek
* hiçbir şeyi dert edinmeyip gününü hoş geçirmek.

güpegündüz
* Ortalık iyice aydınlıkken, iyice gündüz iken.

güpgüzel
* Çok güzel.

gür
* Bol ve güçlü olarak çıkan veya fışkıran.
* Bol, verimli, feyyaz.

gür gür
* Bkz. gürül gürül.

gürbüz
* Sağlam, güçlü ve iyi gelişmiş, iri.

gürbüzleşme
* Gürbüzleşmek işi.

gürbüzleşmek
* Gelişmek, gürbüz duruma gelmek.

gürbüzlük
* Gürbüz olma durumu.

Gürcü
* Gürcistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

Gürcüce
* Gürcü dili.

güre
* Çiftleşmek isteyen kısrak veya dişi eşek.
* Bir yaşından üç yaşına kadar olan tay.
* Kuvvetli, dinç.
* Çekingen, korkak, ürkek.

gürecilik
* Bkz. devimselcilik.

güreş
* Belli kurallar içinde, güç kullanarak, iki kişinin türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışması.

güreş etmek (veya tutmak)
* güreşmek.

güreş mayosu
* Güreşirken, güreşçilerin giydiği özel mayo.

güreş minderi
* Kapalı spor salonlarında güreşçilerin üzerinde güreştikleri, üstü yekpare kaplı olan kauçuk minder.

güreşçi
* Güreş yapan, güreşen kimse, pehlivan.

güreşçi köprüsü
* Vücudun, sırt yere dönük, avuçlar ve tabanlarda yay biçiminde dayalı bulunduğu durum.

güreşçilik
* Güreşle uğraşan spor dalı, pehlivanlık.

güreşilme
* Güreşilmek işi veya durumu.

güreşilmek
* Güreş yapılmak.

güreşme
* Güreşmek işi.

güreşmek
* (iki kişi) Türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışmak.

güreştirme
* Güreştirmek işi.

güreştirmek
* Güreş yaptırmak.

gürgen
* Gürgengillerden, Karadeniz kıyılarındaki ormanlarımızda çok yetişen, kerestesi beğenilen bir ağaç (Carpinus betulus).

gürgengiller
* İki çeneklilerden, çiçek durumları tırtılsı; gürgen, huş, fındık, kızılağaç gibi kerestelik ağaçları içine alan bir familya.

gürlek
* Çağlayan.

gürleme
* Gürlemek işi.

gürlemek
* Kalın ve gür ses çıkarmak.
* Beklenmedik bir zamanda ansızın ölmek.

gürleşme
* Gürleşmek işi.

gürleşmek
* Gür bir duruma gelmek.

gürleyiş
* Gürlemek işi veya biçimi.

gürlük
* Gür olma durumu.
* Verimlilik, feyiz.

güruh
* Değersiz, aşağı görülen, küçümsenen topluluk, derinti, sürü.

gürül gürül
* Bol ve gür çıkan veya akan şeylerin sesini anlatır.

gürüldeme
* Gürüldemek işi.

gürüldemek

* Çok hızlı ve gürültülü ses çıkarmak.

gürültü
* Aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata.
* Birçok kişinin karıştığı kavga, karışıklık veya tartışma.

gürültü bastırmak
* gürültüden daha çok güçlü ses çıkarıp onu etkisizleştirmek.

gürültü çıkarmak (etmek, koparmak veya yapmak)
* düzensiz ve rahatsız edici sesler çıkarmak.
* kavga, karışıklık, tartışma çıkarmak.

gürültü çıkmak
* kavga, tartışma karışıklık olmak.

gürültü patırtı
* Kavga, gürültü.

gürültücü
* Gürültü yapan veya gürültü çıkaran (kimse), velveleci.

gürültülü
* Gürültüsü olan.
* Karışık olaylarla dolu.

gürültülü patırtılı
* Çok gürültülü ve karışık.

gürültüsüz
* Gürültüsü olmayan.
* Kimseyi tedirgin etmeyen veya kimsenin dikkatini çekmeyen.

gürültüsüzce
* Gürültü yapmayarak, tedirginlik çıkarmayarak.

gürültüye (veya patırtıya pabuç bırakmamak)
* korkutmalara aldırış etmeyip dilediği gibi davranmak.

gürültüye (veya patırtıya vermek)
* gereksiz bir telâşa düşürmek.

gürültüye gelmek
* (bir iş, bir düşünce vb.) telâş ve karışıklığa rastlayarak ilgi çekmemek, üzerinde durulmamak.

gürültüye getirmek (veya boğmak)
* (bir işi, bir düşünceyi) telâş ve karışıklık yüzünden ilgi çekmez duruma getirmek.
* söz kalabalığından, karışıklıktan yararlanarak istediğini elde etmek.

gürültüye gitmek
* telâş ve karışıklığa rastlayarak değeri anlaşılmayıp unutulmak.

gürz
* Silâh olarak kullanılan ağır topuz.

gütaperka
* Sumatra'da ve çevresindeki adalarda yetişen büyük bir cins ağaçtan elde edilen, kablo yapımında kullanılan, kauçuğa benzer, zamklı bir madde.

gütme
* Gütmek işi.

gütmek
* Hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak sürmek.
* Bir düşünceyi, bir duyguyu veya bir ilkeyi gerçekleştirmeye çalışmak.
* Bir kimseyi, bir topluluğu kendi düşünce ve amacı doğrultusunda yönetmek, sevk ve idare etmek.

güttüğüm domuzu bana öğretme
* yıllardır tanıdığım bir kimsenin huylarını da bilirim.

güve
* Kurtçuğu deri, yapağı, yünlü kumaş ve dokuma yiyen pul kanatlılardan bir böcek (Tine pellionella).

güveç
* İçinde yemek pişirilen toprak kap.
* Bu kapta pişirilen yemek.

güvelâ
* Açık yeşil, maviye çalar göz rengi.

güvelenme
* Güvelenmek işi.

güvelenmek
* Güve tarafından yenilmek.

güvem eriği
* Bkz. akdiken.

güven
* Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat.
* Yüreklilik, cesaret.

güven beslemek
* güven duymak, inanmak, itimat etmek.

güven duymak
* güvenmek, inanmak.

güven ışığı
* Karanlık odada, çalışabilecek kadar ışık sağlayan, duyar katı etkilemeyen özel yapıda bir lâmbadan elde edilen ışık.

güven kazanmak
* kendisine inandırmak.

güven mektubu
* Bir elçinin, gittiği yerin devlet başkanına sunulması için kendi başkanınca eline verilen belge, itimat mektubu, itimatname.

güven oylaması
* Göreve yeni başlamış veya görevini sürdüren hükûmetin tutumunu değerlendirmek için mecliste yapılan oylama.

güven vermek
* güven duygusu uyandırmak, itimat telkin etmek.

güven yazısı
* Güven mektubu.

güvence
* Bir antlaşmada taraflardan birinin sorumluluğu üzerine alması, inanca, teminat, garanti.
* Alınan sorumluluğa karşı olarak ortaya konulan şey.
* Birinin şüphelerini dağıtmak için söylenen inandırıcı söz, teminat.

güvence akçesi
* Herhangi bir sorumluluk yerine getirilmediğinde karşı tarafça el konulacak olan para.

güvence vermek
* bir anlaşmada taraflardan biriyle ilgili olarak sorumluluğu yüklenmek, inanca vermek, teminat vermek, garanti vermek.
* bir sorumluluk karşılığı olarak (para vb.) ortaya koymak, inanca vermek, teminat vermek, garanti vermek.

güvenceli
* Güvencesi olan, güvence sağlayan, garantili.

güvencesiz
* Güvencesi olmayan, güvence sağlamayan, garantisiz.

güvenceye bağlamak
* teminat altına almak.

güvenç
* Güvenme duygusu, itimat.

güvendiği dağlara kar yağmak (veya güvendiği dal elinde kalmak)
* yardım veya yarar beklediği kimseden, yerden veya şeyden iyilik gelmemek.

güveni olmak
* güvenmek, inanmak.

güveni sarsılmak
* güveni kalmamak.

güvenilir
* Güven duygusu veren, güvenilen.

güvenilirlik
* Güvenilir olma durumu.

güvenilme
* Güven duyulma, güvenle bakılma.

güvenilmek
* Güvenle bakılmak, kendisine güven duyulmak.

güvenirlik
* Güvenilme durumu, güvenilir olma durumu.

güveniş
* Güven duyma, güvenme.

güvenli
* Güven verici, emniyetli, emin.

güvenlik
* Toplum yaşamında kanunî düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet.

güvenlik borusu
* Buharlı tesisatta basıncın belirli bir değerin üstüne çıkmasını önleyen U biçimli boru.

güvenlik görevlisi
* Güvenliği sağlamakla görevli kimse.

güvenlik vanası

* Buharlı tesisatta basınç belirli bir değerin üstüne çıkınca açılarak tesisatın güvenliğini sağlayan vana, emniyet supabı.

güvenme
* Güven duyma, güveni olma.

güvenme dostuna, saman doldurur postuna
* "dost sandığın birtakım kimseler sana kolaylıkla kötülük edebilirler" anlamında kullanılır.

güvenmek
* Güven duymak, güveni olmak, itimat etmek.

güvenoyu
* Göreve yeni başlamış veya görevini sürdüren hükûmetin tutumunu değerlendirmek için meclisin verdiği oy; itimat reyi.

güvenoyu almak
* hükûmetin tutumu meclisçe onaylanmak.

güvenoyu vermek
* hükûmetin tutumu ile ilgili olumlu oyu meclisçe kullanmak.

güvensiz
* Başkalarına güvenmeyen, itimatsız.

güvensizce
* Güvensiz bir biçimde, güvensiz olarak.

güvensizlik
* Güvensiz olma durumu, itimatsızlık.

güvensizlik duymak
* güvenmemek.

güvensizlik önergesi
* Hükûmetin uygulamalarına karşı gösterilen yazılı veya sözlü itimatsızlık.

güvercin
* Güvercingillerden, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü, birçok evcilleşmiş türleri bulunan, yemle beslenen kuş (Columba).

güvercinboynu
* Yeşil, mavi ve pembe arasında dalgalanır gibi görünen renk.

güvercingiller
* Güvercin, kumru gibi kuşları içine alan geniş bir familya.

güvercingöğsü
* Yeşil ile mavi arasında böcek kabuğuna benzer dalgalı ve değişken renk.

güvercinler
* Güvercin, kumru gibi kuşları içine alan takım.

güvercinlik
* Evcil güvercin yetiştirmek için hazırlanmış yer.

güverte
* Gemide ambar ve kamaraların üstü.

güvey yemeği
* Erkek evi tarafından düğün akşamı akraba ve yakınlara verilen yemek.

güvey,-i
* Evlenmekte olan bir erkeğe, evlenme töreni sırasında verilen ad.
* Bir kızın ailesinden olan büyüklere göre kızın kocası, damat.

güveyfeneri
* Patlıcangillerden, kırmızı ve ekşimsi meyvesi idrar söktürücü olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir bitki, gelin otu (Physalis alkekengi).

güveyi girmek
* erkek için, evlenmek.
* iç güveyi olarak, gelinin ailesinin evinde oturmak.

güveyi olmadık, ama kapı dışında bekledik
* bir konuyu iyi bilmeyen ama yabancısı da olmayan kimseler tarafından kullanılır.

güveylik
* Güvey olma durumu, damatlık.
* Güvey için alınmış, yapılmış giysi, armağan.
* Güvey iken kullanılan veya yapılan.

güvez
* Mora çalan kırmızı.

güya
* Sözde, sanki.

güz
* (kuzey yarım küre için) Eylül, ekim ve kasım aylarını içine alan süre, sonbahar.
* Eylül 22 ile Aralık 21 arasındaki mevsim.

güz çiğdemi
* Acı çiğdem.

güz dönemi
* Güz ayları.
* Eğitim öğretimde ilk yarı yıl.

güz noktası
* Güzün, gün-tün eşitliği anında güneşin gök ekvatoru çizgisi üzerinde bulunduğu nokta.

güzaf
* Boş, anlamsız, beyhude (söz).

güzel
* Biçimindeki uyum ve ölçülerindeki denge ile hoşa giderek hayranlık uyandıran.
* İyi; hoş.
* Beklenene uygun düşen ve başarı düşüncesi uyandıran.
* Soyluluk ve ahlâkî üstünlük düşüncesi uyandıran.
* Görgü kurallarına uygun olan.
* (hava için) Sakin, hoş.
* Okşayıcı, aldatıcı, kandırıcı.
* Pek iyi, doğru.
* Hoşa giden, beğenilen, iyi, doğru bir biçimde.
* Güzel kız veya kadın.
* Güzellik kraliçesi.

güzel duyu
* Estetik, bediiyat.

güzel duyuculuk
* Estetikçilik, estetizm.

güzel duyusal
* Estetik.

güzel güzel
* Olağan bir durumda, herhangi bir sıkıntıya uğramadan.

güzel olmak
* güzelleşmek.

güzel sanatlar
* Edebiyat, müzik, resim, heykel, mimarlık, tiyatro gibi insanda coşku ve hayranlık uyandıran sanatlar.

güzel yazı sanatı
* Harflere güzel biçimler vererek yazma sanatı, hüsnühat, kaligrafi.

güzelavrat otu
* Patlıcangillerden, 100-150 cm yükseklikte, atropin denilen zehirli ilâcın çıkarıldığı pis kokulu, çok yıllık ve otsu bir bitki (Atropa belladonna).

güzelce
* Güzele yakın, güzel gibi.
* (güze'lce) İyice, adamakıllı.

güzelhatun çiçeği
* Bkz. nergis zambağı.

güzelim
* değer verilen, sevilen.
* teklifsiz bir seslenme olarak kullanılır.

güzelleme
* Halk edebiyatında konusu aşk olan, lirik bir şiir türü.
* Şen, sevinçli duyguları anlatan türkülerde özel bir ezgi.

güzelleşme
* Güzelleşmek işi.

güzelleşmek
* Güzel bir durum almak.

güzelleştirilme
* Güzelleştirilmek işi.

güzelleştirilmek
* Kendisine güzellik verilmek, güzel duruma getirilmek.

güzelleştirme
* Güzelleştirmek işi.

güzelleştirmek
* Güzellik vermek, güzellik kazandırmak.

güzellik
* Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsün.
* Okşayıcı söz veya davranış, iyilik, yumuşaklık.
* Ahlâk ve fikrî nitelikleriyle hayranlık uyandıran şey.
* Güzel olan bir kimsenin niteliği.

güzellik enstitüsü
* Kadınların yüz ve vücut bakımlarının yapıldığı yer.

güzellik kraliçesi

* Yüz ve vücut güzelliği göz önünde bulundurularak yapılan yarışmalarda birinciliği kazanan kız.

güzellik malzemesi
* Makyaj malzemesi.

güzellik müstahzarları
* Makyaj malzemelerinin genel adı.

güzellik salonu
* Kuaför.

güzellik yarışması
* Yalnız yüz ve vücut güzelliğinin ölçü olarak kabul edildiği yarışma.

güzellikle
* Okşayıcı söz veya davranışla, iyilikle.

güzergâh
* Yolüstü uğranılacak, geçilecek yer.
* Yol boyu.
* Çok geçilen yer, geçek.

güzey
* Az güneş alan, çok gölgeli kuzey yamaç.

güzide
* Seçkin, seçilmiş, seçme.
* Aydın, okumuş, seçkin (kimse).

güzlek
* Güz yağmuru.
* Güz mevsiminin geçirildiği yer.
* Havaların soğuması üzerine yaylalardan dönen hayvanların otlatılması ve bir süre barındırılması için ayrılmış, dağ eteklerinde bulunan mera.

güzleme
* Güzlemek işi.

güzlemek
* Güzü bir yerde geçirmek.

güzlük
* Güzün yapılan.
* Güzün ekilen tahıl.

güzün
* Güz mevsiminde.

ğ, Ğ
* Türk alfabesinin dokuzuncu harfi, ses bilimi bakımından, ince ünlülerle ön damak, kalın ünlülerle art damak ünsüzlerinin ötümlü ve yumuşağı. Yumuşak ge adı verilen bu harf, Türkçede kelimelerin başında hiç geçmediği gibi, sonunda da genellikle tek hecelilerde bulunur.
* Sınıflama ve sıralamalarda maddelerin sırası harfle gösterildiğinde dokuzuncu maddenin başına getirir.

H
* Hidrojen'in kısaltması.

h, H
* Türk alfabesinin onuncu harfi. He adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümsüz sızıcı gırtlak ünsüzünü gösterir.
* Nota işaretlerini harfle gösterme yönteminde si sesini gösterir.

ha

* İstek uyandırmak için kullanılır.
* (ha:) Şaşma anlatır.
* (ha:) Dikkati çekmek, uyarmak için kullanılır.
* (ha:) Bir şeyin birdenbire hatırlandığını veya kavrandığını anlatır.
* (ha:) Soru bildirir.
* Tekrarlanarak kullanıldığında eşitlik anlamı verir.
* "Evet" anlamında kullanılır.
* Bazen tekrarlanan bir emir kipinin tekrarları arasında yer alarak fiil ile anlatılan işin uzadığı ve bundan bıkıldığı bildirilir.
* Neredeyse, hemen yakında.

ha babam (veya ha babam ha)

* karşısındakinin çabasını artırmak için kullanılır.
* sürekli olarak, hiç durmadan.

ha bire

* Durmadan, ara vermeden, arka arkaya, sürekli olarak.

ha bugün ha yarın

* neredeyse, kısa bir sürede.

ha deyince

* istenilen anda.

ha Hoca Ali, ha Ali Hoca

* değişik gibi gösterilen iki şeyin, gerçekte hiçbir başkalığı olmadığını anlatır.

ha şöyle

* Bkz. hah.

ha şunu bileydin

* "bunu çoktan anlaman, bilmen gerekirdi" anlamında kullanılır.

hab

* Uyku.

habanera

* Çok kıvrak bir Küba dansı.
* Bu dansın müziği.

habaset

* Kötülük, alçaklık.

habbe

* Tahıl tanesi, evin.
* Su kabarcığı.
* Karagöz, Matiz, Külhanbeyi tiplerinin "yemek yemek" anlamında kullandığı söz.

habbesi kalmadı (veya habbesi yok)

* hiç kalmadı, hiç yok.

habbeyi kubbe yapmak

* önemsiz bir şeyi abartmak.

haber

* Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık.
* İletişim veya yayın organlarıyla verilen bilgi.
* Bilgi.
* Yüklem.

haber ajansı

* Yurt ve dünya olaylarını toplayıp yayımlayan kuruluş.

haber almak
* (kendisine) bildirilmek, öğrenmek, bilgi edinmek.

haber atlamak
* (gazetecilikte) bir haberi vaktinde yayımlayamamak.

haber bülteni
* Radyonun, televizyonun ve çeşitli haber ajanslarının yayımladığı, günün iç ve dış olayları konusunda kamuoyunu aydınlatıcı bilgiler veren kısa metin.

haber bürosu
* Bağlı bulundukları iletişim organlarına bölgesel haberleri iletmekle görevli birim.

haber çıkmamak
* (biri veya bir şey için) beklenen bilgi gelmemek.

haber deyince
* istenilen anda, çarçabuk.

haber geçmek
* teleks, telefon vb. ile bilgi iletimi yapmak.

haber göndermek
* herhangi bir araçla bildirmek.

haber kaynağı
* Haber alınan kişi ve yer.

haber kipi
* Bildirme kipi.

haber merkezi
* Bir yayın organının haberleri derleyip toparlamak ve değerlendirmekle sorumlu ve yükümlü haber birimi.

haber salmak (veya yollamak)
* haber göndermek.

haber stüdyosu
* Ses düzeni, ses geçirmezlik özelliği ile radyo ve TV gibi yayın organlarında yalnız haber okunmak için ayrılmış özel bölüm veya oda.

haber uçurmak
* gizlice veya hemen haber göndermek.

haber vermek
* bildirmek, haber ulaştırmak.
* bir durumun, bir olayın belirtisi olmak.

haberci
* Haber getiren kimse, ulak.
* Bir durumun, bir olayın belirtisi.
* Muhbir, ihbar eden (kimse).

habercilik
* Bir haberi usulünce hazırlama ve yayın organlarında yayımlama işi.

haberdar
* Haberli, bilgili.

haberdar etmek

* haber vermek, bildirmek.

haberdar olmak
* bilgi edinmek, haber almak.

haberden haber ver
* (bir kimse veya bir konuda) bilgi ver.

haberi olmak
* bilgisi olmak, bilmek.

haberin olsun!
* herhangi bir konuda birine uyarıda bulunmak için söylenir.

haberleşme
* Haberleşmek işi, iletişim, muhabere.
* Yazışma.

haberleşmek
* Karşılıklı olarak haber alıp vermek, iletişmek, muhabere etmek.

haberli
* Bir olay veya durum üzerine bilgisi olan, haberi olan.
* Haber vermiş veya almış (olarak).

haberlik
* Haber durumunda olan.

habersiz
* Haberi olmayan, haber almamış, hiçbir bilgisi olmayan.
* Haber vermeden, habersizce.

habersizce
* Haber vermeden, haberi olmadan, habersiz, gizlice.

habersizlik
* Haber alamama durumu.

Habeş
* Etiyopya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse, Etiyopyalı.
* (küçük h ile) Derisinin rengi çok koyu esmer olan (kimse).

Habeşî
* Habeş.

habip
* Sevilen, sevgili.
* Hz. Muhammet.

habis
* Kötü, alçak, soysuz (kimse).
* (bazı hastalıklar veya urlar için) Kötücül.

habislik
* Habis olma durumu.

habitat
* Yerleşme, oturma.
* Bitkinin doğal olarak yetiştiği yer, yurt.

habitus

* Bitkinin yerindeki durumu, dallanması, köklerinin toprak içerisindeki dağılmasını belirten morfolojik görünüş.

hac
* Genellikle tek tanrılı dinlerde kutsal olarak tanınan yerlerin, o dinden olanlarca yılın belli aylarında ziyaret edilmesi.
* İslâmın beş şartından biri olan, Müslümanlarca zilhicce ayında Mekke'de yapılan Kâbe'yi ziyaret ve tavaf töreni.

hacamat
* Vücudun herhangi bir yerini hafifçe çizip, üzerine boynuz, bardak veya şişe oturtarak kan alma.
* Hafif yaralama.

hacamat baltası
* Hacamat için kullanılan kesici küçük araç.

hacamat etmek (veya yapmak)
* hacamat yoluyla kan almak.
* hafifçe yaralamak.

hacamat şişesi
* Hacamat yapmak için kullanılan ağzı dibinden dar şişe.

hacamatçı
* Hacamat yapan kimse.

hacamatlama
* Hacamatlamak işi.

hacamatlamak
* Hacamat etmek, hacamat yapmak.
* Hafifçe yaralamak.

hacca gitmek
* Müslümanlar hac amacıyla Mekke'ye gitmek.
* Hristiyanlar kutsal sayılan yerlere gitmek.

haccetme
* Haccetmek işi.

haccetmek
* Müslümanlıkta hac zamanında Kâbe'yi ziyaret ve tavaf etmek.
* Hristiyanlar kutsal sayılan yerlere gitmek.

hacet
* Herhangi bir şey için gerekli olma; gereklilik, lüzum.
* Tanrı'dan veya kutsal sayılan kişiden beklenen dilek.
* Abdest (küçük veya büyük).
* İhtiyaç duyulan şey, gerekli şey.

hacet dilemek
* istekte bulunmak.

hacet görmek
* gerekli bulmak, gerekli saymak.
* ayak yoluna gitmek.

hacet kalmamak
* gereği olmamak.

hacet kapısı
* Dua etmek veya dilekte bulunmak için önünde durulan türbenin kapısı (penceresi).

hacet penceresi
* Bkz. hacet kapısı.

hacet tepesi
* Üzerinde yapılan duanın kabul olunacağına inanılan tepe.

hacet yeri
* Ayak yolu, abdesthane.

hacet yok
* gerekliği yok, gerekli değil, istemez.

haceti olmak
* ayak yoluna gitmesi gerekmek.

hacetini yapmak
* küçük veya büyük abdest etmek.

hacı
* Din buyruklarını yerine getirmek için hacca gitmiş Müslüman.
* Kudüs'ü, Efes'i veya başka kutsal bir yeri ziyaret etmiş olan Hristiyan.

hacı bekler gibi beklemek
* büyük bir sabırsızlıkla beklemek.

hacı devesi
* Tek hörgüçlü deve.

hacı fışfış
* Arap halkından olanlar için kullanılan alaylı söz.

hacı olmak
* hacca gidip, haccın gereklerini yapmak.

hacı yağı
* Gül yağından çıkarılan, hacıların süründüğü özel koku.

hacıağa
* Büyük şehirlerde gereksiz, yersiz çok para harcayan taşralı zengin.

hacıağalık
* Hacıağa olma durumu.

hacıağalık etmek
* gereksiz yere, gösteriş için bol para harcamak.

hacıbektaş taşı
* Balgam taşı.

hacılar bayramı
* Kurban bayramı.

hacılar kuşağı
* Gök kuşağı.

hacılaryolu
* Samanyolu.

hacılık
* Hacı olma durumu.

hacısı hocası
* kim varsa, herkes, hepsi.

hacıyatmaz
* Yere nasıl bırakılırsa bırakılsın, dibinde bulunan ağırlık sebebiyle dik bir durum alan oyuncak.
* Çıkarları için, güç durumlarda kişiliğinden özveride bulunarak kendini çabucak toparlamayı beceren kimse.

hacıyolu
* Bkz. hacılaryolu.

hacim
* Bir cismin uzayda doldurduğu boşluk, oylum, cirim, sıygı.

hacimli
* Hacmi olan, oylumlu.

hacimlice
* Biraz hacimli, oylumluca.

hacimsiz
* Hacmi olmayan, oylumsuz.
* Borsada gerçekleştirilen yetersiz tutarda alım satım.

hacir
* Kısıt, kısıtlılık.

hacir altına almak
* kısıtlamak.
* hastalık, bunama vb. sebeplerden ötürü davranışlarının nasıl sonuç vereceğini bilemeyen bir kişiyi mahkeme aracılığı ile mal ve mülk yönetimi bakımından kısıtlamak.
* Medenî Kanuna göre çeşitli haklarını kullanmaya yetkili olan kişinin bu haklarının mahkeme kararı ile elinden alınması, haklarını kullanma bakımından kısıtlanması.

Hacivat
* Karagöz oyununda kendini halktan üstün görme, bilgiçlik taslama, kitap dili kullanma gibi özentileri olan kimse.

haciz
* Bir alacağın ödenmesi için borçlunun parasına, aylığına veya malına icra dairesince el konulması.

haciz koymak
* borçlunun malına el koymak.

hacizli
* Haczedilmiş, mahcuz.

haczetme
* Haczetmek işi veya biçimi.

haczetmek
* Bir alacağın ödenmesi için borçlunun geçim ve mesleğinde gerekli olan şeyler dışında kalan para, aylık veya malına icra dairesince el konmak.

haç
* Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, istavroz, salip.

haç çıkarmak
* Hristiyanlar sağ ellerini alın, karın, iki koltuk ve göğüs hizasına götürerek haç biçiminde tapınma işaretini yapmak, istavroz çıkarmak.

haçı suya atma
* Hristiyanların bir din töreni olarak kışın suya haç atmaları.

haçlamak
* Çarmıha germek.

haçlı
* Haçı olan.

Haçlılar
* XI. yüzyıl ile XII. yüzyıl arasında batılı Hristiyanlarca kutsal yerleri Müslümanların elinden almayı amaçlayan seferlere katılanlara verilen ad, ehlisalip.

haçvari
* Haç benzeri.

had
* Sınır, uç.
* Derece.
* (insan için) Yetki ve değer.
* Terim.

hâd
* Keskin; sivri.
* (hastalık için) Çabuk ilerleyen, iveğen, akut.
* Aşırı (bunalım, geçimsizlik gibi kötü durumlar için) şiddetli; gergin.

hadde
* Madenleri tel durumuna getirmek için kullanılan ve türlü çapta delikleri olan çelik araç.

hadde fabrikası
* Som demire çubuk, köşebent, levha, ray gibi biçimler verilen yapım evi.

haddeci
* Hadde işiyle uğraşan kimse.

haddeden geçirmek
* en küçük ayrıntısına kadar incelemek, dikkatle araştırmak.

haddehane
* Ham demir madeninin eritildiği büyük ocak, fırın.

haddeleme
* Haddelemek işi.

haddelemek
* Madenleri haddeden geçirerek, birtakım işlemler sonucu, istenilen biçime getirmek.

haddi hesabı yok
* pek çok, sınırı, ölçüsü yok.

haddi mi (veya haddine mi düşmüş)
* onun bunu yapmaya yetkisi veya yeteneği yoktur.

haddi olmamak
* (hakkı veya yetkisi) olmamak.

haddikifayeyi bulmak
* yeterince olmak.

haddinden fazla
* gereğinden çok, aşırı.

haddini aşmak

* ölçüyü kaçırmak, aşırı gitmek.

haddini bildirmek
* sert bir karşılıkla uslandırmak, yola getirmek, cezalandırmak.

haddini bilmek
* kendi değer ve yeteneğini olduğundan üstün görmemek.

haddizatında
* Aslında.

hademe
* İş yerlerinde temizlik ve getir götür işlerine bakan görevli, odacı, müstahdem.

hademeihayrat
* Din kuruluşlarında temizlik ve ayak işlerine bakan görevliler.

hademelik
* Hademe olma durumu veya hademenin görevi, odacılık.

hadım
* Kısırlaştırılmış, enenmiş erkek.

hadım ağası
* Harem ağası.

hadım etmek
* kısırlaştırmak, enemek.

hadımlaştırma
* Hadımlaştırmak işi.

hadımlaştırmak
* Eneyerek kısırlaştırmak.

hadımlık
* Hadım olma durumu.

hadi
* Bkz. Haydi.

hadi hadi
* "Kısa kes", "işi uzatma", "bizi aldatamazsın" anlamında kullanılır.
* Çabukluk, acele bildirir.

hadim
* Hizmet eden, hizmet edici; yarayan, yarar.

hadis
* Hz. Muhammed'in genel kural değerindeki söz ve davranışları.
* Bu söz ve davranışları inceleyen bilim.

hâdis
* Sonradan ortaya çıkan.

hâdisat
* Olaylar, hadiseler.

hadise
* Olay.

hadise çıkarmak

* olay çıkarmak.

hadiseli
* Olaylı.

hadisene
* Haydisene.

hâdisesiz
* Olaysız.

hadsiz hesapsız
* Sayılamayacak derecede çok.

haf
* Futbolda kalecinin önünde bulunan iki bekin önündeki üç oyuncudan her biri.

hafakan
* Sıkıntı, çarpıntı.

hafakanlar boğmak (veya basmak)
* sıkıntıdan bunalmak.

hafazanallah
* Kötü bir ihtimalden söz edilirken "Tanrı korusun" anlamında söylenir.

hafız
* Koruyan, saklayan.
* Kur'an'ı bütünüyle ezbere bilen ve okuyabilen kimse.
* Aptal, ahmak, bön.
* Bir şeyi anlamadan ezberleyen kimse.

hafıza
* Bellek.

hafıza kaybı
* Sinir sistemindeki bir arıza sebebiyle bilincin yitirilmesi.

hafızalı
* Hafizası olan.

hafızali
* Seyrek taneli, kalın kabuklu, etli ve parlak altın sarısı renginde büyük taneli bir tür üzüm.

hafızasız
* Hafizası olmayan.

hafızayı yoklamak
* hatırlamaya çalışmak.

hafızıkütüp
* Kitaplık görevlisi.

hafızlama
* Hafizlamak işi.

hafızlamak
* Çok çalışmak, ezberlemek, ineklemek.

hafızlık
* Hafiz olma durumu veya hafizın görevi.
* Aptallık, ahmaklık.

* Ezbercilik, bir şeyi anlamadan öğrenme özelliği.

hafi
* Gizli, saklı.

hafi celse
* Bkz. gizli oturum.

hafif
* Tartıda ağırlığı az gelen, yeğni, ağır karşıtı.
* Güç veya yorucu olmayan, kolay.
* Ağır başlı olmayan, ciddî olmayan, hoppa.
* (yiyecek için) Miktarı az, sindirimi kolay.
* Kalınlığı veya yoğunluğu az olan.
* Etkisi az olan.
* Zorlu olmayan.
* Önemli olmayan.
* (uyku için) Çabuk uyanılan.
* Çok dik olmayan (sırt, yokuş).
* Gücü az olan, belli belirsiz.
* Sıkıntısız, ferah.
* Belli belirsiz.

hafif atlatmak
* kötü bir durumdan çok az bir zararla kurtulmak.

hafif gelmek
* ağırlığı fazla olmamak.
* önemsiz görmek, değer verilmemek.

hafif giyinmek
* az ve ince giyinmek.

hafif hafif
* Yavaş yavaş, ağır ağır.

hafif hapis cezası
* Ayrı hücreye kapatılmaksızın çektirilen hapis cezası.

hafif sanayi
* Çeşitli tüketim malları üreten sanayi.

hafif sıklet
* Güreşte 68 kg, boks ve halterde 67,5 kg olarak tespit edilmiş ağırlık.

hafif tertip
* Şöyle böyle, biraz, aşırılığa kaçmadan.

hafif uyku
* Derin olmayan, kolayca uyanılabilen uyku.

hafif yollu
* Üstü kapalı, kısa bir açıklamayla.
* Davranışları ile içinde bulunduğu toplumun ahlâk anlayışına ters düşen (kadın), hafifmeşrep.

hafifçe
* Hafif olarak, hafif bir biçimde, belli belirsiz.

hafife almak
* küçümsemek, önemsememek.

hafifleme

* Hafiflemek işi.

hafiflemek
* Herhangi bir sebeple eski ağırlığı azalmak.
* Etkisi, gücü azalmak.
* Bir sıkıntıdan kurtulmak, rahatlamak.

hafifleşme
* Hafifleşmek işi.

hafifleşmek
* Hafiflemek.
* Ağır başlılığını yitirmek.

hafifleştirme
* Hafifleştirmek işi.

hafifleştirmek
* Hafiflemesine yol açmak.

hafifletici
* Hafifletme özelliği olan.

hafifletici sebep, -bi
* Suçun hafiflemesine sebep olan durum veya olay.

hafifletme
* Hafifletmek işi.

hafifletmek
* Hafiflemesine yol açmak, hafifleştirmek.

hafifleyiş
* Hafiflemek işi veya biçimi.

hafiflik
* Hafif olma durumu.
* Rahatlık.
* Davranışları içinde bulunduğu toplumun ahlâk anlayışına uymama durumu.

hafiflik etmek
* yakışıksız bir davranışta bulunmak veya söz söylemek.

hafifmeşrep
* Davranışları, içinde bulunduğu toplumun ahlâk anlayışına uymayan (kadın).

hafifseme
* Hafifsemek işi, yeğniseme, istihfaf.

hafifsemek
* Bir kimseyi veya bir şeyi önemsememek, yeğnisemek, istihfaf etmek.

hafifseyiş
* Hafifsemek işi veya biçimi.

hafiften
* Hafifçe, belli belirsiz, yavaş yavaş.

hafiften almak
* önemsiz bulup üzerine düşmemek, yeterince ilgilenmemek.

hafit

* Erkek torun.

hafiye
* Özel soruşturmalarla edindiği bilgileri ilgililere ileten kimse, detektif.

hafiyelik
* Hafiye olma durumu veya hafiyenin görevi.

hafniyum
* Atom numarası 72, atom ağırlığı 178,6 olan, az rastlanır bir element. Kısaltması Hf.

hafriyat
* Kazı.

hafriyatçı
* Hafriyat işi ile uğraşan kimse.

hafriyatçılık
* Hafriyatçının işi veya mesleği.

hafta
* Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem.

hafta arası
* Hafta içi her gün.

hafta arasında (veya içinde)
* iki pazar arasındaki günlerde.

hafta başı
* Haftanın ilk günü; genellikle pazartesi.

hafta içi
* Haftanın her günü.

hafta sekiz, gün dokuz
* tedirgin edercesine sık sık.

hafta sonu
* Haftanın son günleri, genellikle cumartesi ve pazar.

haftalık
* Haftada bir kez yapılan veya yayımlanan.
* Herhangi bir hafta süren.
* Haftada bir ödenen para.

haftalıkçı
* Ücretini haftadan haftaya alan (kimse).

haftalıklı
* Ücretini haftadan haftaya alan (kimse).

haftaym
* Futbolda 45'er dakikalık iki dönemin her biri, yarı.
* Bu iki dönem arasında kalan 15 dakikalık dinlenme süresi, ara.

hah
* Olması istenen veya beklenen bir şey olur olmaz duyulan sevinci ve onama duygusunu anlatır.

hah şöyle
* yapılan bir işin beğenildiğini anlatır.

haham
* "hikmet" Yahudi din adamı.

hahambaşı
* Bir ülkedeki Yahudi topluluğunun dinî başkanı.

hahambaşılık
* Hahambaşının görevi veya hahambaşına yardımcı olan teşkilât.

hahamhane
* Hahambaşının çalıştığı yer.

hahamlık
* Hahamın unvanı ve görevi.

hahha hahhah
* Alaylı yapmacıklı gülüş.

hahnyum
* Atom numarası 105 olan, kaliforniyum atomlarının, azot çekirdekleriyle bombardımanından elde edilmiş yapay element, nilsbohryum. Kısaltması Ha.

hail
* Engel.

haile
* Çok acıklı olay.
* Manzum biçimde yazılmış trajedi.

hain
* Hıyanet eden (kimse).
* Zarar vermekten, üzmekten veya kötülük yapmaktan hoşlanan (kimse).
* Bazen sitemli bir seslenme olarak kullanılır.
* Kötü bir niyet taşıyan.

hain hain
* Kötü bir biçimde.

haince
* Hain bir anlam taşıyan.
* Hain bir biçimde.

hainleşme
* Hainleşmek işi.

hainleşmek
* Haince davranır olmak.

hainlik
* Hain olma durumu veya haince davranış.

hainlik etmek
* (birine) haince davranmak, kötülük etmek.

haiz
* Bir şeyi olan, elinde bulunduran, taşıyan.

haiz olmak
* elinde bulundurmak, uygun olmak, taşımak.

haje
* Afrika'da yaygın kobra türü (Naja haje).

Hak
* Tanrı'nın adlarından biri.

hak
* Adalet.
* Adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şey, kazanç.
* Dava veya iddiada gerçeğe uygunluk, doğruluk.
* Geçmiş ve harcanmış emek.
* Pay.
* Emek karşılığı ücret.
* Doğru, gerçek.

hak
* Maden, ağaç, taş üzerine elle yazı veya şekil oyma.
* Kâğıttaki yazıyı kazıma.

hâk
* Toprak.

Hak dini
* İslâmiyet.

hak ediş
* Bir üretim veya yapım sırasında hak edilmiş durum veya para.

hak etmek
* bir emek karşılığı hakkı olan şeyi elde etmek, hak kazanmak.
* lâyık olduğu (kötü) karşılığı almak.
* bir başarı dolayısıyla ödüllendirilmek.

hak getire
* yoktur, bulunmaz, ne arar.

hâk ile yeksan etmek (veya olmak)
* (yapı, şehir vb. için) temelinden yıkıp harap etmek (veya olmak), bütünüyle ortadan kaldırmak (veya kalkmak).

hak kazanmak
* emeğin karşılığını alabilecek duruma gelmek.

hak kuşu
* İshak kuşu.

hak vermek
* birinin düşüncesini, davasını, iddiasını doğru bulmak.

hak yemek
* başkalarının hakkını vermemek.

hak yerini bulur (veya hak yerde kalmaz)
* haksızlık er geç ortaya çıkar.

hak yolu
* Doğruluk, doğru yol.

hakan
* Türk, Moğol ve Tatar hanları için "hükümdarlar hükümdarı" anlamında kullanılan bir unvan.
* Osmanlı padişahlarına verilen unvan.

hakanlık
* Hakan olma durumu.

* Hakanın egemenliğindeki ülke.
* Hakanın yönetimi.

hakaret
* Onur kırma, onura dokunma, küçültücü söz veya davranış.

hakaret etmek
* bir şeyi veya bir kimseyi aşağılık ve değersiz gösterecek biçimde davranmak.

hakaret görmek
* ağır veya küçültücü davranış görmek, aşağılanmak.

hakaret saymak
* bir sözü veya davranışı hakaret olarak kabul etmek.

hakaretamiz
* Hakaret içeren, hakaret dolu.

Hakas
* Rusya'daki Hakas Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk halkı ve bu halktan olan kimse.

Hakasça
* Hakas Türkçesi.

hakça
* Doğrulukla.

hakçası
* Doğrusu, doğru olanı.

hakem
* Yargıcı.
* Güreş, futbol gibi oyunlarda, oyunu yöneten sorumlu kişi.

hakem heyeti
* Bazı ülkelerde yurttaşlardan seçilmiş ve mahkemede yargı görevini yapan geçici kurul, jüri.
* Yarışma, münazara vb. nde en doğru ve kesin sonucu belirlemekle görevli kurul, yargıcılar kurulu.

hakem kararı
* Sporda (özellikle güreş ve boksta) sonucun hakem veya hakemler tarafından ilân edilmesi.
* Mahkemeler tarafından tayin edilen yeminli hakemlerin verdiği karar.

hakemlik
* Hakemin görevi, yargıcılık.

hakeza
* Bunun gibi, böyle.

hâkî
* Yeşile çalar toprak rengi.
* Bu renkte olan.

hakikat
* Bir işin doğrusu, gerçek, asıl, esas.
* Gerçeklik.
* Gerçekten; doğrusu.

hakikat olmak
* gerçek duruma gelmek, gerçekleşmek.

hakikaten
* Gerçekten, sahiden, doğrusu da budur ki.

hakikatli
* Yakınlığı ve bağlılığı sürekli olan, vefalı.

hakikatsiz
* Yakınlığı ve bağlılığı sürekli olmayan, vefasız.

hakikatsiz çıkmak
* yakınlığı ve bağlılığı sürekli olmamak.

hakikatsizlik
* Hakikatsiz olma durumu, vefasızlık.

hakikî
* Gerçek.
* Niteliği değişmemiş, aslına uygun olan, gerçek olan.

hakim
* Bilge.
* Tanrı.

hâkim
* Egemenliğini yürüten, buyruğunu yürüten, sözünü geçiren egemen.
* Yargıç.
* Başta gelen, başta olan, baskın çıkan.
* Duygu, davranış vb. ni iradesiyle denetleyebilen (kimse).
* Yüksekten bir yeri bütün olarak gören.
* Benzerleri arasında güç ve önem bakımından başta gelen, dominant, başat.

hâkim olmak
* buyruğunu yürütmek, egemenliğini sürdürmek.
* etkili olmak, hükmetmek.

hakimane
* Bilgece.

hâkimane
* Buyururcasına, hükmedercesine.

hâkimiyet
* Egemenlik.

hâkimiyetimilliye
* Ulusal egemenlik, millî egemenlik.

hâkimlik
* Sözünü geçirme, buyruğunu yürütme durumu.
* Yargıçlık.

hakir
* Aşağı görülen, değersiz, hor.

hakir görmek
* önemsememek, değer vermemek, küçümsemek, küçük görmek, hor görmek.

Hakka erenler
* (dinde) Tanrı sırrına erişip manevî güç kazananlar.

hakkâk
* Hak (II) işleri yapan sanatçı, oymacı.

hakkaniyet

* Hak ve adalete uygunluk, doğruluk, nasfet.

hakketme
* Hakketmek işi.

hakketmek
* Maden, ağaç, taş üzerine elle yazı veya şekil oymak.
* Yazı ve şekilleri kazıyarak silmek.

hakkı geçmek
* birinin payından başkası almış olmak.
* birinde veya bir şeyde emeği olmak.

hakkı için
* kutsal şeyleri anlatan kelimelerden sonra getirilerek ant içmek için söylenir.

hakkı olmak
* payı, alacağı, hissesi olmak.
* sözünde, düşüncesinde, iddiasında haklı olmak.

hakkı ödenmez
* onun iyiliklerine, emeklerine karşılık olarak ne yapılsa azdır.

hakkı var
* doğru düşünüyor, doğru söylüyor, doğru davranıyor.

hakkıhıyar
* Seçme hakkı, muhayyerlik.

hakkıhuzur
* Bir toplantıda bulunma karşılığı alınan para, oturum ücreti.

Hakkın rahmetine kavuşmak (veya Hakka kavuşmak, Hakka yürümek)
* ölmek.

hakkında
* İlgili olarak, üzerine.

hakkından gelmek
* zor bir işi başarı ile sona erdirmek.
* yenmek, öç almak veya cezasını vermek.

hakkını aramak
* hakkı olduğuna inandığı şeyi elde etmeye çalışmak.

hakkını helâl etmek (veya etmemek)
* hakkını, emeğini bağışlamak (bağışlamamak).

hakkını vermek
* gereğini bütün olarak yerine getirmek.
* birinin çalışmasının karşılığını gereğince değerlendirmek.

hakkını yemek
* birinin hakkı olan şeyi vermemek.

hakkısükût
* Susmalık, sus payı.

hakkıyla
* Gereği gibi, iyice.

haklama

* Haklamak işi.

haklamak
* Bozmak, perişan etmek, yenmek.
* Kırmak, bozmak.
* Yiyip bitirmek.

haklaşma
* Haklaşmak biçimi veya durumu.

haklaşmak
* İki taraf birbirine hakkını verip, alacak verecekleri kalmamak, ödeşmek.

haklı
* Hakka uygun, doğru, yerinde.
* Davası, iddiası, düşüncesi veya davranışı doğru ve adalete uygun olan (kimse).

haklı bulmak
* davasını, iddiasını, düşüncesini, davranışını doğru bulmak, yerinde görmek.

haklı çıkmak
* davasının, iddiasının, düşüncesinin veya davranışının doğru olduğu anlaşılmak.

haklı olmak
* davası, iddiası, davranışı, düşüncesi adalete uygun olmak.

haklılık
* Haklı olma durumu.

hakperest
* Haksever.

hakperestlik
* Hakseverlik.

haksever
* Doğru bildiği şeyden ayrılmayan (kimse), hakperest.

hakseverlik
* Haksever olma durumu, hakperestlik.

haksız
* Hak ve adalete uygun olmayan.
* Davası, iddiası, davranışı, düşüncesi doğru ve yerinde olmayan (kimse).

haksız bulmak
* bir iddiayı, düşünceyi, davranışı doğru ve yerinde bulmamak.

haksız yere
* Haksız olarak, hak etmediği hâlde.

haksızca
* Hakka, adalete uymayan (biçimde).

haksızlık
* Haksız olma durumu.
* Hak ve adalete aykırılık.

haksızlık etmek
* adalete aykırı davranmak, gadretmek.

hakşinas

* Haktanır.

hakşinaslık
* Haktanırlık.

haktanır
* Herkesin hakkını gözeten (kimse), hakşinas.

haktanırlık
* Haktanır olma durumu.

hakuran
* Kumru.

hakuran kafesi gibi
* birçok aralıkları, açıklıkları bulunan (oda, yer).

hal
* Çözme, çözülme; eritme; karışık bir sorunun içinden çıkma, sonuca varma.

hal
* Genellikle üstü kapalı pazar yeri.

hal
* Tahttan indirme.

hâl
* Bir şeyin içinde bulunduğu şartları veya taşıdığı niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.
* Davranış, tutum, tavır.
* Şimdiki zaman, içinde yaşanılan zaman.
* Güç, kuvvet, takat.
* Kötü durum, sıkıntı, dert.

hal çaresi
* Çözüm yolu.

hâl değişimi
* Bir yıldızın sıcaklığına, basıncına, yoğunluğuna, aydınlatma gücüne veya kütlesine ilişkin değişim.

hâl hatır sormak
* bir kimseye "nasılsınız, ne durumdasınız"anlamında nezaket sorusu yöneltmek.

hâl olmak
* kötü duruma düşmek, ölmek.

hâl ulacı
* Zarf-fiil.

hala
* Babanın kız kardeşi.

hâlâ
* Şimdiye kadar veya o zamana kadar, henüz.

hâlâ o masal
* hep aynı söz, aynı düşünce, davranış veya sorun.

Halaç
* İran'ın güneyinde yaşayan bir Türk topluluğu veya bu topluluktan olan kimse.

Halaçça
* Halaç Türkçesi.

halaoğlu
* (birine göre) Halanın oğlu veya çocuğu, halazade.

halâs
* Bir yerden, bir şeyden kurtulma, kurtuluş.

halâs olmak
* kurtulmak.

halâskâr
* Kurtarıcı.

halat
* Kenevirden yapılmış çok kalın ip.

halat çekme
* Bir halatı birer ucundan tutan iki tarafın birbirini çekmesiyle yapılan yarışma.

halâvet
* Sevimlilik, şirinlik, tatlılık.

halay
* Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde davul ve zurna eşliğinde toplu olarak oynanan bir halk oyunu.

halay çekmek (veya tepmek)
* halay oyunu oynamak.

halayık
* Kadın köle, cariye.

halayıklı
* Halayığı olan.

halayıklık
* Halayık olma durumu.

halaza
* Ekinler biçilirken tarlaya dökülen tanelerden ertesi yıl kendiliğinden yetişen ekin.

halazade
* Halaoğlu veya halakızı.

hâlbuki
* Oysa, oysaki.

hâlden anlamak (veya bilmek)
* bir kimsenin içinde bulunduğu güç durumu anlayarak, sezerek, anlayış göstermek.

haldır haldır
* Hızla ve ses çıkararak.

hale
* Ayın çevresinde görülen ışık halkası, ağıl, ayla.
* Hristiyanlıkta aziz sayılanların resimlerinde başları çevresinde çizilen daire.

hâle yola koymak
* iyi bir düzen vermek, tertiplemek.

Halebî
* Halep halkından olan kimse.

Halebî ordaysa arşın burada
* bir iddiayı veya sözü abartılmış bularak kanıtını istemek için kullanılır.

halef
* Birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse, ardıl, selef karşıtı.

halef selef
* Biri ötekinin yerini alma.

halef selef olmak
* biri ötekinin yerini almak, yerine geçmek.

halel
* Bozma, bozukluk.

halel gelmek
* bozulmak, zarara uğramak.

halel getirmek (veya getirmemek)
* zarar vermek, engel olmak, ket vurmak.

halel vermek
* bozmak, sarsmak.

haleldar
* Bozukluğu olan.

haleldar olmak
* bozulmak, sarsılmak.

halelenme
* Halelenmek işi.

halelenmek
* (Ay) Çevresinde ışık halkası oluşmak, ağıllanmak.

haleli
* Halesi olan.

hâlen
* Şimdi, şu anda, bugünkü günde.

Halep çıbanı
* Şark çıbanı.

halet
* Durum.

haletiruhiye
* Ruhî durum, ruh durumu.

hal'etme
* Hal' etmek işi veya biçimi.

hal'etmek
* Tahttan indirmek.

halfa
* Buğdaygillerden, lifleri ip, çuval ve kâğıt yapımında kullanılan bir bitki (Sitipa tenacissima).

half-time
* Bkz. haftaym.

halhal
* Kadınların ayak bileklerine taktıkları bilezik.

halı
* Yere veya mobilya üstüne serilmek, duvara gerilmek için, çoğu yünden dokunan, kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın yaygı.

halıcı
* Halı dokuyan veya satan kimse.

halıcılık
* Halı dokuma sanatı veya sanayii.
* Halı alıp satma işi.

hali
* Boş, ıssız, tenha.

hâli (veya hâlleri) duman olmak
* kötü duruma düşmek.

hâli harap olmak
* bitkin, perişan olmak, kötü duruma düşmek.

hâli kalmamak
* gücü takatı, eski durumu olmamak.

hâli tavrı yerinde
* durumu, görünüşü, davranışı düzgün.

hâli üzere
* olduğu gibi.

hâli vakti yerinde
* paraca durumu iyi, zengince.

haliç
* Koy, körfez.
* Gelgit olayının belirgin olduğu yerlerde, bu olaydan doğan akıntıların etki yaptığı kıyılarda akarsu ağızlarının huni biçiminde genişlemiş durumu.

halife
* Hz. Muhammed'in vekili olarak Müslümanların imamlığını ve şeriatın koruyuculuğunu yapmakla görevli kimse.
* Hükümdar.
* Osmanlı padişahlarının kullandıkları unvanlardan biri.
* Babıali kalemlerinde kâtip.
* Çok iyi yetişmiş, eğitilmiş kimse.

halifelik
* Halifenin görevi, hilâfet.
* Halife niteliği ve makamı.
* Halifenin egemenliği altındaki ülkeler.

hâlihazır
* Şimdiki durum, bugünkü durum.

hâlihazırda
* Bu günlerde, son zamanlarda.
* Şimdi, şu anda.

halik

* Yaratıcı, yaratan, yoktan var eden.
* öz. (büyük H ile) Yaradan, Tanrı.

Halil İbrahim bereketi
* İbrahim Peygamber'i işaretle bolluk, refah anlatır.

halile
* Doğu Hindistan'da yetişen bir bitki (Terminalia citrina).

halim
* (insanlar için) Yumuşak huylu.

halim selim
* Yumuşak ve doğru (kimse).

hâlinde
* (görünümünde) olarak.

hâline bakmamak
* kendisinin ne durumda olduğunu düşünmeden gücünü aşan işlere kalkışmak.

hâline gelmek
* gibi olmak.

hâline köpekler gülüyor
* çok kötü bir duruma düşenler için kullanılır.

hâlini almak
* herhangi bir duruma gelmek.

halis
* Katışık olmayan, katışıksız, saf.

halis muhlis
* Katışıksız, eksiksiz, öz.

halisane
* Her türlü çıkar düşüncesinden uzak olarak, temiz yürekle, içtenlikle.

halisüddem
* Katışıksız, saf kan.

halita
* Alaşım.
* Birden çok ögeden oluşmuş karmaşık bir bütün.

haliyle
* Olduğu gibi.
* Olağan bir sonuç olarak, ister istemez.

halk
* Aynı ülkede yaşayan, aynı uyrukta olan insan topluluğu.
* Aynı soydan gelen, ayrı ülkelerin uyruğu olarak yaşayan insan topluluğu.
* Bir ülke içerisinde yaşayan değişik soylardan insan topluluklarının her biri.
* Belli bir bölgede veya çevrede yaşayanların bütünü.
* Yöneticilere göre bir ülkedeki yurttaşların bütünü.
* Aydınların dışında kalan topluluk.

halk
* Yaratma.

halk adamı

* İçinden çıktığı halk kesiminin bütün özelliklerini yakından bilen, halk tarafından sevilen kimse.

halk ağzı
* Aynı lehçe içinde daha küçük ayrılıklar gösteren ve belli yerleşim bölgelerine özgü olan konuşma dili.

halk avcılığı
* Demagoji.

halk avcısı
* Demagog.

halk bilgisi
* Halk biliminin, çevreyi oluşturan canlı, cansız doğal nesnelerle ilgili inanç ve uygulamaları konu alan dalı.

halk bilimci
* Halk bilimiyle ilgili araştırma, derleme, incelemeler yapan kimse, folklorcu.

halk bilimi
* Bir ülkede yaşayan halkın kültür ürünlerini, sözlü edebiyatını, geleneklerini, törelerini, inançlarını, mutfağını, müziğini, oyunlarını, halk hekimliğini vb. ni inceleyerek, bunların birbirleriyle ilişkilerini belirten; kaynak, evrim, yayılım, değişim, etkileşim gibi sorunlarını çözmeye, sonuç, kural, kuram ve yasaları bulmaya çalışan bilim dalı, folklor, halkiyat.

halk bilimsel
* Halk bilimi ile ilgili, folklorik.

halk dili
* Halk ağızlarından ortak dile geçerek, ortak dildeki karşılığı ile birlikte dile bir çeşni katmak üzere yaygın bir biçimde kullanılan ağız özelliklerinin bütünü.

halk edebiyatı
* Adı belli olan veya olmayan kimselerin, halk ozanlarının yarattıkları şiir, destan ve hikâye gibi edebiyat türlerine verilen ad.

halk etmek
* yaratmak.

halk evi
* Halk evleri kuruluşunun görev yaptığı yapı.

halk evleri
* Halkı eğitip millî birliğe ve ülküye yöneltmek amacıyla kurulmuş olan kuruluşlar.

halk matinesi
* Tiyatro, sinema vb. eğlence yerlerinin düzenledikleri ucuz matine.

halk müziği
* Yazılı hiçbir kurala dayanmadan, yalnızca işitme yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılan, halkın ortak malı olan geleneksel müzik türü.

halk odası
* Küçük yerleşim bölgelerinde toplu görüşme için yapılmış küçük yer, oda.

halk okulu
* Halk için gerekli olan bilgilerin verildiği okul.

halk oylaması
* Büyük bir topluluğun türlü siyasî ve toplumsal sorunlar karşısında olumlu veya olumsuz görüşünü belirlemek için başvurulan oylama, referandum.

halk ozanı
* Halk içinde yetişen, deyişlerini genellikle sazla söyleyen, sözlü şiir geleneğine bağlı ozan, âşık.

halk yardakçılığı
* Halkı kışkırtma işi, tahrikçilik.

halk yardakçısı
* Halkı kışkırtan, halkı kötü yola sevkeden kimse.

halka
* Çeşitli metallerden veya tahtadan yapılmış çember.
* Çember biçiminde çeşitli nesnelerden yapılmış tutturma aracı.
* Değerli metallerden yapılan çember biçimindeki süs eşyası.
* Su gibi sıvıların içine katı bir nesnenin düşmesiyle oluşan, gittikçe büyüyerek açılan çembere benzeyen biçim.
* Çember biçiminde dizilmiş topluluk.
* Uykusuzluk, yorgunluk, üzüntü gibi sebeplerle göz altında beliren koyuluk.
* Bir tür ufak, yağlı ve tuzlu simit.
* Yerden yüksekliği ayarlanabilen aralıklara asılı iki halatın uçlarına takılan 18 cm çapında, 28 mm kalınlığında tahta veya deri kaplı iki demir halkadan oluşan asılma araçlarından her biri.

halka (veya âleme) verir talkını (telkini), kendi yutar salkımı
* verdiği öğüde kendi uymayan kimseler için kullanılır.

halka dizilişli
* Aynı eksen çevresinde dizilmiş.

halka dönük
* Halkın yararına olan.

halka inmek
* halkın anlayış ve görüş düzeyinde olmak.

halka olmak
* bir çember biçiminde dizilmek.

halka oyunları
* El ele tutuşup çember biçiminde dizilerek oynanan oyunlar.

halka yay
* Boru anahtarının iyi tutmasını sağlayan ve çevreyle anahtar kolu arasına konulan sarmal yay.

halkacı
* Halka yapan veya satan kimse.
* Lûnaparklarda şişe, sigara gibi nesnelere halka geçirmek yoluyla oyun oynatan kimse.

halkalama
* Halkalamak işi.

halkalamak
* Bir şeyi kıvırarak halka biçimine getirmek.
* Bir yer veya şeyin çevresini çember biçiminde kuşatmak.

halkalanış
* Halkalanmak işi veya biçimi.

halkalanma
* Halkalanmak işi.

halkalanmak
* Halka biçiminde oluşmak.

halkalayış
* Halkalamak işi veya biçimi.

halkalı
* Halkası olan.
* Bir tür olta iğnesi.

halkalı damar
* Bitkilerin gelişmesine yarayan halka biçimindeki damar.

halkalı gözler
* Çevresindeki tenin rengi koyu olan gözler.

halkalılar
* Sülüklerle solucanları içine alan sınıf.

halkamsı
* Halka biçiminde olan.

halkavî
* Halka biçiminde olan.

halkçı
* Halkın yararı için uğraşan (kimse).

halkçılık
* Bireyler arasında hiçbir hak ayrılığı görmemek, topluluk içinde hiçbir ayrıcalık kabul etmemek, halk adı verilen tek ve eşit bir varlık tanımak görüş ve tutumu, popülizm.
* XX. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan, yoksul halkın yaşayışı ve duyguları üzerinde duran bir edebiyat çığırı, popülizm.

halkiyat
* Halk bilimi, folklor.

halkoyu
* Büyük bir topluluğun türlü siyasî ve toplumsal sorunlardaki görüşünün alınması ve ona göre uygulamaya girişilmesi için yapılan oylamada halkın bildirdiği olumlu veya olumsuz oy.

hallaç
* Yünü, pamuğu yay veya tokmak gibi bir araçla kabartma, ditme işini yapan kimse, atımcı.

hallaç pamuğu gibi atmak
* toplu durumda bulunan kişi veya nesneleri darmadağın etmek.

hallaçlık
* Hallacın yaptığı iş, atımcılık.

hallenme
* Hallenmek işi.

hallenmek
* Yeni bir duruma girmek, değişmek.
* Kendinden geçmek, bayılır gibi olmak.
* Bir şeye karşı istek duymak. hallenip küllenmek kendi imkânlarıyla iyi kötü geçinip gitmek, kendi yağıyla kavrulmak.

halleşme
* Halleşmek işi.

halleşmek
* Karşılıklı dertlerini anlatmak, dertleşmek.
* Bir şeyle yakından ilgilenmek.

halletme

* Halletmek işi.

halletmek
* Güç görünen bir olay veya duruma çözüm yolu bulmak.
* Çözmek.
* Yoluna koymak, olumlu sonuca bağlamak.
* Bir cismi bir sıvı içinde eritmek.
* Bir yemeği yenecek duruma getirmek.
* Cinsel ilişki kurmak.

hallice
* Durumu benzerlerine göre biraz daha iyi olan.

hallihamur
* İçinde bulunduğu şartlara uymak anlamına gelen hallihamur olmak deyiminde geçer.

hallolma
* Hallolmak durumu.

hallolmak
* Çözümlenmek, sonuçlanmak.
* Bir sıvı içinde erimek.

hallolunma
* Hallolunmak durumu.

hallolunmak
* Çözülmek, sonuca bağlanmak.

halojen
* Madenlerle birleşince tuz verebilen flor, klor, brom ve iyot elementlerine verilen ad.

hâlsiz
* Hâli, gücü olmayan, bitkin, dermansız, takatsiz.

hâlsizce
* Hâlsiz bir biçimde (olan).

hâlsizleşme
* Hâlsizleşmek durumu.

hâlsizleşmek
* Hâlsiz bir duruma gelmek.

hâlsizlik
* Hâlsiz olma durumu, bitkinlik, dermansızlık, takatsizlik.

halt
* Bir şeyi başka bir şeyle karıştırma.
* Uygunsuz söz söyleme, uygunsuz iş yapma.
* Uygun olmayan, beğenilmeyen şey.

halt etmek
* uygunsuz bir söz söylemek, uygunsuz davranmak.

halt karıştırmak
* uygunsuz davranışta bulunmak veya iş yapmak.

halt yemek
* yakışıksız ve kötü bir iş yapmak.

halter

* Birbirine metal sapla bağlanmış iki gülle veya disklerden yapılmış araç.
* Bu aracı iki elle kaldırmayı amaçlayan spor dalı.

halterci
* Halter sporu yapan kimse.

haltercilik
* Halterci olma durumu.

halûk
* Temiz huylu, iyi ahlâklı.

halvet
* Issız yerde yalnız kalma.
* Issız ve kapalı yer.
* Hamamlarda çok sıcak küçük yer.

halvet gibi
* çok sıcak (yer, oda).

halvet olmak
* görüşmek için yalnız kalıp içeriye kimseyi sokmamak.

halvethane
* Eski saraylarda girilmesi yasak olan oda.
* Eski tekkelerde dervişlerin yalnızca ibadet etmek ve çile doldurmak için kapandıkları oda.

Halvetî
* İbadetlerini tenhada yapan bir tarikat.
* Bu tarikattan olan kimse.

ham
* (meyve için) Yenecek kadar olgun olmayan.
* İşlenmemiş (madde).
* İdmansız.
* Gerçekleşme kolaylığı veya imkânı olmayan.
* Kaba, toplum kurallarını bilmeyen, incelmemiş.

ham besi suyu
* Kökler tarafından topraktan emilip yapraklara kadar çıkan besi suyu.

ham ervah
* Yersiz, yakışıksız söz ve davranışları olan kimse, çiğ adam.

ham gaz
* İşlenmemiş gaz.

ham hayal
* Gerçekleşmeyecek düşünce veya ümit.

ham hum
* "Belirsiz birtakım sözler söylemek" anlamına gelen ham hum etmek deyiminde geçer.
* Önemsiz, boş söz.

ham hum şaralop
* düzenle veya el çabukluğu ile yapılan, kimsenin akıl erdiremediği iş.

ham madde
* Bir ürün veya mal oluşturmak için gerekli maddelerin işlenmeden önceki doğal durumu.

ham payı
* Zıvanalı geçmeleri sağlamlaştırmak amacı ile zıvanadan genellikle üçte biri oranında çıkarılan parça.

hamail
* Omuzdan çapraz olarak bele inen bağ, hamaylı.
* Muska.

hamak
* İki ağaç veya direk arasına asılarak içine yatılan ve sallanabilen, ağdan veya bezden yapılmış yatak, ağ yatak.

hamakat
* Ahmaklık.

hamal
* Ücretle yük taşıyarak geçinen kimse, taşıyıcı, yükçü.

hamal camal
* Hamal ve benzeri kimseler.

hamal semeri
* Arkalık.

hamal sırığı
* Sırık hamallarının kullandığı ağaç.

hamala semeri yük olmaz
* insana kendi işi ağır gelmez.

hamalbaşı
* Hamallara başkanlık eden kimse.

hamaliye
* Hamal ücreti, hamallık.

hamallığını etmek (veya yapmak)
* bir işin önemsiz, fakat ağır ve yorucu yükünü taşımak.

hamallık
* Hamalın yaptığı iş.
* Hamala verilen para, hamaliye.
* Kaba ve ağır iş.
* Gereksiz yere yüklenme.
* Zihni gereksiz bilgilerle doldurma.

hamam
* Yıkanılacak yer, yunak, ısı dam.

hamam anası
* Kadınlar hamamında natırları yöneten kadın.
* İri yarı, güçlü ve şişman kadın.

hamam bohçası
* Kadınların çarşı hamamına giderken çamaşırlarını veya eşyalarını koyduğu bohça.

hamam böceği
* Hamam böceğigillerden, temiz tutulmayan yerlerde üreyen zararlı bir böcek (Blatta orientalis).

hamam böceğigiller
* Düz kanatlılar takımına giren, örnek hayvanı hamam böceği olan bir familya.

hamam gibi
* pek sıcak.

hamam kesesi

* Hamamda kiri çıkarmak için kullanılan kıldan veya kenevirden örülmüş ele geçebilen kese.

hamam otu
* Vücuttaki gereksiz kılları almak için çamur kıvamına getirilip sürülen toz.

hamam takımı
* Hamamda kullanılan havlu, kese, tas gibi gerekli araçlar.

hamam tası
* Banyo ve hamamlarda çeşmeden veya kurnadan su alıp dökünmeye yarayan yayvan kap.

hamam yapmak
* yıkanmak.

hamama giren terler
* bir işe girişen kimse, o işin güçlüklerini veya masraflarını göze almalıdır.

hamamcı
* Hamam işleten kimse.

hamamcı olmak
* gusül abdesti alması gerekmek.

hamamcılık
* Hamamcı olma durumu veya hamamcının yaptığı iş.

hamamın namusunu kurtarmak
* görünüşünü kurtarmaya yönelen birtakım yetersiz çarelere başvurarak kötü bilinen bir yere onur kazandırmaya çalışmak.

hamamlık
* Bazı evlerde yıkanmak için ayrılmış, çoğunlukla içi ve yanları çinko kaplı, dolaba benzer yer.

hamarat
* Ev işlerinde çok çalışan ve becerikli kadın.

hamaratça
* Hamarat bir biçimde, hamarat gibi.

hamaratlaşma
* Hamaratlaşmak işi.

hamaratlaşmak
* Hamarat duruma gelmek, hamarat olmak.

hamaratlık
* Hamarat olma durumu.

hamarattaze
* Çalışkan, becerikli (olan).

hamaset
* Yiğitlik, kahramanlık, cesaret.

hamasî
* Yiğitlerden ve yiğitliklerden söz eden (destan, şiir).

hamaylı
* Bkz. hamail.

Hambelî
* \343 Hanbelî.

hamburger
* Bir tür köfteli ve yuvarlak ekmekli sandviç.

hamburgerci
* Hamburger yapan veya satan kimse.

hamdetme
* Hamdetmek işi veya biçimi.

hamdetmek
* Tanrı'ya şükretmek.

hamdüsena
* Tanrı'ya olan şükran duygularını bildirme.

Hamel
* Koç burcu.

hamhalat
* Kaba saba, görgüsüz.
* Verimsiz, çorak, kuru.

hamız
* Asit.

hami
* Gözeten, koruyan, koruyucu (kimse).
* Kayıran, kayırıcı (kimse).

hamil
* Elinde bulunduran, üzerinde taşıyan.
* Destek, bindi.

hamil olmak
* üzerinde bulundurmak, taşımak.

hamile
* Gebe, yüklü, aylı.

hamilelik
* Gebelik.
* Hamile elbisesi.

hamilen
* Üzerinde taşıyarak.

hamilikart
* Tavsiye edildiği yazılı kartı, pusulayı taşıyan kimse.

haminne
* Yaşlı ve saygı duyulan kadınlara verilen unvan.

hamisiz
* Koruyucusu, kayıranı olmayan.

hamiş
* Mektup kâğıdının boş bir yerine yazılan ek düşünce, çıkma, not (post scriptum).

hamiyet
* Bir insanın yurdunu, ulusunu ve ailesini koruma çabası.

hamiyetli
* Hamiyeti olan.

hamiyetperver
* Hamiyetli, hamiyet sahibi.

hamiyetperverlik
* Hamiyet sahibi olma.

hamiyetsiz
* Hamiyeti olmayan.

hamiyetsizlik
* Hamiyetsiz olma durumu.

hamla
* Küreklerin bir kez suya daldırılıp çıkarılması.
* Bu biçimde sandalın aldığı yol.
* Kıçtan birinci oturak.

hamlacı
* Büyük sandal ve kayıklarda kıçtan birinci oturakta kürek çeken kimse.

hamlaç
* Üfleç.

hamlama
* Hamlamak.
* Çini toprağından yapılmış nesnelerin ilk pişirilişi.
* Bu pişirmenin yapıldığı fırın bölümü.

hamlamak
* Uzun zaman idman yapmamak, hareket etmemek yüzünden gücünü veya çevikliğini yitirmek.

hamlaşma
* Hamlaşmak durumu.

hamlaşmak
* Hamlamak durumu.

hamle
* İleri atılma, atılım.
* Saldırış, savlet.
* Satrançta ve damada taş sürme işi.
* Atak (II).

hamle etmek (veya yapmak)
* atılmak, saldırmak.
* önemli bir işe girişmek, bir işte başarı sağlamak için çaba harcamak.

hamleci
* Atılımcı.

hamletme
* Hamletmek işi.

hamletmek
* Bir sebebe yüklemek, yormak.

hamlık
* Ham olma durumu.
* İdmansızlık.

hamse
* Divan edebiyatında beş mesnevînin bir araya gelmesinden oluşan eser.

hamsi
* Hamsigillerden, Akdeniz, Karadeniz ve Batı Avrupa kıyılarında avlanan, 10-12 cm boyunda, ince uzun bir balık (Engraulis encrasicholus).

hamsi buğulama
* Hamsinin fırında pişirilen yemeği.

hamsi çorbası
* Hamsi ile yapılan çorba.

hamsigiller
* Kemikli balıkların hamsi, ringa, sardalye, tirsi balıklarını içine alan bir familyası.

hamsikuşu
* Baharat, un ve yumurtaya bulanarak yapılan hamsi tavası.

hamsili pilâv
* Hazırlanan iç pilâvın üzerine ayıklanıp temizlenmiş hamsilerin konulması ve fırında pişirilmesiyle yapılan bir tür pilâv.

hamsin
* Erbainden sonra gelen, 31 ocakta başlayan elli günlük kış dönemi.

hamt
* Tanrı'ya şükretme.

hamt etmek
* Tanrı'ya şükretmek.

hamt olsun
* "Tanrı'ya şükürler olsun" anlamında hoşnutluk anlatır.

hamule
* Yük.
* Kâğıt dolgu maddesi.

hamur
* Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu.
* (kâğıt için), Nitelik, tür.
* (ekmek ve hamur işleri için) İyi pişmemiş.
* Öz, asıl, maya.

hamur açmak
* yoğrulmuş hamuru inceltip yufka durumuna getirmek.

hamur boya
* Ressamın boya tablası üzerinde, resmine sürmek için hazırladığı hamur kıvamındaki yağlı boya.

hamur çorbası
* Hamur ile yapılan çorba.

hamur gibi
* yorgunluktan eli ayağı tutmaz.
* yiyeceklerin çok pişip bulamaç durumuna gelmesi.

hamur işi
* Hamurdan yapılan yiyeceklerin genel adı.

hamur tahtası
* Üzerinde hamur açılan tekerlek biçiminde ve kısa ayaklı masa, yastağaç.

hamur tatlısı
* Hamurla yapılan tatlıların genel adı.

hamur teknesi
* İçinde hamur yoğurmaya yarayan özel kap.

hamur tutmak
* hamur hazırlamak.

hamurcu
* Fırında hamur yoğuran (işçi), hamurkâr.

hamurculuk
* Hamurcunun işi veya mesleği.

hamurkâr
* Hamurcu.

hamurlama
* Hamurlamak işi.

hamurlamak
* Hamur sürmek.
* (kapalı tencerenin kenarını buğu çıkmasın diye) Hamurla sıvamak.

hamurlanma
* Hamurlanmak işi.

hamurlanmak
* Hamura bulanmak.

hamurlaşma
* Hamurlaşmak işi.

hamurlaşmak
* Hamur kıvamı almak, gevşemek.

hamursu
* İyi pişmemiş, hamur gibi, hamurumsu.

hamursuz
* Yahudilerin, Hamursuz Bayramı dolayısıyla yapıp yedikleri bir çeşit mayasız çörek.

Hamursuz Bayramı
* Yahudilerin Mısır'dan çıkışlarını anmak amacıyla her yıl kutladıkları bayram.

hamurumsu
* Hamur kıvamında olan, iyi pişmemiş, hamursu.

hamut
* Araba koşumunda atların boyunlarına geçirilen ağaç veya üstüne meşin geçirilmiş çember.

han
* Osmanlı padişahlarının adlarının sonuna getirilen unvan.
* Doğu ülkelerinde yerli beyler ve Kırım girayları için kullanılan unvan.

han
* Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı.
* Büyük şehirlerde serbest mesleklerde çalışanların oda veya daire tutup çalıştıkları birkaç katlı yapı.

han gibi
* gereğinden çok geniş olan yer.

han hamam sahibi
* mülkü çok, varlıklı kimse.

han kapısından teğelti atmak
* defetmek, kovmak.

hanay
* İki ve daha çok katlı ev.
* Sofa, hol.
* Avlu.

Hanbelî
* İslâmlıkta sünnet ehli denilen dört mezhepten biri.
* Bu mezhepten olan kimse.

hancı
* Han işleten kimse.

hancı sarhoş yolcu şarhoş
* kimin ne yaptığı, ne ettiği belli değil.

hancılık
* Hancı olma durumu veya hancının yaptığı iş.

hançer
* Ucu eğri ve sivri, kamaya benzer, silâh olarak kullanılan bir tür bıçak.

hançer çiçeği
* Çiçekleri hançer sapını andırdığı için Lâtin çiçeğine verilen bir ad.

hançere
* Gırtlak.

hançerleme
* Hançerlemek işi.

hançerlemek
* Hançerle yaralamak veya öldürmek.

hançerlenme
* Hançerlenmek işi.

hançerlenmek
* Hançerle yaralanmak veya öldürülmek.

handan
* Şen, neşeli.

hande
* Gülme, gülüş.

handikap
* At yarışlarında binicilerle eyerin toplam ağırlığının, atların koşuyu kazanma şansını etkileyecek biçimde ayarlanması.
* Elverişsiz durum, engel.

handiyse
* Yakın zamanda, neredeyse, hemen hemen.

hane
* Ev, konut.
* Ev halkı.
* Bir bütünü oluşturan bölümlerden her biri, bölük, göz.
* Ondalık sayı sisteminde bir sayının sağdan sola doğru rakamlarının derecelerine göre her birinin bulunduğu yer, basamak.
* Klâsik Türk müziğinde, peşrev gibi saz parçalarının bölümlerinden her biri.
* Birleşik kelimelerde ikinci kelime olarak bulunur, bina, yapı, yer, makam anlamlarını karşılar.

hanedan
* Hükûmdar veya devlet büyüğü gibi bir kişiye dayanan soy, büyük aile.
* Belli ve büyük soydan gelen.
* Eli açık ve konuksever.

hanedanlık
* Hanedandan olma durumu.

Hanefî
* İslâmlıkta sünnet ehli denilen dört mezhepten biri.
* Hanefî mezhebinden olan kimse.

Hanefîlik
* Hanefî mezhebi.

hanek
* Söz, konuşma.

haneli
* Herhangi bir sayıda evi olan.
* Herhangi bir sayıda hanesi olan.

hanelik
* Herhangi bir sayıda evi olan, evlik.

hanende
* Şarkı söylemeyi meslek edinmiş kimse, şarkıcı, okuyucu.

hanendelik
* Hanende olma durumu, şarkıcılık, okuyuculuk.

hangar
* Uçak, araba, tarım aracı, eşya gibi nesneleri barındırmaya yarar kapalı yer, sundurma.

hangar gibi
* çok büyük ve geniş yer.

hangi
* İki veya daha çok şeyden bir tanesini belirtecek bir cevap istemek için kullanılan soru sıfatı.
* Fiili dilek veya şart birleşik zamanında olan cümlelerde, nesnenin veya cümlenin belirteni durumunda olduğunda nesnedeki kavramı genelleştirir.

hangi akla hizmet ediyor?
* ne gibi bir düşünce ile böyle olmayacak, mantıksız bir iş yapıyor?.

hangi biri?
* çok olanlardan hangisi.

hangi dağda kurt öldü?
* kendisinden beklenmedik bir davranış karşısında şaşma ve sitem anlatır.

hangi peygambere kulluk edeceğini şaşırmak

* kimin sözünü yerine getireceğini bilemeyerek şaşkınlık içinde kalmak.

hangi rüzgâr attı?
* bir yere uzun süre uğramamışken beklenmedik bir zamanda gelenlere sitem yollu söylenir.

hangi taş pekse (katıysa), başını ona vur
* kendi kusuru yüzünden zor bir duruma düşen veya başkalarından yardım isteyen bir kimseye öfkelenildiğinde söylenir.

hangi taşı kaldırsan, altından çıkar
* her işten anlar veya anladığı iddiasında bulunur.
* her işe karışır.

hangisi
* Birkaç kişi arasından kim veya birkaç şey arasından hangi şey.

hanım
* Kız ve kadınlara verilen unvan, bayan.
* Karı, eş.
* Kadınlığın bütün iyi niteliklerini taşıyan.
* Toplumsal durumu, varlığı iyi olan, hizmetinde bulunulan kadın.

hanım böceği
* Kın kanatlılardan, kara benekli, kırmızı renkte, kurtçukları yediği için yararlı sayılan bir böcek, gelin böceği (Coccinella).

hanım evlâdı
* Nazlı büyütülmüş, çıtkırıldım kimse.
* Piç.

hanım hanımcık
* Evine, çocuklarına, işine gereği gibi bakan, çevresiyle uyumlu (kadın, kız).
* Böyle bir kadına veya kıza yaraşır davranışları olan.

hanımanne
* Kayın valide.

hanımefendi
* Üstün bir saygı göstermiş olmak için kadın adlarının sonuna getirilir veya adların yerine kullanılır.

hanımefendilik
* Hanımefendi olma durumu ve özelliği.

hanımeli
* Hanımeligillerden tırmanıcı, korularda, çalılıklarda yetişen bir bitki (Lonicera caprifolium).
* Bu bitkinin güzel kokulu çiçeği.

hanımeligiller
* İki çeneklilerden, örneği hanımeli olan bir bitki familyası.

hanımgöbeği
* Bir çeşit hamur tatlısı.

hanımlık
* Hanım olma durumu ve özelliği.

hanımnine
* Bkz. haminne.

hanımparmağı
* İnce uzun, parmak biçiminde bir çeşit hamur tatlısı.

hani
* Nerede, ne oldu, nerede kaldı.
* Karşıdakinin daha önceden bildiği bir şey kendisine hatırlatılmak istenildiğinde kullanılır.
* Verilen sözü hatırlatan sözün başına getirildiğinde sitem anlatır.
* Bazen "bari" anlamında kullanılır.
* "Doğrusunu söylemek gerekirse","kaldı ki, üstelik" anlamlarında kullanılır.

hani
* Hanigillerden, Akdeniz'de yaşayan, alaca kırmızı renkli, beyaz etli, orta büyüklükte bir balık (Serranus cabrilla).

hani ya
* hani.

hani yok mu
* dikkati arkadan gelen söze çekmek için söylenir.

hanidir
* ne vakittir, epey zamandır, çoktan beri.

hanigiller
* İyi bilinen türleri hani ve yazılı hani olan kemikli balıklar takımı.

hanlık
* Han olma durumu.
* Hanın egemenliğindeki ülke.
* Hanın yönetimi.

hant hant
* "Rahatsız edecek biçimde bir şeye aşırı istek duymak" anlamında hant hant ötmek deyiminde geçer.

hantal
* Kocaman, iri, kaba.
* İşi, davranışları kaba ve yavaş.

hantallaşma
* Hantallaşmak işi.

hantallaşmak
* Hantal bir duruma gelmek.

hantallık
* Hantal olma durumu.

hanüman
* Ev bark, ocak.

hanümanını yıkmak
* ocağını yıkmak, evini barkını dağıtmak.

Hanya
* "Haddini bilmek" anlamında Hanya'yı Konya'yı bilmek (veya anlamak) bilmemek (veya anlamamak) deyiminde geçer.

Hanya'yı Konya'yı anlamak
* bir işin gerçek yönünü anlayarak aklı başına gelmek, akıllanmak.

Hanya'yı Konya'yı göstermek (veya öğretmek)
* Bkz. dünyanın kaç bucak olduğunu göstermek.

Hanya'yı Konya'yı öğrenmek
* Bkz. anlamak.

hap
* Kolayca yutulabilmesi için küçük toparlak durumuna getirilmiş ilâç.
* Bir içimlik afyon.

hap
* (çocuk dilinde) Yutma sesi.

hap etmek
* yemek, yutmak.

hapaz
* Avuç.

hapazlama
* Hapazlamak işi.

hapazlamak
* Avuçlamak.

hapçı
* Afyon vb. uyuşturuculara alışmış olan (kimse).

hapçılık
* Uyuşturucu madde özelliği taşıyan haplara düşkün olma durumu.

hapı yutmak
* kötü bir duruma düşmek.

hapır hapır, hapır hupur
* İştahlı ve gürültülü bir biçimde (yemek).

hapis
* Bir yere kapatıp salıvermeme.
* Yasalara göre suçu belirlenen bir kimseyi ceza evine koyma cezası.
* Cezaya çarptırılmış suçluların kapatıldıkları yer, ceza evi, hapishane.
* Ceza evine kapatılmış kimse, mahpus.
* Pulları salıvermemek, kapatmak temeline dayanan bir çeşit tavla oyunu.

hapis giymek
* hapis cezasına çarptırılmak.

hapis yatmak
* hükümlü olduğu süreyi hapishanede geçirmek.

hapishane
* Hapis cezasına çarptırılanların kapatıldıkları yer, dam, ceza evi, kodes.

hapishane kaçkını
* suçlu olup da henüz tutuklanmamış kimse.
* kötü, serseri, hoyrat kimse.

hapislik
* Hapiste bulunma durumu veya süresi.

haploit
* Olgun bir üreme hücresinde bulunan kromozom takımı.

haplolojі
* Bkz. Orta hece yutumu.

hapsedilme

* Hapsedilmek işi.

hapsedilmek
* Hapsetmek işi yapılmak.

hapsetme
* Hapsetmek işi.

hapsetmek
* Bir suçluyu hapishaneye koymak.
* Bir yere kapatıp salıvermemek.
* Bir kimseyi veya bir şeyi boşu boşuna tutmak, alıkoymak.

hapsettirme
* Hapsettirmek işi.

hapsettirmek
* Hapsedilmesine yol açmak.

hapşırık
* Aksırık.

hapşırıklı
* Aksırıklı.

hapşırma
* Hapşırmak işi, aksırma.

hapşırmak
* Aksırmak.

hapşırtma
* Hapşırtmak işi.

hapşırtmak
* Aksırtmak.

hapşu
* Hapşırma sesi.

hapt
* "Bir tartışmada karşısındakini susturmak ve karşılık veremez duruma getirmek" anlamında haptetmek birleşik fiilinde geçer.

haptetme
* Haptetmek işi.

haptetmek
* Karşısındakini susturmak, cevap veremez durumunda bırakmak.

har
* Birtakım ikileme ve deyimlerde çeşitli anlamlarla geçer.

har
* Sıcak, kızgın, yakıcı.

har gür
* tartışıp çekişme, tartışıp çekişerek.

har gür
* Bkz. har.

har har
* Gürültülü, bol ve sürekli olarak.

har hur
* karışıklık ve anlaşmazlık.

har hur
* Bkz. har.

har vurup harman savurmak
* düşüncesizce ve hesapsızca harcamak, bol bol harcayıp tüketmek.

hara
* At üretilen çiftlik, aygır deposu.

hara
* Hare.

harabat
* Yıkıntılar, harabeler, viraneler.
* (Divan edebiyatında) İçkili eğlence yeri, meyhane.

harabatî
* Maddî şeylere değer vermediği için üstüne başına özenmeyen, dağınık, derbeder.
* Vaktini meyhanelerde veya zevk ve sefada geçiren (kimse).

harabatîlik
* Harabatî olma durumu, dağınıklık, derbederlik.

harabe
* Eski çağlardan kalmış şehir veya yapı, ören, kalıntı.
* Yıkılmış veya yıkılmaya yüz tutmuş yapı, yıkı.

harabelik
* Harap olmuş yer, ören.

haraca bağlamak
* bir kimseyi belli zamanlarda kendisine belli miktarda para vermeye zorlamak.

haraca kesmek
* zorbalıkla para koparmak veya çıkar sağlamak.

haraç
* Osmanlı Türklerinde genel olarak toprak sahiplerinden devletçe alınan vergi.
* Osmanlı Türklerinde Müslüman olmayanların devlete ödemekle yükümlü oldukları vergi.
* Bir yerden, bir kimseden zorbalıkla alınan para.

haraç mezat satmak
* açık artırma ile satmak.

haraç yemek (veya almak)
* başkasının sırtından geçinmek.

haraççı
* Haraç toplamakla görevli olan kimse.
* Zor kullanarak bir yerden veya kimseden para sızdıran kimse.

haraççılık
* Haraççının görevi.
* Zor kullanarak bir yerden veya kimseden para sızdıran kimsenin yaptığı iş.

haraçlı

* Haraca bağlanmış, vergi ödeyen.

harakiri
* Japonlarda karnını bıçakla deşme yoluyla kendini öldürme.

harala gürele
* Telâş ile.

haram
* Din kurallarına aykırı olan, dince yasak olan.
* Yasak.

haram etmek
* o şeyden umulan yarar ve rahatı tattırmamak.

haram olmak
* bir şeyden gereği gibi yararlanamamak.

haram olsun!
* "hayrını görme, görmesin!" anlamında kullanılan bir söz.

haram para
* Yasa dışı yollardan kazanılan para.

haram yemek
* dinî inançlara aykırı olarak, haksız olarak bir şeye el atmak, sahip olmak.

harama uçkur çözmek
* nikâhsız olarak cinsel ilişkide bulunmak.

harami
* Hırsız, haydut.

haramilik
* Hırsızlık, haydutluk.

haramsız
* Haram olmayan, haram karışmamış.

haramzade
* Yasa dışı birleşmelerden doğan çocuk, piç.

haranı
* Büyük tencere.

harap
* Bayındırlığı kalmamış, yıkılacak duruma gelmiş, yıkkın, viran.
* Bitkin, yorgun, perişan.
* Çok sarhoş.

harap etmek
* harap duruma getirmek.

harap olmak
* harap duruma gelmek, haraplaşmak, perişan olmak.

haraplaşma
* Haraplaşmak işi.

haraplaşmak
* Harap duruma gelmek, viran olmak, perişan olmak.

haraplık
* Harap olma durumu, yıkkınlık.

harar
* Çoğu kıldan dokunmuş, büyük çuval.

harar gibi
* içine çok şey alabilen, geniş, büyük eşyalar için kullanılır.

hararet
* Isı.
* Sıcaklık.
* Susama, susuzluk.
* Coşkunluk, ateşlilik.

hararet basmak
* çok susamak.
* vücut ısısı artma.

hararet kesmek (veya söndürmek)
* susuzluğu gidermek.

hararet vermek
* susatmak.

hararetlendirme
* Hararetlendirmek işi.

hararetlendirmek
* Hararetlenmesine yol açmak.

hararetlenme
* Hararetlenmek işi.

hararetlenmek
* Isısı artmak.
* Canlanmak, kızışmak.

hararetli
* Isısı, sıcaklığı fazla olan.
* Coşkun, ateşli, canlı.

hararetli hararetli
* Yoğun ve heyecanlı bir biçimde, ateşli ateşli.

haraşo
* "iyi, güzel" Bir tür yün örgüsü.

haraza
* Kavga, gürültü, karışıklık.
* Öfke, sinir.

haraza
* Sığırın öt kesesinden çıkan taş.

harbe
* Kısa mızrak.
* Harbi.

harbi
* Ateşli silâhların içini temizlemekte kullanılan çubuk, harbe.
* Doğru, hilesiz, temiz, mert.

harbî

* Savaşla ilgili.
* Osmanlı Devletiyle henüz barış durumunda bulunmayan, bir antlaşma yapmamış devletler ve bu devletlerin uyrukları.
* Osmanlı ülkelerinde ticaretle uğraşan yabancı uyruklara verilen ad.

harbi basmak

* doğru, hızlı yürümek.

harbi konuşmak

* dosdoğru, gerçeği gizlemeden konuşmak.

harbilik

* Doğruluk, temizlik, mertlik.
* Ateşli silâhlarda harbinin yerleştirildiği yer.

harbiye

* Savaş işleri.
* (büyük H ile) Subay yetiştiren yüksek okul, harp okulu.

Harbiye Nezareti

* Osmanlı İmparatorluğunda Millî Savunma Bakanlığına verilen ad.

Harbiyeli

* Harp okulu öğrencisi.

harcama

* Harcamak işi, parayı elden çıkarma, sarf.
* Bir şey almak için elden çıkarılan para, gider.

harcama kalemi

* Muhasebe işlemleri içinde en fazla satın alınan maddelerin bütünü.

harcamak

* Bir iş görmek veya bir şey satın almak için parayı elden çıkarmak, sarf etmek.
* Bir şey yapmak için kullanmak, tüketmek.
* Birinin değer ve onurunu kırıcı bir durum yaratmak.
* Manevî yönden kötü duruma düşürmek, feda etmek.
* Yok olmasına, ölmesine sebep olmak.

harcanabilir

* Harcanma özelliği olan.

harcanma

* Harcanmak işi.

harcanmak

* Harcamak işi yapılmak, harcamak işine konu olmak.

harcayış

* Harcamak işi veya biçimi.

harcı

* Ucuz, her keseye uygun.

harcı olmak

* bir iş, birinin yapabileceği nitelikte olmak.

harcıâlem

* Herkesin alabileceği, herkesin kullanabileceği, herkesin işine yarayan, her keseye uygun.
* Hiçbir özelliği olmayan, yeniliği olmayan, basmakalıp.

harcırah

* Yolluk.

harç

* Harcanan para, masraf.
* Resmî işlerde devlet veznesine ödenen para.
* Yapıda tuğla veya taşların örgüsünü pekitmek, duvarları sıvamak için kullanılan, toprak, saman veya kum, kireç, çimento gibi şeyleri su ile kararak yapılan çamur, karışım.
* Bir yemeğin yapılmasında kullanılan ve tat veren maddelerin bütünü.
* Giysiler dikilirken kullanılan tamamlayıcı veya süsleyici şeyler.
* Bahçıvanlıkta değişik nitelikteki toprak vb. maddelerin karıştırılmasıyla hazırlanmış toprak.

harçlı

* Yapılması için harç ödenen.
* Harç ile örülmüş.
* Süslerle bezenmiş (giysi).

harçlık

* Ufak tefek ihtiyaçlar için ayrılmış para.

harçsız

* Harcı olmayan.

hardal

* Turpgillerden 100-150 cm yükseklikte, sarı çiçekli, deriyi yakıcı nitelikte olan ve tohumu hekimlikte kullanılan, tadı acı ve bir yıllık bir bitki (Brassica nigra).
* Bu tohumun toz durumuna getirilmiş veya sirke ile karıştırılarak yapılmış macunu.

hardal rengi

* Kirli sarı renkte.

hardaliye

* İçine hardal katılarak yapılan üzüm şırası.

hardallı

* Hardalı olan.

hardallık

* Hardal yapımında kullanılan malzeme.
* Hardal konulan kap.

hardalsı

* Uzun iki çenetli meyve.

hardalsız

* Hardalı olmayan.

hare

* Bazı nesne, canlı, göz vb. nde dalgalanır gibi görünen parlak çizgiler, menevis, dalgır.
* Üzerinde dalgalı çizgiler bulunan kumaş.
* Çok sert taş, mermer.

harekât

* Davranışlar, işler.
* Belli bir amaç gözetilerek bir askerî birliğe yaptırılan manevra, çarpışma, çevirme, kovalama gibi işler.

hareke

* Arap harfleriyle yazılmış metinlerde kısa ünlüleri göstermek için kullanılan işaret.

harekeleme

* Harekelemek işi.

harekelemek
* Bir ünsüze hareke koymak.

harekeli
* Hareke konulmuş.

harekesiz
* Hareke konulmamış.

hareket
* Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim.
* Vücudu oynatma, kıpırdatma veya kımıldanma.
* Davranış.
* Yola çıkma.
* Belirli bir amaca varmak için birbiri ardınca yapılan ilerlemeler, akım.
* Yer sarsıntısı, deprem.
* Devinim.
* (demir yollarında) Katarların düzenlenmesi ve hangi saatlerde yola çıkıp hangi duraklarda karşılaşacaklarını düzenleme işleri.
* Bir parçanın yavaşlık, çabukluk derecesi.
* Kas ve eklemlerin, belli doğal şartlar içersinde işlemeleri sonucu vücut bölümlerinde düzenli ve olumlu etkilerle oluşturdukları yer değişimi.
* Devinim.

hareket dairesi
* Demir yollarında hareket işlerini düzenleyen, izleyen daire.

hareket etmek
* yola gitmek, yola çıkmak.
* vücudu oynatmak, kıpırdatmak veya kımıldamak, devinmek.
* davranmak.
* devinmek.

hareket noktası
* Bir işin, bir yolculuğun vb.nin başladığı yer.
* Bir sorunun incelenmesinde başlangıç olarak alınan nokta.

harekete geçirmek
* bir işin yapılmasına sebep olmak, kımıldatmak, canlandırmak.

harekete geçmek
* bir işi yapmaya başlamak, bitirmek amacı ile bir işe girişmek.

harekete getirmek
* kımıldatmak, canlandırmak.

hareketlendirme
* Hareketlendirmek işi.

hareketlendirmek
* Hareketlenmesine yol açmak.

hareketlenme
* Hareketlenmek işi.

hareketlenmek
* Hareket kazanmak, harekete geçmek.

hareketli
* Hareketi olan, yer değiştirebilen, devingen, müteharrik.
* Canlılık gösteren, canlı, kıpırdak.

hareketlilik
* Hareketli olma durumu, devingenlik.

hareketsiz
* Hareket etmeyen, yerinden kımıldamayan, durgun, durağan.

hareketsizlik
* Hareketsiz olma durumu.

harekî
* Hareket durumunda, devinim durumunda olan.

harelenme
* Harelenmek işi.

harelenmek
* Kımıldadıkça üzerinde parlak çizgiler görünmek, dalgalanmak.

hareli
* Haresi olan.

harem
* Saray ve konaklarda kadınlara ayrılan bölüm.
* Bu bölümde oturan kadınların hepsi.
* Karı, eş.

harem ağası
* Osmanlı saraylarında ve büyük konaklarda haremle selâmlık arasında hizmet gören hadım, zenci köle, hadım ağası.

harem kâhyası
* Haremin alış verişine bakan erkek görevli.

haremlik
* Saray ve konaklarda kadınlara ayrılan bölüm, selâmlık karşıtı.
* Karılık, eşlik.

haremlik selâmlık olmak
* bir yerde kadınlar ayrı, erkekler ayrı oturmak.

Harezmî yolu
* Bkz. algoritma.

harf
* Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri.

harf atmak
* söz atmak, tanımadığı bir kadına uygunsuz sözler söyleyerek yaklaşmaya çalışmak.

harf çevirisi
* Transliterasyon.

harfendaz
* Onur kırıcı söz söyleyen.

harfendazlık
* Harfendaz olma durumu.

harfi harfine
* Tastamam, uygun, gerçekte olduğu gibi.

harfitarif
* Arapçada addan önce gelen ve adın belirli olduğunu gösteren elif, lâm harfleri, tanımlık.

harfiyen
* Harfi harfine, hiçbir değişiklik yapmadan.

harharyas
* Harharyasgillerden, boyu 2 m' yi bulan çok tehlikeli bir köpek balığı türü (Carcharhinus lamia).

harharyasgiller
* Köpek balıkları takımına giren bir familya.

harı başına vurmak
* çok kızmak; azmak, kendini tutamayacak duruma gelme.

harı geçmek
* kızgınlığı, sıcaklığı, hevesi, isteği veya öfkesi azalmak.

harıl harıl
* Aralıksız olarak, durmaksızın, bütün gücüyle.

harılanma
* Harılanmak durumu.

harılanmak
* (hayvan) Huysuzlanmak, huysuzluk etmek.

harıldama
* Harıldamak durumu.

harıldamak
* Gürültüyle ve sürekli olarak akmak; yanmak; çalışmak.

harıltı
* Harıldarken çıkan ses.

harım
* Sebze ve meyve bahçesi.
* Tarla ve bahçe çevresindeki çit.

harın
* Bir şeyden huylanıp yürümeyen, geri geri giden (hayvan).
* Hain, huysuz.
* Obur.

haricen
* Dıştan, dışarıdan.

haricî
* Dışla ilgili, dıştan olan.

hariciye
* (devlet yönetiminde) Dış işleri.
* Ameliyatı veya tedaviyi gerektiren hastalıklarla ilgilenen hekimlik kolu.
* Hastahanelerde bu hastalıklarla ilgilenen bölüm.

hariciye nazırı
* Dış işleri bakanı.

hariciyeci
* Dış siyaset ile uğraşan meslek adamı.
* Hariciye hastalıkları uzman hekimi.

hariciyecilik
* Hariciyeci olma durumu.

hariç
* Dış, dışarı.
* Yabancı ülke, dışarı.
* Dışta kalmak üzere, dışında sayılmak üzere.

hariç olmak
* o işin içinde olmamak.

hariçten gazel okumak (veya atmak)
* bir konuyu iyice bilmeden, üzerinde görüş ve düşünce ileri sürmek.
* bir konuşmaya yersiz ve zamansız katılmak.

harika
* Yaradılışın ve imkânların üstünde nitelikleriyle insanda hayranlık uyandıran (şey).
* Çok büyük bir hayranlık uyandıran, eksiksiz, kusursuz, tam, mükemmel.

harikalar yaratmak
* hayranlık uyandıracak başarılar kazanmak.

harikulâde
* Eşi görülmemiş, şaşkınlık yaratıcı, olağanüstü.
* Çok güzel.

harikulâdelik
* Harikulâde olma durumu veya özelliği, olağanüstülük.

harim
* Girilmesi yabancıya yasak olan, kutsal tutulan, korunulan yer.

harir
* İpek.

haris
* İstekli, aç gözlü, bir şeyi çok fazla isteyen, hırslı.

harita
* Coğrafya, tarih, dil, nüfus vb. olgularla ilgili yeryüzünün veya bir parçasının, belli bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı.

haritacı
* Harita yapan kimse, kartograf.

haritacılık
* Haritacı olma durumu.
* Çeşitli amaçlara yönelik haritaların yapım yöntemi, kartografi.

haritada olmak
* göz önünde bulundurulması gerekmek.

haritadan silinmek
* bir ülke, başka devletin hâkimiyeti altına girmek.
* (bir köy, kasaba) savaş veya deprem gibi bir olay sonunda yok olmak.

haritalık
* Haritaların saklandığı yer.

hark
* Bkz. ark.

harlak
* Harıltı ile akan su, çağlayan.

harlama
* Harlamak işi.

harlamak
* (ateş için) Kuvvetlenmek, harlı bir biçimde yanmak.
* Birden öfkelenerek bağırmak, birine çıkışmak.

harlatma
* Harlatmak işi.

harlatmak
* (ateşi) Kuvvetlendirmek, alevlendirmek.

harlı
* Kuvvetli, harıl harıl yanan.

harman
* Tahıl demetlerinin üzerinden düven geçirilerek tanelerin başaklarından ayrılması işi.
* Bu işin yapıldığı yer veya mevsim.
* Birçok çeşitten birer parça alıp yeni birleşim oluşturma işi.
* (kâğıtçılıkta) Selüloz açılması aşamasından başlayıp kâğıt veya karton sayfasının meydana gelmesine kadar kullanılan bir veya birkaç kâğıt hamuru ile diğer malzemelerin meydana getirdiği sulu süspansiyon.

harman çevirmek
* harmanlamak.

harman çorman
* Bkz. karman çorman.

harman dövmek
* ekin tanelerini saptan ayırmak işini yapmak.

harman etmek (veya yapmak)
* birçok çeşitten birer parça alıp yeni bir birleşim oluşturmak.

harman savurmak
* tahılı samandan ayırmak için dövülmüşünü rüzgâra karşı savurmak.

harman sonu
* Harmandan sonra kalan, toprakla karışmış tahıl.
* Büyük bir varlık veya işten sonra kalan bölüm.

harman sonu dervişlerin
* bir işin sonunda iyi pay alanlar için söylenir.

harman yeri
* Üzerinde harman dövülen, sıkıştırılmış sert toprak alan.

harmancı
* Harman işi ile uğraşan kimse.

harmancılık
* Harmancı olma durumu.
* Harmancının yaptığı iş.

harmandalı
* (Ege bölgesinde) Bir çeşit zeybek oyunu.

harmani
* Bütün vücudu saran, kolsuz ve bazen kukuletalı bir çeşit üst giysisi, pelerin.

harmaniye
* Bkz. harmani.

harmanlama
* Harmanlamak işi.

harmanlamak
* Harman etmek.
* Bir çember oluşturacak biçimde dolaşmak.
* (gemi) Az bir dümen açısıyla büyük bir eğri çizerek yürümek.

harmanlanma
* Harmanlanmak işi.

harmanlanmak
* Tütün, çay, içki gibi şeylerin birkaç çeşidi birbirine katılıp karıştırmak.
* (Ay) Çevresinde ağıl oluşmak.

harmanlatma
* Harmanlatmak işi.

harmanlatmak
* Harman yaptırmak.

harmanlık
* Harman için gerekli eşya.
* Harman yeri.

harmoni
* Armoni.

harmonyum
* Dış görünüşü piyanoya benzeyen, körüğü ayakla işletilen küçük org.

harnup
* Keçiboynuzu.

harp
* Savaş.

harp
* Dik tutularak parmakla çalınan, üç köşeli ve telli, büyük çalgı, arp.

harp açmak
* Bkz. savaş açmak.
* Bir konuda güçlü biçimde mücadele etmek, bir konuyu şiddetle savunmak.

harp akademileri
* Türk Silâhlı Kuvvetlerine kumandan ve kurmay subay yetiştiren okullar.

harp dairesi
* Millî Savunma Bakanlığında savaş gereçleri ile uğraşan daire.

harp malûlü
* Savaşta sakat kalmış asker.

harp okulu
* Türk Silâhlı Kuvvetlerine subay yetiştiren yüksek okul, harbiye.

harp zengini
* Savaş sırasında yolsuz kazançlar sağlayarak kısa sürede zengin olan kimse.

Harput köftesi
* Kıyma, ince bulgur ve fesleğen gibi değişik koku ve baharatla hazırlanan sulu köfteli yemek.

harrangürra
* Gürültü ile ve özensiz olarak.

harrup
* Harnup.

hars
* Tarla sürme.
* Kültür.

hart
* (ısırmak, yemek vb. için) Birden ve sert bir biçimde.

hart hart
* Sert ve kaba ses çıkararak.

hart hurt
* Ağız dolusu ısırarak ve ses çıkararak (yemek).

harta
* "Sırasız, saygısız davranışlarda bulunmak" anlamında hartası hurtası olmamak deyiminde geçer.

hartadak
* Ansızın ve sertçe (ısırmak, kapmak).

hartadan
* Bkz. hartadak.

hartama
* Kiremit yerine kullanılan veya kiremit altına konulan ince tahta.

harttadak
* Bkz. hartadak.

hartuç
* Merminin arkasından namluya sürülen bezden veya kartondan barut kesesi.

has
* Özgü, mahsus.
* Katışıksız, en iyi cinsten; saf.
* İyi nitelikleri kendinde toplamış olan (kişi).
* Osmanlı Devletinde yüz bin akçeyi aşan dirlik.
* Hükümdara özgü olan.

has un
* Kepeğinden bütünüyle ayrılmış birinci sınıf un.

hasa
* Bkz. hasse.

Hasanpaşa köftesi
* Fırında kaşar ve maydanoz, soğan karışımı ile hazırlanan sosla pişirilen köfte.

hasar
* Herhangi bir olayın yol açtığı, kırılma, dökülme, yıkılma gibi zarar.

hasara uğramak
* zarar görmek, yıkılmak, harap olmak.

hasarlı
* Hasara uğramış.

hasat
* Ürün kaldırma, ekin biçme işi.
* Bu biçimde toplanmış ürün.

hasatçı
* Ürün kaldırma, toplama, ekin biçme işi ile uğraşan kimse.

hasatçılık
* Hasatçı olma durumu.
* Hasatçının işi.

hasbelkader
* Rastlantı sonucu olarak, tesadüfen.

hasbetenlillâh
* Tanrı için, Tanrı uğruna, Tanrı rızası için, hiçbir karşılık beklemeksizin.

hasbıhâl
* Söyleşi, sohbet.

hasbıhâl etmek
* söyleşmek, karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

hasbî
* Gönüllü ve karşılıksız yapılan.
* Sebepsiz.

hasbî geçmek
* (bir şeye) önem vermemek, ilgi göstermemek, kısa kesmek.

hasbîlik
* Gönüllü ve karşılıksız iş yapma, gönüllülük.

hasebi nesebi
* Soyu sopu.

hasebiyle
* Dolayısıyla, ...-dan / -den ötürü.

haseki
* Osmanlı Devletinde bir görevde eskimiş olanlara verilen unvan.
* Bostancı ocağının küçük dereceli subayları.
* Osmanlı sarayında karavaşlar arasından seçilen padişah gözdesi.

haseki sultan
* Padişahtan çocuğu olan karavaş.

hasekiküpesi
* Düğün çiçeğigillerden bir süs bitkisi (Aquilegia).

hasenat
* Yararlı, iyi, güzel işler.

hasep
* Kişisel özellikler, nitelikler.

haset
* Kıskançlık, çekememezlik, günü.

haset etmek
* kıskanmak, çekememek, günülemek.

hasetçi
* Kıskanç, günücü.

hasetlenme
* Hasetlenmek işi.

hasetlenmek
* Kıskanmak, çekememek.

hasetli
* Haset dolu.

hasetlik
* Haset olma durumu, hasetçi davranış, kıskançlık, günücülük.

hasıl
* Yeni başak tutmaya başlamış yeşil ekin.

hâsıl
* Olan, ortaya çıkan; görünen.

hâsıl olmak
* ortaya çıkmak, türemek.

hâsıla
* Bir işten elde edilen sonuç.

hâsılat
* Ürün.
* Gelir, kazanç.

hâsılatlı
* Gelir getiren; ürün veren.

hâsılı
* Sözün kısası, kısacası.

hâsılı velkelâm
* Sözün kısası, kısacası, özetlersek.

hâsılıkelâm
* Bkz. hâsılı velkelâm.

hasım
* Düşman, yağı.
* Bir oyun, dava veya yarışta karşı taraf.

hasımca
* Hasım gibi davranarak.

hasımlık
* Hasım olma durumu.
* Düşmanlık, yağılık.

hasır
* Saz, kabuk, yaprak gibi bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü.

* Tamamı veya bir bölümü böyle bir örgüden yapılmış olan.

hasır
* Ayırma, (bir şeyi) özgü kılma.

hasır otu
* Hasır otugillerden, bataklıklarda yetişen düz, ince uzun ve dayanıklı olan yaprakları kıtık yapmaya, hasır ve zembil örmeye yarayan bir saz, zembil otu, semerci sazı, su kamışı, kofa, kiliz (Typha).

hasır otugiller
* Su kıyılarında yetişen, örneği hasır otu olan bir bitki familyası.

hasıraltı
* "Bir işi isteyerek, bilerek ve haksız olarak yürütmemek, örtbas etmek" anlamında hasıraltı etmek deyiminde geçer.

hasırcı
* Hasır ören veya satan kimse.

hasırcılık
* Hasır örme zanaatı veya satma işi.

hasırlama
* Hasırlamak işi.

hasırlamak
* Hasırla döşemek, üstünü hasırla örtmek.

hasırlanma
* Hasırlanmak durumu.

hasırlanmak
* Hasırla döşenmek, üstü hasırla örtülmek.

hasırlı
* Hasırı olan, hasırla kaplanmış olan.
* Hasırla kaplanmış şişe.

hasis
* Cimri, pinti, kısmık.
* Bayağı, insanı küçülten, alçak.

hasislik
* Hasis olma durumu.
* Hasis davranış.

hasislik etmek
* cimrice davranmak.

hasiyet
* Özgülük, hassa.
* (yiyecek ve içecek için) Yarar, etki.

hasiyetli
* (yiyecek ve içecek için) Yararlı, etkili.

haslet
* İnsanın yaradılışından gelen özellik, huy.

haspa
* Kız veya kadınlara şaka veya alay yollu söylenen söz.

hasret
* Özlem.

hasret çekmek
* özlem duymak.

hasret gitmek
* özlemini çektiği, sevdiği bir yere veya kimseye kavuşamadan ölmek.

hasret kalmak
* özlemek.

hasretini çekmek
* çok özlemek.
* ihtiyaç duyduğu hâlde o şeyi elde edememenin üzüntüsü içinde bulunmak.

hasretli
* Hasreti olan, özlemli.

hasretlik
* Sevilen bir şey veya kimseden ayrı kalma durumu, ayrılık.

hasretme
* Hasretmek işi.

hasretmek
* Bir şeyin bütününü birine, bir şeye ayırmak, vermek.

hasrolunma
* Hasrolunmak durumu.

hasrolunmak
* Bir şey bütünüyle birine verilmek, ayrılmak.

hassa
* Özgülük, özellik, hasiyet.

hassa askeri
* Hükümdarı korumakla görevli askerî sınıf.

hassas
* Duyum ve duyguları algılayan.
* Çabuk duygulanan, duygun, duyar, duyarlı, içli, alıngan.
* Çabuk etkilenen.
* Yapımı ve bakımı özen isteyen, aksamadan çok doğru çalışan, kesin ölçüler gerektiren işlerde kullanılan (alet).

hassas olmak
* duyarlı bulunmak, çabuk duygulanmak.

hassasiyet
* Hassaslık, duygunluk, duyarlık.

hassaslık
* Hassas olma durumu, hassasiyet.

hassaten
* Ayrıca, özellikle, bilhassa.

hasse
* Bir çeşit pamuklu kumaş, patiska.

hasta
* Sağlığı bozuk olan, esenliği yerinde olmayan (kimse, hayvan).
* Zihinsel yetenekleri bozulmuş olan.
* Parasız, züğürt.

hasta bakıcı
* Tedavi ile ilgili hekimin buyruklarını yerine getirip hastaya bakan hemşirelere yardım eden kimse.

hasta bakıcılık
* Hasta bakıcı olma durumu.
* Hasta bakıcının işi.

hasta etmek
* hasta olmasına yol açmak.

hasta ol benim için, öleyim senin için
* kişi kendisi için bir fedakârlıkta bulunan kimseye karşı sırası gelince daha büyük fedakârlıkta bulunur.

hasta olmak (veya düşmek)
* hastalanmak.

hastahane
* Hastaların yatırılarak tedavi edildikleri sağlık kurumu.

hastahanelik
* Hastahaneye kaldırılacak durumda olan.

hastahanelik etmek
* birini aşırı derecede dövmek.

hastahanelik olmak
* hastahaneye yatmayı gerektirecek kadar hastalanmak.
* çok dayak yemek.

hastahaneye kaldırmak (veya yatırmak)
* tedavi amacıyla hastahaneye götürmek.

hastalandırma
* Hastalandırmak işi veya biçimi.

hastalandırmak
* Hasta etmek, hastalanmasına sebep olmak.

hastalanış
* Hastalanmak işi veya biçimi.

hastalanma
* Hastalanmak işi.

hastalanmak
* Sağlığı bozulmak, esenliği yerinde olmamak, hasta olmak.

hastalık
* Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla fizyoloji görevlerinin bozulması durumu, sayrılık, maraz, esenlik karşıtı.
* Ruh sağlığının bozulması durumu.
* Bitkilerin yapılarında görülen bozukluk.
* Aşırı düşkünlük, tutku.

hastalık almak (hastalık kapmak veya hastalığa tutulmak)
* bulaşıcı bir hastalığa yakalanmak.

hastalık tablosu
* Hastanın yatağının başında bulunan ve hastalığın seyrini gösteren levha.

hastalıklı
* Vücut direnci az olan, çabuk hastalanan, mariz.

hastası olmak
* bir şeye çok düşkün olmak.

hastel
* Daha ziyade gençlerin ve araştırmacıların konaklaması için yapılmış ve belirli kurallara göre yönetilen ekonomik tesisler.

hasut
* Kıskanç, günücü.

haşa
* Belleme (II).

hâşâ
* Bir durum veya davranışın kesinlikle kabul edilmediğini anlatır.
* Dine aykırı görülen bir ihtimalden söz edilirken, zorunlu olarak kullanılır.

hâşâ huzurdan (veya huzurunuzdan)
* uygunsuz bir şey söylemek zorunda kalındığında bağışlanma dileği anlatır.

hâşâ sümme hâşâ
* "öyle olmasına ihtimal yok, öyle değildir" anlamında kullanılır.

haşarat
* Böcekler.
* Değersiz ve zararlı kimseler.

haşarı
* Çok yaramaz, ele avuca sığmayan (çocuk).
* Huysuz, azgın (hayvan).

haşarıca
* Biraz haşarı.
* Haşarıya yakışır biçimde, haşarı gibi.

haşarılaşma
* Haşarılaşmak işi.

haşarılaşmak
* Haşarı davranışlarda bulunmak.

haşarılık
* Haşarı olma durumu.
* Haşarıca davranış.

haşat
* Darmadağınık, işe yaramaz, bozuk, kötü.
* Yorgun, bitkin.

haşat etmek
* bozmak, kullanılmaz duruma getirmek.
* (birini) dövmek, perişan etmek, aşırı ölçüde hırpalamak.

haşat olmak
* bozulmak, kullanılamaz duruma gelmek.
* yorulmak, perişan olmak.

haşatı çıkmak
* bozulmak, işe yaramaz duruma gelmek.
* çok yorulmak, bitkinleşmek.

haşefe
* Başçık.

haşere
* Böcek.

haşhaş
* Gelincikgillerden, kapsüllerinden afyon, tohumlarından yağ çıkarılan bir yıllık ve otsu bir kültür bitkisi (Papaver somniferum).

haşhaş yağı
* Haşhaştan çıkarılan ve yiyecek olarak kullanılan yağ.

haşhaşhane
* Haşhaşın işlendiği yer.

haşıl
* Dokumacılıkta kullanılan unlu veya çirişli sıvı.

haşıllama
* Haşıllamak işi.

haşıllamak
* Dokumayı unlu veya çirişli sıvıya batırmak.

haşım haşım
* Haşlanmak fiili ile birlikte kullanılarak bu fiili pekiştirir.

haşır haşır
* (sert ve kuru şeyler için) Haşırdayarak, haşırtılı ses çıkararak.

haşır huşur
* Haşırdayarak, haşırtılı ses çıkararak.

haşırdama
* Haşırdamak işi.

haşırdamak
* Kâğıt, kolalı kumaş gibi sert şeyler birbirine sürtünürken kalın ve boğuk ses çıkarmak.

haşırtı
* Haşırdarken çıkan ses.

haşırtılı
* Haşırtısı olan, haşırdayan.

haşin
* Sert, kırıcı, gönül kırıcı olan.

haşinleşme
* Haşinleşmek işi.

haşinleşmek
* Sertleşmek, gönül kırıcı davranışlarda bulunmak.

haşinlik
* Haşin olma durumu, haşin davranış.

haşir

* Toplanma, bir araya gelme.
* Kıyamet gününde ölüleri diriltip mahşere çıkarma.

haşir neşir

* Kaynaşma, bir arada olma.

haşir neşir etmek

* kaynaştırmak, bir arada bulundurmak.

haşir neşir olmak

* kaynaşmak, bir arada bulunup uğraşmak.

haşiş

* Hint kenevirinden çıkarılan esrar.
* Kuru ot.

haşiv

* Doldurma.
* Yazıyı veya konuşmayı gereksiz ayrıntılarla uzatma.

haşiye

* Bir yazı sayfasının altına, metnin herhangi bir noktasıyla ilgili olarak yazılan açıklama, dipnot.

haşlak

* Kızgın, kaynar, çok sıcak.

haşlama

* Haşlamak işi.
* Haşlanarak pişirilen.

haşlamak

* Bir şeyin üstüne kaynar su dökmek veya bir şeyi kaynar suya daldırmak.
* Suda kaynatarak pişirmek.
* (kaynar sıvı için) Yakmak.
* (don, kırağı için) Bitkilere zarar vermek.
* Dalamak.
* Sertçe paylamak, azarlamak.

haşlamlılar

* Bir hücrelilerden, vücutlarında hareketi sağlayan kirpiğimsi titrek tüyleri veya beslenme işini gören çekmeleri olan, çoğu sularda yaşayan ve ancak mikroskopla görülebilen hayvanlar sınıfı.

haşlanış

* Haşlanma biçimi.

haşlanma

* Haşlanmak işi.

haşlanmak

* Haşlamak işi yapılmak.
* Kaynar su vb. dökülmek, kaynar su vb. ile yanmak.

haşlatma

* Haşlatmak işi.

haşlatmak

* Haşlamak işini yaptırmak.

haşmet

* Görkem.

haşmetli

* Görkemli.
* Hükümdarlara verilen unvan.

haşviyat

* Sözde ve yazıda haşiv olan bölümler.

haşyet

* Korku, korkma.

hat

* Çizgi.
* Yazı.
* Ulaşım sağlayan bir taşıtın uğradığı yerlerin bütünü, yol, geçek.
* Elektrik akımı taşıyan tel veya kablo sistemi.
* Telefon, telgraf, televizyon gibi araçlarla iletişim sağlayan yol, kanal.
* Sınır.
* Yüzü biçimlendiren çizgi veya kırışıklık.
* Vücut biçimi.

hat bekçisi

* Demir yolunu, telefon, telgraf hatlarını gözetleyip koruyan görevli kimse.

hat çekmek

* telefon, telgraf tellerini döşemek veya direklere germek.

hata

* Yanlış, yanlışlık, yanılgı.
* İstemeyerek ve bilmeyerek yapılan yanlış, yanılma, yanılgı.
* Suç, günah, kusur.

hata etmek (veya işlemek)

* yanlışlık yapmak; yanılgıya düşmek.

hata vuruşu

* Ceza atışı.

hatalı

* Hatası olan, yanlışlığı bulunan.

hatasız

* Hatası olmayan, yanlışlığı bulunmayan.

hataya düşmek

* yanılmak.

hatıl

* Duvarı berkitmek için taşların arasına yatay olarak yerleştirilen direk.

hatıllama

* Hatıllamak işi.

hatıllamak

* Duvarı hatılla güçlendirmek.

hatır

* Düşünme, akılda tutma, hafıza, zihin, akıl.
* Gönül, kalp.
* Birine karşı duyulan saygı, sevgi.
* Durum, keyif, hâl.

hatır almak
* Bkz. gönül almak.

hatır belâsı
* Sevgi, saygı duyulan biri için katlanılan sıkıntı.

hatır gönül bilmemek (saymamak veya tanımamak)
* saygı, sevgi duyduğu kimsenin gücenmesini bile göze alarak doğru bildiğini yapmak.
* kırıcı davranmak.

hatır hatır
* Sert şeyler kesilir, yenilir, koparılırken çıkan sesi anlatır.

hatır hutur
* Bkz. hatır hatır.

hatır için çiğ tavuk yemek
* bir kişiyi gücendirmemek için yapılması güç olan şeyleri bile yapmak.

hatır senedi
* Gerçek bir ticarî işleme ve bir alacağa dayanmayan, gerçek duruma uymayan, yalnız herhangi bir kişiye para sağlanılması amacıyla düzenlenerek imzalanan senet.

hatır sormak
* Bkz. hâl hatır sormak.

hatıra
* Geçmişte yaşanmış çeşitli olaylardan belleğin saklandığı her türlü iz, anı.
* Andaç, anmalık, yadigâr.

hatıra (veya hatır ve hayale) gelmemek
* bir şeyin gerçekleşeceğini, olacağını hiç düşünmemek.

hatıra defteri
* İçine hatıraların yazıldığı defter.

hatırat
* Anılar, andaç.

hatırı için
* gönlü hoş olsun diye.

hatırı için
* yüzünden, sebebiyle.

hatırı kalmak
* gücenmek, kırılmak.

hatırı sayılır
* oldukça çok.
* önemli, saygın, saygıdeğer.

hatırına bir şey gelmesin
* bir düşüncede, sözde veya davranışta kötü bir amaç güdülmediğini anlatır.

hatırına gelmek
* hatırlamak, aklına gelmek.

hatırında kalmak
* unutmamak, hatırlamak.

hatırında olmak

* unutmamış olmak.

hatırında tutmak
* unutmamak.

hatırından (veya hatır ve hayalinden) geçmemek
* hiç aklına gelmemek, hiç düşünmemek.

hatırından çıkmamak
* sevdiği, saydığı birinin isteğini reddetmeyip gönlünü kırmaktan çekinmek.

hatırını hoş etmek
* sevindirmek, memnun etmek.

hatırını kırmak
* üzmek, gücendirmek.

hatırını saymak
* gerekli saygıyı göstermek.

hatırını sormak
* hâl hatır sormak.

hatırlama
* Hatırlamak durumuna konu olmak, anımsama.

hatırlamak
* Bilinip unutulan bir şeyi akla getirmek, anımsamak.

hatırlanma
* Hatırlanmak durumu, anımsanma.

hatırlanmak
* Hatırlamak durumuna konu olmak, anımsanmak.

hatırlatma
* Hatırlatmak durumu, anımsatma.

hatırlatmak
* Birisinin unuttuğu bir şeyi aklına getirmek, anımsatmak.
* Birinin bir şeyi unutmamasını sağlamak, uyarmak.

hatırlı
* Hatırı sayılan, etkili, saygın.

hatırsız
* Hatırı sayılmayan, etkisiz, saygın olmayan.

hatırşinas
* Saygılı, hatır sayan, hatır kırmayan.

hatif
* Sesi işitilen fakat kendisi görülmeyen.
* Gaipten seslenir gibi haber veren melek.

hatiften gelmek
* gaipten ses gelmek.

hatim
* Sona erdirme, bitirme.
* Kur'an'ı başından sonuna kadar okumak.

hatim indirmek
* Kur'an'ı başından sonuna kadar okuyup bitirmek, hatmetmek.

hatim sürmek
* bitirmek için Kur'an'ı okumaya devam etmek.

hatime
* Son, sonuç.
* Bir eser veya yazının sonu, son bölümü.

hatime çekmek
* son vermek.

hatip
* Topluluk karşısında söz söyleyen kimse, konuşmacı.
* Bir topluluk karşısında etkili, açık, düzgün konuşarak bir düşünceyi anlatmada, bir duyguyu aşılamada yetenekli kimse.
* Camilerde hutbe okuyan hoca.

hatiplik
* Hatip olma durumu.

hatmetme
* Hatmetmek işi.

hatmetmek
* Sona erdirmek, bitirmek.
* Kur'an'ı veya herhangi bir kitabı baştan sona kadar okuyup bitirmek, sona erdirmek.

hatmi
* Ebegümecigillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan çok yıllık otsu bir süs bitkisi, ağaç küpesi (Althaea officinalis).

hatta
* Bile, hem de, üstelik, ayrıca.

hattat
* El yazısı çok güzel olan sanatçı.
* Mesleği hattatlık olan kimse.

hattatlık
* Hattat olma durumu.
* Hattat sanatı.

hattıhareket
* Tutulan yol, tutulacak yol, davranış, tutum.

hatun
* Kadın.
* Bayan, hanım.
* Eş, zevce.
* Yüksek makamdaki kadınlara ve hakan eşlerine verilen unvan.

hav
* Kadife, çuha, yün vb. nin yüzeyindeki ince tüy.

hava
* Hava yuvarını oluşturan, bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı.
* Meteorolojik olayların bütünü.
* Canlılar üzerindeki etkisine göre hava yuvarının durumu.
* Gökyüzü.
* Çevreyi kuşatan boşluk.

* Gökyüzü doğrultusunda.
* Esinti.
* Müzik parçalarında tür.
* Müzik aletlerinden çıkan ses perdesi.
* Keyif, âlem.
* (görünüş, davranış, söz vb. için) Bir kimsenin durumunu belirten özellik.
* Tarz, üslûp.
* Durum, ortam, atmosfer.
* Sonuçsuz, anlamsız, boş durum, davranış, söz vb.
* Çekicilik, albeni, alım, cazibe.

hava açmak (veya açılmak)
* bulutlar dağılmak.

hava akımı
* Değişik sebeplerle atmosferde havanın yer değiştirmesi.

hava alanı
* Uçakların kalkıp inmesi için yapılmış düz, açık ve asfaltlanmış geniş yer, uçak alanı.

hava almak
* açık havada gezmek.
* umduğunu bulamamak, hiçbir şey kazanmamak.
* ferahlamak, açılmak, hoş vakit geçirmek.

hava almak
* içine hava girmek.
* ferahlamak, açılmak, hoş vakit geçirmek.

hava atışı
* Basketbol ve futbolda hakemin iki takımdan birer oyuncunun arasında topu havaya atarak, duran oyunu yeniden başlatması.

hava basıncı
* Yer yuvarını çevreleyen havanın yeryüzündeki bir alana uyguladığı kuvvet.

hava basmak
* Bkz. hava vermek.
* büyüklenmek, gururlanmak.

hava bilgisi
* Meteoroloji.

hava birliği
* Hava kuvvetleri içinde yer alan askerî birlik.

hava boşaltma makinesi
* Boşaltaç.

hava boşluğu
* Yeryüzündeki engebelerin havada doğurduğu yoğunluk farkları.

hava bozmak
* havada yağmur veya fırtına belirtileri gözükmek.

hava bulanmak
* yağmur yağacak duruma gelmek.

hava çalmak
* her biri, birbiriyle çelişen, birbirine uymayan davranış ve düşüncede bulunmak.

hava çarpmak

* iklim ve rüzgâr olumsuz etkilemek.

hava değişimi
* Hastaların daha çabuk iyileşmesi, yorgunlukların giderilmesi gibi amaçlarla yapılan çevre değişikliği, tebdilihava.
* Havanın kapanması, açması, ısınması, soğuması gibi değişimlerin genel adı.

hava değiştirmek
* iklimi değişik bir yere gidip bir süre oturmak.

hava deliği
* Bir şeyin içindeki havanın yenilenmesine yarayan delik.

hava durumu
* Metoroloji ile ilgili olayların bütünü.

hava düzenleyicisi
* Kapalı yerlerde sıcaklık yönünden istenilen hava şartlarını sağlayan araç.

hava gazı
* Maden kömüründen çıkarılan, yakılarak ışık veya ısı sağlanan gaz.
* Boş lâf, önemsiz şey.

hava gazı beki
* Hava gazı ile çalışan lâmbanın ucu.

hava gazı fırını
* Hava gazı ile çalışan fırın.

hava gazı sayacı
* Hava gazı sarfiyatını ölçen alet, gaz sayacı.

hava haritası
* Hava durumlarının işlendiği özel yeryüzü haritası.

hava hoş
* "bir şeyin olmasıyla olmaması arasında fark yok" anlamında kullanılır.

hava hukuku
* Havada ulaşımı düzenlemek için konulmuş hukuk kurallarının bütünü.

hava indirme
* Hava kuvvetlerine ait birliklerin hava yoluyla gerçekleştirdiği harekât.

hava iyi (veya fena) esmek
* ortamla ilgili her türlü şart uygun (veya kötü) durumda olmak.

hava kaçırmak
* (nesneler için) içindeki havayı tutamayıp dışarıya vermek.

hava kanalı
* Havayı bir yerden başka bir yere iletmekte kullanılan kanal (boru).

hava kapağı
* Bir kanaldan geçen havanın niceliğini ayarlayan kapak.

hava kapanmak
* gökyüzü bulutlarla örtülmek.

hava kararmak
* güneşin batmasıyla ortalık yarı kararmak.
* gökyüzü iyice bulutlanmak.

hava kesesi
* Balıkların aşağı ve yukarı inip çıkmalarını sağlayan, hava ile dolup boşalan kese.
* Kuşlarda vücudun çeşitli yerlerinde bulunan ve akciğere bağlı olan boşluklar.
* Birçok böceklerde trake boruları üzerinde yer almış olan hava dolu şişkinlikler.

hava köprüsü
* Zorunlu durumlarda iki şehir veya ülke arasında hava yoluyla sağlanan sürekli ulaşım.

hava kuvvetleri
* Ülkenin havadan savunulmasını sağlamak için uçak, helikopter, balon gibi araçlardan ve bunlarla ilgili yer hizmetlerinden, kuruluşlarından oluşan teşkilât.

hava küre
* Hava yuvarı.

hava limanı
* Şehirler veya ülkeler arası hava yolu ulaşımı için gerekli teknik ve ticarî kuruluşların bütünü.
* Bu alt yapının yerleştirilmesini, işletilmesini ve geliştirilmesini sağlayan kuruluş.

hava meydanı
* Hava limanı.

hava musluğu
* Radyatörlerde oluşan soğuk havanın dışarı atılmasını sağlayan musluk.

hava oyunu
* Bir mal fiyatının yükseleceği umuduyla o maldan, sözde ileride teslim alınmak üzere, bir parti satın almak ve vakit gelince bu malın pahalanıp ucuzladığına göre fiyat farkını satıcıdan almak veya ödemek şeklinde girişilen bir çeşit talih oyunu.

hava parası
* Bir yeri kira ile tutabilmek için sahibine veya içindeki kiracıya açıktan verilen para.

hava patlamak
* fırtına çıkmak.

hava raporu
* Hava durumu.

hava sahası
* Bir devletin yalnız kendisinin kullanma hakkı olduğu, başka devletlerin ancak ilgili devletten izin alarak yararlanabileceği gökyüzü parçası.

hava süzgeci
* Otomobillerde motora ve hava kompresörüne giden havayı süzmeye yarayan alet.

hava şartları
* Hava durumu.

hava tahmini
* Kısa bir süre için havanın nasıl olacağını bulma.

hava taşı
* Gök taşı.

hava tebdili
* Hava değişimi.

hava ulaşımı
* Hava yolu ulaşımı.

hava üssü
* Askerî havacılıkla ilgili plân ve programları düzenleyen merkez.

hava vermek
* tekerlek vb. cisimleri hava ile şişirmek; şişkinliğini artırmak, hava basmak.
* akciğerlere basınç altında hava veya oksijen doldurmak.

hava yastığı
* Taşıtlarda kaza riskini azaltmaya yönelik hava basınçlı yastık.

hava yastıklı
* Hava yastığı olan.

hava yolu
* Hava taşıtlarının uçuş sırasında izlemeye zorunlu oldukları yol.

hava yolu ile
* uçakla.

hava yolu ulaşımı
* Hava taşıtlarıyla yolcu, yük vb. eşyaları taşıma işi.

hava yuvarı
* Yer yuvarını kuşatan çeşitli gaz katmanlarından oluşan örtü, atmosfer.

havacı
* Hava taşıtlarında görevli kimse.
* Hava kuvvetlerine bağlı asker.

havacılık
* Havacı olma durumu.
* Havacının yaptığı iş, havada uçma tekniği.
* Hava seferlerini ve bu konu ile ilgili teknikleri inceleyen bilim dalı.

havacıva
* Sığırdiligillerden, Akdeniz bölgesinde yetişen ve köklerinden kırmızı boya elde edilen çok yıllık otsu bir bitki (Alkanna tinctoria).
* Değer ve önemi olmayan, boş.

havada kalmak
* yerden yüksekte bulunmak.
* sonuca ulaşmamak.
* bir iddia dayanaksız olduğundan kanıtlanmamak.

havadan
* Emeksiz, açıktan.
* Boş, değersiz.

havadan sudan (konuşmak)
* gelişigüzel, dereden tepeden (konuşmak).

havadan sudan konuşmak
* önemsiz konular üzerine konuşmak.

havadar
* Havası bol, temiz olan (yer), yeleken, yeleç.

havadis
* İlgi ile karşılanabilecek haber.

havaî
* Hava ile ilgili, havada bulunan.

* Açık mavi renginde olan.
* Dilediği gibi davranan, uçarı, hoppa.
* Değersiz, boş.

havaî fişek
* Törenlerde, geceleri yakılarak havaya uçurulan, renkli ışıklar saçan fişek.
* Geceleyin düşman bölgelerini aydınlatmak amacıyla kullanılan fişek.

havaî mavi
* Göğün rengi, açık mavi.
* Bu renkte olan.

havaîlik
* Havaî olma durumu, uçarılık, hoppalık.

havaiyat
* Boş, değersiz iş ve sözler.

havalandırıcı
* Kapalı bir yerin sürekli ve doğal olarak havalandırılmasını sağlayan alet veya düzen.

havalandırılma
* Havalandırılmak işi.

havalandırılmak
* Havalandırmak işi yapılmak.

havalandırma
* Kapalı bir yerin havasını değiştirmek amacıyla dışarıdan temiz hava girişini veya çeşitli araçlarla hava akımını sağlama işlemi.
* Herhangi bir şeyi açık havada bir süre bırakma.

havalandırmacı
* Havalandırma işini yapan görevli kimse.

havalandırmak
* Havalanmasını sağlamak.

havalandırmalı
* Havalandırması olan.

havalanma
* Havalanmak işi.

havalanmak
* Temiz hava alması sağlanmak, havası değiştirilmek.
* Yerden ayrılıp göğe uçmak.
* (bir şey) Hava akımıyla yer değiştirmek.
* Yerinde oturamaz duruma gelmek.
* Beğenilmeyen davranışlarda bulunmak.

havalara uçmak
* çok sevinmek.

havale
* Bir işi bir başkasının sorumluluğuna bırakma, ısmarlama, devretme.
* Banka, postahane vb.nin aracılığıyla gönderilen para.
* Postahane, banka vb. nin aracılığıyla para gönderildiğinde, gönderenle alacak olanın adları ve para miktarı yazılı kâğıt, havale kâğıdı, havalename.
* Gebelerde, küçük çocuklarda görülen bir çeşit çırpınmalı, bazen ateşli de olabilen hastalık.
* Bir arsayı çevirmek, kapamak için çekilen perde veya duvar.
* Yüksek ve büyük bir görünüşü olma.

havale etmek
* bir şeyin alınmasını, yapılmasını bir kimseye bırakmak, ısmarlamak, devretmek.
* yollamak, göndermek.

havale gelmek
* postahane veya banka yoluyla para gelmek.
* gebe ve çocuklara çoğu zaman bayılma, yüksek ateşle beraber çırpınma krizleri gelmek.

havale göndermek (veya yollamak)
* postahane banka vb. aracılığıyla birine para ödemesini sağlamak.

havaleli
* Havalesi olan.
* Gereğinden çok yüksek, yıkılacak gibi olan.

havalename
* Havale.

havalı
* Herhangi bir nitelikte havası olan.
* İyi, temiz hava alan, havadar.
* Bir işi gereğince benimsemeyen, önemsemeyen.
* Göz alıcı, çekici, albenisi olan.
* Sıkıştırılmış hava ile çalışan (alet vb.).

havalı direksiyon
* Motorlu bir taşıtın direksiyon sisteminin hidrolik düzen ile kolayca hareket sağlayabilmesi özelliği veya durumu.

havalı fren
* Hava basıncı ile yönetilen pistonlu fren.

havali
* Çevre, yöre, dolay.

havan
* İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plâstikten yapılan kap.
* Tütün kıyma makinesi.

havan dövücünün hınk deyicisi
* başkasına yardım edecek veya yüreklendirecek gücü olmadığı hâlde öyle görünüp yardakçılık edenler için söylenir.

havan topu
* Üstün atış gücüne sahip bir çeşit kısa namlulu top.

havanda su dövmek
* boşuna uğraşmak.

havaneli
* Havanda bir şeyi dövmeye yarayan tokmak.

havanın gözü yaşlı
* nerede ise yağmur yağacak.

havarî
* Yardımcı.
* Hz. İsa'nın öğüt ve inançlarını yaymak işiyle görevlendirdiği on iki yardımcısından her birine verilen ad.
* Bir öndere bağlı, onun düşünce veya inançlarını yayan kimse.

havarîlik

* Havarînin işi veya görevi.

havas

* Nitelikler, özellikler.
* Kendilerini halktan ayrı ve üstün sayan, kendilerinde bir çeşit ayrıcalık gören (kimseler), avam karşıtı.

havâs

* Duyumlar, duygular.

havası olmak

* bir kimsenin albenisi veya cana yakınlığı olmak.

havası olmak

* o kimseye benzemek, o kimseyi hatırlatmak.

havasına uymak

* bulunduğu çevre ve ortamı benimsemek veya birinin huyunu almak.

havasını bulmak

* keyiflenmek, neşelenmek.

havasız

* Havası olmayan, hava almayan.
* Havası iyi veya yeterli olmayan.
* Göz alıcı, çekici olmayan.

havasızlık

* Havasız olma durumu.

havaya

* boşuna, sonuçsuz olarak.

havaya gitmek

* hiçbir şeye yaramamak, boşa gitmek.

havaya pala (veya kılıç) sallamak

* boşuna, gereksiz çaba harcamak.

havaya savurmak

* gereksiz yere harcamak.

havaya uçmak

* patlama dolayısıyla zarar görmek.
* havaya gitmek.

havayı bozmak

* bir topluluğun keyfini kaçırmak.

havhav

* (çocuk dilinde) Köpek.

havi

* İçinde bulunduruan, kapsayan.

havi olmak

* içinde bulundurmak, içine almak, kapsamak, içermek.

havil

* "korku, korkma" anlamında can havliyle deyiminde geçer. \343 can.

havlama

* Havlamak işi.

havlamak
* (köpek) Bağırmak, ürümek.

havlanma
* Havlanmak durumu.

havlanmak
* Üzerinde hav oluşmak.

havlatma
* Havlatmak işi.

havlatmak
* Havlamasına sebep olmak.

havlayış
* Havlamak işi veya biçimi.

havlı
* Havı olan.
* Havlu.

havlıcan
* Zencefilgillerden, aynı adla anılan kök sapları baharat olarak kullanılan ıtırlı bir bitki (Galanga officinalis).

havlu
* Kurulanmaya yarar havlı bez.

havlu atmak
* (oyunda) pes etmek.

havlucu
* Havlu dokuyan veya satan kimse.

havluculuk
* Havlu dokuma veya satma işi.

havluluk
* Havlu asmak için özel olarak yapılmış araç, havlu asacağı.
* Banyolarda havluların konulduğu küçük dolap.
* Havlu yapmaya elverişli olan, özel dokunuşlu pamuklu (kumaş).

havra
* Yahudi tapınağı, sinagog.
* Çok gürültülü yer.

havsala
* Kuş kursağı.
* Leğen.
* Zihnin bir şeyi anlama ve kavrama yetisi.

havsalası almamak
* aklı kabul edememek.

havsalası geniş
* Hoşgörüsü olan, hiçbir şeye aldırış etmeyen.

havsalasına sığmamak
* aklı almamak, kavrayamamak.
* kabul edememek.

havuç
* Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen iki yıllık otsu bir kültür bitkisi, yeregeçen, pürçüklü (Daucus carota).

havuç suyu
* Havuç meyvesinin sıkılması ile elde edilen meyve suyu.

havuçlu kek
* İçinde havuç bulunan kek.

havuduyla yutmak
* Bkz. deveyi havuduyla yutmak.

havut
* Deve semeri.

havuz
* Su biriktirmek, yüzmek veya çevreyi güzelleştirmek gibi amaçlarla altı ve yanları mermer, beton ve benzeri şeylerden yapılarak içine su doldurulan, genellikle üstü açık yer.
* Kum, asit vb. konulan çukur yer.
* Büyük gemilerin onarılmak için çekildikleri yer.

havuzcu
* Otelde havuzla ilgili işlere bakan görevli.

havuzcuk
* İdrar borularının böbrekle birleştikleri yerde huni biçimindeki genişlik.

havuzlama
* Havuzlamak işi.

havuzlamak
* (gemiyi) Onarmak için havuza çekmek.

havuzlanma
* Havuzlanmak işi.

havuzlanmak
* (gemi) Onarılmak için havuza çekilmek.

havuzlu
* Havuzu olan.

havuzsuz
* Havuzu olmayan.

havvaanaeli
* Küçük beyaz çiçekli bir yıllık bir bitki (Anastatica hierochuntia).

havya
* Madenlerle yapılan kaynak işlerinde lehimi eritmek için ateşle veya elektrikle kızdırılarak kullanılan, çoğunlukla çekiç biçiminde ucu bakır alet.

havyar
* Tuzla hazırlanmış yarı ezme durumunda, genellikle mersin balığı yumurtası.

havza
* Dağ veya tepelerle sınırlanmış, suları aynı denize, göle veya ırmağa akan bölge.
* Maden bölgesi.
* Tekne.

hay

* İyi dilek, azarlama, şaşma ve sevinç bildirmede kullanılır.

hay Allah
* iyi dilek.

hay hayı gitmek vay vayı kalmak
* sağlığını, gençliğini yitirerek sağlığından yakınır duruma gelmek.

haya
* Er bezi.

hayâ
* Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma.

hayâ perdesi yırtılmak
* utanç duymamak.

hayal
* Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, düş, imge, hulya.
* İmge.
* Görüntü.
* Belli belirsiz görülen şey, gölge.
* Aydınlatılan bir perde arkasında deri veya kartondan yapılmış, hareket edebilen resimlere verilen ad ve bu resimlerle oynatılan oyun.

hayal gücü
* Zihnin hayal yaratma yetisi, düş gücü, imgeleme, muhayyile.

hayal bilim
* Bilim kurgu.

hayal düzeyi
* Hayal edebilme gücü, seviyesi.

hayal etmek
* bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak.

hayal gibi
* ince, zarif.

hayal kırıklığı
* Çok istenilen veya umulan bir şeyin gerçekleşmeyişinden duyulan üzüntü, düş kırıklığı.

hayal kurmak
* gerçekleşmesi istenen, özlenen şeyi düşünmek.

hayal meyal
* Belli belirsiz, açık seçik olmayan (durumda).

hayal olmak
* gerçekleştirilememek.
* geçmişte kalmak, hatıra olmak.

hayal oyunu
* Karagöz oyunu.

hayal seviyesi
* Hayal düzeyi.

hayalât
* Hayaller.

hayalbaz
* Hayalci, hayalî.

hayalci
* Bir şeyi gerçekleşmiş gibi kabul edip zihninde tasarlayan kimse.
* Karagöz oynatan kimse, hayalî.
* Hayale kapılan, hayal kuran, hayalperest.

hayalcilik
* Hayal ile uğraşan kimse.

hayale dalmak
* dış dünyadan uzaklaşarak gerçekleşmesi istenilen şeyleri veya hatıraları düşünmek.

hayale kapılmak
* hayallerin etkisi altında kalmak.

hayalen
* Hayalî olarak.

hayalet
* Gerçekte var olmadığı hâlde bazen görüldüğü sanılan cin, peri, hortlak gibi görüntüler.
* Gerçekte var olmadığı hâlde varmış gibi görünen şey, görüntü.
* Belli belirsiz görülen şey, gölge.

hayalhane
* Karagöz oynatılan yer.
* Hayal kurma yeteneği.

hayâlı
* Utangaç, sıkılgan.

hayalî
* Hayal niteliğinde veya hayal ürünü olan, sanal.
* Karagöz oynatan kimse, hayalci, karagözcü.

hayalifener
* Resimli camları olan ve bu resimleri duvara yansıtan fenere benzer araç.
* Çok zayıf olanlar için şaka yollu kullanılır.

hayalifenere dönmek
* çok zayıflamak.

hayalinden geçirmek
* olmasını istemek, düşünmek.

hayalli
* Hayali olan.

hayalperest
* Sürekli hayal kuran, hep hayal peşinde koşan (kimse), düşçü.

hayalperestlik
* Hayalperest olma özelliği.

hayâsız
* Utanması olmayan, sıkılmayan.

hayâsızca
* Hayâsız (olarak), hayâsız (davranarak).

hayâsızlık

* Utanmazlık, sıkılmazlık.

hayat
* Yaşam, dirim.
* Doğumdan ölüme kadar geçen süre, ömür.
* Hayat biçimi, içinde yaşanılan şartların bütünü, yaşantı.
* Meslek ve durum.
* Geçim şartlarının bütünü.
* Canlılığı gösteren hareket, kaynaşma.
* Yazgı, kader.
* Canlı varlık; yaşamayı sağlayan şartların bütünü.
* Bir kimsenin tarihî biyografisi, hayat öyküsü, hayat hikâyesi.

hayat
* Genellikle köy ve kasaba evlerinde, üstü kapalı, bir veya birkaç yanı açık sofa.
* Avlu.
* Balkon.
* Sundurma.

hayat adamı
* Zamana kolayca uyan, her türlü güçlüğü yenmesini bilen kimse.

hayat ağacı
* Soy ağacı, soy kütüğü.
* Beyinciğin kesitinde dıştaki boz madde bölümüne yayılarak dallanma gösteren ak maddenin oluşturduğu ağaç biçimi.

hayat arkadaşı
* Eş, karı kocadan her biri.

hayat dolu
* Yaşama isteği çok olan, neşeli, canlı.

hayat felsefesi
* Hayatı anlama ve algılama biçimi.

hayat geçirmek
* yaşamak, varlığını sürdürmek.

hayat hikâyesi
* Bir kişinin hayatı boyunca geçirdiği önemli olaylar ve evreler, özgeçmiş, biyografi.

hayat kadını
* Erkeklerin cinsel zevklerine para karşılığı hizmet eden ve bu işi meslek edinen kadın, fahişe, orospu.

hayat kavgası
* Hayat mücadelesi.

hayat memat
* Bkz. ölüm kalım.

hayat memat meselesi
* Bkz. ölüm kalım meselesi.

hayat mücadelesi
* Yaşamak ve geçinmek için harcanan emeklerin bütünü.

hayat okulu
* Yaşanılan çevre ve zamanda karşılaşılan olayların tümü.

hayat pahalılığı
* Yiyecek, içecek, giyecek gibi geçim maddelerinin pahalı olması.

hayat seviyesi
* Yaşama ve geçinme düzeyi.

hayat sigortası
* Bir kimsenin, yaşlılık çağında toptan kendisine veya mirasçılarına ödenmek şartıyla yaptığı sigorta anlaşması, yaşam güvencesi.

hayat standardı
* Bir toplumda bireylerin mal ve hizmetlerden yararlanabilme, ihtiyaçlarını karşılayabilme düzeyi.

hayat şartları
* Hayat boyunca karşılaşılabilecek her türlü sosyal ve ekonomik durumlar.

hayat tarzı
* Yaşayış biçimi.

hayat vermek
* canlılık vermek, canlandırmak.

hayata atılmak
* geçim sağlamak üzere çalışmaya başlamak.

hayata bağlamak
* yaşamayı sevdirmek, hayattan kopmamak.

hayata gözlerini yummak (veya kapamak)
* ölmek.

hayata küsmek
* bezgin, kötümser olmak, yaşama isteğini yitirmek.

hayatı kaymak
* her işi ters gitmek, mahvolmak.

hayatın baharı
* gençlik çağı.

hayatına girmek
* yaşamında yer almak.

hayatını (birine) borçlu olmak
* biri tarafından ölümden kurtarılmış olmak.
* birinin yaşamı bir başkasının desteği ile sağlanmış olmak.

hayatını kazanmak
* geçimini sağlamak.

hayatını yaşamak
* her türlü baskıdan uzak, dilediğince, gönlünce yaşamak.

hayatî
* Hayatla ilgili.
* Büyük önem taşıyan, önemli.

hayatiyet
* Yaşama gücü, canlılık.

hayatiyetli
* Yaşama gücüyle dolu, canlı.

hayatta olmak

* yaşamak.

haybe
* Boş, işe yaramaz, anlamsız.

haybeci
* İşsiz güçsüz, bedavadan geçinen (kimse).

haybeden
* Zahmet çekmeden, bedavadan.

haybeye kürek çekmek
* boş boşuna uğraşmak.

hayda
* Hayvanları harekete geçirmek için kullanılan söz.
* Şaşkınlık belirten ünlem.

haydalama
* Haydalamak biçimi.

haydalamak
* Hayvanı hızlandırmak için hayda diye seslenmek.

haydalanma
* Haydalanmak durumu veya biçimi.

haydalanmak
* Defedilmek, dehlenmek.

haydama
* Haydamak işi.

haydamak
* Çifte koşulan hayvanı sürmek, dehlemek.
* Kovmak, defetmek.

haydan gelen huya gider
* kolay ve emeksiz kazanılan şeyler elden kolay çıkar.

haydarî
* Dervişlerin giydiği, kolsuz, kısa, aba hırka.

haydarî yaka
* Yelek, hırka gibi giysilerin açık V harfi biçimindeki yakası.

haydi
* İsteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılır.
* Kabul ve onama bildirir.
* İhtimal belirtir.
* Hafifseme, alay etme belirtir.
* Hoş görme anlamında kullanılır.

haydi canım sen de
* "böyle şey olmaz, sana inanmam" anlamında kullanılır.

haydi haydi
* Bol bol, kolay kolay.
* Olsa olsa, en çoğu.

haydi oradan
* kovmak, azarlamak için kullanılır.

* Bkz. haydi canım sende.

haydin
* İsteklendirme, davrandırma için kullanılır; haydi ünleminin birden çok kişiye seslenirken emir kipine göre aldığı biçim.

haydindi
* "Çabuk ol, acele et" anlamında kullanılır.

haydisene
* Haydi ünleminin buyurma, dilek bildiren pekiştirmeli biçimi.

haydut
* Silâhlı soygun yapan kimse, eşkıya, şaki.
* Yaramaz, sevimli çocuk.

haydut gibi
* insana korku veren, iri yarı (kimse).
* yaramaz ve sevimli çocuklar için kullanılır.

haydutluk
* Haydut olma durumu veya haydutça iş, şakilik, şekavet.

haydutluk etmek
* haydut gibi davranmak.

hayfa
* Eyvah, yazık, heyhat!.

hayhay
* "İsteyerek, seve seve, elbette" anlamlarında onama bildirir.

hayhuy
* Herkesin aynı anda konuşmasından veya eğlenmesinden oluşan gürültü.
* Boş ve sonuçsuz çaba.

hayıf
* Haksızlık, insafsızlık.
* Acınma, üzülme.
* Vah! Heyhat! Yazık!.

hayıflanma
* Hayıflanmak işi.

hayıflanmak
* Acınmak, üzülmek, yerinmek, esef etmek.

hayın
* Hain.

hayır
* İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım.
* İyi, hayırlı, yararlı, faydalı.

hayır
* Yok, öyle değil, olmaz anlamında onamama, inkâr kelimesi.
* Olumsuz cümlelerdeki olumsuz anlamı pekiştirir.

hayır beklememek
* iyilik ummamak, yararlı olacağını sanmamak.

hayır dememek

* cevap vermemek, bir şeyi geri çevirmemek.

hayır etmemek
* yararı olmamak.
* iyileşmemek, düzelememek.

hayır gelmemek
* yararlı olmamak.

hayır görmemek
* (o şey) kendisine yararlı olmamak.

hayır işlemek
* dine ve insanlığa uygun, iyi bir davranışta bulunmak.

hayır kalmamak
* işe yarar durumu kalmamak, artık işe yaramaz olmak.

hayır sahibi
* İyiliksever.

hayır yok
* (o şey) yararlı değil.

hayırdır inşallah
* anlatılan bir rüyayı iyiye yormak için kullanılır.
* şaşma ve merak veren olgular karşısında söylenir.

hayırdua
* İyi dua.

hayırdua etmek
* iyi dileklerde bulunmak.

hayırhah
* İyilik dileyen, iyilik isteyen, iyicil, hayırsever.

hayırhahlık
* İyilik isteme durumu.

hayırla anmak (veya yad etmek)
* ölmüş bir kimsenin ardından iyi konuşmak.

hayırlaşma
* Hayırlaşmak biçimi veya durumu.

hayırlaşmak
* Pazarlıkta anlaştıktan sonra birbirlerine hayır dilemek.

hayırlı
* Yararı, hayrı olan.
* Uğurlu, iyi, güzel.

hayırlı (veya hayırlısı) olsun
* iyisi, hayırlı olanı olsun.

hayırlısı ile
* hayırlı olanı dilemek için söylenir.

hayırperver
* İyiliksever, yardımsever, hayırsever.

hayırsever
* Yoksullara, düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmesini seven, iyiliksever, yardımsever.

hayırseverlik
* Hayırsever olma durumu, iyilikseverlik, yardımseverlik.

hayırsız
* Yararı olmayan, hayrı olmayan.
* Sevgi ve bağlılığını yitiren, vefasız.

hayırsızlık
* Hayırsız olma durumu.

hayıt
* Bkz. ayıt.

hayız
* Kadınlarda aybaşı.

hayızdan nifazdan kesilmek
* âdetten kesilmek, doğurma özelliğini yitirmek, menopoza girmek.

haykırı
* Bağırma.

haykırış
* Haykırmak işi veya biçimi.
* Haykırma sesi.

haykırışma
* Haykırışmak durumu.

haykırışmak
* Birlikte haykırmak.

haykırma
* Haykırmak işi.

haykırmak
* Telâş, şikâyet vb. sebeplerle yüksek sesle bağırmak.
* Çağırmak, seslenmek.
* (durum veya nitelik) Çok belirgin olarak görünmek.

haykırtı
* Yüksek sesle acı acı bağırma, haykırma.

haykırtma
* Haykırtmak biçimi veya durumu.

haykırtmak
* Haykırmasına sebep olmak.

haylamak
* At ve benzeri hayvanları sürmek için seslenmek.

haylaz
* Hoşa gitmeyen davranışlarda bulunan (kimse), hayta.
* Çalışma gücü varken çalışmayan, aylaklık eden, tembel.

haylazca
* Haylaz gibi, haylaza yakışır biçimde.

haylazlaşma
* Haylazlaşmak durumu.

haylazlaşmak
* Haylaz bir duruma gelmek.

haylazlık
* Haylaz olma durumu veya haylazca davranış.

haylazlık etmek
* haylazca davranışlarda bulunmak.

hayli
* Epey, oldukça çok.
* Oldukça.

haymana
* Başıboş hayvanların salındığı çayırlık.
* Tembel.

haymana beygiri gibi dolaşmak
* işsiz güçsüz dolaşmak.

haymana mandası
* Haymana öküzü.

haymana öküzü
* İri yarı ve tembel, işe yaramaz kimse.

haymatlos
* Vatansız.

hayra alâmet değil
* uğursuz sayılacak bir olay için kullanılır.

hayra karşı (olmak)
* iyilikle, hayırlı olması dileğiyle.

hayra yormak
* rüya veya olayı iyi bir durumun belirtisi saymak.

hayran
* Çok beğenen, hayranlık duyan.
* Birini beğenen, hayranlık duyan kimse.

hayran etmek
* (kendisini) beğendirmek.

hayran hayran
* Hayran olarak, kendinden geçerek.

hayran olmak (veya kalmak)
* (bir şey veya kimsenin) iyi, güzel veya olağanüstü durum ve davranışları karşısında zevk ve saygı duymak.

hayranlık
* Hayran olma durumu.
* Tutku, aşırı istek.

hayranlık duymak
* çok beğenmek, tutkuyla bağlanmak.

hayranlıkla

* çok beğenerek, hayran kalarak.

hayrat
* Sevap kazanmak için yapılan iyilik.
* Halkın yararlanması için yapılan okul, çeşme, han gibi yapılara verilen ad.
* Sevap kazanmak için yapılmış olan.

hayret
* Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma.
* Şaşılacak bir şey karşısında söylenir.

hayret etmek
* şaşmak, şaşırmak, şaşakalmak.

hayrete (veya hayretlere) düşmek
* şaşakalmak, şaşırmak.

hayretle
* şaşkınlıkla, şaşarak.

hayrette (veya hayretler içinde) kalmak
* şaşakalmak, şaşırmak.

hayrette bırakmak
* şaşmasına sebep olmak.

hayretten donakalmak
* çok şaşırmak, inanamamak.

hayrı dokunmak
* yararlı olmak.

hayrı olmamak
* iyiliği dokunmamak, yarar sağlamamak.

hayrını gör
* yeni alınan bir şey için "güle güle kullan" veya kırgınlık, alay anlamında söylenir.

hayrola
* "Ne var", "ne oluyor" anlamında kullanılır.

hayrülhalef
* Hayırlı çocuk, hayırlı evlât.

haysiyet
* Değer, saygınlık, itibar.
* Onur, öz saygısı, şeref.

haysiyet divanı
* Onur kurulu.

haysiyetine dokunmak
* onuru incinmek.

haysiyetiyle
* Dolayısıyla, sebebiyle.
* Onuruyla.

haysiyetli
* Değeri, saygınlığı olan.
* Onurlu.

haysiyetsiz
* Değeri, saygınlığı olmayan.
* Onursuz.

haysiyetsizlik
* Haysiyetsiz olma durumu, haysiyetsizce davranış.
* Onursuzluk.

hayta
* Osmanlıların ilk dönemlerinde eyalet askerlerinin uç boylarında görevli sınıflarından biri.
* Serseri, külhanbeyi, kabadayı, holigan.

haytalık
* Hayta olma durumu, serserilik, başıboşluk, külhanbeyilik, kabadayılık.

haytalık etmek
* serserice davranışlarda bulunmak.

hayvan
* Bitkilerden farklı olarak, duygu ve hareket yeteneği olan canlı yaratık.
* İnsandan farklı olarak, dil ve akıldan yoksun canlı yaratık.
* At, eşek, katır gibi türlü hizmetlerde kullanılan yaratık.
* Akılsız, duygusuz, kaba, hoyrat (kimse).
* Bir seslenme biçimi.

hayvan bilimci
* Hayvan bilimi uzmanı, zoolog.

hayvan bilimi
* Biyolojinin, hayvanların yapı, görev, davranış ve sınıflandırmaları, yeryüzündeki dağılışlarıyla uğraşan bilim dalı, hayvanlar bilimi, zooloji.

hayvan gibi
* akılsız, duygusuz, kaba.

hayvan koklaşa koklaşa, insan konuşa konuşa
* insanlar konuşarak daha iyi anlaşırlar.

hayvan kömürü
* Kan ve kemik gibi organik maddelerden yapılıp hekimlikte kullanılan kömür.

hayvanat
* Hayvanlar.
* Hayvan bilimi, zooloji.

hayvanat bahçesi
* Genellikle her tür hayvanın doğal şartlarda beslendiği, korunduğu, sergilendiği büyük bahçe.

hayvanca
* Çok kaba ve hoyrat (bir biçimde).

hayvancağız
* Kendisine karşı şefkat ve acıma duyulan hayvan.

hayvancık
* Ancak mikroskopla görülebilen çok küçük hayvan.
* Hayvancağız.

hayvancılık
* Evcil hayvanlara bakma ve yetiştirme işi.

hayvanî

* Hayvanla ilgili, hayvansal.
* Hayvanca.

hayvaniyet
* Hayvanlık.

hayvanlaşma
* İnsanlık erdemlerini yitirme, kabalaşma.

hayvanlaşmak
* İnsanlık erdemlerini yitirmek, kabalaşmak.

hayvanlaştırma
* Hayvanlaştırmak durumu.

hayvanlaştırmak
* Hayvan durumuna getirmek.

hayvanlık
* Hayvan olma durumu, hayvaniyet.
* Hayvanca davranma.

hayvanlık etmek
* hayvanca davranmak.

hayvansal
* Hayvanî.
* Hayvandan elde edilen.

haz
* Hoşa giden duygulanma, hoşlanma, zevk.
* Bir şeyden duyusal veya manevî sevinç duyma.
* Sürdürülmesi istenen ılımlı ve doygunluk veren coşku.

haz almak
* hoşlanmak, keyif almak.

haz duymak
* hoşlanmak.

haz vermek
* hoşlanmasını sağlamak.

haza
* Bu, şu, o.
* Etkisiz, kusursuz.

hazakat
* (hekimler için) Ustalık, uzluk.

hazakatli
* Hazakat sahibi.

hazan
* Güz, sonbahar.

hazandide
* Görmüş, geçirmiş.
* Solgun, sararmış, solmuş.

Hazar

* VI.-X. yüzyıllar arasında Hazar Denizi'nin ve Kafkasların kuzeyinde yaşamış bir Türk boyu veya bu boydan olan kimse.

hazar
* Barış.

Hazarca
* Hazar Türkçesi.

hazarî
* Barışla ilgili.

hazcı
* Hazcılık ile ilgili olan.
* Hazcılığı benimseyen ve savunan kimse, hedonist.

hazcılık
* Zevki, insan hayatının tek değer ve amacı sayan, haz veren her şeyin iyi olduğunu kabul eden öğreti, hedonizm.
* Hazza, fiziksel zevke hastalık derecesinde düşkünlük, hedonizm.
* Ekonomik etkinliğin, hazzın en yüksek derecesine varacak biçimde geliştirilmesi öğretisi, hedonizm.

hazfetme
* Hazfetmek durumu veya biçimi.

hazfetmek
* Gidermek, kaldırmak, çıkarmak, silmek.

hazık
* (hekimler için) Usta, uz.

hazım
* Sindirme, sindirim.
* Benimsenme, kabul edilme.

hazımlı
* Yersiz davranışlara, dokunaklı sözlere aldırmayan, içi geniş (kimse).
* Benimseyen, katlanan, kabullenen.

hazımsız
* Yediklerini kolay sindiremeyen.
* Yersiz davranışlara karşı susmak elinden gelmeyen (kimse).
* Benimseyemeyen, katlanamayan, kabullenemeyen.

hazımsızlık
* Sindirim sisteminin iyi çalışmaması durumu.
* Benimseyememe, katlanamama, kabullenememe.

hazın
* Kışlık yiyecek.

hazır
* Bir iş yapmak için gereken her şeyi tamamlamış olan, anık, amade, müheyya.
* Belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirilmiş.
* Belirli bir biçimde yapılmış olarak satılan, alıcı bekleyen, ısmarlama karşıtı.
* Başına getirildiği fiilin bir fırsat sayıldığını anlatır.

hazır bulunmak (veya olmak)
* bir yerde var olmak, kendi bulunmak.
* bir şeyi hemen yapabilecek durumda olmak.

hazır çorba

* Önceden hazırlanmış ve paket hâlinde satışa sunulmuş çorba.

hazır değer
* Önceden belirlenmiş değer.

hazır etmek
* hemen kullanabilecek duruma getirmek.

hazır giyim
* Standart ölçülere göre seri olarak hazırlanmış ve satışa sunulmuş giyim eşyası.

hazır kahve
* Neskafe.

hazır kıta
* Gerektiği anda kullanılmak ve görevlendirilmek üzere hazır bulundurulan birlik.

hazır mezarın ölüsü
* her hizmeti başkalarından bekleyen tembeller için söylenir.

hazır ol
* Askerlikte esas duruş denilen, ayakta, baş ve vücut dik, gözler ileride, eller uyluklara yapışmış bir duruşa geçilmesi için verilen komut.

hazır ol duruşu
* Vücudun baş dik, göğüs ileride, omurga ve bacaklar gergin, topuklar bitişik, kollar doğal yerinde, avuçlar uyluklarda olarak ayakta bulunduğu durum.

hazır olmak
* hazır durumda bulunmak.

hazır para
* Nakit, elde mevcut para, likit.

hazır yemek
* Kısa sürede hazırlanan ve genellikle ayaküstü yenilen hafif yiyecek.

hazır yiyici
* Önceden kazanılmış varlığı harcayan.

hazıra dağlar dayanmaz
* sürekli harcama, en büyük birikimleri bile eritir.

hazıra konmak
* başkasının emeğiyle ortaya çıkmış bir şeyden yararlanmak.

hazırcevap
* Gerektiğinde çabuk, yerinde cevaplar bulup veren.

hazırcevaplık
* Hazırcevap olma durumu.

hazırcı
* Emek harcamadan her şeyi hazır olarak elde etmek isteyen kimse.
* Hazır giysi satılan yer veya satan kimse.

hazırcılık
* Her şeyi hazır bulmaya veya elde etmeye düşkün olma durumu.

hazırda
* yararlanılabilecek bir durumda, el altında.

hazırdan yemek
* yenisini kazanmaksızın elindekini harcamak.

hazırlama
* Hazırlamak işi.

hazırlamak
* Bir şeyi kullanılacak, yararlanılacak duruma getirmek.
* Bir şeyi ortaya koymak, gerçekleştirmek.
* Önceden düzenlemek.
* Gelecek için önlem almak, ihtiyaçları tespit etmek.
* Sebep olmak, yol açmak.
* Birini herhangi bir şeyi yapabilecek veya bir şeyi yüklenebilecek duruma getirmek.
* Alıştırmak.
* Bir maddeyi elde etmek.

hazırlanış
* Hazırlanmak işi veya biçimi.

hazırlanma
* Hazırlanmak işi.

hazırlanmak
* Hazır olmak, kendini hazırlamak.
* Hazır duruma getirilmek.

hazırlatma
* Hazırlatmak işi.

hazırlatmak
* Hazır duruma getirmek.

hazırlayış
* Hazırlamak işi veya biçimi.

hazırlık
* Hazırlanmak için gereken şeyler veya durumlar.

hazırlık devresi
* Hazırlık dönemi.

hazırlık dönemi
* Hazırlanmak için geçen süre.

hazırlık görmek
* hazır olmak için gereken şeyleri toplamak veya durumları sağlamak.

hazırlık sınıfı
* Öğrencilere, belli bir öğretim programını izlemek veya belli bir okulda okumak için gerekli temel anlayış, bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla bir okula, bir üniversiteye bağlı olarak açılan sınıf.

hazırlıklı
* Bir şey için önceden hazırlanmış olan.

hazırlıklı olmak (veya bulunmak)
* hazırlanmış olmak.

hazırlıksız
* Bir şey için önceden hazırlanmamış olan.

hazırlıksız olmak (veya bulunmak)
* hazırlanmamış olmak.

hazırlop

* Sarısı katılaşacak derecede kaynatılmış (yumurta).
* Başkası tarafından hazırlanmış, sağlanmış, emeksiz, külfetsiz.

hazin

* Acıklı, üzüntü veren, dokunaklı, hüzünlü.

hazine

* Altın, gümüş, mücevher gibi değerli eşya yığını, büyük servet.
* Değerli şeylerin saklandığı yer.
* Gömülü veya saklı iken bulunan değerli şeylerin bütünü.
* Devlet malı, parası veya bunların saklandığı yer.
* Kaynak.
* Büyük bağlılık duyulan, değer verilen şey veya kimse.
* Devletin altın, döviz, bono ve nakit işlemlerini maliye ile birlikte düzenleme görevini üstlenen makam.

hazinedar

* Bir hazineyi bekleyen, yöneten kimse.

hazinedarlık

* Hazineyi yönetme görevi.

haziran

* Yılın 30 gün süren altıncı ayı.

haziran böceği

* Mayıs böceklerinden, tarım bitkilerine çok zarar veren kın kanatlı bir böcek (Amphimallus solstitialis).

hazire

* Etrafi çitle çevrili ve girilmesi yasak yer.
* Cami, türbe, tekke gibi yerlerde çevresi parmaklıklarla çevrili mezar yeri.

hazletmek

* Gidermek, kaldırmak, çıkarmak, silmek.

hazmetme

* Hazmetmek durumu.

hazmetmek

* Sindirmek.
* Hoşa gitmeyen bir davranışı karşılıksız bırakmak, içine atmak.
* Katlanmak, dayanmak, sabretmek.

hazne

* Hazine.
* Bir şeyin toplandığı, biriktirildiği yer, depo.
* Döl yatağı.

hazret

* Kutsal sayılan kimselerin adlarının başına getirilen unvan.
* Bir seslenme sözü.
* Adı söylenmeyen bir kimseden söz edilirken kullanılır.

hazretleri

* eskiden saygı duyulan kişilerin adlarını veya makamlarını gösteren söze başka unvanlarla birlikte getirilirdi.

hazzetme

* Hoşlanma.

hazzetmek

* Hoşlanmak.

hazzını çıkarmak
* zevkini çıkarmak.

He
* Helyum'un kısaltması.

he
* Türk alfabesinin onuncu harfinin adı.

he
* Evet.

he demek
* onamak.

heba
* Hiçbir işe yaramadan yok olma, boşa gitme.

heba etmek
* boşuna harcamak, ziyan etmek.

heba olmak
* boşa gitmek, ziyan olmak.

heba olup gitmek

hebenneka
* Zeki ve becerikli olmadığı hâlde kendini öyle sanan.

heccav
* Yergici.

hece
* Bir solukta çıkarılan ses veya ses birliği, seslem.

hece ölçüsü
* Hece vezni.

hece taşı
* Mezar taşı.

hece vezni
* Belirli sayıdaki hece kümelerine dayanan nazım ölçüsü, parmak hesabı.

hece yutumu
* Kelime içinde benzer hecelerden birinin düşmesi.

hececi
* Hece ölçüsüyle şiir yazan (şair).
* Millî Edebiyat döneminde hece ölçüsüyle şiirler yazan beş şairden her biri.

hececilik
* Hece vezni ile şiir yazma yanlısı olan kimse.

heceleme
* Hecelemek işi.

hecelemek
* Bir kelimenin hecelerini teker teker söylemek.
* İlk bakışta okuyamayıp heceleri teker teker okumak.

heceletme
* Heceletmek işi veya biçimi.

heceletmek
* Hecelemesini sağlamak.

heceli
* Herhangi bir sayıda hecesi olan.

hecelik
* Heceyi esas alan ses birimi.

hecin
* Çift parmaklılar takımının, devegiller familyasından, uzunluğu 3, yüksekliği 2 m kadar olan, sırtında besin depo etmeye yarayan tek hörgücü bulunan, hızlı yürüyen bir memeli türü (Camellus dromedarius).

hedef
* Nişan alınacak yer.
* Amaç, gaye, maksat.

hedef almak
* Bkz. nişan almak.
* ulaşılmak istenen amaca göre davranmak.
* (bir kimseyi, bir yeri) yıpratmak, eleştirmek amacıyla karşısına almak.

hedef kitle
* Verilmek istenen mesajın ulaşması hedeflenen bir grup veya topluluk.

hedef olmak
* hoş olmayan herhangi bir davranışa uğramak.

hedefleme
* Hedeflemek işi.

hedeflemek
* Hedef yapmak.

hedeflenmek
* Hedef durumuna gelmek.

heder
* Karşılığını alamama, boşa gitme, ziyan olma.

heder etmek
* boşuna harcamak, ziyan etmek.

heder olmak
* boşa gitmek, boşuna geçmek.

hedik
* Kaynatılmış buğday, bulgur, mısır vb. şeyler.

hediye
* Armağan.
* (kutsal kitaplar için) Fiyat.

hediye etmek
* armağan olarak vermek.

hediyelik
* Armağan olarak verilecek değerde olan.
* Armağan olarak verilmek için hazırlanmış şey.

hedonist
* Hazcı.

hedonizm
* Hazcılık.

hegemonya
* Bir devletin başka bir devlet üzerindeki siyasî üstünlüğü ve baskısı.

hekim
* İnsanlardaki hastalıkları teşhis ve onları ilâçlarla veya bazı araçlarla tedavi eden kimse, doktor, tabip.

hekimbaşı
* Osmanlı İmparatorluğunda sarayda hekimlik görevini yürüten en kıdemli, yetkili ve padişahın özel doktoru olan kimse.

hekimlik
* Hekimin yaptığı iş.

hektar
* Yüz ar (10.000m²) değerinde yüzey ölçü birimi (ha).

hektogram
* Yüz gramlık ağırlık birimi, bir kilogramın onda biri (hg).

hektolitre
* Yüz litrelik hacim ölçü birimi (hl).

hektometre
* Yüz metrelik uzunluk ölçü birimi, kilometrenin onda biri (hm).

helâ
* Ayak yolu, yüz numara, abdesthane, tuvalet.

helâk
* Ölme, öldürme, yok etme, yok olma.
* Bitkin bir duruma gelme veya getirme.

helâk etmek
* öldürmek, ortadan kaldırmak.
* aşırı derecede yormak, bitkin duruma getirmek.

helâk olmak
* yok olmak, ölmek.
* yorulmak, bitkin duruma gelmek.

helâl
* Dinin kurallarına aykırı olmayan, dince yasaklanmamış olan, haram karşıtı.
* Nikâhlı eş.
* Kurallara, geleneklere uygun (olarak).

helâl etmek
* Tanrı'yı tanık tutarak (bir şeyi) bağışlamak.

helâl olsun
* bir hizmet veya özverinin istenilerek yapıldığını, bundan pişman olunmadığını göstermek için kullanılır.

helâl süt emmiş
* doğruluktan ayrılmayan.

helâlî

* Ham ipekten dokunmuş bürümceğe pamuk ipliği katılarak elde edilen kumaş.

helâlinden
* Helâl edilerek gönül hoşluğu ile.

helâlleşme
* Helâlleşmek işi.

helâlleşmek
* Alış verişte veya ayrılma sırasında hakkını birbirine bağışlamak.

helâlli
* Nikâhlı (eş).

helâlliğe almak
* biriyle evlenmek.

helâllik
* Nikâhlı eş.
* Helâl olan şey.

helâllik dilemek
* birinden hakkını helâl etmesini dileme.

helâllik vermek
* helâl etmek.

helâlühoş olsun
* yapılmış bir iyilikten, yardımdan söz edilirken buna pişman olunmadığını anlatmak için söylenir.

helâlzade
* Nikâhlı bir ana ve babadan doğmuş kimse.
* Doğruluktan ayrılmayan, helâl süt emmiş kimse.

hele
* "Özellikle", "hiç olmazsa", "her şeyden önce" anlamıyla, bir sözün başına veya sonuna getirilerek belirtilen şeyin ayrıcalığını anlatır.
* "Sonunda" anlamıyla geciken davranışları bildirmek için kullanılır.
* Uyarma, korkutma veya vaat anlatır.

hele bak
* şaşkınlık veya dikkati çekmek için söylenir.

hele bir
* Bkz. hele.

hele de
* üstelik.

hele hele
* Karşısındakini söylemeye isteklendirmek için kullanılır.
* Bir sözü pekiştirmek için kullanılır.

hele şükür!
* çok şükür.

helecan
* Yürek çarpıntısı, çırpıntı.

helecanlanma
* Helecanlanmak işi.

helecanlanmak
* Yürek çarpıntısına tutulmak.

Helen
* Grek.

Helenist
* Grek kültürü, tarihi, dili ve edebiyatı konularında uzman olan kimse.

Helenistik
* Büyük İskender'den sonraki Yunan sanatı, tarihi, kültürü ile ilgili olan.

Helenizm
* Grek uygarlığı.
* Grek olmayan ulusların Grek düşüncesinin etkisiyle gerçekleştirdiği uygarlık.
* Grekçe anlatım.

helezon
* Kıvrımlı, yılankavi biçim, helis.

helezonî
* Sarmal, yılankavi, helisel.

helezonlaşma
* Helezonlaşmak biçimi veya durumu.

helezonlaşmak
* Sarmal, kıvrımlı biçime gelmek.

helezonlu
* Helezonu olan, sarmal.

helik
* Duvar örülürken büyük taşların arasına konulan ufak taşlar.

helikoit
* Helis biçiminde eğri yüzey.

helikon
* Çalgı ağızlığı ve pistonu olan, boyundan geçirilerek tutulan, çember biçimli, üflemeli bakır çalgı.

helikopter
* Dik iniş ve çıkış yapabildiği için dar yerlerde de kullanılabilen tepeden pervaneli uçan taşıt.

helis
* Bir silindirin ana doğrularını sabit bir açı altında kesen eğri.

helisel
* Helis biçiminde olan, sarmal, helezonî.

helke
* Bakraç, kova, herke.

hellim
* Kıbrıs'ta yapılan bir çeşit beyaz peynir.

helme
* Fasulye, pirinç, buğday gibi taneler kaynatıldığında, nişastanın çökelmesiyle oluşan koyu sıvı.
* Bazı bitkilerin kök, çiçek ve tohumlarında bulunan koyu kıvamlı madde.

helme dökmek
* (kaynatılmış tanelerin suyu için) koyulaşmak.

helme gibi
* iyice pişmiş.

helmelenme
* Helmelenmek işi.

helmelenmek
* Helme dökmek, helmesi çıkmak.

helmeli
* Helme durumunda olan (yemek).

helmintoloji
* Kurt bilimi.

helva
* Şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı.

helvacı
* Helva yapan veya satan kimse.

helvacı kabağı
* Kabakgillerden, tatlısı yapılan dışı boz, içi sarı renkli iri bir kabak türü kestane kabağı (Cucurbita maxima).

helvacı kökü
* Bkz. çöven.

helvacılık
* Helva yapma veya satma işi.

helvahane
* Genellikle helva pişirmekte kullanılan geniş ve az derin tencere.
* Sarayda mutfak içinde tatlıların yapıldığı özel bölüm veya oda.

helvalaşma
* Helvalaşmak durumu.

helvalaşmak
* Helva durumuna gelmek.

helvalık
* Helva yapımı için kullanılan malzeme.

helyodor
* Altın sarısı renginde, berilden oluşan, kuyumculukta kullanılan bir taş.

helyograf
* Güneşten yayılan ısı miktarını ölçmeye yarayan alet.
* Güneşin ışıldadığı saatlerin süresini tespit etmeye yarayan alet.
* Güneş ışınlarından yararlanan optik telgraf aleti.

helyoterapi
* Güneş ışınlarıyla tedavi.

helyum
* Atom numarası 2, yoğunluğu 0,13 olan, havada az miktarda bulunan bir soygaz. Kısaltması He.

hem
* Bir kimseyi uyarmak, bir şeyi açıklamak veya anlamı güçlendirmek için "özellikle", "zaten", "bir de", "şurası da var ki" anlamlarında kullanılır.
* Açıklayıcı nitelikte olan ikinci cümleyi birinciye bağlar.

* Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlar.

hem de
* anlamı güçlendirmek, bir veya daha çok ögeye bir başkasının da eklendiğini belirtmek için kullanılır.

hem de nasıl
* pek çok, üstün derecede.
* özene bezene, büyük bir dikkatle.

hem İsa'yı hem de Musa'yı memnun etmek
* istekleri birbirine karşıt olan iki kişiyi birden hoşnut edecek bir davranışta bulunmak.

hem kaçar hem davul çalar
* çekinir göründüğü işi yapmaktan vazgeçemez.

hem kel hem fodul
* ortada olan eksiklik ve yeteneksizliğine bakmayarak üstünlük taslayanlar için kullanılır.

hem nalına hem mıhına (vurmak)
* karşıt olan iki yanı desteklemek.

hem suçlu hem güçlü
* gerçek suçlu kendi olduğu halde başkalarını suçlamaya çalışanlar için söylenir.

hem ziyaret hem ticaret
* biriyle görüşmeye giden kimsenin, bu gidişten yararlanarak başka bir işi de yapması durumunda söylenir.

hemati
* Kanın hemoglobinle renklenmiş al yuvar.

hematit
* Kırmızı veya esmer renkte olan doğal demir oksidinden oluşan bir mineral, kan taşı.

hematolog
* Kan bilimci.

hematoloji
* Kan bilimi.

hemayar
* Denk, eşit.

hemcins
* Aynı cinsten olan, türdeş, soydaş.

hemdert
* Dert ortağı.

hemen
* Hiç vakit geçirmeden, gecikmeden, çabucak.
* Aşağı yukarı; yalnız, sadece.

hemen hemen
* Nerede ise, az zaman sonra.
* Tam değilse bile ona pek yakın.

hemencecik
* Çarçabuk, anında.

hemfikir
* Aynı düşüncede, aynı görüşte olan, oydaş.

hemhâl
* Aynı durumda olan.

hemhâl olmak
* bütünleşmek, birliktelik özelliği göstermek.

hemhudut
* Sınırdaş.

hemodiyaliz
* Geçirgen bir zardan süzerek, zehirli artıkları ayıklamak ve kanı temizlemek için kullanılan tedavi yöntemi.

hemofil
* Kanaması dinmeyen, hemofili hastalığına tutulan (kimse).

hemofili
* Kanın pıhtılaşmasındaki bir bozukluğa bağlı kanama hastalığı.

hemoglobin
* Soluk alma aracıyla organizmanın hücreleri arasında oksijen ve karbon gazını iletmeyi sağlayan, birleşiminde demir, azot, oksijen, hidrojen, kömür ve kükürt bulunan alyuvarların en önemli maddesi.

hempa
* Kötü işlerde aynı amaçla ve birlikte hareket eden kimse, ayaktaş, omuzdaş.

hemşehri
* Aynı ilden olan kimse, memleketli.
* Arkadaş, ahbap anlamında bir seslenme sözü olarak kullanılır.

hemşehrilik
* Hemşehri olma durumu.

hemşire
* Kız kardeş, bacı.
* Diplomalı hasta bakıcı kadın.

hemşirelik
* Kız kardeşlik.
* Hasta bakıcılık.

hemşirezade
* Kız kardeşin çocuğu.

hemze
* Gırtlakta, ses tellerinin birbirine yapışması sonucu havanın akışını birdenbire engellemesiyle oluşan ve bir kesinti izlenimi veren ünsüz.

hemzemin
* Aynı düzeyde olan.

hemzemin geçit
* Kara yoluyla aynı düzeyde olan tren yolu geçidi.

hendek
* Geçmeye engel olacak biçimde uzunlamasına kazılmış derin çukur.

hendese
* Geometri.

hendesî
* Geometrik.

hengâm
* Hengâme.

hengâme
* Patırtı, gürültü, kavga.

hentbol
* Yedişer kişilik iki takımın topu elden ele geçirerek veya sürerek gol atmaları esasına dayanan bir spor türü, el topu.

hentbolcu
* Hentbol oynayan kimse.

henüz
* (olumlu cümlelerde) Az önce, daha şimdi, yeni.
* (olumsuz cümlelerde) Daha, hâlâ.

hep
* Hiçbiri dışta tutulmamak veya eksik olmamak üzere, bütün, tüm olarak.
* Sürekli olarak, her zaman, daima.
* (hepimiz, hepiniz, hepsi biçiminde iyelik ekleri alarak) Bir şeyi oluşturan parçaların bütününü anlatır.

hep beraber
* Birlikte.

hep bir ağız olmak
* söz birliği etmek, anlaşarak bir konuda aynı şeyleri söylemek.

hep bir ağızdan
* aynı anda pek çok kişi aynı şeyi (söyleyerek, konuşarak).

hep birden
* Toplu olarak.

hepatit
* Sarılık.

hepatoloji
* Karaciğerin anotomisini, fizyolojisini ve hastalıklarını inceleyen bilim dalı.

hepçil
* Hem hayvansal, hem bitkisel besinlerle beslenen.

hepimiz
* Bkz. hep.

hepiniz
* Bkz. hep.

heple hiç ilkesi
* tür, cins gibi evrensel bir konu üzerinde ileri sürülen olumlu, olumsuz bir yargının, o tür veya cinsin bütün bireyleri için doğru olması ilkesi.

hepsi
* Bütünü, tamamı, tümü, cümlesi, hep.

hepsi hepsi
* Tamamen, tam tamına.

hepten
* Tamamıyla, büsbütün.

hepyek
* Tavla oyununda zarların tek benekli yönlerinin üste gelmesi.

her
* Tekil isimlere tamlayan görevinde getirilerek birer birer olarak, "...-in hepsi" anlamını verir.

her aşın kaşığı
* her şeye karışan, her şeye burnunu sokan.

her biri
* Ayrı ayrı hepsi.

her boyaya girip çıkmak
* çeşitli işlerde kısa süre de olsa çalışmış olmak.

her boyayı boyadı bir fıstıkî yeşil (mi) kaldı?
* yapılması gereken bir şey varken, önemsiz, zorunlu olmayan şeylerle ilgilenildiğinde söylenir.

her daim
* Her zaman, daima.

her dem taze (olmak)
* yaşlı olduğu hâlde genç görünenler için söylenir.
* yıl boyunca yeşil yapraklı olan (bitki).

her derde deva
* birçok şeye çare olan.

her firavunun bir Musa'sı çıkar
* her zalimden insanı kurtaracak bir kurtarıcı çıkar.

her gördüğü sakallıyı babası sanmak
* görünüşe aldanmak.

her gün
* Süreklice, sürekli olarak.

her gün papaz pilâv yemez
* Bkz. papaz her gün pilâv yemez.

her hâlde
* Büyük bir ihtimalle.
* Her durumda, ne yapıp yapıp, kesinlikle, mutlaka.

her horoz kendi çöplüğünde öter
* herkes ancak kendi çevresinde bir değer taşır ve sözünü orada geçirebilir.

her ihtimale karşı
* her türlü olasılığı düşünerek.

her işin (her şeyin) başı sağlık
* insanın yapacağı her şey vücut sağlığına bağlıdır.

her kafadan bir ses çıkmak
* bir konu üzerinde herkes rastgele konuşmak.

her koyun kendi bacağından asılır
* herkes kendi davranışlarından sorumludur, herkes kendi hatasının cezasını kendi çeker.

her kuşun eti yenmez
* herkes zorbalığa boyun eğmez, buna karşı gelecekler de çıkar.

her nasılsa
* beklenmeyen bir durumu belirtmek için kullanılır.

her ne hâl ise
* uzatmayalım, geçelim.

her ne ise (veya her neyse)
* ne olursa olsun, ne kadar ise, tutarı ne ise.
* konuyu kapatalım, olan olmuş, uzatmayalım.

her ne kadar
* başına getirildiği şartlı cümledeki yargının doğru veya doğal görüldüğünü, fakat bunun yeterli olmadığını anlatır.

her ne pahasına olursa olsun
* Bkz. ne pahasına olursa olsun.

her nedense
* sebebi bilinmez.

her şeyin yenisi, dostun eskisi
* dostluk eskidikçe güç ve değer kazanır.

her tarakta bezi olmak
* Bkz. kırk tarakta bezi olmak.

her telden çalmak
* her çeşit işi yapabilir durumda olmak veya birçok konuda bilgisi olmak.

her yerdelik
* Tanrı'nın her yerde ve her zaman bulunduğuna inanan din ve fizik ötesi görüş.

her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır
* herkesin kendine özgü bir çalışma yöntemi, bir iş yapma biçimi vardır.

her yiğidin gönlünde bir aslan yatar
* herkesin kendine göre yüksek bir emeli vardır.

her yokuşun bir inişi, her inişin bir yokuşu vardır
* hayat boyunca yükselme ve düşme gibi durumlar kesin değildir, bunlar birbirinin ardından gelebilir.

her zaman
* Ara vermeden, sürekli, daima, sık sık.

hercaî
* Hiçbir şeyde kararlı olmayan (kimse), yeltek, gelgeç.
* Aşkta değişken, vefasız.

hercaî menekşe
* Menekşegillerden, mor, sarı, beyaz renkte, menekşeye benzer çiçekleri olan yıllık bir bitki, alaca menekşe (Viola tricolor).
* Bu bitkinin çiçeği.

hercaîce
* Hercaî gibi, hercaîye yakışır (biçimde).

hercaîlik
* Hercaî olma durumu veya hercaîce davranış.

hercümerç
* Alt üst, karmakarışık, darmadağınık, allak bullak.

hercümerç etmek
* alt üst etmek, karıştırmak.

herek
* Asma, fasulye gibi sarılgan bitkilerin tutunması için yanlarına dikilen sırık, ispalya.

herekleme
* Hereklemek işi.

hereklemek
* Asma ve fasulye gibi sarılgan veya destek isteyen bitkileri hereğe bağlamak veya bu bitkilerin yanına herek dikmek.

hergele
* Bineğe veya yük taşımaya alıştırılmamış at veya eşek sürüsü.
* Terbiyesiz, görgüsüz kimseler için bir sövgü sözü olarak kullanılır.

hergeleci
* Yaban atlarına bakan kimse, yabanî at çobanı.

hergelelik
* Hergele olma durumu.

herhangi
* Belli olmayan, özellikleri iyice bilinmeyen, rastgele.

herhangi bir
* Belli olmayan, rastgele bir (kimse veya şey).

herhangi biri
* Belli olmayan, rastgele biri.

herif
* Güven vermeyen, aşağı görülen, bayağı kimse.
* Adam.

herifçioğlu
* Kızılan veya beklenmeyen bir işi yapan erkek.

herik
* Beyaz renkli, yağlı kuyruğu yukarıda genişçe ve aşağıya doğru bir incelme gösteren, Karadeniz'in geçit bölgelerinde yetiştirilen, kaba karışık yapağılı bir tür koyun.

herk
* Sürüldükten sonra bir yıl dinlendirilen, nadasa bırakılan tarla.

herk etmek
* tarlayı sürüp dinlenmeye bırakmak.

herke
* Bakraç, kova.

herkes
* İnsanların bütünü.
* Olur olmaz kimseler, önüne gelen.

herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine
* bir işin bilerek ters yapıldığını, yolunda yapılmadığını anlatır.

herkes kaşık yapar, ama sapını ortaya (veya doğru) getiremez
* herkes bir iş yapar, ama istenildiği kadar güzel ve kusursuz olmaz.

herkesin arşınına göre bez vermezler
* genel kurallar herkesin istek ve ihtiyacına göre bozulamaz.

herkesin geçtiği köprüden sen de geç
* herkesin tuttuğu yoldan sen de git.

herkesin gönlünde bir aslan yatar
* Bkz. her yiğidin gönlünde bir aslan yatar.

herkesin tenceresi kapalı kaynar
* bir kimsenin durumu, içinde bulunduğu yaşayış şartları başkalarınca gereği gibi bilinemez.

herkesin yorulduğu yere han yapılmaz
* Bkz. herkesin arşınına göre bez vermezler.

herkeslik
* Alelâdelik, sıradan olma durumu.

herrü
* Bkz. ya herrü ya merrü.

hertz
* Bir saniyede bir titreşim yapan devirli bir olayın frekansına eşit frekans birimi. Kısaltması Hz.

herze
* Saçma, saçma söz, zevzeklik.

herze yemek
* yersiz söz söylemek veya gereksiz davranışta bulunmak.

herzevekil
* Kendisini ilgilendirmeyen işlere karışan (kimse).
* Saçma sapan, gereksiz konuşan (kimse).

hesaba almak (veya hesaba katmak)
* göz önünde bulundurmak, işini yürütürken o şeyi de düşünmek.

hesaba almamak (veya katmamak)
* önem vermemek.

hesaba çekmek
* bir kişiden, bir kuruldan yaptığı işler için açıklama ve savunma istemek.

hesaba dökmek
* sayıyla ilgili bir konuyu açıklığa kavuşturmak için kâğıt üzerinde hesaplamak.

hesaba gelmez
* sayılamayacak kadar çok.
* umulmadık, beklenmedik.

hesaba katılmak (veya katılmamak)
* göz önüne alınmak (veya alınmamak).

hesaba katmak
* dikkate almak, göz önünde bulundurmak.

hesabı kapamak
* alacak verecek bırakmamak.

hesabı kesmek
* alış verişi veya ilgiyi kesmek.

hesabı temizlemek
* borcunu ödemek.

hesabı yok
* sayılamayacak kadar çok, sayısız.

hesabına
* yönünden, için, ... adına, yararına.

hesabına gelmek
* yararına uygun, elverişli olmak.

hesabını (kitabını) bilmek
* tutumlu olmak.

hesabını almak
* bir iş sonunda hakkını almak.

hesabını görmek
* alacağını verip ilişiğini kesmek.
* cezalandırmak.

hesabî
* Hesabını iyi bilen, eli sıkı, hesaplı.

hesap
* Aritmetik.
* Matematiksel işlem.
* Alacaklı veya borçlu olma durumu.
* Ödenecek ücretin tutarı.
* Oranlama, tahmin.
* Bir girişimin, bir işin başarıya ulaşması için alınan önlemlerin bütünü.
* (isim tamlamalarında tamlanan olarak) "Tutum", "durum" veya "anlayış" anlamına gelir.

hesap açmak
* (banka) gereğinde çekilmek üzere yatırılan para için işlem yapmak.
* birine borçlanma imkânı tanımak, kredi açmak.

hesap cetveli
* Sayılar arasında birçok işlemlerin sonucunu kolayca bulmaya yarayan, iç içe yerleştirilmiş ve biri diğerinin üzerinde kayan iki parçadan oluşan cetvel.

hesap cüzdanı
* Bir bankada hesabı olanlara verilen, yatırılan ve çekilen paraların yazılmasına yarayan defter.

hesap çıkarmak
* alacakla vereceği kâğıt üzerinde karşılaştırmak.

hesap etmek
* bir işin kazancıyla giderini karşılaştırarak bir sonuca varmak.
* düşünmek, tasarlamak.

hesap etmek, kitap etmek
* bütün ayrıntılarıyla düşünmek.

hesap görmek
* alacakla vereceği karşılaştırıp ödeşmek.

hesap günü
* Kıyamet günü.

hesap işi
* Bir tür el işlemesi.
* Hesabını bilme, hesap kitabını iyi yapma.

hesap kitap
* Hesap sonunda, düşünüp taşındıktan sonra.

hesap kitap yapmak (veya etmek)
* ayrıntılarıyla hesap edip düşünmek.

hesap özeti
* Hesap sahiplerinin hesabına yatan ve söz konusu hesaptan çekilen miktarların dökümünü gösteren cetvel.

hesap sormak
* bir konuda açıklama ve savunma istemek, sorumlu tutmak.
* birini, birilerini yöntem veya yasa dışı davranışlarından dolayı sorguya çekmek.

hesap tutmak
* alış verişle ilgili sayıları bir yere yazmak.

hesap uzmanı
* Vergi yükümlülerinin dosyalarını incelemekle görevli Maliye Bakanlığına bağlı yetkili.

hesap vermek (veya hesabını vermek)
* bir işin sorumluluğunu yüklenmek.
* herhangi bir davranışın sebebini açıklamak, anlatmak.

hesapça
* Hesaba göre, hesaba uygun olarak, tahminî.

hesapçı
* Hesabını iyi bilen, tutumlu.
* Çıkarını kollayan, davranışlarını buna göre düzenleyen (kimse).

hesaplama
* Hesaplamak işi.

hesaplamak
* Hesap işlemini yapmak, hesap etmek.
* Bir şeyi, bir durumu ayrıntılı bir biçimde düşünmek, hesap etmek.

hesaplamak kitaplamak
* ayrıntılarıyla hesap edip düşünmek.

hesaplanış
* Hesaplanmak işi veya biçimi.

hesaplanma
* Hesaplanmak işi.

hesaplanmak
* Hesap edilmek.

hesaplaşma
* Hesaplaşmak işi.

hesaplaşmak
* Birbirindeki alacakla vereceğin hesabını yapmak.
* Karşılıklı olarak kozlarını paylaşmak.
* Bir şeyin olumlu veya olumsuz yönlerini düşünürek, tartışarak bir yargıya varmak.

hesaplatma

* Hesaplatmak işi.

hesaplatmak
* Hesap ettirmek.

hesaplayış
* Hesaplamak işi veya biçimi.

hesaplı
* Satın alınabilen, bütçeye uygun, ekonomik.
* Parasını ölçülü harcayan, tutumlu.
* Ayrıntılarıyla düşünülüp tasarlanmış, plânlı, rasyonel.
* Ölçülü davranan, ölçülü.

hesaplı hareket etmek
* ölçülü davranmak.

hesaplı orun
* Ekonomik mevki.

hesaplıca
* Hesaplı (bir biçimde).

hesapsız
* Hesabı tutulmayan.
* Sayılamayacak kadar çok olan.
* Önceden iyi düşünülmemiş, sonu belli olmayan.
* Ölçüsüz, tutumsuz, savruk, müsrif.

hesapsız kitapsız
* Deftere geçirmeden veya belgeye bağlamadan.
* Sorumsuz, ölçüsüz.

hesapsızca
* Hesapsız (bir biçimde).

hesapsızlık
* Hesapsız olma durumu veya hesapsızca davranış.

hesapta olmamak
* daha önce düşünülen şeylerin dışında olmak.

hesaptan düşmek
* hesaptan, borçtan, alacaktan indirmek, çıkarmak.

heterogen
* Bkz. heterojen.

heterojen
* Ayrı cinsten.

heterotrof
* Dış beslenen.

heterotrofi
* Dış beslenme.

hevenk
* Bir ipe geçirilmiş veya birbirine bağlanmış yaş yemiş veya sebze bağı.

hevenkleşme
* Hevenkleşmek biçimi veya durumu.

hevenkleşmek
* Hevenk durumuna gelmek.

heves
* İstek, eğilim, arzu, şevk.
* Gelip geçici istek.

heves etmek
* bir şeye karşı istek duymak, eğilimli olmak.

hevesi kalmamak
* şevki kırılmak, isteği kalmamak.

hevesi kursağında (veya içinde) kalmak
* istediği, imrendiği şeyi elde edememek.

hevesine düşmek
* kuvvetle istemek.

hevesini almak
* istediği, imrendiği şeyi elde ederek ona doymak.

hevesini kırmak
* isteklerini, düşüncelerini engellemek.
* zevki kaçmak, hevesi kalmamak, şevki kırılmak.

heveskâr
* Hevesli, amatör.

heveskârlık
* Hevesli olma durumu.

hevesleniş
* Heveslenmek işi veya biçimi.

heveslenme
* Heveslenmek işi.

heveslenmek
* İsteklenmek, heves etmek, çok istemek, eğilim duymak.

hevesli
* Bir şeye veya bir işe istek duyan veya merak sarmış olan, istekli.
* Bir sanatı meslek edinmeksizin yalnız zevk için yapan kimse, özengen, amatör.

heveslisi
* çok isteklisi.

hevessiz
* Hevesi olmayan, istek duymayan.

hey
* Seslenmek veya ilgi ve dikkat çekmek için söylenir.
* Sitem, yakınma, azar, beğenme gibi çeşitli duygular anlatan cümlelerde de kullanılır.

hey gidi (hey)
* çeşitli duyguları pekiştirir veya özlem ve acınma bildirir.

heyamola
* Gemicilerin veya işçilerin birlikte bir şey çekerken "haydi çek, gayret" anlamında bir ağızdan yüksek sesle ve makamla söyledikleri söz.

heyamola ile
* bir işin ancak büyük güçlüklere katlanılarak ve birçok kişinin yardımıyla yapılabileceğini anlatır.

heybe
* Binek hayvanının eyeri üzerine geçirilen veya omuzda taşınan, içine öteberi koymaya yarayan, kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba.
* Sapı omuza geçirilebilen tek gözlü bir tür çanta.

heybeci
* Heybe yapan veya satan (kimse).

heybet
* Korku ve saygı uyandıran görünüş, mehabet.
* Büyüklük, ululuk, azamet.

heybetli
* Görünüşü korku ve saygı uyandıran.
* Büyük, ulu, azametli.

heybetlice
* Oldukça heybetli.

heyecan
* Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi gibi sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu.
* Coşku.

heyecan duymak
* heyecanlanmak.

heyecan vermek
* heyecan duymasına sebep olmak.

heyecana düşürmek
* heyecanlandırmak.

heyecana gelmek
* heyecanlanmak, heyecan duymak.

heyecana kapılmak
* aşırı derecede heyecan, coşku duymak.

heyecanlandırma
* Heyecanlandırmak işi.

heyecanlandırmak
* Heyecan duymasına sebep olmak.

heyecanlanış
* Heyecanlanmak işi.

heyecanlanma
* Heyecanlanmak işi.

heyecanlanmak
* Herhangi bir sebeple güçlü, geçici bir duygulanımdan etkilenmek.

heyecanlı
* Çabuk, kolay heyecanlanan (kimse), müteheyyiç.
* Heyecan veren.
* Heyecanla yapılan.

heyecanlılık
* Heyecanlı olma durumu.
* Aşırı duyarlı olma.

heyecansız
* Çabuk, kolay heyecanlanmayan.
* Heyecan vermeyen.
* Heyecanla yapılmayan.

heyecansızlık
* Heyecan verici olmama durumu.

heyelân
* Toprak kayması, kayşa, göçü.

heyet
* Kurul.
* Astronomi.
* Biçim, kılık, dış görünüş.

heyetiyle
* Olduğu gibi, bütünüyle.

heyhat
* Yazık, ne yazık!.

heyhey
* Sinir bozukluğu, sinirlilik.

heyheyler geçirmek
* büyük heyecanlar geçirmek.

heyheyleri tutmak (veya heyheyleri üstünde olmak)
* çok sinirlenmek.

heykel
* Taş, tunç, bakır, kil, alçı gibi maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser, yontu.

heykel gibi
* hareketsiz, duygusuz.
* çok güzel (vücut).

heykelci
* Heykel yapan sanatçı, heykeltıraş, yontucu.

heykelci kalemi
* Heykelcilerin taş, kil, alçı gibi gereçleri biçimlendirmek için kullandıkları kesici, düzeltici ve yontucu araç.

heykelcilik
* Heykel yapma sanatı, heykeltıraşlık, yontuculuk.

heykelleştirme
* Heykelleştirmek işi veya biçimi.

heykelleştirmek
* Heykel durumuna getirmek.

heykelli
* Heykeli olan.

heykeltıraş
* Heykelci, yontucu.

heykeltıraşlık
* Heykel yapma sanatı, yontuculuk.

heyulâ
* Korkunç hayal.

heyulâ gibi
* pek iri, iri yarı.

hezaren
* Düğün çiçeğigillerden, hekimlikte kullanılan zehirli bir bitki (Delphinium).

hezaren
* Bambu.
* Bambu saplarından yapılmış.

hezaren örgü
* Bambu kabuklarından soyularak elde edilen liflerle veya sentetik malzemeyle yapılan özel bir örgü.

hezel
* Şaka, alay, mizah.
* Bir şiiri veya şiir parçasını şakalı bir anlatıma çevirme.

hezeyan
* Saçmalama.
* Sayıklama.
* Sabuklama.

hezeyan etmek
* saçmalamak.

hezimet
* Bozgun, yenilgi.

hezimete uğramak
* bozguna veya büyük bir yenilgiye uğramak.

hezliyat
* Hezel türünde yazılmış şiirler.

Hf
* Hafniyum'un kısaltması.

Hg
* Cıva'nın kısaltması.

hı
* Evet.

hıçkıra hıçkıra
* Hıçkırarak, hıçkırıklarla.

hıçkırık
* Çok yemek yeme veya sinirsel bir sebeple ve istemsiz olarak diyafram kasının kasılmasıyla hava akciğerlere geçerken boğazdan çıkan ve düzgün aralıklarla tekrarlanan ses.
* Ağlarken çıkan ses.

hıçkırık tutmak
* sürekli olarak hıçkırmak.

hıçkırış
* Hıçkırmak işi veya biçimi.

hıçkırma
* Hıçkırmak işi.

hıçkırmak
* Boğazdan hıçkırık sesi çıkarmak.
* İçini çekerek ağlamak.

hıçkırtma
* Hıçkırtmak işi.

hıçkırtmak
* Hıçkırmasına sebep olmak.

hıdiv
* Osmanlı İmparatorluğu döneminde Kavalalı Mehmet Ali Paşadan sonra Mısır valilerine verilen unvan.

hıdivlik
* Hıdiv yönetimi veya makamı.
* Hıdiv yönetimindeki ülke.

hıdrellez
* Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 mayıs günü.
* Her yılın 6 Mayıs gününde kutlanan geleneksel bayram.

hıfz
* Saklama.
* Ezberleme, akılda tutma.

hıfz etmek
* saklamak.
* aklında tutmak, bellemek.

hıfza çalışmak
* Kur'an'ı ezberlemeye çalışmak.

hıfzıssıhha
* Sağlıklı yaşamak için alınması gerekli önlemlerin bütünü.
* Sağlık bilgisi, hijyen.

hık
* Hıçkırırken boğazdan çıkan ses.

hık demiş (anasının, babasının) burnundan düşmüş
* her durumuyla (anasına, babasına) çok benziyor.

hık mık
* Tereddüt gösterme, çekingen davranma.

hık mık etmek
* bir işten kaçınmak için bahaneler ileri sürmeye çalışmak.
* sorulan bir soruya açık bir anlamı olmayan, belirsiz cevaplar vermek.

hık tutmak
* Bkz. hıçkırık tutmak.

hıltan
* Top durumundaki çiçekleri kuruduktan sonra sapları kürdan olarak kullanılan yabanî bir bitki.

hıltar
* Davar ve sığırların, boyunlarına takılan ip veya kayış.

hımbıl
* Uyuşuk, tembel.

hımbıllaşma
* Hımbıllaşmak durumu.

hımbıllaşmak
* Hımbıl gibi davranmak.

hımbıllık
* Hımbıl olma durumu.

hımhım
* Sesleri genizden çıkararak konuşan (kimse).
* Sesleri genizden çıkararak.

hımhımlık
* Hımhım olma durumu.

hımış
* Kerpiç veya tuğlayla örülmüş ahşap duvar.

hına
* Bkz. kına.

hıncahınç
* Ağzına kadar, tıka basa dolu (olarak), dopdolu.

hıncını çıkarmak
* öç (veya öcünü) almak.

hınç
* Öç almayı güden öfke, kin, gayz.

hınç (veya hıncını) almak
* öç (veya öcünü) almak.

hınçlı
* Hıncı olan, öfkeli.

hınçsız
* Hıncı olmayan, öfkesiz.

hınk
* Bkz. kahve dövücüsünün hınk deyicisi.

hınna
* Bkz. kına.

hınzır
* Domuz.
* Katı yürekli, kötü düşünen, gaddar.
* Genellikle hoşa giden bir davranış ve durum için şaka yollu söylenir.

hınzırca
* Hınzır (bir biçimde), kurnazca.

hınzırlaşma
* Hınzırlaşmak işi.

hınzırlaşmak
* Hınzır gibi davranmak.

hınzırlık
* Hınzır olma durumu.
* Muziplik.

hınzırlık etmek
* zarar verici, sinirlendirici, ters davranışta bulunmak.

hır
* Kavga, dalaş.

hır çıkarmak
* kavga, gürültü çıkarmak.

hıra
* Zayıf, çelimsiz, cılız.
* Çok yiyen, obur.

hırbo
* İri yarı (kimse).
* Sersem, salak ve kaba saba.

hırboluk
* Sersemlik, salaklık.

hırçın
* Belirli bir sebebi olmadan sinirlenip huysuzluk eden (kimse).
* (ses için) Tiz, öfkeli.

hırçınlaşma
* Hırçınlaşmak işi.

hırçınlaşmak
* Hırçınlık etmek, hırçın davranmak.

hırçınlık
* Hırçın olma durumu veya hırçın davranış.

hırçınlık etmek (veya yapmak)
* huysuzluk, terslik etmek.

hırdavat
* Kilit, reze, tel, çivi gibi metal eşya.
* Önemsiz, ufak tefek eşya, gereksiz eşya.

hırdavatçı
* Hırdavat satan kimse, nalbur.

hırdavatçılık
* Hırdavatçının işi, nalburluk.

hırgür
* Geçimsizlik, kavga.

hırgür çıkarmak
* kavga etmek, kavga çıkarmak.

hırıl hırıl
* Hırıltılı bir ses çıkararak.

hırıldama
* Hırıldamak işi.

hırıldamak
* Hırıltılı bir ses çıkarmak.

hırıldaşma
* Hırıldaşmak biçimi veya durumu.

hırıldaşmak
* Hırlaşmak.

hırıldayış
* Hırıldamak işi veya biçimi.

hırıltı
* Boğazdan herhangi bir sebeple boğuk çıkan ses.
* Gürültüyle çıkan ses.
* Geçimsizlik, kavga.

hırıltıcı
* Geçimsizlik çıkaran, geçimsiz (kimse).

hırıltılı
* Hırıltı çıkaran, hırıltısı olan.

hırızma
* Ayı, boğa gibi azgın hayvanların dudaklarına veya burnuna geçirilen demir halka.
* Burun kanadına takılan süslü, altın veya gümüş halka.
* Küpe.

hırka
* Önden açık, kollu, genellikle yünden üst giysisi.
* Daha çok soğuktan korunmak için giyilen, kumaştan, bazen içi pamukla beslenmiş, ceket biçiminde giysi.
* Dervişlerin giydikleri üst giysisi.

hırkalı
* Hırkası olan.

hırkasız
* Hırkası olmayan.

hırkayı başına çekmek
* bir köşeye çekilip çevresiyle ilgisini kesmek.

hırlama
* Hırlamak işi.

hırlamak
* Hırıltıyla ses çıkarmak.
* (köpek için) Saldırmadan önce hırıltıyla ses çıkarmak.
* Kızgınlıkla ters konuşmak.

hırlaşma
* Hırlaşmak işi.

hırlaşmak
* Karşılıklı hırlamak.
* Ağız kavgasına girişmek.

hırlatma

* Hırlatmak işi.

hırlatmak
* Hırlamasına sebep olmak.

hırlayış
* Hırlamak işi veya biçimi.

hırlı
* İşinde doğru, uslu, iyi (kimse).
* Yaramaz, şımarık, kötü (kimse).

hırlı mıdır, hırsız mıdır
* bir kimsenin âhlakı, kişiliği hakkında kuşku duyulduğunda kullanılır.

hırpalama
* Hırpalamak işi.

hırpalamak
* Örselemek.
* Dövmek.
* İtip kakmak, azarlamak veya yıpratmak.

hırpalanış
* Hırpalamak işi veya biçimi.

hırpalanma
* Hırpalanmak işi.

hırpalanmak
* Hırpalamak işine konu olmak veya hırpalamak işi yapılmak.

hırpalatma
* Hırpalatmak işi.

hırpalatmak
* Hırpalanmasına sebep olmak.

hırpalayış
* Hırpalamak işi veya biçimi.

hırpanî
* Perişan kılıklı, derbeder.

hırpanîlik
* Hırpanî olma durumu.

hırs
* Sonu gelmeyen istek, aşırı tutku.
* Öfke, kızgınlık.

hırs bürümek
* Bkz. gözünü hırs bürümek.

hırsını alamamak
* öfkesini yenememek.

hırsını yenmek
* öfkelenmemek için kendini tutmak.

hırsız
* Çalan (kimse), uğru.

* Bir tür olta iğnesi.

hırsız adım
* Çok sessiz, yavaş.

hırsız anahtarı
* Maymuncuk.

hırsız feneri
* Karşısındakini gösterip, taşıyanı göstermeyecek biçimde yapılmış önü camlı fener.

hırsız gibi
* kimseye görünmeden, gizlice.

hırsız kelepçe
* Ana su borusuna kaçak su alabilmak amacıyla bağlanan boru parçası.

hırsız yatağı
* Hırsızların gizlendiği yer.
* Çalınmış şeylerin saklandığı yer.

hırsıza yol göstermek
* birine bilmeyerek, anlamadan kötü bir işte yardımcı olmak.

hırsızlama
* Gizlice alınan başkasına ait (şey).
* Gizlice, kimseye sezdirmeden.

hırsızlık
* Çalma.
* Çalma suçu, sirkat.

hırsızlık etmek (veya yapmak)
* başkalarının parasını veya malını çalmak.

hırslandırma
* Hırslandırmak işi.

hırslandırmak
* Öfkelendirmek, kızdırmak.

hırslanış
* Hırslanmak işi veya biçimi.

hırslanma
* Hırslanmak işi.

hırslanmak
* Çok kızmak, öfkelenmek.

hırslı
* Doymak bilmeyen, aşırı istekli, tutkulu, haris.
* Öfkeli, kızgın.

hırssız
* Hırsı olmayan.

hırt
* Sersem, budala, ahmak.

hırtapoz
* Sersem, aptal, şaşkın.

hırtapozluk
* Hırtapoz olma durumu.

hırtı pırtı
* Eski püskü veya işe yaramaz, değersiz eşya.

hırtlamba
* Perişan, derbeder kılıklı.

hırtlamba gibi giyinmek
* gereksiz yere üst üste ve gelişigüzel giyinmek.

hırtlambası çıkmak
* perişan bir biçimde giyinmiş olmak.
* (eşya için) çok eskiyip dökülür durumda olmak.

hırtlık
* Sersemlik, budalalık, ahmaklık.

Hırvat
* Hırvatistan Cumhuriyeti'nde yaşayan bir halk ve bu halkın soyundan olan kimse.
* Hırvatlarla ilgili, Hırvatlara özgü olan şey.

Hırvatça
* Hırvatların kullandığı Slav dili.

hısım
* Soyca veya evlilik sonucu aralarında bağ bulunanlardan her biri, akraba.
* Dede ve nineleri bir olanlardan her biri.

hısım akraba
* Yakın ve uzak bütün akrabalar.

hısımlık
* Hısım olma durumu, karabet.

hışıl hışıl
* Hışıltı sesi çıkararak, hışıldayarak.

hışıldama
* Hışıldamak işi.

hışıldamak
* Hışıltılı ses çıkarmak.

hışıldatma
* Hışıldatmak işi.

hışıldatmak
* Hışıldamasına sebep olmak.

hışıltı
* Sert ve sürekli çıkan ses.

hışıltılı
* (ses için) Hışıltısı olan.

hışıltısız
* Hışıltısı olmayan.

hışım

* Öfke, kızgınlık.

hışımına uğramak
* (birinden) zulüm görmek.

hışımlanma
* Hışımlanmak işi.

hışımlanmak
* Öfkelenmek, kızgın duruma gelmek.

hışımlı
* Öfkeli, kızgın, sinirli.

hışır
* Olmamış meyve (daha çok kavun, karpuz için kullanılır.).
* Coşkunluk gösteren, yaramaz (kimse).
* Aptal, sersem.

hışır hışır
* Hışırtı çıkararak.

hışırdama
* Hışırdamak işi.

hışırdamak
* Kâğıt, meşin, kumaş gibi nesneler birbirlerine sürtünürken, buruşturulurken ses çıkarmak.

hışırdatma
* Hışırdatmak işi.

hışırdatmak
* Hışırtı çıkartmak.

hışırdayış
* Hışırdamak işi veya biçimi.

hışırı çıkmak
* (eşya) çok hırpalanıp örselenmek.
* insan ağır işlerle uğraşıp çok yorulmak.

hışırlık
* Hışır olma durumu.

hışırtı
* İnce cisimler hışırdarken çıkan ses, hışırdama sesi.

hışırtılı
* Hışırtısı olan.

hışırtısız
* Hışırtısı olmayan.

hışlama
* Hışlamak biçimi veya işi.

hışlamak
* Hışıldamak, hışıltı sesi çıkarmak.

hıyaban
* İki tarafı düzgün ağaçlı yol veya bulvar.

hıyanet

* Kutsal sayılan şeylere el uzatma, kötülük etme veya karşı davranma, hainlik, ihanet.
* Güveni kötüye kullanma, aldatma, vefasızlık.
* Vefasız.

hıyanetlik

* Hıyanet.

hıyar

* Kabakgillerden, uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki (Cucumis sativus).
* Bu bitkinin ürünü.
* Kaba saba, görgüsüz, budala.

hıyar

* Bir şeyi seçmekte veya yapıp yapmamakta özgürlük.

hıyarağa

* Görgüsüz, kaba saba, yontulmamış.

hıyarağalık

* Hıyarağa gibi davranma.

hıyarağası

* Hıyarağa.

hıyarcık

* Kasık lenf bezlerinin iltihaplanması.

hıyarcıl

* Bkz. hıyarcık.

hıyarlaşma

* Hıyarlaşmak işi.

hıyarlaşmak

* Kaba saba, budalaca davranışlarda bulunmaya başlamak.

hıyarlık

* Kaba saba, budalaca davranma durumu.

hıyarlık etmek

* hıyarlaşmak.

hıyarşembe

* Baklagillerden, siyah renkte olan meyvelerinin içinde çekirdeklerden başka, hekimlikte kullanılan bir öz bulunan bitki, Hint hıyarı (Cassia fistula).

hız

* Çabukluk, sür'at.
* Bir hareketten doğan güç, şiddet.
* Çaba, güç, gayret, takat.
* Alınan yolun harcanan zamana oranı, sür'at.

hız almak

* atlamak için geri çekilip birdenbire fırlamak.

hız vermek

* hızını artırmak, hızlandırmak.
* isteklendirmek.

hızar

* Tahta ve kereste biçmeye yarayan, elektrik ve su gücüyle çalışan büyük bıçkı.

hızarcı
* Hızar işleten, hızarla kereste biçen kimse.

hızarcılık
* Hızarcının işi.

hızını alamamak
* hızla gidişini yavaşlatamamak.
* öfkesini yenememek, yatışamamak.

hızını almak
* şiddetini yenmek, yatışmak.
* yavaşlamak, hızını yitirmek.

hızını kaybetmek (veya yitirmek)
* etkisini, geçerliliğini yitirmek, hükmü kalmamak.

Hızır
* Halk inanışlarına göre ölümsüzlüğe kavuşmuş olduğuna inanılan ulu kimse.
* (küçük h ile) Çabuk davranan kimse.

Hızır gibi yetişmek
* birinin en sıkışık bir zamanında, beklemediği biri, yardımına yetişmek.

hızla
* Çabucak, çabuk, sür'atle.

hızlandırılma
* Hızlandırılmak işi.

hızlandırılmak
* Hız verilmek, hızı artırılmak.

hızlandırma
* Hızlandırmak işi.

hızlandırmak
* Hız verilmek, hızı artırılmak.

hızlanış
* Hızlanmak işi veya biçimi.

hızlanma
* Hızlanmak işi.

hızlanmak
* Hız almak, hızı artmak.

hızlı
* Çabuk, seri, sür'atli.
* Güç kullanarak, şiddetle.
* Yüksek sesle.
* İvedi olarak, ivedilikle.
* Uçarı, çapkın, hovarda.

hızlı akın
* Basketbolda karşı tarafın toparlanmasına fırsat vermeden, paslaşarak yapılan hızlı hücum, fast break.

hızlı hızlı
* Çabucak, ivedilikle.

hızlı hücum
* Hızlı akın.

hızlı sağanak tez geçer
* büyük bir hızla başlayan şeyler az sürer.

hızlı yaşamak
* eğlenceye aşırı düşkün olarak yaşamak.

hızlılık
* Hızlı olma durumu, sür'at.

hızölçer
* İvmeölçer.

hibe
* Bağışlama, bağış.

hibe etmek
* bağışlamak.

hicap
* Utanma, utanç, sıkılma.

hicap duymak (veya etmek)
* utanmak.

hicaz
* Klâsik Türk müziğinde dügâh perdesinde karar kılan bir makam.
* Klâsik Türk müziğinde do diyez notasını andıran perde.

hicazkâr
* Klâsik Türk müziğinde rast perdesinde karar kılan bir makam.

hiciv
* Yergi.

hicran
* Bir yerden veya bir kimseden ayrılma, ayrılık.
* Ayrılığın sebep olduğu onulmaz acı.

hicret
* Göç.
* İslâm takviminde tarih başı sayılan Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi.

hicret etmek
* göç etmek.

hicrî
* Tarih başı olarak hicreti kabul eden.

hicrî takvim
* Hicreti başlangıç olarak alan takvim.

hicvetme
* Hicvetmek işi.

hicvetmek
* Alay yoluyla yermek.

hicviye
* Yergi, taşlama.

hiç
* Olumsuz yargılı cümlelerde fiilin anlamını pekiştirir.
* Soru cümlelerinde belirsiz bir zamanı anlatır.
* Bir soruya açık bir cevap verilmek istenmediğinde cevap cümlesinin başına getirilir.
* Boş, değersiz, önemsiz olan şey veya kimse.

hiç de
* kesinlikle, kat'iyen.

hiç değil
* asla, kesinlikle.

hiç değilse (veya hiç olmazsa)
* önemli olmasa bile, başka bir şey olmasa bile.
* en az.
* bari.

hiç kimse
* Ortalıkta görünmeyen, bulunmayan insan.

hiç mi hiç
* Kesinlikle, hiç.

hiç yoktan
* hiçbir sebep veya zorunluk yokken, sebepsiz olarak.

hiçbir
* Bir isimden önce getirilerek o ismin bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatır.

hiçbiri
* Olumsuz cümlelerde "bir tanesi bile" anlamında kullanılır.

hiççi
* Hiççilik yanlısı, nihilist.

hiççilik
* Bütün gerçek ve değerleri inkâr eden, gerçeğin, nesnel bir temeli olmadığını ileri süren görüş; her türlü gerçek varlığı inkâr eden aşırı bireycilik, yokçuluk, nihilizm.
* Her türlü siyasî düzeni inkâr eden, toplumun birey üzerinde hiçbir baskısını kabul etmeyen görüş, yokçuluk, nihilizm.

hiçe saymak (veya hiçe indirgemek)
* önemsememek, önem vermemek.

hiçleme
* Hiçlemek durumu.

hiçlemek
* Önem vermemek, yok saymak.

hiçleştirme
* Kendini hiçleştirmek işi.

hiçleştirmek
* Kendi benliğinde hiçliği kabul etmek.

hiçlik
* Hiç olma durumu.
* İnkâr sonucu, gerçekteki özelliklerinin, durumların ortadan kaldırılması sonucu bir şeyin var olmayışı, yokluk.

hiçten
* Çok değersiz, önemsiz.
* Gereği, yararı yokken veya karşılıksız olarak, yok yere.

hidatit
* Birçok memelilerin ve insanın karaciğerinde gelişen ekinokok tenyasının lârvası.

hidayet
* Doğru yol, hak olan Müslümanlık yolu.

hidayete ermek
* Müslüman olmak, İslâm dinini kabul etmek.
* gerçeği görüp kabullenmek, aklı başına gelmek.

hiddet
* Öfke, kızgınlık.

hiddet etmek
* öfkelenmek, kızmak.

hiddete kapılmak
* öfkelenmek, kızmak.

hiddetlendirme
* Hiddetlendirmek işi.

hiddetlendirmek
* Kızdırmak, öfkelendirmek.

hiddetleniş
* Hiddetlenmek işi veya biçimi.

hiddetlenme
* Hiddetlenmek işi.

hiddetlenmek
* Kızmak, öfkelenmek.

hiddetli
* Kızgın, öfkeli.

hiddetsiz
* Kızgınlığı, öfkesi olmayan.

hiddetten kudurmak
* çok öfkelenmek, aşırı derecede kızmak.

hidr-, hidro-
* Birleşiminde hidrojen veya suyun bulunduğunu gösteren ön ek.

hidra
* Hidralar takımından, 1 cm uzunluğundaki, vücudu torba biçiminde, ağız çevresinde 6-10 dokunacı olan, tatlı su hayvanı (Hydra).

hidralar
* Örnek hayvanı hidra olan selentereler bölümü.

hidrasit
* Hidrojen ile bir metalsinin oksijensiz birleşmesinden oluşan asit.

hidratı
* Su ile bir cismin verdiği birleşik.

hidratlı
* İçinde hidrat bulunan.

hidrobiyoloji
* Sularda yaşayan canlıların hayatını inceleyen bilim dalı.
* Bu bilimle ilgili.

hidrodinamik
* Sıvıya batırılmış katı cisimler üzerinde, onların hareketiyle ilgili olarak sıvıların gösterdiği direnci ve sıvıların hareketini inceleyen bilim dalı.
* Bu bilimle ilgili.

hidroelektrik
* Su elde edilen (elektrik), su gücüyle elde edilen enerji.

hidroelektrik santral
* Su gücüyle çalışan makinelerle elektrik üreten merkez.

hidrofil
* Sucul, susever.
* Su böceği.

hidrofobi
* Bkz. Su korkusu.

hidrofor
* Suya yapının üst katlarına çıkacak basıncı veren depo.

hidrograf
* Hidrografi uzmanı.

hidrografi
* Bir bölgedeki yer altı ve yer üstü sularının durumunu inceleyen bilim.
* Bir bölgenin akarsularıyla göllerinin bütünü.
* Bir bölgedeki kıyıların, adaların topografyası.

hidrojen
* Oksijenle birleşerek suyu oluşturan, atom numarası 1, rengi, kokusu ve tadı olmayan bir gaz. Kısaltması H.

hidrojen bombası
* Ağır hidrojen atomları çekirdeklerinin kaynaşarak helyum durumuna girmesiyle elde edilen enerji temeline dayanan bomba.

hidrojenleme
* Hidrojenlemek işi.

hidrojenlemek
* Hidrojen ile birleştirmek.

hidrojeoloji
* Yer altı sularının araştırılmasını ve elde edilmesini inceleyen yer bilimi kolu.

hidrokarbon
* Karbon ve hidrojen birleşiği.

hidrokarbonat
* Hidratlı bazik karbonat.

hidrokarbür
* Hidrokarbon.

hidroklorik asit

* Hidrojen ve klordan oluşan, renksiz, havada beyaz dumanlar saçan, suda kolayca eriyen ve hayvan kemiklerinden jelâtin, fosfor elde edilmesinde, çeliğin pasını gidermede kullanılan keskin kokulu bir gaz, tuz ruhu (HCl).

hidroksil

* Bir madenle birleştiği zaman hidroksit yapan atom grubu (OH).

hidroksit

* Bir maden üzerine suyun etkisiyle, yani bir hidroksil grubu ile bir madenin kaynaşmasından oluşan birleşik.

hidrolik

* Su ile ilgili.
* Su veya başka bir sıvı basıncıyla işleyen (makine, cendere vb.).
* Suların akışına uygulanan yasaları, suyun dağıtılması sırasında ortaya çıkan sorunları inceleyen bilim ve teknik.

hidroliz

* Bir molekülün su etkisiyle ikiye ayrılmasını sağlayan tepkime.

hidrolog

* Su bilimi uzmanı.

hidroloji

* Su bilimi.

hidrometre

* Suölçer.

hidrosefal

* Hidrosefali olan.

hidrosefali

* Beyin omurilik sıvısının çoğalmasıyla, beyin karıncıklarının büyümesine yol açan, bazen de kafatasının büyümesine sebep olan hastalık.

hidrosfer

* Su yuvarı.

hidrosiyanik

* Siyanojen ile hidrojenin birleşmesinden oluşan asit (HCN).

hidroskopi

* Yer altındaki suları arayıp bulma işi.

hidrostatik

* Sıvıların dengesini ve kaplar üzerine yaptıkları basıncı inceleyen fizik dalı.
* Sıvıların dengesiyle ilgili olan.

hidroterapi

* Bazı hastalıkları su ile tedavi etme, su tedavisi.

hidrozol

* Sıvı durumundaki koloitlere verilen ad.

hidrür

* Bir element veya birleşikle hidrojen birleşimi.

higrofil

* Nemcil.

higrometre

* Nemölçer.

higrometrik
* Nem ile ilgili, neme ilişkin.

higroskop
* Bir tür nemölçer.

higroskopik
* Nemçeker.

higrostat
* Nem denetimi.

higrotropizm
* Neme yönelim.

hijyen
* Sağlık bilgisi; sağlık koruma, hıfzıssıhha.

hijyenik
* Sağlık koruma ile ilgili, sağlık bilgisine uygun, sağlığa yararlı.

hikâye
* Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması.
* Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düz yazı türü, öykü.
* Aslı olmayan söz, olay.

hikâye birleşik zamanı
* Yalın zamanlı bir fiilin geçmişte yapıldığını anlatan kip. Türkçede bu birleşik zaman idi > -di ekiyle kurulur.

hikâye etmek
* ayrıntılarıyla anlatmak, söylemek.

hikâyeci
* Hikâye yazan, öykücü.

hikâyecilik
* Hikâye yazma veya anlatma sanatı, öykücülük.

hikâyeleme
* Anlatma, tahkiye.

hikâyelemek
* Anlatmak.

hikâyeleştirme
* Hikâyeleştirmek işi.

hikâyeleştirmek
* Hikâye durumuna getirmek.

hikem
* Hikmetler.

hikemî
* Felsefe ile ilgili; felsefî söz veya düşünce.

hikmet
* Bilgelik.
* Felsefe.

* Sebep, gizli sebep.
* Tanrı'nın insanlarca anlaşılamayan amacı.
* Özlü söz, vecize.
* Fizik.

hikmetinden sual olunmaz
* sonucunun sebebi sorulmaz, araştırılmaz; Tanrı'nın yaratıcı gücü karşısında sebep aranmaz.

hikmetli
* Bilgece.

hilâf
* Aykırı, karşıt, ters.
* Yalan.

hilâf olmasın
* yanılmıyorsam.

hilâf yok
* yalan değil, yalan yok.

hilâfet
* Halifelik.

hilâfetçi
* Halifeliğin sürdürülmesinden yana olan kimse.

hilâfetçilik
* Hilâfetçi olma durumu.

hilâfı hakikat
* Gerçek dışı.

hilâfsız
* Yalansız, inanılmaz ama gerçek.

hilâl
* Ayça, yeni ay.
* Çocukların okuma öğrenmeye başladıklarında satır ve sözleri şaşırmamak için söz üzerinde gezdirdikleri ucu sivri, uzunca bir gösterme aracı.

hilâl gibi
* ince ve düzgün (kaş).

hilâlî
* Hilâl biçiminde.

hilâllemek
* Hilâl durumuna getirmek.

hil'at
* Padişahların, gönül almak, ödüllendirmek için birine giydirdikleri değerli kumaş veya kürkten yapılmış kaftan.

hile
* Birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, desise, entrika.
* Çıkar sağlamak için bir şeye değersiz bir şey katma.

hile hurda bilmez
* kimseyi aldatmaz, doğru.

hile yapmak

* aldatmak.
* çıkar sağlamak amacıyla bir şeyin saflığını bozmak, değersiz bir şey karıştırmak.

hilebaz
* Hileci.

hileci
* Hile yapan, hile karıştıran, hilebaz, hilekâr.

hilecilik
* Hileci olma durumu, hilekârlık.

hileişeriye
* Çözümü güç bir hukukî sorunu hukuk kurallarını zedelemeden halletme.

hilekâr
* Hileci.

hilekârlık
* Hilecilik, dolandırıcılık.

hileli
* Hilesi olan, içine hile karışmış, hile ile yapılmış.

hileli iflâs
* Alacaklıları zarara sokmak amacıyla hileli işlemler yaparak gerçekleştirilen iflâs yolu.

hilesi, hurdası yok
* yalanı, dolanı yok.

hilesiz
* Hile yapmayan, düzen bilmeyen.
* Hilesi olmayan, içine hile karışmamış.

hilkat
* Yaradılış, fıtrat.

hilkaten
* Yaradılıştan.

hilozoizm
* Canlı özdekçilik.

hilye
* Hz. Muhammed'in şekil ve şemaili yazılı levha.

himaye
* Koruma, gözetme, esirgeme, koruyuculuk.
* Kayırma, elinden tutma.

himaye etmek
* korumak, kayırmak, gözetmek.

himaye görmek
* (biri tarafından) korunmak, kayrılmak, gözetilmek.

himayeci
* Korumacı.

himayecilik
* Korumacılık.

himayesine almak
* koruyucusu olmak, korumak.

himayesiz
* Korumasız.

himen
* Kızlık zarı.

himmet
* Yardım, kayırma.
* Çalışma, emek, gayret.
* Lütuf.

himmet etmek
* yardım etmek, emek vermek.

himmetin var olsun
* teşekkür için söylenir.

hin
* Kurnaz, cin fikirli (kimse).
* Zaman, zamane.

hindi
* Tavukgillerden, XV. yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan kümes hayvanlarının en büyüğü (Meleagris gallopavo).
* Aptal, şaşkın.

hindi gibi kabarmak
* gururlanmak, kurumlanmak, büyüklük taslamak.

hindiba
* Birleşikgillerden, yaprakları haşlanarak salata gibi yenebilen birkaç yıllık otsu bir bitki, güneğik (Cichorium endivia).

hindici
* Hindi yetiştiren ve satan kimse.

hindigiller
* Anavatanı Amerika olan tavuksu kuşlar takımı.

Hindistan cevizi
* Palmiyegillerden, tropikal bölgelerde yetişen bir ağaç (Cocos nucifera).
* Bu ağacın portakaldan büyük, çok sert kabuklu yemişi.

Hindolog
* Hindoloji bilgini.

Hindoloji
* Hint dilini ve kültürünü konu alan bilim.

Hindu
* Hindistan'ın resmî dili.
* Hindistan'ın Mecusî halkından olan kimse.

Hinduizm
* Tarihsel olarak daha sonra ortaya çıkan, niteliği bakımından Brahmanizmden daha katı olan bir din.

hinleşme
* Hinleşmek durumu.

hinleşmek
* Hin olmak, kurnaz olmak.

hinlik
* Hin, kurnaz olma durumu, kurnazlık.

hinoğlu
* Kurnaz.

hinoğluhin
* Çok kurnaz, her devrin şartlarına uyabilen kimse.

Hint armudu
* Mersingillerden, sıcak bölgelerde yetişen, meyvesi yenen, tahtası sert bir ağaç (Psidium).

Hint bademi
* Kakao.

Hint baklası
* Hint yağı ağacı, kene otu.

Hint bezelyesi
* Baklagillerden, sıcak ülkelerde yetişen, tohumları fasulyeye benzeyen bir bitki.

hint biberi
* Kırmızı biber.

Hint çiçeği
* Hindistana özgü bir tür çiçek.

Hint darısı
* Buğdaygillerden, doğu ülkelerinde ekilen, taneleri yenilen, darıya benzeyen bir bitki (Sorghum vulgare).

Hint domuzu
* Büyük Okyanus adalarında yaşayan, köpek dişleri boynuz gibi yukarı doğru kıvrık, iri yapılı bir domuz türü (Porcus babyrussa).
* Kobay.

Hint fıstığı
* Kürkas.

Hint fulü
* Beyaz renkli bir nilüfer türü, Mısır fulü (Nelubrium).

Hint gergedanı
* Hindistan'da bulunan bir gergedan türü.

Hint güreşi
* Karşıt yönde yan yana ve sırt üstü yatan bir çiftin, iç yandaki bacaklarını kenetleyerek birbirlerini çevirme çabası.

Hint hıyarı
* Hıyarşembe.

Hint horozu
* İspenç horozu.

Hint hurması
* Palmiyegillerden, taze filizleri Hindistan'da sebze gibi yenen, meyvesinden reçel yapılan çok sert bir ağaç (Borrassus).

Hint inciri

* Frenk inciri.

Hint ipeği
* Hindistan'da üretilen çok kıymetli bir tür ipek.

Hint irmiği
* Sagu.

Hint kamışı
* Bambu.

Hint keneviri
* Yapraklarından esrar elde edilen bir tür kenevir (Cannabis sativa).

Hint kertenkelesi
* İguana.

Hint kestanesi
* At kestanesi.

Hint kirazı
* Sumak familyasından, sıcak ülkelerde yetişen, zeytin büyüklüğünde yenilir bir meyvesi olan büyük bir ağaç, mango (Mangifera domestica).

Hint kobrası
* Gözlüklü yılan.

Hint kumaşı
* Hindistan'da dokunan ve batı ülkelerinde ender bulunan ipekli bir kumaş türü.

Hint mandası
* Çift parmaklılardan, uzunluğu 2 m, yüksekliği 1-80 civarında, ehlileştirilip çekim işlerinde kullanılan bir tür memeli.

Hint pamuğu
* Hindistan'a özgü bir pamuk türü.

Hint pirinci
* Buğdaygillerden, Hindistan ve Etiyopya'da yetiştirilen, taneleri pirinç yerine kullanılan bir bitki.

Hint safranı
* Zerdeçal.

Hint sarısı
* Mango yaprakları ile beslenmiş ineklerin sidiğinden elde edilen, kehribar sarısına yakın, özellikle yağlı boya resimde kullanılan bir boya.

Hint tavuğu
* Brahma ırkından gelen bir tür tavuk.

Hint yağı
* Kene otunun tohumlarından çıkarılan, hekimlikte ve sanayide kullanılan bir yağ.

Hint yağı ağacı
* İki çeneklilerden, tropik bölgelerde, 8-10 m. yüksekliğe ulaşabilen, çok yıllık, tohumları zehirli yağ elde edilen bir bitki (Ricinus communa).

Hint-Avrupa
* Hint-Avrupa dil ailesinde yer alan diller.
* Bu dilleri konuşan halk.

Hintçe

* Hint dili.

hinterlant
* Bkz. iç bölge, art bölge.

Hintli
* Hindistan halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

hiper
* Çok, aşırı, yüksek" anlamında kullanılan ön ek.

hiperbol
* Bir düzlemin odak denilen durağan iki noktaya uzaklıkları değişmeyen noktaların geometrik yeri olan eğri.

hiperbolik
* Hiperbol biçiminde olan, hiperbol ile ilgili.

hiperboloidal
* Hiperboloit biçiminde olan.

hiperboloit
* Hiperbole benzeyen.
* Hiperbolün iki ekseninden biri çevresinde döndürülmesiyle ortaya çıkan yüzey.

hipermarket
* Her türlü malın satıldığı geniş, büyük satış merkezi.

hipermetrop
* Cisimlerin görüntüleri ağ tabakanın gerisinde kaldığı için, yakını iyi göremeyen (göz).
* Gözleri böyle olan (kimse).

hipertansiyon
* Normalden yüksek olan atardamar basıncı.

hipnotizma
* İpnotizma.

hipnoz
* Uyku, ipnos.

hipoderm
* Alt deri.

hipodrom
* Yunan ve Roma'da at ve araba yarışlarının yapıldığı yer.
* At yarışları yapılan alan, koşu alanı.

hipoglisemi
* Aşırı hâlsizliğe, aşırı terlemeye, hafif baygınlığa yol açan, kanda normalden daha az şeker bulunması hastalığı.

hipopotam
* Su aygırı.

hipopotamgiller
* Su aygırıgiller.

hipostaz
* Bazı felsefe ve din kuramlarının dayandığı temellerden her biri, uknum.

hipotansiyon
* Normalden düşük olan atardamar basıncı.

hipotenüs
* Bir dik üçgende, dik açının karşısında bulunan kenar.

hipotetik
* Varsayıma dayanan, varsayımlı, farazî.

hipotez
* İpotez, varsayım, faraziye.

hippi
* Toplumsal düzene ve tüketime karşı çıkan, derbederce yaşayan, örgütlenmemiş gençler topluluğu.

hippilik
* Hippi olma durumu.

hirfet
* Kunduracılık, duvarcılık, demircilik, marangozculuk, dokumacılık vb. küçük el sanatlarına verilen ad.

his
* Duygu.
* Duyu.
* Sezgi, sezme.

hisar
* Bir şehrin veya önemli bir yerin korunması için taştan yapılmış yüksek duvarlı ve kuleli, çevresinde hendekler bulunan küçük kale, kermen, germen.

hisar
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.
* Klâsik Türk müziğinde rediyez notası.

hisarbuselik
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

hisleniş
* Hislenmek işi veya biçimi.

hislenme
* Hislenmek işi.

hislenmek
* Duygulanmak.

hislerine kapılmak
* duygusal davranmak.

hisli
* Duygulu, içli.

hisse
* Pay.
* Bir olaydan çıkarılan ders.

hisse almak
* zarara uğramak.

hisse çıkarmak
* kendisiyle ilgili bulmak, alınmak.

hisse kapmak
* bir olaydan yararlı bir öğüt çıkarmak.

hisse senedi
* Ortaklık sermayesinin belirli bir parçasını değerlendiren belge, pay belgiti, aksiyon.
* Anonim veya komandit ortaklıklarda, ortaklık sermayesinin birbirine eşit bölümlere ayrılmış parçasından her birinin karşılığı olmak üzere, yasada gösterilen özelliklere uygun olarak düzenlenmiş değerli belge, pay belgiti, aksiyon.

hissedar
* Hissesi olan, paydaş.

hissedilme
* Hissedilmek işi.

hissedilmek
* Hissetmek işine konu olmak.
* Sezilmek.

hisseişayia
* Ortak mülkiyette ayrılmamış pay.

hisseişayialı
* Pay oranına göre bölümlere ayrılmamış olan, bütünü birkaç kişinin malı olan.

hisseli
* İçinde birkaç kişinin payı olan, paydaşlı, paylı.

hisset
* Cimrilik, pintilik.

hissetme
* Hissetmek işi.

hissetmek
* Fiziksel bir uyarıyı duymak.
* Bir şeyden etkilenmek, duymak.
* Sezmek, farkına varmak, anlamak.

hissettirme
* Hissettirmek işi.

hissettirmek
* Hissetmesine sebep olmak, duyurmak, sezdirmek.

hissî
* Duygusal.

hissikablelvuku
* Ön sezi.

hissini vermek
* gibi gelmek, ... izlenimini uyandırmak.

hissiselim
* Sağduyu.

hissiyat
* Duygular, sezişler.

hissiz
* Duygusuz.

hissizlik

* Duygusuzluk.

histerezis
* Doğa olaylarının gelişmesindeki gecikme.

histeri
* Bkz. isteri.

histerik
* Bkz. isterik.

histoloji
* Doku bilimi.

hiş
* "Hey, bana bak, sana söylüyorum" anlamında seslenme sözü.

hişt
* Hiş.

hit
* Liste başı.

hitabe
* Söylev.

hitaben
* Sözü birine yönelterek, hitap yoluyla.

hitabet
* Etkili söz söyleme sanatı, söz sanatı.

hitam
* Son, bitim.

hitam bulmak
* sona ermek, bitmek.

hitam vermek
* bitirmek.

hitan
* Sünnet etme.

hitap
* Sözü birine veya birilerine yöneltme, seslenme.

hitap etmek
* seslenmek, ... -e karşı söylemek, söz yöneltmek.

Hitit
* M. Ö. XX.-XII. yüzyıllar arasında Anadolu'da, XII-VIII. yüzyıllar arasında Hatay ve Kuzey Suriye'de devletler kurmuş olan eski bir ulus, Eti.

Hititçe
* Hitit (Eti) dili.

Hititolog
* Hitit (Eti) dili, kültürü ve kalıntıları ile uğraşan bilim adamı.

Hititoloji
* Hitit (Eti) dili ve eserlerini konu alan bilim dalı.

hiyerarşi
* Makam sırası, basamak, derece düzeni.

hiyerarşik
* Hiyerarşiye özgü.

hiyeroglif
* Eski Mısırlıların kullandığı, bir resim ile bir kelimenin gösterildiği yazı, resim yazı.

hiza
* Doğru bir çizgi üzerinde bulunma durumu.

hizalama
* Hizalamak işi.

hizalamak
* Hizaya gelmek, hizasını bulmak.

hizaya gelmek
* düzgün sıra olmak.
* davranışlarını düzeltmek yola gelmek.

hizaya getirmek
* birinin davranışlarını düzeltmek, yola getirmek.

hizip
* Bölük, kısım.
* Bir topluluk, bir örgüt içinde inanç ve düşünce bakımından ayrılık gösteren yan tutmaya yönelik küçük topluluk, klik.

hizipçi
* Hizip oluşturan veya bir hizip içinde yer alan (kimse), klikçi.

hizipçilik
* Örgütlenmiş bir topluluğun içinde bütünlüğü bozacak biçimde yeni bir topluluk oluşturma.

hizipleşme
* Hizipleşmek işi, klikleşme.

hizipleşmek
* Hiziplere ayrılmak, klikleşmek.

hizmet
* Birinin işini görme veya birine yarayan bir işi yapma.
* Görev, iş.
* Bakım, özen, ihtimam.

hizmet akdi
* İş sözleşmesi, iş akdi.

hizmet eri
* Teğmen ve yukarısı üst düzey subayların hizmetinde bulunan er, emir eri.

hizmet görmek (veya etmek)
* iş görmek, çalışmak.

hizmet içi eğitim
* Bkz. iş başında eğitim.

hizmetçi
* Hizmet gören kimse.

* Belli bir ücretle ev işlerini yapmak için tutulan kadın.

hizmetçilik
* Hizmetçinin yaptığı iş veya hizmetçi olma durumu.

hizmete girmek
* çalışmaya başlamak.
* görev almak.

hizmeti dokunmak
* görevde bulunmak, iş yapmak.

hizmetinde olmak
* birinin yanında çalışmak, işlerini yapmak.

hizmetkâr
* Ücretle iş gören genellikle erkek işçi, uşak.

hizmetkârlık
* Hizmetkârın işi, uşaklık.

hizmetli
* Kapıcılık, odacılık gibi işlerde kullanılan kimse, müstahdem.

Ho
* Holmiyum'un kısaltması.

hobi
* Düşkü, aşırı ölçüde uğraşı alanı.

hoca
* Müslümanlıkta din görevlisi.
* Öğretmen.
* Medresede öğrenim gören sarıklı, cübbeli din adamı.
* Akıl öğreten, öğüt veren kimse.

hocalık
* Hoca olma durumu veya hocanın yaptığı iş.

hocalık etmek
* öğretmenlik yapmak.
* akıl öğretmek, öğüt vermek.

hodan
* Hodangillerden, çiçekleri hekimlikte kullanılan ve kökü kavrularak yenilen, bir yıllık ve otsu bir bitki, sığırdili (Borago officinalis).

hodangiller
* İki çeneklilerden, üzeri sert dikenlerle kaplı otsu ve ağaçsı bitkiler familyası.

hodbehot
* Kendi kendine, kendi kafasıyla, kendiliğinden, kimseye danışmadan.

hodbin
* Bencil, egoist.

hodbinlik
* Bencillik, egoizm.

hodkâm
* Bencil, egoist.

hodkâmlık
* Bencillik, egoizm.

hodpesent
* Kendini beğenmiş, bencil.

hodri
* "Kendine güvenen ortaya çıksın, işte meydan" anlamında hodri meydan deyiminde geçer.

hohlama
* Hohlamak işi.

hohlamak
* Ağzını yaklaştırıp soluğunu bir şeyin üzerine hızla vermek.

hokey
* Bir ucu kıvrık sopalarla çayır veya buz üzerinde iki takım arasında oynanılan top oyunu.

hokka
* Metal, cam veya topraktan küçük kap.

hokka gibi
* ufak ve düzgün (ağız).

hokka gibi oturmak
* (giysi için) vücuda iyice uymak.
* her yandan açıkça görünmek.

hokkabaz
* El çabukluğu ile birtakım şaşırtıcı olaylar yapmayı meslek edinen kimse.
* Başkalarını aldatarak yalan dolanla iş gören.

hokkabazlık
* Hokkabazın yaptığı iş.
* Yalan dolanla görülen iş.

hol
* Sofa.

holding
* Birçok ortaklığın pay senetlerini elinde bulundurarak onları denetimi altında tutan sermaye yatırım ortaklığı, ana ortaklık.

holdingleşme
* Holding durumuna gelme.

holdingleşmek
* Holding durumuna gelmek.

holigan
* Özellikle futbolda aşırı fanatizmi besleyen ve çevreye zarar veren taraftar veya kimse, serseri, hayta.

holiganlık
* Holigan olma durumu veya holiganın yaptığı iş.

Hollândaca
* Hollânda halkının kullandığı dil.

Hollândalı
* Hollânda halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

holmiyum

* Atom numarası 67, atom ağırlığı 164,94, oksidi açık sarı renkte, tuzları portakal sarısı renginde olan, seyrek bulunan bir element. Kısaltması Ho.

holosen
* IV. çağın en yeni dönemi.

holotüritler
* Deniz hıyarları.

homojen
* Bağdaşık, mütecanis.
* Bütün terimleri aynı derecede olan (çok terimli).

homojenlik
* Bağdaşık olma durumu.

homolog
* Bir başkasının tam olarak yerini tutan.

homolog kromozom
* Biri anadan diğeri babadan gelen ve aynı gen çiftine sahip kromozom.

homonim
* Eş adlı, eş sesli.

homoseksüel
* Eş cinsel.

homoseksüellik
* Eş cinsellik.

homoteti
* Merkez olarak alınan bir noktaya göre birer noktasının geometrik yerleri karşılıklı olarak aynı olan iki nokta grubunun durumu.

homotetik
* Aralarında homoteti durumu bulunan.

homur homur
* Homurdanarak.

homurdanış
* Homurdanmak işi veya biçimi.

homurdanma
* Homurdanmak işi.

homurdanmak
* Öfke, kızgınlık, can sıkıntısıyla anlaşılmaz sesler çıkarmak.
* (taşıt, alet vb. için) Alışılmışın dışında bozuk ses çıkarmak.

homurtu
* Homurdanma sesi.
* Ayının çıkardığı ses.

homurtulu
* Homurtusu olan.

homurtusuz
* Homurtusu olmayan.

hona

* Erkek sığır.

Honduraslı
* Honduras halkından olan kimse.

hop
* Uyarma amacıyla kullanılır.
* Birden ve hızla yapılan işleri anlatır.

hop hop
* Bir davranışı engellemek veya uyarmak amacıyla söylenir.

hop oturup hop kalkmak
* öfke, heyecan vb. duygular sebebiyle yerinde duramaz olmak.

hoparlör
* Elektrik dalgalarını ses dalgasına çeviren ve gerektikçe sesi yükselten alet.
* Radyo, pikap, teyp vb. araçlarda sesi işitilebilecek duruma getiren alet.

hoparlörlü
* Hoparlörü olan.

hoparlörsüz
* Hoparlörü olmayan.

hoplama
* Hoplamak işi.

hoplamak
* Sevinçten, korkudan veya oyun için, bulunduğu yerde havaya doğru fırlamak.
* Büyük bir istekle.

hoplatılma
* Hoplatılmak işi.

hoplatılmak
* Hoplatmak işi yapılmak.

hoplatış
* Hoplatmak işi veya biçimi.

hoplatma
* Hoplatmak işi.

hoplatmak
* Hoplamasını sağlamak.
* Çocuğu koltuklarından tutup hafifçe havaya fırlatarak eğlendirmek.

hoplaya zıplaya
* Büyük bir sevinçle.

hoplayış
* Hoplamak işi veya biçimi.

hoppa
* Yaşına uymayan hafiflikler yapan, delişmen, serbest, koket, ağırbaşlı karşıtı.

hoppaca
* Hoppaya yaraşır (biçimde), hoppa gibi.

hoppadak
* Hemen.

hoppala
* Küçük çocuklar atlarken onları yüreklendirmek için söylenir.
* Şaşma ile birlikte kınama anlatır.
* Bebeklerin içine konup zıplayarak eğlenmelerini sağlayan yaylı araç.

hoppala bebek
* Çocukça davranışları olan kimselere söylenir.

hoppalık
* Hoppa olma durumu veya hoppaca davranış.

hoppalık etmek
* hoppaca davranışlarda bulunmak.

hopurdatma
* Höpürdetme.

hopurdatmak
* Höpürdetmek.

hor
* Değersiz, önemi olmayan, aşağı.

hor bakmak (veya görmek)
* değersiz saymak, değer vermemek.

hor görmek
* bir kimseye değersiz gözüyle bakmak.

hor kullanmak
* dikkat etmeyerek hoyratça kullanmak.

hor tutmak
* birine karşı küçümseyici, incitici davranışlarda bulunmak.

hora
* Birçok kişi tarafından el ele tutuşarak oyun müziği eşliğinde oynanan bir halk oyunu.

hora geçmek
* beğenilmek, hoşa gitmek, makbule geçmek, kendisine verilen kimsenin çok işine yaramak.

hora tepmek
* hora oynamak.
* ayaklarını vurarak gürültü etmek.

horanta
* Aile halkı.

horasan
* Kiremit ve tuğla tozlarının kireç ve su ile karıştırılmasından elde edilen bir çeşit harç.

horasanî
* Üst bölümü sarıktan taşacak biçimde yapılmış hoca kavuğu.

Horasanlı
* Horasan halkından olan kimse.

horhor
* Gür ve ses çıkararak akan su.

horlama

* Horlamak işi (I) (II).

horlamak
* Uyku sırasında soluk alırken boğaz ve burundan gürültülü sesler çıkarmak.

horlamak
* Birinin gönlünü incitircesine davranmak.

horlanış
* Horlanmak işi veya biçimi.

horlanma
* Horlanmak işi.

horlanmak
* Hor görülmek.

horlayış
* Horlamak işi veya biçimi.

hormon
* İç salgı bezlerinden kana geçen ve organların işlemesini düzenleyen adrenalin, insülin, tiroksin gibi uyarıcı maddelerin genel adı.
* Hormon görevinde kullanılan yapay madde.

hornblent
* Doğal alüminyum, kalsiyum, demir ve magnezyum silikatından oluşmuş, koyu yeşil veya kara renkte parlak bir amfibol türü.

horon
* Karadeniz bölgesinde kemençe ile oynanan halk oyunu.

horon tepmek
* horon oyununu oynamak.

horoz
* Tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı.
* Ateşli silâhlarda çakmak taşına veya merminin kapsülüne vurmaya yarayan metal parça.
* Kapı zembereğinin mandalı.
* Kabadayı erkek.

horoz ağırlık
* Güreş, boks ve halterde 51-57 kg olarak tespit edilmiş ağırlık sınıfı, horoz siklet.

horoz akıllı
* Akılsız.

horoz dövüşü
* Özel olarak yetiştirilmiş iki horozun eğlence ve yarışma amacıyla dövüştürülmesi.
* Çömelik duruşta karşılıklı iki kişinin elleriyle itişmeleri.

horoz evlenir, tavuk tellenir
* yeri yokken başkasının sevincine katılanlar için söylenir.

horoz fasulyesi
* Bir tür fasulye.

horoz gibi
* kabadayıca davranan erkekler için kullanılır.

horoz ibiği
* Horozun tepesinde bulunan etli kırmızı kısım.

* Bkz. horoz ibiği.
* (renk) Koyu, pembe, kırmızı.

horoz ibiği
* Horoz ibiğigillerden, kırmızı çiçekleri horoz ibiğini andıran bir süs bitkisi (Amaranthus).

horoz kafalı
* Horoz akıllı.

horoz karası
* Bir çeşit üzüm.

horoz mantarı
* Yenilebilen bir cins mantar (Cantherellus cibarius).

horoz ölür, gözü çöplükte kalır
* yaşanılmış, alışılmış, erişilmiş bir durum veya makam yitirildikten sonra, yine o durum veya makamda gözü kalan kimseler için söylenir.

horoz siklet
* Horoz ağırlık.

horoz şekeri
* Horoz biçiminde, çeşitli renklerde yapılmış, ince tahta çubuğa takılıp satılan şeker.

horoz vakti
* Sabahın erken saati.

horozayağı
* Tüfekten boş kovanı çıkarmaya yarayan burgu.

horozbina
* Horozbinagillerden, sırt yüzgeci uzun ve geniş, küçük bir balık (Blemnius).

horozbinagiller
* Örnek hayvanı horozbina olan, kayalık deniz kıyılarında yaşayan kemikli balıklar familyası.

horozcuk otu
* Turpgillerden, eskiden kuduzun ilâcı sanılan, ıtırlı bir dağ bitkisi, yaban teresi (Lepidium campestre).

horozdan kaçmak
* (kadın için) erkeklerden uzak durmak, onlardan kaçmak.

horozgözü
* Maydanozgillerden, beyaz veya pembe çiçekli bir bitki (Seseli tortuosum).

horozibiğigiller
* Ispanaklar takımından, örneği horozibiği olan bitki familyası.

horozlanış
* Horozlanmak işi veya biçimi.

horozlanma
* Horozlanmak işi.

horozlanmak
* Kabadayı tavrı takınmak, çalım satmak.

horozlar ötmek
* sabah olmak.

horozlaşma

* Horozlaşmak işi.

horozlaşmak
* Kabadayılaşmak, kabadayı gibi davranmak.

horozu çok olan köyde sabah geç olur
* karışanı çok olan işlerden güç sonuç alınır.

horst
* Çöküntü hendeğinin yanındaki çıkıntılar.

hortlak
* Mezardan çıkarak insanları korkuttuğuna inanılan yaratık, hayalet.

hortlama
* Hortlamak işi.

hortlamak
* (yanlış bir inanışa göre) Ölü mezardan çıkmak.
* Herhangi bir sorun yeniden ortaya çıkmak.

hortlatma
* Hortlatmak işi.

hortlatmak
* Hortlamak işi yapılmak.

hortum
* Filde ve bazı böceklerde boru biçiminde uzamış ağız veya burun bölümü.
* Tulumba veya musluklara takılan genellikle plâstikten uzun boru.
* Hava veya suyun hızla dönüp sütun biçiminde yükselmesiyle oluşan, alanı dar bir siklon çeşidi.

hortum gibi
* çok uzun (burun).

hortum sıkmak
* (yangına) su sıkmak.

hortumlu
* Hortumu olan.

hortumlu böcekler
* Eş kanatlıları, yarım kanatlıları, tahta kurularını içine alan, kan veya öz su emici birçok asalak türü bulunan böcekler topluluğu (Rhynchota).

hortumlular
* Pek çok türünün nesli tükenmiş olan, günümüzde filleri içine alan memeli hayvanlar alt takımı.

horul horul
* Horlama sesi çıkararak.

horuldama
* Horuldamak işi.

horuldamak
* Horlamak (I).

horuldayış
* Horuldama biçimi.

horultu
* Horuldama sesi.

hostes

* Taşıtlarda ve özellikle uçaklarda yolcu ağırlayan genç kadın.
* (bir toplulukta, kongrede vb. yerlerde) Katılanları ağırlayan, onlara kılavuzluk eden genç kadın.

hosteslik

* Hostes olma durumu.
* Hostesin görevi.

hoş

* Beğenilen, duyguları okşayan, zevk veren.
* Bununla birlikte.
* Beğenilen, duyguları okşayan bir biçimde.

hoş bulduk

* "hoş geldiniz" sözüne verilen karşılık.

hoş geldiniz

* gelene söylenen esenleme sözü.

hoş görmek (veya karşılamak)

* gücenilecek veya karşılık verilecek bir davranışı hoşgörü ile karşılamak, anlayışla karşılamak, kusur saymamak.

hoş tutmak

* birine iyi ve sevecenlikle davranmak.

hoşa gitmek

* beğenilmek, bir kişiden veya bir şeyden hoşlanmak.

hoşaf

* Şeker şurubunda, bütün veya dilimler durumunda kaynatılmış meyve, komposto.

hoşaf gibi

* çok yorgun.

hoşafın yağı kesilmek

* söyleyecek söz, verecek karşılık veya yapacak bir şey bulamayacak bir duruma düşmek.

hoşafına gitmek

* hoşuna gitmek.

hoşaflık

* Hoşaf yapmaya ayrılmış veya elverişli.
* Güçsüzlük, dermansızlık.

hoşbeş

* Buluşanlar arasında hatır sormak amacıyla söylenen ilk sözler.

hoşbeş etmek

* sohbet etmek.

hoşça

* Hoş bir biçimde olan.
* Hoş olarak, iyice, güzelce.

hoşça kal (veya kalın)

* ayrılan kimsenin kalanlara söylediği bir iyi dilek sözü.

hoşgörü

* Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans.
* Bir boksörün ağırlık sınıfındaki ağırlığının kabul edilecek kadar azlığı veya çokluğu.

hoşgörücü
* Hoşgörülü, müsamahakâr, toleranslı.

hoşgörülü
* Hoşgörüsü olan, hoşgörüyle davranan, müsamahalı, toleranslı.

hoşgörürlük
* Hoşgörü ile davranma durumu.

hoşgörüsüz
* Hoşgörüsü olmayan, hoşgörü ile davranmayan, müsamahasız, toleranssız.

hoşgörüsüzlük
* Hoşgörüsüz olma durumu, müsamahasızlık, toleranssızlık.

hoşhoş
* (çocuk dilinde) Köpek.

hoşkuran
* Çiçekleri dalları ıspanak gibi pişirilen bir yıllık otsu bir bitki, tilkikuyruğu (Amaranthus lividus).

hoşlanış
* Hoşlanmak işi veya biçimi.

hoşlanma
* Hoşlanmak işi.

hoşlanmak
* Hoşuna gitmek, hoş bulmak, sevmek.

hoşlaşma
* Hoşlaşmak durumu.

hoşlaşmak
* Hoş duruma gelmek.
* İyilik hissetmek.
* Birbirinden hoşlanmak.

hoşlaştırma
* Hoşlaştırmak işi.

hoşlaştırmak
* Hoşlaşmasını sağlamak.

hoşluk
* Hoş olma durumu, letafet.
* (bir sıfatıyla) Her zaman görülmeyen, iyiye yorulmaz durum.

hoşnut
* Bir davranış, bir durum veya bir kimseden memnun olan, yakınması olmayan.

hoşnut etmek
* memnun etmek.

hoşnut olmak
* memnun olmak, yakınmamak, şikâyetçi olmamak.

hoşnutluk
* Hoşnut olma durumu.

hoşnutluk getirmek

* memnun olduğunu göstermek.

hoşnutsuz
* Hoşnut olmayan.

hoşnutsuzluk
* Hoşnut olmama durumu.

hoşnutsuzluk getirmek
* memnuniyetsizlik göstermek.

hoşsohbet
* Güzel ve tatlı konuşan (kimse).

hoşt
* Köpekleri ürkütüp kaçırmak için çıkarılan ses.

hoşt hoşt
* Hoşt.

hoşuna gitmek
* biri beğenmek.

hoşur
* Değersiz, kaba, bayağı.
* Şişman, dolgun, güzel (kadın).

hot zot
* "Sert ve kötü davranmak" anlamında hot zot etmek deyiminde geçer.

Hotanto
* Güneybatı Afrika'da yaşayan ilkel bir boy.

hotoz
* Kadınların süs için saçlarının üstüne taktıkları, çeşitli renk ve biçimde yapılmış küçük başlık.
* Tavus kuşu, tavuk gibi kuşların başlarında bulunan tüyler.

hotozlu
* Hotozu olan.

hovarda
* Zevki için para harcamaktan kaçınmayan (kimse).
* Çapkın.
* Uygunsuz kadının paralı âşığı.

hovardaca
* Hovarda gibi, hovardaya yaraşır yolda, cömertçe, bol bol.

hovardalaşma
* Hovardalaşmak işi.

hovardalaşmak
* Hovarda gibi davranmaya başlamak.

hovardalık
* Hovarda olma durumu.
* Hovardaca davranış.

hovardalık etmek
* çapkınca davranmak, çapkınlık etmek.
* zevki için bol para harcamak.

hoyrat
* Kaba, kırıcı ve hırpalayıcı.
* Güneydoğu Anadolu'da ve Irak'taki Türkler arasında tek başına söylenen bir çeşit ezgili deyiş.

hoyratça
* Kaba (bir biçimde).

hoyratlık
* Hoyrat olma durumu.
* Hoyratça davranış.

hoyratlık etmek
* hoyratça davranmak.

hoyuk
* Bostan korkuluğu.

hozalma
* Hozalmak işi.

hozalmak
* Kibirlenmek, burnu büyümek.

hozan
* Dinlenmeye bırakılmış, birkaç yıl işlenmemiş tarla.

hödük
* Görgüsüz, kaba, anlayışı kıt (kimse).
* Korkak, ürkek.

hödükçe
* Hödük gibi, görgüsüzce.

hödükleşme
* Hödükleşmek biçimi.

hödükleşmek
* Hödükçe davranmak.

hödüklük
* Hödük olma durumu.
* Hödükçe davranış.

hödüklük etmek
* görgüsüzce ve kaba davranmak.

höl
* Yaşlık, nem.

höllük
* Bazı yerlerde kundak çocuklarının altına bez yerine konulan toprak.

höpürdetme
* Höpürdetmek işi, hopurdatma.

höpürdetmek
* Bir şey içerken ses çıkarmak, hopurdatmak.

höpürtü
* Höpürdetmek biçimi ve tarzı.

höpürtülü

* Höpürtü ile ses çıkarma.

hörgüç
* Devenin sırtındaki tümsek, çıkıntı.
* Hörgüce benzeyen tümsek, çıkıntı.

hörgüçlü
* (deve için) Hörgücü olan.

höst
* At, katır, sığır gibi hayvanları, özellikle öküzü durdurmak için çıkarılan ses.
* Bir kimseyi uyarmak için kullanılan kaba seslenme.

höşmerim
* Tuzsuz taze peynirden nişasta, pirinç unu konarak yapılan bir helva.

höt
* Korkutmak veya dikkati kendi üzerine çekmek için söylenir.

höt demek
* göz dağı vermek, korkutmak.

höykürme
* Höykürmek işi.

höykürmek
* Tarikattaki kimseler dua ederken kendilerinden geçerek hep bir ağızdan yüksek sesle bağrışmak.

höyük
* Tarih boyunca türlü sebeplerle yıkılan yerleşme bölgelerinde, yıkıntıların üst üste birikmesiyle oluşan ve çoğu kez içinde yapı kalıntılarının gömülü bulunduğu yayvan tepe.
* Toprak yığını, küçük tepe.

Hristiyan
* İsa Peygamber'in dininden olan kimse, İsevî, Nasranî.
* Hristiyanlarla ilgili, Hristiyanlara özgü olan (şey).

Hristiyanlaşma
* Hristiyanlaşmak işi.

Hristiyanlaşmak
* Hristiyan olmak, Hristiyanlığı kabul etmek.

Hristiyanlaştırma
* Hristiyanlaştırmak işi.

Hristiyanlaştırmak
* Bir kimse veya topluluğu Hristiyan dinine sokmak, Hristiyan yapmak.

Hristiyanlık
* Hristiyan dini, İsevîlik, Nasranîlik.
* Hristiyan dünyası.
* Hristiyan olma durumu.

hristo
* "Çaprazlama yapılan teyel" anlamına gelen hristo teyeli tamlamasında geçer, kaz ayağı.

hristo teyeli
* Kaz ayağı.

hu
* "Neredesin!, bana bak" anlamında daha çok kadınlar tarafından kullanılan seslenme sözü.

* Dervişler arasında seslenme sözü.
* (büyük H ile) Tanrı.

hu çekmek (veya demek)
* (tekkelerde, dervişler arasında) ayin sırasında sürekli olarak hu demek.

hububat
* Tahıl.

Huda
* Tanrı.

huda
* Hile, düzen.

hudayinabit
* Kendi biten, kendi kendine yetişen (bitki).
* Başıboş büyümüş (kimse).
* Eğitim görmemiş, kendi kendini yetiştirmiş olan (kimse).

hudut
* Sınır.
* Uç, son.

hudut boyu
* Sınır boyu.

hudut dışı
* Sınır ötesi, sınır dışı.

hudut dışı etmek
* sınır dışı etmek, ülkeden dışarı çıkarmak.

hudutlandırma
* Hudutlandırmak işi.

hudutlandırmak
* Sınırlandırmak, sınır çekmek.

hudutlu
* Sınırlı, sınırlanmış.
* Sınırsız, sonsuz.

hudutsuz
* Sınırsız.

huğ
* Çubuk veya kamıştan yapılmış bağ ve bahçe kulübesi.

hukuk
* Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü, tüze.
* Bu yasaları konu alan bilim.
* Yasaların ceza ile ilgili olmayıp alacak verecek gibi davaları ilgilendiren bölümü.
* Haklar.
* Ahbaplık, dostluk.

hukukçu
* Hukuku meslek edinen, hukukla uğraşan (kimse).

hukukçuluk
* Hukukçu olma durumu.

hukuken
* Hukukî olarak.

hukukî
* Hukuk ile ilgili, tüzel.

hukukî metroloji
* Metrolojinin, hukukî konuların gerektirdiği durumlarda, ölçme metotları, ölçme birimleri ve ölçme aletleri ile ilgili olan kısmı.

hukuklu
* Hukuk fakültesi öğrencisi olan (kimse).

hukuksal
* Hukukî.

hukuksuzluk
* Hukuksuz olma durumu.

hulâsa
* Özet, fezleke.
* Öz.
* Herhangi bir maddenin, alkol, eter gibi bir eritici ile ayrılmış veya başka bir yol ile elde edilmiş etkili özü.
* Kısacası, sözün kısası.

hulâsa etmek
* özetlemek.

hulâsaten
* Özet olarak, kısaca.

huligan
* Holigan.

hulliyat
* Kadın süs eşyası, asım takım, takı.

hulûl
* Gelme, gelip çatma.
* Girme, sinme.
* Geçişme, ozmos.
* Tanrı ruhunun herhangi bir bedene girdiğine inanmak.

hulûl etmek
* girmek, dahil olmak.

hulûs
* Gönül temizliği.

hulûs çakmak
* dalkavukluk etmek, yaranmaya çalışmak.

hulûskâr
* Temiz duygulu, içten.
* Dalkavuk, şakşakçı.

hulûskârlık
* Temiz duygululuk, içtenlik.
* Dalkavukça davranış.

hulya
* Kuruntu.

* Tatlı düş, hayal.

hulyalaşma
* Hulyalaşmak durumu.

hulyalaşmak
* Hulya durumuna gelmek.

hulyalaştırma
* Hulyalaştırmak biçimi.

hulyalaştırmak
* Hulya durumuna getirmek.

hulyalı
* Hayal kuran veya insanı hayal kurmaya sürükleyen.

hulyaya dalmak
* hayal kurmak.

humar
* İçki veya uyku sersemliği.

humbara
* Demir veya tunçtan dökülmüş, yuvarlak ve boş olan içine patlayıcı maddeler doldurulup havan topu veya el ile atılan yuvarlak bir tür bomba, kumbara.

humbara ocağı
* Humbara yapan veya savaşta humbara kullanan bölük.

humbaracı
* Humbara kullanan asker, kumbaracı.

humbarahane
* Humbara yapılan fabrika, kumbarahane.
* Humbaracı yetiştirmek amacıyla 1739'da açılan ilk Türk askerî okullarından biri.

humma
* Ateşli hastalık.
* Sıtma.

hummalı
* Humması olan.
* Sürekli, sıkı, yoğun, hararetli.

humus
* Bitkilerin çürümesiyle oluşan koyu renkte organik toprak.

humus
* İyice ezilmiş nohut, tahin ve baharatla hazırlanan bir yemek.

hun
* Kan.

hunhar
* Kana susamış, kan dökücü.

hunharca
* Hunhara yakışır bir biçimde.

hunharlık
* Kan dökücülük, zalimlik.

huni
* Bir sıvıyı ağzı dar bir kaba aktarmak için kullanılan koni biçimindeki araç.
* Ağızlık.

hunnak
* Boğak, anjin.

hunriz
* Kan dökücü, kanlı.

hura
* Bkz. hurra.

hurafe
* Dine sonradan girmiş boş inanç.

hurç
* Genellikle yelken bezinden veya meşinden yapılmış büyük heybe.

hurda
* Parçalanmış, döküntü durumuna gelmiş.
* İşe yarayamayacak derecede bozulup sakatlanmış, zarar görmüş.
* Eski maden parçası.

hurdacı
* Hurda alıp satan kimse.

hurdacılık
* Hurdacının yaptığı iş.

hurdahaş
* Onarılamayacak biçimde kırılıp parçalanmış, paramparça.

hurdahaş etmek
* kırıp dökmek, parçalamak.

hurdahaş olmak
* kırıp dökülmek, paramparça olmak.
* aşırı ölçüde yorulmak.

hurdalık
* Hurda yığını veya hurdanın atıldığı yer.

hurdası çıkmak
* (eşya için) kullanılmayacak duruma gelmek, eskimek.

hurdaya çevirmek
* işe yaramaz duruma getirmek.

huri
* Cennette yaşadığına inanılan kızlara verilen ad.

huri gibi
* çok güzel (genç kadın).

hurma
* Hurma ağacının yemişi.

hurma ağacı
* Palmiyegillerin eski çağlardan beri Kuzey Afrika'da kültürü yapılan örnek bitkisi (Phoenix dactylifera).

hurma tatlısı
* Hurma biçimi verilerek yapılan bir çeşit hamur tatlısı.

hurmalık
* Hurma ağacı çok olan yer.

hurra
* Batılı ulusların "yaşa!" anlamında kullandıkları ünlem.

huruç
* Çıkma, çıkış.
* Göç.

hurufat
* Harfler.
* Basımda, baskı işinde kullanılan metal veya başka bir maddeden yapılmış harf, rakam veya başka işaret kalıpları.
* Dizgi işinde kullanılan harf türlerinin bütünü.

Hurufî
* Hurufiliğe mensup olan kimse.

Hurufilik
* Kur'an'ın harflerinden birtakım anlam ve yargılar çıkaran bir mezhep.

huruşan
* Coşkun.

husuf
* Ay tutulması.

husul
* Olma, oluş, oluşma, meydana gelme.

husul bulmak
* olmak, oluşmak, doğmak, çıkmak, meydana gelmek.

husumet
* Hasım olma durumu, düşmanlık, yağılık, hasımlık.

husumet beslemek
* hasım olmak, düşman olmak.

husumetkâr
* Düşmanlık besleyen, kin güden (kimse).

husus
* Konu, madde.
* Özellik, yön.

hususî
* Özel.
* Özel olarak, özel bir biçimde.

hususiyet
* Özellik.
* İleri derecede tanışıklık, ahbaplık, yakınlık.

hususuyla
* Özellikle, hele.

husye

* Er bezi, testis.

huş

* Gürgengillerden, kerestelik bir ağaç cinsi (Betula).

huşu

* Alçak gönüllülük.
* Tanrı'ya boyun eğme, gönlü korku ve saygı ile dolu olma.

huşunet

* Sertlik, kabalık, kırıcılık.

hutbe

* Cuma ve bayram namazlarında minberde okunan dua ve verilen öğüt.

hutut

* Çizgiler.

huy

* İnsanın yaradılış ve ruh özelliklerinin bütünü, mizaç, tabiat.
* İçgüdü durumunu almış alışkanlık.

huy canın altındadır

* doğuştan gelen özellikler değiştirilemez.

huy edinmek

* (bir şeyi) alışkanlık durumuna getirmek.

huylandırma

* Huylandırmak işi.

huylandırmak

* Huylanmasına sebep olmak, huylanmasına yol açmak.

huylanış

* Huylanma biçimi.

huylanma

* Huylanmak işi.

huylanmak

* Kuşkulanmak, işkillenmek, pirelenmek, tedirgin olmak.
* (hayvan) Ürküp sinirlenmek.

huylu

* (herhangi bir nitelikte) Huyu olan.
* İşkilli, kuşkulu.
* (binek hayvanları için) Ürkek, sinirli.

huysuz

* Huyu iyi olmayan, geçimsiz, şirret.

huysuzca

* Biraz huysuz; huysuz (bir biçimde).

huysuzlanış

* Huysuzlanmak işi veya biçimi.

huysuzlanma

* Huysuzlanmak işi.

huysuzlanmak

* Huysuzluk etmek, huysuzca davranmak.

huysuzlaşma
* Huysuzlaşmak işi.

huysuzlaşmak
* Huysuz bir duruma gelmek.

huysuzlaştırma
* Huysuzlaştırmak işi.

huysuzlaştırmak
* Huysuz duruma getirmek.

huysuzluk
* Huysuz olma durumu.
* Huysuzca davranış.

huysuzluk etmek
* huysuzca davranışlarda bulunma.

huyu huyuna suyu suyuna (uygun)
* iki kişinin her yönden birbirine uygunluğunu anlatmak için kullanılır.

huyuna suyuna gitmek
* onu kızdırmayacak veya ürkütmeyecek biçimde uysalca davranmak, alışkanlıklarına, isteklerine uygun davranışlarda bulunmak.

huzme
* Demet, ışın demeti.

huzmeli
* Işık saçan.

huzur
* Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık.
* (bazı deyimlerde) Ön, yan, kat, makam.
* (bir yerde) Bulunma.
* Padişah katı.

huzur evi
* Yaşlanmış kimselerin kaldığı, bakıldığı ve barındığı yer.

huzur hakkı
* Belli bir konuyu görüşmek için toplanan bir kurulun üyelerine ödenen para.

huzur vermek
* gönül rahatlığı, dirlik vermek, dinlendirmek.

huzurlu
* Huzuru olan, rahat.

huzursuz
* Huzuru olmayan, tedirgin, rahatsız.

huzursuzca
* Biraz huzursuz (bir biçimde).

huzursuzluk
* Huzursuz olma durumu.
* Huzursuzca davranış.

huzurunu kaçırmak
* tedirgin, rahatsız etmek.

hüccet
* Belgit.
* Tanıt.

hücre
* İnce bir zar içindeki protoplâzma ve çekirdekten oluşmuş, bir organizmanın yapı ve görev bakımlarından en küçük birliği, göze.
* Küçük oda.
* Tutukluların veya hükümlülerin yalnız olarak kapatıldıkları küçük oda.
* Siyasî bir inançla gizli olarak çalışan bir örgütün genellikle aynı yerde çalışanlarının oluşturduğu topluluk.

hücre bilimi
* Biyolojinin, hücrenin yapı, görev, çoğalma ve hayatıyla ilgili dalı, göze bilimi, sitoloji.

hücre yutarlığı
* Vücuda giren mikropların yutar hücreler tarafından yutulup yok edilmesi, göze yutarlığı, fagositoz.

hücreler arası
* Dokularda hücrelerin arasında yer alan, gözeler arası.

hücum
* Saldırma, saldırı, saldırış.
* Üşüşme, bir yere toplanma.
* Sert eleştiri.
* Gol atmak veya sayı kazanmak amacıyla yapılan akın, hamle.
* İleri.

hücum etmek
* saldırmak.

hücum oyuncusu
* İleri uçta oynayan oyuncu.

hücuma kalkmak
* (asker) siperden düşmana doğru fırlamak.

hücumbot
* Bir tür küçük savaş gemisi.

hücumcu
* Hücum eden, saldıran.

hükme varmak
* iyice düşündükten sonra karar vermek.

hükmen
* Hakem kararıyla.

hükmetme
* Hükmetmek işi.

hükmetmek
* Egemenliği altında bulundurmak.
* Düşünme veya yargılama sonunda bir kanıya varmak.
* Aklına esmek.

hükmî
* Hükümle ilgili, tüzel.

hükmî şahsiyet
* Tüzel kişilik.

hükmolunma
* Hükmolunmak durumu.

hükmolunmak
* Hüküm verilmek.

hükmü geçmek (veya hüküm yürütmek)
* gücü yetmek, sözü geçmek.
* geçerli, etkili durumunu yitirmek.

hükmü olmak (veya olmamak)
* Önemi, geçerliliği, etkisi bulunmak veya bulunmamak.

hükmü parasına geçmek
* para ile dilediğini yapabilme gücünü kazanmak.

hükmü var (veya yok)
* geçerliliği, önemi olma veya olmama.

hükmünde olmak
* yerinde olmak, yerine geçmek, değerinde olmak.

hükûmet
* Devletin görevlerini yerine getirmesini sağlayan yetkili organ, bakanlar kurulu, kabine.
* Bir ülkenin yönetim kuruluşları.
* Devlet yönetimi.
* Hükûmet konağı.

hükûmet darbesi
* Bir ülkenin yönetim düzeninde değişiklik yapmak için zora dayanarak yapılan yasa dışı iş.

hükûmet erkânı
* İllerde ve daha küçük beldelerde başta vali veya kaymakam olmak üzere hükûmet işlerini yürüten kimse veya kimseler.

hükûmet etmek
* bir ülkenin yönetimini elinde bulundurmak.

hükûmet gibi
* güçlü, her dediğini yaptıran.

hükûmet kapısı
* Devlet dairesi.

hükûmet konağı
* İllerde ve daha küçük yerlerde, başta vali veya kaymakam olmak üzere, hükûmet görevlilerinin iş gördüğü yapı.

hükûmet kurmak
* bakanlar kurulunu oluşturmak.

hükûmet merkezi
* Başşehir, başkent.

hükûmet sürmek
* ülke yönetiminin başında bulunmak.

hükûmeti devirmek
* zor kullanarak devlet yönetiminde değişiklik yapmak.

hükûmeti kurmak
* başbakan, hükûmet işlerinde görev alacak bakanlar kurulunu seçmek.

hüküm
* Yargı.
* Egemenlik, hâkimiyet.
* Değer, aynı veya benzer nitelik.
* Önem, geçerlilik.
* Etki, hız, şiddet.
* Karar.

hüküm giymek
* mahkemece cezalandırılmak.

hüküm sürmek
* iş başında olmak.
* yaygın olmak.
* (etki, hız vb.) sürmek, devam etmek.

hüküm vermek
* iyice düşündükten sonra bir karara varmak.
* bir suçluyu mahkûm etme.

hüküm yemek
* mahkûm olmak.

hükümdar
* Padişah, kral, hakan gibi taht sahibi devlet başkanı.

hükümdarlık
* Hükümdar olma durumu.
* Hükümdarla yönetilen ülke.

hükümferma
* Hüküm süren, hükümdar.

hükümlü
* Ceza hükmü verilmiş olan, mahkûm.

hükümlülük
* Hükümlü olma durumu.

hükümran
* Egemen.

hükümranlık
* Egemenlik, hâkimiyet.

hükümsüz
* Yürürlükten çıkarılmış, yürürlükten kaldırılmış, geçersiz, hükmü kalmamış.

hükümsüz kılmak
* yürürlükten kaldırmak, iptal etmek.

hükümsüzlük
* Hükümsüz olma durumu, geçersizlik.

hülle
* Medenî Kanunun kabulünden önce, kocasından üç kez boşanan kadının, yine eski kocasıyla evlenebilmesi için yabancı bir erkeğe bir günlüğüne nikâh edilmesi.

hülleci
* Hülle yoluyla evlenme işini gerçekleştiren kimse.

hümanist
* İnsancıl.

hümanistleşme
* Hümanistleşmek durumu.

hümanistleşmek
* İnsancıl davranışlar ve düşünceler içinde olmak.

hümanizm
* İnsancılık, insanları sevme ülküsü.

hümanizma
* Hümanizm.

hümayun
* Kutlu, mutlu.
* Padişahla ilgili.
* Türk müziğinde dügâh perdesinde karar kılan bir makam.

hüner
* Beceri isteyen ustalık, beceriklilik.

hüner göstermek
* becerisini, ustalığını ortaya koymak.
* herkesin yapamayacağı bir işi yapmak.

hünerli
* Hüneri olan (kimse).
* Hünerle yapılan (şey).

hünersiz
* Hüneri olmayan (kimse).
* Hünerle yapılmayan, hüner istemeyen (şey).

hüngür hüngür
* Yüksek sesle ve hıçkıra hıçkıra.

hüngürdeme
* Hüngürdemek işi.

hüngürdemek
* Yüksek sesle ve hıçkırarak ağlamak.

hüngürtü
* Hüngürderken çıkan ses.

hünkâr
* Osmanlılarda yalnız padişahlar için kullanılan bir unvan.

hünkârbeğendi
* Üzerine salçalı et konulan patlıcan ezmesiyle hazırlanan bir yemek.

hünnap
* Hünnapgillerin örnek bitkisi, yenilen meyvesi için özellikle Batı ve Güney Anadolu'da yetiştirilen dikenli bir ağaç, çiğde (Zizyphus jujuba).
* Bu bitkinin meyvesi.

hünnapgiller

* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, örneği hünnap olan ve sıcak ülkelerde yetişen bir bitki familyası.

hünsa
* Er dişi.

hür
* Özgür.

hür teşebbüs
* Özel girişim.

hürle
* Bir cins burçak.

hürlük
* Hür, özgür olma durumu.

hürmet
* Saygı.

hürmet etmek
* saymak, saygı göstermek.

hürmeten
* Hürmetli olarak, saygılıca.

hürmetkâr
* Hürmetli.

hürmetli
* Saygılı.
* Oldukça büyük okkalı.

hürmetsiz
* Saygısız.

hürmetsizlik
* Saygısızlık.

hürmette kusur etmek

hürriyet
* Özgürlük.

hürriyetçi
* Hürriyeti benimseyen kimse.

hürriyetçilik
* Hürriyet yanlısı olan kimse.

hürriyeti seçmek
* baskıdan kurtulmak ve özgür yaşamak için davranışta bulunmak.

hürriyetperver
* Hürriyetçi.

hürriyetsiz
* Hürriyetini yitirmiş.

hürriyetsizlik
* Hürriyetini yitirmiş olma durumu.

hürya
    * Hep birden, cümbür cemaat.

hürya etmek
    * bir yerden çıkmak veya bir yere girmek için hep birden atılmak.

hüryemez
    * Bir çeşit elma.

hüseynî
    * Klâsik Türk müziğinde dügâh perdesinde karar kılan bir makam.
    * Klâsik Türk müziğinde mi notası.

hüsnü kabul göstermek
    * iyi karşılamak, güler yüz göstermek.

hüsnühâl
    * Bir kimsenin yaşayışında kötü bir şey bulunmama durumu, iyi hâl.

hüsnühâl kâğıdı
    * Bir kimsenin yaşamında kötü bir şey bulunmadığını gösteren resmî kuruluşlarca verilen belge, iyi hâl belgesi.

hüsnühat
    * Güzel yazı sanatı.

hüsnükabul
    * İyi karşılama, güler yüz gösterme.

hüsnükuruntu
    * Herhangi bir durumu safça kendinden yana iyiye yorma.

hüsnüniyet
    * Herhangi bir kimse veya konuda hiçbir kötü düşünce beslememe, temiz yüreklilik, iyi dilek, iyi niyet.

hüsnüniyetle
    * İyi niyetle.

hüsnütelâkki
    * İyi karşılama, iyiye yorma.

hüsnüteveccüh
    * Sevgi ve saygıyla.yakınlık gösterme.

hüsnüyusuf
    * Karanfilgillerden, bazı türleri bahçelere süs olarak dikilen bir bitki, gugu çiçeği (Dianthus barbatus).

hüsran
    * Zarar, ziyan.
    * Beklenilen şeyin elde edilememesi yüzünden duyulan acı.

hüsrana uğramak
    * beklenilen sonucun elde edilmemesi sebebiyle çok üzülmek, acı çekmek.

hüsün
    * Güzellik.

Hüt
    * "Çok şişmek, kabarmak" anlamında kullanılan Hüt dağı gibi şişmek deyiminde geçer.

hüthüt
    * Çavuş kuşu, ibibik.

hüve

* "Tamamı tamamına" anlamında hüvesi hüvesine sözünde geçer.

hüvelbaki

* "Baki kalan o' (Allah) dur." anlamında ve genellikle mezar taşlarına yazılan bir söz.

hüveyda

* Besbelli, açıkça, meydanda, aşikâr.

hüviyet

* Kimlik.

hüviyet cüzdanı

* Kimlik belgesi.

hüzün

* İç kapanıklığı, gönül üzgünlüğü.

hüzün çökmek (veya içine bir hüzün çökmek)

* hüzünlenmek.

hüzüne kapılmak

* hüzünlenmek.

hüzünlendirme

* Hüzünlendirmek işi.

hüzünlendirmek

* Hüzünlü duruma getirmek.

hüzünleniş

* Hüzünlenmek işi veya biçimi.

hüzünlenme

* Hüzünlenmek işi.

hüzünlenmek

* Hüzünlü duruma gelmek, hüzün duymak.

hüzünlü

* Gönüle üzgünlük veren, iç kapanıklığına yol açan.

hüzünsüz

* Hüznü olmayan, şen (kimse).

hüzünsüzlük

* Hüzünsüz olma durumu.

hüzzam

* Klâsik Türk müziğinde segâh perdesinde bir makam.

hüzzam beşlisi

* Klâsik Türk müziğinde birleşik makamların beşlilerinden biri.

-ı / -i, -u / -ü

* Fiillerden isim türeten ek: yaz-ı, diz-i, doğ-u, öl-ü vb.

-ı / -i, -u / -ü

* Fiillerden sıklık çatısı türeten ek: kaz-ı-mak, sür-ü-mek vb.

-ı / -i, -u / -ü

* Belirli nesne yapan yükleme (akuzatif) eki: kapı-y-ı, ev-i, kutu-y-u, kötü-y-ü vb.

-ı / -i, -u / -ü
* Ünsüzle biten kelimelere eklenen 3. kişi iyelik eki: kaş-ı, diş-i, kol-u, göz-ü vb.

ı, I
* Türk alfabesinin on birinci harfi. I adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından kalın, düz, dar ünlüyü gösterir.
* Majüskülü Romen rakamlarında 1 sayısını gösterir.

-ıcı / -ici, -ucu / -ücü
* Fiilden "yapan, eden" anlamında sıfat türeten sıfat-fiil eki: yap-ıcı, gid-ici, uç-ucu, böl-ücü. Bu ekle yapılmış isimler de vardır: gör-ücü, sat-ıcı vb.

ıcığı cıcığı
* İçi dışı, hepsi.

ıcığını cıcığını çıkarmak
* incelenmemiş, elden geçirilmemiş hiçbir yerini bırakmamak, didik didik etmek.
* bir konuyu en küçük ayrıntılarına kadar incelemek, eleştirmek.

ıcığını cıcığını sormak
* (bir kimsenin) soyunu sopunu, huyunu suyunu iyice öğrenmek için araştırmak.

ığıl
* Belli olmayacak kadar yavaş akan su.

ığıl ığıl
* Ağır ağır, yavaş yavaş.

ığrıp
* Bir tür delikli balık ağı, ırıp.
* Yalan, düzen.

ığrıp çekmek
* balık yakalamak için atılmış ığrıbı yukarı çıkarmak.

ığrıp çevirmek
* yalan dolanla bir şeyden yararlanmak.

ığrıp kayığı
* Beş çifte kürekli balıkçı kayığı.

ıh
* Deveyi çöktürmek için çıkarılan ses.

ıhı
* İşte.

ıhlama
* Ihlamak işi.

ıhlamak
* Hastalıktan veya yorgunluktan inler gibi ıh sesi çıkarmak.

ıhlamur
* Ihlamurgillerden, kerestesi beğenilen, büyük bir gölge ağacı (Tilia).
* Bu ağacın kurutularak çay gibi içilen güzel kokulu çiçeği.

ıhlamurgiller
* İki çeneklilerden, örneği ıhlamur ağacı olan bir bitki familyası.

ıhma
* Ihmak işi.

ıhmak
* (deve) Çöküp oturmak.

ıhtırılma
* (deve) Ihtırılmak işi.

ıhtırılmak
* (deve) Çöktürülerek oturtulmak.

ıhtırma
* (deveyi) Ihtırmak işi.

ıhtırmak
* (deveyi) Çöktürüp oturtmak.

-ık / -ik, -uk / -ük
* Fiillerden sıfat türeten ek.

ıkıl ıkıl
* Boğulur gibi, sıkıntı ile soluyarak.
* Güçlükle, zorla.

ıkına sıkına
* Büyük güç harcayarak, kendini zorlayarak.
* Çekinerek, sıkılarak.

ıkına tıkına
* Sıkılarak, zorluk çekerek.

ıkındırma
* Ikındırmak işi.

ıkındırmak
* Ikınmasına yol açmak.

ıkınıp sıkınmak
* bir iş yapabilmek için kendini çok zorlamak.

ıkınma
* Ikınmak işi.

ıkınmak
* Herhangi bir sebeple soluğunu içinde tutarak kendini zorlamak.
* Peklikte veya doğum sırasında kasları zorlayarak soluğunu tutmak.

ıkıntı
* Ikınmak işi.

-ıkla- / -ikle-, -ukla- / -ükle-
* Bazı fiillerden sıklık çatısı türeten ek: say-ıkla-, did-ikle-, sür-ükle- vb.

ıklama
* Iklamak işi.

ıklamak
* Yük altında güçlükle solumak.
* Ağlarken bunalır ve soluğu kesilir gibi iç çekmek.

ıklaya sıklaya

* büyük çaba harcayarak, kendini elden geldiği kadar zorlayarak.

ıklım tıklım
* Alabildiğinden de çok, ağzına kadar dolu, çok kalabalık.

-ıl
* Bkz. -I (I).

-ıl
* Bkz. -I- (II).

ılgama
* Ilgamak işi veya durumu.

ılgamak
* Atı dört nala sürmek.

ılgar
* Dizginleri koyuverilmiş atın dört nala koşması.
* Atla ansızın yapılan dolu dizgin saldırı.

ılgar etmek
* ılgarlamak.

ılgarcı
* Ilgarla düşman toprağına saldıran kimse.

ılgarlama
* Ilgarlamak işi.

ılgarlamak
* (bir ülkeye) Ilgarla saldırmak.

ılgım
* Çölde, uzaktan su gibi görünen ışık yanıltmacı, yalgın, pusarık, serap.

ılgım salgım
* Belli belirsiz.

ılgın
* Ilgıngillerden, Akdeniz bölgesinde yetişen bir ağaç veya ağaççık cinsi (Tamarix).

ılgıncar
* Kuş kirazı.

ılgıngiller
* Örnek bitkisi ılgın olan, ayrı taç yapraklı iki çenekli bitkiler familyası.

ılgıt ılgıt
* (esinti ve akış için) Yavaş yavaş.

-ılı / -ili, -ulu / -ülü
* Fillden sıfat türeten ek: sar-ılı, ser-ili, kur-ulu, ört-ülü vb.

ılıca
* Suyu sıcak olarak yerden çıkan hamam, kaplıca, çermik, kudret hamamı.

ılıcak
* Az ılık, ılıkça.

ılık
* Soğukla sıcak arası, ne soğuk ne de sıcak.

ılık ılık
* Ilık olarak.

ılıkça
* Biraz ılık.

ılıklaşma
* Ilıklaşmak işi.

ılıklaşmak
* Ilık duruma gelmek.

ılıklaştırma
* Ilıklaştırmak işi.

ılıklaştırmak
* Ilık duruma getirmek, ılıtmak.

ılıklık
* Ilık olma durumu.

ılım
* İstek ve tutkularda ölçülü davranma erdemi, ölçülülük, itidal.

ılıma
* Ilımak işi veya durumu.

ılımak
* Ilınmak.

ılıman
* Sıcaklığı çok yüksek veya çok düşük olmayan (yer), mutedil.

ılımlı
* Aşırılığa kaçmayan, ölçülü, mutedil.
* Siyasette aşırı görüşler arasında ortalama bir görüşü savunan.

ılımlılık
* Ilımlı olma durumu, mutedillik.

ılındırma
* Ilındırmak işi.

ılındırmak
* Ilık duruma getirmek.

ılınma
* Ilınmak durumu.

ılınmak
* Ilık duruma gelmek, ılımak.

ılıştırma
* Ilıştırmak işi.

ılıştırmak
* Sıcak suya soğuk veya soğuğa sıcak su katarak ılık duruma getirmek.

ılıtma
* Ilıtmak işi.

ılıtmak
* Ilık duruma getirmek.

ılkı
* Bkz. yılkı.

ıltar
* Çoban köpeklerinin boğazına takılan çivili demir.

-ım
* Bkz. -m (I).

-ım
* Bkz. -m (II).

-ım
* Bkz. -m (III).

ımızganma
* Imızganmak işi.

ımızganmak
* Uyku ile uyanıklık arası bir durumda bulunmak, uyuklamak.
* Kararıp söner gibi olmak.

-ımtırak
* Bkz. -mtırak.

-ın-
* Bkz. -n-.

-ın / -in, -un / -ün
* Fiillerden isim ve sıfat türeten ek: yığ-ın, ek-in, dol-un, sök-ün vb.

-ın / -in, -un / -ün
* Belirtili isim tamlaması kuran ek.

-ınca / -ince, -unca / -ünce
* Fiillerden zarf-fiil türeten ek: yap-ınca, gel-ince, ol-unca, gör-ünce vb.

ıncalız
* Turşusu yapılan bir tür küçük yaban soğanı.

-ıncı / -inci
* Bkz. -ncı / -nci.

-ınç / -inç, -unç / -ünç
* Bkz. -nç.

-ıntı
* Bkz. -ntı / -nti, -ntu / -ntü.

-ıp / -ip, -up / -üp
* Fiillerden bağlama zarf-fiili türeten ek: yaz-ıp, gel-ip, otur-up, gül-üp, oy-na-yıp, bekle-yip vb.

ıpıl ıpıl
* Pırıl pırıl.

ıpıslak
* Çok ıslak, her yanı ıslak.

ıpıssız

* Çok ıssız, ıssız.

ır

* Bkz. yır.

-ır / -ir, -ur / -ür

* Ünsüzle biten birçok fiile eklenen geniş zaman eki: al-ır, ver-ir, ol-ur, gör-ür vb.

ıra

* Seciye, karakter.

ırak

* Uzak.

ırak

* Klâsik Türk müziğinde, aynı adla anılan ve kalın fa diyez notasını andıran perdedeki makamlardan biri.

ırakça

* Biraz uzak, uzak gibi.

ırakgörür

* Dürbün.
* Teleskop.

ıraklaşma

* Iraklaşmak işi.

Iraklaşmak

* Uzaklaşmak.

Iraklı

* Irak halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

ıraklık

* Uzaklık.

ıraksak

* Birbirinden gittikçe uzaklaşan (ışınlar, çizgiler).

ıraksak mercek

* Üzerine düşen birbirine paralel ışınları yanlara doğru kırarak birbirinden uzaklaştıran mercek.

ıraksama

* Iraksamak işi, istibat.
* Iraksak olma durumu.

ıraksamak

* Bir şeyin gerçekleşmesini uzak görmek, olacağına pek inanmamak, istibat etmek.

ıraksınma

* Iraksınmak işi veya durumu.

ıraksınmak

* Uzak bulmak.

ıralama

* Iralamak işi.

ıralamak

* Belirli bir ıra ile belirtmek, karakterize etmek.

ırama

* Iramak işi.

ıramak
* Uzaklaşmak, uzamak, ara açılmak.

ırgalama
* Irgalamak işi.

ırgalamak
* Yerinden oynatıp, sallamak, sarsmak.
* İlgilendirmek.

ırgalanma
* Irgalanmak işi veya durumu.

ırgalanmak
* Irgalamak işi yapılmak, sarsılmak, sallanmak.

ırgama
* Irgamak işi.

ırgamak
* Çabuk olmak, davranmak.
* Oynatmak, kımıldatmak.

ırganma
* Irganmak işi veya durumu.

ırganmak
* Sallanmak, kıpırdanmak.

ırgat
* Tarım işçisi, rençber.
* Yapı işçisi.
* Gemilerde ve yapılarda yatay kollarla ve birkaç kişi tarafından çevrilen bocurgat.

ırgat gibi çalışmak
* çok ağır bir işte çalışmak.

ırgat pazarına döndürmek
* karışık ve dağınık bir duruma getirmek.

ırgatbaşı
* Irgatlardan sorumlu kimse.

ırgatlık
* Irgat olma durumu, rençberlik.

ırıp
* Bkz. ığrıp.

ırk
* Kalıtımsal olarak, ortak fiziksel ve fizyolojik özelliklere sahip insanlar topluluğu.
* Bir canlı türünde aynı karakteri taşıyan canlıların oluşturduğu alt bölüm.
* Soy.

ırk ayrımı
* Bireylerin, toplumsal kümelerin veya toplumların ırk özelliklerinden dolayı eşit olmayan işlemler karşısında bırakılmaları, ayrı tutulmaları, dışlanmaları, sınırlandırılmaları veya üstün tutulmaları.

ırk bilimi
* Etnoloji, ırkiyat.

ırk birliği
* Irk esasına dayalı birlik.

ırkçı
* Irkçılık yanlısı olan (kimse).

ırkçılık
* İnsanların toplumsal özelliklerini biyolojik, ırksal özelliklerine indirgeyerek bir ırkın başka ırklara üstün olduğunu öne süren öğreti.

ırkî
* Irkla ilgili.

ırkiyat
* Etnoloji.

ırksal
* Bkz. ırkî.

ırktaş
* Aynı ırktan olan kimse.

ırlamak
* Bkz. yırlamak.

ırmak
* Çoğunlukla denize dökülen, özellikle genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.

ırmak roman
* Bir olayın, geniş bir zaman diliminde geçtiği bir çağı, bir toplumun geniş bir görünümünü veren çok uzun roman, nehir roman.

ırmaklaşma
* Irmaklaşmak işi veya durumu.

ırmaklaşmak
* Irmak durumuna gelmek, ırmak gibi akmak.

ırz
* Bir kimsenin, başkaları tarafından dokunulmaması ve saygı gösterilmesi gereken iffeti.

ırz düşmanı
* Cinsel zevki için her türlü yasa ve töreleri çiğnemekten çekinmeyen kimse.

ırz ehli
* Namuslu, iffetli, temiz kimse.

ırzına geçmek
* zor kullanarak bir kimseyi cinsel zevkine alet etmek, tecavüz etmek.

ırzını bozmak
* ırzına geçmek.

ısfahan
* Klâsik Türk müziğinde dügâh perdesindeki makamlardan biri.

ısı
* Bir cismin uzamasına, genleşmesine, buharlaşmasına, erimesine, sıcaklığının artmasına, bir iş yapmasına sebep olan fiziksel enerji, hararet.
* Doğal vücut sıcaklığı, hararet: İnsan vücudunun doğal ısısı 36,5° C dir.
* Hastalığın etkisiyle ortaya çıkan vücut sıcaklığı.

* Sıcaklık.

ısı cam
* İki cam plâkanın çevresel olarak metal bir ara çıtası yardımıyla birbirine bağlanması temeline dayanan bir madde.

ısı dam
* Hamam.

ısı kuşak
* Sıcak kuşak.

ısı ölçümü
* Çeşitli olaylar sırasında açığa çıkan, ısı miktarının ölçülmesini konu alan fizik dalı, kalorimetri.

ısı yayımı
* Hareket eden nesnelerle belli nicelikte ısının taşınması olayı, iletim, konveksiyon.

ısı yuvarı
* Sıcaklığın gittikçe yükseldiği 100-300 km yükseklikler arasındaki hava yuvarı katmanı, termosfer.

ısıalan
* Oluşumu sırasında ısı alan (birleşme, tepkime), endotermik.

ısıcak
* Sıcak.
* Hamam.

ısıdenetir
* Bir yer veya nesnenin ısısını kendiliğinden düzenleyen, aynı derecede olmasını sağlayan cihaz, termostat.

ısıl
* Isı ile ilgili, termik.

ısın
* Bir kilogram suyun sıcaklığını bir derece yükseltmek için gereken ısı miktarı, kalori.

ısındırma
* Isındırmak işi.

ısındırmak
* Isınmasını sağlamak, sıcaklık kazandırmak.
* Birinin bir şeye alışmasını, ilgi duymasını sağlamak.

ısınış
* Isınmak işi veya biçimi.

ısınma
* Isınmak işi.

ısınma ısısı
* Bir cismin bir gramının sıcaklığını bir santigrat derece yükselten ısı miktarı.

ısınma koşusu
* Özellikle serin havalarda, vücut çalışmalarına başlamadan önce kasları ısıtmak, böylece kas kopmalarını önlemek için yapılan hazırlayıcı hafif koşu.

ısınmak
* Sıcak duruma gelmek.
* Üşümesini gidermek.
* Yadırgamaz olmak, hoşlanır olmak, alışmak.

ısıot
* Bkz. isot.

ısıölçer
* Cisimlerin ısınma ısısını ölçmeye yarayan âlet, kalorimetre.

ısıracak it dişini göstermez
* kötülük edecek kimse önceden haber vermez.

ısırgan
* Isırgangillerden, her tarafı sert tüylerle kaplı, tüyleri kırılınca karınca asidi denilen çok kaşındırıcı bir madde çıkartan bir ot (Urtica).

ısırgangiller
* İki çeneklilerden, örneği ısırgan otu olan, yapışkan otu, rami gibi birtakım türleri içine alan bitki familyası.

ısırgın
* İsilik.

ısırıcı
* Isıran, dişlerini batıran.
* (kumaş, yün için) Dalayan, kaşındıran.
* (rüzgâr için) Sert, soğuk.

ısırık
* Isırılan yerde kalan iz.
* Bir kezde ısırılan.

ısırılma
* Isırılmak işi.

ısırılmak
* Dişleri arasında sıkılmak veya koparılmak.

ısırımlık
* Bir kezde ısırılacak miktar.

ısırma
* Isırmak işi.

ısırmak
* Dişleri arasına alıp sıkmak.
* Dişleriyle koparmak.
* (rüzgâr, soğuk için) Sert esmek, keskin bir biçimde etkilemek.
* (kumaş için) Dalamak, kaşındırmak.

ısırtma
* Isırtmak işi.

ısırtmak
* Isırmasına sebep olmak.

ısıtıcı
* Bir nesnenin, daha çok bir akışkanın sıcaklığını, kullanmadan önce arttırmaya yarayan alet.

ısıtılma
* Isıtılmak işi.

ısıtılmak
* Isıtmak işi yapılmak.

ısıtıp ısıtıp önüne koymak

* daha önce geçmiş bir olayı, bir işi, ileri sürülmüş bir düşünceyi sık sık tekrarlamak.

ısıtış
* Isıtmak işi veya biçimi.

ısıtma
* Isıtma işi, teshin.
* Sıtma.

ısıtmak
* Sıcak duruma getirmek.
* Çekici, olumlu, hoş bir duruma getirmek.

ısıveren
* Isı açığa çıkaran, çevresine ısı salan (birleşme, tepkime), ekzotermik.

ısıyayar
* Bir akışkanda ısıyı her tarafa eşit olarak yaymaya yarayan alet, konvektör.

ıska
* Boşa çıkarma, rast getirememe.

ıska geçilmek
* gözden kaçırmak, atlamak, değerini ve önemini anlamamak.

ıska geçmek
* hedefe rast getirememek.
* üzerinde durmamak, önem vermemek, atlamak.

ıskaça
* Yelkenli gemilerde direklerin alt uçlarının içine oturtulduğu yuva.

ıskala
* Bir bestede kullanılabilecek aynı türden sesler kümesi.
* Genellikle ölçü aletlerinde gösterge çizelgesi.
* Gam.

ıskala yapmak
* çalgı perdelerine parmak alıştırmak.

ıskalama
* Iskalamak işi.

ıskalamak
* Hedefe rast getirememek.

ıskara
* Bkz. ızgara.

ıskaralık
* Bkz. ızgaralık.

ıskarça
* Bir limanın gemi kalabalığı içindeki durumu.
* Bir şeyi tıka basa doldurma.

ıskarmoz
* Gemilerin kaburgalarını oluşturan eğri ağaçların adı.
* Kürek takmak için kayık ve sandalın yan kenarına dikine yerleştirilmiş ağaç çubuk.

ıskarmoz
* Vücudu yuvarlak, uzunca, pullu, burnu sivri, küçük palamut boyunda bir balık (Sphyraena sphyraena).

ıskarpelâ
* Bkz. iskarpelâ.

ıskarta
* Bazı iskambil oyunlarında kullanılması gerekmediğinden bir yana bırakılan kâğıtlar.
* Herhangi bir sebep dolayısıyla değerini kaybetmiş (mal).

ıskartaya çıkarmak (veya ayırmak)
* değersiz bularak bir yana atmak, işe yaramadığı için ayırıp bir yana koymak.

ıskartaya çıkmak
* değersiz sayılarak bir yana atılmak.

ıskat
* Düşürme, aşağı atma.
* Düşürülme.
* Ölenlerin kılınmamış namazları ve tutulmamış oruçları için verilen sadaka.

ıskatçı
* Iskat verilen kimse.
* Mezarlık dilencisi.

ıskonto
* İndirim, tenzilât.
* Süresi dolmamış bir senedin, faiz ve komisyonu düşürülerek karşılığından eksiğine alınması, kırdırma.
* Senedin saymaca değeri üzerinden yapılan indirim.
* (söz için) Bir bölümünü söylenmemiş sayma.

ıskonto etmek
* indirim yapmak.
* (söz için) bir bölümünü söylenmemiş saymak.

ıskontolu
* İndirimli, tenzilâtlı.
* Bir bölümü söylenmemiş sayılan.

ıskontosuz
* İndirimsiz, tenzilâtsız.

ıskota
* Büyük yelkenleri yönetmek için kullanılan ip.

ıskuna
* Brikten küçük, iki direkli bir çeşit yelkenli gemi.

ıslah
* Düzeltme, iyileştirme.
* Bir hayvan veya bitki türünden daha iyi verim alabilmek amacıyla yapılan işlem.

ıslah etmek
* iyi bir duruma getirmek, iyileştirmek, düzeltmek.
* yola getirmek.

ıslah evi
* Suç işleyen çocukları ıslah etmek ve eğitmek amacıyla ceza yasasına göre işleyen kurum, ıslahhane.

ıslah olmaz
* düzelmez, iyileşmez.

ıslahat
* Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, düzeltme veya iyileştirme, reform.

ıslahatçı
* Reformcu.

ıslahatçılık
* Reformculuk.

ıslahhane
* Islah evi.

ıslak
* Suya batırılmış veya üzerine su dökülmüş olan.

ıslak karga
* Çok ıslanmış, sırılsıklam olmuş.
* Çok korkan, çekingen, ürkek.

ıslak sıçan
* Islak karga.

ıslak zemin
* İnşaat sektöründe mutfak, banyo, tuvalet gibi suyla teması olan bölümlerin yüzeyi.

ıslaklık
* Islak olma durumu.

ıslama
* Islamak işi.

ıslamak
* Islatmak.

ıslanış
* Islanmak işi veya biçimi.

ıslanma
* Islanmak işi veya durumu.

ıslanmak
* Islak duruma gelmek.

ıslatıcı
* Yapıştırmadan önce pulları, zarfları, etiketleri ıslatmaya yarayan araç.

ıslatılma
* Islatılmak işi.

ıslatılmak
* Islatmak işi yapılmak, ıslak duruma getirilmek.

ıslatış
* Islatmak işi veya biçimi.

ıslatma
* Islatmak işi.

ıslatma suyu
* Bazı maddelerin çeşitli amaçlarla işlenmesinde kullanıldıktan sonra değişik yöntemlerle ayrılan ve çözünmüş besin maddeleri içeren sıvı.

ıslatmak
* Islak duruma getirmek.

* Dayak atmak veya ağır hakarette bulunmak.
* Mutlu bir olayı içki ile kutlamak.

ıslık
* Dudakların büzülerek veya parmağın dil üzerine getirilmesiyle çıkarılan ince ve tiz ses.
* İnce ve tiz ses.

ıslık çalmak
* ıslık sesi çıkarmak.

ıslıklama
* Islıklamak işi.

ıslıklamak
* Birine karşı ıslık çalarak sevilmediğini, istenmediğini veya beğenilmediğini belli etmek.

ıslıklanış
* Islıklanmak işi veya biçimi.

ıslıklanma
* Islıklanmak işi.

ıslıklanmak
* Islıklamak işi yapılmak veya ıslıklamak işine konu olmak.

ıslıklı
* Islık çıkaran.
* Islık gibi çıkan.

ıslıklı ünsüz
* Dilin ön orta bölümünün bir tür oluk biçimini almasıyla oluşan ünsüz: s, z, ş, j.

ısmarlama
* Ismarlamak işi, sipariş.
* Ismarlanarak yaptırılan.
* İçten olmayan, baştan savma.

ısmarlamak
* Bir şeyin yapılmasını veya getirilmesini, bu işlerle uğraşan birine söylemek, sipariş etmek.
* Parasını kendi ödeyerek başkaları için yiyecek veya içecek getirilmesini söylemek.
* Kendi için bir şey alınmasını başkasına söylemek.
* Bir şeyin, bir kimsenin bakılmasını, korunmasını birine veya birinin gözetilmesine bırakmak, emanet etmek.
* Bir işin yapılmasını, bırakılmasını veya o işten vazgeçilmesini söylemek.

ısmarlanma
* Ismarlanmak işi.

ısmarlanmak
* Bir şeyin yapılması veya getirilmesi birine söylenmek.

ısmarlatma
* Ismarlatmak işi.

ısmarlatmak
* Ismarlamak işini yaptırmak.

ıspanak
* Ispanakgillerden, yapraklarından sebze olarak yararlanılan bir bitki (Spinacia oleracea).

ıspanakgiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi ıspanak olan, pazı, pancar gibi başka türleri de içine alan bir familya.

ıspanaklar
* Şekerci boyasıgiller, horoz ibiğigiller, ıspanakgiller familyalarını içine alan iki çenekli bitki takımı.

ıspanaklı
* İçinde ıspanak bulunan (yiyecek).

ıspanaklı börek
* Haşlanan ıspanağın suyu süzüldükten sonra süzülmesi, yağ, soğan ve salçayla karıştırılıp hamurun içine konulmasıyla yapılan ve pişirilen börek.

ıspanaklı yumurta
* Haşlanmış ve yağda hafif kavrulmuş ıspanağın içine yumurta kırılması ile hazırlanan yemek.

ısparmaça
* Deniz içinde birkaç zincirin birbirine dolaşması.

Isparta gülü
* Isparta yöresinde yetişen kendine özgü kokusu ve değişik renkleri ile tanınan bir tür gül.

Isparta halısı
* Isparta yöresinde el tezgâhlarında dokunan ve çok tutulan bir tür halı.

ıspatula
* Cerrahîde, ev işlerinde, duvarcılıkta vb.de kullanılan, bir maddeyi kazımaya, yaymaya yarayan küçük bir kürek veya ucu keskin olmayan bükülen bir bıçak biçiminde metal, ağaç, kemik vb. maddelerden yapılmış araç.

ıspavli
* Gemilerde kullanılan bir çeşit kalın sicim.

ıspazmoz
* Aşırı titreme, kasılma.

ıspazmoza tutulmak
* aşırı derecede titremeye başlamak.

ısrar
* Direnme, ayak direme, üsteleme, üstünde durma.

ısrar etmek
* bir konuda, bir düşüncede sürekli direnmek, ayak diremek.
* çok istemek.

ısrarla
* ısrarlı bir biçimde.

ısrarlı
* Üstünde durulan, çok istenen.

ıssız
* Kimse bulunmayan veya az kimse bulunan, tenha.
* Yalnız, kimsesi olmayan.

ıssız kalmak
* ıssızlaşmak, tenhalaşmak.

ıssızlaşma
* Issızlaşmak işi.

ıssızlaşmak
* Issız duruma gelmek, tenhalaşmak.

ıssızlık
* Issız olma durumu, yalnızlık, tenhalık.

ıssızlık çökmek
* ıssız, tenha duruma gelmek, tenhalaşmak.

ıstaka
* Bkz. isteka.

ıstakoz
* Istakozlardan, suda yaşayan, birinci ayak çifti güçlü iki kıskaç durumunda gelişmiş bulunan, sevilen beyaz eti için avlanan, iri bir böcek (Homarus vulgaris).

ıstakoz ağı
* Kabuklu deniz hayvanlarını avlamakta kullanılan küçük ağ.

ıstakoz gibi
* çok kırmızı.

ıstakozlar
* On ayaklılar takımına giren, örnek hayvanı ıstakoz olan bir familya.

ıstakozluk
* Istakozları saklamak için deniz kıyısında yapılan özel bölüm veya havuz.

ıstampa
* Ağaç, metal vb.üzerine oyulduktan sonra bir yere basılan biçim.
* Bu tür biçim veya resimleri basmaya yarayan kalıp, damga, mühür.
* İçinde, mühür veya damga gibi şeyleri mürekkeplemeye yarayan mürekkepli çuha bulunan kutu.

ıstampa resim
* Ağaç, bakır gibi yüzeylere oyulan ve tuvale basılan resim sanatı.

ıstampacı
* Istampa yapan veya satan kimse.

ıstampacılık
* Istampacının işi veya mesleği.

ıstampalama
* Istampalamak işi.

ıstampalamak
* Ham madeni sıcakta veya soğukta istenilen kalıba sokarak şekillendirmek.

ıstanbulin
* Bkz. istanbulin.

ıstar
* Halı, kilim dokunan tezgâh.

ıstavroz
* Bkz. istavroz.

ıstıfa
* Ayıklanma.

ıstılah
* Terim.
* Herkesin anlamadığı özel anlamda kullanılan söz.

ıstılah paralamak

* herkesin anlamadığı ağdalı bir biçimde konuşmak.

ıstırap
* Acı.
* Üzüntü, sıkıntı, keder.

ıstırap çekmek
* ağrı ve acı içinde kıvranmak, aşırı derecede üzülmek.

ıstıraplı
* Istırap veren, acılı, sıkıntılı.

ıstırapsız
* Istırabı olmayan, acı veya üzüntü vermeyen.

ıstırar
* Çaresizlik, mecburiyet, zorunluk.

ıstırarî
* Mecburî, zorunlu.

-ış / -iş, -uş / -üş
* Fiillerden isim türeten ek: al-ış, gel-iş, bul-uş, gör-üş, anla-y-ış, bekle-y-iş, solu-y-uş, yürü-y-üş vb.

-ış / -iş, -uş / -üş
* Bkz. -ş-.

ışığa doğrulum
* Işık etkisiyle bir bitkinin büyüme hareketi, fototropizm (Işığa doğrulum bazen ışığa göçüm, fototaktizm yerine kullanılır).

ışığa göçüm
* Bir hücrelilerde birdenbire aydınlanma sonucu görülen tepkime, fototaktizm, fototaksi.

ışığı altında
* bir durum veya düşüncenin konuyu aydınlatmasından yararlanarak, onu göz önünde tutarak.

ışık
* Cisimleri görmeyi, renkleri ayırt etmeyi sağlayan fiziksel enerji, erke, ziya, nur, şavk.
* Yüksek derecede ısıtılan cisimlerin (akkorluk) veya çeşitli enerji biçimleriyle uyarılan cisimlerin (gaz ışı) yaydığı gözle görülen ışıma.
* Bir yeri aydınlatmaya yarayan araç.
* Mutluluk, sevinç veya zekâdan doğan, özellikle yüzde ve gözlerde beliren parıltı.
* Yol gösteren, aydınlatan kimse, düşünce, eser vb.
* (resim sanatında) Işıklı, parlak yer.

ışık akısı
* Birim yüzeyinden, birim zamanda geçen ışık enerjisi.

ışık aylası
* Herhangi bir gök cismini çevreleyen ışıklı halka.

ışık aynası
* (fotoğrafçılıkta) Işığı yansıtmak için ışık kaynağının önüne konulan nesne.

ışık bacası
* Yapıların içine ışığın iyi girebilmesi için bırakılan baca.

ışık çanağı
* Sahneyi aydınlatmak için değişik açılardan ışığın gelmesini sağlayan çukur madenî yansıtıcı.

ışık eğrisi

* Değişken bir yıldızın parlaklığının görünmesini veren grafik.

ışık göçüm
* Bitkilerde protoplâzmanın ışığa gösterdiği tepki.

ışık gölge
* (resimde) Işıklı ve gölgeli bölümlerin birbirine göre dağılımını gösteren kısımlar.

ışık hızı
* Işığın bir saniyede aldığı yol.

ışık ışını
* Yayılan ışığın izlediği doğru.

ışık korkusu
* Bazı canlıların ışıktan korkma duygusu.

ışık küre
* Bkz. ışık yuvarı.

ışık ölçümü
* Fiziğin, ışık miktarının ölçülmesini ve cisimlerin ışığı iletme, yansıtma, dağıtma gibi özelliklerini inceleyen bölümü, fotometri.

ışık tutmak
* bir yeri ışıkla aydınlatmak.
* düşüncesiyle kılavuzluk etmek, konuyu aydınlatıcı düşünceler söylemek, tutacağı yolu göstermek.

ışık yılı
* Işığın bir yılda aldığı yol.

ışık yuvarı
* Güneşte, dışarıya ışık veren katman, ışık küre, fotosfer.

ışıkçı
* Sinema filmlerinin çekiminde veya tiyatro, opera, bale gibi gösteri sanatlarında sahnenin aydınlatılması için gerekli ışık ve elektrik işlemini düzenleyip yapan kimse.

ışıkçılık
* Işıkçının işi veya mesleği.

ışıkkesen
* Karanlık odalara girip çıkarken bu yerlere ışık sızmasını önleyen düzen.

ışıklama
* Çevirim sırasında, aydınlatılmış olan konunun görüntüsünün duyar kat üzerine belirli bir süre düşerek etkilemesi.

ışıklandırılma
* Işıklandırılmak işi.

ışıklandırılmak
* Işıklandırılmak işi yapılmak veya ışıklanması sağlanmak.

ışıklandırma
* Işıklandırmak işi, aydınlatma.

ışıklandırmak
* Işıklı duruma getirmek, aydınlatmak.

ışıklanma
* Işıklanmak işi.

ışıklanmak
* Işıklı duruma gelmek, aydınlanmak, ışımak.

ışıklı
* Işığı olan, aydınlık, ışıklandırılmış, nurlu, nuranî.
* Neşe veren, sevinç yaratan, mutlu.

ışıklılık
* Bir optik cihazda, cisme çıplak gözle veya cihazla bakıldığında, ağ tabakadaki birim yüzeyi etkileyen ışık miktarları arasındaki oran.

ışıkölçer
* Işık şiddetini veya enerjisini ölçen araç, fotometre.
* Bir ışık kaynağının, belli uzaklıkta oluşturduğu aydınlığı ölçme işinde kullanılan araç, fotometre.

ışıksız
* Işığı olmayan, karanlık.

ışıksızlık
* Işıksız, ışıktan yoksun olma durumu.

ışıl
* Işıklı.

ışıl ışıl
* Titrek ve parlak bir ışık saçarak.
* Parıltılı, ışıltılı.

ışıl ışıl bakmak
* sevinçten gözleri parıl parıl olmak.

ışıl küf
* Sığır, domuz ve insanlarda ışıl küflüce hastalığına yol açan, ışıl küflerin örnek türü olan asalak mantar (Actinomyces bovis).

ışıl küfler
* Çeşitli türleri, insan ve hayvanlarda asalak yaşayan tallı bitkiler takımı.

ışıl küflüce
* Evcil hayvanlarda, özellikle sığırlarda, ışıl küflerden ileri gelen ve insanlara da bulaşabilen ilkel mantar hastalığı.

ışılak
* Parıltı.

ışılama
* Işılamak durumu veya biçimi.

ışılamak
* Işıldamak, parlamak.

ışılatma
* Işılatmak işi veya biçimi.

ışılatmak
* Parıldatmak.

ışıldak
* Karanlıkta bir hedefi aydınlatmak için kullanılan dar, uzun bir ışın demeti çıkaran ışık kaynağı, projektör.
* Parlayan, ışıltılı.

ışıldama
* Işıldamak işi.

ışıldamak
* Titrek, parlak bir ışık saçmak, parıldamak.

ışıldatma
* Işıldatmak işi.

ışıldatmak
* Işıldamasını sağlamak, ışıl ışıl parlatmak, parıldatmak.

ışıltı
* Hafif ışık.
* Bir şeyin ışıldarken saçtığı ışık.

ışıltılı
* Işıltısı olan, ışıltı yapan.

ışıma
* Işımak işi, ışıklanma, aydınlanma.
* Işınım.

ışımak
* Işıklanmak, aydınlanmak.
* Işık saçmak.

ışın
* Bir ışık kaynağından çıkarak her yöne yayılıp giden ışık demeti, şua.
* Işın etkin özdeklerin saçtıkları alfa, beta, gama ışınlarından her biri.
* Bir noktadan çıkıp sonsuza giden yarım doğrulardan her biri.

ışın bilimci
* Işın bilimi uzmanı, radyolog.

ışın bilimi
* Işık, elektrik ve ısı ışınlarının uygulama alanlarını inceleyen bilim dalı, radyoloji.

ışın etkin
* Işın etkinliği olan, radyoaktif.

ışın etkinlik
* Alfa, beta veya gama ışınlarını yayma özelliği, radyoaktivite.

ışınım
* Işın veya tanecik yayımı, radyasyon.
* Uzayda yayılan bir dalgayı oluşturan öğelerin bütünü, radyasyon.
* Bir enerjinin ışık demeti durumunda yayılması, radyasyon.
* Isının, bir kaynaktan ışın ve dalga hareketi yoluyla yayılması, radyasyon.

ışınım akısı
* Birim düzeyden birim zamana geçen ışınım.

ışınım alıcısı
* Işınıma karşı hassas araç veya gereç.

ışınım basıncı
* Işınımın birim düzeye birim zamanda yüklediği itme gücü.

ışınım dengesi
* Bir yüzeyde oluşan ışınımın denkliği.

ışınımölçer

* Bir kaynağın bütün dalga boylarındaki toplam ışınımını ölçen araç, bolometre.

ışınlama

* Işınlamak işi.

ışınlamak

* Işın (bilim kurguya göre) gücüyle bir varlığı, atomlara ayırarak görünmez duruma getirmek veya atomlarını birleştirerek bir varlığı yeniden yaratmak.
* Virüslerden başka mikroorganizmaların, özellikle mikropların bulaşmasını azaltmak amacıyla yiyecek maddelerini hafif iyonlaştırıcı ışınlara tutmak.

ışınlandırma

* Işınlandırmak işi.

ışınlandırmak

* İnsan, hayvan veya herhangi bir materyalin röntgen, gamma veya nötron gibi ışınlarının etkisinde kalmak.

ışınlanma

* Işınlanmak işi.

ışınlanmak

* Işınlamak işine konu olmak veya ışınlamak işi yapılmak.

ışınlayıcı

* Yapısında bir ışıma kaynağı bulunan ve bir maddeyi ışınlamaya yarayan (araç).

ışınlı

* Işın veren, ışın saçan.

ışınlılar

* Bir hücreli hayvanların, kök bacaklılar sınıfına giren, protoplazmalarından, hareket ve duyu organı olarak yalancı ayak salan takım.

ışınölçer

* Işınların enerjiye dönüşmesini gösteren araç, radyometre.

ışıntı

* Işıklı, ışıltı.

ışıntı lâmbası

* Işık saçan lâmba.

ışıtım

* İçine yağ konularak ucundaki fitil sayesinde ışık elde edilen kandil.

ışıtma

* Işıtmak işi.

ışıtmak

* Işık saçmak, ışıklandırmak.

ışkı

* Deri, tahta kazımakta kullanılan, iki ucu saplı eğri bıçak.

ışkın

* Bir ravent türü.

ışkırlak

* Karagöz'ün başlığı.

ıştır

* Ispanakgillerden, sapları etli bir ot, yaban pazısı (Blitum capitatum).

-ıt-

* Bkz. -t- (III).

-ıt / -it, -ut / -üt

* İsimlerden sıfat türeten ek: yaş-ıt, eş-it vb.

-ıt / -it, -ut / -üt

* Fiillerden isim türeten ek: an-ıt, geç-it, um-ut, göm-üt vb.

ıtır

* Güzel koku.
* Itır çiçeği.

ıtır çiçeği

* Sardunyagillerden, yaprakları güzel kokulu, çiçekleri türlü renklerde bir süs bitkisi (Pelargonium radicula).

ıtır yaprağı

* Süsleme sanatında ıtır yaprağı biçiminde oluşturulan ve kullanılan motif.

ıtırlı

* Güzel kokulu, muattar, ıtrî.

ıtlak

* Salıverme, koyuverme.

ıtlak olunmak

* ad verilmek, adı olmak.

ıtlak üzre

* genel olarak.

ıtnap

* Sözü boş yere uzatma.

ıtrah

* Dışarı çıkarma, dışarı atma.

ıtrah etmek

* vücuttan dışarı atmak.

ıtrışahî

* Sultanlara özgü güzel koku.

ıtrî

* Itırlı, kokulu.

ıtriyat

* (sürünülecek) Güzel kokular.

ıtriyatçı

* Güzel kokular, makyaj malzemesi satan kimse veya yer.

ıtriyatçılık

* Itriyatçı olma durumu.

ıttıla

* Bilgi edinme, öğrenme.

ıttırat

* Birbirini izleme, birbiri arkasından gelme, düzenli sıralanma.

ıvır zıvır

* Küçük, önemsiz (şey).

ıydiye

* Bayram kutlaması.
* Bayramlarda din ve devlet büyüklerine sunulan kaside.

-ız

* Bkz. -z (I).

-ız

* Fiilden sıfat türeten ek: tık-ız vb.

-ız / -iz, -uz / -üz

* İsim soyundan yüklemlere, fiillerin türlü kip ve zamanlarına eklenen çokluk 1. kişi eki: iyiy-iz, yorgun-uz, üzgünüz, al-ır-ız, bil-ir-iz, gid-iyor-uz, görür-üz, al-acağ-ız, gör-eceğ-iz, çalış-malı-y-ız vb.

ızbandut

* Görünüşü ve davranışı ile korku veren (iri yarı adam).
* Rum korsanlarına verilen ad.

ızbandut gibi

* çok iri, cüsseli (erkek).

ızgara

* Metal çubukların, ağaç dallarının aralıklı sıralanmasıyla yapılan parmaklık veya kafes biçiminde araç.
* Et, balık, köfte gibi yiyecekleri pişirmekte kullanılan araç.
* Bu araç üstünde pişmiş.
* Pisliklerin su yollarını tıkamasını önlemek veya havalandırmak amacıyla su yollarının veya havalandırma çıkışları üzerine konulan kafesli veya parmaklıklı demir.
* Futbol ayakkabısı altında bulunan iri başlı kabara.

ızgara demiri

* Kazan ızgarasını meydana getiren demir çubuklardan her biri.

ızgara köfte

* Kıyma ve özel baharatların karıştırılarak ve yoğurularak hazırlanan, ızgarada pişirilen bir tür köfte.

ızgara parmaklığı

* Yüzen cisimleri ve yaprakları tutmak için, bir barajda, yükleme odasında basınçlı boru ağzının önüne eğik olarak yerleştirilen demir parmaklık.

ızgara yatağı

* Katı yakıtlı madenî bir ocağın, içine ızgaranın yerleştirildiği kısmı.

ızgaralı

* Izgarası olan.

ızgaralık

* Izgara yapmaya elverişli (et).

ızgarasız

* Izgarası olmayan.

ızgın

* Tohumlarından yağ çıkarılan bir bitki (Eruca cappadocica).

ızrar

* Zarar verme, zarara sokma.

ıztırap

* Bkz. ıstırap.

ıztırar
* Çaresizlik, ihtiyaç.

i
* İyot'un kısaltması.

-i
* Bkz. -ı / -i (II).

-i
* Bkz. -ı / -i (III).

-i
* Bkz. -ı / -i (IV).

-i
* \343 -ı / -i (I).

-i hâli
* Bkz. belirtme durumu, yükleme durumu.

i, İ
* Türk alfabesinin on ikinci harfi. İ adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ince, düz, dar ünlüyü gösterir.

iade
* Alınmış bir şeyi geri verme.
* Verilen bir şeyi almayarak geri çevirme, reddetme.
* Karşılıklı olarak yapma, mukabele etme.

iade edilmek
* geri verilmek, geri çevrilmek.

iade etmek
* geri vermek, geri çevirmek.
* karşılık olarak yapmak, mukabele etmek.

iadeiziyaret
* Daha önce yapılan ziyaretin karşılığını verme.

iadeli
* Kendisine ulaştırılan kimseden, gönderene iletmek için imza alınan.
* Divan edebiyatında her beytin son sözünü sonraki beytin ilk sözü yapma biçiminde ortaya çıkan söz sanatı, buna iade de denilmiştir.

iadeli taahhütlü
* Bkz. iadeli.

iane
* Yardım.
* Yardım amacıyla toplanan para.

iare
* Eğreti verme, ödünç verme.

iaşe
* Yedirip içirme, besleme, bakma.

iaşe etmek
* yedirip içirmek, beslemek, bakmak.

iaşe ve ibate
* Besleme, yedirip içirme ve barındırma.

ibadet
* Tanrı buyruklarını yerine getirme, Tanrı'ya yönelen saygı davranışı, tapınma.
* Âyin, kült.

ibadet de gizli, kabahat de
* yapılan iyiliklerin göstermelik olmaması, işlenen suçların, ayıplarının açığa vurulmaması için kullanılır.

ibadet etmek
* Tanrı buyruklarını yerine getirmek, Tanrı'ya yönelen saygı davranışlarında bulunmak, tapınmak.

ibadetgâh
* İbadet yeri, ibadethane.

ibadethane
* İbadet edilen yer, tapınak.

ibadullah
* Tanrı'nın kulları.
* Pek bol, pek çok.

ibare
* Bir düşünce anlatan bir veya birkaç cümlelik söz.

ibaret
* Oluşan, meydana gelen.

ibaret olmak (veya kalmak)
* -dan /-den oluşmak, meydana gelmek.
* ancak bu kadar olmak.

ibate
* Barındırma.

ibate etmek
* barındırmak.

ibda
* Yaratma, yoktan var etme.

ibdaî
* Orijinal.

ibibik
* Çavuş kuşu, hüthüt.

ibik
* Horoz, hindi vb.nin tepesinde bulunan kırmızı deri uzantısı.
* Bazı kemiklerde bulunan ve kasların tutunmasına yarayan, çizgi durumunda pürtüklü çıkıntı.
* Emzik.
* Köşe, kenar, uç.

ibikli
* İbiği olan.

ibiksi
* İbiğe benzer.

ibis
* Leyleksilerden, Afrika ve Batı Asya'nın sulak yerlerinde yaşayan bir kuş, Mısır turnası (İbis aethiopica).

ibiş
* Orta oyununda çoğu kez aptal uşak rolünü oynayan komik.
* Şapşal, palyaço.

ibiş gibi
* yüz ve davranışları gülünç olan kimseler için söylenir.

iblâğ
* Ulaştırma, eriştirme.
* Bir şeyin miktarını artırma.

iblâğ etmek
* ulaştırmak, eriştirmek.
* bir şeyin miktarını artırmak.

iblis
* Şeytan.
* Kötü, düzenci.

iblisane
* İblis gibi.

iblisçe
* Şeytanca, kötülük düşünerek.

iblisçilik
* İblise bağlanma ve tapınma.
* İblisçe davranma.

iblisçilik etmek
* iblisçe davranmak.

ibne
* Eş cinsel ilişkide pasif erkek.
* Kırgınlıkla hakaret yollu söylenen söz.

ibnelik
* İbne olma durumu.
* İbne gibi davranma durumu.

ibra
* Aklama, temize çıkarma.

ibra etmek
* aklamak.

ibraname
* Aklama belgesi.

İbranca
* İbranîce.

İbranî
* Eski Yahudilere verilen ad.

İbranîce
* Bugün İsrail'de kullanılan Samî dili.

ibraz
* Ortaya koyma, gösterme, meydana çıkarma.

ibraz etmek
* ortaya koymak, göstermek, meydana çıkarmak.

ibre
* Ölçü aletlerinde sayı veya işaret göstermeye yarayan hareketli iğne.
* Çam, ardıç, sedir gibi ağaçların yaprağı.

ibret
* Yanlış, kötü davranışlardan sakınmayı sağlayan olgu veya bu gibi olgulardan alınması gereken sonuç, ders.
* Çirkin, kötü, acayip.

ibret almak
* ders almak.

ibret olmak
* ders olmak.

ibretamiz
* İbret verici, ibret dolu.

ibreten
* İbret olsun diye.

ibretiâlem
* Herkes, başkaları.

ibretiâlem için
* başkalarına örnek olsun diye.

ibretin kudreti
* çok acayip ve çirkin.

ibretlik
* Ders alınacak nitelikte olan.

ibrik
* Su ve sulu şeyler koymaya yarayan kulplu, emzikli kap.

ibrikçi
* İbrikle su taşıyan, döken kimse.
* İbrik yapan veya satan kimse.

ibriktar
* Sarayın leğen, ibrik gibi eşyalarından sorumlu olan görevli.

ibriktar usta
* Sarayın harem dairesinde leğen ve ibriklere bakan ve padişahın özel hizmetini gören kimse, karavaş.

ibrişim
* Kalınca bükülmüş ipek iplik.

ibrişim kurdu
* İpek böceği.

ibzal
* Esirgemeden bol bol verme, yapma veya söyleme.

ibzal etmek
* esirgemeden bol bol vermek, yapmak veya söylemek.

icabet
* Bir çağrıyı yerine getirme, bir çağrıya gitme.

* Bir buyruk veya isteğe uyma, kabul etme, razı olma.

icabet etmek
* çağrı üzerine gitmek.
* bir buyruğa, bir isteğe uygun olarak davranmak.

icabına bakmak
* gereğini yerine getirmek.
* bir kimseyi yok etmek, ortadan kaldırmak.

icabında
* Gerekince, gerekirse.

icap
* Gerek, gereklik, ister, lüzum.
* Olumlama.

icap etmek
* gerekmek.

icap ettirmek
* gerektirmek.

icapçı
* Nöbeti hastahanede değil, evde tutan ve her an hastahaneden çağrılacak vaziyette bekleyen doktor.

icar
* Kira.

icara vermek
* kiraya vermek.

icat
* Yeni bir şey yaratma, bulma.
* Gerçekmiş gibi gösterme çabası.

icat çıkarmak
* hoş görülmeyen yeni bir huy, davranış göstermek veya yadırganan bir yol tutmak.
* ortaya gereği olmayan bir sorun atmak.

icat etmek
* ilk kez yeni bir şey yaratmak.
* bir şeyi gerçekmiş gibi göstermek.

icatçı
* İcat eden, bulan, kâşif, bulucu.

icaz
* Az sözle çok şey anlatma.

icazet
* İzin, onay, onaylama.
* Diploma.

icazet almak
* izin, onay almak.
* diploma almak.

icazetname
* İzin belgesi, onay belgesi.
* Diploma.

icbar
* Zorlama, zorunda bırakma.

icbar etmek
* birine istemediği bir işi zorla yaptırmak, zorlamak, zorunda bırakmak.

-ici-
* Bkz. -ıcı.

iciği ciciği
* Bkz. ıcığı cıcığı.

icmal
* Özet, kısaltma.

icmal etmek
* özetlemek.

icra
* Yapma, yerine getirme, (bir işi) yürütme.
* Bir müzik eserini oluşturan notaları sese çevirme.
* Borçlunun alacaklıya karşı yapmak veya ödemekle yükümlü bulunduğu bir şeyi adlî bir kuruluş aracılığıyla yerine getirme ve adliyenin bu işle görevli dairesi.

icra etmek
* yapmak.
* bir müzik eserini söylemek veya çalmak.

İcra ve İflâs Hukuku
* Alacaklının devlet gücünün yardımıyla alacağına nasıl kavuşacağını düzenleyen hukuk dalı.

icra vekili
* Bakan.

icraat
* Yapılan işler, çalışmalar, uygulamalar.

icraata geçmek
* uygulamaya veya çalışmaya başlamak.

icraatçı
* Uygulayan, çalışan, yapan kimse.

icracı
* Bir buyruğu yerine getiren kimse.
* İcranın verdiği kararları uygulayan görevli.
* Bir konserde bir eseri çalan veya söyleyen kimse.

icraya vermek
* alacağın borçludan alınabilmesi için icraya başvurmak.

iç
* Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dahil, dış karşıtı.
* Oyuk olan veya oyuk sayılabilen şeylerin boşluğu.
* Cisimlerin yüzeyleri arasında kalan her nokta.
* (toplu bir durumda bulunan) Kimse veya nesnelerin arasında bulunan kimse veya nesne.
* Ten ile dış giysiler arası.
* Kabuğu olan veya dışı kabuk durumunda bulunan yiyeceklerde kabuğun sardığı bölüm.
* Pirinç, soğan ve baharatla hazırlanan, dolmalarda kullanılan karışım.
* Mide, bağırsak, karın.
* Akıl, gönül, irade gibi insanın manevî varlığını oluşturan şeylerden herhangi biri.
* Bir ülkede, şehirde, toplulukta vb.de olan veya yapılan.

* (somut kavramlarda) İki veya ikiden çok şeyde merkeze daha yakın olan.
* İnsanın manevî varlığıyla ilgili olan.
* Muhteva.
* Değişik yemeklerde kullanılmak üzere et ile sebzelerin ince kıyımının karıştırılması ve yoğrulmasıyla meydana getirilen karışım.

iç açıcı
* Gönlü ferahlatıcı.
* Umut veren, iyi bir durumda olan.

iç açmak
* gönüle ferahlık vermek, gönlü ferahlatmak.

iç ağa
* Vezirlerin gözde uşağı.

iç asalak
* Konakçının içinde yaşayan asalak.

iç bağlamak
* Bkz. iç tutmak.

iç bakla
* Yaş baklanın tanesi.

iç barış
* Ailede veya toplumda iç huzuru sağlama.

iç başkalaşım
* Püskürük magmaların, soğurdukları kültelerin etkisi altında, birleşimlerinden oluşan başkalaşım.

iç bellek
* Bilgisayarın giriş çıkış kanalları kullanılmaksızın erişebildiği bellek.

iç bölge
* Bir limanı ithalât ve ihracat etkinlikleri bakımından besleyen, ona çeşitli ulaşım yollarıyla bağlı, dar veya geniş bölge, hinterlant.

iç bulantısı
* Mide bulantısı.

iç bükün
* Bazı yabancı dillerde Arapça ilim, muallim, âlim, talim sözlerinde olduğu gibi kelimenin içinde oluşan büküm.

iç cep
* Palto, pardösü, ceket gibi giysilerin iki ön parçasına açılan cep.

iç cümle
* Bir cümle içinde tümleç gibi kullanılan başka bir cümle.

iç çamaşırı
* Fanilâ, kilot gibi tene, içe giyilen giysi.

iç çekmek
* üzüntüyle göğüs geçirmek; hıçkırıkla ağlamak, ahlamak.

iç çokgen
* Bütün köşeleri aynı çember üzerinde olan çokgen.

iç denge
* Ruhî durum, psikolojik yapı.

iç deniz
* Boğazlarla ana denize bağlı olan deniz.

iç deri
* Bitkilerin kök, sap ve yapraklarında kabuğun iç bölümü, endoderm.
* Sindirim ve solunum kanallarının iç yüzlerini ve sindirim kanalına bağlı bezlerin (karaciğer, pankreas) içini örten tabaka, endoderm.

iç donu
* Tene giyilen don.

iç dünya
* Bireyin ruhî yaşamının bütünü.

iç ek
* Bazı dillerde kelime kökünün içine giren ek.

iç etmek
* eline geçen bir şeyi sahibine bildirmeyerek kendine mal etmek.

iç evlilik
* Evlenecek kimsenin eşini, kendi boy veya soyu içinden seçmesi kuralına dayalı evlilik biçimi, endogami.

iç geçirmek
* derin soluk alarak üzüntüsünü belli etmek, içini çekmek.

iç gezegen
* Yörüngesi yer yörüngesinin içinde kalan gezegen (Merkür, Venüs).

iç gıcıklamak
* istek uyandırmak.
* huylandırmak.

iç göbek
* Çiçeklerin dişi organında yumurtacık ile kabuğu arasındaki bağ.

iç güvey
* Karısının ailesinin evinde oturan damat.

iç güveyi
* Bkz. iç güvey.

iç güveyi girmek
* karısının ailesinin evinde oturmak üzere evlenmek.

iç güveyinden hâllice
* "nasılsın" sorusuna şaka yollu "oldukça iyiyim" anlamında verilen karşılık.

iç güveylik
* İç güveyi olma durumu.

iç güveysi
* Bkz. iç güvey.

iç harp
* İç savaş.

iç hastalıkları
* Bkz. dahiliye.

iç hastalıkları uzmanı

* Bkz. dahiliyeci.

iç hat
* Yurt içi ulaşım yolu.
* Yurt içi iletişim.

iç ısıtıcı
* Mutluluk veren, neşelendiren.

iç içe
* Birbirinin içinde, karışık bir durumda, birbirine çok yakın.
* Biri ötekinin içinde veya birine ötekinden geçilen.

iç işleri
* Bir ülkede iç işleri bakanlığının sorumluluğundaki işler.
* Bir kurum, kuruluş vb.nin yönetimiyle ilgili işler.

iç kapak
* Kitabın dış kapaktan sonra gelen, adını ve bazı özelliklerini içeren sayfa.

iç kavuz
* Buğdaygil çiçeğinin erkek ve dişi organlarını içerisinde tutan ve başakçık eksenine aşağıdan ve dış taraftan bağlanmış olan kavuz.

iç kulak
* Kulağın işitme sinirlerinin bulunduğu bölümü.

iç kuyu
* Yer altında, ocak katları arasında bulunan ve ağzı yer üstüne açılmayan kuyu türü.

iç lâstik
* Arabalarda dıştaki koruyucu lâstiğin içinde bulunan ve hava ile doldurulan lâstik, şambriyel.

iç merkez
* Depremin başladığı yer olarak kabul edilen nokta.

iç mimar
* Bir yapının içini süsleyen, düzenleyen ve döşeyen sanatçı, dekoratör.

iç mimarî
* Bir yapının içini süsleme ve döşeme sanatı.

iç mimarlık
* Bir yapının içini süsleme ve döşeme sanatı, dekoratörlük.

iç odun
* Ağaç gövdesinin kendi çevresinde bulunan, sertleşmiş ve odunlaşmış hücrelerden oluşan, genellikle koyu renkli bölümü.

iç oğlanı
* Osmanlı İmparatorluğunda, saraylarda türlü devlet hizmetleri için aday olarak yetiştirilen gençlere verilen ad, celep.

iç pazar
* Ülke içinde yapılan satış.

iç pilâv
* Tavla zarı büyüklüğünde doğranmış kuzu ciğeri, fıstık, pirinç, kuş üzümü, yağ ve baharat kullanılarak pişirilen bir pilâv türü.

iç plâzma
* Bir hücreli canlılarda protoplâzmanın merkez bölümüne verilen ad.

iç politika
* Bir devletin kendi sınırları içinde kamu işlerinin örgütlenmesine ve yönetime ilişkin uyguladığı siyaset.

iç salgı
* Vücuttaki salgı bezlerinin doğrudan doğruya kana karışacak yolda çıkardıkları salgı, endokrin.

iç salgı bezi
* Salgısı bir boşaltım kanalı yerine doğrudan doğruya kana karışan bez.

iç salgı bilimi
* İç salgı bezlerinin gelişmelerini, işlevlerini, hastalıklarını inceleyen biyoloji ve tıp dalı, endokrinoloji.

iç savaş
* Bir ülke içinde çıkan savaş, dahilî harp.

iç ses
* Kelimenin ön ses ve son sesi arasında kalan ses veya sesler.

iç ses düşmesi
* Kelime içindeki bir ünsüzün kaybolması.

iç su
* Denizlerden uzak bölgelerde bulunan göl veya göletler.

iç ters açı
* İki paralel doğruyu kesen üçüncü bir doğrunun iki yanında ve paralellerin içinde altlı üstlü ortaya çıkan dört açıdan her biri.

iç turizm
* Halkın kendi ülkesinde yaptığı gezi.

iç tutmak (veya iç bağlamak)
* yemişin içi oluşmak.

iç tümce
* İç cümle.

iç türeme
* Kelimenin aslında bulunmayan bir ünlünün veya ünsüzün iç seste belirmesi.

iç tüzük
* Bir kuruluş, meclis, kurum vb.nin iç işlerini düzenleyen tüzük.

iç yarıçap
* Düzgün bir çokgenin içine çizilen dairenin yarıçapı.

iç yüz
* Herkesçe bilinmeyen, anlaşılmayan ve görünenden büsbütün başka olan sebep veya nitelik, mahiyet, zamir, künh.

iç zar
* Çiçek tozunu saran iki zardan içte olanı.

içbükey
* Yüzeyi düzgün ve pürüzsüz çukur biçiminde olan, obruk, mukaar, konkav.

içe bakış
* Deneğin bilincinde olanları izleyerek ruh süreçlerin özellik ve nitelikleri hakkında bilgi vermesi durumu.

içe dönük
* Gerginlik ve çatışma durumlarında kendi içine kapanarak başkalarından kaçan (kimse).

içe dönüklük
* Kişinin dikkat ve ilgisinin, dış çevreden çok, öncelikle kendi duygu ve yaşantıları üzerinde toplanması durumu.

içe kapanık
* Dış dünyaya karşı ilgi ve ilişkisi güçsüz, içine kapanık (kimse).

içe kapanıklık
* İçe kapanık olma durumu.

içe yöneliklik
* Gerçeklerden kaçınarak hayal olaylara bağlılığı geliştirme ve düşünceleri, daha çok dileklerin yönetmesine bırakmak durumu, otizm.

içecek
* İçilen her şey, meşrubat.
* İçilmeye elverişli.

içecek suyu olmak
* o yere gitmesi kısmet olmak.

içeri
* İç yan, iç bölüm.
* Belirtilen durumunda, iç, iç yüzey.
* İç yüzeyde, iç bölümde olan.
* İç yana, iç yana doğru.
* Gönül, yürek.
* Hapishane.

içeri girmek
* bir iş veya alış verişte zarar etmek.
* hapse girmek.

içeride olmak
* zarar etmiş olmak, borçlanmış olmak.
* hapishanede olmak.

içeriden evlenmek
* Bkz. iç evlilik.

içerik
* Bir şeyin içinde bulunan ögelerin bütünü, muhteva.
* Bir anlatımda verilmek istenen öz; düşünce, duygu ve imgelerin bütünü.
* Herhangi bir ruhî süreç veya düşünsel işlevi oluşturan ögelerin bütünü.
* Bir cümle veya yargıda açıkça söylenmemekle birlikte var olduğu anlaşılabilen, zımnî.

içerikli
* Herhangi bir nitelikte, konuda içeriği olan.

içerisi
* Bkz. içeri.

içeriye atmak (almak veya tıkamak)
* hapsetmek.

içeriye dalmak
* kapalı bir yere hızlıca girmek.

içeriye düşmek
* hapse girmek.

içerlek
* Yanındakilerden daha içeride, daha geride bulunan.
* İçine çökmüş, derinde olan.

içerleme
* İçerlemek işi.

içerlemek
* İçin için öfkelenmek; kırılmak.

içerleyiş
* İçerlemek işi veya biçimi.

içerme
* İçermek işi, tazammun, ihtiva.

içermek
* İçine almak, içinde bulundurmak, ihtiva etmek.
* Bir şey, başka bir şeyin varlığını gerektirmek, biri ötekini ister istemez düşündürmek, tazammun etmek.

içgüdü
* Bir canlı türünün bütün bireylerinde akıl ve düşünceden bağımsız olarak, doğuştan gelen bilinçsiz her türlü hareket ve davranış, insiyak, sevkıtabiî.
* Organizmayı o türe özgü olan bir amaca ulaşmaya sürükleyen davranış eğilimi.

içgüdülü
* İçgüdüsü olan, insiyakî.

içgüdüsel
* İçgüdü ile ilgili, insiyakî.

içi (veya midesi) kazınmak (veya kıyılmak)
* açlıktan midesinde eziklik duymak.

içi açılmak
* güzel bir şey karşısında sıkıntısı dağılmak, ferahlamak.

içi alaylı, dışı kalaylı
* dış görünüşü iyi, ancak içi bozuk (kimse).

içi almamak
* midesi kabul etmemek.
* sakıncalı gördüğünden veya beğenmediğinden, bir işi yapmak istememek.

içi bayılmak
* çok acıkmak.
* çok şekerli veya yağlı yiyecek ağır gelmek.

içi beni yakar, dışı eli (veya seni) yakar
* dış görünüşü ile başkalarının hoşuna giden bir şey veya durumun gerçekten kötü yönleri olduğunu belirtmek için kullanılır.

içi bulanmak
* kusacak gibi olmak.

içi burkulmak (veya içi sızlanmak)
* bir şeye çok üzülmek.

içi cız etmek
* ansızın içi sızlamak.

içi çekmek

* istek duymak.

içi çıfıt çarşısı
* her işte aklından türlü kötülükler geçiren.

içi dar
* Beklemeye dayanamayan, tez canlı, sabırsız.

içi daralmak
* sıkılmak, bunalmak.

içi dayanmamak
* Bkz. içi götürmemek.

içi dışı bir
* düşündüğünü açıkça söyleyen, gizli bir düşüncesi olmayan, iki yüzlü olmayan, özü sözü bir.

içi dışına çıkmak
* kusmaktan çok rahatsız olmak.
* bir taşıtta, kötü yol sebebiyle çok sarsılıp kusmak.

içi erimek
* kaygı duymak, çok üzülmek.

içi ezilmek
* üzülmek, yüreği burkulmak.
* sıkıntı ve heyecan içine düşmek.

içi geçmek
* istemeden kısa bir süre uyuyuvermek.
* bir işe yaramaz duruma gelmek.
* yaşlılıktan, güçsüzlükten isteksiz olmak, hiçbir şeye ilgi duymamak.
* kavun, karpuz vb. yenmeyecek biçimde içi bozulmuş olmak.

içi geniş
* Sabırlı, rahat, huzurlu, gamsız, tasasız.

içi gitmek
* içi sürmek.
* bir şeyi yapmayı veya elde etmeyi çok istemek.

içi götürmemek
* (acıklı bir durum karşısında) dayanamamak.
* kıskanmak, çekememek.
* vicdanına sığdıramamak.

içi hop etmek
* birdenbire heyecanlanmak.

içi ısınmak
* hoşlanmak, sevmek.

içi içine geçmek
* tedirgin olmak.

içi içine sığmamak
* telâş, sabırsızlık, coşkunluk göstermekten kendini alamamak.

içi içini yemek
* istediğini yapamamak yüzünden üzülmek; dert etmek.

içi kabul etmemek

* (bir şeyden) midesi bulanmak.

içi kalkmak (veya kabarmak)
* iğrenerek bulantı duymak.
* taşkın bir ağlama duygusu içinde bulunmak.
* duygulanmak, heyecanlanmak.

içi kan ağlamak
* çok üzüntü duymak.

içi kapanmak
* sıkılmak, bunalmak.

içi kararmak
* sıkılmak, bunalmak; hiçbir şeyden tat alamaz olmak.
* umutsuzluğa düşmek.

içi paralanmak (veya parçalanmak)
* birine acıyarak çok üzülmek.

içi pır pır etmek
* Bkz. içi vık vık etmek.

içi rahat etmek
* kaygı duyulacak bir konu bulamadığını öğrenerek ferahlamak.

içi sıkılmak
* bunalmak.

içi sızlamak
* bir şey veya kişi için çok üzülmek.

içi sürmek
* ishal olmak.

içi tez
* Aceleci, sabırsız, yavaş yapılan işten sıkılan.

içi titremek (veya titrememek)
* özen göstermek.
* çok üşümek.
* duygulanmak.

içi vık vık (fık fık veya pır pır) etmek
* sabırsızca, tedirgin davranmak.

içi yağ bağlamak
* Bkz. yüreği yağ bağlamak.

içi yanmak
* çok susamak.
* büyük bir acı vb. sebebiyle çok üzülmek.

içici
* İçmek işini yapan (kimse).
* İçkici, ayyaş, akşamcı.

içicilik
* İçmeyi alışkanlık hâline getirmek işi.

içiliş
* İçilmek işi veya biçimi.

içilme
* İçilmek işi.

içilmek
* İçmek işi yapılmak.

içim
* İçmek işi veya biçimi, içiş.
* Bir yudumda içilecek miktar.
* Bir şey içilirken alınan tat.

içimli
* İçimi herhangi bir nitelikte olan.
* İçimi iyi, lezzetli.

içimlik
* İçilecek miktarda olan.

için
* Amacıyla, maksadıyla.
* Sebep ve sonuç belirtir.
* -dan / -den dolayı, ... -dan / -den ötürü.
* Özgü, ayrılmış.
* Düşüncesince, kendince, göre.
* Hakkında.
* Oranla, göz önünde tutulursa.
* Karşılığında, karşılık olarak.
* Uğruna, yoluna.
* Süre belirtir.
* Ant deyimleri yapar.

için için
* İçinden, açığa vuramayarak, yavaş yavaş, gizli gizli.

için için gülmek (veya gülümsemek)
* belli etmeden, gizli gizli gülmek.

için için kaynamak
* aşırı heyecan, gözü peklik ve hareket içindeyken bunu belli etmemek.

için için yanmak
* yanması sürmek; (ateş için) farkına varılmadan yanmak.
* dışa vurmadan çok üzülmek.

içinde
* Süresince, zarfında.
* Ortamında.
* Kendisinden önceki söze "çok" anlamı verir.

içinde duymak
* hissetmek, varlığını algılamak.

içinde kaybolmak
* göze çarpmak.
* (giysi için) çok büyük gelmek.

içinde yüzmek
* olumlu veya olumsuz bir durumun aşırı derecesinde bulunmak.

içindekiler

* Bir kitabın veya derginin baş veya son bölümüne konulan, kişi, konu, yer adı vb. ni yer numarasıyla belirten liste, fihrist.
* Bir kitap, dergi, gazete, mektup vb.nin içinde bulunan konular veya kapsadığı şeyler, münderecat.

içinden bir şeyler kopmak
* ruhundaki güzellikler yitmek, iç acısı duymak.

içinden çıkmak
* karışık bir işin güçlüklerini yenebilmek, üstesinden gelmek.

içinden geçirmek
* bir şeyi yapmayı düşünmek.

içinden geçmek
* düşünmek, aklından geçmek.

içinden gelmek (veya gelmemek)
* bir şeyi yapmak için içten bir istek duymak (veya duymamak).

içinden gülmek
* sezdirmeden eğlenmek.

içinden kan gitmek
* Bkz. içi kan ağlamak.

içinden konuşmak (veya demek)
* kimsenin duymayacağı kadar yavaş sesle konuşmak.

içinden okumak
* ses çıkarmadan okumak.
* sessiz bir biçimde sövmek.

içinden pazarlıklı (veya içten pazarlıklı)
* sinsi.

içinden yanmak
* çok istemek, sabırsızlık göstermek.

içine almak
* kapsamak.

içine ateş atmak
* aşırı acı, sıkıntı veya üzüntü verecek davranışta bulunmak.

içine ateş düşmek
* büyük bir acı ve üzüntünün etkisi altına girmek.

içine atmak
* sıkıntısını kimseye belli etmemek.
* yapılan bir kötülüğe karşı sesini çıkarmamakla birlikte, bunu unutmamak.

içine baygınlıklar çökmek
* sıkıntı, fenalık basmak.

içine çekilmek
* Bkz. kabuğuna çekilmek.

içine çekmek
* soluk almak.
* bilincine varmak, anlamak.

içine dert olmak

* bir şeyi yapmamaktan dolayı üzülmek.

içine doğmak
* hiçbir belirtiye dayanmadan, bir işin olacağını veya olduğunu önceden sezinlemek, malûm olmak.

içine dokunmak
* dertlendirmek, üzmek.

içine etmek
* Bkz. içine sıçmak.

içine hüzün çökmek
* kederlenmek, hüzünlenmek.

içine işlemek
* duygulanmak, etkilenmek, dokunmak.

içine kapanmak (veya içine çekilmek)
* çevresindeki kişilerle ilgi kurmamak, duygularını kimseye açmamak.

içine kurt düşmek
* kendisine zararı dokunacak bir durum meydana geleceğinden kuşkulanmak.

içine oturmak
* çok etkilemek, çok üzmek.

içine sıçmak
* bozup berbat etmek, içine etmek.

içine sinmek (veya sinmemek)
* isteğince olduğu için huzur ve mutluluk duymak (duymamak).
* içi rahat etmek (etmemek).

içine sokacağı gelmek
* birini çok sevmek.

içine tükürmek
* bir şeyi bozup berbat etmek.

içini açmak
* derdini anlatmak, içini dökmek.

içini bayıltmak (veya kıymak)
* (tatlı) ağır gelip artık yiyememek.
* çok konuşarak veya ağır davranarak birini usandırmak.
* yoğun olarak hissetmek.

içini boşaltmak
* sıkıntı ve derdini söylemek; öfkesini açığa vurmak.

içini çekmek (iç çekmek veya iç geçirmek)
* üzüntüyle veya özlemle derin soluk almak.

içini çürütmek
* ruhunu karartmak, bezdirmek, yıldırmak.

içini dökmek
* derdini anlatmak, iç dünyasındaki duygu ve düşüncelerini bir bir anlatmak.
* ferahlamak, rahatlamak.

içini ezmek
* üzüntüsünü, sıkıntısını duymak.

içini karartmak
* bunalıma veya sıkıntıya sokmak, endişeye düşürmek.

içini kemirmek
* bir üzüntüden rahatsızlık duymak, tedirgin olmak.

içini kurt yemek (veya kemirmek)
* sürekli bir kaygı içinde bulunmak.

içini okumak
* birinin gizli, saklı düşüncelerini anlamak.

içini parçalamak (veya parça parça etmek)
* çok üzülmek, aşırı derecede sıkılıp harap olmak.

içini sarmak
* sürekli düşünmek, hep onunla meşgul olmak.

içini sıkmak
* sıkıntı vermek.

içini yakmak
* çok üzülmek.

içini yemek
* çok üzülmek.

içinin (veya yüreğinin) yağı erimek
* telâş veya kaygı ile üzülmek.

içinin ateşi küllenmek
* acısı, hüznü, kederi son bulmamak, sürmek.

içirik
* Yatak doldurmaya yarayan yün, pamuk, kıtık gibi şeyler.

içirilme
* İçirilmek işi.

içirilmek
* İçmesi sağlanmak.

içiriş
* İçirmek işi veya biçimi.

içirme
* İçirmek işi.

içirmek
* İçmek işini yaptırmak, içmesini sağlamak.

içirtme
* İçirtmek işi.

içirtmek
* İçmek işini yaptırmak.

içiş
* İçmek işi veya biçimi, içim.

içit

* İçilecek şey.

içitim
* Vücuda şırınga ile sıvı verme işi, zerk.

içitme
* İçitmek işi, zerk.

içitmek
* Sıvıyı şırınga vb. ile vücuda vermek, zerk etmek.

içki
* İçinde alkol bulunan içecek.
* İçki içme işi.

içki âlemi
* İçkili yemek eğlentisi.

içki masası
* İçki sofrası.

içki psikozu
* Alışkanlık hâlinde ve aşırı derecede içki kullanmanın yarattığı ağır bunalım.

içki sefası
* İçki âlemi.

içki sofrası
* İçki içilen sofra.

içkici
* İçki yapan veya satan kimse.
* İçkiye düşkün kimse, içici.

içkicilik
* İçki yapma veya satma işi.
* İçkiye düşkün olma durumu.

içkili
* İçki içmiş olan.
* İçki içilen.
* İçki içmiş olarak.

içkin
* Varlığın içinde bulunan, varlığın yapısına karışmış olan, mündemiç.
* Yalnızca bilinçten olan, yalnızca bilinç içeriği olarak var olan (şey), mündemiç.
* Deney içinde kalan, deneyi aşmayan (şey).
* Dünya içinde, dünyada olan (şey).

içkinlik
* İçkin olma durumu.

içkisiz
* İçki içmemiş olan.
* İçki içilmeyen.
* İçki içmemiş olarak.

içkiyi bırakmak
* içki içmekten vazgeçmek.

içlem
* Bir kavramın çağrıştırdığı kapsama giren niteliklerin veya taşıdığı özelliklerin bütünü, tazammun.

* Bir nesnenin içeriğini oluşturan şey.

içlendirme
* İçlendirmek işi veya durumu.

içlendirmek
* İçlenmek işini yaptırmak.

içlene içlene
* Sürekli içine atarak.

içleniş
* İçlenmek işi veya biçimi.

içlenme
* İçlenmek işi.

içlenmek
* Kimseye belli etmeden bir şeyi kendine dert etmek, duygulanmak.
* Tanelenmek, iç tutmak.

içler (veya yürekler) acısı
* (durum, olay vb.) çok acıklı, çok üzücü.

içler acısı
* Çok acıklı, üzüntü veren, dramatik.

içli
* (taneli sebze veya kuru yemişler için) İçi dolu.
* Kolay duygulanıp incinen, duygulu, hassas, hisli.
* Duygulandıran, etkili.

içli dışlı
* Hiç gizli işi olmayan, apaçık, olduğu gibi, senli benli, aşırı teklifsiz.

içli dışlı olmak
* karşılıklı olarak candan ve içten davranmak, teklifsiz görüşmek.
* kız ve oğullarını karşılıklı olarak evlendirmek.
* karşılıklı olarak resmî davranışlardan uzaklaşmak, candan ve içten davranmak.

içli dışlılık
* İçli dışlı olma durumu.

içli köfte
* Yağsız kıyma ile ince bulgur iyice yoğrulup içi oyularak yumurta biçiminde hazırlanan ve içerisine kavrulmuş soğanlı kıyma konduktan sonra haşlanan veya kızartılan bir çeşit köfte.

içlik
* İçe giyilen çamaşır, iç gömleği.

içlilik
* Duygulu olma durumu, duygululuk.

içme
* İçmek işi.
* Bkz. İçmeler.

içme suyu
* İçilebilecek nitelikte olan su.

içmece
* İçmeler.

içmek

* Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.
* Sigara, nargile vb.nin dumanını içe çekmek.
* (bir şey bir sıvıyı) İçine çekmek, emmek.
* İçki kullanmak.

içmeler

* İçinde birtakım mineraller ve tuzlar bulunan, suyu ilâç olarak ve çoğunlukla iç sürdürmek için içilen kaynak.

içre

* İçinde.
* Arasında, içinde.

içrek

* Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan (her türlü bilgi, öğreti), batınî, dışrak karşıtı.

içsel

* İçle ilgili, içe ilişkin, dahilî.

içsiz

* (taneli sebze veya kuru yemişler için) İçi olmayan.
* Muhtevası olmayan, kuru, anlamsız.
* İç lâstiği olmayan, tubeless.

içten

* Yürekten, candan, samimî.
* En önemli, can alıcı noktasından.

içten evlilik

* Bkz. iç evlilik.

içten içe

* Gizli gizli, belli etmeden.

içten pazarlıklı

* Gizli niyetini açıklamayan.

içtenlik

* İçten olma durumu, içten davranış, samimîlik, samimiyet.

içtenlikle

* İçten bir biçimde, samimiyetle.

içtenlikli

* İçten, samimî.

içtenliksiz

* İçten olmayan, samimiyetsiz.

içtenliksizlik

* İçtenliksiz olma durumu, samimiyetsizlik.

içtensiz

* İçten olmayan, samimiyetsiz.

içtensizlik

* İçten olmama durumu, samimiyetsizlik.

içtepi

* Bkz. tepi.

içtihat
* Görüş, özel görüş, anlayış, kavrayış.
* Yasada veya örf ve âdet hukukunda uygulanacak kuralın açıkça ve tereddütsüz olarak bulunmadığı konularda, yargıcın veya hukukçunun düşüncelerinden doğan sonuç.

içtikleri su ayrı gitmemek
* sıkı fıkı dost, arkadaş olmak.

içtima
* Toplanma, toplantı.
* Askerlerin silâhlı ve donatılmış olarak toplanmaları.
* Kavuşum.

içtima etmek
* toplanmak.

içtimaî
* Toplumla ilgili, toplumsal, sosyal.

içtimaiyat
* Toplum bilimi, sosyoloji.

içtimaiyatçı
* Toplum bilimci, sosyolog.

içtinap
* Sakınma, çekinme, kaçınma.

içtinap etmek
* sakınmak, çekinmek, kaçınmak.

içyağı
* Geviş getiren hayvanların karın boşluğunda iç organlarını saran kalın yağ, şahım.

idadî
* Eskiden lise derecesindeki okullara verilen ad.

idadiye
* İdadî.

idam
* Ölüm cezası.
* Ölüm cezası verilen kimseye uygulanan infaz işlemi.

idam cezası
* Ölüm cezası.

idam etmek
* verilen ölüm cezası hükmünü yerine getirmek.

idam sehpası
* Darağacı.

idame
* Sürdürme, devam ettirme.

idame etmek
* sürdürmek, devam etmesini sağlamak.

idamlık

* Ölüm cezası ile cezalandırılmış olan (kimse).
* Ölüm cezası gerektiren.

idare
* Yönetme, yönetim, çekip çevirme.
* Ülke işlerinin yürütülmesi, kamuya ilişkin hizmetlerin bütünü.
* Bir kurum veya kuruluşun yönetildiği yer.
* Bir kurumun işlerini yürüten kurul.
* Tutum.
* İdare kandili veya lâmbası.
* Hoşgörme, yetinme, göz yumma.

idare etmek
* yönetmek, çekip çevirmek.
* tutumlu kullanmak.
* yetmek, yetişmek.
* (alış verişte) elvermek, yeterli olmak, kurtarmak.
* göz yummak, hoş görmek.
* örtbas etmek.

idare hukuku
* Kamu yönetimi içinde yer alan kuruluşları ve bunların işleyişlerini, kişilerle ilişkilerini ve sorumluluklarını inceleyen, düzenleyen hukuk dalı.

idare kandili
* Az ışık veren küçük gaz lâmbası.

idare lâmbası
* İdare kandili.

idarece
* İdare yönünden, idare tarafından.

idareci
* Yönetici.
* İdare eden, hoşgörülü.
* Becerikli, tutumlu.

idarecilik
* İdareci olma durumu.
* İdarecinin görevi, yöneticilik.

idarehane
* Gazete, dergi gibi yayım kurumlarında yazı işlerine bakılan yer, yönetim yeri.
* Bir işi veya kuruluşu yönetenlerin bulundukları yer, büro.

idareimaslahat
* Bir işi, gerektiği gibi değil de günün şartlarına göre yapma; işi oluruna bırakmak.

idareimaslahat etmek
* bir işi gelişigüzel yapmak.

idareimaslahat politikası
* Bir işi oluruna bırakma tutumu.

idareimaslahatçı
* Bir işi sağlam bir temele oturtmadan o günün şartlarına göre yapan (kimse).

idareli
* İdare etmesini bilen, iyi yöneten.
* Tutumlu.
* Tutuma elverişli, ekonomik.

idaresini bilmek
* yerine göre harcamak, tutumlu davranmak.

idaresiz
* İdare etmesini bilmeyen, gevşek, beceriksiz (kimse).
* Tutumsuz.

idaresizlik
* Gevşeklik, beceriksizlik.
* Tutumsuzluk.

idareten
* İdare etmek üzere.

idarî
* Yönetimle ilgili, yönetimsel.

iddia
* İleri sürülerek savunulan düşünce, sav.
* Kendinde olmayan bir yeteneği, bir durumu varmış gibi gösterme.
* Dediğinde direnme, inat.

iddia etmek
* sözünde direnmek, bir iddia ileri sürmek.

iddiacı
* Dediğinde, iddiasında haksız da olsa direnen, inatçı (kimse).

iddiacılık
* İddiacı olma durumu.

iddialaşma
* İddialaşmak işi.

iddialaşmak
* Karşılıklı iddiaya girmek.

iddialı
* Bir iddiası olan.
* Kendine çok güvenen.

iddianame
* Savcılığın soruşturma sonunda elde ettiği kanıtları ve iddialarını içinde topladığı, mahkemede okunan yazı.

iddiasız
* Bir iddiası olmayan; alçak gönüllü, mütevazı.

iddiasızlık
* İddiasız olma durumu.

iddiaya tutuşmak
* karşıt iddialarda bahse girişmek.

ide
* Bkz. idea.

idea
* Uzay ve zamanın ötesinde, öznenin dışında, kendiliğinden var olan, duyularla değil, yalnızca ruhen algılanabilen asıl gerçeklik, düşünce, fikir.

ideal

* Ülkü, mefkûre.
* Düşüncenin tasarlayabileceği bütün üstün nitelikleri kendinde toplayan.
* Yalnız düşünce ile kavranabilen.

idealist
* Ülkücü.
* İdealizm öğretisine bağlı filozof.

idealistlik
* İdealist olma durumu.

idealize
* İdeal durum.

idealize etmek
* ideal duruma getirmek.

idealizm
* Ülkücülük.
* Bilgide temel olarak düşünceyi alan ve varlığı insan düşüncesinin kurduğunu kabul eden öğretilerin genel adı.

idealleştirme
* İdealleştirmek işi.

idealleştirmek
* İdeal duruma getirmek.

idealsiz
* İdeali olmayan.

idefiks
* Saplantı, sabit fikir.

identik
* Özdeş.

ideolog
* Bir felsefî veya toplumsal öğretiye sistemli biçimde bağlanan kimse.
* Bir ideolojinin akıl hocalığını yapan kimse.

ideologlar
* Düşsel bir ideale bağlı olan kimseler.
* Fransa'da fizik ötesini ortadan kaldırarak manevî bilimleri antropolojiye ve psikolojiye dayandırmayı amaçlayan, Condillac'a bağlı felsefe okulunun taraftarlarına verilen ad.

ideoloji
* Siyasî veya toplumsal bir öğreti oluşturan, bir hükûmetin, bir partinin, bir grubun davranışlarına yön veren politik, hukukî, bilimsel, felsefî, dinî, moral, estetik düşünceler bütünü.

ideolojik
* İdeoloji ile ilgili.

idil
* Kır yaşamı içinde aşk konusunu işleyen kısa şiir.

idiopati
* Kapan duygu.

idiş
* Bkz. iğdiş.

idman
* Vücudun gücünü artırmak için yapılan alıştırma, spor, jimnastik.
* Herhangi bir duruma veya şeye alışkanlık kazanma.

idman yapmak
* beden hareketleri yapmak.

idmancı
* İdman yapan sporcu.

idmanlı
* İdman yaparak çeviklik kazanmış olan (kimse).
* Herhangi bir şeye alışmış ve onu yadırgamaz duruma gelmiş olan (kimse).

idmansız
* İdman yapmamış olan, idmanı olmayan, çevikliği olmayan, ham.
* Bir işe, bir duruma henüz alışmamış olan, acemi.

idrak
* Anlama yeteneği, anlayış, akıl erdirme.
* Erişme, ulaşma.
* Algı.

idrak etmek
* akıl erdirmek, anlamak, kavramak.
* erişmek, ulaşmak.

idraksiz
* Anlayışsız, ahmak.

idraksizlik
* İdraksiz olma durumu, anlayışsızlık.

idrar
* Böbreklerde kandan süzülerek idrar yollarıyla dışarıya atılan sıvı, sidik.

idrar zoru
* İdrar torbasında biriken idrarı dışarı atmada zorluk çekme, sidik zoru.

idris ağacı
* Meyvesi hoş kokulu, kerestesi güzel bir kiraz türü, kokulu kiraz, mahlep (Prunus mahaleb).

idris otu
* Bir tür ayrık otu.

ifa
* Bir işi yapma, yerine getirme.
* Ödeme.

ifa etmek
* yapmak, yerine getirmek.
* ödemek.

ifade
* Anlatım.
* Deyiş.
* Bir duyguyu yüz aracılığıyla anlatan belirtilerin bütünü.
* Mahkemede tanık ve sanıkların olay hakkında sözlü açıklamaları.
* Dışa vurum.

ifade etmek
* anlatmak.

* önem taşımak.

ifade vermek
    * bir olayla ilgili olarak gördüğünü, bildiğini yetkili veya ilgili kimseye söylemek.

ifadelendirme
    * İfadelendirmek işi.

ifadelendirmek
    * Anlamlandırmak, bir şey anlatır duruma getirmek.

ifadesini almak
    * sorguya çekmek.
    * görgü tanığının anlattıklarını yazmak.
    * üstün gelmek; yenmek; tepelemek.

iffet
    * Cinsî konularda ahlâk kurallarına bağlılık, sililik.
    * Namus.

iffetli
    * İffettini koruyan, sili, afif.

iffetsiz
    * İffetini korumayan, silisiz.

iffetsizlik
    * İffetsiz olma durumu, silisizlik.

ifil ifil
    * (rüzgâr, kar için) Hafif, kesintili ve yavaş bir biçimde.
    * Efil efil.

ifildeme
    * İfildemek işi veya durumu.

ifildemek
    * Hafifçe titremek; ürpermek.

iflâh
    * Kötü, güç bir durumdan kurtulma, iyi bir duruma gelme, onma.

iflâh etmek
    * kötü bir durum veya hastalıktan kurtarmak.

iflâh olmak
    * onmak, düzelmek.

iflâh olmamak
    * onmamak.

iflâhı kesilmek
    * çaresiz kalmak.

iflâhını kesmek
    * gücünü tüketmek, bir daha düzelemeyecek bir duruma getirmek.

iflâs
    * Borçlarını ödeyemediği mahkeme kararı ile tespit ve ilân olunan tüccarın durumu, batkı.
    * Yenilgiye uğramak, değerini yitirme.

iflâs anlaşması

* İflâs ile ilgili alınan karardan sonra borçların ödenmesine ilişkin anlaşma.

iflâs bayrağını çekmek (veya borusunu çalmak)
* (ticarette) batmak.
* her şeyini yitirmek.

iflâs davası
* İflâs işlerine bakan mahkemelerde açılan dava.

iflâs etmek
* (bir kimse veya kuruluş için) mahkeme kararıyla anaparasını yitirdiği açıklanmak, batmak.
* (düşünce, iddia, tez, kimse vb.) yenilgiye uğramak, değeri düşmek.

iflâs masası
* İflâs davasının açıldığı anda borçların birleştirildiği durum.

ifna
* Yok etme.
* Tüketme.

ifna etmek
* yok etmek.
* tüketmek.

ifrağ
* Bir şeyi başka bir biçime, çevirme.
* Boşaltım.

ifrat
* Herhangi bir konuda çok ileri gitme, ölçüyü aşma, aşırı davranma, taşkınlık.

ifrat derecede
* Aşırı ölçüde.

ifrat tefrit
* Olumlu ve olumsuz anlamda en uç noktalar.

ifrat tefritte kalmak (veya bulunmak)
* en uç noktalarda bulunmak.

ifrata kaçmak
* çok ileri gitmek, aşırı davranmak.

ifrata vardırmak
* bir şeyin ölçüsünü kaçırmak.

ifraz
* Bir arazinin bölünmesi, parsellere ayrılması.
* Salgı.

ifraz etmek
* bir araziyi bölmek, parsellere ayırmak.
* salgılamak.

ifrazat
* Vücuttan çıkan kan, irin, ter gibi şeyler, salgılar.

ifrit
* Doğu masal ve efsanelerinde, kötü ve korkunç cin.
* Öfkeli, ortalığı birbirine katan kimse.

ifrit kesilmek (veya olmak)

* çok öfkelenmek, çok kızmak.

ifritleşme
* İfritleşmek işi veya durumu.

ifritleşmek
* İfrit olmak.

ifsat
* Düzeni bozma, karışıklık çıkarma.
* Kargaşalık.

ifşa
* Herhangi gizli bir şeyi, açığa çıkarma, yayma.

ifşa etmek
* gizli bir şeyi ortaya dökmek, açığa vurmak, yaymak, ilân etmek, afişe etmek, reklâm etmek.

ifşaat
* Gizli bir şeyi ortaya çıkarmak için yapılan açıklamalar.

ifta
* Herhangi bir işlemin veya eylemin din kurallarına uygun olup olmadığı konusunda ilmiye mensuplarının fikir beyan etme yetkisi, fetva verme.

iftar
* Oruç açma, oruç bozma.
* Oruç açma zamanı.
* Ramazanda akşam yemeği.

iftar etmek
* oruç bozmak.

iftar sofrası
* Ramazanda akşam ezanı okununca oruç açmak için hazırlanmış sofra.

iftar tabağı
* Ramazanda genellikle lokantalarda yemek öncesi iftar açmak için genişçe bir tabağa dizilmiş yiyecekler.

iftar topu
* İftar zamanını bildirmek amacıyla patlatılan top.

iftar vakti
* Ramazanda oruç açma zamanı.

iftar yemeği
* Ramazanda oruç açmak için hazırlanan yiyecek ve içeceklerin tümü, iftar sofrası.

iftar zamanı
* İftar zamanı.

iftariye
* İftar için hazırlanmış çerez ve yiyecek.

iftariyelik
* Ramazanda iftar açmak için ilk ağızda yenilecek ve içileceklerin tümü.

iftarlık
* Oruç açmak için hazırlanan yiyecek.
* İftarda yenmeye elverişli.

iftihar

* Övünme, kıvanma, kıvanç, övünç.

iftihar etmek
* kıvanç duymak, övünmek.

iftihar listesi
* Övünç çizelgesi.

iftihara geçmek
* okuldaki başarısı ve iyi davranışları sebebiyle üstün öğrenci seçilmek, övünç çizelgesinde yer almak.

iftira
* Kasıtlı ve asılsız suç yükleme, kara çalma, bühtan.

iftira etmek (veya atmak)
* bir suçu birinin üzerine atmak, kara çalmak, kara sürmek.

iftiracı
* Kara çalan, iftira eden (kimse), müfteri.

iftiracılık
* İftiracı olma durumu.

iftiraya uğramak
* kasıtlı ve asılsız suç yüklenmek.

iguana
* İguanagillerden, 1-2 m boyunda, Amerika'nın tropikal bölgelerinde yaşayan, sırtında dikenli çıkıntılar bulunan, pullu, büyük sürüngen, Hint kertenkelesi (Iguana tubercülara).

iguanagiller
* Sürüngenler sınıfından, örnek hayvanı iguana olan bir familya.

iğ
* Pamuk, yün gibi şeyleri eğirmekte kullanılan, ortası şişkin, iki ucu sivri ve bunlardan biri çoğu kez çengelli ağaç araç, eğirmen, kirmen.
* Araba okunun ekseni.
* Değirmen taşının ortasında bulunan ve yukarıdaki üst taşa geçen demir eksen.
* Bkz. iğ iplik.

iğ ağacı
* Ana yurdu Asya'nın dağlık bölgeleri olan, bazı türlerinde yaprakları kışın dökülen, odunu tornacılık ve kaplamacılıkta kullanılan, kömürü ile kara kalem resim yapılan küçük bir ağaç (Evonymus).

iğ iplik
* Mitoz bölünme sırasında oluşan iğ biçimindeki uzantı.

iğ yağı
* Yüksek hızlı ve az yüklü parçaların yağlanmasında kullanılan, düşük viskoziteli bir yağ.

iğbirar
* Gücenme, güceniklik, kırgınlık.

iğci
* İğ kullanan, yapan veya satan (kimse).

iğde
* İğdegillerin örnek bitkisi olan bir ağaç (Elaeagnus).
* Bu ağacın zeytin biçiminde, kabuğu kırmızıya çalan sarı renkte, beyaz unlu, tadı mayhoş yemişi.

iğdegiller
* İki çeneklilerden, örneği iğde olan bitki familyası.

iğdemir
* Marangozlukta ağaç delmek için kullanılan çelik araç.

İğdir
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

iğdiş
* Erkeklik bezleri çıkarılarak veya burularak erkeklik görevini yapamayacak duruma getirilmiş olan (hayvan ve özellikle at).

iğdiş etmek
* hayvanlarda erkeklik bezlerini çıkarmak veya körletmek, burmak, enemek.

iğfal
* Aldatma, ayartma, kandırma, baştan çıkarma.
* Bir kadını aldatma, baştan çıkarma.

iğfal etmek
* aldatmak, kandırmak, baştan çıkarmak.
* bir kadını aldatmak, baştan çıkarmak.

iğlik
* İçinde herhangi bir sayıda iğ bulunan.

iğmek
* Bkz. eğmek.

iğne
* Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.
* İki şeyi birbirine tutturmaya yarar ince, uzun, ucu sivri, metal araç.
* Toplu iğnenin süs olarak kullanılan türü.
* Altındaki iğne ile tutturulan süs eşyası.
* Bazı araçların ucu sivri parçaları.
* Kaslar veya damar yoluyla vücuda sıvı bir ilâcı vermek için kullanılan araç, enjektör, şırınga.
* Zerk yolu ile vücuda verilen ilâç.
* Vücuda bu yolla ilâç verme işi.
* Dokunaklı söz.
* Bazı böceklerde bulunan savunma organı.
* Oltanın ucundaki küçük çengel.
* Bitkilerde yumurtacıkla tepecik arasındaki sapçık.

iğne ardı
* İğneyi, çıkış noktasının gerisinden saplayıp daha ileriden çıkararak yapılan aralıksız dikiş veya nakış türü.

iğne atsan yere düşmez
* çok kalabalık.

iğne deliği
* İğnenin arkasında iplik geçirilen delik.

iğne deliği gibi
* küçücük.

iğne deliğinden Hindistan'ı seyretmek
* küçük bir olaydan büyük anlamlar çıkarmak.

iğne deliğine girmek
* kimsenin bulamayacağı bir biçimde gizlenmek, saklanmak.

iğne ile kuyu kazmak

* yetersiz araçlarla, sürekli ve sabırlı çalışmalarla çok güç olan veya çok ağır yürüyen bir işi başarmaya çalışmak.

iğne ipliğe dönmek
* çok zayıflamak.

iğne oyası
* İğneyle değişik biçimli veya düğümlü ilmekler oluşturularak ve bunlar birleştirilerek yapılan oya.

iğne üstünde oturmak
* Bkz. diken üstünde oturmak.

iğne yapmak (veya vurmak)
* iğne ile vücuda sıvı bir ilâç vermek.

iğne yaprak
* Çam türlerinde görülen, ince uzun, sivri uçlu yaprak.

iğne yapraklılar
* Kozalaklılar.

iğne yastığı
* İğnelik.

iğne yurdu
* İğne gözü, iğne deliği.

iğne yutmuş ite (veya maymuna dönmek)
* zayıf ve bitkin duruma gelmek.

iğneci
* İğne yapan kimse.

iğnecik
* Bazı omurgasız hayvanlarda rastlanan silis veya kalkerden oluşmuş, iğne biçiminde küçük çıkıntı.
* Deniz teknelerinde dümen menteşesi.

iğnecilik
* İğnecinin yaptığı iş.

iğneden ipliğe kadar
* ne kadar eşya varsa, her şey.

iğnedenlik
* İğnelik.

iğneleme
* İğnelemek işi.

iğnelemek
* İğne ile tutturmak.
* Üstü kapalı olarak onur kırıcı, üzüntü verici söz söylemek.

iğnelenme
* İğnelenmek işi.

iğnelenmek
* İğnelemek işi yapılmak, veya iğnelemek işine konu olmak.
* İğne batar gibi acı duyulmak.

iğneleyici
* Kırıcı, dokunaklı (söz veya davranış).

* Kırıcı bir biçimde.

iğneleyiş
* İğnelemek işi veya biçimi.

iğneli
* İğnesi olan.
* İğne ile tutturulmuş, iğnelenmiş.
* Kırıcı, gücendirici; dokunaklı, onur kırıcı, kinayeli.

iğneli fıçı
* Çok sıkıntı ve üzüntü veren durum veya şey.

iğneli söz
* Dokunaklı, kırıcı söz.

iğnelik
* Üzerine iğne saplanan küçük yastık, iğnedenlik, iğne yastığı.

iğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batırmak
* hoşlanılmayan bir davranışı başkalarından önce kendinde denemek.

iğrenç
* İğrenme duygusu uyandıran, tiksindiren, müstekreh.

iğrençlik
* İğrenç olma durumu.

iğrendirme
* İğrendirmek işi.

iğrendirmek
* İğrenmesine yol açmak.

iğrengen
* Her şeyden iğrenme huyu olan.

iğrengenlik
* İğrengen olma durumu.

iğrenilme
* İğrenilmek işi veya durumu.

iğrenilmek
* İğrenmek işi yapılmak.

iğreniş
* İğrenmek işi veya biçimi.

iğrenme
* İğrenmek işi.

iğrenmek
* Bir şeyi tiksindirici bulmak, istikrah etmek.
* Aşağılık, bayağı bulmak, tiksinmek.

iğrenti
* İğrenme.

iğreti
* Bkz. eğreti.

iğretileme
* Bkz. eğretileme.

iğretilik
* Bkz. eğretilik.

iğri
* Bkz. eğri.

iğrilik
* Bkz. eğrilik.

iğrilmek
* Bkz. eğrilmek.

iğritmek
* Bkz. eğritmek.

iğtinam
* Ganimet yoluyla alma, yağma.

ihale
* Bir işi veya bir malı birçok istekli arasından en uygun şartlarla kabul edene bırakma, eksiltme veya artırma.

ihale etmek
* bir işi en uygun görülene bırakmak.

ihaleye çıkarılmak
* eksiltmeye (veya artırmaya) çıkarılmak.

iham
* Kuruntuya düşürme.
* İki anlamı olan bir sözün akla en az gelen anlamının amaçlanarak kullanılması ve anlamı güçlendirmesi sanatı.

ihanet
* Hıyanet, hainlik.
* Sevgide aldatma, sadakatsizlik.
* Gerektiğinde yardımda bulunmama, bir kimsenin güvenini yok etme.

ihanet etmek
* hainlik, kötülük etmek.
* (karı, koca için) aldatmak.

ihanete uğramak
* aldatılmak, sadakatsizlik görmek.

ihata
* Kuşatma, sarma, çevirme, çevreleme.
* Kavrayış, anlayış.

ihata etmek
* çevirmek, çevrelemek, kuşatmak, sarmak.
* kavramak, anlamak.

ihatalı
* Alanı geniş.
* Kavrayışlı, anlayışlı.

ihbar
* Bildirme, bildirim, haber verme.
* Suçlu saydığı birini veya suç saydığı bir olayı yetkili makama gizlice bildirme, ele verme.

ihbar etmek
* bildirmek, haber vermek.
* bir suçu veya suçluyu yetkili makama gizlice bildirmek.

ihbar tazminatı
* Bildirim ödencesi.

ihbarcı
* Haber veren, bildiren kimse.
* Muhbir.

ihbarcılık
* Muhbirlik.

ihbariye
* Haber verme kâğıdı, bildirim, ihbarname.
* Haber verme ücreti.

ihbarlama
* İhbarlamak işi.

ihbarlamak
* İhbar etmek.

ihbarlı
* Önceden bildirilmiş, haber verilmiş.

ihbarname
* Haber verme kâğıdı, bildirim, ihbariye.

ihdas
* Ortaya çıkarma, meydana getirme.
* Kurma.

ihdas etmek
* ortaya çıkarmak, meydana getirmek.
* kurmak.

ihlâl
* Bozma, zarar verme.

ihlâl etmek
* bozmak, zarara uğratmak.

ihlâs
* Temiz sevgi ve yürekten bağlılık.
* Saf ibadet.

ihlâslı
* İhlâsı yerinde ve sağlam olan (kimse).

ihmal
* Gereken ilgiyi göstermeme, boşlama, savsaklama, savsama, önem vermeme.

ihmal edilmek
* unutulmak, yok sayılmak, kaldırılmak.

ihmal etmek
* savsamak, savsaklamak, boşlamak, önem vermemek.

ihmalci

* Savsak, ihmalkâr.

ihmalcilik
* İhmalci olma durumu.

ihmalkâr
* Savsak, ihmalci.

ihmalkârlık
* Savsaklama.

ihnaklama
* Sıkıştırma.

ihracat
* Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satması, dış satım.

ihracatçı
* İhracat işleriyle uğraşan, dış satımcılık.

ihracatçılık
* İhracat işleriyle uğraşma, dış satımcılık.

ihraç
* Çıkarma, dışarıya atma.
* Üretim fazlasını yurt dışına satma.

ihraç edilmek
* ilişkisi kesilmek, çıkarılmak.

ihraç etmek
* çıkarmak, dışarı atmak.
* üretim fazlası malı yurt dışına satmak.

ihram
* Eskiden Yunanlıların, Romalıların, günümüzde de Berberîlerin büründükleri geniş, beyaz, yünlü çarşaftan giysi.
* Kâbe'ye girerken hacıların örtündükleri dikişsiz bürgü.
* Yün yaygı.

ihrama girmek
* hac görevini yerine getirmek üzere ihram giymek.

ihramdan çıkmak
* hac görevini tamamladıktan sonra giyilen ihramı çıkarmak.

ihraz
* Kazanma, elde etme, erişme.

ihraz etmek (veya eylemek)
* kazanmak, elde etmek, erişmek.

ihsan
* İyilik etme, iyi davranma.
* Bağışlama, bağışta bulunma.
* Bağışlanan şey, kayra, lütuf, inayet, atıfet.
* Karşılık beklemeden yapılan yardım, iyilik.

ihsan etmek (veya buyurmak)
* bağışta bulunmak, bağışlamak.

ihsanıhümayun

* Padişah tarafından yeteneği veya başarısı dolayısıyla birine verilen görev, rütbe veya ödül.

ihsas
* Üstü kapalı anlatma, sezdirme, ima.
* Duyum.

ihsas etmek
* sezdirmek, ima etmek.

ihtar
* Uyarma, dikkat çekme, uyarı.
* Bir şeyi birine hatırlatma.

ihtar etmek
* hatırlatmak, uyarmak, dikkatini çekmek.

ihtarname
* Resmî ihtar yazısı, protesto.

ihtida
* Başka bir dinden çıkıp Müslüman olma.

ihtifal
* Anma töreni.

ihtikâr
* Vurgunculuk, vurgun, spekülâsyon.

ihtilâç
* Çırpınma.

ihtilâç etmek
* çırpınmak.

ihtilâf
* Ayrılık, anlaşmazlık, aykırılık, uyuşmazlık.

ihtilâfa düşmek
* anlaşamamak, bozuşmak, uyuşamamak.

ihtilâl
* Bir devletin siyasî, sosyal ve iktisadî yapısını veya yönetim düzenini değiştirmek amacıyla hukuk kurallarına ve kanunlara uymaksızın cebir ve kuvvet kullanarak yapılan geniş halk hareketi, devrim.
* Kargaşalık, düzensizlik, karışıklık.
* Köklü değişim.

ihtilâlci
* İhtilâl yanlısı ve ihtilâl yapan kimse, devrimci.

ihtilâlcilik
* İhtilâlci olma durumu, devrimcilik.

ihtilâm
* Düş azması.

ihtilâs
* Aşırma, özellikle para aşırma, aşırtı.

ihtilât
* (hastalık, başka bir hastalıkla) Karışma.
* Karşılaşıp görüşme.

ihtilât etmek (veya yapmak)
* hastalık başka bir hastalığa dönmek.

ihtimal
* Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, olasılık.
* Belki, ola ki.

ihtimal ki
* olabilir ki, belki.

ihtimal vermemek
* bir şeyin gerçekleşeceğini, olabileceğini hiç düşünmemek.

ihtimalî
* Olabilen, olasılı, belkili.
* Belkili.

ihtimaliyet hesabı
* Bkz. ihtimaller hesabı.

ihtimaller hesabı
* Olasılıklar hesabı.

ihtimam
* Özen, özenme, dikkatli davranma, itina.
* İyi, özenli bakım.

ihtimam etmek (veya göstermek)
* özen göstermek, dikkatle davranmak.

ihtira
* Yeni bir şey bulma, türetme.

ihtira beratı
* Bilinen araç, gereçlerle ve yaratıcı güçle yeni bir şey bulana, bulduğu şeyden bir süre yalnız kendisinin yararlanması için devletçe verilen belge.

ihtiram
* Saygı.

ihtiram birliği
* Devlet büyüklerini, yüksek makamlardaki kumandanları karşılamak ve uğurlamakla görevli birlik, tören birliği.

ihtiram duruşu
* Saygı duruşu.

ihtiram kıt'ası
* İhtiram birliği.

ihtiras
* Aşırı, güçlü istek.
* Tutku.

ihtiraslı
* Aşırı istekli.
* Tutkulu.

ihtiraz
* Çekinme, sakınma.

ihtisap

* Belediye memurunun işi ve dairesi.

ihtisar
* Sözü kısa kesme, kısaltma.
* Bir metinden gereksiz ayrıntıları çıkarma.

ihtisas
* Duygu.
* Duygulanma.

ihtisas
* Uzmanlık, uzmanlaşma.

ihtisas yapmak
* belli bir konuda özel eğitim görmek, uzmanlaşmak, ihtisaslaşmak.

ihtisaslaşma
* İhtisaslaşmak işi.

ihtisaslaşmak
* Herhangi bir konuda uzmanlaşmak.

ihtişam
* Büyüklük, göz alıcılık, gösterişlilik, görkem.

ihtişamlı
* İhtişamı olan.

ihtiva
* İçine alma, içinde bulundurma, içerme.

ihtiva etmek
* içine almak, içinde bulundurmak, içermek, kapsamak.

ihtiyaca cevap vermek
* ihtiyacını karşılamak.

ihtiyacı olmak
* gereksemek, gereksinmek.

ihtiyaç
* Gerekseme, gereksinme.
* Güçlü istek.
* İhtiyaç duyulan şey.
* Yoksulluk, yokluk.

ihtiyaç duymak
* bir şeyi kendisi için gerek saymak.

ihtiyar
* Yaşlı, kocamış olan (kimse).
* Baba veya anne.

ihtiyar
* Seçme.

ihtiyar etmek
* yaşlandırmak, kocaltmak.

ihtiyar etmek
* seçmek, üstün tutmak.
* katlanmak.

ihtiyar heyeti
* Köy tüzel kişiliğinde, muhtar başkanlığında görev yapan kişilerden oluşan yetkili organ.

ihtiyar meclisi
* Bkz. ihtiyar heyeti.

ihtiyar olmak
* yaşlanmak.

ihtiyarcık
* Yaşlılara karşı acıma ifadesi olarak kullanılır.
* Zavallı, yaşlı (kimse).

ihtiyarî
* İsteğe bağlı, seçmeli olan, seçimlik.

ihtiyarlama
* İhtiyarlamak işi, yaşlanma.

ihtiyarlamak
* Yaşı ilerlemek, yaşlanmak, kocamak.
* İhtiyar görünüşü almak, ihtiyar görünmek.

ihtiyarlatma
* İhtiyarlatmak işi.

ihtiyarlatmak
* İhtiyar olma durumuna gelmesine sebep olmak.

ihtiyarlayış
* İhtiyarlamak işi veya biçimi.

ihtiyarlık
* İhtiyar olma durumu, yaşlılık.
* Her bakımdan güçsüzlük, yetersizlik, zayıflık.

ihtiyarlık sigortası
* Bkz. yaşlılık sigortası.

ihtiyarsız
* Seçmesiz, irade dışı.
* Düşünmeksizin, elde olmadan.

ihtiyat
* Herhangi bir konuda ileriyi düşünerek ölçülü davranma, sakınma.
* Gereğinden fazla olup saklanan, yedek.
* Savaş sırasında harekâtın gelişmesine etkide bulunmak için her an savaşa girebilecek biçimde hazır bulundurulan birliklere verilen ad.

ihtiyat akçesi
* Yedek akçe.

ihtiyat kaydı ile
* doğruluğu şüpheli görülerek.

ihtiyaten
* Her duruma, her ihtimale karşı, ilerisini düşünerek.

ihtiyatî
* İlerisi düşünülerek yapılan.

ihtiyatî tedbir
* İlerisi düşünülerek alınan önlem(ler).
* Yargılama öncesi yasal organlarca alınan önlem(ler).

ihtiyatkâr
* Sakıngan, ihtiyatlı.

ihtiyatkârlık
* İhtiyatlı olma durumu.

ihtiyatlı
* Herhangi bir konuda ileriyi düşünerek ölçülü davranan, önlem alan, sakıngan, ihtiyatkâr.

ihtiyatlı bulunmak
* beklenmedik sonuçlara karşı hazırlıklı olmak.

ihtiyatlı davranmak
* uyanık olmak, düşünerek davranmak.

ihtiyatlı olmak
* herhangi bir konuda ileriyi düşünerek ölçülü davranmak.

ihtiyatsız
* İhtiyatlı davranmayan.

ihtiyatsızlık
* İhtiyatsız olma durumu.

ihtiyatsızlık etmek
* önlem almadan davranmak.

ihtizaz
* Titreşme, titreşim.

ihvan
* Yakın dostlar, arkadaşlar.
* Aynı okul veya tarikattan olan kimseler.

ihya
* (yeniden) Canlandırma, diriltme.
* Çok iyi duruma getirme, geliştirme, güçlendirme.
* Yeni bir güç, umut, erinç verme.

ihya etmek
* canlandırmak.
* mutluluğa kavuşturmak.
* mamur bir duruma getirmek.

ihya olmak
* mutluluğa kavuşmak; daha iyi bir duruma gelmek.
* mamur bir duruma getirilmek.

ihzar
* Hazırlama, hazır etme.

ihzarî
* Hazırlık niteliğinde olan, hazırlayıcı.

-ik
* Bkz. -ık/ -ik.

ika

* Yapma, etme.

ika etmek
* yapmak, işlemek.

ikame
* Yerine koyma, yerine kullanma.
* Ayağa kaldırma, ayakta durdurma.
* (dava için) Açma.
* Yerine konulan, yerine geçen (şey).

ikame etmek
* yerine koymak.
* ayakta durdurmak.
* dava açmak.

ikame mallar
* Birbirlerinin yerine geçen, konulabilen mallar.

ikamet
* Bir yerde oturma eğleşme.

ikamet etmek
* bir yerde oturmak, eğleşmek.

ikamete memur edilmek
* sürgün cezası verilmek.

ikametgâh
* İkamet edilen, oturulan yer, konut.

ikametgâh ilmühaberi
* Konut belgesi.

ikametgâh kâğıdı
* Bkz. ikametgâh ilmühaberi, konut belgesi.

ikaz
* Uyarma, uyarı, dikkat çekme, ihtar, tembih.
* Uyandırma.

ikaz etmek
* uyarmak, dikkat çekmek.

ikbal
* Baht açıklığı veya yüksek bir makama, duruma erişmiş olma durumu.
* İstek, arzu.
* Padişaha veya şehzadeye eş olmaya aday, gözde cariye.

ikbal düşkünlüğü
* Önce iyi bir yaşantısı varken gözden düşerek yoksul olma durumu.

ikbal düşkünü
* Önce iyi bir yaşantısı varken gözden düşerek yoksulluğa mecbur kalan kimse.

ikbali sönmek
* daha önce iyi olan durum veya işi bozulmak.

ikdam
* Gayretle çalışma, sürekli uğraşma.

ikebana

* Belli kurallara göre yapılan çiçek düzenlemesi.

iken
* Esnasında, ...-dığı / -diği hâlde, ...-dığı / -diği zaman.

iki
* Birden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 2, II.
* Birden bir artık.

iki ahbap çavuş
* her yerde hep birlikte görülen, birbirinden ayrılmayan iki arkadaş için şaka yollu söylenir.

iki anlamlı
* İki anlama gelen veya iki şekilde yorumlanabilen.
* Bkz. ikircil.

iki anlamlılık
* İki anlama gelme veya yorumlanabilme durumu.
* İkircil.

iki arada bir derede (kalmak)
* sıkışık, zor şartlar altında (kalmak).

iki arada kalmak
* birbirine karşıt iki kişi arasında ne yapacağını bilemeyerek şaşırmak.

iki ateş arasında (kalmak)
* zor bir durumda karar verememek.

iki ayağını bir pabuca sokmak
* birini bir işi hemen yapması için çok sıkıştırmak.

iki ayaklı
* İki ayağı olan (hayvan veya eşya).

iki ayaklılık
* İki ayaklı olma özelliği veya durumu.

iki başlı
* İki başlı olan.

iki başlılık
* İki başlı olma durumu.
* Yönetimde birden fazla yetkiye sahip olma.
* Yönetimde birden çok kişinin müdahalesi sonunda işlerin sarpa sarması.

iki baştan olmak
* bir şey, her iki tarafın aynı şeyi istemesiyle, iyi niyetiyle gerçekleştirilebilmek.

iki bir
* Oyunda, zarlardan birinin bir, öbürünün iki benekli olan yüzünün üste gelmesi.

iki buçukluk
* Çeyrek lira değerinde para.
* Maçlarda oyun sahasının dışına çıkan topları getiren kimse, top toplayıcı.

iki büklüm
* Beli bükük, öne doğru eğik.

iki büklüm olmak
* (yorgunluk, hastalık, yaşlılık gibi sebeplerle) beli bükülmek, öne doğru eğilmek.
* (riyakârlık, dalkavukluk, gerçek olmayan saygı gibi sebeplerle) iki kat olup öne eğilmek.

iki cambaz bir ipte oynamaz
* kurnazlıkta eşit olan iki kimse birbirlerini aldatamaz.

iki cami arasında kalmış beynamaz (veya bînamaz)
* iki yoldan hangisini tutacağını şaşırmış kimseler için kullanılır.

iki canlı
* Gebe, yüklü, hamile.

iki canlılık
* İki canlı olma durumu.

iki cihan
* Dünya ve ahret, İslâm inancına göre bu dünya ve ebedî olan öteki dünya.

iki cihanda
* Bu dünyada ve öteki dünyada.

iki cinslikli
* Bkz. iki eşeyli.

iki çenekliler
* (Jessieu'nün bitki sınıflamasına göre) Tohumlarında iki çenek bulunan kapalı tohumlu bitkiler sınıfı.

iki çenetli
* Çatladığında kabuğu iki çenete ayrılan (meyve).
* İki parçalı kavkısı birbirine kaslarla bağlı yassı solungaçlılardan midye, istiridye gibi (hayvan).

iki çenetliler
* İki çenetli kabuklu yumuşakçalar sınıfı.

iki çıplak bir hamama yakışır
* iki yoksul kimsenin birbiriyle evlenmesinin uygun olmayacağını anlatmak için kullanılır.

iki çift lâf (lâkırdı veya söz) etmek
* birkaç söz söylemek.

iki çifte
* Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde ikişer küreği olan tekne.

iki dilli
* İki ayrı dilde olan.

iki dillilik
* İki ayrı dile sahip olma veya iki ayrı dili okuyup yazma gücünde ve becerisinde olma.
* İki dilin bir arada konuşulduğu bölge veya ülke.

iki dirhem bir çekirdek
* çok güzel ve özenli giyinmiş.

iki düzlemli
* İki düzlemin kesişmesinden oluşan (açı).

iki el bir baş için
* ancak kendi geçimini sağlayabilenler, başkalarına yardım edecek bir durumda değildir.

iki eli (birinin) yakasında olmak
* kıyamette ondan davacı olmak.

iki eli böğründe kalmak
* çaresiz kalıp ne yapacağını bilememek.

iki eli kanda (veya kızıl kanda) olsa
* elindeki iş ne kadar önemli olursa olsun.

iki eli şakaklarında düşünmek
* derin derin düşünmek.

iki eli yanına gelmek
* ölerek Tanrı katına çıkacağı için yalan söylemek.

iki eşeyli
* Erkek ve dişi eşey organları bir arada bulunan, iki cinslikli.

iki evcikli
* Erkek ve dişi çiçekleri ayrı ayrı bitkilerde bulunan (bitki).

iki fazlı
* Aralarında devrenin dörtte biri kadar faz farkı olan (aynı frekans ve genlikte iki alternatif akım veya gerilim).

iki geçeli
* Karşılıklı iki sıra olarak, iki yanlı.

iki gönül bir olunca samanlık seyran olur
* birbirini sevenler için zenginlik önemli değildir.

iki gözü iki çeşme ağlamak
* sürekli veya çok ağlamak.

iki gözüm (iki gözümün nuru)
* okşayıcı bir sesleniş olarak kullanılır.

iki hırtı, bir pırtı
* aşırı yoksulluğu anlatır.

iki kanatlılar
* Çift kanatlılar.

iki kaptan bir gemiyi batırır
* bir iş, iki taraftan gelen buyruklarla yürütülemez.

iki karpuzu bir koltuğa sığdırmak
* aynı anda iki işi veya görevi yapmak.

iki kat olmak
* iki büklüm olmak.

iki katlı
* Üst üste iki katı olan.

iki kere iki dört eder
* gerçekliğinden şüphe edilmeyecek kadar açık.

iki kulak bir dil için
* çok dinleyip az söylemeli.

iki lâfı bir araya getirememek
* düşündüğünü doğru dürüst ifade edememek.

iki lâkırdı etmek
* iki çift lâf etmek.

iki lâkırdıyı bir araya getirmek
* Bkz. iki lâfı bir araya getirememek.

iki nokta
* Üst üste konmuş iki nokta biçimindeki noktalama işareti (:).

iki paralık
* Değersiz, önemsiz.

iki paralık etmek
* değerini, onurunu düşürmek.

iki paralık etmek
* değerini, onurunu düşürmek.

iki paralık olmak
* değerini, onurunu yitirmek.

iki paralık olmak
* değerini, onurunu yitirmek.

iki parmaklı
* İki parmağı olan (hayvan).

iki rahmetten (veya iyilikten) biri
* (çok acı çeken ağır hastalar için) iyileşme veya ölüm.

iki satır lâf etmek (veya konuşmak)
* dostça biraz söyleşmek.

iki seksen uzanmak
* bir çarpma, vurma sonucu boylu boyunca serilmek.

iki söz bir pazar
* uzun boylu pazarlık etmeden.

iki sözü (veya lâkırdıyı) bir araya getirememek
* düşündüğünü düzgün bir biçimde anlatamamak, iki lâfı bir araya getirememek.

iki şekilli
* Birbirinden farklı iki biçimde billûrlaşan.

iki şıktan biri
* iki seçenekten, iki çözüm yolundan biri.

iki tek
* Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde ayrı ayrı oturaklarda ve sadece birer küreği olan tekne.

iki tek atmak
* iki kadeh içki içmek.

iki telli
* İki teli olan bir çeşit saz.

iki terimli
* Toplama (+) veya çıkarma (-) işaretiyle birbirine bağlanan iki terimden oluşan cebirsel anlatım.

iki terimli
* Bkz. iki terimli.

iki ucu boklu değnek
* ne yönden bakılırsa bakılsın çözülmesi çok güç iş veya durum.

iki ucunu bir araya getirememek
* gelirle gideri denkleştirememek, işleri düzene koyamamak.

iki yakası bir araya gelmemek
* geçim sıkıntısından bir türlü kurtulamamak, borçtan kurtulamamak.

iki yakasını bir araya getirmek
* maddî sıkıntıdan kurtulup rahata ermek.

iki yaşayışlı
* Hem suyun içinde, hem karada yaşayabilen, amfibi.

iki yüzlü
* İki tarafı olan veya iki taraflı kullanılan.

ikici
* İkicilik felsefesini kabul eden, düalist.

ikicilik
* Birbirinden ayrı, birbirinden bağımsız, birbirine geri götürülemeyen, birbirinin yanında veya karşısında bulunan iki ilkenin varlığını kabul eden görüş, düalizm.

ikide bir (veya ikide birde)
* ara sıra, sık sık.

ikilem
* İki önermesi bulunan ve her iki önermenin vargısı olan tasım, kıyasımukassim, dilemma: Fatih'in, babası II. Murat'a yolladığı bir haber güzel bir ikilem örneğidir.
* İnsanı istenmeyen seçeneklerden birini, çoğunlukla iki seçenekten birini izlemeye zorlayan tartışma, sorun veya usa vurma durumu.

ikileme
* İkilemek işi.
* Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması: Yavaş yavaş, irili ufaklı, aşağı yukarı gibi.

ikilemek
* Bir şeyin sayısını ikiye çıkarmak.
* Tekrarlamak, yinelemek.
* Tarlayı iki kez sürmek.

ikilenme
* İkilenmek işi.

ikilenmek
* İkilemek işi yapılmak.

ikileşme
* İkileşmek işi.

ikileşmek
* Sayısı ikiye çıkmak.

ikiletme
* İkiletmek işi.

ikiletmek
* İkilemek işini yaptırmak.

ikili
* İki parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden iki tane bulunan.

* İskambil, domino gibi oyunlarda iki işareti bulunan (kâğıt veya pul).
* İki yan arasında yapılmış.
* İki çalgı veya iki ses için düzenlenmiş müzik parçası, duo.
* İki kişiden oluşmuş topluluk.
* At yarışlarında aynı koşunun birincisi ile ikincisini tahmin ederek oynanan veya alınan bilet.

ikili çatı

* İki görevde de kullanılabilen çatı; alınmak, toplanmak, sanılmak sözlerinin hem dönüşlü, hem de edilgen çatı olarak kullanılması gibi.

ikili kök

* Hem isim kökü, hem fiil kökü gibi kullanılan kök.

ikili oynamak

* karşı olan yanlardan hem birini hem öbürünü destekler görünmek.
* at yarışlarında birinci ile ikinciyi tahmin edip para yatırmak.

ikili ünlü

* Hecede yan yana bulunan iki ünlü, diftong.

ikili yatak

* İki kişinin yatabileceği tek parça yatak.

ikilik

* İkisi bir arada, iki taneden oluşmuş, iki tane alabilen.
* Görüş veya düşünce için, ikiye bölünmüş olma durumu.
* İki değişik kullanımı veya uygulaması olma durumu.
* Birlik notanın ikide biri uzunluğunda nota.
* İki kuruşluk gümüş akçe.

ikinci

* İki sayısının sıra sıfatı.
* Sırada önem bakımından birinciden sonra gelen.
* Yeni, bir başka.
* Birinciden sonra gelen kimse veya nesne.
* Değer ve kalitece birinciden sonra gelen.

ikinci çağ

* Yeryüzünün yaklaşık yüz elli milyon yıllık çağı, mezozoik.

ikinci ferik

* Tümgeneral.

ikinci gelmek

* bir yarışmada birinciden sonraki dereceyi almak.

ikinci yarı

* Futbolda iki dönemden son olanı.

ikinci zaman

* İlk zaman olan paleozoyik ile üçüncü zaman arasındaki jeoloji ile zaman birimi, mezozoyik.

ikinci zar

* Bitkilerde tohumu örten zarların dıştan ikincisi.

ikincil

* Sırada önem bakımından ikinci derecede olan, tali, sekunder.

ikincil grup

* Birbirleriyle ilişkileri şahsî olmayan, resmî ilişkilere dayanan etkileşmelerle ilişki içine giren ikiden fazla insanın oluşturduğu topluluk.

ikincilik
* İkinci olma durumu veya derecesi.

ikindi
* Öğle ile akşam arasındaki süre.
* İkindi vakti kılınan namaz.

ikindi ezanı
* İkindi namazına çağrı için okunan ezan.

ikindi namazı
* İkindi süresi içinde kılınması gereken namaz, ikindi.

ikindi vakti
* İkindi için belirlenen süre.

ikindi zamanı
* Bkz. ikindi vakti.

ikindiden sonra dükkân açmak
* bir işe başlamakta geç kalmak.

ikindiüstü
* İkindiye doğru.

ikindiüzeri
* Bkz. ikindiüstü.

ikindiyin
* İkindi vaktinde.

ikircik
* İşkil.
* Kararsızlık, tereddüt.

ikirciklenme
* İkirciklenmek işi.

ikirciklenmek
* İşkillenmek.
* Kararsız olmak.

ikircikli
* İşkilli.
* Kararsız, mütereddit.

ikirciklik
* İkircikli olma durumu, tereddüt.

ikircil
* İki anlama da gelen ve iki türlü yorumlanabilecek nitelikte olan.

ikircim
* İkircik.

ikircimli
* İkircikli.

ikircimlik
* İkirciklik.

ikisi bir kapıya çıkmak

* aynı sonuca varmak, aynı sonucu doğurmak.

ikisini bir kazana koysalar kaynamazlar
* aralarındaki anlaşmazlık o kadar büyüktür ki onları uzlaştırma çaresi bulunamaz.

ikişer
* İki sayısının üleştirme sıfatı, her defasında ikisi bir arada olan, her birine iki.

ikişer ikişer
* Her defasında ikisi bir arada olarak.

ikişer olmak
* ikişer ikişer sıraya dizilmek.

ikiyüzlü
* Özü sözü bir olmayan, riyakâr, müraî.
* İki yanı da kullanılabilen.

ikiyüzlülük
* İkiyüzlü olma durumu, riyakârlık, müraîlik.
* İki yüzlü olma durumu.

ikiz
* Bir doğumda dünyaya gelen iki (kardeş).
* Aynı çiçekte oluşmuş birbirine yapışık iki meyve.
* Birbirine tamamen benzeyen, eş.

ikiz anlam
* Bir anlatımın, iki türlü anlam verecek biçimde kurulmuş olması.

ikiz anlamlı
* İkiz anlamı olan.

ikiz doğurmak
* herhangi bir işte çok sıkıntı çekmek.

ikiz ünlü
* Aynı ünlünün yan yana bulunması: yok > yook.

ikiz ünsüz
* Aynı ünsüzün yan yana bulunması: hissî.

ikizkenar
* İki kenarı eşit olan.

ikizkenar üçgen
* Yalnız iki kenarı birbirine eşit olan üçgen.

ikizkenar yamuk
* Paralel olmayan iki kenarı eşit yamuk.

ikizler
* Zodyak üzerinde, Boğa ile Yengeç burçları arasında bulunan burç, Zodyak.

ikizleşme
* İki diş arasındaki bütün dokuların bitişmesiyle oluşan diş anomalisi.

ikizli
* İkizleri olan (ana).
* İki kollu (araç).
* Kendisinden iki anlam çıkarılabilen, ikiz anlamlı (anlatım).

ikizlilik
* İkizli olma durumu.

iklim
* Yeryüzünün herhangi bir yerinde, hava yuvarı olaylarının ortaklaşa gerçekleştirdikleri etkilerin uzun yılların ortalamasına dayanan durumu.
* Ülke, diyar.

iklim bilimci
* İklim bilimi uzmanı, klimatolog.

iklim bilimi
* İklimleri inceleyen bilim, klimatoloji.

iklimleme
* Yapıların sıcaklık, nem ve temizliğini sağlamaya, gerekli hava akımını gerçekleştirmeye ilişkin işlem.

iklimleme cihazı
* İstenilen iklimleme şartlarını sağlayan alet, klima.

ikmal
* Eksik bir şeyi tamamlama, daha iyi duruma getirme, bütünleme.
* Bitirme.
* Cümlenin veya dizenin anlamını sonra gelen cümle veya dize ile tamamlama.

ikmal etmek
* bütünlemek, tamamlamak.
* bitirmek.

ikmal imtihanı
* Bkz. bütünleme sınavı.

ikmale bırakmak
* bütünlemeye kalmasına sebep olmak.

ikmale kalmak
* okulda bütünlemeye kalmak.

ikna
* Bir konuda birinin inanmasını sağlama, inandırma, kandırma.

ikna etmek
* inandırmak, kandırmak.

ikna olmak
* inanmak, kanmak.

ikon
* Ortodokslarda İsa, Meryem veya ermişlerin tahta üzerine mumlu ve yumurtalı boyalarla yapılmış dinî içerikli resimlerine verilen ad.

ikona
* Bkz. ikon.

ikonografi
* İkonların tanıtılması ve açıklanması.

ikrah
* Tiksinme, iğrenme.

ikrah etmek
* tiksinmek, iğrenmek.

ikrah getirmek
* tiksinmeye, iğrenmeye başlamak.

ikrahlık
* İkrah etme durumu.

ikram
* Konuğu ağırlama.
* Bir şeyi armağan olarak verme, sunma.
* Alış verişte satıcının alıcıya yaptığı indirim.
* Sunulan şey.

ikram etmek
* (konuğu) bir şeyle ağırlamak, (konuğa) bir şey sunmak.
* fiyatta indirim yapmak.

ikram görmek
* (konuk için) ağırlanmak.

ikramcı
* İkramda bulunmayı seven, mükrim.

ikramiye
* Bir yerde çalışan kimselere genellikle kazançtan dağıtılan veya iyi çalıştıkları için verilen aylık dışı para.
* Piyangoda bir kimseye çıkan para veya nesne.

ikramiyeli
* İkramiyesi olan.

ikrar
* Saklamayarak söyleme, açıkça söyleme.
* Bildirme.
* Benimseme, onama, kabul, tasdik.

ikrar etmek
* açıkça söylemek, kabul etmek.

ikrar vermek
* söz vermek.

ikraz
* Borç veya ödünç verme.

ikraz etmek
* ödünç vermek.

iksir
* Eskiden hayatı ölümsüzleştirmek, madenleri altına çevirmek gibi olağanüstü etkileri olduğuna inanılan sıvı.
* İç ferahlatıcı ilâç veya içki.
* Aşk ilham eden büyülü içki.

iktibas
* Ödünç alma.
* Alıntı.

iktibas etmek
* ödünç almak.
* alıntılamak.

iktidar
* Bir işi yapabilme gücü, erk, kudret.

* Bir işi başarabilme yetki ve yeteneği.
* Devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi; bu yetkiyi elinde bulunduran kişi ve kuruluşlar.

iktidardan düşmek
* devlet yönetiminde yetkiyi başka bir partiye bırakmak zorunda kalmak.

iktidarsız
* Gücü, yeteneği olmayan, beceriksiz, yetersiz.
* Cins gücü olmayan (erkek).

iktidarsızlaşma
* İktidarsızlaşmak durumu.

iktidarsızlaşmak
* İktidarsız duruma gelmek.

iktidarsızlık
* Güçsüzlük, beceriksizlik, yetersizlik.
* (erkek için) Cinsî gücü olmama durumu.

iktifa
* Yetinme; kanma.

iktifa etmek
* yetinmek; kanmak.

iktiran
* Yaklaşma.
* (bir yere) Ulaşma, erişme.

iktiran etmek
* ulaşmak, erişmek.

iktisaden
* Ekonomik olarak, ekonomi bakımından.

iktisadî
* Ekonomik.

iktisadiyat
* Bir devletin ekonomik durumu.

iktisap
* Kazanma, edinme, edinim.

iktisap etmek
* kazanmak, edinmek.

iktisat
* Ekonomi.

iktisat etmek (veya yapmak)
* para artırmak, tutumlu davranmak, tasarruf etmek.

iktisatçı
* Ekonomi uzmanı, ekonomist.

iktisatçılık
* Ekonomi uzmanlığı.

iktisatlı

* Aşırı harcama yapmayan veya gerektirmeyen (kimse, şey), tutumlu.

iktisatsız
* Aşırı harcama yapan veya gerektiren (kimse, şey), tutumsuz.

iktiza
* Gerekli olma, gerekme.

iktiza etmek
* gerekmek.

il
* Merkezî yönetimin, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara, kamu hizmetlerinin gereklerine göre, ülke üzerinde yayılmış, bir vali yönetimindeki en önemli bölümü, vilâyet.

-il
* Bkz. -ıl / -il.

-il-
* Bkz. -ıl- / -il.

ilâ
* -den ...-e kadar.

ilâç
* Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için, türlü yollardan kullanılan madde, em, deva.
* Çare, önlem.

ilâç için ... yok ...
* hiç yok.

ilâç yapmak (veya hazırlamak)
* gerekli maddeleri kullanarak reçetede belirtilen dozda ilâcı ortaya koymak.

ilâç yazmak
* reçete yazmak.

ilâçlama
* İlâçlamak işi.

ilâçlamak
* İlâç sürmek.
* Mikroplardan arındırmak, zararlı böceklerden korunmak amacıyla ilâç püskürtmek veya sıkmak.

ilâçlanış
* İlâçlanmak işi veya biçimi.

ilaçlanma
* İlâçlanmak işi.

ilâçlanmak
* İlâçlamak işi yapılmak veya ilâçlamak işine konu olmak.

ilâçlı
* İçinde ilâç bulunan.
* İlâçlanmış.

ilâçlık
* İlâç, yapmak için ayrılmış, ilâç yapmaya yarar.

ilâçsız
* İlâcı olmayan.

* İlâçlanmamış.

ilâçsızlık
* İlâçsız olma durumu.

ilâh
* Tanrı.
* Bir alanda yaratıcılığı ile hayranlık uyandıran, çok beğenilen, çok tutulan.

ilâh gibi
* çok yakışıklı (erkek).

ilâhe
* Tanrıça.

ilâhi
* "Bu ne hâl", "ne tuhaf" gibi şaşma, sitem bildirir.

ilâhî
* Tanrı'ya özgü, tanrısal.
* Çok güzel, mükemmel.
* Tanrı'yı övmek, ona dua etmek için yazılıp makamla okunan nazım.

ilâhiyat
* Allah'ın varlığı ve nitelikleriyle ilgili konuları ele alan felsefenin bir kolu, Tanrı bilimi, teoloji.

ilâhiyatçı
* Tanrı bilimci, teolog.

ilâhlaşma
* İlâhlaşmak işi.

ilâhlaşmak
* Yücelmek; çok beğenilmek, hayranlık uyandıran bir duruma gelmek.

ilâhlaştırma
* İlâhlaştırmak durumu veya biçimi.

ilâhlaştırmak
* İlâh durumuna veya biçimine getirmek.

ilâm
* Bildirme, anlatma.
* Bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmî belge.

ilâm almak
* mahkeme kararını bildiren belgeyi almak.

ilâm etmek
* bildirmek.

ilâmaşallah
* Sonu gelmeyecek bir zamana kadar.
* Sitem veya alay yollu "maşallah" yerine kullanılır.

ilân
* Duyuru.
* Açıkça bildirme, açıkça duyurma.

ilân etmek
* bir durumu yayım yoluyla duyurmak.
* bir durumu yaymak.

* açıkça bildirmek.

ilân tahtası
* Duyuruların üzerine yazıldığı veya yapıştırıldığı düz levha, pano.

ilân vermek
* çeşitli basın yayın organlarıyla bir durumu duyurmak, açıklamak.

ilâncılık
* Ticarî bir amaçla geniş topluluklara tanıtılmak istenen bir şeyi basın ve yayım yoluyla duyurma işi.

ilânen
* Duyuru yoluyla.

ilânıaşk
* Karşı cinse aşkını bildirmek işi.

ilânıaşk etmek
* (bir erkek bir kadına veya bir kadın bir erkeğe) kendisini sevdiğini söylemek.

ilânihaye
* Sonsuza kadar.

ilârya
* Gümüş balığının küçüğü.

ilâve
* Katma, ekleme, ulama, ek.
* Eklenmiş, katılmış parça.
* Arttırma, büyütme, abartma.
* Ek.

ilâve etmek
* eklemek, katmak, ulamak.

ilâveli
* Eki olan.
* Abartılmış, yalan katılmış, mübalâğalı.

ilâveten
* Ek olarak, ek yoluyla, ekleyerek.

ilbay
* Vali.

ilca
* Zorlama, zorunda bırakma.

ilca etmek
* zorlamak, zorunda bırakmak.

ilçe
* Yönetim bakımından yurt bölümlemesinde ilden sonra gelen bölüm, kaymakamlık, kaza.

ilçebay
* Kaymakam.

ile
* Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.
* Bazı soyut isimlere getirilince durum bildiren zarflar oluşturur.
* Cümle içinde aynı görevde bulunan iki ögeyi birbirine bağlamaya yarar.

ilelebet
* Sonsuzluğa değin, sürgit.

ilen
* İle.

ilenç
* İlenmek amacıyla söylenen söz, ilenme, beddua.

ileniş
* İlenmek işi veya biçimi.

ilenme
* İlenmek işi, beddua.

ilenmek
* Bir kimse için kötü dilekte bulunmak, beddua etmek.

iler tutar yeri olmamak (veya kalmamak)
* çok dağınık, kötü, bozuk veya berbat bir duruma gelmek.

ilerde
* İleride.

ileri
* Herhangi bir şeye göre daha ötede olan yer, geri karşıtı.
* Bir şeyin ulaşılacak yönü.
* Henüz gelmemiş zaman, gelecek, sonra.
* Önde bulunan.
* Doğrusundan daha çok gösteren (saat).
* Önceki, evvelki.
* Benzerlerini geride bırakmış.
* "Amaca doğru durmadan yürü" anlamına.
* Öne doğru, ileri doğru.
* Temel duruşta ayak uçlarının gösterdiği yön.

ileri (veya öne) sürmek
* öne doğru yürütmek.
* bir düşünceyi veya tasarıyı önermek, serdetmek.

ileri almak
* öne almak.
* (saat için) önceki vakte almak, öne ayarlamak.

ileri atılmak (veya çıkmak)
* öne doğru çıkmak.

ileri geçmek
* öne geçmek.
* üstün bir makama geçmek.

ileri gelenler
* Bir topluluğun önemli, sözü dinlenir, saygın kişileri, eşraf.

ileri gelmek
* sebep olmak, oluşmak, bağlı bulunmak, doğmak, meydana gelmek.

ileri geri
* Herhangi bir konuda dikkat etmeme, ayrıntıları düşünmeme.

ileri geri etmemek

* uzun boylu tartışmadan, sorgu sual etmeden.

ileri geri konuşmak (lâflar etmek veya söylemek)
* yersiz ve gönül kıracak biçimde konuşmak.

ileri geri söz (etmek veya söylemek)
* yersiz, yakışıksız söz.

ileri gitmek (veya varmak)
* söz ve davranışta ölçü dışına çıkmak, gereksiz, aşırı davranışta bulunmak.

ileri görüş
* Daha sonra olabilecekleri düşünmek işi.

ileri görüşlü
* İleri görüşü olan (kimse).

ileri götürmek
* (bir durum veya davranış için) ölçüyü aşmak.

ileri uç
* Futbolda ileri hat, hücum mevkii, forvet.

ileri uç oyuncusu
* Futbolda ileri uçta oynayan sporcu, golcü.

ilerici
* İlerlemeden yana olan; ileri düzeydeki toplumsal ve siyasî gelişmeleri benimsemiş olan (düşünce, kimse vb.), terakkiperver.

ilericilik
* İlerici olma durumu, ilerici davranış.

ileride
* Gelecekte, gelecek zamanda.
* Ötede.

ilerisi
* Daha ön tarafı.
* Geleceği, ötesi.

ilerisine gitmek
* bir işin sonuna kadar gitmek.

ilerisini gerisini hesaplamamak (veya düşünmemek)
* herhangi bir konuda çok ve ayrıntılı düşünmeden hareket etmek, tedbirsizce, ihtiyarsızca davranmak.

ileriyi görmek
* Bkz. uzağı görmek.

ilerlek
* İlerlemiş, ileriye varmış.

ilerleme
* İlerlemek işi.
* Terfi, terakki.
* Daha iyi, daha yetkin, daha değerli, daha yüksek bir duruma doğru basamak basamak oluşan gelişme, terakki.

ilerlemek
* Bulunduğu yerden daha ileriye gitmek; yol almak.
* (vakit için) Geçmek.

* Daha güçlü, daha etkili duruma gelmek.
* Daha iyi, daha yüksek bir düzeye, aşamaya erişmek, gelişmek, terakki etmek.

ilerletme
* İlerletmek işi.

ilerletmek
* İlerlemesini sağlamak, ilerlemesine yol açmak.

ilerleyici
* İleri giden, ilerleyen.

ilerleyici benzeşme
* Kelimede önceki sesin sonraki sesi etkilemesi.

ilerleyiş
* İlerlemek işi veya biçimi.

ileti
* Bildirme yazısı, mesaj.

iletici
* İletme özelliği olan (şey).

iletiliş
* İletilmek işi veya biçimi.

iletilme
* İletilmek işi.

iletilmek
* İletmek işi yapılmak.

iletim
* İletmek işi.
* İletken şeylerden ısı veya elektriğin geçmesi.
* Isı yayımı, konveksiyon.

iletiş
* İletmek işi veya biçimi.

iletişim
* Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, komünikasyon.
* Telefon, telgraf, televizyon, radyo gibi araçlardan yararlanarak yürütülen bilgi alış verişi, bildirişim, haberleşme, komünikasyon.

iletişim ağı
* İletişim araçlarının birbirleriyle ortak bağlantı kurma veya iş birliği sağlama durumu veya düzeni.

iletişim araçları
* Toplumda sözlü veya yazılı haber alma imkânını sağlayan teknik araçlar.

iletişim merkezi
* Bildirişim ve haberleri toplam ve değerlendirme bürosu.

iletişim ortamı
* Bildirişim, haberleşme veya komünikasyon imkânlarının sağlandığı ortam, medya.

iletişme
* İletişmek işi veya durumu.

iletişmek

* Bir durumu karşılıklı olarak iletmek, karşılıklı olarak haber alıp vermek.

iletken

* Akım, ısı, ses vb. geçiren (madde), nakil, yalıtkan karşıtı.
* Elektrik akımı, ısı, gaz vb. ni bir yerden başka bir yere aktaran (madde, şey).

iletken damarlar

* Bitkilerde hücrelere besin maddelerini ileten borucuklar.

iletkenlik

* İletken olma durumu.

iletki

* Bir açıyı ölçmeye ve başka bir yerde aynı açıyı çizmeye yarayan, yarım çember biçimindeki araç, minkale.

iletme

* İletmek işi.

iletmek

* Götürmek, ulaştırmak, nakletmek.
* Elektrik akımı, ısı, gaz vb. ni bir yerden başka bir yere götürmek.

ilga

* (varlığını) Kaldırma.

ilga etmek

* (varlığını) ortadan kaldırmak.

ilgeç

* Edat: Ev gibi huzur köşesi olmaz. Çocuk sabaha karşı uyudu.

ilgeçli

* İlgeci olan, edatlı.

ilgeçli tümleç

* Edatla kurulmuş tümleç, edatlı tümleç.

ilgi

* İki şey arasında bulunan herhangi bir bağlılık, ilişki, alâka, taallûk.
* Dikkati öncelikle belirli bir şey üzerinde toplama eğilimi.
* Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma.
* Kimyasal şartlar eş veya birbirine çok yakın olduğunda ögelerin birbirleriyle birleşmede gösterdiği seçicilik.

ilgi alanı

* Bir kişi veya kuruluşun ilgilendiği konular.

ilgi çekici

* İlgiyi, dikkati üzerinde toplayan.

ilgi çekmek (toplamak veya uyandırmak)

* çevresinde ilgiyi, dikkati ve merakı üzerine toplamak, alâka çekmek, alâka toplamak veya alâka uyandırmak.

ilgi duymak

* bir işe, bir olaya, bir kimseye önem vermek, yakınlık duymak.

ilgi eki

* Bağlantı kavramı veren ek. Türkçede bu kavram isim görevli kelimeye -ki ekinin bağlanmasıyla sağlanır. Bu ek ünlü uyumlarına aykırı düşer ve çoğu kez kalma durumuyla kalıplaşır.

ilgi görmek

* ilgi çekmek.

ilgi göstermek
* ilgisini esirgememek, belli etmek.

ilgi toplamak
* ilgisini yoğunlaştırmak, belli etmek.
* ilgi görmek.

ilgileme
* İlgilemek işi.

ilgilemek
* İki parçayı birbirine eğreti olarak dikmek, teyellemek.

ilgilendiriş
* İlgilendirmek işi veya biçimi.

ilgilendirme
* İlgilendirmek işi.

ilgilendirmek
* İlgisini çekmek, önem vermek veya bir şeyle ilgili kılmak.
* İlişkin olmak.
* Elverişli, uygun bulmak.

ilgileniş
* İlgilenmek işi veya biçimi.

ilgilenme
* İlgilenmek işi.

ilgilenmek
* Birine karşı yakınlık duymak veya göstermek, alâkalanmak.
* Bir şeye karşı merak duymak.
* Bir konu üzerinde çalışmak, uğraşmak, bir şeyi çekici bulmak.

ilgili
* İlgilenmiş olan, ilgisi bulunan, alâkalı, alâkadar, müteallik.

ilgililik
* İlgili olma durumu, mensubiyet.

ilginç
* İlgi uyandıran, ilgi ve dikkat çekici olan, enteresan, alâkabahş.

ilginçleşme
* İlginçleşmek işi veya durumu.

ilginçleşmek
* İlginç duruma gelmek.

ilginçlik
* İlginç olma durumu.

ilgisini kesmek
* bir kimse veya şeyle bütün bağlarını koparmak, ilişkisi kalmamak, alâkayı kesmek.

ilgisiz
* İlgisi olmayan veya ilgilenmeyen, kayıtsız, aldırmaz, alâkasız, lâkayt.

ilgisizlik
* İlgisiz olma durumu, aldırmazlık, alâkasızlık.

* İlgi göstermeme durumu.
* Gönlün sevgi veya nefret gibi duygulardan soyutlanmış olması durumu, kayıtsızlık, lâkaydî.

ilhak
* Katma, bağlama, ekleme.
* Egemenliği altına alma.

ilhak etmek
* katmak, bağlamak.
* egemenliği altına almak.

ilham
* Esin.
* Tanrı'nın, peygamberlerin yüreğine doldurduğu tanrısal âleme özgü duygu ve düşünceler.

ilham almak
* esinlenmek.

ilham etmek (veya vermek)
* içe doğmasına sebep olmak, esindirmek.

ilham kaynağı
* Esinlenmeyi ve içe doğmayı sağlayan şey.

ilham kaynağı olmak
* hayal dünyasını beslemek.

ilham perisi
* Sanatçılara esin verdiği var sayılan peri.

ilhan
* Bir ilhanlığın başında bulunan hükümdar, imparator.
* İran Moğollarında hükümdarın unvanı.

ilhanlık
* İlhan olma durumu.
* Kendi topraklarında oturan çeşitli ulusları egemenliği altına toplayan devlet biçimi, imparatorluk.
* Böyle bir devletin yönetimi altındaki ülkelerin bütünü.

-ili
* Bkz. -ılı / -ili.

iliğine (veya iliklerine) kadar
* her şeyini, bütün varlığını etkileyecek biçimde.

iliğine işlemek (veya geçmek)
* çok ıslanmak; çok üşümek.
* bütün varlığını kaplamak, çok etkilenmek.

iliğine kadar ıslanmak
* çok ıslanmak.

iliğini (veya iliğini kemiğini) kurutmak
* canından bezdirecek kadar sıkıntı vermek.

iliğini kemirmek
* çok etkilemek.
* sömürmek.

ilik
* Giysilerin, yorgan çarşaflarının, yastık kılıflarının vb.nin gereken belirli yerlerine iplikle örülerek, parça geçirilerek veya biye ile yapılan küçük yarık.

ilik
* Kemiklerin iç boşluklarını dolduran yağlı madde.

ilik gibi
* çok lezzetli, (genellikle et için) iyi pişmiş.
* çok güzel, istek uyandıran (kadın veya kız).

ilikçi
* İlik açan kimse.

ilikçilik
* İlik açma işi veya mesleği.

ilikleme
* İliklemek işi.

iliklemek
* Bir şeyin düğmesini iliğine geçirmek.

iliklenme
* İliklenmek işi.

iliklenmek
* İliklemek işi yapılmak.

iliklerinde duymak
* benliğinde iyice duymak.

ilikleyiş
* İliklemek işi veya biçimi.

ilikli
* İliği olan.
* İliklenmiş.

iliksiz
* İliği (I, II) olmayan.

ilim
* Bilim.
* Ayrıntı, özellik, nitelik, hassasiyet.

ilim adamı
* Bilim adamı.

ilim kadını
* Bkz. bilim adamı.

ilimcilik
* Bilimcilik.

ilinek
* Bir şeye mecbur olarak bağlı olmayan, onun özünde bulunmayan, rastlantı ile olan nitelik, araz.

ilineksel
* İlinekle ilgili olan, özle ilgili olmayan.

ilinti
* İki şey arasında ilgi, ilişki.
* İnsanlar arasındaki bağ.
* İç sıkıntısı.

* Seyrek dikiş, teyel.

ilintileme
* İlintilemek işi veya durumu.

ilintilemek
* İki parçayı eğreti olarak seyrek dikişle elde dikmek, teyellemek, ilgilemek.

ilintili
* İlgisi, ilişkisi, bağı, ilintisi olan.

ilistir
* Süzgeç.

ilişiği kalmamak
* ilgisi, bağlılığı olmamak.

ilişiğini kesmek
* hiçbir ilgisi kalmamak, bağlantılarını koparmak.

ilişik
* İliştirilmiş, eklenmiş, bağlanmış, merbut.
* Bir şeyle ilgili, ilişkin, ait.
* İlgi, bağlılık, ilişki, münasebet.
* Eklenmiş olan bölüm.

ilişikli
* İlişiği olan, ilişkin.

ilişiksiz
* İlişiği olmayan.

ilişilme
* İlişilmek işi.

ilişilmek
* İlişmek işi yapılmak.

ilişken
* Deniz dibinde batık ve atıkların oluşturduğu tabaka.

ilişkenli
* İlişken özellik bulunduran.

ilişki
* İki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas.
* Bağlantı, temas.

ilişki kurmak
* bağlantı sağlamak, ilgi sağlamak.

ilişkilendirmek
* İlişkili duruma getirmek.

ilişkili
* İlişkisi olan.
* İlgili olarak.

ilişkin
* İlgisi, ilişiği olan, bağlı, ilgili, ait, merbut, müteallik.

ilişkisiz

* İlişkisi olmayan.

ilişkisizlik
* İlişkisiz olma durumu.

ilişme
* İlişmek işi.

ilişmek
* Hafifçe dokunmak, takılmak.
* Elini sürmek, dokunmak.
* Bir şeyin kenarına kısa bir süre için oturmak.
* Karışmak, rahat vermemek, müdahale etmek.
* Değinmek, sözünü etmek.
* Şaka etmek.

iliştirilme
* İliştirilmek işi.

iliştirilmek
* İliştirmek işi yapılmak; eğreti takılmak, hafifçe tutturulmak.

iliştirme
* İliştirmek işi.

iliştirmek
* İlişmesini sağlamak; bağlamak, tutturmak; eğreti takmak, hafifçe tutturmak.

ilk
* Zaman, sıra, yer ve önem bakımından ötekilerden önce gelen, son karşıtı.
* Herhangi bir şeyin en önde olanı, önce geleni.
* Birinci olarak, en başta.

ilk adım
* Başlangıç.

ilk ağızda
* Önce, öncelikle, ilk iş olarak, her şeyden önce.

İlk Çağ
* En eski zamanlardan başlayarak milâdî 476, Batı Roma İmparatorluğunun çöküş yılına kadar süren çağ.

ilk dördün
* Ayın, yeni ay evresinden bir hafta sonra yarım daire biçiminde göründüğü evre.

ilk elden
* Baştan başlayarak; dolaysız, aracısız.

ilk gösteri
* Sahneye konulan oyunun ilk temsili, prömiyer.

ilk göz ağrısı
* ilk doğan evlât.
* ilk sevilen, âşık olunan kimse.

ilk kânun
* Aralık.

ilk önce
* Önce, en önce, en başta.

ilk örnek

* Kök tip.

ilk plânda
* önce, en önde.
* başlangıçta.

ilk sezi
* Bir konuda edinilen ilk ve yalın bilgi.

ilk teşrin
* Ekim.

ilk ve son
* Tek, yegâne.

ilk yardım
* Tedavisi gereken kimselerin ilk bakımlarında uygulanan basit tedavi.
* Tehlikeli ve anî durumlarda uygulanan ilk ve ivedi tedavi işlemi.
* Bu işlemin uygulandığı yer.

ilk yardım hastahanesi
* Anîden rahatsızlananlar veya kazada yaralananlara ilk tıbbî müdahelenin yapılabileceği nitelikte donatılan hastahane.

ilk yarı
* Futbol, basketbol vb. karşılaşmalarda iki devreden ilki.

ilkah
* Dölleme, döllenme.
* Aşılama.

ilkah etmek
* döllemek.
* aşılamak.

ilkbahar
* (kuzey yarım küre için) Mart, nisan ve mayıs aylarını içine alan zaman aralığı. Gök biliminde 21 Mart ile 22 Haziran arası, ilkyaz, bahar.

ilke
* Temel düşünce, temel inanç, umde, unsur, prensip.
* Temel bilgi.
* Başka şeylerin kendisinden türediği ilk madde, öge, unsur.
* Her türlü tartışmanın dışında sayılan öncül, mebde, prensip.
* Davranış kuralı.

ilkeci
* İlkelerine bağlı (kimse).

ilkecilik
* İlkeci olma durumu.

ilkel
* İlk durumunda kalmış olan, gelişmesinin başında bulunan, iptidaî, primitif.
* Zaman bakımından en eski olan, iptidaî, primitif.
* (sanatta) Yalın bir nitelik gösteren, yapmacıksız olan, primitif.
* Özellikle XIV-XV. yüzyıllarda İtalyan ressamlarına, Orta Çağ sonlarında Avrupa ressamlarına verilen ad.
* Eğitimsiz, kültürsüz, görgüsüz.

ilkel memeliler
* Bazı sınıflandırmalara göre memeliler sınıfının tek delikliler ile soyu tükenmiş olan bazı ilkel yapılı memelileri içine alan bir alt sınıfı.

ilkel toplum
* Yazılı kültürü bulunmayan, sanayileşmemiş, şehirleşmemiş tarım toplumu.

ilkelce
* İlkel (bir biçimde).

ilkelciler
* İlkelcilik yanlısı olan sanatçılar.

ilkelcilik
* Avrupa sanatının çağımıza kadar geçirdiği gelişmelerden habersiz görünen, ilkel ulusların sağlam, kaba, saf, yalın biçimli sanatını benimseyen görüş, primitivizm.
* İlkellik özlemini ileri süren düşünce akımlarının genel adı, primitivizm.

ilkeleşme
* İlkeleşmek işi.

ilkeleşmek
* İlke durumuna gelmek.

ilkelleşme
* İlkelleşmek işi.

ilkelleşmek
* İlkel bir durum almak veya ilkel bir duruma gelmek.

ilkelleştirme
* İlkelleştirmek işi veya durumu.

ilkelleştirmek
* İlkel duruma getirmek.

ilkellik
* İlkel olma durumu, iptidaîlik.

ilkesel
* İlke ile ilgili.

ilkgüz
* Eylül ayı.

ilkin
* Başta, başlangıçta, önce, iptida.

ilkokul
* Zorunlu öğrenim çağındaki kız ve erkek çocuklarının temel eğitim ve öğretimini sağlamak için devletçe açılan veya açılmasına izin verilen beş yıllık okul.

ilköğrenim
* İlköğretim.

ilköğretim
* Birkaç öğretim basamağından oluşan örgün eğitim sisteminin, okuma yazmayı, aritmetiği, iyi bir yurttaş olmak için gerekli temel bilgi ve becerileri kazandıran sekiz yıllık ilk basamağı.

ilkten
* İlk önce.

ilkyaz
* İlkbahar, bahar.

illâ
* İlle.

illâki
* İlle.

illâllah
* Usanç ve bezginlik anlatır.

illâllah demek
* usanmak, bıkmak, bezmek.

illâllah etmek
* usanmak, bıkmak.

ille
* Ne olursa olsun, hangi şartta olursa olsun, her hâlde.
* Hele, özellikle.
* Yoksa, olmazsa.

ille velâkin
* Gel gelelim, bununla birlikte.

illegal
* Yasa dışı, yasaya aykırı.

illet
* Hastalık.
* Hastalık derecesine varan alışkanlık.
* Bozukluk.
* Kızdıran, sinirlendiren şey veya kimse.
* Sebep.

illet etmek
* sinirlendirmek, kızdırmak.
* sakatlamak.

illet olmak
* çok sinirlenmek, çok kızmak.

illetine uğramak
* hastalık derecesinde düşkün veya tutkun olmak.

illetli
* Hastalığı olan.
* İkide bir aksaklık gösteren.

illî
* Nedensel.

illiyet
* Nedensellik.

illüstrasyon
* Resimlerle süsleme.
* Kitap içindeki bir yazıyı açıklayan veya süsleyen resim.

illüzyon
* Yanılsama.

illüzyonist
* Göz bağcı.

illüzyonizm
* Göz bağcılık.

ilme
* İlmek (II) işi.

ilmek
* İlmik.

ilmek
* Hafif bir düğüm yaparak bağlamak.
* Halı dokurken düğümleri bağlamak.
* Değmek, dokunmak.

ilmekleme
* İlmeklemek işi.

ilmeklemek
* İlmek durumuna getirmek.

ilmî
* Bilimsel.

ilmî ahlâk
* Töre bilimi.

ilmiahlâk
* Bkz. ahlâk bilimi, etik.

ilmihâl
* Din kurallarını öğrenmek için yazılmış kitap.

ilmik
* Çözülmesi kolay düğüm, eğreti düğüm.

ilmik atmak
* ilmik yapmak.

ilmikleme
* İlmiklemek işi.

ilmiklemek
* Eğreti düğümle bağlamak.

ilmiklenme
* İlmiklenmek işi.

ilmiklenmek
* İlmikle tutturulmak.

ilmikli
* Kolay çözülür biçimde düğümlenmiş.
* Herhangi bir sayıda düğümü, ilmiği olan.

ilmiksiz
* Kolay çözülemeyen biçimde düğümlenmiş.
* İlmiği olmayan.

ilminden anlamak
* bir işin, aracın veya konunun uzmanı olmak.

ilmini almak
* bir işin özelliklerini, işleyişini, en ince ayrıntılarına kadar iyice öğrenmek.

ilmiye
* Din işleriyle uğraşan hocalar sınıfı.
* Din işleriyle uğraşanların mesleği.

ilmühaber
* Birinin yer, hâl, medenî durumu vb.ni gösteren resmî belge, hâl kâğıdı.
* Bir şeyin teslim alındığını gösteren belge, alındı kâğıdı.

ilsizleşmek
* Yurtsuz, vatansız kalmak.

iltibas
* Birbirine çok benzeyen iki şeyin karışması, andırışma.

iltibasa yol açmak
* karışıklığa sebep olmak.

iltica
* Güvenilir bir yere sığınma, sığınma.

iltica etmek
* sığınmak.

iltica hakkı
* Bkz. sığınma hakkı.

iltifat
* Yüzünü çevirerek bakma.
* Birine güler yüz gösterme, hatırını sorma, tatlı davranma, ilgilenme.
* İlgi gösterme, rağbet etme.
* Söz söylerken, daha çok etki sağlamak için beklenmedik bir anda sözü, konu ile çok yakından ilgili birine veya bir şeye yöneltme.

iltifat etmek
* ilgilenmek, saygı göstermek.
* beğenmek, rağbet etmek.

iltifatlı
* Yüze gülen, gönül alan.

iltihabî
* İltihapla ilgili, yangılı.
* İltihabı olan, yangılı, iltihaplı.

iltihak
* Katılma.

iltihak etmek
* katılmak.

iltihap
* Vücudun mikroplara karşı koymak için herhangi bir yerine fazla kan hücumu ile orada şişkinlik, kırmızılık, ısı ve ağrı ile beliren irin toplaması, yangı.

iltihaplanma
* İltihaplanmak işi, yangılanma.

iltihaplanmak
* Bir doku veya bir organda iltihap toplamak, yangılanmak.

iltihaplı
* İltihabı olan, yangılı.

iltihapsız
* İltihabı olmayan, yangısız.

iltimas
* Haksız yere, yasa ve kurallara uymaksızın kayırma, arka çıkma.
* Birine herhangi bir konuda öncelik ve ayrıcalık tanıma.

iltimas etmek (veya geçmek)
* kayırmak; korumak.

iltimasçı
* Kayırıcı, arka.

iltimasçılık
* Kayırma işi, kayırıcılık veya kayırmacılık.

iltiması olmak
* arkası, kayırıcısı olmak.

iltimaslı
* Kayırılan (kimse) veya kayırılarak yapılan (iş).

iltisak
* Kavuşma, bitişme, birleşme ile ilgili olan.
* Bitişken (dil).

iltisakî
* İltisak olma durumu.

iltisakî diller
* Bitişken diller.

iltizam
* Kayırma, bir tarafı tutma.
* Gerekli bulma.
* Kesenek.

iltizam etmek
* keseneğe almak.

iltizamcı
* Kesenekçi, mültezim.

iltizamî
* İsteyerek, bilerek yapılan.

ilzam
* Cevap veremez duruma getirme, susturma.

ilzam etmek
* susturmak.

im
* İşaret.
* Alâmet.

-im
* Bkz. -m (I).

-im
* Bkz. -m (II).

-im
* Bkz. -m (III).

im bilimi
* Gösterge bilimi.

ima
* Dolaylı olarak anlatma, üstü kapalı olarak belirtme, işaretleme, anıştırma, ihsas.
* Açıkça belirtilmeyen, dolaylı olarak anlatılan şey.

ima etmek
* dolaylı anlatmak, anıştırmak, ihsas etmek.

imaj
* İmge.

imal
* Ham maddeyi işleyip mal üretme.
* Yapım.

imal etmek
* ham maddeyi işleyerek bir mal üretmek.

imalât
* Ham madde işlenerek yapılan her türlü mal.
* İşlenerek yapılan üretim.

imalât resmi
* Baskılı devre levhasının delikler, yarıklar, profiller desenler ve onların yerleri ile son durumları gibi bazı özelliklerini belirten bir resim.

imalâtçı
* Ham madde işleyerek mal üreten kimse veya kuruluş.

imalâtçılık
* İmalâtçının işi veya mesleği.

imalâthane
* Ham maddelerin işlenerek, mal olarak piyasaya sürülecek duruma getirildiği iş yeri, yapım evi.

imale
* Bir tarafa yatırma, eğme.
* Kısa okunması gereken heceyi ölçüye uydurmak için uzun okuma.

imale etmek
* eğmek, çevirmek.

imale yapmak
* kısa heceyi uzun okumak.

imalı
* Üstü kapalı, örtülü (söz veya davranış).

imam
* Cemaate namaz kıldıran kimse.
* Müslümanlıkta mezhep kuran kimse.
* Hz. Muhammed'den sonra onun vekilliği görevini üzerine alan halifelere verilen unvan.
* Bazı küçük İslâm devletlerinde devlet başkanı.

* En önde bulunan, önder.

imam evi
* Kadınlara özgü ceza evi.

imam kayığı
* Tabut.

imam nikâhı
* İslâm dinî kurallarına göre kıyılan dinî nikâh.

imam nikâhlı
* İmam nikâhı olan.

imam osurursa, cemaat sıçar
* yöneticilerin kötü bir iş yapmaları, onların buyruğundakilerin daha kötü bir iş yapmalarına yol açar.

imam suyu
* Rakı.

imambayıldı
* Bir çeşit zeytinyağlı patlıcan yemeği.

imame
* Tespihlerin baş tarafına geçirilen uzunca parça.

imamet
* İmamlık.

imamlık
* İmam olma durumu.
* İmamın görevi.

iman
* Dinin ortaya koyduğu doğmalara inanma, din inancı, kutsal inanç, inanç, itikat.
* İslâm dinine inanma.
* Güçlü inanç, inan.

iman etmek
* Tanrı'ya, dine inanmak.
* güçlü bir inanç duymak.

iman getirmek
* gönül rızasıyla Müslümanlığı kabul etmek.
* yürekten inanmak.

iman sahibi
* İnanmış, iman etmiş kimse.

iman tahtası
* Göğüs kemiği.

imana gelmek
* Müslümanlığı kabul etmek.
* en sonunda doğruyu söylemek.
* sonradan bir şeyi kabul edip uymak.

imana getirmek
* Müslümanlığı kabul ettirmek.
* istenilen biçimde davranmayı zorla kabul ettirmek.

imanı gevremek (kısa söyleyişle)

* çok yorulmak veya sıkıntı çekmek.

imanı yok (kısa söyleyişle)
* acımasız, insafsız.
* kahrolası!.

imanım (kısa söyleyişle)
* "kardeş, arkadaş!" anlamında bir sesleniş.

imanına kadar (kısa söyleyişle)
* ağzına kadar, son kertesine kadar, tıka basa, alabildiğince.

imaniye
* İnancılık, fideizm.

imanlı
* İmanı olan, inançlı, mutekit.
* İnsaflı, vicdanlı.

imansız
* İmanı olmayan, inançsız, inansız.
* İnsafsız, acımasız.

imansız gitmek
* Tanrı'ya inanmadan ölmek.

imansız peynir
* Yağı alınmış süt, peynir veya yoğurt.

imansızlık
* İmansız olma durumu, inançsızlık, inansızlık.

imar
* Bayındırlık.
* Bayındır duruma getirme, geliştirme.

imar etmek
* bayındır durumuna getirmek, bayındırlaştırmak, geliştirmek.

imaret
* İmarethane.

imarethane
* Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulmuş hayır kurumu.

imbat
* Yazın, gündüz denizden karaya doğru esen mevsim rüzgârı, deniz yeli.

imbik
* Damıtmaya yarayan, damıtma işinde kullanılan araç, damıtıcı.

imbikten çekmek
* damıtmak.

imbisat
* Yayılma, genişleme.

imbisat etmek
* yayılmak, genişlemek.

imdada (veya imdadına) koşmak (veya yetişmek)
* çok zor ve tehlikeli bir anda yardım etmek.

imdat

* Tehlikede olana yapılan yardım.
* Yetişin! Kurtarın.

imdat etmek

* tehlikede olan birine yardım etmek.

imdat ummak

* yardım beklemek.

imdatçı

* Yardım işinde görevlendirilmiş insan.
* İmdada gelen, yardıma koşan.

imdi

* "Buna göre", "şu hâlde", "artık", "şimdi" sözleri gibi, başına getirildiği cümleyi önceki cümlenin bir sonucu durumuna sokar.

imece

* Kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi.
* Birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi.

imek

* Bkz. ek fiil.

imge

* Zihinde tasarlanan ve gerçekleşmesi özlenen şey, düş, hayal, hülya.
* Duyu organlarının dıştan algılandığı bir nesnenin bilince yansıyan benzeri, hayal, imaj.
* Duyularla alınan bir uyaran söz konusu olmaksızın bilinçte beliren nesne ve olaylar, hayal, imaj.

imgeci

* İmgeyi öne alan, imgeye önem veren (kimse, düşünce vb.).

imgelem

* Geçmiş yaşantılara özgü öğelerle şimdiki yaşantı arasında bağ kurma gücü, muhayyile.
* Bir nesneyi, o nesne (karşımızda) olmaksızın tasarımlama yetisi, muhayyile.

imgeleme

* İmgelemek işi, tahayyül.

imgelemek

* Bir şeyin imgesini zihinde canlandırmak, tahayyül etmek.

imgelenme

* İmgelenmek işi.

imgelenmek

* İmgelemek işine konu olmak.

imgeli

* İmgeye dayanan, imgesi olan.

imgesel

* İmge ile ilgili, hayalî.

imha

* Ortadan kaldırma, yok etme.

imha ateşi

* Bir savaşta düşman ordusunu yok etmek amacıyla karadan, havadan ve denizden açılan ateş.

imha etmek
* ortadan kaldırmak, yok etmek.

imiğine sarılmak
* (bir iş için) birini çok sıkıştırmak.

imik
* Boğaz, gırtlak.

imitasyon
* Taklit, taklit etme.

imkân
* Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak.

imkân vermek
* uygun şart veya durum sağlamak.

imkânı yok
* olanaksız, olamaz.

imkânsız
* İmkânı olmayan, olma veya gerçekleşme durumu bulunmayan.

imkânsızlaşma
* İmkânsızlaşmak işi.

imkânsızlaşmak
* İmkânsız duruma gelmek, olanaksızlaşmak.

imkânsızlık
* İmkânsız olma durumu, olanaksızlık.

imlâ
* Yazım.
* Doldurma, doldurulma.

imlâ etmek
* birine söyleyip yazdırmak.
* doldurmak.

imlâ yanlışı
* Yazıda yapılan yanlış, yazım yanlışı.

imlâya gelmemek
* (bir şey veya düşünce) düzenlenemeyecek kadar karışık olmak, yönteme uyamayacak bir durumda olmak.

imleç
* Fiziksel bir olayı kendiliğinden tespit edip çizen araç, kaydedici.

imleme
* İmlemek işi, ima.

imlemek
* İm koymak, imle göstermek.
* Dolayısıyla anlatmak, ima etmek.

immoral
* Töretanımaz.

immoralizm
* Töretanımazlık.

immünoloji
* Bağışıklık bilimi.

imparator
* Bir imparatorluğu yöneten kimse, ilhan.

imparator otu
* Maydanozgillerden, baharlı ve yakıcı olan kökü hekimlikte kullanılan bir ot (Peucedaum imperatoria).

imparatoriçe
* İmparator karısı.
* İmparatorluğu yöneten kadın.

imparatoriçelik
* İmparatoriçe olma durumu veya unvanı.

imparatorluk
* İmparator olma durumu veya unvanı, ilhanlık.
* Kendi topraklarında oturan çeşitli milletleri egemenliği altında toplayan devlet biçimi.

imrahor
* Padişah ahırlarına ve onlarla ilgili gereçlere bakmakla görevli kimse.

imren
* Görülen bir şeyi veya benzerini edinme isteği, gıpta.

imrence
* Herkesçe imrenilen şey veya kimse.

imrendirme
* İmrendirmek işi.

imrendirmek
* İmrenmesine yol açmak.

imrenilme
* İmrenilmek işi.

imrenilmek
* İmrenmek işi yapılmak.

imreniş
* İmrenmek işi veya biçimi.

imrenme
* İmrenmek işi, gıpta.

imrenmek
* Beğenilen, hoşlanılan bir şeyi edinme veya bir yiyeceği yeme isteğini duymak.
* Beğenilen bir kişi veya şeye benzemeyi istemek, gıpta etmek.

imrenti
* İmrenme, gıpta.

imroz
* Vücudu beyaz, baş ve ayaklarda siyah lekeler bulunan, küçük cüsseli, uzun ve ince kuyruklu, kaba karışık ve uzun yapağılı, Gökçeada ve kısmen Çanakkale ilinde yetiştirilen bir koyun türü.

imsak

* Bir şeyden el çekerek nefsine hâkim olma, perhiz.
* (ramazanda) Oruca başlama zamanı.
* Cimrilik.

imsak etmek
* bir şeyden el çekerek nefsine hâkim olmak.

imsak vakti
* Orucun başlama saati veya zamanı.

imsakiye
* Ramazanda imsak zamanını yerel saate göre gösteren çizelge.

imsakli
* Cimri.

-imtırak
* Bkz. -mtırak.

imtihan
* Sınav.
* Direnme, dayanışma, güç gerektiren, sonuçta bir deney kazandıran zor durum.

imtihan etmek
* bilgi derecesini ölçmek.
* denemek, sınamak.

imtihan olmak
* bilgisi ölçülmek.
* denenmek, sınanmak.

imtihan vermek
* sınanmak; tehlikeli ve zor bir durumdan zarar görmeden iyi bir sonuca ulaşmak.

imtihana çekmek
* bilgisini ölçmek.
* denemek, sınamak.

imtina
* Kaçınma, sakınma, çekinme.

imtina etmek
* bir şeyi yapmaktan kaçınmak, çekinmek.

imtisal
* Bir örneğe göre davranma, uyma, benzemeye çalışma.
* Alınan buyruğa bütünüyle uyma.

imtisal etmek
* uymak, benzemeye çalışmak.

imtisas
* Emme, emerek çekme soğurma.

imtiyaz
* Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık.
* Fabrika kurmak, maden işletmek vb.için bir kişi veya kuruluşa devlet tarafından verilen özel izin.
* Gedik.

imtiyazlı
* Ayrıcalığı olan, ayrıcalık tanınan, ayrıcalıklı.

imtiyazsız
* Ayrıcalığı olmayan, ayrıcalık tanınmayan, ayrıcalıksız.

imtizaç
* Karışabilme.
* Birbirini tutma, uyum sağlama, uygunluk.
* İyi geçinme, uyuşma.
* Kaynaşma.

imtizaç etmek
* bağdaşmak, uyuşmak.

imtizaçsız
* Uyumsuz.

imza
* Bir kimsenin, bir yazının altına bu yazıyı yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde yazdığı ad veya işaret.
* İmzalamak işi.
* Herhangi bir dalda ün yapmış yazar, sanatçı.

imza atmak (veya bir şeyi) imza etmek
* imzalamak.

imza günü
* Yazarların satışa çıkan eserlerini hatıra olarak imzaladıkları gün.

imza kâğıdı
* İş yerlerinde çalışanların giriş ve çıkışlarının denetlenmesi amacı ile üzerine imzalarını attıkları kâğıt.

imza sahibi
* Bir yere imza atan kimse.
* Bazı sanat ve meslek kollarında sağlam bir yeri olan, değerini her zaman kabul ettirmiş kimse.
* Gazete, dergi gibi yayımlarda, adını kullanarak yazı yazan kimse.

imza sirküleri
* İmza örneğinin bulunduğu imza.

imza toplamak
* bir dilekçeyi veya öneriyi, destekleyenlere imzalatmak.

imza töreni
* Antlaşma veya sözleşmelerde ilgili tarafların belgelere imza atması ve birbirlerini kutlaması.

imza vermek
* imza atmak.

imzalama
* İmzalamak işi.

imzalamak
* Bir yazı veya belgeye imzasını yazmak, imza atmak.
* İmza veya işaretle eserin yazarı veya yaratıcısı olduğunu belirtmek.
* Bir kimseye, hatıra olarak sunulan esere imza atmak.

imzalanış
* İmzalanmak işi veya biçimi.

imzalanma
* İmzalanmak işi.

imzalanmak

* İmzalanmak işi yapılmak.

imzalatma
* İmzalatmak işi.

imzalatmak
* İmza attırmak.

imzalayış
* İmzalamak işi veya biçimi.

imzalı
* İmza edilmiş.
* (yazı, eser için) Yazarı belirtilmiş.

imzasız
* İmza edilmemiş.
* Yazan belirtilmemiş.

imzayı basmak (veya çakmak)
* imzalamak, imza etmek.

in
* İndiyum'un kısaltması.

in
* Yaban hayvanlarının kendilerine yuva edindikleri kovuk.
* Mağara.

in
* İnsan.

-in
* Bkz. -ın / -in (I).

-in
* \343 -ın / -in (II).

in cin
* olumsuz fiillerle birlikte "hiç kimse, hiçbir canlı varlık" anlamına gelir.

in cin top oynamak (veya in cin yok)
* hiçbir canlı varlık bulunmamak.

in gibi
* dar ve karanlık (yer).

-in hali
* Bkz. tamlayan durumu.

in misin, cin misin
* genellikle masallarda "insan mısın, cin misin?" anlamında kullanılır.

inada binmek (veya bindirmek)
* Bkz. iş inada binmek.

inadı tutmak
* çok direnmek.

inadına
* Terslik olsun diye.
* Gereğinin, istenilenin tersine.

inak
* Dogma.

inakçı
* Dogmacı.

inakçılık
* Dogmacılık.

inaksal
* Dogmatik.

inal
* Kendisine inanılan kimse.

inam
* Emanet, vedia.

inan
* İnanmak işi.
* Bir kimse veya şeyin doğruluğunu, büyüklüğünü ve gücünü sarsılmaz bir duygu ile benimseme, iman, itikat.

inan olmaz
* güvenilmez.

inan olsun
* bana inan, inan ki.

inanca
* Güvence.

inancılık
* Temel gerçeklerin akılla kavranamayacağını, ancak inan yoluyla elde edilebileceğini savunan öğretilerin genel adı, imaniye, fideizm.

inanç
* Bir düşünceye gönülden bağlı bulunma.
* Tanrı'ya, bir dine inanma, iman, itikat.
* Birine duyulan güven, inanma duygusu.
* İnanılan şey, görüş, öğreti.

inançlı
* İnancı olan, imanlı, itikatlı, mutekit.

inançlılık
* İnançlı olma durumu.

inançsız
* İnancı olmayan, imansız, itikâtsız.

inançsızlık
* İnançsız olma durumu, imansızlık, itikatsızlık.

inandırıcı
* İnandıran, inandırma özelliği olan, mukni.

inandırıcılık
* İnandırıcı olma durumu.

inandırılma

* İnandırılmak işi.

inandırılmak
* İnanması sağlanmak.

inandırma
* İnandırmak işi.

inandırmak
* İnanmasını sağlamak.

inanılma
* İnanılmak işi.

inanılmak
* İnanmak işi yapılmak.

inanılmaz
* İnanılması çok güç veya imkânsız olan.
* Az rastlanan, olağanüstü.

inanırlık
* İnanılabilir bir şeyin niteliği.
* İnanma eğilimi.

inanış
* İnanma.
* İnanılan şey.

inanlı
* İnanı olan, bir şeye bütün varlığıyla inanmış bulunan, imanlı, mümin, mutekit.

inanma
* İnanmak işi.

inanmak
* Bir şeyi doğru olarak benimsemek.
* Birini doğru sözlü olarak bilmek, güvenmek.
* Bir şeyin varlığını, doğruluğunu kabul etmek.
* Sevecek, güvenecek ve bağlanacak en yüksek varlık olarak bilmek, iman etmek.
* Kanarak aldanmak.

inanmazlık
* İnanmaz olma durumu.

inansız
* İnanı olmayan, imansız.

inansızlık
* İnansız olma durumu, imansızlık.

inat
* Bir konuda direnme, ayak direme, diretme, direnim.
* Birine karşı çıkmak, karşı düşünce ileri sürme.
* İnatçı.

inat etmek
* direnmek, diretmek, ayak diremek.

inatçı
* Direngen, ayak direyici.

inatçılık
* İnatçı olma durumu, direngenlik.

inatlaşma
* İnatlaşmak işi, dayatışma.

inatlaşmak
* Karşılıklı inat etmek.
* İnat etmek.

inayet
* İyilik, kayra, atıfet, ihsan, lütuf.

inayet etmek (veya eylemek)
* iyilik ve yardım etmek, kayırmak, lütfetmek.

inayet ola
* "Allah versin" sözü gibi dilencileri savmak için kullanılır.

inayette bulunmak
* inayet etmek.

ince
* Kendi cinsinden olanlara göre, dar ve uzun olan, kalınlığı az olan, kalın karşıtı.
* Taneleri ufak, iri karşıtı.
* Küçük ayıntıları çok olan, aşırı özen gerektiren, kaba karşıtı.
* (sıvılar için) Akışkanlığı çok olan, yoğun ve koyu olmayan.
* Düşünce, duygu veya davranış bakımından insanın sevgi ve saygısını kazanan, zarif, kaba karşıtı.
* (ses için) Tiz, pes karşıtı.
* Hafif, gücü az.
* İyiden iyiye, eni konu ayrıntılı.

-ince
* Bkz. -ınca / -ince.

ince ağrı
* Verem.

ince ayrım
* En küçük ayrıntısına kadar inme, çalar, nüans.

ince bağırsak
* Sindirim borusunun mideden kalın bağırsağa kadar olan yiyeceklerin sindirilmesi görevini yapan bölümü.

ince donanma
* Hafif gemilerden kurulmuş donanma.

ince eleyip (veya eğirip) sık dokumak
* bir şeyi en küçük ayrıntılarına kadar araştırmak, gözden veya elden geçirmek.

ince gül yağı
* Su buharı dağıtmasıyla elde edilen soluk sarı renkli, gül kokulu bir sıvı.

ince hastalık
* Bkz. ince hastalık.

ince hastalık
* Akciğer veremi.

ince ince
* Belli belirsiz, pek belli etmeden, hafif hafif.

ince iş
* Nakış.
* Özenli ve hesaplı davranış.

ince kesim
* Kemikleri ince ve zayıf.

ince saz
* Türk müziğinde keman, ney, tambur, kemençe, ut, kanun, daire gibi çalgılardan ve okuyuculardan oluşan fasıl yapan topluluk.

ince ses
* Titreşim sayısı çok olan ses; tiz ses.

ince sıva
* Kaba sıva üzerine ince kum ve çimento karışımıyla yapılan düzgün sıva.

ince tutkal
* Uygun sıvılarla akıcılığı artırılmış sıvı tutkal.

ince ünlü
* Dilin ileriye sürülmesiyle ön damakta oluşan ünlü: e, i, ö, ü.

ince yağ
* Yakıt olarak veya yağlamada kullanılan akışkan nitelikteki mineral yağ.

ince yapılı
* Narin, nazik, zayıf.

ince zar
* Beyni, omur iliği saran zarların en altta olanı.

incecik
* Çok ince.
* İnce bir biçimde, ince olarak.

incecikten
* Belli belirsiz.

inceden
* İnce yapılı.

inceden inceye
* Ayrıntılara inerek, önem vererek, titizlikle, titizce.
* Hafif, belirsiz, tiz olmayan bir sesle.

inceleme
* İncelemek işi, tetkik.
* Bir bilim veya sanat konusunu her yönüyle geniş biçimde açıklayan eser veya yazılı tetkik.

incelemeci
* İnceleme yapan kimse.

incelemek
* Bir işi veya bir şeyi ele alıp özelliklerini, ayrıntılarını inceden inceye, özenle anlamaya, öğrenmeye çalışmak, tetkik etmek.

inceleniş
* İncelenmek işi veya biçimi.

incelenme
* İncelenmek işi.

incelenmek
* İncelemek işi yapılmak.

inceletiş
* İnceletmek işi veya biçimi.

inceletme
* İnceletmek işi.

inceletmek
* İncelemek işini başkasına yaptırmak, birinin incelemesini sağlamak.

inceleyici
* İnceleyen, araştırma yapan (kimse), müdekkik.
* Bir şeyin özelliklerini anlamak amacı taşıyan bakış.

incelik
* İnce olma durumu.
* İnce davranış gösterme, zarafet, nezaket.
* Bir işin herkesçe görülemeyen nitelikleri.
* Ayrıntı.

inceliş
* İncelmek işi veya biçimi.

incelme
* İncelmek işi.

incelmek
* İnce duruma gelmek.
* Davranışları incelik kazanmak, kibarlaşmak.
* Zayıflamak.
* (sıvı için) Koyu durumdan akışkan duruma gelmek, akışkanlığı artmak.

inceltici
* Boyaların yoğunluğunu azaltmak, sulandırmak amacıyla kullanılan kimyasal birleşimlerin genel adı, tiner.

inceltiş
* İnceltmek işi veya biçimi.

inceltme
* İnceltmek işi veya durumu.

inceltme işareti
* Düzeltme işareti.

inceltmek
* İnce duruma getirmek.

incerek
* Zayıfa yakın, incecik.

inci
* İstiridye gibi bazı kavkılı deniz hayvanlarının içersinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi.
* Yanlışlığı sebebiyle gülünç olan söz veya cümle.
* İncilerden oluşan takı.

-inci
* Bkz. -ncı / -nci.

inci balığı
* Sazangillerden, pullarından inci yapılan küçük bir balık (Alburnus alburnus).

inci çiçeği
* Zambakgillerden, temren biçimindeki yaprakları arasında ince bir sap üzerinde küçük çan biçiminde beyaz çiçekler açan bir süs bitkisi, müge (Convallaria).

inci gibi
* küçük, temiz, güzel ve düzgün.

inci saçmak
* birbirinden güzel sözler söylemek.

inci taşı
* Feldspat cinsinden, suyu az ve eridiği zaman inciye benzeyen taneleri olan yanardağ kaynaklı cam.

incik
* Bacağın, diz kapağından topuğa kadar olan bölümü.
* Bazı bölgelerde diz, ayak bileği, baldır veya kaval kemikleri de bu adla anılır.

incik boncuk
* Değersiz ufak tefek süs eşyası.

incik kemiği
* Diz kapağından topuğa kadar olan kemik.

İncil
* Hz. İsa'ya indirildiğine inanılan kutsal kitap.

incinme
* İncinmek işi.

incinmek
* Çarpma, sıkışma, burkulma gibi etkenlerle vücudun bir yeri ağrı verir duruma gelmek.
* Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kırılmak.

incir
* Dutgillerden, asıl yurdu Akdeniz kıyıları olan, yaprakları geniş dilimli bir ağaç (Ficus carica).
* Bu ağacın etli, tatlı yemişi.

incir çekirdeğini doldurmamak
* çok az veya çok önemsiz.

incir kuşu
* Kuyruksallayangillerden, en çok incir ve başka yemişlerle beslendiği için zararlı sayılan ve avlanılan küçük bir kuş (Anthus trivialis).

incirlik
* İncir yetiştirilen alan, incir bahçesi.
* İncir ağaçları çok olan yer.

incirsi meyve
* Gerçek bir meyve olmayan, yumurtalıklardan değil, çiçeklikten oluşan incire benzer meyve.

incitici
* İnciten, dokunaklı, gönül kırıcı (söz veya davranış).

incitilme
* İncitilmek işine konu olma veya incitmek işi yapılma.

incitilmek
* İncitmek işi yapılmak.

incitiş
* İncitmek işi veya biçimi.

incitme
* İncitmek işi.

incitmebeni
* Kanser.

incitmek
* İncitmesine yol açmak.
* Kötü söz veya davranışla birini kırmak, üzmek.

incizap
* Çekme, çekilme.
* Cazibeye tutulma, ilgi duyma.

inç
* Uzunluğu 2,540 cm olan İngiliz uzunluk ölçü birimi, parmak, pus.

-inç
* Bkz. -nç.

indeks
* Dizin.
* Bir gelişimi gösteren nicelikler veya değerler arasındaki ilişki.

indeterminist
* Belirlenmezci.

indeterminizm
* Belirlenmezcilik.

indî
* Herkesçe kabul edilebilecek bir temele bağlanamayıp yalnız bir kişinin kendi kanısına dayanan.

indifa
* (yanardağlarda) Püskürme.
* Kızamık, kızıl vb. hastalıklarda vücutta kırmızı lekeler görülme.
* Baş kaldırma, isyan etme, ayaklanma.

indifa etmek
* (yanardağ) püskürmek.

indifaî
* (yanardağ için) Püskürten.
* Döküntülü (hastalık).

indikatör
* Gösterge.

indinde
* (bir kimseye) Göre, yanında.

indirgeme
* İndirgemek işi, irca.

indirgemek
* Daha kolay ve yalın duruma getirmek.
* Bir maddenin oksijenini alarak oksit özelliğini yok etmek, irca etmek.
* Bir işlemi daha kısa veya daha yalın bir biçime sokmak, irca etmek.

indirgen
* Oksit durumundaki cisimlerin oksijenini alma veya daha düşük bir oksitleme derecesine indirme özelliği olan (madde).

indirgenebilir
* Daha düşük bir oksitleme derecesine indirilebilen.

indirgeniş
* İndirgenmek işi veya biçimi.

indirgenlik
* İndirgen olma durumu.

indirgenme
* İndirgenmek işi.

indirgenmek
* İndirgemek işi yapılmak.

indirgeyici
* İndirgemek işini yapan, yapabilecek özellikleri taşıyan (madde).

indirilme
* İndirilmek işi.

indirilmek
* İndirmek işi yapılmak.

indirim
* Fiyatta yapılan değer düşürümü, tenzilât, iskonto.

indirim yapmak
* fiyatta değer düşürümü yapmak, iskonto yapmak.

indirimli
* Fiyatında değer düşürümü yapılmış, tenzilâtlı, ıskontolu.

indirimli satışlar
* Yılın belirli aylarında, belli bir süre için, sanayi odalarının onayıyla yapılan değer düşürümlü satışlar.

indiriş
* İndirmek işi veya biçimi.

indirme
* İndirmek işi.
* İndirmek işi.

indirme-bindirme
* Trafikte minibüs, taksi vb. küçük araçlara yolcuların indikleri veya bindikleri durak.

indirmek
* Yüksekten, sarp ve kötü yerden veya yukarıdan aşağıya inmesini sağlamak.
* Bir taşıt veya binek hayvanından aşağıya almak.
* Azaltmak, düşürmek.
* Hızla vurmak.
* Kapamak.
* (yağmur, sis için) Birdenbire bastırmak.
* Kırmak, tahrip etmek.

indirtme
* İndirtmek işi.

indirtmek
* İndirmek işini yaptırmak.

indis
* Bir harf üzerine konulan işaret.
* Bir harf, benzer fakat yine de değişik biçimlerde iki veya daha çok kez kullanılmak istendiğinde, harfin üstüne veya altına eklenen ayırıcı işaret.
* Bir kökün derecesini göstermek için kök işaretinin kolları arasına konulan sayı.

individüalist
* Bireyci.

individüalizm
* Bireycilik.

indiyum
* Atom ağırlığı 114,8 olan, gümüş parlaklığında, kurşundan daha kolay ezilen yumuşak bir element. Kısaltması İn.

indükleç
* İndükleme akımı elde etmeye yarayan araç.

indükleme
* İndüklemek işi, endüksiyon.
* Tüme varım, endüksiyon.

indükleme akımı
* İndükleme yoluyla elde edilen elektrik akımı.

indükleme makinesi
* İndüklemeyle oluşan elektrik akımlarını üreten makine.

indüklemek
* Kapalı bir devreyi, şiddeti her an değişen bir manyetik alanın içine koyarak onun üzerinde bir elektrik akımı oluşturmak.

indüksiyon
* Bkz. İndükleme.

İnebolu kütüğü
* Karadeniz'de kereste taşımakta kullanılan bir tür küçük mavna.

ineç
* Tekne.

İnegöl köftesi
* İnegöl yöresine özgü bir tür köfte.

inek
* Dişi sığır.
* Aptal, bön.
* Çok çalışan öğrenci.
* İbne.

inek yağı
* İnek sütünden yapılan katı yağ.

inekçi
* Sütünü ve süt ürünlerini satmak için inek besleyen kimse.

inekçilik

* İnek besleme işi.

inekhane
* İneklerin barındığı yer.

inekleme
* İneklemek işi.

ineklemek
* Çok çalışmak, çok çalışarak öğrenmek, hafızlamak.

ineklik
* İnek ahırı.
* Bönlük.
* Aşırı çalışmaya rağmen anlayamama durumu.

inen
* Bkz. ilen.

ineze
* Bkz. eneze.

infak
* Nafaka verip bir kimsenin geçimini sağlama.

infaz
* (bir yargıyı) Yerine getirme, uygulama.
* Birine sözünü geçirme.

infaz etmek
* yargı kararını yerine getirmek, uygulamak.

infial
* Birine içerleme, gücenme, kızgınlık duyma.
* Herhangi bir şeyden etkilenme.
* Edilgi.

infial uyandırmak
* kızgınlığa yol açmak, öfke yaratmak.

infiale kapılmak
* kızgınlık, öfke duymak.

infilâk
* Güçlü bir biçimde patlama.

infilâk etmek
* patlamak.
* birdenbire şiddetle ortaya çıkmak.

infinitezimal
* Sonsuz küçük nicelikleri inceleyen (matematik kolu).

infirak
* Ayrılma.

infirat
* Topluluktan ayrı durma.

infiratçı
* Yalnızcı.

infiratçılık
* Yalnızcılık.

infisah
* Bozulma, yürürlükten çıkma.
* Dağılma.
* Kokuşma.

infisah etmek
* yürürlükten çıkmak; bozulmak.
* dağılmak.
* kokuşmak.

informatik
* Bilişim.

İngiliz
* İngiltere halkından olan kimse.
* İngiltere'ye veya İngiliz halkına özgü olan (şey).

İngiliz anahtarı
* Somunları gevşetmeye veya sıkıştırmaya yarayan ve çeneleri paralel olarak açılıp kapanan kıskaç.

İngiliz ipi
* Bkz. İngiliz sicimi.

İngiliz sicimi
* Çok sağlam, sık bükümlü sicim.

İngiliz sicimi (veya ipi) ile asılmak
* bir işi ustasına yaptırmak.

İngiliz siyaseti
* Soğuk kanlılık ve kurnazlıkla bir işi yapma veya yaptırma.

İngiliz tuzu
* İç sürdürücü olarak kullanılan magnezyum sülfatı.

İngilizce
* Hint-Avrupa dil ailesinden, İngiltere'de, biraz farklı biçimiyle A.B.D., Kanada, Avustralya ve İngiliz uygarlığını benimsemiş olan ülkelerde kullanılan dil.
* Bu dile özgü olan.

ingin
* Çevresine göre alçakta bulunan, münhat.
* Solunum, sindirim gibi aygıtların veya bazı organların içini örten ince zarın iltihaplanıp sıvı salması, dumağı, nevazil, zükâm, nezle.

inginlik
* İngin olma durumu.
* Güçten düşme, yaşlanma, inhitat.

inha
* Resmî bir göreve atama veya bir üst aşama için yazılan yazı.

inha etmek
* atamak için öneride bulunmak.

inhibitör
* Depolanan benzinlerde gazlaşmayı, yağlama yağlarındaki renk değişmesini, türbin yakıtlarında korozyonun istenmeyen etkilerini önlemek veya geciktirmek gibi amaçlar için kullanılan, petrol ürünlerinde doğal olarak bulunan veya çok küçük oranlarda sonradan katılan bir madde.

inhidam
* Çökme, yıkılma.

inhilâl
* Dağılma, bölünme, parçalanma.
* (görev) Açılma.
* Ayrışma, erime.

inhilâl etmek
* dağılmak.
* (görev) açılmak.

inhimak
* Bir şeye aşırı düşkünlük gösterme, kapılma.

inhina
* Eğrilme, bükülme.
* (birine) Baş eğme, yumuşaklık gösterme.

inhiraf
* Sapma, başka bir tarafa meyletme.

inhiraf etmek
* sapmak.

inhisar
* Tekel.
* Tek başına sahip olma.

inhisar etmek
* yalnız ...üzerine olmak, yalnız... için olmak, ...-den dışarı çıkmamak, bir şeyle sınırlanmak.
* verilmek, tanınmak.

inhisara almak (veya inhisarına almak)
* tekeline almak.

inhisarcı
* Tekelci.

inhisarcılık
* Tekelcilik.

inhisarında olmak
* tekelinde olmak.

inhitat
* Çökme, gerileme, alçalma.
* Güçten düşme, inginlik, yaşlanma.

inhitat etmek
* çökmek, gerilemek.

ini
* Kayın birader.

inik
* İnmiş, indirilmiş.

inik deniz
* Gelgit sırasında sular çekildiğinde denizin durumu.

inikâs
* (ışık için) Yansıma, yansı.
* (ses için) Yankılama, yankılanma, yankı.
* (piyasada) Tepki veya etki.

inikâs etmek
* yansımak.
* yankılanmak.

inikat
* Toplanma, birleşim.
* Anlaşma, kararlaştırma.

inildeme
* İnildemek işi.

inildemek
* İnlemek.

inildetme
* İnildetmek işi.

inildetmek
* İnlemesine sebep olmak.

inildeyiş
* İnildeme işi.

inileme
* İnilemek işi.

inilemek
* İnlemek.

inilme
* İnilmek işi.

inilmek
* İnmek işi yapılmak.

inilti
* İnleme sesi.

iniltili
* İnleme sesiyle yüklü, inlemeli.

inim inim
* Sürekli olarak inlemeyi anlatır.

inim inim inlemek
* sürekli olarak inlemek.
* çok sıkıntıda olmak.

inim inim inletmek
* birini büyük sıkıntıya sokmak.

inisiyatif
* Öncecilik, üstünlük.
* Gerekli kararları almayı bilen kişinin niteliği.

inisiyatifi ele almak (veya geçirmek)
* önceliğe, üstünlüğe sahip olmak.

inisiyatifini kullanmak
* gerekli kararları öncelikle almak.

inisyal
* İlk satırın ilk harfinin büyük puntoda ve süslü yazılarla dizilme işlemi.

iniş
* İnmek işi veya biçimi.
* Yukarıdan aşağıya gittikçe alçalan eğimli yer, yokuş karşıtı.
* Gerileyiş, çöküş.
* Araçlı jimnastikte, atlayarak veya hızlanarak araçtan ayrılma durumu.

iniş aşağı
* İnişte aşağıya doğru.

iniş çıkış
* Engebeli olan.

iniş yokuş
* Hem inişi hem çıkışı olan.

inişli
* İnişi olan, bayır aşağı.

inişli çıkışlı
* Hem inişi hem çıkışı olan (yol).

inişli yokuşlu
* İnişli çıkışlı.

inkâr
* Yaptığını, söylediğini, tanık olduğunu saklama, gizleme, yadsıma.

inkâr etmek (veya inkârdan gelmek)
* yaptığı bir işi, söylediği sözü veya tanık olduğu bir şeyi yapmadığını, bilmediğini, görmediğini söylemek, yaptığını saklamak, yadsımak.

inkârcı
* İnkâr eden kimse.

inkârcılık
* İnkârcı olma durumu.

inkıbaz
* Toplanma, büzülme.
* Sıkıntı, keder.
* Peklik, kabızlık.

inkıbazlık
* İnkibaz olma durumu.

inkılâp
* Bir durumdan başka bir duruma geçiş, dönüşüm.

inkılâp etmek
* (bir durumdan başka bir duruma) dönüşmek.

inkılâpçı
* İnkılâp yanlısı veya inkılâp yapan (kimse).

inkılâpçılık

* İnkılâpçı olma durumu.

inkıraz
* Batma, dağılma, çöküş, yok olma, son bulma.

inkıraz bulmak
* batmak, çökmek, dağılmak, yok olmak, son bulmak.

inkıraza uğramak
* batmak, dağılmak, çökmek, yok olmak.

inkısam
* Bölünme, taksim edilme.
* Parçalanma.

inkıta
* Kesilme, kesinti.

inkıtaa uğramak
* kesilmek.

inkıyat
* Boyun eğme, uyma.

inkıyat etmek
* boyun eğmek.

inkisar
* Kırılma.
* Gücenme, gönlü kırılma.
* İlenme, ilenç.

inkisar etmek (veya inkisarda bulunmak)
* ilenmek.

inkisarı tutmak
* ilenci gerçekleşmek.

inkisarıhayal
* Beklediğini, umduğunu bulamamaktan doğan düş kırıklığı, hayal kırıklığı.

inkişaf
* Gelişme, gelişim.
* Açığa çıkma.
* Açınım.

inkişaf etmek
* gelişmek.

inkişaf ettirmek
* geliştirmek.

inleme
* İnlemek işi.

inlemek
* Acı, üzüntü belirten kesik sesler çıkarmak.
* Gür, uğultulu, yankılı ses çıkarmak.

inletme
* İnletmek işi.

inletmek

* İnlemesine yol açmak.
* Çok eziyet vermek, eziyet çektirmek.

inleyiş

* İnlemek işi veya biçimi.

inme

* İnmek işi.
* Vücudun bir bölümünde hareket ve hissetmenin kalkması, felç, nüzul.

inme inmek

* (vücudun bir yerinde) hareket ve hissetme kalmamak, felç gelmek.

inmek

* Yukarıdan aşağıya doğru gelmek, çıkmak karşıtı.
* Bir taşıt veya binek hayvanından yere basmak.
* Dağ, tepe gibi yüksek bir yerden gelmek.
* (bir yerden başka bir yere) Gitmek, varmak.
* Konaklamak.
* Alçalıp eski durumuna dönmek.
* Fiyatı düşürmek.
* Değeri düşmek.
* Vurmak.
* Yıkılmak.
* İnme gelmek.
* Bir yeri kaplamak, basmak veya bir yerden akmak, kaymak.
* Uzamak, ulaşmak.
* Ağmak.
* Sayısı azalmak.

inmeli

* Bir tarafinda inme bulunan, meflûç.

inorganik

* Cansız olan.
* Organik olmayan, anorganik.
* Hücrelerin cansız bölümleri.
* Organlardaki bozukluktan ileri gelmeyen hastalık.

inorganik kimya

* Canlıların dışında, yer kabuğunu oluşturan, bütün kimyasal maddeleri inceleyen kimya dalı.

insaf

* Merhamete, vicdana veya mantığa dayanan adalet.
* "Acı, düşün" anlamında kullanılır.

insaf etmek

* acımak, hakkını tanımak.

insafa gelmek

* acımasız ve haksız tutumdan vazgeçmek.

insafına kalmış

* (bir şeyin) bir kimsenin doğruluğuna, adaletine ve isteğine bağlı olduğunu belirtir.

insaflı

* İnsafı olan, acıyarak, hakkını vererek davranan, vicdanlı, imanlı.

insaflılık

* İnsaflı olma durumu.

insafsız
* İnsafı olmayan, vicdansız, imansız.

insafsızca
* İnsafsız bir biçimde, gaddarca.

insafsızlık
* İnsafsız olma durumu, insafsızca davranma, vicdansızlık.

insafsızlık etmek
* acımamak, insafsızca, vicdansızca davranmak.

insan
* Memelilerden, iki eli olan, iki ayak üzerinde dolaşan, sözle anlaşan, akıl ve düşünme yeteneği olan en gelişmiş canlı.
* Bu türden olan canlı.
* Huy ve ahlâk yönünden üstün nitelikli (kimse).
* Belirsiz zamir gibi de kullanılır.

insan ayağı değmemiş (veya basmamış)
* içine insan girmemiş, içinde insan olmayan.

insan biçimcilik
* İnsanın niteliklerinin başka bir varlığa, özellikle Tanrı'ya aktarılması, antropomorfizm.

insan bilimci
* Antropolog.

insan bilimi
* Antropoloji.

insan bilimsel
* Antropolojik.

insan coğrafyası
* Beşerî coğrafya.

insan eli değmemiş (veya dokunmamış)
* bakımsız kalmış yer.

insan eti yemek
* birini çekiştirmek.

insan evlâdı
* İyi insan, iyi kimse.

insan gibi
* insanlara yaraşır biçimde.

insan gönlünün artığını söyler
* insanlar şaka yaparken içlerinden geçeni yansıtırlar.

insan hâli
* Olabilir, hoş karşılamak gerekir.

insan içine çıkmak
* toplum içine karışmak, başkalarıyla ilişki kurmak.

insan konuşa konuşa, hayvan koklaşa koklaşa
* insanlar konuşarak birbirlerini daha iyi anlarlar.

insan kurusu

* Çok zayıf.

insan kuş misali
* uzakça bir yere gidildiğinde söylenir.

insan müsveddesi
* Bir insanda bulunması gerekli niteliklerden yoksun olan.

insan sarrafı
* Bkz. adam sarrafı.

insanbaşlı
* İnsan kafalı, androsefal.

insanca
* İnsana yakışır biçimde, insanî.
* İnsan bakımından.

insancı
* İnsancıl.

insancıl
* İnsan seven.
* İnsanla ilgili.
* İnsana değer veren.
* İnsancılık yanlısı olan, hümanist.

insancılık
* Eski Yunan ve Lâtin kültürünü en yüksek kültür örneği olarak alan ve Orta Çağın skolâstik düşünüşüne karşı XIV.yüzyılda doğan felsefe, bilim ve sanat görüşü, hümanizm, humanizma.
* İnsanlık sevgisini, insan ululuğunu en yüce amaç ve olgunluk sayan öğreti, hümanizm, humanizma.

insancıllaşma
* İnsancıllaşmak işi.

insancıllaşmak
* İnsancıl duruma gelmek.

insangiller
* Fosil hâlinde yaşayan insanı kapsayan familya.

insanımsılar
* İnsana benzer yaratıklar, insansılar, antropoitler.

insanın adı çıkacağına canı çıksın
* haklı veya haksız yere adı bir defalık kötüye çıktı mı, ondan sonra yaptıkları hep o gözle değerlendirilir.

insanî
* İnsana, insanlığa yakışan, insanca.

insaniçincilik
* İnsanı evrenin merkezi sayan, bütün öbür yaratıkların insan için yaratılmış olduklarını söyleyen dinî nitelikli öğreti, antroposantrizm.

insaniyet
* İnsanlık.

insaniyet namına
* insanlığa yakışır duygulara uyarak.

insaniyetli
* İnsanlığı olan, insan, mürüvvetli.

insaniyetsiz
* İnsanlığı olmayan, mürüvvetsiz.

insaniyetsizlik
* İnsaniyetsiz olma durumu.

insanlaşma
* İnsanları maymunlardan ayıran evrim süreçlerinin hepsi.

insanlaşmak
* İnsanca davranma özelliği kazanmak, insana yaraşır biçimde davranmak.

insanlık
* Bütün insanları içine alan varlık.
* İnsanı insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin hepsi.
* İnsanın değerini, saygınlığını veren öz, insana yaraşır yaşama ve düşünme ilkesi.
* İnsanı sevme, insan sevgisi, insancıl olma.

insanlık etmek
* insana yaraşır biçimde davranmak.

insanlık hâli
* Olabilir, hoş karşılamak gerekir, insan hâli.

insanlıktan çıkmak
* çok zayıflamış olmak.
* insana özgü niteliklerini yitirmek.

insanoğlu
* İnsan, âdemoğlu.

insanoğlu çiğ süt emmiş
* insanlardan tam bir doğruluk beklenmez.

insansı
* İnsana benzeyen, insanı andıran, antropoit.

insansılar
* Maymunları ve insangilleri içine alan maymunlar alt takımı, insanımsılar, antropoitler.

insanüstü
* İnsan gücünü ve yeteneklerini aşan, fevkalbeşer.

insektaryum
* Bilimsel amaçlarla böcek inceleme, saklama, koruma yeri.

insicam
* Düzgünlük, tutarlık, bağdaşım.
* Tutarlık.

insicamlı
* Düzgün, tutarlı.

insicamlılık
* Tutarlılık.

insicamsız
* Birbirini tutmayan, tutarsız.

insicamsızlık
* İnsicamsız olma durumu.

insiraf
* Bükün.

insirafî
* Bükülgen (dil).

insiyak
* İçgüdü, sevkıtabiî.

insiyakî
* İçgüdülü, sevkıtabiî.

instant coffee
* Bkz. hazır kahve.

inşa
* Yapı kurma, yapı yapma, kurma.
* (düz yazı, şiir) Kaleme alma, yazıya dökme.
* Düz yazı, nesir.

inşa etmek
* kurmak, yapmak.

inşaat
* Yapı, yapı işleri.
* Yapmak işi, yapım.

inşaat çivisi
* Çapı 2-7 mm, boyu 4-20 cm arasında değişen, başlı ve tepesi tırtıllı çivi.

inşaatçı
* Yapı işlerini yöneten teknik görevli.
* Yapı ustası.

inşaatçılık
* İnşaat işleriyle uğraşma.

inşallah
* Allah "Tanrı dilerse" anlamında dilek anlatır.

inşallahla maşallahla
* çaba harcamadan, tevekkülle.

inşat
* Şiir okuma, şiir söyleme.
* Bir şiiri, bir edebiyat eserini topluluk önünde, yüksek sesle ve gerektiği biçimde okuma.

inşat etmek
* bir şiiri, bir edebiyat eserini yüksek sesle okumak.

inşirah
* İç açılması, gönül açılması, ferahlık.

inşirah bulmak
* iç açılmak, ferahlamak.

intaç
* Bir işi sonuçlandırma, sona erdirme, bitirme.

intaç etmek
* sonuçlandırmak, bitirmek.

intak
* Konuşturma söyletme.
* Kişileştirilen varlıklara, hayalî yaratıklara söz söyletme sanatı, dillendirme.

intan
* Mikroptan ileri gelen hastalık.
* Kokuşma, kötü kokma.

intanî
* Mikropla oluşan, mikroplu.

intaniye
* Mikropla bulaşan hastalıklar.

intaniyeci
* Mikroplu hastalıklar doktoru, uzmanı.

integral
* Parçalardan oluşmuş bütün.
* Türevi bilinen fonksiyon.

integral denklemi
* Bir değişkenin bilinmeyen fonksiyonunu ve bu fonksiyonun bulunduğu belirli integrali birbirine bağlayan denklem.

integral hesapları
* Sonsuz integrallerin bulunması ve onların uygulanması ile ilgili yöntemleri kullanan matematik dalı.

integrasyon
* Bilinen bir diferansiyelin denklemini çözme işlemi.
* Bir diferansiyel denklemi çözme işlemi.

integre
* Entegre.

intelekt
* Entelekt.

intelektüalizm
* Entelektüalizm.

interferometre
* Girişimölçer.

interferometri
* Girişim ölçme.

interferon
* Hücrelerin virüslere karşı oluşturdukları özel savunma maddesi.

interkinez
* Çekirdeğin iki bölünme devresi arasındaki dinlenme durumu.

interkoneksiyon
* Birçok elektrik şebekesi arasında bağlantı kurma.

intermezzo
* Serbest bir biçimde yazılmış olan ve kendi kendine bir bütün oluşturan müzik eseri.

-inti
* Bkz. -ıntı / -nti.

intiba
* İzlenim.

intibah
* Uyanma, uyanış.

intibak
* Çevreye veya bir duruma uyma.
* İki şeyin ölçülerinin birbirini tutması.

intibak etmek
* uymak, alışmak.

intibaksız
* Yaşadığı çevreye veya duruma uymakta güçlük çeken.

intibaksızlık
* Çevreye uymama durumu.

intifa
* Yararlanma, faydalanma.

intifa hakkı
* Başkasına ait bir maldan yararlanma, başkasına ait bir malı kullanma hakkı.

intiha
* Son, sona erme, sonu gelme.

intihabat
* Seçimler.

intihal
* Aşırma.

intihap
* Seçim, seçme.

intihar
* Bir kimsenin toplumsal ve ruhsal sebeplerin etkisi ile kendi hayatına son vermesi.
* Hayatını tehlikeye düşürecek aşırı davranış veya iş.

intihar etmek
* kendini öldürmek.

intikal
* Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş.
* Anlama, kavrama.
* Miras olarak babadan oğula kalma.

intikal etmek
* yer değiştirmek.
* anlamak, kavramak.
* miras olarak babadan oğula kalmak.

intikam
* Öç.

intikam almak
* öç almak.

intikamcı

* Öç almaya çalışan.

intisap
* Bağlanma.
* Girme.
* Kapılanma.

intisap etmek
* bağlanmak.
* girmek.
* kapılanmak.

intişar
* Yayılma.
* (gazete, dergi) Çıkma, yayımlanma.

intişar etmek
* yayılmak, dağılmak.
* yayımlanmak.

intizam
* Düzenli, düzgün olma.

intizamlı
* Düzgün, düzenli.

intizamsız
* Düzensiz, düzeni olmayan, karışık.

intizamsızlık
* Düzensiz olma durumu, düzensizlik, karışıklık.

intizar
* Bekleme, gözleme.
* İlenme, beddua, inkisar.

intizar etmek
* beklemek, gözlemek.
* iIenmek, beddua etmek.

inzal
* İndirme, indirilme.

inzibat
* Sıkı düzen.
* Silâhlı kuvvetlerde, ordudaki düzeni sağlamak amacıyla görevlendirilmiş er.

inzibatî
* Sıkı düzeni sağlayıcı, düzene bağlayıcı, insan davranışlarını sınırlayıcı, düzenleyici, baskı altına alıcı.

inzibatsız
* Sıkı düzeni olmayan, düzensiz, başıboş.

inzimam
* Katılma, ulanma, eklenme.

inzimam etmek
* katılmamak, eklenmek, ulanmak.

inziva
* Toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama.
* Dış dünyayla bütün bağlarını keserek Tanrıyla birleşebilmek için insanın kendi içine kapanması.

inzivaya çekilmek
* toplumdan kaçıp, hiçbir şeyle ilgilenmeyerek tek başına yaşamak.

ip
* Dokuma maddelerinin bükülmüş liflerinden yapılan bağ.
* (bazı bölgelerde) İplik.
* Asarak öldürme cezası.

-ip
* Bkz. -ıp / -ip.

ip atlamak
* ipin iki ucunun tutularak çevrilmesiyle, ipe ayağını ve başını değdirmeden zıplamak.

ip cambazı
* İki direk arasında, yüksekte gerilmiş ip üzerinde gösteriler yapan cambaz.

ip merdiven
* İpten örülmüş, çoğunlukla gemilerde kullanılan merdiven.

ip takmak
* birinin kötülüğü için çalışmak.

ip torba
* Pazar filesi.

ip torbalı
* Elinde pazar filesi olan.

ipçi
* İp üreten, yapan veya satan kimse.

ipçik
* Bitkilerin erkek organlarında başçığı çiçeğe bağlayan ince sap.

ipçilik
* İpçinin işi veya mesleği.

ipe çekmek
* asarak öldürmek.

ipe dizmek
* boncuk gibi şeyleri ipliğe geçirmek.

ipe gelesice
* "asılarak öl" anlamında bir ilenme.

ipe gitmek
* ölüme gitmek.

ipe sapa gelmeyen (veya gelmez)
* akla yakın olmayan veya birbirini tutmayan.

ipe un sermek
* geçersiz birtakım sebepler ileri sürerek istenilen işi yapmaktan kaçınmak.

ipek
* İpek böceği kozaları çözülerek çıkarılan ve dokumacılıkta kullanılan çok ince, esnek ve parlak tel.
* Bu telden yapılmış.

ipek ağacı

* Ekvatoral bölgelerde yetişen, kerestesi ipek görünüşünde, sarı parıltılı, değerli bir mobilya ağacı.

ipek böceği
* Kanatları pullu böcekler sınıfından, ördüğü kozalardan ipek elde edilen, dut yaprağı ile beslenen bir cins kelebeğin tırtılı (Bombyx mori).

ipek böceği kelebeği
* Tırtıllarının ördüğü kozalardan ipek elde edilen kelebeklere verilen genel ad.

ipek böcekçiliği
* İpek ipliği veya ipek böceği yumurtası elde etmek amacıyla ipek böceği yetiştirmek ve koza elde etmek işi.

ipek çiçeği
* Semizotugillerden, güzel çiçek açan bir bitki cinsi (Portulaca grandiflora).

ipek gibi
* çok ince, parlak ve yumuşak.
* güzel, iyi huylu.

ipek matı
* Cilâ veya vernikle ağaç üzerinde oluşturulan, ipeği andıran yarı parlak görünüş.

ipeka
* Altın kökü.

ipekçi
* İpek böceği yetiştiren veya ipek satan kimse.

ipekçilik
* İpek böceği yetiştirme veya ipek alıp satma işi.

ipekhane
* Kozaların, ipek çilesi durumuna getirilmesi için işlendiği yer.

ipekli
* İpekten yapılmış veya içinde ipek bulunan (kumaş).

ipham
* Belirsizlik, kapalılık.
* Etkisini artırmak için anlamın bilerek, isteyerek kapalı bırakılması.

ipi (birinin) eline geçmek
* yönetimi başkasının eline geçmek, kontrolü başkasının elinde bulunmak.

ipi çözmek
* ilgisini kesmek.

ipi çürük
* Güvenilmez (kimse).

ipi kırık
* Serseri, sorumsuz.

ipi kırmak
* savuşup gitmek.

ipi koparmak
* bağlı bulunduğu kuruluşla veya yakınlığı bulunan kişi ile ilişkisini kesmek.

ipi sapı yok
* birbirini tutmaz, yersiz, anlamsız.

ipil ipil
* Parlak bir ışıkla yanarak, bir sönüp bir parlayarak.

ipileme
* İpilemek işi.

ipilemek
* Az ışıkla yanmak.

ipilti
* Hafif esinti.

ipin ucunu kaçırmak
* yönetimde veya bir şeyi kullanmada gereken ölçüyü yitirmek.

ipince
* Çok ince, incecik.

ipini çekmek
* birini ölçülü davranmaya zorlamak.

ipini kırmak
* azmak, ele avuca sığmaz bir durum almak.

ipini koparan
* başıboş kalan.

ipipullah
* Kimsesi, malı mülkü olmayan kimse.

ipipullah, sivri külâh (kalmak)
* yalnız, kimsesiz, hiçbir şeysiz (kalmak).

ipiyle kuyuya inilmez
* kendisine güvenilmez.

ipka
* Yerinde, önceki durumunda bırakma.
* Sınıfta bırakma.

ipka etmek
* yerinde bırakmak, kaldırmamak, değiştirmemek.

ipka kalmak
* sınıf geçmemek.

iple çekmek
* sabırsızlıkla beklemek.

iplemek
* Saygı göstermek, değer vermek.

iplememek
* saygı göstermemek, değer vermemek, önem vermemek, aldırış etmemek.

ipleri birinin elinde olmak
* o işi el altından yönetmek.

iplicik
* Sığırların soluk borularına yerleşen ve ara konakçısız bulaşan, en çok 8 cm uzunluğunda akciğer kıl kurdu (Dictyocaulus viviparus).

ipliği pazara çıkmak
* kötü nitelik ve suçları ortaya çıkmak.

iplik
* Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb.dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri.
* Bu liflerin birlikte bükülmüş ve çekilmiş durumu.
* Fasulye gibi sebzelerin veya bazı meyvelerin lifi.

iplik çekmek
* kumaştan iplik çıkarmak.
* iplik eğirmek.

iplik iplik
* Tel tel.
* Yol yol.

iplik kurdu
* İpsiler sınıfına bağlı türlerden her biri.

iplik solucanlar
* İpsiler.

iplikçi
* İplik yapan veya satan kimse.

iplikçilik
* Dokuma liflerini iplik durumuna getirmek için yapılan işlemlerin bütünü.
* İplik satma işi.

iplikhane
* Ham bitki liflerinin iplik yapıldığı yer.

ipliklenme
* İpliklenmek işi.

ipliklenmek
* Tel tel olmak, lif lif olmak.

ipliksi
* İpliğe benzer.

ipnotize
* İpnotizma yoluyla uyutulmuş, etki altında kalmış.

ipnotize etmek
* ipnotizma yoluyla birini uyutmak.

ipnotize olmak
* ipnotizma yoluyla etki altında kalmak; yarı uykulu duruma gelmek.

ipnotizma
* Sözle, bakışla, telkin yoluyla sağlanan bir tür uyku.

ipnotizmacı
* İpnotizma ile uğraşan kimse.

ipnotizmalı
* İpnotizma edilmiş (kimse).

ipnoz
* Sözle, bakışla telkin yapılarak sağlanan bir çeşit uyku durumu, hipnoz.

ipotek
* Bir gayrimenkulün bir borca karşı teminat oluşturmasını gerektiren ve aynî bir hak mahiyetinde olan gayrimenkul rehin, tutu, rehin.

ipotek etmek
* rehinde bırakmak, rehine koymak.

ipotekli
* Rehinde bulunan, rehine konulmuş.

ipotetik
* Varsayıma dayanan, farazî.

ipotez
* Bkz. hipotez.

ipsi
* İp veya iplik biçiminde olan.

ipsi solucanlar
* Solucanların, çoğu insan ve hayvanlarda asalak olarak yaşayan, ince uzun vücutlu bir sınıfı.

ipsiler
* İpsi solucanların bir dalı, iplik solucanlar.

ipsiz
* İpi olmayan.
* Haylaz, serseri, hayta.

ipsiz sapsız
* Birbirini tutmaz, yersiz ve anlamsız.
* Serseri, hayta.

iptal
* Yararlıktan, kullanıştan kaldırma, silme, bozma.
* Herhangi bir hükmün geçersiz olduğunu gerekçeleri ile göstererek çürütme.

iptal etmek
* kullanıştan kaldırmak; bozmak.
* hükümsüz bırakmak, çürütmek.

ipten kazıktan kurtulmuş
* her türlü kötülüğü yapacak yaradılışta olan (kimse).

ipten kuşak kuşanmak
* yoksul düşmek.

iptida
* Başlangıç.
* Bir işe başlama.
* (i'ptida:) Önceleri, en önce, ilk önce.

iptidaî
* İlkel.
* İlkokul.

iptidaî mektep
* İlkokul.

iptidaîlik
* İptidaî olma durumu.

iptidaları
* Önceleri.

iptilâ
* Düşkünlük, tiryakilik.

iptizal
* Bayağılaşma, ayağa düşme.
* Bir şeyi sürekli olarak kullanma.

ipucu
* Aranılan gerçeğe ulaştırabilecek iz.

ipucu vermek
* aranılan gerçeğe ulaştırabilecek şeyle ilgili, onu bulmaya yarayan bilgi vermek.

ir
* İridyum'un kısaltması.

-ir
* Bkz. -ır / -ir.

irade
* İstek, dilek.
* Buyruk.
* Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü.
* İstenç.

irade beyanı
* Bir sonuca yönelmiş irade açıklaması.

irade dışı
* İradesiz.

irade kaybı
* Bkz. irade yitimi.

irade yitimi
* Karar verme, dikkat, istekli kımıldama gibi zihin veya beden etkinliğine ilişkin işleri yapamamaktan doğan sinir yorgunluğunda görülen bir belirti, abuli, istenç yitimi.

iradeci
* İrade yanlısı.

iradecilik
* İstençcilik.

iradeli
* İradeye dayanan, iradî.

iradesiz
* İrade dışı, gayriiradî.

iradesizlik
* İradesiz olma durumu, istençsizlik.

iradımesel
* Bir düşünceyi atasözleri, özdeyiş vb. ile güçlendirme.

iradî
* İradeli, istençli.

iradiye
* Bkz. İstenççilik.

İranist
* İran dili ve kültürü ile uğraşan kimse.

İranistik
* İran dili ve kültürü araştırmaları.

İranlı
* İran halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

irap
* Düzgün konuşma.

irapta mahalli yok
* hiçbir değeri ve önemi yok.

irat
* Gelir.
* Gelir getiren mülk.
* Söyleme.

irat etmek
* söylemek.

irca
* Eski biçimine sokma, çevirme.
* Döndürme.
* İndirgeme.

irca etmek
* eski biçime sokmak, çevirmek, döndürmek.
* indirgemek.

irdeleme
* İrdelemek işi.

irdelemek
* Bir konunun incelenmesi ve eleştirilmesi gereken bütün yönlerini birer birer incelemek, araştırmak, tetkik ve tetebbu etmek, mütalâa etmek.

irfan
* Bilme, anlama, sezme, kültür.
* Gerçeğe ulaştırıcı güçlü seziş, varış, varışlılık.

iri
* Olağandan daha hacimli, olağanı aşan büyüklüğü olan.

iri iri
* büyük, çok iri.

iri kıyım
* İri kıyılmış.
* İri yapılı, gövdeli.

iri lâf
* Abartılı söz.

iri yarı
* İri yapılı.

iribaş
* Kuyruksuz kurbağanın yumurtadan yeni çıkmış kurtçuğu.

irice
* İriye yakın, biraz iri (kimse veya şey).

iridyum
* Atom ağırlığı 193,1 atom numarası 77, yoğunluğu 22,4 olan ve plâtin filizlerinde bulunan değerli bir element. Kısaltması İr.

irileşme
* İrileşmek işi.
* Bazı organların hastalık sonucunda olağan dışı büyümesi durumu.

irileşmek
* İri bir duruma gelmek.

irili ufaklı
* Büyük küçük karışık.

irilik
* İri olma durumu.

irin
* Organizmanın herhangi bir yerinde iltihaplanma sonunda ölmüş hücre artıklarından ve bozulmuş ak yuvarlardan oluşan, mikroplu veya mikropsuz, genellikle sarımtırak renkte koyuca sıvı, cerahat.

irinlenme
* İrinlenmek işi, iltihaplanma, cerahatlenme.

irinlenmek
* İrin oluşmak, iltihaplanmak, cerahatlenmek.

irinli
* İrin toplamış, cerahatli.

irinti
* Elek ve kalbur üzerinde kalan iri taneler.
* Hayvanların beğenmeyerek yemedikleri iri saman.

iris
* Saydam tabaka ile göz merceği arasında bulunan, ince, kasılabilen bir zardan oluşan, gözün renkli bölümü, süsen.

iriş
* Arış.

irkiliş
* İrkilmek işi veya biçimi.

irkilme
* İrkilmek işi.

irkilmek
* Ürkerek geri çekilir gibi olmak veya şaşırıp duraklamak.
* (vücudun bir yeri) Dışarıdan gelen bir uyarıcının etkisiyle kanlanıp şişmek, taharrüş etmek.
* (akan bir şey) Bir engel karşısında duraklayıp birikmek.

irkiltici
* İrkilmeye sebep olan.

irkiltme

* İrkiltmek işi veya durumu.

irkiltmek
* İrkilmesine sebep olmak.

irkinti
* Su birikintisi.
* Ürperme, tiksinti.
* Korku, çekinme.

irkme
* İrkmek işi veya durumu.

irkmek
* Birikmek.
* Biriktirmek, toplamak.
* Tiksinmek.

İrlandalı
* İrlanda halkından olan (kimse).

irmik
* Sert buğdaydan elde edilen, taneleri iri, glütence zengin un.

irmik helvası
* İrmik, çam fıstığı, yağ ve şeker karışımıyla hazırlanan bir tatlı türü.

ironi
* Dolaylı ve alaylı anlatım, mizah.

irrasyonalizm
* Hayatta ve bilgilerde akıl dışı ögelere tek yanlı olarak ağırlık veren sevgi, duygu ve iç güdüleri, bilginin kaynağı sayan görüş, akıl dışıcılık.

irrasyonel
* Akıl dışı, gayriaklî, us dışı.

irrealist
* Gerçek dışı.

irredantizm
* Dil, gelenek, görenek ve çeşitli kültür değerleri bakımından bir birlik gösterdiği hâlde ana yurt dışında kalmış halkın yaşadığı toprakları ana yurt sınırları içine almak düşüncesi.

irs
* Kalıtım, soya çekim.

irsal
* Gönderme, yollama.

irsalât
* Gönderilen şeyler, gönderiler.

irsaliye
* Bir yere gönderilen eşyanın listesi, gönderme belgesi.

irsen
* Kalıtım yoluyla.

irsî
* Kalıtımla geçen, soydan kalma, soydan geçme, kalıtsal.

irsiyet
* Soya çekim, kalıtım, veraset.

irşat
* Doğru yolu gösterme, uyarma.

irşat etmek
* doğru yolu göstermek, uyarmak.

irtibat
* Bağlantı, bağlı olma.

irtibat kurmak
* bağlantı sağlamak.

irtica
* Gericilik.

irticaî
* Gericilikle ilgili gerici (davranış, tutum).

irtical
* Bir manzumeyi veya sözü birdenbire düşünmeden, içine doğduğu gibi söyleme, doğaç.

irticalen
* İçine doğduğu gibi söyleyerek, doğaçtan.

irtifa
* Yükseklik.
* Yükselti.

irtifak
* Dayanma.

irtifak hakkı
* Başkasının arsa, yol, bahçe gibi taşınmaz bir malından belirli bir yolda yararlanma hakkı.

irtihal
* (öbür dünyaya) Göçme, ölme.

irtihal etmek
* ölmek.

irtikâp
* (kötü iş) Yapma, kötülük etme.
* Yiyicilik, rüşvet alma.
* Yalan söyleme, hile yapma.

irtisam
* Resmi çıkma, resmi çizilme.
* İz düşümü.

irtişa
* Rüşvet alma, rüşvet yeme.

is
* Dumanın değdiği yerde bıraktığı kara leke.
* Sürme.

isabet
* (bir yöne doğru atılan şey için) Hedefe varma, hedefi vurma.
* (piyango vb.) Şans oyunlarında, kazanma, çıkma, vurma.

* (öneri, düşünce, söz için) Yerinde olma, yanılmazlık.
* Güzel rastlantı.
* "Çok güzel", "iyi oldu!" gibi anlamlarda kullanılır.

isabet almak
* vurulmak, yaralanmak.

isabet etmek
* nişan alınan yere değmek, rastlamak.
* çıkmak.
* yerinde iş görmüş olmak.

isabet oldu
* yerinde, tam isteğe uygun.

isabetli
* Yerine düşmüş, yerinde, uygun.

isabetsiz
* Yerinde olmayan, uygun olmayan, yersiz.

isaf
* (bir dileği, isteği) Yerine getirme.

isal
* Ulaştırma.

isale
* Akıtma.

is'at
* Kutlama.

is'at etmek
* kutlamak.

İsa'yı küstürdü, Muhammed'i memnun edemedi
* iyilik edeyim derken kimseyi memnun edemedi.

ise

ise tutmak
* dumana tutup karartmak.

İsevî
* Hz. İsa' nın yaydığı dinden olan, Hristiyan.

İsevîlik
* Hristiyanlık.

isfendan
* Akçaağaç.
* Akçaağaçtan yapılmış olan.

isfenks
* Bkz. Sfenks.

ishak kuşu
* Bataklık baykuşu.

ishal
* Sürgün, iç sürme, ötürük, amel.

ishal olmak

* amel olmak, sürgün olmak.

ishalli

* İshali olan.

isilik

* Terlemekten veya sıcaktan vücutta meydana gelen küçük pembe kabartılar, ısırgın.

isim

* Ad.
* Kişi, insan.
* Canlı ve cansız varlıkları, duygu ve düşünceleri, çeşitli durumları bildiren kelime.

isim cümlesi

* Yüklemi isim soyundan olan veya ek fiile kurulan cümle.

isim çekimi

* İsimlere iyelik eklerinin getirilmesi.

isim durumu

* İsim hâli.

isim gövdesi

* İsim ve fiil köklerinden yapım ekleriyle türetilen ve isim olarak kullanılan gövde.

isim hakkı

* Bir ticarethanenin veya malın adını kullanma karşılığında talep edilen hak, patent hakkı.

isim hâli

* Başka bir kelime ile ilgi kurmak için, ismin yalın olarak veya ek olarak girdiği durum.

isim koymak

* ad koymak, tesmiye etmek.

isim kökü

* Bir ismin eklerine bölünemeyen anlamlı en küçük parça.

isim tabanı

* İsim kök ve gövdelerinin çekim eki almamış hâli.

isim tamlaması

* İki veya daha çok isim soyundan kelime ile kurulmuş olan tamlama.

isim vermek

* ad vermek.

isim yapmak

* bir alanda ün kazanmak, ün almak.

isimcilik

* Adcılık.

isimden türeme fiil

* İsim kökünden fiil yapım ekiyle yapılmış fiil gövdesi.

isimden türeme isim

* İsim kökünden yapım ekleriyle türetilen isim gövdesi: Ev-cil, göz-cü-lük vb.

isimlendirme

* İsimlendirmek işi.

isimlendirmek

* Adlandırmak, ad koymak.

isimli

* Adı olan, ad almış.

isimlik

* İsmin yazıldığı plâketin konulduğu yer.

isimsiz

* Adı olmayan, ad almamış.
* Yaptığı iş bilinmesine karşılık kendi bilinmeyen, adsız.

iskalârya

* Çarmıhların halat basamakları.

iskambil

* Bir yüzünde sayılar veya resimler bulunan, çeşitli oyunlar oynamaya yarayan kart, oyun kâğıdı.
* Bu kartların 52 tanesinden oluşan deste.
* Bu kart destesiyle oynanan oyun.

iskambil kâğıdı

* İskambil.

iskambil kâğıdı gibi devrilmek

* birer birer ve birbiri ardı sıra devrilmek.

iskân

* Yurtlandırma, yerleştirme.
* Yurtlanma, yerleşme.

iskân etmek

* (ev, yurt) kazandırmak, boş bir yere insan yerleştirmek.

iskandil

* Denizin derinliğini ölçme.
* Bu iş için kullanılan araç.
* İşin iç yüzünü öğrenme, bilgi toplama, sorup soruşturma.

iskandil etmek

* deniz derinliğini ölçmek.
* bir işin iç yüzünü araştırmak, bilgi toplamak.
* gözetlemek, çevreyi kollamak.
* sorup soruşturmak, araştırmak.

İskandinav

* Kuzey Avrupa yarım adalarının bütünü.
* İskandinavyalı.

İskandinav dilleri

* Germen dillerinin kuzey kolundaki dillere verilen ad.

İskandinavyalı

* İsveç, Norveç, Danimarka ve Finlandiya'da oturan halk ve bu halkın soyundan olan (kimse).

iskarpelâ

* Tahta, metal veya taşı işlemeye yarayan çelik araç.

iskarpin

* Ökçeli, konçsuz ayakkabı.

iskarto

* Yapağı kırıntısı.

iskele

* Deniz taşıtlarının yanaştığı, çoğu tahta ve betondan yapılmış, denize doğru uzanan yer.
* Kıyıya yanaşan deniz aracına doğru uzatılan eğreti küçük köprü veya gemiye çıkmayı sağlayan merdiven.
* Vapur uğrağı olan şehir veya kasaba.
* İçerlerde bulunan bir yerin kendine en yakın olan deniz taşıtı uğrağı veya demir yolu durağı.
* Yapıların dışında sıvama, boyama veya onarım için keresteden kat kat kurulan, çalışma sırasında üstüne çıkılan çatkı.
* Geminin sol yanı.
* Işıkların yerleştirilmesi, ışıkçıların dolaşabilmesi için stüdyolarda tavana yakın yerde duvarı çepeçevre saran çıkıntı.

iskele almak

* (gemi) merdivenleri kaldırılıp harekete hazırlanmak.
* bir erkek, bir kadına sarkıntılık etmek.

iskele babası

* Yanaşan gemileri bağlamak için rıhtıma konmuş dökme demir veya betondan silindir.

iskele kelepçesi

* İnşaatın dış yüzeyine kurulan iskeleyi birbirine bağlamaya yarayan bağlantı parçaları.

iskele kuşu

* Yalıçapkını, emircik.

iskelet

* İnsan ve hayvan bedeninin kemik çatısı, teşrih.
* Yumuşak bölümleri dökülmüş, ölü bir vücudun kemiklerinin bütünü.
* Bir şeyi oluşturan temel çatı.
* Çok zayıf.
* Bir eserin genel plânı.
* Kuru, çıplak.

iskelet gibi

* çok zayıf.

iskelet mobilya

* Esas taşıyıcı kısımları masif ağaç malzemeden yapılan ve oturma grubuna giren koltuk, kanepe, sandalye, kolçaklı sandalye, sallanan koltuk vb. mobilya.

iskeleti çıkmak

* çok zayıflamak.

iskemle

* Arkalıksız sandalye.
* Üstüne sigara tablası, çiçek vazosu gibi şeyler konulan küçük masa.
* Sandalye.

iskerlet

* Dikenli salyangoz.

iskete

* Serçegillerden, gagaları dişli, zararlı böcek ve kurtlarla beslenen, güzel sesli bir kuş (Parus ater).

iski

* Bkz. ski.

İskitçe

* İskitlerin dili.

İskitler

* MÖ. Vlll-Vll. yüzyıllarda Orta Asya'dan Güney Rusya'ya göç eden bir kavim.

İskoç

* İskoçya halkından olan kimse.
* İskoçya yapısı, İskoçlara özgü olan.

İskoçça

* İskoç dili.

İskoçyalı

* İskoç halkından olan kimse, İskoç.

iskolâstik

* Bkz. skolâstik.

iskonto

* Bkz. ıskonto.

iskorbüt

* C vitamini eksikliğinden ileri gelen ve dermansızlık, zayıflık ve diş etlerinin iltihabı gibi belirtilerle kendini gösteren hastalık.

iskorçina

* Birleşikgillerden, lezzetli kökleri sebze olarak kullanılan, Akdeniz bölgesinde çok yetiştirilen bir bitki (Scorzonera).

iskorpit

* İskorpitgillerden, iri başlı, yüzgeçlerinde yakıcı dikenleri bulunan, eti beğenilen bir balık (Scorpaena scrofa).

iskorpitgiller

* Omurgalılardan, örnek hayvanı iskorpit olan, sırt yüzgeçleri zehirli bezlere bağlı güçlü dikenlerle donanmış, bütün denizlerde rastlanan balıklar sınıfı.

iskota

* Yelkenleri açmak ve tutmak için alt köşelerine bağlanan halat, zincir ve palangadan oluşan donanım.

İslâm

* İslâmiyet.
* Hz. Muhammed'in yaydığı dinden olan (kimse), Müslüman.

İslâm gizemciliği

* Tasavvuf.

İslâm hukuku

* Din temeline dayanan hukuk, şeriat.

İslâmcı

* Müslümanlığın esaslarını sadece dinî hayatta değil, hukukî, iktisadî ve siyasî düzenlemelerde de geçerli kılmak isteyen kimse.

İslâmcılık

* İslâmcı olma durumu.

İslâmî

* İslâm diniyle ilgili olan.

İslâmiyet

* Hz. Muhammed'in yaydığı din, Müslümanlık.

İslâmlaşma

* İslâmlaşmak işi.

İslâmlaşmak
* Müslüman olmak.

İslâmlaştırma
* Müslüman olmasını sağlama.

İslâmlaştırmak
* Müslüman yapmak.

İslâmlık
* Müslümanlık.

İslâv
* Slav.

İslâvca
* Slavca.

İslâvcılık
* Slavcılık.

İslâvist
* Slavist.

İslâvistik
* Slavistik.

İslâvlaştırmak
* Slavlaştırmak.

isleme
* İslemek işi.

islemek
* İse tutup karartmak.

islenme
* İslenmek işi.

islenmek
* İsli duruma gelmek.

isli
* İsi olan, islenmiş, is bulaşmış.
* İs verecek biçimde.

isli küf
* Toprakta ve gübreliklerde çürükçül yaşamakla birlikte kulak, burun, akciğer asalağı olarak da gelişebilen asklı mantar (Aspergillus fumigatus).

islim
* Gücünden yararlanmak için elde edilen buhar, istim.

islim arkadan gelsin
* Bkz. istim arkadan gelsin.

İsloven
* Sloven.

ismen
* Adını belirterek, adını söyleyerek, adını vererek.

ismet
* Ahlâk kurallarına bağlı kalma durumu, sililik.
* Dürüstlük, temizlik.

ismetli
* Ahlâk kurallarına bağlı, ismet sahibi.
* Dürüst olan.

ismetsiz
* Ahlâk kurallarına aykırı davranan.
* Dürüst olmayan.

ismi çıkmak
* ünlü olmak.
* kötü bir ün yapmak.

ismi geçmek
* adından söz edilmek, bahsedilmek, adı geçmek.

ismi var cismi yok
* sözü edilen bir kimse veya şeyin gerçekte var olmadığını anlatır.
* adı olmasına karşılık görevini, etkinliğini yerine getirmeyen.

ismini cismini almak
* adını, kimliğini belirleyip kaydetmek.

ismini cismini bilmemek
* hiç tanımamak.

ismiyle cismiyle
* Bkz. adıyla sanıyla.

isnaden
* Dayanarak.

isnat
* Bir düşünceyi, bir konuyu bir kişi veya sebebe dayandırma, yükleme, atfetme.
* Karacılık, iftira.

isnat etmek
* dayandırmak.
* kara çalmak; iftira etmek.

isnat grubu
* Sıfatların isimden sonra gelmesiyle oluşan ve genellikle deyim olarak kullanılan kelime grubu.

ispalya
* Herek.

ispanya
* Boyacılıkta kullanılan tebeşir tozu.

İspanyol
* İspanya halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).
* İspanyol halkına özgü olan.

İspanyol dansı
* İspanyollara özgü, hareketli bir tür dans.

İspanyol müziği
* İspanyollara özgü bir tür müzik.

İspanyol nezlesi
* Paçavra hastalığı.

İspanyolca
* Hint-Avrupa dillerinden, İspanya'da, Brezilya dışındaki Lâtin Amerika'da ve İspanyol uygarlığını benimsemiş ülkelerde kullanılan dil.

ispanyolet
* Pencere kanatlarını kapadıktan sonra sürgülemeye yarayan ve ortasında her iki yana işleyen tutacak yeri bulunan uzun demir sürgü.

ispanyolet kilit
* Elbise dolabı, büro dolabı vb. eşyaların kapaklarına takılan, sürgü kolları ile kapağın altından ve üstünden kilitleme yapan gömme kilit çeşidi.

ispari
* İzmaritgillerden, kurşun renginde bir balık (Sargus annularis).

ispat
* Tanıt ve kanıt göstererek bir şeyin gerçek yönünü ortaya çıkarma, tanıtlama, tanıt.

ispat etmek
* kanıtlamak.
* tanıtlamak.

ispati
* İskambil kâğıdında sinek.

ispatlama
* Kanıtlama.
* Tanıtlama.

ispatlamak
* Kanıtlamak.
* Tanıtlamak.

ispatlanış
* İspatlanmak işi veya biçimi.

ispatlanma
* İspatlanmak işi.

ispatlanmak
* Tanıtlamak işi yapılmak, tanıtlanmak.

ispatlayış
* İspatlamak işi veya biçimi.

ispatlı
* Tanıtlanmış.

ispatlı şahitli
* Gerçek yönü gösterilen, tanıtlı ve kanıtlı.

ispazmoz
* Bkz. spazm.

ispenç
* Bodur bir cins horoz veya tavuk.
* Tarımla uğraşan Hristiyan uyruktan alınan bir tür vergi.

ispenç horozu
* Ufak tefek olduğu hâlde kabadayılık taslayan.

ispençiyari
* Eczacılık.

ispendek
* Levrek balığının küçüğü.

ispermeçet
* Balinalardan ve özellikle ispermeçet balinasının başından çıkarılan, mum yapımı ve kozmetik sanayiinde kullanılan beyaz bir madde.

ispermeçet balinası
* Balinalardan, büyüklüğü bakımından balinaya benzeyen, alt çenesindeki geniş dişiyle ondan ayrılan deniz memelisi, kaşalot (Physeter catodon).

ispinoz
* İspinozgillerden, gagası kısa ve koni biçiminde, sırt tüyleri yeşilimtırak mavi, boynu ve karnı kırmızı renkte, güzel sesli bir kuş (Fringilla coelebs).

ispinozgiller
* Kanarya, saka, serçe, ispinoz gibi ötücü kuşları içine alan göçmen kuşlar familyası.

ispir
* At veya araba uşağı.

ispiralya
* Gemi kamaralarını aydınlatmak için güvertelerde açılan küçük yuvarlak camlı kaporta.

ispirto
* Etil alkol.
* İçki.

ispirto ocağı
* İspirtoluk.

ispirtocu
* İspirto içen kimse.

ispirtolu
* İspirtosu olan.

ispirtoluk
* İspirto yakan küçük ocak, ispirto ocağı, kamineto.

ispirtosuz
* İspirtosu olmayan.

ispit
* Jant.

ispiyon
* Birinin sırlarını, davranışlarını, düşüncelerini gözleyip başkalarına bildirerek çıkar sağlayan (kimse).

ispiyoncu
* İspiyon.

ispiyonculuk
* İspiyonun yaptığı iş.

ispiyonlama

* İspiyonlamak işi.

ispiyonlamak
* Birinin sırlarını, davranışlarını, düşüncelerini gözleyerek yetkili kişilere bildirmek.

ispritizma
* Ruhun ölmediğine inanan, gereğinde ölülerin ruhlarıyla ilişki kurulabileceğini ileri süren inanış, ruh çağırma.

ispritizmacı
* İspritizma ile uğraşan kimse, ruh çağırımcı.

ispritizmacılık
* İspritizmacının işi.

israf
* Gereksiz yere para, zaman, emek vb.yi harcama, savurganlık, tutumsuzluk.

israf etmek
* gereksiz yere harcamak, savurganlık etmek, tutumsuzluk etmek.

israfa kaçmak
* gereksiz yere aşırı harcamalarda bulunmak.

İsrafil
* İslâm inanışına göre kıyamet gününü öttüreceği boru ile bildirecek olan melek.

İsrailli
* İsrail halkından olan (kimse).

istadya
* Uzakta bulunan iki noktanın arasını ölçmekte kullanılan araç.

istalagmit
* Bkz. stalagmit.

istalaktit
* Bkz. stalaktit.

İstanbul efendisi
* Genellikle İstanbul'da oturan kibar, saygılı, alçak gönüllü, olgun, çelebi ve yardımsever kimse.

İstanbul kekiği
* Trakya, Batı ve Güney Anadolu'da yetişen sık tüylü, beyaz ve pembe çiçekli, kuvvetli kokulu, çok yıllık bir bitki (Origanum heradeoticum).

istanbulin
* Tanzimat'tan Meşrutiyet'e kadar Türkiye'de kullanılan, yakası kapalı bir tür erkek ceketi.

istasyon
* Tren durağı.
* Araştırma kuruluşu.
* Satış, bakım, aşı gibi işler yapılan kuruluş veya yer.

istasyon yapmak
* duraklamak, beklemek.

istatistik
* Bir sonuç çıkarmak için olguları yöntemli bir biçimde toplayıp sayı olarak belirtme işi, sayımlama.
* Bir dizi olayın veya sayı ile gösterilen olguların yöntemli öbekleştirilmesine dayanan ve ilkelerini olasılık kuramlarından alan, matematiğin uygulamalı dalı, sayım bilimi.

istatistikçi
* İstatik uzmanı, sayımlamacı, istatikle uğraşan (kimse).

istavrit
* Uskumrugillerden, pulsuz ve az kılçıklı bir balık (Trachurus trachurus).

istavrit azmanı
* Orkinos balığına yanlış olarak verilen ad.

istavroz
* Haç.
* Sıhhî tesisatta kullanılan dört girişli bağlantı borusu.

istavroz çıkarmak
* Bkz. haç çıkarmak.

istediği gibi at koşturmak (düz oynatmak)
* keyfince, istediği gibi davranmak.

istek
* Bir şeye duyulan eğilim, arzu.
* Yerine getirilmesi (başkasından) istenilen şey, talep.
* İstek ve niyet kavramı veren isteme kipi.Türkçede bu kip fiil kök veya gövdesine -a/-e eki getirilerek kurulur.
* Belirli bir ihtiyacı karşılayacağı düşünülen nesne veya duruma karşı duyulan özlem, arzu.

istek duymak
* bir şeye karşı eğilim duymak, arzulamak.

istek uyandırmak
* İstemesine, arzu duymasına yol açmak.

istek yutumu
* Kökü ve gövdesi ünlü ile biten isteme kiplerinde, aynı ünlüden birinin düşmesi.

isteka
* Bilârdo oyununda kullanılan değnek.
* Bkz. İstika.
* Basım evlerinde kitap formalarını kırmak, katlamak için kullanılan tahta veya kemikten yapılmış araç.

isteklendirici
* İstek uyandıran, teşvikkâr.

isteklendirme
* İsteklendirmek işi, teşvik.

isteklendirmek
* Birinde, bir şey yapma isteğini uyandırmak, özendirmek, teşvik etmek.

isteklenis
* İsteklenmek işi veya biçimi.

isteklenme
* İsteklenmek işi.

isteklenmek
* Bir şeye karşı istek duymak, heveslenmek.

istekli
* Bir şeye karşı isteği olan.

isteksiz

* Bir işi yapmaya isteği olmayan, gönülsüz.

isteksizce
* İstek göstermeden, isteksiz olarak.

isteksizlik
* İsteksiz olma durumu.

istem
* Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmamasını isteme, talep, arzu.
* İrade veya isteğin eylem durumunda belirmesi.

isteme
* İstemek işi.

isteme kipleri
* Dilek, istek, gereklik ve emir kavramları veren kipler.

istemek
* İstek duymak, arzulamak.
* Bir şeyin kendisine verilmesini veya yapılmasını söylemek, dilemek.
* Görmek istediğini bildirmek.
* Gerek olmak.
* Evlenmek dileğinde bulunmak.

istemeye istemeye
* İstemeyerek, gönülsüzce.

istemli
* Yapılıp yapılmaması insanın kendi isteğine bağlı olan.
* Bir istek üzerine veya isteyerek yapılan.

istemseme
* İradeyi etkileyebilecek güçte olmayan, gelip geçici isteme.

istemsiz
* İstenmeden yapılan.
* İstemeyerek yapılan.

istemsizlik
* İstemsiz olma durumu.

istenç
* İrade, istek.
* Davranışlarla ilgili tepilerden bir bölümünü tutup ötekileri eyleme dönüştürme gücü, irade.

istenç dışı
* İradesiz, irade dışı, gayriiradî.

istenç yitimi
* Bkz. irade yitimi.

istenççi
* İstençcilik yanlısı.

istençcilik
* Akla ve bilmeye değil de iradeye üstünlük tanıyan, ruhsal olayların ve bilgi sürecinin temelinde iradeyi gören bilim dışı öğreti, iradiye, volontarizm.

istençli
* İradeyle yapılan, iradî.

* Herhangi bir dış zorunluluk söz konusu olmadan belirli bir durum karşısında girişilecek eylemi kararlaştıran ve uygulayabilen, iradeli.

istençsiz
* İradeyle yapılmayan, istenci olmayan, istenç dışı, irade dışı, iradesiz.
* Yapılması istenmediği hâlde yapılan (davranış), irade dışı, gayriiradî.

istençsizlik
* İradesiz olma durumu, iradesizlik.

istenilme
* İstenilmek, istenmek işi.

istenilmek
* İstemek işi yapılmak.

istenme
* İstenmek işi.

istenmek
* İstenilmek.

istenmeyen durum
* Karşılaşılması beklenilmeyen durum, karışıklık, komplikasyon.

istenmeyen kişi
* İyi karşılanmayan kişi (Persona non grata).

ister
* Bir şeyin yapılabilmesinin veya olabilmesinin bağlı olduğu şey, gerek, icap, lüzum.
* Cümledeki görevleri aynı olan kelimelerin ayrı ayrı her birinin başına getirilerek herhangi birinin onanmasında sakınca olmadığını anlatır.

ister istemez
* Zorunlu olarak, elinde olmadan.
* Yarı gönüllü olarak, biraz mecbur olarak.

ister misin?
* ya olursa.

isteri
* Duyu bozuklukları, türlü ruh karışıklıkları, çırpınma, kasılmalar ve bazen inmelerle kendini gösteren bir sinir bozukluğu, histeri.

isteri nöbeti
* İsteri sıkıntısının yaşandığı süre.

isterik
* İsteriye tutulmuş olan, histerik.

istetme
* İstetmek işi.

istetmek
* İstemek işini başkasına yaptırmak.

isteyeninin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü kara
* birinden bir şey isteyen biraz utanır ama isteği yerine getirmeyen daha çok utanmalıdır.

isteyiş
* İstemek işi veya biçimi.

istiane
* Yardım isteme.

istiane etmek
* yardım istemek.

istiap
* (içine) Alma, (içine) sığdırma.

istiap etmek
* içine almak, sığdırmak.

istiap haddi
* Deniz, kara ve hava taşıtlarının yük ve yolcu miktarlarını belirleyen sınır.

istiare
* Ödünç, borç veya eğreti alma, ödünçleme, metafor.
* Bir şeyi anlatmak için ona benzetilen başka bir şeyin adını eğreti olarak kullanma, eğretileme: "Bu adam hayatının sonbaharında" cümlesinde sonbahar kelimesi yaşlılığı anlatan bir istiaredir.

istibat
* Olmasını uzak görme, imkân vermeme, uzaksama, ıraksama.

istibat etmek
* uzaksamak, ıraksamak.

istibdat
* Uyruklarına hiçbir hak ve özgürlük tanımayan sınırsız monarşi, despotluk, despotizm.

istical
* İvedilik, acele etme, müstaceliyet.

istical etmek
* ivmek, acele etmek.

isticar
* Kira ile tutma, kiralama.

isticar etmek
* kiralamak.

isticvap
* Sorguya çekme, sorgu.

istida
* Dilekçe, arzuhal.

istidaname
* Resmî bir makama yazılan dilekçe yazısı.

istidat
* Yaradılıştan gelen veya sonradan edinilmiş yetenek.
* Yeteneği olan kimse.

istidatlı
* İstidadı olan.

istidatsız
* İstidadı olmayan.

istidlâl
* Bir konuda kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma.

* Çıkarım.

istidlâl etmek
* kanıtlara dayanarak bir sonuca varmak.

istif
* Üst üste eşya konularak yapılan düzgün yığın.
* Kereste, tahta gibi ağaç ürünlerini kurutmak veya bekletmek amacı ile belirli düzenlerde üst üste dizerek yapılan yığın.
* Stok.

istif etmek
* yıkılmayacak bir biçimde, düzgünce yerleştirmek.
* stok etmek.

istifa
* Kendi isteğiyle görevden ayrılma.
* İşten ayrılma isteğini bildiren dilekçe.

istifa etmek
* (işinden) çekilmek.

istifade
* Yararlanma, faydalanma.

istifade etmek
* yararlanmak.

istifaname
* Bir görevden kendi isteğiyle ayrıldığını belirten dilekçe.

istifayı basmak
* herhangi bir sebeple görevinden ani bir kararla çekilmek.

istifçi
* Malları, eşyayı istif eden görevli.
* İstifçilik yapan, stokçu.

istifçilik
* İstif yapma işi.
* İleride bulunmayacağı veya pahalılaşacağı düşüncesiyle çok mal yığarak piyasada sıkıntıya yol açma, stokçuluk.

istifham
* (zihinde beliren) Soru.

istifini bozmamak
* aldırış etmeyip durum ve davranışını hiç değiştirmemek.

istifleme
* İstiflemek işi.

istiflemek
* Düzgün bir biçimde üst üste yığmak.
* Stok etmek.

istifleniş
* İstiflenmek işi veya biçimi.

istiflenme
* İstiflenmek işi.

istiflenmek
* İstiflemek işi yapılmak.

istifleyiş
* İstiflemek işi veya biçimi.

istifrağ
* Kusma.

istifrağ etmek
* kusmak.

istifsar
* Bir şeyin açıklanmasını, aydınlığa kavuşmasını isteme, anlamaya çalışma, sorma.

istifsarıhatır
* Hâl hatır sorma.

istiğfar
* Tanrı'dan suçlarının bağışlanmasını dileme; tövbe etme.

istiğfar etmek
* tövbe etmek.

istiğna
* Önerilen bir işe karşı nazlanma, nazlı davranma.
* Doygunluk, gönül tokluğu.

istiğrak
* Dalma, içine gömülme, dalınç.

istihale
* Biçim değiştirme.
* Başkalaşma.
* Başkalaşım.

istihale etmek
* biçim değiştirmek.
* başkalaşmak.

istihare
* Bir inanışa göre, girişilecek bir işin hayırlı olup olmadığını rüyadan anlamak için abdest alıp dua okuyarak uyuma.

istihareye yatmak
* girişilecek bir işin hayırlı olup olmadığını rüyadan anlamak için abdest alıp dua okuyarak uyumak.

istihbar
* Haber ve bilgi alma.

istihbar etmek
* haber almak, duymak, öğrenmek.

istihbarat
* Yeni öğrenilen bilgiler, haberler.
* Bilgi toplama, haber alma.

istihbarat dairesi
* Haber alma dairesi.

istihbarat servisi
* Haber alma işlerini yürüten iş yeri.

istihdaf
* Amaçlama, hedef alma.

istihdaf etmek
* amaçlamak.

istihdam
* Bir görevde, bir işte kullanma.

istihdam etmek
* bir işte, bir görevde kullanmak.

istihfaf
* Küçümseme, hor görme, hafifseme.

istihfaf etmek
* küçümsemek, hor görmek, hafifsemek.

istihkak
* Hakkı olma, hak kazanma.
* Hizmet karşılığı kazanılan hak (para).

istihkâm
* Düşman saldırısını durdurmak, düşmana karşı savunma yapmak amacıyla düzenlenmiş yer.
* İstihkâm işleriyle uğraşma, istihkâmcılık.

istihkâm sınıfı
* Savaşan birliklerin saldırısını kolaylaştıran, savunma gücünü artıran, yapı işleriyle uğraşan teknik askerî sınıf.

istihkâmcılık
* İstihkâm sınıfının yaptığı iş.

istihkar
* Hor görme, aşağılama.

istihkar etmek
* hor görmek, aşağılamak.

istihlâk
* Tüketim.

istihlâk etmek
* tüketmek.

istihraç
* (anlam, sonuç) Çıkarma, çıkarsama.

istihraç etmek
* sonuç çıkarmak.

istihsal
* Çıkarma, elde etme.
* Üretim, üretme.

istihsal etmek
* elde etmek.
* üretmek.

istihza
* Gizli veya ince alay.

istihza etmek
* alay etmek, alaya almak.

istihzalı
* İstihzası olan.

istihzar
* Hazırlama.
* Hatırlama, anımsama.

istika
* Ayakkabıların altını parlatmak için kunduracıların kullandığı kemik, isteka.

istikamet
* Doğrultu, yön.

istikamet vermek
* yön vermek, yöneltmek.

istikbal
* Karşı çıkma, karşılama.
* Gelecek (zaman), ati.

istikbal etmek
* karşılamak.

istiklâl
* Bağımsızlık.

istikra
* Tüme varım.

istikrah
* Tiksinme, iğrenme.

istikrah etmek
* tiksinmek, iğrenmek.

istikrar
* Aynı kararda, biçimde sürme, kararlılık.
* Yerleşme, oturma.
* Denge.
* Ödemeler dengesinde, istihdamda düzen.

istikrar bulmak
* karar kılmak.
* yerleşmek.

istikrarlı
* İstikrarı olan, dengeli, kararlı.

istikrarlılık
* İstikrarlı olma durumu.

istikrarsız
* İstikrarı olmayan, dengesiz, kararsız.

istikrarsızlık
* İstikrarsız olma durumu, dengesizlik, kararsızlık.

istikraz

* Ödünç alma, borçlanma.

istikraz etmek
* ödünç para almak, borçlanmak.

istikşaf
* Araştırma.
* Açınsama.

istilâ
* Bir ülkeyi silâh gücüyle ele geçirme.
* Yayılma, kaplama, sarma, bürüme.

istilâ etmek
* bir ülkeyi silâh gücüyle ele geçirmek.
* yayılmak, kaplamak, sarmak, bürümek.

istilâcı
* İstilâ eden (kimse, devlet).

istilâcılık
* İstilâcı olma durumu.

istilzam
* Gerektirme, gerekme.

istilzam etmek
* gerekli bulmak.

istim
* İslim.

istim arkadan gelsin
* önce istenilen iş yapılsın, gereken şartlar sonradan yerine getirilsin.

istim üstünde olmak
* (buharla işleyen araçlar için) kalkmaya hazır duruma gelmek.

istimal
* Kullanma.

istimal etmek
* kullanmak.

istimara
* Ölçme, değerlendirme.
* Bir kabın hacmini veya alabileceği miktarı hesaplama.

istimator
* Gümrüklerde mallara değer biçen görevli.

istimbot
* Filika büyüklüğünde, islimle işleyen deniz teknesi, çatana.

istimdat
* İmdat isteme, yardıma çağırma.

istimdat etmek
* yardıma çağırmak, yardım istemek.

istimlâk
* Kamulaştırma.

istimlâk etmek

* kamulaştırmak.

istimna

* Onanizm.

istimrar

* Sürüp gitme, süreklilik.

istimzaç

* Bir kimsenin huyunu, kişiliğini tanımak için araştırma.
* Sorma, yoklama.

istimzaç etmek

* sormak, yoklamak.

istinabe

* Davanın görülmekte olduğu mahkemeye gönderilmek için başka bir yerde bulunan bir tanığın oradaki mahkeme tarafından ifadesinin alınması.

istinaden

* Bir görüşe, bir düşünceye dayanarak, dayanılarak, güvenerek.

istinaf

* Mahkemenin verdiği kararı kabul etmeyerek, bunu istinaf mahkemesine götürme.

istinaf mahkemesi

* Sulh ve asliye mahkemeleri benzeri ilk derece mahkemeler ile temyiz mahkemeleri arasında yer alan ikinci derecede yüksek mahkeme.

istinas

* Yadırgamaz olma, alışma, ısınma.

istinat

* Dayanma, yaslanma.
* Güvenme, kuvvet alma.
* Bir şeyi kanıt sayma.

istinat duvarı

* Toprak veya yapının kaymasını önlemek için yapılan, direnç sağlayan duvar.

istinat etmek

* dayanmak, yaslanmak.

istinatgâh

* Dayanacak, güvenecek, sığınacak yer, dayanak.

istinga

* Yelkenleri toplamak için kullanılan halat.

istinga etmek

* (yelkenleri) toplamak.

istinkâf

* Çekinme, geri durma, sakınma.

istinkâf etmek

* çekinmek, geri durmak, sakınmak.

istinsah

* Bir şeye bakarak aynısını yazma.

istinsah etmek
* bir şeye bakarak aynısını yazmak, kopya ederek örnek çıkarmak.

istintaç
* Sonuç çıkarma.
* Bir büyük önermeden küçüğe ve sonurguya, yasalardan olaylara, nedenden sonuca giderek sonuç çıkarma.

istintaç etmek
* sonuç çıkarmak.

istintak
* Sorgu.
* Sorguya çekme.

istintak etmek
* sorguya çekmek.

istirahat
* Dinlenme, rahat etme.

istirahat etmek
* dinlenmek.

istirdat
* Geri alma.
* (bir yeri) Yeniden ele geçirme, geri alma, kurtarma.

istirham
* Yalvarma, merhamet dileme.

istirham etmek (veya istirhamda bulunmak)
* yalvarmak, dilemek, rica etmek.

istiridye
* Yassı solungaçlılar sınıfından, güçlü kaslarla birbiri üzerine kapanan iki çeneti olan, eti beğenilen bir deniz yumuşakçası (Ostrea edulis).

istiskal
* Soğuk davranışlarla hoşlanmadığını belli etme.

istiskal etmek
* hoşnutsuzluğunu belli ederek soğuk davranmak.

istismar
* İşletme, yararlanma.
* Birinin iyi niyetini kötüye kullanma.
* Sömürme.

istismar etmek
* işletmek, yararlanmak.
* birinin iyi niyetini kötüye kullanmak.
* sömürmek.

istismarcı
* Birinin iyi niyetini kötüye kullanan (kimse).
* Sömürücü.

istismarcılık
* İstismar etme işi.

istisna

* Bir kimse veya bir şeyi benzerlerinden ayrı tutma.
* Genelden ayrı, kural dışı olma, ayrıklık.
* Ayrı tutulan kimse veya şey.

istisna etmek
* ayırmak.

istisnaî
* Benzerlerine uymayan, kural dışı olan, ayrıklı.

istisnasız
* İstisnası olmadan, ayrıksız, ayrıcasız, bilâistisna.

istişare
* Danışma.

istişare etmek
* danışmak.

istişare heyeti
* Danışma kurulu.

istitrat
* Söz arasında, sırası gelmişken, antrparantez.

istiva
* Birden çok şeyin birbirine eşit ve denk olması.

istiva hattı
* Ekvator.

istizah
* Herhangi bir konuda açıklayıcı bilgi isteme, bir sorunun açıklanmasını isteme.
* Gensoru.

istizah etmek
* sorulan soruya açıklayıcı bilgi istemek, bir sorunun açıklanmasını istemek.

istizan
* Yetki isteme, izin isteme.

istizan etmek (veya eylemek)
* yetki istemek, izin istemek.

istop
* Stop.
* Ebenin topu havaya atması, diğerlerinin kaçışması ve ebe tarafından topla vurulması biçiminde oynanan bir oyun.

istop etmek
* durmak, çalışmamak.

istor
* Stor.

istralya
* Gemide direk ve çubukları baş tarafından, yani burundan tutan halat.
* Geminin kaburgalarını birbirine bağlayan demir kuşak.

istrongilos
* İzmaritgillerden, Akdeniz'de yaşayan, eti lezzetli bir balık (Smaris vulgaris).

İsveççe
* İsveç dili.

İsveçli
* İsveç halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

İsviçreli
* İsviçre halkından olan (kimse).

isyan
* Herhangi bir amaçla kurulu düzene veya devlet güçlerine karşı gelme, baş kaldırma, ayaklanma.
* Bir düzene veya emre boyun eğmeme, uymama, itaat etmeme.

isyan bayrağını açmak
* karşı gelmek, baş kaldırmak.

isyan etmek
* ayaklanmak.
* kabullenmemek, razı olmamak.

isyancı
* Baş kaldırıcı (kimse), asi.

isyancılık
* İsyancının işi.

isyankâr
* Baş kaldırıcı, isyancı.

isyankârlık
* İsyankâr olma durumu, baş kaldırıcılık, asilik.

iş
* Bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma.
* Bir değer yaratan emek.
* Birinden istenen hizmet veya birine verilen görev.
* Sanayi, ticaret, tarım, maliye vb.alanlara ilişkin ekonomik etkinliklerin bütünü.
* Kamu yararına yapılan işler.
* Herhangi bir yere düzen verici, günlük yaşayışı sağlayıcı her türlü çalışma.
* Geçim sağlamak için herhangi bir alanda yapılan çalışma, meslek.
* İş yeri.
* Ticarî anlaşma, alış veriş.
* Herhangi bir maksatla kurulan düzen.
* Bazı deyimlerde "yarar, çıkar" anlamında kullanılır.
* Yapılan şey, davranış.
* Nakış, örgü gibi elde yapılan şey.
* Emek, işçilik, ustalık.
* İşlem.
* Sorun, konu, mesele, maslahat.
* Gizli sebep veya maksat.
* Bir kimseye özgü olan görüş, anlayış.
* Bir kuvvetin uygulanma noktasını hareket ettirirken harcadığı güç.

-iş
* Bkz. -ış / -iş (I).

-iş
* Bkz. -ş- / -ş-.

iş (birinden) bitmek
* işin sonuçlanması hâli ondan beklenilmek.

iş (birine) kalmak
* işin bitmesi için asıl gayret birine düşmek.

iş (güç) edinmek
* bir şeyi görev olarak üstlenmek.

iş açmak
* uğraştırıcı, gereksiz bir durumun ortaya çıkmasına sebep olmak.

iş adamı
* Ticaret veya sanayi alanında kazanç sağlamak amacıyla para yatıran kimse.
* Kâr sağlamada becerikli ve başarılı kimse.

iş akdi
* Bkz. iş sözleşmesi, hizmet akdi.

iş alanı
* Çalışılacak, kazanç sağlanacak dal.

iş ayağa düşmek
* iş, sorumsuz ve yetkisiz olanların elinde kalmak.

iş başa düşmek
* kendi işini kendi görme zorunda kalmak.

iş başı
* (iş yerlerinde) İşe başlama.

iş başı yapmak
* (iş yerinde) işe başlamak.

iş başında eğitim (görmek veya yapmak)
* işçinin işini yaparken uğraşısında olduğu kadar iş görgüsü, iş güvenliği, işçi sağlığı, iş yönetimi konularında da yetiştirilmesi, hizmet içi eğitim.

iş bırakımcı
* İş bırakımı yapan kimse, grevci.

iş bırakımı
* İsteklerini iş verene kabul ettirmek için işçilerin, işlerini hep birden bırakması, grev.

iş bilenin, kılıç kuşananın
* becerikli olanlar kazanır.

iş bilimi
* İnsanın işine uymasını, amaca göre çalışmasını düzenleyen inceleme ve araştırmaların bütünü, ergonomi.

iş bilmek
* becerikli olmak.

iş birliği
* Amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı, teşrikimesai.
* Bir işin çeşitli işçilerce yapılması.

iş birliği yapmak
* amaç ve çıkarları bir olanlarca çalışma ortaklığı kurulmak.

iş birlikçi
* Herhangi bir alanda çıkar sağlama amacını güden kimse veya kuruluşlarla ilişki kuran (kimse, kuruluş vb.).

iş birlikli
* İş birliği ile, ortaklaşa yapılan.

iş bitirmek
* bir işi iyi bir sonuca ulaştırmak.

iş bölümü
* Bir işi, iki veya daha çok kişi arasında bölme.
* Bir toplumsal üretim düzeni içindeki değişik görev ve hizmetlerin, toplumun üyeleri, kümeleri arasında karşılıklı bağımlılık ilişkileri içinde bölünmesi.

iş çatallanmak
* bir işte güçlükle karşılaşmak.

iş çevirmek
* gizli, dolambaçlı bir iş yapmak.

iş çığrından çıkmak
* amacından saparak düzeltilmesi güç bir durum almak.

iş çıkarmak
* çok iş yapmak.
* gereksiz, uğraştırıcı bir işe yol açmak, sorunlara sebep olmak.

iş dayıya düştü
* Bkz. gayret dayıya düştü.

iş değil
* bir şeyin çok kolay olduğunu belirtir.
* kınama belirtir.

iş donu
* Şalvar.

iş düşmek
* birinin iş yapması gerekmek.

iş edinmek
* bir şeyi görev, meslek olarak kabul etmek.

iş eri
* Elinden iyi iş gelen, becerikli kimse.

iş etmek
* aldatmak, birine beklemediği bir davranışta bulunarak onu zarara sokmak.

iş görmek
* iş yapmak.
* iş yapmaya uygun olmak.

iş göstermek
* yapması için birine iş vermek, iş buyurmak.

iş gücü
* Bir insanın yararlı şeyler üretmek için harekete geçirmek zorunda olduğu fiziksel ve düşünsel yetilerinin tümü.

iş güç
* Yapacak belli bir şey, görev, meşguliyet.

iş güç sahibi
* Bir işi, bir görevi olan.

iş günü

* Yasayla tespit edilmiş olan çalışma günü.

iş hanı
* Birden çok iş yerinin bulunduğu çok katlı bina.

iş inada binmek
* bir işi yapmakta direnmek.

iş işlemek
* nakış yapmak.

iş işten geçmek
* bir işi gerçekleştirme imkânı kalmamış olmak.

iş kadını
* İş adamı.

iş karıştırmak
* fesat sokmak.
* zararlı bir iş yapmak.

iş kazası
* İş yerinde meydana gelen ve işçiyi bedenen veya ruhen etkileyen olay.

iş ki
* yeter ki.

iş kolu
* Ekonomik etkinliklerin sınıflandırılması sonucu birbirine benzeyen veya aynı nitelikte olan çalışma dallarından her biri.
* Bu dalların herhangi birinde çalışanların bütünü.

iş merkezi
* İş yerlerinin yoğun olduğu bölge.
* Bir ticaret ortaklığının yönetildiği yer.

iş mi?
* yapılan bir şeyin beğenilmediğini, küçümsendiğini bildirir.

iş ola
* "sanki iş görmüş!" anlamında bir hafifseme sözü.

iş olacağına varır
* bir soruna aldırmamayı, ne yapılırsa yapılsın yine aynı sonuca ulaşılacağını anlatır.

iş olsun diye
* gereksiz bir hareketi belirtmek için kullanılır.

iş saatleri
* Çalışma saatleri.

iş sarpa sarmak
* iş, içinden çıkılması zor bir duruma girmek.

iş sözleşmesi
* İşçilerle iş veren arasındaki ilişkileri düzenleyen yöntem ve şartları kapsayan sözleşme, iş akdi, hizmet akdi.

iş tutmak
* iş yapmak, çalışmak.

iş vermek
* birine yapacak iş göstermek.

* gönlü olduğunu gösterecek davranışlarda bulunmak, pas vermek.

iş yapmak
* çalışmak.

iş yeri
* Bir görevin yapıldığı yer.
* İşçinin iş sözleşmesine göre çalıştığı yer.

iş yok
* o şeyden yarar beklememeli.

iş'ar
* Yazı ile bildirme.

işaret
* Anlam yükletilen şey, anlamlı iz, im.
* Belirti, gösterge, levha, tabelâ, alâmet.
* El, yüz hareketleriyle gösterme.

işaret etmek
* bir şeyi, bir durumu el, yüz hareketleriyle anlatmak, göstermek.
* belirtmek.

işaret parmağı
* Elde, baş parmaktan sonraki parmak, şahadet parmağı, gösterme parmağı.

işaret sıfatı
* Bkz. gösterme sıfatı.

işaret vermek
* bir araç kullanarak bir şeyi belli etmek.

işaretçi
* İşaret veren kimse.

işareti saymak
* belirti ve gösterge olarak kabul etmek.

işaretleme
* İşaretlemek işi.

işaretlemek
* Bir şeye işaret koymak, bir şeyi işaretle belirtmek.
* Belirtecek biçimde hareket etmek.

işaretlenme
* İşaretlenmek işi.

işaretlenmek
* Bir şeye işaret konulmak.

işaretleşme
* İşaretleşmek işi.

işaretleşmek
* Birbirine işaret etmek.
* Uzak bir yerden, bilgi vermek için özel bir düzene göre türlü işaretler kullanmak.

işaretli
* İşareti olan, işaretle belirlenmiş olan.

işaretsiz
* İşareti olmayan.

iş'arî
* İşaretle ilgili.
* Bilgi olarak.

iş'arî oy
* Parmak veya el kaldırarak verilen oy.

işba
* Doyurma.
* Doyma.

işbu
* Bu, özellikle bu.

işçi
* Başkasının yararına bedenini, kafa gücünü veya el uzluğunu kullanarak ücretle çalışan kimse.
* Toplu olarak yaşayan böceklerde üreme yeteneğinde olmayan, topluluğun işlerini gören dişi veya erkek.

işçi sigortası
* Bkz. sosyal sigorta.

işçilik
* İşçi olma, işçi niteliğinde olma durumu.
* Yaptığı iş karşılığı işçiye verilen ücret.
* İşçi emeği, yapılış, işleme niteliği.

işe bak!
* şaşırılacak bir durum karşısında kullanılır.

işe girmek
* göreve başlamak.

işe karışmak
* herhangi bir konuda katkıda bulunmak, görev almak.

işe koşmak
* birine iş yaptırmak.

işe uygun
* Yapılan işe elverişli, işe yarar.

işe yaramak (veya yaramamak)
* elverişli olmak.

işe yarar
* Becerikli, elverişli, işe uygun.

işeme
* İşemek işi.

işemek
* İdrar torbasında biriken idrarı dışarı atmak, çiş yapmak.

işenmek
* İdrar torbasında biriken idrar dışarı atılmak.

işetme
* İşetmek işi.

işetmek
* İşemesini sağlamak, işemesine yol açmak, çiş yaptırmak.

işgal
* Bir yeri ele geçirme.
* (bir kimseyi) İşten alıkoyma, engelleme, oyalama.
* Uğraştırma.

işgal etmek
* bir yeri ele geçirmek.
* işten alıkoymak, oyalamak.
* Uğraştırmak.

işgalci
* İşgal eden, ele geçiren.

işgalcilik
* İşgal etme işi.

işgaliye
* İşgal edilen yere ödenen ücret veya vergi.

işgaliye resmi
* Pazar yerlerinde veya toplu ticarî iş yerlerinde satıcının işgal ettiği yer için ödediği ücret veya kira bedeli.

işgüder
* Maslahatgüzar.

işgüderlik
* Maslahatgüzarlık.

işgüzar
* Eli işe yatkın, becerikli.
* Gereği yokken, daha çok kendini göstermek için işe karışan.

işgüzarca
* İşgüzar bir biçimde, işgüzara yakışır durumda olarak.

işgüzarlık
* İşgüzar olma durumu.

işgüzarlık etmek
* işgüzarca davranmak.

işi (bir şeye) vurmak
* işi değiştirmek.

işi ...e dökmek
* işi değiştirip bir başka biçime çevirmek.

işi ...e vurmak
* gerekenden başka biçimde davranmak, ... gibi görünmek.

işi aksi gitmek
* istenilen sonucu elde edememek.

işi Allah'a kalmak
* güç şartlar altında, kimseden yardım umudunun kalmadığı bir durumda bulunmak.

işi anlamak
* gizli bir şeyi, bir sorunu anlamak.

işi azıtmak
* yanlış ve aşırı yollara sapmak.

işi başından aşmak (veya aşkın olmak)
* pek çok işi olmak.

işi bitmek
* işi sona ermek.
* hâli, gücü kalmamak.

işi bozmak
* yapılan anlaşmayı, verilen sözü tutmamak.

işi bozulmak
* yapmakta olduğu işten gereği kadar kazanç sağlayamaz olmak.

işi ciddîye almak
* soruna önem vermek.

işi çıkmak
* başka bir işle meşgul olmak.

işi duman
* İşi ve durumu kötü.

işi düşmek
* birinin yardımına ihtiyaç duymak.

işi gücü bırakmak
* yaptığı işten uzaklaşmak.

işi ileri götürmek
* beklenenden daha aşırı davranışlar içine girmek.

işi iş olmak
* işi yolunda olmak.

işi ne?
* ne işi var?.

işi olmak
* yapacak bir şeyi bulunmak.
* işi istediği gibi bitirmek.
* uğraşma zorunda olmak.

işi oluruna bırakmak
* işi belli bir amaca göre değil de, kendi akışı içinde yürütmek.

işi pişirmek
* aralarında gizlice anlaşmak.

işi rast gitmek
* şans yardımıyla işi iyi, istediği gibi olmak.

işi resmiyete dökmek
* (bir iş veya durum için) resmî bir yola sokmak, resmî bir nitelik vermek.

işi savsaklamak
* işi yavaşlatmak, gereken önemi göstermemek.

işi tatlıya bağlamak
* sorunlu bir işi, iyi bir biçimde çözmek.

işi temizlemek
* sorunu çözmek.

işi tıkırında
* İşi çok uygun, çok iyi.

işi uzatmak
* bir işi sonuçlandırmamak.

işi üç nalla bir ata kaldı
* eline önemsiz bir imkân geçince büyük işlerin düşüne kapılanlar için söylenir.

işi(m) iş kaşığı(m) gümüş
* işi tam istediği yolda.

işin alayında olmak
* bir işe gereken önemi vermemek, dalga geçmek.

işin başı
* bir işin en önemli noktası.

işin içinde iş var
* (bir işin) iç yüzü başka.

işin içinden çıkamamak
* başaramamak, sorunu çözümleyememek.

işin içinden çıkmak (veya sıyrılmak)
* bir şeyi anlamak, bir sorunu çözümlemek.
* güç bir sorunu çözemeyince kestirip atmak.
* bir konudan veya işten uzak durmak, kaçmak.

işin kolayına kaçmak
* derinliğine araştırmadan basit olarak düşünmek, yüzeyde kalmak, tembellik etmek.

işin kötüsü (veya fenası)
* üst üste gelen tersliklerde kullanılır.

işin mi yok
* "önemli değil, boş ver" anlamında kullanılır.

işin rengi değişmek
* konu başka biçimde gelişmek, öncekinden farklı davranmaya başlamak.

işin tuhafı
* "Anlaşılamayan, garip olan" anlamında kullanılır.

işin ucu
* bir işin kökeni.

işin ucu birine dokunmak
* o işten dolaylı olarak zarar görmek.

işin üstesinden gelmek
* güç bir işi başarmak, sonuçlandırmak.

işinden olmak
* görevini yitirmek; görevinden atılmak.

işine bak!
* görevini, işini sürdür.

* sen karışma.

işine gelmek (veya gelmemek)
* çıkarına, amacına, düşüncesine uygun olmak (veya olmamak).

işine göre
* çıkarına uygun.

işine koyulmak
* işini yapmayı sürdürmek.

işini bilmek
* nereden, nasıl yararlanacağını bilmek, çıkarını bilmek.

işini bitirmek
* öldürmek.

işini görmek
* görevini yapmak.
* dövmek.
* öldürmek.

işini uydurmak
* kurnaz, açık göz davranarak işine istediği gibi biçim vermek.

işini yoluna koymak
* işi veya görevi olumlu olarak yürütmek, sıkıntı çekmeden gerçekleştirmek.

işinin adamı
* çalıştığı işte başarı sağlayan, işinin gerektirdiği nitelikleri taşıyan kimse.

işitilme
* İşitilmek işi.

işitilmek
* Duyulmak.

işitilmemiş
* O güne değin duyulmamış, şaşılacak, olağan dışı (şey).

işitim
* İşitme duyusu, işitme yetisi.

işitiş
* İşitmek işi veya biçimi.

işitme
* İşitmek işi.
* Duyma, sema (II).

işitme kesesi
* Suda yaşayan bazı omurgasız hayvanlardan, işitme taşını içinde bulunduran akışkan sıvılı organ, otosist.

işitme taşı
* Omurgalılarda ve bazı omurgasızlarda denge organı olan, iç kulakta bulunan kalker parçacıkları, otolit.

işitmek
* Kulakla algılamak, duymak.
* Haber almak.
* Kendisine söylenilmek.

işitmemezlik

* İşitmezlik.

işitmezliğe getirmek (veya işitmezlikten gelmek)
* işitmemiş, duymamış gibi davranmak, aldırmamak.

işitmezlik
* İşitmemiş, duymamış gibi davranmak.

işitsel
* İşitimle ilgili.

işittirme
* İşittirmek işi.

işittirmek
* İşitmesini sağlamak, duyurmak.

işkâl
* Güçleştirme, zorlaştırma, çetinleştirme.

işkâl etmek
* güçleştirmek, zorlaştırmak, çetinleştirmek.

işkembe
* Gevişgetirenlerin ilk ve en büyük mide bölümü.
* Kasaplık hayvanlarda mideyi oluşturan bölümlerin bütünü.
* İşkembeden yapılan.
* Mide.

işkembe çorbası
* Temizlenmiş ve önceden haşlanmış işkembenin tavla zarı büyüklüğünde doğranmasından sonra un, sirke, sarımsak karıştırılarak hazırlanan bir çorba türü.

işkembe suratlı
* Çopur.

işkembeci
* İşkembe veya işkembe çorbası satan kimse.

işkembecilik
* İşkembeci olma durumu veya işkembecinin işi.

işkembeden atmak (veya söylemek)
* uydurarak söylemek.

işkembeli
* İşkembesi olan.
* (çorba, yemek için) İçinde işkembe bulunan.

işkembesi geniş
* Hoş görülmeyecek şeyi de hoş gören, hazımlı.

işkembesini düşünmek
* Öncelikle karın doyurmayı düşünmek.

işkembesini şişirmek
* oburca yemek yemek.

işkembesiz
* İşkembesi olmayan.
* Beğenilmeyecek nitelikteki şeyleri de beğenen (kimse).

işkence
* Bir kimseye maddî veya manevî olarak yapılan aşırı eziyet.
* Düşüncelerini öğrenmek amacıyla birine uygulanan eziyet.
* Aşırı gerginlik, sıkıntılı durum, azap.
* Vidalı bir tür sıkıştırma aracı.

işkence etmek (veya yapmak)
* maddî veya manevî eziyet çektirmek.

işkenceci
* İşkence yapan.

işkenceye sokmak
* maddî veya manevî sıkıntı vermek, zora sokmak.

işkil
* Kötü bir durumla karşılaşma sanısı, kuşku, kuruntu, vesvese.

işkillendirme
* İşkillendirmek işi.

işkillendirmek
* İşkillenmesine yol açmak.

işkillenme
* İşkilli duruma gelme, pirelenme.

işkillenmek
* İşkilli duruma gelmek, pirelenmek.

işkilli
* İşkil içinde bulunan, kuşkulu, kuruntucu, vesveseli, müvesvis.

işkilli büzük dingilder
* gizli bir ayıbı olanların herhangi bir sözden alınarak kendilerini ele verdiklerini anlatır.

işkilli olmak
* işkil duymak, tedirgin durumda olmak.

işkillilik
* İşkilli olma durumu, vesveselilik.

işkilsiz
* İşkil içinde bulunmayan, kuşkusu olmayan, vesvesesiz.

işkilsizlik
* İşkilsiz olma durumu.

işkine
* Gölge balığıgillerden, Akdeniz'de yaşayan, vücudu yassı, pullu, eti lezzetli bir balık (Sciaena umbra).

işlek
* Çok işleyen, canlı, hareketli.
* Özenmeden, çabuk yazıldığı hâlde okunaklı ve güzel olan (yazı).

işlek ek
* Kelime türetmede sık kullanılan yapım eki.

işleklik
* İşlek olma durumu.

işlem

* Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi, muamele.
* Sayıları karşı karşıya getirip belirli birtakım kurallara uygun olarak, birbiri üzerine etkilendirme yöntemi.
* Madde üzerinde her türlü değişim yapma işi, muamele.
* Ham veya ara malları ve maddeleri fiziksel, kimyasal değişikliklerle daha uygun, kullanılır duruma getirme, muamele.

işlem hacmi
* Borsada gerçekleştirilen alım satımların toplam tutarı.

işlemci
* Bilgisayar programlarının herhangi bir dilinde yazılmış programı, bilgisayarda işletmeyi sağlayan programlar topluluğu.
* Bir bilgisayarda verilen komutları yorumlayan ve yürüten birim.

işleme
* İşlemek işi.
* İnce ve süslü el işi, nakış.
* Herhangi bir konuyu ele alarak inceleme.
* İnce ve süslü işlenmiş.
* Bir filmdeki gizli görüntüyü ortaya çıkarmak için, gümüş bromürlü tabakanın lâboratuvarda çeşitli kimyasal işlemlerden geçirilmesi.

işlemeci
* Elle oyma, nakış vb. yapan kimse.

işlemecilik
* İşlemecinin işi.

işlemek
* Bir şeye emek vererek onu daha elverişli bir duruma getirmek.
* (ince ve süslü şeyler için) Yapmak, nakışlamak.
* İçine girmek, etkilemek, nüfuz etmek.
* İyi çalışmak, müşterisi bol olmak.
* Durağan durumdan hareketli duruma geçmek, çalışmak.
* Herhangi bir konuyu ele alarak incelemek, öğretmek.
* Düşüncelerini herhangi birine etki yaparak benimsetmek.
* İşlek, etkin durumda olmak.
* (çıban) Olgunlaşma yolunda olmak.
* (yara) Kapanmak.
* Gidip gelmek.
* Hesapları veya kayıtları düzenli olarak tutmak veya gereken yere aktarmak.

işlemeli
* Üstünde işlemeler bulunan.

işleniş
* İşlenmek işi veya biçimi.

işlenme
* İşlenmek işi.

işlenmek
* İşlemek işi yapılmak.

işlenti
* İşleme yöntemi.

işler açılmak
* piyasa canlanmak.

işler becermek
* zararlı, gizli işler yapmak.

işlerlik
* Gereken sonucu verecek nitelikte çalışma durumu.

işletilme
* İşletilmek işi.

işletilmek
* İşletmek işi yapılmak.

işletiş
* İşletmek işi veya biçimi.

işletme
* İşletmek işi.
* Tarım, sanayi, ticaret, bankacılık gibi iş alanlarında, kâr amacıyla bir sermaye yatırılarak kurulan kurum.
* Bu kuruluşu verimli bir duruma getirip kazanç sağlama yöntemi.
* İş yeri.

işletme defteri
* Yalnız gelir ve giderlerin yazıldığı defter.

işletme şirketi
* Gaz, su, elektrik vb. hattını veya dağıtım hattı ve donanımını işleten, şahıs, firma, halk şirketi veya kuruluş.

işletmeci
* Bir fabrikayı veya gelir getiren bir kuruluşu yöneten kimse.
* Yapımcıdan işletme hakkını alarak, filmleri oynatanlara kiralayıp dağıtan kimse.

işletmecilik
* Bir işletmeyi yönetme.
* Bağımsız bir bütçe ile yönetilen devlet işletmesi.

işletmek
* İşlemesini sağlamak, çalıştırmak.
* Bir şeyi, bir kimseyi, bir yeri kullanarak veya çalıştırarak yarar sağlamak.
* Şaka ve birtakım yalanlarla sezdirmeden birini kandırmak veya onunla eğlenmek.

işletmen
* Operatör.

işletmenlik
* Operatörlük.

işlev
* Bir nesne veya bir kimsenin gördüğü iş, iş görme yetisi, görev, fonksiyon.
* Bir yapının gerçekleştirilebileceği ve onu başka yapılardan ayırt etme imkânı veren eylem türü, fonksiyon.

işlev yitimi
* El, kol vb. düzenli hareketleri yapma yetersizliği, apraksi.

işlevci
* İşlevi yerine getiren (kimse veya nesne).
* Bir işletmede yapılacak işlerin kararlarının alındığı bölüm.

işlevcilik
* Toplumu, her bir öğesi belli bir işlev yapan karşılıklı bağlılıklar ve etkileşmeler düzeni olarak gören, toplumu tek başına belirleyen herhangi bir temelin bulunmadığını savunan akım, görevcilik, fonksiyonalizm.
* Algının öncelikle ihtiyaçlar ve coşkulara dayalı etkinliklerin sonucu olduğunu savunan görüş, görevcilik, fonksiyonalizm.

işlevsel

* İşlevle ilgili.

işlevsiz
* İşlevi olmayan.

işlevsizlik
* İşlevsiz olma durumu.

işleyim
* Sanayi, endüstri.

işleyiş
* İşlemek işi veya biçimi.

işli
* Üzeri nakışlı.

işlik
* Atölye.
* Gömlek.

işlik orun
* İş adamlarına özgü yer, busines klâs.

işmar
* El, göz veya baş ile yapılan işaret.

işmar etmek (veya geçmek)
* el, göz veya baş ile işaret etmek.

işporta
* Gezici satıcıların mallarını koymaya yarayan yayvan sepet veya bu işi gören, ona benzer araç, sergi.
* Açıkta yapılan satış.

işporta malı
* Değersiz, niteliksiz mal.

işportacı
* İşporta ile mal satan satıcı.

işportacılık
* İşportada mal satma işi.

işportaya düşmek
* değerini yitirmek, herkes tarafından kullanılmak.

işret
* İçki.

işsiz
* İşi olmayan.

işsiz güçsüz
* Yapacak hiçbir işi olmayan veya iş tutmayan.

işsiz güçsüz kalmak
* bulunduğu iş yerinden ayrılarak geçimini sağlayacak durumda bulunmamak.

işsizlik
* İşsiz kalma, iş bulamama durumu.
* Bir iş yeri için durgunluk dönemi.

iştah
* Yemek yeme isteği.
* İstek, arzu.

iştah açmak
* yemek isteğini artırmak.

iştah kapamak (veya kesmek)
* yemek isteğini azaltmak.

iştaha gelmek
* arzulamak.

iştahı açılmak
* yemek isteği artmak.

iştahı kabarmak
* isteği çoğalmak, heveslenmek.

iştahı kapanmak (veya kesilmek)
* yemek isteği yok olmak.

iştahı olmak
* yemek isteği fazla olmak.

iştahlandırma
* İştahlandırmak işi.

iştahlandırmak
* İştahını uyandırmak, iştahlanmasını sağlamak.

iştahlanma
* İştahlanmak işi.

iştahlanmak
* İştahı uyanmak veya artmak.
* İsteği, arzusu artmak.

iştahlı
* İştahı olan, boğazlı.
* İstekli, arzulu.
* İsteyerek.

iştahlılık
* İştahlı olma durumu.

iştahsız
* Yemek yeme isteği olmayan, boğazsız.
* İsteksiz.

iştahsızlık
* İştahsız olma durumu.

işte
* Gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenir.
* Anlatılan bir sözün sonucuna gelindiğini gösterir.
* Anlatılan şeye dikkat çekmek için kullanılır.

işten (bile) değil
* çok kolay.

işten el çektirmek (veya çektirilmek)

* görevden uzaklaştırmak (veya uzaklaştırılmak).

işten güçten kalmak
* herhangi bir sebeple çalışmamak, çalışamamak.

işteş
* Fiilde ortak olan.

işteş çatı
* Bir fiilin birden çok özne tarafından karşılıklı, ortaklaşa yapıldığını belirten çatı, müşareket. Türkçede bu çatı ş- ekiyle kurulur.

işteş fiil
* Bir isim birden çok özne tarafından karşılıklı, ortaklaşa yapıldığını belirten fiil, müşareket fiili.

işteşlik
* İşteş olma durumu.

iştial
* Tutuşma, parlama, alevlenme.

iştial etmek
* tutuşmak, parlamak, alevlenmek.

iştigal
* Uğraşma, ilgilenme, meşgul olma.

iştigal etmek
* uğraşmak, ilgilenmek, meşgul olmak.

iştiha
* İştah.
* Cinsel istek veya arzu.

iştihar
* Ün salma, tanınma.

iştihası yerinde olmak
* yemesi, içmesi ve yaşaması düzenli olmak.

iştikak
* Yarılmış bir şeyin bir bölümünü alma.
* Aynı kökten çıkma, türeme.
* Aynı kökten gelen kelimeleri bir arada kullanma sanatı.

iştira
* Satın alma.

iştira etmek
* satın almak.

iştirak
* Ortaklık, ortak olma, ortaklaşma, paydaşlık.
* (bir işte) Yer alma, paydaşlık etme.
* (bir işe, bir düşünceye) Katılma.

iştirak etmek
* katılmak.
* ortak olmak.

iştirakçi
* Ortaklık eden, ortak olan, katılan kimse.

* Sosyal güvenlik bakımdan bir sandığa veya benzeri bir kuruma bağlı olan memur işçi.

iştiyak
* Göreceği gelme, özleme.
* Güçlü istek, arzu.

iştiyak duymak
* göreceği gelmek, özlemek.

iştiyaklı
* İştiyakı olan.

işve
* Kadınların ilgi çekmek, gönül çelmek için takındıkları hoş, aldatıcı tavır, kırıtma, naz, cilve, eda.

işveli
* Nazlı, cilveli, edalı.

işveren
* İşçileri ücretle çalıştıran gerçek veya tüzel kişi, patron.

işyar
* Bir işle görevli olan kimse, görevli, memur.

it
* Köpek.
* Değersiz, terbiyesiz kimse.

-it
* Bkz. -ıt / -it (I).

-it
* Bkz. -ıt / -it (II).

-it
* Bkz. -t-.

-it
* \343 -ıt / -it (I).

it canlı
* Zora, sıkıntıya dayanan, dayanıklı.

it dişi domuz derisi
* sevilmeyen iki kişi arasındaki anlaşmazlıktan duyulan hoşnutluğu anlatır.

it elli
* Ayakları dışarıya dönük (hayvan).

it gibi çalışmak
* çok çalışmak, yorulmak.

it hıyarı
* Acı elma, acı hıyar, ebucehil karpuzu.

it ite (buyurur), it de kuyruğuna
* yüksünülen bir iş ondan ona bırakıldığında söylenir.

it izi, at izine karışmak
* Bkz. at izi it izine karışmak.

it kopuk

* Değersiz, terbiyesiz, aşağılık (kimse).

it kuyruğu
* Kenarları düz şerit gibi yapraklı ve saplarının ucu koçanı andıran, başak çiçekli, otsu bir bitki (Phleum).

it sürüsü kadar
* gereğinden çok, oldukça kalabalık.

it ürür, kervan yürür
* gerçekleşmesi doğal olan işlere, durumlara karşı çıkılsa da engellenemez.

it üzümü
* Patlıcangillerden, 20-50 cm yüksekliğinde, bazı ilâçların yapımında kullanılan bir yıllık otsu bir bitki, köpek üzümü, tilki üzümü.
* Böğürtlen (Solanum nigrum).

ita
* Verme, ödeme.

ita âmiri
* Ödemeye yetkili kimse.

ita emri
* Hükûmetçe verilen ödeme emri, verile buyruğu.

itaat
* Söz dinleme, boyun eğme, buyruğa uymak.

itaat etmek
* söz dinlemek, boyun eğmek, verilen buyruğa uymak.

itaatkâr
* Söz dinler, itaat eder, itaatli.

itaatli
* Söz dinler, buyruğa uyar, itaatkâr.

itaatsiz
* Söz dinlemez, buyruk dinlemez, kendi başına buyruk olan (kimse).

itaatsizlik
* İtaatsiz olma durumu veya itaatsizce davranış.

itaatsizlik etmek
* söz dinlememek, boyun eğmemek, buyruğa uymamak.

italik
* Üstten sağa doğru eğik olan (basım harfi).

İtalyan
* İtalya halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).
* İtalyan halkına özgü olan.

İtalyanca
* Hint-Avrupa dil ailesinden İtalya'da konuşulan dil.

itap
* Paylama, azarlama.

itap etmek
* paylamak, azarlamak.

itboğan

* Kaplanboğan.

itburnu

* Yaban gülünün meyvesi.

itçe

* İt gibi, terbiyesiz bir biçimde, ite benzer.

itdirseği

* Arpacık.

ite atsan yemez

* çok kötü, berbat.

ite kaka

* (kaba ve hoyrat bir biçimde) İterek; zorla.
* Güçlük(ler)le.

ite ot, ata et vermek

* Bkz. ata et, ite ot vermek.

iteği

* Un elerken dökülmemesi için yere serilen örtü.

itekleme

* İteklemek işi.

iteklemek

* Sürekli itmek, kakmak.

iteleme

* İtelemek işi.

itelemek

* Sürekli itmek, arka arkaya itmek.

itelenme

* İtelenmek işi.

itelenmek

* İtelemek işi yapılmak.

itenek

* Piston.

iterbiyum

* Atom numarası 70, atom ağırlığı 173,04 olan, değerli bir element. Kısaltması Yb.

itfa

* Söndürme.
* Sönüm.
* Bir borcu azar azar ödeyerek kapatma, sönüm.

itfa etmek

* söndürmek.
* ödemek, sönümlemek.
* sönümlemek.

itfaiye

* Yangın söndürme kuruluşu.
* İtfaiye aracı.

itfaiye aracı
* Yangın söndürmek üzere özel olarak donatılmış motorlu araçlar.

itfaiyeci
* Yangın söndürme kuruluşunda görevli kimse, yangın söndürücü.

itfaiyecilik
* İtfaiyecinin işi.

ithaf
* (birinin) Adına sunma, armağan etme.

ithaf etmek
* (birinin) adına sunmak, armağan etmek.

ithaf yazısı
* Bir kitabın veya eserin bir kimseye sunulduğunu belirten yazı, ithafname.

ithafname
* İthaf yazısı.

ithal
* İçine alma.
* Bir ülkeye başka ülkelerden mal getirme veya satın alma.

ithal etmek
* içine almak.
* bir ülkeye başka ülkelerden mal getirmek.

ithal malı
* Yurt dışından getirilen mal.

ithalât
* Bir ülkeye başka bir ülkeden mal getirme veya satın alma.
* Bir ülkeye başka bir ülkeden alınan malların bütünü.

ithalâtçı
* İthalât yapan kimse.

ithalâtçılık
* İthalatla uğraşma, dış ülkelerden mal satın alma veya getirme işi.

itham
* Suçlama, suçlu görme.

itham etmek (veya ithamda bulunmak)
* suçlamak, suçlu görmek.

ithamname
* Suçlama yazısı.

iti
* İtici güç, ilham verici.

iti öldürene sürükletirler
* çığırından çıkmış olan bir işin düzeltilmesi, bu işe yol açan kimseye düşer.

itibar
* Saygı görme, değerli, güvenilir olma durumu, saygınlık prestij.
* Borç ödemede güvenilir olma durumu, kredi.

itibar etmek
* saygı göstermek, saymak değer vermek.
* göz önünde bulundurmak, dikkate almak.

itibar görmek
* sayılmak, kendisine değer verilmek.
* aranmak, istenmek.

itibar mektubu
* (bir kimseye) Kredi açılması için bir yere yazılan mektup.

itibara almak
* göz önünde tutmak, hesaba katmak.

itibardan düşmek
* saygınlığını yitirmek.

itibaren
* - ...den başlayarak, ...-den sonra, ...-den beri.

itibarıyla
* -den sayılmak üzere.
* Bakımından.

itibarî
* Gerçekten öyle olmadığı hâlde öyle sayılan, saymaca.

itibarî hizmet zammı
* Ağır ve tehlikeli işlerde çalışan görevlilerin fiilî hizmet sürelerine eklenen süre.

itibarî sayfa
* Saymaca sayfa.

itibarlı
* İtibarı, değeri olan, saygın.
* Kredisi olan.
* Gözde olan, önemli sayılan.

itibarsız
* İtibarı, değeri olmayan.

itibarsızlaşma
* İtibarsızlaşmak işi.

itibarsızlaşmak
* İtibarsız duruma gelmek, saygınlığını, değerini yitirmek.

itibarsızlık
* İtibarsız, değersiz olma durumu.

itici
* İtme işini yapan.
* Soğuk, benimsenilmeyen, sevimsiz, sevilmeyen, beğenilmeyen.

iticilik
* İtici olma durumu.

itidal
* Aşırı olmama durumu, ılımlılık, ölçülülük.
* Soğukkanlılık.

itidal sahibi

* Ölçülü, ılımlı (kimse).
* soğukkanlı.

itidalini kaybetmek
* aşırılığa kapılmak soğukkanlılığını yitirmek.

itidalini muhafaza etmek
* kendini aşırılığa kaptırmamak; kendini tutmak.

itidalli
* Ölçülü, ılımlı, soğukkanlı, mutedil.

itikâf
* Kendini bir konuya verme.
* Dünya işlerinden vazgeçip bir yere kapanma, ibadet etme.

itikâl
* Aşınma, erozyon.

itikat
* İnanma, inan.
* İnanç, iman.

itikatlı
* İtikadı olan, inançlı, imanlı.

itikatsız
* İtikadı olmayan inançsız, imansız.

itikatsızlık
* İtikatsız olma durumu inançsızlık, imansızlık.

itilâ
* Yükselme, yücelme.

itilâ etmek
* yükselmek, yücelmek.

itilâf
* Anlaşma, uyuşma, uzlaşma.

itilâf etmek
* anlaşmak, uyuşmak, uygun olmak.

itilâfçı
* Anlaşma, uyuşma yanlısı olan (kimse).
* Meşrutiyet döneminde Hürriyet ve İtilâf Cemiyeti üyesi veya yanlısı olan kimse.

itilâfçılık
* İtilâfçı olma durumu.

itiliş
* İtilmek işi veya biçimi.

itilme
* İtilmek işi.
* İğrenç, ayıp veya elde edilemez görünen düşüncelerin kişide bilinç altına sürülmesi.

itilmek
* İtmek işi yapılmak.

itimat

* Güven, güvenç.

itimat beslemek
* güven duymak, güvenmek.

itimat etmek
* güvenmek.

itimat mektubu
* Güven mektubu, itimatname.

itimat telkin etmek
* güven vermek.

itimatlı
* Güvenilir.

itimatname
* Güven mektubu, itimat mektubu.

itimatsız
* Başkalarına güveni olmayan, güvensiz.
* Güven vermeyen.

itimatsızlık
* Güvensizlik.

itin götüne (veya kıçına) sokmak
* rezil etmek.

itin kuyruğunda
* pek çok, pek bol.

itina
* Özen, ihtimam.

itina etmek
* özenmek, özen göstermek.

itinalı
* Özenli.

itinasız
* Özensiz.

itinasızlık
* Özensizlik.

itiraf
* Başkalarınca bilinmesi sakıncalı görülen bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklama, söyleme, bildirme.

itiraf etmek
* başkalarınca bilinmesi kendi için sakıncalı görülen bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklamak, söylemek, bildirmek.
* kabul etmek.

itirafçı
* İtiraf eden (kimse).

itiraz
* Bir düşünce veya kararı benimsemeyerek karşı çıkma.
* Söylenecek söz, karşı söyleme.

itiraz etmek
* bir düşünce veya kararın karşıtını ileri sürmek, karşı çıkmak.

itirazcı
* Her şeye karşı çıkan, muteriz.

itirazsız
* İtiraz etmeden, karşı çıkmadan, olduğu gibi.

itiş
* İtmek işi veya biçimi.

itiş kakış
* İterek.

itişip kakışmak
* birbirini itmek.
* birbirini iterek şakalaşmak.

itişme
* İtişmek işi.

itişmek
* Birbirini itmek.
* Birbirini iterek şakalaşmak.

itiştirme
* İtiştirmek işi.

itiştirmek
* İtişmek işini yaptırmak.
* Kımıldatarak itmek.

itiyat
* Alışkanlık, huy.

itiyat etmek (veya edinmek)
* alışkanlık hâline getirmek.

itizar
* Özür dileme.

itizar etmek
* özür dilemek.

itki
* Tepi.

itlâf
* Öldürme, yok etme, telef etme.

itlâf etmek
* öldürmek, yok etmek, telef etmek.

itlenme
* İtlenmek işi.

itlenmek
* Terbiyesizce davranmak.

itleşme

* İtleşmek işi.

itleşmek
* İtlenmek.

itlik
* İt olma durumu veya itçe davranış.

itmam
* Bitirme, tamamlama.

itmam etmek
* bitirmek, tamamlamak.

itme
* İtmek işi.

itmek
* Bir şeyi güç uygulayarak ileri götürmek.
* (kapı, pencere vb. için) Güç uygulayarak açmak veya kapamak.
* Bulunduğu yerden aşağı düşürmek.
* Sürüklemek, sevk etmek.
* Bir cisim, belli bir yakınlıktaki başka bir cismi kendisinden uzaklaşmaya zorlamak, çekmek karşıtı.

itminan
* İnanma, güvenme.

itriyum
* Atom numarası 39, atom ağırlığı 88,92 olan, seryum filizlerinde bulunan, gri renkli, 4,6 yoğunluğunda değerli element. Kısaltması Y.

itriyumlu
* Özünde itriyum bulunduran.

ittırat
* Tekdüze olma durumu, düzenlilik.

ittifak
* Anlaşma, uyuşma, bağlaşma.
* Oy birliği.

ittifak etmek
* anlaşmak, uyuşmak, bağlaşmak.

ittifakla
* Oy birliği ile.

ittihat
* Birleşme, birlik kurma, bir olma.

ittihat etmek
* birleşmek.

ittihatçı
* Birleşme, birlik oluşturma yanlısı olan (kimse).
* Meşrutiyet döneminde İttihat ve Terakki Cemiyeti üyesi veya yanlısı olan (kimse).

ittihatçılık
* İttihatçı olma durumu.

ittihaz
* Sayma, tutma.

* Alma.

ittihaz etmek
* saymak, tutmak, ... olarak görmek.
* almak, gerekeni yapmak.

ittirme
* İttirmek işi veya durumu.

ittirmek
* İtmek işini yaptırmak.

ittisal
* Bitişme.
* Dokunma, değme, temas etme.

ivaz
* Ödün.
* Karşılık.

ivazlı
* Ödünlü.
* Karşılığı olan.

ivazsız
* Ödünsüz.
* Karşılıksız.
* Edim.

ivdirme
* İvdirmek işi.

ivdirmek
* (hareket durumunda olan bir nesnenin hareketini) Çabuklaştırmak.

ivecen
* Çabuk davranma alışkanlığında olan, iveğen, evecen, aceleci, acul.

ivecenlik
* İvecen olma durumu, acele, acelecilik.

ivedi
* Çabuk davranma zorunluluğu, acele.
* Çabuk yapılan, ivedili, acil, müstacel.

ivedilenme
* İvedilenmek işi.

ivedilenmek
* Tez canlılık etmek, acele etmek, istical etmek.

ivedileşme
* İvedileşmek işi.

ivedileşmek
* İvedi duruma gelmek.

ivedileştirme
* İvedileştirmek işi.

ivedileştirmek
* İvedi duruma getirmek.

ivedili

* Çabuk, hemen yapılması gereken, evgin, müstacel.

ivedilik

* Çabuk, hemen yapılma gerekliği, müstaceliyet, istical.

ivedilikle

* Tez elden, çabuk yapılma gerekliliğiyle, müstacelen.

iveğen

* İvecen.
* Çabuk ilerleyen, hâd, akut.

ivesi

* Beyaz vücutlu, kahverengi, kirli sarı veya siyah başlı, tek parçalı yuvarlak ve yağsız bir uçla son bulan yağlı kuyruklu, kaba karışık yapağılı, yaygın olarak Güney Doğu Anadolu bölgesinde yetiştirilen, süt verimi yüksek bir koyun türü.

ivgi

* Ağaç oymaya yarar kesici araç.

ivinti

* Çabukluk, hız, sür'at.

ivinti yeri

* Akarsuların, yataklarındaki çok eğimli bölgelerde köpürerek, kaya döküntüleri arasından hızla aktıkları yer.

ivme

* İvmek işi.
* Hareket eden nesnenin küçük bir zaman içinde hızında oluşan değişmenin bu zamana oranı.

ivmek

* Çabuk davranmak, acele etmek.

ivmeölçer

* Bir hareketin ivme niceliğini belirten, taşıtın hızlanmasından doğan sarsıntıları, titreşimleri gösteren araç, hızölçer, akselerometre.

ivmeyazar

* Bir hareketin ivmesini çizerek belirleyen araç, akselerograf.

iye

* Kendisinin olan bir şeyi, yasaya uygun olarak dilediği gibi kullanabilen kimse, sahip.

iyelik

* Kendisinin olan bir şeyi yasa çerçevesi içinde istediği gibi kullanabilme hakkını taşıma durumu, sahiplik, mülkiyet.

iyelik eki

* İsim soylu kelimeye eklenerek kime veya neye ait olduğunu bildiren ek, mülkiyet eki.

iyelikli tamlama

* İyelik eklerinden birini almış tamlama.

iyesi olmak

* bir şeyi elinde bulundurmak, yasaya uygun olarak dilediğince kullanabilmek, sahip olmak.

iyi

* İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı.
* Bol, yararlı, kazançlı.
* Uğurlu, hayırlı, iyilik getiren.

* Esen, sağlıklı.
* Yerinde, uygun.
* Yeterli, yetecek miktarda olan.
* İstenilen, beğenilen, yerinde, yararlı, uygun bir biçimde.

iyi (veya temiz) iş altı ayda çıkar
* doğru dürüst yapılması istenen iş uzun zaman ister.

iyi etmek
* iyileştirmek, hastalıktan kurtarmak.
* uygun, yerinde bir davranışta bulunmak.
* soymak, parasını, malını almak.

iyi gelmek
* yaramak.
* (giyecek için) üstüne olmak, uygun olmak.
* uğurlu gelmek.

iyi gitmek
* (bir iş) yolunda olmak.
* yakışmak.

iyi gözle bakmamak
* hakkında iyi düşünmemek.

iyi gün
* Refah ve huzur içinde geçen zaman.

iyi gün dostu
* Dostlarının sıkıntılı zamanlarında onlardan kaçan kimse.

iyi gün dostu olmak
* sadece iyi günlerde görünmek.

iyi hâl
* Bir kimsenin yaşayışında kötü ve sakıncalı bir durum olmama hâli, hüsnühâl.

iyi hâl belgesi
* Bir kimsenin yaşayışında kötü bir şey bulunmadığını veya sabıkasız olduğunu gösteren, resmî kuruluşlarca verilen belge, hüsnühâl kâğıdı.

iyi hoş (ama)
* bir görüşe karşıt bir düşünceyi söylerken kullanılır.

iyi iş (doğrusu)
* beğenilmeyen bir olay, bir durum karşısında şaşkınlığı anlatır.

iyi kalpli
* Başkaları için hep iyilik düşünen.

iyi ki
* güzel bir rastlantı olarak, ne mutlu.

iyi kötü
* Ne çok uygun, ne de çok aykırı, şöyle böyle.

iyi niyet
* Herhangi bir kimse veya konuda hiçbir kötü düşünce beslememe, hüsnüniyet.

iyi olmak
* hastalıktan kurtulmak, iyileşmek.
* yerinde olmak.

* uygun gelmek.

iyi saatte olsunlar
* cin ve perilerden söz edilirken kullanılır.

iyi söylemek
* övmek.

iyi yürekli
* Bkz. iyi kalpli.

iyice
* İyiye yakın.
* Çok, gereği gibi, nerdeyse tamamen.

iyicene
* Tam olarak, adamakıllı.

iyicil
* İyilik etmeyi seven, hayırhah.
* (hastalık için) Sonu iyi, tehlikesiz, kötücül olmayan.

iyiden iyiye
* Adam akıllı, çok iyi, gereği gibi.

iyileşme
* İyileşmek işi.

iyileşmek
* İyi duruma gelmek.
* Hastalıktan kurtulmak, sağlığı yerine gelmek, salâh bulmak.

iyileştirme
* İyileştirmek işi, ıslah.

iyileştirmek
* İyileşmesini sağlamak, sağlığına kavuşturmak, tedavi etmek.
* Eksikliğini, bozukluğunu gidermek, ıslah etmek.

iyiliği dokunmak
* yararlı olmak, yararını görmek.

iyilik
* İyi olma durumu, salâh.
* Karşılık beklenilmeden yapılan yardım, kayra, lütuf, kerem, ihsan, inaye.
* Sağlığı yerinde olma durumu, esenlik.
* Yarar veya elverişlilik, nimet.

iyilik bilmek
* kendisine yapılan iyiliği unutmamak.

iyilik etmek (veya yapmak)
* yararlı işler yapmak, yardımcı olmak.

iyilik görmek
* maddî, manevî yardım görmek.

iyilik güzellik
* Sağlıklı olma durumu, iyilik sağlık.

iyilik perisi
* Maddî, manevî yardımda bulunan (kimse).

iyilik sağlık
* Nasılsınız sorusuna karşılık olarak sağlıklı ve iyi durumda olunduğunu anlatır.

iyilikbilir
* Değerbilir, kadirşinas.

iyilikbilirlik
* Değerbilirlik, kadirşinaslık.

iyilikçi
* Herkesin iyiliğini isteyen, herkese iyilik etmesini seven, hayırhah, hayırsever.

iyilikçilik
* İyilikçi olma durumu.

iyilikle
* Tatlı dille, iyi davranışla.

iyiliksever
* İyilikçi, hayırsever.

iyilikseverlik
* İyiliksever olma durumu, hayırseverlik.

iyimser
* Genel olarak her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren, kötümser karşıtı, nikbin, optimist.

iyimserlik
* Genel olarak her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren bir tutum veya kişilik özelliği, nikbinlik, optimizm.
* Her şeyi en iyi yanından gören, her durumda iyi bir çıkış yolu uman dünya görüşü, nikbinlik, optimizm.
* İnsanlığın ilerlemesine, bütün durum ve şartların iyiye gideceğine inanan öğretilerin genel adı.

iyisi
* en doğru olanı.

iyisi mi
* yapılacak en doğru, en uygun olan iş.

iyiye çekmek
* bir düşünce veya olayı olumlu yönüyle değerlendirmek.

iyiye iyi, kötüye kötü demek
* hatır için söz söylememek, dürüst olmak.

iyodür
* İyodun bir element veya bir birleşikle verdiği birleşim.

iyon
* Bir veya daha çok elektron kazanmış veya yitirmiş bir atom veya bir atom grubundan oluşmuş elektrik yüklü parçacık, yükün.

iyon yuvarı
* Yer atmosferindeki atom ve moleküllerin güneş ışınlarıyla iyonlaştığı 80-400 km yükseklikler arasındaki katman.

iyonik
* İyonlardan oluşan, iyonlarla ilgili.

iyonlanma
* İyonlaşma.

iyonlaşma

* Moleküllerin parçalanmasıyla veya atomlara, moleküllere, molekül gruplarına elektron katılması veya çıkarılmasıyla iyonların oluşması.

iyonlaştırma

* İyonlaştırmak işi.

iyonlaştırmak

* Bir ortamda iyonlar oluşturmak.

iyot

* Atom numarası 53, atom ağırlığı 126,92 olan, tabiatta, deniz suyunda sodyum iyodür durumunda rastlanılan, bazı deniz bitkilerinde de çokça birikmiş olarak bulunan, mavimtırak esmer renkte katı bir element. Kısaltması I.

iyotlama

* İçme sularındaki mikropların iyot etkisiyle giderilmesi.
* Organik bir birleşikte hidrojenin iyotla yer değiştirmesi.

iyotlu tuz

* Homojen karıştırılmış en az % 0,007 iyot içeren yemek tuzu (NaCl).

iz

* Bir şeyin geçtiği veya önce bulunduğu yerde bıraktığı belirti, nişan, alâmet.
* Bir şeyin dokunmasıyla geride kalan belirti.
* Bir olay veya bir durumdan geride kalan belirti, ip ucu, emare.
* Bir olay, bir durum veya yaşayıştan geride kalan belirti, eser.
* Bir düzlemin başka bir düzlemle veya bir doğru ile kesişmesinden doğan ara kesit.

-iz

* Bkz. -z (I).

-iz

* \343 -z (II).

-iz

* \343 -ız (III).

iz bırakmak

* etkisini kalıcı duruma getirmek.

iz düşümlü

* İz düşümü olan.

iz düşümsel

* Bir düzlem üzerine iz düşürülen biçimlerin bozulmasından kalan (özellikler).

iz düşümü

* Bir ışık kaynağından çıkan ışınlarla ekran üzerinde görüntü oluşturma, projeksiyon.
* Bu biçimde oluşturulan görüntü, projeksiyon.
* İz düşümü düzlemi denilen bir düzlem üzerinde, bazı geometri kurallarına uygularak bir cismin gösterilmesi, irtisam, mürtesem.

iz sürmek

* izlemek, arkasından gitmek, takip etmek.
* av sırasında hayvanın ayak izlerine bakarak gittiği yeri bulmaya çalışmak.

izabe

* Madenleri ergitme, sıvı durumuna getirme.

izabe fırını

* Maden ergitme ocağı.

izabe noktası
* Madenin sıvı duruma getirildiği derece.

iz'aç
* Bunaltma, tedirgin etme, baş ağrıtma, can sıkma.

iz'aç etmek
* bunaltmak, tedirgin etmek, baş ağrıtmak.

izafe
* (bir şeye veya bir kimseye) Bağlama, mal etme, yakıştırma.
* Katma, ekleme, ilâve etme.

izafe etmek
* bağlamak, yüklemek, mal etmek.
* katmak, eklemek, ilâve etmek.

izafet
* Bağıntı, görelik.

izafeten
* (bir şeye veya kimseye) Bağlanarak, dayanarak, ilişik olarak, mal edilerek.
* (bir kimsenin adına) Saygı göstermek amacıyla.

izafî
* Bağıl, bağıntılı, göreli, göreceli, nispî rölâtif.

izafilik
* Bağıl olma durumu, bağıntılı olma durumu, görelik, görecelik.

izafiye
* Bağıntıcılık, görecilik, rölâtivizm.

izafiyet
* Bağıntılılık, görelilik, bağıllık, görelik, rölâtivite.

izah
* Açıklama.

izah etmek
* açıklamak, ayrıntılı bilgi vermek.

izahat
* Açıklamalar.

izahat vermek (veya izahatta bulunmak)
* açıklamalarda bulunmak, ayrıntılı bilgi vermek.

izahlı
* Açıklamalı.

izale
* Yok etme, giderme.

izale etmek
* yok etmek, gidermek.

izaleişüyu
* Bir mülk üzerindeki ortaklığı giderme.

izam

* (bir kimseyi) Gönderme, yollama.

izam
* Olduğundan büyük gösterme, büyütme, abartma.

izam etmek
* büyütmek, abartmak.

izamik
* Bağıl olma durumu, bağıntılı olma durumu, görelik, görecelik.

iz'an
* Anlayış, anlama yeteneği.

iz'an etmek
* anlayışlı davranmak, düşünmek.

iz'anı yok
* anlayışsız, kavrama yeteneği zayıf.

iz'anlı
* Anlayışlı, düşünceli.

iz'ansız
* Anlayışsız, düşüncesiz.

iz'ansızca
* Anlayışsız (bir biçimde); akılsızca, düşüncesizce.

iz'ansızlık
* Anlayışsızlık, düşüncesizlik.

izaz
* Ağırlama.

izaz etmek
* ağırlamak.

izazüikram
* Saygı gösterme ve ağırlama.

izbe
* Basık, loş, nemli, kuytu (yer).
* Sapa.

izbelik
* İzbe yer.

izbiro
* Çeşitli yükleri yukarı çekmek için halattan yapılmış sapan.

izci
* İz güderek aradığını bulabilen kimse, keşşaf.
* Dayanışma ve yardımlaşma duygularını geliştirmek, ruhça ve bedence güçlendirilmek için kamplarda ve okullarda eğitilen genç.

izcilik
* İzci olma durumu veya izcinin yaptığı iş.
* Gençleri ruh ve bedence sağlam ve yararlı bir biçimde yetiştirmeyi amaçlayan dünya çapındaki spor ve eğitim örgütü.

izdiham

* Aşırı kalabalıkta sıkışma, yığılma.

izdivaç
* Evlenme.

izdivaç etmek
* evlenmek.

izdüşüren
* Bir biçimin bir düzlem üzerindeki iz düşümünde, biçimin her noktasını iz düşümüyle birleştiren (doğru).

izhar
* Belirtme, gösterme, açığa vurma.

izhar etmek
* açığa vurmak, belirtmek, göstermek.

izi belirsiz olmak
* iz bırakmadan ortadan çekilmek.

izi silinmek
* ortadan yok olmak, kaybolmak.

izin
* Bir şey yapmak için verilen veya alınan özgürlük, müsaade, ruhsat, icazet, mezuniyet.
* Bir kimseye çalıştığı yerce verilen tatil.

izin almak
* bir şey yapmak için onay sağlamak.

izin çıkmak
* bir şey yapmada serbest bırakılmak.

izin istemek
* bir şeyi gerçekleştirmek amacı ile onay almaya kalkmak.

izin koparmak
* üst makamdan güçlükle izin almak.

izin vermek
* birini bir şey yapmada serbest bırakmak.
* işine son vermek, hizmetinden çıkarmak.

izinden yürümek
* birine içten bağlanarak onun başladığı işi aynı anlayışla sürdürmek.

izine basmak
* gözden uzaklaştırmayarak ne yaptığını gözetlemek.

izine dönmek
* bir karar veya yargıdan geri dönmek, bir karardan vazgeçmek, rücu etmek.

izine düşmek
* av hayvanlarının, gittiği yolu izleyerek arkalarından gitmek.

izine uymak
* düşünce ve davranışlarını benimsemek.

izini düşürmek
* iz düşümünü çıkarmak.

izini kaybetmek

* bir kimse hakkında bilgi alamamak.

izinli
* İzin alarak belli bir süre için bir yerden ayrılmış, mezun.

izinname
* Bırakma veya çıkarma kâğıdı.
* Bir nikâhın kıyılması için kadı tarafından verilen izin kâğıdı.

izinsiz
* Ceza olarak hafta sonu veya tatil günü çıkmasına izin verilmeyen (asker veya yatılı öğrenci).
* Bu cezanın adı.
* İzin almadan.

izinsizlik
* İzinsiz olma durumu.

izlek
* Keçi yolu, patika.

izlem
* İzlemek işi, izleme, takip.

izleme
* İzlemek işi, takip.

izlemek
* Birinin veya bir şeyin arkasından gitmek, takip etmek.
* (zaman, süre, sıra vb. için) Sonra gelmek, arkasından gelmek; olmak.
* Bir olayın gelişimini gözden geçirmek.
* Eğlenmek, görmek, öğrenmek için bakmak, seyretmek.
* Belirli bir yönde gitmek.
* Gözlemek, incelemek.
* Belirli bir tutum, davranış veya düşünceyi benimsemek.
* Bir şeye uymak, bağlı olmak.
* Herhangi bir olayla ilgilenmek.

izlence
* Program.

izlenim
* Bir durum veya olayın duyular yolu ile insan üzerinde bıraktığı etki, intiba.
* Uyaranların, duyu organları ve ilişkili sinirler üzerindeki etkileri veya belirli bir durumun kişi üzerindeki çözümlenmemiş bütün etkisi, intiba.

izlenim vermek
* etki bırakmak.

izlenimci
* İzlenimcilik yanlısı olan (sanat veya sanatçı), empresyonist.
* Kesin bir doğruluğu olmayıp duyumlara, izlenime dayanan.

izlenimcilik
* Doğayı, gerçekte olduğu gibi bütün ayrıntılarına bağlı kalarak değil, ondan edinilen izlenimin ölçüsüne göre anlatan; doğrudan doğruya gerçeği, nesneyi değil de, onun sanatçıda uyandırdığı duyumları veren sanat akımı, empresyonizm.
* Sanatta, dış etkilerin içe yansıması, içte izler bırakması ve bu izlere dayanarak sanat eserlerini yaratması.

izleniş
* İzlenmek işi veya biçimi.

izlenme

* İzlenmek işi.

izlenmek
* İzlemek işi yapılmak, takip edilmek.

izletilme
* İzletilmek işi.

izletilmek
* İzlenmesi sağlanmak.

izletme
* İzletmek işi.

izletmek
* İzlemek işini yaptırmak.

izleyici
* İzlemek işini yapan (kimse).

izleyiş
* İzlemek işi veya biçimi.

izmarit
* İzmaritgillerden, pullu ve kılçıklı bir çeşit ufak balık (Maena smraris). Küçük boy olanlarına koncur, irilerine kanal izmariti denir.
* İçilmiş sigara artığı.

izmaritgiller
* Örnek hayvanı izmarit olan kemikli balıklar familyası.

izmihlâl
* Yıkılma, çökme.

İzmir köfte
* Kıyma, soğan, maydanoz, ıslatılmış ekmek içi, yumurta, domates, yeşil biber, sarımsak ve yağ kullanılmasıyla hazırlanan ve kısık ateşte pişirilen bir yemek türü.

İzmir köftesi
* İzmir köfte.

izobar
* Eş basınç.

izobar eğrisi
* Bkz. eş basınç eğrisi.

izohips
* Eş yükselti.

izohips eğrisi
* Bkz. eş yükselti eğrisi.

izolâsyon
* Yalıtım, tecrit.

izolâtor
* Yalıtkan.

izole
* Yalıtılmış, tecrit edilmiş.

izole bant
* Akım geçirilecek çıplak elektrik tellerini, birbirlerinden veya başka iletkenlerden yalıtmak için kullanılan sargı.

izole etmek
* yalıtmak.
* yalnız bırakmak.

izomer
* Aynı oranlarda birleşmiş aynı elementlerden oluşan, fakat moleküllerinde atom gruplaşmaları değişik olduğu için birbirlerinden farklı özellikler gösteren (maddeler).

izomeri
* Cisimlerin niteliği.

izomerik
* İzomeri ile ilgili olan.

izomerleşme
* Bir maddenin bunun izomeri olan başka bir maddeye doğrudan doğruya veya kimyasal bir etkiyle geçme.

izometri
* Eşölçüm.

izomorf
* Eş biçim.

izomorfik
* Eş biçimli.

izomorfizm
* Eş biçimlilik.

izomori
* Eş biçim.

izomorlik
* Eş biçimli.

izoterm
* Eş sıcak.

izoterm eğrisi
* Bkz. eş sıcak eğrisi.

izotop
* Yalnız atomlarının kitleleri yönünden birbirinden farklı olan (aynı kimyasal element).

izzet
* Büyüklük, yücelik, ululuk.

izzetinefis
* Onur, öz saygı.

izzetinefse dokunmak
* onuruna dokunmak; gücüne gitmek.

izzetinefsine yedirememek
* onursuz kalmayı kabul edememek, düşkünlüğü veya zavallılığı reddetmek.

izzetüikbal
* Saygınlık.

izzetüikram
* Ağırlama.

j J
* Türk alfabesinin on üçüncü harfi. Je adı verilen bu harf ses bilimi bakımından fışıltılı ötümlü diş eti ünsüzünü gösterir.

jagar
* Bkz. jaguar.

jaguar
* Kedigillerden, Orta ve Güney Amerika'da yaşayan, postu, iri benekli memeli türü (Felis onca).

jaketatay
* Resmî ziyaret ve davetlerde erkeklerin giydikleri, arkası yırtmaçlı, etekleri uzun ve ön köşeleri yuvarlak kesilmiş ceket.

jaketataylı
* Jaketatayı olan.

jakoben
* Fransa'da Aziz Dominicus tarikatına bağlı rahip ve rahibelere verilen ad.

jakobenizm
* Jakoben yanlısı olma.

jakuzi
* Sağlık havuzu.

jale
* Gece yağan ve yapraklara konan ince nem, çiğ, kırağı.

jalûzi
* İçeriden görülmeksizin dışarıyı görmeyi sağlayan, şerit biçiminde metal veya plâstik levhalardan yapılmış bir tür pencere kapama düzeni, şerit perde.

jambon
* Tuzlama veya dumanlama yoluyla hazırlanmış domuz budu veya kolu, domuz pastırması.

jambonluk
* Jambon yapmaya elverişli domuz eti.

jandarma
* Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamların koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükûmet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silâhlı askerî kuvvet.
* Bu kuvvette görevli olan kimse.
* Açıkgöz.

jandarmalık
* Jandarmanın görevi.
* Açıkgözlülük.

janjan
* Yanardöner, şanjan.

janjanlı
* Yanardöner olan.

janr
* Çığır, tarz, cins.

jant
* Taşıtlarda, lâstiklerin takıldığı tekerleğin çember biçimindeki bölümü, ispit.

Japon
* Japonya halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).
* Japon halkına özgü olan (şey).

Japon armudu
* İki çenekliler sınıfından olup Japonya'da ve Çin'de yetişen bir bitki türü.

Japon bezi
* Japonya'da üretilen bir bez.

Japon denizi
* Büyük Okyanus'ta Japon takımadaları Kore kıyıları ve Sovyet uzak doğusu arasında yer alan deniz.

Japon elması
* Japonya'ya özgü bir bitki türü.

Japon gülü
* Kamelya.

Japon hurması
* Trabzon hurması.

Japon kaktüsü
* Sütleğen.

Japon sarmaşığı
* Asmagillerden, ana yurdu Çin ve Japonya olan, sülüklerinin ucu duvarlara tutunmak için genellikle daire biçiminde genişlemiş olan sarılıcı bir süs bitkisi (Ampelopsis japonica).

Japonca
* Japon dili.

japone
* Uzun kollu kadın giysisi için omuz kesimi olmayan, bol ve geniş.
* (kadın giysisi için) Kolsuz.

jargon
* Dar bir çerçeveye özgü dil, argo.

jarse
* Esnek dokunmuş ipekli veya yünlü bir kumaş.
* Bu kumaştan yapılan veya esnek örülmüş (giyecek).

jartiyer
* Çorapları dizin altında veya üstünde tutmaya yarayan lâstikli bağ.

je
* Türk alfabesinin on üçüncü harfinin adı.

jel
* Tedavi amacıyla kullanılan jöle yapısında bir krem türü.

jelâtin
* Daha çok hekimlik ve fotoğrafçılıkta kullanılan, hayvanların kemik ve kıkırdak gibi dokularından veya bitkisel yosunlardan elde edilen saydam, renksiz, kokusuz bir madde.

jelâtinleme
* Jelâtinlemek işi.

jelâtinlemek
* (bir yeri veya şeyi) Jelâtin ile kaplamak.

jelâtinli
* Jelâtinden yapılmış veya jelâtinle kaplanmış.

jeloz
* Bkz. Agaragar.

jen
* Gen.

jenerasyon
* Kuşak, nesil.

jeneratör
* Üreteç, dinamo.

jenerik
* Bkz. tanıtma yazısı.

jenosit
* Soy kırımı, katliam.

jeodezi
* Yer ölçme bilgisi.

jeodinamik
* İç (volkan, deprem vb.) ve dış (aşınma) etkenlerle yer kabuğunda oluşan değişikliklerin incelenmesi.

jeofizik
* Yer yuvarlağını ve atmosferi etkileyen doğal fiziksel olayların incelenmesi.

jeofizikçi
* Jeofizik uzmanı.

jeokimya
* Yer kabuğunu oluşturan kimyasal ögelerin tümü.

jeolog
* Yer bilimci.

jeoloji
* Yer bilimi.

jeolojik
* Yer bilimi ile ilgili.

jeomorfolog
* Jeomorfoloji uzmanı.

jeomorfoloji
* Yeryüzü engebelerini ve aşınma ile ilgili gelişimleri inceleyen bilim.

jeopolitik
* Coğrafya, ekonomi, nüfus vb.nin bir devletin politikası üzerindeki etkisi.
* Bir devlette bir bölgede uygulanan politikayla o yerin coğrafyası arasındaki ilişki.
* Bir devletin saldırgan nitelikteki genişlemesini, ekonomik ve siyasî coğrafya açısından haklı kılmaya yönelik siyasî öğreti.

jeosantrik
* Yer özekçil.

jeosantrizm
* Yer özekçilik.

jeosenklinal
* Yer kabuğunun uzun bir süre çöken, buna bağlı olarak kat kat kalın tortullarla dolmuş bulunan bölümü.

jeosismik
* Bir patlama sonucu, derinlemesine yayılan dalgaların incelenmesi yoluyla (yeryüzü katmanlarındaki madenleri) araştırma yöntemi.

jeotermal
* Sıcaklığı, yer içinde kalmaya veya buradan geçmeye bağlı olan ısı.

jeotermal enerji
* Yer altından çıkan sıcak su veya sıcak su buharından elde edilen enerji.

jeotermi
* Yerkürede oluşan ısı olaylarının incelenmesi.
* Yerküreyle ilgili ısı şartlarını (sıcaklıkların dağılımı, ısı alış verişi vb.) inceleyen jeofizik dalı.

jeotermik
* Jeotermi ile ilgili.

jeotropizma
* Yere yönelim.

jersey
* Sarı ve kahverenginden esmere kadar değişen renkte et tutmayan, kemikleri belirgin, sakin bakışlı bir kültür ırkı sığırı.

jest
* Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol veya baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket.
* Genellikle yerinde yapılan ve beğenilen davranış.

jet
* Tepkili uçak.

jet gibi
* hızla, son sür'atle.

jet motoru
* Yüksek basınçla ve çok büyük hızla gaz akışını püskürtme sistemiyle en yüksek düzeyde itme gücü yaratan motor, tepkili motor.

jet yakıtı
* Jet motorlarının çalışma sistemine göre ayrıştırılmış renksiz benzin.

jeton
* Telefonda, türlü oyunlarda garsonların kasa ile hesaplaşmasında para yerine kullanılan küçük, metal veya plâstik marka.

jeton geç düşmek
* konuşulan veya sözü edilen konuyu geç anlamak, geç intikal etmek.

jetoncu
* Jeton satan kimse.

jig
* Bir Orta Çağ çalgısı.

jigolo

* Geçimi yaşlı ve zengin bir kadın tarafından sağlanan genç, erkek sevgili, tokmakçı.

jigolo tutmak
* (yaşlı, zengin bir kadın) genç bir erkekle ilişki kurmak.

jigololuk
* Jigolo olma durumu.

jikle
* Motorlu taşıtların yüksek devirde çalışması için fazla benzin akışını sağlayan alet.

jile
* Daha çok kadınların blûz üzerine giydikleri yelek.

jilet
* İnce çelikten yapılmış, iki yanı keskin tıraş bıçağı.

jilet gibi
* çok keskin.

jimnastik
* Vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için yapılan alıştırmaların tümü, idman, kültürfizik.
* Erkeklerde, yer alıştırmaları, barparalel, barfiks, halkalar ve kulplu beygir; kadınlarda yer alıştırmaları, eşit olmayan çubuklar, barfiks, denge kalası alıştırmalarını içeren yarışma disiplini.

jimnastik yapmak
* vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için hareket yapmak.

jimnastikçi
* Jimnastik yapan sporcu.
* Jimnastik öğretmeni.

jin
* Bkz. cin.

jinekolog
* Jinekoloji uzmanı hekim, nisaiye uzmanı.

jinekoloji
* Kadın organizmasını ve cinsel organlarını fizyolojik, morfolojik ve patolojik bakımdan inceleyen bilim, nisaiye.
* Kadın hastalıklarını konu edinen tıp dalı, nisaiye.

jip
* Bkz. cip.

jips
* Alçı taşı.

jiujitsu
* Güçten çok yönteme dayanan, çıplak elle savunma tekniği; Japon güreşi.

jiujitsucu
* Jiujitsu yapan sporcu.

jogging
* Kırda, ormanda vb. yerlerde yapılan koşu sporu.

jokey
* Bkz. Cokey.

jorjet

* Bürümcük görünüşlü, çok bükümlü, genellikle pamuk iplikleri ile dokunmuş bir kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

jöle
* Meyve suyunun şekerle kaynatılmasıyla istenilen yoğunlukta elde edilmiş şekerleme.
* Et suyunun soğuduktan sonra gevşek ve esnek bir kıvam almış durumu.
* Saçın düzgün bir biçimde uzun süre kalmasını sağlayan yağlı, parlak ve yapışkan madde.

jön
* Genç.
* Önemli rollerde oynayan genç oyuncu, jönprömiye.

jönprömiye
* Jön.

judo
* Jiujitsudan gelişmiş, silâhsız olarak, tutmalara, fırlatmalara, hareketsiz bırakmalara dayanan Japon kökenli dövüş sporu.

judocu
* Judo yapan kimse.

jul
* Bir cisim üzerine uygulanan bir nevtonluk kuvvetin uygulama noktasını, kendi doğrultusunda bir metre değiştiren iş birimi.

jurnal
* Biriyle ilgili olarak yetkililere verilen kötüleme, ihbar yazısı.
* Günlük.

jurnal etmek
* biriyle ilgili olarak yetkililere kötülemek, ihbar yazısı vermek veya böyle bir bilgiyi iletmek.

jurnalci
* Jurnal ederek yetkililere, yöneticilere yaranmaya çalışan (kimse).

jurnalcilik
* Jurnalcinin yaptığı iş.

jurnalleme
* Jurnallemek işi.

jurnallemek
* Şikâyet etmek, ispiyonlamak.

juro
* İkinci çağın triasla kretase arasında kalan dönemi.

jübile
* Eski Ahit'e göre, Yahudilerde, elli yılda bir Tanrı'ya ve dinlenmeye ayrılan yıl.
* Katoliklerde, Roma'ya hacca gidenlerin, kilisece günahlarının tam olarak bağışlandığı yıl.
* Evliliğin ellinci yılında düzenlenen kutlama şenliği.
* Bir meslekte uzun bir süre başarılı olarak çalışanlar için düzenlenen tören.

Jüpiter
* Gezegenlerin en büyüğü ve Güneş'e yakınlık bakımından beşincisi, Erendiz, Müşteri.

jüpon
* Giysi altına giyilen etek, iç etek.

jüri
* Seçiciler kurulu, seçici kurul.

* Yargıcılar kurulu.

jüt

* Ihlamurgillerden, Hindistan ve Bangladeş'te yetişen, ip ve çuval yapımında kullanılan, liflerinden yararlanılan bir bitki (Corchorus capsularis).
* Bu bitkinin liflerinden yapılan dokuma.

K

* Potasyum'un kısaltması.

-k

* Bkz. ık / ik, uk / ük.

-k

* \343 -ak / -ek.

k, K

* Türk alfabesinin on dördüncü harfi. Ke adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ince ünlülerle ön damak, kalın ünlülerle art damak patlayıcı ünsüzlerinin ötümsüzünü gösterir.

kaba

* Özensiz, gelişigüzel yapılmış, zevksiz, sakil.
* Taneleri iri.
* Terbiyesi, görgüsü kıt, nezaketsiz.
* Terbiyeye, inceliğe aykırı, çirkin, kötü.
* Hafif olduğu hâlde kalın veya hacimli.
* Kuyruk sokumunun iki yanındaki şişkin yer.

kaba düzen

* Şöyle böyle üstünkörü yapılan iş.
* Çalgıları pes seslere akort etmek işi.

kaba et

* Kuyruk sokumunun her iki yanındaki şişkin yer.

kaba kâğıt

* Bir şey sarmak için kullanılan kalın kâğıt.

kaba kurgu

* Filmin son durumuna yer vermek üzere seçilen çekimlerin senaryodaki sıralanışa göre birbirine eklenerek oluşturulan ilk kurgusu.

kaba kuşluk

* Öğleden bir iki saat önceki zaman.

kaba kuvvet

* Yasa dışı işlerle bir amaca ulaşmak için zorbalık yaparak veya güç kullanarak tutulan yol.

kaba saba

* Görgüsüz.
* Özensiz.

kaba sakal

* Gür ve geniş sakallı.

kaba sıva

* İnce sıvadan önce duvarlarda bulunan pürüzleri doldurup kapatmak için yapılan sıva.

kaba sofu

* Dinî kuralları yanlış yorumlayarak ibadet ve düşüncede aşırılığa kaçan.

kaba şiş

* Kaba kulak.

kaba taslak
* Bir şeyin ayrıntılarına girmeden ana çizgilerini belirten.

kaba Türkçesi
* Açıkçası, tam anlamıyla.

kaba yapı
* Bir binayı dış etkenlere karşı koruyup ayakta tutan temel, ana duvarlar, kirişler, çatı vb. nden oluşan asıl gövde.

kaba yel
* Lodos.

kababurun
* Sazangillerden, ırmak ve göllerde yaşayan, eti kılçıklı küçük bir balık (Chondrostoma nasus).

kabaca
* Kaba bir biçimde.
* İrice, büyükçe.
* Yaklaşık.

kabadayı
* Korkusuz, iyi dövüşen, kendine özgü namus kurallarının dışına çıkmayan kimse.
* Babayiğit, koçak.
* Bir şeyin en iyisi, başta geleni.

kabadayıca
* Kabadayıya yakışır bir biçimde, kabadayı gibi.

kabadayılanma
* Kabadayılaşmak, kabadayılanmak işi.

kabadayılanmak
* Kabadayılık etmek, kabadayı gibi davranmak.

kabadayılaşma
* Kabadayılaşmak işi.

kabadayılaşmak
* Kabadayı gibi davranmak, kabadayılık etmek.

kabadayılık
* Kabadayı olma durumu veya kabadayıca davranış.

kabadayılık etmek
* kabadayı gibi davranmak.

kabadayılık taslamak
* kabadayı gibi davranmak, kabadayı gibi görünmeye çalışmak.

kabahat
* Uygunsuz hareket, çirkin, yakışıksız davranış, suç, kusur, töhmet.
* Hafif hapis, para cezası veya meslek ve sanattan alıkonulma ile cezalandırılan hafif suç.

kabahat bulmak
* bir kusur, suç aramak.

kabahat etmek (veya işlemek)
* suç olacak, kusur sayılacak bir iş yapmak.

kabahat samur kürk olsa, kimse sırtına almaz
* hiç kimse suçlu olduğunu kabul etmek istemez.

kabahati (birine veya bir şeye) yüklemek
* işlediği bir suçu başkasının üzerine atmak.

kabahatli
* Kabahati olan, kusurlu, suçlu, töhmetli.

kabahatlilik
* Kabahatli olma durumu.

kabahatsiz
* Kabahati olmayan, kusursuz, suçsuz.

kabahatsizlik
* Kabahatsiz olma durumu.

kabak
* Kabakgillerden, birçok türleri olan bir bitki (Cucurbita).
* Bu bitkinin türlerine göre yemeği ve tatlısı yapılan ürünü.
* Esrarkeşlerin kullandığı bir çeşit nargile.
* Bilgisiz, görgüsüz, kaba.
* (kavun, karpuz için) Ham, tatsız.
* Tüysüz, dazlak.
* (taşıt lâstikleri için) Tırtılları aşınarak yüzeyi düzleşmiş olan.
* Kabak kemane.
* Kısa boynuzlu hayvan.

kabak (birinin) başına (veya başında) patlamak
* birçok kimsenin ilgili olduğu bir olaydan, yalnızca bir kimse zarar veya ceza görmek.

kabak çekirdeği
* Bal kabağının tohumu.
* Genellikle vakit geçirmek için yenilen kuru yemiş çeşidi.

kabak çıkmak (karpuz, kavun vb. için)
* ham çıkmak.

kabak çiçeği
* Süs eşyası.

kabak çiçeği gibi açılmak
* utangaçlıktan çabucak sıyrılarak aşırı ölçüde serbestlik göstermek.

kabak gibi
* tüysüz, çıplak, her tarafı açık.

kabak kafalı
* Saçları dökülmüş, dazlak.
* Saçları ustura ile kazınmış.
* Aptal, budala.

kabak kemane
* Gövdesi uzunlamasına ikiye bölünen su kabağının üzerine ince bir deri gerilerek yapılan, üç telli, yayla çalınan bir halk çalgısı.

kabak tadı
* Beğenilmeyen, bıkkınlık veren durum.

kabak tadı vermek
* bıktırmak, usanç vermek, tatsız gelmeye başlamak.

kabak tadı vermek
* bıkkınlık veya sıkıntı oluşturmak.

kabak tatlısı
* Soyulmuş, çekirdekleri çıkarılmış ve parmak kalınlığında bal kabağının ağır ateşte uzun süre pişirilmesi ve üzerine ceviz serpilmesiyle hazırlanan bir tatlı türü.

kabakçı
* Kabak yetiştiren veya satan kimse.

kabakgiller
* İki çeneklilerden, kabak, kavun, karpuz, hıyar gibi cinsleri içine alan, geniş yapraklı, sürüngen ve sarılgan bir bitki familyası.

kabaklama
* Kabaklamak işi.

kabaklamak
* Ağaçların gençleşmesi için dallarını budamak.

kabaklaşma
* Kabaklaşmak işi.

kabaklaşmak
* Saçları dökülmek, dazlaklaşmak.
* (taşıt lâstikleri için) Tırtılları aşınıp yüzeyi düz bir duruma gelmek.

kabaklık
* (karpuz, kavun için) Hamlık.
* (baş için) Tüysüzlük, dazlaklık.
* Bilgisizlik, görgüsüzlük.

kabakulak
* Tükürük bezlerinin, özellikle kulak altı bezlerinin iltihaplanmasıyla beliren bulaşıcı, salgın ve ateşli bir hastalık.

kabakulak olmak
* bu hastalığa yakalanmak.

kabakulak otu
* Loğusa otu, zeravent.

kabala
* Yahudilerde, yazılı olarak konulmuş olan Tanrı kanunlarının yanında, ağızdan ağza geçen din buyruklarının, İbranî felsefesinin ve efsane yazılarının bütünü.
* Bir öğretinin yandaşlarının bütünü.
* Doğaüstü varlıklarla ilişki kurma sanatı.

kabala
* Götürü, toptan.

kabalacı
* Kabala konusunda uzmanlaşmış kimse, kabala ile uğraşan kişi.

kabalacı
* Kabala (II) iş yapan kimse.

kabalak
* Birinci Dünya Savaşında Osmanlı ordusunda kullanılmış olan, şapkaya benzeyen bir tür başlık.

kabalak

* Kabak yaprakları biçiminde etli ve tüylü yaprakları olan, kırlarda ve su kenarlarında yetişen bir bitki.

kabalaşma
* Kabalaşmak işi.

kabalaşmak
* Kaba bir duruma gelmek.
* Kabalık etmek.

kabalaştırma
* Kabalaştırmak işi.

kabalaştırmak
* Kaba bir duruma getirmek, kabalaşmasına sebep olmak.

kabalık
* Kaba olma durumu.
* Kaba davranış, nezaketsizlik, huşunet.

kabalist
* Kabalacı (I).

kabalizm
* Kabala (I) yanlısı sanat akımı.

kaballama
* Kaballamak işi.

kaballamak
* Maden ocaklarında galerileri ağaçlarla pekiştirmek.

kaban
* Dik yokuş.
* Tepe.

kaban
* Kalçaya kadar uzunluğu olan, paltoya benzeyen üst giysisi.

kabana
* Genellikle otelin ana binasının dışında, plâj veya havuz kıyısında bir oda.

kabara
* Dayanıklılık sağlamak amacıyla, ayakkabıların altına çakılan, iri başlı demir çivi.
* Süs olarak odaların ahşap bölümlerine, türlü biçimler yapmak için çakılan iri başlı, sarı çivi.

kabara kabara
* Gittikçe kabararak, coşarak.
* Böbürlenerek, gururlanarak.

kabaralı
* Kabara çakılmış olan.

kabarcık
* İçi su veya hava dolu ufak kabartı veya kürecik.
* Vücutta oluşan sivilce gibi küçük şişkinlik.
* (metal biliminde) Sıvı veya katıların içinde oluşan gaz hacmi.
* Kabartı.

kabarcıklı
* Kabarcıklı olan.

kabarcıklı düzeç

* İçinde hava kabarcığı bırakılmış su dolu bir cam silindir ve bir tahta yataktan oluşan, düzlem veya doğruların yataylığını belirleyen alet, tesviye ruhu.

kabare
* Çeşitli gösterilerin yapıldığı eğlence yeri.
* Meyhane.

kabare tiyatrosu
* Daha çok güncel konuları iğneleyici, yerici, taşlayıcı biçimde ele alan skeçlerin oynandığı, monologların, şarkıların ve şiirlerin söylendiği küçük tiyatro.

kabareci
* Kabare oyuncusu.

kabarecilik
* Kabare işletmek veya kabarede oynamak işi.

kabarık
* Kabarmış olan.
* Çıkıntısı olan, tümsekli.

kabarık deniz
* Gelgit olayında, sular yükseldiğinde denizin durumu.

kabarıklık
* Kabarık olma durumu, şişkinlik.

kabarış
* Kabarmak işi veya biçimi.

kabarma
* Kabarmak işi.
* Duygulanma.
* Kendini üstün görme, büyüklük taslama.
* Ay ve Güneş'in çekim etkisiyle, büyük denizlerde suların yükselmesi, met.

kabarmak
* Ağırlığı artmadan hacmi büyümek.
* (sıvılar için) Yağışlardan veya kaynamaktan taşmaya yüz tutmak.
* Niceliği artmak, büyümek.
* Şişmek, genişlemek.
* (hayvanlar için) Tüyleri dikilmek.
* (kumaş için) Üzerinde tüyler oluşmak, havlanmak.
* Islanıp veya ısınıp yerinden kurtulmak.
* (deniz) Dalgalanmak, büyük dalgalar oluşmak.
* Bulanmak.
* (öfke, sevgi gibi bazı duygular için) Gittikçe güçlenmek.
* Kafa tutmak, öfkelenip üstüne yürüyecek gibi davranmak.
* Böbürlenmek, gururlanmak.

kabartı
* Tümsek, çıkıntı, kabarmış yer.

kabartıcı
* Kabartma maddesi, kabartma tozu.

kabartılı
* Kabartısı olan.
* Belirgin.

kabartma
* Kabartmak işi.

* Bir biçimin veya bir süslemenin düz yüzey üzerindeki çıkıntısı.
* Kil, alçı, taş gibi işlenebilir gereçleri girintili çıkıntılı yüzeyler durumunda biçimlendirerek yapılmış olan eser, rölyef.
* Kabartılarak yapılmış olan.

kabartma tozu
* Pasta, çörek vb. hamur işlerinde kabarmayı sağlayan toz, sodyum bikarbonat.

kabartmak
* Kabarmasını sağlamak, kabarmasına yol açmak.
* Toprağı tırmık vb. bir araçla karıştırmak, alt üst etmek, yumuşatmak.

kabartmalı
* Kabartması olan.

kabasını almak
* biçim verilecek bir maddenin gereksiz bölümlerini gidermek.
* bir yeri veya bir şeyi gelişigüzel, üstünkörü temizlemek.

kabına sığmamak
* duygularına engel olamayıp taşkın davranışlarda bulunmak.

kâbına varamamak
* değerce birinden pek aşağı olmak.

kabız
* Kavrama, tutma.
* Alma.
* Peklik, sürgün karşıtı.

kabız olmak
* peklik olmak.

kabızlık
* Kabız olma durumu.

kabil
* Olabilir, mümkün.

kabil
* Türlü, gibi, benzer.
* Tür, cins.

kabil değil
* imkânsız, imkânı yok.

kabile
* Ebe.

kabile
* Boy.

kabilinden
* gibi, türünden, çeşidinden.

kabiliyet
* Yetenek.

kabiliyetli
* Yetenekli.

kabiliyetsiz

* Yeteneksiz.

kabiliyetsizlik
* Yeteneksizlik.

kabin
* Küçük, özel bölme.
* Gemilerde, uçaklarda, uzay gemilerinde küçük bölme.
* Plâjda soyunma yeri.

kabine
* Bakanlar kurulu.
* Hekim muayenehanesi.
* Kabin.
* Helâ.

kabine çekilmek
* bakanlar kurulu görevini bırakmak.

kabine düşmek
* herhangi bir sebeple bakanlar kurulu görevini bırakmak zorunda kalmak.

kabir
* Mezar, sin.

kabir azabı
* Büyük üzüntü, sıkıntı.

kabir azabı çekmek
* çok sıkılmak, üzülmek.

kabir suali
* Uzun ve bıktırıcı soru.

kabl
* Önce, önceki.

kablelmilât
* Milâttan önce.

kablelvuku
* Olmadan önce.

kablo
* Elektrik akımı iletiminde kullanılan ve yalıtkan bir madde ile sarılı bulunan metal tel.

kablocu
* Kablo döşeyen kimse.

kablolu
* Kablosu olan.
* Kablo aracılığıyla işlevini yapan (araç, gereç).

kablolu yayın
* Televizyon yayınının kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortam üzerinden halkın alması maksadıyla abonelere ulaştırıldığı yayın türü.

kabotaj
* Bir ülkenin iskele veya limanları arasında gemi işletme işi.

kabotaj bayramı
* Deniz ticaretini teşvik amacıyla her yılın temmuz ayında kutlanan bayram.

kabotaj gemisi
* Kabotaj hattında çalışan gemi.

kabotaj hakkı
* Türk kara sularında, Türkiye'deki akarsu ve göllerde gemi bulundurma, bunlarla gidiş geliş ve taşıma yapma hakkı.

kabristan
* Mezarlık, gömütlük, sinlik.

kabuğu dışına çıkmak
* içinde bulunduğu ortam veya durumdan ayrılmak.

kabuğuna çekilmek
* dışarısı ile olan ilişkilerini kesmek, kimse ile görüşmemek.

kabuğunu çatlatmak (veya kabuğunu kırmak)
* içinde bulunduğu güç, olumsuz veya kötü durumdan kurtulup rahatlamak.

kabuk
* Bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş, sertçe bölüm, kışır.
* Ekmeğin pişme sırasında içinden daha çok sertleşen dış bölümü.
* Bir sıvı veya atmosferi dıştan saran, sert katman.
* Bir hayvanı dıştan örten kitinli, kalkerli, silisli, kemiksi veya boynuzsu örtü, kavkı.
* Deri üzerinde bir yaranın veya sivilcenin kuruması yla oluşan sertçe bölüm.

kabuk bağlamak (veya tutmak)
* üstünde kabuk oluşturmak, kabuklanmak.

kabuk bilimi
* Kabukları inceleyen bilim dalı.

kabuk böcekleri
* Kın kanatlılar takımına giren, kabuğun hemen altındaki odun katını kemirerek oyan ve böylece birçok orman ve meyve ağacının kurumasına yol açan familya.

kabuk değiştirme
* Yenilenme.

kabuk gibi
* (kumaş için) sağlam sert.

kabuk kahvesi
* Antep fıstığı kabuğunun öğütülmüş ve hafifçe kavrulmuşu ile yapılan ve kahveye benzer içecek.

kabuk yönetim
* İçi, iç yapısı belli olmayan, belirsiz kalan yönetim.

kabuklanma
* Kabuklanmak işi.
* Bir lâv akıntısı veya bir lâv gölü yüzeyinin katılaşması.

kabuklanmak
* Kabuk oluşmak.

kabuklaşma
* Kabuklaşmak işi.

kabuklaşmak
* Kabuk durumunu almak, kabuk gibi sertleşmek.

kabuklu
* Kabuğu olan.

kabuklu bit
* Koşnil.

kabuklular
* Kabukları, yapılarındaki kireçli tuzlar dolayısıyla sertleşmiş bulunan, solunum aygıtları balıklara benzeyen, çok hücreli hayvanlardan eklem bacaklılar sınıfı.

kabuksu
* Kabuğa benzeyen.

kabuksuz
* Kabuğu olmayan.

kabuksuz yumurtlatmak
* bir işi ivedilikle yaptırıp eksik kalmasına yol açmak.

kabul
* Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma.
* (konukları veya işi olanları) Yanına sokma, katına alma.
* Sunulan bir şeyi, armağanı alma.
* Bir öneriyi uygun bulma, onaylama.
* Bir yere alınma.
* Rıza veya izin, akseptans.

kabul etmek
* bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olmak.
* yanına, katına almak.
* bir armağanı almak.
* onaylamak.

kabul eylemek
* kabul ettirmek.

kabul günü
* Ev hanımlarının konuk ağırladıkları belirli gün.

kabul kredisi
* Kabulün vadesinden önce poliçeyi kabul eden bankaya belirli bir tarihte belirli bir meblâğın ödeneceğine dair anlaşmadan sonra bankanın açtığı kredi.

kabul odası
* Büyük konak veya dairelerde konukların oturtuldukları büyük oda.

kabul salonu
* Resmî konukların ağırlandığı büyük konuk salonu.

kabul töreni
* Resmî konukları karşılama töreni.

kabul yeri
* Bkz. kabul odası; kabul salonu.

kabullenme
* Kabullenmek işi.

kabullenmek
* Kabul etmek.
* Hakkı yokken veya istemeyerek kendine mal etmek.

kaburga
* Eğe kemiklerinin oluşturduğu kafes.
* Bkz. Eğe.
* Gemilerde dış kaplamanın dayandığı iskelet.

kaburgaları çıkmak (veya sayılmak)
* çok zayıf olmak.

kâbus
* Karabasan.
* Acı, sıkıntı, korku veren.

kâbus basmak (veya çökmek)
* büyük sıkıntı, korku duymak.

kâbus gibi
* kâbusa benzer, kâbusu andıran.

kâbuslu
* Karabasan dolu, sıkıntılı ve korkulu.

kabuz
* Yalan, palavra.

kabuzcu
* Yalancı, palavracı.

kabz
* El ile tutma, kavrama.
* Azrail tarafından ruh teslim alınma, ölme.
* "Alma" anlamında "ahzükabz" teriminde kullanılır.

kabza
* Tutulacak yer, tutak, sap.

kabzımal
* Meyve ve sebze üreticileri ile satıcılar arasında aracılık eden kimse, komisyoncu.

kabzımallık
* Kabzımal olma durumu.
* Kabzımalın yaptığı iş.

kacak
* Bkz. kap kacak.

kaç
* Herhangi bir şeyin niceliğini sormak için kullanılan soru sıfatı.
* (cümle, soru cümlesi olmadığında) Birçok.

-kaç / -keç
* Bkz. -gaç / -geç.

kaç para eder?
* neye yarar, ne değeri var?.

kaç paralık (adam veya şey)
* değersiz.

kaç parça olayım!
* (birçok işler karşısında) hangi birine yetişeyim!.

kaç zamandır

* belirsiz, fakat çok zamandan beri, çoktan beri.

kaça

* (fiyat için) Ne kadara?.

kaça kaç

* Bir yarışmada tarafların aldığı sayı veya derecenin oranını belirtir.
* Yarışma, tartışma, kavga ve benzeri gibi durumlarda tarafların oranını belirtir.
* İki kişinin karşılıklı olarak gizlice sayı yazıp tahmin etmesine dayanan bir oyun.

kaça patlamak

* ne kadara mal olmak, fiyatı ne olmak.

kaçacak delik aramak

* korku ile saklanacak yer aramak.

kaçak

* Bağlı bulunduğu yerden veya yasadan kaçan, uzaklaşan kimse.
* Yasaca yapılması yasak olan veya yapılması için gerekli izin alınmayan.
* Yasaca belirtilmiş gerekli gümrük ve vergileri ödenmeden bir yere sokulan veya bir yerden çıkarılan.
* Bir kaptan, bir borudan gaz, sıvı veya bir telden akım kaçması.
* Yasalara, kurallara uymayarak, gizlice.
* Gizlice kaçırılmış olan mal veya madde.

kaçak güreşmek

* asıl konuya girmeksizin başka şeylerden söz etmek veya politikada sık sık düşünce değiştirip esas amacını gizlemek.

kaçakçı

* Yasalara karşı gelerek bir yere mal sokan, bir yerden mal kaçıran veya bir yerde satan kimse.

kaçakçılık

* Bir devletin yasalarına karşı gelerek yapılan ticaret.
* Bir ülkeye gizli olarak, gümrüğü ödenmemiş, yasaklanmış mal sokma işi.
* Gizli olarak, sezdirmeden kaçırma işi.

kaçaklık

* Kaçak olma durumu.

kaçamak

* Hoş görülmeyen bir şeyi ara sıra yapma.
* Bir şeyi belli etmeden, gizlice yapmaya çalışma.
* Bir şeyden kaçınma yolu.
* Kaçacak yer, özellikle çobanların sürüyü barındırmak, saklamak için yaptıkları yer.

kaçamak

* Mısır unundan yapılan yağlı bir yemek.

kaçamak yapmak

* hoş görülmeyen şeyi gizlice ara sıra yapmak.

kaçamak yol

* Bir sorundan kendisini kurtarmak için gelişigüzel ileri sürülen özür.

kaçamak yolu

* Kaçamak yol.

kaçamaklı

* Kesin olmayan, yargı bildirmeyen ve her iki tarafa da çekilebilen (söz, cevap, davranış).

kaçan balık büyük olur

* elden kaçırılan fırsat gözde büyütülür.

kaçan kaçana
* Peşpeşe kaçma.

kaçanın anası ağlamamış
* tehlikeden kaçan kazançlı çıkmış.

kaçar
* Kaç soru sıfatının üleştirme biçimi.

kaçgöç
* Dinî bir anlayışla bazı Müslüman kadınların erkeklere görünmemeleri, bir arada oturup konuşmaktan kaçınmaları.

kaçı
* Ne kadarı, kaç kişi.

kaçık
* (bir yana) Kaçmış, kaymış.
* İlmeği kaçmış (çorap vb.).
* Bazı davranışları delice olan.
* (çorap vb. nin) İlmeği kaçmış yeri.

kaçık öz
* Uygun olmayan ortamda büyüme sonucu ağaç özünün ortadan kaçık biçimde oluşması.

kaçıkça
* Biraz kaçık.
* Kaçığa benzer, biraz deli gibi, deliye benzer.

kaçıklık
* Kaçık olma durumu.
* Delice, kaçıkça davranış.

kaçılma
* Kaçılmak işi.

kaçılmak
* Kaçmak işi yapılmak.
* Çekilmek, savulmak.

kaçımsama
* Kaçımsamak işi.

kaçımsamak
* Bir işi yapmamak için sözde sebepler yaratmak.

kaçımsar
* Kaçamak yolu arayan, kaçamağa sapan.

kaçın kur'ası
* birinin kolay kolay aldanmayacak kadar görmüş geçirmiş olduğunu anlatmak için söylenir.

kaçıncı
* Kaç soru sıfatının sıra biçimi.
* (cümle, soru cümlesi olmadığında) Çok kez, birçok kez.

kaçıngan
* Geri duran, girişken olmayan, insan içine girmek istemeyen, insanlardan kaçan, çekingen.

kaçınganlık
* Geri durma, isteksiz davranma.

* Kaçıngan olma durumu.

kaçınılmaz
* İstek ve irade dışında olan.

kaçınma
* Kaçınmak işi.

kaçınmak
* Herhangi bir işi yapmaktan veya özverili davranmaktan geri durmak, imtina etmek.

kaçıntı
* Erken doğan kuzu.
* Sızıntı, kaçak.

kaçırga
* İşe yaramaz, yaşlı hayvan.

kaçırılma
* Kaçırılmak işi.

kaçırılmak
* Kaçırmak işi yapılmak veya kaçırmak işine konu olmak.

kaçırış
* Kaçırmak işi veya biçimi.

kaçırma
* Kaçırmak işi.

kaçırmak
* Kaçmasını sağlamak veya kaçmasına imkân yaratmak.
* Bir işi belirlenen zamanda yapamamak.
* Zor kullanarak yanında götürmek.
* Yararlanamamak; bir daha ele geçmemek üzere yitirmek.
* Gitmek, kaçmak zorunda bırakmak.
* Çalmak, kimsenin haberi olmadan götürmek, aşırmak.
* Yasal olmayan yoldan bir ülkeye mal sokmak veya çıkarmak.
* Ölçüyü, sınırı aşmak, fazlasına gitmek.
* Sızdırmak.
* İstemeyerek abdestini yapmak.
* Delirmek.
* Bir araç veya âletle iş görürken aracı iyi kullanamama yüzünden herhangi bir zarara yol açmak.
* Birini veya bir şeyi göstermemek.
* Yarışan bir koşucu diğer bir koşucu tarafından hızla geçilip arayı açmak.
* Futbol veya basketbolda savunduğu oyuncuyu boş bırakmak, pas almasına firsat vermek.

kaçırtma
* Kaçırtmak işi.

kaçırtmak
* Kaçırmak işini yaptırmak.
* Birinin kaçırılmasına sebep olmak.

kaçış
* Kaçmak işi veya biçimi.
* Yarışan bir koşucunun veya bir kümenin diğer yarışçıları hızla geçmesi.

kaçışılma
* Kaçışılmak durumu.

kaçışma

* Kaçışmak işi.

kaçışmak
* Hep birden kaçıp dağılmak.

kaçkın
* (isim tamlamalarında belirtilen olarak) Bir yerden veya bir işten kaçmış kimse.
* İnsanlardan uzak durmak, insan içine çıkmamak isteyen kimse.

kaçlı
* Sayısı kaç, hangi sayıdan.
* Bir kimsenin hangi tarihte doğduğunu, okulu bitirdiğini veya asker olduğunu belirtmek için kullanılır.

kaçlık
* Kilo, lira, metre, adet gibi ölçü anlatan nesnelerin hangisinden olduğunu belirten (soru sözü).
* Kaç yaşında.

kaçma
* Kaçmak işi, firar.

kaçmak
* Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak, firar etmek.
* Hızla koşup bir yere saklanmak.
* Kendini göstermemek, rastlatmamaya çalışmak.
* Kaçınmak.
* Sızmak.
* İpliği kopmak.
* Girmek.
* Bir yana doğru kaymak.
* Görünmeden gitmek, savuşmak, sıvışmak.
* Hızlı koşmak.
* Yok olmak.
* Yaklaşmak, benzemek, andırmak.
* (kadınlar için) Kaçgöçe uymak.
* (kız, kadın için) Yasalara ve aile isteklerine karşı gelerek evlenmek için evinden ayrılmak.
* (renk için) Ağarmak, uçmak.
* Yarışçı diğerlerinden hızla ayrılıp arayı açmak.
* Futbol veya basketbolda engelleyen adamdan kurtulmak veya pas alabilmek için boş alana koşmak.
* Bazı nitelik bildiren sözlerle birlikte "olmak" anlamıyla yardımcı fiil gibi kullanılır.

kaçmaklık
* Kaçmak durumu.

kaçmaktan kovalamaya vakit olmamak
* önemli işler yüzünden başka işlere yetişememek.

kaçmaz
* İlmiklerin kaçmasına imkân vermeyen.

kaçta
* (saat için) Ne zaman?.

kaçurga
* \343 kaçırga.

kadana
* Bir cins iri at.

kadana gibi
* iri yarı (kadın).

kadar

* Ölçüsünde, derecesinde.
* Büyüklüğünde, genişliğinde.
* Dek, değin.
* Gibi.
* Denli.
* Süre belirtir.
* Miktar, derece.
* Gösterme sıfatlarından biriyle bir sayıdan sonra geldiğinde kesinlikle belli olmayan bir niceliği belirtir.

kadastro
* Bir ülkedeki her çeşit arazi ve mülklerin yerinin, alanının, sınırlarının ve değerlerinin devlet eliyle belirlenip plâna bağlanması işi.

kadastrolama
* Kadastrolamak işi veya durumu.

kadastrolamak
* Kadastrosunu yapmak.

kadastrolanma
* Kadastrolanmak işi veya durumu.

kadastrolanmak
* Kadastrosu yapılmak.

kadastroya geçmek
* kadastrosu yapılmak.

kadavra
* Tıp öğretiminde, üzerinde çalışmak için hazırlanmış, ölü insan veya hayvan vücudu.

kadavralaşma
* Kadavralaşmak işi.

kadavralaşmak
* Kadavra durumuna gelmek.

kadayıf
* Undan yapılan, tatlı olarak tüketilen türlü biçimlerde yiyecek.

kadayıfçı
* Kadayıf yapan veya satan kimse.

kadayıfçılık
* Kadayıf yapma veya satma işi.

kadeh
* İçki içmeye yarar küçük bardak.
* Kadehte bulunan içki.

kadeh arkadaşı
* Birlikte içki içilen kimse.

kadeh arkadaşlığı
* Birlikte içki içilen kimseyle oluşan dostluk.

kadeh kaldırmak
* herhangi birini veya bir şeyi onurlandırmak için içmeden önce kadehleri yukarı kaldırmak.

kadeh tokuşturmak
* içki içerken karşılıklı bir sevgiyi belirtmek amacıyla, içmeden önce kadehleri birbirine dokundurmak.

kadehçik
* Meşe, fındık, gürgen gibi ağaçlarda, meyve sapının genişlemesiyle oluşan ve meyveyi ortasına kadar içine alan küçük kadeh biçimindeki oluşum.

kadehdaş
* Birlikte içki içmeyi seven kadeh arkadaşı.

kadem
* Ayak, adım.
* Ayak, fut.
* Uğur.

kademe
* Aşama, basamak.
* Motorlu araçların bakım ve onarım işlerinin yapıldığı birim.

kademe ilerlemesi
* Devlet memurunun olumlu sicil almak şartıyla bir yıllık terfi etmesi.

kademe kademe
* Basamak basamak, derece derece.

kademeleme
* Kademelemek işi.

kademelemek
* Kademeli bir biçimde düzenlemek.

kademelendirme
* Kademelendirmek işi.

kademelendirmek
* Kademeli duruma getirmek.

kademelenme
* Kademelenmek durumu.

kademelenmek
* Kademeli duruma gelmek.

kademeli
* Aşamalı, basamaklı.

kademesiz
* Kademesi olmayan.

kademhane
* Ayakyolu, helâ.

kademli
* Uğurlu.

kademli olsun!
* uğurlu olsun!.

kademsiz
* Uğursuz.

kademsizlik
* Uğursuzluk.

kader

* Alın yazısı, yazgı.
* Genellikle kaçınılmaz kötü talih.

kader birliği
* İyi ve kötü günleri, aynı sonu paylaşma durumu.

kader birliği etmek
* her zaman ve her yerde, her durumu birlikte yaşamak, her şeyi paylaşmak.

kaderci
* Alın yazısına inanan ve ondan yana olan, fatalist.

kadercilik
* Yazgıcılık, cebriye, fatalizm.

kadere boyun eğmek
* yazgısını, talihini kabul etmek.

kaderin cilvesi
* talihin, beklenmedik bir anda ortaya değişik bir durumu ortaya çıkarması.

kaderiye
* Kader anlayışını inkâr ederek, insanların irade ve hareket özgürlüklerinin bulunduğunu ileri süren İslâm felsefesi.

kadersiz
* Kaderi olmayan.
* Kötü talihi olan.

kadı
* Tanzimat'a kadar her türlü davalara, Tanzimat'la Medenî Kanun arasındaki dönemde ise yalnız evlenme, boşanma, nafaka, miras davalarına bakan mahkemelerin başkanlarına verilen ad.

Kadıköy taşı
* Kuvars ve opal liflerinden oluşan, mühür ve süs eşyası yapımında kullanılan, yarı billûr silis.

kadılık
* Kadı olma durumu veya kadının görevi.
* Bir kadının davalarına baktığı il sınırları içindeki bölge.

kadın
* Dişi cinsten erişkin insan, erkek veya adam karşıtı.
* Evlenmiş kız.
* Bayan anlamında kullanılan bir unvan.
* Analık veya ev yönetimi bakımından gereken erdemleri olan.
* Hizmetçi.

kadın avcısı
* Kadınları baştan çıkaran erkek.

kadın berberi
* Kadınların saçını kesen ve saç tuvaleti yapan berber, kuaför.

kadın evi
* Yoksul, mağdur veya başka bir özelliği dolayısıyla muhtaç durumda kalan kadınların geçici olarak barındıkları ev.

kadın hareketi
* Bkz. feminizm.

kadın hastalıkları
* Kadın cinsel organlarını ve bunlarla ilgili hastalıklarını inceleyen bilim dalı, jinekoloji.

kadın kadına
* Yalnız kadınlar arasında, kadınlar başbaşa.

kadın kadıncık
* Evinin işini iyi yöneten, hanımefendi, terbiyeli, ağırbaşlı (kadın).

kadın olmak
* kızlığını yitirmek.
* (kadın) evini, kocasını yönetmesini iyi bilmek.

kadın terzisi
* Kadın elbiseleri diken terzi.

kadın ticareti
* Kız çocukları ile kadınların ülkeler arasında gizlice kaçırılıp satılması.

kadınana
* Tecrübeli, yaşlı, saygı gösterilen kadın.

kadınbudu
* Yumurtaya bulanarak yağda kızartılan bir tür pirinçli köfte.

kadınca
* Kadına yakışır (biçimde).
* Kadın gibi, kadına benzer.

kadıncağız
* Kendisine karşı şefkat ve acıma duyulan kadın.

kadıncık
* Küçük kadın; zavallı kadın.

kadıncıl
* Kadınlara düşkün, kadın düşkünü, zendost.

kadındüğmesi
* Süs bitkisi olarak yetiştirilen, düğme biçiminde çiçek açan otsu bir bitki.

kadıngöbeği
* Kızartılarak yapılan, ortası çukurca, bir tür yumurtalı hamur tatlısı.

kadınımsı
* Kadına benzeyen.

kadının fendi, erkeği yendi
* kadınlar kurnazlıkta erkeklerden üstündürler.

kadının yüzünün karası erkeğin elinin kınası
* yolsuz ilişkiler kadınlar için hoş karşılanmadığı hâlde erkekler bu gibi ilişkilerden övünme payı çıkarırlar.

kadınlar hamamı
* Herkesin aynı anda ve yüksek sesle konuşmasıyla çok gürültü edilen yerler için söylenir.

kadınlaşma
* Kadınlaşmak işi.

kadınlaşmak
* Kadına benzer bir durum almak.

kadınlı
* Kadını olan.

kadınlı erkekli
* Kadın erkek karışık olarak.

kadınlık
* Kadın olma durumu.
* Kadının gerekli erdem ve nitelikleri taşıması durumu.

kadınnine
* Büyük anne.
* Yaşı epey ilerlemiş kadın.

kadınsal
* Kadına özgü ve kadınla ilgili.

kadınsı
* Kadına özgü olan, kadına yaraşır.
* Kadın davranışlı, kadına benzer (erkek).

kadınsılaşma
* Kadınsılaşmak durumu.

kadınsılaşmak
* Kadın özelliği kazanmak.

kadınsılık
* Kadınsı olma durumu.
* Kadın özelliği kazanmak.

kadınsız
* Kadını bulunmayan.
* Karısı olmayan, eşsiz.

kadıntuzluğu
* Bkz. sarı çalı.

kadırga
* Hem yelken, hem kürekle yol alan, özellikle Akdeniz'de kullanılmış bir savaş gemisi.

kadırga balığı
* Bkz. ispermeçet balinası.

kadidi çıkmak
* çok zayıflamak, bir deri bir kemik durumuna gelmek.

kadife
* Yüzeyi belirli uzunlukta bırakılmış ham madde lifleriyle kaplı, parlak, yumuşak kumaş.
* Kadifeden yapılmış, kadife ile kaplanmış.

kadife çiçeği
* Birleşikgillerden, çiçekleri genellikle parlak sarı renkte ve kadife görünümünde bir süs bitkisi (Tagetes).

kadife gibi
* (ses, ten vb. için) yumuşak, pürüzsüz ve parlak.

kadifeleşme
* Kadifeleşmek işi.

kadifeleşmek
* Yumuşamak, samimî olmak.

kadifeleştirme

* Kadifeleştirmek işi.

kadifeleştirmek
* Kadifeleşmek işini yaptırmak.

kadifelik
* Kadife gibi olma durumu.
* Kadife yapmaya elverişli olan.

kadifemsi
* Kadifeyi andıran, kadife görünümünde olan.

kadim
* Başlangıcı olmayan, eski, ezelî.

kadim dost
* Eski dost.

kadimi
* Sürekli.

kadinne
* Bkz. kadınnine.

kadir
* Değer, kıymet.
* Bir yıldızın parlaklık bakımından bulunduğu basamak.

kadir
* Güçlü, gücü yeter, erkli.
* "Her şeye gücü yeter" anlamında Tanrı'nın sıfatlarından biri.

Kadir Gecesi
* Ramazan ayının kutsal sayılan yirmi yedinci gecesi.

Kadir Gecesi doğmuş
* çok şanslı, kısmetli kimseler için söylenir.

kadir olmak
* güçlü olmak, gücü olmak, gücü yetmek.

kadirbilir
* Değerbilir.

kadirbilirlik
* Değer bilirlik.

kadirbilmez
* Değerden anlamayan, değerbilmez.

kadirbilmezlik
* Kadirbilmez olma durumu.

Kadirî
* Şeyh Abdülkadir Geylanî'nin kurduğu tarikata girmiş olan kimse.

Kadirîlik
* Şeyh Abdülkadir Geylanî tarafından XI. yüzyılda kurulan bir tarikat.

Kadiriye
* Kadirîlik.

kadirşinas

* Değerbilir, iyilikbilir.

kadirşinaslık

* Değerbilirlik, iyilikbilirlik.

kadit

* Çok zayıf.
* Güneşte veya hafif alevde kurutulmuş et.

kadmiyum

* Atom numarası 48, atom ağırlığı 112,40 olan, 320° C' de ergiyen, 8.6 yoğunluğunda, gümüş beyazlığında, elektrik ve seramik sanayiinde kullanılan yumuşakça bir element. Kısaltması Cd.

kadmiyumlu

* İçinde kadmiyum bulunan.

kadran

* Saat, pusula gibi araçlarda, üzerinde yazı, rakam veya başka işaretler bulunan düzlem.

kadrat

* (basımcılıkta) Dizgide harfler arasına konulan yazısız metal parçası.
* (basımcılıkta) Dizgi işinde kullanılan bir aralık ölçüsü birimi.

kadril

* Eski salon danslarından biri.
* Bu dansın müziği.

kadrini anlamak

* değerinin farkına varmak.

kadrini bilmek

* değerini bilmek, yararlanmak.

kadro

* Bir kamu kuruluşunun, bir işletmenin, denetim veya yönlendirme işlerini gerçekleştirenler ve bunların taşıdığı ödev, yetki ve sorumlulukların hepsi.
* Bu kişi ve sorumlulukları sayı, nitelik ve aşamalarıyla gösteren çizelge.
* Bu çizelgedeki yer.
* Bisiklet ve motosiklette iskeleti oluşturan metal bölüm.

kadrolandırma

* Kadrolandırmak işi veya durumu.

kadrolandırmak

* Kadroda yer almak.

kadrolaşma

* Kadrolaşmak durumu.

kadrolaşmak

* Yeniden kadro oluşturmak.

kadrolu

* Kadrosu olan, kadroya girmiş olan.

kadrosuz

* Kadrosu olmayan.

kadrosuzluk

* Kadrosuz olma durumu.

kadük

* Değerini, önemini yitirmiş, eskimiş.

kadük olmak

* yasama meclisinin değişmesi ile önceden sunulan yasa tasarıları değerini yitirmek.

kadüklük

* Gerçek durumu sonradan ortaya çıkan bir hukukî işlemin son bulması.

kaf

* Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.

kafa

* Baş (özellikle insan başı), ser.
* Hayvanlarda genellikle ağız, göz, burun, kulak gibi organların bulunduğu vücudun en ön bölümü.
* Görüş ve inançların etkisi altında beliren düşünme ve yargılama yolu, zihniyet.
* Kavrama ve anlama yeteneği, zekâ, zihin.
* Bellek.
* Çocuk oyunlarında kullanılan zıpzıp taşının veya cevizin büyük boyu.
* Mekanik bir bütünün parçası.

kafa atmak

* kavga sırasında karşıdakinin yüzüne, sert ve şiddetli bir biçimde kafayla vurmak.

kafa bulmak

* içki içmek.
* alay etmek.

kafa cilâlamak

* içki içmek.

kafa çekmek

* Bkz. kafayı çekmek.

kafa çıkışı

* Futbolda topa, kafa ile yapılan vuruş.

kafa değiştirmek

* Bkz. kafayı değiştirmek.

kafa dengi

* Görüş ve anlayışları birbirine uymuş kimselerden her biri.

kafa dinlemek

* zihni yoran sorunlardan uzak kalmak.

kafa eskitmek

* zihni yoran sorunlarla sürekli uğraşmak.

kafa göz yarmak

* beceriksizlik göstermek.

kafa içi

* Bkz. kafatası.

kafa işçisi

* Beyin gücü ile ortaya eser koyan, araştıran, inceleyip eleştiren kimse.

kafa kafaya vermek

* iki veya birkaç kişi bir kenara çekilip konuşmak.
* baş başa vermek.

kafa kâğıdı
* Nüfus cüzdanı, nüfus kâğıdı, hüviyet.

kafa kalmamak
* zihin yorularak çalışmaz olmak.

kafa koçanı
* Bkz. kafa kâğıdı.

kafa kol
* Güreşte bir tür oyun.

kafa kola almak
* güreşte kafa ve kolu birlikte kavrayarak rakibi çevirmek.
* etkisi altına alıp kandırmak.

kafa patlatmak
* bir konu üzerinde pek çok düşünmek.

kafa sallamak
* ikaz etmek için başını iki yana veya öne arkaya hafifçe eğmek.
* baş sallamak.
* doğru veya yanlış her şeye evet demek.

kafa şişirmek
* gürültü veya gevezelikle bir kimseyi tedirgin etmek.

kafa tutmak
* boyun eğmemek, karşı gelmek, diklenmek.

kafa ütülemek
* çok lâf edip tedirgin etmek.

kafa yapmak
* dalga geçmek.

kafa yok!
* akıl, düşünce yok; akılsız!.

kafa yormak
* bir iş, bir konu üzerinde çokça düşünmek.

kafaca
* Kafa bakımından, düşünceye göre.

kafadan
* zihinden, belleğini kullanarak.

kafadan atmak
* bir konu üzerinde inceleme yapmadan, rastgele konuşmak, uydurmak.

kafadan bacaklılar
* Yumuşakçaların, baş bölgelerinde sert bir gagası ve çekmenli sekiz kolu bulunan önemli bir sınıfı.

kafadan gayri müsellâh
* akılsız, aklında bozukluk olan.

kafadan kontak
* Düşüncesiz, mantıksız iş gören.

kafadar
* Görüş ve anlayışları birbirine uyan kimselerden her biri.

kafadarlık
* Kafadar olma durumu.

kafadaş
* Kafadar.

kafadaşlık
* Kafadaş olma durumu.

kafalı
* Kafası olan.
* Kafası herhangi bir biçimde olan.
* Bilgili, kavrayışlı ve anlayışlı.

kafası almamak
* anlayamamak, kavrayamamak.
* zihin yorgunluğu sebebiyle anlayamaz duruma gelmek.
* olabileceğine inanmamak.

kafası boş
* Cahil.

kafası bozulmak
* öfkelenmek, kızmak.

kafası bulanmak
* bir olay karşısında aklı karışmak, anlayamaz, kavrayamaz duruma gelmek.

kafası bulutlu
* Biraz, sarhoş.

kafası çalışmak
* Bkz. kafası işlemek.

kafası çatlak
* Yarı deli, aptal.

kafası dönmek
* (sıkışık bir durumda) sersemlemek.
* kızıp öfkelenmek.

kafası dumanlanmak
* çok dalgın olmak.
* sarhoş olmak.
* esrar içmiş olmak.

kafası dumanlı
* Hafif sarhoş.
* Çözemediği karışık düşüncelerle kafası yorgun.

kafası durmak
* zihin yorgunluğundan düşünemez olmak.

kafası düzelmek
* doğruyu ve iyiyi bulmak.

kafası ile oynamak
* takım sporlarında arkadaşlarının durumunu göz önünde tutarak, en iyi fırsatı değerlendirecek, iyice düşünerek, bedenini fazla yormadan oynamak.

kafası işlemek

* aklı, zekâsı yerinde olmak, bir konu üzerinde iyi düşünebilir olmak, kafası çalışmak.

kafası iyi
* İçkiden veya esrardan sarhoş olan (kimse).

kafası kazan olmak
* Bkz. kafası şişmek.

kafası kıyak
* Kafası iyi.

kafası kızmak
* öfkelenmek.

kafası kontak
* Deli, çıldırmış, çılgın.

kafası küflü
* Çağının gerisinde kalmış, gerici.

kafası örümcekli
* Düşüncesiz, kaba, anlayışsız.
* Gerici.

kafası sersem sepet (olmak)
* gürültü ve uğultudan zihni yorulmuş (olmak).

kafası şişmek
* zihni yorulmak.
* gürültüden tedirgin olmak.

kafası takılmak
* zihni sürekli olarak bir şeyle uğraşmak.

kafası tembel
* Alık, budala, basireti olmayan.

kafası yerinde olmamak
* gereği gibi düşünecek durumda olmamak.

kafası yerine gelmek
* kendini toparlamak, kendine gelmek.

kafasına dank etmek (veya demek)
* bir olay sebebiyle birden ayılmak, doğruyu anlamak.

kafasına geçirmek
* atıp, fırlatıp başına geçirmek.

kafasına koymak
* kararını önceden vermiş olmak, önceden şartlanmak, bir şey yapmaya kesin karar vererek zamanını beklemek.

kafasına sığmamak
* Bkz. akıl erdirememek.

kafasına söz girmemek
* çok aptal veya inatçı olmak.
* önemsememek.

kafasına uymak
* Bkz. aklına uymak.

kafasına vur, ekmeğini elinden al
* uysal ve sessiz kimseler için söylenir.

kafasına vura vura
* zorla, isteyip istemediğine bakmadan.

kafasına vurmak
* (içki) çok etkilemek.

kafasında şimşek çakmak
* \343 beyninde şimşek çakmak.

kafasında tutmak
* bir şeyi unutmamak, aklında tutmak.

kafasından çıkarmak
* bir şeyi unutmak veya ondan vazgeçmek.

kafasından geçirmek
* belli belirsiz düşünmek.

kafasını dinlemek
* başını dinlemek.

kafasını ezmek
* zararlı olabilecek bir hareketi, bir durumu başlangıçta yok etmek, etkisiz duruma getirmek.

kafasını kaldırmak
* karşı gelmek, baş kaldırmak.
* yoğun bir biçimde düşünmek veya çalışmak.

kafasını kaşıyacak vakti olmamak
* Bkz. başını kaşıyacak vakti olmamak.

kafasını kırmak
* iyice dövmek, pataklamak.

kafasını kullanmak
* akıllıca davranmak.

kafasını kurcalamak
* zihnini meşgul etmek, düşündürmek.

kafasını sokmak
* barınabilecek bir yere yerleşmek, başını sokmak.

kafasını taştan taşa çarpmak
* Bkz. başını taştan taşa çarpmak.

kafasını toplamak
* sağlıklı düşünebilir olmak.

kafasını tütsülemek
* Bkz. kafayı tütsülemek.
* sarhoş etmek.

kafasını uçurmak
* kellesini uçurmak.

kafasını vurmak
* bir kimsenin kafasını kesmek.

kafasının bir tahtası noksan olmak
* akıl durumunda bozukluk olmak.

kafasının dikine gitmek
* hiçbir öğüde kulak asmayarak aklına koyduğunu yapmak.

kafasının etini yemek
* sürekli rahatsız etmek.

kafasının kontağı atmak
* çok sinirlenmek, öfke ile dolmak.

kafasız
* Kafası olmayan.
* Düşünüşü, anlayışı ve kavrayışı kıt olan, anlayışsız, kavrayışsız.

kafasızlık
* Kafasız olma durumu, anlayışsızlık, kavrayışsızlık.

kafatasçı
* Kafatasçılıktan yana olan kimse, görüş.

kafatasçılık
* İnsanları kafataslarının biçimine göre değerlendiren görüş.

kafatası
* İnsanda ve omurgalılarda içinde beyin bulunan, başın kemik bölümü.

kafaya çıkmak
* topa kafayla vurmak için sıçramak.

kafayı (yere) vurmak
* hastalanıp yatağa düşmek.
* uyumak için yatmak.

kafayı bulandırmak
* önceki düşünceleri alt üst etmek, değiştirmek.

kafayı bulmak
* sarhoş olmak, neşesi, keyfi yerine gelmek.

kafayı çalıştırmak
* kafayı işletmek.

kafayı çekmek
* içki içmek.

kafayı değiştirmek
* düşüncesini kanaatini değiştirmek.

kafayı dinlemek
* sessiz ve sakin kalıp düşünmek.

kafayı işletmek
* doğru ve iyi düşünmek.

kafayı tütsülemek
* sarhoş olmak.

kafayı üşütmek
* delirmek, çılgınlaşmak.

kafayı yemek
* aşırı yorgunluktan bunalıma düşmek.

Kafdağı
* Genellikle masallarda yer alan, dünyayı çevrelediğine inanılan, arkasında cinlerin, perilerin bulunduğu var sayılan, zümrütten dağ.

kafe
* Bkz. kahve.

kafein
* Kahve ve çaydan elde edilen, hekimlikte kullanılan, uyarıcı niteliği olan bir madde.

kafes
* Aralıklı telden, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış, genellikle taşınabilir koyacak.
* Vahşî hayvanlar için demir çubuklarla yapılmış taşınabilir bölme.
* Çapraz çubuklarla ve aralıklı olarak yapılmış, pencerelere takılan siper.
* Cami ve tekke gibi yerlerde kadınlara ayrılan yer.
* Ahşap yapıların direk ve çatmalardan oluşan kaplama tahtaları dışında kalan iskeleti.
* Hapishane.

kafes gibi
* zayıf, kuru veya delik deşik.

kafes teli
* Tel çitlerde kullanılan veya bir makine aracılığıyla kafes yapımında gerekli olan ince, galvanizli tel.

kafesçi
* Kafes yapan veya satan kimse.
* Birini aldatarak çıkar sağlayan (kimse).

kafese girmek
* aldatılıp kendisinden çıkar sağlanmak.
* hapse girmek.

kafese koymak
* aldatıp çıkar sağlamak.

kafesleme
* Kafeslemek işi.

kafeslemek
* Çıkar sağlamak için birini aldatmak.

kafesli
* Kafesi olan veya kafes biçiminde olan.

kafeşantan
* İçkili, çalgılı kahvehane.

kafeterya
* Müşterilerin kendi kendilerine servis yaptıkları lokanta.
* Kahve ve benzeri içecekler satılan yer.

kâffe
* Bütün, tamam, hep, cümle.

kâffesi
* Bütünü, hepsi, tamamı.

kâfi

* Yeterli, yetecek ölçüde olan.
* Yeter, yetişir, artık istemez!.

kâfi gelmek
* yetmek, yetişmek.

kafile
* Birlikte yolculuk eden topluluk.
* Aynı yöne giden taşıt veya yolcu topluluğu, konvoy.
* Sıra ile gönderilen şeylerin her bir bölüğü.

kâfir
* Tanrı'nın varlığını inkâr eden (kimse).
* Genellikle Müslüman olmayanlara verilen ad.
* Acımasız, zalim.
* Sevilen birine takılma, sitem yollu kullanılır.

kâfiristan
* Kâfir ülkesi, Müslüman olmayanların yaşadığı yer.

kâfirleşme
* Kâfir gibi olma.

kâfirleşmek
* Kâfir gibi olmak.

kâfirlik
* Kâfir olma durumu.

kafiye
* Şiirde dizelerin sonunda tekrarlanan ve aynı sesi veren hecelerin benzeşmesi, uyak, (halk edebiyatında) ayak.

kafiyeli
* Kafiyeli olma durumu, uyaklı, mukaffa.

kafiyesiz
* Şiirde kafiye kuralına uymayan, uyaksız.

Kafkasyalı
* Kafkasya halkından olan (kimse).

kaftan
* Çoğu ipek bir çeşit uzun, süslü üst giysisi.

kaftancı
* Kaftan yapan veya satan kimse.

kâfur
* Kâfur ağacından elde edilen, hekimlikte kullanılan, beyaz ve yarı saydam, kolaylıkla parçalanan, çok ıtırlı bir madde.
* Çok beyaz.

kâfur ağacı
* Defnegillerden, Uzak Doğu'da yetişen, kâfur elde edilen ağaç (Cinnamonum camphora).

kâfuru
* Bkz. kâfur.

kâgir
* Taş ve tuğladan yapılmış olan.

kağan
* (hakan sözünün eski biçimi) Hanların bağlı olduğu devlet başkanı, imparator.

kağanlık
* Kağan olma durumu.
* Kağanın yönetimindeki ülke.

kâğıda dökmek
* yazıya geçirmek.

kâğıt
* Hamur durumuna getirilmiş türlü bitkisel maddelerden yapılan, yazı yazmaya, basmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak.
* Yazılı kâğıt yaprağı, pusula, tezkere.
* Yazılı sınav kâğıdı.
* İskambil kâğıdı.
* Kâğıt para.
* Kâğıttan yapılmış.
* Belge ve doküman.
* Menkul kıymetler borsasında işlem gören tahvil, hisse senedi gibi malî değeri olan senet.

kâğıt açmak
* iskambil kâğıtlarını oyunculara dağıttıktan sonra koz olacak kâğıdın yüzünü çevirmek.

kâğıt ağacı
* Kâğıt dutu.

kâğıt balığı
* Kâğıt balığıgillerden, gövdesi kâğıt gibi ince ve saydam, üzerinde üç siyah benek bulunan kemikli bir balık (Trachypterus trachypterus).

kâğıt balığıgiller
* Kemikli balıklardan, örnek hayvanı kâğıt balığı olan, ince gövdeli, gümüşî renkli balık familyası.

kâğıt dutu
* Dutgillerden, Çin'de ve Japonya'da yetişen, kabuğundan kâğıt yapılan bir ağaç (Broussenetia papyrifera).

kâğıt gibi (olmak)
* kanı çekilip benzi solmak.

kâğıt helvacı
* Kâğıt helvası yapan veya satan kimse.

kâğıt helvası
* Tekerlek biçiminde, ince, yassı ve gevrek bir çeşit helva.

kâğıt kaleme sarılmak
* hemen yazmaya başlamak.

kâğıt kebabı
* Kemiksiz koyun eti, domates, biber, soğan ve baharat karışımının yağlı kâğıt içerisine konarak fırında pişirilmesi yoluyla hazırlanan bir kebap türü.

kâğıt oynamak
* iskambil kâğıtlarını kullanarak çeşitli oyunlar oynamak.

kâğıt oyunu
* İskambil kâğıdı ile oynanan oyun.

kâğıt torba
* Ambalâjlamada kullanılan, gerektiğinde özel makinelerde dikilerek hazırlanan ve kâğıttan yapılan torba.

kâğıt üzerinde (üstünde) kalmak
* yapılması düşünülmüş olduğu hâlde yapılmamak.

kâğıtçı
* Kâğıt yapan kimse.
* Kâğıt ve yazı gereçleri satan kimse.

kâğıtçılık
* Kâğıtçı olma durumu.
* Kâğıt sanayii.

kâğıtlama
* Kâğıtlamak işi.

kâğıtlamak
* Kâğıtla kaplamak, kâğıt yapıştırmak.

kâğıtlanma
* Kâğıtlanmak işi.

kâğıtlanmak
* Kâğıtla kaplanmak.

kâğıtlı
* Kâğıdı olan.

kâğıtlık
* El altında bulundurulacak kâğıtları koymaya yarayan, gözlere ayrılmış bir çeşit kutu.
* Kâğıt yapmaya uygun olan.

kâğıtsı
* Kâğıda benzer, kâğıt görünüşünde.

kağnı
* İki tekerlekli, tekerlekleri tek parça, dingili tekerlekle birlikte dönen öküz arabası.

kağnı gibi (gitmek)
* çok yavaş (gitmek).

kağnı mazısı
* Kağnının iki tekerleğini birbirine bağlayan ve onlarla birlikte dönen, baltayla kabaca yontulmuş kütük.

kağşak
* Eskimiş, gevşemiş, dağılmaya yüz tutmuş (eşya, yapı).

kağşama
* Kağşamak işi.

kağşamak
* Eskimek, dağılmaya yüz tutmak.
* Herhangi bir şey ek yerlerinden ayrılmak, oynamak.
* İhtiyarlamak.
* Zayıflamak, gevşemek, güçsüzleşmek.

kâh
* Bazen, kimi vakit, bazı bazı, gâh.

kahhar
* Kahredici, kahreden, yok edici.

kahır
* Yok etme, ezme, perişan etme, mahvetme.

* Derin üzüntü veya acı, sıkıntı.

kahır (veya kahrını) çekememek
* birinin huysuzluğuna veya verdiği sıkıntıya katlanamamak.

kahır (veya kahrını) çekmek
* uzun süre sıkıntıya katlanmak.

kahır yüzünden lütfa uğramak
* birine kötülük olsun diye yapılan bir iş, tersine onun iyiliğine yardım etmek.

kahırlanma
* Kahırlanmak işi.

kahırlanmak
* Çok ve için için üzülmek, kederlenmek.

kahırlı
* Çok üzüntüsü veya acısı olan.

kâhil
* Erişkin.

kâhillik
* Erişkinlik.

kâhin
* Doğaüstü yollardan gizli, bilinmeyen şeyleri, geleceği bilme iddiasında bulunan kimse.

kâhinlik
* Kâhin olma durumu veya kâhince söz, kehanet.

kahir
* Kahredici, zorlayan.
* Baskın gelen, ezen, ezici.

kahir ekseriyet
* Ezici çoğunluk.

kahir kuvvet
* Ezici, baskın güç.

kahkaha
* Gülerken çıkan ses.

kahkaha atmak
* yüksek sesle gülmek.

kahkaha çiçeği
* İki çeneklilerden, çoğu kenarları mavi bir çizgi ile çevrili beyaz, mavi, pembe veya morumsu çiçekler açan, bir veya çok yıllık, tırmanıcı ve otsu bir süs bitkisi, gündüzsefası.

kahkahadan kırılmak
* çok gülmek.

kahkahayı basmak (koparmak veya salıvermek)
* kendini tutamayıp yüksek sesle gülmek.

kahpe
* Orospu.
* Dönek.

kahpe dölü
* Bkz. kahpenin dölü.

kahpe felek
* (talih ve kader için) "Rast gelmeyen, yâr olmayan" anlamında kullanılır.
* Kadere ve talihe küskünlüğü anlatmak için kullanılır.

kahpece
* Kahpe gibi, kahpeye yaraşır (biçimde).

kahpecik
* Küçük kahpe.
* Oynak, kırıtkan.

kahpelenme
* Kahpelenmek işi veya durumu.

kahpelenmek
* Kahpelik etmek, kahpece davranmak.

kahpeleşme
* Kahpeleşmek işi veya durumu.

kahpeleşmek
* Kahpece davranmak.

kahpelik
* Kahpe olma durumu.
* Kahpece davranış.

kahpelik etmek
* sözünden dönerek birine kötülük etmek.

kahpenin dölü
* Piç, soysuz.

kahraman
* Savaşta veya tehlikeli bir durumda yararlık gösteren kimse, alp, yiğit.
* Bir olayda önemli yeri olan kimse.
* Olağanüstü yararlıklar göstererek düşmanı yenen komutanlara veya şehirlere devlet tarafindan verilen onur unvanı.
* Roman, hikâye, tiyatro ve benzeri edebiyat türlerinde en önemli kişi.

kahramanca
* Kahramana yaraşır (bir biçimde), yiğitçe.

kahramanlaşma
* Kahramanlaşmak işi.

kahramanlaşmak
* Kahraman durumuna gelmek, yiğitleşmek.

kahramanlık
* Kahraman olma durumu.
* Kahramanca davranış, yiğitlik.

kahretme
* Kahretmek işi.

kahretmek
* Ezmek, perişan etmek.
* Çok üzmek.

* Kendine dert etmek, içlenmek, çok üzülmek.
* İlenmek, beddua etmek.

kahreyleme
* Kahreylemek işi.

kahreylemek
* Üzülmesine sebep olmak.

kahreyleyiş
* Kahreylemek işi veya biçimi.

kahrı çekilir
* katlanılabilir, katlanmaya değer.

kahrı çekilmez
* huysuz veya çok sıkıntılı.

kahrından ölmek
* çok üzülmek.
* aşırı üzüntü, ölümüne sebep olmak.

kahrolası
* Yok olası, perişan olası (kimse, şey, durum).

kahrolma
* Kahrolmak işi.

kahrolmak
* Çok üzülmek, içlenmek.

kahrolsun!
* "yok olsun; mahvolsun" anlamında ilenme bildirir, yaşasın karşıtı.

kahroluş
* Kahrolmak işi veya biçimi.

kahvaltı
* Genellikle sabahları ve ikindi üstü yenilen hafif yemek.
* Bu biçimde düzenlenmiş yemek.

kahvaltı etmek
* hafif yiyeceklerle karın doyurmak.

kahvaltıcı
* Otellerde kahvaltı işlerini yapmakla görevli kimse.

kahvaltılık
* Kahvaltıda yenen (yiyecek).

kahve
* Sıcak iklimlerde yetişen, kök boyasıgillerden bir ağaç (Coffea arabica).
* Bu ağacın meyve çekirdeği.
* Bu çekirdeklerin kavrulup dövülmesiyle, çekilmesiyle elde edilen toz.
* Bu tozla hazırlanan içecek.
* Kahve, çay, ıhlamur, bira, nargile içilen, hafif yiyecekler bulunduran, tavla, domino, bilârdo, kâğıt oyunları vb. oynanan yer, kahvehane, kafe.

kahve ağabeyi
* Kahve ağası.

kahve ağası

* Kahvehane ve benzeri yerlerde sözü geçen ve ağırlığı olan kimse.

kahve cezvesi
* İçinde kahve pişirilen metal kap.

kahve değirmeni
* Çekirdek durumundaki kahveyi öğütmeye yarayan, elle veya elektrikle işleyen araç.

kahve dibeği
* Kahve çekirdekleri dövmek ve çöplerini ayıklamaya yarayan içi oyuk taş veya ağaç kap.

kahve dolabı
* Kahve kavrulan döner kap.

kahve dövücünün hınk deyicisi
* Bkz. havan dövücünün hınk deyicisi.

kahve falı
* Kahve içildikten sonra fincanda kalan telvenin aldığı biçimlere bakarak geleceğe ilişkin tahmin, varsayım veya görüşleri açıklama.

kahve fincanı
* Kahve içmeye yarayan kulplu veya kulpsuz küçük kap.

kahve kaşığı
* Kahve karıştırmak için yapılan ve kullanılan küçük kaşık.

kahve makinesi
* Kahve çekmek veya öğütmek üzere özel yapılan otomatik makine.

kahve ocağı
* Kahve, iş yeri, han gibi yerlerde kahve vb. pişirilen yer.

kahve parası
* Bahşiş.

kahve tabağı
* Kahve fincanının altına konulmak üzere yapılmış tabak.

kahve takımı
* Cezve, fincan, tabak vb. oluşan takım.

kahve tepsisi
* Üstünde kahve fincanlarını vb. ni taşımaya yarayan sapsız, düz, küçük kap.

kahveci
* Kahve üreten veya satan kimse.
* Kahve işleten veya kahve pişirip satan kimse.

kahvecilik
* Kahve üretme veya satma işi.
* Kahve pişirme veya kahve işletme işi.

kahvehane
* Kahve, çay, ıhlamur, bira, nargile içilen, tavla, domino, bilârdo, kâğıt oyunları vb. oynanan yer, kahve.

kahvehaneci
* Kahvehane işleten kimse.

kahverengi
* Kavrulmuş kahvenin rengi.
* Bu renkte olan.

kâhya
* Konak, çiftlik vb. yerlerde türlü işleri yapmakla görevli kimse.
* Esnaf kuruluşlarında lonca başkanı.
* Başkasının işine karışan kimse.
* (motorlu taşıtlar için) Değnekçi.

kâhya kesilmek
* olur olmaz her işine karışmak.

kâhyalık
* Kâhya olma durumu.
* Kâhyanın görevi.
* Kâhyaya verilen ücret.
* Kendisini ilgilendirmeyen işlere karışma durumu.

kâhyalık etmek
* kâhyalık görevinde bulunmak.
* her şeye karışmak.

kaide
* Kural.
* Taban, duraç, ayaklık.
* Kalça.

kaideci
* Kurallara bağlı, kuralcı.

kaideli
* Kurallı.

kaidesiz
* Kuralsız.
* Tabanı olmayan.

kail
* Söyleyen.
* İnanmış, aklı yatmış.

kail olmak
* inanmak; razı olmak.

kaim
* (başka bir şeyin yerine) Geçen.
* Ayakta duran, var olan.
* (Tanrı için) Her zaman var olan.

kaim olmak
* yerine geçmek.

kaime
* Buyruk, resmî kâğıt, ferman.
* Kâğıt para, kâğıt lira, kayme.

kaimelik
* Kâğıt para cüzdanı.

kâin
* Bulunan, olan.

kâinat
* Evren.

* Dünya.
* Herkes.

kak
* Elma, armut gibi meyvelerin kurutulmuşu.
* Zayıf ve kuru.

kak
* (kaya ve ağaç oyuklarında) Su birikintisi.

kaka
* (çocuk dilinde) Kötü, çirkin.
* Pislik, dışkı.

kaka yapmak
* (bebek için) büyük abdest yapmak.

kakaç
* Tuzlanıp kurutulmuş yiyecek.
* Manda pastırması.

kakalama
* Kakalamak işi.

kakalamak
* Sürekli çekiştirmek, itmek, kakıp durmak.
* (alış verişte) Aldatmak, kötü mal satmak, kazıklamak.

kakalamak
* (bebek) Kakasını yapmak.

kakalanma
* Kakalanmak işi.

kakalanmak
* Kakalamak işine konu olmak.

kakalanmak
* Kaka ile kirlenmek.

kakao
* İki çeneklilerden, Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir ağaç, Hint bademi (Theobroma cacao).
* Bu ağacın meyve çekirdeği.
* Bu çekirdeklerin öğütülmesiyle elde edilen toz.
* Bu tozdan su veya sütle hazırlanan içecek.

kakaolu
* İçinde kakao bulunan.

kakaolu kek
* İçinde ağırlıklı olarak kakao bulunan kek.

kakavan
* Kendini beğenmiş, sevimsiz, düşüncesiz, bilgisiz, budala.

kakavanlık
* Kakavan olma durumu; kakavanca davranış.

kakavanlık etmek
* kakavanca davranmak.

kakıç

* Balık avında kullanılan, ucu demir kancalı bir çeşit zıpkın.

kakılıp kalmak
* beklemek zorunda kalmak, hiçbir yere gidememek.

kakılma
* Kakılmak işi.

kakılmak
* Kakmak işi yapılmak.

kakım
* Sansargillerden, yazın esmer kırmızı, kışın beyaz renkli kürkü değerli, etçil hayvan, as, ermin (Mustela erminea).

kakıma
* Kakımak işi.

kakımak
* Bir kimsenin yaptığı işin beğenilmediğini kendisine sert sözlerle söylemek; öfkelenmek, kızmak, darılmak, paylamak.

kakınç
* Öfke, kızgınlık.
* Bkz. başına kakınç etmek.

kakıntı
* Sözü dinlenmeyen, rezil, itilip kakılan kimse.

kakır kakır
* Kakırtı sesi çıkararak.

kakır kakır gülmek
* sesli ve sürekli gülmek.

kakırca
* Fındıkfaresi adıyla bilinen küçük memeli hayvan.

kakırdak
* Kuyruk yağının eritildikten sonra kalan gevrek posası, kıkırdak.

kakırdak poğaçası
* Kakırdaktan yapılan çörek.

kakırdama
* Kakırdamak işi.

kakırdamak
* Kakır kakır diye ses çıkarmak.
* Kurumak.
* Ölmek.

kakırtı
* Kuru şeylerin birbirine sürtünmesinden veya kırılmasından çıkan ses.

kakış
* Kakmak işi veya biçimi.

kakışma
* Kakışmak işi.
* Bazı sözlerde, söz öbeklerinde, çıkakları yakın seslerin art arda gelmesi sonucu söyleyişin güçlüğe uğraması, kulağı rahatsız etmesi, tenafür, kakofoni.

kakışmak

* Dürtüşmek, itişmek.

kakıştırma

* Kakıştırmak işi.

kakıştırmak

* Sürekli ve hafif hafif kakmak.

kaklık

* (kaya ve ağaç oyuklarında) Su birikintisi.

kakma

* Kakmak işi.
* Ağaç üzerinde veya diğer ahşap malzemede, mobilyada, belirlenmiş desen ve çizimlere göre oyulmuş yuvalara gümüş, sedef gibi süs maddeleri kakılıp oturtularak yapılan.

kakma aşı

* Tepesi düzgün şekilde kesilmiş ağacın bir kenarında açılan üçgen biçimindeki yarığa, ucu aynı şekilde yontulmuş kalemin yerleştirilip aşı bağı ile bağlanması ve aşı macunu ile örtülmesi şeklinde uygulanan bir kalem aşısı.

kakmacı

* Kakma işleri yapan usta.

kakmacılık

* Kakmacı olma durumu.
* Kakmacının işi ve sanatı.

kakmak

* İtmek, vurmak.
* Kakma yapmak.
* Vurarak dar bir yere sokmak.

kakmalı

* Üzerinde kakma işi bulunan.

kaknem

* Çirkin, huysuz.
* Kuru, sıska.

kakofoni

* Kakışma, tenafür.

kaktüs

* Kaktüsgillerden, yaprakları yayvan ve dikenli, güzel, parlak renkte çiçekler açan bir bitki, atlas çiçeği (Cactus).

kaktüsgiller

* İki çelenklilerden, sıcak ve kurak ülkelerde yetişen, gövdesi, yaprakları etli ve dikenli bir bitki familyası, atlas çiçeğigiller.

kakule

* Zencefilgillerden, sıcak iklimlerde yetişen ıtırlı bir bitki (Elettaria cardamomum).
* Bu bitkinin bahar olarak kullanılan tohumu.

kakuleli

* İçine kakule katılmış.

kakum

* Bkz. kakım.

kâkül
* Alnın üzerine düşen kısa kesilmiş saç, perçem.

kâküllü
* Kâkülü olan.

kal
* Bir alaşımdaki madenlerin erime derecesi farkından yararlanarak bunları birbirinden ayırma işlemi.

kal
* Söz, lâkırdı, lâf.

kala
* (uzaklık veya herhangi bir saat başı için) Kalarak.

kala kala
* Bütünü, olup olacağı, en sonunda.

kalaazar
* Malta humması.

kalaba
* Kalabalık.

kalabalık
* Çok sayıda insan topluluğu.
* Gereksiz, karışık seyler topluluğu.
* Sayıca çok.

kalabalık ağızlı
* Geveze, bilir bilmez konuşan.

kalabalık etmek
* gereksiz olarak yer doldurmak.

kalabalıkça
* Biraz kalabalık.

kalabalıklaşma
* Kalabalıklaşmak işi.

kalabalıklaşmak
* Kalabalık duruma gelmek.

kalafat
* Geminin kaplama tahtaları arasını üstüpü ile doldurup ziftleyerek su geçirmez duruma getirme işi.
* Aşağısı dar, yukarısı geniş bir çeşit yeniçeri başlığı.
* Osmanlı İmparatorluğunda vezir veya yüksek mevkide devlet adamlarının giydikleri bir başlık.
* Onarma, tamir etme.

kalafat yeri
* Gemi ve kayıkların onarıldığı yer.

kalafata çekmek
* gemiyi onarmak için karaya çekmek.
* azarlamak, paylamak.

kalafatçı
* Gemi ve kayıkları kalafat eden kimse.

kalafatçılar
* Tersane halkını oluşturan bölüklerden her biri.

kalafatçılık
* Kalafat yapma işi.

kalafatlama
* Kalafatlamak işi.

kalafatlamak
* Geminin kaplamasını kalafatla onarmak.
* Onarılmak, çeki düzen verilmek.

kalafatlanma
* Kalafatlanmak işi.

kalafatlanmak
* Kalafatlanmak işi yapılmak.

kalafatsız
* Kalafatı çıkmış.

kalak
* Burun, burun ucu.
* Gelin tacı.
* Tezek yığını.

kalakalma
* Kalakalmak işi.

kalakalmak
* Bir şey veya durum karşısında şaşırmak.
* Güç durumda kalmak.

kalamar
* Mürekkep balığının bir türü (Loligo vulgaris).

kalamata
* Bir tür etli ve büyük zeytin.

kalamin
* Doğada az bulunan, güç işlenen, hidratlı çinko silikat.
* Havada, yüksek ısıda işlenen metal parçaların yüzeyinde oluşan oksit katmanı.

kalamit
* Amfibol cinsinden bir mineral türü.
* İlk Çağ ağaç taşılı.

kalan
* Kalmak işini yapan.
* Artan, mütebaki.
* Bir çıkarmanın sonucu.
* Bölme işleminde bölünenden artan sayı.

kalandır
* Dokunmuş kumaş ve bezleri buhar altında veya belli bir ısıda silindir arasından geçirerek ütüleme, parlatma, istenilen boy ve ene göre çektirip germe.

kalandır makinesi
* Kalandır işini yapan makine.

kalandırcı
* Kalandır işini makine aracılığıyla yapan kimse.

kalanlı bölme
* Bölünenden artanın, sıfırdan farklı bir sayı olduğu bölme işlemi.

kalantor
* Gösterişi seven, varlıklı (kimse).

kalantorca
* Kalantor gibi, kalantora uygun düşen biçimde.

kalantorluk
* Kalantor olma durumu.

kalas
* Kalın biçilmiş uzun tahta.
* Ahşap yapılarda kiriş olarak kullanılan kalın biçilmiş uzun tahta.
* Kaba, anlayışsız, kereste.

kalas gibi
* kaba, kibar veya nazik olmayan, incelikten yoksun olarak.

kalastra
* Gemilerde cankurtaran filikalarını oturtmak için güvertelere konulan sehpa.

kalavra
* Ölçeksiz ayakkabı, yemeni.
* Deriden yapılmış eşya.

kalavrahane
* Kundura atölyesi.

kalay
* Atom numarası 50, atom ağırlığı 118,7 olan, gümüş beyazlığında 232°C' de eriyen, 7,29 yoğunluğunda, kolay işlenebilen, yumuşak bir element. Kısaltması Sn.
* Kalaylanmış bir kabın üzerindeki alaşım tabakası.
* (insan için) Aldatıcı görünüş.
* Sövme, küfür.

kalay balık
* Balık avlamada oltanın ucuna yerleştirilen madde.

kalaycı
* Kap kalaylayan kimse.
* Üstünkörü iş yapan, sahtekâr.

kalaycılık
* Kalaycının işi.
* Sahtekârlık.

kalaydan çıkmak
* kalaylanmak.

kalayhane
* Kalaycının çalıştığı yer.
* Kalay işlerinin yapıldığı yer.

kalayı basmak
* adamakıllı küfretmek.

kalaylama
* Kalaylamak işi.

kalaylamak

* Oksitlenmeden korumak için bir metal parçasını veya kabı kalay tabakası ile kaplamak.
* Eksiklikleri, kusurları görünüşte gizlemeye çalışmak.
* Çok sövmek.

kalaylanma
* Kalaylanmak işi.

kalaylanmak
* Kalaylanmak işi yapılmak veya kalaylamak işine konu olmak.

kalaylatma
* Kalaylatmak işi.

kalaylatmak
* Kalaylamak işini yaptırmak.

kalaylı
* Kalaylanmış (kap).
* İçinde kalay bulunan.
* Gösterişi ve süsü yapay olan.

kalaysız
* Kalaylanmamış (kap).
* Kalayı kalmamış (kap).
* İçinde kalay bulunmayan.

kalbe doğmak
* Bkz. içine doğmak.
* kalbine doğmak.

kalbe dokunmak
* acı veya üzüntü vermek.

kalbe işlemek
* derin üzüntü uyandırmak.

kalben
* İçten, gönülden olarak, yürekten.

kalbî
* İçten, yürekten, gönülden (gelen).

kalbi ağzına gelmek
* çok heyecanlanmak, korkmak, endişelenmek.
* yüreği ağzına gelmek.

kalbi çarpmak
* kalbi çok vurmak.
* çok heyecanlanmak.
* yüreği çarpmak.

kalbi dayanmamak
* aşırı heyecan, üzüntü, yorgunluk veya herhangi bir hastalık yüzünden kalbi durmak, ölmek.
* yüreği dayanmamak.

kalbi ferahlamak
* yüreği ferahlamak.

kalbi kararmak
* inancını kaybetmek.
* yüreği kararmak.

kalbi kırık
* Üzgün, ümitsiz.

kalbi parçalanmak
* çok üzülmek, yüreği parçalanmak.

kalbi sızlamak
* üzüntü duymak, acımak, yüreği sızlamak.

kalbi temiz
* Kötü niyeti ve düşüncesi olmayan.

kalbi yerinden oynamak
* heyecanlanmak, yüreği yerinden oynamak.

kalbi yıkmak kolay, yapmak zordur
* insanları kırmak ve üzmek, mutlu etmekten daha kolaydır.

kalbi yırtılmak
* acı duymak.

kalbine doğmak
* içine doğmak.

kalbine girmek
* sevgisini kazanmak.

kalbine göre
* başkaları için beslediği duygulara göre.

kalbini açmak
* duygularını, düşüncelerini açık açık birine söylemek; içini dökmek.

kalbini çalmak
* sevgisini kazanmak, kendine âşık etmek.

kalbini doldurmak
* yüreğini sevgiyle ısıtmak.

kalbini eritmek
* merhametini çekmek, yumuşatmak.

kalbini kazanmak
* kalp kazanmak.

kalbini kırmak
* üzmek, incitmek, kalp kırmak.

kalbini okumak
* birinin duygu ve düşüncelerini, niyetini anlamak.

kalbiyle konuşmak
* düşüncelerini, duygu ağırlıklı bir biçimde anlatmak.

kalbur
* Tahıl ve başka iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli veya seyrek telli elek.

kalbur gibi
* delikleri olan, delik deşik.

kalbur kemiği

* Alın kemiğinin arkasında, kalbur gibi küçük delikleri olan, kafa tasının alt ve ön bölümünü oluşturan kemik.

kalbura çevirmek
* delik deşik etmek.

kalbura dönmek
* delik deşik olmak.

kalburabastı
* Beze biçimine getirilmiş hamur parçasının yassılaştırılıp ortasına ceviz içi ve yağ konmasıyla fırında pişirilen ve piştikten sonra üzerine soğuk şeker şerbeti dökülen bir tatlı türü.

kalburcu
* Kalbur yapan veya satan kimse.
* İşi, bir şeyi kalburdan geçirmek olan kimse.

kalburculuk
* Kalburcunun işi.

kalburdan geçirmek
* kalbur yardımıyla ayırmak, elemek.

kalburla su taşımak
* verimsiz, sonuçsuz bir işle uğraşmak.

kalburlama
* Kalburlamak işi.

kalburlamak
* Kalburdan geçirmek.

kalburlanma
* Kalburlanmak işi.

kalburlanmak
* Kalburdan geçirilmek.

kalburlatma
* Kalburlatmak işi.

kalburlatmak
* Kalburdan geçirtmek.

kalburüstü
* Seçkin, sivrilmiş.
* Değerli, güzel, başarılı.

kalburüstüne gelmek (veya kalburüstü kalmak)
* benzerleri arasında sivrilmiş olmak, seçkin duruma gelmek.

kalcı
* Kal işi yapan kimse.

kalça
* Vücudun bacakla böğür arasındaki iki yana doğru çıkıntılı bölümü.

kalça kemiği
* Yassı, geniş, girintisi ve çıkıntısı çok olan, leğen veya kemik çatının ön ve yan bölümlerini oluşturan bir çift kemik, oma.

kalçalı

* Kalçası olan.
* Kalçası geniş olan.

kalçalık
* Davulcuların, davulun sürtünmesine karşı giysilerini korumak amacıyla sol kalçalarına koydukları deri parçası.

kalçasız
* Kalçası olmayan.
* Kalçası dar olan.

kalçete
* Elle örülerek yapılan yassı halat.

kalçın
* Üstüne başka bir şey giyilmek için abadan veya meşinden yapılan çizme biçiminde ayak giysisi.

kalçıncı
* Kalçın yapan veya satan kimse.

kaldı ki
* Bundan başka, bununla birlikte.

kaldıraç
* Az bir güç ile büyük bir yükü kaldırmaya yarayan, bir dayanma noktası üzerinde hareket edebilen, inip kalkabilen sert çubuk, manivelâ.

kaldıran
* Kaldırmak işini yapan.
* Bazı organları yukarıya doğru kımıldatan kaslara verilen ad.

kaldırıcı
* Ağır bir yükü kaldırmak veya çok kısa mesafelerde yerini değiştirmek için kullanılan araç, kriko.

kaldırılış
* Kaldırılmak işi veya biçimi.

kaldırılma
* Kaldırılmak işi.

kaldırılmak
* Kaldırmak işi yapılmak.

kaldırım
* Yollarda taşlarla yapılan döşeme.
* Yaya kaldırımı, trotuvar.

kaldırım çiğnemek
* şehirde yaşayarak görgüsü artmak.

kaldırım işçisi
* Kum, çimento veya hazırlanmış yataklar üzerine parke taşı, beton blok, tuğla veya bordür taşı döşeyen kimse, kaldırımcı.

kaldırım kabadayılığı
* Adî ve basit, seviyesiz, yersiz veya gereksiz güç gösterisi.

kaldırım kabadayısı
* Basit, seviyesiz veya ucuz kahramanlık gösterisinde bulunan kimse.

kaldırım mühendisi
* İşsiz güçsüz sokaklarda dolaşan kimse.

kaldırım süpürgesi
* Sürtük.

kaldırım taşı
* Kaldırım döşemeye elverişli olan sert bir taş türü.

kaldırım yosması
* Kaldırım süpürgesi.

kaldırıma düşmek
* önemini, değerini yitirmek.
* ucuz fiyatla sokakta satışa çıkarılmak.

kaldırımcı
* Kaldırım döşeyen kimse.
* Dolandırıcı, yankesici.

kaldırımcılık
* Kaldırım döşeme işi.
* Dolandırıcılık, yankesicilik.

kaldırımları arşınlamak
* işsiz güçsüz dolaşmak.

kaldırımlı
* Kaldırımı olan.

kaldırımsı
* Oluşu, kaldırım görünüşünü andıran (doku).

kaldırımsız
* Kaldırımı olmayan.

kaldırış
* Kaldırmak işi veya biçimi.

kaldırma
* Kaldırmak işi.

kaldırma kolcusu
* Haddelenmekte olan sıcak metali gelberi ile kaldırıp paso makinesine girişi sağlayan kimse.

kaldırmak
* Bulunduğu yerden almak.
* Yukarı doğru hareket ettirmek.
* Yükseltmek.
* (ürün için) Toplamak, taşımak.
* Çekmek, taşımak.
* Katlanmak, tahammül etmek.
* Uygun gelmek, götürmek, yakışmak.
* Bir kuruluşun çalışmasına son vermek, feshetmek, lâğvetmek.
* Hastayı hastahaneye yatırmak.
* (ölü için) Gerekli töreni yaparak gömmek.
* Çalmak, aşırmak.
* Alıp başka yere götürmek; toplamak.
* Uyandırmak.
* Piyasadan çekmek.
* Elin ulaşamayacağı yere koymak; saklamak.
* Kaçırmak.
* İyi etmek, iyileştirmek.
* Bir şeyden çokça satın almak.

* Tayin etmek, atamak.
* Yok etmek, ortadan silmek.

kaldırtma
* Kaldırtmak işi.

kaldırtmak
* Kaldırmak işini yaptırmak.

kale
* Düşmanın gelmesi beklenebilen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, geçit ve dar boğazlarda güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, burçlu, mazgallı yapı.
* Genellikle bir düşüncenin savunulduğu, sürdürüldüğü yer.
* Takımla oynanan bazı top oyunlarında topun sokulmasına çalışılan yer.
* Satranç tahtasının dört köşesine dikilen, tahtanın bir tarafından diğer tarafina kadar düz olarak boş hanelerde gidebilen kale biçiminde taş.

kale almamak
* önem vermemek, hesaba katmamak, ilgisiz kalmak, sözünü etmeye değer bulmamak.

kale bedeni
* Kalenin burçları arasında yer alan üstü mazgal ve siperlerle örülmüş kalın duvar.

kale çizgisi
* Futbol vb. top oyunlarında, oyun alanının sınırlarını gösteren ve kale hizasında olan çizgi.

kale gibi
* çok büyük, sağlam (yapı).
* kendisine güvenilen güçlü (kimse).

kale vuruşu
* Futbolda topun karşı takım oyuncuları tarafından kale çizgisi dışına çıkarılması sonunda, genellikle kaleci aracılığıyla oyuna yeniden başlanması için yapılan atış.

kalebent
* Kale dışına çıkmamaya hüküm giyen suçlu.

kalebent etmek
* suçluluğu yüzünden mahkûm etmek.

kalebentlik
* Kalebent olma durumu.

kaleci
* Bazı oyunlarda kalenin önünde duran, topun kaleye girmesini önlemekle görevli oyuncu.

kaleci eldiveni
* Top tutmayı kolaylaştıran kalın eldiven.

kalecilik
* Kaleci olma durumu veya kalecinin görevi.

kalem
* Yazmak, çizmek gibi işlerde kullanılan çeşitli biçimlerde araç.
* Resmî kuruluşlarda yazı işlerinin görüldüğü yer.
* Yontma işlerinde kullanılan ucu sivri veya keskin araç.
* Çeşit.
* (bazı deyimlerde) Yazı.
* Yazar.

kalem açacağı
* Kurşun kalemlerin ucunu açmaya yarayan araç, kalemtıraş.

kalem açmak
* kalemin ucunu yontup kullanılabilecek bir duruma getirmek.

kalem aşısı
* Ucu kalem gibi kesilmiş çubukla yapılan ağaç aşısı.

kalem beyi
* Kalem efendisinden daha üst görevli.

kalem çekmek
* gereksiz olduğunu belirtmek için üstünü çizmek.

kalem efendisi
* Kalemde çalışan görevli yazman, kâtip.

kalem erbabı
* Yazar.

kalem işi
* Elle yontularak veya çizilerek işlenmiş.

kalem kaşlı
* İnce ve düzgün kaşlı.

kalem kavgası
* Yazılarıyla birbirine sataşma, polemik.

kalem kömürü
* İyi cins mangal kömürü.

kalem kulaklı
* Kulakları dik ve düzgün (at, geyik, vb.).

kalem kutusu
* İçinde kalem bulunan küçük kutu.

kalem oynatmak
* yazı yazmak.
* bir yazıyı düzeltmek.
* bir yazıda değişiklik yapmak.

kalem parmaklı
* Parmakları uzunca, düzgün ve buruşuksuz.

kalem pil
* İnce, uzun ve küçük pil.

kalem sahibi
* İyi yazı yazabilen, edip.

kalem şuarası
* Divan şiiri tarzından etkilenen okur yazar halk şairi.

kalembek
* Bir cins kokulu sandal ağacı, yalancı öd ağacı.
* Bir cins mısır.

kaleme (veya kaleme kâğıda) sarılmak
* hemen yazmaya başlamak.

kaleme almak

* (bir konuyu) yazı durumuna getirmek, yazıyla anlatmak.

kaleme gelir
* yazılabilir veya anlatılabilir.

kaleme gelmemek
* yazılır veya anlatılır gibi olmamak.

kalemi olmak
* herhangi bir nitelikte yazı yazabilmek.

kaleminden çıkmak
* herhangi biri tarafından yazılmak.

kaleminden kan damlamak
* yazıları acı ve dokunaklı olmak.
* etkili yazmak.

kalemis
* Bir tür misk faresi (Civet tictis).

kalemiyle yaşamak (veya geçinmek)
* geçimini yazılarıyla sağlamak.

kalemkâr
* Tavan ve duvarlara kabartma gibi görünen resimler yapan sanatçı.

kalemkârlık
* Kalemkâr olma durumu veya sanatı.

kalemlik
* Kalem koyacağı, kalem kutusu.

kalemşor
* Yazılarıyla sürekli olarak başkalarına saldıran yazar.

kalemtıraş
* Kamış kalemleri açmak için kullanılan, uzun saplı küçük bıçak.
* Kurşun kalemlerin ucunu açmak için kullanılan türlü biçimlerdeki keski.

kalender
* Gösterişsiz, sade yaşamaktan yana olan, alçak gönüllü (kimse), ehlidil, rint.
* Özensiz giyinmiş, kılıksız.
* (kâğıtçılıkta) Aslında yalnız birisi tahrikli üst üste konulmuş belirli sayıda silindirden meydana gelen ve düzgün yüzeyli kâğıt üretmek için kullanılan bir makine.

kalenderce
* Kalendere yakışır (bir biçimde).

kalenderî
* Bir halk şiiri türü.
* Bu şiirin, halk şairlerince yapılmış bestesi.

Kalenderiye
* Dünya malına, gösterişe önem vermeyen bir İslâm tarikatı.

kalenderleşme
* Kalenderleşmek işi.

kalenderleşmek
* Kalenderce davranmak veya yaşamak.

kalenderlik
* Kalender olma durumu.

kalensöve
* Sivri tepeli külâh.
* Bitkilerde kökün ucunu örten koruyucu bölüm, yüksük.

kaleska
* Dört tekerlekli, hafif, bir tür gezinti arabası.

kalevî
* Alkalik, antiasit.

kalevra
* Bkz. kalavra.

kaleydoskop
* Bir ucu buzlu camla kapatılan, metal veya mukavvadan bir boru içine yerleştirilmiş aynaların aracılığıyla, boru içine konulmuş renkli küçük cisimlerin ve görüntülerin oluşturduğu çeşitli biçimleri gösteren araç, çiçek dürbünü.

kaleyi içinden fethetmek
* davasını karşı taraftan birinin yardımıyla kazanmak.

kalfa
* Aşaması çırakla usta arasında bulunan zanaatçı.
* Ustalıktan yetişme mimar yardımcısı.
* Saraylarda ve büyük konaklarda halayıkların başında bulunan kadın.
* İlkokullarda hoca yardımcısı.
* Çocukları evlerinden alarak okula, okuldan evlerine götüren kimse.

kalfalık
* Kalfa olma durumu veya kalfanın işi.
* Kalfa ücreti.

kalgıma
* Kalgımak işi.

kalgımak
* Sıçramak, fırlamak, şaha kalkmak.
* Öfkeyle kalkmak.
* Çapkınlık, serserilik yapmak.

kalhane
* Kal işi yapılan yer.

kalıba dökmek
* dökmecilikte erimiş madeni kalıbın içine akıtmak.

kalıba vurmak
* biçimi bozulmuş bir şeyi düzeltmek için kalıba geçirmek.

kalıbı değiştirmek (veya dinlendirmek)
* ölmek.

kalıbı kıyafeti yerinde
* görünüşü gösterişli olan kimse.

kalıbını basmak
* bir şeyi güvenle doğrulamak.

kalıbının adamı olmamak

* görünüşünden beklendiği gibi olmamak.

kalıcı

* Sürekli, daimi, geçici karşıtı.
* Her zaman geçerliğini sürdürecek olan.
* Bir süre için belli bir yerde kalan, mihman.

kalıcı ruj

* Uzun süre dayanıklılığını koruyan ruj.

kalıcılık

* Kalıcı olma durumu.
* Mıknatıslayan etki kalktıktan sonra da mıknatıs olarak kalabilen cisimlerin özelliği.
* Tözün kendi bağımsızlığı içinde var olma biçimi, tözün var oluşunu sürdürmesi ilkesi, ayrılmazlık karşıtı.

kalıç

* Orak.

kalık

* Kalmış, artmış, eskimiş.
* Evlenme çağı geçmiş, evde kalmış (kız).

kalıklık

* Eksiklik, noksanlık.

kalım

* Kalmak işi.
* Bkz. Ölüm kalım.

kalımlı

* Kalıcı, yok olmayan, ölümsüz, zevalsiz, bakî, payidar.

kalımlılık

* Kalımlı olma durumu.

kalımsız

* Kalımlı olmayan, kalıcı olmayan, yok olacak, fanî.

kalın

* (cisimlerde) Uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyutu çok olan, ince karşıtı.
* Enli ve gür.
* Düzlem biçimindeki şeylerde, iki yüz arasındaki uzaklık kendi cinsindekilere göre çok olan.
* Yoğun, akıcılığı az olan.
* Etli, dolgun.
* (ses için) Gür.

kalın

* Gelin olacak kıza verilen para veya armağan, ağırlık.

kalın

* Mayalı hamurun parçalara ayrılıp ve tandırda pişirilmesiyle elde edilen ekmek türü.

kalın bağırsak

* Sindirim borusunun ince bağırsaktan anüse kadar ortalama 1,5 m uzunluğundaki bölümü.

kalın kafa

* Budala, aptal, anlayışsız.

kalın kafalı

* Geç veya güç anlayan, gabi.

kalın kafalılık

* Kalın kafalı olma durumu.

kalın ses
* Titreşim sayısı az olan.

kalın ünlü
* Dilin geri çekilmesiyle art damakta oluşan ünlü: a, ı, o, u.

kalın yağ
* Ham petrolden elde edilen, makinelerin hareketli bölümlerini yağlamakta kullanılan yoğun yağ, ağır yağ.

kalınca
* Kalına yakın.

kalınlaşma
* Kalınlaşmak işi.

kalınlaşmak
* Kalın duruma gelmek.

kalınlaştırma
* Kalınlaştırmak işi veya durumu.

kalınlaştırmak
* Kalın duruma getirmek.

kalınlatma
* Kalınlatmak işi.

kalınlatmak
* Kalınlaştırmak.

kalınlık
* Kalın olma durumu.
* (cisimler için) Uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyut.

kalınma
* Kalınmak işi veya durumu.

kalınmak
* (bir kimse için) Kalmak.

kalıntı
* Artıp kalan şey, bakiye.
* Bir kentten veya mimarlık eserinden artakalan bölüm, yıkıntı, harabe, enkaz.
* İz, işaret.
* Bir toplum, kültür, uygarlık vb.den artakalan şey.

kalıp
* Bir şeye biçim vermeye veya eski biçimini korumaya yarayan araç.
* Genellikle küp biçiminde bir kalıba dökülerek yapılmış olan.
* Biçki modeli, patron.
* Belirli bir biçim.
* Gösterişli görünüş.
* Biçim, durum.

kalıp gibi
* durumunu bozmadan.

kalıp gibi oturmak
* (giysi) vücuda tam uymak.

kalıp gibi serilmek
* (yorgunluktan) upuzun yatmak.

kalıp gibi uyumak
* kımıldamadan uzun ve derin bir uyku uyumak.

kalıp kesilmek
* olduğu gibi kalmak.

kalıp kıyafet
* Dış görünüş.

kalıp sigarası
* Sigara sarma makinesinden çıkmış sigara.

kalıpçı
* Kalıp yapan veya satan kimse.
* Görevi herhangi bir şeyi kalıba vurmak olan kimse.
* (yapı işlerinde) Beton kalıplarını yapan kimse.

kalıpçılık
* Kalıpçının yaptığı iş.

kalıplama
* Kalıplamak işi.

kalıplamak
* Biçimi bozulmuş bir şeyi düzeltmek için kalıba geçirmek, kalıba vurmak.

kalıplanma
* Kalıplanmak işi.

kalıplanmak
* Belli bir kalıp verilmek, kalıba vurulmak.

kalıplaşma
* Kalıplaşmak işi.

kalıplaşmak
* Belli bir biçim almak, klişeleşmek.
* Görevini yitirmek: birisi, hepisi kelimelerindeki -i iyelik eki kalıplaşmıştır.

kalıplaşmış
* Durumunu sürdüren, belli bir durumun dışına çıkmayan.

kalıplatma
* Kalıplatmak işi.

kalıplatmak
* Kalıba vurdurmak.

kalıplı
* Kalıplanmış olan.
* Düzgün, biçimli.

kalıplı kıyafetli
* Gösterişli, bakımlı.

kalıpsız
* Kalıplanmış olan.
* Biçimsiz, düzgün olmayan.

kalıpsız kıyafetsiz
* Gösterişsiz, bakımsız.

kalıptan kalıba girmek
* çıkar sağlamak için her duruma uymak.

kalır yeri yok
* ayrımsız, farksız.

kalış
* Kalmak işi veya biçimi.

kalıt
* Ölen bir kimseden yakınlarına geçen mal veya mülk, miras.
* Kalıtım yoluyla geçmiş olan şey.
* Görenekler yoluyla yerleşmiş olan tutum veya davranış biçimi.

kalıtçı
* Bir kalıttan yasalar gereğince yararlanan kimse, mirasçı, varis, muris.

kalıtım
* Çevre etkileriyle köklü olarak değiştirilemediğine inanılan özelliklerin, döllenme sırasında, dişi ve erkeğin kromozomları yoluyla bir kuşaktan ötekine geçmesi, soya çekim, irsiyet, veraset.

kalıtım bilimi
* Bitki, hayvan ve insanların kalıtım olaylarını inceleyen bilim, genetik.

kalıtımsal
* Soydan geçme, soydan kalma, kalıtımla ilgili, ırsî.

kalıtsal
* Kalıtımsal, ırsî.

kalıtsallık
* Kalıtsal olma durumu.

kaliborit
* Hidratlı doğal sodyum ve magnezyum boratı.

kalibraj
* Ayarlama.

kalibrasyon
* Ölçü, ayar.

kalibrasyon testi
* Doğru ölçüm için yapılan, uygulama veya işlem.

kalibre
* Mermilerde, ateşli silâhlarda çap.

kalifiye
* Bir şeyi yapabilme niteliğini ve ustalığını kazanmış olan, nitelikli.

kalifiye işçi
* İstenilen nitelikleri taşıyan, iyi yetişmiş usta işçi, nitelikli işçi, vasıflı isçi.

kaliforniyum
* Atom numarası 98, atom ağırlığı 244 olan, aktinit grubundan yapay bir radyoaktif element. Kısaltması Cf.

kaligrafi
* Harfleri güzel biçimler vererek yazma sanatı, güzel yazı sanatı, hüsnühat.

kaliko
* Pamuk iplikleriyle yapılan ilk cilt bezi.

kalinis
* Bir tür yağmur kuşu, su tavuğu.

kalinos
* Levreğe benzer bir balık.

kalipso
* Jamaika'dan yayılmış, iki zamanlı bir dans.
* Bu dansın müziği.

kaliptra
* Kökün büyüme bölgesinin üzerini örten yüksük şeklindeki koruyucu doku.

kalite
* Bir şeyin iyi veya kötü olma özelliği, nitelik.
* (Fransızcada kullanılmaz) Üstün nitelikli.

kalite çemberleri
* Bir iş yerinde işin daha etkili ve verimli yapılabilmesi için, bilgi akışının hızlanması, bilgi paylaşımının artması sâyesinde, gönüllülerin ekipler oluşturması.

kalite kontrolü
* Her türlü malın üretiminin başlangıcından mal çıkışına kadar nitelik ve özelliğinin belirlenmesi için yapılan analiz ve denetim.

kalite riski
* Alıcının, varış yerine gelen malının kalitesi için yüklendiği riziko.

kaliteli
* Nitelikli.

kalitesiz
* Niteliksiz.

kalitesizlik
* Niteliksizlik.

kalk borusu
* Bir kıtayı veya bir gemideki tayfaları uyandırmak için belirli saatte boru ile verilen işaret.

kalkan
* Oktan veya kılıçtan korunmak için savaşçıların kullandığı korunmalık.
* Toplum olaylarında güvenlik görevlilerinin çeşitli saldırı araçlarından kendilerini ve başkalarını korumak için kullandıkları, özel olarak yapılmış korumalık.
* Koruyucu.

kalkan
* Yan yüzergillerden, büyük, yassı, derisi düğme veya çivi denilen birtakım sivri kemiklerle örtülü, beyaz etli balık (Scophtalmus maximus).

kalkan balığı
* Kalkan.

kalkan balığıgiller
* Denizlerin kumlu, çamurlu diplerinde yaşayan, yassı bedenli, kemikli balıklar familyası.

kalkan bezi
* Gırtlağın ön ve alt bölümünde bulunan, salgısını kana veren, çok damarlı, önemli bir bez, tiroit.

kalkan böcekleri
* Bir çok türü, tarım ve orman bitkilerinde asalak olarak yaşayan, kın kanatları kalkanımsı böcekler familyası.

kalkancık
* Tohum içerisinde embriyonu besi dokuya bağlayan, onu besin deposundan ayıran ve besin maddelerini absorbe ederek embriyona veren zar gibi ince ve kalkan şeklinde bir parça.

kalker
* Kireç taşı.

kalkerleşme
* Kalkerleşmek işi.

kalkerleşmek
* (toprak) Kireçlenmek.

kalkerli
* Birleşiminde kireç taşı bulunan.

kalkersiz
* Birleşiminde kireç taşı bulunmayan.

kalkık
* Düzeyine göre yüksekte olan.
* Kabararak yerinden ayrılmış.
* Dik durumda, ucu yukarı doğru olan.

kalkıklık
* Kalkık olma durumu.

kalkındırma
* Kalkındırmak işi.

kalkındırmak
* Kalkınmasını sağlamak, kalkınmasına yol açmak.

kalkınış
* Kalkınmak işi veya biçimi.

kalkınma
* Kalkınmak işi.
* İyileşme, şifa bulma.

kalkınma hızı
* Belirli iki tarih arasında ekonomide büyüme veya gelişme durumu.

kalkınmak
* Durumunu düzeltmek, aşamalı bir biçimde gelişmek, ilerlemek.

kalkıp kalkıp oturmak
* öfkesini vücut kımıldanışlarıyla belli etmek.

kalkış
* Kalkmak işi veya biçimi.

kalkışa geçmek
* (uçak) havalanmak için pistten ayrılmak.

kalkışılma
* Kalkışılmak durumu.

kalkışılmak
* Kalkışmak işine konu olmak.

kalkışma
* Kalkışmak işi.
* İsyan, ayaklanma, kıyam.

kalkışmak
* Yetenek, imkân ve gücü aşan bir işe girişmek.
* Girişmek, başlamak.

kalkma
* Kalkmak işi.

kalkmak
* Oturuş durumundan dik duruma gelmek, doğrulmak.
* Uyanarak yataktan ayrılmak.
* Gitmek üzere yerinden ayrılmak.
* Yukarı doğru yükselmek.
* (taşıtlar için) Yola çıkmak.
* Uçmak.
* Yerinden ayrılıp yol almaya başlamak.
* (hayvan) İki art ayağı üzerinde dik durum almak.
* Kabarmak, ayrılmak.
* (kapak, örtü) Kaldırılmak, alınmak.
* Derlenip götürülmek.
* İyileşerek gezecek duruma gelmek.
* Varlığı, hayatı son bulmak.
* Yok olmak, artık bulunmamak.
* Girişmek, başlamak, davranmak, yeltenmek.
* Geçerli olmamak, geçerliğini yitirmek, geçmez olmak.
* Uygulanmaz olmak.
* Güncelliğini yitirmek.
* Geçmek.
* Başka yere gitmek, taşınmak.
* Ayakta beklemek.

kalkojen
* Periyodik dizgede, altıncı gruptaki oksijen, kükürt, selenyum, tellür, polonyum elementlerinin genel adı.

kalkolitik
* Bakırın kullanılmaya başlamasıyla nitelenen (tarih öncesi dönem).

kallavi
* Vezir ve sadrazamların giydikleri bir çeşit kavuk.
* Çok iri, kocaman.

kallavi fincan
* İri, kulpsuz fincan.

kallem
* "Allem etmek, kallem etmek" sözünde geçer.

kalleş
* Sözünde durmayıp bir işin yüzüstü kalmasına yol açan; birine gizlice kötülük eden.

kalleşçe
* Kalleşe yaraşır (biçimde).

kalleşlik
* Kalleş olma durumu veya kalleşce davranış.

kalleşlik etmek

* sözünde durmayarak döneklik etmek; birine gizlice kötülük etmek.

kalma

* Kalmak işi.
* Herhangi bir kimseden veya bir dönemden kalmış olan.

kalma durumu

* İsim soyundan bir sözün, taşıdığı kavramda bulunuşunu bildiren durum. Türkçede bu durum -da / -de, -ta / -te ekleri ile bildirilir, -de hâli, lokatif.

kalmak

* Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek.
* (zaman, uzaklık veya nicelik için) Belirtilen miktarda bulunmak.
* Konaklamak, konmak.
* Oturmak, yaşamak, eğleşmek.
* Hayatını sürdürmek, yaşamak.
* Varlığını korumak, sürdürmek.
* Oyalanmak, vakit geçirmek.
* Sınıf geçmemek.
* İşlemez, yürümez duruma gelmek.
* Geriye atılmak, ertelenmek.
* Görevi veya yetkisi içinde olmak, düşmek, durumu itibarıyla aşağı seviyede bulunmak.
* Bir şeyle kaplanmak, bir şeye bulanmak.
* Bir işi belli bir noktada bırakmak, ara vermek.
* Geçmek.
* Geri kalmak, yapamamak.
* Belli bir gelirle geçinmek zorunda bulunmak.
* Yetinmek.
* (olumsuz olarak) Olmak, meydana gelmek.
* Olmak, herhangi bir durumda bulunmak.
* Herhangi bir durumu sürdürmek.
* Kök veya gövdeleri sonuna -e (-a) eki almış fiillerle sürerlik bildiren birleşik fiiller oluşturur.
* Bazı -ip ekiyle yapılmış zarf fiillerden sonra da gelerek sürerlik bildirir.

kalmalı

* Kalma durumunda olan.

kalmalı tümleç

* Çoğu kez fiilin, bazen de ismin anlamını tümleyen ve kalma durumunda bulunan dolaylı tümleç.

kaloma

* Demir atmış bir geminin zincirinin su içindeki bölümü.

kalomel

* Tatlı sülümen.

kalori

* Normal atmosfer basıncında, ısınma ısısı 15°C' lik suyunkine eşit olan bir cismin, bir gramının sıcaklığını 10°C yükseltmek için gerekli ısı miktarına eşit olan ısı birimi.
* Besinlerin, dokular içinde yanarak vücudun sıcaklık ve enerjisini sağlama değerleri de kalori ile ölçülür. Kısaltması Kal.

kalorifer

* Merkez ve depo durumunda olan bir kazandan çıkan sıcak hava, su veya buharı, borularla dolaştırmak yoluyla bir yapının her yanını ısıtan araç veya tesisat.
* Radyatör.

kalorifer borusu

* Kalorifer ısısını ileten boru.

kalorifer dairesi

* Kalorifer kazanının bulunduğu bölüm.

kalorifer kazanı
* Kalorifer suyunun içinde bulunduğu kazan.

kalorifer peteği
* Kalorifer ısısını oda içinde dağıtan metal bölüm.

kaloriferci
* Kalorifer döşeyen veya onaran kimse.
* Kaloriferi yakan kimse.

kalorifercilik
* Kalorifer döşeme veya onarma işi.
* Kaloriferi yakma görevi.

kalorimetre
* Isıölçer.

kalorimetri
* Isı ölçümü.

kaloş
* \343 galoş.

kaloşsuz
* \343 galoşsuz.

kalotip
* Yarı saydam durumdaki kâğıt üzerinde fotoğraf negatifleri elde etme yöntemi.

kalp
* Göğüs boşluğunda, iki akciğer arasında, vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan organ, yürek.
* Kalp hastalığı.
* Sevgi, gönül.
* Bir ülkenin, bir kuruluşun işleyiş, yönetim ve varlığını sürdürme bakımından en önde gelen yeri.
* Duygu, his.

kalp
* Bir durumdan başka bir duruma çevirme, dönüştürme.

kalp
* Düzme, sahte, geçmez (para).
* Yalancı, kendine güvenilmeyen.
* İşe yaramaz, tembel.

kalp acısı
* Büyük üzüntü.

kalp ağrısı
* Aşktan doğan üzüntü.

kalp akçe
* Sahte metal veya kâğıt para.
* Yaramaz kimse.

kalp aksesi
* Kalp krizi.

kalp çarpıntısı
* Kalbi veya kalbinin çalışması bozuk olan kimse.

kalp etmek
* bir durumdan başka bir duruma çevirmek, dönüştürmek.

kalp kalbe karşıdır
* sevgi karşılıklıdır.

kalp kası
* Kalbin ana duvarını çeviren ve düzenli hareket edeb kas örgüsü.

kalp kazanmak (veya fethetmek)
* ince bir davranış veya güzel bir sözle birinin sevgisini kazanmak; ilgisini çekmek.

kalp kırmak
* gönül kırmak, incitmek.

kalp krizi
* Kalbin normal çalışmasını birdenbire engelleyen, önlem alınmazsa ölüme yol açan rahatsızlık.

kalp olmak
* sahte, düzme olmak.

kalp olmamak
* acıma duygusu olmamak.

kalp sektesi
* Kalbin birdenbire durması.

kalp spazmı
* İrade dışı kalbin kasılıp gevşemesi ve bundan doğan rahatsızlık, kalp sıkışması.

kalp yarası
* Yürek yarası.

kalpak
* Kesik koni biçiminde deri, kürk veya kumaştan yapılmış başlık.

kalpakçı
* Kalpak yapan veya satan kimse.

kalpakçılık
* Kalpak yapma veya satma işi.

kalpaklı
* Kalpak giymiş.

kalpaklık
* Kalpak yapmaya elverişli.

kalpazan
* Sahte para basan veya piyasaya süren kimse.
* Yalan ve hile ile iş gören (kimse).

kalpazanlık
* Kalpazan olma durumu veya kalpazanca iş.

kalpçi
* Kalp hastalıkları uzmanı (hekim).

kalplaşma
* Kalplaşmak işi.

kalplaşmak
* (bir kimse) Çeviklik, doğruluk veya çalışkanlığını yitirmek.

kalplık
* Düzmelik, sahtelik.
* İş yapma isteksizliği.

kalpli
* Kalp hastalığı olan.

kalpsiz
* Acıması olmayan, katı yürekli, duygusuz, acımasız, merhametsiz.

kalpsizlik
* Katı yüreklilik, acımasızlık, duygusuzluk, merhametsizlik.

kalsa (veya kalırsa)
* herhangi birinin kanısınca.
* elinden gelse, elinde olsa.

kalseduan
* Yapısında billûrlaşmış kuvars ve biçimsiz silis bulunan, mavimtırak beyaz renkte bir cins akik, Kadıköy taşı.

kalsemi
* Kanda bulunması gerekli kalsiyum miktarı.

kalsifikasyon
* Kireç taşı hâline dönüşme.

kalsit
* Billûrlaşmış doğal kalsiyum karbonatı.

kalsiyum
* Atom numarası 20, atom ağırlığı 40,80, yoğunluğu 1,55 olan, 845°C'de eriyen, kireç ve alçının birleşimine giren, sarımtırak beyaz bir element. Kısaltması Ca.

kalsiyum fosfat
* Üç kalsiyum atomu içeren ve formülü $Ca3(PO4)2$. olan fosfat.

kalsiyum karbonat
* En az % 38 kalsiyum içeren bir ürün.

kalsiyum klorür
* Hidroklorik asidin kimyasal formülü $CaCl2$ olan kalsiyum tuzu ve bunun hidrotlaştırılmış biçimi.

kalsiyum oksit
* Kalsiyumun kimyasal formülü CaO olan kireç taşının kalsinasyon ürünü.

kalsiyumlu
* Birleşiminde kalsiyum bulunan.

kalsiyumsuz
* Birleşiminde kalsiyum bulunmayan.

kaltaban
* Namussuz.
* Şarlatan, yalancı, hileci.

kaltabanlık
* Kaltaban olma durumu.
* Kaltabanca davranış.

kaltak
* Üzeri meşin, halı gibi şeylerle kaplanmamış olan eyerin tahta bölümü.
* Kuskunsuz eyer.
* İffetsiz, namussuz kadın.

kaltakçı
* Kaltaklık yapan kimse.

kaltaklık
* Toplumca hoş karşılanmayan davranışlarda bulunan kadının durumu.
* Böyle bir kadına yakışır davranış.

kalubelâ
* Arapça "evet dediler" anlamında.

kalubelâdan beri
* dünya kurulalı beri, çok eskiden beri.

Kalvenci
* Kalvenizmi benimseyen.

Kalvencilik
* Tanrı ile kul arasına hiçbir otoritenin giremeyeceğini, Hristiyanlığın eski sadeliğine dönmesini savunan I. Calvin tarafından ileri sürülen Protestanlığın özel bir kolu.

Kalvenizm
* Kalvencilik.

kalya
* Sadeyağ ile pişirilen bir çeşit kabak veya patlıcan yemeği.

kalyon
* Yelkenle ve kürekle yol alan savaş gemilerinin en büyüğü.

kalyoncu
* Kalyon eri.
* Deniz eri.

kam
* Bkz. şaman.

kâm
* Dilek.
* Zevk, mutluluk, tat.

kâm almak
* umduğunu ve istediğini elde etmek, dilediği biçimde zevk almak, keyfini çıkarmak.

kama
* Silâh olarak kullanılan, ucu sivri, iki ağzı da keskin uzun bıçak.
* Açılmış olan boşluklarda tavan ve yanlardan taş veya cevher parçalarının düşmesini önlemek amacıyla tahkimat elemanları üstüne veya arkasına yerleştirilen bir tahkimat parçası.
* Kütüğü yarmak için kullanılan ucu sivri, yassı, enli çivi, takoz, kıskı.
* Topun gerisini kapayan kapak.
* Oyunda kazanılan her parti.
* Oyunda sayı.

kama basmak
* oyunda yenmek.

kamacı

* Kama yapan veya satan (kimse).
* Top kaması yapan veya onaran kimse.

kamacılık
* Kamacının işi veya mesleği.

kamalama
* Kamalamak işi.

kamalamak
* Kama ile yaralamak.

kamalı
* Kaması olan.

kamamsı
* Kamaya benzeyen, kama biçiminde olan.

kamanço
* Yükleme, aktarma, elden ele geçirme.

kamanço etmek (veya edilmek)
* yüklemek, aktarmak, elden ele geçirmek.

kamara
* Gemilerde oda.
* İngiltere yasama meclisi.

kamaramsı
* Kamaraya benzeyen, kamara gibi, kamarayı andıran yer.

kamarillâ
* Bir büyük güç sahibini perde arkasından yöneten kimse.

kamarot
* Gemilerde yolcuların hizmetine bakan görevli.

kamarotluk
* Kamarotun görevi.

kamasız
* Kaması olmayan.

kamaşma
* Kamaşmak işi.

kamaşmak
* (göz) Güçlü bir ışık sebebiyle bakamaz olmak.
* (diş) Ekşi bir şey sebebiyle uyuşup tedirginlik vermek.

kamaştırma
* Kamaştırmak işi.

kamaştırmak
* Kamaşmasına sebep olmak.

kamber
* Sadık köle.

kambersiz düğün olmaz
* her toplantıda veya her işin içinde bulunmak merakında olanlar için yarı sitem, yarı şaka olarak söylenir.

kambersiz düğün olmaz
* her toplantıda veya her işin içinde bulunanlar için alay yollu söylenir.

kambium
* Çift çenekli bitkilerin gövde ve kökünde yer alan, yeni odun ve soymuk tabakaları oluşturarak bitkinin kalınlaşmasını sağlayan ve meristem hücrelerinden meydana gelen tabaka.

kambiyo
* İki ayrı ülke parasının birbiriyle değiştirilmesi.
* Herhangi bir yerdeki bir alacağın tahsili, bir borcun ödenmesi veya bir yerden toplanan para ve para yerine geçen taşınabilir değerlerin başka bir yere aktarılması için yapılan işlemin bedeli.
* Bu işlemin yapıldığı yer.

kambiyo ajanı
* Borsalarda müşterilerin alım ve satım yapmalarını sağlayan kişi veya kuruluş.

kambiyo cirosu
* Döviz kurunun, poliçenin ciro edilmesi ile sabit duruma getirilmesi.

kambiyo senedi
* Poliçenin birinci kopyası veya aslı.

kambiyocu
* Kambiyo işleriyle uğraşan kimse.

kambiyoculuk
* Kambiyo işlemleri.

kambriyen
* Birinci Çağın ilk dönemi ve bu dönemde oluşmuş yer katmanları.

kambriyen öncesi
* Yeryüzü tarihinde Birinci Çağ'dan daha eski, dağların ve magma olaylarının oluştuğu uzun bir zaman süresi, prekambriyen.

kambur
* Bel kemiğinin, göğüs kemiğinin eğrilmesi veya raşitizm sonucu sırtta ve göğüste oluşan tümsek.
* Bazı hayvanların sırtındaki çıkıntı.
* Kamburu olan (kimse).
* Yapı veya eşyada dışarıya doğru eğrilme.
* Sıkıntı, dert.

kambur felek
* (talih ve kader için) Sitem yollu kullanılır.

kambur kambur
* \343 kambur zambur.

kambur üstüne kambur (veya kambur kambur üstüne)
* sıkıntı ve tersliklerin üst üste geldiğini anlatır.

kambur zambur
* Kambur ve eğri büğrü.

kambura
* Kitapların ciltlenmesiyle sırt bölümünde oluşan yuvarlaklık.

kambura makinesi
* Ciltçilikte, kitapların sırtını yuvarlaklaştırmak ve sırt kenarlarını düzgünce oluşturmakta kullanılan makine.

kambura vermek
* ciltlenecek kitabın sırtını, formalar dikildikten sonra çekiç veya makine yardımıyla yuvarlaklaştırmak.

kambura yatmak
* ayakta duran birini sırt üstü düşürmek için arkasında iki büklüm olup gizlice eğilmek ve başka birinin onu önden üzerine itmesini sağlamak.

kamburlaşma
* Kamburlaşmak işi.

kamburlaşmak
* Kambur duruma gelmek.

kamburlaştırma
* Kamburlaştırmak işi.

kamburlaştırmak
* Kambur duruma getirmek.

kamburluk
* Kambur olma durumu.
* Tümseklik.

kamburu çıkmak
* sırtı kambur olmak.
* (eğilerek yapılan işler için) çok çalışmış olmak.
* ihtiyarlamak.

kamburumsu
* Az kambur, kambura benzer.

kamburunu çıkarmak
* (insan, kedi vb.) sırtını tümsek duruma getirmek.

kamçı
* Bir ucuna ip, deri vb. bağlı vurma, dövme aracı.
* Bir ucu bir yere bağlı, öbür ucu herhangi bir işte kullanılmak için serbest bırakılan halat.
* Spermatozoitlerde ve bazı tek hücreli hayvanlarda hareketi sağlayan ipliksi organ.

kamçı çalmak (veya vurmak)
* kamçılamak.

kamçı kuyruk
* İyi cins kıvırcık koyun.

kamçıbaşı
* İpek artıklarından elde edilen ve dokumacılıkta kullanılan iplik.

kamçılama
* Kamçılamak işi.

kamçılamak
* Kamçı ile vurmak.
* (yağmur, kar, rüzgâr) Hızla çarpmak.
* Etkinliğini artırmak; hızlandırmak; isteklendirmek, özendirmek, teşvik etmek.

kamçılanış
* Kamçılanmak işi veya biçimi.

kamçılanma
* Kamçılanmak işi.

kamçılanmak
* Kamçı ile dövülmek.

kamçılaşmak
* Kamçı durumuna gelmek.

kamçılatma
* Kamçılatmak işi.

kamçılatmak
* Kamçılamak işini yaptırmak.

kamçılayış
* Kamçılamak işi veya biçimi.

kamçılı
* Kamçısı olan.
* Zor kullanan.

kamçılılar
* Bir hücreli hayvanların, hareket organları kamçı biçiminde olan bir sınıfı.

kame
* Değişik renkli üst üste iki katmandan oluşan ve üstteki katmanına kabartma bir desen yapılan değerli taş.

kamelya
* Çaygillerden, büyük, beyaz, pembe veya kırmızı renkte çiçekler açan, dayanıklı yapraklı bir bitki. Japon gülü. Çin gülü (Camellia japonica).

kamer
* Ay.

kamer balığı
* Ay balığı.

kamera
* Alıcı, fotoğraf makinesi.
* Bir çekime başlanırken, yönetmenin alıcıyı çalıştırmaları için verdiği buyruk.

kameraman
* Alıcı yönetmeni.

kamerî
* Ayla ilgili.

kamerî ay
* Ayın tam bir devriyle hesap edilen veya ayın hareketine göre düzenlenen süre.

kamerî takvim
* Bkz. ay takvimi.

kamerî yıl
* Bkz. ay yılı.

kameriye
* Bahçelerde yazın oturulmak için yapılan, kafes biçiminde, kubbeli, üstü yeşilliklerle sarılan süslü çardak.

kameriyeli
* Kameriyesi bulunan.

kamersiz
* Aysız, ayı olmayan.

Kamerunlu

* Kamerun halkından olan.

kamet
* Boy, endam.
* Camide namaza kalkmak için okunan ezan.

kamet getirmek
* (cemaatin namaza kalkması için) müezzin, ezanın "namaza kalkınız" anlamındaki sözlerini okumak.

kameti artırmak
* bağırarak konuşmak.

kamga
* Yonga.

kamış
* Buğdaygillerden, sulak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdesi olan bitkilere verilen ad (Phragmites australis).
* Bu bitkiden yapılmış.
* Erkeklik organı, penis.

kamış atmak (veya koymak)
* birine oyun etmek, arabozanlık etmek.

kamış kalem
* Yazı yazmak için kullanılan ince kamıştan yapılmış kalem.

kamış kemik
* Baldırın arka tarafında yer alan ince uzun kemik.

kamış kulak
* Kulakları ince, düzgün ve dik at.

kamışçık
* Kuyumcuların kullandığı üfleç.

kamışlı
* Kamışı olan.

kamışlık
* Kamışı çok olan yer.

kamışsı
* Gövdesi kamış gibi boş ve boğumlu olan.

kamikaze
* (İkinci Dünya Savaşı yıllarında Japonya'da) İntihar uçağı.

kâmil
* Yetkin, erişkin, eksiksiz, ağırbaşlı, mükemmel.

kâmilen
* Büsbütün, toptan, hep birden.

kamineto
* Küçük ispirto ocağı, ispirtoluk.

kamkaz
* Kesme özelliğini yitirmiş, körleşmiş, keskin olmayan bıçak, orak vb. araç.

kamp
* Çadır veya baraka gibi eğreti araçlardan oluşturulan konak yeri.

* Bu yerde konaklama.
* Tutsakların veya siyasî sürgünlerin toplanıldığı yer.
* Belli bir düşünce çevresinde birleşen topluluk.

kamp kurmak
* kamp için kalınacak yerde gerekli düzeni sağlamak.

kampa girmek (veya kamp yapmak)
* genellikle yarışma öncesi, yarışmaya gerektiği gibi hazırlanmak.

kampana
* Çan.

kampana çalmak
* (gemi, istasyon gibi yerlerde) belirli vakitlerde çan çalmak.

kampanacı
* Düzenbaz, hilekâr, sahtekâr.

kampanya
* (politika, ekonomi, kültür gibi alanlarda) Belirli bir süredeki etkinlik dönemi.

kampanyacı
* Kampanyaya katılan kimse.

kampçı
* Kamp kuran, kampta kalan kimse.

kampçılık
* Kamp kurma işi.
* Kamp hayatı.

kamping
* Kamp kurma yeri.

kamplaşma
* Kamplaşma durumu.

kamplaşmak
* Kamplara ayrılmak, bölünmek.

kampus
* Şehir dışında kurulmuş bir üniversitenin alanı ve yapıları, yerleşke.

kamu
* Hep, bütün.
* Bir ülkedeki halkın bütünü, halk, amme.

kamu davası
* Kamu adına savcının açtığı dava, amme davası.

kamu düzeni
* Bütün toplumu ilgilendiren düzen.

kamu güvenliği
* Bir devlette zabıta hizmetleriyle halka sağlanan can ve mal güvenliği.

kamu hizmeti
* Devlet ve öteki kamu tüzel kişileri tarafından halkın genel ve ortak ihtiyaçlarının karşılanması.

kamu hukuku
* Devlet ile kişi arasında karşılıklı olarak hak ve ödevleri düzenleyen hukuk kolu, amme hukuku.

kamu idaresi
* Kamu yönetimi.

kamu kesimi
* Devlet eliyle yürütülen ekonomik işlerin bütünü.

kamu kurumu
* Belirli kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla oluşturulan kamu tüzel kişisi.

kamu personeli
* Devlet hizmetinde çalışan kişiler.

kamu sağlığı
* Bir toplumda büyük halk kitlelerinin sağlık koşulları açısından içinde bulunduğu durum.

kamu sektörü
* Bkz. kamu kesimi.

kamu tanrıcı
* Tüm tanrıcı, panteist.

kamu tanrıcılık
* Tüm tanrıcılık, panteizm.

kamu yararı
* Devletin ihtiyaçlarına cevap veren ve bu ihtiyaçları karşılayan, devlete yarar sağlayan değerler bütünü.

kamu yönetimi
* Devletin yönetim faaliyetlerinin faydalı ve verimli bir biçimde düzenlenmesiyle uğraşan bilim dalı, amme idaresi.

kamuflâj
* Örtme, saklama, gizleme, peçeleme, alalama.

kamufle
* Görünmeyecek, tanınmayacak biçimde örtülmüş, saklanmış, gizlenmiş, alalanmış, maskelenmiş.

kamufle etmek
* gizlemek, maskelemek, alalamak, peçelemek.

kamulaştırılma
* Kamulaştırılmak işi.

kamulaştırılmak
* Kamulaştırmak işi yapılmak.

kamulaştırma
* Kamulaştırmak işi, istimlâk.
* Devletleştirme.

kamulaştırmak
* Taşınmaz bir malı sahibinden satın alarak kamuya mal etmek, kamu yararına almak, istimlâk etmek.
* Devletleştirmek.

kamuoyu
* Bir sorun üzerine halkın genel düşüncesi, halk oyu, amme efkârı, efkârıumumiye.

kamuoyu oluşturmak (veya yaratmak)
* bir düşünceyi yaygınlaştırmak ve halkın dikkati o düşünce etrafında toplamak ve yoğunlaştırmak.

kamus

* Büyük sözlük.

kamusal
* Kamu ile ilgili.

kamusallaşma
* Kamusallaşmak işi.

kamusallaşmak
* Kamusal duruma gelmek.

kamutay
* (dil inkılâbının ilk yıllarında) Türkiye Büyük Millet Meclisinin genel kurulu.

kamyon
* Motorlu büyük yük taşıtı.
* Kamyonun taşıyabildiği mal, kimse vb.

kamyoncu
* Kamyonla taşıyıcılık yapan kimse.
* Kamyon kullanan sürücü.

kamyonculuk
* Sahip olduğu kamyonu başkası aracılığıyla çalıştırtma işi.
* Kamyon sürücülüğü.

kamyonet
* 1500 kilogram yük taşıyan küçük kamyon, pikap.

kamyonetçi
* Kamyonet kullanan kimse.

kamyonetçilik
* Taşımacılıkta kamyonet kullanma işi.

kan
* Atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plâzma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı.
* Soy.

-kan / -ken
* \343 -gan / -gen.

kan ağlamak
* büyük bir üzüntü içinde bulunmak.

kan akçesi
* Birini yaralayandan alınıp yaralanana veya ölenin mirasçılarına verilen para.

kan akıtmak
* kurban kesmek.

kan akmak
* kanlı çarpışma olmak.

kan aktarımı
* Hasta veya yararlıya, kendi veya uygun başka bir kan grubundan damar yoluyla kan verme, kan nakli, transfüzyon.

kan alacak damarı bilmek
* nereden veya kimden çıkar sağlanabileceğini bilmek.

kan almak
* bir damardan bir miktar kan çekmek veya akıtmak.

kan bağı
* Aynı soydan gelme durumu.

kan bankası
* Gereğinde hastalara aktarmak için sağlam kimselerden alınan kanların saklandığı yer.

kan basıncı
* Bkz. tansiyon.

kan başına sıçramak (veya beynine çıkmak)
* çok sinirlenip öfkelenmek.

kan beynine çıkmak
* çok sinirlenmek, hiddetlenmek, kontrolü yitirmek.

kan bilimci
* Kan bilimi uzmanı, hematolog.

kan bilimi
* Kanın morfolojik, fizyolojik, kimyasal ve genetik açıdan incelenmesi.
* Kan hastalıkları bilimi, hematoloji.

kan boğmak
* beynine kan hücumuyla ölmek.

kan çanağı gibi
* Bkz. gözleri kan çanağına dönmek.

kan çekmek
* yüz ve huy, ana veya baba tarafının yüzüne ve huyuna benzemek.
* (akraba için) yakınlık duymak.

kan çıbanı
* Kıl kökünden başlayarak deri altı dokusunu saran ve deride şişkinlikle beliren irinli kabartı.

kan çıkmak
* kan dökülmek, cinayet işlenmek.

kan davası
* Geçmişte, aralarında cinayetten, kan akmış olmaktan veya başka bir sebepten kökleşmiş bir düşmanlık bulunan iki ailenin karşılıklı kan gütmesi.

kan doku
* Plâzması ve taşıdığı yuvarlar bakımından bir doku gibi görünen kana, doku bilimine verilen ad.

kan dolaşımı
* \343 dolaşım.

kan dökmek
* ölüme yol açmak, cana kıymak.

kan gelmek
* kanamak.

kan gitmek
* büyük abdestini ederken kan gelmek.
* (kadınlarda) aybaşı çok kanlı olmak.

kan gövdeyi götürmek

* çok kan dökülmüş olmak.

kan grubu
* Bireyde serum ve alyuvarların taşıdığı antijen veya antikorların türüne göre ayırıcı özellikler taşıyan grup.

kan gütmek
* kan dökerek öç almak istemek.

kan istemek
* öldürülen bir kimsenin öcünün alınmasını istemek.

kan kanseri
* Kanda akyuvarların olağanüstü çoğalmasıyla beliren bir hastalık, lösemi.

kan kardeşi
* Birinin kanını emerek veya yalayarak kardeşlik andı içmek yoluyla kardeş olanlardan her biri, ant kardeşi.

kan kaybetmek
* herhangi bir sebeple vücuttan çok kan akmak.

kan kırmızı
* Çok kırmızı.
* üstün, yaman.

kan kusturmak
* çok eziyet çektirmek.

kan kusup kızılcık şerbeti içtim
* çok eziyet çektiği hâlde durumunu iyi göstermek.

kan nakli
* \343 kan aktarımı.

kan olmak
* insan öldürülmek.

kan olmak
* aralarında kan davası bulunmak.

kan otu
* Gelincikgiller familyasından kan kırmızı renkte çok yıllık zehirli bir bitki.

kan oturmak
* bir damarın çatlamasıyla sızan kan, dokular arasına akıp kalmak.

kan parası
* Diyet.

kan plâzması
* Kanın hücrelerarası sıvı maddesi.

kan portakalı
* İçi kırmızı bir portakal türü.

kan revan içinde
* her yanı kana bulanmış.

kan serumu
* Kanın çökmesinden sonra üstünde kalan sıvı kısmı.

kan taşı
* Hematit.

kan ter içinde (kalmak)
* çok terli, yorgun ve perişan bir durumda (kalmak).

kan tere batmak
* kan ter içinde kalmak.

kan tutmak
* kan görünce bayılmak.
* (adam öldüren kimse) şok geçirmek.

kan unu
* Kıl, mide içeriği, idrar ve benzeri yabancı maddeden arı temiz, taze hayvan kanından normal işlemle elde edilmiş, genellikle koyu, siyaha benzer bir renkte, suda çözünmeyen kurutulmuş bir ürün.

kan vermek
* (hastaya, yaralıya) kan aktarmak.
* kan nakli için kan aldırmak.

kan yürümek
* bir organda aşırı kan birikmek.

kana
* Geminin çektiği suyu göstermek için baş ve kıç bodoslamaları üzerine konulan işaretler.

kana boyamak (veya bulamak)
* kan içinde bırakmak.

kana kan
* birinin öldürülmesinden sonra, öldürenin öldürülerek ceza verilmesi.

kana kan istemek
* öldürenin öldürülmesini istemek.

kana kana
* Kanıncaya kadar, doya doya, içine çeke çeke.

kana susamak
* öldürme hırsı duymak.

kanaat
* Elindekinden hoşnut olma durumu, kanıklık, yeter bulma, yetinme, fazlasını istememe, doyum.
* Kanma, inanma.
* Kanış, kanı, inanç, düşünce.

kanaat etmek
* yetinmek.

kanaat getirmek
* kanmak, aklı yatmak, inanmak.

kanaatkâr
* Azla yetinen, elindeki ile yetinen, kanık, kanaatli, yetingen.

kanaatkârlık
* Azla yetinme durumu, kanıklık, yetingenlik.

kanaatli
* Elindeki ile yetinen, kanık, yetingen.

Kanada geyiği
* Kuzey Afrika'da yaşayan iri gövdeli geyik türü (Cervus Canadensis).

Kanada kavağı
* Kuzey Afrika'da yetişen uzun bir kavak türü.

Kanadalı
* Kanada halkından olan kimse.

kanadı altına almak (veya birinin üstüne) kanat germek
* korumak, himayesine almak.

kanadı kolu
* akrabası, en yakınları.
* koruyucusu, desteği.

kanadiyen
* Kanadalı tuzak avcılarının ceketlerine benzeyen içi kürklü veya pamuklu, şal yakalı, kemerli kruvaze ceket.
* Yaz aylarında giyilen bol ve geniş dikimli astarsız hafif ceket.

kanal
* Bazı bölgeleri sulamak, kurutmak amacıyla veya gemilerin işlemesine elverişli, insan eliyle açılmış su yolu.
* İki kıyı arasındaki dar ve derin deniz.
* İçinden damar, sinir veya bir sıvı geçen yol.
* Telefon, telgraf, televizyon gibi araçlarla iletişimi sağlayan yol, hat.
* Tahtanın liflerine dik yönde açılan kırlangıç kuyruğu biçimli girinti.

kanalcık
* Küçük kanal.
* Bir organizmadaki küçük kanal.

kanalcıklı
* Kanalcığı olan.

kanalet
* Küçük kanal.

kanalıyla
* Bir kimse veya bir şey aracılığıyla, yoluyla, eliyle.

kanalizasyon
* Pis ve atık suların özel kanallar aracılığıyla belli merkezlerde toplanıp atılmasını sağlayan sistem, şebeke.

kanama
* Kanamak işi, nezif.

kanamak
* Vücudun herhangi bir yerinden kan akmak, kan gelmek, kan kaybetmek.
* (manevî acılar için) Yeniden etkisini duyurmak, depreşmek.

kanamalı
* Kanaması olan.

kanara
* Bkz. kesim evi, mezbaha.

kanarya
* İspinozgillerden, yeşilimsi veya sarı tüylü, koni biçiminde küçük gagalı, ötücü kuş (Serinus canaria).

kanarya çiçeği
* Çan çiçeğigillerden, sarı renkli bir çiçek (Tropaeolum peregrinum).

kanarya otu
* Çuha çiçeğigillerden, tohumları kafes kuşlarına yem olarak verilen bir bitki (Alsine media).

kanaryalık
* Kanarya yetiştirilen yer.

kanasta
* Bir tür kâğıt oyunu.

kanat
* Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.
* (balıklarda) Yüzgeç.
* Bir uçağın havada durmasını sağlayan taşıyıcı aerodinamik güçlerin etkilediği yatay yüzey.
* Kapı, pencere, dolap gibi dikine açılıp kapanan şeylerin kapağı.
* Yan, taraf.
* Meclis, parti gibi topluluklarda düşünce yönünden özellik gösteren taraflardan her biri.
* Fırıldak biçiminde olan şeylerde kol.
* Bkz. Angıç.
* Savaş düzenindeki ordunun iki yanından her biri, cenah.
* Futbol, hentbol vb.takım oyunlarında hücum hattının sağ ve sol uçlarında yer alan oyuncular.

kanat açmak
* birini korumak, himaye etmek.

kanat alıştırmak
* bir işe alışmaya çalışmak.

kanata
* Ağzı geniş tek kulplu su kabı.

kanatçık
* Küçük kanat.
* Baklagillerin çiçek tacında bulunan, yan iki taç yapraktan her biri.
* Kuşların eğreti kanadı; baş parmak ve birinci parmak kemiklerine bağlı teleklerinin bütünü.

kanatış
* Kanatmak işi veya biçimi.

kanatlandırma
* Kanatlandırmak işi.

kanatlandırmak
* Çok sevinmesine sebep olmak.

kanatlanış
* Kanatlanmak işi veya biçimi.

kanatlanma
* Kanatlanmak işi.

kanatlanmak
* Uçmaya başlamak.
* Uçmak, kanat açmak.
* Çok sevinmek.

kanatlı
* Kanadı olan.

kanatlılar
* Böceklerin kanatlı olanlarını içine alan alt sınıf.

kanatma
* Kanatmak işi.

kanatmak
* Kanamasına yol açmak veya kanamasını sağlamak.

kanatsız
* Kanadı olmayan.

kanatsızlar
* Böcekler sınıfının kanatsız olan en ilkel biçimlerini kapsayan alt sınıfı.

kanava
* \343 kanaviçe.

kanaviçe
* El işleri için kullanılan seyrek dokunmuş keten bezi.
* Bu bezin üzerine yapılmış olan işleme.
* Çuval olarak kullanılan kendirden veya kenevirden yapılmış seyrek bez.

kanayan yara olmak
* sürekli sıkıntı, üzüntü ve zarar veren bir durumda olmak.

kanayış
* Kanamak işi veya biçimi.

kanbiyit
* Hidratlı doğal demir silikat.

kanca
* Bir şey çekmeye yarar ucu demir çengelli çubuk.

kancabaş
* Altı veya sekiz çift kürekle çekilen, dar, uzun bir çeşit kayık.

kancacı
* Metal zincir imalâtında palet zincirlerine monte edilebilmesi için palet zincirlerinin uçtaki baklalarına özel kanca takan kimse.

kancalama
* Kancalamak işi.

kancalamak
* Kancayı bir şeye takmak.
* Kancayı atıp çekmek.
* Bir kimse veya şeyin üzerine bıktıracak kadar düşmek.

kancalanma
* Kancalanmak durumu.

kancalanmak
* Kanca ile tutulmak, kancaya takılmak.

kancalı
* Kancası olan.

kancalı iğne
* Çengelli iğne.

kancalı kurt
* İpsiler familyasından, 10 mm boyunda, ağzı çift çengelli, ince bağırsaklarda yaşayan asalak solucan.

kancasız
* Kancası olmayan.

kancayı takmak (veya atmak)
* bir kimsenin kötülüğü için uğraşmak.

kancık
* (hayvanlarda) Dişi.
* Dönek, güvenilmez.
* Kadın.

kancıkça
* Döneklik ederek, gizlice kötülükte bulunarak.

kancıklık
* Kancık olma durumu.
* Kancıkça davranış.

kancıklık etmek (veya yapmak)
* döneklik, kalleşlik etmek.

kancıl
* Kanda yaşayan asalak.

kancur
* İzmarit balığının küçüğü.

kançılar
* Elçiliklerde, konsolosluklarda yazı ve evrak işlerini yürüten görevli.

kançılarlık
* Kançılar eliyle yönetilen işler.
* Bu işlerin görüldüğü yer.

kançılarya
* Elçilik ve konsolosluklarda yönetimle ilgili görevlilerin bütünü.
* Bu görevlilerin çalıştığı yer.

kandamlası
* Asya ve Avrupa'da ılıman bölgelerde yetişen kırmızı veya sarı çiçekli otsu bir bitki (Adonis).

kandaş
* Aynı kanı taşıyan, aynı soydan olan.

kandaşlık
* Kan birliği, soy birliği.

kandelâ
* Işık yoğunluğu birimi, mum. Kısaltması cd.

kandıra ağacı
* Mine çiçeğigillerden, ıtırlı bir süs bitkisi (Lipia citriodora).

kandıra otu
* Buğdaygillerden, çok yıllık, sürünücü, otsu bir bitki (Calamagrostis).

kandırıcı
* İnandırıcı.
* Aldatıcı.
* İçme isteğini giderici.

kandırıcılık
* Kandırıcı olma durumu.

kandırılış

* Kandırılmak işi veya biçimi.

kandırılma
* Kandırılmak işi.

kandırılmak
* Kandırmak işi yapılmak.

kandırış
* Kandırmak işi veya biçimi.

kandırma
* Kandırmak işi.

kandırmaca
* Kandırmak amacıyla yapılan düzen.

kandırmak
* Kanmasını sağlamak, inandırmak, ikna etmek.
* Aldatmak.
* İçme, yeme isteğini karşılamak.

kandidoz
* Pamukçuk.

kandil
* İçinde sıvı bir yağ ve fitil bulunan kaptan oluşmuş aydınlatma aracı.
* Çok sarhoş.
* Kandil gecesi.

kandil çiçeği
* Civanperçemi.

kandil çöreği
* Kandillerde yapılıp satılan geleneksel çörek.

kandil gecesi
* Berat, miraç, regaip ve mevlit (Hz. Muhammed'in doğum yıl dönümü) geceleri.

kandil günü
* Kandil gecesinden önceki gün.

kandil simidi
* Kandil günlerinde yapılıp satılan bol susamlı simit.

kandil yağı
* Kötü cins zeytinyağı.

kandilci
* Cami ve minarelerin kandillerini yakan kimse.
* Kandil yapan veya satan kimse.

kandilin yağı tükenmek
* hayat sona ermek, ölmek.

kandilisa
* Yelkenleri yerlerine çekmekte kullanılan halatların genel adı.

kandilleşme
* Kandilleşmek işi.

kandilleşmek

* Birbirinin kandil gününü kutlamak.

kandilli
* Kandili olan.
* Çok sarhoş.

kandilli küfür
* İşitilmedik, çok ağır bir sövgü.

kandilli selâm
* El etek öperek, yerlere kadar eğilerek verilen selâm.

kandilli temenna
* Eli eğilip yere kadar uzatarak ve başa götürerek verilen selâm.

kandillik
* Kandillerin konulduğu yer.
* Kandil günü ile ilgili.

kanepe
* Birkaç kişinin oturabileceği genişlikte koltuk.
* Genellikle çay ve kokteyller için hazırlanan, peynir, sucuk, salam gibi şeylerle süslenen çok küçük ekmek.

kangal
* Tel, kurşun boru gibi uzun ve bükülebilir şeylerin halka biçiminde sarılmasıyla yapılan bağ.
* Bu biçimde bükülmüş şeylerin her bir halkası.

kangal
* Deve dikeni.

kangal köpeği
* Çoban köpeği olarak yetiştirilen, burnu ve ağzı siyah, kulakları düşük, kuyruğı sırtına doğru düzgün kıvrım yaparak duran, Anadolu'da Sivas yöresinde yetiştirilen ve çok tutulan bir tür köpek.

kangallama
* Kangallamak işi.

kangallamak
* Kangal durumuna getirmek.

kangallanma
* Kangallanmak işi.

kangallanmak
* Kangal durumuna getirilmek.

kangren
* Vücudun bir yerindeki dokunun ölmesi.

kangren olmak
* vücudun bir yerindeki dokular ölmek.
* kangrenleşmek.

kangrenleşme
* Kangrenleşmek işi.

kangrenleşmek
* Kangren olmak.
* Bir durum veya iş düzelmeyecek duruma gelmek, uzamak.

kangrenleştirme
* Kangrenleştirmek durumu veya biçimi.

kangrenleştirmek
* Kangren durumunun ortaya çıkmasına sebep olmak.

kangrenli
* Kangreni olan.

kanguru
* Kangurugillerden, iri, otçul, memeli, ön ayakları kısa, art ayakları ile kuyruğu uzun ve güçlü, başı küçük, Avustralya'da yaşayan keseli hayvan; dişisinin karnında yavrularını taşıyacak bir kesesi vardır (Macropus giganteus).

kangurugiller
* Memelilerden, sıçrayıcı, keseli hayvanlar familyası.

kanı
* İnanılan düşünce, kanaat.

kanı ayaklı
* Evli kadın.

kanı başına çıkmak (veya sıçramak veya toplamak)
* çok öfkelenmek.

kanı bozuk
* Soysuz.

kanı donmak
* donakalmak; çok şaşırmak.

kanı ısınmak
* (birine karşı) yakınlık duymak.

kanı içine akmak
* derdini dışa vuramamak.

kanı kanla yumazlar, kanı suyla yurlar
* kötülük, kötülük yapılarak düzeltilmez, ancak iyilik yapılarak ortadan kaldırılır.

kanı kaynamak
* coşkun ve kıpırdak olmak.

kanı kaynamak
* çabucak sevgi duymak.

kanı kurumak
* çok usanmak,çok bıkmak.

kanı pahasına
* yaralanmayı veya ölümü göze alarak.

kanı sıcak
* Sevimli, kendini çabuk sevdiren.

kanı sulanmak
* kansızlığa uğramak.

kanı temizlenmek
* öldürülenin arkasından, öldüren kişi veya yakınlarından birini öldürerek öç almak.

kanık
* Elindekinden hoşnut olan, azla yetinen, yetingen, kanaatkâr.
* Tok gözlü.

kanıklanma

* Kanıklanmak işi.

kanıklanmak

* Edindiği bir şeyi yeter bulmak, yetinmek, kanaat etmek.

kanıklık

* Elindekinden hoşnut olma durumu, kanaat, kanaatkârlık.

kanıkma

* Kanıkma işi.

kanıkmak

* Kanmak, gönlü kanmak.

kanıksama

* Kanıksamak işi.

kanıksamak

* Çok tekrarlama sebebiyle etkilenmez olmak; alışmak.
* Bıkkınlık getirmek, usanmak.

kanıksayış

* Kanıksamak işi veya biçimi.

kanıma göre (veya kanımca)

* düşünceme, inancıma göre.

kanına dokunmak

* çok sinirlendirmek.

kanına ekmek doğramak

* birinin ölümüne yol açarak sevinmek.
* birini küçük düşürmek, birine zarar vermek.

kanına girmek

* birini öldürmek veya öldürtmek.
* (bir kızın) kızlığını bozmak.

kanına susamak

* belâsını aramak.

kanını emmek

* insafsızca sömürmek.

kanını içine akıtmak

* sıkıntısını belli etmemek.

kanını kaynatmak

* heyecanlandırmak, coşturmak.

kanını kurutmak

* canından bezdirmek.

kanını yerde koymak

* birini öldüreni ölümle cezalandırmamak.

kanırma

* Kanırmak işi.

kanırmak

* (bir şeyi) Eğip zorlayarak yerinden çıkarmak veya çıkarmaya çalışmak.

kanırtma
* Kanırtmak işi.

kanırtmaç
* Bir şeyi kanırmak için kullanılan değnek veya araç, bir tür kaldıraç.

kanırtmak
* Büküp zorlayarak yerinden oynatmak.

kanısında olmak
* inancında olmak, kanaatinde olmak.

kanış
* Kanı, kanaat.
* Aldanış, kanma.

kanıt
* Bir şeyin doğruluğu, gerçekliği konusunda kanı verici belge, delil.
* Sonurguya ulaşan bir uslamlamanın dayandığı gerçek, delil.
* Kanı verici öğe; anlaşmazlık konusu olan şeyde, yargıcın kanılarını oluşturan şey.

kanıtlama
* Kanıtlamak işi.

kanıtlamak
* Bir şeyin gerçek yönünü kanıtla ortaya koymak, ispat etmek.

kanıtlandırma
* Kanıtlandırmak işi.

kanıtlandırmak
* Bir düşünceyi, bir savı yeterli delillerle doğrulamak, belgelemek ve açıklamak.

kanıtlanış
* Kanıtlanmak işi veya biçimi.

kanıtlanma
* Kanıtlanmak işi.

kanıtlanmak
* Kanıtlamak işi yapılmak, ispat edilmek.

kanıtlı
* Kanıtla gösterilmiş, müdellel.

kanıtsama
* Kanıtsamak işi.

kanıtsamak
* Kanıt, belge veya delil olarak kabul etmek.

kanıya varmak
* belli bir kanı edinmiş olmak.

kanıyla ödemek
* yaptığının cezasını hayatıyla ödemek.

kani
* Kanmış, inanmış.

kani olmak
* inanmak, kanmak.

kaniş
* Uzun, kıvırcık tüylü bir cins köpek.

kankan
* Kadınların oynadığı hareketli bir Fransız dansı.

kankurutan
* Adam otu.

kanlama
* Kanlamak işi.

kanlamak
* Kana bulamak.

kanlandırma
* Kanlandırmak işi.

kanlandırmak
* Kanlanmasını sağlamak.

kanlanma
* Kanlanmak işi.

kanlanmak
* Kan bulaşmak.
* Kanı çoğalmak.
* Bir organda kan birikmek.

kanlı
* Kan bulaşmış.
* Kanı olan.
* Kan dökülmesine sebep olan.
* İsteyerek kan dökmüş olan (kimse), hunriz, katil.
* Kanlanmış olan.
* Kanı yoğun olan, demevi.
* Kan davasında taraf olan.

kanlı basur
* Dizanteri.

kanlı bıçaklı
* Birbirlerini öldürecek kadar düşman olma.

kanlı bıçaklı olmak
* aralarında herhangi bir sebepten dolayı birbirini öldürecek kadar düşmanlık bulunmak.

kanlı canlı
* Sağlıklı, sapasağlam, vücut sağlığı yüzünden belli olan.

kanlı katil
* Çok insan öldürmüş veya birini vahşice öldürmüş katil.

kanlı yaş(lar) dökmek
* büyük üzüntüyle ağlamak.

kanlılık
* Kanlı olma durumu.

kanlısı olmak
* birinin katili olmak.

kanma
* Kanmak işi.

kanmak
* Söylenilen sözün, anlatılan konunun doğruluğuna inanmak.
* (tatlı sözlere) Aldanmak.
* (soyut veya somut olarak) Bir ihtiyacını, bir isteğini yeteri kadar karşılamış olmak, doymak.
* Yetinmek, iktifa etmek.

kanmazlık
* İhtiyacını veya isteğini yeteri kadar karşıladığı hâlde yeterli bulmamak.

kano
* Kürekle yürütülen dar, uzun, hafif tekne.

kanon
* Belirgin aralıklarla ilerleyen iki veya daha çok sesin taklidiyle oluşan bütün.

kanotiye
* Düz kenarlı şapka.

kansa
* Bkz. konsa.

kanser
* Bir organ veya dokudaki hücrelerin düzensiz olarak bölünüp çoğalmasıyla beliren kötü ur, incitmebeni.

kanser bilimi
* Kanser hastalıklarını inceleyen tıp dalı, kanseroloji.

kanserleşme
* Kansere dönüşme.

kanserleşmek
* Kansere dönüşmek, kanser durumunu almak.

kanserleştirme
* Kanser yapıcı, kanser üretici.

kanserli
* Kanser niteliğinde olan.
* Kansere yakalanmış.

kanserojen
* Kanserleştirici.

kanseroloji
* Kanser bilimi.

kansız
* Kanı olmayan.
* Kan dökmeden yapılan.
* Kanı az olan, çok kan kaybetmiş olan, anemik.
* Duygusuz ve korkak.

kansız ameliyat
* Kanama olmayacak derecede kan dolaşımı dondurularak gerçekleştirilen ameliyat.

kansız cansız

* Kanı az olan, zayıf, bitkin.

kansızlaşma
* Kansızlaşmak işi.

kansızlaşmak
* Kanı azalmak, kansız kalmak.

kansızlık
* Kanda alyuvar sayısının ve hemoglobin miktarının azalmasından ileri gelen bir hastalık durumu, anemi.
* Duygusuzluk, korkaklık.
* Soysuzluk.

kant
* Şeker ve limonla içilen sıcak su.

kantar
* Ağırlık sıfırken yatay duran bir kaldıraç koluna dik olarak tutturulmuş bir ibrenin sapmasıyla kütleleri tartan araç.
* Tartılacak kütle, alttaki çengele takılınca sarmal bir yaya bağlı olan ve normal olarak sıfırı gösteren bir okun, yanlarda gösterilmiş ağırlık birimleri hizasına gelmesiyle kütle ağırlığını belirleyen bir tür tartı aleti, el kantarı.
* Baskül.
* 56,452 kg ağırlığında veya kırk dört okkalık bir ağırlık ve sığa birimi.

kantar ağası
* Çarşı ve pazarlarda tartı araçlarını denetleyen görevli.

kantar kabağı
* Su kabağı.

kantar kolu
* Üzerinde kantar topunun bulunduğu ve hareket ettiği demir çubuk.

kantar topu
* Kantarda bir ağırlık tartılırken, dengeyi sağlayan kantar kolu üzerinde hareket ettirilebilen metal küre.

kantara çekmek (veya vurmak)
* (bir şeyi) tartmak.
* birini sınama.

kantarcı
* Kantar yapıp satan kimse.
* Çarşıya, pazara getirilen şeyleri tartıp vergisini toplayan görevli.

kantarcılık
* Kantarcının yaptığı iş.

kantarı belinde
* gözü açık, aldatılmaz.

kantarın topunu kaçırmak
* ölçüyü kaçırıp aşırı davranmak.

kantariye
* Çarşıya, pazara getirilen şeylerden alınan tartı vergisi.

kantarlama
* Kantarlamak işi.

kantarlamak
* Kantarla ağırlığını ölçmek.
* Düşünüp taşınmak.

* Birini denemek, sınamak.

kantarlı
* Ağır sövgü, ağır sövmek" anlamına gelen kantarlı küfür ve kantarlıyı savurmak deyimlerinde geçer.

kantarlı küfür
* Ağır sövgü.

kantarlık
* Kantar ölçüsünde olan.

kantarma
* Azılı atları zapt etmek için dillerini bastıracak biçimde yapılmış demir araç.

kantaron
* Kızıl kantarongillerden, hekimlikte kullanılan, sarı çiçekli, acı köklü, küçük bir bitki (Gentiana lutca).
* Birleşikgillerden, sarı, mavi, kırmızı çiçekli türleri bulunan otsu bir bitki (Centaurea). Bu cinsin tahıl tarlalarında sık rastlanan mavi çiçekli bir türü, peygamber çiçeği, belemir (Centaurea cyanus).

kantat
* Kahramanlık veya din konularında yazılıp bestelenen şiir veya bu şiirin orkestra eşliğindeki tek veya çok sesli bestesi.

Kantçı
* Kant'ın felsefesine ilişkin veya Kant felsefesi yanlısı olan.

Kantçılık
* Kant felsefesi öğretisi.

kantin
* Kışla, fabrika, okul gibi yerlerde yiyecek ve içecek maddelerinin satıldığı yer.
* Bu gibi kurumlarda işletilen ve yalnız o kuruma bağlı kimselerin yemek yediği lokanta.

kantinci
* Kantin işleten kimse.

kantincilik
* Kantin işletme işi.

kantiyane
* Kızıl kantarongillerden, hekimlikte iştah açıcı olarak kullanılan bir tür bitki (Gentiana).

kanto
* Tulûat tiyatrolarında oyundan önce genellikle kadın sanatçıların şarkı söyleyip dans ederek yaptığı gösteri.
* Bu gösteri sırasında söylenen şarkı.

kantocu
* Kanto söyleyen kadın.

kantoculuk
* Kantocunun yaptığı iş.

kanton
* İsviçre Konfederasyonunu oluşturan devletlerden her biri.

kantonit
* Doğal bakır sülfürü.

kanun
* Yasa.
* Geçerli olan kural.

kanun

* Dikdörtgen biçiminde, bir köşesi kesik, yassı bir sandık üzerine gerilmiş tellerden oluşan, tırnak adı verilen çalgıçlarla çalınan ince saz çalgısı.

kânun

* Yılın ilk (kânunuevvel) ve son (kânunusani) ayı.

kanun adamı

* Yöneticiliği sırasında kanunlara uymaktan vazgeçmeyen kimse.

kanun dışı

* Yasa dışı.

kanun hükmünde kararname

* Bakanlar Kurulunca yayınlanan ve kanun değerinde olan karar.

kanun koyucu

* Kanun yapma veya kanun koyma yetkisi olan.

kanun lâhiyası

* Kanun tasarısı.

kanun maddesi

* Kanun, tüzük ve yönetmeliklerinin ayrı ayrı hükümlerinin gösteren bölüm, bent, fikra.

kanun sözcüsü

* \343 yasa sözcüsü.

kanun tasarısı

* Hükûmetin Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere hazırladığı onaylanmamış, yürürlüğe konmamış kanun.

kanun teklifi

* Meclis üyelerinin Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere hazırladıkları kanun örneği.

kanun yoluyla

* kanuna göre, kanunun belirttiği gibi.

kanuncu

* Kanun çalan kimse, kanunî.
* Kanun yapan veya satan kimse.

kanunen

* Yasa gereğince, yasal olarak.

kanunî

* Yasaya uygun, yasal, yasalı.

kanunî

* Kanun çalan, kanuncu.

kanuniyet

* Yasa olma gücünü kazanma.

kanuniyet kesp etmek

* yasa niteliğini kazanmak, yasa durumu almak, yasalaşmak.

kanunlaşma

* Kanunlaşmak işi, yasalaşma.

kanunlaşmak

* Yasalaşmak.

kanunlaştırılma
* Kanunlaştırılmak işi veya durumu.

kanunlaştırılmak
* Yasalaştırılmak.

kanunlaştırma
* Yasalaştırma.

kanunlaştırmak
* Yasalaştırmak.

kanunname
* Yasa kitabı.

kanunsuz
* Yasası olmayan, yasasız.
* Yasaya aykırı.

kanunsuzluk
* Yasaya aykırılık, yasasızlık.

kanunuesasi
* Anayasa.

kânunuevvel
* Aralık ayı.

kânunusani
* Ocak ayı.

kanyak
* İspirto derecesi yüksek, özel kokulu, sarımtırak renkte bir tür içkinin patent adı, konyak.

kanyon
* Bir akarsuyun kalkerli bir alanda oyarak oluşturduğu derin, dar boğaz, kapuz.

kaolin
* Arı kil.

kaolinit
* Arı kilin temel maddesini oluşturan hidratlı alüminyum silikat.

kaolinli
* Birleşiminde arı kil bulunan.

kaos
* Evrenin düzene girmeden önceki biçimden yoksun, uyumsuz ve karışık durumu.
* Karışıklık, kargaşa.

kap
* İçi gaz, sıvı veya katı herhangi bir maddeyi alabilen oyuk nesne.
* Kap kacak.
* Türlü şeylerin taşınması veya saklanması için kullanılan torba, kılıf, çanta, sepet, sandık vb.
* Kapak, cilt.
* Kabın içindeki yemek, çeşit.

kap
* Gövdeyi omuzların üstünden çepeçevre saracak biçimde yapılmış olan bir tür üst giysisi.
* Kadınların giydiği kolsuz üstlük.

kâp

* Aşık kemiği.

kap kacak
* Tencere, tava, sahan gibi mutfak eşyası.

kapacık
* Bkz. kapakçık.

kapağı atmak
* sıkıntısız, rahat bir yere sığınmak, kaçıp kurtulmak.

kapak
* Her türlü kabın üstünü örtmeye veya bir deliği kapamaya yarayan nesne.
* Dolap, sandık gibi şeyleri örtmeye yarayan parça.
* Kitap, defter gibi şeylerin en üstüne geçirilen kılıf.
* Biçilen ağaç kütüklerinin iki yanından çıkan düzgün olmayan tahta.
* Zıvanada iki dış yan parça.

kapak atmak
* aşırı, tıka basa dolmuş olmak.

kapak bıçkıcısı
* Kapak bıçkısında çalışan işçi.

kapak bıçkısı
* Kaba tahtaları boylamasına biçen ve düzelten, birkaç testereli bıçkı tezgâhı.

kapak kızı
* Resimli dergilerin kapak resimleri için poz veren genç kız.

kapak tahtası
* Biçilen tomruğun tahtalarından en dışta kalan tahta parçası.

kapak takımı
* Alafranga tuvaletlerde tuvaleti örten kapak, oturak ve vidaların bütünü.

kapak taşı
* Lâğım, su yolu vb. nin gereken yerlerinde bırakılan deliğin üzerini örten geniş ve yassı taş.
* Mezarlarda en üstte bulunan taş.

kapak yıldızı
* Resimli dergilerin kapak sayfaları için fotoğrafı çekilen ünlü kimse.

kapakçık
* Küçük kapak.
* Yürekte veya damarlarda kanın veya başka sıvıların geri dönmesini önleyen supap durumunda küçük kapak.

kapaklanma
* Kapaklanmak işi.

kapaklanmak
* Bulunduğu yerden yüzüstü düşmek.
* (yelkenli tekne) Güçlü rüzgâr veya ansızın gelen sağanak etkisiyle devrilmek.

kapaklı
* Kapağı olan.
* Bkz. gizli kapaklı.

kapaklık
* Kapak taşı.
* Kapak yapmağa özgü.

kapaksız
* Kapağı olmayan.
* Görgüsüz, terbiyesiz.

kapalı
* Kapanmış olan, açılmamış, mestur.
* Geçilmez durumda olan.
* (iş yeri için) Çalışma süresi sona ermiş.
* Başı örtülü (kadın).
* Açık ve kesin söz kullanmadan söylenen, müphem.
* Gizli, saklı.
* Dışa dönük yaradılışta olmayan.
* (giyecek için) Açık olmayan.
* (hava için) Bulutlu, karanlık.

kapalı bölge
* Ulaşım, ekonomi, nüfus hareketleri ve iletişim bakımından dışarıyla bağlantısı bulunmayan yer.

kapalı çarşı
* Dükkân ve ara yollarının üzeri tonoz ve kubbelerle örtülü çarşı.

kapalı devre
* İçinden sürekli akım geçen elektrik devresi veya televizyon sistemi.

kapalı duruşma
* Mahkemede görevlilerden ve izinli olanlardan başkasının bulunmadığı duruşma.

kapalı duruşma yapmak
* duruşmaları gizli sürdürmek.

kapalı geçmek
* (bir konuda) önemli noktaya değinmemek.

kapalı gişe
* Bütün biletleri satılmış olan.

kapalı hava
* Bulutlu hava.

kapalı hece
* Ünsüzle biten hece: Kalk, bak gibi.

kapalı kalp ameliyatı
* Kalbin fizyolojik çalışması durdurulmadan yapılan kalp ameliyatı.

kapalı kutu
* İçindekini belli etmeyen, sır saklayan.
* Niteliği gizli kalan.

kapalı olmak
* iş yapmamak.
* ilgisiz kalmak.

kapalı oturum
* Gizli celse.

kapalı rejim
* Dış ülkelerle ilişki kurmayan siyasî düzen.

kapalı tohumlular
* Açık tohumlularla tohumlu bitkileri içine alan bitkiler âleminin bir alt şubesi.

kapalı tribün
* Açık sahadaki spor müsabakalarında seyircileri yağmurdan ve güneşten korumak için özel olarak üstü kapatılmış bölüm.

kapalı yer korkusu
* Dar ve kapalı yerlerde duyulan kaygı veya korku, klostrofobi.

kapalı yetişmek
* toplum hayatına girmeden, karışmadan yetişmek.

kapalı yüzme havuzu
* Kapalı bir mekân içine alınmış, suyu ısıtılan, yüzme sporunun yapıldığı havuz.

kapalılık
* Kapalı olma durumu.
* Anlatımın açık ve kesin olmama özelliği, ipham.

kapama
* Kapamak işi.
* Taze soğan ve marulla pişirilmiş kuzu eti yemeği.
* Üst baş, giyecek takımı.
* Kapatma.

kapamacı
* Hazır giysi takımı satan kimse.

kapamaç
* Kilit, sürgü, toka gibi unsurları kapalı tutmaya yarayan düzenek.

kapamak
* Bir açıklığı örtmek için, bir şeyi, açık yerin üzerine getirmek.
* (hava için) Bulutlarla kaplanmak, sıkıntılı bir hâl almak, bir şeyin görünmesine engel olmak.
* Geçişi engellemek.
* Tıkamak, içini doldurmak.
* (su, elektrik için) Gelişini kesmek.
* Çalışamaz, görev ve iş yapamaz duruma getirmek.
* Üzerinde durmamak, bir şey üzerinde konuşmayı bırakmak.
* Bir yere sokup dışarı çıkmasına engel olmak, hapsetmek.
* Ortalıktan alıp saklamak.
* Karşılamak, denk gelmek.

kapan
* Bazı hayvanları yakalamak için kullanılan, hayvanın ayağının değmesiyle işleyen tuzak.
* Düzen, hile.
* Pazara satılmak üzere gelen yiyecek maddelerinin tartıldığı resmî büyük kantar ve bu kantarın bulunduğu yer.

kapan duygu
* Yalnız başına ilerleyen, öbür hastalıklı durumlara bağlı olmayan hastalık, idiopati.

kapan kapana
* Alıcısı çok.

kapan kapana
* bir şeyin yağma edildiğini veya çok ucuz fiyatla satıldığını anlatır.

kapan kurmak
* bir hayvanı tuzağa düşürmek için kapan hazırlamak.

kapana düşmek (girmek, kısılmak, kaymak, tutulmak veya yakalanmak)
* içinden çıkılmaz bir duruma düşmek, ele geçmek.

kapana düşürmek (veya kıstırmak)
* hile ile yakalamak.

kapana sıkıştırmak
* birini zor durumda bırakmak.
* birini düzenle ele geçirmek.

kapanca
* Küçük kapan.
* Düzen, hile.

kapanca
* Tütün fidelerini örtmek için kullanılan hasır veya ottan örtü.

kapancı
* Kapanın başında bulunan görevli, tartıcı.

kapanık
* Kapanmış.
* İç karartıcı, ruh sıkıcı.
* Kaçınık.

kapanıklık
* Kapanık olma durumu.
* İç karartıcı olma durumu.

kapanın elinde kalmak
* çok istenir ve aranır olmak.
* bir şeyden ancak çabuk davranabilenler yararlanmak.

kapanış
* Kapanmak işi veya biçimi.

kapaniçe
* Padişah ve yüksek rütbeli din ve devlet görevlilerinin giydiği kolsuz, geniş yakalı kürk.

kapanma
* Kapanmak işi.

kapanmak
* Kapalı duruma gelmek.
* Dışarı ile ilişiğini kesmek.
* Çalışamaz, etkinliğini sürdüremez duruma getirilmek.
* Son verilmek, kesilmek.
* Yüzü, gövdesi bir yere gelecek biçimde eğilmek.
* Tatile girmek.
* (yara için) İyileşmek.
* (göz için) Kör olmak.
* Gökyüzü bulutlanmak.

kapantı
* Patlayıcı ünsüzün oluşmasından önceki boğumlanma noktasının kapanması: Kap, kat, top gibi.

kapari
* Yemişinden turşu yapılan gebre otunun bir adı.

kaparo
* Pey akçesi.

kaparo vermek
* bir kimseye pazarlığında anlaşılmış bir paranın küçük bir bölümünü önceden vermek.

kaparolu
* Kaparosu olan.

kaparosuz
* Kaparosu olmayan.

kaparoz
* Yolsuzca veya zorla elde edilen mal.

kaparozcu
* Yolsuzca veya zorla birinin malını ele geçiren (kimse).

kaparozculuk
* Kaparozcu olma durumu.

kaparozlama
* Kaparozlamak işi.

kaparozlamak
* Yolsuzca veya zorla birinin malını ele geçirmek.

kapasite
* (bir şeyi)İçine alma, sığdırma sınırı, kapsama gücü.
* Bir kondansatörün elektrik yığma sınırı, sığa.
* Anlama, kavrama yeteneği.

kapasiteli
* Kapasitesi olan.

kapasitesiz
* Kapasitesi olmayan.

kapatılış
* Kapatılmak işi veya biçimi.

kapatılma
* Kapatılmak işi.

kapatılmak
* Kapatmak işine konu olmak veya kapatmak işi yapılmak.
* Ortadan kaldırılmak, feshedilmek.
* Bir yerde tutulmak, hapsedilmek.

kapatış
* Kapatmak işi veya biçimi.

kapatma
* Kapatmak işi.
* Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadın, kapama, metres.
* Yolsuz olarak değerinden aşağı elde edilmiş (mal).
* Basketbolda, elinde top olmayan bir oyuncunun pas almasına veya ilerlemesine engel olma.

kapatmak
* Kapamak.
* Yolsuz olarak bir malı değerinden aşağı bir karşılıkla elde etmek.
* Bir kadınla nikâhsız yaşamak.
* Yayımını yasak etmek, yayımına son vermek.
* Bütün masrafları üzerine alıp isteği doğrultusunda ve başkalarını içeri almadan eğlenmek.
* Bitirmek, unutturmak, söz edilmesini engellemek.

kapattırma

* Kapattırmak işi.

kapattırmak
* Kapatmak işini birine yaptırmak.

kapçak
* Uzun saplı büyük kanca.

kapçık
* Küçük kap.
* Kovan.
* Tahıl tanelerinde çanak.

kapçık meyve
* Meşe palamudu, ceviz gibi açılmayan, tek taneli kuru meyve.

kapçıklı
* Kapçığı olan.

kapelâ
* Şapka.

kapı
* Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı.
* Bu açıklıktaki açılıp kapanan kanat.
* Gelir, geçim, kısmet sağlayan yer, kaynak veya imkân.
* Gidere yol açan ihtiyaç.
* (tavla oyununda) İki pul üst üste getirilerek karşı oyuncunun o haneyi kullanmasına engel olan yer.
* Ev gezmesi için gidilen yer.
* Devlet dairesi.
* Çok yakın zaman.
* Resmî daire.

kapı (bir) komşu
* bitişikte oturan komşu.

kapı açmak
* bir şeyin sözünü etmek veya bir işe başlamak.
* pazarlığa çok yüksek bir fiyatla başlamak.

kapı ağası
* Av dışında padişahın yanında bulunan iç ağaların en büyüğü olan görevli.
* Sadrazam kapısının iç düzenini sağlamakla yükümlü görevli.

kapı ağzı
* Kapının hemen yanı.

kapı almak (veya yapmak)
* tavla oyununda bir haneye üst üste iki pul getirmek ve o hanenin karşı oyuncu tarafından kullanılmasını engellemek.

kapı aralamak
* bir konuya giriş yapmak, karşısındakini hazırlamak.

kapı aramak
* ev ziyareti yapmak istemek.

kapı baca açık (veya kilitli)
* korunmasız veya korunmuş (yer).

kapı çuhadarı
* Osmanlı devlet teşkilâtında ayak işlerinde, özellikle postacılık görevinde kullanılan kimse.

kapı dışarı etmek
* kovmak, dışarı atmak.

kapı duvar
* Çalındığında açılmayan kapı; ses seda çıkmayan yer.

kapı gibi
* iri vücutlu (kimse).

kapı halkı
* Sadrazam, vezir, eyalet valileri, beylerbeyleri gibi devlet büyükleri yanında hizmet gören kimselere verilen genel ad.
* Zengin ve büyük bir evde çalışanların bütünü.

kapı kadar
* eni ve uzunluğu çok olan.

kapı kâhyası
* \343 kapı kethüdası.

kapı kapamaca
* Tamamıyla, toptan, hepsi, hep birden.

kapı kapı aramak
* her yeri aramak.

kapı kapı dolaşmak (veya gezmek)
* ev ev gezmek.
* her devlet dairesine baş vurmak.

kapı karşı
* birbirine çok yakın iki komşu durumu.

kapı kethüdası
* Osmanlı egemenliği altındaki beyliklerin, yabancı devletlerin, eyalet valilerinin, vezir ve beylerbeylerinin devletle ilgili işlerine bakan görevli.

kapı kolu
* Kapıyı açmaya veya kapamaya yarayan, genellikle metalden yapılmış nesne.

kapı komşu
* Biribirine çok yakın veya aynı sokak içinde evi olan komşu.

kapı kulu
* Osmanlılarda, devletten ödenek alan, sürekli görev yapan atlı ve yaya askerlerden oluşan teşkilât.

kapı mandalı
* Kapının kapalı tutulmasına yarayan demir veya tahtadan araç.
* İşe karıştırılmayan, kendisine önem verilmeyen kimse.

kapı oğlanı
* Kapı çuhadarı yamağı.
* Elçiliklerde çevirmen yardımcısı.

kapı perdesi
* Rüzgâr ve soğuktan korunmak için, kalın kumaştan veya deriden yapılmış örtü, perde.

kapı tokmağı
* Kapıyı çalmakta kullanılan metal parça.

kapı yapmak

* bir şey istemek veya söylemek için karşısındakini önceden başka sözlerle hazırlamak.
* ev gezmesi yapmak.
* (tavla oyununda) bir haneye üst üste iki pul getirerek karşı oyuncunun pullarının ilerlemesine engel olmak.

kapı yoldaşı
* Aynı yerde ve görevde çalışanlardan her biri.

kapıcı
* Daire, otel, apartman gibi büyük yapılarda bekçilik, temizlik, alış veriş gibi işlerle görevli kimse.
* Osmanlı devlet teşkilâtında saray kapılarını bekleyen görevli sınıfı.

kapıcık
* Yumurtacığın tepesinde bulunan ve yumurtacık zarlarının iyice bitişmemesinden oluşan ağız.

kapıcılık
* Kapıcının işi.

kapıda kalmak
* içeri girememek.

kapıdan çevirmek
* geri döndürmek, kabul etmemek.

kapıdan kovsan bacadan düşer
* yüzsüz, arsız kimseler için söylenir.

kapıkule
* Eski kale ve saraylarda iki yanında korunma kuleleri bulunan anıtsal kapı.

kapılandırma
* Kapılandırmak işi veya durumu.

kapılandırmak
* Kapılanmasını sağlamak.

kapılanma
* Kapılanmak işi.

kapılanmak
* Bir işe girmek; o işte uzun süre kalmak.

kapılar yüzüne (üzerine, üstüne) kapanmak
* istenilen şeye ulaşma imkânı verilmemek.

kapıları açık tutmak
* herhangi bir konuda ilişkiyi kesmeden anlaşma ortamını sürdürmeye çalışmak.

kapıları kapamak
* bütün ilişkileri kesmek veya anlaşma ortamını ortadan kaldırmak.

kapılgan
* Kolayca etkilenen, her şeye çabuk kapılan.

kapılganlık
* Kapılgan olma durumu.

kapılı
* Kapısı olan.
* Bir işte çalışan; özellikle resmî bir işte çalışan.

kapılış
* Kapılmak işi veya biçimi.

kapılma
* Kapılmak işi.

kapılmak
* Kapmak işine konu olmak.
* Sürüklenmek.
* Birine güvenip boş bulunarak aldanmak.
* Tutulmak, bağlanmak.
* Bir şeyin veya kimsenin güçlü etkisinde kalmak.

kapının ipini çekmek
* Bkz. kırk kapının ipini çekmek.

kapıp koyuvermek
* ihmal etmek.

kapısı açık
* konuksever.

kapısı açık
* Her isteyenin geldiği, konuk olduğu yer.

kapısına kilit vurmak
* girilip çıkılmasını önlemek için bir yeri kapamak.
* bir yerin çalışmasına son vermek.

kapısını aşındırmak
* yanına çok sık gitmek.

kapısını çalmak
* (birine) başvurmak.

kapısını yapmak
* Bkz. kapı yapmak.

kapısız
* Kapısı olmayan.
* Bir işi olmayan.

kapış
* Kapmak işi veya biçimi.
* Kapışma.

kapış kapış
* Büyük bir istek göstererek.

kapış kapış gitmek
* çok çabuk satılmak, çok istenir olmak.

kapış kapış yapmak
* üstüne atılmak, rağbet göstermek.

kapışılma
* Kapışılmak işi.

kapışılmak
* Kapışmak işi yapılmak.
* Çok istenilmek.

kapışma
* Kapışmak işi.

kapışmak
* Birlikte bir şeyin üzerine üşüşüp aceleyle almak, kapmak.
* Kavgaya tutuşmak.
* Kavgaya girmek.
* (güreşte) Hırsla güreşe girmek.

kapıştırma
* Kapıştırmak işi.

kapıştırmak
* Kapışmak işini yaptırmak veya bu işin yapılmasına sebep olmak.

kapıya dayanmak
* gelip çatmak.
* bir şey elde etmek için bir yeri, bir kimseyi zorlamak, göz korkutmak.

kapıyı açmak
* bir işe veya bir konuya öncelikli olarak başlamak.
* bir işte başkalarına örnek olmak.

kapıyı büyük açmak
* çok masraflı bir işe girişmek veya hesapsız harcamak.

kapıyı göstermek
* kovmak, uzaklaştırmak.

kapik
* Rublenin yüzde biri değerindeki para.

kapital
* Sermaye, ana mal.

kapitalist
* Sermayedar, ana malcı.

kapitalistleşme
* Kapitalistleşmek durumu.

kapitalistleşmek
* Kapitalist duruma gelmek.

kapitalistleştirme
* Kapitalistleştirmek işi.

kapitalistleştirmek
* Kapitalist duruma getirmek.

kapitalizasyon
* Anaparaya dönüştürmek işi.

kapitalizm
* Anamalcılık.

kapitone
* İçi pamuk veya yün vatka ile doldurularak dikilmiş, döşemelik veya giyim eşyası yapımında kullanılan kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış veya bu biçimde dikilmiş.

kapitülâsyon
* Bir ülkede yurttaşların zararına olarak yabancılara verilen ayrıcalık hakları.

kapkaç
* Kapıp kaçmak yoluyla yapılan bir çeşit hırsızlık.

kapkaççı
* Belli etmeden para vb. şeyleri çalıp kaçan (kimse).
* Üstünkörü iş gören, işe gereken önemi vermeyen, baştansavma, alelâde.

kapkaççılık
* Kapkaççı olma durumu.

kapkara
* Her yanı kara.
* Kömür gibi kara, simsiyah.

kapkaranlık
* Çok karanlık.

kaplam
* Bir kavramın ve o kavramı dile getiren terimin içerdiği varlıkların ve bireysel olayların bütünü, kapsam, şümul.

kaplama
* Kaplamak işi.
* Bir şeyin dışına süsleme veya koruma amacıyla geçirilen başka maddeden kat.
* Üstü herhangi bir başka maddeyle kaplanmış olan.
* Kalınlığı 5 mm den az, ince ağaç levha.

kaplamacı
* Gümüş, altın gibi değerli madenlerle kaplama işi yapan kimse.

kaplamacılık
* Kaplamacı olma durumu.
* Kaplamacının işi veya mesleği.

kaplamak
* Her yanını örtmek, istilâ etmek.
* Çepeçevre sarmak.
* Bir kabın, bir kılıfın, bir örtünün içine almak.
* Yayılıp doldurmak, etkisinde bırakmak.
* Bastırmak.
* Bir yüzeyi döşemek, başka bir nesne ile örtmek.
* Kaplama adı verilen ince ağaç levhaları, değişik yöntemlerle hazırlanan tablalara yapıştırmak.
* Bir madeni bir başka madenle kimyasal bir yöntemle örtmek.
* Bir kimsenin veya bir şeyin nitelikleri herkesçe bilinir olmak.
* (duygular için) Doldurmak.

kaplamalı
* Bir şeyle kaplanmış.

kaplamalı mobilya
* Yüzeyleri ağaç, plâstik ve benzeri levhalarla kaplanmış mobilya.

kaplamlı
* Birçok şeyleri kaplamı içine alan.

kaplamsal
* Kavramla ilgili bütün özellikleri bir arada bulunduran.

kaplamsallık
* Kaplamsal olma özelliği.

kaplan

* Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan (Felis tigris).

kaplan atlaması

* Çift ayakla sıçrayıp kazanılan uçma hızıyla araç veya canlı engeller üzerinden aştıktan sonra, karşıdaki yardımcının omuzlarına dayanıp, hız keserek ayak üstü düşme.

kaplan böcek

* Başka böceklerle beslenerek tarım için çok yararlı olan kaplan böcekler familyasının örnek türü (Cicindela campestris).

kaplan böcekler

* Çok zararlı böcekleri oburca avlayarak, bitki, hayvan ve insan sağlığına yardımcı olan, güzel renkli, kın kanatlı böcekler familyası.

kaplan derisi

* Deri sanayiinde çok tutulan ve kadın giysisi yapımında kullanılan deri.

kaplanboğan

* Boğan otunun bir türü, itboğan (Aconitum napellus).

kaplanış

* Kaplanmak işi veya biçimi.

kaplanma

* Kaplanmak işi.

kaplanmak

* Kaplamak işi yapılmak.

kaplatış

* Kaplatmak işi veya biçimi.

kaplatma

* Kaplatmak işi.

kaplatmak

* Kaplamak işini yaptırmak.

kaplayış

* Kaplamak işi veya biçimi.

kaplı

* Kaplanmış olan.
* Altındakini göstermeyecek kadar çok olan.
* Kabı olan.

kaplıca

* Ilıca.

kaplıca

* Taneleri ufak bir cins buğday (Triticum monococcum).

kaplıcalık

* Kaplıcaya uygun, kaplıcada kullanmaya yarayan (şey).

kaplık

* Kap kacak koymaya yarayan yer.
* Defter, kitap gibi şeyleri kaplamaya yarayan.
* Herhangi bir kap dolduracak kadar olan.

kaplumbağa

* Kaplumbağalardan, çok sert ve kemiksi bir kabuk içinde yaşayan, ağır yürüyüşlü, dört ayaklı, sürüngen hayvan (Testudo).

kaplumbağa gibi
* soğukkanlı ve yavaş hareket eden kimseler için kullanılır.

kaplumbağa yürüyüşü
* Çok ağır yürüyüş.

kaplumbağalar
* Sürüngenlerden, kara ve deniz kaplumbağalarının türlü cinslerini içine alan takım.

kapma
* Kapmak işi.
* Hile ile elde edilen.

kapmaca
* Kapma.
* Bkz. köşe kapmaca.

kapmak
* Birdenbire yakalayarak, çekerek almak.
* Isırıp parçalamak.
* Koparmak, kıstırmak.
* İşitir işitmez veya görür görmez bellemek ve öğrenmek.
* (yer için) Ayırmak, tutmak.
* Bulaşmış olmak, geçmek.

kapnisit
* Hidratlı doğal alüminyum fosfat.

kaporta
* Kaput veya ön kapak (otomobilde).
* Motorlu taşıtlarda bütün taşıtı örten, genellikle sacdan yapılmış örtü.
* Gemi içinin aydınlanması ve hava alması amacıyla güvertede açılmış bulunan camekânlı yer.

kaportacı
* Otomobil kaportalarını onaran usta.

kaportacılık
* Kaporta yapma veya onarma işi.

kapriçyo
* Çalgı veya ses için bestelenmiş, serbest biçimde parça.

kapris
* Geçici, düşüncesizce, değişken istek.

kapris yapmak
* değişken, geçici isteklerde bulunarak huysuzca davranmak.

kaprisli
* Kaprisi olan.

kaprissiz
* Kaprisi olmayan.

kapsam
* Sınırları içine başka konuları veya anlamları alma durumu, şumul.

kapsama
* Kapsamak işi.

kapsama alanı
* Telsiz telefonlarda konuşmanın yapılabileceği alan.

kapsamak
* İçine almak, sınırları içine almak, şamil olmak.

kapsamına alma (veya alınma)
* içine alma (alınma), şümullendirme (şümullendirilme).

kapsamını genişletmek
* (bir şeyin) sınırları içine giren öğeleri genişletmek, şümullendirmek.

kapsamlı
* Kapsamı olan.
* Kapsamı geniş olan, şümullü.

kapsayıcı
* Bütün özelikleri ve incelikleri içine alan tanım, kısır döngü karşıtı.

kapsız
* Kabı olmayan.
* Kaplanmamış olan.

kapsül
* Şişe kapağı.
* Ateşli silâhlarda horozun veya iğnenin çarpmasıyla ateş alan, bir tür özel barutla dolu, küçük, yuvarlak metal parça.
* Oyuncak tabancalarda kullanılan, şerit biçiminde iki kâğıt tabaka arasına konmuş patlayıcı madde.
* Lâboratuvarlarda kullanılan yarım küre biçimindeki kap.
* Bazı bitkilerde tohumları içinde taşıyan kuru kabuk.
* Bir organı veya yapıyı çevreleyen kese biçiminde zar.
* Bazı ilâçların, kolay yutulmak üzere içine konulduğu, ilâcın yapısını etkilemeyen jelâtinden kap.
* Raflı mobilyalarda rafları taşımak için yan tablalara açılan deliklere çakılan ortası delik ve silindir biçimli metal veya plâstik araç.
* Oturma mobilyalarının, masa, sehpa gibi eşyaların ayaklarının altına çakılan, genellikle üç tırnaklı veya ortadan çivili, tepesi bombeli, kalın sacdan pres yapılarak elde edilen araç.

kaptan
* Gemi yönetimiyle ilgili en yüksek görevli.
* (spor oyunlarında) Takım başı.
* Kaptan pilot.
* Balkanlarda çete savaşı yapan milis gücünde çarpışan kimse, efe.

kaptan köprüsü
* Kaptanın gemiyi yönettiği, geminin üst katında bulunan bölüm.

kaptan köşkü
* Kaptan köprüsü.

kaptan paşa
* Bkz. kaptanıderya.

kaptan pilot
* Uçak komutanı.
* Şehirler arası yolcu otobüslerinde sürücü.

kaptanıderya
* Osmanlı devletinde deniz kuvvetlerinin en büyük askerî ve idarî âmiri.

kaptanlık
* Kaptan olma durumu.

* Kaptan mesleği ve aşaması.

kaptıkaçtı

* Yolcu taşımakta kullanılan motorlu küçük taşıt.
* İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir tür oyun.
* Kapıp kaçarak yapılan hırsızlık.

kaptırma

* Kaptırmak işi.
* Marangozlukta kullanılan küçük el testeresi.

kaptırmak

* Ele geçirmesine, kapmasına yol açmak.
* Vücudun herhangi bir organı, bir kaza sonucunda makine tarafından ezilmek veya koparılmak.
* Yanlış bir davranış sonucu birine uygun imkânı sağlamak, fırsat vermek.
* Elinden kaçırmak.

kapuçin

* Lâtin çiçeği.

kapuska

* Etli lâhana yemeği.

kaput

* Asker paltosu.
* Otomobil, kamyon gibi motorlu taşıtlarda motoru örten açılır kapanır biçimde yapılan kapak, kaporta.
* Cinsî ilişkilerle geçebilecek hastalıklardan korunmak veya kadının gebe kalmasını önlemek için erkeklerin kullandığı ince, saydam bir çeşit kılıf, prezervatif, kondom.

kaput

* İskambilde hiç el vermeden yenme.
* Kötü, bozuk.

kaput bezi

* Pamuktan düz dokuma, Amerikan bezi.

kaput etmek

* kâğıt oyununda karşısındakini tek sayı almak imkânından yoksun bırakmak.

kaput gitmek (veya olmak)

* kâğıt oyununda hiçbir sayı alamamak.
* hiçbir sınavı verememek.

kaputluk

* Kaput yapmak için kullanılacak (kumaş).
* Kaputların konulduğu yer.

kapuz

* Dar ve derin boğaz, geçit.
* İçine girilmeyen sık orman.

kapüşon

* Başlık.

kar

* Havada beyaz ve hafif billûrlar biçiminde donarak yağan su buharı.

kâr

* Alış veriş işlerinin sağladığı para kazancı.
* Yarar, fayda.
* Maliyet fiyatıyla satış fiyatı arasındaki fark.

kar baykuşu
* İskandinavya ve kuzey kürede yaşayan koyu renk benekli büyük baykuş (Nyctes scandica).

kâr bırakmak
* kazanç getirmek.

kar çiçeği
* Süsengillerden, beyaz ve pembe çiçekler açan soğanlı bitki (Leuconium).

kar dikeni
* Diş otugillerden, pembe çiçekli bir tür çalı (Acantholimon echinus).

kâr etmek
* kazanç elde etmek, yarar sağlamak.
* etki yapmak.
* iyi gelmek, etkisi iyi olmak.

kâr etmemek
* yararı olmamak, etki yapmamak.

kâr getirmek
* bir şey para kazandırmak.

kar gibi
* temiz, beyaz.

kâr haddi
* Kazanç sınırı.

kar helvası
* Pekmez karıştırılmış kar.
* İcat edenlerin bile beğenmedikleri şey.

kar ispinozu
* Asya ve Avrupa'nın yüksek yerlerinde, karlık bölgelerde yaşayan serçeye benzer küçük ötücü kuş (Montifringilla nivalis).

kâr koymak
* bir şeyin maliyet fiyatı üzerine kâr payını katmak, kazanç koymak.

kar kuşu
* Serçegillerden, karlı dağların doruklarında yaşayan, bacakları ve parmakları tüylü bir kuş (Plectrophenax nivalis).

kar kuyusu
* Yazın kullanılmak üzere içinde kar saklanan kuyu, karlık.

kâr merkezi
* Bir işletmenin veya şirketin kendi kâr veya zararlarından sorumlu olarak çalışan, yerine göre tamamen bağımsız davranabilen birimi.

kâr payı
* Herhangi bir malın maliyet fiyatı üzerine konulan ve satıcıya kalan kazanç.
* Bir işletmenin maliyet giderleri ve zararları çıkarıldıktan sonra kalan net kârın pay senedi başına düşen bölümü, temettü hissesi.

kâr paylaşımı
* Bir işletmenin ve şirketin yıl sonu kârlarından çalışanlarına, bir teşvik yöntemi olarak, pay verilmesi.

kar sapanı
* Kayarken kayak uçlarını birbirine yaklaştırma, arka uçlarını ise birbirinden uzaklaştırmayla sağlanan frenleme durumu.

kar yağmak
* kar yere düşmek.

kâr zararın kardeşidir
* ticarette sadece kâr etmek düşünülmez, zarar da edilebilir.

kara
* Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

kara
* En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı.
* Bu renkte olan.
* Esmer.
* Çoğu kez tür belirtmeye yarar.
* Kötü, uğursuz, sıkıntılı.
* Yüz kızartıcı durum, leke.

kara ağızlı
* Kara çalıcı, iftira eden.

kara baht
* Kara yazı.

kara borsa
* Piyasada olmayan malın gizlice yüksek fiyatla alınıp satılması işi.

kara borsacı
* Kara borsacılık yapan kimse.

kara borsacılık
* Kara borsacı olma durumu.

kara borsaya düşmek
* bir mal gizlice alınıp satılır olmak.

kara boya
* Zaç yağı, sülfürik asit.

kara bulut
* Koyu esmer renkte büyük yağmur bulutu, nimbus.

kara cahil
* Çok cahil.

kara cümle
* Aritmetikte dört işlem.

kara çalmak
* birine iftira etmek.

kara çavuş
* Bir tür üzüm.

kara damaklı
* İnatçı, aksi.

kara davar
* Her yaştaki kıl keçi veya kıl keçi sürüsü.

kara düzen
* Halk müziğinde bağlama çalış türlerinden biri.

kara elmas
* Kayaları delmekte kullanılan siyah elmas, karbonado.
* Maden kömürü.

kara et
* Kastan oluşan yağsız et.

Kara Evli
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kara fırın
* İçinde odun yakılmak suretiyle ekmek pişirilen, yüksek ateşe dayanıklı tuğlalardan yapılmış ve pişirme süresi modern fırınlardan daha uzun olan fırın, taş fırın.

kara gün
* Üzüntülü, sıkıntılı zaman.

kara gün dostu
* Sıkıntılı günlerde de dostluğunu sürdüren ve yardımcı olan kimse.

kara haber
* Ölüm veya felâket haberi.
* Kötü, üzücü veya sıkıntı yaratan haber, bilgi.

kara haber tez duyulur
* kötü haber çabuk duyulur.

kara humma
* Tifo.

kara iklimi
* Gece ile gündüz, yaz ile kış arasındali sıcaklık farkı çok, yağışı az iklim.

kara kafalı
* Batı Avrupa ülkelerindeki insanların oralarda çalışan Türk işçilerine taktıkları ad.

kara kalem
* Resim yapmada kullanılan kömür kalem.
* Kömür kalemiyle yapılan (resim).

kara kaplı kitap
* Tanık olarak alınan kitap.

kara kara düşünmek
* çok üzüntülü olmak, düşünceye dalmak.

kara kaş
* Kaşları kara ve gür olan.

kara kedi geçmek
* birbirinden soğumak, aralarına soğukluk girmek.

kara kehribar
* Süs eşyası yapımında kullanılan parlak, siyah linyit, oksidiyon taşı.

kara keme
* Yer mantarı.

kara kış
* Kış ortası, kışın en şiddetli zamanı, zemheri.
* Çok sıkıntılı durum veya zaman.

kara koca
* Saçı ağarmamış yaşlı kimse.

kara kovan
* Arıların fennî kovan yerine içine petek oluşturdukları sazdan, çamurdan veya sepetten kovan.

kara kullukçu
* Yeniçeri ocağı bölüklerinde odaları ve odaya gelen konukların ayakkabılarını temizlemek, yemek kaplarını yıkamak gibi işlerle görevli er.

kara kurbağası
* Kurbağalardan, karalarda yaşayan, yumurtalarını suya bırakan amfibyum.

kara kuru
* Esmer ve zayıf.

kara kusmuk
* İçinde bol kara kan bulunan kusmuk.

kara kutu
* Uçaklarda pilotların konuşmalarını ve kuleden gelen mesajları alıp saklayan bir araç.

kara kuvvet
* Din bağnazlığının oluşturduğu gerici ve tehlikeli güç.

kara kuvvetleri
* Bir ülkeyi karadan gelecek saldırı ve tehlikeye karşı korumak amacı ile kurulan askerî teşkilât.
* Silâhlı kuvvetler içinde yer alan kara ordularının tümü.

kara liste
* Zararlı veya sakıncalı diye belirlenen veya cezalandırılmaları düşünülen kimselerin listesi.

kara maşa
* Zayıf, esmer, ufak tefek kadın.

kara mili
* 1609 m uzunluğundaki ölçü.

kara mizah
* Yalnız güldürmeyi değil, daha çok düşündürmeyi ve yergiyi amaçlayan mizah.

kara para
* Yasa dışı yollardan sağlanan kazanç.

kara pazar
* Piyasada olmayan malların gizli olarak yüksek fiyatla satıldığı yer.

kara saban
* Derine inemediği için toprağın altını gereği kadar üstüne getiremeyen ilkel bir saban.

kara sarı
* Sarıya çalan siyah.

kara sevda
* Umutsuz ve güçlü aşk.
* Kişinin belirli bir sebep olmadan çöküntü durumuna girip çevreden gelen uyaranlara kapanması, güçlü suç ve günah duyguları içine düşmesi durumu, malihulya, melânkoli.

kara sevdalı
* Kara sevdaya tutulmuş, melânkolik.

kara su
* Ağır akan su.

kara suları
* Bir devletin deniz kıyıları boyunca egemenliği altında tuttuğu belli genişlikte su şeridi.

kara sürmek
* Bkz. kara çalmak.

kara tahta
* Okullarda tebeşirle üzerine yazı yazılan, çoğu tahtadan, siyah ve geniş levha.

kara tren
* Tren.

kara vapuru
* Demir yolu taşıtı.

kara yağız
* Sağlıklı, gürbüz, güçlü.

kara yazı
* Kötü talih, kara baht.

kara yel
* Kuzeybatıdan esen, genellikle soğuk, bazen fırtına niteliğinde yel, keşişleme karşıtı.

kara yeli
* Yaz geceleri karadan denize doğru esen yel.

kara yer
* Mezar, sin, gömüt.

kara yolu
* Yerleşim merkezlerini karadan birbirine bağlayan yol.

kara yosunları
* Çiçeksiz bitkiler sınıfından, nemli yerlerde yetişen, birleşim veya spor verme yoluyla üreyen, pek çok türleri bulunan bir bitki familyası.

kara yosunu
* Çayır ve ormanlarda yumuşak bir bitki oluşturan çiçeksiz bitki, temriye.

kara yüz
* Utanç verici, yüz kızartıcı durum.

kara yüzlü
* Suçlu, lekeli, günahkâr.

karaağaç
* Kara ağaçgillerin örnek bitkisi olan, kerestesi değerli bir ağaç (Ulmus).

karaağaçgiller
* İki çeneklilerden, yaprakları dişli, çiçekleri demet durumunda ve meyveleri kapçık meyve olan, kara ağaç, çitlembik gibi cinsleri içine alan bitki familyası.

karaardıç
* Güney Avrupa'da yetişen bir ardıç türü (Juniperus sabina).

karaasma
* Loğusa otu, zeravent.

karabacak

* Pancar fidelerinde gelişerek, fidenin ölümüne veya cılız kalmasına yol açan ve yerleştiği bölgeleri kara beneklerle örten asklı mantar.
* Bu mantarın sebep olduğu hastalık.

karabakal

* Karatavukgillerden, kara renkli ardıç kuşu (Tutrdus pilaris).

karabaldır

* Baldırıkara.

karabalık

* Tatlı su kayası.

karaballık

* Birtakım böceklerin çıkardıkları şekerli sıvıya yapışarak yaprak, filiz ve meyvelerin kurum karası bir renkte kaplanmasına yol açan ilkel mantar.
* Bu mantarın sebep olduğu hastalık.

karabasan

* Sıkıntılı ve korkulu düş, kâbus.
* Bir kimsenin içinde bulunduğu karmakarışık, sıkıntılı ruh durumu.

karabaş

* Rahip, keşiş.
* Evlenmemiş, evlenmek istemeyen erkek.
* Çoban köpeği.
* Kışa dayanıklı sert buğday.
* Ballı babagillerden, çiçekleri mavi veya menekşe renginde başakçıklar durumunda olan ıtırlı bir bitki (Lvendula staechas).
* Bir hücreli özel bir asalağın, hindinin karaciğerine yerleşerek yaptığı, büyük ölçüde ölümlere yol açan kümes hastalığı.

karabatak

* Karabatakgillerden, balıkla beslenen, gagası uzun ve sivri, kara tüylü bir deniz kuşu (Phalacrocorax).

karabatak gibi

* bir görünüp bir ortadan kaybolan (kimse).

karabatakgiller

* Leyleksiler takımının, örnek hayvanı karabatak olan bir familyası.

karabet

* Yakınlık.
* Hısımlık.

karabiber

* Karabibergillerin örnek bitkisi olan, zeytinsi, meyvelerin taneleri yuvarlak, yaprakları kalp biçiminde, tırmanıcı bir bitki (Piper nigrum).
* Bu bitkinin baharat olarak kullanılan kuru ve siyah tanesi.
* Sevimli ve ufak tefek esmer güzeli.

karabibergiller

* Taçsız iki çeneklilerden, karabiberle türlerini içine alan bir bitki familyası.

karabina

* Namlusu genellikle yivli, kısa ve hafif bir tüfek.

karabinyer

* İtalyan jandarmalarına verilen ad.

karabuğday

* Karabuğdaygillerden, tohumları için yetiştirilen, bir yıllık bitki (Fagopyrum).

karabuğdaygiller
* Taçsız iki çeneklilerden, ravent, kuzukulağı, kurtpençesi, çobandeğneği ve karabuğday gibi sapları boğumlu, çiçekleri başak veya salkım durumunda bazı türleri hekimlikte kullanılan bitkileri içinde toplayan bir familya.

karaburçak
* Baklagillerden, hayvan yemi ve gübre olarak kullanılan bir tür, küşne (Ervum ervilla).

karaca
* Rengi karaya yakın olan, esmer.

karaca
* Geyikgillerden, boynuzları küçük ve çatallı bir av hayvanı (Capreolus).

karaca
* Üst kol.

karaca darısı
* Buğdaygillerden, hayvanlara yedirilmek için ekilen bir bitki (Panicum milliaceum).

karaca kemiği
* Bkz. kol kemiği.

karaca kuruca
* Esmer, zayıf ve çelimsiz bir biçimde.

karaca ot
* Bir çöpleme türü (Helloborus niger).
* Çörek otu.

karacı
* Kara kuvvetlerine bağlı (subay, astsubay veya er).

karacı
* Birine işlemediği bir suçu veya kendisinde bulunmayan bir ayıbı yükleyen, kara çalan, iftiracı, müfteri.

karacılık
* Karacı olma durumu, müfterilik, iftira.

karaciğer
* Karın boşluğunun sağında bulunan, öd salgılayan, şeker depolayan, iri, açık kahve rengi organ.

karaçalı
* Hünnapgillerden, kurak yerlerde yetişen, çiçekleri altın sarısı renginde, dikenli bir bitki, çalı dikeni (Paliurus spinosa).
* İki kişinin arasına girerek ilişkileri bozan kimse.

karaçalılık
* Kara çalısı çok olan yer.

karaçam
* Bir tür çam (Pinus nigra).

Karaçayca
* Karacaylıların konuştuğu Türk dilinin bir kolu.

karaçayır
* Buğdaygillerden, çimen biçiminde veya geniş çayır olarak yetiştirilen bir park bitkisi (Lolium).

Karaçaylı

* Karaçay halkından olan (kimse).

karada ölüm yok
* bundan sonra herhangi bir sıkıntı ile karşılaşma ihtimali yok.

Karadağlı
* Karadağ halkından olan (kimse).

karadağlı
* Bir tür toplu tabanca.

Karadeniz'de gemilerin mi battı?
* çok düşünceli ve durgun görünen kimselere söylenir.

karadul
* Sokması büyük acı veren, iri, esmer, zehirli örümcek (Latrodectus mactans).

karadut
* Siyah renkte olan dut.

karafa
* Uzun boyunlu, kulpsuz küçük rakı sürahisi.

karafaki
* Bkz. karafa.

karafatma
* Kın kanatlılardan, böcek, kurt ve sümüklü böceklerle beslenen, tarıma yararlı, parla siyah renkli bir böcek (Carabus).

karagevrek
* Bir çeşit üzüm.

karagöz
* Deve derisinden veya mukavvadan kesilip boyanmış insan biçimlerini beyaz bir perde üzerine arkadan ışık vererek yansıtma yoluyla oynatılan oyun.
* (ilk harf büyük) Bu oyunda halk görüşünü ve duyuşunu veren kimse.

karagöz
* İzmaritgillerden, 25-30 cm uzunluğunda, enli, boz renkli, beyaz etli bir balık (Sargus sargus).

karagöz oynatmak
* komik bir durum yaratmak.

karagözcü
* Karagöz oyunu oynatan kimse, hayalî.
* Karagöz oyununda kullanılan boyanmış insan biçimlerini yapıp satan kimse.

karagözcülük
* Karagözcünün mesleği.

karagözlük
* Güldürüp eğlendirecek davranış.

karagözlük etmek
* güldürüp eğlendirecek davranışlarda bulunmak.

karagül
* Karakul.

karağı
* Ateş karıştırmaya yarayan, eğri uçlu demir çubuk.

karağı

* Tavukkarası.

karahalile

* Doğu Hindistanda yetişen bir bitkinin olgunlaşmasında önce toplanan ve kurutulan 1-3 cm uzunuluğunda, iğ biçiminde siyah renkli, sert, kokusuz taneleri (Fructus Myrobalani).

Karahanlı

* Orta Asya'da kurulmuş eski bir Türk devleti ve bu devleti kuran soy.

karahindiba

* Birleşikgillerden, uzun ve dişli yapraklı, çiçekleri sarı ve kömeç biçiminde bir bitki (Taraxacum).

karaiğne

* Bir çeşit iğneli karınca.

Karaim

* Çoğunluğu Türk soyundan olan ve çoğu Polonya ve Litvanya topraklarında oturan bir Musevî topluluğu, Karay.

Karaimce

* Karaim Türkçesi, Karayca.

karakabarcık

* Kara yanık, yanıkara şarbon.

karakaçan

* Eşek.

karakafes

* Sığır diligillerden, çiçekleri beyaz ve menekşeye çalar kırmızı renkte, eczacılıkta kullanılan bir bitki, eşek kulağı (Symphytum).

Karakalpakça

* Karakalpakların konuştuğu Türk dilinin bir kolu.

karakarga

* Kuzgun.

karakaş

* Vücudu beyaz, ağız, burun, göz etrafı, kulak ve tırnakları siyah, bazen vücutlarında da siyah lekeler bulunan, yağlı kuyruğunun uç kısmı akkaramanlara göre fazla sarkık ve daha ziyade Güney Doğu Anadolu bölgesinde yetiştirlen bir tür koyun.

karakavak

* 35 m ye kadar yükselebilen, kabuğu koyu renkli bir kavak türü (Populus nigra).

karakavuk

* Hindiba.

karakavza

* Yaban havucu.

karakeçi

* Sazana benzer bir tatlı su balığı (Barbus fluviatilis).
* Kıl keçisi.

karakılçık

* Kılçıkları siyah olan, kırmızı veya beyaz, sert taneli buğday.

karakol

* Güvenliği sağlamakla görevli kimselerin bulunduğu konut.
* Huzuru ve güvenliği sağlamak için hükûmete bağlı her türlü silâhlı kuvvet, kol, devriye.

karakol gemisi
* Kara sularında güvenliği sağlamak ve gözcülük yapmak için dolaşan küçük gemi.

karakol gezmek
* karakol göreviyle dolaşmak, devriye gezmek.

karakolluk
* Karakolla ilgili.

karakolluk olmak
* kavga sonucu karakola gitmek zorunda kalmak.

karakoncolos
* Çocukları korkutmak için kendisinden söz edilen, gerçek dışı bir yaratık, umacı, hayalet.
* Çok çirkin kimse.

karakter
* Bir nesnenin, bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarından ayıran temel belirti ve bireyin davranış biçimlerini belirleyen ana özellik, öz yapı, seciye.
* Bir kimsenin veya bir insan grubunun tutumu; duygulanma ve davranış biçimi.
* Üstün, manevî özellik.
* Basımda harf türü.
* Bireyin kendi kendisine egemen olmasını, kendi kendisiyle uyum içinde bulunmasını, düşünüş ve hareketlerinde tutarlı, sağlam kalabilmesini sağlayan özellikler bütünü.
* Bir eserde duygu, tutku ve düşünce yönlerinden ele alınan kimse.

karakteristik
* Bir kimse veya nesneye özgü olan (ayırıcı nitelik), tipik.
* Bir logaritmanın tam birimler anlatan bölümü.

karakterize
* Ayırıcı niteliği ortaya konulmuş, ayırt edilmiş.

karakterize etmek
* ayırıcı niteliğini ortaya koymak, ayırt etmek.

karakterli
* Herhangi bir karakteri olan.
* Karakteri sağlam olan.

karakteroloji
* İnsanlarda karakterin gelişmesini ve özelliklerini inceleyen bilim dalı.

karaktersiz
* Karakteri kötü olan.

karaktersizlik
* Güvenilir karakteri olmama durumu.

karakucak
* Kökeni Orta Asya'ya kadar uzanan, en eski, yağ sürülmeden, serbest biçimindeki geleneksel Türk güreşi.

karakul
* Asıl yurdu Buhara'da Karakul bölgesi olan ve yurdumuzda da yetiştirilen, tüyleri uzun ve kıvırcık bir cins koyun.

karakulak
* Kedigillerden, çakala benzer vahşî bir hayvan (Caracal melanotis).

karakulak

* Osmanlı İmparatorluğunda emir çavuşu, haberci.

karakuş

* Kartal türünden karakuşlara verilen ad.

karakuş

* Atların ayaklarında şiş yapan bir hastalık.

karakuşî

* Kanun, kural, mantık ölçülerine dayanmayan.

karalâhana

* Yaprakları koyu yeşil olan bir tür lâhana.

karalâhana çorbası

* Karalâhana yapraklarının ince ince kıyılmasından sonra tere yağı, kuru fasulye, mısır yarması ve baharat ile pişirilmesiyle hazırlanan sulu bir yemek.

karalama

* Karalamak işi.
* El alıştırmak için çok tekrarlanarak yazılan yazı.
* Üstünde düzeltmeler yapılan, temize çekilmemiş yazı taslağı, müsvedde.
* Leke sürme, kötülük yükleme.

karalama defteri

* Karalamaların yapıldığı defter, müsvedde defteri.

karalamak

* Boya veya kalemle birtakım şekiller çizerek bir yeri kirletmek.
* Bir yazının üzerini çizerek onu geçersiz kılmak.
* Taslak olarak yazmak veya çizmek.
* Leke sürmek, kötülük yüklemek, iftira etmek.
* Hızlı ve acele olarak yazmak.

karalanma

* Karalanmak işi.

karalanmak

* Karalamak işi yapılmak.
* Kara duruma gelmek.
* Leke sürülmek, kötülük yüklenmek.

karalar bağlamak (veya giymek)

* yas tutmak.

karalatma

* Karalatmak işi.

karalatmak

* Karalamak işini yaptırmak.

karalayış

* Karalamak işi veya biçimi.

karaleylek

* Leylekgillerden, gagası aşağı doğru kıvrık, tüyleri kara, uzun bacaklı bir kuş, çeltik gagası (Ciconia nigra).

karalı

* Karası (II) olan.
* Üzeri kalemle karalanmış.

karalı beyazlı
* Üzerinde hem kara hem beyaz bulunan.

karalık
* Kara olma durumu.
* Karaya çalan leke.

karaltı
* Uzaklık veya karanlık sebebiyle kim veya ne olduğu seçilemeyen, belli belirsiz, koyu renkli biçim.
* Hafif karanlık, leke.

karama
* Karamak işi.

karamak
* Hor görmek.
* Karalamak, kara çalmak, lekelemek.
* Kötülemek, yermek.

karaman
* Orta Anadolu'da yetiştirilen, kuyruğu iri ve yağlı bir tür koyun.

karamandola
* Daha çok ayakkabı yüzü yapılan bir çeşit sağlam ve parlak kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

Karaman'ın koyunu sonra çıkar oyunu
* bir şeye tam güvenmeyip ileride nasıl olacağını beklemek gerekir.

karambol
* Bilârdo oyununda istaka ile vurulan bilyenin öbürlerine dokunması.
* Çarpışma, birbirine çarpma, karışıklık, karmaşa.

karambole getirmek
* karışıklıktan yararlanarak birini aldatmak.
* bir işi aşırı bir çabuklukla yaparak gereken özeni göstermemek.

karamelâ
* Eritilmiş ve birazı yakılmış şekerle yapılan şekerleme.

karamsar
* Kötümser, bedbin, meyus, pesimist.

karamsar olmak
* kötümserliğe kapılmak, bedbin olmak.

karamsarlaşma
* Kötümserleşme.

karamsarlaşmak
* Kötümserleşmek.

karamsarlaştırma
* Karamsarlaştırma işi.

karamsarlaştırmak
* Karamsar etmek.

karamsarlık
* Kötümserlik, meyusiyet, bedbinlik, pesimizm.

karamuk

* Karanfilgillerden, ekin tarlalarında biten, yaprakları karşılıklı, çiçeği pembe mor renkte, zararlı bir bitki (Agrostemmagithago).
* Vücutta kara renkli kabarcıklara sebep olan bir hastalık.
* Koyunlarda görülen bir tür hastalık.

karamusal
* Çifte demir atıldığında geminin dönmesiyle zincirlerin karışmasını önlemek için kullanılan x biçiminde ve fırdondüye bağlı zincir düzeni.

Karamusal (veya Karamürsel) sepeti
* önemsiz kimse veya şey.

Karamusal (veya Karamürsel) sepeti sanmak
* bir kimse veya şeyi ufak, önemsiz saymak.

karanfil
* Karanfilgillerden, güzel renkli çiçekler açan bir süs bitkisi (Dianthus caryophyllus).
* Mersingillerden, Molük adalarında, Filipinler'de ve Hindistan'da yetişen bir ağaç (Caryophyllus aromaticus).
* Bu ağacın karanfil yağı elde edilen ve baharat olarak kullanılan, ağız kokusunu gideren, acımsı, koyu renkli, küçük çivi biçimindeki tomurcuğu.

karanfil yağı
* Karanfilin tomurcuklarından elde edilen uçucu yağ.

karanfilci
* Karanfil yetiştiricisi.

karanfilgiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi karanfil olan, çöven, karamuk, sabun otu ve benzeri cinsleri içine alan bir familya.

karanfili sıkmak
* tehlikelere ve güçlüklere göğüs gerebilmek.

karanlığa gömülmek
* koyu karanlık içinde kalmak.
* büyük sıkıntı ve keder içinde kalmak.

karanlığa kalmak
* varılacak yere varmadan akşam olmak.

karanlığı deşmek (veya yırtmak)
* karanlıkta görmeye çalışmak, aydınlığa çıkmak için çaba harcamak.
* Büyük sıkıntı ve üzüntüden kurtulmak için çabalamak.

karanlık
* Işığı olmayan, bütünü veya bir parçası ışıktan yoksun olan.
* Işık olmama durumu.
* Gereğince anlaşılıp bilinemeyen, ne olacağı, sonu belli olmayan (durum).
* Yasalara, töreye uygun olmayan; karışık.
* Üzüntü, sıkıntı, perişanlık.

karanlık basmak (veya çökmek)
* (hava) kararmak.

karanlık etmek
* bir şeyin önünde durarak görünmesine engel olmak.

karanlık oda
* Fotoğraf camı banyosu, röntgen muayenesi gibi işlerin yapıldığı ışıksız oda.

karanlıkta göz kırpmak
* bir şeyi anlatmak isterken karşısındakinin anlayamayacağı bir işarette bulunmak veya bir söz söylemek.

karantina
* Bulaşıcı bir hastalığın yaygın olduğu bir yerden gelen kişileri, gemileri ve malları geçici olarak ayırma biçiminde alınan önlem.
* Hastahanelerde, yatacak hastaların kayıt ve kabul edildikleri yer.

karantina müddeti
* \343 karantina süresi.

karantina süresi
* Karantina için gerekli olan ve öngörülen süre.

karar
* Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı.
* (herhangi bir durum için) Tartışılarak verilen kesin yargı.
* Bu yargıyı bildiren belge.
* Değişmeyen, düzenli durum, düzenlilik, yöntemlilik.
* Türk müziğinde, taksim yaparken ana makama dönüş.
* (hava için) Değişmez olma.
* Tam ölçüsünde, ne az ne çok.

karar almak
* bir davayı, bir sorunu sonuca bağlamak.

karar altına almak
* karar vermek, kararlaştırmak.

karar bulmak
* kararlı bir durum almak; yatışmak.

karar kılmak
* birçok şeyi deneyip birini seçmek.

karar vermek
* bir sorunu karara bağlamak, kararlaştırmak.

karara bağlamak
* bir davayı, bir sorunu çözümlemek, sonuçlandırmak.

karara kalmak
* (dava için) görüşülmesi bitip yargıcın kararını beklemek.

karara varmak
* bir konuda anlaşmak, bir şeyi kararlaştırmak.

karargâh
* Bir birlik veya kurumun, kumandan ile yardımcı şube ve bölümlerinden oluşan kuruluş.
* Ordunun uzun bir süre veya geçici olarak konakladığı yer.
* Durulan veya kalınan yer.

kararınca
* Gerektiği ölçüde.

kararında bırakmak
* ölçüyü aşmamak.

kararış
* Kararmak işi veya biçimi.

kararlama

* Kararlamak işi.
* Kararlayarak (yapılan), tahminî.

kararlamadan
* Kararlama yoluyla, görmeden.

kararlamak
* Ölçü ve tartıya dayanmaksızın, gözle oranlayarak hesaplamak, tahmin etmek.

kararlaşma
* Kararlaşmak işi.

kararlaşmak
* Bir şey için karar verilmek.

kararlaştırılma
* Kararlaştırılmak işi.

kararlaştırılmak
* Kararlaştırmak işi yapılmak.

kararlaştırma
* Kararlaştırmak işi.

kararlaştırmak
* Bir konunun, bir işin herhangi bir yolda yapılmasıyla ilgili kesin düşünce belirtmek, tayin etmek.

kararlı
* Kararında direnen, kararını değiştirmeyen, kesin karar vermiş olan.
* Düzenli, dengeli, ölçülü, istikrarlı.

kararlı dalga
* \343 duraklı dalga.

kararlı denge
* Bir güç etkisiyle hareket ettikten sonra gene aynı duruma gelen cisimlerin konumunu anlatır.

kararlılık
* Kararlı olma durumu, istikrar.

kararma
* Kararmak işi.
* Görüntülerin gittikçe kararıp görünmez duruma geçmesine dayanan bir noktalama çeşidi.

kararmak
* Rengi karaya dönmek, siyahlaşmak.
* (ışık) Sönmek, kısılmak veya gücü azalmak.
* (ateş) Sönmeye yüz tutmak.
* (iç, ruh gibi sözlerle) Kederlenmek, canı sıkılmak.
* Niteliğini yitirmek.

kararname
* Cumhurbaşkanının onayladığı hükûmet kararı.
* Bakanlar Kuruluna verilen yetkilere dayanarak alınan karar.
* Bu kararı bildiren resmî yazı.

kararsız
* Kararı olmayan, karar vermekte güçlük çeken, bir kararda durmayan; duruksun, mütereddit.
* Düzensiz, istikrarsız.

kararsız denge
* Denge durumundaki cismin küçük bir yer değiştirmesiyle bozulan denge.

kararsızlık
* Kararsız olma durumu, tereddüt.
* Düzensizlik, istikrarsızlık.

karartı
* Karaltı.
* Kararmış yer, siyahlık.

karartılma
* Karartılmak işi veya durumu.

karartılmak
* Karanlık duruma getirilmesini sağlamak.

karartma
* Kararmak işi.
* Savaş durumunda düşman uçaklarından korunma amacıyla ışıkları örtme veya söndürme biçiminde alınan önlemlerin bütünü.

karartmak
* Rengini karaya çevirmek, esmerleştirmek, siyahlaştırmak.
* Karanlık duruma getirmek.
* (ışığı) Kısmak veya örtmek.
* Kötü bir duruma getirmek.

karasakız
* Zift.

karasal
* Kara (I) ile ilgili, berrî.

karasal iklim
* Bkz. kara iklimi.

karasal kumul
* Deniz kıyısından uzak, çöllerde oluşan kumul.

karasal oluşuk
* Yer kabuğunun kara bölümündeki katmanlarında olan oluşuk.

karasığır
* Orta Anadolu'da yetişen, sert ve kurak iklime dayanıklı, küçük yapılı bir sığır türü.

karasinek
* Böcekler sınıfının çift kanatlılar takımından, insan ve evcil hayvanların kanını emen, görünüşü ev sineğine benzeyen bir eklem bacaklı türü (Stomoxys calcitrans).

karasu
* Çoğunlukla gözün iç basıncın çoğalmasıyla kendini gösteren, körlüğe sebep olabilen bir göz hastalığı, glokum.

karaşın
* Esmer, sarışın karşımı.

karataban
* İpek böceklerinde geniş çapta ölüme yol açan kelebek hastalığı.

karatavuk
* Karatavukgillerden, tüyleri kara, meyve ve böceklerle beslenen ötücü kuş (Turdus merula).

karatavukgiller

* Omurgalı hayvanların kuşlar sınıfından, ardıç kuşlarını ve kızılkuyrukları içine alan bir familya.

karate
* Ayak ve yumruk vuruşları üzerine kurulu, Japon kökenli bir dövüş yöntemi.

karateci
* Karate yapan kimse.

karaturp
* Turpgillerden, etli, iri beyaz köklü çok yıllık bir bitki (Raphanus sativusvar niger).

karavan
* Bir otomobilin arkasına takılan, insan taşımaya yarayan, tekerlekli, üstü kapalı araç.

karavana
* En çok orduda erlerin yemeğini dağıtmada kullanılan, çok miktarda yiyecek alan, kenarları dik, derince metal kap.
* (genellikle orduda veya yatılı okul ve ceza evlerinde) Yemek.
* İnce, yassı elmas.
* Atış taliminde hedef tahtasını bile vuramama.

karavana borusu
* Yemek vaktinin geldiğini bildiren boru sesi.

karavana çıkmak
* yemek hazırlanmak veya gelmek.

karavanacı
* Karavanayı taşıyan (asker).
* Hedef tahtasını vuramayan kimse.

karavanadan yemek
* toplu durumda aynı kaptan yemek.

karavaş
* Savaşta tutsak edilen veya satın alınan ve sahibinin üzerinde tam bir kullanma hakkı bulunan kadın.

karavaşlık
* Karavaş olma durumu.

karavel
* Çift motorlu bir uçak türü.

karavelâ
* Büyük deniz teknesi.
* Gemilerde denizcilik kurallarına aykırı durum.

karavide
* Bkz. kerevit.

karaya
* Eczacılıkta kullanılan ve çürümeyen bir bitki.

karaya ayak basmak
* deniz, göl vb. den karaya çıkmak.
* deniz taşıtından karaya çıkmak.

karaya çıkarmak
* göl veya denizden karaya çıkmasını sağlamak.

karaya düşmek
* (deniz içinde bulunan bir şey) akıntı veya dalga ile kıyıya atılmak.

karaya oturmak
* (gemi) denizin sığ bölümüne saplanıp kalmak.

karaya vurmak
* denizden karaya atılmak.

karayaka
* Doğu Karadeniz kıyı bölgesinde yetişen, uzun kuyruklu, beyaz renkli koyun türü.

karayandık
* Deve dikeni.

karayanık
* Karakabarcık, yanıkara, şarbon.

Karayca
* \343 Karaimce.

karayılan
* Boyu uzun, başı iri pullarla örtülü, zararı hayvanları yediği için tarıma yararlı, tehlikesiz bir yılan (Coluber).

karbojen
* Bileşiminde yüzde 95 oksijen ve yüzde 5 karbondioksit bulunan gaz karışımı.

karboksil
* Organik asit grubunda bulunan -COOH formülündeki tek değerli köklere verilen ad.

karboksilik
* Korboksilli.

karboksilli
* Yapısında bir veya birçok karboksil koku bulunan (maddeler), karboksilik.

karbon
* Atom numarası 6, atom ağırlığı 12 olan, doğada elmas, grafit gibi billûrlaşmış veya maden kömürü, linyit, antrasit gibi şekilsiz olarak bulunan element. Kısaltması C.

karbon dönemi
* Birinci çağın dördüncü dönemi ve bu dönemde oluşmuş yer katmanları, karbonifer.

karbon kâğıdı
* Aynı zamanda hem yazmak hem de kopya çıkarmak için yazı kâğıtlarının arasına konulan bir yüzü boyalı kâğıt.

karbonado
* Kara elmas.

karbonat
* Karbonik asidin bazlarla birleşerek oluşturduğu tuzların genel adı.
* Sodyum bikarbonat.
* Genellikle sindirimi kolaylaştırmak için suya katılan kimyasal birleşim.

karbonatlama
* Karbonik asit alabilen maddelere bu gazı vererek onları karbonat durumuna dönüştürme.

karbonatlamak
* Karbonat durumuna dönüştürmek.

karbonatlı
* İçinde karbonat olan.

karbondioksit
* Renksiz, kokusuz, yoğunluğu 152,0°C de ve 36 atmosfer basıncında kolayca sıvılaşan ekşimsi tatta bir gaz (CO_2).

karbonhidrat
* Yağlar ve yumurta akı maddeleri yanı sıra, insan ve hayvanların organik besinlerinden en önemlisi olan organik kimya birleşiklerinin genel adı.

karbonifer
* Karbon dönemi.

karbonik
* Karbonla ilgili olan.

karbonik asit
* Bir karbonla iki oksijenin birleşmesiyle oluşan bir gazın suda erimiş durumuna verilen ad. Bu gaz, organik veya başka karbonlu maddelerin çürümesinden, yanmasından, bitkilerin ve canlıların solunumundan oluşur.

karbonil
* Birleşme değeri 2 olan karbonmonokside verilen ad.

karbonit
* Karbon grubundan basit madde.

karbonizasyon
* Hayvansal lifler içinde bulunan bitkisel kısımların veya selülozik liflerin giderilmesi için asitlerle sıcaklık etkisi altında işlem görmesi.

karbonlama
* (metalürjide) Çeliğe karbon verme işlemi.

karbonlamak
* Bir maden veya alaşımı karbon bakımından zenginleştirmek.

karbonlaşma
* Karbonlaşmak işi.

karbonlaşmak
* Karbon durumuna gelmek, kömürleşmek.

karbonlu
* Birleşiminde karbon bulunan.

karbonmonoksit
* 0,97 yoğunluğunda, renksiz, kokusuz bir gaz. Bol miktarda ısı açığa çıkararak mavi bir alevle yanar ve hava ile birleşerek bir çok uygulama alanı olan patlayıcı bir karışım oluşturur (CO).

karborundum
* Aşındırıcı madde olarak kullanılan silisyum karbürün ticaretteki adı.

karbür
* Karbonun başka bir elementle birleşmesinden oluşan madde.

karbüratör
* Patlamalı motorlarda akaryakıtı buharlaştırıp hava ile karışmasını sağlayan cihaz.

karbürleme
* (metalürjide) Madenî bir ürünün karbon bakımından zenginleştirilmesi.

karcığar
* Klâsik Türk müziğinde hareketli bir makam.

karda yürüyüp (gezip) izini belli etmemek
* kimsenin sezemeyeceği biçimde gizli iş çevirmek.

kardaş
* Kardeş.

kardelen
* Nergisgillerden, baharda çok erken çiçek açan ve eczacılıkta kullanılan soğanlı bir bitki (Galanthus nivalis).

kardeş
* Aynı ana babadan doğmuş, veya ana babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı.
* Yaşça küçük olan kardeş.
* Aralarında çok değer verilen ortak bir bağ bulunanlardan her biri.
* Seslenme sözü olarak kullanılır.

kardeş kanı
* Soy ve ırk bakımından aralarında yakınlık bulunma, kan bağı.

kardeş kardeş
* Dostlukla, dostça, sevgiyle.

kardeş kardeşi atmış, yar başında tutmuş
* kardeşler ne kadar geçimsiz olsa, kötü bir durumda birbirlerine yardım ederler.

kardeş kavgası
* Bir ülkede yurttaşların birbirlerine karşıt düşüncelerinden doğan silâhlı çatışma.

kardeş okul
* Bir okulun, toplumsal ve kültürel bakımdan yardıma ihtiyaç duyduğu için seçtiği ve türlü yardımlarda bulunduğu okul.

kardeş parti
* Belli bir ortak amaca yönelen siyasî toplulukların her biri.

kardeş payı
* Yarı yarıya bölüşme; eşit paylarla bölüşme.

kardeş şehir
* Ülkemizdeki bir şehirle yabancı bir ülkedeki bir şehir arasında ilişkileri özel olarak geliştirmeyi ve yakınlaştırmayı kabul eden şehirlere verilen genel ad.

kardeşçe
* Kardeşe yaraşır (biçimde), dostça, içtenlikle.

kardeşkanı
* Kardeşkanı ağacından alınan, hekimlikte ve boyacılıkta kullanılan, koyu renkte bir sakız.

kardeşkanı ağacı
* Baklagillerden, en çok Asya'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir ağaç (Draceane draco).

kardeşlenme
* Kardeşlenmek işi.

kardeşlenmek
* (ekin için) Bir kökten birkaç sap birden üremek.

kardeşlik
* Kardeş olma durumu, uhuvvet.
* Kardeş kadar yakın sayılan kimse, yakın dost.
* Seslenme sözü olarak kullanılır.
* Birlik, beraberlik.

kardeşlik etmek
* kardeş gibi hareket etmek, kardeşçe davranmak.

kardırma
* Kardırmak işi.

kardırmak
* Karmak işini yaptırmak.

kardinal
* Papayı seçen, danışmanlığını yapan baş papazlardan her biri.

kardinal kuşu
* İspinozgillerden parlak, kırmızı renkli, iri gagalı, tepelikli, ötücü bir kuş türü (Cardinalis cardinalis).

kardinallik
* Kardinal olma durumu.
* Kardinalin görevi veya makamı.

kardiyak
* Kalple ilgili.
* Kalp hastalığı olan kimse.

kardiyograf
* Kalbin hareketlerini, grafik biçiminde kaydeden cihaz, elektrokardiyograf.

kardiyografi
* Kalp hareketlerini kaydetme yöntemi, elektrokardiyografi.

kardiyogram
* Kardiyografın kaydettiği kalp hareketlerinin çizgilerle gösterilmiş grafiği, elektrokardiyogram.

kardiyolog
* Kalp hastalıklarında uzmanlaşmış hekim.

kardiyoloji
* Anatomi, fizyoloji ve patolojinin kalp ile ilgili bölümleri.

kardiyopati
* Kalp hastalıklarının genel adı.

kardiyoskleroz
* Bazen atardamar sertleşmesiyle birlikte görülen kalp dokusu sertleşmesi.

kardiyoskop
* Kalp kasılmalarının incelenmesine yarayan cihaz.

kardiyoskopi
* Kalp kasılmalarının kardiyoskop ile dinlenmesi.

kare
* Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, dördül, murabba.
* Bu biçimde olan.
* İskambil oyunlarında aynı türden dört kâğıdın bir araya gelmesi.

kare kare
* Kareleri olan, kareli.

karekök
* Karesi verilen bir sayıya eşit olan sayı.

karekök almak

* bir sayının kare kökünü hesaplamak.

kareleme
* Karelemek işi.
* Herhangi bir çokgenle eş değerli bir kare çizme; eş değer bir kare ile hesaplama.
* Bir resmin, büyüterek veya küçülterek kopyasını çıkarma yöntemi.

karelemek
* Karelere ayırmak.
* Bir resmi büyütme veya küçültme işleminden sonra asıl örneğin oranlarını kopyasında da elde etmek için bir resmi eşit sayıda karelere ayırmak.

kareli
* Karelere bölünmüş, üstünde kareleri olan; damalı, satrançlı.

karesel bölge
* Karenin sınırladığı düzlemsel bölge.

karesi
* bir sayının kendisiyle çarpımı.

karesini almak
* bir sayıyı kendisiyle çarpmak.

karfiçe
* Orta boy demir çivi.

karga
* Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş (Corvus).

karga
* Bir şeyin asıl durumunu yitirerek, baş aşağı olması.
* Yelkenleri toplama.

karga bok yemeden
* çok erken bir saatte.

karga burun
* Burnu karga gagasına benzeyen (kimse).

karga düleği
* Acı hıyar.

karga etmek
* tulumbanın kurumuş kösele supaplarını ıslatarak şişirmek için üzerinden su döküp kolu işletmek.
* bir geminin serenlerini daha az yer tutsun diye veya yas belirtisi olarak eğik bir duruma getirmek.

karga gibi
* çok zayıf ve esmer.

karga tulumba
* Birkaç kişi birini yakalayıp elleri üstünde havaya kaldırarak.

karga tulumba etmek
* birkaç kişi, birini kollarından bacaklarından tutup kaldırmak.

karga yürüyüşü
* Çömelmiş olarak, çift ayakla sıçrayarak yapılan yürüyüş.

kargabeyni
* Pekmezle tatlı yoğurt karıştırılarak yapılan yiyecek.

kargaburnu
* Uçları karga gagası gibi kıvrık olan araçların ortak adı.
* Tel bükmekte kullanılan ve uçları sivri koni biçiminde olan metalden bir tür kıskaç.
* Sanayide küçük ve yuva içine yerleştirilmiş vidaları sökmeye yarayan ince, uzun ağızlı alet, kargaburun.
* Kapı mandalı.

kargabüken
* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, yaprakları karşılıklı, çiçekleri talkım durumunda olan, meyvesi zehirli bir ağaç (Stryhnos nux-vomice).
* Bu ağacın striknin elde edilen tohumu.

kargacık burgacık
* (yazı için) Çarpık, düzensiz.

kargadelen
* Kabuğunun çok gevrek olması dolayısıyla kolay kırılan bir tür badem.

kargagiller
* Kuşlar sınıfının, ötücü kuşlar takımından, örnek hayvanı karga olan kuşlar familyası.

kargasekmez
* Çok ıssız, sarp (yer).

kargaşa
* Kışkırtma ve karışıklık yoluyla toplumda ortaya çıkan düzen bozukluğu, anarşi.
* Karışıklık, düzensizlik.

kargaşa çıkarmak
* gürültü patırtıya yol açmak.

kargaşacı
* Kargaşa çıkaran (kimse).

kargaşalık
* Kargaşa durumu.

kargı
* Gövdesi 5-6 m yüksekliğe erişebilen çok yıllık bir bitki (Arundo donax), kamış saz.
* Dalyanlarda büyük balıklar için kullanılan demir kanca.
* Silâh olarak kullanılan, ucu sivri ve demirli uzun mızrak.

kargılama
* Kargılamak işi.

kargılamak
* Kargı ile yaralamak veya öldürmek.

kargılık
* Fişeklerin konulduğu meşin kuşaklı fişeklik.
* Kamış yetişen yer.

kargıma
* Kargımak işi, lânet.

kargımak
* Birine, Tanrı'nın, insanların sevgi ve ilgisinden yoksun kalıp nefretlerine uğraması dileğinde bulunmak, ilenmek, lânet etmek, lânetlemek.

kargın
* Eriyen karların oluşturduğu akarsu.
* Karla karışık yağan yağmur.

kargın
* Marangozlukta kullanılan bir tür büyük rende.

Kargın
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kargış
* Kargımak işi veya bu maksatla söylenen sözler, lânet, telin, beddua, alkış karşıtı.

kargış etmek (veya vermek)
* kargımak, kargışlamak, lânet etmek.

kargışlama
* Kargışlamak işi.

kargışlamak
* Kargımak.

kargışlı
* Tanrı'nın ve insanların nefretine, lânetine uğramış, mel'un, lânetli.

kârgir
* Bkz. kâgir.

kargo
* Yük taşıyan gemi.
* Uçak, gemi vb.bir taşıtla taşınan eşya, yük.

kargocu
* Kargo işiyle uğraşan kimse.

kargoculuk
* Kargocunun yaptığı iş.

karha
* Bkz. ülser.

karı
* (genellikle iyelik ekleriyle) Bir erkeğin evlenmiş olduğu kadın, eş, refika, zevce.
* Kadın.
* Yaşlı, ihtiyar.

karı ağızlı
* Dedikodu yapan (erkek).

karı gibi
* korkak, dönek (erkek).

karı koca
* Birbirleriyle evlenmiş kadın ve erkek.

karı kocalık
* Karı koca olma durumu.

kârı olmamak
* yapabileceği iş olmamak.

karık
* Kar yağmış bir alana bakma sonucu ortaya çıkan göz kamaşması.
* Karlı bir alana bakma sonucu kamaşmış (göz).

karık

* Bağ ve bahçe sulamak için açılmış su yolu, ark.
* Bu arklar arasında kalan toprak parçası.
* Sabanla açılan çizi.

karıklama
* Meralarda yüzey akışını önlemek ve toprak nemini uzun süre koruyarak vejetasyonu geliştirmek için, 1-1,5 m aralıklarla 10-15 cm kesitinde tesviye eğrilerine paralel küçük hendeklerin açılması.

karıklamak
* Karık (I) açmak.

karıkma
* Karıkmak işi.

karıkmak
* (göz) Fazla ışıktan kamaşmak.
* (göz) Kar yağmış bir alana bakmaktan kamaşmak.

karılaşma
* Karılaşmak işi.

karılaşmak
* (erkek için) Huyları kadın huylarına benzemek, kadın gibi davranmak.

karılı
* (herhangi bir nitelik veya nicelikte) Karısı olan.

karılı kocalı
* Karı koca birlikte.

karılık
* Kadın olma durumu.
* Evli kadının kocasına göre olan durumu veya görevi.

karılık etmek
* (evli bir kadın) kocasına olan görevini yerine getirmek.
* (erkek için) döneklik etmek, hile yapmak.

karılma
* Karılmak işi.

karılmak
* Karmak işi yapılmak, karışmak.
* (hayvan) Çiftleşmek.

karım köylü
* Karısı köylü.
* Kılıbık.

karıma
* Karımak işi.

karımak
* Yaşlanmak, kocamak, ihtiyarlamak.

karın
* İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi.
* Döl yatağı, rahim.
* (bazı şeylerde) Şiş ve içi boş bölüm.
* Mide.
* İç, gönül, akıl, kafa.
* gelen ve yansımış dalgaların girişimiyle oluşan duraklı dalgalarda en büyük genlikte titreşen noktalar.

karın ağrısı
* Karında duyulan ağrı.
* Çekilmez, sevilmeyen kimse veya adı, niteliği bilinmeyen şey.

karın boşluğu
* Kaburga kemikleriyle kalça kemiklerinin arasında vücudun her iki yanında bulunan bölge.

karın çatlağı
* Karın fıtığı.

karın doyurmak
* geçinmek.

karın zarı
* Karın boşluğunun içini, bu boşluğun içinde bulunan bağırsakları, öbür organları kaplayan ve tutan zar, periton.

karın zarı iltihabı
* Bkz. karın zarı yangısı.

karın zarı yangısı
* Karın zarının had veya kronik iltihabı, peritonit, karın zarı iltihabı.

karınca
* Zar kanatlılardan, birçok türü bulunan böceklerin genel adı (Formica).
* Madenlerde, döküm sırasında arada hava kalmaktan veya pastan ileri gelen ufak boşluk.

karınca asidi
* \343 formik asit.

karınca belli
* Beli çok ince olan.

karınca duası
* Bereket getirdiğine inanılan dua.

karınca duası gibi
* çok küçük, sık ve okunaksız (yazı).

karınca kaderince
* Bkz. karınca kararınca.

karınca kararınca
* Az da olsa, elinden geldiği kadar.

karınca kuşu
* Karıncayiyen.

karınca kuşugiller
* Karıncayiyengiller.

karınca yuvası
* Karıncaların barındığı yer.

karınca yuvası gibi kaynamak
* çok kalabalık ve hareketli olmak.

karıncaezmez
* Çok merhametli, ince duygulu (kimse), karıncaincitmez.

karıncaincitmez

* Bkz. karınca ezmez.

karıncalanış
* Karıncalanmak işi veya biçimi.

karıncalanma
* Karıncalanmak işi.

karıncalanmak
* Bir yere, bir şey üzerine karınca üşüşmek.
* Vücudun bir yerindeki uyuşukluktan sonra, kan dolaşımının başlamasıyla o yerde karıncalar dolaşır gibi bir izlenim uyanmak.
* (metal yüzeylerde) Pas yüzünden yer yer ufak delikler oluşmak.
* Aşırı zihin yorgunluğundan dolayı bir şeyi, bir durumu kavramada zorluk çekmek.

karıncalar
* Zar kanatlıların, karınca adı altında toplanan ve beş bin kadar türü sayılan bir dalı.

karıncalı
* İçinde, üstünde karınca bulunan.
* (metal için) Paslı veya dökülme sonucu küçük delikleri olan.

karıncasever
* Karınca yiyerek geçinen ve karınca yuvası çevresinde yaşayan böcek.

karıncayı bile ezmemek (veya incitmemek)
* çok merhametli, ince duygulu olmak.

karıncayiyen
* Karıncayiyengillerden, Avustralya'da yaşayan, karıncayla beslenen bir memeli türü (Echidna acule ata).

karıncayiyengiller
* Örnek hayvanı karıncayiyen olan, vücutları kirpi dikenli, ağızları boru biçiminde uzamış, karıncayla beslenen bir familya.

karıncık
* Vücudun çeşitli organları içinde bulunan boşluk.
* Kalbin alt bölümünde bulunan ve biri (sağdaki) akciğerlere, öbürü (soldaki) vücuda pompalanacak kanı almaya yarayan iki boşluğa verilen ad.

karından ayaklılar
* Karından bacaklılar.

karından bacaklılar
* Yumuşakçalardan, karınlarındaki etli, yassı pul biçimindeki uzantıları bacak gibi kullanarak ve sürünerek yürüyen salyangoz, sümüklü böcek vb. yi içine alan kabuklu hayvanlar sınıfı.

karındaş
* Kardeş.

kârını tamam etmek
* öldürmek.

karının saçlısı, tarlanın taşlısı
* kadının saçlısı ile tarlanın taşlı olanı makbuldür.

karınlama
* Karınlamak işi.

karınlamak
* (gemi için) Yanını dayamak.

karınlı
* Karnı büyük ve çıkıntılı olan.

karınma
* Karınmak işi.

karınmak
* Sallanarak, karışmak.
* Çiftleşmek.

karınsa
* Kuşların tüy değiştirme zamanı.

karıntası
* Pastırmacılıkta hayvanın göbek etlerine verilen ad.

karıntı
* Anaforlarda oluşan çevrinti.
* Geminin yanından vurarak gemiyi sarsan dalga.

karısı ağızlı
* Karısının düşüncelerini benimseyip davranışlarını ona uyduran (koca).

karısı köylü
* Karısının yakınlarını benimseyip kendi yakınlarını unutan erkek.
* Kılıbık.

karış
* Parmaklar birbirinden uzak duracak biçimde gergin duran elde, baş parmak ve serçe parmakların uçları arasındaki açıklık.

karış karış
* Her yanını ve inceden inceye.

karışanı görüşeni olmamak
* işine kimse karışmamak, özgür olmak.

karışık
* Aynı nitelikteki şeylerden oluşmuş.
* Karışmış olan, düzensiz, dağınık, intizamsız.
* Saf olmayan.
* Halk inancına göre cin ve perilerle ilişkisi olan.
* Çalkantı, kargaşa, gerginlik içinde olan.
* Anlaşılması güç olan, açık seçik olmayan.

karışıklık
* Karışık olma durumu, teşevvüş.
* Kalabalık, düzensizlik vb. nin yol açtığı kargaşa.

karışılma
* Karışılmak işi.

karışılmak
* Karışmak işi yapılmak, müdahale edilmek.

karışım
* Karışmış olanın durumu.
* Birden çok şeyin karıştırılmasıyla elde edilen şey.
* İki veya daha çok maddenin kimyasal tepkimeye girmeden bir araya gelmesi, mahlût.

karışlama
* Karışlamak işi.

karışlamak
* Karışla ölçmek.

karışma
* Karışmak işi.
* Engelleme, araya girme, müdahale.
* Düzeni bozulma.

karışmak
* İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek.
* Düzensiz, dağınık olmak.
* Bulanmak, duruluğunu yitirmek.
* Açıklığını yitirmek, anlaşılması güçleşmek.
* Engellemek, araya girmek; müdahale etmek.
* Bir araya gelmek, katılmak.
* İlgilenmek, müdahale etmek, el atmak.
* Yetkisinde bulunmak, bakmak, iş edinmek, işi olmak.

karıştırıcı
* İki veya daha çok maddeyi birbiri içinde dağıtmaya, karıştırmaya yarayan araçların genel adı, mikser.
* Çeşitli besin maddelerini karıştırma veya çarpma işinde kullanılan araç veya âlet, mikser.
* Ortalığı birbirine katan, fitneci, müfsit.

karıştırıcılık
* Karıştırıcı olma durumu, fitnecilik.

karıştırılma
* Karıştırılmak işi.

karıştırılmak
* Karıştırmak işi yapılmak.

karıştırış
* Karıştırmak işi veya biçimi.

karıştırma
* Karıştırmak işi.

karıştırmak
* Karışmak işini yaptırmak.
* İçinde ne olduğunu anlamak veya aradığını bulmak amacıyla elle yoklamak.
* Yemeği dibinin tutmaması için kaşıkla alt üst etmek.
* Kurcalamak, oynamak.
* Okumak, araştırmak, incelemek.
* Göz atmak, üstünkörü okumak.
* Ayırt edememek, tam olarak seçememek.

kari
* Okuyucu, okur.

karides
* Denizlerde veya tatlı sularda yaşayan yüzücü, orta büyüklükte kabuklu türün adı.

karides ağı
* Karides avlamakta kullanılan bir tür ağ.

karidesçi
* Karides satan veya yakalayan (kimse).

kariha
* Düşünme gücü.

karikatür
* İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde belirten, düşündürücü ve güldürücü resim.
* Beceriksizce yapılmış şey, taslak.

karikatürcü
* Karikatür çizen sanatçı, karikatürist.

karikatürcülük
* Karikatür çizme sanatı.

karikatürist
* Karikatürcü.

karikatürize
* Karikatür durumuna getirilmiş olan.

karikatürize etmek
* karikatürleştirmek.

karikatürleştirme
* Karikatürleştirmek işi.

karikatürleştirmek
* Karikatür durumuna getirmek.
* Bir şeyin, bir olayın belirtilmesi gereken özelliklerini bozarak, yererek, gülünç duruma getirerek anlatmak.

karikatürlük
* Karikatür çizmeye yarayan araç, gereç, karikatür yapmak için kullanılan malzeme.
* Karikatür konusunu oluşturan olay.
* Karikatür olma durumu.

karina
* Gemi omurgası.
* Gemi teknesinin su içinde kalan bölümü.

karina etmek (veya karinaya basmak)
* gemiyi karinası ortaya çıkacak biçimde bir yanı üzerine yatırmak.

karinalılar
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının hemen bütün kuşları içine alan büyük bir bölümü.

karine
* Karışık bir iş veya sorunun anlaşılmasına, çözümlenmesine yarayan durum, ipucu.
* Belirti.

karine ile anlamak
* sözün gelişinden çıkarmak.

kariyer
* Meslek, uzmanlık.

kariyer yapmak
* uzmanlık alanında çalışmak, uzmanlaşmak, ihtisas yapmak.

karizma
* Büyüleyicilik, etkileyicilik.

karizmatik
* Büyüleyici, etkileyici.

karkara
* Uzun bacaklılardan, bataklık bölgelerde yaşayan, kışı sıcak ülkelerde geçiren, başı sorguçlu turna.

karkas
* Demirli betonla yapılmış yapı.
* Kemikli sığır eti.

karlama
* Karlamak işi.

karlamak
* Kar yağmak.

karlanma
* Karlanmak işi veya durumu.

karlanmak
* Kar ile örtülmek, kar ile kaplanmak.

karlı
* Üstünde kar bulunan.
* Kar yağan.

kârlı
* Kârı olan, kazançlı.

kârlı iş
* İyi para getiren iş veya çalışma alanı.

karlık
* Kar kuyusu.
* Dışı hasır örgüsüyle kaplı, içinde kar veya buz koymak için bölmesi bulunan, soğutucu olarak kullanılan büyük şişe.

Karluk
* Eski Türk boylarından biri.

karma
* Karmak işi.
* Ayrı türden olan öğelerin karıştırılmasıyla oluşmuş, muhtelit.

karma eğitim
* Erkek ve kız öğrencilerin aynı okulda bir arada okumalarını sağlayan eğitim.

karma ekonomi
* Özel ve kamu kesimlerini kaynaştırma amacını güden, her iki kesimin birlikte girişimlerini ön gören ekonomi siyaseti.

karma okul
* Karma eğitim uygulanan okul.

karma sergi
* Birçok ressamın eserlerini sergilediği yer.

karma tamlama
* İsim tamlamasındaki isimlerden birinin veya ikisinin sıfat almasıyla kurulan tamlama: Tok evin aç kedisi. Yeşil köşkün lâmbası gibi.

karmaç
* Yapı işlerinde harcı karmaya yarayan alet, mikser.

karmak

* Karıştırmak, bibirine katmak.
* Toz durumundaki bir şeyi sıvı ile karıştırarak çamur veya hamur durumuna getirmek.

karmakarış
* Çok karışık, karmakarışık.

karmakarış etmek
* çok karışık duruma getirmek.

karmakarış olmak
* çok karışık duruma gelmek.

karmakarışık
* Dağınık, düzensiz, çok karışık.
* Huzursuz, kararsız, karmaşık.

karmakarışık etmek
* çok karışık duruma getirmek.

karmakarışık olmak
* çok karışık duruma gelmek.

karmalık
* Karma olma durumu.

karman çorman
* Çok karışık ve düzensiz.

karman çorman etmek
* çok karışık ve düzensiz duruma getirmek.

karman çorman olmak
* çok karışık ve düzensiz duruma gelmek.

karmanyola
* Şehir içinde ıssız yolda ölümle korkutarak yapılan soygunculuk.

karmanyolacı
* Karmanyola yoluyla adam soyan kimse.

karmanyolacılık
* Karmanyolacı olma durumu.
* Karmanyola yoluyla soygun yapma işi.

karmaşa
* Karmaşık olma durumu.
* Hastalıklı davranışları ortaya çıkaran, kişinin bilincini az çok şartlandıran, genellikle çocukluk döneminde kazanılmış, baskı altında tutulmuş hatıra, duygu ve düşüncelerin bütünü, kompleks.

karmaşık
* İçinde aynı cinsten bir çok öğe bulunan, birbirine az çok aykırı bir çok şeylerden oluşan, mudil.
* Çözeltide kendisine oluşturulan parçalara iki yönlü olarak ayrışan bir iyon veya birleşik, kompleks.

karmaşık sayı
* Kesirleri ondalık sayının tersine olarak çeşitli birimlere göre bölümlenmiş sayı.

karmaşıklaşma
* Karmaşıklaşma işi.

karmaşıklaşmak
* Karmaşık duruma gelmek.

karmaşma
* Karmaşmak işi.

karmaşmak
* Bir şey başka bir şeyle birleşerek karışık durum almak.

karmaştırma
* Kamaştırmak işi.

karmaştırmak
* Karmaşık duruma getirmek.

karmık
* Çay ağzında yapılmış olan balıkçı büğeti.
* Mersin balıklarının denizden nehirlere üremek için geçişleri sırasında avlanmalarında kullanılan ve nehir ağızlarına kurulan çok iğneli bir olta takımı.

karmuk
* Büyük kanca.

karnabahar
* Turpgillerden, çiçekleri etli ve tanecikli bir görünüşte olan, yaprakları lâhana yaprağına benzeyen, sebze olarak kullanılan bir bitki (Brassica oleracea botrytis).

karnabit
* Karnabahar.

karnaval
* Hristiyanların büyük perhizden önce et kesiminde renkli, komik ve şaşırtıcı kılıklara girerek yaptıkları şenlik ve eğlence dönemi.
* Bu dönemde yapılan eğlence.

karnaval maskarası
* Karnavala katılan gülünç giyimli kimse.
* Gülünç, abartmalı giyimli, süslü kimse.

karnaval maskesi
* Karnavalda takılan gülünç maske, maskara.

karne
* Öğrencilere dönem sonlarında okul yönetimlerince verilen ve her dersin başarı durumu ile devam, sağlık, yetenek ve genel gidiş durumlarını gösteren belge.
* Gerektikçe koparılıp kullanılmak için hazırlanmış biletlerin oluşturduğu defter.
* Bkz. sağlık karnesi.

karnı aç
* Acıkmış.

karnı burnunda
* Gebeliği çok ilerlemiş, doğumu yakın.

karnı büyümek
* hamile kalmak.

karnı geniş
* Gamsız, tasasız.

karnı tok
* bu sözlerle kanılmadığını, önem verilmediğini anlatmak için kullanılır.

karnı tok sırtı pek
* geçimi iyi, para sıkıntısı olmayan kimseler için kullanılır.

karnı zil çalmak
* çok acıkmış olmak.

karnıkara
* Börülce.
* Kötü yürekli (kimse).

karnından konuşan
* \343 vantrilok.

karnından konuşmak (veya söylemek)
* işitilemeyecek kadar alçak sesle söylemek.
* uydurarak söylemek.

karnını doldurmak
* gebe kalmak.

karnıyarık
* Bir tür kıymalı patlıcan yemeği.
* Matbaacılıkta her sayfayı çift sütun olarak düzenleme.

karni
* Lâboratuvarda, damıtma işlerinde kullanılan, geniş karınlı, dar ve eğri boyunlu cam kap.

karnivor
* Et obur, et yiyen canlı.

karo
* Oyun kâğıtlarının küçük, kırmızı, baklava biçimli benekli olan, orya.
* Betondan, dört köşe döşeme taşı.

karoser
* Otomobilde, mekanizmayı oluşturan motor, makine, tekerlek ve şasi gibi bölümlerin dışında kalan, görünen dış bölüm.

karpit
* Asetilen gazı çıkarmakta kullanılan, karbonla kalsiyum birleşiği madde (CaC_2).

karpit lâmbası
* Karpitin su etkisiyle asetilen gazı vermesi ve bu gazın yakılmasıyla ışık elde edilen lâmba.

karpuz
* Kabakgillerden, sürüngen gövdeli bir bitki (Citrullus vulgaris).
* Bu bitkinin iri ve sulu meyvesi.
* Karpuz biçiminde yuvarlak ve iri şey.
* Kadın memesi.

karpuz fener
* Şenliklerde kullanılan toparlak kâğıt fener.

karpuzcu
* Karpuz satan kimse.

karpuzculuk
* Karpuz yetiştirme veya alıp satma işi.

karsak
* Köpekgillerden, soluk kahve rengi, karnı beyaz tüylü, kısa kulaklı, postundan kürk yapılan bir memeli türü (Vulpes corsac).

kârsız

* Kârı olmayan, kazançsız.

karst
* Kayaçların erimesiyle yer altı akıntıları olan, kireç taşı ve dolomit bölgesi.

karstik
* Karst özelliği taşıyan, karst ile ilgili.

karşı
* Bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yüzünün ilerisi.
* Yol, deniz, ırmak vb. nin öbür kıyısı veya yanı.
* Ön, kat, huzur.
* Bulunan yere göre önde, ileride olan.
* Karşıt, zıt, muhalif.
* Yüzünü bir şeye doğru çevirerek.
* Karşılık olarak, mukabil.
* İçin, hakkında.
* (zaman anlatan kelimelere) Doğru, sularında.

karşı akın
* Karşı takımın yaptığı bir akını durdurup hemen akına geçme işi, kontratak.

karşı çıkmak
* dışardan gelenleri karşılamaya gitmek.
* bir düşünceye katılmamak, cephe almak.

karşı devrim
* Bir devrimi yıkmayı ve onun ürünlerini ortadan kaldırmayı hedefleyen hareket.

karşı durmak
* direnmek, dayanmak, boyun eğmemek.

karşı düşürüm
* Anti-damping.

karşı gelim
* Karşıtlık.

karşı gelmek
* boyun eğmemek, baş kaldırmak.

karşı görüş
* Bir teze karşı veya iddiaya karşı yeni ve değişik önerme getirme.

karşı karşıya
* Yüz yüze.

karşı karşıya gelmek
* birden karşılaşmak.

karşı koymak
* direnmek, dayanmak, boyun eğmemek.

karşı olmak
* birine veya bir düşünceye katılmamak, karşıt olmak.

karşı olum
* Birbirinin karşısında bulunan, birbirini karşılıklı olarak dışta bırakan kavram veya yargı arasındaki bağlantı, tekabül.

karşı oy
* Kırmızı oy.

* Muhalefet etme, karşı gelme.

karşı sav
* Bir çatışkının ikinci terimini oluşturan düşünce veya önerme, antitez.

karşıcı
* Karşılamaya çıkan kimse, karşılayıcı.
* Karşı düşüncede olan.

karşıcılık
* Karşıcı olma durumu.

karşıdan karşıya
* Bir yandan öbür yana.
* Karışmaz görünerek, uzaktan.

karşılama
* Karşılamak işi, istikbal.
* Trakya ve Marmara bölgesinde oynanan bir halk oyunu veya bu oyunun müziği.

karşılama töreni
* (önemli bir kimse için) Bir yere gelişi sırasında o yerin yöneticileri ve halkınca yapılan kabul töreni.

karşılamak
* Dışardan gelen bir kimseye karşılayıcı olarak çıkmak, istikbal etmek.
* Karşılık olmak, denk gelmek, tekabül etmek.
* Söylenen, yapılan, bildiren bir şeyi olumlu veya olumsuz bulmak.
* Önlemek, durdurmak.
* Boksta karşı oyuncunun yumruklarını savmak.

karşılanış
* Karşılanmak işi veya biçimi.

karşılanma
* Karşılanmak işi.

karşılanmak
* Karşılamak işi yapılmak.

karşılaşma
* Karşılaşmak işi.
* İki sporcu veya iki takım arasında, karşılıklı olarak kazanmak amacıyla yapılan yarışma, müsakaba.

karşılaşmak
* Karşı karşıya gelmek, rastlaşmak.
* (iki sporcu veya iki takım için) Yarışmak.

karşılaştırılma
* Karşılaştırılmak işi.

karşılaştırılmak
* Karşılaştırmak işi yapılmak.

karşılaştırma
* Kişi veya nesnelerin benzer veya aynı yanlarını incelemek için kıyaslama, mukayese.

karşılaştırma derecesi
* Daha, çok, fazla, ziyade gibi kelimelerle kavramların karşılaştırılıp üst derecede gösterilmesi.

karşılaştırmacı
* Karşılaştırmalı edebiyat veya dil bilimi uzmanı.

karşılaştırmak
* Karşılaştırmak işini yaptırmak.
* Kişi veya nesnelerin benzer veya ayrı yanlarını incelemek için kıyaslamak, mukayese etmek.
* (dikişte) Giysinin bir yanına yapılan işlemi, eşitlik sağlamak amacıyla öbür yanında uygulamak.

karşılaştırmalı
* Karşılaştırma yolu ile yapılmış olan, mukayeseli.

karşılaştırmalı dil bilgisi
* Akraba dilleri ve lehçeleri karşılaştırarak inceleyen dil bilgisi.

karşılaştırmalı dil bilimi
* Karşılaştırma yöntemiyle çeşitli diller arasındaki ilişkileri, benzerlikleri belirleyip dil ailelerini tespit etmeyi amaçlayan inceleme.

karşılaştırmalı edebiyat
* Karşılaştırma yöntemiyle çeşitli edebiyatlar arasındaki ilişkileri, benzerlikleri tespit etmeyi amaçlayan bilim dalı, mukayeseli edebiyat.

karşılayıcı
* Gelen birini karşılamaya çıkan kimse.
* Önleyen.
* Yerine getiren, yapan.

karşılayış
* Karşılamak işi veya biçimi.

karşılık
* Bir davranışın karşı tarafta uyandırdığı, gerektirdiği başka davranış, mukabele.
* Bir dildeki bir sözü başka bir dilde aynı anlamda karşılayan söz.
* Cevap, yanıt.
* Bir şey alınırken karşı tarafa verilen başka şey, bedel.
* Bir iş için ayrılmış para, ödenek, tahsisat.

karşılık vermek
* (küçük büyüğüne) karşı gelmek.
* cevap vermek, yanıt vermek.

karşılıklı
* İki kişi veya iki topluluğun arasında geçen ve karşılaşılan harekete eş değer bir hareketle beliren, mütekabil.
* Birbirine karşı bulunan.
* Birbirlerine karşılık olarak.
* Birbiriyle ilgili olarak.

karşılıklı yapraklar
* Sapların her düğümünde karşılıklı olarak ikişer ikişer bulunan yapraklar.

karşılıksız
* Karşılığı olmayan.
* Karşılık gerektirmeyen.
* Karşılık verilmeyecek.

karşılıksız aşk
* Bir tek kişinin kendince yarattığı aşk, tek yanlı aşk.

karşılıksız çek
* Ödenecek paranın bankadaki hesapta olmadığı çek.

karşılıkta bulunmak
* cevap vermek.

karşın

* Rağmen.

karşısına almak
* birinin düşünce ve tutumuna katılmadığını belli etmek.

karşısına geçmek
* karşı düşünceye katılmak.
* karşı partiye, guruba gitmek.

karşıt
* Nitelik ve durumları birbirine büsbütün aykırı olan, zıt, kontrast.

karşıt anlamlı
* Anlamları birbirinin karşıtı olan (söz): Aşağı yukarı, ileri geri, siyah beyaz, dar geniş, büyük küçük gibi.

karşıt duygu
* Bazı kişilere, veya varlıklara karşı duyulan ve belirli bir sebebe dayanmayan hoşnutsuzluk durumu, antipati.

karşıtçı
* Karşı çıkan, karşı olan, aleyhtar.

karşıtçıllık
* Bir işe, davranışa veya düşünceye karşı olma durumu, aleyhtarlık.

karşıtlama
* Karşıtlamak işi.

karşıtlamak
* Bir iddiaya zıt olarak başka bir iddia ileri sürmek.

karşıtlaşma
* Karşılaştırmak işi.

karşıtlaşmak
* Birbirine karşıt olmak.

karşıtlı
* Karşıtlık, zıtlık gösteren, tezatlı.

karşıtlık
* Karşıt olma durumu, zıddiyet, mübayenet, tezat, kontrast.
* Bir teoremin karşıtının da doğru olması durumu.
* İki organ, iki sistem arasındaki görevlerin zıt olması durumu.
* Başkalarının istek, dilek veya buyruklarının tersine davranma eğilimi.

kart
* Gençliği ve körpeliği kalmamış.

kart
* Düzgün kesilmiş ince karton parçası.
* Bir kimsenin kimliğini gösteren, kutlamalarda veya kendini tanıtmada kullanılan, çoğunlukla beyaz, küçük, ince karton parçası, kartvizit.
* Açık mektuplaşmada kullanılan, bir yüzü adrese, öbür yüzü yazıya ayrılmış olan karton parçası.
* Kartpostal.
* Bazı yerlere girmek veya bazı şeylerden yararlanmak için verilen, kimliği belirten belge.
* Oyun kâğıdı.

kart basmak
* işçiler iş yerine giriş ve çıkışta gelip gittikleri bir makine aracılığı ile belirtmek.

kart çıkarmak
* hakem kural dışı hareket eden oyuncuya uyarı veya cezalandırma amacı ile sarı veya kırmızı kart göstermek.

kartal

* Kartalgillerden, genel olarak kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri bir yırtıcı kuş (Aquila).

kartal ağacı

* Dulaptal otugillerden, Hindistan'da yetişen, odunu öd ağacı gibi kokan bir ağaç.

kartalgiller

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının, kartallar takımının gündüzyırtıcıları alt takımına giren büyük bir familyası.

kartallar

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının karinalılar bölümüne giren bir takım.

kartallı

* Kartalı olan.
* Üzerinde kartal resmi bulunan.

kartallı eğrelti otu

* Yurdumuzun kıyı bölgelerinde sık rastlanan, yaprak sapının enine kesiti mikroskop altında iki başlı bir kartalı andıran, büyük yapraklı bir eğrelti türü (Pteridium aquilinum).

kartalma

* Kartalmak işi.

kartalmak

* Yaşlanmak, kartlaşmak.

kartaloş

* Kartlaşmış, yaşı geçkin.

kartaloz

* Bkz. kartaloş.

kartça

* Gençliği azalmış, yaşı geçkince.

karteks dolabı

* Bilgi kartlarının bulunduğu kutu veya çekmecelerin içinde muhafaza edildiği, ayrıca ön kısmı düz veya stor kapak ile kilitlenebilen mobilya.

kartel

* Tekelci sermaye piyasasında, birtakım ticaret, üretim kuruluşlarının, daha çok kazanmak veya başka kuruluşlara karşı tutunabilmek gibi amaçlarla aralarında kurdukları dayanışma birliği.

kartel

* Gemilerde içlerine içme suyu konulan, ortası basık, küçük fıçı.

kartelâ

* Tombala gibi bazı oyunlarda sayıların yazılı olduğu kart.
* Tulûat tiyatrosunun kapısına asılan tabelâ.

kartelleşme

* Kartel kurma işi.

kartelleşmek

* Kartel kurmak.

Kartezyen

* Dekartçı.

Kartezyenizm
* Dekartçılık.

kartlaşma
* Kartlaşmak işi.

kartlaşmak
* Kart duruma gelmek.

kartlık
* Kart olma durumu.

kartograf
* Haritacı.

kartografi
* Haritacılık.

kartografik
* Haritacılıkla ilgili.

karton
* Kâğıt hamuruyla yapılan, ayrıca içinde bir veya birkaç lif tabakası bulunan kalın ve sert kâğıt.
* On paket sigarayı bir araya getiren ambalâj.
* Tombala oyununda çekilen numaraların işaretlendiği kart.
* Kamu kurum veya kuruluşlarında imzaya sunulan evrakların yerleştirildiği ciltli büyük defter.
* Seri hâlinde canlandırılan, karakterleri hayvan olan çizgi film.

kartoncu
* Karton işi veya eşya yapan veya satan kimse.

kartonlama
* Kartonlamak işi.

kartonlamak
* Karton yerleştirmek veya kartonla kaplamak.

kartonpiyer
* Yapıları kabartmalarla bezemek için çoğunlukla duvar ve tavan ara kesitleriyle tavan göbeklerinde kullanılan, sertleştirilmiş mukavva veya kıtıklı alçı.

kartonumsu
* Karton görünümünde veya sertliğinde olan.

kartopu
* Kardan yapılmış ve sıkıştırılmış yuvarlak.
* Beyaz ve tombul.
* Hanımeligillerden, birçok türü süs bitkisi olarak yetiştirilen, zeytinimsi, meyvemsi, kırmızı renkte bir ağaççık (Viburnum).

kartotek
* Kartlar üstüne işlenmiş bilgilerin düzenli bir dizgeye göre derlenmesi.
* Bu biçimde derlenmiş kartların saklandığı kutu, dolap vb.

kartpostal
* Genellikle dik dörtgen biçiminde ince kartondan yapılmış, bir yüzü resimli posta kartı, kart.
* (fotoğrafçılıkta) 9x12 cm boyutlarındaki resim.

kartpostalcı
* Kartpostal basan veya satan kimse.

kartuk

* Büyük tarla tarağı.

kartuş
* Merminin, içine barut doldurulmuş silindir biçimindeki bölümü.
* Dolma kalem içine yerleştirilen mürekkep dolu tüp.

kartvizit
* Kart (II).

Karun
* Din kitapları ve efsanelerde geçen, çok zengin olduğu söylenen kişi.
* (küçük k ile) Çok zengin kimse.

karyağdı
* Üstü benek benek beyaz olan (kumaş).

karye
* Köy.

karyokinez
* Çok hücreli canlılarda hücrenin belli evrelerden geçerek çoğalması, mitoz.

karyola
* Üzerine yatak yapılıp yatılan tahta veya metal kerevet.

kas
* Tellerden oluşan ve kasılarak vücut hareketlerini sağlayan organ ve bu organın telsi dokusu, adele.

kas doku
* Canlının hareketini sağlayan, kasılabilen telleri kapsayan hücreler topluluğu.

kas tutukluğu
* İşe alıştırılmamış kasların çalışma durumunda duyulan ağrı ve sızı.

kasa
* Para veya değerli eşya saklamaya yarayan çelik dolap.
* Ticarethanelerde para alınıp verilen yer.
* Bazı oyunlarda oyunu yönetme veya para karşılığında fiş verme işi.
* Vagon, kamyon veya traktörün yük taşımak için şasiye bağlanmış üst bölümünü oluşturan parça.
* Tahta veya sentetik maddelerden yapılmış, dört köşe, sağlam ambalaj parçası, sandık.
* (basımcılıkta) Dizgi harflerinin konulduğu gözlerden oluşan tabla.
* Kapı ve pencerelerin sabit olarak tutturulduğu asıl çerçeve.
* Biribiri üzerine istif edilerek yüksekliği ayarlanabilen atlama aracı.

kasa defteri
* İşletmelerde günlük alış veriş hareketlerinin kaydedildiği defter.

kasa fişi
* Satın aldığı mal veya hizmet için ödediği para karşılığında müşteriye yazar kasadan çıkarılarak verilen küçük kâğıt belge.

kasa sayımı
* Günlük kasa mevcudunun, kasanın devredilmesinden önce, sayılıp belirlenmesi.

kasaba
* Şehirden küçük, köyden büyük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş olan yerleşim merkezi.

kasabacık
* Küçük kasaba.

kasabalı
* Kasaba halkından olan.

kasacı
* Veznedar, vezneci.

kasadar
* Ticarî kuruluşlarda kasada oturup para alıp veren kimse.

kasalama
* Kasalamak işi.

kasalamak
* Kasalara yerleştirmek.

kasalanma
* Kasalanmak işi.

kasalanmak
* Kasalara yerleştirmek.

kasalı
* Kasası olan.

kasalık
* Kasa yapımına elverişli ince dilinmiş tahta.

kasap
* Sığır, koyun gibi eti yenecek hayvanları kesen veya dükkânında perakende olarak satan kimse.
* Bu alış verişin yapıldığı dükkân.
* Kan dökücü, hunhar.

kasaphane
* Kesim evi, mezbaha, kanara.

kasaplık
* Kasap olma durumu veya kasabın yaptığı iş.
* Kesim evine gönderilip kesilmek için ayrılmış (hayvan).
* Kan dökücülük, hunharlık.

kasar
* Bkz. kastar.

kasara
* Geminin baş ve kıç tarafında, asıl güverteden yüksek olan kısa güverte.

kasatura
* Süngü gibi, tüfeğin namlusu ucuna takılan veya bel kayışına asılı olarak taşınan bir çeşit bıçak.

kasavet
* Üzüntü, tasa, kaygı, sıkıntı.

kasavet çekmek
* üzülmek, tasalanmak.

kasavet etmek
* üzülmek, kaygılanmak.

kasavetlenme
* Kasavetlenmek işi.

kasavetlenmek
* Kasavet sahibi olmak.

kasavetli
* Üzüntülü, sıkıntılı, tasalı, kaygılı.

kasavetsiz
* Üzüntüsüz, sıkıntısız, tasasız, kaygısız.

kasayı devretmek
* işletmelerde nöbetleşe çalışan kasadarlar kasa mevcudunu birbirine aktarmak.

kâse
* Cam, çini, toprak vb. den yapılmış derince çanak.

kâsecik
* Küçük kâse.
* Kulağın dolambacında bulunan ve lenf ile dolu olan küçük zarsı organ.

kâseletme
* Kâseletmek işi.

kâseletmek
* Kâse kullanarak iş yapmak.

kasem
* Ant içme, yemin etme.

kaset
* İçinde, görüntü ve seslerin kaydedildiği, gerektiğinde yeniden kullanılmasını sağlayan bir manyetik şeridin bulunduğu küçük kutu.

kasetçalar
* Ses kaydetmeden, sadece kaset çalan araç.

kasetçi
* Kaset satan kimse.

kasetçilik
* Kasetçinin yaptığı iş veya meslek.

kasık
* Vücudun karın ile uyluk arasındaki bölümü.

kasık bağcı
* Kasık bağı yapan veya satan kimse.

kasık bağı
* Fıtığı içeride tutmak için kullanılan bağ.

kasık biti
* Genellikle üreme organları çevresindeki kıl diplerinde yerleşen bir tür bit (Phthirus pubis).

kasık çatlağı
* Kasık fıtığı.

kasık otu
* Karanfilgillerden, saz biçiminde ince sapları olan, güzel çiçekler açan, kasık yaralarına yararlı sayılan bir bitki (Herniaria hirsuta).

kasıl
* Kasla ilgili olan, adalî.

kasıl duyumlar
* Kasların iradeli kasılmasıyla ortaya çıkan hareketlerin düzenlenmesine yardım eden duyumlar.

kasılgan
* (kas ve organik dokular için) Kasılma özelliği olan, kasılabilen.

kasılganlık
* Kasılgan olma durumu.

kasılış
* Kasılmak işi veya biçimi.

kasılma
* Kasılmak işi, büzülme, takallus.

kasılmak
* Kasmak işi yapılmak.
* Büzülüp kasılmak, takallüs etmek.
* Büyüklenmek, kurumlanmak, gururlanmak.

kasım
* Yılın 30 gün çeken on birinci ayı, son teşrin, teşrinisani.
* Kışın başlangıcı sayılan 8 kasım günü başlayıp hıdrellezin ilk günü olan 6 mayısa kadar altı ay süren dönem.

kasım kasım
* Kasılmak hareketiyle birlikte "çok büyüklenmek, kurum satmak, gururlanmak" anlamında kullanılır.

kasımpatı
* Birleşikgillerden, çiçekleri iri, katmerli ve türlü renkte, sonbahardan kışa değin açan bir süs bitkisi, krizantem (Chyrsanthemum).

kasınç
* Kaslarda ağrılı kasınma, kramp.

kasınma
* Kasınmak işi.

kasınmak
* Kasılıp kalmak.
* Büyüklenmek, kibirlenmek, kendini beğenmek.

kasıntı
* Giyeceği daraltmak veya kısaltmak için yapılan eğreti dikiş.
* Büyüklenme, kurum, gurur.
* Büyüklenen, gururlanan ve bunu davranışlarıyla belli eden (kimse).

kasıntılı
* Kasıntısı olan.
* Büyüklenen, kurumlu, kibirli, gururlu.

kasıntısız
* Kasıntısı olmayan.
* Büyüklenmeyen, kurumlu, gururlu davranmayan.

kasıp kavurmak
* baskı yaparak veya kıyıcı davranışlarla bir topluluğu ezmek, zulmetmek.
* çok zarar vermek, mahvetmek.
* çok etkilemek, hüküm sürmek.

kasır
* Köşk.

kasırga
* Hızı saatte 120 km yi aşan çok güçlü fırtına.

* Duyguların patlak verişi, büyük heyecan, coşku.

kasıt
* Amaç, istek, maksat.
* Öldürme, yaralama veya zarar vermek isteme, kötü niyet.

kasıtlı
* İsteyerek, bilerek yapılan, maksatlı.

kasıtsız
* İsteyerek, bilerek yapılmayan, maksatsız.

kaside
* On beş beyitten az olmayan, bütün beyitlerin ikinci dizeleri en baştaki beyit ile kafiyeli bulunan ve çoğu kez büyükleri övmek için yazılan divan edebiyatı manzumesi.

kasideci
* Kaside yazan şair.
* Birine yaranmak amacıyla aşırı övgüde bulunan kimse.

kasidehan
* Kaside okumayı meslek edinmiş kimse.

kasis
* Kara yolunda oluşmuş çukurlar ve tümsekler.
* Bir yolun doğrultusunu dik kesen bir yandan öbür yana geçen ark.

kasiyer
* Kasa başında oturarak para alıp kasa fişi veren kimse, kasadar.

kask
* Darbelerden başı korumak için, sertleştirilmiş sentetik maddelerden yapılmış sağlam başlık.

kaskatı
* İyi katı, çok katı.
* Acımasız, hoşgörüsüz.
* Kıpırdamaksızın, hareketsiz veya donmuş olarak.

kaskatı kesilmek
* aşırı coşku, soğuk, korku, üzüntü vb. karşısında hareket edemeyecek, bir şey söylemeyecek duruma gelmek, donup kalmak.

kasket
* Genellikle erkeklerin giydiği, önü siperli başlık.

kasketçi
* Kasket yapan veya satan kimse.

kasketçilik
* Kasketçinin işi veya mesleği.

kasketli
* Kasketi olan.

kasketsiz
* Kasketi olmayan.

kasko
* Taşıtların uğrayacakları kazadan doğacak zararların karşılanması için yapılan sigorta.

kaslaşma
* Kaslaşmak durumu.

kaslaşmak

* Kas durumuna gelmek.

kaslı

* Kasları gelişmiş olan, adaleli.

kasma

* Kasmak işi.

kasmak

* Kısaltmak.
* Daraltmak.
* Baskısı altında tutmak.

kasnak

* Enli çember.
* Kalbur ve tel gibi şeylerin tahta çemberi.
* Nakış işlemek için gergef gibi kullanılan, kumaşı germeye yarayan, tahtadan çember.
* Pehlivanların giydikleri kispetin bele gelen bölümü.
* Makinelerde, bir milden başka mile hareket geçiren kayışların takıldığı demir çember.
* Kıyıları oluk biçiminde pervazlı, metal ve tahtadan yapılmış çember.
* Bir sütunun gövdesini oluşturan silindir biçimindeki taşların her biri.

kasnak işlemek

* kasnakta nakış işlemek.

kasnakçı

* Kasnak, elek, ölçek gibi tahta işleri yapan kimse.

kasnaklama

* Kasnaklamak işi.

kasnaklamak

* Kasnak içine almak, çemberlemek.
* Kollarını dolayarak kavramak.
* Yapılarda, betonun şişmesini önlemek ve direncini artırmak için, sıkıştırılmış betonun çevresini metalden bir kasnak içine almak.

kasnı

* Çadıruşağı, şeytantersi ağacı gibi bitkilerden elde edilen bir zamk.

kassız

* Kası olmayan.
* Adelesiz.
* Kasları gelişmemiş olan.

kast

* Bkz. kasıt.

kast

* Ayrıcalıklar bakımından yukarıdan aşağıya doğru kesin ölçülerle sınırlanmış bulunan, en koyu biçimiyle Hindistan'da görülen toplumsal sınıfların her biri.

kastanyet

* Parmaklara takılarak çalınan bir tür zil.

kastanyola

* Bir çarkın dişlerine takılıp geriye doğru dönmesini önleyen dil.
* Akan gemi zincirini sıkarak durdurmak için kullanılan, güverte locasının altına konmuş, hareketli demir kol.

kastanyola yuvası
* Bir çarka kastanyola için açılmış dişlerin arası.

kastar
* Pamuk ipliğini veya bezini bol ve soğuk su ile yıkayarak ağartma işi.

kastarcı
* Kastar işini yapan kimse.

kastarcılık
* Kastar yapma işi.

kastarlama
* Kastarlamak işi.

kastarlamak
* Pamuk ipliğini veya bezini bol ve soğuk su ile yıkayarak ağartmak.

kastarlı
* Kastarlanmış olan.

kasten
* Kasıtla, bile bile ve isteyerek.

kastetme
* Kastetmek işi.

kastetmek
* Amaçlamak, amaç olarak almak; demek istemek.
* Kötülük etmek, kıymak, zarar vermeyi istemek.

kastı olmak
* ona karşı kötülük etmek, zarar verme isteği beslemek.

kastî
* Kasıtlı olarak, bilerek, isteyerek (yapılan).

kastor
* Kunduz.
* Kunduz kürkü.
* Bu kürkten yapılmış.

kasvet
* Sıkıntı, iç sıkıntısı.

kasvet basmak (veya çökmek)
* çok sıkılmak, içi daralmak.

kasvet vermek
* sıkıntı vermek.

kasvetli
* İç sıkıcı, sıkıntılı.

kasvetsiz
* Sıkıntı olmayan, iç sıkmayan.

kaş
* Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar.
* Kemerli ve çıkıntılı şey veya yer.
* Sarp kayalık, uçurum.
* Eyerin ön ve arkasındaki çıkıntılı bölüm.

* Duvar, bağ ve bahçelerde toprak yığarak yapılan sınır, set.

kaş çatmak
* kızmak, öfkelenmek.

kaş göz etmek
* kaş, göz işaretleriyle bir şey anlatmaya çalışmak.

kaş göz işareti yapmak
* kaş ve gözle birşeyler anlatmak, dikkat çekmek.

kaş ile göz, gerisi söz
* yüz güzelliğinde kaş ile gözün önemini belirtir.

kaş jölesi
* Kaşın düzgün görünmesini sağlayan bir madde.

kaş yapayım derken göz çıkartmak
* işi düzelteyin derken büsbütün bozmak.

kaş yıkamak
* kaş çatmak.

kaşağı
* Hayvanları tımar etmek için kullanılan, sactan, dişli araç.
* Sırtı kaşımak için kullanılan uzun saplı, ucu kaşık veya ek biçiminde, tırnaklı araç.

kaşağılama
* Kaşağılamak işi.

kaşağılamak
* Tımar etmek için hayvana kaşağı sürmek.

kaşağılanma
* Kaşağılanmak işi.

kaşağılanmak
* Kaşağılanmak işi yapılmak.

kaşağılatma
* Kaşağılatmak işi veya durumu.

kaşağılatmak
* Kaşağılamak işini yaptırmak.

kaşalot
* İspermeçet balinası.
* Aptal, budala.

kaşan
* (hizmet veya binek hayvanları için) Durup işeme.

kaşan yeri
* Uzun yolda hayvanların durup işedikleri ve biraz dinlendikleri yer.

kaşandırma
* Kaşandırmak işi.

kaşandırmak
* Hayvanı durdurup işetmek.

kâşâne

* Büyük, süslü köşk, saray gibi yapı.

kaşanma
	* Kaşanmak işi.

kaşanmak
	* (hizmet ve binek hayvanları için) Durup işemek.

kaşar
	* Koyun sütünden yapılan, tekerlek biçiminde, sarımtırak, yağlı bir peynir.
	* Oyunda açıkgöz, kurnaz olan kimse.

kaşar peyniri
	* \343 kaşar.

kaşarlanma
	* Kaşarlanmak işi.

kaşarlanmak
	* Bir işte, bir hareketle çok tecrübe kazanmak.
	* Hoşa gitmeyen bir harekete veya bir işe alışarak artık ondan üzüntü duymaz olmak.

kaşarlı
	* Kaşarla yapılmış.
	* Kaşarlanmış.

kaşbastı
	* Başa ve alna bağlanan bağ, çatkı.

kaşe
	* Damga, mühür.
	* Toz ilâçların içine konulduğu, yutulmaya uygun, güllâçtan küçük kap.

kaşeksi
	* Bütün beslenme işlevlerinin bozulmasıyla oluşan ileri derecede zayıflık.

kaşeleme
	* Kaşelemek işi.

kaşelemek
	* Resmî bir belgeyi kaşe ile damgalamak, mühürlemek.

kaşelenme
	* Kaşelenmek durumu.

kaşelenmek
	* Kaşelemek işi yapılmak.

kaşeletme
	* Kaşeletmek işi.

kaşeletmek
	* Damgalatmak, mühürletmek.

kaşeli
	* Kaşesi olan.
	* İşverenin, kendisine başkaca bir yükümlülüğü olmadan, çalışma süresine göre ücret verdiği (kimse).

kaşık
	* Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağza götürmeye yarayan, saplı sofra aracı.
	* Ucu iğneli kaşık biçimindeki olta.

kaşık atmak (veya çalmak)
* iştahla veya çabuk yemek.

kaşık çalımı
* Ortalığın kararmaya başladığı zaman, akşam yemeği zamanı.

kaşık düşmanı
* Kadın, eş.

kaşık havası
* Orta Anadolu bölgesinde kaşık çalınarak oynanan bir halk oyunu veya bu oyunun müziği.

kaşık kadar
* çok küçük.

kaşık kaşık
* Kaşıkla ölçerek.
* Birbiri ardınca ve kaşıkla.

kaşık otu
* Turpgillerden, iskobüte karşı kullanılan, yaprakları kaşığı andıran, güzel çiçekler açan bir bitki (Cochlearla officinalis).

kaşık oyunu
* Yurdumuzun birçok bölgesinde, parmaklar arasına sıkıştırılmış tahta kaşıklar ile şıkırdatılarak çok hareketli bir biçimde oynanan halk oyunu.

kaşık sallamak
* yemek yemek.

kaşıkçı
* Kaşık yapan veya satan kimse.
* Şimşir, kemik, bağa gibi şeylerden kaşık oyan, süsleyen zanaatçı.

kaşıkçı kuşu
* Pelikan.

kaşıkçılık
* Kaşık yapma ve satma işi.

kaşıkçın
* Ördekgillerden, gagası kaşık biçiminde, tüyleri ak, kara, kahve rengi, ayakları kırmızı bir kuş (Spatula clypeata).

kaşıkla yedirip sapıyla (gözünü) çıkartmak
* yaptığı bir iyiliği hiçe indirecek kötülükte bulunmak.

kaşıklama
* Kaşıklamak işi.

kaşıklamak
* Kaşıkla yemek.
* (kaşıkla yenen yemek için) Severek, iştahla yemek.

kaşıklanma
* Kaşıklanmak işi veya durumu.

kaşıklanmak
* Kaşıkla yenmek.

kaşıklayış
* Kaşıklamak işi veya biçimi.

kaşıklık
* İçine kaşık, çatal, bıçak gibi şeyler konulan kap.
* Kaşık yapmaya elverişli.
* Kaşığın alabileceği ölçüde.

kaşıma
* Kaşımak işi.

kaşımak
* Tırnakla veya başka bir şeyle deriyi hafifçe ovmak.

kaşındırma
* Kaşındırmak işi.

kaşındırmak
* Kaşınmasına yol açmak, kaşıntı vermek.

kaşının altında gözün var dememek
* Bkz. gözün üstünde kaşın var dememek.

kaşınış
* Kaşınmak işi veya biçimi.

kaşınma
* Kaşınmak işi.

kaşınma kazığı
* Merada çeşitli böcek, sinek ve arılar tarafından rahatsız edilen hayvanların kaşınarak rahatlatılmaları için meranın elverişli yerlerine dikilen ve üzerlerine antiseptik maddeli gres yağı sürülen kazık.

kaşınmak
* Kaşıntısı olmak, kaşıma isteği duymak.
* Kendi kendini kaşımak.
* Kötü bir karşılık gerektiren davranışlarda bulunmak.

kaşıntı
* Vücutta kaşınma isteği uyandıran duygu.

kaşıntılı
* Kaşıntısı olan.

kâşif
* Bulucu.

kaşkariko
* Oyun, dolap, düzen.
* Yalan.

kaşkaval
* Tekerlek biçiminde, sarı renkte, kaşara benzeyen, bir tür peynir.
* Aptal, sersem.

kaşkaval
* Gabya ve babafingo çubuklarının topuk taraflarında açılan deliklerden geçirilerek uçları mavnalara dayanan, demir veya ağaç takoz.

kaşkol
* Boyun atkısı.

kaşkorse
* Ten üzerine giyilen ince kadın fanilâsı.

kaşla göz arası
* kimsenin sezmesine imkân vermeyecek kadar kısa bir zaman içinde, çok çabuk.

kaşlama
* Kaşlamak işi.

kaşlamak
* Yüzüğün taşını kaşa oturtmak.

kaşlı
* Herhangi bir nitelikte kaşı olan.

kaşlı gözlü
* Yüzü güzel olan.

kaşmer
* Maskara, soytarı.

kaşmerlik
* Soytarılık.

kaşmir
* İnce, sık bir tür yün.
* Bu yünden yapılmış.

kaşpusiye
* Hafif üstlük.

kat
* Bir yapıda iki döşeme arasında yer alan daire veya odaların bütünü.
* Bir yüzey üzerine az veya çok kalın bir biçimde, düzgün olarak yayılmış bulunan şey; üst üste konulmuş şeylerden her biri, tabaka.
* (giyecekler için) Takım.
* Daire.
* Ön, yan, huzur, makam, nezt.
* Bükülen veya kıvrılan bir şeyin her kıvrımı.
* Makam, mevki.
* Nicelikçe kez, defa, misil.
* Tekrarlanan bir sayının toplamı.
* Jeoloji zamanlarından bir dönem içinde oluşmuş katmanlı kayaçlar.

kat
* Kesme, kesilme.
* İlgiyi kesme.
* Sonuca bağlama, bitirme.
* Kesme.

kat çıkmak
* yapıya kat eklemek.

kat kat
* Çok, pek çok.
* Üst üste.

kat sayı
* Bir niceliğin kaç katı alındığını gösteren sayı.
* Bir yasayı anlatan formülün yazılışında yer alan, değişmeyen sayı.
* Cisimlerin fiziksel özelliklerini belirten değişmeyen büyüklükler.

kat yuvarı
* Yer atmosferinin 10-60 km yükseklikleri arasında kalan katmanı, stratosfer.

katabolizma
* Canlı protoplâzmayı yapan büyük ve karmaşık yapılı moleküllerin enerji çıkararak yanması, yadımlama.

katafalk
* Önünden geçilerek kendisine saygı gösterilmek istenen ölünün tabutu konulmak için yapılmış yüksek yer.

katafot
* Dışarıdan gelen bir ışığın etkisiyle geceleyin ışıklı görünen reflektör.

katakofti
* Klâsik Türk müziğinde 8/8' lik bir usul.

katakomp
* İlk Hristiyanların kayaları oyarak veya yer altını kazarak yaptıkları, uzun dehlizler biçiminde; ölülerini gömdükleri veya tapınak olarak kullandıkları mezarlık.

katakulli
* Yalan dolan, oyun, tuzak, düzen.

katakulli okumak
* yalan söylemek, palavra atmak.

katalanca
* İspanya'nın kuzey doğusunda Katalan ırkının konuştuğu dil.

katalepsi
* İradenin yitimi, dış etkilere karşı duygunluğun ortadan kalkması ve hareket organlarına verilen herhangi bir durumun olduğu gibi sürüp gitmesiyle beliren sendrom.

kataleptik
* Katalepsi ile ilgili.
* Katalepsiye tutulmuş.

katalitik
* Katalizle ilgili, kataliz niteliğinde olan.

katalitik soba
* Tüp gaz ile çalışan ve evlerde ısıtma amacıyla kullanılan bir tür soba.

kataliz
* Bir maddenin kimyasal bir tepkimede hiçbir değişmeye uğramadan tepkimenin olmasını veya hızının değişmesini sağlayan etkisi.

katalizör
* Kimyasal tepkimenin olmasını veya hızının değişmesini sağlayan, katalitik etkiye yol açan madde.

katalog
* Kitaplıktaki kitapları veya belli bir daldaki gereçleri, nitelikleri bakımından tanıtmak, arandıklarında bulunmalarını sağlamak amacıyla, yer numaraları belirtilerek hazırlanmış kitap, defter veya fişten oluşan bütün, fihrist.
* Kitap evi, yayın evi, kurum gibi kuruluşların yayınlarını, ürettikleri malları, eşyaları tanıtan, gösteren liste veya kitap, fihrist.

kataloglama
* Kataloglamak işi.

kataloglamak
* Kitaplıktaki veya belli bir daldaki gereçleri yer numarası, bibliyografik kimlik vb. bakımından tespit etmek.

katalpa
* İki çeneklilerden, yaprakları çok iri ve kalp biçiminde, çiçekli bir süs bitkisi (Bignonia catalpa).

katana

* Bkz. kadana.

katar

* Lokomotif ile vagonların oluşturdukları dizi, tren.
* Taşıt dizisi.
* Bir arada giden hayvan dizisi.

katar katar

* Birçok katardan oluşmuş, dizi dizi.

katarakt

* Ak su, ak basma, perde.

katarlama

* Katarlamak işi.

katarlamak

* Katar durumuna getirmek, arka arkaya dizmek.

katarlanma

* Katarlanmak işi yapılmak veya katarlanmak işine konu olmak.

katarlanmak

* Katarlanmak durumuna getirmek veya katarlanmak işine konu olmak.

katavaşya

* Göçebe balıkların, ısı düşmesi sonucu Karadeniz'den Marmara denizine veya Akdeniz'e geçmeleri.

katbekat

* Kat kat.

katedral

* Baş kilise.

kategori

* Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi veya benzerlik bulunan şeylerin tamamı, grup, ulam.

kategorik

* Kesin, açık.
* Kesinlikle, şartsız olarak.

katetme

* Katetmek işi.

katetmek

* Kesmek, bölmek.
* Bir yeri aşarak geçmek, yol olmak.

katgüt

* Ameliyatlarda yaraları dikmek için kullanılan, bağırsaktan yapılmış iplik.

katı

* Sert, yumuşak karşıtı.
* Hoşgörüsüz, acımasız, merhametsiz, zalim.
* Düşünce ve davranışlarında belli ilkelere sıkı sıkıya bağlı olan.
* Sıvıların ve gazların tersine, içinde bulunduğu kabın veya üstünde bulunduğu yerin biçimini almayan, sulp.
* Çok, aşırı derecede.

katı

* Taşlık, konsa.

katı kalpli
* Katı yürekli.

katı söz
* Sert ve kırıcı söz.

katı yağ
* Don yağı, parafin gibi normal sıcaklıkta iken katı durumda bulunan yağ.

katı yumurta
* Lop yumurta.

katı yürekli
* Acıması olmayan, acımasız.

katık
* Ekmekle karın doyurmak gerektiğinde, ekmeğe katılan peynir, zeytin, helva gibi yiyecek.
* Yağı alınmış yoğurt, ayran.

katık etmek
* ekmeğin çok, yemeğin az olduğu durumlarda yemeği ölçülü yemek.

katıklama
* Katıklamak işi.

katıklamak
* Katık etmek.
* Çorbayı yoğurtlamak.

katıklı
* İçinde katık bulunan.

katıklı aş
* Bulgur veya yarmadan yapılan yoğurtlu çorba.

katıksız
* Katığı olmayan.
* Yabancı bir şeyle karışmamış.
* Belli bir yerden, belli bir soydan gelen.
* Niteliği başka hiçbir etkiyle bozulmamış olan, tam.

katıla katıla
* Katılacak kadar, katılacak derecede.

katıla katıla gülmek
* aşırı derece gülmek.

katılaşma
* Katılaşmak işi.
* Bir maddenin sıvı durumundan katı duruma geçmesi, tasallüp.

katılaşmak
* Katı duruma gelmek.

katılaştırma
* Katılaştırmak işi.

katılaştırmak
* Katı duruma getirmek.

katılgan doku
* Hücreleri şekilsiz bir ara madde içinde bulunan, organların asıl dokularının aralarını dolduran doku.

katılık
* Katı (I) olma durumu.
* Bir nesnenin, boyut değişikliklerine sebep olan etki ortadan kalktıktan sonra da bu boyutları koruma özelliği.
* Acımasız, duygusuz olma durumu.

katılım
* Katılmak işi, iştirak.

katılış
* Katılmak işi veya biçimi.

katılma
* Katılmak işi.
* İletişim veya ortak davranışta bulunma yoluyla belirli bir toplumsal duruma girme süreci, iştirak.

katılmak
* Katmak işi yapılmak.
* Bir topluluğa girmek, iştirak etmek.
* Ortak olmak, benimsemek.

katılmak
* Aşırı derecede gülmek, ağlamak, gıdıklanmak, korkmak gibi tepkiler sırasında, solunum kaslarının kasılması üzerine soluk kesilmek.

katıltma
* Katıltmak işi.

katıltmak
* Katılmasına yol açmak; katılacak kadar güldürmek veya ağlatmak.

katım
* Katmak işi veya zamanı.

katımlık
* Bir defada katılacak (miktar).

katıntı
* Birbirine katılmış karışık şeylerin her biri.
* Hayvan sürüsüne dışarıdan gelip katılan (hayvan).

katır
* Atgillerden, kısrak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan.
* İnatçı ve huysuz.
* Kaba, bayağı, görgüsüz (kimse).

katır boncuğu
* Çoğu binek hayvanlarının boynuna süs olarak takılan, mavi camdan iri boncuk.
* Bu boncuklarla birlikte dizilen küçük deniz kabukları.

katır gibi
* inatçı (kimse).

katır karı
* Çocuğu olmayan evli kadın.
* Kaba, görgüsüz (kadın).

katır kutur
* Sert ve kaba ses çıkararak.
* Sert duruma gelmiş, sertleşmiş.

katır kuyruğu gibi kalmak
* bir işte ilerlemeden kalmak.

katır tepmişe dönmek
* çok hırpalanmak, perişan duruma düşmek, felâketin nereden geldiğini anlayamamak.

katır yılanı
* Bir tür engerek.

katırcı
* Katırlarını kira ile işleten veya katırlarla eşya taşıyan kimse.

katırcılık
* Katır kiraya verme veya katırla yük taşıma işi.

katırkuyruğu
* Baklagillerden, çiçekleri sarı ve şemsiye durumunda olan acı bir bitki (Anagyris foetida).

katırlaşma
* Katırlaşmak işi veya durumu.

katırlaşmak
* Huysuzluk etmek, inatlaşmak, katır gibi davranmak.

katırlık
* İnatçı, huysuz olma durumu.

katırtırnağı
* Baklagillerden, dalları çok ince, çiçekleri sarı, bazı türleri hekimlikte idrar söktürücü olarak kullanılan bir bitki (Genista scoparia).

katışık
* İçine başka şeyler karışmış olan, karışık, karma, mahlût.

katışıklık
* Katışık olma durumu.

katışıksız
* İçine başka şeyler karışmamış olan, arı, saf.

katışma
* Katışmak işi.

katışmaç
* Benzer olmayan maddelerden oluşmuş bütün.

katışmak
* Bir topluluğa karışmak, katılmak.

katıştırma
* Katıştırmak işi.

katıştırmak
* Bir şeyin içine başka bir şey katarak karıştırmak.

kat'î
* Kesin.

kat'î olarak
* kesinlikle.

kâtibe

* Kadın yazman, kadın sekreter.

kâtibiadil
* Noter.

katil
* İnsan öldüren kimse, cani.
* Öldürücü, ölüme sebep olan.

katil
* Öldürme.

katil etmek
* Bkz. katletmek.

kat'îleşme
* Kesinleşme.

kat'îleşmek
* Kesinleşmek.

katillik
* Katil olma durumu.

kâtip
* Sekreter, yazman.

kâtiplik
* Sekreterlik, yazmanlık.

kat'iyen
* Hiçbir zaman, asla.
* Kesin olarak, kesinlikle.

kat'iyet
* Kesinlik.

katkı
* Bir işin yapılmasına, gerçekleşmesine emek, bilgi, para vb. ile katılma, yardım.
* Bir şeye katılan başka bir madde, ek.
* Metal ve alaşımların hazırlanması sırasında içlerine katılan değişik nitelikteki maddeler.
* Düğün günü davetlilerin öğleye kadar gönderdikleri armağan.

katkı maddesi
* Petrol ürünlerine katıldığı zaman, bunlara istenilen özellikleri sağlayan veya doğal özelliklerini kuvvetlendiren uygun bir madde.

katkı payı
* Bir işe, bir ortaklığa girişte ödenen ücret.

katkıda bulunmak
* bir şeyin oluşmasına, gelişmesine veya gerçekleşmesine emek, bilgi, para vb. ile yardım etmek.

katkılanma
* Katkılanmak işi.

katkılanmak
* İçine bir katkı karışmak.

katkılı
* İçine yabancı madde katılmış olan, karışık, saf olmayan.

katkısız

* Üzerine veya içine hiçbir şey katılmamış, katışıksız, saf.
* Niteliği hiçbir etki ile değişmeyen, tam, bozulmamış.

katlama

* Katlamak işi.
* Mayasız hamurdan yapılan, peynirli veya peynirsiz pide; yufka.

katlamak

* Kâğıt, kumaş gibi nesneleri üst üste kat oluşturacak biçimde bükmek.

katlandırma

* Katlandırmak işi.

katlandırmak

* Katlanmasını sağlamak.

katlanılma

* Katlanılmak işi.

katlanılmak

* Katlanmak işi yapılmak.

katlanış

* Katlanmak işi veya biçimi.

katlanma

* Katlanmak işi.

katlanmak

* Katlamak işi yapılmak.
* Hoş olmayan bir duruma, güç şartlara dayanmak, tahammül etmek.

katlatma

* Katlatmak işi.

katlatmak

* Katlatmak işini başkasına yaptırmak.

katlayış

* Katlamak işi veya biçimi.

katletme

* Katletmek işi.

katletmek

* İnsan öldürmek.

katlı

* Katlanmış, bükülmüş.
* Katı veya katları olan.

katlı kur

* Az gelişmiş ülke ekonomilerine özgü birden çok döviz kuru uygulama yöntemi.

katliam

* Topluca öldürme, kırım, soy kırımı.

katma

* Katmak işi, ilhak.
* Katılmış, eklenmiş, ulanmış, munzam.
* Kıldan veya yünden yapılmış ip, sicim.

katma bütçe
* Özel gelirleri olan ve genel bütçe dışında kalan bütçe, mülhak bütçe.

katma değer vergisi
* Satın alınan mal ve yiyecekten alınan peşin vergi.

katmak
* Bir şeyin içine, üstüne veya yanına, niteliğini değiştirmek veya niceliğini artırmak için başka bir şey eklemek, karıştırmak, ilâve etmek.
* Birlikte göndermek.
* Döllenmeyi sağlamak için erkek hayvanı dişinin yanına salmak.

katmak
* birbirine düşürmek, aralarını bozmak.

katmalı
* Cismin üç ana renkteki görüntüsünün tek bir film üzerinde yer aldığı, bir renkli film işlemi.

katman
* Birbiri üzerinde bulunan yassıca maddelerin her biri, tabaka.
* Altında veya üstünde olan kayaçlardan gözle veya fiziksel olarak az çok ayrılabilen, kalınlığı bir cm den az olmayan tortul kayaç birimi.
* Bir topluluğu oluşturan kümelerden her biri, tabaka.

katman bulut
* Gri renkli, sise benzeyen fakat yere kadar inmeyen bulut tabakası, stratus.

katmanlaşma
* Katmanlaşmak işi.

katmanlaşmak
* Üst üste gelmiş katmanlar durumunda yerleşmek.

katmanlı
* Katmanları olan, katmanlardan olucan, tabakalı.

katmer
* Bir şeyi oluşturan katlardan her biri.
* Arasına yağ veya kaymak sürülerek katlanmış hafif ateşte, kızartıldıktan sonra üzerine fıstık tozu serpilmiş ince yufka ekmeği.

katmer kaldırmak
* karışıklık çıkarmak.

katmer katmer
* Kat kat, üst üste.

katmerci
* Katmer yapıp satan kimse.

katmercilik
* Katmercinin işi veya mesleği.

katmerleşme
* Katmerleşmek işi.

katmerleşmek
* Katmerli duruma gelmek.
* Çoğalmak, artmak.

katmerli

* Arasına yağ ve kaymak sürülerek katlanmış yufka ekmeği.
* Katmeri olan, kat kat olan.
* (bir durum, bir tutum için) Çok fazla olan, aşırı.

katmerli badem
* Çiçekleri güzel bir tür süs çalısı.

katmerli birleşik zaman
* Yalın zamanlı bir fiille ek fiilin iki zamanının birlikte kullanılması: Gelir idiysem gibi.

katmerli iyelik
* Üst üste kullanılmış iki iyelik eki.

katmerli katmerli gülmek
* üst üste ve ara vermeden aşırı derecede gülmek.

katmerli yalan
* Yalan üstüne söylenmiş yalan.

katmersiz
* Katmeri olmayan.

Katolik
* Roma kilisesinin kendine verdiği ad.
* Katoliklik mezhebinden olan kimse.

Katoliklik
* İsa peygamberin Aziz Petrus'a aktardığı yetkilerin mirasçısı olan papayı dinî başkan olarak tanıyan Hristiyan mezhebi.

katolunma
* Katolunmak durumu.

katolunmak
* Kesilmek.

katot
* Eksi uç.

katra
* Bkz. katre.

katrak
* Marangozlukta tomrukları biçmeye yarayan ve birden çok testeresi olan biçme makinesi.

katran
* Organik maddelerden kuru damıtma yoluyla elde edilen, sıvı yağ kıvamında, kara renkte, ağır, is kokulu, suda erimeyen bir madde.Bitkilerden çıkarılanına bitki katranı, maden kömüründen elde edilenine de maden katranı adı verilir.

katran ağacı
* Lübnan ve Toroslarda yetişen bir sedir türü (Cedrus libani).

katran çamı
* Gemilerde kullanılan katranın çıkarıldığı çam türü (Pinus rigida).

katran gibi
* karaya yakın koyu renkte.

katran ruhu
* Kayın katranının damıtılmasıyla elde edilen ve hekimlikte kullanılan renksiz, keskin kokulu ve yakıcı bir sıvı.

katran suyu
* Hekimlikte kullanılan katranlı su.

katran taşı
* Birleşimindeki su miktarı çok olan bir çeşit yanardağ camı.

katran yağı
* Katrandan elde edilen ve hekimlikte ilâç olarak kullanılan sıvı.

katrancı
* Katran satan veya bir yeri, bir şeyi katranlayan kimse.

katrancılık
* Katrancının işi veya mesleği.

katranı kaynatsan olur mu şeker?
* kişi, kendi özünü veya asıl özelliklerini değiştirmiş gibi görünse de, asla değişmez.

katranköpüğü
* Çayır mantarlarından, şapkasının alt yüzü dilim dilim ve bir halka ile çevrili bulunan bir cins mantar (Polyporus igniarius).

katranlama
* Katranlamak işi.

katranlamak
* Bir yere, bir şeye katran sürerek katranla kaplamak.

katranlanma
* Katranlanmak işi.

katranlanmak
* Katranlamak işi yapılmak.

katranlı
* Üzerine katran sürülmüş olan.
* İçine katran karışmış veya karıştırılmış olan.
* Birleşiminde katran olan.

katre
* Damla, damlayan şey.

katre katre
* Damla damla, azar azar.

katresi kalmadı (veya katresi yok)
* hiç kalmadı, hiç yok.

katrilyon
* Trilyon kere bir milyon (1024).

katur kutur
* Sert maddeleri yerken çıkan ses.

katyon
* Bir çözeltinin elektrolizi sırasında katotta toplanan iyon, artın.

kauçuk
* Gövdesi odunsu, öz suyu yapışkan, süt kıvamında, yaprakları oval biçimli, parlak ve kalın, sıcak ülke bitkisi, lâstik ağacı (Ficus elastica).

* Amerika, Asya ve Afrika'nın çeşitli ağaçlarından, özellikle lâstik ağacından veya bazı petrol artıklarının birleşimiyle elde edilen, dayanıklı ve esnek madde.
* Bu maddeden yapılmış.

kauçuklu
* Kauçukla kaplanmış veya birleşiminde kauçuk olan (nesne).

kaurit tutkalı
* Üre.

kav
* Kav mantarlarından kurutularak elde edilen, çabuk tutuşan, süngerimsi madde.
* Yılanın deri değiştirirken attığı deri.

kav
* İçki mahzeni.

kav gibi
* kolaylıkla tutuşacak durumda olan veya kuru ve gevrek.

kav mantarı
* Bazitli mantarlardan, ağaçların gövdesinde veya dallarında yetişen ve kurusu kav olarak kullanılan bitki (Fomes fomentarius).

kavaf
* Ucuz, özenmeden ve bayağı cins ayakkabı yapan veya satan esnaf.

kavaf işi
* Özensiz ve gelişigüzel yapılmış olan.

kavaflık
* Kavaf olma durumu.
* Kavafın işi.

kavait
* Kurallar, kaideler.

kavak
* Söğütgillerden, sulak bölgelerde yetişen, boyu bazı türlerinde otuz veya kırk m ye değin çıkan, kerestesinden yararlanılan bir ağaç (Populus).

kavak inciri
* Açık mor renkli bir tür incir.

kavakçılık
* Kavak yetiştirme işi.

kavaklık
* Kavakları çok olan veya kavak ağacı yetiştirilen yer.

kaval
* Kamıştan yapılan, genellikle çobanların çaldığı, yumuşak sesli, perdeli büyük düdük.

kaval kemiği
* Baldırda olan iki kemikten kalını.

kaval tüfek
* Namlusu yivsiz tüfek.

kavalcı
* Kaval yapan, satan veya çalan kimse.

kavalye
* Kadına, dansta eş olan veya bir yerde, toplantıda arkadaşlık eden erkek.
* Kibar erkek.

kavalyelik
* Kadına dansta veya bir toplantıda eşlik etme.

kavalyelik etmek
* kadına dansta veya bir toplantıda eşlik etmek.

kavanço
* Yelkeni bir bordadan öbür bordaya geçirme.
* Değiştirme, aynı türden bir şeyin yerine bir başkasını koyma.
* Bir işi başka birine yükleme, başına sarma.

kavanoz
* Topraktan veya camdan, ağzı geniş, orta veya ufak boyda kap.
* ... kavanoz dolusu.

kavanoz dipli dünya
* "boş dünya, yalan dünya, fani dünya" anlamında üzülmemeyi, biraz boş vermeyi, acınmamayı anlatan söz.

kavara
* Balı alınmış petek.
* Kovanda özellikle kış aylarında arıların yemesi için bırakılan bal.

kavara
* Yel, gaz.
* Gürültü, patırtı.

kavara çekmek
* yellenmek.

kavaracı
* Gürültücü.

kavas
* Elçilik veya konsolosluklarda görev yapan hizmetli.
* Elçilik ve konsolosluklarda koruma görevlisi.
* Banka, patrikhane ve otel gibi yerlerde hizmetli veya koruma görevlisi.

kavaslık
* Kavas olma durumu veya kavasın görevi.

kavasya
* Acı ağaç.

kavat
* Yolsuz, yasa dışı veya gizli, cinsî birleşmelerde aracılık eden erkek, pezevenk.

kavata
* Oyma ağaç kap.
* Sert ve fazla kızarmayan bir domates türü (Solanum capsicum grossum).

kavelâ
* Halatların dikişlerinde kullanılan demir veya ağaç kama.

kavga
* Düşmanca davranış veya sözlerle ortaya çıkan çekişme veya dövüş, münazaa.
* Savaş.
* Herhangi bir amaca erişmek, bir şeyi elde etmek veya bir şeye karşı koyabilmek için harcanan çaba, verilen mücadele.

kavga adamı
* Düşünce ve inançlarını son kerteye kadar hararetle savunan (kimse).

kavga bizim yorganın başına imiş
* başkaları yüzünden zarar gören kimsenin söylediği söz.

kavga çıkarmak
* kavgaya sebep olmak.

kavga çıkmak
* dövüş meydana gelmek.

kavga etmek
* birbiriyle atışmak, dövüşmek.

kavga kaşağısı
* Ara bozup kavga çıkartan, kavga arayan kimse.

kavga kopmak
* dövüş başlamak.

kavgacı
* Kavga etmeyi seven, kavga çıkaran (kimse).
* Bir amaç uğruna çaba harcayan, mücadele veren (kimse).

kavgacılık
* Kavgacının tutumu veya alışkanlığı.

kavgada yumruk sayılmamak
* kavga sırasında dayak da yenir, dayak da atılır.

kavgalaşma
* Kavgalaşmak işi.

kavgalaşmak
* İki veya daha çok kimse birbiriyle kavga etmek.

kavgalı
* Kavgayla yapılan veya içine kavga karışan.
* Birisiyle kavga ederek darılmış olan, dargın.

kavgasız
* Kavgası olmayan.
* Çatışma, kavga olmadan.

kavgasızlık
* Kavgasız olma durumu.

kavgaya girişmek (veya tutuşmak)
* kavgaya başlamak.

kavi
* Dayanıklı, güçlü, zorlu.
* Sıkı.

kavil
* Söz.
* Sözleşme, anlaşma.

kavileşme
* Kavileşmek işi.

kavileşmek
* Sağlamlaşmak, pekişmek.

kavileştirme
* Kavileştirmek işi.

kavileştirmek
* Sağlamlaştırmak, pekitmek, pekiştirmek.

kavilleşme
* Kavilleşme işi.

kavilleşmek
* Sözleşmek, söz birliği etmek, anlaşmak.

kavilya
* Yelkenin kasa ve halat dikişlerinde, kollar arasını açmak için kullanılan, sivri ağaç veya demirden yapılmış sert parça.

kavim
* Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu, budun.

kavim kardaş
* Bütün akrabalar, tanıdıklar.

kavis
* Eğmeç, yay.

kavis çizmek
* yay biçiminde yol izlemek.

kavisli
* Kavisi olan.

kavkı
* Bkz. kabuk.

kavkılı
* Kavkısı olan (hayvan).

kavlağan
* Çınar ağacı.

kavlak
* Kabuğu dökülmüş.
* Güneşten derisi soyulan (kimse).
* Yer altı boşluklarının tavan ve yan duvarlarında bulunan gevşemiş veya düşebilir kaya parçası.

kavlama
* Kavlamak işi.

kavlamak
* Kabarıp dökülmek, soyulmak.

kavlanma
* Kavlanmak işi.

kavlanmak
* Kavlamak işine uğramak.

kavlaşma
* Kavlaşmak işi.

kavlaşmak
* Kav durumuna gelmek.

kavlatma
* Kavlatmak işi.

kavlatmak
* Kavlamasına yol açmak.

kavletme
* Kavletmek işi.

kavletmek
* Sözleşmek, anlaşmak, söz kesmek.

kavlıç
* Fıtık.
* Fıtıklı.

kavlık
* İçine genellikle kav konulan torba veya kap.

kavlince
* Kavline göre, sözüne bakarak.

kavlükarar
* Söz, sözleşme.

kavlükarar etmek
* karar vermek, plânlamak.

kavmî
* Kavimle ilgili, etnik.

kavmiyat
* Etnografya.

kavmiyet
* Bir kavmin kendine özgü özellikleri.
* Bir kimsenin bağlı olduğu kavme göre durumu.
* Kavme bağlılık.

kavmiyetçi
* Kavmiyetten yana olan kimse.

kavmiyetçilik
* Kavmiyetçinin işi.

kavraç
* Ağır taşları tutup kaldırmaya yarayan, iki tutaklı demir araç.

kavrak
* Ateş yakmak için kullanılan kuru yaprak vb.

kavram
* Bir nesnenin zihindeki soyut ve genel tasarımı, mefhum, fehva, nosyon.
* Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım, mefhum, nosyon.
* Karın zarı, periton.

* Tutam, avuç dolusu.

kavram karmaşası
* Anlaşılmazlık, anlam yetersizliğine düşmek.

kavrama
* Kavramak işi, anlama, algılama.
* Ağaç kuşak.
* Küçük orak.
* Otomobilde motor ile vites kutusunu birbirine bağlayıp ayıran, motordan gelen hareketi sarsıntısız olarak öteki aktarma öğelerine ileten düzen, debriyaj.
* Bu düzeni işletmeye yarayan ayaklık.

kavrama noktası
* Arabanın harekete geçtiği an ve durum.

kavramak
* Elle sıkıca tutmak.
* Her yönünü anlamak, iyice anlamak, tam anlamak.

kavramcılık
* Kavramın, onu bildiren sözden farklı bir varlık olduğunu ve gerçeğin zihinde bulunmadığını ileri süren öğreti, konseptüalizm.

kavramlaşma
* Kavram durumuna gelme.

kavramlaşmak
* Kavram durumuna gelmek.

kavramsal
* Kavramla ilgili, kavram niteliğinde olan.

kavranılma
* Kavranılmak işi.

kavranılmak
* Kavranmak.

kavranılmaz
* Zihinde oluşturulamayan veya oluşturulabildiği hâlde gerçekten böyle bir şeyin var olması akla sığmayan.

kavranma
* Kavranmak işi.

kavranmak
* Kavranmak işi yapılmak.

kavratma
* Kavratmak işi.

kavratmak
* Kavramasını sağlamak.

kavrayış
* Kavrama, anlama, algılama yetisi.
* Bir algının doğrudan doğruya kavranması.

kavrayışlı
* Kolayca anlama, algılama yetisi olan.

kavrayışsız

* Kavrayıcı olmayan.

kavruk
* Kavrulmuş olan.
* Yaşının ilerlemesine karşılık iyi gelişmemiş olan.
* Kurumaya yüz tutmuş.

kavrukluk
* Kavruk olma durumu.

kavrulma
* Kavrulmak işi.

kavrulmak
* Kavurmak işi yapılmak.
* İyi gelişmemek, ufak, zayıf, cılız kalmak.

kavruluş
* Kavrulmak işi veya biçimi.

kavşak
* Akarsu, yol gibi uzayıp giden şeylerin kesiştikleri veya birleştikleri yer.

kavşak adası
* Kavşak içindeki hareketleri tanzim eden, üçgen, daire, dörtgen, damla vb. şekillerde olabilen ve dış kenarları bordür taşı ile sınırlandırılmış yapı.

kavuk
* İçi boş şey.
* Sarık sarılan başlık.
* İdrar torbası, mesane.

kavuk sallamak
* bir kimseye yaranmak için onun söz veya davranışlarını uygun bulmak, onaylamak.

kavukçu
* Kavuk yapan veya satan kimse.
* Birine yaranmak için onun söz veya davranışlarını uygun bulan, onaylayan kimse.

kavuklu
* Kavuk giymiş.
* (ilk harf büyük) Orta oyununda hikâyeyi anlatıp asıl görevi üstlenen, espri ve komiklik yapan kişi.

kavukluk
* Kavuk koymaya yarayan küçük raf.

kavun
* Kabakgillerden, sürüngen gövdeli, iri meyveli bir bitki (Cucum).
* Bu bitkinin genellikle güzel kokulu, sulu ve etli meyvesi.

kavuncu
* Kavun satan kimse.

kavuniçi
* Pembeye çalan sarı renk.
* Bu renkte olan.

kavunsu
* Kavuna benzeyen, kavunu andıran.

kavurga
* Buğday, mısır gibi tahılların kuru yemiş gibi yenilmek için ateşte kavrulmuşu.

kavurma

* Kavurmak işi.
* Tencerede pişirilip kendi yağıyla kızartıldıktan sonra dondurulup saklanan et.
* Kavrulmuş olan.

kavurmacı

* Kavurma yapan veya satan kimse.

kavurmaç

* Kavrulmuş buğday.

kavurmak

* Bir şeyi bir kabın içinde su katmadan kızartarak pişirmek.
* (rüzgâr, soğuk, sıcak vb. için) Kurutmak; yakmak.
* Çok üzmek, yakmak, mahvetmek.

kavurmalı

* İçinde kavurma bulunan.

kavurmalık

* Kavurma yapmaya elverişli yiyecek.
* Kavurma için ayrılmış.

kavurtma

* Kavurtmak işi.

kavurtmak

* Kavurmak işini yaptırmak.

kavuruş

* Kavurmak işi veya biçimi.

kavuşma

* Kavuşmak işi, buluşma, telâki.
* Erişme, elde etme.
* (güneş için) Batma.
* Mantar ve yosun sınıfından bazı aşağı bitkilerde, yeni bir birey oluşturmak için iki ayrı hücrenin birleşmesi.

kavuşmak

* Ayrı kalınan, sevilen bir kimseyle bir araya gelmek, onu yeniden görmek.
* Yokluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişmek, onu elde etmek.
* Katılmak.
* Bir araya gelmek, birleşmek.
* (güneş için) Batmak.
* Varmak, ulaşmak.

kavuştak

* Şarkı ve türküde tekrarlanan dize, nakarat.

kavuşturma

* Kavuşturmak işi.

kavuşturmak

* Kavuşmasını veya kavuşmalarını sağlamak.

kavuşulma

* Kavuşulmak işi.

kavuşulmak

* Bir araya gelinmek, birleşilmek.

kavuşum
* Yer yuvarlağı bir uçta kalmak üzere, yerin, güneşin ve herhangi bir gezegenin bir doğru üzerine gelmeleri, içtima.

kavuşum devri
* Bir gezegenin iki kavuşumu arasında geçen zaman aralığı.

kavuşur su yosunları
* Üremeleri kavuşma yoluyla olan su yosunları.

kavut
* Kavrulmuş ve dövülmüş tahıl ununa şeker veya tatlı yemiş katılarak yapılan yiyecek.

kavuz
* Buğdaygillerin başağında, başakçıkları veya çiçeği saran kabuk.
* İçi boş, kabuklu yemiş.

kavuzlular
* Bir çeneklilerden, çiçeklerinde renkli taç yaprağı yerine, kavuz denilen yeşil renkte yapracıklar bulunan bitki takımı.

kavzama
* Kavzamak işi.

kavzamak
* Sıkı tutmak, kavramak.
* Korumak, muhafaza etmek.

kay
* Yağmur, yaz yağmuru.

kay
* Kusma.

kay etmek
* kusmak.

kaya
* Büyük ve sert taş kütlesi.
* Kayaç.

kaya balığı
* Kaya balığıgillerden, kayalık yerlerde yaşayan, çoğu koyu renkli küçük balık (Gobius gobius).

kaya balığıgiller
* Kemikli balıklardan, küçük boyda iri başlı, yüzgeçleri karın üzerinde tekerlek biçiminde olan bir familya.

kaya gibi
* çok sağlam.

kaya güvercini
* Güvercingillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'nın kayalık yerlerinde yaşayan bir kuş (Columbo livia).

kaya hanisi
* Lahos.

kaya horozu
* Güney Amerika'da yaşayan, erkekleri portakal renginde, başında tepeliği olan kuş (Rupicola).

kaya keleri
* Bukalemun.

kaya lifi
* Taş pamuğu, asbest.

kaya örümceği
* Taşlar arasında yaşayan bir örümcek türü.

kaya sansarı
* Dağlık yerlerde yaşayan bir tür sansar.

kaya sarımsağı
* Genç yaprakları sarımsak yerine kullanılan bir tür yaban sarımsağı (Allium ampeloprasum).

kaya sarmaşığı
* Kayalıklarda biten sarmısak.

kaya suyu
* Kayadan sızan su.

kaya tuzu
* Doğada billûr durumunda bulunan tuz.

kaya uçmazsa dere dolmaz
* büyük ihtiyaçlarda büyük fedakarlık yapmak gerekir.

kayabaşı
* Bir Anadolu ezgisi ve bu ezgiyle söylenen koşma.
* Türk halk edebiyatında çoban türküsü.

kayaç
* Doğada büyük yer tutan, yer kabuğunun yapı gereci olan bir veya birkaç mineralden oluşan kütle.

kayağan
* Üzerinde kolaylıkla kayılan, kaypak.

kayağan taş
* Killerin başkalaşımı ile oluşmuş, yaprak biçiminde ayrılabilen, mavimsi bir taş, arduvaz.

kayağanlık
* Kayağan olma durumu.

kayak
* Kar veya su üzerinde kaymak için ayağa takılan araç, ski.
* Bu aracı kullanarak yapılan spor.

kayak evi
* Kayak bölgesinde yapılan küçük ev.

kayakçı
* Kayak yapan sporcu.

kayakçılık
* Kayakçı olma durumu.
* Kayak sporculuğu.

kayalık
* Kayası çok olan yer.

kayan
* Kayarak yer değiştiren.
* Yassı, düz, kat kat oluşmuş taş.
* Dağdan inen sel.

kayar
* Hayvanların eskiyen nallarının çivilerini değiştirme işlemi.
* Pay.

kayarlama
* Kayarlamak işi.

kayarlamak
* Hayvanın eskiyen nallarını onarmak, eskiyen nalın çivilerini yenilemek.
* At nalını veya düven taşlarını yeniden koymak veya onarmak.
* Sövmek, küfretmek.

kayarto
* Ahlâksız kimse, mel'un.

kaybedilme
* Kaybedilmek işi.

kaybedilmek
* Kaybetmek işi yapılmak.

kaybetme
* Kaybetmek işi, yitirme.

kaybetmek
* Yitirmek.
* Yenik düşmek, yenilmek.
* Para bakımından zarara girmek.
* Ölüm dolayısıyla ayrılmak.

kaybolma
* Kaybolmak işi.

kaybolmak
* Yitmek.
* Görünür olmaktan çıkmak, görünmez olmak.

kayboluş
* Kaybolmak işi veya biçimi.

kayda değer
* Önemli, dikkati çeken.

kayda geçirmek
* ilişkili bulunduğu deftere yazmak.

kaydedici
* İmleç.

kaydedilme
* Kaydedilmek işi.

kaydedilmek
* Kaydetmek işi yapılmak, yazılmak.

kaydetme
* Kaydetmek işi.

kaydetmek
* Yazmak, bazı önemli noktaları tespit etmek.
* Herhangi bir şeyi bir yere mal etmek, bir şeyin tarih, numara veya adını bir deftere geçirmek.
* Hatırlamak için yazmak, not etmek.

* Belirtmek, söylemek.
* Sesi veya resmi manyetik bant üzerine geçirmek.
* Olumlu sonuç almak.
* Sıcaklık, basınç gibi bir niceliğin değişkenliğini tespit etmek.

kaydettirme
* Kaydettirmek işi.

kaydettirmek
* Kaydetmek işini yaptırmak, yazdırmak.

kaydıhayat
* Kaydıhayatla ve kaydıhayat şartıyla sözlerinde "yaşadığı kadar", "yaşadığı sürece" anlamında kullanılır.

kaydıihtiyat
* Temkinli davranma, ihtiyatlı olma.

kaydırak
* Yassı, kaygan çakıl.
* Çocukların böyle bir taşı ayakla kaydırarak oynadıkları oyun.
* Çocukların oturup kayarak eğlenmeleri için, çocuk bahçelerinde bulundurulan oyun aracı.
* Tomrukların kolay taşınması için dağdan kaydırıldığı yer.

kaydırılma
* Kaydırılmak işi.

kaydırılmak
* Kayması sağlanmak, kaymasına yol açılmak.

kaydırış
* Kaydırmak işi veya biçimi.

kaydırma
* Kaydırmak işi.
* Alıcının herhangi bir araç üzerinde çeşitli yönlere hareket ettirilmesi.
* Savunmanın belirli bir anında, oyunun güç noktasını birdenbire değiştirme.

kaydırmak
* Kaymasını sağlamak, kaymasına yol açmak.

kaydırtma
* Kaydırtmak işi.

kaydırtmak
* Kaymasını sağlatmak, kaymasına sebep olmak.

kaydiye
* Kayıt için alınan para.

kaydolma
* Kaydolmak işi, yazılma.

kaydolmak
* Yazılmak.

kaygan
* Islak veya düz olduğundan, kendisi kayan veya üzerinde kayılan, kaygın.

kaygana
* Omlet.
* Yumurta çalkanarak yapılan bir çeşit tatlı.

kayganalık
* Kaygana için gereken malzeme.

kayganlık
* Kaygan olma durumu.

kaygı
* Üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa.

kaygı çekmek
* üzüntü, tasa duymak.

kaygılandırma
* Kaygılandırmak işi.

kaygılandırmak
* Kaygılanmasına sebep olmak.

kaygılanış
* Kaygılanmak işi veya biçimi.

kaygılanma
* Kaygılanmak işi, üzülme.

kaygılanmak
* Kaygı duymak, üzülmek.

kaygılı
* Kaygısı olan, üzüntülü.

kaygın
* Kaygan.
* Gebe deve.

kaygısız
* Kaygısı olmayan, kaygı duymayan, aldırmaz.

kaygısızca
* Kaygısız, aldırmaz (bir biçimde).

kaygısızlık
* Kaygısız olma durumu veya kaygısızca davranış.

Kayı
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kayık
* Kürek veya yelkenle yürütülen ufak tekne.
* Bir yana kaymış.

kayık gibi
* kayığa benzer biçimde, kayığın durumuna uygun olarak.

kayık salıncak
* Bayram yerlerinde kurulan kayık biçiminde salıncak.

kayık tabak
* Kayık biçiminde uzun ve düz tabak.

kayık yaka
* Açıklığı omuzlara doğru olan oval yaka.

kayık yanaştırmak
* bir konuya veya soruna yavaş yavaş girmek.

kayıkçı
* Kayıkla insan veya yük taşıyan kimse.

kayıkçı kavgası
* Sonucu olmayan, bıktırıcı münakaşa.

kayıkçılık
* Kayık yapma ve satma işi.
* Kayık işletme işi.

kayıkhane
* Kayıkların çekildiği, korunduğu üstü örtülü yer.

kayın
* Kayıngillerin örnek bitkisi olan, kerestesi beyaz bir orman ağacı (Fagus orientalis).

kayın
* Karı veya kocaya göre birbirlerinin erkek kardeşi, kayın birader.

kayın baba
* Kaynata.

kayın birader
* Kayın (II).

kayın peder
* Kaynata.

kayın valide
* Kaynana.

kayınço
* Kayın biraderlere sevgi yollu söylenen söz.

kayıngiller
* İki çeneklilerden, palamut diye adlandırılan meyveleri yüksüksü bir kadehçik içinde duran, kayın, meşe, kestane gibi çoğu kerestelik orman ağaçlarını içine alan bir familya, palamutlular.

kayınlık
* Kayın ağaçları çok olan yer.

kayınlık
* Kayın (II) olma durumu.

kayıntı
* Açlık bastırmaya yarar yiyecek, atıştırılmaya yarar yiyecek.

kayıp
* Yitme, yitim.
* Yitik, zayi.

kayıp vermek
* (ulus, toplum, kuruluş vb. için) değerli bireylerini yitirmek.

kayıplara karışmak
* bulunduğu yerden ayrılıp gitmek, gittiği yeri bildirmemek, görünmez olmak.

kayır
* Kalın kum.

* İnce kum.

kayırıcı
* Kayıran, koruyan, iltimasçı.

kayırıcılık
* Kayırma işi, iltimasçılık.

kayırılma
* Kayırılmak işi.

kayırılmak
* Kayırmak işi yapılmak veya kayırmak işine konu olmak.

kayırış
* Kayırmak işi veya biçimi.

kayırma
* Kayırmak işi, koruma, himmet, iltimas.

kayırmak
* Koruyarak başarısını sağlamak, elinden tutmak, himmet etmek.
* Birini, başkalarının veya işin zararı pahasına tutmak, haksız yere kolaylıklar sağlamak" iltimas etmek.

kayırtma
* Kayırtmak işi.

kayırtmak
* Kayırmak işini yaptırmak.

kayısı
* Gülgillerden bir ağaç (Prunus armeniaca).
* Bu ağacın açık turuncu renkte, eti sulu, güzel kokulu, tek ve sert çekirdekli tatlı meyvesi.
* Beyazı pişmiş, sarısı yarı pişmiş (yumurta).

kayısı hoşafı
* Kayısının kaynatılması ile yapılan hoşaf.

kayısı kompostosu
* Kayısının şekerle kaynatılması ile yapılan komposto.

kayısı kurusu
* Kurutulmuş kayısı.

kayış
* Bağlamak, tutmak veya sıkmak amacıyla kullanılan, dar ve uzun kösele dilimi.
* Ustura bilenen cilâlı kösele.

kayış
* Kaymak işi veya biçimi.

kayış balığı
* Kâğıt balığıgillerden, Kuzey Avrupa denizleriyle Akdeniz'in derinliklerinde yaşayan kemikli bir balık (Regalecus glesne).

kayış dili
* Kaba ve çirkin sözler kullanılarak konuşulan dil.

kayış gibi
* sert, koparılmayan.
* kara, çok kirli.

kayışa çekmek
* aldatmak, kandırmak.

kayışa çekmek
* usturanın kılağısını almak için berber kayışına sürtmek.

kayışçı
* Kayış yapan veya satan kimse.
* Aldatıcı, hileci.

kayışkıran
* Baklagillerden, kökleri toprağa derince girerek, tarlalar sürülürken sabanı tutan, çiçekleri kırmızı bir bitki, sabankıran (Onosisspinosa).

kayıt
* Bir yere mal ederek deftere geçirme.
* Bir yazının, bir hesabın tarih, numara vb. nin veya kopyasının bir yerde yazılı bulunması.
* Sınırlama, davranışlarını çerçeveleme.
* Şart.
* Önem verme, gözetme.
* Resmî belge.
* Ses veya resmi, manyetik bant üzerine geçirme işlemi.

kayıt
* Pencere çerçevesi.
* Araç, eşya.

kayıt altına girmek
* davranışları sınırlandırılmak; bir şey yapmaya zorlanmak.

kayıt defteri
* Kayıt yapılan defter.

kayıt koymak
* engellemek, sınırlamak, takyit etmek.

kayıt kuyut
* Sınırlandırmalar.

kayıtım
* Bir olayın kendi sebepleri üzerindeki tepkisi, rücu.

kayıtımla uslamlama
* Geriye dönerek sonuç çıkarma.

kayıtlama
* Kayıtlamak işi, takyit.

kayıtlamak
* Bir takım şartlarla bağlamak, sınırlandırmak, takyit etmek.

kayıtlı
* Kaydı yapılmış, kayda geçirilmiş olan.
* Şarta bağlı.

kayıtma
* Kayıtmak işi.

kayıtmak
* Bir şeyi yapmaktan vazgeçmek, bir karardan dönmek, nükul etmek, rücu etmek.

kayıtsız

* Kaydı yapılmamış, deftere veya yazıya geçirilmemiş olan.
* Bir şarta bağlı olmayan.
* Aldırmaz, ilgisiz, umursamaz, lâkayt.

kayıtsız kalmak
* önem vermemek, umursamamak.

kayıtsız olmak
* kayıt edilmemiş veya yazıya geçirilmemiş olmak.
* ilgisiz, umursamaz, önem vermeyen durumda bulunmak.

kayıtsız şartsız
* Hiçbir şart ve bağı olmaksızın.

kayıtsızca
* İlgisiz, aldırmaz (bir biçimde).

kayıtsızlık
* Aldırmazlık, ilgisizlik, umursamazlık, lâkaydî.

kayıttan düşmek (veya birinin kaydını silmek)
* bir yere mal olmaktan çıkararak defterde bu durumu belirtmek.

kaykay
* Tahtadan yapılmış, altında tekerlekler bulunan üzerinde kayılan alet.

kaykılma
* Kaykılmak işi.

kaykılmak
* Arkaya doğru eğilerek, yaslanarak oturmak.

kaykıltma
* Kaykıltmak işi.

kaykıltmak
* Kaykılmasını sağlamak, kaykılmasına sebep olmak.

kayma
* Kaymak (II) işi.
* Herhangi bir sebeple filmin atlaması veya görüntünün perdeye tam olarak gelmemesi.

kaymağını almak
* bir şeyin en büyük payını, kârını ele geçirmek.

kaymak
* Sütün yüzünde zar durumunda toplanan, açık sarı renkli, koyu yağlı katman.
* Sütü yayvan kaplar içinde ve hafif ateşte tutarak elde edilen koyu, yağlı öz.
* Yağmur ve selden sonra toprağın üzerinde kalan özlü tabaka.
* Bir şeyin en iyi ve seçkin bölümü.

kaymak
* Düz, ıslak veya kaygan bir yüzey üzerinde sürtünerek kolayca yer değiştirmek.
* Kaygan bir yüzey üzerinde birdenbire dengesini yitirmek.
* Yerini değiştirmek.
* Yer, durum değiştirmek.
* Görüş, düşünce veya tutumunu değiştirmek.
* "İstemeden bir şey yapmak" anlamıyla bazı deyimlerde geçer.
* Anlamı değişmek.
* Kurtulmak.

kaymak bağlamak (veya tutmak)

* sütün veya bir sıvının üzerinde kaymak oluşmak, kaymaklanmak.

kaymak gibi
* bembeyaz ve pürüzsüz.
* tadı güzel ve yumuşak.

kaymak kâğıdı
* Özen isteyen baskılarda kullanılan, düzgün, parlak, pürüzsüz kâğıt, kuşe kâğıdı, papyekuşe.

kaymak tabakası
* Bir toplumun seçkin ve zengin kesimi.

kaymak takımı
* \343 kaymak tabakası.

kaymak taşı
* Parlatılmaya elverişli, yumuşak, beyaz, yarı saydam bir tür mermer, su mermeri, albatr.

kaymakaltı
* Yağı alınmış süt.

kaymakam
* Bir ilçenin en büyük yönetim görevlisi, ilçebay.
* Yarbay.

kaymakamlık
* Kaymakam olma durumu.
* Kaymakamın görevi.
* Kaymakamın makamı ve bu makama bağlı resmî dairelerin bütünü.
* İlçe, kaza.

kaymakçı
* Kaymak yapan veya satan kimse.

kaymaklanma
* Kaymaklanmak işi.

kaymaklanmak
* Kaymak bağlamak, kaymak tutmak.

kaymaklı
* Kaymağı olan.
* Üzerine veya içine kaymak konulmuş olan.

kaymaklı dondurma
* Sütten yapılmış dondurma.

kayme
* Kâğıt para, kaime.

kaymelik
* Herhangi bir kayme değerinde olan.

kaynaç
* Volkan bölgelerinde, belli aralıklarla su ve buhar fışkırtan sıcak kaynak, gayzer.

kaynaç taşı
* Kaynaçlarda oluşan silisli çökelti, gayzerit.

kaynağını almak
* (bir yerden) esas almak, bir esasa veya desteğe dayandırmak.

kaynak
* Bir suyun çıktığı yer, kaynarca, pınar, memba.
* Bir şeyin çıktığı yer, menşe.
* Bir haberin çıktığı yer.
* Araştırma ve incelemede yararlanılan belge.
* Herhangi bir enerjinin oluşup çevreye yayıldığı yer.
* İki metal veya yapay parçayı ısıl yolla birleştirme yöntemi, kaynaştırıp yapıştırma işi.

kaynak kişi
* Sağlam, güvenilir, doğru bilgiler edinilen kimse.

kaynak makinesi
* Kaynak yapımında kullanılan makine.

kaynak suyu
* Kaynağın veya gözemin başında alınan su.

kaynak yapmak
* iki metal veya yapay parçayı ısı yoluyla birleştirmek.

kaynakça
* Belli bir konu, yer veya dönemle ilgili yayınları kapsayan veya en iyilerini seçen eser, bibliyografya, bibliyografi.

kaynakçacı
* Kaynakça hazırlayan kimse.

kaynakçı
* Kaynak yapan kimse.

kaynakçılık
* Kaynak yapma işi.

kaynakhane
* Kaynak işleri yapılan yer.

kaynaklanma
* Kaynaklanmak işi veya durumu.

kaynaklanmak
* Kaynak hâlini almak.

kaynama
* Kaynamak işi.

kaynama noktası
* Saf bir sıvının belirli bir basınçta kaynamaya başladığı sıcaklık.

kaynamak
* Bir sıvı, sıcaklığı belli bir dereceyi bulunca, buhar durumuna geçerek fokurdamak.
* (böyle bir sıvının içinde bulunan şey) Fokurdamak.
* (yemek için) Pişmek, haşlanmak.
* Yerden çıkmak.
* (kırık, çatlak kemik veya metal parçaları için) Eski durumunu almak, birbirine yapışmak.
* (yara için) Kapanmak, iyileşmek.
* (mayalı bir şey için) Kabarıp köpürmek.
* (mide için) Ekşimek.
* Çalkantı durumunda olmak, dalgalanmak.
* Çok miktarda bulunmak.
* Gizli bir iş çevirmek, için için hazırlanmak.
* (bir yerde) Huzursuzluk, tedirginlik olmak.
* İstenildiği gibi olmamak, gerçekleşmemek.

* Arada kaybolmak.
* Artmak, çoğalmak, yoğunlaşmak.

kaynana
* Kadına göre kocasının, kocaya göre karısının annesi, kayın valide.

kaynana ağzı
* İleri geri veya yersiz konuşma, gereksiz dedikodu yapma.

kaynana zırıltısı
* Bir sap çevresinde çevrilen, çevrildikçe takırtılı bir ses çıkaran çocuk oyuncağı.

kaynanadili
* Dil biçiminde yassı ve dikenli dalları olan bir kaktüs türüne halkın verdiği ad.
* Bir iğne oyası örneği.

kaynanalık
* Kaynana olma durumu.
* Kaynanaya yakışır davranış.

kaynanalık etmek
* (kaynana) geline veya damada kötü davranmak.
* bir yakınına gereğinden çok karışmak.

kaynar
* Kaynamakta olan.
* Çok sıcak.
* Kaynak, pınar.

kaynarca
* Kaynak.
* Sıcak su kaynağı.
* Hastalara kaynatılarak içirilen pekmez, yağ ve baharat karışımı.

kaynaşık
* Birbirine kaynamış, kaynaşmış.
* Kıpırdak, oynak (kadın).

kaynaşma
* Kaynaşmak işi.
* Kalabalığın çok olduğu bir yerde kıpırdanma, hareketlilik.
* Huzursuzluk.

kaynaşmak
* Ayrılmayacak bir biçimde birleşmek.
* Çok kalabalık ve kıpırdak olmak, hareket etmek.
* Birbirine iyice uymak.
* Uyuşmak, yakın ilişki kurmak, derinleştirmek.
* Birleşmek.
* Huzursuzluk olmak.

kaynaştırma
* Kaynaştırmak işi.
* Kelime veya birleşik kelime içerisinde bir araya gelen seslerin birbirlerini etkileyerek kısalmaya yol açması olayı: Kayın ana > kaynana, kayın ata > kaynata, sütlü aş > sütlaç gibi.

kaynaştırma sesi
* Ünlü ile sona eren bir kelimeye ünlü ile başlayan bir ek geldiğinde araya giren y sesi: İki-y-i, oda-y-a, soru-y-u vb.

kaynaştırmak
* Kaynaşmasını sağlamak.

kaynata
* Kadına göre kocasının, kocaya göre karısının babası, kayın baba, kayın peder.

kaynatalık
* Kaynata olma durumu.

kaynatılma
* Kaynatılmak işi.

kaynatılmak
* Kaynatmak işi yapılmak.

kaynatma
* Kaynatmak işi.

kaynatmak
* Kaynamasını sağlamak.
* Kaynak yapmak.
* Konuşmak, sohbet etmek.
* Belli etmeden almak; unutturmak.

kaynayan kazan kapak tutmaz
* için için gelişen olaylar veya duygular bir yerde patlak verir.

kaynayış
* Kaynamak işi veya biçimi.

kaypak
* Kayagan, kaygan.
* Sözünde durmaz, dönek.

kaypakça
* Biraz kaypak.
* Sözünde durmayarak, döneklik ederek.

kaypaklaşma
* Kaypaklaşmak işi.

kaypaklaşmak
* Kaypak bir duruma gelmek.

kaypaklık
* Kaypak olma durumu.
* Sözünde durmazlık, döneklik.

kaypama
* Kaypamak işi.

kaypamak
* Ayağı kaymak.

kayra
* Yüksek tutulan veya sayılan birinden gelen iyilik, lütuf, ihsan, atıfet, inayet.
* Bkz. Tanrı kayrası.

kayracılık
* Evrendeki bütün olayları tanrısal sebebe dayandıran, insanların ancak Tanrı kayrasıyla, bağışıyla kurtulabileceğini ileri süren öğreti, providansiyalizm.

kayrak
* Ekime elverişli olmayan, taşlı, kumlu toprak.

* Yassı, düz taş.
* Bileği taşı.

kayran
* Orman içinde geniş ve çıplak alan, düzlük.

kayrılma
* Kayrılmak işi.

kayrılmak
* Kayırmak işi yapılmak.

kayser
* Roma, Bizans ve Alman imparatorlarına verilen unvan.

kayşa
* Kayşamak olayı, kayma, göçü, heyelân.

kayşama
* Kayşamak işi.

kayşamak
* Kaya, toprak vb.yerinden koparak aşağıya kaymak.

kayşat
* Kayşama sonucu yerinden kopmuş parça.

kaytaban
* Sürü, deve sürüsü.
* Başıboş, düzensiz.

kaytak
* Kuytu.
* Sözünde durmayan.
* Yağcı, dalkavuk, numaracı.

kaytaklık
* Kaytak olma durumu.

kaytan
* Pamuk veya ipekten sicim.
* Yelkeni yarı kapatmak için kullanılan örgü halat.

kaytan bıyıklı
* İnce ve uzun bıyıklı.

kaytanlı
* Kaytanı olan, kaytanla dikilmiş.

kaytarıcı
* İşten kaçan kimse.

kaytarış
* Kaytarmak işi veya biçimi.

kaytarma
* Kaytarmak işi.

kaytarmacı
* Kaytaran (kimse).

kaytarmacılık

* Kaytarmacının işi.

kaytarmak
* Geri çevirmek, iade etmek.
* İşten kaçmak.

kayyım
* Bkz. kayyum.

kayyum
* Cami hademesi.
* Belli bir malın yönetilmesi veya belli bir işin yapılması için görevlendirilen kimse.

kayyumluk
* Kayyum olma durumu.
* Kayyumun görevi.

kaz
* Perde ayaklılardan, uzun, beyaz veya gri boyunlu, suda ve karada yaşayan, uçan, yabanî veya evcil kuş (Anser).
* Budala.

kaz ayağı
* Bkz. kazayağı.

kaz gelen yerden tavuk esirgenmez
* büyük çıkarlar beklenen yerde küçük fedakârlıklar yapılmalıdır.

kaz kafalı
* Anlayışsız, kavrayışsız, kafasız.

kaza
* Can veya mal kaybına veya zararına sebep olan kötü olay.
* Vaktinde kılınmayan namazı veya tutulmayan orucu sonradan dinî kurallara uygun olarak yerine getirme.
* Yargı, yargılama.
* Kadının görevi.
* İlçe, kaymakamlık.

kaza dairesi
* Yargı çevresi.

kaza etmek
* vaktinde kılınmayan namazı, tutulmayan orucu dinî kurallara uygun olarak yerine getirmek.

kaza ile
* kazara.

kaza kurşunu
* Yanlışlıkla gelen mermi.

kaza ve kader
* alın yazısı.

kazaen
* Kazara.

kazağı
* Kazımakta veya temizlemekte kullanılan demir araç.

Kazak
* Kazakistan Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk soylu halk veya bu halktan olan kimse.
* Güney Rusya'da yaşayan Slavlaşmış bir topluluk ve bu topluluktan olan kimse.

* Kazaklara özgü olan, Kazaklarla ilgili olan.

kazak
* Genellikle kollu, baştan geçirilerek giyilen, örme üst giysisi.
* Cokeylerin giydiği, göz alıcı renklerde bir tür ceket.

kazak
* Rusya'da ve İran'da ayrı bir sınıf oluşturan atlı asker.
* Karısına söz geçirebilen, dediğini yaptırabilen erkek, kılıbık karşıtı.

Kazak çömelmesi
* Bir bacak üzerinde çömelip dizi iyice bükerken, öteki bacağı önde tutma biçiminde yapılan bir güç alıştırması.

Kazakça
* Kazak Türkçesi.

kazaklık
* Karısına söz geçirme, dediğini yaptırma durumu.

kazalı
* Kazaya yol açan, sakıncalı, tehlikeli.
* Kaza geçirmiş olan.
* İlçesi olan.

kazamat
* Obüslerden, bombalardan korunmak için yerin altına kazılmış siper.

kazan
* Çok miktarda yemek pişirmeye veya bir şey kaynatmaya yarar büyük, derin ve kulplu kap.
* Buhar makinelerinde, kalorifer tesisatında, suyun kaynatıldığı kapalı kap.

kazan (biri) kepçe
* bir kimsenin, bir yeri iyice araştırdığını anlatır.

kazan dairesi
* Çok katlı yapılarda ısıtma sisteminin yer aldığı bölüm.

kazan kaldırmak (veya devirmek)
* (yeniçeriler) yemek pişirilen kazanı kaldırarak ayaklanmak, isyan etmek.
* yöneticinin bir tutumuna karşı hep birden ayaklanmak, isyan etmek.

kazan kaynamayan yerde maymun oynamaz
* hiçbir iş karşılıksız yapılmaz.

kazan taşı
* Kalsiyum tuzları kapsayan suyun ısıtıldığı kabın iç yüzeyinde oluşturduğu katman.

kazancı
* Kazan yapan, satan veya onaran usta.
* Kazanı ateşleyen kimse, ateşçi.

kazancılık
* Kazancının işi veya mesleği.

kazanç
* Satılan bir mal, yapılan bir iş veya harcanan bir emek karşılığında elde edilen para, temettü.
* Yarar, çıkar, kâr.

kazançlı
* Kazanmış olan.
* Kazanç getiren, kazanç sağlayan.

kazançsız
    * Kazancı olmayan.

kazandırma
    * Kazandırmak işi.

kazandırmak
    * Kazanmasını sağlamak.

kazandibi
    * Dibi tutturularak hafif yanık kokusu verilmiş muhallebi.

kazanı kapalı kaynamak)
    * iç yüzü bilinmemek.

kazanılma
    * Kazanılmak işi.

kazanılmak
    * Kazanmak işi yapılmak.

kazanım
    * Kazanmak işi.
    * Bir iş yerinde işçilere sağlanan hukuk, sosyal ve malî her tür hak.

kazanış
    * Kazanmak işi veya biçimi.

kazanma
    * Kazanmak işi, edinme.

kazanmak
    * Kazanç sağlamak.
    * Olumlu, iyi bir sonuç elde etmek.
    * Çıkmak, isabet etmek.
    * Edinmek, sahip olmak.
    * Uğramak, yakalanmak.
    * Kendinden yana çekmek.
    * Ele geçirmek, fethetmek.
    * Yenmek, galip gelmek.

kazara
    * Kaza sonucu, yanlışlıkla, bilmeden, kazaen.
    * Rastgele, tesadüfen.

kazaratar
    * Eklemli bir kol üzerinde hareket eden kepçeli bir çark veya zincirle donatılmış kazı makinesi, kazmaç, ekskavatör.

kazasız
    * Kazaya uğramadan yapılan.
    * Kazasız bir biçimde.

kazasız belâsız
    * Kazaya veya güçlüğe, sıkıntıta uğramadan.

kazaska
    * Kaynağı Kafkasya olan ve hızlı oynanan bir halk dansı.

kazasker
    * İlmiye sınıfının yüksek derecesinde bulunan devlet görevlisi.

kazaskerlik
* Kazaskerin yaptığı iş, kazaskerin rütbesi ve makamı.

kazaya bırakmak
* (namaz için) vaktinde kılınamayanı daha sonra kılmak.

kazaya kalmak
* (namaz için) vaktinde kılınamamak.

kazaya rıza göstermek
* yargıya, verilen hükümlere boyun eğmek.

kazayağı
* Ispanakgillerden, yaprakları kaz ayağına benzeyen bir bitki (Chenopodium).
* Çok kollu çengel.
* Çaprazlama yapılan teyel, Hristo teyeli.
* Bir ucuna, ortasından bir ikincisi bağlanarak yapılan üç uçlu halat.
* Açık turuncu renk.
* Bu renkte olan.

kazaz
* Ham ipeği iplik ve ibrişim durumuna getiren kimse.

kazazede
* Kazaya uğramış, kaza geçirmiş olan (kimse).

kazboku
* Kirli sarı (renk).
* Bu renkte olan.

kazdığı çukura (veya kuyuya) kendisi düşmek
* başkası için hazırladığı kötülüğe kendi uğramak.

kazdırma
* Kazdırmak işi.

kazdırmak
* Kazmak işini yaptırmak.

kazein
* Sütte bulunan protein maddesi.
* Bkz. bitkisel kazein.

kazein tutkalı
* Ekşi sütten kireç yardımı ile üretilen ve soğuk olarak kullanılan ağaç yapıştırıcısı.

kazevi
* Saz veya kamıştan örülmüş büyük sepet, zembil.

kazgıç
* Tandırdan ekmeği çıkarmaya yarayan bir araç.
* Bitki kökü çıkarmağa yarayan ucu sivriltilmiş sopa.

kazı
* Bir yeri kazma işi, hafriyat.
* Yer altındaki tarihî değeri olan şeyleri, yapıları ortaya çıkarmak amacıyla arkeologlarca toprağın belli kurallara ve yöntemlere göre kazılması, araştırılması.
* Tahta, maden gibi şeyler üzerine yazı veya resim oyma işi, hak (II).

kazı bilimci
* Arkeoloji ile uğraşan kimse, arkeoloji uzmanı, arkeolog.

kazı bilimi
* Arkeoloji.

kazı bilimsel
* Arkeoloji ile ilgili, arkeolojik.

kazı koz anlamak
* söylenen şeyi çok yanlış anlamak.

kazıcı
* Kazı veya oyma işi yapan.

kazığa vurmak
* bir kimseyi yere dikilmiş ucu sivri bir kazığa oturtarak öldürmek.

kazık
* Toprağa çakılmak için hazırlanmış, ucu sivri çubuk.
* Direk, sopa.
* Yapıların temelinde kullanılan, toprağa çakılan veya toprak içine giren tahta, maden veya betonarmeden silindir, prizma vb.biçimindeki uzun parça.
* İnsanı üzerine oturtarak öldürdükleri, yere dik çakılmış sivri uçlu odun veya şiş.
* Kazığa oturtarak uygulanan öldürme cezası.
* Genellikle yağlı güreşte, güreşçinin, elini hasmının kispeti içine sokarak yaptığı oyun.
* Alış verişte aldatılma.

kazık atmak
* aldatmak, kazıklamak.

kazık dikmek
* devamlı kalmak, ebediyen yaşamak.

kazık gibi
* dimdik ve sert.

kazık kadar
* kocaman (kimse).

kazık kakmak
* umulduğundan pek çok yaşamak.

kazık kök
* Havuçta olduğu gibi toprağa dikine giren koni biçiminde kök.
* Toprağın içinde derinlere doğru dik bir şekilde gelişen, üzerinden çıkan ikincil yan kökleri çoğunlukla az olan kök.

kazık marka
* Çok pahalı.

kazık yemek
* aldatılmak, kazıklanmak.

kazık yutmuş gibi
* Bkz. baston yutmuş gibi.

kazıkazan
* Kazındığında, aynı tutardan üçünü bir arada bulma esasına dayalı bir tür talih oyunu.

kazıkçı
* Alış verişte aldatan, pahalı mal satan (kimse).

kazıklama

* Kazıklamak işi.

kazıklamak
* Bir tarla veya arsanın sınırını belirtmek için kazık çakmak.
* Kazık cezasına çarptırmak.
* Bir malı, bir kimseye değerinden çok pahalıya satmak, alış verişte aldatmak.

kazıklanma
* Kazıklanmak işi.

kazıklanmak
* Kazığa oturtulmak.
* Bir malı değerinden çok pahalıya almak, alış verişte aldatılmak.

kazıklayış
* Kazıklamak işi veya biçimi.

kazıklı
* Kazığı olan, kazıkla desteklenmiş olan.

kazıklı humma
* Tetanos.

kazıl
* Kıldan bükülmüş çuval dikmekte kullanılan ip, sicim.

kazılış
* Kazılmak işi veya biçimi.

kazılma
* Kazılmak işi.

kazılmak
* Kazmak işi yapılmak.

kazım
* Kazma işi.

kazıma
* Kazımak işi.
* Vücutta boşluklar içinde bulunan yabancı cisimleri, hasta veya zararlı sayılan dokuları kazıyarak almak, kürtaj.

kazıma resim
* Ağaç, metal veya taş bir yüzeye ayrı katlar hâlinde değişik renkli boyalar sürüldükten sonra, üstteki katları yer yer kazıyarak alttaki renklerden yararlanma tekniği, gravür.
* Bu teknikle yapılan resim, gravür.

kazımak
* Kesici bir aracı sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmak.
* Kesici bir araç kullanarak silmek, çıkarmak.
* Sertçe ovmak.
* Vücuttaki yabancı bir cismi hasta, zararlı veya istenmeyen bir organı almak, temizlemek, yok etmek.
* Tıraş etmek.
* Metal bir yüzey üstüne sert bir araçla şekil çizmek, yazı yazmak, nakşetmek.
* Aslını, kökünü çok detaylı araştırmak.

kazımık
* Süt, muhallebi ve yemek pişerken tencerenin dibinde yanan yapışkan bölüm.

kazın ayağı öyle değil
* bir sorun, bir durum sanıldığı gibi değildir.

kazınma
* Kazınmak işi.

kazınmak
* Kendi kendini kazımak.
* Kazımak işi yapılmak.
* Derisini kazır gibi kaşımak.
* Derisini yüzercesine tıraş olmak.
* Her tarafı iyice temizlemek.
* Varı yoğu, elindeki bütün parası alınmak veya çalınmak.

kazıntı
* Kazıyarak çıkarılan parça.
* Kâğıtta kazıma izi.

kazıntılı
* Kazıntısı olan (kâğıt, yazı).

kazıtma
* Kazıtmak işi.

kazıtmak
* Kazımak işini yaptırmak.

kazıyış
* Kazımak işi veya biçimi.

kaziye
* Önerme.

kazkanadı
* Güreşte hasmının başını koltuk altına alarak hasmı arkadan, yandan sararak, elleri koltukları altından geçirdikten sonra sırtında veya ensesinde birleştirme biçimindeki oyun.

kazma
* Kazmak işi.
* Toprağı kazıp kaldırmak, düzeltmek gibi işlerde kullanılan ağaç saplı demir araç.
* Kazılarak yapılmış.

kazma diş
* Ön dişleri uzun ve dışarı doğru çıkık olan (kimse).

kazma gibi
* büyük, kocaman (diş).

kazmacı
* Kömür ocaklarında kazma ile kömür çıkaran işçi.

kazmaç
* Bkz. kazaratar.

kazmak
* Herhangi bir araçla toprağı açmak, oymak.
* Bu yolla çukur, kuyu, yol vb. oluşturmak.
* Hakketmek.

kazmir
* Bkz. kaşmir.

kazolit
* Hidratlı doğal kurşun ve uranyum silikat.

kazulet
* Kocaman.

kazurat
* Dışkı.

ke
* Türk alfabesinin on dördüncü harfinin adı.

kebap
* Doğrudan doğruya ateşte veya kap içinde susuz olarak pişirilmiş et.
* Kızartma, çevirme veya kavurma yoluyla hazırlanan her türlü yiyecek.
* Kavrulmuş, kızarmış.
* Yanmış, yanık.

kebapçı
* Kebap yapıp satan kimse.
* Kebap yenilen veya satılan yer.

kebapçılık
* Kebapçı olma durumu.

kebaplı
* Kebabı olan, içine kebap konulmuş olan.

kebaplık
* Kebap yapılmaya elverişli, kebap yapılmak için ayrılmış.

kebe
* Kısa kepenek.

kebere
* Gebre otu.

kebir
* Büyük, ulu.
* Yaşça büyük, yaşlı.

kebze
* Kürek kemiği.

kebzeci
* Koyunların kebzesine bakarak gelecekten haber verdiğini ileri süren kimse.

keçe
* Yapağı veya keçi kılının dokunmadan, yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.
* Yere serilen halı, kilim gibi yünlü döşemelik.

keçe külâh etmek
* aldatmak, kandırmak.

keçe külâh olmak
* ordudan veya resmî görevden çıkarılmak.

keçeci
* Keçe yapan veya satan kimse.

keçecilik
* Keçe yapma veya satma işi.

keçeleme
* Keçelemek işi.
* Keçeleşmek işi.

keçelemek
* Bir nesneye keçe geçirmek.
* Metal bir yüzeyi keçeyle parlatmak.

keçelenme
* Keçelenmek işi.

keçelenmek
* Keçeleşmek.

keçeleşme
* Keçeleşmek işi.

keçeleşmek
* Telleri birbirinin içine girip karışarak ayrılmaz olmak.
* (deri) Pürüzlü duruma gelmek, keçe gibi olmak.
* Vücudun bir yeri uyuşup duyarlığı azalmak.

keçeleştirme
* Keçeleştirmek işi.

keçeleştirmek
* Keçeleşmesine yol açmak.

keçeli
* Keçesi olan.

keçesini sudan çıkarmak
* güç olan bir işi, durumu yoluna koyarak rahatlamak.

keçeyi suya atmak
* ar ve namusu hiçe saymak.

keçi
* Geviş getirenlerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen, memeli evcil hayvan (Capra hircus).
* Bu hayvanın dişisi.
* İnatçı.

keçi inadı
* Bir türlü yumuşamayan vazgeçilmeden sürdürülen inat.

keçi kömüreni
* Yaprakları soğan terine kullanılan bir tür yaban sarımsağı.

keçi mantarı
* Bkz. ak mantar.

keçi postu
* Keçinin derisinin terbiye edilmesi ile yapılan post.

keçi sakal
* Sakalı yalnız çenede sivri ve seyrek olarak bulunan.

keçi söğüdü
* Bataklıklarda ve nemli ormanlarda çok bulunan bir söğüt türü (Salix caprea).

keçi yemişi
* Yaban mersini.

keçi yolu
* Engebeli yerlerden gelip geçenlerin ayak izlerinden oluşan, tekerlekli araç işlemeyen dar yol, çığır, patika.

keçiboynuzu
* Baklagillerden, kerestesi marangozlukta, kabukları tabaklıkta kullanılan bir ağaç, harnup (Ceratonia siliqua).
* Bu ağacın baklamsı, şekerli olan yemişi, harnup.

keçiboynuzu gibi
* işi çok, verimi az olan şeyler için söylenir.

keçiler
* Keçileri ve çeşitli koyun türlerini içine alan, dağlık, kayalık yerlerde yaşayan, hafif yapılı, çevik geviş, getiren hayvanlar sınıfı.

keçileri kaçırmak
* delirmek veya bir bunalım içinde bulunmak.

keçileşme
* Keçileşmek işi.

keçileşmek
* İnadı tutmak.

keçilik
* İnatçılık.

keçilik etmek
* inat etmek.

keçimemesi
* Sert kabuklu, iri taneli, uzunca, beyaz veya kırmızımsı bir çeşit üzüm.

keçisağan
* Çobanaldatan, dağ kırlangıcı.

keçisakalı
* Lâdengillerden, çayırlarda, nemli yerlerde yetişen, toprakları mızraksı ve çizgili çiçekleri mavimtırak veya mor renkte lâden bitkisinin bir türü (Cistus creticus).
* Gülgillerden, beyaz veya penbe çiçekli, bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen bir ağaççık, erkeçsakalı, çayırmelikesi (Spiraea aruncus).

keçisedefi
* Keçisakalı.

keçitırnağı
* Kesici ağzı üçgen biçiminde olan oyma kalemi.

keçiye can kaygısı, kasaba et (veya yağ) kaygısı
* başkasının büyük zararı karşısında kendi küçük yararını düşünenler için sitem olarak söylenir.

keçiyi yardan uçuran bir tutam ottur
* gözü doymayan hırslı insanlar küçük bir çıkar için bütün varlığını tehlikeye atar.

keder
* Acı, üzüntü, dert, sıkıntı, ıstırap, tasa.

keder çekmek
* acı duymak, ıstırap çekmek.

keder vermek
* üzüntü vermek, kederlendirmek, tasalandırmak.

kederlendirme
* Kederlendirmek işi.

kederlendirmek
* Keder, üzüntü duymasına yol açmak, acı vermek.

kederleniş
* Kederlenme durumu.

kederlenme
* Kederlenmek işi.

kederlenmek
* Kederli olmak, üzülmek, tasalanmak, mükedder olmak.

kederli
* Acılı, üzüntülü, mukedder.

kedersiz
* Acısız, üzüntüsüz.

kedi
* Kedigillerden, köpek dişleri iyi gelişmiş, kasları çevik ve kuvvetli evcil veya yabanî, küçük memeli hayvan (Felis domesticus).

kedi (veya eti) ne, budu ne?
* yaşı küçük.
* imkânları, gücü sınırlı, parası az.

kedi balı
* Erik, kayısı gibi ağaçlardan sızan bir çeşit zamk.

kedi balığı
* Kedi balığıgillerden, dişleri ve solungaç yarıkları küçük bir balık (Scyiliorhinus canicula).

kedi balığıgiller
* Balıklar sınıfının köpek balıkları takımını içine alan bir familya.

kedi ciğere bakar gibi bakmak (veya süzmek, seyretmek)
* imrenerek bakmak.

kedi gibi
* uysal ve sokulgan.

kedi gibi dört ayak üzerine düşmek
* en güç durumdan zarar görmeden kurtulmak.

kedi ile harara girmek
* geçimsiz biri ile iş birliği yapmak.

kedi ile köpek gibi
* birbirleriyle geçinemeyen, anlaşamayan kimseler için söylenir.

kedi nanesi
* Ballıbabagillerden, kırlarda yetişen, kedilerin kokusundan çok hoşlandığı bir bitki, yaban sümbülü (Nepeta cataria).

kedi olalı bir fare tuttu
* şimdiye kadar bir tek başarılı iş yapabildi.

kedi otu

* İki çeneklilerden, kök sapı hekimlikte kullanılan bir bitki (Valeriana).

kedi otugiller
* Yaprakları sapsız olan otsu bitkileri, seyrek olarak da çalı durumundaki bitkileri kapsayan bitişik taç yapraklı, iki çenekli bitkiler familyası.

kedi yavrusunu yerken sıçana benzetir
* yolsuz olduğunu bildiği bir işi yaparken kendini mazur göstermek için bahane uydurur.

kedi yetişemediği (veya uzanamadığı) ciğere pis (veya murdar) dermiş
* elde edemeyecekleri şeyi hor göstermeye kalkışanlar için söylenir.

kediayağı
* Birleşikgillereden, süs bitkisi olarak da yetiştirilen, beyazımsı, yumuşak, sık tüylü bir bitki (Antennaria dioica).

kedibastı
* Bütün yüzeye tutkal sürmeyi gerektirmeyen işlerde, fırçayı aralıklı bastırarak tutkal sürme işi.

kedidili
* Genellikle dondurmanın yanında yenilen bir tür tatlı bisküvi.

kedigiller
* Kedi, aslan, kaplan, pars gibi hayvanları içine alan etçil memeli hayvanlar sınıfı.

kedigözü
* Taşıtların arkasındaki kırmızı renkli işaret lâmbası.
* Yollarda ışık vurduğu zaman parlayan trafik işareti.

kedinin boynuna ciğer asılmaz
* bir kimseye, kullanıp zarar vereceği, kendine mal edip ortadan kaldıracağı şey emanet edilmez.

kediyaladı
* Kadife veya tiftikten yapılmış bir ürünün yüzeyine verilen şekil.

kediye peynir (veya ciğer) ısmarlamak
* güvenilmeyecek birine saklaması için bir şey bırakmak.

kefal
* Kefalgillerden, orta büyüklükte, çok pullu, küt başlı, gümüş renkte, beyaz etli bir balık (Mugil cephalus).

kefalet
* Birinin borcunu ödememesi veya verdiği sözü yerine getirmemesi durumunda bütün sorumluluğu üzerine alma durumu, kefillik.

kefaleten
* Kefalet yoluyla.

kefaletname
* Bir kimsenin kefil olduğunu gösteren belge, kefillik kâğıdı.

kefalgiller
* Kefallarla onlara yakın türleri kapsayan kemikli balıklar familyası.

kefaller
* Kefalgiller, kum balığıgiller, cennet balığıgiller, uskumrugiller familyalarını içine alan kemikli balıklar takımı.

kefaret
* Bir günahı Tanrı'ya bağışlatmak umuduyla verilen sadaka veya tutulan oruç.

kefaretini ödemek

* cezasını çekmek.

kefe
* Terazi gözlerinden her biri.

kefe
* Semercilerin kullandığı bir tür araç.

kefek
* Kefeki.

kefeki
* Yapılarda kullanılan açık renkli, delikli, hafif, işlenmesi kolay, ateşe dayanıklı bir tür taş.
* Dişlerin diplerinde ve kaplarda oluşan kireç tabakası.

kefeki tutmak
* küflenmek.

kefekiye dönmek
* delik deşik olmak.

kefeleme
* Kefelemek işi.

kefelemek
* (atı) Kefe (II) ile silip tüylerini parlatmak.

kefeli
* Kefesi olan.

kefen
* Gömülmeden önce ölünün sarıldığı beyaz bez, kefin.

kefenci
* Cenaze gereçleri satan kimse.
* Zorba.

kefeni boynunda olmak
* her an ölümü göze almak.

kefeni yırtmak
* ağır bir hastalıkta ölüm tehlikesini atlatmak.

kefenin cebi yok
* mal veya para "ölürken götürülmez" anlamında cimriler için söylenir.

kefenleme
* Kefenlemek işi veya durumu.

kefenlemek
* Ölüye kefen sarmak, tekfin etmek.

kefenleyiş
* Kefenlemek işi veya biçimi.

kefenli
* Kefene sarılmış.
* Kefene sarılarak.

kefenlik
* Kefen olarak kullanılmaya elverişli (bez).

kefenlik para
* Ölüm durumunda gerekli masrafların görülmesi için ayrılmış para.

kefensiz
* Kefene sarılmamış.
* Kefene sarılmadan.

kefere
* Müslüman olmayanlar, kâfirler.

kefil
* Borçlu borcunu ödemediğinde veya bir kimse verdiği sözü yerine getirmediğinde bütün sorumluluğu üzerine alan kimse.

kefil göstermek
* bir iş için gerekli olan kefili bulmak.

kefil olmak
* borçlu borcunu ödemediğinde veya bir kimse verdiği sözü yerine getirmediğinde bütün sorumluluğu üzerine almak.

kefillik
* Kefil olma durumu, kefalet.

kefin
* \343 kefen.

kefir
* Özel bir maya mantarıyla keçi veya inek sütünün mayalanmasıyla hazırlanan ekşi içecek.

kefiye
* Arapların kullandığı ve omuzları da örten, püsküllü erkek baş örtüsü.

kefne
* Çuvaldız veya kalın iğne ile iş işleyen kimsenin eline geçirdiği demirli kayış.

kehanet
* Bir olayın gerçekleşeceğini önceden bilme, kâhinlik.

kehanette bulunmak
* kâhinlik yapmak.

Kehkeşan
* Samanuğrusu, Samanyolu.

kehle
* Bit.

kehribar
* Süs eşyası yapımında kullanılan, açık sarıdan kızıla kadar türlü renklerde, yarı saydam, kolay kırılır ve bir yere hızlıca sürtüldüğünde hafif cisimleri kendine çeken, fosilleşmiş reçine, samankapan.
* Bu maddeden yapılmış.

kehribar balı
* Sarı ve saydam bal.

kehribar gibi
* sapsarı, koyu sarı.

kehribarcı
* Kehribardan tespih, ağızlık gibi şeyler yapan veya satan kimse.

kek

* Yumurta, un ve şekerden, genellikle içine çekirdeksiz kuru üzüm veya kakao vb. konularak yapılan, fırında pişirilen tatlı çörek.
* Tane ve tohumların, etin veya balığın yağını veya diğer sıvılarını çıkarmak için mekanik sıkılmalarıyla oluşan fiziksel form.

kekâ

* Keyifli bir durum anlatılırken "ne güzel, ne iyi" anlamında söylenir.

kekâh

* Bkz. kekâ.

keke

* Kekeme.

kekeç

* Kekeme.

kekeleme

* Kekelemek işi.

kekelemek

* Damak sesleriyle başlayan kelimeleri ve heceleri tekrarlayarak ve keserek konuşmak.
* Ne söyleyeceğini şaşırıp kelimeleri birbirine karıştırmak.

kekeleyiş

* Kekelemek işi veya biçimi.

kekelik

* Kekemelik.

kekeme

* Damak sesleriyle başlayan kelimeleri ve heceleri tekrarlayarak birdenbire söyleyen ve keserek konuşan, keke.

kekemeleşme

* Kekemeleşmek işi.

kekemeleşmek

* Kekeme durumuna gelmek.

kekemelik

* Kekeme olma durumu, rekâket.

kekik

* Ballıbabagillerden, karşılıklı küçük yapraklı, beyaz, pembe, kırmızı başak durumunda çiçekleri olan ve çiçeği bahar gibi kullanılan, odunsu saplı, kokulu bir bitki (Thymus vulgaris).

kekik yağı

* Kekikten elde edilen ve genellikle geleneksel halk tedavisinde kullanılan kokulu yağ.

kekikli

* Üzerine veya içine kekik konulmuş olan.

keklik

* Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş (Perdrix).
* Alımlı, güzel kadın.

keklik etmek

* aptallık etmek.

keklik gibi
* güzel, alımlı, hareketli.

kekre
* Tadı acımtırak, ekşimsi ve buruk olan.

kekrelik
* Kekre olma durumu.

kekremsi
* Tadı az kekre olan.
* (koku için) Genzi yakan, buruk.
* Suratı asık, yüzü gülmeyen (kimse).

kekremsilik
* (tat ve koku için) Kekremsi olma durumu.
* Asık suratlı olma, yüzü gülmeme.

kekresi
* Tadı kekreye benzeyen.

kel
* Vücudun kıllı yerlerinde üreyen bir tür mantarın, kılların dökülmesine yol açtığı bulaşıcı bir hastalık.
* Bu hastalığa tutularak saçı dökülmüş olan (kimse).
* Kalıtıma bağlı olarak veya yaşlılık sebebiyle saçları dökülmüş olan.
* (doğa için) Çıplak.
* (bitki için) Gelişmemiş, cılız.
* İçinde az eşya bulunan.

kel kâhya
* ilgisi olsun olmasın her şeye karışan.

kel kâhya
* Kendisini ağa gibi göstermek isteyen zavallı kimse.

kel ölür, sırma saçlı olur, kör ölür badem gözlü olur
* Bkz. kör ölür badem gözlü olur, kel ölür sırma saçlı olur.

kelâm
* Söz.
* Söyleyiş biçimi, söyleme.
* Tanrı'nın varlığını ve İslâm dininin doğruluğunu konu edinen bilim.

Kelâmıkadim
* Kur'anıkerim, Kur'an.

kelâmıkibar
* Özdeyiş.

kelaynak
* Leylekgillerden, yeryüzünde yalnız Birecik'te, Fırat vadisini çeviren kayalarda yaşayan uzun gagalı bir kuş (Geronticus eremita).

kelbaşa şimşir tarak
* birçok ihtiyaç varken gereksiz özenti ve gösterişi belirtir.

kele
* Boğa, tosun.

kelebek
* Pul kanatlılardan, vücudu, kanatları ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dört kanatlı, çok sayıda türleri olan böceklere verilen genel ad.

* Geviş getiren hayvanların karaciğerlerinde yerleşip en çok öd yollarını tıkayan bir cins asalak hayvan ve bu hayvanın sebep olduğu hastalık.
* Vida, somun gibi nesnelerde kolayca çevrilmeye yarayan kelebek biçimindeki bölüm.
* Kelebek biçiminde olan.

kelebek camı
* Otomobilde ön kapı penceresinde ekseni çevresinde dönerek açılabilen veya sabit bulunan küçük cam.

kelebek çiçeği
* İki çeneklilerden, aydınlık oda ve salonlarda zengin renkli ve çok dallı bir süs birkisi.

kelebek gözlük
* Burundan tutturularak kullanılan sapsız gözlük.

kelebek otu
* Bir cins yaban yoncası.

kelebekler
* Pul kanatlılar.

keleci
* Öz veya kusursuz, düzgün söz.

kelek
* Olgunlaşmamış ham kavun.
* Irmaklarda işleyen ve şişirilmiş tulumlar üzerine kurulan bir çeşit sal.
* Yer yer çıplaklığı veya boşluğu olan.
* Kılsız.
* Aptal.

keleklik
* Kelek olma durumu.
* Aptallık.

kelem
* Lâhana.

keleme
* Sürülmeden bırakılmış tarla.
* Bakımsız bırakılmış bağ veya bahçe.

kelep
* Büyük iplik çilesi.
* Bağlam, demet.

kelepçe
* Tutukluların kaçmasını önlemek için bileklerine takılan, bir zincirle tutturulmuş demir halka.
* Kablo, boru gibi şeyleri bir yere bağlı tutmak için kullanılan halka.

kelepçe vurmak (takmak veya kelepçeye vurmak)
* bileklere demir halka geçirmek.

kelepçeleme
* Kelepçelemek işi.

kelepçelemek
* Kelepçe takmak.

kelepçelenme
* Kelepçelenmek işi.

kelepçelenmek

* Kelepçelemek işi yapılmak.

kelepçeli
* Kelepçesi olan.
* Bileklerine kelepçe takılmış olan.

kelepir
* Değerinden çok aşağı bir fiyatla alınan veya alınabilecek olan (şey).

kelepirci
* Her şeyi kelepir olarak ele geçirmek isteyen (kimse).

kelepircilik
* Kelepircinin işi.

kelepire konmak (veya yakalamak)
* bir şeyi çok ucuza almak.

kelepleme
* Keleplemek işi.

keleplemek
* İpi çile yapmak.

kelepser
* Atın baş vurmasını engelleyen kayış.

keler
* Sürüngenler sınıfının kelerler takımından olan hayvanların genel adı.

keler balığı
* Kelergillerden, 1,5m uzunluğunda bir cins köpek balığı (Squalus squatina).

kelergiller
* Asıl köpek balıklarıyla vatozlar arasında geçit sayılabilecek balıkları kapsayan kemikli balıklar familyası.

keleş
* Yiğit, cesur, bahadır.
* Çok yakışıklı, çok güzel.
* Vücut yapısı gösterişsiz.
* Çirkin, kötü.
* Kel.

keleşlik
* Keleş olma durumu.

keleye çekmek
* (inek) boğa ile cinsel ilişkide bulundurmak, boğaya çekmek.

keli görünmek
* kusuru ortaya çıkmak.

keli kızmak
* (seyrek öfkelenenler için) öfkelenmek.

keli körü toplamak
* işe yaramaz kimseleri toplamak.

kelifit
* Hidratlı doğal magnezyum silikat.

kelik

* Eski ayakkabı.

kelime
* Anlamı olan ses veya ses birliği, söz, sözcük.

kelime cambazı
* Kelime cambazlığı yapan kimse.

kelime cambazlığı
* Sözlerle oyun yapma.

kelime hazinesi
* Bkz. söz dağarcığı, söz varlığı, vokabüler, kelime kadrosu.

kelime kadrosu
* Söz varlığı.

kelime karışıklığı
* \343 söz karışıklığı.

kelime oyunu
* Sözlerin çok anlamlı olmasından veya benzerliklerinden yararlanarak yapılan nükte veya aykırı anlamlandırma.
* İki veya daha çok kişinin her defasında bir harf ekleyerek anlamlı kelime oluşturma oyunu.

kelime sıklığı
* Dilde bir sözün kullanılma oranı, frekans.

kelime türü
* Yapı, kavram, görev bakımından aralarındaki benzerliğe göre ayrılmış bulunan kelime türlerinden her biri. Türkçede sekiz kelime türü vardır: isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, ünlem, fiil.

kelime vurgusu
* Bir kelimede bir hecenin öteki hecelerden daha baskılı söylenişi.

kelimecik
* Küçük kelime.

kelimeişahadet
* "Tanrı'dan başka Tanrı yoktur ve Muhammed onun kulu ve peygamberidir" sözü; İslâmın beş şartından biri.

kelimeleri tartarak konuşmak
* sonucu hesaplayarak konuşmak.

kelimeleşmek
* Kelime durumuna, söz varlığı hâline gelmek, söze dönüşmek.

kelimenin tam anlamıyla
* bir durumu anlatmak için kullanılan sözün kapsadığı tam kavramla.

kelimesi kelimesine
* Hiçbir kelimesini atlamadan, olduğu gibi, tıpkı, harfiyen, aynen, motamot.

kelimesiz
* Sessiz, kelimeleri kullanmadan.

kelin merhemi olsa başına sürer (veya kelin medarı olsa kendi başında olur)
* kendi işini halledemeyen kişiden aynı durum için yardım istendiğinde söylenir.

kelle
* Baş, kafa.

* (bazı peynir cinsleri ve külçe durumundaki şeker gibi şeyler için) İri tane.
* Ekinlerde başak.

kelle götürmek
* gereksiz bir aceleyle gitmek, koşturmak, acele davranmak.

kelle koltukta (gezmek)
* gözünü budaktan esirgememek.

kelle koparmak
* olumsuz ve başarısız bir durum sonunda işe, göreve son vermek.

kelle koşturmak
* gereğinden çok acele etmek.

kelle kulak yerinde (olmak)
* kanlı canlı ve iri yapılı olan.
* gösterişli, itibarlı sayılan.

kellesinden olmak
* can vermek, ölmek.

kellesini koltuğuna almak
* ölümü göze almak.

kellesini uçurmak
* kafasını keserek koparmak.

kellesini vurdurmak
* öldürmek.

kelleşme
* Kelleşmek işi.

kelleşmek
* Kel durumuna gelmek.

kelleyi vermek
* canını feda etmek.

kelli
* "Sonra" edatı gibi, çıkma durumundaki sözlerin ardı sıra geldiğinde birbirine bağladığı iki yargıdan birincisini zorlayıcı bir sebep olarak gösterir.

kelli felli
* Kılığı kıyafeti düzgün, olgun ve gösterişli (kimse), kerli ferli, gün görmüş.

kellik
* Kel olma durumu.
* Çıplak, bitkisiz yer.

Keloğlan
* Türk masallarının çoğunda geçen, sonunda zekâsı ve yiğitliğiyle amacına eren bir kahramanın adı.
* (küçük k ile) Bir ailenin koruyuculuğuna veya bir yere çıraklığa alınan öksüz çocukları anlatmak için bir okşama sözü gibi de kullanılır.

keloğlan
* Hindi.

kem
* Noksan, eksik.
* Kötü, fena.

kem göz
* Kötü, baktığı şeye nazar değdiren göz.

kem gözle bakmak
* kötü niyetle bakmak.
* nazar değdiren bir bakışla bakmak.

kem küm
* Verecek cevap bulamayıp açık bir anlamı olmayan gelişigüzel sözler söylemek" demek olan kem küm etmek deyiminde geçer.

kem söz kem akçe sahibinindir
* kötü söz söyleyenindir.

kemakân
* Önceden olduğu gibi, eskisi gibi.

kemal
* Bilgi ve erdem bakımından olgunluk, yetkinlik, erginlik, eksiksizlik.
* En yüksek değer.

kemale ermek (gelmek veya kemal bulmak)
* (kema:le) olgunlaşmak.

Kemalist
* Atatürkçü.

Kemalizm
* Atatürkçülük.

Kemalpaşa tatlısı
* Un, yağ ve yumurta karışımı kurabiyelerin sıcak şeker şerbetine atılarak yapılan tatlı.

keman
* Yay.
* Dört telli, çenenin altına dayayarak çalınan yaylı çalgı.

keman gibi
* ince, düzgün (kaş).

keman yayı
* Kemana takılan ses vermeyi sağlayan tel.

kemancı
* Keman yapan veya çalan kimse.

kemancılık
* Kemancının işi.

kemane
* Keman ve kemençe yayı.
* Ağaç gemilerde talimarın üst ucundaki kıvrım.
* Bir tür halk çalgısı.
* Delgi veya küçük torna çevirmek için kullanılan ok yayı biçimindeki araç.

kemane çekme
* Yağlı güreşte, elleri hasmının arkasından göğsü üzerinde kilitledikten sonra midesi ve karnı üzerinde kuvvetli bir biçimde ve bastıra bastıra gezdirme.

kemanî
* Alaturka müzikte keman çalan kimse.

kemankeş
* Ok atıcı, okçu.

keme
* Büyük sıçan.
* Domalan.

kemençe
* Yayla, diz üzerinde çalınan, kemana benzer üç telli küçük bir çalgı.

kemençeci
* Kemençe çalan veya yapan kimse.

kement
* Hayvanları yakalamak için kullanılan, ucu ilmikli, kaygan uzun ip.
* İdam için kullanılan yağlı kayış.

kement atmak
* kemendi bir ucu elde kalacak biçimde ileri doğru fırlatmak.

kementlemek
* Kement geçirmek.

kemer
* Bele dolayarak toka ile tutturulan, kumaş, deri veya metalden yapılan bel bağı.
* Etek, pantolon gibi giysilerin bele gelen bölümü.
* Özellikle yolculukta kullanılan, üzerinde altın para yerleştirmeye yarar gözleri olan meşin kuşak.
* İki sütun veya ayağı birbirine üstten yarım çember, basık eğri, yonca yaprağı gibi biçimlerde bağlayan ve üzerine gelen duvar ağırlıklarını, iki yanındaki ayaklara bindiren tonos bağlantı.
* Bkz. emniyet kemeri.
* Kemiklerden oluşmuş kemer biçiminde tavan.
* Katmanlı kayaçlarda bir kıvrımın kabarık tepe yeri, tekne karşıtı.
* Tümsekli.

kemer bağlama
* Aile büyüğünün, gelinin beline altın veya gümüş kemer bağlaması töreni, kuşak bağlama.

kemer gözü
* Kemerle ayakları arasındaki boşluk.

kemer patlıcanı
* Bir çeşit ince uzun patlıcan.

kemere
* Gemi güvertesinin enine konmuş kirişlerinden her biri.

kemeri dolu olmak
* çok zengin olmak.

kemerini sıkmak
* açlığa veya tutumlu davranmaya katlanmak.

kemerleme
* Kemerlemek işi.

kemerlemek
* Ciltçilikte dikişten sonra kitabın sırtına yuvarlak bir biçim vermek.

kemerli
* Üzerinde kemeri olan veya kemer takılmış olan.
* Kemer biçiminde olan.

* Kavisli olan.

kemerlik
* Bazı işçi ve satıcıların araç veya gereçlerini koymak için bellerine taktıkları, gözlere ayrılmış, tahta, meşin veya metal kemer.
* Kemer yapımında kullanılan.

kemersiz
* Kemeri olmayan.

kemha
* Bir çeşit ipek kumaş.

kemiğine (kemiklerine) kadar
* iyice, en son sınıra dek.

kemik
* İnsanın ve omurgalı hayvanların çatısını oluşturan türlü biçimdeki sert organların genel adı.
* Kemikten yapılmış.

kemik atmak
* susturmak, oyalamak için birini küçük bir şeyle avutmak.

kemik bilimci
* Kemik bilimi uzmanı, osteolog.

kemik bilimi
* Anatominin kemiklerle ilgili bölümü, osteoloji.

kemik doku
* Omurgalı hayvanlarda iskeleti oluşturan bir bağ dokusu türü.

kemik gibi
* pek kuru, katı, sert; sağlam.

kemik rengi
* Beyaz ile krem rengi arasında olan renk.

kemik yalayıcı
* Dalkavuk.

kemik zarı
* Kemikleri kapsayan beyazımsı ve sedef renginde zar.

kemikçik
* Küçük kemik.

kemikleri sayılmak
* çok zayıflamak.

kemikleri sızlamak
* (ölü) huzursuz. rahatsız olmak.

kemiklerini kırmak
* birini çok dövmek, aşırı dayak atmak.

kemikleşme
* Kemikleşmek işi.

kemikleşmek
* Kemik durumuna gelmek.
* Sert, değişmez bir durum almak.

* Dokusu kemik doku durumuna gelmek.

kemikleştirme
* Kemikleştirmek işi.

kemikleştirmek
* Kemiğe donüştürmek.

kemikli
* Kemiği olan veya çok kemiği olan.
* Kemikleri iyi gelişmiş.
* Çok zayıf, sıska.

kemikli balıklar
* Balıklar sınıfından, iskeletleri kıkırdak durumunda kalmayıp kemikleşmiş olan balıklar takımı.

kemiksi
* Kemiğe benzeyen.

kemiksi bölge
* Kıkırdağın kemiğe dönüşmekte olduğu kemik tabakası.

kemiksiz
* Kemiği olmayan, kemiği ayrılmış.

kemircik
* Burun, kulak vb. de bulunan küçük kıkırdak.

kemirdek
* Kuyruğun iskeleti.

kemirgen
* Kesici dişleri çok iyi gelişmiş olan (hayvan).

kemirgenler
* Tavşan, kobay, kirpi, sıçan ve kunduz gibi köpek dişleri olmayan ve kesici dişleri iyi gelişmiş memeliler takımı.

kemirici
* Kemiren.

kemiriciler
* Kemirgenler.

kemirilme
* Kemirilmek işi.

kemirilmek
* Kemirmek işi yapılmak veya kemirmek işine konu olmak.

kemiriş
* Kemirmek işi veya biçimi.

kemirme
* Kemirmek işi.

kemirmek
* Sert bir şeyi dişleriyle azar azar koparmak.
* Aşındırmak, yemek.
* Bir şeyin içine işleyerek onu harap etmek.

kemiyet

* Nicelik.

kemlik
* Kötülük.

kemlik etmek
* kötü davranışlarda bulunmak.

kemoterapi
* Hastalıkların kimyasal maddelerle tedavi yöntemi.

kemre
* Gübre, tezek.

kemreleme
* Gübrelemek işi.

kemrelemek
* Gübrelemek.

kemrelik
* Gübrelik.

-ken
* Bkz. -gan / -gen.

kenar
* Bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı veya yakını, kıyı.
* Bir şeyi çevreleyen çizgi.
* Pervaz, çizgi, antika, baskı gibi çevre süsleri.
* Bir biçimi sınırlayan çizgilerden her biri.
* Merkezden uzak olan, kuytu, ıssız, sapa, tenha.

kenar bobini
* (kâğıtçılıkta) Üretim maksimum makine genişliğinde olmasını sağlayabilmek için ana bobinlerin yanında üretilen dar, tekrar hamurlaştırmanın dışında kullanıma imkân sağlayacak genişlikteki bobin.

kenar gezmek
* bir şeyden uzaklaşmış olmak.

kenar mahalle
* Şehrin merkezinden uzak ve çoğu kültürsüz, görgüsüz ve fakir halkın oturduğu semt.

kenar semt
* Bkz. kenar mahalle.

kenar suyu
* Kenar süslemesi.

kenara atmak
* bir şeyin üstünde durmamak, önemsememek.

kenara çekilmek
* artık hiçbir şeye karışmamak.

kenarcı
* Deniz kıyılarında avlanan balıkçı.

kenarda kalmak
* kendine yakışan yeri tutamayarak önemsiz bir duruma düşmek.

kenarda köşede

* Dikkati çekmeyen veya umulmayan yerlerde.

kenarı bastırmak
* bir kumaşın kenarlarını kıvırıp elle veya makine ile dikmek.

kenarın dilberi
* Kibarlığa özenen görgüsü az kadın.

kenarlı
* Herhangi bir biçimde kenarı olan.
* Kenarı süslü, kenarı işlenmiş.

kenarlık
* Kenar bölümünü oluşturan şey.

kenarortay
* Bir üçgende her tepeden karşı kenarın ortasına indirilen doğru parçası.
* Bir dikdörtgenin karşılıklı iki kenar ortasını birleştiren doğru parçası.

kenarsız
* Kenarı olmayan.

kendi
* İyelik ekleri alarak kişilerin öz varlığını anlatmaya yarar.
* Kişiler üzerinde direnilerek durulduğunu anlatır.
* Bir işte başkalarının etkisi bulunmadığını belirtir.
* "Kendisi, kendileri" biçiminde bazen saygı duygusuyla veya söz konusu olanları amaçlayarak o ve onlar yerine kullanılır.
* İyelik eki almış bulunan isimlerden önce eksiz olarak iyelik düşüncesini pekiştirir, kişisel.

kendi adına
* salt kendi için, kendisi hesabına.

kendi ağzıyla tutulmak
* suçu, yalanı veya iddiasının yanlışlığı kendi sözüyle ortaya çıkmak.

kendi başına
* Kimseye sormadan.
* Başkasının payı veya yardımı olmaksızın.

kendi beslek
* Öz beslenen.

kendi derdine düşmek
* kendi sorunu sebebiyle başka şeyle ilgilenememek.

kendi düşen ağlamaz
* kendi zararına kendi sebep olanın yakınmaya hakkı olmaz.

kendi göbeğini kendi kesmek
* ihtiyaç duyduğu yardım, başkalarınca esirgendiğinde işini kendi görmek.

kendi hâlinde
* Hiçbir şeye karışmayan, sessiz.

kendi hâlinde bırakmak
* üzerinde çalışmayarak geliştirmemek veya bakımsız bırakmak; işlememek.

kendi hâline bırakmak
* ilgilenmemek, karışmamak.

kendi havasında gitmek (veya havasında olmak)

* yalnız başına, istediği gibi davranmak.

kendi hesabına
* (para, düşünce, davranış vb. için) kendine göre, kendince.

kendi içine çekilmek
* başkasıyla ilişki kurmamak, kendi yalnız başına kalmak, inzivaya çekilmek.

kendi kabuğuna çekilmek
* Bkz. kabuğuna çekilmek.

kendi kanatlarıyla uçmak
* hiç kimsenin desteği veya yardımı olmaksızın yaşamak veya bir işi olumlu sonuca ulaştırmak.

kendi kendine
* Kimseye danışmaksızın; kimseyle ilgisi, ilişkisi olmadan.
* Yalnız başına.
* Başkasının yardımı ve ortaklığı olmadan.
* Kendiliğinden.

kendi kendine gelin güvey olmak
* ilgilinin nasıl karşılayacağını düşünmeden bir işi olmuş bitmiş sayarak sevinmek.

kendi kendini yemek (veya kendini yemek)
* açığa vurmadan, gizli gizli üzülmek.

kendi köşesinde yaşamak
* yalnız başına yaşamak.

kendi kuyusunu kendi kazmak
* kendine zarar verecek davranışta bulunmak.

kendi payıma
* kendi adıma, bana göre, bana gelince.

kendi söyler kendi dinler
* ne söylediği anlaşılmaz veya söylediği şeylere önem verilmez.

kendi yağıyla kavrulmak
* olanıyla geçinip kimseye muhtaç olmamak.

kendigelen
* Umulmadık bir zamanda gelen ve gelişinden sevinç duyulan kimse veya şeyler için söylenir.

kendiliğinden
* Başka şeylerin etkisi olmaksızın kendi kendine ortaya çıkan, bizatihi.
* İradesiz olarak gerçekleşen (hareket).
* İnsan eliyle ekilmeden yetişen, hudayinabit.
* Dış etkilerin zorlaması olmadan, iç sebeplerle oluşan süreçlerin gerçekleşme niteliği.

kendiliğinden üreme
* Her türlü bilimsel üreme olaylarının dışında, yoktan var olmayı anlatan bilim dışı kuram.

kendiliğindenlik
* Dıştan bir belirleme ile değil, kendi kendine gerçekleşen etkinlik.

kendilik
* Bir nesnenin varlığını veya tözünü oluşturan şey.

kendince
* Kendine göre, kendi bakımından.

kendinde
* Nesnenin doğal varlığı, durumu.

kendinde olmamak
* bilinci, aklı yerinde olmamak.

kendinde toplamak
* kendi üzerinde bulundurmak, kendi varlığı içinde yer almasını sağlamak.

kendinde toplamak
* kendi üzerinde bulundurmak, kendi varlığı içinde yer almasını sağlamak.

kendinden
* Kendi aklından, kendi kendine.

kendinden geçmek
* bilinci işlemez olmak, kendini kaybetmek, bayılmak.
* bir şey karşısında coşkuya kapılmak, duygulanmak.
* uykuya dalmak, uyuya kalmak.

kendine ... süsü vermek
* kendini ... gibi göstermek.

kendine gel!
* aklını başına topla" anlamında bir uyarma sözü.

kendine gelmek
* ayılmak.
* aklı başına gelmek.
* durumu düzelmek.

kendine has
* \343 kendine özgü.

kendine kıymak
* kendini öldürmek.

kendine mahsus
* \343 kendine has.

kendine mal etmek
* benimsemek veya saymak.

kendine özgü
* Bir kimse veya şeye özgü olan kendine mahsus, kendine has.

kendine yedirememek (veya onuruna yedirememek)
* başkasının kendisine yaptığı işi, onur kırıcı sayarak tepki ile karşılamak; kendisinin başkasına yapması söz konusu olan işi, kişiliği için onur kırıcı saydığından yapmamak.

kendine yontmak
* çıkan bir fırsattan yararlanarak, başkalarını hiç düşünmeyerek hep kendi çıkarını sağlamak.

kendini (kapıp) koyuvermek
* kendine özen göstermemek, kötümser olmak.

kendini alamamak
* istemeyerek bir işi yapma duruma girmek, kendini tutamamak.

kendini aşağı görmek
* kendini başkalarından değersiz görmek.

kendini ateşe atmak
* bile bile tehlikeli bir işe girmek.

kendini atmak
* vakit geçirmeden hemen gitmek.

kendini avutmak
* oyalamak.

kendini beğendirmek
* başkalarına hoş, iyi, yetenekli görünmek.

kendini beğenmek
* başkalarını küçümseyerek kendini üstün görmek.

kendini bırakmak
* kendine özen göstermemek.
* çevre ile ilgisini keserek yalnız bir konuyla uğraşmak.
* gevşek, rahat bir biçimde kalmak.

kendini bilen (veya bilir)
* ağırbaşlı ve onuru olan.

kendini bilmek
* aklı ve muhakemesi yerinde olmak.
* baliğ olmak.
* kendinin ve çevresinin bilincine varmak.
* durum ve onuruna yakışacak biçimde davranmak.

kendini bir şey sanmak
* kendini olduğundan çok değerli görmek.

kendini bir yerde bulmak
* farkında olmadan bir yere ulaşmış olamak.

kendini bulmak
* kişilik kazanmak.
* maddî ve ruhî konularda durumunu düzeltmek.
* Bkz. kendine gelmek.

kendini dar etmek
* sıkıntı veren bir yer veya durumdan güçlükle kurtulmak.

kendini dev aynasında görmek
* kendini olduğundan çok üstün görmek.

kendini dinlemek
* hastalık kuruntusu içinde bulunmak.
* yalnız, sakin kalmak.

kendini dirhem dirhem satmak
* çok nazlı davranmak, ağırdan almak.

kendini düşünmek
* daima kendi çıkarını kollamak, egoistçe davranmak.

kendini ele vermek
* yaptığı bir davranış veya söylediği bir sözle kendi suçunu ortaya çıkarmak.

kendini fasulye gibi nimetten saymak
* kendini çok önemli biri gibi görmek.

kendini göstermek
* beğenilecek niteliklerini ortaya koymak.
* ortaya çıkmak, belirmek.
* pas alabilmek için boş alana kaçmak.

kendini harap etmek
* sıkıntı veya üzüntüden perişan olmak.

kendini hissettirmek
* varlığını belli etmek.

kendini kapı dışında bulmak
* kovulmak, işten atılmak, bir yerden istenmeden uzaklaştırılmak.

kendini kaptırmak
* bir şeyin etkisinden kurtulamayacak duruma düşmek.
* uğraşmaya başladığı bir işten kendini kurtaramamak.

kendini kaybetmek
* bayılmak.
* aşırı duygulanma dolayısıyla çevrede olup bitenin farkına varamamak.

kendini matah sanmak
* kendini olduğundan daha fazla değerli kabul etmek.

kendini naza çekmek
* nazlanmak.

kendini paralamak
* çok çaba ve özen göstermek.

kendini satmak
* kendisinde olmayan iyi nitelikleri varmış gibi göstermek.

kendini sıkmak
* kendini zorlamak, çaba göstermek.

kendini tartmak
* ne durumda olduğunu öğrenmek için kendini yoklamak.

kendini toparlamak (veya toplamak)
* herhangi bir konuda eskiden kötü olan durumunu düzeltmek.
* bir konuda dikkatini yoğunlaştırmak.
* şişmanlamak, sağlığına kavuşmak.

kendini tutamamak
* bir durum karşısında sessiz ve heyecansız kalamamak; kendine hâkim olamamak.

kendini tutmak
* kendine hâkim olmak; dayanmak, sabretmek.

kendini vermek (vurmak veya çalmak)
* bir şeye bütün varlığıyla bağlanmak, başka her şeyle ilgisini kesip, tek şeyle aşırı ölçüde ilgilenmek.

kendini yiyip bitirmek
* Bkz. kendi kendini yemek.

kendini yoklamak
* duygu, düşünce ve beden bakımından kontrol etmek.

kendir
* Kenevir.

* Kenevirden yapılmış.

kendircilik
* Kendir yetiştirme işi.

kendirgiller
* İki çeneklilerden, kendir, şerbetçi otu, Hint keneviri gibi bitkileri içine alan bir familya.

kendirik
* Deriden veya çadır bezinden yapılan ve hamur tahtasının altına serilen yaygı.

kendisince
* Bkz. kendince.

kene
* Koyun, köpek, at gibi hayvanların veya insanların derisinde asalak olarak yaşayan, bulaşıcı hastalıklara sebep olan böceklerin genel adı, sakırga.

kene ağacı
* Kene otu.

kene gibi yapışmak
* istenmediği hâlde birinin peşini bırakmamak, yakasını bırakmamak.

kene göz
* Çok küçük gözlü (kimse).

kene otu
* Sütleğengillerden, tropik bölgelerde yetişen, ağaç veya ağaççık durumunu alabilen, tohumlarından koyu bir bitkisel yağ elde edilen, bir yıllık otsu bitki (Ricinus communis).

kenef
* Ayak yolu.
* Pis, berbat.

keneler
* Eklem bacaklı hayvanlardan, örümceğimsiler sınıfına giren bir takım.

kenet
* İki sert cismi birbirine bağlamaya yarayan, iki ucu sivri ve kıvrık metal parça.

kenet etmek
* kenetle birbirine bağlamak.

kenet gibi yapışmak
* çok yakın dost olmak, sıkı fıkı olmak.

kenet mili
* Çatı ve öteki parçaların birleştirilmesinde kullanılan metal perçinler.

kenetleme
* Kenetlemek işi.

kenetlemek
* Kenetle tutturmak veya kenetle birbirine bağlamak.
* Birbirine geçirerek bağlamak.
* Sıkıca birbirinin üzerine kapamak.

kenetleniş
* Kenetlenmek işi veya biçimi.

kenetlenme

* Kenetlenmek işi.

kenetlenmek
* Kenetlemek işi yapılmak.
* Bir konuda aynı tutum ve davranışı göstermek.
* Açılamayacak biçimde sıkıca birbirinin üzerine kapanmak.

kenetli
* Kenedi olan.
* Kenetle birbirine bağlanmış bulunan, kenetlenmiş olan.
* Birbirinin içine geçerek sıkıca kapanmış.

kenevir
* Kendirgillerden, sapındaki liflerden halat, çuval gibi kaba örgüler yapılan, iki evcikli bir bitki, kendir (Cannabis sativa).

kenevir helvası
* Kenevir ve şeker karışımı yapılan bir tür helva.

kenevir yağı
* Kenevir ağacından yapılan yağ.

kenevircilik
* Kenevir yetiştirme işi.

kengel
* Kenger.

kengel sakızı
* Kenger sakızı.

kenger
* Birleşikgillerden, yaprakları dikenli yaban bir bitki, eşek dikeni (Cynara cardunculus).

kenger sakızı
* Kengel sütünden yapılan bir tür sakız, çengel sakızı.

kent
* Şehir.
* Site.

kent soylu
* Burjuva.

kent soyluluk
* Burjuvazi.

kental
* 100 kg ağırlığında kütle birimi.

kentçi
* Kentçilik uzmanı, kentçilikle uğraşan kimse, şehirci.

kentçilik
* Şehircilik.

kentet
* Beşli.

kentilyon
* Katrilyon kere bin.

kentler arası
* Şehirler arası.

kentleşme
* Kentleşmek işi.

kentleşmek
* Şehirleşmek.

kentli
* Şehirli.

kentlileşme
* Kentlileşmek işi.

kentlileşmek
* Kentli olmak durumu.

kentsel
* Kentle ilgili, şehirle ilgili.

kenttaş
* Aynı kentten olan kimse.

Kenyalı
* Kenya halkından olan kimse.

kep
* Başlık, sipersiz şapka.
* Hemşirelerin giydiği başlık.
* Bazı törenlerde profesör ve öğrencilerin giydikleri özel başlık.

kepaze
* (nesneler için) Niteliği iyi olmayan.
* Utanmaz, rezil.
* Gülünç, değersiz.
* Talim yaparken kullanılan gevşek ok yayı.

kepaze etmek
* utanılacak bir duruma düşürmek.

kepaze olmak
* gülünç veya utanılacak duruma düşmek.

kepazelik
* Kepaze olma durumu veya kepazece davranış, maskaralık, rezalet.

kepbastı
* Çift katlı büyük dalyan ağı.

kepçe
* Sulu yiyecekleri karıştırmaya, dağıtmaya yarayan, uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık.
* Erimiş madeni kalıba dökmek için kullanılan büyük kaşık.
* Saplı bir çembere geçirilmiş olan, balık veya kelebek tutmada kullanılan ağ.
* Bir kepçenin alabildiği miktarda olan.
* Tahıl, kömür, kum gibi dökme yüklerin yüklenip boşaltılmasında kullanılan, iki veya daha çok çeneden oluşmuş motorlu araç.
* Gemilerde, ortasında dümen evi bulunan yuvarlak kıç çıkıntısı.
* Güreşte hasmın arkasından bacakları arasına el sokma oyunu.

kepçe gibi
* kanat gibi öne doğru açılmış (kulak).

kepçe kulak
* Kocaman ve öne doğru kulakları olan.

kepçe kuyruk
* Başkalarının sırtından bedava geçinen.

kepçe surat
* Çok küçük yüzü olan.

kepçeburun
* Bir çeşit yaban ördeği.

kepçeleme
* Kepçelemek işi.

kepçelemek
* İki eli kepçe biçimine getirerek, yere düşmekte olan topu eğilerek yere değmeden kurtarmak.

kepçeli
* Kepçesi olan.

kepek
* Un elendikten sonra, elek üstünde kalan kabuk kırıntıları.
* Saçlı deride oluşan pulcuklar.
* Bazı deri hastalıklarında deriden dökülen parçacıklar.

kepekçi
* Kepek satan kimse.

kepeklenme
* Kepeklenmek işi.

kepeklenmek
* Başta kepek oluşmak.
* (elma) Susuz ve tatsız duruma gelmek.

kepekli
* İçinde kepeği olan.
* Üzerinde kepek oluşmuş olan.
* (elma için) Un gibi, susuz ve tatsız.

kepenek
* Çobanların omuzlarına aldıkları dikişsiz, kolsuz, keçeden üstlük.

kepenek
* Pervane.

kepenek altında er yatar
* insanları giydiğine bakarak değerlendirmek yanlışlara yol açar; bazen değerli kişiler eski giymiş olabilir.

kepenk
* Genellikle dükkânları kapamak için kullanılan, saç levha veya türlü biçimlerde demir veya tahta kanat.

kepenkleri indirmek
* işi tatil etmek.

kepez
* Yüksek tepe, dağ.
* Dağların oyuk, kuytu yerleri.
* Gelin başlığı.
* Tavuk ve kuşların ibiği veya başındaki uzun tüyler.

kepir
* Çorak, verimsiz toprak.
* Çamurlu çorak toprak.

kepme
* Kepmek işi.

kepmek
* Çökmek, yıkılmak.

kerahet
* İğrenme, tiksinme.

kerahet vakti
* (akşamcılar arasında) İçkiye başlama zamanı.

keramet
* Ermiş kimselerin gösterdiklerine inanılan, doğaüstü, şaşkınlık uyandırıcı durum.
* Olağanüstü durum.
* Keramet sayılabilecek nitelikte olan şey.

keramet buyurdunuz (veya kerametle bulundunuz)
* "çok doğru söylediniz", "çok güzel yaptınız" anlamlarında kullanılan bir yaranma sözü.

keramet sahibi
* keramet gösterebilen (kimse).

kerameti kendinden menkul
* başka bir etkenle kavuştuğu iyi durumu kendi çabasının verimi veya değerinin karşılığı saymak.

kerametli
* Doğaüstü güce sahip.

kerametle bulunmak
* doğaüstü olaylarda bulunmak.

kerata
* Karısı tarafından aldatılan erkek.
* Sevgi ile söylenen sitem sözü.
* Ayakkabı çekeceği.

keratin
* Tırnak, boynuz, kıl gibi üst deri ürünü olan yapıları oluşturan proteinli madde.

keratinleşme
* Keratinleşmek işi veya durumu.

keratinleşmek
* Protoplâzma proteinler keratin durumuna dönüşmek.

keratinli
* Keratini olan.

kerde
* Sebze fideliği.

kere
* Kez, yol, defa, sefer.

kerem
* Soyluluk, ululuk, büyüklük, asalet.

* Bağış olarak verme, iyilik, lütuf.

kerem buyurun (veya eyleyin)
    * "izin verin, beni dinleyin" anlamında nezaket sözü.

kerem etmek
    * bağışta, iyilikte bulunmak.

kerem gibi sevmek (veya yanmak)
    * büyük aşk yaşamak, aşkından ölmek.

kerem sahibi
    * İyi huylu, cömert.

kerempe
    * Denize doğru uzanan taşlık burun.
    * Dağın en yüksek yeri.

keres
    * Büyük ve derin karavana.

kereste
    * Tomrukların boyuna biçilmesiyle elde edilen marangozluk ve inşaat odunu.
    * Kaba saba kimse, kalas.
    * Ayakkabı yapımında kullanılan gereç.

keresteci
    * Kereste satan kimse.

kerestecilik
    * Kereste alıp satma işi.

keresteli
    * İri yapılı.

kerestelik
    * Kereste yapılmaya elverişli ağaç.

kerevet
    * Üzerine şilte serilerek yatmaya veya oturmaya yarayan, tahtadan seki, sedir.

kerevides
    * \343 kerevit.

kerevit
    * Kabuklular sınıfından, çamurlu tatlı sularda yaşayan bir eklem bacaklı, tatlı su istakozu, karavide (Potamobius fluviatilis).

kereviz
    * Maydanozgillerden, kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan kokulu bir bitki (Apium graveolens).

kerh
    * Tiksinme, iğrenme.
    * Bir işi istemeyerek, zorla yapma.

kerhane
    * Genel ev.

kerhaneci
    * Kerhane işleten kimse.
    * Sövgü sözü.

kerhen

* Tiksinerek, iğrenerek.
* İstemeyerek, istemeye istemeye, gönülsüz.

kerih

* Tiksindirici, iğrenç.

kerim

* Soylu, asil.
* Eli açık, cömert.
* Allah'ın adlarından biri.

kerime

* (saygılı konuşmada) Kız evlât.

keriz

* Geriz, çirkef, pislik.
* Kumar.
* Kolayca kandırılabilen oyuncu, aptal.
* Eğlenti.

kerizci

* Çalgıcı.
* Hile yapan oyuncu.

kerkenez

* Kartalgillerden, leşle beslenen, 35 cm uzunluğunda, kızılımsı tüyleri olan bir kuş (Falco tinnunculus).

kerkes

* Akbaba.

kerki

* Keser.

kerli ferli

* Kelli felli.

kermen

* Kale, germen.

kermes

* Bir çalışmaya yardım sağlamak için, genellikle açık havada yapılan eğlentili toplantı.
* Küçük şehirlerde bayram veya panayır günlerinde yapılan eğlenceli toplantı.

kerpeten

* Bazı nesneleri sıkmak veya çekmekte kullanılan, hareketli bir eksen çevresinde çapraz iki parçadan oluşmuş, kıskaç biçimimdeki araç.
* Bu biçimde olan ve diş çekmekte kullanılan araç.

kerpiç

* Duvar örmekte kullanılmak için kalıplara dökülüp güneşte kurutulmuş saman ve balçık karışımı ilkel tuğla.
* Kerpiçten yapılmış.

kerpiç dökmek

* saman ve balçık karışımını kalıplara boşaltmak.

kerpiç gibi

* çok sert ve kuru.

kerpiççi

* Kerpiç yapan veya satan kimse.

kerpiçleşme
* Kerpiçleşmek işi.

kerpiçleşmek
* Çok sert ve kuru bir duruma gelmek.

kerrake
* İnce softan hafif ve dar bir üstlük.

kerrakeli
* Kerrakesi olan.

kerrat
* Birçok kez.

kerrat cetveli
* Çarpım tablosu.

kerte
* İşaret için yapılmış çentik veya iz, kerti.

kerte
* Derece, radde.

kerte kerte
* Azar azar, yavaş yavaş, tedrici.

kerteleme
* Kerte kerte, azar azar ilerleme durumu, tedriç.

kerteles
* Teke ile iki hörgüçlü erkek devenin geriye melezlenmesiyle elde edilen bir deve türü.

kertenkele
* Kertenkelelerden, uzun vücutlu, sivri kuyruklu, çevik, böcekçil, küçük sürüngen hayvan (Lacertus).

kertenkeleler
* Kertenkeleleri, bukalemun ve iguanaları içine alan dört ayaklı sürüngenler takımı.

kerteriz
* Bir yerin pusula kertelerine (II) göre bulunduğu yön.
* Balıkçıların denizde sığlıkları belirlemek için kullandıkları işaretlerin bütünü.

kerteriz almak (veya etmek)
* bir yerin hangi yönde veya geminin nerede bulunduğunu pusula ile ölçmek.

kerteriz noktası
* Geminin bulunduğu yeri anlamak için kerteriz almaya yarayan, fener kulesi, duba, şamandıra gibi şeylerin harita üzerindeki yeri.

kertesine gelmek
* tam yerini ve zamanını bulmak.

kertesine getirmek
* tam sırasını, en uygun zamanını seçmek.

kerti
* Kerte (I).
* (ekmek, et için) Bayat.

kertik
* Kertilmiş olan.

* Kertilmiş yer, gedik, çentik.

kertik kertik
* Üzeri kertiklerle dolu.

kertikleme
* Kertiklemek işi.

kertiklemek
* Kertik açmak.

kertikli
* Kertiği olan.

kertilme
* Kertilmek işi.

kertilmek
* Kertmek işi yapılmak.

kertme
* Kertmek işi.
* Çentik.

kertmek
* Bir şeyin kenarında kertik açmak, çentmek.
* Sertçe sürtünmek.

kervan
* Uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı katarı.
* Toplu olarak birbiri ardınca gelen şeyler.

kervan çulluğu
* Uzun ayaklı, uzun ve eğri gagalı kuşlar sınıfı.

Kervan Yıldızı
* Çulpan yıldızı.

kervana katılmak
* bir topluluğa karışmak.

kervanbaşı
* Kervanı yöneten kimse.

kervancı
* Kervan sahibi veya kervan güden kimse.

Kervankıran
* Çulpan yıldızı.

kervansaray
* Ana yollarda kervanların konaklaması için yapılan büyük han.

kes
* Genellikle yakmak için kullanılan iri saman.

kes
* Ayak bileklerini de içine alan kapalı jimnastik ayakkabısı.

kesafet
* Çokluk, sıklık.
* Yoğunluk.

* Saydam olmama durumu, bulanıklık.

kesat
* Alış verişte durgunluk.
* Yokluk, kıtlık.

kesatlık
* Kesat olma durumu.
* Kıtlık zamanı.

kese
* Cepte taşınan, içine para, tütün gibi şeyler konulan, kumaştan veya örgüden küçük torba.
* Bazı şeylerin üzerine geçirilen, kumaştan çanta biçiminde kap.
* Yıkanırken kir çıkartmak için ele geçirilen, vücudu ovmaya yarayan, bürümcükten, cep biçiminde bez.
* Bir kimsenin kendisine ait parası veya serveti.
* Su bitkilerinde içi hava ile dolu olan ve bitkinin suda yüzer durumda kalmasını sağlayan şişkinlik.
* Herhangi bir kese miktarında olan.
* Organizmanın bazı boşluklarına verilen ad.
* Beş yüz kuruşluk para birimi.

kese
* Kısa, kestirme (yol).

kese çiçeği
* Süs için yetiştirilen ve demet olarak çiçek açan bitki (Ceanothus).

kese kâğıdı
* İçine bazı şeyler konulmak için kâğıttan yapılmış kese biçiminde torba.

kesecik
* Kulağın dolambacında bulunan ve lenf ile dolu olan küçük zarsı organ.

kesedar
* Zengin kimselerin parasını yöneten ve gerekli harcamaları yapan kimse.
* Esnafların gelirlerini toplayıp satan kimse.

kesek
* Bel, çapa veya sabanın topraktan kaldırdığı iri parça.
* Tezek.
* Çimen yapmak için üzerindeki otuyla birlikte çıkarılmış çayır parçası.

keseklenme
* Keseklenmek işi.

keseklenmek
* Toprak, parça parça olmak.

kesekli
* Parça parça kabarmış olan (toprak).

kesel
* Gevşeklik, tembellik.

kesel gelmek
* gevşemek, tembelleşmek.

kesel perdesi
* Herhangi bir müzik ölçüsüne girmeyen, insanın iç dünyasını karartan ve bıkkınlık veren bir ses tonu.

keseleme
* Keselemek işi.

keselemek
* Kir çıkarmak için vücudu kese ile ovmak.

keseleniş
* Keselenmek işi veya biçimi.

keselenme
* Keselenmek işi.

keselenmek
* Keselemek işi yapılmak.
* Kendini keselemek.

keseletme
* Keseletmek işi.

keseletmek
* Keselemek işini yaptırmak.

keseli
* Kesesi olan.

keseli kurt
* Genellikle omurgalılarda, kasların içinde gelişen şerit kurtçuklarının genel adı (Cysticercus).

keseliler
* Kanguru gibi, dişilerinin karnında yavrularını taşımaya yarayan kese bulunan hayvanlar takımı.

kesen
* Kesmek işini yapan.
* Bir şekli kesen doğru; özellikle bir üçgenin kenarlarını kesen doğru.

kesene
* Sözleşme, yazılı anlaşma.
* Götürü, toptan iş.

keseneğe almak
* gelirini, satın almak, iltizam etmek.

keseneğe vermek
* bir şeyin gelirini önceden götürü olarak satmak.

kesenek
* Görevlilerin aylıklarından her ay belli oranda kesilip bir sosyal güvenlik kurumuna yatırılan para.
* Fabrika, çiftlik gibi gelir kaynaklarının gelirini satın alma işi, iltizam.

kesenekçi
* Keseneği alan kimse, iltizamcı, mültezim.

kesenin ağzını açmak
* bol para harcamaya başlamak.

kesenin dibi görünmek
* para tükenmek.

kesenize bereket
* maddî katkısı görülen bir kimseye "çok kazan, kazancın bol olsun" anlamında söylenen teşekkür sözü.

kesenkes
* Kesin olarak, kesinlikle.

keser

* Tahta, ağaç yontmaya yarayan, kısa saplı, bir yanı keskin ağızlı, öteki yanı çivi çakmaya uygun çelik araç.

kesesi elvermemek
* bütçesi elverişli olmamak.

kesesine bir şey girmemek
* bir yarar veya çıkar sağlamamak.

kesesine göre
* parasına, malî imkânlarına göre.

kesesine güvenmek
* parasına güvenmek.

kesesini doldurmak
* fırsatlardan yararlanarak para kazanıp zengin olmak.

keseye davranmak
* ödemek istemek.

kesici
* Kesmek işini yapan, kesen.
* Kasaplık hayvanları kesen kimse.
* Kesme işinde kullanılan araç.

kesici diş
* Alt çenenin ve üst çenenin on tarafında bulunan, yiyecekleri kesmeye yarayan, yassı, keskin ön dişlerden her biri.

kesif
* Yoğun.
* Saydam olmayan.
* Sık, kalın.

kesif yem
* Sindirilebilir besin maddeleri yüksek, selülozu düşük yem.

kesik
* Kesilmiş olan.
* Kesilerek bozulmuş olan.
* Çiğ sütten yapılan yağsız peynir, çökelek, ekşimik.
* Kısa.
* Gazete, dergi vb.den kesilmiş yazı, kupür.
* Kesilmiş olan yer.
* Tarla, bağ ve bahçe çevresine açılan hendek.

kesik hava
* Halk şiiri dışında yanık ezgili deyiş.

kesik kelime
* Bir bölümü kesilerek kullanılan söz.

kesik kerem
* Âşık Kerem'in ezgilerinde görülen yanık türkü dalı.

kesik kesik
* Ara vererek ve kısa kısa.

kesik koni
* Bir koninin tabanına paralel bir düzlemle kesilmesinden elde edilen cisim.

kesik piramit

* Bir piramit, tabanına paralel bir düzlemle kesildiğinde taban yönünde kalan cisim.

kesik prizma
    * Bir prizmanın bütün yer ayrıtlarını kesen bir düzlemle elde edilen, kesiti ile tabanı arasında kalan cisim.

kesikli
    * Kesikleri olan.
    * Aralıklarla süren, duraklamalar yapan (elektrik akımı).

kesiklik
    * Kesik olma durumu.
    * Ansızın duyulan hâlsizlik, kırıklık, yorgunluk.

kesiklik vermek
    * ara vermek.
    * hâlsizlik, kırıklık, yorgunluk ortaya çıkmak.

kesiksiz
    * Kesilmeden süren, sürekli, süreli, devamlı, mütemadi.
    * Kesilmeden, ara vermeden sürüp giden (elektrik akımı).

kesiliş
    * Kesilmek işi veya biçimi.

kesilme
    * Kesilmek işi.

kesilmek
    * Kesmek işi yapılmak.
    * Bitkin duruma gelmek, gücü, takati kalmamak.
    * Gibi olmak, benzemek, dönmek.
    * İçindeki maddeler birbirinden ayrılıp bozulmak.
    * Dinmek, sona ermek.
    * Akmaz olmak.
    * Kendinden önceki kelimeyi "olmak" anlamıyla pekiştirir.
    * Son veya aralık verilmek.
    * Kendini herhangi bir şey gibi göstermek.
    * Tutulmak, kapatılmak.
    * Makaslamak.
    * Durmak.
    * Çok beğenmek, çok hoşlanmak.
    * Yoksun kalmak.

kesim
    * Kesmek işi.
    * Bölüm, parça, kısım, sektör.
    * Bölge, bölüm.
    * Kesme zamanı.
    * Belli bir bölüm.
    * İşaretlenmiş belli yer.
    * Terzinin belli bir ölçü ve örneğe göre kumaşa biçim vermesi işi, fason.
    * Hazineye ait herhangi bir gelirin belli bir bedel karşılığı keseneğe verilmesi.
    * Boy bos, endam.
    * Pazarlık, anlaşma.

kesim evi
    * Kasaplık hayvanların kesilip yüzüldüğü yer, kanara, mezbaha.

kesimci
    * Kesenekçi, mültezim.

kesimhane

* Kesim evi, mezbaha.

kesimlik
* Kesime elverişli (hayvan).

kesin
* Şüphe ve duraksamaya yer bırakmayan veya geri dönülmeyen, değişmez, kat'i, maktu.

kesin bilgi
* Doğruluğundan kuşkulanılmayan bilgi.

kesin olarak
* kesin bir biçimde, kesinlikle.

kesinleme
* Kesin olan şey.

kesinleşme
* Kesinleşmek işi.

kesinleşmek
* Kesin bir durum almak, kat'ileşmek, kat'iyet kespetmek.
* Değişme olanağı olmadan yürürlüğe girmek.

kesinleştirme
* Kesinleştirmek işi.

kesinleştirmek
* Kesin bir duruma getirmek.

kesinlik
* Kesin olma durumu veya kesin davranış, kat'iyet.
* Bir bilginin, bir kanaatin şüpheye düşmeden onaylanması durumu.

kesinlikle
* Kesin bir biçimde, kesin olarak, her hâlde, mutlaka, kat'iyen.

kesinme
* Kesinmek işi veya durumu.

kesinmek
* Kendine veya kendisi için kesmek.

kesinsizlik
* Kesin olmama durumu.

kesinti
* Kesilen parça, kırpıntı.
* Bir işin bir süre için durması, inkıta, fasıla.
* Ödenen bir paradan herhangi bir gerekle kesilen bölüm.

kesintili
* Ara verilerek yapılan.
* (para için) Kesintisi olan.

kesintisiz
* Aralıksız.
* (para için) Hiçbir vergi kesilmeden verilen.

kesintiye almak
* biriyle sezdirmeden alay etmek.

kesintiye uğramak
* bir süre için durmak.

kesip (veya kestirip) atmak
* uzun uzadıya düşünmeden kesin yargıya varmak.
* kesin olarak çözmek, bitirmek.

kesip biçmek
* parçalamak, doğramak, ameliyat etmek.
* ağzına geleni söylemek, ileri geri konuşmak.
* zorbalıkla korkutmak.

kesir
* Bir birimin bölündüğü eşit parçalardan birini veya birkaçını anlatan sayı.

kesir ölçek
* Plân ve haritaların ölçekleri payı 1 olan ve kesirli sayılarla gösterilen ölçek.

kesirli
* Kesir niteliğinde olan (sayı).

kesirli sayı
* 1,5 veya 1,3 gibi kesri olan sayı.

kesirsiz
* Kesir niteliğinde olmayan.

kesiş
* Kesmek işi veya biçimi.

kesişen
* Bir nokta veya çizgi üzerinde birbirini kesip geçen (çizgiler veya yüzeyler).

kesişme
* Kesişmek işi.

kesişmek
* Birbirini kesmek.
* Pazarlıkta, herhangi bir fiyatta uyuşmak.
* Erkek ve kadın, bakışlarla anlaşmak.
* Bir nokta veya çizgi üzerinde birbirine kavuşmak.

kesit
* Bir şeyi inceleyebilmek için, enlemesine veya boylamasına kesildiğinde ortaya çıkan yüzey.
* Bir toplumun bölümü, kesim.
* Bir cisim düz olarak kesildiğinde ortaya çıkan düzlemin biçimi, makta.

keskenme
* Keskenmek işi.

keskenmek
* El ile veya başka bir şeyle vuracak gibi yapmak.

keski
* Ağaç, taş, metal vb. yontmaya yarayan, bir ucu keskin çelik araç.
* Demir ve saç kesmek için üzerine çekiçle vurularak yürütülen keskin araç, tırnak.
* Pulluk gövdesi önüne takılan ve toprağı kesip ayıran bıçak veya disk biçiminde çelikten yapılmış pulluk parçası.

keskin
* Çok kesici, iyi kesen.
* Etkili, sert.

* Görevini iyi yapan.
* (ses için) Tiz.
* Acı, üzüntü veren.

keskin sirke küpüne (veya kabına) zarar
* öfkeli, sert kimsenin zararı kendisinedir.

keskin zekâ keramete kıç attırır
* zeki kimse, bir işin nereye varacağını keramet sahibi kimseden daha iyi bilir.

keskinleşme
* Keskinleşmek işi.

keskinleşmek
* Keskin duruma gelmek.

keskinleştirme
* Keskinleştirmek işi.

keskinleştirmek
* Keskin duruma getirmek.

keskinletme
* Keskinletmek işi veya durumu.

keskinletmek
* Keskin duruma getirmek.

keskinlik
* Keskin olma durumu.

kesme
* Kesmek işi.
* Teneke, sac gibi şeyleri kesmek için kullanılan makas.
* Lokum.
* Çizgisel iki doğru parçası ve bir eğri yayı ile sınırlanan düzlem yüzeyi.
* İki çekimin birbirine doğrudan doğruya bağlanmasından, iki ayrı çekimin birbirini izlemesinden doğan durum.
* Küp biçiminde veya köşeli olarak kesilmiş olan.
* Kesin, değişmez, maktu.
* Nazımda veya nesirde, bir cümleyi sonu anlaşılacak biçimde yarım bırakma sanatı, kat.

kesme imi
* \343 kesme işareti.

kesme işareti
* Özel adlara getirilen ekleri iki sözün birleşmesi sırasında ortaya çıkan ses düşmesini veya bazı yabancı sözlerin kesintili okunacağını belirtmek için kullanılan (') işaretinin adı.

kesme kaya
* Baskı altında kalarak sertleşmiş toprak.

kesme şeker
* Küp biçiminde veya köşeli bir biçimde olan şeker.

kesme taş
* Yola dizilmek amacıyla veya bir yapı için biçimlendirilmiş taş.

kesmece
* Kesip bakarak beğenmek şartıyla.
* Aradaki değer ayrımını gözetmeksizin hepsi bir fiyattan.
* Kesilip müşteriye gösterilerek satılan.

kesmek
* Bıçak, makas gibi bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak, ameliyat etmek.
* Dibinden ayırmak.
* Düzgün parçalara ayırmak.
* Kesici bir araçla yaralamak.
* Ucunu almak.
* (hayvan için) Başını gövdesinden ayırmak, boğazlamak.
* Ara veya son vermek.
* Bir şeyden yoksun bırakmak, vermemek.
* Akımı durdurmak.
* Belirtmek, kararlaştırmak.
* (verilecek şeyin bir bölümünü) Alıkoyup vermemek.
* (para için) Basmak.
* Azaltmak, güçleştirmek.
* (iskambil kâğıtları için) Destenin üzerinden bir bölümünü kaldırıp öte yana koymak.
* Gidermek.
* Geçişi önlemek.
* Susmak.
* (hasta organı) Ameliyatla almak.
* Bölmek, ayırmak.
* (yazı, film için) Kısaltmak.
* Uydurmak, yalan söylemek.
* (rüzgâr, soğuk vb. için) Çok etkili olmak.
* Birini yermek, kötülemek.

kesmelik
* Kesme taş çıkarılan ocak.

kesmik
* Kesilmiş sütün koyu bölümü.
* Başakla karışık iri saman.
* Taş gibi olmuş toprak parçası.

kesmikli
* İçinde kesmik bulunan.

kesp
* Kazanma.

kesp etmek
* kazanmak, elde etmek.

kesre
* Esre.

kesret
* Çok olma durumu, çokluk.

kestane
* Kayıngillerden, ılıman iklimlerde yetişen, 25-30 m kadar boylanabilen, kerestesi doğramacılıkta kullanılan bir orman ağacı (Castanea sabva).
* Bu ağacın yenebilen meyvesi.
* Kestane rengi.

kestane dorusu
* At donlarından açık kahve rengi olan.

kestane fişeği
* İçinde tane barut ve fitilinin geçmesine yarayan küçük bir kanalı olan bir tür şenlik fişeği.

kestane kabağı

* Helvacı kabağı.

kestane kabuğundan çıkmış da kabuğunu beğenmemiş
* soyunu veya yetiştiği yeri, çevreyi hor görenler için kınama yollu söylenir.

kestane kargası
* \343 alakarga.

kestane rengi
* Açık kahve rengi.
* Bu renkte olan.

kestane suyu gibi
* sulu (kahve).

kestane şekeri
* Kestanenin şeker şerbeti içinde kaynatılmasıyla yapılan şekerleme.

kestaneci
* Kestane kebabı yapan veya satan kimse.

kestanecik
* Prostat.
* Atların her bacağında birer tane çıkan, boynuz dokusunda olan kısa ve yayvan uzantı.

kestanelik
* Kestane ağaçları çok olan yer.

kestere
* Kitre.

kestiği (veya attığı) tırnak olamamak
* bir kimse, söz konusu olan kimseden değerce çok aşağı olmak.

kestirilme
* Kestirilmek işi.

kestirilmek
* Kestirmek işi yapılmak.

kestirim
* Kestirmek işi, tahmin.

kestirip atmak
* ayrıntılı düşünmeden kesin yargıya varmak.

kestiriş
* Kestirmek işi veya biçimi.

kestirme
* Kestirmek işi.
* Alışılan yolun dışında kısa yol, kese.
* Amacı fazla uzatmadan anlatan.
* Kısaca, özet olarak.
* Kısa yoldan.
* Kaynatılarak limon sıkarak koyulaştırılmış şeker şerbeti.

kestirmece
* Kısa yoldan olan, kısaca olan.
* Yaklaşık, tahminî.

kestirmeden

* En kısa yoldan.

kestirmeden gitmek
* en kısa yoldan gitmek.

kestirmek
* Kesmek işini yaptırmak.
* Akıl yolu ile gerçeğe yakın bir yargıya varmak, tahmin etmek.
* Kesilmesini sağlamak, kesilmesine yol açmak.
* Karar vermek.
* Kısa bir süre uyumak.
* Anlamak, farkına varmak.

keş
* Yağı alınmış sütten veya yoğurttan yapılan peynir.
* Kış için kurutulan yağsız, tuzsuz yoğurt.
* Aptal.

keşen
* Zincirden yular veya ayak kösteği.

keşfedilme
* Keşfedilmek işi.

keşfedilmek
* Keşfetmek işi yapılmak.

keşfetme
* Keşfetmek işi.

keşfetmek
* Var olduğu bilinmeyen bir şeyi bulmak.

keşfettirme
* Keşfettirmek işi.

keşfettirmek
* Keşfetmesini sağlamak.

keşide
* (banka ve her tür piyango ikramiyeleri için) Çekme, çekiliş.
* Eski Arap harfli yazıda bazı harflerin baş tarafı yazıldıktan sonra süs için çekilen uzatma.

keşideci
* Çek veya poliçe düzenleyen ve imzalayan kimse.

keşif
* Ortaya çıkarma, meydana çıkarma, açma.
* Var olduğu daha önce bilinmeyen bir şeyin ortaya çıkarılması.
* Bir olay veya durumun oluş sebeplerini anlayabilmek için yerinde inceleme yapma.
* Gizli olan bir şey hakkında geniş bilgi edinme.
* Bir şeyin olacağını önceden anlama, sezme, tahmin.

keşif kolu
* Düşmanın durumunu anlamak, arazi ve yollar hakkında bilgi toplamak için gönderilen kol.

keşik
* Sıra, nöbet.

keşikleme
* Almaş, münavebe.

keşikleşme
* Keşikleşmek işi.

keşikleşmek
* Keşikle çalışmak.

keşiş
* Hristiyanlarda, manastırda yaşayan, hiç evlenmemiş papaz, karabaş, rahip.

keşişhane
* Keşişlerin bulunduğu yer, manastır.

keşişleme
* Güneydoğudan esen yel, akça yel, kara yel karşıtı.
* Pusulada güneydoğuyu gösteren yön.

keşişlik
* Keşiş olma durumu.

keşke
* Dilek anlatan cümlelerin başına getirilerek "ne olurdu" gibi özlem veya pişmanlık anlatır, keşki.

keşkek
* İyice dövülmüş ve uzun süre birlikte kaynatılmış et ve buğdayla yapılan bir yemek.

keşkekçi
* Keşkek pişiren kimse.

keşki
* Keşke.

keşkül
* Gezici bazı dervişlerin ve dilencilerin ellerinde tuttukları, Hindistan cevizi kabuğundan, metalden veya abanozdan yapılmış dilenci çanağı.
* Üstü, dövülmüş fıstık ve rendelenmiş Hindistan cevizi gibi şeylerle bezenmiş bir çeşit süt tatlısı, keşkülüfukara.

keşkülüfukara
* Keşkül.

keşleme
* Keşlemek durumu.

keşlemek
* Aldırış etmemek, önem vermemek, ciddiye almamak.

keşmekeş
* Karışık olma durumu, karışıklık.

keşmekeşlik
* Karışıklık, halledilmesi, içinden çıkılması zor durum.

keşmir
* Bkz. kaşmir.

keşşaf
* Bilinmeyen çok önemli bir şeyi keşfeden.
* Keşif kolu.
* İzci.

keşşaflık
* İzcilik.

ket
* Engel.

ket vurmak
* engel olmak, güçleştirmek.

ketal
* Çirişli bir çeşit parlak bez.

ketçap
* Temel maddesi baharat katılmış domates olan İngiliz sosu.

kete
* Yağlı, mayalı veya mayasız hamurdan yapılan, külde pişirilen çörek.

ketebe
* Yazıcılar, kâtipler.
* El yazması kitaplarda yazarının adını verdiği yer.

keten
* Ketengillerden, çiçekleri mavi renkte ve beş taç yapraklı, lifleri dokumacılıkta kullanılan bir bitki (Linumusitatissimum).
* Bu bitkinin liflerinden yapılmış (dokuma vb.).

keten helva
* Kavrulmuş şekerden yapılan, pamuk görünüşünde bir çeşit helva, keten helvası.

keten helvacı
* Keten helva yapan ve satan kimse.

keten helvası
* Bkz. keten helva.

keten kuşu
* İspinozgillerden, güzel sesli, 13 cm uzunluğunda tarla ve çalılıklarda yaşayan bir kuş (Carduelis linaria).

keten tohumu
* Keten bitkisinin, yağı çıkarılan veya dövülerek hekimlikte kullanılan küçük taneleri.

ketencik
* Deniz yosununun ince bir cinsi (Muscus arboreus).
* Turpgillerden, küçük sarı çiçekli, yağlı bir bitki (Chamaelina sativa).
* Bu bitkiden elde edilen, sabun yapımında ve ressamlıkta kullanılan bir yağ.

ketengiller
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, keten ve benzeri türleri içine alan bitki familyası.

kethüda
* Zengin kimselerin ve devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, onların birtakım işlerini gören kimse, kâhya.

kethüda bey
* Yeniçeri ocağında, yeniçeri ağasından sonra gelen en yüksek makamdaki subay.

kethüdalık
* Kethüdanın yaptığı iş.

keton
* Karbonil grubuna iki alkil kökünün bağlanmasıyla türeyen birleşik.

ketum
* Sır saklayan, ağzı sıkı, ağzı pek.

ketum olmak
* sır saklamak, ağzı sıkı olmak.

ketumiyet
* Ağzı sıkılık, açmazlık, ketumluk.

ketumluk
* Ketum olma durumu, açmazlık, ketumiyet.

kevel
* Kuzu veya koyun postundan yapılmış kürk.

kevelci
* Deri ve kürk satan kimse.

keven
* Geven.

kevgir
* Uzun saplı, yayvan ve delikli kepçe.
* Haşlanmış yiyeceklerin sıvılarını veya bazı sıvıları süzmek için kullanılan, delikli, genellikle yuvarlak biçimli mutfak kabı, süzgeç.

Kevser
* Cennette bulunduğuna inanılan kutsal su.

kevser gibi
* (içecekler için) tatlı, lezzetli.

keyfetme
* Keyfetmek işi.

keyfetmek
* Hoş ve eğlenceli vakit geçirmek.

keyfî
* İsteğe bağlı olan.
* Gerçeğe, akla, yol ve yöntemine uymayan.

keyfi bozulmak
* hastalanmak.
* canı sıkılmak, rahatı kaçmak.

keyfi bilmek (biri)
* isterse yapmak, nasıl isterse öyle yapmak.

keyfi gelmek
* neşelenmek.

keyfi kaçmak
* neşesi kalmamak.

keyfi oluncaya kadar
* razı oluncaya kadar.

keyfi sıra
* (birinin) Kendi istediği gibi.

keyfi yerinde
* Neşesi, sağlığı yerinde.

keyfi yerinde
* sağlığı, neşesi, mutluluğu bulunmak.

keyfilik
* Keyfî olma durumu.

keyfince
* İsteğine göre, nasıl isterse, dilediğince, keyfine göre.

keyfinden bayılmak (veya dört köşe olmak)
* bir şeyden çok kıvanç duymak.

keyfine bakmak
* dilediğince yaşamak, güzel vakit geçirmek.

keyfine gitmek
* isteğine uygun davranmak.

keyfini çıkarmak
* bir şeyden iyice tat almak.

keyfini kaçırmak (veya bozmak)
* üzmek.

keyfini yapmak
* her türlü istek ve dileği yerine getirmek.

keyfinin kâhyası olmamak
* birine karışmaya hakkı olmamak.

keyfiyet
* Nitelik.
* Durum.

keyif
* Vücut esenliği, sağlık.
* Canlılık, tasasızlık, iç rahatlığı.
* Hoş vakit geçirme.
* İstek, heves, zevk.
* Alkollü içki ve başka uyuşturucu maddeler kullanıldığında insanda görülen durum.
* Yolsuz ve kural dışı istek.
* Esrar.

keyif benim, köy Mehmet ağanın
* "hiçbir şeyi tasa etmiyorum, işlerim yolunda" anlamında kullanılır.

keyif çatmak
* keyfetmek.

keyif ehli
* Rahatına düşkün kimse.

keyif etmek
* Bkz. keyfetmek.

keyif hâli
* İçkili, çakırkeyf.

keyif sormak
* birine "iyi misiniz", "nasılsınız" sorularını yönelterek sağlığı hakkında bilgi almak; saygı göstermek.

keyif sürmek

* sıkıntısız, rahat yaşamak.

keyif vermek
* neşe vermek, sarhoş etmek.

keyiflenme
* Keyiflenmek işi.

keyiflenmek
* Keyifli duruma gelmek, neşelenmek.

keyifli
* Keyfi yerinde, neşeli.

keyifli keyifli
* Keyifli bir biçimde, keyifli olarak.

keyifsiz
* Sağlığı pek yerinde olmayan, rahatsız.
* Neşesiz.

keyifsizlenme
* Keyifsizlenmek işi.

keyifsizlenmek
* Biraz hastalanmak.

keyifsizlik
* Keyifsiz olma durumu.

keylus
* Bkz. kilüs.

keymus
* Bkz. kimüs.

kez
* Bir olgunun, bir olayın tekrarlandığını belirtir, defa, kere, sefer.

keza
* Tekrarlamalardan sakınmak amacıyla "aynı, aynı biçimde" anlamında kullanılır.

kezalik
* Bkz. keza.

kezzap
* Derişik nitrik asidin halk arasındaki adı.

-kı / -ki
* Bkz. -gı / -gi.

kıble
* Namazda yönelinen yön.
* Güneyden esen yel.
* Sıkıntılı bir durumda yardım umarak başvurulan yer.

kıblenüma
* Kıble yönünü göstermek için, bulunulan yere göre özel işareti olan pusula.

Kıbrıslı
* Kıbrıs halkından olan kimse.

kıç
* Kuyruk sokumu bölgesi, popo, makat.
* (bazı bölgelerde) Bacak, ayak.
* (deniz teknelerinde) Art taraf.
* Arka bölümde olan.

-kıç
* Bkz. -gıç / -giç.

kıç atmak
* (hayvan) çifte atmak.
* çok istemek.

kıç attırmak
* ondan üstün olmak.

kıçı kırık
* Önemsiz, değersiz şey veya kimse.

kıçın kıçın
* Geri geri.

kıçın kıçın gitmek
* geriye doğru gitmek, geri geri gitmek.
* (henüz yürümeyen bebek için) kıç üstü gitmek.

kıçına bakarak (veya kıçına baka baka)
* başvurduğu yerden olumlu sonuç alamayarak.

kıçına tekmeyi atmak (vurmak veya yapıştırmak)
* kovmak.

kıçını yırtmak
* bağırıp çağırmak.
* bütün gücünü kullanarak uğraşmak.

kıçtan bacaklı
* Kısa boylu (kimse).

kıçtankara
* Baştan demirleyen, kıçtan da halatlarla kıyıya bağlanan gemi.

kıçüstü
* Kıçı yere gelmiş durumda.

kıçüstü oturmak
* kıçı yere gelir duruma düşmek.
* herhangi bir konuda yenilmek, umduğuna ulaşamamak.

kıdem
* Bir görevde rütbece eskilik.
* Bir görevde geçirilen süre.

kıdem tazminatı
* Belirli süre çalıştıktan sonra ayrılan işçiye görev süresine bağlı olarak verilen para.

kıdemce
* Bir işte tecrübe ve süre bakımından, kıdeme göre.

kıdemli
* Bir işte eski ve tecrübesi çok olan.
* Sınıf temsilcisi, mümessil.

kıdemli başçavuş
* Kıdemi olan başçavuşun rütbesi.

kıdemli üstçavuş
* Kıdemi olan üstçavuş.

kıdemlilik
* Kıdemli olma durumu.

kıdemsiz
* Bir işte yeni ve tecrübesi az olan.

kıdemsizlik
* Kıdemsiz olma durumu.

kıdım kıdım
* Azar azar.

kığ
* Koyun, keçi veya deve pisliği.

kığı
* Kığ.

kığılama
* Kığılamak işi.

kığılamak
* (koyun, keçi, deve) Pislemek.

kıh
* (çocuk dilinde) Kir, kirli, pis.

kıkır kıkır
* İçinden gelerek, sesli bir biçimde (gülmek).

kıkır kıkır gülmek
* içinden gelerek, sesli sesli bir biçimde gülmek.

kıkırdak
* Kemik kadar sert olmayan, dayanıklı, esnek, bükülgen, damarsız bağ dokusu.
* Sığır ve danada, hayvanın göğüs boşluğunun arka tarafının alt bölümünde bulunan parça.

kıkırdak bilimi
* Kıkırdakları inceleyen bilim dalı.

kıkırdak doku
* Kemiklerin bağlantı yerlerinde bulunan, katı, esnek ve saydam doku.

kıkırdaklaşmış
* Kıkırdak durumunu almış hayvan dokusu.

kıkırdaklı
* Yapısında kıkırdak bulunan.

kıkırdama
* Kıkırdamak işi.

kıkırdamak
* Kıkır kıkır diye ses çıkararak gülmek.
* Donacak kadar üşümek.

* Soğuktan donmak.
* Ölmek.

kıkırdatma
* Kıkırdatmak işi.

kıkırdatmak
* Kıkırdamasına sebep olmak.

kıkırdayış
* Kıkırdamak işi veya biçimi.

kıkırlık
* İçten gülme durumu.

kıkırtı
* Kıkırdarken çıkan ses.

kıl
* Bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı.
* Keçi tüyü.
* Bitkilerde görülen, genellikle silindirimsi, içi boş, çok ince uzantı.
* Keçi tüyünden yapılmış veya dokunmuş olan.

kıl (kadar) kalmak
* çok az kalmak.

kıl burun
* Deniz içine uzanmış ince kara parçası.

kıl çadır
* Keçi kılından dokunmuş parçalarla kurulan çadır.

kıl gibi
* ipince, incecik.

kıl keçisi
* Vücut rengi beyazdan siyaha kadar değişmekle beraber, tel renkliler arasında en çok siyah renklisi görülen yerli bir keçi türü.

kıl otu
* Dağlık çayırlarda yetişen ince ve sert yapraklı bir bitki (Nardus).

kıl payı
* (daha çok kalmak fiili ile) Çok az.

kıl testere
* Çok ince bir tür testere.

kıl yumağı
* Saç yeme alışkanlığı olan kimselerin midesinde oluşan ur.

kılabdan
* \343 kılaptan.

kılâde
* Gerdanlık, boyna takılan süs eşyası.

kılağı
* Taş üzerinde bilenen bir kesici aracın keskin yüzüne yapışan ve aracın iyi kesebilmesi için, yağlanmış yumuşak taşla kaldırılması gereken çok ince çelik parçaları, zağ.

kılağılama
* Kılağılamak işi.

kılağılamak
* Kesici araçların kılağısını alarak keskinliğini artırmak.

kılağılı
* Kılağılanmış, keskin duruma getirilmiş olan.

kılağısını almak
* kesici araçları bileği taşına veya kayışa sürterek keskinliğini artırmak.

kılağısız
* Kılağılanmamış, keskin olmayan.

kılâptan
* Pirinç, bakır, kalay gibi madenlerden çekilerek gümüş ve altın yaldız vurulmuş ince metal iplik.
* Pamuk ipliğine sırma katılarak eğrilmiş iplik.
* Bu tür iplikten yapılmış.

kılavuz
* Genel olarak yol gösteren kimse, rehber.
* Yol yöntem gösteren şey.
* Evlenecek olan erkek veya kadına eş bulan kimse.
* Ruhî ve zihnî bakımdan yol gösteren, ışık tutan kimse.
* Somun veya boru içine yiv açmakta kullanılan araç.
* (dar, uzun bir yerden) Kolaylıkla bükülebilen yay biçiminde tel, kablo vb. geçirilirken bunların ucuna bağlanan sert nesne.
* Makaradaki filmlerin başında ve sonunda yer alan, filmin alıcı, yıkama aracı, basım aracı, gösterici gibi araçlara takılıp çıkarılmasında kolaylık sağlayan, asıl film için pay bırakan çeşitli renklerde film parçası.
* Bir devletin kılavuz alınması mecburî olan sularında gemilere yol gösteren kimse.

kılavuzlama
* Kılavuzlamak işi.

kılavuzlamak
* Kılavuzluk etmek.

kılavuzluk
* Kılavuz olma durumu veya kılavuzun işi, rehberlik.
* Bir gemiyi limana sokmak veya limandan çıkarmak işi.

kılavuzluk etmek
* yol göstermek, rehberlik etmek.

kılbaz
* Dalkavuk.

kılcal
* Kıl gibi olan, çok ince.

kılcal boru
* Araştırma ve deneylerde kullanılan çok ince boru.

kılcal damar
* Bütün dokularda bulunan, atardamarların son dallarını, toplardamarların ilk dallarına birleştiren ince damar.

kılcal etki
* Birbirine değen bir sıvı ile bir katının molekülleri arasındaki etki.

kılcal kök

* Ana, saçak ve yan köklerden çıkan ikincil, üçüncü kökler üzerinde bulunan ince kıl şeklindeki emici kök paröaları.

kılcallık
* Kılcal olma durumu.
* Bir kılcal boru veya tüpün durumu.
* Kapsadığı sıvılar bakımından kılcal boruların özellikleri.

kılcan
* At kuyruğu kılından yapılmış kuş tuzağı.

kılçık
* Balıkların eti arasında bulunan diken gibi ince ve küçük kemik.
* Fasulye, bakla gibi sebzelerin yeşil kabuğunda ve ekin başaklarında bulunan sert ve kıl gibi uzun lif.
* Alttaki güreşçinin, kuyruk sokumunu hızla ve birdenbire havaya kaldırarak sırtına abanmış olan güreşçinin dengesini bozup ön veya yan tarafına aşırıp atması.

kılçık atmak
* bir kimsenin işini karıştırmak, bozmak.

kılçıklı
* Kılçığı olan.
* Pürüzlü, çapraşık, karışık.

kılçıksız
* Kılçığı olmayan.

kıldırma
* Kıldırmak işi.

kıldırmak
* Kılmak işini yaptırmak.
* Namaz kılınmasını sağlamak.

kıldırtma
* Kıldırtmak işi.

kıldırtmak
* Kıldırmak işini yaptırmak.
* Namaz kılınma işini yaptırmak.

kılgı
* Bir sanat ve bilim dalının ilkelerini düşünce alanından, uygulama alanına geçirip gerçekleştirme işi, uygulama, tatbik, ameliye, pratik.

kılgılı
* Harekete ilişkin olan, yalnız düşünce alanında kalmayıp harekete dönüşen, uygulamalı, amelî, tatbikî, pratik, kuramsal karşıtı.
* Maksada uygun, kullanışlı; gerçeklere uygun.

kılgın
* Kılgı durumuna geçirilebilen, amelî, pratik.

kılgısal
* Kılgılı, uygulamalı, pratik.

kılı kılına
* Tamı tamına.

kılı kıpırdamamak
* durum ve davranışını değiştirmemek, aldırış etmemek, umursamamak.

kılı kırk yarmak
* titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelemek, önemle üstünde durmak.

kılıbık
* Karısının baskısı altında bulunan (erkek), kazak karşıtı.

kılıbıklaşma
* Kılıbıklaşmak işi.

kılıbıklaşmak
* Kılıbık duruma gelmek.

kılıbıklık
* Kılıbık olma durumu.

kılıbıklık etmek
* kılıbığa yakışan davranışlarda bulunmak.

kılıcına
* (kalas, cetvel tahtası gibi kalınlığı eninden az olan şeyler için) Keskin ve dar tarafı yukarı gelmek üzere, kılıçlama.

kılıç
* Uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silâh.
* Saban ökçesini oka bağlayan ağaç parçası.

kılıç alayı
* Kılıç kuşanma.

kılıç bacak
* Bacakları eğri olan, çarpık bacaklı.

kılıç balığı
* Kılıç balığıgillerden, burnunda kılıç biçiminde bir uzantısı bulunan, kılçıksız, eti beyaz ve lezzetli, iri bir balık (Xiphias gladius).

kılıç balığıgiller
* Her türlü kılıç balığı olan, dişsiz ve pulsuz kemikli balıklar familyası.

kılıç çalmak
* kılıçla savaşmak, kılıç ile öldürmek.

kılıç çekmek
* saldırmak veya selâmlamak amacıyla kılıcı kınından çıkarmak.

kılıç gagalı
* Yağmur kuşugillerden, çok ince ve uzun gagalı, tüyleri ak, kanatları kara bir kuş (Recurvirosta avocetta).

kılıç kınını kesmez
* sert ve öfkeli kişi yanındakilere zarar vermez.

kılıç kuşanma
* Tahta yeni çıkan Osmanlı padişahlarının İstanbul'daki Eyüp Sultan türbesine giderek törenle kılıç kuşanmaları.

kılıç kuşanmak (veya takmak)
* kılıcı olmak ve onu taşıyacak güce ve yetkiye hak kazanmak.

kılıç oynatmak
* egemen olarak yaşamak.

kılıç oyuncusu

* Kılıç oyunu oynayan sporcu, eskrimci.

kılıç oyunu
 * Dürtücü kılıç, kesici kılıç ve delici kılıç adı verilen silâhlarla yapılan spor, eskrim.

kılıç pabucu
 * Kılıç kınının aşağı kısmı.

kılıç sallamak
 * kılıç ile dövüşmek, düşman üzerine kılıçla soldurmak.

kılıç üşürmek
 * kılıç çekerek saldırmak.

kılıççı
 * Kılıç yapan veya satan (kimse).
 * Kılıç sporuyla uğraşan (kimse).

kılıçhane
 * Kılıç yapılan yer.

kılıçı kınına koymak
 * savaşı bırakmak, savaştan vazgeçmek.

kılıçkuyruk
 * Kemikli balıklar takımından uzunluğu 8-10 cm. olan, tropik süs balığı (Xiphophorus helleri).

kılıçlama
 * Kılıçlamak işi.
 * Kılıcına.
 * Çaprazlama.

kılıçlama kaçmak
 * yan yan koşarak, çaprazlamasına gitmek.

kılıçlamak
 * Kılıçla çok sayıda insanı topluca öldürmek, kılıçtan geçirmek.

kılıçlayış
 * Kılıçlamak işi veya biçimi.

kılıçlı
 * Kılıç taşıyan.
 * Kılıcı olan.
 * Üzerinde kılıç motifi olan.

kılıçtan geçirmek
 * çok sayıda insanı kılıçla topluca öldürmek.

kılıf
 * Bir şeyi korumak için kendi biçimine göre, çoğunlukla yumuşak bir nesneden yapılmış özel kap.
 * Yolsuz bir işe bulunan sudan gerekçe.

kılıfçı
 * Kılıflama işini yapan kimse.
 * Kılıf yapan ve satan kimse.

kılıfına uydurmak
 * bir durum ve tutuma, yöntemine uygun biçim vermek.

kılıflama
 * Kılıflamak işi.

kılıflamak
* Kılıf geçirmek, kılıfa koymak.

kılıflı
* Kılıfı olan veya kılıf içinde bulunan.

kılıfsız
* Kılıfı olmayan veya kılıf içinde bulunmayan.

kılığına çeki düzen vermek
* giyinişine özen göstermek.

kılığına girmek
* onun gibi giyinmek.

kılık
* Bir kimsenin giyinişi, giyim, üst baş, kıyafet, kisve.
* Bir kimsenin dış görünüşü.
* Bir kimsenin resmi, fotoğraf.

kılık kıyafet
* Üst baş ve dış görünüş.

kılık kıyafet düşkünü
* Giyecekleri eskimiş veya kötü olan.

kılık kıyafet köpeklere ziyafet
* giyinişi ve görünüşü kötü ve tiksindirici olanlar için söylenir.

kılık kıyafeti düzmek
* giysilerini yenilemek.

kılıklı
* Herhangi bir kılıkta olan.
* Güzel, temiz.
* (birinin) huyunda olan, davranışlarını taklit eden.

kılıklı kıyafetli
* İyi giyinmiş.

kılıksız
* Giyimi düzgün olmayan, sünepe, süflî.

kılıksızlaşma
* Kılıksızlaşmak işi.

kılıksızlaşmak
* Kılıksız duruma gelmek.

kılıksızlık
* Kılıksız olma durumu.

kılıktan kılığa girmek
* giysi değiştirmek.
* sık sık düşünce değiştirmek.

kılına dokunmamak
* bir kimseye dokunacak, zarar verecek en ufak bir davranışta bile bulunmamak.

kılını bile kıpırdatmamak (veya oynatmamak)
* bir olay karşısında ilgisiz kalmak, en küçük bir tepki göstermemek.

kılınış
* Kılınmak işi veya biçimi.

kılınma
* Kılınmak işi.

kılınmak
* Kılmak işi yapılmak.

kılır
* Maydanozgillerden, bir yıllık ve özel kokulu otsu bir bitki (Ammi visnaga).

kılış
* Kılmak işi veya biçimi.

kılkapan
* Kehribar.

kılkıran
* Bkz. saçkıran.

kılkuyruk
* Ördekgillerden, uzunluğu 55-65 cm, kuyruğu sivri tüyleri ak yeşil, karışık, gagası, ayakları mavi bir kuş türü (Anas acuta).
* Zayıf, çelimsiz.
* Züğürt, niteliksiz, kılıksız.

kıllanma
* Kıllanmak işi.

kıllanmak
* Kılları çıkmak.
* Bıyığı, sakalı çıkmak.

kıllı
* Kılı olan, kıl ile kaplı.

kılma
* Kılmak işi.

kılmak
* "Etmek", "yapmak" anlamında yardımcı fiil olarak kullanılır.
* (namaz için) Yerine getirmek.

kılsız
* Kılı olmayan.

kılükal
* Dedikodu, söylenti.

kımıl
* Yarım kanatlılardan, sap, çiçek, yaprak ve başakları emerek veya yiyerek ekin hastalığına yol açan, vücudu kalkana benzeyen zararlı bir böcek (Aelia rostrata).

kımıl kımıl
* Durmadan kımıldamadan bir şeyin durumunu anlatır.

kımıldama
* Kımıldamak, kımıldanmak işi.

kımıldamak

* Yerinden biraz oynamak.
* Yerinde hafifçe hareketlenmek.

kımıldanış
* Kımıldanmak işi veya biçimi.

kımıldanma
* Kımıldanmak işi.

kımıldanmak
* Bkz. kımıldamak.

kımıldatma
* Kımıldatmak işi.

kımıldatmak
* Yerinden biraz oynatmak, hafifçe hareketlendirmek.

kımıldayış
* Kımıldamak işi veya biçimi.

kımıltı
* Hafif ve sürekli kımıldama.

kımız
* Kısrak sütünün mayalanmasıyla yapılan, az alkollü, ekşi, eski bir Türk içkisi.

kımkım
* Ağır ağır konuşan (kimse).
* Her işinde ağır davranan (kimse).

kımkım etmek
* bir işi ağır ağır yapmak, oyalanmak.

kımlanma
* Kımlanmak işi veya durumu.

kımlanmak
* (kuş için) Uçmaya hazırlanmak.
* Kalkacakmış gibi kıpırdamak.

kın
* Bıçak, kılıç gibi kesici araçların kabı.
* Buğdaygillerde olduğu gibi, yapraklarda sapın bir bölümünü uzunlamasına saran, geniş dış bölüm.

kın kanat
* Kın kanatlı böceklerin gövdeyi korumakla görevli ve çok sert yapıda birinci çift kanadı.

kın kanatlılar
* Böcekler sınıfından, boynuzsu bir kın biçiminde olan birinci çift kanatları uçmakta kullanan öteki iki kanadı örten, ağız parçaları çiğnemeye, parçalamaya elverişli, bütünüyle başkalaşma gösteren bir takım.

-kın/ -kin
* Bkz. -gın / -gin.

kına
* Kına ağacının kurutulmuş yapraklarından elde edilen, saç ve elleri boyamakta kullanılan toz.

kına ağacı
* İki çeneklilerden, tropikal bölgelerde yetişen, kurutulmuş yapraklarından kına elde edilen, beyaz çiçekli, küçük bir ağaç (Lawsonia inermis).

kına çiçeği
* Kına çiçeğigillerden, çiçekleri tüylü renkte olan, bir veya çok yıllık otsu bitki (Balsamina hortensis).

kına çiçeğigiller
* İki çeneklilerden, örneği bahçelerde yetişen kına çiçeği olan bir familya.

kına gecesi
* Düğünden bir gece önce, kadınların kendi aralarında, gelinin parmaklarına kına yakarken kız evinde yaptıkları eğlence.

kına gibi
* (toz durumundaki şeyler için) çok ince.

kına yakmak (koymak, sürmek, vurmak veya yakınmak)
* kınayı su ile karıştırıp bulamaç kıvamına getirerek boyanacak yere sürmek.

kına(lar) yakmak
* (birinin uğradığı kötü duruma) çok sevinmek.

kınacık
* Buğday pası mantarının, tahıl bitkilerinin sap ve yapraklarında oluşturduğu pas rengindeki hastalık.

kınakına
* Kök boyasıgillerden, asıl yurdu Güney Amerika olan, Hindistan ve Endonezya'da da yetiştirilen, kabuğundan kinin çıkarılan bir ağaç (Cinchona).
* Bu bitkiden yapılan içecek.

kınalama
* Kınalamak işi.

kınalamak
* Kına koymak, kına ile boyamak.

kınalanma
* Kınalanmak işi.

kınalanmak
* Kına konulmak, kına yakılmak.
* Kına ile boyanmak.

kınalı
* Kına ile boyanmış olan.
* Kınanın renginde veya kızıl renkte olan.
* Yapıncak.

kınalı keklik
* Sülüngillerden, Balkan Yarımadası, Orta ve Doğu Asya'da yaşayan, uzunluğu 38 cm olan bir kuş türü (Alectoris graeca).

kınalı yapıncak
* Bkz. yapıncak.

kınama
* Kınamak işi, ayıplama, takbih.

kınama cezası
* Bir görevlinin iş yerindeki davranışının yasa ve tüzüğe aykırı olduğunu bildiren ceza.

kınamak
* Yapılan bir işin kötü olduğunu belirtir bir biçimde söz söylemek, ayıplamak, takbih etmek.

kınanma

* Kınanmak işi.

kınanmak
* Kınamak işi yapılmak.

kınasız
* Kına ile boyanmamış.

kınayış
* Kınamak işi veya biçimi.

kındıra
* Sulak yerlerde yetişen, ince uzun yapraklarının kenarları keskin, koyu renkli bir tür çayır otu.

kındıraç
* Oluk veya yiv açmaya yarayan araç.

Kınık
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kınlama
* Kınlamak işi.

kınlamak
* Bir şeye kın yapmak veya bir şeyi kınına geçirmek.

kınlı
* Kını olan, bir kınla sarılı olan.
* Kını çok gelişerek bağlı bulunduğu sapı az veya çok saran yaprak.

kınnap
* Sicim.

kınsız
* Kını olmayan.

Kıpçak
* Xl-XV. yüzyıllarda, Hazar ve Karadeniz'in kuzeyindeki bozkırlarda yaşamış bir Türk boyu, Kuman.

Kıpçakça
* Kıpçak Türkçesi.

kıpık
* Yarı kapalı (göz).

kıpık gözlü
* Gözleri yarı kapalı olan.

kıpıklık
* Kıpık olma durumu.

kıpır kıpır
* Yerinde duramayarak, sürekli ve aralıksız kımıldayarak.
* Çok hareketli, hamarat.

kıpırdak
* Çok hareketli, yerinde duramayan, canlı.

kıpırdaklık
* Kıpırdak olma durumu.

kıpırdama

* Kıpırdamak, kıpırdanmak işi.

kıpırdamak
    * Kımıldamak, sürekli ve hafifçe oynamak.

kıpırdanma
    * Kıpırdanmak işi veya durumu.

kıpırdanmak
    * Bkz. kıpırdamak.

kıpırdaşma
    * Kıpırdaşmak işi.

kıpırdaşmak
    * Kımıldamak, kıpır kıpır etmek.

kıpırdatma
    * Kıpırdatmak işi.

kıpırdatmak
    * Kımıldatmak, yerinden oynatmak.

kıpırtı
    * Hafif ve sürekli kımıldanma, kımıltı.

kıpırtılı
    * Kıpırtısı olan.

kıpırtısız
    * Kıpırtısı olmayan.

kıpıştırma
    * Kıpıştırmak işi.

kıpıştırmak
    * Göz kapaklarını üst üste birçok kez açıp kapamak.

kıpkıp
    * Gözünü çok kırpan (kimse).

kıpkırmızı
    * Her yanı kırmızı veya çok parlak kırmızı.

kıpkırmızı kesilmek (veya olmak)
    * (yüz için) herhangi bir sebeple çok kızarmak.

kıpkızıl
    * Her yanı kızıl veya çok kızıl.
    * Aşırı, koyu.

kıpma
    * Kıpmak işi.

kıpmak
    * Göz kapaklarını çabucak açıp kapamak, kırpmak.

kıprama
    * Kıpırdama, kıpramak işi.

kıpramak
    * Kıpırdamak.

kıprayış
* Kıpramak işi veya biçimi.

kıprayışlı
* Kıpırtılı.

kıprayışsız
* Kıpırtısı olmayan, kıpırtısız.

Kıptî
* Mısır halkından olan kimse.
* (yanlış olarak) Çingene.
* Kıptîlerle ilgili olan.

Kıptîlik
* Kıptî olma durumu.

kır
* Beyazla az miktarda karanın karışmasından oluşan renk.
* Bu renkte olan.

kır
* Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer.
* Orman, dağ vb.ye karşıt olan açıklık yer.

kır bekçisi
* Kırların ve ovaların güvenliğiyle görevli kimse.

kır boynunu!
* defol! çekil! git!.

kır çiçeği
* Kırlarda kendiliğinden yetişen çiçek.

kır düşmek
* göze çarpar derecede beyaz kılları bulunmak, kırlaşmak.

kır eğlencesi
* Kırda yapılan eğlence.

kır gerillâsı
* Dağlarda, köy ve kasabalarda eylem yapan çete.

kır gülü
* Çorak bölgelerde biten ve gün gülüne benzeyen bir tür çiçek (Fumana).

kır kahvesi
* Kırda bulunan, çoğunlukla küçük kahve.

kır serdarı
* Kırlarda eşkıyanın ardına düşüp yolların güvenliğini sağlamakla görevlilerin başı.

kıraat
* Okuma.
* Okuma kitabı.
* Kur'an'ın belli kural ve işaretlere göre okunması.

kıraat etmek
* okumak.

kıraathane

* Müşterilerinin okumaları için gazete ve dergi bulunduran geniş, temiz ve iyi döşenmiş kahvehane.
* Kahve, kahvehane.

kıraathaneci
* Kıraathane işleten kimse.

kıracak
* Nalbantların atın tırnağını kesmek için kullandıkları keskin demir alet.

kıraç
* Verimsiz veya sulanmayan, bitek olmayan toprak.

kıraçlaşma
* Kıraçlaşmak işi.

kıraçlaşmak
* Kıraç duruma gelmek, verimsizleşmek.

kıraçlık
* Kıraç olma durumu veya kıraç yer.

kırağı
* Soğuk havalarda, su buğusunun yerde, bitkiler, ağaçlar ve öteki nesneler üzerinde donmasıyla oluşan ince buz billûru.

kırağı çalmak (veya vurmak)
* kırağı, dondurup bozmak.

kırağı düşmek (veya yağmak)
* kırağı oluşmak.

kırağılı
* Kırağısı olan.

kıran
* Kırmak işini yapan (kimse).
* Bit topluluğun ve özellikle hayvanların büyük bir bölümünü yok eden hastalık veya başka sebep, ölet, afet.

kıran
* Kıyı, kenar, çevre, uç.
* Dağ sırtı, tepe, bayır.
* Kıraç toprak.
* Birbirine parelel olarak uzanan iki akarsu arasında kalmış dağ sırtı.

kıran girmek
* kısa bir zaman içinde çok sayıda ölmek.

kıran kırana
* Çok mücadeleli, acımaksızın öldürürcesine yapılan (kavga, güreş).

kıranta
* Saçları ağarmaya başlamış orta yaşlı erkek.
* Ağırbaşlı, yaşına rağmen bakımlı, özenli (erkek).
* (saç sakal için) Kırlaşmış.

kırat
* Elmas, zümrüt gibi değerli taşların tartısında kullanılan iki desigramlık ölçü birimi.
* Nitelik, değer, düzey, seviye.

kıratın yanında duran ya huyundan ya suyundan (almak)
* kişi, kiminle arkadaşlık ederse, ondan etkilenir.

kıratını ölçmek

* değerini biçmek, kıymetini belirlemek.

kıratlık

* Kıratı olan, herhangi bir kırat değerinde olan (taş).
* Herhangi bir nitelikte, değerde olan.

kıray

* Yol kesen, asi.
* Genç, delikanlı.

kırba

* Sakaların içinde su taşıdıkları ağzı dar, altı geniş, deriden yapılmış kap, su kabı, matara.
* (çocuklarda) Karın şişmesiyle beliren bir hastalık.
* Çok su içen kimse.

kırbacık

* Tulumcuk.

kırbaç

* Kıl tek parça deri veya uzun esnek bir değneğin ucuna sırım bağlanarak yapılmış vurma aracı.

kırbaç kurdu

* Çeşitli türleri insanların ve hayvanların kalın bağırsağında yaşayan, boyu 5 cm olan eni, gözle görülmeyecek incelikte bir asalak, trikosefal (Trichuris trichiura).

kırbaç kurtları

* Örnek hayvanı kırbaç kurdu olan, yuvarlak solucanlar familyası.

kırbaçlama

* Kırbaçlamak işi.

kırbaçlamak

* Kırbaçla vurmak.
* Canlandırmak, destek vermek, harekete geçirmek.

kırbaçlanma

* Kırbaçlanmak işi.

kırbaçlanmak

* Kırbaçla dövülmek.

kırca

* Hafif kırlaşmış.
* Hafif kırlaşmış durumda.

kırcı

* Dolu.
* Ufak ve sert taneli kar.

kırcı mantı

* Küçük ve içi iyi doldurulmuş mantı.

kırcın

* Hayvan kıranı.

kırç

* Kışın, sisli havalarda, ağaç dallarını, toprak çıkıntılarını vb. yerleri kaplayan buz tabakası.

kırçıl

* Kırlaşmaya başlamış, kır renkli.
* Bu renkte saçı olan.

kırçıllanma
* Kırçıl duruma gelme.

kırçıllanmak
* Kırçıl duruma gelmek, ağarmak.

kırçıllaşma
* Kırçıllaşmak durumu.

kırçıllaşmak
* Kırçıl duruma gelmek.

kırçıllık
* Kırçıl olma durumu.
* Koyu at donları üzerine ak kılların tek tek dağılması.

kırdığı koz (veya ceviz) kırkı (veya bini) aşmak
* sürekli yakışıksız davranışlarda bulunmak.

kırdırma
* Kırdırmak işi, ıskonta.

kırdırmak
* Kırmak işini yaptırmak.

kırdırtma
* Kırdırtmak işi.

kırdırtmak
* Kırdırmak işini yaptırmak.
* Düşük fiyat verdirtmek.
* Ticarî bir senedi, süresi gelmeden düşük fiyatla birine devretmek veya satmak.

kırgın
* Bir kimseye gücenmiş, gönlü kırılmış olan.
* Toplu ölümlere yol açan bulaşıcı hastalık.

kırgınlık
* Kırgın olma durumu.
* Kırıklık.

Kırgız
* Kırgızistan Cumhuriyeti'nde yaşayan, Türk soylu halk veya bu halktan olan kimse.
* Kırgızlara özgü olan.

Kırgızca
* Kırgız Türkçesi.

kırıcı
* Kırmak işini yapan.
* Kaba, sert, çevresindekileri inciten.
* Senet, tahvil, bono ve süresi gelmemiş alacaklarla ilgili alış veriş veya işler yapan kimse veya kuruluş.
* Bir şeyin gerektiği gibi gelişmesini, oluşmasını önleyici, engelleyici.
* Kırınım oluşturan.

kırıcılık
* Kırıcı olma durumu, huşunet.
* Işığı kırma özelliği.

kırığı olmak
* dönem sonu alınan karnede ders notu zayıf bulunmak.

kırığı olmak
* yasa ve törelere aykırı olarak karşı cinsten biriyle sürekli ilişki içinde bulunmak.

kırık
* Kırılmış olan.
* Melez.
* Tam nota göre düşük olan (not).
* Gücenmiş, üzgün.
* Kırılmış bir şeyden ayrılan parça.
* Kemiğin bir etki ile kırılması.
* Bir şeyin kırılan yeri.
* Kırılmış bir şeyin parçası.
* Tavla oyununda oyun dışı bırakılan pul.

kırık
* Kadının veya erkeğin yasalara ve törelere aykırı olarak ilişki kurduğu erkek veya kadın.

kırık
* Kayaç kütlelerinin bir kırılma düzlemi boyunca yerlerinden kayması, fay.

kırık çizgi
* Bir veya birkaç noktada doğrultu değiştiren çizgi.

kırık dökük
* Eski, sağlam olmayan, çürük, değersiz (şey).
* Düzgün olmayan, parça parça (söz).

kırık dölü
* Evlilik dışı ilişkiden doğan çocuk.

kırık hava
* Hareketli ve canlı oyun melodisi ve türküsü.

kırık plâk gibi
* Durmaksızın, aynı tonda tekrarlayarak.

kırıkçı
* Kırık kemikleri ve çıkıkları tedavi eden kimse, sınıkçı, çıkıkçı.

kırıkçılık
* Kırıkçının işi.

kırıklama
* Kırıklamak işi.

kırıklamak
* Kırık duruma getirmek, ufalamak.

kırıklık
* Kırık olma durumu.
* Vücutta duyulan ağrı, yorgunluk, rahatsızlık, kırgınlık.
* İsteksizlik, güceniklik, kırgınlık.

kırılgan
* Kolay ve çabuk kırılan.
* Kolay ve çabuk gücenen.

kırılganlık
* Kırılgan olma durumu.

kırılıp bükülmek

* kırıtarak, kibarlığa özenerek konuşmak.

kırılıp dökülmek
* kibar görünmeye çalışmak.
* çok eskimek.
* kırıklık duymak.

kırılış
* Kırılmak işi veya biçimi.

kırılma
* Kırılmak işi.
* Yürürken salınma, nazlı yürüyüş.
* Saydam bir ortamdan başka bir saydam ortama (örneğin havadan cama) geçen bir ışının doğrultusunu değiştirmesi.

kırılmak
* Kırmak işine konu olmak, bir veya birçok parçaya ayrılmak.
* Bükülerek kat yeri oluşturmak.
* (savaş, bulaşıcı hastalık sebebiyle) Çok sayıda insan ölmek.
* (soğuk, rüzgâr vb. için) Eski gücü kalmamak, azalmak, yatışmak.
* (cesaret, umut, onur için) Azalmak, yok olmak.
* Birine karşı kırgın duruma gelmek, gücenmek, incinmek.
* Kırıklık duymak.
* Ağaç, dal üzerinde meyve, çiçek, yaprak çok olmak.
* Saydam bir ortamdan başka bir saydam ortama geçen bir ışın, doğrultu değiştirmek.

kırım
* Savunmasız insanların veya tutsakların toplu olarak öldürülmesi, katliam.
* Hayvanların hastalık, soğuk gibi sebeplerle ölmesi.

kırım kırım
* Kırıtarak, kırıta kırıta.

Kırımlı
* Kırım halkından olan (kimse).

kırınım
* Işık, ses ve radyoelektrik dalgalarının karşılaştığı bazı engelleri dolanarak geçmesi olayı, difraksiyon.

kırınma
* Kırınmak işi.

kırınmak
* Yürürken salınmak.
* Oynamak, raksetmek.

kırıntı
* Bir şeyden ayrılan küçük parça.
* Küçük kalıntı.
* Kurumak için kesilip yerde bırakılan odun.

kırıntı külte
* Kırıntılardan oluşmuş külte.

kırıntılı
* Kırıntısı olan, kırıntılardan oluşmuş.

kırıp dökmek
* dikkatsizlik veya öfkeyle bir çok şeyin kırılmasına sebep olmak.

kırıp geçirmek

* yakıp yıkarak, öldürerek baskı veya etki yaparak büyük zarar vermek.
* çok sert davranarak darıltmak.
* tuhaf söz ve davranışlarıyla herkesi gülmekten katıltmak.
* hayran etmek.

kırıp sarmak
* bir şeyi yapmak için, güçlükle her türlü imkândan yararlanmak.

kırış kırış
* Kırışıkları olan, çok kırışık; kırışık bir biçimde.

kırışık
* Kırışmış olan.
* Deride esnekliğin kaybolmasından oluşan kıvrım.
* Kırışmış yer, kırışıklık.

kırışıklı
* Kırışığı olan.

kırışıklık
* Kırışık olma durumu.
* Kırışık olan yüzeyin durumu.
* Kırışmış olan yer, kırışık.

kırışıksız
* Kırışığı olmayan.

kırışma
* Kırışmak işi.

kırışmak
* Bir yüzeyin düzgünlüğü bozulmak, kırışıklık oluşmak.
* Birbirini kırmak, yok etmek, öldürmek.
* Karşılıklı kırmak.
* Pazarlık etmek.
* Bahse tutuşmak.
* Bir şeyi yarı yarıya paylaşmak.

kırıştırma
* Kırıştırmak işi.

kırıştırmak
* Kırışmasına sebep olmak.
* Karşı cinsten biriyle yakın ilişkide bulunmak, flört etmek.

kırıta kırıta
* Kırıtarak, cilve yaparak.

kırıtım
* Kırıtmak işi.

kırıtım kırıtım
* Kırıtarak.

kırıtış
* Kırıtmak işi veya biçimi.

kırıtkan
* Her zaman kırıtan.

kırıtkanlık
* Kırıtkan olma durumu.

kırıtma
* Kırıtmak işi, cilve, işve.

kırıtmak
* Hoş görünmek çabasıyla cilveli jest ve mimikli davranışlarda bulunmak.

kırk
* Otuz dokuzdan sonra gelen sayının adı, 40, XL.
* Dört kere on, otuz dokuzdan bir artık.
* Pek çok.

kırk (veya bin) dereden su getirmek
* birini kandırmak için birçok sebep ileri sürmek.

kırk basmak
* kırk gün dolmadan, doğum yapmış annenin ve bebeğin dışarı çıkarılmasının tehlikeli olacağını geleneksel olarak kabul etmek.

kırk basması
* Doğumdan sonra kırk gün içinde anne veya çocuğun ruhsal sebeplerle bağlanan ateşli bir hastalığa yakalanması.

kırk bir (buçuk) maşallah
* (ciddî veya alaylı) "nazar değmesin" anlamında kullanılır.

kırk bir buçuk
* "Allah nazardan korusun" anlamındaki kırk bir buçuk kere maşallah" sözünde geçer.

kırk bir kere maşallah!
* pek çok, binlerce kez nazar değmesin!.

kırk budak
* Bektaşîlikte erenler meydanına konulan kırk kollu büyük şamdan.

kırk evin kedisi
* birçok eve girip çıkan (kimse).

kırk hamamı
* Doğumdan kırk gün sonra annenin hamama götürülmesi ve bu amaçla yapılan tören.
* Kadının loğusallıkta ilk kırk günü doldurduktan sonra bebeği ile birlikte temizlenmesi için hamamda yapılan toplantı.

kırk ikindi
* Genellikle Orta Anadolu'da ikindi zamanı yağan sürekli yağmurlara verilen ad.

kırk kapının ipini çekmek
* bir çok yere uğramak.

kırk merak
* Çok meraklı, herşeyi anlamak isteyen.

kırk para
* bir kuruş.
* (para için) çok az.

kırk para
* Para biriminin kırkta birlik değerine verilen ad.

kırk tarakta bezi olmak
* bir çok işi veya ilişkisi olmak.

kırk yıl
* Çok uzun bir süre.

kırk yıl kıran olmuş, eceli gelen ölmüş
* ecel gelmedikçe ölünmeyeceği inancını anlatır.

kırk yılda bir
* çok seyrek olarak.

kırk yılın başı (veya başında)
* çok uzun süre içinde bir kez.

kırk yıllık
* Çok eski, köklü.

kırk yıllık yani, olur mu kâni
* eskimiş bir alışkanlık kolay kolay değişmez.

Kırkağaç kavunu
* Kabuğu alacalı sarı renkte olan bir tür kavun.

kırkambar
* İçinde değişik türden şeyler bulunan kap veya yer.
* Bir çok konuda bilgisi olan kimse.
* Çerçi.

kırkar
* Kırk sayısının üleştirme biçimi, her birine kırk, her defasında kırkı bir arada olan.

kırkayak
* Eklem bacaklıların çok ayaklılar sınıfına giren, taşların altında yaşayan, vücudu yuvarlak ve uzun bir böcek (Julus terrestris).
* Kasık biti.

kırkbayır
* Geviş getiren hayvanların dört gözlü olan midelerinin üçüncü gözü.

kırkbeşlik
* Bir tabanca türü.
* Dönme hızı dakikada kırk beş devir olan plâk.

kırkgeçit
* Üzerinden birçek kez geçilmesi gereken veya birçok geçidi bulunan ırmak.

kırkı
* Kırkmak işi.
* Davarların yün veya kıllarını kırkmaya yarayan makasa benzer araç.

kırkı çıkmak
* (loğusa, yeni doğan bebek veya ölü için) doğumdan veya ölümden sonra kırk gün geçmek.

kırkıcı
* Davarların yün veya kıllarını kırkan kimse.

kırkılma
* Kırkılmak işi.

kırkılmak
* Kırkmak işi yapılmak.

kırkım
* Davarların kırkılması işi.

* Davarların kırkıldıkları mevsim.

kırkımcı
* Kırkıcı.

kırkıncı
* Kırk sayısının sıra sıfatı, sırada otuz dokuzuncudan sonra gelen.

kırkından sonra at olup da kuyruk mu sallayacak
* "vakti geçmiş, artık işe yaramayacak durumda olmak" anlamında kullanılan bir söz.

kırkından sonra azmak
* yaşlandıktan sonra yaşına uymayan davranışlarda bulunmak.

kırkından sonra saz çalmak
* yaşlandıktan sonra uzun ve güç bir işe girişmek.

kırkıntı
* Kırpıntı.

kırkikilik
* Bir tabanca türü.

kırklama
* Kırklamak işi.

kırklamak
* Loğusa veya yeni doğmuş bebek için kırk günü doldurmak.
* Bir şeyi kırk defa yapmak ve özellikle birçok defa sudan geçirmek, çok yıkamak.

kırklanma
* Kırklanmak işi.

kırklanmak
* Kırklamak işi yapılmak.

kırklar
* Kırk kişilik bir evliya topluluğuna verilen ad.

kırklara karışmak
* bir kimse artık ortalarda görünmez olmak.

kırkları karışmış olmak
* (çocuklar için) aynı kırk günlük süre içinde doğmuş olmak.

kırklı
* Kırk parçadan oluşmuş.
* Kırk gününü doldurmamış.
* Birinin kırkı çıkmadan, öbürü doğan iki çocuktan her biri.

kırklık
* İçinde kırk sayısı bulunan.
* Kırk yaş dolaylarında bulunan (kimse).
* Kırk para.
* Doğacak çocuk için hazırlanan bez veya giysi.

kırkma
* Kırkmak işi.
* Ucu kesilip alnın üstüne bırakılan saç.

kırkmak
* Bir şeyi uçlarından kesmek.

* (saç sakal, tüy için) Kesmek.
* Bir hayvanın tüylerini kesmek.

kırkmerdiven
* \343 kırk merdiveni.

kırkmerdiveni
* Dik yokuş.

kırktırma
* Kırktırmak işi.

kırktırmak
* Kırkmak işini yaptırmak.

kırlangıç
* Kırlangıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş (Hirundo).
* Öküz arabasında arka dingil ve tekerlekleri özeğe bağlayan çatal ağaç.
* Köyleri dolaşarak göz hastalıklarını ve özellikle ak basmayı iyi ettiğini öne süren sahte hekim.
* Osmanlı donanmasında yer alan, karakol ve keşif işlerinde kullanılan, yelkenli ve kürekli küçük bir tür savaş gemisi.

kırlangıç balığı
* Kırlangıç balığıgillerden, yüzgeçleri geniş ve uzun, eti beyaz, kırmızı renkli bir balık (Trigla hirundo).

kırlangıç balığıgiller
* Kemikli balıklar takımının dikenli yüzgeçlikler alt takımına giren bir familya.

kırlangıç dönümü
* Ekim ayının ilk günleri.

kırlangıç fırtınası
* Nisan ayının ilk günlerinde görülen fırtına.

kırlangıç otu
* Gelincikgillerden, çiçekleri altın ve limon sarısı renginde olan, tanelerinden asitsiz bir yağ elde edilen çok yıllık ve otsu bir bitki (Chelidonium majus).

kırlangıçgiller
* Omurgalı hayvanlardan, kuşlar sınıfının ötücü kuşlar takımının bir familyası.

kırlangıçkuyruğu
* Hayvanın kulağını delerek yapılan işaret.

kırlaşma
* Kırlaşmak işi.

kırlaşmak
* Rengi kır olmak.

kırlaşmak
* Kır durumuna gelmek.

kırlent
* Çiçek veya yaprak işlemeli süs.
* İşlemeli veya işlemesiz olarak yatak üzerine konulan yastık.

kırlık
* Kır olan yer, şehir dışında açıklık yer.

kırma
* Kırmak işi.

* Kumaşı katlayarak yapılan giysi süsü, pli.
* Kırılmış veya dövülmüş tahıl.
* Basılı kâğıtları forma durumuna getirmek için belli yerlerinden bükme ve katlama işi.
* Ortasından kırılarak doldurulan (çifte veya tüfek).
* (hayvan için) Soyu karışmış, azma, melez, metis.
* Yabancı etkilerle özgün niteliğini yitirmiş olan.

kırmacı
* Giysilere pli yapan kimse.
* Kırılmış tahıl satıcısı.
* Değirmen işleten kimse, değirmenci.
* Basılmış formaları katlayan kimse.

kırmak
* Vurarak veya ezerek parçalamak.
* İri parçalara ayırmak.
* Belirli bir biçimde katlamak.
* Öldürmek, yok olmasına sebep olmak.
* Azaltmak, indirmek.
* Gücünü, etkisini azaltmak.
* Yok etmek.
* İndirimle almak.
* Dileğini kabul etmeyerek veya beklenmeyen bir davranış karşısında bırakarak gücendirmek, incitmek.
* (tavla gibi oyunlarda) Karşı oyuncunun pulunu oyun dışında bırakmak.
* Vücut kemiklerinden birini parçalamak.
* (tahıl için) İri ve kaba öğütmek.
* Hareket durumundaki canlının veya taşıtın yönünü değiştirmek, çevirmek, döndürmek.
* Kaçmak, uzaklaşmak.
* Daha iyi bir sonuç elde etmek.

kırmalı
* Üstünde kırmaları bulunan (giysi).

kırmasız
* Kırması bulunmayan.

kırmız
* Kırmız böceğinden çıkarılan parlak al boya, çiçek boyası.

kırmız böceği
* Zar kanatlılardan, küçük bir böcek (Coccus ilicis).

kırmız madeni
* \343 madenkırmız.

kırmızı
* Al, kızıl.
* Bu renkte olan.

kırmızı çizgi
* Özellikle çam türü ağaçlarda görülen, uygunsuz koşullarda kurutulan ağacın çatlayan göze zarından giren mantarların yaptığı bir tür hastalık.

kırmızı çürük
* Zararlı mantarların etkisi sonucu çam türü ağaçlardaki göbek odunun kırmızı kahverengi olması.

kırmızı dipli mumla davet etmek
* birine bir yere gelmesi için çok yalvarmak, ısrar etmek.

kırmızı et
* Büyükbaş hayvanların yağı ve proteini yüksek, besleyici eti.

kırmızı fener
* Genel ev.

kırmızı gömlek
* Saklanmaya ne kadar çalışılırsa çalışılsın gizlenemeyen şey.

kırmızı kart
* Kurallara aykırı davranan ve daha önce hakemler tarafından sarı kart gösterilerek ikaz edilmiş oyuncuyu oyundan çıkartma cezası.

kırmızı kart görmek
* oyundan çıkarılma cezasına çarptırılmak.

kırmızı lâhana
* Rengi kırmızı olan bir tür lâhana.

kırmızı oy
* Bir oylamada, karşı durum alındığını gösteren oy.

kırmızıbiber
* Patlıcangillerden bir biber türü (Capsicum annuum).
* Bu bitkinin olgunlaşınca kızarıp yakıcı bir acılık kazanan, yemeklerde bahar olarak kullanılan tozu.

kırmızılaşma
* Kırmızılaşmak işi.

kırmızılaşmak
* Kırmızı bir renk almak, kızarmak.

kırmızılık
* Kırmızı olma durumu, kızıllık.

kırmızımsı
* Kırmızıyı andıran, kırmızıya çalan.

kırmızımtırak
* Kırmızımsı.

kırmızıturp
* Turpgillerden, kökü kırmızı olan bir turp tütü (Raphanus sativus varradicula).

kırnak
* Cariye.
* Çalımlı, süslü (kimse).
* Güzel, titiz.
* Cilveli, oynak (kadın).
* Boylu boslu; çevik.

kırnav
* Çiftleşmek isteyen dişi kedi.

kırpık
* Kırpılmış olan.
* Bölük pörçük.

kırpılma
* Kırpılmak işi.

kırpılmak
* Kırpmak işi yapılmak.

kırpıntı

* Kırpılan şeyden kalan küçük parça.
* Kırpıntı biçiminde olan.

kırpıntı bohçası
* İçine kumaş kırpıntıları konulan bohça.

kırpışma
* Kırpışmak işi.

kırpışmak
* (göz kapakları) Çok ışıktan sık sık kırpılmak.
* (ışık) Yanıp söner gibi olmak.

kırpıştıra kırpıştıra
* Kırpıştırarak, sürekli ve hızlı kırparak.

kırpıştırma
* Kırpıştırmak işi.

kırpıştırmak
* (göz kapaklarını) Çabuk çabuk açıp kapamak, kıpmak, kırpmak.

kırpma
* Kırpmak işi.

kırpmak
* Parçalara ayırmak, kesmek, kırkmak.
* (göz kapaklarını) Açıp kapamak, kıpmak.
* Kesinti yapmak, tutumlu davranmak.

kırptırma
* Kırptırmak işi.

kırptırmak
* Kırpmak işini yaptırmak.

kırsal
* Kır ile ilgili.
* Az insanın barındığı, daha çok kır durumunda olan (yer).

kırsal alan
* Üretim etkinlikleri tarıma dayalı olan, kırsal nüfusun yaşadığı ve çalıştığı alan.

kırsal bölge
* Genellikle tarım veya hayvancılık yapılan ve az insanın yaşadığı yer.

kırsal nüfus
* Tarımla uğraşan, genellikle şehir sınırları dışında, köy ve kasabalarda yaşayan nüfus.

kırt kırt
* Kırt sesi çıkararak.

kırtasiye
* Defter, kâğıt, kalem, mürekkep gibi yazı araç ve gereçlerinin bütünü.
* Kâğıtla yapılan işlemler.

kırtasiyeci
* Kırtasiye satan kimse.
* Devletle ilgili işlerin yürütülmesinde, şekle gereğinden çok önem veren, bürokrat, şekilci, formalist.

kırtasiyecilik
* Kırtasiyecinin yaptığı iş.

* Devletle ilgili işlerin yürütülmesinde şekle gereğinden çok önem verme, bürokrasi.

kırtıklı
* Kirtikli.

kırtıpil
* Değersiz, bayağı, yarım yamalak.

kırtıpilleşme
* Kırtıpilleşmek işi veya durumu.

kırtıpilleşmek
* Kırtıpil durumunda olmak.

kıs kıs
* Gülmenin sessiz ve alaylı olduğunu anlatır.

kıs kıs gülmek
* sessiz ve alaylı gülmek.

kısa
* Boyu, uzunluğu az olan, uzun karşıtı.
* Az süren, uzun olmayan.
* Ayrıntısı çok olmayan.
* Kısaca, kısaltarak.
* Kısa olan şey.

kısa çizgi
* Satır sonuna sığmayan kelimelere, hecelere bölerken kullanılan noktalama işareti (-), tire.

kısa dalga
* (radyo yayını için) Dalga boyu on ile yüz m arasında değişen dalga.

kısa devre
* Aralarında potansiyel farkı bulunan iki nokta, direnci çok küçük olan bir iletkenle birleştirildiğinde oluşan elektrik olayı.

kısa far
* Otomobilde farın verdiği ışığın daha yakın görmesi, karşıdan geleni rahatsız etmemesi için getirdiği konum, uzun far karşıtı.

kısa görüşlü
* Dar görüşlü.

kısa günün kârı
* "hiç olmamaktansa bu kadarı da iyidir" anlamında kullanılır.

kısa kafalı
* Kafatasının ön-art ekseni yan eksenine göre kısa olan (kimse), brakisefal.

kısa kesmek
* sözü uzatmamak.

kısa kısa
* Uzun olmayan bir biçimde, azar azar.

kısa mesafe
* Uzaklığı az olan.

kısa ömürlü
* Ömrü az olan veya uzun süre yaşamayan.

kısa tutmak
* bir şeyi gerektiği kadar uzun yapmamak.
* bir konuyu geniş ve ayrıntılı bir biçimde vermemek.

kısa ünlü
* Boğumlanma süresi uzun olmayan ünlü: At, al, kır gibi kelimelerindeki ünlülerde olduğu gibi.

kısa vadeli
* Süresi az olan.

kısa yoldan
* Uzatmadan, süreyi geçirmeden.
* Kesin bir biçimde.

kısaca
* Oldukça kısa, biraz kısa.
* Kısa olarak, özetle.

kısacası
* kısa söylemek gerekirse.

kısacık
* Çok kısa.

kısalık
* Kısa olma durumu.

kısalış
* Kısalmak işi veya biçimi.

kısalma
* Kısalmak işi.

kısalmak
* Kısa duruma gelmek.
* Süresi azalmak.

kısaltılma
* Kısaltılmak işi.

kısaltılmak
* Kısa duruma getirilmek.

kısaltım
* Kısaltmak işi, taksir.
* (güzel sanatlarda) Perspektif sebebiyle bazı boyutları küçük görülen nesneleri, bu görünüşe uygun bir biçimde çizme yöntemi.

kısaltış
* Kısaltmak işi veya biçimi.

kısaltma
* Kısaltmak işi, taksir.
* Kısaltılmış ad veya söz, ihtisar.

kısaltmak
* Kısa duruma getirmek.
* Kısa gibi göstermek.

kısaltmalı
* Kısaltılmış olan.

kısaltmalı kelime
* Birden çok kelimenin baş harfiyle kurulmuş kelime.

kısalttırma
* Kısalttırmak işi.

kısalttırmak
* Kısaltmak işini yaptırmak.

kısarak
* Biraz kısa, kısaca.
* Kısa süreli.

kısas
* Bir suçluyu, başkasına yaptığı kötülüğü aynı biçimde uygulayarak cezalandırma.

kısas
* Kıssalar, hikâyeler, öyküler: Kısas-ı enbiya.

kısas etmek
* bir suçluya başkasına yaptığı kötülüğü aynı biçimde uygulamak.

kısasa kısas
* Yapılan kötülüğü aynı biçimde, yapan kimseye yapma, uygulama.

kısık
* Kısılmış olan.
* (ses için) Boğuk, güçlükle çıkan.
* (göz kapakları için) Hafifçe aralanmış, yumulmuş olan.
* Bir kıvrımı keserek iki yandaki çukurlukları birleştiren, dar ve boğaz biçimindeki koyak, dar boğaz, klüz.

kısıkça
* Biraz kısılmış olarak.

kısıklık
* Kısık olma durumu.

kısılış
* Kısılmak işi veya biçimi.

kısılma
* Kısılmak işi.
* Kalbin, içindeki kanı damarlara vermek için açılıp kapanması.

kısılmak
* Hacmi, niceliği, gücü azalmak.
* (göz kapakları için) Hafifçe kapanmak.
* Kaçıp kurtulma yolu kalmamak.

kısım
* Avuç.

kısım
* Parçalara ayrılmış bir şeyin her bölümü, bölük, kesim.
* Bir cinsten veya meslekten olanların tümü.
* Bölüm, kol, dal.

kısım kısım
* Ayrı ayrı, bölük bölük.

kısımlama
* Kısımlamak işi.

kısımlamak
* Tek elle avuçlamak.

kısınma
* Kısınmak işi.

kısınmak
* Kendi ihtiyaçlarını karşılamakta tutumlu davranmak, imsak etmek.

kısıntı
* Her türlü ihtiyacı karşılamada tutumlu davranma, kısma, azaltma.

kısıntı yapmak
* tutumlu davranmak.

kısıntılı
* Kısıntıya dayanan, kısıntısı olan.

kısıntısız
* Kısıntıya dayanmayan, kısıntısı olmayan.

kısır
* (insan ve hayvan için) Üreme imkânı olmayan, döl vermeyen.
* (toprak için) Ürün vermeyen.
* Verimsiz, yararsız, sonuçsuz.
* İçinde hiçbir üreme olayı geçmeyen (canlı hücre, çekirdek vb.).

kısır
* Haşlanmış bulgur, taze soğan, maydanoz ve baharatla yapılan bir tür yemek.

kısır döngü
* Bir önermeyi ikinci bir önerme ile, bunu da birincisiyle tanıtlama.
* Aynı olumsuz sonucu veren, çözüm getirmeyen durumların tekrarlanması, sürdürülmesi.

kısırgan
* Esirgeyip vermeyen.

kısırganma
* Esirgeme.

kısırganmak
* Esirgeyip bir şeyi vermekten çekinmek.

kısırlaşma
* Kısırlaşmak işi.

kısırlaşmak
* Kısır duruma gelmek.

kısırlaştırma
* Kısırlaştırmak işi.

kısırlaştırmak
* Üreme organlarını ameliyatla döl veremez duruma getirmek.

kısırlık
* Kısır olma durumu.
* Verimsizlik, akamet.

kısış
* Kısma işi.

kısıt

* Kişinin yurttaşlık haklarını kullanma yetkisinin yargı kuruluşlarınca kaldırılması.
* Bunama, mahkûm olma gibi sebeplerden dolayı kanunun, bir kimsenin malını, parasını istediği gibi kullanmasına ve harcamasına engel olması, hacir.

kısıt altına almak

* kısıtlamak.

kısıtlama

* Kısıtlamak işi, hacir.

kısıtlamak

* Önceden verilmiş olan hak ve hürriyetlerin sınırlarını daraltmak, tahdit etmek.
* Birini yasal yoldan mallarını kullanmaktan yoksun bırakmak, kısıt altına almak, hacir altına almak.
* Sınırlamak, daraltmak.

kısıtlanış

* Kısıtlanmak işi veya biçimi.

kısıtlanma

* Kısıtlanmak işi.

kısıtlanmak

* Kısıtlamak işi yapılmak.

kısıtlayıcı

* Kısıtlayan, kısıt altına alan.
* Sınırlayan, daraltan.

kısıtlayış

* Kısıtlamak işi veya biçimi.

kısıtlı

* Kısıtlanmış, kısıt altına alınmış, mahcur.
* Sınırlanmış.

kısıtlılık

* Kısıtlı olma durumu, hacir.

kıska

* Arpacık soğanı.

kıskacı

* Soğan tohumundan arpacık soğanı yetiştiren kimse.

kıskacılık

* Soğan tohumundan arpacık soğanı yetiştirme işi.

kıskaç

* Bir şeyi tutup sıkıştırmaya yarayan kerpeten, pense gibi araç.
* Açılıp kapanan eğreti merdiven.
* Böceklerde besin maddelerini parçalamaya ve kendilerini savunmaya yarayan organ.
* Demircilerin kızgın demiri tuttukları maşa gibi araç.
* Kıskaç biçiminde olan.

kıskaç gözlük

* Kelebek gözlük.

kıskaçlama

* Kıskaçlamak işi.

kıskaçlamak
* Kıskaç duruma gelmek.

kıskanç
* Kıskanma huyunda olan.

kıskançlık
* Bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen birisinin, başkası ile ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum veya acı duyma.

kıskançlık etmek
* kıskanmak.

kıskandırma
* Kıskandırmak işi.

kıskandırmak
* Kıskanmasına yol açmak.

kıskanılma
* Kıskanılmak işi.

kıskanılmak
* Kıskanmak işi yapılmak veya kıskanmak işine konu olmak.

kıskanış
* Kıskanmak işi veya biçimi.

kıskanma
* Kıskanmak işi.

kıskanmak
* Sevgide veya kendisiyle ilişkili şeylerde bir başkasının ortaklığına veya üstün durumda görünmesine dayanamamak.
* Herhangi bir bakımdan kendinden üstün gördüğü birinin bu üstünlüğünden acı duymak, günülemek, haset etmek.
* Esirgemek, çok görmek.
* Bir şeye, en küçük saygısızlık gösterilmesine bile dayanamamak.
* Yerinde olmayı istemek, imrenmek.

kıskı
* Türlü maksatlarla iki şeyin arasına sokuşturulan, kıstırılan parça, kama, takoz.

kıskıvrak
* Çözülemeyecek veya kurtulamayacak bir biçimde.

kıskıvrak yakalamak (veya bağlamak)
* kurtulamayacak veya çözülemeyecek biçimde tutmak, sımsıkı tutmak.
* tamamen etkisi altında kalmak, bir şeyle sürekli meşgul olmak.

kısma
* Kısmak işi.

kısmak
* Azaltmak, alçaltmak.
* (göz için) Biraz kapamak.
* Boyunu kısaltmak veya daraltmak.
* (lâmba için) Işığını azaltmak.
* Sıkıştırmak.
* (para, masraf vb. için) Azaltmak.
* Pintilik etmek.
* Verilen hak ve özgürlüklerin sınırını daraltmak.

kısmen
* Bütün değil, bir bölüm olarak veya bazı bakımdan, bazı yönden.

kısmet
* Tanrı'nın her kişiye uygun gördüğü yaşama durumu, nasip.
* (kız veya kadın için) Evlenme talihi.
* Olayların kötü sonuçlarını tevekkülle karşılama durumu.
* Şimdiden belli değil, ya olur ya olmaz anlamında.

kısmet (veya kısmeti) çıkmak
* (kız, kadın için) evlenme teklifi almak.

kısmet ağacı
* Bütün sıcak ülkelerde sık rastlanan tırmanıcı ve iri gövdeli ağaç (Clerodendron).

kısmet beklemek
* evlenmeyi, evleneceği kimseyi beklemek.

kısmet kapısı
* Gelir, geçim yeri sağlayan yer.

kısmet olmak
* talih yardım etmek.

kısmeti açılmak
* kazancı artmak, bolluğa ermek.
* kendisiyle evlenmek isteyen biri çıkmak.

kısmeti ayağına (kadar) gelmek
* beklenmeyen bir sebeple kazançlı bir durumla karşılaşmak.

kısmeti bağlanmak
* istediği hâlde evlenememek.

kısmeti çıkmak
* olumlu bir duruma kavuşmak.

kısmetinde ne varsa kaşığında o çıkar
* kişi ne kadar çabalarsa çabalasın alın yazısındaki şeye ulaşır.

kısmetine mani olmak
* kazancına veya evlenmesine engel olmak.

kısmetini ayağıyla tepmek
* kavuşacağı iyi bir durumu, değerini bilmeyerek istememek.

kısmetini bağlamak
* (büyü ile) evlenmesine engel olmak.

kısmetli
* Kısmeti iyi olan.

kısmetsiz
* Kısmeti iyi olmayan.

kısmetsizlik
* Kısmetsiz olma durumu.

kısmık
* Cimri, pinti, hasis.

kısmî
* Bir şeyin yalnız bir bölümünü içine alan, tikel, cüz'î.

kısmî felç
* Vücudun bir bölümünün felçli duruma gelmesi.

kısmî seçim
* 1961 Anayasasına göre Cumhuriyet Senatosu üyelerinden süresi dolanların yenilenmesi için yapılan seçim.

kısrak
* Dişi at.

kıssa
* Hikâye, fikra.

kıssadan hisse
* anlatılan bir olaydan alınacak ders.

kıssadan hisse almak (veya çıkarmak)
* anlatılan bir olaydan ders almak.

kıstak
* Bir yarımadayı karaya bağlayan, iki yanı su, dar kara parçası, berzah, dil.

kıstas
* Ölçüt.

kıstas tutmak
* ölçü olarak almak.

kıstelyevm
* Görev başına gelinmediği günlerde kesilip ödenmeyen para.

kıstırılma
* Kıstırılmak işi.

kıstırılmak
* Kıstırmak işi yapılmak.

kıstırma
* Kıstırmak işi.
* İçerisine peynir, kıyılmış et vb. konularak sac üzerinde pişirilen börek.
* Karnıyarık yemeği.

kıstırmak
* İki şey arasında bırakarak sıkıştırmak.
* Kaçamayacak bir duruma getirmek.

kış
* (kuzey yarım küre için) Aralık ayının yirmi ikisinde başlayıp martın yirmi birine kadar süren, yılın en soğuk mevsimi.
* Çok soğuk hava.

kış
* Tavuk gibi kümes hayvanlarını kovalamak için çıkarılan ses.

kış basmak
* kışın, şiddetli soğukları başlamak.

kış dönemi
* Kış süresine rastlayan, kışın yapılan şey.

kış dönencesi
* Bkz. Oğlak dönencesi.

kış günü
* Kışın.

kış kayıtı
* Kış için saklanan yiyecekler.

kış kıyamet
* Çok zorlu kış; yağmurlu, fırtınalı soğuk hava.

kış uykusu
* Soğuk ve kurak mevsimlere karşı koyabilmek için canlı varlıkların yapısında görülen olayların bütünü.
* Ilıman ve soğuk bölgelerde, özellikle yapraklarını döken ağaçlarda ham ve ongun besi suyu dolaşımının tamamen veya kısmen durması.
* Durgunluk, hareketsizlik dönemi.

kış yapmak
* (hava) çok soğuk ve karlı geçmek.

kışı geçirmek
* kış mevsimini bir yerde geçirmek.

kışın
* Kış mevsiminde, kış süresince.

kışır
* Kabuk.

kışkırtı
* Kışkırtmak işi, tahrikât.

kışkırtıcı
* Kışkırtmak işini yapan, muharrik.
* Kışkırtma yapan, provokatör.

kışkırtıcı ajan
* İnsanları, bazı suçları işlemeye sürüklemekle görevli kimse.

kışkırtıcılık
* Kışkırtıcı olma durumu.
* Kışkırtıcı ajana özgü davranış.

kışkırtılma
* Kışkırtılmak işi.

kışkırtılmak
* Kışkırtmak işi yapılmak.

kışkırtış
* Kışkırtmak işi veya biçimi.

kışkırtma
* Kışkırtmak işi, tahrik, tahrikât.
* Herhangi bir kişiye, gruba, kuruluşa veya devlete karşı girişilen ve onları sonradan ağır sonuçlar verecek bir karşı eylemde bulunmaya zorlayan, önceden tasarlanmış girişim, provokasyon.

kışkırtmacı
* Kışkırtmak işini yapan (kimse).

kışkırtmacılık

* Kışkırtmacının işi.

kışkırtmak
* (kümes hayvanlarını) Ürkütüp kaçırmak.
* Bir kimseyi kötü bir iş yapması için harekete geçirmek, tahrik etmek.

kışkışlama
* Kışkışlamak işi.

kışkışlamak
* Genellikle kümes hayvanlarını kovalamak.

kışla
* Askerlerin toplu olarak barındıkları büyük yapı.
* Koyun ve keçi sürülerinin gecelediği veya kışın barındığı kapalı ağıl.

kışlak
* Kışın barınılan yer.
* Kışın orduların, göçebe oymakların hayvanlarıyla birlikte yayladan inip konakladıkları yer.

kışlama
* Kışlamak işi.

kışlamak
* Kış olmak.
* Kışı (bir yerde) geçirmek.

kışlamak
* Kuş ve kümes hayvanlarını ürkütmek.

kışlatma
* Kışlatmak işi veya durumu.

kışlatmak
* Kışı (bir yerde) geçirtmek.
* Musallat etmek.

kışlık
* Kışa özgü, kış için.
* Kışın oturulan yapı.

kıt
* İhtiyaca yetmeyecek kadar az, bol karşıtı.
* (duygu, söz vb. için) Az.

kıt kanaat
* Yoksulluk içinde ve güçlükle (geçinmek).

kıt'a
* Yeryüzündeki beş büyük kara parçasından her biri, ana kara.
* Silâhlı veya silâhsız erlerin, bir komutanın emrinde bir araya gelmesinden oluşan birlik.
* Dörtlük.
* Parça, tane.

kıt'a sahanlığı
* Karaları çevreleyen ve karalardan sayılan -iki yüz m derinliğe kadar olan sığ deniz dipleri.
* Ülke kıyılarına bitişik olan ve 200 m derinliğe veya bu sınırın ötesindeki su derinliğinin doğal kaynaklarının işletilmesine elverişli olduğu noktaya kadar, kara sularının dışında kalan deniz altı bölgelerinin deniz yatağı ve toprak altı kesiminin bütünü.

kıtaat
* Kıtalar, ana karalar.

* Asker birlikleri.

kıtal
* Vuruşma, birbirini öldürme.
* Savaş.

kıt'alar arası
* Bütün kıt'aları birbirine bağlayan, kıt'alarla ilgili olan durum.

kıtı kıtına
* İhtiyaca zor yetecek kadar.

kıtık
* Minder, yastık gibi şeyleri doldurmak için kullanılan ve bazen de sıvanın içine katılan keten ve kendir lifleri.

kıtıklama
* Kıtıklamak işi.

kıtıklamak
* Kıtıkla doldurmak.

kıtıklı
* İçine kıtık konmuş olan.

kıtıpiyos
* Değersiz, bayağı, kötü.

kıtıpiyozluk
* Kıtıpiyoz olma durumu.

kıtır
* Uydurma söz, yalan.
* Patlamış mısır.
* Kuru ve gevrek ses.

kıtır atmak
* yalan uydurup söylemek.

kıtır kıtır
* Çok pişirilmekten veya kızartılmaktan kuru ve gevrek bir duruma gelmiş olan.
* Yemek, kesmek, doğramak gibi fiillerle kullanıldığında o fiilin gevrek bir ses çıkararak yapıldığını belirtir.

kıtıra almak
* alay etmek.

kıtırcı
* Çok yalan söyleyen kimse.

kıtırdama
* Kıtırdamak işi.

kıtırdamak
* Kuru bir şey kıtır sesi çıkarmak.

kıtırdatma
* Kıtırdatmak işi.

kıtırdatmak
* Kıtır diye gevrek ses çıkarmak.

kıtırtı
* Kıtırdama sesi.

kıtlama
* Şekeri ağızda dişle küçük küçük ısırarak çay içmek için kullanılır.

kıtlaşma
* Kıtlaşmak işi.

kıtlaşmak
* İhtiyacı karşılayamamak, kıt duruma gelmek.

kıtlığına kıran girmek
* bir şey hiç bulunmaz olmak.

kıtlık
* İhtiyaca yetmeyecek derecede azlık.
* Kuraklık, savaş gibi sebeplerle ürünün yetişmemesi ve bundan doğan açlık.
* Yiyecek maddelerinde görülen darlık.
* (duygu, söz vb. için) Azlık.

kıtlıktan çıkmış gibi (yemek)
* doymak bilmezcesine (yemek).

kıvam
* (sıvılar için) Koyuluk; koyuluk derecesi.
* Bir şeyin en uygun zaman veya durumu.
* Spor çalışmalarında başarılı olabilmek için, fizik ve moral yönünden istenilen iyi durum.

kıvamını bulmak (veya kıvamına gelmek)
* gerekli ve istenilen şartlar yerine gelmek, en uygun anında olmak.

kıvamlanma
* Kıvamlanmak işi.

kıvamlanmak
* (sıvılar için) Kıvamına gelmek, koyulaşmak.
* Olgunlaşmak, uygun duruma gelmek.

kıvamlaştırıcı
* Sıvı bir maddeyi kıvamına getirmeyi sağlayan alet.

kıvamlaştırma
* Kıvamlaştırmak işi.

kıvamlaştırmak
* Bir maddeyi sıvıdan ayırarak kıvamlı duruma getirmek.

kıvamlı
* Gereken kıvamı bulmuş olan.

kıvamsız
* Kıvamlı olmayan.

kıvanç
* Övünç, iftihar.
* Sevinç.

kıvanç duymak
* övünmek.
* sevinmeki mutlu olmak.

kıvançlanma
* Kıvançlanmak işi.

kıvançlanmak
* Kıvanç duymak, övünmek.

kıvançlı
* Övünç duyan, iftihar eden, övünç veren, iftihar edilecek.
* Sevinç duyan, mutlu.

kıvanış
* Kıvanmak işi veya biçimi.

kıvanma
* Kıvanmak işi, iftihar.

kıvanmak
* Övünülecek bir olaydan dolayı sevinmek, iftihar etmek, memnun olmak.

kıvıl
* Kıvılcım.

kıvıl kıvıl
* Toplu olarak hareket etmeyi, kaynaşmayı anlatır.

kıvılcım
* Yanmakta olan bir maddeden sıçrayan küçük ateş parçası, kıvıl.
* Demir ve taş gibi maddelerin güçlü çarpışmasında sıçrayan ateş durumundaki küçük parça.
* Harekete geçiren etken.
* Güneş yüzeyinde görülen kesikli ışımalara verilen ad.

kıvılcımlanma
* Kıvılcımlanmak işi.

kıvılcımlanmak
* Kıvılcım saçarak yanmak, kıvılcımlı duruma gelmek.

kıvılcımlı
* Kıvılcımı olan, kıvılcım saçan.

kıvılcımsız
* Kıvılcımı olmayan, kıvılcım saçmayan.

kıvır kıvır
* Büklümleri olan, kıvrımlı.
* Kıvrılmış durumda sürekli hareket hâlinde olarak.

kıvır zıvır
* Önemsiz, değersiz, derme çatma.
* Önemsiz ayrıntı.

kıvırcık
* Küçük küçük kıvrımları olan.
* Daha çok Trakya ve Marmara'da yetiştirilen, beyaz tüylü, ince kuyruklu bir tür koyun.
* Bu koyunun eti.
* Kıvırcık salata.

kıvırcık koyun
* \343 kıvırcık.

kıvırcık salata
* Yeşil salata, yaprakları kıvırcık bir tür marul, kıvırcık.

kıvırcıklaşma

* Kıvırcıklaşmak işi.

kıvırcıklaşmak
* Kıvırcık duruma gelmek.

kıvırış
* Kıvırmak işi veya biçimi.

kıvırma
* Kıvırmak işi.

kıvırmak
* Bükmek.
* Kenarından katlamak, bükmek.
* Bir giysinin veya kumaşın kenarını bükerek tersinden dikmek.
* Kalçalarını iki yana sallayarak oynamak veya yürümek.
* Başarmak, başa çıkmak, becermek, hakkından gelmek.
* Uydurup söylemek.
* Sapmak.
* Yapmak istememek, yan çizmek.

kıvırtma
* Kıvırtmak işi.

kıvırtmak
* Kıvırmak işini yaptırmak.

kıvracık
* Derli toplu ve işi kolay.
* Ayağına çabuk, hamarat.

kıvrak
* Canlı, hareketli, atik.
* Akıcı, işlek.
* Yerli dokuması kara bezden yapılmış köylü kadın yeldirmesi.
* İnce tülbent veya ipekli baş örtüsü.
* Aceleci.
* Güzel, şık, yakışıklı.

kıvrak kıvrak
* Kıvrak olarak, kıvrakça.

kıvrakça
* Kıvrak bir biçimde.

kıvraklaşma
* Kıvraklaşmak işi veya durumu.

kıvraklaşmak
* Kıvrak duruma gelmek.

kıvraklık
* Kıvrak olma durumu veya kıvrakça davranış.

kıvrama
* Kıvramak işi veya durumu.

kıvramak
* Buruşup toplanmak, kıvırcık duruma gelmek.
* Hızlı yürümek.
* Harekete geçmek.

kıvrandırma

* Kıvrandırmak işi.

kıvrandırmak

* Kıvranmasına sebep olmak.
* Çok üzmek, acı çektirmek.

kıvranış

* Kıvranmak işi veya biçimi.

kıvranma

* Kıvranmak işi.

kıvranmak

* Ağrı, sancı gibi fiziksel veya korku, heyecan gibi ruhî sebeplerle vücut eğilip bükülmek.
* Acı çekmek, üzülmek.
* Bir şeye çok ihtiyaç duymak.

kıvrantı

* Kararsızlık.

kıvratma

* Kıvratmak işi veya durumu.

kıvratmak

* İpi katladıktan sonra iyice bükmek veya tel gibi şeyleri burmak.

kıvrık

* Eğrilip bükülmüş; yuvarlak bir biçim verilmiş.

kıvrıklık

* Kıvrık olma durumu.

kıvrılış

* Kıvrılmak işi veya biçimi.

kıvrılma

* Kıvrılmak işi, bükülme.
* Dağların oluşumuna sebep olan, yer kabuğunun geniş ölçüde dalgalı bir biçim alması.

kıvrılmak

* Eğrilip bükülmek.
* Kıvırcık bir duruma gelmek.
* Yuvarlak bir biçim almak.
* (dar bir yere) Büzülerek yatmak.
* Dönmek, sapmak.

kıvrım

* Bir şeyin kıvrılan yeri, büklüm.
* Kıvrılma sonunda oluşan toprak dalgası.
* Bir tür tatlı.

kıvrım kıvrım

* Kıvrımları olan, dalgalanmış bir yüzey veya dalgalı bir çizgi biçiminde olan.

kıvrım kıvrım kıvranmak

* çok acı çekerek kıvranmak.
* yalvarma veya sıkıntı gibi bir sebeple çok kıvranmak.

kıvrımlanma

* Kıvrımlanmak işi.

kıvrımlanmak
* Kıvrımlı duruma gelmek.

kıvrımlı
* Kıvrımı olan.

kıvrıntı
* Kıvrım.
* Kıvrılan yer, dönemeç.

kıya
* Adam öldürme suçu, cinayet.

kıyacı
* Cinayet işleyen kimse, cani.

kıyafet
* Kılık.
* Resmî giysi.

kıyafet balosu
* Alışılmış giysilerin dışında her çeşit özel giysilerin giyildiği balo.

kıyafet düşkünü
* Kötü giyimli kimse.

kıyafetli
* Herhangi bir kıyafette olan, kılıklı.

kıyafetname
* Bir ülkenin veya bir dönemin giyimlerini anlatan kitap.
* Yüze veya dış görünüşe bakılarak ruhî durumu anlama bilgisinden söz eden kitap.

kıyafetsiz
* Kıyafeti düzgün olmayan, kılıksız.

kıyafetsizlik
* Kıyafetsiz olma durumu, kılıksızlık.

kıyak
* Kıyıcı, zalim, gaddar.
* Benzerlerinden üstün olan, çok güzel, mükemmel.
* Güzel, biçimli, yakışıklı, düzgün giyimli.
* Hoşgörü, ayrıcalık tanıma.

kıyak kaçmak
* çok uygun düşmek, yakışık almak.

kıyak yapmak
* maddî ve manevî destek olmak, yardım etmek.

kıyakçı
* Gözü pek oyuncu, cesur kumarbaz.

kıyaklaşma
* Kıyaklaşmak işi.

kıyaklaşmak
* Kıyak duruma gelmek.

kıyaklık
* Kıyak olma durumu.

* Kıyakçıya yakışır davranış.

kıyam
* Ayağa kalkma, ayakta durma.
* Bir işe girişme, kalkışma, teşebbüs etme.
* Ayaklanma, baş kaldırma, karşı gelme.
* İslâm inancına göre, ölümden sonra, yeniden dirilip ayağa kalkma.
* (namazda) Ayakta durma.

kıyamet
* Tek tanrılı dinlerin inanışına göre dünyanın sonu ve bütün ölülerin dirilerek mahşerde toplanacağı zaman.
* Gürültülü karışıklık, gürültü, patırtı.

kıyamet alâmeti
* Kıyametin kopacağını önceden gösteren belirtiler.
* İçinde yaşanılan zamanın durumunu beğenmeyenlerin kullandığı bir tamlama.

kıyamet gibi (veya kıyamet kadar)
* pek çok.

kıyamet günü
* Dünyanın yok olacağı, ölülerin dirilip ayağa kalkacağı zaman.

kıyamet kopmak
* kıyamet günü gelmek.
* (bir yerde) çok gürültü ve telâş olmak.

kıyamet mi kopar?
* "ne olur, ne çıkar, ne önemi var" anlamlarında kullanılır.

kıyamete kadar
* dünya durdukça, uzun süre.

kıyamete kalmak
* bir sorunun çözülemeyeceğini anlatır.

kıyametleri koparmak
* bir şeye çok kızarak bağırıp çağırmak, feryat etmek; aşırı gürültülere, kargaşaya yol açmak.

kıyas
* Bir tutma, denk sayma.
* Karşılaştırma, oranlama.
* Benzetme yolu, örnekseme.
* Tasım.

kıyas etmek
* kıyas eylemek.

kıyas eylemek
* karşılaştırmak, mukayese etmek.

kıyas kabul etmez
* iki şey arasındaki ayrımın çok fazla olduğunu belirtmek için kullanılır.

kıyasa muhalefet
* Bkz. kurala aykırılık.

kıyasen
* Kıyas edilerek, kıyas yoluyla.
* Karşılaştırarak, oranlayarak.
* Benzeterek.

kıyasımukassem
* \343 ikilem.

kıyasıya
* Canını yakmak, öldürmek amacıyla.
* Çok şiddetli, korkunç, muthiş.

kıyasî
* Uygulama ve benzetme ile elde edilen.
* Kurala göre yapılmış, kurallı.

kıyaslama
* Kıyaslamak işi, mukayese.

kıyaslamak
* Karşılaştırmak, oranlamak, örneksemek, mukayese etmek.

kıyaslanma
* Kıyaslanmak işi.

kıyaslanmak
* Kıyaslamak işi yapılmak, karşılaştırılmak.

kıydırma
* Kıydırmak işi.

kıydırmak
* Kıymak işini yaptırmak.

kıygı
* Haksızlık, gadir.
* Acımazlık, zulüm.

kıygın
* Haksızlığa uğramış, mağdur.

kıygınlık
* Haksızlığa uğramış olma durumu, mağdurluk, mağduriyet.

kıyı
* Kara ile suyun birleştiği yer.
* Kenar, uç.
* Karanın deniz boyunca uzanan bölümü, sahil.
* Issız, tenha yer.

kıyı balıkçılığı
* Kıyıdan fazla uzaklaşmadan bir gün içinde avlanıp limana dönülme şeklinde yapılan avcılık.

kıyı bucak
* Göze çarpmayan yer.

kıyı dili
* Bir körfezin önünü kapatan, denizle küçük bir bağlantısı kalabilen, kum ve çakıl karışımı birikinti, sahil kordonu.

kıyı kıyı
* Kıyıya yakın bir biçimde, kıyıyı takip ederek, kıyıdan.

kıyı tırmığı
* Buğdaygillerin hasadında yararlanılan tırmık benzeri, dişleri metal ve sapı daha uzun olan, kayalar üzerindeki kökü zayıf deniz yosunlarının kıyı boyunca yapılan hasadında kullanılan bir alet.

kıyıcı

* Kıymak işini yapan kimse.
* Acıma duygusu olmayan, başkalarına kıyasıya kötülük eden, gaddar, zalim.

kıyıcı

* Kıyılara vuran enkazı devletten aldığı izinle toplayan kimse.

kıyıcılık

* Kıyıcı olma durumu.
* Gaddarlık, zulüm.

kıyıcılık etmek

* gaddarlık etmek, gaddarca davranmak.

kıyıda bucakta

* Bkz. kıyıda köşede.

kıyıda köşede

* Göze çarpmayan, umulmayan yerlerde.

kıyıda köşede kalmak

* göze çarpmayan bir yerde unutulmuş olmak.

kıyık

* Kıyılmış olan.

kıyık

* İğne, kalın yorgan iğnesi.
* Çuvaldız.

kıyılama

* Kıyılamak işi.

kıyılamak

* Kıyı boyunca gitmek.

kıyılık

* Sayanın kenarlarını sağlamlaştırmak ve güzelleştirmek için dikilen şerit hâlindeki parça.

kıyılma

* Kıyılmak işi.

kıyılmak

* Çok ince ve küçük parçalar hâlinde doğranmak.
* Kıymak işi yapılmak.
* Ezilir, kıyılır gibi olmak.

kıyım

* Kıymak işi.
* Kıyılma biçimi.
* Görev yönünden kötü bir duruma sokma, haksızlığa uğratma.

kıyım kıyım

* İnce imce.

kıyımlı

* Herhangi bir biçimde kıyılmış olan.

kıyımlık

* Bir defada kıyılacak miktarda olan.

kıyın

* Güçlü bir kimsenin yasaya veya vicdana aykırı olarak başkasını uğrattığı kötü durum, zulüm.

kıyın kıyın
* Kıyıdan, gizli gizli.

kıyınma
* Kıyınmak işi.

kıyınmak
* Ezilmiş veya kırılmış gibi bir duygu duymak.

kıyıntı
* Açlık sebebiyle midede duyulan eziklik.
* Herhangi bir sebeple vücutta duyulan kırıklık.
* İnce ince doğranmış küçük parça.

kıyış
* Kıymak işi veya biçimi.

kıyışma
* Kıyışmak işi.

kıyışmak
* Karşılıklı sözleşmek, anlaşıp karar vermek.
* Biriyle yarışmaya kalkmak.
* Yüreklilik göstermek, cesaret etmek.

kıyıya atmak
* karaya çıkartmak veya sürüklemek.

kıyıya çıkmak
* karaya çıkmak, gemiden karaya inmek.

kıyma
* Kıymak işi.
* Kıyılmış et.
* Küçük kuşbaşı etlerden kavrularak yapılmış kışlık kavurma.

kıymak
* Çok ince ve küçük parçalar durumunda doğramak.
* Acımadan vermek, esirgememek, feda etmek.
* Acımayıp öldürmek.
* Acımayarak büyük bir kötülük etmek, zulmetmek.
* Bkz. nikâh kıymak.

kıymalı
* (yemek için) İçinde kıyma bulunan.

kıymalı börek
* Soğan ve çeşitli baharatlar katılmasıyla hazırlanan kavrulmuş kıymanın iç olarak kullanıldığı börek türü.

kıymalı ıspanak
* İnce kıyılmış ıspanak, soğan, kıyma ve tereyağı ile hazırlandıktan sonra pirinç, salça ve tuz eklenen bir yemek türü.

kıymalı makarna
* İçinde kavrulmuş kıyma bulunan makarna yemeği.

kıymalı pide
* Etli pide.

kıymalı yumurta

* İçine kavrulmuş kıyma konularak hazırlanan yumurtalı yemek.

kıymalık
* Kıyma yapmaya elverişli.

kıymasız
* (yemek için) İçinde kıyma bulunmayan.

kıymet
* Değer.

kıymetini bilmek
* önemini, değerini bilmek.

kıymetlendirme
* Kıymetlendirmek işi.

kıymetlendirmek
* Değerlendirmek.

kıymetlenme
* Kıymetlenmek işi.

kıymetlenmek
* Değerlenmek.

kıymetleşme
* Kıymetleşmek işi.

kıymetleşmek
* Değerli duruma gelmek.

kıymetleştirme
* Kıymetleştirmek işi.

kıymetleştirmek
* Değerli duruma getirmek.

kıymetli
* Değerli.

kıymetli evrak
* Senet niteliğinde bir hak bildiren evrak, önemli yazı, belge.

kıymetlilik
* Değerlilik.

kıymetsiz
* Değersiz.

kıymetsizlik
* Değersizlik.

kıymettar
* Değerli.

kıymık
* Çok küçük ve sivri tahta, demir veya kemik parçası.

kıymıklı
* Üzerinde veya içinde kıymık bulunan.

kıytırık
* Değersiz, bayağı, basit.

kıytırıklık
* Kıytırık davranma.

kıyye
* Yaklaşık 1300 gr lık ağırlık ölçüsü birimi, okka.

kız
* Dişi çocuk.
* Cinsî ilişkide bulunmamış dişi, kız oğlan kız, erden, bakire.
* Dişi cinsten birine daha yaşlı biri tarafından seslenilirken kullanılır.
* İskambil kâğıtlarında kız resimli kâğıt.
* Dişi.

kız almak
* bir ailenin kızını gelin olarak bir başka aileye katmak.

kız beşikte (veya kundakta), çeyiz sandıkta
* kız daha beşikte (veya kundakta) iken çeyiz düzmeye başlamak gerekir.

kız böceği
* Eklem bacaklıların kız böcekleri takımından, başı büyük, vücudu narin, zar kanatlı bir böcek (Libellula depressa).

kız böcekleri
* Örnek hayvanı kız böceği olan, kanatları eşit, camsı, uçuşları sürekli ve hızlı, avcı böcekler takımı.

kız evi naz evi
* kız evi nazlı olur, kızını ağır satar.

kız gibi
* kıza benzeyen.
* utangaç.
* çok güzel ve yeni.

kız istemek
* bir kızı evlenmek için ana ve babasından veya yakınlarından istemek.

kız kaçırmak
* bir kızı kendinin veya ailesinin rızası olmadan alıp götürmek.

kız kardeş
* Bir kimsenin, kendinden küçük, kendisiyle yaşıt olan kadın veya kız kardeşi. Kendinden büyük olana daha çok abla denir.

kız kızan
* Çoluk çocuk, ev halkı.

kız kilimi
* Göçebe kızların işledikleri süslü çeyizlik kilim.

kız kurusu
* Evlenmemiş yaşlı kız.

kız kuşu
* Yağmur kuşugillerden, uzunluğu 34 cm olan, eti yenebilen, başı sorguçlu, koyu yeşilimsi renkte esmer, küçük bir kuş (Vanellus vanellus).

kız oğlan
* \343 kız oğlan kız.

kız oğlan kız
* Cinsel ilişkide bulunmamış, bakire, erden.

kız vermek
* bir ailenin kızını bir başka aileye gelin etmek.

kızağa çekmek
* gemiyi bakım, onarım için bir süre veya hiç kullanılmamak üzere kızağa almak.
* bir görevliyi etkin bir görevden alıp çalışmayı gerektirmeyen, pasif bir işe vermek.

kızak
* Kar veya buz üzerinde kaydırılan tekerleksiz taşıt.
* Üzerinde gemi yapılan, onarılan veya gemiyi suya indirip sudan çıkarmaya yarayan ızgara.
* Ağaç tablaların kamburlaşmaması için liflere dikey konumda açılan kanala geçirilen uzun parça.
* Ambalâjın dibine uzunluğuna çakılan, hem dip levhası elemanlarının tutturulmasını hem de ambalâjın yerde kolayca kaymasını sağlayan kereste parçası.

kızak yapmak
* (taşıt için) fren görevini yerine getirdiği hâlde duramayıp kaymak.

kızaklama
* Kızaklamak işi.

kızaklamak
* (taşıt için) Fren görevini yerine getirdiği hâlde kaymak, kızak yapmak.

kızaklık
* Döşeme tahtalarının altına çaprazlama olarak konulan uzun ve yassı direklerden her biri.

kızamık
* Genellikle küçük yaşlarda görülen, kuluçka dönemi bir iki hafta süren, bulaşıcı, ateşli, ufak kızıl lekeler döktüren hastalık.

kızamıkçık
* Kızamığa benzeyen, ona göre hafif geçen döküntülü bir hastalık.

kızamıklı
* Kızamığa yakalanmış.

kızan
* Erkek çocuk.
* Delikanlı; silâhlı köy delikanlısı.
* Çoluk çocuk.

kızan
* Dişi köpek, kedi gibi hayvanların çiftleşme isteği gösterdikleri durum veya zaman.

kızana gelmek
* (dişi kedi ve köpek) erkek istemek.

kızanlık
* Kızan olma durumu.

kızarık
* Kızarmış.

kızarıklık
* Kızarık olma durumu.

kızarıp bozarmak
* utanç, öfke gibi duyguların etkisiyle yüzünün rengi değişmek.

kızarış
* Kızarmak işi veya biçimi.

kızarma
* Kızarmak işi.

kızarmak
* Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.
* (bazı sebze ve meyveler için) Olgunlaşmaya başlamak, olgunlaşmak.
* Utanç, öfke gibi duyguların etkisiyle, kanın yüze hücumu sonucu yüz kırmızı bir renk almak.
* (yiyecekler için) Tavada kızgın yağ içinde veya ateşte kırmızılaşarak pişmek.

kızartı
* Kızarmış yer.

kızartıcı
* Kızarmayı sağlayan, kızarmaya sebep olan.
* Karalayıcı, kirletici.

kızartılı
* Kızartısı olan, kızarmış.

kızartılma
* Kızartılmak işi.

kızartılmak
* Kızartmak işi yapılmak.

kızartma
* Kızartmak işi.
* Kızartılarak hazırlanmış yemek.
* Kızartılarak pişirilmiş.

kızartmak
* Kızarmasına sebep olmak.
* Kızgın yağda pişirmek.

kızcağız
* Kendisine karşı şefkat ve acıma duyulan kız.

kızdırılma
* Kızdırılmak işi.

kızdırılmak
* Kızdırmak işine konu olmak veya kızdırmak işi yapılmak.

kızdırma
* Kızdırmak işi.
* Yüksek vücut ısısı, ateş.
* Üzüm çubuklarını köklendirmek için yere gömme, daldırma.

kızdırmak
* Kızmasına sebep olmak, kızmasını sağlamak.
* Isıtmak.
* Öfkelenmesine sebep olmak, öfkelendirmek, sinirlendirmek.

kızgın
* Çok ısınmış, ısıtılmış veya kızdırılmış.
* Kızmış olan, öfkeli, mütehevvir.
* Kızışık, zorlu, sert, şiddetli.
* Eş arayan (hayvan).

kızgın bulut
* Yanardağlardan fışkırıp yüksek ısıda su buharı ve başka gazlardan oluşmuş, içine kül ve lâv karışmış bulut görünüşünde yığın.

kızgınlaşma
* Kızgınlaşmak işi.

kızgınlaşmak
* Kızgın duruma gelmek.

kızgınlık
* Kızgın, ısınmış olma durumu.
* Öfkeli olma durumu.
* Hayvanların çiftleşme isteği.

kızı gönlüne bırakırsan ya davulcuya kaçar (veya varır) ya zurnacıya
* evlenme çağındaki kızı büyükleri uyarmazlarsa uygun olmayan birisiyle evlenir.

kızı kısrağı
* birinin ailesindeki kızlar ve kadınlar.

Kızık
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

kızıl
* Parlak kırmızı renk.
* Bu renkte olan.
* Aşırı derecede olan.
* Komünist.
* Daha çok küçük yaşlarda görülen, bulaşıcı, yüksek ateşli, kırmızı renkte geniş lekeler döktüren, kuluçka dönemi üç dört gün süren tehlikeli hastalık.
* Altın.

kızıl boya
* Kök boyası.

kızıl ısı
* Temmuzun çok sıcak olan ikinci yarısı.

kızıl iblis
* Çok kötü ruhlu (kimse).

kızıl kıyamet
* Büyük ve aşırı gürültü, kavga, kızılca kıyamet.

kızıl ötesi
* Işık tayfında kırmızı alanın ötesindeki alanda yayılmış ısı ışınlarından oluşan, gözle görülmeyen ışınım, enfraruj.

kızıl su yosunları
* Denizlerin yaklaşık 200 m derinliklerinde yaşayan kırmızı renkli su yosunları.

kızıl yara
* Şirpence.

kızıl yel
* Güneyden esen rüzgâr.

kızılağaç
* Gürgengillerden, dişi çiçekleri küçük ve sarımtırak, erkek çiçekleri püskül biçiminde olan, kerestesi kolay işlenebilir bir ağaç (Alnus).

Kızılbaş
* Şiî mezhebinin bir kolundan olanlara verilen ad.

Kızılbaşlık
* Kızılbaş olma durumu.

kızılca
* Kızıla çalar, az kızıl.
* Kızıla çalan bir çeşit buğday.
* Aşırı derecede, kızıl.

kızılca kıyamet
* Aşırı bir biçimde gürültülü, çekişme, kavga.

kızılca kıyamet kopmak
* kavga, gürültü olmak.

kızılcadişi
* 4-5 m yükseklikte, beyaz çiçekli bir ağaçcık (Cornus senguinea).

kızılcık
* Kızılcıkgillerden bir ağaç (Cornus mas).
* Bu ağacın güzün olgunlaşan, kırmızı, tek çekirdekli, reçeli ve şerbeti yapılan, buruk bir tadı olan yemişi.

kızılcık reçeli
* Kızılcık meyvesinden şeker katılarak yapılan ve genellikle ishale iyi gelen reçel.

kızılcık şerbeti
* Kızılcık meyvesinden yapılan bir tür şerbet. Bu söz kan kusup kızılcık şerbeti içmiş görünmek deyiminde geçer.

kızılcık şurubu
* Kızılcık özü ile hazırlanan içecek.

kızılcık tarhanası
* Kızılcık suyu ile yoğrularak yapılan tarhana.

kızılcıkgiller
* İki çeneklilerden, çoğu iri gövdeli, yaklaşık on cinste toplanan yüz kadar türü olan bir bitki familyası.

kızılçam
* Uzun boylu bir çam türü.
* Bir tür orman ağacı.

Kızılderili
* Amerika yerlilerine verilen ad.

Kızılelma
* Osmanlılarca Roma ve Viyana şehirleri için kullanılan sembolik ad.
* Yeryüzündeki bütün Türkleri birleştirip büyük bir imparatorluk kurmayı amaç olarak alan ülkü.

kızılış
* Kızılmak işi veya biçimi.

kızılkanat
* Sazangilleredn, yüzgeçleri kırmızı, 25-30 cm boyunda, eti kılçıklı bir tatlı su balığı (Scardinus eryhrophthalmus).

kızılkantaron
* Kızılkantarongillerin örnek bitkisi olan, 10-50 cm yükseklikte, kırmızı çiçekli, karşılıklı yapraklı, sap ve yaprakları hekimlikte kullanılan, iki yıllık otsu bir bitki (Eryhraea centaurium).

kızılkantarongiller
* İki çeneklilerden, kızılkantaron, acı yonca gibi cinsleri içine alan bir bitki familyası.

kızılkök
* Bkz. kök boyası.

kızılkurt
* At ve eşeklerin kalın bağırsaklarında yerleşip kanlarını emen kırmızı bir kurt.

kızılkuyruk
* Karatavukgillereden, kışın göçen, küçük, güzel bir kuş (Phoenicurus).

kızıllaşma
* Kızıllaşmak işi.

kızıllaşmak
* Kızıl duruma gelmek.

kızıllık
* Kızıl olma durumu veya kızıl renkte yer.
* Pudra, allık, düzgün.

kızılma
* Kızılmak işi.

kızılmak
* Kızmak işi yapılmak, kızgın, öfkeli duruma gelmek.

kızılşap
* Açık, eflâtun renk.
* Bu renkte olan.

kızıltı
* Bir yerden yansıyan hafif kızıl renk, solgun kızıl.

kızılyaprak
* Gülgillerden, yol kenarlarında biten, sarı çiçek açan bir bitki (Agrimonia eupatorium).

kızılyörük
* Yılancık.

kızım sana söylüyorum (veya dedim) gelinim sen işit
* doğrudan doğruya kendisine söylenemeyen düşünce ve uyarıların, o kimsenin çok yakınına söylendiğinde kullanılır.
* herhangi birine dolaylı olarak söylenecek uyarı söz konusu olduğunda kullanılır.

kızını (veya evlâdını) dövmeyen dizini döver
* kızını, çocuğunu gerektiği gibi eğitmeyen, ileride çok pişman olur.

kızıp durmak
* sürekli olarak kızmak ve söylenmek.

kızış
* Kızmak işi veya biçimi.

kızışık
* Kızışmış olan, şiddetli.

kızışma
* Kızışmak işi.

kızışmak
* Yüksek bir dereceyi bulmak, çok ısınmak.
* (bitkiler için) Islaklık ve mikropların etkisi altında çürürken ısınmak.
* Zorlu, sert, kızışık bir durum almak, şiddetlenmek.
* Hızlanmak, hareketlenmek.
* (hayvan için) Eş isteme zamanı gelmek, kösnümek.

kızıştırış
* Kızıştırmak işi veya biçimi.

kızıştırma
* Kızıştırmak işi.

kızıştırmak
* Kızışmasını sağlamak.
* İsteklendirmek, gayret vermek.

kızkalbi
* Şahteregillerden, kalp biçiminde pembe çiçekli bir süs bitkisi (Dicentra).

kızlar ağası
* Osmanlı sarayındaki harem ağalarının başı.

kızlık
* Kız olma durumu, erdenlik, bekâret.
* Bir kadının evlenmeden önceki yaşantısıyla ilgili, o döneme özgü.
* Üvey kız.

kızlık zarı
* Cinsel ilişkide bulunmamış kızların döl yolunu kısmen kapayan zar, himen.

kızma
* Kızmak işi.

kızmabirader
* Zarla oynanan, karelerde taş yürütüp çeşitli engellerle dolu karelerden oluşan yolu bir an önce bitirmeye dayanan bir tür oyun.

kızmaca
* Kızmaya, öfkelenmeye dayanan davranış.

kızmak
* Isıtılan veya ısınan bir nesnenin sıcaklığı çok artmak.
* Öfkelenmek, sinirlenmek.
* (at, eşek gibi hayvanlar için) Çiftleşmek istemek, kösnümek.
* (dişi kuşlar için) Zamanı gelip kuluçkaya yatma isteği göstermek.

kızmemesi
* Altıntop, greypfurt.
* Bir tür şeftali.

ki
* Anlam bakımından birbirleriyle ilgili cümleleri birbirine bağlar.
* Özneyi, tümleci güçlendirerek cümlenin temel bölümüne bağlar.
* "Öyle, o kadar, o denli" gibi öğelerden sonra, kullanıldığı cümleye güç katar.
* İkinci cümledeki yargının birincideki hareketin yapılışı sırasında görülerek şaşıldığını bildirir.
* İki cümlede anlatılan durumların uyuşmazlığını bildirir.
* Yakınma veya kınama gibi duygular anlatmak için bir cümlenin sonuna getirilir.
* Bir soru cümlesinin sonuna getirildiğinde şüphe veya endişe anlatır.
* Bazı kelimelerin sonuna bir ek gibi eklenerek birtakım zarflar, yeni edatlar oluşturur: Belki, çünkü, halbuki, mademki, sanki gibi.

-ki
* Bkz. -gı / -gi.

-ki
* İsim soyundan kelimelere getirilerek o ismin kimle, neyle ilişkili olduğunu belirtir ve eklendiği ismi sıfat ve zamir durumuna getirir, ilgi eki: Benim giysim kırmızı, ya seninki? Evde-ki, odada-ki, bahçede-ki, akşam-ki, sabah-ki. Bu ek birkaç kelimeye -kü biçiminde eklenir: bugün-kü, dün-kü, çün-kü.

kibar
* Davranış, düşünce, duygu bakımından ince, nazik olan (kimse).
* Şık, seçkin, değerli.
* Zengin, soylu, köklü (kimse, aile).
* Büyükler, ulular.

kibar düşkünü
* Varlığını, saygınlığını yitirmiş kimse.

kibar lokması
* Gösterişli, görkemli durum veya ortam.

kibarca
* Kibar bir insana yakışacak biçimde.

kibarlar âlemi
* Yüksek sosyete.

kibarlaşma
* Kibarlaşmak işi.

kibarlaşmak
* Kibar duruma gelmek, kibarlık kazanmak.

kibarlığı tutmak
* bir olay karşısında genel davranışları dışında incelik göstermek.

kibarlık
* Kibar olma durumu, incelik.
* Kibar bir insana yakışacak biçimdeki söz veya davranış.

kibarlık akmak
* aşırı derecede kibar davranmak.

kibarlık budalası
* Kibar biri gibi görünmeye çalışırken gülünç duruma düşen kimse için kullanılır.

kibarlık düşkünü
* Kibarlığa aşırı derecede önem veren kimse.

kibarlık etmek
* kibarca davranmak.

kibarlık taslamak
* kibar olmadığı hâlde kibar gibi görünmeye çalışmak.

kibarzade
* Soylu bir aileden gelme, kibar çocuğu.

kibernetik
* Güdüm bilimi, sibernetik.

kibir
* Büyüklük, ululuk.

* Kendini büyük görme, başkalarından üstün tutma, büyüklenme.
* Onur, gurur.

kibirleniş
* Kibirlenmek işi veya biçimi.

kibirlenme
* Kibirlenmek işi.

kibirlenmek
* Kendini büyük görmek, büyüklenmek.

kibirli
* Kendini büyük gören, büyüklenen.

kibirsiz
* Kendini büyük görmeyen, büyüklenmeyen.

kibrine dokunmak
* gururu zedelenmek.

kibrine yedirememek
* büyüklenmesini, gururlanmasını uygun görmemek.

kibrit
* Eczalı bir ucu sürtünme sonucu yanabilecek birleşimde olan, küçük tahta veya karton parçası.
* İçinde kibrit çöplerini bulunduran küçük kutu.
* Kükürt.

kibrit çakmak
* kibriti yakmak için bir yere sürtmek.

kibrit suyu
* Zehir.

kibritçi
* Kibrit satan kimse.
* Cimri.

kibritlik
* Kibrit koymaya yarar yer veya kap.

kibutz
* İsrail'de ortak çalışma esaslarına göre oluşturulmuş tarımsal topluluk.

kifaf
* Ancak yetecek kadar azıcık.

kifafınefs
* Doyuracak miktarda.

kifafınefs etmek
* ancak yaşayacak kadar yemek.

kifaflanma
* Kifaflanmak işi.

kifaflanmak
* Elde ne varsa onunla, çok az yiyecekle karın doyurmak, çok az şeyle yetinmek.

kifayet
* Yetişir miktarda olma, yetme, kâfi gelme.

* Bir işi yapabilecek yetenekte olma, yeterlik, liyakat, iktidar.

kifayet etmek
* yetmek, yeterli olmak.

kifayetli
* Yeterli.

kifayetsiz
* Yetersiz.

kifayetsizlik
* Yetersizlik.

kik
* Dar, uzun ve hafif bir yarış kayığı, futa (II).

kikirik
* Zayıf, ince uzun boylu kimse.

kiklâ
* Lâpinagillerden, güzel renkli, 50 cm uzunluğunda bir balık (Labrus berggylta).

kiklon
* Siklon.

kiklotron
* Atom araştırmalarında, elektriklenmiş cisimlere yüksek hız veren bir aygıt.

kil
* Islandığı zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak.

kile
* Genellikle tahıl ölçmede kullanılan bir ölçek.

kiler
* Yiyecek, içecek ve erzakın saklandığı oda, ambar veya dolap.
* Ambar.

kilerci
* Saraylarda, büyük konaklarda kiler işlerini yöneten kimse.

kilermeni
* Eczacılıkta kullanılmış olan kırmızı renkli kil.

kilidi küreği olmamak
* (her şeyi) açıkta bulunmak, kilitli yere saklanmamış olmak.

kilim
* Döşeme, divan gibi yerlere serilen, genellikle desenli, havsız, kalın, kıl veya yün dokuma.

kilimci
* Kilim dokuyan veya satan kimse.

kilimci ile kör hacı
* herhangi bir kimse.

kilimcilik
* Kilim dokuma veya satma işi.

kilise
* Hristiyan tapınağı.

* Hristiyan mezheplerinden her biri.
* Hristiyanlıkla ilgili dinî kuruluş.
* Hristiyanlığın öğretilmesi, dinî işlerin yönetimi vb.ile ilgili papa ve piskoposlar topluluğu.

kilise çanı
* Kiliselerde bulunan, saat başlarında ve dinî törenlerde çalınan büyük çan.

kilise direği gibi
* çok kalın (ense).

kilise hukuku
* Kilisenin kuruluşunu ve iç düzenini sağlayan kurallar.

kilit
* Anahtar, düğme gibi takılıp çıkarılabilen bir parça yardımıyla çalışan kapatma aleti.
* Bir yanı değirmi, öbür yanına demir çubuk geçirilmiş olan yarım halka.
* Atların alnından alt çenesine uzanan beyazlık.

kilit (kürek) altına almak
* bir şeyi kilitli bir yere koyarak saklamak.

kilit dili
* Kilidin anahtarla sürülen parçası.

kilit gibi olmak
* birbirine çok bağlı ve dayanışmalı olmak.

kilit kürek olmak
* (bir yeri) korumak, o yerin güvenilir, sağlam adamı olmak.

kilit mevkii
* \343 kilit noktası.

kilit noktası
* Bütün işlerin bağlı olduğu önemli nokta, makam veya yer.

kilit sarma
* İki veya daha çok bağ boyundurukları altına karşılıklı olarak atılmış ve biribirine fırçalarla bağlanmış olan bir çift sarma.

kilit taşı
* \343 anahtar taşı.

kilit vurmak
* Bkz. kapısına kilit vurmak.

kilit yeri
* Kilidin yerleştiği yuva.

kilitleme
* Kilitlemek işi.

kilitlemek
* Anahtarla kilidi kapamak.
* Bir nesne veya bir kimseyi kilitli bir yere kapamak.
* (karşıklı çıkıntı ve girintileri olan şeyleri) Birbirine geçirmek, kenetlemek.
* Sıkıca tutmak.

kilitlenme
* Kilitlenmek işi.

kilitlenmek

* Kilitlemek işi yapılmak.
* Fiziksel, ruhî vb. sebeplerle hareket edemez, kıpırdayamaz duruma gelmek.

kilitletme
* Kilitletmek işi.

kilitletmek
* Kilitlenmesini sağlamak.

kilitleyici
* Kilitleme işleri gören.

kilitli
* Kilidi olan.
* Kilitlenmiş.

kilitsiz
* Kilidi olmayan.
* Kilitlenmemiş.

kilitsiz küreksiz
* Açık, kilitlenmemiş.

kiliz
* Hasır otu, saz, kamış, kofa.

kiliz balığı
* Sazangillerden bir balık türü (Tinca tinca).

kilizman
* Sazlık, kamışlık.

killeme
* Killemek işi.

killemek
* Kirli çamaşırları kil kullanarak tokaçla yıkamak.

killi
* İçinde kil bulunan.

kilo
* Önüne getirildiği birimi binle çarpan ön ek.
* Kilogram kelimesinin kısa biçimi.

kilo almak
* beslenerek vücudun ağırlığı artmak, şişmanlamak.

kilo vermek
* vücudun ağırlığı azalmak, zayıflamak.

kiloamper
* Değeri 1000 amper olan akım şiddeti birimi.

kilogram
* Uluslar arası bin gramlık ağırlık birimi, kilo (kg).

kilogramağırlık
* Bir kilogramlık bir kütlenin Yer tarafından çekilmesini sağlayan güce eşit olan güç birimi, 9,81 newton'a eşittir.

kilogramkuvvet

* Kilogramağırlık.

kilogrammetre
* Bir kilogram ağırlığındaki bir gücün, uygulandığı maddî bir noktayı güç doğrultusunda bir metre yer değiştirmesiyle yapılan işe eşit iş birimi.

kilohertz
* Bir saniyede 1000 titreşimi olan elektromanyetik dalga boyu ölçüsü birimi.

kilojul
* Bin jul değerinde iş birimi.

kilokalori
* Büyük kalori.

kilolu
* Ağır.
* Şişman.

kiloluk
* Herhangi bir kilo ağırlığında.
* Bir kilo ağırlığında.

kilometre
* 1000 m lik uzunluk ölçü birimi (km).

kilometre kare
* Kenarları birer kilometre uzunluğunda olan bir karenin alanına eşit yüzey ölçü birimi, (km).

kilometre taşı
* Kara yollarında üzerinde kilometreleri gösteren dikili taş.
* Önemli bir durumu belirleyen, üzerinde durulması gereken nokta.

kilometrelerce
* Mesafece uzun süren.

kilosikl
* Saniyede bin devir olan elektrik akımının frekansını ölçmek için kullanılan birim.

kiloton
* Değeri bin ton olan kütle birimi.

kilovat
* Değeri bin vat olan güç birimi.

kilovat saat
* Bir kilovatlık bir gücün bir saatte verdiği iş ve enerji birimi.

kilovolt
* Değeri bin volt olan elektrik gerilimi veya potansiyel farkı birimi.

kils
* Kireç, sönmemiş kireç.

kilüs
* Bağırsaktan gelen, içinde yağ damlacıkları bulunan ak kan, keylus.

kim
* Hangi kişi anlamında cümlede, özne, tümleç, nesne, yüklem görevinde kullanılır.

kim
* Ki.

kim bilir
* belirsizlik, bilinmezlik bildirir.
* olabilirlik bildirir.

kim kime, dum duma
* kimsenin kimseyle ilgilenmediği" kimseye önem vermediği, çok karışık bir durumu anlatır.

kim oluyor?
* "kendini ne sanıyor, ne hakkı var?" anlamında kullanılır.

kim vurduya gitmek
* bir kalabalık arasında öldürülen veya vurulan kimsenin kimin tarafından öldürüldüğü veya vurulduğu anlaşılamamak.

kime ne
* başkasını ilgilendirmez.

kimesne
* Kimse.

kimi
* Birtakımı, bazısı.
* Bazı.

kimi kimsesi olmamak
* yakınları, koruyucusu bulunmamak.

kimi köprü bulamaz geçmeye, kimi su bulamaz içmeye
* insanların nasipleri arasındaki tutarsızlıkları belirtir.

kimi zaman
* Ara sıra, bazen.

kimin arabasına binerse onun türküsünü çağırır
* kimden bir çıkar sağlarsa, onun hoşuna gidecek biçimde davranan dönek ve dalkavuk kimseler için kullanılır.

kimin nesi?
* "kimin yakını" anlamında kullanılır.

kimine hay hay, kimine vay vay
* kiminin talihinin iyi, kiminin de kötü gittiğini anlatır.

kiminin parası, kiminin duası
* bir iş yapılırken veya yapıldıktan sonra kiminden para, kiminden dua alınabilir.

kimisi
* Bazısı, birtakımı, kimi.

kimlik
* Toplumsal bir varlık olarak insana özgü olan belirti, nitelik ve özelliklerle, birinin belirli bir kimse olmasını sağlayan şartların bütünü.
* Kim olduğunu tanıtlayan belge, hüviyet.
* Herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü.

kimlik belgesi
* Kimlik, hüviyet cüzdanı.

kimlik kartı
* \343 kimlik belgesi.

kimono
* Japonların önden çapraz olarak kavuşan uzun ve geniş kollu ulusal giysisi.
* Geniş kollu sabahlık.

kimse
* Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi, şahıs, nefer.
* (olumsuz cümlelerde) Hiçbir kişi.

kimse kendi memleketinde peygamber olmaz
* insanlar kendi çevrelerinde olan kimseyi değerlendiremezler.

kimse yoğurdum ekşi demez
* herkes sattığı malı herkes kendi işini, tutumunu ve davranışını över.

kimsecik
* (olumsuz cümlelerde) Hiç kimse.

kimsecikler
* (olumsuz cümlelerde) Hiçkimse.

kimseden kimseye hayır yok (veya gelmez)
* insan, yapacağı işte başkasının yardımına güvenirse, hayal kırıklığına uğrar.

kimsesiz
* Anası babası, yakını, koruyucusu olmayan (kimse).
* Hiç kimse bulunmayan, boş.

kimsesizlik
* Kimsesiz olma durumu, yalnızlık.

kimüs
* Yemeklerin mide öz suyuyla karıştıktan sonra aldığı durum, keymus.

kimya
* Maddelerin temel yapılarını, birleşimlerini, dönüşümlerini; çözümleme, birleşim ve üretim yöntemlerini inceleyen bilim.
* Üstün özellikler taşıyan çok değerli şey.

kimya doğrulumu
* Kimyasal maddelerin etkisi ile bitkilerde görülen, maddeye doğru veya ters yöne yönelme durumu, şimiotropizm.

kimya göçümü
* Bir hücreli varlıklarda, kimyasal maddelerin etkisi altında yanaşma veya uzaklaşma biçiminde görülen yer değiştirme durumu, şimiotaksi.

kimya olmak
* bulunmaz olmak.

kimyacı
* Kimya ile uğraşan kimse, kimyager.
* Kimya öğretmeni.

kimyacılık
* Kimyacı olma durumu veya mesleği, kimyagerlik.

kimyager
* Kimyacı.

kimyagerlik
* Kimyacılık.

kimyasal
* Kimyaya ait, kimya ile ilgili, kimyevî.

kimyasal savaş
* Kimyasal madde ve silâhların kullanıldığı savaş.

kimyasal silâh
* İnsan, hayvan ve bitkiler üzerinde zehirli maddelerle ölümcül olaylara sebep olan silâh.

kimyevî
* Kimyasal.

kimyon
* Maydanozgillerden, 50 cm kadar yükseklikte, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık, ıtırlı ve otsu bir bitki (Cuminum cyminum).
* Bu bitkinin tohumundan elde edilen ve bahar olarak kullanılan toz.

kimyonî
* Kahverengiye çalan yeşil renkte olan.

kimyonlu
* İçinde kimyon bulunan.

kin
* Öç almayı amaçlayan gizli düşmanlık, garez.

-kin
* Bkz. -gın / -gin.

kin bağlamak
* birine karşı öç alma duygusu duymak.

kin beslemek (veya tutmak)
* birine karşı öç alma duygusunu sürdürmek.

kin duymak
* birine karşı öç alma duygusunu yaşatmak veya bu duyguyu hissetmek.

kin gütmek
* öcünü alıncaya kadar kininden vazgeçmemek.

kinaye
* Düşünüleni, dolaylı olarak anlatan söz.
* Üstü kapalı, sitemli, dokunaklı söz.
* Sözün gelişiyle, gerçek anlamların dışında bir kavrama değinme sanatı.

kinayeli
* İçinde kinaye bulunan (söz).

kinayeli kinayeli
* Dolaylı olarak, iğneli.

kinci
* Öç almak isteyen, kin tutan, kindar.

kincilik
* Kinci olma durumu, kin tutma.

kindar
* Kinci, kinli.

kindarlık

* Kindar olma durumu.

kinematik
* Cisimlerin hareketlerini yörünge, hız ve ivme gibi konular bakımından inceleyen mekanik kolu, sinematik.

kinestezi
* Devin duyum.

kinetik
* Hareketle ilgili, hareket sebebiyle oluşan.
* Hareket olaylarını inceleyen bilim dalı.
* Kimyasal tepkimelerin hızlarını inceleyen bilim dalı.

kinetik enerji
* Hareket durumunda olan cismin enerjisi; bir cismin hareketini sağlayan veya hareket eden cisimlerde bulunan enerji.

kinik
* Kinizm taraftarı (kimse veya görüş), sinik.

kinin
* Kınakınadan elde edilen ve sıtmanın tedavisinde kullanılan beyaz alkaloit. Halk arasında, tuzlarından biri olan kinin sülfatı sözünden kısaltılarak sülfata denir.

kinin gibi
* çok acı.

kinin sülfatı
* Kinin.

kininli
* İçinde kinin bulunmak.

kiniş
* Marangozlukta tahta üzerine boydan boya açılan, kesiti kare veya dikdörtgen biçiminde kanal.

kinizm
* İnsanın erdem ve mutluluğa, hiçbir değere bağlı olmadan, bütün gereksinmelerden sıyrılarak bağımsız olarak erişebileceğini savunan Antisthenes'in öğretisi, sinizm.

kinlenme
* Kinlenmek işi.

kinlenmek
* Öç almak istemek, kin tutmak.

kinli
* Öç almak isteyen, kin tutan.

kinsiz
* Kini olmayan, kin taşımayan.

kip
* Örnek, kalıp.
* Değişebilen, geçici nitelik, san karşıtı.
* Fiillerde belirli bir zamanla birlikte konuşanın, dinleyenin ve hakkında konuşulanın, teklik veya çokluk olarak belirtilmiş biçimi, sıyga.
* Uygun, tıpatıp gelen.

kip gelmek
* tıpatıp, uygun gelmek.

kipe

* Hızla bükülen kalçanın sert ve birden gerilişiyle, vücudun yatıştan ayak üstü duruşa veya asılmadan dayanmaya geçmesi.

kipkirli

* Çok kirli, çamura ve pisliğe bulaşmış.

kiplik

* Önermelerin yalın, belkili veya mecburî olma nitelikleri.

kir

* Herhangi bir şeyin veya vücudun üzerinde oluşan, biriken pislik.
* Utanılacak durum, leke, şaibe.

kir götürmek

* kirini belli etmeyecek bir renkte olmak.

kir götürmek

* bir şey çok kirli olmak.

kir pas

* Kir.

kir tutmak

* kirini hemen belli edecek bir renkte olmak, çok kirlenmek.

kira

* Bir konutun, bir mülkün veya taşıt gibi herhangi bir şeyin belli bir bedel karşılığında, bir süre için sahibi tarafından başkasına verilmesi, icar.
* Bu biçimde tutulan bir şey için karşılık olarak ödenen para.

kira arabası

* Kiralık kullanılan araba.

kira bedeli

* Kiralanan mal için ödenen karşılık.

kira kontratı

* Kiralamak işinde karşılıklı yükümlülükleri belirten resmî belge.

kiracı

* Bir şeyi, bir yeri kira ile tutan kimse, müstecir.

kiracılık

* Kiracı olma durumu.

kirada olmak (veya oturmak)

* kira karşılığında verilmiş olmak.
* kira ile tutulmuş bir yerde oturmak.

kiralama

* Kiralamak işi.

kiralamak

* Kira ile vermek.
* Kira ile tutmak.

kiralanma

* Kiralanmak işi.

kiralanmak

* Kiraya verilmek.

* Kira ile tutulmak.

kiralayan
* Kiraya veren.

kiralayıcı
* Kiralayan kimse.

kiralı
* Kiralanmış olan.

kiralık
* Kiraya verilecek olan.

kiralık adam
* Bir iş yaptırmak için tutulan adam.

kiralık ev
* Kiralanmak üzere hazırlanmış olan ev.

kiralık kadın
* Para veya başka bir çıkarı karşılığında erkeklerle cinsel ilişki kuran kadın.

kiralık kasa
* Bankalarda müşterilerin değerli eşya, senet gibi şeylerinin saklandığı kasa.

kiralık katil
* Bir kimseyi öldürmek için bir başkası tarafından tutulan kimse.

kiralık kız
* \343 kiralık kadın.

kiraya vermek
* kira karşılığında vermek, icara vermek.

kiraz
* Gülgillerden bir meyve ağacı (Cerasus avium).
* Bu ağacın kırmızı ve beyaz renkte, etli, sulu, tek çekirdekli meyvesi.

kiraz elması
* Kırmızı, küçük ve sert bir elma türü.

kiraz reçeli
* Kirazın şeker ile kaynatılması sonucu elde edilen reçel.

kiraz zamkı
* Kiraz, badem, erik, kayısı ve şeftali gibi ağaçların gövde ve dallarında meydana gelen zamk.

kirazlık
* Kiraz ağaçları çok olan yer, kiraz bahçesi.

kirde
* Genellikle mısır unuyla yapılan bir tür pide.

kirdeci
* Kirde yapan veya satan kimse.

kirebolu
* Arıların kovan deliğini kapamak için kullandıkları sarı ve yumuşak madde.

kireç
* Mermer, tebeşir, kireç taşı, alçı taşı gibi birçok taşın maddesini oluşturan kalsiyum oksit, (CaO).

* Kalsiyum hidroksit, Ca(OH).

kireç fabrikası
* Kireç üreten fabrika.

kireç gibi (olmak)
* yüzünde hiç renk kalmamak, rengi solmak.

kireç kaymağı
* Bazı eşya ve yerleri mikroplardan arıtmakta, çamaşırları ağartmakta kullanılan, sarımsı beyaz renkte ve klor kokusunda, toz veya sulandırılmış kireç klorürü.

kireç kuyusu
* İçinde kireç söndürülen geniş çukur.

kireç ocağı
* Kireç yapmak için kireç taşlarının yakıldığı fırın.

kireç söndürmek
* kireci kullanmadan önce üzerine bolca su dökerek kalsiyum hidroksit durumuna getirmek.

kireç suyu
* İçinde erimiş bir durumda kireç bulunan su.

kireç sütü
* Badana için hazırlanmış sulu kireç.

kireç taşı
* Kireç elde etmekte kullanılan, kalsiyum karbon tuzundan bileşik kayaç, kalker, kireç.

kireççi
* Kireç taşından kireç elde eden veya satan kimse.

kireççil
* (bitki için) Kireçli topraktan hoşlanan, kireçli toprakta yetişen, kireçyeren karşıtı.

kireçleme
* Kireçlemek işi.

kireçlemek
* Kireç katmak veya kireç sürmek.
* Kireç kullanarak badana yapmak.

kireçlenme
* Kireçlenmek işi.
* Organik dokuların içinde kireç birikmesi durumu.

kireçlenmek
* Kireç dökülmek veya saçılmak.
* Kireç sürülmek.
* Kireç bulaşmak.
* Bitkilerin hücre zarlarında kalsiyum karbonat ve kalsiyum oksalat gibi kalsiyum tuzları toplanmak.
* (kalsiyum tuzları için) Organik dokularda, dokunun görevine engel olacak derecede birikmek.

kireçleşme
* Kireçleşmek işi, kireçlenme.

kireçleşmek
* Kireç durumuna gelmek, kireçlenmek, kalkerleşmek.

kireçli
* Birleşiminde kireç olan veya kireci çok olan.

* Kirece sürülmüş, kireç bulaşmış.

kireçlik
* Kireç konulan yer.
* Kireci çok olan.

kireçsileme
* Kireçsilemek işi.

kireçsilemek
* Isı yardımıyla kirece çevirmek.
* Yüksek ısı ile kurutmak.

kireçsiz
* Birleşiminde kireç olmayan veya çok az olan.
* Birleşiminde karbon tuzlarının oranı düşük olan (su).

kireçsizlenme
* Kayaçların içinde bulunan kalsiyum karbon tuzunun sularla eritilerek alınması.

kireçsizleştirme
* Kireçten arıtma.

kireçsizleştirmek
* Kireçsiz duruma getirmek.

kireçyeren
* Kireçli topraktan hoşlanmayan, kireçli toprakta yetişmeyen, kireççil karşıtı.

kiremit
* Yapıların çatılarını örtmekte kullanılan, yan yana dizilerek, suyu aşağıya geçirmeden dışarı akıtacak biçimde yapılmış, kızıl toprağın renginde, pişmiş balçık levha.

kiremit fabrikası
* Modern usullerle hazırlanmış balçığın kiremide dönüştürüldüğü iş yeri.

kiremit rengi
* Kahverengine çalan kızıl kırmızı renk, kiremidin rengi.
* Bu renkte olan.

kiremitçi
* Kiremit yapan, satan veya döşeyen kimse.

kiremitçilik
* Kiremitçi olma durumu veya kiremitçinin yaptığı iş.

kiremithane
* Kiremit yapılan yer.

kiremitli
* Kiremiti olan.

kiri kabarmak
* nem, ısı gibi sebeplerle kir, üzerinde bulunduğu yüzeyden ayrılabilir duruma gelmek.

kiril alfabesi
* Yunan büyük harfi tipinde düzenlenmiş Slav alfabe ve yazısı.

kiriş
* Bazı telli müzik araçlarında kullanılan, hayvan bağırsaklarından yapılan tel.
* Ok atılan yayın iki ucu arasındaki esnek bağ.
* Dört köşe kalın keresteden, demirden veya betonarmeden yapılmış yatay destek parçası.

* Bir eğrinin iki noktasını birleştiren doğru parçası.
* Kasların uçlarında bulunan, kasları kemiklere ve başka organlara bağlayan beyazımsı kordon.

kirişçi
* Kiriş yapan veya satan kimse.

kirişhane
* Kirişin yapıldığı işlik.

kirişi kırmak
* bulunduğu yerden ayrılmak, kaçıp gitmek.

kirişleme
* Kirişlemek işi.
* Ahşap döşemelerde yaklaşık 50 cm ara ile kirişler koyma.
* Çapraz olarak, kılıçlama.

kirişlemek
* (yay için) Kirişi çekip germek.
* Kiriş, olarak kullanılan keresteyi döşemek.

kirişli
* Kirişi olan.
* Kiriş yapısında olan.

kirişlik
* Kiriş olarak kullanılmaya uygun.

kirişsiz
* Kirişi olmayan.

kirizma
* Toprağı derince kazarak altını üstüne getirme.

kirizma yapmak (veya etmek)
* toprağı derince kazarak altını üstüne getirerek sürmek.

kirizmalama
* Kirizmalamak işi veya durumu.

kirizmalamak
* Kirizma yapmak.

kirizme
* \343 kirizma.

kirkit
* Dokumacılıkta atkı ipliğini sıkıştırmak için kullanılan, demirden veya ağaçtan yapılmış dişli araç.

kirlenme
* Kirlenmek işi.

kirlenmek
* Kirli duruma gelmek, pislenmek.
* Onuru lekelenmek.
* (kadın için) Irzına geçilmek, iffeti bozulmak, lekelenmek.
* (kadın) Ay başı olmak.

kirletme
* Kirletmek işi.

kirletmek

* Kirli duruma getirmek, pisletmek.
* Küçük veya büyük abdestini yapmak, pislemek.
* Namusuna, onuruna zarar verecek bir suç yüklemek, lekelemek.
* (kadın için) Irzına geçmek, namusuna zarar vermek.

kirli
* Leke, toz vb. ile kaplı, pis, murdar, mülevves.
* (kadın için) Aybaşı durumunda bulunan.
* Toplumun değer yargılarına aykırı olan.

kirli çamaşır
* Yasal olmayan, saklı gizli iş.

kirli çamaşırlarını ortaya dökmek
* (birinin) ayıp, kusur veya suçlarını açıklamak, söylemek.

kirli çıkı
* Cimrilikle zengin olmuş kimseler için söylenir.

kirli çıkın
* Bkz. kirli çıkı.

kirli kan
* Toplardamarların kalbe götürdüğü kan.

kirli sarı
* Koyu ve donuk sarı renk.

kirlihanım peyniri
* Yumuşak ve yağlı bir tür peynir.

kirlilik
* Kirli olma durumu, pislik.

kirliye atmak
* yıkanmak için bir kenara koymak, bir yerde biriktirmek.

kirloş
* Kirli ve pasaklı.

kirloz
* Kirloş.

kirmen
* Elde yün eğirmeye yarayan tahtadan yapılmış araç.

kirpi
* Kirpigillerden, uzunluğu 25-30 cm olan, sırtı dikenlerle kaplı memeli hayvan (Erinaceus europaeus).

kirpigiller
* Böcekçiller takımının, örnek hayvanı kirpi olan, sırtları dikenlerle kaplı memeli hayvanlar familyası.

kirpiği kirpiğine değmemek
* hiç uyumamak.

kirpik
* Göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.
* Tüy gibi, küçük ve ince uzantı veya uzantılar.

kirpik besleyici
* Kirpiklerin dökülmesini önleyen ve besleyici nitelikleri olan şeffaf, sıvı madde.

kirpikli

* Herhangi bir nitelikte kirpiği olan.
* Üzerinde kirpik veya kirpiğe benzer uzantılar olan.

kirpikliler

* Bir hücreli hayvanlardan, üzerleri hareketlerini sağlayan kirpik biçimindeki uzantılarla kaplı organizmalar sınıfı.

kirpiksi

* Kirpiğe benzer.

kirpiksi cisim

* gözde damar tabakanın ön dış bölümü.

kirş

* Kirazın mayalanması ve damıtılmasıyla yapılan bir tür içki.

kirtikli

* Kenarları girintili çıkıntılı olan.

kirtil

* Büyük kabuklu deniz hayvanlarını avlamakta kullanılan, ince dallardan örülmüş sepet.

kirve

* Sünnet olan çocuğun bütün masraflarını üstlendikten sonra sünnet sırasında çocuğu kucağına alarak elini, kolunu tutan ve bütün hayatı boyunca çocuk üzerinde babasına yakın hak taşıyan kimse.

kirvelik

* Kirve olma durumu.

kirvelik etmek

* kirve görevini yüklenmek.

kisbî

* \343 kispî.

kisedar

* Para hesabını yapan, parayı toplayan kimse, vekilharç.

kispet

* Yağlı güreşte pehlivanların giydikleri, belden baldıra kadar uzanan, dar paçalı meşin pantolon.

kispet çıkarılması

* Yağlı güreşte yenilginin en kötüsü sayılan, kispetin hasım tarafından çekilip çıkarılması veya boydan boya yırtılması.

kispî

* Sonradan elde edinilmiş, sonradan kazanılmış.

kist

* İçi koloit veya yağ gibi sıvı veya yarı sıvı bir madde ile dolu patolojik torba.
* Tek hücrelilerin veya çok hücreli küçük hayvanların uygun olmayan şartlarda veya çoğalma sırasında çevrelerine saldıkları kendilerini korumaya yarayan dayanıklı kapsül.
* Sporlu bitkilerde, özellikle mantarlar veya su yosunlarında görülen, bir veya birkaç hücreden oluşmuş organ.

kistleşme

* Kistleşmek işi.

kistleşmek

* Yabancı bir cisim veya patolojik bir urun çevresinde katılgan doku sertleşmek.

kisve
* Kılık.
* Hacıların Kâbe'de giydikleri beyaz üstlük.

kisvesi altında
* herhangi bir nitelikte veya biçimde.

kişi
* İnsan, kimse, şahıs.
* Eş, koca.
* Erkek.
* Bir eserde (oyun, roman, hikâye) yer alan kimse.
* Çekimli fiillerde ve zamirlerde konuşan, dinleyen, sözü edilen varlık, şahıs.

kişi eki
* Fiil çekimlerinde kullanılan ve kişiyi gösteren ek, şahıs eki: Geldi-m, gelmiş-sin gibi.

kişi refikinden azar
* kötü arkadaş, kişiyi kötü yola sürükler.

kişi zamiri
* Kişilerin yerine kullanılan zamir.

kişiler arası
* Bütün insanları göz önüne alan.

kişiler arası ilişki
* Bireyler arasındaki toplumsal etkileşim veya karşılaşma.

kişileşme
* Kişileşmek işi.

kişileşmek
* Kişilik kazanmak.

kişileştirme
* Cansız varlıkları veya hayvanları insanmış gibi gösterme, canlandırma sanatı, teşhis.

kişilik
* Bir kimseye özgü belirgin özellik; manevî ve ruhî niteliklerinin bütünü, şahsiyet.
* İnsanlara yakışacak durum ve davranış.
* Bireyin toplumsal hayatı içinde edindiği alışkanlıkların ve davranışların bütünü.
* Herhangi bir kişi için, herhangi bir kişiye yetecek miktarda.
* Herhangi bir sayıda kişiden oluşan.
* Bayram gibi önemli günlerde veya konukların yanına çıkarken giyilen yeni giysi, yabanlık, adamlık.

kişilik dışı
* Kişisel olmayan, gayrişahsî.

kişilik kazanmak
* bir kişinin öz yapısı, kişiliği belirginleşmek.

kişilikli
* Kişiliği olan, şahsiyetli.

kişiliksiz
* Kişiliği olmayan, şahsiyetsiz.

kişioğlu
* İnsanoğlu, insan.
* Soylu kimse.

kişisel
* Kişi ile ilgili, kişiye ilişkin, kişinin kendi malı olan, şahsî, zatî.

kişiye özel
* Sadece o kişiye ait, o kişi tarafından kullanılabilen (şey).

kişizade
* Soylu.

kişmirî
* Çekici, albenili.
* Esmer.

kişmiş
* Küçük taneli bir tür çekirdeksiz siyah üzüm.

kişneme
* Kişnemek işi veya sesi.

kişnemek
* (at için) Bağırmak.

kişneyiş
* Kişnemek işi veya biçimi.

kişniş
* Maydanozgillerden yaprakları maydanozu andıran, 20-60 cm yükseklikte, tüysüz, bir yıllık ve otsu bir bitki (Coriandrum sativum), kara kimyon.
* Bu bitkinin baharat olarak kullanılan kurutulmuş meyvesi veya tohumu.

kişniş şekeri
* İçinde bir kişniş tanesi bulunan ufak şeker.

kit
* Macun.

kitaba (veya kitabına) uydurmak
* kanun olmayan bir işi hile, düzen vb. ile kanuna uygun gibi göstermek.

kitaba el basmak
* kutsal kitap üzerine elini koyarak ant içmek.

kitabe
* Taş, mermer vb.gibi sert cisim üzerindeki oyma veya kabartma yazı, tarih, yazıt.

kitabet
* Yazmanlık, kâtiplik.
* Kompozisyon, tahrir.

kitabı kapamak
* herhangi bir konu ile ilgiyi kesmek.

kitabî
* Kitapla ilgili; kitaba uygun.
* Kitaba bağlı kalan, özgür düşünemeyen (kimse).
* Düzgün, dil bilgisi kurallarına uygun (anlatım).

kitap
* Ciltli veya ciltsiz olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kâğıt yaprakların bütünü.
* Herhangi bir konuda yazılmış eser.
* Kutsal kitap.

kitap açacağı
* Sayfalarının bir veya iki kenarı katlı olan kitapları açmak amacıyla kullanılan, tahta, fil dişi, gümüş gibi maddelerden yapılan araç.

kitap dolabı
* Ön yüzü açık, yatay ve dikey bölümleri olan bazı türlerinde çekmece de bulunan, kitap koymaya yarayan mobilya.

kitap ehli
* Dört kutsal kitaptan birine inanan, iman eden, bağlanan kimse.

kitap evi
* Kitap satılan yer, kitapçı dükkânı.

kitap kurdu
* Kitapları yiyerek zarar veren bir böcek.
* Çok kitap okuyan kimse.

kitap sarayı
* Halkın yararlanması için kurulmuş büyük kitaplık.

kitapça
* Kitabın yazdığına göre.

kitapçı
* Kitap satan veya kitap bastırıp satan kimse.

kitapçılık
* Kitap bastırma veya satma işi.

kitaplaştırma
* Kitaplaştırmak işi.

kitaplaştırmak
* Kitap durumuna getirmek, kitap olarak yayımlamak.

kitaplık
* Kitapların yerleştirildiği raflardan oluşan mobilya, kütüphane.
* Kuruluş amaç ve görevine uygun kitap, film, plâk gibi her türlü düşünce ve sanat ürününü toplayan, düzenleyen ve genel olarak ilgilenen okurlara sunan kuruluş, kütüphane.
* Kitap yapmaya elverişli.
* Herhangi bir sayıda veya kitap olabilecek kadar.
* Belli bir sayıda kitabı olan.
* Evlerde ve iş yerlerinde içinde kitapların bulunduğu oda.

kitaplık bilimci
* Kitaplıklarda işlerin yürütülmesini sağlayan, kitaplık bilimi öğrenimi görmüş kimse, kütüphaneci.

kitaplık bilimi
* Kitap sayısını çoğaltmanın, kataloglayıp sınıflandırmanın ve okuyucuları kitaptan yararlandırmanın yollarını, kurallarını belirten bilim dalı, kütüphanecilik.

kitaplık görevlisi
* Kütüphanecilik öğrenimi görmemiş olan ve bir kitaplıkta bilimsel işler dışında kalan işleri yürüten kimse, hafızıkütüp.

kitapsever
* Öz ve biçim yönünden iyi nitelikli kitapları seçen, kitaba tutkuyla bağlı kimse, bibliyofil.

kitapseverlik
* Kitapsever olma durumu.

kitapsız

* Kitabı olmayan.
* Dört kutsal kitaptan (Kuran, İncil, Zebur, Tevrat) hiçbirine inanmayan, dinsiz.
* Zalim, insafsız.

kitapta yeri olmak

* din veya yasa kitaplarında bulunmak, konusu geçmek.

kitara

* Bkz. gitar.

kitaracı

* Kitara çalan kimse.

kitin

* Eklem bacaklıların ve kabukluların örteneğini oluşturan, dayanıklı ve esnek organik madde; bazı mantar ve likenlerde de rastlanır.

kitle

* İnsan topluluğu.
* Kütle.

kitle haberleşmesi

* Kitle iletişimi.

kitle iletişimi

* Geniş dağınık insan topluluklarının, aynı zamanda, örgütlenmiş bir kaynaktan iletilen haberlere veya uyarılara maruz kalması, birtakım kaynaklardan elde edilen bilgi ve haberlerin değişik araçlarla geniş halk topluluklarına yaygın olarak duyurulması.

kitlemek

* Kilitlemek.

kitli

* Kilitli.

kitre

* Gevenden çıkarılan bir tür zamk, kestere.

kivi

* Kivigillerden, kanatları küt olduğu için uçamayan, bacakları güçlü, Yeni Zelanda'da yaşayan bir kuş, apteriks (Apteryx australis).

kivi

* Kahverenkli tüylü kabuğu soyularak yenen yeşil renkli sulu, C vitamini bakımından zengin meyve.

kivigiller

* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfına giren bir familya.

kiyanus

* Doğada serbest olarak bulunmayan, fakat birçok cismin birleşimine giren, karbon ve azottan oluşan bir gaz.

kiyaset

* Akıllıca davranış, akıllılık.

kizir

* Köy muhtarı yardımcısı; köy kâhyası; köy bekçisi.

klâkson

* Korna.

klâkson çalmak
* korna çalmak.

klân
* Boy.

klâpa
* Yakanın göğüse doğru inen devrik bölümü.

klâpe
* Bir pompada, bir körükte, bir motorda, bazı müzik araçlarında vb. de bir akışkanın geçmesini sağlamak veya engellemek üzere bir eksen etrafında yaptığı açval hareketle açılıp kapanan bir kapak.

klârnet
* Tahtadan, metal perdeli, orkestrada önemli yeri olan bir üflemeli çalgı.

klârnetçi
* Klârnet çalan kimse.

klâs
* Sınıf.
* Üstün nitelikli, üstün yetenekli.

klâsik
* Eski Yunan ve Roma çağı dili ve sanatı ile ilgili olan.
* XVll.yüzyıl Fransız dili, sanatı ve yazarları ile ilgili olan.
* Üzerinde çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen (eser veya sanatçı).
* Sanatta kuralcı.
* Alışılmış olan, yenilik getirmeyen, geleneksel.
* Eski Yunan, Roma veya XVII. yüzyıl Fransız sanatıyla ilgili sanatçı veya eser.

klâsikleşme
* Klâsikleşmek işi.

klâsikleşmek
* (herhangi bir sanat, sanatçı, eser) Klâsik duruma gelmek, zamana karşı değerini yitirmemek.
* Alışılmış durumda kalmak, bir yenilik, özellik getirmemek.

klâsiklik
* Klâsik olma durumu.

klâsisizm
* Eski Yunan, Roma sanatından, edebiyatından kaynaklanan, XVll. yüzyılda Fransa'dan yayılan sanat ve edebiyat çığırı.

klâsman
* Bölümleme, sınıflama, tasnif.

klâsör
* İçinde belli bir sıraya göre kâğıtlar konacak bölmeleri olan dosya veya dolap, musannif, cilbent, sıralaç.

klâvsen
* Klâvyeli ve telli bir çalgı.

klâvsenci
* Klâvsen çalan kimse.

klâvye
* Parmaklarla hareket ettirilen piyano ve org gibi çalgılarda veya yazı ve hesap makinelerinde değişmez bir eksen çevresinde inip kalkabilen, istenilen işe göre düzenlenmiş bazı mekanizmaları çalıştıran kaldıraç kollarının, tuş sıralarının bütünü.

klâvyeli
* Klâvyesi olan.

kleptoman
* Kleptomaniye yakalanmış kimse.

kleptomani
* Dayanılmaz bir ruhsal dürtüyle, kişinin hırsızlık yapma ihtiyacı duyması ile beliren hastalık.

klerikalizm
* Dinin ve din kurumlarının toplum hayatının çeşitli kesimlerindeki yerini güçlendirmeyi amaçlayan toplumsal, ekonomik akım, din erkçilik.

klik
* Hizip.

klikçi
* Hizipçi.

klikleşme
* Hizipleşme.

klikleşmek
* Hizipleşmek.

klima
* Soğuk veya sıcak hava verme yoluyla kapalı bir mekânın havasını değiştiren araç, iklimleme aracı.

klimatolog
* İklim bilimci.

klimatoloji
* İklim bilimi.

klinik
* Hasta bakılan yer.
* Hekim olacak öğrencilerin hasta başında uygulamalı olarak ders gördükleri hasta koğuşu.
* Vücut muayenesinde görülen (hastalık belirtisi).

klinker
* Çimento yapımında fırından ezilmeden çıkan pişirme ürünü.

klinometre
* Eğimölçer.

klip
* Görüntüleme.

klips
* Yaylı bir pensle tutturulmuş küpe, iğne vb.

kliring
* Dış ticarette, iki ülke arasında yapılan alış verişin karşılıklı olarak malla ödenmesi, takas.

klişe
* Baskıda kullanılmak amacıyla, üzerine kabartma resim, şekil, yazı çıkarılmış metal levha.
* Basma kalıp (söz, görüş vb.).

klişeci
* Klişe yapan kimse.

klişecilik

* Klişe yapma işlemi veya sanatı.

klişehane
* Klişe yapılan yer.

klişeleşme
* Klişeleşmek işi.

klişeleşmek
* Klişe durumuna gelmek, kalıplaşmak.

klitoris
* Bızır.

klor
* Halojenlerden, atom numarası 17, atom ağırlığı 35,5 olan, normal sıcaklıkta gaz durumunda bulunan bir element. Kısaltması Cl.

klorhidrat
* Azotlu organik bir baz ile hidroklorik asitten türeyen tuz.

klorhidrik
* Klorla hidrojen birleşiği olan klorhidrik asit teriminde geçer (HCl).

klorik
* Klordan türemiş oksijenli asit olan klorik asit teriminde geçer (HCIO3).

klorik asit
* \343 klorik.

klorlama
* Klorlamak işi, klor katma.

klorlamak
* Mikroplardan arındırmak amacıyla suya düşük oranda klor katmak.
* Özellikle yünlü kumaşlara, ipliklere parlaklık vermek için klor gazına tutmak.
* (savaşta) İnsanlara, hayvanlara ve bitkilere zararlı olması, öldürmesi için klor püskürtmek.

klorlanma
* Klorlanmak işi.

klorlanmak
* Klorlamak işi yapılmak.

klorlu
* Birleşiminde klor bulunan.

klorofil
* Güneş ışığını soğurarak bitkilerde karbon özümlemesini sağlayan ve bitkilere yeşil renklerini veren madde.

kloroform
* Renksiz, hoş kokulu, daha çok anestezide kullanılan, yatıştırıcı ve uyuşturucu birleşik (CHCI3).

klorometri
* Klorölçer.

kloroplâst
* Yeşil bitkilerde hücrelerin içinde bulunan, klorofil moleküllerinden oluşan, karmaşık yapılı kromoplâst.

kloroz
* Kanda alyuvar sayısının azalmasından ileri gelen, genellikle genç kızlarda görülen kansızlık.
* Yaprakların sarımtırak bir renk aldığı bitki hastalığı, sararma hastalığı, sarıcalık.

klorölçer
* Bir sıvının içindeki erimiş bulunan klor miktarını ölçmeye yarayan alet, klorometri.

klorür
* Klorun, oksijen ve flüor dışındaki element veya birleşiklerle yaptığı birleşik.

klorürlendirme
* Klorürlendirmek işi.

klorürlendirmek
* Klorla birleştirmek, klorüre dönüştürmek.

klorürleştirme
* Bir organik molekülde, hidroksil OH grubu yerine klorür Cl getirme işlemi.

klorürleştirmek
* Klorürleşmek durumuna getirmek.

klostrofobi
* Bkz. kapalı yer korkusu.

kloş
* Alt tarafi çan biçiminde genişleyen (etek biçimi).

klozet
* Alafranga tuvalet.

klüz
* Kısık.

know-how
* \343 yöntem bilgisi.

koalisyon
* Çeşitli güçlerin bir araya gelmesiyle oluşturulan birlik.

koalisyon hükûmeti
* Birçok siyasî parti veya grubun ortaklaşa kurduğu hükûmet ve yönetim biçimi, ortak yönetim.

koaptör
* Cebire.

kobalt
* Atom numarası 27, atom ağırlığı 59 olan, boyacılıkta kullanılan, nikel ve demire benzeyen, gümüşî renkte bir element. Kısaltması Co.

kobalt bombası
* Kobalttan veya dolaysız olarak radyoaktiflenebilen bir madenden yapılan, hekimlikte kanser tedavisinde kullanılan bomba.

kobay
* Kobaygillerden, bilimsel araştırmalarda kullanılan bir deney hayvanı, Hint domuzu (Cavia porcellus).
* Deney konusu.

kobaygiller
* Omurgalı hayvanların memeliler sınıfına giren bir familya.

kobra
* Kobragillerden, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok zehirli, kızıl, esmer ve sarı renklerde bir yılan türü, gözlüklü yılan (Naja).

kobragiller
* Sürüngenler sınıfının zehirli yılanların çoğunu içine alan bir familyası.

koca
* Bir kadının eşi, zevç.

koca
* Büyük, geniş, iri.
* Kocaman.
* Yaşlı ihtiyar.
* Büyük ulu.

koca bebek
* Yaşından daha küçük davranışlar gösteren (kimse).

koca bulmak
* kız veya kadın kendisi ile evlenecek bir erkek bulmak.

koca koca
* Büyük büyük.
* Büyük, iri parçalar durumunda.

koca kuşluk
* Öğleye yakın zaman.

koca yemiş
* Fundagillerden, 3-6 m yükseklikte, çiçekleri beyaz veya pembe, kışın yapraklarını dökmeyen bir ağaççık (Arbutus uneda).
* Bu ağacın 1-2 cm çapında, kırmızı renkli meyvesi.

kocabaş
* İspinozgillerden, onsekiz cm uzunluğunda, sırtı kahve rengi, karnı pembe bir kuş türü (Cocothraustes coccothraustes).
* Pancar, şeker pancarı.
* Eti, sütü ve derisinden yararlanılan sığır, manda vb. hayvanların genel adı, büyükbaş.
* Doğu Anadolu'da, yol ve tarla kenarlarında yetişen, 30-150 cm yükseklikte, iki yıllık otsu bir bitki (Onopordon acanthium).

kocabaşı
* Köy ihtiyar heyetinin başı, muhtar.

kocakarı
* Yaşlı kadın.
* Anne.

kocakarı ilâcı
* Hekim olmayan kimselerin yaptıkları veya salık verdikleri, hekimlikte kullanılmayan ilâç.

kocakarı masalı
* Avutucu ve eğlendirici nitelikli masal.

kocakarı soğuğu
* İlkbaharda belli günlere rastlayan soğuk havalar.

kocakarılığı tutmak
* geçimsiz, inatçı, şirret bir kocakarı gibi davranmak.

kocakarılık
* Kocakarı olma durumu.
* Aksi, suratsız, geçimsiz, yaşlı bir kadın gibi olma.

kocalı

* Kocası olan, evli (kadın).

kocalık
* Bir kadına koca olma durumu.
* Yaşı ilerlemiş olma durumu.

kocalma
* Kocalmak işi.

kocalmak
* Yaşlanmak, kocamak.

kocaltma
* Kocaltmak işi veya durumu.

kocaltmak
* Kocamasına yol açmak, yaşlandırmak.

kocama
* Kocamak işi.

kocamak
* Yaşı ilerlemek, yaşlanmak, ihtiyarlamak.

kocaman
* Çok iri, büyük, koca.
* Yaşça büyük olan.

kocaman kocaman
* Büyük büyük, koca koca.

kocamanca
* Biraz kocaman, irice.

kocamanlaştırma
* Kocamanlaştırmak işi.

kocamanlaştırmak
* Kocaman duruma getirmek.

kocaoğlan
* Ayı.

kocasız
* Kocası olmayan (kadın).

kocasızlık
* Kocasız olma durumu.

kocatma
* Kocatmak işi.

kocatmak
* Kocaltmak.

kocaya gitmek
* evlenmek.

kocaya kaçmak
* (kız için) ailesinin izni olmadan ve nikâhlanmadan bir erkekle kaçmak.

kocaya varmak

* (kız, kadın) evlenmek.

kocaya vermek
* (kız veya kadını) evlendirmek.

kocayış
* Kocamak işi veya biçimi.

Koç
* Zodyak üzerinde Balık ile Boğa burçları arasında bulunan burç. Zodyak.

koç
* Damızlık erkek koyun.
* Sağlıklı.gürbüz genç erkek.

koç
* Çalıştırıcı.

koç burunlu
* Burnu alnıyla aynı doğrultuda ve kemerli olan.

koç katımı
* Koçların güzün çiftleşmek için koyunların arasına salınması, bu işin yapıldığı mevsim.

koç katımı fırtınası
* Koç katımı günlerinde çıkan fırtına.

koç yiğit
* Yakışıklı, genç ve gürbüz delikanlı.

koç yumurtası
* Kasaplık hayvanların erkeklik bezleri.

koçak
* (erkek için) Yürekli, yiğit, kabadayı.
* Eli açık, cömert.

koçaklama
* Halk edebiyatında biçimi ne olursa olsun, konusu yiğitlik, savaş, kahramanlık olan veya bir kahramanı öven, kahramanlık duygularını canlandıran şiir, yiğitleme.

koçan
* Marul, lâhana gibi sebzelerde yaprakların çıktığı sert gövde.
* Mısırın tanelerini taşıyan, üzeri yaprakla sarılı, püsküllü meyvesi; mısırın taneleri atıldıktan sonra kalan sert bölüm.
* Defter biçimindeki makbuz ve biletlerin zımbalı bölümü koparıldıktan sonra cilde bağlı kalan parçası.
* Tapu senedi.

koçan bağlamak
* (mısır için) koçan oluşmak.

koçancı
* Koçan işleriyle uğraşan kimse.

koçancılık
* Koçancının işi.

koçbaşı
* XV. yüzyılın sonuna kadar kullanılan, kuşatılan bir şehrin veya kalenin sur ve kapılarını yıkmaya yarayan, ön tarafı koç başına benzeyen ağır direk.

koçboynuzu

* Üzerine ip iliştirmeye yarayan, iki kulaklı ağaç veya metal çengel.

koçkar
* Dövüş için yetiştirilmiş iri koç.

koçlanma
* Koçlanmak işi.

koçlanmak
* Gelişerek koç durumuna gelmek.
* Koç gibi sert ve atak duruma gelmek, yiğitlenmek.

koçma
* Koçmak işi veya durumu.

koçmak
* Kucaklamak.
* Cinsel ilişkide bulunmak.

koçsama
* Koçsamak işi veya durumu.

koçsamak
* (dişi koyun) Koç istemek.

koçu
* Süslü bir çeşit gezme arabası.
* Direkler üzerine, yüksekte kurulmuş zahire ambarı.

koçuşmak
* Kucaklaşmak.

kod
* Bkz. kot.

kodaman
* İleri gelen, para veya makam sahibi kimseler için alay yollu söylenir.

kodamanlık
* Kodaman olma durumu.

kodein
* Afyondan çıkarılan ve öksürüğü kesmeye yarayan bir alkaloit.

kodeks
* İlâçların formüllerini gösteren resmî kitap.

kodes
* Tutuk evi, hapishane, karakol.

kodese tıkmak
* hapse sokmak.

kodesi boylamak
* tutuk evine girmek, hapse girmek.

kodifikasyon
* Düzenleme.

kodlama
* Bkz. kotlama.

kodlamak
* Bkz. kotlamak.

kodoş
* Gizli ve yasal olmayan cinsel ilişki öncesinde aracılık eden kimse, pezevenk.
* Bu anlamda kullanılan sövgü sözü.

kodoşluk
* Kodoş olma durumu.

kof
* Kuruyarak veya çürüyerek içi boşalmış olan.
* Boş, değersiz, bilgisiz, yetkisiz (kimse).
* Güçsüz, dermansız.

kof çıkmak
* bir kimsenin bilgisiz, değersiz, işe yaramaz biri olduğu anlaşılmak.

kofa
* Hasır otu, saz, kamış, kiliz.

kofalık
* Kofanın çok bulunduğu yer.

kofana
* Lüfer balığının irisi.

koflaşma
* Koflaşmak işi.

koflaşmak
* Kof, değersiz bir duruma gelmek.

kofluk
* Kof olma durumu.
* İçi boş yer.
* Bilgisizlik, ahmaklık.
* Güçsüzlük, dermansızlık.

kofra
* Bina girişlerinde elektrik şebeke hattını sigorta sistemi ile düzenleyen kutu.

koful
* Bitki hücreleri yaşlandıkça plâzmalarında oluşan ve içi hücre suyu ile dolu bulunan boşluk.

koğ
* Kov.

koğalamak
* Kovalamak.

koğalanmak
* Kovalanmak.

koğcu
* Kovcu.

koğculuk
* Kovculuk.

koğdurmak
* Kovdurmak.

koğma
* Kovma.

koğmak
* Kovmak.

koğulmak
* Kovulmak.

koğuş
* Kışla, okul, tutuk evi, hastahane gibi kalabalık yerlerde, içinde birçok kimsenin yattığı veya barındığı büyük oda.
* Osmanlı Devletinde devşirilen çocuklara acemi ocağında eğitim ve öğretimin verildiği, birbirini izleyen yedi oda.

Koh
* "Verem basili (mikrobu)" anlamına gelen Koh basili teriminde geçer.

Koh basili
* Verem hastalığına yol açan bir basil (mikrop).

kohenit
* Gök taşlarında bulunan demir, nikel ve kobalt karbür.

kohezyon
* Bkz. yakınlık derecesi.
* Moleküller arasındaki çekim kuvveti.

kok
* Maden kömürünün damıtılmasıyla elde edilen, birleşiminde kömürden çok daha az oranda uçucu madde bulunan katı yakıt, kok kömürü.

kok kömürü
* Kok.

koka
* İki çeneklilerden, çiçekleri küçük ve sarımtırak, zeytine benzer meyvesi kırmızı renkte olan, yapraklarından kokain çıkarılan, en çok Peru'da yetişen bir bitki (Erytrroxylon coca).
* Bu bitkinin yapraklarından çıkarılan madde.

kokain
* Koka yapraklarından çıkarılan uyuşturucu bir alkaloit.

kokainci
* Kokain üreten, içen veya satan kimse.

kokainman
* Kokain bağımlısı olan kimse.

kokainoman
* Burnuna kokain çekme akışkanlıgı olan (kimse).

kokainomani
* Kokain bağımlısı olan kimse.

kokak
* Kötü, pis kokan.

kokak ağaç
* Aylandız (Ailanthus glandulosa).

kokar ağaç
* Uzak doğuda yetişen, pis kokulu, büyük ağaç (Ailantthus).

kokarca
* Et oburlardan, orta boyda, kendini korumak için düşmanına pis bir sıvı fışkırtan, ince uzun bir kürk hayvanı (Mustela putorius).

kokart
* Asker şapkalarına takılan ve rengi uluslara göre değişen işaret.
* Belli bir topluluğa özgü olan işaret.

kokartlı
* Kokardı olan (kimse).

kokbit
* \343 kokpit.

koket
* Yosma.

koketlik
* Koket olma durumu.

koketri
* Sevimlilik, hoşluluk, süs düşkünü.

kokimbit
* Hidratlı doğal demir sulfat.

koklama
* Koklamak işi.

koklamak
* Kokusunu duymak için bir şeyi burnuna yaklaştırmak veya bir yerin havasını içine çekmek, koku almak.

koklaşma
* Koklaşma işi.

koklaşmak
* Birbirini koklamak.
* Anlaşmak, birbirini sevmek.

koklaştırma
* Koklaştırmak işi.

koklaştırmak
* Koklaşmak işini yaptırmak.

koklatma
* Koklatmak işi.

koklatmak
* Koklamak işini yaptırmak.
* Yararlandırmak, biraz vermek.
* (olumsuz biçimiyle) Hiç vermemek.

koklayış
* Koklamak işi veya biçimi.

kokma
* Kokmak işi.

kokmak
* Koku çıkarmak.
* Çürüyüp bozularak kötü bir koku çıkarmak, kokuşmak.
* Olacağıyla ilgili belirtiler göstermek, olacağı hissedilmek.
* Koklamak.

kokmuş
* Çürüyüp bozularak kötü kokan, kokuşuk.
* Yerinden kımıldamaya üşenen, tembel, miskin.
* Çok bilinen, değersiz, önemsiz anlamında küçümseme sözü.

kokona
* Hristiyan kadınlarına verilen ad.
* Süsüne düşkün kadın.

kokona gibi
* çok süslü yaşlı kadına benzer biçimde.

kokoreç
* Şişe sarılarak korda kızartılan, kekikli kuzu bağırsağı.

kokoreççi
* Kokoreç yapan veya satan kimse.

kokoreççilik
* Kokoreççinin işi veya mesleği.

kokoroz
* Mısır.
* Sivri uçlu uzun şey.
* Çirkin kimse.

kokorozlanma
* Kokorozlanmak işi veya durumu.

kokorozlanmak
* Göz korkutmak, meydan okumak.

kokot
* Aşüfte.

kokoz
* Parası olmayan, züğürt.

kokozlanma
* Kokozlanmak işi.

kokozlanmak
* Parasını tüketmek, parasız kalmak.

kokozluk
* Parasız, züğürt olma durumu.

kokpit
* Uçaklarda uçak mürettebatına ayrılan ve uçağın ön kısmında bulunan yer.

kokteyl
* Türlü içkiler karıştırılarak yapılan içki.
* İçkili toplantı.

koku
* Nesnelerden yayılan küçücük zerrelerin burun zarı üzerindeki özel sinirlerde uyandırdığı duygu.

* Güzel kokmak için sürülen esans.
* Belirti, işaret.

koku alma duyusu
* Koklama.

koku alma organı
* Burun.

kokucu
* Koku yapan veya satan (kimse).

kokulandırma
* Kokulandırmak işi.
* Özel bir koku vermek için bir ürüne kokulu bir madde katarak arıtma işlemi.

kokulandırmak
* Özel bir koku kazandırmak.

kokulanma
* Kokulanmak işi.

kokulanmak
* Koku sürünmek.

kokulu
* Kokusu olan.
* Güzel kokan.

kokulu çayır otu
* Buğdaygillerden, çayırlarda yetişen, hayvanlar için iyi bir yem olan ıtırlı bitki (Anthoxanthum odoratum).

kokulu kiraz
* \343 idris ağacı.

kokulu sabun
* Yapılırken içine koku maddesi katılmış sabun.

kokurdan
* Kalkerli ve karstik özelliği ağır basan yerlerde çukurlukları bol, engebeli arazi.

kokusu çıkmak
* (gizli tutulan bir iş) anlaşılmak.

kokusu sinmek
* (insan veya nesnede) bir kokunun etkisi kalmak.

kokusunu (veya koku) almak (veya duymak)
* bir nesnenin kokusunu algılamak.
* gizli tutulan bir şeyi sezmek.

kokusuz
* Kokusu olmayan.

kokuş
* Kokmak işi veya biçimi.

kokuşma
* Kokuşmak işi.

kokuşmak
* Çürüyüp bozularak kötü bir koku çıkarmak, kokmak, taaffün etmek.

* (kişi, toplum vb. için) Bozularak özelliğini yitirmek, tefessüh etmek.
* Koklaşmak.

kokuşturma
* Kokuşturmak işi veya durumu.

kokuşturmak
* Kokuşmasına sebep olmak.

kokuşuk
* Kokuşmuş, bozulmuş olan, müteaffin.
* Kokmuş.

kokutma
* Kokutmak işi.

kokutmak
* Hoş olmayan bir koku bırakmak.
* Bozulup kokmasına sebep olmak, kokuşturmak.
* Bir işi uzatarak çıkmaza sokmak.

kol
* İnsan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm.
* (koyun, dana, kuzu vb. için) Ön ayağın üst bölümü.
* Giysinin kolu saran bölümü.
* Ağaçlarda gövdeden ayrılan kalın dal.
* Makinelerde tutup çevirmeye veya çekmeye yarayan ağaç veya metal parça.
* Bazı çalgıların elle tutulan sap bölümü.
* Bir koltukta, bir divanda kol dayamaya yarayan parça.
* Bir şeyin ayrıldığı bölümlerden her biri, dal, kısım, branş.
* Güvenliği sağlamak amacıyla dolaşan polis, jandarma veya asker topluluğu, karakol, devriye.
* İş takımı, ekip, grup.
* Kanat kol.
* Dizi, düzen.
* Bir halat oluşturan bükülmüş lif demetlerinden her biri.

kol akımı
* Bir elektrik akımına yol olan bir devrenin, iki noktası arasına eklenen ikinci bir devre üzerindeki akım.

kol atmak
* (bitki için) gövdesinden ayrılan bir dal bir yöne uzanmak.
* çevreye yayılmak, genişlemek, ulaşmak, uzanmak.

kol bağı
* Kadın bileziği.

kol böreği
* Yufka bölünmeden uzunca sarılarak tepsiye döşenen bir börek türü.

kol değirmeni
* Bulgur, yarma, kahve gibi tahılların öğütülmesinde kullanılan, kol gücü ile çalışan taş değirmen.

kol demiri
* Bir kapıyı kapadıktan sonra. dışarıdan açılmaması için arkasına vurulan demir destek.

kol gezmek
* güvenlik amacıyla dolaşmak.
* (kötü durum ve davranışlar için) çokça olmak.
* dolaşmak.

kol kanat olmak (veya germek)
* yardım etmek, korumak, himaye etmek.

kol kapağı

* Giysi ve gömlek kolunun bileği örten bölümü.

kol kemiği

* Kolun omuz başından dirseğe kadar olan bölümündeki tek ve uzun kemik, pazı kemiği.

kol kola

* Yan yana ve kollarını birbirine geçirerek.

kol nizamı

* Mangaların yan yana değil de arka arkaya yürüme durumu.

kol saati

* Bileğe takılan saat.

kol uzatmak

* yayılmak, ulaşmak.

kol vermek

* destek olmak.

kol vurmak

* dolaşmak.

kola

* Çamaşır kolalamakta kullanılan özel nişasta.
* Kâğıt veya bez yapıştırmakta kullanılan kaynatılmış nişasta bulamacı.
* Kolalama.

kola

* Kolagillerden, Afrika'nın sıcak bölgelerinde yetişen ve kola cevizi adıyla anılan, çekirdekleri kahveden daha uyarıcı olan bazı içeceklerde ve hekimlikte kullanılan bir bitki (Cola acuminata).
* Bu bitkinin yaprağından çıkarılan kokulu bir maddeyle kokulandırılan ve içine şeker, karbonat katılarak yapılan içecek.

kola cevizi

* Kola bitkisinin çekirdeği.

kola çıkma

* Kamu düzeninin korunması için, kolluk kuvvetlerinin bir şehir çevresinde atla dolaşmaları.

kola çıkmak

* Kamu düzeninin korunması için, kolluk kuvvetleri bir şehir çevresinde atla dolaşmak.

kolacı

* Geçimini giysilere, bazı örtü, çarşaf gibi şeylere kola yaparak sağlayan kimse.
* Bu işlerin yapıldığı yer.

kolacılık

* Kolacının işi veya mesleği.

kolaçan

* Herhangi bir amaçla çevreyi dolaşıp pek belli etmeksizin gözden geçirme.

kolaçan etmek

* çevrede olup biteni anlamak amacıyla dolaşmak.
* bir şeye öğrenmek amacıyla kısaca bakmak, göz atmak.

kolagiller

* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, büyük ve küçük kola ağaçları gibi birçok türü içine alan bir bitki familyası.

kolağası
* Osmanlı ordusunda, yüzbaşı ile binbaşı arasında yer alan rütbe.

kolağzı
* Giysi kolunun uç bölümü.

kolâj
* Kumaş, tahta gibi malzemelerle yapılan, kâğıt veya kartona yapıştırılan resim veya kompozisyon.

kolalama
* Kolalamak işi, kola.

kolalamak
* Sert ve parlak olması için gömlek, örtü gibi şeyleri, içinde kola eritilmiş suya batırıp ütülemek.

kolalanma
* Kolalanmak işi.

kolalanmak
* Kolalamak işi yapılmak veya kolalamak işine konu olmak.

kolalatma
* Kolalatma işi.

kolalatmak
* Kolalamak işini yaptırmak.

kolalayış
* Kolalamak işi veya biçimi.

kolalı
* İçinde kola bulunan.
* Kolalanmış.
* Kolalanarak kullanılan.

kolan
* Hayvanın semerini veya eyerini bağlamak için göğsünden aşırılarak sıkılan yassı kemer.
* Dokuma, deri, kenevir gibi maddelerden yapılan yassı ve enlice bağ.
* Yünden veya iplikten yapılmış, üzeri işli ince kuşak.

kolan balığı
* Mersin balığı (Acipenser sturio).

kolan çekmek
* kayığı karadan halatla çekmek, yedekçilik etmek.

kolan vurmak
* salıncakta hızlanmak için ayakta durup vücudu doğrultarak ileriye atılırcasına hareket etmek.
* hayvanın eyer veya semerini kolana bağlamak.

kolancı
* Kayığı karadan halatla çeken kimse, yedekçi.

kolancılık
* Kolancı olma durumu veya kolancının işi.

kolay
* Sıkıntı çekmeden, yorulmadan yapılabilen, emeksiz, zahmetsiz, güç ve zor karşıtı.
* Kolayca, sıkıntısız bir biçimde, basit.
* Kolaylık.

kolay değil
* elbette, tabiî ki.

kolay gele! (veya gelsin!)
* bir iş yapmakta olanlara söylenen iyi dilek sözü.

kolay kolay
* (olumsuz cümlelerde) Kolay bir yoldan, kolayca.

kolayca
* Oldukça kolay olan.
* (kola'yca) Kolaylıkla, sıkıntı çekmeden.

kolaycacık
* Çok kolay.
* (kola'ycacık) Çok kolay bir biçimde.

kolaycı
* Kolaya kaçma işini yapan (kimse).

kolaycılık
* Kolaycının davranışı.

kolayda
* Kolay bulunabilir yerde, el altında.

kolayı var
* çaresi var.

kolayına bakmak (veya kolayına kaçmak)
* bir işi yapmak için kolay ve kestirme yolu seçmek.

kolayına gelmek
* bir işin herhangi bir biçimde yapılmasını daha kolay bulmak.

kolayını aramak
* bir şeyi yapmak, çözmek için gerekli kolay ve kestirme yöntemi araştırmak.

kolayını bulmak
* kolaylıkla yapabilmeyi sağlamak veya yapma yolunu bulmak.

kolaylama
* Kolaylamak işi.

kolaylamak
* Bir işi bitirmek üzere olmak, bir işin sonuna yaklaşmak.

kolaylanma
* Kolaylanmak işi.

kolaylanmak
* Bir iş sonuna yaklaşmak, bitmek üzere olmak.

kolaylaşma
* Kolaylaşmak işi.

kolaylaşmak
* Kolay duruma gelmek.
* (engel ve güçlükler için) Ortadan kalkmak.

kolaylaştırma
* Kolaylaştırmak işi.

kolaylaştırmak

* Kolay bir duruma getirmek, güçlükleri ortadan kaldırmak.
* Bir işi sonuna yaklaştırmak.

kolaylık

* Kolay olma durumu.
* İşlerin kolayca yapılmasını sağlayan şey, konfor.
* Bir işi yapabilme durumu veya imkânı.

kolaylık göstermek

* yapabilme yolu, imkânı sağlamak.

kolaylıkla

* Sıkıntı çekmeden, güçlüklere uğramadan, kolayca.

kolbastı

* Güreşte ayağı kapılan güreşçinin, rakibinin ayağını tutmasıyla ortaya çıkan geçersizlik durumu.

kolbaşı

* Herhangi bir kola başkanlık eden kimse, kol başkanı.
* Orta oyununda kolun başında olan ve kola adını veren oyunları düzenleyen, yöneten kimse.

kolbaşılık

* Kolbaşı olma durumu veya kolbaşının görevi.

kolcu

* Bir şeyi korumak için bekleyen veya kol gezen görevli, muhafız.
* Hizmetçilere çalışacak ev bulan kimse.

kolculuk

* Kolcu olma durumu veya kolcunun işi.

kolçak

* Yalnız baş parmağı ayrı, diğer dört parmağı bir örülmüş yün eldiven.
* İskemlenin kol konacak parçası.
* Ceket veya gömlek kollarının kirlenmesine engel olmak için bilekten dirseğe kadar geçirilen eğreti kolluk.
* Kola geçirilen işaretli bağ, pazubent.
* Zırhın kola geçirilen parçası.
* Genellikle koltuklarda, bazen de sandalyelerde bulunan kol dayamaya yarayan kısım.
* Sadece kolun dayanmasını sağlayacak çıkıntısı olan sandalye.

kolçaklı sandalye

* Bir kişinin oturmasına uygun olan, esas taşıyıcı kısımları masif malzemeden yapılan, oturma yüzeyi ve arkalığı elâstik veya elâstik olmayan mobilya.

koldaş

* İş arkadaşı.

koldaşlık

* İş arkadaşlığı.

koledok

* Öd kanalı.

kolej

* Öğretim programında yabancı bir dil öğretimine ağırlık veren lise dengi okul.
* Bazı meslek okullarına verilen ad.

kolejli

* Kolej öğrencisi.

koleksiyon
* Öğrenme, yarar sağlama veya zevk amacıyla bir araya getirilmiş ve özelliklerine göre sınıflara ayrılmış nesnelerin bütünü.
* Moda evlerinin giyimdeki yenilikleri tanıtmak için düzenlediği defilelerde gösterilen modellerin bütünü.

koleksiyoncu
* Koleksiyon yapmaya meraklı kimse.

koleksiyonculuk
* Koleksiyoncunun yaptığı iş.

kolektif
* Birçok kimseyi veya nesneyi içine alan; birçok kişi ve nesnenin bir araya gelmesi sonucu olan.
* Ortaklaşa.

kolektif ortaklık
* Bütün ortakların sorumluluğu tam ve sınırsız olan ortaklık.

kolektif şirket
* \343 kollektif ortaklık.

kolektifleşme
* Kolektifleştirmek işi.

kolektifleşmek
* Kolektif duruma gelmek.

kolektifleştirme
* Kolektifleştirmek işi.

kolektifleştirmek
* Ortaklaştırmak.

kolektivist
* Ortaklaşacı.

kolektivizm
* Ortaklaşacılık.

kolektör
* Elektrik dinamolarında hareketli bölümün üzerindeki iletken devrelerde oluşan akımı toplayıp tek bir devreye veren araç, toplaç.

kolemanit
* Hidratlı doğal kalsiyum borat.

kolera
* Şiddetli sürgün ve kusmalarla kendini gösteren, çok bulaşıcı, salgın ve öldürücü bir hastalık.

koleralı
* Koleraya tutulmuş.
* Kolera mikrobu olan.

kolesterin
* Kolesterol.

kolesterol
* Kanda ve büyük ölçüde ödde bulunan, besinlerle alınan sterol.

kolhoz
* Eski dönemlerde Rusya'da köylülerin ortak olarak çalıştıkları tarım işletmesi.

koli
* İçinde türlü eşya bulunan posta paketi.

kolibasil
* Toprakta, insan ve hayvan bağırsaklarında, bazen sularda, sütte, yiyeceklerde bulunan ve uygun bir ortam bulunca insanda hastalık yapabilen, yuvarlak uçlu, çomak biçiminde bakteri.

kolibri
* Kolibrigillerden, Amerika'da yaşayan, çok renkli, geriye doğru uçma özelliği olan, uzun gagalı, küçük göçmen kuş.

kolibrigiller
* Omurgalı hayvanlardan, kuşlar sınıfına giren bir familya.

kolik
* Kalın bağırsakta, genellikle karın boşluğunda aralıklı duyulan güçlü sancı.

kolit
* Kalın bağırsak iltihabı.

kollama
* Kollamak işi.

kollamak
* Olmasını, ortaya çıkmasını beklemek, gözetmek.
* Göz önünde tutmak, gözlemek.
* Korumak, gözetmek.

kollanma
* Kollanmak işi.

kollanmak
* Kollamak işine konu olmak veya kollamak işi yapılmak.

kolları (veya kol ve paçaları) sıvamak
* bir iş yapmaya güçlü bir biçimde, istekle hazırlanmak.

kolları kopmak
* ağır bir şey taşımaktan veya çok iş yapmaktan yorulmak.

kollarını açmak
* içtenlikle karşılamak veya kucaklamaya hazırlanmak, sevgisini ve dostluğunu göstermek.
* korumak, yardım etmek.

kollarını sallaya sallaya gelmek
* hiçbir şey getirmeden gelmek.

kollarının arasına almak
* kucaklamak.

kollu
* Kolu olan.
* Herhangi bir biçimde kolu olan.

kolluk
* Gömlek kollarının ucundaki iliklenen bölüm, manşet.
* İş yaparken giysiyi korumak için bilekten dirseğe kadar kola geçirilen, ekseri koyu renkli bir kumaştan dikilmiş parça.
* Kollara takılan ve dikkati çekmesi istenen görevlilerin kimliklerini gösteren şerit.

kolluk
* Güvenliği sağlamakla görevli polis veya jandarma, zabıta.

kolluk kuvveti
* Güvenlik güçlerinin oluşturduğu birlik.

kolodyum
* Fotoğraf camı yapımında ve cerrahlıkta kullanılan, alkolle eter karışımı içinde sıvı durumuna getirilen nitroselüloz.

kolofan
* Hidratlı doğal kalsiyum sülfat.

kolofan
* Çam sakızının damıtılmasıyla oluşan, saydam, sarı renkli reçine.

koloidal
* Zamk, jelâtin yapısında olan, koloit nitelikleri taşıyan.

koloit
* Jelâtin niteliğinde olan ve suda dağılmışı zarlardan geçmemekle billûrsulardan ayırt edilen maddelerin genel adı.

kolokyum
* Bilimsel bir sorunu incelemek veya siyasî, ekonomik, diplomatik sorunları tartışmak için yapılan akademik toplantı, konuşu, bilimsel toplantı.
* Doçentlik sınavı.

kolombiyum
* Niyobyum.

kolon
* Sütun.
* Katlardaki döşemeleri birbirlerine bağlayan düşey boru.
* Kalın bağırsağın gödenden önceki bölümü.

koloni
* Sömürge, müstemleke.
* Göçmen topluluğu veya bu topluluğun yerleştiği yer.
* Bir ülkede bulunan küçük yabancı topluluğu.
* Birlik durumda yaşayan aynı türden organizmaların oluşturduğu topluluk.

kolonya
* Hafif kokulu tuvalet ispirtosu.

kolonyal
* Sıcağı geçirmeyen içi mantarlı bir tür şapka için kullanılır.

kolonyalama
* Kolonyalamak işi.

kolonyalamak
* Kolonya ile işlem yapmak, kolanya sürmek.

kolonyalanma
* Kolonyalanmak işi.

kolonyalanmak
* Kolonya sürmek veya sürünmek.

kolonyalı
* Kolonyalanmış, kolonya sürmüş.

kolonyalist

* Sömürgeci.

kolordu
* Değişik sayıda tümen ve savaş destek birliklerinden kurulu büyük birlik.

koloridye
* Kolyoz balığının küçüğü.

kolorimetre
* Renkölçer.

kolorimetri
* Renk ölçme.

kolostrum
* Gebe kadının veya memeli hayvanların meme salgısı.

kolsu ayaklılar
* Erginken genellikle bir yere tutunarak yaşayan ve gövdeleri iki çenetli kabuk içinde olan deniz hayvanları.

kolsuz
* Kolu olmayan.
* (giysi için) Kol geçirilmemiş olan.

koltuğa girme
* Düğün sırasında gelinin damadın koluna girmesini sağlama merasimi.

koltuğa girmek
* evlenmek.

koltuğu doldurmak
* aldığı görevi tam olarak başarabilecek yetenekte bulunmak.

koltuğuna girmek (veya koltuğunun altına sığınmak)
* birinin koruyuculuğuna sığınmak.

koltuk
* Omuz başının altında, kolun gövde ile birleştiği yer.
* Kol dayayacak yerleri olan geniş ve rahat sandalye.
* Eski düğünlerde güveyle gelinin konuklar arasından kol kola geçmeleri töreni.
* (yapıcılıkta) Yan destek.
* Demirledikten sonra gemiyi iskeleye, rıhtıma veya başka bir gemiye bağlayan ip.
* Koltuklama veya koltuklanma.
* Kayırma, destek.
* Kenar, tenha yer.
* Yüksek mevki, makam.
* Genel ev.
* Mısır ve buğday fidesinin yanlarından çıkan filizler.

koltuk altı
* Kolun omuzla birleştiği yerin altındaki çukurluk.
* Kayırma.

koltuk başı
* Otomobillerde koltuğun sırt bölümüne takılmış anî darbelerde boyun veya başın zarar görmesini önleyen başlık.

koltuk değneği
* Ayak ve bacakları sakat olanların yürürken koltuklarıyla dayandıkları uzun değnek.
* Başkalarınca sağlanan yardım.

koltuk düşkünü

* Mesleğinden, yaptığı işten çok oturduğu makamı gözeten kimse.

koltuk gözü
* Sürgün ve genç dalların yaprak saplarının koltuğunda bulunan tomurcuk.

koltuk kapısı
* Evlerde büyük kapıdan başka küçük hizmet kapısı.

koltuk kavgası
* Kişiler arasında geçen, bir makama oturma mücadelesi.

koltuk meyhanesi
* İşlek semtlerde, yol üzerinde bulunan, az mezeyle ayaküstü içki içilen ucuz meyhane.

koltuk vermek
* yüzüne karşı övmek, pohpohlamak.

koltukçu
* Koltuk yapan veya satan kimse.
* Eski ev eşyası alıp satan kimse.
* Koltuk meyhanesi işleten.
* Koltuğun altına elbise ve halı atıp sokak sokak dolaştırarak satan kimse.
* Yüze karşı övmeyi huy edinme.
* Düğünlerde ev düzenlenmesine yardım edip gelinle damada destek olan kimse.

koltukçuluk
* Koltuk yapma ve satma işi.
* Yüze karşı övmeyi huy edinme.

koltuklama
* Koltuklamak işi.
* Yaranmak için birine söylenen övücü söz, kompliman.

koltuklamak
* Koltuğu altına almak.
* Koltuğa girmek.
* Kıvanç verecek biçimde övmek, koltuklarını kabartacak sözler söylemek, pohpohlamak.

koltuklanma
* Koltuklanmak işi.

koltuklanmak
* Övücü sözlerle koltukları kabartılmak, pohpohlanmak.

koltukları kabarmak
* kendine veya yakınlarına yapılan övgüden kıvanç duymak.

koltuklu
* Kol dayayacak yeri olan.

koltukluk
* Terden, giysinin lekelenmemesi için koltuk altına içten dikilen parça, subra.
* Koltuk yapmaya ve kaplamaya elverişli olan (kumaş).

koltukta olmak
* baskasının konuğu olup kendi masraf etmemek.

kolu kanadı kırılmak
* bir şey yapamayacak duruma gelmek, çaresiz kalmak.

kolu uzun
* Gücü yeter, sözü geçer.

koluna girmek
* kolunu birinin koltuğu altından geçirmek.

koluna kuvvet
* iş yapan bir kimseye, isteklendirmek, coşturmak için söylenir.

kolunda altın bileziği olmak
* kazanç sağlayan bir mesleği, zanaatı olmak.

kolye
* Gerdanlık.

kolyoz
* Uskumrugillerden, uzunluğu 30-35 cm olan, Akdeniz ve Karadeniz'de yaşayan bir balık türü (Scomber colias).

kolza
* Turpgillerden, yağlı tohumlu mevsimlik bitki; tohumlarından elde edilen yağ, yapay kauçuk yapımında kullanılır (Brassica napus).

kom
* Ağıl, davar ağılı.
* Yayla evi.
* Bir kimseye ait küçük yerleşim yeri, koy, çiftlik.

koma
* Bazı hastalıklar sırasında görülen anlama, duyma ve hareketin büsbütün veya az çok kaybolmasıyla beliren derin dalgınlık durumu.

koma
* Eski Yunanlılarda, eşit olmayan iki ses arasında kulakla seçilebilecek en küçük aralık.

komadan çıkmak
* komaya giren hasta bu durumdan kurtulmak, ölümden dönmek.

komak
* Bkz. koymak.

komalık
* Koma durumuna gelmiş.

komalık etmek
* döverek kıpırdamayacak duruma getirmek.
* çok sinirlendirmek.

komalık olmak
* çok yorulmak.

komandit
* Bir komandit şirket sermayesinin bir veya birçok ortak tarafından sağlanan bölümü.

komandit ortaklık
* Alacaklılara karşı, en az bir sınırlı, bir de sınırsız sorumlu ortağı bulunması gereken, tüzel kişiliği olan ortaklık.

komandit şirket
* Bkz. komandit ortaklık.

komandite
* Komandit şirkette sınırsız sorumlu olan ortak.

komanditer
    * Komandit şirkette ancak kendi koyduğu para kadar sorumlu olan ortak.

komando
    * Baskın, sabotaj gibi özel görevler yapan, az sayıda askerden kurulu birlik.
    * Komando birliğinde görevli asker.
    * Vurucu kuvvet.

komando er
    * Askerliğini komando olarak yapan er.

komar
    * Kuzey Anadolu dağlarında yetişen, 3-5 m boyunda, kışın yapraklarını dökmeyen, iri ve mor çiçekleri olan bir ağaççık (hododendron ponticum).

komaya girmek
    * duyma, anlama ve hareket kabiliyetlerini kaybederek yarı ölü duruma gelmek, kendinden geçmek.
    * kendinden geçecek kadar sinirlenmek, şaşırmak, üzülmek.

kombi
    * Isıtmada kullanılan yakıtı düzenli ve ayarlı yakan araç.

kombina
    * Birkaç sanayi kurumunun tek yönetimde birleşmesi.

kombinezon
    * Bir işi başarıya ulaştırmak için alınan önlemler, düzenleme.
    * Kadınların giydikleri kısa ve kolsuz iç çamaşırı.

kombiyum
    * Dış odun ile kabuk arasında bulunan, ağacın yaşamasını ve büyümesini sağlayan bölüm.

komedi
    * Güldürü.
    * Yalan ve yapmacık söz veya davranış.
    * Gülmeye sebep olan olay veya olaylar.

komedi yazarı
    * Daha çok komedi türünde eser veren kimse.

komedya
    * Komedi.

komedyacı
    * Komedyen.

komedyen
    * Güldürülerde oynayan oyuncu.
    * Sözleri, davranışları yalan ve yapmacık olan (kimse).

komi
    * Otel vb. yerlerde ayak işlerine bakan kimse.
    * Lokantalarda garson yamağı.

komik
    * Gülme duygusu uyandıran, güldürücü, gülünç.
    * Güldürülerde oynayan oyuncu.

komikleşme
    * Gülünçleşme.

komikleşmek

* Gülünçleşmek.

komiklik
* Komik olma durumu.
* Güldürücü davranış.
* Gülünç durum.

komiser
* Güvenlik teşkilâtının meslek aşamaları içinde yer alan, en az lise öğrenimi görmüş veya polis okullarının orta ve yüksek bölümlerini bitirmiş, üniformalı veya sivil memur.
* Ortaklıkları ve toplantıları hükûmet adına denetlemekle görevli kimse.

komiserlik
* Komiser olma durumu.
* Komiserin makamı.

komisyon
* Alt kurul, encümen, komite.
* Bir işte aracılık yapan kimseye bırakılan yüzdelik, simsariye.

komisyoncu
* Komisyon işleri yapan kimse, simsar.

komisyonculuk
* Komisyoncunun yaptığı iş, simsarlık.

komita
* Siyasî bir amaca ulaşmak için silâh kullanan gizli topluluk.

komitacı
* Siyasî bir amaca ulaşmak için silâhlı mücadele yapan gizli topluluk veya örgüte bağlı kimse.

komitacılık
* Komitacı olma durumu.
* Komitacıya vergi davranış.

komite
* Alt kurul, encümen, komisyon.

komodin
* Karyolanın yanı başına konulan üstü masa biçimindeki küçük dolap, komot.

komodor
* Amiral yetkisiyle görevli deniz subayı.
* Bir kuruluşa bağlı yolcu gemilerinin en eski kaptanı.

komot
* Komodin.

kompakt disk
* Yoğun teker.

kompartıman
* Yolcu trenlerinde vagonların bölmelerle ayrılmış bölümlerinden her biri.

kompas
* Küçük uzunlukları, çapları ve kalınlıkları doğru olarak ölçmeye yarayan bir ölçü aracı.

kompetan
* Uzman, yetkili.

kompetitif

* Tekabetçi.

kompilâsyon
* Derleyip toparlama; derme çatma yapılan iş.

komple
* Dolu.
* Eksiksiz, gerekli her şeyi tamam olan, tam.
* Aynı madde, kumaş vb.den yapılmış olan.
* Üstün nitelikleri kendinde toplayan, mükemmel.

komple kilit
* Bir mobilyanın sadece bir çekmece veya kapağına takılan, kilitlendiği zaman mobilyanın bütün kapak ve çekmecelerini kilitleyebilen özel bir kilit çeşidi.

kompleks
* Hemen kavranamayan, çözümü güç olan, karmaşık.
* Karmaşıklık, karmaşa.
* Aynı ekonomik etkinliğe açık sanayinin tesisler bütünü.
* Karmaşık.
* Karmaşa, ruh karmaşası.

kompleksli
* Kompleksi olan.

komplikasyon
* Karışıklık.
* Yan etki.

komplike
* Öğelerinin veya gerekli işlemlerin sayısının çokluğu, çeşitliliği yüzünden anlaşılması, yapılması güç olan, (şey), karışık.

kompliman
* Gönül okşayıcı söz, ilgi, gösterici söz.
* Koltuklama.

komplo
* Bir kimseye, bir kuruluşa karşı toplu olarak alınan gizli karar, gizli düzen.
* Topluca ve gizlice yürütülen herhangi bir plân.
* Tuzak.

komplo hazırlamak
* bir kimsenin aleyhine çalışmak, onun kötü duruma düşmesini sağlamak.

komplo kurmak
* bir kimseye karşı gizlice, toplu olarak zarar verici karar almak, tuzak kurmak.

komplocu
* Komplo kuran kimse.

komposto
* Hoşaf.
* Bitki artıklarından yapılan gübre.

kompostoluk
* Komposto veya meyve dağıtımı yapmak için kullanılan, genellikle yüksek ayaklı tabak.
* Komposto yapmaya elverişli olan (meyve).

kompoze
* "Öğelerini birleştirmek, bütünleştirmek, yeniden oluşturmak" anlamında kompoze etmek sözünde geçer.

kompozisyon
* Ayrı ayrı parçaları bir araya getirerek bir bütün oluşturma biçimi ve işi.
* Öğrencilere duygu ve tasarımlarını sıraya koyup açık, etkili bir biçimde anlatmalarını öğretmek amacını güden ders, bu dersle ilgili yazılı çalışma, tahrir, kitabet.

kompozitör
* Besteci.

komprador
* Aracı.
* Uzak Doğu ülkelerinde yabancı ortaklıklar hesabına iş sözleşmesi yapan yerli aracı.

kompres
* Yaraların bakımında veya başka bir maksatla kullanılan, birkaç kat katlanmış bez.

kompresör
* Bir akışkanı veya gazı, gereken basınca göre sıkıştırmaya yarayan alet, sıkmaç.
* Yol yapımında, dökülen çakılları, kumları bastırıp sıkıştırmak için kullanılan ağır silindirli araç.

komprime
* Çoğu kez yassı veya silindir biçiminde katı ilâç, hap.
* Bir konuyla ilgili olarak derinliği olmayan kalıplaşmış bilgi.

kompüter
* Bilgisayar.

komşu
* Konutları yakın olan kimselerin birbirine göre aldıkları ad.
* Sınır ortaklığı bulunan, mücavir.

komşu açı
* Tepeleri ve birer kenarları ortak olan iki açıdan her biri.

komşu hatırı
* Komşular arasında gözetilen saygı.

komşu kapısı
* Pek yakın sayılan yer.

komşu kapısına çevirmek
* yakın olmadığı ve sık sık uğranılması gerekmediği hâlde bir yere çok sık gitmek.

komşu komşunun külüne (veya tütününe) muhtaçtır
* komşular birbirlerine en küçük şey için bile muhtaçtırlar.

komşuda pişer, bize de düşer
* insanların, çevresindekilerin kazancından yararlanma umudunu anlatır.

komşuluk
* Komşu olma durumu.
* Komşularla olan ilişki.

komşuluk etmek (veya yapmak)
* komşular arasında ilişki kurmak, görüşmek.

komşunun tavuğu komşuya kaz (karısı kız) görünür
* başka bir kimsenin malı bize olduğundan daha değerli görünür.

komut
* Askerlere, izcilere, öğrencilere jimnastik çalışmalarında veya bir tören sırasında bir durumdan başka bir durma geçmeleri için verilen buyruk, emir.

komut vermek
* herhangi bir davranış, hareket vb. için buyrukta bulunmak.

komuta
* Askerî birliği ve onunla ilgili işleri yönetme görevi, kumanda.

komuta etmek
* (askerlikte) yönetmek, kumanda etmek.

komutan
* Bir asker topluluğunun başı, kumandan.

komutanlık
* Komutanın görevi veya makamı, kumandanlık.

komünikasyon
* İletişim, haberleşme.

komünist
* Komünizm yanlısı.

komünistlik
* Komünizm.

komünizm
* Bütün malların ortaklaşa kullanıldığı ve özel mülkiyetin olmadığı toplum düzeni.
* Böyle bir düzenin kurulmasını amaçlayan siyasî, ekonomik ve toplumsal öğreti.

komütatör
* Bir elektrik akımının yönünü değiştirmeye yarayan araç, anahtar, çevirici.

kona göçe
* Dura kalka.
* Yolculukta konaklayarak, geziye zaman zaman ara vererek.

konak
* Büyük ve gösterişli ev.
* Hükûmet işlerinin görüldüğü yapı.
* Araba veya hayvanla bir günde alınan yol.
* Yolculukta geceyi geçirmek için inilen, konaklanılan yer.
* Konakçı.
* Misafir.

konak
* Kundak çocuklarının başlarında görülen kepek tabakası.
* Gözde oluşan ince tabaka.

konak gibi
* büyük ve gösterişli (ev).

konak yavrusu
* Konağı andıran ev.

konakçı
* Toplu olarak yapılan yolculukta konak yeri sağlamakla görevli kimse.
* Sefere çıkan askerlerin önünden gidip konak yeri sağlamakla görevli subay.
* Asalağın erginini veya gelişim evrelerinden herhangi birini taşıyan canlı, konak.

konaklama
* Konaklamak işi.

konaklamak

* Yolculuk sırasında bir yerde kalıp geceyi geçirmek.

konaklık
* Konak olmaya uygun yer.
* Konak kadar alınan yol.

konalga
* Göçebe ve yolcuların yolculuk veya göç sırasında konakladıkları sulu ve otlu yer, konak yeri.

konargöçer
* Göçebe bir hayat süren, sürekli bir yere yerleşmeyen (aşiret, oba vb.).

konca
* Bkz. gonca.

koncolos
* karakoncolos sözünde geçer.

konç
* Ayağa giyilen şeylerde ayak bileğinden baldıra doğru olan bölüm.

konçerto
* Birlikte çalınmak üzere bir çalgı ve orkestra için bestelenmiş müzik eseri.

konçina
* Oyun kâğıtlarında ikiliden altılıya kadar olan kâğıtlar.

konçlu
* Koncu olan.

konçsuz
* Koncu olmayan veya koncu kısa olan.

kondansatör
* İçinde akımsız elektrik yükü biriktirilen cihaz, yoğunlaç.

kondenseleşme
* Yapay reçinelerin oluşumunu ve değişimini sağlayan kimyasal tepkime.

kondisyon
* "Şart, durum" anlamlarında bazı terimlerde kullanılır.
* Fiziksel ve ruhsal bakımdan bir sporcunun durumu.
* Erk.

kondisyon aleti
* Vücut sağlığını korumak ve geliştirmek için kullanılan kondisyon bisikleti, koşu bandı, kürek gibi araç.

kondisyon bisikleti
* Vücut sağlığını korumak ve geliştirmek amacıyla sabit, tekerleksiz, üzerinde, pedalların direnç derecesini ayarlayan bir mekanizmanın bulunduğu araç.

kondom
* Kaput, prezervatif.

kondurma
* Kondurmak işi.

kondurmak
* Konmak işini yaptırmak.
* Gelişigüzel takmak, iliştirmek.
* Üzerine yormak.
* Birden yapıvermek veya söyleyivermek.

kondüit
* Sahneye çıkma sırası gelen kişileri uyarmakla görevli kimse.

kondüktör
* Yolcu trenlerinde biletleri denetleyen ve vagon işlerine bakan görevli.

kondüktörlük
* Kondüktör olma durumu veya kondüktörün görevi.

konektör
* (demir yollarında) Fren kumanda kollarını dingilin üzerine bağlayan ve her iki ucunda kumanda kolunun girmesine uygun deliği bulunan parça veya düzen.

konfederasyon
* Devletler birliği.
* Çeşitli ortaklıkların, daha çok sendikaların kümeleşmesi.

konfederatif
* Konfederasyonla ilgili olan.

konfedere
* Birleşmiş devletlerin, toplulukların her biri.

konfeksiyon
* Hazır giyim eşyası.
* Hazır giyim eşyası diken sanayi kolu.

konfeksiyon mağazası
* Giyim evi.

konfeksiyoncu
* Konfeksiyon işleriyle uğraşan kimse.

konfeksiyonculuk
* Hazır giyim eşyası yapma veya satma işi.

konferans
* Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat gibi bir konuda bilgi vermek için yapılan konuşma.
* Milletler arası bir sorunun çözülmesi için yapılan toplantı.

konferans çekmek
* karşısındakini bıktıracak bir biçimde uzun veya öğüt verircesine konuşmak.

konferans vermek
* herhangi bir konuda bilgi verecek biçimde konuşma yapmak.

konferansçı
* Konferans veren kimse, konuşmacı, hatip.

konferansçılık
* Konferans verme işi.

konfeti
* Düğün, balo gibi eğlencelerde serpilen, küçük yuvarlak pul biçiminde kesilmiş renkli kâğıt parçaları.

konfor
* Günlük hayatı kolaylaştıran maddî rahatlık.

konforlu
* Konforu olan.

konformizm

* Bkz. uymacılık.

konforsuz

* Konforu olmayan.

konforsuzluk

* Konforsuz olma durumu.

konglomera

* Yığışım.

Kongolu

* Kongo halkından olan (kimse).

kongövde

* Palmiyelerde olduğu gibi, üzerinde yaprak kalıntıları, izleri bulunan dalsız, budaksız gövde.

kongövdeli

* Gövdesi kongövde olan (bitki).

kongre

* Çeşitli ülkelerden yöneticilerin, elçilerin, delegelerin katılmasıyla yapılan toplantı.
* Bir kuruluşun, temel sorunları konuşmak üzere belli sürelerle yaptığı genel toplantı, kurultay.
* Amerika Birleşik Devletlerinde Temsilciler Meclisi ile Senatonun bir arada iken aldıkları ad.

koni

* Durağan bir noktadan geçen ve kapalı bir eğriye dayanarak hareket eden bir doğrunun çizdiği yüzey, mahrut.
* Bu yüzeyle sınırlı katı cisim.
* Koni biçiminde olan.
* Çembersel bölge üzerindeki her noktanın çember düzlemi dışındaki bir nokta ile birleşiminden oluşan geometrik cisim.

konik

* Koni biçiminde olan veya koni ile ilgili olan, mahrutî.
* Tabanı daire biçiminde olan bir koninin bir düzlemle ara kesiti.

koniklik

* Konik olma durumu.

konişmento

* Bkz. konşimento.

konjonktür

* Bir ülkenin ekonomik hayatının yükselme ve alçalma yönünde gösterdiği inişli çıkışlı, dalgalı hareketlerin bütünü.
* Her türlü hâlin ve şartların ortaya çıkardığı durum.

konkasör

* (yapıcılıkta) Yol, yapı vb. yapımında kullanılacak çakıl veya taşları elde etmek için, büyük kayaları kırıp ufalamaya yarayan makine, kırma makinesi.

konkav

* İçbükey, obruk, mukaar.

konken

* Bir çeşit iskambil oyunu.

konkordato

* Batık durumunda alacaklıların, alacaklarını belli bir plâna göre almaları için aralarında yaptıkları sözleşme, iflâs anlaşması.

* Papalık makamıyla başka hükûmetler arasında yapılan anlaşma.

konkre
* Somut, müşahhas.

konkret
* \343 Konkre.

konkur
* Yarış, yarışma.

konkurhipik
* Yalnız spor amacıyla yapılan at yarışı.

konma
* Konmak işi.

konmak
* (kuş, kelebek, uçak, toz vb). Bir yere inmek.
* Yolculukta geceyi geçirmek için bir yerde kalmak, konuk olmak.
* Kısa bir süre için bir yere yerleşmek, bir yeri yurt edinmek.
* Bir şeyi emeksiz edinmek.

konmak
* Koymak işi yapılmak.

konnektör pensi
* Birden fazla kablonun birbirine tutturulmasını sağlayan araç.

konsa
* Taşlık, katı.

konsantrasyon
* Bir sıvı içindeki su veya sıvı miktarı azalarak koyulaşma, derişme, yoğunlaşma.
* Bkz. dikkat toplaşımı.

konsantre
* Yoğunlaştırılmış, yoğun.
* Derişik.

konsantre etmek (veya olmak)
* düşünceyi, duyguyu, gücü bir noktada toplamak.
* bilenmek.

konsensüs
* Uzlaşma, mutabakat.

konsept
* Kavram.

konseptüalizm
* Kavramacılık.

konser
* Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluğa çalması veya söylemesi.
* Sürekli gürültü.

konser vemek
* dinleyicilere, müzik eserlerini çalmak veya söylemek.

konserto
* Bkz. konçerto.

konservatör

* Tutucu, muhafazakâr.

konservatuvar

* Müzik, tiyatro ve bale öğretiminin yapıldığı okul.

konserve

* (yiyecek için) Isı ile sterilize edilerek uzun zaman saklanabilecek biçimde kutulanan.
* Bu yolla hazırlanmış yiyecek.

konservecilik

* Konserve yapma veya satmak işi.

konsey

* Yönetim görevi yüklenmiş kimselerden oluşmuş, topluluk.
* Bazı sorunları görüşüp tartışmak için toplanan meclis.

konsol

* Duvar kenarına yerleştirilen, üstüne ayna ve başka süs eşyası konulan, çekmeceli, yüksek mobilya.
* Yalnız bir yanındaki dayanak tarafından taşınan, diğer bölümleri boşlukta olan yatay yapı öğesi.

konsol saati

* Konsol gibi düz yerlere oturtulacak biçimde yapılmış saat.

konsolidasyon

* Kısa vadeli bir devlet borcunun yerine uzun vadeli bir borcun alması, tahkim.

konsolide

* Vadesi uzatılan (borç), pekiştirilmiş.

konsolide bütçe

* Destekli bütçe.

konsolit

* Vadesi belli olmayan ve yalnızca faizi ödenen devlet tahvili.
* Bir tür iskambil oyunu.

konsolitçi

* Tahvil, hisse senedi vb. şeyleri alıp satan kimse.

konsolos

* Yabancı ülkelerde, orada bulunan yurttaşlarının haklarını koruyan, bağlı bulunduğu hükûmete siyasal ve ticarî bilgileri veren dış işleri görevlisi, şehbender.

konsoloshane

* Konsolosluk işlerinin görüldüğü daire, konsolosluk.

konsolosluk

* Konsolos olma durumu.
* Konsolosun makamı veya görevi, şehbenderlik.
* Bu işin görüldüğü daire, konsoloshane.

konsomasyon

* Gazino, bar gibi eğlence yerlerinde yenilip içilen şey.
* Böyle şeyleri yiyip içme.

konsomatris

* Gazino, bar gibi eğlence yerlerinde, müşteri ile birlikte yiyip içerek çalıştığı yere kazanç sağlayan kadın.

konsomatrislik

* Konsomatris olma durumu.

konson
* Ünsüz.

konsonant
* Ünsüz.

konsorsiyum
* Uluslar arası kuruluşların ve bazı hükûmetlerin iktisadî ve malî yardımları yürütmek üzere oluşturdukları yardım kurulu ve şirketler birliği.
* Köprü, yol, baraj vb. büyük projelerin gerçekleştirilebilmesi için birden fazla şirketin bir araya gelmesi.

konstrüksiyon
* Yapma, yapım.

konstrüktivizm
* Kurmacılık.

konsulto
* Konsültasyon.

konsül
* Roma'da her yıl seçilen iki devlet başkanından her biri.
* 1799'dan 1804'e kadar Fransa'da birlikte görev alan üç devlet başkanından her biri.

konsültasyon
* Bir hastalığa birkaç hekimin teşhis koyması işi, konsulto.

konsültasyon yapmak
* birkaç hekim bir hastalığa teşhis koymak için bir araya gelmek.

konşimento
* Taşınmak için gemiye teslim edilen bir mala karşılık olarak verilen alındı.

kont
* Roma imparatorunun danışman olarak seçtiği kimse.
* Derebeylik düzeninde derebeyi.
* Batı toplumunda dördüncü derecede bir soyluluk unvanı.

kont gibi
* şık giyinmiş (adam).

kont gibi yaşamak
* bolluk içinde yaşamak.

kontak
* Karşıt elektrik taşıyan iki maddenin birbirine dokunması, temas.
* Bağlantı, ilgi.
* Ruh sağlığı yerinde olmayan, dengesiz.

kontak açmak
* bir taşıtın motorunu çalıştırmak için kontak anahtarını çevirerek elektrik devresini açmak.

kontak anahtarı
* Bir taşıtın motorunu çalıştırmak için kullanılan anahtar.

kontak atmak
* elektrik donanımında karşı uçların birbirine dokunmasıyla elektrik akımı kesilmek.
* dengeyi kaybetmek, sinirlenip olağan dışı davranmak.

kontak kapama
* Bkz. kontak kapatmak.

kontak kapatmak

* bir taşıtın çalışan motorunu durdurmak için kontak anahtarını çevirerek elektrik devresini kapamak.
* bir olayı protesto etmek için sürücüler trafiğe çıkmamak, taşıtlarıyla trafiği engellemek veya bir süre bulunduğu yerde kalıp motoru durdurmak.

kontak kurmak

* (biriyle veya bir olayla) bağlantı sağlamak.

kontak lens

* Gözün saydam tabakasının üzerine doğrudan uygulanan, görmeyi düzeltici mercek.

kontak yapmak

* karşıt elektrik taşıyan iki madde birbirine dokunmak.

kontekst

* (bir metin içinde) Sözün gelişi, sözün önü arkası, bağlam.
* Olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü, bütünlük, bağlam.

kontenjan

* Bir yükümlülük veya yararlanma işinde, o işin kapsamına girenlerin oluşturduğu belirli sayıdaki topluluk.
* Bir malın, alım satım veya dağıtım işinde, ilgililerin her birine düşen pay oranı.
* Bir kuruluşun veya bir kimsenin seçip almakta yararlanabileceği ölçü, sayı.

kontenjan sistemi

* Dışarıdan yurda getirilecek malların tür ve niceliklerini sınırlandıran yöntem.

kontes

* Kontun karısının taşıdığı unvan.

konteyner

* Çeşitli eşyaları taşımak için uluslar arası standartlara göre yapılmış büyük sandık.

kontluk

* Kont unvanına hak kazandıran yurtluk.

kontör

* Konuşumluk.

kontra

* Karşıt, karşı, aksi.
* Kontrplâk.

kontra gitmek

* birine zıt gitmek.

kontra mizana

* Dört direkli gemilerde en arkadaki direk.

kontralto

* Kadın seslerinin en kalını.
* Sesi böyle olan sanatçı, alto.

kontrasomun

* Kapı tokmağını ters döndüren somun.

kontrast

* Karşıt, aykırı, zıt.
* Karşıtlık, aykırılık, zıtlık.

kontrat

* Sözleşme.

kontrat yapmak
* sözleşme yapmak.

kontratabla
* (marangozlukta) Ağacın çalışma oranını azaltmak ve zararsız duruma getirmek için çapraz yapıştırma yöntemi ile hazırlanan tabla.
* Ağaç malzemenin biçim değiştirmesini önlemek için kör ağacın iki yüzüne, elyaf yönleri kör ağaca çapraz veya 45° eğik, aynı kalınlıkta astar kaplama ve yüz kaplama yapıştırılarak elde edilen tabla.

kontratak
* Karşı akın, karşı saldırı.

kontratlı
* Sözleşmeli.

kontratsız
* Sözleşmesiz.

kontrbas
* Keman türünden, en kalın sesli yaylı çalgı.
* Kontrbas çalan kimse, kontrbasçı.

kontrbasçı
* Kontrbas çalan sanatçı.

kontrfile
* Kesim hayvanlarında, bel kemiğindeki dikensi çıkıntının iki yanında bulunan et dilimi.

kontrgerillâ
* Gerillâ güçlerine karşı oluşturulmuş güç.

kontrol
* Bir işin doğru ve usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığını inceleme, denetim, denetleme.
* Bir şeyin gerçeğe ve aslına uygunluğuna bakma.
* Yoklama, arama.
* Denetçi, kontrolör.

kontrol altına almak
* hastalığı durdurmak.
* yangını söndürmek.

kontrol etmek
* denetlemek.
* yoklamak, gözden geçirmek.

kontrol kalemi
* Herhangi bir elektrik devresinin açık veya kapalı olduğunu içine yerleştirilmiş küçük bir lâmbanın yanıp sönmesiyle gösteren, ucu tornavidalı, kalem biçiminde araç.

kontrol kulesi
* (hava alanında) Hava trafik kontrolü işlerinin yönetilmesi için yapılmış, çevrenin iyice göründüğü oldukça yüksek kule.

kontrol saati
* Bekçilerin belirli yerlerden geçiş zamanlarını belirleyen alet.

kontrolcü
* Kontrol yapan, denetçi, kontrolör.

kontrolör
* Denetçi.

kontrolörlük
* Denetçilik.

kontrpiye
* Sporcunun yanılma hareketi.

kontrpiyede kalmak
* futbolda kalecinin ters tarafa gitmesi veya hamle yapması.

kontrplâk
* Telleri birbirine ters gelecek biçimde en az üç kaplamanın üst üste tutkallanmasından oluşan, ince, esnek ve dayanıklı tahta.

kontrpuan
* Çeşitli melodileri birbirine uydurma sanatı.

kontur
* (resimde) Çevre çizgisi, nesneyi belirgin gösteren çizgi.

kontuvar
* Bir memleketin, yabancı bir memleketteki ticaret acentası.

konu
* Konuşmada, yazıda, eserde ele alınan düşünce, olay veya durum, mevzu.
* Üzerinde konuşulan şey, bahis.

konu komşu
* Bütün komşular, birbirine yakın yerde oturan kimseler.

konu mankeni
* Geçmiş bir olayın gelişmesini ve sonucunu aynı biçimde yansıtmak üzere canlandıran kimse.

konuğu olmak
* birine konuk olarak gidip kalmak.

konuk
* Bir yere veya birinin evine kısa bir süre kalmak için gelen kimse, misafir, mihman.
* Konakçıya göre asalak.

konuk etmek
* birini evinde bir süre ağırlamak.

konuk evi
* Resmî veya özel kuruluşların kendi görevlilerinin yararlanması için yaptırdığı konut, misafirhane.

konuk gelmek
* bir yere veya birinin evine kısa bir süre kalmak için gelmek.

konuk köşesi
* Konukların oturması için hazırlanmış özel yer, yiğit bucağı.

konuk olmak
* bir yerde kısa bir süre ağırlanmak.

konuk sanatçı
* Asıl programda olmayan, program dışı etkinliğe katılan sanatçı.

konukçu
* Yabancı konukların yanına verilen, onları gezdiren, onlarla ilgilenen kılavuz veya arkadaş, mihmandar.

konukçuluk

* Konukçunun işi, mihmandarlık.

konuklama
* Konuklamak işi.

konuklamak
* Konuk almak.
* Yemeğe çağırmak.

konukluk
* Konuk olma durumu, misafirlik.

konuksever
* Konuklarına iyi davranan, onları iyi ağırlayan ve kendisine konuk gelmesinden hoşlanan, misafirperver, mükrim.

konukseverlik
* Konuksever olma durumu, misafirperverlik.

konulma
* Konulmak işi.

konulmak
* Koymak veya konmak işi yapılmak.

konulu
* Konusu olan, mevzulu.

konum
* Bir kimsenin veya bir şeyin bir yerdeki durumu veya duruş biçimi, pozisyon.
* Durum, yer, vaziyet, pozisyon.
* Yeryüzünde bir noktanın, enlem ve boylamların yardımıyla bulunan yeri.
* Bir şehrin uzak ve yakın çevresiyle her türlü ilişkisini sağlayan ve şehrin gelişmesini etkileyen coğrafî şartlarının bütünü.

konumlama
* Konumlamak işi.

konumlamak
* Konum durumunu kazanmak.

konumlandırma
* Konumlandırmak işi.

konumlandırmak
* Bir ürünü veya hizmeti rakiplerinden ayırmak için pazarlama çalışması yapmak.

konumlanma
* Konumlanmak işi.

konumlanmak
* Yerleşmek, yer almak.

konur
* Esmer, açık kestane renginde olan.

konur al
* Kumral.

konusuz
* Konusu olmayan, mevzusuz.

konuş
* Konmak işi veya biçimi.
* Konum.
* Bütün imkânlar göz önünde tutularak kara, hava ve deniz birliklerinin yerleştirilmesi biçimi.

konuşkan
* Konuşmayı, lâkırdıyı seven, çok konuşan.

konuşkanlık
* Konuşkan olma özelliği.

konuşlandırma
* Konuşlandırmak işi veya durumu.

konuşlandırmak
* Savaş araç ve gereçlerini stratejik bir bölgede toplamak.

konuşlanma
* Konuşlanmak işi veya durumu.

konuşlanmak
* Belli bir yere veya bölgeye mevzilenmek.

konuşma
* Konuşmak işi.
* Görüşme, danışma, müzakere.
* Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat gibi bir konuda bilgi vermek için yapılan konuşma, konferans.

konuşma bozukluğu
* Bazı sesleri gereği gibi çıkaramamaktan ileri gelen söyleyiş, kötü telâffuz etme.

konuşma dili
* Günlük yaşayışta kullanılan ve yazı dilinden az çok farklarla ayrılmış bulunan dil.

konuşma güçlüğü
* Bazı konuşma organlarının gereği gibi çalışmaması sebebiyle rahat ifade edememe.

konuşma korkusu
* Tutukluk.

konuşma merkezi
* Beynin, konuşma işlevini denetleyen bölümü.

konuşma yapmak
* topluluk karşısında bir konuda konuşmak.

konuşma yetersizliği
* Beklenen düzeyde veya yeterli ölçüde konuşamama.

konuşmacı
* Bir toplulukta konuşan kimse, hatip, konferansçı.

konuşmak
* Bir dilin kelimeleriyle düşüncesini anlatmak.
* Belli bir konudan söz etmek.
* Bir konuda karşılıklı söz etmek, sohbet etmek.
* Söylev vermek, konuşma yapmak.
* Konuşma dili olarak kullanmak.
* Düşüncesini herhangi bir araç kullanarak anlatmak.
* İlişki kurmak veya ilişkiyi sürdürmek.
* Belli bir biçimde söylemek.
* Geçerli olmak, etkin olmak.

* Şık ve zarif görünmek.
* Flört etmek.
* Becermek, uzman gibi yapabilmek.
* Dargın bulunmamak.

konuşmama hakkı
* Adlî makamlarda suçluya tanınan ifade vermeme hakkı.

konuşmaya dalmak
* başka şeylerle ilişkiyi keserek belli bir konudan söz etmek.

konuşturma
* Konuşturmak işi.

konuşturmak
* Konuşmasını sağlamak, konuşmasına yol açmak.
* Bir müzik aracını çok güzel çalmak.

konuşu
* Kolokyum.

konuşucu
* Kusursuz, düzgün, güzel, tatlı söz söylemesini bilen.

konuşulma
* Konuşulmak işi.

konuşulmak
* Konuşmak işine konu olmak.
* Herhangi biri konuşmak.

konuşumluk
* Bir konuşma süresi miktarı.

konut
* Bir insanın yatıp kalktığı, iş zamanı dışında kaldığı veya tüzel kişiliği olan bir kuruluşun bulunduğu ev, apartman gibi yer, mesken, ikametgâh.

konut
* Bir bilimin kuruluşunda temel görevi görmekle birlikte belik'ten daha az olma ve tanımlanmayan ilkel gerçek, koyut, postulat: Eukleides'in "bir noktadan bir doğruya ancak bir parelel çizilebilir" yolundaki konutu gibi.

konut belgesi
* Yurttaşların bazı resmî işlerini yürütürken gerekli olan, oturdukları yerin muhtarından aldıkları belge, ikametgâh ilmühaberi.

konut dokunulmazlığı
* Belli hukukî şartların dışında, kişilere ait konutlara girilmemesi, arama yapılmaması ve eşyaya el konulmaması durumu.

konut fonu
* Toplu konut yapımı için devletçe oluşturulan fon.

konut kredisi
* Konut almak için banka vb. kurumlardan belli bir vadeye yayılmış olarak ödünç alınan para.

konutlanmak
* Konut olarak kullanmak.

konvansiyon
* Anlaşma.
* Bir anayasa yapmak veya bir anayasayı değiştirmek için toplanan olağanüstü geçici meclis.

konvansiyonel
* Anlaşma ile ilgili, uzlaşma ile ilgili.

konveks
* Dışbükey, muhaddep.

konveksiyon
* Isı yayımı, iletim.

konvektör
* Isıyayar.

konvensiyonel silâh
* Taraflarca gücü, niteliği bilinen ve klâsik olarak kabul edilen nükleer ve kimyasal silâh dışında kalan savaş aracı.

konvertibilite
* (para için) Serbestçe dövize çevrilebilirlik.

konvertibl
* (para için) Serbestçe dövize çevrilebilir.

konvertisör
* Değiştirgeç.

konveyör
* Yükü havadan veya yerden taşımaya yarayan ve kapalı devre çalışan alet.
* Koruyucu gemi, refakat gemisi.

konvoy
* Aynı yere giden taşıt veya yolcu topluluğu, kafile.
* Savaş gemilerince korunan yük gemileri katarı.

konyak
* İspirto derecesi yüksek, özel kokulu, sarımtırak renkte bir tür içkinin patent adı.

kooperatif
* Ortak ihtiyaçları elverişli şartlarla karşılamak için kurulan, kâr amacı olmayan ortaklık.
* Üreticilerin, aracıyı ortadan çıkararak ürünlerini daha iyi şartlarda pazarlamak için kurdukları ortaklık.

kooperatifçi
* Kooperatif üyesi.
* Kooperatif yöneticisi.

kooperatifçilik
* Kooperatif kurma ve işletme işi.

kooperatifleşme
* Kooperatifleşmek işi.

kooperatifleşmek
* Ekonomiyi kooperatiflere dayamak.

koordinasyon
* Belli bir amaca ulaşmak için çeşitli işler arasında bağlantı, uyum, düzen sağlama, eş güdüm.

koordinat
* Belirli bir molekül içinde özel bir konuma sahip bir atoma bağlı olan atom veya atom grubu.

koordinatlar
* Apsis, kot ve ordinatın ortak adı.

koordinatör
* Çeşitli işler arasında düzen ve uyum sağlayan kimse, eş güdümcü.

koordine
* Koordinasyonla ilgili.

koordine etmek
* uyum ve düzen sağlamak.

kopal
* Tropik bölgelerde yetişen, bazı erguvangillerden çıkarılan ve cilâ yapmakta kullanılan bir çeşit reçine.

kopanaki
* El ile bir çeşit dantel örmek için kullanılan silindir biçimli araç.
* Bu araç üstünde örülen bir tür dantel.

koparan
* Kolları geriye sarkık cepken biçiminde, beyaz keçeden yapılmış kaytanla işlemeli bir çeşit ceket.

koparılma
* Koparılmak işi.

koparılmak
* Koparmak işi yapılmak.

koparıp atmak
* koparmak.
* ilgisini kesmek, önem vermemek.

koparış
* Koparmak işi veya biçimi.

koparma
* Koparmak işi.
* Çömelik bir durumda, ayakları oynatmadan, halteri göğüs hizasına kaldırdıktan sonra ayakları açarak kalkma.

koparmak
* Kopmasını sağlamak, kopmasına yol açmak.
* Daldan, ağaçtan alıp toplamak.
* Güçlükle elde etmek.
* Birden ve güçlü bir biçimde başlamak veya başlatmak.
* Zor kullanarak almak.
* Birlikte koşan yarışçıyı üstün bir çaba ile hızlanıp geçmek.

kopartılma
* Kopartılmak işi.

kopartılmak
* Kopartmak işi yapılmak.

kopartma
* Kopartmak işi.

kopartmak
* Koparmak işini yapmak.

koparttırma
* Koparttırmak işi.

koparttırmak

* Kopartmak işini yaptırmak.

kopça
* Bir giysinin iki yanını bitiştirmeye yarayan ve metal bir halka ile bir çengelden oluşan araç.

kopçalama
* Kopçalamak işi.

kopçalamak
* Kopça ile iliklemek.

kopçalanma
* Kopçalanmak işi.

kopçalanmak
* Kopça ile iliklenmek.

kopçalı
* Kopçası olan, kopça ile iliklenen.

kopçasız
* Kopçası olmayan.

kopek
* Rublenin yüzde biri değerinde para birimi.

kopil
* Arsız sokak çocuğu.
* Piç.

kopkoyu
* Çok koyu.

kopma
* Kopmak işi.

kopmak
* Herhangi bir yerinden ikiye ayrılmak.
* Yerinden ayrılmak.
* Gövdeden ayrılmak.
* (gürültülü veya tehlikeli olaylar için) Birdenbire başlamak veya ortaya çıkmak.
* Bütün ilişkileri kesilip büsbütün ayrılmak veya uzaklaşmak.
* Uzaklaşmak, kurtulmak.
* Çok ağrımak.
* Koşmak, hızla gitmek.

kopolimer
* Kopolimerleşme ile elde edilen madde.

kopolimerleşme
* Doymamış birleşikler karışımının büyük moleküller vererek polimerleşmesi.

kopoy
* Orta boylu, düşük kulaklı, tüyleri kısa bir tür av köpeği.

kopuk
* Kopmuş.
* Toplum kurallarına aldırmayan erkek, işsiz, güçsüz, serseri.

kopukluk
* Kopuk olma durumu.
* Kopuğa yaraşır davranış.

kopuksuz
* Ara vermeden, durmaksızın.

kopuntu
* Kopmuş parça, diaspora.

kopup gelmek
* uzak bir yerden ayrılarak gelmek.

kopuz
* Ozanların çaldığı telli Türk sazı.

kopuzcu
* Kopuz çalan kimse.

kopya
* Bir sanat eserinin veya yazılı bir metnin taklidi.
* Suret çıkarma işi.
* Bir sınavda soruları cevaplamak için başka birinden veya yerden gizli yoldan yararlanma.
* Yazılı sınavda gizlice bakmak için hazırlanmış kâğıt.
* Taklit edilmiş olan.

kopya çekmek (veya yapmak)
* (genellikle yazılı sınavlarda) soruları cevaplamak için gizlice bir kaynağa bakmak.

kopya defteri
* Mektup kopyalarının çıkarıldığı ince yapraklı defter.

kopya etmek (yapmak veya kopyasını çıkarmak)
* (bir yazı veya eser için) aslına bakarak aynını veya benzerini oluşturmak.

kopya kâğıdı
* Birkaç kopya çıkarmak için beyaz kâğıtların arasına konulan karbonlu kâğıt.

kopya kalemi
* Yazısı kopya kâğıdıyla birkaç kâğıda birden çıkan sert, mor renkli bir tür kalem.

kopya mürekkebi
* Yazısı, üzerine konulan kâğıda ancak ıslatılınca çıkan mürekkep.

kopya vermek
* sınavda sorulara cevap vermesi için bir kimseye gizlice yardımda bulunmak.

kopyacı
* Yazılı sınavlarda kopya yapan öğrenci.
* Özgün eser vermeyip başkalarının eserlerini kopya eden kimse.

kopyacılık
* Kopya yapma işi.

kopyalama
* Kopyalamak işi.
* Geliştirilmiş özel yöntemlerle bir canlının ikizini, tıpkısını yapma.
* Basılı bir malzemeyi tıpkıbasım yöntemiyle aynen çoğaltma.

kopyalamak
* Aynısını veya benzerini çoğaltmak.
* Bir canlının geliştirilmiş özel yöntemlerle ikizini veya benzerini yapmak.

kopyalanmak
* Özdeşleşmek, bütünleşmek.

kopye

* Bkz. kopya.

kor

* İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası.
* Kırmızı.
* Büyük acı, üzüntü, sıkıntı.

kor

* Kolordu kelimesinin kısaltması: Korgeneral.

kor dökmek

* yanınca dayanıklı kor durumuna girmek.

kor gibi

* kıpkırmızı, ateş gibi.

kor gibi yanmak

* çok parlamak.

kora

* Başlıca belirtisi kısa, çabuk, değişken güçte irade dışı hareketler olan bir hastalık.

koral

* Dinî ezgi veya kaynağı dinî ezgi olan orkestra parçası.

koramiral

* Deniz kuvvetlerinde, tümamiral ile oramiral arasındaki, kara kuvvetlerindeki korgeneralin deniz ordusundaki dengi olan amiral rütbesi.

koramirallik

* Koramiralin rütbesi.
* Koramiralin makamı ve görevi.

kordalılar

* Sölomları iyi gelişmiş çok hücreli hayvanlar topluluğu.

kordiplomatik

* Bir yerde bulunan elçi ve elçilik görevlilerinin topluluğu, elçiler topluluğu.

kordon

* Çoğu ipekten yapılmış kalın ip.
* Saat veya madalyon gibi şeyleri asmaya yarayan çoğunlukla ince zincir.
* İnce tellerden örülen ve özellikle ev araçlarında kullanılan elektrik iletkeni.
* İnce uzun sıralar durumunda yapılmış oymalı duvar veya mobilya süsü.
* Teneke ve çinkodan yapılan eşyaların üstüne süs yapmak için kullanılan araç.
* Bir yere girip çıkmayı denetim altına almak için görevlilerden oluşturulan dizi.
* Kabaran denizin kumsalda bıraktığı döküntü katmanı.

kordon altına almak

* bir yere giriş çıkışı önlemek için o yeri görevlilerce, korumak.

kordon boyu

* Denize kıyısı olan şehirlerde kıyı boyunca uzanan imarlı yol.

kordone

* Sim, gümüş veya ipek ipliklerin bükülmesiyle hazırlanan ve el işlemelerinde kullanılan ince kordon.
* Üç katlı bükülmüş ipek ipliği.

Korece

* Kore dili.

koregraf
* Baleyi oluşturan adım ve figürleri düzenleyen sanatçı.
* Koreografi eserleri yazarı.

koregrafi
* Dans adımlarının kâğıda geçirilmesi.
* Bir baleyi oluşturan adım, figür ve anlatımların bütünü.

korekt
* Doğru.

korelâsyon
* Bağlılaşım.

Koreli
* Kore halkından olan (kimse).

koreograf
* Koregraf.

koreografi
* Koregrafi.

korgeneral
* Kara ve hava kuvvetlerinde görevi kolordu komutanlığı olan, tümgeneralle orgeneral arasındaki rütbe.

korgenerallik
* Korgeneral rütbesi.
* Korgeneralin makamı ve görevi.

korida
* Boğa güreşi.

koridor
* Bir yapıya girmeyi sağlayan veya odaları birleştiren genellikle dar geçit, geçenek.
* Geçmeye yarayan dar ve uzun aralık, dehliz.
* İki devlet arasındaki dar toprak parçası.

korindon
* Birleşimi alüminyum oksit olan, cam parlaklığında, saydam ve türlü renklerde, elmastan sonra en sert mineral.

kork aprilin beşinden, öküzü ayırır eşinden
* eskiden halk arasında nisan ayı için kullanılan april ayının beşinde çift süren iki öküzü birbirinden ayıracak kadar hava soğuk olur.

korka korka
* Korkarak.

korkak
* Çok çabuk ve olmayacak şeylerden korkan (kimse, hayvan).

korkak bezirgan ne kâr eder ne zarar (veya ziyan)
* iş yapmaya korkan tüccar, kendisini zarardan korumuş olur, ama kazanç da sağlayamaz.

korkakça
* Korkak bir biçimde.

korkaklık
* Korkak olma durumu.
* Korkakça davranış.

korkaklık etmek
* korkak davranmak.

korkalama
* Korkalamak işi.

korkalamak
* Korkar gibi olmak, biraz korkmak.

korkma
* Korkmak işi.

korkmak
* Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak.
* Kaygı duymak, endişe etmek.
* Çekinmek, sakınmak, saygı duymak.
* Yapamamak, cesaret edememek.

korktuğu başına gelmek (veya korktuğuna uğramak)
* düşünülen kötü durum gerçekleşmek.

korku
* Bir tehlike veya bir tehlike düşüncesi karşısında uyanan kaygı duygusu.
* Kaygı, üzüntü.
* Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara.
* Gerçek veya beklenen bir tehlike ile yoğun bir acı karşısında uyanan ve coşku, beniz sararması, ağız kuruması, kalp ve solunum hızlanması gibi belirtileri olan veya daha karmaşık fizyolojik değişmelerle kendini gösteren duygu.

korku dağları bekler (veya aşırır)
* korku her yerde varlığını duyurur.

korku damarı
* Kasıklarda olduğu sanılan, korkuyu atlatmak için sıkılması gerektiğine inanılan damar.

korku düşmek (veya korkuya kapılmak)
* endişelenmek, korkmak.

korku saçmak
* herkesi korkutmak.

korku vermek
* korkutmak.

korkudan çıldırmak
* aşırı korku yüzünden aklını yitirmek, delirmek.

korkulma
* Korkulmak işi.

korkulmak
* (herhangi biri) Korkmak.
* Kaygı duyulmak.

korkulu
* Korku veren, korkutan.
* Kendisinden kötülük gelebilen, tehlikeli.

korkulu rüya (veya düş) görmektense uyanık yatmak evlâdır (veya yeğdir)
* tehlikeli bir işe girişmektense o işin sağlayacağı kazançtan vazgeçmek daha iyidir.

korkuluk
* Tarlalarda, bağ, bahçe ve bostanlarda kuşların zarar vermesini önlemek için konulan, insana benzeyen kukla.
* Düşme tehlikesi olan yerlere çekilen duvar veya parmaklık.
* Kendisine verilen işi yapmayan veya ancak yer doldurmaya yarayan kimse veya topluluk.

korkunç
* Çok korkulu, korku veren, dehşete düşüren, müthiş.
* (herhangi bir özelliğiyle) şaşkınlık veren.
* Çok aşırı, pek çok, güçlü, şiddetli.

korkunçlaşma
* Korkunçlaşmak işi.

korkunçlaşmak
* Korkunç bir duruma gelmek, korkunç bir durum almak.

korkunçlaştırma
* Korkunçlaştırmak işi.

korkunçlaştırmak
* Korkunç bir duruma getirmek.

korkunçluk
* Korkunç olma durumu.

korkunun ecele faydası yoktur
* kişi korkmakla kendisine gelecek bir kötülüğü önleyemez.

korkusuz
* Korkusu olmayan, yürekli, pervasız.
* Korku vermeyen, tehlikesiz.

korkusuzca
* Korkusuz olarak, korkmadan.

korkusuzluk
* Korkusuz olma durumu.

korkutma
* Korkutmak işi.

korkutmaca
* Korkutma amacıyla yapılan (şey veya davranış).

korkutmak
* Korkmasına yol açmak.
* Kaygıya düşürmek.
* Gözdağı vermek.

korkutucu
* Korku veren.

korkuya kesmek
* korkmak.

korlanma
* Korlanmak işi.

korlanmak
* Kor durumuna gelmek.

korlaşma
* Korlaşmak durumu veya biçimi.

korlaşmak
* Kor hâline gelmek.

korluk
* Kor olma durumu.
* Mangal.

korna
* Motorlu taşıtlarda, bisikletlerde sesle işaret vermek için kullanılan ve içinden hava geçirilerek çalınan boru, klâkson.
* Bu borudan çıkan ses.

kornea
* Gözde saydam tabaka.

korner
* Köşe.

korner atışı
* \343 köşe atışı.

korner direği
* Futbolda köşe atışının yapılacağı yeri belirleyen bayraklı direk.

kornet
* Pistonlu orkestra çalgısı.

kornetçi
* Kornet çalan kimse.

korniş
* Perdeleri asmaya yarayan tahta veya metalden araç.
* Çerçeve biçiminde oymalı çıkıntı.
* Sarp, kayalık çıkıntı.

kornişçi
* Korniş yapan veya satan kişi.

kornişçilik
* Kornişçinin işi veya mesleği.

kornişon
* Kabuğunun üzeri pürtüklü, lezzetli bir tür turşuluk hıyar.

korno
* Savaşlarda çağrı aracı olarak kullanılan, boynuz veya fil dişi boru.
* Bir ağızlık, kendi üzerine dolanmış koni biçiminde uzun bir boru ve ağzı genişçe açılan bir kulaklıktan oluşan üflemeli bakır çalgı.

koro
* Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini uygulamak için bir araya gelen topluluk.
* Böyle bir topluluğun söylediği söz veya şarkı.

koro hâlinde
* toplu bir durumda, hep birlikte; gürültülü bir biçimde.

koroner
* Kalbi taç şeklinde kuşatıp besleyen (damarlar).

korporasyon
* Lonca.

korporatif
* Korporasyonla ilgili.

korsan
* Düşman veya kendi ulusunun gemilerine saldıran deniz haydudu.
* Başkalarının hakkını zor kullanarak alan kimse.
* Bir hakkı izinsiz olarak kullanan.

korsanlık
* Korsan olma durumu.
* Bir hakkı izinsiz olarak kullanma.

korse
* Güzellik veya sağlık gayesiyle kullanılan esnek iç giysisi.

korseci
* Korse yapan veya satan kimse.

korsecilik
* Korse yapma veya satma işi.

korseli
* Korsesi olan.

korsesiz
* Korsesi olmayan.

kort
* Tenis oynanan alan.

korte
* Âşıktaşlık, flört.

korte etmek
* âşıktaşlık etmek.

kortej
* Bir devlet büyüğünün yanında bulunan kimseler, maiyet, maiyet alayı.
* Bayram, cenaze gibi törenlerde sıra hâlinde giden insan topluluğu, alay.

korteks
* Beyin zarı.

kortizon
* Böbrek üstü bezi kabuğunun salgıladığı hormonlardan biri.

kortizonlu
* Birleşiminde kortizon olan.

kortizonlu ilâç
* İltihaplanmada, alerjilerde ve bazı kan hastalıklarının tedavisinde kullanılan, birleşiminde kortizon olan ilâç.

koru
* Bakımlı küçük orman.

korucu
* Orman veya kır bekçisi.
* Kırsal bölgede güvenlik güçlerine yardımcı olan sivil görevli.

korucuk
    * Küçük koru.

koruculuk
    * Korucu olma durumu veya korucunun işi.

korugan
    * Ağaç gövdeleriyle yapılmış ve çevresinde kazılı çukuru bulunan, korunmaya elverişli, kare biçimindeki ev.
    * Ateş etmeye imkân verecek şekilde hazırlanmış delik ve mazgalları bulunan yer.

koruk
    * Henüz olgunlaşmamış ekşi üzüm.

koruk lüferi
    * Ağustosta avlanan turfanda lüfer.

koruk suyu
    * Koruğun ezilmesiyle elde edilen sıvı.

koruk şerbeti
    * Koruktan yapılmış bazen nane veya oğul otu katılan şerbet.

koruluk
    * Koru durumunda olan sık ağaçlı yer.

koruma
    * Can güvenliğinin tehlikede olduğu düşünülen bir kimseyi saldırılardan korumak üzere görevlendirilmiş kişi.

koruma polisi
    * Can güvenliği tehlikede olduğu düşünülen bir kimseyi korumak üzere eğitilmiş ve bazı özel aletlerle donatılmış emniyet görevlisi.

koruma ünsüzü
    * Bağlantı ünsüzü.

korumak
    * Bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilerden, tehlikeden veya zor bir durumdan uzak tutmak, muhafaza etmek, vikaye etmek, sıyanet etmek.
    * Güçlü bir kimse veya kuruluş, güçsüz birini veya bir şeyi her türlü tehlikeden esirgemek, onu desteklemek, himaye etmek.
    * Tehlikeye karşı denetimi altında bulundurmak, savunmak, müdafaa etmek.
    * Tehlikeli, zararlı durumları önlemek.
    * Bir şeyin eskimesini, yıpranmasını önlemek için gereken dikkat ve özeni göstermek.
    * Süregelen bir durumun değişikliğe uğramasını önlemek.
    * Karşılamak, denk gelmek.

korumalık
    * Koruma sağlayan şey.

korun
    * Üst derinin en dış tabakası.

korun dokusu
    * Korun tabakasını ve bu tabakanın değişimiyle oluşan tırnak, boynuz vb. yi yapan doku.

korunak
    * Korunmak için yapılmış yer; sığınılan, saklanılan yapı, mağara gibi yer.
    * Koruyan, esirgeyen, saklayan yer veya kimse.

korunaklı
    * Korunağı olan.

korunaksız
* Korunağı olmayan.

koruncak
* Ambalâjlanan malı dış etkilere karşı korumak için ambalâj çatısına çakılan tahta, kontrplâk vb. malzeme, mahfaza.

korunga
* Yabanî yonca, tirfil.

korungalık
* Tirfil tarlası.

korunma
* Korunmak işi.

korunma görmek
* anlayış veya hoşgörü ile karşılanmak.

korunmak
* Kendini korumak, sığınmak, sakınmak.
* Korumak işine konu olmak.

korunum
* Korunmak işi, muhafaza.

korunumlu
* Mekanik enerjisini değişmez kalan (sistem).

koruyucu
* Korumak işini yapan, gözetici, hami.
* Koruyan kimse, muhafız.
* Asalağı dış ortamda yok eden, onun konakçıya ulaşmasına engel olan (ilâç veya işlem).

koruyucu hekimlik
* Hastalık ortaya çıkmadan önce alınacak önlemlerle ilgilenen hekimlik dalı.

koruyucu ünsüz
* Türkçede ünlü ile biten bir kelimeye ünlüyle başlayan bir ek getirilince araya giren -y- ünsüzü: Anne-y-e, evde-y-iz gibi.

koruyuculuk
* Korumak işi, himaye.

koruyuş
* Korumak işi veya biçimi.

korvet
* Denizaltılara karşı özel olarak silâhlandırılan bir çeşit küçük savaş gemisi.

korza
* Denizin içinde iki zincirin biribirine dolaşması.

kosa
* Bir çeşit uzun saplı orak.

kosinüs
* Tümler açının sinüsü, (cos).

koskoca
* Çok büyük, muazzam.
* Boyca uzun.

koskocaman
* Çok büyük, çok iri, muazzam.
* Geniş, büyük, kalabalık.

kosmos
* \343 kozmos.

kostak
* Zarif, kibar, çalımlı, güzel giyinmiş, yakışıklı.
* Yiğit, kabadayı, yürekli.

kostaklanma
* Kostaklanmak işi.

kostaklanmak
* Zarif, kibar görünmeye çalışmak, çalım satmak, gösteriş yapmak.

koster
* Kıyı limanları arasında seferler yapmak üzere inşa edilmiş ve donatılmış küçük yük gemisi.

kostik
* Hayvan ve bitki dokularını yakan, aşındıran.

kostüm
* Ceket, pantolon ve bazen de yelekten oluşan erkek takım giysisi.
* Çoğunlukla sokakta giyilmek için dikilmiş kadın giysisi.

kostümcü
* Kostüm diken, hazırlayan veya satan (kimse).

kostümlü
* Kostüm giymiş olan.
* Alışılmış ve günlük giysilerin dışında bazı özel giysiler giyilen.

kostümlük
* Kostüm yapmaya elverişli.

koşa
* Çift, eş, ikiz.
* Hep birlikte.

koşa karımak
* birlikte yaşlanmak (yeni evlenenlere dilek olarak söylenir).

koşa koşa
* koşarak.

koşaç
* İsim cümlelerinde özne ile yüklemi birleştiren, yükleme olumluluk veya olumsuzluk, süreklilik, kesinlik, güçlü ihtimal kavramları veren -dır/-dir eki veya değil kelimesi.

koşalık
* Koşa olma durumu.

koşaltı
* İki hayvanı birbirine koşma veya bağlama.

koşam
* Avuç.
* İki avuç dolusu.

koşamlama
* Koşamlamak işi.

koşamlamak
* İki elle avuçlamak.

koşar adım
* Toplu jimnastikte yapılan hafif tempolu koşu.
* Hızlı adımlarla, koşarcasına.

koşin
* Ağır, hareketsiz, bol ve kabarık tüylü bir tavuk ırkı.

koşma
* Koşmak işi.
* Sazla okunmak için hece ölçüsü ile yazılmış, ilk parçasının birinci, ikinci ve dördüncü dizeleriyle öteki parçaların dördüncü dizeleri birbiriyle, kalan dizeler de kendi aralarında uyaklı, konuları sevgi ve doğa olayları olan bir halk şiiri.
* Bir halatı, ağacı pekiştirmek için yanına konulan halat veya ağaç.

koşmaca
* Birbirini kovalayarak oynanan bir çocuk oyunu.

koşmak
* Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek.
* Bir yere ivedilikle gitmek.
* Bir işle çok ilgilenmek, koşuşturmak.
* Koşuya çıkmak.
* (ardından veya peşinden zarflarıyla) Kovalamak, üstüne düşmek, izlemek.

koşmak
* Birlikte iş görmesi için bir şeyi başka birinin yanına katmak, arkadaş olarak vermek.
* Hayvanı çekeceği şeye bağlamak.
* Şart ileri sürmek.
* Birini, bir işte görevlendirmek.

koşnil
* Kırmız böceğinin güzel lâl boya çıkarılan bir türü, kabuklu bit (Coccus coeti).

koşturma
* Koşturmak işi.

koşturmak
* Koşmak işini yaptırmak.
* Çabucak göndermek.
* Çabalamak, uğraşmak.

koşturulma
* Koşturulmak işi veya durumu.

koşturulmak
* Koşmak işi yaptırılmak.

koşu
* Koşarak yapılan yarış.
* At yarışı.

koşu atı
* Koşu için yetiştirilmiş at.

koşu koparmak
* hızla koşuvermek, çabucak atılıp gitmek.

koşu yolu
* Sağlıklı yaşam için orman içlerinde veya yol kenarlarında özel olarak düzenlenmiş şerit hâlinde toprak yol.

koşucu
* Koşuya katılan yarışçı.

koşuk
* Nazım, manzume.
* Koşma, türkü.

koşul
* Şart.
* Bir antlaşmada belirlenen hükümlerden her biri.
* Bir şeyin kendi özelliğini kazanması için, bulunması gereken durum, gerekli olan özellik.

koşullama
* Şartlamak işi.

koşullamak
* Şartlı duruma getirmek.

koşullandırma
* Şartlandırmak işi, şartlandırma.

koşullandırmak
* Şartlandırmasına sebep olmak, şartlandırmak.

koşullanma
* Şartlanmak işi.

koşullanmak
* Şartlara bağlı kalmak, şartlanmak.

koşullu
* Şartlı, meşrut.
* Şartlanmış olan (şey).

koşullu tepke
* Doğal olmayan, sonradan kazandırılan tepkenin bir uyaran karşısında ortaya çıkması biçiminde beliren tepke, şartlı refleks.

koşullu yan cümle
* Şartlı yan cümle.

koşulma
* Koşulmak işi.

koşulmak
* Koşmak (II) işi yapılmak.
* Sürülmek, gönderilmek.
* Herhangi biri koşmak (I).

koşulsuz
* Şartsız.

koşulsuz tepke
* Herhangi bir şartlandırma sürecinin başında belirli bir uyaranla sağlanan doğal tepke, şartsız refleks.

koşum
* Araba hayvanının kayış takımı.
* Hayvanın arabaya koşulması.

koşum atı
* Arabaya koşulan at veya hayvan.

koşum hayvanı
* \343 koşum atı.

koşum takımı
* \343 koşum.

koşumcu
* Araba hayvanlarının kayış bölümünü yapan kimse.

koşumlu
* Koşum geçirilmiş, koşulmuş (hayvan).

koşun
* Asker, yan yana durmuş asker dizisi, saf.
* Yan yana dizilmiş insanların oluşturduğu dizi.
* Koşu, yarış.

koşun bağlamak
* koşun durumuna girmek, saf tutmak.

koşun koşun
* Dizi dizi, sıra sıra.

koşuntu
* Bir adamın yanında bulunanlar, yardakçılar, tayfa.

koşuşa koşuşa
* Koşuşarak.

koşuşma
* Koşuşmak işi.

koşuşmak
* Birlikte ve birden koşmak.
* Koşuşturmak.

koşuşturma
* Koşuşturmak işi.

koşuşturmak
* Bir işi izlemek veya birçok işi yapmak amacıyla sürekli olarak gidip gelmek, koşuşmak.

koşut
* (iki veya daha çok doğru için) İkişer ikişer aynı düzlem içinde bulunan ve kesişmeyen, muvazi, paralel.
* Aynı zaman içinde gelişen, aynı özellikleri gösteren (olay, düşünce vb.), paralel.

koşutçuluk
* Kişide, ruhsal olaylarla, bedensel olaylar arasında koşutluk bulunduğunu ileri süren öğreti, paralelizm.

koşutlaştırma
* Koşutlaştırmak işi.

koşutlaştırmak
* Birine koşut duruma getirmek, paralelleştirmek.

koşutluk
* İki çizginin koşut olması, paralellik, muvazat.
* (olay, düşünce vb. için) Aralarında benzerlik bulunması durumu.

kot
* Giysi yapılan bir tür pamuklu kumaş.
* Bu kumaştan yapılan (giysi).

kot
* Temel ile zemin arasındaki yükseklik.

kota
* Bir ülkede kontenjan sisteminden ithal edilecek malların çeşitlerini ve çeşit oranlarını veya miktarlarını gösteren liste.
* Bazı ülkelerde, sinemalarda belirli bir süre oynatılması zorunlu olan yerli film sayısının yabancı filmlere oranı.

kotan
* Pulluk, büyük saban.

kotarılma
* Kotarılmak işi.

kotarılmak
* Kotarmak işi yapılmak.

kotarma
* Kotarmak işi.

kotarmak
* Pişen yemeği başka kaba boşaltmak.
* Bir işi tamamlamak, bitirmek.
* Yemek için hazırlık yapmak.

kotlama
* Kotlamak işi.

kotlamak
* Kotlarla göstermek.
* Bir harita veya taslaktaki miktarın kotlarını koymak, rakamlamak.

kotlet
* Pirzola.

kotletpane
* Galeta ununa bulanarak yağda kızartılmış pirzola.

koton
* Pamuktan yapılmış olan (kumaş vb.).

kotonperle
* İbrişim gibi parlak ve kalınca, bir cins pamuk iplik.

kotra
* Çoğunlukla bir direkli, randası olan, ince gövdeli yelkenli.

kotra
* Irmak ve göl ağızlarında kurulan ve ince kazıklarla kamışlardan yapılma dalyan.

kov
* Yerip çekiştirme, gıybet.

kov etmek
* yerip çekiştirmek.

Kova
* Zodyakta Oğlak ile Balık burçları arasında bulunan bir burç. Zodyak.

kova
* Genellikle su veya sulu şeyleri içine koyup taşımaya, kuyudan veya denizden su çekmeye yarayan üstünden kulplu kap.
* Futbolda çok gol yiyen kaleci veya takım.

kova
* Bataklıklarda yetişen bir çeşit saz, hasır otu.

kova kova
* Kovalar dolusu, kova üstüne kova dolusu.

kova olmak
* çok gol yemek.

kovalama
* Kovalamak işi.

kovalamaca
* Ebenin, yanına gizlice sokulup koluna vuranı kovalayıp yakalamaya çalışması biçiminde oynanan bir çocuk oyunu.

kovalamak
* Kovmak.
* Kaçanın arkasından koşmak, yakalamaya çalışmak.
* Bir şeyin arkasına düşüp elde etmeye veya bir sonuca bağlamaya çalışmak, izlemek, takip etmek.
* Yarışta, kaçmakta olan koşucu veya koşucuları yakalamaya çalışmak.

kovalanış
* Kovalanmak işi veya biçimi.

kovalanma
* Kovalanmak işi.

kovalanmak
* Kovalamak işine konu olmak.

kovalayış
* Kovalanmak işi veya biçimi.

kovalık
* Sazlık yer.

kovan
* Fişeğin kapsül, barut ve kurşun taşıyan yuva bölümü, kapçık.
* Arılara barınak olarak yapılan, türlü biçimdeki tahta, sepet veya sandık.
* Yayık.

kovan anahtar
* Altı ve sekiz köşe cıvataları sıkmak ve sökmek için kullanılan anahtar.

kovan otu
* Oğul otu.

kovanlık
* Bkz. arılık (II).

kovboy
* Amerika'da sığır çobanlarına verilen ad.

kovboyculuk
* Kovboyculara özenme durumu.

kovcu
* Söz getirip götüren, arkadan çekiştiren, fitneci, fitçi, gammaz.

kovculuk
* Kovcu olma durumu, fitnecilik, fitçilik, gammazlık.

kovdurma
* Kovdurmak işi.

kovdurmak
* Kovmak işini yaptırmak.

kovlama
* Kovlamak işi.

kovlamak
* Birinin yaptığı işi, söylediği sözü yermek, kötülemek, birisini yerip çekiştirmek, fitlemek, gammazlamak.

kovma
* Kovmak işi.

kovmak
* Sert veya küçük düşürücü sözlerle gitmesini söylemek, savmak.
* Bir yerden sürüp çıkarmak, kovalamak.
* İşine son vermek, görevinden atmak, uzaklaştırmak.
* Varlığına son vermek, ortadan kaldırmak.
* İzlemek.

kovucuk
* Bitkilerde, mantar tabakası üzerinde, sünger dokunun kalınlaşmadığı yerlerde oluşan ve bitkinin solunumuna yardım eden küçük deliklere verilen ad, adese.

kovuk
* Bir şeyin oyuk durumunda bulunan iç bölümü.

kovulma
* Kovulmak işi veya biçimi.

kovulmak
* Kovmak işine konu olmak veya kovmak işi yapılmak.

kovuluş
* Kovulmak işi veya biçimi.

kovuntu
* Kovulmuş kimse, matrut.

kovuş
* Kovmak işi veya biçimi.

kovuşturma
* Kovuşturmak işi.
* Suçlu sanılan biri için yapılan soruşturma ve araştırma, takibat, takip.

kovuşturma açmak
* kovuşturmak işlemine başlamak.

kovuşturma yapmak
* kovuşturma işlemini yürütmek.

kovuşturmak
* Suçlu olduğu ileri sürülen biri için gerekli araştırma ve soruşturmayı yapmak, takip etmek.

koy
* Denizin, gölün küçük girintiler biçiminde karaya doğru sokulduğu yer, küçük körfez.

koyacak
* İçine öte beri koymaya yarayan şey.

koyak
* İki dağın arasında kalan büyük çukur, vadi.
* Dağlar ve kayalıklarda oluşmuş doğal çukur.
* Karalarda akarsu aşındırmasıyla oluşmuş, bir yöne doğru eğimli, uzunluğuna çukurluk.

koyar
* İki akarsuyun birleştiği yer.

koycuk
* Küçük koy.

koyduğum yerde otluyor
* uzun süredir hiçbir ilerleme göstermeyenler için söylenir.

koydunsa bul!
* arandığı hâlde bulunamayan şeyler veya bulunması gereken yerde bulunmayan kimseler için kullanılır.

koydurma
* Koydurmak işi.

koydurmak
* Birinin bir şeyi bir yere koymasını sağlamak.

koygun
* Dokunaklı, etkili, içli, acıklı.

koyma
* Koymak işi.

koyma akıl
* Tecrübe edilmemiş, etkisi kısa süren, o an için ortaya atılmış bir tür nasihat.

koymak
* Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.
* Bir kimseyi işe yerleştirmek, birine iş sağlamak.
* Bırakmak.
* Katmak, eklemek.
* Yazmak (imza, tarih, adres).
* Uyulması gereken kuralları belirlemek, ortaya çıkarmak.
* Etkilemek, dokunmak.
* (bütçede) Bir şey veya kimse için kullanmayı belirlemek, ayırmak.
* Bırakmak, terk etmek.

koynuna almak
* biriyle beraber yatmak.
* biriyle sevişmek için yatmak.

koynuna girmek
* biriyle yatıp sevişmek.

koynunda yılan beslemek
* bir yakınından ihanet görmek.

koyu
* Yoğunluğundan dolayı güç akan, sulu karşıtı.
* Karaya kaçan (renk), açık karşıtı.
* (bazı nitelikler için) Aşırı.
* Derin, hareketli.

koyu gri
* Açık siyaha yakın gri, grinin bir ton koyusu.

koyu kahverengi
* Karaya yakın kahverengi, kahverengini bir ton koyusu.

koyu kır
* Kırlaşmanın ilk devresinde meydana gelen koyu renkli at donu.

koyu kırmızı
* Bordoya yakın kırmızı, kırmızının bir ton koyusu.

koyu koyu
* (renk için) İyice koyu.

koyu koyu düşünmek
* uzun uzun veya derin derin düşünmek.

koyu lâcivert
* Karaya yakın lâcivert, lâcivertin bir ton koyusu.

koyu mavi
* Mavinin bir ton koyusu.

koyu pembe
* Pembenin bir ton koyusu.

koyu sarı
* Sarının bir ton koyusu.

koyu yeşil
* Karaya yakın yeşil, yeşilin birkaç ton koyusu.

koyulaşma
* Koyulaşmak işi.

koyulaşmak
* Koyu duruma gelmek.
* Derinleşmek, hararetlenmek, aşırı duruma gelmek.

koyulaştırma
* Koyulaştırmak işi.
* İyi bir görüntü veremeyecek kadar zayıf olan bir film parçasının kimyasal işlemlerle güçlendirilmesi işi.

koyulaştırmak
* Koyu duruma getirmek.

koyulma
* Koyulmak işi.

koyulmak
* Koymak işine konu olmak.
* Koyulaşmak.
* Girişmek, başlamak, teşebbüs etmek.

koyultma
* Koyultmak işi.

koyultmak
* Koyu duruma getirmek.
* Bir konuşmayı tat alınır biçimde uzatmak.

koyuluk
* Koyu olma durumu.

koyun
* Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan (Ovis aries).
* Verilen buyruklara uyan, kendi kişiliğini gösteremeyen kimse.

koyun
* Göğüsle giysi arası.
* (yatmakta iken) Kollar arası, kucak.
* Koruyucu, şefkatli çevre.

koyun bakışlı
* Bön bakışlı, budala, şaşkın.

koyun can derdinde, kasap yağ derdinde
* Bkz. keçiye can kaygısı, kasaba et (veya yağ) kaygısı.

koyun dede
* Alık, aptal.

koyun eti
* Kesilmiş koyunun parçalanıp satılan eti.

koyun gibi
* budala, şaşkın.
* karar ve davranışlarında başkasına bağımlı olan, başkasına uyan.

koyun kaval dinler gibi dinlemek
* hiçbir şey anlamadan dinlemek.

koyun koyuna
* (yatmakta iken) Birbirine sarılmış bir durumda.

koyun mantarı
* Bir çeşit mantar, koyun göbeği.

koyuncu
* Koyun besleyen veya alıp satan kimse.

koyunculuk
* Koyun beslemek veya alıp satmak işi.

koyungöbeği
* Bir çeşit mantar, koyun mantarı.

koyungözü
* Birleşikgillerden, beyaz ve iri bir papatya türü (Matricaria parthenium).

koyuntu
* Sıkıntı, üzüntü, keder.
* Sopa, baston koymaya yarayan yer.

koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abdurrahman çelebi derler
* istenilen nitelikteki şey bulunamayınca onun daha düşük nitelikte olanına da razı olunur.

koyunyünü
 * Bir tür sünger, bal peteği.

koyut
 * Konut (II).

koyuverme
 * Koyuvermek, koyvermek işi.

koyuvermek
 * Salmak, serbest bırakmak.
 * Oluruna bırakmak.

koyverme
 * Koyuvermek.

koyvermek
 * Koyuvermek.

koz
 * Ceviz.
 * İskambil oyunlarında diğer kâğıtları alabilen, onlara üstün tutulan belirli renk ve işaretteki kâğıt.
 * Başarı fırsatı olan elverişli durum, saldırış ve savunma fırsatı.

koz helva
 * Ceviz ve şekerle yapılan ağdalı bir tür helva.

koz helvacı
 * Koz helvası yapan veya satan kimse.

koz helvası
 * Koz helva.

koz kırmak
 * oyunda elindeki kozlardan birini kullanmak.

koz vermek
 * imkân tanımak, elverişli durum sağlamak.

koza
 * İçinde tohum veya krizalit bulunan koruncak.

koza çekmek
 * kozayı temizleyip ayıklamak.

kozacı
 * İpek kozası alıp satan kimse.

kozacılık
 * Koza işleme işi.
 * İpek kozası alıp satma işi.

kozak
 * Kozalak.
 * Metalden yapılmış içine antlaşma ve padişah mektuplarının konulduğu kutu.

kozalak
 * Koza.
 * Kozalaklıların çoğu dibi yuvarlak, tepesi koni biçiminde ve odunsu dokulu meyvesi.
 * Bal mumu üzerine basılmış mührün bozulmaması için üzerine yapıştırılan fil dişinden kapakçık.
 * Olmamış, kuru, ham meyve.

kozalaklılar
* Açık tohumlulardan, yaprakları iğnemsi, yemişleri kozalak biçiminde, porsukgilleri, servigilleri, çamgilleri içine alan bir bitki takımı, iğne yapraklılar.

kozalaksı
* Kozalağa benzeyen, kozalak görünüşünde olan.

kozalaksı bez
* Beynin altında bulunan küçük bir bez.

kozalı
* Kozası olan.

kozasına çekilmek
* çevreyle ilişkisini kesmek, hiçbir şeye karışmamak.

kozasız
* Kozası olmayan.

kozmetik
* Cildi ve saçları güzelleştirmeye, diri tutmaya yarayan her türlü kokulu madde.

kozmik
* Evrenle ve onun genel düzeniyle ilgili.
* Haber alma ile ilgili.

kozmik ışınlar
* Yıldızlar arası uzaylardan gelerek atmosfere giren, kaynakları kesinlikle bilinmeyen ışınlar.

kozmik madde
* Evreni oluşturan madde.

kozmogoni
* Evren doğumu.

kozmogonik
* Evrenin doğumuyla ilgili.

kozmografya
* Gök biliminin, matematik ve fiziğin yalnız temel kavramlarından yararlanarak en bellibaşlı olayları ele alan dalı.

kozmoloji
* Evren bilimi.

kozmolojik
* Evren bilimsel.

kozmonot
* Uzay adamı, astronot.

kozmopolit
* Çeşitli uluslardan kimseleri barındıran, içinde bulunduran.
* Kozmopolite özgü olan.
* Ulusal özelliklerini yitirmiş kimse.

kozmos
* Evren.

kozu kaybetmek
* istediğini yapabilme imkânını yitirmek.

kozunu oynamak
* elindeki en üstün ve son imkânı kullanmak.

kozunu paylaşmak (veya pay etmek)
* aralarındaki anlaşmazlığı zora başvurarak çözümlemek, sona erdirmek.

köçek
* Kadın kılığına girip çengi gibi oynayan erkeklere verilen ad.
* Ağır başlı davranışları olmayan kimse.

köçekçe
* Çoğu karcığar veya ağırlama makamında, kıvrak ve şen oyun havası.

köçeklik
* Köçek olma durumu veya köçeğin yaptığı iş.
* Köçek gibi davranma durumu.

köfte
* Genellikle kıyılmış etten, bazen de tavuk, balık veya patatesten yapılan, türlü biçimlerde pişirilen yemek.

köfteci
* Köfte yapıp satan kimse.
* Köfte satılan veya yenilen yer.

köftecilik
* Köfte pişirip satma işi.

köftehor
* Sevgiyle söylenen paylama sözü.

köftelik
* Köfte yapmaya elverişli (kıyma).

köfter
* Üzüm şırasıyla nişasta kaynatılarak ve tepsilere dökülüp kesildikten sonra kurutulan bir çeşit pestil.

köfterlik
* Köfter yapmak için özel olarak ayrılan üzüm veya şıra.

köftün
* Sığırlara yedirilen susam veya keten küspesi.

köhne
* Eskiyip yıpranmış, bakımsız kalmış.
* İçinde yaşanılan zamana göre geride kalmış, eskimiş, çağ dışı.

köhneleşme
* Köhneme.

köhneleşmek
* Köhnemek.

köhnelik
* Köhne olma durumu.

köhneme
* Köhnemek işi.

köhnemek
* Eskimek, modası geçmek.
* Geçersiz bir duruma gelmek, çağ dışı kalmak.

kök

* Bitkileri toprağa bağlayan ve onların, topraktaki besi maddelerini emmesine yarayan klorofilsiz bölüm.
* (bazı şeylerde) Dip bölüm.
* (köküyle ve sapıyla çıkarılan bitkilerde) Tane.
* Dip, temel, esas.
* Kaynak, köken.
* Bir kimseyi bir yere bağlayan manevî temel güçlerin bütünü.
* Kelimenin her türlü ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlamlı bölümü: Yaptırmak kelimesinde kök, yap- bölümüdür.
* Olağan şartlarda çevresinden yalıtılamayan, ancak birçok tepkimede nitelik değiştirmeden geçebilen atom kümesi.
* (denklemde) Bilinmeyenin yerine konulduğunda uygun düşen gerçek veya birleşik değer.

kök

* Sazı kurmaya yarayan burgu, kulak.
* Sap.
* Süsende olduğu gibi, her yıl kök süren ve yer üstüne sap çıkaran çok yıllık yer altı gövdesi.

kök bacaklılar

* Kök biçiminde, yalancı ayak denilen protoplâzma uzantılarıyla hareketlenen, besinlerini bulan, amipleri, günsüleri, deliklileri ve ışınlıları içine alan tek hücrelilerden bir sınıf.

kök bilgisi

* Köken bilimi.

kök boyası

* Kök boyasıgillerden, 1-2 m uzunluğunda, çalı görünüşünde, gövdesi sert dikenli, çok yıllık bir bitki, kızıl boya, kızıl kök (Flubia tinctorum). Bu bitkinin sürüngen ve kırmızı renkteki kök sapları boyacılıkta kullanılır.
* Bu bitkinin köklerinden elde edilen kırmızımsı sarı bir boya, kök kırmızısı, alizarin.

kök boyasıgiller

* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, yaprakları karşılıklı, meyveleri zeytinsi olan ve kahve ağacı, kök boyası, kınakına, yoğurt otu, altın kökü gibi birçok cinsleri ve bunlara bağlı dört bin kadar türü içine alan bir familya.

kök doğrayıcısı

* Yedek besin maddelerini köklerinde toplayan, pancar, şalgam gibi kök yemlerin doğranması için kullanılan, bazen temizleme kafesi de bulunan özel bir alet.

kök işareti

* Herhangi bir kuvvete üçüncü kuvvet diyelim, yükseltildiğinde örneğin "8 sayısını veren 2 sayısı 8'in üçüncü kuvvetten köküdür" denir; böylece, 4 81 gibi bir ifadede 81 in dördüncü kuvvetten kökünü, yani 3 sayısını anlatır. Bir a sayısı verildiğinde a=b2 eşitliğini sağlayan b sayısına, "a'nın kare kökü" veya "ikinci kuvvetten kökü", bu eşitlik a=b3 biçiminde olursa "a'nın küp kökü" veya "üçüncü kuvvetten kökü" denir ve bunlar şöyle gösterilir: 2 a , 3 a bu ifadelerde kullanılan kırık çizgi biçimindeki işarete kök işareti denir.

kök kaplama

* Ağacın köklerinden elde edilen, güzel desenli bir kaplama çeşidi.

kök kırmızısı

* Kök boyası, alizarin.

kök kurdu

* Danaburnu.

kök mantar

* Meşe, çam ve fındık gibi ağaçların köklerinde yerleşen, iplik görünüşünde bir mantarın emeciyle, kökün ortak yaşama biçimindeki birleşmesinden oluşan mantar.

kök salmak

* iyice tutunmak, sağlamlaşmak, yayılmak, köklenmek.
* bir yere iyice yerleşmek.

kök sap
* Süsende olduğu gibi, her yıl kök süren ve yer üstüne sap çıkaran çok yıllık yer altı gövdesi.

kök saplı
* İnci çiçeği beya eğrelti gibi çok yıllık kök sapı bulunan bitki.

kök sökmek
* çok çetin iş görmek.

kök söktürmek
* uğraştırmak, güçlük çıkarmak.

kökçü
* İlâç yapımında kullanılan türlü kök, kabuk, çiçek, yaprak gibi şeyleri satan kimse.

kökçük
* Ana kökün dallanmasıyla oluşan ikincil kök.

köken
* Kavun, karpuz, kabak gibi bitkilerin toprak üstünde yayılan dalları.
* Bir şeyin çıktığı, dayandığı temel, biçim, sebep veya yer, menşe.
* Soy, asıl.
* Bir malın üretildiği veya yapıldığı, alındığı, getirildiği yer, menşe, orijin.
* Tulumbacı hortumlarının uç kısmındaki sarı maden sap.

köken belgesi
* Bir malın hangi ülkeden getirildiğini gösteren belge, menşe şahadetnamesi.

köken bilimci
* Köken bilimi ile uğraşan dil bilimi, etimolog.

köken bilimi
* Bir dildeki kelimelerin kaynağını gösteren, ne zaman ortaya çıktıklarını, nereden geldiklerini, hangi evrelerden geçtiklerini araştıran; kelimelerin hem biçim hem anlam tarihini ele alan dil bilimi dalı, etimoloji.

köken bilimsel
* Köken bilimi ile ilgili, etimolojik.

kökenlenme
* Kökenlenmek işi.

kökenlenmek
* Kökeni olmak, kökene sahip bulunmak.

kökenli
* Kökeni olan.
* Belli bir kaynaktan çıkmış olan, bir kaynağa dayanan.

kökensel
* Kökenle ilgili olan.

kökensiz
* Kökeni olmayan.

kökertme
* Kökertmek işi veya durumu.

kökertmek
* Köklemek.
* Fide, sebze veya asma çubuğunun ufaklarını köküyle çıkararak başka yere dikmek.

kökleme

* Köklemek işi.
* Tarla yapmak için ormanda açılan yer.

köklemek

* Ağaç veya bitkiyi kökü ile birlikte topraktan çıkarmak, kökertmek.
* Toprakta kalan bitki köklerini ayıklamak.
* Bağ çubuklarını veya fidanları köklendirip dikmek.
* Minder, şilte gibi şeylerin iki yüzünü yer yer dikişlerle tutturmak.
* İnce saç örgülerinden birkaçını yeniden bir arada örmek.

köklemek

* (sazı) Kurmak.

köklendiriş

* Köklendirmek işi veya biçimi.

köklendirme

* Köklendirmek işi.

köklendirmek

* Bir ağacın aşı yerini, aşı filizinin kök salması için toprağa gömmek.
* Kök vermesini sağlamak.

kökleniş

* Köklenmek işi veya biçimi.

köklenme

* Köklenmek işi.

köklenmek

* (bitki için) Kök oluşmak; kök salmak, kök tutmak.
* Köklü, temelli bir biçimde yerleşmek.

kökleşme

* Kökleşmek işi.

kökleşmek

* Güçlü bir biçimde yerleşmek, yer etmek, kök salmak.

kökleştiriş

* Kökleştirmek işi veya biçimi.

kökleştirme

* Kökleştirmek işi.

kökleştirmek

* Kökleşmesini sağlamak.

köklü

* Kökü olan.
* Kökleşmiş, iyi yerleşmiş, kalıcı olan, esaslı.
* Soylu, soyu sopu belli, iyi tanınan.

köklü aile

* Eskiden beri bilinen ve iyi tanınan aile.

köknar

* Çamgillerden, yüksek bölgelerde yetişen, iğne yaprakları kısa, yassı olan, reçineli ve kozalaklı bir orman ağacı (Abies).

köknar sakızı

* Köknar kozalaklarından elde edilen sakız, köknar reçinesi.

köksel
* Kökle ilgili.

köksü
* Ciğer otlarında ve yosunlarda kökü andıran, bitkinin tutunmasına yarayan bölüm.

köksüz
* Kökü olmayan.
* Temeli, dayanağı veya gerçekliği olmayan.

köksüzlük
* Köksüz olma durumu.

kökten
* Yüzeyde kalmayıp derine inen, asıl konuyu da içine alan, köklü, cezrî, radikal.

kökten çiçekli
* Çiçekleri kök saptan veya kök yanından süren bitki çeşitlerine denir.

kökten dinci
* Kökten dincilik yanlısı olan kimse.

kökten dincilik
* Kurulu düzenin temellerini dinî kural ve inançlar doğrultusunda değiştirip uygulamadan yana olan tutum veya öğreti.

kökten sürme
* Niteliğini soydan almış, türedi olmayan, soylu.

köktenci
* Köktencilikten yana olan, köktencilik yanlısı, radikal.

köktencilik
* Bilimde, dinde, siyasette kökten yenilikler yapma eğilimi, radikalizm.
* Ele alınan konunun temel sebeplerine, köklerine kadar inen düşünce biçimi, radikalizm.
* Yaşama biçimlerini, yaşama ilişkilerini eleştirip kökten değiştirme eğiliminde sonuna kadar giden görüş.
* Kurulu düzenin temellerine yönelik toplumsal ve ekonomik değiştirmelerden yana olan tutum veya öğreti, radikalizm.

kökteş
* Aynı kökten gelen çeşitli yapı ve görevdeki kelimeler: Sevgi, sevinç, sevme; vergi, verim, veri; başlık, başlangıç, başarı gibi.

kökteş tümleç
* Fiille aynı kökten olan tümleç: Çalgı çalmak. Ekin ekmek gibi.

Köktürkçe
* Göktürkçe.

kökü kazınmak
* bir daha ortaya çıkamayacak biçimde yok edilmek.

kökünden halletmek
* herhangi bir konuyu veya sorunu temelden çözümlemek.

köküne kibrit suyu
* "yerin dibine batsın!", "ölsün, kahrolsun!" anlamlarında ilenme sözü.

köküne kibrit suyu dökmek (veya kökünü kurutmak)
* bir daha ortaya çıkamayacak biçimde yok etmek.

kökünü (veya kökünden) kazımak
* bir daha üreyemez duruma getirmek, hiçbir kalıntısını bırakmamak, yok etmek.

kölçer
* Tanelere zarar veren bir buğday hastalığı.

köle
* Savaşta tutsak alınan, yabancı ülkelerden zorla kaçırılıp özgürlükten mahrum bırakılan veya başkasından satın alınan erkek, kul, esir I.
* Birinin emri altında bulunan, özgür olmayan kimse.
* Herhangi bir şeye aşırı derecede bağlı olan kimse.

köleci
* Karıncaların başka türlerin yuvalarını talan etmesi durumu.

köleleşme
* Köleleşmek işi.

köleleşmek
* Köle durumuna gelmek.

köleleştiriş
* Köleleştirmek işi veya biçimi.

köleleştirme
* Köleleştirmek işi.

köleleştirmek
* Köle durumuna getirmek.

köleli
* Kölesi olan.

kölelik
* Köle olma durumu, esirlik, kulluk, esaret.

kölelik düzeni
* Eski çağlarda kölelerin baş üretim gücü olarak kullanıldığı rejim.

kölemen
* Kölelerden kurulan bir asker sınıfı.
* Birinin sahip olduğu köle veya karavaş.

kölen olayım!
* yalvarma anlatır.

köleniz (veya köleleri)
* söz söyleyen erkek tarafından söz söylenen kimseye aşırı bir saygı gösterilmiş olmak için ben zamiri yerine kullanılırdı.
* saygı amacıyla, biri, yakınlarından söz ederken onları anlatan kelimelere de bu söz katılır.

kölesiz
* Kölesi olmayan.

kölük
* İş ve yük hayvanı.

kömbe
* Un, tuz ve yağ ile yoğurulan hamurun kızgın küle gömülmesi yoluyla elde edilen ekmek.

kömeç

* Papatya ve ay çiçeğinde olduğu gibi, sapın yassılaşmış ve genişlemiş ucu üzerinde çiçeklerin yan yana toplanması biçimindeki çiçek durumu.

kömür
* Karbonlu maddelerin kapalı ve havasız yerlerde için için yanmasından veya çok uzun süre derin toprak katmanları altında kalıp birtakım kimyasal değişmelere uğramasından oluşan, siyah renkli, bitkisel kaynaklı, içinde yüksek oranda karbon bulunan katı yakıt.
* Koyu kara rengi belirtmek için kullanılır.

kömür başa vurmak
* kömürün iyi yanmamasından çıkan karbon oksidiyle zehirlenmekten baş ağrımak.

kömür gibi
* simsiyah.

kömür kalem
* \343 füzen.

kömür kayası
* Kaya balığı cinsinden kara renkli bir balık.

kömürcü
* Kömür alıp satan veya odun kömürü yapan kimse.
* Vapurda, fabrikada vb.de ocağa kömür taşıyan işçi.

kömürcü çırağına dönmek
* yüzü, üstü başı siyah lekeler içinde kalmak.

kömürcülük
* Kömürcü olma durumu veya kömürcünün yaptığı iş.

kömüren
* Sarımsağa benzer bir yaban otu, yaban sarımsağı (Allium rotuntum).

kömürleşme
* Kömürleşmek işi.
* Bitki kalıntılarının kömüre dönüşmesine yol açan doğal olay.

kömürleşmek
* Kömür durumuna gelmek.

kömürleştirilme
* Kömürleştirilmek işi.

kömürleştirilmek
* Kömür durumuna getirilmek.

kömürleştiriş
* Kömürleştirmek işi veya biçimi.

kömürleştirme
* Kömürleştirmek işi.

kömürleştirmek
* Kömür durumuna getirmek.

kömürlü
* Birleşiminde kömür olan.
* Yakıt olarak kömür kullanan.

kömürlük
* Kömür saklanan veya konulan yer.

kömüş
* Manda, su sığırı, camız.

köpeğe atsan yemez
* (yiyecek için) çok kötü.

köpeğe hoşt, kediye pişt dememek
* kendisine zarar verenlerden korunmak için en küçük bir tepkide bulunmamak.

köpeği bağlasan durmaz
* yaşamaya elverişsiz yerler için kullanılır.

köpeğin ağzına kemik atmak
* karşı gelerek bağırıp çağıran birini susturmak için ona bir çıkar sağlamak.

köpek
* Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsleri olan, çok iyi koku alan, sadık; bekçilik, avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan (Canis familiaris).
* Aşağılık niyetlerle yaltaklanan veya davranışları kötü olan kimse için sövgü sözü olarak kullanılır.

köpek balığı
* Köpek balıklarından, gövdesi mekik biçiminde, burun kısmı sivri, solungaç yarıkları boynun iki yanında bulunan, kıkırdaklı, yırtıcı balıkların genel adı (Mustelus mustelus).

köpek balıkları
* Omurgalı hayvanlardan balıklar sınıfına giren bir takım.

köpek dişi
* Azı dişleri ile kesici dişler arasında, iki yanda ve altlı üstlü birer tane bulunan sivri diş.

köpek gibi
* çok yaltaklananlar için söylenir.

köpek memesi
* Koltuk altında çıkan iltihaplı çıban.

köpek sarımsağı
* Yaban sarımsağı.

köpek soğanı
* Yaban sarımsağı.

köpek soyu
* "Alçak, soysuz" anlamına gelen bir sövgü.

köpek üzümü
* İt üzümü.

köpek yese kudurur
* çok ağır ve onur kırıcı sözler için söylenir.

köpekayası
* Ballı babagillerden, çiçekleri sap çevresinde demet durumunda toplanmış, ıtırlı birçok türü olan bir bitki (Marrubium vulgare).

köpekgiller
* Köpek, kurt, çakal, tilki gibi et obur memelileri içine alan hayvan familyası.

köpekkuyruğu
* Alttaki güreşçi, sarmadan kurtulmak üzere dönerken, rakibinin sırtını yere getirmek için, onu çenesinden, alnından veya gırtlağından elle çekip sırtını yere getirmeye çalışma.

köpekle yatan pire ile kalkar
* uygunsuz kişilerle ilişkide bulunmanın doğal olan kötü sonucunu anlatır.

köpekleme
* Köpeklemek işi.

köpeklemek
* Çok yorulmak.
* Varlık, güç ve sağlık yönünden düşkünleşmek.

köpekleniş
* Köpeklenmek işi veya biçimi.

köpeklenme
* Köpeklenmek işi.

köpeklenmek
* Yalvarıp yaltaklanarak aşağılık bir duruma düşmek.

köpekleşiş
* Köpekleşmek işi veya biçimi.

köpekleşme
* Köpekleşmek işi.

köpekleşmek
* Onurunu yitirip yaltaklanmak.

köpekli
* Köpeği olan.

köpeklik
* Köpekçe davranma, köpek gibi yaltaklanma.

köpekoğlu
* Bkz. köpoğlu.

köpekoğlu köpek
* Köpoğlu sövgüsünün pekiştirilmiş biçimi.

köpeksiz
* Köpeği olmayan.

köpeksiz köy bulmuş da çomaksız (veya değneksiz) geziyor
* kendisine engel olacak, karşı çıkacak kimse olmadığı için istediği gibi davrananlara söylenir.

köpeksiz köye (veya sürüye) kurt iner (veya girer)
* koruyucusuz kalan yere veya ülkeye düşman girer.

köpoğlu
* "Hain", "düzenbaz" anlamında kullanılan sövgü.
* Kurnaz, işini bilir, zeki kimseler için sevgiyle söylenir.

köpoğluluk
* Kurnazlık, düzencilik.

köprü
* Herhangi bir engelle ayrılmış iki yakayı birbirine bağlayan veya trafik akımının, başka bir trafik akımını kesmeden üstten geçmesini sağlayan, ahşap, kâgir, beton veya demir yapı.
* Geminin önünü iyice görecek bir yükseklikte, sancaktan iskeleye kadar kurulan kumanda yeri.
* İki şey arasında bağ veya ilişkiyi sağlayan şey.

* Olmayan dişlerin yerini tutmak veya takma dişleri ağızdaki dişlere sağlam tutturmak amacıyla yapılan diş protezi.
* Güreşte omuzları yere değdirmemek için ayakları ve alnı yere dayayıp beli yukarı kaldırarak alınan durum.
* Vücudun, sırt yere dönük olarak el, baş veya diz yere dayanarak yay biçimi aldığı durum.

köprü altı çocuğu
* Kimsesi ve gideceği yeri olmayan kimseler için kullanılır.

köprü başı
* Bir köprünün başlangıç veya bitiş noktası.
* İlerlemek için çıkılan elverişli kıyı veya tutulan önemli nokta.
* Önemli mevki.

köprü başını (veya köprü başlarını) tutmak
* çok önemli bir mevkii (veya mevkileri) ele geçirmek.

köprü kurmak
* akar su veya göl vb. üzerinde köprü inşa etmek.
* elleri arkadan yere dayayıp ayak uçlarına basarak vücudu yay gibi germek.

köprü yol
* Vadiler, koyaklar veya derin dere yatakları üzerine kurulan ve beton direkleri üzerinde duran kara yolu köprüsü, viyadük.

köprücü
* Köprü yapan kimse.
* Tombazlarla köprü kuran (istihkâm kıtası).
* Osmanlı ülkelerinde, özellikle ordunun geçeceği yollar üzerindeki köprüleri onarmak ve korumakla görevli takım.

köprücük
* Bkz. köprücük kemiği.

köprücük kemiği
* Omuz başıyla göğüs kemiğinin üst ucu arasında bulunan ve derinin altında belli olan uzunca kemik.

köprücülük
* Köprü yapma işi.

köprüden (veya köprüyü) geçinceye kadar ayıya dayı derler
* kişi işini gördürünceye kadar yardım beklediği kimseye dil döker.

köprüleniş
* Köprülenmek işi veya biçimi.

köprülenme
* Köprülenmek işi.

köprülenmek
* Köprülü duruma gelmek, köprüsü olmak.

köprüleri atmak
* bir işten vazgeçme veya geri dönme imkânı kalmayacak biçimde kesin bir davranışta bulunmak.

köprülü
* Köprüsü olan.
* İki bölümü bir köprü ile birbirine bağlanmış (yapı).

köprünün (veya köprülerin) altından çok su (veya sular) aktı (veya geçti)
* "zamanla şartlar çok değişti, eski durum kalmadı" anlamında kullanılır.

köpük

* Çalkanan, kaynatılan, mayalanan, yukarıdan dökülen sıvıların üzerinde oluşan hava kabarcıkları yığını.
* Yapay olarak elde edilen, yumuşak ve esnek dolgu gereci.
* Gaz ve buharların sıvı katmanları ile kuşatılmasından oluşan yığın.
* Hayvanların, bazı kez de insanların ağzında görülen salyamsı kabarcıklar.

köpük gibi
* beyaz, hafif ve köpük görünüşündeki şeyler için kullanılır.

köpükleniş
* Köpüklenmek işi veya biçimi.

köpüklenme
* Köpüklenmek işi.

köpüklenmek
* Üstü köpük bağlamak.

köpüklü
* Köpüğü olan, köpüklenen.

köpüksüz
* Köpüğü olmayan, köpüklenmemiş.

köpüleme
* Köpülemek işi.

köpülemek
* Şilte, yastık, yorgan gibi şeyleri kalın ve aralıklı, sıkıca dikmek.

köpüre köpüre
* Köpürerek.

köpürme
* Köpürmek işi.
* Sinirlenme, öfkelenme.

köpürmek
* Köpük yapmak, köpük oluşmak, köpük çıkararak kabarmak.
* Ekşiyip köpüklenmek.
* Çok kızmak, birdenbire öfkelenip taşmak, feveran etmek.

köpürtme
* Köpürtmek işi.

köpürtmek
* Köpürmesini sağlamak.

köpürtücü
* Köpürtme özelliği taşıyan.

köpürtüş
* Köpürtmek işi veya biçimi.

köpürüş
* Köpürmek işi veya biçimi.

kör
* Görme duygusu olmayan, görmez.
* Keskinliği yeterli olmayan.
* Az aydınlık veren.
* Arkası tıkalı olan veya işlek olmayan.
* Olguları sezme ve kavrama yetisi, dikkati olmayan.

* Duyarlığını yitirmiş.
* Bu kelime bazı deyimlerde kötüleyici bir sıfat gibi kullanılır.

kör ağaç
* Kontratablada orta katı oluşturan ve genellikle yumuşak ağaçlardan hazırlanan bölüm.
* Kontratablanın orta kısmında tabla kalınlığının en az yarısını oluşturan, yumuşak ağaçlardan değişik yöntemlerle elde edilen masif ağaç tabakası.

kör alan
* Trafikte sürücünün geriden gelenleri aynasında göremediği bölge.

kör baca
* Herhangi bir çıkışı bulunmayan baca.

kör bağırsak
* Kalın bağırsağın ilk parçası.
* Kalın bağırsağın ince bağırsakla birleştiği yerde bulunan çıkıntı bölümü.

kör boğaz
* Yemek ihtiyacı, yemeğe düşkün, boğaza düşkün.
* Mide.
* Pis boğaz, obur (kimse).

kör çapa
* Toprak topaklarını dağıtmakta kullanılan, ucu küt çapa.

kör değneğini beller gibi
* hep aynı biçimde davranıp hiçbir yenilik veya değişiklik yapmayı düşünmeyenlerin tutumunu niteler.

kör dövüşü
* Aynı şeyi gerçekleştirecek kimselerin birbirinden habersiz ve birbirini engelleyecek biçimdeki düzensiz çabaları.

kör duman
* Çok yoğun sis.

kör düğüm
* kördüğüm.

kör fare
* Kör faregillerden, toprak altında yuva yapan bir memeli hayvan (Spalax typhlus).

kör faregiller
* Kemiriciler sınıfına giren, gözleri küçük bir deri ile örtülü, kuyruksuz, örnek hayvanı kör fare olan bir familya.

kör hat
* Demir yollarında arkası kesik hat.

kör kadı
* Hatıra gönüle bakmadan doğru bildiğini herkesin yüzüne söyleyen, sözünü esirgemeyen.

kör kandil
* Işığı çok az olan kandil.
* Aşırı derecede sarhoş, gök kandil.

kör kaya
* Deniz yüzüne çok yakın olan tehlikeli kaya veya sığlık.

kör kör parmağım gözüne
* çok belli, göze batacak kadar ortada.

kör köstebek
* Kör faregillerden kemirici bir memeli hayvan.

kör kurşun
* Bir başkasına veya amaçsız atıldığı hâlde bir kimsenin ölmesine veya yaralanmasına sebep olan kurşun, serseri kurşun.

kör kurttan bile vazgeçmemek
* en küçük varlığı bile hor görmeden korumak.

kör kuyu
* Suyu kurumuş, su çıkmayan, susuz kuyu.

kör nişancı
* Hedefi rastlantı ile vuran kimse.

kör nişancılık
* Hedefi, iyi nişan almasını bilerek değil, rastlantı ile vurma.

kör nokta
* Kör alan.

kör ocak
* Çocuksuz aile.

kör oğlu
* Bkz. Köroğlu.

kör olası (veya kör olasıca, olsun)
* bir ilenme sözü olarak kullanılır.

kör ölür badem gözlü olur, kel ölür sırma saçlı olur
* bir kimse veya bir şey yok olunca değer kazanır.

kör satıcının kör alıcısı olur
* "herkes dengiyle iş yapar" anlamında kullanılır.

kör sıçan
* Köstebek.

kör şans
* Kötü talih.

kör şeytan
* Kötü kader.

kör şeytandan bulmak
* ilenme sözü olarak kullanılır.

kör talih
* Kötü kader.

kör tapa
* Borunun kullanılmayan veya kullanılması istenilmeyen deliğine takılan dişli tapa.

kör topal
* Yarım yamalak, iyi kötü idare edecek biçimde.

kör uçuş
* Uçağı karanlıkta veya sis içinde sadece uçuş aletlerini kullanarak yönetme.

kör yılan

* Kör yılangillerden, solucanla beslenen, yılana benzer, ayaksız bir sürüngen (Typhlops vermicularis).

kör yılangiller
* Omurgalı hayvanlardan sürüngenler sınıfına giren, bütün sıcak bölgelerde rastlanan, kaygan pullu, 1 m boyundaki yılanlar familyası.

körcesine
* Gerçeklerden büsbütün habersiz olan (olarak), gerçekleri görmeyen (görmeyerek).

kördüğüm
* Çözülemeyen, ilmiksiz düğüm.
* Çözülmesi hemen hemen imkânsız olan sorun.

köre
* Karınca yuvası.
* Demirci körüğünün, kömürlerin yandığı bölüme açılan deliği.

körebe
* Gözleri bağlı olan ebenin, oyuna katılan öteki çocukları yakalamaya çalıştığı çocuk oyunu.

köreliş
* Körelmek işi veya biçimi.

körelme
* Körelmek işi.
* Görevi kalmadığı için veya başka sebeplerle bir organın beslenemeyerek küçülmesi, dumur.

körelmek
* Keskinliğini yitirmek.
* Suyu çekilmek.
* (ateş veya ışık için) Sönecek duruma gelmek.
* Değer, önem veya yeteneğini yitirmek.
* Soyu tükenmek.
* Görevi kalmadığı için veya başka sebeplerden dolayı bir organ beslenemeyerek küçülmek, dumura uğramak.

köreltme
* Köreltmek işi.

köreltmek
* Körelmesini sağlamak.
* Dumura uğratmak.
* Yeteneğini kaybettirmek.

köreşe
* Yerdeki karın yüzünde buz tutmuş olan tabaka.

körfez
* Karanın içine sokulmuş deniz parçası.
* Kuytu, işlek olmayan.

körfezcik
* Küçük körfez.

körkütük
* Kendini bilmeyecek kadar çok (sarhoş, âşık vb.).

körle yatan şaşı kalkar
* değersiz, kötü kimselerle ilişki kuranlar kötü huylar edinirler.

körlemeden
* Bilmeden, anlamadan, bilmeksizin.

* Nişan almadan.

körleniş
* Köreliş.

körlenme
* Bkz. körleşme.

körlenmek
* Bkz. körleşmek.

körler mahallesinde ayna satmak
* bir şeyi ona hiç ihtiyaç duymayacak olan çevreye götürmek.

körleşme
* Körleşmek işi.

körleşmek
* Kesmez, işlemez veya yararlanılmaz duruma gelmek.
* Değer, önem veya yeteneğini yitirmiş duruma gelmek.

körleştiriş
* Körleştirmek işi veya biçimi.

körleştirme
* Körleştirme işi.

körleştirmek
* Körleşmesine yol açmak.

körletiş
* Körletmek işi veya biçimi.

körletme
* Körletmek işi.

körletmek
* Keskinliğin azalmasına veya yitirilmesine sebep olmak.
* Değer ve yeteneklerinin yitirilmesine sebep olmak.

körlük
* Kör olma durumu.
* Kesmez olma durumu.
* Dikkatsizce ve beceriksizce yapılan iş.
* Gerçeği görememe durumu.
* Bitkilerin tomurcuk vermemesi durumu.

Köroğlu
* Kocanın karısına verdiği ad.

körpe
* (bitki için) Dalından yeni koparılmış, tazeliği üstünde, daha büyümemiş, kart karşıtı.
* (insan için) Yeni yetişmekte olan.
* (hayvan için) Büyümemiş.
* Genç, hoş, güzel, yeni yetişmiş, henüz bozulmamış, yıpranmamış.

körpecik
* Çok körpe, çok taze.

körpelik
* Körpe olma durumu, tazelik, taravet.

körü körüne
* Davranışının gerekçesini ve nasıl sonuçlanacağını bilmeden, düşünüp taşınmadan.

körük
* Ateşi canlandırmak için kullanılan ve açılıp kapandıkça içindeki havayı üfleyen araç.
* Bazı araçların açılıp kapanabilir üst üste katlanmış bölümü.
* Bazı müzik araçlarında hava vermeye yarayan, el veya ayakla işletilen meşin veya kâğıt bölüm.

körük gibi
* körüğe benzeyen bir biçimde, körüğü andırırcasına.

körükçü
* Körük yapan veya satan kimse.
* Körük kullanan kimse.
* Körükleyici.

körükçülük
* Körükçünün yaptığı iş.

körükleme
* Körükleme işi.

körüklemek
* Körükle üflemek.
* Kızıştırmak, kışkırtmak, şiddetlendirmek.

körüklenme
* Körüklenmek işi.

körüklenmek
* Körüklemek işine konu olmak veya körüklemek işi yapılmak.

körükleyici
* Kışkırtıcı.

körüklü
* Körüğü olan.

körüksüz
* Körüğü olmayan.

körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz
* istenilen şey fazlasıyla elde edildi.

körün taşı
* rastlantı sonucu birine zarar veren, hesapta olmayan iş.

körünü kırmak
* hevesini almak.

körünü öldürmek
* gururunu kırmak, güçsüzlüğünü kabul etmek.

kös
* Savaşlarda, alaylarda at, deve veya araba üzerinde taşınan ve işaret vermek için kullanılan büyük davul.

kös dinlemek
* türlü olaylar yaşadığı için bilgi ve tecrübe sahibi olarak benzer veya daha basit olaylar karşısında aldırış etmemek.

kös dinlemiş
* birçok olaylar görüp geçirdiğinden buna benzer şeylere aldırış etmeyen (kimse).

kös kös
* Başı önde, sağa sola bakmadan, yorgun, üzgün, düşünceli bir durumda.

kösçü
* Mehter takımında kös çalan kimse.

köse
* Bıyığı, sakalı çıkmayan (erkek).
* Köse buğday.

köse buğday
* Başağı kılçıksız bir çeşit buğday.

köse sakal
* Çok seyrek sakallı.

köseği
* Ateş karıştırmaya yarayan odun veya demir.
* Ucu yanık odun, eğsi.

kösele
* Ayakkabı tabanı, bavul, çanta yapımında kullanılan, büyük baş hayvanların işlenmiş derisi.
* Köseleden yapılmış olan.

kösele gibi
* (aslında yumuşak olan şeyler için) çok sert, çiğnenmesi güç, koparılamaz.

kösele suratlı
* Utanmaz, sıkılmaz.

kösele taşı
* Mermerleri parlatmakta kullanılan kefeki taşı.
* Kunduracıların üstünde kösele dövdükleri taş.
* Avadanlıkların ağızlarındaki pürüzleri düzeltmek ve inceltmek için kullanılan bir tür taş.

köselik
* Köse olma durumu.

kösem
* Kösemen.

kösemen
* Sürünün önünden giderek ona kılavuzluk eden koç veya teke.
* Dövüşken iri koç veya teke.
* Yol gösteren kılavuz.
* Borsada öncülük yapan hisse.

kösemenlik
* Yol gösterme, kılavuzluk.

kösemenlik etmek
* yol göstermek, kılavuzluk etmek.

köseyle alay edenin top sakalı kara gerek
* başkasının eksikleriyle eğlenen kimsenin kendisi kusursuz olmalıdır.

köskelmek
* Bir yere yaslanarak oturmak.

köskötürüm
* Büsbütün kötürüm.

kösnü

* Erkek ve dişinin birbirine karşı duydukları cinsel istek, şehvet.

kösnük

* Eş isteme zamanı gelmiş (hayvan).

kösnül

* Kösnüyle ilgili, şehvanî, şehevî, erotik.
* Cinsel duyumlar veya onlara bağlı olan duyumların uyandırdığı duygu ve coşkularla ilgili olan, erotik.
* Özellikle cinsel aşkı işleyen, şehvet uyandıran (resim, heykel), erotik.

kösnüllük

* Kösnül olma durumu, şehvaniyet, erotizm.
* Cinsel uyararılara karşı aşırı duyarlık gösterme durumu, erotizm.

kösnülme

* Kösnülmek işi veya durumu.

kösnülmek

* (hayvan için) Eş isteme zamanı gelmek.

kösnülü

* Aşırı cinsel isteği olan, şehvetli.

köstebek

* Köstebekgillerden, toprak altında oyduğu yuvalarda yaşayan, gözleri hemen hiç görmeyen, derisinden kürk yapılan küçük bir hayvan, sokur, yer sıçanı (Talpa).

köstebek illeti

* Atların ensesinde oluşan hücre dokusu iltihabı.

köstebekgiller

* Omurgalı hayvanlardan, memeliler sınıfının böcekçiller takımına giren bir familya.

kösteği kırmak

* çocuk yürümeğe başlamak.
* bağlı bulunduğu yerle ilişiğini kesmek.

köstek

* Hayvanın kaçmasını önlemek için iki ayağına bağlanan kısa ip veya zincir.
* Saat, kılıç, anahtar gibi şeylerin ucuna takılan zincir.
* Koşulan atların tepmesini önlemek için kuskun kayışına eklenen kayış.
* Balık iğnesini oltaya bağlayan, bir iki karış uzunluğunda kıl veya misina parçası.
* Engel.

köstek olmak

* engel olmak.

köstek vurmak

* hayvanın ayağına köstek bağlamak.
* kösteklemek.
* güreşte hasmın bir veya iki ayağını sımsıkı yakalamak.

köstekleme

* Kösteklemek işi.

kösteklemek

* (hayvanın) Ayağına köstek vurmak.
* (bir işi) Yürümez duruma getirmek, engellemek.

köstekleniş

* Kösteklenmek işi veya biçimi.

kösteklenme
* Kösteklenmek işi.

kösteklenmek
* Ayağına köstek vurulmak.
* Ayağına bir engel takılarak düşer gibi olmak veya düşmek.
* (bir iş) Yürümez duruma getirilmek, engellenmek.

köstekleyiş
* Kösteklemek işi veya biçimi.

köstekli
* Köstegi olan.
* Ayağına köstek vurulmuş olan.

kösteksiz
* Köstegi olmayan.

köstere
* Tahta rendesi.

köşe
* Birbirini kesen iki çizginin, iki düzlemin oluşturduğu açı, zaviye.
* İki duvarın birleştiği girintili veya çıkıntılı yer.
* İki sokağın veya caddenin kesiştiği yer.
* Bölüm, yer veya yan.
* Kuytu, tenha veya ücra yer.
* Kimsenin uğramadığı, aramadığı yer.
* Futbol alanını oluşturan yan ve kale çizgilerinin kesişme noktalarından her biri, korner.

köşe atışı
* Futbolda bir oyuncu, topu kendi kale çizgisi dışına çıkarırsa, karşı taraf lehine kale çizgisi ile yan çizgisinin kesiştiği noktadan verilen serbest vuruş hakkı, korner atışı.

köşe başı
* Bir sokağın başka bir sokakla veya caddeyle kesiştiği yer.

köşe başını tutmak
* etkili olabilecek en önemli makamda bulunmak veya yeri ele geçirmek.

köşe bucak
* Göze çarpmayan yer.

köşe bucak kaçmak
* kimseye görünmek istememek.

köşe demiri
* Dik açı biçiminde üretilmiş demir.

köşe dolabı
* Köşe yere yerleştirilen dik açı biçiminde yapılmış dolap.

köşe dönmeci
* Köşe dönücü.

köşe dönücü
* Çıkarını, en kısa zamanda sonuç alacak biçimde düşünen kimse.

köşe dönücülük
* Kısa sürede çıkar sağlamak işi.

köşe kadısı
* İş yapmayı sevmeyen, rahatına düşkün kimse.

köşe kapmaca
* Çocukların köşeleri tutup bunları birbirlerine kaptırmamaya çalışarak oynadıkları oyun.

köşe kapmaca oynamak
* biri başkasına gidip bulamadığı sırada, o da kendisine gelip bulamamak, birbirini arayıp durmak.

köşe koltuğu
* Odanın veya salonun köşesini kaplayacak biçimde üretilmiş koltuk.

köşe minderi
* Köşeye yerleştirilmiş kabarık büyük minder.

köşe penceresi
* Duvarlar arasındaki köşede bulunan pencere.

köşe rafı
* Köşeyi kaplayacak biçimde yapılmış raf.

köşe taşı
* Binalarda tek parça biçiminde köşeleri tutan taş.

köşe tutmak
* karışmak, kendini belli etmek, görünmek.

köşe vuruşu
* Köşe atışı.

köşe yastığı
* Köşe minderi üzerine dik olarak konan ve köşeleri turan yastık.

köşe yazarı
* Fıkra yazan kimse.

köşe yazarlığı
* Fıkra yazarlığı.

köşe yazısı
* Fıkra.

köşebent
* Bir yere fotoğraf yapıştırmaya yarayan, üçgen biçiminde arkası zamklı küçük kâğıt.
* Birleşen iki kereste vb. ni tutturmaya yarayan, dik açı biçiminde bükülmüş demir, L demiri.

köşede bucakta kalmak
* ilgisizlikten gözden uzakta bulunmak.

köşegen
* Bir çokgende ardışık olmayan veya bir çok yüzlüde aynı düzlem üzerinde bulunmayan iki köşe arasına çekilen çizgi, kutur, diyagonal.

köşek
* Deve yavrusu.

köşekleme
* Köşeklemek işi.

köşeklemek
* Deve yavrulamak.

köşeleme
* Köşelemek işi.
* Köşeye çapraz gelecek biçimde.

köşelemek
* Köşeye gelecek biçimde koymak.

köşeli
* Köşesi veya köşeleri olan.

köşeli ayraç
* İçinde bulunan bir anlatımda, ayrıca parantez içine alınması gereken bir açıklama için kullanılan köşeleri kırık, düz ayraç.

köşeli parantez
* Köşeli ayraç.

köşelik
* İki duvarın kesiştiği yere aralarındaki açıyı doldurmak için uygulanan ahşap veya kâgir işçiliği.
* Kapı veya pencere aralığının köşesini oluşturan taş.
* Duvar köşelerinde, üstüne lâmba vb. şeyler konan el yapımı, ahşap, süslü eşya.

köşesiz
* Köşesi olmayan.

köşeye atılmak
* önem vermemek, gözden uzakta tutmak, ilgilenmemek.

köşeye çekilmek
* hiçbir işe karışmayarak yaşamak.

köşeye oturmak
* (kız için) gelin olmak, evlenmek.

köşeye sinmek
* kimsenin görmeyeceği bir yere saklanmak, gizlenmek, sesi çıkmaz olmak.

köşeyi dönmek
* hiçbir çaba göstermeden kısa sürede zengin olmak.
* kısa yoldan ve büyük bir emek harcamadan sosyal ve ekonomik güç edinmek.

köşk
* Bahçe içinde yapılmış süslü ev, kasır.

köşker
* Yemenici, ayakkabı tamircisi.

köşkerlik
* Köşkerin yaptığı iş.

köşklü
* Yangınları haber vermesi için yangın kulelerinde ve başka uygun yerlerde bekletilen gözetleyici.

kötek
* Baston, sopa.
* Sopayla atılan dayak.

kötek
* Büyük, beyaz pullu bir çeşit balık, taş levreği, minakop.

kötek atmak (veya çekmek)

* dövmek, dayak atmak.

kötek yemek
* dövülmek, dayak yemek.

kötü
* (nesneler için) İstenilen, beğenilen nitelikte olmayan, fena, iyi karşıtı.
* Zararlı, tehlikeli.
* Korku, endişe veren.
* Hoşa gitmeyen.
* Kaba ve kırıcı.
* Az, yetersiz.
* Kişi veya toplum üzerinde olumsuz etkileri olan.
* (insan için) İyi, gerekli niteliklere sahip olmayan.
* İstenilmeyen, gereksiz davranışları olan veya bu davranışlara eğilimli olan (kimse).
* İstenilmeyen, beğenilmeyen, yararsız, uygun olmayan bir biçimde.
* Aşırı, çok.

kötü adam
* Filmlerde izleyiciye sevimsiz gelen, filmin kahramanıyla çekişme durumunda olan ve sonunda çoğu kez alt olan kimse.

kötü göz
* Baktığı kimseye zarar veren veya nazar değdiren göz, kem göz.

kötü gözle bakmak
* bir kimse için iyi olmayan düşünceler beslemek, bunu belli edercesine bakmak.
* cinsel duygu ile bakmak.

kötü haber tez duyulur
* Bkz. kara haber tez duyulur.

kötü kadın
* Orospu.

kötü kişi olmak
* bazı kimseler birtakım insanların düşmanlığını kazanmak.

kötü kötü düşünmek
* üzüntülü düşüncelere dalmak.

kötü olmak
* olumsuz bir durum almak.
* beğenilmemek, takdir edilmemek.
* (kadın) kötü yola düşmek.

kötü söylemek
* bir takım olumsuz, beğenilmeyen, istenmeyen tutum ve davranışları olduğunu söylemek, kötülemek.

kötü yola düşmek
* kötü kadın olmak.

kötü yola sapmak
* doğruluktan ayrılıp istenilmeyen ve yanlış işler yapmak.

kötü yola sürüklemek (veya saptırmak)
* yasa dışı, uygunsuz veya hoşa gitmeyen bir yaşayış içine sokmak.

kötücül
* Kötülük isteyen (kimse).
* Kötülük eden, zarar veren.
* (hastalık veya ruh için) Tehlikesi olan, habis.

kötüleme
* Kötülemek işi.

kötülemek
* Biri veya bir şey için olumsuz, aşağılayıcı, hoş olmayan sözler söylemek.
* (insan için) Sağlığı bozulmak.
* (nesneler için) Niteliği bozulmak, kalitesi bozulmak.

kötüleniş
* Kötülenmek işi veya biçimi.

kötülenme
* Kötülenmek işi.

kötülenmek
* Kötülenmek işi yapılmak veya kötülemek işine konu olmak.

kötüleşme
* Kötüleşmek işi.

kötüleşmek
* Kötü duruma gelmek.
* (kadın) Toplumun ahlâk kurallarına aykırı davranmaya başlamak.

kötüleştiriş
* Kötüleştirmek işi veya biçimi.

kötüleştirme
* Kötüleştirmek işi.

kötüleştirmek
* Kötü duruma gelmesine yol açmak.

kötüleyici
* Kötüleyen, yeren (söz, yazı vb.).

kötüleyiş
* Kötülemek işi veya biçimi.

kötülük
* Kötü olma durumu.
* Zarar verecek davranış veya söz.
* Kemlik, şer.

kötülük etmek (veya yapmak)
* kötü davranmak, zarar vermek.

kötülükçü
* Her türlü kötülüğü yapacak ahlâkta olan, şerir.

kötülükçülük
* Kötülükçü olma durumu, şerirlik.

kötümseme
* Kötümsemek işi.

kötümsemek
* Bir olayı, bir konuyu vb.yi yalnız olumsuz yönleriyle düşünmek veya ele almak.

kötümser

* Her şeyi kötü yanıyla ele alan, her durumu karanlık gören, hep en kötüyü bekleyen, kötüye yorumlayan, karamsar, bedbin, pesimist, iyimser karşıtı.

kötümserleşme
* Kötümserleşmek işi.

kötümserleşmek
* Kötümser duruma gelmek, karamsarlaşmak.

kötümserlik
* Kötümser olma durumu, karamsarlık, bedbinlik, pesimizm.
* Her şeyi en kötü yanından ele alan, her durumu karanlık gören ve hep en kötüyü bekleyen dünya görüşü, pesimizm.

kötürüm
* Yaşlılık veya sakatlık sebebiyle yürüyemeyen.
* (bacak için) Yürüyemeyecek derecede sakat.
* İşleyemeyen, iş yapamayan.

kötürüm olmak (veya kalmak)
* yaşlılık veya sakatlık sebebiyle yürüyememek.
* güçsüz kalmak.

kötürümleşme
* Kötürümleşmek işi.

kötürümleşmek
* Kötürüm duruma gelmek.

kötürümlük
* Kötürüm olma durumu.

kötüye çekmek
* yanlış, beğenilmeyen bir anlam vermek.

kötüye kullanmak
* yetkisini yasalara aykırı yolda kullanmak.
* birinin iyi davranışından istenilmeyen yolda yararlanmak.

köy
* Yönetim durumu, toplumsal ve ekonomik özellikleri veya nüfus yoğunluğu yönünden şehirden ayırt edilen, genellikle tarımsal alanda çalışmak gibi işlevlerle belirlenen, konutları ve öteki yapıları bu hayatı yansıtan yerleşme birimi.
* Köy halkı.

köy ağası
* Köyde, malı, toprağı vb. çok olan, sözü dinlenen kimse.

köy ekmeği
* Tandırda veya sacda pişirilen bir tür pide veya somun.

köy ihtiyar heyeti
* Muhtarla birlikte köyün sorunlarını halletmekle görevli kurul, köy ihtiyar meclisi.

köy ihtiyar meclisi
* Köy ihtiyar heyeti.

köy imamı
* Köyde din işleriyle görevli kimse.

köy koruculuğu
* Köy korucusunun işi.

köy korucusu

* Köyün çevresinin ve kırsal emniyeti ile görevlendirilmiş kimse.

köy köy

* Her taraf, pek çok yer.

köy meydanı

* Genellikle köyün ortasında bulunan geniş alan.

köy muhtarı

* Köyü idare eden kimse, mutar.

köy odası

* Köylülerin çeşitli toplantılar yaptıkları veya konukların köyde kalması için hazırlanmış yer.

köy oyunu

* Kırsal kesimde köylülerin hazırlayıp sunduğu seyirlik oyun.

köy romanı

* Konusunu köyün ve kırsal hayatın özelliklerinden alan roman.

köy türküsü

* Köy veya köylülük özelliği olan türkü.

köy yeri

* Köy, kırsal kesim.

köycü

* Köy sorunlarını kendine iş edinen, köylerin ve köylülerin kalkınması yolunda çalışan kimse.

köycülük

* Köy sorunları ile ilgilenme anlayışı veya köyü kalkındırma çalışması.

köydeş

* Aynı köyde oturan kimselerin birbirine göre her biri.

köyleşme

* Köyleşmek işi.
* Köyden şehre nüfus göçü dolayısıyla kırsal alanlara özgü davranış ve tutumların şehirlerde görülmesi.

köyleşmek

* Köy durumuna gelmek.

köyleştirmek

* Köy durumuna getirmek.

köylü

* Köyde yaşayan veya köyde doğmuş olan.
* Köy halkı.
* Aynı köyden olan.
* Kaba, anlayışsız kişi.

köylü çorbası

* Tavuk eti, pırasa, patates, kereviz, havuç ve şalgam kullanılarak un ve yağ karışımına yedirilmesi sonucunda hazırlanan malzemenin bol su içerisinde pişirilmesiyle yapılan bir çorba türü.

köylü kentli

* Çeşitli yerleşim yerlerinden olan (kimse).

köylük

* Köy bulunan yer.

köylülük
* Köylü olma durumu.
* Köylülere özgü davranış.

köz
* Küçük kor parçası.

közleme
* Közlemek işi.
* Köz üzerinde pişirilen yiyecek, özellikte ateşle pişirilen et, külbastı.

közlemek
* Et, sebze, meyve, hamur vb. yi köz üzerinde pişirmek.

közleşme
* Közleşmek işi.

közleşmek
* Köz durumuna gelmek.

Kr
* Kripton'un kısaltması.

kraça
* İstavrit balığının küçüğü.

kraft kâğıdı
* Dayanıklı ambalaj kâğıdı.

kral
* En yüksek devlet otoritesini, bütün devlet başkanlığı yetkilerini kalıtım veya soylularca seçilme yoluyla elinde bulunduran kimse.
* Herhangi bir alanda başkalarından üstün olan kimse.
* Çok başarılı ve zengin iş adamı.
* Üstün, çok iyi.

kralcı
* Krallık yanlısı (kimse vb.).

kralcılık
* Krallık yanlısı olma.

kraldan çok kralcı olmak
* birinin davasını ondan çok savunur olmak.

kraliçe
* Kral karısı veya krallığı yöneten kadın.
* Kendi cinsleri arasında herhangi bir bakımdan üstünlüğü olan.
* İngiliz sterlini.

kraliçe gibi
* gösterişli ve ağır giyinmiş, güzel (kadın).

kraliçelik
* Kraliçe olma durumu.

kraliyet
* Krallık.

krallara lâyık
* çok üstün nitelikli şeyleri belirtmek için kullanılır.

krallık
* Kral olma durumu veya görevi.
* Kral tarafından yönetilen devlet ve bu devletin toprağı.

kramp
* Bir veya birkaç kasın irade dışı, ağrılı ve geçici olarak kasılması, kasınç.

kramp girmek
* kasılmak.

krampon
* Futbol ayakkabılarının altındaki, çimende rahat hareket etmeyi sağlayan, deri veya sentetik kabara.
* İki parçayı sıkıca tutup sıkmaya yarayan metal parçası.
* Tuğla bacaların sağlamca durması için çevresine sarılan kuşak.

kraniyoloji
* Kafatasının içgüdü ve yeteneklerle olan ilgisini inceleyen bilim kolu.

krank
* Bir motorda bilyelerin almaşık hareketini dairesel harekete çeviren dingil.
* Saç, çinko, dökme demir, bakır vb. borunun yönünü değiştirmeye yarayan kıvrım.

krater
* Yanardağ ağzı.

krater gölü
* Krater ağzında oluşmuş göl.

kravat
* Boyun bağı.

kravatlı
* Kravatı olan veya kravat takmış olan.

kravatsız
* Kravatı olmayan veya kravat takmamış olan.

kravl
* Dizleri bükmeksizin bacakları hızla hareket ettirerek kulaçla yüzme.

kreasyon
* Yaratmak işi veya yaratılan şey, yaratı.
* Bir terzinin veya moda evinin yarattığı her türlü yeni model.

kreatör
* Bir şeyi yaratan, ortaya koyan (kimse).

kredi
* Borç ödemede güvenilir olma durumu.
* Ödünç alınan veya verilen mal, para.
* Güven, saygınlık, itibar.
* Belli bir öğrenimin tamamlanması için öğrencilerden istenen her türlü kuramsal ve uygulamalı çalışmalar göz önünde tutularak, bir yarı yıl veya bir öğretim yılı okutulan herhangi bir dersin, okul programı bütünlüğü içindeki değerini nicelik olarak gösteren birim.

kredi açmak
* birine peşin para istemeden belirli bir ölçüye kadar mal vermeyi kabul etmek.
* ödünç para vermeyi üstüne almak.

kredi anlaşması
* Kredi alınması için yapılan anlaşma.

kredi kartı
* Günlük satın almalarda nakit para ve çek kullanımını azaltmayı amaçlayan bir ödeme biçimi.

kredi limiti
* Açılan kredinin azamî miktarı.

kredi mektubu
* Bankaların veya malî kuruluşların müşterilerine ticarî işlemlerle ilgili kredi hesabı açtırmak için şubelerine veya muhabirlerine gönderdikleri yazı, akreditif.

kredi sözleşmesi
* Banka veya malî kuruluşların kredi açarken müşteriyle yaptıkları sözleşme.

kredileme
* Kredilemek işi.

kredilemek
* Kredi açmak.

kredilendirme
* Kredilendirmek işi.

kredilendirmek
* Kredilemek işi yaptırmak.

kredili satış
* Peşin olmayan ve kredi açma esasına dayanan vadeli satış.

kredisi düşmek
* güvenilirliği, saygınlığı yitmek.

krem
* Tene yumuşaklık vermek veya güneş, yağmur gibi dış etkilerden korunmak için sürülen güzel kokulu merhem.
* Krem kıvamında hazırlanmış olan.
* Açık saman rengi.
* Bu renkte olan.

krema
* Bir çeşit yumurtalı süt tatlısı.
* Sütün yüzünden toplanan yağlı katman.
* Kevgirden geçirilmiş, krema veya sütle koyulaştırılmış çorba.

kremalı
* Kreması olan.

kremasız
* Kreması olmayan.

krematoryum
* Ölülerin yakıldığı yer.

kremleme
* Kremlemek işi.

kremlemek
* Krem sürmek.

kreozot
* Çeşitli katranların damıtılmasından elde edilen, hekimlikte kullanılan, keskin kokulu bir sıvı.

krep

* Çok bükümlü iplikle dokunmuş bir çeşit ince kumaş.
* Yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tatlı veya tuzlu yiyecek.

krepdöşin

* Çin krepi.

kreplin

* Çok ince bir tür ipekli kumaş.

krepon

* Kıvrımları olan yün, pamuk veya ipek kumaş.
* Krepon kâğıdı.

krepon kâğıdı

* Süslemede kullanılan, çabuk yırtılmayan, esnek bir tür kâğıt.

krepsaten

* İpekli, parlak ve kaygan bir tür ince kumaş.

kreş

* Çocuk yuvası.

kreşendo

* \343 crescendo.

kretase

* Genellikle alt bölümü killi ve kumlu, üst bölümü tebeşir olan ll.çağın son dönemi.

kreten

* Kretenizme tutulmuş (kimse).

kretenizm

* Tiroit bezinin kana yeterince salgı vermemesi sonucu oluşan, fiziksel, ruhsal ve duygusal gelişimin duraklamasıyla beliren hastalık.

kreton

* Bir tür keten, patiska veya basma.

krezol

* Tolüenden türeyen üç fenol izomerinden biri, lizol.

kriket

* On birer kişilik iki takım arasında, küçük ve ağır bir topu, ucu kıvrılmış sopalarla vurarak karşı kaleye sokmak amacıyla oynanan bir oyun.

kriko

* Ağır bir yükü, özellikle alt tarafında yapılacak bir çalışmada otomobil vb. taşıtların yerden yükseltilmesini sağlayan alet, kaldırıcı.

krikocu

* Kriko yapan, tamir eden veya satan kimse.

krikoculuk

* Krikocunun işi veya mesleği.

kriminolog

* Kriminoloji ile uğraşan kimse.

kriminoloji

* Toplumsal bir olgu olarak suç ve suçluluğu inceleyen bilim.

kripto
* Siyasî inancını gizleyen kimse.

kriptolog
* Kriptoloji uzmanı.

kriptoloji
* Gizli yazılar, şifreli belgeler bilimi veya incelemesi.

kripton
* Atom numarası 36, atom ağırlığı 83, 8 olan, atmosferde yarım milyonda bir oranında bulunan, renksiz, kokusuz bir soy gaz.Kısaltması Kr.

kristal
* Billûr.
* Billûrdan yapılmış.

kristal cam
* Potasyum, kireç ve silisin yüksek ısıda ergitilerek hamur hâline getirilmesi, sonra da biçimlendirilmesi ile elde edilen cam.

kristal mavisi
* Kristalin yansıttığı açıklık ve parlaklıktaki mavi rengi.

kristalleşme
* Billûrlaşma.

kristalleşmek
* Billûrlaşmak.

kristaloit
* Billûrsu.

kriter
* Ölçüt, kıstas.

kritik
* Tehlikeli, endişe veren (durum).
* Eleştiri.
* Eleştirmen.

kritik etmek
* eleştirmek.

kritisizm
* Eleştiricilik.

kriyoskopi
* Tuzlu eriyiklerin donma yasalarını inceleyen fizik kolu.

kriz
* Bunalım, buhran.
* Bir toplumun, bir kuruluşun veya bir kimsenin yaşamında görülen güç dönem, bunalım, buhran.

kriz geçirmek
* bir organda birdenbire fizyolojik değişiklik olmak.
* bunalım içinde bulunmak.

kriz masası
* Aniden ortaya çıkan bir afeti geçiştirmek için yetkililerden ve uzmanlardan oluşturulan kurul.

kriz yöneticisi

* Zorda kalan işletmeye belirli bir sürede yardım ederek sorunu çözen tecrübeli kimse.

kriz yönetimi
* İşletmelerde hatalı üretim, ham madde, kalite düşüklüğü, pazarlama vb. sebeplerle ortaya çıkan sorunlu dönemde iş başına getirilen yöneticilerin davranışı.

krizalit
* Kelebek olmadan önce bir böceğin, koza veya kozasız olarak geçirdiği başkalaşma durumu.

krizantem
* Kasımpatı.

krizolit
* Zebercet.

kroki
* Bir konu veya nesnenin başlıca özelliklerini yansıtacak biçimde hazırlanmış taslağı.

krokodil
* İşlenmiş timsah derisi.
* Bu deriden yapılmış olan.

krom
* Atom numarası 24, atom ağırlığı 52,01 olan, ısıya dayanıklı, 15140 C de eriyen, 6,92 yoğunluğunda, havada oksitlenmeyen bir element. Kısaltması Cr.
* Kromdan yapılmış.

kromaj
* Metal yüzeyleri kromla kaplama işlemi.
* Bu işlemle kaplanmış yer.

kromatik
* Renklerle ilgili, renkser.
* Kromozomlarla ilgili.
* Yarım tonlardan oluşan (ses dizisi).

kromatik iplik
* Karyokinez sırasında kromatin maddesinin iplik biçimindeki durumu.

kromatin
* Hücre çekirdeğinde küçük tanecikler, düzensiz kitleler veya ağ biçiminde bulunan, soya çekim olaylarını sağlayan, bazı boyalarla hemen boyanabilen madde.

kromatit
* Bir kromozomun uzunlamasına iki yarısından her biri.

kromatofor
* Plâzması pigmet tanecikleriyle dolu, çokgen veya yıldız biçiminde, belirli uzunlukta veya kısalabilir uzantıları bulunan hücre.

krome
* Kromdan yapılmış veya krom kaplama.

kromlu
* Birleşiminde krom bulunan.

kromoplâst
* Değişik renkler taşıyan kromatofor.

kromosfer
* Renk yuvarı.

kromotropizm
* Canlı bir varlığın, belli renkte bir nesneye doğru yönelme hareketi.

kromozom
* Karyokinez bölünme sırasında hücre çekirdeğinin içinde beliren ve kromatin ipliklerinin parçalara ayrılmasıyla oluşan, bazı yeteneklerin yeni bireylere geçmesine yarayan, kıvrık çubuk biçimindeki cisim.

kron
* Çek para birimi.

kronaksi
* Bir elektrik akımının bir sinir veya kasla uyarım oluşturabilmesi için gereken kısa süre.

kronik
* Olayların birbiri ardınca sıra ile yazıldığı tarih, vekayiname.
* Süreğen.
* Uzun süredir bir çözüm getirilmemiş.

kronikçi
* Kronik yazarı.

kronikleşme
* Kronikleşmek işi.

kronikleşmek
* Kronik bir hâl almak.

kronograf
* Süreyazar.

kronoloji
* Zaman bilimi.

kronolojik
* Zaman bilimsel.

kronometre
* Süreölçer.

kros
* Kırlarda ve ormanlarda, hendeklerden, yükseltilerden, çukurlardan ve akarsulardan geçerek yaya yapılan koşu.

kroşe
* Boksta bir yumruk vuruş şekli.

kruasan
* Ay çöreği.

krupiye
* Bir kumarhanede veya oyun oynanan bir yerde oyunu yöneten kimse.

krupiyelik
* Krupiye olma durumu veya krupiyenin işi.

kruvaze
* (ceket, yelek için) ön parçaları birbiri üzerine gelecek biçimde yapılmış olan.

kruvazör
* Deniz yollarını gözetme, deniz ve hava filolarına kılavuzluk etme amacıyla, topla silâhlandırılmış hızlı savaş gemisi.

ksenofobi
* Yabancı düşmanlığı.

ksenon
* Atom numarası 54, atom ağırlığı 131, 30 olan, havada on milyonda bir oranında bulunan, renksiz, kokusuz asal gaz. Kısaltması Xe.

ksilofon
* Değişik sayıda akortlu tahta veya metal çubukların gam sırasıyla dizilmesinden oluşan, iki değnekle vurularak çalınan bir çalgı.

Ku
* Kurçatovyum'un kısaltması.

-ku
* Bkz. -gı / -gi.

kuaför
* Kadın berberi.
* Erkek berberi.
* Güzellik salonu.

kuartet
* Dörtlü.

kubarma
* Kubarmak işi.

kubarmak
* (hindi, güvercin) Tüyleri kabarmak.
* Çalımlı bir tavır takınmak.

kubaşma
* Kubaşmak işi.

kubaşmak
* İmece ile iş yapmak, yardımlaşmak.

kubat
* Kaba, biçimsiz.
* Davranışları kaba olan.

kubatlık
* Kubat olma durumu.

kubbe
* Yarım küre biçiminde olan ve yapıyı örten dam.
* Kubbe biçiminde olan.

Kubbealtı
* Topkapı Sarayında, Osmanlı vezirlerinin, devlet işlerini görüşmek için toplandıkları alan.

kubbeli
* Kubbesi olan.
* Kubbe biçiminde olan.

kubbeli delik
* Trakeit gözelerinin uçlarında bulunan ve besin suyunun düşey yönde ilerlemesini sağlayan geçiş yolu.

kubbeli fırın
* Üzerinde kubbesi olan fırın.

kubbesiz
* Kubbesi olmayan.

kubur
* Ayak yolu deliğinden lâğıma inen boru.
* Boru biçiminde kap.
* Bir çeşit tabanca, dolma tabanca.

kubur sıkmak
* silâh atmak, tabanca sıkmak.

kuburluk
* Tabanca kılıfı.
* Sadak.

kucağına düşmek
* düşman, felâket, sefalet gibi kötü şeylerin veya durumların içine düşmek, onlarla karşılaşmak.

kucağına oturmak
* dizlerinin üstüne oturmak.

kucak
* Açık kollarla göğüs arasındaki bölüm.
* Açık kollarla göğüs arasına sığabilen miktarda olan.
* Herhangi bir durumun veya şeyin sınırlarının arası, iç.

kucak açmak
* korumak; sığınacak yer vermek.

kucak çocuğu
* Yürüyemeyen, kucakta gezdirilen çocuk.

kucak dolusu
* Pek çok, pek bol.

kucak kucağa
* Birbirine sarılmış veya birbirine yüz yüze sokulmuş bir durumda.
* İç içe, yan yana, beraberce.

kucak kucak
* bol bol.
* kucaklanabilecek miktarda olan.

kucaklama
* Kucaklamak işi.

kucaklamak
* Kollarla sarıp göğüs uzerine bastırma.
* Kucağına almak, kucağında taşımak.
* İçine almak veya çepeçevre sarmak.

kucaklanış
* Kucaklanmak işi veya biçimi.

kucaklanma
* Kucaklanmak işi veya durumu.

kucaklanmak
* Kucaklamak işi yapılmak.

kucaklaşma
* Kucaklaşmak işi.

kucaklaşmak
* Birbirini kucaklamak.

kucaklayış
* Kucaklamak işi veya biçimi.

kucakta
* henüz yürüyemeyen, küçük (çocuk).

kucaktan kucağa
* Pek çok kişi ile ilişki kurarak.

kucaktan kucağa dolaşmak (veya gezmek)
* (kadın) pek çok kişiyle yasal olmayan ilişkide bulunmak.

kuçu kuçu
* Köpekleri çağırmak için kullanılır.

kuçukuçu
* (çocuk dilinde) Köpek.

kudas
* İsa Peygamber'in havarileriyle birlikte yediği son yemeği anmak için, Hristiyanların kilisede bir kap içinde ekmek ve şarabı kutsayarak yaptıkları tören, liturya.

kudema
* Eskiler, eski insanlar.
* Eskiliği bakımından ileri gelenler, öne çıkanlar.

kudret
* Güç, erk, erke, iktidar.
* Yetenek.
* Maddî güç, zenginlik.
* Tanrı yapısı.
* Tanrı'nın ezelî gücü.

kudret hamamı
* Ilıca.

kudret helvası
* Türlü bitkilerden, öz sularının kurutulmasıyla elde edilen macun; hekimlikte iç sürdürücü olarak kullanılır.
* Beyaz çiçekli, 5,9 yaprakçıklı, 20 m kadar yükselebilen, Kuzeybatı ve Batı Anadolu'da yaygın olan bir ağaç (Fraxinus ornus).

kudret narı
* Sarı çiçekli, parçalı yapraklı, tırmanıcı ve bir yıllık otsu bir bitki (Momordica charantia).
* Bu bitkinin 10,15 cm uzunlukta, iğ biçiminde, üzeri pürtüklü, önce yeşil ve sonra parlak sarı veya turuncu renkli meyvesi.

kudretli
* Gücü olan, güçlü.
* Başarılı, üstün.

kudretsiz
* Gücü olmayan, argın, takatsiz.

kudretsizlik
* Güçsüz olma durumu, argınlık, takatsizlik.

kudretten
* İnsan eli değmeden oluşmuş.

kudurgan
* Azgın.

kudurganlık
* Azgınlık.

kudurma
* Kudurmak işi.

kudurmak
* Kuduz hastalığına yakalanmak, kuduz olmak.
* Aşırı davranışlarda bulunmak, taşkınlık göstermek.
* Çok yaramazlaşmak, ele avuca sığmamak.
* Gücünü artırmak, tehlikeli bir durum almak, tehlikeli bir duruma gelmek.
* Çok kızmak, öfkelenmek.

kudurtma
* Kudurtmak işi.

kudurtmak
* Kudurmasına sebep olmak.
* Öfkelenmesine yol açmak.

kudurtucu
* Kudurmasına sebep olan.

kuduruk
* Kudurmuş (insan veya hayvan).
* Azgın, saldırgan.
* Çok yaramaz.

kuduruş
* Kudurmak işi veya biçimi.

kuduz
* Köpek, kedi, tilki gibi bazı memeli hayvanlardan insana geçen, genellikle çırpınma, sudan korkma, inme ile beliren, ölümle sonuçlanan hastalık.
* Azmış.
* Kuduz hastalığına yakalanmış (hayvan).

kuduz böceği
* Kın kanatlılardan, hekimlikte yakı yakmak için kullanılan, 2 cm uzunluğunda, parlak yeşil renkli bir böcek, kunduz böceği (Cantharis).

kuduz böcekleri
* Ateş böceklerine benzemekle birlikte, onlar gibi ışık vermeyen, kuduz böceği türlerini içine alan kın kanatlılar familyası.

kuduz otu
* Bkz. deli otu.

kuduzluk
* Kuduz olma durumu.

kudüm
* Mehter takımlarında ve tekkelerde kullanılmış olan, metal kâseli, küçük iki davuldan oluşmuş usul vurma aracı.

kudümzen
* Kudüm çalan.

kûfi

* Arap yazısının düz ve köşeli çizgilerle yazılan eski bir biçimi.

kuğu

* Perde ayaklılardan, yaban ve evcil türleri bulunan, çok uzun ve kıvrık boyunlu, geniş gagalı, geniş kanatlı bir su kuşu (Cygnus olor).

kuğu (gibi)

* ince uzun, narin (boyun).

kuğurma

* Kuğurmak işi.

kuğurmak

* Güvercin ötmek.

kuhi

* Issız.

kuintet

* Beşli, kentet.

kuka

* Dantel veya nakış ipliği yumağı.
* Bir çocuk oyunu.

kuka

* Tespih, sigara ağızlığı gibi şeylerin yapımında kullanılan, siyah veya sütlü kahve renginde Hindistan cevizi kökü.
* Bu kökten yapılmış olan.

kukla

* Hareketli yerleri iplikle sanatçının parmaklarına bağlanarak veya eldiven benzeri bir kesiti kullanarak, bir perdenin üzerinden oynatılan, bez ve karton gibi hafif nesnelerden yapılmış bebek.
* Ayakları olmayan, alttan içine el sokularak oynatılan çeşitli nesnelerden yapılmış bebek.
* Bu bebeklerle oynatılan oyun.
* Kendi istek ve kararıyla iş görmeyip başkasının etkisinde olan kimse.

kukla gibi

* ufak tefek, çelimsiz.
* kişiliksiz.

kukla gibi oynatmak

* birine her istediğini yaptırmak.
* birinin istediğini yapıyor görünerek onu oyalamak.

kukla hükûmet

* bir ülkede, yabancı bir devlet tarafından kendi amaçlarını gerçekleştirmek için kurulmuş sözde hükûmet.

kukla oyunu

* Yapma bebeklerin alttan el sokularak veya başka yollarla hareketlendirilerek oynatıldığı oyun, gösteri.

kukla tiyatrosu

* Kukla oyununun yapıldığı tiyatro.

kuklacı

* Kukla oynatan kimse.

kuklacılık

* Kukla oynatma veya yapıp satma işi.

kuklalık

* Başkasının isteğine göre davranma.

kuklavari
* Kukla gibi, kuklaya benzer biçimde.

kukuleta
* Yağmur, soğuk gibi dış etkilere karşı başa geçirilen, giysiye dikili veya ayrı olarak kullanılan başlık.

kukuletalı
* Kukuletası olan.

kukuletasız
* Kukuletası olmayan.

kukumav
* Baykuşgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'da yaşayan bir kuş (Athene noctua).

kukumav gibi
* tek başına, kimsesiz.

kukumav gibi düşünüp durmak
* çok üzüntülü bir durumda düşünmek.

kul
* Tanrı'ya göre insan.
* Yabancı ülkelerden tutsak olarak getirilen ve alınıp satılabilen köle veya karavaş.

kul cinsi
* Osmanlılarda köle veya karavaşlıktan yetişen kadınlara verilen ad.

kul hakkı
* İnsanların birbirlerine geçen emekleri, hakları.

kul kâhyası
* Yeniçeri Ocağında yeniçeri ağasından sonra gelen en yüksek düzeydeki subay, kul kethüdası.

kul köle (veya kul kurban) olmak
* tam bir doğruluk ve özveri ile bağlanarak, bütün isteklerini yerine getirmeye hazır olmak.

kul oğlanı
* Vergi toplayan belediye tahsildarı.

kul oğlu
* \343 kuloğlu.

kul olmak
* aşırı derecede bağlanmak, boyun eğmek.

kul sıkılmayınca Hızır yetişmez
* sıkıntıda olanları avutmak ve yüreklendirmek için söylenir.

kul taksimi
* Eşit olarak yapılan üleştirme.

kul yapısı
* İnsan eliyle yapılmış olan.

kula
* Gövdesi sarı veya kirli sarı renkte, yele, kuyruk ve bacağın alt kısmındaki kılların koyu renkte olduğu at donu.
* Bu renkte olan at.

kula kul olmak
* bir kimsenin buyruğu altında bulunmak.

kulacık
* Bkz. kulakçık.

kulaç
* Gerilerek açılmış iki kolun parmak uçları arasındaki uzaklık.

kulaç atmak
* yüzerken kolları, sırayla üstten ileriye doğru atıp suyu arkaya doğru çekmek.

kulaçlama
* Kulaçlamak işi.

kulaçlamak
* Kaç kulaç olduğunu ölçmek.
* Kulaç atarak yüzmek.

kulaçlayış
* Kulaçlama işi veya biçimi.

kulağakaçan
* Düz kanatlılardan, karnında çatal biçiminde iki uzantı bulunan, meyve ve sebzelere zarar veren otçul bir böcek (Forficula auricularia).

kulağı (bir şeyde) olmak
* dikkatini (bir şeye) vermek.

kulağı (veya kulaktan) çınlasın
* konuşulan yerde bulunmayan, sevilen biri anıldığında söylenir.

kulağı ağır işitmek
* kulağı iyi işitmemek.

kulağı delik
* Olup bitenleri çabuk haber alan.

kulağı dikilmek
* konuşulanları dinlemek için dikkat kesilmek.

kulağı duvar olmak
* sağır olmak.

kulağı kirişte (olmak)
* söylenecek sözü, gelecek haberi bekleyerek (beklemekte).

kulağı kirişte (veya tetikte olmak)
* söylenecek sözü, gelecek haberi bekleyerek (beklemek).

kulağı okşamak
* kulağa hoş gelmek.

kulağı ters taraftan göstermek
* kolay yolu varken bir işi daha zor ve uzun yollar kullanarak yapmak.

kulağı tıkalı
* Sağır, ağır işiten.
* dinlemek istemeyen, dinlemeyen.

kulağına çalınmak
* başkasına söylenirken kendisi de duymuş olmak.

kulağına çarpmak
* duyulmak.

kulağına fısıldamak
* çok alçak ve hafif bir ses tonuyla kulağına eğilip konuşmak.

kulağına gelmek
* kulağına çalınmak.
* biri tarafından duyulmak.

kulağına girmek
* söylenilen sözlere önem vermek, söylenenleri anlamak, benimsemek.

kulağına inanmamak
* duyduklarının doğruluğundan şüphe etmek.

kulağına kar suyu kaçmak
* sıkışık bir duruma düşmek.

kulağına koymak (veya sokmak)
* bir duruma veya söze hazırlamak için önceden kısaca anlatmak; düşünce aşılamak, telkin etmek.

kulağına küpe olmak (veya etmek)
* başa gelen bir durumdan alınan dersi hiç unutmamak.

kulağına söylemek
* fısıldamak.

kulağını açmak
* dikkatle dinlemek.

kulağını bükmek
* bir sorun karşısında dikkatli davranması için uyarıda bulunmak.

kulağını çekmek
* ceza olarak kulağını tutup bükerek çekmek.
* uyarmak için hafif bir ceza vermek.

kulağını çınlatmak
* birini anmak.

kulağını doldurmak
* bir kimseye -başkasından bilgi almadan önce konu üzerinde bilgi verirken kendi düşüncesini aşılamak.

kulak
* Başın her iki yanında bulunan işitme organı.
* Bu organın, sesleri toplayıp içeriye almaya yarayan dış bölümü.
* Balıklarda başın iki yanında bulunan ve ağızdan alıp solungaçlardan geçirdiği suyu dışarıya vermeye yarayan yarıklardan her biri.
* Telli çalgılarda tel germeye yarayan burgu.
* Seslerin uygunluğunu seçebilme ve değerlendirebilme yeteneği.
* Sabanın toprağa giren kısmının iki yanında bulunan ve toprağı yollara dökmeye yarayan parça.
* Akarsuların ve özellikle göllerin karaya giren ve durgunlaşan yerleri.

kulak
* Varlıklı eski Rus köylülerine verilen ad.

kulak altı bezi
* Kulağın yakınında bulunan, tükürük bezlerinin en büyüğü.

kulak ardı etmek

* dikkate almamak, göz önünde tutmamak.

kulak asma!
* "önemseme, dimleme!" anlamında uyarı sözü.

kulak asmak (veya asmamak)
* önem vermek (vermemek), dinlemek (dinlememek).

kulak çivisi
* Kağnıda tekerleğin çıkmaması için mazının ucuna takılan çivi.

kulak davulu
* Kulak zarı.

kulak demiri
* Pulluklarda, uç demirinin kaldırdığı toprağı ters çeviren demir.

kulak dolgunluğu
* İşiterek elde edilen bilgi.

kulak erimi
* Sesin işitilebileceği uzaklık.

kulak kabartmak
* belli etmemeye çalışarak dinlemek.

kulak kepçesi
* Sesi toplayarak orta kulağa göndermeye yarayan, kulağın, yarım daire biçimindeki bölümü.

kulak kesilmek
* büyük bir dikkatle dinlemek.

kulak kıvırmak
* tarımda domatesin olgunlaşması sırasında yapılan bir işlem.

kulak kulağa
* Gizlice, başkası duymaksızın.

kulak memesi
* Kulağın yumuşak ve kıkırdaksız olan alt ucu.

kulak misafiri
* Yanında konuşulan bir şeyi, konuşmaya katılmadan dinleyen kimse.

kulak misafiri olmak
* yanında konuşulan bir şeyi konuşmaya katılmadan dinlemek.

kulak tıkacı
* Çok şiddetli sesleri, gürültüleri hafifletmek için, kulağın içine veya üzerine konulan araç.

kulak tıkamak
* bir şeyi duymazlıktan gelmek.

kulak tırmalamak
* (ses için) kulağı rahatsız etmek.

kulak tırmalayıcı
* Kulağı rahatsız eden.

kulak tozu
* Kulağın arkasındaki tümseklik.

kulak tozuna vurmak
* tam kulağın üstüne vurmak.

kulak tutmak
* dinlemek, işitmek istemek.

kulak vermek
* merak edip dinlemek, işitmeye çalışmak.

kulak zarı
* Dış kulakla orta kulağı birbirine bağlayan zar, kulak davulu.

kulakçı
* Kulak, burun, boğaz hekimi.

kulakçık
* Kalbin üst bölümünde bulunan ve biri (sağdaki) anatoplar damarlardan, öbürü (soldaki) akciğer toplardamarlarından kanı alıp karıncıklara veren iki boşluğun adı, kulacık.

kulakları dolmak
* aynı şeyi dinlemekten usanmak.

kulakları paslanmak
* çoktan beri müzik dinlememiş olmak.

kulaklarına kadar kızarmak
* çok utanmak.

kulaklarını dikmek
* (hayvan) dikkat kesilmek.

kulaklarını tıkamak
* dinlemek, istememek.

kulaklarının pasını gidermek
* çoktan beri dinlememişken müzik dinlemek.

kulaklı
* Kulağı herhangi bir biçimde olan.
* Kulağa benzer çıkıntısı olan.
* Sapının ucunda kulak biçiminde iki geniş çatalı bulunan bir çeşit yatağan.
* İki tarafında tutulacak yeri olan yayvan tencere, kazan.

kulaklı somun
* Yanlarında kanat gibi çıkıntıları olan bir somun türü.

kulaklık
* Kulakları soğuk, rüzgâr gibi dış etkilerden korumak için kulak kepçesini örtecek biçimde yapılmış kılıf.
* Radyo, telefon veya telsizde kulak ile verici arasında ses bağlantısı kurmaya yarayan alıcı.
* Ağır işitenlerin kullandıkları pilli araç.

kulaksız
* Kulak kepçesi olmayan.

kulaktan
* Sadece duyarak, dinleyerek.

kulaktan dolma
* Başkalarından işitilerek edinilen bilgi.

kulaktan kulağa
* Bir kimseden bir başkasına, gizlice söyleyerek.

kulampara
* Oğlancı.

kulamparalık
* Oğlancılık.

kule
* Çoğunlukla kare veya silindir biçimindeki yüksek yapı.
* Cihannüma.

kulis
* Tiyatroda, sahnenin gerisinde ve yanlarında bulunan bölüm.
* Bir işin, bir hareketin iç yüzü, bilinmeyen yönleri.
* Borsa dışında alış veriş yeri.

kulis çalışması
* Kulis faaliyeti.

kulis faaliyeti
* Toplantı yerlerinde, oturum dışında çeşitli grupların yaptığı gizli girişim veya çalışma.

kulis yapmak
* herhangi bir toplulukta oturumlar dışında gizli çalışmalar yapmak.

kullandırma
* Kullandırmak iş.

kullandırmak
* Kullanmak işini yaptırmak.

kullanılma
* Kullanılmak işi.

kullanılmak
* Kullanmak işine konu olmak.

kullanılmış
* Az veya çok bir zaman için başkasının malı olmuş, yeni olmayan, müstamel.

kullanım
* Kullanma, yararlanma, tasarruf.

kullanış
* Kullanmak işi veya biçimi.

kullanışlı
* Rahatça kullanılabilen.

kullanışsız
* Kullanılması güç, kullanılmaya elverişli olmayan.

kullanma
* Kullanmak işi, istimal.

kullanmak
* Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak.
* Bir kimseyi bir hizmette bulundurmak, çalıştırmak.
* İşletmek, değerlendirmek.
* Giymek, takmak.
* Bir şeye alışmış olmak, içmek.
* (kelime için) Yazmak, söylemek.

* Harcamak, sarf etmek.
* (birinden veya bir şeyden) Amacına ulaşmak için yararlanmak, onu amacına alet etmek, sömürmek, istismar etmek.
* Araç veya aleti işletmek, yönetmek.

kullap
* İplik üzerine sırma sarmaya yarar bir dolap.
* Bir tür menteşe.

kullaşma
* Kullaşmak işi veya durumu.

kullaşmak
* Kul durumuna gelmek.

kulluk
* Kul olma durumu, kölelik.
* Kulun yaptığı iş.
* Kamu düzenini korumakla görevli daire, karakol.

kulluk etmek
* kul olmak.

kulluk kölelik
* Birinin buyruklarına boyun eğerek yaşama durumu.

kullukçu
* Kullukta görevli yeniçeri.

kuloğlu
* Ölen evli yeniçerilerin, babaları gibi, ocakta askerlik yapan çocukları.

kulp
* Kapların, sap gibi halka biçiminde olan tutulacak yeri.
* Uydurma sebep, bahane.

kulp takmak
* bir kimseyi, bir şeyi kusurlu göstermek için bahane, kusur bulmak.

kulplu
* Kulpu olan, kulpu bulunan.

kulplu beygir
* Jimnastik alıştırmalarında destek olarak kullanılan, gövdesinin ortasında gereğinde sökülüp takılabilen yarım halka biçiminde aralıklı iki kulpu olan araç.

kulpsuz
* Kulpu olmayan.

kulpunu bulmak
* yapılacak uygunsuz bir iş için, yasallığı tartışılabilecek bir çözüm yolu bulmak.

kuluçka
* Civciv çıkarmış, yumurtaya yatmış veya yatmak üzere kızmış durumda olan dişi kuş veya dişi kümes hayvanı, gurk.

kuluçka devri
* \343 kuluçka dönemi.

kuluçka dönemi
* Civciv, yavru çıkarmak için, her tür kuşun yumurtaları üstüne yatması gereken süre.
* Döllenmeden sonra canlı bir organizma oluncaya kadar geçen süre.

* Bir mikrobun vücuda girmesiyle hastalığın belirmesi arasında geçen süre.

kuluçka makinesi
* Gereken sıcaklığı sağlayacak düzeni bulunan ve çok sayıda civciv çıkarmaya yarayan araç.

kuluçka olmak
* (dişi kuş) yumurtaya yatma zamanı gelmek.

kuluçkahane
* Kuluçkalık.

kuluçkalık
* Kuluçka olma durumu.
* Kuluçkada kullanılmaya elverişli.

kuluçkaya oturmak (veya yatmak)
* dişi kuş civciv çıkarmak icin yumurtaların üzerine yatmak.

kulun
* Doğumdan altı ay sonra kadar olan erkek veya dişi at veya eşek yavrusu.

kulun atmak
* (kısrak veya eşek) yavru düşürmek.

kulunç
* Şiddetli ağrı ve özellikle omuz ağrısı.

kulunç girmek
* (bir organda veya vücut bölgesinde) birdenbire veya şiddetli sancı oluşmak, tutulmak.

kulunç kırmak
* ağrıyan yeri ovmak.

kulunlama
* Kulunlamak işi.

kulunlamak
* Kısrak veya eşek yavrulamak.

kulunluk
* Kısrak veya eşek gibi hayvanlarda döl yatağı.

kulunuz
* alçak gönüllülük göstermiş olmak için ben zamiri yerine kullanılırdı.

kulübe
* Kerpiç, saman veya ağaçtan yapılmış küçük, basit, ilkel ev.
* Bir yeri beklemekle görevli kimsenin içinde bulunduğu küçük barınak.
* Hayvanlar için yapılmış barınak.
* Alçak gönüllülük göstermek amacıyla "ev" anlamında kullanılır.

kulüp
* Görüşmek, konuşmak, okumak, spor yapmak gibi amaçlarla yalnız üye olanların toplandıkları yer.
* Spor derneği.

kulüpçü
* Kulüp işleten kimse.

kulüpçülük
* Kulüp yanlısı ve kulüp işleriyle uğraşan kimse.

kulüpler arası

* Birçok kulübün takımlarını karşı karşıya getiren sportif faaliyetler için kullanılır.

kulvar
* Bazı yarışlarda koşucu veya yüzücünün koştuğu, yüzdüğü yarış şeridi.

kulyuç
* Geniş ve derin ağızlı mağara.

kum
* Silisli kütlelerin, kayaların, doğal etkenlerle parçalanarak ufalanmasından oluşan ufak, sert taneciklerin bütünü.
* Armut, ayva gibi bazı meyvelerin etli bölümlerindeki sert tanecikler.
* Vücuttaki bezlerin, özellikle böbreğin ürettiği ince ve katı tanecikler.

kum balığı
* Kum balığıgillerden, dişleri ve karın yüzgeçleri olmayan küçük bir balık (Ammodytes).

kum balığıgiller
* Kemikli balıklar takımının, kefallar alt takımına giren bir familya.

kum çölü
* İnce kumla örtülü çöl.

kum engereği
* Özellikle Balkanlarda görülen üçgen kafalı iri engerek (Vipera ammodytes).

kum fırtınası
* Çöllerde kumu havaya karıştıran kasırga.

kum gibi
* pek çok.

kum grisi
* Kum renginde olan.

kum havucu
* Kumluk yerlerde yetiştirilen bir tür havuç.

kum havuzu
* Atletlerin atlamada incinmemeleri için düştükleri yere yapılmış, içi kumla doldurulmuş alan.

kum kamyonu
* Karoseri ve diğer mekanik parçaları kum taşımaya uygun bir biçimde düzenlenmiş kamyon.

kum kayası
* Sıcak ve ılık denizlerde ve özellikle kayalık yerlerde yaşayan kemikli balık (Neogobius).

kum otu
* Uyuz otu.

kum saati
* Dar bir boğazla birbirine bağlanmış iki cam kaptan oluşan ve üstteki kapta bulunan kumun aşağıya akmasından yararlanarak zamanı anlamaya, ölçmeye yarayan araç.

kum taşı
* Kum tanelerinin kaynaşmasıyla oluşmuş bir çeşit tortul kayaç.

kum torbası
* İçine kum doldurup boks antremanlarında kullanılan torba.
* Savaşta veya sel sırasında korunması gereken yerlere yığılan içi kum dolu torba.
* Çok şişman, dayanıksız, lapacı (kimse).

kuma
* Aynı erkekle evli olan kadınların birbirine göre adı, ortak.

kumalı
* Kuması olan.

Kuman
* Kıpçak.

Kumanca
* Kıpçakça.

kumanda
* Komuta.

kumanda etmek
* komut vermek.
* yönetmek.

kumandan
* Komutan.

kumandan gemisi
* Kumandanın komuta ettiği donanma gemisi.

kumandanlı
* Kumandanı olan.

kumandanlık
* Komutanlık.

kumandansız
* Kumandanı olmayan.

Kumandı
* Kuzey Altaylarda yaşayan bir Türk boyu ve bu boydan olan kimse.

kumanya
* Yolculuk için hazırlanan yiyecek, azık.
* Sefer durumundaki askerler için hazırlanan yiyecek.

kumanyacı
* Kumanya hazırlayan veya dağıtan (kimse).

kumanyacılık
* Kumanyacının işi.

kumar
* Ortaya para koyarak oynanan talih oyunu.

kumar ebesi
* Kumar oynatan kimse veya kumarcı.

kumar oynamak
* ortaya para koyarak talih oyunu oynamak.
* olumlu sonuçlanması şüpheli olan bir işe bile bile girişmek.

kumarbaz
* Kumarcı.

kumarbazlık
* Kumarcılık.

kumarcı
* Kumara düşkün, sürekli kumar oynayan (kimse), kumarbaz.

kumarcılık
* Kumarcı olma durumu, kumarbazlık.

kumarhane
* Kumar oynanan yer.

kumarhaneci
* Kumarhane işleten kimse.

kumarhanecilik
* Kumarhane işletme işi.

kumasız
* Kuması olmayan.

kumaş
* Pamuk, yün, ipek gibi şeylerden makinede dokunmuş her türlü dokuma.
* Bir varlığı veya kişiliği oluşturan nitelik veya malzeme.

kumaş mengenesi
* Yeni dokunmuş veya yıkanmış kumaşların ütülenmek amacıyla içinden geçirildiği silindir alet.

kumaşçı
* Kumaş fabrikası olan veya kumaş satan kimse.

kumaşçılık
* Kumaş üreten veya satan kimse.

kumaşlı
* Kumaşı olan.

kumaşsız
* Kumaşı olmayan.

kumbara
* Para biriktirmek için kullanılan, bozuk veya kâğıt para atılan deliği olan, metal, toprak, plâstikten yapılmış küçük kap.
* Humbara.

kumbaracı
* Humbaracı.

kumbarahane
* Humbarahane.

kumbaşı
* Kumsal.

kumcu
* Kum getirip satan kimse.

kumcul
* (bitki için) Kumlu toprakta yetişen, kumlu toprağı seven.

kumda oynamak
* bir fırsat kaçırarak umulanı elde edememek.

kumkazan

* Kemirgenlerden, Afrika'nın güneyinde yaşayan bir memeli türü (Bathyergus maritimus).

kumkuma
* Küçük testi, çömlek.
* Kötü, olumsuz bir özelliği kendinde fazlasıyla toplayan kimse, olay, olgu veya yer.

kumla
* Kumluk yer, geniş kumsal, plâj.
* Güneş banyosu yapmak için düzenlenmiş kumsal.

kumlama
* Çam türü ağaçlarda yıl halkaları arasındaki görüntü ayrımını daha da belirtmek için yüzeye, hava basıncından yararlanarak kum püskürtme.
* Oyma işlerinde, çukurda kalan yüzeyleri özel dişli araçlarla pütürlendirme.

kumlamak
* Kumla kaplamak veya kum dökmek.

kumlu
* İçinde kum bulunan.
* Çok ufak ve sık benekli.

kumluk
* Kumu çok olan.
* Kumsal.
* Kumluk yer.

kumpanya
* Daha çok yabancı sınaî, ticarî ortaklık.
* Tiyatro topluluğu.
* Aynı görüşü paylaşan, aynı eylemi yapan kimseler topluluğu.

kumpas
* Dizicilerin harfleri satır durumuna getirirken içine yerleştirdikleri ayarlanabilir demir yuva.

kumpas kurmak
* gizli bir iş, düzen hazırlamak.

kumpir
* Kaynamış ve kabuğu soyulmadan özel fırında pişirilmiş iri patates.

kumral
* (saç, bıyık, sakal için) Koyu sarı veya açık kestane rengi.
* Bu renkte olan (kimse veya şey).

kumru
* Güvercinler takımından, güvercinden küçük, boz, gri renkli bir kuş (Streptopelia).

kumru gibi
* kendi dünyalarına çekilmiş, sevecen.

kumsal
* Su kıyılarında oluşan kumlu yer, plâj.
* Kumlu.

kumsallık
* Kumsal olma durumu.

kumsuz
* Kumu olmayan.

kumuç

* Sivrisineğe benzer çok küçük bir tür sinek.
* İçine et veya peynir konarak yapılan bir çeşit sigara böreği.

Kumuk
* Dağıstan'da yaşayan bir Türk boyu ve bu boydan olan kimse.

Kumukça
* Kumuk dili.

kumul
* Çöllerde veya deniz kıyılarında rüzgârların yığdığı kum tepesi.

-kun
* \343 -gın / -gin.

kunda
* Bir çeşit büyük ve zehirli örümcek.

kundak
* Yeni doğmuş çocuğu ilk aylarda sıkıca sarıp sarmalamaya yarayan geniş bez.
* Kundağa sarılmış bebek.
* Yangın çıkarmak için bir yere konulan tutuşmuş yağlı bez parçası vb.
* Saçları yemeninin içine alıp bağlama.
* Tüfek gibi bazı ateşli silâhlarda bunları çeşitli yönlere çevirmeye yarayan, namlunun altında bulunan ağaç veya metal bölüm.
* Ara bozma, fitne, fesat.
* Arabalarda dingil yatağı.
* Korunmak için sıkı sıkıya sarılmış şey.

kundak sokmak (veya koymak)
* yangın çıkarmak için bir yere tutuşmuş yağlı bez parçası koymak.
* ara bozacak bir söz söylemek veya böyle bir davranışta bulunmak.

kundakçı
* Yangın çıkarmak için kundak koyan kimse.
* Tüfek kundakları yapan kimse.
* Ara bozucu.

kundakçılık
* Yangın çıkarmak için kundak koyma işi.
* Ara bozuculuk.

kundaklama
* Kundaklamak işi.

kundaklamak
* Bebeği kundağa sarmak.
* (bir yeri) Kundakla yakmak.
* Saçları yemeninin içine toplayarak bağlamak.
* Tüfek namlusunu kundağa bağlamak.
* Ara bozmak, aldatmak.

kundaklanış
* Kundaklanma işi veya biçimi.

kundaklanma
* Kundaklanmak işi.

kundaklanmak
* Kundaklama işi yapılmak veya kundaklamak işine konu olmak.

kundaklayış

* Kundaklama işi veya biçimi.

kundaklı
* Kundağı olan, kundağa sarılmış olan.

kundaksız
* Kundağı olmayan.

kundura
* Kaba işlenmiş, bağsız, konçsuz ayakkabı.

kunduracı
* Kundura yapan veya satan kimse.

kunduracılık
* Kunduracının işi.

kunduru
* Başağı dört sıradan oluşan, bir tür sert, sarı, iyi buğday.

kunduz
* Kemirgenlerden, kuyruğu geniş ve yassı, art ayak parmaklarının arası perdeli, ağaçları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayan, yuvalar ve su setleri kuran, postu değerli bir hayvan (Castor fiber).

kunduz böceği
* \343 kuduz böceği.

kungfu
* Kendini savunma temeline dayalı, karateye benzeyen Çin kökenli spor.

kunt
* Ağır, kalın, dayanıklı ve sağlam.

kup
* Giysi kesimi, kesimle verilen biçim.

kupa
* Genellikle genişliği derinliğinden çok olan, altın, gümüş, bronz veya kristalden yapılmış ayaklı kap.
* Bardak.
* Yarışma ödülü olarak verilen herhangi bir sanat eseri.
* İskambil kâğıtlarının dört grubundan benekleri kırmızı, kalp biçiminde olanı.
* Bir kupanın alabileceği miktarda olan.

kupa
* Kapalı ve yalnız arkada oturulacak yeri olan, dört tekerlekli araba.

kupes
* İzmaritgillerden, ılıman denizlerde yaşayan bir balık (Boops boops).

kupkuru
* Çok kuru.
* Belirgin, net.

kupkuru etmek
* çok kurutmak.

kupkuru kesilmek
* çok kurumak.

kupon
* Piyango biçiminde düzenlenmiş, çekilişlerde kesilerek kullanılan basılı parça.

* Değerli kâğıtların (devlet tahvili veya hisse senetleri) üzerinde bulunan ve belirli zamanlarda sahibine faiz veya kazanç payı olarak belirli bir gelir sağlayan kesilmiş parça.
* Yalnız bir giysilik dokunmuş, üstün nitelikte (kumaş parçası).

kupür
* Kesik.

kur
* Yabancı paraların ulusal para cinsinden değeri.
* Kurs değeri (II).

kur
* Karşı cinsten birine ilgi göstererek onun hoşuna gitme, gönlünü kazanmaya çalışma.
* Birinin duygularını okşayacak biçimde davranarak onu elde etmeye çalışma.

kur yapmak
* karşı cinsten birine ilgi göstererek onun hoşuna gitmek, gönlünü kazanmaya çalışmak.
* birinin duygularını okşayacak biçimde davranarak onu elde etmeye çalışmak.

kur'a
* Ad çekme.

kur'a çekmek
* ad çekmek.

kur'a efradı
* Kur'a çekerek yeni asker olan erler.

kurabiye
* Un, yağ veya badem, fıstık gibi şeylerle yapılan, şekerli küçük çörek.

kurabiye gibi
* çok gevrek, ağızda dağılıveren (yiyecek).

kurabiyeci
* Kurabiye yapan veya satan kimse.

kurabiyecilik
* Kurabiye yapma veya satma işi.

kur'acı
* Askere alınacak gençlerin belli olması için onlara kur'a çektiren subay.

kurada
* İşe yaramaz, yıpranmış, eskimiş, bozulmuş (eşya).
* Gelişmemiş, cılız (insan ve hayvan).

kurak
* (hava, mevsim, yıl için) Yağışsız.
* (toprak için) Nem tutmayan, çabuk kuruyuveren, çorak.

kurakçıl
* (bitki için) Kurak yerde yetişen, kurak yerden hoşlanan.

kuraklık
* Kurak olma durumu, kurak hava, yağışsızlık.

kural
* Bir sanata, bir bilime, bir düşünce ve davranış sistemine temel olan, yön veren ilke.
* Davranışlarımıza yön veren, uyulması gereken ilke.

kural dışı

* Bkz. kural dışı.

kural dışı
* Kurala uymayan, kurala aykırı olan, ayrık, müstesna, şaz.

kurala aykırı
* Bkz. kural dışı.

kurala aykırılık
* Dil kurallarına aykırı olarak kelime kullanma, kıyasa muhalefet.

kuralcı
* Kurala, kurallara bağlı olan, kaideci.

kuralcılık
* Kuralcı olma durumu.

kurallaşma
* Kurallaşmak işi.

kurallaşmak
* Kural durumuna gelmek.

kurallaştırma
* Kurallaştırmak işi.

kurallaştırmak
* Kural durumuna getirmek.

kurallı
* Kuralı olan, kurala uygun olan, kaideli, kıyasî.

kurallı cümle
* Yüklemi sonda yer alan cümle.

kuralsız
* Kuralı olmayan, kurala uygun olmayan, kaidesiz, gayri kıyasî.

kuram
* Uygulamalardan bağımsız olarak ele alınan soyut bilgi.
* Belirli bir konuda düşüncelerin, görüşlerin bütünü.
* Sistemli bir biçimde düzenlenmiş birçok olayı açıklayan ve bir bilime temel olan kurallar, yasalar bütünü, nazariye, teori.

Kurama
* Türkistan'da yaşayan bir topluluk ve bu topluluktan olan kimse.

kuramcı
* Kuram ortaya koyan kimse, kurama bağlı olan kimse, teorisyen.

kuramcılık
* Kuram ortaya koyma, kurama bağlı olma durumu.

kuramlaştırma
* Kuramlaştırmak işi.

kuramlaştırmak
* Kuram durumuna getirmek.

kuramsal
* Kuramla ilgili, kuram durumunda bulunan, kuram niteliğinde olan, nazarî, teorik.

Kur'an
* İslâm dininin temel ilkelerini, Hz. Muhammed'e gönderilen Tanrı buyruklarını içeren, Müslümanlığın temel kitabı, Kur'anıkerim, Kelâmıkadim, Mushaf.

Kur'an (veya ekmek) çarpsın!
* karşısındakini dediği şeye inandırmak için edilen yemin.

kurander
* Hava akımı, cereyan.

Kur'anıkerim
* Kur'an.

kur'ası olmak
* o yıl askerlik çağına girenlerden olmak.

kurbağa
* Kurbağalardan, yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan.

kurbağa adam
* Balık adam.

kurbağa balığı
* Sıcak ve ılık denizlerde yaşayan kemikli balık (Uranoscopus scaber).

kurbağa balığıgiller
* Sıcak ve ılık denizlerde yaşayan kemikli balıklar familyası.

kurbağa otu
* Düğün çiçeğigillerden bir bitki (Bufonia).

kurbağa testi
* Kadının gebe olup olmadığını anlamak için, idrarının kurbağa karnına şırınga edilmesi yoluyla yapılan test.

kurbağa zehiri
* Kurbağa zehirigillerden, tatlı sularda yaşayan, beyaz çiçekli, yürek biçimi yapraklı bir süs bitkisi (Hydrocharis).

kurbağa zehirigiller
* Bir çeneklilerden, bütünü veya bir kesimi su içinde yaşayan, kurbağa zehri ve benzeri su bitkilerini içine alan bir familya.

kurbağacık
* Kurbağa yavrusu, küçük kurbağa.
* Ağız tabanında çıkan bir çeşit küçük ur.
* Küçük İngiliz anahtarı.
* Ayarlanabilir somun anahtarı.
* Pencere çerçevesi gibi yukarıya sürülen şeylerin alt kenarlarına yerleştirilen tutacak.

kurbağalama
* Kurbağanın yüzmesine benzer yatay hareketler yaparak yüzme.
* Birbirine parelel iki tırmanma sırığına baldırları ve ayak sırtlarını kenetleyerek veya dışarıdan diz altına sıkıştırarak tırmanma.

kurbağalar
* Omurgalı hayvanlardan, amfibyumlar sınıfına giren bir takım.

kurban
* Dinin bir buyruğunu veya bir adağı yerine getirmek için kesilen hayvan.
* Müslümanlarda kurban bayramı.
* Bir ülkü uğrunda feda edilen veya kendini feda eden kimse.

* Bir kazada veya felâkette ölen kimse.
* Maddî ve manevî bakımdan felâkete sürüklenmiş veya insanî değerlerini yitirmek zorunda kalmış veya bırakılmış kimse.
* Bazı bölgelerde seslenme sözü olarak kullanılır.

Kurban Bayramı
* Arabî takvime göre Zilhicce ayının onunda başlayıp dört gün süren ve bu süre içinde yoksullara dağıtılmak için kurban kesilen dinî bayram.

kurban eti
* Kesilen kurbanın dağıtılan parçaları.

kurban etmek
* Bkz. kurban kesmek.
* kendi çıkarı için birini veya bir şeyi feda etmek.

kurban gitmek
* suçsuz yere ölmek, zarara uğramak.

kurban kesmek
* din buyruğunu yerine getirmek için bir hayvanı keserek etini dağıtmak.

kurban olayım!
* aşırı sevgi ve hayranlık anlatır.
* yalvarmak için söylenir.

kurban olmak
* bir kimse veya bir şey için kendini feda etmek.

kurban vermek
* can kaybına uğramak.

kurbanı olmak
* uğruna ıstırap veya büyük üzüntü, sıkıntı çekmek, zarara girmek, ölmek.

kurbanlık
* Kurban edilmek için ayrılmış, kurban edilmeye uygun.

kurbanlık koyun
* Kurban olmaya elverişli koyun.
* Başına geleceklerden habersiz.

kurca
* Karıştırma, kaşıma.

kurca çıbanı
* Kaşıyıp kurcalamaktan azan çıban.

kurcalama
* Kurcalamak işi.

kurcalamak
* Ellemek, karıştırarak bakmak.
* Sivri bir şey sokup karıştırarak zorlamak.
* Karıştırıp azdırmak, tahriş etmek.
* Meşgul ve rahatsız etmek.
* Bir konuyu araştırmak, üstünde durmak, eşelemek.

kurcalanış
* Kurcalanma işi veya biçimi.

kurcalanma

* Kurcalanmak işi.

kurcalanmak
* Kurcalamak işi yapılmak.

kurcalayış
* Kurcalamak işi veya biçimi.

kurçatovyum
* Atom numarası 104, atom ağırlığı 260 olan yapay element. Kısaltması Ku.

kurdele
* Geniş ipekli şerit.

kurdele balığı
* Kurdele balığıgillerden, uzun, yassı vücutlu, pulları çok küçük, kuyruk yüzgeci ipliğe benzeyen, kemikli bir Akdeniz balığı, flândra balığı (Cepola rubescens).

kurdele balığıgiller
* Örnek hayvanı kurdele balığı olan balıklar familyası.

kurdeleli
* Kurdelesi olan.

kurdelesiz
* Kurdelesi olmayan.

kurdeşen
* Ciltte çeşitli sebeplerle oluşan kaşıntılı döküntüler, ürtiker.

kurdun oğlu akıbet kurt olur
* sonunda kendi karakterini, aslını, düşüncesini atalarına benzer şekilde ortaya koyar.

kurdunu kırmak
* hevesini almak, isteğini yerine getirmek.

kurdurma
* Kurdurmak işi.

kurdurmak
* Kurmak işini yaptırmak.

kurdurtma
* Kurdurtmak işi veya durumu.

kurdurtmak
* Kurmak işini yaptırmak.

kurgan
* İlk Çağda mezar üzerine toprak yığılarak yapılan küçük tepe.
* Kale.
* (arkeolojide) Tepe biçiminde mezar, höyük.

kurgu
* Bir şeyin zembereğini kurmak için kullanılan araç, anahtar.
* Zembereğin kurulmuş olma durumu.
* Bir bütün oluşturmak için parçaları takıp birleştirme işi, montaj.
* Bir filmin değişik süre ve yerlerde çekilen bölümlerini, bir anlam ve uyum bütünlüğü sağlayarak birleştirme, montaj.
* İş alanına geçmeyip yalnız bilmek ve açıklamak amacını güden düşünce, kuramsal araştırma, spekülâsyon.
* Bir işe hazırlamak için yapılan telkin.

kurgu bilimi
* Teknolojideki gelişmelere göre ileri düzeyde sayılabilecek buluşlara bağlı kalarak düşünülen veya yapılan iş.

kurgucu
* Kurgu işini yapan kimse, montajcı.

kurguculuk
* Kurgu işini yapma, montajcılık.

kurgulama
* Kurgulamak işi veya durumu.

kurgulamak
* Bir filmin değişik yerlerde çekilen bölümlerini bir bütün oluşturmak için birleştirmek.

kurgulanma
* Kurgulanmak işi.

kurgulanmak
* Kurgu durumuna gelmek.

kurgulu
* Kurgusu olan.

kurgusal
* Kurgu ile ilgili, spekülâtif.

kurgusuz
* Kurgusu olmayan.

kurk
* Kuluçka, gurk.

kurlağan
* Etyaran.

kurma
* Kurmak işi.
* Kurularak, parçaları birleştirilerek oluşturulan, prefabrike.

kurmaca
* Tasarlanıp üretilen, tasarlayarak.

kurmacılık
* Resim ve heykelde, eseri geometrik ögeleri ile kurmayı temel alan anlayış, konstrüktivizm.

kurmak
* Bir şeyin oluşmasına yardım eden parçaları birleştirerek bütün durumuna getirmek, monte etmek.
* Hazırlamak.
* (yaylı, zemberekli şeylerde) Yayı veya zembereği germek.
* Gereken şartları hazırlayıp kendi kendine olmaya bırakmak.
* (etkisi ve önemi geniş, sürekli şeyler için): Meydana getirmek, tesis etmek.
* Yapmak, inşa etmek.
* Yapmak, oluşturmak.
* Ortaklık sağlamak.
* Belli bir işte beraber çalışacak kimseleri belirlemek.
* Bir araya getirmek, toplamak.
* Gizlice hazırlamak, tasarlamak.
* Düşünmek.
* Aklına koymak.
* Zihinde büyütmek.
* Bir kimseyi dedikodu veya telkinlerle başkasına karşı öfkelendirmek.

* Sağlamak, oluşturmak.

kurmay
* Harp akademilerine girerek eğitimlerini başarıyla bitirmiş subay, erkânıharp.
* Kurmaylık yetkisi ve niteliği olan (subay).

kurmay başkanı
* Ordu, tümen, tugay gibi birliklerde ve askerî akademilerde karargâh subayı.

kurmaylık
* Kurmay olma durumu.

kurna
* Hamamlarda, musluk altında, içinde su biriktirilen, yuvarlak ve çoğunlukla mermer veya taş tekne.

kurnalı
* Kurnası olan.

kurnasız
* Kurnası olmayan.

kurnaz
* Kolay kanmayan, başkalarını kandırmasını ve ufak tefek oyunlarla amacına erişmesini beceren, açıkgöz.

kurnazca
* Kurnaz bir biçimde, kandırarak, aldatarak.

kurnazlaşma
* Kurnazlaşmak işi.

kurnazlaşmak
* Kurnaz duruma girmek.

kurnazlık
* Kurnaz olma durumu veya kurnazca iş.

kuron
* Korumak için diş üzerine dişçi tarafından geçirilen metal kaplama.

kurs
* Yuvarlak ve yassı biçimli nesne, ağırşak.
* Bir gök cisminin teker biçimde görülen yüzü, çörek.

kurs
* Resmî ve özel kuruluşlarca ilgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmak amacıyla düzenlenen ve kısa süreli derslere dayanan eğitim etkinliği, kur.

kursağında kalmak
* istenilen bir şey gerçekleşememek, yarım kalmak.

kursak
* Kuşların yemek borusu üzerinde bulunan, yiyeceklerin toplandığı torba biçiminde şişkin organ.
* Kuş kursağı şişirilip kurutularak yapılan veya ona benzetilen şişkin şey.
* Mide.
* Kursak zarı ile yapılmış.
* Böceklerin ve solucanların sindirim kanallarında bulunan, kuşların kursağına benzeyen yapı.

kursaklı
* Kursağı olan.
* Guatr hastalığı olan (kimse).

kursaksız

* Kursağı olmayan.

kursiyer
* Kurs öğrencisi.

kurşun
* Atom numarası 82, atom ağırlığı 207,21, yoğunluğu 11,3 olan, 327,4°C de eriyen, yumuşak ve bükülgen, mavimtırak esmer renkte bir element. Kısaltması Pb.
* Tüfek, tabanca gibi hafif ateşli silâhlarda kullanılan mermi.
* Kurşundan yapılmış.

kurşun atmak
* silâhla mermi atmak.
* düşmanlık etmek.

kurşun dokunmak
* mermi isabet etmek.

kurşun dökmek
* halk inanışına göre erimiş kurşunu, hastanın üstünde, içinde su bulunan bir kaba dökerek ortaya çıkan şekillerin yorumuyla nazar, büyü, hastalık vb. şeyleri önlemek, iyileştirmek.

kurşun erimi
* Merminin en çok ulaşabildiği uzaklık.

kurşun gibi
* çok ağır.

kurşun grisi
* Koyu gri renk.

kurşun kalem
* Dışı tahta, içi grafitli kalem.

kurşun otu
* Bkz. diş otu.

kurşun rengi
* Kurşunun rengi, koyu kül rengi.
* Bu renkte olan.

kurşun sıkmak
* silâhı ateşlemek, mermi yakmak.

kurşun tutmak
* kurşuna hedef olmak, kurşun değecek gibi olmak.

kurşun yağdırmak
* çok sayıda kurşun atmak.

kurşun yağmuruna tutmak
* çok sayıda ve sürekli kurşun atmak.

kurşun yemek
* vurulmak.

kurşuna dizmek
* verilen ölüm cezasını askerî bir kıtanın attığı kurşunlarla yerine getirmek.

kurşuncu
* Kurşun satan veya işleyen kimse.
* Kurşun döken kimse.

kurşunculuk
* Kurşun satma veya işleme.
* Kurşuncunun işi.

kurşungeçirmez
* Ateşli silâhlardan atılan mermilerin girmesini engelleyecek yapıda ve özellikte olan (yelek, cam vb.).

kurşunî
* Koyu kül rengi, kurşun rengi.
* Bu renkte olan.

kurşunîleşme
* Kurşunîleşmek işi.

kurşunîleşmek
* Kurşunî bir duruma girmek.

kurşunlama
* Kurşunlamak işi.

kurşunlamak
* Kurşunla kaplamak.
* Kurşunla mühürlemek.
* Kurşun ile ateş etmek, vurmak.

kurşunlanma
* Kurşunlanmak işi.

kurşunlanmak
* Kurşunlamak işi yapılmak.

kurşunlaşma
* Kurşunlaşmak işi.

kurşunlaşmak
* Kurşun gibi ağırlaşmak.

kurşunlu
* İçinde kurşun bulunan.
* Kurşunlanmış olan.
* Kubbesi kurşunla örtülü.

kurşunsuz
* Kurşunu olmayan.

kurt
* Köpekgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşayan, gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan (Canis lupus).
* Bir yeri, bir şeyi iyi bilen.
* İşini iyi bilen, aldanmaz, kurnaz.

kurt
* Yumuşak vücutlu, uzun gövdeli, omurgasız, bacaksız, ayaksız veya çok ilkel ayaklı küçük hayvan.
* Bazı böceklere veya bazı böcek lârvalarına verilen ad.

kurt baklası
* Acı bakla.

kurt bilimci
* Kurt (II) bilimi ile uğraşan kimse.

kurt bilimi
* Solucanların yapılarını, yaşayışlarını ve yaptıkları hastalıklarla, bu hastalıklara karşı mücadeleyi anlatan asalak bilimi dalı, helmintoloji.

kurt dumanlı havayı sever
* kötü niyetli kimselerin ortalıktaki karışıklıklardan yararlandıklarını anlatır.

kurt gibi
* işini bilir, girişken (kimse).

kurt gibi kemirmek (veya yemek)
* aşırı derecede kuşku ve tedirginlige düşürmek.

kurt kapanı
* Güreşte hasmı alta düşürdükten sonra üstüne oturarak uylukları arasında ayak bağlama, bir yandan da iki kolu altından el geçirerek ağırlığı bel üzerine verme.

kurt kocayınca çakallara (köpeklere) maskara olur
* güç ve yeteneğini yitiren insanlar, basit ve kendini bilmezlerce aşağılanırlar.

kurt köpeği
* Çoban köpeği, koyun köpeği.

kurt kuş
* Bütün yaratıklar, bütün canlılar.

kurt kuyusu
* Dibine ucu sivri bir kazık çakılmış ve koni biçiminde kazılmış, tuzak olarak kullanılan derin çukur.

kurt mantarı
* Tazeyken yenebilen, olgunlaştığında basılınca sporlar saçan, beyaz renkli, yuvarlak biçimli, bazitli bir mantar (Lycoperdon).

kurt masalı
* Birini oyalamak, kendini suçsuz göstermek için ileri sürülen gereksiz, inandırıcı olmayan sözler.

kurt sineği
* Kurtlara dayanan bir sinek türü.

kurt yeniği
* Kurt tarafından yenilen yer.
* Bkz. bit yeniği.

kurtağzı
* Gemi ve sandallarda halatın geçmesi için teknenin kenarına tutturulmuş, açık ağız biçiminde metal parçalara verilen ad.
* Doğramanın birbirine geçen dişleri.

kurtarıcı
* Kurtaran, halâskâr.
* Kendi hayatını tehlikeye atarak bir kimseyi, bir topluluğu güç bir durumdan veya yok olmaktan kurtaran kimse.

kurtarıcılık
* Kurtarma işi veya biçimi.

kurtarılma
* Kurtarılmak işi.

kurtarılmak
* Kurtarmak işi yapılmak veya kurtarmak işine konu olmak.

kurtarım
* Kurtarmak işi.

kurtarış
* Kurtarmak işi veya biçimi.

kurtarma
* Kurtarmak işi.

kurtarma aracı
* Trafikte arızalanan, kaza geçiren aracı yerinden kaldırıp istenen yere götüren özel donanımlı motorlu araç, kurtarıcı.

kurtarma gemisi
* Deniz trafiğinde arızalanan, kaza geçiren gemi, şilep vb. araçları uygun bir yere çekip götüren özel donanımlı deniz aracı.

kurtarma kazısı
* Yeni kurulacak olan baraj, göl ve yerleşim yerleri gibi yapıların arazileri içinde bulunan arkeolojik eserlerin çıkarılması.

kurtarmak
* Bir canlıyı bir felâketten tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak.
* Kurtulmasını sağlamak; uzaklaştırmak.
* Kazandırmak, yeniden ele geçirmek.
* Bir şeye zarar gelmesini önlemek.
* Birinin cezalandırılmasına engel olmak.
* (olumsuz olarak): Bir şeyin değerini karşılamamak.

kurtayağı
* Damarlı çiçeksizlerden, küçük yapraklarla örtülü ince bir sap görünüşünde olan bir bitki (Lycopodium clavatum).

kurtayağı tozu
* Kurtayağının sporlu başaklarından elde edilen, hekimlikte kullanılan sarı bir toz.

kurtbağrı
* Zeytingillerden, yaprakları mızrağa benzer, çiçekleri beyaz, kokulu ve salkım durumunda olan, çit yapmakta kullanılan bir süs bitkisi (Ligustrum vulgare).

kurtboğan
* Çok yıllık otsu bir bitki, boğan otunun bir türü (Aconitum napellus).

kurtçuk
* Bazı hayvanların, özellikle böceklerin yumurtadan çıktıktan sonra, krizalit veya ergin karakterlerini kazanmadan önceki evresi, sürfe, lârva.

kurtçul
* Kurtçuklarla beslenen (hayvan).

kurtkıyan
* Afrika'da yaşayan sığırcıkgiller familyasının genel adı.

kurtlandırma
* Kurtlandırmak işi veya durumu.

kurtlandırmak
* Kurtlanmasına sebep olmak.

kurtlanış
* Kurtlanmak işi veya biçimi.

kurtlanma

* Kurtlanmak işi.

kurtlanmak

* İçinde veya üzerinde kurt üremek.
* Rahat oturmayıp telâş ve sabırsızlık göstermek veya sürekli kımıldanmak.
* Bir yerde çok oturmaktan bıkarak gezme gereği duymak.

kurtlarını dökmek

* çoktan beri özlediği bir şeyi bol bol yapıp hevesini almak.

kurtlaşma

* Kurtlaşmak işi.

kurtlaşmak

* Kurt durumuna gelmek, kurt gibi olmak.

kurtlu

* İçinde kurt bulunan, kurtlanmış.
* Yerinde rahat duramayan, sürekli kıpırdanan (kimse).

kurtluca

* Ballı babagillerden, tırmanıcı sarı çiçekleri olan, kokusu sarımsağı andıran, göl ve akarsu kıyıları gibi nemli yerlerde yetişen bir bitki, meşecik, yer meşesi, yer palamudu, su sarımsağı.
* Loğusa otu, zeravent.

kurtluk

* Kurt olma durumu.

kurtpençesi

* Kara buğdaygillerden 20-50 cm yükseklikte, pembe çiçekleri salkım biçiminde, sap ve kökünde bol tanen bulunan çok yıllık otsu bir bitki (Polygonum bistorta).

kurtsuz

* Kurdu olmayan.

kurttırnağı

* \343 kurtpençesi.

kurtulma

* Kurtulmak işi.

kurtulmak

* Tehlikeli veya kötü bir durumu atlatmak.
* İstenmeyen, sıkıntı veren, hoşlanılmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak.
* Doğurmak.
* (bir şey) Bulunduğu veya bağlı olduğu yerden ayrılmak.
* Bağını koparıp kaçmak.

kurtulmalık

* Tutsak veya rehine olan birini kurtarmak için verilen para, fidye, fidyeinecat.

kurtuluş

* Bir şeyden, bir yerden kurtulma, halâs, necat.
* Bir yerin düşman işgalinden kurtulma günü.

kuru

* Suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karşıtı.
* Yağış almayan veya üzerinde bitki olmayan.
* Daha sonra kullanılmak için kurutulmuş, taze ve yeşil karşıtı.
* (bitki için) Canlılığını yitirmiş.
* Arık, sıska, lâgar, kaknem.

* Salgısı olmayan.
* Döşenmemiş, çıplak.
* Katıksız, yanında başka şey olmayan (yiyecek).
* Etkisi ve sonucu olmayan.
* Bazı deyimlerde "yoksunluk, yoksulluk, yalnızlık" bildirir.
* Heyecanı, tadı olmayan, tekdüze.
* Akıcı olmayan; duygudan yoksun.
* Kuru olan şey.
* Kuru fasulye yemeğinin kısa söylenişi.

kuru başına kalmak
* hayatında veya yanında kimsesi kalmamak, kimsesiz, yalnız kalmak.

kuru çay
* Yeşil çay yapraklarının çeşitli işlemlerden sonra satışa hazır durumu.

kuru çayır
* Yaz aylarında bitkilerinin çoğunun kuruduğu tabiî çayır.

kuru çeşme
* Suyu çekilmiş çeşme.

kuru dere
* Suyu olmayan dere.

kuru duvar
* Taşların arasına harç konulmadan örülen duvar.

kuru ekmek
* Katıksız ekmek.

kuru erik
* Eriğin kurutulmuşu.

kuru fasulye
* Fasulye bitkisinin beyaz tohumu.
* Fasulye tohumundan yapılan etli veya etsiz salçalı, sulu yemek.
* Yeşil kabuklarından ayıklanıp kurutulmuş fasulye.

kuru filtre
* Hava içindeki kirleri, bezden torbalar yardımıyla ayıran süzgeç.

kuru gürültü
* Gereksiz, önemsiz, sonu alınamayacak söz veya davranış.

kuru gürültüye pabuç bırakmamak
* bir durum karşısında telâşsız, korkusuz, dilediğince davranmak.

kuru hasır (veya kilim) üstünde kalmak
* aç, parasız, evsiz kalmak.

kuru hava
* Nemi çok az olan hava.

kuru iftira
* Gerçekle hiçbir ilişiği, hiçbir dayanağı olmayan iftira.

kuru incir
* Özel olarak güneşte kurutulan incir.

kuru kafa
* Baş iskeleti.

* Akılsız kafa.
* Tırtılları patates yaprağı yiyen, alt kanatları sarı, üstü kahverengi bir tür kelebek (Acherantia adrophos).

kuru kahve
* Dövülmüş veya çekilmiş kahve.

kuru kahveci
* Kuru kahve hazırlayıp satan kimse.
* Kuru kahve satılan yer.

kuru kahvecilik
* Kuru kahve yapma veya satma işi.

kuru kalabalık
* Hiçbir iş yapmayan insan topluluğu.
* Hiçbir işe yaramayan, kırık dökük eşya.

kuru kayısı
* Kayısının kurutulmuşu.

kuru kemik
* Çok zayıf kimse.

kuru köfte
* Kıyma ve ekmek içi ile yapılıp tavada kızartılan köfte.

kuru kuruya
* Boşuna, boşu boşuna, yararsız yere.
* Kuru olarak, yanında başka bir içecek veya yiyecek olmaksızın.

kuru kuyu
* Pis suyun toprak altına sızdırılmasında kullanılan, duvarları harçsız kuyu.

kuru lâf
* Gerçekleşmeyeceği belli olan boş ve anlamsız söz.

kuru meyve
* Yaş meyvenin kurutulmuşu.
* Olgunlaşınca dış kabuğu kuruyan meyve.

kuru öksürük
* Balgam çıkarılmayan öksürük.

kuru pasta
* Tuzlu veya tatlı, kremasız çörek.

kuru pil
* Akıntı yapmaması için elektroliti soğurucu bir maddeyle kaplı pil.

kuru sebze
* Yaş sebzelerin kurutulmuşu.

kuru sıkı
* Yalnız barutla sıkılanmış tüfek veya fişek dolgusu.
* Korku vermek veya yıldırmak için söylenen söz, yapılan davranış, blöf.

kuru soğan
* Toprak altında kalan yumru soğanın kurutulmuşu.

kuru soğuk
* Yağışsız havadaki sert soğuk.

kuru söz
* Gerçekle ilgisi olmayan, değer taşımayan boş söz.

kuru tahtada kalmak
* eşyası elinden gitmek, çıplak evde oturma durumunda kalmak.

kuru tarım
* Kurak veya yarı kurak bölgelerde, sulama yapmadan tarladan ürün alınması yollarını gösteren tarımsal tekniklerin bütünü, kuru ziraat.

kuru temizleme
* Kimyasal maddelerle veya buharla giysi, eşya vb. yi temizleme, ütüleme.

kuru temizleyici
* Kuru temizleme yapan kimse.

kuru üzüm
* Haşlanıp ardından güneşte kurutulmak suretiyle hazırlanan iri veya küçük taneli üzüm.
* Yaş üzümün kurutulmuşu.

kuru yemiş
* Fındık, fıstık, leblebi gibi yemek dışında yenilen yiyecekler.

kuru yemişçi
* Kuru yemiş satan kimse veya kuru yemiş satılan yer.

kuru yük
* Kara ve deniz taşıtlarıyla nakledilen katı madde, ticarî eşya.

kuru yük gemisi
* Deniz taşımacılığında katı maddeleri taşıma özelliğine göre ima edilen gemi.

kuru ziraat
* Kuru tarım.

kurucu
* Bir kurumun, bir işin kurulmasını sağlayan, müessis.
* Bir kuruluşu oluşturan kimse.

kuruculuk
* Kurma işini yapmak.

kuruda kalmak
* deniz alçaldığında (gemi) karaya oturmak.

kurul
* Bir işi yapmak veya yönetmek için görevlendirilmiş kişilerden oluşmuş topluluk, heyet, konsey.

kurulama
* Kurulamak işi.

kurulamak
* Bir şeyin üzerindeki ıslaklığı gidermek.

kurulanış
* Kurulanma işi veya biçimi.

kurulanma
* Kurulanmak işi.

kurulanmak
* Kurulamak işi yapılmak veya kurulamak işine konu olmak.

* Kendini kurulamak.

kurulaşma
* Kurulaşmak işi.

kurulaşmak
* Kuru duruma gelmek.
* Yoksullaşmak, yozlaşmak, muhtevasızlaşmak.

kurulayış
* Kurulamak işi veya biçimi.

kurulma
* Kurulmak işi.

kurulmak
* Kurmak işine konu olmak veya kurmak işi yapılmak.
* Övünür biçimde davranışlarda bulunmak, kasılmak.
* Rahatça oturmak, yerleşmek.

kurultay
* Ulusal toplantı.
* Bir kuruluşun, temel işleri konuşmak için belli sürelerle veya gerektikçe yaptığı genel toplantı, kongre.
* Eski Türklerde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı meclis.

kurulu
* Kurulmuş olan, yerleşmiş, oturmuş.

kurulu düzen
* Yerleşmiş, içinde bulunan toplumsal düzen.

kuruluk
* Kuru olma durumu.

kuruluş
* Kurulma işi, yolu veya tarihi.
* Topluma hizmet amaç ve göreviyle kurulan her şey, kurum, tesis, müessese.
* Yapı, yapılış, bünye.
* Bir sefer kuvvetini oluşturan birliklerin yapısı.

kuruluşlar bütünü
* Kompleks.

kurum
* Ocak bacalarında biriken veya çevrede savrulan kalın is.

kurum
* Kuruluş, müessese, tesis.
* Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi insanlar tarafından oluşturulan şey, müessese.

kurum
* Kendini büyük ve önemli gösterme davranışı, büyüklenme, tekebbür, azamet.

kurum kurum kurumlanmak (veya kurulmak)
* büyüklenmek, böbürlenmek.

kurum satmak
* böbürlenmek, büyüklenmek.

kuruma
* Kurumak işi.

kurumak

* Islaklığını, nemini yitirerek kuru duruma gelmek.
* (bitki) Suyu çekilip cansız duruma gelmek.
* Cılızlaşmak, sıskalaşmak, zayıflamak.
* (akarsu, göl için) Susuz kalmak.
* (bazı nesneler için) Yumuşaklığını yitirmek, sertleşmek.

kurumlanış

* Kurumlanmak işi veya biçimi.

kurumlanma

* Kurumlanmak işi.

kurumlanmak

* Gururlanarak kasılmak.
* Kurum (I) tutmak.

kurumlaşma

* Kurum niteliği kazandırma, kurum niteliği verme.
* Özellikle politik ve ekonomik alanlarda denetim örgütlerinin, kurumların çoğaltılması eğilimi.
* Herhangi bir davranış, düşünüş, inanış biçiminin tarih olarak durağan ve toplumca değer verilen kalıplara dönüşmesi süreci, müesseseleşme.

kurumlaşmak

* Kurum durumuna gelmek, müesseseleşmek.

kurumlaştırma

* Kurumlaştırmak işi.

kurumlaştırmak

* Kurum durumuna getirmek.

kurumlu

* Kurum (II) tutmuş olan.

kurumlu

* Gururlanarak kasılan, mağrur.

kurumsal

* Kurumla ilgili.

kurumsallaşmak

* Kurumsal duruma gelmek.

kurumsuz

* Kurumu olmayan.

kuruntu

* Yanlış ve yersiz düşünce.
* Bir konuyla ilgili kötü ihtimalleri akla getirip tasalanma, işkil, evham, vesvese.
* Olmayacak bir şeyin olacağını sanma, vehim.

kuruntu etmek

* kötü ihtimalleri düşünüp üzülmek.

kuruntucu

* Sürekli kuruntuya kapılan (kimse), işkilli, müvesvis.

kuruntulu

* Kuruntusu olan (kimse), evhamlı, mütevehhim.

kuruntusuz

* Kuruntusu olmayan.

kuruntuya kapılmak
* boş yere tasalanmak.

kurup takma
* araç ve cihazların tesisata bağlanması işi, montaj.

kuruş
* Liranın yüzde biri değerinde Türk parası.

kuruş
* Kurmak işi veya biçimi.

kuruş kuruş
* Kuruşu bile hesap ederek.

kuruşlandırma
* Kuruşlandırmak işi.

kuruşlandırmak
* Bir listede yer alan her maddenin fiyat tutarını hesap edip belirtmek.

kuruşluk
* Herhangi bir kuruşa karşılık olan.

kuruşu kuruşuna
* Hesap tam çıkartılarak.

kurut
* Kurutulmuş süt ürünü.

kurutaç
* Kurutma kabı.

kurutma
* Kurutmak işi.

kurutma kabı
* İçinde nemçeker bir kimyasal madde bulunan ve bazı maddeleri kurutmak veya nemlenmelerini önlemek için kullanılan kapaklı cam kap, desikatör.

kurutma kâğıdı
* Yazıda mürekkebin ıslaklığını gidermek için kullanılan nem emici bir tür kâğıt.

kurutma makinesi
* Yıkanmış ve sıkılmış çamaşırları sıcak hava içinde döndürerek kurutan araç.

kurutmaç
* Mürekkebi kurutmak için kullanılan kurutma kâğıdı ve bunun takılı bulunduğu araç.

kurutmak
* Suyunu ve ıslaklığını giderip kuru duruma getirmek.
* (bitkiler için) Canlılığını yitirmek.
* Bazı sebze ve meyvelerin buharlaştırılmasıyla kuru bir durum almasını sağlamak.
* Cılız duruma getirmek, zayıflatmak.
* Yiyecek ve içecekleri yiyip bitirmek.
* Uğursuzluk getirmek, yok etmek.

kurutmalı
* Kurutma sistemi olan.

kurutmalık
* Kurutmaya yarar, kurutmak için ayrılmış.

kurutucu
* Nemi, ısı veya hava akımıyla uzaklaştırıp içine konulan maddeleri kurutan alet.
* Boya ve parlatıcıların çabuk kurumalarını sağlamak amacıyla içlerine katılan madde.

kurutulma
* Kurutulmak işi.

kurutulmak
* Kurutmak işi yapılmak veya kurutmak işine konu olmak.

kurutuş
* Kurutma işi veya biçimi.

kuruyasıca
* İşe yaramaz, kötü anlamında bir ilenme sözü.

kuruyuş
* Kuruma işi veya biçimi.

kurvaziyer
* Belirli bir programa göre deniz yolu ile yapılan turistik nitelikte gezi.

kurya
* Vatikanı yöneten yürütme ve yargılama organlarının bütünü.

kurye
* Genellikle elçilik postasını yerine ulaştırmakla görevli kimse.
* Uçakla gönderilen mektup, koli veya havale.
* Düzenli olarak ticarî bir hizmet gören taşıt aracı.

kuryelik
* Kuryenin görevi.

kuskun
* Hayvanın kuyruğu altından geçirilerek eyere bağlanan kayış.

kuskunlu
* Kuskunu olan.

kuskunsuz
* Kuskunu olmayan.
* Perişan, derbeder.

kuskunu düşük
* Kuskun yeri sağrıdan aşağı olan at.
* Gözden düşmüş kimse.

kuskus
* Un, süt, yumurta ile yapılan ufak ve yuvarlak taneler biçiminde kurutulmuş hamur.

kuskus çorbası
* Kuskus kullanılarak yapılan çorba.

kuskus pilâvı
* Kuskus kullanılarak yapılan pilâv.

kusma
* Kusmak işi, istifra.

kusmak
* Midesinin içindekilerini ağız yolu ile dışarı atmak, kay etmek, istifra etmek.
* Reddetmek.
* (boyanan veya temizlenen şeyler için) Yeniden ortaya çıkmak, dışarıya vermek.
* Birikmiş öfkesini söylemek.

kusmuk
* Kusulan şey.

kusturma
* Kusturmak işi.

kusturmak
* Kusmasına yol açmak.

kusturucu
* Kusturan, kusmaya yol açan.
* Kısa süre içinde kusmaya sebep olan ilâç.

kusturuş
* Kusturma işi veya biçimi.

kusuntu
* Kusmuk.

kusur
* Eksiklik, noksan, nakısa.
* Özür.
* Bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmamak.
* Elverişsiz durum.
* Bir şeyden artan kısım, üst, küsur.

kusur aramak
* yanlışını, eksikliğini, elverişsizliğini aramak.

kusur bulmak
* bir şeyin özrünü görmek.
* gereğinden çok titiz ve hoşgörüsüz davranmak.

kusur etmek (veya etmemek)
* hoş karşılanmayacak bir davranışta bulunmak (veya bulunmamak).

kusur işlemek
* yanlış davranışta bulunmak.

kusura bakmamak (veya kalmamak)
* hoş görmek.

kusurlu
* Kusuru olan.

kusurluluk
* Kusurlu olma durumu.

kusursuz
* Kusuru olmayan, mükemmel.

kusursuzluk
* Kusursuz olma durumu.

kuş

* Yumurtlayan omurgalılardan, akciğerli, sıcak kanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.

kuş bakışı
* Yüksek bir yerden aşağıya doğru, bütün genişliği içine alacak biçimde bakma.
* Genel olarak.

kuş beyinli
* Akılsız, aptal.

kuş bilimci
* Kuş bilimi uzmanı, ornitolog.

kuş bilimi
* Kuşları inceleyen bilim, ornitoloji.

kuş dili
* Daha çok çocukların, kelimelerin biçimlerini değiştirerek kelimelerin başına, hecelerin arasına başka kelime veya hece ekleyerek uydurdukları bir tür konuşma.

kuş gibi
* çok hafif.
* çabuk iş gören, eline ayağına çabuk.

kuş gibi (veya kadar) yemek
* çok az yemek.

kuş gibi çırpınmak
* çaresizlik içinde telâşlı davranmak.

kuş gibi uçup gitmek
* çok kısa süren bir hastalıkla ölmek.
* çok kısa sürmek, geçmek.

kuş kadar canı olmak
* küçük, cılız, güçsüz bir yaratık olmak.

kuş kafesi
* Kuşun içinde barındırıldığı yuva.

kuş kafesi gibi
* ufak ve güzel (yapı).

kuş kanadıyla gitmek
* çok hızlı gitmek.

kuş kirazı
* Gülgillerden, yaprak açmadan önce beyaz çiçek veren, kaplamacılıkta kullanılan yabanî ağaç, ılgıncar, gelinfeneri (Cerasus padus).
* Bu ağacın reçeli ve likörü yapılan meyvesi.

kuş mu konduracak?
* "yapacağı şey görülmemiş bir sanat eseri mi olacak?" anlamında kullanılır.

kuş otu
* Yol kenarları, duvar dipleri ve bahçelerde yetişen bir yıllık ve otsu bir bitki (Stellaria media).

kuş sütü
* "Bulunmayan şey" anlamında bazı deyimlerde geçer.

kuş sütü ile beslemek
* hiç eksiksiz, özenle beslemek.

kuş sütünden başka her şey var
* her türlü yiyecek var.

kuş tüyü
* Yatak, yorgan, yastık doldurmaya yarayan bazı kuşların tüyü.
* Bu tüylerle doldurulmuş olan.

kuş tüyü gibi
* çok yumuşak (oturacak, yatacak yer).

kuş uçmaz, kervan geçmez
* kimsenin uğramadığı ıssız ve sapa kır yeri.

kuş uçurmamak
* hiçbir şeyin veya kimsenin kaçmasına, geçmesine imkân vermemek.

kuş uçuşu
* İki nokta arasında doğrultu yönünde alınan mesafe.

kuş uykusu
* Hafif uyku, tavşan uykusu.

kuş üzümü
* Siyah, çok ufak taneli çekirdeksiz bir üzüm çeşidi.

kuş yuvası
* Kuşun içinde barındığı yer.

kuşa benzemek (veya dönmek)
* bir şey düzeltilmek istenirken komik veya biçimsiz bir duruma gelmek.

kuşak
* Bele sarılan uzun ve enli kumaş.
* Sağlamlığını artırmak için, bir şeyin çevresine geçirilen ağaçtan veya metalden bağ.
* Yaklaşık olarak yirmi beş, otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, göbek, nesil, batın.
* Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu.
* Bir küre yüzeyi, paralel iki düzlemle kesildiğinde iki kesitin arasında kalan bölüm.
* Yeryüzünün kutuplar, kutup daireleri ve dönencelerle belirlenen beş bölümünden her biri.
* Yer yüzünde veya herhangi bir gök cisminde belli şartları sağlayan bölge.
* Henüz birleştirilmemiş ses ve görüntü taşıyan filmler.

kuşak bağlama
* Düğün sırasında geline koltuğa verilmesi töreninden önce baba veya başka bir büyük tarafından gelinin şal kuşak dolama, bağlama, kemer.
* Tarikatlarda, medreselerde belli bir düzeye gelen öğrencilere kuşak takma töreni, kemer bağlama.
* Karate, judo gibi Uzak Doğu oyunlarında aşama kaydetme.

kuşaklama
* Kuşaklamak işi veya biçimi.
* Kuşak durumunda olan.

kuşaklamak
* Kuşaklarla sağlamlaştırmak.

kuşaklı
* Kuşağı olan.

kuşaksız
* Kuşağı olmayan.

kuşam
* Bkz. giyim kuşam.

kuşamlı
* Bkz. giyimli kuşamlı.

kuşane
* Yayvan küçük tencere.

kuşanılma
* Kuşanılmak işi.

kuşanılmak
* Kuşanmak işi yapılmak.

kuşanış
* Kuşanmak işi veya biçimi.

kuşanma
* Kuşanmak işi.

kuşanmak
* Beline kuşak, kılıç, kemer gibi şeyler bağlamak.
* Giyinmek.

kuşantı
* Giyecek, kuşanılacak şey.

kuşatılma
* Kuşatılmak işi.

kuşatılmak
* Kuşatmak işi yapılmak, çevresi sarılmak.

kuşatış
* Kuşatmak işi veya biçimi.

kuşatma
* Kuşatmak işi, çevirme, çevreleme, sarma, abluka, ihata.

kuşatmak
* Çevresini sarmak, çevrelemek, çevirmek, ablukaya almak, ihata etmek, muhasara etmek.
* Çevrelemek, çokça bulunmak.
* Kaplamak.
* Bele sarılıp bağlanan şeyleri başkasının beline bağlamak.

kuşbaşı
* Küçük bir kuşun başı büyüklüğünde olan (parça).

kuşbaşılı
* İçinde kuşbaşı olan.

kuşbaz
* Süs kuşları yetiştiren kuş meraklısı.
* Padişahların av kuşlarını yetiştiren görevli.

kuşburnu
* Yaban gülü ağacı ve meyvesi (Rosa canina).

kuşçu
* Süs kuşları yetiştirip satan kimse.
* Saraylarda şahin, doğan gibi avcı kuşların bakımıyla görevli kimse.

* Suç işleyen saray hasekilerini cezalandırmak ve yola getirmekle görevli haseki subayı.

kuşçubaşı
* Kuşçulardan sorumlu olan üst görevli.

kuşçuluk
* Kuş yetiştirme merakı veya kuş yetiştirip satma işi.

kuşdili
* Bir tür dişbudak.

kuşe
* Kaymak kâğıdı.

kuşe kâğıdı
* Kuşe.

kuşekmeği
* Turpgillerden, çorak yerlerde yetişen, beyaz veya mor çiçekli, eskiden hekimlikte kullanılmış olan otçul bir bitki, çoban dağarcığı (Thlaspi).

kuşet
* Gemi veya tren yatağı.

kuşetli
* Kuşeti olan.

kuşetsiz
* Kuşeti olmayan.

kuşgömü
* Pastırmanın fileto bölümü.

kuşhane
* İçinde süs kuşları beslenilen ve üretilen küçük oda veya büyük kafes.

kuşkanadı
* Göz akı zarının göz bebeğine doğru bir ok ucu biçiminde ilerlemesi.

kuşkonmaz
* Zambakgillerden, uç dalları yapraksı görünüşte, toprak altı kök saplarından çıkan taze sürgünleri yenen bir bitki (Asparagus officinalis).
* Aynı familyadan, saksılarda yetiştirilen, uzun saplı, ince ve küçük yapraklı bir süs bitkisi (Asparagus plumosus).

kuşku
* Bir olguyla ilgili gerçeğin ne olduğunu kestirmemekten doğan kararsızlık, işkil, şüphe.
* Başkalarının iyi niyet ve amaçlarını kötüye yorarak işkillenme duygusu.

kuşku beslemek (veya kuşku duymak)
* kuşkulanmak.

kuşku uyanmak
* işkillenmek, kuşkulanmak, şüphe uyanmak.

kuşkucu
* Açık bir biçimde kanıtlanmamış her şeyden kuşkuya düşen, şüpheci, septik.
* Kuşkuculuk yanlısı olan, septik.

kuşkuculuk
* Özellikle doğa ötesi konularda olumlu veya olumsuz yargıda bulunmaktan çekinme temeline dayanan öğreti, şüphecilik, septisizm.

kuşkulandırma
* Kuşkulandırmak işi.

kuşkulandırmak
* Kuşkuya düşürmek, kuşkulanmasına yol açmak, şüphelendirmek.

kuşkulanma
* Kuşkulanmak işi.

kuşkulanmak
* Kuşku içinde bulunmak, kuşku duymak, şüphelenmek.

kuşkulu
* Kuşku belirten, kuşku anlatan, şüpheli.
* Kuşku içinde olan, şüpheli.
* Kuşkucu.

kuşkulu kuşkulu
* Kuşku içinde olarak, şüphelenerek.

kuşkusu kalmamak
* bir konuda her şeyi bilmek, şüphe duymamak.

kuşkusuz
* Kuşkusu olmayan, işkilsiz.
* Elbette, şüphesiz.

kuşkuya düşmek
* kuşkulanmak, kuşku beslemek, kuşku duymak, şüpheye düşmek.

kuşlak
* Av kuşları bol olan yer.

kuşlar
* Çok hücreli hayvanlardan, omurgalıların geniş bir sınıfı.

kuşlokumu
* Yumurta, un ve şekerle yapılan bir tür kurabiye.

kuşluk
* Günün sabahla öğle arasındaki bölümü.

kuşluk namazı
* Vaktinde kılınmayan sabah namazı için güneş bir mızrak boyu yükseldikten sonra kaza edilen namaz.

kuşluk vakti
* Günün ilk ışıkları ile güneşin bir mızrak boyu yükselmesi arasında kalan süresi.

kuşluk yemeği
* Kuşluk vakti yenilen yemek.

kuşmar
* Kuş avlamak için hazırlanmış tuzak, kuş tuzağı.

kuşpalazı
* Difteri.

kuşyemi
* Buğdaygillerden, durgun sularda yetişen bir bitki (Phalaris canariensis).
* Bu bitkinin taneleri.
* Kuşlara yedirilen çişitli tahıl taneleri, dane.

kut

* Uğur, baht, talih.
* Mutluluk.

kutan

* Saka kuşu.

kutlama

* Kutlamak işi, tebrik.
* Kutlama töreni.

kutlamak

* Mutlu bir olay sebebiyle buna sevinildiğini birine söz, yazı veya armağanla anlatmak, tebrik etmek.
* Önemli bir olayın gerçekleşmesi yıl dönümü dolayısıyla tören yapmak, tes'it etmek.

kutlanış

* Kutlanmak işi veya biçimi.

kutlanma

* Kutlanmak işi.

kutlanmak

* Kutlamak işi yapılmak, tebrik edilmek.

kutlayış

* Kutlamak işi veya biçimi.

kutlu

* Uğur getirdiğine inanılan, uğurlu, ongun, mübarek.

kutlu olsun

* "uğurlu olsun, bolluk ve iyilik getirsin" anlamında bir kutlama sözü.

kutlulamak

* Kutlamak.

kutluluk

* Kutlu olma durumu.

kutnu

* Pamuk veya ipekle karışık pamuktan dokunmuş kalın, ensiz kumaş çeşidi.

kutsal

* Güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken, kutsî, mukaddes.
* Tapınılacak veya yolunda can verilecek derecede sevilen, kutsî, mukaddes.
* Bozulmaması, dokunulmaması, karşı çıkılmaması gereken, üstüne titrenilen.
* Tanrı'ya adanmış olan, tanrısal olan.

kutsallaşma

* Kutsallaşmak işi.

kutsallaşmak

* Kutsal duruma gelmek.

kutsallaştırış

* Kutsallaştırmak işi veya biçimi.

kutsallaştırma

* Kutsallaştırmak işi, kutsama.

kutsallaştırmak

* Kutsal duruma getirmek, kutsamak.

kutsallık
* Kutsal olma durumu, kutsiyet.

kutsama
* Kutsamak işi, takdis.

kutsamak
* Kutsallaştırmak.
* Kutluluk dilemek, takdis etmek.

kutsî
* Kutsal.

kutsîleşme
* Kutsîleşmek işi veya durumu.

kutsîleşmek
* Kutsal duruma gelmek.

kutsiyet
* Kutsallık.

kutsuz
* Uğursuz, kötü, menhus.
* Mutsuz, zavallı.

kutsuzluk
* Kutsuz olma durumu.

kutu
* İnce tahta, mukavva, teneke, plâstik vb. den yapılmış, genellikle kapaklı kap.
* Elektrik akımı devrelerinde birleştirme yapmak veya akımı bir veya daha fazla kollara ayırmak için kullanılan araç, buat.
* Elektrik veya telefon tellerinin toplanıp bağlandığı kap.
* (bir kimsede, bir yerde veya şeyde) İyi veya kötü bir özelliğin fazlalığını belirtir.
* Kutunun alabildiği kadar olan.

kutu gibi
* küçük fakat kullanışlı ve şirin.

kutu kutu
* 1'den 10'a kadar sayıların gizlice yazılması, tahmin edilmesine dayanan ve iki çocuk arasında oynanan bir oyun.

kutucu
* Kutu yapan veya satan kimse.

kutuculuk
* Kutu yapmak veya satmak işi.

kutulama
* Kutulamak işi.

kutulamak
* Kutuya yerleştirmek, kutuya koymak.

kutulanış
* Kutulanmak işi veya biçimi.

kutulanma

* Kutulanmak işi.

kutulanmak
 * Kutulamak işi yapılmak.

kutulayış
 * Kutulamak işi veya biçimi.

kutulu
 * Kutusu olan.

kutulu telefon
 * Halkın kullanımına sunulan, para, jeton veya manyetik özelliği olan kartla çalışan telefon, ankesörlü telefon.

kutup
 * Yer yuvarlağının, ekvatordan en uzak olan yer ekseninin geçtiği var sayılan iki noktasından her biri.
 * Birbiriyle karşıt olan şeylerden her biri.
 * Bir konuda yüksek bilgisi ve yetkisi olan kimse.
 * Gök küresinin, dolayında döndüğü var sayılan eksenin iki ucundan her biri.
 * Elektrik akımını oluşturan gerilim ayrılığının en yüksek dereceyi bulduğu iki noktadan her biri.
 * Bir mıknatıs demirinin iki ucundan her biri.

kutup engel
 * Bir pilde elektromotor kuvveti düşüren polorma olayına karşı gelmek ve elektirk akımının durmasını önlemek için kullanılan (kimyasal maddelerden her biri).

Kutup Yıldızı
 * Gök küresinin kutbuna en yakın olan küçükayı denilen takım yıldızın en ucunda bulunan, kuzeyi belirleyen, durağan yıldız, Demirkazık, Kuzey Yıldızı.

kutuplanma
 * Kutuplanmak işi, polârizasyon.

kutuplanmak
 * İki kutupta toplanmak.
 * (pusula ibresi için) Kutba doğru yönelmek.

kutuplaşma
 * Kutuplaşmak işi.

kutuplaşmak
 * (bir topluluk) Birbirine karşıt gruplara ayrılmak.

kutupsal
 * Kutupla ilgili.

kutur
 * (daire ve kürede) Çap.
 * (bazı geometrik şekillerde) Köşegen.

kuvars
 * Billûrlaşmış silisin doğada çok yaygın bir türü.

kuvarsit
 * Yalnız kuvars tanelerinden birleşik bir kayaç, kum taşı.

kuvertür
 * Örtü.

kuvöz

* Özellikle erken veya yeni doğmuş bebeklerin, bulaşıcı hastalıklardan korunması amacıyla içine yerleştirildiği, belirli sıcaklığı olan araç.

kuvve
* Düşünce, niyet.
* Bir devletin silâhlı kuvvetlerinin durumu veya gücü.
* Yeti.

kuvveden fiile çıkarmak
* düşünülen, tasarlanan şeyi gerçekleştirmek.

kuvvet
* Fiziksel güç, takat.
* Güç.
* Şiddet, zor, cebir.
* Yetke, erk, nüfuz.
* Dayanıklı olma durumu, tahammül, mukavemet.
* Bir niceliğin kendisi ile çarpılarak yükseltildiği derecelerden her biri: 2x2x2=23 denkleminde, 3 sayısı 2'nin kuvvetini gösterir.
* Bir ülkenin savaşçı silâhlı kuruluşları veya gücü.
* Durgunluğu harekete veya hareketi durgun bir duruma çeviren etken, direnci kıran veya direnç doğuran özellik.

kuvvet almak
* herhangi bir yardımla gücü artmak, kuvvetlenmek.

kuvvet bulamamak
* cesaret edememek.

kuvvet çifti
* Birbirine paralel ters yönde ve eşit ağırlıkta iki kuvvetin oluşturduğu kuvvet takımı.

kuvvet komutanları
* Kara, deniz ve hava kuvvetleri komutanlarına toplu olarak verilen ad.

kuvvet vermek
* bir konuya çok önem vermek.

kuvvetini toplamak
* gücünü artırmak, kuvvetlenmek.

kuvvetle
* güçlü ve sağlam bir biçimde.
* üzerinde durarak, direnerek.

kuvvetlendirici
* Gücü artıran, güçlendirici.
* (fotoğrafçılıkta) Negatiflerin güçlendirilmesini sağlayan banyo.

kuvvetlendiriş
* Kuvvetlendirmek işi veya biçimi.

kuvvetlendirme
* Kuvvetlendirmek işi.

kuvvetlendirmek
* Güçlenmesini sağlamak, gücünü artırmak.

kuvvetleniş
* Kuvvetlenmek işi veya biçimi.

kuvvetlenme

* Kuvvetlenmek işi.

kuvvetlenmek
* Güç kazanmak, direnci veya gücü artmak.

kuvvetli
* Gücü çok olan, zorlu, şiddetli.
* Sağlam, dayanıklı olan.
* Görevini iyi yapan, keskin.
* Çok etkileyici, inandırıcı, önemli.
* Saygın, nüfuzlu.
* Üstün.
* Etkili.

kuvvetlice
* Oldukça güçlü, kuvvetli.
* Biraz güçlü, biraz kuvvetli.

kuvvetölçer
* Kuvvetleri ölçmeye yarayan cihaz, dinamometre.

kuvvetsiz
* Gücü, kuvveti olmayan, güçsüz.
* Etkisiz.

kuvvetsizlik
* Kuvvetsiz olma durumu, güçsüzlük.

kuvvetten düşmek
* gücü azalmak.

kuymak
* Mısır ununun erimiş teryağıyla kavrulması, su ilâve edilmesi, bir miktar peynir katılması ve bir süre kaynatılmasıyla elde edilen yemek.
* Karadeniz bölgesinde ve özellikle Trabzon'da yapılan bir tür yemek.

kuyruğa girmek
* ayakta arka arkaya durulan diziye girmek.

kuyruğu dikmek
* (hayvan) koşmaya, başlamak.
* (insan) bulunduğu yerden uzaklaşmaya başlamak.

kuyruğu kapana kısılmak (veya sıkışmak)
* çok zor duruma düşmek.

kuyruğu titretmek
* ölmek.

kuyruğuna basmak
* birini incitip saldırıda bulunmasına yol açmak, tahrik etmek.

kuyruğuna teneke bağlamak
* biriyle aşırı derecede alay etmek.
* birini, herkesin alay edeceği biçimde kovmak.

kuyruğunu kısmak
* korkup sinmek.

kuyruğunu kıstırmak
* birini güç bir duruma düşürmek.

kuyruğunu tava sapına çevirmek
* haddini bildirmek, gereken dersi vermek.

kuyruk
* Hayvanların çoğunda, gövdenin art yanında bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ.
* Kuşlarda gövdenin art yanında bulunan tüy demeti.
* Koyunun bazı türlerinde eritilerek yağı alınan bir uzantısı.
* Bazı şeylerde kuyruğa benzeyen uzantı veya baş tarafin aksi yönünde kalan bölüm.
* Birisinin arkasına takılıp hiç ayrılmayan kimse.
* İnsanların sıra beklemek için, art arda durarak oluşturduğu dizi.
* Başın arkasına toplanmış saç demeti.
* Bir harfin bitiş çizgisine yakın yerde, birden bir dönüş yapan kısa çizgi.

kuyruk acısı
* Hınç, alınacak öç.

kuyruk çekmek
* gözün çevresine kalem veya sürme ile çizgi çekmek.

kuyruk kemiği
* Omurganın alt ucunda bulunan, kuyruk sokumu kemiği ile eklemlenen, önden arkaya doğru yassı, üçgen biçiminde kemik.

kuyruk olmak
* arka arkaya dizilmek, sıralanmak.

kuyruk sallamak
* yaltaklanmak.

kuyruk sokumu
* İnsanda omurganın alt ucunun bitim yeri.

kuyruk sokumu kemiği
* Omurganın bitiminde, beş kuyruk omurunun kaynaşmasından oluşan, üçgen biçiminde kemik.

kuyruk yağı
* Koyun kuyruğunun eritilmesinden elde edilen yağ.

kuyruk yapmak
* uzun ve peşpeşe bir sıra oluşturmak.

kuyrukkakan
* Kara tavukgillerden, böcek ve meyve ile beslenen küçük ötücü bir kuş (Saxicola).

kuyruklu
* Kuyruğu olan.
* Akrep.

kuyruklu kelebek
* Kanatları siyah benekli sarı renkte bir Avrupa kelebeği (Papillio machaon).

kuyruklu kurbağa
* Yumurtadan yeni çıkmış ve evrim geçirmemiş yavru kurbağa.

kuyruklu piyano
* Duvar piyanosu gibi dik olmayan, gövdesi üç ayak üstünde yatık bir durumda bulunan piyano.

kuyruklu yalan
* Çok büyük yalan.

kuyruklu yıldız

* Güneş çevresinde büyük yuvarlak bir elips veya bir parabol çizen, kuyruk denilen ışıklı bir uzantısı olan gök cismi.

kuyruklu yıldız başı
* kuyruklu yıldızın önde giden yuvarlak parçası.

kuyruklu yıldız çekirdeği
* kuyruklu yıldız başının ortasında yıldıza benzeyen parlak nokta.

kuyruklu yıldız saçı
* kuyruklu yıldız çekirdeğini saran ışıklı gaz yuvarı.

kuyruklular
* Omurgalı hayvanlardan, amfibyumlar sınıfının, vücut ve kuyrukları uzun, bacakları zayıf, birçok semender türlerini içine alan bir alt takımı, urodel.

kuyruksallayan
* Kuyruksallayangillerden, kanatları ve vücudunun üst bölümü kül rengi, alt bölümü değişik sarı olan, uzun kuyruklu, küçük, ötücü kuş, yont kuşu (Motacilla).

kuyruksallayangiller
* Kuyruksallayan, incir kuşu gibi ötücü kuşları içine alan familya.

kuyruksuz
* Kuyruğu olmayan.

kuyruksuzlar
* Kurbağalar.

kuyruksüren
* Bir kuş.

kuytu
* Issız, sessiz ve göze çarpmayan (yer).
* Uğrak olmayan, içerlek, sapa (yer).
* Sessiz, ıssız, tenha yer.
* Gün ışığı almayan.

kuytuluk
* Kuytu, sessiz yer.

kuyu
* Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindir biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur.
* Toprağa kazılan derince çukur.
* İçinden çıkılamayan durum veya yer.
* Yer altındaki iş yerlerine ulaşmak için açılmış ve kesit boyutları derinliğine oranla sınırlı, düşey veya düşeye yakın bağlantı yolu.

kuyu açmak
* kuyu yapmak.

kuyu bileziği
* Su kuyusunun ağzına oturtulan tek parça yontma taş.

kuyu fındığı
* Yeşilken toprağa gömülerek ayrı bir çeşni verilen fındık.

kuyu gibi
* çok derin.
* basık ve karanlık yer.

kuyu kebabı
* Toprak altında özel olarak kazılıp hazırlanmış kuyuda pişirilen çebiç veya kuzu kebabı.

kuyu suyu
* Kuyudan çıkarılan içme ve sulamada kullanılan su.

kuyu topuğu
* Kuyunun yapısını veya kuyu başındaki tesisleri, çökme sırasında oluşabilecek hasara veya zarara karşı korumak amacıyla kuyu çevresinde bırakılan güvenlik topuğu.

kuyucu
* Kuyu kazmayı iş edinmiş kimse.

kuyuculuk
* Kuyucunun işi veya kuyu kazma işi.

kuyudan adam çıkarmak
* olumsuz, uygunsuz veya yasal olmayan bir durumda son vererek birini haklarına kavuşturmak.
* unutulmaktan kurtarmak.

kuyudat
* (resmî defterdeki) Kayıtlar.

kuyum
* Değerli metal ve taşlardan yapılan süs eşyası.

kuyumcu
* Değerli metal ve taşlardan bilezik, küpe gibi süs eşyası yapan veya satan kimse, mücevherci.

kuyumcu terazisi
* Hassas terazi.

kuyumculuk
* Kuyumcunun işi ve zanaatı, mücevhercilik.

kuyusunu kazmak
* birinin yıkımına çalışmak, kötü duruma düşmesini istemek.

kuz
* Gölgede kalan (yan).

kuzen
* Teyze, dayı, hala veya amcanın erkek çocuğu, erkek yeğen.

kuzey
* Sağını doğuya, solunu batıya veren kimsenin tam karşısına düşen yön, dört ana yönden biri, şimal, güney karşıtı.
* Bulunduğu noktaya göre kuzeyde kalan yer.
* Bu yöne düşen, bu yönle ilgili olan, şimalî.

Kuzey Kutbu
* İki kutuptan ekvatorun kuzey tarafinda yer alan kutup bölgesi.

kuzey noktası
* Ufukta kuzey doğrultusunun gök küresini deldiği nokta.

Kuzey Yıldızı
* Kutup Yıldızı.

kuzeybatı
* Ufkun kuzeye ve batıya eşit uzaklıkta olan noktası.
* Bu yönle ilgili olan.

kuzeydoğu
* Ufkun kuzeye ve doğuya eşit uzaklıkta olan noktası.
* Bu yönle ilgili olan.

kuzeyli
* Kuzey ülkeleri halkından olan (kimse).

kuzgun
* Birçok karga türüne, özellikle kara kargaya verilen ad (Corvus corone).

kuzgun gibi
* çok kara, çok koyu.

kuzguna yavrusu şahin (veya anka) görünür
* herkesin kendi yarattığı şey çirkin de olsa, gözüne güzel görünür.

kuzguncuk
* Hapishane kapılarındaki demir kafesli pencere.

kuzgunî
* Çok koyu, kara.

kuzgunî siyah
* Çok koyu, kara renkli.

kuzgunkılıcı
* Süsengillerden, uzun, ensiz ve sivri yapraklı bir süs bitkisi, glayöl (Gladiolus illyricus).

kuzin
* Teyze, dayı, hala veya amcanın kız çocuğu, kız yeğen.

kuzine
* Hem ısıtmaya, hem de üzerinde yemek pişirmeye yarayan büyük mutfak sobası.
* Gemilerde yemek pişirilen yer, mutfak.

kuzu
* Koyun yavrusu.
* Bir meyve veya sebzeye bitişik olan küçük meyve veya sebze.
* Kuzu etinden yapılmış olan (yiyecek).

kuzu çevirmek
* kuzunun gövdesini şişe geçirip ateş korunun üzerinde çevirerek pişirmek.

kuzu dişi
* Süt dişi.
* İleri yaşlarda çıkan diş, peynir dişi.

kuzu eti
* Kesilmiş kuzunun parçalanıp satılan eti.

kuzu gibi
* çok uysal.

kuzu gibi olmak
* uslanmak, sessizleşmek, sakinleşmek.

kuzu kapama
* Kemikli kuzu etinin, arpacık soğanı, yeşil soğan, havuç, dereotu ile birlikte ağır ateşte pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü.

kuzu kapısı

* Büyük bir kapının içinde veya yanında bulunan küçük kapı, kuzuluk.

kuzu kesilmek
* uysallaşmak, sessizleşmek,sakin bir durum almak.

kuzu kestanesi
* Yabanî ağaçlardan elde edilen, küçük, lezzetli bir kestane türü.

kuzu kuzu
* Hiç ses çıkarmadan, karşı gelmeden, uysal bir biçimde.

kuzu mantarı
* Bazitli mantarlardan, çayırlarda, sulak yerlerde yetişen, şapkası etli, kalın, koni biçiminde, pürüzlü, yenilir bir mantar (Boletus edulis).

kuzu postuna bürünmek
* karşısındakini aldatmak için gerçek kişiliğini saklamak, kendini zararsız ve uysal göstermek.

kuzu sarmaşığı
* Boyu 3 m kadar olabilen, tırmanıcı, beyaz sütlü, çok yıllık ve otsu bir bitki (Canvolvulus arvensis).

kuzugöbeği
* Sulak çayırlarda yetişen, şapkası kalın ve etli, yenir bir mantar çeşidi (Agaricus campestris).

kuzukulağı
* Kara buğdaygillerden, sulak yerlerde yetişen, çiçekleri iki evcikli ve kırmızımtırak bir bitki, yaprakları salata olarak kullanılır (Rumex acetosa).

kuzukulağı asidi
* Oksalik asit.

kuzulama
* (koyun) Yavrulama.
* Kuzu yürüyüşü gibi emekleme.

kuzulamak
* (koyun) Yavrulamak.
* (çocuk) Ellerini yere dayayarak dizleri üstünde emeklemek.

kuzulaşma
* Kuzulaşmak işi.

kuzulaşmak
* Kuzu gibi uysal ve zararsız duruma gelmek.

kuzulu
* (koyun için) Kuzusu olan.
* (meyve ve sebze için) Kendisine bitişik olarak aynı cinsten küçük tanesi olan.

kuzuluk
* Kuzu barınağı, ağıl.
* Yumuşak huyluluk.
* Büyük kapıların ortasındaki küçük kapı, kuzu kapısı.

kuzuluk kapısı
* Hanlarda büyük kapı üzerindeki küçük kapı.

kuzum!
* okşamalık, yalvarma veya dikkat çekme anlamları taşıyan bir ünlem.

-kü
* Bkz. -ki.

Kübalı
* Küba halkından olan.

kübik
* Küp ve kesme biçiminde olan.
* Kübizm akımına uyularak yapılmış olan.
* Küp (II) biçiminde olan.

kübist
* Kübizmle ilgili olan.
* Kübizmi uygulayan, kübizm yanlısı (kimse).

kübizm
* Nesneleri geometrik biçimlerde gösteren bir sanat akımı.

-küç
* Bkz. -gıç / -giç.

küçücük
* Çok küçük.

küçük
* Boyutları, benzerlerininkinden daha ufak olan, büyük karşıtı.
* Eni, boyu az.
* Daha az yaşlı.
* Niceliği az olan.
* Niteliği aşağı olan, bayağı.
* Geri aşamada.
* Üstün yeteneği olmayan.
* Büyümesini, gelişmesini henüz tamamlamış olan.
* Çocuk.
* (ses) Kısık, parlak olmayan.
* Yaş, makam, rütbe, derece bakımından daha aşağı olan (kimse).
* Küçük abdest.

küçük abdest
* İşeme ihtiyacı, çiş, idrar.

küçük ad
* İlk ad, soyadı olmayan ön ad.

Küçük Asya
* Anadolu.

küçük ay
* Şubat ayı, gücük ay.

küçük bey
* Evin küçük erkek çocuğu.
* Çıtkırıldım, şımarık genç.

küçük burjuva
* Gelir düzeyi düşük şehirli halk.

küçük çaplı
* Değeri ve ağırlığı az.

küçük çapta
* Belirli bir ölçüde.
* Yaygın olmayan.

küçük dağları ben yarattım demek
* çok böbürlenmek, kibirlenmek.

küçük dalga
* Orta dalga.

küçük dil
* Damak eteğinin ortasında bulunan küçük uzantı.

küçük dil ünsüzü
* Akciğerlerden gelen havanın art damakta küçük dilin çevresinden sızarak çıkmasıyla oluşan ünsüz: ğ.

küçük dilini yutmak
* şaşırmak, donakalmak.

küçük düşmek
* değeri veya onuru sarsılmak.

küçük düşürmek
* değerini veya şerefini sarsmak.

küçük gezegen
* Bilinen dokuz büyük gezegene göre çok küçük olan gezegen.

küçük görmek
* değer, önem vermemek.

küçük hanım
* Evin kızı veya genç gelini.

küçük harf
* Büyük harflerden ayrı biçimde yazılan harf, minüskül.

küçük Hindistan cevizi
* İki çeneklilerden, sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç (Myristica frangrans).
* Bu ağacın baharat olarak da kullanılan ceviz biçimindeki yemiş.

küçük kan dolaşımı
* Çeşitli organlardan gelen toplardamarların kanı sağ kulakçık ve sağ karıncığa taşıması, oradan da atardamarlarla kanın akciğerlere ulaştırılması ve oradan sol kulakçığa taşınması düzeni.

küçük karga
* Karga cinsi bir tür kuş.

küçük köprü
* Vücudun, sırt yere dönük olarak avuçlar ve dizler üstünde dayalı ve gergin bulunduğu durum, el diz köprüsü.

küçük köyün büyük ağası
* büyüklük taslayanlar için söylenir.

küçük kumru
* Kumru cinsi bir tür kuş.

küçük martı
* Martı cinsi bir tür kuş.

küçük mevlit ayı
* Kamer takviminin dördüncü ayı, rebiyülâhır.

küçük oynamak
* kumarda az para ile oynamak.

küçük önerme
* Bir tasımda, küçük terimi taşıyan öncül, minor.

küçük parmak
* Bkz. serçe parmak.

küçük sakarca
* Sakarya cinsi bir tür kuş.

küçük sesli uyumu
* Bkz. küçük ünlü uyumu.

küçük şalgam
* Turpgillerden, çiçekleri kokulu, tohumlarından ışık araçlarında ve sabun yapımında kullanılan bir yağ çıkarılan, kolzaya benzeyen bir bitki, yağ şalgamı (Brassica rapa).

küçük tansiyon
* Kanın beyin içindeki basıncı.

küçük terim
* Bir tasımda, vargının konusu olan terim.

küçük tövbe ayı
* Kamer takviminin altıncı ayı, cemaziyülâhır.

küçük ünlü uyumu
* Türkçe bir kelimede düz ünlülerden (a, e, ı, i) sonra düz ünlülerin, yuvarlak ünlülerden (o,ö,u,ü) sonra dar yuvarlak (u,ü) veya düz geniş (a,e) ünlülerin gelmesi: Evler. Etek. Salkımlar. Ördek, Okul, Sucuların gibi.

Küçükayı
* Göğün kuzey kutup bölgesinde, Büyük Ayı'nın tersi durumda, bir takım yıldız, Dübbüasgar.

küçükbaş
* Kasaplık hayvanlardan koyun ve keçiye verilen ortak ad.

küçükçe
* Biraz küçük.

küçükle küçük, büyükle büyük olmak
* her yaştaki kişilere karşı dostça, arkadaşça davranmak.
* her makam ve durumdaki kişilere karşı dostça ve anlayış gösterek davranmak.

küçükleşme
* Küçükleşmek işi.

küçükleşmek
* Değerini yitirmek.

küçüklü büyüklü
* "Küçüğü de büyüğü de birlikte" anlamında kulanılır.

küçüklük
* Küçük olma durumu.
* İnsana yakışmayacak, insanın değerini azaltacak davranış.

küçüksemek
* Küçümsemek.

küçülme
* Küçülmek işi.

küçülmek
* Büyükken herhangi bir sebeple ufak duruma gelmek.
* Büzülmek, hacimce ufalmak.
* Değer ve onurunu azaltacak davranışta bulunmak.

küçültme
* Küçültmek işi, tasgir.
* Bir şeyin küçüğünü gösteren söz biçimi.

küçültme eki
* Kelimelerin anlamına küçüklük, azlık, sevgi, acıma kavramları katan ekler. Türkçede bu kavramlar şu eklerle sağlanır.

küçültmek
* Büyükken daha küçük duruma getirmek.
* Değerini ve onurunu azaltmak.
* Yaşını gizleyerek küçük göstermek.

küçülüş
* Küçülmek işi veya biçimi.

küçümen
* Benzerlerinden daha küçük olan, pek küçük.

küçümencik
* İyi ve küçük.

küçümseme
* Küçümsemek işi.

küçümsemek
* Değer ve önem vermemek, küçük görmek, küçümsemek.

küçümsenme
* Küçümsenmek işi.

küçümsenmek
* Küçümsemek işi yapılmak.

küçümseyiş
* Küçümsemek işi veya biçimi.

küçürek
* Biraz küçük.

küf
* Ekmek, peynir gibi organik maddelerin üzerinde, nem ve ısının etkisiyle oluşan, çoğu yeşil renkli mantar.
* Pas.

küf bağlamak (veya tutmak)
* küflenmek.
* unutulmak.
* bitmek, kalmamak.

küf kokmak
* kapalı, nemli yerler gibi ağır kokmak.

küf kokusu
* Ağır, pis ve bunaltıcı koku.

küf yeşili
* (renk için) Açık yeşil.

küfe

* Genellikle söğüt veya başka ağaç dallarından örülen, yük taşımaya yarayan, kaba ve dayanıklı sepet.
* Kaba et, kıç.
* Bir küfenin alabildiği miktar.

küfeci

* Küfe yapan veya satan kimse.
* Küfe ile sırtında öte beri taşıyan hamal.

küfecilik

* Küfecinin işi.

küfelik

* Bir küfeyi dolduracak miktarda.
* Kendi kendine yürüyemeyecek derecede sarhoş (kimse).

küfelik olmak

* çok sarhoş olmak.

küffar

* Müslüman olmayanlar, kâfirler.

küflendirme

* Küflendirmek işi.

küflendirmek

* Küf bağlamasına yol açmak.

küflenme

* Küflenmek işi.

küflenmek

* Küf oluşmak.
* Zamanı geçmek, köhneleşmek.
* Çalışma fırsatı bulamayarak özelliklerini veya yeteneğini yitirmek.

küfletme

* Küflendirme.

küfletmek

* Küflendirmek.

küflü

* Küflenmiş olan.
* Zamanı geçmiş, köhne.
* Saklanmış altın para.

küflüce

* Bkz. mantar hastalığı.

küfran

* Nankörlük.

küfretme

* Küfretmek işi, sövme.

küfretmek

* Sövmek.

küfür

* Sövme, sövmek için söylenen söz, sövgü.

* Tanrı 'nın varlığı ve birliği gibi dinin temellerinden sayılan inançları inkâr etme ve bu yolda söylenen söz.
* Olumlu işleri kötü gösterme, varlıkları inkâr etme.

küfür küfür
* (rüzgâr için) Tatlı, serin ve hafif bir biçimde eserek.

küfür savurmak
* küfretmek.

küfür yemek
* kendisine küfredilmek.

küfürbaz
* Kaba sövgüleri çok kullanan, ağzı bozuk.

küfürbazlık
* Küfürbaz olma durumu.

küfürü basmak
* küfretmek.

küfüv
* Birbirine benzeyen veya yakışan, denk.

küheylân
* Soylu Arap atı.

kükre
* Öfke veya cinsel istek yüzünden saldırıcı bir durum alan (hayvan).

kükreme
* Kükremek işi.

kükremek
* (aslan) Bağırmak.
* Coşmak, taşkınlık göstermek.
* (deniz, nehir için) Kabarmak, taşmak.
* Kızgınlık ve öfke ile yüksek sesle bağırmak.
* Coşkuyla saldırmak.
* Mayalanıp kabarmak.
* Gür bir biçimde yetişmek.

kükreyiş
* Kükremek işi veya biçimi.

kükürt
* Atom numarası 16, atom ağırlığı 32,06 olan, doğada saf veya başka cisimlerle birleşik olarak bulunan, sarı renkli, 119 C° de eriyen ve 444 C° de kaynayan element, sulf. Kısaltması S.

kükürt çiçeği
* Kükürt buharının birdenbire soğutulmasıyla elde edilen kükürt.

kükürtatar
* Kükürtlü buhar çıkaran ve üzerinde kükürt biriken alan.

kükürtleme
* Kükürtlemek işi.

kükürtlemek
* Toz kükürt serpmek.

kükürtlenme

* Kükürtlenmek işi.

kükürtlenmek
* Kükürtlemek işine konu olmak veya kükürtlemek işi yapılmak.

kükürtlü
* İçinde kükürt bulunan.

kükürtsüz
* İçinde kükürt bulunmayan.

kül
* Yanan şeylerden arta kalan toz madde.
* Yanmış bir yapının kalıntısı.

kül
* Bütün, tüm.

kül bağlamak
* (ateş için) sönmek.
* gücünü, etkisini yitirmek.

kül çöreği
* Külde pişirilen çörek.

kül etmek
* yakmak, kavurmak.
* birinin varını yoğunu yok etmek.

kül gibi
* (bet beniz için) soluk, renksiz.

kül kesilmek
* heyacandan rengi solmak.

kül olmak
* bütünüyle yanmak.
* varını yoğunu yitirmek.

kül rengi
* Odunun yanmasıyla oluşan, külün akla kara arasındaki rengi, gri.
* Bu renkte olan.

kül rengi et sineği
* Eklem bacaklıların böcekler sınıfından, larvalarını hayvan ölüsü veya et üzerine bırakan bir tür sinek (Sartophaga carnaria).

kül tablası
* Sigara külünün, içine dökülüp biriktirildiği cam veya metal kap.

kül ufak olmak
* çok küçük parçalara ayrılmak.

kül yemek (veya yutmak)
* kurnazca yapılan bir oyuna düşmek, aldatılmak.

külâh
* Erkeklerin giydiği genellikle keçeden, ucu sivri veya yüksek başlık.
* İçine bazı şeyler koymak için huni biçiminde bükülmüş kâğıt kap.
* Bu kabın alabileceği miktar.
* Oyun, hile.

külâh giydirmek
* hile ile, oyunla aldatmak.

külâh kapmak
* düzen, dalavere ile bir işin başına geçmek.

külâh peşinde olmak
* yalan ve dolanla bir işin başına geçmeye çalışmak.

külâh takmak
* hile ile, oyunla kandırıp parasını almak.

külâhçı
* Külâh yapan veya satan kimse.

külâhıma anlat!
* söylediklerine hiç inanamıyorum, beni kandıramazsın.

külâhımsı
* Külâha benzer, külâhı andıran.

külâhını havaya atmak
* pek çok sevinmek.

külâhını ters giydirmek
* çok kurnaz olmak.

külâhları değiştirmek (veya değişmek)
* "bozuşmak" anlamıyla ve tehdit olarak kullanılır.

külâhlı
* Külâhı olan.
* Koni biçiminde tavanı olan.

külâhsız
* Külâhı olmayan.

külbastı
* Izgarada pişirilen kemiksiz et.

külbastılık
* Külbastı yapmaya elverişli olan (et).

külçe
* Eritilerek kalıba dökülmüş maden veya alaşım.
* Yığın durumundaki nesnelerin oluşturduğu küme.
* Külçe durumunda olan.

külçe gibi oturmak
* yorgun veya bitkin bir durumda çöküvermek.

külçeleşme
* Külçeleşmek işi.

külçeleşmek
* Külçe durumuna gelmek.
* Çok yorulmak.

küldöken
* Kadın, eş.

küldür

* Bkz. paldır küldür.

külek
* Bal, yağ, yoğurt gibi şeyler koymaya yarar tahta kova.

külfet
* Sıkıntılı zorluk, yorgunluk.
* Büyük masraf.

külfete katlanmak
* sıkıntıya, zorluğa önem vermemek.

külfetli
* Sıkıcı, zor, yorucu, özen isteyen.
* Büyük masraf gerektiren.

külfetsiz
* Sıkıntısız, kolay, özen istemeyen.
* Az masrafla yapılan.

külfetsizce
* Külfet altına girmeden, külfete katlanmadan.

külhan
* Hamamları ısıtan, hamamın altında bulunan kapalı ve geniş ocak, cehennemlik.

külhan makinesi
* Enerji üreten makinelerde yanmayı sağlayan ana bölüm, yanma hücresi.

külhanbeyce
* Külhanbeye benzer biçimde, külhanbey gibi.

külhanbeyi
* Kendilerine özgü giyiniş ve konuşma biçimleri olan, argo kullanan, başıboş, haylaz delikanlı, kabadayı, serseri, hayta, külhanî, apaş.

külhanbeyi ağzı
* Külhanbeye yakışır biçimde konuşma.

külhanbeylik
* Külhanbeyi olma durumu, kabadayılık.
* Külhanbeyine yakışır davranış.

külhancı
* Hamam ocağını yakan kimse.

külhanî
* Külhanbeyi, kabadayı, serseri, hayta, apaş.
* Hafif sövgü anlamı taşıyan bir okşama sözü.

külkedisi
* Çok üşüyen, ateşin yanından ayrılmayan (kimse).
* Uyuşuk, miskin (kimse).
* Pasaklı, görgüsüz (kadın).

külleme
* Küllemek işi.
* Bir mantarın yaptığı bağ hastalığı.

küllemek
* Genellikle ateşin üzerini külle örtmek.

külleniş
* Küllenmek işi veya biçimi.

küllenme
* Küllenmek işi.

küllenmek
* Genellikle ateşin üzerinde kül oluşmak.
* Bir acı, bir sıkıntı unutulur gibi olmak.

küllî
* Bütüne ve genele ilişkin.
* Tümel.

külliyat
* Bir yazarın bütün eserlerini içeren dizi.

külliye
* Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık, hastahane gibi çeşitli yapıların bütünü.

külliyen
* Bütünüyle, tamamıyla, tamamen.

külliyet
* Bütünlük, tümlük.
* Çokluk, bolluk.

külliyetli
* Pek çok, bir hayli.

küllü
* İçinde veya üzerinde kül bulunan.

küllü su
* İçinde kül eritilip süzülerek elde edilen su.

küllük
* Kül ve süprüntü atılan yer, çöplük.
* Sigara tablası.
* Kazan ve sobada küllerin döküldüğü yer.

küllük ağzı
* Külhanbeylerinin kullandığı dil, argo.

külot
* Kısa, beli lâstikli iç çamaşırı, don.
* Daha çok binicilerin giydikleri, paçası dar, üst bölümü geniş pantolon.

külot pantolon
* Bkz. külot.

külotlu çorap
* Kalçaları da içine alabilecek biçimde üretilmiş çorap.

kült
* Tapma, tapınma.
* Din.
* Dinî tören, ibadet, âyin.

külte
* Külçe.

* Kayaç.
* Demet, bağlam.

kültivatör
* Toprağı yüzeyden işlemeye yarayan dişli alet.

kültür
* Tarihî, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddî ve manevî değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin.
* Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü.
* Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi.
* Bireyin kazandığı bilgi.
* Uygun biyolojik şartlarda bir mikrop türünü üretme.
* Tarım.

kültür akımı
* Bir toplumun kültüründen bazı öğelerin başka bir topluma geçişi.

kültür balıkçılığı
* Belli merkezlerde özel olarak hazırlanmış havuzlarda bilimsel yöntemlerle balık üretme işi.

kültür bitkileri
* İnsanlarca yetiştirilen bitkilerin bütünü.

kültür çevresi
* Bir ulusun kültürünü, başka ulusların kültürleriyle ilişki içinde gelişerek katmanlaşmış ve bağlılaşmış bir özellikler bütünü olarak tanımlayan kuram.

kültür göçü
* Bir kültür motifinin veya kültürel bir uygulamanın bir başka kültüre geçmesi.

kültür ortamı
* Canlı veya uyku durumunda olan belirli mikroorganizmaların yetiştirmek ve geliştirmek üzere aşılandığı besin maddeleri ortamı.

kültür sarayı
* İçinde çeşitli kültür çalışmaları için ayrılmış salon, işlik, kitaplık vb. yerler bulunan büyük bina.

kültür sitesi
* Kültüre ve kültürün gelişimine hizmet etmek amacıyla kurulmuş opera, tiyatro, sergi sarayı vb. binalar topluluğu.

kültür varlıkları
* Bir bölgede bulunan maddî kültür ürünleri veya eserleri.

kültüre alma
* Küf mantarı çeşitleri ve bakteri gibi mikroorganizmaların bir kültür ortamında üretilmesi işlemi.

kültürel
* Kültüre ilişkin, kültürle ilgili.

kültürel antropoloji
* Bkz. sosyal antropoloji.

kültürfizik
* Jimnastik.

kültürlenme
* Kültürlenmek işi veya durumu.

kültürlenmek

* Bir arada bulunan iki bireyin veya etnik grubun değer yargıları ile kültürel birikiminin özellikleri birbirinden etkilenerek değişikliğe uğramak.

kültürlü
* Kültürü gelişmiş olan.

kültürlülük
* Kültürlü olma durumu.

kültürsüz
* Kültürü olmayan.

kültürsüzlük
* Kültürsüz olma durumu.

külünk
* Taşları, kayaları parçalamakta kullanılan sivri kazma.

külünü savurmak
* bir şeyi bütünüyle bitirip yok etmek.

külüstür
* Yıpranmış, eski görünüşlü olan.
* Bakımsız.

külüstürlük
* Külüstür olma durumu.

külyutmaz
* Aldanmaz, kolay inanmaz.

kümbet
* Kubbe.
* Damı kubbe biçiminde olan yapı.
* Kubbe biçiminde toparlak kabartı.

küme
* Tümsek biçimindeki yığın.
* Birçok canlının veya nesnenin oluşturduğu topluluk, grup.
* Küme biçiminde olan, kümeyi andıran.
* Takımların durum ve nitelikleri göz önünde bulundurularak belli sayıdaki takımdan oluşturulan topluluk, lig.
* Koşularda, kendiliğinden oluşan yarışçı gruplarının her birine verilen ad.
* Bir dershanede öğrencilerin, belli bir eğitim veya öğretim amacıyla bir süre için oluşturdukları takım veya öbek.

küme bulut
* Üst bölümleri bembeyaz ve küme durumunda, tabanı da çoğu kez yatay ve esmer bulut, kümülüs.

küme çalışması
* Öğrencilerin, aralarında seçtikleri bir başkanın kılavuzluğu altında iş birliği yaparak ortak amaçlar doğrultusunda çalışmalarına imkân sağlayan eğitim yöntemi.

küme küme
* Kümeler durumunda.

kümeden düşme
* Bulunduğu kümedeki takımlardan en az puan alarak veya puan eşitliğinde daha kötü averaja sahip olması yüzünden bir alt kümeye inme, ligden düşme.

kümeleme
* Kümelemek işi.

* Film yapımını kolaylaştırmak amacıyla aynı dekor içindeki çekimleri bir araya toplama, oyuncuların çalışma durumlarını düzenleme.

kümelemek
* Küme durumuna getirmek, yığmak, biriktirmek.

kümeleniş
* Kümelenmek işi veya biçimi.

kümelenme
* Kümelenmek işi.

kümelenmek
* Bir yere toplanmak, yığılmak.

kümeleşim
* Bir hastalığa karşı aşılanmış olan veya hastalık geçirmiş bir canlının kanında bulunan maddenin, hastalığın mikroplarını küme durumuna getirme olayı, aglütinasyon.

kümeleşme
* Kümeleşmek işi.

kümeleşmek
* Küme durumunda toplanmak.

kümeli
* Kümesi olan.

kümes
* Tavuk, hindi gibi evcil hayvanların barınmasına yarayan kapalı yer.
* Ufak ev.

kümülâtif
* Katlanmış, birikmiş, yoğun, kümeli.

kümültü
* Kırlarda, ormanlarda eğreti olarak yapılmış bekçi veya avcı kulübesi.

kümülüs
* Küme bulut.

-kün
* Bkz. -gın/-gin.

küncü
* Susam (taneleri).

künde
* Suçluların ayağına bağlanan demir halka, köstek.
* Güreşçinin, hasmını altına alıp bir elini önden, ötekini arkadan geçirerek kilitlemesi.
* Düzen, tuzak, oyun, hile.

kündeden atmak
* aldatarak tuzağa düşürmek.

kündeleme
* Künde oyununu yapma.

kündelemek
* Künde oyununu yapmak.

kündeye gelmek

* aldanmak, tuzağa düşmek.

kündeye getirilmek
* aldatılmak, tuzağa düşürülmek.

kündeye getirmek
* künde de durumuna girmesini sağlamak.
* oyuna getirmek, tuzağa düşürmek.

künefe
* Sıcak yenilen bir çeşit peynirli tel kadayıf.

küney
* Güneşe bakan yan, güney, kuzey karşıtı.

küngüldeme
* Küngüldemek işi.

küngüldemek
* Uyuklamak.
* Elden ayaktan düşmek.

küngürdemek
* Küngüldemek.

künh
* Öz, kök, iç yüz.

künhüne varmak
* bir şeyin özünü, aslını anlamak.

künk
* Pişmiş toprak veya çimentodan yapılmış kalın su borusu.

künye
* Bir kimsenin adı, soyadı, ülkesi, doğumu, mesleği gibi özelliklerini gösteren kayıt.
* Bu özelliklerin yazılı olduğu bilezik, kolye gibi metalden eşya.
* Soyu sopu ile ilgili kimlik bilgileri.

künyesi bozuk
* Kötü durumları görülmüş olan, sabıkalı.

künyesi gelmek
* (savaşta) Bir askerin ölüm haberi kendi evine bildirilmek.

künyesini okumak
* ayıplarını yüzüne vurarak bir kimseye sövmek.

küp
* Su, pekmez, yağ gibi sıvıları veya un, buğday gibi tahılları saklamaya yarayan, geniş karınlı, dibi dar toprak kap.
* Sarhoş.
* Bazı deyimlerde çokluk, fazlalık bildirir.

küp
* Birbirine eşit karelerden oluşan altı yüzlü dikdörtgen, mikâp.
* Bir cismin hacminin ölçü birimi.
* Bir sayının üçüncü kuvveti: (43)=4x4x4=64.
* Küp biçiminde nesne.

küp gibi
* pek şişman.

küp şeker
* Küp biçiminde altı yüzü olan şeker, kesme şeker.

küpe
* Kadınların kulak memelerine taktıkları süs takısı.
* Bazı hayvanların boyunlarının iki yanından sarkan deri uzantıları.

küpe çiçeği
* Küpe çiçeğigillerin örneği olan süs bitkisi (Fuchsia).
* Bu bitkinin kırmızı, pembe, mor veya beyaz renkli çiçeği.

küpe çiçeğigiller
* Ayrı çanak yapraklı iki çeneklilerden, küpe çiçeği, yakı otu, göl kestanesi gibi bitkileri içine alan bir familya.

küpe dönmek
* çok şişmanlamak.

küpeli
* Küpe takmış olan.
* Küpeye benzer bir deri uzantısı olan.

küpelik
* Dalyan direklerini dikerken alt ucun batmasını sağlamak için bağlanan taş veya zincir.

küpeşte
* Gemilerde güverte hizasında ıskarmoz bağlarına tutturulan dikmelerin dış yüzlerine kaplanan kaplamaların oluşturduğu siperler, borda kaplamalarının en üstü, güverteden yukarı kalan bölümler, parapet.
* Duvarların üzerine, balkon veya pencerelerin içine çimento ve mozayik karışımı ile yapılan dolgu set.

küpleği
* Küreğin, baltanın sap takılan yeri.

küpleme
* Karında su birikmesi sebebiyle olan, şişmeyle beliren hastalık.

küplere binmek
* çok öfkelenmek.

küplü
* Küpü olan.
* Rakısı bol, ucuz meyhane.
* Çok rakı içen, ayyaş.

küpünü doldurmak
* eline firsat geçmişken çokça para biriktirmek.

kür
* İyi bakım ve ilâç tedavisi.
* Özel tedavi yöntemi.

kür yapmak
* sağlığı korumak amacıyla herhangi bir yöntemi bir süre uygulamak.

kürar
* Güney Amerika yerlilerinin oklarına sürdükleri bitkisel zehir.

küraso
* Acı portakal kabuğundan yapılan bir içki.

kürdan
* Dişleri temizlemek için kullanılan küçük araç.

kürdan gibi
* çok zayıf, incecik, çelimsiz.

kürdanlık
* Kürdan koymaya yarayan kap.

kürdî
* Klâsik Türk müziğinde si bemol notasını andıran perde.
* Dügâh perdesindeki bir makam.

kürdîlihicazkâr
* Klâsik Türk müziğinde, rast perdesinde bir makam.

küre
* Bütün noktaları merkezden aynı uzaklıkta bulunan bir yüzeyle sınırlı cisim.
* Yeryüzü, dünya.

küre
* Madenci ocağı, maden fırını.

küre kuşağı
* Bkz. kuşak.

kürek
* Toprak, kömür gibi şeyleri bir yerden bir yere alıp atmaya, taşımaya yarayan ve yayvan bir bölümü, buna bağlı uzun bir sapı bulunan araç.
* Küçük deniz teknelerini yürütmeye yarayan, bir ucu yassı, uzun ağaç.
* Kürek cezası.

kürek ayaklılar
* Pelikanları, kara batakgilleri içine alan kuşlar takımı.

kürek cezası
* Gemilerde kürek çekme yoluyla uygulanan ceza.
* (daha sonra) Ağır hapis cezası.

kürek çekmek
* deniz teknesini yürütmek için küreği kullanmak.

kürek kadar (veya papuç kadar) dili olmak
* saygısızca davrananlar için söylenir.

kürek kemiği
* Omzun art bölümünde bulunan, üçgen biçiminde geniş ve ince kemik.

kürek kürek
* Kürekler dolusu, pek çok.

kürekçi
* Kürek yapan veya satan kimse.
* Sandal vb. de kürek çeken kimse.
* Fırın, tren, vapur gibi yerlerde ocağa kürekle kömür atan kimse.

kürekçilik
* Kürek yapma veya satma işi.
* Sandal vb. de kürek çekme işi.
* Fırın, tren, vapur gibi yerlerde kürekle ocağa kömür atma işi.

küreleme
* Kürelemek işi.

kürelemek
* Kürekle atıp temizlemek.

kürelenme
* Kürelenmek işi.

kürelenmek
* Kürekle atılmak, kürekle yığılmak.

küreme
* Küremek işi.

küremek
* Kürekle atıp temizlemek, kürelemek.

küremsi
* Küreye benzeyen.
* Eğriliği azar azar değişen ve biçimi küreye yakın olan katı cisim.

küresel
* Küre ile ilgili olan.
* Küre biçiminde olan, kürevî.

küresel gök bilimi
* Gök küresindeki cisimlerin yerlerinden söz eden bilim.

küresel üçgen
* Bir küre yüzeyi üzerine çizilen ve kenarları üç büyük çember yayı olan üçgen.

küresel valf
* Doğal gaz sisteminde gaz akışını kesmeye yarayan âlet.

küreselleşme
* Küreselleşmek durumu, globalleşme.

küreselleşmek
* Dünya milletleri, ekonomi, siyaset ve iletişim bakımlarından birbirine yaklaşma ve bir bütün olmaya götürmek, globalleşmek.

kürevî
* Küresel, toparlak.

küreyici
* Cevher veya posayı, sabit bir makara üzerinden dönüş yapan sonsuz halat aracılığıyla arkaya doğru küreyen mekanik düzen.

küreyve
* Yuvar.

kürit
* Atom numaraları 96 ile103 arasında bulunan elementlerin genel adı.

küriyum
* Aktinitlerden, plütonyum 239 'un helyum çekirdekleriyle bombardımanından elde edilen, atom numarası 96 atom ağırlığı 248 olan, radyoaktif bir element. Kısaltması Cm.

kürk
* Bazı hayvanların, giyecek yapmak için işlenmiş postu.
* Kürkten yapılmış.

kürk böceği
* Kın kanatlılardan, esmer uzun kıllı, kürk, halı, keçe ve yünlüleri kemiren bir böcek (Attegenus pellio).

kürkas
* Sütleğengillerden, meyve çekirdekleri zehirli bir bitki, Hint fıstığı (Jatropha curcas).

kürkçü
* Hayvan postlarından kürk hazırlayan veya bu işin ticaretini yapan kimse.

kürkçülük
* Kürk hazırlama sanatı.
* Kürk ticareti.

kürklü
* Kürkü olan, kürk giymiş.
* Kürkle süslenmiş.
* Postu kürk olarak kullanılan (hayvan).

kürneme
* Kürnemek işi.

kürnemek
* (hayvanlar için) Sıcağın veya soğuğun etkisiyle birbirine sokulup toplanmak.

kürsü
* Kalabalığa karşı söz söyleyenlerin üzerine çıktıkları yüksekçe yer.
* Bir fakültede araştırma ve öğretim birimi.
* Sandalye.

kürsü başkanı
* Üniversitede bir bölümün idarî işlerinden ve eğitim, öğretim, araştırma görevlerinden sorumlu öğretim üyesi.

kürsü hocası
* Camilerde kürsiden vaaz veren hoca.
* Üniversitede bir kürsüde görevli olan öğretim üyesi.

kürsü şeyhi
* Bkz. kürsü hocası.

Kürt
* Ön Asya'da yaşayan bir topluluk ve bu topluluktan olan kimse.

kürtaj
* Vücutta boşluklar içinde bulunan yabancı cisimleri, hasta veya zararlı sayılan dokuları kazıyarak alma, kazıma.
* Döl yatağının içini kazıyıp dölütü alma işi.

kürtajcı
* Kürtaj yapan (kimse).

kürtün
* Yük hayvanlarına vurulan semer, palan.

kürtün
* Rüzgârın etkisiyle kuytu yerlere toplanmış kar yığını.

kürüme
* Kürümek işi.

kürümek
* Küremek.

küs

* Küsmüş, dargın.

küs küs
* Sessizce ve büzülmüş bir durumda.

küseğen
* Çabuk ve sık sık küsen (kimse).
* Küstüm otu.

küskü
* Taşa veya duvara delik açmak için kullanılan uzun, ağır ve bir ucu sivri demir.
* Taş kaldırmakta kullanılan, uzun demir çubuk veya basit, ağaçtan kaldıraç.

küskün
* Küsmüş olan, gücenik, muğber.
* Gelişmemiş, küçük kalmış.
* Küstüm otu.

küskün küskün
* Gücenik, dargın bir biçimde.

küskünleşme
* Küskünleşmek işi.

küskünleşmek
* Küskün duruma gelmek.

küskünlük
* Küskün olma durumu, küsü.

küsküt
* Çit sarmaşığıgillerden, ince uzun ipliksi saplarıyla, asma, baklagiller ve bazı meyve ağaçlarına sarılarak onları sömüren, klorofilsiz bir asalak bitki, şeytan saçı (Cuscuta).

küskütük
* Çok sarhoş, körkütük.

küslük
* Küs olma durumu, dargınlık.

küsme
* Küsmek işi.

küsmek
* Darılmak.
* Gelişememek, büyüyememek.
* Görevini yerine getirememek.
* Bir madde, herhangi bir sebeple istenilen niteliğini yitirmek.

küspe
* Hayvan yemi, yakacak ve gübre olarak kullanılan, yağı veya suyu çıkarılmış her türlü yağlı tohum ve bitki artığı.
* Özü alınmış meyvelerin kalan bölümü.

küstah
* Sıra, saygı tanımadan davranan (kimse).

küstahça
* Küstah, saygısız (bir biçimde).

küstahlaşma
* Küstahlaşmak işi.

küstahlaşmak
* Küstah duruma gelmek.

küstahlık
* Küstah olma durumu veya küstahça davranış.

küstahlık etmek
* küstahça davranışlarda bulunmak.

küstere
* Bir çeşit uzun rende.
* Değirmen taşı yapılan taş.
* Bileği çarkı.

küstüm otu
* Baklagillerden, dokunulduğunda yaprakları pörsüyen bir bitki, küseğen (Mimosa pudica).

küstürme
* Küstürmek işi.

küstürmek
* Küsmesine yol açmak.

küsuf
* Güneş tutulması.

küsur
* Artan bölümler, geriye kalan bölümler, kesirler.
* Tam sayıdan sonra gelen kesirli sayı.

küsurat
* Artan, geriye kalan parçalar, kesirler, küsur.

küsurlu
* Küsuru olan.

küsursuz
* Küsuru olmayan.

küsü
* Küskünlük.

küsülü
* Aralarında dargınlık, küskünlük bulunan.

küsüşme
* Küsüşmek işi.

küsüşmek
* Birbirine küsmek, karşılıklı darılmak.

küşade
* Açık, açılmış.

küşat
* Açma, açılış.
* Güzellik, hoşluk.
* Tavlada bir çeşit oyun.

küşayiş
* Açıklık, ferahlık.

küşne
* Kara burçak.

küşüm
* Kuşku.
* Kaygı.

küşümlenme
* Küşümlenmek işi.

küşümlenmek
* Kuşkulanmak.
* Kaygılanmak.

küt
* Kısa ve kalınca; sivri ve uzun olmayan.
* Keskin olmayan.

küt
* Tahta gibi katı şeylere vurulduğunda çıkan sesi anlatır.

küt küt
* Üst üste küt sesi çıkararak.

kütikül
* Yaprakların her iki yüzünde bulunan ve suyu sızdırmadığı için bitkinin kurumasına engel olan ince zar.
* Kabukluların ve böceklerin örteneğinin koruyucu, kitinli katmanı.

kütin
* Bitkilerin kutiküllerini oluşturan, geçirgen olmayan bal mumu yapısında madde.

kütinleşme
* Selülozun kütin biçimine dönüşmesi.

kütle
* (katı maddeler için) Büyük parça, küme, yığın.
* Bir yerde toplanmış, bir araya gelmiş insan topluluğu, kitle.
* Belirli işleviyle özellik gösteren büyük insan topluluğu.
* İnsanların büyük çoğunluğu.
* Bir nesneye uygulanan kuvvetle, oluşan ivme arasındaki orantıyı veren kat sayı veya nesne niceliği.

kütleme
* Kütlemek işi.

kütlemek
* Bir yere çarpıp küt diye ses çıkarmak.

kütlesel
* Kütle ile ilgili olan.

kütleşme
* Kütleşmek işi.

kütleşmek
* Küt duruma gelmek.

kütleştirme
* Kütleştirmek işi veya durumu.

kütleştirmek
* Küt duruma getirmek.

kütletme
* Kütletmek işi.

kütletmek
* Küt diye ses çıkartmak.

kütlü
* Çekirdekli, çiğitli (pamuk).

kütlük
* Küt olma durumu.

küttedek
* Birdenbire ve küt diye ses çıkararak.

kütüğe geçirmek
* ana deftere yazmak.

kütük
* Kalın ağaç gövdesi.
* Kesilmiş ağaç gövdesi.
* Kesimden sonra ağaç gövdesinin toprakta kalan bölümü.
* Asma fidanı.
* Resmî kayıt defteri, ana defter.
* Görgüsüz, kaba (kimse).

kütük gibi
* çok şişmiş.
* çok sarhoş.

kütükleşme
* Kütükleşmek işi.

kütükleşmek
* Sert ve duygusuz bir duruma gelmek.

kütüklük
* İçine şarjöre geçirilmiş tüfek fişeği konulan ve palaska kayışına geçirilen kösele çanta, fişeklik.

kütüphane
* Kuruluş amaç ve görevine uygun kitap, film, plâk gibi her türlü düşünce ve sanat ürününü toplayan, düzenleyen ve genel olarak ilgilenen okurlara sunan kuruluş.
* Kitap satılan dükkân, kitap evi.

kütüphaneci
* Kitaplıkta görevli kimse.
* Kitaplık bilimci.
* Kitap evi sahibi, kitapçı.

kütüphanecilik
* Kitaplık görevlisinin işi.
* Kitaplık bilimi.

kütür kütür
* Elma, ayva, karpuz gibi gevrek meyveler kesilir veya ısırılırken çıkan sesi anlatır.
* Bu türlü ses çıkaran, taze.

kütürdeme
* Kütürdemek işi.

kütürdemek

* Kütür kütür diye ses çıkarmak.

kütürdetme
* Kütürdetmek işi.

kütürdetmek
* Kütür kütür diye ses çıkartmak.

kütürtü
* Kütür kütür diye çıkan ses.

küvet
* İçinde bazı şeyler veya el yıkanan kap.
* Banyoda içinde yıkanılan tekne.

Küveytli
* Küveyt halkından olan.

L
* Romen rakamları dizisinde 50 sayısını gösterir.

-l
* İsimden sıfat türeten ek: yeşil < yaş-ı-l, doğal < doğa-l, yasal < yasa-l vb.

-l
* Fiilden isim türeten ek: okul < oku-l, inal < ina-l vb.

-l-
* Fiilden fiil türeten ek; edilgen fiil çatıları kurar: yaz-ı-l-, ver-i-l-, yedir-i-l-, içir-i-l-, düşün-ü-l- vb.

L demiri
* Sanayide kullanılan L biçiminde bükülmüş demir çubuk.

-l-, -al- / -el-
* Sıfattan fiil türeten ek: kısa-l-, yüce-l-, sivri-l- vb.

l, L
* Türk alfabesinin on beşinci harfi. Le adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümlü diş eti-avurt ünsüzünü gösterir. L ünsüzünün biri art (kalın), öbürü de ön (ince) olmak üzere iki türü vardır.

La
* Lântan'ın kısaltması.

lâ
* Gam dizisinde "sol" ile "si" arasındaki ses.
* Bu sesi gösteren nota işareti.

-la / -le
* İsimden isim türeten ek; yer isimleri yapar.

-la / -le
* İsimden fiil türeten ek: su-la-, taş-la-, tuz-la-, göz-le-, gece-le-, hece-le- vb.

lâakal
* En azından, hiç olmazsa.

lâbada
* Karabuğdaygillerden, dere kıyılarında, sulak çayırlarda kendiliğinden yetişen, çok yıllık ve yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki, efelek (Rumex petientia).

lâbirent
* Çıkış yeri kolaylıkla bulunamayacak kadar karışık koridorları olan yapı.

* İçinden çıkılması güç veya imkânsız durum, sorun.

lâborant
* Araştırmalarda, lâboratuvar deneylerinde yardımcı olarak çalıştırılan kimse.

lâborantlık
* Lâborantın işi veya mesleği.

lâboratuvar
* Bilimsel ve teknik araştırmalar, çalışmalar için gerekli araç ve gereçlerin bulunduğu yer.
* Bkz. dil lâboratuvarı.

lâboratuvar muayenesi
* Bir hastalıkta teşhisin konması ve gereken tedavinin belirlenmesi amacıyla yapılan tahlil ve muayene.

lâbrador
* Labrador kıyılarında parlak bir türüne rastlanan, feldspatlar grubundan ve plâjiyoklâz serisinden olan alüminyum, kalsiyum ve sodyum silikatı.

lâbros
* Lâpina balığının büyük cinsi.

lâciverdî
* Lâcivert renkli, lâciverde çalan.

lâcivert taşı
* İçinde düzgün bir biçimde dağılmış kükürt bulunan sodyumla alüminyum silikatın oluşturduğu değerli, lâcivert renkli taş.

lâcivert,-di
* Koyu mavi renk.
* Koyu mavi renkte olan.

lâcivertlik
* Lâcivert renklilik.

lâçin
* Bir tür şahin, doğan.

lâçka
* Gemi halatının gevşetilip boşa bırakılması.
* Gevşemiş, verimsiz duruma gelmiş, düzeni bozulmuş.

lâçka etmek
* bir halatı koyuverip boşaltmak.
* gevşetmek, bitkin bir duruma getirmek.

lâçka olmak
* vida, mil gibi makine bölümleri aşınarak veya yuvaları genişleyerek gevşemek.
* herhangi bir düzen iyi işlemez olmak.

lâçkalaşma
* Lâçkalaşmak işi.

lâçkalaşmak
* Lâçka olmak.
* Herhangi bir düzen iyi işlemez olmak, gevşemek, bozulmak.

lâçkalık
* Laçka olma durumu.

lâden

* Lâdengillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen tüylü ve genellikle yapışkan yapraklı, beyaz veya pembe çiçekli, reçinesi hekimlikte kullanılan bir bitki (Cistus creticus).
* Bu bitkiden elde edilen sürme, rastık.

lâdengiller
* İki çeneklilerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, lâden ve benzeri türleri içine alan bir bitki familyası.

lâdenli
* Lâden sürmüş olan.

lâdes
* Tavuğun lâdes kemiğini iki kişinin birer ucundan tutarak kırması, birinin "aklımda" veya "hatırımda" demeden bir şeyi ötekinden almasıyla yenilmiş sayılarak biten oyun.

lâdes kemiği
* Kuşlarda göğüs kemiğinin üstünde iki kanat arasında bulunan V biçimindeki ince kemik.

lâdes oyunu
* Bkz. lâdes.

lâdes tutuşmak
* tavuğun lâdes kemiğini birer ucundan karşılıklı tutup kırarak lâdes oyununa başlamak.

lâdin
* Çamgillerden, 50-60 m kadar yükseklikte olan, düz gövdeli, kozalağı aşağıya doğru sarkık, kerestesi ve reçinesi çok beğenilen, çam türüne çok yakın bir orman ağacı (Picea).

lâdinî
* Din dışı.

lâedri
* Yazarı bilinmeyen, anonim.
* Bilinemezci.

lâedriye
* Bilinemezcilik.

lâf
* Söz, lâkırdı.
* Sonuçsuz, yararı olmayan söz.
* Konuşma.
* Konu, mevzu, bahis.
* "Öyle şey olamaz", "bu sözün hiçbir değeri yok" anlamında hafifseme yollu kullanılır.

lâf (veya söz) altında kalmamak
* kendisini inciten, itham eden veya rahatsız bir duruma düşüren söze gereken karşılığı verip durumu düzeltmek.

lâf açmak
* söz etmek, söz açmak, konuya girmek.

lâf anlamaz
* söz dinlemeyip kendi bildiğinde inat eden.
* kaba, aptal (kimse).

lâf anlatmak
* sözünü dinletmek, karşıdakini ikna edinceye kadar konuşmak.

lâf aramızda
* "söz aramızda, başkaları bilmesin, duymasın" anlamında kullanılır.

lâf atmak

* söyleşmek, konuşmak.
* uzaktan, dolayısıyla dokunacak söz söyleyip işittirmek.
* sözle sarkıntılık etmek.

lâf cambazı
* Etkileyici ve kandırıcı söz söyleyebilen kimse.

lâf cambazlığı
* Kandırıcı ve etkileyici söz söyleme.

lâf çıkarmak
* yeni bir şey söylemek, ortaya atmak.
* dedikodu yapmak.

lâf çıkmak
* dedikodu başlamak.

lâf ebeliği
* Lâf ebesi olma durumu.

lâf ebesi
* Çok konuşan, herkese lâf yetiştiren.

lâf kalabalığı
* üzerinde konuşulan konuyla, esasla veya sorunla ilgisi olmayan boş söz yığını.

lâf kaynayıp gitmek
* söz boşa söylenmek, anlaşılmaz olmak, hiçbir etki yapmamak.

lâf lâfı açar
* "bir konu üzerinde konuşulurken ilgisi dolayısıyla söz başka bir konuya geçer, sohbet uzar, gider" anlamında kullanılır.

lâf ola beri gele!
* konuşulan konu ile ilgili olmayan bir söz söylendiğinde veya bir sorun tartışılırken hiç ilgisiz bir şey ifade edildiğinde söylenir.

lâf olsun âdet yerini bulsun
* konuşacak herhangi bir konu bulunmadığı durumlarda rastgele söz sarfetmek.

lâf oturtmak
* gerektiği yerde, beklenilmeyen bir durumda, karşı tarafa esaslı ve gereken bir lâf söylemek.

lâf salatası
* Çeşitli konuları içine alan anlamsız, boş sözler.

lâf söyledi bal kabağı
* biri konu ile ilgisi olmayan saçma bir söz söylediği zaman kullanılır.

lâf söyledi bal kabağı!
* konuşurken gereksiz yere ve aptalca söz söylendiği zaman, bunu alaya almak için kullanılır.

lâf taşımak
* dedikodu ederek lâf götürüp getirmek.

lâf yakıştırmak
* konuşma sırasında yerinde söz söylemek, gerekeni ifade etmek.

lâf yapmak
* dedikodu yapmak.

lâf yetiştirmek

* birinin söylediklerine olur olmaz karşılık vermek, çene yarıştırmaya kalkmak.

lâf yok!
* "mükemmel, çok güzel, kusursuz, eleştirilecek bir tarafı yok" anlamında kullanılır.

lâfa boğmak
* üzerinde konuşulan konu içerisinde, hiç ilgisiz, gereksiz ve anlamsız bir biçimde söz edip asıl konuyu değiştirmek, unutturmak, karıştırmak.

lâfa dalmak
* uzun süren bir sohbette bulunmak, çok konuşmak.

lâfa karışmak
* biri veya birileri konuşurken bir başkası konuşmak, konuşmaya katılmak.

lâfa tutmak
* yersiz ve zamansız olarak ve sürekli konuşarak meşgul etmek, oyalamak.

lâfazan
* Geveze.

lâfazanlık
* Gevezelik.

lâfçı
* Çok konuşan, geveze.
* İyi, etkili konuşan.
* Söz götürüp getiren, dedikoducu.

lâfçılık
* Lâfçı olma durumu.

lâfı ağzına tıkamak
* birinin rahatça konuşmasını engelleyip susturmak, söyleyeceğine imkân tanımamak.

lâfı ağzında bırakmak
* birinin konuşmasını kesmek, sözlerini bitirmesine fırsat vermemek.

lâfı ağzında kalmak
* sözü ağzında kalmak.

lâfı bağlamak
* bir konu üzerinde son sözü söylemek.

lâfı değiştirmek
* başka konuyu dile getirmek, başka bir şeyden söz etmek.

lâfı geçmek
* sözü etkili olmak, sözü dinlenmek.
* bahsedilmek.

lâfı kıçından dinlemek (veya anlamak)
* konuşulan konuyu ilgisiz, üstünkörü veya önem vermeden dinlemek (veya yanlış, ters anlamak).

lâfı kısa kesmek
* söyleyeceğini kısa veya özet olarak belirtmek, az ve öz konuşmak.

lâfı mı olur?
* "şimdi onun sırası değil, daha önemli konular var" anlamında kullanılır.
* "(bir iş yapmak için) seve seve zahmete girerim, hiç önemi yok" anlamında kullanılır.

lâfı sulandırmak

* bir konu üzerinde ciddiyetle durup konuşurken araya ilgisiz, anlamsız veya tutarsız boş lâf katmak.

lâfı uzatmak
* konuşmayı gereksiz bir biçimde başka sözlerle sürdürmek.

lâfı yabana atmamak
* söylenen söze değer vermek.

lâfını (veya lâfınızı) balla kestim
* bir kimsenin sözünü kesmek gerektiğinde "izin verin" anlamında kullanılır.

lâfını bilmek
* akıllı uslu konuşup başkasını rahatsız etmemek, güzel ve tutarlı konuşmak.

lâfını etmek
* birinden veya bir konudan söz etmek, onunla ilgili olarak konuşmak.

lâfını kesmek
* araya girip, birinin sözünü bitirmesine fırsat vermemek.

lâfını şaşırmak
* ne diyeceğini bilememek, şaşırarak başka şeyler söylemek.

lâfını yedirmek
* iddialı olarak söylediği sözü geri alma zorunda bırakmak.

lâfız
* Söz, kelime.
* Yasanın sözle anlatmak, bildirmek istediği anlam.

lâflama
* Lâflamak işi.

lâflamak
* Konuşmak, sohbet etmek.

lâflaya lâflaya
* Sürekli konuşarak, oradan buradan söz açıp sohbet ederek.

laforizma
* Çok bilinen bir sözü veya atasözünü biraz değiştirip eklemeler yaparak güncel sorunları belirten cümle, kıssadan hayat hisseleri: Bir toplumda değerler haklandıkça, o toplumda hep hırsızlar aklanır. Akılsız başın cezasını halklar çeker. sözü gibi.

lâfta kalmak
* bir iş düşünce aşamasında kalıp gerçekleşmemek.

lâftan anlamak
* söyleneni dinleyip uymak veya uygulamak.

lâfügüzaf
* Boş söz.

lâfzen
* Sözün gelişine, söylenişine, yapısına göre, yazılı olmayarak.

lâfzî
* Sözün söylenişine, yapısına ait, sözle ilgili.

lâgar
* Zayıf, çelimsiz, etsiz.

lâgos
* Bkz. lâhos.

lâgün
* Denizden dar bir kıyı kordonu veya bir kanal ile ayrılmış göl, deniz kulağı.

lâğım
* Bir yerleşim merkezinde pis suların akıp gitmesi için yer altında açılmış kanal, geriz.
* Düşmanın kale duvarlarını yıkmak veya düşman ordugâhına zarar vermek amacıyla, düşman siperlerine doğru yer altından açılan dar yol.

lâğım çukuru
* Abdesthanelerin pis sularını ve pisliklerini toplamak için kazılmış kapalı kuyu, fosseptik.

lâğım döşemi
* Bkz. kanalizasyon.

lâğımcı
* Pis su kanallarını açıp temizleyen işçi.
* Düşman kalelerini yıkmak için lâğım kazan asker.

lâğımcılık
* Lâğımcının yaptığı iş.

lâğımla atmak
* (bir kayayı) delip, içine patlayıcı maddeler koyduktan sonra bu maddeleri ateşleyerek parçalamak.

lâğıv
* (bir kuruluşu) Kaldırma.
* Hükümsüz kılma, feshetme.

lâğvedilme
* Lâğvedilmek işi.

lâğvedilmek
* (bir kuruluş) Kaldırılmak.
* Hükümsüz kılınmak, feshedilmek.

lâğvetme
* Lâğvetmek işi veya durumu.

lâğvetmek
* (bir kuruluş) Kaldırılmak.
* Hükümsüz kılmak, feshetmek, dağıtmak.

lâğvolma
* Lâğvolmak işi.

lağvolmak
* (bir kuruluş) Kaldırılmak.
* Hükümsüz kılınmak, dağıtılmak.

lâğvolunma
* Lağvolunmak işi veya durumu.

lâğvolunmak
* Lâğvedilmek.

lâhana
* Turpgillerden, güz ve kış sebzesi olarak yetiştirilen ve birçok türü olan bitki, kelem (Brassica oleracea).

lâhavle

* Sabrın tükendiğini belirtmek için söylenir.

lâhavle çekmek (veya okumak)
* bir sıkıntıyı, öfkeyi yatıştırmak için "lâhavle"ile başlayan Arapça duayı okumak.

lâhika
* Ek.

lâhit
* Kenarları kâgir, üstü kapak taşlarıyla örtülü mezar.
* Taş veya mermerden oyma mezar.

lâhmacun
* Üstüne kıyma, kıyılmış soğan ve baharat konularak fırında pişirilen pide.

lâhmacuncu
* Lâhmacun yapan ve satan kimse.

lâhmacunculuk
* Lâhmacuncunun işi veya mesleği.

lâhos
* Hanigillerden, Akdeniz ve Ege'de yaşayan lezzetli bir balık, kaya hanisi.

lâhurakî
* Lâhor'a ait.

lâhurî
* Lâhor'da yapılan her tür şal, Lahor şalı.

lâhut
* Tanrı âlemi.
* Kutsal.

lâhutî
* İlâhî, Tanrısal.

lâhza
* Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası, an.

lâhzacık
* Kısa bir an.

lâhzada
* Çarçabuk, bir anda, hemen, bekletmeden.

lâik
* Din işlerini devlet işlerine karıştırmayan, devlet işlerini dinden ayrı tutan.

lâikleşme
* Lâikleşmek işi veya durumu.

lâikleşmek
* Lâik duruma gelmek.

lâikleştirme
* Lâikleştirmek işi.

lâikleştirmek
* Dinle ilgili olmayan işleri dinî görüşlerin dışında tutmak.

lâiklik

* Lâik olma durumu, lâisizm.
* Devlet ile din işlerinin ayrılığı; devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız olması, lâisizm.

lâin
* Lânetlenmiş, mel'un.

lâisizm
* Lâiklik.

-lak / -lek
* İsim ve sıfatlardan isim ve sıfat türeten ek: Teker-lek, yuvar-lak, diş-lek vb.

lâka
* Uzak Doğu'da yetişen Amerika elmasından çıkan zamk.
* Boyacılıkta kullanılan, kırmız böceğinin üst deri bezlerinin salgıladığı madde.

lâkacı
* Lâka veya vernik süren işçi.

lâkap
* Bir kimseye veya bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad.

lâkap takmak
* bir kimseye onun bir özelliğini belirtecek bir ad vermek.

lâkaplı
* Herhangi bir lâkabı olan; lâkap takılmış olan.

lâkaydî
* Aldırmazlık, ilgisizlik, umursamazlık, kayıtsızlık.

lâkayt
* İlgisiz, aldırmaz, umursamaz, kayıtsız.

lâkayt kalmak
* ilgisiz davranmak, aldırmamak.

lâkaytlık
* Lâkayt olma durumu.

lâke
* Lâka ile cilâlanmış.

lâkerda
* Palamut, torik gibi balıklardan dilim dilim kesilerek yapılan salamura.

lâkerdacı
* Lâkerda yapan veya satan kimse.

lâkırdı
* Söz.
* Boş söz, dedikodu, lâf.

lâkırdı taşımak
* Bkz. lâf taşımak.

lâkırdı ağzından dökülmek
* isteksiz konuşmak.

lâkırdı altında kalmamak

* Bkz. lâf altında kalmamak.

lâkırdı çıkarmak
* Bkz. lâf çıkarmak.

lâkırdı ebesi
* Geveze.

lâkırdı etmek
* konuşmak.
* dedikodu konusu etmek.

lâkırdı kavafı
* Geveze.

lâkırdı olmak
* sohbet edilmek.

lâkırdı yetiştirmek
* bir söze karşılık vermekte gecikmemek.

lâkırdıcı
* Lâkırdı bulup söyleyen, konuşkan.
* Geveze.
* Dedikoducu.

lâkırdısı ağzında kalmak
* konuşan kimsenin, bir başkasının söze başlaması veya anî bir olay sonucunda sözü yarım kalmak.

lâkırdısı az
* sessiz, az konuşan, durgun kimse.

lâkırdısı mı olur?
* konuşulan bir şeyin önemsizliğini veya yersizliğini anlatmak için söylenir.

lâkırdısını etmek lâkırdısını etmek
* hakkında konuşmak.

lâkırdıya boğmak
* gereksiz ve boş sözlerle konuşmayı uzatmak.

lâkırdıya tutmak
* konuşarak oyalamak.

lâkırdıyı ağzına tıkamak
* birinin sözünü bitirmesine imkân vermeden onu ters bir karşılıkla susmak zorunda bırakmak.

lâkırdıyı ezip büzmek
* konuşmasını beceremeyip aynı şeyleri tekrarlamak.

lâkin
* Ama, fakat.

lâklâk
* Leyleğin gagasıyla çıkardığı ses.
* Ara vermeden söylenilen saçma sapan söz dizisi, gevezelik.

lâklak etmek
* karşılıklı, gelişigüzel, havadan sudan konuşmak.

lâklâka
* Gereksiz, anlamsız, boş söz.

lâklâkıyat
* Boş lâkırdılar, değersiz sözler.

lâkonik
* Kısa ve özlü (söz), Veciz.

lâkoz
* Hanigiller familyasından yuvarlak kuyruğu bulunan bir balık türü (Epinephelus zeneus).

lâkrimal
* Gözyaşı ile ilgili.

lâktaz
* Süt şekerini (laktoz) üzüm şekerine (glikoz) çeviren bir bağırsak enzimi.

lâktik asit
* Ekşi sütte ve bitkilerin çoğunda bulunan asit alkol, süt asidi.

lâktoz
* Sütte bulunan, sütün buharlaşmasıyla kristal durumunda toplanan şeker, süt şekeri (C12H22O11).

lâl
* Dili tutulmuş, konuşamaz hâle gelmiş, dilsiz.

lâl
* Parlak kırmızı renkte, billûrlaşmış, saydam bir alüminyum oksidi olan değerli bir taş.
* Kırmızı renkli bir çeşit mürekkebe verilen ad.
* Parlak kırmızı renkte olan.

lâl etmek
* konuşamaz duruma sokmak.

lala
* Çocuğun bakım, eğitim ve öğretimiyle görevli kimse.
* Şehzadelerin özel eğitmenleri.
* Padişahların vezirlerine seslenirken kullandıkları hitap sözü.

lala paşa eğlendirmek
* işini gücünü bırakıp karşısındakinin hoş vakit geçirmesini sağlamak.

lalalık
* Lala olma durumu veya lalanın görevi.

lâlanga
* Yağda kızartılarak, üzerine şeker veya şerbet dökülen bir hamur tatlısı.

lâle
* Zambakgillerden, yaprakları uzun ve mızraksı, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte bir süs bitkisi (Tulipa Gesneriana).
* Meyve koparmak için ucuna üçlü veya dörtlü bir çatal geçirilmiş sırık.
* Ağır hapis mahkûmlarının boynuna geçirilen demir halka.

lâle ağacı
* Manolyagillerden, ana yurdu Güney Amerika olan, çiçekleri lâleye benzeyen bir süs ağacı (Liriodendron tulipifera).

lâleli
* Lâle bulunan veya yetiştirilen (yer).
* Üzerinde lâle deseni veya motifi bulunan.

lâlelik

* Osmanlı seramik ve cam sanatının güzel örneklerinden olan ve içine lâle konulan vazo.

lâlettayin
* Ayırt etmeksizin, gelişigüzel, özensiz, rastgele.

lâlezar
* Lâle yetiştirilen yer, lâle bahçesi.

lâlüebkem
* Dili tutulmuş, konuşamaz hâle gelmiş, dilsiz.

lâm
* Arap alfabesinde l harfinin adı.
* Ebcet hesabında otuz sayısının adı.

lâm
* Mikroskopta incelenecek maddelerin üzerine konulduğu dar, uzun cam parçası.
* Dar, çok ince metal parça.

lâm elif çevirmek (veya çizmek)
* kısa bir süre dolaşıp gelmek.

lâma
* Geviş getirenlerden, Güney Amerika'nın dağlık bölgelerinde yaşayan, yük hayvanı olarak kullanılan, karadan aka kadar türlü renklerde olabilen, tüyleri uzun, boyu yüksek, boynu uzun hayvan (Lama).

lâma
* Tibetlilerde ve Moğollarda Buddha rahibi. Lâmaların en büyüğüne dalay lâma denir.

lâmacı
* Lâmacılık yanlısı olan (kimse).

lâmacılık
* Budizmin Orta Asya ve özellikle Tibet'te yaşayan biçimi.
* Tibet Budizminde oluşan hiyerarşik düzen.

lâmaist
* Lâmacı.

lâmaizm
* Lâmacılık.

lâmba
* Petrol gibi yanıcı bir madde yakarak veya elektrik akımıyla içindeki teller akkor durumuna geçerek ışık veren alet.
* Radyo alıcılarında ve televizyon yayınlarında kullanılan, havası boşaltılmış veya içine düşük basınçlı bir gaz doldurulmuş cam, seramik veya çelikten ampul.
* Kapı, pencere kenarlarına açılan, genellikle dik açılı girinti.

lâmba açmak
* kapı; pencere kenarlarında genellikle dik açılı girinti açmak.

lâmba karpuzu
* Işığı yumuşatmak için lâmbalara geçirilen, mat camdan, basık vazo biçiminde nesne.

lâmbada
* Güney Amerika'da yapılan bir dans.

lâmbada dansı
* Bkz. lâmbada.

lâmbalama

* Lâmbalamak işi.

lâmbalamak
* Lâmba ışığıyla incelemek.
* Kapı ve pencere kenarlarına girinti açmak.

lâmbalı
* Herhangi bir sayıda lâmbası olan.
* Lâmba ile çalışan.
* Birbirinin içine geçebilecek biçimde yapılmış.

lâmbalık
* Eski evlerde lâmba koyacak veya takılacak yer.
* Bir lâmbanın alabileceği kadar.

lâmbasız
* Lâmbası olmayan.

lâmbayı açmak
* ışığı yakmak.
* lâmbanın fitilini yükseltip ışığını çoğaltmak.

lâmbri
* Bir yapının iç duvar kaplaması.
* Tavan kaplaması.

lâme
* Dokusunda çoğunlukla gümüş ve altın renginde tel bulunan (kumaş) veya metal parlaklığı verilmiş (deri).
* Böyle bir kumaş veya deriden yapılmış olan.

lâmekân
* Mekânı olmayan, mekânsız (Allah'ın sıfatlarından).
* Yersiz yurtsuz, belli bir adresi olmayan.

lâmekân takımı
* Yersiz yurtsuz, adresi belirsiz kişiler topluluğu.

lâmel
* Mikroskopla yapılan incelemede bazen lâmların üstüne kapatılan dört köşe, küçük ve ince cam parçası.
* Çok ince tabaka.

lâmı cimi yok
* değişmez, kesin, başka yolu yok.

lâminarya
* Bütün denizlerde yetişen, sarı veya esmer renkte, emici köklerle kayalara tutunan, uzun şeritler durumunda bir deniz yosunu (Laminaria).

lâmise
* Dokunum.
* Duyarga.
* Anten.

lan
* Ulan sözünün kısa söylenişi, kaba hitap, ey.

lânarkit
* Hidratlı doğal kurşun sülfat.

lândo
* Dört tekerlekli, içinde dingillere paralel olarak düzenlenmiş karşılıklı iki oturma sırası bulunan, üstü açılıp kapanabilen çift körüklü binek arabası.

lândon
* Bkz. lândo.

lânet
* Tanrı'nın sevgi ve ilgisinden mahrum olma, beddua.
* Ters, berbat, çok kötü.

lânet etmek
* ilenmek, kötülüğünü istemek.

lânet okumak
* bir kimsenin Tanrı'nın merhametinden mahrum kalmasını dilemek.

lânet olsun!
* ilenme sözü olarak kullanılır.

lânetleme
* Lânetlemek işi.
* Lânetlenmiş.

lânetlemek
* Kargımak, lânet etmek.
* (Tanrı) Merhametinden mahrum bırakmak.
* Dinden kovmak.

lânetlenme
* Lânetlenmek işi.

lânetlenmek
* Lânet edilmek, lânete uğramak.

lânetli
* Lânetlenmiş, kargınmış, kargışlı, mel'un.

langır lungur
* Metalsi bir ses çıkararak.
* Dikkatsizce, savruk bir biçimde.

lângırt
* Dikdörtgen masa üzerinde türlü aletleri yönetmek yoluyla küçük bilyeleri belirli deliklere sokmak veya bu deliklere girmesini önlemek amacına dayanan oyun.

lângur
* Maymunlardan, Hindistan'da yaşayan, kül rengi veya kırmızıya çalan sarı tüylü, büyük bir maymun (Presbytis entellus).

lângust
* Kabuklulardan, makasları olmaması, duyargalarının daha uzun ve güçlü olmasıyla istakozdan ayrılan, eti için avlanan bir deniz hayvanı (Palinurus vulgaris).

lânolin
* Yapağıdan elde edilen, eczacılıkta ve parfümeride kullanılan, sarımtırak renkte bir yağ.

lânse
* İleri atılmış, ortaya çıkarılmış.

lânse etmek
* tanıtmak amacıyla öne sürmek, ortaya çıkarmak.

lântan

* Atom numarası 57, atom ağırlığı 138,9, yoğunluğu 6,1 olan, beyaz, havada çabuk oksitlenen, parlak bir alevle yanan, seyrek bulunur bir element. Kısaltması La.

lântanit
* Birbirine çok yakın kimyasal özellikler gösteren, atom numarası 57 ile 71 arasında olan, seyrek bulunan elementlerin genel adı.

lâp
* Yumuşak ve ağır bir şey düştüğünde çıkan sesi anlatır.

lâp lâp
* Köpek ve kedi gibi hayvanların su içerken çıkardıkları sesi anlatır.

lâpa
* Nişastalı tanelerin, su ile kaynatılarak bulamaç kıvamına getirilmiş durumu.
* Keten tohumu ve benzeri bitkilerin kaynatılmasıyla elde edilen, sıcak olarak tülbent içinde vücuda dıştan uygulanan ilâç.

lâpa gibi
* yumuşak, gevşek.

lâpa lâpa
* Yassı ve iri taneler durumunda.

lâpa vurmak
* ağrıyı kesmek, iyileştirmek amacıyla lâpa koymak.

lâpacı
* Vücutça toplu ve iri olmasına rağmen direnci az olan.
* Yorgun, bitmiş tükenmiş.

lâpacılık
* Tembellik gevşeklik.

lâpçın
* Tabanı meşinden olan, mest, edik.

lâpçınlı
* Ayağına lâpçın giymiş olan.

lâpilli
* Yanardağlardan fırlayan çok küçük katı parça.

lâpina
* Lapinagillerden, kayalık kıyılarda, sığ sularda yaşayan 25, 35 cm uzunluğunda, kırmızı benekli, mavi veya yeşil balık (Crenilabrus pavo).

lâpinagiller
* Kemikli balıklar takımına giren bir familya.

Lâpon
* Lâponya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Lâponya veya Lâponlara özgü olan (şey).

Lâponca
* Lâpon dili.

Lâponyalı
* Bkz. Lâpon.

lâppadak
* Bir şeyin düşerken lâp sesi çıkardığını anlatmak için kullanılır.

lârenjit
* Gırtlaktaki aşırı ve süreğen iltihap.

larghetto
* Bir parçanın lârgodan çabuk ve hafif çalınacağını anlatır.
* Bu biçimde çalınan müzik parçası.

largo
* Bir parçanın ağır ve görkemli çalınacağını veya söyleneceğini anlatır.
* Bu ağırlıkta çalınan müzik parçası.

lârp
* Ansızın ve güçlü bir biçimde.

lârpadak
* Lârp diye, ansızın.

lârva
* Kurtçuk.

lârvacıl
* Lârvayla beslenen hayvanlar.

laser
* Bkz. lâzer.

lâskî
* Yakı ile ilgili.

lâskine
* İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir oyun.

lâso
* Kement.

lâsta
* Kuzey Avrupa'da kullanılan, 2000 kg'a yakın gemi yüklerine ve büyük miktardaki ticaret mallarına değer biçmeye yarayan kütle ölçü birimi.

lâsteks
* Kauçuk, ipek, pamuk veya yün karışımı bir tür yapma kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

lâstik
* Kauçuktan yapılmış (şey).
* Yağmurlu havalarda ayakkabı üzerine giyilen kauçuktan pabuç.
* Kauçuktan yazı silgisi.
* Bazı taşıtların tekerleklerine geçirilen kauçuk çember.
* Esnek, ince kauçuk veya kauçuklu şerit.
* Bir tür esnek örgü.
* Korse.

lâstik ağacı
* Kauçuk.

lâstik gibi
* çevik.
* (et için) az pişmiş,sert.

lâstik tutkalı
* Lâstiklerin kasnağa yapıştırılmasını sağlayan madde.

lâstikçi
* Lâstik ürünlerini yapan veya satan kimse.
* Otomobil lâstiğini satan kimse.

lâstikli
* İçinde veya üzerinde lâstik bulunan.
* Türlü anlamlar verilebilen (söz, konuşma).

lâstikli söz
* Değişik anlamlara gelebilen, farklı değerlendirilebilen konuşma.

lâstikotin
* İnce iplik ile çok sık dokunmuş yünlü kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

lâşe
* Leş.

lâşka
* Bkz. lâçka.

lâta
* Dar ve kalınca tahta.

lâta
* Osmanlılarda ilmiyenin giydiği bir tür üstlük.

lâtanya
* (Karaip dilinden) Bazı türleri evlerde süs bitkisi olarak yetiştirilen, bazı türlerinden de dokumalık iplik elde edilen bir tür palmiye (Latania rubra).

lâteks
* Bazı bitkilerin genellikle süt görünüşünde olan öz suyu.

lâteksli
* Özünde lâteks bulunduran.

lâterit
* Sıcak, nemli iklimlerde oluşan, parlak kırmızı veya kahverengiye çalan kırmızı renkli, demir oksit ve alüminyum bakımından zengin toprak.

lâteritli
* Özünde lâterit bulunduran.

lâterna
* Kolu çevrilerek çalınan, sandık biçiminde bir tür org.

lâternacı
* Lâterna yapan, satan veya çalan kimse.

lâtif
* Yumuşak, hoş, ince bir güzelliği olan.

lâtifçe
* Lâtif olarak, hoş.

lâtife
* Şaka.

lâtife etmek
* şaka etmek.

lâtife götürmek
* şaka kaldırmak.

lâtife lâtif gerek
* şaka yaparken bile incelikten ayrılmamak gerek anlamında kullanılır.

lâtifeci
* Şakacı.

lâtiflik
* Lâtif olma durumu.

lâtifundia
* İlkel yöntemlerle ve düşük verimle işletilen geniş tarım alanları.

lâtifundiacılık
* Lâtifundia sistemi ile geniş tarım alanlarını işletme yöntemi veya biçimi.

lâtilokum
* Bkz. lokum.

Lâtin
* İtalya'da Lâtium bölgesi halkından olan kimse.
* \343 Lâtin halkları.
* Lâtinlerle ilgili olan (şey).

Lâtin çiçeği
* Lâtin çiçeklerinden, kalkan biçiminde yuvarlak yapraklı, sarı ve kırmızı çiçekli, bir süs bitkisi (Tropeoalum).

Lâtin çiçeğigiller
* İki çeneklilerden, örneği Lâtin çiçeği olan bir familya.

Lâtin çiçekleri
* Bkz. Lâtin çiçeği.

Lâtin dilleri
* Fransızca, İspanyolca, İtalyanca, Portekizce gibi dillerin ortak adı.

Lâtin halkları
* Dilleri Lâtinceden türemiş İtalyan, Fransız, İspanyol, Portekiz halkları.

Lâtin yelkeni
* Bir serene bağlanarak direğe eğik bir durumda kaldırılan üçgen yelken.

Lâtince
* Lâtin dili.

Lâtinlik
* Lâtin gibi olma, davranma.

lâubalî
* Saygısız, çekinmesi olmayan.
* Senli benli, teklifsiz.
* Aşırı samimî, teklifsizce.

lâubalî olmak
* aşırı samimî veya teklifsizce davranmak.

lâubalice
* Lâubaliye yakın.

lâubalîleşme
* Lâubalîleşmek işi.

lâubalîleşmek
* Lâubalî davranışta bulunmak.

lâubalîlik
* Lâubalî olma durumu veya lâubalîye yakışır davranış.

lâubaliyane
* Saygısızca, terbiyesizce.

lâv
* Yanardağların püskürme sırasında yeryüzüne çıkardıkları dünyanın derinliklerinden gelen kızgın, erimiş maddeler.

lâv silâhı
* Uzun menzilli, ateşli bir silâh türü.

lâv taşması
* Lâvın püskürme sırasında yanardağ ağzından çıkarak alçak yerlere doğru yayılması.

lâva
* Herhangi bir yere yanaşmış filikanın kürek çekmeksizin ilerlemesi için verilen emir.

lâva etmek
* bir filikayı ilerletmek.
* birini çekiştirmek.

lâvabo
* Üzerinde sıcak ve soğuk su muslukları bulunan, porselen, emaye veya sacdan yapılmış, el, yüz, bulaşık yıkamaya yarar, çukur yer veya eşya.
* Lokanta, gar gibi yerlerde bu düzenin bulunduğu yer.
* Ayak yolu, helâ, yüz numara, tuvalet.

lâvabo bataryası
* Lâvabolarda kullanılan birkaç aygıtın bir araya getirilerek belirli biçimde eklenmesinden oluşan takım.

lâvabo musluğu
* Lâvaboya gelen soğuk ve sıcak suyu açıp kapayan ve akmasını ayarlayan musluk.

lâvaj
* (metalürjide) Bir işlem sonrası, metal yüzeyleri su ile yıkama.
* Bir organı su vererek yıkayıp temizleme.

lâvaj yapmak
* herhangi bir organı mikroplardan temizlemek amacıyla yıkamak, arıtmak.

lâvanta
* Lâvanta çiçeğinden yapılan ispirtolu esans.

lâvanta çiçeği
* Ballıbabagillerden, mavi veya mor renkli çiçekleri koku sanayiinde kullanılan bir bitki (Lavandula angustifolia).

lâvanta mavisi
* Lavanta rengindeki mavi.

lâvantacı
* Lâvanta yapan veya gezici olarak esans satan kimse.

lâvantacılık

* Lâvanta yapma ve satma işi.

lâvantalık
* Lâvanta kokusunu koymaya yarayan şişe.

lâvantin
* Lâvanta çiçeğinin bir başka türü.

lâvaş
* Mayalı hamurdan tandırda pişirilerek yapılan ve yapıldığı yere göre büyüklüğü değişen ince ekmek türü.
* Yufka inceliğinde açılmış uzun sade pide.

lâvdanom
* İçinde afyon bulunan sulu bir ilâç.

lâvman
* Kalın bağırsağı anüs yoluyla su fışkırtarak yıkama.
* Bu iş için kullanılan alet ve sıvı.

lâvrensiyum
* Bkz. lorentiyum.

lâvrovit
* Piroksen grubundan doğal silikat.

lâvsonit
* Hidratlı alüminyum ve kalsiyum çift silikatı.

lâvta
* Mızrapla çalınan, gövdesi uttan küçük bir çalgı.

lâvta
* Ebe.
* Doğacak çocuğu ana rahminden çekmeye yarayan alet.
* Erkek doğum hekimi.

lâvtacı
* Lâvta (I) çalan kimse.

lâvtacılık
* Lâvtacının mesleği.

lâyemut
* Ölümsüz, ölmez.

lâyenkati
* Kesintisiz, aralıksız.

lâyığını bulmak
* dengini, yaraşır eşini bulmak.
* hak ettiği cezayı bulmak.

lâyık
* Nitelikleri, özü, hareketleri, davranışlarıyla bir şeyi elde etmeye hak kazanmış olan; bir kimseye uygun olan yaraşan.

lâyık görmek
* yakıştırmak, uygun görmek.

lâyık olmak
* hak kazanmış olmak.
* Uygun olmak.

lâyıkıyla
* Gerektiği gibi, gerektiğince.

lâyiha
* Herhangi bir konuda bir görüş ve düşünceyi bildiren yazı.
* Tasarı.

lâytmotif
* Bir eserde, bir duyguyu, bir düşünceyi veya kişiliği göstermek için sürekli tekrarlanan motif, ana motif.
* Bir edebî eserde, bir kültür ürününde pek çok tekrarlanan formül.

lâyuhti
* Hata işlemeyen, yanlış yapmayan.

Lâz
* Güney Kafkasyalı bir halk veya bu halktan olan kimse.
* Bu halkla ilgili olan.

lâza
* Bal koymaya yarayan küçük tekne.

lâzanya
* Bir çeşit İtalyan makarnası.

Lâzca
* Lâzların kullandığı dil.

lâzer
* Çok güçlü ışık pırıltıları oluşturan, iletişimde ve biyolojide yararlanılan ışık kaynağı.

lâzım
* Gerek, gerekli.
* Geçişsiz (fiil).

lâzım gelmek (veya olmak)
* gerekmek.

lâzıme
* Yapılması gerekli olan şey.
* Gerekçe.

lâzımlık
* Oturak.

lâzlık
* Lâz olma durumu, lâz gibi davranma.

lâzut
* Mısır.

le
* Türk alfabesinin on beşinci harfinin adı.

-le
* Bkz. -la / -le.

-le
* \343 -la / -le.

leb

* "Daha söze başlanırken ne denmek istenildiğini çabucak anlamak" anlamında leb demeden lebleyi anlamak deyiminde geçer.

lebalep
* Ağzına kadar dolmuş (olarak), silme.

lebbeyk
* Buyrun, efendim, emredin.

lebiderya
* Deniz kenarı.

leblebi
* Dış kabuğu çıkarıldıktan sonra fırında kavrulup eğlencelik olarak yenen nohut.

leblebi şekeri
* İçinde leblebi olan şeker.

leblebici
* Leblebi yapan veya satan kimse.

leblebicilik
* Leblebi yapma veya satma işi.

leblebiden nem kapmak
* en küçük bir olay veya davranıştan olumsuz etkilenmek.

leçe
* Taşlı tarla.

leçek
* Baş örtüsü, yün atkı.

leçelik
* Leçe.

ledün
* Tanrı katı.

ledün ilmi
* Tanrı ile ilgili bilgi.

lef
* İçine sokma, iliştirme.

lef etmek
* Bkz. leffetmek.

leffetme
* Leffetmek işi veya durumu.

leffetmek
* İçine sokmak, iliştirmek.

leffüneşir
* Birkaç adı bir sözün başında söyledikten sonra bunların sıfat veya fiillerini daha aşağıda sıralama.

legal
* Kanunî, yasal, meşru.

legalleşme
* Legalleşmek işi veya durumu.

legalleşmek
* Legal, yasal duruma gelmek.

legato
* Bir parçanın notalarının, ara vermeden birbirine bağlanarak söyleneceğini veya çalınacağını anlatır.

legorn
* Yumurta verimi çok, genellikle beyaz tüylü bir tavuk ırkı.

leğen
* Genellikle, içinde bir şey yıkamak için kullanılan metal veya plâstikten, yayvan kap.
* Bütün üstün yapılı omurgalılarda, gövdenin arka veya alt ucunda bulunan, bir yandan omurganın bel bölümüyle, öte yandan bacaklarla eklemlenen kemik çatı, havsala.

leğen başından almak
* hamarat diye seçerek almak.

leğen ibrik
* El ve yüz yıkamak, abdest almak için kullanılan, leğen ve ibrikten oluşan takım.

Leh
* Polonya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

leh
* Onun için, onun tarafına, ondan yana.
* Bir şeyden veya bir kimseden yana olma.
* Yarar, menfaat, fayda.

Lehçe
* Polonya dili.

lehçe
* Bir dilin tarihî, bölgesel, siyasî sebeplerden dolayı ses, yapı ve söz dizimi özellikleriyle ayrılan kolu, diyalekt.
* Şive, konuşma tarzı.

lehçe bilimi
* Bir dilin lehçelerini inceleyen bilim dalı, diyalektoloji.

lehçeci
* Lehçe bilimi uzmanı.

lehdar
* Yandaş, taraftar.

lehim
* Erime noktaları düşük metalleri tutturma işlemlerinde kullanılan, kalay ve kurşun alaşımlarının genel adı.
* Bu alaşımla yapılan işlem.

lehimci
* Lehim yapan kimse.

lehimcilik
* Lehim yapma işi.

lehimleme
* Lehimlemek işi.

lehimlemek
* Lehimle yapıştırmak, lehimle tutturmak.

lehimlenme

* Lehimlenmek işi.

lehimlenmek
* Lehimle yapıştırılmak.

lehimletme
* Lehimletmek işi.

lehimletmek
* Lehim yaptırmak.

lehimli
* Lehimle tutturulmuş.

lehinde olmak
* bir şeyin tarafını tutmuş olmak veya birinin yararına olmak.

lehinde söylemek (veya bulunmak)
* iyiliğini söylemek.

lehine olmak
* bir kimsenin iyiliğine yardım eder olmak.

lehte olmak
* (bir şeyden) yana olmak.

lejant
* Bir fotoğrafın, desenin veya karikatürün özünü anlatan yazı.

lejitimist
* Meşrutiyetçi.

lejyon
* Eski Romalılarda, piyade ve süvarinin oluşturduğu askerî birlik.
* Birkaç takımdan oluşan asker birliği.

lejyoner
* Lejyon asker.
* Fransa'da légion d'honneur nişanı almış kimse.

-lek
* Bkz. -lak / -lek.

leke
* Kirliliği gösteren iz.
* Bir yüzeyde türlü sebepler dolayısıyla oluşan renk değişikliği.
* Yüz kızartacak durum, namussuzluk, kara, şaibe.
* Vücudun herhangi bir yerinde oluşan renk değişmesi.
* Parlak bir yüzeyde görülen karanlık bölüm (Güneş, Ay, gezegen için).

leke etmek (veya yapmak)
* lekelemek.

leke getirmek
* yüz kızartacak, onur kıracak durumla karşılaşmak.

leke olmak
* üstünde leke oluşmak.

leke sürmek
* birine onurunu sarsacak biçimde iftirada bulunmak, suç yüklemek, lekelemek.

lekeci
* Kuru temizleme yapan, kuru temizleyici.

lekeci kili
* Kumaşlardaki lekeleri çıkarmak için kullanılan bir tür kil.

lekecilik
* Doğa biçimlerini değil, boya biçimlerini değerlendiren ve boya vuruşundan doğan görüntünün, insanın iç coşkusunu anlatmaya yeter olduğuna inanan soyut resim anlayışı, taşizm.

lekeleme
* Lekelemek işi.
* Namusa dokunur bir suç yükleme.

lekelemek
* Bir şeyi kirletmek, bir şey üzerinde leke oluşturmak.
* Birine, namusa dokunur bir suç yüklemek.

lekelenme
* Lekelenmek işi.
* Adı kötüye çıkma.

lekelenmek
* Leke oluşmak.
* Kötü tanınmak.

lekeli
* Herhangi bir sebeple üzerinde leke olmuş, lekesi olan.
* Kötü tanınmış, lekelenmiş.

lekeli humma
* Tifüs.

lekende
* Kaba dikiş.

lekesiz
* Lekesi olmayan, tertemiz.
* Namuslu.

leksikbirim
* Sözlük birimi.

leksikograf
* Sözlük yazarı, sözlükçü.

leksikografi
* Sözlük yazarlığı; sözlük bilgisi.

leksikolog
* Sözlük bilimci.

leksikoloji
* Sözlük bilimi.

lektör
* (üniversitede) Okutman.
* Yayın evlerinde yayınlanması düşünülen eserleri inceleyerek değerlendiren okuyucu.

lektörlük
* Okutmanlık.

lemis
* El ile dokunarak duyma, bir şeye el ile dokunma.

lenduha
* Çok iri ve kaba (şey).

lenf
* Lenf damarlarında dolaşan kanla, doku ögeleri arasında aracı görevi yapan, kan plâzması ve lenfositten oluşan saydam, sarı renkte bir sıvı, ak kan.

lenfa
* Lenf.

lenfatik
* Lenfle ilgili olan.
* Lenfatizme tutulmuş olan (kimse).

lenfatizm
* Vitamin azlığından veya lenf boğumlarının hacminin artmasından doğan, derinin aşırı beyazlığı, tenin çok yumuşak olması, ayaklarda şişme ve boyundaki bezlerde büyüme gibi belirtilerle kendini gösteren bir hastalık.

lenfosit
* Kanda, kemik iliğinde, lenfte bulunan, tek ve çok iri çekirdekli, küçük, renksiz bir kan hücresi.

lenger
* Yayvan ve kenarları geniş, büyük bakır kap.
* Bir lengerin alabileceği miktarda olan.
* Gemi demiri.

lengüistik
* Bkz. Dil bilimi.

Leninci
* Lenincilği benimsemiş veya Lenincilik yanlısı kimse.

Lenincilik
* Lenin'in düşüncelerine dayanan bir akım.

Leninist
* Leninci.

Leninizm
* Lenincilik.

lens
* Mercek.
* Bkz. Kontak lens.

lento
* Bir parçanın ağır çalınacağını anlatır.
* Bu tempoda çalınan parça.

lento
* Kapı ve pencerelerin ağaç, taş veya betondan üst eşiği, boyunduruk.

leopar
* Pars.

lepiska
* Leipzig şehrinde üretilen ipek.
* Uzun, sarı ve yumuşak (saç için).

lepra
* Cüzam.

lerzan
* Titrek.

lerze
* Titreme, titreyiş.

lesepase
* Bir sınırdan geçebilmek için verilen yazılı izin.
* Bu izni gösteren belge.

leş
* Kokmuş hayvan ölüsü.
* Çok kötü kokan (şey).

leş gibi
* (yer için) çok pis.
* (koku için) rahatsız edici, ağır.
* tembel veya çok yorgun.

leş gibi sarhoş
* kör kütük sarhoş, çok sarhoş.

leş gibi serilmek
* kollarını bacaklarını yayarak kımıldamadan yatmak.

leş kargası
* Kargagillerden, Avrupa ve Asya'da orman, çayır ve bahçelerde yaşayan, başı kara, vücudu kül rengi bir kuş (Corvus cornis).

leşçil
* Leşle beslenen (hayvan).

leşçil akbaba
* Tüyleri beyazımsı, kanat uçları siyah, çıplak başlı küçük akbaba.

leşini çıkarmak
* çok dövmek, adamakıllı dövmek.

leşini sermek
* (göz dağı olarak) öldürmek.

leşker
* Asker.
* Ordu.

letafet
* Güzellik, hoşluk.
* Yumuşaklık, incelik.

letarji
* Yaşama işlevlerinin çok zayıfladığı, çok derin ve sürekli patolojik uyku durumu.

Letçe
* Leton dili.

Leton dili
* Letonya'da kullanılan dil.

leva

* Bulgar para birimi.

Levanten
* Yakın Doğuda yerleşmiş veya evlenerek soyu karışmış Avrupa asıllı kimse.
* (küçük l ile)Levantene özgü olan.

levanti
* Bir rüzgâr türü.

levazım
* Değişik iş kollarında gerekli olan şeyler, araç ve gereçler.
* Gerekli araç ve gereçleri sağlayan büro.
* Ordunun lojistik hizmetinde bulunan bütün malzeme veya bu malzemeyi sağlayan bölüm.

levazım bölüğü
* Levazım işleriyle uğraşan askerî birlik.

levazım sınıfı
* Silâhlı kuvvetlerin, silâh ve cephanenin dışında kalan yiyecek, giyecek gibi ihtiyaçlarını sağlayan asker sınıfı.

levazımat
* Gerekenler, lâzım olan şeyler.
* Askerî araç gereçlerin tümü.

levazımatçı
* Levazımat satan veya alan kimse.
* Öleni gömmek için gerekli malzemeyi satan kimse.

levazımcı
* Levazım sınıfından olan kimse.

levazımcılık
* Levazımcının görevi.

levendane
* Levende yakışır biçimde, yakışıklı ve gösterişli bir tarzda.

levent
* Osmanlı donanmasında ve kıyılarında görev yapan asker sınıfı.
* Boylu boslu, yakışıklı (kimse).
* Boyca uzun olan.

leventlik
* Levent olma durumu.
* Levendin görevi.

levha
* Bir yere asılmak için yazılmış yazı, safiha.
* Tablo, resim.
* Tabelâ.

levhacı
* Levha yapan veya satan kimse.

levhacık
* Çok ince ve çok küçük levha.

levhacılık
* Levhacının yaptığı iş veya mesleği.

levrek
* Levrekgillerden, eti beyaz, üzeri pullu iri bir balık (Labrax labrax).

levrekgiller
* Kemikli balıklardan, bir bölümü tatlı sularda yaşayan, yüzgeçleri dikenli bir familya.

levüloz
* Balda ve birçok meyvede bulunan bir tür şeker, meyve şekeri, früktoz.

levye
* Bir mekanizmanın kumanda kolu.
* Bir şeyi yerinden oynatmak, kaldırmak, harekete geçirmek, gevşetmek vb. için kullanılan, kaldıraca benzer araç.

ley
* Rumen para birimi.

-leyin
* İsimlerden zaman zarfı türeten ve ses uyumuna uymayan ek (vurgusuz): sabah-leyin, akşam-leyin, gece-leyin vb.

leylâk
* Zeytingillerden, yaprakları karşılıklı bir ağaççık (Syringa vulgaris).
* Bu ağacın koni durumunda toplanmış, beyaz, eflâtun veya pembe renkte, güzel kokulu çiçekleri.

leylâkî
* Leylâk renginde olan.

leyleği havada görmek
* çok gezenlere takılmak için söylenir.

leyleğin (yuvadan) attığı yavru
* çevresinde gereği kadar ilgi görmeyen kimse.

leyleğin ömrü (veya günü) lâklâkla geçer
* boş, anlamsız konuşanların durumunu anlatmak için söylenir.

leylek
* Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş (Ciconia ciconia).

leylek gibi
* zayıf ve uzun bacaklı.

leylekgagası
* Bir çizimin oranları, bozulmadan daha küçük veya daha büyük çizimi için kullanılan araç.

leylekgiller
* Leyleksilerden bir familya (Ciconiidae).

leylekler
* Leyleksiler takımının bir alt takımı (Ciconiiformes).

leyleksiler
* Kuşlar sınıfından leylekler, sümsükgiller, balıkçıllar ve flâmanları içine alan omurgalı hayvanlar takımı.

leylî
* Yatılı.
* Geceye özgü.

leylî meccanî
* Parasız yatılı.

lezar

* Kertenkele derisinin sepilenmesiyle elde edilen bir tür deri.

lezbiyen
* Eşcinsel, sevici kadın.

lezbiyenizm
* Kadınlar arası eşcinsellik, sevicilik.

lezbiyenlik
* Lezbiyen olma durumu.

leziz
* Tadı güzel, lezzetli.
* Hoş, güzel, zevkli, lâtif.

lezyon
* Bkz. doku bozukluğu.

lezzet
* Ağız yoluyla alınan tat.
* Herhangi bir şey karşısında duyulan zevk, haz.

lezzet almak
* hoşlanmak.

lezzetlendirme
* Lezzetlendirmek işi.

lezzetlendirmek
* Tat vermek; lezzetlenmesini sağlamak.

lezzetlenme
* Lezzetlenmek işi.

lezzetlenmek
* İyi bir tat kazanmak, tat verilmek, lezzetli bir duruma gelmek.

lezzetli
* Tadı güzel.
* Zevkli, haz dolu.

lezzetlilik
* Tadı güzel olma durumu.

lezzetsiz
* Tadı güzel olmayan, tatsız.

lezzetsizlik
* Tatsız olma durumu.

-lı / -li, / -lu / -lü
* İsimden sıfat türeten ek: tat-lı, biber-li, tuz-lu, bilgi-li, görgü-lü, sözlü, yaş-lı vb.

lığ
* Alüvyon.

lığlama
* Lığlamak işi.

lığlamak
* Sel, akarsu, ince çamur, birikinti getirip yığmak.

lığlanma
* Lığlanmak işi.

lığlanmak
* Üstünde lığ birikmek.

lığlı
* Lığdan oluşmuş veya üzerinde lığ birikmiş.

-lık / -lik, -luk / -lük
* İsimden isim türeten ek.
* Yer isimleri yapar: Odun-luk, kömür-lük, vişne-lik vb.
* Alet isimleri yapar.
* Soyut isimler kurar.
* Sıfatlar türetir.

lıkır
* Sıvıların bir kaptan akarken çıkardığı ses.

lıkır lıkır
* (kaptaki sıvı) Akarken lık lık diye ses çıkararak.

lıkırdama
* Lıkırdamak işi.

lıkırdamak
* (kaptaki sıvı) Akarken lık lık diye ses çıkarmak.

Li
* Lityum 'un kısaltması.

-li
* -lı / -li.

-li
* -ılı / -ili.

libas
* Giysi.

liberal
* Hürriyet ve serbestlikle ilgili.
* Hoşgörülü.
* Serbest ekonomiden yana olan kimse.

liberalizm
* Serbestlik.

liberalleşme
* Liberalleşmek işi.

liberalleşmek
* Serbest bir duruma gelmek.

liberallik
* Liberal olma durumu.

liberasyon
* İthalâtı serbest bırakma, ithalâta konulmuş miktar sınırlamalarını kaldırma.

liberasyon listesi
* İthal yolu ile girmesine izin verilen malların listesi.

libido
* Cinsel iç güdünün belirtilerini gösteren, yaşama gücünün bütünü.

liboş
* Liberal ekonomiyi ve liberal siyaseti savunurken çabucak zengin olmayı amaçlayan ve bu yolda hiçbir değer yargısını kabul etmeyen, her şeyi mubah gören kimse.

libre
* Yarım kilogramlık bir ağırlık ölçü birimi.

libretto
* Bir operanın sözlerinin yazılı bulunduğu kitap.
* Bir pantomimi veya baleyi açıklayan kitap.

Libyalı
* Libya halkından olan (kimse).

lider
* Yönetimde gücü ve etkisi olan kimse, önder, şef.
* Bir partinin veya bir kuruluşun en üst düzeyde yönetimiyle görevli kimse.
* Bir yarışmada başta bulunan takım veya yarışmacı.

liderlik
* Liderin görevi.
* Lider olma durumu.

liet
* Şarkı.

lif
* Çok ince ve uzun parça.
* Yıkanmak için kullanılan bitki telleri demeti veya bu amaçla türlü ipliklerden yapılmış örgü.
* Tel.

lif lif
* Tel tel, ince ince.

lifleme
* Liflemek işi.

liflemek
* Vücudu lifle sabunlamak.

liflenme
* Liflenmek işi.

liflenmek
* Lif oluşmak.
* Lifle sabunlanmak.

lifleşme
* Lifleşmek durumu veya biçimi.

lifleşmek
* Lif durumuna gelmek.

lifleştirme
* Lifleştirmek işi.

lifleştirmek
* Lifleşmesini sağlamak.

lifli

* Lifi olan.

lift

* Teniste topa arkadan öne ve yukarıdan aşağıya doğru vurma.

lig

* Küme.

liga

* Üç deniz mili uzunluğunda eski bir ölçü birimi.

ligden düşmek

* kümeden düşmek.

lignin

* Bitkide kök ve gövdenin sert ve odunsu yapısını oluşturan madde.

lik

* Bkz. -lık / -lik.

lika

* Mürekkep hokkalarına konulan ham ipek.

liken

* Bir mantarla bir su yosununun ortak yaşamasıyla ortaya çıkan bitkilerin genel adı.
* Kaşındırıcı bir deri hastalığı.

liken bilimi

* Likenleri inceleyen bilim dalı.

likidasyon

* Tasfiye.

likide

* Alacak ve verecekleri hesaplayarak sonucu belirtmek anlamında likide etmek teriminde geçer.

likidite

* Para ve ticaretle ilgili işlemlerde kullanılabilecek durumda olan satın alma gücü.
* Kolaylıkla paraya çevrilebilme özelliği fazla olan varlıklar.

likit

* Sıvı, akışkan.
* Kullanılması hemen mümkün olan para.

likorinoz

* Balıkların iste kurutularak yapılan pastırması.

likör

* Meyve, alkol, esans karışımıyla yapılan şekerli içki.

likör bardağı

* Likör ikram edilen küçük, ince ve zarif cam bardak.

limaki

* Ayakkabıcılıkta kullanılan küçük eğe.

liman

* Gemilerin barınarak yük alıp boşaltmalarına, yolcu indirip bindirmelerine uygun kuruluşları olan doğal veya yapay sığınak.

liman cüzdanı
* Deniz adamlarının özel kimlik belgesi yerine seferlerde kullandığı küçük defter.

liman işçisi
* Limanda çalışan işçi.

liman reisi
* Gemilerin limana girip çıkması, yük alıp vermesi işlerine bakan yetkili kimse.

limanlama
* Limanlanmak işi veya durumu.

limanlamak
* (gemi) Bir limana girip orada kalmak.
* Yatışmak, sakinleşmek.

limanlık
* Liman gibi kullanılan, liman kurmaya elverişli (yer).
* (deniz, hava için) Yatışmış, dalgasız, sakin.

limbo
* Irmaklarda, sığ sularda yük taşıyan bir tür tekne.
* Bir ticaret gemisinin içindeki yükü, bordasına yanaşan başka bir gemiye aktarma işlemi.

lime
* Parça.

lime lime
* Parça parça, ayrılmış, yırtık.

lime lime olmak
* parçalanıp ufalanmak, parça parça olmak.

limit
* Bir şeyin nicelik bakımından erişebileceği en son nokta veya yer.
* Değişken bir büyüklüğün istenildiği kadar yaklaşabildiği durağan büyüklük.

limitet
* Sınırlandırılmış, sınırlı.

limitet ortaklık
* Ortaklarının sorumluluğu, koydukları sermaye ile sınırlı bulunan ortaklık.

limitet şirket
* Bkz. limitet ortaklık.

limitsiz
* Sınırsız, herhangi bir kısıtlama olmaksızın.

limnoloji
* Göl bilimi.

limon
* Turunçgillerden, 3,5 m yükseklikte, kışın yapraklarını dökmeyen, beyaz çiçekli bir ağaç (Citrus limonum).
* Bu ağacın sarı renkli, kabuğu kokulu, suyu ekşi meyvesi.

limon asidi
* Bkz. sitrik asit.

limon esansı
* Taze limon kabuğunun sıkılmasıyla elde edilen uçucu yağ.

limon gibi
* sarı, çok sarı.
* çok ekşi.

limon kabuğu
* Çeşitli maddelerin yapımında kullanılan ve limonu çevreleyen kabuk.

limon kabuğu gibi
* küçük ve biçimsiz (şapka).

limon küfü
* Yeşile çalan mavi renk.
* Bu renkte olan.

limon otu
* Kışın yapraklarını döken, salkım çiçekli bir ağaççık (Lippia citriodora).

limon sarısı
* Limon kabuğunun rengi.

limon suyu
* Limon sıkılarak elde edilen meyve suyu.

limon tozu
* Sitrik asit.

limon tuzu
* Sitrik asit.

limonata
* Su, şeker ve limon suyundan yapılan şerbet.

limonata bardağı
* Limonata ikram etmek için kullanılan ince, uzun cam bardak.

limonata gibi
* sıcak günlerde serin esen hafif rüzgâr için söylenir.

limonatacı
* Limonata yapan veya satan kimse.

limonatacılık
* Limonata yapmak veya satmak işi.

limoncu
* Limon yetiştiren veya satan kimse.

limonî
* Limon renginde olan, yeşile çalan açık sarı.
* Alıngan, beklenmeyen bir zamanda öfkelenen.
* (insan ilişkileri için) Biraz bozuk.

limonî hava
* Yağmur yağıp yağmayacağı belli olmayan kapalı hava.

limonit
* Sarı veya kahverengi doğal hidratlı demir oksit.

limonlama
* Limonlamak işi.

limonlamak

* İçine veya üstüne limonun suyunu sıkmak veya katmak.

limonlu
* İçine limon sıkılmış veya limon doğranmış.

limonluk
* Sıcak iklim bitkilerinin korunduğu ve yetiştirildiği, bir bölümü veya bütünü camlı, kapalı yer, ser, sera.
* Üzerine kesilmiş limon bastırılıp sıkılan, ortası tümsek ve oluklu küçük araç.
* Merdiven, balkon gibi yerlerin kıyılarına çekilen, 20, 30 cm yüksekliğindeki set, tavhane.

linç
* Birden çok kimsenin kendilerine göre suç olan bir davranışından ötürü birini, yasa dışı ve yargılamasız olarak, taş, sopa gibi araçlarla döverek öldürmesi.

linç etmek
* (kalabalık, topluluk) yargılamadan öldürmek.

lineer
* Çizgilerle ilgili olan.
* Değişmesi bir doğru ile gösterilebilen.

linet
* Sürgün.

linin
* Hücre çekirdeğinde bulunan ve kromatin tanelerini taşıyan ağ biçimindeki ipliksi yapıya verilen ad.

link
* Atın eşkin yürüyüşü.

link
* İletişim dizgesi birliği.

linolyum
* Yer döşemesi olarak kullanılan, üzeri keten yağı ve mantar tozuyla kaplanmış jüt bezi, muşamba.

linotip
* Basım evinde harfleri dizen ve satırları blok durumunda döken dizgi makinesi.

linyit
* Birleşimindeki karbon oranı % 60, 70 olan, kahverengi veya siyah taşıl kömür.

lipari
* Çirozluktan sonra yağlanmaya başlayan uskumru.

liparit
* Riyolit.

lipit
* Her tür organik yağa verilen ad.

lipom
* Yağ dokusunun, bulunduğu yerde büyümesiyle oluşan zararsız ur, yağ uru.

lipsos
* İskorpitgillerden, Akdeniz ve Atlas Okyanusu'nda yaşayan, yüzgeçlerindeki dikenlerde yaralara sebep olan bir zehir bulunan, 40 cm uzunluğunda, eti çok beğenilen bir balık (Scorpaena porcus).

lir
* Kaynağı mitolojik çağlara dayanan kirişli bir çalgı.

lira

* Yüz kuruş değerinde Türk para birimi.
* Bazı ülkelerin para birimlerini de gösterir.
* Yedi gram ağırlığında altın sikke.

liralık
* Herhangi bir lira değerinde olan.
* Lira.

liret
* İtalyan para birimi.

lirik
* Coşkun, ilhamla dolu.
* Eski Yunan edebiyatında lir eşliğinde söylenen (şiir).
* Çok etkili, coşkun, genellikle kişisel duyguları dile getiren edebiyat.

lirik şiir
* Yunanlılarda lir eşliğinde okunan şiir.
* Coşkun ve ateşli bir anlatımı olan, toplumun ortak veya şairin kişisel duygularını yansıtan şiir.

lirizm
* Kişisel duyguların ilham yolu ile coşkulu ve etkili anlatımı.

lisan
* Dil, zeban.

lisana gelmek
* (konuşmaz şeyler) konuşmaya başlamak, dile gelmek, dillenmek.

lisanıhâl
* Hâl diliyle, davranışla düşünce ve istenileni anlatma.

lisanımünasip
* Karşısındakinin kolayca anlayabileceği dil ve uslûp.

lisanî
* Dille ilgili.

lisaniyat
* Dil bilimi; lengüistik, filoloji.

lisans
* Genellikle dört yıl süren üniversite veya yüksek okul öğrenimi.
* Bu öğrenim sonunda elde edilen ve diploma ile belgelendirilen akademik derece.
* Yurda mal sokma veya yurttan mal çıkarma izni.
* Bir malı yabancı firma adına üretme izni.
* Bir sporcunun resmî yarışmalara katılabilmesi için spor federasyonunun kendisine verdiği kayıt fişi veya kimlik kartı.

lisansiyer
* Üniversitede okuyan öğrenci.

lisanslı
* Lisansı olan.

lisansüstü
* Lisans eğitimi sonrası.

lisansüstü eğitim
* Lisans eğitimi bittikten sonra yapılan yüksek öğretim.

lise

* Sekiz yıllık ilköğretimden sonra en az üç yıllık bir eğitimle hayata veya yüksek öğretime hazırlayan orta öğretim kurumu.

liseli
* Lise öğrencisi.

liste
* Alt alta yazılmış şeylerin bütünü.

liste başı
* Herhangi bir seçimde, listenin en başında olan isim.

listeci
* Liste yapan kimse.
* İnternet aracılığıyla, alıcıya gönderilen mesaj, mektup veya dosyaları düzenli bir biçimde listeleyen düzenek.

listeleme
* Listelemek işi veya durumu.

listelemek
* Liste durumuna getirmek.

literatür
* Edebiyat, yazın.
* Herhangi bir bilim dalında yazılmış olan yazı veya eserlerin bütünü.

litografi
* Bkz. litografya.

litografya
* Taş basması.
* Bu yöntemle basılmış (yazı, resim).

litografya taşı
* Taş basmasında kullanılan çok düzgün bir kalker.

litografyacı
* Litografya işi ile uğraşan, litografya yapan kimse.

litoloji
* Taş bilimi.

litosfer
* Taş yuvarı.

litre
* Sıvıları ölçmede kullanılan, bir desimetre küp hacminde ölçü birimi.
* Bir litrenin alabileceği miktarda olan.

litrelik
* Herhangi bir litre ölçüsünde sıvı alan.

liturya
* Bkz. kudas.

lityum
* Atom sayısı 3, atom ağırlığı 6,94, yoğunluğu 0,55 olan, 180° C de eriyen, gümüş parlaklığında, bilinen en hafif element. Kısaltması Li.

lityumlu
* Lityum içeren bir madde.

liva
* Sancak.
* Tugay.
* Tuğgeneral.

livar
* Avlanan balıkları canlı olarak saklamak için ağzı içine doğru konik örülmüş sepet.
* İçinde diri balık saklanan, denizden ayrılmış havuz.

livarlı
* Livarı olan.

livarlı tekne
* Avlanan balıkları canlı saklamak için denizde bağlantılı bölümleri olan gemi.

liyakat
* Lâyık olma, yaraşırlık, uygunluk, değim.
* Yeterlilik, kifayet.

liyakat göstermek
* başarmak.

liyakat sahibi
* Başarılı, erdemli, yetenekli.

liyakatli
* Liyakati olan, başarılı, yetenekli, değimli.

liyakatsiz
* Liyakati olmayan, başarısız, yeteneksiz, değimsiz.

liyakatsizlik
* Liyakatsiz olma durumu.

lizol
* Krezol.

lizöz
* Yatakta kadınların giydiği bir çeşit yün hırka.

lobelya
* Salkım durumunda mavi çiçekleri bulunan bir veya çok yıllık Kuzey Amerika bitkisi (Lobelia).

lobi
* Bir yapının kapısından içeri girildiğinde görülen ilk boşluk, dalan.
* Otel, tiyatro gibi yerlerde girişe yakın geniş yer.
* Bazı ortak çıkarları olan grupların temsilcilerinden oluşan topluluk.

lobici
* Çıkarları ortak olan grupların temsilcisi, dalancı.

lobicilik
* Dalancılık.

lobut
* Kalın, kısa ve düzgün sopa.
* Kol gücünü geliştirmek için kullanılan, gürgenden jimnastik aracı.

loca
* Tiyatro, sinema gibi eğlence yerlerinde veya parlâmento salonlarında özel bölme.
* Masonların toplantı yeri.

loça

* Gemilerin baş bodoslamalarının her iki yanında, çapayı içine alabilen ve güverteye açılan demir zincirin geçtiği delik.

loda

* Küme, yığın.
* Demet.
* Taneli veya tanesiz saman yığını.
* Üzeri toprak veya otla örtülmüş saman yığını.

lodos

* Güneyden veya güneybatıdan esen ve bazen de yağış getiren yerel rüzgâr, kaba yel.
* Bu rüzgârın estiği gün veya zaman.
* Güney yönü.

lodos balığı

* Lodos estiğinde sersemleyip kolayca avlanan balık.
* Alık, sersem, şaşkın, ne yaptığını bilmez hâlde dolaşan (kimse).

lodosa çevirmek (veya dönmek)

* hava soğuk iken lodosla ısınmak.

lodoslama

* Lodoslamak işi.

lodoslamak

* Lodos esmeye başlamak.
* (rüzgâr) Lodosa çevirmek.

lodoslu

* Lodosu olan, lodosa sahip veya lodosa maruz kalan.

lodosluk

* Lodosun estiği yön, güney.

logaritma

* Büyük çarpmaları, bölmeleri, kök ve kuvvet alışlarını yapabilmek için bulunan bir yol; biri geometrik, öbürü aritmetik olarak kurulan iki sayı dizisinden aritmetik olanın her sayısı, karşılaştığı geometrik sayının logaritmasıdır.

logaritma tablosu

* Sayıların logaritmalarını gösteren çizelge.

logaritmik

* Logaritmaya ilişkin.

logistik

* Bkz. lojistik.

logo

* Arma.

logos

* Bkz. deyi.

loğ

* Yollarda, toprak damlarda yeri bastırmak veya tarlalarda toprağı ezmek için gezdirilen taş silindir.

loğlama

* Loğlamak işi.

loğlamak

* Üzerinde loğ gezdirip toprağı bastırmak, sıkıştırmak.

loğusa
* Yeni doğum yapmış kadın.

loğusa humması
* Albastı.

loğusa otu
* İki çeneklilerden, çiçekleri koyu kahverengi ve pis kokulu, tırmanıcı bir bitki (Aristolochia).

loğusa şekeri
* İçinde karanfil, baharat ve şekerci boyası bulunan, baklava biçiminde kırmızı şeker.

loğusa şerbeti
* Loğusa şekerinden yapılan, doğum dolayısıyla kutlamaya gelenlere sunulan şerbet.

loğusalık
* Loğusa olma durumu.
* Doğumdan sonraki yedi veya kırk günlük dönem.

lojik
* Mantık.

lojistik
* Askerlik mesleğinin savaşta veya askerî harekâtta, yol, haberleşme, sağlık, yiyecek, içecek ve silâh sağlama gibi çok yönlü hizmetleri en akılcı, etkili ve seri bir biçimde plân ve programa bağlayıp uygulayan hizmetler bütünü.
* Modern mantık.
* Lojistik hizmetle ilgili.

lojistik dairesi
* Askerlikte lojistik hizmetlerin görüldüğü bölüm.

lojistik hizmet
* Askerlik mesleğinin savaşta veya harekâtta çok yönlü görevlerini yerine getirme.

lojman
* Bir çalışma yerinde görevlilere, işçilere parasız veya az bir kira karşılığında verilen konut.

lok
* Gemileri, farklı iki su düzeyinin birinden öbürüne aşırmak için yapılmış ara havuz.

lokal
* Belli bir yerle, bölgeyle ilgili, yerel, mahallî, mevziî.
* Sınırlı bir yerle ilgili olan, yerel, mevziî.
* Bir dernek veya kuruluşun üyelerinin buluşmaları için ayrılmış yer, dernek evi.
* Müzikli eğlencelerin yapıldığı yer, gece kulübü.

lokalizasyon
* Kuruluş yeri seçimi.

lokanta
* Kazanç amacıyla açılmış, para karşılığında yemek yenilen yer, restoran.

lokantacı
* Lokanta işleten kimse.

lokantacılık
* Lokanta işletme işi.

lokantalı
* Lokantası olan.

lokatif
* İsim hâllerinden bulunma durumu, -de hâli.

lokavt
* İş verenin işçileri topluca işten uzaklaştırma veya işten çıkarma kararı.

lokma
* Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası, sokum.
* Mayalı hamuru yuvarlak lokmalar durumunda kızgın yağa döküp kızarttıktan sonra şerbete atarak yapılan bir tatlı.
* Türlü kalınlıktaki cıvataları, boşluğuna geçirip sökmeye veya sıkıştırmaya yarayan metalden alet.
* Yemek.
* Genellikle haksız olarak ele geçirilen mal veya para.

lokma anahtar
* Altı veya sekiz köşeli, vidaları sökmeye yarayan alet.

lokma başlığı
* Lokmaların takıldığı parça.

lokma çiğnenmeden yutulmaz
* her işin emekle yapılır.

lokma dökmek
* lokma tatlısı yapmak.
* konuk için yemek hazırlamak.

lokma etmek
* (dervişler arasında) yemek yemek.
* yemek.

lokma göz
* Dışarı fırlamış göz, patlak göz.

lokma gözlü
* Fırlak, patlak gözlü.

lokma lokma
* Lokmalar durumunda, lokma biçiminde bölünmüş olarak.

lokma tatlısı
* Mayalı hamuru küçük yuvarlak lokmalar durumunda kızgın yağa döküp kızarttıktan sonra şerbete atarak yapılan bir tatlı, lokma.

lokmacı
* Lokma yapan veya satan kimse.

lokmacık
* Küçük bir lokma.

lokmacılık
* Lokmacı olma durumu veya lokmacının işi.

Lokman hekimin ye dediği
* (şaka) tadı güzel olan şeyler için kullanılır.

lokman ruhu
* Eter.

lokması ağzında büyümek
* üzüntü veya iştahsızlık sebebiyle lokmasını yutamamak.

lokmasını dökmek
* bir ölünün hatırası için lokma döküp dağıtmak.

lokmasını saymak
* sofrasında yemek yiyen kimsenin ne kadar yediğine dikkat etmek.

lokomobil
* Sanayi ve tarımda kullanılan, tekerlekler üzerine kurulmuş, istenilen yere çekilebilen patlamalı motor veya buhar makinesi.

lokomotif
* Vagonları çeken, tekerlekli, buharlı, elektrikli, termik motorlu veya sıkıştırılmış havalı makine.

lokomotifli
* Lokomotifi olan.

lokomotifsiz
* Lokomotifi olmayan.

lokosit
* Akyuvar.

lokum
* Şekerli nişasta eriyiğini pişirip hafif ağdalaştırarak yapılan, küçük küp veya dikdörtgen biçiminde kesilen şekerleme, kesme, lâtilokum.

lokum gibi
* tatlı, güzel, yumuşak şeyler için söylenir.
* çok güzel (kadın).

lolo
* Gösteriş, kabadayılık.

lololo
* Ters ve olumsuz davranış için söylenen bir söz.

lombar
* Gemi bordalarına, küpeştelerine açılan dörtgen biçiminde delik.

lomboz
* Kamaralarla alt güverteleri aydınlatmak için bordalardan ve güvertelerden açılan yuvarlak pencere.

lonca
* Belli bir iş kolunda usta, kalfa ve çırakları içine alan dernek, korporasyon.

lonca ustası
* Lonca başkanı.

loncacılık
* Lonca kuruluşlarına dayanan ekonomi ve devlet anlayışı.

london
* Landon.

longa
* Türk müziğinde yörük özellik taşıyan oyun havası.

longoz
* Deniz veya ırmaklarda birdenbire derinleşen yer.

longpley

* Uzun devirli plâk, uzunçalar.

lop
* Yumuşak, yuvarlak ve irice.

lop
* Bir organın yuvarlak ve birbirinden ayrılmış parçalarından her biri.

lop et
* Yağsız, iyi pişmiş, iri parça et.

lop incir
* İri ve yumuşak bir tür incir.

lop lop
* İri parçalar durumunda (yemek veya yutmak).

lop yumurta
* Suda çok kaynatılmış kabuklu yumurta.

lopçuk
* Küçük lop.

loppadak
* Lop diye ses çıkararak.

lopur
* Bir şeyi yerken veya yutarken çıkan ses.

lopur lopur
* Lopur sesi çıkararak.

lor
* Bir tür taze, yumuşak ve tuzsuz beyaz peynir.

lorentiyum
* Atom numarası 103 olan, 1961 'de Berkeley'de kaliforniyum atomlarının bor çekirdekleriyle bombardımanından elde edilen yapma element. Kısaltması Lr (eskiden Lw).

lort
* İngitere'de babadan oğula veya ailenin ilk erkek kişisine geçen veya kral tarafindan bağışlanan soyluluk unvanı.
* Lortlar Kamarası üyesi.
* Çok zengin kimse.
* Sükseli, kalantor, gösterişli (kimse).

lort gibi
* bolluk içinde ve rahat bir biçimde.

lorta
* Ayakkabı kalıbının çapı.

lortlar kamarası
* İngiliz parlâmentosunda senato.

lostra
* Ayakkabı boyama.

lostra salonu
* Ayakkabı boyanılan yer.

lostracı

* Lostra salonunda çalışan ayakkabı boyacısı.

lostromo
* Ticaret gemilerinde tayfaların başı.

lostromoluk
* Lostromonun yaptığı iş.

losyon
* Deri ve saç bakımında kullanılan alkollü veya alkolsüz, kokulu sıvı.

loş
* Yeterince aydınlık olmayan, yarı karanlık, az ışık alan.
* Az ışık veren.

loşça
* Az ışık almış, yarı karanlık.

loşlaşma
* Loşlaşmak işi.

loşlaşmak
* Loş duruma gelmek.

loşlaştırma
* Loşlaştırmak işi.

loşlaştırmak
* Loş bir duruma getirmek.

loşluk
* Loş olma durumu.

lota
* Tatlı sularda yaşayan, bir tür gelincik balığı (Lota vulgaris).

lotarya
* Ad veya numara çekilerek oynanan şans oyunlarının genel adı.

lotaryacı
* Lotarya yolu ile kazanç sağlayan kimse.

lotaryacılık
* Lotarya oynatma işi.

lotus
* Nilüfer cinsinden birçok bitkiye verilen genel ad.

lök
* Bir tür erkek deve.

lök
* Kireç, zeytinyağı, pamuk ve yumurta akının karıştırılmasından elde edilen, kırık, çatlak çanak çömlekleri, künkleri birleştirmekte kullanılan macun, lökün.

lök gibi oturmak (veya çökmek, dikilmek)
* bir yere bütün heybetiyle, ağırlığıyla oturmak (veya çökmek, dikilmek).

lökleme
* Löklemek işi.

löklemek

* Lökle yapıştırmak.

lökoplâst
* Bitki hücrelerinde veya bazı kamçılılarda sitoplazma içinde bulunan ve genellikle nişasta taneciğini oluşturan cisimcik.

lökosit
* Akyuvar.

lökoz
* Lösemi durumu.

lökün
* Bkz. Lök.

löp
* İri ve yumuşak.

löp löp
* İri ve yumuşak olan.

löpür
* Bir şeyi yerken veya yutarken çıkan ses.

löpür löpür
* Löpür sesi çıkararak.

lös
* En çok vadilerde, yamaçlarda bulunan, kil ve kum karışımı, sarı renkli verimli balçık.

lösemi
* Bkz. kan kanseri.

lösemit
* Lösemilerde görülen deri belirtileri.

Lr
* Lorentiyum'un kısaltması.

Lu
* Lütesyum'un kısaltması.

-lu
* Bkz. -lı / -li.

-lu
* Bkz. -ılı / -ili.

-luk
* Bkz. -lık / -lik.

lûmbago
* Soğuğun etkisiyle veya bir bükülme sonucunda, bel bölgesinde birdenbire beliren ağrı.

lûnapark
* Türlü eğlence ve oyun kuruluşları bulunan alan.

lup
* Büyüteç.

lustrin
* Parlak kumaş kullanılarak yapılmış bir ayakkabı türü.

lûtî
* Lût kavminin sapık davranışlarını huy edinen, kulampara, oğlancı.

lûtr
* Su samuru.
* Su samurundan elde edilen post.
* Bu posttan yapılmış olan.

-lü
* Bkz. -lı / -li.

Lübnanlı
* Lübnan halkından olan kimse.

lüfer
* Hanigillerden, eti beyaz, tadı güzel, gövdesi pullu bir balık (Temnodon saltator). Lüfer, büyüklüğüne göre sırasıyla şu adları alır: Defneyaprağı, çinakop, sarıkanat, lüfer, sırtıkara, kofana.

lüferci
* Lüfer avcısı veya lüfer yemesini seven kimse.

lüfere çıkmak
* lüfer avlamak.

lüfergiller
* Sıcak ve ılık denizlerde yaşayan kemikli balıklar familyası (Pomatomidae).

lügat
* Kelime, söz, sözcük.
* Sözlük.

lügat paralamak
* konuşma dilinde geçmeyen yabancı kelimeler kullanmak; ağdalı konuşmak.

lügatçe
* Küçük sözlük.
* Herhangi bir eserin sonunda yer alan ek sözlük.

lügatçi
* Sözlük yazarı veya hazırlayanı.

lügatçilik
* Sözlük yazarlığı veya hazırlayıcılığı.

lügol
* Yüz birim suya bir birim iyodo-iyodür katılarak oluşturulan güçlü bir çözelti.

lük
* Boyacılıkta kullanılan Hint zamkı.

-lük
* Bkz. -lık / -lik.

lük boyası
* Kırmızı boya.

lüknet
* Dilde pelteklik, tutukluk.

lüks
* Giyimde, eşyada, harcamada aşırı gitme, gösteriş, şatafat.

* Gösterişli, şatafatlı.
* Gerekli olanın sınırlarını aşan.

lüks
* Aydınlatma ölçü birimi (kısaltması Lx).
* Hava basınçlı bir tür petrol lâmbası.

lüks baskı
* (matbaacılıkta) Kitapların normal baskı sayısı dışında iyi cins kâğıt ve özel ciltli kapaklara basılan biçimi.

lüks hayat
* Fazla masraf gerektiren tantanalı, gösterişli ve göz kamaştırıcı yaşama biçimi.

lüks koltuk
* Salonun arka ve yan taraflarında özel bölmelerde yer alan ve ücreti farklı olan koltuk.

lüks lâmbası
* Lüks (II).

lüks mevki
* Normal tarifeden daha pahalı olan ve iyi hizmet verilen mevki.

lüks tarife
* Normal fiyattan yüksek olan iyi hizmet verilen yerlere uygulanan ücret.

lüksmetre
* Aydınlıkölçer.

lüle
* Bükülmüş, dürülmüş şey.
* Tütün çubuğu, pipo, nargile vb.nin ucuna takılan, tütün konulan yuva.
* Musluksuz su borusu.
* Saç kıvrımı.
* Su akan musluksuz boru.

lüle lüle
* Kıvrımları olan, kıvrım kıvrım.

lüle taşı
* Deniz köpüğü.

lüleci
* Çubuk, nargile, pipo vb'nde kullanılan lüleyi yapan kimse.

lüleci çamuru
* Lüle yapılan özlü ve kızıl balçık.

lülecilik
* Lüle taşı işçiliği.

lüleli
* Kıvrık kıvrık (saç).

lümen
* Işık şiddeti 1 mum olan, eşit dağıtımlı bir nokta kaynağının 1 steradyan içine yayımladığı ışık akısı.

lümensaat
* Işık miktarı birimi lümenlik ışık akısıyla 1 saatte yayılan ışık ölçüsü.

lünet
* Gözlük camı, gözlük.

lüp

* Hiç emek vermeden ele geçirilen şey.
* Büyükçe bir şeyin birdenbire ve kolaylıkla yutulmasını anlatan ses.

lüpçü

* Lüpe konmasını seven.

lüpçülük

* Lüpçü olma durumu.

lüpletme

* Lüpletmek işi.

lüpletmek

* Hızlı bir biçimde yiyecekleri mideye indirmek.

lüpten

* Açıktan, bedavadan, parasız olarak.

Lüterci

* Lütercilikle ilgili olan.
* Lütercilikten yana olan (kimse).

Lütercilik

* Kilise öğretisinin yalnızca kutsal kitaba dayanmasını isteyen Martin Luther'in kurduğu mezhep.

lütesyum

* Atom numarası 71, atom ağırlığı 175 olan, iterbiyumun çözüşmesi ile oluşan, renksiz tuzlar veren, henüz uygulama alanı olmayan çok ender bir element. Sembolü Lu.

lütfen

* Birinden bir şey isterken "dilerim, rica ederim" anlamlarında kullanılır.
* Bir işin, bir davranışın istenmeyerek, gönülsüz yapıldığını sitem yollu anlatır.

lütfetme

* Lütfetmek işi.

lütfetmek

* Vermek, ihsan etmek.
* Söylemek, bildirmek.
* İzin vermek, müsaade etmek.
* (yüksek veya saygın bir kimse) Alçak gönüllülük göstermek.

lütfeyleme

* Lütfeylemek işi.

lütfeylemek

* Lütfetmek.

lütuf

* Önem verilen, sayılan birinden gelen iyilik, yardım, ihsan, inayet, atıfet.

lütuf dilemek

* yardım istemek.

lütufkâr

* İyiliksever, kibar.

lütufkârane

* İyilikle davranarak.

lütufkârlık

* Lütufkâr olma durumu.

lüzucet
* Yapışkanlık, yapışkan olma durumu.
* Yapışıp uzayan şeyin durumu.

lüzucî
* Yapışkan.

lüzum
* Gerek, gereklik, gereklilik, icap.

lüzum görmek (veya görmemek)
* gerekli bulmak (bulmamak) gerekli görmek (görmemek).

lüzum var
* gerekli.

lüzum yok
* gereksiz.

lüzumlu
* Gerek, gerekli, lâzım.

lüzumlu lüzumsuz
* Yerli yersiz, gerekli gereksiz.

lüzumsuz
* Gereksiz.

lüzumsuz adam
* Bir iş için gereken nitelikleri taşımadığı hâlde orada görevli olarak bulunan veya avare, boş ve ilgisiz kimse.

lüzumsuz görmek
* gereksiz bulmak.

lüzumsuz yere
* boş yere, gerek yokken.

lüzumsuzca
* Gereksiz olarak.

lüzumsuzluk
* Gereksizlik.

lüzumundan fazla
* gerekenden çok.

Lw
* Lorentiyum'un eski kısaltması.

M
* Romen rakamlarında 1000 sayısını gösterir.

m
* Metrenin kısaltması.

-m
* Fiilden isim türeten ek.

-m
* Teklik I. kişi iyelik eki.

-m
* Bazı fiil çekimlerinde teklik 1. kişi eki.

m, M
* Türk alfabesinin on altıncı harfi. Me adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından genizsi çift dudak ünsüzünü gösterir.

-ma- / -me-
* Fiillerin olumsuzluk çatılarını kuran vurgusuz ek.

-ma / -me
* Fiilden isim ve sıfat türeten vurgulu ek.
* İş isimleri: oku-ma, yaz-ma, gel-me, git-me vb.
* Somut isimler: dol-ma, kaz-ma, kapa-ma, dondur-ma, çek-me vb.
* Sıfatlar: as-ma (köprü), em-me bas-ma (tulumba), göm-me (dolap) vb.

maada
* -den başka, gayri.

maaile
* Ailece, ev halkıyla birlikte.

maalesef
* "Üzülerek söylüyorum ki, ne yazık ki" anlamında kullanılır.

maalmemnuniye
* İsteye isteye, seve seve, memnunlukla, memnuniyetle.

maarif
* Bilgi ve kültür.
* Öğretim ve eğitim sistemi.

maarifçi
* Öğretim ve eğitim kurum veya kuruluşlarında çalışan kimse.

maaş
* Aylık.

maaş almak
* aylık almak.

maaş bağlamak
* aylık bağlamak.

maaş bordrosu
* Çalışanların bir aylık hizmet bedelini, vergi matrahını ve kesintileri ile aylık net ücretini gösterir cetvel, aylık bordro.

maaş vermek
* aylık vermek.

maaşa geçmek
* aylığa geçmek.

maaşlı
* Aylıklı.

maaşsız
* Aylıksız.

maatteessüf

* "Üzülerek söylüyorum, ne yazık ki..." anlamında kullanılır.

maazallah
* Tanrı korusun, Tanrı esirgesin.

mabat
* (bitmemiş yazı, roman vb. için) Arka, devam, sonra.
* Kıç.

mabet
* Tapınak, ibadet yeri, ibadethane.
* Özel bir konuda, sevgi ve saygı ile bağlanmanın ortaya konulduğu yer.

mabeyin
* Ara.
* Eski konaklarda harem ile selâmlık arasındaki daire.
* Padişah sarayı.
* İki kişi arasındaki soğukluk.

mabeyinci
* Osmanlı devletinde padişahların dışarıyla olan ilişkilerine bakan, buyruklarını ilgililere bildiren, bazı kişilerin dileklerini kendisine ileten görevli.

mabeyincilik
* Mabeyincinin görevi.

mablak
* Hamur, merhem, boya gibi şeyleri ezip karıştırarak yoğurmak için kullanılan ve bir ucu ele alınacak biçimde saplı, öbür ucu yassı olan alet.
* Aşure kazanlarını karıştırmakta kullanılan, uzun saplı ve yayvan uçlu tahta kepçe.

mabude
* Çok tanrılı dinlerde kendisine tapınılan dişi tanrı, tanrıça, ilâhe.
* Tapınırcasına sevilen kadın, sevgili.

mabut
* Kendisine tapılan varlık, tapacak, tanrı, ilâh.

-maca / -mece
* Fiilden isim türeten ek: bul-maca, bil-mece, çek-mece, seç-mece, kes-mece vb.

Macar
* Macaristan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Macaristan veya Macarlarla ilgili olan şey.

Macar biberi
* Hafif acı kırmızı biber.

Macar ineği
* İyi besiye gelen, eti ve sütü için beslenen bir tür inek.

Macar salamı
* Bir tür salam.

Macarca
* Macar dili.

Macarlık
* Macar olma durumu.

-macasına / -mecesine
* Fiilden zarf türeten ek.

macera
* Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven, sergüzeşt, avantür.
* Hiç olmayacak gibi görünen iş.

macera aramak
* başına geleceklerden habersiz, sonu bilinmeyen, tehlikeli, heyecanlı bir işe girişmek.

maceracı
* İlginç ve tehlikeli olayları göze alan, maceraperest.

maceracılık
* Serüvencilik.

maceralı
* Serüvenli, heyecan veren, karmaşık, olağandışı.

maceraperest
* Serüvenci, maceracı.

macerasız
* Serüvensiz, heyecan vermeyen, basit, sıradan.

maceraya atılmak
* tehlikeli, yorucu, sıkıcı ve ne olacağı bilinmeyen bir işe kalkışmak.

macun
* Hamur kıvamına getirilmiş madde.
* Boyacılıkta çatlak ve aralıkları kapamak, camcılıkta camları tutturmak için kullanılan hamur kıvamında karışım.
* Baharlı, tarçınlı, yumuşak ve yapışkan şekerleme.

macun çekmek
* boyacılıkta, düzgünlük ve dayanıklılık sağlamak için boyanacak yüzeye macun sürmek.

macun küreği
* Üzerinde macun hazırlanan ve sıva işlerinde kullanılan yardımcı el aleti.

macuncu
* Macun yapan veya satan kimse.

macunculuk
* Macun yapmak veya satmak işi.

macunlama
* Macunlamak işi.

macunlamak
* Çatlak, delik yerleri veya boyanacak yüzeyleri macun sürerek kapatmak.

macunlanma
* Macunlanmak işi.

macunlanmak
* Macunlamak işine konu olmak veya macunlamak işi yapılmak.

macunlaşma
* Macunlaşmak işi.

macunlaşmak
* Macun koyuluğuna gelmek.

macunluk
    * İçine macun konulmaya yarayan özel kap.

maç
    * Bazı spor dallarında iki takım, iki kişi, iki taraf arasında yapılan karşılaşma.

-maç / -meç
    * Fiilden isim türeten ek: bula-maç, yırt-maç, de-meç vb.

maç maç
    * Sakız çiğnerken çıkan ses.

maç satmak
    * müsabaka sonucunu belirlemek amacıyla meşru olmayan yollardan veya para karşılığı anlaşmaya varmak.

maç yapmak
    * iki takım veya iki kişi arasında kazanmak amacıyla karşılaşma yapmak.

maça
    * Oyun kâğıtlarında, mızrak ucuna benzer, ayaklı siyah beneklerle oluşan dizi, pik.
    * Döküm parçasında, içi boş, kopya elde etmek için kullanılan kum, maden veya erimiş durumdaki döküm maddesine dayanıklı başka bir maddeden yapılmış dolgu kalıp.

maça beyi
    * İskambil destesinde maça dizisinde yer alan as, birli.

maça beyi gibi kurulmak
    * saygısızca yayılarak oturmak.

maça kızı
    * İskambil destesinde maça dizisinde yer alan kız.
    * Bir tür iskambil oyunu.

maçuna
    * İslimle çalışan ağırlık kaldırma makası.

Madagaskarlı
    * Madagaskar halkından olan.

madalya
    * Yararlık gösterenlere, yarışlarda ve sergilerde derece alanlara ödül, bazen de önemli bir olay dolayısıyla ilgililere hatıra olarak verilen metal nişan.

madalya töreni
    * Yararlılık gösteren birine madalya verilirken yapılan toplantı.

madalyalı
    * Madalya almış olan.

madalyanın (veya madalyonun) ters tarafı (veya tersi)
    * olumlu bir iş, bir durum veya bir olayın düşünülmesi, hesaba katılması gereken olumsuz yönü.

madalyasız
    * Madalyası olmayan.

madalyon
    * İçine küçücük resim, saç teli gibi şeyler konulan, boyna zincirle asılan, genellikle değerli metalden yapılmış, türlü biçimde süs eşyası.

madalyoncu
    * Madalyon yapan veya satan kimse.

madam
* Fransa'da evli kadınlara verilen san.
* Türkiye'de Müslüman olmayan evli kadın.

madama
* Madam.

-madan/-meden
* Fiilden zarf türeten ek (vurgusuz): oku-madan, sor-madan, bil-meden, öğren-meden vb.

madara
* Kötü, sevimsiz.

madara etmek
* kötü duruma düşürmek, yalanını, yanlışını çıkarmak.

madara olmak
* kötü duruma düşmek, yalanı, yanlışı ortaya çıkmak.

madaralaşma
* Madaralaşmak işi.

madaralaşmak
* Madara durumunda olmak.

madde
* Duyularla algılanabilen, bölünebilen, ağırlığı olan nesne.
* Öge, unsur.
* Yasa, sözleşme, antlaşma gibi metinlerde, her biri başlı başına bir yargı getiren ve çoğu kez rakamla belirtilen bölüm.
* Sözlük ve ansiklopedilerde tanımlanan, anlatılan kelime, ad veya konulardan her biri.
* İleri sürülen sorun.
* Para, mal vb. ile ilgili şey.

madde başı
* Sözlük yapma düzeninde başlı başına bir anlam ifade eden ve siyah olarak yazılan, tanımı verilen sözlük birimi.

maddeci
* Materyalist.
* Para, mal vb. ne çok önem veren kimse.

maddecilik
* Materyalizm.
* Para, mal vb. ne çok önem verme.

maddeleşme
* Maddeleşmek işi.

maddeleşmek
* Madde durumuna gelmek.

maddesel
* Madde ile ilgili, maddî.
* Madde niteliğinde olan, maddî.

maddesel nokta
* Bir maddenin, üç boyuttan soyutlanmış var sayılan çok küçük parçası.

maddeten
* Madde bakımından, maddî bakımdan, manen karşıtı.

maddî
* Madde ile ilgili, maddesel, manevî karşıtı.
* Maddeden oluşan.
* Nesnelerle ilgili olan.
* Paraya, mala çok önem veren (kimse).

maddîleşme
* Maddîleşmek işi.

maddîleşmek
* Maddeye önem verir duruma gelmek.

maddîlik
* Maddî olma durumu.

maddiyat
* Madde ile ilgili şeyler.

maddiyet
* Maddîlik, nesnel varlık.

madem
* "Değil mi ki..., -diği için,... -diğine göre" anlamlarında sebep göstermek için, başına getirildiği cümleyi daha sonraki cümleye bağlar.

mademki
* Madem.

maden
* Yer kabuğunun bazı bölgelerinde çeşitli iç ve dış doğal etkenlerle oluşan, ekonomik yönden değer taşıyan mineral.
* Metal.
* Maden ocağı veya maden işletmesi.
* Çok değerli şeyleri kapsayan kaynak.
* Kolay ve iyi kazanç sağlayan iş veya parası elinden kolaylıkla alınan kimse.
* Madenden yapılmış.
* Uyuşturucu, esrar, eroin.

maden bilimi
* Mineraloji.

maden cevheri
* İçindeki maden oranı işletilmeye elverişli miktarda olan filiz.

maden damarı
* Maden cevherinin yoğun olarak bulunduğu bölüm.

maden devri
* Tarihten önceki zamanların ayrıldığı üç çağdan sonuncusu olan ve madenlerin kullanılmaya başladığı zaman kesimine verilen ad.

maden filizi
* Maden cevheri.

maden gazı
* Madende oluşan gaz.

maden kirası
* Maden işletilsin veya işletilmesin verilen para.

maden kömürü
* Taş kömürü.

maden kuyusu
* Maden ocağı.

maden mavisi
* Kül rengine çalan parlak mavi.

maden ocağı
* Kazılarak maden cevheri çıkarılan yer.

maden sodası
* Maden suyu içine sıkıştırılmış gaz doldurulduktan sonra elde edilen şişe suyu.

maden suyu
* İçinde, erimiş mineraller bulunan ve bazı hastalıkların tedavisinde kullanılan kaynak suyu.

maden yatağı
* Maden filizi katmanlarının bulunduğu alan.

maden yünü
* Yalıtkan olarak kullanılan bir madde.

madenci
* Maden işleten kimse.
* Maden ocaklarında çalışan işçi.

madencilik
* Yer altındaki madenlerin araştırılması, çıkarılması ve işletilmesiyle ilgili teknik ve yöntemlerin bütünü.
* Madencinin yaptığı iş.

madenî
* Madensel, madenle ilgili.

madenî para
* Altın, gümüş, bakır, bronz, alüminyum vb. maddelerin alaşımından yapılan para, demir para.

madenî yağ
* Madensel ürünlerden elde edilen yağ.

madenî yün
* Maden yünü.

madenkırmız
* Antimon birleşimlerinden al renkte bir madde.

madensel
* Madenle ilgili veya madene özgü olan, madenî, metalik.
* Madenden yapılmış.

madenselleşmek
* Maden durumuna girmek, madensel özellik kazanmak.

madensi
* Maden gibi olan.
* Metalsi.

mader
* Ana, anne.

maderşahî
* Anaerkil, matriarkal.

maderşahîlik
* Anaerki.

maderzat
* Anadan doğma.

madımak
* İlkbaharda kırlarda yetişen, ufak yeşil yapraklı, ıspanak gibi yenilen bir bitki.

madik
* Miskete fiske vurarak oynanan zıpzıp oyunu.
* Dolap, hile.

madik atmak (etmek veya oynamak)
* dolap çevirmek, hile yapmak.

madikçi
* Hile yapan, hileci kimse.

madikleme
* Madiklemek işi veya durumu.

madiklemek
* Hile yapmak, dolap çevirmek.

madlen
* Bir marka olmakla beraber çikolata anlamında kullanılır.

madrabaz
* Hayvan, balık, sebze, meyve gibi yiyecekleri, yerinden getirerek toptan satan kimse.
* Hile yapan, hileci.

madrabazlık
* Madrabaz olma durumu.
* Madrabaza yakışır davranış.

madreporlar
* Mercanlar sınıfının kalkerli hayvanları içine alan bir takımı.

madrup
* Dövülmüş (kimse).
* Çarpılan.

madun
* Alt aşamada bulunan.
* Ast.

maestoso
* Bir parçanın görkemli ve ağır tempoyla çalınacağını anlatır.
* Bu tempo ile çalınan parça.

maestro
* Besteci.
* Orkestra şefi.

mafevk
* Üst aşamada bulunan.
* Üst, yukarı.

mafiş
* Yok, kalmadı.
* Bir çeşit yumurtalı ve hafif hamur tatlısı.

mafsal
* Eklem.
* Birbirine bağlanmış parçaların her yönden dönmesini sağlayan bağlantı öğesi.

mafya
* Yasa dışı işlerle uğraşan, zor kullanarak birtakım gizli çıkarlar sağlayan örgüt veya bu örgüte mensup olan kimse.
* Gizli örgüt.

mafyacı
* Mafya gibi davranan.

mafyacılık
* Mafyacı olma durumu, mafya üyesi olma.

mafyalaşma
* Mafyalaşmak işi veya durumu.

mafyalaşmak
* Mafya durumuna gelmek.
* Mafya özelliğini kazanmak.
* Mafya işleriyle uğraşmak.

mafyalık
* Mafyanın yaptığı iş.

maganda
* Görgüsüz, kaba, anlayışsız, terbiyesiz ve uyumsuz kimse.

magandalık
* Maganda olma durumu.

magazin
* Çoğunluğu ilgilendirecek, çeşitli konulardan söz eden, bol resimli yayın.
* Depo.

magazinleşme
* Magazinleşmek işi.

magazinleşmek
* Magazin hâlini almak.

magma
* Yerin içinde, sıvı veya hamur kıvamında uçucu gazlarla doymuş olarak bulunan eriyik.

magmasal
* Magma ile ilgili.

magmatik
* Magma ile ilgili, magmasal.

magnezyum
* Atom numarası 12, atom ağırlığı 24,30, yoğunluğu 1,7 olan, gümüş renginde, parlak bir alevle yanan, çok hafif bir element. Kısaltması Mg.

magnezyum karbonat
* Magnezit ve özellikle kalsiyum ve magnezyum karbonat tuzu olan dolomit biçiminde madde, $MgCO_3$.

magnezyum klorür
* Hidratlı billûrlar vererek billûrlaşan, deniz suyunun damıtılmasıyla elde edilen madde, $MgCl_2$.

magnezyum sülfat
* Renksiz, küçük iğneler biçiminde ve hidratlı olarak billûrlaşan, deniz suyunda ve bazı maden sularında bulunan madde, $MgSO_4$.

magnezyumlu
* Özünde magnezyum bulunduran, magnezyum içeren.

magri
* Yılan balığıgillerden, Avrupa kıyılarında yaşayan, eti lezzetli büyük bir balık (Conger conger).

mağara
* Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in.
* Karst bölgelerinde kireç taşlarının erimesiyle oluşan, büyük, birbirine koridorlarla bağlı yer altı kovukları.

mağara bilimci
* Mağara bilimi ile uğraşan kimse.

mağara bilimi
* Konusu mağaraları, yer altındaki uçurumları, yarıkları, oyukları, yer altı akarsularını araştırmak ve incelemek olan bilim.

mağara resmi
* Tarih öncesi insanların mağara duvarlarına yaptıkları resim.

mağara sesi
* Derin, boğuk ve korkmuş vurgulu ses.

mağaza
* Büyük dükkân.
* Eşya ve azık deposu.

mağazacı
* Mağazası olan veya mağaza işleten kimse.
* Depo bekçisi.

mağdur
* Haksızlığa uğramış, kıygın.

mağdur etmek
* zarara uğratmak.

mağdur olmak
* zarara uğramak.

mağduriyet
* Mağdur olma durumu, kıygınlık, mağdurluk.

mağdurluk
* Kıygınlık, mağduriyet.

mağfiret
* Af, bağışlama.

mağfiret etmek
* (Tanrı) bağışlamak.

mağfur
* Affolunmuş, bağışlanmış.

mağlûbiyet
* Yenilme, yenilgi.

mağlûp
* Yenilen, yenik düşen.

mağlûp etmek
* yenmek.

mağlûp olmak
* yenilmek.
* isteğine karşı duramamak, gerçekleşmemesi gereken bir şey için iradesizlik gösterip direnememek ve yapılmasını kabul etmek.

mağmum
* Tasalı, üzgün.
* (hava için) Sıkıcı, kapanık.

Mağribî
* Mağrip halkından olan kimse.

mağrip
* Batı.
* öz. Afrika'nın, Mısır dışındaki kuzey ülkeleri.

mağrur
* Kurumlu, gururlu.
* Gurur belirten.

mağrurane
* Mağrurca.

mağrurca
* Gururlanarak, kibirlenerek, büyüklenerek.

mağrurcasına
* Mağrur gibi davranarak.

mağrurlanma
* Mağrurlanmak işi.

mağrurlanmak
* Kurumlanmak, gururlanmak.

mağrurluk
* Mağrur olma durumu.

mağşuş
* Karışık.

mahal
* Yer, yöre, mevzi.

mahal kalmamak
* gerek kalmamak, gereği olmamak.

mahal yok
* yeri, gereği yok.

mahalle
* Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri.
* Bir mahallede oturan insanlar, mahalle halkı.

mahalle arası
* Mahallenin sokakları arasında kalan yer.

mahalle arkadaşı
* Aynı mahallede oturan komşu veya dost.

mahalle bekçisi
* Mahallenin güvenliğini, düzenini sağlamada yardımcı olan güvenlik görevlisi.

mahalle çapkını
* Beceriksiz çapkın.

mahalle imamı
* Mahalledeki mescitte veya camide görevli imam.

mahalle kahvesi
* Mahallede oturanların devam ettiği, oyun oynadığı, çay vb. meşrubat içtiği kahve.

mahalle kahvesi gibi
* havasız, gürültülü ve kalabalık (yer).

mahalle karısı
* Görgüsüz, kavgacı kadın.

mahalle mektebi
* Mahallede bulunan ilkokul.

mahalle muhtarı
* Mahallenin yasal işlerini yapmak üzere, o mahallede oturanlar tarafından seçilen kimse.

mahallebi
* Bkz. muhallebi.

mahallebici
* Bkz. muhallebici.

mahallebicilik
* Bkz. Muhallebicilik.

mahallece
* Mahallede oturanlar tarafından, mahalleliye göre.

mahalleli
* Aynı mahalleden olan.
* Aynı mahallede oturan kimselerin bütünü.

mahalleyi ayağa kaldırmak
* bağırıp çağırarak konu komşuyu tedirgin etmek.

mahallî
* Yöresel, yerel.

mahallî idare
* Bkz. yerel yönetim.

mahallî seçim
* Bkz. Yerel seçim.

mahallîleşme
* Yöreselleşme, yerelleşme.

mahallîleşmek
* Yöreselleşmek, yerelleşmek.

mahana
* Bahane, ileri sürülen sözde sebep.

maharet
* İş görmede becerikli, uzluk, beceri, ustalık.

maharet kazanmak
* beceri edinmek, ustalaşmak.

maharetli
* Eli işe yatkın, becerikli, usta.

maharetsiz
* Eli işe yatkın olmayan, beceriksiz.

maharetsizlik
* Maharetsiz olma durumu.

mahbes
* Ceza evi, hapishane.

mahbube
* Sevilen kadın.

mahbup
* Sevilen erkek.

mahcubiyet
* Utangaçlık, sıkılganlık.

mahcup
* Utangaç, sıkılgan.

mahcup çıkarmak (veya çıkarmamak)
* utandırmak (veya utandırmamak).

mahcup etmek
* utandırmak.

mahcup kalmak
* utanmış olmak.

mahcup olmak
* utanmak.

mahcupluk
* Mahcup olma durumu, utangaçlık.

mahcur
* Kısıtlı.

mahcuz
* Haciz altına alınmış, hacizli.

mahdum
* Erkek evlât, oğul.

mahdut
* Çevrilmiş, sınırlanmış.
* Sayısı belli olan, sayılı, az.
* Dar, basit.

mahfaza
* İçinde küpe, yüzük, bilezik vb. gibi değerli süs eşyalarının saklandığı kutu.

mahfazalı
* Mahfazası olan.
* Korunan, mahfuz.

mahfe
* Deve, fil gibi hayvanların sırtına konulan, üzerine oturmaya yarayan sepet.

mahfel
* Bkz. mahfil.

mahfi
* Gizli, saklanmış.

mahfil
* Toplantı yeri.
* Toplanmış kimseler.
* Camilerde parmaklıkla ayrılmış yüksek yer.

mahfuz
* Saklanmış, korunmuş, korunan, saklı.

mahfuzen
* Gözaltında olarak.

mahıv
* Yok etme, yok olma.

mahir
* Becerikli.
* Uzman, işini iyi bilen, usta.

mahirane
* Becerikli bir biçimde, becerikli olarak, ustaca.

mahitap
* Bkz. Mehtap.

mahiye
* Aylık.
* Aylık olarak.

mahiyet
* Nitelik, vasıf, öz, asıl, esas.
* İç yüz.

mahkeme
* Bir yargıçtan veya bazen savcı ve yargıçlardan oluşan bir kurulun, yargı görevini yerine getirdikleri yargı yeri.
* Dava, duruşma, mahkeme.

mahkeme duvarı
* Bkz. yüzü mahkeme duvarı.

mahkeme kadıya mülk değil
* hiçbir kimse, bulunduğu kamu hizmetinde ömrünün sonuna kadar kalmaz.

mahkeme kapısı
* Mahkeme.

mahkeme kararı
* Dava sonunda açıklanan karar, hüküm.

mahkeme masrafı
* Mahkeme açılırken ödenen ücret ile avukatlık giderleri.

mahkemede dayısı olmak
* yüksek bir makamda koruyucusu, kayırıcısı bulunmak.

mahkemeleşme
* Mahkemeleşmek işi veya durumu.

mahkemeleşmek
* Karşılıklı olarak birbirini dava etmek.

mahkemeli
* Mahkemeye düşmüş, davalı.

mahkemelik
* Mahkemede yargılanması, çözümlenmesi gereken.

mahkemelik olmak (biri başkasıyla)
* mahkemeye düşmek.

mahkemeye düşmek
* anlaşmazlık konusu mahkemeye götürülmek.

mahkûk
* Kazılmış, hakkedilmiş.

mahkûkât
* Kazılmış, hakkedilmiş şeyler.

mahkûm
* Hüküm giymiş, hükümlü.
* Zorunda olan, mecbur.
* Kötü bir sonuca varması kaçınılmaz olan.
* Hüküm giymiş kimse.

mahkûm etmek
* hüküm giydirmek.
* kötü bir duruma sürüklemek.
* mecbur etmek.

mahkûm olmak
* hüküm giymek.
* kötü bir duruma düşmek.
* mecbur olmak.

mahkûmane
* Mahkûm gibi, mahkûmmuşcasına.

mahkûmiyet
* Hüküm giymiş olma durumu.
* Hüküm giyilen süre.

mahlâs
* Bir kimsenin ikinci adı.
* Şairlerin eserlerinde kullandıkları takma ad.

mahlep
* Gülgillerden, 6-10 m yüksekliğinde bir ağaç, kokulu kiraz, idris ağacı (Prunus mahaleb).

* Bu ağacın bahar olarak kullanılan, nohut büyüklüğündeki yemişi.

mahlûk
* Yaratık, yaratılmış.

mahlûkat
* Yaratıklar.

mahlûl
* Hallolmuş, çözülmüş, dağılmış.
* Eriyik.
* Mirasçısı olmayan bir kimseden hükûmete kalan (mülk).

mahlût
* Katışık.
* Karışım.

mahmude
* Çit sarmaşığıgillerden, yaprakları ok ucu biçiminde, çiçekleri soluk sarı renkte, 50-100 cm boyunda, çok yıllık ve otsu bir bitki (Convolvulus scammonia).
* Bu bitkinin köklerinden çıkarılan, hekimlikte kullanılan, reçineye benzer bir madde.

mahmudiye
* Bugün süs altını gibi kullanılan, II. Mahmut zamanında basılmış, ince altın sikke.

mahmul
* Yüklü, dolu.
* Yükletilmiş.
* Yüklem.

mahmul olmak
* dolu bulunmak.

mahmur
* Sarhoşluğun sebep olduğu sersemlik içinde olan.
* Uykudan sonra üzerinde sersemlik, ağırlık bulunan.
* Süzgün, dalgın bakışlı (göz).

mahmur bakış
* Yumuşak, süzgün bakış.

mahmur çiçeği
* Çiğdem.

mahmurlaşma
* Mahmurlaşmak işi veya durumu.

mahmurlaşmak
* Mahmur bir duruma gelmek.

mahmurluk
* İçki içmiş bir kimsenin duyduğu baş ağrısı ve sersemlik, ayıltı.
* Uykudan sonra duyulan ağırlık ve sersemlik.

mahmuz
* Çizmenin veya potinin arkasına takılan ve binek hayvanlarını dürtüp hızlandırmaya yarayan demir veya çelik parça.
* Tavukgillerin ve bazı kuşların ayakları ardında bulunan, boynuz yapısındaki sivri uzantı.
* Eski tür savaş gemilerinde su kesimi altında, ileriye doğru uzanan, karşısındaki gemiyi batırabilen uzantı.
* Köprü ayaklarında, basıncı azaltmak için suyun geldiği ve gittiği yanlardaki çıkıntı.

mahmuz çiçeği

* İki çenekliler familyasından Akdeniz bölgesinde yetişen kırmızı, pembe veya beyaz çiçekler açan iki yıllık otsu bir bitki (Centranthus).

mahmuzlama
* Mahmuzlamak işi.

mahmuzlamak
* Mahmuzla dürtmek.

mahmuzlanma
* Mahmuzlanmak işi.

mahmuzlanmak
* Mahmuzlamak işine konu olmak veya mahmuzlamak işi yapılmak.

mahmuzlu
* Mahmuzu olan.

mahna
* Mahana.

mahpus
* Kapatılmış, hapsedilmiş (kimse).
* Bir çeşit tavla oyunu.

mahpushane
* Ceza evi, hapishane.

mahpusluk
* Mahpus olma durumu.
* Mahpus olma süresi.

mahra
* Üzüm taşımaya yarayan ağzı geniş, dibi dar tahta kap.

mahrama
* Bazı bölgelerde kadınların sokağa çıkarken manto üstüne örtündükleri işlemeli geniş örtü.

mahreç
* Çıkış yeri, çıkak.
* Boğumlanma noktası.
* Payda.

mahrek
* Yörünge.

mahrem
* Yakın akrabadan olduğu için nikâh düşmeyen.
* Başkalarına söylenmeyen, gizli.
* Sırdaş.

mahremiyet
* Gizli olma durumu, gizlilik.

mahremiyetine girmek
* bir kimsenin özel hayatını öğrenecek kadar ona yakın olmak.

mahremlik
* Mahrem olma durumu.

mahrukat
* Yakacak, yakıt.

mahrum
* Yoksun.

mahrum olmak
* yoksun kalmak.

mahrumiyet
* Yoksunluk.

mahrut
* Koni.

mahrutî
* Konik.

mahsuben
* Hesaba geçirilerek, alacağa sayılarak, hesabına sayılmak üzere.

mahsubunu yapmak
* hesabını yapmak, hesabına geçirmek.

mahsul
* Ürün.
* Ortaya çıkan, elde edilen şey, verim.

mahsulât
* Ürünler.
* Ortaya çıkan, elde edilen şeyler.

mahsuldar
* Bitek, verimli.

mahsup
* Hesap edilmiş, hesaba geçirilmiş.

mahsup etmek
* hesap etmek, hesaba geçirmek.

mahsur
* Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş.

mahsur kalmak
* kuşatılmak, sarılmak, çevrilmek.

mahsus
* Özgü.
* Biri veya bir şey için ayrılmış, münhasır.
* Özel olarak, bilhassa.
* Bilerek, isteyerek.
* Şaka olarak, şakadan.

mahsus
* Duyulan, anlaşılan, hissedilen.
* Belli, ortada, aşikâr.
* Özellikle, yürekten.

mahsusen
* Özellikle.

mahşer
* Kıyamet günü dirilenlerin toplanacaklarına inanılan yer.

* Büyük kalabalık.

mahşer gibi
* çok kalabalık.

mahşer günü
* Kıyamet.

mahşer midillisi
* Kısa boylu, fitneci (kimse).

mahşere dönmek
* çok kalabalıklaşmak.

mahşerî
* Mahşeri andıran.

mahunya
* İki çeneklilerden, çiçekleri sarı renkte, kokulu ve salkım durumunda olan, köklerinden sarı boya çıkarılan bir süs bitkisi (Mahonia).

mahur
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

mahurbuselik
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

mahut
* Bilinen, adı geçen, sözü geçen.

mahvetme
* Mahvetmek işi.

mahvetmek
* Yok etmek.
* Bozup işe yaramaz duruma getirmek.
* Onmaz duruma getirmek.
* Boşa gitmesine sebep olmak, heba etmek.

mahviyet
* Alçak gönüllülük.

mahvolma
* Mahvolmak işi.

mahvolmak
* Yok olmak.
* Bozulup yararsız duruma gelmek.
* Onulmaz duruma gelmek.
* Boşa gitmek, heba olmak.

mahya
* Ramazan gecelerinde, camilerde iki minare arasına gerilen ipler üzerine kandil veya elektrik ampulleriyle yazılan yazı veya yapılan resim.
* Çatılarda iki eğik yüzeyin birleştiği bölüm.

mahya ışıklığı
* Mahya üzerine yazılan ışıklı yazı.

mahya kiremidi
* Mahyayı örtmek için dizilen, uzunca ve oluk biçiminde kiremit.

mahya şenliği
* Batı Trakya'da (İskeçe'de) et ve pilâv yemeğinin topluca yenmesi geleneği.

mahyacı
* Mahya yapan kimse.
* Kiremit aktarıcısı.

mahyacılık
* Mahya yapma işi.

mahyalık
* Bir çatının köşelerini örten kurşun levha.

mahzar
* Yüksek makamlı bir kimsenin yanı, huzuru.
* Yüksek bir makama sunulmak için yazılan çok imzalı dilekçe.
* Mahkeme sicil defteri.

mahzen
* Yapılarda yer altı deposu.

mahzun
* Üzgün, üzüntülü.

mahzun etmek
* üzüntü vermek.

mahzun mahzun
* Mahzun olarak, mahzun bir biçimde.

mahzun olmak
* üzgün durumda olmak, boynu bükülmek.

mahzunane
* Mahzuncasına, üzüntüyle.

mahzunlaşma
* Mahzunlaşmak işi.

mahzunlaşmak
* Mahzun duruma girmek, mahzun olmak.

mahzunluk
* Mahzun olma durumu.

mahzur
* Sakınca.
* Engel.

mahzur doğurmak
* engel ortaya çıkarmak, sakınca yaratmak.

mahzur görmek
* sakıncalı bulmak.

mahzurlu
* Sakıncalı.

maî
* Mavi.

mail

* Eğilimi olan.
* Eğilmiş olan, eğik, eğinik, yalman.
* Benzeyen, andıran.
* Sevmek, gönlünü kaptırmak.

maile
* Aklan.

main
* Eşkenar dörtgen.

maişet
* Geçim, geçinme.

maiyet
* Üst görevlinin yanında bulunan kimseler.
* Bir kimsenin buyruğu altında çalışma.

maiyet memuru
* Yüksek makamlı bir devlet memurunun yanında görev yapan resmî memur.

maiyetinde
* yanında.

majeste
* Hükümdarlara verilen san.
* Devlet başkanları için kullanılan san.

majesteleri
* devlet başkanlarına seslenme sözü olarak kullanılır.

majör
* Büyük, önemli.
* Bir makam, bir akort veya bir aralığın oluşma biçimi.
* Büyük önerme.

majör gam
* Beş tonla iki yarım tondan oluşan gam.

majüskül
* Büyük (harf).

-mak / -mek
* Fiilden isim türeten ek.
* Eylem isimleri: al- mak, ver-mek vb.
* Somut isimler: çak-mak, tokmak (< toku-mak),ye-mek vb.

makabil
* (bir şeyin) Öncesi, geçmişi.

makabline şamil
* Önceyi kapsayan.

makadam
* Kırılmış taş döşenip silindir geçirilerek yapılan yol.

makadamlama
* Makadamlamak işi.

makadamlamak
* Makadamla kaplamak.

makak
* Güneydoğu Asya'da yaşayan kuyruklu bir maymun (Macacus).

makale
* Bilim, fen konularıyla siyasî, ekonomik ve toplumsal konuları açıklayıcı veya yorumlayıcı niteliği olan gazete veya dergi yazısı.

makam
* Mevki, kat, yer.
* Klâsik Türk müziğinde bir dizinin işleniş biçimine verilen ad.
* Yer.

makam arabası
* Yüksek makamdaki bir kimse için ayrılan araba.

makam odası
* Yüksek makamdaki bir kimse için ayrılan oda.

makam otomobili
* Bkz. makam arabası.

makam ödeneği
* Makam tazminatı.

makam şoförü
* Makam arabasını kullanan şoför.

makam tazminatı
* Yüksek makamda görevli bulunanlara aylık maaşları dışında fazladan ödenen ücret.

makara
* Üzerine iplik, tel, şerit gibi şeyler sarılan, kenarları çıkıntılı, ekseni boyunca delik silindir.
* Bir yükün yukarıya kaldırılmasını sağlayan araç.
* Ağır yüklerin kaldırılma ve indirilmesinde kullanılan, birbirine paralel iki veya daha çok tabla arasında dönen, kenarı çepeçevre oluklu tekerlek veya tekerleklerden oluşmuş mekanik alet.
* Sürme kapak rayları üzerinde hareket edecek biçimde metal veya plâstikten yapılmış değişik tiplerdeki sürme kapak aleti.

makara çekmek
* (ötücü kuşlar için) sürekli ötmek.

makara gibi
* ardını arasını kesmeden (konuşma).

makaraları koyuvermek (zapt edememek veya salıvermek)
* kendini tutamayarak kahkahayla gülmeye başlamak.

makaralı
* Makarası olan, makara ile çalışan.

makaralı kuş
* Sürekli öten kuş.

makaraya almak
* bir kimseyle alay etmek.

makarena
* El kol hareketleri ile birlikte yapılan bir tür hızlı dans.

makarna
* İrmik veya una yumurta karıştırılarak hazırlanmış türlü biçimlerdeki kuru hamur ve bu hamurdan yapılan yemek.

* İtalyan lireti.

makarnacı
* Makarna yapan veya satan kimse.
* İtalyan.
* Makarnayı çok seven (kimse).
* Şişman, hareketsiz (kimse).

makarnacılık
* Makarna yapma veya satma işi.

makas
* Bir eksen çevresinde dönebilecek biçimde çapraz eklemlenmiş, birbirine bakan yüzleri keskin iki çelik lâmadan oluşmuş, arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç.
* Birbirine komşu iki demir yolu hattını hemen bunların uzantısındaki üçüncü hatta bağlamaya yarayan alet.
* Uygun bir açı oluşturacak biçimde birbirini kesen demir yolu hatları.
* Üst üste konulmuş birkaç yassı çelikten yapılan araba yayı.
* Üst uçları birbirine bağlı, alt uçları açık olan iki direkten kurulmuş, ağırlık kaldırma düzeni.
* Çatı ve köprülerde genellikle ağaç veya çelikten yapılan, ağırlığı karşılıklı iki ayağa veya duvara aktaran çatılmış kiriş sistemi.
* Çalma, kırpma.
* Dirsek.
* Bazı eklem bacaklı hayvanların ön ayaklarında bulunan, savunma ve saldırmada kullanılan kıskaç.
* Mobilyalarda yukarıdan aşağıya doğru açılan kapakları yatay konumda tutmak amacıyla yapılmış mafsallı, kollu kapak aracı.

makas almak
* yanağı orta parmak ile işaret parmağı arasına alıp sıkıştırmak, makaslamak.

makas hakkı
* Bkz. makas payı.

makas payı
* Kumaş biçerken ihtiyat olarak bırakılan pay.
* Ölçüden fazla bırakılan veya fazlalığı hoş görülen miktar.

makas vurmak
* makasla kesmek.

makasçı
* Makas yapan veya satan kimse.
* Demir yollarında makasları açıp kapayarak trenlere yol veren görevli.

makasçılık
* Makasçının görevi.
* (basında) Başka gazetelerdeki haberleri kesip olduğu gibi aktarma işi.

makaskâr
* Kâğıt oymacılığı ile uğraşan kimse, oymacı, kesme ve oyma sanatı ile uğraşan kimse.

makaslama
* Makaslamak işi.
* Çaprazlama.

makaslamak
* Makasla kesmek.
* (yazı, film vb. için) Kısaltmak, kesmek.
* Makas almak.

makaslanma
* Makaslanmak işi.

makaslanmak
* Makaslamak işine konu olmak.
* Kesilmek.

makaslı
* Makası olan.

makaslı böcek
* Kın kanatlılarından, başı ve makasları iri bir böcek, bağkesen (Lucanius).

makastar
* Kumaş biçen, prova yapan, parçaları patrona göre ayarlayan, iş dağıtımını yapan usta.

makat
* Kıç.
* Anüs, şerç.
* Minderli alçak sedir.
* Minder yüzü, minderin üzerine yayılan kumaş.

makber
* Mezar, kabir, medfen.

makbul
* Kabul edilen.
* Beğenilen, hoş karşılanan.
* Geçer, geçerli.

makbul olmak
* beğenilmek.

makbule geçmek
* çok beğenilmek, hoşa gitmek, işe yaramak.

makbuz
* Alındı.

Makedon
* Makedonya halkından olan kimse.

Makedonca
* Makedonya'da kullanılan dil.

Makedonyalı
* Makedonya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

maket
* Yapı, heykel gibi şeylerin taslak durumundaki küçük örneği.
* Mimarlıkta, sanayide ve bazı sanat dallarında yer alan eserlerin taslak durumundaki küçük örneği.

maket bıçağı
* Maket yapımında kullanılan ince ve keskin bıçak.

maketçi
* Maket yapan kimse.

maketçilik
* Maket yapmak veya satmak işi.

makferlân
* Omuzdan yarı bele kadar inen pelerini olan palto.

maki

* Akdeniz dolaylarında yaygın bodur ağaç ve çalılardan oluşan bitki örtüsü.

maki
* Makigillerden, Madagaskar adasında sık rastlanan, uzun kuyruklu, yumuşak tüylü bir memeli primat (Lemur).

makigiller
* Örneği maki (II) olan primatlar sınıfı.

makilik
* Maki yetişen yer.

makine
* Herhangi bir enerji türünü başka bir enerjiye dönüştürmek veya belli bir etki oluşturmak için birleştirilmiş aletler bütünü.
* Bir alet veya taşıtın hareket sağlayan mekanizması.
* Araba, otomobil.

makine çekmek
* dikiş makinesinde dikmek.

makine dolabı
* Makineler için özel yapılan dolap.

makine gibi
* çok çabuk, art arda, aynı biçimde yapılan veya olan.

makine gibi adam
* düzgün, çok ve çabuk iş çıkaran adam.

makine gücü
* Bir makinenin bir saniyede yapabildiği iş miktarı; uygulamada beygir gücü, vat veya kilovat ile ölçülür.

makine odası
* Makinelerin tamir edildiği yer.
* (sinemalarda) Sinema makinesinin bulunduğu yer.

makine yağı
* Orta sıcaklıkta ve hafif yük altında çalışan makinelerin hareketli parçalarının yağlanmasında kullanılan bir yağlama yağı.
* Gres.

makineci
* Makine satan veya onaran kimse.

makineleşme
* Makineleşmek işi.

makineleşmek
* Üretimde makine gücünden, giderek daha çok yararlanmak.
* Davranışları, hareketleri makinelerinkine benzer duruma gelmek, bazı işleri alışkanlıkla yapmak.

makineleştirme
* Makineleştirmek işi.

makineleştirmek
* Makine ile yapılmasını sağlamak.

makineli
* Makinesi olan, makine ile işleyen.
* Makineli tüfek.

makineli tabanca
* Bir tür otomatik silâh.

makineli tüfek
* Tetiğine basılınca sürekli kurşun atan bir çeşit tüfek, mitralyöz.

makineli tüfek gibi
* çok hızlı, birbiri ardınca.

makineyi bozmak
* bağırsakları bozulmak, ishal olmak.

makinist
* Lokomotif, vapur, fabrika vb. nin makinesini işleten kimse.
* Makinelerden anlayan, makineleri onarabilen usta.

makinistlik
* Makinistin görevi.

makrama
* Bkz. Mahrama.

makro-
* Birçok kelimenin önünde "büyük" anlamı veren ön ek.

makrome
* Kalın iplikle elde örülmüş iş.

makromeli
* Kol veya bacaklardan birinin veya birkaçının aşırı gelişmesi.

makrosefal
* Başı anormal derecede büyük olan (kimse).

maksat
* İstenilen şey, amaç, gaye, erek.

maksat gütmek
* (bir işi yaparken) gizli amacı olmak.

maksat hâsıl olmak
* amaca ulaşılmak, amaç gerçekleşmek.

maksatlı
* Bir amacı olan.
* Kötü niyetli, kasıtlı.

maksatsız
* Bir amacı olmayan.
* Bilmeden, istemeden, kasıtsız.

maksi
* Uzun.

maksi etek
* Boyu topuklara kadar uzanan etek.

maksimal
* Maksimum.

maksimum
* Bir şey için gerekli en büyük (derece, nicelik), maksimal.

* Değişebilen bir niceliğin varabileceği en yüksek olan (sınır), azamî, maksimal.

maksure
* Camilerde, parmaklıklarla çevrilmiş yer.
* Bir evin yabancıların girmesine izin verilmeyen bölümü.

maksut
* İstenen, niyet edilen, güdülen, amaçlanan.

makta
* Bir şeyin kesildiği yer, kesit.
* Divan edebiyatında gazelin veya kasidenin son beyti.
* Kemikten yapılmış kalem ucunu düzeltmeye yarayan araç.

-makta / -mekte
* Şimdiki zaman görevinde kullanılan ek.

maktel
* Cinayet işlenen yer.

maktu
* Kesilmiş, kesik.
* Kesin olarak değeri biçilmiş.
* Ölçü ile satılmayan, götürü.

maktu fiyat
* Değişmez olarak tespit edilmiş, pazarlık edilmeyen fiyat, kesin fiyat.

maktul
* Öldürülmüş, öldürülen.

maktul düşmek (veya olmak)
* vurulup ölmek, öldürülmek, katledilmek.

makul
* Akla uygun, akıllıca.
* Akıllıca iş gören, mantıklı.
* Aşırı olmayan, uygun, elverişli.
* Belirli.

makul olmak
* akıllıca, akla uygun davranmak.

makule
* Takım, çeşit.
* Ulam, kategori.

makûs
* Ters çevrilmiş, baş aşağı getirilmiş.
* Uğursuz, kötü.

makyaj
* Yüzü güzelleştirmek için boyama, yüz boyama, yüz bakımı, düzgün.
* İyi görüntü sağlamak, belli bir tipi yaratmak veya yalnızca bazı düzeltmeler yapmak için oyuncunun yüzünde ve başka organlarında yapılan boyama ve değişmeler.

makyaj odası
* Televizyon, sinema, fotoğrafçılık ve reklâmcılıkta filmin çekiminden önce gerekli makyajın yapıldığı yer.

makyaj takımı
* Makyaj için gerekli olan malzemeleri bir arada bulunduran set.

makyaj yapmak
* yüzü çeşitli işlemlerle temizlemek, boyamak ve diğer işlemlerle daha bakımlı ve güzel göstermek.

makyajcı
* Makyaj yaparak geçimini sağlayan kimse, düzgüncü.

makyajcılık
* Makyajcının görevi, düzgüncülük.

makyajlama
* Makyajlamak işi veya durumu.

makyajlamak
* Makyaj yapmak.

makyajlı
* Makyajı olan.

makyajsız
* Makyajı olmayan.

Makyavelcilik
* Politikada, amaca ulaşmak için ahlâka aykırı da olsa, her türlü aracı hoş gören anlayış, Makyavelizm.

Makyavelizm
* Makyavelcilik.

mal
* Bir kimsenin veya bir tüzel kişinin mülkiyeti altında bulunan, taşınır veya taşınmaz varlıkların bütünü.
* Birinin mülkiyeti altında bulunan büyükbaş hayvanların bütünü.
* Alınıp satılabilen her türlü ticaret eşyası, tüccar malı, emtia.
* Bayağı, aşağılık, kötü kimse.
* Esrar.

-mal
* Fiilden sıfat türeten ek.

mal beyanı
* \343 mal bildirimi.

mal bildirimi
* Mülkiyeti altında bulunan taşınır ve taşınmaz malların listelenerek istenen makama sunulması.

mal birliği
* Hukuk bakımından karı ve koca mallarının bir bütün sayılması.

mal bulmuş mağribî gibi
* büyük bir zenginliğe kavuşmuşçasına büyük sevinç ve coşku ile.

mal canın yongasıdır
* insan, malına gelen zarardan, canına gelmişçesine acı duyar.

mal canlısı
* Mala çok düşkün, malı çok seven.

mal da yalan mülk de yalan, var biraz da sen oyalan
* bu dünya gelip geçicidir, mala mülke fazla değer vermemek gerekir.

mal edinmek
* kendine mal sağlamak, mal sahibi olmak.

mal etmek

* bir değer karşılığında sahip olmak.
* kendi malı, eseri, buluşu gibi benimsemek veya saymak.
* yüklemek, ait olduğunu göstermek.

mal kaldırmak
* ürün elde etmek.

mal kapatmak
* para karşılığında herhangi bir üretim alanındaki verimin sırf kendisine ayrılmasını sağlamak.

mal meydanda
* bir işin gizli bir yönünün olmadığını belirtir.

mal müdürlüğü
* Bir ilçede devlet gelirlerinin toplandığı maliye dairesi.

mal müdürü
* Maliye Bakanlığının ilçelerdeki mal işlerini yürütmekle görevli memuru.

mal mülk
* Her türlü taşınır ve taşınmaz maddî varlık.

mal olmak
* bir değer karşılığında birinin iyeliği altına girmek.
* bir iş, bir davranış sonucu zarara uğramak.
* (bir yeri,bir şeyi) benimsemek.

mal para
* Kendi öz değerleri, yani ihtiva ettikleri satın alma gücüne çok yakın olan ödeme aracı.

mal sahibi
* Bir malı, mülkiyeti altında bulunduran kimse.

mal sandığı
* Para alıp veren devlet dairesi.

mal varlığı
* Bir kişiye ait para ile ölçülebilen hakların bütünü, mamelek.

mal yapmak
* servet sahibi olmak.

mala
* Harç alıp sürmeye yarayan, çoğu üçgen biçiminde, yassı, demirden, üstten tahta saplı, duvarcı ve sıva aracı, sürgü.

malafa
* Önceden delinmiş parçaları tornalamaya özgü torna tezgâhı bağlama aleti.

malaga
* İspanya'nın Malanga yöresinde yapılan bir tür şarap.
* İri taneli misket üzümü.

malak
* Manda yavrusu.

malakit
* Yeşil renkli, yontulup parlatılabilen, doğal bakırlı, hidratlı karbonat, bakır taşı.

malaklama
* Malaklamak işi.

malaklamak
* (manda)Yavrulamak.

malalama
* Malalamak işi.

malalamak
* Çimento veya alçı sürülmüş bir yüzeyi mala sürerek düzeltmek.

malama
* Samanla karışık tahıl.

malarya
* Sıtma.

malayani
* Boş ve yararsız, saçma.

malaz
* Sulak yer.
* Sürülmemiş, ot bürümüş toprak.
* Su altında kalan, su basmış tarla.

malca
* Mal olarak, mal bakımından.

malç
* Toprak ve rutubet muhafazası amaçları ile çayır ve mera üzerine bırakılan veya başka yerlerden getirilip serpilen her türlü bitki artığı.

malen
* Mal olarak, malca.

malgama
* Cıvanın herhangi bir madenle birleşerek yaptığı alaşım, amalgam.

-malı / -meli
* Gereklilik kipi eki: çalış-malı, görmeli, bil-meli-yiz vb.

malı taşı
* Bazen kayıklarda çapa yerine kullanılan, ipe bağlı büyükçe taş.

malın gözü
* En iyisi, en güzeli.
* Açık göz, kurnaz, çok bilmiş.
* Aşağılık ve düzenci kimse.
* İffetsiz.

malî
* Mal ve para ile ilgili, parasal.
* Maliyeye ilişkin, maliye ile ilgili.

malî
* Yüklü, dolu.
* Çok fazla.

malî yıl
* Her yıl bütçenin uygulanması için, martın birinden başlayıp ertesi yıl şubat sonunda kapanan süre.

malî analist
* Ekonomik ve malî konuları çözümleyen uzman.

malî belge

* Kredi açılışını göstermek için çıkarılan ve ikrazcı bankaya finansman yenilemesi yapmayı sağlayan senet.

malî cebir

* Paraya ilişkin konuları esas alan bilim dalı.

malî senet

* Malî belge.

malihulya

* Kara sevda.
* Kuruntu.

malik

* Sahip, iye.

malik olmak

* sahip olmak.

malikâne

* Yurtluk.

Malikî

* İslâmlıkta sünnet ehli denilen dört mezhepten biri.
* Bu mezhepten olan kimse.

Malikîlik

* Malikî mezhebi.

malikiyet

* Malik olma durumu.

maliye

* Kamu ile ilgili işlerin yürütülmesi için gerekli gelirleri ve harcanan paraları düzenleyen kuralların bütünü.
* Konusu bu kuralları incelemek olan bilim dalı.
* Devlet gelir ve giderlerini yöneten kuruluş, Maliye Bakanlığı.

maliyeci

* Maliye işlerinde uzman olan veya devletin maliye kuruluşlarında çalışan kimse.

maliyecilik

* Bir devletin malî işleri.
* Maliyecinin görevi.

maliyet

* Üretimde bir mal elde edilinceye değin harcanan değerlerin toplamı.

maliyet fiyatı

* Bir malın çeşitli üretim ve dağıtım dönemlerinde, o döneme kadar yapılmış olan harcamaların bütünü.

maliyetli

* Maliyeti olan, değerli.

maliyetsiz

* Maliyeti olmayan, değersiz.

Malkar

* Kuzey Kafkasya'da Kabarda-Balkar Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk soyundan bir halk ve bu halktan olan kimse, Balkar.

Malkarca

* Malkar Türkçesi.

malkıran
* Hayvan vebası.

malkoç
* Osmanlılarda akıncılar ocağının komutanı.

mallanma
* Mallanmak işi veya durumu.

mallanmak
* Mal edinmek, zenginleşmek.

malt
* Bira yapmak için çimlendirilip kurutularak hazırlanmış arpa.

malta
* Malta eriği renginde.

Malta eriği
* Gülgillerden bir ağaç, yeni dünya (Eriobotrya japonia).
* Bu ağacın erik büyüklüğündeki, iri çekirdekli, sarı renkli, sulu ve mayhoş yemişi.

Malta humması
* Akdeniz ülkelerinde görülen, en çok keçi sütü ile bulaşan ateşli bir hastalık, kalaazar.

Malta palamudu
* Uskumrugillerden, ılık ve sıcak denizlerde yaşayan, üzerinde enlemesine mavi çizgiler bulunan, gri renkli bir balık (Naucrates ductor).

Malta taşı
* Bahçe, mutfak gibi yerleri döşemekte kullanılan, dört köşe, yassı, kolay kırılan bir tür taş.

Maltalı
* Maltız (I).

Maltız
* Malta adası halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

maltız
* Çoğunlukla yemek pişirmekte kullanılan, içinde ızgarası bulunan, ayaklı ve taşınır ocak.

Maltız keçisi
* Ana yurdu Malta adası olan, çok süt veren, kısa tüylü, küçük bir cins keçi.

maltlanma
* Maltlanmak işi.

maltlanmak
* Malt ile işlem görmek, içine malt katılmak.

maltoz
* Nişastasının tam olmayan hidroloji sırasında ortaya çıkan ve simgesi C12H12O11 olan madde.

malûl
* Sakat (kimse).

malûl gazi
* Bir savaştan sakat olarak çıkmış kimse.

malûlen
* Sakat, hasta bir biçimde.

malûliyet
* (insanda) Sakatlık, hastalık, malûllük.

malûllük
* Sakat olma durumu, malûliyet.

malûm
* Bilinen, belli.
* Bilinen konu, iş vb.
* Evet, belli, biliniyor, kuşkusuz.
* Etken (fiil).

malûm değil
* olup olmayacağı kesinlikle bilinmeyen konular için kullanılır.

malûm olmak
* içine doğmak.

malûm ya!
* bilinen şey.

malûmat
* Bilgi.
* Bilgi.

malûmat almak
* bilgi edinmek.

malûmat edinmek
* bilgi edinmek, öğrenmek.

malûmat sahibi
* Bir konuda bilgisi olan.

malûmat vermek
* bilgi vermek.

malûmatfuruş
* Bilgiçlik taslayan.

malûmatfuruşluk
* Bilgiçlik taslama, malûmatfuruş olma durumu.

malûmatlı
* Bilgili.

malûmatsız
* Bilgisiz.

malûmattar
* Bilgili, malûmat sahibi.

malûmattar etmek
* malûmat vermek.

malûmu ilâm etmek
* bilinen ve açık olan bir şeyi söylemeye, açıklamaya kalkmak.

malya
* Deniz dibinde otlara takılmış oltayı kurtarmaya ve deniz derinliklerinden ağ, halat, sicim vb. şeyleri çıkarmaya yarayan dört tırnaklı demir.

malzeme
* Gereç, materyal.
* Bir eserin hazırlanmasında yararlanılan bütün bilgi ve kaynaklar.

mama
* Bebek için hazırlanan yiyeceklerin genel adı.
* Çaça.

mamafih
* Bununla birlikte, durum böyle iken.

mamaliga
* Kaynar suda haşlanıp üzerine yağ gezdirilen mısır unu yemeği.

mambo
* Haiti kökenli, rumba ve çaçaya benzeyen bir dans.
* Bu dansın müziği.

mamelek
* (birinin veya tüzel kişinin) Olanca malı, her nesi varsa, varı yoğu, mal varlığı.

mamul
* Yapılmış, işlenmiş, imal edilmiş (eşya, yiyecek).

mamulât
* Yapılmış şeyler.

mamur
* Bayındır.

mamure
* Bayındır yer, bayındırlık.

mamut
* Filgillerden, dördüncü zamanda Avrupa ve Asya'da yaşamış olan, şimdi ancak fosili bulunan iri, kıllı bir hayvan (Elephas primigenius).

-man / -men
* Sıfattan küçültme sıfatı türeten ek: koca-man, köle-men, köse-men, Türkmen, uz-man, küçümen (küçük'ten) vb.

-man / -men
* Fiilden isim türeten ek: az-man, değir-men, öğret-men, yönet-men, okut-man, say-man vb.

mana
* Anlam.

mana çıkarmak
* yersiz bir yargıya varmak; yanlış değerlendirmek; bir söze, söyleyenin aklından geçmeyen bir anlam vermek.
* anlam çıkarmak.

mana çıkmak
* anlamına gelmek, anlamını taşımak.

mana vermek
* kendince bir yargıya varmak, yorumlamak.

manaca
* Anlamca.

manalandırma
* Manalandırmak işi.

manalandırmak
* Anlam vermek.

manalı
* Anlamlı.
* Gizli anlamı olan, manidar.

manalı manalı
* Bir şey sezdirmeye çalışarak, anlamlı olarak, anlamlı anlamlı.

manas
* Kın kanatlılardan, ergin evrede yaprakları, kurtçuk evresinde kökleri kemirerek tarım bitkilerine ve orman ağaçlarına büyük zarar veren bir böcek (Polyhylla fullo).

manasız
* Anlamsız.
* Yersiz, boş, yararsız.

manasızlık
* Manasız olma durumu, anlamsızlık.

manastır
* Bazı kesin kurallara bağlı rahip veya rahibelerin dünya ile ilgilerini keserek yaşadıkları yapı, keşişhane.

manat
* Azerbaycan ve Türkmenistan para birimi.

manav
* Meyve ve sebze satan yer.
* Meyve ve sebze satan kimse.
* Genellikle Romanya ve Bulgaristan'dan göç etmiş kimse.

manavlık
* Manavın işi veya mesleği.

manaya gelmek
* anlam bildirmek.
* anlama gelmek.

manca
* Yiyecek.
* Kedi, köpek yiyeceği.

mancana
* Sütleğengillerden, Antil Adalarında yetişen, çok zehirli bir ağaç.

mancınık
* Top yapımının bilinmediği çağlarda, kale kuşatmalarında, ağır taş gülle fırlatmakta kullanılan basit bir savaş aracı.
* İpekçi çıkrığı.

mancınık işi
* Kozadan ipek sağlama işi.

mancınıkçı
* İpekçi çıkrığını kullanan kimse.

Mançu
* Mançurya halkından olan kimse.

Mançuca
* Mançu dili.

manda
* Geviş getirenlerden, derisinin rengi siyaha yakın, uzun seyrek kıllı bir hayvan, su sığırı (Buffelus).

manda
* Birinci Dünya Savaşından sonra bazı az gelişmiş ülkeleri, kendi kendilerini yönetecek bir düzeye eriştirip bağımsızlığa kavuşturuncaya kadar Milletler Cemiyeti (Cemiyet-iAkvam) adına yönetmek için bazı büyük devletlere verilen vekillik.

manda gibi
* çok iri ve hantal.

manda gibi yayılmak
* dikkatsizce ve bütün ağırlığıyla oturmak.

manda gibi yemek
* çok ve acele ile yemek.

mandacı
* Bir ülkeyi manda temeline göre yönetmesi için Milletler Cemiyetince görevlendirilen (devlet), mandater.
* Osmanlı İmparatorluğunda, tersanedeki gemilerin bakımı ile görevli kimse.

mandacılık
* Mandacı olan veya mandacı yanlısı.

mandagözü
* Nikel yirmi kuruş.

mandal
* Kapı gibi şeyleri kapalı tutmaya yarayan, döner tahta veya metal parça.
* İpe serilen çamaşırı tutturmak için kullanılan yaylı kıskaç.
* Ut, kanun, keman gibi çalgıların tellerini geren düğme.

mandal
* Evlek.

mandalina
* Turunçgillerden, portakala çok benzeyen bir ağaç (Citrus nobilis).
* Bu ağacın tatlı, kokulu, lezzetli meyvesi.

mandallama
* Mandallamak işi.

mandallamak
* (kapı, pencere kanadı için) Mandalla tutturmak.
* Çamaşırı mandalla tutturmak.

mandallanma
* Mandallanmak işi.

mandallanmak
* Mandallamak işi yapılmak, mandalla tutturulmak.

mandallı
* Üzerinde mandal bulunan.
* Mandalla kapatılmış olan (kapı, pencere).
* Mandalla ipe tutturulmuş.

mandalsız

* Üzerinde mandal bulunmayan.
* Mandalla kapatılmamış olan (kapı, pencere).
* Mandalla ipe tutturulmamış.

mandapost
* Posta havalesi.

mandar
* (gemilerde) Küçük makara.

mandarin
* Avrupalıların Çin devlet memurlarına verdikleri ad.

mandarinlik
* Mandarin olma durumu.
* Mandarinin görevi veya makamı.

mandater
* Mandacı.

mandepsi
* Tuzak, oyun.

mandepsiye basmak (veya bastırmak, düşmek)
* aldatılmak, tuzağa düşmek.

mandıra
* Koyun, keçi gibi süt veren hayvanların barındırıldığı, süt ve süt ürünlerinin elde edildiği yer.

mandıracı
* Mandıra işleten kimse.

mandıracılık
* Mandıra işletme işi veya biçimi.

mandolin
* İkişer ikişer aynı değerde dört çift telli, kısa saplı bir çalgı.

mandolinci
* Mandolin yapan veya satan kimse.
* Mandolin çalan kimse.

manej
* At eğitimi.
* Bu eğitimin yapıldığı yer.
* (bir atlı gösteride) Binicilik gösterilerinin tümü.

manen
* İç varlık bakımından, manevî yönden, maddeten karşıtı.

manevî
* Görülmeyen, duyularla sezilebilen, soyut, tinsel.

manevî evlât
* Bir kişinin kanunlara göre evlât edindiği kimse.

manevî ilim
* Anlayış yöntemini esas alan bilim dalı.

manevî tazminat
* Manevî zarar ve ziyan ödenmesini kapsayan şahsî dava, tazminat davası.

manevî zarar
* Manevî yönden uğranılan kayıp.

maneviyat
* Maddî olmayan, manevî şeyler.
* Yürek gücü, moral.

maneviyatı bozulmak
* moral gücü sarsılmak.

maneviyatını kırmak
* moral gücünü sarsmak.

manevra
* Bir aletin işleyişini düzenleme, yönetme işi veya biçimi.
* Geminin bir yere yanaşmak veya bir yerden çıkmak için yaptığı hareket.
* Lokomotifin, katar katmak veya katar dağıtmak için ileri geri giderek hattan hatta geçmesi.
* Hareket, gidiş geliş.
* Asker birliklerini savaşa hazırlamak amacıyla, arazi üzerinde yapılan geniş ölçüde savaş denemesi.
* İstenilen amaca ulaşmak için tutulması gereken yol.

manevra fişeği
* Askerî harekâtta kullanılan ve kuru sıkı atım yapan fişek.

manevra yapmak
* bir araca istenilen hareketi yaptırmak.
* (asker birlikleri) savaş denemesi yapmak.

manga
* On kişilik asker birliği.
* Savaş gemilerinde deniz erlerinin yattığı koğuş.

mangal
* İçine kor konulan, sacdan, bakır veya pirinçten, türlü biçimlerde üstü açık kap, korluk.

mangal gibi yüreği olmak
* cesareti çok olmak.

mangal kömürü
* Odun kömürü.

mangal yağı
* Etin yapışmaması için mangaldaki ızgaraya sürülen yağ.

mangal yürekli
* Korkusuz, gereğinden fazla cesur, gözünü daldan budaktan esirgemeyen, gözü pek.

mangalda kül bırakmamak
* yapamayacağı işleri yapabilirmiş gibi söylemek.

mangan
* Manganez.

manganez
* Atom numarası 25, atom ağırlığı 54,93, yoğunluğu 7,39 olan, 1244° C de eriyen, doğada oksit durumunda bulunan, çeliği sertleştirmek için kullanılan, çok sert ve kırılgan bir element. Kısaltması Mn.

manganin
* Manganezin bakır ve nikelle yaptığı alaşım.

mangır
* Bakırdan yapılmış, iki buçuk para değerinde sikke.

* Nargile lülesine konulmak için kömür tozundan yapılan, çabuk tutuşur, tavla pulu biçiminde bir çeşit yakacak.
* Para.

mangırlı
* Bol parası olan.

mangırsız
* Hiç parası olmayan.

mangiz
* Para.

mango
* Hint Kirazı.

mani
* Kişinin sevinç, güven ve her türlü etkinliklerinin normal olmayan bir biçimde arttığı ruh hastalığı.

mâni
* Genellikle birinci, ikinci ve dördüncü dizeleri uyaklı olan, daha çok hecenin yedili ölçüsüyle söylenen halk şiiri.

mani düzmek (veya yakmak)
* mani okumak veya müzik eşliğinde mani söylemek.

mâni olmak
* önüne geçmek, engellemek, önlemek.

mâni,-i
* Bir şeyin yapılmasını önleyen şey, engel.

mânia
* Engel.

mânialı
* Engelli.

manicilik
* İranlı düşünür Mani'nin III. yüzyılda kurduğu ve iyilik kötülük esasına dayalı dinî doktrin.

manidar
* Anlamlı olan, manalı.

manifatura
* Fabrika yapımı her türlü kumaş ve bez gibi dokumalar.

manifaturacı
* Manifatura eşyası satan kimse.
* Manifatura eşyasının satıldığı yer.

manifaturacılık
* Manifaturacı olma durumu.

manifesto
* Bir gemideki malları göstermek için kaptan tarafından boşaltma işlemlerinin yapılacağı gümrük idaresine verilen liste.
* Bildiri.

Maniheizm
* Manicilik.

manika
* Gemilerde, ambarlara ve makine bölümüne hava vermek için güverteye açılan baca.

manikür
* Elin ve özellikle el tırnaklarının bakımı.

manikürcü
* Mesleği manikür yapmak olan kimse.

manikürcülük
* Manikürcünün yaptığı iş.

manikürlü
* Manikürü yapılmış, manikürü olan.

manikürsüz
* Manikürü olmayan.

maniple
* Telgraf işaretlerini göndermek için, bir devredeki akımı kesmekte veya yeniden vermekte kullanılan araç.

manipülâsyon
* Varlıkları yapıcı, açıklayıcı ve yararlı bir biçimde kullanma işi.

manipülâtör
* Manipleyi kullanan kimse.
* Maniple.

Manisa kebabı
* Manisa yöresine özgü bir kebap türü.

Manisa lâlesi
* Düğün çiçeğigillerden, korularda, kırlarda yetişen bir bitki (Anemone pulsatilla).

manişka
* İki dilli iki makara ile yapılan palanga.

manita
* Hileyle, düzenle, tanışır gibi bir hâl takınarak para sızdırma, hırsızlık.
* Sevgili.

manitacı
* Manitacılıkla para sızdıran dolandırıcı.

manitacılık
* Tanışıyormuş gibi yaparak veya çevredeki yandaşlarından destek alarak birinden para sızdırmak işi, bir çeşit dolandırıcılık.

manivelâ
* Bir ucunun bağlı bulunduğu bir nokta çevresinde dönen kol.
* Kaldıraç.

manivelâlı
* Manivelâsı olan.

mankafa
* Anlayışsız, aptal.
* Sakağı hastalığına tutulmuş (at).

mankafalık
* Mankafa olma durumu, anlayışsızlık, aptallık.
* Atlarda görülen süreğen, şiddetli sakağı.

manken

* Genellikle moda evlerinde giysileri alıcılara göstermek işiyle görevli kimse, model.
* Ressam ve heykeltraşların gerektikçe model gibi kullandıkları, türlü durumları alabilen eklemli, çoğunlukla tahtadan yapılmış insan veya hayvan örneği.
* Terzilerin, giysi denemek, sergilemek için kullandıkları insan vücudu biçimindeki tahta, mukavva vb. kalıp.

manken gibi

* vücut ölçüleri düzgün ve ince olan.

mankenlik

* Mankenlik işi.

manolya

* Manolyagillerden, yaprakları almaşık, iri ve parlak yeşil renkte bir süs ağacı (Magnolia grandiflora).
* Bu ağacın çok iri, beyaz ve limon kokusunda güzel çiçeği.

manolyagiller

* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, manolya gibi çoğu güzel kokulu bitkileri içine alan familya.

manometre

* Buharın veya herhangi bir gazın bulunduğu kabın iç yüzeylerine yaptığı basıncı ölçen alet, basıölçer.

mansap

* Bir ırmağın denize veya başka bir ırmağa döküldüğü veya kavuştuğu yer, ırmak ağzı, kavşak, munsap.

mansıp

* Makam, yüksek memuriyet.

mansiyon

* Bir yarışmada konulan ödüle yeterli nitelikte görülmemekle birlikte, anılmaya değer bulunan kimseye veya esere verilen derece.

manşet

* Bir gömleğin kol ağzına geçirilen, genellikle çift katlı kumaştan yapılan bölüm, kolluk.
* Gazetelerin ilk sayfalarının üst bölümüne iri puntolarla konulan başlık.

manşon

* Elleri soğuktan korumak için kullanılan, astarlanmış kürk, el kürkü.
* Bkz. ek bileziği.

mantar

* Mantarlardan, içinde zehirlileri de bulunan, emeçleri bir gövde ve bunun üstünde bir şapka biçiminde gelişmiş, ilkel bitkilerin genel adı (Fungi).
* Esnek ve sudan hafif olduğundan şişe tapası, cankurtaran simidi, cankurtaran yeleği, ayakkabı tabanı ve daha birçok şeylerin yapımında kullanılan, su geçirmesiz, meşe ağacı tabakası.
* Bu tabakadan yapılan şişe tapası.
* Çocukların özel tabanca ile patlattıkları barutlu madde.
* Balık ağlarını su yüzünde tutmaya veya olta sarmaya yarayan mantar parçası.
* (hayvanlarda) Burun ucu.
* Çoğunlukla yüzde, deri üzerinde koyu kızıl veya mor renkte oluşan bir cilt hastalığı, küflüce.
* Bazı mantarların yol açtığı bitki veya hayvan hastalığı, küflüce.
* Uydurma söz, yalan.

mantar ağacı

* Turunçgillerden, kerestesi çok gözenekli, süngerimsi, açık sarı renkli bir ağaç (Phelloderidron amurerıse).

mantar atmak

* yalan söylemek, martaval atmak.

mantar bilimci

* Mantar bilimi ile uğraşan kimse.

mantar bilimi
* Mantarların yapılarını, yaşayışlarını ve yol açtıkları hastalıkları inceleyen bilim dalı, mikoloji.

mantar çorbası
* Mantarların pişirilmesinden sonra unun yoğurtla karışımının tereyağı, sarımsak ile birlikte bol su içinde kaynatılmasıyla yapılan bir çorba türü.

mantar gibi yerden bitmek
* birdenbire veya kendiliğinden ortaya çıkmak.

mantar hastalığı
* Mantar, küflüce.

mantar kent
* Nüfusu hızla artan yerleşim bölgesi.

mantar meşesi
* Batı Akdeniz bölgesinde yetişen bir tür meşe (Quercus suber).

mantar özü
* Karbon, hidrojen ve oksijenden oluşan bazı bitki hücrelerinin çeperlerini kaplayarak sıvı ve gazların geçmesini önleyen, bu sebeple hücrenin ölümüne veya mantar oluşumuna yol açan madde.

mantar tabakası
* Ağaçlarda hücrelerin çeperlerine mantar özü yığarak ve protoplâzmasını yitirerek mantar oluşumuna yol açan, dış büyütken tabaka.

mantar tabancası
* Tabanca biçiminde, borusunun ucuna içi barutlu mantar takılarak patlatılan bir çeşit çocuk oyuncağı.

mantara basmak
* birinin hazırladığı oyuna düşmek, oyuna gelmek.

mantarcı
* İnsanları birtakım hilelerle saşırtıp paralarını çalan (kimse), yalancı, düzenbaz.
* Mantar yetiştiren veya satan kimse.

mantarcılık
* Mantarcı olma durumu.
* Mantar yetiştirme veya satma işi.

mantardoğuran
* Mantarlaşmış hücreler oluşturacak mantar tabakasını doğuran (büyütken doku).

mantarhane
* Mantarların işlendiği yer.

mantarlama
* Mantarlamak işi.

mantarlamak
* Aldatmak, yalan söylemek.

mantarlar
* Sap, yaprak, çiçek gibi organlar yerine dallı veya düz iplikler görünüşünde emeçlerden oluşan, klorofilsiz, çiçeksiz, ilkel bitkiler sınıfı; ekmek, peynir, limon gibi bazı yiyeceklerin üzerinde gelişen küfleri ve zehirsiz olanları yenen kır mantarlarını içine alır.

mantarlaşma
* Mantarlaşmak işi.

mantarlaşmak

* Hücre zarlarına mantar özü karışarak geçirimsiz duruma gelmek.

mantarlı

* İçinde mantar bulunan, içine mantar konulmuş olan.
* Mantarı olan.
* Mantar hastalığına yakalanmış.

mantarlık

* Yenilebilen mantarların yetiştirildiği yer.
* İncelenmek amacıyla mantar kültürlerinin saklandığı yer.

mantarsı

* Mantara benzeyen.

mantı

* İçine kıyma konularak küçük bohçalar biçiminde dürülmüş hamur parçalarıyla hazırlanan yemek.

mantı

* Gabya serenini kaldıran halat ve makara.

mantıcı

* Mantı yapan veya satan kimse.

mantık

* Doğru düşünme sanatı ve bilimi.
* Doğru düşünmenin yolu ve yöntemi.
* Düşüncenin ve düşüncenin varlık biçimlerinin, ögelerinin, türlerinin, olanaklarının, yasalarının ve düşünce bağlamlarının bilimi.

mantık dışı

* Mantıkla hiçbir ilgisi olmayan.
* Mantıkla çözümlenemeyen.

mantık öncesi

* Mantıksal düşüncesinin henüz oluşmadığı dönem.

mantıkça

* Mantık bakımından, mantığa göre.

mantıkçı

* Mantık bilimiyle uğraşan (kimse).
* Kesin ve sağlam bir yönteme göre akıl yürüten (kimse).
* Mantık derslerini veren öğretmen.

mantıkçılık

* Mantık biliminin her şeyin üstünde olduğunu benimseyen felsefe.
* Bütün bilimleri matematik biçime indirgeyen ve matematiği mantığın bir uygulaması durumuna getiren öğreti.

mantıken

* Bkz. mantıkça.

mantıkî

* Mantıklı, mantıkla ilgili, mantıksal.

mantıklı

* Mantığa uygun, akla uygun, mantıksal, mantıkî.
* Mantığa uygun davranan.

mantıksal

* Mantıkla ilgili olan, mantığa uygun, mantıklı, mantıkî.

mantıksız

* Mantığa, akla aykırı olan.
* Mantığa uygun davranmayan.

mantıksızlık

* Mantıksız davranma durumu.

manti

* Yelkenlide abaşo gabya sereni kandilisası.

mantin

* Canfese benzeyen bir tür ipekli kumaş.

mantinota

* Kapatma, metres.

mantis

* Bir sayının logaritmasının ondalık bölümü.

manto

* Kadın paltosu.

mantolu

* Mantosu olan.

mantoluk

* Manto yapmaya elverişli (kumaş).

mantosuz

* Mantosu olmayan.

manüel

* El kitabı.

manyak

* Maniye (I) uğramış (hasta).
* Gülünç, garip, şaşırtıcı davranışları olan (kimse).
* Hakaret sözü.

manyakça

* Manyağa yakışır (biçimde).

manyaklaşma

* Manyaklaşmak işi.

manyaklaşmak

* Manyak durumuna girmek, manyak gibi davranmak.

manyaklık

* Manyak olma durumu veya manyakça davranış.

manyat

* Alamanadan küçük, üç çifte balıkçı kayığı.
* Bu kayıklarla atılıp karadan çekilen küçük ağ.

manyetik

* Mıknatısla ilgili, kendinde mıknatıs özellikleri bulunan.
* Yüzetine manyetik kayıt yoluyla bilginin depolanabildiği bir mıknatıslanabilir kaplaması olan plâk şekilli tabaka.

manyetik alan

* Bir mıknatısın N ucundan dışarı çıkıp dağıldıktan sonra yine toplanıp S ucundan içine giren kuvvet çizgilerinin yayılmış bulunduğu alan.

manyetik disk
* Yüzeyinde manyetik kayıt yoluyla bilginin depolanabildiği bir mıknatıslanabilir kaplaması olan plâk şekilli tabaka.

manyetik kart
* Üzerine manyetik kayıt yoluyla bilginin depolanabileceği mıknatıslanabilir bir yüzeyi olan kart.

manyetik kartuş
* Bir koruyucu içinde bulunan ve koruyucusundan çıkarmaksızın kullanılabilir manyetik şerit ve koruyucu bileşim.

manyetik kaset
* Manyetik kartuş.

manyetik şerit
* Yüzeyine manyetik kayır yoluyla bilginin depolanabildiği bir mıknatıslanabilir kaplaması olan bir şerit.

manyetik tambur
* Yüzeyinde manyetik kayıt yoluyla bilginin depolanabildiği bir mıknatıslanabilir kaplaması olan dik bir dairesel silindir.

manyetit
* Mıknatıs özelliği olan doğal demir oksidi(Fe2O4).

manyetize
* Manyetizma ile etki altına alınmış.

manyetize etmek
* manyetizma ile etkilemek.

manyetize olmak
* manyetizma ile etkilenmek.

manyetizma
* Mıknatıs özelliklerinin bütünü.
* Fiziğin bu özellikleri inceleyen bölümü.
* Telkin ve hipnozla bir kimseyi etkileme.

manyetizmacı
* Manyetizma yapan kimse.

manyetizmacılık
* Manyetizmacının yaptığı iş.

manyeto
* Sürekli bir mıknatısın manyetik alanıyla indüklenen elektrik üreteci.

manyetolu
* Manyetosu olan.

manyetometre
* Manyetik momentleri ve manyetik alanların momentlerini ölçmeye, karşılaştırmaya yarayan alet.

manyezi
* İç sürdürücü olarak kullanılan, beyaz renkli, suda az eriyen, hiçbir tadı olmayan, magnezyum oksidinin bir adı.

manyezit
* Doğal magnezyum silikat, lüle taşı, Eskişehir taşı.

manyok

* Sütleğengillerden, sıcak ülkelerde yetişen, yaprakları almaşık, üçü veya yedisi bir arada yelpaze durumunda olan, büyük bir ağaç (Manihot utilissima).

manzara

* Bakışı, dikkati çeken her şey.
* Görünüş.
* Görünüş, durum, tablo.
* Konusu bir doğa veya şehir parçası olan resim, gravür veya desen.

manzara koymak

* yayın sırasında beklenmeyen kesinti aralarını doldurmak için ekrana değişik manzara resimlerini getirip göstermek.

manzaralı

* Manzarası olan.
* Manzarası iyi olan.

manzarasız

* Manzarası olmayan.
* Manzarası kötü olan.

manzum

* Nazım ifade şekli ile, ölçülü ve uyaklı biçimde yazılmış.
* Düzenli, muntazam.

manzume

* Genellikle ölçülü, uyaklı yazılmış eser, manzum parça.
* Dizge, sistem.

Maocu

* Maoculuğu benimsemiş veya Maoculuk yanlısı (kimse).

Maoculuk

* Mao Zı-dong'un düşüncelerine dayanan Marksist akım.

mapa

* Ucu halkalı civata.
* Gemi içini aydınlatmaya yarayan zeytinyağıyla yanan siperli fener.

mapus

* Mahpus.
* Mapushane.

mapushane

* Mahpushane.

maraba

* Çiftçi.
* Çiftçilikte, toprağı işleyerek ürüne ortak olan kimse, ortakçı, ortak, yarıcı.

marabacılık

* Ortakçılığa dayanan tarım işçiliği.

marabut

* Kuzey Afrika'da dervişlere verilen ad.

maral

* Dişi geyik, meral.

marangoz

* Ağaç işleriyle uğraşan ve ağaçtan çeşitli eşya yapan usta.

marangoz balığı
* Bkz. testere balığı.

marangoz mengenesi
* Tutkallanmış veya işlenecek olan tahtaların tutturulduğu kıskaç.

marangozhane
* Marangozun çalıştığı iş yeri.

marangozluk
* Marangozun işi.
* Marangozun zanaatı.

maranta
* Bir çenekliler sınıfından, Antillerde ve bütün tropikal bölgelerde yetiştirilen, kökündeki yumrulardan ararot çıkarılan bir kamış çeşidi, ararot kamışı (Maranta arundinaca).

Maraş dondurması
* Maraş yöresine özgü sert ve kıvamlı dondurma.

Maraş işi
* Karton üzerine gerilmiş kumaşa sim, sırma gibi gereçler sarılarak yapılan bir tür nakış.

maraton
* 42.195 m lik en uzun yaya koşusu.

maratoncu
* Maratonda yarışan sporcu.

maraz
* Hastalık, illet.
* Dayanılması güç durum.
* Huysuzluğu ve titizliği ile can sıkan.

maraza
* Hastalık, illet, anlaşmazlık, çekişme, kavga.

maraza aramak
* çekişmek, olay çıkarmak için bahane aramak.

maraza çıkarmak
* kavgaya yol açmak, kavga çıkarmak, anlaşmazlığa yol açacak işler yapmak.

marazî
* Hastalıkla ilgili, hastalıklı.
* Hastalık derecesinde.

marazlanma
* Marazlanmak işi.

marazlanmak
* Hastalanmak, hasta olmak.

marazlı
* Hastalık, hasta.

marazlık
* Güç, sıkıntılı, huzursuz durum.

marazlık etmek

* güç, sıkıntı veren, huzursuzluk doğuran bir durum yaratmak.

marda
* Iskarta mal.

mareşal
* En yüksek askerî unvan; bu unvanı taşıyan asker, müşir.

mareşallik
* Mareşal olma durumu, müşirlik.
* Mareşal sanı.

mareşallik asası
* Törenlerde mareşallerin ellerinde tuttukları kısa ve üzeri süslü sopa.

margarik asit
* Margarin yapımında kullanılan, palmatik asitle stearik asit arasında, billûr durumunda yapay yağ asidi.

margarin
* İç yağlarında bulunan, margarik asidin gliserinle birleştirilmesiyle de yapay olarak elde edilen, 47°C de eriyen ve besin değeri olan bitki yağı.

marifet
* Ustalık, hüner, uzmanlık.
* Uygun olmayan, hoşa gitmeyen, can sıkıcı iş veya davranış.
* Bilim, bilgi.
* Aracı, ikinci el.

marifetiyle
* eliyle, aracılığıyla.

marifetli
* Ustalıklı, hünerli.

marifetsiz
* Ustalığı olmayan, hüner gerektirmeyen.

marihuana
* Hindistan'da yetişen kenevirin çiçeklerinden ve yapraklarından elde edilen uyuşturucu madde.

marina
* Küçük teknelerin ve yatların barınabilmeleri için özel bir mendirekle çevrilen veya bir liman içinde ayrılan deniz alanı, yat limanı.

marinacılık
* Marina işletmeciliği.

mariz
* Hastalıklı, hasta olan.

marizleme
* Marizlemek işi veya durumu.

marizlemek
* Dövmek, dayak atmak.

marj
* Ticarî bir işlemde zarar tehlikesine karşı ayrılan pay.
* Yazılmış veya basılı bir kâğıdın kenarında bırakılmış boşluk.

marjinal
* Toplum dışında yer alan.

marjlı

* Marjı olan.

mark

* Alman para birimi.
* Finlandiya para birimi, markka.

marka

* Resim veya harfle yapılan işaret.
* Bilet, para yerine kullanılan metal veya başka şeyden parça.

markacı

* Marka satan kimse.

markaj

* Bazı takım oyunlarında ayakla veya vücutla karşı takım oyuncusunun davranışına engel olma.

markalama

* Markalamak işi.

markalamak

* Bir nesneyi tanıtmak veya benzerlerinden ayırmak için işaret koymak.

markalanma

* Markalanmak işi.

markalanmak

* Markalamak işi yapılmak.

markalı

* Markası olan.

markasız

* Markası olmayan.

marke

* İşaretlenmiş, belirtilmiş.

marke etmek

* takım oyunlarında karşı takımdaki bir oyuncuyu yakından izlemek, tutmak.

market

* Alıcının kendi işini kendisinin gördüğü, daha çok her türlü yiyecek maddesinin ve mutfak gerecinin satıldığı dükkân.

marketçi

* Market işleten kimse.

marketçilik

* Market işletme işi.

marketing

* Pazarlama.

marki

* Bazı Batı devletlerinde kont ile dük arasındaki bir soyluluk unvanı.

markiz

* Markinin karısı.
* İki kişilik, alçak, oldukça geniş koltuk.
* Bir kapı veya pencere önünde yağmurdan korunmak için yapılan saçak.

markizet
* Bir çeşit ince ve çoğu kez çiçekli, pamuklu kumaş.

markka
* Finlandiya para birimi, mark.

markör
* Önemli ibareleri veya dikkati çekmek istenilen yerleri işaretlemeye yarayan kalem.

Marksçı
* Marksçılık yanlısı olan (görüş, kimse).

Marksçılık
* Marx'ın düşüncelerine dayanan devrimci sosyalist akım.

Marksist
* Marksçı.

Marksizm
* Marksçılık.

marley
* Yapılarda döşeme gereci olarak kullanılan plâstik madde.

Marmara çırası
* Perişan etmek, mahvetmek veya perişan olmak, mahvolmak" anlamında.

marmara çırası gibi (yakmak veya yanmak)
* deyiminde geçer.

Marmara çırası gibi yanmak
* büyük bir zarara uğramak, perişan olmak.

marmelât
* Şeker karıştırılarak pişirilmiş meyve ezmesi.

marn
* Çok ince taneli kil minerallerinden ve kalsitin değişik oranlardaki karışımından oluşan tortul kayaç, pekmez toprağı.

marnlama
* Marnlamak işi veya durumu.

marnlamak
* Kireci az olan toprağın içine marn katarak daha iyi duruma getirmek.

maroken
* Fas'ta işlenen yumuşak bir çeşit keçi derisi.
* Üzerine benekler basılarak marokene benzetilen koyun derisi.
* Marokenden yapılmış veya marokenle kaplanmış.

marokenci
* Maroken eşya yapan kimse.

marokencilik
* Maroken deriden çeşitli eşya yapma sanatı.

maron
* Kestane rengi.

marpuç

* Nargileyi kolayca içmeyi sağlayan ve nargileye takılan hortum biçiminde uzun ve bükülgen boru.

marpuççu
* Marpuç yapan veya satan kimse.

Mars
* Merih gezegeni, Sakıt.

mars
* Tavlada oyunculardan birinin, karşı taraf pul toplamaya başlayamadan, bütün pullarını toplayıp oyunu bitirerek iki sayı kazanması.

mars etmek
* tavla oyununda karşısındakine hiçbir pul toplamaya fırsat vermeden, kendi pullarını toplayıp oyunu kazanmak.
* karşısındakini söz söyleyemeyecek duruma getirmek.

mars olmak
* bu şekilde oyunu kaybetmek.
* söz söyleyemeyecek duruma gelmek.

marsama
* Barsama.

marsık
* Yapılırken iyice yakılmadığı için, yakıldığında duman ve koku vererek baş ağrısı yapan odun kömürü.

marsık gibi
* koyu esmer, kömür gibi, simsiyah.

marsıvan
* Sınır beyi.
* Eşek.

marsıvan ayısı
* Bkz. marsıvan eşeği.

marsıvan eşeği
* Geri zekâlı, çok kaba ve aptal.

marsıvan otu
* Birleşikgillerden bir cins kokulu bitki (Tanacetum balsamita).

marş
* Askerlikte yürüyüşe geçmek için verilen komut.
* Ritmi, yürüyen bir kimsenin veya topluluğun adımlarını hatırlatan müzik parçası.
* Bir topluluğu simgelemek için düzenlenmiş müzik parçası.
* Otomobil, kamyon gibi motorlu araçlarda motoru işletme düzeni.

marş marş!
* Koşma komutu.

marşandiz
* Yük katarı, yük treni.

mart
* Yılın 31 gün süren üçüncü ayı.

mart dokuzu
* Martın üçüncü haftasında görülen bir fırtına (Gregoryen takvimine göre).

mart havası gibi

* kararsız, huysuz kimseler için kullanılır.

mart içeri, pire dışarı
* tedirgin edici biri gelince öbürü gitmeye kalkan kimseler için kullanılır.

mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır
* mart ayında şiddetli soğuklar olur, insanlar kazma kürek saplarını yakacak duruma düşerler.

mart kedisi
* Çapkın ve azgın kimse.

martaloz
* Bkz. martolos.

martaval
* Yalan, uydurma söz, palavra.

martaval atmak (veya okumak)
* inanılmayacak sözler söylemek, yalan söylemek.

martavalcı
* Yalan söyleyen, palavracı.

martavalcılık
* Yalan söyleme, yalancılık.

martı
* Martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı (Larus).

martıgiller
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfına giren, birçok türü bulunan bir familya.

martin
* Tek kurşun atan bir çeşit tüfek.

martini
* Portakal kabuğu, cin ve vermutla yapılan içki.

martolos
* Türk garnizonlarında hizmet eden garson.

maruf
* Herkesçe bilinen, tanınan, belli, sanlı.
* Şeriatın uygun gördüğü, beğendiği ve buyurduğu.

marufiyet
* Bilinme, tanınma belli olma.

marul
* Birleşikgillerden, geniş ve uzun olan yeşil yaprakları taze olarak yenilen bir bitki (Lactuca sativa).

marulcu
* Marul yetiştiren veya satan kimse.

marulcuk
* Çöpleme.

Marunî
* Lübnan ve Suriye'de oturan Katolik Süryanî topluluğu.
* Bu topluluktan olan kimse.

maruz

* Bir olay veya durumun etkisinde veya karşısında bulunan.
* Arz edilen, sunulan, verilen.

maruz bırakmak
* bir olay veya durum karşısında veya etkisinde bırakmak.

maruz bulunmak (veya olmak)
* bir olay veya durum etkisinde veya karşısında bulunmak.

maruz kalmak (veya kalmamak)
* bir olay veya bir durumla karşı karşıya olmak (olmamak).

maruzat
* Mevki, makam veya yaş bakımından büyük birine sunulan, bildirilen dilek veya bilgi, sunuş.

marya
* Beş yaşından büyük veya damızlık dışı bırakılmış dişi koyun.
* Dişi hayvan.
* Bir tür küçük balık.

marya ağı
* Uzunluğu altmış, genişliği üç dört kulaç olan bir tür balık ağı.

mas
* Emme, emerek içine çekme, soğurma.

mas etmek
* Bkz. massetmek.

masa
* Bir destek üzerine oturtulmuş bir tabladan oluşan mobilya.
* Aynı masada oturanların tümü.
* Dairelerde, kurumlarda belli konularla ilgili işlerin görüldüğü bölüm.
* Bkz. İflâs masası.
* İç içe geçme ayaklarıyla yüksekliği ayarlanabilen masa biçiminde atlama aracı.

masa başı
* Masada, masada oturarak.

masa örtüsü
* Masa üzerine serilen kumaş vb. maddeden yapılan örtü.

masa saati
* Masa üzeri için yapılan saat.

masa tablası
* Masa üzerine konulan veya masa için yapılmış tabla.

masa takvimi
* Masa üzerinde bulundurmak üzere özel olarak yapılmış bir tür takvim.

masa tenisi
* Masa topu.

masa topu
* Kuralları tenisinkine benzeyen, masa üzerinde özel top ve raketlerle oynanan bir oyun,masa tenisi.

masa üstü yayıncılık
* Kitap, dergi vb. güncel yayınları ön plânda tutan yayıncılık mesleği.

masaj

* Vücut yüzeyinde el, elektrik, su aracılığıyla çeşitli işlemler yapma biçiminde, iyileştirme ve bakım yöntemi; ovma, ovuşturma.

masajcı
* Sağlık veya tedavi amacıyla masaj yapan kimse, masör.

masajlama
* Masajlamak işi veya durumu.

masajlamak
* Masaj yapmak.

masal
* Genellikle halkın yarattığı, ağızdan ağza, kuşaktan kuşağa sürüp gelen, çoğunlukla insanların veya tanrıların başından geçen, olağan dışı olayları anlatan hikâye.
* Öğüt verici, ahlâk dersi veren alegorik eser.
* Boş ve yalan söz.
* Değersiz, önemsiz şey.

masal âlemi
* Doğaüstü, gerçek dışı, ancak masallarda rastlanabilecek yerler için kullanılır.

masal âleminde yaşamak
* gerçek olmayan, gerçekleşmesi güç olan şeyler düşünerek yaşamak.
* masallardaki gibi olağanüstü güzel anlar yaşamak.

masal gibi
* olmayacak biçimde.

masal okumak (veya anlatmak)
* inandırıcı olmayan, oyalayıcı sözlerle kandırmaya çalışmak.

masalcı
* Masal anlatan, yazan veya okuyan kimse.
* Yalan uyduran, hayalî şeyler anlatan kimse.

masalımsı
* Masalı andıran, masala benzeyen.

masallaştırmak
* Masal durumuna getirmek.

masara
* Küçük, dar yer veya hücre.

masarif
* Giderler, masraflar.

masarika
* Bağırsakları tutan karın iç zarı.

masat
* Bıçak bilemeye yarayan çelikten, çubuk biçiminde araç.

masif
* Kütlesi, görünürdeki bütün hacmi kaplayan, kaplama veya doldurma olmayan, som.

masiko
* Rengi kırmızı ile sarı arasında değişen, doğal kurşun oksit (PbO).

mask
* Genellikle ölünün yüzüne uygulanarak elde edilen yüz kalıbı.

maskanyin
* Doğal amonyum sülfat.

maskara
* Eğlendirici, sevimli, güldürücü, hoş.
* (küfür olarak söylendiğinde) Şerefsiz, haysiyetsiz, rezil.
* Karnaval maskesi.
* Kirpik boyası, rimel.

maskara etmek
* bir kimseyi veya şeyi gülünç ve şerefsiz duruma düşürmek.
* bir şeyi bozmak, berbat etmek.

maskara olmak
* gülünç bir duruma düşmek.

maskaraca
* Maskara gibi, maskaraya benzer.

maskaralanma
* Maskaralanmak işi veya durumu.

maskaralanmak
* Maskaralık etmek.
* Şerefsiz, haysiyetsiz ve gülünç davranışlarda bulunup herkesin eğlencesi olmak.

maskaralaşma
* Maskaralaşmak işi.

maskaralaşmak
* Eğlendirici, hoş bir durum almak.
* Herkesin eğlencesi durumuna gelmek.

maskaralık
* Eğlendirici, güldürücü davranış, soytarılık.
* Şerefsizce, haysiyetsizce davranış, rezalet.

maskarası olmak
* birinin eğlencesi olmak.

maskarasını çıkarmak
* birini rezil etmek, küçük düşürerek gülünç duruma sokmak.

maskarat
* Maskarata.

maskarata
* Ayakkabının üst yüzünün ön tarafında dikişle ayrılan burun bölümü.

maskaraya almak
* biriyle eğlenmek, alay etmek.

maskaraya çevirmek
* gülünç bir duruma sokmak.

maske
* Boyalı karton, kumaş, plâstikten yapılmış olan ve başkalarınca tanınmamış olmak için yüze geçirilerek kullanılan yapma yüz.
* Korunmak için, özel olarak yapılmış, yüze geçirilmiş şey.
* Yüz ve boyun güzelliği için cilde sürülen krem, macun vb.
* Gerçek duyguları veya bir şeyin gerçek görünüşünü gizleyen aldatıcı görünüş, davranış.

* Kişinin oynadığı rol veya hem kendisine hem de çevresine karşı takındığı davranış.

maskeleme
* Maskelemek işi.

maskelemek
* Görünmemesini sağlamak, maske ile örtmek, alalamak, kamufle etmek.
* Gerçek görünüşünü saklamak, gizlemek.

maskelenme
* Maskelenmek işi.

maskelenmek
* Maskelemek işi yapılmak veya maskelemek işine konu olmak.

maskeli
* Maskesi olan, maskelenmiş.
* Davranış ve tutumunda gerçek kişiliğini saklayan.

maskeli balo
* Yüze maske takılarak gidilen balo.

maskesi düşmek
* gerçek niyeti ve niteliği ortaya çıkmak.

maskesini atmak
* amaçlarını gizlemesini bilen kimse, bu tutumunu bırakarak gerçek kişiliğini ve amaçlarını açığa vurmak.

maskesini düşürmek (veya sıyırmak)
* gerçekleri ortaya çıkarmak.

maskesini kaldırmak
* gizli amaçlarını, gerçek kişiliğini ortaya çıkarmak.

maskesiz
* Maskesi olmayan.
* Davranış ve tutumunda gerçek kişiliğini saklamayan.

maskot
* Uğur getireceğine inanılan şey.
* Uğur sayılan kimse veya hayvan, uğurluk.

maslahat
* İş, önemli iş, mesele.
* Erkeklik organı.

maslahatgüzar
* "gören, yapan, eden" Bir büyük elçinin temsilci olarak bulunduğu ülke dışına çıkması durumunda veya o ülkeye gelmesinden önce ona vekâlet eden diplomat, işgüder.

maslahatgüzarlık
* Maslahatgüzar olma durumu, maslahatgüzarın mesleği.
* Maslahatgüzarın makamı, işgüderlik.

maslak
* Sürekli su akan boru.
* Su yolu üzerinde bulunan su haznesi.
* Büyük yalak.

maslûp
* Asılmış; asılarak öldürülmüş (kimse).

masmavi
* Her yanı mavi, gömgök.

masnu
* Sanatla yapılmış, sanat ürünü.
* Aslı olmayan, uydurma, yapma, düzme, düzmece, sahte.

masnuat
* Sanatla yapılmış şeyler, sanat eserleri.
* Aslı olmayan şeyler, yapma ve düzme şeyler.

mason
* Masonluk derneği üyesi, farmason.

mason locası
* Çeşitli derecelerdeki masonlardan oluşan gruplardan her biri.

masonluk
* Birtakım kardeşlik ilkelerini benimseyen, birbirlerini parola ve işaretlerle tanıyan, loca denilen bölümlere ayrılan kimselerden kurulu dernek.
* Mason olma durumu, farmasonluk.

masör
* Erkek masajcı, ovucu.

masöz
* Bayan masajcı, ovucu.

masraf
* Harcanan para, gider.
* Bir şeyin yapımında kullanılan gereç, harç.

masraf etmek
* para harcamak.

masraf görmek
* alış veriş veya ödeme işlerini yapmak.

masraf kapısı
* Para harcamayı gerektiren bir iş.

masraf kapısı açmak
* para harcamayı gerektiren bir işe girişmek.

masrafa girmek
* bir iş veya yapım için çok para harcamak.

masrafı çekmek
* bir iş için gereken parayı ödemek, gideri karşılamak.

masraflı
* Çok masraf gerektiren, pahalıya çıkan.

masrafsız
* Masraf gerektirmeyen veya az masrafi olan, ucuza mal olan.
* Külfeti az olan.

masraftan çıkmak
* beklenmedik bir sırada para harcama durumunda kalmak, paradan çıkmak.

masruf
* Sarf edilmiş, harcanmış.

massetme
* Emme, içine çekme, soğurma.

massetmek
* Emmek, içine çekmek, soğurmak.

mastar
* Fiilin -mak/-mek veya -ma/-me ekleri alan ve isim gibi kullanılan şekli: al-mak, üşü-mek, gör-me, bul-ma vb.

mastar
* Sıvacı ve duvarcıların, cetvel gibi kullandıkları, uzun, ensiz ve düz tahta, mıstar.

mastara
* Açı ölçme cetveli, iletki, mıstara.

master
* Üniversite diplomasıyla doktora arasındaki akademik derece, yüksek lisans derecesi.

mastı
* Kulakları uzun ve düşük, bacakları kısa, bodur bir köpek cinsi.

mastı çiçeği
* Öküzgözü.

mastika
* Sakızla tatlandırılmış rakı, sakız rakısı.
* Sakız ağacından çıkarılan reçine.

mastor
* Çok sarhoş.

mastur
* Mastor.

masturi
* Geminin en geniş yeri.

mastürbasyon
* Cinsel bölgelere dokunarak orgazm sağlama.

masum
* Suçsuz, günahsız.
* Temiz, saf.
* Küçük çocuk.

masum masum
* Masumlukla, masum bir biçimde.

masumane
* Suçsuz, temiz, masum bir biçimde.

masume
* Suçsuz, günahsız (kadın).
* Temiz, saf (kadın).

masumiyet
* Masumluk.

masumluk
* Masum olma durumu, masumiyet.

masun

* Korunan, korunmuş.
* Saklanmış.

masuniyet

* Korunmuş olma durumu.
* Dokunulmazlık.

masura

* Karton, tahta veya plâstikten yapılan, üzerine şerit, iplik vb. sarılan koni veya silindir.
* Çeşme zıvanası.
* Bir akarsu ölçü birimi.

maş

* Bir çeşit börülce (Phaseolus aureus).

maşa

* Ateş veya kızgın bir şey tutmaya, korları karıştırmaya yarayan iki kollu metal araç.
* Çok küçük şeyleri tutmaya yarayan küçük, kollu araç.
* Başkasının isteklerine, amaçlarına alet olan kimse.
* Bisiklet çatısının ön ve arkasında, çatal biçiminde, tekerleklerin takıldığı parça.
* Saçları kıvırmak, düzeltmek için elektrik veya ateşle ısıtılan maşa biçiminde alet.

maşa gibi

* zayıf ve kuru (kimse).

maşa gibi kullanmak

* Bkz. maşası olmak.

maşa kadar

* (yeni doğan çocuklar için) çok ufak.

maşa varken elini yakmak

* bir işten gelebilecek zarardan kendini koruyacak bir yol varken o yolu tutmamak.

maşacı

* Maşa yapan veya satan kimse.

maşacılık

* Maşacının işi veya mesleği.

maşala

* Bağ ve bahçelerde ekilmek için ayrılmış toprak parçası, evlek.

maşalama

* Maşalamak işi.

maşalamak

* Saçları maşa ile kıvırmak veya düzeltmek.

maşalanmak

* Maşa ile tutturulmak.

maşalı

* Maşası olan.
* (saç için) Maşa ile kıvrılmış.

maşalık

* Başkasının pek de hoş olmayan, sakıncalı isteklerine, amaçlarına alet olma durumu.
* Aşırı hırçınlık, yaramazlık yüzünden dayak yemeye aday (çocuk).

maşalık etmek

* başkalarının çıkarı, isteği ve amaçları doğrultusunda çalışmak.

maşallah

* "Ne güzel", "Allah nazardan saklasın" gibi beğenme duyguları anlatır.
* Umulmadık durumlar karşısında şaşkınlık ve sitem belirtmek için söylenir.
* Nazar değmemesi için çocukların üzerine iliştirilen veya çeşitli araçlara, binalara vb. yerlere asılan, üstünde "maşallah" yazılı nazarlık.

maşallahı var

* bir kimsenin veya bir şeyin iyi bir durumu anlatılırken söylenir.

maşası olmak

* sakıncalı bir işte biri tarafindan araç olarak kullanılmak.

maşatlık

* Müslüman olmayanların, özellikle Yahudilerin mezarlığına verilen ad, meşatlık.

maşer

* İnsan topluluğu, toplum.

maşerî

* Topluluğa ait olan, toplumu ilgilendiren.
* Toplumsal.

maşlah

* Tek parçalı ve kol yerine yarıkları olan bir çeşit kadın üstlüğü.
* Bazı varlıklı Arapların giydiği ipekten harmani.

maşrapa

* Metal, toprak vb. den yapılmış, ağzı açık kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap.

maşrık

* Doğu.

maşuk

* Sevilen, âşık olunan (erkek).

maşuka

* Sevilen, âşık olunan (kadın).

mat

* Satranç oyununda taraflardan birinin yenilgisi.

mat

* Parlak olmayan, donuk.

mat etmek

* (satranç oyununda) yenmek.
* bir tartışma sonunda karşısındakini cevap veremez duruma düşürmek.
* kötü duruma düşürmek, bozmak.

mat olmak

* (satranç oyununda) yenilmek.
* bir tartışma sonunda veya benzeri bir durumda yenik düşmek.

matador

* Boğa güreşçisi, toreador.

matafora

* Sandalları asmaya yarayan ve gemilerin bordalarında bulunan dikmelere verilen ad.

matafyon
* Yelkenlere ve teknelere açılan delik.

matah
* (hafifseme duygusu ile) İnsan, mal, eşya vb. için kullanılır.

matara
* Yolculukta veya askerlikte kullanılan, boyna veya bele asılı olarak taşınan, genellikle aba veya deri kaplı, metal su kabı.

matbaa
* Basım evi.

matbaacı
* Basımcı, basım evi sahibi.

matbaacılık
* Basımcılık, basım evi işletmeciliği.

matbah
* Mutfak.

matbu
* Basılı, basılmış.

matbua
* Basma.

matbuat
* Basın.

matem
* Yas.

matem ayı
* Kamer aylarından muharrem ayı.

matem havası
* Bir yerde herhangi bir sebeple ortaya çıkan üzüntülü durum.

matem tutmak
* Bkz. yas tutmak.

matematik
* Aritmetik, cebir, geometri gibi sayı ve ölçü temeline dayanarak niceliklerin özelliklerini inceleyen bilimlerinin ortak adı, riyaziye.
* Sayıya dayalı, mantıklı, ince hesaba bağlı.

matematikçi
* Matematikle uğraşan kimse, riyaziyeci.
* Matematik öğretmeni.

matematiksel
* Matematik bilimi ile ilgili olan, riyazî.
* Kesin, sağlam, bütün kuşkulardan, bütün ters ihtimallerden uzak olan.

matemli
* Yaslı.

materyal
* Malzeme, gereç.

materyalist
* Materyalizmden yana olan (kimse, görüş), maddeci.

materyalizm
* Dünyada, yalnızca maddenin varlığını kabul eden, tanrı, ruh gibi manevî kavramları ret ve inkâr eden felsefî görüş, maddecilik, özdekçilik.

matine
* Tiyatro, sinema, konser salonu vb.de gündüz gösterisi.
* Herhangi bir eserin tanıtılması, okunması, yorumlanması veya bir sanatçıyı anma amacıyla düzenlenen toplantı.

matiz
* İki halatı ek yeri kalınlaşmayacak biçimde birbirine ekleme işi.

matiz
* Çok sarhoş.
* (orta oyununda ve Karagöz'de) Sarhoş.

matiz olmak
* sarhoşluktan sızacak duruma gelmek.

matizlik
* Sarhoşluk.

matkap
* Tahta, maden, beton vb.gibi sert maddeler üzerinde delik açmağa yarayan alet, delik açma aleti, delgi.

matla
* Gök cisimlerinin doğması.
* Gök cisimlerinin doğduğu yer.
* Divan edebiyatında kaside veya gazelin ilk beyti.

matlaşma
* Matlaşmak işi.

matlaşmak
* Mat duruma gelmek.

matlaştırma
* Matlaştırmak işi.

matlaştırmak
* Mat duruma getirmek.

matlık
* Mat olma durumu.

matlup
* İstenilen, aranılan.
* Alacak.

matmazel
* Fransızcada evlenmemiş kızlar için kullanılan unvan.
* Türkçede evlenmemiş Hristiyan kızlar için "bayan" sözü yerine kullanılır.

matrağa almak
* alaya almak, eğlenmek.

matrah
* Bir verginin miktarını belirtmek için temel olarak alınan değer.

matrak
* Kalın sopa, değnek.
* Eğlenceli, gülünç, hoş.

matrak geçmek
* alay etmek, eğlenmek.

matrakçı
* Osmanlı ordusunda acemilere matrak denilen silâhla savaşmayı öğreten usta.

matriarkal
* Anaerkil.

matriks
* İçinde birçok biyolojik olayın meydana geldiği, akıcılığı az, cansız bir sıvı ortam.

matris
* Hesap ve kumanda işlerini gerçekleştirmeye yarayan elektronik devre.
* İstatistikte, bir elemanlar topluluğunun düzenlenmiş biçimi.
* Gerçek ve karmaşık sayıların dikdörtgen biçiminde tablosu.
* Baskı yoluyla teksir için kullanılan, girintili çıkıntılı metal veya mukavva kalıp, baskı kalıbı.

matris kâğıdı
* Basılacak formanın kalıbını almada kullanılan yumuşak karton.

matruş
* Tıraş olmuş.

matruşluk
* Sakalsız, bıyıksız olma durumu.

matrut
* Kovulmuş, çıkarılmış.

matuf
* Bir yöne eğilmiş.
* Yöneltilmiş.

matuf olmak
* bir şeye yöneltilmek.

matuh
* Bunamış, bunak.

maun
* Tespih ağacıgillerden, Hindistan ve Honduras'ta yetişen büyük bir orman ağacı, akaju (Swietenia mahagoni).
* Bu ağacın parlak kırmızımtırak renkte, sert ve iyi cilâlanan kerestesi.
* Bu keresteden yapılan.

maval
* Yalan, uydurma söz.

maval okumak
* yalan söylemek, yalan söyleyerek oyalamak, masal okumak.

mavera
* Öte.
* Görülen âlemin ötesi.

mavi
* Yeşil ile menekşe rengi arasında bir renk; bulutsuz gökyüzünün rengi.

* Bu renkte olan.

mavi boncuk
* Mavi renkli boncuk.
* Nazar değmesin veya göze gelmesin inancıyla takılan boncuk.

mavi boncuk dağıtmak
* birçok kişiye birden sevgi göstermek ve söz konusu kişileri, bu sevginin yalnız kendisine verildiğine inandırmak.

mavi boncuk kimde?
* (birçoklarına ayrı ayrı "en çok sevdiğim sensin" diyen kimsenin) şimdi en çok sevdiği kim?.

mavi hastalık
* Kalbi ikiye ayıran bölmenin kapanması sonucu temiz ve kirli kanın birbirine karışmasına yol açan hastalık.

mavi küf
* Özellikle tütün fidelerinde üreyerek, yaprak hastalığına yol açan asalak mantar.

mavikantaron
* Birleşikgillerden, baharda buğday tarlalarında mor renkli çiçekler açan bir bitki, belemir, peygamber çiçeği (Centaurea cyanus).

mavileşme
* Mavileşmek işi.

mavileşmek
* Mavi duruma gelmek.

mavili
* Üzerinde mavi renk olan (şey).
* Mavi renkte giysi giymiş olan (kimse).

mavilik
* Mavi renkte olma durumu.

mavimsi
* Mavi gibi olan, rengi maviye çalan.

mavimtırak
* Maviyi andıran.

maviş
* Ak tenli, mavi gözlü olan (kimse).

maviş maviş (bakmak)
* mavi gözlerle (bakmak).

mavna
* Gemilere ve yakın kıyılara yük taşıyan, güvertesiz büyük tekne.
* Büyük, üç köşe yelkenli yük gemisi.

mavnacı
* Mavna işleten (kimse).

mavruka
* Kurşundan dökülmüş uzun ve yuvarlak, iki ucu delikli, mazgallanıp cıvayla parlatılmış veya sarı madenden döküm yapılıp nikelâjlanmış, 80-130 gr ağırlığında bir av aleti.

mavuna
* Mavna.

mavzer
* Atış hızı dakikada ortalama altı mermi olan ve orduda kullanılan bir tüfek tipi.

maya
* Bazı besinlerin yapımında mayalanmayı sağlamak için kullanılan madde, ferment.
* Yaradılış, öz nitelik.
* İçerdikleri enzimlerin katalizör niteliği etkisiyle şekerleri karbondioksit ve alkole dönüştüren bir hücreli bitki organizmaları.
* Arsız, utanmaz kimse.

maya
* Damızlık dişi hayvan.
* Dişi deve.

maya
* Bir tür halk türküsü.

maya ağacı
* Meyvelerinden yemek yağı çıkarılan bir tür hurma ağacı (Elaels).

mayabozan
* Bir mayanın etkisine karşı koyan, protein yapısında madde.

mayalama
* Mayalamak işi.

mayalamak
* Maya koymak, içine maya karıştırmak.

mayalandırma
* Mayalandırmak işi.

mayalandırmak
* Mayalanmasını sağlamak.

mayalanma
* Organik maddelerin bazı mikroorganizmalarca salgılanan enzimler etkisiyle uğradığı değişiklik, tahammür, fermantasyon.
* Sıvı veya hamur durumda bulunan organik maddelerin kendiliğinden kabarıp köpürerek gaz çıkarması olayı.

mayalanmak
* Mayanın etkisiyle ekşiyip kabarmak.

mayalı
* İçine maya karıştırılmış.
* Maya ile ekşiyip kabarmış.
* Daire şeklinde açılan mayalanmış hamurun, sac veya fırında pişirilmesiyle elde edilen ekmek.

mayalık
* Maya olarak kullanılmak için ayrılmış, maya olmaya yarar.
* Damızlık hayvan.

mayası bozuk
* Kötü yaradılışlı, karaktersiz.
* Hain.

mayasıl
* Birdenbire ortaya çıkarak gelişen kızartı, kaşınma, sulanma, kabuk bağlama gibi doku bozukluklarıyla kendini gösteren ve bulaşıcı olmayan bir deri hastalığı, egzama.
* Basur.

mayasıl otu

* Bir deri hastalığına karşı kullanılan bitki türlerine (özellikle Ajuga, Hypericum, Digitalis, Teucrium) verilen ad.

mayasız

* İçinde maya bulunmayan.

maydanoz

* Maydanozgillerden, 50-80 cm yükseklikte, ufak yeşil yapraklı, özel kokulu iki yıllık otsu bir bitki (Petroselinum crispum).

maydanozgiller

* Ayrı çanak yapraklı iki çeneklilerden, çiçekleri şemsiye durumunda olan, anason, kereviz, maydanoz ve kimyon gibi bitkileri içine alan bir familya.

mayhoş

* Tadı şekerli ve az ekşi olan.
* (dostluk ilişkisi için) Bozulmuş veya bozulmaya yüz tutmuş olan.

mayhoşluk

* Mayhoş olma durumu.

mayın

* Toprak altına, üstüne veya suyun içine yerleştirilen, doğrudan doğruya, çarpma veya basınç etkisiyle patlayarak zarara yol açan patlayıcı madde.

mayın dökmek

* denize mayın bırakmak, denizi mayınlamak.

mayın gemisi

* Denize mayın dökmek için özel olarak yapılmış gemi.

mayın tarlası

* Patlayıcı maddelerin döşendiği veya çokça bulunduğu yer.

mayıncı

* Mayın dökmeye yardım eden veya mayın döşeyen kimse.

mayınlama

* Mayınlamak işi.

mayınlamak

* (bir yere) Mayın dökmek veya döşemek.

mayınlanma

* Mayınlanmak işi.

mayınlanmak

* Mayınlamak işi yapılmak.

mayınlı

* Mayınlanmış yer.

mayınsız

* Mayını olmayan, mayınlanmamış yer.

mayıs

* Yılın 31 gün süren beşinci ayı.

mayıs

* Taze sığır gübresi.

mayıs böceği
* Kın kanatlılardan, uzunluğu 20-25 mm olan, gelişmesi üç beş yıl süren, bitkilere zararlı bir böcek (Melolontha vulgaris).

mayıs böcekleri
* Otçul özellikleri dolayısıyla bitki sağlığı yönünden önem taşıyan böcekler topluluğu.

mayıslı
* Bol gübreli.

mayışma
* Mayışmak işi.

mayışmak
* Çok yemekten, sıcaktan veya zevkten gevşemek.

mayi
* Sıvı.

mayistra
* Grandi direğinin en alt sereni ve bu serene çekilen yelken.
* Kuzeybatı rüzgârı.

maymun
* İnsandan başka bütün primatlara verilen genel ad.
* Çirkin ve gülünç.
* Taklitçi.

maymun balığı
* Yuvarlak başlı bir cins köpek balığı (Squatina vulgaris).

maymun gibi
* tuhaf, gülünç hareketler yapanlar için söylenir.
* taklitçi.

maymun gözünü açtı
* geçen bir olaydan ders alındığını anlatır.

maymun iştahlı
* Hevesi çabuk geçen, kararsız.

maymuna benzetmek (çevirmek veya döndürmek)
* gülünç ve çirkin duruma sokmak.

maymuna dönmek
* çirkin ve gülünç duruma girmek.
* uslanmak.

maymuncuk
* Küçük maymun.
* Her kilidi açmaya yarayan, demirden, eğri ve sivri araç.
* Ergin evrede bağ üzümlerinin yaprak ve sürgünlerini, kurtçuk evresinde kökleri kemiren, parlak siyah kın kanatlı böcek (Otiorrhyncus peregrinus).

maymunlar
* Omurgalı hayvanlardan, memeliler sınıfının etenliler alt sınıfına giren bir takım, primatlar.

maymunlaşma
* Maymunlaşmak işi.

maymunlaşmak
* Maymuna benzemek, maymun gibi davranmak.

* Taklitçi davranmak.

maymunlaştırma
* Maymunlaştırmak durumu.

maymunlaştırmak
* Maymun davranışları ile hareket ettirmek.

maymunluk
* Güldürmek veya dikkati çekmek için yapılan tuhaflık.

maymunsu
* Maymun gibi, maymuna benzer.

mayna
* Yelken indirme, fora karşıtı.
* İndir.
* Bırakılma, son verilme.

mayna etmek
* herhangi bir şeyi halat ve palanga aracılığıyla denize veya yere indirmek.
* (fırtına için) yatışmak.

mayo
* Genellikle denize girerken ten üzerine giyilen, vücudun gerekli kısımlarını sıkıca örten giysi.

mayocu
* Mayo diken veya satan kimse.

mayoculuk
* Mayo üretmek, dikmek veya satmak işi veya mesleği.

mayonez
* Yumurta sarısı, zeytinyağı ve limonla yapılan bir çeşit koyu, soğuk salça.

mayonezli
* Mayonez katılmış veya karıştırılmış.

mayşor
* Alman gümüşü.

maytaba almak
* biriyle alay etmek, eğlenmek.

maytap
* Yandığında renkli ve parlak ışıklar saçan, şenlik gecelerinde yakılan havaî fişek.

-maz / -mez
* Olumsuz geniş zaman eki: anla-maz-sın , oku-maz-sınız , yaz-maz , bil-mez-ler vb.
* Fiilden sıfat türeten ek: çık-maz (sokak) tüken-mez (kalem) vb.

mazak
* Kırlangıç balığıgillerden, Atlantik Okyanusu, Akdeniz ve Marmara denizinde yaşayan, kırmızı renkli, lezzetli bir balık (Trigla lineata).

mazarrat
* Zarara uğrama, zarar.

mazbata
* Tutanak.

mazbata muharriri

* Bir komisyon kararının gerekçesini kaleme alan üye.

mazbut
* Ele geçirilmiş, zapt edilmiş.
* Bir yere yazılmış, deftere geçirilmiş.
* Unutulmamış, hatırda kalmış.
* Düzenli, düzgün, beğenilen.
* Doğa olaylarından etkilenmeyecek biçimde korunmuş olan (yapı).

mazeret
* Kendini veya başka birini özürlü göstermek için ileri sürülen sebep, özür.
* Bir kimseyi özürlü gösteren durum veya olay.
* Bir şeyden kurtulmak veya kaçınmak için ileri sürülen gerekçe, bahane.

mazeret bulmak
* içinde bulunulan durumu açıklayacak bir sebebi ortaya koymak.

mazeret kâğıdı
* Öğrencinin okula gelemeyişinin sebebini bildiren ve velisi tarafından imzalanarak okul yönetimine verilen belge, tezkere.

mazeretli
* Mazereti olan, mazur.

mazeretsiz
* Mazereti olmayan.

mazgal
* Kale duvarlarında iç yanı geniş, dış yanı dar delik.

mazgallı
* Mazgalları olan.

mazhar
* Bir şeyin ortaya çıktığı, göründüğü yer veya kimse.
* (bir iyiliğe) Erişmiş, erişen (kimse).

mazhar olmak
* iyi bir şeye ermek, ulaşmak.

mazhariyet
* Erişme, elde etme.

mazı
* Servigillerden, yaprakları almaşık ve küçük pullar biçiminde, gövdesi düz olan, dipten dallanan bir süs bitkisi (Thuya).
* Hayvansal ve bitkisel asalakların bitkilerde oluşturduğu ur.

mazı
* Kağnı ve arabalarda iki tekerleği birbirine bağlayan ağaç dingil.

mazı meşesi
* Mazı üstünde urların oluştuğu meşe türü (Quercus infectoria).

mazılık
* Mazı ağaçlarının çok olduğu yer.

mazi
* Geçmiş.
* Geçmiş zaman.

maziye karışmak

* geçmişte kalmak, yürürlükten ve işlerlikten çıkmak.

mazlum
* Kendisine zulmedilen.
* Sessiz ve uysal, boynu bükük.

mazlumluk
* Haksızlığa ve zulme uğramış olma durumu, ezilmişlik.
* Sessizlik, uysallık.

mazmun
* Anlam, kavram.
* Divan edebiyatında bazı kavramları dolaylı anlatmak için kullanılan nükteli ve sanatlı söz.

maznun
* Sanık.

mazoşist
* Cinsel zevk almak için kendisine eziyet edilmesi gereken, eziyet çekerek cinsel zevk alan (sapık), özezer.

mazoşizm
* Eziyet ve acı ile cinsel zevk alma eğilimi, özezerlik.

mazot
* Yakıt olarak kullanılan ham petrolün damıtma ürünlerinden biri.

mazotlama
* Mazotlamak işi.

mazotlamak
* Mazot tabakasıyla kaplamak.
* Yağlı parçaları mazotla temizlemek, yıkamak.

mazruf
* Zarf içine konmuş, zarflı.
* Zarflı kâğıt.

mazur
* Mazereti olan, mazeretli.

mazur görmek
* kusura bakmamak, hoş görmek, bağışlamak, affetmek.

mazur olmak
* mazeretli olmak, bahanesi bulunmak.

mazurka
* Bir çeşit Leh dansı.
* Bu dansın müziği.

mazuryum
* Teknetyumun eski adı.

me
* Türk alfabesinin on altıncı harfinin adı.

me
* Koyun, kuzu gibi hayvanların çıkardığı ses.

-me
* \343 -ma / -me (I).

-me

* \343 -ma / -me (II).

meal

* Anlam, kavram, mefhum.
* Ortaya çıkan şey, sonuç, netice.

mealen

* Özünü, anlamını alarak, anlamınca.

mebde

* Baş, başlangıç.
* İlke, unsur, prensip.
* Kaynak, kök.

mebiz

* Yumurtalık.

meblâğ

* Para miktarı, tutar.

mebni

* -den dolayı, -den ötürü.
* Yapılmış, kurulmuş, bina olunmuş.

mebus

* Milletvekili.

mebusluk

* Milletvekilliği.

mebzul

* Bol, çok.

mebzuliyet

* Çokluk, bolluk.

mecal

* Güçlük, dinçlik, derman, takat.

mecal kalmamak

* güç kalmamak, güçsüzleşmek.

mecalsiz

* Argın, dermansız, takatsiz.

mecalsiz düşmek

* güçsüzleşmek, takati kalmamak.

mecalsizlik

* Argınlık, dermansızlık, takatsizlik.

mecaz

* Bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz.

mecazen

* Mecaz yoluyla, mecaz olarak.

mecazî

* Mecazla ilgili, mecaz niteliğinde olan.

mecazlı

* Gerçek anlamından saptırılarak benzetmeli olarak kullanılmış (söz).

mecbur
* Herhangi bir konuda yükümlü, bir şeyi yapmak zorunda olan.
* Bağlı, düşkün, tutkun.

mecbur etmek
* zorlamak.

mecbur kalmak (veya olmak)
* herhangi bir şeyi yapmak zorunda bulunmak.

mecbur tutmak
* zorlamak, yükümlü saymak, mecbur etmek.

mecburen
* Kendi isteğinin dışında, zorla, kaçınılmaz, zorunlu olarak.

mecburî
* Kaçınılmaz, zorunlu.

mecburiyet
* Yükümlü, zorunlu olma durumu.

meccanen
* Parasız olarak, bedava.

meccanî
* Parasız olarak, bedava.

-mece
* Bkz. -maca/-mece.

mecelle
* Kitap.
* Fıkıh hükümleriyle bu konudaki türlü içtihadı bir araya getiren, Tanzimattan sonra hazırlanmış olan, yasa yerine kullanılan eser.

mecidit
* Uranyum ve kalsiyum hidratlı doğal sülfatı.

mecidiye
* Osmanlı Devletinde 1840 yılında basılmış, 20 kuruş değerinde olan gümüş sikke.

meclis
* Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için yapılan toplantı ve bu toplantının yapıldığı yer, şura.
* Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için bir araya gelmiş kimseler topluluğu.
* (özel ad olarak) Türkiye Büyük Millet Meclisinin kısaltılmışı.
* Dostlar toplantısı.

meclis araştırması
* Belli bir konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinde bilgi edinmek için yapılan inceleme.

meclis kurmak
* birkaç kişi konuşmak veya eğlenmek için toplanmak.

meclisara
* Güzel konuşan, kendini toplantılarda konuşmasıyla sevdiren (kişi).

meclûp
* Tutkun.

mecmu
* Bir araya getirilmiş, toplanmış, bütün, hep.
* Toplam.

mecmua
* Dergi.

mecmuacı
* Dergi işleriyle uğraşan kimse.

mecmuacılık
* Dergi işleriyle uğraşma.

mecnun
* Sevdadan ötürü kendini kaybetmiş.
* Çılgın, deli.

mecnun olmak
* sevda sebebiyle kendini kaybetmek.
* delirmek, çıldırmak.

mecnunane
* Çılgın gibi, çılgınca olan.
* Çılgın bir biçimde.

mecnunca
* Mecnun gibi, deli gibi; delice.

mecra
* (akar sularda) Yatak, akak, su yolu.
* Bir işin gidişi, bir olayın doğrultusu.

mecrası değişmek
* (bir iş, bir olay için) gidişi, yönü, doğrultusu değişmek.

mecruh
* Yaralı, yaralanmış olan (kimse).
* İncinmiş olan (kimse).

Mecus
* Ateş, inek, timsah vb.ne tapan kimseler.
* Zerdüşt dininde olanlar.

Mecusî
* Mecus dininden olan kimse, Zerdüştî.

Mecusîlik
* Mecusî dini veya Mecusî topluluğu.

meczup
* Tanrı aşkıyla aklını yitirmiş kimse.
* Aklını yitirmiş, deli, sapık.

meç
* Süngü gibi yalnız batırılarak yaralamaya yarayan, kısa, düz ve ensiz kılıç.

meç
* Saçın küçük tutamlar biçiminde değişik renklerde boyanmış durumu.

-meç
* Bkz. -maç / -meç.

meçhul
* Bilinmeyen, bilinmedik.
* Edilgen (fiil).

meçhulât
* Bilinmeyen, anlaşılmayan şeyler, meçhuller.

medar
* Dönence.
* Dayanak, yardımcı.

medar olmak
* yardımı, yararlığı dokunmak.

medarıiftihar
* Övünülen, onur duyulan, iftihar edilen şey veya kimse.

medcezir
* Bkz. meddücezir, gelgit.

meddah
* Taklitler yaparak, hoş hikâye anlatarak halkı eğlendiren sanatçı.
* Öven, aşırı övgüde bulunan kimse.

meddahlık
* Meddah sanatı, meddahın işi.
* Övücülük.

meddücezir
* Bkz. gelgit.

-meden
* Bkz. -madan / -meden.

medenî
* Kentlileşmiş, kırsallıktan kurtulmuş, uygar.

Medenî Kanun
* Yurttaşlar yasası.

medenî nikâh
* Nüfus idaresince kabul edilen ve yasalara göre yapılan resmî evlenme işlemi.

medenîleşme
* Uygarlaşma.

medenîleşmek
* Uygarlaşmak.

medenîleştirme
* Medenîleştirmek işi veya durumu.

medenîleştirmek
* Medenî duruma getirmek, medeniyet seviyesini yükseltmek.

medenîlik
* Uygarlık.

medeniyeci
* Medenî hukuk dersini veren öğretim üyesi.

medeniyet

* Uygarlık.

medeniyetçilik
* Medeniyet yanlısı olma durumu.

medeniyetsiz
* Uygarlaşmamış.

medeniyetsizlik
* Medeniyetsiz olma durumu.

medet
* Yardım, imdat.
* Yardım et, imdat.

medet Allah!
* zor bir durumda bulunulurken söylenir.

medet ummak (veya beklemek)
* yardım beklemek.

medhüsenâ
* Övgü.

medih
* Bkz. meth.

Medine dilencisi
* üstü başı perişan, kötü giyimli insanlar için söylenir.

Medine kurdu
* İnsan ve birçok başka memelinin, deri altı katılgan dokusunda yaşayan sıcak ülkeler solucanı (Filaria medinensis).

mediyastin
* Göğsün, yanlardan akciğerler, önden göğüs kemiği, arkadan omurga ile sınırlanan orta bölgesi.

medlûl
* Anlam.

medrese
* İslâm ülkelerinde, genellikle İslâm dini kurallarına uygun bilgilerin okutulduğu yer.
* Fakülte.

medreseli
* Medrese öğrencisi.

medreseye düşmek
* içinden çıkılmaz boş tartışmaların konusu olmak.

medüz
* Denizanası.

medya
* Büyük iletişim ve yayın organlarının bütününe verilen ad.
* İletişim ortamı, iletişim araçları, kitle iletişim araçlarının tümü.

medya camiası
* Bkz. basın dünyası.

medya maydonozu
* Televizyonlarda sık sık programlara katılarak kendinden söz ettiren kimse.

medya starı
* Kitle iletişim araçlarında çok sık yer alan, görünen kimse, medya yıldızı.

medyacı
* Medya görevlisi.

medyatik
* İletişim araçlarına özgü, iletişim araçlarıyla ilgili.

medyum
* Ruh ötesi iletişim kurma deneylerinde, ruhlarla insanlar arasında aracılık ettiğini ileri süren kimse.

medyumluk
* Medyum olma durumu.

medyun
* Verecekli, borçlu.

medyun olmak
* kendini borçlu hissetmek.

mefahir
* Övünülecek şeyler, övünceler.

mefharet
* Övünme, övünce, iftihar etme.

mefhum
* Kavram.

mefhumcu
* Mefhumlara bağlı kalan kimse.

mefhumculuk
* Mefhumcunun işi.

mefkûre
* Ülkü, ideal.

mefkûreci
* Mefkûre sahibi olan.

mefkûrecilik
* Mefkûre sahibi olma işi veya görevi.

meflûç
* İnmeli, felçli.

mefret
* Kocaman, iri, büyük, muazzam.

mefruş
* Döşeli.

mefruşat
* Ev döşemek için gerekli eşya, döşeme.

mefruşatçı
* Mefruşat satan kimse, döşemeci.

mefruşatçılık

* Mefruşatçının işi.

mefsuh
* Feshedilmiş, kaldırılmış, dağıtılmış, bozulmuş.

meftun
* Tutkun, gönül vermiş, vurulmuş.

meftun etmek
* kendine bağlamak.

meftun olmak
* tutulmak, gönül vermek, vurulmak.

meftuniyet
* Meftunluk.

meftunluk
* Tutkunluk, gönül vermişlik.

mef'ul
* Yapılmış, işlenmiş.
* Bir işin etkisinde olan.
* Tümleç.

mega
* Bir birimin önüne geldiğinde, bu birimi bir milyonla çarpan ön ek, dev, devasa. Kısaltması M.

mega store
* \343 Büyük mağaza.

megafon
* Sesi büyütüp uzağa iletmeye yarayan koni biçiminde alet.

megahertz
* Değeri bir milyon hertz olan frekans birimi. Kısaltması MHz.

megaloman
* Megalomaniye tutulmuş olan (kimse).

megalomani
* Büyüklük hastalığı.

megaton
* Bir milyon ton değerinde kütle birimi.Kısaltması Mt.
* Nükleer bir bombanın veya merminin gücünü ölçmeye yarayan birim.

megatonluk
* Herhangi bir megaton değerinde olan.

megavat
* Bir milyon vat değerinde elektrik güç birimi.Kısaltması MW.

megavatlık
* Herhangi bir megavat değerinde olan.

meğer
* Bilinmeyen, farkında olunmayan bir durum için kullanılır, meğerse, oysaki.

meğerki
* İstek veya emir kipinde olan ve biri diğerini engelleyecek durumda bulunan iki cümleyi birbirine bağlar.

meğerse
* Meğer, hâlbuki; oysa.

mehabet
* Büyük ve saygıdeğer kimselere duyulan saygı.
* Büyüklük, ululuk, yücelik.

mehabetli
* Büyük, ulu, yüce.

mehaz
* (bir eser yazılırken başvurulan) Kaynak.

mehdî
* Doğru yolda olan, hidayete ermiş olan.

mehel
* Uygun, yerinde, denk.

mehil
* Bir işin bitirilmesi için tanınan ek süre, önel.

mehil müddeti
* Önceden tanınan süre, zaman tanıma.

mehil vermek
* süre tanımak.

mehle
* Kasaplık hayvanların omuz başından çıkan külbastılık veya pastırmalık yumuşak et.

Mehmetçik
* Sevgi duygusu ile Türk askerine verilen ad.

mehr
* \343 mihr.

mehtaba çıkmak
* ay ışığında gezip dolaşmak.

mehtap
* Ay ışığı.

mehtaplı
* Mehtabı olan.

mehter
* Mehterhane takımında görevli kimse.
* Osmanlılarda, çadırlara bakan uşak.

mehter musikisi
* \343 mehter müziği.

mehter müziği
* Klâsik Türk müziği makamları ile usullerinin kullanıldığı tek sesli bir müzik türü.

mehter takımı
* Mehterhane.

mehter yürüyüşü
* İki adım ileri, bir adım geri yapılan yürüyüş.

mehteran
* Mehterler.

mehterbaşı
* Mehter takımının yetiştirilmesinden ve çalışmasından sorumlu kimse.

mehterhane
* Osmanlılarda kös, nakkare, zil, zurna ve borulardan kurulan askerî mızıka takımı.
* Bu takımın bulunduğu yer.
* Hapishane.

-mek
* Bkz. -mak / -mek.

mekân
* Yer, bulunulan yer.
* Ev, yurt.
* Uzay, feza.

mekân akustiği
* İçinde bulunulan yerin ses düzeninin uyumu.

mekân grupları
* Bir yeri dolduran ögeler.

mekân tutmak
* bir yere yerleşmek.

mekân zarfı
* Yer zarfı.

mekâncı
* Mekân tutan kimse.

mekanik
* Kuvvetlerin maddeler ve hareketler üzerine etkisini inceleyen fizik dalı.
* Denge veya hareket kurallarıyla ilgili.
* El veya makine ile yapılan.
* Düşünmeden (yapılan).

mekanikçi
* Mekanikçiliğe ilişkin veya mekanikçilikten yana olan (görüş, kimse vb.).

mekanikçilik
* Bütün fiziksel olayları, uzay ve uzayda yer değiştirmelerle açıklayan görüş, mekanizm.
* Canlı varlıkları, organik olayları, mekanik yasalara göre açıklayan öğreti, mekanizm.

mekanikleştiricilik
* Makine-insan ikilemini model alan maddeci kuram.

mekanizasyon
* Mekanik düzeni sağlama.

mekanize
* Savaş ve taşıma gereçlerleriyle donatılmış (kıta veya birlik).

mekanize birliği
* Savaş ve ulaştırma araçlarıyla donatılmış birlik.

mekanizm
* Mekanikçilik.

mekanizma
* Belli bir sonuca ulaşmak için karmaşık bir biçimde düzenlenmiş organ veya parçalar birleşimi, sistem, düzenek.
* Organların işleyiş biçimi.
* Ateşli silâhların işlemesini sağlayan mekanik bölüm.
* Oluş, ortaya çıkış, işleyiş.

mekik
* El veya otomatik dokuma tezgâhlarında atkı veya argaç denilen ve enine olan iplikleri, uzunlamasına olan arışların arasından geçirmeye yarayan masuralı araç.
* Oya yapmakta kullanılan, kemik, ağaç veya plâstikten, iki ucu sivri, arasından iplik geçecek bir yarığı bulunan küçük araç.

mekik atmak
* mekiği arışlar arasından hızla geçirmek.
* hiçbir yerde duramayıp iki yer arasında gidip gelmek.

mekik diplomasisi
* Bir sorunun çözümü için devletler arasında gerçekleştirilen seri diplomatik temaslar.

mekik dokumak
* iki yer arasında sürekli gidip gelmek.

mekik gibi
* sürekli gidip gelen şeyler için söylenir.

mekik oyası
* Dantel.

mekkâre
* Osmanlı ordusunda taşıma işlerinde kullanılan at, deve, katır gibi hayvanlara verilen ad; bu amaçla halktan ücret karşılığında kiralanan yük hayvanı.

mekkâreci
* Yük hayvanı kiralayarak taşıma işi yapan kimse.

meknuz
* Gömülü, saklı.

mekruh
* İğrenç, tiksindirici.
* İslâm dininde, dince yasaklanmadığı hâlde yapılmaması istenen.

meksefe
* Kondansatör, içine elektrik enerjisi yığılan alet.

Meksikalı
* Meksika halkından olan (kimse).

mektebi asmak
* okula derslere girmemek için keyfî olarak gitmemek, okulu asmak.

mektep
* Okul.

mektep çocuğu
* Öğrenci, okul çocuğu.
* Acemi, toy.

mektep görmemiş
* okula gitmemiş.
* kaba, saygısız.

mektep kaçağı
* Okul kaçağı.

mektep medrese görmüş
* okumuş, öğrenim görmüş.

mektepli
* Okula giden (kimse), öğrenci.
* Okulda yetişmiş olan, alaylı karşıtı.

mektepten çıkan eşek Marsuvan'dan çıkmaz
* yüksek öğrenim yapmış olsalar bile bazıları hiç eğitilmemiş gibi davranabilirler.

mektubu dışından okumak
* bir kimsenin yüz çizgilerinden içinden geçeni anlamak.

mektup
* Bir şey haber vermek, bir şey sormak veya istemek için, birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name.

mektup almak
* yazılan mektup adrese gelip ele geçmek.

mektup atmak
* mektubu postaya vermek.

mektupçu
* Osmanlılarda, bir resmî dairenin yazı işlerini yönetmekle yükümlü yüksek görevli kişi.
* Bir il idaresinin yazı işlerini yöneten görevli.

mektupçuluk
* Mektupçunun görevi.

mektuplaşma
* Mektuplaşmak işi.

mektuplaşmak
* Birbirine mektup yazmak.

mektupüstü
* Mektubun gideceği adres.

mel mel
* Aptal aptal, bön bön.
* Üzgün üzgün, bel bel.

mel mel bakmak
* aptal aptal veya üzgün üzgün bakmak.

melâike
* Melekler.
* Melek gibi güzel (kadın).

melâl
* Can sıkıntısı, usanç.

melâmet
* Kınama, ayıplama, azarlama, çıkışma.

Melâmî
* Melâmîlik yanlısı olan kimse.

Melâmîlik
* Her türlü gösteriş ve dünya kaygılarından uzak kalmayı öğütleyen Sünnî tarikatı.

mel'anet
* Büyük kötülük, lânetlenecek iş veya davranış.

melânit
* Doğal demir ve kalsiyum silikat.

melânkoli
* Kara sevda, malihulya.

melânkolik
* Kara sevdaya tutulmuş, kara sevdalı.
* Hüzün veren, hüzün belirtisi olan.

melânurya
* İzmaritgillerden, gümüş renkli, eti kılçıklı bir Akdeniz balığı (Sparus melanuiya).

melâs
* Şeker üretiminde, billûrlaşan şeker alındıktan sonra kalan şekerli posa.

melce
* Sığınak, barınak.

melek
* Tanrı ile insan arasında aracılık yaptığına ve nurdan olduğuna inanılan manevî varlık.
* Terbiyeli, uysal (kimse).

melek gibi
* sessiz, sakin, çok temiz ve iyi huylu.

melek otu
* Maydanozgillerden, su kenarlarında yetişen, çiçekleri yeşilimtırak beyaz çok yıllık bir bitki (Angelica sylvestris).

meleke
* Tekrarlama sonucu kazanılan yatkınlık, alışkanlık.
* Yeti.
* Yelken makarası.

melekler gibi
* günahsız, iyiliksever, iyi kalpli.

melekût
* Ruhlar ve melekler âlemi.

meleme
* Melemek işi.
* Koyun veya keçi sesi.
* Ağırkanlı, rahatına düşkün.

melemek
* (koyun veya keçi) Bağırmak.

melengiç
* Çitlembik.

meles
* Beli çöküklü at.

meleş
* İki kuzulu koyun.

meleşme
* Meleşmek işi.

meleşmek
* Birlikte melemek.

melez
* Değişik türden hayvan veya bitkiden üremiş (hayvan veya bitki), kırma, azma, metis.
* Değişik ırkta ana babadan doğmuş olan (kimse).
* Katışık.

melezleme
* Melezlemek işi.

melezlemek
* İki ayrı türü çiftleştirip birleştirmek.

melezleşme
* Melezleşmek işi.

melezleşmek
* (bir bitki) Başka bir bitki türünün çiçekleriyle döllenmek.
* Yabancılaşmak.

melezleştirme
* Melezleştirmek işi veya biçimi.

melezleştirmek
* Melez duruma getirmek.

melezlik
* Melez olma durumu.

melfuf
* Sarılmış, bağlanmış, eklenmiş.

melfufen
* Eklenmiş olarak.

melhem
* Bkz. merhem.

melhuz
* Mülâhaza edilen, düşünülen.

melik
* Padişah, hükümdar, hakan.

melike
* Kadın hükümdar, padişah karısı.

melinit
* Aslı pikrik asit olan patlayıcı bir madde.

melisa
* Oğul otu.

melodi
* Ezgi.

melodik

* Melodi ile ilgili, ezgili.

melodram

* Yunan trajedilerinde koro başı ile bir oyuncu arasında geçen şarkılı diyalog.
* Müzik eşliğinde oyuncuların sahneye girip çıktıkları bir oyun türü.
* Çağdaş tiyatroda, hareketli ve duygusal olaylara dayalı bir oyun türü.

melon

* Yuvarlak ve bombeli bir tür şapka.

meltem

* Yazın karadan denize doğru esen mevsim rüzgârı.

mel'un

* Tanrı tarafından lânetlenmiş olan, lânetli.
* Nefretle karşılanan, kötü.
* Lânetlenmiş kimse.

mel'unca

* Mel'una yakışır biçimde, melun gibi.

melül

* Üzgün.
* Boynu bükük, zavallı, yoksul.

melül mahzun

* Çok üzgün, sıkıntılı, ağlamaklı.

melül melül

* Üzgün üzgün.

memalik

* Memleketler.

memat

* Ölüm.

memba

* Kaynak, pınar.
* Bir şeyin çıktığı yer.

memba suyu

* İçinde erimiş olarak mineraller bulunan, içme suyu olarak veya tedavi amacıyla kullanılan su.

meme

* Yavrularını emzirmek için, memelilerin göğsünde türlü biçim ve sayıda bulunan ve meme başı denilen çıkıntıları olan organ.
* Bazı araçların meme başına benzeyen bölümü.
* Vücudun herhangi bir yerinde oluşmuş küçük çıkıntı.
* Ateşli silâhların veya bazı patlayıcıların ateşlendiği çıkıntı.
* Gemi çapasında kolların birleştiği şişkin yer.
* Bkz. Emcek, emcik.

meme başı

* Memenin ucundaki çıkıntı.

meme bezi

* Memenin süt salgılayan dokusu.

meme süngeri

* Meme başının çevresindeki koyu renkli yuvarlak bölüm.

meme vermek
* emzirmek.

meme yapmak
* motorlu araçlarda plâtin elektrik akımını geçirmeyecek ölçüde oksitlenmek, işlevini yapmaz olmak.

memecik
* Deri ve sümük doku üzerinde görülen küçük ve sivri çıkıntı.

memede olmak
* henüz meme ile beslenmek.

memeden kesmek
* artık emzirmemek.

memeli
* Memesi olan.
* Herhangi bir biçimde memesi olan.

memeliler
* Doğurarak üreyen, memeleri olan, sıcak kanlı, iki akciğerli, yüreğinde dört boşluğu olan, vücutları genellikle tüylerle örtülü omurgalı hayvanlar sınıfı.

mememsi
* Meme başı biçiminde olan.

memişhane
* Ayak yolu, abdesthane.

memleha
* Tuzla.

memleket
* Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke.
* Bir kimsenin doğup büyüdüğü yer, yurt.
* İklim ve üretim bakımından ele alınan bölge.
* Bir ülkede yaşayan bireylerin bütünü.

memleket havası
* Halk türküsü.

memleketçi
* Memleketin her bakımdan yükselmesini, gelişmesini isteyen, bu yolda çaba harcayan kimse.

memleketçilik
* Memleketçi olma durumu.

memleketler arası
* Uluslar arası.

memleketli
* Aynı memleketten olan (kimse), hemşehri.
* Memleket halkı.

memlûk
* Köle.
* (özel ad olarak) Kölemenlerden olan kimse.

memnu
* Men edilmiş, yasaklanmış, yasak.

memnu meyve
* Tanrı'nın yasaklamasına rağmen Adem'in, Havva'nın elinden yediği meyve.
* Elde edilmesi yasaklanan şey.

memnu mıntaka
* Girilmesi, film ve fotoğraf çekilmesi yasak olan yer, yasak bölge.

memnuiyet
* Yasak olma, yasak edilme durumu.

memnun
* Herhangi bir olaydan veya durumdan ötürü sevinç duyan, kıvançlı, mutlu.

memnun etmek
* (bir kimseyi) sevindirmek, kıvanç vermek.
* yüklüce para veya bol bahşiş vermek.

memnun memnun
* Memnun bir biçimde, memnun olarak, memnuniyetle.

memnun olmak
* sevinmek, sevinç duymak, kıvanmak.

memnunca
* Memnun gibi, az çok memnun.

memnuniyet
* Sevinç, sevinme, kıvanç, kıvanma.

memnuniyetle
* Kıvanç duyarak, kıvançla.

memnuniyetsiz
* Memnun olmayan.

memnuniyetsizlik
* Memnun olmama durumu.

memnunluk
* Kıvanma, kıvanç.

memorandum
* Muhtıra, nota.

memul
* Umulan, düşünülen.

memul etmek
* beklemek, ummak.

memul olmak
* umulmak, beklenilmek.

memur
* Devlet hizmetinde aylıkla çalışan kimse, görevli.
* Bir işle görevlendirilmiş olan, yükümlü.

memur etmek
* görevlendirmek.

memure

* Bayan memur.

memurin
* Memurlar.

memuriyet
* Memur olma durumu, memurluk.
* Görev, vazife.

memurluk
* Memur olma durumu.

men
* Yasaklama, izin vermeme.

-men
* Bkz. -man / -men (I).

-men
* Bkz. -man / -men (II).

menafi
* Yararlar, faydalar.

menafiiumumiye
* Kamu yararı.

menajer
* Menecer.

menajerlik
* Menecerlik.

menakıp
* Menkıbeler.

menakıpname
* Menkıbeleri konu edinen eserlerin ortak adı.

mendebur
* Sümsük, sünepe, pis, iğrenç.

mendeburluk
* Mendebur olma durumu.

mendelevyum
* Atom numarası 101, kütle numarası 256 olan, izotopu 1957'de yapma olarak elde edilmiş olan element. Kısaltması Md.

menderes
* Bir akarsu yatağının az eğimli koyak tabanlarında ve ova düzlüklerinde çizdiği S harfine benzeyen kıvrım.

mendil
* Burun ve ter silmekte, bazen de el ve yüz kurulamakta kullanılan küçük, kare biçiminde dokuma veya yumuşak, ince kâğıt.
* İçine bazı şeyler konulan dokuma, yağlık.

mendil atmak
* herhangi bir duyguyu, gizli bir mesajı haberleşilen insana çeşitli anlamları olan renkli mendille bildirmek.

mendil kadar
* (alan için) çok küçük.

mendil sallamak
* birini uzaktan mendil sallayarak selâmlamak veya uğurlamak.

mendilli
* Mendili olan.

mendilsiz
* Mendili olmayan.

mendirek
* Dalgakıranla yapılmış liman.

menecer
* Yönetici.
* Bir sporcunun veya sanatçının meslekî işlerini yöneten kimse, menajer.
* Bir spor dalının, takımının teknik yöneticisi.

menecerlik
* Menecer olma durumu.
* Menecerin görevi.

menedilme
* Menedilmek işi.

menedilmek
* Yasak edilmek, yasaklanmak, önüne geçilmek.

menejer
* Bkz. Menecer.

menekşe
* Menekşegillerden, bir veya çok yıllık otsu bitki (Viola tricolor).
* Bu bitkinin mor renkli, güzel kokulu çiçeği.

menekşe gözlü
* Gözleri koyu lâcivert renkte olan.

menekşe gülü
* Tırmanıcı, küçük çiçekli bir gül (Rosa chinensis).

menekşe rengi
* Menekşe çiçeğinin mor rengi.
* Bu renkte olan.

menekşegiller
* Çiçekleri ayrı taç yapraklı iki çenekli bitkiler familyası.

menemen
* Yumurtalı sivri biber, domates yemeği.

menengiç
* Bkz. melengiç.

menenjit
* Ateş, şiddetli baş ağrısı, kusma, ense katılaşması, sayıklama gibi belirtilerle ortaya çıkan beyin zarları iltihabı.

menent
* Benzer, eş.

menetme

* Menetmek işi.

menetmek
* Yasak etmek, yasaklamak, engel olmak.

meneviş
* Bir yüzeyde renk dalgalanması sonucu görülen parlaklık, hare.
* Terementi ağacının tohumu.

menevişlenme
* Menevişlenmek işi.

menevişlenmek
* Bir yüzeyde renk dalgalanmaları oluşmak, harelenmek.

menevişli
* Menevişleri olan.

menfa
* Bir kimsenin sürgüne gönderildiği yer, sürgün yeri.

menfaat
* Yarar, çıkar, kâr, fayda.

menfaat düşkünü
* Sadece kendi çıkarını düşünen, her şeyi kendine yontan kimse.

menfaat gütmek (veya gütmemek)
* çıkarını ön plânda tutmak (veya tutmamak).

menfaatçi
* Çıkarcı, çıkarına düşkün (kimse).

menfaatine
* yararına.

menfaatperest
* Çıkarcı.

menfaatperestlik
* Çıkarcılık.

menfaatperver
* Çıkarına düşkün.

menfaattar
* Menfaatçi.

menfez
* Girecek veya geçecek yer, delik, açma.

menfi
* Olumsuz.
* Her şeyi olumsuz ve kötü yanlarıyla ele alan.
* Sürgün edilmiş.
* Negatif.
* Olumsuz.

menfilik
* Bkz. olumsuzluk.

menfur

* Nefret edilen, iğrenç, tiksindirici.

mengene
* Onarma, işleme, düzeltme gibi işlemlerin uygulanacağı nesneyi sıkıştırıp istenildiği gibi tutturmaya yarayan bir çeşit sıkıştırıcı alet.
* Yağını veya suyunu çıkarmak için ürünleri sıkmaya yarayan alet veya araç, pres.

mengene gibi
* kuvvetle iyice sıkıştırarak.

menhiyat
* Din yasakları.

menhus
* Uğursuz.

meni
* Döl suyu, bel suyu, atmık, sperma.

menisk
* Bir yüzü içbükey, öbür yüzü dışbükey olan mercek.
* Bazı eklemlerde kemik arasında bulunan kıkırdak bölüm.

menisküs
* Diz meniski travması.

menkıbe
* Din büyüklerinin veya tarihe geçmiş ünlü kimselerin yaşamları ve olağanüstü davranışlarıyla ilgili hikâye.

menkul
* Bir yerden başka bir yere taşınmış olan.
* Ağızdan ağıza geçerek gelmiş, söylenegelmiş.
* Bir yerden bir yere taşınabilen (mal), taşınır.

menolunma
* Menolunmak işi.

menolunmak
* Yasak olmak, yasaklanmak.

menopoz
* Kadınlarda gebe kalma ve doğurma yeteneğinin sona ermesi, yaş dönümü.

menopoza girmek
* kadınlar için aybaşı hâlinin ve yumurtlamanın tamamen sona erdiği dönem başlamak.

mensubiyet
* Bir yerle, bir kimse ile ilgili, ilişkili olma durumu, ilgililik.

mensucat
* Dokuma, dokumalar, tekstil.

mensup
* Bir yerle veya bir kimseyle bağlantısı olan, ilişkili, -den olan, -e bağlı (kimse).

mensup olmak
* bir şey veya kimseyle bağıntısı olmak.

mensur
* Düz yazı biçiminde olan, manzum olmayan.

mensur şiir

* Şiir yönü ağır basan düz yazı, şiirce.

menşe
* Başlangıç, bir şeyin çıktığı yer, köken, kaynak, sebep.

menşe şahadetnamesi
* Bkz. köken belgesi.

menşeli
* Kökeni olan, kökenli.

Menşevik
* Menşeviklik yanlısı olan kimse.

Menşeviklik
* Rus sosyalizmi içinde Bolşevikliğe karşıt olarak gelişen akım.

menşur
* Yayılmış, dağıtılmış, neşredilmiş.
* Biçme.
* Padişah tarafından verilen vezirlik, beylerbeyilik veya başka bir unvanı gösteren bir ferman türü.

menteşe
* Bir mille birbirine tutturulmuş, biri sabit, öbürü hareketli iki parçadan oluşmuş metal parça, reze.

mentol
* Nane kokusu.
* Nane ruhunda görülen CHO formüllü alkol billûru.

mentollü
* İçinde mentol bulunan.

menus
* Alışılmış olan.
* Yabancılık çekmeyen, alışmış, alışık.

menü
* Yenecek yemeklerin listesi, mönü.
* Sofraya çıkarılacak yemeklerin hepsi.

menüsküs
* Menisk.

menzil
* Yolculukta dinlenmek amacıyla durulan yer, konak.
* İki konak arasındaki uzaklık.
* Bir merminin ulaşabildiği uzaklık, erim.
* Ordunun cephe gerisi işlerinin bütünü.
* Bir günlük yol.
* At değiştirmek veya konaklamak için kervanların ve posta tatarlarının indikleri bina veya han.
* Ok atma yarışlarında erişilen mesafe.

menzil atmak
* ok atış yarışmalarında rekor kırmak.

menzil dikmek
* atılan ok ile kırılan rekorun yerini belirten taş dikmek.

menzilci
* Uzak yerlere menzil beygirleriyle giden posta tatarı.

menzilci beygiri gibi koşmak

* durup dinlenmeden çalışmak.

menzile
* Aşama, kerte, yükseklik derecesi.

mepsuten
* Yayılmış, açılmış.

mera
* Çayırlık, otlak.

mera bitkileri
* Meralarda kendiliğinden yetişen veya sun'î olarak yetiştirilen, yem değeri olan veya olmayan tüm bitki türleri.

merak
* Bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istek.
* Bir şeyi edinmek, yapmak, bir şeyle uğraşmak isteği.
* Düşkünlük, heves.
* Kaygı, tasa.

merak etme! (k kalın okunur)
* kaygılanma!.

merak etmek (k kalın okunur)
* anlamak veya öğrenmek istemek.
* kaygılanmak.

merak getirmek
* kara sevdaya tutulmak.

merak olmak
* anlamak veya öğrenmek istemek.

merak sarmak (duymak veya salmak)
* bir şeyi edinmek, yapmak veya onunla uğraşmak isteğine kapılmak, bir şeye eğilim duymak.

meraka düşmek
* kaygılanmak.

merakına dokunmak (veya merakına mucip olmak)
* ilgisini çekmek.

merakını uyandırmak
* merak etmesine sebep olmak, meraklanmak.

meraklandırma
* Meraklandırmak işi.

meraklandırmak
* Meraklanmasına yol açmak, kaygılandırmak, tasalandırmak.

meraklanış
* Meraklanmak işi veya biçimi.

meraklanma
* Meraklanmak işi.

meraklanmak
* Kaygılanmak, üzülmek, tasalanmak, sebebini anlamak için çaba harcamak.

meraklı

* Her şeyi anlamak ve bilmek isteyen, mütecessis.
* Bir şeye çok düşkün olan, sürekli onunla uğraşan.
* Titiz.
* Kaygılı.
* Bir şeye düşkün olan kimse.
* Kendisini ilgilendirmeyen bir konuda bilgi sahibi olmaya çalışan kimse.

meraksız
* Anlamak, öğrenmek isteğini duymayan.
* Kaygısız, aldırışsız.

meraksızlık
* Meraksız olma durumu.

merakta bırakmak
* kaygı içinde bırakmak.

merakta kalmak
* kaygı içinde olmak.

meraktan çatlamak
* çok kaygılanmak.
* bir şeyi öğrenmek isteğini aşırı ölçüde duymak.

meral
* Maral, dişi geyik.

meram
* İstek, amaç, gaye, maksat.

meram anlatmak (veya meramını anlatmak)
* isteğini, derdini anlatmak.

meram etmek
* üstüne düşmek, yapmak istemek.

merasim
* Tören.
* (resmî işler için) Yol yöntem, yol yordam.

merasim salonu
* Bkz. tören salonu.

merasimli
* Kurallara, törelere aşırı bağlı olan.

merasimsiz
* Törensiz.
* Resmî davranıştan uzak, yalın, sade.

merbut
* Bağlı, bağlanmış.
* İlişik, ilişkin.

merbut olmak
* bağlı bulunmak.

merbutiyet
* Bağlılık, ilgi.

mercan

* Tropik ve ılık denizlerde yaşayan, geniş resifler oluşturan, mercanlar sınıfının örneği olan, kırmızı kalker iskeletli hayvan (Corallium rubrum).
* Bu hayvanın iskeletinden elde edilen, süs eşyaları yapımında kullanılan madde.
* Bu maddeden yapılmış.
* İzmaritgillerden, Atlantik Okyanusu, Akdeniz ve Karadeniz'de bulunan, açık kırmızı renkte, eti beğenilen bir balık (Pagrus pagrus).

mercan adası
* Su yüzüne kadar çıkan mercan resiflerinden oluşmuş ada, atol.

mercan ağacı
* Fasulyegillerden, sıcak ülkelerde yetişen, çiçekleri parlak kırmızı, tırmanıcı bir süs bitkisi (Erythrina).

mercan balığı
* \343 mercan.

mercan iğnesi
* Soldan sağa ve köşelerde birer düğüm oluşturarak yapılan zikzak işleme.

mercan otu
* Karanfilgillerden, nemli yerlerde yetişen, yaprakları karşılıklı, çiçekleri beyaz, çok yıllık otsu bir bitki (Sagyna procumbens).

mercan resifi
* Yıllık ortalama deniz suyu sıcaklığı 200 C nin üzerinde bulunan bölgelerde kıtasal kenardaki adaların sığ sahillerinde, kalkerli bitkisel ve hayvansal organizmaların yığılımı.

mercan teknesi
* Mercan avlamak için yapılan özel bir tür tekne.

mercan terliği
* Ayak topuğunu kavrayan, arka bölümü olmayan, ökçesiz, genellikle kırmızı deriden terlik.

mercan tespih
* Mercandan yapılan otuz üçlük veya doksan dokuzluk değerli tespih.

mercan yeşili
* Mercan renginde olan yeşil renk.

mercan yılanı
* Kırmızı olan vücudunda halka biçiminde siyah lekeler bulunan bir Amerika yılanı (Elaps corallinus).

mercancı
* Mercan avlayan kimse.
* Mercan işleyen kimse.

mercanköşk
* Ballı babagillerden, küçük yapraklı, güzel kokulu bir saksı bitkisi, şile, merzengûş (Origanum majorana).

mercanlar
* Örnek hayvanı mercan olan, selenterelerden bir sınıf.

mercanlı
* İçinde mercan bulunduran.

mercek
* İçinden geçen paralel ışınları düzenli bir biçimde birbirine yaklaştıran veya birbirinden uzaklaştıran, camdan veya ışık kırıcı herhangi bir maddeden yapılmış, genellikle küresel yüzeylerle sınırlanmış saydam cisim, lens.

mercekli
* Merceği olan.

merci
* Başvurulacak yer veya makam.

mercimeği fırına vermek
* kadınla erkek gizlice aşk ilişkisi kurmak.

mercimek
* Baklagillerden, beyaz çiçekli bir tarım bitkisi (Lens culinaris).
* Bu bitkinin, besin değeri yüksek, ufak, yeşil veya kahverenkli, yuvarlak ve yassıca tohumu, yasmık.

mercimek çorbası
* Kırmızı veya yeşil mercimeğin ana malzemesini oluşturan, soğan, un, tereyağı, et suyu, tuz, kırmızı veya karabiber ile hazırlanan çorba.

mercimek kadar
* çok küçük ve yuvarlak.

mercimek kemiği
* Orta kulakta örs ve üzengi kemiği arasında bulunan küçük kemik.

mercimek köfte
* İçine önceden hafifçe pişen mercimek, soğan, ince bulgur ve baharat katılarak yoğurulan köfte.

mercimek köftesi
* Kırmızı mercimeğin hafifçe pişmesinden sonra soğan, maydanoz, taze nane ve yeşil soğan karışımına katılıp iyice yoğrulması sonunda hazırlanan bir yemek türü.

merdane
* Erkeğe yakışır biçimde, mertçe, yiğitçe.

merdane
* Türlü işlerde kullanılan, silindir biçiminde araç.
* Oklava.

merdaneleme
* Merdanelemek işi.

merdanelemek
* Bir şeyin üzerinden merdane (II) geçirmek.

merdiven
* Bir yere çıkmaya veya bir yerden inmeye yarayan basamaklar dizisi.

merdiven altı
* Katlar arasındaki merdivenlerin altında kalan boşluk.

merdiven boşluğu
* Çok katlı evlerde bulunan merdivenler çevresinde bulunan boşluk.

merdiven dayamak
* (büyük bir yaş için) bu yaşa basmak veya yaklaşmak.

merdiven evi
* Merdiven yapılan duvarlarla çevrili kısım.

merdiven korkuluğu
* Demir veya ahşap merdivenlerin boşluk kenarındaki çıkıntıların üstündeki bölüm, trabzan.

merdiven kovası
* Dönerek çıkılan merdivenlerde yukarıdan aşağıya bakıldığında ortada görülen boşluk.

merdiven sahanlığı

* Merdiven boşluğu veya başı.

merdivenci
* Yapılardaki beton merdivenleri döken kimse.

merdivenli
* Merdiveni olan.

merdivensi
* Merdiveni andıran.

merdümgiriz
* İnsanlara karışmaktan hoşlanmayan, insanlardan kaçan (kimse), mizantrop.

merek
* Samanlık, odunluk, hayvan yemi deposu veya ahır.

meres
* (köpek için) Yaş.

meret
* Sıkıntı veren, hoşlanılmayan şeyler veya kimseler için sövgü sözü olarak kullanılır.
* Uğursuz.

mergup
* Sevilip aranan, istenilen, beğenilen.

merhaba
* Yayılın, rahat oturun!" "Günaydın" veya "hoş geldiniz" anlamında bir esenleşme veya selâmlaşma sözü.

merhaba etmek
* hâl hatır sormak, görüşüp konuşmak.

merhabalaşma
* Merhabalaşmak işi.

merhabalaşmak
* Birini merhaba sözüyle esenlemek.

merhabası olmak
* esenleşecek kadar tanışıklığı, yakınlığı olmak.

merhabayı kesmek
* biriyle ilgisini kesmek.

merhale
* Derece, basamak, aşama, evre.
* Varılması istenen noktaya kadar aşılması gereken yerlerin her biri, konak, menzil.
* Bir yolcunun ortalama bir günde, sekiz saatte gidebileceği mesafe.

merhamet
* Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan duyulan üzüntü, acıma.

merhamet etmek
* acımak.

merhamete gelmek
* acıma duygusuna kapılmak.

merhameten
* Acıyarak, merhamet ederek.

merhametli
* Acıması olan, merhamet eden.

merhametsiz
* Acıması olmayan, acımasız, katı yürekli, kalpsiz.

merhametsiz olmak
* merhamet etmemek.

merhametsizce
* Merhamet etmeksizin, merhametsiz bir biçimde, acımadan.

merhametsizlik
* Acımasız olma durumu, acımasızlık, kalpsizlik.

merhem
* Deriye sürülerek kullanılan, içinde birçok etkili madde bulunan, yumuşak ve koyu kıvamda, yağlı veya yağsız ilâç.
* Çare.

merhem olmak
* bir derde çare olmak.

merhemleme
* Merhemlemek işi.

merhemlemek
* Merhem sürmek.

merhum
* Ölmüş bir Müslümandan söz edilirken "Tanrı'nın rahmetine kavuşmuş" anlamında kullanılır.
* Ölmüş Müslüman erkek.

merhum olmak
* ölmek.

merhume
* Ölmüş Müslüman kadın.

mer'i
* Yürürlükte olan, geçerli.

meridyen
* Ekvatoru dik olarak kestiği ve iki kutup noktasından geçerek dünyayı çevrelediği varsayılan daire.

meridyen dairesi
* Meridyen düzleminin gök küresiyle ara kesiti.

meridyen düzlemi
* İki kutup arasındaki doğru ile o yerin çekül doğrultusunun belirttiği düzlem, öğlen, nısfınnehar.

Merih
* Güneş'e olan uzaklığı, Yer'in Güneş'e olan uzaklığından daha çok olan dış gezegenlerin ilki, Sakıt, Mars.

merinos
* Uzun, çok ince, beyaz ve bol tüylü yapağısından dokumacılıkta yararlanılan bir koyun cinsi (Ovis aries hispanica).
* Bu koyundan elde edilen yün.
* Bu yünden yapılmış olan.

merinos koyunu
* Bkz. merinos.

meristem
* Sürgen doku.

mer'iyet
* Yürürlük.

merkantilist
* Merkantilizm yanlısı olan kimse.

merkantilizm
* Ülkenin refahını sahip olduğu altın ve gümüş gibi değerli madenlere bağlayan, ülkedeki değerli maden yataklarının işletilmesine önem veren ve ihracatı artırıp ithalatı azaltmaya çalışan iktisat öğretisi.

merkat
* Mezar, kabir.

merkep
* Eşek.

merkepçi
* Eşekçi.

merkez
* Bir dairenin veya bir küre yüzeyinin her noktasından aynı uzaklıkta bulunan iç nokta, özek.
* Bir kapalı eğrinin veya bazı çokgenlerde köşegenlerin kesişme noktası.
* Bir ülkenin, bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri.
* Bir işin öğretildiği yer.
* Bir işin yoğun olarak yapıldığı yer.
* Belirli bir yerin ortası.
* Polis karakolu.
* Biçim, durum, yol.

merkez açı
* Köşesi çemberin merkezinde bulunan açı.

merkezce
* Merkeze göre, merkez bakımından.

merkezci
* Merkeziyetçi.

merkezcil
* Merkeze doğru yaklaşan.

merkezcilik
* Merkeziyetçilik.

merkezde
* yolda, durumda.

merkezî
* Merkezde olan, merkezi oluşturan.

merkezî ısıtma
* Merkeze bağlı ortak ısıtma sistemi.

merkezî idare
* Merkezî yönetim.

merkezî ülke
* Yönetme, denetleme ve konumu bakımından merkezde bulunan ülke.

merkezî yıkama
* Merkeze bağlı veya bir merkezden yönetilen temizlik sistemi.

merkezî yönetim
* Yönetme, denetleme ve işletme bakımından yetkinin bir yerde toplandığı yönetim tarzı.

merkezîleşme
* Merkezîleşmek işi.

merkezîleşmek
* Merkez durumuna gelmek.

merkezîleştirme
* Merkezîleştirmek işi.

merkezîleştirmek
* Otoriteyi ve işi bir merkezde toplamak.

merkeziyet
* Merkeziyetçilik.

merkeziyetçi
* Merkeziyetçilik yanlısı olan (kimse) veya merkeziyetçiliğe uygun (iş, yönetim), merkezci.

merkeziyetçilik
* Otoritenin ve işin tek bir merkezde toplanmasını amaçlayan görüş, merkezcilik.
* Bu görüşe dayanan yönetim biçimi.

merkezkaç
* Merkezden uzaklaşan, santrifüj.

merkezkaç kuvvet
* Bir merkez çevresinde dönen bir cismi merkezden uzaklaştıran kuvvet.

merkezkaçlama
* Bir karışımın bileşenlerini merkezkaç kuvvetiyle ayırma işlemi.

merkezleme
* Merkezlemek işi veya durumu.

merkezlemek
* Merkez durumuna getirmek.

merkezlenme
* Merkezlenmek işi.

merkezlenmek
* Aynı merkezde toplanmak, temerküz etmek.
* Merkezî bir yönetime bağlanmak.

merkezleşme
* Merkezleşmek işi veya durumu.

merkezleşmek
* Merkez durumuna gelmek.

merkezleştirme
* Merkezleştirmek işi.

merkezleştirmek
* Merkez durumuna getirmek.

merkum
* Yazılmış.
* Adı geçen, az önce anılan (kimse).

merkûp
* Üzerine binilmiş olan.

Merkür
* Güneş sisteminin Güneş'e en yakın olan gezegeni, Utarit.

merlanos
* Bir tür mezgit balığı (Merlangus communis).

mermer
* Birleşiminde %75 'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlısı da olan, cilâlanabilen billûrlaşmış kireç taşı.
* Bu taştan yapılmış.

mermer gibi
* beyaz, parlak, sert ve pürüzsüz.

mermer kireci
* Mermerden yapılmış kireç.

mermerci
* Mermer çıkaran, işleyen, satan, mermer ve benzeri taşlardan yapılarda ıslak zemin işleri, mutfak döşemesi, eviye veya mezar taşları yapan kimse.

mermercilik
* Cilâlı yüzeyler elde etmek için sert taşları işleme sanayii.
* Mermer işleme sanatı.

mermerleşme
* Genellikle başkalaşma etkisiyle, kireç taşlarının yeniden billûrlaşma sonucu mermere dönüşmesi.

mermerleşmek
* Mermer durumuna dönüşmek.

mermerli
* Mermeri olan.

mermerlik
* Mermerle döşeli yer.

mermerşahi
* Tülbent ile patiska arasında ince bir tür pamuklu kumaş.

mermi
* Ateşli silâhlar tarafından atılan delici, patlayıcı madde, kurşun.

merserize
* Kimyasal bir yöntemle parlaklık verilmiş pamuk ipliği.
* Bu iplikle yapılmış olan.

mersi
* "Teşekkür ederim!"anlamında kullanılır.

mersin
* Mersingillerden, Güney ve Batı Anadolu dağlarında yetişen, yaprakları yaz kış yeşil kalan, beyaz çiçekli bir ağaç (Myrtus communis).

mersin balığı
* Mersin balığıgillerden, ılık denizlerde, göllerde yaşayan, tatlı sularda yumurtlayan, yumurtalarından havyar yapılan bir balık (Acipenser sturio).

mersin balığıgiller
* Örneği mersin balığı olan, vücutları parlak pullarla veya kemik düğmeciklerle örtülü, çoğu yumurtlama zamanında ırmak ağızlarına gelen iğ biçiminde uzun balıklar familyası.

mersin balıkları
* Mersin balığıgiller familyasını içine alan balıklar takımı.

mersin morinası
* Mersin balığıgillerden, Karadeniz, Hazar Denizi ve bu denizlere dökülen ırmaklarda yaşayan, yumurtasından havyar yapılan bir balık (Huso huso).

mersingiller
* İki çeneklilerden, mersin, karanfil, okaliptus gibi yaprakları almaşık, çiçekleri genel olarak talkım durumunda bulunan ıtırlı bitkileri içine alan bir familya.

mersiye
* Ağıt.

mersiyehan
* Ağıt okuyan, ağıtçı.

mert
* Yiğit.
* Sözünün eri, güvenilir (kimse).

mertçe
* Erkekçe, yiğitçe, merdane (I).

mertebe
* Aşama, derece, rütbe.
* Evre, safha.

mertek
* Yapıda kullanılan dört köşe veya yuvarlak, kalınca sırık.

mertlik
* Yiğitlik, erkeklik.

meryem ana kandili gibi
* zayıf, yanan (ışık).

meryem pelesengi
* Kabuklarından aynı adla anılan bir reçine çıkarılan ve Antil adalarında yetişen bir ağaç (Calophyilum calaba).

meryemana asması
* Bkz. ak asma.

meryemana dikeni
* \343 deve dikeni.

meryemana kuşağı
* Gök kuşağı, yağmur kuşağı.

meryemanaeldiveni
* Çan çiçeğinin bir türü (Campanula medium).

merzengûş

* Mercanköşk.

mesabe
* Derece, değer, rütbe.

mesabesinde
* yerinde, değerinde, hükmünde.

mesafe
* Ara, uzaklık.
* İlişkilerde çok içten olmama durumu, resmiyet.

mesafe bırakmak (veya koymak)
* ilişkilerde samimî olmamak.

mesafeli
* Arası olan, uzaklığı bulunan.
* İlişkilerde içtenliğe yer vermeyen.

mesafelik
* Aralık.

mesaha
* Yeri ölçme.
* Yüz ölçümü.

mesai
* Çalışma, emek.

mesai saati
* Çalışma saatleri, iş zamanı.

mesai yapmak (veya mesaiye kalmak)
* bir iş yerinde, yasal günlük iş süresi dışında ek bir ücretle fazla çalışmak.

mesaj
* Bir devlet büyüğünün, bir sorumlunun belirli bir olay veya durum dolayısıyla ilgililere gönderdiği bildiri.
* Yazı veya sözle verilen, gönderilen bilgi; bildirme yazısı, ileti.
* Yazı veya sözle anlatılması amaçlanan duygu veya düşünce.

mesaj bırakmak
* (yazı veya sözle) bilgi vermek.

mesamat
* Cilt üzerindeki küçük delikler, gözenekler.

mesame
* Gözenek.

mesane
* İdrar torbası, kavuk.

mescit
* Cami.
* İçinde cuma ve bayram namazı kılınmayan, minaresiz, küçük cami.

mesel
* Örnek alınacak söz.
* Atasözü.
* Eğitici hikâye veya masal.

mesel olmak

* (söz, cümle, dize vb.) atasözü durumuna gelmek.

meselâ
* Söz gelişi, söz gelimi, örneğin.

mesele
* Sorun.
* Problem.
* Güç iş.

mesele çıkarmak
* üzüntü verecek veya içinden güç çıkılır bir durum yaratmak.

mesele yapmak
* önemsiz bir şeyi önemli bir sorun durumuna getirmek.

mesele yok!
* herhangi bir güçlük yok!.

mesen
* Sanat ve bilim adamlarını koruyan kimse.

meserret
* Sevinç.

meserretle
* Sevinçle.

meses
* Hayvanları dürtmekte kullanılan, ucu demirli değnek, üvendire.

mesh
* Bir şeyi elle sıvazlama.
* Abdest alırken ıslak eli başa ve meste sürme.

meshetme
* Meshetmek işi.

meshetmek
* Abdest alırken ıslak eli başa ve meste sürmek.

Mesih
* İsa Peygamber'e verilen adlardan biri.

mesire
* Gezinti yeri, gezilecek yer.

mesirelik
* Gezmeye elverişli yer, mesire yeri.

mesken
* Konut, ikametgâh.

mesken tutmak
* yerleşmek.

meskenet
* Miskinlik, beceriksizlik.
* Yoksulluk, fakirlik.

Mesket Türkleri
* \343 Ahıska Türkleri.

meskûkât
* Sikkeler, metal paralar.

meskûn
* İnsan oturan, şeneltilmiş (yer).
* Yurt edinilmiş (yer).

meskûn kılmak
* bir yeri şeneltmek.

meskûn mahal
* Yerleşim merkezi.

meskût
* Söylenmemiş.

meskût geçmek
* söylemeden geçmek.

meskût kalmak
* konuşulmamak.

mesleğinin eri olmak
* işinin uzmanı veya ustası olmak.

meslek
* Bir kimsenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli iş.
* Uğraş.
* Çığır, okul, ekol.
* Birbirine bağlı bilimsel veya felsefî düşünceler birliği; bir fikir çevresinde toplanmış çeşitli bilgiler, dizge, sistem.

meslek icabı
* mesleğinin gereği olarak.

meslek içi eğitim
* Meslekteyken görevlinin kendini geliştirmesi için çağrıldığı kurs.

meslek seçmek
* geçimini sağlamak için yeteneklerine ve isteğine göre bir işi sürekli yapmak.

meslekî
* Mesleğe ilişkin, meslekle ilgili olan.

mesleksel
* Meslekî, meslekle ilgili.

mesleksiz
* Mesleği olmayan, işsiz güçsüz (kimse).

mesleksizlik
* Mesleksiz olma durumu.

meslektaş
* Aynı meslekten olan.

meslektaşlık
* Meslektaş olma durumu.

mesmu
* İşitilmiş, duyulmuş olan.

mesnet
* Dayanak.
* Mevki, makam.

mesnetli
* Dayanağı olan.

mesnetsiz
* Dayanağı olmayan.

mesnevî
* Her beyti ayrı uyaklı bir divan edebiyatı nazım biçimi.
* Bu türdeki eserlerin genel adı.

mesrur
* Sevinmiş, sevinçli.

mest
* Sarhoş, kendinden geçmiş, esrik.

mest
* Üzerine ayakkabı giyilen kısa konçlu, hafif ve yumuşak bir tür ayakkabı.

mest etmek
* kendinden geçirmek.

mest olmak
* kendinden geçmek, sarhoş olmak.

mestane
* Sarhoş gibi, kendinden geçmişçesine.

mestçi
* Mest yapan veya satan kimse.

mestçilik
* Mest yapma veya satma işi.

mestur
* Örtülü, kapalı, gizli.

mesture
* Örtülü.
* Bkz. Tahsisatı mesture.

mes'udane
* Mes'ut bir biçimde, mes'ut olarak.

mes'ul
* Sorumlu.

mes'ul olmak
* sorumlu olmak.

mes'ul tutmak
* sorumlu görmek.

mes'uliyet
* Sorum, sorumluluk.

mes'uliyet almak

* sorumluluk yüklenmek.

mes'uliyetli
* Sorumlu.
* Sorumluluk gerektiren.

mes'uliyetsiz
* Sorumsuz.
* Sorumluluk gerektirmeyen.

mes'uliyetsizlik
* Sorumsuzluk.

mes'ut
* Mutlu, sevinçli, ongun.

mes'ut etmek
* mutlu kılmak.

mes'ut olmak
* mutlu olmak, onmak.

meşakkat
* Güçlük, sıkıntı, zorluk.

meşakkat çekmek
* sıkıntı içinde olmak.

meşakkate katlanmak
* güçlüğe, sıkıntıya göğüs germek.

meşakkatli
* Güç, sıkıntılı.

meşakkatsiz
* Güç olmayan, sıkıntısız.

meş'ale
* Ucunda, alev çıkararak yanıcı bir madde bulunan, aydınlatmaya yarayan değnek.

meşale çekmek
* önderlik etmek, önayak olmak.

meşaleci
* Ortalığı aydınlatmak için çıra vb. yakmakla görevli kimse.

meşatlık
* Musevîlere özgü mezarlık, maşatlık.

meşbu
* Dolmuş, dolu.
* Doymuş.

meşe
* Kayıngillerden, üç yüz kadar türü arasında, kış yaz yapraklarını dökmeyenleri de bulunan, kerestesi dayanıklı bir orman ağacı (Quercus).
* Bu ağaçtan yapılmış olan.

meşe kömürü
* Meşenin yakılması ile elde edilen dayanıklı kömür.

meşe odunu

* Meşe ağacından elde edilen dayanıklı odun.
* Anlayışsız, görgüsüz ve kaba saba kimse.

meşe palamudu
* Meşe türü bir cins palamut.

meşecik
* Bkz. Kurtluca.

meşelik
* Meşe korusu veya meşe ormanı.

meşgale
* Uğraşılan şey, iş güç, uğraşı.

meşgul
* Bir işle uğraşan, iş görmekte olan.
* Çalışır, kullanılır durumda olan, dolu.

meşgul etmek
* vaktini almak.
* uğraştırmak.
* oyalamak.

meşgul olmak
* vaktini vermek, uğraşmak, oyalanmak.

meşguliyet
* Meşgul olma, uğraşma durumu.
* Uğraş.

meşher
* Sergi.

meşhet
* Şehit düşülen yer veya şehidin gömüldüğü yer.

meşhur
* Ünlü, tanınmış, herkesçe bilinen, angın.
* Ünlü, tanınmış kimse.

meşhur olmak
* ün kazanmak, tanınmak, ün almak, ünlenmek.

meşhurluk
* Meşhur olma durumu, ünlülük, tanınmışlık.

meşhut
* "tanık olunan" Görülen, gözle görülmüş, tanık olunmuş.

meşhut cürümler mahkemesi
* Bkz. suçüstü mahkemesi.

meşhut suç
* Bkz. suçüstü, cürmümeşhut.

meşihat
* Şeyhlik.
* Şeyhülislâmın makamı, şeyhülislâmlık.

meşime
* Döl yatağı.

* Etene, son, döl eşi.

meşin
* Sepilenmiş koyun derisi.
* Bu deriden yapılmış olan.

meşin gibi
* kararmış ve sertleşmiş (insan derisi).
* iyi pişirilmeyip çiğ kalmış et.

meşin suratlı
* Utanmaz, şerefsiz (kimse).

meşin yuvarlak
* (futbolda) Top.

meşk
* Bir öğretmenin, aynını yazmaları için öğrencilerine verdiği yazı örneği.
* (yazı ve müzikte) Alışmak ve öğrenmek için yapılan çalışma, el alıştırması.
* Yazı veya müzik dersi.

meşk almak
* ders almak.

meşk etmek
* alışmak veya öğrenmek için çalışmak.

meşk vermek
* ders vermek.

meşkûk
* Şüphe uyandıran, şüpheli.

meşkûr
* Beğenilmiş, övülmüş.

meşrep
* Yaradılış, huy, karakter, mizaç.
* Davranış biçimi.

meşru
* Yasanın, dinin ve kamu vicdanının doğru bulduğu.

meşru müdafaa
* Uğranılan bir saldırı karşısında kişinin kendisini korumak için başvurduğu yol.

meşru saymak
* geçerli bulmak.

meşrubat
* İçilecek şeyler, içecekler.

meşrubatçı
* Meşrubat hazırlayan, üreten veya satan kimse.

meşruhat
* Bir maddenin açıklanması için yazılanlar, açıklamalar.

meşruiyet
* Meşru, geçerli olma durumu.

meşrulaşma

* Meşrulaşmak işi.

meşrulaşmak
* Meşru duruma gelmek.

meşrulaştırma
* Meşrulaştırmak işi.

meşrulaştırmak
* Meşru duruma getirmek.

meşrut
* Şarta bağlı, şartlı.

meşruta
* Satılmamak şartı ile bir kimseye, mirasçılara veya bir kuruluşa verilmiş mülk.

meşruten
* Şarta bağlı olarak.

meşruten tahliye
* Özgürlüğü bağlayıcı cezanın bir bölümünü iyi hâl ile geçiren hükümlünün, şartlara uymaması durumunda yeniden hapsedilmesi şartıyla salıverilmesi.

meşrutî
* Meşrutiyetle ilgili olan.

meşrutiyet
* Hükümdarla yönetilen bir ülkede hükümdarın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan hükûmet biçimi.
* Osmanlı İmparatorluğunda 1876 Anayasasıyla başlayan ve 1918 Mondros Mütarekesine kadar süren ve I. ve II. Meşrutiyet dönemi adlarıyla anılan süre.

meşrutiyetçi
* Meşrutiyet yanlısı olan kimse.

meş'um
* Uğursuz, kötü.

meşveret
* Bir konu hakkında birinin düşüncesini sorma, danışma.

meşveret etmek
* danışmak.

met
* Gelgit olayında denizin kabarması.

met
* Çelik çomak oyunu.
* Bu oyunda kullanılan, 10-15 cm uzunluğundaki değnek.

meta
* Mal, ticaret malı.
* Elde bulunan varlık, sermaye.

metabolizma
* Canlı organizmada veya canlı hücrelerde hareketi, enerjiyi sağlamak için oluşan, biyolojik ve kimyasal değişimlerin bütünü.

metafizik
* Doğa ötesi, fizik ötesi.

metafizikçi
* Metafizik ile uğraşan kimse.

metafizikçilik
* Metafizikçinin işi veya mesleği.

metafor
* İstiare, ödünçleme.

metal
* Çok yüksek elektrik ve ısı iletkenliği, kendine özgü parlaklığı olan, oksijenli birleşimiyle çoğunlukla bazik oksitler veren madde, maden.
* Dizgi makinelerinde satırları oluşturmak için eritilen antimon ve kurşun alaşımına verilen ad.

metal bilimi
* Genellikle elementleri, özellikle metalleri saf olarak elde eden ve bunların işleme tekniğini belirleyen kimya endüstrisi kolu, metalürji.

metal yatak
* Özü, temeli metalden oluşan yatak.

metalik
* Madensel, madenle ilgili.
* Madenden yapılmış, madenî.

metalografi
* Maden, alaşım ve maden filizlerinin yüzeylerini, kesitlerini ve billûrlaşma özelliklerini mikroskopla inceleyerek çözümünü yapan bilim kolu.

metaloit
* Metalsi.

metalsi
* Metallerin fiziksel özelliklerini, metal olmayan ögelerin ise kimyasal özelliklerini taşıyan element, madensi, metaloit.

metalürji
* Metal bilimi.

metalürjik
* Metal bilimi ile ilgili.

metamorfik
* Başkalaşıma uğramış olan.

metamorfizm
* Başkalaşım.

metamorfoz
* Başkalaşma.

metan
* Çürümekte olan karbonlu maddelerden çıkan, havada sarı bir alevle yanan, renksiz bir gaz, bataklık gazı (CH_4).

metanet
* Metin olma, dayanma, dayanıklılık, sağlamlık.

metanet göstermek
* kötü bir duruma katlanmak, dayanmak.

metanetli
* Dayanıklı, metin.

metanetsiz
* Dayanıksız.

metanetsizlik
* Dayanıksızlık.

metapsişik
* Ruh ötesi.

metastaz
* Organizmanın herhangi bir noktasında bulunan bir hastalık olayının organizmanın başka bir yerine sıçraması, göçüm.

metatez
* Göçüşme, yer değiştirme.

metazori
* Zorla.

metbu
* Kendisine uyruk olunan.

meteliğe kurşun atmak
* hiç parası kalmamak.

metelik
* On para değerinde olan sikke.
* Çok az para.

metelik etmez
* çok değersiz görülen nesne veya kimseler için kullanılır.

metelik vermemek
* değer ve önem vermemek, umursamamak, aldırış etmemek.

meteliksiz
* Parası olmayan, züğürt.

meteliksizlik
* Parasızlık, züğürtlük.

meteor
* Atmosfer içinde oluşan sıcaklık değişmeleri, rüzgâr, yıldırım, yağmur, dolu gibi olaylara verilen genel ad.
* Akan yıldız.

meteor taşı
* Gök taşı.

meteorit
* Gök taşı, meteor taşı.

meteorolog
* Meteoroloji uzmanı.

meteoroloji
* Atmosfer içinde oluşan sıcaklık değişmelerini, rüzgâr, yıldırım, yağmur, dolu gibi olayları inceleyen fizik dalı, hava bilgisi.

meteoroloji istasyonu

* Hava kürede sık sık görülen değişiklikleri inceleyen ve ölçen gözlem evi.

meteorolojik
* Meteoroloji ile ilgili olan.

metfen
* Mezar, kabir, sin, makber.

metfun
* Gömülmüş olan, gömülü.

meth
* Övme, övgü.

methal
* Bir yapının giriş yeri, giriş antre.
* Bir kitabın giriş bölümü.
* Giriş.

methaldar
* Bir işe karışmış olan, bir işte parmağı olan.

methali olmak
* bir işe karışmış bulunmak, bir işte parmağı olmak.

methetme
* Methetmek işi.

methetmek
* Övmek.

methini işitmek (veya duymak)
* ününden haberdar olmak.

methiye
* Övgü.
* Bir kimseyi veya bir şeyi övmek için yazılmış şiir.

methiye düzmek
* övmek, övgü şiiri yazmak.

methüsena
* Övme, ululama.

metil
* Yapısında metil kökü bulunan birleşikleri adlandırmakta kullanılan ön ek.

metilen
* Metanın iki hidrojen atomunu yitirmesiyle türeyen bir kök (CH2).

metilik
* Metan birleşimlerinin sıfatı.

metin
* (eser, yasa, belge için) Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü, tekst.
* Basılı veya el yazması parça, tekst.

metin
* Acılar karşısında dayanma gücünü yitirmeyen, sağlam, dayanıklı, metanetli.

metin olmak

* dayanıklı ve sağlam olmak, metanetini yitirmemek.

metis
* Kırma, azma, melez.

metodik
* Yöntemli.
* Düzenli, derli toplu.

metodoloji
* Yöntem bilimi.

metodolojik
* Yöntem bilimi ile ilgili, yöntem bilimsel.

metot
* Yöntem.

metotlu
* Yöntemli.

metotsuz
* Yöntemsiz.

metotsuzluk
* Yöntemsizlik.

metraj
* Metre olarak uzunluk.
* Metre ile ölçme.

metrajlı
* Herhangi bir metre uzunluğunda olan.

metrdotel
* Başgarson.

metrdotellik
* Başgarsonluk.

metre
* Yer meridyen dairesinin kırk milyonda biri olarak kabul edilen, temel uzunluk ölçüsü birimi (kısaltması m2).
* Genellikle desimetre, santimetre, milimetrelere bölünmüş, bir metre uzunluğundaki ölçü aracı.
* Herhangi bir metre uzunluğunda olan.

metre kare
* Kenarı bir metre olan bir karenin alanına eşit yüzey ölçüsü birimi (kısaltması m3).

metre küp
* Kenarı bir metre olan bir küpün oylumuna eşit, oylum ölçüsü birimi (kısaltması m).

metre sistemi
* Metre, metre kare, metre küp, kilogram, litre gibi kökü metreye dayanan ölçü sistemi, metrik sistem.

metrelik
* Uzunluğu herhangi bir metre olan.

metres
* Bir erkekle nikâhsız yaşayan kadın, kapatma.

metres tutmak

* metresle yaşamak.

metreslik
* Metres olma durumu.

metreslik etmek
* metres olarak yaşamak.

metrik
* Metre veya metreyi temel olarak alan ölçülerle ilgili.

metrik sistem
* Bkz. metre sistemi.

metris
* Askerin çarpışma sırasında korunması için yapılan toprak siper.

metro
* Büyük şehirlerde semtler arasında işleyen yer altı demir yolu hattı.
* Bu hatta çalışan taşıt.

metroloji
* Ölçme ile ilgili bir bilim dalı.
* Ağırlıklar ve ölçüler üstüne inceleme kitabı.

metronom
* Bir müzik parçasının hangi hızla çalınması gerektiğini gösteren alet.

metropol
* Bir bölgenin veya ülkenin en önemli şehri, ana şehir, ana kent.

metropolit
* Ortodokslarda patrikten sonra gelen ve bir bölgenin din işlerine başkanlık eden din adamı.

metropoliten
* Bir devletin veya bir ülkenin ana şehrine ilişkin.
* Metro.

metrûk
* Bırakılmış, terk edilmiş.
* Kullanılmayan.

metrûkât
* Ölen birinin bıraktığı şeyler.

metruke
* Bırakılmış, geriye kalmış.

metrukiyet
* Bırakılma, terk edilme.
* Ayrılma, boşanma.

mevali
* Osmanlı Devletinde görev yapan yüksek dereceli ilmiye mensuplarına verilen ad.

mevcudat
* Var olan şeyler, varlıklar.
* Yaratıklar.

mevcudiyet
* Var olma, varlık, var oluş.

mevcut
* Var olan, bulunan.
* Bir topluluğu oluşturan bireylerin tümü.

mevcut olmak
* var olmak, bulunmak.

mevdu
* Emanet edilmiş, verilmiş, bırakılmış.

mevduat
* Belli bir süre sonunda veya istenildiğinde çekilmek üzere bankalara faizle yatırılan para, tevdiat.
* Yatırım.

mevduat defteri
* Bkz. banka cüzdanı.

mevhibe
* Bağış, vergi, ihsan.

mevhibeiilâhiye
* Tanrı vergisi.

mevhum
* Gerçekte olmayıp var sanılan, var diye düşünülen, kuruntuya dayanan, vehmolunmuş.

mevize
* Öğüt.

mevki
* Yer, mahal.
* Makam.
* Bazı ulaşım araçlarında yolculara veya tiyatro, sinema gibi yerlerde seyircilere sağlanan konfora ve bilet ücretlerine göre düzenlenmiş yer.
* Durum.

mevkii olmak
* bir işte önemli bir makamda bulunmak.

mevkuf
* Vakfedilmiş.

mevkufen
* Tutuklu olarak.

mevkufiyet
* Tutukluluk durumu.

mevkut
* Süreli, periyodik, vakfedilmiş.

mevkute
* Belli zaman aralıkları ile çıkan yayın, süreli yayın, periyodik.

Mevlâ
* Tanrı.

mevlâ
* Efendi, sahip, malik.
* (büyük M ile) Tanrı.

mevlâsını bulmak

* istediğine erişmek.

Mevlevî
* Mevlevîlik tarikatına bağlı kimse.

mevlevî pilâvı
* Kemiksiz koyun etinin hafifçe pişirilmesinden sonra nohut, kestane, havuç, soğan, yağ, fıstık ve pirinçle karıştırılıp, kısık ateşte hazırlanan bir pilâv türü.

Mevlevîhane
* Mevlevî tekkesi.

Mevlevîlik
* Mevlâna Celâlettin Rumî'nin görüşlerine dayanan ve oğlu tarafından kurulan tarikat.

mevlit
* Doğma, doğum.
* Doğum yeri, insanın doğduğu yer.
* Hz. Muhammed'in doğumunu, hayatını anlatan mesnevî.
* Süleyman Çelebi'nin 15. yüzyılın başında yazdığı "Vesiletünnecat" adlı mesnevî.
* Bu mesnevînin okunduğu dinî tören.

mevlit alayı
* Hz. Muhammed'in doğum günü olarak benimsenen Rebiülevvel'in 12. günü düzenlenen tören.

Mevlit Kandili
* Hz. Muhammed'in doğum yıldönümü.

mevlit şekeri
* Mevlit okunurken dağıtılan özel olarak yapılmış şeker.

mevlithan
* Mevlit okuyan kimse.

mevlût
* Doğum.
* Yeni doğmuş çocuk.

mevrut
* Gelen, gelmiş.

mevsim
* Yılın, güneşten ısı, ışık alma süresi ve dolayısıyla iklim şartları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri, sezon.
* Bazı atmosfer olaylarının en çok belirdikleri zaman.
* Herhangi bir ekimin yapıldığı veya bir ürünün yetiştiği dönem.
* Herhangi bir şeyin etkinlik dönemi, sezon.
* Yaşam bölümü.

mevsimli
* "Yersiz, gereksiz, zamansız konuşmak" anlamındaki mevsimli mevsimsiz konuşmak deyiminde geçer.

mevsimli mevsimsiz
* Bkz. mevsimli.

mevsimlik
* İlkbahar ve sonbaharda giyilen.
* Bir mevsim için, bir mevsim süresince.

mevsimsiz
* Zamanı iyi seçilmemiş.
* Uygun zamanı gelmeden olan veya yapılan.

mevsuf
* Nitelenmiş, nitelikleriyle belirlenmiş.
* (sıfat tamlamalarında) Tamlanan.

mevsuk
* Belgeye dayanan, doğru, doğruluğuna güvenilen, sağlam.

mevt
* Ölüm.

mevta
* Ölüler, ölmüşler, ölü, ölmüş.

mevut
* Vaat olunmuş, söz verilmiş.

mevzi
* Yer, mahal.
* Bir askerî birliğin yeri veya bu birlik tarafından ele geçirilen bölge.

mevziî
* Genel olmayan, bir yere özgü olan, yayılmamış, dar, sınırlı, mahallî, yerel.
* Yerel, lokal.

mevzilenme
* Mevzilenmek işi.

mevzilenmek
* Mevzide yerini almak, mevziye girmek.

mevzu
* Konu.

mevzua girmek
* asıl konuyu ele almak.

mevzuat
* Bir ülkede yürürlükte olan yasa, tüzük, yönetmelik vb. nin bütünü.
* Sandık, çuval, teneke gibi içine ticaret malı konulan koyacaklar.

mevzulu
* Konulu.

mevzun
* Biçimli, düzgün, oranlı, uyumlu.
* Ölçülü, vezinli.

mevzusuz
* Konusuz.

mevzuubahis
* Konu olan, söz konusu; adı geçen, sözü geçen.

mevzuubahis etmek
* söz konusu etmek, hakkında konuşmak.

mevzuubahsetme
* Mevzubahsetmek durumu.

mevzuubahsetmek
* Söz etmek.

mey
* Şarap.

mey
* Doğu Anadolu'da kullanılan bir tür küçük zurna.

meyal
* Bkz. hayal meyal.

meyan
* Bkz. meyan kökü.

meyan
* Ara, orta.

meyan balı
* Meyan kökünden elde edilen şurup.

meyan kökü
* Fasulyegillerden, 30-60 cm yükseklikte, tüysü yapraklı, mavimsi, mor çiçekli, tatlı olan toprak altı bölümleri hekimlikte ve serinletici içkilerin yapımında kullanılan, çok yıllık otsu bir bitki (Glycyrrhiza glabra).

meyancı
* Aracı, aracılık eden kimse.

meyancılık
* Aracılık eden kimsenin durumu.

meyane
* Çorba gibi yiyeceklere lezzet kazandırmak için un ve yağla yapılan sos.

meyanesi gelmek
* (helva vb. için) kıvamına gelmek.

meydan
* Alan, saha.
* Yarışma, eğlence veya karşılaşma yeri.
* Bulunulan yer ve çevresi, ortalık.
* Fırsat, imkân veya vakit.
* (Mevlevî tekkelerinde) Ayin yapılan yer.

meydan (bir şeye veya kimseye) kalmamak
* fırsat bulamamak.

meydan açmak
* sebep olmak.

meydan almak
* gelişmek, yayılmak, geniş ölçüde olmak.

meydan bırakmamak
* fırsat vermemek.

meydan bulamamak
* fırsat bulamamak.

meydan dayağı
* Ceza olarak açıkta ve kalabalık içinde suçlulara atılan dayak.

meydan dayağına çekmek
* herkesin içinde veya çok dövmek.

meydan korkusu
* Bkz. alan korkusu.

meydan muharebesi
* Meydan savaşı.

meydan okumak
* korkmadığını, çekinmediğini açıkça bildirmek; kavga veya yarışmaya çağırmak.

meydan saati
* Halkın yararlanabilmesi için alanlara konulan büyük saat.

meydan savaşı
* Bir savaşta, kesin sonuç almak için düşmana karşı bütün güçlerle yüklenilen ölüm kalım savaşı.

meydan sazı
* On iki teli olan, sesinin yüksekliği sebebiyle açık yerlerde çalınmaya uygun, halk ozanlarının kullandığı en büyük saz, divan sazı.

meydan vermemek
* kötü bir durumun gerçekleşmesi için imkân veya zaman bırakmamak.

meydana atılmak
* ortaya çıkmak.

meydana atmak
* ortaya çıkarmak.

meydana çıkarmak
* açıklığa kavuşturmak, ortaya çıkarmak, belli etmek.
* bularak ortaya çıkarmak.

meydana çıkmak
* ortaya çıkmak, görünmek.
* belli olmak.
* yetişmek, büyümek.

meydana dökmek
* hepsini sergilemek, ortaya dökmek.

meydana düşmek
* bir iş yapmak için kendini ortaya atmak.

meydana gelmek
* olmak, oluşmak.
* ortaya çıkmak.

meydana getirmek
* olmasını sağlamak, oluşturmak.

meydana koymak
* yapıp ortaya çıkarmak, göstermek.

meydana vurmak
* belli etmek, ortaya çıkarmak.

meydancı
* Avlu, bahçe gibi yerleri süpürüp temizleyen hizmetli.
* Hapishane koğuşlarında ayak işlerini gören kimse.
* Mevlevî tekkelerinde konukları, Mevlevîleri karşılayan, meydanı açan, Mevlevî raksını düzenleyen tarikat adamı.

meydancık
* Küçük meydan.

meydancılık
* Meydancı olma durumu.

meydanda
* Ortada, belli, açık, aşikâr.
* Ortada bulunan, gözle görülen şey.

meydanda bırakmak
* açıkta, evsiz barksız bırakmak.
* ortada, herkesin gözü önünde bırakmak.

meydanı (birine veya bir şeye) bırakmak
* savunduğu şeyden vazgeçmek veya yarışmadan çekilmek.

meydanı boş bulmak
* kendisini engelleyecek kimse görmeyerek aşırı davranışlarda bulunmak.

meydanî
* Bir tür çiçek.

meydanlık
* Geniş, meydana benzeyen yer, açıklık.

meyhane
* İçki satılan ve içilen yer, içki yeri.
* Kabare.

meyhane pilâvı
* Kıyma, soğan, biber ve domates kullanılarak bulgurdan yapılan bir pilâv türü.
* Meyhane havasına özgü ve mezelik niteliğinde olan pilâv.

meyhaneci
* Meyhane işleten kimse.

meyhaneci otu
* Çobandüdüğü.

meyhanecilik
* Meyhane işletme işi.

meyil
* Eğiklik, eğim, akıntı.
* Sevme, gönül verme.

meyil vermek
* eğiklik sağlamak.
* sevmek, gönül vermek.

meyilli
* Bir yana eğimi olan, eğik.
* Sevmiş, gönül vermiş, âşık.

meyilsiz
* Meyli olmayan.

meyletme
* Meyletmek işi.

meyletmek
* Eğilmek.
* Eğinmek.

meyli olmak
* beğenmek, sevmek, hoşuna gitmek.

meymenet
* İyi nitelik, uğur, hayır, bereket.

meymenetli
* Uğurlu.

meymenetsiz
* Uğursuz.
* Suratsız, kılıksız, huysuz, ters (kimse).

meymenetsizlik
* Uğursuzluk, kademsizlik, şeamet, nuhuset.

meyus
* Üzgün.
* Umutsuz, karamsar.

meyus etmek
* üzmek.

meyus olmak
* üzgün ve umutsuz bir duruma düşmek.

meyusiyet
* Umutsuzluk, karamsarlık.

meyve
* Bitkilerde çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişmesiyle oluşan tohumları taşıyan organ, yemiş.
* Ürün, sonuç, kâr.

meyve ağacı
* Meyve veren ağaç.

meyve bahçesi
* İçinde meyve ağaçları olan bahçe.

meyve dışı
* Meyvelerin derisi.

meyve ezmesi
* Meyvelerin ezilmesi sonucu elde edilen yiyecek.

meyve içi
* Meyvelerde, tohumların bulunduğu iç bölüm.

meyve kabuğu
* Meyvenin dış yüzeyini kaplayan kalın tabaka.

meyve ortası
* Yemişlerin meyve dışı ve meyve içi arasında bulunan sulu ve etli bölümü.

meyve reçeli
* Meyveden yapılan şekerli tatlı.

meyve sineği

* Meyvelere musallat olan sinek türü.

meyve sineğigiller
* Kanatlarında koyu renkli lekeler bulunan bir tür sinek familyası (Trypetidae).

meyve suyu
* Meyveden elde edilen su.

meyve şekeri
* Bkz. levüloz.

meyve yaprak
* Çiçeğin, döllenmeden sonra yemişi oluşturan yaprağı.

meyveci
* Meyve yetiştiren veya satan kimse, yemişçi.

meyvecilik
* Meyve yetiştirme işi.
* Meyve alıp satma işi.

meyvedar
* Meyveli, meyvesi olan, meyve veren.

meyvehoş
* Kuru yemiş.
* Yemiş çarşısı.

meyvelenme
* Meyvelenmek işi.

meyvelenmek
* Meyveli duruma gelmek, meyve vermek.

meyveli
* Meyvesi olan, meyve veren yemişli.
* Meyve ile yapılmış, içinde meyve bulunan.
* Yaratıcı olan, olumlu birşey ortaya koyabilen.

meyveli ağacı taşlarlar
* çoğu kez bilgili, hünerli kimselere sataşırlar.

meyvelik
* Meyve ağacı dikili, belirli büyüklükte yer, yemişlik.
* Meyve konulan kap, yemişlik.

meyvesiz
* Meyvesi olmayan, meyve vermeyen.

meyvesizlik
* Meyvesiz olma durumu.

meyyal
* Eğilimli, eğimli.

meyyit
* Ölü.

-mez
* Bkz. -maz / -mez.

mezalim

* Zulümler, haksızlıklar, kıyımlar.

mezamir
* Düdükler.
* Makamla okunan Zebur sureleri.

mezar
* "ziyaret yeri, ziyaret edilen yer" Ölünün gömülü olduğu yer, kabir, sin, makber, gömüt.

mezar kaçkını
* Çok zayıflamış kimse.

mezar taşı
* Gömülen kişiye ait kimlik bilgileri, dua vb. yazıları kazınmış olarak üzerinde bulunduran ve mezarın baş ucuna dikilen taş.

mezarcı
* Mezar kazan ve mezarlığa bakan kimse.

mezarcılık
* Mezar kazma ve mezar bakma işi.

mezardan çıkarmak
* bir kimseyi ölümden kurtarmak.

mezarını kazmak
* kötülüğünü istemek, kötü duruma düşürmek için uğraşmak.

mezarlık
* Mezarların bulunduğu yer, kabristan, gömütlük, sinlik.

mezat
* Artırma ile satış.

mezat malı
* Bayağı ve ucuz mal.

mezata çıkarmak (veya koymak)
* açık artırma yoluyla bir malı satışa çıkarmak.

mezatçı
* Arttırma ile satışı yönlendiren kimse.
* Sürekli olarak mezadı takip eden kimse.

mezbaha
* Hayvan kesilen yer, kesim evi, kanara,salhane.

mezbele
* Çöplük, süprüntülük, çöp ve süprüntü dökülen yer, küllük.
* Aşağılık ve kötü durum.

mezbelelik
* Çöplük, mezbele.

mezcetme
* Mezcetmek işi.

mezcetmek
* Birbirine katmak, katıştırmak.

meze
* İçki içilirken yenilen yiyecek.

* Eğlence, alay.

mezeci
* Meze satan kimse.

mezecilik
* Meze yapıp satma işi.

mezelik
* Meze yapılmaya elverişli, meze olarak kullanılan.
* Meze olarak yenilen şey.

mezellet
* Alçalma, bayağılaşma.

mezesiz
* Meze yemeden içilen (içki).
* Meze yemeyerek.

mezgit
* Mezgitgillerden, Avrupa ve Türkiye denizlerinde yaşayan, uzun vücutlu, büyük ağızlı, eti lezzetli bir balık, tavuk balığı (Gadus merlangus).

mezgitgiller
* Balıklar sınıfının, kemikli balıklar takımına giren, genellikle tatlı sularda yaşayan bir familya.

mezhebi geniş
* Namus konusunda aşırı hoşgörülü davranan (kimse).

mezhep
* Bir dinin görüş, yorum ve anlayış ayrılıkları sebebiyle ortaya çıkan kollarından her biri.
* Öğreti.
* Anlayış, görüş.

mezhepçi
* Mezhep yanlısı olan kimse.

mezhepçilik
* Mezhepçi olma durumu.

meziyet
* Bir kişiyi veya nesneyi benzerinden üstün gösteren nitelik.

meziyetli
* Beğenilen, üstün nitelikleri bulunan.

mezkûr
* Adı geçen, az önce anılan, sözü geçen, zikredilen, zikrolunan.

mezoderm
* Orta deri.

mezon
* Eloktrondan ağır, protondan hafif bir atom cisimciği.

mezosfer
* Orta yuvar.

mezozoik
* İkinci çağ.

mezozom

* Bakterinin üremesi sırasında bakteri zarından kıvrımlar yaparak meydana gelen mitokondri benzeri yapı.

mezra
* Ekime elverişli, ekilecek tarla veya yer.
* En küçük yerleşim birimi.

mezraa
* Bkz. mezra.

mezru
* Ekilmiş, ekili.

mezun
* İzin almış, izinli.
* Bir okulu bitirerek diploma almış (kimse).
* Bir iş için yetki verilmiş, yetkili.

mezun olmak
* (okulu) bitirmek.

mezuniyet
* İzinli olma durumu.
* (okulu) Bitirme.
* Yetki.

mezura
* Terzilikte ölçü almak için kullanılan, genellikle 1,5 m uzunluğunda şerit metre.

mezür
* Bkz. mezura.
* Ölçü.

mezzosoprano
* Soprano ile kontralto arasında kadın sesi.
* Sesi böyle olan sanatçı.

Mg
* Magnezyum'un kısaltması.

mı / mi, mu / mü
* Sonuna getirildiği cümleye veya kelimeye, söyleyiş biçimine ve tonlamaya göre soru, şaşma veya inkâr anlamı verir.
* Soru anlamıyla rica ve emir cümleleri yapar.
* Tekrarlanan kelime arasında kullanılarak kelimenin anlamını pekiştirir.
* Belirli geçmiş zamanlı bir cümle ile başka bir cümleyi zaman, şart veya sebep ilişkisi ile birbirine bağlar.

mıcır
* Bkz. mucur.

mıgırlık
* Mıgır olma durumu.

mıgri
* Sularımızda yaşayan bir yılan balığı türü (Conger conger).

mıh
* Büyük çivi.

mıhlama
* Mıhlamak işi.

mıhlamak

* Mıhla tutturmak, çakmak, çivilemek.
* Birini veya bir şeyi bir yerden ayrılmaz, kıpırdayamaz duruma getirmek.

mıhlanma
* Mıhlanmak işi.

mıhlanmak
* Mıhlamak işine konu olmak veya mıhlamak işi yapılmak, çivilenmek.
* Olduğu yerde kalıp bir yere kıpırdayamaz olmak.

mıhlayıcı
* Altın, gümüş vb. taşları metal yuvalara işleyen ve sıkıştıran usta.

mıhlı
* Mıhı olan.
* Mıhlanmış, mıhla tutturulmuş.
* Dimdik, sabit, kımıldamaksızın.

mıhsıçtı
* Eli sıkı, cimri.

mıhsıçtılık
* Cimrilik.

-mık / -mik, -muk / -mük
* Fiilden isim türeten ek: kıy-mık , il-mik , kus-muk ,soy-muk, kes-mik, yala-muk vb.

mıklep
* Eski Türk ve İslâm aletlerinde alt kapağa sertap ile bağlanmış, ucu üçgenimsi, katlanabilir parça.

mıknatıs
* Demiri ve daha başka bazı metalleri çeken demir oksit.
* Demiri çekme özelliği taşıyan veya sonradan bu özelliği kazanan her türlü madde.
* Çekiciliği, albenisi olan kimse.

mıknatısî
* Mıknatısla ilgili,manyetik.

mıknatısiyet
* Mıknatıslık.

mıknatıslama
* Mıknatıslamak işi.

mıknatıslamak
* (bir demir çubuğuna) Mıknatıs özelliği vermek.

mıknatıslanma
* Mıknatıslanmak işi.

mıknatıslanmak
* Mıknatıs özelliği kazanmak; mıknatıslı bir duruma gelmek.

mıknatıslı
* Mıknatısı olan.
* Mıknatıslanmış olan.

mıknatıslı iğne
* Merkezinden bir iple asılı bulunan, dar ve sivri bir eşkenar dörtgen biçiminde yapılmış mıknatıs çubuğu.

mıknatıslık
* Mıknatıslı olma özellği, mıknatısiyet.

mıncık mıncık
* Mıncıklayarak.

mıncıklama
* Mıncınlamak işi.

mıncıklamak
* Örseleyecek veya biçimini bozacak gibi ellemek, sıkıştırmak.

mıncıklanma
* Mıncıklanmak işi.

mıncıklanmak
* Mıncıklamak işi yapılmak veya mıncıklamak işine konu olmak.

mıncırık
* Küçük, afacan, zeki (çocuk).

mıntıka
* Bölge.

mır mır
* Sularımızda yaşayan bir yılan balığı türü (Echelus myrus).
* Mırıldamak fiili ile kullanılan bir söz.

mırıl mırıl
* Mırıldanarak.

mırıldama
* Mırıldamak işi.

mırıldamak
* Alçak ve güç anlaşılır bir sesle bir şeyler söylemek.

mırıldanış
* Mırıldanmak işi veya biçimi.

mırıldanma
* Mırıldanmak işi.

mırıldanmak
* Alçak sesle kendi kendine birşeyler söylemek.
* Alçak bir sesle şarkı söylemek.
* Ancak yanındakinin duyabileceği bir biçimde konuşmak.

mırıltı
* Mırıldanırken çıkan ses.

mırın kırın
* Bir isteği kabul etmeme, nazlanma.

mırın kırın etmek
* bir isteği yerine getirmemek için çeşitli sebepler ileri sürmek, nazlanmak.

mırlama
* Mırlamak işi.

mırlamak
* (kedi) Mır mır diye ses çıkarmak.

mırmır

* Bir tür kedi.
* Yüzgeçsiz, uzun çıplak gövdeli balık.

mırmırık
* Mırlanan.
* Sürekli sorun çıkaran.

mırnav
* Miyavlama sesi.

mırra
* Kahve çeşidi, bir tür acı kahve.

mısdak
* Bir şeyin doğru olduğunu kanıtlayan şey, ölçüt.

mısır
* Buğdaygillerden gövdesi kalın, yaprakları büyük, boyu yaklaşık 2 m olabilen erkek çiçekleri tepede salkım durumunda, dişi çiçekleri yaprakla gövde arasında koçan biçiminde olan bir kültür bitkisi (Zea mays).
* Bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü.

Mısır baklası
* Acı bakla.

mısır ekmeği
* Mısır unu, tuz ve suyun karışımı yoluyla yapılan hamurun bir kap içinde pişirilmesiyle hazırlanan ekmek türü.

Mısır fulü
* Hint fulü.

mısır kalburu
* Aleve tutularak içinde mısır patlatılan kalbur biçiminde bir kap.

mısır özü
* Mısırdan elde edilen öz madde.

mısır patlatmak
* cin mısırını kalburda ve ateş üzerine tutarak patlamasını sağlamak.

mısır püskülü
* Mısır koçanının ucundan sarkan sarı renkli püskül biçimindeki tepeciği.

mısır püskülü gibi
* (saç için) seyrek, ince ve cansız.

Mısır tavuğu
* Hindi.

Mısır turnası
* İbis.

mısır unu
* Kuru mısır tanelerinin öğütülmesiyle elde edilen un.

mısır yağı
* Mısır tanelerinden çıkarılan sıvı yağ.

mısırcı
* Mısır yetiştiren veya satan kimse.

Mısır'daki sağır sultan bile duydu

* duymayan kalmadı.

Mısırlı
* Mısır halkından olan kimse.

mısırlık
* Geniş mısır tarlaları bulunan yer.

mıskal
* Her biri başka perdede bir sıra kamış boğumundan yapılmış düdük, musikar.

mıskala
* Metal parlatmaya yarar alet.

mısmıl
* Eti yenilebilen, murdar olmayan.

mısra
* Manzumenin satırlarından her biri, dize.

mıstar
* Mastar.

mıstara
* Bkz. mastar.

-mış / -miş,-muş / -müş
* Belirsiz geçmiş zaman eki: al-mış,yer-miş, yaz-mış-sın, git-miş-siniz vb.
* Sıfatlar: piş-miş (aş), öl-müş (eşek), haşlan-mış (et) vb.
* İsimler: dol-muş, er-miş, geç-miş vb.

mışıl mışıl
* Rahat sessiz ve derin soluk alarak.

mışıldama
* Mışıldamak işi.

mışıldamak
* Mışıl mışıl ses çıkararak.

mışmış
* Kayısı veya zerdali.

mıymıntı
* İnsanın sabrını tüketecek derecede yavaş ve mızmızca iş gören.

mıymıntılık
* Mıymıntı olma durumu.

-mız / -miz,-muz / -müz
* Çokluk 1. kişi iyelik eki: Baba-mız,anne-miz ,ordu-muz, köy-ü -müz vb.

mızıka
* Bando.
* Armonika.

mızıkacı
* Bandocu.
* Armonika çalan (kimse).

mızıkalı
* Sarayın müzik takımında çalışan kimse.

mızıkçı
* Çeşitli sebeplerle oyun bozan, yenilgiyi kabul etmeyen, kolayca darılan (kimse), ordubozan, oyunbozan.

mızıkçılık
* Mızıkçı olma durumu,ordubozanlık, oyunbozanlık.

mızıkçılık etmek
* mızıklanmak, oyunbozanlık etmek.

mızıklanma
* Mızıklanmak işi.

mızıklanmak
* Çeşitli sebeplerle oyun bozmak, yenilgiyi kabul etmemek, oyunbozanlık etmek, mızıkçılık etmek.

mızıldanma
* Mızıldanma, şikâyetçi bir sesle konuşma, sızıldanma.

mızıldanmak
* Mızıldanmak, şikâyetçi bir sesle konuşmak, sızıldanmak.

mızıma
* Mızımak işi veya durumu.

mızımak
* Mızıkçılık etmek.

mızırdanma
* Mızırdanmak işi.

mızırdanmak
* Yakınarak konuşmak, sızıldanmak, homurdanmak.

mızmız
* Her şeyde kusur bularak hiçbir şeyden memnun olmayan.
* Çevresindekileri rahatsız edecek kadar tembel olan.

mızmızca
* Mızmıza yakışır (biçimde), mızmız gibi.

mızmızlanma
* Mızmızlanmak işi.

mızmızlanmak
* Mızmızca davranışlarda bulunmak, mızmızlık etmek.

mızmızlık
* Mızmız olma durumu veya mızmızca davranış.

mızmızlık etmek
* mızmızlanmak.

mızrak
* Uzun saplı, sivri demir uçlu silâh, cıda.
* Atletizmde kullanılan cirit.

mızrak çuvala girmez (sığmaz)
* gizli tutulması imkânsız durumlar karşısında söylenir.

mızraklı
* Mızrağı olan, mızrak taşıyan.

mızraklı ilmihâl
* İslâm dininin ilkelerini öğreten ilmihâl kitaplarından biri.

mızraksı
* Mızrağa veya mızrak ucuna benzeyen.

mızraksız
* Mızrağı olmayan.

mızrap
* Telli çalgıları çalmaya yarayan ve ağaç, kemik, maden veya kiraz ağacından yapılan alet, çalgıç, tezene.

mızraplı
* Telleri bir mızrap veya parmakla çalınan (saz).

mi
* Bkz. mı / mi.

mi
* Gam dizisinde re ile fa arasındaki ses ve bu sesi gösteren nota işareti.

miadı dolmak
* bir şeyin kullanım süresi bitmek,eskimek.

miadı gelmek
* zamanı gelmek.

miat
* Bir şeyin yapılması için tanınan süre.
* Bir şeyin yerine yenisinin verilebilmesi için kabul edilmiş bulunan süre, kullanma süresi.

mibzer
* Tohum ekme aleti.

miçel
* Selüloz moleküllerinin en küçük parçası.

miço
* Muço.

mide
* Omurgalılarda, sindirim sisteminin, yemek borusu ile onikiparmak bağırsağı arasında besinlerin sindirime hazır duruma getirildiği omurgasız hayvanlarda sindirim kanalının bu bölgeye karşılık olan parçası.
* Karın, karın bölgesi.
* Yemek yeme isteği.

mide ağzı
* Yemek borusunun mideye açılan alt ucu.

mide bulandırmak
* kusacak bir duruma getirmek.
* Kuşkulandırmak.

mide fesadı
* Çok ve çeşitli yemenin yol açtığı mide bozukluğu.

mide fesadına uğramak
* çok ve çeşitli yiyecekler yemekten midesi bozulmak.

mide kapısı
* Midenin onikiparmak bağırsağına açılan alt ucu.

mideci
* Kendi çıkarlarından başka bir şey düşünmeyen (kimse).

midesi (veya içi) ezilmek (veya kazınmak)
* açlık duymak.

midesi almamak (kaldırmamak, kabul etmemek veya götürmemek)
* hastalık, tiksinme gibi sebeplerle bir şeyi yiyememek.
* çirkin bir şey karşısında huzursuz olmak, rahatı kaçmak.

midesi bulanmak
* kusacak gibi olmak.
* iğrenmek, tiksinmek.
* kuşkulanmak, işkillenmek.
* huzursuz olmak, rahatı kaçıp tedirgin olmak, hoşlanmamak.

midesi ekşimek (kaynamak veya yanmak)
* yeni yenilmiş yiyeceklerden ötürü midede rahatsızlık duymak.

midesiz
* Yenmeyecek şeyleri yiyen.
* Hiçbir şeyden tiksinmeyen, en iğrenilecek şeyler karşısında bile tiksinti duymayan.

midevî
* Mide ile ilgili olan.
* Mideye uygun olan, mideye iyi gelen.

mideye oturmak
* yenilen şey sindirilmeyip mideye rahatsızlık vermek.

mideyi bastırmak
* hafif şeyler yiyerek açlığını gidermek.

midi
* Orta.

midi etek
* Diz kapağını örten veya diz kapağından üç dört santim kadar aşağı inebilen etek.

midibüs
* Küçük otobüs.

midibüsçü
* Midibüs alıp satan, işleten veya kullanan kimse.

midilli
* Normalden daha küçük boyda, bir tür at.

midye
* Yassı solungaçlı, yumuşakçalardan, kabukları birbirine eşit, denizlerin kayalık yerlerinde kümeler durumunda yaşayan eti yenir bir hayvan (Mytilus).

midyeci
* Midye avlayan veya satan kimse.

midyecilik
* Midyecinin işi.

midyelik
* Yapay olarak midye üretilen yer.

miftah
* Anahtar.

migmatit
* Tortul katmanlar arasına mağma girmesiyle oluşan değişim kayacı.

migren
* Yarım baş ağrısı.

miğfer
* Savaşta başı dış darbelerden koruyan, demir, çelik vb. yapılmış başlık, tolga.

mihanikî
* Düşünmeden, ölçülerek değil de yalnızca alışkanlığın verdiği kolaylıkla veya yalnız kasların hareketiyle yapılan (iş, hareket vb.), mekanik.

mihenge vurmak
* denemek.

mihenk
* Denek taşı.
* Birinin değerini, ahlâkını anlamaya yarayan ölçüt.

mihman
* Konuk misafir.
* Kalıcı.

mihman olmak
* konuk olarak bulunmak.

mihmandar
* Resmî konukları ağırlamak ve onlara kılavuzluk etmekle görevlendirilen kimse, konukçu.

mihmandarlık
* Mihmandarın yaptığı iş.

mihnet
* Sıkıntı, üzüntü.

mihnet çekmek
* sıkıntılı bir duruma katlanmak, sıkıntı çekmek.

mihr
* Müslüman bir erkeğin nikâh esnasında eşine vermeyi kabullendiği mal veya para.

mihrabımsı
* Mihraba benzeyen.

mihrace
* Hindistan'da racadan daha büyük hükümdarlara verilen unvan.

mihrak
* Odak.

mihrap
* Cami, mescit gibi yerlerde Kâbe yönünü gösteren, duvarda bulunan ve imama ayrılmış olan oyuk veya girintili yer.
* Umut bağlanan yer.

mihver
* Eksen.
* Konuşulan, yazılan, tartışılan veya düşünülen bir konunun en önemli noktası.

-mik
* Bkz. -mık / -mik.

mika
* Püskürük ve başkalaşmış kayalar içinde bulunan, alüminyum silikat ile potasyumdan oluşmuş, yapraklar durumunda ayrılabilen parlak bir minarel, evren pulu.
* Bu minaralden yapılmış olan.

mikado
* Japon imparatorlarına verilen unvan.
* Fil dişi, tahta veya kemikten yapılmış küçük çubuklarla oynanan bir oyun.

mikalı
* Yapımında mika maddesi kullanılan.

mikalı cam
* Yapımında mika maddesi kullanılan, darbe aldığında tuz buz olup dağılmayan cam türü.

mikâp
* Küp.

mikaşist
* Küçük kuvars billûrlarıyla mikadan oluşmuş, yaprak biçiminde başkalaşıma uğramış kaya.

mikoloji
* Mantar bilimi.

mikos
* Mantar asalaklarından oluşan hastalık.

mikoz
* Mantar.

mikro-
* "Küçük" anlamı veren ön ek.

mikroamper
* Amperin milyonda birine eşit akım şiddet birimi.

mikrobik
* Mikropla ilgili; mikroplu.

mikrobiyolog
* Mikrobiyoloji uzmanı.

mikrobiyoloji
* Mikropları konu alan bilim dalı.

mikrodalga
* Boyları 1 mm. ile 1 m. arasında değişen (milimetre, santimetre ve desimetre cinsinden) elektromagnetik dalga.

mikrofilm
* Herhangi bir belgeyi, yayını vb. yi küçük sinema filmi gibi bir şerit üzerine çeken, özel bir fotograf makinesiyle elde edilmiş film.

mikrofon
* Elektrik akımı etkisiyle sesi uzakta bulunan alıcıya ulaştıran araç.

mikrofona koymak
* hikâye, roman, oyun gibi eserleri radyo için elverişli duruma getirip yayımlamak.

mikrofoncu
* Ses kaynağının yer değiştirmesine göre mikrofonu yöneten kimse.

mikrofonik
* Mikrofona uygun düşen.

mikrokok
* Nokta biçimdeki mikroplara verilen genel ad.

mikrolit
* Bazı taşların yapısında bulunan, prizma biçiminde ve ancak mikroskopla görülebilen billûrlar.

mikrometre
* Büyük ölçüde büyütme gücü olan teleskop, mikroskop gibi optik aletlerle incelenen nesnelerin oylumlarını ölçmede kullanılan alet.
* Çok küçük uzunlukları ölçmeye, incelemeye yarayan alet.
* Mikron.

mikron
* Bir metrenin milyonda biri, milimetrenin binde biri, mikrometre.

mikroorganizma
* Mikroskopla görülebilen organizma.

mikrop
* Mikroskopla görülebilen, çürümeye, mayalanmaya ve hastalıklara yol açan bir hücreli canlı.
* Kendisinden kötülük ve zarar gelen kimse.

mikroplanma
* Mikroplanmak işi.

mikroplanmak
* Mikroplu duruma gelmek.
* Kirlenmek.

mikroplu
* Mikrobu olan, mikropla buluşan, intanî.

mikropluk
* Yaramazlık, kötülük, fesatlık.

mikropsuz
* Mikrobu olmayan, mikrobu öldürülmüş olan.

mikropsuzlandırma
* Mikropsuzlandırmak işi.

mikropsuzlandırmak
* Bir şeyin mikroplarını kimyasal maddeler veya ısı yardımıyla öldürmek, dezenfekte etmek.

mikropsuzlaştırma
* Mikropsuzlaştırmak işi veya durumu.

mikropsuzlaştırmak
* Mikropsuzlandırmak.

mikrosefal
* Yetersiz gelişme sonunda beyni ve kafatası küçük olan (kimse).

mikrosinema
* Mikroskopla görülebilecek nesnelerin görüntülerini tespit etmekle uğraşan sinema kolu.

mikroskobik

* Mikroskopla görülebilecek kadar küçük olan.

mikroskop

* Bir mercek yardımıyla küçük nesneleri büyültüp daha iyi belirtmeye veya çıplak gözle görülmeyenleri göstermeye yarayan alet.

mikroskop altına koymak

* en ince noktasına kadar araştırmak, didik didik edip incelemek.

miksefe

* \343 meksefe.

mikser

* Çeşitli yiyecek maddelerini karıştırmaya yarayan elektrikli alet, karıştırıcı.
* Harç karma aleti, karmaç.

miktar

* Bir şeyin ölçülebilen, sayılabilen veya azalıp çoğabilen durumu, nicelik.
* Ölçü, para, kısım.

mikyas

* Ölçek, ölçü.

mikyaslı

* Ölçeği veya ölçüsü olan.

mikyassız

* Ölçeği veya ölçüsü olmayan.
* Hadsiz hesapsız, hesaba kitaba sığmayan.

mil

* Selin sürükleyip getirdiği çok küçük taneli çamurlaşmış kum ve toprak karışımı.

mil

* Türlü işlerde kullanılmak için yapılan ince ve uzun metal çubuk.
* Göze sürme çekmeye yarayan, kemik veya fil dişinden yapılmış ince ve uzun araç.

mil

* Yer yer uzunluğu değişen bir uzaklık ölçü birimi. kara mili, deniz mili.

mil çekmek

* birinin gözlerini kızgın mille kör etmek.

milâdî

* Milâda dayanan, milâtla ilgili olan.

milâdî takvim

* İsa peygamberin doğumunu (aslında, doğumunun yaklaşık olarak dördüncü yılını) başlangıç olarak alan takvim.

milâdî tarih

* Milâdî takvimin belirttiği tarih.

milât

* İsa peygamber'in doğduğu gün.

milâttan önce

* Milâdî tarih başlangıcından geriye doğru sayılan yıllara göre belirtilen tarih (kısaltılmış biçimde: M. Ö.).

milâttan sonra

* Milâdî tarih başlangıcından bu yana sayılan yıllara göre belirtilen tarih (kısaltılmış biçimde: M. S.).

mildiyu
* En çok bağlarda görülen, peronospora cinsinden, emeçlerini bitkilerin yapraklarına salarak yaşayan aslak bir mantarın oluşturduğu hastalık.

milel
* Milletler, uluslar.

milföy
* Çok ince yufka ve kremayla yapılan bir tür pasta.

mili-
* Bir ölçü biriminin önüne getirildiğinde bu birimi binle bölen ön ek. Kısaltması m.

milibar
* Bir barın binde biri değerinde atmosfer basıncı ölçü birimi.

miligram
* Bir gramın binde birine eşit ağırlık ölçüsü birimi (mgr).

mililitre
* Bir litrenin binde birine eşit oylum ölçü birimi (ml).

milim
* Santimetrenin onda biri.

milim oynamamak
* ölçüsüne tam olarak uygun düşmek.
* hiç kıpırdamamak.

milim şaşmamak
* tam denk düşmek.

milimetre
* Metrenin binde birine eşit uzunluk ölçü birimi (mm).
* En küçük miktar, en az.

milimetrik
* Milimetre ilgili olan.
* Milimetrelere bölünmüş.

milimi milimine
* Tam, tastamam, iyice.

milimikron
* Bir mikronun binde biri (m).

milis
* Savaş sırasında orduya yardımcı olarak toplanan halk gücü.
* Bazı ülkelerde yardımcı güvenlik gücü.

militan
* Bir düşüncenin, bir görüşün başarı kazanması için savaşan, mücadele eden.
* Bir örgütün etkin üyesi.
* Mücadelesini zor kullanarak ve yasa dışı yollarla yapan taraftar.

militanlaşma
* Militanlaşmak işi veya durumu.

militanlaşmak
* Militan olmak, militan durumuna girmek.

militanlaştırma
* Militanlaştırmak işi veya durumu.

militanlaştırmak
* Militan durumuna getirmek.

militanlık
* Militan olma durumu.

militarist
* Militarizm yanlısı.

militarizm
* Bir ülkede ordu gücünün aşırı derecede ağır basması.
* Bütün yurt sorunlarının yalnız ordu gücüyle çözülebileceğini savunan görüş.

millenme
* Millenmek işi veya durumu.

millenmek
* Akarsuyun getirdiği kumlu, çamurlu toprak bir yere yığılmak.

millet
* Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan; aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus.
* Benzer özellikleri olan topluluk.
* Bir yerde bulunan kimselerin bütünü, herkes.

millet meclisi
* Milletvekillerinin oluşturduğu kurul.
* Bu kurulun toplandığı yapı.

milletçe
* Millet tarafından, millete göre, millet olarak.

milletler arası
* Milletler arasında yapılan; milletler arasındaki ilişkilerle ilgili olan, uluslar arası.

milletler arasıcı
* Bkz. Uluslar arasıcı.

milletler arasıcılık
* Bkz. Uluslar arasıcılık.

milletsever
* Milletini seven kimse.

milletseverlik
* Milletsever olma durumu.

millettaş
* Aynı milletten olan.

milletvekili
* Anayasaya göre yasama meclisine seçimle giren millet temsilcisi, mebus.

milletvekilliği
* Milletvekilinin görevi, mebusluk.

millî
* Milletle ilgili, millete özgü, ulusal.

millî eğitim
* Eğitimin ulusal olması.

millî ekonomi
* Bir milletin kendine özgü ekonomi siyaseti.

millî gelir
* Bir yıllık toplumsal üretimde, üretim araçları için harcananların düşülmesinden sonra kalan bölüm, ulusal gelir.

millî güvenlik
* Kamu düzeni ve emniyeti.

millî hüviyet
* \343 millî kimlik.

millî iktisat
* Ulusal ekonomi.

millî irade
* Ulusça kullanılan ve hiçbir gücün etkileyemeyeceği kuvvet.

millî kimlik
* Bir milletin kendine özgü düşünüş ve yaşayış biçimi, dil, töre ve gelenekleri, toplumsal değer yargıları ve kuralları ile oluşan özellikler bütünü, millî hüviyet.

millî marş
* İstiklâl marşı.

millî mücadele
* İstiklâl Savaşı, Kurtuluş Savaşı.

millî müdafaa
* Milli savunma.

millî savunma
* Ulusal savunma.

millî takım
* Uluslar arası yarışmalarda bir ülkeyi temsil etmek için bir araya gelmiş sporcular grubu.

millîleşme
* Millî nitelik kazanma.

millîleşmek
* Millî nitelik kazanmak.

millîleştirme
* Millî bir nitelik verme, millîleştirmek işi veya durumu.

millîleştirmek
* Millî bir nitelik vermek.
* Özel sektöre ait yerli ve yabancı firmaları devlet mülkiyetine geçirmek, ulusallaştırmak.

millîlik
* Millî olma durumu.

milliyet
* Millete özgü olma durumu veya millî olma durumu, ulusallık.
* Bağlı bulunan millet, tabiiyet.

milliyetçi
* Milliyet ilkesini benimseyen, ulusçu.

milliyetçilik
* Maddî ve manevî açılardan millet ve ülkesinin çıkarlarını her şeyin üstünde tutma anlayışı, ulusalcılık.

milliyetperver
* Milletini seven, milletine bağlı olan (kimse), ulussever.

milliyetperverlik
* Milliyetperver olma durumu, ulusseverlik.

milliyetsever
* Milliyetini benimseyen, milliyetçi.

milliyetseverlik
* Milliyetçi olma durumu, milliyetini benimseme durumu.

milliyetsiz
* Millet sevgisi olmayan, millî duyguları zayıf (kimse).

milyar
* Milyon kere bin, 1.000.000.000.
* Bu sayının adı.

milyarder
* Bir veya daha çok milyarı olan (kimse).
* Maddî varlığı bakımından zengin sayılan (kimse).

milyarderlik
* Milyarder olma durumu.

milyarlarca
* Milyar milyar, birçok milyar bir arada olarak.

milyarlık
* Niceliği milyarla ölçülen.
* Maddî varlığı milyar değerinde olan.

milyon
* Bin kere bin, 1.000.000.
* Bu sayının adı.

milyoner
* Bir veya daha çok milyonu olan kimse.
* Maddî varlığı bakımından zengince sayılan kimse.

milyonerlik
* Milyoner olma durumu.

milyonlarca
* Milyon milyon, birçok milyon bir arada olarak.

milyonluk
* Niceliği milyonla ölçülen.
* Maddî varlığı milyon değerinde olan.

mim
* Arap alfabesinde m harfinin adı.
* Ebcet hesabında karşılığı 40 olan harf.
* Biten bir yazının altına konulan işaret.

mim
* Eski Yunan ve Roma'da yaşamı, töreleri taklit amacı güden komedi türü.
* Bir oyuncunun herhangi bir davranış veya duyguyu yüz ve vücut hareketleriyle anlattığı komedi türü.
* Bu türü gerçekleştiren sanatçı.

mim koymak
* unutulmaması için işaret koymak.
* önemli bularak üstünde ısrarla durmak.

mimar
* Yapıların plânını yapıp bunların gerçekleşmesini sağlayan, yöneten kimse.

mimarbaşı
* Osmanlı sarayında, resmî yapıların onarım ve yapım işleriyle uğraşan mimarların başı.

mimarî
* Mimarlık.
* Mimarlıkla ilgili, mimarlığa ilişkin.

mimarîsiz
* Plânı mimar tarafından yapılmayan, kaba yapı.

mimarlık
* Mimar olma durumu.
* Belirli ölçü ve kurallara göre yapılar yapma sanatı, mimarî.

mimik
* Yüz, el, kol hareketleriyle düşünceyi anlatma sanatı.
* Duyguları, düşünceleri belirtecek biçimde yüzde beliren kımıldanışlar, hareketler.

mimleme
* Mimlemek işi.

mimlemek
* Birini, hoşa gitmeyen veya iyi olmayan bir davranışı dolayısıyla hakkında iyi düşünülmeyenler arasına koymak.

mimlenme
* Mimlenmek işi.

mimlenmek
* Mimlemek işine konu olmak.

mimli
* Genellikle davranışlarından kuşku duyulan, kötü olarak bilinen, mimlenmiş.
* Arap alfabesinde mim harfi ile işaret konmuş olan (kitap, yazı vb.).

mimoza
* Baklagillerden, çiçekleri sarı ve bazı türlerine beyaz veya menekşe renginde, yaprakları akasya yaprağına benzeyen bir süs bitkisi (Mimosa).

minakop
* Gölge balığı, taş levreği.

minare
* Namaz vaktinin geldiğini bildirmek için müezzinin çıkıp ezan okuduğu, bir veya birkaç şerefeli, çoğunlukla taştan, yüksek ve ince yapı.

minare boyu
* Aşağı yukarı 10 ile 20 m arasında yüksekliği anlatmak için kullanılır.

minare gibi

* çok uzun.

minare gölgesi
* Gerçekleşmesi imkânsız durumlar için kullanılır.

minare kırması
* Çok uzun boylu (kimse).

minareci
* Minare yapan usta.

minarecik
* Küçük minare.

minarecilik
* Minarecinin yaptığı iş.

minareli
* Minaresi olan.

minaresiz
* Minaresi olmayan.

minareyi çalan kılıfını hazırlar
* kolay kolay gizlenemeyecek kadar büyük bir yolsuzluğu yapan kimse, sorumluluktan kurtulma yollarını önceden düşünür.

minber
* Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli, yüksekçe yer.

minder
* İçi yumuşak bir madde ile doldurularak dikilen, oturmaya, yaslanmaya yarar şilte.
* Yer alıştırmalarında ve atlamalarda, yerin ve düşmelerin sertliğini gidermek için kullanılan, deri veya kauçuktan yapılmış şilte.
* Güreş karşılaşmalarının üzerinde yapıldığı, en az 10 cm kalınlığında, 9 m çapında bir çember çizilmiş olan, çaprazlama köşeleri kırmızı ve mavi renklerle belirlenmiş yaygı.

minder altı etmek
* Bkz. hasır altı etmek.

minder çürütmek
* işsiz, güçsüz oturmak.
* bir yerde uzun süre oturmak.
* otururken yapılan işlerle uzun yıllar uğraşmak.

minder dışına atmak
* ortadan kaldırmak, silmek, kovmak.

minderaltı
* Değerli eşyaların veya paraların saklandığı yer.

mine
* Metal eşya üzerine vurulan renkli cam katmanı.
* Saat kadranı.
* Dişlerin taç kısmını kaplayan beyaz ve sert doku.
* İnce ve parlak nakış.

mine çiçeği
* Mine çiçeğigillerden, yaprakları karşılıklı ve oymalı, çiçekleri başak durumunda alacalı, mavi veya menekşe renginde, sapı dört köşeli olan ıtırlı bir bitki (Verbena).
* Bu bitkinin çiçeği.

mine çiçeğigiller
* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden, mine çiçeği ve benzeri türleri içine alan bir bitki familyası.

mineci
* Mine yapan sanatçı.

mineleme
* Minelemek işi.

minelemek
* Mine ile süslemek.

mineli
* Mine ile bezenmiş.

mineral
* Normal sıcaklıkta doğada katı durumda birtakım maddelerle karışık veya birleşik olarak bulunan veya kimyasal yollarla elde edilen inorganik madde.
* İçinde inorganik maddeler bulunan.

mineral bilimci
* Minerolog.

mineral bilimi
* Mineral ve billûrlarla, onların fiziksel ve kimyasal özelliklerini inceleyen bilim, mineroloji.

mineralleştirici
* Bir madenle birleşerek onu mineral duruma dönüştüren (madde).

mineralleştirme
* Mineralleştirmek işi.

mineralleştirmek
* Bir metali mineral duruma getirmek.
* İçinde mineral maddeler eritilerek suyu, maden suyu niteliğine getirmek.

mineralli yağlar
* neft, mazot gibi yerden çıkarılan yağlar.

minerolog
* Mineral bilimi ile uğraşan kimse.

mineroloji
* Mineral bilimi, maden bilimi.

mini
* Küçük.

mini etek
* Diz kapağından yukarıda, çeşitli kısalıkta etek.

minibüs
* 10, 12 kişilik küçük otobüs.

minibüsçü
* Minibüsü olan, minibüs alıp satan veya işleten kimse.

minibüsçülük
* Minibüs işletme işi.

minicik
* Çok küçük, ufacık.

minik
    * Küçük ve sevimli.

minimal
    * Minimum.

minimetre
    * Silindir biçimindeki nesnelerin iç çaplarını denetlemekte kullanılan ölçü aleti.

minimini
    * Küçücük.
    * Pek küçük (çocuk).

minimum
    * Bir şey için gerekli en az veya en küçük (derece, nicelik).
    * Değişken bir niceliğin inebildiği en alt, asgarî, minimal.

miniskül
    * Küçük (harf).

mink
    * Bkz. vizon.

minkale
    * İletki.

minnacık
    * Çok küçük, minimini.

minnet
    * Yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, gönül borcu.
    * Bir iyiliğe karşı teşekkür etme, memnuniyet duyma.

minnet altında kalmamak
    * birinin iyiliğine karşı kendini borçlu durumdan kurtarmak için, karşılık olarak bir iyilikte bulunmak.

minnet duymak
    * birinin iyiliğine karşı kendini ona borçlu saymak.

minnet etmek
    * boyun eğip yalvarmak.

minnettar
    * Bir kimsenin gördüğü iyiliğe karşı teşekkür borcu olan, gönül borçlusu.

minnettar kalmak
    * birinden görülen iyiliğe karşı teşekkür duygusu beslemek.

minnettarane
    * Minnettarca.

minnettarlık
    * Minnettar olma durumu, şükran.

minnoş
    * Küçük ve sevimli kimselere söylenen seslenme sözü.

minorka
    * (tavukçulukta) Akdeniz ırkları içerisinde en iri yapılı olan bir yumurta ırkı.

minör

* Daha küçük.
* Bir makam, bir akort, bir gam, bir aralık özelliği olan.
* Küçük önerme.

mintan
* Yakasız, uzun kollu erkek gömleği.
* Gömlek üzerine giyilen kollu yelek.

mintanlık
* Mintan yapmaya elverişli olan.

minüskül
* Küçük harf.

minüsküs
* Bkz. menisk.

minval
* Biçim, yol, tarz.

minyatür
* Çoğunlukla eski yazma kitaplarda görülen, ışık, gölge ve hacim duygusu yansıtılmayan küçük, renkli resim sanatı.
* Bu biçimde yapılmış küçük resim.
* Bir şeyin küçük ölçekte kopyası veya benzeri.

minyatürcü
* Minyatür yapan sanatçı.

minyatürcülük
* Minyatür yapma sanatı.

minyatürleştirme
* Minyatürleştirmek işi veya durumu.

minyatürleştirmek
* Bir bütüne veya onun bir parçasına en güzel ve kusursuz boyuta vermek, küçültmek.

minyon
* İnce, küçük, sevimli, cici, çıtı pıtı.

mir
* Baş, kumandan, amir.
* Bey, emir.

mira
* Arazi üzerinde seçilmiş bir işaret noktasının düşeyini (şakul doğrultusunu) gösteren, yön belirtmek için uzaktan gözlenen, geometrik biçimli tahta lâta.

miraç
* Göğe çıkma.

Miraç Gecesi
* Recep ayının yirmi yedinci gecesine rastlayan Hz. Muhammed'in göğe çıktığına inanılan gece.

Miraç Kandili
* Miraç Gecesi ile ilgili kandil.

miralay
* Albay.

miralaylık

* Miralay olma durumu veya aşaması, albaylık.

miras
* Birine, ölen bir yakınından kalan mal mülk, para veya servet, kalıt.
* Kalıtım yoluyla gelen herhangi bir özellik.
* Bir neslin kendinden sonra gelen nesle bıraktığı şey.

miras yemek
* kendine miras kalmak.
* kendine kalan mirası tüketmek.

mirasa konmak
* bir kimseye önemlice bir kalıt kalmak.

mirasçı
* Kendisine miras kalan, varis.
* Başkasının iyi veya kötü yönlerini aynı şekilde ortaya koyan.

mirasyedi
* Kendisine önemli bir miras kalan, mirasa konan (kimse).
* Çok savurgan (kimse).

mirasyedilik
* Mirasyedi olma durumu veya mirasyediye yaraşır davranış.

mirat
* Ayna.

mirî
* Hükûmetin, hazinenin malı olan, beylik.
* Devlet hazinesi.

mirî kâtibi
* Osmanlı devletinde maliye ile halk arasında davalara bakan yargıç.

mirî mal
* Devlet malı, hazine malı.

mirici
* Osmanlı maliyesinde, koyunları sayıp vergilerini toplayan görevli.

mirim
* Seslenme sözü olarak kullanılır. Beyim, aziz dostum, arkadaşım!.

mirliva
* Tuğgeneral.

mirlivalık
* Mirlivalık makamı veya mirliva olma durumu.

mirza
* Bazı Türk topluluklarında ve İran'da kullanılan bir soyluluk sanı.

mis
* İngilizcede evlenmemiş kadınlar için kullanılan unvan.

mis
* Güzel kokulu bir madde.

mis gibi
* temiz ve güzel kokulu.
* çok iyi, usta; elverişli.

* pekâlâ, elbette.

mis sabunu
* Güzel kokulu sabun.

mis üzümü
* Kokulu üzüm.

misafir
* Konuk.
* Gözün saydam tabakasında herhangi bir sebeple oluşan beyaz leke.

misafir ağırlamak
* konuğa gerekli ilgiyi göstermek, ikramda bulunmak.

misafir etmek
* konuk olarak karşılayıp yedirip içirmek, yatırmak.

misafir gibi oturmak
* bulunduğu yerden her an ayrılacakmış gibi eğreti, üstünkörü oturmak.

misafir kalmak
* bir yerde yiyip içmek, yatmak ve konuk olarak ilgi görmek.

misafir odası
* Evlerde konukların alındığı oda.

misafir olmak
* bir yerde konuk olarak karşılanıp, gerekli ilgiyi, izzet ve ikramı görmek.

misafir salonu
* Evlerde veya resmî konutlarda konuklara ayrılan salon.

misafirhane
* Yolcuların konakladıkları han, kervansaray vb.
* Konuk evi.

misafirlik
* Konukluk.

misafirperver
* Konuksever.

misafirperverlik
* Konukseverlik.

misak
* Sözleşme, antlaşma, bağlaşma.

misakımillî
* Erzurum ve Sivas kongrelerinde tespit edilip, Osmanlı Mebusan Meclisinde 28 Ocak 1920'de kabul edilen ve milletçe sonuna kadar uygulanmasına karar verilen altı maddelik millî sözleşme.

misal
* Örnek olarak alınabilen, gösterilen şey, örnek.
* Benzer, eş gibi.

misel
* Koloit iyonlarında molekül yığılmasından oluşan ve yalnız başına koloidin bütün niteliğini taşıdığı kabul edilen bölüm.

misil

* Eş, benzer.
* Miktar.
* Kat.

misilleme
* (kötü bir davranış) Dengiyle karşılama.

misina
* Yapay ve sentetik ham madde ile tek kat çekilmiş, değişik kalınlıkta iplik.
* Balıkçıların olta ipi olarak kullandıkları kıl veya naylondan iplik.

misis
* İngilizcede evlenmiş kadınlar için kullanılan bir unvan.

misk
* Asyanın yüksek dağlarında yaşayan bir tür erkek ceylanın karın derisi altındaki bir bezden çıkarılan güzel kokulu madde.

misk gibi
* Bkz. mis gibi.

misk yerini belli eder
* değerli kişi nerede olsa varlığını gösterir.

miskal
* Bir buçuk dirhem değerinde eski bir ağırlık ölçü birimi.

miskalle
* çok az ölçüde, çok az miktarda.

misket
* Güzel kokulu meyveleri nitelemek için kullanılır.
* Misket üzümünden yapılan şarap.

misket
* Bomba ve şarapnellerin içinde bulunan kurşun veya demir tanelerin adı.
* Bilye.

misket oyunu
* Bilyelerle oynanan oyun.
* Ankara ve çevresinde bir tür halk oyunu.

miskin
* Çok uyuşuk olan (kimse).
* Hoş görülemeyecek durumlar karşısında tepki göstermeyen (kimse).
* Aciz, zavallı.
* Cüzam hastalığına tutulmuş olan (kimse).

miskin miskin
* Miskin gibi, miskinleşmiş olarak.

miskinane
* Miskincesine.

miskince
* Miskin gibi, miskin bir biçimde.

miskinhane
* Cüzamlıların yerleştirildikleri yer.

miskinler tekkesi
* İşsiz güçsüz oturanların, tembellerin toplandıkları yer.

miskinleşme
* Miskinleşmek işi veya durumu.

miskinleşmek
* Uyuşuk, tembel duruma gelmek.

miskinlik
* Uyuşuk, tembel olma durumu veya miskine yakışacak davranış, meskenet.

misli menendi yok
* benzeri, eşi yok.

mister
* İngilizcede bay.

mistik
* Mistisizm yanlısı olan, ilâhiyat veya mistik yaşamla uğraşan kimse, gizemci.
* Mistisizm ile ilgili.

mistisizm
* Tanrıya ve gerçeğe akıl ve araştırma yolu ile değil de gönül yolu ile, duygu ve sezgi ile ulaşabileceğini kabul eden felsefe ve din doktrini, gizemcilik.
* Bir konuda en üst derecede bulunabilme tutkusu.

misvak
* Kuzey Afrika, İran ve Hindistan'da yetişen dikensiz küçük bir ağaç (Salvadora persica).
* Bu ağacın ucu dövülüp fırça durumuna getirilen ve diş temizliğinde kullanılması Müslümanlıkça sünnet olan çubuğu.

misyon
* Bir kimseye veya bir kurula verilen özel görev.
* Dinsel, bilimsel veya diplomatik bir görev yüklenmiş kimselerden oluşan kurul.

misyon üstlenmek
* özel bir görevi üzerine almak.

misyoner
* Bir dini, özellikle Hristiyanlığı yaymakla görevli kimse.
* Bir düşünceye, bir ülküye kendini adayan kimse.

misyonerlik
* Misyoner olma durumu veya misyonerin görevi.

-miş
* Bkz. -mış /- miş.

-mişli geçmiş
* Bkz. belirsiz geçmiş.

mit
* Geleneksel olarak yayılan veya toplumun hayal gücü etkisiyle biçim değiştiren, tanrı, tanrıça, evrenin doğuşu ile ilgili hayalî, alegorik bir anlatımı olan halk hikâyesi, mitos.

mitil
* İçine yün, pamuk vb. doldurulan beyaz yastık veya yorgan kılıfı.
* İki yüzü beyaz kapsız yorgan.

miting
* Gösteri amacıyla veya bir olaya dikkati çekmek için, genellikle açık yerlerde yapılan toplantı.

mitingci

* Miting düzenleyen veya mitinge katılan kimse.

mitleşme
* Mitleşmek durumu.

mitleşmek
* Mit durumuna gelmek.

mitleştirme
* Mitleştirmek işi.

mitleştirmek
* Birini, bir varlığı, bir olayı vb.yi hayal gücü ile büyütmek, yüceltmek, mit durumuna getirmek.

mitokondri
* Kondriyom ögesi hâlinde stoplâzmanın içinde bulunan organcık.

mitoloji
* Mitleri, doğuşlarını, anlamlarını yorumlayan, inceleyen bilim.
* Bir ulusa, bir dine, özellikle Yunan, Lâtin uygarlığına ait mitlerin, efsanelerin bütünü.

mitolojik
* Mitoloji ile ilgili, mitolojiye ait.

mitos
* Bkz. mit.

mitoz
* Bkz. karyokinez.

mitral
* Kalpte sol kulakçık ile sol karıncık arasını kapayan.

mitral darlığı
* Kanın kulakçıktan karıncığa geçişini zorlaştıran mitral kapakçığının iki parçasının kısmen birbirine kaynaması.

mitral hücreler
* Beyinde koku lobu içinde bulunan sinir hücreleri.

mitral kapakçığı
* Sol kulakçık ile sol karıncık arasında kanın akışını düzenleyen, iki parçadan oluşan kapak.

mitral yetersizlik
* Karıncığın büzülmesi sırasında kanın kulakçığa geri gelmesine sebep olan mitral bozukluk.

mitralyöz
* Makineli tüfek, makineli.

mitralyöz gibi (konuşma için)
* hiç durmadan, ara vermeden.

miyane
* \343 meyane.

miyar
* Değerli madenlerde yasanın istediği ağırlık, saflık ve değer derecesini gösteren ölçü.
* Ölçüt, ölçü.
* Ayıraç.

miyasma
* Eskiden salgın hastalıklara yol açtığına inanılan etken.

miyav
* Kedinin çıkardığı ses, kedi sesi.

miyavlama
* Miyavlamak işi.

miyavlamak
* (kedi) Bağırmak.

miyavlatma
* Miyavlatmak işi.

miyavlatmak
* (kediyi) Bağırtmak.

miyaz
* Sinek kurtçuklarının insanda ve hayvanlarda ortaya çıkardığı bozukluk.

miyokart
* Kalp kası.

miyom
* Kas uru.

miyon
* Kas dokusu uru.

miyop
* Nesnelerin görüntüleri ağ tabakanın ön tarafinda kaldığı için uzağı iyi göremeyen (göz).
* Gözleri böyle olan (kimse).

miyopluk
* Miyop olma durumu.

miyosen
* Üçüncü çağın memeliler ve maymunların gelişmiş olduğu dönemi.
* Bu döneme ilişkin.

miza
* Kumarda ortaya sürülen para.

mizaç
* Huy, yaradılış, tabiat.
* İnsan vücudunun fizyolojik yapısı, sağlık.

mizaçgir
* Herkesin huyuna ve keyfine göre davranan, nabza göre şerbet vermesini bilen.

mizaçgirlik
* Mizaçgir olma durumu.

mizaçlı
* Mizacı herhangi bir özellikte olanı.

mizaçsız
* Sağlığı iyi olmayan, rahatsız, keyifsiz.

mizah
* Gülmece.

mizahçı

* Gülmece sanatçısı.

mizahçılık
* Gülmece sanatçılığı.

mizahî
* İçinde gülmece bulunan, gülmece niteliği taşıyan (yazı, karikatür vb.).

mizan
* Terazi.
* Tartı, ölçü aleti.
* Ölçü.
* Sağlama.
* Bir tüccarın, ticarî durumunu, işinin genel sonucunu gösteren, belirli zamanlarda yaptığı hesap özeti.

mizana
* Üç veya daha çok direği bulunan yelkenli gemilerde arka direk.

mizanpaj
* Gazete, dergi gibi yayınlarda sayfa düzeni.

mizanpli
* Islak saçın sarılıp sıcak hava yardımıyla kurutulmasından sonra fırça ve tarakla yapılan kadın saç tualeti.

mizansen
* Yönetmenin belli bir oyun içinde oyuncuları düzene alması ve onları oyuna uygun bir uyum içine sokması için yaptığı hazırlık, çalışma.
* Bir şeyi, bir durumu olduğundan değişik göstermek amacıyla hazırlanan düzen.

mizantrop
* Toplumdan, insandan kaçan kimse, merdüm.
* İnsandan nefret eden kimse.

Mn
* Manganez'in kısaltması.

mnemotekni
* Bir takım alıştırma ve çağrışımlardan yararlanarak belleği geliştirme yöntemi.

Mo
* Molibden'in kısaltması.

mobil
* Hareketli.
* Hava olayları etkisiyle hareketlenen heykel.

mobilet
* Bir motosiklet markası.

mobilize
* Hareketli, devingen.

mobilize etmek
* harekete geçirmek.

mobilya
* Oturulan, yemek yenilen, çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan taşınabilir eşyalara verilen genel ad, möble.

mobilyacı
* Mobilya yapan veya satan kimse.
* Mobilya satılan dükkân.

mobilyacılık
* Mobilya yapma veya satma işi.

mobilyalı
* Mobilyası olan, döşenmiş, möbleli.

mobilyasız
* Mobilyası olmayan, döşenmemiş, möblesiz.

moda
* Değişiklik ihtiyacı veya süslenme özentisiyle toplum yaşamına giren geçici yenilik.
* Belirli bir süre etkin olan toplumsal beğeni, bir şeye karşı gösterilen aşırı düşkünlük.
* Geçici olarak yeniliğe ve toplumsal beğeniye uygun olan.

moda evi
* Moda giysilerin yapıldığı ve satıldığı yer.

moda olmak
* yaygın duruma gelmek, herkesçe kabul edilmek.

modacı
* Moda işleriyle uğraşan kimse.

modacılık
* Modacının işi veya mesleği.

modalaşma
* Modalaşmak işi veya durumu.

modalaşmak
* Moda değeri kazanmak.

modalaştırma
* Modalaştırmak işi veya durumu.

modalaştırmak
* Moda durumuna getirmek.

modalist
* Modacının yaratıcı gücünü kalıplayan teknisyen.

modası geçmek
* moda olmaktan çıkmak.
* önemini yitirmek, geçersiz duruma gelmek, artık aranmamak.

model
* Resim, heykel veya buna benzer şeyler yapılırken baka baka benzetilmeğe çalışılan nesne, örnek.
* Bir özelliği olan nesne veya kişi.
* Bir sanatçıya poz veren kimse.
* Biçim.
* Örnekleri içinde toplayan dergi.
* Tip.
* Benzer, örnek.
* Örnek olmaya değer kimse veya şey.
* Manken.

model salonu
* Modellerin sergilendiği alan, yer.

modelaj

* Kil, bal mumu gibi kolayca biçimlendirilebilen maddelerin yapılacak heykellere model hazırlamak üzere hacimli olarak biçimlendirme, taslak yapma, oylumlama.

modelci
* Model hazırlayan sanatçı.

modelcilik
* Model yapma sanatı.

modellik
* Modelin işi veya mesleği.

modem
* Bilgi işlem.

moderato
* Tek başına kullanıldığı zaman orta hızda bir tempoyu belirtir.
* Başka bir terimle birlikte kullanıldğında, gösterilen temponun biraz yavaşlatılması gerektiğini anlatır.

modern
* Çağa uygun, çağcıl, asrî, çağdaş.

modern mobilya
* Antika, taklit, stil mobilyaların dışında kalan ve genellikle düz hatlardan meydana gelen mobilya.

modernizasyon
* Modernleşmek.

modernize
* Yenileştirilmiş, modern, çağcıl duruma getirilmiş.

modernize etmek
* yenileştirmek, çağcıl duruma getirmek.

modernleşme
* Çağcıllaşma.

modernleşmek
* Çağcıllaşmak.

modernleştirme
* Çağcıllaştırma.

modernleştirmek
* Çağcıllaştırmak.

modernlik
* Çağcıllık.

modifikasyon
* Bireyde meydana gelen değişiklik, değişme.

modistra
* Kadın terzi.

modul
* Bkz. nodul.

modullamak
* Bkz. nodullamak.

modül

* Bir yapının çeşitli bölümleri arasında orantıyı sağlamak için kullanılan ölçü birimi.
* Herhangi bir mekanik özelliği belirten kat sayı.
* Bir uzay taşıtının bütün yapısı içinde yer alan bağımsız bölüm, parça.

modülâsyon
* Bir sesin yayınmasında ortaya çıkan yeğinlik, vurgu, ton değişimlerinden her biri.
* Bir dalganın genlik, evre ve sıklığının bir yasaya göre zaman içinde farklılaşması.
* Bir tondan başka bir tona geçiş.

modüler
* Modüllü.

modüler sistem
* Parçalı sistem.

modüllü
* Modülü olan.

Moğol
* Moğolistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Moğollara özgü, Moğollarla ilgili (şey).

Moğolca
* Moğol dili.

mohs ölçeği
* Zımpara taneciklerinin sertliğini saptamada kullanılan değerler tablosu.

moka
* Çok kokulu bir tür kahve.
* Bu kahveden yapılan içecek.

mokasen
* Kuzey Amerika Kızılderililerinin giydiği deriden yapılmış, tek parça ayakkabı.
* Kısa ökçeli, bağsız ayakkabı.

mola
* Yorgunluğu gidermek için duraklama.
* Koyverme.
* (voleybol ve basketbolda) Takımların oyun arasında aldıkları birer dakikalık dinlenme süresi.

mola taşı
* Hamalların sırtlarındaki yükü dayayarak dinlenmeleri için sokak kenarlarına konulmuş yüksekçe taş.

mola vermek
* uzun süren yolculuğa, yürüyüşe veya çalışmaya, dinlenmek amacıyla bir süre ara vermek, oturup dinlenmek.

molas
* Karbonatlı kum taşı.

molasız
* Bkz. duraksız.

molekül
* Element veya birleşikleri oluşturan ve onların özgül niteliklerini gösteren en küçük birim, madde.
* (fiziksel kimyada) Bir veya birkaç atomun birleşmesinden oluşan, birkaç çekirdek veya elektronlu yapı.
* Bir bütünün en küçük parçası.

moleküler
* Moleküle ilişkin, molekülle ilgili.

molibden

* Atom numarası 42, atom ağırlığı 95, 94 olan ve 617° C ye doğru eriyen, gümüş beyazlığında, kırılgan, türlü çeliklerin alaşımına giren element. Kısaltması Mo.

molibdin

* Doğada ancak amorf durumunda bulunan, doğal molibden oksit.

molla

* Büyük kadı.
* Medrese öğrencisi.
* Büyük bilgin.

mollalık

* Molla olma durumu.

Molotof kokteyli

* Bir şişeye benzin, makine yağı, deterjan doldurularak yapılan fitilli bir tür yangın bombası.

moloz

* Toprak ve kireçle karışık taş kırıntıları, yapı döküntüsü.
* Değersiz, işe yaramaz şey veya kimse.

moloz duvar

* Moloz taşlarla yapılan duvar.

moloz taş

* Kaba, pürüzlü taş.

molozluk

* Molozla dolu toprak yığını.
* Değersiz, işe yaramaz olma durumu.

moment

* Kuvvetin, bir cismi bir nokta veya bir eksen yörüngesinde döndürme etkisini belirleyen vektör niceliği.

momentum

* Bir cismin hareket miktarı, kütlenin sürat ile çarpımı.
* Hız, hızlılık.

monadizm

* Bkz. monatçılık.

monarşi

* Siyasî otoritenin genellikle miras yolu ile bir kişinin üzerinde toplandığı devlet düzeni veya rejim, tek erklik.

monarşist

* Monarşizme ilişkin, bu rejimi benimseyen ve savunan kimse, tek erkçi.

monarşizm

* Monarşi yanlılarının siyasî doktrini, tek erklik.

monat

* Eski Yunan felsefesinde bölünmez birlik.
* Leibniz'in felsefesinde artık bölünemez bir birlik olan sonsuz sayıdaki cevherlerin her biri.

monatçılık

* Evrenin monatlardan oluştuğunu ileri süren Leibniz'in öğretisi.

monden

* Toplum yaşamı ile ilgili.
* Yüksek sosyete yaşamını seven.

Mongolist
* Moğol dili ve kültürü ile uğraşan kimse.

Mongolistik
* Moğol dili ve kültürü araştırmaları.

monist
* Tekçi.

monitör
* Her tür çalışmalarda yetiştirici.
* Işınım yeğinlik düzeyini algılayıp ölçen alet.
* Ses dalgası iletiminde, iletimi bozmadan ve kesmeden niteliğini denetleyen alet.
* Televizyonda görüntü ile sesin niteliğini eşleme, görüntü seçimini gerçekleştirme, görüntüyü yayımlama gibi işlerin denetlenmesinde kullanılan alet.

monizm
* Tekçilik.

monogam
* Tek eşli.

monogami
* Tek eşlilik; tek karılık, tek kocalık.

monografi
* Bilimsel alanlarda özel bir konu veya sorun üzerine yazılan inceleme, tek yazı.

monokl
* Kaş kemerinin altına sıkıştırılarak kullanılan gözlük camı.

monolog
* Bir oyunda, kişilerden birinin kendi kendine yaptığı konuşma.
* Dinleyicilere bir kişinin anlattığı, genellikle, güldüren olay.
* Çevresindekilere fırsat vermeden bir kimsenin yaptığı konuşma.

monopol
* Tekel.

monoray
* Tek bir raydan oluşan demir yolu.

monoteist
* Tek tanrıcı.

monoteizm
* Tek tanrıcılık.

monotip
* Harfleri ayrı ayrı dizip döken dizgi makinesi.

monoton
* Tekdüze, yeknesak.

monotonlaşma
* Monotonlaşmak işi veya durumu.

monotonlaşmak
* Monoton duruma gelmek.

monotonluk
* Tekdüzelik, yeknesaklık.

monsenyör
* Hristiyan prenslerine verilen unvan.
* Yüksek aşamalı din adamlarına verilen unvan.

mont
* Kumaş veya deriden yapılan, genellikle belden kemerli, üstünde cepleri bulunan, gömlek veya hırka üzerine giyilen kısa, hafif giysi.

montaj
* Kurgu.

montajcı
* Kurgucu.

montajcılık
* Kurguculuk.

monte etmek
* Kurmak, bir makine veya cihazın sökülü parçalarını yerli yerine takmak.

mor
* Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk, menekşe renginin kırmızıya çalanı.
* Bu renkte olan.

mor karaman
* Kızıldan mora kadar değişen renklerde, göz, ağız, burun etrafı, daha açık, baş ve ayaklar vücuduna göre daha koyu renkte, kaba karışık yapağılı Doğu Anadolu bölgesi ile kuzeydoğu illerimizde yetiştirilen bir tür koyun.

mor ötesi
* Gözle görülmeyen, dalga boyları yaklaşık 4000 angströmle 200 angström arasında olan, mor ışının ötesinde yer alan, yapay olarak da elde edilip tıpta kullanılan bir ışınım, ültraviyole.

mor salkım
* Baklagillerden, salkım durumunda mavi, mor, beyaz, pembe renkli çiçekler açan, 20 m ye kadar uzayabilen çok yıllık bir sarmaşık (Wisteria sinensis).

moral
* Bir insanın ruhsal gücü, yürek gücü, maneviyat.

moral eğitimi
* Ruhsal gücü, maneviyatı güçlendirme.

moral çöküntü
* Manevî dirençsizlik, ruhsal yönden direnememe, cesareti yitirme.

moral vermek
* bir kimsenin ruhsal direnme gücünü artırmak, cesaretlendirmek, yüreklendirmek.

morali bozulmak
* ruhsal yönden direnme gücünü yitirmek, içine korku düşmek.

moralini bozmak
* bir kimsenin ruhsal yönden direnme gücünü azaltmak, sarsmak.

moralizm
* Ahlâkçılık doktrini, ahlâkı araç değil, amaç sayan doktrin, törelcilik.

morarış
* Morarmak işi veya biçimi.

morarma

* Morarmak işi.

morarmak
* Mor bir renk almak.
* Herhangi bir sıkıntı veya hastalıkla vücudun bir organı mor renk almak.

morartı
* Morarmış yer, morluk.

morartma
* Morartmak işi.

morartmak
* Morarmasına sebep olmak, mor renk vermek.

moratoryum
* Çok bunalımlı dönemlerde bir ülkede, bölgede bir bölüm veya tüm borçlardaki ödeme zorunluğunun geri bırakılması.
* Resmî geciktirme.

moren
* Buzul taş.

morfem
* Kelimelere gramer bakımından biçim veren çoğu ek hâlinde olan kelime parçaları, biçim birimi.

morfin
* Afyonda % 10 oranında bulunan, uyuşturucu, önemli bir alkaloit.

morfinlenme
* Morfinlenmek işi.

morfinlenmek
* Morfinle uyuşturulmak.
* Yüksek sesle gevezelik yüzünden yarı uykulu, yarı aptal duruma girmek.

morfinoman
* Morfin kullanma alışkanlığı olan kimse, morfin tiryakisi.

morfoloji
* Şekil bilgisi, biçim bilgisi, yapı bilgisi.
* Bkz. biçim bilimi.

morfolojik
* Morfoloji ile ilgili, morfolojiye ilişkin.

morg
* Adliyede kovuşturmayı gerektiren olaylar sonucu veya birdenbire ve şüpheli ölümlerde, ölüm sebebinin ve ölünün kim olduğunun tespit edilmesi için ölülerin konulduğu ve inceleme yapılan yer veya yapı.

morg raporu
* Ölülerin muayene ve otopsisinden sonra düzenlenen rapor.

morga kaldırmak
* ölüleri incelenmek için morga götürmek.

morina
* Mezgitgillerden, kuzey denizlerinde yaşayan, eti yenilen, karaciğerinden balık yağı çıkarılan bir balık (Gadus morrhua).

Moritanyalı
* Moritanya halkından olan.

morlaşma
* Morlaşmak işi.

morlaşmak
* Mor duruma gelmek.

morluk
* Mor olma durumu.
* Moraran yer.

mormenekşe
* Rengi mora çalan bir tür menekşe.

mors
* Morsgillerden, Kuzey Atlantikte yaşayan, 4 m uzunluğunda, derisi, dişi ve yağı için avlanan bir memeli (Odobenus rosmarus).
* Gizli işaret.

mors
* Nokta ve çizgilerden oluşan bir alfabe kullanan telgraf dizgesi.
* Bu işaretleri almaya ve göndermeye yarayan alet.
* Gizli işaret.

mors alfabesi
* Telgrafçılıkta kullanılan, nokta ve çizgilerden oluşan alfabe.

morsgiller
* Memeliler sınıfının yüzgeç ayaklılar alt takımına giren bir familya.

mortadella
* Bir tür İtalyan sucuğu ve böreği.

mortlama
* Mortlamak işi veya durumu.

mortlamak
* Ölmek.

morto
* Ölü.

mortocu
* Hristiyanlarda cenaze taşımak için tutulan kimse.
* Cenazelerde ağıt okuyarak aldığı parayla geçinen kimse.
* İmam.

mortoyu çekmek
* ölmek.

moruk
* Yaşlı erkek, baba.

moruklaşma
* Moruklaşmak işi veya durumu.

moruklaşmak
* Yaşlanmak, ihtiyarlamak.

morulâ
* Yumurta hücresinin embriyon oluşurken gelişerek aldığı ilk biçim, blâstulâ.

morumsu
* Mora çalan, moru andıran.

morumtırak
* Morumsu.

Moskof
* Rus.
* Acımasız, zalim.

Moskof camı
* Bir tür beyaz mika.

Moskof gâvuru
* Rus.

Moskof toprağı
* Maden parlatmak için kullanılan, sarı renkte bir tür gevrek taş.

Moskofluk
* Moskof olma durumu.
* Acımasızca davranış.

mosmor
* Her yanı mor, koyu mor.

mosmor kesilmek
* herhangi bir sebeple morarmak.

mosmor olmak
* kötü duruma düşmek, bozulmak, mahcup olmak.

mostra
* Örnek, göstermelik, model.

mostra olmak
* kendini gülünç bir duruma sokmak.

mostralık
* Göstermelik, numune.
* Kötü veya yersiz davranışlarıyla göze batan kimse.

motamot
* Kelimesi kelimesine, hiç değiştirmeden, aynen.

motamot çeviri
* Aslına bağlı kalınarak yapılan çeviri.

motel
* Motorlu taşıtlarla yolculuk edenlerin barınmalarını, arabalarını park etmelerini ve başka ihtiyaçlarını karşılamak için işlek kara yolları üzerinde yapılmış otel.

motelci
* Motel işleten kimse.

motelcilik
* Motel işletme işi.

motif
* Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına birer birlik olan ögelerden her biri.
* Bir eserde sık sık tekrarlanan süsleyici öge.
* Bestenin bir parçasına çeşitli yönlerden birlik sağlayan belirleyici küçük birim.

motifli
* Motifi olan.

motifsiz
* Motifi olmayan.

motivasyon
* Güdülenme.

moto-
* Motorlu, motorla ilgili.

motopomp
* Motorlu tulumba.

motor
* Herhangi bir enerjiyi mekanik enerjiye dönüştüren sistem.
* Akaryakıt motoruyla işleyen deniz aracı.
* Motosiklet.

motor yağı
* Motorlarda sürtünmeyi azaltarak aşınmayı önlemeye yarayan bir tür yağ.

motorbot
* Motorla çalışan küçük deniz taşıtı.

motorcu
* Deniz motoru işleten kimse.

motorculuk
* Deniz motoru işletmeciliği.

motorin
* Motorlu taşıtları çalıştırmada kullanılan bir yağ.

motorize
* Motorlu taşıtlarla donatılmış (kıta veya birlik).

motorkros
* Kırlarda ve engebeli arazilerde motorsikletle yapılan yarış.

motorkrosçu
* Motorkros yarışçısı.

motorlu
* Motorla çalışan.

motorlu taşıt
* İnsan veya yük taşıyan iki veya daha çok dingilli, motor gücüyle hareket eden araçlara verilen genel ad.

motorlu tren
* Bkz. mototren.

motosiklet
* Motor silindirinin hacmi 125 cm^3 den büyük olan, iki tekerlekli motorlu taşıt.

mototren
* Bir termik motorla çalışan, yolcu taşıyan demir yolu taşıtı.

motris

* Birkaç arabalı bir katarda elektrik motoru veya patlamalı motorla çalışan ve öbür arabaları çekmeye yarayan taşıt.

mozaik
* Türlü renklerde, küçük küp biçiminde mermer, taş veya pişmiş toprak parçalarının yan yana getirilmesiyle yapılan resim ve bezeme işi.
* Bu iş için kullanılan mermer parçaları.
* İnce kum, çimento ve küçük mermer parçalarından oluşan karışımla döşeme sıvası.
* Tatlı bisküvi parçalarıyla yapılan kakaolu pasta.
* Çimento içine küçük mermer parçaları konulup doldurularak yapılan (döşeme, merdiven vb.).
* Değişik dillere ve kültürlere sahip insan topluluğu.

mozaik döşeme
* Mozaik karışımı yapılan yer döşemesi.

mozaik plâka
* Mozaikle yapılmış kalıp döşeme maddesi.

mozaikçi
* Mozaik yapan veya satan kimse.
* Yapılarda mozaik işlerini düzenleyen kimse.

mozak
* Domuz yavrusu.

mozole
* Büyük, gösterişli gömüt, anıtkabir.

möble
* Mobilya.

möbleli
* Mobilyalı.

möblesiz
* Mobilyasız.

mönü
* Bkz. menü.

mösyö
* Fransızcada erkeklere verilen bir unvan.
* (yabancı erkekler için) Bay.

-msa- / -mse-
* İsimden fiil türeten ek: az-ı-msamak, çoğ-u-msa-mak, küçü-mse-mek vb.

-msı / -msi
* Küçültme sıfatları türeten ek: sarı-msı, mavi-msi, pembe-msi, mor-u-msu, tatlı-msı, ekşi-msi vb.

-mtırak / -mturak
* Küçültme sıfatları türeten ek.

mu
* Bkz. mı / mi.

muaccel
* Acele olunmuş.
* Peşin, hemen ödenmesi gereken.

muacciz
* Sıkıntı veren, taciz eden, bıktıran, usandıran.

* Yapışkan, sırnaşık, ukalâ (kimse).

muaddel
    * Değiştirilmiş, değişikliğe uğramış, değişkin.

muadele
    * Eşitlik, beraberlik, denklik.
    * Anlaşılmaz iş.
    * Denklem.

muadelet
    * Eşitlik, denklik, eş değerlik.

muadil
    * Eşit, denk, eş değer.

muaf
    * Bağışlanmış, affedilmiş.
    * Ayrı tutulmuş, ayrıcalık tanınmış.
    * Özgür, serbest.

muaf tutmak (veya tutulmak)
    * bir ödevi, bir görevi bağışlamak, ayrıcalık tanımak.

muafiyet
    * Ayrı tutulma, kendisine uygulanmama, bağışıklık.
    * Bağışıklık.

muafiyet tanımak
    * kendisinden beklenilen veya istenilenlerin bütününü istememek.

muafiyet sınavı
    * Eğitimde veya herhangi bir dalda bilgi birikiminin önceden yeterli olup olmadığının belirlenmesi için yapılan sınav.

muaflık
    * Muaf olma durumu.

muahede
    * Anlaşma.

muahedename
    * Antlaşma metni.

muaheze
    * Kınama, paylama, ayıplama.
    * Eleştiri.

muaheze etmek
    * paylamak, ayıplamak, kınamak.

muahezename
    * Eleştiri yazısı ve kitabı.

muahhar
    * Sonraki, sonradan gelen, ertelenmiş, daha sonraki.

muahharen
    * Sonradan.

muakkip
    * İzleyen, arkasından koşan, takip eden.

* (iş) Yürüten.

muallâ
* Yüksek, yüce.

muallâk
* Asılmış, asılı.
* Sonuca bağlanmamış, sürüncemede kalmış.
* Bağlı.

muallâkta olmak (veya muallâkta kalmak)
* sonuca bağlanmak, sürüncemede kalmak.

muallel
* Sakat, eksik.

muallim
* Öğretmen.

muallime
* Bayan öğretmen.

muallimlik
* Öğretmenlik.

muamelât
* Dairelerde evrak üzerinde yapılan işlemler, işlem.

muamele
* Davranma, davranış.
* Yol, yöntem, iz.
* İşlem.
* Alış veriş.
* İşlem.

muamele etmek
* davranmak.

muamele görmek
* işlem uygulanmak, davranılmak.

muamma
* Bilmece.
* Anlaşılmayan, bilinmeyen şey.

muamma asmak
* âşıklık geleneğinde herhangi bir konuyu manzum olarak bilmece türünde düzenleyip genellikle kahvehanelerde herkesin göreceği bir yere koymak.

muammalı
* Bilmeceli, muamma dolu.

muammalık
* Muamma dolu olma durumu.

muammer
* Yaşamış.

muammer olmak
* yaşamak.
* uzun ve mutlu yaşamak.

muannit
* İnat eden, inatçı, direngeç, anut.

muaraza
* Çekişme, kavga.

muare
* Dalgalı parıltılar verilmiş olan bir tür kumaş, kareli kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

muarefe
* Karşılıklı birbirini tanıma, tanışma, tanışıklık.

muarız
* Karşı koyan, karşı çıkan.

muasır
* Aynı yüzyıl içinde olan.
* Çağdaş.

muasırlaşma
* Muasırlaşmak işi, çağdaşlaşma.

muasırlaşmak
* Çağdaşlaşmak.

muaşaka
* Sevişme, sevgi, âşıktaşlık.

muaşakada olmak
* sevişmek, birbirine âşık olmak.

muaşeret
* Birbiriyle toplumsal ilişkiler içinde bulunma.

muaşeret adabı
* Görgü kuralları, adabımuaşeret.

muattal
* İşlemez, kullanılmaz duruma gelmiş.
* Boş, işsiz.

muattar
* Itırlı, güzel kokulu.

muavenet
* Yardım.

muavenet etmek
* yardım etmek.

muavin
* Yardımcı, yardım eden.
* Bir görevlinin, bir yöneticinin işine yardım eden, yokluğunda yerini ve yetkilerini üzerine alan kimse.

muavinlik
* Muavin olma durumu.
* Muavinin görevi.

muayede
* Bayramlaşma, birbirinin bayramını kutlama.

muayene
* Bir kimsenin hasta olup olmadığını veya hastalığın nerede olduğunu araştırma.
* Gözden geçirme, araştırma, yoklama.

muayene etmek
* bir kimsenin hasta olup olmadığını veya hastalığının nerede olduğunu araştırmak.
* araştırmak, incelemek.

muayene olmak
* hekimce bakılmak.

muayeneci
* Araştıran, yoklayan kimse.

muayenehane
* Hekimlerin hastalarını kabul ettikleri yer.

muayyen
* Belli, belirli; kesin olarak belirlenmiş.
* Kararlaştırılan.

muayyeniyet
* Belli olma durumu, bellilik.

muazzam
* Çok büyük, çok iri, koskoca, koskocaman.
* Alışılmışın sınırlarını aşan.
* Güçlü, önemli.

muazzep
* Acı, sıkıntı, azap çeken.

muazzep olmak
* acı, azap çekmek.

muazzep etmek
* acı, azap çektirmek.

muazzez
* Sayılan, saygı duyulan, sevgili, aziz.

mubah
* Dince yapılmasında sakınca olmayan, yapılması günah veya sevap olmayan.
* Yapılmasında sakınca görülmeyen.

mubah görmek
* hoş görmek, sakıncasız bulmak.

mubassır
* Okullarda öğrencilerin durumu ile ilgilenen ve düzeni sağlamakla görevli kimse.

mubayaa
* Satın alma.

mubayaa etmek
* satın almak.

mubayaacı
* Satın alan kimse.

mucibince
* Gereğince.

mucip
* Gerektiren, gerektirici.
* Sebep.

mucip olmak
* gerektirmek.

mucip sebep
* Gerekçe.

mucir
* Kiraya veren kimse.

mucit
* Yeni bir buluş ortaya koyan, icat eden kimse.
* Yaratıcı, yaratan.

mucize
* İnsanları hayran bırakan, tabiatüstü sayılan olay, tansık.
* İnsan aklının alamayacağı olay.
* Olağanüstü, şaşırtıcı.

mucize göstermek
* olağanüstü bir olay yaratmak.

mucize kabilinden
* umulmayan, beklenmeyen bir biçimde.

mucizeli
* Mucize niteliği bulunan.

mucuk
* Bir çeşit küçük sinek.

mucur
* Kömür kırıntısı, mıcır.
* Yol yapımında kullanılan taş kırıntısı.
* Bir şeyin işe yaramayan bölümü.

muço
* Gemilerde, küçük yaşta tayfa yamağı, miço.
* Meyhaneci çırağı.

mudarebe
* Bir yandan sermaye, öte yandan emek konularak kurulan şirket.

mudi
* Emanet bırakan kimse.
* (bankaya) Para yatıran kimse.

mudil
* Karmaşık, güç, çetin.

mufassal
* Ayrıntılı.

mufla
* Cisimleri, aleve değdirmeden ateşin etkisine uğratmak için kullanılan büyük toprak kap.
* Porselen fırını.

muflon

* Yabanî koyun, argali.
* Pardösülerin içine iliklenerek geçirilen bir çeşit çok kalın, eğreti astar.

muflonlu
* İçinde keçe bulunan çok kalın, yumuşak, parlak tüylü kumaş.
* Bu kumaş geçirilerek yapılmış olan.

mugaddi
* Besleyici, besleyen.

mugalâta
* Yanıltacak söz, yanıltmaca.

mugalâtacı
* Mugalâta yapan kimse.

muganni
* Şarkı söyleyen kimse, şarkıcı.

muganniye
* Şarkıcı kadın.

mugayeret
* Uygun olmama durumu, uymazlık, aykırılık.

mugayir
* Uymaz, aykırı.

muğber
* Gücenmiş, gücenik, küskün.

muğber olmak
* gücenmek, küsmek.

muğlâk
* Anlaşılması güç, anlaşılmaz, karışık, çapraşık.

muhabbet
* Sevgi.
* Dostça konuşma, yarenlik.

muhabbet beslemek
* sevgi duymak.

muhabbet çiçeği
* Muhabbet çiçeğigillerden, ekleri yeşilimtırak beyaz, güzel kokulu bir süs bitkisi (Reseda odorata).

muhabbet çiçeğigiller
* Ayrı taç yapraklı, iki çenekli bitkiler sınıfi.

muhabbet etmek
* karşılıklı, dostça konuşmak.

muhabbet kuşu
* Papağangillerden, asıl yurdu Avustralya olan, yurdumuzda da kafeslerde üretilen, eşine çok düşkün, sarı, yeşil ve kül rengi tüylü, uzun ve sivri kuyruklu bir kuş (Melopsittacus undulatus).

muhabbet tellâlı
* Kadınla erkek arasında yolsuz ilişkilere aracılık eden kimse, pezevenk, kavat.

muhabbetname
* Aşk mektubu.

* Arkadaş, dost mektubu.

muhaberat
* Haberleşmeler, haberleşme dolayısıyla yapılan yazışmalar.

muhabere
* Haberleşme, yazışma.

muhabere etmek
* haberleşmek, yazışmak.

muhabere memuru
* Telgrafçı, haberleşmeyi sağlayan kimse.

muhabere sınıfı
* Savaşta haberleşme düzeninin kurulmasını, düşmanın elektronik araçlar kullanmasını engellemeyi veya bunu sınırlandırmayı sağlayan yardımcı sınıf.

muhabereci
* Muhabere sınıfından olan asker.

muhabir
* Basın ve yayın organlarına haber toplayan, bildiren veya yazan kimse.
* Herhangi bir kuruluşun çalışmasıyla ilgili olarak, merkezle başka bir ülke arasında bağlantıyı sağlayan görevli.

muhabirlik
* Muhabir olma durumu.
* Muhabirin görevi.

muhaceret
* Göç, göçme.
* (yaşamakta olduğu ülkeden) Yabancı bir ülkeye uzun veya kısa süreli yerleşmek için gitme.

muhaceret etmek
* yaşadığı ülkeden ayrılmak.

muhacim
* Saldıran, saldırıcı.
* Futbolda ileri uç oyuncusu.

muhacir
* Göçmen.

muhacir arabası
* Üstü ve yanları örtülü, dört tekerlekli, yaysız araba.

muhacir gitmek
* göç etmek.

muhacir olmak
* göçmen durumuna girmek.

muhacirlik
* Göçmenlik.

muhaddep
* Dışbükey, konveks.

muhaddis
* Hadis ile meşgul olan, Hz. Muhammed'in sözlerini bildirmiş olan kimse.

muhafaza
* Koruma, saklama, korunum.

muhafaza altına almak
* korumak, saklamak, bir yerde tutmak, kapatmak.

muhafaza etmek (veya edilmek)
* korumak, saklamak (veya korunmak saklanmak).
* olduğu gibi bırakmak, kapatmak (veya bırakılmak, kapatılmak).

muhafazakâr
* Tutucu.

muhafazakârlık
* Tutuculuk.

muhafazalı
* Muhafazası olan.

muhafazasız
* Muhafazası olmayan.

muhafız
* Birini veya bir şeyi koruyan, kollayan, gözeten kimse, koruyucu.
* Bir kalenin veya bir şehrin önemli yerlerini korumak, düzeni ve güvenliği sağlamakla görevli komutan.

muhafız alayı
* Devlet başkanlarını, kralları korumakla görevli askerî birlik.

muhafızlık
* Muhafiz olma durumu.
* Muhafizın görevi.

muhakeme
* Birbirine karşı olan iki tarafı dinleyerek bir yargıya varma, yargılama.
* Bir konuyu zihinde iyice düşünüp inceleyerek karar verme, akıl süzgecinden geçirme, usa vurma, uslamlama.
* Bir sorunu çözmek için çıkar yol arama.

muhakeme etmek
* yargılamak.
* akıl süzgecinden geçirmek, düşünmek.

muhakeme usulü
* Yargı yolu, muhakeme tarzı.

muhakeme yürütmek
* düşünmek, soruna bir çözüm aramak.

muhakkak
* Doğruluğu, gerçekliği kesin olarak bilinen, gerçekliği kesinleşmiş.
* Her hâlde ne olursa olsun, kesinlikle.

muhakkik
* Gerçeği araştıran.
* Soruşturucu, soruşturmacı.

muhal
* Olamaz, olmaz, olmayacak; olması, gerçekleşmesi olanaksız.

muhalefet
* Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olma durumu, aykırılık.

* Karşı görüşte, tutumda olan kimseler topluluğu.
* Demokraside iktidarın dışında olan parti veya partiler.

muhalefet etmek
* karşı davranışta bulunmak, karşı çıkmak.

muhalefet partisi
* Hükûmet kurmaya katılmamış parti.

muhalefet şerhi
* Karşı olma yazısı, muhalefet gerekçesi.

muhalif
* Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışta karşı olan, aykırı olan.
* Aykırılık eden, uymayan, uygunluk göstermeyen.

muhallebi
* Süte, şeker ve pirinç unu katılarak yapılan bir tatlı.

muhallebi çocuğu
* Nazlı büyütülmüş çocuk.

muhallebici
* Muhallebi yapan veya satan kimse.
* Muhallebi satılan yer.
* Nazlı büyütülmüş kimse.

muhallebicilik
* Muhallebici olma durumu.
* Muhallebi yapma ve satma işi.

Muhammedî
* Hz.Muhammed ümmetinden olan kimse, Müslüman.

muhammen
* Oranlanan, tahmin edilen.

muhammes
* Beş parçası olan, beşli.
* Beşgen.
* Beşli.

muhammin
* Oranlayan, tahmin eden.

muharebe
* Savaşma, vuruşma, harp etme, iki ordu arasındaki çarpışma, savaş.
* Güçlü tartışma.

muharip
* Savaşa katılan, savaşan, savaşçı.

muharrem
* Kamer takviminin birinci ayı, aşure ayı.

muharrer
* Yazılmış, yazılı yazıya geçirilmiş.

muharrik
* Hareketini sağlayan, harekete gelen.
* Kışkırtıcı, ayartıcı.

muharrir
* Yazar.

muharrirlik
* Yazarlık.

muharriş
* Tırmalayan, tahriş eden.
* İrkilten, korku veren.

muhasamat
* Düşmanlık.
* (savaşta) Çarpışma.

muhasara
* Kuşatma, sarma, çevirme.

muhasara etmek
* kuşatmak.

muhasebat
* Hesap işleri.

muhasebe
* Hesaplaşma, karşılıklı hesap görme.
* Hesap işleriyle uğraşma.
* Hesapların bütünü.
* Hesap işlerinin yürütüldüğü yer, saymanlık.

muhasebeci
* Sayman, muhasip.

muhasebecilik
* Saymanın görevi, saymanlık.

muhasebesini yapmak
* bir şeyin olumlu veya olumsuz yönlerini gözden geçirerek bir yargıya varmak.

muhasım
* Birbirine düşman olanlardan her biri.

muhasır
* Kuşatan, saran.

muhasip
* Sayman, muhasebeci.

muhasiplik
* Saymanlık.

muhassala
* Elde edilen sonuç.
* Bileşke.

muhassas
* (birine) Ayrılmış, tahsis olunmuş.

muhassasat
* Bir kimseye maaş, tayın vb. olarak verilmiş şeyler.
* Devlet bütçesinde devlet kuruluşları için ayrılmış para, ödenek.

muhassenat

* Yararlı, güzel, hayırlı, işler.

muhassıl
* Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimattan önceki dönemde vergi tahsildarına verilen isim.

muhat
* Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş.
* Kitabın sırt kâğıdı ile mukavvasının arasında isteka ile bastırılarak oluşturulmuş hafif çukurluk.

muhatap
* Kendisine söz söylenilen kimse, kendisiyle konuşulan kimse.

muhatap olmak
* kendisine söz söylenmek, hitap edilmek.
* karşısında kalmak.

muhatara
* Korku verici durum, tehlike.
* Zarar, ziyan.

muhataralı
* Korkulu, tehlikeli.

muhavere
* İki kişi arasında karşılıklı olarak yapılan konuşma.

muhavere etmek
* birbiriyle konuşmak.

muhavvil
* Değiştiren, dönüştüren.

muhavvile
* Dönüştürücü, transformatör.

muhayyel
* Hayal gücüyle yaratılan, hayal edilen.

muhayyer
* Beğenilmediğinde geri verilmek şartıyla alınan (eşya vb), seçmece.
* Seçmeli.
* Türk müziğinde bir makam.

muhayyer bırakmak
* seçmeli bırakmak, seçmeye izin vermek.

muhayyerbuselik
* Türk müziğinde bir makam.

muhayyerkürdî
* Türk müziğinde bir makam.

muhayyerlik
* Seçmeli olma durumu.
* Seçme hakkı.

muhayyersümbüle
* Türk müziğinde bir makam.

muhayyile
* Hayal etme gücü.

muhbir
* Haber ulaştırıcı, haber veren.
* Yasa dışı olan bir durumu yetkili makamlara bildiren kimse, ihbarcı.

muhbirlik
* Muhbir olma durumu veya muhbirin yaptığı iş.

muhik
* Haklı, doğru.

muhil
* Dokunan, bozan, ihlâl eden.

muhip
* Seven, sevgi besleyen, dost.

muhit
* Çevre, yöre.
* Bir kimsenin sürekli ilişkide bulunduğu insanlar topluluğu, çevre.

muhit yapmak (veya edinmek)
* ilişkili olduğu, tanışık olduğu kimselerin sayısını çoğaltmak.

muhkem
* Sağlam, sağlamlaştırılmış.

muhlis
* Dostluğunda ve inançlarında içten olan.
* Bkz. halis muhlis.

muhrik
* Yakıcı.
* Yanık, dokunaklı (ses).

muhrip
* Torpido, top ve denizaltılara karşı silâhlarla donatılmış, küçük, hızlı giden savaş gemisi, destroyer.

muhtaç
* Bir şeye ihtiyaç duyan.
* Yoksul, fakir (kimse).
* Bakmaya mecbur olduğu aile bireylerini veya kendisini geçindirmeye yetecek geliri, malı, kazancı bulunmayanlar.

muhtaç etmek
* birini, ihtiyaç duyduğu bir şeyi başkasından sağlamak zorunda bırakmak.

muhtaç olmak
* ihtiyaç duymak.

muhtaçlık
* Bakmaya mecbur olduğu aile bireylerini veya kendisini geçindirmeye yetecek geliri, malı, kazancı olmayanların içinde bulunduğu durum.

muhtar
* Özerk.
* Köy veya mahallenin yasalarla belirtilmiş işlerini yürütmek için o köy veya mahallede oturanların seçtikleri kimse.

muhtariyet
* Özerklik.

muhtarlık

* Muhtarın görevi veya makamı.
* Muhtarın görevini yaptığı yer.

muhtasar
* Kısaltılmış olan, kısa; özet.

muhtasaran
* Kısaca, kısaltarak, özet olarak.

muhtekir
* Vurguncu, spekülâtör.

muhtel
* Düzeni bozulmuş, bozuk.

muhtelif
* Zıt, birbirini tutmayan.
* Çeşit çeşit, çeşitli.

muhtelis
* Beylik mal veya parayı zimmetine geçiren, çalan.

muhtelit
* Karma, karışık.

muhtemel
* İhtimal dahilinde olan, beklenen, beklenir, umulur, olası, olasılı, mümkün.

muhtemel olmak
* umulmak, beklenmek.

muhtemelen
* Umulur ki, beklenir ki, görünüşe bakılarak.

muhterem
* Saygıdeğer, sayın.

muhteri
* Yeni bir şey yaratan, icat eden.
* Yalanlar uydurarak bir kimseye iftirada bulunan.

muhteris
* Hırslı.

muhteriz
* Çekingen.

muhtesip
* İslâm şehirlerinde çarşı ve pazar esnafını din kurallarına göre denetleyen görevli, belediye memuru.

muhteşem
* Görkemli, gösterişli, büyük ve göz alıcı.

muhteva
* Bir şeyin içindeki, içteki, içerik.

muhtevi
* İhtiva eden, içine alan, kapsayan, içinde bulunduran.

muhteviyat
* İçindekiler.

muhtıra
* Herhangi bir şeyi hatırlatma, uyarma amacıyla yazılan yazı.
* Bir devletin başka bir devlete politik sorunlarla ilgili olarak yolladığı uyarı yazısı, diplomatik nota.
* Andaç.
* Günlük.

muhzır
* İlgililerin mahkemede bulunmalarını sağlayan görevli.

muin
* Yardım eden, yardımcı.

muinli
* Askere alındığında ailesine bakacak kimsesi olan.

muinsiz
* Askere alındığında ailesine bakacak kimsesi olmayan.

muit
* Okullarda çocukları çalıştırmakla görevli kimse, öğretmen yardımcısı.

mujik
* Rus köylüsü.

-muk
* Bkz. -mık / -mik.

mukaar
* İçbükey, obruk, konkav.

mukabele
* Karşılık verme, karşılama, karşılık.
* Karşılaştırma, karşılıklı yapılan okuma.
* Karşı gelme, baş kaldırma.
* Camilerde Kur'an okunurken, hafızların da karşılık olarak ezbere Kur'an okumaları.

mukabele etmek
* karşılık vermek, karşılıkta bulunmak.
* karşı gelmek.

mukabele okumak
* ramazanda, en çok camide yüksek sesle ezbere kur'an okumak.

mukabeleci
* Camilerde Kur'an okuyan kimse.
* Bürolarda temize çekilmiş hesapları müsveddeleri ile karşılaştıran görevli.
* Askerin yoklamasını yapan kimse.

mukabelede bulunmak
* karşılık vermek.

mukabeleli
* Karşılığı olan, mukabelesi bulunan.

mukabelesiz
* Karşılığı olmayan, mukabelesi bulunmayan.

mukabil
* Bir şeye karşılık olarak yapılan, bir şeyin karşılığı olan.
* Bir şeyin karşısında bulunan.
* Karşılık.
* Karşılık olarak, karşılığında.

mukaddem
* Önce gelen, önceki.
* Öncül.

mukaddema
* Önce, evvelce, eskiden.

mukaddeme
* Bkz. mukaddime.

mukadder
* Yazgıda var olan, yazgı ile ilgili olan, alında yazılı olan.

mukadderat
* Yazgı.

mukaddes
* Kutsal.

mukaddesat
* Kutsal sayılan her türlü inanç ve davranışlar.

mukaddesatçı
* Kutsal tanınan şeylere aşırı ölçüde bağlılık gösteren kimse.

mukaddime
* Ön söz.
* Bir olayın başlangıcı.

mukaffa
* Kafiyeli, uyaklı.

mukallit
* Taklitçi.

mukallitlik
* Mukallit olma durumu, mukallidin işi.

mukannen
* Belli, belirli, kesinleşmiş, şaşmaz.
* Kanun durumuna gelmiş, kanunlaşmış.

mukarenet
* Yaklaşma, kavuşma, bitişme.
* Yakınlık.

mukarrer
* Kararlaşmış, kararlaştırılmış.

mukarrer bulunmak
* kararlaşmak.

mukarrerat
* Alınan kararlar, kararlaştırılmış şeyler.

mukassem
* Ayrılmış, bölünmüş.

mukassi
* Sıkıntılı, sıkıntı verici, bunaltıcı.

mukataa
* Kesim.

mukataalı
* Kesime verilmiş (yer).

mukattar
* Damıtılmış, damıtık.

mukavele
* Sözleşme.

mukavele yapmak
* sözleşmek.

mukaveleli
* Sözleşmeli.

mukavelename
* Sözleşme.

mukavelesiz
* Sözleşmesiz.

mukavemet
* Dayanma, karşı durma, karşı koyma, direnme, direniş, dayanırlık.
* Direnç.

mukavemet etmek
* direnmek, dayanmak, karşı koymak.

mukavemet göstermek
* direnmek, karşı koymak.

mukavemet koşusu
* 3-15 km arasındaki uzun mesafeli koşular.

mukavemetçi
* Düşman saldırısına boyun eğmeyip her çeşit araçla karşı gelen yurtsever.
* Uzun mesafe koşucusu.

mukavemeti kırılmak
* direnci, gücü azalmak.

mukavemetli
* Dayanıklı, güçlü, dirençli.

mukavemetsiz
* Dayanıksız, güçsüz, dirençsiz.

mukavim
* Dayanıklı, güçlü, dirençli.
* Karşı koyan, baş kaldıran.

mukavva
* Karton.
* Bu kâğıttan yapılmış.

mukavves
* Kavisli, eğri, eğmeçli.

mukavvi

* Kuvvetledirici, güç katıcı.

mukayese
* Benzeterek veya karşılaştırarak değerlendirme, karşılaştırma, kıyaslama.

mukayese etmek
* karşılaştırmak, kıyaslamak.

mukayeseli
* Karşılaştırmalı.

mukayyet
* Bağlı olan, bağlanmış.
* Bir şart veya kayıtla bağlı olan.
* Yazılmış, yazılı, kayıtlı.

mukayyet olmak
* korumak, gözetmek.

mukayyit
* Bir kalemde, kayıt işlerini yapan kimse.
* Kaydedici makine.

mukim
* (bir yerde, bir evde) Oturan, eğleşen, ikamet eden.

mukni
* İnandıran, ikna eden.

mukoza
* Sümük doku.

mukriz
* Ödünç para veren, borç veren.

muktebes
* Yararlanmak için alınmış, aktarılmış.

muktedir
* Bir şeyi yapmaya, başarmaya gücü yeten, erkli.

muktedir olmak
* gücü yetmek, yapabilmek.

muktesit
* Tutumlu.

mukteza
* Gereken, gerekli olan.
* Bir iş yapılırken gerekli işlemlerin bütünü.

muktezi
* Gereken, gerekli olan.

mukus
* Solunum yolları ve sindirim organlarının hücreleri tarafından salgılanan madde.

mulaj
* Bir şeyin bal mumu, alçı gibi bir madde ile kalıbını çıkarmak için yapılan işlemlerin bütünü.
* Bu işlemler sonunda elde edilen kalıp.

mulaj kâğıdı

* Terzilerin patron çıkarmak için kullandıkları bir çeşit saydam kâğıt.

mum
* Bir fitilin üzerine erimiş bal mumu, iç yağı, stearik asit veya parafin dökülüp genellikle silindir biçiminde dondurulan ince, uzun ışık aracı.
* Bal mumu.
* Işık yeğinliği birimi, kandelâ.
* Kısmen oksitlenmiş katı hidrokarbonlar.

mum ağacı
* Sıcak ülkeler ile Kuzey ve Batı Avrupa'da yetişen bir tür mum palmiyesi (Myrica cerifera).

mum ampul
* Mum biçiminde ampul.

mum aydınlatma
* Mum yapılarak yapılan aydınlatma.

mum boya
* Bkz. mum boyası.

mum boyası
* Mum, terebentin, su ve toprak boyalarla hazırlanan boya.

mum cilâsı
* Parafin ve bal mumunun terebentin veya neft yağında çözüştürülmesi ile elde edilen, ağaç eşyaları cilâlamakta kullanılan madde.

mum çiçeği
* İki çeneklilerden, güzel kokulu, şemsiye biçiminde küçük beyaz çiçekler açan, etli yapraklı, sarılıcı bir süs bitkisi (Cerinthe minor ve Cerinthe retortra).

mum dibine ışık vermez
* güçlü kişilerin kendi yakınlarını kayırmaktan çekindiklerini anlatır.

mum direk
* Dimdik.
* Çok uslu, yaramazlık yapmayan.

mum duruşu
* Vücudun, ense ve omuzlara dayanarak ellerin kalçayı desteklemesiyle baş aşağı, yere dikey bulunduğu durum.

mum etmek
* Bkz. muma çevirmek.

mum gibi
* dosdoğru, dimdik.
* uslu, kıpırtısız.
* tertemiz düzgün.
* zayıflamak sararıp solmak.

mum kesilmek
* sessiz, uslu, doğru düzgün durmak.

mum olmak
* hırçınlığı ,yaramazlığı bırakmak.
* razı olmak.

mum palmiyesi
* Ilıman bölgelerde yetişen, gövdesi boyunca 1 cm kalınlığında bir mum katmanı bulunan, yaprakları hurma yaprağına benzeyen bir ağaç (Cerexylon andicola).

mum yakmak
* kutsal sayılan bir yere giderek adak adadığında mum yakıp koymak.

mum yapıştırmak
* bir şeyi kırmızı mumla mühürlemek.
* önemli bir şeyi unutmayıp akılda tutmak.

muma döndürmek (veya çevirmek)
* her sözü dinler duruma getirmek, uslandırmak.

mumaileyh
* Adı geçen, yukarıda anılan, sözü geçen kimse.

mumcu
* Mum yapan veya satan kimse.
* Fitilli tüfek kullanan asker.
* Yeniçeri ocağında çavuşlardan sonra gelen, yeniçeri ağasına bağlı on iki subaydan her biri.

mumhane
* Mum üretim yeri.

mumla aramak
* çok isteyerek ve özlenle aramak.

mumla aratmak
* daha kötü olan yeni bir şey, bir durum, bir kimse, pek iyi olmayan eskisini aratmak.

mumlama
* Mumlamak işi.
* Bitki hücrelerinin değişikliğe uğrayarak kendilerini su geçirmez duruma getirir biçimde mum bağlaması olayı.
* Lâboratuvarlardan çıkmış bir filmin çeşitli aletlerde kolayca dönmesini sağlamak için iki kenarına ince bir bal mumu katmanı sürmek.

mumlamak
* Bal mumu sürmek, bal mumuna batırmak.
* Mühürlemek, mühür mumu sürmek.
* Mum cilâsı yapmak.

mumlanma
* Mumlanmak işi.

mumlanmak
* Mumlamak işi yapılmak veya mumlamak işine konu olmak.

mumlaşma
* Mumlaşmak işi.

mumlaşmak
* Bal mumu durumuna gelmek.

mumlayıcı
* Filmleri mumlamakta kullanılan alet.

mumlu
* Mumu olan, mum konulmuş olan.
* Muma batırılmış, mumla hazırlanmış olan.

mumlu kâğıt
* Mürekkep geçirmeyen ve delinebilir bir dolgu maddesi emdirilmiş, mürekkebi geçiren, fakat kolay delinmeyen bir cins pelürden veya lifli bir dokudan oluşturulmuş, teksir makinesinde basılacak yazıların yazıldığı kâğıt.

mumluk
* Mumu olan.
* Herhangi bir mum gücünde olan.
* Şamdan.

mumsöndü
* Alevî geleneğinde var olduğu ileri sürülen bir tür tören.

mumya
* Birtakım özel ilâçlar kullanılarak bozulmayacak duruma getirilmiş olan ve bugün kazılarla ortaya çıkarılan ceset.
* Çok zayıf kimse.

mumya gibi
* çok zayıf ve renksiz (kimse).

mumyalama
* Mumyalamak işi.

mumyalamak
* Bir cesedi, bozulmaması için özel ilâçlarla mumya durumuna getirmek.

mumyalanma
* Mumyalanmak işi veya durumu.

mumyalanmak
* Mumya durumuna gelmek.

mumyalaşma
* Mumyalaşmak işi.

mumyalaşmak
* Mumya durumuna gelmek.

mundar
* Bkz. murdar.

mundarlık
* Mundar olma durumu.

munfasıl
* Ayrı duran, ayrılmış, ayrık.

munis
* Alışılan, alışılmış, yabancı olmayan.
* Cana yakın, uysal, sevimli.
* Uygun.

munkabız
* Büzülmüş, toplanmış.
* Pekliği olan, peklik çeken.
* Verimsiz, işe yaramaz.

munkalip
* Değişmiş, dönüşmüş olan.

munkariz
* Batmış, çökmüş, tükenmiş.

munsap
* Kavuşan.

* Bkz. mansap.

muntazam
* Düzgün.
* Düzenli, derli toplu.
* Düzenli, sürekli ve düzgün bir biçimde.

muntazaman
* Düzenli olarak.

muntazır
* Bekleyen, gözleyen.

muntazır olmak
* beklemek, gözlemek.

munzam
* Katma, katılmış, ulanmış, eklenmiş, ekleme, ek.

-mur
* Fiilden isim türeten ek.

murabaha
* Bir malı çok fazla kârla satma.
* Kanunun izin verdiği sınırdan aşkın faiz alma, tefecilik.

murabahacı
* Bir malı çok fazla kârla satan kimse.
* Kanunun gösterdiği sınırı aşarak aşırı faizle ödünç para veren kimse, tefeci.

murabahacılık
* Murabahacı olma durumu, tefecilik.

murabba
* Dört şeyden oluşan, dörtlü.
* Dördül, kare.
* Dört mısralı bentlerden oluşan divan edebiyatı şiiri.

murabba
* Terbiye edilmiş.
* Kaynatılıp kıvama geldikten sonra dondurulan meyve suyu tatlısı.

murabıt
* Savaşçı derviş.
* Murabut.

murabut
* Kuzey Afrika'da dervişlere verilen ad.

murabut kuşu
* Uzun bacaklılardan, leyleğe benzeyen, gagası iri ve uzun bir kuş (Leptoptilus).

murada ermek
* isteğine kavuşmak, arzusu yerine gelmek.

muradına ermek
* dileği gerçekleşmek, çok istediği şeye kavuşmak.

murafaa
* Duruşma.
* Yargıtayda yapılan duruşma.

murahhas
* Delege.

murahhaslık
* Delegelik.

murakabe
* Denetleme, denetim.
* (tasavvufta) Tanrı'ya bağlanarak çile doldurma.

murakabe etmek
* denetlemek.

murakıp
* Denetçi.
* Tanrı'ya bağlanarak çile dolduran kimse.

murakıplık
* Denetçilik.

murana
* Yılan balığına benzeyen, çok yırtıcı, sıcak denizlerde yaşayan, göğüs yüzgeci olmayan, eti beğenilen bir deniz balığı (Muraena).

murassa
* Değerli taşlarla bezenmiş, cevahirle süslenmiş.

murat
* İstek, dilek.
* Amaç, erek, gaye.

murat almak
* dileğine kavuşmak.

murat etmek
* dilemek, istemek.

murç
* Betona delik açmakta kullanılan sivri uçlu, çelikten yapılmış bir alet.

murdar
* Kirli, pis.
* Cinsel birleşmeden sonra yıkanmamış (kimse).
* Şeriata uygun olarak kesilmemiş olan (hayvan).

murdarilik
* Omurilik.

murdarlık
* Murdar olma durumu.

muris
* Miras bırakan, mirasçı.

murt
* Mersin ağacı.

murt yememek
* oyuna gelmemek.

musaffa
* Temizlenmiş, arıtılmış.

musahabe
* Konuşma, görüşme, söyleşi.

musahhih
* Düzeltici, düzelten.

musahhihlik
* Musahhih olma durumu.
* Düzelticinin görevi, düzelticilik.

musahip
* Sohbet, arkadaşlık eden kimse.
* Tatlı konuşmaları ile büyüklerin, özellikle padişahların güzel zaman geçirmelerini sağlamakla görevli kimselere verilen unvan.

musahiplik
* Musahibin yaptığı iş.

musakka
* Ufak parçalar biçiminde doğranmış sebzelerin, kuşbaşı et veya kıyma ve soğanla pişirilmesiyle yapılan bir yemek.

musalla
* Namaz kılmaya yarayan açık yer.
* Camilerde cenaze konulup önünde namaz kılınan yer.

musalla taşı
* Namazı kılınmak için üstüne cenaze konulan masa biçiminde yüksek taş.

musallat
* Bir kimse veya şeyin üzerine bıktıracak kadar düşen.

musallat etmek
* birini, bir başkasının başına belâ etmek.

musallat olmak
* birini sürekli rahatsız etmek, birine sataşmak, hiç peşini bırakmamak.

musalli
* Beş vakit namazını sürekli olarak kılan.

musamaha etmek
* hoşgörü ile davranmak.

musandıra
* Evlerde yatak yorgan konulan yer, yüklük.
* Mutfakta yüksek ve geniş raf.

musanna
* Uydurma, düzme.
* Sanatla yapılmış, bir usta elinden çıkmış, sanatlı.
* Yapıntılı.

musannif
* Sınıflandıran.
* Kitap yazan, yazar.

musap
* Başına bir kötülük, felâket gelmiş olan.
* Hastalığa yakalanmış, tutulmuş, uğramış.

musavver
* Resim konulmuş, resimli.
* Zihinde tasarlanmış, düşünülmüş olan.

Musevî
* Musa Peygamberin dininden olan kimse.

Musevîlik
* Musa Peygamberin dini, Yahudilik.

Mushaf
* Kur'an.

musır
* Bir söz veya düşüncede direnen, ayak direyen.

musibet
* Ansızın gelen felâket, sıkıntı veren şey.
* Uğursuz.

musikar
* Gagasındaki deliklerden rüzgâr estikçe türlü sesler çıktığına inanılan bir masal kuşu.
* Mıskal.

musiki
* Müzik.
* Kulağa hoş gelen sesler dizisi.

musikişinas
* Müzikle uğraşan kimse.

muska
* İçinde dinî ve büyüleyici bir gücün saklı olduğu sanılan, taşıyanı, takanı veya sahip olanı zararlı etkilerden koruyup iyilik getirdiğine inanılan bir nesne veya yazılı kâğıt, hamaylı.
* Üçgen biçiminde katlanmış olan şey.

muska böreği
* İçine peynir, kıyma gibi şeyler konularak üçgen biçiminde katlanan bir tür börek.

muskacı
* Muska yazan kimse.

muskacılık
* Muskacının işi.

muslihane
* Barışçı bir yolla.

muslin
* Sık dokunmuş, parlak, ince, yumuşak bir tür kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

musluk
* Takılmış bulunduğu boru veya kabın içindeki akışkanı, istenildiğinde akıtabilecek bir düzende yapılmış açılır kapanır alet.
* El yıkamaya yarayan yer.

muslukçu
* Musluk satan veya onaran kimse.
* Abdest almak için ceketini çıkaranların para veya değerli şeylerini çalarak hırsızlık yapan kimse.

muslukçuluk

* Muslukçunun yaptığı iş.
* Abdest almak için ceketini çıkaranların para veya değerli şeylerini çalarak yapılan hırsızlık.

musluklu
* Musluğu olan.

musluksuz
* Musluğu olmayan.

muson
* Güney Asya kıyılarıyla Hint Denizi'nde yaz ve kış mevsimlerinde birbirine ters yönlerden esen geniş alanlı rüzgâr.

mustarip
* Istırap ve acı çeken.
* Sağlıksız, hasta.

mustarip etmek
* acı ve ıstırap vermek.

mustatil
* Dikdörtgen.

muş
* Altı düz, küçük gezinti vapuru.

-muş
* Bkz. -mış / -miş.

muşamba
* Bir tarafına kauçuk veya yağlı boya sürülerek su geçirmeyecek duruma getirilen kalın bez.
* Bu bezden yapılmış olan.
* Su geçirmeyecek biçimde yapılmış yağmurluk.
* Linolyum.

muşamba gibi
* çok kirlenmiş çamaşır, kumaş, örtü vb. için söylenir.

muşambalaşma
* Muşambalaşmak işi veya durumu.

muşambalaşmak
* Muşamba gibi olmak, muşamba durumunu almak, muşambaya dönmek.

muşmula
* Gülgillerden, 2-3 m yükseklikte dikenli küçük bir ağaçcık (Mespilus germanica).
* Bu ağacın olgunlaşıp çürüdükten sonra yenilebilen, yuvarlak, mayhoş, buruk ve beş çekirdekli meyvesi, döngel, beşbıyık.

muşmula gibi
* yüzünde pek çok buruşuk ve kırışık bulunan.

muşta
* Karşısındakine vurmak için özel olarak açılmış deliklerine parmakların geçirilmesi ile kullanılan demir parçası.
* Kunduracıların, derileri vurarak inceltmek için kullandıkları metalden tokmak.
* Parmağın biri bükülüp sivriltilerek vurulan yumruk.

muştalama
* Muştalamak işi.

muştalamak

* Muşta ile vurmak.

muştu
* Sevindiren haber, sava, müjde.

muştucu
* Muştu getiren, savacı, müjdeci.

muştulama
* Muştulamak işi.

muştulamak
* Sevinilecek bir işin, olayın, vb. nin olduğunu birine haber vermek, mujdelemek.

muştulanma
* Muştulanmak işi, müjdelenme.

muştulanmak
* Sevinçli bir haber verilmek, müjdelenmek.

muştulu
* Muştu bildiren, sevindirici, müjdeli.

muştuluk
* Muştucuya verilen armağan, müjdelik.

mut
* Bütün özlemlerin eksiksiz ve sürekli olarak yerine gelmesinden duyulan kıvanç, kut, saadet.

mut
* Elli şiniklik tahıl ölçeği.

muta
* Veri.

mutaassıp
* Bağnaz.

mutabakat
* Uyuşma, anlaşma, itilâf.
* Uygunluk.
* Uyum.

mutabık
* Birbirine uyan, aralarında anlaşmazlık olmayan.
* Uygun.

mutabık kalmak
* uyuşmak, anlaşmaya varmak.

mutabık olmak
* aralarında anlaşmazlık olmamak, anlaşmak.

mutaf
* Keçi kılından hayvan çulu, yem torbası gibi şeyler dokuyan kimse.
* Keçi kılından dokunmuş veya örülmüş hayvan çulu, yem torbası gibi şey.

mutallâka
* Boşanarak dul kalmış kadın.

mutantan
* Görkemli, şatafatlı.

mutariza
* Yayayraç, parantez.

mutasarrıf
* Kendinde kullanım hakkı olan, elinde bulunduran.
* Tanzimat'tan sonra, Osmanlı yönetim teşkilâtında sancakların yöneticisine verilen ad.

mutasarrıflık
* Mutasarrıfın görev ve makamı.
* Sancak.

mutasavver
* Tasarlanmış, düşünülmüş.

mutasavvıf
* Tasavvuf inançlarını benimseyerek kendini Tanrı'ya adamış kimse, sofi.

mutasyon
* Değişinim.

mutasyonist
* Değişinimci.

mutasyonizm
* Değişinimcilik.

mutat
* Alışılmış, alışılan.
* Alışkanlık, alışılmış şey.

mutatabbip
* Hekimlik taslayan kimse.

mutavaat
* Boyun eğme, uyma, itaat etme.
* Dönüşlü.

mutavaat fiili
* Bkz. dönüşlü fiil.

mutavassıt
* Aracı.
* Orta, ortalama.

mutazarrır
* Zarar görmüş, zarara uğramış.

mutçuluk
* Hayatın anlamını mutlulukta bulan, insan davranışlarının mutluluk isteğiyle belirlendiği görüşüne dayanan ahlâk öğretisi, evdemonizm.

muteber
* Saygın, itibarı olan, hatırı sayılır.
* İnanılır, güvenilir, sözü geçer.
* Yürürlükte olan, geçerliliği olan.

muteber olmak
* yürürlükte olmak, geçerli olmak.

muteber olmak üzere
* geçerli olarak.

mutedil

* Düşünce, iş vb.de aşırıya kaçmayan, ılımlı, itidalli.
* Ilıman.

mutedillik

* Ilımanlık.

mutekit

* Bir şeye inanan, itikat eden, inançlı, inanlı, imanlı, mümin, dindar.

mutemet

* Kendisine inanılıp güvenilen kimse.
* Dairelerde, iş yerlerinde bazı para işlerine bakan görevli.

mutemetlik

* Mutemedin görevi.

mutena

* Özenilmiş, özenle yapılmış.
* Seçkin, önemli.

muteriz

* Karşı gelen, itiraz eden, itirazcı.
* İtiraz eden (kimse).

mutezile

* Kaderi inkâr ederek "kul, ettiklerinin yaratıcısıdır" diyen ve Tanrı'nın sıfatları konusunda sünnet ehlinden ayrılan bir Müslüman felsefesi.

mutfak

* Yemek pişirilen yer.
* Yiyecekleri hazırlama sanatı.

mutfak dolabı

* Mutfak aletlerinin yerleştirilmesi için yaptırılan özel dolap.

mutfak havalandırması

* Mutfaklara yerleştirilen havalandırma sistemi.

mutfak havlusu

* Mutfakta kullanılan havlu, el bezi.

mutfak merdiveni

* Mutfak ile dış avluyu birbirine bağlayan merdiven.

muti

* Yumuşak başlı, itaat eden.

mutlak

* Salt.
* Saltık.
* Kesin olarak, mutlaka.

mutlak değer

* Bkz. salt değer.

mutlak mera

* Üzerinde kendiliğinden gelişen ve otlatmaya elverişli bir bitki örtüsü taşıyan mera.

mutlak nem

* Bkz. salt nem.

mutlak sıcaklık
* Bkz. salt sıcaklık.

mutlak sıfır
* Bkz. salt sıfır.

mutlaka
* Kaçınılmaz bir biçimde, her hâlde, ne olursa olsun.
* Kesinlikle, mutlak.

mutlakçı
* Saltçılık yanlısı olan.

mutlakçılık
* Saltçılık.

mutlakiyet
* Saltçılık.

mutlandırma
* Mutlandırmak işi.

mutlandırmak
* Mutlanmasına yol açmak, mutlanmasını sağlamak.

mutlanma
* Mutlanmak işi.

mutlanmak
* Mutlu olmak.

mutlu
* Mutluluğa erişmiş olan, ongun, mes'ut.
* Mutluluk veren.

mutlu etmek
* mutluluk vermek, bahtiyar etmek.

mutlu olmak
* mutluluk duymak, bahtiyar olmak.

mutluca
* Mutlu olmaya yakın.

mutlulandırma
* Mutlulandırmak işi.

mutlulandırmak
* Mutlanmasına yol açmak, mutlanmasını sağlamak.

mutlulanma
* Mutlulanmak işi.

mutlulanmak
* Mutlu bir duruma gelmek, mutlanmak.

mutluluk
* Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, ongunluk, kut, saadet.

mutluluk çubuğu
* İktidarsızlık sorunu bulunanlara sağlıklı cinsel yaşantı için özel olarak takılan yapay organ.

mutmain
* İnanmış, gönlü kanmış, emin olan.

mutmain olmak
* inanmak, günlü kanmak.

mutsuz
* Mutlu olmayan, bedbaht.

mutsuzlaşma
* Mutsuzlaşmak işi.

mutsuzlaşmak
* Mutsuz duruma gelmek.

mutsuzluk
* Mutsuz olma durumu, bedbahtlık.

muttali
* Öğrenmiş, haber almış, bilgi edinmiş.

muttali olmak
* bir durumdan haberi olmak, bir durum üzerine bilgi edinmek.

muttarit
* Düzenli, tek düze.

muttasıf
* Nitelenmiş, nitelikli, vasıflı.

muttasıl
* Bitişik, yan yana olan.
* Aralık vermeden, aralıksız, hiç durmadan, biteviye.

muvacehe
* Yüzleşme, yüz yüze gelme.

muvacehesinde
* (bir durum) Karşısında, yüzüne karşı.

muvafakat
* Uygun görme, onama, kabul etme.

muvafakat etmek
* uygun görmek, onaylamak, kabul etmek.

muvaffak
* Başarmış, başarılı (kimse).
* Başarılmış, başarılı (iş).

muvaffak olmak
* başarmak, başarılı olmak; becermek.

muvaffakiyet
* Başarı.

muvaffakiyetli
* Başarılı.

muvaffakiyetsiz
* Başarısız.

muvaffakiyetsizlik
* Başarısızlık.

muvafık
* Uygun.

muvafık bulma(ma)k
* uygun görme(me)k, kabul etme(me)k.

muvafık olmak
* uygun düşmek, kabul edilebilir olmak.

muvahhit
* Tanrı'nın birliğine inanan.

muvakkat
* Belirli bir zaman süren, sürekli olmayan, geçici, palyatif.

muvakkaten
* Az bir zaman süresince, geçici olarak, eğreti olarak.

muvakkit
* Güneşe bakarak namaz vakitlerini bildiren kimse.

muvakkithane
* Genellikle büyük camilerin yanında bulunan ve zamanı ayarlayan oda.

muvasala
* Gidip gelme imkânı, ulaşım, erişim.

muvasalat
* Bir yere ulaşma, varma.

muvasalat etmek
* varmak, ulaşmak.

muvaşşah
* Akrostiş.

muvazaa
* Danışık, danışıklık.

muvazaalı
* Danışıklı.

muvazat
* Koşutluk, paralellik.

muvazene
* Denge.
* Dengelemek.

muvazeneli
* Dengeli, ölçülü.
* Davranışları ölçülü olan.

muvazenesiz
* Dengesiz, ölsüsüz.
* Ne yaptığını bilmeyen, bir sözü bir sözünü, bir davranışı bir başka davranışını tutmayan.

muvazenesizlik

* Dengesizlik, ölçüsüzlük.

muvazi
* Koşut, paralel.

muvazzaf
* Bir görev ve hizmetle yükümlü olan (kimse).
* Silâhlı Kuvvetlerde çalışan meslekten subay ve astsubaylarla askerlik hizmetini yapan erler.

muvazzaf hizmet
* Askerlik çağına girince erkeklerin yapmakla yükümlü bulundukları askerlik görevi.

muvazzaf subay
* Mesleği askerlik olan subay.

muvazzaflık
* Muvazzaf olma durumu.

muylu
* Başka bir parça için dönme ekseni görevini yapan, silindir biçiminde parça.
* Bir milin yatağında dönmesini sağlayan bölüm.
* Bir top namlusunun iki yanına tutturulan millere verilen ad.

muylu yatağı
* Top kundağının yanlarında bulunan, silâh muyluların geçmesi için açılmış delikli bölüm.

muymul
* Atmaca ve doğana benzeyen bir tür yırtıcı kuş.

muz
* Muzgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, bir çenekli, çok yıllık bir bitki (Musa sapientum).
* Bu bitkinin kendine özgü hoş kokulu, tatlı, besleyici, kalın kabuklu, uzun meyvesi.

-muz
* -mız / -miz.

muzaffer
* Üstünlük elde etmiş, zafer kazanmış, yenmiş, utkulu.
* Zafer kazanmış, üstünlük elde etmiş kimse veya ulus.

muzaffer olmak
* üstün gelmek, yenmek, zafer kazanmak.

muzafferane
* Üstün bir biçimde, zafer kazanmışa yaraşır biçimde.

muzafferiyet
* Üstün gelme, üstünlük, zafer kazanma.

muzaheret
* Destekleme, yardım etme, arka çıkma.

muzahir
* Destekleyen, yardım eden, arka çıkan.

muzgiller
* Sıcak bölgelerde yetişen, özellikle muzları içine alan bir çenekliler familyası.

muzır
* Sağlığı bozan, zararı dokunan, zararlı.
* Yaramaz, cinsel gelişmeye zararlı.
* (çocuk için) Her şeyi bozan, karıştıran.

muzırlaşma
* Muzırlaşmak işi veya durumu.

muzırlaşmak
* Muzır duruma gelmek.

muzırlık
* Zararlı olma, zararlı iş veya davranışlarda bulunma durumu.
* (çocuk için) Zarar verici yaramazlıklar.

muzip
* Şaka etmekten hoşlanan, takılgan.

muzipçe
* Muzibe yakışır biçimde, muzip gibi.

muzipleşme
* Muzipleşmek işi.

muzipleşmek
* Takılgan davranışta bulunmak.

muzipliğine uğramak
* aldatılmak, şakaya hedef olmak.

muziplik
* Takılganlık, yaramazlık.

muziplik etmek
* bir kimseye şaka yollu sözler söylemek.

muzlim
* Karanlık.
* Gizli, belirsiz.

muzmahil
* Çökmüş, çöküntüye uğramış.

muztar
* Bir işi yapmak zorunda kalan, zorunlu.

muztar kalmak
* zorunda kalmak.

mü
* Bkz. mı / mi.

mübadele
* Değiş, değiş tokuş.

mübadele etmek
* değiş tokuş etmek.

mübadil
* Başkasının yerine getirilmiş, mübadele edilmiş.
* Lozan antlaşmasına göre, Türkiye'de, İstanbul dışında oturan Rumlarla değiştirilerek Batı Trakya dışındaki Yunanistan'dan getirilen Türklere verilen ad.

mübahase
* Konuşma.

mübalâğa
* Abartma, abartı.

mübalâğa etmek
* abartmak.

mübalâğacı
* Abartıcı.

mübalâğacılık
* Abartıcılık.

mübalâğalı
* Abartılı.

mübalâğasız
* Abartısız.

mübarek
* Verimli, bereketli.
* Kutlu, uğurlu, kutsal.
* Beğenilen, sevilen şeyler için söylenir.
* Kızılan, şaşılan kimse veya şeyler için alay yollu kullanılır.
* Çok saygı duyulan.

mübarek ay
* Dinî bakımdan kutsal sayılan, özelliği veya önemi olduğuna inanılan ay.

mübarek gün
* Dinî bakımdan özelliği ve önemi olan gün (günler).

mübarek olsun!
* "hayırlı, uğurlu olsun" anlamında bir kutlama sözü.

mübarek otu
* Birleşikgillerden, sarı çiçekli, bir yıllk ve otsu bir bitki (Cnicus benedictus).

mübareze
* İki düşman taraftan çıkan birer kişinin çarpışması.

mübaşeret
* Bir işe başlama, girişme.

mübaşir
* Mahkemede duruşmaya girecekleri ve tanıkları çağıran, yargıcın emirlerini bildiren, kâğıtları getirip götüren görevli, çağrıcı.

mübaşirlik
* Mübaşir olma durumu.
* Mübaşirin görevi.

mübayenet
* Ayrılık, başkalık.
* Tutmazlık, karşıtlık, uyuşmazlık.

mübeşşir
* Muştu veren, müjde getiren (kimse).

mübeyyiz
* (yazıları) Temize çeken kimse.

mübrem

* Çok gerekli olan, kaçınılmaz, vazgeçilmez.

mücadele
* İki taraf arasında, birbirlerine isteklerini kabul ettirmek için yapılan zorlu çalışma, savaş.
* Herhangi bir amaca erişmek veya bir kuvvete karşı koyabilmek için bir kişi veya topluluğun güçlü, sürekli çabası, savaşım.
* Hasmını yere sermek için göğüs göğüse yapılan çarpışma.

mücadele etmek
* uğraşmak, savaşmak, çatışmak.

mücadele vermek
* savaş vermek, mücadele etmek.

mücadeleci
* Mücadele etmeyi seven, savaşımcı.

mücahit
* Kutsal ülküler uğruna savaşan (kimse), alp eren.

mücahitlik
* Mücahit olma durumu.

mücamaa
* Cinsel ilişkide bulunma.

mücavir
* Yakın komşu.

mücazat
* İşlenen bir suçtan ötürü ceza verme.

mücbir
* Zorlayan, zorlayıcı.

mücbir sebep
* Herhangi bir kimse tarafından alınacak önlemlere karşı, önüne geçilmesi olanaksız, borcun yerine getirilmesine engel, borçlunun iradesi dışında beklenmedik olaylar.

mücehhez
* Donanmış.
* Hazırlıklı, hazırlanmış.

mücehhez olmak
* taşımak, kendinde bulundurmak.

mücellâ
* Parlatılmış, parlak.

mücellit
* Ciltçi.

mücellithane
* Cilt evi.

mücellitlik
* Ciltçilik.

mücerrep
* Denenmiş, sınanmış.

mücerret

* Soyut.
* Evlenmemiş, bekâr.
* Yalın durum.
* Soyut.
* Yalnız, ancak.

mücessem
* Cisim durumunda olan.
* (soyut kavramlar için) Somut bir varlıkta tam olarak belirmiş olan.

mücevher
* Değerli süs eşyası.

mücevher kutusu
* Mücevherlerin saklandığı küçük kapalı kutu.

mücevher mahfazası
* Mücevher kutusu.

mücevher tarih
* Divan edebiyatında, ebcet hesabına göre yalnız noktalı harfleri sayıldığında söz konusu olayın tarihini gösteren dize veya söz.

mücevherat
* Mücevherler.

mücevherci
* Değerli süs eşyası satan kimse, kuyumcu.

mücevhercilik
* Mücevhercinin işi, kuyumculuk.

mücmel
* Özet olarak anlatılmış, kısa ve özlü.

mücrim
* Suçlu.

mücver
* Rendelenmiş kabağa un, yumurta, peynir, dereotu, tuz, karabiber, taze soğan katılarak yapılan bir tür köfte.

müçtehit
* Ayet ve hadislere dayanarak yargıya varan, karar veren din düşünürü.

müdafaa
* Savunma, koruma.

müdafaa etmek
* savunmak, korumak.

müdafaaname
* Savunma.

müdafi
* Savunucu.
* Bir davada, davacı veya davalının haklarını savunan (kimse).

müdahale
* Karışma, araya girme.
* Bir dava sonucu verilecek olan kararın, dolaylı olarak etkileyeceği üçüncü kişilerin davaya katılmaları.

müdahale etmek

* karışmak, araya girmek, el atmak.

müdahil
* Karışan.
* Davaya müdahale eden.

müdana
* Minnet.

müdana etmek
* minnet etmek.

müdara
* Yüze gülme, yüze gülücülük, dost gibi görünen.

müdara etmek
* dost gibi görünmek, yüze gülmek.

müdavi
* (hastaya) Bakan.

müdavim
* Bir yere sürekli olarak giden (kimse), gedikli.

müdavim olmak
* bir yere sürekli gidip gelmek.

müddei
* Dava eden, bir savda bulunan (kimse), savlayıcı, davacı.

müddeialeyh
* Davalı.

müddeiumumî
* Savcı.

müddeiumumîlik
* Savcılık.

müddet
* Süre.

müddetli
* Süreli, süresi olan.

müddetsiz
* Süresiz, süresi olmayan.

müdebbir
* Tedbirli.

müdekkik
* İnceleyici.

müdellel
* Kanıtlanmış, kanıtlı.

müderris
* Ders veren, profesör.
* Medresede veya camide öğretmen.

müderrislik

* Müderris olma durumu veya müderrisin görevi.

müdevven
* Bir araya getirilerek divan durumunda toplanmış (şiir vb.).
* Bir araya toplanmış, düzenlenmiş.

müdevvenat
* Bir araya toplanmış eserler.

müdevver
* Yuvarlak.

müdir
* Bkz. müdür.

müdire
* Bayan müdür, bayan yönetmen.

müdiriyet
* Bkz. müdüriyet.

müdrik
* Anlamış, aklı ermiş.

müdrike
* Anlık.

müdrir
* İdrarı artıran, idrar söktürücü.

müdür
* İdare eden, yöneten, yönetmen, direktör.

müdür muavini
* Bkz. müdür yardımcısı.

müdür yardımcısı
* Müdürün işlerine yardım eden, yokluğunda yetkileri üzerine alıp işleri yöneten kimse.

müdüriyet
* Müdürlük.

müdürlük
* Yönetmenlik, direktörlük.
* Yönetmenin, müdürün makamı.

müebbet
* Sonu olmayan.
* Yaşdıkça süren, ömür boyunca olan.

müeccel
* İleriye atılmış, ertelenmiş.

müeddep
* Uslu, terbiyeli, edepli.

müellefat
* Yazılı eserler.

müellif
* Kitap yazan veya kitap hazırlayan, bir eseri ortaya koyan ve eserin sahibi olan kimse, yazar.

müemmen

* Sağlanmış, emniyete alınmış, güvenilir.

müennes

* Dişil.

müesses

* Kurulu, kurulmuş.

müessese

* Kuruluş, kurum (I).
* Kurum (I).
* Bir toplumda bazı sorunların çözümlenebilmesi için uygulanan yöntem.

müesseseleşme

* Kurumlaşma.

müesseseleşmek

* Kurumlaşmak.

müessif

* Üzücü, üzüntü veren.
* Hoşa gitmeyen, kötü (olay, durum).

müessir

* Dokunaklı.
* Etkili, sonuçlu.
* Etken.

müessir olmak

* etkilemek.

müessiriyet

* Etkinlik.

müessis

* Kurucu.

müeyyide

* Yaptırım, yaptırma gücü.

müezzin

* Namaz vakitlerini bildirmek için ezan okuyan din görevlisi.

müezzinlik

* Müezzin olma durumu veya müezzinin görevi.

müfekkire

* Düşünme yetisi veya gücü.

müferrih

* İç açıcı, ferahlık verici.

müfessir

* Kısa ve anlaşılması güç bir metni açıklayan, açıklığa kavuşturan, metnin anlam ve amacı üstünde yorumda bulunan (kimse).
* Kur'an'ı yorumlayan (kimse).

müfettiş

* Bir kuruluştaki işlerin konu ve tüzüklere uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini denetleyen kimse.

müfettişlik

* Müfettişin görevi veya makamı.

müfit
* Yararlı, faydalı.
* Anlatan, ifade eden.

müflis
* Bir işte bütün parasını batırmış, batkın, iflâs etmiş.

müfredat
* Bir bütünü oluşturan bireyler, ayrıntılar.

müfredat programı
* Bkz. öğretim programı.

müfret
* Tekil.

müfrez
* Bir bütünden ayrılmış.

müfreze
* Türlü askerî görev ve hizmetlerin yapılması için, küçük birliklerden, belli bir kuruluşa bağlı kalmadan geçici olarak oluşturulan gruplara verilen ad.

müfrit
* Aşırı.

müfritlik
* Aşırı olma durumu.

müfsit
* Ara bozucu, karıştırıcı, fesatçı, münafik.

müft
* Bedava, beleş.

müftehir
* Bir şeyi övünç bilerek onunla sevinen, övünen, iftihar eden.

müfteri
* Karacı, kara çalan, iftiracı.

müftü
* İl ve ilçelerde Müslümanların din işlerine bakan görevli.

müftülük
* Müftü olma durumu.
* Müftünün görevi veya makamı.

müge
* İnci çiçeği.

mühendis
* Mühendislik mesleğinden olan kimse.

mühendishane
* Osmanlı Devletinde mühendis yetiştiren yüksek okul.

mühendislik
* Yol, köprü, yapı, makine, gemi ve uçak yapımı vb. ile maden, su ve elektrik işleri gibi bayındırlık ve zanaatla ilgili teknik çalışmalardan birini konu edinen meslek.

müheyya
* Hazır.

müheyyiç
* Coşturucu, heyecan verici.

mühim
* Önemli.

mühimmat
* Savaş gereçleri, cephane.

mühimseme
* Mühimsemek işi.

mühimsemek
* Önemsemek, önem vermek.

mühimsemezlik
* Önem vermemezlik.

mühlet
* Bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için gösterilen süre, vade, mehil.

mühlet istemek
* bir işin yapılması, tamamlanması için belirli bir süre verilmesini istemek.

mühlet vermek
* (bir iş veya borç için) belirli bir süre tanımak.

mühlik
* Öldürücü, tehlikeli.

mühliye
* Adana bölgesinde yetiştirilen ve yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki (Corchlorus olitorius).

mühmel
* Bırakılmış, bakılmamış, ilgisizliğe uğramış.

mühre
* Her tür yuvarlak şey, küçük top.
* Cam boncuk.
* Kâğıda yumuşaklık, parlaklık ve düzlük vermek için kullanılan camdan araç.
* Deniz böceği kabuğu.
* Demirci çekici.
* Yılanın başında bulunan taca benzer çıkıntı.
* Bazı av hayvanlarını çekmek için kullanılan çığırtkan kuş.

mühreleme
* Mührelemek işi.

mührelemek
* Kâğıdı mühre ile cilâlamak, parlatmak, düzeltmek.

mühreli
* Mühre ile cilâlanmış.

mühresenk
* Alaca somaki, balgam taşı.
* Süsleme nakışlarını ve yaldızları mührelemekte kullanılan araç.

mührüsüleyman
* Kuzey Anadolu 'da orman ve çalılıklar altında bulunan, 30-80 cm. yüksekliğinde, tüysüz, çok yıllık ve otsu bir bitki (Polygonatum multiflorum).

mühtedi
* Dönme.

mühür
* Bir kimsenin, bir kuruluşun adının veya unvanının tersine kazılı bulunduğu, metal, lâstik gibi şeylerden yapılmış araç, damga, kaşe.
* Bu araçla basılan ve imza yerine geçen ad.

mühür basmak
* mühürlemek.

mühür gözlü
* Koyu renkte, iri, beğenilen gözleri nitelemek için kullanılır.
* Sevgili.

mühür kazmak
* bir metal üzerine, bir kimsenin, bir kuruluşun adını, unvanını ters olarak kazımak.

mühür kimde ise Süleyman odur
* bir işte yetki kimde ise kuvvet ondadır.

mühür mumu
* Üstüne mühür basılan ve bal mumu ile reçineden yapılan genellikle kırmızı renkli madde.

mühür pensi
* Elektrik, su ve doğalgaz sayaçlarını mühürlemek amacıyla bir kurşun parçasının teller üzerine tutturulup sıkıştırılması için kullanılan araç.

mühürcü
* Mühür kazıyan kimse.

mühürcülük
* Mühürcü olma durumu.
* Mühürcünün görevi veya zanaatı.

mühürdar
* Devlet büyüklerinin mühürlerini taşımak ve gereken kâğıtları mühürlemekle yükümlü görevli.

mühürleme
* Mühürlemek işi.

mühürlemek
* Bir yazı, belge vb.nin doğruluğunu veya kabul ve onayını belirtmek amacı ile altına mühür koymak, mühür basmak.
* (yetkili makamlara) Açılırsa, belli olsun diye bir şeyin üzerine yapıştırılan kırmızı muma mühür basmak.
* Yasalara, ahlâk veya sağlık kurallarına aykırı görülen iş veya eğlence yerlerinin çalışmasını durdurmak amacıyla, kapısının açılmasını engellemek için uygun yere mumu yapıştırıp, üzerine mühür basmak, kapatmak.

mühürlenme
* Mühürlenmek işi.

mühürlenmek
* Mühürlemek işi yapılmak, mühür basmak.

mühürletme
* Mühürletmek işi.

mühürletmek

* Mühürlemek işini yaptırmak.

mühürlü
* Mühür basılmış.
* Mühürle kapatılmış.

mühürsüz
* Mührü olmayan.
* Mühür basılmamış olan.

müjde
* Sevindirici haber, muştu.
* Muştuluk.
* Sevindirici haber verileceği zaman söylenir.

müjde koşturmak
* bir muştuyu bir kimseye ivedilikle ulaştırmak.

müjde vermek (veya götürmek)
* bir kimseye sevindirici, mutlu bir haberi ulaştırmak.

müjdeci
* Muştucu.
* Öncü.

müjdeleme
* Muştulama.

müjdelemek
* Muştulamak.

müjdelenme
* Muştulanma.

müjdelenmek
* Muştulanmak.

müjdeli
* Muştulu.

müjdelik
* Muştuluk.

mükâfat
* Ödül.
* Değerlendirici, sevindirici davranış.

mükâfat almak
* ödül almak.

mükâfaten
* Mükâfat olarak.

mükâfatını görmek
* herhangi bir olumlu davranışın, özverinin, sıkıntının iyi sonucunu elde etmek.

mükâfatlandırma
* Ödüllendirme.

mükâfatlandırmak
* Ödüllendirmek.

mükâleme
* Karşılıklı konuşma.

mükedder
* Üzgün, acılı, üzüntülü, kederli.

mükedder olmak
* üzülmek, kederlenmek.

mükellef
* Bir şeyi yapmak zorunluluğu olan, yükümlü.
* Eksiksiz, özenli bir biçimde yapılmış.
* Vergi vermekle yükümlü olan kimse veya kuruluş.

mükellefiyet
* Yüküm, yükümlülük.

mükemmel
* Eksiksiz, kusursuz, tam yetkin.

mükemmelen
* Eksiksiz, kusursuz olarak.

mükemmeliyet
* Mükemmellik.

mükemmellik
* Eksiksiz, kusursuz, tam, yetkin olma.

mükerrer
* Tekrarlanmış, yenilenmiş.

mükerreren
* Tekrarlanarak, tekrar edilmiş olarak.

mükevvenat
* Yaratıkların bütünü.

mükeyyifat
* Keyif verici, uyuşturucu maddeler.

mükrim
* İkram eden, konuksever, ikramcı, ağırlayan.

müktesebat
* Edinilen, kazanılan bilgiler.

müktesep
* Kazanılmış, edinilmiş.

mülâhaza
* Düşünce.

mülâhaza yapmak
* düşünmek.

mülâhazat
* Düşünceler.

mülâhazat hanesi
* Bir şey hakkındaki düşüncelerin yazıldığı yer.

mülâhazat hanesini açık bırakmak
* bir kimse hakkında kesin bir kanıya varamayarak zamanla ortaya çıkacak gelişmeleri beklemek.

mülâhham
* Şişman.

mülâkat
* Buluşma, görüşme.
* Röportaj.
* Bir işe alınacak kişiler arasından seçim yapabilmek amacıyla kendileriyle karşılıklı konuşma, görüşme.

mülâkat vermek
* (belli bir konuda) konuşmak, demeç vermek.

mülâkat yapmak
* bir kimsenin bir konu veya sorunla ilgili görüşlerini almak.

mülâki
* Buluşan, kavuşan, görüşen.

mülâki olmak
* buluşmak, kavuşmak, görüşmek.

mülâyemet
* Yumuşak huyluluk, uysallık.
* Bağırsakların yumuşaklığı.

mülâyim
* Uygun, hoş görülebilir.
* Yumuşak huylu.
* Pekliği olmayan.

mülâyimlik
* Mülâyim olma durumu.

mülâzım
* Bir işe girmek için bir süre parasız olarak o işe devam eden.
* Teğmen.

mülemma
* Alaca renkli, renk renk.
* Mısralarından her biri başka dille yazılmış şiir.
* Bulaşmış, sıvanmış.

mülevven
* Renk renk, renkli.

mülevves
* Kirli, pis.
* Karışık, düzensiz.

müleyyin
* Yumuşaklık veren, yumuşatıcı.
* Bağırsakları boşaltan, dışkının dışarı çıkmasını kolaylaştıran ilâç.

mülga
* Varlığı kaldırılan, kapatılan.

mülhak
* Bir bütüne sonradan katılmış olan, eklenmiş.
* Bir asker karargâhında subay yardımcısı.

mülhak bütçe
* Bkz. katma bütçesi.

mülhakat
* Bir bütüne katılanlar, ekler.
* Bir merkeze bağlı olan yerler.

mülhem
* İçe doğmuş, birinin içine doğmuş, esinlenmiş.

mülhem olmak
* esinlenmek.

mülhit
* Tanrısız.
* Doğru yoldan çıkmış.

mülk
* Ev, dükkân, arazi gibi taşınmaz mal.
* Devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke.
* Vakıf olmayıp doğrudan doğruya birinin malı olan yer veya yapı.

mülkî
* Bir ülkeyle ilgili olan.
* Ülke yönetimine ilişkin.
* Asker sınıfı dışında kalan.

mülkî idare
* Yerel yönetim.

mülkî idare amiri
* Yerel yönetimlerde en yüksek devlet memuru.

mülkiye
* Asker olmayanlar sınıfı.
* Siyasal bilgiler okulu.

mülkiye idadîsi
* İdarecilik öğrenimi yapılan okul, lise.

mülkiye mektebi
* Siyasal Bilgiler Fakültesinin eski adı.

mülkiye memuru
* Sivil devlet görevlisi.

mülkiye müfettişi
* Sivil devlet müfettişi.

mülkiyeli
* Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi veya bu fakülteyi bitirmiş kişi.

mülkiyet
* İyelik.

mülteci
* Başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kimse, sığınık.

mültefit
* Güler yüz gösteren, hoş davranan.

mültezim

* Kesenekçi, kesimci.

mültipleks
* Aynı zamanda, aynı hat üzerinde birçok iletişim sağlayan veya bu özellikte olan (alet).

mümanaat
* Engel olmak, karşı koymak.

mümanaat etmek
* karşı koymak, engel olmak.

mümarese
* Alışma, yatkınlık, el yatkınlığı.

mümas
* Dokunan, temas eden.
* Teğet.

mümasil
* Benzeyen, andıran.

mümbit
* Verimli, bitek.

mümessil
* Temsilci.

mümessillik
* Temsilcilik.

mümeyyiz
* İyiyi, kötüyü, doğru ve yanlışı ayıran, seçen.
* Ayırtman.
* Yazıları beyaz kâğıda temize çeken kimse.

mümeyyizlik
* Ayırtmanlık.
* Mümeyyizin görevi.

mümin
* İnanan, inançlı, imanlı, mutekit.
* Müslüman.

müminlik
* Mümin olma durumu.

mümkün
* Muhtemel, olabilir, olası.

mümkün mertebe
* Olabildiğince, yapabildiği kadar.

mümkün olmak
* imkân bulunmak.

mümtaz
* Seçkin.

mümteni
* Bir şeyi yapmaktan çekinen, kaçınan.
* Olamaz, olmayacak.

münacat
* Tanrı'ya yakarma, yakarış.
* Divan edebiyatında Tanrı'yı öven şiir türü veya şiirin bir bölümü.

münadi
* Kamuya duyurulmak istenilen şeyleri yüksek sesle haber vermeyi iş edinmiş olan kimse.

münafık
* Arabozan, bölücü, karıştırıcı, fesatçı, müfsit.

münafıklık
* Arabozanlık.

münakalât
* Ulaştırma.

münakale
* Ulaşım.
* Bir şeyi bir yerden bir yere aktarma.

münakasa
* Eksiltme.

münakaşa
* Tartışma.

münakaşa etmek
* tartışmak.

münakaşa götürmemek
* tartışmaya yer vermeyecek biçimde kesin olmak.

münakaşalı
* Münakaşası olan, içinde veya üzerinde münakaşa edilen.

münasebat
* İlgiler, ilişkiler.

münasebet
* İlişik, ilişki, ilinti.
* İki şey arasındaki uygunluk.
* Sebep, vesile, gerekçe, neden.

münasebet almak (veya almamak)
* uygun düşmek (veya uygun olmamak, yakışıksız olmak).

münasebet düşmek
* uygun bir durum ortaya çıkmak.

münasebet kurmak
* iki şey arasında ilişki bulmak, yakınlık görmek.

münasebete girmek
* tanışma yolu açmak, ilişki kurmak.
* cinsel yaklaşımda bulunmak.

münasebeti düşmek
* sırası gelmek.

münasebetini getirmek
* sırasını getirmek.

münasebetiyle
* Dolayısıyla, sebebiyle, itibarıyla, ilgisinden dolayı.

münasebetli
* İlişiği olan, ilişkili.
* Uygun, yakışık alan.

münasebetli münasebetsiz
* Yakışık alsın almasın, yerli yersiz.

münasebetsiz
* Uygun olmayan, yakışıksız, çirkin.
* Ters, aksi.
* Yakışıksız iş gören, sıra, saygı gözetmeyen (kimse).

münasebetsizlik
* Münasebetsiz olma durumu veya münasebetsiz davranış, saygısızlık.

münasebette bulunmak
* ilişkisi olmak.
* ilişki kurmak.
* cinsel ilişkiyi gerçekleştirmek.

münasip
* Uygun, yerinde.
* Beğenilen, hoşa giden, uygun.

münasip bulmak
* uygun olduğunu, yerinde görüldüğünü kabul etmek.

münasip görmek
* uygun ve yerinde bulmak.

münavebe
* Nöbetleşme, keşikleme.

münavebe ile
* nöbetleşe, nöbetle, sıra ile.

münazaa
* Ağız kavgası, çekişme, münakaşa.
* İki taraf arasındaki kavga, düşmanlık.

münazara
* Bir konu üzerinde, belli kural ve yöntemlere uyularak yapılan tartışma.
* Divan edebiyatında zıt varlıklar ve kavramlar arasındaki karşıtlığı anlatan yazı türü.

müncer
* Bir yana doğru çekilip sürüklenen.

müncer olmak
* ...-e dökülmek, -e varmak.

mündemiç
* Bir şeyin içinde var olan, bulunan, saklı olan.
* İçkin.

mündericat
* İçindekiler.

münderiç
* Bir şeyin içinde yer almış.

münebbih
 * Uyarıcı.

müneccim
 * Yıldızların durum ve hareketlerinden anlam çıkaran kimse, yıldız falcısı, astrolog.
 * Gök bilimci, astronom.

müneccimbaşı
 * Saray hizmetinde bulunan bilginlerden gök bilimiyle uğraşanlara verilen unvan.

müneccimlik
 * Yıldız falcılığı, astroloji.
 * Müneccimin makamı.

münekkit
 * Eleştirmen, eleştirici, eleştirmeci.

münekkitlik
 * Eleştirmenlik, eleştirmecilik.

münevver
 * Aydın.
 * Aydınlatılmış.

münezzeh
 * Temiz, arı; uzak.

münfail
 * Gücenmiş, alınmış, kırgın.
 * Edilgin.

münferiden
 * Tek başına, yalnız olarak.

münferit
 * Tek, ayrı, kendi başına olan şey.

münfesih
 * Bozulmuş, dağılmış, feshedilmiş.

münhal
 * Boş olan, açık bulunan (memuriyet vb.), boş, açık.
 * Erir, eriyebilen, çözülen.

münhani
 * Eğri.

münharif
 * Bir tarafa sapmış, doğruluğunu yitirmiş.

münhasır
 * Bir kimse veya bir şey için ayrılmış, mahsus.
 * Sınırlanmış, sınırlı.

münhasıran
 * Yalnız, özellikle.

münhat
 * İngin, alçak.

münhezim

* Bozguna uğramış, bozulmuş, yenilmiş.

münkesir
* Kırılmış, kırık.
* Kırgın, gücenmiş.

münkir
* İnkâr eden, kabul etmeyen.
* Tanrı'nın varlığına inanmayan.

münşeat
* Sanatlı düz yazı veya mektupların toplandığı dergi.
* Kaleme alınmış, yazılmış şeyler.

münşi
* Mektup türünde usta ve başarılı olan, inşası güçlü (kimse).

müntahabat
* Seçmeler.

müntahap
* Seçilmiş, seçme.

müntahip
* Seçmen.

münteha
* Son.
* Sona ermiş, bitmiş.

müntehir
* Kendini öldüren, intihar eden.

müntesip
* Bir yere, birine bağlanmış, kapılanmış, intisap etmiş olan.
* İlgisi bulunan, ilgili.

münteşir
* Yaygın, yayılmış.
* (gazete, dergi vb. için) Yayımlanan, yayımlanmış olan.

münzevi
* Topluluktan kaçan, yalnız başına kalmayı seven.

müphem
* Belirsiz.
* Açık ve seçik olmadan.

müphemiyet
* Belirsizlik.

müphemlik
* Belirsiz olma durumu.

müptedi
* Bir şey öğrenmeye yeni başlayan, başlayıcı.

müptelâ
* Kötü alışkanlıkları olan, düşkün; meraklı.
* Tutulmuş.
* Âşık, vurgun.

müptelâ olmak
* alışmak, düşkün olmak, tutulmak.

müptezel
* Saygınlığını yitirmiş.
* Çokluğundan dolayı değerini yitiren, değersiz.

müracaat
* Başvuru.
* Danışma.
* Herhangi bir eserden yararlanma.

müracaat etmek (veya müracatta bulunmak)
* başvurmak.

müracaatçı
* Başvurucu.

müradif
* Anlamdaş, eş anlamlı.

mürai
* İkiyüzlü.

mürailik
* İkiyüzlülük.

mürdesenk
* Doğal kurşun oksit, PbO.

mürdüm
* Mürdüm eriği.

mürdüm eriği
* Reçeli veya hoşafı yapılan bir cins küçük ve kara erik.

mürdümük
* Baklagillerden, yazın ekilen bir yıllık otsu bir bitki (Hyrus sativus).

mürebbi
* Eğitici.

mürebbiye
* Kendisine bir çocuğun eğitim ve bakımı verilmiş olan kadın.

mürebbiyelik
* Mürebbiye olma durumu.
* Mürebbiyenin görevi.

müreccah
* Bir başkasından daha çok beğenilip tercih edilen, üstün görülen, yeğ, yeğrek.

müreffeh
* Refah ve varlık içinde yaşayan, gönençli.

müreffehen
* Gönençle, sıkıntısız bir biçimde, bolluk içinde.

mürekkebi kurumadan bozmak
* karar, sözleşme, anlaşmayı yazılmasından çok kısa süre sonra bozmak.

mürekkep

* Yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı madde.

mürekkep
* Birleşmiş, birleşik.
* -den oluşmuş, -den olma.

mürekkep balığı
* Kafadan bacaklılardan, ılıman ve sıcak denizlerde yaşayan, eti yenen, kendini korumak için siyah renkli bir sıvı salarak suyu bulandıran bir yumuşakça, supya (Sepia officinalis).

mürekkep olmak
* ...den oluşmak.

mürekkep yalamak
* öğrenim görmek.

mürekkep yalamış
* öğrenim görmüş, kültürlü.

mürekkepçi
* Mürekkep (I) yapan veya satan kimse.

mürekkepleme
* Mürekkeplemek işi.

mürekkeplemek
* Mürekkep sürmek, mürekkep dökerek veya damlatarak bir yüzeyi lekelemek.

mürekkeplenme
* Mürekkeplenmek işi.

mürekkeplenmek
* Mürekkep sürülmek, dökülmek veya damlatılmak.

mürekkepli
* Mürekkep sürülmüş, dökülmüş veya damlatılmış olan.
* İçine mürekkep konularak kullanılan.

mürettebat
* Gemi, uçak gibi taşıtlarda iş başındaki görevli olan kişiler.

mürettep
* Dizilmiş, dizili.
* Gizli bir amaçla düzenlenmiş, yapılmış (iş).
* Sonradan düzenlenmiş, derlenmiş.

mürettip
* Düzenleyen, hazırlayan, sıraya koyan.
* (basım evinde) Dizgici.

mürettiphane
* Bir basım evinde dizgicilerin çalıştığı bölüm.

mürettiplik
* Dizgicilik.

mürevviç
* Bir düşüncenin taraftarı veya yayıcısı.

mürit
* Bir tarikat şeyhine bağlanarak ondan tasavvufun yollarını öğrenen, onun doğrultusunda ilerleyen kimse.

müritlik
* Mürit olma durumu.

mürşit
* Doğru yolu gösteren, kılavuz.
* Müritlerine tasavvufu öğreten, sırları ve gerçekleri gösteren tarikat şeyhi.

mürt
* Ölmüş, gebermiş (hayvan).

mürt olmak
* ölmek, gebermek.

mürteci
* Yeni düzene karşı direnen gerici.

mürtefi
* Yükselen, yüksek bir yere çıkmış olan.
* Yüksek, yüce.

mürtekip
* (para, kazanç karşılığı olarak) Kötü, uygunsuz işler çeviren.
* Rüşvet yiyen, yiyici.

mürtesem
* İz düşüm, projeksiyon.

mürtet
* Müslümanlığı bırakıp başka bir dine geçmiş olan (kimse).

mürur
* Geçme, bir taraftan girip diğer taraftan çıkma.
* Geçip gitme, sona erme.

müruriye
* Geçmelik.

müruruzaman
* Süre aşımı, zaman aşımı.

mürüvvet
* Bir ailede çocukların doğumu, sünneti, evliliği, iyi bir göreve geçmeleri gibi olaylardan duyulan mutluluk, sevinç.
* Yiğitlik, mertlik.
* İyilikseverlik, cömertlik.

mürüvvetini görmek
* (anne, baba için) çocuklarının sevinçli günlerini görerek mutluluk duymak.

mürüvvetli
* İnsanlığı olan, iyiliksever, insaniyetli.

mürüvvetsiz
* İnsanlığı olmayan, insaniyetsiz.

mürver
* Hanımeligillerden, yaprakları karşılıklı, demet durumundaki beyaz çiçeklerinden hekimlikte yararlanılan, meyvesi zeytine benzer bir ağaççık (Sambucus nigra).

müsaade
* İzin, icazet, ruhsat.
* Elverişli, uygun olma durumu.

müsaade etmek (veya buyurmak)
* izin vermek.
* geçiş için yol vermek, yol açmak.
* elverişli, uygun olmak.

müsabaka
* Yarış, yarışma, karşılaşma.

müsabakaya girmek
* yarışmak, yarışmaya katılmak.

müsabık
* Yarışmacı, yarışçı.

müsademe
* Silâhlı iki grup arasındaki kısa çatışma, çarpışma.
* Uğraşma.

müsadere
* İşlenen bir suç karşılığı olarak, suçlunun malının bütünü veya bir bölümü üstündeki sahipliğine son verilmesi ve bu sahipliğin bir başka kuruluşa devredilmesi.
* Tanzimat'tan önce herhangi bir kişiye ait mallara, padişah adına el konulması.

müsadere etmek
* bir şeye kanunî olarak el koymak.

müsadif
* Rastlayan.

müsait
* Uygun, elverişli.
* Flört etmeye hazır olan, kolayca flört edebilen (kadın).

müsakkafat
* Üzeri damla örtülmüş olan yapılar.

müsamaha
* Hoşgörü, tolerans.
* Görmezlikten gelme, göz yumma.

müsamahakâr
* Hoşgörülü davranan, toleranslı.

müsamahakârlık
* Hoşgörülük.

müsamahalı
* Hoşgörülü, toleranslı.

müsamahasız
* Hoşgörüsü olmayan.

müsamahasızlık
* Hoşgörüsüzlük, toleranssızlık.

müsamere
* Okullarda öğrencilerin sunduğu, programında koşuk, oyun, gibi gösterilenlerin yer aldığı eğlence.
* Çoğunlukla akşam toplantısı, akşam eğlencesi.

müsavat
* Eşitlik, denklik.

müsavatçılık
* Eşitçilik.

müsavatsız
* Eşit olmayan.

müsavatsızlık
* Eşitsizlik.

müsavi
* Eşit, denk.

müsbet ilimler
* Pozitif bilimler.

müsebbip
* Bir şeyin olmasına, yapılmasına sebep olan, yol açan (kimse veya şey).

müseccel
* Kütüğe geçirilmiş, tescil edilmiş, sicilli.

müseddes
* Altıgen.
* Divan edebiyatında her bendi altı mısradan oluşmuş nazım biçimi.

müsekkin
* Yatıştırıcı.

müsellem
* İnkâr edilemeyen, karşı çıkılamayan, söz götürmez.

müselles
* Üçgen.
* Üç bölümden oluşan, üçlü.
* Kokteyl türünden karışık bir içki.
* Üç kere damıtılarak yapılmış özel bir şarap.

müsellesat
* Trigonometri.

müsellim
* Osmanlı Devletinde eyalet ve sancakta yönetimi elinde bulunduran kişilere verilen ad.

müselsel
* Birbirine bağlı olan, art arda zincirleme olarak gelen.

müsemma
* Ad verilmiş, adı olan.

müsemmen
* Sekiz bölümden oluşan, sekizli.
* Sekizer mısralı bentlerden oluşan şiir.

müsevvit
* Müsvedde yapan kimse, kâtip.
* Taslak yapan kimse.

müshil
* Bağırsakları çalıştırıp temizleyen, dışkının kolaylıkla dışarı atılmasını sağlayan ilâç.

müskirat

* Sarhoş eden şeyler, alkollü içkiler.

Müslim
* Müslüman.

Müslüman
* İslâm dininden olan kimse.
* Dine bağlı, dindar.
* Doğru, haktan ayrılmaz kimse.

Müslüman adam
* Doğruluktan ayrılmaz, dürüst, hakyemez adam.

Müslüman mahallesinde salyangoz satmak
* Bkz. körler mahallesinde ayna satmak.

Müslümanlaştırma
* Muslümanlaştırmak işi, İslâmlaştırma.

Müslümanlaştırmak
* Bir topluluğu veya bir kimseyi İslâm dinine sokmak, İslâmlaştırmak.

Müslümanlık
* Hz.Muhammed'in yaydığı din, İslâm dini, İslâmlık, İslâmiyet.
* Müslüman olma durumu.
* Müslüman topluluğu.

müsmir
* Yararlı, verimli.
* Sonuç veren.

müspet
* Olumlu.
* Pozitif.

müspet ilimler
* Pozitif bilimler.

müsrif
* Tutumsuz, savurgan.

müsriflik
* Tutumsuzluk, savurganlık, israf.

müstacel
* Acele yapılması gereken, ivedi, evgin.

müstacelen
* Çabuk olarak, ivedilikle.

müstaceliyet
* İvedilik.

müstafi
* Kendi isteğiyle işinden çekilmiş, istifa etmiş.

müstağni
* Elinde olanla yetinen, doygun.
* Nazlı davranan.

müstahak
* Hak etmiş, hak kazanmış, lâyık.

* Bir kimsenin lâyık olduğu ödül veya ceza.

müstahak olmak
* hak kazanmak, lâyık olmak.

müstahdem
* Hizmette bulundurulan (kimse), hizmetli, odacı, hademe.

müstahkem
* Belirtilmiş, tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmış.

müstahkem mevki
* Türlü savunma tesislerini kapsayan bölge.

müstahsil
* Üretici, yetiştirici.

müstahzar
* Kullanıma hazır duruma getirilmiş, hazırlanmış.
* Önceden hazırlanarak eczahanede bulundurulan hazır ilâç.

müstahzarat
* Eczahanelerde hazır olarak bulundurulan ilâçlar.

müstait
* Doğuştan yetenekli, kabiliyetli olan.

müstakar
* İstikrar bulmuş, durulmuş.
* Karar kılınan, yerleşilen yer.

müstakbel
* İleri bir tarihte beklenen, gelecek.
* Gelecek (zaman), istikbal.

müstakil
* Bağımsız.
* Kullanış yönünden başka bir yapı ile bağlantısı olmayan.
* Kullanış yönünden belli kişi veya kişiler için ayrılmış olan.

müstakim
* Doğru, doğruluktan şaşmayan.
* Doğrulu.

müstamel
* Kullanılmış olan.
* Yeni olmayan, eski.

müstantik
* Sorgu yargıcı.

müstantiklik
* Sorgu yargıçlığı.

müstear
* Eğreti olarak alınmış, takma.
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

müstebat
* Olacağı sanılmayan, uzak görülen.

müstebit

* Hükmü altında bulunanlara söz hakkı ve davranış özgürlüğü tanımayan, zorba, despot.

müstebitlik
* Müstebit olma durumu veya müstebitçe davranış, zorbalık, despotluk.

müstecir
* Kira karşılığında bir yeri tutan kimse, kiracı.

müstefit
* Yararlanma.

müstefit etmek
* yararlandırmak.

müstefit olmak
* yararlanmak, faydalanmak.

müstehase
* Fosil, taşıl.

müstehcen
* Açık saçık, edebe aykırı, yakışıksız.

müstehcenleşme
* Müstehcenleşmek işi veya durumu.

müstehcenleşmek
* Müstehcen duruma gelmek.

müstehcenlik
* Müstehcen olma durumu.

müstehlik
* Tüketici.

müstehzi
* Alaycı.

müstekreh
* İğrenç.

müstelzim
* Gerektiren.
* Gerekli olan, gereken.

müstemirren
* Ara vermeden, sürekli olarak.

müstemleke
* Sömürge.

müstemlekeci
* Sömürgeci.

müstemlekecilik
* Sömürgecilik.

müsteniden
* Dayanarak.

müstenit
* Dayanan, yaslanan.

müstenkif
* Oy vermekten veya bir karara katılmaktan çekinen, çekimser.

müstensih
* İstinsah eden, suret çıkaran kimse.
* (yazıları) Çoğaltma makinesi, teksir makinesi.

müsterih
* Bütün kaygılardan kurtulup gönlü rahata kavuşan, içi rahat olan.

müsterih olmak
* içi rahat olmak, kaygıdan kurtulmak.

müstesna
* Bir bütünün veya kuralın dışında olan, kural dışı, şaz.
* Benzerlerinden üstün olan, benzerleri az bulunan.
* Ayrıcalı, ayrı tutulan, ayrık.
* Dışındaki, ayrı tutularak, hariç.

müsteşar
* Kendisinden bilgi alınan, kendisine danışılan kimse.
* Bakanlıklarda, elçiliklerde bakan veya büyük elçiden sonra gelen en büyük yönetici.

müsteşarlık
* Müsteşar olma durumu.
* Müsteşarın görevi veya makamı.

müsteşrik
* Doğu bilimci, şarkiyatçı, oryantalist.

müstevi
* Her yeri aynı düzeyde olan, düz.
* Düzlem.

müstevli
* Bir yeri istilâ eden, yönetimi altına alan (kimse, devlet, ordu vb.).
* Salgın.

müstezat
* Çoğalması istenilen, artmış.
* Her dizesine bir küçük dize eklenmiş divan edebiyatı nazım türü.

müsvedde
* Yazı taslağı, karalama.
* Bir şeyin kötü benzeri.

müsvedde defteri
* Karalama defteri.

müsveddelik
* Müsvedde yapmaya elverişli.

müsveddelik kâğıt
* Karalama için kullanılan kâğıt.

-müş
* Bkz. -mış / miş.

müşabehet
* İki şey arasında benzerlik, benzeşlik.

müşabih
* Aralarında benzerlik olan, benzer, benzeş.

müşahede
* Görme.
* Gözlem.

müşahede etmek
* gözlemlemek.

müşahhas
* Somut, konkre.

müşahit
* Bir şeyi gören, gözleyici.
* Gözlemci.

müşareket
* Ortaklık, ortaklaşma.

müşareket etmek
* ortaklaşa çalışmak.

müşareket fiili
* İşteş fiili.

müşarünileyh
* (bir kimse için) Adı geçen, adı anılan kişi.

müşavere
* Danışma, danış.

müşavir
* Danışman.

müşavirlik
* Danışmanlık.

müşebbeh
* Bir şeyle arasında benzerlik bulunan, benzetilen.

müşekkel
* Biçim verilmiş.
* İri, gösterişli.

müşerref
* Onur verilerek yüceltilmiş.

müşerref olmak
* onurlanmak, onur kazanmak, şereflenmek.

müşevveş
* Belirsiz, karışık, düzensiz.

müşevvik
* Arzusunu çoğaltan, isteğini artıran.
* Ayartan, kışkırtan, önayak olan.

müşfik
* Sevecen, şefkatli.

müşir

* Mareşal.

müşir
* Yazı ile bildiren, haber veren.
* Gösterge.

müşirlik
* Mareşallik.

müşkilât çıkarmak
* yapmakta bulunduğu işi güçleştirecek durumlar yaratmak.

müşkül
* Güç, zor, çetin.
* Engel, güçlük, zorluk.

müşkülât
* Güçlük, güçlükler, zorluklar.

müşkülât çekmek
* zorluk, güçlük içinde kalmak.

müşkülâtlı
* Güçlüğü olan, zorluk içinde olan.

müşküle
* Bağ bozumuna yakın bir zamanda yetişen, kalınca kabuklu, iri ve uzun taneli bir üzüm.

müşkülleşme
* Müşkülleşmek işi veya durumu.

müşkülleşmek
* Müşkül duruma girmek, güçleşmek, zorlaşmak.

müşkülpesent
* Güç beğenen, titiz.

müşrik
* Tanrı'ya ortak koşan.

müştak
* Başka bir kelime veya kökten türemiş, çıkmış.
* Türev.

müştak
* Özleyen, göreceği gelen.

müştehi
* Bir şey için çok istek gösteren, istekli.
* İştahlı.

müşteki
* Yakınan, sızlanan, şikâyetçi.

müşteki olmak
* yakınmak, şikâyetçi olmak.

müştemilât
* Herhangi bir yapıya göre ayrı bir işlevi bulunan bölüm veya yapı, eklentiler.

müşterek
* Ortak.

* Birlik.
* Ortaklaşa, el birliğiyle yapılan veya hazırlanan.

müşterek bahis
* At yarışlarında, en az iki koşuda yarışan hayvanlardan birinin kazanmasına bağlanan talih oyunu.

müştereken
* Ortaklaşa, birlikte, el birliğiyle.

Müşteri
* Erendiz, Jüpiter.

müşteri
* Alıcı, hizmet gören ve karşılığında ücret ödeyen kimse.

müşteri hizmeti
* Müşteriye verilen hizmet.

müt'a
* Geçici kazanç.
* Geçici olarak yapılan nikâh.

müt'a nikâhı
* Bazı yerlerde kadına verilen para karşılığında yapılan geçici nikâh, evlenme.

mütalâa
* Okuma, ders çalışma.
* İrdeleme, müzakere, görüş, etüt.
* Düşünce, oy.

mütalâa etmek
* okumak.
* üzerinde düşünmek, iyice incelemek.

mütalâada bulunmak
* görüş veya düşünce ileri sürmek.

mütareke
* Savaşan tarafların ateşi belli bir süre için kesmesi, ateşkes, bırakışma.

müteaddit
* Çok, birçok.

müteaffin
* Kokuşuk, pis kokulu.

müteahhit
* Başkasıyla ilgili bir işi yapmayı üzerine alan kimse, üstenci.

müteahhitlik
* Üstencilik.

müteakiben
* Sonra, arkadan, ardı sıra.

müteakip
* Arkadan gelen, ardı sonra gelen.
* Sonra.

mütealiye
* Deneyüstücülük, transandantalizm.

müteallik
* İlişkin, ilgili.

müteammim
* Yaygın duruma gelmiş, genelleşmiş.

mütearife
* Aksiyom, belit.

mütebahhir
* Geniş, derin bilgisi olan.

mütebaki
* Geri kalan, kalan.

mütebasbıs
* Yaltak, yaltaklanan, yaltakçı.

mütebeddil
* Değişen.
* Kararsız.

mütebessim
* Gülümseyen, güleç.

mütecanis
* Bağdaşık, homojen.

mütecasir
* Yeltenen, cüret eden.

mütecaviz
* Saldırgan, saldırıcı, sataşkan.
* ...-den çok.... -i aşan.

mütecessis
* Gizliyi arayan, gizliyi gözetleyen.

mütedair
* Ait, için, dolayı, üzerine, ... ile ilgili.

mütedavil
* Tedavülde bulunan, elden ele gezen.

mütedavil sermaye
* Bkz. döner sermaye.

mütedeyyin
* Dindar.
* Belli bir dini kabul etmiş.

müteessif
* Üzülen, acınan, yerinen, esef eden.

müteessif olmak
* üzülmek, acınmak, yerinmek, esef etmek.

müteessir
* Üzülmüş, üzüntülü.
* Etkilenmiş.

müteessir olmak

* üzülmek.
* etkilenmek.

mütefekkir
* Düşünür.

mütefennin
* Fen bilgini.

müteferrik
* Ayrılmış, dağınık.

müteferrika
* Küçük giderler için ayrılan para.
* Güvenlik kuruluşlarında şüpheli kimselerin ilgili yerlere gönderilmek için geçici olarak barındırıldıkları bölüm.
* Padişah, vezir ve daha başka devlet büyüklerinin yanında, türlü hizmetlerde çalışan kimse.

mütegallibe
* Zorba, zorba takımı.

mütehakkim
* Hâkim olan, hükmeden.
* Zorbalık eden, hükmünü zorla yürüten.

mütehammil
* Dayanıklı görünümlü.

müteharrik
* Yer değiştirebilen, oynar, devingen, hareketli.
* İşleyen, çalışan.

mütehassıs
* Uzman.

mütehassıslık
* Uzmanlık.

mütehassis
* Duygulanmış.

mütehassis etmek
* bir kimseyi duygulandırmak.

mütehassis olmak
* herhangi bir sebeple duygulanmak.

mütehavvil
* Değişken, kararsız.

mütehayyir
* Şaşmış, şaşırmış olan.

mütehevvir
* Öfkeli, kızgın.

müteheyyiç
* Heyecana kapılmış, heyecanlı.

mütekabil
* Karşılıklı.

mütekabiliyet
* Karşılıklı olma durumu.

mütekabiliyet esası üzerine
* karşılıklı olarak.

mütekait
* Emekli.

mütekâmil
* Olgunlaşmış, gelişmiş, gelişkin.

mütekâsif
* Yoğunlaşmış, koyulaşmış, derişik.

mütekebbir
* Kibirli, kendini beğenmiş.

mütekellim
* Söyleyen, konuşan.
* Teklik birinci kişi.

mütelezziz
* Lezzet bulan, tat alan, mutlu olan, hoşlanan.

mütelezziz olmak
* lezzet duymak, tat almak, mutlu olmak.

mütemadi
* Sürekli, aralıksız.

mütemadiyen
* Ara vermeden, sürekli olarak, biteviye.

mütemayil
* İstekli görünen, eğilimi olan.

mütemayiz
* Kendini gösteren, sivrilen.

mütemekkin
* Yerleşmiş olan, yerleşik.

mütemerkiz
* Derişik, mütekâsif.

mütemmim
* Tamamlayan, bütünleyen, bitiren.
* Bütünler.
* Tümleç.

mütenakıs
* Azalan, eksilen.

mütenakız
* Çelişkili, çatışık, çelişik.

mütenasip
* Orantı, oranlı, uygun.

mütenavip
* Almaşık.

mütenazır
* Bakışımlı, simetrik.

mütenebbih
* Aklını başına toplamış, akıllanmış, uslanmış.

müteneffir
* İğrenmiş, tiksinmiş.

mütenekkir
* Kılık değiştiren, takma ad kullanan, kendini tanıtmak istemeyen.

mütenekkiren
* Kılık değiştirerek, takma ad kullanarak, kendini tanıtmadan.

mütenevvi
* Türlü, çeşitli.

müteradif
* Eş anlamlı, anlamdaş, sinonim.

müterakim
* Birikmiş, toplanmış, yığılmış.

müterakki
* İleri, ilerlemiş.

mütercem
* Çevrilmiş, tercüme edilmiş.

mütercim
* Çevirmen.

mütercimlik
* Çevirmenlik.

mütereddi
* Soysuzlaşmış.

mütereddit
* Tereddüt eden, çekingen, kararsız, ikircimli kimse.

mütesanit
* Dayanışma içinde olan kimse.

müteselli
* Avunan.

müteselli olmak
* avunmak.

müteselsil
* Arası kesilmeden birbirini izleyen, zincirleme.

müteşebbis
* Girişken, girişimci.

müteşekkil
* Oluşmuş, meydana gelmiş.

müteşekkir

* Teşekkür eden, teşekkür borcu olan.

mütetebbi
* Bir konuyu dikkatle araştıran, irdeleyici, araştırıcı.

mütevakkıf
* (gerçekleşmesi) Bir şeye bağlı bulunan.

mütevali
* Art arda gelen, üst üste olan, ardışık.

mütevazı
* Alçak gönüllü.
* Gösterişsiz, iddiasız.

mütevazi
* Birbirine paralel olan.

mütevazin
* Birbirine uyan, oranlı.

müteveccih
* Bir yere gitmeye, bir şeyi yapmaya karar veren.
* Yönelmiş.

müteveccihen
* Bir yere doğru gitmek üzere.
* Bir şeyi yapmaya yönelmiş olarak.

müteveffa
* (insan için) Ölmüş, ölü.

mütevehhim
* Kuruntulu, evhamlı.
* Korkak, ödlek.

mütevekkil
* Her işini Tanrı'ya veya oluruna bırakmış, kadere boyun eğmiş.

mütevelli
* Bir vakfın yönetimi kendisine verilmiş olan kimse.

mütevelli heyeti
* Bir vakfın veya bir kuruluşun yönetim işlerinin doğrudan bağlı bulunduğu kurul.

mütevellit
* Doğmuş, dünyaya gelmiş.
* Meydana gelmiş, ileri gelmiş.

müteverrim
* Veremli.

müteyakkız
* Uyanık, tetikte, sak.

mütezayit
* Artan, çoğalan.

müthiş
* Korkuya düşüren, korkunç, dehşetli.
* Çok rahatsız eden, dayanılmaz.
* Şaşılacak kadar değişik.

* "Ne şaşılacak şey" anlamında kullanılır.

müttefik
* Bağlaşık.

müttefikan
* El birliğiyle, hep birlikte.
* Oy birliğiyle.

müttehiden
* Birlikte, birlik olarak.

müttehit
* Birlik durumuna gelmiş, birleşik, birlik olmuş.
* Birleşik.

müvekkil
* Birini kendine vekil olarak seçen kimse.

müvellidülhumuza
* Oksijen.

müvellidülma
* Hidrojen.

müverrih
* Tarih yazan kimse, tarihçi.

müvesvis
* İşkilli, kuruntulu, vesveseli.

müvezzi
* Dağıtıcı.

müvezzilik
* Müvezzi olma durumu.

müyesser
* Kolaylıkla ortaya çıkan.

müyesser olmak
* kolaylıkla ortaya çıkmak, kolaylıkla elde edilmek.
* nasip olmak.

-müz
* Bkz. -mız / -miz.

müzaheret
* Yardım etme, arkalama, destekleme, arka çıkma.

müzaheret etmek
* yardım etmek, arkalamak, arka çıkmak.

müzahir
* Arkalayan, destekleyici, arka çıkan, yardımcı.

müzahrefat
* Süprüntüler, pislik.
* Yalanlar, saptırmalar.

müzakerat
* Bir konuyla ilgili konuşmalar, danışmalar, müzakereler.

müzakere
* Bir konuyla ilgili görüşme, danışma.
* Sözlü sınav.
* Etüt, mütalâa.

müzakere etmek (veya yapmak)
* bir konuyu görüşmek, konuşmak.
* sözlü sınav yapmak.

müzakereci
* Öğrencileri çalıştıran kimse.

müzayaka
* Sıkıntı, darlık, parasızlık.

müzayede
* Artırma.

müze
* Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı.

müze gibi
* eski ve değerli eşyaları olan (yer).

müzebzep
* (yönetim için) Bozuk.
* Çok karışık, karmakarışık.

müzeci
* Müze kuran veya müzede çalışan kimse.

müzecilik
* Müze kurma veya işletme işi.

müzehhep
* Altın suyuna batırılmış olan.
* Yaldızla süslenmiş, yaldızlanmış.

müzekker
* Eril.

müzekkere
* Bir iş için, herhangi bir üst makama yazılan yazı.
* Yargılama makamının, bir kararın yerine getirilmesi konusunda belli bir makama yazdığı yazı.

müzelik
* Müzeye konulacak değerde veya eskilikte olan.
* Eski, köhne.

müzevir
* Söz götürüp getiren, arabozan.

müzevirleme
* Müzevirlemek işi.

müzevirlemek
* Birinin başkası aleyhine yaptıkları veya söylediklerini karşı tarafa iletmek, ara bozmak.

müzevirlik
* Müzevir olma durumu.

müzevirlik etmek
* söz getirip götürmek, ara bozmak.

müzeyyen
* Süslenmiş, bezenmiş.

müziç
* Bunaltıcı, tedirgin edici, sıkıcı.

müzik
* Duygu, düşünce ve tek sesli veya çok sesli olarak anlatma sanatı, musiki.
* Bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması.

müzik bilimci
* Müzik bilimi alanında araştırmalar yapan bilgin veya uzman, müzikolog.

müzik bilimi
* Müzik konularını, bilimsel yöntemlerle inceleyen bilim, müzikoloji.

müzik corner
* Bkz. müzik köşesi.

müzik dolabı
* Radyo, televizyon, teyp, pikap, video ve benzeri ses cihaz ve aksesuarları koymaya yarayan mobilya.

müzik köşesi
* Değişik müzik türlerinin bir mağazanın belli bir bölümünde veya köşesinde, plâk, kaset, uzunçalar vb. olarak satışa sunulduğu yer.

müzik market
* Değişik müzik türlerinin plâk, kaset, uzunçalar vb. yollarla halka pazarlandığı yer.

müzik odası
* Müzik dinlemeye ayrılmış yer.

müzik salonu
* Müzik dinlenen geniş salon.

müzikal
* Müzikle ilgili.
* Müzik eşliğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu.

müzikalite
* Ahenkli, uyumlu olma.

müzikçi
* Müzik eserleri yaratan, besteleyen veya besteleri çalan kimse, müzisyen.
* Müzik öğretmeni.

müzikçilik
* Müzikçi olma durumu.

müzikhol
* Fon müziğinden yararlanılarak eğlenceli, fantezi oyunların oynandığı yer.

müziklendirmek
* Müzik ile çeşitlemek, süslemek.

müzikli
* (film ve oyun için) Bazı bölümlerinde müzikten de yararlanılan.

müzikolog

* Müzik bilimci.

müzikoloji

* Müzik bilimi.

müziksever

* Müzik tutkusu olan, müziği seven (kimse).

müziksiz

* Müziği olmayan.
* Herhangi bir müzik parçası çalınmayan.

müzisyen

* Müzikçi, müzik sanatçısı.

müzmin

* Uzun süreli, süreğen, kronik.
* Ne kadar süreceği belli olmayan, uzun süreli olan, sürekli.

müzminleşme

* Müzminleşmek işi, süreğenleşme.

müzminleşmek

* Süreğenleşmek.

müzminleştirme

* Müzminleştirmek işi veya durumu.

müzminleştirmek

* Müzmin duruma getirmek.

müzminlik

* Müzmin olma durumu.

Mv

* Mendelevyum'un kısaltması.

N

* Azot'un kısaltması.

-n

* Teklik 2. kişi iyelik eki: anne-n, baba-n, kitab-ı-n, defter-i-n vb.

-n

* Bazı fiil çekimlerinde teklik 2. kişi eki: gel-di-n, gör-dü-n, yap-sa-n, et-se-n vb.

-n

* Fiillerin dönüşlülük ve edilgenlik çatılarını türeten ek: döv-ü-n-, öv-ü-n-, tara-n-, yıka-n-, bekle-n-, bul-u-n-, çal-ı-n- vb.

n, N

* Türk alfabesinin on yedinci harfi. Ne adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından genizsi diş, diş eti ünsüzünü gösterir.

Na

* Sodyum'un kısaltması.

naaş

* Ölen kimsenin vücudu, ceset.

naat

* Bir şeyin niteliklerini övme.
* Hz.Muhammed'in niteliklerini övmek, ondan şefaat dilemek amacıyla yazılan kaside.

nabekâr
* Yararsız, işe yaramaz.
* Serseri, haylaz, avare, işsiz.

nabız
* Kalp vuruşunun sağladığı kan basıncından dolayı atardamarlara ve özellikle bilekteki atardamara parmakla basıldığında duyulan kımıldama.
* Eğilim, düşünce, niyet.

nabız almak
* Bkz. nabzını saymak.

nabzı atmak
* kalp vuruşu sürmek.
* ortaya çıkmak, görünmek, belli olmak.

nabzı durmak
* ölmek.

nabzına girmek
* elindeki imkânları kullanarak birinin hoşnutluğunu kazanmak, birini yola getirmek ve düşüncelerini benimsetmek.

nabzına göre şerbet vermek
* birinin hoşuna gidecek, gururunu okşayacak yolda davranmak.

nabzını saymak
* bir dakikadaki kalp atışını saymak.

nabzını tutmak
* nabzını saymak için bileğini tutmak.

nabzını yoklamak (veya nabız yoklamak)
* niyetini, düşüncesini, eğilimini anlamaya çalışmak.

nacak
* Sapı kısa, küçük odun baltası.

naçar
* Çaresi olmayan, çaresiz.
* Zavallı, düşkün.

naçar kalmak
* bir çare, çıkar yol bulamamak.

naçiz
* Değersiz, önemsiz.

naçizane
* Çok küçük, önemsiz bir şey olarak.

nadan
* Bilgisiz, cahil.
* Nobran, kaba, kötü.

nadanca
* Nadan davranışına benzer bir tarzda.

nadanlık

* Nadan olma durumu veya nadanca davranış.

nadas
* Tarlayı sürerek dinlenmeye bırakmak.

nadas etmek
* bir tarlayı sürerek dinlenmeye bırakmak.

nadasa bırakmak (veya nadasa yatırmak)
* tarlayı nadas etmek için ekmeyip bırakmak.

nadaslı
* Nadasa bırakılmış.

nadaslık
* Nadas için ayrılmış.

nadide
* Az görülür, görülmedik, seyrek görülen, çok değerli.

nadim
* Yaptığı bir davranıştan pişmanlık duyan, pişman.

nadim olmak
* pişman olmak.

nadir
* Seyrek, az, az bulunur.

nadirat
* Seyrek, az görülen, az bulunan şey veya durum.

nadiren
* Seyrek, seyrek olarak, pek az, binde bir.

nafaka
* Geçinmek için gerekli olan şeylerin bütünü, geçimlik.
* Birinin geçindirmekle yükümlü bulunduğu kimselere, mahkeme kararıyla bağlanan aylık.

nafaka bağlanmak
* (yasaca, bakılması zorunlu olan kişiye) mahkeme kararıyla evlât, koca gibi bir kimsenin, geçim parası vermesini sağlamak.

nafaka sağlamak
* geçinecek kadar para temin etmek.

nafakalanma
* Nafakalanmak işi.

nafakalanmak
* Geçimi sağlanmak.

nafıa
* Bir yeri bayındır duruma getirmek için yapılan işlerin tamamı, bayındırlık işleri.

nafi
* Yararlı, kazançlı.

nafile
* Yararsız, boşa giden, boş, işe yaramayan.
* Boşuna, boş yere.
* Fazladan kılınan (namaz veya tutulan oruç).

nafile namazı
* Fazladan kılınan namaz.

nafile yere
* Boş yere, boşu boşuna.

nafiz
* Delip geçen.
* İçe işleyen.
* Sözü geçen, etkili olan.

nafta
* Petrolden 100-250°C arasında damıtılan ürün.

naftalin
* Maden kömürü katranının kuru kuruya damıtılmasından elde edilen, özel kokulu, beyaz, 1,158 yoğunluğunda, 80° C de eriyen, 218° C de kaynayan, suda erimeyen, alkol, benzol ve eterde kolaylıkla eriyen, antiseptik bir hidrokarbon.

naftalinleme
* Naftalinlemek işi.

naftalinlemek
* Güveden korumak için yünlüler üzerine veya arasına naftalin serpmek veya atmak.

naftalinlenme
* Naftalinlemek işi.

naftalinlenmek
* Naftalin serpilmek, naftalin dökülmek.

nagehan
* Ansızın, birdenbire, ani olarak.

nağme
* Güzel, uyumlu ses, ezgi.
* Ezgi bölümü, nota.
* Birinin yalandan ve nazlanarak söylediği söz.

nağme yapmak
* bildiği bir şeyi bilmez görünmek.
* bahane ileri sürmek.

nağmeli
* Nağmesi olan.

nağmesiz
* Nağmesi olmayan.

nahak
* Haksız, gereksiz.
* Boşuna, boş yere.

nahak yere
* Haksız, gereksiz olarak, boş yere, boşuna.

nahır
* Sığır sürüsü.

nahırcı
* Çoban.

nahif

* Zayıf, cılız, çelimsiz.
* Bkz. zayıf nahif.

nahiv

* Cümle bilgisi, söz dizimi, sentaks.

nahiye

* Bucak.
* Bölge.

nahiye müdürü

* Bucaktaki görevlerin sorumlu yöneticisi.

nahoş

* Hoş olmayan, hoşa gitmeyen, kötü, çirkin.

naif

* Kendi kendisini yetiştirmiş, doğal bir plâstik sanat yeteneğine sahip sanatçılar tarafından yaratılan resim sanatı.

nail

* Erişmiş, ele geçirmiş, başarmış, kazanmış, ulaşmış.

nail olmak

* erişmek, ulaşmak, kavuşmak.

naip

* Tahtta hükümdar olmadığı zaman veya hükümdarın çocukluğu sırasında devleti yöneten kimse.
* Naiplik yapan.

naiplik

* Naip olma durumu, niyabet.

nakarat

* Bir şarkıda her kıtadan sonra tekrarlanan ve bestesi değişmeyen parça.
* Çok sık tekrarlanan, bundan dolayı bıkkınlık vererek önemini yitiren söz.
* Bir şiirin içinde iki veya daha çok kez tekrarlanan bölüm.

nakaratlı

* Nakaratı olan.

nakaratsız

* Nakaratı olmayan.

nakavt

* Boks maçında yumruk etkisiyle yere düşen ve 10 saniye içinde kalkıp devam edemeyen oyuncunun yenilmesi durumu.

nakavt etmek

* boks maçında nakavtla yenmek.
* mat etmek.

nakavt olmak

* boks maçında nakavtla yenilmek.

nakden

* Para olarak.
* Peşin olarak.

nakdî

* Para ile ilgili, para bakımından, paraca, parasal.

nakdî ceza
* Para cezası.

nakdî kıymet
* Para bakımından değeri.

nakdî teminat
* Borcun ödeneceğine dair, alacaklıya parayla sağlanan güvence.
* Kredi kullanılması durumunda güvence olarak gösterilen nakit değer.

nakdî vergi
* Mal veya hizmet yerine para olarak ödenen vergi.

nakdî yardım
* Para olarak yapılan yardım.

nakıs
* Eksik, tam olmayan, bitmemiş, noksan.
* Özrü, kusuru olan.
* Eksi.

nakış
* Genellikle kumaş üzerine renkli iplikler veya sırma ve sim kullanarak elle, makineyle yapılan işleme.
* Özellikle duvar ve tavanları süslemek için yapılan resim.
* Beste ve semaîlerin, dört yerine iki haneli olanlarına verilen ad.
* Hile.

nakış ipliği
* Çeşitli motifleri kumaş üzerine işlemek için pamuk, ipek, yün veya başka maddelerden hazırlanan sırma, sim gibi özel iplik.

nakış işlemek
* kumaş üzerine renkli iplikler, sırma veya sim kullanarak işleme yapmak.

nakış makinesi
* Nakış işleyen özel olarak yapılmış makine.

nakışçı
* Nakış yapan kimse.

nakışçılık
* Nakış yapma işi.

nakışlama
* Nakışlamak işi.

nakışlamak
* Nakışla bezemek, işlemek.

nakışlı
* Nakışı olan.

nakışlık
* Nakış olma durumu veya değeri.

nakışsız
* Nakışı olmayan.

nakız
* Bozma, çözme; kırma.

nakibüleşraf
* Peygamber soyundan olanların işlerine bakmak üzere kendi aralarından atanan görevli.

nakil
* Bir yerden alıp başka bir yere iletme, aktarma, taşıma, geçirme, aktarım.
* Göç, taşınma.
* Anlatma, söyleme, hikâye etme.
* Bir görevden başka bir göreve atanma, tayin.
* (yazı, resim için) Aynısını başka bir şeyin üzerine yapma, kopya etme.
* Başka dilden bir eseri kendi diline çevirme, tercüme etme.

nâkil
* Taşıyan, aktaran, geçiren.
* Anlatan, hikâye eden.
* İletken.

nakil etmek
* Bkz. nakletmek.

nakil vasıtası
* Taşıma aracı, taşıt.

nakip
* Bir kavmin veya kabilenin başkanı yahut onun vekili.
* Bir tekkede en yaşlı derviş veya dede.

nakisa
* Eksiklik, kusur.

nakit
* Para, akçe.

nakit para
* Birikmiş, kullanılmaya hazır para, efektif.

nakkare
* Mehterhanede yer alan, biribirine bağlı iki yarımküre benzeri ve iki değnekle vurularak çalınan bir tür küçük kös.

nakkarhane
* Mehtar takımına ve bunun bulunduğu yere verilen ad.

nakkaş
* Yapıların duvar ve tavanlarına süslemeler yapan usta, bezekçi.
* Nakışçı.

nakkaşlık
* Nakkaş olma durumu.
* Nakkaşın işi.

nakledilme
* Nakledilmek işi.

nakledilmek
* Nakletmek işi yapılmak veya nakletmek işine konu olmak.

naklen
* Nakil yoluyla, aktarılarak.

naklen yayın

* Bazı olay veya gösterilerin olduğu sırada radyo veya televizyonda yerinden aktarılması, duyurulması, gösterilmesi, anlatılması, canlı yayın.

nakletme
* Nakletmek işi.

nakletmek
* Nakil işini yapmak, bir yerden başka bir yere geçirmek, iletmek.
* Anlatmak, aktarmak.

naklettirme
* Naklettirmek işi.

naklettirmek
* Nakil işini yaptırmak, nakledilmesini sağlamak.

naklî
* Taşıma ile ilgili olan.
* Nakle dayanan, anlatılan, söylenen (gerçek).

naklî
* Nakille ilgili.

naklî mazi
* Belirsiz geçmiş.

nakliyat
* Taşıma işleri, taşımacılık.

nakliyatçı
* Taşıma işleri yapan (kimse), taşımacı.

nakliyatçılık
* Nakliyatçı olma durumu.
* Nakliyatçının işi.

nakliye
* Taşıma işi.
* Taşıma parası, taşımalık.

nakliyeci
* Taşımacı.

nakliyecilik
* Taşımacılık.

nakşetme
* Nakşetmek işi.

nakşetmek
* Süslemek, bezemek, nakış yapmak.
* Kalıcı ve etkili olmasını sağlamak.

Nakşibendî
* Nakşibendilîk tarikatından olan kimse.

Nakşibendîlik
* Şeyh Muhammed Bahaüddin Nakşibend'in kurduğu, gizli ibadete dayanan bir tarikat.

Nakşîlik
* Nakşibendîlik.

nakşolma
* Nakşolmak işi.

nakşolmak
* Bir yerde belirli bir iz bırakmak, yer etmek.

nakşolunma
* Nakşolunmak işi veya durumu.

nakşolunmak
* Nakşolmak işi yapılmak.

nakzen
* Bozarak.

nakzen görmek
* yargıtay tarafindan bozulan bir karar üzerine bozma sebeplerini de göz önünde tutarak davaya yeniden bakmak.

nakzen iade etmek
* bir yargı kararını, yargılama yöntemine ilişkin hükümler bakımından yerinde görmeyip bozarak, hükmü veren mahkemeye geri göndermek.

nakzetme
* Nakzetmek işi.

nakzetmek
* Bozmak.
* Yargıtay, bir mahkemenin yargısını yerinde veya yolunda bulmayarak geri çevirmek.

nal
* At, öküz gibi hizmet hayvanlarının tırnaklarına çakılan demir parçası.

nal çakmak
* nallamak.

nal deyip mıh dememek
* bir düşüncede direnmek.

nal toplamak
* (at) yarışta sonlara kalmak veya sonuncu olmak.

nalân
* İnleyici, inleyen.

nalâyık
* Yakışıksız, hoş olmayan.

nalbant
* Hayvanları nallayan kimse.

nalbantlık
* Nalbant olma durumu.
* Nalbandın işi.

nalbur
* At nalı yapan demirci.
* Çivi, kilit, menteşe gibi yapı işlerinde kullanılan şeyleri satan kimse, hırdavatçı.

nalburluk
* Nalbur olma durumu, hırdavatçılık.

nalça
* Ayakkabıların altına çakılan demir.
* Katır, eşek, sığır gibi hayvanların tırnakları altına çakılan demir parçası.

nalçalı
* Nalçası olan.

nalçasız
* Nalçası olmayan.

naldöken
* Taşlı, çakıllı (yol).

nale
* İnleme, inilti.

nâlekâr
* İnleyen.

nalın
* Hamam gibi tabanı ıslak olan yerlerde kullanılan, üstü tasmalı, tabanı yüksek, ağaçtan bir tür takunya.

nalıncı
* Nalın yapan veya satan kimse, takunyacı.

nalıncı keseri
* Hep kendi çıkarına çalışan.

nalıncı keseri gibi kendine yontmak
* yaptığı işlerde hep kendi çıkarını düşünmek.

nalıncılık
* Nalıncının işi.

nalınlı
* Nalın giymiş olan, takunyalı.

nalınsız
* Nalını olmayan, takunyasız.

nallama
* Nallamak işi.

nallamak
* Nal çakmak (hayvanın ayağına).
* Öldürmek.

nallanış
* Nallanmak işi veya biçimi.

nallanma
* Nallanmak işi.

nallanmak
* Nallamak işine konu olmak.

nalları dikmek
* (hayvan veya hayvana benzetilen kişi) ölmek.

nam
* Ad.
* Ün.

nam almak
* şöhret sahibi olmak, tanınmak.

nam kazanmak
* ün sahibi olarak tanınmak.

nam salmak
* ününü her yana yaymak.

nam vermek (veya salmak)
* ün kazanmak.

nama
* adına, kendine, kendisine.

namağlup
* Mağlup olmamış, hiçbir yenilgi almamış.

namahrem
* Evlenmelerinde yasa bakımından sakınca olmayan (kadın ve erkek).
* Yabancı, el.

namahremlik
* Namahrem olma durumu.

namaz
* Müslümanların günde beş kez yapmaları dince buyrulan ve dua okuyarak kıyam, rükû, sücut, kuut denilen beden durumlarını, kuralınca tekrarlayarak Tanrı'ya edilen ibadet, salât.

namaz bezi
* Namaz kılarken kadınların başlarına örttükleri tülbent vb. kumaştan yapılan örtü.
* Başa örtülen bir tür örtü.

namaz kılmak
* namaz ibadetini yerine getirmek.

namaz niyaz
* İbadet.

namaz örtüsü
* Bkz. namaz bezi.

namaz seccadesi
* Üzerinde namaz kılınan seccade.

namaz vakti
* Namazın kılınacağı vakit.

namaza durmak
* namaz kılmak.

namazbozan
* Eğrelti otu türünden bir bitki.

namazcı
* Namazını düzenli kılan.

namazgâh
* Açıkta namaz kılmak için hazırlanmış olan ve kıble yönüne doğru dikili bir taşı bulunan yer.

namazı kılınmak

* (Müslüman cenazesi için) cenaze namazı kılınmak.

namazında niyazında (olmak)
* din görevlerini gerektiği gibi yerine getirmek.

namazlağı
* Üstünde namaz kılınan kilim, post gibi şeylerden yapılmış seccade.

namazlık
* Üzerinde namaz kılınan seccade veya başka şey.
* Namazda okunan kısa dualar.
* Namaz kadar süresi olan, süren.

namazsız
* Aybaşı durumunda olan (kadın).

namdar
* Ünlü.

name
* Mektup.

name okumak
* herkesin bildiği deyimleri veya sözleri söylemek.

namerde muhtaç olmak (veya namerde muhtaç bırakmak)
* güvenilmeyecek kimselerden yardım istemek zorunda kalmak (bırakmak).

namert
* Korkak, alçak, mert olmayan.

namertçe
* Korkakça, mert olmayan bir biçimde.

namertlik
* Alçaklık, korkaklık.

namevcut
* Mevcut olmayan, bulunmayan, yok.

namı nişanı kalmamak
* yok olup unutulmak.

namına
* adına, kendisine.
* yerine, olarak.

Namibyalı
* Namibya halkından olan.

namlı
* Ünlü, tanınmış.

namlı
* Samanından ayrılmamış arpa, buğday yığını.

namlı şanlı
* Çok ünlü.

namlu
* Tüfek, tabanca, top vb. ateşli silâhların ucunda bulunan boru biçimindeki parça.
* Kasatura, kılıç, meç ve bıçak gibi kesici silâhların uzun ve keskin bölümü.

namus
* Bir toplum içinde ahlâk kurallarına karşı beslenen bağlılık.
* Dürüstlük, doğruluk.
* Sililik, iffet.

namus belâsı
* Namusunu ve halk arasındaki saygınlığını korumak için katlanılan sıkıntı.

namus davası
* Namusuna dokunulan kişinin açtığı dava.
* Onur meselesi.

namus sözü
* Namus ve onur üzerine verilen söz, şeref sözü.

namuskâr
* Namuslu, namusuna düşkün.

namuslu
* Ahlâk kurallarına uygun olarak davranan.
* Uygun, hilesiz, gereği gibi.

namusluluk
* Namuslu olma durumu.

namussuz
* Ahlâk kurallarına uygun olarak davranmayan, ahlâk kurallarını çiğneyen.

namussuzca
* Namussuz bir biçimde.

namussuzluk
* Namussuz olma durumu veya namussuzca davranış.

namusu iki paralık olmak
* biri onursuz bir duruma düşmek.

namusu temizlenmek
* (bir işin içinden) kendi saygınlığını yitirmeden çıkmak.

namusuna dokunmak
* birinin namus ve onurunu olumsuz biçimde etkilemek.

namusuna sinek kondurmamak
* kollamak, gözetlemek.
* namusuna, onuruna lâf söylettirmemek.

namusunu temizlemek
* ahlâk ve onuruna ters düşen bir durumdan kurtulmak için birini veya kendini öldürmek.

namusuyla yaşamak
* ahlâk ve onuruna bağlı yaşamak.

namünasip
* Uygunsuz.

namüsait
* Uygun olmayan, elverişsiz.

namütenahi
* Sonsuz, ucu bucağı olmayan.

namütenahilik

* Sonsuz olma durumu.

namzet

* Aday.
* Sözlü, yavuklu.

namzet göstermek

* bir iş için aday belirleyip sunmak.

namzetlik

* Namzet olma durumu, adaylık.

nan

* Ekmek.

nanay

* Yok.

nane

* Ballıbabagillerden, yaprakları sapsız, çiçekleri beyaz veya menekşe renginde, ıtırlı, çok yıllık ve otsu bir kültür bitkisi (Mentha piperita).

nane likörü

* İçine nane esansı katılarak yapılan likör.

nane ruhu

* Nane yapraklarından çıkarılan esans.

nane suyu

* İçinde nane ruhu eritilmiş su.

nane şekeri

* Nane ruhu karıştırılarak yapılan bir çeşit şeker.

nane yemek

* yakışıksız bir davranışta bulunmak, uygunsuz bir iş yapmak.

naneli

* Nanesi olan.
* İçinde nane ruhu olan.

nanemolla

* Güçsüz, dayanıksız (kimse).
* Çok sık hastalanan, sağlıksız (kimse).
* İşten kaçınan, üşengeç.

nanesiz

* Nanesi olmayan.

nanıaziz

* Tanrı tarafından ihsan edilen, besin olarak verilen nimet.
* En kutsal yiyecek.

nanik

* Başparmağı burna değdirip öteki parmakları açarak ve sallayarak yapılan alay işareti.

nanikleme

* Naniklemek işi.

naniklemek

* Başparmağı burun ucuna değdirip diğer parmakları sallayarak alay işareti yapmak.

nankör
* Kendisine yapılan iyiliğin değerini bilmeyen, iyilik bilmez.

nankörce
* Nankör (bir biçimde).

nankörleşme
* Nankörleşmek durumu.

nankörleşmek
* Nankör duruma gelmek.

nankörlük
* Nankör olma durumu.
* Nankörce davranış, küfran.

nankörlük görmek
* nankörce davranışla karşılaşmak.

nansuk
* Bir cins ince, sık dokunmuş patiska.

napalm
* Yangın bombalarının doldurulmasında kullanılan, alüminyum veya sodyum palmitatla kıvamlaştırılmış madde.

napalm bombası
* Napalm doldurulmuş türlü biçimlerde bomba.

nar
* Nargillerden, yaprakları karşılıklı, çiçekleri büyük, koyu kırmızı renkte, küçük bir ağaç (Punica granatum).
* Bu ağacın kırmızımtırak sarı sert bir kabukla örtülü, içinde çok sayıda kırmızımtırak, sulu taneler bulunduran yuvarlak yemişi.

nâr
* Ateş.

nar balinası
* Narval.

nar çiçeği
* Parlak kırmızı renk.
* Bu renkte olan.

nar gibi
* iyice kızarmış (yiyecek).

nara
* Haykırma, bağırma.
* Sarhoş veya külhan beyi bağırması.

nara atmak (veya basmak)
* yüksek sesle uzun uzun haykırmak.

nâra yakmak
* bir kimseye veya kendine zarar vermek.

narcıl
* Hindistan cevizi.

nardenk
* Nar, erik, kızılcık gibi yemişlerden yapılan pekmez.

nardin
* Maydanozgillerden, çayırlarda yetişen ve hayvanlara yem olarak verilen, başakçıkları tek çiçekli küçük bir bitki (Eryngium campestre).

narenc
* Turunç.

narenciye
* Turunçgiller.

narenciyeci
* Narenciye üreticisi.

nargile
* Tömbeki denilen bir cins tütünün dumanının sudan geçirilerek içilmesini sağlayan araç.

nargile tütünü
* Tömbeki.

nargiller
* İki çeneklilerden, nar çeşitlerini içine alan küçük bir familya.

narh
* Tüketiciyi korumak amacıyla, özellikle temel ihtiyaç maddeleri için resmî makamlarca belirlenen ve her yerde geçerli olan fiyat.

narh koymak
* ihtiyaç maddeleri için değişmez fiyat belirlemek.

nârıbeyza
* Akkor.

nârına (veya nâra) yanmak
* Bkz. ateşine yanmak.
* zarara uğramak, kötülükle karşılaşmak.

narin
* İnce yapılı, yepelek, nazenin.
* İnce, nazik.

narinlik
* Narin olma durumu.

narkotik
* Uyuşturucu.

narkotizm
* Uzun süre ve çok miktarda uyuşturucu madde kullanmaktan doğan bozuklukların bütünü.

narkoz
* İlâçla yapay olarak sağlanan ve vücutta bir veya birkaç görevin azalmasına yol açan uyku durumu.

narkoz vermek
* ilâç vererek hastayı bilinçsiz ve ağrı duymaz duruma getirmek.

narkozcu
* Ameliyat sırasında hastaya narkoz veren uzman.

narkozculuk

* Narkozcunun işi.

narkozitör
* Narkozcu.

narsis
* Kendi benliğini seven.

narsis kompleksi
* Kendini sevme özelliğini ön plâna çıkarmak işi.

narsisizm
* İnsanın kendi benliğini sevmesi, özseverlik.

narsislik
* Narsisizm.

narval
* Atlas Okyanusunun Antartika bölgesinde yaşayan bir tür balina (Monodon monoceros).

narven
* Karaağaç.

nas
* Açıklık, açık ve kesin yargı.
* İnak, dogma.

nasbetme
* Nasbetmek işi.

nasbetmek
* Atamak.

nasfet
* Hak ve adalete uygunluk, hakkaniyet, nısfet.

nasıl
* (bir kimse, bir olay veya bir konu için) Ne gibi, ne türlü.
* Bir işin ne biçimde, hangi yolla olduğunu belirtmek için kullanılır.
* Bir hareketin yapılış biçimine duyulan şaşkınlığı belirtir.
* "Yapmama imkânı var mı?" anlamında.
* Ne kadar çok.
* Elbette, kesinlikle.
* Ben sana dememiş miydim, gördün mü?.
* İşin zorunlu olduğunu belirtir.
* Ne dediniz? veya "iyi mi, beğendiniz mi?" anlamlarında.

nasıl ki
* iki cümle arasındaki anlam ilişkisini "olduğu gibi" anlamında bağlar.

nasıl olmuşsa
* her nasılsa.

nasıl olsa
* her durumda, er geç.

nasılsa
* Herhangi bir sebeple veya bilinmeyen bir sebeple.
* Kuşkusuz, er geç, elbette.

nasılsınız
* bir kimsenin sağlığını ve durumunu öğrenmek içir sorulan nezaket sorusu.

nasıp
* Atama.

nasır
* En çok el ve ayağın sürekli sürtünmelere uğrayan noktalarında üst derinin kalınlaşması ve sertleşmesiyle oluşmuş deri.

nasır bağlamak (veya tutmak)
* nasırlanmak.
* duygusuzlaşmak, duyarlığını yitirmek.

nasırına basmak
* menfaatlerine dokunmak.

nasırlanma
* Nasırlaşma.

nasırlanmak
* Nasırlaşmak.

nasırlaşma
* Nasırlaşmak işi.

nasırlaşmak
* Nasır oluşmak.
* Duyarlığını yitirmek.

nasırlı
* Nasırı olan, nasır bağlamış, nasırlaşmış.

nasırsız
* Nasırı olmayan.

nasibini almak
* güzel, hoşa giden bir şeyden kısa bir süre de olsa yararlanmak, sebeplenmek.
* nasiplenmek.

nasihat
* Öğüt.

nasihat etmek (vermek veya nasihatte bulunmak)
* öğüt vermek.

nasihat yollu
* Öğüde benzer bir biçimde.

nasihatçi
* Öğüt veren kimse, öğütçü.

nasihatçilik
* Nasihatçinin işi.

nasihatname
* Dinî konularda öğüt veren eser.

nasip
* Birinin payına düşen şey.
* Bir kimsenin elde edebildiği, sahip olabildiği şey.
* Kısmet, talih, baht.
* Günlük kazanç.

nasip almak
* (Bektaşilikte) tarikata girme töreni yapılmak.
* yararlanmak, kısmetine düşeni elde etmek.

nasip etmek (veya etmemek)
* fırsat vermek.
* eriştirmek.

nasip olmak
* fırsat düşmek, elvermek.
* (mutluluk veren ve güzel şeyler için) erişmek, ulaşmak, kavuşmak.

nasiplenme
* Nasiplenmek işi.

nasiplenmek
* Nasibini almak, sebeplenmek.

nasir
* Nesir yazan, nesir ustası.

Nasranî
* Hristiyan, İsevî.

Nasranîlik
* Hristiyanlık, İsevîlik.

Nasrettin Hoca'nın türbesi gibi
* her yanı açık olduğu hâlde yalnız bir girişi bulunan veya kilitli olan yerler için söylenir.

nasyonal sosyalizm
* Hitler ve Nasyonal Sosyalist Partisinin öğretisi, Hitlercilik.

nasyonalist
* Ulusçuluk yanlısı.

nasyonalizm
* Ulusçuluk.

naşi
* Ötürü, dolayı.

naşir
* Yayan, saçan.
* (gazete, dergi, kitap) Yayımlayan, çıkaran, yayımcı, tâbi, editör.

natamam
* Eksik, tamamlanmamış, bitmemiş.

natıka
* Düşünüp söyleme yeteneği.
* Düzgün ve iyi konuşma yeteneği.

natıkalı
* Düzgün ve iyi konuşan.

natıkasız
* Natıkası olmayan.

natır
* Kadınlar hamamında hizmet eden ve müşterileri yıkayan kadın.

natır nalını
* Kadın hamamında en yüksek ökçeli nalın türü.

natırlık
* Natır olma durumu veya natırın işi.

nativizm
* Doğuştancılık.

nato
* Söz dinlemez, söz anlamaz, taş gibi kafa" anlamındaki nato kafa, nato mermer deyiminde geçer.

natron
* Hidratlı doğal sodyum karbonat.

natuk
* Düzgün, güzel ve kolaylıkla söz söyleyen.

natura
* İnsanın yaradılış özelliği.

natür
* Tabiat, doğa.

natüralist
* Natüralizm akımını benimseyen (kişi).

natüralizm
* Gerçeğin doğaya uygun biçimde yansıtılmasını amaçlayan sanat akımı.
* Gerçeğin yalnızca doğa ile açıklanması.

natürel
* Doğada rastlandığı gibi, doğaya uygun olan, doğa güçlerine, kurallarına uyan, doğal, tabiî.

natürist
* Natürizm öğretisini benimseyen kimse.

natürizm
* Toplumsal kuruluşların ve yaşayış biçiminin doğaya dönük olmasını amaç edinen öğreti.

natürmort
* Konusu, cansız varlıklar veya nesneler olan resim.

navçağan
* Çiçekleri katmerli ve mor renkte olan bir tatula türü (Datura).

navlun
* Bir yerden başka yere ulaştırmak için gemiye alınan eşyanın bütünü.
* Taşıyıcı tarafından, gemisinde taşınacak yük için istenen ücret.

naylon
* Temel maddesi poliamit reçinesi olan, birçok giyim ve ev eşyası yapımına yarayan, sert, dayanıklı ve esnek madde.
* Bu maddeden yapılmış olan.
* Düzme, sahte.

naylon fatura
* Giriş faturası olmayan bir mal için alıcıya verilen ve birini harcama yapmış gibi göstermek amacıyla düzenlenen faturanın halk arasındaki adı.

naylon kız
* Asrî, modern kız.

naz
* Kendini beğendirmek amacıyla yapılan davranış, cilve.
* İsteksiz gibi görünerek yalvartmak amacıyla yapılan davranış.
* Şımarıklık.

naz etmek
* nazlanmak.

naza çekmek
* istekli olduğu hâlde yapmacıklı davranışlarla isteksiz gibi davranmak.

nazal
* Genizsil.

nazar
* Bakış, bakma, göz atma.
* Bir konu hakkında düşünme, görüş.
* Belli kimselerde bulunduğuna inanılan; insanlara, özellikle çocuklara, evcil hayvanlara, eve, mala mülke, hatta cansız nesnelere de zarar veren, bakıştaki çarpıcı ve öldürücü güç.

nazar boncuğu
* Göz değmesin diye takılan mavi boncuk veya bunun yerini tutan başka şey, göz boncuğu.
* Eşi benzeri olmayan, tek.

nazar değmek (veya nazara gelmek)
* göz değmek.

nazaran
* Göre, oranla, kıyasla.

nazarıdikkat
* İlgi.

nazarıdikkatini çekmek
* ilgisini çekmek.

nazarıitibar
* İlgi, dikkat.

nazarıitibara almak
* dikkat etmek, dikkate almak.

nazarında
* birinin düşüncesine göre, birinin gözünde.

nazarıyla bakmak
* ona öyle imiş gibi, o gözle bakmak.

nazarî
* Kuram niteliğinde olan, kuramsal, teorik.

nazariyat
* Kuramlar.

nazariyatçı
* Kuramcı.

nazariye
* Kuram, teori.

nazariyeci

* Teorisyen, kuramcı.

nazarlık
* Nazarı etkisiz duruma getirdiğine inanılan, kumaş parçası, mavi boncuk, kurşun, dua yazılı kâğıt, muska gibi şey.

nazenin
* Cilveli, nazlı.
* Narin, ince yapılı.
* (yerme amacıyla) Şımarık, nazlı yetiştirilmiş.
* Bir Bektaşî tarikatının adı.

nazı geçmek
* dilediğini kabul ettirecek kadar hatırı sayılmak.

nazım
* Hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan kafiyeli söz dizisi, manzume, koşuk.

nâzım
* Düzenleyen, düzene koyan, tertip eden.
* Manzume yazan kimse.

nazım birimi
* Şiirde en küçük anlam bütünlüğünü sağlayan ve kendi içinde bağımsız dize topluluğu.

nâzım plân
* Bir yerleşim bölgesinin bütün bayındırlık işlerinde göz önünde tutulmak için hazırlanmış plân.

nazım türü
* İçeriğine ve konusuna göre şiirin kendi içinde ayrılması ve adlandırılması.

nazına katlanmak
* istenen her şeyi hangi durumda olursa olsun yerine getirmek.

nazını çekmek
* her istediğini yerine getirmek.

nazır
* Bir yere doğru bakan (ev, oda vb.).
* Bakan.

Nazi
* Nazizm yanlısı (kimse).

nazik
* Başkalarına karşı saygılı davranan.
* İnce yapılı, narin.
* Özen, dikkat gösterilmezse kırılabilen, bozulabilen.
* Özen gösterilmezse, gerekli önlemler alınmazsa kötüleşebilen, kritik.
* Dikkat isteyen, özen gerektiren.

nazikâne
* İncelikle, saygıyla, nezaketle.

nazikçe
* Nazik, ince, saygılı (bir biçimde).

nazikleşme
* Nazikleşmek işi.

nazikleşmek
* Nazik davranmak.

* Özen gösterilmezse kötüleşebilecek bir duruma girmek.

naziklik
* Nazik olma durumu veya nazikçe davranış, nezaket.

nazil
* İnen, iniş.
* Konaklayan.

Nazileştirme
* Nazileştirmek işi.

Nazileştirmek
* Propaganda yolu ile Nazizm yanlısı yapmak.

nazir
* Benzer, eş, örnek.

nazire
* (davranış, söz için) Karşılık olarak, benzetilerek yapılan davranış, söz.
* Başka bir manzume örnek alınarak aynı ölçü ve aynı uyakla yazılan manzume.

nazire yapmak
* bir söze, bir davranışa benzeriyle karşılık vermek.

nazirsiz
* Benzersiz, eşsiz.

Nazizm
* Almanya'da 1930'lu yıllarda Hitler tarafından kurulan Nasyonal Sosyalist Partisinin, Alman ırkının üstünlüğünü savunan politikası, Hitlercilik.

nazlanı nazlanı
* Nazlanarak.

nazlanış
* Nazlanmak işi veya biçimi.

nazlanma
* Nazlanmak işi.

nazlanmak
* Kolayca gönlü olmamak, ısrar beklemek.
* İsteksiz görünmek.

nazlı
* Kolayca gönlü olmayan, kendini ağır satan, işveli, edalı.
* Üstüne titrenilen, değer verilen, sevgili.
* Özen isteyen, nazik.

nazlılık
* Nazlı olma durumu.

nazmen
* Şiir olarak.

nazmetme
* Nazmetmek işi veya durumu.

nazmetmek
* Nazım biçimine sokmak, nazım olarak düzenlemek.

Nb
* Niyobyum'un kısaltması.

-ncı/-nci, -ncu/-ncü
* Sayı adlarından, sıra sayıları türeten ek.

-nç
* Fiilden isim ve sıfat türeten ek: bas-ı-nç, kork-u-nç, gül-ü-nç vb.

Nd
* Neodim'in kısaltması.

ne
* Türk alfabesinin on yedinci harfinin adı.

ne
* Hangi şey.
* Soru biçiminde şaşma bildiren ünlem.
* (şart birleşik zamanıyla) Her şey.
* (çokluk ekiyle) Birçok şeyler.
* Hangi.
* Soru yoluyla itiraz anlatır.
* Nasıl.
* Şaşma veya çokluk bildirir.
* Sana ne, bana ne gibi soru cümlelerinde "ne ilgisi var" anlamındadır.

ne âlâ
* Ne iyi, diyecek bir şey yok.

ne âlâ memleket
* haksız ve yersiz işlerin hoş görüldüğü, kurallaştığı bir ortam için ters anlatışla "diyecek yok" ne güzel!" anlamında kullanılır.

ne âlem
* yadırganan ama kızılmayan davranışları olan kimseler için kullanılır.

ne âlemde?
* nasıl?.

ne alıp veremiyor?
* isteği, dileği nedir, niçin musallat oluyor?.

ne altını bırakmak ne üstünü
* bir şeyin veya yerin her tarafını karıştırmak (dolaşmak).

ne arar (veya onda ... ne gezer)
* onda yoktur.

ne arıyor
* ne, neden oraya gitmiş.

ne biçim?
* nasıl?.

ne buyrulur?
* onun nasıl bir şey olduğunu gördünüz, buna ne diyorsunuz?.

ne çare
* çaresi yok, elden ne gelir.

ne çıkar
* ne zararı var?.

* bir sonuç vermez!.
* nasıl bir yarar umulur?.

ne çiçektir, biliriz
* ne yeteneksiz, niteliksiz olduğunu biliriz.

ne dağda bağım var, ne çakaldan davam
* tuttuğum bir taraf yok ki ona saldıranların karşısında olayım.

ne de olsa
* ne denli eksiği, kusuru olursa olsun, böyle olmakla birlikte.

ne de olsa
* ne kadar eksiği olursa olsun.

ne dedim de
* pişmanlık gösterir.

ne demek olsun
* Bkz. ne demek.

ne demek?
* bunun anlamı nedir?.
* hiç öyle şey olur mu, o nasıl şey, hiç yakışık alır mı?.

ne demeye
* ne diye, nasıl bir düşünceyle, hangi maksatla, niçin?.
* hangi anlama?.

ne denir! (veya ne dersin)
* bir konuda söyleyecek söz kalmadığını anlatır.

ne denli
* ne kadar.

ne dese beğenirsin?
* "nasıl beklenmeyen bir söz söylendi biliyor musun" anlamında kullanılır.

ne diye?
* nasıl bir düşünceyle, niçin?.

ne ekersen onu biçersin
* nasıl davranırsan öyle karşılık görürsün.

ne fayda
* iş işten geçtikten sonra alınan boş önlemler için "neye yarar" anlamında kullanılır.

ne gezer
* bulunmaz, yoktur.

ne gibi?
* nasıl, ne türlü?.

ne gözle bakmak
* inancını belirtir biçimde bakmak; değerlendirmek.

ne güne duruyor?
* ... varken başka şey gerekmez.
* şimdi yapmazsa (kullanmazsa) ne zaman yapacak (kullanacak)?.

ne günlere kaldık!
* zamanın olaylarından yakınma anlatır.

ne haber?
* bir şey biliyor musunuz?.

ne hacet
* gereksiz.

ne haddine!
* ona mı düşmüş, ona mı kalmış, ona düşmez.

ne hâlde?
* hangi durumda?.

ne hâli varsa görsün
* (öğüt ve uyarı dinlemeyenler için) ne yaparsa yapsın, beni ilgilendirmez" anlamında kullanılır.

ne hesaba gelmek, ne de kantara
* elle tutulur olmamak, tutarlı ve sağlam görünmek.

ne hikmetse (hikmettir)
* bilinmeyen bir sebepten dolayı.

ne idiği belirsiz
* ne olduğu, soyu sopu belirsiz.

ne imiş?
* ne değeri var?.

ne ise
* neyse.

ne istediğini bilmek
* amacını kesin ve kararlı bir biçimde belirlemek.

ne iyi!
* mutluluk ve beğenme anlatır.

ne kadar
* nicelik anlamıyla soru bildirir.
* çok, oldukça.
* ne ölçüde.

ne kadar olsa
* ne de olsa, sonuçta.

ne kokar ne bulaşır
* (iyilik yapacak durumda olmakla birlikte) kimseye iyiliği de dokunmaz, kötülüğü de.

ne lâzım
* niçin ilgileniyorsun, ilgilenme.

ne mal olduğunu biliriz
* işe yaramaz, hatta kötü kişi olduğunu biliriz.

ne mal olduğunu bilmek (veya anlamak)
* (birinin) nasıl bir nitelikte, yetenekte ve yaratılışta olduğunu bilmek, kestirmek.

ne mene
* ne çeşit, ne türlü.

ne mümkün
* olacak şey değil, imkânsız.

ne münasebet!
* hiç öyle şey mi olur, hiç ilgisi yok.

ne o?
* ne var, ne oluyor?.

ne od var ne ocak
* yoksulluk ve perişanlık içinde.

ne olacak!
* küçümseme anlatır.
* ne değeri var, önemi yok.

ne olduğunu bilememek
* şaşırmak, aklı başından gitmek.

ne oldum delisi olmak
* ummadığı bir duruma ulaşan kimse çok şımarmak.

ne olur (veya ne olursun, ne olursunuz)
* yalvarırım, lütfen, rica ederim.

ne olur ne olmaz
* her ihtimale karşı, ne olacağı belli değil.

ne olur ne olmaz
* her ihtimali düşünmek gerekir.

ne olursa olsun
* her durumda, olumlu veya olumsuz bütün şartlarda.

ne oluyor?
* ne gereği var veya ne karışıyor?.

ne pahasına olursa olsun
* ne büyük özveri isterse istesin; her türlü sıkıntı ve tehlikeyi göze alarak.

ne sakala minnet ne bıyığa
* en yakın akrabalarının bile yardımını istemeyerek kendi imkânlarıyla yetinme.

ne söylüyorsun?
* söylediğine dikkat ediyor musun?.
* gerçek mi? doğru mu?.

ne sularda?
* ne durumda, ne merkezde?.

ne Şam'ın şekeri ne Arap'ın zekeri (veya yüzü)
* yararı olsa bile istenmeyen kimseler için söylenir.

ne şeytanı gör ne salavat getir
* gücünün yetmediği işe kalkışmamayı, kalkışılırsa da başkalarından medet ummamayı anlatmak için söylenir.

ne şiş yansın ne kebap
* iki taraf da gücendirilmesin veya korunsun.

ne var ki
* aralarında aykırılık bulunan cümleleri bağlamaya yarar, ama, fakat, lâkin.

ne var ne yok
* ne haberler var, işler nasıl?.

* olanların bütünü.

ne yaparsın ki (veya ne yapmalı ki)
* ne çare ki.

ne yapıp yapıp
* her ne durumda olursa olsun bir çözüm yolu bularak.

ne yârdan geçer ne serden
* elde etmek istenen şey özveri gerektirir.

ne yazar
* hükmü olur mu? değeri var mı?.

ne yüzle
* hiç utanmadan.

ne... ne...
* Birden fazla özne, tümleç veya fiili birlikte inkâr etmek için, bunlardan önce yer alan kelimelerin başlarına getirilen tekrarlamalı bağlaç, hem...hem karşıtı. Bu bağlaç, anlamca olumsuz olan cümlelerdeki fiilin olumlu kalmasını gerektirir.
* Ne ile bağlanan özne veya cümlelerden önceki fiiller aşağıda gösterilen durumlarda olumsuz kullanılırlar a) Fiil, ne ile bağlanan özne veya cümlelerden önce gelirse: "Benimle hemzeban olmaz ne Firdevsî ne Hakanî." - Nef'î. b) ne'li cümlenin fiili şartlı olursa: Sen ne yaz, ne kış dinlemezsen çabuk çökersin. c) fiilden önce olumsuz bir anlam veren bir ünlem veya zarf bulunursa: Ne tütüne, ne içkiye sakın alışmayın. Ne İzmir'e ne Bursa'ya hiç gitmemiş. d) -diği, -eli beri, -inceye kadar, -ince, -dikçe, -dikten sonra veya -den önceki biçimindeki zarf-fiilerle.
* İki sıfat veya sıfat durumunda olan iki kelimenin başına getirildiğinde, iki kavramın ortalaması olan üçüncü bir kavram anlatır.
* ne ... ne çokluk, güzellik vb. anlatır.

nebat
* Bitki.

nebatat
* Bitkiler.
* Bitki bilimi, botanik.

nebatat bahçesi
* Her türlü bitkinin örnek olarak yetiştirilip meraklıların incelemesine açık bulundurulan yer, botanik bahçesi.

nebatî
* Bitki ile ilgili, bitkisel.

nebevî
* Hz. Muhammed'le ilgili, Hz. Muhammed'e ilişkin.

nebi
* Peygamber, savacı.

nebülöz
* Bulutsu.

nebze
* Az şey, az.
* Biraz, kısa bir süre, bir parçacık.

nebzecik
* Pek az, küçücük.

necabet
* Temiz bir soydan gelme, soyluluk.

necaset
    * Pislik.
    * Dışkı, ters (Il).

necat
    * Kurtuluş.

necat bulmak
    * kurtulmak.

nece
    * Hangi dilde, hangi dilden?.

Necef taşı
    * Parlak ve saydam bir çeşit kuvars billûru.

neci
    * Ne iş yapar, ne ile uğraşır?.

neci oluyor!
    * niçin karışıyor, ona ne?.

necip
    * Soylu, soyu temiz.

nedamet
    * Pişmanlık.

nedamet duymak (veya getirmek)
    * pişman olmak.

nedametle
    * Pişmanlık duyarak.

nedbe
    * Yara izi.

neden
    * Bir olayı veya durumu gerektiren veya doğuran başka olay veya durum, sebep.
    * Bir olayı doğuran başka bir olayı sormak için kullanılır; niçin.
    * Bir varlığı veya olayı etkileyen, oluşturan, doğuran şey, sebep, illet.

neden bilimi
    * Olgulara yol açan sebeplerin bütünü, etiyoloji.
    * Hastalık sebeplerini araştıran tıp dalı, etiyoloji.

neden ise
    * Bkz. nedense.

neden olmak
    * bir şeyin olmasına veya ortaya çıkmasına yol açmak, sebep olmak.

neden sonra
    * gereğinden çok sonra.

neden sonra
    * Aradan bir hayli zaman geçince.
    * Aradan bir süre geçince.

neden tanrıcılık
    * Deizm.

nedeniyle
* Yüzünden, dolayısıyla, sebebiyle.

nedenli
* Nedeni olan, sebepli.

nedenli nedensiz
* Hiçbir dayanağı yokken, nedeni olsun veya olmasın, sebepli sebepsiz.

nedense
* Bilinmeyen, belli olmayan bir sebep dolayısıyla.

nedensel
* Nedenle ilgili olan, sebep niteliğinde olan, illi.

nedensellik
* Nedensel olma durumu, illiyet.

nedensellik ilkesi
* Her şeyin bir sebebi vardır ve aynı şartlar altında, aynı nedenler, aynı etkileri doğurur biçiminde özetlenebilen ilke.

nedensiz
* Nedeni olmayan, sebepsiz.
* Bir sebebi olmadan.

nedim
* Arkadaş, yakın dost.
* Yüksek makamdaki kişileri hoş sözlerle, güzel fıkra ve hikâyelerle eğlendiren kimse.

nedime
* Hanım arkadaş.
* Hanım sultanın, yüksek makamda bulunan kadınların yardımcısı olan hanım.

nedir ki
* şu var ki.
* hangi nedenle?.
* önemsiz, değersiz.

nedret
* Nicelik bakımından alışılanın, umulanın veya gerekenin altında olma durumu, azlık, seyreklik.

nedret kesbetmek
* seyrelmek.

nefaset
* Nefis olma durumu.

nefer
* Derecesi olmayan asker, er.
* Kimse.

nefes
* Soluk.
* (boş bir inançla) Şifa verir diye hastaya okuyup üfleme.
* Sigara, pipo içilirken içe çekilen duman.
* Canlı varlık.
* Bektaşî ve Alevîlerin görüş ve düşüncelerini belirtmek için yazılmış şiir.

nefes aldırmamak
* dinlenmesine firsat vermemek, aralık vermemek.

nefes almak
* havayı ciğerlerine çekmek, soluk almak.
* dinlenmek.
* ferahlamak, rahatlamak.
* mutlu bir biçimde yaşamak.

nefes borusu
* Bkz. soluk borusu.

nefes çekmek
* sigara veya başka bir şeyin dumanını içine çekmek.
* esrar içmek.

nefes darlığı
* Solumada yaşanan sıkıntı.

nefes etmek
* boş bir inanışa göre, rahatsızlığı, illeti geçirmek için okuyup üflemek.

nefes kesici
* Heyecanlı, coşkulu.

nefes nefese
* Soluyarak, soluk soluğa.

nefes nefese kalmak
* soluğu tıkanacak gibi olmak.
* dara dar.

nefes tüketmek
* çok konuşmaktan yorulmak.

nefesi durmak
* ölmek.
* şaşkınlık içinde kalmak.

nefesi kesilmek (daralmak veya tutulmak)
* güç soluk alacak duruma gelmek veya soluğu büsbütün durmak.
* bunalmak, sıkılmak.
* hayran kalmak, etkilenmek.

nefesleme
* Nefeslemek işi.

nefeslemek
* Nefesini bir şeye yöneltmek, üflemek.
* Okuyup, üflemek, nefes etmek.

nefeslenme
* Nefeslenmek işi.

nefeslenmek
* Nefes alacak kadar duraklamak, biraz dinlenmek.

nefesli
* Soluk alıp vermeden uzunca bir zaman durabilen, nefesi güçlü olan.

nefesli çalgı
* Bkz. üflemeli çalgı.

nefeslik

* Bir soluk alıncaya kadar geçen süre.
* Hava alma yeri, hava deliği.

nefha
* Güzel koku.
* Esinti.

nefir
* Boynuzdan yapılan bir tür boru.

nefis
* Öz varlık, kişilik.
* İnsanın yeme içme gibi ihtiyaçlarının bütünü.

nefis
* Pek hoş, istek uyandıran, çok güzel.

nefis muhasebesi
* İnsanın isteklerini, hırslarını ve yaptıklarını gözden geçirmesi, doğru veya yanlışlarını vicdanının süzgecinden geçirip bir değerlendirme yapması.

nefis mücadelesi
* İnsanın, kendi nefsinin isteklerini önleme çabası.

nefis müdafaası
* Bkz. nefsi müdafaa.

nefiy
* Sürme, sürgüne gönderme.
* Olumsuzluk ve olumsuz kılma.
* İnkâr etme.

nefiy edilmek
* Bkz. nefyedilmek.

nefiy etmek
* Bkz. nefyetmek.

nefret
* Bir kimsenin kötülüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu.
* Tiksinme, tiksinti.

nefret duymak
* (birinden) tiksinmek, hoşlanmamak.

nefret etmek
* birine veya bir şeye karşı nefret duygusuyla dolu olmak.
* tiksinti duymak.

nefret uyandırmak
* nefret etmesine sebep olmak.

nefrit
* Böbrek iltihabı.

nefsanî
* Canlılığın zorunlu kıldığı ihtiyaç ve isteklerle ilgili, beden arzularıyla ilgili.

nefsaniyet
* Düşmanlık duygusu, kin besleme.

nefsi müdafaa

* Korunma, kendini, öz benliğini koruma.

nefsine düşkün
* bencil.

nefsine uymak
* bedenin isteklerine uymak, günah işlemek.

nefsine yedirememek
* bir şey yapmayı kendisi için ağır, onur kırıcı bulmak.

nefsini körletmek
* beden isteklerinden herhangi birini üstünkörü gidermek, nefsini yatıştırmak.

neft
* Organik maddelerin ayrışmasından oluşan tutuşur sıvıların birçoğuna verilen ad.
* Çoğunlukla boyacılıkta kullanılan, petrol türevlerinden bir çeşit mineral yağ, neft yağı.

neft yağı
* Bkz. neft.

neftî
* Siyaha yakın koyu yeşil.

neftîleşme
* Neftîleşmek işi veya durumu.

neftîleşmek
* Neftî olmak, rengi neftîye dönmek.

neftîleştirme
* Neftîleştirmek işi veya durumu.

neftîleştirmek
* Rengini neftîye çevirmek, neftîleşmesine yol açmak.

neftimsi
* Nefte benzer, nefti andırır, neft gibi.
* Neftîye benzer, neftî gibi.

nefyedilme
* Nefyedilmek işi.

nefyedilmek
* Sürgüne gönderilmek, sürülmek.
* Olumsuz kılınmak.

nefyetme
* Nefyetmek işi.

nefyetmek
* Sürgüne göndermek.
* Olumsuz kılmak.

negatif
* Olumsuz, menfi.
* Eksi, pozitif karşıtı.
* Gerçekteki aydınlık ve karanlık bölümleri tersine gösteren fotoğraf camı veya filmi.

negatif büyüklük
* Aynı türden pozitif bir büyüklükle ters yönde olan büyüklük.

negatif sayı
* Bkz. eksi sayı.

neharî
* Yatısız, gündüzlü okul veya öğrenci.

nehir
* Irmak.

nehir roman
* Bkz. ırmak roman.

nehiy
* Bir işin yapılmasını yasak etme, engelleme, menetme.

nekahet
* Hastalık sonrası, sağlıklı duruma geçme dönemi.

nekahethane
* Şifa yurdu, dinlenme yurdu, evi.

nekais
* Eksiklikler, noksanlıklar.

nekbet
* Şanssızlık, talihsizlik.
* Düşkünlük.

nekes
* Eli sıkı, cimri.

nekeslik
* Cimri olma durumu veya cimrice davranış, cimrilik.

nekre
* Beklenmedik hoş ve şaşırtıcı sözler söyleyen, güldürücü hikâye anlatan (kimse), nükteci.

nekrelik
* Nekre olma durumu.

nekroloji
* Nekroz bilimi.

nekrotik
* Nekroz görünümünde veya durumunda olan.

nekroz
* Canlı maddelerin fiziksel ve kimyasal değişimi.

nektar
* Yunan mitolojisinde, içenleri ölümsüzlüğe kavuşturan tanrı içkisi.
* Bal özü.

neler
* çok ve çeşitli şeyler.

neler de neler, maydanozlu köfteler
* (alay yollu) akla gelmedik şaşılacak şeyler.

nem
* Havada bulunan su buharı.
* Hafif ıslaklık, rutubet.

nema
* Büyüme, gelişme, çoğalma.
* Faiz, ürem.

nemalandırma
* Nemalandırmak işi veya durumu.

nemalandırmak
* Nemalanmasını sağlamak.

nemalanma
* Nemalanmak işi.

nemalanmak
* (faizin katılmasıyla para) Çoğalmak.
* Beslenmek.

nemcil
* Nemden ve nemli yerden hoşlanan (bitki), hidrofil.

Nemçe
* Osmanlılarca, Avusturya'ya ve halkına verilen ad.

nemçeker
* Havadaki nemin niceliğini ölçüp gösteren alet, higroskop.
* Havadaki nemi emme özelliği olan, higroskopik.

nemdenetir
* Bir yerdeki nemlilik derecesini durağan durumda bulunduran alet, higrostat.

neme gerek
* Neme lâzım.

neme lâzım
* "Bu işle ilgilenmem, buna karışmam" anlamında kullanılır.
* Gereksiz, ihtiyaç olmama.
* Doğrusunu isterseniz, doğruyu söylemek gerekirse.

neme lâzımcı
* İlgilenilmesi gereken şeylerle ilgilenmekten kaçınan (kimse).

neme lâzımcılık
* Gerekli şeylerle ilgilenmekten kaçınma durumu, bir şeyi umursamama durumu.

neme yönelim
* Canlıların zorunlu olarak havanın nemine göre yönelmesi ve yer değiştirmesi, higrotropizm.

nemf
* Böceklerin kurtçuk durumundan yetişkin duruma geçerken, arada aldıkları özel biçim.

nemlendirici
* Nemlendirmeye yarayan.
* Klima tesisatında havanın nemlenmesini sağlayan bölüm.

nemlendirici krem
* Kuru ciltlerin bakımından veya makyaj öncesinde kullanılan özel krem.

nemlendirme
* Nemlendirmek işi.

nemlendirmek

* Nemli duruma getirmek, rutubetlendirmek.

nemleniş
* Nemlenmek işi veya biçimi.

nemlenme
* Nemlenmek işi.

nemlenmek
* Nemli duruma gelmek, rutubetlenmek.

nemletme
* Nemletmek işi veya durumu.

nemletmek
* Nemli duruma getirmek.

nemli
* Nemi olan, az ıslak, rutubetli.
* (göz için) Yaşlı.

nemli nemli
* Islak olarak, ıslak biçimde.

nemlilik
* Nemli olma durumu.

nemölçer
* Havanın nem derecesini ölçmeye yarayan alet, higrometre.

nemrut
* Yüzü gülmez, acımaz, can yakıcı.

nemrutlaşma
* Nemrutlaşmak işi.

nemrutlaşmak
* Nemrut gibi davranmak, acımasız olmak, yüzü gülmemek.

nemrutluk
* Nemrut olma durumu.

Nemse
* Nemçe.

nene
* Anne.
* Büyük anne, nine.

neodim
* Atom sayısı 60, atom ağırlığı 144,3 olan, seryumdan daha sert, 6,96 yoğunluğunda bir element. Kısaltması Nd.

neojen
* Üçüncü zamanın bölündüğü dört büyük devirden son ikisi olan pliyosen ile miyoseni birden kavrayan sistem.
* Bu sistemle ilgili.

neolitik
* Taş devrinin son çağı ile ilgili.

neolojizm

* Söz türetmecilik ve uydurmacılık.

neon
* Sıvı durumuna getirilmiş havadan elde edilerek ışık araçlarında kullanılan, atom sayısı 10, atom ağırlığı 20,2 yoğunluğu 0,7 olan ve havada pek az olarak bulunan asal gazlar sınıfından bir element. Kısaltması Ne.
* Neon lâmbası.

neon lâmbası
* Neon tüpü kullanılarak yapılan aydınlatma aracı.

neon tüpü
* İçinde neon gazı bulunan boru biçiminde bir çeşit ampul.

neoplâzma
* Yeniden oluşan doku.
* Ur.

neozoik
* Üçüncü ve dördüncü zamanla ilgili.

nepotist
* Akraba ve yakın arkadaşlarını kayıran.

nepotizm
* Akraba ve yakın arkadaşları kayırma.

Neptün
* Güneş'e yakınlığı bakımından sekizinci olan gezegen.

neptünyum
* Uranyumun nötronlarla bombardımandan yapay olarak elde edilen, atom numarası 93, atom ağırlığı 239 olan, radyoaktif bir element. Kısaltması Np.

nerde
* Nerede sözünün kısalmış biçimi.

nerden
* Nereden sözünün kısalmış biçimi.

nerdeyse
* Bkz. neredeyse.

nere
* Hangi yer anlamında yer sormak için kullanılır.
* Hangi taraf veya organ (vücut için).

nerede
* "Hangi yerde?" anlamına yer zarfı.
* "Özlem, arayış imkânı var mı, imkânsız" anlamlarında kullanılır.

nerede akşam orada sabah
* bir kimsenin gece kalacak belli bir yeri olmadığını, rastgele bir yerde kalabileceğini anlatır.

nerede bu bolluk
* bu işi yapmak sanıldığı kadar kolay değil, imkânlar sınırlı.

nerede hareket, orada bereket
* hareket olan yerde bolluk olur.

nerede ise
* Bkz. neredeyse.

nerede kaldı
* ne yararı oldu?.

nerede kaldı ki
* olacak gibi görülmeyen bir düşünceyi anlatan sözün başına getirilir.

nerede, ... nerede
* iki şeyin aralarındaki uzaklığı veya nitelik ayrımını belirtir.

nereden
* "Hangi yerden?" anlamına yer zarfı.
* Nasıl, ne gibi bir ilişki ile.

nereden nereye
* İki olay arasındaki ilişkiye şaşıldığını anlatır.
* Uzak, dolambaçlı bir ilişki ile.

neredeyse
* Kısa bir süre içinde, hemen hemen.

nereli
* Birinin memleketini, doğum yerini sormak için kullanılır.

neresi
* Hangi yönü.
* Nerede, hangi yer.
* Tekrarlandığında karşılaştırılan şeylerin uzaklığını belirtir.

nereye
* "Hangi yere?" anlamına yer zarfı.

nergis
* Nergisgillerden, çiçekleri ayrı veya bir kök sap üzerinde şemsiye durumunda, açılmadan önce bir yenle örtülü bulunan ve bazı türlerinde beyaz, bazılarında sarı renkte, 20-80 cm yükseklikte, soğanlı bir süs bitkisi (Narcissus).

nergis zambağı
* Soğanla üretilen, iri ve güzel çiçekli bir süs bitkisi, güzelhatun çiçeği (Amaryllis).

nergisgiller
* Bir çeneklilerden, nergis, fulya, kardelen gibi çoğu küçük ve kokulu çiçekleri içine alan bir bitki familyası.

neritik
* Kıyı şeridinde deniz kabukları, kum, çakıl gibi şeylerle oluşan yığınakla ilgili.

nervür
* Bir veya iki milimlik pli.
* Direnci artıran çıkıntı.

nervürlü
* Nervürü olan.

nesebi gayrisahih
* Kanunî olmayan bir birleşme sonunda doğan (çocuk).

nesebi sahih
* Kanuna uygun bir evlenme sonunda doğan (çocuk).

nesep
* Soy, baba soyu.

nesi

* bazen insanlar için zamir olarak kullanılır.
* hangi yönü, hangi tarafi.
* çok iyi, çok güzel.

nesi
* Hangi yönü, hangi tarafı.

nesi var nesi yok
* bütün serveti.

nesiç
* Doku.

nesih
* Kaldırma, hükümsüz bırakma.
* Arap harflerinin, basımda ve yazma kitaplarda en çok kullanılan çeşidi.

nesil
* Göbek, kuşak.
* (hayvanlar için) Döl.

nesilden nesile
* kuşaktan kuşağa, kuşaklar boyunca.

nesim
* Hafif yel, esinti.

nesir
* Dilin söz dizimi kurallarına uygun olarak kullanılan anlatım biçimi, manzum olmayan söz ve yazı, düz yazı.

neskafe
* Hazır kahve.

nesli tükenmek
* bitmek, tamamen yok olmak, ortadan kalkmak.

nesne
* Belli bir ağırlığı ve hacmi, rengi, maddesi olan her türlü cansız varlık, şey, obje.
* Öznenin dışında kalan her konu, obje.
* Geçişli fiili bütünleyen yalın veya belirtme durumunda bulunan tümleç.

nesne öbeği
* Nesneyle ilgili olarak kullanılan kelimelerin bütünü.

nesnel
* Nesne ile ilgili, nesneye ilişkin, öznel karşıtı.
* Gerçeğe varmak amacıyla, taraf tutmadan inceleme yapan, hüküm veren, afakî, objektif.
* Bireyin kişisel görüşünden bağımsız olan, objektif.

nesnelci
* Nesnelcilikle ilgili olan.
* Nesnelcilik yanlısı olan kimse, objektivist.

nesnelcilik
* Öznel olmayan, yani herkes için geçer, öznenin değil nesnenin gerçekliğine dayanan bilgileri arayan akıl yolu, objektivizm.

nesnelleşme
* Nesnel duruma gelme.

nesnelleşmek
* Nesnel duruma gelmek.

nesnellik
* Nesnel olma veya nesnelerin gerçeğine dayanma durumu.

nesnesel
* Nesneye ilişkin.

nesnesiz
* Nesnesi olmayan.
* Belli bir nesneye dayanmayan ruhsal durum.

Nesturî
* Nastur adlı Süryanî rahiplerinden birinin ortaya koyduğu mezhepten olan (kimse).

neşe
* Üzüntüsü olmamaktan doğan, dışa vuran sevinç, şetaret.
* Hafif sarhoşluk, çakırkeyf olma.

neşelendirme
* Neşelendirmek işi.

neşelendirmek
* Neşeli duruma getirmek, şenlendirmek, keyiflendirmek.

neşeleniş
* Neşelenmek işi veya biçimi.

neşelenme
* Neşelenmek işi.

neşelenmek
* Neşeli duruma gelmek, şenlenmek, keyiflenmek.

neşeli
* Sevinçli, keyifli, şen.

neşesi kaçmak
* sevinci azalmak, kederlenmek.

neşesi yerinde
* neşeli.

neşesini bulmak
* neşeli bir duruma gelmek, neşelenmek.

neşesiz
* Üzgün, düşünceli, keyifsiz.

neşesizlik
* Neşesiz olma durumu, üzgünlük.

neşet
* Çıkma, ileri gelme.

neşet etmek
* kaynağını bir yerden almak, doğmak.

neşetli
* Çıkışlı.

neşide
* Bir toplulukta okunmaya değer şiir.

* Atasözü gibi kullanılan beyit veya dize.

neşir
* Yayma, dağıtma, saçma.
* Yayım.

neşredilme
* Yayımlanma.

neşredilmek
* Yayımlanmak.

neşren
* Yayım yoluyla.

neşretme
* Neşretmek işi.

neşretmek
* Yaymak, dağıtmak, saçmak.
* Yayımlamak.

neşriyat
* Yayın.

neşrolunma
* Neşrolunmak işi veya durumu.

neşrolunmak
* Yayımlanmak.

neşter
* Kan almak, aşı yapmak veya küçük apseleri açmak için kullanılan ufak bıçak.

neşter vurmak
* kesin bir sonuca ulaşmak amacıyla bir sorunu ele almak.

neşterleme
* Neşterlemek işi.

neşterlemek
* Neşterle kesmek.
* Üzüntü verecek bir durumu veya sorunu hatırlatmak, deşmek.

neşveli
* Neşeli.

neşvünema
* Gelişme, yetişme.

neşvünema bulmak
* gelişmek.

net
* Bütün çizgileri belirgin olan, gözün bütün ayrıntılarıyla algıladığı iyi görünen (şey).
* İyi duyulan (ses).
* Kesintilerden sonra geri kalan (miktar), safi.
* Açık seçik olan, anlaşılmaz yanı bulunmayan.

net resim
* Genellikle 1/10 ölçeğinde çizilen ve işin; önden, yandan üstten görünüşünü veren teknik resim.

net ücret
* Brüt ücretten gelir vergisi, sigorta primi vb. kesildikten sonra ele geçen ücret.

netameli
* Gizli bir tehlikesi olduğu sanılan, tekin olmayan.
* Başına sık sık kaza gelen.

netekim
* Bkz. nitekim.

netice
* Sonuç.

neticelendirme
* Neticelendirmek işi, sonuçlandırma.

neticelendirmek
* Sonuçlandırmak.

neticeleniş
* Neticelenmek işi veya biçimi.

neticelenme
* Neticelemek işi, sonuçlanma.

neticelenmek
* Sonuçlanmak.

neticeleşme
* Neticeleşmek işi veya durumu.

neticeleşmek
* Sonuca erişmek.

neticesiz
* Sona ulaşmayan, sonuçsuz.

neticeten
* Sonuç olarak.

netleşme
* Netleşmek işi veya durumu.

netleşmek
* Net, açık seçik, iyi bir duruma gelmek.

netleştirme
* Netleştirmek işi.

netleştirmek
* Net ve açık bir duruma kavuşturmak.

netlik
* Net olma durumu.

neuzübillâh
* "Tanrı'ya sığındık", "Tanrı korusun" anlamında, tehlikeli bir durum karşısında kullanılır.

neva
* Ses, ahenk, nağme.
* Klâsik Türk müziğinde bir makam adı ve yegâhtan bir oktav tiz olan "re" perdesi.

nevabuselik
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

nevale
* Gereken yiyecek ve içecek şeyler, azık.

nevaleyi düzmek
* gerekli yiyecek ve içeceği sağlamak, sofrayı hazırlamak.

nevazil
* Nezle, ingin, dumağı.

nevaziş
* İltifat, gönül alma, okşama.

nevbet
* Nöbet.

neveser
* Klâsik Türk müziğinde birleşik bir makam.

nevi
* Çeşit, cins, tür.

nev'i şahsına münhasır
* Kendine özgü davranış ve karakteri olan kimseler için kullanılır.

nevir
* Yüzün rengi, bet beniz.

nevmit
* Umutsuz, çaresiz.

nevmit olmak
* çaresiz kalmak, umudu kalmamak.

nevralji
* Sinir üzerinde duyulan, genellikle şiddetli ve batıcı ağrı.

nevraljik
* Nevraljiyle ilgili, nevralji türünden olan.

nevrasteni
* Baş ağrıları, sindirim güçlükleri gibi fizikî rahatsızlıklar ve ruhsal görevlerde gevşeme ve bitkinlik biçiminde görülen, sinirsel güçlerin zayıflamasından doğan nevroz.

nevresim
* Torba biçiminde dikilmiş yorgan çarşafı.

nevri dönmek
* belli etmemeye çalıştığı bir öfkeye kapılmak, çok sinirlenmek.

nevrofik
* Bkz. nörotik.

nevroloji
* Bkz. nöroloji.

nevropat
* Sinir hastası.

nevroz

* Bkz. Sinirce.

nevruz
* Eski takvimlere göre yılın ve baharın ilk günü sayılan martın yirmi birine rastlayan gün.
* Nevruz Bayramı.

Nevruz Bayramı
* Nevruz günü kırlarda baharın gelişini kutlamak için yapılan bayram.

nevruz otu
* İki çeneklilerden, çiçekleri aslanağzına benzeyen, türlü renkte, taşıdığı glikozit sebebiyle iç söktürücü olarak kullanılan bir kır bitkisi (Linaria vulgaris).

nevton
* Uluslar arası birim sisteminde, kütlesi 1 kg olan cisme saniye karede 1 m lik bir ivme veren güç birimi.

nevyunanîlik
* 20. yüzyıl başında Yahya Kemal ve Yakup Kadri'nin başlattıkları Akdeniz mitolojisine yönelen edebiyat hareketi ve anlayışı.

nevzat
* Yeni doğan çocuk.

ney
* Klâsik Türk müziğinde ve özellikle tekke müziğinde yer alan, kaval biçiminde, yanık sesli, kamıştan bir üfleme çalgısı.

ney üflemek (veya üfürmek)
* ney çalmak.

neyçe
* Küçük ney.
* Dokumacıların kullandığı küçük kamış.

neye
* Bkz. Niye.

neye uğradığını bilememek (veya şaşırmak)
* ansızın üzücü, sıkıcı, neşeli, güzel veya hoş bir durum karşısında kalmak.

neyi
* Hangisi.

neyin nesi (kimin fesi)
* "kimdir, nasıl bir kişidir? ne idiği belirsiz" anlamında kullanılır.

neyleyim
* ne yapabilirim, elden ne gelir?.

neymiş
* söylendiğine göre, güya.

neyse
* Önemi yok, olan oldu.
* Çok şükür, bereket versin.
* Konuyu kapatalım, uzatmayalım, her ne ise.

neyse ne
* bir yere, bir dereceye kadar.

neyzen
* Ney üfleyici, ney çalan kimse.

neyzen bakışlı
* Boynunu yana çarpıtarak bakan.

nez hâli
* Ölüm hâli.

nezafet
* Temizlik, paklık.

nezahet
* Temizlik, ahlâk temizliği.

nezaket
* Başkalarına karşı saygılı ve incelikle davranma, incelik, naziklik.
* (bir iş veya durum için) Önemli olma, dikkatli davranmayı gerektirme.

nezaket göstermek
* davranışlarda nazik olmak.

nezaket kesp etmek
* sıkıntılı, nazik, kritik bir durum almak.

nezaketen
* Nezaket olarak, nazik davranarak.

nezaketli
* İnce, nazik.

nezaketlilik
* Nezaketli olma durumu.

nezaketsiz
* Nazik olmayan.

nezaketsizlik
* İnce ve nazik olmama durumu, kabalık.

nezaret
* Bakma, gözetme.
* Bakanlık.
* Görü.
* Gözaltı, gözetim.
* Denetim, kontrol.
* Nezarethane.

nezaret etmek
* denetlemek, bakmak.

nezarete almak
* göz altına almak.

nezarethane
* Gözaltına alınan kimselerin konulduğu yer.

nezaretli
* Görünüşlü, görüntüye sahip.

nezaretsiz
* Görünüşü olmayan, manzarasız, görüntüsüz.

nezdinde

* Yanında.

nez'etme
* Nezetmek işi veya durumu.

nez'etmek
* Ayırmak, çekip almak.

nezif
* Kanama.

nezih
* Temiz, temiz ahlâklı.

nezir
* Adak.

nezir etmek
* Bkz. nezretmek.

nezle
* Soğuk almaktan ileri gelen, burun akması, aksırma ile beliren hastalık, ingin, dumağı.

nezle otu
* Bkz. pirekapan.

nezleli
* Nezlesi olan.

nezretme
* Nezretmek işi veya durumu.

nezretmek
* Adamak.

nezt
* Yan, kat.

nıkris
* Damla hastalığı, gut.

nısfet
* Bkz. nasfet.

nısfınnehar
* Meridyen düzlemi.

nısfiye
* Bir çeşit kısa ney.

nısıf
* Yarı, yarım.

nısıf kutur
* Yarıçap.

nışadır
* Amonyak tuzu.

nışadır kaymağı
* Amonyum karbonat.

nışadır ruhu
* Amonyak.

Ni
* Nikel'in kısaltması.

nice
* Kaç, ne kadar.
* Oldukça çok.
* Nasıl.
* Uzun süreden beri.

nice nice
* Pek çok.

nicel
* Nicelik bakımından olan, nicelikle ilgili.

niceleme
* Nicelemek işi.

nicelemek
* Bir şeyi sayı, ölçü vb.ile bildirmek.
* Bir terime, tek veya çok oluşuna göre bir nicelik yüklemek.

niceleyici
* Niceleme niteliği olan.

niceleyiş
* Nicelemek işi veya biçimi.

nicelik
* Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumu, kemiyet, miktar.
* Bir şeyin eşit parçalara bölünebilen ve ölçülebilir olan yanları.
* Genellikle sayılabilen, toplamı doğrudan sayı olarak belirtilebilen genel özellik.

niçin
* Bir olayın amacını, sebebini sormak için kullanılır.

nida
* Çağırma, bağırma, seslenme.
* Ünlem.

nifak
* Geçimsizlik, anlaşmazlık, ara bozma, ayırma.

nifak sokmak
* ara açmak, anlaşmazlık çıkarmak.

nifakçı
* Arabozan, araaçan (kimse).

nihaî
* İşi sona erdiren, işi kesen, sonuncu.

nihaî karar
* Muhakeme sonunda verilen karar.

nihale
* Sofrada kullanılan sahan altlığı.

nihan

* Gizli.

nihavent
* Türk müziğinde bir makam.

nihayet
* Son.
* (ni'ha:yet) Sonunda.
* -den başka bir şey değil.

nihayet vermek
* ilişkiyi kesmek, bir işi, alışkanlığı yapmaktan vazgeçmek.
* bitirmek, tamamlamak, sonuçlandırmak.

nihayetinde
* Sonunda.

nihayetlenme
* Nihayetlenmek işi.

nihayetlenmek
* Bitmek, son bulmak, sona ermek.

nihayetsiz
* Sonsuz, sonu gelmez, bitip tükenmez.

nihilist
* Nihilizm yanlısı.

nihilizm
* Moral gerçeği ve değerleri reddeden bir öğreti.
* Her türlü gerçek varlığı inkâr eden aşırı bireycilik, yokçuluk.
* Her türlü siyasî düzeni inkâr eden, toplumun birey üzerinde hiçbir baskısını kabul etmeyen görüş.

Nijeryalı
* Nijerya halkından olan kimse.

nikâh
* Bir erkekle bir kadının evlilik birliği kurmasını sağlayacak kanunî işlem.
* Nikâh sırasında erkeğin kadına borçlandığı para.

nikâh düşmek
* birbiriyle evlenmelerine kanunî veya örf bakımından engel bulunmamak.

nikâh etmek
* bir erkek bir kadını nikâhla almak.

nikâh kıymak
* nikâh memuru kanuna göre çiftlerin karı koca olduklarını bildirmek.

nikâh memuru
* Kanunlara uygun olarak nikâh işlemini yapan, nikâh kıyan görevli.

nikâh şekeri
* Nikâh töreninde davetlilere dağıtılmak üzere özel olarak yaptırılan şeker.

nikâh tazelemek
* boşandığı kişiyle yeniden evlenmek.

nikâhı olmak

nikâhlama

* Nikâhlamak işi.

nikâhlamak
* Nikâh etmek.
* Nikâh kıymak.

nikâhlanış
* Nikâhlanmak işi veya biçimi.

nikâhlanma
* Nikâhlanmak işi.

nikâhlanmak
* Bir kimseye nikâhla bağlanmak.
* Kanunî olarak nikâh işlemleri yapılmak.

nikâhlayış
* Nikâhlamak işi veya biçimi.

nikâhlı
* Kanunî olarak nikâh işlemi yapılmış olan karı veya koca.

nikâhlık
* Nikâhla ilgili olma durumu.

nikâhlılık
* Nikâhlı olma durumu veya biçimi.

nikâhsız
* Aralarında nikâh olmadığı hâlde karı koca hayatı süren.
* Nikâhsız olarak.

nikâhsızlık
* Nikâhsız olma durumu veya biçimi.

nikâhta keramet vardır
* nikâh evlenenleri sevgi bağıyla bağlar.

nikap
* Yüz örtüsü, peçe.

Nikaragualı
* Nikaragua halkından olan kimse.

nikbet
* Düşkünlük, talihsizlik, felâket.

nikbin
* İyimser, optimist.

nikbinlik
* İyimserlik, optimizm.

nikel
* Atom sayısı 28, atom ağırlığı 58,71, yoğunluğu 8,9 olan, gümüş parlaklığında, demir sertliğinde, kolay işlenir ve kolayca tel durumuna getirilir bir element. Kısaltması Ni.

nikel kaplama
* Nikelâj.

nikelâj
* Metal bir yüzeyi nikelle kaplama.

* Nikel kaplanmış metal.

nikelleme
* Nikelâj.

nikellemek
* Nikelâj yapmak.

nikelli
* Birleşiminde nikel bulunan.
* Nikelle kaplanmış.

nikelsiz
* Nikeli olmayan, içinde nikel bulunmayan.

nikotin
* Tütün yapraklarından çıkarılan, renksiz, açıkta bırakılınca havadan oksijen alarak esmerleşen, 247°C de kaynayan ve 1,033 yoğunluğunda çok zehirli bir alkaloit ($C_{10}H_{14}N_2$).

nikris
* Bkz. nıkris.

nikriz
* Klâsik Türk müziğinde, dizisi bir sekizli içinde gösterilebilen basit görünüşlü bir birleşik makam.

nilüfer
* Nilüfergillerden, yaprakları yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe renkte, durgun sularda veya havuzlarda yetişen bir su bitkisi (Nymphea).

nilüfergiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi nilüfer olan bir familya.

nim
* Yarı.

nimbus
* Kara bulut.

nimet
* İyilik, lütuf, ihsan.
* İyi yaşamak için gerekli her şey.
* Yiyecek içecek, özellikle ekmek.
* Yararlanılan imkân.

nimet bilmek
* şeref saymak.

nimet hakkı
* Yenen, içilen şeyler üstüne yemin sözü.

nimeti ayağıyla tepmek
* Bkz. kısmetini ayağıyla tepmek.

nimetşinas
* İyilik bilir (kimse).

nine
* Torunu olan kadın, büyük anne.
* Yaşlı kadınlara seslenmek için kullanılır.

ninni
* Küçük çocukları uyutmak için söylenen türkü.

* Söylenen ninnilerin sonunda tekrarlanan söz.
* Bu tür bestelenmiş eser.

nipel
* İki bağlantı parçasını birbirine yakın olarak eklemekte kullanılan özel parça.

nirengi
* Belli sayıda noktanın konumunu kesinlikle tespit edebilmek için, bu noktaları tepe olarak kabul ederek, bir alanı üçgenlere bölme işi.

nirengi haritası
* Nirengi yoluyla çıkarılan harita.

nirengi noktası
* Nirengi işleminde ayrılan üçgenlerin tepe noktası.
* Gemicilerin seyir için kullandığı doğal yön noktası.
* Başlangıç.

nisaî
* Kadınla ilgili.
* Kadın hastalıkları ile ilgili.
* Kadınsı.

nisaiye
* Kadın hastalıkları, jinekoloji.
* Hastahanelerde kadın hastalıkları ile ilgili bölüm.

nisaiyeci
* Kadın hastalıkları uzmanı, jinekolog.

nisaiyecilik
* Nisaiyecinin işi.

nisan
* Yılın 30 gün süren dördüncü ayı.

nisan balığı
* Nisanın birinci gününde yapılan aldatma ve şaka.

nisan yağmuru
* Nisan ayında yağan ve bereketine inanılan yağmur.

nisap
* Yeter sayı.

nispet
* Oran.
* Bağıntı, ilgi, ilinti.
* Birini üzmek için veya inat olsun diye yapılan iş.
* Kıskandırmak veya üzmek için.

nispet eki
* Bazı yabancı isimlerin anlamlarına bağlı yabancı sıfatlar kuran ek.

nispet etmek
* eşit tutmak, oranlamak.

nispet kabul etmek
* eşit tutmak, oranlamak.

nispet kabul etmemek
* eşit tutulamamak.

nispet vermek (veya yapmak)
* karşısındakini kızdırmak için ona gösteriş yapmak.

nispetçi
* Nispet vermek huyu olan.

nispeten
* Göre, kıyaslayarak, oranla.
* Bir dereceye kadar, oldukça.

nispeti olmak
* ilgisi olmak, bağlantısı olmak.

nispetli
* Oranlı.

nispetsiz
* Oransız.
* Birbirine uymayan, farklı.

nispetsizlik
* Oransızlık.

nispî
* Göreli, bağıntılı, izafi, rölatif.
* Birbirine göre (olan), önceki duruma göre.

nispî temsil
* Çoğunluk partisi dışındaki partilerin de kuvvetleri oranında üye seçmelerini sağlayan seçim biçimi.

nisyan
* Unutma.

niş
* Duvar içinde bırakılan oyuk, göz, hücre.

nişaburek
* Klâsik Türk müziğinde rast makamı ve uşşak makamının buselik "si" perdesiyle oluşmuş bir makam.

nişan
* İşaret, iz, belirti, alâmet.
* Nişanlanma sırasında yapılan tören.
* Evlenmek üzere birbirine söz verme, nişanlanma.
* Kurşun, taş vb.ile vurulmak istenen hedef.
* Hedefi vurmak için silâh, taş vb.ye gerekli doğrultuyu verme.
* Gördükleri önemli işlerden dolayı kişileri onurlandırmak için devletçe verilen anmalık.

nişan almak
* (ateşli silâhlara) bir hedefi vurmak için gerekli doğrultuyu vermek, gezlemek.
* kendisine nişan verilmek.

nişan atmak
* ateşli silâhlarla atış yapmak.

nişan halkası
* Evlenecek olan çiftin nişanlanınca taktıkları ve düğünden sonra da taşıdıkları halka biçiminde yüzük, nişan yüzüğü.

nişan koymak
* ileride tanıyabilmek veya ölçebilmek için bir şeyin durumunu, onun herhangi bir özelliğini akılda tutmak veya iz bırakmak.

nişan takmak
* (nişanlanan çift için) nişan yüzüklerini parmaklarına geçirmek.
* göğsüne nişan iliştirmek.

nişan vermek
* birini nişan ile ödüllendirmek.

nişan yapmak
* nişan töreni düzenlemek.

nişan yüzüğü
* Nişan halkası.

nişancı
* Attığı kurşun, taş vb.ile hedefi vurmakta ustalık kazanmış olan.
* Padişah divanı üyesi olan, antlaşma, berat, menşur, name ve fermanların başına tuğra çeken görevli, tevkici.

nişancılık
* Nişancı olma durumu.

nişane
* Ateşli silâhlarda, namluya hedefin uzaklığına ve bulunduğu yerin yüksekliğine göre gereken yükseliş açısını veren, silâhı bu hedefe doğrultmaya yarayan alet.
* Hedef.
* Eser, iz, belirti.

nişangâh
* Ateşli silâhlarda namluya hedefin uzaklığına ve bulunduğu yerin yüksekliğine göre gereken yükseliş açısını veren, silâhı bu hedefe doğrultmaya yarayan alet.
* Hedef.

nişangeç
* Düzeltilmiş bir ağaç parçasının kenarına değişik aralıklarda paralel çizgiler çizmek için, marangozlukta kullanılan el aracı.

nişanı atmak (veya bozmak)
* (kadın veya erkek) nişandan vazgeçmek.

nişanlama
* Nişanlamak işi.

nişanlamak
* Bir çiftin evlenme işinin kararlaştığına belirti olarak parmaklarına yüzük takmak, yavuklamak.
* Bir hedefi vurmak için silâh, taş vb.ye belli bir doğrultu vermek.
* Bir şeyin yerini belirtmek, işaretlemek, nişan koymak.

nişanlanış
* Nişanlanma işi veya biçimi.

nişanlanma
* Nişanlamak işi.
* Bir erkekle bir kadının ileride birbirleriyle evlenmek için yaptıkları sözleşme.

nişanlanmak
* Nişanlı duruma gelmek.
* Evlenmeye söz verme belirtisi olarak yüzük takmak.

nişanlı
* Evlenmek için söz verip yüzük takmış olan (kimse).
* Belirleyici bir işareti, alâmeti, nişanı olan kimse.

nişanlık
* Nişanlılık.

nişanlılık
* Nişanlı olma durumu, yavukluluk.

nişansız
* Belirleyici bir işareti, alâmeti, nişanı olmayan.

nişasta
* Tahıl tanelerinden mercimek, bezelye gibi bazı baklagillerden veya patates gibi birtakım yumrulardan özel yöntemlerle çıkarılan una benzer bir madde.

nişasta buğdayı
* Kaplıcayı andıran, ufak taneli, nişastası çok, dağlık yerlerde yetişen bir buğday türü.

nişastacılık
* Nişasta yapmak veya satmak işi.

nişastalanma
* Nişastalanmak işi veya durumu.

nişastalanmak
* Nişastaya karışmış olmak, nişasta ile işlem görmek.

nite
* Nasıl, niçin.

nitekim
* Gerçekten, nasıl ki, hakikaten.

nitel
* Nitelik bakımından olan, nitelikle ilgili bulunan.

niteleme
* Nitelemek işi.

niteleme belirteci
* Niteleme zarfı.

niteleme sıfatı
* Bir ismi niteleyen sıfat: Çok çalışkan. Pek yaramaz vb.

niteleme zarfı
* Bir fiilin, bir sıfatın veya bir başka zarfın anlamını nitelik bakımından etkileyen zarf: Böyle konuşmayınız. Gülerek gitti. İyi etti.

nitelemek
* Bir şeyin niteliğini belirtmek.

nitelendirilme
* Nitelendirmek işi.

nitelendirilmek
* Nitelendirmek işine konu olmak.

nitelendirme
* Nitelendirmek işi, vasıflandırma.

nitelendirmek
* Niteliğini belirtmek, nitelik kazandırmak, vasıflandırmak.

niteleniş

* Nitelenmek işi veya biçimi.

nitelenme

* Nitelenmek işi, vasıflanma.

nitelenmek

* Niteliği belirtilmek, nitelik kazanmak, vasıflanmak.

niteleyiş

* Nitelemek işi veya biçimi.

nitelik

* Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik, vasıf, keyfiyet.
* Bir şeyin iyi veya kötü oluşu, kalite.
* Bireyi, nesne veya yaşantının bir yönünü, ötekilerden ayırt etmeye yarayan ve ölçebilen özellik, keyfiyet.

nitelikli

* Bir şeye ayırt edici özellik veren, vasıflı.
* Bir şeye nitelik bakımından üstünlük kazandıran, kaliteli.

nitelikli işçi

* İstenilen nitelikleri taşıyan, iyi yetişmiş, usta işçi, kalifiye işçi, vasıflı işçi.

niteliksiz

* Ayırt edici özelliği olmayan, basit, düz.
* Nitelik bakımından üstün olmayan, kalitesiz.

niteliksizlik

* Niteliksiz olma durumu, kalitesizlik.

nitramit

* Doğal amonyum nitrat.

nitrat

* Nitrik asit tuzu.

nitratin

* Doğal sodyum nitrat.

nitratlaşma

* Organik maddelerin nitrat durumuna dönüşmesi.

nitratlı

* Temel maddesi nitrat olan.
* Nitrat emdirilmiş.

nitrik asit

* Organik maddeler üzerinde yakıcı ve sarartıcı bir etki gösteren, birleşiminde bir azot, üç oksijen ve bir hidrojen bulunan yoğunluğu 1,52 olan 86° C'de kaynayan, sanayide kullanılan asit (HNO3), kezzap.

nitrik oksit

* Nitrojen veya amonyağın oksitlenmesiyle elde edilen, renksiz zehirli gaz (NO).

nitrogliserin

* Nitrik asit içine gliserin konularak elde edilen, uçuk sarı renkte, yağ kıvamında, güçlü patlayıcı özelliği olan madde.

nitrojen

* Azotun başka bir adı.

nitroselüloz
* Kâğıt yapımında kullanılan, pamuk veya odun hamuru biçimindeki selüloz üzerine nitrik ve sülfürik asit karışımının etkimesiyle elde edilen selülozun nitrat esteri.

niyabet
* Naiplik.

niyaz
* Yalvarma, yakarma.

niyaz etmek (veya eylemek)
* yalvarmak.

niye
* Bir olayın amacını veya sebebini sormak için kullanılır.

niyet
* Bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünme, maksat.
* Fal gibi kullanılmak amacıyla içine mani yazılıp katlanmış veya şekerlere sarılmış kâğıt parçası.
* Namaz kılmaya, oruç tutmaya ve abdest almaya karar verip başlangıç duası okuma.

niyet çekmek
* niyetçiden niyet almak.

niyet etmek
* bir şeyi yapmayı zihinde tasarlamak, düşünmek, niyetlenmek.

niyet tutmak
* fala bakılırken olması istenilen şeyi aklından geçirmek.

niyetçi
* Alıştırılmış güvercin, saka kuşu, tavşan gibi hayvanlara para karşılığında niyet çektiren kimse.

niyetçilik
* Niyetçinin işi.

niyeti bozuk
* Kötü bir davranışta bulunması beklenen.

niyetleniş
* Niyetlenmek işi veya biçimi.

niyetlenme
* Niyetlenmek işi.

niyetlenmek
* Niyet etmek, tasarlamak.
* Oruç tutmaya karar vermek.

niyetli
* Niyeti olan, niyet eden.
* Oruçlu.

niyetsiz
* Niyeti olmayan, niyet etmeyen.
* Oruç tutmayan.

niyobyum
* Atom sayısı 41, atom ağırlığı 92,91, yoğunluğu 8,57 olan, oksijen, kükürt ve klor gibi maddelerle birleşikler veren bir element, kolombiyum. Kısaltması Nb.

niza

* Çekişme, bozuşma, kavga.

nizam
* Düzen.
* Kural.

nizamî
* İstenilen düzende olan, düzene uygun olan, kurallara uygun olan.
* Kanunlarla ilgili olan.

nizamiye
* Kara ordusu.

nizamiye kapısı
* Kışla ve garnizonlarda giriş kapısı.

nizamiye karakolu
* Nizamiye kapısındaki karakol.

nizamlı
* Düzenli, tertipli.
* Tüzüğe uygun.

nizamname
* Tüzük.

nizamsız
* Düzensiz, tertipsiz.
* Tüzüğe aykırı.

nizamsızlık
* Nizamsız olma durumu, düzensizlik, tertipsizlik.
* Tüzüğe aykırılık.

No
* Nobelyum'un kısaltması.

nobelyum
* Atom numarası 102 olan radyoaktif element. Kısaltması No.

nobran
* Davranışı kaba, sert ve gönül kırıcı olan, nadan.

nobranca
* Kaba, sert, kırıcı (bir biçimde).

nobranlık
* Nobran olma durumu veya nobranca davranış.

noda
* Bkz. loda.

nodul
* Üvendirenin ucuna çakılmış sivri demir çivi.

nodullama
* Nodullamak işi.

nodullamak
* Hayvanı üvendire ile dürtmek.
* (iş için) Dürtmek, uyarmak, hatırlatmak.

nodullanma
* Nodullanmak işi.

nodullanmak
* Nodullamak işine konu olmak.

Noel
* Hristiyanların, İsa'nın doğum gününü kutladıkları yortu.

Noel ağacı
* Noel yortusunda Hristiyanların mumlarla ve oyuncaklarla süsledikleri küçük çam ağacı.
* Gemilerde çeşitli anlamlar taşıyan ışıklı işaretlerin topluca sıralandığı direk.

Noel baba
* Hristiyan çocuklarına Noel gecesi gelip kendilerine armağan bıraktığı anlatılan ak sakallı masal ve efsane kahramanı.

Nogay
* Altın Ordu devleti başbuğlarından biri olan Nogay'ın yönetimindeki Kıpçaklara verilen ad.
* Bugün Kuzey Kafkasya'da yaşayan bir Türk boyunun adı.

Nogayca
* Nogay dili.

nohudî
* Kirli veya donuk sarı (renk).

nohut
* Baklagillerden, birleşik telek yapraklı, çiçekleri sarımtırak renkte, meyvesi baklamsı, bol nişastalı bir bitki (Cicer arietinum).
* Bu bitkinin yuvarlak tanesi.

nohut oda, bakla sofa
* bir evin küçüklüğünü ve darlığını anlatmak için söylenir.

nohutlu
* (genellikle yiyecekler için) İçine nohut katılmış.

nohutsuz
* Nohudu olmayan.

nokra
* Büveleğin sebep olduğu, daha çok davar ve sığırlarda, seyrek olarak insanlarda rastlanan, ortası delik şişkinliklerle tanınan hastalık.

noksan
* Eksik, eksiklik, kusur.

noksan bulmak
* beğenmemek, uygun bulmamak.

noksanlık
* Noksan olma durumu, eksiklik.

noksansız
* Eksiksiz (bir biçimde).

nokta
* Çok küçük boyutlarda işaret, benek.
* Hiçbir boyutu olmayan işaret.
* Bazı harflerin üzerine konulan ufak işaret.
* Cümlenin bittiğini anlatmak için sonuna konulan küçük benek biçimindeki işaret, durak.

* Yer.
* Konu, konu ile ilgili önemli bölüm.
* Tek nöbetçi bulunan yer.
* Sınır, derece, radde.
* Nöbetçi, gözcü, bekçi.

nokta memuru
* Kavşaklarda durup trafik akışını düzenleyen görevli.

nokta nokta
* Hafif hafif, belli belirsiz.

noktacı
* Noktacılıkla ilgili, noktacılığı uygulayan (kimse).

noktacılık
* (resimde) Tonların bölünmesini yan yana renkli noktalarla göstererek, ışığın titreşimini daha iyi yansıtmak isteyen sanat anlayışı.

noktainazar
* Görüş, görüş açısı.

noktainazardan
* herhangi bir bakımdan.

noktalama
* Noktalamak işi.
* Bir filmin çekim, sahne, ayrım, bölüm gibi çeşitli parçalarını birbirinden ayırmakta kullanılan işlemlerin bütünü.

noktalama işareti
* Noktalama işaretleri.

noktalama işaretleri
* Cümle veya yan cümledeki türlü ögeleri birbirinden ayırmaya yarayan, nokta, virgül, noktalı virgül, iki nokta, üç nokta, soru işareti, ünlem işareti, parantez vb. işaretleri.

noktalamak
* Nokta koymak.
* Yazıda noktalama işaretlerini yerli yerine koymak.
* Sona erdirmek.

noktalanma
* Noktalanmak işi.

noktalanmak
* Noktalamak işi yapılmak.

noktalayış
* Noktalamak işi veya biçimi.

noktalı
* Nokta konmuş olan, üstünde noktalar olan.

noktalı delik
* Trakeit hücreleri ile öz ışınların kesişme noktalarında bulunan ve yatay yönde besin suyu iletimini sağlayan geçiş yolu.

noktalı virgül
* Bağımsız fakat mantıkî açıdan birbirini bütünleyen cümleleri bağlayan noktalama işareti (;).

noktası noktasına

* Eksiksiz, tastamam, tamamen.

noktasız
* Noktası olmayan.

nom
* Eski Mısır'da şehir devletlerine verilen isim.

nominal
* Ad belirtilerek yapılan.

nominal değer
* Hisse senedi, tahvil vb. için üzerinde belirtilmiş değer.

nominalizm
* Adcılık, isimcilik.

nominatif
* Yalın durum.

nomografi
* Sayısal hesaplar yerine, başka çizgilerle kesim noktaları çözümleri veren, uygun biçimde çizilmiş çizgi veya grafiklerden yararlanmaya dayanan yöntem.

nonfigüratif
* İnsanı, hayvan ve tabiat ögelerini işlemeyen sanat, betisiz sanat.

nonoş
* Sevgi sözü olarak söylenir.
* Homoseksüel erkek.

non-stop
* \343 duraksız.

norm
* Kural olarak benimsenmiş, yerleşmiş ilke veya kanuna uygun durum, düzgü.

normal
* Kurala uyan, alışılagelene uyan, düzgüye uygun, düzgülü.
* Bu durumda olan şey.
* Bir eğrinin bir teğetine değme noktasından çizilen dikme.

normalaltı
* Bir eğriye ilişkin normalin, bir doğruyu kestiği nokta ile normalin ayağı arasındaki parçanın o doğru üzerindeki iz düşümü.

normalleşme
* Normalleşmek işi.

normalleşmek
* Normal duruma gelmek, normal olmak.

normalleştirme
* Normalleştirmek işi.

normalleştirmek
* Normal duruma getirmek.

normallik
* Normal olma durumu.

normalüstü

* Olağan dışı.

normatif
* Bir kural değerini, gücünü taşıyan, norma ilişkin, düzgüsel.

norton eleği
* Zımpara taneciklerinin büyüklüklerini saptamak ve birbirlerinden ayırmak işinde kullanılan elekler grubu.

Norveççe
* Norveç dili.

Norveçli
* Norveç halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

nostalji
* Yurt özlemi, yurtsama, daüssıla.
* Geçmiş bir zamana duyulan aşırı bir özlem.

nostaljik
* Yurt özlemiyle ilgili.

nosyon
* Bir şey üzerindeki gerekli bilgi, kavram.

not
* Bir şeyi hatırlamak için yazılan kısa yazı.
* Okullarda her öğrencinin bilgisi üzerine edinilen kanıyı gösteren sayı veya derece, numara.
* Bir şeyin niteliği üzerine edinilen kanı.

not almak
* bir şeyi başlıca noktalarını özetleyerek yazmak; biri konuşurken onun söylediklerini yazmak.
* (öğrenci için) iyi veya kötü numara, derece almak.
* bir şeyin niteliğiyle ilgili bir karar verilmek.

not atmak
* öğretmen, öğrencinin çalışma durumunu not vererek değerlendirmek.

not düşmek
* not yazmak.

not etmek
* not olarak yazmak, kaydetmek.

not kırmak
* verilen notu düşürmek azaltmak veya az not vermek.

not tutmak
* biri söz söylerken başkası onun söylediklerini yazmak.

not vermek
* bir şeyin değeri üzerinde olumlu veya olumsuz bir kanıya varmak.
* öğrencinin bilgisini bir sayı veya derece ile belirlemek.

nota
* Bir müzik sesini belirtmeye yarayan işaret.
* Bir devletin başka bir devlete veya elçisine yaptığı bildiri.

notalama
* Notalamak işi.
* Seslerin ve icranın işaretleri olarak belirlenen şekiller bütünü.

notalamak

* Bir eseri notaya almak.

notam
* Havacılar ve pilotlar için yayımlanan bülten.

noter
* Çeşitli belge ve işlemlere geçerlik kazandırmak, yasanın öngördüğü diğer görevleri yerine getirmekle yükümlü, belli nitelikleri ve kendine özgü bir hukuk statüsü olan kamu görevlisi.
* Noterin çalıştığı yer.

noterlik
* Noterin görevi veya makamı.
* Noter.

notunu (veya numarasını) vermek
* bir kimse için kötü bir kanıya varmak.

nova
* Parlaklığı birdenbire artan, değişen yıldız.

nöbet
* Sıra, keşik.
* Sıra ile yapılan görev, keşik.
* Hastalık sebebiyle titreme, yüksek ateş.
* Vakit vakit ortaya çıkan aynı türden fizyolojik bozuklukların bütünü.
* Kez, defa.

nöbet beklemek (veya tutmak)
* (asker, polis vb.) bir yeri, bir kimseyi, bir aracı gözetlemek, korumak gibi amaçlarla bulunduğu yerden belli bir süre ayrılmamak.
* sıra ile bekleme.

nöbet çalmak
* belli zamanlarda mızıka çalmak.

nöbet şekeri
* Halk arasında ilâç olarak kullanılan billûrlaşmış şeker.

nöbetçi
* Nöbet bekleyen, nöbet sırası kendisinde olan (kimse).

nöbetçilik
* Nöbetçi olma durumu.

nöbetleşe
* Nöbet sırasıyla, nöbetle, münavebe ile.

nöbetleşme
* Nöbetleşmek işi.

nöbetleşmek
* Sıra ile nöbet görevini yapmak.

nörolog
* Sinir hastalıkları uzmanı.

nöroloji
* Sinir sistemini inceleyen ve tedavisi ile uğraşan tıp dalı, sinir bilimi, nevroloji.
* Hastahanelerde sinir hastalıklarıyla ilgili bölüm.

nöron
* Asıl hücre ile protoplazma uzantılarından ve bir silindir eksenden oluşmuş sinir hücresi.

nörotik
* Sinir sisteminde rahatsızlığı olan kimse.
* Sinir sistemi üzerinde etki yapan.

nörotik karakter
* Toplumun koyduğu değer yargılarına karşı ters davranışlarda bulunan kimsenin sahip olduğu özellik.

nörotik kişilik
* Nöratik karakter.

nötr
* Tarafsız, yansız.
* Kimyada turnusol gibi bir ayraç karşısında ne asit ne alkali tepkisi göstermeyen, yansız.
* Fizikte elektriğe karşı hiçbir tepkisi olmayan, yansız.
* Turnusal gibi bir ayraç karşısında asit veya alkali tepkisi göstermeyen, yansız.

nötrleme
* Nötrlemek işi.

nötrlemek
* Asit veya alkali tepkisi gösteren bir eriyiği alkali veya asit katarak nötr duruma getirmek.

nötrleşme
* Nötrleşmek işi.

nötrleşmek
* Nötr duruma gelmek.

nötrleştirme
* Nötrleştirmek işi veya durumu.

nötrleştirmek
* Nötr duruma gelmesini sağlamak.

nötrlük
* Nötr bir cismin veya ortamın durumu, niteliği.

nötron
* Yaklaşık olarak proton ağırlığında ve elektrik yüklü olmayan bir atom cisimciği.

-ntı / -nti, -ntu / -ntü
* Fiilden isim türeten ek: ak-ı-ntı, sil-i-nti, kur-u-ntü, gör-ü-ntü vb.

Nuh
* Adem, Şit ve İdris' ten sonra gelen dördüncü peygamber.

Nuh der, peygamber demez
* inanç ve düşüncelerini kolay kolay değiştirmez.

Nuh nebiden kalma
* çok eski, çoktan modası geçmiş, köhnemiş.

Nuh nebiden kalma
* çok eski, modası çoktan geçmiş olan.

nuhuset
* Uğursuzluk, kademsizlik, şeamet, kötü, berbat.

nukut
* Paralar.

numara

* Bir şeyin bir dizi içindeki yerini gösteren sayı, rakam.
* Ölçü, derece.
* Benzer şeyleri ayırt etmek için her birinin üzerine işaret olarak yazılan sayı.
* Öğrenciye verilen not.
* Bir telefonun açılmasını sağlayan sayılar.
* Eğlendirici oyunlardan her biri.
* Hile, düzen.
* Okullarda öğrencileri birbirinden ayırt etmek için her birine verilen sayı.

numara yapmak

* bir hareketi yalandan yapmak veya yapar gibi görünmek.

numaracı

* Davranışları yapmacıklı olan (kimse).

numaracılık

* Numaracının işi.

numaralama

* Numaralamak işi.

numaralamak

* Bir veya daha fazla sıra numarasıyla göstermek, numara koymak.

numaralandırma

* Numaralandırmak işi.

numaralandırmak

* Numara vermek, numaralamak işini yaptırmak.

numaralanış

* Numaralanmak işi veya biçimi.

numaralanma

* Numaralanmak işi.

numaralanmak

* Numaralamak işine konu olmak.

numaralayış

* Numaralamak işi veya biçimi.

numaralı

* Numarası olan.
* Belli bir numarası olan.

numarasını vermek

* bir kimse için kötü bir kanıya varmak.

numarasız

* Numara verilerek belirtilmemiş.
* (gözlük veya gözlük camı için) Gözün görme gücünü artırma özelliği bulunmayan.

numen

* Nesnenin kendisi, görüngü karşıtı; Kant'ın modern felsefesinde, insanlar duyularla bağlı olduğundan nesnenin görünüşünü, olayları bilebilir, nesnenin özünü bilemezler, onu yalnız düşünebilirler.

numune

* Örnek.

numunelik

* Örneklik.

nur
* Aydınlık, ışık, parıltı.
* İlahî bir güç tarafından gönderildiğine inanılan parlaklık.

nur gibi
* parlak, pırıl pırıl.

nur içinde yatsın
* sevgiyle anılan ölüler için söylenir.

nur inmek
* kutsal bir yere gökten ilâhî ışık yağmak.

nur ol!
* beğenme, alkış sözü.

nur topu gibi
* sağlıklı, çok güzel ve temiz (çocuk).

nur yüzlü
* Saygı uyandıran, pak yüzlü ihtiyarlardan söz ederken kullanılır.

nuranî
* Işıklı.
* Saygı uyandıran, nurlu.

nurlandırma
* Nurlandırmak işi veya biçimi.

nurlandırmak
* Nur gibi yapmak, parlak ve tertemiz bir duruma getirmek.

nurlanış
* Nurlanmak işi veya biçimi.

nurlanma
* Nurlanmak işi.

nurlanmak
* Işık içinde kalmak.
* Temiz, parlak bir duruma gelmek.

nurlu
* Aydınlık, ışıklı, parlak.
* Saygı uyandıran, temiz, nuranî.

nursuz
* Saygı uyandırmayan, sevimsiz.

nursuz pirsiz
* Sevimsiz, bakımsız.

nuruaynım
* Gözümün nuru.

nuruçeşmim
* Gözümün nuru.

nurudidem
* Nur yüzlüm.

Nusayrî
* Hatay ili ve çevrelerinde yaşayan bir Türk topluluğuna eskiden verilen ad.

nutku tutulmak
* korkudan, şaşkınlıktan ve öfkeden konuşamaz olmak.

nutuk
* Söz, konuşma.
* Söylev.

nutuk atmak (veya çekmek)
* bir kimsenin uzun, sıkıcı bir konuşma yaptığını veya özden yoksun bir söylev verdiğini belirtmek için kullanılan küçümseyici bir söz.

nutuk vermek
* bir konuda özel olarak hazırlanıp konuşmak.

nü
* Çıplak.

nüans
* Ayırtı, çalar, fark.

nübüvvet
* Nebilik, savacılık, peygamberlik.

nüfus
* Kişi.
* Bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir anda yaşayanların oluşturduğu toplam sayı.
* Ortak bir özellik gösteren kimselerin bütünü.

nüfus bilimci
* Nüfus bilimiyle uğraşan kimse, demograf.

nüfus bilimi
* İnsan nüfusunu yapı, gelişme ve dağılım açısından inceleyen bilim, demografi.

nüfus bilimsel
* Nüfus bilimiyle ilgili, demografik.

nüfus coğrafyası
* Yeryüzündeki nüfus yoğunluğunun dağılışını inceleyen ve bunu türlü yönleriyle açıklayan coğrafya kolu.

nüfus cüzdanı
* Bir ülkenin vatandaşlarına devletçe verilen, kimlikleriyle kişisel durumlarını gösteren resmî belge, kafa kağıdı, nüfus tezkeresi.

nüfus kâğıdı
* Nüfus cüzdanı.

nüfus kalemi
* Nüfus memurluğu.

nüfus kaydı
* Nüfusa yazılma.

nüfus kesafeti
* Nüfus yoğunluğu.

nüfus kütüğü
* Nüfusa kayıtlı olunan defter.

nüfus memurluğu
* Nüfus kayıtlarının yapıldığı ve nüfus işlerinin düzenlendiği resmî daire.

nüfus patlaması
* Günümüz toplumlarında hayat şartlarındaki türlü iyileşmeler sonucu ölüm oranlarının düşmesi, doğum oranlarının ise değişmemesi sonucu nüfusun büyük hızla çoğalması.

nüfus plânlaması
* Ailelere, sahip olmak istedikleri ve yetiştirebilecekleri çocuk sayısı konusunda karar verebilme ve bunu gerçekleştirecek yöntemleri uygulayabilme imkânlarının verilmesi.

nüfus sayımı
* Ülkenin nüfus sayısını tespit etmek için yapılan sayım.

nüfus tezkeresi
* Nüfus kâğıdı, nüfus cüzdanı.

nüfus yoğunluğu
* Nüfus ile bu nüfusun üzerinde yaşadığı toprakların yüzölçümü arasındaki oran.

nüfusçu
* Nüfus memuru.

nüfusunu çıkarmak
* nüfus kütüğüne kayıt yaptırarak nüfus cüzdanı almak.

nüfuz
* (içine) Geçme.
* Söz geçirme, güçlü olma, erk.

nüfuz etmek
* bir şeyin içine işlemek, geçmek.
* inceliğine varmak, anlamak.
* etkili olmak.

nüfuz ticareti
* Bir kimsenin bulunduğu makamın gücüne dayanarak bazı işlere karışıp kendine çıkar sağlaması.

nüfuzkâr
* Etkileyici, güçlü.

nüfuzlu
* Sözü geçer, istediğini yaptıran, erkli.
* Yüksek makam, üst kademe.

nüfuzsuz
* Nüfuzu olmayan.

nüfuzu altında tutmak
* söz geçirme gücünü üstün kılmak, egemenliği altında bulundurmak.

nühüft
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

nükleer
* Atom çekirdeği ile ilgili, çekirdeksel.

nükleer enerji
* Atom çekirdeğinin parçalanmasından doğan enerji.

nükleer reaktör

* Uranyum, plutonyum gibi atom çekirdeklerinin parçalanmasından yararlanılarak enerji elde edilen kaynak.

nükleer santral
* Nükleer reaktör yardımıyla elde edilen enerjiyi dağıtan merkez.

nükleer silâh
* Nükleer enerji ile yıkım gücü sağlayan silâh.

nükleon
* Atom çekirdeğini oluşturan proton ve nötronun ortak adı.

nükleoprotein
* Proteinlerin nükleik asitlerle kurduğu moleküler birlik.

nüksetme
* Nüksetmek işi.

nüksetmek
* (hastalık veya başka bir durum) Geri dönmek, yeniden başlamak, depreşmek.

nükte
* İnce anlamlı, düşündürücü ve şakalı söz, espri.
* Yazıda, resimde, sözde ve davranışta ince, derin anlam, espri.

nükte yapmak
* nükteli söz söylemek.

nükteci
* İnce, güzel nükteler yapan (kimse).

nüktecilik
* Nükteci olma durumu.

nüktedan
* Nükteci.

nüktedanlık
* Nüktecilik.

nükteli
* Nükte ile süslenmiş, nüktesi olan, esprili.

nüktesiz
* Nüktesi olmayan.

nükul
* Vazgeçme.

nükul etmek
* caymak, vazgeçmek.

nümayiş
* Gösteri.
* Gösteriş.

nümayişçi
* Bir gösteride yer alan kimse, gösterici.
* Gösterişçi.

nümayişkâr
* Gösteri ile, gösteriş ile ilgisi olan.

nüsha
* Birbirinin tıpkısı olan yazılı şeylerin her biri.
* (gazete, dergi vb. için) Sayı.
* Benzer, aynı, kopya.

nütasyon
* Bkz. üğrüm.

nüvaziş
* Bkz. nevaziş.

nüve
* Bir şeyin özü, çekirdek.

nüzul
* İnme, felç.

nüzul inmek (veya gelmek)
* felç geçirmek, felce uğramak.

nüzullü
* İnmeli, felçli.

o
* Başına getirildiği cümlenin anlattığı duyguyu belirtir.

o
* Teklik üçüncü kişiyi gösterir.
* İki veya daha çok şeyden, daha önce sözü geçeni gösterir.
* Uzakta olan, hakkında konuşulan kimse veya şeyi belirtir.

O
* Oksijen'in kısaltması.

o bu
* Bazı kimseler ve nesneler.

o denli
* Öyle, o kadar.

o duvar senin, bu duvar benim
* birinin yalpalayacak kadar sarhoş olduğunu anlatır.

o gün bugün(dür)
* o zamandan beri.

o hâlde
* bu durum karşısında, demek oluyor ki, öyleyse.

o kadar
* aşırılık belirtir.
* tehdit ve kızgınlık bildirir.

o kapı (mahalle) senin bu kapı (mahalle) benim
* sürekli gezip dolaşmayı anlatır.

o saat
* Hemen, o anda.

o sırada
* İçinde bulunulan zamanda.

o taraflı olmamak

* ilgi göstermemek, konuyla ilgisi yokmuş gibi davranmak.

o tarakta bezi olmamak

* o şeyle ilişiği bulunmamak.

o yolda

* öyle, o gidiş ve düzenle.

o yolun yolcusu

* (toplumun ahlâk anlayışına göre) kötü bir hayat sürdüren kimse.
* ölümle sonuçlanacak bir durumda olan kimse.

o, O

* Türk alfabesinin on sekizinci harfi; ses bilimi bakımından kalın, yuvarlak ve geniş ünlüyü gösterir.

oba

* Göçebelerin konak yeri.
* Bu konak yerinde konaklayan göçebe halk veya aile.
* Genellikle bölmeli göçebe çadırı.

obabaşı

* Obanın başı olan kimse.

obartı

* Bkz. abartı.

obartıcı

* Bkz. abartıcı.

obartılmak

* Bkz. abartılmak.

obartma

* Bkz. abartma.

obartmak

* Bkz. abartmak.

obelisk

* Dikili taş.

oberj

* Şehir merkezinin dışında sade, basit kurulmuş konaklama tesisi.

obje

* Nesne.

objektif

* Nesnel, afakî.
* Fotoğraf makinesi, mikroskop, dürbün gibi optik âletlerle, cisimlerden gelen ışınları alıp ekran üzerine yansıtan mercek veya mercek sistemi.

objektif olmak

* nesnel olmak.
* tarafsız davranmak.

objektiflik

* Objektif olma durumu.

objektivist

* Nesnelci.

objektivite
* Objektiflik.

objektivizm
* Nesnelcilik.

obruk
* İçbükey, mukaar, konkav.
* İçinde su biriken çukur yer, doğal kuyu.

obruklu
* Obruğu olan.

observatuvar
* Gözlem evi, rasathane.

obstrüksiyon
* Engelleme.

obua
* Orkestrada yer alan çift kamışlı, tahta üflemeli çalgı.

obuacı
* Obua çalan kimse.

obur
* Gereğinden çok yemek yiyen, doymak bilmeyen (kimse).

oburca
* Doymak bilmezcesine, gereğinden çok (yiyen).

oburlaşma
* Oburlaşmak işi.

oburlaşmak
* Obur duruma gelmek.

oburluk
* Obur olma durumu.

obüs
* Yüksek ve alçaktan mermi atabilen, top ve havanların bazı özelliklerine sahip kısa namlulu top.

ocağı batmak
* yuvası yıkılmak veya soyu tükenmek.

ocağı kör kalmak
* soyu tükenmek, çocuğu bulunmamak.

ocağı sönmek
* aile dağılmak, yok olmak, çoluk çocuk yok olmak.

ocağı tütmek
* soyu devam etmek.

ocağına darı ekmek
* Bkz. ocağına incir dikmek.

ocağına düşmek
* birine koruması için sığınmak veya yardım etmesi için yalvarmak.

ocağına incir dikmek
* birinin evini barkını dağıtmak.

ocağını yeşertmek
* aile yuvasını canlandırmak.

ocak
* Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma gibi amaçlarla kullanılan yer.
* Odalarda, genellikle duvar kenarlarında tuğla veya taştan yapılmış, bacası olan yer, şömine.
* Isı vererek üzerine veya içine konulan maddeleri ısıtan, pişiren, kaynatan, eriten araç veya âlet.
* Kahvelerde, kuruluşlarda çay, kahve vb.nin yapıldığı yer.
* Yer üstünde veya yer altında cevher çıkarılan yer.
* Bahçelerde ve bostanlarda her tür meyve ve sebze ekimine ayrılmış, çevresinden biraz yükseltilmiş toprak parçası.
* Bir şeyin en çok bulunduğu veya yapıldığı yer.
* Aynı amaç ve düşünceyi paylaşanların kurdukları kuruluş veya toplandıkları, görev yaptıkları yer.
* (bazı deyimlerde) Ev, aile, soy.
* Bazı hastalıkları iyi ettiğine inanılan aile.
* Yılın 31 gün süren birinci ayı, kânunusani.

ocak başı
* Ocağın başında yemek yenilen yer.

ocak eşeği
* Ocakta odunları dayayarak çatmaya yarayan üç ayaklı demir araç.

ocak kaşı
* Ocağın içinde üstüne kazan, tencere oturtmaya yarayan yer.

ocak katı
* Belirli bir düzeyde hazırlanmış galeri ağının tümü.

ocak taşı
* Ocağın çevresine yerleştirilen ateşe dayanıklı taş.

ocakçı
* Ateşçi.
* Ocak bacaları temizleyicisi.
* Kahvelerde ocak başında kahve, çay gibi şeyleri hazırlayan kimse.

ocakçılık
* Ocakçı olma, ocakçının işi.

ocaklı
* Ocağı olan, içinde ocağı bulunan.
* Ocaktan olan (yeniçeri).

ocaklık
* Bir aileye, babadan oğula geçmesi için verilen (mülk).
* Ateş yakılan yer, ocak.
* Bir yapının temelini veya çatısını oluşturan büyük kereste, temel direği.
* Mutfak.
* Baca.

ocumak
* Bir şeyden korkmak, ürkmek, çekinmek.
* Bir şeyden soğumak.

od
* Ateş.

od ocak

* Mal, mülk, maddî zenginlik.

od yok ocak yok
* "çok yoksul" anlamında kullanılır.

oda
* Evin veya herhangi bir yapının oturmak, çalışmak, yatmak gibi işlere yarayan, banyo, salon, giriş vb. dışında kalan, bir veya birden fazla çıkışı olan bölmesi, göz.
* Serbest meslek adamlarını içinde toplayan resmî birlik.
* Yeniçeri kışlası.

oda hapsi
* Askerî ceza hukukunda kabul edilmiş bir ceza türü.

oda müziği
* Az sayıda çalgı için ve özel toplantılarda çalınmak amacıyla bestelenmiş müzik.

oda spreyi
* Havasız kalan veya havası ağırlaşan odalarda güzel ve hoş koku veren bir sprey türü.

odabaşı
* Hanlarda çalışan uşakların başı.
* Yeniçeri kuruluşunda görevi alaylarda selâm törenlerini düzenlemek ve yönetmek olan subay.

odacı
* Resmî kuruluşlarda, iş yerlerinde, temizlik ve getir, götür işlerine bakan görevli, hizmetli, hademe, müstahdem.

odacık
* Küçük oda.

odacılık
* Odacı olma durumu veya odacının görevi, hademelik.

odak
* Bir ışık veya ısı kaynağından yayılan ışınların toplandığı yer, mihrak.
* Herhangi bir düşüncede, nitelikte olan kimselerin kaynağı veya bir şeyin toplandığı, yoğunlaştığı yer, mihrak.

odak noktası
* Bir merceğe paralel olarak gelen ışınların, mercekten geçip kırıldıktan sonra merceğin öte yanında birleştikleri nokta.

odaklama
* İyi bir görüntü elde etmek, görüntüyü tam odak noktasına düşürmek için alıcı merceğinde yapılan düzenleme.

odaklamak
* İyi görüntü elde etmek, görüntüyü tam odak noktasına düşürmek için alıcı merceğini düzenlemek.

odaklanma
* Odaklanmak işi.

odaklanmak
* Odaklamak işine konu olmak.
* Belli bir noktada, yerde veya olguda toplanmak.

odaklaşma
* Odaklaşmak durumu.

odaklaşmak
* Bir ışık demeti veya elektron akışı bir noktada toplanmak.

* Odak durumuna gelmek.

odaklaştırma
* Odaklaştırmak işi.

odaklaştırmak
* Bir ışık demetini veya elektron akışını bir noktaya toplamak.
* Odak durumuna getirmek.

odaklayıcı
* Alıcısının çalıştırılması sırasında odaklamayı gerçekleştiren alıcı yönetmeni yardımcısı.

odalı
* Herhangi bir sayıda odası olan.
* Topkapı sarayında oturan saray adamları.

odalık
* Bir erkeğin nikâhsız olarak aldığı cariye.
* Padişah ve şehzadelerin, saraya alınan karavaşlar arasından seçtikleri kadın, ikbal.

odeon
* Eski Yunan'da müzisyenlerin konser verdiği basamaklı yer.

oditoryum
* Dinleme salonu.

odsuz
* Ateşsiz.

odsuz ocaksız
* Çok yoksul, aç ve barınaksız.

odun
* Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.
* Anlayışsız ve kaba (kimse).

odun bilimi
* Odunun yapısını; fiziksel, mekanik ve kimyasal özelliklerini inceleyen bilim dalı, ksiloloji.

odun gibi
* anlayışsız, görgüsüz.

odun kömürü
* Odunun kömürleştirilmesiyle elde edilen, kalori değeri düşük kömür, mangal kömürü.

odun özü
* Bitkiye destek olan, besi suyunu taşıyan, odunda bulunan katı maddelerden her biri.

odun sobası
* Sadece odun yakılmasına elverişli bir soba türü.

oduncu
* Odun kesen veya satan kimse.

oduncul
* Odunla beslenen böcek.

odunculuk
* Odun kesme ve satma işi.

odunlaşma
* Bazı bitki hücrelerinde odun özü denilen bir kimyasal madde alarak odunsu bir duruma girmeleri olayı.

* Kabalaşma.

odunlaşmak
* (bitkilerde) Odun durumuna gelmek.
* Kabalaşmak.

odunluk
* Odun konulan yer.
* Odun durumuna getirilip yakılmaya elverişli (ağaç).
* Kabalık, anlayışsızlık.

odunsu
* Oduna benzeyen, odunu andıran.

odunumsu
* Oduna benzer, odun gibi.
* Kaba, iri, heybetli.

odyometre
* İşitme organı ve sisteminin niteliklerini değerlendiren, işitmeyi ölçen araç.

odyovizüel
* Görsel-işitsel.

of
* Sıkıntı, bezginlik, usanç, acı gibi duyguları bildirir.

of çekmek
* oflamak.

ofis
* İş yeri, daire, büro.

oflama
* Oflamak işi.

oflamak
* "Of" diyerek sıkıntı, bezginlik, usanç, acı veya yorgunluk duyduğunu belli etmek.

oflatıp puflatmak
* bunaltıp sıkıntı çekmeye sebep olmak.

oflaya puflaya
* sıkılarak, acı çekerek, bunalarak.

oflaz
* İyi, güzel, mükemmel.

ofris
* Salepgillerden, çiçekleri sinek, örümcek gibi birtakım böcekleri andıran, yumrulu, otsu bir bitki (Ophrys).

ofsayt
* Futbolda hücuma geçen takımın en az bir oyuncusunun topla oynandığı anda rakip takımın kale çizgisine, o takımın en yakın oyuncusundan daha yakın bulunması durumu.

ofset
* Kalıp izlerini önce kauçuğa, kauçuktan da kâğıda geçirmeye dayanan çift kopyalı baskı yöntemi, düz baskı.

ofsetçi
* Ofset baskı yapan kimse.

oftalmolog

* Göz hekimi.

oftalmoloji
* Göz hekimliği.

oftalmoskop
* Gözün içini aydınlatıp görmek ve gözü muayene etmek için kullanılan ayna.

oğalamak
* Bkz. ovalamak.

Oğan
* Tanrı.

oğdurmak
* Bkz. ovdurmak.

Oğlak
* Zodyakta Yay ile Kova arasındaki burç, Cedi. \343 Zodyak.

oğlak
* Keçi yavrusu.

Oğlak dönencesi
* Güney yarı kürenin 230 27'lik enleminde, güneşin 23 Aralık'ta, öğle üzeri dimdik durduğu çember, kış dönencesi.

oğlaklamak
* (keçi) Yavrulamak.

oğlan
* Erkek çocuk.
* Yetişkin erkek.
* İskambil kâğıtlarında genç erkek resimli kâğıt, bacak, vale.
* Cinsel bakımdan erkeklerin zevkine hizmet eden sapık erkek çocuk.

oğlan evi
* Nişan, düğün gibi törenlerde erkek tarafının bulunduğu ev.

oğlancı
* Erkeklerle cinsel ilişki kuran eş cinsel aktif erkek, kulampara.

oğlancık
* Küçük oğlan çocuk.

oğlancılık
* Oğlancı olma durumu, kulamparalık.

oğmaç
* Bkz. ovmaç.

oğmak
* Bkz. ovmak.

oğul
* Erkek evlât.
* Yaşlı kimselerin genç erkeklere söylediği bir seslenme.
* Bazı kelimelerin anlamını pekiştirmek için kullanılır.
* Bey veya ana arı denilen bir dişi arıyla kovandan çıkan arı topluluğu.

oğul balı
* Oğul arılarının yaptığı bal.

* Bir büyük anneye veya büyük babaya göre oğuldan olan erkek torun.

oğul çıkarmak
* bir kovan, yeni bir oğul arısı topluluğu meydana getirmek.

oğul oğul
* Gruplar hâlinde, bölük bölük.

oğul otu
* Ballı babagillerden, 20-150 cm yükseklikte, tıpta yapraklarından yararlanılan çok yıllık ve otsu bir bitki, kovan otu, melisa (Melissa officinalis).

oğul uşak
* Çocuklar ve torunlar.

oğul vermek
* oğul arılarının bir bölüğü kovandan ayrılıp ayrı bir kovana gitmek.

oğulcuk
* Oğul sözünün sevgi bildiren küçültme veya okşama biçimi.
* Döllenmiş yumurtacığın gelişmeye başladığı andan dölüt olmasına kadar geçen süredeki adı, rüşeym, embriyon.
* Bitki tohumlarında bir kökçük ile bir filizcikten oluşan ana bölüm.

oğulduruk
* Döl yatağı.

oğullanma
* Oğullanmak işi veya durumu.

oğullanmak
* Arılar, oğul durumuna gelmek.

oğullu
* Oğlu olan.

oğulluk
* Oğul olma durumu.
* Üvey oğul.

oğulsuz
* Oğlu olmayan.

oğunmak
* Bkz. ovunmak.

oğuşturmak
* Bkz. ovuşturmak.

Oğuz
* XI. yüzyılda Harezm bölgesinde toplu olarak yaşayan ve daha sonra batıya doğru göç ederek, bugünkü Türkmen, Azerî, Gagavuz ve Türkiye Türklerinin aslını oluşturan büyük bir Türk boyu.

oğuz
* İyi huylu (kimse).

Oğuzca
* Türk dilinin Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmence, Gagavuzca ile Kırım'ın güney bölgelerinde kullanılan Türkçeyi içine alan grubun ortak adı.

oh
* Sevinç, beğenme, hayranlık, rahatlama gibi çeşitli duyguları belirtir.

oh çekmek
* birinin kötü duruma düşmesine sevinildiğini anlatır.

oh demek
* rahata ermek, rahata kavuşmak, rahat bir soluk almak.

oh olsun!
* söz dinlemeyerek, yanlış davranarak kötü duruma düşenlere "çok iyi olmuş" anlamında söylenir.

oha
* Büyük baş hayvanları durdurmak için kullanılan seslenme.
* Kaba ve yakışıksız bir davranışta bulunana karşı kullanılır.

ohlama
* Ohlamak işi veya durumu.

ohlamak
* Oh sesini çıkarmak, oh demek.

ohm
* Bkz. om.

oje
* Tırnak cilâsı.

ojeli
* İçinde oje bulunan.
* Oje sürülmüş.

ojit
* Yanardağ kütlelerinde bulunan ve feldspatla birlikte bazaltların temelini oluşturan piroksen cinsinden mineral madde.

ok
* Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk.
* Yön göstermek amacıyla belli yerlere konulabilen, oka benzeyen işaret.
* Bazı âletlerde veya araçlarda düz ve uzun bölüm.
* Bir dairede bir kirişin ortasında bu kirişi gören yayın ortasına indirilen doğru parçası.

ok atmak
* miras kalan malları pay etmek için ad çekmek.

ok gibi (yerinden) fırlamak
* çok hızlı gitmek.

ok meydanı
* Ok atma ustalığı edinilen veya ok atma yarışlarının yapıldığı alan.

ok meydanında buhurdan yakmak
* geniş bir yeri yetersiz bir şeyle ısıtmaya çalışmak.
* önemli bir iş için yetersiz imkânlardan yararlanmaya çalışmak.

ok yaydan (veya yayından) çıkmak
* geri dönülemeyecek bir iş yapmak.

ok yılanı
* Başı pullu, boyu 2 m kadar olan, zehirli ve tehlikeli bir yılan.

okaliptüs
* Mersingillerden, asıl yurdu Avustralya olan, boyu 100 m'yi aşabilen, toprağın suyunu çekerek yerin bataklık duruma gelmesini önleyen bir ağaç (Eucalyptus globulus).

okapi
* Geviş getirenlerden, Kongo'da bataklık ormanlarda yaşayan, büyük bir antilop boyunda, gövdesi kızıl kestane, bacakları beyaz çizgili bir memeli hayvan (Okapia johnstoni).

okar
* Telli balıkçıl.

okazyon
* Fırsat.
* Kelepir.

okçu
* Ok yapan veya satan kimse.
* Okçuluk sporunu yapan kimse, kemankeş.

okçuluk
* Ok yapma veya satma işi.
* Ok ve yay kullanılarak yapılan spor, ok atıcılığı.

okey
* Plâstik, tahta veya mika benzeri maddelerden yapılmış taşlarla oynanan ve konkene benzeyen bir tür oyun.

okka
* 1283 gr'lık ağırlık ölçüsü birimi; 400 dirhem bir okka ederdi, kıyye.

okka çekmek
* hacminden umulmayacak kadar ağır gelmek.

okka her yerde dört yüz dirhem
* konuşulan bir gerçeğin açıklığını ve tartışma götürmezliğini anlatmak için söylenir.

okkalama
* Okkalamak işi.

okkalamak
* Bir şeyin ağırlığını yaklaşık olarak anlayabilmek için elle yoklamak.
* Gereğinden çok övmek veya ilgi göstermek, koltuklamak, pohpohlamak.

okkalı
* Kiloca fazla olan, ağır çeken.
* Büyük.
* Ağır.

okkalı kahve
* Bol kahve ile yapılmış ve büyük fincana konulmuş kahve.

okkalık
* Herhangi bir okka ağırlığında veya oylumunda olan.

okkanın altına gitmek
* haksız yere ezilmek, bir zarar veya ceza görmek.

oklama
* Oklamak işi veya durumu.

oklamak
* Ok gibi fırlama.
* Okla vurmak.

oklanma
* Oklanmak işi veya durumu.

oklanmak
* Okla vurulmak.

oklava
* Hamur açmakta kullanılan silindir biçiminde uzunca değnek.

oklava (veya baston) yutmuş gibi
* dimdik duranlar için söylenir.

oklu kirpi
* Kemirgenlerden, kirpiye benzeyen, uzun dikenleri olan bir hayvan (Hystrix cristatus).

okluk
* İçine ok konulan ve sırtta taşınan meşinden yapılmış ok kılıfı, sadak.

okrama
* Okramak işi veya durumu.

okramak
* (acıkmış, susamış olan at için) Yiyecek veya su gördüğü zaman kişnemek.

oksalat
* Billûrları idrarda bulunabilen ve idrar yolunda taş yapan kalsiyum oksalatın kısa biçimi.

oksalik
* Kuzu kulağı gibi birçok bitkilerde rastlanan, özellikle temizleme maddesi olarak kullanılan, "keskin, zehirli asit" anlamına gelen oksalik asit teriminde geçer, (HOCO-COOH), kuzu kulağı asidi.

oksalik asit
* Oksalik.

oksidiyon taşı
* Oltu taşı.

oksijen
* Hidrojenle birleşerek suyu oluşturan, atom numarası 8, atom ağırlığı 16, rengi, kokusu ve tadı olmayan, havada beşte bir oranında bulunan bir gaz, müvellidülhumuza. Kısaltması O.

oksijen çadırı
* Hava geçirmeyen bir dokumadan veya plâstikten yapılan, birini normak bir havadan ayırıp saf oksijen veya karbojen etkisi altına koymaya yarayan alet.

oksijenleme
* Oksijenlenmek durumu veya biçimi.
* Oksijenlemek işi.

oksijenlemek
* Bir maddenin birleşimine oksijen katmak.
* Saçların rengini sulandırılmış oksijenli su ile sarartmak.

oksijenlenebilir
* Oksijenle birleşebilen madde.

oksijenlenmek
* Oksijen ile birleşmek.
* Özünde oksijen bulunmak.

oksijenli
* Birleşiminde oksijen bulunan.
* (saç için) Oksijenli su ile sarartılmış.

oksijenli su

* Hidrojen peroksidin (H_2O_2) sulu çözeltisi.

oksilit

* Suyla birleştiğinde oksijen açığa çıkaran, birleşiminde nikel ve bakır tozları bulunan sodyum ve potasyum peroksit.

oksit

* Oksijenin bir element veya kökle birleşmesiyle oluşan madde.

oksitleme

* Oksitlemek işi, yükseltgeme.

oksitlemek

* Oksit durumuna getirmek, oksijenle birleştirmek, yükseltgemek.

oksitlenme

* Oksitlenmek işi, yükseltgenme.

oksitlenmek

* Oksit durumuna girmek, oksijenle birleşmek, yükseltgenmek.

oksiyür

* Bkz. sivrikuyruk.

okşama

* Okşamak işi.

okşamak

* Sevgi veya şefkat belirtisi olarak elini bir şeyin üzerinde yavaş yavaş gezdirmek veya ona hafifçe vurmak.
* Hafifçe dövmek.
* Benzemek, andırmak, hatırlatmak.
* Bir kimseyi hoşnut etmek.

okşamalık

* Gönül okşayıcı özelliği olan.

okşanma

* Okşanmak işi.

okşanmak

* Okşamak işine konu olmak.

okşantı

* Okşama.

okşatma

* Okşatmak işi veya durumu.

okşatmak

* Okşamak işini yaptırmak.

okşayıcı

* (söz, davranış vb. için) Hoşa giden, gönül alan.

okşayış

* Okşamak işi veya biçimi.

oktan

* Parafinler serisinden, birçok izomerli doymuş hidrokarbür (C_8H_{18}).

oktant

* Yıldızların yüksekliğini ve açı uzaklığını gözlemeye yarayan alet.

oktav
* Sekiz sesten oluşan ses dizisi; bir do sesiyle ondan sonraki do sesi arasındaki uzaklık.

oktrua
* Şehre giren şeylerden alınan vergi.

okul
* Okuyup yazmadan başlayarak en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye kadar, çeşitli derecede toplu olarak öğretimin yapıldığı yer, mektep.
* Bir okuldaki öğrenci ve görevlilerin bütünü.
* Bir bilim veya sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem veya akım, ekol.

okul çocuğu
* Öğrenci.

okul kaçağı
* Derslere girmeyip, okul dışında vakit geçiren.

okul kooperatifi
* Okulda öğrencilerin kalem, defter, kitap, yiyecek vb. ihtiyaçlarını karşılayan kuruluş ve satış yeri.

okul öncesi
* Çocuğun okul çağına girmesinden önceki çağı.
* Bu çağla ilgili, bu çağa özgü.

okul sonrası
* Okul çağından sonra gelen çağ.
* Bu çağla ilgili, bu çağa özgü.

okuldan ayrılmak
* öğrenime son vermek.

okuldaş
* Okul arkadaşı.

okullaşma
* Okullaşmak durumu.

okullaşmak
* Okul durumuna gelmek.

okullu
* Bir okula devam eden kimse, öğrenci.

okulu asmak (veya kırmak)
* okuldan kaçmak, derslere girmemek.

okuma
* Okumak işi, kıraat.

okuma kitabı
* Okuma becerisini kazandırmak amacıyla içinde değişik metinlerin bulunduğu kitap.

okuma saati
* Zamanın belli bir bölümünü okumaya ayırma anı, okuma vakti.

okuma yazma
* Okuma ve yazma bilgisi.

okuma yitimi

* Görmede hiçbir bozukluk olmadığı hâlde okuma yetisinin yok olması, aleksi.

okumak
* Yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmek.
* Bu biçimde yazılmış olan bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek.
* Bir konuyu öğrenmek için okulda, bir öğretmenin yanında veya yazılı şeyler üzerinde çalışmak, öğrenim görmek.
* (şarkı, türkü veya şiir vb. için) Sesli olarak veya ezgi ile söylemek.
* Bir şeyin anlamını çözmek.
* Bazı belirtilerle bir anlamı, gizli bir duyguyu anlamak, kavramak.
* Hastalığı iyi edeceğini ileri sürerek okuyup üflemek, üfürükçülük etmek.
* Bir yere çağırmak, davet etmek, okuntu göndermek.
* Sövmek, küfretmek.

okume
* Afrika'da yetişen, kerestesi parlak, öz odunu mor, dış odunu pembe renkli bir ağaç (Aucoumea).

okumuş
* Okuyarak bilgisini genişletmiş, öğrenim görmüş (kimse).

okumuş olmak
* okunmuş gibi görünmek, öyle farzedilmek.

okumuşluk
* Okur yazar, öğrenim görmüş olma durumu.

okunaklı
* (yazı için) Açık ve düzgün harflerle yazılmış, kolaylıkla okunabilen.

okunaksız
* (yazı için) Güçlükle okunabilen, düzgün olmayan.

okunma
* Okunmak işi.

okunmak
* Okumak işine konu olmak.
* Okunulmak.
* Belli olmak, açıkça görünmek.

okuntu
* Çağrı kâğıdı, çağrılık, davetiye.

okunulma
* Okunulmak işi veya durumu.

okunulmak
* Okumak işi yapılmak.

okunuş
* Okunmak işi veya biçimi.

okur
* Okuyan kimse, okuyucu, kari.

okuryazar
* Okuması yazması olan, öğrenim görmüş (kimse).

okuryazarlık
* Okuryazar olma durumu.

okus pokus
* Dolap, düzen, hile.

okutma
* Okutmak işi.

okutmak
* Okumasını, öğrenim görmesini sağlamak.
* Okumak işini yaptırmak.
* Ders vermek, bir konu üzerinde yetiştirmek.
* Satarak elinden çıkarmak.

okutman
* Üniversitede yabancı dil, Türkçe, tarih öğretimi ile görevlendirilen, uygulamalı çalışmaları yöneten öğretim üyesi yardımcısı, lektör.

okutmanlık
* Okutmanın görevi, lektörlük.

okutturma
* Okutturmak işi.

okutturmak
* Okutmak işini yaptırmak.

okutulma
* Okutulmak işi.

okutulmak
* Okutmak işine konu olmak.

okutuş
* Okutmak işi veya biçimi.

okuyucu
* Sürekli olarak gazete, dergi vb. okuyan, okur, kari.
* Şarkı, türkü okuyan kimse, şarkıcı, türkücü.
* Düğüne çağrı yapan kimse.

okuyup üflemek
* dinî inanca göre bir duayı okuduktan sonra, üfleyerek ruhlara yollamak.

okuyuş
* Okumak işi veya biçimi.

oküler
* Optik aletlerinde objektiften aldığı ışınları göze veren mercek sistemi.

okültizm
* Bkz. gizlicilik.

okyanus
* Kıtaları birbirinden ayıran engin, açık deniz, ana deniz, umman.

okyanus çukuru
* 3000-4000 m derinlikten 6000-7000 m derinliğe kadar devam eden deniz dibi çukuru.

okyanus mavisi
* Koyu mavi.

ol
* O gösterme sıfatı.

ola
* acaba, sahi, bulunabilir.

ola ki
* olabilir ki, belki.

olabilir
* Gerçekleşme imkânı bulunan, olur, mümkün, kabil.

olabilirlik
* Olasılık, ihtimal.

olabilme
* Olabilmek işi veya durumu.

olabilmek
* Gerçekleşmesi mümkün olmak, uygulanabilir olmak.

olacak
* Olması, yapılması uygun olan.
* Kendinden beklenilen davranışı gösteremeyen.
* Olma, gerçekleşme olasılığı bulunan şey.
* Olmasının önüne geçilemeyen durum.

olacak gibi değil
* olamaz, olmuyor, olacağa benzemiyor.

olagelme
* Olagelmek işi.

olagelmek
* Sürmek, süregelmek, devam etmek.

olağan
* Sık sık olan, olagelen, tabiî.
* Alışılmış olan, normal.

olağan dışı
* Olağan olmayan, gayri tabiî.

olağanlaşma
* Olağanlaşmak işi.

olağanlaşmak
* Olağan duruma gelmek.

olağanlaştırma
* Olağanlaştırmak işi veya durumu.

olağanlaştırmak
* Olağan duruma getirmek.

olağanlık
* Olağan olma durumu.

olağanüstü
* Alışılmıştan, benzerlerinden farklı olan, fevkalâde.
* Beklenmedik bir zamanda yapılan, önceden tasarlanmış olan, fevkalâde.
* Büyük bir hayranlığa yol açan, harikulâde.

olağanüstü hâl

* Sıkıyönetimden önce, sonra veya bundan tamamen bağımsız olarak kanunla belirtilen olağanüstü yetkilerin sivil yönetime verilmesi ve kullanılması durumu.

olağanüstülük
* Olağanüstü olma durumu.

olamaz
* Olmasını önleyecek derecede güçlü engelleri bulunan, olanaksız, gayrimümkün.
* Hayret, şaşırma bildirmek için kullanılır.

olan
* olmak fiilinin şimdiki zaman sıfat-fiili.
* isim tamlaması belirtileni durumunda bulunan bir isimden sonra getirildiğinde o ismin sıfatı değerinde bir birleşik oluşturur.

olan biten (veya olup biten)
* meydana gelen olaylar, ortaya çıkan durum veya oluşan her şey.

olan oldu
* iş işten geçti, artık yapacak bir şey kalmadı.

olanak
* Yararlanılan uygun şart, imkân.

olanak sağlamak
* bir işin olmasına elverişli ortamı hazırlamak.

olanaklı
* Olma ihtimali bulunan, mümkün, kabil.

olanaksız
* Olanağı olmayan, olma ihtimali bulunmayan, gayrimümkün, imkânsız.

olanaksızlaşma
* Olanaksızlaşmak işi, imkânsızlaşma.

olanaksızlaşmak
* Olanaksız duruma gelmek, imkânsızlaşmak.

olanaksızlık
* Olanaksız olma durumu, imkânsızlık.

olanca
* Bütün, elde bulunanın hepsi.

olası
* Görünüşe göre olacağı sanılan, muhtemel, mümkün.

olasıcılık
* Bilginin ancak olasılık değeri olduğunu, kesin doğrunun bilinemeyeceğini, bilginin yalnız olasılığa erişebileceğini ileri süren teoriye dayanan kuşkucu öğreti, probabilizm.

olasılı
* Olasılığa dayanan, belkili, ihtimal, muhtemel.
* Belkili.

olasılık
* Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, ihtimal.
* O zamana kadar yapılan deneylerle bir olayın ortaya çıkmasının beklenilmesi, ama yine de tam bir kesinliliği bulunmaması durumu.

olasılık hesabı

* Bir olayın gerçekleşmesi şanslarının yüzdesini bulmaya yarayan kuralları inceleyen matematik dalı, ihtimaller hesabı.

olasıya
* Olabileceği ölçüde, olabileceği kadar.

olay
* Ortaya çıkan, oluşan durum, ilgiyi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü iş, hâdise, vak'a.
* Önemli tarihî olgu.

olay bilimi
* Görüngü bilimi, fenomenoloji.

olay çıkarmak
* hoş olmayan bir durum yaratmak, hâdise çıkarmak.

olay yapmak
* olduğundan önemli veya büyük düşüncesini yaratmak, sorun çıkarmak.

olaycılık
* Görüngücülük, fenomenizm.

olaylaştırma
* Olaylaştırmak işi veya durumu.

olaylaştırmak
* Olay durumuna getirmek, olay yapmak.

olaylı
* Olayı olan, olay çıkmış olan, hâdiseli.

olaysız
* Olayı olmayan, hiçbir olay çıkmamış olan, hâdisesiz.

olçum
* Hekimlik taslayan kimse.
* Kendini becerikli, usta gösteren kimse.
* Eli işe yatkın, becerikli kimse.

oldu
* Peki, evet, tamam, hay hay, elbette, baş üstüne, olur, tabiî, memnuniyetle.

oldu olacak
* Artık çekinilecek bir şey kalmadı.

oldu olacak, kırıldı nacak
* her şey olup bitti, iş işten geçti.

oldu olanlar
* hoş olmayan kötü birtakım olaylar oldu.

oldubitti
* Başkasına karışma firsatı vermeden bir işi aceleye ve kargaşalığa getirip sonuca bağlama, olup bitti, emrivaki.

oldubittiye (veya olupbittiye) getirmek
* geri dönülmesi güç veya olanaksız bir durum yaratmak, emrivaki yapmak.

oldukça
* Yetecek kadar, epey, hayli.

oldum bittim

* Eskiden beri, bildim bileli.

oldum bittim (oldum olası veya oldum olasıya)
* kendimi bildiğimden beri.

oldum olası
* \343 olmak.

oldurgan
* Geçişli değilken bir ek katılarak geçişli duruma getirilen (fiil).

oldurma
* Oldurmak işi veya durumu.

oldurmak
* Olmasını sağlamak.
* Olgunlaştırmak.

ole
* Yüreklendirmeye yarayan İspanyolca kelime, yaşa.

olefin
* Etilen gibi yapısına başka bir öge veya kök sokulabilen, karbonlu hidrojenlerin genel adı.

oleik
* Yağlarda gliserin ile birlikte bulunan, rengi, kokusu, tadı olmayan, 40C de billûr durumunda katılaşan sıvı bir madde olan oleik asit teriminde geçer.

oleik asit
* Oleik.

olein
* Sıvı yağlarda ve margarinlerde bulunan oleik asidin bir esteri.

oleometre
* Yağların yoğunluğunu ölçmeye yarayan sıvıöçler.

olgu
* Birtakım olayların dayandığı sebep veya bu sebeplerin yol açtığı sonuç, vakıa.
* Düşünülmüş olanın karşıtı, olmuş olan, gerçek olan, gerçekleşmiş olan, vakıa.

olgucu
* Olguculukla ilgili olan, pozitivist.
* Olguculuk yanlısı olan (kimse).

olguculuk
* Araştırmalarını olgulara, deneylere, gerçeklere dayayan, fizik ötesi açıklamaları kuramsal olarak olanaksız ve yararsız gören Auguste Comte 'un açtığı felsefe çığırı, pozitivizm.

olgun
* (meyveler için) Yenecek duruma gelmiş.
* (insanlar için) Bilgi, görgü ve hoşgörüsü gereği kadar gelişmiş, kâmil.

olgun odun
* Ağaç gövdesinin öz odun ile dış odun arasında oluşan, ağaç işleri gereci olarak en üstün niteliği taşıyan bölümü.

olgunca
* Olgun gibi, olguna benzer.

olgunlaşma
* Olgunlaşmak işi.

olgunlaşmak
* (meyveler için) Olgun duruma gelmek.
* (insanlar için) Bilgi, görgü ve hoşgörüsü gereği kadar gelişmiş olmak.

olgunlaştırma
* Olgunlaştırmak işi.

olgunlaştırmak
* Olgun duruma getirmek.

olgunluk
* (meyveler için) Olgun, yenilebilir olma durumu.
* (insanlar için) Bilgi, görgü ve hoşgörü bakımından gereği kadar gelişmiş olma durumu, yetkinlik, kemal.

olgunluk çağı
* İnsan hayatında beden ve ruhî yeteneklerinin en yetkin olduğu dönem.

olgunluk sınavı
* Bilgi, görgü ve hoşgörü bakımından gereği kadar gelişmiş olma durumu, yetkinlik, kemal.

olgunluk yaşı
* Bkz. olgunluk çağı.

oligarşi
* Siyasî gücün birkaç kişilik bir grubun elinde toplandığı yönetim, aristokrasinin daralmış biçimi, takım erki.

oligoklâz
* Billûr kütlelerde serpme durumunda bulunan, beyazımtırak bir tür feldspat.

oligosen
* III. çağın miyosen ile eosen arasındaki dönemi.

olijist
* Kızıl renkli, kayaçlarda rastlanan doğal demir oksidi.

olimpik
* Olimpiyatlarla ilgili, olimpiyat ölçülerinde olan.

olimpiyat
* Eskiden Yunanistan'da Zeus onuruna yapılan yarışmalara verilen ad.
* Her dört yılda bir başka ülkede yapılan, yalnızca amatörlerin katıldığı uluslar arası spor yarışmaları, olimpiyat oyunları.
* Çeşitli spor dallarında düzenlenen yarışma.

olivin
* Sarımsı yeşil renkli, cam parıltılı, magnezyum ve demirli silikat, peridot.

olma
* Olmak işi veya durumu.

olmadık
* Daha önce hiç olmamış, alışılmamış, hiç beklenmeyen, olağan karşıtı.
* Gereksiz, yerinde olmayan davranış veya söz.

olmak
* Varlık kazanmak, meydana gelmek, vuku bulmak.
* Gerçekleşmek veya yapılmak.
* Bir görev, makam, san veya nitelik kazanmak.
* Bir şeyi elde etmek, edinmek.
* Bir durumdan başka bir duruma geçmek.
* Herhangi bir durumda bulunmak.

* Uygun düşmek, yerinde görülmek.
* Yetişmek, olgunlaşmak.
* Hazırlanmak, hazır duruma gelmek.
* Bulunmak.
* (özne olarak zaman bildiren kelimelerle) Geçmek, tamamlanmak.
* Sürdürmek, yürütmek.
* Bir kuruluşla, örgütle ilgili bulunmak, mensup olmak.
* (zaman bildiren bir isimle) Yaklaşmak, gelip çatmak.
* Bir şey, birinin mülkiyetine geçmek.
* Özne bir isim tamlaması olduğunda, belirtenin belirtilene ait olduğu düşüncesini anlatır.
* Ek fiilin geniş zamanı olan -dır (-dir) anlamında kullanılır.
* Sarhoş olmak.
* Uymak, tam gelmek.
* Yitirmek, elinden kaçırmak.
* Bir yerde doğmuş, yaşamış olmak.
* Bu fiilin geniş zamanının tekil üçüncü kişisi olumlu olduğunda kabul, olumsuz olduğunda ret anlatır.
* (bir şeyle birlikte) Bir olayla karşılaşmak; başına kötü bir şey gelmek.
* (ne ile birlikte) Ne gibi bir ilginin bulunduğunu sormak veya hiçbir ilgi olmayacağını belirtmek için kullanılır.
* Yol açmak.
* Bir isim veya sıfatın belirttiği durumu almak.
* Sıfat-fiil eki almış kelimelerle birlikte başlama, bitirme vb. bildiren fiilleri oluşturur.
* (hastalık anlatan bir kelimeyle) Hastalığa yakalanmak, tutulmak.

olmamış
* Olgunlaşmamış, ham.

olmayacak
* Gerçekleşmesi imkânsız.
* Olması hoş görülmeyen, uygun olmayan.

olmayacak duaya âmin demek
* gerçekleşmeyecek, sonuç, vermeyecek işlerle uğraşmak.

olmaz
* İmkânsız, gerçekleşemez.
* Yapılamayacak iş, tutum veya davranış.

olmaz olmaz
* olamayacak, imkânsız şey yoktur.

olmazlı
* Olması ihtimal dışı olan.

olmazlık
* Olmazlı olma durumu veya olmazlı olan şey.

olmuş
* Olgunlaşmış, ergin.
* Oluşmuş.

olmuş (veya pişmiş) armut gibi eline düşmek
* emeksiz ve zahmetsizce eline geçmek.

olsa olsa
* Son ihtimal olarak, nihayet.
* Ancak.

olta
* Genellikle, bir olta takımının ava hazır bütününe verilen ad.
* Balık avlamada kullanılan, ucuna çengelli iğne takılı, en çoğu at kuyruğu kılından olan veya naylon tellerden yapılmış iplik.

* Hile, düzen, oyun, yem.

olta balığı
* Olta ile avlanan balık.

olta iğnesi
* Olta takımının ucuna takılan ve biçimlerine göre değişik adlarla anılıp esas balığın yakalanmasında kullanılan küçük çengel.

olta takımı
* Olta ile balık avlamada kullanılan iğne, zoka gibi gereçlerin bütünü.

oltacı
* Olta vb. balık avı gereci satan kimse.
* Olta ile balık avlamada usta kimse.

oltacılık
* Olta yapmak veya satmak işi.
* Olta ile balık avlama işi.

oltaya düşmek
* hileyle karşılaşmak, oyun veya düzen içinde girmek.

oltaya vurmak
* (balık) oltaya takılmak.

oltayı yutmak
* aldanmak.

Oltu kebabı
* Oltu yöresine özgü yatay olarak şişe geçirilip kızartılan ve küçük küçük kesilen bir tür kebap.

Oltu taşı
* Çeşitli süs eşyalarının yapımında kullanılan kara kehribar, oksidiyon taşı.

Oltu tozu
* Bkz. pire otu.

oluk
* Bir şeyin akmasına yarayan üst yanı açık boru.
* Yağmur sularını damların kenarlarına toplayıp akıtan yatay konumlu, genellikle çinko vb. boru.
* Bir şeyin üzerinde oyulmuş yol.
* Ay yüzeyinde görülen uzun yarıklardan her biri.

oluk gibi akmak
* çok bol ve arası kesilmeden gelmek.

oluk oluk
* Pek çok.

olukçuk
* Küçük oluk.
* Bazı organların yüzeyinde bulunan çentikler.

oluklaşma
* Oluklaşmak işi.

oluklaşmak
* Oluk durumuna girmek, oluk görünümü almak.

oluklu
* Oluğu olan.

* Üstünde yol yol olukları bulunan.

olumlama
* Olumluluğu ortaya koyma, icap.

olumlu
* Gözetilen amaca veya beklenilene uygun, yararlı, müspet.
* Yapıcı.
* Onaylayan, kabul eden, lehte olan.
* Olgulara, deneylere dayalı olarak bazı nitelikleri belli olan, müspet, pozitif.

olumlu bildirme eki
* Çoğu sürerlik, kesinlik veya kuvvetli ihtimal kavramlarını vermek için yüklemin sonuna gelen durur kelimesinin ekleşmiş biçimi olan -dır, -dir eki.

olumlu cümle
* Yüklemi olumlu olan cümle: Çocuk okula gitti. Öğrencinin bilgisiz olduğu anlaşılıyordu gibi.

olumlu eylem
* Bkz. olumlu fiil.

olumlu fiil
* Bir işin, bir davranışın, bir oluşun olduğunu bildiren fiil: Söylemiş, yazacak... gibi.

olumlu tümce
* \343 olumlu cümle.

olumluluk
* Olumlu olma durumu.

olumsal
* Olması kadar olmaması da mümkün bulunan, mümkün, zorunlu karşıtı.

olumsallık
* Olumsal olanın niteliği; olumsal olma durumu, imkân, zorunluluk karşıtı.

olumsuz
* Yapıcı ve yararlı olmayan, hiçbir sonuca ulaşmayan, menfi, negatif.
* Davranışları beğenilmeyen, yıkıcı düşünceleri olan, zararlı, menfi.
* Bir şeyi inkâr eden, inkâr veya ret özelliği taşıyan.

olumsuz cümle
* Yüklemi olumsuzluk kavramı veren cümle: Çocuk hasta değilmiş. Parası yok. Gelmezseniz biz de gitmeyiz gibi.

olumsuz eylem
* \343 olumsuz fiil.

olumsuz fiil
* Olumsuzluk kavramı veren fiil, Türkçede -ma, -me olumsuzluk eki, -maz, -mez olumsuz geniş zaman eki alan fiil: Söylememeliydi, hastalanmaz, gelmeyince, yorgun değildir gibi.

olumsuz tümce
* Bkz. olumsuz cümle.

olumsuzluk
* Olumsuz olma niteliği veya durumu, nefiy.

olumsuzluk eki
* Kökü fiil olan bir kelimeye olumsuzluk kavramı veren ek. Türkçe'de bu kavram -ma, -me eki ile verilir: Sevmemek, sevmeyecek, okumamış gibi.

olumsuzluk kelimesi
* Cümle içinde art arda kullanılan iki veya daha çok özneyi, tümleci, yüklemi, aralarından bazılarına olumsuzluk kavramı vererek birbirine bağlayan veya yüklemin olumsuz çekimini sağlayan değil kelimesi.

olunma
* Olunmak işi veya durumu.

olunmak
* Olmak fiiline konu olmak.

olup olacağı
* hepsi bu kadar.

olupbitti
* Oldubitti, emrivaki.

olupbittiye getirmek
* Bkz. oldubittiye getirmek.

olur
* Olabilir.
* Peki.
* Geniş zamanın üçüncü tekil kişisi.
* Onay, tasdik, yapabilme izni.

olur almak
* yetkili makamdan bir uygulamayı yapabilmek için yazılı izin almak.

olur ki
* belki, muhtemelen.

olur olmaz
* rastgele, sıradan.
* önemsiz, gereksiz, yersiz.

olur olmaz
* Olunca, olmasından hemen sonra.
* Doğru mu, yanlış mı, yerinde mi yersiz mi olduğu düşünülmeden söylenen (söz), iyi mi kötü mü olduğuna bakılmadan seçilen (şey).
* Rastgele, sıradan, kimliği, niteliği belirsiz (kişi).

olur şey
* olağan, görülegelen, sıradan, alelâde.

olur şey (veya olur ... değil)
* şaşma anlatır.

olur şey değil
* olabileceği düşünülmeyen veya gerçekleşmesi beklenmeyen (şey).

olurluk
* Olabilme durumu.

oluruna bakmak
* bir işin yapılabilirliğini araştırmak, yapmaya çalışmak.

oluruna bırakmak
* (bir işi) kendi gidişine bırakmak.

oluruna bırakmak (veya bağlamak)
* sonucu önemsemeyerek, bir işin yapılabildiği, olabildiği kadarıyla yetinmek.

oluruyla yetinmek
* elde olanları yeterli bulmak, kanaat etmek.

oluş
* Olmak işi veya biçimi, vuku.
* Oluşma, teşekkül, tekevvün.
* Bir durumdan öteki duruma geçiş.

oluşma
* Oluşmak işi, teşekkül.

oluşmak
* Belli bir varlık kazanmak, ortaya çıkmak, meydana gelmek, teşekkül etmek, tekevvün etmek.

oluşturma
* Oluşturmak işi.

oluşturmak
* Oluşmasını sağlamak, meydana getirmek, teşekkül ettirmek, tekvin etmek.

oluşturulma
* Oluşturulmak işi.

oluşturulmak
* Oluşması sağlanmak, teşekkül ettirilmek.

oluşuk
* Oluşmuş.
* Bir jeoloji döneminde meydana gelmiş katmanlar dizisi.

oluşum
* Oluşmak işi, teşekkül, teşkil.
* (katman, kütle, gök cismi vb. için) Biçimlenme süreci.

oluşumcu
* Oluşumculuk yanlısı olan kimse.

oluşumculuk
* İnsanın ruh dünyasında oluşan ve gelişen bir durumun yaşla geliştiğini ileri süren görüş.

om
* Kemiklerin toparlak ucu.

om
* Elektrik direnç birimi, ohm.

oma
* Kalça kemiği.
* Bel kemiği.

omaca
* Kesilmiş ağaç kökü, bağ kütüğü.
* İri kemik.

ombra
* Doğrama işlerini kahverengine boyamakta kullanılan toprak boya.

omça
* Kalça kemiğinin bir bölümü.
* Bağ kütüğü.

omfazit

* Piroksen grubundan, yeşil renkli doğal silikat.

omlet
* Çırpılmış yumurta, peynir, kıyma, mantar vb. katılarak tavada pişirilen bir yemek, kaygana.

ommatidyum
* Görme hücresi.

omnibüs
* Dolmuş yapan büyük at arabası.
* Yolcu taşıyan büyük motorlu taşıt.

omnivor
* Hem et hem ot ile beslenen canlı.

omur
* Omurgayı oluşturan kemiklerden her biri, fıkra.

omurga
* Birbiriyle eklemlenince kafatasından kuyruk sokumuna kadar uzanan bir kemik eksen oluşturan omurların bütünü, bel kemiği.
* Gemi kaburgasının aşağı taraftan bağlı bulunduğu boy ekseni doğrultusunda boydan boya geçen ana yapı ögesi.
* Bir şeyin varlığı ile ilgili en önemli bölümü, temel, bel kemiği, esas.

omurgalılar
* Memelileri, kuşları, amfibyumları, sürüngenleri, yuvarlak ağızlıları ve balıkları içine alan hayvan bölümü (Vertebrata).

omurgasızlar
* Omurgasız çok hücreli hayvanlar (Protostomia).

omurilik
* Omurga içinde bulunan kanal boyunca uzanan, boz madde ve ak maddeden oluşan sinir dokusu, murdar ilik.

omuz
* Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm.

omuz başı
* Kol ile omzun birleştiği yer.
* Yanıbaşı, üstten aşağı.

omuz eklemi
* Kol kemiğinin başını kürek kemiğinin yuva çukuruyla birleştiren eklem.

omuz kaldırmak
* bilmez gibi davranmak.

omuz omza
* Çok sıkışık bir durumda, yan yana; dayanışarak.
* Dayanışarak, birlikte.

omuz öpüşmek
* eşit derecede olmak.

omuz silkmek
* aldırmamak, önem vermemek.

omuz vermek
* omzuyla dayanmak.
* destek olmak.

omuzda taşımak
* çok saygı göstermek, yüceltmek, övmek.

omuzdaş
* (daha çok, iyi olmayan işlerde) Arkadaş, hempa.

omuzdaşlık
* Arkadaşlık, dayanışma, tesanüt.

omuzlama
* Omzuna alma, omzuna vurma.
* Destek olma.

omuzlamak
* Omzuna almak.
* Omzuyla dayayıp itmek.
* Destek almak.
* (bir iş veya görevi) Yüklenmek, sorumluluk almak.
* Alıp götürmek, sırtlayıp kaçırmak, aşırmak.

omuzlanma
* Omuzlanmak işi veya durumu.

omuzlanmak
* Omuzlamak işine konu olmak.

omuzları çökmek
* bitkin, perişan ve yıkılmış bir durumda olmak.

omuzlu
* Omzu olan.

omuzluk
* Rütbeyi göstermek amacıyla omuzlara takılan işaret, apolet.
* Gemilerde baş ve kıç bölümlerinin her bir yanı.
* Omza alınıp iki ucuna yük asılan kısa sırık, çiğindirik.

omzuna binmek
* yük olmak, ağırlık vermek.

on
* Dokuzdan bir artık.
* Dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam: 10, X.

on (defa veya kere)
* pek çok.

on (veya beş) para etmez
* değersiz.

on altılık
* Birlik notanın on altıda biri uzunluğunda nota.

on ayaklılar
* Çeşitli istakoz, yengeç ve karides türlerini içine alan eklem bacaklı kabuklular takımı.

on binlerce
* Sayısal olarak çokluk ifade eder.

on binlik
* On bin liralık bütün kâğıt veya madenî para.

on bir aylık
* Bkz. çuha çiçeği.

on iki telli
* Tambura cinsinden, on iki telli bir halk çalgısı.

on para on aslanın ağzında
* para kazanmak çok güçleşti.

on paralık
* Değeri çok az veya değersiz, hiç.

on paralık etmek
* birine hakarette bulunmak, birini kötü duruma düşürmek.

on parasız
* Hiç parası olmaksızın, parasız.

on paraya on taklak atar
* küçük çıkar sağlamak için her türlü onur kırıcı işe katlanır.

on parmağı boğazında olmak
* isteği yapılmazsa sıkıntıya düşme, düşürme anlamında kullanılan bir söz.

on parmağında on hüner (veya marifet)
* elinden her iş gelir, çok becerikli.

on parmağında on kara
* herkesi lekelemek huyu olanlar için kullanılır.

ona
* O zamirinin yönelme durumu.

ona buna dil uzatmak
* herkes için ileri geri konuşmak.

ona göre hava hoş
* onun için fark etmez, tutulacak yolu başkaları düşünsün.

onama
* Onamak işi, uygun bulma, tasvip.

onamak
* Bir işi doğru ve uygun bulmak, tasvip etmek.

onanizm
* Mastürbasyon, istimna.

onanma
* Onanmak işi.

onanmak
* Onamak işine konu olmak.

onar
* On sayının üleştirme sayı sıfatı, her birine on; her defasında onu bir arada.

onar onar
* Her biri on tane, her biri on taneden oluşmuş olan.

onarıcı

* Onarmak işini yapan kimse.
* Hasar görmüş hücreleri canlı duruma getiren madde.

onarılma
* Onarılmak işi.

onarılmak
* Onarmak işine konu olmak, onarmak işi yapılmak.

onarım
* Onarmak işi, tamirat, tamir.
* Bir yapının, bir heykelin, bir resmin bozulmuş yerlerini yeniden yapma, ilk durumuna getirme, restore etme.

onarım görmek
* onarılmak.

onarımcı
* Onarma işini yapan kimse, tamirci.

onarımcılık
* Bozulmuş olan nesneleri onarıp yararlı bir duruma getirme, tamircilik.

onarma
* Onarmak işi.

onarmak
* Bozulmuş, eskimiş olan bir şeyi düzeltip işler veya kullanılır duruma sokmak, işe yarar duruma getirmek, tamir etmek.
* Bir yapının, bir heykelin, bir resmin bozulmuş yerlerini yeniden yapmak, ilk duruma getirmek, restore etmek.
* İşlenen bir kusuru veya yapılan bir yanlışlığı giderecek veya önleyecek davranışlarda bulunmak.

onartma
* Onartmak işi veya durumu.

onartmak
* Onarmak işini birine yaptırmak, tamir ettirmek.

onaşmak
* Karşılıklı rıza göstermek, razı olmak.

onat
* Özenli, düzgün, uygun.
* Yararlı.
* Dürüst, iyi ahlâklı.

onay
* Uygun bulma, tasdik.

onay almak
* onaylanmasını sağlamak, kabul veya tasdik ettirmek.

onayına sunmak
* tasdike arz edilmek.

onaylama
* Onaylamak işi, tasdik.

onaylamak
* Yapılan bir işi doğru ve yerinde bularak kabul etmek, tasdik etmek.

onaylanış
* Onaylanmak işi veya biçimi.

onaylanma
* Onaylanmak işi.

onaylanmak
* Onaylamak işi yapılmak veya onaylamak işine konu olmak, tasdik edilmek.

onaylatma
* Onaylatmak işi.

onaylatmak
* Onaylamak işini birine yaptırmak, tasdik ettirmek.

onaylı
* Onaylanmış olan, tasdik edilmiş.

onaysız
* Onaylanmamış, tasdik edilmemiş.

onbaşı
* Erbaş sıralamasının ilk basamağı.

onbaşılık
* Onbaşı olma durumu, onbaşının rütbesi.

onbeş
* On beş oyuncudan oluşan rugby takımı.
* Teniste yapılan ilk sayı.

onbir
* On bir oyuncudan oluşan futbol takımı.

onbirli
* Dizeleri on bir heceli şiir.
* Bentleri on bir dizeden oluşan manzume.
* On bir dereceyle ayrılan iki noktanın aralığı.

onca
* Ona göre, onun düşüncesince.
* (çok olan şeyler için) O kadar, o denli.

onculayın
* Ona göre, onun gibi.

onda
* O zamirinin kalma durumu.

ondalık
* Onda bir olarak alınan veya verilen ücret.
* Toprak ürünlerinden onda bir oranında alınan vergi, öşür, aşar.
* Temel olarak on sayısını alan, aşarî.

ondalık kesir
* Paydası 10 veya 10'un herhangi bir kuvveti olan kesir: 0,3 (onda üç), 0,15 (yüzde on beş), 0,007 (binde yedi) gibi.

ondalık sayı
* Payda olarak 10 veya 10'un herhangi bir kuvvetini alan kesirli sayı.

ondalıkçı

* Onda bir pay alarak çalışan kimse.

ondan
* O zamirinin çıkma durumu.
* O sebeple.

ondurma
* Ondurmak işi.

ondurmak
* Onmasını sağlamak, iyiye döndürmek.

ondurmaz
* Öldürücü, kötüleştirici.

ondülâtör
* Telgraf yazısı.

ondüle
* Dalgalı, kıvrımlı, kıvrılmış.

ondüleli
* Ondülesi olan.

ondülesiz
* Ondülesi olmayan.

onejit
* Hidratlı doğal oksit.

ongen
* On açısı, on kenarı olan çokgen.

ongun
* Çok verimli, bol, eksiksiz.
* Yarar duruma gelmiş, bayındır.
* Mutlu.
* Kutlu, uğurlu.

ongun
* İlkel toplumlarda topluluğun kendisinden türediği sanılarak kutsal sayılan hayvan, ağaç, rüzgâr gibi herhangi bir doğal nesne veya olay, totem.
* Arma.

ongun besi suyu
* Yapraklarda yeni maddelerle zenginleştikten sonra bitkiyi beslemek için her yana inen besi suyu.

ongunculuk
* Bir onguna duyulan inanca dayanan toplumsal kuruluş ve din uygulama biçimi, totemizm.

ongunluk
* Ongun olma durumu, mutluluk, bolluk, bereket, feyiz, saadet.

onikiparmak bağırsağı
* Mideden sonra gelen ince bağırsak bölümü.

oniks
* Balgam taşı.

onkoloji
* Urları inceleyen tıp dalı.

onlar
* O zamirinin çoğulu.

onlar
* Ondalık sayı sistemine göre yazılan bir tam sayıda sağdan sola doğru ikinci basamağa verilen ad.

onlarca
* Çokluk ifade etmek için kullanılır.

onlu
* On parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden on tane bulunan.
* On işaretli iskambil kâğıdı.

onluk
* On birimden, on parçadan oluşan.
* On üzerinden tam not alan.
* On para, on kuruş, on lira veya on bin lira değerinde para.

onluk bozma
* onluğu, on tane birliğe çevirme.

onma
* Onmak işi veya durumu.

onmadık
* Talihi yaver gitmeyen, başı belâdan kurtulmayan.
* Bereketsiz.

onmak
* Daha iyi bir duruma girmek, salâh bulmak.
* Eksiği kalmayıp gönül ferahlığına ermek, mutlu olmak, mesut olmak.
* Hastalıktan, dertten kurtulmak, şifa bulmak, felah bulmak, iflâh olmak.

onmaz
* İyileşme ihtimali bulunmayan.

onomastik
* Özel adlar ve özellikle kişi adları bilimi.

onomatope
* Bkz. yansıma.

ons
* Fransa'da 30,59 gr, İngiltere'de 28,349 gr ağırlığında bir ağırlık birimi.

onsuz
* O olmaksızın.

ontik
* Varlıksal.

ontojenez
* Birey oluş.

ontoloji
* Varlık bilimi.

ontolojik
* Varlık bilimi ile ilgili, varlık bilimine ait.

ontolojizm
* Tanrı bilgisinin insan için doğal olduğunu ileri süren kuram.

onu
* O zamirinin belirtme durumu.

onulma
* Onulmak işi.

onulmak
* Onmak işine konu olmak.

onulmaz
* İyileşmez, şifa bulmaz.

onum
* Kötü bir durumdan kurtulma.

onun
* O zamirinin tamlayan durumu.

onun için
* bundan dolayı, bundan ötürü.

onuncu
* On sayısının sıra sıfatı, sırada dokuzuncudan sonra gelen.
* Onuncu sırayı alan şey veya kimse.

onur
* İnsanın kendine karşı duyduğu saygı, öz saygı, haysiyet, izzetinefis.
* Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, gurur, şeref.

onur belgesi
* Şeref belgesi.

onur kurulu
* Bir kuruluş veya derneğin üyeleri arasında çıkan onur davalarını gören veya bu kuruluş veya derneğin ilkelerine aykırı davranan üyelerin bu davranışlarını inceleyip karara bağlayan kurul, haysiyet divanı.

onur üyesi
* Bir kuruluş veya derneğe kişiliği ile onur katacağı düşünülerek seçilen kimse.

onurlandırma
* Onurlandırmak işi.

onurlandırmak
* Kendisine saygı duyulan bir kimse, bir yere gelerek oradakileri mutlu etmek, onur kazandırmak, onurunu artırmak, şereflendirmek, şeref vermek.

onurlanma
* Onurlanmak işi, şereflenme, teşerrüf.

onurlanmak
* Onur duymak, şereflenmek, teşerrüf etmek.

onurlu
* Onuru olan veya onurunu üstün tutan, şerefli, gururlu.

onursal
* Saygı için verilen veya övünç için kabul edilen (başkanlık, üyelik, profesörlük gibi unvan), fahrî.

onursal başkan
* Bir kuruluşa onur vermek için sorumsuz ve yetkisiz olarak başkan seçilen kimse.

onursuz
* Onuru olmayan veya onura aykırı davranışlarda bulunan, şerefsiz, haysiyetsiz.

onursuzluk
* Onursuz olma durumu, şerefsizlik.

onuruna ... vermek
* birine saygı göstermek için yemek, toplantı gibi bir ağırlamada bulunmak.

onuruna dokunmak
* (birinin) gururunu, haysiyetini incitmek.

onuruna yedirememek
* bir kimse, kendine duyduğu saygıyla bağdaşmayan ve onur kırıcı olay veya davranışlar karşısında tepkide bulunmak, kendine yedirememek.

oosfer
* Bitkilerde erkek gamet tarafından döllenerek yumurtayı oluşturan dişi gamet.

oosit
* Büyüme evresini tamamlamış, fakat henüz döllenebilecek duruma gelmemiş dişi gamet.

op
* Bkz. opus.

opal
* Silis grubundan değerli bir mineral; silisin hidratlı ve jelâtinli bütün türlerini kapsar.
* İnce, düzgün dokunmuş pamuklu kumaş.

opalin
* Opali andıran camdan yapılmış vazo, kupa vb.ne verilen ad.

opalleşme
* Saydam bir camın, özündeki kristallerin çökmesiyle opal renge girmesi.

oparlör
* Bkz. Hoparlör.

opera
* Sözlerinin bütünü veya çoğu şarkılı olarak söylenen müzikli tiyatro eseri.
* Bu eseri uygulayan sanatçı topluluğu.
* Böyle eserlerin oynandığı yapı.

operacı
* Opera sanatçısı.

operakomik
* Konuşmalı ve şarkılı bölümlerin bir arada bulunduğu oyun.

operasyon
* Ameliyat.
* Elde edilecek sonuç için alınan önlem ve yürütülen işlemlerin bütünü.

operatör
* Ameliyat yapan, uzmanlığı ameliyat yapmak olan hekim, cerrah.
* Bazı teknik aletleri işletenlere verilen ad.
* Bilgisayarı çalıştırıp gerekli uygulamayı yapan kimse, işletmen.
* Basılacak metinleri dizgi makinesinde dizen kimse.

operatörleşme
* Operatörleşmek işi.

operatörleşmek
* Operatör olmak, operatör gibi davranmak.

operatörlük
* Operatör olma durumu.

operatris
* Operatör.

operet
* Eğlenceli, hafif konulu, içinde bestesiz konuşmalar bulunan sahne eseri.
* Operet oynayan oyunculardan oluşan kuruluş.

operetçi
* Operet metni yazan, besteleyen veya operette rol alan sanatçı.

oportünist
* Duruma göre davranan, içinde bulunduğu şartları değerlendirmeyi bilen (kimse).

oportünizm
* Güç durumlarda, davranışlarını ahlâk kuralları veya düzenli bir düşünceden çok, çıkarlarına uyacak biçimde ayarlamayı amaçlayan tutum.

opsiyon
* (bankacılıkta) Borç senetlerinin, bankalara ödenmesi için vade tarihinden başlayarak tanınan iki gün.
* (ticarette) Bir alış verişin karara bağlanması için genellikle satıcının alıcıya tanıdığı süre.
* Belli bir tarih için, vapur, uçak, vb. nde önceden ödeme yapmadan, şarta bağlı yer ayırtma.

optik
* Görme ile ilgili olan.
* Fizik biliminin ışık olaylarını inceleyen kolu.

optik kaydırma
* Alıcının değişir odaklı merceğinin yakından uzağa veya uzaktan yakına doğru odaklanmasıyla elde edilen sonuç, zum.

optikçi
* Gözlükçü.

optimal
* En elverişli durum, optimum.

optimetri
* Görmeyi inceleyen optik veya fizik dalı.

optimist
* Yaradılışı gereği her şeyin iyi yanını görme eğiliminde olan, iyimser, nikbin pesimist karşıtı.
* Tek yelkenli, tek kişilik yarış.

optimizm
* Her şeyi en iyi yanından gören, her durumda iyi bir çıkış yolu uman dünya görüşü, iyimserlik, nikbinlik.

optimum
* (sıcaklık, nem veya tutumda) En elverişli durum.
* En elverişli, en iyi olan, optimal.

opus
* Bestecinin, besteleniş sırasına göre numaralanmış müzik eseri. Kısaltması Op.

or
* Ordu kelimesinin kısaltması.

ora
* O yer.

oracık
* Hemen o yer, bulunduğu yer.

oracıkta
* Hemen o yerde, olduğu yerde.

orada
* Sözü edilen yerde, bulunduğu yerde.

orada burada
* her yerde.

oradan
* Sözü edilen yerden.

oradan buradan
* belli bir sıra gözetmeksizin, karışık olarak.

orak
* Ekin biçmekte kullanılan, yarım çember biçiminde yassı, ensiz ve keskin metal bir bıçakla, buna bağlı bir saptan oluşan ekin biçme aracı.
* Ekin biçme zamanı.

orak ayı
* Temmuz.

orak böceği
* Ağustos böceği.

orakçı
* Orakla ekin biçen kimse.

orakçılık
* Orakçının işi.

oraklaşma
* Oraklaşmak işi veya durumu.

oraklaşmak
* Orak biçimini almak.

oralarda olmamak
* işi sezmemiş gibi davranmak, anlamamazlıktan gelmek.

oralı
* O yerden olan.

oralı olmamak (veya oralı bile olmamak)
* önemsememek, umursamamak, aldırmamak, ilgilenmemek.

oralılık
* Oralı olma durumu.

oramiral
* Deniz kuvvetlerinde, kara kuvvetlerindeki orgeneralin dengi olan en yüksek rütbeli amiral.

oramirallik
* Oramiral rütbesi.
* Oramiral makamı ve görevi.

oran
* Büyüklük, nicelik, derece bakımından iki şey arasında veya parça ile bütün arasında bulunan bağıntı, nispet.
* İki şeyin birbirini tutması, karşılıklı uygunluk, tenasüp.
* Akıl yoluyla gerçeğe yakın olduğuna inanılarak verilen yargı, tahmin.
* İki büyüklük, iki nicelik arasındaki bağıntı.

oran dışı
* İki tam sayının bölümü olmayan (sayı).

oranca
* Oran bakımından, orana göre.

orangutan
* Sumatra ve Borneo'da yaşayan, insana benzeyen, yemişle beslenen bir cins maymun (Pongo pygmaeus).

oranla
* Herhangi bir şeye göre, herhangi bir şeyle kıyaslayarak, nispeten.

oranlama
* Oranlamak işi, tahmin, kıyas.

oranlamak
* Ölçmek, hesaplamak, hesap etmek.
* Akıl yoluyla gerçeğe yakın olduğuna inanılarak hüküm vermek, tahmin etmek.
* Karşılaştırmak, kıyaslamak.
* Eşit tutmak.

oranlı
* Kendinde oran bulunan, nispetli, mütenasip, mütevazin.

oransız
* Kendinde oran bulunmayan, nispetsiz.

oransızlık
* Oransız olma durumu, nispetsizlik.

orantı
* Bir şeyi oluşturan parçaların kendi aralarında ve parçalarla bütün arasında bulunan uygunluk, oran, tenasüp.
* Birincinin ikinciye oranı, üçüncünün dördüncüye oranına eşit olan dört terim arasındaki bağıntı.

orantılama
* Orantılamak işi veya durumu.

orantılamak
* Orantılı olarak düşünmek veya değerlendirmek.

orantılanma
* Orantılanmak işi veya durumu.

orantılanmak
* Orantılı olarak düşünülmek.

orantılı
* Bir orantıyla ilgili olan, aralarında orantı bulunan, mütenasip.
* Bir niceliğin iki, üç, ... kez çoğalması veya azalması başka bir niceliğin o nispette çoğalmasını veya azalmasını gerekli kılarsa "bu iki nicelik birbiriyle orantılıdır" denir.

orası
* O yer, ora.
* O yönü.

orası senin, burası benim dolaşmak (veya gezmek)
* durmadan gezip dolaşmak.

orasına burasına
* dağınık olarak, gelişigüzel.

oratoryo
* Solo sesler, koro ve orkestra için yazılmış, oyun ögesi bulunmayan, kutsal nitelikte müzik eseri.

oraya
* O yere, o yöne.

orcik
* Şeker ile kaplanmış ceviz içi.

ordinaryüs
* Türk üniversitelerinde 1960 öncesinde, en az beş yıl profesörlük yapmış, bilimsel çalışmalarıyla kendini tanıtmış öğretim üyeleri arasından seçilerek bir kürsünün yönetimiyle görevlendirilen kimselere verilen unvan.

ordinat
* Bir noktanın uzaydaki yerini belirtmeye yarayan çizgilerden biri; en çoğu apsise dikey olarak çizilir. \343 koordinat.

ordino
* Bir poliçenin arkasına ciro edildiği kişiye ödenmesi için yazılan havale emri.
* Tüccarın malını gümrükten çekebilmesi için vapur kumpanyasından yük konşimentosuna karşılık verilen havale.
* Denizcilik işletmelerinde gemi adamlarını gemilere atama belgesi.

ordonat
* Silâhlı kuvvetlerin savaş gereçlerini, araçlarını ve bunlara benzer her türlü ihtiyaçlarını sağlamakla görevli sınıf (ordu donatım işleri sözünün kısaltması).

ordövr
* Yemekten önce sofraya getirilen soğuk yiyecekler, çerez, meze.

ordövr arabası
* Ordövlerin servisinde kullanılan küçük el arabası.

ordövr tabağı
* İçine genellikle soğuk mezelerin konduğu özel olarak hazırlanmış tabak.

ordu
* Bir devletin silâhlı kuvvetlerinin tümü.
* Bu topluluğun başlıca bölümlerinden her biri.
* Amaç, nitelik vb. yönlerden benzeyen insanların bütünü.
* Çok sayıda insan, kalabalık.

ordu donatım
* Ordonat.

ordu evi
* Kara, deniz ve hava subay ve astsubaylarının buluştukları, sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilecek biçimde yapılmış lokal veya yapı.

ordu komutanı
* Bir orduya komuta eden ve genellikle orgeneral rütbesinde olan asker.

ordu merkezi
* Ordu karargâhının bulunduğu yer.

ordubozan
* Mızıkçı, dönek, oyunbozan.
* Fesat çıkaran, fesatçı.
* Bacaklardaki varis hastalığı.

ordubozanlık
* Ordubozan olma durumu, fesatçılık, mızıkçılık.

orducu
* Savaş alanına gitmek için yola çıkan Osmanlı ordusunun her türlü ihtiyaçlarını sağlamak için birlikte giden zanaatçılar ve esnafa topluca verilen ad.

ordugâh
* Ordunun konakladığı yer.

ordusuz
* Ordusu olmayan.

orfoz
* Hanigillerden, Ege ve Akdeniz'de bulunan, eti beyaz ve lezzetli, 10 kg dan 50 kg a kadar ağırlığı olan bir balık türü (Epinepheles gigas).

org
* Klâvyeli büyük ve küçük borulardan yapılmış, körüklerden elde edilen havanın bu borulardan geçmesiyle değişik ses tonları verebilen, genellikle kilise çalgısı, erganun.

organ
* Canlı bir vücudun, belirli bir görev yapan ve sınırları kesin olarak belirlenmiş bölümü, üye, uzuv.
* Bir görevi, bir işi yerine getirmekle yükümlü kuruluş.

organ aktarımı
* Bkz. organ nakli.

organ nakli
* İşlevini yitirmiş bir organın yerine sağlam bir organı koyma, organ aktarımı, transplântasyon.

organik
* Organlarla ilgili, uzvî.
* Bir görevi yerine getirmekle yükümlü kuruluşla ilgili olan.
* Canlı, güçlü (ilişki).

organik kimya
* Karbon birleşiklerinin incelenmesini konu alan kimya bölümü.

organik kütle
* Birleşimindeki ögelerin büyük ve belirgin bölümü canlı varlıklardan oluşan kayaç.

organikçi
* Organik kimya uzmanı.

organizasyon
* Düzenlemek işi, düzenleme, tertip.
* Devlet, idare, toplum vb.nin düzenleniş biçimi.
* Düzenli bir grup üyelerinin bütünü.
* Kuruluş, kurum, teşkilât.

organizatör
* Düzenleyici.

organize
* Düzenlenmiş, düzenli.

organize etmek
* düzenlemek.

organize sanayi
* Birbirini bütünleyen, değişik sanayi kollarının ve kuruluşlarının oluşturduğu iş alanı.

organize suç
* Çeşitli kişi ve örgütlerce plânlanıp işlenen suç.

organizma
* Canlı bir varlığı oluşturan organların bütünü, uzviyet.
* Herhangi bir canlı varlık.

organlaşma
* Organlaşmak işi.

organlaşmak
* (canlılar için) Organlar oluşmak.

organlık
* Organ olma durumu.

organoleptik
* Cisimlerin duyu organlarını etkileme yeteneği.

organtin
* Seyrek dokunmuş, ince, sert bir kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

organze
* İpek veya keten iplikle dokunmuş, tülbent inceliğinde bir çeşit kolalı kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

orgazm
* Cinsel uyarım ve zevkin en yüksek noktası.

orgcu
* Org çalan sanatçı.

orgeneral
* Asıl görevi ordu komutanlığı olan rütbesi en yüksek general.

orgenerallik
* Orgeneralin rütbesi.
* Orgeneralin makamı ve görevi.

orijin
* Soy sop.
* Köken, başlangıç, kaynak.

orijinal
* Özgün.
* Alışagelenden daha değişik, şaşırtıcı nitelikte olan.
* Fabrikasınca yapılmış olan, taklit olmayan (araç ve gereç).
* Otantik.

orijinalite
* Özgünlük.
* Alışılagelenden değişik, şaşırtıcı nitelikte olma durumu.

orijinallik
* Orijinal olma durumu, özgünlük.

orkestra

* Yaylı ve üflemeli çalgılar topluluğu.
* Eski Yunan tiyatrolarında, sahne ve seyirciler arasındaki çember biçiminde koro yeri.
* Bazı tiyatroların birinci katında sahne veya perdeye en yakın koltuklara verilen ad.

orkestracı

* Orkestrada görevli kimse.

orkestralama

* Bir çalgı topluluğu için yazılmış parçanın notalarını, çalgıların tını farklarını göz önünde tutarak, bu topluluğu oluşturan çalgılar arasında paylaştırma sanatı.

orkestralı

* Orkestrası olan.

orkestrasız

* Orkestrası olmayan.

orkide

* Salepgillerden, çiçeklerinin güzelliği dolayısıyla camlıklarda yetiştirilen birtakım bitki türlerinin ortak adı.

orkinos

* Uskumrugillerden, boyu 2,5 m kadar olabilen, eti yenir bir balık, ton (Thunnus).

orkit

* Er bezlerinin iltihaplanıp şişmesi.

orlon

* Yapay dokuma ipliği.
* Bu iplikle dokunmuş kumaş.

orman

* Ağaçlarla örtülü geniş alan; bu ağaçların bütünü.

orman çayırı

* Orman içerisindeki açıklıklarda veya orman ağaçlarının altında yetişen tabiî çayır.

orman evi

* Orman koruma memurunun evi.

orman gibi

* (saç, kaş vb. için) gür, çok.

orman gülü

* Avrupa, Asya dağlarında yetişen açelyaya benzer bitki.

orman işletmesi

* Ormanla ilgili işleri yürüten kamu kurumu.

orman kebabı

* Tas kebabına benzer bir çeşit et yemeği.

orman kibarı

* Ayı.
* Kaba, görgüsüz, bayağı (adam).

orman köylüsü

* Orman köyünde yaşayan ve geçimini orman ağaölarını kesip satarak temin eden kimse.

orman köyü

* Orman arazisinde kurulmuş köy.

orman kuşağı
* Sıralı ormanların oluşturduğu dizi, orman dizisi.

orman sarmaşığı
* Ak asma.

orman sıçanı
* Ormanlık bölgede yaşayan bir sıçan türü (Mus sylvaticus).

orman taşlamak
* bir kimsenin düşüncesini dolaylı olarak öğrenmeye çalışmak.

orman tavuğu
* Orman tavuğugillerden kuşların, özellikle Avrupa ve Asya'da yaşayan siyah tüylü türlerinin ortak adı.

orman tavuğugiller
* Dünyanın soğuk ve ılıman bölgelerinde yaşayan, orta veya büyük yapıda, mat veya parlak renkli, orman tavuğu, çil ve çayır tavuğunu içine alan bir familya.

orman yeşili
* Koyu yeşil.

ormancı
* Orman işlerine bakan kimse.
* Orman mühendisi.
* Kaba, görgüsüz kimse.

ormancılık
* Orman işi ile uğraşma.
* Ormanların yetiştirilmesi ve bakımını konu alan bilim.
* Ormana değer verme anlayışı.

ormanlaşma
* Orman durumuna gelme.

ormanlaşmak
* Orman durumuna gelmek.

ormanlaştırma
* Ormanlaştırmak işi.

ormanlaştırmak
* Orman durumuna getirmek.

ormanlık
* Ormanı çok olan, ormanla kaplı veya orman gibi olan (yer).

ormansız
* Ormanı olmayan.

ormansızlaşma
* Ormansızlaşmak durumu.

ormansızlaşmak
* Ormansız kalmak, ormanı bulunmamak.

ornatma
* Ornatmak işi, ikame etme.
* Bir türün yerine onun değişik bir biçiminin geçmesi.
* Molekülün geri kalan bölümünde değişikliğe yol açmadan bir atom veya bir kök yerine bir başka atom veya kökün geçmesi.

* Bir cebirsel ifadenin yerine bir başkasını koyma işlemi.

ornatmak
* Bir şeyin yerine başka bir şeyi koymak, ikame etmek.

ornitolog
* Kuş bilimi uzmanı.

ornitoloji
* Kuş bilimi.

ornitorenk
* Bkz. gagalı memeli.

orojeni
* Dağ oluş.

orospu
* Erkeklerin cinsel zevklerine para karşılığı hizmet eden ve bu işi meslek edinen kadın, fahişe.
* Kolay elde edilen, düşük ahlâklı kadın.

orospu bohçası
* Derli toplu olmayan, sarsak ve düğümlü, düğümleri tavşan kulaklı, kötü düzenlenmiş bohça.
* Acele yapılmış, fındık yerine az miktarda ceviz konmuş, ekmek içi iyi ezilmemiş, sarımsakları diş diş kalmış bir tür tarator.

orospu böreği
* El ayası büyüklüğünde hazırlanmış hamurun içine kıyma konarak tavada aceleyle pişirilmiş börek türü.

orospu çocuğu
* Serseri, haylaz, hinoğluhin, hilekâr, kalleş.

orospu yemeği
* Domates, yeşil biber, soğan, maydanoz vb. sebzelerin düzensiz doğranması ile yağda acele pişirilmiş bir tür yemek.

orospuluk
* Orospu olma durumu veya orospunun mesleği, fahişelik.
* Kalleşlik.

orostopolluk
* Kurnazca iş, dalavere, dolap.

orsa
* Yelkenleri rüzgârın estiği yöne çevirmekte kullanılan, her iki taraftan yelkenin ortasına bağlanan ip.
* Geminin rüzgâr alan yanı, rüzgâr üstü, poca veya rüzgâr altı karşıtı.
* Geminin, rüzgârın geldiği yöne döndürülmesi.

orsa alabanda
* Gemiyi birdenbire rüzgârın üstüne çevirme.

orsa boca
* Bkz. orsa poca.

orsa poca
* Geminin bazen rüzgâr yönüne yaklaşarak, bazen ondan uzaklaşarak yol alması.
* Bata çıka, iyi kötü.

orsalama
* Orsalamak işi.

orsalamak

* (gemi) Rüzgâr alan tarafa dönmek.

orta
* İki uçtan eşit uzaklıkta olan yer veya durum.
* (zaman için) Başlangıcı ile bitimi arasında eşit uzaklıkta olan süre.
* Bir şeyin kenarlarından yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.
* Bir şeyin eşit olarak ayrılabileceği bölüm.
* Görünür, algılanır durum.
* (topluluk) İçinde, arasında.
* Eğitimde zayıf ile iyi arasındaki derece.
* Siyasette sorunların çözümünde aşırılıklardan kaçınan, ölçülü bir yöntem izleyen (siyasî parti).
* Her iki yanda kendi türünden eşit sayıda nesneler bulunan.
* İki karşıt nitelik veya durum arasında bulunan, tutarlı, ılımlı, vasat.
* Bir olayın, içinde gerçekleştiği yer.
* Bkz. orantı.
* Güreşte pehlivanların ayrıldıkları beş dereceden üçüncüsüne büyük orta, dördüncüsüne de küçük orta denir.
* Futbolda oyunculardan birinin, topu, kale ağzında duran arkadaşlarına havadan yollamak için yaptığı vuruş.
* Yeniçeri ocağında tabur.

orta ağırlık
* Boksta 71 kg dan 75 kg a kadar olan boksörlerin ayrıldığı kategori.
* Güreşte, güllede ve halterde 72-79 kg ağırlıktaki oyuncuların ayrıldığı kategori.

orta boy
* Orta büyüklükte olan.

orta boylu
* Orta yükseklikte, boyda olan.

Orta Çağ
* Batı Roma İmparatorluğunun çöküşünden (476) başlayarak 1453 'e veya 1492'ye kadar süren çağ.

orta dalga
* Dalga boyu 200 ile 600 m arasında değişen dalga.

orta damar
* Bitki yapraklarının tam ortasında bulunan ve yan damarlara göre daha kalın olan damar.

orta deri
* Dış deri ve iç deri arasındaki hücre katmanı, mezoderm.

orta dikme
* Bir doğru parçasına orta noktasında dik olan doğru.

orta direk
* Çadırda veya çeşitli yapılarda merkezî ağırlığı yüklenen ve dengeli dağılımı sağlayan direk.
* Toplumun memur, emekli, küçük esnaf, küçük çiftçi gibi dar ve sabit gelirli kişilerden oluşan kesimi.

Orta Doğu
* Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Suriye, Mısır, İsrail, Lübnan, Filistin, S. Arabistan, Irak ve İran'ı içine alan ülkelere verilen ad.

orta elçi
* Büyük elçiden önceki elçilik aşaması ve bu aşamada olan kimse.

orta hâlli
* Ne zengin, ne yoksul olan.

orta hece yutumu
* Bazı durumlarda orta hecede bulunan vurgusuz ünlülerin düşmesi, haploloji.

orta hizmetçisi
* Bir evin temizlik işlerine bakan hizmetçi.

orta hizmeti
* Bir evin temizlik işlerinin bütünü, orta işi.

orta işi
* Orta hizmeti.

orta karar
* Orta derecede, biraz uygun.

orta karın
* Göbeğin üstünde kalan karın bölgesi.

orta kulak
* Kulak zarı, çekiç, örs, üzengi kemiklerinin bulunduğu, dış kulakla iç kulak arasındaki bölüm.

orta kulak boşluğu
* Dış kulak ile iç kulak arasındaki boşluk.

orta kulak iltihabı
* Orta kulakta oluşan iltihaplı hastalık.

orta kuşak
* Toplumda genç kuşak ile yaşlı kuşak arasında yer alan yaş grubu.

orta malı
* Herkesin yararlandığı.
* Yaygın, özgünlüğü olmayan, basmakalıp.
* Her isteyenle ilişkide bulunan kadın, hayat kadını, fahişe, orospu.

orta masası
* Değişik sayıdaki kısa ayaklar üzerine yatay olarak yerleştirilmiş tablası olan genellikle oturma grubu ile kullanılan mobilya.

orta mektep
* \343 ortaokul.

orta nokta
* Futbolda başlama vuruşunun yapıldığı yer, nokta.

orta oyunculuğu
* Orta oyuncusunun sanatı.

orta oyuncusu
* Orta oyununda oynayan (sanatçı).

orta oyunu
* Sahne, perde, dekor, suflör kullanmadan, halkın ortasında oynanan Türk halk tiyatrosu.

orta öğrenim
* İlk öğrenim ile yüksek öğrenim arasında görülen öğretim dönemi.

orta öğretim
* İlköğretim ile yüksek öğretim kurumları arasında yer alan, genel okulları, teknik ve meslek okullarını yönetmek görev ve sorumluluğunu yüklenmiş bulunan kuruluş.
* İlköğretimden geçtikten sonra öğrenimini sürdürmek isteyen öğrencileri daha üst öğrenime veya teknik ve meslek alanlarında hazırlamak için plânlanan öğretim dönemi.

orta parmak
* El parmaklarının sağdan ve soldan üçüncü olanı.

orta saha
* Futbol, hentbol vb. oyunlarda topun oynandığı sahanın orta bölümü.

orta sıklet
* Bkz. orta ağırlık.

Orta şark
* Orta Doğu.

orta şekerli
* Ne az ne de çok şekeri olan.
* (durum için) Ne çok iyi ne de çok kötü, şöyle böyle.

orta tedrisat
* Bkz. orta öğretim.

orta terim
* İki öncülü içine alan terim.

orta uç
* Orta bölgenin en ilerisi.

orta yaşlı
* Ne genç ne de yaşlı olan.

orta yaylak
* Devamlı oturma ve normal tahıl tarımı yapılan bölge sınırının üstündeki, genellikle deniz seviyesinden 1200-1600 metre yükseklikteki yaylak.

orta yol
* Çözüme açık, herkes tarafından kabul edilebilir olan davranış ve tutum.

orta yolcu
* Orta yolu seçen, orta yoldan yana olan.

orta yolculuk
* Orta yolcu olma durumu.

orta yuvar
* Yer hava yuvarında kat yuvarının üzerinde, sıcaklığın azaldığı yaklaşık olarak 60-80 km arasındaki katman, mezosfer.

orta yuvarlak
* Futbol, basketbol vb. oyunların sahasında ortada bulunan ve başlama vuruşu veya atışının yapıldığı noktanın merkez olduğu alan, santra yuvarlağı.

ortaç
* Sıfat-fiil, partisip: Hiç tanıdığım kalmadı. Gelen çocuk. Adı batası adam.

ortada
* görünür yerde, göz önünde.
* (sporda) sonucu belli olmayan karşılaşmalar için kullanılır.

ortada bırakmak
* birini çok güç bir durumdayken terk etmek.

ortada fol yok yumurta yok
* Bkz. fol yok yumurta yok.

ortada kalmak
* yersiz kalmak, barınacak yer bulamamak.

* güç bir durumda veya iki şey arasında kalmak.
* (bir şeyi) kimse üzerine almamak.

ortada olmak
* düşünülmesi ve yapılması gerekmek.

ortadan kaldırmak
* saklamak.
* yok etmek.
* öldürmek.

ortadan kaybolmak
* saklanılmak, bulunmaz olmak.
* yok edilmek, kullanılmamak.
* öldürülmek.

ortadan kaybolmak
* nereye gittiği bilinmemek, kimseye sezdirmeden gitmek.

ortadan sır olmak
* kaybolmak, arkada iz bırakmadan gitmek.

ortadan söylemek
* herkesin içinde, belli bir kimseyi amaçlamadan konuşmak.

ortak
* Birlikte iş yapan, ortaklaşa yararlarla birbirlerine bağlı kimselerden her biri, şerik, hissedar.
* Kuma.
* Birden çok kimse veya nesneyi ilgilendiren, onlara özgü olan, onların katılmasıyla oluşan, müşterek.

ortak (veya kuma) gemisi yürümüş, elti gemisi yürümemiş
* bir erkeğin karıları birbirleriyle anlaşabilirler, ama kardeşlerin karıları geçinemezler.

ortak bölen
* İki veya daha çok sayıyı bölen sayı.

ortak çarpan
* İki veya ikiden artık sayıyı çarpan sayı.

ortak dil
* Ana dilleri farklı toplulukların arasında anlaşmayı sağlayan dil.

ortak etmek
* bir şeyi paylaşmaya razı olmak, katılmaya onay vermek.

ortak fark
* Bir aritmetik dizide bir ögeyi elde etmek için ondan öncekine katılan sayı.

ortak gider
* Kat mülkiyetinde her dairenin aylık giderlere eşit ölçüde katılma payı.

ortak hesap
* Birden fazla kişi veya kuruluşun kullandığı banka hesabı.

ortak kat
* Birtakım tam sayıların katı olabilecek sayı.

ortak mülkiyet
* Malların ortak kullanımı.

ortak nesne
* Birleşik cümlede yer alan yüklemlere ortak olarak bağlanan nesne.

ortak olmak
* bir şeyi paylaşmak veya bir şeye katılmak.

ortak ölçülmez sayılar
* Aralarında ortak tam bölen bulunmayan sayılar.

ortak özne
* Birleşik cümleyi oluşturan yüklemlerle bağımlı olan özne.

ortak payda
* Asgarî müşterek.

ortak tam bölen
* İki veya ikiden artık sayının hepsini tam olarak bölebilen sayı.

ortak tümleç
* Birleşik cümledeki yüklemlere bağımlı zarf tümleci, nesne veya dolaylı tümleç.

ortak yapım
* Çeşitli ülkelerde iki veya daha çok yapımcının iş birliğinden doğan film çalışması.

ortak yaşama
* Başka türden iki canlının dengeli ve sıkı bir iş birliği ile birbirinden yararlanarak yaşamaları durumu.

ortak yönetim
* Koalisyon.

ortak yüklem
* Birden çok öznenin bağlı bulunduğu yüklem.

ortakçı
* Başkasının tarlasında çalışarak veya sürüsüne bakarak, belli bir anlaşmaya göre ürününe ortak olan kimse, maraba.
* Konakçının sindirilmemiş besininden yararlanan konuk.

ortakçılık
* Ortakçı olma durumu.
* Ortakçı yaşama durumu.

ortaklaşa
* Ortak olarak, el birliğiyle, müştereken, kolektif.

ortaklaşacı
* Ortaklaşacılık yanlısı, kolektivist.

ortaklaşacılık
* Üretim araçlarından kişisel sahipliği kaldırıp ortak kullanmayı ve toplum içinde her türlü harekette ortak davranışı savunan öğreti, kolektivizm.

ortaklaşma
* Ortaklaşmak işi.

ortaklaşmak
* Ortak olarak davranmak, ortak olmak.

ortaklaştırma
* Ortaklaştırmak işi veya durumu.

ortaklaştırmak
* Ortak duruma getirmek, kolektifleştirmek.

ortaklık
* Ortak olma durumu, iştirak, müşareket.
* İki veya daha çok kimsenin iş yaparak kazanç elde etmek için birleşmeleri, şirket, kumpanya.

ortaklık etmek
* ortak olma durumuna gelmek.

ortaklık kurmak
* şirket, kumpanya açmak veya çalıştırmak.

ortaklık senedi
* Anonim şirketlerde veya kooperatiflerde her ortağın üyelik haklarını gösteren ada yazılı senet.

ortaklık sözleşmesi
* Ortak ticarî kuruluşların oluşumunda ortaklık şartlarını içeren belge.

ortakyaşar
* Ortak yaşama durumunda bulunan (canlı).

ortakyaşarlık
* Ortakyaşar olma durumu.

ortalama
* Ortalamak işi.
* İki veya ikiden artık nicelik toplamının, bu niceliklerin sayısına bölünmesinden çıkan (sayı), vasatî.
* Orta yerinden.
* İki karşıt düşünce arasında olan, yaklaşık.

ortalamak
* Ortasını bulmak, ortasına varmak.
* Topla oynanan bazı oyunlarda, oyuncu topu alanın ortasına doğru atmak.

ortalamasına
* Ortalayarak.

ortalı
* Defterde, bir araya getirilmiş belli sayıda yaprakların oluşturduğu bölümlerden olan.

ortalığı ... almak
* kaplamak.

ortalığı ... götürmek
* kaplamak.

ortalığı birbirine katmak
* kargaşa çıkarmak.

ortalığı kırıp geçirmek
* herkesi heyecana sürüklemek.
* çok kızarak çevresindekilere bağırıp çağırmak.

ortalık
* Bulunulan yer, çevre.
* İçinde bulunulan, yaşanılan ev, oda gibi yer.
* Herkes.
* Yeryüzünün görünen bölümü; çevre, etraf.

ortalık ağarmak
* sabah olmaya başlamak.

ortalık düzelmek
* toplum içindeki karışıklık yok olmak, tedirginlik kalmamak.

ortalık kararmak
    * akşam olmak.

ortalık karışmak
    * toplumda veya devletler arasında düzensizlik baş göstermek.

ortalık yatışmak
    * toplum içindeki düzensizlik ve kargaşa sona erip düzenli yaşayış yeniden başlamak.

ortalıkçı
    * Lokanta, gazino, pastahane gibi yerlerde ayak işlerine bakan kimse.

ortalıkta
    * Göz önünde, meydanda.

ortam
    * Canlı bir varlığın içinde bulunduğu doğal veya maddî şartların bütünü.
    * Bir kimsenin veya bir insan topluluğunun yaşayışını etkileyen ruhsal, toplumsal ve kültürel etkilerin bütünü.
    * Nesnel ve toplumsal yönlerle bazen kişinin iç dünyasını da kapsayan yakın çevre, vasat.

ortam yaratmak
    * imkân sağlamak.

ortanca
    * Yaş bakımından üç kardeşin büyüğü ile küçüğü arasında bulunan.
    * Büyüklük, irilik bakımından üç nesne arasında sondan veya baştan ikinci gelen.

ortanca
    * Taşkırangillerden, kırmızı, pembe veya mor renkli çiçeklerini yaz başında açan, gölgelik yerlerde yetiştirilen bir süs bitkisi (Hydrangea hortensia).

ortancalı
    * Ortancası olan.

ortanın sağı
    * Ilımlı siyasî görüşe göre, sosyal alanla ilgili sosyal yapıyı koruma veya olduğu gibi sürdürme eğiliminde bulunan partilerin benimsedikleri görüş.

ortanın solu
    * Ilımlı siyasî görüşe göre, sosyal alanla ilgili köklü değişimleri gerçekleştirmek çabasında bulunan partilerin benimsedikleri görüş.

ortaokul
    * Öğrencileri genel eğitim yoluyla bir yandan hayata, bir yandan da liseye hazırlayan üç yıllık orta öğretim okulu.

ortasını bulmak
    * ılımlı derecesini bulmak, uzlaştırmak.

ortay
    * Bir düzlem şeklin aynı yöndeki paralel bütün kirişlerini eşit parçalara bölen (çizgi).
    * Bir uzayı, bir yüzeyi eşit iki parçaya bölen (düzlem, çizgi).

ortaya almak
    * her yanını çevirmek, kuşatmak.

ortaya atılmak
    * ileri sürülmek, herkesin bilgisine sunulmak.
    * (bir kimse) bir işi yapmak için kendini göstermek, ortaya atılmak.

ortaya atmak
* söylemek, ileri sürmek.

ortaya bir balgam atmak
* bir iş kıvamında iken, biri herkesin zihnini bulandıracak bir söz söylemek.

ortaya çıkarmak
* delilleriyle göstermek, ispat etmek.

ortaya çıkmak
* yokken var olmak, meydana çıkmak, türemek.
* biri kendini göstermek.

ortaya dökmek
* çıkarmak, göstermek.
* açıklamak.

ortaya düşmek
* (kadın) orta malı olmak, sokağa düşmek.

ortaya koymak
* herkesin görebileceği yere koymak.
* yaratmak, yapmak.

ortaya sürülmek
* anlatılmak, belirtilmek, söylenmek.

ortaya yayılmak
* herkes tarafından duyulmak, yayılmak.

Ortodoks
* Doğmaya ve kilise öğretisine uygun olan.
* Ortodoksluk mezhebinden olan (kimse).

Ortodoksluk
* Meşru kilisenin resmî kararlarına uygun öğreti ve düşüncelerin bütünü.
* Doğu Hristiyan kiliselerince sürdürülen, Yunan ve Slâvların çoğunun benimsediği mezhep.

ortodonti
* Diş hekimliğinin, dişleri çenelerin üzerine estetik ve görev bakımlarından düzenli bir biçimde yerleştirmekle uğraşan kolu.

ortoklâz
* Dik açı biçiminde ayrıtları olan, billûrları parça hâlinde dilinen bir çeşit potasyum feldspat.

ortopedi
* Hekimliğin çocuklardaki vücut biçimsizliklerini düzelten veya önleyen bir kolu.
* Vücutta kemikler, eklemler, kaslar, kirişler, sinirler gibi hareketi sağlayan organların bozukluklarını düzelten, tedavi eden cerrahî kolu.

ortopedik
* Ortopedi ile ilgili olan.

ortopedist
* Ortopedi uzmanı.
* Ortopedi protezleri yapan kimse.

ortoz
* Ortoklâz.

orucunda olmak
* herhangi bir şeyi yemez içmez olmak.

oruç

* Tanrı'ya ibadet amacıyla yeme, içme gibi birçok şeylerden belli bir süre veya biçimlerde kendini alıkoyma.
* Haz veren şeylerden sağlanan yoksunluk.

oruç açmak

* vakit gelince oruç bozmak, iftar etmek.

oruç bozmak

* bir şey yiyerek, içerek orucunu kesmek veya sona erdirmek.

oruç tutmak

* oruç ibadetini yerine getirmek.

oruç yemek

* oruç tutmamak.

oruçlu

* Oruç tutan (kimse), niyetli.

oruçsuz

* Oruç tutmayan (kimse).

orun

* Özel yer.
* Makam, mansıp, mesnet, mevki.

orunlama

* Bir konunun yerine onunla benzerlikleri olan bir başka konuyu anlatma.

orya

* Karo.

oryantal

* Doğu ile ilgili, doğuyu hatırlatan.

oryantalist

* Doğu bilimci, şarkiyatçı, müsteşrik.

oryantalizm

* Doğu bilimi.

Os

* Osmiyum'un kısaltması.

Osmanî

* Osmanlılarla ilgili.

Osmanlı

* XIII. yüzyılda Osman Gazi tarafından Anadolu'da kurulan ve birinci Dünya Savaşından sonra dağılan büyük Türk İmparatorluğunun uyruklarına verilen ad.
* Düşündüğünü çekinmeden, açıkça söyleyen, bulunduğu toplulukta yetki sahibi olan.

Osmanlı Türkçesi

* XIII-XX. yüzyıllar arasında Anadolu'da ve Osmanlı Devleti'nin yayıldığı bütün ülkelerde kullanılmış olan, Arapça ve Farsçanın ağır baskısı altında kalan Türk diline verilen ad.

Osmanlıca

* Bkz. Osmanlı Türkçesi.

Osmanlıcacılık

* Osmanlıcadan yana olan kimsenin tutumu.

Osmanlıcılık
* Osmanlılık düşüncesini benimseyen ve yayan düşünce akımı.

Osmanlılık
* Osmanlı olma durumu.

osmiyum
* Mavi renkte, 2700° C de eriyen, plâtin filizlerinde bulunan çok kırılgan bir element. Kısaltması Os.

osmiyumlu
* Bileşiminde osmiyum içeren (madde).

osteololi
* Kemik bilimi.

osurgan
* Çok yellenen.

osurgan böceği
* Kendisini, çıkardığı pis bir koku ile savunan bir böcek (Brachynus crepitans).

osurma
* Osurmak işi.

osurmak
* Yellenmek.

osuruğu cinli
* Çabuk ve olmayacak şeylere bile kızıp öfkelenen kimse.

osuruk
* Yellenme.

oşinografi
* Okyanus ve denizlerin fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri üzerine deneysel araştırmalar yapan bilim kolu, ana deniz bilimi.

ot
* Toprak üstündeki bölümleri odunlaşmayıp yumuşak kalan, ilkbaharda bitip, bir iki mevsim sonra kuruyan küçük bitkilere verilen ortak ad.
* Ağı, zehir.
* İlâç.
* Otla yapılmış veya otla doldurulmuş.
* Esrar.

ot tutunmak
* vücuttaki istemneyen kılları düşürmek için ilâç sürünmek.

ot yiyenler
* Bitki yiyerek beslenenler.

ot yoldurmak
* çok zor bir iş gördürmek, çok uğraştırmak.

otacı
* Hekim.

otacılık
* Hekimlik.

otağ

* Büyük ve süslü çadır.

otak

* Bkz. otağ.

otakçı

* Otağ yapan veya satan kimse.
* Orduda otağ kuran er.

otalama

* Otalamak işi.

otalamak

* Zehirlemek, ağılamak.
* Otamak.

otama

* Otamak işi, tedavi.

otamak

* İlâç vererek hastalığı iyi etmeye çalışmak, tedavi etmek.

otantik

* Gerçek olan, gerçeğe veya aslına dayanan, orijinal, mevsuk.

otarma

* Otarmak işi veya durumu.

otarmak

* Otlatmak.

otarsi

* Bir ülkede ekonomik alandaki ihtiyaçları kendi kendine karşılamaya yönelen tutum.

otarşi

* Bkz. otokrasi.

otçu

* Köylerde hekimlik yapan kimse.

otçul

* Otla beslenen (hayvan).

otel

* Yolcu ve turistlere geceleme imkânı sağlamak, bunun yanında yemek, eğlence gibi türlü hizmetleri sunmak amacıyla kurulmuş işletme.

otelci

* Otel sahibi kimse.
* Otel işleten kimse.

otelcilik

* Otel sahibi olma durumu.
* Otel işletme işi.

otist

* İçine kapanık, psikolojik sorunları olan kimse.

otizm

* İçe yöneliklik.

otlak

* Hayvan otlatılan yer, salmalık, yayla, mera.

otlakçı
* Para ve emek harcamadan başkalarının sırtından geçinen (kimse).

otlakçılık
* Başkalarının sırtından geçinme durumu.

otlakiye
* Osmanlı döneminde, devlet malı otlaklarda yayılan hayvanlardan alınan vergi.

otlama
* Otlamak işi.

otlamak
* (hayvan) Dolaşarak yerdeki ot, çimen, yaprak vb.ni yemek, meşgul olmak, bulunmak.
* Para ve emek harcamadan başkalarının sırtından geçinmek.

otlanma
* Otlanmak işi.

otlanmak
* (hayvan) Otlamak.
* (otlak) Hayvanlar tarafından yenilmek.

otlatılma
* Otlatılmak işi.

otlatılmak
* Otlamaya bırakılmak.

otlatma
* Otlatmak işi.

otlatma sistemi
* Bir meradan beklenen maksimum yararı, özellikle vejetasyona devamlı bir zarar vermeden elde etmek ve bununla birlikte meranın her tarafının aynı derecede otlatılmasını sağlamak için uygulanan bir otlatma plânı.

otlatmak
* Hayvanı veya sürüyü otlayabileceği bir yere götürmek, otlamaya bırakmak, otlamasını sağlamak.

otlu
* Otu olan.

otlu bağa
* Kara kurbağa (Bufa).

otlu peynir
* Güzel kokulu otların, özellikle yaban sarımsağının içine katılmasıyla yapılan bir çeşit beyaz peynir.

otluk
* Otu bol olan yer.
* Kış için kurutulmuş ot yığını.
* Ot konulan yer.

oto
* Bazı kelimelerin birleşimine girerek "kendi kendine'" anlamını veren ön ek.

oto
* Otomobil kelimesinin kısaltılmışı.

oto parkçılık

* Otoparkçı işini yapan kimse.

otoban
* Otoyol.

otobiyografi
* Bir kişinin kendi hayatını anlattığı yazı, öz yaşam öyküsü.

otobiyografik
* Otobiyografi ile ilgili.

otobüs
* Yolcu taşıyan, motorlu, büyük taşıt.

otobüsçü
* Otobüs işletmecisi.
* Otobüs şoförü.

otobüsçülük
* Otobüs işletmeciliği.

otodidakt
* Öz öğrenimli.

otoerotizm
* Kişinin kendi vücudu üzerinde cinsel etkinliklerde bulunma sapıncı.

otogar
* Şehirler arası çalışan motorlu taşıtların yolcularını aldıkları ve indirdikleri yer, garaj.

otograf
* Bir yazarın veya kişinin kendi elinden çıkan (yazı).

otografi
* Yağlı mürekkeple özel kâğıda çizilen şekillerin litografya tekniği ile taş üzerine yazılması.

otojestiyon
* Öz yönetim.

otokar
* Toplu geziler için yapılmış büyük otobüs.

otoklâv
* Vida ve civatalarla tutturulmuş basit bir kapağı olan, iç basınca dayanıklı kap.
* Lâboratuvar işlerinde ve ameliyatlarda yararlanılan her türlü araç ve gereçleri mikropsuzlaştırmak için kullanılan basınçlı buhar kazanı.

otokontrol
* Öz denetim.

otokrasi
* Hükümdarın, bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim biçimi.

otokrat
* Siyasal kudreti elinde bulunduran (hükümdar).

otokritik
* Öz eleştiri.

otokton
* Yerli.

otolit
* Bkz. işitme taşı.

otoman
* Bir tür ipekli kumaş.
* Sedir biçiminde kanepe.

otomasyon
* Endüstride, yönetimde ve bilimsel işlerde insan aracılığı olmadan işlerin otomatik olarak yapılması.

otomat
* Canlı bir varlığın yapabileceği bazı işleri yapan mekanik veya elektrikli araç.
* Sıcak su verecek biçimde hazırlanmış, hava gazı ocaklı cihaz.
* Yapılarda, merdivenleri aydınlatacak biçimde düzenlenmiş elektrik tesisatı.

otomatiğe almak (veya bağlamak)
* kendi kendine yeniden düzene sokmak.

otomatiğe geçmek
* otomatik olarak çalışmaya başlamak.

otomatik
* Mekanik yollarla hareket ettirilen veya kendi kendini yöneten (alet).
* (insan için) İrade dışında yapılan (davranış).

otomatik olarak
* kendiliğinden.

otomatik sigorta
* Fazla akım geçtiğinde manyetik veya termik mekanizmalarla devreyi açan alet.

otomatikleşme
* Otomatikleşmek işi.

otomatikleşmek
* Otomatik duruma gelmek.

otomatiklik
* Otomatik olma durumu.

otomatikman
* Otomatik olarak.

otomatizm
* Bir cihaza, bir alete otomatik bir işleyiş kazandırmak için gerekli olan düzen.

otomobil
* Patlamalı, içten yanmalı, elektrikli bir motor veya gaz türbiniyle hareket eden taşıt.

otomobilci
* Otomobil alıp satan kimse.

otomobilcilik
* Otomobil alıp satma işi.

otomotiv
* Motorlu taşıt yapımını konu alan endüstri kolu.

otonom
* Özerk, muhtar.

otonomi

* Özerklik, muhtariyet.

otopark
* Motorlu taşıtların belli bir süre için bırakıldığı yer.

otoparkçı
* Otoparkta çalışan görevli.

otoplâsti
* Eksik bir organa, kişinin başka bir yerinden parça alıp eklemek yoluyla yapılan onarım.

otopsi
* Ölüm sebebini belirlemek amacıyla bir cesedi açıp inceleme işi.

otoray
* Ray üzerinde işleyen motorlu taşıma aracı.

otorite
* Yetke, sulta, velâyet.

otorite sağlamak (veya temin etmek)
* yetki kurmak veya sahibi olmak.

otoriter
* Yetkeli, otoriteli.

otoriterli
* Otoritesi olan, otoriter.

otosist
* Bkz. işitme kesesi.

otostop
* Bir yayanın yoldan geçen bir otomobili durdurarak binmesi ve gideceği yere para vermeden gitmesi.

otostop yapmak
* bu biçimde yolculuk etmek.

otostopçu
* Otostop yapan (kimse).

otostopçuluk
* Otostop yapma işi.

ototrof
* Öz beslenen.

ototrofi
* Öz beslenme.

otoyol
* Hızlı bir trafik akımı sağlamak amacıyla yapılan, üç veya dört şeritli, çift yönlü geniş yol, otoban.

otsu
* Ot gibi olan, gövdesi odunlaşmayan, kısa ömürlü (bitki).

otsu topluluk
* Gövdesi odunlaşmayan kısa ömürlü bitki topluluğu.

otsul
* Bkz. otsu.

otsuz

* Otu olmayan.

otu çek köküne bak

* kişinin kimliğini öğrenmek için soyunu sopunu bilmek gerekir.

oturacak

* Sandalye, tabure, kanepe gibi üstüne oturulan şey.

oturak

* Oturulacak yer veya şey.
* Tahtadan alçak iskemle.
* Bir şeyin yere gelen tarafı, taban.
* İçine abdest bozulan kap, lâzımlık.
* İçkili, çalgılı ve kadınlı eğlenti.
* Bacaklarında veya başka bir yerinde, gezmesine engel olacak bir özrü olduğundan hep evde oturan (kimse), kötürüm.
* Boru mengenesinin tezgâha oturduğu ve vidalandığı bölüm.
* Kürekli teknelerde kürekçilerin oturduğu enli tahta.

oturak âlemi

* Anadolu'nun bazı yörelerinde, sadece erkeklerin katıldığı, kadın oynatılan içkili toplantı.

oturak kündesi

* Güreşte bir elin arkadan iki bacak arasından, ötekinin de önden getirilerek kasık üzerinde kilitlenmesi biçimindeki kündeleme.

oturaklı

* Sağlam, gösterişli.
* Saygı uyandıran, ağırbaşlı.
* (söz için) Yerinde ve sırasında söylenen.

oturaklılık

* Oturaklı davranış, ağırbaşlılık, oturmuşluk.

oturma

* Oturmak işi.
* (kısa süre ile) Konukluğa gitme.

oturma belgesi

* Bazı ülkelerde çalışan veya ticaret yapan kimselere verilen oturma izni belgesi.

oturma duvarı

* Su basmanı, oturmalık.

oturma grevi

* Bir isteği gerçekleştirmek amacıyla, işçilerin iş yerlerinden ayrılmaksızın bulundukları yere oturarak grev yapmaktan kaçınmaları.

oturma grubu

* Koltuk, kanepe, sandalye, kolçaklı sandalye, sallanan koltuk vb. mobilyalardan oluşan grup.

oturma izni

* Belli bir bölgede resmî makamlarca verilen oturma belgesi.

oturma mobilyası

* Boyutları ve şekli insan vücudunun ölçülerine uygun olan ve rahat oturmayı sağlayan, oturma yüzeyi elâstik veya elâstik olmayan malzemeden yapılan mobilya.

oturma odası

* Ev halkının oturması için ayrılmış oda.

oturmak
* Vücudun belden yukarısı dik duracak biçimde ağırlığı kaba etlere vererek bir yere yerleşmek.
* Bu biçimde yerleştiği yerde kalmak.
* Uygun gelmek.
* Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek.
* Hiçbir iş yapmadan boş vakit geçirmek, boş durmak.
* (toprak veya yapı için) Çökmek, aşağı inmek.
* Biriyle beraber yaşamak.
* Bir işi yapmakta olmak, bir işe başlamak üzere olmak.
* Mal olmak.
* Yer almak, geçmek.
* Benimsenmek, yerleşmek, kökleşmek.
* Belli bir yörüngede dönmeye başlamak.
* (sıvı tortuları için) Dibe çökmek, dipte toplanmak.
* Herhangi bir durumda belli bir süre kalmak.

oturmalık
* Su basmanı, oturma duvarı.

oturmuş
* Yerleşik, yerleşmiş, güçlenmiş.

oturmuşluk
* Oturmuş olma durumu.
* Benimsenmiş, yerleşmiş olma durumu.

oturtma
* Oturtmak işi.
* Halka halka kesilmiş patates, patlıcan, kabak gibi sebzelerden yapılan bir çeşit kıymalı yemek.

oturtmak
* Oturmak işini yaptırmak.
* Koymak; yapmak, yerleştirmek.

oturtmalık
* Yapının toprak üstünde kalan, 1 m kadar yükseklikte, bütün yapı boyunca devam eden, üstüne gelen duvarlardan birkaç santim dışarı çıkıntılı ana temel duvarı.

oturtulma
* Oturtulmak işi.

oturtulmak
* Oturtmak işine konu olmak.

oturulma
* Oturulmak işi.

oturulmak
* Herhangi biri tarafından oturmak işi yapılmak.

oturum
* Bir meclis veya kurulun çözümlenmesi gereken sorunları görüşüp tartışmak için yaptığı toplantı, celse.
* Yasama meclislerinin birleşimlerinden her biri.

oturup kalkmak
* hareket etmek.

oturuş
* Oturmak işi veya biçimi.

oturuşma
* Oturuşmak işi.

oturuşmak
* Yatışmak, hızı azalmak.

otuz
* Yirmi dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren işaret: 30, XXX.
* Üç kere on, yirmi dokuzdan bir artık.

otuz beşlik
* İçinde sıvı maddelerden, 0,50 lt. ölçüsünde bulunan şişe.
* Küçük rakı.

otuzar
* Otuz sayısının üleştirme biçimi; her birine otuz; her defasında otuzu bir arada.

otuzluk
* Yaşı otuz civarında olan.
* İçinde otuz âdet bulunan.
* Otuz lira değerinde olan.

otuzuncu
* Otuz sayısının sıra sıfatı; sırada yirmi dokuzuncudan sonra gelen.

ova
* Çevrelerine göre çukurda kalmış, çoğunlukla alüvyonla örtülü, eğimi az, akarsuların derine gömülmemiş olduğu, genellikle geniş veya dar düzlük, yazı.

oval
* Yumurta biçiminde olan, yumurtamsı, sobe, beyzi.
* Kapalı, dış bükey ve uzunca bütün eğriler, özellikle elips gibi iki simetri ekseni olan (simetrik eğri).

ovalama
* Ovalamak işi.

ovalamak
* Ellerini bir şeye veya birbirine sürtmek.
* Sertçe ovmak.
* Ezmek veya ufak parçalara ayırmak.

ovalanma
* Ovalanmak işi.

ovalanmak
* Ovalamak işine konu olmak.
* Kendi kendini ovmak.

ovalatma
* Ovalatmak işi.

ovalatmak
* Ovalamak işini başkasına yaptırmak.

ovalı
* Ovada yaşayan, ova halkından olan.

ovalık
* Ovası olan, ovalarla kaplı.

ovasız
* Ovası olmayan.

ovdurma

* Ovdurmak işi.

ovdurmak
* Ovmak işini yaptırmak.

ovdurtma
* Ovdurtmak işi.

ovdurtmak
* Ovdurmak işini birine yaptırmak.

ovma
* Ovmak işi.

ovmaç
* Hamuru ovalayarak yapılmış kırıntılarla pişirilmis çorba.
* Taze tarhana.

ovmak
* Bir şeyin üzerine bastırarak el gezdirmek.
* Bir temizleyiciyle bir yeri veya bir şeyi kuvvetle sürterek temizlemek.

ovogon
* Alg, mantar gibi ilkel bitkilerde dişi cinslik hücresi.

ovogon dağarcığı
* Çiçeksiz bitkilerin çoğunda üreme organlarını barındıran boşluk.

ovolit
* İç içe mineral kabuklardan oluşan balık yumurtası biçiminde kalker.

ovulma
* Ovulmak işi.

ovulmak
* Ovmak işine konu olmak.

ovunma
* Ovunmak işi.

ovunmak
* Kendi kendini ovmak.

ovuşmak
* Ovuşturmak işi.

ovuşturma
* Ovuşturmak işi.

ovuşturmak
* Bir şeyi bastırarak başka bir şey üzerinden geçirmek.
* (el için) Birbirine sürtmek.

oy
* Bir toplantıya katılanların, bir sorunla ilgili birkaç seçenekten birini tercih etmesi, rey.
* Bu tercihi belirten işaret, söz veya yazı.

oy birliği
* Bir toplantıda oylamaya katılan bütün üyelerin aynı yönde oy kullanması.

oy birliği ile
* oylamaya katılan bütün üyeler aynı yönde birleşerek.

oy çokluğu
* Oylamaya katılanların yarıdan fazlasının aynı yönde oy kullanmaları.

oy hakkı
* Kişilere tanınan oy verme yetkisi.

oy sandığı
* Seçimlerde oy kâğıtlarının içine atıldığı mühürlü sandık.

oy vermek (veya oyunu kullanmak)
* bir sorun üzerindeki görüşünü belirtmek, rey vermek.

oya
* Genellikle ipek ibrişim kullanarak iğne, mekik, tığ veya firkete ile yapılan ince dantel.

oya çiçeği
* Koyu menekşe veya pembe renkte çiçekler açan süs bitkisi (Lagerstroemia indica).

oya gibi
* ince, güzel, zarif.

oya koymak
* bir konuda sonucu belirlemek için oy verilmesini istemek, oylama yoluyla bir topluğun görüşünü almak.

oyacı
* Oya yapan veya satan kimse.

oyacılık
* Oya yapma ve satma işi.

oyalama
* Oyalamak işi.

oyalamak
* Belirli bir süre birinin dikkat ve ilgisini başka bir şey üzerine çekmek, meşgul etmek.
* Vakit kazanmak için aldatmak.
* Eğlendirmek, hoşça vakit geçirtmek.

oyalamak
* Oya ile süslemek.

oyalandırma
* Oyalandırmak işi veya durumu.

oyalandırmak
* Oyalanmasına yol açmak, oyalanmasını sağlamak.

oyalanma
* Oyalanmak işi.

oyalanmak
* Oyalamak işine konu olmak.
* Kendi kendini oyalamak.
* Boşuna zaman harcamak, vakit geçirmek.

oyalantı
* Oyalanmak için yapılan şey, hobi.

oyalayıcı
* Vakit geçirmeye yol açan, eğlendiren, hoş vakit geçirten.

oyalı
* Kenarına oya yapılmış veya geçirilmiş.

oyculuk
* Oy alabilmek için türlü yollara başvurma işi.

oydaş
* Aynı düşüncede, aynı inançta olan, hemfikir.

oydurma
* Oydurmak işi.

oydurmak
* Oymasını sağlamak.

oylama
* Oy kullanma işi.

oylamak
* Oya koymak veya oya sunmak.

oylamaya geçmek
* oy verme işlemine başvurmak.

oylamaya koymak
* bir toplantıdaki oy sayısını belirlemek, oy verilmesini istemek, oya sunmak.

oylanış
* Oylamak işi veya biçimi.

oylanma
* Oylanmak işi.

oylanmak
* Oylamak işi yapılmak.

oyluk
* Uyluk.

oylum
* Hacim, cirim.
* İçi oyulmuş, çukur duruma getirilmiş.
* Resimde derinlik, üç boyutluk etkisi, mimarlıkta mekân karşılığı.

oylum oylum
* Oymalı, girintili çıkıntılı.

oylumlama
* Resim ve heykel sanatında ögelere hacim duygusu ve biçim verme işi, modelâj.

oylumlamak
* Resim ve heykelde ögelere oylum duygusu ve biçim vermek.
* Küçülterek yapmak.

oylumlu
* Oylumu olan, hacimli.
* Büyük, geniş.

oyma
* Oymak işi.
* Bir nesnenin yüzeyini özel araçlarla oyarak veya delerek türlü biçimler verme.
* Ağaç yongası.

* Oyularak yapılan süsleme.
* Oyularak yapılmış.

oyma akıl
* Yer etmiş, uzun tecrübeler sonunda kabul görmüş nasihat.

oyma baskı
* Çinko, bakır, tahta gibi levhalara kazıma ile yapılan, resimleri kâğıda basma tekniği.

oymacı
* Oyma işleri yapan sanatçı, hakkâk.

oymacılık
* Oyma yapma sanatı.

oymak
* Keskin, sivri uçlu bir cisimle bir şeyi yontarak veya delerek çukur oluşturmak.
* Kumaş gibi bir şeyi girintili bir biçimde kesmek.

oymak
* Dil ve kültür yönünden büyük bir türdeşlik gösteren, bir çok boydan oluşan, yapısındaki aileler arasında toplum, ekonomi, din, kan veya evlilik bağları bulunan göçebe veya yerleşik nitelikteki topluluk, aşiret.
* İzcilikte küçük birlik.

oymak
* Hemen hemen benzer veya aynı tür yıldızlardan oluşmuş, Samanyolunun seyrek yapılı genç kümelerinden her biri.

oymak oymak
* Top top, küme küme.

oymakbaşı
* Oymakların lideri, önde geleni.
* İzcilikte küçük birliklerin başı.

oymalı
* Oymaları bulunan, oymalarla süslenmiş olan.

oymalı yaprak
* Meşe yaprağı gibi kenarları girintili çıkıntılı olan yaprak.

oynak
* Kımıldayan, yerinde sağlam durmayan, hareketli.
* Hareket, canlılık veren.
* Değişken, kararsız.
* (kadın veya kız için) Davranışları ağırbaşlı olmayan.
* Eklemlerin bükülüp doğrulmaya elverişli olan çeşidi, oynar eklem.

oynak kemiği
* Diz kapağı kemiği.

oynakça
* Oynak (bir biçimde), oynak olarak.

oynaklık
* Oynak olma durumu.
* Oynakça davranış.

oynama
* Oynamak işi.

oynama!

* (olumsuz olarak) "oyalanma, gereği gibi yap, boşuna vakit geçirme!" anlamında kullanılır.

oynamak

* Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma gibi amaçlarla bir şeyle uğraşmak.
* Herhangi bir tutku, ilgi veya oyalanma gibi sebeple bir şeye kendini vermek.
* Kımıldamak, hareket etmek.
* Bir şeyi sürekli evirip çevirmek veya sürekli olarak dokunmak.
* Bir temsilde rol almak.
* Film gösterilmek.
* (tiyatro için) Sahneye konmak.
* Tedirgin etmek, rahatsız edici davranışta bulunmak.
* (eşya için) Herhangi bir parçası kımıldamak, hareket etmek.
* (insan için) (olumsuz olarak) Gerekli görevini yapacak hareketten yoksun olmak.
* Sarsılmak, yeri değişmek.
* Sporla ilgili çalışmalara katılmak.
* Müziğin gerektirdiği uyumlu hareketleri yapmak.
* Rastgele yön vermek, aldatmak.
* Herhangi birine karşı önemsemeyici davranışlarda bulunmak.
* Büyük bir ustalık, beceri ve kolaylıkla bir işi yapmak.
* Tehlikeye koymak.
* Değişiklik göstermek.

oynanış

* Oynanmak işi veya biçimi.

oynanma

* Oynanmak işi.

oynanmak

* Oynamak işine konu olmak.
* Herhangi biri oynamak.

oynaş

* Aralarında toplumca hoş karşılanmayan ilişkiler bulunan kadın veya erkekten her biri.

oynaşlık

* Oynaşın işi veya mesleği.

oynaşlık etmek

* toplumda hoş karşılanmayan ilişkilerde bulunmak.

oynaşma

* Oynaşmak işi.

oynaşmak

* Birbiriyle oynamak.
* Âşıktaşlık etmek.

oynatılma

* Oynatılmak işi.

oynatılmak

* Oynatmak işine konu olmak.

oynatım

* Oynatmak işi.
* Sinema endüstrisinin, filmlerin seyircilere gösterilmesi işiyle uğraşan kolu.

oynatımcı

* Oynatım işiyle uğraşan kimse.

oynatış

* Oynatmak işi veya biçimi.

oynatma
* Oynatmak işi.

oynatmak
* Oynamasını sağlamak.
* Kımıldamasına yol açmak.
* Herhangi bir canlıya istenilen hareketleri yaptırmak.
* Korkutmak, heyecanlandırmak.
* Herhangi bir ödevi yerine getirmeyerek karşı tarafı düzenle oyalamak.
* Sahneye koymak.
* Bir araç, gereç kullanmak.
* Aklını yitirmek.

oynaya oynaya
* Sevine sevine, büyük bir sevinçle.

oynayış
* Oynamak işi veya biçimi.

oysa
* Aralarında karşıtlık, aykırılık bulunan iki cümleyi "tersine olarak, -diği hâlde" anlamlarıyla birbirine bağlar, hâlbuki.

oysaki
* Oysa, hâlbuki.

oyuk
* Oyulmuş, içi boş ve çukur olan.
* Oyulmuş yer.

oyuklu
* Oyuğu olan, oyukları bulunan.

oyulga
* Elle yapılan kalın, seyrek dikiş.

oyulgalama
* Oyulgalamak işi.

oyulgalamak
* (kumaş) Gelişi güzel dikmek.
* Saplamak, sokmak.

oyulgalanma
* Oyulgalanmak işi.

oyulgalanmak
* Kumaş gelişigüzel dikilmek.
* Birikmek, sıralanmak.

oyulgama
* Elle yapılan kalın, seyrek, gelişigüzel dikiş.

oyulgamak
* Oyulgalamak.

oyulganma
* Oyulganmak işi.

oyulganmak

* Bir şeyin içine iyice girmek.

oyulma
 * Oyulmak işi.

oyulmak
 * Oymak işi yapılmak.

oyuluş
 * Oyulmak işi veya biçimi.

oyum
 * Oymak işi.

oyumlama
 * Oyumlamak durumu veya biçimi.

oyumlamak
 * (bitki) Kök salmak, tutmak.

oyun
 * Vakit geçirmeye yarayan, belli kuralları olan eğlence.
 * Kumar.
 * Şaşkınlık uyandırıcı hüner.
 * Tiyatro veya sinemada sanatçının rolünü yorumlama biçimi.
 * Müzik eşliğinde yapılan hareketlerin bütünü.
 * Sahne veya mikrofonda oynamak için hazırlanmış eser, temsil, piyes.
 * Bedence ve kafaca yetenekleri geliştirmek amacıyla yapılan, çevikliğe dayanan her türlü yarışma.
 * Hile, düzen, desise, entrika.
 * (güreşte) Hasmını yenmek için yapılan türlü biçimlerde şaşırtıcı hareket.
 * (teniste) Taraflardan birinin dört sayı kazanmasıyla elde edilen sonuç.

oyun alanı
 * Maçların yapıldığı yer.

oyun almak
 * oyunda kazanmak, sayı sahibi olmak.

oyun bağlamak
 * güreşte rakibe bir oyun uygulayıp onu sonuçlandırmadan beklemek.

oyun bozmak
 * tasarlanmış bir işi yersiz ve vakitsiz olarak karıştırmak, plânları alt üst etmek.
 * mızıkçılık etmek.

oyun çıkarmak
 * başarılı oyun oynamak.

oyun ebesi
 * Çocuk oyunlarında oyunun başı veya cezalısı, ebe.

oyun etmek
 * kurnazlıkla birini aldatmak.

oyun havası
 * Kıvrak ritmli ezgi.

oyun kâğıdı
 * İskambil kâğıdı.

oyun kurmak
 * bir yarışmayı kazanmak için belirli bir taktik uygulamak.

oyun kurucu
* (futbolda) Takımda, savunucular ile akıncılar arasında yer alan, görevi hem savunucular, hem de akıncılara yardım etmek olan üç oyuncudan her biri, haf.

oyun masası
* Üzeri genellikle yeşil ile kaplanmış masa.

oyun oynamak
* birini aldatmak, kandırmak.

oyun sahası
* Oyun alanı.

oyun salonu
* Oyun masalarının bulunduğu geniş oda.

oyun vermek
* oyunda kaybetmek.

oyun yapmak
* güreşte rakibe oyun uygulamak.

oyun yazarı
* Tiyatro, radyo ve televizyonda sahnelenmek veya oynanmak üzere piyes, skeç türü eserler kaleme alan sanatçı.

oyun yazarlığı
* Oyun yazma işi.
* Oyun yazarının mesleği.

oyuna çıkmak
* oyun için sahneye çıkmak.

oyuna gelmek
* aldatılmak.

oyuna getirmek
* birini tuzağa düşürmek, aldatmak.

oyuna kurban gitmek
* bir hile, düzen sonunda zarara, iftiraya uğramak.

oyunbaz
* Oynamayı seven.
* Düzenci, hileci.

oyunbazlık
* Düzencilik, hilecilik.

oyunbozan
* Birlikte yapılmasına karar verilen bir işten tek taraflı cayan (kimse), mızıkçı.

oyunbozanlık
* Oyunbozan olma durumu, mızıkçılık.

oyunbozanlık etmek
* birlikte yapılması plânlanan bir işten çekilmek.

oyuncak
* Oynayıp eğlenmeye yarayan her şey.
* Önemsiz ve kolay iş.

* Başkalarınca bir araç gibi kullanılan, hiçe sayılan, güçsüz kimse.

oyuncakçı
* Oyuncak yapan veya satan kimse.

oyuncakçılık
* Oyuncak yapma veya satma işi.

oyuncaklı
* Oyuncağı olan.
* Çocuksu, çocuk gibi davranan.

oyuncu
* Herhangi bir oyunda oynayan kimse.
* Sahne, perde veya bir gösteride rol alan sanatçı, aktör, aktris.
* Oyunu seven.
* Düzenci, hileci.
* Çok oyun yapan, oyundan oyuna geçen kimse.

oyunculuk
* Oyun oynama işi.
* Sahne sanatçılığı.
* Düzencilik, hilecilik.

oyunlaştırılma
* Oyunlaştırılmak durumu.

oyunlaştırılmak
* Oyun biçimine getirilmek.

oyunlaştırma
* Oyunlaştırmak işi.

oyunlaştırmak
* Tiyatro türünden olmayan herhangi bir eseri teknik yönden oynanabilir duruma getirmek.

oyunluk
* Tiyatroda oyun oynanan yer, sahne.

oyuntu
* Oyulmuş bölüm.
* Oyuk, çukur.

oyunu almak
* oyunu kazanmak.

oyuş
* Oymak işi veya biçimi.

ozalit
* Yüzeyi ışığa karşı duyarlı bir madde ile kaplı kâğıt üzerine, kalıptan çekilmiş resim kopyası.

ozalitçi
* Ozalit yapan veya çıkaran kimse.

ozan
* Halk şairi.
* Şiir yazar kimse, şair.

ozanca
* Ozana yakışır (biçimde), ozan gibi.

ozanlık
* Ozan olma özelliği.

ozansı
* Ozana yakışır biçimde, ozan gibi, şairane.

ozansılık
* Ozansı olma durumu, şairanelik.

ozmonoloji
* Ozmos bilimi.

ozmos
* Geçişme.

ozokerit
* Yer mumu.

ozon
* Molekülünde üç atom bulunan oksijenden oluşan, ağır kokulu, gaz durumundaki basit element (O3).

ozon ölçüm
* Havada ve oksijen içindeki ozonu ölçme işi.

ozon tedavisi
* Lokal veya genel banyo, pansuman veya şırınga hâlinde ozon ve oksijen vererek yapılan tedavi.

ozon yuvarı
* Atmosferin 15-40 km arasında bulunan tabakası.

ozonlama
* Ozonlamak işi.

ozonlama cihazı
* Ozonlanmış oksijen elde etmeye yarayan, duyarlı bir alet, ozonlayıcı.

ozonlamak
* Oksijeni ozon durumuna getirmek.

ozonlaşma
* Ozonlaşmak durumu.

ozonlaşmak
* Ozon durumuna gelmek.

ozonlaştırıcı
* Ozonlu oksijen veya hava hazırlayan alet.

ozonlayıcı
* Ozonlama cihazı.

ozonoliz
* Ozonla ayrışma.

ozonometre
* Ozonölçer.

ozonosfer
* Ozon yuvarı.

ozonoskop
* Ozonun varlığını tespit etmeye yarayan düzenek.

ozonölçer

* Atmosferdeki ozon niceliğini tespit etmeye yarayan alet.

ozonür

* Ozonun çift bağlı organik maddelerle meydana getirdiği katılma bileşiği.

ozuga

* Tropikal Afrika ve ormanlık alanlarda yetişen ince dokulu bir ağaç türü (Saccoglottis gabonensis).

ö

* Tikinme veya bıkma anlatır.

ö, Ö

* Türk alfabesinin on dokuzuncu harfi; ses bilimi bakımından ince, yuvarlak, geniş ünlüyü gösterir.

öbek

* Birbirine benzer veya aynı cinsten olan şeylerin oluşturduğu bütün, takım, küme grup.
* Özne, yüklem veya çeşitli tümleçlerle birlikte kullanılan sözlerin bütünü.
* Genel olarak yaş, yapı, uzay dağılımları ve hızları bakımından benzer özellik gösteren dizgelere ilişkin yıldızlar kümesi.

öbek öbek

* Yığın yığın, küme küme toplu bir biçimde.

öbeklenme

* Öbeklenmek durumu veya biçimi.

öbeklenmek

* Öbek durumuna gelmek, öbek öbek olmak.

öbekleşme

* Öbekleşmek durumu.

öbekleşmek

* Bir grup oluşturmak, öbek durumunu almak.

öbür

* "Bu" zamiriyle belirtilen bir şeyden sonda olan, öteki, diğer.
* (zaman için) Önümüzdekinden bir sonraki.

öbür dünya

* Öldükten sonra ruhun yaşayacağına inanılan âlem, ahret.

öbür dünyayı boylamak

* ölmek.

öbürkü

* Öbürü.

öbürü

* Öteki, öbür kişi veya şey, diğeri.

öcü

* (çocuk dilinde) Umacı.

öcünü çıkarmak

* Bkz. öç almak.

öç

* Kötü bir davranış veya sözü cezalandırmak için kötülükle karşılık verme isteği ve işi, intikam.

öç almak (veya öcünü almak)
* yapılan bir kötülüğün acısını kötülük yaparak çıkarmak, intikam almak.

öçbe
* Geveze, çok konuşan.
* Ukalâ, bilgiç geçinen.

öçlenme
* Öçlenmek işi veya durumu.

öçlenmek
* Öç beslemek, öç ile dolu duruma gelmek, hınç beslemek, kin duymak.

öçlü
* Kin ve intikam dolu, öç alma isteğinde olan.

öd
* Karaciğerin salgıladığı yeşil, sarı renkte acı sıvı, sıvı safra.

öd
* Yanarken güzel koku veren bir ağaç, öd ağacı.
* Bu ağacın kıyılmış parçalarından yapılan tütsü.

öd ağacı
* Dulaptal otugillerden, sıcak ülkelerde yetişen, dinî törenlerde yakılan ve yanarken güzel koku veren, tropik bölgelerde yetişen, odunu ve kabuğu hoş kokulu bir ağaç (Aquilaria agallocha).

öd dışı
* Dışınlı.

öd kanalı
* Karaciğer ve öd kesesi kanallarının birleşmesinden oluşan, safrayı bağırsağa veren kanal, koledok.

öd kesesi
* Karaciğere yapışık, armut biçiminde, öd salgılayan küçük organ, safra kesesi.

ödem
* Bazı hastalıklarda yüzde, ellerde, ayaklarda görülen iltihapsız şiş.

ödeme
* Ödemek işi, tediye.

ödemek
* Bir alış veriş ilişkisinde, borçlu olunan şeyin karşılığını alacaklıya vermek, tediye etmek.
* Bedelini vererek bir zararı karşılamak, tazmin etmek.
* (bir iş, bir kuruluş için) Harcanan, yatırılan parayı çıkartmak, itfa etmek.
* Bir işin, bir görevin karşılığını vermek.
* Bir şeye özveri ile, zahmetle kavuşmak.

ödemeli
* Değeri postahaneye ödendikten sonra alıcıya verilecek olan.
* Karşı tarafça ödenmek şartıyla edilen (telefon) veya çekilen (telgraf).

ödemli
* Ödemi olan.

ödenek
* Bir iş için ayrılan belli para, tahsisat.
* Devlet harcamalarının yapılabilmesi için, her yılın bütçesiyle yürütme organına verilen harcama izni.
* Parlamento üyelerine, görevleri sebebiyle verilen, yolluk dışında kalan para.

ödenekli

* Ödeneği olan.
* Belli dönemlerde devlet bütçesinden yardım veya belirli bir pay alan kişi veya kuruluş.

ödeniş
* Ödenmek işi veya biçimi.

ödenme
* Ödenmek işi.

ödenmek
* Ödemek işine konu olmak.

ödenmez
* Ödenemeyecek kadar, ödenmeyecek biçimde.

ödenti
* Dernek, kuruluş vb. üyelerinin dernek kasasına ödemeyi üstlerine aldıkları para, aidat.

ödeşme
* Ödeşmek işi.

ödeşmek
* Birbirine olan borçları ödeyip, alacak verecek bırakmamak.
* Karşılık olarak benzer iş, hareket yapıp veya bir şey verip manen borçlu kalmamak.

ödetme
* Ödetmek işi.

ödetmek
* Ödemek işini yaptırmak.

ödev
* Yapılması, yerine getirilmesi, insanlık duygusu, töre veya yasa bakımından gerekli olan iş veya davranış, vazife.
* Öğretmenin öğrencilere verdiği çalışma.

ödev bilgisi
* Herhangi bir meslekte bulunanların birbirleriyle ve başkalarıyla olan işlerinde tutmaları gereken yollar ve yerine getirmek zorunda bulundukları ödevler üzerinde duran, bilgi, deontoloji.

ödev bilmek (veya saymak)
* bir şey yapmayı kendisi için yerine getirilmesi zorunlu bir iş olarak kabul etmek, borç bilmek.

ödevcil
* ödevine bağlı olan, ödevlerini yerine getirmeyi seven, vazifeşinas.

ödevlendirilme
* Ödevlendirilmek işi veya durumu.

ödevlendirilmek
* Ödevlendirmek işine konu olmak.

ödevlendirme
* Ödevlendirmek işi veya durumu.

ödevlendirmek
* Birine ödev vermek.

ödevli
* Ödev yüklenmiş, olan, vazifeli.

ödiyometre

* Bkz. odyometre.

ödlek
* Korkak, tabansız, yüreksiz.

ödlekçe
* Ödleğe yaraşır (bir biçimde), ödlek gibi.

ödleklik
* Ödlek olma durumu veya ödlekçe davranış.

ödü bokuna karışmak
* çok korkmak.

ödü kopmak (veya patlamak)
* ansızın çok korkmak.

ödül
* Bir başarı karşılığında verilen armağan, mükâfat.
* Bir iyiliğe karşılık olarak verilen armağan, mükâfat.

ödül almak
* herhangi bir başarı karşısında armağana lâyık görülmek.

ödül vermek
* ödüllendirmek.

ödüllendirme
* Ödüllendirmek işi.

ödüllendirmek
* Bir başarıyı veya bir iyiliği ödülle değerlendirmek, mükâfatlandırmak.

ödün
* Uzlaşmaya varabilmek için hak, istek veya savlarının bir bölümünden, karşı taraf yararına vazgeçme, ivaz, taviz.

ödün vermek
* ödünle uzlaşma sağlamak.

ödüncü
* Ödün veren, tavizci.

ödünç
* İleride geri verilmek veya alınmak şartıyla (alınan veya verilen).

ödünç alma
* ödünçleme.

ödünçleşme
* Ödünç olarak alınmış ariyet.
* Başka bir dilden alınmış ve bütünüyle özümsenmemiş (söz).

ödünleme
* Ödünlemek işi, taviz.
* Engellenen ve doyurulmayan dilek, istek ve davranışların yarattığı tedirginliği, onların yerine geçebilecek başka dilek, istek ve davranışlarla giderme.

ödünlemek
* Ödünle karşılamak, taviz vermek.

ödünlü

* Ödün niteliğinde olan, ödün vererek yapılan, ivazlı.
* Ödün veren (kimse).

ödünsüz
* Ödün niteliğinde olmayan, ödün vermeksizin yapılan, ivazsız.
* Ödün vermeyen (kimse).

ödünü koparmak (veya patlatmak)
* çok korkutmak.

ödyometre
* Kimyasal tepkimelerde gazların hacim değişmelerini ölçmeye yarayan araç.

öf
* Usanç, bezginlik, tiksinti gibi duygular anlatır.

öfke
* Engelleme, incinme veya gözdağı karşısında gösterilen saldırganlık tepkisi, kızgınlık, hışım, hiddet, gazap.

öfke baldan tatlıdır
* öfkeye kapılınca bağırıp çağırmak insanı rahatlatır.

öfke ile kalkan ziyanla (zararla) oturur
* öfkesine kapılarak iş gören sonunda güç duruma düşer.

öfke topuklarına çıkmak
* çok öfkelenmek.

öfkelendirme
* Öfkelendirmek işi.

öfkelendirmek
* Öfkelenmesine yol açmak, kızdırmak.

öfkeleniş
* Öfkelenmek işi veya biçimi.

öfkelenme
* Öfkelenmek işi.

öfkelenmek
* Öfkeli duruma düşmek, kızmak.

öfkeli
* Öfkelenmiş, kızgın, hiddetli, gazup.

öfkesi burnunda
* çok öfkeli.

öfkesi kabarmak
* çok kızmak, sakinleşmişken yeniden öfkelenmek, tekrar sinirlenmek.

öfkesini çıkarmak (veya almak)
* (öfkeli kişi) haksız yere birine çatmak.

öfkesini yenmek
* iradesini kullanarak öfkesini gidermek.

öfkesiz
* Çabuk öfkenmeyen.
* Kızgın olmayan.

öfkeye kapılmak
* çok sinirlenmek, kızmak, hiddetlenmek.

öge
* Birleşik bir şeyi oluşturan basit şeylerden her biri, unsur, eleman.
* Bir sınıf veya bir topluluğun bireylerinden her biri.
* Bir cümleyi oluşturan özne, yüklem, tümleç gibi birimlerden her biri.

öglena
* Tatlı sularda yaşayan, kamçı biçimindeki uzantısı ile hareket eden mekik biçimindeki bir hücreli.

öglenagiller
* Örnek hayvanı öglena olan kamçılı bir hücreliler sınıfı.

öğle
* Gün ortası.
* Öğleyin kılınan namaz.

öğle ezanı
* Öğle namazını haber vermek için okunan ezan.

öğle namazı
* Öğle vakti kılınan namaz.

öğle paydosu
* Çalışma yerlerinde öğle vaktinde yemek yeme, dinlenme gibi amaçlarla işi bir süre bırakma.

öğle tatili
* Bkz. öğle paydosu.

öğle uykusu
* Genellikle öğle yemeğinden sonraki kısa süreli uyku.

öğle vakti
* Günün öğle saatleri.

öğle yemeği
* Öğle saatlerinde yenen yemek.

öğlen
* Öğle.
* Meridyen düzlemi, nısfınnehar.

öğlenci
* (ikili öğretim yapan okulda) Öğleden sonra ders gören (öğrenci), sabahçı karşıtı.

öğlende
* Öğleyin.

öğleüstü
* Öğleye yakın bir zamanda.

öğleüzeri
* Öğleye yakın zaman.

öğleyin
* Öğle vakti, öğle üzeri.

öğmek
* Bkz. övmek.

öğrek

* At sürüsü.

öğrencelik
* Öğrenme amacıyla ilk yapılan iş.

öğrenci
* Öğrenim görmek amacıyla herhangi bir öğretim kurumunda okuyan kimse, talebe, şakirt.
* Bir bilim veya sanat yetkilisinin gözetimi ve yol göstericiliği altında belli bir konuda çalışan kimse.
* Özel ders alan kimse.

öğrenci belgesi
* Öğrenci olunduğunu gösteren yazılı belge.

öğrenci bileti
* Öğrenciler için indirimli fiyatla satılan giriş bileti.

öğrenci kartı
* Bir kimsenin öğrenci olduğunu gösterir belge.

öğrenci kimliği
* Öğrencinin adını ve soyadını gösterir belge.

öğrenci yurdu
* Öğrencilerin barınma, yeme ve çalışmalarını kolayca karşılayabilecek özel olarak yapılmış yer veya bina.

öğrencilik
* Öğrenci olma durumu, talebelik.

öğrenilme
* Öğrenilmek işi.

öğrenilmek
* Öğrenmek işi yapılmak.

öğrenim
* Herhangi bir meslek, sanat veya iş için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkların elde edilmesi macıyla yapılan çalışma, tahsil.

öğrenim belgesi
* Bir kimsenin herhangi bir öğretim kurumunda kayıtlı bulunduğunu gösterir belge.

öğrenimli
* Öğrenim görmüş, okumuş, tahsilli.

öğreniş
* Öğrenmek işi veya biçimi.

öğrenme
* Öğrenmek işi, ıttıla.

öğrenmek
* Bilgi edinmek; bellemek.
* Yetenek, beceri kazanmak.
* Haber almak.

öğrenmelik
* Bir öğrenciye öğrenimini yapması veya bir kimsenin bilgi ve görgüsünü artırması için bir kuruluşça verilen para, burs.

öğreti
* Bilimde bir düzenli görüşü oluşturan ilke ve dogmaların bütünü, meslek, doktrin.
* Belli bir anlayışa, düşünceye dayalı olan ilke veya ilkeler dizisi, doktrin.

öğretici

* Öğretme, yetiştirme ve açıklama niteliğinde olan, didaktik.

öğreticilik

* Öğretici olma durumu.

öğretilme

* Öğretilmek işi.

öğretilmek

* Öğretmek işi yapılmak.

öğretim

* Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi, tedris, tedrisat, talim.
* Öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme gereçleri sağlama ve kılıvuzluk etme işi.

öğretim bilgisi

* Öğretim ilke, yöntem ve yollarına ilişkin genel sorunları inceleyen bilgi dalı, didaktik.

öğretim görevlisi

* Üniversitelerde öğretim üyesi bulunmayan dersler için geçici veya sürekli olarak görevlendirilen, ders veren ve uygulama yaptıran kimse.

öğretim programı

* Bir okulu bitirmek veya bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan plân, müfredat, ders programı.

öğretim üyesi

* Yüksek öğretim kuruluşlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçent.

öğretim yardımcıları

* Yüksek öğretim kurumlarında belirli süreler için görevlendirilen uzmanlar, çeviriciler, araştırma görevlileri ve eğitim öğretim plânlamacıları, rektörün onayıyla atanan öğretim görevlileri, okutmanlar.

öğretim yılı

* İlk, orta ve yüksek okullar ile üniversitelerde öğretimin başladığı ve sona erdiği gün arasında geçen süre.

öğretiş

* Öğretmek işi veya biçimi.

öğretme

* Öğretmek işi.

öğretmek

* Bir kimseye bir konuda bilgi ve beceri kazandırmak.
* Yetenek kazandırmak.
* Bilinmeyen bir konuda bilgi sahibi olmasını sağlamak.

öğretmen

* Mesleği bir bilim dalını, bir sanatı veya teknik bilgileri öğretmek olan kimse, muallim, muallime.

öğretmen evi

* Öğretmenlerin barınma, yemek ve eğlence ihtiyacını karşılamak üzere yapılmış bina.

öğretmenlik

* Öğretmenin görevi.

öğün

* (yemek için) Kez.

öğünme

* Bkz. övünme.

öğünmek
* Bkz. övünmek.

öğür
* Yaşça yakın, boydaş, yaşıt, taydaş, akran.
* Öğrenmiş, alışmış.
* Alışmış, yadırganmaz olmuş, menus.
* Takım, firka, zümre.

öğür olmak
* çokça birlikte bulunmaktan çok sıkı bir alışkanlık edinmek.

öğüreceği gelmek
* çok iğrenmek.

öğürleşme
* Öğürleşmek işi.

öğürleşmek
* Öğür olmak, birbirine alışmak, istinas etmek.

öğürlük
* Öğür olma durumu, istinas.

öğürme
* Öğürmek işi.

öğürmek
* Kusarken veya kusacak gibi olurken öğürtü sesi çıkarmak.
* Böğürmek.

öğürtleme
* Öğürtlemek işi veya durumu.

öğürtlemek
* Ayırmak, ayıklamak, seçmek, temizlemek.

öğürtme
* Öğürtmek işi veya biçimi.

öğürtmek
* Öğürmesine yol açmak.

öğürtü
* Öğürmek işi.
* Öğürürken çıkan ses.

öğürtü gelmek
* öğürmeye başlamak.

öğürtücü
* Öğürten.

öğürüş
* Öğürmek işi veya biçimi.

öğüt
* Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat.

öğüt vermek (veya öğütte bulunmak)

* bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için yol göstermek, nasihat etmek.

öğütçü
* Öğüt veren kimse, nasihatçi.
* Vaiz.

öğütleme
* Öğütlemek işi, nasihat.

öğütlemek
* Birine bir şeyi yapmasını veya yapmamasını salık vermek, nasihat etmek.

öğütme
* Öğütmek işi.

öğütme haznesi
* Mutfaklarda yemek artıklarını atık su borusuna aktarmadan önce küçük parçalara ayıran, evyeye bağlı araç.

öğütmek
* Bir araçla tane durumundaki nesneleri ezerek un durumuna getirmek.
* Ezmek, çiğnemek.

öğütücü
* Öğütme özelliği olan.
* Öğütme işini yapan makine.
* (kâğıtçılıkta) Gerekli özelliklerdeki kâğıt veya karton hamuruna istenen bazı özellikleri kazandırmak için sulu ortamda elyaflı maddelerin işlenmesinde kullanılan diskli veya konik rotor ve statoru olan makine.

öğütücü diş
* Azı dişi, azı.

öğütülme
* Öğütülmek işi.

öğütülmek
* Öğütmek işine konu olmak.

öğütülüş
* Öğütülmek işi veya biçimi.

öğütüş
* Öğütmek işi veya biçimi.

öhö
* Öksürme sesi.
* Bir kimsenin kendi varlığını belli etmek, söylenen bir şey üzerine dikkati çekmek, birine takılmak veya biriyle eğlenmek gibi amaçlarla, öksürür gibi yaparak çıkardığı ses.

ökçe
* Ayakkabı altının topuğa rastlayan yüksek bölümü.
* Topuğun arka bölümü.
* Saban demirinin geçtiği ağaç parçası.

ökçe çene
* Boru anahtarının kola bağlı olan setleri dışa dönük, hareketsiz çenesi.

ökçeci
* Ayakkabılar için ökçe yapan veya satan kimse.

ökçeli
* Ökçesi olan veya ökçesi yüksek olan topuklu.

ökçesiz

* Ökçesi olmayan (ayakkabı).

öke

* Deha sahibi kimse, dahi.

ökelik

* Öke alma durumu.

ökleme

* Küçük işletmelerde, hayvanların yere çakılan bir kazığa uzun bir iple bağlanarak belirli bir daire içerisinde otlamalarına izin verilen ve bu alandaki yem tamamen otlandıktan sonra kazığın yeri değiştirilmek suretiyle devam edilen bir otlatma sistemi.

ökse

* Ökse otu saplarından veya çoban püskülü kabuklarından çıkarılan yapışkan macun.
* Kuş tutmakta kullanılan, bu macunla bulanmış değnek.
* Erkekleri kendine bağlamasını bilen çok alımlı kadın.

ökse çubuğu

* Üzerine ökse sürülmüş değnek.

ökse kuşu

* Saka kuşu.

ökse otu

* Ökse otugillerden, elma, armut, ıhlamur, kiraz,erik gibi ağaçların dalları üzerinde asalak olarak yaşayan, üzüme benzer yemiş veren, saplarından ökse çıkarılan zararlı bitki (Viscum album).

ökse otugiller

* Taçsız iki çeneklilerden, ökse otu gibi ağaç dalları üzerinde asalak olarak yaşayan bitkileri içine alan bir familya.

ökseleme

* Ökselemek işi veya durumu.

ökselemek

* Ökse ile yakalamak.

ökseme

* Özlemek, göreceği gelmek, istemek.

ökseye basmak

* dikkatsizlik ederek zarara uğramak veya yanılmak.

öksürme

* Öksürmek işi.

öksürmek

* Solunum yolları zarlarının rahatsızlığı sebebiyle akciğerlerdeki havayı birdenbire ve gürültülü bir sesle dışarı vermek.
* Öksürtücü hastalığa tutulmuş olmak.

öksürtme

* Öksürtmek işi.

öksürtmek

* Öksürmesini sağlamak.

öksürtücü

* Öksürten, öksürüğe yol açan.

öksürük

* Ciğerlerdeki havanın, solunum organlarının kasılması ve zorlanmasıylı ağızdan gürültü ile çıkması.
* Üşütme gibi bir sebeple ortaya çıkan göğüs ingini.

öksürük otu

* Gövdesi pullarala kaplı, sarı çiçekli,ekin tarlaları için zararlı, çok yıllık ve otsu bir bitki (Tussilago farfara).

öksürük tıksırık

* Sık sık öksürürken göğüs ingini hastalığı.

öksürüklü

* Öksürüğü olan, sürekli öksüren.
* Yaşlı ve hasta.

öksürüklü tıksırıklı

* Sağlıksız, sağlığı bozuk.

öksürüp tıksırmak

* öksürmek.

öksürüş

* Öksürmek işi veya biçimi.

öksüz

* Anası veya hem anası hem babası ölmüş olan (çocuk).
* Kimsesiz.

öksüz kalmak

* anası veya hem anası hem babası ölmüş olmak.
* kimsesiz olmak.

öksüzdoyuran

* Çok büyük bardak, çanak ve bunların içindeki yiyecek ve içecek.

öksüzler anası, öksüzler babası

* yoksul ve kimsesiz olanları gözeten kadın veya erkek.

öksüzlük

* Öksüz olma durumu.
* Kimsesizlik.

öksüzsevindiren

* Değeri az, cicili bicili şeyler için söylenir.

öküz

* Çift sürmekte, araba çekmekte kullanılan, etinden yararlanılan, iğdiş edilmiş erkek sığır.
* Bön, görgüsüz, kaba, anlayışsız, yeteneksiz kimse.
* Cıvalı zar.

öküz arabası

* Öküz koşulmuş araba.

öküz arabası gibi

* çok yavaş.

öküz balığı

* Dört kısa ayağı ve üst çenesinden aşağıya doğru sarkık iki büyük dişi olan, 6 m boyunda, foka benzer bir deniz memelisi (Trigia Iyra).

öküz damı

* Öküz ahırı.

öküz gibi
* aptal, anlayışsız.

öküz gibi bakmak
* aptalca, hiçbir şey anlamadan bakmak.

öküz öldü, ortaklık bozuldu (veya bitti)
* iki ortak veya taraf arasındaki yakınlığın dayandığı sebep yok olunca, bu yakınlık da çözülür.

öküz soğuğu
* Nisanın 15'inden sonra olan fırtınanın adı, sitteisevir.

öküz trene baktığı gibi bakmak
* Bkz. öküz gibi bakmak.

öküzburnu
* Serçegillerden, gagası uzun ve çok kalın, eti yenir bir kuş (Calao).

öküzdili
* Sığırdili.

öküze boynuzu yük olmaz (veya ağır gelmez)
* insan kendi yakınlarını ve kendi işlerini yük saymaz.

öküzgözü
* Birleşikgillerden, sarı renkte, papatyayı andırır bir çiçek ve onun bitkisi, sığır gözü, mastı çiçeği, arnika (Arnica montana).

öküzlük
* Budalalık, sersemlik.
* Budalaca, sersemce iş.

öküzün altında buzağı aramak
* olmayacak sebeplerle suç ve suçlu bulma çabasında olmak.

öl
* Toprağın nemi, yaşlık, höl.

öl dediği yerde ölmek, kal dediği yerde kalmak
* onun sözünden hiç çıkmamak.

ölçek
* Birim kabul edilen herhangi bir şeyin alabildiği kadar ölçü.
* Tahıl ölçmeye yarar kap, kile.
* Dört okkaya eşit ağırlık ölçüsü.
* Herhangi bir ölçek miktarında olan.
* Bir harita veya resimde görülen uzaklıklarla bunların işaret ettiği, karşılandığı gerçek uzunluklar arasındaki oran.
* Bir ölçü aletinin üzerinde çizgilerle ayrılmış bölüm, kadran.

ölçek çizgisi
* Haritanın ölçeğini göstermek için, kenarına çizilen ve her santimetresinin gerçekte kaç kilometreye karşılık olduğunu gösteren doğru.

ölçekli
* Ölçek farkıyla aynen bütünü veren geometrik şekil veya eleman.

ölçer
* Ateşi karıştıracak demir kol.

ölçerme
* Ölçermek işi veya durumu.

ölçermek
* Sönmekte olan ateşi, lambayı canlandırmak.

ölçme
* Ölçmek işi.

ölçmek
* En, boy, hacim süre gibi nicelikleri kendi cinslerinden seçilmiş bir birimle karşılaştırıp kaç birim geldiklerini belirtmek.
* Aşırı olmamasına dikkat etmek, kontrol etmek.

ölçtürme
* Ölçtürmek işi.

ölçtürmek
* Ölçmek işini yaptırmak.

ölçü
* Bir niceliği, o nicelik için kabul edilmiş birimlerden birine göre oranlayarak değerlendirme, mizan.
* Bu değerlerlendirmede kullanılan birim, ölçme birimi.
* Ölçme sunucu bulunan rakam.
* Belirlenmiş boyut.
* Aşırı olmama, ılımlı, uygun olma durumu.
* Değer, itibar.
* Ölçüt.
* Bir ezginin eşit bölümlere ayrılışı.
* Bir manzumedeki dizelerin hece ve durak bakımından denk oluşu, vezin.

ölçü almak
* yapılacak bir şeyin üzerinde kullanılacağı nesneye uygunluğunu sağlayabilmek için o nesneyi ölçmek.
* (terzi) vücut ölçülerini tespit etmek.

ölçü bilimci
* Ölçü bilimi ile uğraşan kimse.

ölçü bilimi
* Ağırlıkları ve ölçüleri inceleyen bilim dalı, metroloji.

ölçü vermek
* (terziye, ayakkabıcıya, marangoza) yapılacak işle ilgili ölçüleri bildirmek.

ölçücü
* Ölçme işini yapan kimse.

ölçülebilir
* Ölçme işine konu olabilir fiziksel büyüklük.

ölçülen
* Bir ölçme işlemine imkân sağlayan fiziksel büyüklük.

ölçülendirme
* Ölçülendirmek işi.

ölçülendirmek
* Ölçme işlemlerini bir düzlem üzerine aktarmak.

ölçülme
* Ölçülmek işi.

ölçülmek
* Ölçmek işine konu olmak.

ölçülü
* Ölçüsü alınmış, ölçülmüş.
* Belli bir ölçüye göre düzenlenmiş olan (manzume, düz yazı), vezinli.
* Davranış ve düşüncelerinde aşırı olmayan, ılımlı, mutedil, hesaplı.

ölçülü biçili
* Özenle hazırlanmış, iyice hesaplanmış.

ölçülülük
* Ölçülü, dengeli olma durumu, ılım, itidal.

ölçüm
* Ölçmek işi.
* Ölçerek elde edilen sonuç.
* Ölçümlemek sonucu, takdir.

ölçümleme
* Değerlendirme, değer biçme.

ölçümlemek
* Muhakeme etmek.
* Akıl süzgecinden geçirmek, sonuç almak, takdir etmek.

ölçümlü
* Metrik.

ölçün
* Standart.

ölçünlü
* Standart.

ölçünme
* Ölçünmek işi veya durumu.

ölçünmek
* Bir şeyi uzun uzun düşünüp hesaplamak, teemmül etmek.

ölçüp biçmek
* bir konuda çok ayrıntılı düşünmek, inceden inceye düşünmek, değerlendirmek.

ölçüsüz
* Ölçülmemiş, ölçüsü alınmamış olan.
* Pek çok, aşırı, gelişigüzel, rastgele.
* Nereye varacağı düşünülmeksizin, yerli yersiz.
* Ölçüsü olmayan, vezinsiz.

ölçüsüzlük
* Ölçüsüz olma durumu.

ölçüş
* Ölçmek işi veya biçimi.

ölçüşme
* Ölçüşmek işi.

ölçüşmek
* (biriyle) Yan yana gelerek boy bakımından ölçülmek.
* Yarışmak, müsabaka yapmak.
* Karşılaştırmak, mukayese etmek.

ölçüştürme
* Ölçüştürmek işi veya durumu.

ölçüştürmek
* Ölçüşmek işini yaptırmak.
* Aradaki farkı bulmak için iki şeyi yan yana getirmek, karşılaştırmak, mukayese etmek.

ölçüt
* Bir yargıya varmak veya değer vermek için başvurulan ilke, kıstas, mısdak, kriter.

ölçüyü kaçırmak
* yiyip içmekte veya davranışlarda aşırı gitmek.

öldüresiye
* Öldürürcesine.

öldürme
* Öldürmek işi.

öldürmek
* Bir canlının hayatına son vermek.
* (bitki için) Solup kurumasına sebep olmak.
* (bazı şeylerin) Dirliğini, tazeliğini veya sertliğini gidermek.
* Çok üzmek veya aşırı yormak.
* (zaman anlatan kelimelerle) Boşuna geçmek.
* Ölmesine yol açmak.
* Sağlığını bozmak, rahatsızlık vermek.
* Yok olmasına, ortadan kalkmasına, azalmasına yol açmak.
* Etkisini ve gücünü azaltmak.

öldürtme
* Öldürmek işi.

öldürtmek
* Öldürmek işini yaptırmak.

öldürücü
* Öldüren, ölüme sebep olan, ölüme yol açan.
* Bayıltıcı, bunaltıcı, sıkıcı, yorucu.

öldürülme
* Öldürülmek işi.

öldürülmek
* Öldürmek işine konu olmak.

öldürüş
* Öldürmek işi veya biçimi.

ölenle ölünmez
* çok sevilen birinin ölümünde çok yas tutulmamasını, hayatın sürüp gideceğini anlatır.

ölesiye
* Ölecek kadar.

ölet
* Öldürücü hastalık salgını, kıran.

öleyazma
* Öleyazmak işi veya durumu.

öleyazmak

* Ölecek duruma gelmek, yaklaşmak.

ölgün
* Dirliği, canlılığı, tazeliği kalmamış, pörsümüş, solmuş.
* Gücü azalmış, zayıflamış.

ölgünlük
* Ölgün olma durumu.

ölme
* Ölmek işi.

ölme eşeğim, ölme (yaza yonca bitecek)
* umutsuz bir bekleyişi anlatmak için söylenir.

ölmek
* Yaşamaz olmak, hayatı sona ermek, can vermek.
* (bitki için) Solmak.
* Bazı sebeplerle çok sıkıntı veya acı çekmek.
* Değerini, geçerliğini, gücünü yitirmek, kullanılmamak.

ölmek var, dönmek yok!
* "neye mal olursa olsun bu iş yapılacak; yapılmasından kaçınılmayacak" anlamında kullanılır.

ölmez
* Ölümsüz olduğuna inanılan, kalıcı olan.
* Çok dayanıklı, kolay eskimeyen.

ölmez çiçek
* Bkz. ölmez çiçek.

ölmez çiçek
* Basit ve tüylü yapraklı, parlak sarı çiçekleri uzun zaman saklanabilen, özel kokulu, çok yıllık ve otsu bir bitki, yayla gülü (Helichrysum).

ölmez oğlu
* Bkz. ölmezoğlu.

ölmez otu
* Beyaz, mor veya firfiri çiçek açan otsu bitki (Xeranthemum).

ölmezleştirme
* Ölmezleştirmek işi.

ölmezleştirmek
* Ölümsüzleştirmek.

ölmezlik
* Ölmez olma durumu, ölümsüzlük.

ölmezoğlu
* Çok dayanıklı şeyler için söylenir.

ölmüş
* Ölen, ölü olan.
* Geçmişte ölen kimse.

ölü
* Hayatı sona ermiş olan, artık yaşamıyor olan.
* Sönük, güçsüz.
* Yaşanılmayan veya çok durgun, hareketsiz.
* Sıcaklığı, canlılığı olmayan.

* Ölmüş insan, müteveffa, mevta.
* (isim tamlamalarında belirtilen durumda) Hayvan leşi.

ölü açı
* Doğal veya yapay bir engel dolayısıyla gözetlemenin veya atışın mümkün olmadığı yer veya bölge.

ölü dalga
* Hızı azalmış olarak gelen dalga.

ölü deniz
* Fırtınadan sonra tamamıyla sakin duruma gelmiş deniz.
* Dalgasız, açık denizden etkilenmeyen deniz.

ölü dil
* Günümüzde kullanılmayan, konuşulmayan, sadece elimizde belgeleri olan dil.

ölü doğum
* Bebeğin ölü doğması durumu.

ölü fiyatına
* Değerinden çok ucuza, yok pahasına.

ölü gibi
* hiç kımıldamadan, hareketsiz.

ölü gözü gibi
* (ışık için) sönük, fersiz.

ölü gözü kadar
* çok az, damla, bu katre.

ölü gözünden yaş ummak
* hiç olmayacak yerden, mümkün olmayan durumda yardım veya destek beklemek.

ölü helvası
* Ölü evinde pişirilip konuklara dağıtılan un veya irmik helvası.

ölü mevsim
* Herhangi bir işin, faaliyetin veya hareketliliğin durgunlaşıp yavaşladığı süre.

ölü nokta
* Gözden uzak yer.

ölü örtü
* Dökülen yaprak ve başka bitki kalıntılarından oluşan örtü.

ölü renk
* Parlaklığı olmayan, donuk renk.

ölü saat
* Herhangi bir faaliyet, iş veya durum sırasında yitirilmiş süre veya zaman.

ölü salı
* Teneşir.

ölü sezon
* Turizm sezonunun en durgun olduğu dönem.

ölü yatırım
* Ticaret veya sanayide kâr getirmeyen, geleceğe veya pazar imkânı bulunmayan yatırım.

ölü yemeği

* Ölü evine komşu veya akrabalar tarafından hazırlanıp getirilen yemek.

ölü yıkama
    * Dinî kurallara göre, ölüyü gömülmeden veya kefene sarmadan önce yıkamak işi.

ölü yıkayıcı
    * Dinî kurallara göre, ölüyü kefenlenmeden veya gömülmeden önce yıkayan kimse.

ölü zaman
    * Bkz. ölü saat.

ölük
    * Canlılığı azalmış, hâlsiz.

ölülük
    * Cansız kalma durumu, cansızlık.

ölüm
    * Bir insan, bir hayvan veya bitkide hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, mevt, irtihal, vefat.
    * Ölme biçimi.
    * İdam cezası.
    * Sona erme, yok olma, ortadan kalkma.
    * Çok büyük sıkıntı, üzüntü.
    * Ölmesi istenen kimse veya şey için kullanılır.

ölüm Allah'ın emri
    * herkes ölecek, ölmek mukadderdir.
    * tehlikeli bir karar verme durumunda "ölümden korkmuyorum, ölümü bile göze alıyorum" anlamında kullanılır.

ölüm cezası
    * Bkz. idam cezası.

ölüm dirim
    * Hayatî önemi olan.

ölüm döşeği
    * Ölüm hâlinde, ölmek üzere.
    * Son nefesinin verileceği yatak veya yer.

ölüm emri
    * Birinin mutlaka ölmesi gerektiğini bildiren emir.

ölüm fermanı
    * Bir kimsenin, ölmesini gerektiren durum, iş vb.

ölüm hak miras helâl
    * ölüm nasıl normal bir olaysa mirasın paylaşılması da olağan bir iştir.

ölüm kalım
    * Her türlü tehlikeyi göze alma.

ölüm kalım meselesi
    * Yok olmamak amacıyla girişilen mücadele.

ölüm kalım savaşı
    * Ölüm kalım meselesi.

ölüm korkusu
    * Ölme tehlikesiyle yüz yüze gelmekten duyulan korku, can korkusu.

ölüm oranı

* Bir ülkede toplam nüfus içindeki ölüm sayısının ortaya çıkardığı oran.

ölüm orucu
* Herhangi bir amaca ulaşmak için sonunda ölümü bile göze alarak tutulan oruç.

ölüm ölüm de, hırlamaya ne borcum var?
* sıkıntı, üzüntü, keder, dert veya yoksulluk çekmektense ölüm daha iyidir.

ölüm sessizliği
* Derin sessizlik.

ölüm sigortası
* Sigortalının ölümü hâlinde sigortalayan tarafından ödenmesi kabul edilen parayı gösteren sigorta türü.

ölüm sükûtu
* Yoğun ve derin sessizlik.

ölüm sükûtu çökmek
* yoğun ve derin sessizlik kaplamak.

ölüm tazminatı
* Sözleşmeye göre, ölüm hâlinde ölenin geride bıraktıklarına işveren tarafindan ödenen para.

ölüm var dirim var
* "insan her an ölebilir de yaşayabilir de" anlamında önlem almayı öğütler.

ölümcül
* Ölümle sona erme ihtimali olan veya ölümle sona eren.
* Can çekişen.

ölümle burun buruna gelmek
* ölümle sonuçlanabilecek çok büyük bir tehlike ile karşılaşmak.

ölümle öç alınmaz
* düşmanların ölümünden sevinç duymak insanlığa yakışmaz.

ölümlü
* Gelip geçici, kalımsız, fani.
* İnsan.

ölümlü dünya
* Sonunda öleceğimiz dünya, fani dünya.

ölümlük
* Bazı kimselerin, öldüklerinde cenazelerinin kaldırılmasına harcanmak için biriktirdikleri para.

ölümlük dirimlik
* Ölüm döşeğinde, ağır hasta yatarken kimseye muhtaç olmamak için elde tutulan (para, mal).

ölümlülük
* Ölümlü olma durumu, fena (II).

ölümsek
* Ölümcül.

ölümsü
* Ölümü andıran, ölüm durumuna yakışan.

ölümsüz
* Hiçbir zaman ölmeyecek olan, ebedî, lâyemut.
* Hiç unutulmayacak, daima anılacak olan, ebedî.
* Hiç unutulmayacak olan kimse.

ölümsüzleşme
* Ölümsüzleşmek işi.

ölümsüzleşmek
* Ölümsüz olmak, ölümsüz duruma gelmek.

ölümsüzleştirme
* Ölümsüzleştirmek işi.

ölümsüzleştirmek
* Ölümsüz duruma getirmek.

ölümsüzlük
* Ölümsüz olma durumu, ölmezlik.
* Kalıcılık, ebedîlik.

ölümü göze almak
* elde etmek istediği sonuç uğruna ölmekten korkmamak.

ölümü öp
* bir konuda karşısındakini ikna etmek için kullanılan kesin yemin sözü.

ölümün soluğunu ensesinde duymak
* her an öleceğini beklemek, ölüm korkusu ile dolu olmak.

ölümüne susamak (veya ölüme koşmak)
* ölümü kendi üzerine çekecek tehlikeli davranışta bulunmak.

ölünme
* Ölünmek işi veya durumu.

ölünmek
* Herhangi biri ölmek.

ölüp ölüp dirilmek
* çok sıkıntı, acı çekmek veya çok ağır hastalık geçirmek.

ölür müsün, öldürür müsün?
* çok kızılacak bir terslik karşısında kalındığında söylenir.

ölüsü kandilli
* İyi gitmeyen bir iş için sövgü yerine kullanılır.

ölüsü kınalı
* Bkz. ölüsü kandilli.

ölüsü ortada kalmak
* cenazesini kaldıracak kimse bulunmamak.

ölüsünü öpmek
* yemin sözü olarak kullanılır.

ölüş
* Ölmek işi veya biçimi.

ölüyü güldürmek
* çok güldürmek.

ömre bedel
* bir ömre değecek kadar (iyi, güzel, değerli).

ömrü oldukça
* yaşadıkça.

ömrü uzamak
* uzun süre yaşamak veya çok dayanmak.

ömrü vefa etmemek
* bir sonuca ulaşmadan ölmek.

ömrübillâh
* Şimdiye değin veya hiçbir vakit.

ömrüde
* hiçbir zaman.

ömrühayat
* Geçirilen, yaşanılan bütün ömür boyu.

ömrümün varı
* sevgi sözü olarak kullanılır.

ömrünce
* Ömrü boyunca, yaşadığı süre içinde.

ömrüne bereket
* "ömrün uzun olsun!", "var ol", "sağ ol" anlamında kullanılır.

ömür
* Yaşama veya var olma süresi, yaşam, hayat.
* Çok hoşa giden.

ömür adam
* Neşeli, hoş sohbet, komik, eğlendiren ve beğenilen kimse.

ömür boyu
* Sağ kalındığı, yaşandığı sürece.

ömür boyunca
* Hayatı devam ettiği süre içinde, sağ olduğu sürece.

ömür çürütmek
* uzun zaman emek vermiş olmak veya boşuna vakit geçirmiş olmak.

ömür geçirmek
* yaşamak.

ömür sürmek
* iyi ve rahat yaşamak.
* yaşamı belli şartlar içinde sürüp gitmek.

ömür törpüsü
* Uzun ve üzücü iş.

ömürler olsun
* eli öpülenin öpene "çok yaşa" anlamında söylediği söz.

ömürlü
* Ömrü uzun olan.
* Uzun süreli.

ömürsüz
* Ömrü kısa olan.

* Kısa süren, yararsız.

ön

* Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı.
* Bir şeyin esas tutulan yüzünün baktığı yer, karşı.
* Bir kimsenin ilerisi.
* Yakın gelecek zaman.
* Giyeceklerin genellikle göğsü örten bölümü.
* Benzerler arasında bakılan veya gidilen yönde olan.
* Bazı kelimelerin başına getirilerek kelimenin anlamına "önce olan" veya "ilk kavramı" katar.
* Civar, yöre.

ön ad

* Kişilere verilen ilk ad.
* Sıfat.

ön alım

* Bir mülk kaça satın alınmışsa, o mülke o para ile sahip olma, şufa.

ön alım hakkı

* Üçüncü kişiye satılan bir mülkü bir kimsenin öncelikle satın almasına yetki veren hak, şufa hakkı.

ön avurt

* Avurdun ön bölümü.

ön avurt ünsüzü

* Dil ucunun ön damağa çarpmasından oluşan ve dilin yanlarından çıkan ünsüz.

ön belirti

* Belirtilerin ilk olarak belli olanı.

ön bilgi

* Herhangi bir konuda derinlemesine bir araştırma yapmadan sağlanan birtakım bilgiler.

ön bilim

* Dinî inanışa göre Tanrının gelecekteki her şeyi önceden bilmesi.

ön çalışma

* Bir çalışmaya başlayabilmek için yapılması gereken hazırlık.

ön damak

* Damağın ön bölümü.

ön damak ünsüzü

* Ciğerlerden gelen havanın dil sırtı yardımıyla ön damağın çeşitli noktalarında patlayarak veya sızarak oluşturduğu ünsüz: k, g, ğ, y.

ön denetim

* Yapılması düşünülen bir işe başlamadan önce gereken ön araştırmanın ve incelemenin yapılması.

ön deyi

* Sunuş, prediksiyon.

ön deyiş

* Bir eserde asıl konu olarak ele alınan olaylardan önce, geçmiş birtakım başka olguları anlatan ilk bölüm, prolog.

ön ek

* Bazı yabancı dillerde kelime kökünün önüne gelerek kelimeye belirli bir anlam katan ek: normal, anormal gibi.

ön göğüs

* Böceklerde göğüs gölgesinde bulunan üç hakladan en öndeki.

ön gün
* Bir önceki gün, arife.

ön kol
* Kolun dirsekle bilek arasındaki bölümü.

ön kol kemiği
* Ön kolun iskeletini oluşturan iki uzun kemikten dışta olanı.

ön koşul
* Ön şart.

ön lisans
* Yüksek öğretimde ilk iki yıllık lisans programı.

ön oda
* Gözde saydam tabaka ile iris arasında kalan boşluk.

ön oluş
* Varlığın yoktan oluşmadığını, tohum durumunda, son derece küçük ve tam olarak önceden var olduğunu, sonradan büyüyüp geliştiğini ileri süren teori.

ön oluşum
* Bkz. ön oluş.

ön seçici
* Ön elemeyi yapan (kimse, kurul).

ön seçim
* Genel seçimde aday gösterilecek kişileri belirlemek için, bir parti üyesi olan belli sayıdaki seçmenlerin katılmasıya yapılan seçim.
* Bir yarışmada yarışmaya katılanlar arasında ön eleme yapma işi.
* Bir antenin aldığı çeşitli yayınlar arasında bir alıcının giriş devreleriyle yapılan seçim.

ön ses
* Kelimenin oluştuğu seslerden ilki.

ön ses düşmesi
* Kelime başındaki bir sesin kaybolması : Isıcak > sıcak, ısıtma > sırma gibi.

ön sezi
* Hiçbir belirti yokken bir şeyin olacağını sezme, içe doğma, hissikablelvuku, altıncı duygu veya his.
* Temellendirilmeyen duygu; verilmemiş olanın, bilinmeyenin, özellikle gelecekle ilgili olanın önceden duyulması, doğru sayılması.

ön sezili
* Ön sezisi olan.

ön soruşturma
* Yapılacak soruşturmayla ilgili olarak önceden yapılan soruşturma.

ön söz
* Bir eserin konusunu tanıtan, amacını, işleniş biçimini açıklayan, bazen hazırlanmada emeği geçen kişileri belirten yazı, mukaddime.

ön sözleşme
* Gelecekteki bir sözleşmenin gerçekleştirilmesi amacıyla geçici olarak yapılan sözleşme, akit vaadi.

ön şart
* Bir işin çözümlenmesinde ilk önce yerine getirilmesi gereken şart, ön koşul.

ön tasar
* Herhangi bir tasarın ilk biçimi.

ön tasım
* Vargısı başka bir tasımda küçük veya büyük önerme durumunda olan tasım.

ön teker
* Araçların ön düzeninde yer alan tekerlek.
* Önder, lider, başı çeken kişi.

ön türeme
* Aslında kelimede bulunmayan bir ünsüzün veya ünlünün ön seste belirmesi: urmak > vurmak, Rum > Urum gibi.

ön uyum
* Bir canlı varlığın belli bir ortama kendini uydurma yatkınlığı.

ön vurgu
* Yer adlarında, zarf, bağlaç ve ünlem olarak kullanılan bazı kelimelerde, ilk hecede bulunan vurgu: A'nkara, Ka'yseri, a'nsızın gibi.

ön yargı
* Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay veya görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargı, peşin hüküm.

ön yargılı
* Ön yargıları olan, ön yargı ile karar veren.

ön yaylak
* Esas yaylaktan daha aşağıda bulunan yaylağa çıkarken veya yaylaktan dönerken bir süre otlatılan ve bir miktar ot biçilip kurutulan yaylak.

ön yüzbaşı
* Kıdemi iki rütbe artırılmış yüzbaşı.

önayak
* Bir işte öncü, işi yürüten (kimse).

önayak etmek
* bir işe, birinin başlamasını, girişmesini istemek.

önayak olmak
* bir işe ilkin başlayıp herkesi arkasından sürüklemek.

önce
* İlk olarak, başlangıçta.
* (zaman anlatan kelimelerden sonra getirilerek) Şu kadar zamanın geçmiş bulunduğunu anlatır.
* Baştaki, geçmişteki bölüm, geçmiş zaman.

önce bilim
* Bkz. ön bilim.

önce can sonra canan
* insanların bencil olduklarını, önce kendilerini, sonra yakınlarını ve sevdiklerini düşündüklerini belirtir.

öncecilik
* Bir şeyi başkalarından önce yapma işi, insiyatif.
* Önde gelmek işi.

önceden
* Başlarken, başlangıçta, daha önce, evvelce.

önceki

* Önce olan, evvelki, mukaddem, sabık.

öncel

* Bir görevde, meslekte kandinden önce yerini tutmuş olan kimse, selef, ardıl karşıtı.
* (çokluk olarak) Bizden önce yaşamış olanlar.
* Sonucun çıkarıldığı önerme veya önermeler.

öncel belirleme

* Tanrının her şeyi önceden bildiği dogmasına dayanılarak, her şeyin önceden Tanrıca düzenlenmiş olduğunu anlatan terim.

öncel düzen

* Ruhla beden arasındaki ilişkinin Tanrıca önceden düzenlendiğini ileri süren öğreti.

önceleme

* Öncelemek işi.

öncelemek

* Bir şeyi önceden yapmak, geri bırakmakmak, öne almak, takdim etmek.

önceleri

* Önceki zamanda, başlangıçta.

öncelik

* Bir şeyin öbüründen önce olması durumu, takaddüm.

öncelikle

* Öne alınarak, daha önce olarak.

öncelikli

* Önceliği olan.

öncesiz

* Zamanda başlangıcı olmayan, ezeli.

öncesizlik

* Öncesi olma durumu, ezeliyet.
* Başlangıcı olmadığı düşünülen zaman, ezel.

öncü

* Önde gidip haber ulaştıran kimse.
* Bir sanat veya düşünce akımını, çağına göre yeni bir görüşü başlatan kimse veya eser, müjdeci, avangart.
* Önder, kılavuz.
* Yürüyüşte kolun ilerisinden giden kıta, pişdar, artçı karşıtı.

öncü oyun

* Geleneksel tiyatrodan ayrılan, kuruluş ve anlatım yönünden yenilikler getirmek isteyen oyun.

öncü tiyatro

* Herhangi bir akımda veya dönemde birtakım yenilikler getiren tiyatro.

öncül

* Bir çıkarımın öncüller kümesini oluşturan önermelerden herhangi biri mukaddem.
* Bir tasımda sonucu hazırlayan ilk iki önermeden her biri, mukaddem.
* Bir bilimsel çalışmada işe koyulurken, araştırmaya konu edilmeksizin doğru sayılan önerme.
* Kılavuz, öncü.

öncül olmak

* Kılavuzluk, öncülük yapmak.

öncülük
* Öncü olma durumu.
* Önderlik.

öncülük etmek
* bir işi başlatmak, bir işin başlamasına önayak olmak.

önde gelmek
* önemli durumda olmak.

öndelik
* Anlaşmaya göre, yapılacak bir hizmet veya satın alınacak bir mal karşılığı gerçekleşecek borçtan, öncelikle ödenen bölüm, avans.

önder
* Gücü, ünü veya toplumsal yeri dolayısıyla, belli zaman ve durumlar içinde, ilişkili bulunduğu küme veya toplumun tutum, davranış ve etkinliklerini değiştirip yöneltme yeteneğini gösteren kimse, lider, şef.

önderlik
* Önder olma durumu veya öndere yakışır davranış, öncülük, liderlik.

öne almak (veya alınmak)
* bir şey veya bir kimseye öncelik tanımak (tanınmak).

öne düşmek
* önden yürümek.
* kılavuzluk etmek.

öne sermek
* ortaya koymak, meydana çıkarmak, göstermek.

öne sürmek
* (birini) ilkin harekete geçmesi için önermek.
* ileri sürmek.

önel
* Bir işin tamamlanması için tanınan ek süre, mehil.
* İş sözleşmesine göre işçinin işten çıkarılması durumunda tanınan süre.

önem
* Bir şeyin nitelik veya nicelik bakımından değeri olma durmu, ehemmiyet.

önem vermek
* değer vermek, önemli saymak.

önemli
* Önemi olan, mühim, ehemmiyetli.

önemlice
* Önemli sayılabilecek kadar.
* Ciddî.

önemseme
* Önemsemek işi.

önemsemek
* Önemli saymak, önem vermek, mühimsemek.

önemseniş
* Önemsenmek işi veya biçimi.

önemsenme

* Önemsenmek işi.

önemsenmek
* Önem verilmek, üzerinde durulmak.

önemseyiş
* Önemsemek işi veya biçimi.

önemsiz
* Önemi olmayan, ehemmiyetsiz.

önemsizce
* Önemli sayılmayacak kadar.

önemsizlik
* Önemsiz olma durumu.

önerge
* Meclis, kongre gibi resmî bir toplantıda, herhangi bir konu veya sorunla ilgili olarak bir önermede bulunmak için, üyelerden biri veya birçoğu tarafından başkanlığa verilen, oya konularak karar verilmesi istenen yazılı kâğıt, takrir.

önerge vermek
* bu tür bir yazıyı ilgili meclis veya kongre başkanlığına sunmak, takrir vermek.

öneri
* Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce, teklif.

öneride bulunmak
* önermek, teklif etmek.

öneriş
* Önermek işi veya biçimi.

önerme
* Önermek işi.
* Kabul edilmesi için öne sürülen düşünce, teklif.
* Bir savı öne süren veya bir durumu dile getiren cümle; belli bir yorumda belli bir doğruluk değeri kazanan düzgün deyim, kaziye.

önermek
* Bir sorunu çözmek üzere bir şey öne sürmek, teklif etmek.

önerti
* Şartlı bir önermenin şartı anlatan ön bülümü: "Duman çıkıyorsa ateş vardır" sözünde "duman çıkıyorsa" şartı bir önertidir.

öneze
* Avcıların av beklemek için taş yığınlarından yaptıkları pusu, evsin.
* Sürek avında pusuda av bekleyen avcı.

öngörme
* Öngörmek işi.

öngörmek
* İlerisi için kararlaştırmak, göz önünde tutmak, derpiş etmek.

öngörü
* Bir işin ilerisini kestirme veya bir işin nasıl bir yol alacağını önceden anlayabilme ve ona göre davranma.

öngörülme
* Öngörülmek işi veya durumu.

öngörülmek
* İlerisi için kararlaştırılmak, göz önünde tutulmak.

öngörülü
* Bir işin ileride nasıl olacağını kestirerek ona göre davranan, öngörüsü olan, durendiş.

önlem
* Bir şeyi sağlayacak önleyecek yol, tedbir.

önlem almak
* kötü veya yanlış bir şeyi ortadan kaldırmak veya engel olmak amacıyla hazırlık yapmak ve bu amacı gerçekleştirmek için birtakım çarelere baş vurmak, tedbir almak.

önleme
* Önlemek işi.

önlemek
* Bir şeyin olmasına veya yapılmasına engel olmak.
* Ortaya çıkan veya çıkacağı düşünülen bir tehlikeyi durdurmak, önüne geçmek.

önleniş
* Önlenmek işi veya biçimi.

önlenme
* Önlenmek işi.

önlenmek
* Önlemek işi yapılmak.

önleyici
* Önlemek veya engel olmak amacıyla yapılmış.

önleyiş
* Önlemek işi veya biçimi.

önlük
* İş yaparken giysinin önü kirlenmesin diye bele bağlanan örtü.
* İlkokul öğrencilerinin giydiği bir örnek üstlük.
* İş yaparken, çalışırken giysiyi korumak için giysi üzerine giyilen önden veya arkadan ilikli, kollu giyecek.
* Küçük çocuklara yemek yedirirken üstlerini korumak için boyunlarına bağlanan örtü.

önlüklü
* Önlük giymiş olan.

önlüklük
* Önlük yapmaya elverişi (kumaş).

önsel
* Hiçbir denemeye dayanmadan ve yalnız akıl yoluyla, apriori.

önsellik
* Önsel olma durumu.

önü alınmak
* önlenmek.

önü sıra
* Önünden, çok uzak olmayan bir aralıkla.

önünce (veya önünden)
* -den biraz önce.

önünde ardında gidilmez
* arkadaşlığına güvenilmez.

önünde perende atılmamak
* aldatılmamak.

önüne arkasına bakmadan
* iyi hesap etmeden, düşüncesizce.

önüne bakmak
* utanmak, utancından cevap vermemek.

önüne bir kemik atmak
* Bkz. ağzına bir kemik atmak.

önüne çıkmak
* rastlaşmak, karşılaşmak, karşısına çıkmak.
* ilk defa görmek, yüz yüze gelmek.
* yolunu kesmek için birdenbire karşı durmak.

önüne dikilmek
* gelip karşısında durmak; karşısına dikilmek.
* karşısındakine engel olmak istediğini söz veya davranışıyla göstermek.

önüne geçmek
* birinin önünden yürümek.
* birine kılavuzluk etmek.

önüne geçmek önüne geçmek
* yolunu kesmek.
* önlemek.

önüne gelen
* karşısına çıkan, rasgele, olur olmaz kimse.

önüne geleni kapar, ardına geleni teper
* arsız, huysuz, geçimsiz (kimse).

önüne katmak
* önden yürütüp kendisi ardı sıra gitmek.

önünü almak
* önlemek.

önünü ardını düşünmemek
* sonucun ne olacağını hesaplamamak, ilerisini gerisini düşünmemek.

önünü kesmek
* yolunu kesmek.
* (akarsu için) akmasına engel olmak.

öp babanın elini
* beklenmedik, elverişsiz bir durum karşısında "şimde ne olacak?" anlamında kullanılır.

öperken ısırır
* gösterdiği güler yüze güvenilmemesi gereken kimseler için söylenir.

öpme
* Öpmek işi.

öpmek

* Sevgi, saygı, bağlılık, teşekkür belirtmek amacıya dudaklarını bir şeye değdirmek.

öptürme
* Öptürmek işi.

öptürmek
* Öpmek işini yaptırmak veya öpmesine izin vermek.

öpücük
* Öpme, öpüş, buse.

öpücük göndermek (veya yollamak)
* parmaklarının iç ucunu öpüp birine atar gibi yaparak onu selâmlamak.

öpücük kondurmak
* hafifçe öpmek.

öpülme
* Öpülmek işi.

öpülmek
* Öpmek işine konu olmak.

öpüp başına koymak
* bir nimeti veya kutsal sayılan bir varlığı saygıyla el üstünde tutmak, yüksekte tutmak.
* bir şeyi memnunlukla karşılamak, saygı duymak, saygıyla karşılamak.

öpüş
* Öpmek işi veya biçimi.

öpüşme
* Öpüşmek işi.

öpüşmek
* Birbirini öpmek.
* (nesnelerin parçaları) Biribiriyle tam olarak yanyana bulunmak, teması olmak.

örcin
* İp merdiven.

ördek
* Perde ayaklılardan, evcil ve yabanî türleri bulunan su kuşu (Anas).
* Erkek hastaların yataktan kalkmadan içine idrar yapmak için kullandıkları boynu eğri kap.
* Uzak yolculuklarda sürücülerin yollardan aldıkları yolcu.

ördek balığı
* Lapinagillerden, Akdeniz ve Avrupa kıyılarında yaşayan, 25-35 cm uzunluğunda, çeşitli ve güzel renkleri olan bir balık (Labrus mixtus).

ördek yürüyüşü
* Ördek gibi badi badi yürüme.

ördekbaşı
* Yeşille lâcivert arası renk: Elâ değil, yeşil! Ördekbaşı gibi.
* Bu renkte olan.

ördekgagası
* Açık turuncu renk.
* Bu renkte olan.

ördekgiller
* Kısa bacaklı, perde ayaklı, süzgeç gagalı su kuşları familyası.

ördürme
* Ördürmek işi.

ördürmek
* Örmek işini yaptırmak, örmesini sağlamak.

örek
* Duvar.

öreke
* Eğrilmekte olan yün, keten gibi şeylerin tutturulduğu, bir ucu çatal değnek.

ören
* Eski yapı veya şehir kalıntısı, harabe, virane.

örenlik
* Ören durumuna gelmiş yer, harabelik.

örf
* Yasalarla belirlenmemiş olan, halkın kendiliğinden uyduğu gelenek, âdet.

örfî
* Örfle ilgili.

örfî idare
* Sıkıyönetim.

örge
* Motif.

örgen
* Organ, uzuv.

örgensel
* Örgenle ilgili, organik, uzvî.

örgü
* Örmek işi veya biçimi.
* Tığ ve şişlerle, özel makinesiyle ilmiklerin yan yana getirilmesiyle örülerek yapılmış şey.
* Örülmüş saç bölüğü, belik.
* Dokumacılıkta atkı ve çözgü ipliklerinin, dokumayı oluşturacak biçimde belli bir desene göre kesişmesi.
* Bazı sinir veya damarların birbirine geçip dolaşmasından ortaya çıkan oluşum.
* İletişim, ulaşım vb'nin ülke yüzeyinde yayılmış biçimi, ağ.
* Konunun ana çizgisi, oyunun işlenişi veya çatısı.
* Örülerek yapılmış olan, örme.
* Yapı.

örgücü
* Örgüsü olan, örülmüş.
* Örgü görünüşünde olan.
* Örgü örüp satan kimse.

örgülü
* Örgüsü olan, örgü biçiminde bulunan.

örgülü pilâv
* Tavuk ve tavuk ciğerinin kısık ateşte pişirilmesinden sonra pirinç, tere yağı, fıstık, un ve yumurta karışımıyla hazırlanan bir pilâv türü.

örgün
* Bir işi gerçekleştirmek amacıyla türlü ve düzenli görevler yapan organlardan oluşan.

örgün eğitim

* Kişilerin hayata atılmadan, iş ve meslek kollarında çalışmaya başlamadan önce okul veya okul niteliği taşıyan yerlerde, genel ve özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belli kanunlara göre düzenlenen eğitim.
* Düzenli, plânlı, yöntemli biçimde verilen herhangi bir eğitim.

örgüsüz

* Örgüsü olmayan.

örgüt

* Ortak bir amaç veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilât.
* Bir kuruluşa bağlı alt bölümlerin bütünü.

örgüt kurmak

* teşkilât oluşturmak, birliği düzenlemek.

örgütçü

* Örgütleme işleriyle uğraşan, bu işlerde yetenekli kimse, teşkilâtçı.

örgütçülük

* Örgüt kurma işi, teşkilâtçılık.

örgütleme

* Örgütlemek işi, teşkil, teşkilâtlandırma.

örgütlemek

* Belli bir işin gereği gibi görülebilmesi için örgüt kurmak, teşkilâtlandırmak.

örgütlendirilme

* Örgütlendirilmek işi, teşkilâtlandırılma.

örgütlendirilmek

* Örgütlendirmek işi yapılmak, teşkilâtlandırılmak.

örgütlendirme

* Örgütlendirmek işi, teşkilâtlandırma.

örgütlendirmek

* Örgütlenmesini sağlamak, teşkilâtlandırmak.

örgütleniş

* Örgütlenmek işi veya biçimi.

örgütlenme

* Örgütlenmek işi, teşkilâtlanma.

örgütlenmek

* Örgütlemek işine konu olmak, teşkilâtlanmak.
* Örgüt durumuna girmek.

örgütleyiş

* Örgütlemek işi veya biçimi.

örgütlü

* Örgütlenmiş olan, teşkilâtlı.

örgütsel

* Örgütle ilgili.

örgütsüz

* Örgütlenmiş olmayan, teşkilâtsız.

örgütsüzlük
* Herhangi bir örgütlenmenin bulunmaması durumu.

örk
* Hayvanları çayıra bağlamaya yarayan kalın ip, örük.

örkleme
* Örklemek işi veya durumu.

örklemek
* Hayvanları otlamaları için uzun bir iple çayıra bağlamak, örüklemek.

örme
* Örmek işi.
* Örülerek yapılmış.

örme kepenek
* Dükkânların ön cephesine çekilen çubuk demirle yapılmış korumalık.

örmek
* İplik, yün, tel, saz gibi şeyleri elde şiş, tığ yardımıyla birbirine dolayarak işlemek veya tezgâhta dokumak.
* Kumaşlardaki delikleri elde iplikle besleyerek kapatmak.
* (saç, yele gibi şeyler için) Telleri birkaç bölüme ayırıp bir birine geçirmek yolu ile dağınıklıktan kurtarmak.
* Duvar yapmak veya onarmak.
* (müzik, edebiyat vb. için) Bir özelliği oluşturmak, ortaya koymak.
* Estetik kaygıyla, duygulu biçimde bir güzelliği ortaya koymak.

örneğin
* Söz gelişi, söz gelimi, söz misali, örnek olarak, meselâ.

örneğini almak
* biçimini çizmek.

örneğini çıkarmak
* benzerini yapmak veya çizmek.

örnek
* Benzeri yapılacak olan; benzetilmek istenen şey, model.
* Bir bütünün niteliğini anlatmak için bütünden ayrılarak verilen küçük parça, göstermelik, numune.
* Bir şeyin benzeri, tıpkısı, misil.
* Bir düşünceyi, kuralı, gözlemi veya savı desteklemek ve açıklamak amacıyla ileri sürülen söz, yapılan davranış, misal.
* Durum ve niteliği benimsenmeye değer kimse veya şey.
* En iyi biçimde olan.

örnek almak
* bir kimseye huy ve davranışta uymak, birini ölçü olarak benimsemek.
* bir şeyden kendisi için ders çıkarmak.
* incelemek üzere insan ve hayvan vücudunun veya bitkinin herhangi bir yerinden doku parçası almak.

örnek olmak
* hayır ve davranış yönünden başkasının kendisine benzemesi yolunda etkili olmak.

örneklem
* Bir araştırmada bütünü anlamak için bütünden seçilen araştırma tekniklerinin uygulanacağı grup.

örnekleme
* Örneklemek işi veya durumu.

örneklemek

* Örnek vermek.

örneklendirme
* Örneklendirmek işi veya durumu.

örneklendirmek
* Örneklerle göstermek, örneklerle açıklamak.

örneklenme
* Örneklenmek işi veya durumu.

örneklenmek
* Örnek verilmek.

örneklik
* Örnek olarak ayrılmış bulunan, numunelik.

örneklik etmek
* örnek alınmak, örnek olarak kabul edilmek.

örnekseme
* Örneksemek işi.
* Bir kelime örnek tutularak başka kelimelerin yaratılması, kıyas, analoji.

örneksemek
* Örnek olarak almak.

örs
* Biçimleri yapılacak işe göre değişen, üzerinde maden dövülen, çelik yüzeyli, demir araç.
* Üzerine çivi çakılacak ayakkabı geçirilen kunduracı aracı.

örs kemiği
* Orta kulakta çekiç kemiğiyle üzengi kemiği arasında, örse benzeyen kemik.

örs ve çekiç arasında kalmak
* aynı derecede güçlü veya zorlu iki kişi veya düşünce arasında bulunmak.

örseleme
* Örselemek işi.

örselemek
* Yıpratmak, eskitmek, hırpalamak, zedelemek.
* Gücünü azaltmak, canlılığını gidermek, sarsmak.

örseleniş
* Örselenmek işi veya biçimi.

örselenme
* Örselenmek işi.

örselenmek
* Örselemek işine konu olmak.

örseleyiş
* Örselemek işi veya biçimi.

ört ki ölem
* çok önemli şeyleri elde edemeyen kişilerce "nasıl yaşarım" anlamında kullanılır.

örtbas
* "Bir durumun duyulmamasını, yayılmamasını sağlayan önlemler almak" anlamına gelen örtbas olmak, örtbas etmek deyimlerinde geçer.

örtenek
* Hayvanların vücudunu örten deri, kıl, tüy, pul gibi dokuların bütünü.
* Bazı organları örten zarlara verilen ad.

örtme
* Örtmek işi.
* Baş örtüsü.
* Üstü kapalı, önü açık yer.

örtmece
* Söylenmesi kaba, çirkin veya sakıncalı görülen nesnelerin, kavramların, başka kelimelerle daha uygun biçimde anlatılması, edebikelâm.
* Kandırma, gizleme yolu ile.

örtmek
* Korumak, görünmez duruma getirmek veya gizlemek için üstüne bir şey koymak.
* Kapamak.
* Kaplamak.
* (kötü bir durumu) Belli etmemek, gizlemek saklamak.

örttürme
* Öttürmek işi.

örttürmek
* Örtmek işini yaptırmak.

örtü
* Örtmek için kullanılan şey.
* Yapılarda çatı, dam.

örtük
* Örtülü, kapalı.

örtülme
* Örtülmek işi.
* Bir gök cisminin Yer'deki gözlemciye göre, başka bir gök cisminin arkasından geçmesi.

örtülmek
* Örtmek işine konu olmak.

örtülü
* Örtüsü olan.
* Örtülmüş, bir şey ile kaplanmış.
* Açıklama yapmadan kapalı olarak, müphem.

örtülü omurgalılar
* Vücutları yassı, göğüs yüzgeçleri büyük, omurlarında kat kat kireçlenmiş çemberleri olan, köpek balıklarının bir alt takımı.

örtülü ödenek
* Gizli tutulan işlerde harcanmak için yetkililerin emrine verilen para, tahsisat mesture.

örtünme
* Örtünmek işi.

örtünmek
* Kendi üzerine bir şey örtmek.
* (kadın) Erkeğin görmemesi için başını ve yüzünü örtmek.

örtüsüz
* Örtüsü olmayan.

* Örtülmemiş.
* Açık seçik, gizlenmeyen.

örtüş
* Örtmek işi veya biçimi.

örtüşme
* Örtüşmek durumu veya biçimi.

örtüşmek
* Aynı noktalarda ve düzlemlerde kesişmek.

örü
* Örmek işi.
* Yama olarak yapılan örgü.
* Tarlalarda sele karşı taştan yapılmış set.

örü
* Otlak.

örücü
* Örme işi yapan kimse.
* Kumaş veya örgülerdeki yırtıkları, delikleri onaran kimse veya bu işlerin yapıldığı yer.
* Duvar yapan veya onaran kimse, yapı ustası.

örücülük
* Örücünün yaptığı iş.

örük
* Örülmüş olan yer.
* Saç örgüsü.

örük
* Örk.

örükleme
* Örüklemek işi veya durumu.

örüklemek
* Örklemek.

örülme
* Örülmek işi.

örülmek
* Örmek işi yapılmak.

örülü
* Örülmüş olan.

örülü olmak
* her şeyiyle mükemmel, eksiksiz ve estetik bütünlüğe sahip bulunmak.

örülüş
* Örülmek işi veya biçimi.

örüm
* Sürünün gece veya sabaha karşı otlaması.

örümce
* Örümcek.

örümceğimsiler
* Karada yaşayan akrepler, örümcekler, keneler ve uyuz böceklerini içine alan, dört çift ayaklı eklem bacaklılar sınıfı.

örümcek
* Örümcekler takımından eklemli hayvan (Aranea).
* Bu hayvanın ördüğü ağ.
* Yürüteç.

örümcek bağlamak
* üzerinde örümcek ağı olmak.
* bir şey uzun süre kullanılmadan kendi hâline bırakılmış olmak.

örümcek kafalı
* Eskiye saplanıp yeniliklere düşman olan eskiye bağlanıp kalmış olan, geri düşünceli.

örümcek kuşu
* Örümcek kuşugillerden, orta boyda, tüyleri koyu kül rengi, siyah, beyaz, bazısında pembe veya koyu kırmızı benekler bulunan ötücü kuş (Lanius).

örümcek kuşugiller
* Örümcek kuşu ve benzerlerini içine alan ötücü kuşlar familyası.

örümcek sarmak
* bir yer örümcek ağları ile dolmak.

örümceklenme
* Örümceklenmek işi.

örümceklenmek
* (bir yer) Örümcek ağlarıyla dolmak.
* Bakımsız ve terk edilmiş bulunmak.
* Ateşli hastalıklarda göz, ağız gibi yerler kurumuş salgılarla perdelenir gibi olmak.

örümcekler
* Örümceklerle akrepleri içine alan bir eklem bacaklılar takımı.

örümcekli
* Örümcek ağlarıyla kaplanmış, örümcek bağlamış.
* Eskimiş, modası geçmiş, köhne, çağ dışı.

örümceksi
* Örümcek ağı gibi ince ve seyrek dokulu olan.

örümceksi zar
* Beyni ve omur iliği örten sert zar ile ince zar arasında bulunan ağ gibi ince, seyrek dokulu zar.

örüş
* Örmek işi veya biçimi.

östaki
* Burun boşluğu ile orta kulağı birleştiren boru biçimindeki yol anlamında östaki borusu teriminde geçer.

östaki borusu
* Bkz. östaki.

öşür
* Aşar, ondalık.

öşürcü
* Öşür alan, toplayan görevli.

öt
* Bkz. öd (I).

öte
* Konuşanın temel olarak aldığı bir şeyden daha uzak olan yer veya şey, mavera.
* Bir şeyin arkadan gelen bölümü.
* Öbür yan.
* (yer veya zaman için) Konuşana göre uzakta kalan.
* Daha fazla, çok.
* Bulunulan yere göre karşı yanda olan.

öte beri
* Türlü, önemsiz, ufak tefek şeyler.

öte gün
* Geçen gün, yakın günlerden birinde.

öte yandan
* Diğer taraftan, başka bir yönden, karşılık olarak.

ötede beride
* Çeşitli yerlerde, şurada burada.

öteden beri
* Daha önceden olduğu gibi, başından itibaren.

öteden beriden
* Çeşitli yerlerden veya şeylerden, şundan bundan, şuradan buradan.

öteki
* Bilinenden, sözü edilenden ayrı, öbür.
* Sözü edilen veya benzer iki nesneden önem veya konum bakımından uzakta olan.

öteki beriki
* Olur olmaz kimseler, şu bu.

ötekisi
* Ötede bulunan, diğeri, başkası.

öteleme
* Bir cismin, bütün noktalarının eşit, paralel ve yöndeş yollar çizmesiyle beliren hareketi, intikal.

ötelenme
* Öteleme.

ötesi (var mı?)
* korkum yok, daha diyecek var mı?.

ötesi berisi
* Neyi varsa, bütün eşyaları.
* Çeşitli yerleri veya şeyleri.

ötesinde berisinde
* Çeşitli, dağınık yerlerde.

öteye beriye
* Türlü yerlere.

öteyi beriyi
* Çeşitli yerleri.

ötleğen

* Ötleğengillerden, kızıla çalan sarı, boz renkli ötücü kuş, çalı bülbülü (Sylvia communis).

ötleğengiller
* Örnek hayvanı ötleğen olan ötcü kuşlar familyası.

ötleği
* Bir cins kartal.

ötme
* Ötmek işi.

ötmek
* (kuş ve böcekler için) Değişik tonda ses çıkarmak.
* (üfleme çalgıların) Sesi çıkmak.
* Yankı veya yankılı ses vermek.
* Anlamsız, boş konuşmak.
* (sarhoş) Kusmak.

ötre
* Arap yazısında bir sesin yuvarlak, dar ve kalın (u), Türkçede de yuvarlak (o, ö, u,ü) okunacağını gösteren işaret.

öttürme
* Öttürmek işi.

öttürmek
* Ötmesini sağlamak veya ses çıkartmak.

ötücü
* Güzel öten, ötüşü güzel olan.

ötücü kuşlar
* Kuşlar sınıfının geniş bir takımı.

ötümlü
* Ciğerlerden gelen havanın ses yolundaki sivrilmiş ve gerilmiş kapalı bir engele çarpmasıyla oluşan, titreşimli ses veren (ünsüz), sürekli, yumuşak, tonlu, sedalı: b, c, d, g.

ötümlüleşme
* Ötümlüleşmek işi.

ötümlüleşmek
* Kelimelerin son sesinde bulunan ötümsüz ünsüzler, ünlü ile başlayan bir ek aldığında ötümlü duruma gelmek: Ekmek-i > ekmeği; ağaç-a > ağaca; kanat-ı > kanadı; dip > dibi gibi.

ötümlülük
* Ötümlü olma durumu.

ötümsüz
* Ciğerlerden gelen havanın ağız boşluğundaki tam kapalı veya yarı kapalı engellere çarpmasıyla oluşan, titreşimsiz ses veren (ünsüz), süreksiz, tonsuz, sedasız: ç, f, h, k, p, s, ş, t.

ötümsüzleşme
* Ötümsüzleşmek işi veya durumu.

ötümsüzleşmek
* Ötümsüz duruma gelmek.

ötümsüzlük
* Ötümsüz olma durumu.

ötürme

* Ötürmek işi veya durumu.

ötürmek
* (hayvan veya insan) İshal olmak.

ötürü
* Bir şeyden dolayı, bir şey yüzünden.

ötürük
* İshal, sürgün, amel.

ötürüklü
* İshalli, amel olmuş (insan veya hayvan).

ötüş
* Ötmek işi veya biçimi.

ötüşme
* Ötüşmek işi.

ötüşmek
* Birlikte veya karşılıklı ötmek.

öve öve
* Sürekli överek, çok överek.

öveç
* İki üç yaşındaki erkek koyun.

övgü
* Birini veya bir şeyi övmek için söylenen söz veya yazılan yazı, methiye.

övgücü
* Birini veya bir şeyi öven (kimse).
* Birini gereği yokken veya aşırı olarak öven (kimse).

övgücülük
* Övgücü olma durumu.

övme
* Övmek işi, sena, medih.

övmek
* Birinin veya bir şeyin iyiliklerini, üstünlüklerini söyleyerek değerini yüceltmek, methetmek, sena etmek, yermek karşıtı.

övülme
* Övülmek işi.

övülmek
* Övmek işine konu olmak.

övülüş
* Övülmek işi veya biçimi.

övünce
* Övünmeye yol açan veya hak kazandıran şey, mefharet.

övünç
* Övünme, kıvanç, iftihar.

övünç çizelgesi

* Bir okulda davranışları ve derslerindeki başarıları ile dikkat çeken seçkin öğrencilerin adlarının yazıldığı çizelge, iftihar listesi.

övünç duymak
* iftihar etmek, kıvanmak.

övündürücü
* Övünmeye sebep olan, övünmeyi sağlayan.

övündürücülük
* Övündürücü olma durumu.

övünek
* Övünülecek şey, övünç kaynağı veya sebebi.

övüngen
* Çok övünen, farfara.

övüngenlik
* Çok övünme durumu.

övünme
* Övünmek işi, kıvanç iftihar.

övünmek
* Bir niteliği sebebiyle kendini yücelmiş sayarak bundan abartmalı bir biçimde söz etmek, iftihar etmek.
* Kendi kendisini övmek, tefahür etmek.

övünmek gibi olmasın
* kendini övmeye hazırlanan kimselerce, övünmesini hoş göstermek veya alçak gönüllü görünmek için kullanılır.

övüntü
* Övünülecek tutum veya davranış.

övür
* Bkz. öğür.

övüş
* Övmek işi veya biçimi.

öykü
* Ayrıntılarıyla anlatılan olay.
* Hikâye.

öykücü
* Hikâyeci.

öykücülük
* Hikâyecilik.

öyküleme
* Tahkiye.

öykülemek
* Tahkiye etmek.

öyküleştirmek
* Öykü durumuna getirmek.

öykünce
* Fabl.

öykünme
* Öykünmek işi, taklit.

öykünmeci
* Öykünen, benzemeyen çalışan, taklitçi.

öykünmek
* Birinin yaptığı gibi yapmak, birine veya bir şeye benzemeye çalışmak, taklit etmek.

öyle
* Onun gibi olan, ona benzer.
* O yolda, o biçimde, o tarzda.
* O denli, o kadar, o derece.
* İçinde "ne", "nasıl" gibi sorular bulunan cümlelerin sonuna geldiğinde, o cümlede anlatılan şeyin hoş karşılanmadığını veya ona şaşıldığını anlatır.

öyle (veya öyle yağma) yok!
* "öyle bir şey olmaz, öyle bir şey yapılmamalı" anlamında kullanılır.

öyle gelmek
* sanmak, zannetmek.

öyle olsun
* peki, pek âlâ.

öyle öyle
* Böylece, yavaş yavaş.

öyle veya böyle
* ne olursa olsun, her hâlde, bu durumda.

öyle ya
* kuşkusuz, tabiî, elbette.

öylece
* O biçimde, tam öyle.
* Öylelikle.

öylelikle
* O yoldan, o biçimde, sonunda, öylece.

öylemesine
* Öylesine.

öylesi
* Ona benzer, onun gibisi.

öylesine
* Aşırı bir biçimde, fazla, o kadar çok.

öz
* Bir kimsenin benliği, kendi manevî varlığı, nefis, derun.
* Bir şeyin temel öğesi, künh, zübde.
* Kendi, zat.
* "Kendi" anlamında birleşik kelimeler türetir.
* Bir şeyin en kuvvetli veya kıvamlı bölümü, hulâsa.
* Bitkilerin kök, gövde ve dallarının boydan boya ortasında bulunan, hafif, gevrek ve çoğu yumuşak bölüm.
* Çıbanların içinde ölmüş dokudan oluşan irinle birlikte çıkan parça.

öz
* Kan bağı ile bağlı, üvey olmayan.

* İçine, arılığını, saflığını bozacak hiçbir şey karışmamış olan, saf, arı.

öz

* Dere, çay.
* Sulak, verimli yer.

öz bağışıklık

* Bireyin, kendi vücudundan olan öğelere karşı antikor yapması.

öz beslenen

* Besinini bağımsız olarak sağlayan, inorganik azot, azotlu madde ve CO2'den protein ve karbon hidratların sentezini yapabilen (bitki), kendi beslek, ototrof.

öz beslenme

* Besinini bağımsız olarak sağlama, inorganik azot, azotlu maddeler ve karbon hidratların sentezini yapabilme, ototrofi.

öz denetim

* Daha önemli bir amaca ulaşabilmek için kişinin tepkilerini, davranışlarını veya başka amaca yönelme eğilimini denetleyip kısıtlaması.

öz devim

* Endüstride, yönetim ve bilimsel işlerde insan aracılığı olmadan işlerin otomatik olarak yapılması, otomasyon.

öz devinim

* Bir alete otomatik bir işleyiş kazandırmak için gerekli olan düzen, otomatizm.

öz deyiş

* Bir düşünceyi, bir duyguyu, bir ilkeyi kısa ve kesin bir biçimde anlatan, genellikle kim tarafından söylendiği bilinen özlü söz, vecize, kelâmıkibar.

öz dışı

* Özde olmayan, dışta kalan.

öz dikeni

* Dikenli, tırmanıcı ve kışın yapraklarını dökmeyen bir bitki, diken otu (Smilax aspara).

öz direnç

* Her cismin elektrik akımına karşı gösterdiği direnç.

öz eleştiri

* Bir kişinin kendi davranışları üzerine yönelttiği yargı, otokritik.

öz geçmiş

* Bir kişinin kendisinin anlattığı hayatı, tercümeihâl, hâl tercümesi.

öz güven

* İnsanın kendine güvenme duygusu.

öz ışın

* Ağaç gövdesinde yatay yönde besin iletimi yapan ve öz kesitte parıltılı görünen hücreler topluluğu.

öz indükleme

* Bir elektrik devresinde içinden geçtiği akımın değişmeleriyle oluşan indükleme.

öz itme

* İçine yerleştirilen öz itmeli düzenek yardımıyla otomatik olarak çalışma.

öz itmeli

* Atmosferde veya uzayda otomatik olarak çalışan düzeneğinin iticiliğiyle hareket eden (cihaz vb.).

öz kardeş
* Ana babaları veya yalnız babaları bir olan kardeşlerden her biri.

öz kedi balığıgiller
* Köpek balıklarının örtülü omurgalılara giren bir familyası.

öz kesit
* Tomruğun boyu yönünden alınan ve özünden geçen kesit yüzeyi.

öz odun
* Olgunlaşan ağaç gövdesinin öze yakın bölümü.

öz öğrenim
* Kendi kendini yetiştirme işi.

öz öğrenimli
* Bir okula gitmeden kendi kendini yetiştiren, otodidakt.

öz saygı
* İnsanın kendine duyduğu saygı onur, haysiyet, izzetinefis.

öz su
* Bitki ve hayvan dokularında bulunan sıvılara verilen ad, usare.
* Salgı ile oluşan ve içinde enzimler bulunan organik sıvı.

öz tahta
* Tomruğun özünden geçecek biçimde kesilerek alınan tahta.

öz yapı
* Karakter.

öz yaşam
* Bir kişinin yalnız kendini ilgilendiren özel yaşamı.

öz yaşam öyküsü
* Bir kişinin kendi yaşam öyküsü üzerine yazdığı yazı veya eser; hayat hikâyesi, otobiyografi.

öz yönetim
* Öğretim kuruluşlarında, öğrencilerin yönetmeliklere ve okul kurallarına göre söz ve karar sahibi olmaları ilkesine dayanan yönetim.

Özbek
* Özbekistan Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk soyundan bir halk ve bu halktan olan kimse.
* Özbeklere özgü olan, Özbeklerle ilgili olan.

Özbek pilâvı
* Havuç, et, üzüm karıştırılarak yapılan pirinç pilâvı.

Özbekçe
* Özbek dili.

özbeöz
* Gerçek, öz.

özcesi
* Özet olarak, kısacası, sözün özü, sözün kısası.

özdek
* Duyularla algılanabilen, bölünebilen, ağırlığı olan nesne, madde.
* Kullanılmaya, harcamaya uygun, taşınması kolay eşya, ayniyat.
* İş yerlerinde eşya ve malzeme işleriyle ilgilenen bölüm, ayniyat.
* İnsanın çalışmasıyla bir amaç uğruna biçim verdiği veya yararlandığı doğal cisimler, nesneler.

özdekçi
* Materyalist, maddeci.

özdekçilik
* Maddecilik, materyalizm.

özdeksel
* Özdekle ilgili, özdek niteliğinde olan, maddî, materyalist, tinsel karşıtı.

özden
* Özle, öz varlıkla, gerçekle ilgili.
* Timüs.

özdenlik
* Özden olma durumu.
* Varlığı kendinden olma, kendi özüyle var olma durumu.

özdeş
* Her türlü nitelik bakımından eşit olan, ayırt edilmeyecek kadar benzer olan, aynı.
* Bir ve aynı olan, bir ve aynı anlama gelen.
* Kendinde özdeşlik bulunan, identik.

özdeşleme
* Özdeşlemek işi.

özdeşlemek
* Özdeş duruma getirmek.

özdeşleşme
* Özdeşleşmek işi.

özdeşleşmek
* Özdeş duruma gelmek.

özdeşleştirme
* Özdeşleştirmek işi.

özdeşleştirmek
* Özdeş duruma getirmek.

özdeşlik
* Özdeş olma durumu, ayniyet, aynılık.
* Değişen durumlarda aynı kalma, aynı olma.
* İki yanı birbirinin aynı olan veya harflerle verilen sayısal değerler ne olursa olsun iki yanı da sayıca eşit değerler alan eşitlik.

özdeştirme
* Özdeştirmek işi veya durumu.

özdeştirmek
* Başka birinin ve bir grubun ölçülerini, beklentilerini benimsemek.

öze
* Bir türde veya bireyde bulunan, aynı cinsten başka hiçbir türde veya bireyde rastlanılmayan, has.

özek
* Bir şeyin çevreden aynı uzaklıkta olan yeri, merkez.

özek ağacı
* Arabalarda ön ve arka dingili birbirine bağlayan uzun tahta.

özek demiri
* Özek ağacını arabaya bağlayan demir.

özek doku
* Selüloz çeperleri kalınlaşmış, odunlaşmamış olan, değişik görevler yapan hücrelerin oluşturduğu doku, parankima.

özel
* Yalnız bir kişiye, bir şeye ait veya ilişkin olan.
* Bir kişiyi ilgilendiren veya kişiye ait olan, hususî, zatî.
* Devlete değil, kişiye ait olan, hususî, resmî karşıtı.
* Dikkatle değer, istisnaî.
* Her zaman görülenden, olağandan farklı.

özel ad
* Tek varlığı bildiren ad: Ali, Ayşe, Ankara, Sakarya, Kızılırmak gibi.

özel af
* Yaşlılık, hastalık gibi sebeplerle bir suçlunun cezasının kaldırılması.

özel dil
* Aynı meslekten olanların veya aynı iş alanında çalışanların kendi aralarında konuştukları dil.

özel girişim
* Ekonomi alanında özel kişilerin veya kuruluşların yaptığı işlerin bütünü, kamu kesimi dışında kalan iş alanı, hür teşebbüs.

özel girişimci
* Özel girişimcilik yanlısı (kimse veya görüş).

özel girişimcilik
* Ekonomik alanda özel girişimi tercih etme.

özel hayat
* Kişinin kendine özgü yaşayışı yaşama tarzı kendisini ilgilendiren tutum ve davranışı.

özel kesim
* Resmî kesimden ayrı ve bağımsız çalışan grup.

özel mülkiyet
* Kişinin sahip olduğu menkûl veya gayrımenkûl.

özel okul
* Devlet yönetimininden ayrı mülkiyeti kişiye veya bir özel kuruluşa ait eğitim öğretim yeri.

özel radyo
* Kişi veya kuruluşlara ait radyo istasyonu.

özel sayı
* Belli bir süreli yayının, bir konuya ayrılmış bir sayısı.

özel sektör
* Özel teşebbüs.

özel televizyon
* Kişi veya kuruluşlara ait televizyon kanalı.

özel teşebbüs
* Bkz. özel girişim.

özel tiyatro
* Kişi veya kuruluşlara ait tiyatro.

özel ulak
* Geldiği postahanede hiç bekletilmeden, özel bir araç veya görevli ile yerine ulaştırılan (mektup, paket vb.), ekspres.

özel yaşam
* Özel hayat.

özelik
* Herhangi bir durumu gösterebilme yeteneği.

özelleşme
* Özelleşmek işi.

özelleşmek
* Özel bir duruma gelmek.

özelleştirme
* Devlete ait menkûl veya gayrimenkûllerin teklif alma ya da ihale yoluyla satışını yapma, özelleştirmek işi veya durumu.

özelleştirmek
* Bir şeyi özel duruma getirmek veya özel olarak kullanmak.

özellik
* Bir şeyin benzerlerinden veya başka şeylerden ayrılmasını sağlayan nitelik, hususiyet.

özellikle
* Özel olarak, her şeyden önce, hele, bilhassa, hususuyla.

özeme
* Özemek işi veya durumu.

özemek
* Yoğurt, pekmez gibi koyu şeyleri suyla inceltmek, sulandırmak.

özen
* Bir işin elden geldiğince iyi olmasına çabalama, özenme, itina, ihtimam.

özen göstermek
* bir şeyi özenerek, elden geldiğince iyi olmasına gayret ederek yapmak, itina etmek.

özenci
* Özengen, amatör.

özenç
* İstek.
* İmrenme.

özendirme
* Özendirmek durumu, işi, teşvik.
* Promosyon.

özendirmek
* Özenmesini sağlamak, teşvik etmek.

özene bezene
* Özen ile itina ile, istekle.

özengen
* Bir işi kazanç gözetmeksizin yalnız ve zevk için yapan kimse, özenci, hevesli, amatör.

özengenlik
* Özengen olma durumu, amatörlük.

özeni
* Özenme işi.

özenilme
* Özenilmek işi.

özenilmek
* Bir şeye özenti duyulmak.

özenip bezenmek
* bir işi ayrıntılarına varıncaya değin büyük bir özenle ve titizlikle yapmak.

özeniş
* Özenmek işi veya biçimi.

özenli
* Özen gösterilerek yapılan (iş), itinalı.
* Özenle çalışan (kimse).

özenme
* Özenmek işi, özen.

özenmek
* Bir şeyi yaparken elden geldiğince iyi yapmaya çabalamak, bir şeye büyük dikkat ve ilgi göstermek, itina etmek.
* Kendisinde olmayan veya yapısına uymayan beğendiği bir durumda olmaya, beğendiği şeye benzemeye çalışmak, yapmaya kalkışmak.
* Birini veya bir şeyi taklit etmeye çalışmak.

özensiz
* Özenmeden, kaba, baştan savma, gelişigüzel yapılan (iş), itinasız.
* Özenmeden, isteksizce iş yapan (kimse).

özensizlik
* Özensiz olma durumu, itinasızlık.

özenti
* Beğendiği bir durumda olma, beğendiği şeye benzeme çabası.

özentici
* Birine veya bir şeye benzemeye çalışan.

özenticilik
* Özentici olma durumu.

özentili
* Özenti ile yapılan.

özentisiz
* Özenti olmadan yapılan, özenti gösterilmeden yapılan, özenmeden yapılan.

özerk
* Ayrı bir yasaya bağlı olarak kendi kendini yönetme yetkisi olan (kuruluş), muhtar, otonom.

özerkleşme
* Özerkleşmek işi veya durumu.

özerkleşmek
* Özerk duruma gelmek.

özerkleştirme
* Özerkleştirmek işi veya durumu.

özerkleştirmek
* Özerk duruma getirmek, özerklik vermek.

özerklik
* Bir topluluğun, bir kuruluşun ayrı bir yasaya bağlı olarak kendi kendini yönetme, hakkı muhtariyet, otonomi.
* Bir kişinin, bir topluluğun kendi uyacağı yasayı kendisinin koyması.

özet
* Bir yazı veya sözün anlamını daha kısa ve özlü biçimde veren yazı veya söz, hulâsa, fezleke.
* Filmin konusunu en kısa biçimde anlatan, bir senaryo çalışmasının ilk basamağı olan metin.

özetleme
* Özetlemek işi.

özetlemek
* Bir yazı veya sözü daha az sözle, daha kısa bir biçimde anlatmak, özünü vermek, kısaltmak, hulâsa etmek.

özetlenme
* Özetlenmek işi.

özetlenmek
* Özet durumuna getirilmek, hulâsa edilmek.

özezer
* Özezerlikle ilgili olan, mazoşist.
* Özezerlik sapıncı gösteren kimse, mazoşist.

özezerlik
* Fiziksel acı veya aşağılatıcı davranışlarla doyuma ulaşma biçiminde beliren cinsel sapkınlık, mazoşizm.

özge
* Başka.

özgeci
* Kişisel yarar gözetmeksizin başkasına yararlı olmaya çalışan (kimse) diğerkâm.

özgecil
* Özgeci tutumu olan.

özgecilik
* Özgeci olma durumu, diğerkâmlık.

özgü
* Özellikle birine veya bir şeye ait olan, belli bir kimsede veya şeyde bulunan, has, mahsus.

özgül
* Bir türle ilgili, bir türe ilişkin.

özgül ağırlık
* Bir cismin 1 cm^3 hacmindeki parçasının ağırlığı.

özgüleme
* Özgülemek işi.

özgülemek
* (bir şey veya bir yeri) Birine, bir şeye ayırmak, vermek, hasretmek, tahsis etmek.

özgüllük
* Özgül olma durumu.

özgülük
* Özgü olma durumu, hasiyet.

özgün
* Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orjinal.
* Bir buluş sonucu olan, nitelikleri bakımından benzerlerinden ayrı ve üstün olan.
* Çeviri olmayan, asıl olan (metin).

özgünleşme
* Özgünleşmek işi.

özgünleşmek
* Özgün duruma gelmek.

özgünleştirme
* Özgünleştirmek işi.

özgünleştirmek
* Özgün duruma getirmek.

özgünlük
* Özgün olma durumu, orjinallik.

özgür
* Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya, şarta bağlı olmayan, serbest, hür.
* (ulus, ülke için) Yönetim bakımından yabancı bir gücün etkisi altında bulunmayan başka bir yönetime bağlı olmayan, bağımsız, hür.
* Kendi kendine hareket etme davranma, karar verme gücü olan.
* Tutuklu olmayan, hür.
* Başkasının kölesi olmayan, hür.
* Siyasî bir güç tarafından denetlenmeyen, engellenmeyen.
* Toplumsal baskılara, özellikle görgü kurallarına boyun eğmeyen, tavır ve davranışlarında serbest olan.

özgürce
* Özgür bir biçimde.

özgürleşme
* Özgürleşmek işi.

özgürleşmek
* Özgür duruma gelmek.

özgürleştirme
* Özgürleştirmek işi.

özgürleştirmek
* Özgür duruma getirmek, özgür hâle gelmesini sağlamak.

özgürlük
* Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, herhangi bir şarta bağlı olmama durumu, serbestî.
* Her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumu, hürriyet.

özgürlükçü
* Özgürlük yanlısı.

özgürlükçü demokrasi
* Bireylerin her türlü düşüncelerine saygı gösteren, yasak koymayan demokrasi biçimi.

özgürlükçülük
* Özgürlükçü olma durumu.

özlem
* Bir kimseyi veya bir şeyi görme, kavuşma isteği, hasret, tahassür.

özleme
* Özlemek işi, iştiyak.

özlemek
* Bir kimseyi veya bir şeyi görmeyi, kavuşmayı istemek, göreceği gelmek.

özlemini çekmek
* Arzulamak, çok özlemek, hasretini çekmek.

özlemini duymak
* yürekten istemek, arzu etmek.

özlemli
* Özlemi olan, özleyen, hasretli.

özlenme
* Özlenmek işi.

özlenmek
* Özlemek işine konu olmak.

özlenti
* Özlem, hasret.

özlentili
* Özlem taşıyan, özlem dolu.

özleşme
* Özleşmek işi, arılaşma.
* Ağacın çoğunlukla öze yakın bölümlerinin artık öz su iletmemesi ve bunun sonucunda kuruyup sertleşmesi olayı.

özleşmek
* Öz durumuna veya özlü bir duruma gelmek, arılaşmak.
* (tahıl için) Olgunlaşmak.

özleştirme
* Özleştirmek işi, arılaştırma.

özleştirmeci
* Özleştirmeden yana olan kimse.

özleştirmecilik
* Bir dili yabancı ögelerden arıtarak arı, katışıksız bir duruma getirme ve kendi imkânlarıyla geliştirmeyi amaçlayan çalışma.

özleştirmek
* Öz durumuna getirmek, özlü durum kazandırmak, arılaştırmak.

özletme
* Özletmek işi.

özletmek
* Özlemesine yol açmak.

özleyiş
* Özlemek işi veya biçimi.

özlü
* Özü olan, öz bölümü çokça olan.
* Benliğinde, varlığında, yapısında herhangi bir nitelik bulunan.
* (toprak için) Yapışkan, verimli.
* Gereksiz söz kullanmadan düşünceyi bildiren.

özlü çamur
* Yapışkan çamur.

özlü söz
* Gereksiz ayrıntılardan arınmış söz.

özlü un
* Hamuru yapışkan olan un.

özlük
* Bir şeyin durumu, mahiyet.
* (görevli) Kişi, zat.

özlük hakkı
* Genel memur statüsü içinde kişinin, kanunların öngördüğü şekil ve şartlara bağlı olduğu hakkı.

özlük işleri
* Bir kuruluşta görevlilerin atanmaları, yükselmeleri ve emeklilikleri gibi kişisel işlemlerin bütünü ve bu işleri yürüten bölüm, zat işleri.

özne
* Bir cümlede bildirilen işi yapan veya yüklemin bildirdiği durumu üzerine alan kimse veya şey, fail: Çocuk uyudu. Çocuk sevildi. Çocuk henüz küçüktür cümlelerinde çocuk sözü öznedir.
* Bilinci, sezgisi, düş gücü olan, bazı filozoflara göre de dış dünyaya karşıt olan birey.

özne grubu
* Birden çok kelimeden oluşan ve cümlelerle bütünüyle özne görevinde bulunan sözler.

özne öbeği
* Özneyle ilgili olarak kullanılan sözlerin bütünü.

öznel
* Özneye ilişkin olan, öznede oluşan, nesnelerin gerçeğine değil, bireyin düşünce ve duygularına dayanan, enfüsî, sübjektif, nesnel karşıtı.

öznelci
* Öznelcilik yanlısı, öznelciliği benimseyen ve savunan (kimse), sübjektivist.

öznelcilik
* Bütün bilgilerin özneye ilişkin ve değer yargılarının bireysel, öznel olduğunu ileri süren öğreti, sübjektivizm.

öznellik
* Öznel olma durumu, sübjektivite, nesnellik karşıtı.

özrü kabahatinden büyük
* bir suç veya kabahat için özür dilerken daha büyük suç işleyen kimseler için söylenir.

özsel
* Öz ile ilgili.

özsever
* Kişinin kendi benliğine karşı duyulan bağlanma, hayran olma, narsist.

özseverlik
* Kişinin kendi bedensel ve ruhsal benliğine karşı duyduğu hayranlık ve bağlılık, narsisizm.

özü sözü bir
* düşündüğü gibi söyleyen veya davranan.

özümleme
* Özümlemek işi, temessül, temsil, asimilasyon, anabolizma, yadımlama karşıtı.
* Edinilmiş olan bilgileri kendi öz malı durumuna getirme.

özümleme dokusu
* Bitkilerde, havadaki karbondioksidi karbonhidrata çeviren, daha çok yapraklarda bulunan doku.

özümlemek
* (canlı varlıklar) Dışarıdan aldıkları besinleri, değişikliğe uğratarak yeni bir birleşimle, organizmanın gereksinme duyduğu maddeler durumuna getirmek, temsil etmek.
* Edinilmiş olan bilgileri bireyin öz malı durumuna getirmek.

özümlenme
* (besin için) Özümlemek işi.
* Edinilmiş olan bilgiler bireyin öz malı durumuna gelme.

özümlenmek
* Özümlemek işine konu olmak.

özümseme
* Özümsemek işi veya durumu.

özümsemek
* Özümlemek.

özümsenme
* Özümsenmek işi veya durumu.

özümsenmek
* Özümlenmek.

özün erosluk
* Kişinin kendi vücudu üzerinde cinsel etkinliklerde bulunma sapıncı, otoerotizm.

özünlü
* Bir şeyin aslında veya gerçeğinde olan, ilinekle ilgili olmayıp özde bulunan, derunî, zatî, dışınlı karşıtı.

özür
* Bir kusurun, bir suçun elde olmadan yapıldığını ileri sürme veya bu kusurun hoş görülmesini gerektiren sebep, mazeret.
* Sakatlık, bozukluk, eksiklik veya elverişsizlik, kusur, defo.

özür dilemek
* özrünü ileri sürerek bir işi yapmayı istememek, bir işten bağışlanmasını istemek.
* yaptığı bir yanlıştan ötürü bağışlanmasını istemek.

özürlü
* Özrü olan.
* Eksiklik, sakat veya kusuru olan, defolu.

özürsüz
* Özrü olmayan.
* Özrü olmaksızın.

özüt

* Ekstre, hulâsa.

özveren
* Özverili.

özveri
* Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi menfaatlerinden vazgeçme, fedakârlık.

özverili
* Özveri ile davranan, özverisi olan, fedakâr.

P
* Fosfor'un kısaltması.

p, P
* Türk alfabesinin yirminci harfi. Pe adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümsüz, patlayıcı çift dudak ünsüzünü gösterir.

Pa
* Protaktinyum'un kısaltması.

pabucu büyüğe okutmak
* akılsızca davrananlar için alaylı bir öğüt olarak kullanılır.

pabucuna kum dolmak (veya taş kaçmak)
* ortaya çıkan durum karşısında tedirgin olmak.

pabucunu dama atmak (veya pabucu dama atılmak)
* kendinden üstün birinin çıkmasıyla gözden düşmek.

pabucunu eline vermek
* kovmak.

pabucunu ters giydirmek
* güç bir duruma sokarak telâşla kaçırmak.

pabuç
* Ayakkabı.
* Masa, sandalye gibi mobilyaların ayaklarına takılan metal veya plâstik eklenti.
* İletken telleri elektrik birimlerine bağlayan veya civatalı bağlantıyı sağlayan parça.
* Bina kolonlarının temeldeki basma yüzeyinin geniş ve daha güçlü olarak yoğunlaştırılmış bölümü.

pabuç bırakmamak
* yılmayıp, yapacağından vazgeçmemek, aldırmamak, korkmamak.

pabuç eskitmek (veya paralamak)
* bir iş için bir yere çok gidip gelmek, işi takip etmek.

pabuç kadar dili olmak
* kabaca ve terbiyesizce karşılık vermek.

pabuç pahalı
* birinin uğraşmaya kalktığı kimsenin, kendinden güçlü çıkması durumunda söylenir.
* herhangi bir durum veya girişilen işin sonunda zararlı çıkma ihtimali bulunduğunu belirtir.

pabuççu
* Ayakkabı yapan veya satan kimse, ayakkabıcı.
* Ayakkabı çıkarılarak girilen yerlerde ayakkabıları bekleyen kimse.

pabuççuluk
* Ayakkabıcının işi, ayakkabıcılık.

pabuçlarını çevirmek
* dolaylı olarak kovmak.

pabuçlu
* Ayağında pabucu olan.

pabuçluk
* Evlerde veya cami girişlerinde kapıdan girilince ayakkabı çıkarılan veya konulan, genellikle rafları olan yer.

pabuçsuz
* Ayağında pabucu olmayan.

pabuçtan aşağı
* aşağılık.

paç
* Baç.

paça
* Pantolon, don, şalvar gibi giyeceklerde bacakların çıktığı aşağı bölüm.
* Kasaplık hayvanların kesilmiş ayağı.
* Kasaplık hayvanların ayaklarından yapılan çorba.

paça günü
* Düğünün paça çorbası ziyafeti çekildiği ertesi günü.

paça kasnak
* Yağlı güreşte, güreşçinin bir elini hasmının paçasından, öteki elini de apış arasından geçirerek kispetin belinden kavrayıp karşısındakini yenmek için sırtüstü çevirmesi biçiminde uygulanan bir oyun.

paçacı
* Kasaplık hayvanların ayaklarını satan kimse.
* Paça, işkembe pişirilen dükkân.

paçacılık
* Paçacının işi veya mesleği.

paçal
* Ekmek yapmak için çeşitli tahılların yasaya göre belirlenen gerekli karışım oranı.
* Çeşitli şeylerin karışımı.

paçaları (veya kolları) sıvamak
* bir işe girişmek için hazırlanmak.

paçalarından akmak
* pislik ve kirin çokluğunu belirtmek için kullanılır.

paçalı
* Herhangi bir biçimde paçası olan.
* Tüyleri ayaklarına kadar uzanan (kuş veya kümes hayvanı).

paçalık
* Pantolon, şalvar veya uzun külot paçasının ayak bileğini saran bölümü.
* Paça çorbası yapmak için ayrılmış.
* Gelinin paça günü giydiği giysi.
* Otomobilde tekerleğin taş, çamur atmasını önleyen ve tekerlek arkalarına takılan lâstik veya plâstikten yapılmış araç.

paçarız
* Çapraz.

paçası düşük
* Giyimine dikkat etmeyen, pasaklı.

paçasından tutup atmak
* hakaretle kovmak.

paçasını çekecek (veya toplayacak) hâli olmamak
* güçsüz, beceriksiz olmak.

paçasız
* Paçası olmayan veya içinde paça bulunmayan.

paçavra
* Eskimiş bez veya kumaş parçası, çaput.
* Değersiz ve iğrenç şey veya kimse.

paçavra gibi
* değersiz kimse veya şeyleri nitelerken kullanılır.

paçavra hastalığı
* Grip, nezle, enflüenza.

paçavracı
* Paçavra toplayıp satan kimse.

paçavracılık
* Paçavra toplayıp satma işi.

paçavralaşma
* Paçavralaşmak işi veya durumu.

paçavralaşmak
* Paçavra durumuna girmek.

paçavraya çevirmek (veya paçavrasını çıkarmak)
* çok hırpalamak, dağınık, bozuk veya berbat bir duruma getirmek.

paçayı kaptırmak
* yakalanmak, ele geçirmek.
* karıştığı, ama sonradan ayrılmak istediği bir işten kendini kurtaramamak.
* dilediği gibi davranamamak.

paçayı kurtarmak
* kendini bir dertten, tehlikeden veya zor durumdan kurtarmak.

paçoz
* Kefal türünden bir balık (Mugil cephalus).
* Fahişe.

padalya
* Öldürüldükten sonra süs amacıyla içi doldurulmuş hayvan.

padişah
* Osmanlı İmparatorluğunda devlet başkanına verilen unvan, hükümdar, sultan.

padişahî
* Padişah ile ilgili, padişaha ait.

padişahlık
* Padişah olma durumu, hükümdarlık, sultanlık.
* Padişahın görevi.
* Padişahın yönetimi.

* Padişahın saltanat dönemi.
* Padişah tarafından yönetilen ülke.

padok
* (hipodromda) Yarış atlarının yedekte gezdirildikleri yer.

pafta
* Büyük harita, plân veya modeli oluşturan ayrı parçalardan her biri.
* Metal çubuk ve borulara diş açan âlet, yivaçar.
* Süs için at takımlarına veya başka yerlere takılan metal pul veya çakılan iri başlı çivi.
* Büyük benek, leke.

paftalı
* Paftası olan.

paftasız
* Paftası olmayan.

pagan
* Çok tanrılı dinden olan (kimse).

paganizm
* Çok tanrıcılık.

pagoda
* Çin, Japonya gibi Uzak Doğu ülkelerindeki tapınaklara verilen ad.

pah
* Eğik olarak kesilmiş kenar.
* Bir yapı elemanında eğik bir yüzey elde etmek amacıyla keskinliği giderme.

paha
* Değer, fiyat.

paha biçilmez
* değeri ölçülemeyecek kadar yüksek.

paha biçmek
* değerini tahmin etmek veya belirlemek.

pahacı
* Pahalı mal satan kimse.

pahacılık
* Pahacı olma durumu.

pahal
* Ters, aksi.

pahalanma
* Pahalanmak işi.

pahalanmak
* Pahalı duruma gelmek, fiyatı artmak, pahalılaşmak.

pahalı
* Pahası yüksek olan, ucuz karşıtı.

pahalıca
* Biraz, pahalı gibi.

pahalılaşma

* Pahalılaşmak işi.

pahalılaşmak
* Pahalanmak.

pahalılık
* Bir şeyin fiyatının yüksek olması durumu veya pahalı olma durumu.
* Fiyatların genel olarak yükselmesi fiyat artışı.

pahalıya oturmak (veya pahalıya mal olmak)
* çok para, özveri, emek gerektirmek, kolay elde edilememek veya zarara, sıkıntıya yol açmak.

pahasına
* karşılığında uğruna, ... için.

pahaya çıkmak
* pahalanmak, pahalılaşmak.

pahaya geçmek
* değerli bir şeymiş gibi esirgenmek.

pahlama
* Pahlamak işi.

pahlamak
* Bir parçanın keskin kenarını keserek pah durumuna getirmek, keskinliğini gidermek.

pak
* Temiz.

paket
* İçinde bir veya birçok şey bulunan, kâğıda sarılarak hazırlanmış, elde taşınacak büyüklükte nesne.
* Yiyecek, ilâç gibi şeylerin kâğıda sarılarak veya bir kutuya konularak satışa hazır duruma getirilmiş belli bir miktar.

paket etmek
* paketlemek.

paket program
* Banda veya filme alınıp gerektiğinde radyo ve televizyonda yayımlamak için hazırlanmış program.

paket taşı
* Dört köşe yontulmuş kaldırım taşı.

paket tur
* Bir veya birden fazla yere yönelik olarak düzenlenen ulaşım, konaklama gibi ihtiyaçları kapsayan tur.

paketleme
* Paketlemek işi.

paketlemek
* Bir veya birkaç şeyi kağıda sararak veya kutuya koyarak bağlamak.
* Birini baştan savmak, atlatmak.

paketleniş
* Paketlenmek işi veya biçimi.

paketlenme
* Paketlenmek işi.

paketlenmek
* Paketlemek işine konu olmak.

paketletme
* Paketletmek işi.

paketletmek
* Paketlemek işini yaptırmak.

paketleyiş
* Paketlemek işi veya biçimi.

Pakistanlı
* Pakistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

paklama
* Paklamak işi.

paklamak
* Temizlemek.

paklanma
* Paklanmak işi.

paklanmak
* Temizlenmek.

paklık
* Temizlik.

pakt
* Antlaşma.

pal
* Bir cins güvercin.

pala
* Kavisli, kısa, uç bölümü geniş, kabzasına doğru daralan bir tür kılıç.
* Kürek gibi bazı araçların, enli ve yassı bölümü.
* Bir yere çaprazlama konulan yassı kiriş veya kereste.

pala
* Bez parçalarından dokunan basit kilim, yazgı.
* Eski, kullanılmış eşya veya giysi.

pala bıyık
* Gür, uzun, yanaklara doğru kıvrık bıyık.
* Pala bıyıkları olan, pala bıyıklı.

pala bıyıklı
* Gür, uzun ve kıvrık bıyıkları olan kimse.

pala çalmak (veya sallamak)
* uğraşmak, didinmek, çabalamak.

pala çekmek
* palayı belinden çıkarıp vurmak.

pala sürtmek
* çabalamak, uğraşmak.

paladyum
* Atom numarası 46, yoğunluğu 11,4 olan, 1500 C° de eriyen, tel durumuna getirilebilen, başlıca özelliği hidrojeni soğurmak olan çok sert bir element. Kısaltması Pd.

palalık
* Çatı kirişinin yanı.

palamar
* Gemileri iskele, rıhtım veya şamandıraya bağlamaya yarayan kalın halat.

palamar boyu
* Deniz milinin onda biri,120 kulaç.

palamar parası
* Gemilerin bir iskeleye yanaşmak için ödedikleri para.

palamar resmi
* Bkz. palamar parası.

palamarcı
* Görevi, gemilerin yanaşma, kalkma vb. sırasında gemiden verilen palamarı iskeleye, şamandıraya takmak, çıkarmak olan kimse.

palamarı koparmak (veya çözmek)
* kaçmak, sıvışmak.

palamut
* Uskumrugillerden, ortalama 1 veya 2 kg gelen, eti esmer, kılçıksız ve pulsuz bir balık (Pelamys sarda). Büyüklüğüne göre türlü adlar alır.

palamut
* Yurdumuzda yetişen meşe türlerinin uzunca, fındığa benzeyen, sert ve pürüzlü, bir yüksük içinde bulunan, tanen bakımından zengin meyvesi, pelit.

palamut meşesi
* Yurdumuzun batı bölgesinde yetişen 5-10 m yüksekliğinde, kışın yapraklarını döken bir meşe türü (Valonea).

palamutlama
* Palamutlamak işi.

palamutlamak
* Deriyi sepilemek için palamut maddesi doldurulmuş çukura yatırmak.

palamutlular
* Kayıngiller.

palan
* Genellikle eşeklere, bazen de atlara vurulan, kaşsız, enli, yayvan ve yumuşak bir çeşit eyer.

palan vurmak
* palanı hayvanın sırtına koyup bağlamak.

palandız
* Çeşmenin musluk taşı.

palandöken
* Taşlık yokuş.

palanga
* Bir halatla makaralardan oluşturulan, ağır cisimleri kaldırmaya, sağa sola döndürmeye yarayan donanım.

palangalı
* Palangası olan.

palangasız
* Palangası olmayan.

palanka
* Ağaç ve toprakla yapılmış, hendekle çevrilmiş küçük hisar.

palas
* Lüks otel veya gösterişli yapı.
* Kolay, rahat.
* Kolaylık gösteren, hoşa giden (nesne, kimse, yer).

palas
* Keçi kılından dokunmuş kaba kilim, yaygı.

palas pandıras
* Gereği gibi derlenip toparlanmaya vakit bulamadan, çarçabuk.

palaska
* Askerlerin bellerine bağladıkları veya göğüslerine çaprazlama taktıkları, üzerinde fişek, kasatura vb. koymak için yerleri bulunan, genellikle köseleden yapılmış kayış.

palaspare
* Pasaklı, yırtık giysi.

palavra
* Herhangi bir konuda gerçeğe aykırı, uydurma söz veya haber; uzun ve boş konuşma, martaval.
* Genellikle posta vapurlarında üst güvertenin altındaki güverte.

palavra savurmak (atmak veya sıkmak)
* uydurma, asılsız bir söz veya haberi gerçekmiş gibi ortaya atmak; abartarak konuşmak, büyük başarılardan söz etmek.

palavracı
* Uydurma söz veya haber ortaya atan, yaptığı işleri abartan, bu davranışları huy edinmiş olan (kimse), tıraşçı.

palavracılık
* Palavra söyleme alışkanlığı.

palaz
* Kaz, ördek, güvercin gibi bazı kuş yavrularının civcivlikten sonraki durumu.

palazlama
* Palazlamak veya palazlanmak işi.

palazlamak
* (kuş yavrusu) İrileşip semirmek.
* (küçük çocuk) Gelişmek.
* Varlığı artmak, zenginlemek.

palazlanma
* Palazlanmak işi veya durumu.

palazlanmak
* Gelişmek, iri duruma gelmek, büyümek.
* Varlığı artmak, zenginleşmek.

palazlaşma
* Palazlaşmak işi.

palazlaşmak
* İrileşmek, gelişmek, büyümek.

paldım
* Yük ve binek hayvanının, semer veya eyerinin ileri kaymasını önlemek için arka ayaklarının kaba etleri üzerinden geçirilen kayış.

paldımı aşmak
* başaramayacağı bir işe girişmek.

paldır küldür
* Kaba bir gürültü çıkararak, gürültü ile.
* Ansızın ve kurallara uyulmaksızın.

paleograf
* Eski el yazıları uzmanı.

paleografi
* Eski el yazılarını okuma bilgisi.

paleontoloji
* Jeolojik devirlerde yer yüzünde yaşamış varlıkları inceleyen bilim dalı.

paleozoik
* En eski fosillerin oluşturdukları jeolojik zaman.
* Bu zamanla ilgili.

palet
* Ressamların boyaları üzerine dizerek fırça ile karıştırdıkları tahta veya porselen levha.
* Sanayide çeşitli amaçlarla kullanılan yayvan ve geniş levha.
* Hızlı yüzmek için ayağa geçirilen araç.
* Tankın her türlü arazide yol almasını sağlayan iki yanındaki tekerleklerini içine alan metal şerit, tırtıl (II).

paletli
* Paleti olan (taşıt).

paletsiz
* Paleti olmayan (taşıt).

palıt
* Bkz. pelit.

palikarya
* Kabadayı Rum delikanlısı.
* (yermeli olarak) Yunanlı.

palisat
* Özümleme işini yapan yaprakların üst yüzündeki dokunun adı olan palisat dokusu teriminde geçer.

palisat dokusu
* Palisat.

palmitat
* Palmitik asidin tuzu veya esteri.

palmitik
* Doymuş bir yağ asidi CH3-(CH2)14-CO2H ve bu asitten türeyen birleşikler için kullanılır.

palmitik asit
* Yağlı maddelerin pek çoğunda palmitin durumunda bulunan, suda çözünmeyen, alkol ve eterde çözünen beyaz, tatsız bir katı.

palmitil
* Palmitik asitten türeyen C15H31-CO formülündeki tek değerli kök.

palmitin
* Gliserinin palmitik esteri.

palmiye
* Palmiyegillerden olan ağaçların genel adı.

palmiyegiller
* Genellikle sıcak bölgelerde yetişen, basit bir kon gövde ve bu gövdenin tepesinde yelpaze biçiminde telek damarlı yaprakları olan, hurma ve Hindistan cevizi ağaçlarını içine alan bir familya.

palmiyelik
* Palmiyesi çok olan yer.

palto
* Soğuk havalarda öbür giyeceklerin üstüne giyilen kalın kumaştan giysi.

paltolu
* Paltosu olan.

paltoluk
* Palto yapmaya elverişli kumaş.

paltosuz
* Paltosu olmayan.

palûze
* Bir çeşit pelte.

palûze gibi
* beyaz, dolgun ve titrek (ten).

palyaço
* Genellikle panayır tiyatrolarında, sirklerde güldürücü rol oynayan acayip kılıklı, yüzü aşırı ve komik makyajlı oyuncu.

palyaço gibi
* gülünç olacak derecede acayip kılıklı.

palyaçoluk
* Palyaço olma durumu veya palyaçonun yaptığı iş.
* Tavır ve davranışta güldürücülük.

palyatif
* Yeterli etkinliği olmayan, bir süre için olan, geçici, muvakkat.

palyoş
* Kısa ve iki yanı keskin, düz kılıç.

pampa
* Güney Amerika'daki bozkırlara verilen ad.

pamuk
* Ebe gümecigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi (Gossypium).
* Bu bitkinin tohumlarının çevresinde oluşmuş ince, yumuşak tellerin adı.
* İşlenmiş pamuk.
* (dokumacılıkta) İşlenmiş pamuktan yapılmış.

pamuk atmak
* yay ve tokmakla pamuğu ditmek.

pamuk balı
* Beyaz bal.

pamuk balığı
* Ilıman denizlerde yaşayan, sırtı mavi, karnı beyaz, tehlikeli bir köpek balığı (Carcharius glaucus).

pamuk bezi
* Pamuktan dokunan bez.

pamuk elması
* Pamuk telleri ve tohumla dolu bir kapsülden oluşan pamuk bitkisinin meyvesi.

pamuk gibi
* çok yumuşak.
* iyi huylu, munis.

pamuk ipliği
* Pamuktan yapılan mat ve parlak dikiş ve nakış ipliği.

pamuk ipliğiyle bağlamak
* etkisi az sürecek bir çare ile geçiştirmek.

pamuk taş
* Birtakım kaynak sularının dibinde biriken, kalkerli veya silisli tortu, traverten.

pamuk yağı
* Pamuk çekirdeklerinden elde edilen, zeytinyağına benzer bitki yağı.

pamukaki
* Beyaz iş işlemekte kullanılan bir çeşit parlak pamuk ipliği.

pamukçu
* Pamuk yetiştiren kimse.
* Pamuk alıp satan kimse.

pamukçuk
* Genellikle bebeklerde görülen ve bir mantardan ileri gelen, sindirim organında, ağızda ortaya çıkan iltihaplı hastalık, aft.

pamukçuluk
* Pamuk yetiştirme ve satma işi.

pamuklanma
* Pamuklanmak işi.

pamuklanmak
* Üstü incecik pamuk biçiminde küf bağlamak.
* (toz için) Pamuk gibi olmak.

pamuklu
* Pamuk ipliği veya başka iplikler karıştırılarak dokunmuş (kumaş).
* Yüzüyle astarı arasına pamuk yayılarak dikilen hırka.

panama
* Orta Amerika'da yetişen bir bitkinin yapraklarından örülmüş yumuşak hasır şapka.
* Özel olarak dokunmuş bir kumaş türü.

Panamalı
* Panama Cumhuriyeti halkından olan kimse.

panayır
* Belli zamanlarda ve genellikle küçük yerleşme birimlerinde kurulan, sergi niteliğini de taşıyan büyük pazar.

panayır yeri
* Panayırın kurulduğu alan.
* Çok kalabalık yer.

panayırcı
* Panayırda satış yapan kimse.

panayırcılık
* Panayırcının işi veya mesleği.

pancar
* Ispanakgillerden, vitamince zengin bir bitki (Beta vulgaris).
* Bu bitkinin şeker elde edilen kalın ve etli kökü.

pancar gibi olmak (veya pancar kesilmek)
* kan hücum edip çok kızarmak.

pancarcı
* Pancar yetiştiren ve satan kimse.

pancarcılık
* Pancar yetiştirme ve satma işi.

pancarlaşma
* Pancarlaşmak işi veya durumu.

pancarlaşmak
* Pancar rengini almak.

pancur
* Bkz. panjur.

panda
* Etçillerden, Avustralya ile Himalaya ormanlarında yaşayan, tüyleri sık ve pas kırmızısı renginde, karnı, bacakları kara, postu beğenilen bir hayvan (Ailurus fulgens).

pandantif
* İnce bir zincirle boyna takılan değerli takı.

pandispanya
* Yumurta katılarak yapılan şekerli, kabarık, yumuşak bir tür pasta.

pandispanya gazetesi
* Uydurulmuş yalanlar, hikâyeler.

pandomima
* Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerindeki tiyatroların çoğunda izlenen oyunlar arasına sıkıştırılan sözsüz oyun.
* Pantomim.

pandomima kopmak
* izleyenler için eğlendirici bir kavga çıkmak.

pandufla
* Bkz. pantufla.

pandül
* Sarkaç, rakkas.

panel

* Dinleyiciler önünde, seçilmiş bir konuşmacı grubunun bir konuyu tartışmak amacıyla düzenlediği toplantı, toplu görüşme, açık oturum.
* Yerleştirileceği yüzeyin bir bölümüne uyan, çoğunlukla dikdörtgen biçiminde düzgün parça.

panel köprü
* Aşılacak bir engelin bir yanında oluşturularak öbür yana ulaşımı sağlayan, taşıyıcı küçük elemanlardan oluşan köprü.

paniğe kapılmak
* çok korkmak.

paniğe vermek
* büyük bir dehşete düşürmek, çok korkutmak.

panik
* Topluluğu kaplayan anî dehşet duygusu, büyük korku, ürkü.

panik olmak
* büyük korku yaratan bir olay birdenbire ortaya çıkmak.

panik yaratmak
* korku, dehşet uyandırmak.

panikleme
* Paniklemek işi veya durumu.

paniklemek
* Paniğe kapılmak.

Panislâmcı
* Panislâmizm yanlısı.

Panislâmcılık
* Panislâmizm akımını benimseme.

Panislâmizm
* Bütün Müslümanları aynı yönetim altında toplama amacını güden politik akım.

panjur
* Gereğine göre güneşi ve rüzgârı önlemeye, ışığı azaltmaya yarayan, açılır kapanır dar ve yatay tahtarlardan, plâstikten veya metal gereçlerden yapılmış, pencerenin iki yanına takılan kapatma kanadı.

pankart
* Toplantı ve gösterilerde taşınan, üzerinde benimsenen amacın birkaç sözle gösterildiği karton veya bezden levha.

pankartlı
* Pankartlı olan veya pankart bulunduran.

pankras
* Güreşle boksu veya yumruk dövüşünü birleştiren spor karşılaşması.

pankreas
* Midenin arkasında bulunan, boşaltıcı kanallarıyla onikiparmak bağırsağına bağlı, iç ve dış salgıları olan iri bir bez.

pano
* Üzerine bildiri, açıklama veya tanıtma kâğıtları tutturmak için hazırlanmış levha.
* Elektrikle çalışan araçların kontrol ve komuta düğmeleri, ekran, sinyal lâmbası gibi parçalarının bir arada toplandığı bölüm.
* Ağaç duvar kaplamalarına veya tavanlara süs işin konulan resim.
* Hafif malzemeden yapılan ve iki yüzü kontrplakla kaplanan levha.

* Önceden belirlenmiş sınırlar içerisinde çalışan cevher alanı.

panorama
* Yüksek bir yerden bakılınca göz önüne serilen geniş görünüş.
* Genel görünüm.

panoramik
* Geniş görüş alanını kaplayan.

pansiyon
* Bütünü veya bir bölümü sürekli veya belli bir zaman için kiraya verilen, isteğe göre yemek de veren ev.
* Ücretli öğrenci yurdu.

pansiyoncu
* Pansiyon sahibi.
* Pansiyon işleten kimse.

pansiyonculuk
* Pansiyon sahibi olma durumu.
* Pansiyon işletme işi.

pansiyoner
* Bir pansiyonda oturan kimse.

Panslavizm
* Slav asıllı bütün halkları aynı yönetim altında toplama amacı güden politik akım ve hareket.

pansuman
* Yara temizliği ve bakımı.

pansuman yapmak
* yaranın temizlik ve bakımını yapmak.

pansumancı
* Pansuman yapmayı meslek edinmiş kimse.

pansumancılık
* Pansuman yapma işi.

panteist
* Panteizm yanlısı.

panteizm
* Tanrı ile evreni birleştirip özleştiren felsefe öğretisi veya sistemi.

panteon
* Yunanlı ve Romalıların en büyük tapınaklarına verdikleri ad.
* Bir halkın, bir ulusun bütün tanrıları.
* Büyük yararlık göstermiş kimselerin gömüldüğü ulusal anıt.

panter
* Pars.

pantograf
* Bir biçimi büyülterek veya küçülterek kopya etmek için kullanılan kollu, eklemli bir tür cetvel.

pantol
* Pantolon.

pantolon
* Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek.

pantoloncu
* Pantolon diken terzi.

pantolonculuk
* Pantolon dikme veya satma işi.

pantomim
* Düşünce ve duyguları müzik veya türlü eşyalar eşliğinde bazen dansla, bazen de gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan oyun, sözsüz oyun.

pantufla
* Aba terlik.

pantuflacı
* Pantufla yapan veya satan kimse.
* Dolandırıcı, yankesici.

pantuflacılık
* Pantufla yapma veya satma işi.

Panturanizm
* Bkz. Turancılık.

Pantürkizm
* Bkz. Türkçülük.

panzehir
* Zehrin etkisini ortadan kaldırabilme özelliği olan madde, antidot.

panzehir otu
* Küçük, beyaz çiçekli, kökü zehirli, çok yıllık ve otsu bitki (Cynanchum acutum).

panzehir taşı
* Antilop gibi hayvanların midesinde oluşan, zehiri önleyici etkisi olan kütle.
* Bkz. opal.

panzer
* İkinci Dünya Savaşında Alman ordusunun kullandığı, günümüzde polisin kanunsuz sokak gösterileri gibi hareketleri bastırmak için yararlandığı, yüksek tekerlekli, zırhlı, hafif silâhlarla donatılmış araç.

papa
* Katolik kilisesinin, bir meclis tarafından seçilen, Vatikan'da oturan ve İsa Peygamber'in vekili sayılan başkanı.

papağan
* Papağangillerden olan kuşlara verilen ad.
* Duyduklarını düşünmeden olduğu gibi tekrarlayan kimse.

papağan anahtarı
* Sacdan yapılmış küçük çaplı boru ve bağlantı parçalarının sökülüp takılmasında kullanılan anahtar.

papağan gibi ezberlemek
* anlamını bilmeden ezberlemek.

papağan gibi tekrarlamak
* peşpeşe, art arda söylemek.

papağan yemi
* Bkz. aspur.

papağangiller

* Ayakları tırmanmaya uygun, canlı, zıt renkli, basit konuşmaya alıştırılabilen, papağan, muhabbet kuşu gibi sıcak ülke kuşlarını içine alan familya.

papağanlar
* Tek familyası papağangiller olan, papağan olarak bilinen bütün kuşları kapsayan takım.

papağanlık
* Duyduklarını düşünmeden, anlamını bilmeden tekrarlama durumu.

papak
* Uzun tüylü kalpak.

papalık
* Papanın makamı veya görevi.
* Başında papanın bulunduğu siyasî ve dinî kurum.

papalina
* Sardalye yavrusu.

papara
* Ekmek, peynir ve et suyu veya süt ile yapılan bir tür yemek.
* Azar.

papara
* Orta oyununda zurnaya verilen ad.

papara (veya zılgıt) yemek
* çok azarlanmak.

papatya
* Birleşikgillerden, 20-50 cm yükseklikte, baharda çiçek açan, taç yaprakları beyaz, ortası sarı kömeçli, bir yıllık otsu bir bitki (Matricaria chamomilla).

papatya falı
* Niyet tutup "olacak, olmayacak" diye papatyanın yapraklarını birer birer koparak bakılan fal.

papatyalı
* Papatyası olan.

papatyasız
* Papatyası olmayan.

papaya
* Bir tür meyve.

papaz
* Hristiyan din adamı.
* Üzerinde papaz resmi olan iskambil kâğıdı.

papaz balığı
* Küçük bir çeşit kaya balığı (Chromis chromis).

papaz balığıgiller
* Ilıman denizlerde yaşayan kemikli balıklar familyası.

papaz her gün pilâv yemez
* insanın önüne her zaman aynı nitelikte elverişli bir imkân çıkmaz.

papaz karası
* Kırmızı şarap yapımında kullanılan bir tür üzüm cinsi.
* Bu üzümden yapılan kırmızı şarap.

papaz uçurmak
* içkili eğlence düzenlemek.

papaz yahnisi
* Soğanlı, sarımsaklı, şaraplı veya sirkeli bir et yemeği.

papaza dönmek
* saçları ve sakalı uzamak, darmadağın olmak.

papaza kızıp oruç (veya perhiz) bozmak
* başkasına kızıp kendisine zarar verecek iş görmek.

papazi
* Bir tür ince, ipekli kumaş.

papazkaçtı
* Bir tür iskambil oyunu.

papazlık
* Papaz olma durumu veya papazın görevi.

papazlık etmek
* ders vermek, ikna edici sözlerle kandırmak.

papel
* Bir liralık kâğıt para.
* Para, özellikle kâğıt para.

papelci
* Sokaklarda iskambil kâğıtlarıyla halkı dolandıran bir tür dolandırıcı, zarfçı.

papelcilik
* Papelcinin yaptığı iş.

papikçi
* Sokak satıcısı.

papirüs
* Papirüsgillerden, Nil kıyılarında yetişen bir bitki (Cyperus papirus).
* Eski Mısırlıların papirüs saplarından yaptıkları kâğıt.
* Bu kâğıda yazılmış el yazması.

papirüsgiller
* Bir çeneklilerden, örneği papirüs olan otsu bitkiler familyası.

paprika
* Acısı az bir çeşit kırmızı biber.

papura
* İki çift öküzle çekilen ağır saban.

papyekuşe
* Bkz. kuşe kâğıdı.

papyon
* Kelebek biçiminde, bir çengelle veya lâstik bağla yakaya tutturulan kravat, papyon kravat.

par par
* Bir parıltıyı veya titremeyi anlatır.

par par yanmak
* yüksek ateşi olmak.

para
* Devletçe bastırılan, üzerinde saymaca değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit.
* Kuruşun kırkta biri.

para alım satımı
* Para değişimi.

para babası
* Parası çok, varlıklı kimse.

para basma
* Piyasaya yeni para çıkarma.
* Çok para kazanma, işleri iyi gitme.

para basmak
* darphanede veya basım evinde metali veya kâğıdı para durumuna getirmek.
* kumarda ortaya para koymak.

para bozmak
* büyük parayı ufak paralarla değiştirmek.

para canlısı
* Paraya düşkün, para gözlü.

para cezası
* İşlenen bir suçun para karşılığının devlete ödenmesini öngören ceza.

para cüzdanı
* Para koymaya yarayan cüzdan.

para çantası
* Para taşımaya yarayan özel çanta.

para çekmek
* bir yere yatırılmış paradan bir bölümünü geri almak.
* para sızdırmak, birinden birtakım gerekçelerle para almak.

para çıkarmak
* para basmak.
* başka yerde bulunan kimseye posta veya banka ile para göndermek.

para çıkışmamak
* para yetişmemek.

para darlığı
* Para şişkinliğine karşı önlem olarak paranın piyasada azalmasıyla satın alma gücünün artması, deflâsyon.

para değişimi
* Para değiştirme işlemi.

para dökmek
* bir iş için çok para harcamak.

para dönmek
* rüşvetle iş yapılmak.

para etmek
* değeri olmak.

para etmemek
* değeri pahasına satılamamak.

* etkisi olmamak, işe yaramamak.

para getirmek
* kazanç sağlamak.

para ile değil
* çok ucuz.

para ile değil, sıra ile
* her işin parayla yapılmayacağını anlatır.

para kesmek
* para basmak.
* çok para kazanmak.

para kırmak
* çok kazanmak.

para kısıtlaması
* Piyasada likit para dolaşımını sınırlandırma.

para kısıtlayıcı
* Para kısıtlama işlemini yapan kimse.

para olmak
* kazanç sağlamak.

para parayı çeker
* elde para bulunursa onunla yeni paralar kazanılır.

para peşin, kırmızı meşin
* her işin karşılığı anında ödenmeli, anlamında bir söz.

para pul
* Para veya para eden şey.

para saymak
* ödemek.

para sızdırmak (veya koparmak)
* zorlayarak veya kandırarak birinden para almak.

para şişkinliği
* Dolanımdaki para miktarıyla, malların ve satın alınabilir hizmetlerin toplamı arasındaki açığın büyümesinden ortaya çıkan ve fiyatların toplam yükselişi, paranın değerinin düşmesi biçiminde kendini gösteren ekonomik parasal süreç, enflâsyon.

para tutmak
* para biriktirmek.

para yapmak
* para kazanıp biriktirmek.

para yatırmak
* gerektiğinde almak üzere bir yere para vermek.

para yedirmek
* gereksiz olarak başkasına çok para harcamak.
* rüşvet vermek.

para yemek
* gereksiz olarak çok para harcamak.

* görevli bulunduğu yerin imkânlarından yararlanarak para çalmak, rüşvet almak.

parabellum
* Eskiden Alman ordusunda kullanılan tabanca.

parabol
* Bir düzlemin odak denen sabit bir noktadan ve doğrultman denen sabit bir doğrudan eşit uzaklıktaki noktalarının geometrik yeri.

parabolik
* Parabol biçiminde olan, parabolle ilgili.

paraboloit
* Odağı olmayan, yalnız bir simetri ekseni bulunan ikinci dereceden yüzey.

paraca
* Para ile ilgili olarak, para bakımından.

paraçol
* Gemi çatmasında eğri parça.
* Cumba vb. altına destek olarak konulan eğri ağaç.
* Tek at koşturularak çekilen, üzeri kapalı, yanları açık bir tür araba, paraşol.

paradan çıkmak
* para harcamak zorunda kalmak.

paradi
* Bir tiyatroda en üst balkon.

paradigma
* Dizi.

paradoks
* Kökleşmiş inanışlara aykırı olarak ileri sürülen düşünce.

paradoksal
* Aykırı düşünce niteliğinde olan.

paraf
* Yalnız baş harflerle yazılan kısa imza.

parafazi
* Bkz. söz karışıklığı.

parafe
* Paraf konulmuş, parafla imzalanmış.

parafe etmek
* adının ve soy adının yalnız baş harfleriyle imzalamak.

parafeleme
* Parafelemek işi veya durumu.

parafelemek
* Parafe etmek.

parafin
* Katran, petrol, neft gibi maddelerden çıkarılan, katı, beyaz, yarı saydam, buharı parlak bir alevle yanan, kimyasal etkenlere karşı ilgisiz, katı hidrokarbon, al kan.

parafinli
* Birleşiminde parafin bulunan.

* Parafine batırılmış.

parafinsiz
* Birleşiminde parafin olmayan.

paraflama
* Paraflamak işi veya durumu.

paraflamak
* Adının ve soyadının baş harflerini kullanarak imzalamak.

paragöz
* Parayı çok seven, paraya çok düşkün.

paragraf
* Herhangi bir yazının bir satır başından öteki satır başına kadar olan bölümü.
* Kanun maddelerinin kendi içlerinde satır başlarıyla ayrıldıkları ufak bölümlerden her biri.
* Çengel işaretinin (§) bir başka adı.

Paraguaylı
* Paraguay halkından olan kimse.

paraka
* İğneli uzun balık oltası.

parakete
* Geminin saatteki hızını anlamak için kullanılan araç.
* Üzerinde yüzlerce iğneli köstek bulunan uzun balık oltası.

paraketeci
* Parakete ile balık avlayan (kimse).

paralâks
* Biri yerkürenin merkezinden, öbürü yeryüzünde bulunan bir kimsenin gözünden çıkan iki doğrunun, bir gök cisminin merkezinde birleşerek oluşturdukları düşünülen açı.

paralama
* Paralamak işi.

paralamak
* (genellikle yırtıcı hayvanlar için) Parçalamak.
* Yıpratıp eskitmek.

paralanma
* Paralanmak (I,II) işi.

paralanmak
* Parasız iken para elde etmek.

paralanmak
* Parça parça olmak.
* Sıkıntı ve üzüntü içinde, olmayacak bir işle uğraşmak, didinmek.
* Bir işte çok çaba ve özen göstermek.

paralatma
* Paralatmak işi.

paralatmak
* Paralamak (II) işini yaptırmak veya paralamasına sebep olmak.

paralayıcı
* Paralamak işini yapan (kimse).

paralel

* Yan yana ve birbirini kesmeden, birbirine kavuşmadan uzanıp giden (şeyler), koşut, muvazi.
* Yerküresi üzerinde çizildiği var sayılan, ekvatora paralel çemberlerden her biri.
* Bir dönel yüzeyin, eksene dik bir düzlemle kesiti.

paralel akım

* Bir paralel bağlantıdan geçen akım.

paralel kaidesi

* Aynı noktaya uygulanan iki vektörün bileşkesini bulmak için her birinin bitim ucundan öbürüne paralel birer çizgi çizilerek bir paralel kenar oluşturduktan sonra vektörlerin uygulama noktasından (bileşkeli temsil etmek için) bir köşegen çekme yolu.

paralel yüz

* Her yüzü bir paralelkenar olan biçme.

paralelizm

* Koşutçuluk.

paralelkenar

* Karşılıklı kenarları paralel olan dörtgen.

paralelleştirme

* Paralelleştirmek işi veya durumu.

paralelleştirmek

* Koşutlaştırmak.

paralellik

* Paralel olma durumu, koşutluk.
* Benzerlik.

paralı

* Parası çok olan, zengin (kimse).
* Para karşılığında sağlanan, bedava olmayan.
* Üzerinde yuvarlak ve irice benekleri olan.

paralıca

* Biraz parası olan (kimse).

paralık

* Herhangi bir para değerinde olan.
* Genellikle değersizlik belirtir.

paralizi

* Felç.

paralojik

* Mantıksal sistem bozukluğu.

paralojizm

* Akıl süzgecinden geçirirken bilmeyerek düşülen yanılgı; mantığa uymazlık.

parametre

* Cebirde bir denklemin kat sayılarına giren değişken nicelik.
* Geometride, bir koninin odağından çıkan dikeyin konikle kesiştiği noktaya kadar olan parçanın uzunluğu.

parametreleme

* Parametrelemek işi.

parametrelemek

* Parametreli bir eğri veya yüzey belirlemek.

parametreli
* Bir veya birçok parametre ile ilgili.

parametrik
* Parametreli.

paramparça
* Pek çok parçalara ayrılmış, parça parça olmuş.

paramparça olmak
* pek çok parçalara ayrılmak, kırılmak.

paranın üstü
* satın alınan şeyin tutarından artan para.

paranın yüzü sıcaktır
* paranın çekiciliğini ve geri çevrilemeyeceğini anlatır.

parankima
* Özek doku.

paranoya
* Abartılı gurur, kuşku, güvensizlik, bencillikle belli olan bir ruh hastalığı.

paranoyak
* Paranoya ile ilgili.
* Paranoyaya tutulmuş kimse.

parantez
* Cümle içinde geçen bir sözü metin dışı tutmak için o sözün başına ve sonuna getirilen yay biçimindeki işaret, yay ayraç.
* Konunun dışında kalan söz ve yazı.

parantez açmak
* söz veya yazının içine, sözü edilen konu ile ilgili bir bölüm koymak.

parantez kapatmak
* sözü, konuşmayı bitirmek.

parapet
* Küpeşte, korkuluk.
* Yapılarda pencere önlerinde, beton, mozaik, mermer, tahta gibi şeylerden yapılmış dar çıkıntı.

parasal
* Para ile ilgili, para bakımından, nakdî.

parasempatik
* Parasempatik sinir sistemi ile ilgili olan.

parasempatik sinir sistemi
* Yaşatkan sinir sistemini oluşturan iki sistemden biri; kalbin atışlarını yavaşlatır, sindirim sistemini, salgıları düzenler.

parasını çıkarmak
* ana parayı kurtarmak, masrafını çıkarmak.

parasını sokağa atmak
* değeri olmayan bir mala para vermek.

parasını yemek

* hiç çalışmadan bedavadan geçinmek, birinin sırtından geçinmek.

parasıyla rezil olmak
* para vererek yaptırdığı bir şey iyi çıkmamak, parasının karşılığını alamamak.

parasız
* Parası olmayan.
* Yoksul.
* Para verilmeden elde edilen, bedava.
* Para verilmeksizin, parasız olarak, bedavadan, bedava.

parasız pulsuz
* Yoksul, züğürt.
* Hiç para harcamadan.

parasız yatılı
* Öğrenim giderleri, yatacak yer ve yemeği devletçe karşılanan (öğrenci).

parasızlık
* Parasız olma durumu.

paraşol
* Bkz. paraçol.

paraşüt
* Yüksek bir yerden düşen veya inen bir cismin, bir insanın, düşüşünü ağırlaştırarak yere inmesini sağlayan genellikle ipekten araç.

paraşüt birlikleri
* Paraşütle iniş yapmak için yetiştirilmiş asker birlikleri.

paraşüt ile atlama
* paraşüt kulesinden atlama.
* taktik amaçlarla belli bir bölgeye havadan inme veya bir tehlikeden kurtulmak için uçaktan paraşütle atlama.

paraşüt kulesi
* Paraşütle atlama eğitiminin yapıldığı kule.

paraşütçü
* Bir uçaktan paraşütle atlamak ve yere iner inmez savaşabilmek amacıyla eğitilmiş asker.
* Bir hava taşıtından paraşütle atlayarak yere inen kimse.

paraşütçülük
* Paraşüt kullanma veya paraşütle atlama işi.

paraşütlü
* Paraşütü olan.

paratoner
* Yıldırımsavar, şimşeksavar.

paratüberküloz
* Geviş getirenlerde aside dirençli bir bakterinin sebep olduğu hastalık.

paravan
* Menteşelerle birbirine bağlı birkaç parçadan oluşan ve yapılarda bazı bölümleri ayırmakta kullanılan, katlanır, taşınır çerçeveli perde.
* Adından, yetkisinden, gücünden kendisine belli etmeden yararlanılan (kimse veya kuruluş).

paravan menteşesi
* Düz yaprak menteşelerinin benzeri, üç yapraklı ve iki milli menteşe.

paravan yapmak
* başkasının adından, yetkisinden, gücünden, kendini belli etmeyerek, yararlanmak.

paravana
* Paravan.

paraya çevirmek
* herhangi bir şeyi para ile değiştirmek.

paraya düşkün
* parayı çok seven kimse.

paraya kıymak
* gereken yerde para harcamaktan kaçınmamak.

paraya para dememek
* çok para kazanır olmak.
* elde edilen parayı az bulmak.
* bol para harcamak.

paraya pul dememek
* para kazancı pek çok olmak.
* herhangi bir parayı az bulmak, küçümsemek.

parayı araya değil, paraya vermeli
* parayı gerekli yere harcamalı.

parayı denize atmak
* boşuna harcamak, israf etmek.

parayı veren düdüğü çalar
* para harcayınca insan istediğini elde edebilir.

parazit
* Asalak.
* Radyo yayınına karışan yabancı ses veya cızırtı.
* Başkalarının sırtından geçinen kimse, asalak.

parazitlenme
* Parazitlenmek işi veya durumu.

parazitlenmek
* Radyo, telsiz gibi cihazların yayınlarına yabancı ses karışmak.

parazitli
* Paraziti olan.

parazitlik
* Asalaklık.

parazitoloji
* Asalak bilimi.

parazitsiz
* Paraziti olmayan.

parça
* Bir bütünden ayrılan, ayrı sayılan veya artakalan şey.
* Bir bütünden kopmak, kırılmak, yırtılmak vb.yoluyla ayrılmış bölüm.
* Birkaçı bir araya gelince bir bütünü oluşturan şeylerin her biri.
* Sayı sıfatıyla "tane" anlamına gelir.

* Bir edebiyat veya müzik eserinin bir bölümü.
* (isim tamlamalarında) Belirtilen durumunda bazen küçümseme ve değersiz sayma anlatır.
* Az bir miktar.
* ay parçası, elmas parçası gibi deyimlerde "benzeri", "bir örneği" gibi anlamlarda kullanılır.
* Az miktarda.

parça almak
* biyopsiyi gerektiren incelemelerde canlının belli bir yerinden doku parçası çıkarmak.

parça başına
* her parça için.

parça bohçası
* Biçkiden artan çeşit çeşit kumaş parçalarının içine konulduğu bohça.

parça bölük
* Kısım kısım, azar azar, oradan buradan.

parça parça
* Parçalanmış bir durumda, lime lime.
* Azar azar, bölüm bölüm.

parça parça etmek
* parçalara ayırmak.

parça pürçük
* Az, önemsiz.

parçacı
* Kumaş toplarından artmış parçaları satan kimse.
* Makine yedek parçaları satan kimse.

parçacık
* Elektron, proton, nötron gibi atomu oluşturan parçaların her biri, partikül.

parçacılık
* Parçacının işi.

parçalama
* Parçalamak işi, parçalara ayırma.

parçalamak
* Parçalara ayırmak, bütünlüğünü bozmak, parça parça etmek.
* Birliği bozmak amacıyla bölmek.

parçalanış
* Parçalanmak işi veya biçimi.

parçalanma
* Parçalanmak işi.

parçalanmak
* Parçalanmak işine konu olmak, parçalara ayrılmak.
* Başkasını mutlu etmek için elden gelen her şeyi yapmak, didinmek.

parçalatma
* Parçalatmak işi.

parçalatmak
* Parçalamak işini yaptırmak.

parçalayıcı

* Parçalara ayıran.

parçalayış
* Parçalamak işi veya biçimi.

parçalı
* Birden çok parçadan oluşmuş.

parçalı bohça
* Renk renk ve çeşit çeşit kumaş parçaları birbirine eklenerek yapılan bohça.

parçalı bohça gibi
* birbirini tutmaz parçalardan oluşan.

pardon
* "Özür dilerim", "affedersiniz" anlamında kullanılan bir söz.

pardösü
* Serin havalarda öbür giysilerin üzerine giyilen ince üstlük.

pare
* Parça, kısım.
* Tane, adet.

pare pare
* Parça parça.

parfüm
* Güzel koku.

parfümcü
* Parfümeri ürünleri üreten veya satan kimse.

parfümcülük
* Parfümcünün mesleği.

parfümeri
* Çeşitli kozmetiklerin ve kokuların yapımı ve satımı.
* Kozmetiklerin ve kokuların tümü.
* Bunların satıldığı dükkân.

parıl parıl
* Parıldayarak, ışık saçarak.

parıldama
* Parıldamak işi.

parıldamak
* Işık saçmak.
* Gelişmek, yükselmek.

parıldatma
* Parıldatmak işi.

parıldatmak
* Parıldamasını sağlamak.

parıldayıcı
* Parıldama özelliği veya niteliği bulunan madde.

parıldayış
* Parıldamak işi veya biçimi.

parıltı
* Parıldama, göze çarpan parlaklık.

parıltılı
* Parlaklığı olan, parıldayan, ışıltılı, yalabık.

parıltısız
* Parlaklığı olmayan.

parite
* İki ülke parasının karşılıklı değeri.

park
* Bir yerleşme merkezinde halkın gezip hava alması için düzenlenmiş ağaçlık ve çiçekli büyük bahçe, millet bahçesi.
* Otopark.
* Trafik zorunlukları dışında durma biçimi.
* Cephane, makine veya otomobillerin bulunduğu yer.

park etmek (veya yapmak)
* taşıtları trafik kuralları bakımından uygun bir yerde belli süre bırakmak, park yapmak.

park saati
* Paralı park yerlerinde park eden aracın kaldığı süreyi belirleyen saat, parkmetre.

park yeri
* Taşıtların trafik bakımından uygun olan ve belli bir süre bırakıldıkları açık veya kapalı yer.

parka
* Genellikle askerin açık hava eğitimi ve manevra sırasında kaput yerine giydiği soğuğa karşı koruyucu, başlıklı bir çeşit üstlük.

parkçı
* Oto parkı işleten kimse.

parkçılık
* Parkta görev yapan kimse.

parke
* Küçük, ince, uzunca, ölçüleri eşit tahta parçalarının belirli bir düzene göre yerleştirilmesiyle yapılan döşeme.
* Düzgün bir biçimde yontulmuş, köşeli taşlarla yapılmış kaldırım.

parke taşı
* Yol yapımında kullanılan, düzgün ve köşeli taş.

parkeci
* Parke yapan, satan veya döşeyen kimse.

parkecilik
* Parkeci olma durumu.
* Parkecinin işi veya mesleği.

parkeleme
* Parkelemek işi.

parkelemek
* Parke ile döşemek.

parkeletme
* Parkeletmek işi.

parkeletmek
* Parke ile döşetmek.

parkmetre
* Park saati.

parkur
* Binicilik, bisiklet, atletizm gibi yarışmaların yapıldığı özel yol.

parlak
* Parlayan, ışıldayan.
* Temiz ve ışıklı.
* Göze çarpacak kadar başarılı.
* Yüzü güzel (oğlan).

parlaklaşma
* Parlaklaşmak işi.

parlaklaşmak
* Parlak duruma gelmek.

parlaklık
* Parlak olma durumu, revnak.
* İlgi ve dikkat çekici olma durumu.
* Bir ışık kaynağının (yıldızın) verdiği ışığın, alıcı (göz) üzerinde yaptığı etki.

parlama
* Parlamak işi.

parlamak
* Güçlü bir ışık çıkarmak, ışık saçmak.
* Bir ışık kaynağından gelen ışınları yansıtmak.
* Tutuşup alev çıkarmak.
* Ün, san kazanmak; herkesçe tanınmak, mevkii yükselmek.
* Birdenbire öfkelenmek.
* Işıldamak.

parlâmentarizm
* Yürütme organının, seçimle kurulmuş yasama organlarına karşı sorumlu olduğu politik düzen.

parlâmenter
* Parlamento üyesi.
* Parlâmentoya dayanan, parlamento ile ilgili.

parlâmento
* Başlıca görevi yasama, devlet bütçesini çıkarma, hükûmeti denetleme olan ve üyeleri halk oyu ile belirli bir süre için seçilen meclis veya meclisler.

parlatıcı
* Parlatma özelliği olan (nesne), cilâ.

parlatma
* Parlatmak işi.

parlatmak
* Bir yüzeyi düzgün ve parlak duruma getirmek, parlamasını sağlamak.
* (içki için) İçmek.

parlayış
* Parlamak işi veya biçimi.

parmağı ağzında kalmak
* şaşakalmak, şaşmak, hayret etmek.

parmağı olmak
* bir işi olumsuz yönde etkilemek, bir işe karışmış olmak.

parmağı var
* (bir işle) ilgisi var, (işe) karışmış.

parmağına dolamak
* bir konuyu, bir kimseyi ele alıp sürekli uğraşmak, diline dolamak.

parmağında oynatmak
* her istediğini yaptırmak, kukla gibi kullanmak.

parmağını aramak (birinin) parmağı olmak
* ilgisini, bağlantısını aramak, kurulan düzeni araştırmak.

parmağını bile kıpırdatmamak (veya oynatmamak)
* bir iş için hiçbir davranışta bulunmamak.

parmağını yaranın üzerine basmak
* asıl derdi veya bir derdin asıl sebebini göstermek.

parmağının ucuyla (veya ucunda) çevirmek
* bir işi kolayca ve ustalıkla yapabilmek.

parmak
* İnsanda ve bazı hayvanlarda ellerin ve ayakların son bölümünü oluşturan, boğumlu, oynak, uzunca organların her biri.
* Bir tekerleğin merkezinden çemberine kadar uzanan çubukların her biri.
* İngiliz uzunluk ölçüsü olan ayak'ın (fut) on ikide biri, inç, pus.25, 4 mm ye eşittir.
* Zira ve arşın'ın yirmi dörtte biri; 3 cm kadar gelir.
* El parmağının eni kadar olan.
* Koyu sıvılara daldırıp çıkarılınca parmağa bulaşan (miktar).
* Bir işe karışmış olma ilgisi.

parmak atmak
* sorun yaratmak.

parmak basmak
* imza yerine parmağını mürekkebe batırarak bir yere bastırmak.
* bir konu üzerine dikkati, ilgiyi çekmek.

parmak bozmak
* (çocuklar arasında) arkadaşlığı sona erdirmek, küsmek.

parmak hesabı
* Parmakları kullanarak yapılan hesap.
* Hece ölçüsü.

parmak ısırmak
* büyük şaşkınlık duymak.

parmak ısırtmak
* herhangi bir davranışıyla şaşkınlık içinde bırakmak, şaşırtmak.

parmak izi
* Genellikle kimlik belirlemede yararlanılan, parmak uçlarının içi tarafındaki derinin her kişide değişik olan izi.

parmak kadar

* yaşça çok küçük.

parmak kaldı
* az kaldı, az kalsın, neredeyse.

parmak kaldırmak
* bir toplulukta söz istemek için işaret parmağını açık bırakarak kapalı eli yukarı kaldırmak.

parmak parmak
* Parmak biçiminde.
* Parmaklayarak, parmak parmak yemek parmaklayarak yemek.

parmak tatlısı
* Parmak biçiminde yapılan bir tür hamur tatlısı.

parmak üzümü
* Uzun taneli bir üzüm türü.

parmak yalamak
* kendine, hakkı olmaksızın bir çıkar sağlamak.

parmakla gösterilmek
* bir şey az bulunmak.
* seçkin, ünlü olmak.

parmakla sayılmak
* çok az olmak.

parmaklama
* Parmaklamak işi.

parmaklamak
* Parmakla yemek; parmakla dokunmak.
* Dürtmek.

parmaklarını (birlikte) yemek
* yediği yemeği çok beğenmek.

parmaklık
* Dik ve biraz aralıklı olarak yan yana dizilmiş tahta, demir vb.çubuklarla yapılmış bölme veya korkuluk.
* Kesik veya yara bulunan parmağı korumak için üzerine geçirilen, çoğunlukla plâstik kılıf.

parmaklıklı
* Parmaklığı olan.

parmaklıksız
* Parmaklığı olmayan.

parmaksı
* Elin parmaklarını andırır biçimde olan.

parmıcan
* Bir çeşit İtalyan peyniri.

parodi
* Ciddî sayılan bir eserin bir bölümü veya bütününü alaya alarak, biçimini bozmadan ona bambaşka bir öz vererek biçimle öz arasındaki bu ayrılıktan gülünç etki çıkaran tür.

parola
* Askerlerin veya gizli derneklerin toplantılarına katılan kimselerin birbirlerini tanımalarını sağlayan ve kendi aralarında önceden kararlaştırdıkları kelime veya söz.
* Varılmak istenen amacı özetleyen söz.

* Gizlilik ortamında insanların birbirini tanımalarını ve anlaşmalarını sağlayan işaret.

parpa
* Kalkan balığının yavrusu.

pars
* Kedigillerden, genellikle Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, postu benekli, bazen de düz siyah, çevik, yırtıcı, etçil memeli hayvan, leopar (Felis pardus).

parsa
* Bir izleyici topluluğu önünde yapılan gösteriden sonra toplanan para.

parsa toplamak
* gösteriden sonra bir kutu, tepsi vb. gezdirerek izleyicilerden para istemek.

parsayı başkası toplamak
* bir emeğin karşılığını o emeği çeken değil, başka biri almak.

parsel
* İmar yasalarına göre ayrılıp sınırlanmış arazi parçası.

parselâsyon
* Parselleme.

parselleme
* Parsellemek işi.

parsellemek
* Parsellere ayırmak.
* Çeşitli kişiler belirli bir toprağı aralarında paylaşmak.
* Çeşitli kuruluş veya iş yerlerinde mevki ve makamlara sahip çıkmak, paylaşmak.

parsellenme
* Parsellenmek işi.

parsellenmek
* Parsellenmek işi yapılmak.

parselletme
* Parselletmek işi.

parselletmek
* Parsellere ayırtmak.
* Paylaştırmak.

parselli
* Parsellere ayrılmış.

parşömen
* Yazı yazmak, resim yapmak için özel olarak hazırlanan deri, tirşe.

parşömen kâğıdı
* Parşömene benzetilerek yapılan, mat, dayanıklı ve hafifçe saydam kâğıt.

partal
* Çok kullanılmaktan yıpranmış, eskimiş.
* Abartılmış söz, yalan.

partenojenez
* Döllenmesiz üreme, döllenmesiz çoğalma.

parter

* Tiyatro, sinema gibi yerlerde, sahnenin bulunduğu ilk kata ve burada bulunan koltuklara verilen ad.

parti
    * Ortak düşünce ve görüşteki kişilerin oluşturdukları siyasî topluluk, fırka.

parti
    * Bir bütünün parçası, kısım.
    * Bazı oyunlarda bir kez.
    * Bir kişi, bir kuruluş veya bir topluluğun, çoğu belli bir şeyi kutlama amacıyla düzenledikleri eğlence.
    * Çok ucuza elde edilen şey, kelepir.
    * Vurgun, kazanç.
    * Armoniyi oluşturan ezgilerden her biri.

parti çevirmek
    * kâğıt oyunları, tavla vb. için bir parti oynamak.

parti vermek
    * bir şeyi kutlamak veya eğlenmek için birçok kimseyi bir araya toplamak.

partici
    * Parti üyesi.
    * Bir partiye çok bağlı olan, o partinin öğretisini savunmayı, onun çıkarlarını korumayı amaç edinen.
    * Siyasî gücünü yalnız kendi yandaşlarına çıkar sağlamak için kullanan (kimse).

particilik
    * Bir partiden yana olma, fırkacılık, partizanlık.

partikül
    * Parçacık.

partileşme
    * Partileşmek işi veya durumu.

partileşmek
    * Parti durumuna gelmek.

partili
    * Bir partiden olan kimse.

partisip
    * Fiilin sıfat gibi kullanılabilen şekli, sıfat-fiil, ortaç.

partisyon
    * Bir orkestra eserinde bölümlerin bütününü içine alan nota defteri.

partiyi kaybetmek
    * elde etmeye çalıştığı bir kazancı karşısındakine kaptırmak.
    * başkasıyla çekiştiği bir konuda yenilmek.

partiyi vurmak
    * büyük bir kazanç sağlamak.

partizan
    * Partici.
    * Düşmanlarına karşı mücadele verirken silâhlı harekete katılan kimse.

partizanca
    * Partizana yakışır (bir biçimde).

partizanlık
    * Partizan olma durumu veya partizanca davranma.
    * Particilik.

partner
* Eş.
* İş arkadaşı, ortak.
* Cinsellikte tarafların her biri.

partöner
* Tiyatro, sinema vb.sanat kollarında özellikle başrol oynayan sanatçının rol arkadaşı.
* Kâğıt oyunlarında ortak.
* Birlikte dans eden kimse.

parttaym
* Yarı gün.

parya
* Hindistan'da kast dışı olanlara verilen ad.
* Herkes tarafından hor görülen ve aşağılanan kimse, ayak takımı.

pas
* Su içinde ve nemli havada metallerin, özellikle demirin yüzeyinde oksitlenme sonucunda oluşan madde.
* Genellikle midenin bozulmasından ötürü dilin üzerinde oluşan beyaz tabaka, bar.
* Bazı asalak mantarların çeşitli bitkilerde oluşturduğu portakal sarısı veya kahve rengi lekeler; bu lekelerden ileri gelen bitki hastalığı.

pas
* Bazı top oyunlarında oyunculardan birinin topu başkasına geçirmesi.
* Bazı iskambil oyunlarında sırası kendisine gelen oyuncunun oyuna o elde katılmayacağını belirtir.

pas açmak
* bir şeyin pasını giderip parlatmak.

pas almak
* bazı top oyunlarında bir oyuncu öbür oyuncudan gelen topu kullanmak.

pas geçmek
* bazı iskambil oyunlarında o ele katılmamak.
* vazgeçmek, caymak, aldırış etmemek.

pas mantarı
* Pas mantarıgillerden, buğdaygillerde ve baklagillerde pas hastalığına sebep olan mantar (Uromyces).

pas mantarıgiller
* Bitkilerin üzerinde yaşayarak pas denilen lekeler yapan asalak bir mantar takımı.

pas rengi
* Kırmızıyla kahverengi arasındaki renk.
* Bu renkte olan.

pas tutmak
* paslı duruma gelmek, paslanmak.
* çalışamaz duruma gelmek.

pas vermek
* bazı top oyunlarında bir oyuncu öbür oyuncuya top geçirmek.
* kadın, bakışı ve davranışı ile erkeğe umut ve cesaret vermek.

pasaj
* İçinde dükkânlar bulunan, üzeri kapalı veya açık çarşı.
* Bir yazıdan, bir eserden alınan bölüm, parça.

pasak
* Kir.

pasaklı
* Giyimine veya eşyanın temizliğine, düzenine önem vermeyen, çapaçul.

pasaklılık
* Pasaklı olma durumu.

pasaparola
* Bir birliğe verilen ve ağızdan ağıza bütün askerlere yayılan emir.

pasaport
* Yabancı ülkelere gidecek olanlara yetkili kuruluşça verilen, yabancı ülke yetkililerinin kimlik incelemesinde geçerli olan belge.

pasaportunu eline vermek
* kovmak, işten atmak.

pasata
* Bir tür kumar oyunu.

pasavan
* Türkiye Cumhuriyeti ile sınırları olan ülkelerin sınır bölgeleri içinde oturan Türk vatandaşlarına serbestçe gidip gelmeleri için verilen belge.

pasif
* Bir şeye karşı tepki göstermeyen, etkinliği olmayan, başkasının etkisine katlanan, edilgin.
* Edilgen.
* Bir mal varlığı üstünde etki yapan, para ile değerlendirilebilir borç ve yükümlülüklerin toplamı.
* Çekingen, durgun.

pasif korunma
* Savaş sırasında düşman saldırılarından korunmak için yapılan alalama, gizlenme gibi yöntemlerin bütünü.

pasifik
* Bir okyanus çukuruyla sınırlı, dengesiz ve depremle ilgili kıta kenarı.
* Büyük Okyanus.

pasifleşme
* Pasif olma durumu.

pasifleşmek
* Pasif duruma gelmek.

pasifleştirme
* Pasifleştirmek işi.

pasifleştirmek
* Etkisiz duruma getirmek.

pasiflik
* Pasif olma durumu.

pasiyans
* İskambille açılan bir fal.

paskal
* İnsanı güldürüp eğlendiren (kimse).

paskallık
* İnsanı güldürüp eğlendirecek söz ve davranış.

paskalya

* Hristiyanların, her yıl İsa Peygamberin dirildiğine inanılan günün yıl dönümünde kutladığı bayram.

paskalya çöreği
* Paskalyada yapılan bir çeşit tatlı çörek.

paskalya yumurtası
* Paskalyada Hristiyanların çeşitli renklere boyadıkları yumurta.

paskalya yumurtası gibi
* yüzüne çok allık sürenler için kullanılır.

paslandırma
* Paslandırmak işi.

paslandırmak
* Paslanmasına yol açmak.

paslanış
* Paslanmak işi veya biçimi.

paslanma
* Paslanmak işi.

paslanmak
* Üzerinde pas oluşmak.
* İşsizlikten, tembellikten, hareketsizlikten canlılığını yitirmek, uyuşup kalmak.

paslanmaz
* Paslanmaya karşı dayanıklılığı olan (alaşım veya metal).

paslanmaz çelik
* Paslanmaya karşı özel olarak dayanıklılığı sağlanmış olan çelik türü.

paslaşma
* Paslaşmak işi.

paslaşmak
* Bazı top oyunlarında oyuncular topu birbirine geçirmek.
* Bakışlarla anlaşmak.

paslatma
* Paslatmak işi veya durumu.

paslatmak
* Paslanmasına sebep olmak, paslandırmak.

paslı
* Üzerine pas oluşmuş, pas tutmuş, paslanmış.
* Hastalık dolayısıyla dilin beyaz tabakayla paslanmış olması.
* Huzursuz, sıkıntılı, üzgün, kararsız.

paso
* Bir kimsenin, herhangi bir ücretin bütününden veya bir bölümünden bağışık tutulduğunu gösteren belge.

pasör
* Top oyunlarında topu başkasına geçiren kişi.

paspal
* Çok kepekli un.
* Bu un karıştırılarak hazırlanan yem.
* Kötü cins esrar.
* Bakımsız, dağınık, pis (kimse, kılık vb.).

paspallık
* Bakımsızlık, dağınıklık.

paspartu
* Aynı boyda baskı, desen ve fotoğrafların yerleştirildiği karton çerçeve.

paspas
* Ayakkabıların altını temizlemek için kapı önlerine konulan kıl, plâstik vb. den yapılmış yüzü tırtıklı silecek.
* Yer silmekte kullanılan, özel olarak yapılmış bir sopa ve ona geçirilmiş bezden oluşan temizlik aracı.

paspas yapmak
* paspaslamak.

paspasçı
* Paspasla yerleri silen kimse.

paspasçılık
* Paspasçının işi.

paspaslama
* Paspaslamak işi.

paspaslamak
* Paspas ile yerleri silmek.

paspaslanma
* Paspaslanmak işi veya durumu.

paspaslanmak
* Paspaslamak işine konu olmak.

paspaslatma
* Paspaslatmak işi.

paspaslatmak
* Paspas yaptırmak.

passız
* Pası olmayan.

pasta
* İçine katılmış türlü maddelerle özel bir tat verilmiş, fırında veya başka bir yolla pişirilerek hazırlanmış bir tür hamur tatlısı.

pasta
* Giysilerde dikişli kıvrım.

pasta kalıbı
* İçinde pasta hamurunun pişirildiği değişik şekillerdeki kalıp.

pastacı
* Pasta (I) yapan veya satan kimse.
* Pastahane.

pastacılık
* Pasta yapma veya satma işi.

pastahane
* içinde pasta satılan, oturularak veya ayakta pasta yenilen yer, pastacı.

pastahaneci

* Pasta yapan veya satan (kimse).

pastahanecilik
* Pastahanecinin işi veya mesleği.

pastal
* Tütün yaprağı dizisi.

pastalı
* Üzerinde pasta bulunan.

pastav
* Çuha kumaşının sarıldığı top.

pastav makinesi
* Kumaş toplarının üst üste katlanarak yığılmasını yapan alet.

pastavla pazarlık
* Toptan pazarlık.

pastel
* Resim yapmakta kullanılan renkli boya kalemi.
* Böyle kalemlerle yapılan resim.
* Soluk renk.

pastırma
* Tuz, çemen, kırmızı biber karışımının et üzerine sürülerek güneşte veya iste kurutulması yoluyla yapılan yiyecek.

pastırma ayazı
* Pastırma yazı.

pastırma yazı
* Güzün sonundaki sıcak günler.

pastırmacı
* Pastırma yapan veya satan kimse.
* Pastırma satılan yer.

pastırmacılık
* Pastırma yapma veya satma işi.

pastırmalı
* İçinde pastırma bulunan (yemek).

pastırmalı yumurta
* İçine kavrulmuş pastırma ve yumurta konularak hazırlanan bir tür yemek.

pastırmalık
* Pastırma yapmaya elverişli.

pastırmasını çıkarmak
* bir kimseyi iyice dövmek, hırpalamak, pestilini çıkarmak.

pastil
* Ağızda eritilmek için yapılmış şekerli ilâç tableti.

pastis
* Anason kokulu bir tür alkollü içki.

pastiş
* Başka sanatçıların eserlerini taklit yoluyla meydana getirilen sanat eseri.

* Bir ekolün özelliklerine göre meydana getirilmiş eser.

pastişçi
* Pastiş yazarı.

pastoral
* Kır hayatını ve törelerini anlatan.

pastoral oyun
* Kişileri kadın ve erkek çobanlar olan tiyatro eseri.

pastörizasyon
* Süt, bira, meyve suyu gibi maddelerin mikroplarını öldürmek için özel aletlerde ısıtılarak birdenbire soğutulmak yoluyla uygulanan işlem.

pastörize
* Özel aletlerde 750 C ye kadar ısıtılarak birdenbire soğutulmak yoluyla, içindeki mikropları öldürülmüş olan (süt, bira vb.).

pastörize etmek
* (süt vb. için) mikroplardan arınmış duruma getirmek.

pastra
* Bir tür iskambil oyunu, pişti.

paşa
* Osmanlı İmparatorluğu zamanında yüksek sivil memurlara ve albaydan üstün rütbede bulunan askerlere verilen unvan.
* Cumhuriyet döneminde general.
* Uslu, ağırbaşlı.

paşa ağacı
* Kerestesi açık sarı, yeşilimsi renkte, iri gözenekli, genellikle kaplama olarak kullanılan değerli bir mobilya ağacı.

paşa çayı
* Çok açık ve ılık çay.

paşa gibi yaşamak
* bolluk içinde yaşamak, bey gibi yaşamak.

paşa kapısı
* Hükûmet konağı.

paşa olmak
* fazlaca içki içmiş olmak.

paşa paşa
* Uslu uslu, güzel güzel.

paşababa
* Paşalık yapmış büyük baba.

paşaçadırı
* Begonyagillerden, kalp biçimindeki yapraklarının altı kırmızımtırak, üstü koyu yeşil, gövdesi sürünücü ve etli bir süs bitkisi (Begonia feasti).

paşalı
* Paşa sanını alan büyük devlet adamlarının yakın hizmetinde bulunan gedikli ağa.

paşalık
* Paşa unvanı veya paşa olma durumu.

* Bir paşanın yönetimindeki bölge.

paşazade
* Paşa oğlu.
* Rahatına düşkün, gösterişi seven.

paşmak
* Bkz. başmak.

paşmakçı
* Bkz. başmakçı.

pat
* Yassı, basık.

pat
* Yassı bir şeyle vurulunca çıkan ses.

pat
* Birleşikgillerden, kasımpatına benzeyen bir çiçek.
* Bu çiçek biçiminde elmas iğne.

pat diye
* birdenbire, ansızın.

pat krem
* Pata krem.

pat küt
* Sopa gibi bir şeyle veya elle üst üste vurmayı belirtmek için kullanılır.

pat pat
* El veya yassı bir şeyle birçok kez vurmayı anlatır.

pat sat
* Zaman zaman, ara sıra, tek tük.

pata
* Oyunda yenen ve yenilen olmaması, berabere kalma.

pata çakmak
* askerce selâm vermek.

pata gelmek
* kâğıt oyunlarında berabere kalmak.
* ödeşmek, razı olmak.

pata krem
* Yüz ve boyundaki bozuklukları ve pürüzleri gideren pudra ile fondöten karışımı bir madde.

pata olmak
* rakibine göre üstünlük kazanmak.

patadak
* Birdenbire, anîden.

patak
* Dayak, kötek.

pataklama
* Pataklamak işi.

pataklamak
* Rastgele vurarak dövmek.

pataklanma
* Pataklanmak işi.

pataklanmak
* Dövülmek.

patalya
* Her iki küreği bir kişi tarafından çekilen, birden üç çifteye kadar savaş gemisi sandalı.

patates
* Patlıcangillerden, yaprakları ve sürgünleri acı bir bitki (Solanum tuberosum).
* Bu bitkinin toprak altında oluşan, nişastaca zengin, yenebilen yumruları.

patates böceği
* Patates ve patlıcangillere dadanan sarı ve kızıl renkli böcek.

patates çorbası
* Haşlanıp rendelenmiş patates, salça, tereyağı, nane ve kırmızı biber karışımının pişirilmesiyle yapılan bir çorba türü.

patates köftesi
* Haşlanmış ve rendelenmiş patates, bayat ekmek içi, rendelenmiş kaşar peyniri, yumurta, maydanoz, tuz ve biber karışımının köfte biçiminde fırında pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü.

patates peronosporası
* Patatesin sürgünlerine ve yapraklarına dadanan, yumrularını çürüten peronospora.

patates püresi
* Haşlanmış ve ezilmiş patatesi süt, yağ ve et suyu ile karıştırarak elde edilen yiyecek.

patates salatası
* Haşlanmış ve fındık büyüklüğünde doğranmış patateslere, soğan, nane, reyhan karışımının eklenmesinden sonra yağ, limon suyu, tuz ve baharatla hazırlanan bir salata türü.

patates sufle
* Yumurta akı ile sarısı çırpılarak ve patates ezmesi karıştırılarak kabarıncaya kadar pişirilen yemek.

patatesli
* İçinde patates olan, patatesle yapılmış.

patavatsız
* Sözlerinin nereye varacağını düşünmeden saygısızca konuşan, davranışlarına dikkat etmeyen.

patavatsızca
* Patavatsız (bir biçimde).

patavatsızlık
* Patavatsızca davranış.

paten
* Buz üstünde kaymak için kullanılan, çoğunlukla tabanına, dar uzun bir çelik takılı ayakkabı.
* Bu ayakkabının düz yerlerde kaymakta kullanılan tekerlekli türü.

patenci
* Buz pateni yapan veya patenle kayan kimse.

patent
* Bir buluşun veya o buluşu uygulama alanında kullanma hakkının bir kimseye ait olduğunu gösteren belge.
* Uyrukluk belgesi.

* Gemilere ayrıldıkları limanın sağlık durumu için verilen belge.
* Bir durum veya bir işi yalnızca kendi yetkisi altında görme.

patent damgası
* Altın, gümüş gibi maddelerin altına vurulan ve oranını belirten damga.

patent hakkı
* İmalât izni.

patentinin altına almak
* egemenliği altına almak.

patetik
* Dokunaklı, etkili.

patır kütür
* Genellikle yürüme, düşme, dökülme gibi hareketlerin gürültülü, güçlü bir biçimde, acele ile yapıldığını veya ortaya çıktığını anlatır.

patır patır
* Genellikle yürüme, düşme, dökülme gibi hareketler olurken güçlü, gürültülü ses çıktığını anlatır.

patırdama
* Patırdamak işi.

patırdamak
* Patırtılı ses çıkarmak.

patırdatma
* Patırdatmak işi veya durumu.

patırdatmak
* Patırtılı ses çıkartmak.

patırtı
* Herhangi bir biçimde çıkarılan veya ayakları yere kuvvetle basarak yürüme sonucu çıkan gürültü.
* Gürültülü çalışma, arbede.

patırtı çıkarmak
* kavgaya sebep olmak, kavga çıkarmak.

patırtı kopmak
* kavga çıkmak, kargaşalık olmak.

patırtılı
* Patırtısı olan.

patırtısız
* Patırtısı olmayan.

patırtıya (veya gürültüye) vermek
* telâş ve karışıklığa yol açmak.

patırtıya pabuç bırakmamak
* önemli bir tehlike yaratmayacağını bildiği kışkırtmalara, yıldırmalara aldırmayıp bildiğini yapmak.

pati
* (kedi, köpek için) Ön ayak.
* Küçük çocuk ayağı.

patik
* Altı yumuşak veya ince deriden, genellikle üstten bağlı küçük çocuk ayakkabısı.

patika
* Keçi yolu, çığır.

patinaj
* Patenle kayma işi.
* Yolun kaygan olması dolayısıyla tekerlekler dönmeksizin bir taşıtın kayması veya tekerleklerin dönmesine rağmen taşıtın ilerleyememesi.

patinaj yapmak
* tekerlek için, yapışma eksikliği sebebiyle ilerlemeksizin aynı noktada dönmek.

patinaj zinciri
* Patinajı önlemek için tekerleğe takılan zincir.

patis
* Patiskanın kısaltılmış şekli.

patiska
* Çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez.
* Bu bezden yapılmış.

patlak
* Patlayarak açılmış, yırtık, yarık.
* Patlamış yer.
* Bkz. galon.

patlak göz
* Dışarıya doğru biraz fırlamış göz.
* Gözleri iri ve dışarı fırlamış kimse.

patlak vermek
* gizli kalması istenen veya beklenmedik bir olay, ansızın ortaya çıkmak.

patlakça
* Patlak gibi, patlağa benzer.

patlama
* Patlamak işi.
* Birdenbire gelişme.

patlama
* "sabret, sakin ol" anlamında yatıştırıcı bir söz.

patlamak
* (nesneler için) İç basıncın etkisiyle ve çoğunlukla büyük ses çıkararak dağılmak, infilak etmek.
* Yırtılıp açılmak.
* Genellikle iç basıncın artması yüzünden bir şey yarılmak.
* Görünür duruma gelmek, ortaya çıkmak, yeşermek.
* Ansızın, tehlikeli ve gürültülü bir şey baş göstermek.
* Çok sıkılmak, sıkıntı ve sabırsızlığını belli etmek.
* Zorlu tepki göstermek.
* Ansızın bir gürültü duyulmak.
* Herhangi bir durum veya bir değerin yitirilmesine yol açmak, mal olmak.

patlamalı
* Hava etkisiyle benzinin, petrolün, alkolün hızlı yanması sonucu beslenen (motor).

patlangaç
* Kamış veya ağaç dalından yapılıp tabanca gibi ses veren pistonlu çocuk oyuncağı.
* Yere vurulmak yoluyla patlatılarak eğlenilen bir çeşit şenlik fişeği.

patlangıç
* Patlangaç.

patlatma
* Patlatmak işi.

patlatmak
* Patlamak işine yol açmak.
* Bir silâhı veya patlayıcı bir maddeyi ateşlemek.
* Bir insanın sabrını tüketmek, bir kimseyi nispet vererek kızdırmak.
* Tokat atmak.

patlayıcı
* Patlama özelliği olan (madde).

patlayıcı ünsüz
* Ciğerlerden gelen havanın, ağızdaki tam kapalı engellere çarparak patlaması ile oluşan ünsüz, patlamalı ünsüz: b, p, d, t, c, ç, k, g.

patlayış
* Patlamak işi veya biçimi.

patlıcan
* Patlıcangillerden, kalın saplı, uzunca yapraklı otsu bitki (Solanum melongena).
* Bu bitkinin mor renkli, uzunca veya toparlak ürünü.

patlıcan böreği
* Hafif pişirilmiş ve boylamasına iki veya üçe bölünmüş maydanoz, domates, yumurta ve kıyma karışımının eklenmesi ve fırında pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü.

patlıcan inciri
* İncirin iri ve mor bir türü.

patlıcan kebap
* Fındık büyüklüğünde doğranmış kemiksiz koyun etinin domates, patlıcan, soğan karışımıyla birlikte kısık ateşte pişirilmesinden sonra karabiber, yenibahar ve tuzla karıştırılıp orta sıcaklıktaki fırında pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü.

patlıcan kızartması
* Kabuğu soyulduktan sonra ince dilimlenmiş patlıcanın kızarmış sıvı yağda yapılan kızartması.

patlıcan oturtması
* Dilimlenmiş ve kızartılmış patlıcanın üzerine kavrulmuş kıyma, domates ve sebze eklenerek pişirilen yemek.

patlıcan salatası
* Közlenip soyulmuş ve ince kıyılmış patlıcanlara sarımsak, domates, yeşil biber, maydanoz karışımının eklenmesiyle hazırlanan bir salata türü.

patlıcangiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi patlıcan olan, içine domates, biber, patates, tütün gibi birçok bitkileri alan familya.

patlıcanî
* Patlıcan renginde olan.

patlıcanlı
* Patlıcanla yapılmış.

patojen
* Hastalık oluşturan.

patolog
* Özellikle patoloji ile uğraşan doktor.

patoloji
* Hastalıklar bilimi.

patolojik
* Patoloji ile ilgili.

patpat
* Kökü yumru şekilde şişkin, Doğu Anadolu'da yetişen bir bitki.

patriarkal
* Ataerkil.

patrik
* Ortodoks ve Doğu kiliselerinin başkanlarına verilen ad.

patrikhane
* Patriğin görev yeri.

patriklik
* Patrik olma durumu.
* Patriğin görevi veya makamı.

patron
* Bir ticaret veya sanayi kurumunun sahibi, başı, işvereni.
* Bir kuruluşta, bir iş yerinde makam bakımından yetkili kimse.
* Sözü geçen paralı kimse.

patron
* Kumaşın biçilmesine yarayan, bir giysi örneğindeki parçaların biçimine göre kesilmiş kâğıt, kalıp.

patron çıkarmak
* patronları çizili olduğu modelden kopya yolu ile bir kâğıda geçirip kesmek.

patrona
* Osmanlı devletinde tümamirale yakın bir deniz subaylığı unvanı.

patronaj
* Ceza evinden serbest bırakılan suçlunun toplum yaşantısına yeniden uyabilmesini sağlamak amacıyla yapılan yardım çalışması.
* Yönetim, gözetim.

patronca
* Patron gibi, patrona yakışır bir biçimde (davranmak).

patroncu
* Örneğe göre ölçüp biçerek ilk patronu çıkaran nitelikli işçi.

patronculuk
* Patroncunun yaptığı iş.

patronluk
* Patron olma durumu.
* Patron olmaya elverişli kâğıt vb.

pattadak
* Ansızın, beklenmedik (bir biçimde veya anda).

pattadan
* Pattadak.

pavkırma
* Pavkırmak işi veya durumu.

pavkırmak
* (tilki veya çakal) Ulumak.
* Ateş, alev alev yanmak; alev, bir yere doğru yönelmek.
* Çok öfkelenmek.

pavurya
* Bir cins iri yengeç.

pavyon
* Bir kuruluşun, bir kurumun, bir bahçe içindeki yapılarından her biri.
* Geceleri açık, içkili eğlence yeri.

pavyoncu
* Pavyon işleten kimse.

pavyonculuk
* Pavyon işletme işi.

pay
* Birden fazla kişi arasında bölüşülmüş bir bütünden, bu kişilerin her birine düşen bölüm, hisse.
* Eşit bölüm.
* Bayağı kesirlerden birinin eşit parçalardan kaç tane alındığını gösteren sayı: paydanın üstüne yazılarak yatık bir çizgi ile ondan ayrılır.

pay bırakmak
* kesme, biçme, yapma sırasında, bir şeyde daha sonra kullanılmak için fazlalık bırakmak.
* bir ilişkide fazla samimî olmamak, mesafe bırakmak.

pay biçmek
* durumu bir kişi veya bir şeyin durumu ile karşılaştırıp yargıya varmak.

pay çıkarmak
* bir olay veya durumdan gereken tecrübeyi kazanmak, tutulacak yolu belirlemek.

pay etmek
* bölüşmek, üleşmek.

pay vermek
* hisse vermek, bölüşmede bulunan parçalardan ayırmak.
* (küçük büyüğe) karşılık vermek, saygısızca davranmak.

payam
* Badem.

payan
* Son, sonuç, nihayet.

payan olmamak
* sevinç, zevk vb. için sınırsızlığı belirtir.

payanda
* Yerinden oynamış bir şeyin düşmemesi için konulan eğik veya düz destek, dayak.
* Maddî ve manevî destek.

payanda vurmak
* payandalamak.

payandalama

* Payandalamak işi.

payandalamak
* Bir yeri veya şeyi payandalarla sağlamlaştırmak.

payandaları çözmek
* ayrılmak, kaçmak, uzaklaşmak.

payandalı
* Payandası olan.

payansız
* Sonu olmayan.

payansız olmak
* sonsuz, bitmez tükenmez olmak.

payansızlık
* Sonsuzluk.

payda
* Bayağı kesirlerde birimin kaç eşit parçaya bölünmüş olduğunu gösteren sayı, mahreç; payda, payın altına yazılarak yatık bir çizgi ile ondan ayrılır.

paydaş
* Bir ortaklık veya mal üzerinde payı olan kimse, hissedâr.

paydaşlı
* Birden fazla paydaşın malı olan, paylı, hisseli.

paydaşlık
* Paydaş olma durumu, iştirak.

paydos
* İşi veya çalışmayı geçici olarak bırakma.
* Herhangi bir işi bıraktırmak için söylenir.

paydos borusu
* Paydos zamanının geldiğini bildiren boru sesi.

paydos borusu çalmak
* işi bırakma zamanı gelmek.

paydos demek
* yapılagelen bir işten vazgeçmek.

paydos etmek
* işi durdurmak, çalışmayı bırakmak.

paydos vakti
* İşi bırakma zamanı.

paye
* Rütbe, derece aşama.

paye vermek
* değer, önem vermek.

payelendirme
* Payelendirmek işi veya durumu.

payelendirmek

* Paye vermek, belli bir payeye ulaştırmak.

payen
* Bkz. pagan.

payet
* Giysi vb. işlemek için kullanılan küçük, pırıltılı pul.

payına düşmek
* bölüşmede hisse ayrılmak, belirli bir bölüm verilmek.

payını almak
* kendine ayrılanı almak.
* azarlanmak, paylanmak.

payidar
* Kalımlı, kalıcı, sabit.

payidar olmak
* kalmak, yok olmamak, yaşamak.

payitaht
* Başşehir, başkent.

paylama
* Paylamak işi, azarlama, tekdir, tevbih.

paylamak
* Birine kusurundan ötürü sert sözler söylemek, azarlamak.

paylanma
* Paylanmak işi.

paylanmak
* Paylanmak işi yapılmak.

paylaşılma
* Paylaşılmak işi.

paylaşılmak
* Paylaşmak işi yapılmak.

paylaşma
* Paylaşmak işi.

paylaşmak
* Aralarında bölüşmek, pay etmek, üleşmek.
* Katılmak.

paylaştırma
* Paylaştırmak işi.

paylaştırmak
* Herkese kendi payına düşeni aldırmak veya vermek.

paylatma
* Paylatmak işi veya durumu.

paylatmak
* Birinin, başkasını paylamasına sebep olmak.

paylı

* Hisseli, hissedarları olan.

payplayn
* Boru hattı, boru yolu.

payreks
* Sıcaklığa dayanıklı bir türlü cam.

paytak
* Çarpık, eğri bacaklı, satranç oyununda piyade taşı.

paytak adım
* İki yana sallanarak yürüme.

paytak paytak
* İki yana sallanarak.

paytakça
* Biraz paytak, paytak gibi, paytağa benzer.

paytaklık
* Paytak olma durumu.

payton
* Fayton.

paytoncu
* Faytoncu.

pazar
* Satıcıların belirli günlerde mallarını satmak için sergiledikleri belirli geçici yer.
* Belli bir şeyin satıldığı yer.
* Haftanın birinci günü, cumartesi ile pazartesi arası olan gün.
* Alım satım, alış veriş.

pazar kayığı
* İstanbul'da eşya taşıyan büyük kayık.

pazar kayığı gibi
* çok yüklenmiş taşıtlar için söylenir.

pazar ola!
* satıcılara "satışın bol olsun!" anlamında söylenen bir iyi dilek sözü.

pazar yeri
* Pazar kurulan yer.
* Yabancı bir ülkenin mallarını satma olanağını sağladığı ülke.

pazar yerine dönmek
* kalabalıklaşmak.

pazara çıkarmak
* satılığa çıkarmak.

pazarbaşı
* Pazarı yöneten, ona düzen veren kimse.

pazarcı
* Değişik günlerde kurulan pazarlarda mal satan kimse.

pazarcılık
* Pazarcının işi.

pazarlama
* Pazarlamak işi.
* Bir ürünün, bir malın, bir hizmetin satışını geliştirmek amacıyla tanıtmayı, paketlemeyi, satış elemanlarının yetişmesini, piyasa ihtiyaçlarını tespit etme ve karşılamayı içeren etkinliklerin bütünü.

pazarlamacı
* Pazarlama işi ile uğraşan görevli, pazarlama uzmanı.

pazarlamacılık
* Pazarlamacının işi.

pazarlamak
* Malı satacak uygun piyasa bulmak.

pazarlanma
* Pazarlanmak işi veya durumu.

pazarlanmak
* Satışa sunulmak.

pazarlaşma
* Pazarlaşmak işi veya durumu.

pazarlaşmak
* Bir fiyat üzerinde anlaşmak, pazarlık etmek.

pazarlığa girişmek
* pazarlık yapmaya başlamak.

pazarlığı pişirmek
* pazarlıkta uyuşma sağlayacak duruma gelmek.

pazarlık
* Bir alış verişte tarafların kendileri için en elverişli fiyatı karşısındakine kabul ettirmek amacıyla yaptıkları görüşme.
* Özellikle pazar günleri giyilen şık, gösterişli giysi.
* Bazı kolaylıklar elde etmek veya daha iyi bir çözüme varmak amacıyla yapılan görüşme.

pazarlık etmek
* bir şeyin fiyatı üzerinde karşılıklı çekişmek.
* bir konuda anlaşmak için görüşme yapmak.

pazarlıkçı
* Pazarlık yapmayı seven kimse.

pazarlıklı
* Pazarlığa bağlı.

pazarlıklı
* sinsi.

pazarlıklı alış veriş
* Pazarlaşmak suretiyle yapılan alım satım.

pazarlıksız
* Pazarlık yapılmadan.

pazartesi
* Haftanın ikinci günü, pazar ile salı arası olan gün.

pazen

* Dokuması kalın, sık ve yumuşak, bir tür pamuklu bez.

pazı
* Ispanakgillerden yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki, yaban pancarı, yabanî ıspanak (Beta vulgaris varcicla).

pazı
* Kolun omuz ile dirsek arasındaki bölümünde bulunan, şişkince kas kitlesi.

pazı
* Bir ekmeklik hamur topağı, beze.

pazı kemiği
* Bkz. kol kemiği.

pazıbent
* Belli bir amaçla kola geçirilen enli kuşak, kolçak.

pazıbentli
* Pazıbendi olan veya pazıbent takan.

pazılı
* Pazısı olan.

pazısız
* Pazısı olmayan.

pazval
* Kunduracıların çalışırken kundurayı dizleri üzerinde tutmak için kullandıkları kayış.

pazvant
* Osmanlı imparatorluğunda Rumeli'de gece bekçilerine verilen ad.

Pb
* Kurşun'un kısaltması.

Pd
* Paladyum'un kısaltması.

pe
* P harfinin adı.

peç
* Rus mimarîsinde odaları ısıtmak için yapılan fırın tarzı ocak.

peçe
* Eskiden ülkemizde, bu gün bazı ülkelerde kadınların sokakta yüzlerine örttükleri ince siyah örtü, nikap.
* Bir şeyi gizlemek için üzerine çekilen örtü.
* Maske, sır, giz.
* Yıldız resimlerinin alındığı plânların yüzeyinde görülen hafif karartı.

peçeleme
* Peçelemek işi.

peçelemek
* Bir şeyi örtmek, gizlemek.
* Uzaktan seçilmesin diye bir şeyin üzerine ağaç dalı, çalı gibi şeyler örtmek, alalamak, kamufle etmek.

peçelenme
* Peçelenmek işi veya durumu.

peçelenmek

* Peçelemek işi yapılmak.

peçeli
* Yüzünü örtmek için peçe takmış olan.

Peçenek
* VIII-XI. yüzyıllar arasında Türkistan'da, Güneydoğu Avrupa ve Balkanlarda yaşamış olan bir Türk kavmi.

Peçenekçe
* Peçenek Türkçesi.

peçesiz
* Peçe takmamış olan.

peçete
* Yemek yerken sofra örtüsünü veya giysiyi korumak, ağız kurulamak için kullanılan ince, küçük kâğıt veya kumaş parçası.

peçiç
* Zar yerine yedi tane küçük deniz hayvanı kabuğu atılarak bunların açık taraflarının üste veya alta gelmelerine göre taş ilerleterek oynanan bir oyun.
* Bir tür kâğıt oyunu.

pedagog
* Eğitimci, terbiyeci.

pedagoji
* Eğitim bilimi.

pedagojik
* Pedagoji veya eğitimle ilgili olan, eğitimsel.

pedal
* Bir makinede, bir araçta ayak yardımıyla dönmeyi veya hareketi sağlayan düzen, ayaklık.

pedavra
* Köknar ve lâdin ağaçlarından elde edilen, çatı örtüsü olarak kullanılan ince tahta.

pedavra gibi (veya pedavrası çıkmış)
* kaburga kemikleri sayılacak kadar zayıf insanlar için söylenir.

peder
* Baba.

pederane
* Babaya yakışır biçimde.

pederşahî
* Soyda, temel olarak babayı alan ve ailede çocukları baba soyuna mal eden topluluk durumu, ataerkil.

pederşahîlik
* Pederşahî olma durumu, ataerki.

pediatri
* Çocuk hastalıkları ile ilgili hekimlik dalı.

pediatrik
* Çocuk hastalıkları ile ilgili.

pedikür
* Deriye batmış tırnakları düzeltmek, nasırları yumuşatmak veya çıkarmak gibi işlerle uğraşma, ayak bakımı.

pedikürcü
* Pedikür yapan kimse.

pedikürcülük
* Pedikürcünün işi.

pedodonti
* Diş hekimliğinde çocuk dişlerinin tedavisine ağırlık veren uzmanlık alanı.

pedolog
* Toprak bilimci.

pedoloji
* Çocuk bilimi.

pedoloji
* Toprak bilimi.

pedometre
* Adımsayar.

peganit
* Hidratlı doğal alüminyum fosfat.

pegmatit
* Başlıca kuvars, feldspat ve Moskof camından oluşan, açık renkli bir tür magma taşı.

pehlivan
* Güreşçi.
* Boylu poslu ve güçlü kimse.

pehlivan duası
* Yağlı güreşte güreşe başlamadan önce cazgır tarafından söylenilen uyaklı sözler.

pehlivan yakısı
* Keskin yakı.

pehlivanane
* Pehlivane yakışır biçimde, pehlivanca, yiğitçe.

pehlivanlık
* Pehlivan olma durumu.
* Güreşçilik.
* Güçlülük.

pehpeh
* Beğenme, şaşma anlatır.

pehpehleme
* Pehpehlemek işi.

pehpehlemek
* Pohpohlamak.

pejmürde
* Eski püskü, yırtık.
* Dağınık, perişan.

pejmürdelik
* Pejmürde olma durumu.

pejoratif

* Küçümseyici, aşağılayıcı, kötüleyici, yerici, yermeli.

pek
* Sert, katı.
* Sağlam, dayanıklı.
* Gereken, beklenen veya alışılmış olandan çok.
* Hızlı olarak.

pek başlı
* İnatçı.

pek canlı
* Dayanıklı.

pek çok
* Yeterinden fazla, bir hayli.

pek doku
* Selüloz çeperleri değişik kalınlıkta hücrelerden oluşan, dalların dik durmasını sağlayan doku.

pek gözlü
* Yılmaz, yürekli, gözü pek.

pek pek
* Olsa olsa, en üstün olarak.

pek söylemek
* kırıcı ve sert konuşmak.

pek yürekli
* Acıması olmayan, yüreksiz, merhametsiz.

pek yüzlü
* Karşısındakilerin kırılacağını bildiği hâlde duygularını veya isteklerini söylemekten çekinmeyen.
* Utanması olmayan, sıkılmaz.

pekâlâ
* Benzerlerinden aşağı olmayan.
* "Dediğin gibi olsun", "öyle kabul edelim" anlamında genellikle bir itiraz cümlesinden önce getirilir.
* Karşı durum alınacağını anlatan cümlelerin başına getirilir.
* Çok iyi.

pekçe
* İstekle, iyice.

pekent
* Kolayca geçit vermeyen, aşılması çok güç doğal engel.

peki
* Verilen buyruk veya söylenen sözün onaylandığını, kabul edildiğini anlatır.
* İtiraz cümlelerine "pekâlâ, madem öyle" anlamında kullanılır.

Pekin ördeği
* Çin kökenli özellikle Amerika'da yaşayan bir tür ördek.

pekişme
* Pekişmek işi.

pekişmek
* Sertleşmek, katılaşmak.
* Sıkışmak, tıkanmak.
* Güçlenmek, artmak, çoğalmak, kuvvetlenmek.

pekiştirme
* Pekiştirmek işi.

pekiştirme ünlüsü
* Pekiştirmeli kelimelerde kavramı güçlendirmek için türeyen ünlü: Yap-a-yalnız, çep-e-çevre, güp-e-gündüz gibi.

pekiştirmek
* Sertleşmek, katılaştırmak.
* Sağlamlaştırmak, tahkim etmek.
* Güçlendirmek.

pekiştirmeli
* Pekiştirilmiş olan.

pekiştirmeli isim
* Pekiştirmeli kelime biçiminde kurulmuş isim.

pekiştirmeli kelime
* Türkçede çoğu kez sıfatın, bazen de ismin ilk hecesindeki ünlünün, baştaki ünsüzle birlikte, -p, -m-, -r-, -s- ünsüzlerinden biriyle veya ünlüyle başlayan bir ismin veya sıfatın yalnız -p- ünsüzüyle kapatılmasıyla ortaya çıkan hecenin, aynı sıfatın veya ismin başına eklenmesiyle kurulan kelime.

pekiştirmeli özne
* Kendi kendisi dönüşlü zamirle kuvvetlendirilmiş özne.

pekiştirmeli sıfat
* Pekiştirmeli kelime biçiminde kurulmuş sıfat.

pekiştirmeli zarf
* Pekiştirmeli kelime biçiminde kurulmuş zarf.

pekitme
* Pekitmek işi, tekit.

pekitmek
* Güç vermek, güçlendirmek, tekit etmek.
* Daha önce istenip de yerine getirilmemiş bir iş için yeniden resmî bir yazı yazmak, tekit etmek.

pekiyi
* Öğretimde, öğrencinin değerlendirilmesinde kullanılan en yüksek başarı derecesi.

pekleşme
* Pekleşmek işi.

pekleşmek
* Sertleşmek, katılaşmak.
* Güçlenmek, sağlamlaşmak.

pekleştirme
* Pekleştirmek işi.

pekleştirmek
* Pekleşmesine yol açmak, pekleşmek işini yaptırmak.
* Güçlenmesini sağlamak.

peklik
* Pek olma durumu.
* Dışkının katılığı yüzünden büyük abdest bozamama veya güçlükle bozma durumu, inkıbaz, kabız.
* Sağlamlık, dayanıklılık, direnç.

peklik çekmek
* (sürekli olarak) güçlükle büyük abdest bozmak.

pekmez
* Genellikle üzüm, dut gibi meyvelerin kaynatılarak koyulaştırılmış suyu.

pekmez helvası
* Eritilen tereyağında unun hafifçe kavrulmasından sonra pekmezle karıştırılmasıyla yapılan ve cevizle sunulan bir tatlı türü.

pekmez kaynatmak
* pekmez yapmak.

pekmez köpüğü
* Pekmez kaynatılırken kazanın üzerinde oluşan tatlı köpük.

pekmez toprağı
* Üzüm şırasını kestirmek için kullanılan, kil ile karışık kireçli toprak, marn.

pekmezci
* Pekmez yapan veya satan kimse.

pekmezcilik
* Pekmez yapmak veya satmak işi.

pekmezkefi
* Kula ile doru arasında bir at donu.

pekmezköpüğü
* Açık kahverengi.

pekmezli
* Pekmezi olan veya içinde pekmez bulunan.
* Tadı fazla olan, çok tatlı.

pekmezlik
* Pekmez yapmak için ayrılmış.
* Pekmez yapmaya elverişli.
* Köy evlerinin yanında pekmez yapmak için kullanılan, şaraphane ve ocağı bulunan özel bina veya bölme.

peksimet
* Pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek.

pektin
* Bitki dokularında bulunan renksiz, amort, metil grubundan madde.
* Göze zarının peltemsi kabuğu.
* Özellikle bitki hücrelerinin orta lâmelinde bulunan büyük moleküllü karbohidrat karışımı madde.

pektoral
* Göğse ait.
* Göğse veya akciğer hastalıklarına ait, göğüs hastalıklarına ilişkin.

peleme
* Irmaklarda işleyen, bir çeşit altı düz kayık.

pelemir
* Bkz. belemir.

peleng
* Panter.

pelerin

* Omuzlardan aşağı dökülen, geniş, kolsuz bir çeşit üstlük, harmani.

pelesenk
* Türlü bitkilerden çıkarılan kokulu bir reçine.
* Pelesenk ağacından elde edilen değerli kereste.

pelesenk ağacı
* Kızıldeniz'in Afrika ve Asya kıyılarında yetişen ve kışın yapraklarını dökmeyen, değerli kerestesi kahverengi, mor veya esmer, hatta vişne çürüğü olabilen, doğramacılıkta kullanılan bir ağaç. (Commiphora opobalsamum).

pelikan
* Pelikangillerden, pembeye çalan beyaz tüylü, kanatları gri renkli, alt gagasında deriden bir kesesi olan iri kuş (Pelecanus onocrotalus).

pelikangiller
* Omurgalı hayvanların kuşlar sınıfının, leyleksiler takımının bir alt familyası.

pelikansılar
* Bazı sınıflandırmalara göre, pelikangiller, karabatakgiller ve sümsükgiller familyalarını içine alan bir takım.

pelikül
* Boş film, film şeridi.

pelin
* Birleşikgillerden, yapraklarında ve öteki bölümlerinde çok acı, ıtırlı bir madde bulunan, hekimlikte kullanılan çok yıllık ve otsu bir bitki, pelin otu, acı pelin, akpelin (Artemisia absinthium).

pelit
* Meşe ağacının meyvesi, palamut.

pelte
* Nişasta, şeker ve su karışımının pişirilerek soğutulmasıyla yapılan bir tür tatlı.
* Bu kıvamda olan madde.
* Koloidal bir katı içine bir sıvının işlemesinden sonra, ya bu sıvıya daldırılan koloidin doğrudan doğruya şişmesiyle ya da sıcakta hazırlanan oldukça konsantre çözeltinin soğultularak kıvamlaşmasıyla oluşan esnek madde.
* Denizanası.

pelte gibi
* çok gevşek.
* çok yorgun.

peltek
* Dilini dişlerinin arasına alır gibi konuşan ve bu yüzden s, z gibi sesleri kusurlu söyleyen.
* (konuşma için) Tutuk, titrek bir biçimde.

peltek diş ünsüzü
* Dil ucunun, ön dişlerin arasına girmesiyle oluşan ünsüzü.

peltekleşme
* Peltekleşmek işi.

peltekleşmek
* Peltek duruma gelmek.

pelteklik
* Peltek olma durumu, peltek konuşma.

peltelenme
* Peltelenmek işi veya durumu.

peltelenmek

* Pelte kıvamında olmak.

pelteleşme
* Pelteleşmek.
* Bitkisel hücre zarlarındaki selülozun değişmesi ve jelâtin kıvamını alması.

pelteleşmek
* Pelte kıvamını almak.
* Çok yorulmak.
* Donuklaşmak, yumuşamak, ağırlaşmak.

pelür
* Daktiloda yazıyı çoğaltmak için kullanılan ince kâğıt.

pelüş
* Bir yüzü uzun tüylü, yumuşak ve parlak, kadifeye benzer bir kumaş türü.

pembe
* Beyazla biraz kırmızının karışmasından oluşan açık renk.
* Bu renkte olan.

pembe gemre
* Bir çeşit üzüm.

pembe görmek
* çok iyimser olmak, her şeyi iyimser bir gözle görmek.

pembekurt
* Pamuk ve bamya tarlalarında zarara yol açan kırmızımsı tırtıl.

pembeleşme
* Pembeleşmek işi.

pembeleşmek
* Pembe bir renk almak.

pembeleştirme
* Pembeleştirmek işi.

pembeleştirmek
* Pembe bir duruma getirmek.

pembelik
* Pembe olma durumu veya pembe yer.

pembemsi
* Rengi pembeye yakın olan, pembeye çalan.

pembezar
* Genellikle gömlek yapımında kullanılan bir tür ince ve yumuşak bez.
* Bu bezden yapılan.

pena
* Telli sazları çalmaya yarayan ve kemik, boynuz gibi şeylerden yapılan çalma aracı, mızrap, çalgıç.

penaltı
* Futbolda ceza olarak topun yalnız kalecinin koruduğu kaleye ortadan ve tam karşıdan on iki adım uzaklıktaki noktadan şutlanması.

penaltı alanı
* Futbolda ceza alanı içinde penaltının kullanılması.

penaltı atışı
* Futbolda ceza alanı içinde penaltının kullanılması.

penaltı noktası
* Penaltı atışının yapıldığı nokta.

pencere
* Yapıları ve ulaşım araçlarını (tren, vapur gibi) aydınlatmak, havalandırmak amacıyla yapılan, çerçeve, cam, panjur, perde gibi eklentilerle daha kullanışlı bir duruma getirilen açıklık.

pencere açmak
* yeni bir görüş açısı kazandırmak.

pencere eteği
* Pencere ile döşeme arasındaki bölüm.

pencere kanadı
* Sabit veya menteşe yardımıyla açılıp kapanan pencere elemanı.

pencereli
* Penceresi olan.

pencik
* Asker yetiştirilmek için savaş tutsaklarından beşte bir oranında ayrılan acemi oğlan adaylarına verilen ad.
* Bir kölenin kime ait olduğunu gösteren satış senedi, kölelik kâğıdı.

pencüdü
* Tavla oyununda zarların üst yüzünün birinin beşli, öbürünün ikili gelmesi.

pencüse
* Tavla oyununda zarların üst yüzünün birinin beşli, öbürünün üçlü gelmesi.

pencüyek
* Tavla oyununda zarların üst yüzünün birinin beşli, öbürünün birli gelmesi.

pençe
* Yırtıcı hayvanların ön ayaklarının parmaklarıyla tırnakları.
* Etkisinden kurtulmak olanaksız, etkisi çok olan güç.
* Ayakkabının tabanındaki kösele.
* El.

pençe atmak
* (yırtıcı hayvan) ön ayaklarıyla saldırmak, vurmak.
* gücüne güvenerek bir şeyi elde etmeye çalışmak.

pençe pençe
* Genişçe ve sık lekeler durumunda, yer yer kırmızı (yanak).

pençe pençeye gelmek
* kıyasıya, öldürürcesine dövüşmek.

pençe vurmak
* pençelemek.
* ayakkabıya pençe çekmek.

pençeleme
* Pençelemek işi.

pençelemek
* Pençesiyle kapmak, yakalamak, pençe vurmak.
* Ayakkabıya pençe vurmak.

pençelenme
* Pençelenmek işi.

pençelenmek
* Pençelenmek işine konu olmak veya pençelemek işi yapılmak.

pençeleşme
* Pençeleşmek işi.

pençeleşmek
* Pençe pençeye gelmek, kavga etmek, dövüşmek.
* Çok uğraşmak, mücadele etmek.

pençeletme
* Pençelemek işini yaptırmak.

pençeletmek
* Pençelemek işini yaptırmak.

pençeli
* Pençesi olan.
* Pençe vurulmuş (ayakkabı).
* Güçlü.
* Sataşkan.

pençesine düşmek
* yakalanmak.

pençesiz
* Pençesi olmayan.

pençgâh
* Klâsik Türk müziğinde rast ve bayatî dizilerinden oluşan birleşik makam.

pençik
* Gümrük idaresince belirli bir vergi karşılığında köle sahibine verilen sahiplik hakkını gösterir senet.

pendname
* Öğüt kitabı.

peneplen
* Erozyon etkisiyle oluşmuş, yumuşak engebeli yeryüzü parçası, yontuk düz.

penes
* Süs olarak kullanılan, ziynet altını taklidi, sarı tenekeden pul.

pengö
* İkinci Dünya Savaşı sonuna kadar kullanılan Macar para birimi.

penguen
* Penguengillerden, Güney Kutbunda yaşayan, sırtı kara, göğsü ak, iyi yüzen, deniz hayvanlarıyla beslenen kısa kanatlı deniz kuşu (Aptenodytes patagonica).

penguengiller
* Omurgalı hayvanlardan, kuşlar sınıfının penguenler takımının bir familyası.

penguenler
* Penguengiller familyasını içine alan takım.

peni
* Sterlinin yüzde biri değerindeki para birimi.

penis
 * Erkeklik organı.

penisilin
 * Metabolizma ürünlerinden elde edilen antibiyotik.

pens
 * Pense.

pense
 * Çeşitli biçim ve büyüklükte maşa veya kıskaç.
 * Giysilerde bazı yerlerden içeriye doğru daraltılarak dikilmiş bölüm.

pentan
 * Formülü C_5H_{12} olan doymuş hidrokarbon.

pentatlon
 * Eski Yunan'da koşu, uzun atlama, cirit atma, disk atma ve güreşi kapsayan atletizm yarışması.
 * Modern pentatlonda beş spor dalını (uzun atlama, mızrak atma, 200 m koşusu, disk atma, 1500 m koşusu) kapsayan atletizm yarışması.

penuar
 * Bir tür sabahlık.

penye
 * Dokumacılıkta özel araçla apresi yapılmış olan (kumaş).

pepe
 * Dudak sesleriyle başlayan kelimelerin ilk seslerini güçlükle söyleyen ve birkaç kez tekrarladıktan sonra arkasını getirebilen tutuk dilli.

pepeleme
 * Pepelemek işi.

pepelemek
 * Pepe gibi konuşmak.

pepelik
 * Pepe olma durumu.

pepeme
 * Pepe.

pepemelik
 * Pepelik, rekâket.

pepsin
 * Mide mukozasının salgıladığı albüminli besinleri peptona çeviren enzim.

pepton
 * Vücutça özümlenebilecek duruma gelmiş albüminli besin.

perakende
 * Düzenli olmayan, ayrı ayrı, dağınık, perişan.
 * Malların teker teker veya birkaç parça durumunda azar azar satılmasına dayanan (satış biçimi), toptan karşıtı.
 * Bu biçimde alınan veya satılan.

perakendeci
 * Malını perakende olarak satan tüccar.

perakendecilik

* Perakende olarak yapılan alış veriş.

perçem
* Başlarını tıraş edenlerin tepede bıraktıkları saç tutamı.
* Yele.
* Kâkul.

perçemli
* Perçemi, kâkülü olan.

perçin
* İki veya daha çok levhayı birbirine bağlamak için geçirilen çivinin, ezilerek baş durumuna getirilen ucu.

perçin tabancası
* Levha olarak üretilmiş parçaları birbirine üst üste koyarak birleştirmek, kaynaştırmak için kullanılan el âleti.

perçinleme
* Perçinlemek işi.

perçinlemek
* Bir bağıntıyı perçinle tutturmak.
* İki veya daha çok parçayı, karşılıklı bölümlerini birbiri üzerinde ezerek birleştirmek.
* Sağlamlaştırmak, güçlendirmek.

perçinleniş
* Perçinlenmek işi veya biçimi.

perçinlenme
* Perçinlenmek işi.

perçinlenmek
* Perçinlenmek işine konu olmak.

perçinleşme
* Perçinleşmek işi.

perçinleşmek
* (arkadaşlık, dostluk ilişkileri için) Çok güçlenmek, pekişmek, sağlamlaşmak.

perçinleştirme
* Perçinleştirmek işi veya durumu.

perçinleştirmek
* Perçinli duruma getirmek, perçinleşmeyi sağlamak, sağlamlaştırmak.

perçinleyiş
* Perçinlemek işi veya biçimi.

perçinli
* Perçin yapılarak sağlamlaştırılmış.

perçinsiz
* Perçin yapılmamış olan.

perdah
* Parlatma, parlaklık verme.
* Sakal tıraşından sonra kıl çıkış yönünün tersine yapılan ikinci tıraş.

perdah çekmek
* sakalı bir daha ve kıl çıkışının ters yönünde olmak üzere tıraş etmek.

perdah vurmak (veya etmek)

* parlatmak.

perdahçı
* Bazı parlatıcı maddelerle cilâ yapan kimse.
* Birini asılsız sözlerle kandırmaya çalışan kimse.

perdahçılık
* Perdahçının işi.

perdahlama
* Perdahlamak işi.

perdahlamak
* Parlatmak.
* Birini asılsız sözlerle kandırmaya çalışmak.
* Sövmek, küfretmek.

perdahlanma
* Perdahlanmak işi.

perdahlanmak
* Parlatılmak.

perdahlı
* Parlatılmış, perdah edilmiş.

perdahsız
* Parlatılmamış, perdahı olmayan.

perde
* Görüşü, ışığı engellemek veya bir şeyi gizlemek için bir açıklığın önüne gerilen örtü.
* Üzerine bir cismin görüntüsü yansıtılan saydam olmayan yüzey.
* İki yeri birbirinden ayıran bölme.
* Doğruyu görmeye engel olan şey.
* Katarakt, ak su, ak basma.
* Bir sahne eserinin büyük bölümlerinin her biri.
* Bir müzik parçasını oluşturan seslerden her birinin kalınlık veya incelik derecesi.
* Bu ses derecelerini sağlamak için çalgılarda bulunup parmaklarla basılan yer.
* (ses için) Pes perde.
* Kaz, ördek, martı gibi hayvanların parmaklarını birbirine bitiştiren zar.
* Utanma duygusu.

perde arkası
* Bir şeyin görünürde olmayan gizli yanı.

perde arkasında (veya arkasından)
* olayı yönetenin kendisi olduğunu belli etmeyerek, gizliden gizliye.

perde ayaklılar
* (eski sınıflandırmalara göre) Kaz, ördek, martı gibi suda yüzen ve parmakları arasında perde bulunan kuşlar takımı.

perde çekmek
* (bir şeyin önünde) perde germek.
* gözlemek, örtmek.

perde inmek
* gözde katarakt olmak.
* gizlemek, örtmek.

perde kurmak
* Karagöz oyununa başlamak.

perde perde
* Yavaş yavaş, azar azar.

perdeci
* Perde satan veya diken kimse.
* Sahne perdelerini açıp kapamakla görevli kimse.
* Osmanlılarda yüksek makamlı kimselerin kapılarında bekleyen ve girmeye izni olanları içeri alan görevli, perdedar.

perdecilik
* Perdecinin işi.

perdedar
* Perdeci.

perdeleme
* Perdelemek işi.
* Bir oyuncunun rakip oyunculardan birinin topu almasına engel olma amacıyla önünde bulunmak işi.

perdelemek
* Bir şeyin önüne perde çekmek, perde ile örtmek.
* Bir durumun, bir olayın anlaşılmasına engel olmak, gizlemek.
* Basketbolda rakibin önüne geçerek top almasını engellemek.

perdelenme
* Perdelenmek işi.
* Söyleyişte sesin değişik bir perdeden çıkması.

perdelenmek
* Perdelemek işine konu olmak.

perdelerini açmak
* tiyatro yeni mevsimde temsillerine başlamak.

perdeli
* Perdesi olan veya perde ile örtülü bulunan.
* Duvaklı.
* Perde sağlamak için parmaklarla basılacak yerleri olan (çalgı).

perdeli pilâv
* Tavuk eti, badem içi, pirinç, kuş üzümü, un ve yumurta kullanarak hazırlanan bir pilâv türü.

perdelik
* Perde yapmaya elverişli kumaş.
* Perdeden oluşan.

perdesi sıyrık
* Bkz. perdesi yırtık.

perdesi yırtık
* Utanmaz, arlanmaz.

perdesiz
* Perdesi olmayan.
* Utanmaz, hayâsız.

perdesizlik
* Perdesi olmama durumu.
* Utanmazlık, hayâsızlık.

pereme

* Gondola benzeyen bir kayık.

peremeci
* Pereme kullanan veya yapan kimse.

peren
* Ülker yıldızı.

perende
* Havada çark gibi dönerek atılan takla.

perende atamamak
* herhangi bir konuda birinden aşağı, beceriksiz olmak.
* oyun çevirememek, aldatamamak.

perende atmak
* havada çark gibi dönerek takla atmak.

perese
* Duvarcıların doğrultu bulmakta kullandıkları şakul ipi.
* Durum, derece, kerte.

peresesine getirmek
* tam sırasını, uygun zamanını bulmak, biçimine getirmek.

pereseye almak
* bir işi düşünmek, göz önüne almak.

perestij etmek
* sevmek.

perestiş
* Tapınma, taparcasına sevme.

perestişkâr
* Taparcasına seven, tapınan.

perforaj
* Delme.

performans
* Başarım, takat sınırı.

pergament kâğıdı
* Sülfürik asitli işlem ile sürekli doku oluşturularak, yüzey sertliği arttırılmış ve organik sıvıların genellikle belirli katı yağların, sıvı yağların ve gres yağının kâğıda nüfuz etmesine karşı yüksek derecede dayanıklılık kazandırılmış kâğıt.

pergel
* Yay veya çember çizmekte ve ölçmekte kullanılan araç.

pergel hareketi
* Pergele özgü ve pergel yönünde hareket etme.

pergelleme
* Pergellemek işi.

pergellemek
* Pergelle ölçmek.

pergelleri açmak
* uzun adımlarla yürümek.

pergola
* Kazıkların ve belli kalınlıktaki dikmelerin üzerine bindirilmiş bir tür demir veya ahşap çardak.

perhiz
* Sağlığı korumak, düzeltmek veya fazla para harcamamak amacıyla uygulanan beslenme düzeni, imsak, riyazet, diyet, rejim.
* Hristiyanların ve Yahudilerin belli günlerde et, yağ gibi bazı yiyecekleri yemeden tuttukları oruç.

perhiz yapmak (veya etmek)
* sağlığı korumak veya düzeltmek amacıyla az veya özel bir beslenme düzeni uygulamak.

perhizkâr
* Perhiz yapan, perhize uyan.

perhizkârlık
* Perhizkâr olma durumu.

perhizli
* Perhiz yapan (kimse).

perhizsiz
* Perhiz yapmayan (kimse).

peri
* Doğaüstü güçleri olduğuna inanılan, hayal dışı varlık.
* Çok güzel, alımlı, becerikli kadın.

peri bacası
* Kolayca aşınabilen taş ve kayalardan oluşmuş, sivri kule veya piramit görünüşlü yer biçimi.

peri gibi
* çok güzel.

peri hastalığı
* Sara ve isteri gibi bazı hastalıklar.

peri masalı
* Kahramanlarını perilerin oluşturduğu bir tür masal.

peri masası
* Dik taşların üstüne yerleşmiş, masa biçimindeki yassı kaya.

peri oyunu
* Olağanüstü unsurlara ve büyüye ağırlık veren bir tür sahne eseri.

peri piramidi
* Bir taş yığını ile bunun altında kalmış topraktan oluşan, piramit biçiminde tümsek.

pericik
* Kilit dili.
* Peri hastalığı.

peridot
* Olivin.

peridotit
* Olivin ve piroksenden oluşmuş magma taşı.

perikart
* Kalbin üzerini saran zar.

perileri bağdaşmak
* uyuşup anlaşmak, yıldızları barışmak.

perili
* Kötü ruhlar bulunduğuna inanılan, tekin olmayan (yer).

peripatetizm
* Gezimcilik.

perisi hoşlanmamak
* yakınlık duymamak, ısınamamak.

periskop
* Denizaltılarda, tanklarda, siperlerde kullanılan, gözlemcinin gözünü çevirmeksizin çevreyi araştırmasını sağlayan optik araç.

perişan
* Dağınık olma durumu, dağınık, düzensiz, karmakarışık.
* Acınacak durumda olan, zavallı.

perişan etmek
* dağıtmak, düzenini bozmak.
* acınacak duruma getirmek.

perişan olmak
* dağılmak, düzeni bozulmak.
* acınanacak duruma gelmek.

perişanlık
* Perişan olma durumu.

perişanlık vermek
* perişan duruma getirmek, perişan etmek.

periton
* Karın zarı.

peritonit
* Karın zarı iltihabı.

periyodik
* Belli aralıklarla tekrarlanan, süreli.
* Süreli yayın.

periyot
* Dönem.
* Devir.

perki
* Tatlı su levreği (Perca fluviatilis).

perlit
* Erimiş sodyum potasyum alüminyum silikattan ibaret olan cam gibi bir volkanik kayadan kabartılarak pudra hâline getirilmiş bulunan, yem maddelerinin preslenmesinde yardımcı madde veya kekleşmeyi önleyici bir madde.
* Feldspat cinsinden suyu az ve eridiği zaman inciye benzeyen taneleri olan yanardağ kaynaklı cam, inci taşı.
* Bkz. inci taşı.

perlitli
* Özünde perlit bulunduran.

perlon

* İlk olarak Almanya'da yapılan sentetik dokuma ipliği.
* Bu iplikle dokunmuş kumaş.

perlon fırça
* Boya işlerinde kullanılan perlondan yapılmış fırça.

permanant
* Saçların uzun süre dalgalı kalmasını sağlamak için uygulanan işlem.

permanganat
* Mikrop öldürücü olarak kullanılan, suda eriyiği menekşe renginde bulunan potasyum permanganatın kısa adı.

permeçe
* Yedek olarak kullanılan ince halat.

permi
* Yazılı izin belgesi.
* Özellikle dış ticarete ilişkin olarak devletçe verilen izin.
* Devlet Demir Yollarında paso.

permiyen
* Birinci çağın altıncı ve sonuncu dönemi ve bu dönemde oluşmuş (yer katmanları).

peroksit
* Birleşiminde normal oksitlerden daha çok oksijen bulunan oksitlerin genel adı.

peron
* Tren istasyonlarında tren yolu boyunca uzanan, inilip binilen, yüksekçe döşeme.

peronospora
* Patates, pancar, asma ve daha başka bitkilerde mildiyu hastalığına yol açan mikroskobik mantar.

persenk
* Konuşurken gereksiz tekrarlanan söz.

personel
* Bir hizmet veya kuruluşun görevlileri, bir iş yerinde çalışanların tümü.
* Devlet ve diğer kamu kuruluşlarında çalışan, etkinliğe çeşitli görevleriyle katılan gerçek kişiler.

perspektif
* Eşya ve nesnelerin uzaktan görünüşü.
* Nesneleri bir yüzey üzerine görüldükleri gibi çizme sanatı.

perşembe
* Haftanın beşinci günü, çarşamba ile cuma arası olan gün.

perşembenin gelişi çarşambadan bellidir
* bir işin sonunun nasıl olacağı şimdiki gidişinden belli olur.

pertavsız
* Büyüteç.

peruk
* Bkz. peruka.

peruka
* Takma saç.

perukacı
* Peruka yapan, hazırlayan veya satan kimse.

perukacılık
* Perukacının işi veya mesleği.

perukâr
* Berber.

Perulu
* Peru halkından olan kimse.

perva
* Çekinme, sakınma, korku.

pervane
* Geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek.
* Döndüğünde bir mekanizmayı işleten bir eksene dikey olarak bağlanmış, iki veya ikiden çok kanattan yapılmış alet.
* Selçuklularda ve İlhanlılarda has, zeamet, tımar ile ilgili olarak verilen ferman.

pervane balığı
* Ay balığı.

pervane gibi
* sürekli dönen şeyleri nitelendirmek için kullanılır.
* bir kimsenin yanından hiç ayrılmayan kimseler için kullanılır.

pervane kesilmek
* saygı duyduğu bir kişiye hizmet edebilmek için devamlı etrafinda olmak, didinip durmak.
* her isteği yapmak için çevrede dört dönmek.
* dönüp durmak.

pervane olmak
* büyük bir bağlılıkla yanından ayrılmamak.

pervaneci
* Selçuklu divanında bulunan, arazi defterlerine bakan görevli.

pervaneli
* Pervanesi olan.

pervanesiz
* Pervanesi olmayan.

pervası olmamak
* korkmamak, çekinmemek.

pervasız
* Çekinmez, sakınmaz, korkusuz.

pervasızca
* Pervasız (bir biçimde), çekinmeden, sakınmadan.

pervasızlık
* Çekinmezlik, sakınmazlık, korkusuzluk.

pervaz
* Kapı, pencere gibi yerlerin kenarlarına geçirilen ensiz parça.
* Giysilerin yaka, kol, etek gibi yerlerine veya kumaştan yapılmış diğer eşyaların kenarlarına geçirilmiş, dar, uzun parça.
* Cilt kapağının iç tarafina konulan deri parçası.
* Uçuş.

pervaz etmek

* uçmak.

pervin
* Ülker yıldızı.

pes
* Yenilgiyi kabul ettiğini belirtmek için veya birinin saşkınlık veren davranışlarına karşılık olarak kullanılır.

pes
* Hafif, yavaş sesle söylenen.

pes demek
* karşısındakinin kendisinden daha üstün olduğunu kabul etmek, boyun eğmek.

pes etmek
* yenilgiyi kabul etmek, pes demek.
* yenileceğini anlayıp sırtının yere gelmesini istemeyen pehlivan, yenildiğini kabul anlamına ya "pes ediyorum" demek, ya da hasmının kispetine eliyle vurarak işaret vermek.
* birinin aşırı kurnazlığı karşısında ancak bu kadar olur inancına varmak.

pes perdeden (konuşmak)
* alçak ve kalın (sesle).
* alttan alarak, yumuşak bir dil kullanarak.

pesek
* Diş kiri, diş pası.

peseta
* İspanyol para birimi.

pesimist
* Kötümser, karamsar, bedbin, optimist karşıtı.

pesimizm
* Kötümserlik, karamsarlık, bedbinlik.

pesleşme
* Pesleşmek işi.

pesleşmek
* (ses için) Hafif, yavaş duruma gelmek.

peso
* Birçok Güney Amerika devletinde kullanılan para birimi.

pespaye
* Alçak, soysuz, aşağılık.

pespayelik
* Alçaklık, soysuzluk.

pespembe
* Çok pembe.

pest
* Pes (II).

pestenkerani
* Saçma, değersiz, önemsiz, uydurma.

pestil
* İnce yufka biçiminde kurutulmuş meyve ezmesi.

* Çok yorgun, güçsüz.
* Hasta.
* Tavan ile kömür damarı arasında yer alan ince, yumuşak killi tabaka.

pestil gibi
* kımıldayamayacak kadar güçsüz, bitkin.

pestile çevirmek
* çok yormak.

pestili çıkmak
* çok yorulmak.

pestilini çıkarmak
* çok yormak.
* çok dövmek.

pestilleşme
* Pestilleşmek işi veya durumu.

pestilleşmek
* Pestil durumuna gelmek.
* Yorgun duruma gelmek.

pesüs
* İçinde yağ yakılan toprak kandil.

peş
* Arka.

peş
* Bazı giysilerin bol olması için yanlarına eklenen kumaş parçası.

peş peşe
* Birbiri ardından, arka arkaya.

peşi peşine
* Arka arkaya.

peşi sıra
* Arkasından, ardından, ardı sıra.

peşin
* Bir alış verişte, alış veriş yaplıdığı anda, alınan şeyin tesliminden önce veya teslimiyle birlikte ödenen, veresiye karşıtı.
* Çalışmadan verilen (ücret, aylık).
* Daha önce, önceden.
* Tutarın, ücretin önceden ödenmesi şartı.

peşin cevap
* Sonradan söylenecek bir şeyi önceden bildirme.

peşin fikir
* Ön yargı, ön düşünce.

peşin hüküm
* Ön yargı.

peşin pazarlık
* Sonradan olacağı hatıra gelen şeyler üzerinde önceden konuşup anlaşma.

peşin peşin

* Önceden benimsenmiş olarak.

peşin piyasa
* Peşin satışa bağlı alış veriş düzeni.

peşin satış
* Bedeli peşin ödenerek yapılan satış.

peşin yargı
* Bkz. ön yargı.

peşinat
* Peşin olarak verilen para, avans.

peşinatsız
* Peşin para almadan.

peşinci
* Malı peşin para ile satan veya satın alan (kimse).

peşinde
* çok istenilen şeyi belirtir.

peşinde
* Sürekli izinde, takibinde.

peşinde (veya peşinden) koşmak
* elde etmek için uğraşmak.

peşinde dolaşmak (veya gezmek)
* bir amaçla birisini izlemek.

peşinde gitmek
* bir kimseyi izlemek.

peşinde gitmek
* bir kimseyi izlemek.
* düşünce ve görüşlerini benimsemek.

peşinden sürüklemek
* birinin veya birçoklarının arkasından gelmesini sağlamak.

peşinden yürümek
* birinin arkasınadan yürümek, gitmek.
* bir kimseye her konuda uymak.

peşine düşmek (veya gitmek)
* arkasından gitmek, izlemek.
* bir isteğin gerçekleşmesini sağlamaya çalışmak.

peşine takılmak
* ardından gitmek.

peşine takılmak
* arkasından gitmek, hiç ayrılmamak.

peşine takmak
* yanında götürmek.

peşinen
* Peşin olarak, önceden.

peşini bırakmak (veya bırakmamak)
* bir kimseyi veya şeyi izlemekten vazgeçmek (veya vazgeçmemek).

peşkeş
* Armağan.

peşkeş çekmek
* başkasının malını birine bağışlamak; verilmemesi gereken bir şeyi uygunsuz bir amaçla veya yersiz olarak birine vermek.

peşkir
* (genellikle pamuk ipliğinden dokunmuş) Havlu.
* Yemek yerken kullanılan, el kurulanan, büyük mendil biçiminde pamuk veya keten bez, peçete.

peşkirci
* Peşkir dokuyan veya satan kimse.

peşkircilik
* Peşkircinin işi.

peşli
* Peş (II) eklenerek genişletilmiş (giysi).

peşmelba
* Şeftalili, kremalı bir çeşit dondurma.

peşrev
* Klâsik Türk müziğinde, faslın giriş taksiminden sonra ilk çalınan dört haneli ve dört teslimli parça.
* Güreşe tutuşmadan önce pehlivanların ellerini birbirine ve uyluklarına vurarak ve hafifçe sıçrayarak yaptıkları gösteri.
* Halk hikâyelerinde, türkülerin okunup çalınışı sırasında türkü aralarına katılan mani türünden küçük türküler.

peşrevlenme
* Peşrevlenmek işi.

peşrevlenmek
* Güreşe tutuşmadan önce pehlivanlar, ellerini birbirine ve uyluklarına vurarak, hafifçe sıçrayarak gösteri yapmak.

peştahta
* İş masası gibi kullanılan çekmece.
* Sarrafların üzerinde para saydıkları tahta.

peştamal kuşanmak
* bir zanatta ustalık kazanmak.

peştemal
* Hamamda örtünmek ve kurulanmak için kullanılan ince dokuma.
* İş yaparken bele bağlanan uzun, geniş dokuma.
* Başa örtülen dokuma.

peştemalcı
* Peştamal, futa, havlu gibi şeyler dokuyan veya satan kimse.

peştemalcılık
* Peştamalcının işi.

peştemallı
* Peştemalı olan.

peştemallık

* İşlek bir dükkânı kiralamak isteyenin o dükkânı işletene verdiği para.

peştemalsız
* Peştamalı olmayan.

Peştuca
* Afgan kabilelerinin kullandığı dil.

pet şişe
* Naylondan yapılmış içecek kabı.

petek
* Arıların yumurtalarını bırakmak ve bal depo etmek için yaptığı, düzgün altıgen ağızlı bal mumu yuvacıklar topluluğu.
* Bu yuvacıklar topluluğunun bal olmayanı.
* Balçıktan yapılan ve dikine duran sandık biçimindeki tahıl ambarı.
* Arı kovanı.
* Minarelerde külâh ile şerefe arasındaki bölüm.
* Isıtma tesisatında ısı dağıtımını, içinden sıcak su geçerek sağlayan dilim, radyatör.

petek dokuma
* Üzerinde küçük petek motifleri bulunan pamuklu dokuma.

petek göz
* Eklem bacaklı hayvanlarda görülen, birçok görme hücresinden oluşan göz türü.

petek güvesi
* Arı kovanlarında peteklere zarar veren iki asalağın adı.

petografi
* Taş bilimi.

petrifikasyon
* Taş hâline dönüşme.

petrokimya
* Petrolden organik kimyasal ürünler elde etmede kullanılan sanayi dalı.

petrokimyacı
* Petrokimya dalında uzmanlaşmış kimse.

petrol
* Yoğunluğu 0,8'den 0,95'e kadar değişebilen, hidrokarbürlerden oluşmuş, kendisine özgü kokusu olan, koyu renkli, arıtılmamış, doğal yanıcı mineral yağ, yer yağı.

petrol lâmbası
* İçinde petrol ürünleri yakılarak aydınlatmayı sağlayan araç.
* Gaz yakan aydınlatma aracı.

petrol mavisi
* Koyu mavi renk.

petrolcü
* Petrol arama, bulma işiyle uğraşan kimse.
* Petrol ve türevlerini alıp satan kimse.

petroloji
* Yer biliminde kayaçların oluşum mekanizmalarını inceleyen uzmanlık alanı.

petunya
* Patlıcangillerden, çeşitli renkte çiçekler açan, kokulu bir süs bitkisi (Petunia).

pey
* Bir sözleşmede taraflardan birinin öbürüne işten caymayacağını belirtmek amacıyla önceden verdiği güvence parası.

pey akçesi
* Sözleşme yapılırken, tarafların bağlandıklarını göstermek amacıyla birinin diğerine verdiği para, kaparo.

pey sürmek
* artırma ile satılan bir şey için önce bir miktar para vermek veya önermek.
* rekabet etmek.

peyda
* Belli, açık.

peyda etmek
* çıkarmak, oluşturmak, ortaya çıkarmak, edinmek.

peyda olmak
* çıkmak, ortaya çıkmak, oluşmak.

peydahlama
* Peydahlamak işi.

peydahlamak
* Genellikle istenmeyen veya yolsuz görülen şeyler edinmek.
* Görünmek, ortaya çıkmak.

peydahlanma
* Peydahlanmak işi.

peydahlanmak
* Çıkmak, oluşmak, ortaya çıkmak, peyda olmak.

peyderpey
* Azar azar, bölüm bölüm, yavaş yavaş.

peygamber
* Tanrı'nın buyruklarını bildiren, haber getiren kimse, yalvaç, elçi, resul, nebi.
* Hazreti Muhammed.

peygamber ağacı
* Yabanî kimyongillerden, Antil Adalarında ve Venezuela'da yetişen, 10-15 m yükseklikte, kışın yapraklarını dökmeyen, reçinesinden gayakol çıkarılan bir ağaç (Guaiacum of cicinale).

peygamber balığı
* Bkz. dülger balığı.

peygamber çiçeği
* Mavi kantaron, belemir (Centaurea cyanus).

peygamber dikeni
* \343 deve dikeni.

peygamber üzümü
* Bir çeşit tatlı, iri üzüm.

peygamberane
* Peygambere yaraşır biçimde.

peygamberdevesi
* Sıcak ve ılıman ülkelerde yaşayan, genellikle yeşil renkte ve ortalama 5 cm boyunda, düz kanatlı, çok obur böcek (Mantis religiosa).

peygamberlik
* Peygamber olma durumu, yalvaçlık.

peygamberöküzü
* Ahmak, budala.

peygambervari
* Peygamberce, peygamber gibi.

peyk
* Uydu.
* Bir başkasına bağımlılığı olan.

peyke
* Genellikle eski kahvelerde ve evlerde bulunan, duvara bitişik alçak, tahta sedir, kerevet.

peyklik
* Peyk olma durumu, uyduluk.

peyleme
* Peylemek işi.

peylemek
* Para vererek bir şeyi önceden kendine ayırtmak.

peylenme
* Peylenmek işi.

peylenmek
* Peylemek işi yapılmak.

peynir
* Peynir mayası ile katılaştırılarak sütten yapılan ve birçok türü olan besin.

peynir ağacı
* Ebe gümecigillerden, tropikal bölgelerde yetişen, kozalarında kısa lifli pamuk bulunan ağaç (Bombax criodendron).

peynir dişi
* Bazen ileri yaşta çıkan dişlerden her biri, kuzu dişi.

peynir ekmek gibi
* çok kolay biçimde, çabucacık.
* çok revaçta, çok tutulan, beğenilen.

peynir helvası
* Rendelenmiş yağlı ve tuzsuz beyaz peynire, yumurta karıştırdıktan sonra un, yağ ve şeker eklenmesi ve kısık ateşte pişirilmesiyle yapılan bir tatlı türü.

peynir şekeri
* Ağızda kolayca eriyen, donuk beyaz bir tür şeker.

peynir tatlısı
* Tuzsuz taze peynir ve irmikle yapılan bir çeşit tatlı.

peynirci
* Peynir yapan veya satan kimse.

peynircilik
* Peynircinin işi.

peynirhane
* Peynir yapılan yer.

peynirleşme
* Peynirleşmek işi.

peynirleşmek
* (süt için) Kesilmek, peynir durumuna gelmek.

peynirli
* İçine peynir konulmuş.

peynirli börek
* Maydanoz ve peynirin karışımının yufkalar arasına serilmesiyle yapılan börek türü.

peynirli pide
* Mayalanmış ve yağ ile yumurta karıştırarak hazırlanmış hamura peynir, maydanoz, yumurta eklenmesiyle hazırlanan bir pide türü.

peynirsiz
* İçine peynir konulmamış, peyniri olmayan.

peyrev
* (başkasının) İzinden giden, izleyen, izleyici.

peyzaj
* Kır resmi.

pezevenk
* Erkeklere yasa dışı yollardan kadın bularak paralı birleşmelere aracılık eden kimse.

pezevenklik
* Pezevengin yaptığı iş.
* Yolsuz davranış.

pezo
* Peso.

pH
* Bir sıvının asit veya bazlık derecesi, sertlik derecesi.

pıhtı
* Koyulaşarak yarı katı duruma gelmiş sıvı.

pıhtılanma
* Pıhtılanmak işi.

pıhtılanmak
* İçinde pıhtılar olmak.

pıhtılaşma
* Sıvı durumdan pıhtı durumuna geçme, pıhtılaşmak işi.

pıhtılaşmak
* Pıhtı durumuna gelmek.

pıhtılaştırma
* Pıhtılaştırmak işi.

pıhtılaştırmak
* Pıhtı durumuna getirmek.

pılı pırtı
* Eski eşya.
* (hafifseme amacıyla) Eşya.

pılıyı pırtıyı (veya pılı pırtıyı) toplamak
* gitmek üzere eski püsküleriyle birlikte bütün eşyalarını toplamak.

pıllım pıllım
* Köhne ve eskimiş olmayı anlatır.

pıllım pıllım olmak
* köhneleşmek.

pınar
* Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak.
* Bu suyun çıktığı yer, kaynak, memba.

pır
* (r sesi uzatılarak söylenir) Kuş kanatlarının çıkardığı sesi anlatır.
* Bir yerden kaçıp gitme düşüncesini anlatır.

pır pır
* Genellikle kuş kanadının çıkardığı sesi andırır sesleri anlatmak için kullanılır.

pır pır etmek
* (ışık için) yanıp sönmek.

pırasa
* Zambakgillerden, sapından yararlanılan, çok yıllık bir kış sebzesi (Allium porrum).

pırasa bıyıklı
* Uzun, gür bıyıklı.

pırazvana
* Kılıç, bıçak gibi saplı şeylerin sap içinde kalan bölümü.

pırıl pırıl
* Çok parlak, çok ışıklı.
* Çok temiz, tertemiz.
* Çok yeni.
* Kusursuz, eksiği olmayan, tam.

pırıldak
* Işık açıp kapamak yoluyla işaretler vererek anlaşmayı sağlayan araç.

pırıldakçı
* Pırıldak kullanmasını bilen ve bu işte çalışan kimse.

pırıldama
* Pırıldamak işi.

pırıldamak
* Işık saçmak, ışıldamak.

pırıltı
* Pırıldayan şeyin çıkardığı ışık.

pırıltılı
* Pırıltısı olan, parlak.
* Süslü, özentili.

pırlak

* Doğan, atmaca gibi yırtıcı kuşları yakalamada çağırtkan olarak kullanılan, avcılarca bir kafes içinde av yerine bırakılan kuş.

pırlama
* Pırlamak durumu veya biçimi.

pırlamak
* (kuş için) Herhangi bir şeyden ürküp uçmak.
* (insan için) Hemen uzaklaşmak, bulunduğu yerden koşarak uzaklaşmak.

pırlangıç
* Ses çıkararak dönen topaç.

pırlanmak
* (yavru kuş) Uçmaya çabalamak.

pırlanta
* Birçok façetası olacak biçimde yontulmuş foyasız parlak elmas.
* Üzerinde pırlanta olan.

pırlanta gibi
* çok iyi nitelikleri olan, değerli, saf, temiz.

pırlantalı
* Pırlantası olan.

pırnal
* Kışın yapraklarını dökmeyen bir tür meşe çalısı (Quercus ilex).

pırnal kömürü
* Çalıdan yapılan, kaliteli, iyi kömür.

pırnallık
* Pırnal çalılığı.

pırpı
* Yılan sokmasına karşı ilâç olduğuna inanılan bir tür taş, yılan taşı.

pırpırı
* Yeniçeri salma erlerinin giydikleri kırmızı çuhadan yapılmış cübbe, pirpiri.
* Bir tür Bizans altını.
* Uçarı, hovarda.

pırpırlama
* Pırpırlamak işi veya durumu.

pırpırlamak
* Yanıp sönmek.

pırpırlanma
* Pırpırlanmak işi veya durumu.

pırpırlanmak
* Pırpırlanmak işine konu olmak.

pırpıt
* Eski püskü, değersiz, işe yaramayan.
* El tezgâhında dokunmuş kaba yünlü.
* Pehlivanların güreşte kispet yerine giydikleri, kalın bezden yapılmış veya keçi kılından örülmüş don.

pırpıtçı
* Pıtpıt işi ile uğraşan kimse.

pırtı
* Değersiz şey, eşya.
* Ufak tefek ev eşyası.
* Basma ve ketenden yatak, yorgan yüzü, giysilik kumaş.

pırtık
* Bkz. yırtık pırtık.

pırtlak
* Pırtlamış, dışarı fırlamış, patlak.
* Kolayca kabuğundan dışarı çıkabilen.

pırtlama
* Pırtlamak işi veya durumu.

pırtlamak
* Bulunduğu yerden kayıp dışarı çıkmak.

pısırık
* Tutuk, sünepe, aşırı çekingen, yüreksiz ve beceriksiz.

pısırıkça
* Pısırık gibi, pısırığa yaraşır biçimde.

pısırıklaşma
* Pısırıklaşmak işi.

pısırıklaşmak
* Pısırık olmak, pısırık duruma gelmek.

pısırıklık
* Pısırık olma durumu veya pısırıkça davranış.

pısmak
* Bkz. pusmak.

pışpışlama
* Pışpışlamak işi.

pışpışlamak
* Bebeği kucakta yavaş yavaş sallayarak uyutmaya çalışmak.

pışt
* Islıklı ses.

pışt demek
* rahatsız edici bir söz söylemek.

pıt
* Çok küçük bir nesnenin, su damlasının yere veya herhangi bir şey üzerine düşmesiyle çıkan hafif ses.

pıt pıt
* Pıt sesi çıkararak.

pıt pıt atmak
* korku ve heyecan gibi bir sebeple kalbi fazla çarpmak.

pıtır pıtır
* Hafif ses çıkararak sık ve düzgün bir şekilde.

pıtırdama

* Pıtırdamak işi.

pıtırdamak
* Pıtırtı çıkarmak, pıtırtı etmek.

pıtırdatma
* Pıtırdatmak işi.

pıtırdatmak
* Pıtırtı çıkarmasına yol açmak.

pıtırtı
* Çok hafif patırtı, hafif gürültü.

pıtırtı etmek
* çok hafif gürültü çıkmasına yol açmak.

pıtrak
* Dikenli tohumları hayvanların kıllarına ve insanların giysilerine takılan bir yıllık ve otsu bir bitki (Xantium spinosum).
* Çok taneli, sık.

pıtrak gibi
* ağaç ve dal üzerinde çok sayıda meyve bulunduğunu belirtir.
* çok sayıda, tanecikli.

pıyrım pıyrım
* Çok eskimiş, çok yıpranmış.

pi sayısı
* Çember çevresinin uzunluğunun çapının uzunluğuna bölünmesi ile elde edilen sabit sayı (3,1416).

pianta
* Ayakkabının alt kenarı.

piç
* Anası ile babası arasında evlilik bağı olmadan dünyaya gelen çocuk.
* Terbiyesiz, arsız çocuk.
* Her şeyin küçüğü, aslına benzemeyeni.
* Bir ana bitkinin çevresinde yeniden beliren sürgün ve filizler.

piç etmek
* yapayım derken bozmak, çıkmaza sokmak.
* tadını kaçırmak, tatsız bir durum yaratmak.
* boş geçirmek, boşa harcamak.

piç kurusu
* Soysuz ve yaramaz çocuk.

piç olmak
* tadı bozulmak.
* boşa gitmek.

piç sinek
* Bir tür olta iğnesi.

piçleşme
* Piçleşmek işi.

piçleşmek
* Yozlaşıp bozulmak.

piçlik

* Piç olma durumu.
* Kalleşçe yapılan kötü davranış.

piçuta

* Palamut balığının iri bir türü.

pide

* Mayalı hamurdan yapılan, gereğinde üzerine yumurta, kıyma, peynir, pastırma vb.konarak pişirilen, ekmek yerini tutan, ince, yayvan yiyecek.

pide gibi

* yamyassı.

pideci

* Pide yapan veya satan kimse.

pidecilik

* Pidecinin işi veya mesleği.

pideli

* Pidesi olan, pideyle yapılan.

pigme

* Boy ortalaması 150 cm altında olan Afrika kökenli bir zenci topluluğun bireyi.

pigment

* Canlı bir organizmanın oluşturduğu, ona özel bir renk veren kimyasal madde.

pijama

* Ceket ve pantolondan oluşan yatak giysisi.

pik

* Dökme demir, font.

pik

* Geminin kıç tarafındaki bayrak serenine açılan üçgen biçimindeki yelken.

pik

* Bkz. maça.

pik boru

* Kalın demir veya dökme boru.

pikaj

* Bilgisayarda dizilen yazıları milimetrik kartona yapıştırıp düzenleme işi.

pikajcı

* Pikaj yapan kimse.

pikajcılık

* Pikajcının yaptığı iş.

pikap

* Elektrikle veya pille çalışan, plâk dinlemekte kullanılan araç.
* Küçük kamyon, kamyonet.

pike

* Kabartmalı pamuklu kumaş.
* Bu kumaştan yapılan.
* Bu kumaştan yapılan yatak örtüsü.

pike

* (uçak) Yüksekten, hedef üzerine büyük bir açı ile inme; yüksekten hedefin üzerine dik olarak saldırma.

pike

* İyi ayrılamama sebebiyle un veya irmik içerisinde kalmış olan, gözle görülebilen, iri ve koyu renkli kepek vb. parçacık.

pike yapmak

* uçak dik biçimde inmek.
* bilârdoda, masaya dikey durumda tutulmuş isteka ile topa vurmak.

piket

* İki, üç veya dört kişi arasında ve 32 kâğıtla oynanan bir tür iskambil oyunu.

piknik

* Kırda yenen yemek.

piknik alanı

* Piknik yapmaya elverişli geniş ve yeşil alan.

piknik tip

* Orta boylu, şişmanca, geniş ve yumuşak yüzlü, kalınca boyunlu, yukarı doğru daralan şişkin göğüslü ve iri göbekli kimse.

piknik tüpü

* Piknikte yemek ısıtmak veya pişirmek için kullanılan küçük bütan gazı türü.

piknik yapmak

* kırda yemek yemek.

piknikçi

* Piknik yapmayı seven kimse.

piknometre

* Özgül ağırlığı ölçmeye yarayan alet.

piko

* Makinede yapılan bir tür antika.

pikocu

* Piko yapan kimse veya piko yapılan yer.

pikoculuk

* Pikocunun işi veya mesleği.

pikoya vermek

* piko yapılması için bazı örtü, çarşaf, çamaşır vb. ni pikocuya götürmek.

pikrik asit

* Nitrik asidin anilin, ipek, yün vb. maddelere etkimesiyle elde edilen asit $OH-C_6H_2(NO_2)_3$.

pil

* Kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine çeviren araç.

pilâki

* İçine soğan, sarımsak, maydanoz ve havuç gibi şeyler katılarak zeytinyağıyla pişirilen ve soğuk olarak servisi yapılan yemek.
* Aptal, ahmak.

pilâv

* Genellikle pirinçten veya bulgurdan yapılan bir yemek.

pilâv yiyen kaşığını yanında (veya belinde) taşır
* bir şeyden yararlanmak isteyen kişi, bunun için gereken aracı eli altında bulundurmalıdır.

pilâvdan dönenin kaşığı kırılsın
* yararlı bir şeyi elde etmek için sonuna kadar uğraşılacağını, direnileceğini anlatmak için kullanılır.

pilâvlık
* Pilâv yapmaya elverişli.

piliç
* Tavuğun küçüğü; erginleşmemiş tavuk veya horoz.

piliç gibi
* genç, diri, güzel ve alımlı (kız).

piling
* Cildin ölü hücrelerden arındırılmasını sağlayan, kan dolaşımını hızlandıran bir krem türü.

pilli
* Pili olan, pille çalışan.

pilot
* Bir hava taşıtını kullanmak ve yönetmekle görevli kimse.
* Deneme niteliğinde olan.

pilot bölge
* Tarım, tıp, endüstri, eğitim gibi herhangi bir çalışma alanında, devletin ve halkın ortak çalışmasıyla kalkınma hareketini kolaylaştırmak ve örnek olmak için ayrılmış bölge.

pilot kabini
* Pilot köşkü.

pilot köşkü
* Uçakların ön tarafında pilot ile uçuş teknisyeninin bulunduğu uçağın yönetildiği özel bölüm, kokpit.

pilotaj
* Bir hava taşıtını yönetme.

pilotluk
* Pilotun görevi.

pim
* İç içe geçen veya birbiri üzerine gelen parçaları tutturmaya yarayan bir tür tahta veya metal çivi.
* Mobilyalardaki cam rafları taşımak için yan tablalara yerleştirilen kapsüllerin içine takılan silindirik, yassı ve L biçimli raf taşıma aleti.

pimpirik
* Çok yaşlı ve güçsüz (kimse).
* Harap, bozuk, virane.

pinekleme
* Pineklemek işi.

pineklemek
* Uyuklamak, uyuklar gibi hareketsiz oturmak.
* Bir yerde hiçbir iş yapmadan oturmak.

pinel
* Rüzgârın estiği yönü göstermek için direk şapkalarının üstüne konulan yelkovan biçimindeki araç.

pines
* Yumuşakçalardan, midye biçiminde, ondan daha büyük kavkılı bir deniz hayvanı (Pinna nobilis).

pingpong
* Masa topu, masa tenisi.

pinhan
* Gizli, saklı, gizlenmiş.

pinpon
* Yaşlı, çökmüş.

pinti
* Aşırı derecede cimri, kısmık.

pintileşme
* Pintileşmek işi.

pintileşmek
* Pinti duruma gelmek.

pintilik
* Pinti olma durumu veya pintice davranış, hisset.

pipet
* Sıvıları, solukla içine çekip kaptan kaba aktarmaya yarayan cam boru.

pipi
* (çocuk dilinde) Erkeklik organı.

pipiriklenme
* Pipiriklenmek işi veya durumu.

pipiriklenmek
* Kuruntulu, vesveseli bir duruma düşmek.

pipo
* Ucundaki lüle içine tütün konulan ve yakılarak dumanı çekilen kısa, çubuk biçimideki tütün içme aracı.

pir
* Yaşlı, koca, ihtiyar.
* Bir tarikat veya sanatın ilk kurucusu.
* Herhangi bir konuda, bir meslekte tecrübe kazanmış, eskimiş kimse.
* Adamakıllı, iyice.

pir aşkına
* karşılık gözetmeden veya karşılık görmeden tam inançla, gerçek bir sevgi ile.

pir ol!
* "çok yaşa, var ol" anlamında şaka yollu bir beğenme sözü.

piramidal
* "çok yaşa, var ol" anlamında şaka yollu bir beğenme sözü.

piramit
* Tepeleri ortak bir noktada birleşen, tabanları da herhangi bir çokgenin birer kenarı olan birtakım üçgenlerden oluşmuş cisim, ehram.
* Mısır firavunlarının mezarlarına verilen ad.
* Gösteri jimnastiklerinde, jimnastikçilerin, araçlı veya araçsız olarak birbirlerinin omuzlarında, dizlerinde oluşturdukları gösterişli ve düzenli biçimler.

piramitçik
* Eski Mısır piramitlerinde ve dikilitaşlarında tepelik olarak yer alan küçük piramit.

piramitli
* Piramit biçiminde olan.

piramitsi
* Piramide benzeyen veya piramidi andıran.

pire
* Pirelerden, insanın ve bazı hayvanların kanını emerek yaşayan, iyi sıçradığı için kolay yakalanamayan, küçük asalak böcek (Pulex).

pire gibi
* çevik, çok hareketli, yerinde duramayan.

pire için (veya pireye kızıp) yorgan yakmak
* önemsiz bir durum karşısında kızarak kendisine daha büyük zarar verecek davranışta bulunmak.

pire otu
* Yaklaşık 25-50 cm yükseklikte, parçalı yapraklı, otsu bir bitki (Tanacetum coccineum).

pirekapan
* Pire otu.

pirekateşin
* Ağacın kimyasal yöntemle boyanmasında, ilk boya gereci olarak kullanılan renksiz, billûrsu cisim.

pirekıran
* Pireyi yok etmeye ve öldürmeye yarayan ilâç.

pirelendirme
* Pirelendirmek işi.

pirelendirmek
* Kuşkulandırmak, işkillendirmek, şüphelendirmek, huylandırmak.

pirelenme
* Pirelenmek işi.

pirelenmek
* Üzerinde pire olmak.
* Pirelerini ayıklamak.
* İşkillenmek, huylanmak.

pireler
* İnsanlarla hayvanlarda dış asalağı olarak yaşayan, ağız yapıları sokup emmeye elverişli, birçok familyaya ayrılan kanatlılar takımı.

pireli
* Pire bulunan.
* Her şeyden bir anlam çıkaran, kuşkulu, işkilli, vesveseli.

pireyi deve yapmak
* önemsiz bir olayı büyütmek.

pireyi gözünden vurmak
* keskin bir nişancı olmak.

pirifanî
* İhtiyar (kimse).

pirina
* Zeytinin, sıkıldıktan sonra yağ bakımından zenginliğini yitirmeyen, gübre veya hayvan yemi olarak kullanılan küspesi.

pirince giderken evdeki bulgurdan olmak
* büyük bir kazanç arkasından koşarken eldekini de kaçırmak.

pirinci (çok) su kaldırmamak (veya götürmemek)
* alıngan, çabuk darılır olmak, şakadan anlamamak.

pirincin taşını ayıklamak
* "ayıkla pirincin taşını" sözünde geçen bu deyim yapılacak işin zor ve karmaşık olduğunu anlatır.

pirinç
* Buğdaygillerden, kökleri bol su içinde yetişen bir bitki (Oryza sativa).
* Bu bitkinin besin olarak kullanılan tanesi.

pirinç
* Bakıra çinko katılarak elde edilen sarı renkte bir alaşım.
* Bu alaşımdan yapılmış.

pirinç çorbası
* Pirinç suyu ile pişirilen çorba.

pirinç örgü
* İlmekleri bir ters bir düz örüp arka sırayı da buna uygun örme biçimi.

pirinç pilâvı
* Pirinçten yapılan pilâv.

pirinç taneleri
* Güneş'in küresinin Yer'den görünen yüzündeki tanecikler.

pirinç unu
* Kurutulmuş pirinç tanelerinin öğütülmesiyle elde edilen un.

pirinçsi
* Pirinç iriliğinde veya biçiminde olan.

pirit
* Bu alaşımdan yapılmış.

pirogravür
* Bkz. dağlama resmi.

piroksen
* Doğal kalsiyum, magnezyum ve demir silikatlarına verilen ad.

pirometre
* Çok yüksek sıcaklıkları ölçmeye yarayan alet.

pirometri
* Çok yüksek sıcaklığı ölçme yöntemi.

pirosfer
* Barisfer.

pirpiri
* Bkz. pırpırı.

piruhi
* Bir çeşit hamur yemeği.

pirüpak
* Tertemiz, lekesiz.

pirüpak olmak
* tamamen kurtulmak, rahatlamak, huzura kavuşmak.

piryol
* Üzerinde kümbet biçiminde bir kapağı bulunan, oldukça büyük bir tür cep saati.

pirzola
* Kasaplık hayvanda omurganın iki yanındaki bölge.
* Bu bölgeden dilimler durumunda çıkarılan kemikli et parçası, kotlet.

pirzolalık
* Pirzola yapmaya elverişli.

pis
* Leke, toz veya kirle kaplı olan, kirli, iğrendirici, murdar, mülevves.
* Kendinde pislik olan veya pislenmiş olan.
* Beğenilmeyecek durumda olan, kötü, zararlı.
* Kendinde pislik veya kir olmamasına rağmen bazı sebeplerden dolayı iğrenilen.
* Çirkin, sevimsiz olan.
* (söz için) Dinleyenleri utandıracak durumda olan.
* İçinden çıkılması çok güç, karışık.

pis bıyık
* Kılları gür olmayan ve biçime girmeyen bıyık.
* Yakışıksız ve seviyesiz kimse.

pis lâkırdı
* Ayıp sayılan veya hakaret olarak kabul edilen, yakışık almayan söz.

pis pis
* Hoşa gitmeyecek yolda.

pis pis düşünmek
* derin ve üzüntülü düşünceye dalmak.

pis pis gülmek
* başkalarını kızdıracak, sinirlendirecek biçimde gülmek.

pis söz
* Bkz. pis lâkırdı.
* Ayıp sayılan söz.

pis su
* Ayak yolu, banyo, mutfak gibi yerlerden gelen kirlenmiş, suların karışımı, lâğım suyu.

pis su borusu
* İçinde, ayak yolundan gelen pis su ve pisliklerin aktığı boru.

pis su tesisatı
* Pis suları yapıdan dışarı taşıyan boru ağı.

pisboğaz
* Zamansız ve ayırt etmeden, eline geçeni yiyen (kimse).

pisboğazlık
* Pisboğaz olma durumu veya pisboğazca davranış.

pisi
* (çocuk dilinde) Kedi.

pisi balığı

* Kemikli balıklardan, uzunluğu 40 cm kadar olan, sırtı pürtüklü, esmer renkli, yassı bir tür balık (Limanda limanda).

pisi pisi
* (çocuk dilinde) Kedi.
* Kedileri çağırmak için kullanılır.

pisi pisi otu
* Buğdaygillerden, tarla ve yol kenarlarında kendi kendine biten bir tür arpa; fazla kılçıklı olduğundan hayvan yemi bile olmaya elverişli değildir (Hordeum murinum).

pisi pisine
* Boş yere, boşuna.

pisik
* Kedi.

pisin
* Yüzme havuzu.

piskopos
* Katoliklerde, bir bölgenin din işlerine başkanlık eden, papazlığın en yüksek aşamasında olan din görevlisi.

piskoposhane
* Piskoposluk.

piskoposluk
* Piskoposun yönettiği bölge.
* Piskoposun oturduğu bina.
* Piskoposun görevi.

pisleme
* Pislemek işi.

pislemek
* Büyük veya küçük abdestini etmek, kirletmek.
* Pisletmek.

pislenme
* Pislenmek işi.

pislenmek
* Pis olmak, pisliğe bulaşmak.

pisletme
* Pisletmek işi.

pisletmek
* Pis duruma getirmek, kirletmek.
* Kötü bir duruma sokmak.

pislik
* Kir.
* Dışkı, necaset.
* Pis olanın durumu.
* Kötü, zararlı davranış veya iş.
* Kötü durum.

pislik böceği
* Bok böceği.

pislik götürmek

* o yer, çok pis olmak.

pislik parmağından (veya paçalarından) akmak
* çok kirli olmak.

pislikçil
* Dışkısal.

pist
* Kediyi kovmak için kullanllır.

pist
* Gösteri yapmak, dans etmek vb.için düzenlenmiş, genellikle yuvarlak yer.
* Bir hava alanında uçakların kalkıp inmesine, park yerlerine gidip gelmesine yarayan özel olarak hazırlanmış şerit.
* Yarışlar ve koşular için özel olarak düzenlenmiş yer, yarışlık.

piston
* Bazı araçlarda, motorlarda bir silindir içinde düzenli hareket eden daha küçük çaplı silindir, itenek.
* Kayıran kimse, arka, iltimas.
* Pistona benzeyen, piston görevi yapan.

pistonlu
* Pistonu olan.
* Arkalı, iltimaslı.

pisuvar
* Su dökme yeri.

pişdar
* Öncü, önde giden kimse.

pişeğen
* Kolay pişen.

pişek
* Pişeğen.

Pişekâr
* Orta oyununda kavuklu ile karşılıklı konuşarak oyunu açan kimse.

pişi
* Mayalı hamurdan yapılan, yağda kızartılarak pişirilen bir tür yiyecek.

pişik
* Apış yeri, koltuk altı gibi tenin birbirine sürtünen yerlerinde terin yakmasıyla oluşan kızartı.

pişim
* Pişmek işi veya biçimi.
* Pişirim.

pişirgeç
* Ocakta börek pişirmeye yarayan alet.

pişirici
* Pişirmeyi sağlayan.
* Fırınlarda ekmek pişirme işini yapan kimse.

pişiriliş
* Pişirilmek işi veya biçimi.

pişirilme

* Pişirilmek işi.

pişirilmek
* Pişirmek işine konu olmak.

pişirim
* Bir kez pişirmeye yetecek ölçüde olan, pişim.

pişirimlik
* Pişirim.

pişirip kotarmak
* bir işi sonuçlandırmak, tamamlamak.

pişiriş
* Pişirmek işi veya biçimi.

pişirme
* Pişirmek işi.

pişirmek
* Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek bir duruma getirmek.
* Isı etkisiyle belirli bir kullanıma elverişli duruma getirmek.
* Çalışarak öğrenmek.
* Olgunlaştırmak, yoluna koymak.
* Bunaltacak kadar ısıtmak, yakmak.

pişirtme
* Pişirtmek işi.

pişirtmek
* Pişirmek işini yaptırmak.

pişkin
* Gereğince pişmiş.
* Çabuk pişen, pişeğen, pişek.
* Saygısızca davranarak işini yürüten.
* Girgin.
* Tecrübesi olan, herhangi bir şeye alışmış olan, olgun.

pişkince
* Biraz pişkin.
* Pişkine yakışır (biçimde).

pişkinliğe vurmak
* kötü bir davranışa veya söze aldırmamak.

pişkinlik
* Pişkin olma durumu veya pişkince davranış.

pişman
* Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülen, nadim.

pişman etmek
* pişman olmasını sağlamak.

pişman olmak
* yaptığı bir işin yanlış veya uygunsuz sonuç verdiğini anlamak.

pişmaniye
* Telleri ince ince ayrılabilen bir tür helva.

pişmaniyeci
* Pişmaniye yapan veya satan kimse.

pişmanlık
* Pişman olma durumu, nedamet.

pişmanlık duymak (veya getirmek)
* pişman olmak.

pişme
* Pişmek işi.

pişmek
* Ateşte, fırında, kaynar suda veya yağda ısı etkisiyle yenilebilir duruma gelmek.
* Isıtma sonucu belirli bir kullanıma uygun duruma gelmek.
* (meyve için) Olgun duruma gelmek.
* Pişik oluşmak.
* Bir konuyu iyice öğrenmek.
* İşe alışıp beceri ve ustalık kazanmak, zorlukları göğüslemek.
* (iş) Konuşulup hazırlanmak.
* Bunalacak kadar sıcaklık duymak.

pişmiş armut gibi (birinin) eline düşmek
* Bkz. olmuş armut gibi birinin eline düşmek.

pişmiş aşa (soğuk) su katmak
* yoluna girmiş olan bir işi bozmak.

pişmiş kelle gibi sırıtmak
* dişlerini göstererek yersiz ve aptalca gülmek.

pişmiş tavuğun başına gelmemek
* Her türlü zarara, kötülüğe, felâkete uğramak, çok sıkıntı çekmek.

pişpirik
* Bir çeşit iskambil oyunu.

pişpirikçi
* Pişpirik oynayan kimse.

pişt
* Söylenen sözün onaylanmadığını ifade eden bir hareket.

pişti
* Bir çeşit iskambil oyunu, pastra.

piştov
* Bir tür tabanca.

piti piti
* (adım için) Zorlukla, yavaş yavaş.

piton
* Boagillerden, Afrika ve Asya'da yaşayan, zehirsiz, çok güçlü büyük yılan (Python).

pitoresk
* Durumu ve görünüşü resim konusu olmaya değer (görünüş).

piyade
* Yaya savaşan askerlerin oluşturduğu sınıf.
* Bu sınıftan olan asker.
* Piyon.

* Bir çift kürekle yönetilen bir tür hafif kayık.
* Yaya.

piyale
* Şarap bardağı, içki kadehi.

piyan
* Mantara benzeyen kabarcıklarla ortaya çıkan, ciltte yaralar yapan, bulaşıcı sıcak bölge hastalığı.

piyango
* Düzenleyenlerce bastırılmış numaralı kâğıtları satın alanlar içinden, kazananların kur'a ile tespit edildiği talih oyunu.
* Beklenmedik olay veya durum.

piyango çekmek
* talih oyunu için hazırlanmış kâğıtlardan birini bulunduğu yerden almak.

piyango vurmak veya çıkmak
* piyangoda ikramiye kazanmak.
* beklenmedik bir yerden büyük kazanç sağlamak.

piyangocu
* Piyango satılan yer veya piyango satan kimse.

piyangoculuk
* Piyango satma veya düzenleme işi.

piyangolu
* Şanslı, talihli kimse.

piyanist
* İyi piyano çalan kimse.

piyano
* Klâvyeli, telli, değişik tuşlara basılarak çalınan ağır ve büyük çalgı.
* Yavaş, sesleri hafifleterek.

piyano menteşe
* Boy menteşe.

piyanocu
* Piyanoyu akort eden veya onaran kimse.

piyanoculuk
* Piyangocunun işi.

piyasa
* Satıcıların mal satmak için bir araya geldiği yer, pazar.
* Bir yol üzerinde gidip gelerek gezinme.
* Alış veriş fiyatı, geçerli fiyat.
* Arz ve talebin karşılaştığı alan.
* Ortalık.

piyasa ekonomisi
* Üretimin bir plâna göre değil, isteğe göre yapıldığı, fiyatının arz ve talebe göre belirlendiği ekonomi.

piyasa etmek
* dolaşmak.

piyasacı
* Piyasa yapan kimse.

piyasaya düşmek
* çok bulunur olmak.
* (kadın için) kötü kadın olmak.

piyata
* Yassı ve büyük yemek tabağı.
* Yassı.

piyata eğe
* Yassı eğe.

piyata tabağı
* Düz ve büyük yemek tabağı.

piyaz
* Haşlanmış kuru fasulyenin üzerine ince doğranmış, tuzla ovulmuş soğan ve maydanoz katıldıktan sonra zeytinyağı, sirke dökülerek yapılan fasulye salatası.
* Kebap, ızgara köfte, balık gibi susuz yemeklerin yanına katılan, ince doğranmış ve tuzla öldürülmüş maydanozlu soğan.
* Bir çıkar sağlamak düşüncesiyle söylenen övücü söz.

piyazcı
* Piyaz yapıp satan kimse.
* Yüze gülücü, içten olmayan davranışlarda bulunan.

piyazcılık
* Piyazcının işi.

piyazlama
* Piyazlamak işi.

piyazlamak
* Eti pişirmeden birkaç saat önce soğan ve karabiber, tarçın gibi baharatla ovup bir süre bırakmak.
* Bir çıkar sağlamak amacıyla birini aşırı övmek.

piyes
* Oynanmak için yazılmış eser, tiyatro eseri veya oyunu, oyun.

piyon
* Satrançta oyun başında ön sıraya dizilen, bulundukları sıra üzerinde ilk hamlede ister iki, ister bir hane gidebilen sekiz küçük taş, piyade.
* Bir çıkar sağlamak için yararlanılan, istenildiği gibi kolayca kullanılabilen kimse.

piyore
* Diş eti iltihabı.

pizolit
* Kalsiyum karbonat birleşimli, nohut büyüklüğünde, yuvarlağımsı kalsit tanecikleri veya bunların bağlanmasıyla taş durumuna geçen kireç taşı.

pizza
* Üzerine konulmak üzere, genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, ançuez, çeşitli et ve sebze türleri karışımıyla hazırlanıp fırında pişirilen pide.

pizzacı
* Pizza yapan veya satan kimse.

pizzacılık
* Pizzacının yaptığı iş.

pizzicato
* (yaylı çalgılarda) Tellerin parmak çekişleriyle seslendirilmesi.

plâçka
* Çapul, vurgun.

plâçkacı
* Çapulcu.

plâj
* Deniz banyosu için düzenlenmiş genellikle kumluk alan, kumsal.
* Kumla.

plâjiyoklâz
* Dilinimleri birbirine göre eğik bir durumda kalsiyum ve sodyum içeren feldspat.

plâk
* Metal yaprak, plâka.
* Sesleri kaydetmek ve kaydedilen sesleri yeniden pikap veya gramofonda dinlemek amacıyla hazırlanan plâstik daire biçiminde yaprak.

plâk bozulmak
* can sıkmak, bıkkınlık verecek biçimde konuşmak, dırdır etmek.

plâka
* Metal yaprak.
* Plâk.
* Kamyon, otomobil gibi kara taşıtlarına takılan numara levhası.

plâkacı
* Plâka yapıp satan kimse.

plâkacılık
* Plâka yapmak veya satmak işi.

plâkalı
* Üzerinde plâka bulunan.

plâkasız
* Plâkası olmayan.

plâkasız otomobil
* Trafiğe tescili yapılmamış, kaydedilmemiş araç.

plâkçı
* Plâk hazırlayan, yapan veya satan kimse.

plâkçılık
* Plâkçının işi veya mesleği.

plâket
* Metalden, türlü biçimlerde yapılan, küçük, alçak kabartma levha.

plân
* Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen.
* Bir şehrin, bir yapının, bir makinenin çeşitli bölümlerini gösteren çizim.
* Çekim.
* Düşünce, niyet, maksat, tasavvur.

plân kurmak
* bir amacı gerçekleştirecek şeyleri düşünmek, tasarlamak.
* bir düzen hazırlamak.

plâncı

* Plân hazırlayan veya yapan kimse.

plâncılık
* Plâncının işi veya mesleği.

plânçete
* Harita çıkarmaya yarayan bir alet.

plânda tutmak
* bir işe veya kimseye ... kadar önem vermek.

plânerit
* Hidratlı doğal alüminyum fosfat.

plânet
* Gezegen.

plânetaryum
* Gök evi, yıldız evi, yıldızlık.

plânkton
* Sularda bulunan, ancak mikroskopla görülebilen yaratıklar topluluğu.

plânlama
* Plânlamak işi.
* Hükûmet tarafindan ulaşılacak amaçları belirleyen, bazı kesimlerdeki artış ölçüsünü tespit eden ve uygulanması gerekli çareleri önceden gösteren ekonomik, sosyal programın belli süreler için hazırlanması işi.

plânlamacı
* Plânlama işlerinde çalışan, plânlama yapan kimse.

plânlamacılık
* Plânlamacının işi veya mesleği.

plânlamak
* Yapılacak bir işi belli plâna göre düzenlemek.

plânlanış
* Plânlanmak işi veya biçimi.

plânlanma
* Plânlanmak işi.

plânlanmak
* Plânlamak işi yapılmak.

plânlı
* Belirli bir plâna göre yapılan, yürütülen, düzenlenen.
* Önceden belirlenerek yapılan, ölçülü, hesaplı.

plânlı büyüme
* Plânlı bir gelişmeyle mal ve hizmetlerin gittikçe bollaşması.

plânlı ekonomi
* Toplumun ihtiyaçlarının karşılanması ve gelişmesi amacını güden ekonomi, piyasa ekonomisi karşıtı.

plânör
* Hava akımlarından yararlanarak uçan, uçağa benzer motorsuz hava taşıtı.

plânörcü
* Plânör kullanan kimse.

plânörcülük
* Plânörcünün işi.

plânsız
* Belirli bir plânı olmayan.
* Önceden düşünülmeyen, ölçüsüz, hesapsız.

plânsız programsız
* Düzensiz, belli bir yönteme bağlı kalmaksızın.

plântasyon
* Sanayide kullanılan bazı bitkilerin (kahve, kakao, kauçuk gibi) geniş ölçüde yetiştirildiği işletme.

plânya
* Ağaç rendelemekte kullanılan uzun marangoz rendesi.

plânyacı
* Plânya ile iş gören usta, plânya ustası.

plânyalama
* Plânyalamak işi veya durumu.

plânyalamak
* Ağacı plânya tezgâhında rendelemek.

plâse
* At yarışlarındaki müşterek bahislerde, sekiz atın katıldığı yarışlarda ilk üç, dört atın katıldığı yarışlarda ise ilk iki dereceyi kazanacak atın bilinmesi biçiminde oynanan oyun.
* Futbolda kavis verilerek yapılan yumuşak vuruş.

plâse etmek
* kavisli ve yumuşak vuruş yapmak.

plâseleme
* Plâselemek işi.

plâselemek
* Topu kavisli vuruşla ileri göndermek.

plâsenta
* Etene, son, meşime.

plâsman
* Yatırım.

plâster
* Yara üzerine yapıştırılan, genellikle ilâçlı özel bant.

plâstik
* Biçim verilmeye elverişli olan.
* Organik ve sentetik olarak yapılan madde.
* Bu maddeden yapılan.

plâstik ameliyat
* Vücudun gereken yerlerini düzgünleştirmek veya güzelleştirmek için yapılan ameliyat.

plâstik boru
* Plâstikten yapılan boru.

plâstik cam
* Testere ile kesilebilen, rendelenebilen, esnek, cam görünüşünde saydam malzeme.

plâstik cerrahî
* Vücut ve yüz bozukluklarını gidermek amacıyla yapılan operasyon, plâstik ameliyat.

plâstik sanatlar
* Heykel, seramik gibi üç boyutlu olan sanatlar.

plâstik tutkal
* Mobilyacılıkta kullanılan ağaç yapıştırıcı.

plâstikçi
* Plâstik işi yapan kimse.

plâstikçilik
* Plâstikçinin işi veya mesleği.

plâstomer plâstik
* Isıtıldığında yumuşayan ve biçimlendirilebilen plâstik türü.

plâstron
* Erkek giyiminde, gömleğin göğüs tarafının üzerine takılan parça.
* Kılıç oyunu oynarken kullanılan meşin göğüslük.

plâterina
* Gümüş balığı.

plâtform
* Yüksekçe yer.
* Büyük çaplı tabakaların çarpılması ve bunun sonucunda oluşan hafif eğimlerle nitelenen jeolojik yapı tipi.
* Bir siyaset programında, dayanılan düşünce veya düşüncelerin tümü.

plâtika
* Kemikli balıklardan, 15-25 cm uzunluğunda, sırtı zeytunî bir tatlı su balığı (Acerina cernua).

plâtin
* Atom numarası 78, atom ağırlığı 195,23 olan, 21,4 yoğunluğunda, 1755 C° de eriyen, kolay işlenen, çok dayanıklı, değerli bir element. Kısaltması Pt.

plâto
* Yayla.
* Dekorun kurulduğu yer.

Plâtoncu
* Plâtonculuk yanlısı.

Plâtonculuk
* Plâton'un kurduğu, sonradan kendisine bağlı öğrencilerin geliştirdiği, duyu dünyasından ve zihin ürünlerinden farklı, kavranabilir bir gerçekliğin varlığını kabul eden öğreti.

plâtonik
* Gerçekte var olmayan, düşte kalan, hep öyle kalması istenilen (sevgi ve ilgiyi belirtmek için kullanılır).

Plâtonizm
* Plâtonculuk.

play-back
* Bkz. pleybek.

plâza
* Toplum için ayrılmış geniş alan.

plâzma
* Kanda alyuvarlarla akyuvarların içinde bulunduğu sıvı.

* Elektrik yükü yansız olan gaz moleküllerinden, pozitif iyonlardan ve negatif elektronlardan oluşan akışkan.

plâzma kimyası
* Plâzmayı kimyasal açıdan inceleyen bilim dalı.

plâzmalaştırma
* Plâzmalaştırmak işi.

plâzmalaştırmak
* Bir gazı plâzmaya gönüştürmek.

plebisit
* Devletler hukukunda bir ulusun hangi devlete bağlanacağıyla ilgili oylama.
* Bir kimse veya bir sorun için halkın olumlu veya olumsuz kanısının belirmesi amacıyla yapılan oylama.

pleistosen
* Bkz. buzul dönemi.

plevra
* Göğüs boşluğunun iç yüzünü ve akciğerleri saran zar, göğüs zarı.

pleybek
* Önceden kaydedilmiş bir şarkı çalınırken, seslendirmeye uygun olarak çeşitli mimik ve hareketlerin yapılması.

pleybek yapmak
* pleybek işini gerçekleştirmek.

pli
* Kumaş, kâğıt vb.de bir bölümün öbürünün üzerine gelmesiyle oluşan kıvrım.
* Bu biçimde kıvrımı olan.

plili
* Plisi olan.

plisiz
* Plisi olmayan.

pliyosen
* Üçüncü çağın en son dönemi.

plonjon
* Topu yakalamak amacıyla savunmadaki bir oyuncunun yatay olarak sıçraması.

plüralist
* Çoğulcu.
* Çokçu.

plüralizm
* Çoğulculuk.
* Çokçuluk.

plütokrasi
* Zenginler iktidarı, zenginlerin yönetimi.

Plüton
* Güneş sisteminde Neptün'den daha uzakta olan, 1930 yılında bulunmuş olan küçük bir gezegen.

plütonyum
* Atom numarası 94 olan, neptünyumdan elde edilen radyoaktif bir element. Kısaltması Pu.

plüviyometre

* Bkz. yağışölçer.

Pm
* Prometyum'un kısaltması.

Po
* Polonyum'un kısaltması.

poca
* Bkz. boca.

podösüet
* Yumuşak, yüzü ince havlı bir tür deri, süet.
* Bu deriden yapılmış olan.

podyum
* Genellikle atletizm yarışmalarında derece alan atletlerin veya giysileri sergilemek için mankenlerin çıktıkları merdivenli, yüksekçe yer.

pof
* Yere düşen kaba ve yumuşakça bir şeyin veya havası boşalan bir nesnenin çıkardığı sesi anlatır.

pofur pofur
* Sürekli, düzenli olarak çıkan pof sesini anlatır.
* Bol ve sürekli çıkan dumanı belirtir.

pofurdama
* Pofurdamak işi.

pofurdamak
* Can sıkıntısı sebebiyle sesli nefes vermek.

pofurdatma
* Pofurdatmak işi.

pofurdatmak
* Pofurdamasına sebep olmak.

pog
* (bıyık için) Gür ve uzun.

pogrom
* Katliam, soykırım.

poğaça
* İçine peynir, kıyma vb. konarak hazırlanan bir tür tuzlu çörek.

poğaçacı
* Poğaça yapan veya satan kimse.

poğaçacılık
* Poğaçacının işi veya mesleği.

pohpoh
* Pohpohlama işi.

pohpohçu
* Pohpohlamaktan hoşlanan (kimse).

pohpohlama
* Pohpohlamak işi.

pohpohlamak
* Birini, yüzüne karşı gereğinden çok övmek, koltuklamak; pehpehlemek.

pohpohlanma
* Pohpohlanmak işi.

pohpohlanmak
* Pohpohlamak işi yapılmak veya pohpohlamak işine konu olmak.

poker
* Bir tür kâğıt oyunu.

poker çevirmek
* poker oynamak.

pokerci
* Poker oynayan kimse.

pokercilik
* Poker oynama veya oynatma işi.

polargı
* Polarıcı.

polarıcı
* Işığı polarmaya yarayan alet.

polarılma
* Polarılmak işi veya durumu.

polarılmak
* Polarma olayına uğramak.

polarimetre
* Polarölçer.

polarimetri
* Polarma sisteminde etkin maddelerden geçerken oluşan dönmenin ölçülmesi.

polariskop
* Bir ışığın doğal veya polarılmış olup olmadığını belirlemeye yarayan alet.

polarite
* Bir elektrik üretecinin kutuplarını birbirinden ayırt etmeyi sağlayan nitelik.

polarizasyon
* Kutuplanma.
* Polarma.

polarma
* Doğrudan doğruya kendi kaynağından çıkan bir ışığın, yansıdıktan veya kırıldıktan sonra gösterdiği özelliklerin tümü.
* Kimyasal tepkimeler dolayısıyla bir pildeki gerilimin düşmesi.

polarma düzlemi
* Polarılmış ışıkta, ışık titreşimlerinin doğrultusunu belirleyen düzlem.

polarmak
* Polarma olayına uğratmak.

polaroit
* Geçirdiği ışığı polaran saydam yaprak.

* Çekim ve baskı işlemlerini çok çabuk ve otomatik olarak yapan fotoğraf makinesi.

polarölçer
* Bir ışığın polarma oranını ölçmeye yarayan alet.

polemiğe girmek (veya girişmek)
* siyasî, bilimsel veya edebî konularda sert tartışmalar yapmak.

polemik
* Siyasî, bilimsel, edebî konularda sert tartışma.

polemikçi
* Polemik yapan kimse.

polemikçilik
* Polemikçinin işi.

poli
* Bazı kelimelerin birleşimine girerek "çok fazla" anlamı veren ön ek.

poliandri
* Çok kocalılık.

poliasit
* Birleşiminde birçok asit fonksiyonu bulunan madde.

poliçe
* Belirli bir sürenin sonunda belirli bir parayı kendi adına veya bir başkasının emrine ödemesi için alacaklının borçluya yazdığı bildiri.
* Sigorta senedi.

poliçe çekmek
* bir müşteriye ödeme yapması için bildiride bulunmak.

polietilen
* Etilenin çeşitli yöntemlerle polimerleştirilmesinden elde edilen, dayanıklı, parlak, birçok kimyasal madde etkisiyle bozulmayan saydam katı.

polifoni
* Çok seslilik.

polifonik
* Çok seslilikle ilgili, çok sesliliğe ilişkin.
* Çok yönlü.

poligam
* Çok eşli.

poligami
* Çok eşlilik.

poligon
* Ateşli silâhlarla atış yapılan yer, ateş yeri, atış yeri.
* Çokgen.

polijini
* Çok karılılık.

poliklinik
* Çeşitli hastalıkların bakıldığı klinik.

polimer

* Tekrarlanan yapısal kümelerin oluşturduğu yüksek molekül ağırlıklı (birleşikler).

polimeri
* Polimerlik.

polimerleşme
* Polimerleşmek işi veya durumu.

polimerleşme derecesi
* Bir plâstiğin makromolekülünü hazırlamak için gerekli olan molekül sayısı.

polimerleşmek
* Benzer veya farklı birçok küçük molekül "polimer" denilen büyük moleküller biçiminde birleşmek.

polimerleştirme
* Polimerleştirmek işi.

polimerleştirmek
* Bir maddeyi polimer durumuna dönüştürmek.

polimerlik
* Biri, diğerinin polimeri olan iki molekül arasındaki bağıntı.

polip
* Selenterelerden, toplu veya tek başına yaşayabilen basit yapılı hayvan.
* Mukoza ile kaplı boşluklar içinde gelişen, yumuşak, telsel, genellikle saplı bir armut biçiminde ur.

polis
* Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluş, kolluk, zabıta.
* Bu kuruluşta yer alan görevli, kollukçu.

polis arabası
* Polislerin görev sırasında kullandığı araba.

polis evi
* Polis hizmetinde bulunanların dinlenme ve barınma amacıyla kullandığı bina.

polis hafiyesi
* Suç sayılan bir işi veya bu işi yapanı ortaya çıkarmakla görevli kimse, detektif.

polis noktası
* Polis görev yeri.

polisaj
* Dokunmuş kumaşlardaki tarak izlerini yok etmek için bu kumaşları bir bıçaktan geçirme işlemi.
* Parlaklık verme.

polisiye
* Konusu polisin ilgilendiği alanlarda olan.

polisiye film
* Polis mesleğini ön plânda tutan film.

polisiye roman
* Polisiye olayları işleyen macera romanı.

polislik
* Polis olma durumu.
* Polisin görevi.

politeist
* Çok tanrıcı.

politeizm

* Çok tanrıcılık.

politik

* Politika ile ilgili, siyasî, siyasal.

politika

* Devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı, siyaset, siyasa.
* Yöntem.
* Bir hedefe varmak için karşısındakilerin duygularını okşamak, zayıf noktalarından veya aralarındaki uyuşmazlıklardan yararlanmak gibi yollarla işini yürütme.

politika gütmek

* politika izlemek.

politika yapmak

* politika yoluyla bir işi çözümlemek istemek.

politikacı

* Politika ile uğraşan kimse, siyasetçi.
* Karşısındakinin duygularını okşayarak çıkar sağlayan (kimse), siyasetçi.

politikacılık

* Politika ile uğraşma işi veya tutkusu.

poliüretan

* Yoğunluğu çok düşük cam, vernik, kauçuk veya köpük görünüşündeki lâstiğe benzeyen madde.

polka

* Bir çeşit Polonya dansı.
* Bu dansın müziği.

polo

* Çevgen.

Polonez

* Polonyalı.
* (küçük harfle) Bir çeşit dans.
* Bu dansın müziği.

Polonyalı

* Polonya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

polonyum

* Atom numarası 84, atom ağırlığı 210 olan, ilk radyoaktif element. Kısaltması Po.

polyester

* Tahta üzerine sürüldüğünde koruyucu, parlak bir katman oluşturan poliasidin doymamış alkollere veya glikollere etkimesiyle elde edilen kimyasal madde.

Pomak

* Rumeli'de Bulgarca konuşan bir Türk ve Müslüman topluluğu.

Pomakça

* Pomak dili.

pomat

* Genellikle saça sürülen yağlı ve kokulu merhem.

pomel menteşe

* Yaprakları, milleri düz yaprak menteşelerden daha kalın ve mil yatakları palamut, mermi, yumurta ve silindir biçimlerinde olan menteşe.

pompa
* Hava veya herhangi bir akışkanı bir yerden başka bir yere aktarmaya (basmaya) yarayan makine.
* Bir kapta boşluk oluşturmak için, o kaptaki havayı emmeye yarayan alet.

pompaj
* Pompalama.

pompalama
* Pompalamak işi.

pompalamak
* Pompa ile şişirmek veya tulumba ile suyu çekmek veya vermek.
* Kızıştırmak, şiddetlendirmek, körüklemek.

pompalanma
* Pompalanmak işi.

pompalanmak
* Pompalamak işi yapılmak.

pompalı
* Pompası olan.

pompalı silâh
* Pompası olan, içindeki mermiyi mekanik olarak veya basınçlı hava yardımıyla fırlatan silâh.

pompalı tüfek
* Havanın sıkıştırılması ve basıncının artmasıyla patlayıcı madde atan silâh.

ponje
* Düz, ince ve sık dokunmuş bir tür ipekli.

ponje patis
* Ponje gibi parlak ve ince patis.

ponksiyon
* Vücudun herhangi bir boşluğunda bulunan bir sıvıyı akıtmak veya çekmek için, içi boydan boya açık bir iğneyi batırma işi.

ponpon
* Yuvarlak püskül.
* Pudra sürmek için kullanılan yumuşak, tüylü tuvalet gereci.

ponton
* Batmış gemileri askıya almak işinde kullanılan büyük duba.
* Tombaz.

ponza
* Bazı yüzeylerin temizlenmesinde, mermerlerin parlatılmasında, ovma işlerinde kullanılan, çok gözenekli, çok hafif kaya, sünger taşı, ponza taşı.

ponza taşı
* Bkz. ponza.

ponzalama
* Ponzalamak işi.

ponzalamak
* Ponza ile silmek, ovmak, temizlemek.

ponzalanma
* Ponzalanmak işi.

ponzalanmak
* Ponzalamak işi yapılmak.

pop
* Halkın arasında yaşayan motiflere, ögelere yer veren, onlardan yararlanan (kültür) "halka ait" kelimesinden kısaltma.

pop müzik
* İngiliz ve Amerikalıların başlattıkları, hareketli, ritmli, yerel motiflerden yararlanılarak yapılan müzik.

popçu
* Pop müziği ile uğraşan, ilgilenen ve bunu seven kimse.

popçuluk
* Popçunun işi.

poplin
* Pamuk, keten veya ipekten sık dokunmuş ince bir tür kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

popo
* Kaba et, kıç.

popülarite
* Halk tarafından sevilme, tutulma.

popülarite kazanmak
* halk tarafından sevilmek, tutulmak.

popüler
* Halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan.
* Herkesin tanıdığı.

popülerlik
* Popüler olma durumu.

popülizm
* Halkçılık.

porfir
* Feldspat gibi büyük minerallerden veya çok ince tanelerden oluşan iç kaya, kayaç.

porfirit
* Andazit birleşiminde bir çeşit püskürük taş.

porno
* Pornografik sözünün kısaltılmışı.

pornografi
* Açık saçık yayın veya resim; edebe aykırı kitap veya resim.

pornografik
* Pornografi ile ilgili olan.

porselen
* Kaolinden yapılma, beyaz, sert ve yarı saydam çömlek hamuru.
* Bu hamurdan yapılmış (çanak, çömlek).

porselenci
* Porselen yapan veya satan kimse.

porselencilik
* Porselen yapmak veya satmak işi.

porsiyon
* Herhangi bir yemekten bir kimseye verilen belirli miktar.

porsuk
* Sansargillerden, su kıyılarında kazdıkları deliklerde yaşayan, ot ve etle beslenen, pis kokulu, memeli bir hayvan (Meles).

porsuk
* Porsumuş, pörsümüş.

porsuk ağacı
* Porsukgillerden, yaprakları iğne biçiminde, kışın yapraklarını dökmeyen bir orman ve süs ağacı (Taxus baccata).

porsukgiller
* Açık tohumlulardan, örneği porsuk ağacı olan bir familya.

porsuma
* Porsumak işi veya durumu.

porsumak
* Pörsümek.

portakal
* Turunçgillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen bir ağaç (Citrus aurantium).
* Bu ağacın kırmızıya çalan sarı, toparlak veya söbe, kabuğu güzel kokulu meyvesi.

portakal bahçesi
* Portakal yetiştirilen yer.

portakal rengi
* Portakalın kabuğunun rengi.
* Bu renkte olan.

portakal suyu
* Portakal sıkılarak elde edilen su.

portakallık
* Portakal bahçesi.

portatif
* Kolay taşınabilen, katlanarak taşınabilir duruma getirilebilen, seyyar.
* Sökülüp başka yerde kurulma imkânı bulunan.

portbagaj
* Otomobil, bisiklet gibi taşıtlarda eşya konacak yer, yük yeri, bagaj.

portbebe
* Bebekleri kucakta, elde ve sırtta taşımak için kullanılan çanta.

porte
* Bir işin genişlik, önem derecesi, etki alanı.
* Bir iş için gereken para tutarı.
* Notaların, üzerinde veya arasında yazıldığı beş paralel çizgi.
* Değer, önem.

Portekizce
* Hint-Avrupa dillerinden, Portekiz'de, Brezilya'da ve Portekiz uygarlığını benimsemiş ülkelerde kullanılan dil.

Portekizli
* Portekiz halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

portföy
* Para cüzdanı.
* Banka, simsar veya bir aracı kuruluşun kendi elinde tuttuğu, istediği gibi tasarruf ettiği menkul değerler toplamı.

portmanto
* Palto, şapka gibi şeyleri asmak için yapılmış, raflı, bazıları aynalı askı yeri.

portmone
* Bozuk para cüzdanı.

porto
* Portekiz'de yapılan ünlü bir şarap.

portör
* Taşıyıcı; dağıtıcı.

portörlük
* Portör olma durumu.
* Taşıyıcının işi veya mesleği.

portre
* Bir kimsenin yağlı boya, fotoğraf vb.bir yolla yapılmış resmi.
* Bir kimsenin, bir şeyin sözlü veya yazılı tasviri.

portreci
* Portre ressamı.

portrecilik
* Portrecinin işi.

pos
* (bıyık için) Gür ve uzun.

pos bıyık
* Uzun ve gür bıyık.

pos bıyıklı
* Pos bıyığı olan.

posa
* Suyu alınmış her tür yiyecek maddesinin artığı.
* Tortu, çökelti.
* Ezilmiş pancarın soğuk suda birkaç kez sıkılmasından sonra geriye kalan ve suda erimeyen artık.

posalanma
* Posalanmak işi.

posalanmak
* Tortu durumuna gelmek, tortulanmak.

posalı
* Posası olan.

posasını çıkarmak

* bir kişi veya şeyi sonuna kadar sömürmek.
* birini çok dövmek.

posasız
* Posası olmayan.

post
* Tüylü hayvan derisi.
* Tarikatlarda şeyhlik makamı.
* Makam.
* Bazı deyimlerde "can" anlamında kullanılır.

post elden gitmek
* öldürülmek.
* bulunduğu yüksek makamdan ayrılmak zorunda kalmak.

post it
* Hatırlanmak üzere üstüne not yazılan, kendinden yapışkanı olan küçük pusula.

post kavgası
* İktidarı veya bir makamı ele geçirme çekişmesi.

post vermek
* canını vermek, ölmek.

posta
* Bir yere gelen veya bir yerden gönderilen mektup ve emanetlerin tümü.
* Bu emanetleri toplayan ve dağıtan kuruluş ve bu kuruluşun bulunduğu yer.
* Genellikle posta götüren taşıt.
* Takım, kol.
* Hizmet nöbetinde bulunan er.
* Kez, defa, sefer.
* Vapur, tren, uçak gibi taşıtlarla yapılan yolculuk.
* 24 saatlik çalışma gününün, çalışma bölümlerinden her biri, vardiya.
* Bir sanayi veya ticaret işletmesinde aynı süre içinde çalışanların tümü.
* Tatar.

posta etmek
* görevliler, birini resmî bir daireye götürmek.
* birini, gönlü olmasa da bir kimseye teslim edip bir yere göndermek.

posta kartı
* Sert ve dayanıklı kâğıttan yapılan, bir tarafı haberleşme için ve diğer tarafının yarısı alıcının adresi, pul veya postalama işaretleri için ayrılmış bulunan, zarfsız postalanarak kullanılan bir haberleşme malzemesi.

posta koymak (veya atmak)
* birini korkutmak, gözdağı vermek.

posta kutusu
* Postahanelerde veya halkın kolayca ulaşabileceği yerlerde bulunan mektup, kart gibi haberleşme evrakının konulduğu özel kutu.

posta posta
* Grup drup, ayrı ayrı, öbek öbek.

posta pulu
* Posta ile gönderilen şeylere yapıştırılan ve para karşılığında alınan pul.

posta treni
* Daha çok ticarî mal veya posta ulaşımını sağlayan tren.

posta yapmak

* bir yere gidip gelmek, sefer yapmak.

postacı
* Mektup, gazete, havale, paket gibi maddeleri, gönderilen yere götüren posta idaresi görevlisi.

postacılık
* Posta işletme işi.
* Postacının görevı.

postahane
* Posta ile gönderilen maddelerin kabul edildiği, postaya verilmiş maddelerin ayrım ve dağıtımının yapıldığı kamu hizmeti yapısı.

postal
* Konçlu ve kaba potin.
* Düşkün kadın.

postalama
* Postalamak işi.

postalamak
* Postaya vermek.
* Herhangi bir sebeple birini yanından uzaklaştırmak.

postalanma
* Postalanmak işi.

postalanmak
* Postalamak işi yapılmak.

postaya atmak (veya vermek)
* (mektup, gazete, paket vb. için) gideceği yere ulaşması için posta kuruluşuna vermek, postalamak.

postayı kesmek
* ilgiyi kesmek.
* bir şeyi yapmaktan vazgeçmek.

poster
* Duvara asılmak üzere kullanılan büyük boy resim.

postiş
* Kadınların genellikle başlarının arkasına taktıkları ek saç.

postlu
* Postu olan.

postnişin
* Postta oturan, tekkenin şeyhi olan kimse.

postrestant
* Alıcısı tarafindan postahaneden alınmak üzere gönderilen mektup veya paket.

post-scriptum
* Mektup kâğıdının sonlarına doğru, boş bir yerine yazılan ek, hamiş.

postsuz
* Postu olmayan.

postu deldirmek
* kurşunla vurulmak.
* ölmek.

postu kurtarmak
* öldürülmek tehlikesini atlatmak.

postu sermek
* gittiği yerde, saygısızca ve sorumsuzca uzun bir süre kalmak.

postulât
* Konut (II), koyut.

postundan olmak
* bulunduğu makamı yitirmek.

poşet
* Küçük torba.

poşetleme
* Poşetlemek işi veya durumu.

poşetlemek
* Poşet içine sokup paketlemek.

poşu
* Bir tür kenarları saçaklı ipek, pamuk, yün vb. den yapılmış baş örtüsü.

poşulu
* Poşusu olan.

pot
* Kötü dikiş sebebiyle kumaşta oluşan büzülme veya kıvrım.
* Yanlışlık, hata, gaf.
* Poker gibi iskambil oyunlarında oyuncuların tümünce ortaya sürülen eşit miktardaki para veya fiş.

pot
* Irmakları geçmek için kullanılan sal.

pot başı
* Irmakta potun yanaştığı kıyı yeri.

pot gelmek
* sonu iyi olmamak, ters gelmek.

pot kırmak
* yersiz ve karşısındakine dokunacak söz söylemek, gaf yapmak.

pot yapmak
* (dikişte) kabarıklık veya büzülme olmak.

pot yeri
* Bozuk veya kötü dikiş yüzünden elbisede oluşan kıvrım veya büzülme yeri.

pota
* İçinde maden eritilen kap.

pota
* Basketbolda düşey bir levhaya monte edilmiş yatay çember ile ağdan meydana gelen kale.

potalı
* Potası olan.

potalı atış
* Basketbolda topu potaya çarptırarak çembere sokma.

potansiyel
* Varlığı, gücü ortaya çıkmamış olan, gizil.
* Gizil güç.

potansiyel farkı
* Bkz. gerilim.

potansiyel suçlu
* Suçlu olduğu varsayılan veya tahmin edilen kimse.

potas
* Potasyum hidratı, potasyum karbonatı gibi potasyum birleşiklerine verilen genel ad.

potas kostik
* Bkz. potasyum hidroksit.

potasyum
* Potasyum hidroksit içinde bulunan, atom numarası 19, atom ağırlığı 39,10 olan, 0,87 yoğunluğunda, 62,5 C° de eriyen, 15 C° de mum gibi yumuşak, soğukta sert ve kırılgan element. Kısaltması K.

potasyum hidroksit
* Ak kor derecede uçucu olan, 360°C de eriyen, suda ısı açığa çıkararak çözünen, beyaz bir katı madde (KOH).

potasyum klorür
* Öbür potasyum birleşiklerinin çoğunun hazırlanmasında kullanılan, susuz durumda 768°C de eriyen, renksiz küpler biçiminde billûrlaşan madde (KCI).

potasyum nitrat
* Bkz. güherçile.

potasyum sülfat
* Potasyum klorür üstüne sülfürik asidin etkisiyle elde edilen, tarımda gübre olarak kullanılan madde (K2SO4).

potasyum sülfür
* Kükürtlü hidrojenin potasyum hidroksite etkimesiyle oluşan birleşik (KHS).

potin
* Koncu ayak bileğini örtecek kadar uzun olan, bağcıklı veya yan tarafı lâstikli ayakkabı, fotin.

potkal
* Kaza veya başka bir olayı karadakilere bildirmek için gemilerden denize salınan, içinde mektup olan şişe.

potlaç
* Kızıl derililerin birbirlerine armağanlar verdikleri dinî bayram.

potlanma
* Potlanmak işi.

potlanmak
* Pot yapmak, potu olmak, kıvrımı olmak.

potpuri
* Sevilen müzik eserlerinden seçilmiş bölümlerin sıralanmasıyla oluşan müzik parçası.

potrel
* Bkz. putrel.

potuk
* Kırmalı ve geniş.

potuk
* Deve yavrusu.

potur
* Kırmalı ve potlu.
* Arka tarafında kırmaları çok, bacakları dar bir tür pantolon.

poturlu
* Potur giymiş olan.

pound
* Yüz peniden oluşan İngiliz para birimi.

poy
* Tohumları kırmızı bibere benzeyen, 10-50 cm yükseklikte, karabiberle karışırılarak pastırma çemeninde kullanılan bir bitki, çemen otu (Trigonella joenumgraecum).

poyra
* Ortasında, parmakların sokulduğu çevresi delikli ağırşak.

poyraz
* Kuzeydoğudan esen soğuk rüzgâr.
* Kuzey yönü.

poyrazlama
* Poyrazlamak işi.

poyrazlamak
* (hava için) Poyraz esmeye başlamak.

poz
* (resim ve fotoğrafta) Duruş.
* Fotoğrafta objektifin açık kaldığı süre.
* Kurum, çalım.

poz vermek
* resim yaptırmak veya fotoğraf çektirmek için durum almak.

pozisyon
* Bir şeyin, bir kimsenin bir yerde bulunuş durumu, konum.
* Bir kimsenin toplumsal durumu.

pozitif
* Olgulara, deneylere dayalı olarak bazı nitelikleri belli olan, olumlu, müspet.

pozitif bilim(ler)
* Deney sonuçlarına dayanan bilim(ler), müspet ilim(ler).

pozitif elektrik
* Cam çubuğunun bir kumaşa sürtünmesi sonucu oluşan, artı (+) işaretiyle gösterilen elektrik.

pozitif film
* Film üzerine alınan siyah beyaz görüntülerin, renklerinin aslına uygun olarak oluşmasını sağlamak için kopya yapılan düşük duyarlıkta film, kopya film.

pozitif görüntü
* Renkli ve siyah beyaz filmlerde doğadaki renklerin asıllarına uygun olarak belirlendiği görüntü.

pozitif hukuk
* Belli imkân ve zamanda konulmuş kurallar birliği.

pozitif kutup

* Elektrik yükü artı (+) olan kutup.

pozitif sayı
* Kendisinden önce artı (+) işareti bulunan sıfırdan büyük sayı.

pozitiflik
* Pozitif olma durumu.
* Pozitif elektriklenme olayları gösteren bir cismin durumu.

pozitivist
* Olgucu.

pozitivizm
* Olguculuk.

poziton
* Bkz. pozitron.

pozitonyum
* Bkz. pozitronyum.

pozitron
* Pozitif elektron.

pozitronyum
* Negatif bir elektronla bir pozitrondan oluşan, hidrojen atomuna benzeyen kararsız yapı.

pozsuz
* Poz vermeksizin.
* Kurumsuz, çalımsız.

pöç
* Kuyruksokumu kemiği.

pöçük
* Kuyruk sokumu, kuyruk.

pöf
* İğrenme anlatır.

pörsük
* Gevşeyip sarkmış, yıpranmış.

pörsüklük
* Pörsük olma durumu.

pörsüme
* Pörsümek işi.

pörsümek
* Gevşeyip sarkmak.

pörtlek
* (göz için) Dışarıya doğru çıkık, patlak.
* Cıvık şeylerin çatlayan kabuktan, delikten dışarıya çıkmış durumu.

pörtleme
* Pörtlemek işi.

pörtlemek
* (göz) Çeşitli sebeplerle açılmak, dışarıya doğru fırlamak.
* Meyve kabuğu yarılıp içi dışarıya doğru çıkmak.

pösteki
* Koyun veya keçi postu.

pösteki saydırmak
* içinden çıkılmaz bir iş yükleyip uğraştırmak.

pöstekini sermek
* döverek kımıldamayacak duruma getirmek, pestilini çıkarmak.

pöstekiyi kurtarmak
* hoş olmayan bir durumdan kurtulmak.

pötibör
* Tereyağlı küçük bisküvi.

pötifur
* Kuru hamurdan hazırlanan veya arasına krema doldurulan küçük pasta.

pötikare
* Küçük kareli kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

Pr
* Praseodim'in kısaltması.

prafa
* İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir tür oyun.

pragmacı
* Pragmacılığı kendine öğreti olarak kabul eden, pragmatist.

pragmacılık
* Doğruluğu ve gerçekliği tek yanlı olarak yalnızca hareketlerin sonuçları ve başarıları ile değerlendiren öğreti, pragmatizm.

pragmatist
* Pragmacı.

pragmatizm
* Pragmacılık.

pranga
* Ağır cezalıların ayaklarına takılan kalın zincir.

pranga cezası
* Pranga ile cezalandırma.

pranga kaçağı
* Azılı haydut.

pranga mahkûmu
* Pranga cezası almış kimse.

prangalı
* Prangaya vurulmuş.

prangasız
* Prangası olmayan.

prangaya vurmak
* ayağına pranga bağlamak, zincire vurmak.

praseodim
* Atom numarası 59, atom ağırlığı 140,92 olan, soluk sarı renkli bir element. Kısaltması Pr.

pratik
* Teoriye dayanmayan, davranış ve uygulama ile ilgili olan, kılgılı, uygulamalı, tatbikî, amelî.
* Kolaylıkla uygulanabilir, kullanışlı.
* Bir şeyi yapma yöntemi veya biçimi, teamül.
* Bir sanat ve bilim dalının ilkelerinin, kurallarının uygulanışı, kılgı, uygulama, tatbik, ameliye.

pratika
* Kıyı sağlık idaresine gemilere verilen giriş çıkış izni.

pratikleşme
* Pratikleşmek işi.

pratikleşmek
* Pratik duruma gelmek.

pratiklik
* Pratik olma durumu.

pratikte
* Günlük yaşayışta, uygulamada.

pratisyen
* Mesleğini, sanatını pratik yoluyla öğrenip uygulayan kimse.

prefabrik konut
* Duvar, kapı, pencere ve diğer elemanları fabrikasyon olarak üretilen ve konutun yapılacağı beton plâtform üzerine monte edilen konut.

prefabrikasyon
* (ev, gemi vb. şeylerin) Önceden hazırlanmış bir plâna göre, bir bütün olarak birleştirilmesi yöntemi.

prefabrike
* Parçaları önceden hazırlanıp, konulacağı yerde bir bütün oluşturan, kurma.

prehistorik
* Tarih öncesine ilişkin veya bu dönemden kalma.

prehistorya
* Tarih öncesi.

prekambriyen
* Kambriyen öncesi.

prelüt
* Ses veya çalgı ile ilgili bir kompozisyona girişi sağlayan yazılı veya doğaçtan olan müzik parçası.

prematüre
* Vaktinden önce, erken doğmuş (bebek).

prens
* Hükümdar ailesinden olan erkeklere verilen unvan.
* Bir prensliğin başında bulunan kimse.
* Bazı ülkelerde en yüksek soyluluk unvanı.

prenses
* Hükümdar ailesinden olan kadın veya kızlara verilen unvan.
* Hükümdar karısı.

prenseslik
* Prenses olma durumu ve prensesin görevi.

prensip
* İlke, umde.

prenslik
* Prens olma durumu veya prensin görevi.
* Bir prensin yönetiminde olan ülke.

preparat
* Müstahzar.

pres
* İşletme, onarma, düzletme gibi işlemlerin uygulanması için bir nesneyi, iki ağırlık arasında mekanik olarak sıkıştırmaya yarayan alet, mengene.
* Üzüm, elma, zeytin gibi meyva sebzeleri sıkarak suyunu, yağını çıkarmakta kullanılan alet veya araç, cendere.

pres yapmak
* bir takımın karşı kaleye doğru akını sırasında öteki takımın oyuncuları tarafından engellemeye geçmek, baskı yapmak.

presbit
* Presbitliğe uğramış (göz veya kimse).

presbiteryen
* Prensbiteryenlikle ilgili.

presbiteryenlik
* Protestan mezhebinin demokratik kurallara göre kurulmuş bir kolu.

presbitlik
* Gözde uyum gücünün azalması yüzünden, yakındaki nesneleri net görememe durumu.

presçi
* Pres kullanan kimse.

presçilik
* Pres yapmak, satmak veya kullanmak işi.

prese
* Sıkıştırılmış, sıkılmış olan.

presesyon
* Bkz. devinme olayı.

presleme
* Presle sıkıştırma.
* Kumaşları basınç altında tutarak yapılan işlem.

preslemek
* Presle sıkıştırmak.

preslenme
* Preslenmek işi.

preslenmek
* Preslemek işi yapılmak.

prestij
* Saygınlık, itibar.

presto
* Çabuk, çok çabuk bir tempo ile.
* Bu tempo ile çalınan müzik parçası.

prevantoryum
* Vücutlarına verem mikrobu girmesine rağmen henüz hastalığa yakalanmamış zayıf kimselerin, vereme yakalanmasını önlemek amacıyla bakıldıkları sağlık kurumu.

prezantabl
* Sunulabilir.

prezantasyon
* Tanıtma, takdim etme.

prezante
* "Tanıtmak, takdim etmek" anlamında etmek yardımcı fiili ile birlikte kullanılır.

prezante etmek
* takdim etmek, sunmak.

prezervatif
* Kaput.

prezidyum
* Bütün yetkilerini eski S.S.C.B anayasasına özgü bir tarzda kullanan örgüt.

prim
* (işverence) İş hacmiyle orantılı olarak ve iş yapanı isteklendirip, iş hacmini ve verimi artırmak veya sonuca daha kolay ve çabuk ulaşmak amacıyla verilen para.
* Sosyal Sigortalar yasasına bağlı olan işçilerin ve bunları çalıştıran işverenlerin Sosyal Sigortalar Kurumuna ödemek zorunda oldukları ücretin belli bir yüzdesiyle belirlenen paraya verilen ad.
* Pay senetlerinin asıl fiyatı ile piyasa fiyatı arasındaki artış.

primadonna
* Operada başkadın rolünü oynayan oyuncu.

primat
* Bütün maymun türlerini ve bazı bilginlerin sınıflamasına göre, insanları içine alan memeliler takımı, primatlar.

primatlar
* Maymunlar.

primitif
* İlkel, iptidaî.

primitivizm
* İlkelcilik.

printer
* Bilgiyazar, yazıcı.

priz
* Elektrik akımı almak için fişin sokulduğu yuva.

prizma
* Biçme.
* Işık ışınlarını saptıran ve ayrıştıran, saydam maddeden yapılmış üçgen prizma.

probabilizm
* Olasıcılık.

problem
* Teoremler veya kurallar yardımıyla çözülmesi istenen soru.
* Mesele, sorun.
* Davranışları normal olmayan ve özel olarak eğitilmesi gereken.

problematik
* Problemli, sorunlu.

problemli
* Meselesi, sorunu olan.

problemsiz
* Meselesi, sorunu olmayan.

prodüksiyon
* Yapım.

prodüktivite
* Verilen emeğe ve yapılan masrafa oranla üretilen miktar ürün verme gücü, üretkenlik.

prodüktör
* Yapımcı.
* Üretici.

prodüktörlük
* Prodüktörün işi.

profesör
* Üniversitede ve yüksek öğretim kuruluşlarında en üst derecede olan öğretim üyesi.

profesörlük
* Profesör olma durumu veya profesörün görevi.

profesyonel
* Bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan (kimse) meraklı, hevesli, amatör, özengen karşıtı.

profesyoneli olmak
* bir işin, bir uğraşın bütün inceliklerini veya açıklarını kavramış olmak.

profesyonelleşme
* Profesyonelleşmek işi.

profesyonelleşmek
* Profesyonel duruma gelmek.

profesyonellik
* Profesyonel olma durumu.

profil
* Yandan görünüş.
* İnsanın yüzünün yandan görünüşü.
* Yanay.

proforma fatura
* Bir malın satın alınmasını sağlayabilmek amacıyla ödemenin önceden yapılması için kesilen fatura.

program
* Belirli şartlar ve düzene göre yapılması öngörülen işlemlerin bütünü.
* Bilgisayara bir işlemi yaptırmak için yazılan komutlar dizisi.

programcı

* Program hazırlamakla görevlendirilmiş kimse, yapımcı.
* Tiyatro, konser gibi yerlerde program satan veya dağıtan kimse.

programcılık
* Program yapma veya hazırlama işi.

programlama
* Programlamak veya programlaştırmak işi.

programlamak
* Programa bağlamak, bir şeyin programını yapmak.

programlanma
* Programlanmak işi veya durumu.

programlanmak
* Programlı duruma gelmek, programa bağlanmak.

programlaştırma
* Programlaştırmak işi.

programlaştırmak
* Bir işin programını yaptırmak.

programlı
* Programı olan.
* Programa bağlanmış, belli bir programa göre düzenlenmiş.

programsız
* Belli bir programı olmayan.
* Belli bir programa göre düzenlenmemiş, programa bağlanmamış.

proje
* Tasarlanmış şey, tasarı.
* Mal sahibinin isteğine göre yapılacak bir yapıyı, belli bir programa göre inşa edilecek bir yapı bütününü, bir makine veya bir kuruluşu plân durumunda gösteren çizim.
* Değişik alanlarda önceden plân ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organlarınca onaylanmış, kısa ve uzun vadeye bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştirilmesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı.

proje yapmak
* tasarlamak.

projeci
* Proje sahibi veya proje yapan kimse.

projeksiyon
* İz düşüm, irtisam, mürtesem.
* Gösterim, görüntüleri bir ekran üzerine yansıtma işlemi.

projektör
* Işıldak.
* Gösterici, projeksiyon aleti.

projektör ışığı
* Işıldağın etrafa saçtığı ışık.

projektör ışığında olmak
* göz önünde bulunmak, ortada olmak.

projelendirme
* Projelendirmek işi veya durumu.

projelendirmek
* Proje durumuna getirmek, projesini hazırlamak.

proletarya
* Çalışanların oluşturduğu sosyal topluluk.

proleter
* Çalışan, emekçi.

proleterleşme
* Proleterleşmek durumu.

proleterleşmek
* Emeğe önem veren sınıfı geliştirmek.

prolog
* Ön deyiş.

prometyum
* Atom numarası 61, atom ağırlığı 145 olan, nadir topraklar grubundan bir element.Kısaltması Pm.

promosyon
* Özendirme.

promönat
* Gezinti yeri.

propaganda
* (bir öğreti, düşünce veya inancı) Başkalarına tanıtma, benimsetme ve yayma amacıyla söz, yazı gibi yollarla gerçekleştirilen çalışma.

propagandacı
* Propaganda yapan kimse.

propagandacılık
* Propaganda yapma işi.

propagandist
* Tanıtıcı.

prosedür
* Bir amaca ulaşmak için tutulan yol ve yöntem.

proses
* Süreç.

prospektüs
* Tanıtmalık, tarife.

prostat
* Erkeklerde idrar torbasının altında bulunan, siyeğin başlangıç bölümünü çevreleyen ve meni yapımında görev alan, iç salgı da salgılayan bez, kestanecik.
* Bu organda oluşan hastalık.

prostelâ
* Önlük.

prostelâlı
* Önlüğü olan.

protaktinyum

* Aktinit grubundan, atom numarası 91, atom ağırlığı 231 olan radyoaktif bir element. Kısaltması Pa.

protein
* Canlı hücrelerin ana maddesini oluşturan, genellikle sülfür, oksijen ve karbon öğeleri bulunan amino asit birleşiminden oluşmuş karmaşık yapılı doğal madde.

proteinli
* Proteini olan.

proteinsiz
* Proteini olmayan.

Protestan
* Hristiyanlıkta reform hareketi sonucu doğan mezhep.
* Bu mezhebe bağlı olan kimse.

Protestanlık
* Protestan olma durumu.
* Anglikan, Lüterci, Kalvenci vb. gibi türlü kolları içine alan, papanın dinî başkanlığını ve Katolik kurallarını tanımayan kilise birliği.

protesto
* Bir davranışı, bir düşünceyi, bir uygulamayı haksız, yersiz, gereksiz bularak karşı çıkma, kabul etmeme.
* Herhangi bir davranışın haksız, yersiz, gereksiz görülerek onaylanmadığını bildiren resmî açıklama.
* Değerli evrak niteliğindeki borç senedinin ödenmemesi durumunda, özel bir biçime bağlı ve belli hukukî sonuçlar doğuran bildirim.

protesto çekmek
* protesto yollamak.

protesto etmek
* itiraz etmek, reddetmek.
* protesto yollamak.

protez
* Eksik bir organın yerini tutmak, bir organın sakatlığını örtmek amacıyla yapılan yapma organ veya parça.
* Bu amaçla yapılıp kullanılan (organ).
* Ön türeme.

protezci
* Protez yapan kimse.

protezcilik
* Protez yapma işi.

protojin
* Gnays yapısında, genellikle Alp dağlarında rastlanan bir granit.

protokol
* Bir toplantı, oturum, soruşturma sonunda imzalanan belge.
* Diplomatlar arasında yapılan anlaşma tutanağı.
* Diplomatlıkta, devletler arasındaki ilişkilerde geçen yazışmalarda, resmî törenlerde, devlet başkanları ile onların temsilcileri arasındaki görüşmelerde uygulanan kurallar.
* Resmî ilişkilerde ve işlemlerde ciddiyet.

protokolcü
* Protokol işleriyle uğraşan kimse.
* Kurallara sıkı sıkıya bağlı olan kimse.

protokole dahil
* resmî törenlere katılma hakkı olan (kimse).

proton
* Atom çekirdeğinde her biri (+1) pozitif elektrik yükü taşıyan tanecik.
* Hidrojen atomunun çekirdeği.

protonema
* Yosun sporlarının çimlenmesinden oluşan iplik biçimindeki organ.

protoplâzma
* Yapı bakımından çekirdek ve sitoplazmadan oluşan, yarı sıvı, saydam ve canlı hücrenin metabolizma olaylarının oluştuğu yer.

prototip
* İlk örnek, ilk tip.

prova
* Bir şeyin amacına uygun, istenilen düzeyde olup olmadığını anlamak için yapılan deneme.
* Bir giysiye son biçimini vermeden önce giysiyi giyecek kişinin üzerinde yapılan düzeltme.
* Yazar veya düzeltmen tarafından üstünde düzeltmeler yapılan basılı metin.

prova yapmak
* gözden geçirmek.
* oyunu sahnelemek için önceden denemek.

providansiyalizm
* Kayracılık.

provizyon
* Bir çekin para olarak karşılığı.

provizyonsuz
* Bankada karşılığı olmayan (çek).

provokasyon
* Kışkırtma.

provokatör
* Kışkırtıcı.

provoke
* "Kışkırtmak" anlamında gelen provoke etmek şeklinde kullanılır.

prozodi
* Bir şiir bestesinde, hece vurgularının müzik vurgu ve yükselişleriyle iyice uyuşmuş olması ve bu yoldaki kuralların bütünü.

prömiyer
* Yeni oynanmaya başlayan tiyatro oyununun ilk temsili.

Prusyalı
* Almanya'nın Prusya bölgesinden olan kimse.

pruva
* Geminin veya sandalın ön tarafı, baş bölümü.

pruva hattı
* Gemilerin birbirinin ardı sıra gitmek için aldıkları durum.

psikanaliz
* Freud'un geliştirdiği, insanın uyumlu veya uyumsuz davranışlarının kaynağı sayılan, bilinçaltı çatışma ve güdüleri araştırıp bilince çıkararak davranış sorunlarını çözme yöntemi, ruhî çözümleme.

psikanalizci

* Hastalarını psikanalizle tedavi eden hekim.
* Psikanalizle uğraşan kimse.

psikasteni
* Saplantıların çoğunun kökünde bulunan akıl ve ruh zayıflığı.

psikiyatr
* Psikiyatri uzmanı, ruh bilimci.

psikiyatri
* Ruh ve sinir hastalıklarıyla, kişide görülen önemli uyumsuzlukları önleme, teşhis ve tedavi etmeyle uğraşan uzmanlık dalı.

psikolog
* Ruh bilimci.

psikoloji
* Ruh bilimi, ruhiyat.
* Bir grubu, bir bireyi belirleyen hareket etme, düşünme, duygulanma biçimlerinin bütünü.
* Herhangi bir edebiyat ürününde, kişilerin kişiliklerini belirleyen duyuş, düşünüş, davranış biçimi.

psikolojik
* Ruh bilimsel, ruh bilimi ile ilgili.
* Ruhsal.
* Ruhu okşayan, hoşa giden, iyi karşılanan.

psikolojik savaş
* Temeli propagandaya dayanan, karşı düşünceli grupların birbirlerini etkileyebilmek ve kendi düşüncelerini kabul ettirmek için tehdit, şantaj, yıldırma gibi psikolojik öğelerin kullanıldığı mücadele türü.

psikolojizm
* Ruh bilimcilik.

psikometri
* Ruh ölçümü.

psikopat
* Ruh veya sinir hastalığına tutulmuş kimse, ruh hastası.

psikopati
* Akıl hastalığı.

psikopatoloji
* Akıl ve ruh sağlığını inceleyen bilim.

psikopatolojik
* Psikopatoloji ile ilgili.

psikoterapi
* Hekimin hastayı etkilemek için kullandığı psikolojik yöntemlerin bütünü.

psikoz
* Türlü sebeplerle kişiliğin bütünlük ve uyum gücünü geniş ölçüde yıkan ruhî bozukluklar; akıl hastalıklarının genel adı.
* Toplumsal bir sarsıntıya bağlı olarak doğan ruh durumu.

psişik
* Ruhla ilgili olan, ruhî, ruhsal.

Pt
* Plâtin'in kısaltması.

ptiyalin
* Nişastanın sindirilmesine yarayan, tükürükte bulunan bir enzim.

Pu
* Plütonyum'un kısaltması.

puan
* Çeşitli sporlarda kullanılan ölçüsü ve değeri değişken birim.
* Genellikle test biçimindeki sınavlarda cevaplandırılacak soruların sayı olarak değeri veya cevaplayanın başarı değeri.
* Kumaşlardaki benek, nokta.

puan almak (veya kazanmak)
* spor karşılaşmalarında başarılı bir oyun çıkararak kendine sayı sağlamak.
* genellikle test biçimindeki sınavda herhangi bir puan elde etmek.

puan hesabıyla yenmek
* rakibinin aldığından daha çok puan alarak oyunu kazanmış sayılmak.

puan tutturmak
* gereken sayıda para kazanmak.

puan vermek
* değer biçmek, not vermek.

puanlama
* Puanlamak işi.

puanlamak
* (test kâğıtlarında) Sorulara verilen cevapları puan olarak değerlendirmek, puan vermek.

puanlandırma
* Puan vermek işi.

puanlandırmak
* Puan vermek.

puanlı
* Üzerinde puan bulunan.

puanlık
* Puan değerinde olan.

puantaj
* Bir şeyin denetlendiğini veya görüldüğünü belirtmek için işaretleme, işaret koyma.

puanter
* Bir av köpeği ırkı.

puantör
* Çalışanların giriş çıkış saatlerini işaretleyen kimse veya alet.

puding
* Meyve, bisküvi vb. ile yapılan bir İngiliz tatlısı.
* Çakıl ve taş kırıntılarının kendi kendine çimentolaşmasından oluşmuş kütle.

pudra
* Bazı mineral ürünlerin karışımı ile elde edilen, cildi korumak, düzgün ve güzel göstermek veya kırışıklıkları, pürüzleri gizlemek amacıyla yüze ve tene sürülen, kokulu ince toz.

pudra şeker
* Dövülerek ince un durumuna getirilmiş şeker.

pudralama
* Pudralamak işi.

pudralamak
* Pudra sürmek.

pudralı
* Pudra sürülmüş olan (yüz, cilt).

pudralık
* Pudra kutusu.

pudriyer
* Pudralık.

puf
* Arkalıksız, alçak, yumuşak, ayakları gözükmeyen oturacak.
* Kaba, kabartılmış, yumuşak minder.

puf
* Bezginlik, usanç anlatır.

puf böreği
* Mayalı hamurdan elde edilen yufkanın arasına peynir veya kıyma konularak yapılan ve tavada kızartılan bir çeşit börek.

pufla
* Perde ayaklılardan, Kuzey Kutbu'na yakın yerlerde, İskandinavya kıyılarında yaşayan, ince ve yumuşak tüyleri için avlanan bir kuş (Somateria).
* Bu kuşun tüyleriyle doldurulmuş.

pufla gibi
* çok yumuşak ve kabarık.

puflama
* Puflamak işi.

puflamak
* Puf diye ses çıkararak sıkıntı veya üzüntüsünü belli etmek.

puhu
* Baykuşgillerden, orman, dağ ve kayalıklarda yaşayan, uzunluğu 65 cm, sırtı koyu kahve rengi bir kuş türü (Bubo bubo).

pul
* Posta parası karşılığı mektuplara, damga resmine karşılık kâğıtlara yapıştırılan, basılı küçük kâğıt parçası.
* Eskiden kullanılan akçeden küçük metal para.
* Bazı giysilerde süs olarak kullanılan parlak, incecik, genellikle metal levhacık.
* Tavla oyununda kullanılan, plâstik, tahta vb.den yapılmış yassı yuvarlak levhacık.
* Vida, cıvata vb.şeylerin boynuna geçirilen, ortası delik metal levhacık.
* Balıkların, sürüngenlerin ve bazı kuşlarla memelilerin vücudunu kaplayan boynuzsu, sert levhacık.
* Üzerinde bulunduğu organa yapışık, biçim ve yapıca çok basit yaprakların her biri.
* Propaganda amacıyla kullanılan yazılı küçük kâğıt.
* Pula benzeyen, pulu andıran.

pul biber
* Kurutulduktan sonra dövülerek pul pul olan biber.

pul kanatlılar
* Eklem bacaklılardan, kanatları geniş ve sayısız küçük pullarla örtülü, sıvıları emmek için hortum biçiminde ağzı olan, başkalaşmaya uğramış böcekleri, kelebekleri içine alan böcekler takımı.

pul pul
* Küçük parçalar durumunda.

pul şişe
* Yeşil camdan yapılan çok ince çeperli şişe.

pulat
* Çelik.

pulat gibi
* çelik gibi, güçlü kuvvetli.

pulcu
* Pul satan kimse.
* Pul derleyen veya derleyenlere pul satan kimse, pul koleksiyoncusu.

pulculuk
* Pul satma işi.
* Pul derleyiciliği veya derleyenlere satma işi.

pullama
* Pullamak işi.

pullamak
* Üzerine pul yapıştırmak.
* Pullarla süslemek.

pullanma
* Pullanmak işi.
* Dış derinin boynuzsu küçük pullar veya büyük geniş parçalar durumunda dökülmesi.

pullanmak
* (zarf, mektup, evrak vb. için) Üzerine pul yapıştırılmak.
* Pul pul olmak.

pullaştırma
* Pullaştırmak işi veya biçimi.

pullaştırmak
* Pul hâline getirmek.

pullu
* Üzerine pul yapıştırılmış.
* Üzerine pul işlenmiş.
* Pulu olan.

pullu sazan
* Bir tür balık.

pulluk
* Toprağı sürmek için kullanılan tarım aracı.

pullukçu
* Pulluk yapan, hazırlayan veya satan kimse.

pulman
* Yatar koltuk.

pulsuz
* Pulu olmayan.

puluç
* Cinsel gücü olmayan (erkek).

puluçluk
* Puluç olma durumu, ananet.

puma
* Kedigillerden, uzunluğu 120 cm, kuyruğu 70 cm, sırtı kahverengi, karnı beyaz, Amerika'da yaşayan bir memeli türü, Yeni Dünya aslanı (Feis concolor).

pumba
* Kabartılmış, yumuşak duruma getirilmiş.

pumpa
* Bkz. pumba.

punç
* Çay, şeker, tarçın, limon karışımına rom veya kanyak gibi damıtılmış bir alkollü içkiyle yapılan ve bu içkinin buharlaşan alkolü yakıldıktan sonra içilen içki.

punduna getirmek (veya pundunu bulmak)
* bir şeyi yapmak için uygun zamanı seçmek.

punt
* (bir şey için) Uygun zaman, fırsat.

punto
* Basımcılıkta harflerin büyüklük ve küçüklüklerine göre aldığı ad.

puntolu
* Herhangi bir büyüklükte puntosu olan.

pupa
* Geminin arkası, kıç.
* Arkadan.

pupa yelken ilerlemek (gitmek...)
* yelkenler, arkadan esen rüzgârla şişmiş olarak, tam yolla.
* alabildiğince, hiçbir şeye bağımlı olmadan.

puro
* Yaprak tütünle yapılmış kalın ve uzun sigara.

pus
* Görüş uzaklığını çok azaltmayan bir tür hafif sis.
* Bazı meyvelerin üzerinde oluşan, zamk veya sakıza benzeyen madde.
* Yaprakların üzerinde görülen, örümcek ağını andıran böcek veya kurt yuvası.
* Ağaçların kütük ve dallarındaki yosun.
* Bazen meme başında oluşan kabuk.

pus
* Parmak, inç.

pusarık
* Puslu, puslanmış, sisli.
* Ilgım, yalgın, serap.

pusarma
* Pusarmak işi.

pusarmak
* Puslu duruma gelmek, sislenmek.

pusat
* Araç.
* Silâh, zırh gibi savaş aracı.
* Giysi veya giysilik kumaş.

pusatçı
* Orta oyununda şakşak ve tahta kılıç vb. kullanan oyuncu.

pusatlandırma
* Pusatlandırmak işi veya durumu.

pusatlandırmak
* Pusatlanmasını sağlamak, teçhiz etmek.

pusatlanma
* Pusatlanmak işi veya durumu.

pusatlanmak
* Gereken araç veya silâhları edinmek.

pusatlı
* Pusatı olan.
* Zırh giymiş.

puselik
* Bkz. buselik.

puset
* Elle sürülen, hafif, küçük çocuk arabası.

pusetçi
* Puset yapan, satan veya onaran kimse.

pusla
* Bkz. pusula (I), (II).

puslandırma
* Puslandırmak işi veya durumu.

puslandırmak
* Puslu duruma getirmek.

puslanma
* Puslanmak işi.

puslanmak
* Hava hafif sisli bir durum almak.
* Buğulanmak.

puslu
* Puslanmış, pusarık, hafif sisli.
* Üzerinde pus bulunan.

pusma
* Pusmak işi.

pusmak
* Sinmek.
* Bir şeyi kendine siper edip saklanmak.
* Ortalığı hafif sis kaplamak, pusarmak.

pusu
* Birine saldırmak için saklanarak beklenen yer.
* Birine saldırmak için hazırlanma durumu.

pusu kurmak
* saldıracağı kimseye görünmemek için bir yerde gizlenip beklemek.

pusucu
* Pusu kuran veya pusuya yatan kimse.

pusula
* Üzerinde kuzey - güney doğrultusunu gösteren bir mıknatıs iğnesi bulunan ve yön tespit etmek için kullanılan kadranlı araç.

pusula
* Küçük bir kâğıda yazılmış kısa mektup, tezkere.
* Üzerinde alacak hesabı yazılmış kâğıt.

pusulalı
* Pusulası olan.

pusulama
* Pusulamak işi veya durumu.

pusulamak
* Pusu konumuna veya durumuna getirmek.

pusulasız
* Pusulası olmayan.

pusulayı şaşırmak
* güç bir duruma düşerek ne yapacağını bilememek.
* doğru tutum ve davranıştan ayrılmak.

pusuluk
* Pusu kurulan yer.

pusuya düşmek
* pusu kuran kimsenin saldırı alanı içine girmek.

pusuya düşürmek
* yolunu gizlice bekleyip kötülük etmek.

pusuya yatmak
* pusuda beklemek.

pusval
* Yemenicilerin kullandığı ölçü.

puşt
* Eş cinsel erkeklerin cinsel zevklerine hizmet eden sapık erkek çocuk.
* Ağır ve kaba sövgü sözü.

puşt olmak
* birinin ilencine uğrayıp kötüleşmek, mahvolmak.

puştluk
* Puşt olma durumu.

put
* Bazı ilkel toplumlarda doğaüstü güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne, tapıncak, sanem, fetiş.

* Haç.

put
* Üç dört tel ipekten bükülmüş iplik.

put gibi
* sessiz, anlamsız bir bakışla ve kımıldamaksızın.

put kesilmek
* sessiz ve hareketsiz bir durum almak.

putlaşma
* Putlaşmak işi.

putlaşmak
* Gereğinden çok değer kazanmak.

putlaştırma
* Putlaştırmak işi.

putlaştırmak
* Bir şeyi olağanüstü görerek, gereğinden çok değer vermek, put durumuna getirmek.

putperest
* Puta tapan.

putperestlik
* Puta tapma durumu, fetişizm.

putrel
* Yapılarda, demir yollarında kullanılan demir kiriş.

putrelli
* Putreli olan.

puya
* And dağlarında yetişen 60-70 yılda bir en görklü tek çiçeğini veren bitki.

püf
* Bir ateşi söndürmek, canlandırmak için dudakları hafifçe büzerek dışarı verilen soluğun çıkardığı ses.

püf desen uçacak
* çok zayıf kimseler için kullanılır.

püf noktası
* Bir işin en ince, hassas ve önemli noktası.

püfkürme
* Püfkürmek işi.

püfkürmek
* Üfleyerek püskürmek.

püfleme
* Püflemek işi.

püflemek
* Söndürmek veya soğutmak için üflemek.

püfür püfür
* (rüzgâr için) Hafif ve serin bir biçimde eserek.

püklü
* Bkz. ekli püklü.

pülverizatör
* Püskürteç.

pünez
* Raptiye.

pür
* dolu, çok" anlamında birleşik sıfatlar yapar: pürhiddet, pürneşe vb.

pür
* Çam, ardıç, lâdin ağaçlarının iğne gibi ince yaprakları.

pürçek
* Şakaklardan sarkan saç, zülüf.
* Bitkilerin saçaklı kökü veya püskülü.

pürçeklenme
* Pürçeklenmek işi.

pürçeklenmek
* Pürçekli duruma gelmek, püsküllenmek.

pürçekli
* Pürçeği olan.

pürçeksiz
* Pürçeği olmayan.

pürçük
* Pürçek.

pürçüklü
* Havuç.

pürdikkat
* Dikkatli.

püre
* Sebze veya eti ezerek veya süzgeçten geçirerek elde edilen ezme.

püren
* Süpürge otu.

pürhiddet
* Hiddetli.

pürik
* Pürinden türeyen baz.

pürin
* Fosfor oksiklorünün ürik aside etkimesiyle oluşan trikloropürinin indirgenmesinden elde edilen baz.

püriten
* Kutsal kitapları yeniden ve değişik bir anlayışla okumaya özen gösteren katı presbiteryen.

püritenlik
* Püriten olma durumu.
* Ahlâkî, siyasî vb. konularda katı taassub.

pürizm

* Dilbilgisine, günlük kullanışa uymayan kelime ve deyimleri kullanmama veya eskiden kullanılan üslûba dönme isteği.

pürmelâl

* Hüzüntülü, üzüntülü.

pürneşe

* Neşeli.

pürsıhhat

* Sıhhatli, sağlıklı.

pürtelâş

* Telâşlı.

pürtük

* Herhangi bir şeyin üzerindeki çıkıntı biçiminde küçük kabarcık, çıkıntı.
* (ses için) Cızırtı.

pürtüklenme

* Pürtüklenmek işi.

pürtüklenmek

* Herhangi bir şeyin üzerinde pürtükler oluşmak.

pürtüklü

* Pürtükleri olan.

pürüz

* Bir şeyin düzgünlüğünü bozacak çıkıntı, gedik veya kusur.
* Engel, güçlük.

pürüzalır

* Bir borunun ağzına biçim vermek, genişletmek veya çapaklarını, pürüzlerini almak için kullanılan, çevresinde kesici yüzü bulunan alet, rayba.

pürüzlenme

* Pürüzlenmek işi.

pürüzlenmek

* Pürüz oluşmak, pürüzlü duruma gelmek.
* (ses) Boğuk ve bozuk çıkmak.
* Karışık ve güç bir duruma gelmek.

pürüzlü

* Pürüzü olan.
* Boğuk ve bozuk (ses).
* Karışık, güç (durum, iş).

pürüzsüz

* Pürüzü olmayan.
* Düzgün, falsosuz ses.

pürüzsüzlük

* Pürüzsüz olma durumu.

püskü

* Bkz. eski püskü.

püskül

* Bir ucundan bazı şeylere süs olarak takılan, diğer ucu serbest saçak biçimindeki iplik demeti.

püskül kuyruklular
* Vücutları iki, üç tüysü uzantıyla sonuçlanan, kanatsız, ince, yumuşak, en bilinen türü gümüşçün olan böcekler takımı.

püskülcük
* Güneş kursunun bazı tek renkli resimlerinde görülen parlak bulut.

püsküllü
* Püskülü olan, püskül takılmış olan.

püsküllü belâ
* Büyük sıkıntı, zarar veren kimse veya şey.

püskülsüz
* Püskülü olmayan.

püskürgeç
* Sıvıları ve toz durumundaki maddeleri duman hâlinde saçmaya veya atmaya yarayan tulumba veya körük biçimindeki aygıt.

püskürme
* Püskürmek işi.
* Sık ve tek tek benekler durumunda.
* Yanardağın, duman, kül ve lâv çıkarması, indifa.

püskürme benli
* Bir arada irili ufaklı benleri olan.

püskürmek
* Ağzında bulunan bir sıvı veya toz durumundaki bir şeyi hızla savurtarak dışarı çıkarmak.
* (yanardağ için) Lâv çıkarmak, indifa etmek.
* (öfke vb. için) Patlarcasına dışarı vurmak.

püskürteç
* Sıvıları ve toz durumundaki maddeleri gaz veya toz durumunda saçmaya yarayan alet, pülverizatör.

püskürtme
* Püskürtmek işi.
* Sulu boya püskürterek çeşitli tonlarda yüzeyler elde etme tekniği veya bu teknikle yapılmış resim.
* Püskürtülerek yapılmış.
* Sıçramış, fırlamış.

püskürtme makinesi
* Püskürteç.

püskürtme tabancası
* Vernik veya boya sıvılarını basınçlı hava yardımı ile püskürterek sürmekte kullanılan tabanca biçiminde araç.

püskürtmek
* Hızla ve savurtarak çıkarmak.
* Fışkırtmak.
* Geri dönmek zorunda bırakmak.

püskürtü
* Püskürme durumunda bulunan yanardağdan çıkan maddelerin bütünü, lâv.

püskürtücü
* Püskürtmek işini yapan araç veya kimse.

püskürtülme

* Püskürtülmek işi.

püskürtülmek
* Püskürtmek işi yapılmak.

püskürtüş
* Püskürtmek işi veya biçimi.

püskürük
* Yanardağın püskürmesiyle ortaya çıkan.

püskürük külte
* Yanardağından püskürme sonucu katılaşmış duruma gelen taş.

püskürük taş
* Püskürük.

püslü
* Bkz. süslü püslü.

püstül
* İrinle dolu kabarcık veya sivilce.

püsür
* Bir şeyin can sıkıcı, karışık ayrıntısı veya pürüzü.
* Can sıkıcı, istenmeyen kimse.
* Tembel, kalpazan.
* (ip, saç vb. için) Karışık, dolaşık.
* (iş için) Karışık, kusurlu.
* Bkz. bok püsür.

püsürlü
* Püsürü olan, pürüzlü.

püsürsüz
* Püsürü olmayan, pürüzsüz.

pütür
* Küçük kabarcık, çıkıntı, pürüz, pürtük.

pütür pütür
* Üzerinde pek çok pütür bulunan.
* Sertleşip çatlamış.

pütürlenme
* Pütürlenmek işi.

pütürlenmek
* Pütürlü olmak.

pütürlü
* Pütürü olan, pürüzlü, pürtüklü.

pütürsüz
* Pütürü olmayan.

pütürsüzlük
* Pütürsüz olma durumu.

-r
* Ünlü ile biten fiillere eklenen geniş zaman eki.

r, R

* Türk alfabesinin yirmi birinci harfi. Re adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümlü, sürtünücü diş eti ünsüzünü gösterir.

Ra

* Radyum'un kısaltması.

-ra / -re

* İsimlerden yer ve zaman zarfi türeten ek.

Rab

* Tanrı.

rabbanî

* Tanrı'dan gelen, şeytanî karşıtı.
* Tanrı'ya ulaşmış.

Rabbena

* Tanrı, Tanrım.

rabbena hakkı için

* ant içerken inandırmak için kullanılır.

rabbim

* Tanrım.

rabıt

* Bağ, bağlama.

rabıt edatı

* Bağlaç.

rabıta

* Bağlayan şey, bağ.
* İlgi, ilişki.
* Bağlılık.
* Birbirini tutma, tutarlık.
* Düzen, sıra.

rabıtalı

* Düzgün, düzenli.
* Sözünü bilen, tutarlı, ağırbaşlı.

rabıtasız

* Düzensiz, birbirini tutmaz.
* Ağırbaşlı olmayan, tutarsız.
* Birbirine bağlı veya tutarlı olmadan.

rabıtasızlık

* Rabıtasız olma durumu.

raca

* Hindistan'da prenslere verilen unvan, mihrace.

raci

* Geri dönen.
* Dokunan, ilgilendiren, dayanan.

raci olmak

* dokunmak, dayanmak, ilgilenmek.

racon

* Yol, yöntem, usul.
* Gösteriş, fiyaka.

racon kesmek
* görünüşe göre hüküm vermek.
* gösteriş yapmak.

radansa
* Yelkenlere açılan deliklere ve halat ilmiklerine geçirilen metal halka.

radar
* Radyo dalgalarının yankısını alarak cisimlerin yerini ve uzaklığını bulabilen, genellikle uçak ve gemilerde kullanılan cihaz.
* İçgüdü, seziş.

radarcı
* Radar kullanan veya radarın bakım ve onarımıyla görevli kimse.

radarcılık
* Radarcının görevi.

radde
* Derece, kerte.

raddelerinde
* (zaman için) Sıralarında, sularında.

radika
* Yaprakları salata olarak yenen baharlı, çok yıllık bir bitki (Taraxacum officinale).

radikal
* Köklü, kesin, kökten.
* Köktenci.

radikalizm
* Köktencilik.

radikalleşme
* Radikalleşmek durumu.

radikalleşmek
* Köktenci olmak.
* Kesin durum almak.

radon
* Atom numarası 86, atom ağırlığı 222 olan, radyum tuzunun su ile işlenmesinden, hidrojen ve oksijenle karışım durumunda elde edilen, boru yardımıyla sıvı hava içinden geçirilerek karışımdan ayrılan radyoaktif element. Kısaltması Rn.

radyan
* Bir dairede yarıçap uzunluğundaki yay parçasını gören merkez açıya eşit açı ölçme birimi.
* Işın veya ısı yayan.

radyasyon
* Işınım.

radyatör
* Bir akaryakıtın yanmasından veya sıcak bir akışkandan aldığı ısıyı dışarı ileten dilimli borulardan oluşan ısıtma aracı.
* Bağlı bulunduğu motordaki ısı derecesinin yükselmesini önleyen soğutucu.

radyatörcü

* Radyatör yapan, satan, onaran veya döşeyen usta.

radyo
* Elektrik dalgalarının özelliğinden yararlanarak seslerin iletilmesi sistemi.
* Elektrik dalgalarıyla düzenli olarak yayın yapan istasyon ve bu istasyonun programlarını düzenlemekle görevli kuruluş.
* Radyo istasyonlarının yayınlarını alan araç.

radyo etkinliği
* Işın etkinlik, radyoaktivite.

radyo evi
* Radyo yayımı yapılan yapı.

radyo gazetesi
* Radyo aracılığı ile yayımlanan haber, yorum ve ropörtajların tümü.

radyo istasyonu
* Radyo vericilerinin bulunduğu merkez.
* Radyoda alınan veya bulunan her bir yayın.

radyo muhabiri
* Radyo haber ve röportajlarını hazırlayan gazeteci.

radyo oyunu
* Radyoda oynanmak ve seslendirilmek üzere yazılan oyun.

radyo taksi
* Telsiz telefon ağı ile bir şirkete veya durağa bağlı olarak çalışan taksi.

radyo yayını
* Doğrudan kamuya seslenen ve sesli programları yayan iletişim aracı.

radyoaktif
* Işın etkinliği olan, ışın etkin.

radyoaktif izotoplar
* Bazı hastalıkların teşhisinde ve iyileştirilmesinde yararlanılan izotoplar.

radyoaktifleştirme
* Bir elementi radyoaktif duruma getirmek.

radyoaktiflik
* Radyoaktif olma durumu.

radyoaktivite
* Alfa, beta, gama ışınlarını yayma özelliği, ışın etkinliği.

radyobiyoloji
* X ışınlarının canlı dokular üzerindeki etkisini inceleyen bilim.

radyocu
* Radyo yapan, onaran veya satan kimse.
* Radyoda görevli kimse.
* Radyo yapılan veya onarılan yer.

radyoculuk
* Radyo yapma, onarma veya satma işi.
* Radyo kuruluşlarını işletme ve yönetme işi.

radyoelektrik
* Fiziğin elektromanyetik dalgaların araştırılması ve uygulanması ile ilgili bölümü.

radyoelektriksel
* Radyoelektriğe ilişkin.
* Radyofrekans.

radyoelektronik
* Elektroniğin radyoelektriğe uygulanması.

radyofizik
* Radyoelektriğe ilişkin olayları inceleyen bilim dalı.

radyofizyoloji
* Radyobiyoloji.

radyofoni
* Elektromanyetik dalgaların özelliklerinden yararlanarak sesleri ileten sistem.

radyofonik
* Radyo ile ilgili, radyo ile verilen.

radyofonik ses
* Radyoda konuşma yapmaya uygun ses.

radyofoto
* Fotoğraf, yazı gibi görüntülerin radyo dalgalarıyla uzaktan iletilmesini sağlayan sistem.
* Bu sistemle alınan fotoğraf.

radyografi
* X ışınlarından yararlanılarak resim çekme.
* Bu teknikle alınan fotoğraf.

radyogram
* Telsiz telgrafla verilen haber ve bunun yazılı olduğu kâğıt.

radyoizotop
* Doğal bir elementin radyoaktif izotopu.

radyokimya
* Radyoaktif cisimleri ve onların kimyasal özelliklerini inceleyen bilim dalı.

radyolink
* Radyo, telefon, televizyon ve teleks gibi iletişim araçlarının kablo bağlantısı olmaksızın, istasyonlar arasında veya stüdyo ile verici istasyon arasında yüksek frekanslı radyo dalgaları ile bağlantı kurmaya yarayan sistem.

radyolog
* Işın bilimi uzmanı, ışın bilimci.

radyoloji
* Işık, elektrik ve ısı ışınımlarının uygulama alanlarını inceleyen bilim dalı, ışın bilimi.

radyometre
* Işınölçer.

radyometri
* Işıma şiddetinin ölçümü.

radyometrik
* Radyometri ile ilgili.

radyoskopi
* Bir organ veya cismin ışınlar altında muayenesi.

radyoteknoloji
* Elektro filmi çekme tekniği.

radyotelefon
* Telsiz telefon.

radyotelgraf
* Telsiz telgraf.

radyoterapi
* X ışınlarının biyolojik etkisine dayanan tedavi yöntemi.

radyum
* 1898 yılında Pierre Curie ve eşi tarafından bulunan, atom numarası 88, atom ağırlığı 226,05 olan, 700° C de eriyen, soğukta suyu ayrıştıran, ışın etkinliği çok bir element. Kısaltması Ra.

raf
* Üstüne öte beri koymak için dolaba veya bir dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, genellikle geniş, uzun tahta veya metal levha.

rafa koymak (veya kaldırmak)
* savsamak, artık üstünde durmamak, ihmal etmek.

rafadan
* Kaynar suda kabuğu ile az pişirilmiş (yumurta), alakok.

Rafızî
* Rafızîliği benimseyen kimse.

Rafızîlik
* Şiî mezhebinin bir kolu ve bu koldan olanların inancı.

rafinaj
* Arıtım.

rafinatör
* Odun liflerini içinde bulunabilecek yabancı maddelerden arıtma ünitesi.

rafine
* İncelmiş, ince, arıtılmış, saflaştırılmış.
* Hassas, duygulu, nazik, ince, seçkin.

rafineri
* Arıtım evi, tasfiyehane.

rafit
* Bazı hayvan ve bitki hücrelerinde bulunan, iğne biçiminde billûr madde.

rafting
* Özellikle ırmaklarda azgın sular arasında yapılan salcılık, sal yarışı.

rafya
* Afrika ve Amerika'da yetişen, iri gövdeli, uzun yapraklı palmiye (Raphie).
* Bu palmiyenin dokuma işlerinde kullanılan lifleri.
* Palmiye liflerinden yapılmış olan.

ragbi
* Bkz. rugby.

rağbet
* İstek, arzu.
* Beğenme, itibar.

rağbet etmek (veya göstermek)
* istemek, beğenmek, istekle karşılamak.

rağbet görmek (veya kazanmak)
* istenilmek, beğenilmek, istekle karşılanmak.

rağbetli
* İstek gören, rağbet gören, rağbet edilen.

rağbetsiz
* İsteksiz, gönülsüz, rağbet etmeyen.
* İstenilmeyen, rağbet edilmeyen.

rağbetsizlik
* İsteksizlik, gönülsüzlük, rağbet etmeme.
* İstenilmeme, rağbet edilmeme.

rağm
* İnadına davranma.

rağmen
* Karşın.

rağmına
* "bir şeye karşı terslik olsun diye, inadına" anlamıyla kullanılır.

rahat
* İnsanda üzüntü, sıkıntı, tedirginlik olmama durumu, huzur.
* Üzüntü, sıkıntı ve tedirginliği olmayan.
* Sıkıntı veya yorgunluk, tedirginlik vermeyen.
* Aldırmaz, gamsız.
* Kolay bir biçimde, kolaylıkla.
* "Hazır ol" durumunda bulunanlara, oldukları yerde serbest bir durum almaları için verilen komut.

rahat batmak
* iyi bir durumdayken bu durumu olmayacak sebepler yüzünden bırakanlar için sitem yollu söylenir.

rahat bırakmamak (veya vermemek)
* tedirgin etmek.

rahat döşeği
* Ölüyü kaldırıncaya değin içinde yatırdıkları döşek.
* Bir kimsenin öldüğü yerden söz edilirken deniz, savaş alanı gibi yerlere karşıt olarak evindeki yatağını ve dolayısıyla evini anlatır.

rahat durmak
* yaramazlık etmemek veya kımıldamamak.

rahat duruş
* Vücudun alıştırmalar arasında dinlendirilmesi için, eller arkaya dik olarak birleştirilmiş, bacaklar önde veya yana yarım adım duruşunda aldığı gevşek durum.

rahat etmek
* sıkıntısız durumda olmak, ferahlanmak, dinlenmek.

rahat kıçına batmak
* bulunduğu rahat durumun değerini bilmemek.

rahat olmak
* üzüntülü, sıkıntılı veya tedirgin durumda olmamak.

rahat rahat
* Rahat bir biçimde, kolaylıkla.

rahat yüzü görmemek
* hiç rahat etmemek.

rahatça
* Rahat (bir biçimde).

rahatı kaçmak
* rahatsız, tedirgin olmak, üzülmek.

rahatına bakmak
* hiçbir şeye aldırış etmeyerek rahatını sağlamaya çalışmak.

rahatlama
* Rahatlamak işi.

rahatlamak
* Üzüntü, sıkıntı, tedirginlik veren veya bir ihtiyacın giderilmesi durumun ortadan kalkması, azalmasıyla rahata kavuşmak.

rahatlatma
* Rahatlatmak işi.

rahatlatmak
* Rahatlamasını sağlamak, ferahlatmak.

rahatlık
* Üzüntüsü, sıkıntısı, tedirginliği olmama durumu, rahat.
* Yorgunluk veya sıkıntı vermeme durumu.

rahatlıkla
* rahat bir biçimde, kolaylıkla.

rahatsız
* Rahat olmayan, tedirgin, huzursuz.
* Rahat kullanılmayan, sıkıntı, tedirginlik veren.
* Hasta, keyifsiz.

rahatsız etmek
* rahatını bozmak, rahatını, keyfini kaçırmak.

rahatsız olmak
* rahatı bozulmak, keyfi kaçmak, sağlığı bozulmak.

rahatsızlanma
* Rahatsızlanmak işi.

rahatsızlanmak
* Sağlığı bozulmak, hastalanmak, rahatsız olmak.

rahatsızlaşma
* Rahatsızlaşmak işi veya durumu.

rahatsızlaşmak
* Rahatsızlanmak.

rahatsızlık
* Rahatsız olma durumu, tedirginlik.
* Hastalık.

rahatsızlık duymak
* tedirgin olmak, huzurunun ve rahatının kaçtığını hissetmek.

rahatsızlık vermek
* rahatını bozmak, rahatını, keyfini kaçırmak.

rahibe
* Kadın rahip.

rahibelik
* Rahibe olma durumu.
* Rahibenin görevi.

rahim
* Döl yatağı.

rahîm
* Koruyan, acıyan, merhamet eden.

rahip
* Hristiyanlarda genellikle manastırda yaşayan din adamı, keşiş.

rahiplik
* Rahip olma durumu.
* Rahibin görevi.

rahle
* Üzerinde kitap okunan, yazı yazılan, bazıları açılıp kapanabilen alçak, küçük masa.

rahleitedrisinde
* yetişme, eğitim, düşünce bakımından "o kimsenin etkisinde" anlamında kullanılır.

rahman
* Herkese, her canlıya merhamet eden Tanrı.

rahmanî
* Tanrı ile ilgili, tanrısal, şeytanî karşıtı.

rahmet
* Birinin suçunu bağışlama, yarlıgama, merhamet etme.
* Yağmur.

rahmet okumak
* Tanrı'nın merhamet ve bağışlaması için dua etmek.
* biri, kötü bir kimseden daha kötü çıkmak.

rahmet olsun canına
* "Allah rahmet eylesin" anlamında ölüler anılırken kullanılan iyi dilek sözü.

rahmetli
* "Tanrı'nın rahmetine kavuşmuş, yarlıganmış" anlamında ölmüş kimseleri saygıyla anmak için ad veya unvanlarının başına getirilir, merhum.
* Ölmüş bir kimsenin adı yerine kullanılır.

rahmetli olmak
* ölmek.

rahmetlik
* Rahmetli.

rahmetlik olmak
* ölmek.

rahne
* Gedik, yarık.

raht
* At takımı.
* Yolda lâzım olacak şeyler.
* Döşeme vb. takımları.
* Pencere ve kapı kanatlarını çerçeveye tutturan menteşe takımı.

rahvan
* Koşarken bir yandaki iki bacağını aynı anda atan binek hayvanlarının biniciyi sarsmayan koşma biçimi.
* Bu biçimde koşan (binek hayvanı).
* (binek hayvanı için) Bu biçimde koşarak.

-rak / -rek
* Sıfatların karşılaştırma derecesini türeten ek: ufarak "ufakça", küçürek "daha küçük" vb.

rakam
* Sayıları göstermek için kullanılan işaretlerden her biri.
* Bu işaretlerle yazılmış sayı.
* Nicelik, miktar.

rakamlama
* Rakamlamak işi.

rakamlamak
* Bas notalarının üstüne akortlarını belirten rakam koymak.

rakamlı
* Rakamı olan, içinde rakam bulunan.

raket
* Pingpong, tenis gibi oyunlarda topa vurmak için kullanılan, oval tahta bir kasnağa gerilmiş bir ağla veya lâstikle kaplanmış olan, uzunca saplı araç, vuraç.

rakı
* Üzüm, incir, erik gibi meyvelerin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki.

rakı âlemi
* Rakı meclisinde gerçekleştirilen eğlence.

rakı bardağı
* Rakı içmek için özel olarak üretilen, dar ve uzunca bardak.

rakı meclisi
* Rakı veya başka içki içip yemekler, mezeler yiyerek vakit heçirilen, çalınıp söylenerek eğlenilen toplantı.

rakıcı
* Rakı yapan veya satan kimse.
* Rakı içen (kimse).

rakıcılık
* Rakı yapmak veya satmak işi.

rakım
* Yükselti.

rakibe
* Kadın rakip.

rakik

* İnce, narin.
* Merhametli, yufka yürekli.

rakip
* Herhangi bir işte, bir yarışta, birbirini geçmeye çalışan, aynı şeyi elde etmeye uğraşan (kimse).

rakiplik
* Birbirine rakip olma durumu, rekabet.

rakipsiz
* Daha üstünü, daha iyisi bulunamayan (kimse veya şey).

rakit
* Durgun (su).

rakkas
* Sarkaç, pandül.
* Raksı meslek edinmiş erkek.

rakkase
* Raksı meslek edinmiş kadın.

rakkaslı
* Sarkacı olan.

rakor
* Sıhhî tesisatta iki boruyu döndürmeden birbirine bağlanmasını sağlayan bağlantı parçası.

rakorlu musluk
* Hortum bağlamak için kullanılan musluk.

raks
* Dans.
* Salınım.

raks aksağı
* Klâsik Türk müziğinde bir küçük usul.

raksetme
* Raksetmek işi.

raksetmek
* Oynamak, dans etmek.

ralli
* Yarışmacıların otomobille belli yolları izleyerek ve özel kurallara uyarak belirli bir yere ulaşmalarına dayanan otomobil yarışması.

rallici
* Ralliye katılan yarışmacı.

ram
* Boyun eğen, kendini başkasının buyruğuna bırakan.

ram etmek
* boyun eğdirmek, itaat ettirmek.

ram olmak
* boyun eğmek, itaat etmek.

ramak
* "Bir şeyin olmasına çok az kalmak" anlamına gelen ramak kalmak deyiminde geçer.

ramazan

* Ay takviminin dokuzuncu ayı, üç aylar adı verilen recep, şaban ve ramazan aylarının sonuncusu, oruç tutulan ay.

Ramazan Bayramı

* Şeker Bayramı.

ramazan davulu

* Ramazan günlerinde oruç tutacakları sahura kaldırmak için mahalle aralarında çalınan davul.

ramazan keyfi

* Oruç tutanlarda iftar saatine yakın görülen sinirlilik.

ramazan pidesi

* Ramazan ayında özel olarak yaptırılan susamlı pide.

ramazan topu

* Ramazan günlerinde sahur ve iftar vakitlerini halka duyurmak için atılan top.

ramazaniyelik

* Ramazanda iftar ve sahurda yenmek için alınan yiyecekler.

ramazanlık

* Ramazan için ayrılmış (yiyecek).

rambo

* Dövüşçü.

rami

* Isırgangillerden, Çin, Vietnam ve Malezya'da yetişen değerli bir bitki (Boehmeria nivea).
* Bu bitkinin dokumacılıkta kullanılan lifi.
* Atıcı, atan kimse.

ramp

* Bir tiyatro sahnesinin önünde, ışık ve ışıldakların yerleştirildiği, izleyiciye en yakın yer.

ramp ışığına çıkarmak

* bir oyunu sahnelemek.

rampa

* Bir arazinin, bir kara yolunun, bir demir yolu hattının yatay doğrultuya göre yokuş olan bölümü.
* Özellikle istasyonlarda, vagonlara eşya yüklemek veya boşaltmak için yapılan, ambarın önünde bulunan set.
* Bir vagonu raya sokmak veya raydan çıkarmak için kullanılan araç.
* Bir geminin bir başka gemiye, dubaya, iskeleye veya sala değecek biçimde yanaşması.
* İki ağacı veya takozları birbirine kenetlemek için kullanılan, uçları eğriltilmiş ve sivriltilmiş demir çubuk.
* Füzeli mermi veya makinelerin, havaya fırlatılmak için üstüne yerleştirildikleri eğik destek.

rampa etmek

* taşıt bir yere, bir şeye veya bir başka taşıta yanaşmak.
* birinin içki masasına çağrılmadığı hâlde oturmak.

rampacı

* Deniz savaşlarında, borda bordaya savaşıldığında karşı gemiden gelen saldırıları önleyen veya düşman gemisine atlayıp savaşan er.

rampalama

* Rampalamak işi.

rampalamak

* Rampa etmek.

rampalı
* Yokuşu olan.

randa
* Gemilerin mizana direğinin gerisindeki yelken.

randevu
* Belli bir saatte, belli bir yerde iki veya daha çok kişi arasında kararlaştırılan buluşma.

randevu almak
* bir kimseden belli bir saat ve yerde buluşmak için söz almak, gün almak.

randevu evi
* Gizli fuhuş amacıyla işletilen ev.

randevu vermek
* belli bir saatte, belli bir yerde biriyle buluşmak için söz vermek.

randevucu
* Randevu evi işleten kimse.

randevuculuk
* Randevucunun işi.

randevulaşma
* Randevulaşmak işi.

randevulaşmak
* İki veya daha çok kişi belli bir yerde veya zamanda buluşmak için sözleşmek.

randevusu olmak
* belli bir saatte, belli bir yerde buluşmak için biriyle sözleşmiş olmak.

randıman
* Verim.

randımanlı
* Verimli.

rant
* Bir mal veya paranın, belirli bir süre içinde emek verilmeden sağladığı gelir, getirim.

rantabilite
* Yatırılmış sermayenin bir kuruluşun veya bir plâsman konusunun gelir sağlayabilme olanağı, verimlilik.

rantabl
* Gelir getiren, kâr sağlayan, verimli, getirimli.

rantçı
* Rant işiyle uğraşan kimse.

rantçılık
* Rantçının yaptığı iş.

rantiye
* Bankada bulunan paranın faiziyle veya sahibi bulunduğu değerli evrakın (hisse senedi vb.) geliriyle yaşayan kimse, getirimci.

rantiyeci
* Rantçı.

rantiyecilik

* Rantçılık.

ranza
* Gemi, tren, kışla, yatılı okul gibi yerlerde üst üste yapılan yatak yeri.

rap
* "Birdenbire durmak" anlamında rap diye durmak deyiminde geçer.

rap rap
* Bir birliğin, yürüyüş düzenine girmiş bir topluluğun, uygun adım yürürken çıkardığı ses.

rapor
* Herhangi bir işte, bir konuda yapılan inceleme ve araştırma sonucunu, düşünceleri veya gözlemleri bildiren yazı.
* Hastalığın teşhisini, hastanın durumunun gerektirdiği dinlenme vb. ni gösteren, doktor veya doktorlar kurulunca verilen yazı.

rapor vermek
* herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma sonucu; düşünce veya gözlemleri yazıyla bildirmek.

raporcu
* Bir işi, bir konuyu inceleyerek onunla ilgili rapor vermekle görevli kimse.

raporlama
* Raporlamak durumu.

raporlamak
* Rapora bağlamak, rapor hâline getirmek.

raporlu
* Raporu olan.
* Hastalandığı için rapor alarak işinden ayrılmış olan.
* Ruh sağlığının bozuk olduğunu bildiren raporu olan, kaçık.

raportör
* Sözcü.

raportörlük
* Sözcülük.

rappadak
* Ansızın, beklenmedik bir biçimde ve anda.

rapsodi
* İçinde, Homeros'un şiirlerindeki olaylardan birini işleyen şarkı veya parça.
* Millî veya mahallî konulardan esinlenerek oluşturulmuş müzik eseri.

rapten
* Bağlı olarak, tutturulmuş biçimde.

raptetme
* Raptetmek işi.

raptetmek
* Bir şeyi bir yere iliştirmek, tutturmak.

raptiye
* Düz, geniş başlı, kısa bir çivi görünüşünde, kâğıt veya karton gibi şeyleri bir yere tutturmak için kullanılan araç.

raptiyeleme
* Raptiyelemek işi.

raptiyelemek
* Raptiye ile tutturmak.

raptiyelenme
* Raptiyelenmek işi.

raptiyelenmek
* Raptiye ile tutturulmak.

rasat
* Gözlem.

rasatçı
* Gözlemci.

rasathane
* Gözlem evi, observatuvar.

rasıt
* Gözleyici.

raspa
* Demir, tahta yüzeylerdeki boya, pas gibi şeyleri çıkarmak, pürüzleri gidermek için kullanılan iri dişli bir törpü.
* Kunduracılıkta köselenin yüzünü sıyırmaya ve perdahlamaya yarayan alet.

raspa etmek
* raspalamak.

raspa taşı
* Gemi güvertelerini temizlemek için kullanılan sünger taşı.

raspacı
* Raspa yapan (kimse).

raspalama
* Raspalamak işi.

raspalamak
* Raspa kullanarak boyaları, pasları kazımak, pürüzleri gidermek veya iki yüzeyi birbirine yapıştırmak, oturtmak.

raspalanma
* Raspalanmak işi.

raspalanmak
* Raspalamak işine konu olmak.

rast
* Doğru.
* Tesadüf.
* (atılan şey) Hedefi vurma.

rast
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

rast gelmek
* düşünmediği, ummadığı hâlde karşılaşmak, rastlamak, tesadüf etmek.
* düşünmediği veya düşülmediği hâlde payına düşmek.
* (atılan şey) hedefi bulmak.
* tesadüf etmek, denk gelmek.

rast getirmek

* rast gelmesini sağlamak.
* kollamak, seçmek.
* aranmakta olan bir şeyi veya kimseyi umulmadık bir yer veya zamanda bulmak.
* (Tanrı) uygun getirmek, başarılı kılmak.

rast gitmek

* uygun düşmek, istenilen biçimde gelişmek.

rastgele

* Herhangi bir, gelişigüzel.
* Seçmeden, iyisini kötüsünü ayırmadan, gelişi güzel, lâlettayin.
* "İşiniz rast gitsin" anlamında kullanılan iyi dilek sözü.

rastgeliş

* Rast gelmek işi veya biçimi.

rastık

* Kadınların kaşlarını veya saçlarını boyamak için sürdükleri siyah boya.
* Sürme mantargillerin yol açtığı ve tanelerin içini kurum karası bir tozla dolduran ekin hastalığı, sürme.

rastık çekmek

* rastık sürmek.

rastıklı

* Rastık sürülmüş olan (kaş veya saç).

rastlama

* Rastlamak işi.

rastlamak

* Bir kimse ile karşı karşıya gelmek, karşılaşmak, rast gelmek, tesadüf etmek.
* (atılan şey) Hedefi bulmak, rast gelmek.

rastlanma

* Rastlanmak işi veya durumu.

rastlanmak

* Karşılaşmak, rast gelinmek, tesadüf edilmek.

rastlantı

* Bilgiye, isteğe, kurala veya belli bir sebebe dayanmaksızın oluveren karşılaşma, tesadüf.

rastlaşma

* Rastlaşmak işi.

rastlaşmak

* Birbiriyle karşılaşmak, birbirine rastlamak, tesadüf etmek.
* Aynı zamanda olmak, üst üste gelmek.

rastlayış

* Rastlamak işi veya biçimi.

rasyon

* Bir hayvanın 24 saatlik bir periyot için besin maddeleri ve enerji ihtiyacını sağlayan toplam yem miktarı.

rasyonalist

* Akılcı, usçu.

rasyonalite

* Ussallık.

rasyonalizasyon
* Ussallaştırma, akla dayattırma.

rasyonalizm
* Akılcılık, usçuluk.

rasyonel
* Usa dayanan, ölçülü, ussal, hesaplı.

rasyonel sayı
* Tam veya kesirli sayıların ortak adı.

rasyonelleşme
* Rasyonelleşmek durumu.

rasyonelleşmek
* Rasyonel duruma gelmek.

rasyonelleştirme
* Rasyonelleştirmek işi.

rasyonelleştirmek
* Rasyonel duruma getirmek.

raşe
* Titreyiş, ürkme.

raşelenme
* Raşelenmek durumu.

raşelenmek
* Titremek, ürpermek.

raşî
* Rüşvet veren kimse.

raşitik
* Raşitizm hastalığına yakalanmış (çocuk).

raşitizm
* Çocuklarda kalsiyum, fosfor eksikliğinden veya dengesizliğinden ileri gelen, biçim bozukluğuna sebep olan kemik hastalığı.

ratanya
* Kara buğdaygillerden, 20-40 cm yükseklikte, basit yapraklı, kökü sürgün kesici olarak kullanılan ağaççık (Krameria triandra).

rate
* Büyük fare.
* Yaşlı, verimsiz, geçimsiz (kimse).

ratıp
* Yaş, nemli.

rating
* Reyting.

raunt
* Bkz. dönem.

ravent

* Karabuğdaygillerden, 1-2 m yükseklikte, büyük yapraklı, beyaz çiçekli, çok yıllık ve otsu bir bitki (Rheum officinale).

ray
* Tren, tramvay gibi taşıtlarda tekerleklerin üzerinde hareket ettiği demir yol.

rayba
* Pürüzalır.

raydan (veya rayından çıkmak)
* düzeni bozulmak, alt üst olmak.

rayına girmek
* (bir iş, bir girişim) düzene sokulmak, iyi bir duruma getirilmek.

rayına oturtmak
* bir işi yoluna, yöntemine koymak, düzgün işler duruma getirmek.

rayiç
* Bir para veya biriminin malın satış ve sürüm değeri.

rayiç fiyat
* Bir para biriminin malın sürüm değeri, piyasa fiyatı.

rayiha
* Koku, güzel koku.

rayihalı
* Güzel kokulu.

razakı
* Kalınca kabuklu, iri ve uzunca taneli, şekeri çok bir tür üzüm.

razı
* Uygun bulan, benimseyen, isteyen, kabul eden.

razı etmek
* kabul etmek.

razı gelmek
* uygun bulmak, kabul etmek.

razı olmak
* uygun bulmak, beğenmek, benimsemek, istemek, kabul etmek.

razmol
* İri, Kepekli un.

Rb
* Rubidyum'un kısaltması.

Re
* Renyum'un kısaltması.

re
* Re harfinin adı.

re
* Gam (II) dizisinde do ile mi arasındaki ses.
* Bu sesi gösteren nota kısaltması.

-re

* Bkz. -ra / -re.

reaksiyon
* Tepki, aksülâmel.
* Tepkime.

reaktör
* Yakıt olarak çevre havayı kullanan ve pervanelerin yardımı olmaksızın doğrudan doğruya tepki ile çalışan, iki ucu açık boru biçiminde itici.
* Bir katalizör yardımıyla kimyasal tepkime yaparak üretim elde edilen endüstri kuruluşu.

realist
* Gerçekçi.

realist olmak
* gerçekçi olmak.

realite
* Gerçek, gerçeklik.

realizm
* Gerçekçilik.

reasürans
* Bir sigorta ortaklığının sigorta ettiği paranın bir bölümünü, olabilecek zarara karşı, başka bir ortaklığa yeniden sigorta ettirmesi işi.

reaya
* Bir hükümdarın yönetimi altındaki halk.
* Tanzimat'tan önce Osmanlı İmparatorluğunun Müslüman olmayan uyrukları.
* Hristiyan.

rebabî
* Rebap çalan kimse.
* İnce, duygulu.

rebap
* Gövdesi Hindistan cevizi kabuğundan yapılmış uzun saplı saz.

rebiyülâhır
* Ay takviminin dördüncü ayı, küçük mevlit ayı.

rebiyülevvel
* Ay takviminin üçüncü ayı, büyük mevlit ayı.

recep
* Ay takviminin yedinci ayı, üç ayların birincisi.

recim
* Taşa tutma, taşa tutarak öldürme.

recmetme
* Recmetmek işi.

recmetmek
* Taşa tutmak, taşa tutarak öldürmek.

reçel
* Meyveleri şekerle kaynatarak hazırlanan tatlı.

reçelci
* Reçel yapan veya satan kimse.

reçelcilik
* Reçel yapma ve satma işi.

reçellik
* Reçel yapmaya uygun veya reçel yapmak için ayrılmış olan (meyve).

reçete
* Üzerinde doktorun hastası için gerekli gördüğü ilâçlarla, bunların kullanılış biçimleri yazılı olan kâğıt.
* Yol, yöntem, çare.
* Yemek veya halk tedavisinde kullanılan ilâç tarifesi.

reçete gibi
* okunaksız (yazı).

reçeteli
* Reçete karşılığında satılan (ilâç).

reçetesiz
* Reçete aranmaksızın satılan (ilâç).

reçeteyi yaptırmak
* reçetede yazılı olan ilâçları hazırlatmak veya satın almak.

reçine
* Bazı bitkilerde, özellikle çamlarda oluşan, katı veya yarı akışkan organik salgı maddesi.
* Sonsuz polimerleşme ile elde edilen, büyük moleküllü yapay madde.

reçine kanalı
* Genellikle çam türü ağaçlarda bulunan, başkesitte (gözeneklere benzeyen) küçük noktalar hâlinde görülen, içi reçine dolu bölüm.

reçine kesesi
* Ağacın yıl arasında görülen, içi reçine dolu kese biçimindeki bölümler.

reçine yağı
* Reçineden çıkan yağ.

reçineli
* Özünde reçine bulunduran.

redaksiyon
* Yazılmış bir metin üzerinde gereken düzeltmeleri yaparak yazıyı yayıma hazır duruma getirme.
* Yazı yazma, kaleme alma.

redaktör
* Yazılmış bir metin üzerinde gereken düzeltmeleri yaparak yazıyı yayıma hazır duruma getiren kimse.
* Yazı yazan, bir yazıyı kaleme alan kimse.

redaktörlük
* Redaktörün görevi.

reddedilme
* Reddedilmek durumu veya biçimi.

reddedilmek
* Reddetmek işine konu olmak.

reddediş
* Reddetmek işi veya biçimi.

reddetme

* Reddetmek işi.

reddetmek
* Verilen veya yapılması istenen bir şeyi kabul etmemek, geri çevirmek.
* (aileden olan birini) Aileden bir kişi olarak saymamak, tanımamak.
* Yalanlamak, çürütmek.

reddeyleme
* Reddeylemek işi veya durumu.

reddeylemek
* Reddetmek.

reddiye
* Bir düşünceyi, bir öğretiyi çürütmek için yazılan yazı.

reddolunma
* Reddolunmak işi veya durumu.

reddolunmak
* Verilen veya yapılması istenen bir şey kabul edilmemek, geri çevrilmek.

redevans
* Bir berat, lisans hakkı veya ticarî marka sahibinin bunu devrettiği firmalardan aldığı maddî karşılık.

redif
* Son dönem Osmanlı ordusunda, askerlik görevini bitirdikten sonra yedeğe ayrılan er.
* Şiirde uyaktan sonra tekrarlanan aynı anlamdaki kelime veya ek, yedek.

redingot
* Arkası yırtmaçlı, etekleri uzun, çift sıra düğmeli, resmî erkek ceketi.

redingotlu
* Redingot giymiş olan.

redoks
* Bir atom veya molekülden ötekine bir veya daha çok elektronun geçişi olayı.

redresör
* Doğrultmaç.

redüksiyon
* İndirgeme.

reel
* Gerçek.

reenkarnasyon
* Ruh göçü, tenasuh.

reeskont
* Bir bankanın elinde bulundurduğu, vadesi gelmemiş senetlerin bir başka bankaya iskonto ettirmesi.

refah
* Bolluk, varlık ve rahatlık içinde yaşama, gönenç.

refahlı
* Müreffeh, rahat, huzurlu.

refakat
* Arkadaşlık etme, birlikte bulunma.
* Eşlik etme.

refakat etmek
* beraberinde gitmek, arkadaşlık etmek, eşlik etmek.
* eşlik etmek.

refakatçi
* Hastahanelerde hastanın yanında kalan, hastaya yardımcı olan kimse.

referandum
* Halk oylaması.

referans
* Bir kimsenin yararlığını, yeteneğini gösteren belge.
* Başvurulması gereken kaynak.

refetme
* Refetmek işi.

refetmek
* Yukarı kaldırmak.
* Ortadan kaldırmak, gidermek.

refik
* Arkadaş, dost.
* Koca, eş, zevç.

refika
* Eş, karı, zevce.

refleks
* Dıştan gelen bir uyarım sonucu doğan hareket, salgı gibi iç tepkilere yol açan irade dışı sinir etkinliği, tepke, yansı.

refleks yayı
* Uyarının alınması, duyu siniri ile merkeze iletilmesi, merkezden verilen cevabın motor sinir ile kasa aktarılması sonucunda meydana gelen bir sinir sistemi mekanizması.

reflektör
* Gelen ışıkları yansıtan araç, yansıtaç.

reform
* Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, iyileştirme, düzeltme, ıslahat.

reformcu
* Reform yanlısı, ıslahatçı.

reformculuk
* Eldeki imkânlarla, ihtilâle başvurmadan toplum düzeninin daha iyi duruma getirilebileceğini, sosyal adaletin sağlanabileceğini ileri süren siyasî sistem, ıslahatçılık.

reformist
* Reform yanlısı olan.

reftiye
* Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimat'a kadar ihraç edilen maldan alınan vergi.

refüj
* Taşıt trafiğinin yoğun olduğu yollarda yayaların karşıdan karşıya geçmesi için yolun ortasında düzenlenmiş kaldırım, orta kaldırım.

regaip
* Amine Hatunun Hz. Muhammed'e gebe kaldığı gece.

* Recep ayının kandil olarak kutlanan ilk cuma gecesi.

Regaip Gecesi
* Recep ayının ilk cuma gecesi.

Regaip Kandili
* Hz. Muhammed'in ana rahmine düştüğü kabul edilen gece.

reglân
* Pelerinli bir çeşit palto.
* Omuzlardan geçerek boyna kadar uzanan (kol).

regresyon
* Diğer bir olayın belirli bir büyüklüğüne karşılık bulan bir olayın yaklaşık büyüklüğünü bulma amacını güden işlem.

regülâtör
* Düzenleyici.

reha
* Kurtuluş, kurtulma.

rehabilitasyon
* Bir kimsenin iş yapmaya engel olan sakatlığını veya yetersizliğini gidermek amacıyla uygulanan tedavi, iyileştirme.

rehavet
* Vücutta görülen gevşeklik, ağırlık, tembellik.

rehavet çökmek (veya basmak)
* gevşeklik, ağırlık duymak ve uyumak istemek.

rehber
* Kılavuz.
* Birinin doğruyu bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse veya şey, delil.

rehber öğretmen
* Öğrencilerin özel durumlarıyla yakından ilgilenen ve öğrenciye, zorluklar karşısında yardımcı olan öğretmen.

rehberli
* Rehberi olan.

rehberlik
* Kılavuzluk.
* Öğrencilerinin sorunlarını öğrenerek onlara yardımda bulunma.

rehberlik etmek
* yol göstermek, kılavuzluk etmek.

rehbersiz
* Rehberi olmayan.

rehin
* Bir borcun ödeneceğine teminat olarak, ödenince, geri alınmak şartıyla borçlunun alacaklıya verdiği değerli şey, tutu, ipotek.

rehin etmek
* rehin olarak vermek.

rehine

* Bir anlaşma, sözleşme veya isteğin yerine getirilmesini sağlamak için teminat olarak ele geçirilen kimse, tutak.

rehine koymak (veya vermek)
* ödünç para almak için değerli bir şeyi rehin olarak vermek.

reis
* Başkan, ser.
* Küçük tekne kaptanı.

reis bey
* \343 başkan.

reis efendi
* \343 reisülküttap.

reisicumhur
* Cumhurbaşkanı.

reislik
* Başkanlık.
* Küçük tekne kaptanlığı.

reisülküttap
* XVII. yüzyıla kadar Osmanlılarda padişah divanı kâtiplerinin başı, reis efendi.
* Tanzimat'tan önce Osmanlı İmparatorluğunun Dışişleri bakanı.

reji
* Tekel idaresine verilen ad.
* Sinema, tiyatro, radyo ve televizyon oyunlarında oyunu yönetme.

reji masası
* Rejisörün oyunu yönlendirdiği yer.

reji odası
* Yönetmenin çalıştığı oda.

rejim
* Yönetme, düzenleme biçimi, düzen.
* Perhiz, diyet.
* Bir devletin yönetim biçimi.
* Akarsu debisinin yıl boyunca gösterdiği değişikliklerin tümü.

rejim yapmak
* sağlığı korumak veya zayıflamak amacıyla belirli yiyecekleri yemek.

rejisör
* Tiyatro ve sinema oyunlarında oyuncuların rollerini dağıtıp oyunu düzenleyen, metin, yorum, dekor, müzik gibi ögeler arasında birlik sağlamaya çalışan sanatçı, yönetmen.

rejisörlük
* Rejisörün görevi, yönetmenlik.

rejisörlük etmek
* tiyatro ve sinema sanatında yönetmenlik yapmak.

-rek
* Bkz. -rak / -rek.

rekabet
* Aynı amacı güden kimseler arasındaki çekişme, yarışma, yarış.

rekabet etmek
* yarışmak.

rekabetçi
* Rekabet yanlısı olan kimse, yarışçı.

rekâket
* Kekemelik, pepemelik.

rekât
* Namazda bir kıyam (ayakta durma), bir rükû (ayaktayken eğilme) ve iki secdeden (yere kapanma) oluşan bölüm.

reklâm
* Bir şeyi halka tanıtmak, beğendirmek ve böylelikle sürümünü sağlamak için denenen her türlü yol.
* Bu amaç için kullanılan yazı, resim, film vb.

reklâm etmek
* herhangi bir kimseyi veya olayı, durumu açığa vurmak, ilân etmek, afişe etmek, ifşa etmek.

reklâm filmi
* Herhangi bir ürünü tanıtmak amacıyla çevrilen kısa metrajlı film.

reklâm ışıntısı
* Bkz. spot.

reklâm kuşağı
* Reklâmların yayımlandığı belirli saat veya dakikalar.

reklâm levhası
* Herhangi bir ürünü tanıtan, duvara, özel hazırlanmış çerçevelere veya yerlere yapıştırılan, asılan veya tutturulan ilân.

reklâm yapmak
* her türlü aracı kullanarak bir şeyi halka tanıtmak, ünlenmesini sağlamak.

reklâmcı
* Reklâm işi ile uğraşan kimse.

reklâmcılık
* Reklâmcının işi.

rekolte
* Tarımda bir yılda derlenen ürünlerin bütünü.

rekonstrüksiyon
* Yeniden kurma.

rekor
* Bir sporda erişilmiş derecelerin en üstünü.
* Daha önce elde edilmemiş olan sonucu aşan yeni sonuç.

rekor kırmak
* daha iyi bir derece veya eski rekoru aşıp yeni, üstün bir sonuç elde etmek.

rekortmen
* Rekor kıran kimse.

rekortmenlik
* Rekor kırma işi.

rekreasyon

* İnsanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları faaliyetler, yeniden yapma.

rekreasyon alanı
    * Rekreasyon amacıyla özel olarak düzenlenmiş alan.

rektör
    * Üniversitenin tüzel kişiliğini temsil eden, yönetimden, öğretimin düzenli yürütülmesinden sorumlu kimse.

rektörlük
    * Rektörün görevi.
    * Rektörün makamı.

rektum
    * Göden, göden bağırsağı.

rekzetme
    * Rekzetmek işi.

rekzetmek
    * Dikmek, saplamak, kurmak.

remel
    * Aruz ölçülerinden biri.
    * Klâsik Türk müziğinde bir usul.

remi
    * İskambillerle oynanan bir tür oyun.

remil
    * Kumda birtakım çizgiler çizerek fala bakma.
    * Bu biçimde bakılan fal.

remil atmak (veya dökmek)
    * kumda bir takım çizgiler çizerek fala bakmak.

remilci
    * Kumla fala bakan kimse.

remilcilik
    * Remilcinin işi.

remiz
    * Sembol, rumuz.

Ren geyiği
    * Geyikgillerden Kuzey Kutbuna yakın soğuk bölgelerde koşum hayvanı olarak kullanılan ve etinden, sütünden, derisinden de yararlanılan evcil bir memeli türü (Flangifer tarandus).

rencide
    * İncinmiş, kalbi kırılmış.

rencide etmek
    * incitmek, kalbini kırmak.

rencide olmak
    * incinmek, kalbi kırılmak.

rencidelik
    * Rencide olma durumu.

rençper

* Tarla, bağ, bahçe, yapı ve toprak işlerinde ağır işleri gören gündelikçi, ırgat.
* Çiftçi.

rençperlik
* Rençper olma durumu, rençperin işi, ırgatlık.

rende
* Tahta yüzeyleri pürüzsüz duruma getirmek, biçim vermek için marangozların kullandığı araç.
* Üzerinde küçük delik ve kesici çıkıntıları bulunan, peynir, soğan, havuç vb. ufak parçalara ayırmak için kullanılan mutfak âleti.
* Bu âletle ufak parçalara ayrılmış şey.

rendeleme
* Rendelemek işi.

rendelemek
* Rende ile pürüzlerini gidermek, istenilen biçimi vermek.
* Rende ile ufak parçalara ayırmak.

rendelenme
* Rendelenmek işi.

rendelenmek
* Rendelemek işi yapılmak.

rendeli
* Rendesi olan, rendelenmiş.

rendesiz
* Rendesi olmayan, rendelenmemiş.

rengârenk
* Çeşitli renkleri olan, renk renk.

rengi atmak (kaçmak veya uçmak)
* solmak.
* korku, heyecan gibi sebeplerle benzi sararmak.

renk
* Cisimler tarafından yansılanan ışığın gözde oluşturduğu duyum.
* Nitelik.

renk almak
* yeni bir renk kazanmak.

renk bilimi
* Rengi ve renk olaylarını inceleyen bilim dalı.

renk cümbüşü
* Türlü renklerin oluşturduğu karışım.

renk gelmek
* renklenmek, canlanmak.

renk körlüğü
* Bütün renkleri veya birkaç rengi, özellikle kırmızı ile yeşili birbirinden ayırt etmeye engel olan görme bozukluğu, daltonizm (Akromatopsi).

renk körü
* Renk körlüğüne tutulmuş (kimse).

renk ölçme

* Sıvıların, dağıtıcı yüzeylerin, canlıların vb.nin renklilik derecesini ölçme, kolorimetri.

renk renk
* Rengârenk, her renkte olan, çok renkli, türlü renklerde görünen (şey).

renk vermek (veya katmak)
* neşe, canlılık veya değişiklik kazandırmak.

renk vermek (veya rengini belli etmek)
* duygularını, düşüncelerini veya başka bir durumunu belli etmemek, bir şeyi bildiği hâlde bilmez gibi görünmek.

renk yuvarı
* Güneşin yuvarını saran, yaklaşık olarak 10.000 km kalınlığındaki küre kabuğu, kromosfer.

renkçi
* Işığı, gölgeyi ve biçimleri renk yoluyla veren ressam.
* Renklendiren kimse.

renkgideren
* Bazı maddelerin rengini yok etmekte kullanılan kimyasal madde.

renkleme
* Renklemek işi.

renklemek
* Boyamak, renk vermek.

renklendirici
* Renk veren (madde).

renklendirme
* Renklendirmek işi.
* Kimyasal işlemlerle tek renkli pozitif görüntüde değişik renkli sonuçlar elde etme.

renklendirmek
* Bir şeyin renklenmesini sağlamak.
* Neşelendirmek, canlılık ve hareket kazandırmak.

renklenme
* Renklenmek işi.

renklenmek
* Renkli duruma gelmek.
* Canlılık, hareket kazanmak.

renkli
* Rengi olan.
* Beyaz dışında başka rengi veya renkleri olan.
* Neşeli, canlı, ilgi çekici.
* Kendine özgü, ilginç, çarpıcı nitelikleri olan (kimse).
* Doğadaki renkleri olduğu gibi görüntüye aktarmayı gözeten film.

renkli basın
* Bkz. boyalı basın.

renkli film
* Renkleri yansıtan film.

renkli işitme
* Ses duyumu sırasında göze birtakım renklerin görünmesi durumu.

renkli televizyon

* Renkleri olduğu gibi ekrana yansıtan televizyon sistemi veya aleti.

renklilik

* Renkli olma durumu.

renkölçer

* Bir sıvının renk derecesini ölçmeye yarayan araç, kolorimetre.

renksemez

* Beyaz ışığı çözümlemeden veren, akromatik.
* Hücrede boyayı kabul etmeyen.

renkser

* Renklerle ilgili olan, kromatik.

renksiz

* Rengi olmayan.
* Gereği gibi rengi olmayan, solgun görünen, soluk.
* Davranış ve düşünce yönünden belli bir niteliği olmayan.

renksizlik

* Renksiz olma durumu.
* Kendini belirtecek, göze çarpıcı niteliği olmama durumu.

renktaş

* Aynı renkte olanlar.

renktaşlık

* Aynı renge bağlı olma veya aynı rengi taşıma, renktaş olma durumu.
* Bir hayvanla yaşadığı ortamda renk benzerliği sağlayarak hayvanın görülmesini, hiç değilse insan gözüyle görülmesini zorlaştıran renk (ve daha geniş anlamda görünüş) özdeşliği.

renkten renge girmek

* korkudan veya utançtan yüzünün rengi değişmek, sıkılmak.

renyum

* Atom numarası 75, atom ağırlığı 186,2, yoğunluğu 21 olan, parlak beyaz renkte ve 3150 C° de eriyen bir element. Kısaltması Re.

reomür

* Suyun buz tutması 0° C, kaynaması 80° C esas alınıp ikisi arası seksen eşit parçaya bölünerek elde edilen sıcakölçer.

reorganizasyon

* Yeniden düzenlenme, yeniden düzen verme.

reosta

* Elektrik akımının şiddetini azaltıp çoğaltmaya yarayan araç, dimmer.

repertuar

* Bir tiyatro kurulunun oynamak için seçip hazırlamış olduğu oyunların listesi.
* Bir oyuncunun ezberlediği ve oynadığı rollerin listesi.
* Bir müzik topluluğunun veya sanatçının hazırlamış olduğu parçalar.
* Birikim.

replik

* Oyuncunun sözü karşısındakine bırakırken söyleyeceği son söz.
* Oyunda, karşısındakinin sözüne gerekli karşılığı verme.

replik almak

* oyuncunun karşısındakinden kendi yapacağı espriye hazırlık mahiyetinde bir söz veya cümle almak.

repo
* Bankalar arası işlemlerde bir gecelik faiz uygulaması.
* Faiz.

repocu
* Repo uygulayan veya repoya para yatıran (kimse).

repoculuk
* Repocu olma durumu.

reprodüksiyon
* Aynısını yapma, tıpkısını meydana getirme.

resen
* Kendi başına, kendiliğinden.
* Bağımsız olarak, kimseye bağlı olmaksızın.

resepsiyon
* Kabul, kabul etme.
* Resmî ziyafet, kabul töreni.
* Bir kuruluşta müşteri ile ilgili büro ve büroda çalışan kimselerin hepsi.

reseptör
* Almaç.

resesif
* Çekinik.

resesyon
* Durgunluk.

resif
* Su düzeyindeki sıra kayalar.

resim
* Varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri.
* Bunu yapmak için gerekli yöntemleri öğreten sanat.
* Fotoğraf.
* Bazı eşyadan ve işlerden alınan vergi veya harç.
* Tören.

resim almak
* bir şeyin resmini yapmak.
* resim çekmek.
* vergi ödetmek.

resim çekmek (veya çıkarmak)
* fotoğraf makinesiyle bir şeyin biçimini kâğıda geçirmek.

resim gibi
* çok güzel.

resim yazı
* Eski çağlarda, bazı uygar uluslarca kullanılan, nesnelerin yalınlaştırılmış resimlerine dayanan yazı, hiyeroglif.

resimci
* Fotoğrafçı.
* Resim öğretmeni.
* Nakkaş.

resimleme
* Resimlemek işi.

resimlemek
* Bir yazının konusu ile ilgili resimleri o yazının uygun yerine koymak.
* Herhangi bir konuyu resimlerle anlatmak.

resimlendirme
* Resimlendirmek işi.

resimlendirmek
* Resimlemek.

resimleşme
* Resimleşmek işi.

resimleşmek
* Resim durumuna gelmek.

resimli
* İçinde resimler bulunan, musavver.

resimli roman
* Konusu bir dizi resimle anlatılan roman veya hikâye.

resimlik
* Resim takmaya yarayan çerçeve.
* Albüm.

resimsi
* Resme özgü olan, resme benzeyen.

resital
* Tek bir sanatçının tek bir çalgı ile verdiği konser.

resmen
* Devlet adına, devletçe, resmî olarak.
* Kanuna, yönteme uygun olarak, yöntemince.
* Kesinlikle, açıkça, kesin olarak.

resmetme
* Resmetmek işi.

resmetmek
* Bir şeyin resmini çizmek.
* İz yapmak, işlemek, nakşetmek.

resmî
* Devletin olan, devlete ait, devletle ilgili.
* Devletin öngördüğü yöntemlere uygun olarak yapılan.
* Samimî olmayan, teklifli, ciddî, içten olmayan.

resmî dil
* Bir ülkede kanunla kabul edilen dil.

resmî elbise
* Üniforma.
* Bazı bayram, toplantı, yemek vb.de giyilmek zorunda olunan belli niteliklerdeki giysi, kıyafet, resmî giysi.

resmî giysi
* Resmî elbise, üniforma.

resmî nikâh
* Kanunlara uygun olarak nikâh memurunun kıydığı, devlet kayıtlarına geçen nikâh.

resmigeçit
* Geçit töreni.

resmikabul
* Kabul töreni.

resmîleşme
* Resmîleşmek durumu veya biçimi.

resmîleşmek
* Resmî bir duruma girmek.

resmîleştirme
* Resmîleştirmek işi.

resmîleştirmek
* Resmî bir duruma getirmek.

resmîlik
* Resmî olma durumu, resmiyet.

resmiyet
* Resmîlik.

resmiyete dökmek
* (bir iş veya durum için) resmî bir yola sokmak, resmî bir nitelik vermek.

ressam
* Resim yapan sanatçı.

ressamlık
* Ressam olma durumu.
* Resim yapma sanatı.

rest
* Pokerde, bir oyuncunun önündeki paranın tümü.

rest çekmek
* (oyuncu için) önündeki paranın tümünü ortaya koymak.
* herhangi bir konuda sert ve kesin olarak son sözü söylemek.

resti görmek
* ileri sürülen paranın miktarını kabul edip aynı miktarda parayı ortaya koymak.

restitüsyon
* Yeniden tasarımlama.

restleşme
* Restleşmek işi veya durumu.

restleşmek
* Karşılıklı restini görmek.

restoran
* Lokanta.

restorasyon
* Eski bir yapıda yıkılmış, bozulmuş olan bölümleri aslına uygun bir biçimde onarma, yenileme.

restore
* Eski durumuna veya ilk biçimine getirilmiş.

restore etmek
* (eski ve değerli bir yapıyı) onarıp eski durumuna getirmek.

resul
* Haberci.
* Kendisine kitap indirilmiş olduğuna inanılan peygamber, yalvaç.

resülmal
* Ana mal, ana para.

reşit
* Ergin.

reşit olmak
* erginleşmek.

reşme
* Hayvanın başlığı, yuları ve gemi.

ret
* Uygun bulmama, geri çevirme, kabul etmeme.
* (aile bireylerinden birinin) Sorumluluğunu üstünden atma, varlığını tanımama, aileden saymama.

retina
* Ağ tabaka.

retorik
* Güzel söz söyleme, hitabet sanatı.
* Söz sanatlarını inceleyen bilim dalı, belâgat.

reva
* Yakışır, yerinde, uygun.

reva görmek (veya görmemek)
* bir davranışı, bir olayı bir kimse için uygun görmek (veya görmemek).

revaç
* Geçerli ve değerli olma, sürüm.

revaç bulmak
* geçerli ve değerli sayılmak.

revaçta olmak
* değerli, üstün veya geçerli olmak.

revak
* Üstü örtülü, önü açık yer, sundurma.

revakiye
* Stoacılık.

revalüasyon
* Bir paranın değerini altına ve dövizlere göre yeniden ayarlama, değer katma.

revan
* Giden, yürüyen.

revan olmak
* gitmek.

revani
* Yumurta ve irmikle yapılan, fırında kabarıp piştikten sonra şerbet dökülen bir tür tatlı.

revanici
* Revani yapıp satan kimse.

revanicilik
* Revanicinin işi veya mesleği.

revanlaşma
* Revanlaşmak işi veya durumu.

revanlaşmak
* Yürüyüp gitmek, uyum sağlamak.

reverans
* Selâm veya teşekkür için eğilerek veya dizleri kırarak yapılan hareket.

revir
* Okul, kışla gibi yerlerde hastalar için ayrılmış bölüm.

reviş
* Gidiş, yürüyüş.
* Üslûp.
* Tutum, yol.

revize
* "Düzeltmek, yenilemek" anlamında revize etmek sözünde kullanılır.

revizyon
* Yeniden gözden geçirme, düzeltme, yenileme, yenilenme, inceleme, kontrol etme.

revizyoncu
* Revizyonist.

revizyonculuk
* Revizyonizm.

revizyonist
* Bir öğretinin, bir anayasanın, bir antlaşmanın yeniden gözden geçirilmesi için savaşan (kimse) veya yeniden gözden geçirmeyi gerektiren (görüş), revizyoncu.

revizyonizm
* Bir öğretinin, bir anayasanın, bir antlaşmanın ana temellerini tartışma konusu yapanların tutumu.

revnak
* Parlaklık, göz alıcılık.

revnak vermek
* hoşluk, güzellik, renklilik katmak.

revnaklı
* Revnakı olan, renkli, popüler, göz alıcı olan.

revolver
* Fişek koymaya yarayan bölümü silindir biçiminde ve namlu gerisinde olan, tek parçadan oluşmuş tabanca, altıpatlar.

revü
* Çeşitli dans ve oyunlardan oluşmuş, zengin görünümlü sahne gösterisi.

rey
* Oy.
* Düşünce, görüş, fikir.

rey vermek
* oy kullanmak.

reybî
* Şüpheci.

reye
* Çizgili çubuklu çizgileri olan (kumaş).

reye pantolon
* Çizgili kumaştan yapılmış pantolon.

reyhan
* Fesleğen.

reyhanî
* İnce nakışlı.
* Arap harfleriyle yazılan bir yazı türü.

reyon
* Bir mağazanın yalnız bir tür eşya satılan bölümü.

reyting
* Kitle iletişim araçlarında izlenme durumu, değerlendirme, takdir, rating.

rezalet
* Toplumun duygularını inciten olay veya durum, kepazelik, maskaralık, rezillik.

rezalet çıkarmak
* rezalet sayılacak bir durumun ortaya çıkmasına yol açmak.

reze
* Menteşe.
* Kapıyı içeriden ve dışarıdan açıp kapamaya yarayan ve baş parmakla basılarak işletilen düzen.

rezede
* Muhabbet çiçeğigillerden, 1,5 m yüksekliğinde, tohumlarından kandil yağı, çiçeklerinden sarı boya çıkarılan otsu bir bitki (Reseda luteola).

rezede çiçeği
* Rezede.

rezeksiyon
* Sağlam kısımları korumak ve gerekiyorsa o kısımların bağlantısını yeniden kurmak suretiyle bir organın bir parçasını kesip çıkarmak için yapılan cerrahî müdahale.

rezeleme
* Rezelemek işi.

rezelemek
* Reze ile kapamak.

rezene
* Maydanozgillerden, 1-1,5 m yüksekliğinde, sarı çiçekli, yaprakları iplik biçiminde parçalı hoş kokulu, baharlı meyveleri anason gibi yemeklerde ve bazı içkilerde tat verici olarak kullanılan, hekimlikte gaz söktürücü olarak yararlanılan çok yıllık otsu bir bitki (Foeniculum vulgare).

rezerv

* Saklanmış, biriktirilmiş şey.
* Yedek, ihtiyat.
* Yatağında veya havzasında bulunduğu hesaplanan, henüz işletilmemiş kömür, demir, petrol vb.

rezervasyon
* Otel, gazino, lokanta, taşıt gibi yerlerde yer ayırtma işi.
* Bu tür kuruluşlarda müşterilere yer ayırma işini üstlenen bölüm.

rezervuar
* Tuvaletlerde kullanılmaya yarayan su deposu.

rezidans
* Yüksek devlet görevlileri, elçiler vb.nin oturmalarına ayrılan konut.

rezil
* Alçak, aşağılık.

rezil etmek
* isteyerek veya istemeyerek birini çok utanacak güç bir duruma sokmak.

rezil olmak
* çok utanacak bir duruma gelmek.

rezil rüsva olmak (veya rezil kepaze olmak)
* toplum içinde ayıplanacak bir duruma düşmek.

rezilce
* Aşağılık, alçak bir nitelikte olan.
* Rezil bir biçimde.

rezili çıkmak
* çok eskimek, bozulmak, parçalanmak.

rezilleşmek
* Rezil duruma gelmek.

rezillik
* Rezil olma durumu, rezalet.

rezistans
* Bkz. direnç.

rezonans
* Düzgün itmelerin etkisiyle bir salınım genliğinin artışı.

Rh
* Rodyum'un kısaltması.

rıh
* Yazıdaki mürekkebi kurutmak için dökülen çok ince ve renkli bir tür kum.

rıhdan
* Yazı kurutmak için kullanılan, özel kumun konduğu üzeri delikli kap.

rıhtım
* Bir akarsu veya deniz kıyısında doldurularak yapılmış, gemilerin indirme bindirme veya yükleme boşaltma yapabileceği yer.

rıza
* Razı olma, isteme, istek.

rıza göstermek

* razı olmak, onamak, uygun bulmak.

rızası olmak
* izni olmak, müsaadesi olmak.

rızasını almak
* onayını almak, müsaadesini almak.

rızk
* Yiyecek, içecek şey, azık.
* Tanrı'nın herkese verdiğine inanılan nimet.
* Yaşamak için gerekli yiyecek, doygu.

rızkını çıkarmak
* günlük yiyecek parasını çıkarmak.

riayet
* Sayma, saygı, ağırlama, itibar etme.
* Uyma, boyun eğme.

riayet etmek
* uymak.

riayetkâr
* Uyan, saygı gösteren, riayet eden.

riayetsiz
* Saygısız, kaba.

riayetsizlik
* Saygısızlık.
* Uymazlık, dinlemezlik.

rica
* Dileyiş, dileme, dilek.

ricacı
* Birinin adına ricada bulunan, bir şey isteyen kimse.

ricada bulunmak (veya birinden rica etmek)
* dilemek.

rical
* Erkekler.
* Yüksek makamlardaki devlet adamları.

ric'at
* Vazgeçme.
* Gerileme, geri çekilme, geri kaçma.

ric'at etmek
* gerilemek, geri çekilmek.

rik'a
* Arap harflerinin en çok kullanılan el yazısı biçimi.

rikabdar
* Osmanlılarda hükümdarın ata binerken üzengisini tutan kişi.

rikkat
* İncelik, naziklik.
* Sevecenlik, acıma.

rikkat vermek
* duygulandırmak, etkilemek.

rikkatli
* Duygulu, sevecen.

rimel
* Kadınların kirpiklerini kıvırmak ve daha uzun göstermek için fırça ile sürdükleri yağlı sürme, maskara.

rimelleme
* Rimellemek işi.

rimellemek
* Göze rimel sürmek.

rimellenme
* Rimellenmek işi.

rimellenmek
* Rimellemek işi yapılmak.

rimelli
* Rimel sürülmüş.

rina
* Tırpana.

rindane
* Rind gibi, rinde yakışır biçimde.

ring
* Üzerinde boks yapılan, çevresi kordonla çevrilmiş yer.

ring seferi
* Genel taşıtların şehirde bir yerden kalkıp yaklaşık olarak bir daire çizdikten sonra aynı yere gelmesi.

ringa
* Kemikli balıklardan, ılık denizlerde büyük sürüler hâlinde dolaşan ve tütsü ile kurutulmuşu sıkça tüketilen, uskumru iriliğinde bir balık (Clupea harengus).

rint
* Hoşgörüsü geniş, açık yürekli, güvenilir kimse, gönül eri, kalender.
* Dünya işlerini hoş gören, aldırışsız, kalender kimse.

rintlik
* Rint olma durumu.

risale
* Küçük kitap, broşür.

risk
* Riziko.

riskli
* Riski olan.

risling
* Bir çeşit üzüm veya bu üzümden yapılan beyaz, hafif buruk, hoş içimli şarap.

ritm
* Olayların düzenli aralıklarla tekrarlanması niteliği, dizem, tartım.

ritmik
* Düzenli aralıklarla tekrarlanan, dizemli, tartımlı.

ritmik sayma
* Bir kural dahilinde sayı aralıklarını değiştirmeden ileri, geri sayma.

ritmli
* Düzenli aralıklarla tekrarlanan, dizemli, tartımlı, ritmik.

ritmsiz
* Ritmi olmayan, düzensiz aralıklarla tekrarlanan.

rituel
* Ayin.

rivayet
* Söylenti.
* Bir olay, bir haber veya sözü nakletme.

rivayet birleşik zamanı
* Yalın zamanlı bir kiple ek fiilin belirsiz geçmiş zaman kavramı imiş(>-miş) ekinin birlikte kullanılmasından oluşan birleşik zaman: Gelmişmiş, gelecekmiş gibi.

rivayet olunmak (veya edilmek)
* (bir olay, bir haber vb. için) anlatılmak.

riya
* İnandığı, düşündüğü gibi davranmama, özü sözü bir olmama huyu, ikiyüzlülük.

riyakâr
* İkiyüzlü, yüze gülen, müraî.

riyakârane
* İkiyüzlülükle.

riyakârlık
* İkiyüzlülük, müraîlik.

riyal
* Peseta'nın dörtte biri değerinde İspanyol parası.
* İran, Suudî Arabistan ve Yemen'de kullanılan para birimi.

riyala
* Osmanlı donanmasında tümgenerale eş bir rütbe.

riyaset
* Başkanlık.

riyasız
* Olduğu gibi görünen, ikiyüzlü davranmayan.

riyazet
* Nefsin isteklerini kırma.
* Perhiz.

riyazî
* Matematik, geometri gibi bilimlerle ilgili olan.

riyaziyat
* Matematik bilgisi.

riyaziye
* Matematik.

riyaziyeci
* Matematikçi, matemetik öğretmeni.

riyolit
* Granitle aynı kimyasal yapıda, içinde mikrolitler olan kayaç, liparit.

riziko
* Zarara uğrama tehlikesi.

Rn
* Radon'un kısaltması.

roba
* Giysi, giyecek.
* Bir giyeceğin göğüsle omuz arasında kalan bölümüne eklenen parça.

robalı
* Robası olan.

robdöşambr
* Bkz. ropdöşambr.

robot
* Belirli bir işi yerine getirmek için manyetizma ile kendisine çeşitli işler yaptırılabilen otomatik araç.
* Başkasının buyruğu ile iş yapan, kendi akıl ve iradesini kullanmayan kimse.

robotik
* Birtakım işlevlerde insanın yerini alabilecek düzeneklerin hazırlanmasıyla ilgili çalışma ve tekniklerin bütünü.

robotlaşma
* Robotlaşmak durumu.

robotlaşmak
* Robot durumuna gelmek.

robotlaştırma
* Robotlaştırmak işi veya durumu.

robotlaştırmak
* Robot durumuna getirmek.

robotluk
* Robot gibi mekanik hareket etme durumu.

roda
* Yöntemine uygun düzgün sarılmış halat yumağı.

rodaj
* Bir motorun yavaş yavaş çalıştırılarak alıştırılması.

rodeo
* Bir binicinin yabanî at veya öküz üzerinde durabilmesine dayanan Amerikan oyunu.

rodeocu
* Rodeo yapan kimse.

Rodezyalı
* Rodezya halkından olan kimse.

rodyum
* Atom numarası 45, atom ağırlığı 102, 91 olan, 1970° C de eriyen, 12,33 yoğunluğunda, gümüş renginde, sert, kırılgan bir element. Kısaltması Rh.

roka
* Turpgillerden, yaprakları salata gibi yenen, 20-40 cm yüksekliğinde, sebze olarak bahçelerde yetiştirilen kokulu, 1-2 yıllık bir bitki (Eruca sativa).

roket
* Atış sırasında mekanik olarak yön verilen, yörüngesinin başlangıcında öz itmeli olarak yol alan ve daha sonra yalnız balistik kanunlarına bağlı kalan mermi.
* Bir çeşit füze.

roketatar
* Öz itmeli mermi atan, zırhlı araçlara karşı yakın savaş sırasında kullanılan hafif silâh.

rokfor
* Koyun sütünden yapılan, mahzenlerde olgunlaştırılan, içi özel küflü peynir.

rokfor peyniri
* Bkz. rokfor.

rokoko
* XVIII. yüzyılın başında Fransa'da çok geçerli olan, kavisli çizgileri bol, gösterişli bir bezeme üslûbu.
* Bu üslûpta olan.

rol
* Bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi ve yapması gereken hareketlerin genel adı.
* Bir işte bir kimse veya şeyin üstüne düşen görev.
* Gerçek olmayan davranış, gösteriş.

rol almak
* bir oyunda görev almak.

rol çatışması
* Toplumun statülere bağlı olarak beklediği veya buyurduğu iki veya daha fazla şey karşısında ferdin gösterdiği çelişik istekler, davranışlar.

rol iflâsı
* Buyrukların veya beklentilerin yöneltiği durumda ortaya çıkan davranışsızlık.

rol kesmek
* yalan, uydurma söz söylemek veya içten olmayan davranışlarda bulunmak.

rol oynamak
* oyunda rol almak.
* (birinin bir işte) önemli etkisi olmak.

rol yapmak
* davranışlarda içtenlik bulunmamak.

rolcü
* Rol yapan kimse.

rolcülük
* Rol yapma durumu.

rolü olmak
* etkisi bulunmak.

rolüne çıkmak

* oyunda belli bir kişiliği sahnede oynamak.

rom
* Şeker kamışından şeker yapılırken elde edilen öz suyun, melâs ve artıkların mayalandırılarak kurutulmasıyla elde edilen alkollü sert içki.

Romalı
* Roma halkından olan.

roman
* İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, itibarî veya gerçek olaylara dayanan uzun edebiyat türü.

Roman
* Çingene.

Roman dilleri
* Lâtinceden türemiş yaşayan diller.

romancı
* Roman yazarı.

romancılık
* Roman yazma sanatı.

romanesk
* Roman özelliği olan.
* Romanla ilgili olan.
* Duygusal, düşçü.

romanist
* Roman dilleri uzmanı.

romanlaştırma
* Romanlaştırmak işi.

romanlaştırmak
* Bir konuyu roman biçiminde yazmak.

Romanoloji
* Roman dilleri bilimi.

romans
* Sekiz hecelik dizelerden oluşmuş bir İspanyol şiir türü.
* Şarkı türünde ve piyano için hazırlanmış, genellikle kıt'alar biçiminde beste.

romantik
* Davranışlarında duygu ve coşkunun aşırı ölçüde etkisi bulunan.
* Romantizm ile ilgili.
* Romantizm çığırından olan yazar.

romantiklik
* Romantik olma durumu.

romantizm
* XVIII. yüzyıl sonunda başlayan; duygu, coşku ve sembole aşırı yer veren sanat akımı.
* Duygusal eğilim.
* Romantik ortam veya durum.

Romanyalı
* Romanya halkından olan kimse.

romatizma
* Kaslarda ve özellikle eklemlerde kendini gösteren ağrılı hastalıkların genel adı.

romatizması tutmak
* romatizma ağrıları başlamak.

Romen
* Roma halkından olan kimse.

Romen rakamları
* Romalılardan kalma, sayıları göstermek için kullanılan I, V, X, L, C, D ve M işaretleri; sırasıyla 1, 5, 10, 50, 100, 500 ve 1000 rakamlarını göstermeye yarayan işaretler.

rondelâ
* Ortası delik yuvarlak parça.

rop
* Çoğu tek parça kadın giysisi.

ropdöşambr
* Ev içinde giyilen üstlük.

rosto
* Haşlandıktan sonra veya doğrudan doğruya kızartılarak pişirilen, dilim dilim kesilen et.

rostoluk
* Rosto yapmaya elverişli (et).

rot
* Motorlu taşıtlarda direksiyon ile tekerlek arasındaki bağlantıyı sağlayan demir çubuk.

rota
* Bir gemi veya uçağın gidiş yönü, izleyeceği yol.
* Görüş veya tutuma göre gidilen, izlenen yol.

rotasyon
* Bir birimde çalışan görevlilerin düzenli bir biçimde yer değiştirmeleri.

rotatif
* Büyük bir çabuklukla dönerek işleyen ve saatte binlerce adet basan bir tür basım makinesi.

rotatifçi
* Rotatifte çalışan kimse.

rotayı değiştirmek
* gidilen yolu değiştirmek.
* tutumunu değiştirmek, izlediği yoldan ayrılmak.

rotil
* Otomobilin ön düzeninde yer alan parça.

rotor
* Bkz. döneç.

roza
* Bir tür pembe elmas.
* Bu elmasla yapılmış olan (takı).

rozbif
* Kızartılmak amacıyla hazırlanmış veya kızartılmış sığır eti parçası.

roze

* Bir tür pembe şarap, gül şarabı.

rozet
* Yakaya takılmak için çeşitli biçimlerde yapılan, bir kuruluşun sembolü sayılacak ufak kâğıt veya metal nesne.
* Musluğun, gizli döşenmiş boruya vidalandığı yerin çirkin görünüşünü kapatmak amacıyla kullanılan nikel veya krom kaplanmış çember biçimli sac parça.
* Kapı kolunun altına monte edilen metal parça.
* Güney Anadolu sahillerinde yetişen pembe ve beyaz çiçekleri olan süs bitkisi.

röfle
* (saç için) Değişik tonlarda boyanma; yansıma.

rölâns
* Poker gibi oyunlarda konuşmadan önce zaman kazanmak veya sürülmüş olan parayı artırmak için söylenen söz.

rölânti
* Motorlu taşıtlarda motorun en az yakıtla çalışma ayarı.

rölântide durmak (veya çalışmak)
* moturlu taşıtlarda, motor boşta çalışmak.

rölântiye almak
* (motorlu taşıtta) motoru boşa almak, boşta çalıştırmak.
* herhangi bir işi yavaşlatmak.

rölâtif
* Bağıntılı, izafî, nispî.

rölâtivist
* Bağıntıcı.

rölâtivite
* Bağıntı, görelik, izafet.

rölâtivizm
* Bağıntıcılık, görecelik, izafiye.

röle
* Değiştirgeç.

rölyef
* Kabartma.

römork
* Başka bir taşıt tarafından çekilen motorsuz taşıt.

römorkör
* Yedeğinde başka taşıtlar götüren taşıt ve özellikle deniz taşıtı.

Rönesans
* XV. yüzyıldan başlayarak İtalya'da ve daha sonra diğer Avrupa ülkelerinde hümanizmin etkisiyle ortaya çıkan, klâsik İlk Çağ kültür ve sanatına dayanarak gelişen bilim ve sanat akımı.

röntgen
* X veya gama ışınlarının miktar ölçümü birimi. Kısaltması R.
* Herhangi bir organın durumunu tespit etmek için çekilen film.

röntgen çekmek
* herhangi bir organın durumunu tespit etmek için film çekmek.
* bir olayın bütün geçmişini ve durumunu belirlemek.

röntgenci
* Röntgen ışınları uzmanı.
* Kadınları gizlice gözetleme alışkanlığı olan erkek, dikizci.

röntgencilik
* Röntgen ışınları uzmanlığı.
* Kadınları gizlice gözetleme alışkanlığı, dikizcilik.

röntgenleme
* Röntgenlemek işi veya durumu.

röntgenlemek
* Kadınları gizlice gözetlemek.

röportaj
* Konusu bir soruşturma, araştırma olan gazete veya dergi yazısı.
* Radyo ve televizyon habercisinin araştırma ve soruşturma sonucunda hazırlamış olduğu program, mülâkat.

röportajcı
* Röportaj yazan ve yapan kimse.

röportajcılık
* Röportajcının işi.

röportör
* Röportaj yazan veya yapan kimse.

röprodüksiyon
* Çoğaltma.
* Aslını bozmadan yapılan taklit.
* Bir sanat eserinin kopyası veya taklidi.

rötar
* Gecikme.

rötarlı
* Gecikmeli, tehirli.

rötuş
* Fotoğrafçılıkta resimleri basmadan önce cam üzerinde düzeltme işi.
* Düzeltme amacıyla yapılan değiştirme.

rötuş etmek (veya yapmak)
* kusurları giderme amacıyla düzeltmek, değiştirmek.

rötuşçu
* Rötuş yapan kimse.

rötuşlama
* Rötuşlamak işi.

rötuşlamak
* Rötuş yapmak.

rötuşlu
* Rötuş yapılmış, düzeltilmiş.

rövanş
* Sporda veya oyunda yenilmiş olanın aynı rakiple oynadığı ikinci oyun.

rövanşı almak

* ikinci karşılaşmayı kazanmak.

Ru
* Rutenyum'un kısaltması.

ruam
* En çok atlarda görülen, insanlara da bulaşan ölümcül bir hayvan hastalığı, sakağı.

ruba
* Giysi, giyecek.

rubaî
* Divan edebiyatında dört dizeden oluşan ve belirli aruz kalıpları ile yazılan şiir, dördül.

rubidyum
* Atom numarası 37, atom ağırlığı 85,48 olan, 1,53 yoğunluğunda, 39° C de eriyen, çabuk oksitlenen, tütün, pancar gibi bazı bitkilerde, maden sularında bulunan, potasyuma benzer kimyasal element. Kısaltması Rb.

ruble
* Birleşik Devletler Topluluğu'nda geçerli olan para birimi.

rubu
* Dörtte bir.

ruf
* Çatı, dam.

Rufaî
* Rufaîlik tarikatından olan kimse.

Rufaîler karışır
* bu iş öyle karışık ki bunu kimse çözemez.

Rufaîlik
* Ahmed Rifaî'nin kurduğu Sünnî bir tarikat.

rugan
* Ayakkabı, çanta vb. yapımında kullanılan parlak deri.
* Bu deriden yapılmış.

rugby
* On beşer kişilik iki takım arasında oval bir topla oynanan oyun.

ruh
* Dinlerin ve dinci felsefelerin insanda vücuttan ayrı bir varlık olarak kabul ettiği öz, tin.
* Canlılık, duygu.
* En önemli nokta, öz.
* Esans.
* Bedeni etkin kılan canlılık ilkesi, bedenin hayat gücü.
* Hayalet, görünmeyecek kadar zayıf.

ruh bilgini
* Ruh bilimi uzmanı.

ruh bilimci
* Ruh bilimi ile uğraşan uzman, ruhiyatçı, psikolog.

ruh bilimcilik
* Özellikle din, sanat, ahlâk gibi olayları tek yanlı olarak yalnızca ruh bilimsel açıdan inceleme ve açıklama, psikolojizm.
* Ruh bilimini bütün bilimlerin ve felsefenin temeli yapma eğilimi.
* Mantıkla ruh biliminin birbirine karıştırılması.

ruh bilimi
* Duyum, heyecan, düşünme gibi olguları ve bunların yasalarını inceleyen bilim, ruhiyat, psikoloji.

ruh bilimsel
* Ruh bilimi ile ilgili olan, psikolojik.

ruh çöküntüsü
* Ruhsal sıkıntı ve bunalım.

ruh doktoru
* Ruh hekimi.

ruh göçü
* Ruhun bir bedenden başka bir bedene geçerek varlığını sürdürdüğü inancı, tenasüh, reenkarnasyon.

ruh hastası
* Ruh veya sinir hastalığına tutulmuş kişi, psikopat.

ruh hekimi
* Ruh hekimliği ile uğraşan uzman, sinir hastalıkları uzmanı.

ruh hekimliği
* Ruh ve sinir hastalıklarıyla kişide görülen önemli uyuşmazlıkları önleme, teşhis ve tedavi ile uğraşan uzmanlık dalı.

ruh karmaşası
* Ruhsal sıkıntı.

ruh kazandırmak (veya vermek)
* herhangi bir yeri veya şeyi canlı, hareketli, neşeli bir duruma getirmek.

ruh ölçümü
* Ruhsal süreçlerin ölçülmesinde kullanılan, araçları ve yöntemleri gerektiren bir ruh bilimi dalı, psikometri.

ruh ötesi
* Ruhlarla ilişki kurma, gelecekten haber verme gibi ruh biliminin kapsamına girmeyen ve onun dışında incelenen olayları kapsayan (alan), metapsişik.

ruh sağlığı
* Ruhî bakımdan sağlıklı olma.

ruhanî
* Ruhla ilgili.
* Din ve mezhep işlerini ele alan, bunlarla ilgili bulunan.
* Manevî.

ruhaniyet
* Ruhtan ibaret olma durumu.
* Ölmüş kutsal bir kimsenin, bir inanışa göre sürüp gitmekte bulunan manevî gücü, manevîlik.

ruhban
* Rahipler.

ruhbaniyet
* Rahiplerin evlenmeyerek ve dünyadan el etek çekerek yaşamaları durumu.
* Ruhbanlık.

ruhbanlık
* Ruhban olma durumu.
* Ruhban sınıfı.

ruhen
* Ruh bakımından.

ruhî
* Ruhla ilgili, ruhsal.

ruhiyat
* Ruh bilimi, psikoloji.

ruhiyatçı
* Ruh bilimi uzmanı, psikolog.

ruhiyatçılık
* Ruh bilimi ile uğraşma.

ruhlu
* Görünüşü veya ruhî durumu herhangi bir nitelikte olan.
* Canlı, etkili.

ruhsal
* Ruhla ilgili olan, ruhî, psişik.
* Ruh bilimi ile ilgili, ruh bilimsel, psikolojik.

ruhsat
* İzin, müsaade.
* İzin belgesi, ruhsatname.

ruhsatiye
* Bir izin belgesi gerektiği durumlarda iznin verilmesi dolayısıyla alınan para.

ruhsatlı
* Yapılması ve kullanılması vb. için gerekli izni olan, ruhsatı olan.

ruhsatname
* Belli etkinliklerde bulunabilmek, kamu hizmet ve mallarından yararlanabilmek için kişilere, önceden belirlenmiş bazı şartlara uyma kaydıyla idarece verilen izin, ruhsat.

ruhsatsız
* Yapılması, kullanılması vb. için gerekli izni olmayan, ruhsatı olmayan.

ruhsuz
* Cansız, güçsüz, etkisiz, miskin.

ruhsuzlaşma
* Ruhsuzlaşmak işi veya durumu.

ruhsuzlaşmak
* Ruhsuz duruma girmek.

ruhsuzlaştırma
* Ruhsuzlaştırmak işi veya biçimi.

ruhsuzlaştırmak
* Ruhsuz duruma getirmek veya sokmak.

ruhsuzluk
* Ruhsuz olma durumu.

ruhu (bile) duymamak
* hiç haberi olmamak, anlamamak.

ruhu şad olsun!

* (ölüler için) sevinsin, mutlu olsun.

ruhum!
* sevgi anlatan bir söz.

ruhunda güneş açmak
* rahatlamak, huzura ermek.
* sevinmek, neşelenmek, coşmak.

ruhunu şad etmek
* ölmüş bir kimseyi anarak onun ruhunu memnun etmek.

ruhunu teslim etmek
* ölmek.

ruj
* Dudak boyası.

rujlama
* Rujlamak işi veya durumu.

rujlamak
* Ruj sürmek.

rujlanma
* Rujlanmak işi veya durumu.

rujlanmak
* Ruj sürmek.

rulet
* Bir bilyenin, dönmekte bulunan derin tepside yazılı numaralarından ve siyah ile kırmızı renklerden birinin üzerinde durmasıyla kazananı belirten kumar aracı ve bununla oynanan kumar.
* Pastacıların, terzilerin vb.nin kullandığı dişli, küçük demir çark.

rulman
* Mekanik ve elektrikli sistemlerde kayma sürtünmesi yerine bir yuvarlanma sürtünmesi sağlayarak enerji kayıplarını azaltmak için yataklar ile muylular arasına yerleştirilen parça.

rulo
* Dürülerek boru biçimi verilmiş deri veya kâğıt tomar.
* Boya işlerinde kullanılan emici özelliğe sahip sünger veya sentetik silindir.
* Silindir biçiminde, içine değişik malzeme konularak hazırlanmış köfte, pasta, dondurma.

Rum
* Müslüman ülkelerde oturan Yunan asıllı kimse.
* Rumlara ilişkin, Rumlarla ilgili.
* Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan, Roma yurttaşı haklarına sahip olan halk.
* Anadolu.

Rum ateşi
* Denizde veya karadaki savaşlarda Bizanslılarca kullanılan ve sürekli yanan ateş, grejuva.

rumba
* Küba'dan Amerika ve Avrupa'ya yayılan bir dans.
* Bu dansın müziği.

Rumca
* Rumların kullandığı yeni Yunanca.

Rumelili
* Osmanlı İmparatorluğu zamanında Avrupa topraklarında yaşayan Türklerden olan kimse.

Rumen
* Romanya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Romanya ve Rumenlerle ilgili olan şey.

Rumence
* Rumen dili.

Rumî
* Miladî takvimden 13 gün geri bir güneş takvimi olan Rumî takvim adında kullanılır.
* Anadolu ile ilgili, Anadolu'ya bağlı, Anadolu'da yaşayan.
* Bizans İmparatorluğuna ve bu imparatorluğun egemenliği altındaki kimselere ilişkin.
* Anadolu Selçuklularının üslûplaştırdıkları filiz, yaprak ve hayvan motiflerinden oluşmuş dolaşık süsleme.

Rumlaşma
* Rumlaşmak işi veya durumu.

Rumlaşmak
* Rum dilini benimsemek.

Rumlaştırma
* Rumlaştırmak işi veya durumu.

Rumlaştırmak
* Rum dilini ve kültürünü benimsetmek.

Rumluk
* Rum olma durumu.

rumuz
* Sembol, simge, remiz.
* Gizli anlamları olan işaretler ve sözler.

rumuzlu
* Rumuzu olan.

run
* Bkz. rün.

runik
* Bkz. rünik.

rupi
* Hindistan'da ve Asya devletlerinde para birimi.

Rus
* Rusya Federasyonu'nda yaşayan Doğu Slav halkı veya bu halkın soyundan olan kimse.
* Rusya veya Ruslarla ilgili olan (şey).

Rus ruleti
* Toplu tabancada bir tek mermi bırakılarak topun gelişigüzel döndürülmesi ve başa dayayıp tetiğin bir kez çekilmesiyle karşılıklı ve iki kişinin karşılıklı oynadığı ölüm oyunu.

Rus salatası
* Patates, bezelye, pancar, havuç, hıyar turşusu, kapari, mayonez ile yapılan salata.

Rusça
* Rus dili.

Ruslaşma
* Ruslaşmak işi veya durumu.

Ruslaşmak
* Rus dilini benimsemek.

Ruslaştırma
* Ruslaştırmak işi veya durumu.

Ruslaştırmak
* Rus dilini ve kültürünü benimsetmek.

Rusluk
* Rus olma durumu.

rustaî
* Köyle ilgili, köylü.

rutenyum
* Atom numarası 44, atom ağırlığı 101,07, yoğunluğu 12,3 olan, 2400° C de eriyen, sert ve kırılgan, havada kolayca oksitlenen bir element. Kısaltması Ru.

rutherfordyum
* Kurçatovyum elementine Amerikalıların verdiği ad. Kısaltması Rf.

rutin
* Alışılagelen, sıradan, sıradanlık, çeşitlilik göstermeyen, alışılagelmiş düzen içinde yapılan.
* Alışkanlıkla elde edilmiş beceri.

rutubet
* Yaşlık, nem.

rutubetlendirme
* Rutubetlendirmek işi.

rutubetlendirmek
* Rutubetlenmesine yol açmak.

rutubetlenme
* Rutubetlenmek işi.

rutubetlenmek
* Nemlenmek, ıslanmak.

rutubetli
* Rutubeti olan, nemli.

rutubetsiz
* Rutubeti olmayan.

ruz
* Gün.

ruziklenmek
* Sefil bir biçimde gün geçirmek veya geçinip gitmek.

ruznamçe
* Osmanlı Devletinde defterdarlıkta günlük hâdiselerin yazıldığı küçük defter.

ruzname
* Günlük olayların yazıldığı defter.
* Gündem.
* Olayların zaman sırasına göre yazılmış bulunduğu defter.

ruzname tutmak

* günlük olayları bir deftere yazıp toplamak.

ruzuşeb
* Gece gündüz, sürekli.

rübap
* Bkz. rebap.

rücu
* Geri dönme, sözünü geri alma, cayma, tersinme.
* Kayıtım.

rücu etmek
* geri dönmek.

rücu hakkı
* Bir ödemede bulunmuş olan kimsenin bu ödeme için bundan yararlananlara geri dönüp başvurabilmesi.

rüçhan
* Üstünlük, yeğlik.

rüçhan hakkı
* Bir hakkın sıra bakımından kendinden sonra gelen hakka öncelik tanıması.

rüesa
* Başkanlar.

rüfeka
* Arkadaşlar.

rükû
* Öne doğru eğilme.
* Namazda elleri dizlere dayayıp öne doğru eğilme.

rükün
* Bir şeyin en güçlü ve sağlam yönü.
* Bir kurulun, bir topluluğun en önemli üyelerinden her biri.

rüküş
* Gülünç bir biçimde giyinip süslenen (kadın).

rüküşlük
* Rüküş olma durumu.

rün
* Rünik yazıdaki harflerin her biri.

rünik
* Rün yazılardaki biçimleri andıran yazı stili.

rüping sistemi
* Kapalı kazanlarda önce basıncı artırıp sonra düşürerek uygulanan ağaca koruyucu sıvı emdirme yöntemi.

rüstik
* Köy evi veya köy görünüşü veren, kırsal.
* Pencere üstlerine takılan ahşap korniş.

rüsum
* Vergiler.

rüsumat
* Bazı mallardan devletçe alınan vergiler.

rüsup
* Tortu, çökel, çökelti.

rüsva
* Ayıplanacak hâlde olan, rezil.

rüsvalık
* Rüsva olma durumu.

rüşdünü isbat etmek
* kanunlara göre ergin sayılacak yaşa gelmiş olmak.

rüşeym
* Oğulcuk, embriyon.

rüşt
* Erginlik.

rüştiye
* Ortaokul derecesinde olan eğitim kurumu.

rüşvet
* Yaptırılmak istenen bir işte yasa dışı kolaylık veya çabukluk sağlanması için bir kimseye mal veya para olarak sağlanan çıkar.

rüşvet almak
* rüşvet olarak verilen parayı veya malı kabul etmek.

rüşvet vermek
* bir görevliye bir işi yaptırmak için para veya mal vermek.

rüşvet yemek
* bir işi yapmak için birinden rüşvet almak.

rüşvetçi
* Rüşvet alarak iş gören kimse.

rüşvetçilik
* İş görmek için rüşvet alma tutumu.

rütbe
* Mertebe, derece, paye.
* Subay, astsubay ve polislerin sahip olduğu derece, mevki.

rütbeli
* Rütbesi olan.

rütbesiz
* Rütbesi olmayan, kıdemsiz.

rüya
* Düş.
* Gerçekleşmesi imkânsız durum, hayal.
* Gerçekleşmesi beklenen ve istenen şey, umut.

rüya gibi
* olağan dışı, çok güzel.

rüyalarına girmek
* rüyasında görmek.
* bir şeyden çok etkilenmek, çok korkmak.

rüyası çıkmak
* (görülen rüya) gerçekleşmek.

rüyasında görememek
* olacağını, gerçekleşeceğini hiç düşünememek.

rüyasında görse hayra yormamak
* hatır ve hayalinden geçirmemek, olacağına inanmamak.

rüyet
* Görme.

rüzgâr
* Havanın yer değiştirmesinden oluşan esinti, yel.

rüzgâr almak
* yel esen bir yerde bulunmak.

rüzgâr altı
* Poca.

rüzgâr ekip fırtına biçmek
* yaptığı bir kötülüğün çok daha kötüsü ile karşılaşmak.

rüzgâr gelecek delikleri tıkamak
* istenmeyen bir durum veya gelişmeye karşı her türlü önlemi almak.

rüzgâr gibi
* çabucak, çok hızlı.

rüzgâr gülü
* Pusula kadranına yapıştırılan, rüzgârların yönünü ve adını gösteren levha.

rüzgâr tutmak (veya tutmamak)
* rüzgâra açık ve kapalı bulunmak.

rüzgâr üstü
* Bkz. orsa.

rüzgârlama
* Rüzgârlamak işi.

rüzgârlamak
* Estirmek, savurmak.

rüzgârlanma
* Rüzgârlanmak işi.

rüzgârlanmak
* Yel esmeye başlamak.
* Yele karşı durmak.

rüzgârlı
* Yel esen, yelin estiği, yelli.

rüzgârlı havanın kuytusu, yağmurlu havanın uykusu
* rüzgârlı havada kuytu bir yer, yağmurlu bir havada da uyku tercih edilir.

rüzgârlık
* Kapı üstlerine konulan eğik saçak biçimindeki örtme.
* Rüzgârdan korunmak için giysilerin üstüne giyilen bir tür üstlük.

rüzgârsız
* Rüzgârı olmayan, rüzgâr tutmayan, yel esmeyen.

S
* Kükürt'ün kısaltması.

s, S
* Türk alfabesinin yirmi ikinci harfi. Se adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümsüz sızıcı diş eti ünsüzünü gösterir.

-sa / -se
* Dilek eki: (param) ol-sa, (bahar) gel-se vb.

-sa / -se
* Şart eki: (ise'den kısalma, vurgusuz) çalışır-sa (kazanır), okur-sa (adam olur) vb.

-sa / -se
* İsimden fiil türeten ek: umur-sa-mak, mühim-se-mek, önem-se-mek vb.

saadet
* Mutluluk, ongunluk, mut, kut.

saadet asrı
* Hz. Muhammed'in yaşadığı dönem.
* Devrisaadet.

saadet zinciri
* Bir dizi mutluluk.

saadethane
* Yüksek rütbeli kimselerin evi.
* Mutlu ve huzur içinde yaşanılan yer.

saadetle
* güle güle yerine kullanılan bir uğurlama sözü.

saadetle
* "Güle güle" anlamında esenleme sözü.

saadetlu
* Osmanlı döneminde korgeneral ile albay arasındaki rütbeli subaylara ve bu derecedeki vezirlere verilen unvan.

saat
* Bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası.
* Vakit, zaman.
* Bir işin yapıldığı belli bir zaman.
* Yürüyerek bir saatte alınan yol.
* Günün hangi saati olduğunu gösteren alet.
* Sayaç.

saat camı
* Saat kadranı ve rakamlarını dış etkilerden koruyan özel yapılmış cam.

saat açısı
* Konum üçgeninin içinde bulunulan yerin saatini veren açısı.

saat ayarı
* Vaktin ve saatin düzenli akışını sağlamak amacıyla yapılan ayar.

saat başı

* Her saatin ilk dakikaları, tam saat.

saat başı galiba!
* bir toplantıda, herkesin dalıp sustuğunda, bu durumu fark eden bir kimsenin söylediği şaka sözü.

saat bu saat
* ele geçen fırsattan yararlanmanın tam zamanı.

saat cebi
* Saat konulmak üzere pantolonlara özellikle yeleklere yapılan cep.

saat çiçeği
* Bir tür çiçek.

saat dairesi
* Bir yıldızdan ve göğün kutuplarından geçen büyük daire.

saat dilimi
* Greenwich başlangıç boylamından itibaren yer yüzünü 24 parçaya ayıran, 15' lık bölümlerden her biri.

saat farkı
* Dünyanın dönüşünden ve meridyen farklığından oluşan zaman aralığı.

saat gibi
* tam bir düzgünlükte, dakik.

saat gibi işlemek
* hiç aksamadan, ara vermeden çalışmak.

saat kulesi
* Bkz. kule.

saat on bir buçuğu çalmak
* yaşı çok ilerlemiş bulunmak.

saatçi
* Saat yapan, onaran veya satan kimse.

saatçilik
* Saat yapma, onarma veya satma işi.

saati çalmak
* bir şeyin vakti gelmek.

saati saatine
* Tam vaktinde.

saati saatine (veya dakikası dakikasına) uymamak
* sık sık durumu, huyu değişmek.

saati tutmak
* saate bakarak bir işin ne kadar sürdüğünü hesaplamak.

saatlerce
* Uzun süre, uzun uzadıya.

saatli
* Saati olan, saati bulunan.

saatli bomba
* İstenilen saatte patlaması önceden ayarlanmış bomba.

saatlik
* Herhangi bir saat süresince yapılan veya olan.

saba
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

saba
* Bkz. kaba saba.

saba
* Sabahleyin gün doğusundan esen hafif ve yumuşak rüzgâr.

saba rüzgârı
* Sabah vakti gün doğusundan esen yumuşak ve hafif rüzgâr, sabah yeli, saba.

sababuselik
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

sabah
* Gündüzün, günün başlangıcı.
* Güneşin doğduğu andan öğleye kadar geçen zaman, sabahleyin, sabah vakti.

sabah akşam
* Her vakit, daima, sürekli, devamlı.

sabah ezanı
* Sabah namazı vaktini duyuran ezan.

sabah kahvaltısı
* Sabah vakti yenilen yemek.

sabah keyfi
* Sabahleyin geç kalkma, yatak keyfi yapma.

sabah koşusu
* Sabahleyin spor amacıyla yapılan koşu.

sabah namazı
* Günde beş vakit kılınan namazdan ilki olan ve sabahleyin eda edilen namaz.

sabah ola, hayır ola
* "Sabah olsun, o vakte kadar iş belki düzelir" anlamında kullanılır.

sabah sabah
* Sabahleyin, erkenden.

sabah yeli
* Sabahleyin gün doğusundan esen hafif ve yumuşak yel, saba rüzgârı.

sabaha çıkmamak
* sabaha kadar yaşayamamak, sabahtan önce ölmek.

sabaha doğru
* Gecenin sabaha yakın bir zamanında.

sabahçı
* Nöbeti sabaha doğru olan veya sabaha rastlayan kimse.
* Uyumadan sabahı bulan kimse.
* Okula öğleden önce giden öğrenci.

sabahçı kahvesi
* Sabaha kadar açık kalan veya sabaha karşı açılan kahve.

sabahı bulmak (veya etmek)
* sabaha kadar uyumamak, sabahlamak.

sabahın köründe
* sabahın en erken saatinde, erkenden, ortalık iyice aydınlanmadan.

sabahki
* Sabah olan, sabah yapılan.

sabahlama
* Sabahlamak işi.

sabahlamak
* Bir yerde sabaha kadar kalmak.
* Herhangi bir sebeple bütün geceyi uyumadan geçirmek.

sabahlar hayrolsun!
* günaydın!.

sabahları
* Sabah vaktinde.
* Her sabah.

sabahlatma
* Sabahlatmak işi.

sabahlatmak
* Sabahlamak işini yaptırmak.

sabahleyin
* Sabah vaktinde, sabahın ilk saatlerinde.

sabahlı
* Bkz. akşamlı sabahlı.

sabahlık
* Sabahları yataktan kalkınca geçici olarak giyilen üstlük.
* Sabahla ilgili, sabaha özgü; sabaha yetecek kadar.
* Sabaha özgü olmak üzere.

sabahtan
* Sabahleyin, sabah sabah.

sabahtan akşama
* bütün gün.

sabahyıldızı
* Afrika'da yetişen sert ve kaba dokulu, turuncu sarı renkli ağaç (Nauclea didemichii).

saban
* Tarlayı ekilir duruma getirmek için çift süren hayvanların koşulduğu demir uçlu tarım aracı.

saban balığı
* Dev köpek balığıgillerden, boyu 5 m kadar olabilen, kuyruğu sabana benzer bir köpek balığı, deniztilkisi (Alopias vulpes).

saban demiri
* Sabanın toprağı yarmaya yarayan taban kısmına takılan demir.

saban kemiği
* Burun boşluklarını birbirinden ayıran çeperi arkasında bulunan ince uzun kemik.

saban kulağı
* Sabanın, toprağın altını üstüne getiren bölümü.

saban sürmek
* toprağı sabanla kazıp alt üst etmek.
* güreşte, yüzükoyun hasmı ayaklarından tutup yerde sürümek.

sabanın tutağına yapışan el aç kalmaz
* çiftçilik yapan veya çalışan aç kalmaz.

sabankıran
* Kayışkıran.

sabık
* Geçen, önceki, eski.

sabıka
* Geçmiş bulunan şey, geçmiş bulunan olay.
* Geçmişte işlenmiş, mahkemece ispatlanıp cezalandırılmış olan suç.

sabıka kaydı
* Adlî sicilden verilen bilgiye göre bir kimsenin sabıka durumunu gösteren yazı.

sabıkalı
* Sabıkası olan.

sabıkasız
* Sabıkası olmayan.

sabır
* Acı, yoksulluk, haksızlık gibi üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç.
* Olacak veya gelecek bir şeyi telâş göstermeden bekleme.

sabır acıdır, meyvesi tatlıdır
* sabretmenin zor bir iş olduğunu ancak güzel sonuç verdiğini anlatır.

sabır etmek
* Bkz. sabretmek.

sabır taşı
* Çok sabırlı kimse.

sabırla
* Sabır göstererek, sabırlı davranarak.

sabırlı
* Sabır gösteren, katlanan, sabreden.

sabırsız
* Sabır göstermeyen, sabrı olmayan.

sabırsızlanış
* Sabırsızlanmak işi veya biçimi.

sabırsızlanma
* Sabırsızlanmak işi.

sabırsızlanmak
* Sabırlı davranmamak, sabırsızlık göstermek.

sabırsızlık
* Sabır göstermeme, sabırlı davranmama durumu, sabırsız olma durumu.

sabırsızlıkla
* sabır göstermeyerek; merakla.

sabi
* Küçük çocuk.

sabit
* Yerinden oynamayan, yer değiştirmeyen, durağan.
* Gerçekliği tespit edilmiş, kanıtlanmış olan.
* Değişmeyen, hep aynı kalan, önceden ayarlanmış.

sabit fikir
* Saplantı.

sabit kalem
* Kopya kalemi.

sabit olmak
* bir şeyin varlığı, gerçekliği kesin olarak belli olmak.
* durağan durumda bulunmak.

sabite
* Bir formülde geçen ve önceden belirlenmiş bulunan değişmez nicelik.
* Durağan yıldız.

sabitkadem
* Süreklilik gösteren.
* Sözüne sadık, sözünü tutan ve yerine getiren.

sabitleşme
* Sabitleşmek işi.

sabitleşmek
* Sabit duruma gelmek.

sabitleştirme
* Sabitleştirmek işi.

sabitleştirmek
* Sabit duruma getirmek.

sabitlik
* Sabit olma durumu.

sabo
* Genellikle birçok Avrupa ülkesinde giyilen tahta ayakkabı.
* Üzerinde deri vb. bir bant bulunan bir tür sandal.

sabotaj
* Baltalama.

sabotaj yapmak
* yıkmak, tahrip etmek, kullanılır durumdan çıkarmak.
* bir işi kısıtlı olarak bozmak, baltalamak.

sabotajcı
* Sabotaj yapan kimse, baltalıyıcı.

sabotajcılık

* Sabotaj yapma.

sabote
* Baltalama.

sabote etmek
* baltalamak.

sabreden derviş muradına ermiş
* beklemesini bilen kimse sonunda amacına ulaşır.

sabretme
* Sabretmek işi.

sabretmek
* Sabır göstermek, sabırlı davranmak.

sabreyleme
* Sabreylemek işi veya durumu.

sabreylemek
* Sabır göstermek durumu.

sabrı taşmak (veya tükenmek)
* artık katlanmaz, dayanmaz duruma gelmek, sabrı kalmamak.

sabuh
* Sabah vakti içilen içki.

sabuk
* Bkz. abuk subuk.

sabuklanma
* Bazı hastalıklarda görülen abuk sabuk konuşma, anlamsız davranışlarda bulunma gibi belirtiler gösteren ruh bozukluğu, hezeyan.

sabuklanmak
* Abuk sabuk konuşma, anlamsız davranışlar gösterme biçiminde belirtileri olan ruhsal bozukluğa yakalanmak.

sabun
* Kirli ve yağlı şeyleri temizlemekte kullanılan, türlü yağlarla alkaliler birleştirilerek yapılan madde.
* Bu maddenin kalıp durumunda olan biçimi.

sabun ağacı
* Öz suyu köpüren ağaçlara verilen ad (Sapindaceae).

sabun balığı
* Atlas okyanusu kıyılarında yaşayan ve bol miktarda mukus salgılayan küçük bedenli balık (Rypticus saponacens).

sabun köpüğü gibi sönmek
* gösterişli olmakla birlikte en hafif bir etki ile yok olmak.

sabun otu
* Çöven.

sabun taşı
* Terzilerin kumaşı işaretlemek için kullandıkları, yeşilimsi veya beyaz renkli, sertliği 1 olan magnezyum silikat.

sabun tozu

* Toz durumunda olan sabun.

sabuncu
    * Sabun yapan veya satan kimse.

sabunculuk
    * Sabun yapma veya satma işi.

sabunhane
    * Sabun yapılan yer.

sabuniye
    * Bir tür nişasta helvası.

sabunlama
    * Sabunlamak işi.

sabunlamak
    * Herhangi bir şeyi sabun sürerek yıkamak.

sabunlanış
    * Sabunlamak işi veya biçimi.

sabunlanma
    * Sabunlanmak işi.

sabunlanmak
    * Sabunla yıkanmak.

sabunlaşma
    * Bitkisel veya hayvansal yağların sabun durumuna dönüşmesi.

sabunlaşmak
    * Sabun durumuna gelmek.

sabunlaştırma
    * Sabunlaştırmak işi.

sabunlaştırmak
    * Bir maddeyi sabun durumuna dönüştürmek.

sabunlayış
    * Sabunlamak işi veya biçimi.

sabunlu
    * İçinde sabun eritilmiş.
    * Sabun sürülmüş fakat durulanmamış.

sabunluk
    * İçine sabun konulan küçük kap.
    * Sabun yapımına elverişli olan.

sabunsuz
    * İçinde sabun bulunmayan.
    * Sabun sürülmeden.

sabur
    * Çok sabırlı.

sabura
    * Gemi safrası.

sac
* Yassı demir çelik ürünü.
* Bu nesneden yapılmış dışbükey pişirme aracı.
* Sactan yapılmış olan.

sac böreği
* Mayalanmış hamurun yufka hâlinde açılıp içine kıyma, ıspanak, kavrulmuş soğan gibi malzeme konulmasıyla yapılan ve sacda pişirilen bir tür börek.

sac ekmeği
* Mayalanmış hamurun oklava ile daire şeklinde açılıp sac üzerinde pişirilmesiyle elde edilen ekmek.

sac kavurması
* Orta yağlı ve fındık büyüklüğünde doğranmış koyun etinin ağır ateşte pişirilmesi ve sonra soğan, domates, yeşil biber, dereotu eklenmesiyle hazırlanan karışımın tekrar kısık ateşte pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü.

sac kebabı
* Sac üzerinde ateşte pişirilen kebap.

sacayağı
* Üzerine tencere, tava gibi şeyler koymaya yarayan, ateş üzerine oturtulan, üç ayaklı çember veya üçgen biçiminde demir destek.

sacayak
* Bkz. sacayağı.

saç
* Baş derisini kaplayan kıllar.

saç
* Kuyruklu yıldız çekirdeğini saran ışıklı gaz yuvarı.

saç ağartmak
* Bkz. saç sakal ağartmak.

saç baş
* Saçların tümü.

saç örgüsü
* Nakış işlerinde bir tür motif adı.

saç saça
* Saçlarından tutarak.

saç saça baş başa (saç saça baş başa gelmek veya dövüşmek)
* (daha çok kadınlar için) kıyasıya hırpalayarak kapışmak.

saç sakal ağartmak
* o işte uzun zaman çalışmış, emek vermiş olmak.

saç sakala karışmış
* saçı ve tıraşı uzamış, özensiz bir durumda.

saçak
* Bazı giyim eşyalarında veya döşemeliklerde kumaş kenarlarına dikilen süslü iplikten püskül.
* (havlu, halı vb. için) Kenarlardaki iplik püskülü.
* Bir yapının herhangi bir bölümünü güneş ve yağmurdan koruması için, o bölümden dışa taşkın ve altı boşta olarak yapılan örtü.
* Bir gaz ortama yerleştirilen ve yüksek bir potansiyel verilen ve nesnenin yüzeyinde oluşan ışık olayı.
* Görünüşü saçağı andıran, püskül.

saçak bulut

* İnce, tüy gibi saçaklı görünüşü olan buz parçalarından oluşmuş beyaz bulut, sirrus.

saçak kök
* Buğdayda olduğu gibi asıl kökün çevrisindeki ek köklerin gelişmesiyle oluşan kök topluluğu.
* Kök boğazının hemen alt kısmından başlayıp çok dallanmış olarak toprakta yüzeysel şekilde gelişen kök.

saçak öpmek
* sarayda bayramlaşma törenine katılan büyükler, padişahın tahtından sarkıtılmış halı saçaklarını öpmek.

saçaklanma
* Saçaklanmak işi.

saçaklanmak
* Kenarları saçak gibi olmak.

saçaklı
* Saçağı olan.

saçalama
* Saçalamak işi.

saçalamak
* Saçmak, serpmek.

saçalanma
* Saçalanmak işi.

saçalanmak
* Saçılmak, dökülmek.

saçı
* Gelinin başından aşağı saçılan çiçek, şeker, arpa, para gibi şeyler.
* Düğün armağanı.

saçı başı ağarmak
* yaşlanmak.

saçı bitmedik (yetim)
* doğalı çok olmamış (yetim).

saçı kılmak (veya saçı atmak)
* gelinin başından çiçek, şeker, arpa, para saçmak.

saçı sakalı akar gibi
* üstü başı perişan bir hâlde.

saçı topuklarını dövmek
* saçı çok uzun olmak.

saçı uzun aklı kısa
* eskiden kadınları aşağılamak için kullanılan bir söz.

saçık
* Saçılmış, serpilmiş.
* Açık saçık.

saçılıp dökülmek
* gereğinden veya kaldırabileceğinden çok harcamak.
* içindekini söylemek.

saçılış
* Saçılmak işi veya biçimi.

saçılma
* Saçılmak işi.

saçılmak
* Saçmak işi yapılmak.
* Dağılmak, yayılmak.
* Açılıp saçılmak.

saçın ak mı kara mı, önüne düşünce görürsün
* acele etme, sonucun ne olduğunu biraz sonra anlarsın.

saçına (sakalına) kar yağmak
* saçı (sakalı) aklaşmaya başlamak.

saçına ak düşmek
* saçı ağarmaya başlamak, yaşlanmak.

saçına başına bakmadan
* ilerlemiş yaşına yakışmayacak biçimde.

saçını başını yolmak
* çok üzülmek, üzüntüsünden dövünmek.

saçını süpürge etmek
* (kadın) özveri ile çalışıp hizmet etmek.

saçıntı
* Saçılıp dağılan şey döküntü.

saçıp savurmak
* parasını düşüncesizce, boşuna harcamak.

saçış
* Saçmak işi veya biçimi.

saçıştırma
* Azar azar saçmak, dağıtmak, serpmek.
* Rastgele saçmak.

saçıştırmak
* Dağıtmak.
* Rastgele geçmek.

saçkıran
* Bir mantarın oluşturduğu, kılları döken bir deri hastalığı, kılkıran.

saçları iki türlü olmak
* yaşı ilerlemiş bulunmak.

saçlı
* Saçı olan.

saçlı meşe
* Bir tür meşe (Quercus cerris).

saçlı sakallı
* Yaşlanmış (kimse), aklı başında olması gereken.

saçma
* Saçmak işi.
* Yersiz, akla aykırı, tutarsız söz.

* Bir tür balık ağı, serpme ağ.
* Avda kullanılan fişeklerin içine konulan, türlü boylardaki küçük ve yuvarlak kurşun tanesi.
* Akla uygun olmayan, yersiz bulunan, pestenkerani.
* Böyle söz söyleyen veya iş yapan.

saçma sapan
* Çok tutarsız, çok saçma.

saçma sapan konuşmak
* ne söylediğini bilmeden düşüncesiz, tutarsız konuşmak.

saçmacı
* Saçma sapan söz söyleyen kimse.

saçmak
* Bir şeyi ortalığa dağıtmak, dökmek.
* (ışık ve ısı için) Yaymak.
* Belli bir görüşü, düşünceyi yaymak.

saçmalama
* Saçmalamak işi.

saçmalamak
* Anlamsız, gereksiz, tutarsız, saçma sapan sözler söylemek.

saçmalaşma
* Saçmalaşmak durumu veya işi.

saçmalaşmak
* Saçma davranışlarda bulunmak.

saçmalık
* Saçma konulan yer.
* Yeri ve değeri olmayan söz, davranış.

saçsız
* Saçı olmayan.

saçula
* Dökümcülerin kullandığı ağaçtan yapılmış kalıp.

sada
* Bkz. seda.

sadak
* İçine ok konulan torba veya kutu biçiminde kılıf.

sadaka
* Dilenciye verilen para.
* Yoksullara yardım olarak karşılıksız verilen şey.

sadakat
* İçten bağlılık, sağlam, güçlü dostluk.

sadakatli
* İçten bağlı, sadık.

sadakatlilik
* Sadakatli olma durumu.

sadakatsiz
* Sadık olmayan.

sadakatsizlik
* Sadakatsiz olma durumu.

sadakatsizlik göstermek
* sadakatsiz olduğunu ortaya koymak, açıklamak.

sadaklı
* Sadağı olan.

sadakor
* Düz dokunmuş, açık saman renginde bir tür ipek kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

sadalı
* Bkz. sedalı.

sadaret
* Osmanlı İmparatorluğunda başvezirliğe, sadrazamlığa verilen ad.

sadasız
* Bkz. sedasız.

sade
* Süsü, gösterişi olmayan; yalın, gösterişsiz.
* (kahve için) Şekersiz.
* (sa:'de) Yalnızca, yalnız, ancak, sadece.
* (üslûp için) Yalın, süssüz, anlaşılır olan.

sade birimler bölüğü
* Birden dokuza kadar olan sayılar bölüğü.

sade kahve
* İçine şeker konulmadan pişirilen Türk kahvesi.

sade kek
* İçine katkı ve süs maddesi katılmadan yapılan kek.

sade suya
* yağsız.

sadece
* Başka bir şey bulunmaksızın, yalnızca, ancak, sade.

sadede gelmek
* konuyla ilgisiz sözleri bırakarak asıl konuya dönmek.

sadeleşme
* Sadeleşmek işi, yalınlaşma.

sadeleşmek
* Yalın bir durum almak, yalınlaşmak.

sadeleştirme
* Sadeleştirmek işi.

sadeleştirmek
* Yalın bir duruma getirmek, yalınlaştırmak.

sadelik
* Yalın olma durumu.
* Yalınlık.

sadet
* Konuşulan asıl konu, asıl madde.

sadeyağ
* Sütten çıkarılan yemeklik yağ.

sadık
* Doğru, gerçek.
* Dostluğu ve bağlılığı içten olan, sadakatli.

sadık kalmak
* (birine, bir şeye) bağlılığını sürdürmek, bağlı kalmak.

sadıkane
* Sadıkça.

sadır
* Göğüs, sine.
* Yürek, kalp.
* Kazaskerlere verilen unvan.
* Sadrazam sözünün kısa söylenişi.

sâdır
* Çıkan, görünen.

sadır olmak
* ortaya çıkmak.

sadik
* Sadistlik özelliği olan.
* Sadist.

sadiklik
* Sadik olma durumu.

sadist
* Başkalarına acı çektirerek cinsel doyum sağlayan kimse.
* Başkalarına acı çektirmekten zevk duyan kimse.
* Sadistlik niteliğinde olan.

sadistçe
* Sadiste yakışır bir biçimde.

sadistlik
* Sadist olma durumu.
* Sadistçe davranma, sadizm.

sadizm
* Başkalarına acı çektirme yoluyla cinsî doyum sağlama biçiminde kendini gösteren bir tür sapıklık, sadistlik.

sadme
* Çarpışma, tokuşma, vurma.
* Sarsıntı.

sadra şifa vermek
* gönlü, yüreği rahatlatmak, ferahlatmak.

sadrazam
* Osmanlı İmparatorluğunda başbakan.

sadrazamlık

* Sadrazam olma durumu.
* Sadrazamın makamı veya görevi.

saf
* Dizi, sıra.

saf
* Katıksız, arı, katışıksız, halis, has.
* Kurnazlığa aklı ermeyen, kolaylıkla aldatılabilen.
* İyi niyetli, art niyetsiz.

saf bağlamak
* sıralanmak, sıraya girmek.

saf dışı
* Dizi dışı.
* İlgisiz, bağlantısız, işlemez.

saf dışı etmek
* dizinin dışına çıkarmak.
* ilgisini kesmek, işin gereğinden alakoymak, işlemez duruma getirmek.

saf kan
* Irkının katışıksız özelliklerini taşıyan (at).

saf saf
* Dizilmiş olarak, dizi dizi.

saf saf
* Safça, kolayca aldatılarak.

safa
* Bkz. sefa.

safahat
* Evreler, safhalar.

safalı
* Şenlikli, eğlenceli.

safari
* Afrikanın doğusunda toplu olarak yapılan vahşî hayvan avı.
* Toplu olarak ava çıkma.
* Genellikle ketenden yapılan kısa pantolon, büyük cepli uzun ceket ve geniş kenarlı mantar şapkadan oluşan av kılığı.

safça
* Biraz saf.
* (sa'fça) Saf bir biçimde, saf olarak.

safderun
* Kolayca aldatılan, saf.

safdil
* Kolayca aldatılan, saf.

safer
* Ay takviminin ikinci ayı, sefer ayı.

saffet
* Temizlik, arılık.

safha
* Evre.
* Faz.

safi
* Katıksız, duru, temiz.
* Net.
* (sa:'fi) Yalnız olarak, yalnız, sadece.

safiha
* İnce, yassı ve geniş metal nesne, levha.

safir
* Mavi renkli, değerli bir korindon türü, gök yakut.

safir mavisi
* Koyu mavi renk.

safiyet
* Saflık, temizlik.

saflaşma
* Saflaşmak işi.

saflaşmak
* Saf (I,II) durumuna gelmek.

saflaştırma
* Saflaştırmak işi veya durumu.

saflaştırmak
* Saf durumuna getirmek.

saflık
* Saf olma durumu; temizlik, arılık.
* Kolayca aldatılabilme durumu.

safra
* Gemileri ve her boyda deniz aracını dengede tutmak, istenilen su düzeyine kadar batırabilmek için, dip bölümlerine konulan ağırlık.
* Bazı balık ağlarının alt tarafına takılan, ağın su içinde kalmasını sağlayan ağırlık.
* Balonlarda bulunan pilotların, yükselmek veya inişi yavaşlatmak istediklerinde attıkları ağırlık.
* Sıkıntı, tedirginlik, rahatsızlık veren kimse.

safra
* Öd.

safra atmak
* sıkıntı veren bir kimseden veya bir şeyden kurtulmak.

safra bastırmak
* açlığını yatıştıracak kadar az bir şey yemek.

safra kesesi
* Öd kesesi.

safra yeşili
* Siyaha çalan yeşil renk.

safralı
* Safrası olan.

safran

* Süsengillerden, baharda çiçek açan, 20-30 cm boyunda, soğanlı bir kültür bitkisi (Crocus sativus).
* Bu bitkinin tepeciklerinin kurutulmasıyla elde edilen, bazı yiyecek ve içeceklere tat, koku ve sarı renk vermekte kullanılan toz.

safran gibi

* çok sarı.

safrası kabarmak

* açlıktan midesi bulanmak.

safsata

* Boş, temelsiz, asılsız söz.
* Sofizm.

safsatacı

* Boş, temelsiz, asılsız konuşan (kimse).

safsatacılık

* Bilgicilik.

sagar

* İçki bardağı.

sagu

* Bazı hurma ağaçlarının özünden çıkarılan ve pirinç gibi kullanılan nişastalı bir madde, Hint irmiği.

sağ

* Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan, sol karşıtı.
* Bu taraftaki yön.
* Ekonomi ve siyasette eskiden yana olan, gelenekçi (kimse, görüş).

sağ

* Sağlam, esen.
* Katkısız.
* Yaşamakta olan.

sağ açık

* Futbolda forvettekiler arasında yer alan, sağ başta bulunan oyuncu.

sağ akçe

* Ayarı tam olan para, çürük akçe karşıtı.

sağ bek

* Bir takımın, kalecinin önündeki iki savunucusundan sağ yönde yer alan oyuncusu.

sağ çıkarma

* Boksta sağ yumruk vurma.

sağ çıkarmak

* boksta sağ elle rakibine yumruk atmak.

sağ eğilimli

* Dünya görüşü sağcılığa, muhafazakârlığa yatkın olan.

sağ elinin verdiğini sol elin görmesin

* birine yaptığın iyiliği gizli tut.

sağ eliyle sol kulağını göstermek

* kısa yoldan yapılacak bir işi dolambaçlı yollardan geçerek yapmaya çalışmak.

sağ esen

* Sağlıkla, esenlikle.

sağ gözünü sol gözünden sakınmak
* çok kıskanç olmak.

sağ haf
* Futbolda oyun kurucuların sağ ucunda yer alan oyuncu.

sağ iç
* Futbolda, forvet arasında yer alan beş oyuncudan, sağdan ikinci yerde bulunan oyuncu.

sağ kalmak
* ömrünü devam ettirmek, yaşamasını sürdürmek.

sağ kanat
* Futbol ve hentbolda hücum alanının sağ tarafı.

sağ kolu
* çok güvendiği kimse.

sağ ol
* Hoşa giden bir davranış için "çok yaşa, teşekkür ederim" anlamında söylenir.

sağ olsun
* biri için sitem yollu bir şey söyleneceği zaman söyleyenin iyi niyetini belirtmek amacıyla sözün başına getirilir.
* para, çalışma gücü vb. ye güven duymayı belirtir.

sağ para
* Eskiden mecidiyenin on dokuz kuruş hesabıyla ödendiği zaman sağlam para yerine kullanılmış bir deyim, çürük para karşıtı.
* Sağlam para.

sağ salim
* Hiçbir zarar görmeden.

sağ şerit
* Trafikte sağ tarafta yer alan yol çizgilerinin oluşturduğu bölüm.

sağ yap!
* direksiyonu sağa çevirerek sağ yöne git!.

sağa kaymak
* siyasette ve ekonomide sağ eğilimli olmak.

sağa sola
* rastgele yerlere.

sağa sola bakmadan
* ortalığı kollamadan, saygısızca.

sağalma
* Sağalmak işi.

sağalmak
* Sağlığa kavuşmak, iyileşmek.

sağaltıcı
* Sağaltma işini yapan.
* Asalağı, doğrudan doğruya konakçı üzerinde ortadan kaldıran (ilâç veya işlem).

sağaltım

* Sağaltma işi, tedavi.
* Bir hastalığı yenecek etkenleri ve bu etkenlerin kullanılma yöntemlerini bularak hastanın sıkıntılarını giderme, iyi etme işi, terapi.

sağaltma
* Sağaltmak işi, tedavi.

sağaltmak
* Sağlığa kavuşturmak, iyileştirmek, iyi etmek, tedavi etmek.

sağanak
* Birdenbire başlayan, genellikle kısa süren şiddetli yağmur.

sağanlar
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının, gök kuzgunumsular takımının bir alt takımı.

sağbeğeni
* Güzeli çirkinden ayırt edebilme yetkisinin en yükseği.

sağcı
* Parlâmentolarda başkanın sağında oturan, gelenek ve göreneklere, mevcut düzene bağlı kalan siyasî görüşü temsil eden kişi veya parti.

sağcılık
* Sağcı olma durumu.

sağdan geri dönmek (veya sağdan geri etmek)
* geri dönmek, geri dönüp gitmek.

sağdıç
* Düğünde gelin veya güveye kılavuzluk eden kimse.

sağdıç emeği
* Karşılığı alınmayan, boşa giden emek, çaba.

sağdıçlık
* Sağdıç olma durumu.

sağdırma
* Sağdırma işi.

sağdırmak
* Sağmak işini yaptırmak.
* Sağmasına sebep olmak.

sağduyu
* Doğru, akla uygun yargılar verme yeteneği, aklıselim, hissiselim.
* Doğru ile yanlışı birbirinden ayırma ve doğru yargılama gücü.

sağduyulu
* Sağduyusu olan.

sağgörü
* Gerçekleri yanılmadan görebilme yeteneği, basiret.

sağgörülü
* Sağgörüsü olan, basiretli.

sağgörüsüz
* Sağgörüsü olmayan, basiretsiz.

sağgörüsüzlük

* Sağgörüsüz olma durumu, basiretsizlik.

sağı
* Kuş tersi, kuş gübresi.

sağı solu olmamak
* nasıl davranacağı kestirilmez olmak.

sağı solu olmamak
* olumlu mu olumsuz mu davranacağı bilinmeyen bir kişi olmak.

sağıcı
* Sağım yapan kimse.

sağılış
* Sağılmak işi veya biçimi.

sağılma
* Sağılmak işi.

sağılmak
* Sağmak işine konu olmak.
* (kumaşın) Bir yerinden iplik çıkıp sökülmek.
* Akmak, kaymak, aşağıya doğru hızla inmek.

sağım
* Sağmak işi.
* Süt veren hayvan.

sağım makinesi
* Sağmal hayvanların sütünü sağmaya yarayan ve emme sistemi ile çalışan alet.

sağımlı
* Süt veren, sağmal.

sağımlık
* Sağılmak için beslenen (hayvan).

sağın
* Doğruluk kuralına uygun olan.
* Sözün anlatılmak istenene tam karşılık olması, tam uygun düşmesi niteliği, sahih.

sağın bilimler
* Denetlenebilir ölçü ve hesaplara dayanan bilimler; dar anlamda matematik.

sağını solunu bilmemek
* düşüncesiz, dikkatsiz olmak.

sağır
* İşitme duyusundan yoksun, işitmeyen (kimse).
* Ses geçirmeyen, yankı yapmayan.
* Isıyı az veren, geç ısınan.
* Vurulduğu zaman ses vermeyen.

sağır dilsiz
* Duymaz ve konuşamaz özürlü (kimse).

sağır duvar
* Ses geçirimsiz duvar.

sağır etmek
* sağırlaşmasına sebep olmak, işitemez duruma getirmek.

sağır kapı
* Ses geçirmez özellikte yalıtılmış ve yapılmış kapı.

sağır kef
* Türkçedeki nazal "n" sesini karşılayan "kef" harfi.

sağır nun
* Türkçede genizden gelen "n" sesini veren "nun" harfi.

sağır olmak
* sağır duruma gelmek, sağırlaşmak.

sağır pencere
* Ses geçirmez özellikte yalıtılmış ve yapılmış pencere.

sağır renk
* Değişik renklerin veya boyaların karışmasından ortaya çıkan ve kesin bir adı olmayan renk.

sağır yılan
* Engerekgillerden, daha çok dağlık yerlerde yaşayan, 65-75 cm uzunlukta, çok zehirli bir tür yılan (Vipera aspis).

sağırlaşma
* Sağırlaşmak işi.

sağırlaşmak
* İşitemez duruma gelmek, sağır olmak.
* (tencere, soba vb. için) Güç ısınarak geç pişirmek.

sağırlık
* Sağır olma durumu.

sağistem
* İyi niyet, hüsnüniyet.

sağlam
* Dayanıklı, kolay bozulmaz, yıkılmaz.
* Zarar görmemiş, bozulmamış.
* Sakatlık veya hastalığı bulunmayan, sağlıklı, sıhhatli.
* Güvenilir.
* Gerçek, inanılır bir temeli olan.
* (sa'ğlam) Her hâlde, muhakkak.

sağlam ayakkabı değil
* bir kimsenin güvenilmez olduğunu belirtir.

sağlam durmak
* gücünü, yeteneğini ve cesaretini toplamak.

sağlam kazığa (veya sağlama) bağlamak
* işin sonuçlanmasına engel olacak şeyleri ortadan kaldırmak, işin aksamadan yürümesini sağlayacak önlemleri almak.

sağlam para
* Uluslar arası para piyasasında kolaylıkla değiştirilebilen ve kuru devamlı koruyan veya yükselen para.

sağlama
* Sağlamak işi.
* Bir problemin çözümü veya bir hesabın doğruluğunu denetlemek için yapılan işlem, mizan.

sağlamak

* Bir işin olması için gerekli durumu, şartları hazırlamak, temin etmek.
* Elde etmek, sahip olmak.
* Bir işlemin doğruluğunu ortaya koymak.

sağlamak
* (taşıt araçları için) Yolun sağ yanına geçmek, sağlam bir biçimde.

sağlamca
* Oldukça sağlam, sağlama yakın.
* (sağla'mca) Sağlam olarak.

sağlamcı
* İşini sağlama bağlayan kimse.

sağlamlama
* Sağlamlamak işi.

sağlamlamak
* Sağlam bir duruma getirmek.
* Bir durumun, bir sözün doğru, gerçek olduğunu kanıtlamak.

sağlamlaşma
* Sağlamlaşmak işi.

sağlamlaşmak
* Sağlam duruma gelmek.

sağlamlaştırma
* Sağlamlaştırmak işi.

sağlamlaştırmak
* Sağlam bir duruma getirmek, pekiştirmek.

sağlamlık
* Sağlam olma durumu.

sağlanış
* Sağlanmak işi veya biçimi.

sağlanma
* Sağlanmak işi.

sağlanmak
* Sağlanmak işine konu olmak.

sağlayıcı
* Sağlam niteliği olan, sağlayan.

sağlı sollu
* her iki yanda olan.
* her iki yandan.

sağlı sollu
* Sağda ve solda olan.
* Sağda ve solda olarak, hem sağına hem soluna.

sağlıcakla
* Sağlıkla, esenlikle, rahatlık içinde.

sağlıcakla kal
* ayrılırken kalanlara söylenen bir esenlik sözü, hoşça kal.

sağlığında
* yaşamakta iken, yaşarken.

sağlığınıza
* içki içerken "sağlıklı olmanız dileğiyle içiyorum" anlamında söylenen söz.

sağlık
* Vücudun hasta olmaması durumu, vücut esenliği, esenlik, sıhhat.
* Vücudun iyi veya kötü olması durumu.
* Sağ, canlı, diri olma durumu.

sağlık
* Salık.

sağlık bilgisi
* Sağlığın, hastalanmadan önce korunması ile ilgili bilimsel incelemelerle uğraşan tıp dalı, hijyen.

sağlık bilimi
* Sağlık konularını içine alan tıp dalı.

sağlık evi
* Sağlık ocağı.

sağlık görevlisi
* Sağlıkla ilgili kurum ve kuruluşlarda görev yapan veya çalışan kimse.

sağlık hizmeti
* Sağlık konularını içeren çalışma alanı.

sağlık karnesi
* Sigortalının geçindirmekle yükümlü bulunduğu kimselerin hastalıklarında, sağlık yoklama ve bakımlarıyla ilâçları için kullanılan defter.

sağlık kurulu
* Kişi sağlığını inceleyen ve denetleyen hekimler kurulu.

sağlık memuru
* Sağlık işleriyle görevli kimse, sağlık teknisyeni.

sağlık merkezi
* Sağlık işlerinin topluca görüldüğü yer.

sağlık muayenesi
* Sağlık kontrolü.

sağlık ocağı
* Kasaba ve köylerde hastalara bakmak için açılan kuruluş.

sağlık olsun!
* üzücü bir durum veya bir zarar karşısında avunma sözü olarak söylenir.

sağlık sigortası
* Hastalık veya ölüm durumunda sigorta şirketinin yardımını sağlayan sigorta anlaşması.

sağlık taraması
* Halk sağlığının düzenli bir biçimde gözden geçirilmesi.

sağlık yurdu
* Şehirlerde veya büyük merkezlerde hastalara bakmak için açılan kuruluş, darüşşifa.

sağlıklı
* Sağlık durumu iyi olan, sağlam; esen, sıhhatli.

* Sağlam, doğru, güvenilir, gerçek.

sağlıklı yaşam
* Sağlık konuları ve kurallarına uygun olarak yaşama.

sağlıksal
* Sağlıkla ilgili, hijyenik.

sağlıksız
* Sağlık durumu iyi olmayan, sağlığı bozuk, sıhhatsiz.
* Sağlam, doğru, güvenilir olmayan.

sağlıksızlık
* Sağlıksız olma durumu.

sağma
* Sağmak işi.

sağmak
* Memeyi parmaklar arasında sıkarak sütünü akıtmak.
* (balı) Kovandaki peteklerden almak.
* Yumak durumundaki bir şeyi çözüp açmak.
* Aldatarak parasını çekmek.

sağmal
* Süt veren, sağılan, sağımlı.
* Bol süt veren inek, sağılan.
* Sömürülen, kendisinden çıkar sağlanılan (kimse, ülke vb.).

sağmal inek
* Aptal yerine konularak, kendisinden sürekli çıkar sağlanan kimse.

sağrı
* Memeli hayvanlarda bel ile kuyruk arasındaki dolgun ve yuvarlakça bölüm.

sağrı kemiği
* Bel kemiği ile kuyruk sokumu kemiği arasındaki kemik.

sağu
* Ağıt.

sağu sağmak
* ölünün arkasından parayla tutulan kadın yüksek sesle ağlamak, ağıt söylemek.

sağucu
* Ağıtçı.

sağuculuk
* Sağu söyleme işiyle uğraşan kimse.

sağyağ
* Bkz. sadeyağ.

sah
* Bir şeyin doğru olduğunu belirtmek için yapılan işaret.

sah çekmek
* bir yazının doğru olduğunu bu işaretle belirtmek.

saha
* Alan.

saha avantajı
* Bir spor karşılaşmasında yarışmanın yapıldığı alanı tanıma ve seyirci desteğine sahip olma imkânı.

sahabe
* Hz. Muhammed'in meclislerinde ve konuşmalarında bulunan kimseler.
* Sahipler, sahip çıkanlar.

sahabet
* Koruma, kayırma.

sahabet etmek
* korumak, kayırmak.

sahabetçi
* Koruyucu, kayırıcı (kimse).

Sahaca
* Bkz. Yakutça.

sahaf
* Genellikle eski kitap alıp satan kitapçı.

sahaflık
* Sahafın yaptığı iş, eski kitapları toplayıp satma işi.

sahan
* İçinde yemek ısıtılan veya yumurta gibi şeyler pişirilen, derinliği az metal kap.

sahanlık
* Yapılarda ve bazı taşıtlarda kapı önünde, merdiven başlarında veya ortasında bulunan geniş yer.
* Sahanın aldığı miktar kadar olan.

sahavet
* El açıklığı, akılık, seleklik, cömertlik.

sahi
* Gerçekten, gerçek olarak.

sahibe
* Herhangi bir şey üzerinde mülkiyeti olan kadın.

sahici
* Sahte olmayan, gerçek, yapma karşıtı.

sahiden
* Gerçek olarak, gerçekten.

sahife
* Sayfa.

sahih
* Gerçek, doğru, sağın, hakikî.

sahil
* Kıyı, yaka, yalı.

sahil boyu
* Deniz kıyısı.

sahil çizgisi
* Kıyısal bölgede denizin sakin olduğu devrede suyun kara ile birleştiği hat.

sahil kordonu
* Kıyı dili.

sahil şeridi
* Deniz kıyısı boyunca uzanan düzenli alan.

sahileşme
* Sahileşmek işi.

sahileşmek
* Gerçek bir durum almak, gerçekleşmek.

sahileştirme
* Sahileştirmek işi.

sahileştirmek
* Gerçek bir durum almasını sağlamak, gerçekleştirmek.

sahip
* Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, iye, malik.
* Herhangi bir niteliği olan kimse, ehil.
* Bir iş yapmış, üstlenmiş veya bir eser ortaya koymuş kimse.
* Koruyan, arka çıkan, gözeten kimse.

sahip çıkmak
* kendinin olduğunu ileri sürmek.
* korumak, koruyucu olmak, ilgilenip gözetmek.

sahip kılmak
* sahip olmasını sağlamak.

sahip olmak
* mülkiyetinde olmak, elinde bulundurmak.

sahipkıran
* Güçlü ve üstün hükümdar.

sahiplik
* Sahip olma durumu, iyelik.

sahipsiz
* Kimsenin malı olmayan, iyesiz.
* Koruyucusu, gözeteni bulunmayan, kimsenin sahip çıkmadığı.

sahipsizlik
* Sahipsiz olma durumu.

sahlep
* Salep.

sahn
* Avlu.
* Cami ve medreselerde umumun toplanmasına mahsus üstü kubbeli, örtülü yer.

sahne
* İzleyicilerin kolayca görebilmeleri için genellikle yerden belli bir ölçüde yüksek yapılan, oyun, müzik gibi her tür gösteri yapmaya uygun yer.
* Bir oyun veya filmin başlıca bölümlerinden her biri.
* Görünüm, görüntü.
* Tanık olunan, gözlenen olay.
* Gösteri sergilenen eğlence yeri veya tiyatro.

* Bir konu veya çalışma çevresi, çalışma dalı.

sahne almak
* şarkı söylemek ve gösteri yapmak amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmak.
* sırası gelip sahneye çıkmak.

sahne olmak
* bir yerde bir olay geçmek.

sahneleme
* Sahnelemek işi.

sahnelemek
* (oyun) Sahneye koymak.

sahnelenme
* Sahnelenmek işi.

sahnelenmek
* (oyun) Sahneye konulmak.
* Bir durum, bir olay ortaya çıkmak, görünür olmak.

sahneleyiş
* Sahnelemek işi veya biçimi.

sahneye çıkmak
* (tiyatro, müzik vb. sanatçılar için) sanatını izleyici önünde uygulamak, göstermek.
* kullanılmak, görünmek, ortaya çıkmak.

sahneye koymak
* tiyatro eserini veya müzikal bir oyunu, metin, oyun, yorum, dekor, müzik vb. öğeleri birbiriyle uyumlu duruma getirerek sahne için uygulamak, sahnelemek.

sahra
* Kır.
* Çöl.

sahra topu
* Dağ topu gibi katır sırtında taşınmayıp atlarla çekilen top.

sahre
* Külte.

sahte
* Bir şeyin aslına benzetilerek yapılan, düzme, düzmece.
* İçten olmayan, yapmacık.

sahteci
* Düzmeci, sahtekâr.

sahtecilik
* Sahte işler yapma, düzmecilik, sahtekârlık.

sahtekâr
* Sahte işler yapan, düzmeci, sahteci.

sahtekârlık
* Sahtekâr olma durumu veya sahtekârın yaptığı iş, düzmecilik.

sahtelik
* Sahte olma durumu.

sahtiyan
* Tabaklanarak boyanmış ve cilâlanmış deri.

sahtiyancı
* Sahtiyan üreten, alan veya satan kimse.

sahtiyancılık
* Sahtiyancının işi veya mesleği.

sahur
* Ramazan ayında oruç tutanların gün doğmadan önce belirli saatte yedikleri yemek.
* Bu yemeğin yendiği vakit.

sahur yemeği
* Sahur zamanı yenen yemek.

sahura kalkmak
* (oruç tutan kimse) gün doğmadan, yemek yemek için yataktan kalkmak.

sahurluk
* Sahurda yenecek şeyler.
* Sahurda yenmeğe elverişli.

saik
* Sebep.
* Güdü.

saika
* Yıldırım.

saika
* Sebep.

sair
* Başka, öteki, diğer.

sairfilmenam
* Uyurgezer.

sak
* Uyanık, gözü açık, müteyakkız.
* Uykusu hafif.

sak
* Sap.

sak durmak
* dikkatli, uyanık durumda bulunmak.

sak yatmak
* derin uykuya dalmadan uyumak.

saka
* Evlere, çeşmeden su taşımayı iş edinmiş olan kimse.

saka
* Serçegillerden, başında ve boynunda kırmızı, sarı tüyler bulunan, güzel öttüğü için kafeste beslenen küçük bir kuş (Carduelis cardelis).

saka
* Baygınlık, kendinden geçme durumlarına yol açan bir hastalık.

saka beygiri gibi
* bir iş uğruna birçok yere uğrayarak dolaşan kimseler için kullanılır.
* yalnız vakit geçirmek için amaçsız dolaşanlara söylenir.

saka kuşu
* Bkz. saka.

sakaf
* Çatı, dam.

sakağı
* Özellikle atlarda görülen ve insanlara da bulaşan ölümcül bir hayvan hastalığı, ruam.

sakak
* Çene altı.

sakal
* Yetişkin erkeklerde yanak ve çenede çıkan kılların tümü.
* Bazı hayvanlarda çene altında bulunan kılların tümü.

sakal bırakmak (koyuvermek, salıvermek veya uzatmak)
* sakalını tıraş etmeyip büyütmek.

sakal oynatmaz
* ağızda eriyecek kadar olgunlaşmış (yemiş, yiyecek).

sakalı
* Saka hastalığına tutulmuş.

sakalı bitmek
* bir iş sürüncemede kalmak.

sakalı değirmende ağartmak
* yaşlandığı hâlde bir şey öğrenmemiş olmak.

sakalı ele vermek (veya sakalı kaptırmak)
* başkasının sözünden çıkmayacak bir duruma düşmek.

sakalı saydırmak
* saygınlıktan düşmek.

sakalık
* Sakanın işi.

sakalım yok ki sözüm dinlensin
* "ancak yaşlı kimselerin söz ve öğütleri dinlenir" anlamında kullanılır.

sakalına göre tarak vurmak
* birinin hoşlanacağı biçimde konuşmak veya davranmak.

sakalına gülmek
* ciddî gibi görünen sözlerle alay etmek.

sakalının altına girmek
* yakınlık kurarak ona düşüncesini aşılamak.

sakallanma
* Sakallanmak işi.

sakallanmak
* Sakallı duruma gelmek; sakalı çıkmak.

sakallı
* Sakalı olan.
* Sakalını tıraş etmemiş, tıraşı gelmiş, tıraşsız.
* Savaş tutsaklarının yaşı geçkin olanları.

sakallı kartal
* İri vücutlu, güçlü ve gagası çengelli yırtıcı kuş (Gypaetus barbatus).

sakalsız
* Sakalı olmayan.
* Tıraşı gelmemiş, tıraşsız.

sakamet
* Bozukluk, yanlışlık, eksiklik.

sakametli
* Kötü, bozuk.

sakandırık
* Baş giysilerinde çene bağı.

sakar
* Bazı hayvanların, özellikle atların alınlarında bulunan beyaz leke, küçük akıtma.
* Sık sık küçük, önemsiz kazalar yapan (kimse).

sakar meke
* Yaban kazı.

sakar otu
* Yuvarlak başlı, pembe veya beyaz çiçekli çalı tipi bir bitki (Dorycnium).

sakarca
* Sakar gibi, sakara benzer.

sakarimetre
* Bir sıvıda çözelti durumunda bulunan şeker miktarını belirlemeye yarayan alet.

sakarimetri
* Şekerli çözeltilerin dozunu belirleme yöntemi.

sakarin
* Genellikle şeker hastalarının şeker yerine kullandığı, maden kömürü katranından elde edilen beyaz bir toz.

sakarlaşma
* Sakarlaşma işi.

sakarlaşmak
* Sakar durumuna gelmek.

sakarlık
* Sakar olma durumu veya sakarın yaptığı iş.
* Sık sık küçük kazalar yapma, çarpıp kırıp dökme işi.

sakarometre
* Sakarozölçer.

sakaroz
* Şeker kamışı veya şeker pancarından elde edilen bir tür şeker ($C_{12}H_{22}O_{11}$).

sakarozölçer
* Sakaroza göre derecelenen ve bir sıvının kuruluğunu tespit eden yoğunlukölçer.

sakat
* Vücudunda hasta veya eksik bir yanı olan (canlı).
* Bozuk veya eksik (şey).

sakat olmak
* sakatlanmak.

sakatat
* Kesilmiş hayvanın ciğer, işkembe gibi iç organlarıyla baş ve ayakları, hayvanların, etin dışında kalan kısımları, iç organları (yürek, karaciğer, böbrek, işkembe, beyin, dil, baş ve paça).

sakatatçı
* Sakatat satan kimse.

sakatatçılık
* Sakatat satma işi.

sakatçı
* Sakatatçı.

sakatlama
* Sakatlamak işi.

sakatlamak
* Sakat bir duruma getirmek, sakat etmek.
* Bozmak.

sakatlanış
* Sakatlanmak işi veya biçimi.

sakatlanma
* Sakatlanmak işi.

sakatlanmak
* Sakat duruma gelmek.

sakatlık
* Sakat olma durumu, malûliyet.
* Kaza, terslik.
* Yanlış, kusur, hata.

sakın
* Yapmaktan çekin, çekinin, zinhar.
* Korkulacak bir durum olmasın.

sakın ha!
* "yapma! yapmaktan çekin! " anlamında yapılması istenmeyen bir davranışa engel olmak için söylenir.

sakınca
* Çekinilmesi, dikkatli olunması gereken, sakınmayı gerektiren durum, mahzur.

sakıncalı
* Sakınmayı, çekinmeyi gerektiren mahzurlu.

sakıncasız
* Sakınmayı gerektirmeyen, mahzursuz.

sakıngan
* Sakınarak davranan, ihtiyatlı, ihtiyatkâr.

sakınganlık
* Sakıngan olma durumu.

sakınılan göze çöp batar
* üzerine çok düşülen şeylerin daha çok kazaya veya zarara uğradığını belirtir.

sakınım
* Herhangi bir tehlikeye karşı alınan önlem, ihtiyat, tedbir.

sakınımlı
* İhtiyatlı, tedbirli.

sakınış
* Sakınmak işi veya biçimi.

sakınma
* Sakınmak işi, içtinap.
* Olabileceği düşünülen kötü durumlara karşı önlem alma, ihtiyat.
* Boksörün korunmak için, ayaklarını oynatmadan eliyle, gövdesiyle sağa sola, öne arkaya yaptığı hareket.

sakınmak
* Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak, içtinap etmek.
* Olabileceği düşünülen kötülüklere karşı önlemler almak.
* Korumak, esirgemek, gözetmek.

sakınması olmamak
* korkusu, çekinmesi olmamak.
* incelik kurallarına, saygıya aldırmadan davranmak.

sakıntı
* Sıkıntıya yol açabilecek durumlara karşı alınan önlem, ihtiyat.

sakıntılı
* Sakıntısı olan.

sakıntısız
* Sakıntısı olmayan.

sakır sakır
* Aralıksız titremeyi anlatır.

sakırdama
* Sakırdamak işi veya durumu.

sakırdamak
* Korkudan veya soğuktan titremek.

sakırga
* Kene.

sakırtı
* Korkudan veya soğuktan titreme.

Sakıt
* Merih, Mars.

sakıt
* Düşen, düşmüş.
* Hükmü kalmamış, eski önemini yitirmiş.
* Düşük.

sakıt olmak
* hükmü kalmamak.

sakız
* Bazı ağaçların ve özellikle sakız ağacının kabuğundan sızan, çiğnendiğinde yumuşayan, hoş kokulu, beyaz renkli reçine.
* Vücudu beyaz olup başta ve ayaklarda belirgin siyah işaretler bulunan, ince kemik yapılı ve yüksek ayaklı, ince yağsız uzun kuyruklu bir koyun türü.
* Sakız ağacı.

sakız ağacı
* Antep fıstığıgillerden, kışın yaprak dökmeyen, meyvesi üzümsü ve yağlı, bodur bir ağaç (Pistacia lentiscus).

sakız bademi
* Bkz. diş bademi.

sakız baklası
* Uzun ve ince, çok lezzetli turfanda bakla çeşidi.

sakız dikeni
* Sakız çıkarılan bir tür diken.

sakız enginarı
* Yaprakları sivri, kenarları düzgün, lezzetli bir enginar türü.

sakız gibi
* çok temiz, çok beyaz.
* ayrılmak bilmez, yapışkan.

sakız kabağı
* Sebze olarak kullanılan kabak (Cucurbita pepo).

sakız leblebisi
* Bir tür kabuklu beyaz leblebi.

sakız rakısı
* İçinde sakız bulunan rakı, mastika.

sakız tatlısı
* İçine sakız karıştırılarak hazırlanan bir tür tatlı.

sakızlaşma
* Sakızlaşmak işi veya durumu.

sakızlaşmak
* Sakız durumuna gelmek.

sakızlaştırma
* Sakızlaştırmak işi veya durumu.

sakızlaştırmak
* Sakız durumuna getirmek.

sakızlı
* Sakızı olan, içinde sakız bulunan.

saki
* İçki toplantılarında içki dağıtan kimse.

sakil
* Ağır.
* Sıkıntı veren, sıkıntılı.
* Çirkin, kaba, uyumsuz.
* Türk müziğinde bir usul.

sakim

* Bozuk, yanlış, eksik.

sakin

* Durgun, hareket etmeyen, kımıldamayan, dingin.
* Sessiz.
* Kimseyi rahatsız etmeyen, kızgınlık göstermeyen.
* Huysuzluğu, rahatsızlığı azalmış veya geçmiş.
* Bir yerde oturan, sekene.

sakin olmak

* bir yerde yerleşmek, oturmak.
* sakin duruma gelmek.

sakin sakin

* Durgun, dingin olarak.
* Heyecan, telâş, kızgınlık göstermeyen.
* uslu uslu.

sakince

* Sakin (bir biçimde).

sakinleme

* Sakinlemek işi.

sakinlemek

* Sakinleşmek.

sakinleşme

* Sakinleşmek işi.

sakinleşmek

* Yatışmak, durgun duruma gelmek, durgunlaşmak.
* Sıkıntısı veya heyecanı geçmek.

sakinleştirme

* Sakinleştirmek işi.

sakinleştirmek

* Sakinleşmesini sağlamak, sessiz, dingin bir duruma getirmek.

sakinlik

* Sakin olma durumu, durgunluk, sesizlik, dinginlik, sükünet.

sakit

* Susmuş, sessiz.

sakit kalmak

* söz söylemesi gerekirken susmak.

sakla samanı, gelir zamanı

* gereksiz görülen şey ileride gerekli olabilir.

saklama

* Saklamak işi.

saklamak

* Elinde bulundurmak, tutmak.
* Kaybolmaması için gizli bir yere koymak.
* Görünmesine engel olmak, ortalıkta bulundurmamak.
* Bozulmadan doğal durumları ile durmasını sağlamak, korumak, muhafaza etmek.
* Gizli tutmak, duyurmamak.

* Birine vermek için ayırmak.
* Korumak, esirgemek.

saklambaç
* Oyunculardan birinin ebe olması ve saklanan arkadaşlarını bulması temeline dayanan bir çocuk oyunu.

saklanılma
* Saklanılmak işi.

saklanılmak
* Saklanmak işi yapılmak.
* Gizli tutulmak.
* Herhangi biri saklanmak.

saklanış
* Saklanmak işi veya biçimi.

saklanma
* Saklanmak işi.

saklanmak
* Kendini saklamak.
* Saklanmak işi yapılmak.

saklantı
* Saklanan şey.

saklatma
* Saklatmak işi.

saklatmak
* Saklamak işini yaptırmak.

saklayış
* Saklamak işi veya biçimi.

saklı
* Saklanmış olan.
* Elde tutulan, mahfuz.
* Gizli bir yere konarak kaybolması veya çalınması önlenen.
* Başkalarından gizlenen, gizli tutulan, hafi.

saklık
* Uyanıklık, teyakkuz.

sako
* Paltoya benzer bir tür üstlük.

saksağan
* Kargagilerden, karnı beyaz, kanatları ve kuyruğu kül rengi diğer yerleri parlak, kara uzun kuyruklu kuş (Pica pica).

saksı
* Pişmiş topraktan yapılan, içine toprak konularak çiçek yetiştermekte yararlanılan kap.
* Baş, kafa.

saksı toprağı
* Çiçek yetiştirmek için hazırlanmış özel bir tür toprak.

saksıgüzeli
* Dam koruğugillerden, yaprakları etli, çiçekleri başak biçiminde bir süs bitkisi (Cotyledon umbilicus).

saksılık
* Saksı koymaya yarar raf.
* İçine saksı oturtulan süslü kap.
* Kışın saksı çiçeklerinin saklandığı yer.

saksofon
* Bandolarda ve caz topluluklarında kullanılan bir tür üflemeli çalgı.

saksofoncu
* Saksofon çalan kimse.

saksofonculuk
* Saksofoncunun işi.

saksonya
* Almanya'da Saksonya bölgesinde yapılan, iyi nitelikli porselen tabak vb. türden (kap).

sakuleta
* Silindir biçiminde bir demirin içine çivi, cıvata gibi maddelerin doldurulması ile yapılan bir tür mermi.

sal
* Birçok kalın direk yan yana bağlanarak yapılan, düz ve korkuluksuz deniz veya ırmak taşıtı.

-sal
* Fiilden sıfat türetme eki.

-sal / -sel
* isimden sıfat türetme eki: duygu-sal, kır-sal, bilim-sel, bölge-sel vb.

sal yarışı
* Genellikle nehirlerde sal ile yapılan bir tür yarış.

salâ
* Cemaati bayram veya cuma namazına çağırmak veya bazı yerlerde de cenaze için kılınacak namazı haber vermek amacıyla minarelerde okunan salât.

salâ vermek (veya okumak)
* minarelerde, salât okuyarak namazı haber vermek.

salâbet
* Katılık, sağlamlık.

salacak
* Üstünde ölü yıkanılan kerevet, teneşir.

salâh
* Düzelme, iyileşme, iyilik.

salâh bulmak
* düzelmek, iyileşmek, onmak.

salâhiyet
* Yetki.

salâhiyetli
* Yetkili.

salâhiyetsiz
* Yetkisiz.

salâhiyetsizlik
* Yetkisiz olma durumu, yetkisizlik.

salâhiyettar
* Yetkili.

salak
* Giyinişinden, konuşma ve davranışlarından seviyesiz, dengesiz ve saf olduğu anlaşılan kimse.

salakça
* Salağa yakışır (bir biçimde).

salaklaşma
* Salaklaşmak işi.

salaklaşmak
* Salakça davranışlarda bulunmak.

salaklık
* Salak olma durumu veya salakça davranış.

salam
* İri kıyılmış domuz veya sığır etinden yapılan, genellikle soğuk yenen bir yiyecek.

salamandra
* Semender.
* Odalar arasında gezdirilebilen bir tür kömür sobası.

salamanje
* Yemek odası.

salamura
* Peynir, et, balık, turşu, asma yaprağı gibi yiyeceklerin, bozulmaması için içinde tutuldukları tuzlu su.
* Bu suyun içinde tutulmuş yiyecek.
* Bu suyun içinde tutulmuş olan.

salamuracı
* Salamura yapan.

salamuracılık
* Salamuracının yaptığı iş.

salamuralık
* Salamura yapmaya elverişli.
* Salamura yapmaya ayrılmış.

salangan
* Hint ve Çin denizleri kıyılarında yaşayan, uzun kanatlı, dört köşe kısa kuyruklu, esmer küçük kuş (Collocalia).

salapurya
* Ticaret eşyası taşımakta kullanılan, 10-15 tonluk, üçgen biçiminde yelkeni olan ticaret gemisi.

salapurya gibi
* çok büyük olan veya ayağa büyük gelen (ayakkabı).

salaş
* Sebze, meyve vb. satmak için kurulmuş, eğreti, derme çatma dükkân.
* Tahtadan yapılmış (baraka).

salaşpur
* Seyrek dokunmuş, astarlık ince bez.

salât

* Namaz.
* Hz. Muhammed'in adı anıldığında saygı göstermek için okunan dua.

salata
* Genellikle bazı çiğ ot ve sebzelerle yapılan, yağ, limon gibi maddeler konulan, yemeklerle birlikte yenen yiyecek.

salatalık
* Hıyar.
* Salata yapmak için kullanılan.

salâvat
* Namazlar.
* Hz. Muhammed'e ve onun soyundan gelenlere saygı bildirmek için okunan dua.
* Yağlı güreşte, yarışmalardan önce cazgırın okuduğu dua.

salâvat getirmek
* tehlikeli bir durumda salavat okumak.

salâvat parmağı
* İşaret parmağı.

salcı
* Sal ile yolcu ve yük taşıyan kimse.

salcılık
* Sal ile yolcu ve yük taşıma işi.

salça
* Yemeklere konulmak için yapılan domates veya biber ezmesi.
* Bazı yemeklere ve en çoğu et yemeklerine katılan domates, bahar gibi şeylerle yapılan sos.

salçalama
* Salçalamak işi veya durumu.

salçalamak
* Yemeklere salça katmak.

salçalanma
* Salçalanmak işi veya durumu.

salçalanmak
* Salça durumuna gelmek.

salçalı
* Salça konmuş, içinde salça olan.

salçalı makarna
* Makarnanın pişmesinden sonra servis öncesinde, üzerine yağla hafifçe kavrulmuş salçanın dökülmesiyle hazırlanan makarna yemeği.

salçalık
* Salça yapmaya elverişli.
* Salça yapmak için ayrılmış.

saldırgan
* Kışkırtan olmadan başkasına saldıran, yapısında saldırma özelliği olan (devlet, kimse, hayvan) mütecaviz.

saldırganlaşma
* Saldırganlaşmak işi veya durumu.

saldırganlaşmak

* Saldırgan duruma gelmek.

saldırganlık
* Saldırgan olma durumu.
* Saldırgan bir biçimde davranma.
* Bireyin kendi düşünce ve davranışlarını dıştaki direnmelere karşı, zorla karşısındakine benimsetme çabası.

saldırı
* Kötülük veya yıpratma amacıyla, bir kimseye karşı doğrudan doğruya silâhlı veya silâhsız bir eylemde bulunma, hücum, taarruz, tecavüz.

saldırıcı
* Saldırgan, birinin üzerine atılan, mütecaviz.

saldırıcılık
* Saldırıcının işi.

saldırısız
* Saldırısı olmayan, saldırı yapmadan.

saldırış
* Saldırmak işi veya biçimi.

saldırıya uğramak
* saldırı karşısında kalmak, tecavüze uğramak.

saldırma
* Saldırmak işi.
* Bir tür büyük bıçak.

saldırmak
* Bir kimseye veya bir şeye karşı saldırı yönetmek, zarar verici bir davranışta bulunmak, hücum etmek.
* Yıkıcı ve sert eleştiriler yapmak.
* Bir şey veya kimse üzerine saldırı yapılmasına sebep olmak.
* Gemi, kalkmak için yelken açıp başını gideceği yola çevirmek.
* Etkisiyle eritmek.

saldırmazlık
* Birbirine saldırmama durumu.

saldırmazlık antlaşması
* Saldırmazlık paktı.

saldırmazlık paktı
* Devletlerin birbirlerine saldırmamaları ilkesine dayanan antlaşma.

salep
* Salepgillerin örnek bitkisi (Orchis).
* Bu bitkinin yumru durumundaki köklerinden dövülerek hazırlanan beyaz toz.
* Bu tozun, şekerli süt veya su ile kaynatılmasıyla yapılan sıcak içecek.

salepçi
* Salep yapıp satan kimse.

salepçilik
* Salepçinin işi.

salepgiller
* Güzel çiçekli, vanilya, orkide, venüsçarığı, salep gibi bitkileri kapsayan, tek çenelilerden bir familya.

salgı

* Hücrelerin veya vücuttaki bezlerin kandan ayırıp oluşturdukları ve yeniden kana, başka organa veya dışarıya saldıkları sıvı madde, ifraz.
* Güneş'ten dışarı doğru madde fırlaması.

salgılama
* Salgılamak işi.

salgılamak
* Salgı oluşturmak, bu salgıyı kana veya diğer organlara bırakmak.

salgılayıcı
* Salgı üreten organ veya doku.

salgılayış
* Salgılamak işi veya biçimi.

salgılı
* Salgı çıkaran veya üreten.

salgın
* Kısa zamanda çevredeki insan, hayvan veya bitkilerin büyük bir bölümüne bulaşan, müstevli.
* Bir hastalığın veya başka bir durumun yaygınlaşması veya bir çok kimselere birden bulaşması.
* Gereğinde herkesten para veya mal olarak toplanan geçici vergi.
* Bir şeyin bir yere girip her yanı kaplaması, istilâ.
* Belli bir hareketin, davranışın, sözün toplumda yaygınlaşması.

salgıncı
* Salgın toplayan kimse.

salgınlaşma
* Salgınlaşmak işi veya durumu.

salgınlaşmak
* Salgın durumuna gelmek.

salhane
* Kesim evi, kanara, mezbaha.

salı
* Haftanın üçüncü günü, pazartesi ile çarşamba arası olan gün.

salık
* Olmuş veya olacak bir olay, bir olgu ile ilgili verilen bilgi, haber.

salık vermek
* haber vermek.
* iyi, uygun olduğunu söylemek, tavsiye etmek.

salına salına
* Yürürken bir sağa bir sola hafifçe eğilerek; salınarak.

salıncak
* İki ucundan iki iple yüksek bir yere asılan ve üzerine oturulup sallanılan eğlence aracı.
* Küçük çocukları uyutmak için beşik yerine kullanılan ve karşılıklı iki yere iple bağlı bulunan asılı yatak.

salıncakçı
* Bayram yeri gibi bazı eğlence yerlerinde salıncak çalıştıran kimse.

salıncaklı
* Salıncak gibi sallanmaya yarar biçimde olan, salıncağı olan.

salıncaksız

* Salıncağı olmayan.

salınım
* Salınmak işi.
* Düzenli olarak hep aynı konumlardan aynı hızla geçen bin nesnenin hareketi.
* Ay'ın yarım yüzeyinden biraz fazlasının yerden görülebilmesini sağlayan olay.

salınış
* Salınmak işi veya biçimi.

salınma
* Salınmak işi.

salınmak
* Yürürken uyumlu hareketlerle hafifçe bir yandan bir yana eğilmek.
* Salmak işine konu olmak.

salıntı
* Salınmak işi.

salıntılı
* Herhangi bir etkiyle sarsılabilen, sallanabilen.
* (yürüyüş için) İki yana salınan.

salıverilme
* Salıverilmek işi.

salıverilmek
* Salıvermek işine konu olmak.

salıverme
* Salıvermek işi.

salıvermek
* Bırakmak, koyuvermek, serbest bırakmak.

salik
* Bir yola giren, bir yolda giden.
* Bir tarikata bağlanan.

salik olmak
* yola girmek.

salim
* Esen, sağlam.
* Sakin, huzur içinde.

salimen
* Sağ ve esen olarak, hiçbir kötü durumla karşılaşmadan.

salip
* Haç.

salipli
* Salibi olan.

salipsiz
* Salibi olmayan.

salise
* Saniyenin altmışta biri.

salisen

* Üçüncü olarak.

salisilât

* Salisilik asidin tuzu.
* Salisilik asidin türlü alkollerle ve fenollerle yaptığı ester.

salisilik

* Söğüt kabuğundan çıkarılan antiseptiklerle ilgili olan.

salisilik asit

* Aldehidin yükseltgenmesiyle elde edilen, türlü uçucu yağlarda ester biçiminde bulunan, ekşi veya tatlı olabilen, 155° C de eriyen bir asit.

salkım

* Üzüm gibi, birçoğu bir sap üzerinde bir arada bulunan yemiş.
* Ana saptan çıkan yan çiçekleri sapları hep aynı uzunlukta olan çiçek durumu.
* Baklagillerden, salkım durumunda mor çiçekler açan ve çoğu asma gibi çardağa sarılan ağaç türü ve çiçeği (Wistaria sinensis).
* topla atılan demir parçaları.

salkım ağacı

* Akasya.

salkım başak

* Tek veya birleşik başakların salkım şeklinde oluşturduğu bitki.

salkım küpe

* Değerli taşlardan yapılmış salkım biçiminde küpe.

salkım saçak

* Dağınık, düzensiz bir durumda.
* Parçaları ayrılmış.

salkım salkım

* Salkım gibi, salkım olarak, salkım biçiminde.
* Öbek öbek, küme küme.

salkım söğüt

* Dalları ve yaprakları yere sarkan bir çeşit söğüt (Salix babylonica).

salkım topu

* Çevreye dağılan mermi parçaları atan top.

salkıma

* Salkımak durumu.

salkımak

* Gevşeyip sarkmak, pörsümek.

salkımsı

* Salkımı andıran.

sallabaş

* Başı sürekli sallanan.
* Her sözü düşünmeden onaylayan.

sallama

* Sallamak işi.

sallamak

* Düzenli bir biçimde ve hep aynı doğrultuda hareket ettirmek.

* Bir işi sürekli olarak başka bir zamana ertelemek, savsaklamak.
* Vurmak, tokat atmak.

sallamamak
* önem vermemek.

sallana sallana
* Sallanarak.

sallandırma
* Sallandırmak işi.

sallandırmak
* Sallanmak işini yaptırmak.
* Asmak, idam etmek.

sallanış
* Sallanmak işi veya biçimi.

sallanma
* Sallanmak işi.

sallanmak
* Bağlı bulunduğu yerde gevşek duruma gelip yerinden oynamak, kımıldamak.
* (bir şey için) Belli noktasından bir yere bağlı kalmak şartıyla, o noktanın iki tarafına aynı doğrultuda ve sürekli olarak gidip gelmek.
* Salıncak, hamak vb. de kendini sallamak.
* Vaktini boş ve yararsız işlerle uğraşarak geçirmek, oyalanmak, savsaklanmak.
* Güçlü bir biçimde sarsılmak, titremek.
* Makamından veya bulunduğu durumdan uzaklaşmak, yerini bir başkasına bırakmak tehlikesiyle karşılaşmak.

sallantı
* Sallanmak işi.
* Sürüncemede bırakma, savsaklama.

sallantıda bırakmak
* (bir şeyi) sonuca bağlamamak, savsaklamak.

sallantıda kalmak
* bir çözüme bağlanmamak.

sallapati
* Düşünmeden ve saygısızca davranan.
* Düşüncesizce, saygısızca ve patavatsız bir biçimde.
* Özensiz, dikkatsiz ve kaba saba yapılmış (nesne).

sallapatilik
* Sallapati olma durumu.
* Ciddiyetsizlik.

sallasırt
* "Sırtına almak", "yüklenmek" anlamıyla sallasırt etmek deyiminde kullanılır.

sallasırt etmek
* yüklenmek, omuzda taşımak.

sallı
* Büyük ve geniş, sal gibi yayvan.

salma
* Salmak işi.

* Pirinçle pişirilen bir tür yemek.
* Toplanacak para tutarını sağlamak için herkese biçilen pay.
* Bazı köylü giysilerinde kolun yeninden sarkan kumaş parçası.
* Kuşların üretilmesine ayrılan oda.
* Başıboş gezen (hayvan).
* Sürekli akan (su).
* Osmanlı devletinde kol gezen kolluk eri.

salma gezmek
* başıboş hayvan gibi dolaşmak.

salma tomruk
* Salma erlerin gece yakaladıkları suçluları kapadıkları yer.

salmak
* Bağımlılığına, tutukluluğuna veya baskı altındaki durumuna son vererek serbest kılmak, bırakmak, koyuvermek.
* İvedilikle yollamak, hemen göndermek.
* Koymak, katmak.
* Sürmek.
* Uğratmak.
* (vergi) Yüklemek.
* Üzerine yürütmek.
* Saldırmak.
* Sarkıtmak.
* (gemi) Demir üzerinde dört yana dönmek.
* Bakmamak, ilgilenmemek, özen göstermemek.

salmalık
* Otlak.

salmastra
* Halat tellerinden saç gibi örülmüş olan ip.
* Özellikle makinelerde birbirine sıkıca değen iki yüzey arasına yerleştirilerek, bu yüzeyler arasına su, buhar veya yağların sızmasını önleyen urgan.

salname
* Yıllık.

salon
* Bir evin en geniş bölümü.
* Bir evde konukları ağırlamakta kullanılan oda.
* Toplantıların, kutlamaların, gösterilerin yapılabileceği geniş yer.
* Bazı dükkân ve mağazalara verilen ad.

salon adamı
* Kadınlı erkekli özel toplantılara katılan, bu gibi yerlerde nasıl davranılacağını iyi bilen ve durumuyla dikkati çeken adam.

salon çamı
* Küçük çam şeklinde, dalları üzerinde diken bulunan bir süs bitkisi (Ara ucaria).

salon çiçeği
* Salonları süsleyen gösterişli ve bakımlı ev çiçeği.

saloz
* Salak.

salozlaşma
* Salozlaşmak işi veya durumu.

salozlaşmak

* Saloz durumuna düşmek.

salozluk
* Saloz olma durumu, salaklık.

salpa
* Gevşek, iş bilmez, tembel.

salpak
* Salpa.

salt
* Yalnız, sadece, tek, sırf.
* İçinde yabancı bir öğe bulunmayan, mutlak.
* İçine, kendisine yabancı hiçbir şey karışmamış, arı.

salt çoğunluk
* Oylamada, yarıdan bir fazla üye sayısının oyuyla sağlanan çoğunluk.

salt değer
* Bir cebirsel sayının, işareti göz önüne alınmaksızın değeri, mutlak değer.

salt nem
* Bir metreküp hava içinde bulunan su buğusu niceliği, mutlak nem.

salt sıcaklık
* -273°C yi sıfır olarak alan sıcaklık, mutlak sıcaklık.

salt sıfır
* Salt sıcaklık ölçeğinde sıfır noktası: -273° mutlak sıfır.

salta
* Köpeğin arka ayakları üzerine ayağa kalkması.

salta
* Gergin duran bir halatı biraz koyuverme işi.

salta
* Yakasız, iliksiz, kolları bolca bir tür kısa ceket.

salta durmak
* (köpek) arka ayakları üzerine kalkmak.

saltanat
* Bir ülkede hükümdarın, padişahın, sultanın egemen olması.
* Bolluk ve zenginlik, gösterişli yaşayış.
* Birinin bir işte, bir yerde bulunan kimseler üzerindeki egemenliği.

saltanat sürmek
* hükümdarlık etmek.
* bolluk içinde yaşamak.

saltanatçı
* Saltanat yanlısı olan kimse.

saltanatlı
* Gösterişli, görkemli.

saltanatsız
* Gösterişsiz, görkemsiz.

saltçılık

* Hükümdarın bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim biçimi, mutlakiyet, mutlakçılık.

saltık

* Kendi başına var olan, hiçbir şeye bağlı olmayan, bağımsız, mutlak.
* Bağımsız, göreli olmayan ve kendi başına tam sayılan (bir olgunun niteliği).

salto

* Rakibin bedenini kollarıyla birlikte kavrayarak yana veya arkaya savurma, devirerek bastırma biçiminde uygulanan bir güreş oyunu.

salto atmak

* rakibe salto oyunu uygulamak.

Salur

* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

salvo

* Genellikle topla yapılan yaylım ateş.

salya

* Ağızdan sızan tükürük.

salyamsı

* Salyaya benzeyen.

salyangoz

* Yumuşakçalardan, bahçelerde yaşayan, sarmal kabuklu küçük hayvan (Helix).

sam

* Çölde esen rüzgâr, sam yeli.

sam

* Rus yapısı karadan havaya güdümlü, sol-air Missile teriminin kısaltması ile anılan silâh.

sam yeli

* Çölden esen sıcak rüzgâr, sam.

saman

* Türlü ekinlerin taneleri ayrıldıktan sonra, harmanda kalan parçalanmış sapları.

saman alevi

* Gelip geçici, basit, üstünkörü.

saman alevi gibi

* birden parlayıp, arkasından hemen yatışan şeyler için söylenir.

saman altından su yürütmek

* hiç belli etmeden iş çevirmek, ortalığı karıştırmak.

saman gibi

* tatsız, yavan.

saman kâğıdı

* Daha çok kurşun kalemle yazı yazmaya elverişli olan veya ambalâj için kullanılan kaba kâğıt.

saman nezlesi

* Daha çok bahar aylarında görülen, çiçek tozlarına karşı alerjiden ileri gelen nezle, bahar nezlesi.

saman rengi

* Açık, soluk sarı renk.
* Bu renkte olan.

saman sarısı
* Saman rengi.

samanî
* Saman rengi, açık sarı.

samankapan
* Kehribar.

samanlı
* Samanı olan.

samanlı gübre
* Samanı gerektiği kadar yanmamış gübre.

samanlı kerpiç
* İçine saman karıştırılarak dökülen kerpiç.

samanlık
* Saman saklanan yer.

Samanuğrusu
* Samanyolu.

Samanyolu
* Açık gecelerde gök yüzünde boydan boya görülen uzun yıldız kümesi, Kehkeşan.

samaryum
* Atom sayısı 62, atom ağırlığı 150,4 ve yoğunluğu 7,75 olan seyrek bulunur element. Kısaltması Sm.

samba
* Bir çeşit Brezilya dansı.
* Bu dansın müziği.

Samî
* Hz. Nuh'un oğlu Sam'dan türediklerine inanılan beyaz ırkın Arapça, Asurca, İbranca ve Habeşçe konuşan çeşitli kavimlerinin toplandığı kol.
* Bu kola özgü olan.

samimî
* İçten, içtenlikle.
* Candan, açık yüreklikle davranan.
* İçli dışlı, senli benli olarak.

samimî olmak
* içten, açık yüreklilikle davranmak.
* içli dışlı olmak.

samimîleşme
* Samimileşmek işi.

samimîleşmek
* İçten olmak, candan davranmak.

samimîlik
* İçten olma durumu, içtenlik, samimiyet.

samimiyet
* İçtenlik.
* Senli benli olma durumu, samimîlik.

samimiyetle

* İçtenlikle.

samimiyetsiz
* Samimî davranmayan, içtenliksiz, içtensiz.

samimiyetsizlik
* Samimî olmama durumu, içtenliksizlik, içtensizlik.

samsa
* Baklavaya benzeyen bir tür hamur tatlısı.

samsun
* Savaşta kullanılan köpeklere verilen ad.

samur
* Kuzey Avrupa'da yaşayan, çok yumuşak ve ince tüyleri olan, postu için avlanan küçük hayvan (Martes zibelilina).
* Samur postundan yapılan.

samur kaşlı
* Kaşları kumral, yumuşak ve gür.

samur kürk
* Sansar veya sincap derisinden yapılan kürk.

samuray
* Bir derebeyinin hizmetindeki savaşçı.

samut
* Susan, suskun.

san
* Ün, şan, şöhret.
* Saygı veya belirtme sözü, unvan.
* Herhangi bir şeyi, neyse o yapan nitelik, kip karşıtı.

sana
* Sen zamirinin yönelme durumu.

sana taşla vurana sen aşla var (veya dokun)
* sana sert davranana sen yumuşak davran.

sana vereyim bir öğüt: kendi ununu kendin öğüt
* kişi kendi işini kendisi yapmalıdır.

sana yalan, bana gerçek
* söylediğim şeyi sen bilmiyorsun, ama doğrudur, ben biliyorum.

sanal
* Gerçekte yeri olmayıp, zihinde tasarlanan, mevhum, farazî, tahminî.
* Negatif bir sayı üzerinde alınan ve ikinci kuvvetten bir kök taşıyan cebirsel anlatım.

sanal sayı
* Karmaşık sayı.

sanat
* Bir duygunun, tasarının veya güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık.
* Belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım.
* Bir şey yapmadan gösterilen ustalık.
* Bir meslekte uyulması gereken kuralların tümü.
* Zanaat.

sanat adamı
* Bkz. sanatçı.

sanat dünyası
* Sanat çevresinin oluşturduğu atmosfer.

sanat enstitüsü
* Endüstrinin türlü dallarına ve küçük sanatlar alanına bilgili usta işçi ve teknisyen yetiştirmek amacını güden öğretim kurumu.

sanat eri
* Bkz. sanat adamı.

sanat eseri
* Yaratıcılık ve ustalık sonucu ortaya çıkan üstün ve değerli eser.

sanat evi
* Sanat eserlerinin üretildiği veya sergilendiği yer.

sanat filmi
* (kazanç düşünülmeden) Salt sanat kaygısıyla yapılan film.

sanat okulu
* Ağırlıklı olarak sanat dallarında eğitim veren okul.

sanatçı
* Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren (kimse), sanatkâr.
* Sinema, tiyatro, müzik gibi sanat eserlerini oynayan, yorumlayan, uygulayan (kimse).

sanatçılık
* Sanatçı olma durumu.

sanatkâr
* Sanatçı.
* El ile yaptığı işi kendisine meslek edinen (işçi veya usta).
* Bir işi ustalıkla yapan, usta, mahir.

sanatkârane
* Sanatçıya yakışır biçimde.

sanatkârlık
* Sanatçılık.

sanatlı
* Sanat gösterilmiş, ustaca yapılmış olan, musanna.

sanatoryum
* Özellikle veremli hastaların iyileştirilmesi için kurulmuş sağlık kuruluşu.

sanatsal
* Sanata ilişkin, sanatla ilgili.

sanatsever
* Sanatı tutan, sanatı koruyan ve yaşatan (kimse).

sanayi
* Ham maddeler işlemek, enerji kaynaklarını yaratmak için kullanılan yöntemlerin ve araçların bütünü, endüstri.

sanayi bölgesi
* Sanayinin yoğun olarak yer aldığı bölge.

sanayi kuruluşu
* Sanayi ham maddesini işleyen ve üretim sağlayan kuruluş.

sanayi odası
* Sanayiciler arasında dayanışmayı sağlamak, ortak sorunlarla uğraşmak, yabancı sanayicilerle ilişki kurmak, ortak çıkarları korumak için yasa ile kurulan, tüzel kişiliğe sahip kurum.

sanayi sitesi
* Pek çok sanayi kuruluşunun bir arada bulunduğu semt veya bölge.

sanayi ülkesi
* Ekonomisinin ağırlığını sanayi ürünleri oluşturan ülke.

sanayi yatırımı
* Sermayesini sanayi alanında değerlendiren iş kolu.

sanayici
* Herhangi bir sanayi dalına yatırım yapmış olan ve o alanda iş gören kimse.
* Sanayie önem veren.

sanayicilik
* İnsanın sanayii tek amaç olarak benimsediği sistem, endüstriyalizm.

sanayiinefise
* Güzel sanatlar.

sanayileşme
* Sanayileşmek işi, endüstrileşme.

sanayileşmek
* Üretimde makine, tezgâh gibi maddî üretim araçlarına giderek daha çok yer vermek, endüstrileşmek.

sanayileştirme
* Sanayileştirmek işi.

sanayileştirmek
* Sanayileşmesini sağlamak.

sancak
* Bayrak, liva.
* Çoğunlukla askerî birliklere verilen yazı işlemeli, kenarları saçaklı ve gönderli bayrak.
* Osmanlı yönetim teşkilâtında illerle ilçeler arasında yer alan yönetim bölümü, mutasarrıflık.
* Gemilerin sağ yanı.

sancak beyi
* Sancağın asker ve askerin dışındaki yönetiminden sorumlu olan görevli.

sancaktar
* Sancağı taşıyan kimse.

sancı
* İç organlarda batar veya saplanır gibi duyulan, nöbetlerle azalıp çoğalan ağrı.

sancı otu
* Tüylü dalak otu.

sancılanma
* Sancılanmak işi.

sancılanmak
* Sancıya tutulmak.

sancılı
* Sancıya tutulan veya sancı veren.

sancıma
* Sancımak işi.

sancımak
* Sancı vermek, ağrımak.

sancısı tutmak
* birdenbire ve şiddetli bir ağrı gelmek.

sançma
* Sançmak işi.

sançmak
* Saplanmak, batmak.

sandal
* Sandalgillerden, kerestesi sert ve kokulu bir ağaç (Santalum album).

sandal
* İnsan taşıyacak biçimde yapılmış, kürekle yürütülen deniz teknesi.

sandal
* Yalnız tabanı bulunan, ayağa kordon ve kayışla bağlanan açık ayakkabı.

sandalcı
* Sandal (II) işleten kimse.

sandalcılık
* Sandalcının yaptığı iş.

sandalet
* Sandal (III).

sandalgiller
* Tropikal ve ılıman bölgelerde yaşayan, iki yüzden çok türü olan taçsız iki çenekli bitkiler familyesı.

sandalye
* Arkalıklı, kol koyacak yerleri olmayan, bir kişilik oturma eşyası.
* Makam, koltuk, mevki.

sandalye kavgası
* Makam kapmak veya makamını yitirmemek için gösterilen çaba.

sandalyeci
* Sandalye yapan ve satan kimse.

sandalyecilik
* Sandalye yapma veya satma işi.

sandalyeli
* Sandalyesi olan.

sandalyelik
* Sandalye yapmaya elverişli olan ağaç.
* Sandalyeden zedelenmemesi için duvara çakılan ince uzun tahta kaplama.

sandalyesiz
* Sandalyesi olmayan.

* Koltuktan inmiş, koltuğunu kaybetmiş.

sandık
* İçine çeşitli şeyler konulan, tahtadan, dört köşe, kapaklı ev eşyası.
* Bir kurumda para alınıp verilen yer.
* Kamu kesiminde çalışan personelin sosyal güvenlik işlerini yürüten kuruluş.
* Yapılarda kum, çakıl gibi şeyleri ölçmek için kullanılan, üstü ve altı açık, dört köşeli tahtadan ölçü.
* Mahalle tulumbacılarının omuzda taşıdıkları sandık biçimi tulumba.
* Kamu kesiminde çalışan personelin kendi durumunda düşük faiz ve taksitler hâlinde geri ödemek üzere borç para aldığı birim.

sandık balığı
* Sandık balığıgillerden, tropikal denizlerde yaşayan, vücudu çok kenarlı sert kemik plâkalardan oluşan zırh ile kaplı, boyu yarım metre kadar olabilen bir balık (Lactophrys triqueter).

sandık balığıgiller
* Sandık biçimi vücutları kemik plâkalarla kaplı omurgalı hayvanlar sınıfı.

sandık başkanı
* Seçimlerde sandık kurulunun başkanlığına getirilen kimse.

sandık düzmek
* çeyiz hazırlamak.

sandık emini
* Hükümet veznedarlığı.

sandık eşyası
* Çeyiz için toplanan çamaşır, havlu, örtü gibi şeyler.

sandık kurulu
* Seçimlerde bir sandık çevresinde oy verme işleminin düzenli yapılması işiyle görevli kimseler.

sandık lekesi
* Sandıkta havalandırmadan uzun süre saklanan eşyada oluşan pas renginde leke.

sandık odası
* Sandık, sepet gibi çeşitli ev eşyasının konulduğu küçük oda.

sandık sepet
* (eşya için) Ortada ne varsa.

sandıkçı
* Sandık yapan veya satan kimse.

sandıkçılık
* Sandık yapma veya alıp satma işi.

sandıklama
* Sandıklama işi.

sandıklamak
* Sandık içine koymak, yerleştirmek, ambalâjlamak.

sandıklanma
* Sandıklanmak işi.

sandıklanmak
* Sandığa konulmak, sandığa yerleştirilmek.

sandıklı
* Duvar kaplamalarında kullanılan bir tür ince tahta.

* Süs olarak kullanılan bir tür altın para.

sandıktaki sırtında, ambardaki karnında
* nesi varsa giyer, nesi varsa yer.

sandıktan çıkmak
* seçimle iş başına gelmek.

sandırma
* Sandırmak işi.

sandırmak
* Sanmasına sebep olmak, zannettirmek.

sanduka
* Mezarın üzerine yerleştirilmiş, tabut büyüklüğünde tahta veya mermer sandık.

sandviç
* İki ince ekmek dilimi arasına tereyağı, peynir veya sucuk gibi şeyler konularak hazırlanan yiyecek.

sandviççi
* Sandviç yapan ve satan kimse.

sanem
* Put.
* Çok güzel kadın.

sangı
* Sersemleşmiş, şaşkınlaşmış olan, sözü kolayca anlamayan.

sangılama
* Sangılamak işi veya durumu.

sangılamak
* Sangı olmak, sersemleşmek, şaşkınlaşmak.

sangılık
* Sersemlik, şaşkınlık.

sanı
* Sanmak durumu veya sonucu, zan, zehap.

sanık
* Suçlu olduğu sanılan (kimse) maznun.

sanıklık
* Sanık olma durumu.

sanılma
* Sanılmak işi.

sanılmak
* Düşünülmek, olabileceğine inanılmak, zannedilmek.

sanısına kapılmak
* sanmak, zannetmek.

sanidin
* Volkanik kayaçlarda bulunan ortoz feldspat türü.

saniye
* Bir dakikanın veya bir derecenin altmışta biri.

* Fizik ve mekanikte zaman birimi.

saniyelik
* Bir saniye süresinde olan, bir saniye kadar süren.

sanki
* Soru cümlelerinde belirtilen konuya ilgiyi çekmek veya uyarıda bulunmak için kullanılır.
* Sorulu olmayan cümlelerde anlatılan düşüncenin gerçekte var olmayıp öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde.
* Bu ikinci kullanışta cümlelerin sonuna "gibi" edatı da katılabilir.

sanlı
* Sanı olan, ünlü.

sanma
* Sanmak işi.

sanmak
* Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek.
* Gibi gelmek, farz etmek.
* Bir şey veya kimsenin... olduğunu düşünmek.

sanrı
* Uyanık bir kişinin, kendi dışında var sandığı ama gerçekte yok olan olguları algılaması, birsam.

sanrılama
* Sanrılamak işi.

sanrılamak
* Gerçekte olmayan bir şeyin var olduğunu, görüldüğünü, duyulduğunu sanmak.

sanrısal
* Sanrıya ilişkin.

sansar
* Türlü etçil hayvanların ortak adı (Martes martes).

sansargiller
* Küçük, uzun yapılı, kürkleri beğenilen, sanar, porusk, gelincik, vizon gibi hayvanları içine alan yırtıcı etçiller sınıfı.

sansasyon
* Pek çok kimsede yaratılan güçlü heyecan.

sansasyon yaratmak
* büyük bir ilgi ve heyecan yaratmak.

sansasyonel
* Güçlü heyecan yaratan.

Sanskeritçe
* Sanskrit dili.

Sanskrit
* Hint-Avrupa dilleri grubundan olan, klâsik Hint din ve edebiyat dili.
* Bu dille yazılmış olan.

sansüalizm
* Duyumculuk.

sansür

* Her türlü yayının, sinema ve tiyatro eserlerinin hükûmetçe önceden denetlenmesi işi; yayın ve gösterilmesinin izne bağlı olması, sıkı denetim.
* Denetleme işini yapan kurul.

sansür etmek (veya sansürden geçirmek)
* bir sanat eserine veya herhangi bir yayına sansür işlemini uygulamak.

sansürcü
* Sansür yapan.
* Sanat eserlerini denetlemekle görevlendirilmiş (kimse).

sansürcülük
* Sansürcünün yaptığı iş.

sansürleme
* Sansürlemek işi.

sansürlemek
* Sansürden geçirmek.

sansürlenme
* Sansürlenmek işi.

sansürlenmek
* Sansürden geçirilmek.

sansürlü
* Sansür edilmiş.

santiar
* Bir ar'ın yüzde biri, bir metre kare (ca).

santigram
* Bir gramın yüzde biri, bir desigramın onda biri (cgr).

santigrat
* Suyun buz olma noktasını sıfır, buharlaşma noktasını 100 sayarak, arasını derece olarak adlandıran yüz eşit kısma bölme yoluyla bulunan ısı ölçeği.

santilitre
* Bir litrenin yüzde biri (cl).

santim
* Herhangi bir birimin yüzde biri.

santim kaçırmamak
* çok dikkatli ve hesaplı olmak.

santimantal
* Duygulu, içli, hassas.

santimantalite
* Hassaslık, duygululuk, içtenlik.

santimantalizm
* Aşırı duygululuk, davranışlarına duygularıyla yön veren kimsenin durumu.

santimetre
* Bir metrenin yüzde biri (cm).

santimetrelik
* Santimetre ölçüsünde olan.

* Dalga boyu bir ile on santimetre arasında değişen radyo dalgaları arasında değişen radyo dalgaları gölgesi.

santra
* Orta, orta alan, merkez.

santra çizgisi
* Orta çizgi.

santra noktası
* Orta nokta.

santra yuvarlağı
* Orta yuvarlak.

santral
* Doğadaki başka enerji türlerini elektrik enerjisine çeviren kuruluş.
* Telefonların bağlı olduğu merkez.
* Telefon santralinde çalışan görevli, santralci.

santralci
* Santral memuru.

santrfor
* Futbolda gol atmakla görevli, ileri uçta, ortada oynayan oyuncu.

santrhaf
* Futbolda üç kişilik haf hattının ortasında yer alan oyuncu.

santrifüj
* Merkezkaç.
* Santrifüjör.

santrifüjör
* Merkezkaç kuvvetten yararlanarak bir karışımın taşıdığı çökebilir öğeleri ayırıp çöktürmekte kullanıllan lâboratuar aleti.

santrozom
* Hücre sitoplazması içinde çekirdeğin yakınında bulunan, açık renkli ve genellikle homojen plâzma kütlesi.

santur
* Kanuna benzeyen, tokmaklarla çalınan bir tür telli çalgı.

santurcu
* Santur çalan kimse.

santurî
* Santur çalan kimse.

sap
* Bitkinin dal, yaprak, çiçek gibi bölümlerini taşıyan, ağaçlarda odunlaşarak gövde durumunu alan bölüm.
* Çiçek veya meyveyi dala bağlayan ince bölüm, sak.
* Bir aracı tutmaya yarayan bölüm.
* İplik, tire, ibrişim gibi şeylerde iğneye geçirilen bir dikişlik iplik.
* Demet durumundaki ekinler.

sap çekmek
* biçilmiş ekini tarladan harmana kaldırmak.

sap derken saman demek
* belirli ve doyurucu bir düşünce ortaya koyamamak.

sap döner, keser döner, gün gelir hesap döner

* her şeyin zaman içinde plânlandığı gibi gerçekleşmeyebileceğini anlatır.

sap gibi
* çok ince.

sap yiyip saman sıçmak
* bir olaya kızıp ateş püskürmek.

sapa
* Gidilen yol üzerinde olmayan, sapılarak varılan.

sapak
* Sapaklığı olan.
* Bir ana yoldan ayrılan yolun başlangıç noktası.
* Akarsuyun kollara ayrıldığı yer.

sapaklık
* Belli bir ölçüye, belli kurala uymama durumu.
* Hastalık niteliğinde olmamakla birlikte, normalden belirgin durumda sapma gösterme durumu, anomali.

sapan
* İki ucu ip, ortası örme veya meşin olan bir taş atma aracı.
* Genellikle çocukların kuş vurmak için kullandıkları, iki ucuna lâstik ve lâstiklerin arasına da geniş bir meşin parçası bağlı bulunan çatal.
* Kaldırılacak bir şeyin üzerine geçirmek için halattan yapılan çember.
* Makarayı bir yere bağlamak için tabların çevresine geçirilen halat veya demir kuşaklar.

saparna
* Eskiden kökü hekimlikte kullanılmış olan, zambakgillerden, yeşilimsi çiçekli, dikenli ve tırmanıcı, çok yıllık bir bitki (Smilax).

saparta
* Gemi bordasındaki top çıkarılan dört köşe boşluk ve açıklık.
* Bir batarya topun birden ateş etmesi, alabanda ateşi.
* Azar, tersleme.

sapartayı vermek
* azarlamak, terslemek.

sapartayı yemek
* azarlanmak, terslenmek.

sapasağlam
* Çok sağlam, her yanı sağlam.

sapçık
* Küçük sap.
* Bir organı, organizmanın öteki bölümlerine bağlayan, içinde damarlar, sinirler ve görev kanalları bulunan öğelerin tümü.
* Ucunda çiçek bulunan dalcık.

sapı silik
* Kişiliksiz, başıboş, serseri, baldırı çıplak.

sapık
* Tavır ve davranışları doğanın gösterdiği yoldan veya geleneklerden, törelerden ayrılan (kimse), gayritabiî, anormal.
* Delice davranışları olan, meczup.

sapıkça
* Sapık (bir biçimde).

sapıklaşma
* Sapıklaşma işi.

sapıklaşmak
* Sapık duruma gelmek.

sapıklık
* Sapık olma durumu veya sapıkça davranış.

sapılma
* Sapılmak işi.

sapılmak
* Sapmak işi yapılmak.

sapına kadar
* (iyi bir nicelikte eksiksizlik veya aşırılık bildirmek için) pek çok; tam anlamıyla, bütünüyle.

sapınç
* Özel bir görevin normal sonucuna ulaşmasına engel olan sapıklık, dalâlet, aberasyon.
* Bir gök cisminin, görünge hızının ışık hızı ile birleşmesinden ileri gelen, görünen yer değişimi, aberasyon.

sapır sapır
* Çok sayıda ve kendiliğinden.

sapış
* Sapmak işi veya biçimi.

sapıtış
* Sapıtmak işi veya biçimi.

sapıtma
* Sapıtmak işi.

sapıtmak
* Ruhî bir düzensizlik içine düşmek.
* Saçmalamaya başlamak.
* Şaşırmak.
* Aklını bozmak.

sapkı
* Bir görevin ve özellikle bir fizyoloji görevinin ters bir yön alması.

sapkın
* Doğru yoldan ayrılmış olan.
* Sapkıya uğramış olan.

sapkın kaya
* Buzların etkisiyle yerinden oynayıp uzakalara sürüklenmiş olan kaya.

sapkınlık
* Sapkın olma durumu.

sapla samanı karıştırmak
* iyi ile kötüyü ayıramamak.

saplama
* Saplamak işi.
* İç içe geçen veya başka bir parça üzerine eklenen parçaların bağlantısı için kullanılan, türlü kalınlık ve uzunlukta, bir yanı yivli, yuvarlak metal kama.
* Bir menteşenin iki oyanak parçasını birleştirmeye yarayan küçük, ince metal mil.

saplamak
* Hızla batırmak.

saplanış
* Saplanmak işi veya durumu.

saplanma
* Saplanmak işi.

saplanmak
* Hızla batmak.
* Batma sonucu hareket edemez olmak, batıp kalmak.
* Bir şeyle ilgisini kesmemek, takılıp kalmak.

saplantı
* Kişinin, etkisinden kendini kurtaramadığı yersiz saçma düşünce, sabit fikir, fikrisabit, idefiks.

saplantılı
* Saplantısı olan.

saplayış
* Saplamak işi veya biçimi.

saplı
* Sapı olan.
* Saplanmış.
* Uzunca bir sapı olan kap.
* Büyük kepçe.

saplı meşe
* Yurdumuzda yetişen bir meşe türü (Quercus robur).

sapma
* Sapmak işi.
* Serbest bir mıknatıslı iğnenin denge konumunda iken gösterdiği doğrultudan geçen düşey düzlemle, bulunulan noktasının meridyen düzlemi arasındaki açı.
* Bir ışının saydam bir biçmeden geçtikten sonraki doğrultusu arasında oluşan açı.
* Bazı kelimelerin kurallara göre almaları gereken biçimlerden uzaklaşması durumu: Ben-ge > bene yerine bana, sen-ge > sene yerine sana olması gibi.

sapmak
* Yön değiştirmek.
* Önceden belirlenmiş, tespit edilmiş görüş, düşünüş, amaç veya davranıştan ayrılmak.
* Doğruluktan ayrılmak.

sapot ağacı
* Sapotgillerin örnek bitkisi olan, lezzetli meyvesi ve çiklet yapımında kullanılan sütlü salgısı için sıcak ülkelerde yetiştirilen bir ağaç (Achras sapota).

sapotgiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi sapot ağacı olan, sıcak ülkelerde, genellikle Orta Amerika'da yetişen, bazı cinslerinden gütaperka çıkarılan bir bitki familyası.

saprofit
* Çürükçül.

sapsarı
* Çok sarı veya her yanı sarı.

sapsarı kesilmek (veya olmak)
* çok sararmak.

sapsız
* Sapı olmayan.

sapsız balta
* Koruyucusu, dayanağı olmayan kimse.

saptama
* Saptamak işi, tespit.
* Yıkanmış gümüş bromürlü batakanın, gümüş bromür kalıntılarını eritmek için filmin kimyasal bir eriyikten geçirilmesi.

saptamak
* Bir şeyi belirgin kılmak, tespit etmek.

saptanım
* Saptanmak işi.

saptanımcılık
* Hayvan türlerinin hiç değişmeyip hep aynı durumda kaldığını ileri süren öğreti, türlerin saptanımı öğretisi.

saptanış
* Saptanmak işi veya biçimi.

saptanma
* Saptanmak işi.

saptanmak
* Saptanmak işi yapılmak, tespit edilmek.

saptayıcı
* Saptayan, sabit kılan, sürekli kılan.
* Tebeşir, boya, sulu boya, kurşun kalemi, çizim ve resimlerin bozulmalarını önlemek için bütün kâğıt yüzeyine püskürtücü ile sıkılan sakız ve alkol karışımı resim verniği.

saptayış
* Saptamak işi veya biçimi.

saptırıcı
* Sapmaya yol açan, sapmaya sebep olan.

saptırılma
* Saptırılmak işi.

saptırılmak
* Sapmak işi yaptırılmak.

saptırma
* Saptırmak işi.
* Süs olarak yapılan kırık çizgili silme.

saptırmak
* Sapmak işini yaptırmak.

sara
* Zaman zaman kendini kaybederek olduğu yere düşme, vücutta şiddetli çırpınmalar ve ağız köpürmesi ile ortaya çıkan bir sinir hastalığı, tutarak, tutarga, yilbik.

saraç
* Koşum ve eyer takımları yapan veya satan kimse.
* Koşum ve eyer takımlarını işleyen ve süsleyen kimse.
* Deri, muşamba gibi gereçlerden bavul, çanta yapan kimse.

saraçhane
* At takımları, araba koşumları, meşinden eşya yapılan ve satılan yer.

saraçlık
* Saracın işi veya mesleği.

sarahat
* Açık, belli, anlaşılır olma durumu.

sarahaten
* Açıkça, apaçık, açaktan açığa.

sarahatle
* Açıklıkla.

sarak
* Yapı yüzeylerinde yatay, enli, az çıkıntılı, süslü veya düz silme.

saraka
* Alay, istihza.

saraka etmek
* biriyle alay etmek, eğlenmek.

sarakacı
* Alaycı, müstehzi.

sarakaya almak
* alay etmek, alaya almak.

saralı
* Sara hastalığı olan kimse.

sararıp solmak
* giderek daha çok solmak.
* sağlığı bozulmak.

sararış
* Sararmak işi veya biçimi.

sararma
* Sararmak işi.

sararmak
* Sarı olmak, rengi sarıya dönmek.
* Korku, üzüntü, coşku gibi sebeplerle yüzün rengi solmak.

sarartı
* Sararmış, sarıya benzer bir renge dönüşmüş.

sarartma
* Sarartmak işi.
* Cılız ve soluk renkli kimse.

sarartmak
* Rengini sarıya çevirmek, sararmasına yol açmak.

sarat
* Büyük delikli kalbur.

saray
* Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı.

* Kamu işlerinin yürütüldüğü büyük yapı.
* Devlet başkanı ve çevresi.
* Görkemli, iyi zevkle döşenmiş yapı.

saray çiçeği
* Hezaren.

saray lokması
* Bir çeşit yumurtalı lokma tatlısı.

saray menekşesi
* Gösterişli ve bol çiçekli bir tür menekşe.

saraylı
* Osmanlı İmparatorluğunda padişah sarayında bulunmuş olan (kadın).

saraypatı
* Güzel çiçekleri için yetiştirilen bir süs bitkisi (Callistephus sinensis).

sarban
* Deve sürücüsü, deveci.

sarbanbaşı
* Padişahların develerine bakan devecilerin başı.

sarbanlık
* Deve sürücülüğü yapan kimse, devecilik.

sardalye
* Hamsigillerden, konservesi ve tuzlaması yapılan, gümüş renginde, pullu ve 10-15 cm boyunda, küçük bir balık, ateş balığı (Clupea pilchardus).

sardalye gibi istif olmak
* bir yerde çok kalabalık ve sıkışık bulunmak.

sardırma
* Sardırmak işi.

sardırmak
* Sarmak işini yaptırmak.
* Sürekli olarak bir konuyu düşünmek.

sardoğan
* Sarı renkli bir tür doğan.

sardun
* Balıkçıların kullandığı bir tür halat.

sardunya
* Çoğunlukla pembe çiçekler açan, sardunyagillerden bir bitki (Geranium).

sardunyagiller
* İki çeneklilerden, sardunya, ıtır, turna gagası gibi bitkileri içine alan bir familya.

sarf
* Harcama, tüketme, kullanma, masraf etme.
* Dil bilgisi, yapı bilgisi.

sarf etmek
* tüketmek, harcamak.
* kullanmak.

sarfınazar
* Sayılmama, vazgeçme, dikkate almama.

sarfınazar etmek
* hesaba katmamak, saymamak, vazgeçmek.

sarfiyat
* Harcanan şeylerin tümü, harcamalar, masraflar.

sargı
* Esnek bir maddeden yapılmış uzun, dar ve ince şerit.
* Bir elektrik makinesinde veya aracında aynı devreyi oluşturan iletkenlerin tümü.
* Vücudun bir bölümünü yerinde veya baskı altında tutmak amacıyla uygun biçimde sarılmış şerit.

sargılama
* Sargılamak işi.

sargılamak
* Sargı ile sarmak.

sargılı
* Sargı sarılmış, sargısı olan.

sargın
* İçten, yükekten.

sargısız
* Sargısı olmayan.

sarhoş
* Alkollü içki veya keyif verici bir madde sebebiyle kendini bilmeyecek durumda olan kimse, esrik, esri, mest, sermest.
* Hoşa giden bir etki ile kendinden geçmiş olan.
* Bir şeyden çok fazla mutluluk duyan.

sarhoş etmek
* (alkol veya keyif verici madde) sarhoş olmasına yol açmak.

sarhoş olmak
* sarhoş bir duruma gelmek, esrimek.

sarhoşlaşma
* Sarhoşlaşmak durumu.

sarhoşlaşmak
* Sarhoş duruma gelmek, sarhoş olmak.

sarhoşluğa vurmak
* kendini sarhoş gibi göstermek, sarhoş olmuşcasına davranmak.

sarhoşluk
* Sarhoş olma durumu, esriklik.
* Dalgınlık, şaşkınlık.

sarı
* Güneş ışığının ayrışma tayfında yeşil ile portakal rengi arasında olan renk, altının rengi.
* Bu renkte olan.
* Soluk, solgun.

sarı benek
* Gözde, ağ tabakının ortasında bulunan ve cismin en net olarak oluştuğu sarı renkli duygun nokta.

sarı bez
* Görmeyenlerin tanınmak için kollarına taktıkları üzerinde üç siyah noktanın bulunduğu sarı renkli bant.

sarı çizmeli mehmet ağa
* kim olduğu, nerede oturduğu bilinmeyen kimse.

sarı humma
* Bkz. sarı humma.

sarı humma
* Çoğunlukla sıcak ülkelerde görülen, bir cins sivrisinek aracılığı ile bulaşan, tene sarı bir renk veren, ateşli bir hastalık.

sarı ırk
* Tenleri sarı renge yakın olan bir tür ırk.

sarı kart
* Kurallara devamlı olarak uymayan, aşırı, sert veya kasıtlı faul yapan, centilmence davranışlardan uzak kalan oyuncuya hakemin ikazını gösteren kart.

sarı kart görmek
* futbol veya hentbolda oyun kurallarına aykırı hareket yapan oyuncu kart cezası almak.

sarı lira
* Osmanlılar döneminde kullanılmış, altın karışımı para.

sarı sendika
* İşçi sendikalarına karşı mücadele eden sendikal örgüt.

sarı sendikacılık
* Sarı sendika örgütü adına çalışma.

sarı sıcak
* Türkiye'nin güney illerindeki yakıcı güneşe ve sıcağa verilen ad.

sarı yağ
* Tereyağı.

sarı yağız
* Kula cinsi at.

sarıağı
* Kışın yapraklarını döken, sarı çiçekli ve çalı görünüşünde bir bitki, sifin, zifin.

sarıağız
* Gölge balığıgillerden, ağzının içi sarı, büyük pullarla örtülü bir balık türü (Sciaena aquilla).

sarıasma
* Ötücü kuşlar takımının, sarıasmagiller familyasından, paralak sarı tüylü, kara kuyruklu bir kuş türü (Oriolus oriolus).

sarıasmagiller
* Örnek hayvanı sarıasma olan bir kuş familyası.

sarıbalık
* Sazangillerden, büyük pullu, iri bir balık (Idus jesses).

sarıca
* Sarıyı andıran, sarıya yakın.
* Yaban arısı.
* Eyalet valileri buyruğundaki başıbozuk asker.

sarıcalık
* Kloroz.

sarıcı
* Sarmak işini yapan kimse, saran.

sarıcık
* Sarı asma.

sarıcılık
* Sarıcı olma durumu.
* İlgiyi üzerinde toplayıcı olma durumu.

sarıçalı
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, çiçekleri sarı, meyvesi ekşi ve kırmızı renkte, kabuğu ve kökü solucan düşürücü ilâç olarak kullanılan bir bitki, kadıntuluğu, amberbaris (Berberis vulgaris).

sarıçıyan
* Sinsi, hain sarışın (kimse).

sarıçiçek
* Ölmez çiçek.

sarıçiğdem
* Çiçekleri sarı renkli çiğdem.

sarıdiken
* Dikenli, tüylü, iki veya çok yıllık otsu bir bitki (Scolymus hispanicus).

sarıerik
* Kayısı.

sarıfiğ
* Sarı renkli fiğ.

sarıgöz
* İzmaritgillerden, rengi altın sarısı olan, Atlantik Okyanusu'nda ve Akdeniz'de yaşayan bir balık (Sargus salvieri).

sarığıburma
* Burma sarık biçimi verilmiş bir çeşit hamur tatlısı.

sarıhalile
* Doğu Hindistan'da yetişen bir tür bitkinin olgunlaşmadan önce toplanan, kurutulan 3-5 cm uzunluğunda, erik biçiminde, sarımtırak esmer renkli sert kokusuz taneleri (Terminalia citrina).

sarıhani
* Hanigillerden, uzunluğu 25 cm kadar olan bir Akdeniz salığı (Epinepheles gigas).

sarık
* Kavuk, fes gibi bazı başlıkarın üzerine sarılan tülbent, abanî veya şala verilen ad.

sarıkanat
* Çinakoptan biraz büyük lüfer.

sarıkçı
* Sarık için gerekli tülbent, abani gibi kumaşları satan veya çeşitli biçimde sarık saran kimse.

sarıkız
* Esrar.
* İnek.

sarıklı
* Başına sarık sarmış olan, sarığı olan.
* Müslüman din adamı, hoca.

sarıkuyruk
* Sıcak ve ılık denizlerin kıyı bölgelerinde yaşayan kemikli bir balık türü.

sarılaşma
* Sarılaşmak işi.

sarılaşmak
* Sarı bir renk almak, sararmak.

sarılgan
* Sapı yakınındaki başka bitkilere veya başka şeylere sarılıp yükselen, otsu veya odunsu (sap, bitki).

sarılgan gövde
* Tutunup sarılmaya yarayan uzun sürgün.

sarılı
* Üstünde sarı renk bulunan.

sarılı
* Sarılmış olan.

sarılık
* Sarı olma durumu.
* Sarı renk.
* Derin, dokuların ve organizmadaki sıvıların sarı bir renk almasıyla beliren hastalık.

sarılıklı
* Sarılık olan (kimse).

sarılış
* Sarılmak işi veya biçimi.

sarılışma
* Sarılışmak işi.

sarılışmak
* Birbirlerine sarılmak.

sarılma
* Sarılmak işi.

sarılmak
* Sarmak işi yapılmak.
* Bir şeyin üzerine bir veya birkaç kez dolanmak.
* Kollarını dolamak, kucaklamak.
* Bütün gücü ile ele almak.
* Büyük bir istekle kendini vermek, benimsemek.
* Hemen yapmaya koyulmak, girişmek.

sarım
* Sarmak işi.
* Bir şeyi bir kez saracak miktar.
* Elektromıknatıslarda makara biçiminde sarılan iletken telin her bir halkası.

sarımercimek
* Sarı renkli bir tür mercimek.

sarımlı

* Otomatik olarak kendi kendine saran.

sarımsağı gelin etmişler de kırk gün kokusu çıkmamış
* insanlar kötü yanlarını kolay kolay belli etmezler, haklarında yargıda bulunmakta acele edilmemelidir.

sarımsak
* Zambakgillerden, 25-100 cm yükseklikte, yapraklarında, saplarında ve toprak altındaki soğan biçimli sürgünlerinde kokulu yağ bulunan bir kültür bitkisi (Allium sativum).
* Bu bitkinin baharat olarak kullanılan dişli bölümü.

sarımsak hardalı
* Bkz. sarımsak otu.

sarımsak otu
* Turpgillerden, beyaz, küçük çiçekli, ovulduğunda sarımsak, kokusu veren bir bitki, sarımsak hardalı, kuş ekmeği (Alliaria petolata).

sarımsak yemedim ki ağzım koksun
* kötü bir iş yapmadım ki sonucundan korkayım, sorumlu olayım.

sarımsaklama
* Sarımsaklamak işi.

sarımsaklamak
* İçine sarımsak katmak.

sarımsaklı
* İçinde sarımsak bulunan.

sarımsı
* Sarıya çalan, sarıya benzeyen.

sarımtırak
* Sarıyı andıran, sarıya benzeyen.

sarınma
* Sarınmak işi.

sarınmak
* Kendi üstüne sarmak.

sarıp sarmalamak
* sıkıca sarmak.

sarıpapatya
* Çiçekleri sarı renkli papatya.

sarısabır
* Zambakgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, yaprakları oldukça yüksek bir sapın tepesinde rozet biçiminde toplanmış bulunan bir süs bitkisi (Aloe vera).
* Bu bitkinin etli ve kalın yapraklarından çıkarılan, kırmızımtırak esmer renkli, hekimlikte ve boyacılıkta kullanılan bir madde.

sarısalkım
* Baklagillerden, salkım durumunda sarı çiçekleri bulunan, bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen bir ağaç (Laburnum anagyroides).

sarış
* Sarmak işi veya biçimi.

sarışın
* Sarı saçlı ve ak tenli kimse.

* Sarıya yakın renkli.

sarışınca
* Sarışına yakın.

sarışınlık
* Sarışın olma durumu.

sarıyonca
* Sarı yapraklı yonca türü.

sarızambak
* Sarı çiçekli zambak.

sari
* Hint kadınlarına özgü giysi ve bu giysinin yapıldığı kumaş.

sâri
* Başkasına geçen, geçici.
* Bulaşıcı, bulaşık (hastalık).

sarig
* Amerika'da yaşayan, genellikle yavrularını sırtında taşıyan keseli hayvanlardan bir tür sıçan (Didelphys dorsigera).

sarih
* Açık kolay anlaşılır, belli belirgin, belgin.

sarih mef'ul
* Bkz. belirtili nesne.

sarkaç
* Durağan bir nokta çevresinde ağırlığının etkisiyle salınım yapan hareketli katı cisim, rakkas, pandül.

sarkaçlama
* Sarkaçlamak işi.

sarkaçlamak
* Türlü tutuş ve duruşlar gergin durumda bulunan vücut bölümlerini kendi ağırlıklarıyla düşmeye ve sallanmaya bırakmak.

sarkık
* Aşağı doğru uzanmış, sarkmış, sölpük, salpa, gevşek.

sarkıklık
* Sarkık olma durumu.

sarkıl
* Sarkaçla ilgili, hareketi sarkaç hareketine benzeyen.

sarkıntı
* Aşağı doğru uzanan, sarkan şey.

sarkıntı olmak
* sataşmak, takılmak, musallat olmak.

sarkıntılık
* Sataşma ve daha çok kadınlara sataşma, lâf atma, rahatsız etme, huzur bozma, tasallut.

sarkıntılık etmek (veya yapmak)
* sataşmak, lâf atmak.

sarkış
* Sarkmak işi veya biçimi.

sarkıt
* Mağaraların tavanında oluşan, genel olarak koni biçiminde kalker birikintisi, damlataş, istalâktit.

sarkıtma
* Sarkıtmak işi.
* Sarkıt biçimi süs.

sarkıtmak
* Bir şeyin sarkmasını sağlamak.
* Asmak, dar ağacına çekmek.

sarkma
* Sarkmak işi.

sarkmak
* Aşağıya doğru uzanmak.
* Yolunu uzatmak, uğramak.

sarkom
* Kötücül bağ dokusu uru.

sarma
* Sarmak işi.
* Saran, içine alan şey, zarf.
* Kuşatma, çevirme, ihata.
* Lâhana, pazı ve asma yaprağından iç hazırlanarak sarılıp yapılan etli veya zeytinyağlı yemek.
* Bir ayakta alınan parelel veya dik olarak dikmelerin üzerine yerleştirilen direk.
* Sarılarak yapılan.

sarma kafiye
* Bir dörtlüğün birinci ve dördüncü, ikinci ile üçüncü dizelerinin kafiyeli olması a b b a.

sarmak
* Çevresini çevirmek, çepeçevre dolanmak.
* Çevrelemek, dolayında yer almak, kuşatmak, çevirmek, ihata etmek.
* Yayılıp etkisi altına almak, kaplamak.
* Örtmek.
* Kucaklamak.
* Yumak yapmak.
* Kâğıt veya bir bitki yaprağıyla dürmek.
* Hoşuna gitmek, zevkini okşamak.
* Sarılıp tırmanmak.
* Bir şeyi başka bir şeyin içine koyup onunla kaplamak.
* Sözle saldırmak, tedirgin etmek.
* (taşıt için) Tırmanmak, yükseğe doğru çıkmak.
* Saldırmak, hücum etmek.

sarmal
* Helis biçiminde olan, helisel, helezoni.

sarmalama
* Sarmalamak işi.

sarmalamak
* Sıkı sıkı sarmak.

sarmalanma
* Sarmalanmak işi.

sarmalanmak

* Sarmalanmak işine konu olmak veya sarmalamak işi yapmak.

sarman

* Azman, iri.
* Sarı tüylü kedi.

sarmaş dolaş

* Birbirine sarılıp kucaklaşmış bir durumda.

sarmaş dolaş olmak

* birbirine sarılıp kucaklaşmak.
* iç içe girmek, karman çorman olmak.

sarmaşan

* Sarılgan.

sarmaşık

* Sarmaşıkgillerden, koyu yeşil, renkli, değişik biçimli yaprakları olan, sap ve dallarından çıkan küçük ek köklerle dik, düz yerlere yapışarak tırmanan bitki (Hedera helix).

sarmaşıkgiller

* Örnek bitkisi sarmaşık olan, iki çeneklilerden bir bitki familyası.

sarmaşma

* Sarmaşmak işi.

sarmaşmak

* Birbirine sarılmak, kucaklaşmak.

sarnıç

* Yağmur suyu biriktirmeye yarayan yer altı su deposu.
* Gemilerde bulunan saçtan yapılmış tatlı su deposu.

sarnıç gemisi

* Petrol, benzin gibi akar yakıtları taşımaya yarayan gemi.

sarnıç vagonu

* Akaryakıt taşımaya yarayan deposu olan vagon.

sarnıçlı

* Sarnıcı olan.

sarp

* Dik, çıkması ve geçilmesi güç, yalman.
* Güç, güçlük.

sarpa

* İzmaritlerden, boyu 35 cm kadar olan bir Akdeniz balığı (Boops salpa).

sarpa sarmak

* güçlükler ortaya çıkmak, çözülmesi çok güç bir duruma gelmek.

sarpın

* Tahıl kuyusu, zahire ambarı, silo.
* Ekmeği koymaya yarayan dört gözlü sandık.

sarpi

* Altı düz, üçgen biçiminde tek direkli, iki yelkenli, iki kişilik tekne.

sarplaşma

* Sarplaşmak işi.

sarplaşmak
* Sarp bir duruma girmek.

sarplık
* Sarp olma durumu.

sarraf
* Mesleği, değerli kâğıt ve metal paraları birbiriyle değiştirmek, tahvil alış verişi yapmak olan kimse.

sarrafiye
* Sarrafin altın bozmak, değiştirmek gibi işler için üstelik olarak aldığı para, sarraflık hakkı.

sarraflık
* Sarrafin işi.

sarsak
* Yaşlılık, hastalık gibi sebeplerle güçsüz kalarak vücudu titrer gibi sarsılan.

sarsak sarsak
* Sarsak bir biçimde, sarsak olarak.

sarsak sursak
* Sarsakça, sarsılarak.

sarsakça
* Sarsak (bir biçimde), titrer gibi, titreyerek.

sarsaklık
* Sarsak olma durumu.

sarsalama
* Sarsalamak işi.

sarsalamak
* Sarsmak.

sarsıcı
* Sarsma niteliği olan, sarsan.

sarsık
* Sarsılmış.

sarsıla sarsıla
* Sarsılarak.

sarsılış
* Sarsılmak işi veya biçimi.

sarsılma
* Sarsılmak işi.
* Etkilenme.

sarsılmak
* Sarsmak işine konu olmak.
* Güçsüz durumda kalmak.
* Beklenmedik bir olaydan çok etkilenmek.

sarsım
* Sarsmak işi.
* Gök cisimlerinin, genel çekim yasasına uygun olarak birbirine çekmesi sebebiyle herhangi bir gezegenin hareketinde görülen karışıklık.

sarsıntı

* Sarsılmak işi, birden sallanma.
* Titreme.
* Deprem.
* Deprem sırasındaki yer hareketlerinin her biri.
* Bir kurum veya kuruluşun dengesini etkileyen bozukluk.
* Kaza, ilâç ve uyuşturucuların yarattığı, birdenbire gelişen karmaşık belirtilerin tümü.

sarsıntılı

* Sarsılan, sallanma.
* Güven verici olmayan, düzenli olmayan.

sarsıntısız

* Sarsıntısı olmayan, sarsılmayan.
* Güven içinde olan, belli bir düzeni olan.

sarsış

* Sarsmak işi veya biçimi.

sarsma

* Sarsmak işi.

sarsmak

* Birdenbire ve güçle kımıldatmak, sallamak, oynatmak, titretmek.
* Zarar verecek yolda etkilemek, aksatmak.

sası

* Küf ve çürük gibi kokan.
* Kokuşmuş.

sası kokmak

* (çoğunlukla yiyecek için) bozulmuş; çürümüş.

sası sası

* Sası gibi, sasıya benzeyen.

sasıma

* Sasımak işi, tefessüh.

sasımak

* Kokuşmak, tefessüh etmek.

sataşılma

* Sataşılmak işi.

sataşılmak

* Sataşmak işine konu olmak.

sataşkan

* Sataşan, saldırgan, mütecaviz.

sataşma

* Sataşmak işi.

sataşmak

* Bir kimseyi rahatsız edecek davranışta bulunmak, musallat olmak.
* Sarkıntılık etmek.

saten

* Atlas.
* Atlas gibi parlak, pamuklu kumaş.

sathî
* Yüzeysel, üstünkörü.

sathîleşme
* Sathîleşmek işi.

sathîleşmek
* Yüzeysel duruma gelmek.

sathîleştirme
* Sathîleştirmek işi.

sathîleştirmek
* Yüzeysel duruma getirmek.

sathîlik
* Yüzeysel olma durumu.

satı
* Satmak işi, satış.

satıcı
* Alıcıya bir şey satan kimse.

satıcılık
* Satıcı olma durumu veya satıcının işi.
* Küçük ölçüde ticaret yapma işi.

satıh
* Yüz, yüzey.

satılığa çıkarmak
* satmak, satışa çıkarmak.

satılık
* Satışa çıkarılmış olan.

satılık ziftin olsun, Selânik'ten kel gelir
* işe yaramaz sandığın bir malı satılığa çıkarırsan görürsün ki akla gelmeyen yerlerden onu arayanlar gelir.

satılış
* Satılmak işi.

satılma
* Satılmak işi.

satılmak
* Satmak işi yapılmak.
* Para veya çıkar karşılığı, gizlice karşı tarafa hizmet etmek.

satım
* Satmak işi, satış.

satımcı
* Satım işini yapan (kimse).

satımlık
* Satıcının, mal sahibi adına sattığı şeyden aldığı yüzdelik, beyiye.

satın
* "Fiyatını vererek bir şey almak" anlamında kullanılan satın almak deyiminde geçer.

satın alma
* Satın almak işi.

satın almacı
* Satın alma işlerini yürüten kimse, mübayaacı.

satıp savmak
* gereken parayı sağlamak için elindeki malı ucuza satıp tüketmek, yok pahasına elden çıkarmak.

satır
* Bir sayfa üzerinde yan yana dizilmiş kelimeler.

satır
* Et kesmeye, kemik kırmaya yarayan ağır ve enli bir tür bıçak.

satır atmak
* herkesi öldürmek, kırıp geçirmek.

satır başı
* Yazıda her paragrafın, öteki satırlara göre biraz içerden alınarak belirtildiği yer.

satır satır
* Bütün satırların hepsini, her satırla ilgilenerek.

satır sonu
* Satırın son kısmı.

satış
* Satıcı ile alıcı arasında yapılan ve bir malın alıcıya verilmesi ve bunun karşılığında bir fiyat, bir değer alınması yoluyla yapılan işlem, satım.

satış bedeli
* Satılan malın ücreti.

satış değeri
* Bir malın satılabileceği fiyat.

satış fiyatı
* Bir malın satış bedeli.

satış merkezi
* Bir malın satıldığı ana merkez.

satış mukavelesi
* Alım satım sırasında malın cinsi, miktarı ve ödeme şartlarını belirten yazılı anlaşma metni.

satış ruhsatı
* Bir malın satılmasına ilişkin izin belgesi.

satış sarayı
* Satış merkezi.

satış sözleşmesi
* Satıcının ürettiği malın mülkiyetini belli şartlar altında alıcıya vermesi.

satış şartnamesi
* Satış mukavelesi.

satış yapmak
* satmak.

satış yeri
* Bir malın satıldığı yer.

satışa çıkarmak
* satmak için ortaya koymak.

satıya çıkarmak
* satmaya karar verip bu kararını ilgililere bildirmek.

satir
* Yergi.

satirik
* Yergi ile ilgili, yergi niteliğinde olan.

satlıcan
* Göğüs sancısı, ateş, titreme, öksürük gibi belirtilerle ortaya çıkan akciğer zarı iltihabı, zatülcenp.

satma
* Satmak işi.

satmak
* Bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek.
* Kendinde olmayan bir şeyi var gibi göstermek, taslamak.
* Bir yolunu bularak birinden ayrılmak.
* Bir kimse, kendini veya başkasını olduğundan daha önemli, yetkili ve değerli göstermek.
* Bir çıkar karşılığında bir şeyi gözden çıkarmak feda etmek.

satranç
* İki kişi arasında altmış dört kareli bir tahta üzerinde değerleri ve adları değişik olan on altışar siyah ve beyaz taşlarla oynanan bir oyun.

satranç tahtası
* Üzerinde satranç oynanan altmış dört kareli tahta vb. yüzey.

satranç takımı
* Satranç oyununda gerekli olan altmış dört kareli tahta, siyah ve beyaz on altışardan otuz iki taşın oluşturduğu takım.

satranç taşı
* Satrançta kullanılan taşlardan her biri.

satranç vezni
* Halk şiirinde aruzun "Müfteilün müfteilün müfteilün müfteilün" kalıbına verilen ad.

satrançç ı
* Satranç oynayan kimse.

satrançç ılık
* Satrançç ı olma durumu.

satrançlı
* Satranç tahtası gibi karelere ayrılmış bir biçimde çizilmiş veya basılmış olan, kareli.

satrap
* Perslerde il yöneticisi, vali.

satsuma
* Bir mandalina türü.

sattırma
* Sattırmak işi.

sattırmak
* Satmak işini yaptırmak veya satmak zorunda bırakmak.

Satürn
* Güneş'e yakınlık bakımından altıncı olan gezegen, Sekendiz, Zühal.

satvet
* Zorlu, sindirici güç.

sauna
* Fin hamamı.
* Bu hamamın ve diğer bölümlerinin bulunduğu yer.

sav
* İddia, tez.
* Haber, söz.
* Atasözü.
* Tanıtlanması gereken önerme, tez.

sava
* Haber.
* Muştu, müjde.

savacı
* Haberci.
* Muştucu.
* Peygamber, nebi.

savak
* Değirmen suyunu başka yöne akıtmak için yapılan düzen.
* Değirmen arkındaki fazla suyun akması için açılan ikinci su yolu.
* Bir barajın fazla suyunu akıtmak için yapılan düzen.

savaklama
* Savaklamak işi.

savaklamak
* Suyu arklara salmak.

savan
* Pamuk ipliğinden yapılan kalınca kilim.
* Yaygı, örtü.

savana
* Ekvator kuşağındaki otsu bitkilerle kaplı çayırlara verilen ad.

savaş
* Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silâhlı mücadele, harp.
* Uğraşma, kavga, mücadele.
* Hayvanların birbirleriyle yaptığı mücadele.
* Bir şeyi ortadan kaldırmak, yok etmek amacıyla girişilen mücadele.

savaş açmak (veya ilân etmek)
* bir veya daha fazla devlete karşı savaş durumuna geçmek.
* ortadan kaldırmak için uğraşmak.

savaşçı
* Savaşan, savaş durumunda bulunan, muharip.
* İyi veya çok savaşan, savaşkan, cengâver.
* Savaşa katılan kimse.

savaşçılık
* Savaşçı olma durumu.

savaşım
* Herhangi bir amaca erişmek bir güce karşı koyabilmek amacıyla bir kişi veya grubun sürekli çabası, mücadele.

savaşım vermek
* bir amaca erişmek, bir güce karşı koyabilmek için uğraşmak, çaba göstermek, mücadele etmek.

savaşımcı
* Savaşım veren kimse, mücadeleci.

savaşkan
* İyi savaşan, çok savaşan, savaşçı, cengâver.

savaşma
* Savaşmak işi, muharebe.

savaşmak
* Ordu ölçüsünde iki silâhlı kuvvet karşı karşıya gelip çarpışmak, muharebe etmek.
* Uğraşmak, mücadele etmek.

savat
* Gümüş üstüne özel bir biçimde kurşunla işlenen kara nakış.

savatlama
* Savatlamak işi.

savatlamak
* Gümüş üstüne kurşunla kara nakışlar işlemek.

savatlı
* Savatı olan, savatlanmış.

savca
* İddianame.

savcı
* Devlet adına ve yararına davalar açan, kamu haklarını ve hukuku yerine getirmek üzere yargıç katında sanıkları kovuşturan görevli, müddeiumumî.

savcılık
* Savcı olma durumu; savcının görevi veya müddeiumumîlik.

savdırma
* Savdırmak işi.

savdırmak
* Savmak işini yaptırmak.

savı kanıtsama
* Bir şeyi gene kendisine dayanarak, kendisini kanıt göstererek tanıtlamaya çalışma.

savılma
* Savılmak işi veya durumu.

savılmak
* Savmak işine konu olmak.

savla
* Gemilerde bayrakları direğe çekmekte kullanılan ince ip.

savlama
* Savlamak işi veya durumu.

savlamak
* İddia etmek.

savlayıcı
* Bir savı ileri süren (kimse), davacı, müddei.

savlet
* Hamle.

savma
* Savmak işi.

savmak
* İstenmeyen birini yanından uzaklaştırmak.
* Sıkıcı bir durumu geçirmek, atlatmak.
* Geçirmek.
* Geçmek.

savruk
* Aklını işine vermeyen, dikkatsiz.
* Düzensiz, dağınık.

savrukluk
* Savruk olma durumu.

savrulma
* Savrulmak işi.

savrulmak
* Dağılmak, saçılmak.
* Savurmak işi yapılmak.

savruluş
* Savrulmak işi veya biçimi.

savruntu
* Savrulurken dökülen kırıntı.

savsak
* İşlerine önem vermeyip onları gelişigüzel yapıveren veya daha sonraya bırakan, ihmalci, ihmalkâr.

savsaklama
* Savsaklamak işi, umursama, baştan savma, işi geciktirme, ihmal, ihmalkârlık.

savsaklamak
* Belirli bir sebebi olmaksızın bir işi isteyerek geri bırakmak, geciktirmek, umursamamak, ertelemek, ihmal etmek.

savsaklanma
* Savsaklanmak işi.

savsaklanmak
* Savsaklanmak işine konu olmak, ihtimal edilmek.

savsaklayış
* Savsaklamak işi veya biçimi.

savsama

* Savsaklama, ihmal.

savsamak
* Savsaklamak, ihmal etmek.

savul, savulun!
* yol yer(in), çekil(in), dokunma(yın)!.

savulma
* Savulmak işi veya durumu.

savulmak
* Bir şeyden çekinerek bulunduğu yerden uzaklaşmak.

savunma
* Saldırıya karşı koyma, müdafaa.
* Bir kişi veya düşünceyi doğru, haklı göstermeyi amaçlayan yazı veya konuşma, savunu, müdafaaname.
* (futbolda) Kaleyi korumak için oyun süresince bir takımın gösterdiği çaba, defans.

savunma yapmak
* haklı olduğunu ortaya koymaya çalışmak.
* oyunda rakip tarafın hücumlarına karşı koymak.

savunmak
* Herhangi bir saldırıya karşı koymak, saldırıya karşı korumak, müdafaa etmek.
* (söz veya yazı ile) Bir kimseye hareket veya düşünceyi doğru, haklı göstermeye çalışmak, onun yanında olmak.

savunmalık
* Savunmaya yarar, tedafüî.

savunmasız
* Savunma gücü olmayan.

savunu
* Savunma.

savunucu
* Bir şeyi savunan kimse, müdafi.
* Kalecinin önünde yer alan, kaleyi savunan oyunculardan her biri, bek.

savunuculuk
* Savunu yapma işi.

savunulma
* Savunulmak işi.

savunulmak
* Savunmak işi yapılmak.

savunuş
* Savunmak işi veya biçimi.

savurgan
* Çok ve boşuna para harcayan, tutumsuz, müsrif.

savurganca
* Savurgan (bir biçimde).

savurganlık
* Savurgan olma durumu veya savurganca davranış, tutumsuzluk, müsriflik, israf.

savurma
* Savurmak işi.
* Kol, bacak gibi vücut bölümlerinin ağırlıklarından yararlanarak omuz ve uyluk eklemleri çevresinde türlü yönlere doğru hızla çevirme.

savurmak
* Havaya atıp dağıtmak, saçmak.
* (rüzgâr) Bir yeri, bir şeyi şiddetle eserek alt üst etmek, havaya kaldırmak, dağıtmak.
* Kaldırıp atmak, fırlatmak.
* Şiddetle döndürerek sallamak, kaldırarak vurmak.
* Bir sıvının havalanmasını veya kaynayan sıvının taşmasını önlemek, soğutmak amacıyla alıp yine kendi kabına dökmek.
* Sallamak, uçurmak, dalgalandırmak.
* (yalan, küfür vb. için) Söylemek.
* Boşuna ve çok miktarda harcamak, israf etmek.

savurtma
* Savurtmak işi.

savurtmak
* Savrulmasına sebep olmak, savrulmasını sağlamak.

savurtuş
* Savurtmak işi veya durumu.

savuşma
* Savuşmak işi.

savuşmak
* Bulunduğu yerden aceleyle, gizlice veya dikkati çekmeden ayrılmak.
* (hastalık veya başka kötü bir durum) Geçmek, iyileşmek.

savuşturma
* Savuşturmak işi.

savuşturmak
* Geçiştirmek, atlatmak.

savuşup gitmek
* ilgi çekmeden, gizlice aceleyle ayrılmak.

say
* Çalışma, emek.
* Düz, ince, yassı taş.

say beni, sayayım seni
* Bkz. sev beni, seveyim seni.

saya
* Ayakkabının yumuşak olan üst bölümü.
* İş önlüğü.

sayacı
* Ayakkabıların sayalarını hazırlayan kimse.

sayacılık
* Sayacının işi.

sayaç
* Hava gazı, elektrik, su gibi şeylerin kullanılan miktarını veya mekanik etkilenmeleri ölçen alet.

sayaç takımı

* Sayaç giriş tarafını gaz servis hattına çıkış tarafının tüketici yakıt hattına bağlanması amacıyla kurulan boru donanımı ve boru bağlantı parçaları.

saydam
* İçinden ışığın geçmesine ve arkasındaki şeylerin görülmesine engel olmayan (cisim), şeffaf.
* Üzerindeki resim ve şekilleri beyaz bir zemin üzerine yansıtmak amacıyla tepegöz ve projeksiyona konan şeffaf, ışığı geçiren madde, slayt.
* Açık seçik, belirgin.

saydam resim
* Kolay anlaşılabilen resim.

saydam tabaka
* Gözün ön bölümünde bulunan, ışığı geçiren küresel zar, kornea.

saydamlaşma
* Saydamlaşmak işi, şeffaflaşma.

saydamlaşmak
* Saydam bir duruma gelmek, şeffaflaşmak.
* Belirgin, açık bir duruma gelmek.

saydamlaştırma
* Saydamlaştırmak işi.

saydamlaştırmak
* Saydam duruma getirmek, şeffaflaştırmak.

saydamlık
* Saydam olma durumu, şeffaflık.

saydamsız
* Saydam olmayan, ışığı geçirmeyen.

saydamsızlık
* Saydam olmama durumu, ışığı geçirmeme özelliği.

saydırma
* Saydırmak işi.

saydırmak
* Saymak işini yaptırmak, sayısını buldurmak, sayı belirterek sonuç almak.
* Sözünü dinletmek, saygı gösterilmesini sağlamak.

saye
* Gölge.
* Koruma, yardım.

sayeban
* Gölgelik.

sayesinde
* Bir şeyden dolayı, sebebiyle, yardımıyla.

sayesinde sayeban olmak
* istenilen bir şeyi başkasının aracılığıyla elde etmek.

sayfa
* Üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağın iki yüzünden her biri, sahife.
* Gazete, dergi gibi yayınlarda özel bir alan için ayrılmış bölüm.
* Konu.

sayfa bağlamak
* basım evinde dizilen yazıları sayfa durumuna getirmek.

sayfa ekran
* Bilişim sisteminde kullanıcıyı bilgilendirmek amacıyla görüntü ekranının bütününü kaplayan bilgi.

sayfalama
* Sayfalamak işi.

sayfalamak
* Bilgisayarda sayfalara ayrılmış bir bellek kullanma düzenine dayalı sistemi uygulamak.

sayfalandırma
* Sayfalandırmak işi veya biçimi.

sayfalandırmak
* Gazetecilikte, basım evinde dizilen yazıları sayfa durumuna getirmek.

sayfalanmış
* Sayfa durumuna getirilmiş.

sayfalanmış program
* Sayfalar hâlinde düzenlenmiş program.

sayfalık
* Herhangi bir sayıda sayfası olan.
* Herhangi bir sayıda sayfaya sığabilen.

sayfiye
* Yazlık, yazlık ev.

saygı
* Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram.
* Başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusu.

saygı duruşu
* Saygı belirtmek için alınan hazır ol durumu.

saygı duymak (veya beslemek)
* birine, bir şeye karşı saygı hissetmek.

saygı göstermek
* saymak, değer vermek.

saygıdeğer
* Kendisine saygı gösterilmeye değer, sayın, muhterem.

saygılı
* Saygısı olan, saygı gösteren, hürmetli.

saygın
* Saygı gören, sayılan, hatırlı, itibarlı, muteber.
* Hatırlı, itibarlı, muteber.
* Değerli, değeri anlaşılmış, en üst düzeye ulaşmış.

saygınlık
* Saygı görme, güvenilir olma durumu, itibar, prestij.

saygısız
* Gereken saygıyı göstermeyen, saygısı olmayan, hürmetsiz.

saygısızca
* Saygısız (bir biçimde), saygısız olarak.

saygısızlık
* Saygısız olma durumu veya saygısızca davranış, hürmetsizlik, münasebetsizlik.

saygısızlık etmek
* saygısızca davranışta bulunmak veya söz sarfetmek.

sayha
* Bağırış, çığlık.

sayı
* Sayma, ölçme, tartma gibi işlerin sonunda bulunan birimlerin kaç olduğunu anlatan söz.
* Gazete ve dergi gibi sürekli yayınların bir bütün oluşturan, değişik tarih, numara taşıyan baskılarından her biri, nüsha.
* Bir spor karşılaşmasında karşılaşanlardan her birinin başarı derecesini tespit eden nicelik.

sayı boncuğu
* Genellikle çocuklara hesap öğretmekte kullanılan, her teline onar boncuk geçirilmiş hesap aracı, çörkü, abaküs.

sayı farkı
* Futbol gibi bazı karşılaşmalarda bir takımın elde ettiği sayıların, karşı takımın elde ettiklerine bölünmesiyle bulunan sayı, averaj.

sayı göstergesi
* Sayıları veya sayı durumunu gösteren levha, skorbort.

sayı hesabıyla
* bir spor yarışmasında bir sporcu veya takımın kazandığı sayı bakımından.

sayı levhası
* Sayı.
* Sayı göstergesi, skorbort.

sayı sıfatı
* İsim, sayı kavramı bakımından belirten sıfat.

sayıca
* Sayı bakımından, adetçe.

sayıcı
* Vergi almak için hayvan sayımı yapan kimse.

sayıklama
* Sayıklamak işi.

sayıklamak
* Uykuda veya bir hastalığın verdiği dalgınlık sırasında anlamsız, tutarsız sözler söylemek.
* İstediği, özlediği bir şeyden sürekli söz etmek.

sayılama
* Sayılmak işi.
* Sayımlama.

sayılamak
* Nesnelerin veya olayların niceliğini rakamlarla belirtmek.

sayılı
* Herhangi bir sayısı olan.
* Sayısı belli olan, sayılmış olan.

* Sayısı birkaçı geçmeyen, az olan, mahdut.
* Az görülen, önemli, mahdut.

sayılı fırtına
* Kabadayı.

sayılma
* Sayılmak işi.

sayılmak
* Saymak işine konu olmak, addedilmek, addolunmak.

sayım
* Saymak işi, tadat.

sayım bilimi
* Bir dizi olayın veya sayı ile gösterilen olguların yöntemli öbekleştirilmesine dayanan ve ilkelerini olasılık kuramlarından alan, matematiğin uygulamalı dalı, istatistik.

sayım suyum yok
* (çocuk oyunlarında) "kısa bir süre için oyun dışıyım" anlamında kullanılır.
* (çocuklar arasında) bir işte şakaya yer verilmeyeceğini anlatır.

sayım vergisi
* Her yıl tespit edilen hayvan sayısı üzerinden alınan vergi.

sayımlama
* Bir sonuç çıkarmak için olguları yöntemli bir biçimde toplayıp sayı olarak belirtme, istatistik.

sayımlama
* Sayımlamak işi veya durumu.

sayımlamacı
* Sayımlama uzmanı, istatikçi.

sayımlamak
* Sayım yapmak.

sayımlı
* Sayısı bulunan.

sayımsal
* Sayımlama veya sayım bilimi ile ilgili olan.

sayımsız
* Sayısı bulunmayan, sayısız.

sayın
* Saygı belirtisi olarak konuşma ve yazışmalarda kişi adlarının önüne getirilen unvan, saygıdeğer, muhterem.

sayıp dökmek
* ne var ne yok, hepsini söylemek.

sayısal
* Sayı ile ilgili, sayıya dayanan.

sayısal lotto
* Dönen bir küre içinden çekilecek toplar üzerine işaretlenmiş birden kırk dokuza kadar olan sayılardan altı tanesinin önceden tahmin edilmesine ve para yatırılmasına dayanan bir talih oyunu.

sayısını Allah bilir
* o kadar çok ki, saymakla bitmez.

sayısız

* Sayılmayacak kadar çok, pek çok.

sayısızlık

* Sayısız olma durumu.

sayış

* Saymak işi veya biçimi.

sayışma

* Sayışmak işi, takas.
* (çocuk oyunlarında) Sayı sayarak ebeyi belirleme.

sayışmak

* Ödeşmek, hesaplaşmak, hesabına saymak, takas etmek.
* (çocuk oyunlarında) Sayı sayarak ebeyi belirlemek.

Sayıştay

* Devletçe harcanan paraların hesaplarını denetleyen yüksek kurul, Divanımuhasebat.

saykal

* Maden, ayna gibi nesneleri parlatmak için kullanılan cilâ.
* Cilâlamakta kullanılan araç.
* Bu cilâyı yapan kimse.

saykallama

* Saykallamak işi.

saykallamak

* Saykal kullanarak parlatmak, cilâlamak.

saylama

* Saylamak işi.

saylamak

* Seçmek.

saylav

* (dil inkılâbının ilk yıllarında) Milletvekili, mebus.

sayma

* Saymak işi, tadat.

saymaca

* Gerçekte öyle olmadığı hâlde önce sayılan, itibarî.
* Sayarak.

saymak

* Bir cinsten kaç parça bulunduğunu anlamak için, bunları birer birer gözden veya elden geçirirken, her defasında bir sayı yükselterek bir sonuca varmak, sayısını bulmak.
* Sayıları arka arkaya söylemek.
* Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı dolayısıyla bir kimseye veya bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmak, saygı göstermek, sözünü dinlemek, hürmet etmek.
* Hesaba katmak, dikkate almak.
* Geçer tutmak.
* Önem vermek, önemsemek, mühimsemek.
* Herhangi bir sıraya koymak, herhangi bir sırada yer aldığını kabul etmek.
* Herhangi bir şey, yerine koymak veya herhangi bir şey gözüyle bakmak, addetmek.
* Var saymak, tutmak, farz etmek.
* Arka arkaya söylemek, sıralamak.
* Gibi görmek, kabul etmek.

* Ödemek, peşin vermek.

saymakla bitmemek (veya tükenmemek)
* pek çok olmak.

saymamazlık
* Saymazlık.

sayman
* Hesap uzmanı, muhasip, muhasebeci.

saymanlık
* Hesap işlerinin görüldüğü yer, muhasebe, muhasiplik.

saymazlık
* Saygı göstermeme durumu.

sayrı
* Hasta.

sayrıl
* Hastalıkla ilgili, marazî.

sayrılar evi
* Hastahane.

sayrılık
* Hastalık, maraz, esenlik karşıtı.
* Aşırı düşkünlük, tutku.

sayrımsak
* Gerçekte hasta olmadığı hâlde kendi hasta gösteren.

sayrımsama
* Sayrımsamak işi.

sayrımsamak
* (dil inkılâbının ilk yıllarında) Gerçekte hasta olmadığı hâlde kendini hasta göstermek, temaruz etmek.

sayvan
* Güneşten, yağmurdan korunmak için veya süs olarak bir şeyin üzerine çekilen dam saçağı gibi düz veya eğilimli örtü.
* Evlere bitişik, önü açık, direkler üzerine oturtulmuş, üzeri örtülü yer.
* Kulak kepçesi.

saz
* İnce kamış, hasır otu, kiliz, kofa.
* Sazdan yapılmış.

saz
* Her tür müzik aracı, çalgı.
* Türk halk müziğinde bağlama, cura, tar vb. mızraplı çalgıların genel adı.
* Türk halk müziğinde kullanılan, gövdesi oyularak yapılmış, telli, uzun saplı çalgı, bağlama.
* Çalgı takımı.

saz benizli
* Solgun, sarı renkli.

saz eseri
* Klâsik Türk müziğinde yalnızca saz takımının çalışması için bestelenen eser.

saz evi

* Sazdan yapılmış basit barınak.

saz evi
* Her türlü müzik aleti yapılan ve satılan yer.
* Sazlı sözlü eğlence yeri.

saz rengi
* Soluk, uçuk sarı.

saz semaîsi
* Klâsik Türk müziğinde faslın en son çalınan sözsüz parçası.

saz şairi
* Saz çalarak şiirler, deyişler ve destanlar söyleyen halk sanatçısı, ozanı.

saz şiiri
* Halk edebiyatında genellikle saz eşliğinde söylenen şiir.

saz takımı
* Ut, keman, kanun, bağlama vb. müzik araçlarını çalanların oluşturduğu çalgı takımı.

saz tavuğu
* Bir tür tavuk.

sazak
* Kuvvetli esen rüzgâr.
* Bataklık, sazlık.

sazan
* Sazangillerden, Avrupa, Asya ve Amerika'nın tatlı sularında yaşayan, eti beğenilen kılçıklı bir balık (Cyprinus carpio).

sazangiller
* Tatlı sularda yaşayan kılçıklı balıkların geniş bir familyası.

sazcı
* Saz çalan kimse.
* Saz yapan veya satan kimse.

sazcılık
* Saz çalmak veya yapıp satmak işi.

sazende
* Sazcı.

sazendelik
* Çalgıcılık, saz sanatçılığı.

sazkâr
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

sazkayası
* Kayalık bölgelerde yaşayan bir tür balık.

sazlı
* Saz çalınarak yapılan.

sazlı sözlü
* Saz çalınarak yapılan (eğlence).

sazlık
* Sazları (I) çok olan yer.

sazsız
* Sazı olmayan.

Sb
* Antimon'un kısaltması.

Sc
* Skandiyum'un kısaltması.

score board
* Bkz. skorbord.

Se
* Selenyum'un kısaltması.

-se
* Bkz. -sa / -se (I).

-se
* Bkz. -sa- / -se (II).

-se
* Bkz. -sa / -se (III).

seans
* Mesleğini veya sanatını yapan bir kimsenin yanında, o kimsenin mesleğiyle ilgili bir iş için harcanan süre.
* Sinema, tiyatro, konser gibi sanat dallarında yapılan gösterilerden her biri.
* Aralıksız bir iş için harcanan süre.

sebat
* Sözünden veya kararlarından dönmeme, bir işi sonuna değin sürdürme, direşme.

sebat etmek (veya göstermek)
* sözünden veya kararından dönmemek, bir işi sonuna kadar götürmek, direşmek.

sebatkâr
* Direşken, sebatlı.

sebatlı
* Sebat eden, direşken, sebatkâr.

sebatsız
* Sebat etmeyen.

sebatsızlık
* Sebatsız olma durumu.

sebayüdü
* Tavla oyununda zarlardan birinin üçlü, öbürünün ikili gelmesi.

sebebiyet
* Bir şeye, bir olaya sebep olma, yol açma.

sebebiyet vermek
* (bir şeye bir olaya) Sebep olmak, yol açmak.

sebebiyle
* nedeniyle, dolayısıyla, yüzünden.

sebep
* Bir şeyin olmasına veya belli bir hâlde bulunmasına yol açan şey.

sebep bilimi
* Neden bilimi, etioloji.

sebep olan sebepsiz kalsın
* herhangi bir kötü duruma yol açanlar için kullanılan bir ilenme.

sebep olmak
* neden olmak, yol açmak.

sebeplenme
* Sebeplenmek işi.

sebeplenmek
* Dolayısıyla yararlanmak.

sebepli
* Sebebi olan.

sebepli sebepsiz
* Hiçbir dayanağı yokken, sebebi olsun veya olmasın.

sebepsiz
* Sebebi olmayan, nedensiz.
* Bir sebebi olmadan.

sebepsiz kalmak
* yoksul bir duruma düşmek.

sebepsizce
* Bir sebebi olmaksızın.

sebil
* Kutsal günlerde karşılık beklemeden, hayır için dağıtılan içme suyu.
* Genellikle camilere bitişik özel bir biçimde yapılmış, karşılık beklemeden, hayır için içme suyu dağıtılan taş yapı, sebilhane.
* Meyan kökü şerbetini bir hayır için dağıtma.

sebil etmek
* bol bol vermek, dağıtmak.

sebilci
* Sokaklarda dolaşarak sebil dağıtan kimse.
* Sebilde su dağıtmakla görevli kimse.

sebilhane
* Sebil.

sebilhane bardağı gibi
* hoşa gitmeyen kalabalık insan dizileri için kullanılır.

sebkihindi
* XVII. yüzyılda divan şiirinde başlayan, karmaşık mazmunlara, hayal oyunlarına, güç anlaşılır, alışılmadık benzetmelere dayanan süslü bir anlatım biçimi.

sebze
* Genellikle pişirilerek yenen bitkiler veya bunların taneleri, göveri, zerzevat.

sebze çorbası
* İnce doğranmış soğanın yağda kavrulmasından sonra havuç, patates, maydanoz, pazı yaprağı, kereviz yaprağı ve pirinç karışımıyla pişirilmesi ve süzgeçten geçirilmesiyle hazırlanan karışımın süt ve yumurtayla çırpılması ve kısık ateşte kaynatılmasıyla yapılan bir çorba türü.

sebzeci
* Sebze satan kimse, zerzevatçı.

sebzecilik
* Sebzecinin yaptığı iş, zerzevatçılık.

sebzelik
* Sebze bahçesi.
* Buz dolaplarında sebze konulan yer.

sebzevat
* Sebzeler, zerzevat.

seccade
* Bir kişinin üzerinde namaz kılabileceği büyüklükte, halı veya kumaştan yaygı, namazlık.

seccadeci
* Seccade dokuyan veya satan kimse.

secde
* Namaz kılarken alnı, el ayaklarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere getirerek alınan durum.

secde etmek (secdeye varmak veya kapanmak)
* namaz kılarken alnı, el ayaklarını, dizlerini, ayak parmaklarını yere getirmek.

seci
* Nesirde yapılan kafiye veya uyak.

seciye
* Yaradılış, huy, karakter.

seciyeli
* Sağlam karakterli, kendisene güvenilir (kimse).

seciyesiz
* Karakteri bakımından güvenilmez (kimse).

seciyesizlik
* Seciyesiz olma durumu.

seçal
* Selfservis.

seçenek
* Seçme durumunda, birinin yerine seçebilecek bir başka yol, yöntem, tutum, alternatif.

seçi
* Seçmek işi.

seçici
* Seçmek işini yapan (kimse, kurul vb.).

seçici kurul
* Bkz. seçiciler kurulu.

seçiciler kurulu
* Yarışma, sınav gibi etkinliklerde başarılı, üstün olanları seçmek amacıyla oluşturulmuş geçici kurul, jüri.

seçicilik
* Seçici durumunda olma.

seçik
* Bkz. açık seçik.

seçiliş
* Seçilmek durumu veya biçimi.

seçilme
* Seçilmek durumu.

seçilmek
* Seçmek işine konu olmak.

seçilmiş
* Seçerek ayrılmış.
* Aynı cinsten olan nesneler arasından iyi ve seçkin olanlar çıktıktan sonra geride kalanlar.

seçim
* Seçmek işi.
* Kanunlar, yönetmelikler uyarınca kanun koymak ve yönetmek için bir veya daha çok aday arasından belli bir veya birkaçını seçme, intihap.

seçim bölgesi
* Seçimlerde her muhtarlığa bağlı bölge.

seçim çevresi
* Bir milletvekilinin seçilmiş olduğu bölge.

seçim sandığı
* Seçim bölgelerinde oyların kullanılacağı sandık.

seçim tutanağı
* Özellikle milletvekili seçiminde, yetkili kurulca seçim sonuçlarının tespit edildiği resmi belge.

seçim yapmak
* seçmek.

seçim yasağı
* Seçim günü Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen yasaklar.

seçimlik
* Seçme işine konu olma.

seçimlik ders
* Seçmeli olarak alınabilecek ders, seçmeli ders.

seçiş
* Seçmek işi veya durumu.

seçki
* Şairlerin, yazarların, bestecilerin eserlerinden alınmış, seçme parçalardan oluşan eser, güldeste, antoloji.

seçkin
* Benzerleri arasında niteliklerinin yüksekliğiyle göze çarpan, üstün, mümtaz, güzide, mutena, elit.

seçkincilik
* Seçkin kimselerden yana olma durumu.

seçkinler
* Bir toplumda gücü ve saygınlığı olan küçük toplumsal küme, elit.

seçkinleşme
* Seçkinleşmek durumu.

seçkinleşmek
* Seçkin duruma gelmek.

seçkinlik
* Seçkin olma durumu.

seçme
* Seçmek işi.
* Seçkin, seçilmiş.

seçme hakkı
* Bir sözleşme ile belirlenen ödeme biçimi yerine bir diğerini koyabilme yetkisi, muhayyerlik, hakkıhıyar.

seçme süresi
* Seçme işinin yapılması için ayrılan süre.

seçme yetkisi
* Seçme işin verilmesi.

seçmece
* Seçmek şartı ile, seçerek.
* Seçerek alınan veya satılan.

seçmeci
* Seçmeciliği ilişkin, eklektik.
* Seçmecilik yanlısı olan (filozof, görüş).

seçmecilik
* Kurulmuş olan dizgelerden değişik düşünceleri seçip alma ve kendi öğretisinde birleştirme yöntemi ve bu yöntemle çalışan filozofların öğretisi, eklektizm.

seçmek
* Benzerleri arasında hoşa gideni almak veya yararlanmak için ayırmak.
* Birine oy vererek bir göreve getirmek.
* Üstün, iyi, uygun bularak yeğlemek.
* Ne olduğunu anlamak, fark etmek.
* Farklı görmek, üstün görmek.

seçmeler
* Seçme yazılar veya eserler, müntahabat.

seçmeli
* İstediğini seçmekte veya yapıp yapmamakta serbest olan, muhayyer.
* Mecburî olmayan.

seçmeli ders
* Seçimlik ders.

seçmeli yemek
* Görerek ve beğenerek seçilen yemek.

seçmen
* Seçimde oy verme hakkı olan kimse, müntahip.

seçmen kütüğü
* Seçmen adlarının yazılı olduğu liste, defter.

seçmenlik
* Seçmen olma durumu.

seçmesiz yemek

* Seçme olanağı olmayan yemek, tabldot.

seçtirme
* Seçtirmek işi.

seçtirmek
* Seçmek işini yaptırmak.

seda
* Ses, sada.

sedalı
* Sesli, ünlü.

sedalılık
* Sedalı olma durumu.

sedasız
* Sessiz, ünsüz.

sedasızlık
* Sedasız olma durumu.

sedef
* Midye ve istiridye gibi deniz hayvanlarının kabuğunda bulunan sedefçilikte kullanılan, pırıltılı, beyaz, sert bir madde.
* Bu maddeden yapılmış veya bu madde ile süslenmiş.
* Sedef hastalığı.

sedef hastalığı
* Sedefi andıran pulcukların belirmesiyle ortaya çıkan bir deri hastalığı.

sedef kakma
* Abanoz, maun, ceviz gibi değerli ahşapların üzerine değişik motiflerin gömme yöntemiyle yapılan süsleme.

sedef otu
* Sedef otugillerden, 50 cm kadar yükselebilen, özel kokulu, sarı çiçekli ve hekimlikte kullanılan, çok yıllık bir ağaççık (Ruta graveolens).

sedef otugiller
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, örnek bitkisi sedef otu ve alt familyası turunçgiller olan geniş bir bitki familyası.

sedefçi
* Sedef üzerinde çalışan, sedef kullanarak eşya yapan kimse.

sedefçilik
* Sedefçinin işi.

sedefkâr
* Sedefçi, sedef işleyen usta.

sedefli
* Sedefle işlenmiş.

sedefli kalker
* Süsleme işlerinde kullanılan, yumuşakçaların kavkılarının birbirleriyle kaynaşmasından oluşan bir mermer türü.

sedefsi
* Sedefe benzeyen, sedefi andıran.

sedefsi bulut
* Zaman zaman atmosferin yüksek tabakalarında görülen stratosfer bulutu.

sedimantasyon
* Tortu oluşması, çökelme.
* Pıhtılaşması önlenmiş kanda, al yuvarların dibe çökme hızının ölçülmesiyle yapılan bir tür kan muayenesi.
* Tortulaşma.

sedir
* Kol koyacak yeri olmayan, arkalıksız, üstü minderli ve yastıklı olabilen kerevet, divan.

sedir
* Kozalaklılardan, boyu 40 m kadar olabilen ve kerestesi yapı işlerinde kullanılan bir orman ağacı, dağ servisi (Cerrust).

sedye
* Hasta veya yaralı taşımaya yarayan katlanabilir hasta yatağı, teskere.

sedyeci
* Sedye taşıyan kimse.

sedyelik
* Sedye ile götürülebilecek durumda olan.

sedyelik olmak
* ayakta duramayacak duruma gelmek.

sefa
* Gönül rahatlığı, rahatlık, kaygısız ve sakin olma, safa.
* Eğlence, zevk, neşe.

sefa (veya sefalar) bulduk
* "sefa geldin" veya "sefa geldiniz" sözüne "teşekkür ederim" anlamında karşılık olarak kullanılır.

sefa geldin (veya geldiniz)
* hoş geldin (veya hoş geldiniz) anlamında kullanılan ağırlama, karşılama sözü.

sefa geldine gitmek
* bir kente, bir mahalleye yeni gelen veya geziden dönen birine ziyarete gitmek.

sefa pezevengi
* zevk ve eğlenceye düşkün (kimse).

sefa sürmek
* rahat, sakin ve eğlenceli yaşamak.

sefahat
* Zevk ve eğlenceye düşkünlük, uçarılık.
* Eğlence.

sefalet
* Yoksulluk, yoksulluk sıkıntısı.

sefalet çekmek
* yoksul ve perişan yaşamak.

sefaret
* Elçilik, sefarethane.

sefarethane
* Elçilik.

sefasını sürmek
* bir durumun getirdiği, sağladığı olanaklardan yararlanmak.

sefer
* Yolculuk.
* Genellikle yurt dışına yapılan askerî harekât, sevaşa gitme, savaş.
* Kez, yol, defa.

sefer
* \343 safer.

sefer tası
* Yemek taşımakta kullanılan ve birbiri üzerine konulup bir sapa geçirilen kaplar takım veya bunlardan her biri.

sefer tası gibi
* her katında birer odası olan (yüksek ev).

seferber
* Savaşa hazırlanmış veya girmiş (askerî birlik).

seferber etmek
* bir iş, bir amaç için bütün olanakları kullanmak.

seferber olmak
* bir iş, bir amaç için, birçok kimse bütün olanaklarıyla girişmek.

seferberlik
* Bir ülkenin silâhlı kuvvetlerini savaşa hazır duruma getiren, ülkenin ekonomisini, yönetimini savaş gereklerine uyacak duruma sokan hazırlık ve önlemlerin tümü.
* Bu durumun ilân edildiği veya savaşın sürdürdüğü dönem.

seferberlik ilân etmek
* bir ülkenin silâhlı kuvvetlerini savaşa hazır duruma getirmek için gerekli duyuruyu yapmak.

seferî
* Yolculukla ilgili olan.
* Savaşla ilgili olan.
* Yolcu olduğundan, oruç tutmak ve namaz kılmak zorunda olmayan kimse.

seferî durum
* Savaş ortamı.
* Yolculuk dolayısıyla namaz ve oruz ibadetinden izinli olma.

seferî hâl
* \343 seferî durum.

seferli
* Sefere giden veya sefere çıkan.

seferlik
* Herhangi bir defaya yetecek miktarda.

sefih
* Zevk ve eğlenceye düşkün, uçarı.

sefihane
* Alçakçasına.

sefil
* Sefalet çeken, yoksul.
* Alçak.

sefilâne
* Sefilce, sefil gibi.

sefillik
* Yoksulluk.
* Alçaklık.

sefine
* Gemi.

sefir
* Elçi.

sefire
* Bayan elçi.
* Elçi karısı.

sefirikebir
* Büyük elçi.

sefirlik
* Elçilik.

segâh
* Klâsik Türk müziğinde si perdesi ve bu perdedeki makam.

segâh perdesi
* Klâsik Türk müziğinde orta sekizlinin 22. perdesi.

segman
* Bir motorun alt bölümü ile üst bölümü arasındaki gaz geçişini önlemek amacıyla kullanılan esnek metal parça.

seğirdim
* Yaya koşusu.
* Top atıldığında kundağın geri tepmesi.
* Değirmene su veren oluğun eğimi.
* Yeniçeri mutfakları için kullanılan etleri taşıyan hayvanların ön ve arkalarında yürüyen yeniçeri.

seğirdim yolu
* Kale bedenlerinde korunmalı yol.
* Han odaları önünde dar yol.

seğirme
* Seğirmek işi.

seğirmek
* Hafif kımıldamak ve daha çok, vücudun bir yerinde deri ile birlikte dirinin hemen altındaki kaslar hafifçe oynamak.

seğirtme
* Seğirtmek işi.
* (balıkçılıkta) Yemsiz kullanılan olta.

seğirtmek
* Çabuk adımlarla veya sıçrayarak yakın bir yere doğru yürümek.

seğmen
* Bayram günlerinde, düğünlerde törene yerli giysilerle, atlı ve silâhlı olarak katılan yiğit, seymen.

seğreme

* Seğirme.

seğremek
* Seğirmek.

seher
* Sabahın gün doğmadan önceki zamanı, tan ağartısı.

seher yeli
* Seherde esen yel.

sehim
* Hisse bedeli.
* Pay, hisse.

sehiv
* Sonucu bakımından çok önemli olmayan yanlışlık, yanıltı.

sehpa
* Üstüne bir şey koymaya yarayan ayaklı destek, çatkı.
* Küçük masa.
* Dar ağacı.
* Ressamın üzerinde çalıştığı tablosunu yerleştirdiği genellikle tahtadan yapılmış destek.

sehpaya çekmek
* asarak öldürmek, dar ağacına çekmek, asmak.

sehven
* Yanlışlıkla.

sek
* İçine su, başka bir içki veya bir sıvı karıştırılmamış (içki).
* (içki için) İçine su veya bir başka içki karıştırmadan.

sekant
* Kesen.
* (trigonometride bir açının sekantı) Bu açının kosinüsünün tersi.

sekban
* Osmanlılarda, sınır boylarında görev yapan bir sınıf asker.
* Eyalet paşaları ve sancak beylerine bağlı olarak görev yapan bir sınıf asker.

sekbanbaşı
* Osmanlı ordusunda sekbanların komutanı.

sekel
* Bir hastalıktan sonra yerleşip kalan işlev veya doku bozukluğu.

Sekendiz
* Satürn, Zühal.

sekene
* Bir yerde oturanlar, sakinler.

seki
* Evlerin önüne oturmak için taş ve çamurdan yapılan set.
* Oturulacak sedir biçiminde taş veya set.
* Toprak üstündeki yükseklik, doğal set.
* Akarsuların iki yakasındaki yamaçlarda, bazı deniz ve göl kıyılarında görülen basamak biçiminde yer yüzü şekli, set taça, teras.

seki

* At, eşek ve sığırların ayaklarında bileğe veya dize kadar çıkan beyazlık.

sekileme
* Sekilemek işi, teraslama.

sekilemek
* Bir yamacı ağaçlandırmak için sekiler (I) yapmak, teraslamak.

sekili
* Sekisi olan.

sekincilik
* Bkz. dingincilik.

sekiş
* Sekmek işi veya biçimi.

sekiz
* Yediden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 8 VII.
* Yediden bir artık.

sekiz tek
* Kürek yarışlarında sancak ve iskelesinde dörder küreği olan tekne.

sekiz yüzlü
* Sekiz düzlem parçasıyla çevrelenmiş cisim.

sekizer
* Sekiz sayısının üleştirme sıfatı, her birine sekiz, her defasında sekizi bir arada olan.

sekizgen
* Sekiz kenarlı çokgen.

sekizinci
* Sekiz sayısının sıra sıfatı, sırada yedinciden sonra gelen.

sekizli
* Kendinde sekiz sayısı bulunan.
* İskambil kâğıdında sekiz işareti bulunan kâğıt.
* Sekizlik.

sekizlik
* Sekizi bir arada, sekiz tane alabilen.
* Birlik notanın sekizde biri.

seklem
* Kıldan, yünden dokunmuş çuval.
* On batman (un, vb).

sekme
* Sekmek işi.
* Bir merminin bir yere veya bir cisme vurduktan sonra sıçraması.

sekmek
* Tek veya iki ayak üzerinde sıçramak veya sıçrayarak ilerlemek.
* Atılan bir nesne bir yere dokunduktan sonra sıçrayarak gitmek.
* Bir yere bir cisme çarparak yön değiştirmek.
* (olumsuz biçimiyle) Aralık vermeden sürüp gitmek.

sekmen
* Aralıksız iskemle.
* Basamak.

sekoya
* Kozalaklıların porsukgiller familyasından, Kaliforniya'da yetişen, 100-130 m boyunda, büyük bir orman ağacı (Sequoia).

sekretarya
* Sekreterlik işlerinin yapıldığı yer.

sekreter
* Özel veya kamu kuruluşlarında haberleşmeyi sağlayan, yazışma yapabilen görevli, yazman, kâtip.
* Özel veya kamu kuruluşlarında yönetim ve yazışmalardan sorumlu kimse, yazman.
* (basında) Sayfa düzenlemesini yapan gazeteci.

sekreterlik
* Sekreterin görevi, yazmanlık, kâtiplik.
* Bir veya daha çok sekreterin çalaştığı yer veya büro.

seks
* Cinsellik, cinslik, cinsiyet.

seksapel
* Cinsel cazibe, cinsel çekicilik.

seksek
* Sekerek oynanan bir çocuk oyunu.

seksen
* Yetmiş dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 80, LXXX.
* Sekiz kere on, yetmiş dokuzdan bir artık.

seksen kapının ipini çekmek
* içinde bulunduğu sorunu çözmek için kapı kapı dolaşmak, birçok yere uğramak.

seksener
* Seksen sayısının üleştirme sıfatı, her birine seksen, her defasında sekseni bir arada olan.

sekseninci
* Seksen sayısının sıra sıfatı, sırada yetmiş dokuzuncudan sonra gelen.

seksenlik
* İçinde seksen sayı bulunan.
* Seksen yaşında olan.

seksi
* Cinsel çekiciliği olan.

seksiyon
* Bölüm.

seksolog
* Seksoloji uzmanı, cinsellik bilimci.

seksoloji
* Cinsellikle ilgili sorunların incelendiği bilim, cinsellik bilimi.

sekstant
* Güneşin, yıldızların açısal yüksekliğini ölçmeye yarayan bir alet.

seksüel
* Cinsel cinsellikle ilgili, cinsî.

sekte

* Durma, kesentiye uğrama, kesilme, durgu.
* Bozukluk.
* İnme, felç.

sekte vermek
* kesintiye uğramak.

sekte vurmak
* kesilmesine sebep olmak, kesintiye uğratmak.

sekteikalp
* Kalbin durması ve kalp sektesi.

sekter
* Başkalarının siyasî, dinî vb. düşüncelerine, inançlarına karşı çıkan, katı ve hoşgörüsüz davranan kimse.
* Katı, hoşgörüsüz (düşünce, tutum).

sekteye uğratmak
* kesilmek, kesintiye uğramak.

sektirme
* Sektirmek işi.

sektirme pas
* Basketbolda topu sektirerek verilen pas.

sektirmek
* Sekmesine sebep olmak.

sektirmemek
* Aksatmamak, aralık vermeden sürekli yapmak.
* Büyük bir dikkat içinde bulunmak.

sektör
* Bölüm, kol, dal, kesim.
* Manyetik tamburun, manyetik diskin veya bir disk paketinin üzerindeki, veri ortamının önceden belirlenmiş açılı yer değiştirmesi sırasında manyetik kafaların erişebildiği, bir iz veya bant parçası.

sel
* Sürekli yağmurlardan veya eriyen karlardan oluşan, geçtiği yerlere zarar veren taşkın su.
* Hareket hâlindeki büyük kalabalık, yığın.
* Etki ve iz bırakan güçlü durum veya davranış.

-sel
* Bkz. -sal / -sel.

sel gibi (akmak)
* (sıvılar için) bol ve gür (akmak).
* (zaman için) çabuk ve hızla geçmek.
* (insanlar için) kalabalık bir yığın hâlinde gitmek, yürümek.

sel gider, kum kalır
* geçici durumlara güvenmek doğru değildir.

sel götürmek
* çok yağmur yağmak.
* çok yağmurdan dolayı bir bölgede, yollar zor geçilir duruma gelmek.

sel ile gelen yel ile gider
* emek vermeden ele geçen para çarçur olur gider.

sel seli götürmek

* çok fazla sel olmak.

selâm
* Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine sözle veya işaretle bir nezaket gösterisi yapma, esenleme.

selâm almak
* birinin selâmlamasına karşılık vermek.

selâm çakmak
* selâm vermek.

selâm durmak (veya selâma durmak)
* bir büyüğe, bir üste veya saygı duyulan bir şeye ayakta selâm vermek.

selâm etmek
* uzakta olan birine bir kimse veya mektup aracılığıyla esenlik dilemek.

selâm olsun
* "saygım, esenlik dileklerim ona ulaşsın" anlamında bir iyi dilek sözü.

selâm otu
* Maydanozgillerden, 1-2 m boyunda, pis kokulu, hekimlikte kullanılan bir bitki (Levisticum).

selâm para, kelâm para
* her davranış para harcamaya bağlıdır.

selâm sabah
* Selâmlaşıp hatır sorma.

selâm söylemek
* selâmını birine götürmesini söylemek.
* birinin gönderdiği selâmı başkasına iletmek.

selâm söylemek (veya yollamak)
* birine esenleme haberi göndermek.

selâm verdik, borçlu çıktık
* küçük bir ilgi gösterdik, üzerimize büyük bir iş yüklendik.

selâm vermek
* selâmlamak.
* başını sağ ve sol omuzlarına çevirerek namazı bitirmek.

selâmet
* Esen olma durumu, esenlik.
* Her türlü korku, tasa ve tehlikeden uzak güvenlik içinde olma.
* Anlatıma temel olan düşüncenin her bakımdan doğru ve sağlam olması.

selâmete çıkmak
* esenliğe kavuşmak, kurtulmak.

selâmetleme
* Selâmetlemek işi veya durumu.

selâmetlemek
* Yolcuyu, konuğu uğurlamak, geçirmek.

selâmı sabahı kesmek
* her türlü ilişkisine son vermek.

selâmlama

* Selâmlamak işi, selâm verme.

selâmlamak
* Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında selâm vermek, esenlemek.

selâmlanma
* Selâmlanmak işi.

selâmlanmak
* Selâmlamak işi yapılmak.

selâmlaşma
* Selâmlaşmak işi, esenleşme.

selâmlaşmak
* Birbirine selâm vermek, esenleşmek.
* Çok az tanışmak.

selâmlayış
* Selâmlamak işi veya biçimi.

selâmlık
* Saray, köşk veya konaklarda erkeklerin bulunduğu ve erkek konukların alındığı bölüm, haremlik karşıtı.
* Osmanlı padişahları cuma namazını kılmak için camiye giderken yapılan tören.

selâmsız
* "Saygısız bir biçimde, selâm vermeksizin, saygı göstermeksizin" anlamlarında kullanılan selâmsız sabahsız sözünde geçer.

selâmsız sabahsız
* Saygısız bir biçimde, selâm vermeksizin, saygı göstermeksizin.

selâmünaleyküm
* "Selâmet sizin üzerinizde olsun" anlamında bir esenleme sözü.

selâmünaleyküm kör kadı
* aşırı tok sözlü kişiler için uyarma yollu söylenir.

selâmünkavlen
* Sağlık dileme sözü.
* İnme, felç.

selâset
* Akıcılık.

selâtin
* Sultanlar.

selâtin camii
* Osmanlı padişahlarının veya eşlerinin yaptırdıkları cami.

selâtin meyhanesi
* Büyük meyhane.

selcik
* Küçük sel.

Selçukî
* Selçuklu.

Selçuklu

* XI. yüzyılda Anadolu, Orta bölümünde devlet ve imparatorluk kuran, çoğunluğunu Oğuzların oluşturduğu bir soy.
* Bu soyun kurduğu ve XIII. yüzyılda sona eren Türk devleti.

sele
* Yayvan sepet.

sele
* Bisikletin oturulacak yeri.

sele
* Bkz. sere.

sele gitmek
* gereksiz yere telef olmak.

sele zeytini
* Az tuzla hazırlanan bir çeşit zeytin.

selef
* Bir görevde, bir makamda kendinden önce bulunmuş olan kimse, öncel, ardıl karşıtı.

selek
* Cömert, eli açık.

seleksiyon
* Seçme.

selektör
* Tahılı yabancı maddelerden ayırmak için kullanılan aygıt.
* Otomobilde farların uzun ve kısa uzaklıkta yanmasını sağlayan araç.

selen
* Ses, haber, bilgi.

selentereler
* Bitkimsi hayvanlardan deniz analarının, sifonluları ve mercanları içine alan önemli bir bölüm.

selenyum
* Atom numarası 34, yoğunluğu 4,8 olan, 217° C de eriyen, ısı ve elektriği ileten, daha çok telsiz telefon, televizyon yapımında kullanılan bir element. Kısaltması Se.

selfdeterminasyon
* Kendini yönetme hakkını belirleme.

selfservis
* Kafeterya, lokanta, mağaza gibi yerlerde alıcının, görevli bir satıcının aracılığı olmaksızın kendine hizmet ettiği satış yöntemi, seçal.

seli suyu kalmamış
* (yemek veya meyva için) suyu kalmamış.

selika
* Güzel söyleme ve yazma yeteneği.

selim
* Doğru, dürüst, kusursuz.
* (ur veya bazı hastalıklar için) Sonu iyi, tehlikesiz, kötücül olmayan, iyicil.

selinti
* Yağış sebebiyle oluşan ufak sel.
* Sel sularının bıraktığı çer çöp.

selis

* Akıcı (söz).

sellemehüsselâm

* Ulu orta, çekinmeden, destursuz.

selofan

* Selülozdan yapılmış, ince, saydam, ambalâj yapımında kullanılan tabaka.

seloteyp

* Yapıştırma işlerinde kullanılan, ince, saydam, bir yüzü yapışkan şerit.

selp

* Zorla alma, kapma.
* Kaldırma, kaçırma, yok etme.

selp etmek

* zorla almak, kapmak.
* kaldırmak, kaçırmak, yok etmek.

selüloit

* Nitroselüloz ile kâfurdan oluşan, fotoğraf kâğıdı, sinema filmi, bilârdo yuvarlağı, tarak gibi şeylerin yapımında kullanılan plâstik madde.

selüloz

* Bitkilerde hücre yapısının büyük bir bölümünü oluşturan kâğıt, yapay ipek ve patlayıcı maddelerin yapımında kullanılan bir karbonhidrat ($C_6H_{10}O_5$).

selülozik

* İçinde selüloz bulunan.

selva

* Amerika'da Amazon, Afrika'da Nijer ırmakları gibi Ekvator bölgesindeki büyük suların geçtiği havzalarda bulunan geniş ve balta girmemiş ormanlara verilen ad.

selvi

* \343 servi.

selviçe

* Gemi armasında bulunan oynak halat.

selzede

* Sel felâketine uğramış, selden zarar görmüş (kimse).

sem

* Zehir, ağı.

sema

* Gök, gökyüzü.

sema

* İşitme, duyma.
* Mevlevî dervişlerinin ney, nısfiye gibi çalgılar eşliğinde, kollarını iki yana açıp dönerek yaptıkları âyin.

semafor

* Demir yollarında gündüz mekanik olarak kırmızı bir kolla gece kırmızı ışıkla işaret veren âlet.
* İki gemi veya gemi ile kıyı istasyonu arasında haberleşmede kullanılan üç kollu işaret sütunu.

semah

* Orta Anadolu bölgesinde yaygın olan ve müzik eşliğinde oynanan, tören niteliği taşıyan oyun.

semahane
* Mevlevî tekkelerinde dervişlerin sema âyini yaptıkları özel bölüm.

semahat
* Cömertlik, iyilikseverlik.

semaî
* Bir kurala bağlı olmayıp ancak işitmekle öğrenilen (söz).
* Klâsik Türk müziğinde iki basit usulden biri.
* Sekizer hece ölçüsüyle yazılmış olan halk şiiri türü.

semaî
* Semavî.

semaî kahvesi
* Halk şairlerinin toplandıkları, sazlı sözlü eğlencelerin yapıldığı, semaî, mani ve türkülerin okunduğu kahve.

seman
* Bir metalle temas durumunda ısıtılan ve yüksek sıcaklıkta ayrışarak taşıdığı elementlerden bir veya birçoğunu o metalin yüzeyine yayan madde.
* Diş köklerini kaplayan sert madde.

semantik
* Anlam bilimi.

semaver
* Özellikle çay demlemekte kullanılan kömür ve yakacak ocağı kendi içinde bulunan, elektrikle de çalışabilen bakır, pirinç gibi metallerden yapılmış musluklu kap.

semavî
* Gökle ilgili, göğe ilişkin.

semazen
* Sema eden, dönen derviş.

semazen başı
* Mevlevîlikte sema ayinini yöneten dede.

sembol
* Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret, remiz, rumuz, timsal, simge.

sembolik
* Sembolle ilgili, sembol niteliğinde olan, simgesel.

sembolist
* Sembolizmle ilgili.
* Sembolizm yanlısı olan kimse, simgeci.

sembolizm
* Olayları yorumlamaya veya inançları anlatmaya yarayan semboller sistemi, simgecilik.
* Sanat eserinin değerini, gerçeğin olduğu gibi aktırılmasında değil, duygu ve düşüncelerin, işaret ve biçimlerin uygunluk içinde düzenlenişinde gören, ayrıca kelimelerin müzik ve sembol değerine dayanılarak en anlatılmaz duygu inceliklerinin bile sezdirilebileceğini savunan edebiyat ve sanat akımı, simgecilik.

sembolleşme
* Sembolleşmek işi veya durumu.

sembolleşmek
* Sembol durumuna girmek, sembol olarak kabul edilmek.

sembolleştirme
* Sembolleştirmek işi.

sembolleştirmek
* Bir olayı, bir insan veya bir duyguyu sembollere başvurarak anlatmak, simgeleştirmek.

seme
* Sersem, ahmak, alık.

seme tavuk
* Ahmaklığı anlatmak için kullanılan bir söz.

semeleşme
* Semeleşmek durumu.

semeleşmek
* Seme duruma gelmek.

semen
* Semizlik.

semen peyda etmek
* şişmanlamak.

semender
* Semendergilerden, uzun gövdeli, dört bacaklı, kuyruklu, kertenkeleye benzeyen, birçok türü bulunan bir hayvan (Salamandra).
* Ateşte yanmadığına, hatta ateşi söndürdüğüne inanılan efsanevî hayvan.

semendergiller
* Omurgalı hayvanlardan amfibyumlar sınıfının, kuyruklu hayvanları içine alan bir familyası.

semer
* Beygir, katır gibi hayvanların sırtına yerleştirilen, üzerine yük bağlanan veya binilen, iskeleti ağaçtan yastık.
* Hamalların yük taşırken kullandığı deriden sırt yastığı, arkalık.
* Yukaç.

semer vurmak
* semeri, yük hayvanının sırtına koyup bağlamak, semerlemek.

semerci
* Semer yapan veya satan kimse.

semercilik
* Semercinin işi.

semere
* Yemiş, meyve, ürün.
* İstenilen sonuç, verim.

semereli
* Verimli.

semeresini vermek
* bir şey istenilen verimi, sonucu vermek.

semeri devirmek
* eşek gibi kabaca yatmak.

semerleme
* Semerlemek işi.

semerlemek
* Semer vurmak.

semerlenme
    * Semerlenmek işi veya durumu.

semerlenmek
    * Semerlemek işi yapılmak, semer vurulmak.

semerli
    * (yük hayvanı için) Semeri olan.

semersiz
    * (yük hayvanı için) Semeri olmayan.

semi
    * İşitme.

semih
    * Cömert, eli açık.

seminer
    * Bir konu ile ilgili bilgi vermek ve bu bilgiler üzerinde tartışmak amacıyla birkaç yetkilinin yönetimi altında düzenlenen toplantı.
    * Üniversitelerde ve yüksek okullarda öğretim üyesinin yönetimi altında öğrencilerin yaptıkları araştırmalarla ilgili rapor hazırlama, tartışma biçiminde yürütülen grup çalışması, toplu çalışma.

semirgin
    * Tembellikten yağ bağlayan, semiren (kimse).
    * Semirmekten dolayı hareketleri ağırlaşmış (kimse).

semirme
    * Semiz duruma gelme.

semirmek
    * Besili, yağlı bir duruma gelmek, semizlemek, şişmanlamak.

semirtme
    * Semirtmek işi.

semirtmek
    * Besili, yağlı bir duruma getirmek, semizletmek.

semiyoloji
    * Hastalıkların belirti ve işaretleriyle ilgilenen hekimlik dalı.
    * Gösterge bilimi.

semiyotik
    * Gösterge bilimi.
    * Gösterge bilimi ile ilgili olan.

semiz
    * Şişman.
    * Eti, yağı çok olan, tavlı.

semiz otu
    * Semiz otugillerden, etli ve mayhoş yaprakları sebze olarak yenilen otsu bir bitki (Portulaca oleracea).

semiz otugiller
    * Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, semiz otu, ipek çiçeği gibi bitkileri içine alan familya.

semizce
    * Semiz gibi, semize yakın, semizi andıran.

semizleme
* Semizlemek durumu.

semizlemek
* Semiz duruma gelmek, semirmek.

semizlenme
* Semizlenmek işi veya durumu.

semizlenmek
* Semiz duruma gelmek, semiz olmak.

semizleşme
* Semizleşmek durumu.

semizleşmek
* Semiz duruma gelmek.

semizlik
* Semiz olma durumu, tav, semen.

sempati
* Bir insanın bir başkasına karşı doğal ve içgüdüsel olarak bir eğilim, sevgi ve yakınlık duyması, cana yakınlık, sıcak kanlılık.

sempati duymak (veya beslemek)
* birini sevimli, cana yakın bulmak.

sempatik
* Cana yakın, sıcak kanlı, sevimli.
* Çok hoş, hoşa giden.

sempatik sinir sistemi
* Yaşatkan sinir sistemini oluşturan iki sinir sisteminden biri.

sempatisini kazanmak
* sevgi, ilgi ve yakınlığını kazanmak.

sempatizan
* Üyesi olmadığı hâlde bir partinin, bir topluluğun görüşlerini benimseyen veya bir görüş, bir öğretiyi, bir akımı tutan kimse, duygudaş.

sempozyum
* Belli bir konuda düzenlenen oturum veya seminer, bilgi şöleni.

semptom
* Bulgu, araz.

semt
* Yan, taraf, cihet.
* Yerleşim bölgesi.

semtine uğramamak
* bir yere özellikle gitmemek.
* (birini) hiç aramamak, onunla ilgisini kesmek.

semtürreis
* Başucu noktası.

sen
* Teklik ikinci kişiyi gösteren zamir.

sen ağa ben ağa, koyunları (veya inekleri) kim sağa?
    * işten kaçınanlara şaka yollu söylenen bir uyarma sözü.

sen ben davası (veya kavgası)
    * bir konuda anlaşmazlığa düşüldüğünü anlatır.

sen bilirsin (veya siz bilirsiniz)
    * nasıl uygun bulursan(ız), öyle yap(ınız).

sen giderken ben geliyordum
    * ben bu oyunları senden iyi bilirim.

sen sağ, ben selâmet
    * iyi veya kötü bir sonuçla biten bir iş karşısında artık yapacak bir şey kalmadığını anlatır.

sena
    * Övme.

senarist
    * Senaryo yazarı, senaryocu.

senaryo
    * Bir tiyatro, sinema, televizyon veya radyo eserinin sahnelerini ve akışını gösteren yazılı metin.
    * Bir olayı başka bir yöne, bir amaca ulaştırmak için uydurulan yalan.

senaryocu
    * Senaryo yazarı kimse, senarist.

senaryoculuk
    * Senaryo yazarlığı.

senato
    * Eski Roma'da özellikle soylulardan oluşan yöneticiler meclisi.
    * (bazı ülkelerde) Yaş ve eğitimlerine göre seçilmiş parlamento üyelerinden oluşan meclis.
    * Üniversite yasasına göre seçilen ve rektör başkanlığında toplanan yüksek karar organı.
    * Senatörlerin toplandıkları yer.

senatör
    * Senato üyesi.

senatörlük
    * Senatör olma durumu.
    * Senatörün görevi veya makamı.

sendeleme
    * Sendelemek durumu.

sendelemek
    * Dengesi bozularak düşecek gibi olmak, adımlarını şaşırmak.
    * Herhangi bir olay karşısında ne yapacağını şaşıracak kadar sarsılmak.

sendik
    * Bir birliğin, ortaklığın veya alacaklılar grubunun haklarını korumakla görevli kimse.

sendika
    * İşçilerin veya iş verenlerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak ve daha da geliştirmek için aralarında kurdukları birlik.

sendikacı
    * Sendikacılık yapan kimse.
    * Sendikada çalışan kimse.

sendikacılık

* Aynı meslekte çalışan kimselerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak, daha da geliştirmek amacıyla birlik olmayı amaçlayan akım, sendikalizm.
* Sendikaların etkinliği, sendikalizm.
* Toplum yaşamında sendikalara önemli bir görev yüklemek amacını güden öğreti, sendikalizm.

sendikal

* Sendika ile ilgili.

sendikalaşma

* Sendikalaşmak işi veya durumu.

sendikalaşmak

* Sendikalı duruma gelmek.

sendikalaştırma

* Sendikalaştırmak işi.

sendikalaştırmak

* Sendika hâlinde teşkilâtlandırmak.

sendikalı

* Sendikası olan veya sendika üyesi olan (işçi, iş yeri).

sendikalılık

* Sendikalı olma durumu.

sendikalist

* Sendikacı.

sendikalizm

* Sendikacılık.

sendikasız

* Sendikası olmayan veya sendika üyesi olmayan (işçi, iş yeri).

sendikasızlık

* Sendikasız olma durumu.

sendrom

* Özel bir bozukluğu belirleyen, bir arada görülen, teşhisi kolaylaştıran bulgu ve belirtilerin tümü.

sene

* Yıl.

Senegalli

* Senegal halkından olan (kimse).

seneidevriye

* Yıl dönümü.

seneikebise

* Artık yıl.

senek

* Çam ağacından yapılmış su testisi.

senelik

* Yıllık.

senet

* Bir kimsenin yapmaya veya ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmi kâğıt, belgit.

* Dayanılan veya dayanılacak olan şey.

senet sepet
* "Senet yerine geçebilecek şey, sözleşme" anlamında kullanılır.

senet vermek
* yazılı belge vermek.
* "bir işin böyle olduğunu sana senet veririm" biçiminde bir inandırma sözü olarak kullanılır.

senetleşmek
* Birbirine senet vermek.

senetli
* Senedi olan, senetle sağlamlaştırılmış olan.

senetli sepetli
* (bir işin) Yazılı bir belgeye dayanılarak yapıldığını anlatır.

senetsiz
* Senedi olmayan, senede dayanmayan.

senetsiz sepetsiz
* (bir işin) Yazılı bir belgeye dayanılmadan, gelişigüzel yapıldığını anlatır.

senevî
* Yıllık.

senfoni
* Sonat biçiminde orkestra eseri.

senfoni orkestrası
* Senfonileri çalacak biçimde düzenlenmiş, üflemeli, telli, yaylı ve vurma çalgılardan oluşan büyük orkestra.

senfonik
* Senfoni ile ilgili; senfoniye dayanan.

sengin semaî
* Yürük semaî.

seni gidi seni (veya seni seni)
* "yaramaz, haylaz, çapkın" anlamlarında kullanılır.

seninki can da benimki patlıcan mı?
* "senin canının değeri var da benimkinin değeri yok mu" anlamında kullanılır.

senir
* İki dağ arasındaki sırt.

senit
* Hamur tahtası.

senkretizm
* Birbirinden ayrı düşünce, inanış veya öğretileri kaynaştırmaya çalışan felsefe sistemi.

senkron
* Eş zaman.

senkroni
* Eş zamanlılık.

senkronik
* Eş zamanlı.

senkronizasyon
* Eşleme.

senli benli
* Aşırı ölçüde samimî olarak, teklifsiz bir biçimde.

senli benli olmak
* iç içe olmak, bütünleşmek.
* aşırı ölçüde içten, teklifsiz olmak.

senozoik
* Üçüncü çağ.

sensen
* Ağızdaki kokuları gidermek için çiğnenen baharlı bir madde.

sentagma
* Dizim.

sentaks
* Cümle bilgisi, söz dizimi.

sentaktik
* Cümle ile ilgili.

sentetik
* Birleşim yolu ile elde edilen, birleşimli.

sentez
* Birleşim.

senyör
* Orta Çağda Avrupa'da toprağı olan derebeyi.
* Fransa'da bir soyluluk unvanı.

senyörlük
* Senyör olma durumu.
* Senyörün toprağı.

sepek
* Değirmen taşının ekseni.

sepelek
* Bkz. sersem sepelek.

sepeleme
* Sepelemek işi.

sepelemek
* Kısa süreler içinde ve serpinti hâlinde yağmak, dökülmek, serpelemek.

sepet
* Saz, kamış veya ince dallardan örülerek yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap.
* Sepet gibi örülerek yapılmış.
* Bir sepetin aldığı ölçüde.
* Sazdan örülmüş balık kapanı.
* Basketbolda sayı kazanmak için, içine top atılmaya çalışılan demir çembere geçirilmiş altı açık ağ.
* Bkz. senet sepet.

sepet havası çalmak

* işinden çıkarmak, sepetlemek.
* yanından uzaklaştırmak, gitmesini sağlamak.

sepet kafalı
* Bilgisiz ve akılsız.

sepet sandık
* Sepet gibi, ince dallardan örülmüş ve çoğu meşin ile kaplanmış sandık.

sepet topu
* Basketbol.

sepetçi
* Sepet yapan veya satan kimse.
* Çingene.

sepetçi söğüdü
* Söğütgillerden, yaprakları uzun, dalları sepet örmeye elverişli bir söğüt türü, sokrun (Salix viminalis).

sepetçilik
* Sepet yapma veya satma işi.

sepetkulpu
* Basık kemer veya tonoz.

sepetleme
* Sepetlemek işi.

sepetlemek
* (meyva, sebze vb. şeyleri) Sepete koymak, sepete yerleştirmek.
* Yanından kovarcasına uzaklaştırmak.

sepetlenme
* Sepetlenmek işi.

sepetlenmek
* Sepetlemek işi yapılmak.
* Bir yerden uzaklaştırılmak, kovulmak.

sepetli
* Sepeti olan.
* Bkz. senetli sepetli.

sepetli motosiklet
* Yan tarafinda tek tekerlekli sepet biçiminde eşya ve yolcu taşımaya elverişli motosiklet.

sepetlik
* Sepet yapmaya elverişli olan.
* Yapılarda çıkıntı.
* Göbek çevresindeki karın bölgesi.

sepetsiz
* Sepeti olmayan.

sepette pamuğu olmamak
* bilgisiz, boş kafalı olmak.

sepi
* Deri, post vb.yi kullanabilecek duruma getirmek için uygulanan işlemlerin tümü, tabaklık.

sepici
* Sepi işini yapan kimse, tabak (II).

sepicilik
* Sepicinin işi, tabaklık, debagat.

sepil
* "Sepil sepil" ikilemesinde kullanılır ve "hafifçe yağan yağmur"u anlatır.

sepil sepil
* Yağmur çiseleyerek veya hafif yağarak.

sepileme
* Sepilemek işi, tabaklama.

sepilemek
* Deri, post vb. yi kullanabilecek bir duruma getirmek için değişik, çeşitli işlemlerden geçirmek, uygulamak, sepi yapmak, tabaklamak.

sepilenme
* Sepilenmek işi.

sepilenmek
* Sepilemek işi yapılmak, tabaklanmak.

sepili
* Sepilenmiş, tabaklanmış (deri, post).

sepken
* Bkz. sulu sepken.

septik
* Kuşkucu, şüpheci.

septisemi
* Kanda hastalık yapan bir bakteri bulunmasından ileri gelen her türlü hastalık.

septisizm
* Kuşkuculuk, şüphecilik.

sepya
* Mürekkep balığından alınan koyu siyah boya.
* Bu boya ile yapılan (resim).

ser
* Baş, kafa (bazı birleşik kelimelerde) Başkan, reis.
* Başkan, reis (bazı birleşik kelimelerde).

ser
* Limonluk.

ser verip sır vermemek
* sır vermeyen, dürüst ve güvenilir bir kimse olmak.

sera
* Sebze ve meyvelerin yetiştirildiği ve hava şartlarına karşı korunduğu cam ve naylonla kaplı yer, ser.

seracı
* Sera yapan kişi.
* Serada turfanda sebze yetiştiren kimse.

seracılık
* Sera yapma işi.
* Serada sebze yetiştirme işi.

serak

* Dik yerlerden inen buzullarda, derin yarılmalar sebebiyle buz parçalarının koparak aşağıya düşmesi.

seramik

* Yüksek ısıda pişirilmiş toprak, fayans, porselen yapımıyla ilgili olan.
* Yüksek ısıda pişirilmiş topraktan yapılan vazo, çanak, çömlek gibi nesne.

seramikçi

* Seramikle uğraşan kimse.

seramikçilik

* Seramik yapma sanatı.
* Çömlekçilik.

serap

* Atmosferde ışık ışınlarının kırılmasından doğan ve çöllerde kolaylıkla gözlemi yapılabilen optik yanılma, uzaktaki bir cisme bakarken sanki bir su yüzeyinden yansıyormuş gibi, cisimle birlikte ters görüntünün oluşumu, ılgın, yalgın, pusarık.

serapa

* Baştan başa, bütün olarak.

serasker

* Sadrazamlık göreviyle yükümlü olmayan ve Osmanlı ordusunun komutanlığını yapan vezirin unvanı.

serasker kapısı

* Seraskerin resmî görev yeri.

seraskerlik

* Seraskerin görevi veya makamı.

serazat

* Serbest ve özgür.

serbaz

* Yürekli, yiğit, korkusuz olan (kimse).

serbest

* Hiçbir şarta bağlı olmayan, istediği gibi davranabilen, erkin.
* Tutuklu veya bağımlı olmayan, özgür, hür.
* Zamanını istediği gibi kullanabilen, yapacak bir işi olmayan.
* Bazı kurallara bağlı olmayan.
* Sıkılmadan, şaşırmadan konuşan ve davranan.
* (kadın için) Ağırbaşlı olmayan, hoppa.
* Hareketi herhangi bir biçimde engellenmeyen.
* Rahat, özgür, bağımsız bir biçimde.

serbest bırakmak

* (tutuklu veya göz altında bulunan birini) serbest, özgür duruma getirmek, tahliye etmek.

serbest bölge

* Bir ülkenin gümrük sınırları dışında konuşlandırılan ve ticaret rejimi açısından kısmen veya tamamen gümrük mevzuatı dışındaki düzenlemelere tabi olan, uluslararası liman veya hava alanına yakın yerlerde kurulan, açık bölge.

serbest çalışma

* Belli bir iş yerine bağlı kalmaksızın yapılan iş.

serbest elektron

* Doğal elektrik yükünün oluşturduğu demetler.

serbest enerji
* Kullanımı belli kurallara bağlı olmayan enerji.

serbest güreş
* Tehlikeli olabilecek bazı oyunların dışında vücudun her yanına oyun uygulanabilen bir güreş türü.

serbest kart
* Giriş kartı.

serbest meslek
* Resmî veya yarı resmî meslekler dışında kalan meslek veya iş.

serbest mıntıka
* Açık bölge.

serbest nazım
* Vezin ve kafiye gibi klâsik ve bağlayıcı kuralları bir kenara iten şiir tarzı.

serbest su
* Ağacın göze boşluğunda toplanan su.

serbest vuruş
* Kale önündeki ceza alanı dışındaki bir noktada, bir oyuncunun kural dışı davranışta bulunması üzerine, bu noktadan karşı takım oyuncularının yaptığı vuruş, frikik.

serbest yük
* Belli sınırlamalara bağlı kalmayan yük.

serbestçe
* Serbest (bir biçimde).

serbestî
* Erkinlik, serbestlik.

serbestleme
* Serbestlemek durumu.

serbestlemek
* Sıkıcı bir durumdan veya kalabalıktan kurtulmak.

serbestlik
* Serbest olma durumu.

serçe
* Serçegillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, küçük ötücü bir kuş (Passer domesticus).

serçe parmak
* Beş parmağın en küçüğü.

serçeden korkan darı ekmez
* tehlikeleri gözde büyüterek işe girişmekte çekingen davrananlar amaçlarına ulaşamazlar.

serçegiller
* Gagaları koni biçiminde, böcek, meyve vb. ile beslenen, örnek hayvanı serçe olan kuşlar sınıfı.

serçin
* Mekik dili.
* Seçme, seçkin olan.

serdar
* (Osmanlı İmparatorluğunda) Başkomutan.

serde ... var
* sözü edilen kimsedeki bir niteliği biraz alay ederek anlatır.

serdengeçti
* Fedaî.

serdengeçtilik
* Fedaîlik.

serdetme
* Serdetmek işi.

serdetmek
* İleri sürmek.

serdirme
* Serdirmek işi.

serdirmek
* Sermek işini yaptırmak.

serdümen
* Dümen kullanmakla görevli bilgili ve tecrübeli tayfa.
* Savaş gemilerinde çavuştan yüksek bir aşamada bulunan er.

sere
* Açık duran baş parmağın ucundan işaret parmağının ucuna kadar olan uzaklık, sele.

sere serpe
* Bkz. sermek.

seremoni
* Tören.
* Genellikle resmî yerlerde, resmî işlerde uyulması gereken kural, yol ve yöntemlerin tümü.

seren
* Yelkenli gemilerde üzerine dört köşe yelken açmak ve işaret kaldırmak için direğe yatay olarak bağlanan gönder.
* Konut kapılarında menteşe ve kilidin takıldığı düşey konumdaki kalın parça.

serenat
* Sesli olarak söylenen veya müzik aracılığıyla çalınan serbest biçimli müzik parçası.
* Geceleyin, açık havada sevgi duyulan biri için bir müzik aracıyla verilen küçük konser.

serencam
* Bir işin, bir olayın sonu, akıbet.
* Başa gelen bir durum veya olay.

serendi
* Dört, altı veya sekiz direk üstüne yapılmış tahıl, meyve ve sebze kurusunu saklamak için kullanılan kiler.

seretan
* Yengeç.
* Yengeç burcu.

serf
* Derebeylik toplum düzeninde toprakla birlikte alınıp satılan köle.

sergen
* Raf.
* Göstermelik olarak veya satılan nesnelerin sergilendiği camlı bölme veya yer, camekân, vitrin.

sergerde
* (kötü, olumsuz işlerde) Elebaşı.

sergerdelik
* Elebaşılık.

sergi
* Alıcının görmesi, seçmesi için dizilmiş şeylerin tümü ve bu nesnelerin serildiği yer.
* Halkın gezip görmesi, tanıması için uygun biçimde yerleştirilmiş ürünlerin, sanat eserlerinin tümü.
* Bir yerin, bir ülkenin veya çeşitli ülkelerin kendine özgü, tarım sanayi vb.ürünlerini tanıtmak için bunların uygun bir biçimde gösterildiği yer, meşher.
* Yaygı, kilim.

sergi açmak
* sergilemek.

sergi evi
* Sanat eserlerinin sergilenmesi için hazırlanmış yer.

sergi sermek
* kurutmak veya göstermek için bir şeyi düz bir yere yaymak.

sergici
* Mallarını sergileyerek satan kimse.

sergileme
* Sergilemek işi, teşhir.

sergilemek
* Bazı şeyleri göstermek, tanıtmak veya satmak amacıyla herhangi bir biçimde, herkesin görebileceği bir yere yerleştirmek, teşhir etmek.
* Vermek veya sunmak.

sergileniş
* Sergilenmek işi veya biçimi.

sergilenme
* Sergilenmek işi.

sergilenmek
* Sergilemek işi yapılmak.
* Verilmek veya sunulmak.

sergileyiş
* Sergilemek işi veya biçimi.

sergilik
* Sergi yeri.
* Sergilenenlerin bulunduğu yer, stand.

sergin
* Serilmiş olan.
* Yatan (hasta).

sergin vermek
* hastalanıp yatağa yatmak.

sergüzeşt
* Serüven, macera.

sergüzeştçi

* Macerayı seven, maceraya atılan kimse.

serhat
* Sınır boyu.

seri
* Herhangi bir bakımdan bir bütün oluşturan şeylerin tümü, dizi.
* Bir fabrika veya atölyenin uzun bir süre aynı iş üzerinde çalıştığı üretim tipi.

seri
* Hızlı.

serian
* Çabuk, çarçabuk.

serigrafi
* Bir lâstik silindir ile uygun bir malzemenin şablon maskeye bastırılarak görüntünün bir yüzey üzerine geçirilmesi işlemi.

serili
* Serilmiş, yayılmış.

serilip serpilmek
* rahat bir biçimde yatmak.
* gelişmek.

serilip yatmak
* rahat bir biçimde yatmak.

seriliş
* Serilmek işi veya biçimi.

serilme
* Serilmek işi.

serilmek
* Sermek işi yapılmak.
* Uzanmak.

serim
* Genellikle tiyatro eserlerinde giriş bölümü.

serin
* (hava için) Az soğuk, ılık ile soğuk arası.
* Hoşa giden, hafif bir soğukluk veren (şey).

serin kanlı
* Kolayca öfke, telâş ve heyecana kapılmayan, soğuk kanlı.

serin kanlılık
* Serin kanlı olma durumu, soğuk kanlılık.

serin tutmak
* sıcaktan etkilenmeden daha soğuk bir durumda bulundurmak.

serince
* Az serin, serine yakın.

serinleme
* Serinlemek işi.

serinlemek

* (hava) Serin bir duruma gelmek, hafifçe soğumak, serinleşmek.
* Hoşa giden hafif soğukluğu duymak.
* Biraz avunarak ferahlamak.

serinlenme
* Serinlenmek işi veya durumu.

serinlenmek
* Serinlik duymak.

serinleşme
* Serinleşmek durumu.

serinleşmek
* Serin duruma gelmek, serinlemek, serinlik vermek.

serinletme
* Serinletmek işi veya durumu.

serinletmek
* Serin duruma getirmek, serinlik vermek.

serinlik
* Serin olma durumu.
* Serin hava.

serinlik vermek
* serin duruma getirmek.
* acısını, sıkıntısını azaltmak, avundurma.
* rahatlatmak, huzura kavuşturmak.

seriş
* Sermek işi veya biçimi.

serkeş
* Kafa tutan, baş kaldıran.

serkeşlik
* Kafa tutma, baş kaldırma.

serlevha
* (yazılarda) Başlık.

sermaye
* Bir ticaret işinin kurulması, yürütülmesi için gereken ana para ve paraya çevrilebilir malların tamamı, ana mal, kapital.
* Varlık, servet.
* Konu.
* Genel ev kadını.

sermaye piyasası
* Kanunla düzenlenmiş hisse ve tahvil alım satımının yapıldığı ticaret merkezi.

sermaye yapmak
* iş yeri açmak için gereken parayı biriktirmek, vermek.

sermayeci
* Bir işe sermaye koyan kimse, ana malcı, kapitalist.

sermayecilik
* Sermayeci olma durumu.

sermayedar
* Sermayesi olan.
* Sermayeci, ana malcı, kapitalist.

sermayeli
* Sermayesi olan.

sermayesiz
* Sermayesi olmayan.

sermayesizlik
* Sermayesiz olma durumu.

sermayeyi doğrultmak
* ticaret için ortaya konan ana parayı batırmadan işletmek ve para kazanmak.

sermayeyi kediye yüklemek
* parasını yiyip bitirmek.

serme
* Sermek işi.
* Sac ekmeği.

sermek
* Asmak.
* Göstermek amacıyla asmak veya yaymak.
* Kurutmak için düz bir yere yaymak.
* Açarak yaymak veya döşemek.
* Boylu boyunca yere yatırmak, düşürmek veya hırpalamak.
* Boşlamak, savsamak.

sermest
* Esrik, sarhoş.

sermest olmak
* çok hoşlanmak.

sermestane
* Sarhoşça, sarhoş olarak.

sermestî
* Sarhoşluk.

sermestlik
* Sarhoş olma durumu.

sermuharrir
* Başyazar.

sermürettip
* (basım evinde) Başdizgici, başmürettip.

serpantin
* Eğlencelerde kullanmak için kendi üzerine sarılarak hazırlanan, savrulduğunda çözülen, renkli kâğıttan yapılmış ince ve uzun şerit.
* Kalorifer tesisatında bükülmüş borularla yapılmış ısıtıcı.
* Yılan taşı.

serpe serpe
* Serbest, rahat bir biçimde, çekinmeden.

serpeleme

* Serpelemek işi.

serpelemek
* Seyrek damlalar durumunda yağmak.
* Sürekli olarak ve az serpmek.

serpici
* Su serpen veya su saçan alet.

serpilme
* Serpilmek işi.

serpilmek
* Serpmek işine konu olmak.
* Gelişmek, büyümek.

serpinti
* Dökülen veya akan bir şeyden sıçrayıp serpilen bölüm.
* Azar azar, küçük damlalar veya tanecikler durumunda yağan yağmur veya kar.
* Bir durumun etkisinin azalmış olduğu bölüm.

serpiş
* Serpmek işi veya biçimi.

serpiştirme
* Serpiştirme işi.

serpiştirmek
* Azar azar, ince ince yağmak (yağmur veya kar için).
* Gelişigüzel serpmek.

serpme
* Serpmek işi.
* Koni biçiminde, ucuna bir sıra kurşun dizilmiş balık ağı.
* Serpilmiş durumda olan.

serpmek
* Bir şeyi dağılacak biçimde dökmek, saçmak.
* Belli bir yere dağılacak biçimde dökmek.
* Vermek, saçmak.
* Azar azar, ince ince yağmak.

serptirme
* Serpiştirmek işi veya durumu.

serptirmek
* Serpmek işini yaptırmak.

serpuş
* Başlık.

sersefil
* Çok sefil olan, yoksul.

sersem
* Herhangi bir sebeple bilinci ve duyguları zayıflamış olan.
* Düşünmeden hareket eden, ne yaptığının farkında olmayan.

sersem etmek (veya serseme çevirmek)
* sersemletmek.

sersem gibi

* serseme yakışır biçimde.

sersem sepelek
* Sersem bir biçimde, sersemliği geçmeden.

sersemce
* Sersem (bir biçimde).

sersemleme
* Sersemlemek, sersemleşmek durumu.

sersemlemek
* Sersem duruma gelmek.

sersemletme
* Sersemletmek işi.

sersemletmek
* Sersemlemesine sebep olmak.

sersemlik
* Sersem olma durumu veya sersemce iş.

serseri
* Belli bir işi ve yeri olmayan başıboş kimse, kabadayı, hayta, holigan.
* Tutarsız, beğenilmeyen davranışları olan.
* Belli bir hedefi olmayan, belli bir hedefe atılmamış olan, rastlantıyla gelen.

serseri mayın
* Belli bir hedefi olmayan, rastgele yerleştirilen mayın.

serseri serseri
* Başıboş, avare, amaçsızca.

serserice
* Serseri (bir biçimde), serseri gibi.

serserileşme
* Serserileşmek durumu.

serserileşmek
* Serseri duruma gelmek, serseri olmak.

serserilik
* Serseri olma durumu veya serserice davranış.

serserilik etmek
* serserice davranmak.

serserilik yapmak
* serseri tavrında davranmak, çevreye rahatsızlık vermek.

sert
* Çizilmesi, kırılması, kesilmesi veya çiğnenmesi güç olan, pek, katı, yumuşak karşıtı.
* Esnekliği az olan, kolayca eğilip bükülmeyen.
* Kolay dayanılmayan, zor katlanılan, etkili, yumuşak karşıtı.
* Hırçın, öfkeli, hiddetli.
* Titizlikle uygulanan, sıkı.
* Güçlü kuvvetli.
* Sarsıcı niteliği olan, çarpıcı, keskin, hafif karşıtı.
* Bağışlaması, hoşgörüsü olmayan.
* Gönül kırıcı, katı, ters.

* Minerallerin çizilmeye karşı gösterdikleri direnç.

sert buğday
* Kırma ve öğütmeye karşı daha dirençli olan yoğunluğu diğer buğdaylara göre daha yüksek bulunan ve tane kesiti camsı görünen buğday.

sert damak
* Damağın ön bölümü.

sert doku
* Gergin görünümlü esnek doku.

sert sert
* Sert olarak, sert bir biçimde.

sert su
* Kireç derecesi yüksek su.

sert tabaka
* Göz yuvarlağının dışını örten sağlam zar; ön bölümüne göz akı denir.

sert ünsüz
* Sert damakta oluşan ç, h, f, k, p, s, ş, t ünsüzleri, ötümsüz, tonsuz ünsüzler.

sert zar
* Beyni saran zarların en dışta ve en sert olanı.

sertabip
* Başhekim.

sertelme
* Sertelmek durumu.

sertelmek
* Direnci artmak.
* Sert, öfkeli bir durum almak, sertleşmek.

sertifika
* Öğrenim belgesi.

sertifikalı
* Sertifikası olan.

sertifikasyon
* Tasdik etme, tasdik.

sertitikasız
* Sertifikası olmayan.

sertlenme
* Sertlenmek durumu.

sertlenmek
* Sert bir tavır almak.

sertleşme
* Sertleşmek işi.

sertleşmek
* Sert bir durum almak, katılaşmak.
* Gücü artmak, zorlu bir durum almak.
* Sert, kırıcı olmak.

sertleştirici
* Kimyasal tepkimeli yapay reçine tutkalı ve verniklerinde, kuruma ve sertleşmeyi sağlamak için kullanılan, sıvı veya toz hâlinde olan kimyasal yardımcı madde.

sertleştirme
* Sertleştirmek işi.

sertleştirmek
* Sert bir duruma getirmek, sertleşmesine sebep olmak.

sertlik
* Sert, katı olma durumu.
* Sert, kırıcı, katı davranış, şiddet, husumet.

serum
* Pıhtılaşma sonunda kandan ayrılan sıvı bölüm.
* Mikroplu bir hastalığa veya zehirli bir maddeye karşı aşılanmış bir hayvanın özellikle atın kanından elde edilen sıvı madde.
* Hücre yenilenmesini hızlandıran, deriyi besleyen, su kaybını, cildin solunumunu ve doğal savunmasını kuvvetlendiren sıvı.

serüven
* Bir kimsenin başından geçen veya içine atılmış olduğu heyecanlı olay, macera, sergüzeşt, avantür.

serüvenci
* Serüven geçirmeye, serüvenlere atılmaya meraklı, maceracı, maceraperest.

serüvencilik
* Serüvenci olma durumu, maceracılık.

serüvenli
* Serüveni olan, maceralı.

serüvensiz
* Serüveni olmayan, macerasız.

servet
* Varlık, zenginlik, mal mülk.

servet sahibi
* Malı mülkü çok olan kimse, varlıklı, zengin.

servi
* Servigillerden, Akdeniz bölgesinde çok yetişen, kışın yapraklarını dökmeyen, ince uzun bir ağaç (Cupressus sempenvirens).

servi boylu
* İnce ve uzun boylu (kimse).

servigiller
* Kozalaklılardan, servi, ardıç, mazı gibi ağaçları içine alan, çiçekleri bir veya iki evcikli bir bitki familyası.

servilik
* Servisi çok olan yer.

servis
* Sofrada hizmet etmekle görevli kimsenin yaptığı iş ve bu işin yapılma biçimi, sofra hizmeti.
* Yemekte gerekli olan tabak, çatal, bıçak, kaşık, peçete gibi şeylerin tümü.
* Bir yönetimde, bir kurum veya kuruluşta, bütünün bir parçasını oluşturan iş, hizmet; bu işin yapıldığı yer ve burada görevli kimselerin tümü.
* Herhangi bir kuruluşun ulaşım işlerinde kullanılan taşıma aracı.

* Voleybol, pingpong gibi oyunlarda oyuna başlama vuruşu.

servis arabası

* Bir kurum veya kuruluşun görevlilerin, öğrencilerin taşınması için hizmet veren araç.
* Lokantalarda müşteriye hizmet vermek üzere kullanılan tekerlekli araba.

servis aracı

* Servis arabası.

servis asansörü

* Bir kurum ve kuruluşta hizmet için kullanılan asansör.

servis atmak

* voleybol, pingpong gibi oyunlarda oyuna başlama vuruşunu yapmak.

servis istasyonu

* Motorlu taşıtların benzin aldığı, bakımlarının yapıldığı yer.

servis kapısı

* Otel, büyük ev veya apartmanlarda hizmetlilerin ve satıcıların kullandığı ayrı kapı.

servis merdiveni

* Bir kurum veya kuruluşta yalnızca hizmet için kullanılan merdiven.

servis otobüsü

* Bir kurum veya kuruluşun çalışanlarını taşımak için kullanılan otobüs.

servis tabağı

* Sofraya yemeğin getirildiği büyük tabak.

servis takımı

* Yemek takımı.

servis yapmak

* (sofrada) hizmet etmek ve yemeği dağıtmak.

servisçi

* Yetkili serviste çalışan kimse, servis yapan kimse.

servise çıkmak

* ulaşım aracı ile öğrencileri veya numaraları gidecekleri yere taşımak.

seryaver

* Başyaver.

seryum

* Atom numarası 58, atom ağırlığı 140,1 olan, 6,7 yoğunluğunda, 8100 C de eriyen, birleşme değeri bazı birleşiklerde 3, bazılarında 4 olan, gümüş parlaklığında, akkor temeline dayanan lâmbaların yapımında kullanılan bir element. Kısaltması Ce.

seryumlu

* Birleşiminde seryum bulunan.

serzeniş

* (bir şeyi) Başa kakma, sitem etme, takaza.

serzenişte bulunmak

* (bir şeyi) başa kakmak, sitem etmek, takaza etmek.

ses

* Kulağın duyabildiği titreşim.
* Ciğerlerden gelen havanın ses yolunda yaptığı titreşim.

* Güzel ve etkileyici ses.
* Duygu ve düşünce.
* Herhangi bir davranış, tutum karşısında uyanan ruhî tepki.
* Aralarında uyum bulunan titreşimler.

ses aleti
* Ses aygıtı.

ses aygıtı
* Sesin meydana gelmesi için gerekli olan aletler bütünü.

ses bilgisi
* Bir dilin seslerini boğumlanma noktalarını, boğumlanma özellikleri vb. bakımınlardan inceleyen dil bilimi kolu, fonetik.

ses bilimi
* Sözlü dilde, anlam ayrımı oluşturan yakın ses birimlerini, dil yapısı bakımından inceleyen dil bilimi kolu, fonoloji.

ses birimi
* Dildeki başka seslerle kurduğu ilişki yönünden belirlenen ayırıcı özelliği bulunan ses öğesi, fonem.

ses çıkarmamak (veya etmemek)
* bir şeyi hoş görerek karşı çıkmamak, itiraz etmemek.

ses çıkmamak
* haber gelmemek.

ses dalgaları
* Titreşim etkisiyle cisimlerde oluşan dalgalar.

ses değişmesi
* Dilde kendiliğinden veya bir etkenle oluşan ses başkalaşması: hidmet > hizmet, kaçtı > kaştı, Necdet > Nejdet gibi.

ses duvarı
* Havada ses hızına yakın bir hızla hareket eden bir cismin oluşturduğu aerodinamik olayların tümü.

ses düşmesi
* Kelimede bir sesin kaybolması: ısıcak > sıcak, ısıtma > sıtma gibi.

ses etmek
* seslenmek.

ses ikizlenmesi
* Bazı sözlerde türlü sebeplerle aynı ünlünün veya aynı ünsüzün yan yana bulunması: yaşa > yaşşa, sekiz > sekkiz, aşağılık > aşşağılık gibi.

ses ikizleşmesi
* Bazı kelimelerde iki ünlü veya iki ünsüzün yan yana gelerek tek sese dönüşmesi.

ses kakışımı
* Kulağa hoş gelmeyen hece veya sözlerin bir araya gelmesi.

ses karşılanması
* Bir dilde bulunmayan bir sesi benzeri bir sese çevirme: Arapça Fadıl > Türkçe Fazıl, Arapça hidmet > Türkçe hizmet gibi.

ses kesilmek
* ses, artık duyulmamak.

ses kirişi

* Gırtlağın içinde ikisi sağda, ikisi solda bulunan ve havanın titreşmesiyle ses çıkarmayı sağlayan kıvrım.

ses kirişleri
* Gırtlağın içinde ikisi sağda, ikisi solda bulunan ve havanın geçmesiyle titreşerek ses çıkaran dört kıvrım.

ses kuşağı
* Üzerinde bir veya birkaç ses yolu bulunan kuşak.

ses organları
* Ses çıkarmaya yarayan organların her biri.

ses perdesi
* Sesin alçak veya yüksek olması durumu.

ses seda
* Haber, iz, alâmet, belirti.

ses seda çıkmamak
* haber çıkmamak veya hiçbir tepki görülmemek.

ses seda kesilmek (veya kalmamak)
* hiçbir ses duyulmamak.

ses seda yok
* "hiç haber gelmedi" anlamında kullanılır.

ses soluk
* Patırtı, gürültü.
* Haber.

ses telleri
* Gırtlağın içinde havanın titreşmesi ile sesin oluşmasını sağlayan organlar.

ses türemesi
* Bir sözün aslında bulunmayan bir ünlü veya ünsüzün sonradan türemesi: urmak > vurmak, hükm > hüküm gibi.

ses uyumu
* Ünlü ve ünsüz uyumu.

ses vermek (veya vermemek)
* herhangi bir sesi çıkarmak (veya çıkarmamak).
* bir çağrıya karşılık vermek (veya vermemek).

ses yitimi
* Ses kirişlerinin çeşitli sebeplerle işleyememesi yüzünden sesin kısılıp yok olması, afoni.

ses yolu
* Sesin oluşması için ak ciğerlerden gelen havanın gırtlak, burun veya ağızda izlediği yol.
* Bir ses kuşağında yer alan, ses titreşimlerinin görüntülerini taşıyan bir veya birkaç dar yol.

ses yönetmeni
* Radyo ve televizyonda ses düzenini sağlamakla görevli kimse.

sesçi
* Radyoda, televizyonda ses kaydı yapan ve yayın sırasında ses düzenini ayarlayan teknik görevli, tonmayster.

sesçil
* Sesleri bütün özellikleri ve ayrıntılarıyla gösteren, fonetik.

sesçil alfabe
* Bir konuşmanın ses özelliklerini ayrıntılı olarak gösteren alfabe.

sesçil yazım
* Kelimelerin seslendirilişteki değerlerini olduğu gibi yansıtan yazı.

seselim
* Rezonans, tannanlık.

sesi (veya sesi soluğu) çıkmamak
* bir şey söylemeyerek susmak.

sesi ayyuka çıkmak
* çok yüksek sesle bağırmak.

sesini çıkarmamak
* bir şey üzerindeki düşüncesini söylememek.

sesini kesmek
* söylemekte iken susmak.

sesini kısmak
* sesini alçaltmak.

sesini yükseltmek
* yüksek, öfkeli bir sesle söylemek.

seslem
* Hece.

sesleme
* Seslemek işi veya durumu.

seslemek
* Dinlemek, kulak vermek.
* Çağırmak.

seslendiriş
* Seslendirmek işi veya biçimi.
* Seslendirme.

seslendirme
* Seslendirmek işi.
* Sesin, çekimden sonra film üzerine geçirilmesi, kaydedilmesi.

seslendirmek
* Sesli duruma getirmek, sesli olmasını sağlamak.
* (bir notayı) Perdeli okumak.

sesleniş
* Seslenmek işi veya biçimi.

seslenme
* Seslenmek işi.
* Sözü birine veya birilerine yöneltme, hitap.

seslenmek
* Uzaktan bağırarak, çağırmak, ünlemek.
* Bir şey söylemek için sesini çıkarmak veya cevap vermek.
* Sözü birine veya birilerine yöneltmek, birine karşı söylemek, hitap etmek.

sesli
* Sesi olan, ses çıkaran.
* Ses çıkararak.

* Bkz. Ünlü.

sesli film
* Görüntülere ilişkin sesi de veren film.

sesli harf
* Ünlü.

sesli okuma
* Yüksek sesle okuma işi veya biçimi.

sesli taş
* Vurulduğunda çınlama sesi veren, gri veya yeşil renkli, ortoklazlı yanardağ kayası, fonolit.

sesli uyumu
* Ünlü uyumu.

seslik
* Her tür sesli belgelerin saklandığı yer.

seslikçi
* Arşivlenmiş ses belgelerini koruyan, gözeten görevli.

sessiz
* Sesi olmayan, sesi çıkmayan.
* Ses, gürültü çıkarmadan yapılan.
* Az konuşan, suskun, sûkûtî.
* Yumuşak huylu, kendi hâlinde ve sakin (kimse).
* Ses ve gürültü çıkarmadan.
* Bkz. Ünsüz.

sessiz film
* Görüntülerin yanı sıra bu görüntülere ilişkin sesi vermeyen film.

sessiz harf
* Ünsüz.

sessiz okuma
* Yüksek sesle değil, içinden okuma.

sessiz sedasız
* Sakin, kendi hâlinde (kimse).
* Kimse duymadan, görmeden, sessiz ve gürültüsüz bir biçimde.

sessiz sessiz
* Sessiz olarak, sessiz bir biçimde.

sessiz uyumu
* Ünsüz uyumu.

sessiz yürüyüş
* Bir düşünce, davranış veya uygulamayı, yersiz bularak karşı çıkmak amacıyla sessiz olarak yapılan toplu yürüyüş.

sessizce
* Sessiz bir biçimde, sessiz olarak.

sessizleşme
* Sessizleşmek işi.

sessizleşmek
* Sessiz duruma gelmek, sessiz olmak.

sessizliğe gömülmek
* hiç söz etmemek, sesi çıkmamak, susmak.

sessizlik
* Sessiz olma durumu.
* Ortalıkta gürültü olmama durumu, sükût.

sestaş
* Eş sesli, eş adlı, homonim.

sesteş
* Bkz. sestaş.

sesyayar
* Sesleri radyo dalgaları marifetiyle yayma aleti.

sesyazar
* Önceden özel bir madde üzerine tespit edilmiş sesleri, istenildiğinde tekrar eden alet, fonograf, gramofon.

set
* Toprağın kayıp akmasını veya suyun yayılmasını önlemek için yapılan kalın duvar.
* Bulunulan yerden daha yüksekte kalan düzlük.
* Seki.
* Ateşli silâhlarda namlunun içindeki helisin çıkıntı bölümü.

set
* Pingpong, voleybol gibi oyunlarda maçın her bir bölümü.

set çekmek
* suyun akmasını, toprağın kaymasını önlemek için duvar yapmak.
* bir işi, bir davranışı, bir isteği önlemek, engellemek.

seter
* Uzun tüylü İngiliz köpeği.

setir
* Bir şeyi örtme, gizleme.

setliç
* İç sürdürücü bir maden suyu.
* Karbonat katılarak köpürtülmüş limonata.

setre
* Düz yakalı, önü ilikli bir tür ceket.

setretme
* Setretmek işi.

setretmek
* Bir şeyi örtmek, gizlemek.

setriavret
* Ayıp yerlerini örtme.

sevap
* Hayırlı bir davranış karşısında Tanrı tarafından verileceğine inanılan ödül.
* Tanrı tarafından ödüllendirileceğine inanılan davranış.

sevap kazanmak (veya işlemek)
* hayırlı bir davranışta bulunmak.

sevda
* Güçlü sevgi, aşk.
* Aşırı ve güçlü tutku; istek.

sevda çekmek
* birine tutkun olmak, aşk tutkusu içinde olmak.

sevdalanış
* Sevdalanmak işi veya biçimi.

sevdalanma
* Sevdalanmak işi.

sevdalanmak
* Sevdaya tutulmak.

sevdalı
* Sevdaya tutulmuş olan, tutkun, vurgun, aşık.
* Bir şeye gereğinden çok düşkünlük gösteren, eğilim duyan.

sevdasına düşmek
* bir seyi amaçlamak, başarmaya çalışmak.

sevdiceğim
* Sevgilim.

sevdirme
* Sevdirmek işi.

sevdirmek
* Sevmesini sağlamak.

sevecen
* Acıyarak ve koruyarak seven, şefkatli, müşfik.

sevecenlik
* Acıyarak ve koruyarak sevme, şefkat.

sevgi
* İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu.

sevgi beslemek
* sevgi duymak, sevmek.

sevgi seli
* Sevginin yoğun olarak sergilenmesi.

sevgili
* Sevgi ve bağlılık duyulan.
* Sevilen, âşık olunan kimse, dost, yar.

sevgisiz
* Sevgisi olmayan.

sevi
* Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, aşk.

sevici
* Eş cinsel kadın.

seviliş
* Sevilmek işi veya biçimi.

sevilme
* Sevilmek durumu.

sevilmek
* Sevgi duyulmak, sevgi beslenilmek, beğenilmek.

sevim
* Sevmek işi, sevgi.
* Bir kimse veya bir şeyde bulunan ve o kimse veya şeyi başkalarına sevdiren özellik.

sevimli
* Hoşa gitme özelliği olan, hoşa giden, şirin (canlılar için).

sevimlileşme
* Sevimlileşmek işi.

sevimlileşmek
* Sevimli duruma gelmek.

sevimlileştirme
* Sevimlileştirmek işi.

sevimlileştirmek
* Sevimli duruma getirmek, sevimli olmasını sağlamak.

sevimlilik
* Sevimli olma durumu.

sevimsiz
* Hoşa gitmeyen (canlılar için).
* Hoşnutsuzluk, memnuniyetsizlik yaratan (şey).

sevimsizleşme
* Sevimsizleşmek işi.

sevimsizleşmek
* Sevimsiz duruma gelmek.

sevimsizlik
* Sevimsiz olma durumu.

sevinci kursağında kalmak
* bir engel sebebiyle sevinemez duruma gelmek.

sevincinden ağzı kulaklarına varmak
* çok sevinmek.

sevinç
* İstenen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku.

sevinç göz yaşları (veya sevinç yaşları) dökmek
* sevinçten ağlamak.

sevinçli
* Sevinci olan ve sevinç veren.

sevinçsiz
* Sevinci olmayan, sevinç vermeyen.

sevinçten uçmak
* çok sevinmek.

sevindirici
* Sevindiren, sevinilmesine yol açan, sevinç uyandıran.

sevindirme
* Sevindirmek işi.

sevindirmek
* Sevinmesine yol açmak, sevinmesini sağlamak.

seviniş
* Sevinmek işi veya biçimi.

sevinme
* Sevinmek işi.

sevinmek
* Sevinç duymak.

Sevir
* Boğa burcu.

seviş
* Sevmek işi veya biçimi.

sevişme
* Sevişmek işi.

sevişmek
* Birbirini sevmek.
* Cinsel ilişkide bulunmak, aşk yapmak.

seviye
* Düzey.

seviyeli
* Düzeyi, değeri yüksek olan.

seviyesiz
* Düzeyi, değeri düşük, bayağı olan.

seviyesizlik
* Seviyesiz olma durumu.

sevk
* Gönderme, götürme.
* Sürükleme, itme.

sevk etmek
* göndermek, götürmek.
* sürüklemek, itmek.

sevk olmak
* gönderilmek.

sevk pusulası
* Askerlik kararı alınarak birliğine gönderilecek askerin durumunu bildiren ve askerlik şubelerince verilen belge.

sevkıtabii
* İçgüdü, insiyak.

sevkiyat
* Silâhlı Kuvvetlerde, personel, silâh, araç, yiyecek gibi ikmal maddelerinin, stratejik ve taktik amaçlarla bir yerden başka bir yere gönderilmesi.

sevkulceyş
* Strateji.

sevme
* Sevmek işi.

sevmek
* Sevgi ve bağlılık duymak.
* Birine sevgiyle bağlanmak, gönül vermek.
* Çok hoşlanmak.
* Okşamak.
* Yerini, şartlarını uygun bulmak.

sevsinler!
* sevilmeyen, hoşa gitmeyen bir davranışta bulunan bir kimse için alay yollu söylenir.

seyahat
* Gezi, yolculuk.

seyahat acentesi
* Gezi sırasında yolcuların çeşitli ihtiyaçlarını karşılayan ticarî kuruluş.

seyahat etmek
* uzak yerleri gezerek görmek, yolculuk etmek.

seyahatname
* Bir yazarın gezip gördüğü yerlerden edindiği bilgi ve izlenimlerini anlattığı eser.

seyek
* Tavla oyununda zarlardan birinin üçlü, öbürünün birli gelmesi, üç bir.

seyelân
* Akma, akıntı.
* Akı.

seyfiye
* Osmanlı Devletinde Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra, yerine kurulan yeni ordu örgütünde görev yapan subayların oluşturduğu askerî sınıf.

seyir
* Gidiş, yürüyüş, ilerleyiş.
* Bir yerden başka bir yere gitmek için yola çıkma.
* Eğlenmek için bakma, hoşlanarak bakma.
* Bakıp eğlenecek şey, eğlendirici durum.

seyir etmek
* Bkz. seyretmek.

seyirci
* Bir olayı gören, izleyen kimse, izleyici.
* İzlemek, eğlenmek için bakan kimse, izleyici.

seyirci kalmak
* bir olay karşısında hiçbir tepki göstermeyerek işe karışmak.

seyirlik
* Seyir için olan.

seyirlik oyun
* Seyirci önünde gösterilen, genellikle beceriye dayanan, eğlendirici nitelikteki oyun.

seyirtme
* Seyirtmek işi.

seyirtmek
* Koşmak.

seyis
* Ata bakan, tımar eden kimse, at bakıcısı.

seyislik
* Ata bakma işi, at bakıcılığı.

seyit
* Bir topluluğun ileri gelen kişisi.
* Hz. Muhammed'in soyundan olan kimse.

Seylân taşı
* Yapısında alüminyum ve demir bulunan bir granat türü, seylanî.

seylânî
* Seylân taşı.

seylâp
* Su baskını, taşma, taşkın, feyezan.

seymen
* Bkz. Seğmen.

seyran
* Gezme, gezinme.

seyran etmek (veya eylemek)
* gezmek, gezinmek, dolaşmak.

seyrana çıkmak
* gezmeye, gezintiye çıkmak.

seyranlık
* Gezinti yeri.

seyre dalmak
* bir şeye kendini vererek bakmak.

seyredilme
* Seyredilmek işi veya durumu.

seyredilmek
* Seyretmek işine konu olmak.

seyrek
* Benzerleri veya parçaları arasında çok aralık bulunan, aralıklı, sık karşıtı.
* Çok bulunmayan, az rastlanan.
* Uzun zaman aralıklarıyla, arada sırada.
* Aralıklı olarak, aralıklı bir biçimde.

seyrek otlatma
* Otlayan hayvanların, genellikle koyun ve keçilerin, mera üzerine seyrek bir şekilde dağıtılarak, birbirini rahatsız etmeden, çobanlar tarafından otlatılması.

seyrekçe
* Biraz seyrek, seyrek (bir biçimde).

seyrekleşme
* Seyrekleşmek durumu.

seyrekleşmek
* Seyrek duruma gelmek, seyrelmek.

seyrekleştiriş
* Seyrekleştirmek işi veya biçimi.

seyrekleştirme
* Seyrekleştirmek işi, seyreltme.

seyrekleştirmek
* Seyrek duruma getirmek, seyreltmek.

seyreklik
* Seyrek olma durumu.

seyrelme
* Seyrelme işi.

seyrelmek
* Seyrekleşmek.

seyreltik
* Seyreltilmiş olan, derişik karşıtı.

seyreltiklik
* Seyreltik olma durumu.

seyreltilme
* Seyreltilmek durumu.

seyreltilmek
* (bir sıvı) Bir miktar su veya sıvı katılarak az yoğun duruma getirilmek.

seyreltme
* Seyreltmek işi, seyrekleştirme.

seyreltmek
* Seyrekleştirmek.
* (sıvıyı) Bir miktar su veya sıvı katarak az yoğun duruma getirmek.

seyret!
* Beklenmedik bir şey olacağını anlatır.

seyretme
* Seyretmek işi.

seyretmek
* Bir şeyin durumunu, oluşumunu gözlemek, bakmak.
* Bir olaya karışmadan bakmak.
* Eğlenmek, görmek, öğrenmek vb.için bakmak, izlemek.
* (gemi için) İlerlemek, yol almak.
* (hastalık için) Sürmek, devam etmek.

seyreyle gümbürtüyü
* çıkacak olayları gör, ibretle seyret.

seyreyleme
* Seyreylemek işi veya durumu.

seyreylemek
* (bir şeyi) Seyretmek, geriden gözlemek.

seyrüsefer
* Gidiş geliş, trafik.

seyyah
* Gezgin, turist.

seyyal
* Akışkan.

seyyanen
* Eşit olarak.

seyyar
* Belli bir yeri olmayan, gezici, gezgin.
* Kolay taşınabilen, katlanarak taşınabilir duruma getirilebilen, portatif.

seyyar hastahane
* Harekâtta veya acil durumlarda kullanılmak üzere motorize, gezgin hastahane.
* İlk yardım çantası niteliğinde sağlık malzemesinin bulunduğu dolap veya çanta.

seyyar satıcı
* Belli bir satış yerinde çalışmayan, tüketicinin bulunduğu yere giderek malını satışa sunan kimse.

seyyare
* Gezegen.

seyyiat
* Din bakımından yapılan kötülükler, günahlar.

seyyibe
* Dul (kadın).

seyyie
* Kötülük.
* Yanlış veya kötü bir davranış sonucu karşılaşılan kötü durum.

seza
* Uygun, yaraşır, bir şeye değer.

sezaryen
* Doğumun doğal olmadığı durumlarda karın ve döl yatağının kesilerek bebeğin alınması.

sezaryenli
* Sezaryen ameliyatı olmuş (kadın veya doğum).

sezaryensiz
* Sezaryen ameliyatı olmamış (kadın veya doğum).

sezdiriş
* Sezdirmek işi veya biçimi.

sezdirme
* Sezdirmek işi.

sezdirmek
* Sezmesine yol açmak, belli etmek, hissettirmek.

sezgi

* Sezme yeteneği, feraset.
* Sezme gücü yerinde olan kimse.
* Gerçeğin deneye veya akla vurmadan, doğrudan doğruya kavranması.

sezgicilik

* Bilginin sezgiyle elde edilebileceğini savunan öğretilerin genel adı.

sezgili

* Sezgi ile edinilen, sezgiye dayanan.

sezgisel

* Sezgili.

sezi

* Sezgi.

sezilme

* Sezilmek durumu.

sezilmek

* Bir şey, bir durum anlaşılmak, hissedilmek.

sezindirme

* Sezindirmek işi.

sezindirmek

* Sezinlemesini sağlamak, sezdirmek.

sezinleme

* Sezinlemek işi, sezme.

sezinlemek

* Sezer gibi olmak, sezmek.

sezinleyiş

* Sezinlemek işi veya biçimi.

sezinme

* Sezinmek işi veya durumu.

sezinmek

* Bkz. Sezinlemek.

seziş

* Sezmek işi veya biçimi.

sezme

* Sezmek işi.

sezmek

* Açık bir kanıt olmaksızın, olmuş veya olacak bir şeyi anlamak, kestirmek, hissetmek.
* Anlamak, fark etmek.

sezon

* Mevsim.

sezü

* Bkz. Mantar meşesi.

sezyum

* Atom numarası 55, atom ağırlığı 133 olan, 1,90 yoğunluğunda, 28°C de eriyen ve doğada ender rastlanan bir element. Kısaltması Cs.

sfagnum
* Bataklıklarda, nemli yerlerde kümeler durumunda yetişen, küçük yapraklı bir tür yosun (Sphagnum).

sfenks
* Yunan mitolojisinde, geçen yolculara bir takım bilmeceler sorarak bilmeyenleri yuttuğuna inanılan efsanevî yaratık.
* Mısır'da eski Mısırlılar çağından kalma kadın başlı aslan vücutlu heykel.

-sı / -si / -su / -sü
* Teklik üçüncü kişi iyelik ekinin ünlü ile biten kelimelere eklenen biçimi: kapı-sı, köşe-si, ordu-su, ütü-sü vb.

-sı / si / -su / -sü
* İsimlerden "...gibi" anlamına sıfat türeten ek: buğday-sı, kadın-sı, erkek-si, çocuk-su, çöl-sü vb.

sıcacık
* Yeter derecede ve hoşa giden bir sıcaklığı olan.
* İçten, samimî, hoş, sevimli, güzel.

sıcağı sıcağına
* Vakit geçirmeden, vakit geçip unutulmadan, hemen.

sıcak
* Yakmayacak derecede ısısı olan, yakmayacak kadar ısı veren, soğuk karşıtı.
* Isısı yüksek olan, çok ısınmış.
* Dostça olan, sevgi dolu.
* Havadaki yüksek ısı.
* Sıcak yer.
* Hamam.

sıcak bakmak
* anlayışla karşılamak, olumlu değerlendirmek, ilgi duymak.

sıcak basmak (veya bastırmak)
* hava çok ısınmak.

sıcak dalgası
* Atmosferde sıcaklığın yoğun olarak oluşması ve bir bölgeyi etkisi altına alması.

sıcak harp
* \343 sıcak savaş.

sıcak kuşak
* Oğlak ve Yengeç dönenceleri arasında kalan geniş bölge.

sıcak olmak
* sıcak artmak.

sıcak para
* Tedavülde olan para.

sıcak renkler
* Sarı, kırmızı ve turuncu renk ve bu renklerin tonlarına verilen ad.

sıcak savaş
* Silâha başvurularak yapılan savaş.

sıcak sıcak
* Sıcacık, çok sıcak.

* Soğutmadan, lezzeti tadı kaybolmadan.

sıcak yüz göstermek
* yakınlık göstererek karşılamak.

sıcakça
* Biraz sıcak, sıcağa yakın.

sıcakkanlı
* Normal vücut sıcaklığı, içinde bulundukları ortamın sıcaklığından bağımsız olan (hayvan).
* Sevimli, cana yakın, sempatik.

sıcakkanlılık
* Sıcak kanlı olma durumu.

sıcaklaşma
* Sıcaklaşmak işi.

sıcaklaşmak
* Sıcak duruma gelmek.

sıcaklaştırma
* Sıcaklaştırmak işi.

sıcaklaştırmak
* Sıcak duruma getirmek.

sıcaklık
* Sıcak olan şeyin durumu, etkisi veya sıcak olan şeyin niteliği, hararet.
* Bir araçla veya cihazla ölçülebilen ısı derecesi, suhunet.
* Isı.
* Hamamlarda yıkanılan sıcak yer.
* Sevgi, içtenlik ve sevimlilik.

sıcaklık seviyesi
* Bir noktadan başka bir noktaya ısıl enerji gitmesine yol açan sıcaklık derecesi.

sıcaklıkölçer
* Havanın sıcaklığını veya vücudun ısısını ölçmeye, göstermeye yarayan araç, derece, termometre.

sıcaklıkyayar
* Termograf.

sıçan
* Sıçangillerden, fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli hayvan (Rattus).
* Fare.

sıçan deliğe sığmamış, bir de kuyruğuna kabak bağlamış
* kendisi sığıntı durumunda iken yanına bir kişi daha almış.
* bir işi başaramayacak durumda iken bir iş daha yükleniyor.

sıçan deliği bin akçe
* kaçıp saklanacak yer yok.

sıçan deliğine paha biçilmez olmak
* güç bir durumda sığınacak bir yer bulmakta güçlük çekmek.

sıçan dişi
* Giysi veya başka bir şey kenarını kıvırıp yapılan dikiş, antika.

sıçan düşse başı yarılır
* (evde) yiyecek, kullanacak bir şey yok.

sıçan kırı
* Sıçanın tüyü renginde olan.

sıçan otu
* Arsenik.

sıçan yolu
* Lâğım yolu veya buna benzer yer altı yolu.

sıçana dönmek
* üstü başı çok ıslanmak.

sıçangiller
* Omurgalı hayvanlardan, sıçanları ve sıçanımsıları içine alan geniş bir familya.

sıçanımsılar
* Bazı sınıflandırmalara göre, omurgalı hayvanlardan memeliler sınıfının, kemiriciler takımının bir alt takımı.

sıçankulağı
* Bkz. farekulağı.

sıçankuyruğu
* Delikleri genişletmek için kullanılan konik ve uzun bir tür törpü.

sıçıp sıvamak
* öfkelenip kaba küfürlerle dolu sözler söylemek.

sıçırgan
* Sürgüne tutulup her yanı pisleten.

sıçırganlık
* Sıçırgan olma durumu.

sıçma
* Sıçmak işi.

sıçmak
* Dışkıyı doğal yolla dışarı atmak.
* Bozmak, berbat etmek.

sıçrama
* Sıçramak işi.
* Ayaklarla, birdenbire yeri teperek kısa süre havada kalma.

sıçrama tahtası
* Araçtan atlamalarda, üzerine hızla basarak yükselme hızı kazanılan yaylı veya esnek tahtadan eğik yüzeyli araç.

sıçramak
* Ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak.
* Bir uyarı veya heyecan sebebiyle ürkerek birdenbire olduğu yerde doğrulur gibi sarsılmak.
* Yerinden koparak hızla, parçalar durumunda savrulmak.
* Yayılmak, bir yerden başka bir yere geçmek.

sıçraşmak
* (sular için) Sıçramak, dalgalanmak.

sıçratma
* Sıçratmak işi.

sıçratmak

* Sıçramak işini yaptırmak.

sıçrayıcı
* Sıçrayarak ilerleyen.

sıçrayış
* Sıçramak işi veya biçimi.

sıçtı cafer, bez getir
* birinin berbat bir iş gördüğünü anlatır.

sıdk
* Doğruluk, gerçeklik.
* İçten bağlılık.

sıdkı sıyrılmak
* birine karşı duyulan güven ve inancı yitirmek.

sıfat
* Bir kimsenin görev, ödev, toplumsal veya hukukî bakımdan yeri ve özelliği.
* Yüz, kılık ve dış görünüş.
* Bir ismi, nitelik, nicelik, yer, sıra vb.bakımından niteleyen, belirten kelime.

sıfat takımı
* Bir cümlede sıfatların oluşturduğu ayrı ayrı unsurlar.

sıfat tamlaması
* Sıfatların kendilerinden sonra gelen bir adı niteleyerek veya belirterek kurduğu tamlama.

sıfat-fiil
* Fiilden -an (-en), -r (-ır, -ir, -ur, -ür), -acak (-ecek) gibi eklerle türetilmiş isim ve sıfat görevinde kullanılan kelimeler, ortaç, partisip.

sıfat-fiil grubu
* Sıfat-fiillerin cümlede birlikte kullanıldıkları kelimelerle oluşturduğu grup.

sıfatlandırma
* Sıfatlandırmak işi.

sıfatlandırmak
* Herhangi bir kimseye bir sıfat veya unvan vermek.

sıfatlaştırma
* Sıfatlaştırmak işi.

sıfatlaştırmak
* Bir sözü sıfat durumuna getirmek, sıfat olarak kullanmak.

sıfır
* Kendi başına değeri olmayan, ondalık sayı sisteminde sağına geldiği rakamı on kere büyüten işaret (O).
* Hiç yok.
* Kötü, başarısız, verimsiz.

sıfıra inmek
* bitmek, tükenmek, yok olmak.
* futbol, hentbol gibi oyunlarda hücum oyuncusu rakip alanda bitiş çizgisine kadar gitmek.

sıfıra sıfır, elde var sıfır
* bütün çalışmaların boşa gittiğini, istenilen sonucun alınamadığını anlatır.

sıfırcı
* Derslerde, öğrencilere çok sıfır veren (öğretmen).

sıfırdan başlamak
* en baştan, hiçbir şeye sahip olmadan bir işe girişmek.

sıfırı tüketmek
* gücü kalmamak.
* yoksul duruma gelmek, yoksullaşmak.
* ölmek.

sıfırlama
* Sıfırlamak işi.

sıfırlamak
* Bir denklemdeki bütün terimleri yalnız bir yanda toplayarak denklemin öbür yanını eşit duruma getirmek.
* Sayma işlemi yapan bir göstergeyi sıfır sayısına getirmek.

sığ
* (göl, deniz, akarsu vb. için) Derinliği az, dibi yüzeyine yakın olan.
* Ayrıntıya inmeyen, yeterli olmayan, yüzeyde kalan.

sığa
* Bir kondansatörün elektrik yığma sınırı, kapasite.

sığamak
* Bkz. sıvamak.

sığamsal
* Besin maddelerinin sindirim kanalı içinde ilerlemesini sağlayan (hareket).

sığdırılma
* Sığdırılmak işi.

sığdırılmak
* Sığdırmak işi yapılmak.

sığdırış
* Sığdırmak işi veya biçimi.

sığdırma
* Sığdırmak işi.

sığdırmak
* (bir kabın veya bir yerin) İçine aldırmak.

sığın
* Ala geyik.

sığınak
* Yağmur, güneş veya çeşitli tehlikelerden korunmak için sığınılacak yer, melce.
* Özellikle düşman atışlarından, hava bombardımanlarından korunmak için yapılmış yer.
* Kötülüklerden koruyan, sığınılan kimse veya şey.

sığınık
* Başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kimse, mülteci, sığınmacı.

sığınılma
* Sığınılmak işi.

sığınılmak
* Sığınmak işi yapılmak.

sığınış

* Sığınmak işi veya biçimi.

sığınma
* Sığınmak işi, iltica.
* Yarış sırasında, rüzgarın etkisinden korunmak için baska bir yarışçının arkasına sinme.

sığınma cebi
* Kara yollarında araçların durmasına, beklemesine ayrılmış, sağ tarafta yer alan bölüm, alan.

sığınma hakkı
* Genellikle bir cezaî kovuşturma ve mahkûmiyetten kurtulmak amacıyla yabancı bir ülkeye kaçma veya yabancı ülkedeyken geri verilmemeyi isteme, iltica hakkı.

sığınmacı
* Başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kişi, sığınık, mülteci.
* Yabancı bir ülkede iltica etmeden önce belirli bir süre kalan kimse.

sığınmacılık
* Sığınmacı olma durumu.

sığınmak
* Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek.
* Korunmak amacıyla bir yere veya birine başvurmak, başkalarının yardım ve korunmasına ihtiyaç duymak.
* Genellikle siyasî sebeplerle kendi ülkesinden kaçıp başka ülkeye gitmek, iltica etmek.
* Güvenmek, yardım istemek veya ummak.

sığıntı
* Bulunduğu yerde kalması istenmeyen, varlığı gereksiz görülen kimse.

sığır
* Geviş getirenlerden, boynuzlu büyük baş evcil hayvanların genel adı.
* Anlayışsız, kaba saba kimse.

sığır eti
* Sığırdan elde edilen, besleyici bir kırmızı et türü.

sığır mantarı
* Sığır türünde görülen bir tür mantar.

sığır sineği
* Yumurtalarını sığırın teni altına bırakan sinek (Tabanus bovinus).

sığır şeridi
* Sığır tenyası.

sığır tenyası
* Şerit, aptesbozan.

sığır vebası
* Sığırlarda yaygın olarak görülen veba türü.

sığırcı
* Sığır besleyen veya satan kimse.

sığırcık
* Serçegillerden, siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş, çekirge kuşu (Sturnus vulgaris).

sığırcılık
* Sığırcının işi veya mesleği.

sığırdili
* Sığır diligillerden, 30-60 cm yükseklikte, tüylü, çok yıllık ve otsu bir bitki, öküz dili (Anchusa officinalis).

* Cönk.

sığırdiligiller
* İki çeneklilerden, sığır dili ve havacıva bitkilerini içine alan familya.

sığırgözü
* Öküz gözü, mastı çiçeği, arnika.

sığırkuyruğu
* Sıracagillerden, ülkemizde yabanî olarak birçok türleri yetişen, tüylü yapraklı, sarı çiçekli bir kır bitkisi (Verbascum).

sığırödü
* Kırlarda görülen bir tür çalı cinsi bitki.

sığırtmaç
* Sığır güden kimse, sığır çobanı.

sığışma
* Sığışmak işi.

sığışmak
* Ancak sığmak, güçlükle sığmak.

sığıştırma
* Sığıştırmak işi.

sığıştırmak
* Güçlükle sığdırmak.

sığla
* Ülkemizde Muğla ilinde yetişen, 20 m yüksekliğe erişebilen, çınar görünüşünde bir ağaç, sigala, günlük ağacı (Liquidambar orientalis).

sığla yağı
* Sığla ağacının gövdesinden elde edilen bir yağ.

sığlaşma
* Sığlaşmak işi.

sığlaşmak
* Sığ duruma gelmek.

sığlık
* Sığ olma durumu.
* Sığ (yer).
* Yüzeyde kalma durumu, derine inmeme durumu.

sığma
* Sığmak işi veya durumu.

sığmak
* Bir kaba, bir yere bütünüyle girebilmek veya içinden geçebilmek.
* Uygun olmak.

sıhhat
* Sağlık, esenlik.
* Doğruluk.

sıhhatler olsun
* hamamdan çıkanlara veya tıraş olanlara söylenen bir nezaket sözü.

sıhhatli

* Sağlıklı.

sıhhî

* Sağlıkla ilgili, sağlığa yarar.

sıhhî imdat

* İlk yardım, acil yardım.

sıhhî tesisat

* Yapılarda temiz ve atık su ile ilgili donanım.

sıhhî tesisatçı

* Yapılarda temiz ve atık su ile ilgili işleri yapan donanımcı.

sıhhî tesisatçılık

* Sıhhî tesisatçının işi veya mesleği.

sıhhiye

* Sağlık işlerinin tümü.

sıhhiyeci

* Sağlık memuru, sağlık görevlisi.
* Orduda basit sağlık işleri görebilecek kadar bilgi ve tecrübesi olan er, çavuş veya başçavuş.

sıhrî

* Akrabalık, hısımlık.

sıhriyet

* Evlenme sonucu oluşan yakınlık, akrabalık, dünürlük, hısımlık.

sıhriyet peyda etmek

* akrabalık oluşturmak.

sık

* Benzerleri veya parçaları arasında çok az aralık bulunan, seyrek karşıtı.
* Çok bulunan, çok rastlanan.
* Kısa zaman aralıklarıyla, az aralıklarla.
* Aralıksız olarak, aralarında az aralık bırakarak.

sık boğaz

* Bir şey yaptırmak için "birini zorlamak, baskı yapmak" anlamına gelen sık boğaz etmek deyiminde geçer.

sık otlatma

* Otlayan hayvanların, genellikle koyun ve keçilerin, mera üzerinde çok sık bir sürü hâlinde, birbirlerine yakın bir şekilde çobanlar tarafından otlatılması.

sık sık

* Az aralıklarla.
* (zaman için) Arası çok geçmeden, az aralıkla, sık olarak, sıkça.

sıkacak

* Bir nesneyi, iki ağırlık arasında mekanik olarak sıkıştırmaya yarayan araç.
* Genellikle meyve sıkmak için kullanılan her tür araç.

sıkça

* Oldukça sık.

sıkı

* Dar.
* İyice sıkıştırılmış, doldurulmuş, tıkız; gevşek olmayan.
* Zorlu, güçlü ve etkili.

* Dikkatli, titiz ve göz yummadan uygulanan.
* İlkelerine çok bağlı, hoşgörüsü olmayan, katı.
* Yoğun ve acele.
* Cimri.
* Sıkıca, iyice, disiplin.
* Zorlayıcı durum.
* Ağızdan dolma ateşli silahlarda, barut ve kurşunun üstünden namluya sokulup bastırılan bez ve kağıt parçaları gibi şeylerin tümü.
* Güçlü ve çabuk, hızlı.

sıkı ağızlı
* Gizli kalması gerken şeyleri başkasına söylemeyen, sır tutabilen ketum.

sıkı basmak
* güçlü davranmak, direnmek.

sıkı denetim
* Sansür.

sıkı doku
* Gözenekleri ve öz ışınları açıkça görünmeyen, yıl halkaları biçimde birbirinden ayrılamayan ağaçların dokusu.

sıkı durmak
* güçlü, dayanıklı olmak, dikkatli bulunmak.

sıkı düzen
* Bir topluluğun yasa ve tüzüklere bağlı olması, disiplin, zapturapt.

sıkı fıkı
* Birbirine bağlı ve teklifsiz.

sıkı sıkı
* İyice.

sıkı sıkıya
* Çok sıkı olarak, sımsıkı.
* İyice.

sıkı tutmak
* önem vermek.

sıkıca
* Sıkı bir biçimde, iyice.

sıkıcı
* İç sıkan, can sıkan, tedirgin eden.

sıkılama
* Sıkılamak işi.

sıkılamak
* Sıkı duruma getirmek.
* Dolma tüfek, tabanca gibi ateşli silâhları ağızdan doldurup sıkıştırma.
* Sıkıştırmak.
* Sıkıştırmak, bunaltmak veya zorlamak.

sıkılanma
* Sıkılanmak durumu.

sıkılanmak
* Sıkılamak işi yapılmak.

sıkılgan
* Kendinde gereken güven ve cesareti bulamayan, utangaç.

sıkılganlık
* Sıkılgan olma durumu.

sıkılık
* Sıkı olma durumu.
* Cimrilik, pintilik.

sıkılış
* Sıkılmak durumu veya biçimi.

sıkılma
* Sıkılma işi.
* Utanma ve çekinme duygusu, hicap.

sıkılmak
* Sıkmak işi yapılmak.
* Can sıkıntısı duymak.
* Utanıp çekinmek.
* Sıkıntıya düşmek.

sıkılmaz
* Sıkılması olmayan, utanmaz, yüzsüz.

sıkılmazlık
* Sıkılmaz olma durumu.

sıkım
* Sıkma işi.
* Kapalı elin alabildiği miktar.
* Bir defada sıkılan miktar.
* (ateşli silâhlarda) Bir atış için yeterli olan miktar.

sıkınma
* Sıkınmak işi.

sıkınmak
* Kendini sıkmak, zorlamak.

sıkıntı
* İşsizlik, tekdüzelik, bezginlik gibi sebeplerden doğan ruhî yorgunluk.
* Bir bozukluğun, karışıklığın sebep olduğu etkili ve sürekli yorgunluk, meşakkat, mihnet.
* Yolluk ve parasızlığın yol açtığı geçim darlığı.
* Sorun, problem, mesele.
* Darlık, yokluk.

sıkıntı basmak
* çok sıkılmak, can sıkıntısı duymak.

sıkıntı çekmek
* zorluk veya yoksulluk içinde yaşamak.

sıkıntı vermek
* tedirgin etmek, bunaltmak.

sıkıntıda olmak
* geçim darlığı çekmek.

sıkıntılı

* Sıkıntısı olan.
* Sıkıntı veren, kasvetli, meşakkatli, mukassî.

sıkıntısı olmak
* tedirgin, rahatsız eden bir durumda bulunmak.
* abdesti gelmek, sıkışmak.

sıkıntısız
* Sıkıntısı olmayan.
* Sıkıntı vermeyen, meşakkatsiz.

sıkıntıya düşmek
* darlık, yokluk içinde olmak.

sıkıntıya gelememek
* güç işlere dayanamamak.

sıkışık
* Sıkışmış bir durumda olan.

sıkışıklık
* Sıkışık olma durumu.

sıkışma
* Sıkışmak durumu.

sıkışmak
* Birbirine basınç yapacak kadar yaklaşmak.
* Basınçla iki şey arasında kalmak.
* Dar bir yere zorla sığmak veya sığdırılmak.
* Zor bir durumda kalmak.
* Sıkıntı ve darlık vermek, çarpıntı duymak.
* Abdesti gelmek.

sıkıştırıcı
* Sıkıştırma işini yapan âlet.

sıkıştırılma
* Sıkıştırılmak işi.

sıkıştırılmak
* Sıkıştırılmak işi yapılmak.

sıkıştırış
* Sıkıştırmak işi veya biçimi.

sıkıştırma
* Sıkıştırmak işi.

sıkıştırmak
* Bir şeyi dar bir yere zorla sığdırmak, tıkmak.
* Bir nesneyi sıkıca duracak biçimde bir yere koymak, yerleştirmek veya orada tutmak.
* Gevşek veya seyrek olan şeyleri birbirine yaklaştırarak sıkı duruma getirmek.
* Bir şeyin sıkışmasına, kısılmasına, ezilmesine sebep olmak.
* Ansızın, gizlice ve karşısındakinin isteyip istemediğine bakmadan bir şeyi vermek, tutuşturmak.
* Kaçmayacak biçimde çembere almak, kıstırmak.
* Zorlamak.
* Elle sarkıntılık etmek.

sıkıt
* Komprime.

sıkıt

* Düşük.

sıkıya almak

* hareketlerini sınırlamak veya önlemler almak.
* disiplin altına almak.

sıkıya gelmek

* güç bir durumla karşılaşmak.

sıkıyönetim

* Olağanüstü zamanlarda ve durumlarda ülkede güvenliğin sağlanması ve korunması için ordunun gerçekleştirdiği yönetim biçimi, örfî idare.

sıkıysa!

* kendine güveniyorsa.

sıkkın

* Çok sıkılmış.

sıkkınlık

* Sıkkın olma durumu.

sıklamak

* Bkz. ıklaya sıklaya.

sıklaşma

* Sıklaşmak işi.

sıklaşmak

* Sık duruma gelmek veya sıkça ortaya çıkmak, sık görülmek.

sıklaştırılma

* Sıklaştırılmak işi.

sıklaştırılmak

* Sıklaştırmak işi yapılmak.

sıklaştırma

* Sıklaştırmak işi.

sıklaştırmak

* Sık duruma getirmek veya sıkça yapmak, sayısını artırmak.

siklet

* Ağırlık, yük.
* Sıkıntı.

sıklık

* Sık olma durumu.
* Frekans.
* Sıkça geçen, kullanımı sık olma.

sıkma

* Sıkmak işi.
* Bir tür pantolon veya şalvar.
* Dar bir tür kadın yeleği.
* Sıkılmaya, suyu alınmaya elverişli.
* Bayat ekmeğin su ile ıslatılıp sıkılmasıyla elde edilen malzemeyi un, tuz ve suyla yoğurup hamur hâline getirdikten sonra pişirilmesi ve arasına kavrulmuş soğan, peynir konularak yapılan bir yemek.

sıkma baş

* Kadınların ince bir kumaşla saçlarını sararak yaptıkları bir saç bağlama biçimi.
* Bu şekilde taranan saçın bir örtüyle tamamen kapatılmış hâli.
* Bu şekilde giyinen kimse.

sıkmaç
* Kompresör.

sıkmak
* Çevresine sarılarak veya bir şey sararak çepçevre basınç altına almak.
* Basınçla suyunu, yağını, sıvı kısmını çıkarıp akıtmak.
* Dar gelmek.
* Basınçlı bir araçla fışkırtmak, püskürtmek.
* Tetiği çekip boşaltmak (ateşli silâhlar için).
* Baskı altına almak, üzmek, bunaltmak, zorlamak.
* Sıkıntı vermek.

sıkmalık
* Sıkılmaya elverişli.

sıktırma
* Tahkimat birimlerinin oynamasını veya kaymasını önlemek amacıyla birim ile arazi arasında kalan boşluklara sıkıştırılan bir tür takoz.

-sıl / -sil, -sul / -sül
* İsimden "...ile ilgili" anlamına sıfat türeten ek: dudak-sıl, damak-sıl, diş-sil, yok-sul vb.

sıla
* Bir süre ayrı kaldığı bir yere veya yakınlarına kavuşmak.
* (gurbetteki bir kimse için) Doğup büyüdüğü ve özlediği yer.

sıla özlemi
* Yurtsama, yurt özlemi.

sıla sıygası
* Zarf-fiil.

sılacı
* Memleketine, doğup büyüdüğü yere dönerek yakınlarına kavuşan kimse.

sılaya gitmek
* bir süre ayrı kaldığı evini, yurdunu görmeye gitmek.

sıma
* Sımak durumu veya biçimi.

sımak
* Kırmak, bozmak.
* Yenmek, mağlup etmek.

sımsıcak
* Çok sıcak (olarak), sıcak (bir biçimde), pek sıcak, sıpsıcak.
* Çok samimî, çok duygulu.

sımsıkı
* Çok sıkı (olarak), sıkı (bir biçimde).

-sın / -sin / -sun / -sün
* İsim ve fiil türünden yüklemlere eklenen teklik 2. kişi eki: akıllısın, genç-sin, çocuk-sun, kötü-sün, gelirsin, gelecek-sin, okuyor-sun, ölmüş-sün vb.

-sın / -sin / -sun / -sün
* Teklik 3. kişi emir eki: sin/-sun/-sün: al-sın, gel-sin, otur-sun, gül-sün vb.

sınaat
* Zanaat.

sınaî
* Sanayi ile ilgili.

sınama
* Sınamak işi, deneme, tecrübe.

sınamak
* Değerini anlamak, gerekli niteliği taşıyıp taşımadığını bulmak için birini, bir nesneyi veya bir düşünceyi yoklamak, denemek, tecrübe etmek.
* Bilgisini, yeteneğini, yeterliliğini veya niteliğini yoklamak, imtihan etmek.

sınanma
* Sınanmak işi.

sınanmak
* Sınamak işine konu olmak.

sınatma
* Sınatmak işi.

sınatmak
* Sınamak işini yaptırmak.

sınav
* Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test.
* Direnme, dayanışma, güç gerektiren, sonuçta bir tecrübe kazandıran zor durum.

sınav vermek
* sınavdan geçmek.

sınava çekilmek
* (birinin) bilgisi ölçülmek.

sınava girmek
* bir kimse, bir konu üzerindeki bilgisinin ölçülmesini sağlamak için yapılan yoklamada hazır bulunmak.

sınayış
* Sınamak işi veya biçimi.

sıncan
* Sakızlı bir tür dikenli çalı (Astragalus).

sındı
* Makas.

sındırılma
* Sındırılmak işi veya durumu.

sındırılmak
* Sındırmak işine konu olmak.

sındırma
* Sındırmak işi veya durumu.

sındırmak
* Kırmak, parçalamak.
* Yenerek bozmak, mağlûp etmek.
* Sindirmek.

sıngın

* Gözü korkmuş, sinmiş (kimse).
* Çekingen, ürkek.
* Üzgün, düşünceli.

sınıf

* Öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri.
* Ders okutulan yer, dershane, derslik.
* Bir toplumda, aynı görevi yapan, aynı menfaati sağlayan, aynı sartlarda yaşayan büyük insan grubu, klâs.
* Takımlardan oluşan birlik, dalların alt bölümü.
* Önemlerine, niteliklerine göre kişi veya nesnelerin yerleştirildiği kategorilerden her biri.
* Belli ortak belirtileri olan tek tek nesneler öbeği.

sınıflama

* Bölümleme, tasnif.

sınıflamak

* Bölümlemek, tasnif etmek.

sınıflandırma

* Bölümlendirme.
* Karşılaştırma esasına bağlı olarak tasnif yapma.

sınıflandırmak

* Bölümlendirmek.
* Karşılaştırma esasına bağlı olarak tasnif yapmak.

sınıflanış

* Sınıflanmak durumu veya biçimi.

sınıflanma

* Bölümlenme.

sınıflanmak

* Bölümlenmek.

sınıflaşma

* Sınıflaşmak işi.

sınıflaşmak

* Toplumda sınıf farkları oluşmak.

sınıflı

* Sınıfi olan.

sınıfsal

* Sınıfla ilgili.

sınıfsız

* Sınıfi olmayan.

sınıfta çakmak

* sınıfta kalmak.

sınıfta çaktırmak

* sınıfta bırakmak.

sınıfta kalmak

* başarılı olamayan öğrenci, bir üst sınıfa geçemeyerek aynı sınıfta yeniden okumak.

sınık

* Kırık, çıkık.
* Yenilmiş, bozguna uğramış.

sınıkçı
* Kırık, çıkık bağlayan kimse, çıkıkçı.

sınıkçılık
* Sınıkçının yaptığı iş.

sınır
* İki komşu devletin topraklarını birbirinden ayıran çizgi, hudut.
* Komşu il, ilçe, köy veya kişilerin topraklarını birbirinden ayıran çizgi.
* Bir şeyin yayılabileceği veya genişleyebileceği son çizgi, uç.
* Uç, son.

sınır açı
* Bir ortamda gelip daha kırıcı başka bir ortama geçerken kırılan ışının oluşturabileceği en büyük açı.

sınır boyu
* Ülke sınırları.

sınır çekmek (veya çizmek)
* sınırını belirtmek.
* son vermek.

sınır dışı
* Ülke sınırlarının ötesi.

sınır dışı etmek
* bir kimseye kendi ülkesinde veya yaşadığı başka bir ülkede bulunma, yaşama hakkını tanımamak, başka ülkeye göndermek.

sınır karakolu
* Sınır bölgesinde görev yapan kolluk gücü.

sınır ötesi
* Ülke sınırlarının dışı.

sınır taşı
* Sınırı belirlemek için koyulan taş veya benzeri madde.

sınırdaş
* Ortak sınırları olan, hemhudut.

sınırdaşlık
* Sınırdaş olma durumu.

sınırlama
* Sınırlamak işi.

sınırlamak
* Sınırını çizmek, sınırını belirtmek veya belirlemek.
* Belli bir sınır içinde bırakmak, belirlemek.

sınırlandırma
* Sınırlandırmak işi.

sınırlandırmak
* Sınırlamak, hudutlandırmak.

sınırlanış
* Sınırlanmak durumu veya biçimi.

sınırlanma
* Sınırlanmak durumu.

sınırlanmak
* Sınır çekilmek.
* Belli bir sınır içinde bırakılmak, belirlenmek.

sınırlayış
* Sınırlamak işi veya biçimi.

sınırlı
* Sınırı olan, bir sınırla ayrılmış olan, hudutlu.
* Sınırlanmış, belirlenmiş, belirli.
* Miktarca sınırlı.

sınırlı doğru
* Başı ve sonu belli olan doğru.

sınırlı ortaklık
* Belirli bir sermaye ile kurulan ortaklık.

sınırlı sayı
* Sonsuz değerli olmayan sayı.

sınırlı sorumluluk
* Borçlunun borcunu ödememesi durumunda, bütün mal varlığıyla değil de mal varlığının bir bölümüyle sorumlu olması durumu.

sınırsız
* Sınırı olmayan, bir sınırla ayrılmamış olan, hudutsuz.
* Pek çok, sonsuz.

sınırsız doğru
* Başı ve sonu olmayan doğru.

sınırsız sayı
* Sonsuz değerli sayı.

sınırsız sorumluluk
* Borçlunun borcunu ödememesi durumunda alacaklıya karşı bütün mal varlığıyla sorumlu olması durumu.

sınırsız yetki
* Yetkilerin alabildiğine genişletilmesi.

sınma
* Sınmak işi veya durumu.

sınmak
* Kırılmak, parçalanmak, bozulmak.
* Yenilmek, bozguna uğramak.

sıpa
* Eşek yavrusu.

sıpsıcak
* Pek sıcak, cana yakın, sımsıcak.

sır
* Bazı nesnelere parlaklık vermek, dış etkilerden korumak, sızmalarını önlemek gibi amaçlarla sürülen, saydam veya donuk vernik.
* Aynaların arkasına ve kaplama metal eşyanın yüzüne sürülen ince metal tabaka.

sır
* Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey, giz.
* İnsan aklının yeterince açıklık getiremediği şey.
* Bir işin, bir şeyin dikkat, yetenek, tecrübe ve sezgi yardımıyla kavranabilen en zor, en ince yanı.
* Bir amaca ulaşmak için kullanılan, başvurulan özel ve gizli yöntem.

sır kâtibi
* Kendisine gizli yazılar yazdırılan kimse.

sır küpü
* Birçok sırları bildiği hâlde hiçbirini açığa vurmayan kimse.

sır olmak
* Bkz. sırrolmak.

sır tutmak (veya saklamak)
* bir sırrı açığa vurmamak, başkasına söylememek.

sır vermek (veya sızdırmak)
* bir sırrı açığa vurmak, başkasına söylemek.

sıra
* Bir çizgi üzerinde yan yana veya art arda olan şey veya kimselerin tümü, dizi.
* Bu biçimdeki topluluğun durumu.
* Belirli bir düzene ve niteliğe göre dizilme durumu.
* Bir şeye ayrılan, uygun görülen veya rastlayan zaman.
* Üzerinde birkaç kişinin yer almasına yarar tahtadan oturacak yer.
* Dershane, meclis gibi yerlerde kullanılan ve oturup yazı yazacak biçimde yapılmış olan mobilya.
* Düzen.
* Sıra durumunda olan, sıra oluşturan.
* Sıra kelimesi ardı, arkası, önü ve yanı kelimelerinden sonra gelerek tamlamalar kurar ve ardından, arkasından, önünden, yanından, beraberinde, anlamlarında kullanılır.

sıra dayağı
* Ayırım gözetmeksizin sıradan başlayarak kişileri tek tek dövmek.

sıra dayağı çekmek
* birden çok kişiyi teker teker ve birbirinin ardı sıra dövmek.

sıra dışı
* Olağan dışı.

sıra malı
* Değeri ve özelliği olmayan mal.

sıra olmak
* düzenli bir biçimde sıra oluşturmak, dizilmek.

sıra savmak (veya sırasını savmak)
* görevini yerine getirmek.

sıra sayı sıfatı
* Bir şeyin diziliş veya aşamadaki sırasını bildiren sıfat.

sıra sıra
* Bir sıra hâlinde, sıralanmış bir biçimde.

sıraca
* Deride ve daha çok boyunda görülen değişiklik; lenf düğümlenmelerinin şişkinliğiyle beliren tüberküloz türü.

sıraca otu
* Sıracagillerden, birçok türünün kökleri hekimlikte kullanılmış olan bir bitki (Scrophularia).

sıracagiller
* Sıraca otu, bit otu gibi bitkileri içine alan, iki çeneklilerden bir bitki familyası.

sıracalı
* Sıracası olan.

sıracı
* Esas çalgı takımı gelmediğinde onların yerine saz çalan ve türkü okuyan kimse.

sıradağ
* Ortak özellikler gösteren, aralarında uzunlamasına vadilerin bulunduğu dağlar dizisi.

sıradan
* Herhangi bir, bayağı, alelâde.

sıradanlık
* Sıradan olma durumu.

sıralaç
* İçinde belli bir sıraya göre kâğıtlar konacak bölmeleri olan dosya veya dolap, musannif, cilbent, klâsör.

sıralama
* Sıralamak işi.

sıralamak
* Birbiri ardı sıra veya yan yana koyarak sıra durumuna getirmek.
* Belirli bir düzene göre yerleştirmek veya düzenlemek, sıraya koymak.
* Söylenecek, yazılacak, yapılacak şeylere zihinde gerekli düzeni vermek.
* Aynı davranışı birbiri ardınca birçok kez yapmak.
* Aynı davranışı birçok şey üstünde tekrarlamak.
* (küçük çocuk) Tutunarak yürümeye başlamak, tutunarak yürümek.

sıralanış
* Sıralanmak durumu veya biçimi.

sıralanma
* Sıralanmak işi.

sıralanmak
* Sıra oluşturacak biçimde yer almak.
* Sıraya, düzene konulmak.

sıralatma
* Sıralatmak işi veya durumu.

sıralatmak
* Sıralamak işini yaptırmak.

sıralayıcı
* Sıralayan, sıraya koyan (kimse).

sıralayıcı harf
* Bir tam çok terimlinin çeşitli terimlerinde, artan veya eksilen kuvvetlerine göre bu terimlerin dizildiği sırayı gösteren harf.

sıralayış
* Sıralamak işi veya biçimi.

sıralı

* Sıralanmış, düzenlenmiş, dizili.
* Yere, zamana, konuya, yönteme uygun olan.

sıralı cümle
* Anlam yakınlığıyla bağlanmış cümlelerin oluşturduğu cümle: Sazının üstüne saz yok, sözünün üstüne söz yok. Anası gözyaşı dökmüş, babası boynuna sarılmış, yarenleri yolunu kesmiş, onu döndürememişler. cümlelerinde olduğu gibi.

sıralı oluş
* Birbirini takip etmek.

sıralı sırasız
* Yer veya zaman uygunluğu gözetmeksizin.

sıram sıram
* Sıra durumunda veya sıralanmış olan.

sıram sıram dizilmek
* sıra veya sıralar oluşturacak biçimde yan yana, arka arkaya gelmek.

sırası düşmek
* uygun zamanı gelmek.

sırası gelmek
* bir başkasından sonra sıra birinin veya bir şeyin olmak.
* sırası düşmek.

sırası gelmişken
* "fırsat düşmüşken, söz bu konudayken" anlamlarında kullanılır.

sırasına geçmek
* adam, insan denecek bir değeri yokken nasılsa öyle sayılmak.

sırasına getirmek (veya sırasını getirmek)
* uygun zamanını, fırsatını bulmak.

sırasına göre
* durumun gerektirdiği gibi.

sırasında
* gerekince, yerinde ve zamanında.

sırasını kaybetmek
* hastalık veya başka bir sebep dolayısıyla uyku ve meme zamanını şaşırmak.

sırasıyla
* Sırası gelince, sırasına dikkat ederek.

sırasız
* Sırada olmayan, sırası olmayan, düzensiz.
* Yere, zamana, konuya, yönteme uygun olmayan.

sırat
* Yol.

sırat köprüsü
* (İslâmî inanışa göre) Mahşer günü, üstünden geçileceğine inanılan köprü.

sırat köprüsünden geçmek
* sıkıntılı, eziyetli durumlardan zarar görmeden kurtulmak.

sıraya koymak

* düzenlemek, sıralamak.

sırça
* Cam.
* Camdan yapılmış.

sırça köşkte oturan komşusuna taş atmamalı
* kendinde herhangi bir kusur varken başkalarını aynı kusurla suçlamamalı.

sırdaş
* Birinin sırlarını bilen kimse, mahrem.

sırdaşça
* Sırdaşlığa yakışır (bir biçimde).

sırdaşlık
* Sırdaş olma durumu.

sırf
* Salt, ancak, sadece, yalnız.
* Tümüyle, bütün olarak, büsbütün.

sırık
* Değnekten uzun ve kalınca ağaç.

sırık domatesi
* Dalları sırıkla desteklenerek yetiştirilen, iri, düzgün ve etli meyve veren bir tür domates.

sırık fasulyesi
* Dalları sırıkla desteklenerek yetiştirilen, ince, uzun, kılçıksız bir tür fasulye.

sırık gibi
* "uzun boylu" anlamında alaylı kullanılır.

sırık hamalı
* Taşınacak yükleri sırığa geçirerek omuzlarında taşıyan hamal.

sırıkçı
* Atletizmde sırıkla atlayan sporcu.

sırıkla atlama
* Atletizmde, eldeki sırıktan güç kazanarak belirli yükseklikteki çıtayı aşmak için yapılan bir yarışma türü.

sırıklama
* Sırıklamak işi.

sırıklamak
* Fasulye, domates gibi bitkilerin tutunması, dallarının desteklenmesi için yanlarına sırık dikmek, hereklemek.
* Aşırıp götürmek, çalmak.

sırılsıklam
* Büsbütün ıslak, çok ıslak, sırsıklam.

sırılsıklam âşık
* Bkz. sırsıklam âşık.
* delicesine sevdalı, kara sevdalı, tutkun.

sırılsıklam olmak
* çok ıslanmak.

sırım

* Bazı işlerde sicim yerine kullanılmak için, sicim kalınlığında, ince ve uzun, esnek deri parçası.

sırım gibi
* ince yapılı ve güçlü (kimse).

sırıma
* Sırımak işi.

sırımak
* Yorgan, şilte gibi şeyleri iri ve aralıklı dikmek.
* Sağlam ve sıkıca dikmek.

sırıtık
* Sürekli olarak sırıtan.

sırıtış
* Sırıtmak işi veya biçimi.

sırıtkan
* Sürekli sırıtan, sırıtma huyu olan.

sırıtkanlık
* Sırıtkan olma durumu.

sırıtma
* Sırıtmak işi.

sırıtmak
* Dişlerini göstererek aptallık, şaşkınlık, kurnazlık veya alay belirtir biçimde gülmek.
* Bütün çirkinliği ve kusuru ortaya çıkmak.

sırlama
* Sırlamak işi.

sırlamak
* Bazı nesnelere, toprak kaplara sır (I) sürmek.

sırlanma
* Sırlanmak durumu.

sırlanmak
* Sırlamak işi yapılmak.

sırlı
* Sır sürülmüş, sırı olan.

sırma
* Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel.
* Rütbe gösteren şerit.
* Sırmadan yapılmış veya sırma gibi olan.

sırma saç
* Altın sarısı renginde saç.

sırmakeş
* Gümüş veya başka madenleri haddeden çekip sırma yapan kimse.

sırmakeşhane
* Sırma yapılan yer.

sırmalı
* Sırma ile işlenmiş veya süslenmiş.

sırnaşık
* Can sıktığına, rahatsız ettiğine aldırmadan, bir kimseden sürekli, yalvarırcasına istekte bulunan ve bu isteğinde direnen kimse.
* Sıkıntı veren, rahatsız eden, tedirgin eden, musallat olan.

sırnaşıkça
* Sırnaşığa yakışır (bir biçimde).

sırnaşıklık
* Sırnaşık olma durumu veya sırnaşıkça davranış.

sırnaşış
* Sırnaşmak işi veya biçimi.

sırnaşma
* Sırnaşmak işi.

sırnaşmak
* Sırnaşıkça davranmak.

sırnaştırma
* Sarnaştırmak işi.

sırnaştırmak
* Sırnaşıklık yapmasına sebep olmak.

Sırp
* Yugoslavya'nın Sırbistan bölgesinde yaşayan Slavların güney kolundan bir halk ve bu halkın soyundan olan kimse.

Sırpça
* Sırpların kullandığı bir güney Slav dili, Sırp dili.

Sırplık
* Sırp olma durumu.

sırra ermek
* gizli tutulan veya sır durumunda olan bir şeyi anlamak, kavramak.

sırra kadem basmak
* bir kimse ortalıktan yok olmak, ortalıkta görünmemek.

sırretme
* Sırretmek işi.

sırretmek
* Bir şey veya kimseyi akıl almaz bir biçimde ortadan yok etmek, görünmez kılmak.

sırrolma
* Sırrolmak işi.

sırrolmak
* Bir şey veya kimse akıl almaz bir biçimde ortadan yok olmak.

sırsıklam
* Büsbütün ıslak, çok ıslak, sırılsıklam.

sırsıklam âşık
* Delicesine âşık.

sırsıklam olmak

* çok ıslanmak.

sırsız
* Sır sürülmemiş; sırı olmayan.
* Sırrı olmayan, açık, gizliliği bulunmayan.

sırt
* Omurgalı veya omurgasız hayvanlarda boyundan kuyruk sokumuna kadar uzanan üst bölüm.
* İnsanlarda boyundan bele kadar uzanan üst bölüm.
* Kesici araçların kesmeyen kenarı.
* Dağların veya tepelerin üst bölümü.
* (insan için) Üst, arka.
* Bir şeyin üstü, üst bölümü.
* Dikilmiş veya ciltlenmiş kitaplarda dikişin bulunduğu bölüm.

sırt çevirmek (çevirmemek)
* (birine) önem vermemek, iyi davranmamak.
* (bir şeye) önem vermemek, onu kabul etmemek, yapmamak veya sürdürmemek.

sırt sırta
* Arka arkaya, sırtları birbirine değecek biçimde.

sırt sırta vermek
* iş birliği yapmak.

sırtar
* Bir keler türü.

sırtar balığı
* Göl izmariti.

sırtarma
* Sırtarmak işi.

sırtarmak
* Sırıtmak.
* Karşı koymaya hazırlanmak.
* Açıkta kalarak görünmek.

sırtçı
* Hamal.

sırtçılık
* Hammallık.

sırtı kaşınıyor
* dayak yemeyi hak edecek davranışta bulunanlar için kullanılır.

sırtı pek
* Kalın giyinmiş.

sırtı sıra
* Birinin arkasından, izinden.

sırtı yere gelmek
* yenilmek, alt olmak.

sırtı yufka
* İnce giyinmiş.
* Etkili, güçlü veya makam sahibi bir dayanağı, arkası veya yakını olmayan (kimse).

sırtıkara

* Lüferin bir türü.

sırtına almak
* yüklenmek, çuvalı sırtına aldı.
* bir giyeceği giymek veya sırtına örtmek.

sırtına geçirmek
* bir şeyi giymek.

sırtında (veya arkasında) yumurta küfesi yok ya! (veya olmamak)
* eski düşünce ve yönünü kolayca değiştiren veya sözünden caymakta sakınca görmeyen kimseler için kullanılır.

sırtından (para) kazanmak
* bir kimseden yararlanarak para sağlamak.

sırtından atmak
* başından savmak veya birinin, bir şeyin sorumluluğunu, yükünü üzerine almamak.

sırtından çıkarmak
* o kimseye ödetmek.

sırtından geçinmek
* geçimini o kimseden sağlamak.

sırtını dayamak (veya vermek)
* bir yere dayanmak, yaslanmak.
* güçlü birine, bir yere güvenmek.

sırtını yere getirmek
* güreşte hasmı sırtüstü yere yatırarak yenmek.
* üstün gelmek.

sırtlama
* Sırtlamak işi.

sırtlamak
* Sırtına alıp yüklenmek.
* Birinin, bir şeyin sorumluluğunu, yükünü veya geçimini üzerine almak.

sırtlan
* Sırtlangillerden, daha çok leşle beslenen, etçil, postu benekli bir hayvan (Hyaena).

sırtlangiller
* Omurgalı hayvanlardan memeliler sınıfına giren birçok türü içine alan etçil hayvanlar familyası.

sırtlık
* Sırt dayayacak yeri olan.

sırtüstü
* Bkz. sırtüstü.

sırtüstü
* Sırtı yerde olmak üzere.

sırtüstü yatmak
* sırtı yere gelmek üzere yatmak.
* çalışmadan rahat bir yaşam sürmek.

sıska
* Çok zayıf ve kuru, kaknem, arık.
* Karın boşluğuna su dolmuş olan.

sıska olmak
* karın boşluğuna su dolarak karnı şişmek.
* aşırı zayıf olmak.

sıskalaşma
* Sıskalaşmak işi.

sıskalaşmak
* Sıska duruma gelmek.

sıskalık
* Sıska olma durumu.

sıskası çıkmak
* çok zayıflamak, sıskalaşmak.

sıtma
* Anofel türü sivrisineğin sokmasıyla insandan insana bulaşan, titreme, ateş ve ter nöbetleriyle kendini gösteren bir hastalık, malarya.

sıtma bilimi
* Sıtma asalaklarını, sıtma sivrisineklerini, sıtma türlerini ve sıtmayla savaşı inceleyen asalak bilimi dalı.

sıtma görmemiş (ses)
* gür ve kalın (ses).

sıtma nöbeti
* Sıtma hastalığında karşılaşılan ateş ve titreme durumu.

sıtma tutmak
* ateş ve ter nöbetleriyle titremeye başlamak.

sıtmalanma
* Sıtmalanmak işi.

sıtmalanmak
* Sıtmaya tutulmak.

sıtmalı
* Sıtmaya tutulmuş (kimse).
* Sıtmanın salgın denecek kadar çok görüldüğü (yer).

sıtmalık
* Sıtmaya çok yakalanılan yer.

sıva
* Herhangi bir yapıdaki yüzeyleri düzgünleştirmek için kullanılan, yarı akışkan, kum, kireç, çimento karışımı veya toprak harç.
* Bir yapının duvarlarına sürülen ince harç tabakası.

sıva vurmak
* bir duvarı sıva kullanarak düzgünleştirmek, sıvamak.

sıvacı
* Duvarları sıvayan kimse.

sıvacı kuşu
* Sıvacı kuşugillerden, Avrupa ve Asya ormanlarında yaşayan, 15 cm uzunluğunda ötücü bir kuş (Sitta europea).

sıvacı kuşugiller

* Omurgalı hayvanlardan, birçok türü bulunan ötücü kuşları içine alan bir familya.

sıvacılık
* Sıvacının işi.

sıvalama
* Sıvalamak işi.

sıvalamak
* Sıva vurmak, sıvamak.

sıvalı
* Sıva vurulmuş, sıva sürülmüş.
* Sıvar gibi bulaşmış, sıvanmış.

sıvalı
* (parça, kol için) Sıvanmış, kıvrılmış.

sıvama
* Sıvamak işi.
* Sıvanır gibi üstüne kaplanmış, örtülmüş veya çok sık takılmış.
* Zemini hemen hiç görülmeyecek kadar kaplanmış, örtülmüş veya takılmış olarak.
* Ağzına kadar (dolu), silme.

sıvamak
* Sıva ile kaplamak, sıva vurmak.
* Harcı bir yere vurmak.
* Sıvar gibi bulaştırmak.
* Okşamak, sıvazlamak.

sıvamak
* (kol veya parça için) Yukarıya çekip toplamak veya kıvırmak.

sıvanma
* Sıvanmak işi.

sıvanmak
* Sıvamak işi yapılmak.

sıvanmak
* Sıvamak (II) işi yapılmak.
* Bir işe girişmek.
* İştahla yemek.

sıvaşma
* Sıvaşmak durumu.

sıvaşmak
* Bulaşmak, üstüne sürülmek.
* Sıvık veya sıvışık bir duruma gelmek.

sıvaştırma
* Sıvaştırmak işi.

sıvaştırmak
* Bulaştırmak, üstüne sürmek.
* Sıvık veya sıvışık duruma getirmek.

sıvatma
* Sıvatmak işi.

sıvatmak

* Sıvamak işini yaptırmak.

sıvazlama
* Sıvazlamak işi.

sıvazlamak
* Bir şeyin üstünde yavaş yavaş, hafifçe el gezdirmek.
* Okşamak.

sıvazlatma
* Sıvazlatma işi.

sıvazlatmak
* Sıvazlamak işini yaptırmak.

sıvı
* Bulunduğu kabın biçimini alabilen ve üstü yatay bir düzlem durumuna gelebilen (cisim) , mayi.

sıvı yağ
* Havanın normal sıcaklığında sıvı durumunda bulunan her türlü yağ.

sıvık
* Yumuşak kıvamlı, suyu fazla.

sıvıklaştırma
* Sıvıklaştırmak işi.

sıvıklaştırmak
* Sıvık duruma getirmek.

sıvılaştırma
* Bir gazı sıvı durumuna dönüştürme.

sıvılaştırmak
* Sıvı duruma dönüştürmek.

sıvındırma
* Sıvındırmak işi.

sıvındırmak
* Bir gazın veya buharın sıcaklık derecesini düşürmek veya basıncını artırmak yoluyla onu sıvı durumuna getirmek.

sıvınma
* Sıvınmak işi.

sıvınmak
* Gaz veya buhar durumundan sıvı durumuna geçmek.

sıvıölçer
* Bir sıvının özgül ağırlığını ölçmeye yarayan alet, areometre.

sıvırya
* (ticaret yaşamı için) Alabildiğine.
* Sürekli olarak.
* Birbiri ardı sıra.

sıvışık
* Yapışıp bulaşan.
* Bir kimsenin yanından ayrılmayarak insanı tedirgin eden (kimse).

sıvışma

* Sıvışmak işi.

sıvışmak
* Bulaşmak, yayılmak, sıvaşmak.
* Haber vermeden, sessizce gidivermek, kaçmak.

sıyanet
* Koruma.

sıyanet etmek
* korumak.

sıyga
* Kip.

sıygaya çekmek
* birine sorular sorup cevaplarını istemek, sorguya çekmek.

sıygı
* Hacim.

sıyırga
* Harmanda sap toplamaya veya damlardan karı küremeye yarayan araç.
* Kar küremekte kullanılan büyük kürek.

sıyırık
* Yüzeyinden bir parça sıyrılmış olan.
* Utanması olmayan.
* Sıyrılmış yer.

sıyırış
* Sıyırmak işi veya biçimi.

sıyırma
* Sıyırmak işi.

sıyırmak
* Hızla sürtünerek bir şeyin yüzünden bir parça soymak, koparmak veya üzerini hafifçe yırtmak.
* Sürtünerek veya çekerek bir şeyi yerinden almak, kaldırmak veya düşürmek.
* Bir şeyin üstündeki örtüyü çekerek almak veya açmak.
* Çekerek çıkarmak.
* Kazıyarak, silerek üzerinde veya içinde hiçbir şey bırakmamak.
* Çekip kurtarmak.

sıyırtma
* Sıyırtmak işi.

sıyırtmak
* Sıyırmak işini yaptırmak.

sıyrık
* Çarpma veya vurma sonucunda vücutta hafifçe kazınmış, zedelenmiş, soyulmuş, kanamış olan yer.

sıyrılış
* Sıyrılmak işi veya biçimi.

sıyrılma
* Sıyrılmak işi.

sıyrılmak
* Sıyırmak işine konu olmak.
* Bir yerden veya bir durumdan çıkmak, kurtulmak.

sıyrıntı
* Kapta kalan yemek, yemek artığı.
* Bir bezden el ile koparılan uzunca parça.
* Sıyrık.

-sız / -siz, -suz / -süz
* İsimden olumsuz sıfat türeten ek: tat-sız, bilgi-siz, su-suz, tuzsuz, ölüm-süz, ök-süz vb.

sızak
* Dağ sırtlarında, taş aralarından sızan su, küçük pınar.

sızdırılma
* Sızdırılmak işi.

sızdırılmak
* Sızdırmak işi yapılmak.

sızdırma
* Sızdırmak işi.

sızdırmak
* Sızmasına yol açmak.
* (haber, sır vb.) Duyurmak, yaymak.
* Eritip süzerek temiz bir duruma getirmek.
* Baskı veya türlü bahanelerle birinden para çekmek.

sızgıt
* Kavrulmuş et, kavurma.

sızı
* Hafif ve ince ağrı.
* Ruhî acı, ıstırap.

sızıcı
* Sızma niteliği olan.

sızıcı ünsüz
* Ciğerlerden gelen havanın, ağız boşluğundaki hafif kapalı bir engele çarpıp sızması ile oluşan ünsüz.

sızıldanma
* Sızıldanmak işi.

sızıldanmak
* Sızlanmak, yakınmak.

sızılı
* Sızısı olan.

sızıltı
* Sızlanma, yakınma, şekva, şikâyet.
* Hoşnutsuzluk.

sızıltısız
* Sızlanmasız, yakınmadan.

sızım sızım
* Sızlamak, sızlanmak gibi fiillerin anlamını pekiştirir.

sızım sızım sızlanmak

-sızın / -sizin

* İsimlerden ve mastarlardan zarf türeten vurgusuz ek: an-sızın, durmak-sızın, dinlenmek-sizin vb.

sızıntı
* Sızan şey.
* Genellikle iltihaplanma sebebiyle deri veya mukozada beliren sıvı, akıntı.

sızıntılı
* (hastalık için) Sızıntı yapan.

sızırma
* Sızırmak işi.

sızırmak
* Sızdırmak, süzmek.

sızış
* Sızmak işi veya biçimi.

sızlama
* Sızlamak işi.

sızlamak
* Sızısı ortaya çıkmak, sızısı olmak.
* Sızlanmak.

sızlanış
* Sızlanmak işi veya biçimi.

sızlanma
* Sızlanmak işi; yakınmak, şikâyet, şekva, tazallum.

sızlanmak
* Kendine yapılan bir haksızlığı, kendisini tedirgin eden bir durumu, çare bulması veya sadece sıkıntısına ortak olması için karşısındakine anlatmak, yakınmak, şikâyet etmek, şekva etmek, tazallum etmek.

sızlatma
* Sızlatmak işi.

sızlatmak
* Sızlamasına sebep olmak.

sızlayış
* Sızlamak işi veya biçimi.

sızma
* Sızmak işi.
* Kapı, pencere aralıklarından oda havasının değişmesi.

sızmak
* İnce aralıklardan veya gözeneklerden az miktarda ve belli olmadan yavaş yavaş akmak, çıkmak.
* Gizli tutulan haber, sır gibi şeyler duyulmak, yayılmak.
* Düşman mevzileri arasına gizlice girmek ve ilerlemek.
* Herhangi bir topluluğu, bir örgütü yolundan saptırmak için gizlice arasına girmek.
* Gizlice, haber vermeden gitmek, sıvışmak.
* İçki veya yorgunluk gibi sebeplerle kendinden geçerek uyuyakalmak.

Si
* Silisyum'un kısaltması.

si
* Gam dizisinde la ile do arasındaki ses.
* Bu sesi gösteren nota işareti.

-si
* Bkz. -sı / -si, -su / -sü (I).

-si
* Bkz. -sı / -si, -su / -sü (II).

sibak
* Bir şeyin geçmişi.

sibakusiyak
* Bkz. siyakusibak.

sibernasyon
* Güdüm biliminden yararlanarak özellikle fabrikalardaki üretimin, bilgisayarlar yardımıyla denetimi.

sibernetik
* Güdüm bilimi, kibernetik.

sicil
* Resmî belgelerin kaydedildiği kütük.
* Görevlilerin her türlü durumlarının işlendiği dosya.

sicil vermek
* sorumlu bir görevli, yanında çalışan birinin bir aşamaya gelmesinde yeterli olup olmadığını gereken makama bildirmek.

sicilli
* Sicile geçmiş, sicili defterine işlenmiş, müseccel.
* Suçu sicile geçmiş, sabıkalı, museccel.

Sicilyalı
* Sicilya halkından olan.

sicim
* Keten, kenevir gibi bitkilerin liflerinden yapılan ince ip, kınnap.

sicim gibi
* damlaları arka arkaya gelip sicim gibi akan (yağmur, gözyaşı).

siderit
* İçinde yalnız demir ve nikel bulunan gök taşı.
* Sideroz.

sideroz
* Çoğunlukla kahverengi demir karbonat birleşimli demir cevheri.

sidik
* Böbreklerde kandan süzülerek idrar yollarıyla dışarıya atılan sıvı, idrar.

sidik borusu
* Sidiği böbreklerin her birinden sidik torbasına akıtan bir çift kanal.

sidik kavuğu
* Sidik torbası.

sidik söktürücü
* Sidiği artıran ilâç.

sidik torbası
* Sidiğin biriktiği, yapısı zar ve kastan oluşmuş hazne, mesane.

sidik yarışı
* Önemsiz ve değersiz konularda inatlaşarak birbirinden üstün gelmeye çalışanların durumunu anlatmak için kullanılır.

sidik yolu
* Sidik torbaları ve siyeğin ortak adı.

sidik zoru
* Sidiğin yeterince kolaylıkla dışarı atılmaması durumu, idrar tutukluğu.

sidikli
* Üstüne sidik bulaşmış bulunan.
* Sidiğini tutamayan, üstüne işeyen.

sidikli meşe
* Yanarken su çıkaran bir meşe türü.

sidiklik
* Canlılarda sidiğin atıldığı organ.
* Tutuk evlerinde ağır suç işleyen kimselerin cezalandırılmak üzere kapatıldıkları hücre.

sif
* İthalâtta bir malın bedeli, sigortası ve navlunu giderleriyle birlikte olmak üzere maliyeti.

sifilis
* Bkz. frengi.

sifon
* Bir sıvıyı bir kaptan başka bir kaba aktarmaya yarayan, değişik uzunlukta iki kolu olan bükülmüş boru.
* Şose, demir yolu gibi yapıların altından bir akar suyu geçirmek için yapılan boru biçiminde kanal.
* Pis su tesisatındaki kokuların yapıya yayılmasını önleyen araç.
* Hızla fışkırtılan su yardımıyla pis su ile dışkıları atık su tesisatına akıtan düzenek.

sifonlama
* Sifonlamak işi.

sifonlamak
* Sifonu çekmek.

sifonlular
* Yassı solungaçlılardan bir sınıf.

sifonu çekmek (veya sifon çekilmek)
* sifondaki suyu boşaltmak veya su boşaltılmak.

siftah
* (bir şey satıp veya satın alıp) Alış verişe başlama.
* İlk kez olarak.

siftah etmek
* (esnaf için) sabahleyin ilk alış verişi yapmak.

siftahlama
* Siftahlamak işi.

siftahlamak
* Bir şeyi ilk kez satmak, siftah etmek.
* Turfanda bir şeyi ilk kez yemek.

siftinlik
* Adî, bayağı, berbat.

siftinme
* Siftinmek işi.

siftinmek
* Oyalanmak, vakit geçirmek.
* Bir yere sürtünerek kaşınmak.

sigala
* Bkz. sığla.

sigar
* Puro.

sigara
* İnce kâğıda, kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan, silindir biçiminde, ağızdan dumanı çekilen nesne.

sigara böceği
* Kın kanatlılardan, tütünden başka, kiler ve mutfaklarda saklı birçok yiyecek maddelerine düşkünlüğü ile tanınan böcek (Lasioderma serricorne).

sigara böreği
* Yufka arasına peynir veya kıyma koyduktan sonra sigara gibi sarılıp tavada kızartılan börek.

sigara içmek
* sigarayı bir ucundan yakıp öbür ucundan dumanını emerek içine çekmek.

sigara kâğıdı
* Sigara sarmaya yarar çok ince kâğıt.

sigara kâğıdı gibi
* çok ince.

sigara sarmak
* sigara kâğıdına tütün koyarak sigara yapmak.

sigara tabakası
* İçine sigara yerleştirilen, kapaklı, metal kutu.

sigara tablası
* Sigara külü silkelenen ve sigara söndürülen kap, küllük.

sigara tiryakisi
* Sigaraya aşırı düşkün olan kimse.

sigaracı
* Sigara satan kimse.

sigaralı
* Sigarası olan.

sigaralık
* Sigara konulan kap.
* Sigara ağızlığı.

sigarasız
* Sigarası olmayan, sigara içmeyen.

sigarayı tellendirmek
* keyifle sigara içmek.

sigorta

* Bir şeyin veya bir kimsenin herhangi bir yönden ileride karşılaşabileceği zararı gidermek için, önceden ödenen prim karşılığında bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı bağlantı sözleşmesi.
* Bu tür sözleşmeleri yapan şirket.
* Özellikle elektrik devresinde, akım çok güçlü olduğunda eriyerek güvenliği sağlayan, kazayı önleyen nesne veya düzen.

sigorta atmak
* bir arıza sonucu sigortada elektrik akımı kesilmek.

sigorta etmek
* bir şeyi, bir kimseyi ileride olabileceği düşünülen kazanın zararını gidermek için sigortaya bağlamak.

sigorta olmak
* bir kimse veya bir şey ileride olabileceği düşünülen kazanın zararını gidermek için sigortaya bağlanmak.

sigortacı
* Belirli bir prim karşılığında, sigortalıya veya bir tazminattan yararlanacağı belirtilmiş olan kimseye, bir zarara uğraması durumunda bir para veya gelir ödemeyi üstlenen kimse.

sigortacılık
* Sigortacının işi.

sigortalama
* Sigortalamak işi.

sigortalamak
* Sigorta etmek.
* (bir şeyi) Güven altına almak.

sigortalanma
* Sigortalanmak işi veya durumu.

sigortalanmak
* Sigorta bağlanılmış olmak.

sigortalı
* Sigorta edilmiş.
* Güven altına alınmış, sağlama bağlanmış.
* Sosyal sigorta kapsamına alınmış işçi.

sigortalılık
* Sigorta olma durumu.

sigortası atmak
* çığırından çıkmak, kötüleşmek.

sigortasız
* Sigorta edilmemiş.
* Güvence altına alınmamış, sağlama bağlanmamış.
* Sosyal sigorta kapsamına alınmamış işçi.

sigortasızlık
* Sigortasız olma durumu.

siğil
* Deride, özellikle ellerde oluşan zararsız, pürtüklü küçük ur.

siğil
* Odun yarmakta kullanılan ağaç veya demir kama.

siğil otu
* Kalınca yaprakları, çıban ve yarayı işletip iyileştirmekte kullanılan, lâbadaya benzer bir çeşit ot.

sihir
* Büyü, bağı.

sihirbaz
* Büyücü.

sihirbazlık
* Büyücülük.

sihirlenme
* Sihirlenmek işi veya durumu.

sihirlenmek
* Büyülenmek.

sihirli
* Büyülü, afsunlu, füsunkâr.

sik
* Erkeklik organı.

sikalar
* Açık tohumlardan, parklarda süs bitkisi olarak yetiştirilen, yurdu Güney Asya olan, palmiyelere benzer ağaç ve ağaççıkları içine alan bir familya.

sikatif
* Yükseltgenerek polimerleşmeye uygun olan.
* Özellikle maden birleşiklerinden oluşan, katalitik özellikler taşıyan ve çabuk kurumasını sağlamak amacıyla boya, vernik ve yağlı boyalara az miktarda katılan madde.

sikke
* Madenî para.
* Madenî paralara vurulan damga.

sikke
* Hayvanları bağlamak için yere çakılan demir veya ağaç kazık.

sikke
* Mevlevî dervişlerinin giydikleri yüksek ve tepesi düz keçe külâh.

sikkeleme
* Sikkelemek işi veya durumu.

sikkelemek
* Hayvanları sikkeye bağlamak.
* Damgalatmak, mühürletmek.

siklâmen
* Tavşankulağı, buhurumeryem (Cyclamen coum).
* Kırmızıya çalar eflâtun renk.
* Bu renkte olan.

siklememek
* Değer ve önem vermemek, aldırış etmemek.

siklon
* Atmosferde bir alçak basınç alanı çevresinde hızla dönen rüzgârların oluşturduğu şiddetli fırtına, kiklon.

sikmek
* (erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak.

siktir et!
* aldırma, önem verme!.
* kov, defet!.

siktir!
* defol!.

siktirici
* Bayağı, aşağılık, adî.

siktirip gitmek
* başını alıp gitmek.

siktirmek
* Defolup gitmek.

-sil
* -sıl / -sil, -sul / -sül.

sil baştan
* "olmadı, yeniden yapalım" anlamında kullanılır.

silâh
* Savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç.
* Savunmak veya saldırmak için kullanılan, başvurulan her şey.

silâh başı etmek
* askerlikte, verilen komut üzerine herkes görevi başına geçmek.

silâh başına
* silâh başı etmek için verilen komut.

silâh çatmak
* silâhları uç uca çapraz bir biçimde dayayarak durdurmak.

silâh çekmek
* silâhla vurmaya davranmak veya silâhla vurmak.

silâh patlamak
* (silâh) ateş almak.
* savaş başlamak.

silâh silâha girmek
* karşılıklı olarak ateş etmek.

silâha davranmak
* kullanmak için silâhına el atmak.

silâhaltı
* Askerlik görevi.

silâhaltına almak
* askerlik görevine başlatmak.

silâhaltında bulunmak
* silâhaltında olmak.

silâhçı
* Silâh yapan veya satan kimse.

silâhendaz
* Gereğinde karaya çıkarılan, özellikle tüfeklerle donatılmış deniz eri.

silâhhane
    * Silâhların saklandığı, korunduğu yer.

silâhlama
    * Silâhlamak işi.

silâhlamak
    * Silâhlandırmak.

silâhlandırma
    * Silâhlandırmak işi.

silâhlandırmak
    * Silâhlı duruma getirmek.

silâhlanma
    * Silâhlanmak işi.
    * Silâhını veya silâhlı kuvvetlerini çoğaltma ve güçlendirme.

silâhlanmak
    * Silâhlı duruma gelmek.

silâhlı
    * Silâhı olan.

silâhlı kuvvetler
    * Kara kuvvetleri, deniz kuvvetleri, hava kuvvetleri ve jandarma kuvvetlerinden oluşan kuruluş.

silâhlık
    * Tabanca, bıçak gibi silâhları yerleştirmek için kullanılmış olan, kat kat, enli, meşin kemer.
    * Kışlada erlerin silâhlarını yerleştirip bıraktıkları yer.

silâhsız
    * Silâhı olmayan.

silâhsızlandırma
    * Silâhsızlandırmak işi.

silâhsızlandırmak
    * Silâhsızlanmasına sebep olmak, silâhsızlanmasını sağlamak, silâhlarını bıraktırmak.

silâhsızlanma
    * Genel barış ve güvenlik için silâh gücünü, silâh kuvvetlerini azaltma veya büsbütün ortadan kaldırma.

silâhsızlanmak
    * Silâhlanmaktan vazgeçmek.

silâhşor
    * Kullanan kimse, savaşçı.

silâhşorluk
    * Silâhşor olma durumu.

silâhtar
    * Osmanlılar döneminde padişah, sadrazam, vezir gibi devlet büyüklerinin silâhlarına bakan ve koruyan kimse.

silâhtar ağa
    * Osmanlı döneminde görevi sarayda padişahı korumak, törende padişahın kılıcını taşımak olan kimse.

silâj

* Taze bitkilerin kıyılmış biçiminin bir siloda sıkıştırılarak korumaya ve saklamaya alınması yöntemi.

sildirilme
* Sildirilmek işi.

sildirilmek
* Silmek işi yapılmak.

sildirme
* Sildirmek işi.

sildirmek
* Silmek işini yaptırmak.

sildirtme
* Sildirtmek işi.

sildirtmek
* Sildirmek işini yaptırmak.

silecek
* Yıkandıktan sonra kurulanmak için kullanılır büyük havlu, hamam havlusu.
* Motorlu taşıtlarda ön camı silmeye, temizlemeye yarayan alet.
* Evlerde ayakkabılarını temizlemek için kapı önlerine konulan bez, keçe gibi şey, paspas.

silgi
* Kalem veya daktiloyla yazılmış veya çizilmiş şeyleri silmeye yarayan, birleşiminde kauçuk olan madde.
* Tebeşirle yazılmış şeyleri silmeye yarayan keçe, sünger veya kumaş parçaları.
* Hamam takımı, havlu.

silgiç
* Silmeye yarayan alet, silecek.

sili
* Kilim, yünden dokunmuş yaygı.

sili
* Arı, temiz.
* İffetli.

silici
* Silip temizleme, düzeltme, parlatma gibi işleri yapan kimse.

silik
* Üstündeki yazı veya çizgiler silinmiş, bozulmuş, aşınmış olan.
* Kendini gösteremeyen, dikkati çekmeyen veya önemli ve belirli olmayan.

silikat
* Silisik asidin bazlarla birleşerek oluşturduğu tuz; yapı malzemesi olarak kullanılan cam, çimento, tuğla gibi maddelerin birleşiminde bulunur.

silikatlama
* Silikatlamak işi.

silikatlamak
* Kireç, taş, tahta gibi maddeleri sertleştirmek üzere silikata batırmak.

silikatlaşma
* Bir maden oksidin silisle birleşerek silikat durumunu alması.

silikatlaşmış
* Silisle birleşerek silikat durumu almış.

silikleşme
* Silikleşmek işi.

silikleşmek
* Silik duruma gelmek.

silikleştirme
* Silikleştirmek işi.

silikleştirmek
* Silik duruma getirmek.

siliklik
* Silik olma durumu.

silikon
* Karbon yerine silisyumun geçtiği organik cisimlere benzer maddelerin genel adı; ısı ve suya karşı dayanıklı olduğu için yağ, plâstik, merhem gibi maddelerin yapımında kullanılır.

silikoz
* Silis tozu içinde çalışan işçilerin yakalandıkları hastalık.

sililik
* Sili olma durumu, arılık, temizlik.
* İffet, namus.

silindir
* Alt ve üst tabanları birbirine eşit dairelerden oluşan bir nesnenin eksenini dikey olarak kesen, birbirine paralel iki yüzeyin sınırladığı cisim, üstüvane.
* Metalleri inceltmek, kumaşları parlatmak, kâğıt üzerine baskı yapmak gibi işler için sanayide kullanılan merdane.
* Motorlu taşıtların motorunda pistona güçlü bir itiş sağlamak için gaz karışımının yandığı veya patladığı yer.
* Özellikle yol yapımında toprağı sıkıştırarak düzleştirmek için kullanılan genellikle motorlu araç.

silindir gibi ezmek
* bir kimseyi her yönüyle güçsüz duruma getirmek.

silindir kalıplama
* Plâka ve naylon benzeri ince levhaların silindir arasından geçirilerek üretilmeleri yöntemi.

silindir şapka
* Resmî törenlerde sivillerin giydiği, silindir biçiminde siyah şapka.

silindir yağı
* Yüksek viskoziteli ve parlama noktası yüksek olan; buhar makinelerinin valf ve silindirlerini yağlamak amacıyla kullanılan bir yağlama yağı.

silindiraj
* Bir şeyin üzerinden silindir geçirme.

silindirik
* Silindirle ilgili, silindir biçiminde.

silindirli
* Herhangi bir sayıda silindiri olan.

silindirsel
* Silindirle ilgili.
* Silindir biçiminde olan, silindirik.

silindirsel yüzey

* Doğrultman adı verilen düzlem bir eğriye dayanarak ve durağan bir doğruya paralel olarak yer değiştiren bir ana doğrunun çizdiği yüzey.

silinip gitmek
* bir şey birdenbire yok olmak veya unutulmak.

siliniş
* Silinmek işi veya biçimi.

silinme
* Silinmek işi.

silinmek
* Silmek işine konu olmak.
* Kendini silmek.
* Birden yok olmak, gözden kaybolmak.

silinti
* Bir yazının silinmiş olduğunu gösteren iz.

silip süpürmek
* evi, ortalığı temizlemek.
* ne var ne yoksa hepsini yemek.
* ne var ne yok hepsini alıp götürmek veya yok etmek.

silis
* Kum, çakmak taşı, kuvars gibi silisyumun oksijenli birleşimlerine verilen ad.

silisçil
* Silisli yerde yetişen (bitki).

silisik asit
* Silikatların asitlerle birleşmesiyle elde edilen zayıf bir asit.

silisiz
* Silisi olmayan, iffetsiz.

silisizlik
* Silisiz olma durumu, iffetsizlik.

silisli
* Yapısında veya birleşiminde silis bulunan.

silisseven
* Silisli toprakları seven bitki.

silisyum
* Atom sayısı 14, atom ağırlığı 28,09, yoğunluğu 2,34 olan, 1420 C de eriyen, endüstride geniş ölçüde kullanılan ve doğada oksijenden sonra en bol bulunan element. Kısaltması Si.

siliş
* Silmek işi veya biçimi.

silkeleme
* Silkelemek işi.

silkelemek
* Üstündeki şeyleri düşürmek, kaydırmak için bir şeyi üst üste, birden silkmek.
* Kuvvetle sarsmak.
* Sarsmak, etkilemek.
* Yük olan, yük sayılan birinin geçim ve sorumluluğunu üstünden atmak.

silkelenme
* Silkelenmek işi.

silkelenmek
* Silkelemek işine konu olmak.
* Anî bir hareket yaparak vücudu sarsılmak, silkinmek.

silkeleyiş
* Silkelemek işi veya biçimi.

silki
* Uykuda sıçrama.

silkindirme
* Silkindirmek işi veya durumu.

silkindirmek
* Silkinmesini sağlamak.

silkinip sıyrılmak
* kendine gelip kurtulmak.

silkiniş
* Silkinmek işi veya biçimi.

silkinme
* Silkinmek işi.

silkinmek
* Üstünü silkmek.
* Anî bir hareketle, korkuyla vücudu sarsılmak, silkelenmek.
* Bir şeyi üstünden atmak, ondan kurtulmak.

silkinti
* Ürkerek sıçramak.
* Bitkilerde çiçek düşürme durumu.

silkip atmak
* her türlü ilgisini kesmek.

silkme
* Silkmek işi.
* İri doğranmış kabak, patlıcan gibi sebzelerle yapılan et yemeği.
* (halterde) Ayakları açarak, halteri baş üstüne kaldırma biçimi.

silkmek
* Üstündeki şeyleri düşürmek veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle sallamak veya sarsmak.
* Anî bir hareketle sarsmak.

silktirme
* Silktirmek işi veya durumu.

silktirmek
* Silkmek işini yaptırmak.

sille
* Açık elin iç yüzüyle vurulan tokat.

sille tokat
* Döve döve.

silme

* Silmek işi.
* Duvar veya tavan gibi yerlerde yapılan kabartma kenar.
* Ağzına kadar dolu, sıvama, lebalep.
* Baştan aşağı, tam (olarak), tamamen.

silme kalıbı
* İnce madenî plâka üzerine oyulan ve taş yüzeyinde silme işlemini ayarlamaya yarayan alet.

silme makinesi
* Profil, kaval çubuk gibi maddelerin silme işleminde kullanıllan makine.

silme tahtası
* Ölçeğe tepeleme doldurulan tahılın doruğunu almakta kullanılan tahta.

silmece
* Ağzına kadar dolacak biçimde.

silmeci
* Silme işini yapan usta.

silmek
* Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek.
* Üzerine genellikle bir bez sürterek tozlarını, kirlerini almak veya parlatmak.
* (bir yazıyı veya çizgiyi) Kazıyarak veya sürterek yok etmek.
* Tahta malzemeyi makineyle düzgün ve pürüzsüz hâle getirmek.
* Üzerini çizerek atmak, yok etmek.
* Üstünlük göstererek, o alanda üstün olanları ikinci plana atmak.
* Ortadan kaldırmak, yok etmek veya gidermek.

silo
* Tahıl, yumru, kök gibi ürünlerin korunduğu, saklandığı veya depolandığı, genellikle silindir biçiminde ambar.

silolama
* Silolamak işi.

silolamak
* Tarım ürünlerini siloya koyup yığmak veya saklamak.

silsile
* Birbirine bağlı, birbiriyle ilgili şeylerin oluşturduğu dizi, sıra.
* Bilinen en eski atalardan yaşayan torunlara kadar aile sırası.

silsilename
* Bir kimsenin silsilesini gösteren çizelge.

siluet
* Bir şeyin yalnız kenar çizgileriyle tek renk olarak beliren görüntüsü, gölge.

silüryen
* Birinci çağın ikinci dönemi ve bu dönemde oluşan (yer katmanları).

sim
* Gümüş.
* Genellikle işlemelerde kullanılan, gümüş görünüşünde ve parlaklığında olan iplik vb.
* Gümüş gibi parlayan.

sim
* İşaret.

sima
* Yüz, çehre.

* Kimse, insan, tip.

simetri
* İki veya daha çok şey arasında konum, biçim ve belirli bir eksene göre ölçü uygunluğu, bakışım.
* Eksen olarak alınan bir doğrudan, benzer noktaları karşılıklı olarak aynı uzaklıkta bulunan iki benzer parçanın birbirine göre olan durumu, bakışım, tenazur.

simetrik
* Simetrisi olan, bakışımlı simetrik, mütenazır.

simetrili
* Simetrisi olan, bakışımlı, simetrik.

simetrisiz
* Simetrisi olmayan, bakışımsız, asimetrik.

simetrisizlik
* Bakışımsız olma durumu, bakışımsızlık.

simge
* Sembol.

simgeci
* Sembolist.

simgecilik
* Sembolizm.

simgeleme
* Simgelemek durumu.

simgelemek
* Sembol durumuna getirmek.

simgeleşme
* Simgeleşmek işi veya durumu.

simgeleşmek
* Simge durumuna gelmek.

simgesel
* Sembolik.

simgesel mantık
* Sembolik kalıplara verdiği önemli yerden dolayı çağdaş mantığa verilen ad.

simit
* Halka biçiminde, genellikle üzerine susam konmuş çörek.
* Denizde kullanılan halka biçiminde cankurtaran.
* İnce bulgur, düğürcük.

simitçi
* Simit yapan veya satan kimse.

simitçilik
* Simit yapma veya satma işi.

simpozyum
* Bkz. Sempozyum.

simsar
* Komisyoncu.

simsariye
* Komisyon.

simsarlık
* Komisyonculuk.

simsiyah
* Çok kara, her yanı kara, kapkara.

simültane
* Aynı anda olan, eş zamanlı.

simya
* Alşimi.

simyacı
* Alşimist.

sin
* Ölü gömülen yer, gömüt, mezar, kabir, metfen, makber.

sin
* Yaşanılmış olan süre, yaş.

sinagog
* Yahudi tapınağı, havra.

sinagrit
* Bkz. sinarit.

sinameki
* Baklagillerden, sıcak bölgelerde yetişen, birçok türü bulunan bir bitki (Cassia).
* Bu bitkinin meyvesi.
* Bu bitkinin bazı türlerinden elde edilen, hekimlikte iç sürdürücü olarak kullanılan madde.
* Mızmız, sevimsiz, başkalarıyla ilişki kurmayan kimse.

sinameki gibi
* mızmız, sevimsiz, kimseyle ilişki kurmayan (kimse).

sinara
* Büyük zoka.

sinarit
* İzmaritgillerden, Akdeniz'de yaşayan, pullu, eti beğenilen bir balık (Dentex vulgaris).

sincabî
* Kahverengi ile kurşun rengi arasında olan (renk).

sincap
* Sincapgillerden, ağaçlarda yaşayan, daha çok yemişle beslenen, çok tüylü, uzun kuyruklu, ince gövdeli bir hayvan, değin (Sciurus vulgaris).

sincapgiller
* Kemirgen memeli hayvanları içine alan, geniş bir familya.

sindirilme
* Sindirilmek işi.

sindirilmek
* Sindirmek işine konu olmak.

sindirim
* Besinlerin çeşitli enzimlerle eritilerek, parçalanarak ince bağırsakta emilebilir, kana karışabilir duruma gelmesi için uğradıkları fiziksel ve kimyasal değişikliklerin bütünü, hazım.

sindirim aygıtı
* Organizmada besin maddelerinin sindirilip emilmelerini ve geri kalan yararsız maddelerin dışarı atılmalarını sağlayan organların bütünü.

sindirim bilimci
* Sindirim sistemi hastalıkları hekimi, gastroenterolog.

sindirim bilimi
* Tıbbın sindirim organları hastalıklarını inceleyen dalı, gastroenteroloji.

sindirim organları
* Sindirim aygıtı içinde yer alan organların bütünü.

sindirim sistemi
* Bkz. sindirim aygıtı.

sindiriş
* Sindirmek işi veya biçimi.

sindirme
* Sindirmek işi.

sindirmek
* Sinmesini sağlamak veya sinmesine sebep olmak.
* (yenilen besin maddesini) Sindirim sisteminde gereken değişikliklere uğratarak kana karışabilir bir duruma getirmek, hazmetmek.
* Kendine mal etmek.

sine
* Göğüs.
* Gönül, yürek.
* Bağır, iç.

sinek
* Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.
* İskambil kâğıtlarının siyah renkte yoncayı andıranı, ispati.

sinek ağırlık
* Boksta 48 kg dan 51 kg a kadar olan ağırlık, sinek sıklet.

sinek avlamak
* işi veya müşterisi olmayıp boş oturanlar için şaka yollu söylenir.

sinek bar
* Atıştırma yeri, atıştırmak.

sinek kuşu
* Serçegillerden, küçük, güzel bir kuş türü (Trochilus).

sinek mantarı
* Bir mantar türü.

sinek sıklet
* Bkz. Sinek ağırlık.

sinek ufak (veya küçük), ama mide bulandırır
* önemsiz, küçük gibi görünen bir şeyin kötü ve olumsuz bir izlenim yarattığını anlatır.

sinekçil

* Serçegillerden, sinekle beslenen, Amerika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan bir kuş (Muscicapa).

sinekkapan

* Droseragillerden, Kuzey Karolina bataklıklarında yetişen, yapraklarına konan sinekleri, böcekleri sıkıp emen bir bitki (Dionaea muscicapa).
* Böcekleri, özellikle sinekleri yakalayarak beslenen küçük ötücü kuşlara verilen ad.

sinekkapangiller

* Sıcak ve ılıman bölgelerde, özellikle bataklıklarda böcekle beslenen bitkileri içine alan bir bitki familyası.
* Omurgalı hayvanlardan çeşitli ötücü kuşları içine alan bir kuş familyası.

sinekkaydı

* (tıraş için) Özenle yapılmış.

sineklenme

* Sineklenmek işi.

sineklenmek

* Sineği çoğalmak, sinekli duruma gelmek.
* Sineklerini kovmak.

sinekler

* Birçok sinek türünü içine alan çift kanatlılar familyası.

sineklik

* Sinekleri kovmaya yarayan ucu püsküllü değnek.
* Sineklerin yapışması için üzerine yapışkan madde sürülmüş kâğıt.
* Ucu yassı ve geniş plâstik, tel vb. den sinek öldürmek için kullanılan saplı araç.
* Özellikle kara sineklerin girmesini önlemek için dükkân kapısına takılan şerit, boncuk dizisi gibi şeylerden yapılmış eğreti perde.
* Sinekleri çok olan yer.

sinekoloji

* Hayvan ve bitki topluluklarının ekolojisi.

sinekromi

* Filmlerin renklendirilmesi ile ilgili sinema kolu.

sineksavar

* Sinekleri savıp öldürmekte kullanılan ve ilâç püskürten sprey.

sinekten yağ çıkarmak

* olmayacak şeylerden yararlanmaya çalışmak.

sinekyutan

* Sinekçil.

sinema

* Herhangi bir hareketi düzenli aralıklarla parçalara bölerek bunların resimlerini belirleme ve sonra bunları gösterici yardımıyla karanlık bir yerde, bir ekran üzerinde yansıtarak hareketi yeniden oluşturma işi.
* Film göstermeye yarayan özel bir makineyle görüntülerin beyaz perdeye yansıtıldığı salon veya yapı.
* Güzel sanatların dalı olarak, yansıtılmaya uygun olan filmleri gerçekleştirme ve yaratma sanatı.

sinema endüstrisi

* Film yapımını, dağıtımını gerçekleştiren, sinema araçlarını üreten endüstri.

sinema perdesi

* Film görüntüsünün yansıtıldığı bez veya plâstik maddeden yapılmış beyaz satıh.

sinema salonu

* Film gösterimi için seyircilere ayrılan geniş salon.

sinema sanatçısı

* Sinema yapımında emeği geçen sanatçı.

sinema sanayii

* Bkz. sinema endüstrisi.

sinema tekniği

* Bir sinema filmini yaratmada kullanılan teknik araçlarla ilgili yöntem.

sinemacı

* Sinemanın çeşitli kollarından birinde çalışan kimse filmci.
* Film yapımcısı veya yönetmeni, filmci.
* Sinema işleten kimse.

sinemacılık

* Sinema filmlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli araç ve gereçleri yapmak, film çevirmek, bunların sürüm ve dağıtımını sağlamak amacıyla yapılan çalışmaların tümü, filmcilik.
* Bu çalışmaları yapanların işi.
* Sinema çalışmalarıyla ilgili konular.

sinemalaştırmak

* Sinema durumuna getirmek.

sinemasever

* Sinemayı seven, sinema sanatı, kültürü ve çalışmalarıyla ilgilenen kimse.

sinemaskop

* Geniş bir sahnenin 55 mm'lik film üzerindeki görüntüye sığdırılmasından sonra göstericiye takılan, ikinci bir merceğe sıkıştırılmış görüntüyü, asıl büyüklüğüne çevirmesi temeline dayanan geniş perde ve üç boyutlu sinema tekniği.

sinematek

* Sinema filmlerinin sanat, eğitim ve genellikle kültür amaçları göz önünde tutularak toplandığı, korunduğu yer veya kurum.

sinematograf

* Görüntüleri film üzerine kaydetmeye yarayan araç.

sinerama

* Mercekleri 27 mm aralıklı üç ayrı alıcının yan yana birleştirilip eşlemeli olarak çalıştırılmasıyla ortaya çıkan bir geniş perde ve üç boyutlu sinema tekniği.

sinerji

* Görevdeşlik.

sineroman

* Sinema için kaleme alınan roman.

sinestezi

* Duyum ikiliği.

sineye çekmek

* kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak.

singin

* Utangaç, sıkılgan.

sini

* Üzerinde yemek de yenilebilen yuvarlak, bakır veya pirinçten büyük tepsi.

sinik

* Sinmiş, yılmış, pusmuş.

sinik
* Bkz. kinik.

sinir
* Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet.
* Kas kirişi ve zarı.
* Rahatsız edici, hastalık derecesine varan özellik.
* Herhangi bir şey, bir olay karşısında tepki gösterme duyarlığı ve kişinin ruhî niteliği.
* Hoşa gitmeyen, can sıkan.

sinir argınlığı
* Beden ve ruhî görevlerde gevşeme ve bitkinlik biçiminde beliren bir sinirce, nevrasteni.

sinir bilimi
* Sinir sistemini inceleyen tıp dalı, nöroloji.

sinir buhranı
* Sinir sisteminde görülen bozukluğun yarattığı sıkıntı veya hastalık.

sinir doku
* Beyni ve sinirleri oluşturan ve nöron denilen hücrelerle örülmüş bulunan doku.

sinir harbi
* Söz veya davranışlarla birbirini sinirlendirme.

sinir hastalığı
* Sinir sistemiyle ilgili hastalıkların genel adı.

sinir hastası
* Sinir hastalığına tutulmuş olan, nevropat.

sinir ilâcı
* Sinir sistemiyle ilgili bir hastalığı tedavi etmek için kullanılan yatıştırıcı ilâç.

sinir kanatlılar
* Saydam olan kanatları ağ biçiminde damarlarla örülü, dört kanatlı böcekler takımı.

sinir kesilmek
* çok sinirlenmek. olmak sinirlenmek, öfkelenmek.

sinir küpü
* Çok sinirli olma durumu.

sinir otları
* İki çenekli, çiçekli bitkiler takımı.

sinir otu
* Sinir otugillerden, çiçekleri tek bir sapın ucunda başak durumunda, birçok yabanî türü bulunan ve hekimlikte kullanılan bir bitki (Plantago).

sinir otugiller
* Sinir otlarından, iki çenekli, bitişik taç yapraklı bitkiler familyası.

sinir savaşı
* Sinir sisteminde oluşan zayıflık ve buhran.

sinir sistemi
* Yüksek yapılı organizmalarda, organizmanın yaşadığı ortama uymasını, çeşitli organların iş birliği durumunda çalışmasını sağlayan, sinir hücreleri, sinirler ve sinir merkezinden oluşan sistem.

sinir törpüsü
* Sinirleri, ruhî durumu zayıflatan, yıpratan şey.

sinirce
* Genellikle bunalım ve beden görevleri üzerinde yakınmalarla beliren, kişiliğin ve uyumun bütününü etkilemeyen, ruhî kaynaklı sinir hastalığı, nevroz.

siniri oynamak
* öfkelenmek, sinirlenmek.

siniri tutmak
* birdenbire sinirlenmek veya davranışlarını denetleyememek.

sinirine dokunmak)
* hoşuna gitmemek, sinirlendirmek.

sinirleme
* Sinirlenmek işi.

sinirlemek
* Etin içindeki kas kirişlerini ve kalın zarları ayıklamak.
* Savaşlarda, hasmın altındaki Atın art ayak kirişlerini kılıçla kesmek.
* Sindirmek, hazmetmek.

sinirlendirici
* Sinirlenmeye yol açıcı.

sinirlendirme
* Sinirlendirmek işi.

sinirlendirmek
* Sinirlenmesine sebep olmak.

sinirleniş
* Sinirlenmek işi veya biçimi.

sinirlenme
* Sinirlenmek işi.

sinirlenmek
* Duygu ve davranışlarını denetleyemeyecek duruma gelmek, öfkelenmek, köpürmek, feveran etmek.

sinirleri alt üst olmak
* sinirleri bozulmak, sinirlenip ne yapacağını şaşırmak.

sinirleri ayakta olmak
* çok sinirlenmiş veya öfkelenmiş bulunmak.

sinirleri boşanmak
* sinirlenip kendini tutamayarak gülmek, ağlamak veya bağırmak.

sinirleri bozulmak
* çok sinirlenmek, ne yapıp edeceğini bilmeden şaşkın, karmaşık bir duruma düşmek.

sinirleri gergin olmak
* sinirlendirici yeni bir olay çıkarsa hemen tepki gösterecek durumda olmak.

sinirleri gerilmek
* sinirlenmeye hazır bir durumda bulunmak.

sinirleri gevşemek (veya yatışmak)

* sinirliyken ferahlamak, sakinleşmek.

sinirleri kuvvetli
* Kolayca, çabuk heyecanlanmayan veya sinirlenmeyen.

sinirleri zayıf
* Kolayca, çabuk heyecanlanan veya sinirlenen.

sinirlerine hâkim olmak
* davranışlarını ve kendini denetleyebilmek, soğukkanlı olmak.

sinirlerini bozmak
* kızdırmak, sinirlendirmek.

sinirli
* İçinde sinir bulunan.
* Kolayca ve çabuk sinirlenen, asabî.

sinirlilik
* Sinirli olma durumu veya sinirli bir biçimde davranma, asabiyet.

sinirsel
* Sinirle ilgili, sinir bakımından, asabi.

sinirsiz
* Siniri olmayan.
* Kolayca sinirlenmeyen, sakin, sinirli karşıtı.

sinirsizlik
* Sinirsiz olma durumu.

siniş
* Sinmek işi veya biçimi.

sinizm
* Bkz. Kinizm.

sinle
* Mezarlık.

sinlik
* Mezarlık, kabristan, gömütlük.

sinme
* Sinmek işi.

sinmek
* Kendini göstermemek için büzülmek, saklanmak, pusmak.
* Korku, yılgınlık gibi sebeplerle konuşmamak, hareket etmemek veya tepki göstermemek.
* Hiç çıkmayacak veya güç çıkacak biçimde işlemek, nüfuz etmek.
* Huy, alışkanlık vb. iyice yerleşmek.

Sinolog
* Sinoloji bilgini.

Sinoloji
* Konu olarak Çin ile ilgili bilgileri (dil, uygarlık, tarih) ele alan filoloji.

sinonim
* Eş anlamlı, anlamdaş, müteradif.

sinsi

* Kötülük yaparken gizli ve kurnaz olan.
* Gizlilik ve kurnazlık belirten.
* Gizlice başlayan, yavaş gelişen ve ağır sonuçlar doğurabilen (hastalık vb.).

sinsice
* Gizlice, belli etmeden, el altından yapılan.

sinsileşme
* Sinsileşmek işi.

sinsileşmek
* Sinsi duruma gelmek.

sinsilik
* Sinsi olma durumu veya sinsice davranış.

sinsin
* Geceleyin, ateş çevresinde, genç erkeklerin davul, zurna eşliğinde oynadıkları bir halk oyunu.

sintigrafi
* Gama ışınları yayan radyoaktif bir izotopun organizma içindeki yolunu izlemek temeline dayanan teşhis yöntemi.

sintine
* Geminin içinde en alt bölüm.

sinüs
* Organların veya dokuların arasında bulunan boşluklar.
* Trigonometrik bir çember üzerine taşınmış bir yayın ucunun ve bu yaya karşılık olan merkez açısının ordinatı. Kısaltması sin.

sinüzit
* Ateş, baş ağrısı, burun tıkanıklığı ve akıntısı ile beliren yüz sinüslerinin iltihaplanması.

sinüzoidal
* Sinüzoit ile ilgili olan.

sinüzoit
* Bir çemberin, sıfır dereceden 360 dereceye kadar olan yaylarının sinüslerinin değişmelerini grafik ile gösteren devirli düzlem eğri.

sinyal
* Bir şey bildirmek için verilen işaret.
* Telefonda, hat bağlantısının olduğunu, numaraları çevirmeye başlanabileceğini haber veren ses.

sinyal lâmbası
* Genellikle motorlu taşıtlarda, taşıtın hangi yöne döneceğini gösteren lâmba.

sinyal müziği
* Radyo ve televizyonda aynı programın başında çalınan müzik.

sinyal vermek
* bir şeyi işaretle bildirmek.

sinyalizasyon
* (demir yolu, kara yolu ve limanlarda) Trafiği düzenleyen ışıklı sistem.

sinyor
* İtalyanca "bay" karşılığında kullanılan bir unvan.

sipahi
* Osmanlılarda tımar sahibi bir sınıf atlı asker.

sipahilik
* Sipahi olma durumu veya sipahinin görevi.

sipariş
* Bir şeyin yapılmasını, gönderilmesini, getirilmesini isteme, ısmarlama.
* Yapılması ısmarlanan şey.
* Birinin kendi maaşından kesilerek başkasına gönderdiği, ödediği aylık para.

sipariş almak
* bir şeyin yapılması veya gönderilmesi kendisine ısmarlanmak.

sipariş etmek
* bir şeyin yapılmasını veya bir şeyin gönderilmesini istemek, ısmarlamak.

sipariş vermek
* bir şeyin yapılmasını, getirilmesini veya gönderilmesini birine ısmarlamak.

siparişçi
* Sipariş veren (kimse).

sipastik
* Özürlü.
* Özürlü veya sakat kimse.

siper
* Korunulacak, arkasına, altına veya içine girerek saklanılacak yer.
* Yağmur, güneş ve rüzgârın etkilemediği gizli, kuytu yer, dulda.
* Güneş ve yağmurun etkisinden korunmak amacıyla şapka ve kasket gibi şeylerin önüne yapılan çıkıntı, siperlik.
* Askerlerin gidiş gelişinde veya savaşta karşı tarafa hedef olmadan ateş edebilmesi için kazılmış üstü açık hendek.
* Kuytu, korunabilen.

siper almak
* bir şeyi siper olarak kullanarak gizlenmek.

siper etmek
* kendini veya bir şeyi korumak amacıyla bir başka şeyi siper olarak kullanmak.
* bir şey veya bir kimse için kendini tehlikeye atmak.

sipere yatmak
* siper içine saklanmak, gizlenmek.

siperisaika
* Yıldırımsavar, yıldırımkıran, yıldırımlık, paratoner.

siperlenme
* Siperlenmek işi.

siperlenmek
* Korunmak, saklanmak amacıyla bir yeri, bir şeyi kendine siper etmek veya siper altına, arkasına veya içine girmek.

siperli
* Siperi olan.

siperlik
* Güneş ve yağmurun etkisinden korumak amacıyla şapka, kapı, lâmba gibi şeylere yapılan koruyucu engel, siper, güneşlik.
* Siper olma özelliği bulunan yer.

sipolin
* Katmanlarında iç içe daireler bulunan billurlu bir kalker türü.

sipsi
* Ağaç dallarından yapılan düdük.
* Gemici düdüğü.
* Zurnanın dudaklara gelen kamış bölümü.

sipsipullah
* Yüzü uzun, kafası sivrice kimse.

sipsivri
* Çok sivri.

sipsivri kalmak
* herkesin çekilmesiyle yalnız kalmak veya ortada kalmak.

sirayet
* (hastalık) Geçme, bulaşma.
* Yayılma, dağılma.

sirayet etmek
* (hastalık) geçmek, bulaşmak.
* yayılmak, dağılmak.

siren
* Taşıtlarda bulunan, tiz ses çıkaran alet, canavar düdüğü.

sirer
* Deniz kızı; üst tarafı kız, alt tarafı balık olduğuna inanılan deniz kızı.

sirk
* Eğitilmiş hayvanların ve cambazların akrobasi hareketleri yaptıkları genellikle kapalı yer.

sirkat
* Çalma, hırsızlık.

sirke
* Bit, tahta kurusu gibi asalak böceklerin yumurtası.

sirke
* Salatalara, yemeklere ekşilik vermek için kullanılan ekşimiş üzüm suyu.
* Birtakım kimyasal yöntemlerle hazırlanmış birleşiklerin ortak adı.

sirke ruhu
* Asetik aside verilen ad.

sirke sineği
* Eklem bacaklılardan, kısa duyargalı bir sinek (Drosophila).

sirkeci
* Sirke yapan veya satan kimse.

sirkecilik
* Sirke yapma veya satma işi.

sirkelenme
* Sirkelenmek işi.

sirkelenmek
* Birçok sirke türemek.
* İçine sirke konmak.

sirkeleşme
* Sirkeleşmek işi.

sirkeleşmek
* Sirke durumuna gelmek, ekşimek.

sirkeli
* Üzerinde veya içinde sirke oluşmuş olan.
* İçinde sirke bulunan, içine sirke konmuş olan.

sirkelik
* Sirke yapmaya yarar.
* Sirke kabı.

sirken
* Yabanî ıspanak (Chenopodium album).

sirkengebin
* Sirkeli bal şerbeti.

sirkülâsyon
* Dolanım, dolanış, tedavül.

sirküler
* Genelge, tamim.
* Özel olarak toplantılar için yapılan yazılı çağrılara duyurum.

sirmo
* Doğu Anadolu'da yetişen bir yabanî soğan türü (Allium atrovilaceum, Allium vineale).

siroko
* Akdeniz havzasında görülen çok sıcak bir rüzgâr.

siroz
* Karaciğerin irileşmesi veya körelmesi ile belirlenen bir hastalık.

sirozlu
* Siroza tutulmuş olan.

sirrus
* Saçak bulut.

sirtaki
* Bir çeşit dans.

sirto
* Türk müziğinde bir oyun havası.
* Bir tür halk oyunu.

sis
* Atmosferin alt tabakalarındaki küçük su veya buhar tanelerinden oluşan bulutların çok alçalarak yeryüzüne kadar inmesiyle oluşan duman.

sis bombası
* Sis oluşturmak için kullanılan bomba.

sis farı
* Otomobillerde sisli havalarda görüş mesafesini açan lâmba.

sis lâmbası
* Sisli havalarda trafiği kolaylaştırmak için kullanılan, sarı ışık veren bir lâmba.

sis perdesi
* Ordunun hareketlerini düşmandan saklamak için istenilen bir yerde oluşturulan perde görünümünde sis.
* Herhangi bir olayın gizli ve karanlık olduğunu belirtmek için kullanılır.

sislendirme
* Sislendirmek işi.

sislendirmek
* Sislenmesine sebep olmak, sisli duruma getirmek.

sislenme
* Sislenmek işi.

sislenmek
* Sisle kaplanmak, sise bürünmek, bulanmak.

sisli
* Üzerine sis inmiş olan, sislenmiş, bulanık.

sismik
* Depremle ilgili.

sismograf
* Depremyazar.
* En ince ayrıntıları bilen, her hareketi gözleyip değerlendiren (kimse).

sismolog
* Deprem bilimi uzmanı.

sismoloji
* Deprem bilimi.

sistem
* Bkz. Dizge.
* Düzen.
* Bir sonuç elde etmeye yarayan yöntemler düzeni.
* Yol, yöntem.
* Bir aracı oluşturan düzen, düzenek, tertibat.
* Model, tip.

sistematik
* Dizgeli, sistemli.

sistemcilik
* Toplum biliminde etkileşim alanlarını çeşitli sistemlere ayıran bilim yöntemi.

sistemik
* Sayısal ve ekonomik konulara belli sistemler çerçevesinde bakan.

sistemleşme
* Sistemleşmek işi.

sistemleşmek
* Sistemli duruma gelmek.
* Sistem durumuna gelmek.

sistemleştirme
* Sistemleştirmek işi.

sistemleştirmek
* Sistemli duruma getirmek.

* Sistem durumuna getirmek.

sistemli

* Düzenli.
* Belli ilkelere, kurallara uyan, dizgeli, sistematik.

sistemsiz

* Düzensiz.
* Belirli kural ve ilkelere uymayan, dizgesiz.

sistemsizlik

* Sistemsiz olma durumu.

sistire

* Bir tahtanın üzerindeki ufak pürüzleri giderip onu dümdüz bir duruma getirmeye yarayan ince çelik lâma.

sistireci

* Sistre yapan kimse.

sistireleme

* Sistirelemek işi.

sistirelemek

* Düzgün bir yüzey elde etmek için ağaç vb.şeyleri sistireden geçirmek.

sistit

* Genellikle bakterilerin sebep olduğu sidik torbası iltihabı.

sistol

* Kalp kasının kasılma devresi.

sit

* Tarih öncesinden günümüze kadar değişik çağların ve uygarlıkların kültür değerlerini temsil eden eser veya kalıntı.

sit alanı

* Sit bütünlüğünü veya onun bir parçasını üzerinde bulunduran yer.

sitayiş

* Övme veya övgü.

sitayişkâr

* Övücü, öven.

site

* Daha çok belli meslek adamları için yapılmış veya belli amaçlarla kurulmuş konutlar topluluğu.
* İlk Çağda kendi yasalarıyla yönetilen bir veya birkaç kentten oluşan devlet.
* Kent, şehir.

sitem

* Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırgınlık gibi duygular uyandırdığını öfkelenmeden belirtme.

sitem etmek

* bir kimseye üzüldüğünü, kırıldığını öfkelenmeden belirtmek.

sitemkâr

* Sitem edici, sitem eden.

sitemli

* Sitem taşıyan.

sitil
* Büyük bakraç, su kovası.

sitoloji
* Genel biyolojinin hücre bölümü, hücre bilimi.

sitoplâzma
* Çekirdek dışta kalmak üzere protoplâzma yığını.

sitrik asit
* Birçok meyve ve sebzede serbest durumda veya potasyum, kalsiyum tuzu olarak bulunan, hafifçe mayalanmış limon suyunun kaynar durumdaki kalsiyum karbonatla işlenmesinden elde edilen asit, limon asidi.

sitteisevir
* Nisan ayında çıkan ve ortalama altı gün süren fırtına.

sitteisevir her saati bir devir
* bu fırtına günlerinde hava her saat değişikliğe uğrar.

sitteisevir kapıyı çevirir
* bu fırtına günlerinde dışarı çıkmamayı öğütlüyen bir söz.

sittinsene
* Altmış yıl, sonu gelmeyecek kadar uzun zaman ömür boyu.

sivil
* Askerî olmayan.
* Asker sınıfından olmayan (kimse).
* Özel bir biçimde olmayan, üniforma olmayan (giysi).
* Üniforma veya özel giysi giymemiş olan (kimse).
* Sivil polis.
* Çıplak, çırçıplak.

sivil idare
* Bkz. sivil yönetim.

sivil polis
* Özellikle üniformasız güvenlik görevlisi, sivil.

sivil savunma
* Barışta doğal afetlere karşı, savaşta sıcak çatışma içinde sivil halkı korumaya yönelik önlemler bütünü.

sivil yönetim
* Askerî açıdan bağımlı olmayan yönetim biçimi.

sivilce
* İçinde irin bulunan küçük deri kabarcığı, en küçük çıban.

sivilceli
* Sivilceleri olan (kimse).

sivilleşme
* Sivilleşmek işi veya durumu.

sivilleşmek
* Sivil duruma gelmek.

sivilleştirme
* Sivilleştirmek işi veya durumu.

sivilleştirmek
* Sivil duruma getirmek.

sivillik

* Sivil olma durumu.

sivişmek

* Bkz. Sıvışmak.

sivri

* Ucu keskin ve batıcı olan.
* Ucuna doğru gittikçe incelen.
* Genel tutumun veya geleneklerin dışında kalan, göze batıcı özelliği olan, aşırı.
* Bkz. palamut.

sivri akıllı

* Acayip düşünceleri olan ve kimsenin aklını beğenmeyen (kimse).

sivri biber

* Uzunca ve ince yeşil biber.

sivri fare

* Kurt, fare gibi hayvanları yiyen ve bu bakımdan tarıma yararlı sayılan küçük bir memeli (Sorex araneus).

sivriç

* Kaya çatlakları arasına sokulup üzerine balyozla vurulan, ucu sivri, yaklaşık bir metre boyunda çelik çubuk.

sivrikuyruk

* 3-12 mm uzunluğunda, insanların, özellikle çocukların bağırsaklarında yaşayan küçük bir solucan, oksiyür.

sivrileşme

* Sivrileşmek işi.

sivrileşmek

* Sivri duruma gelmek.

sivrileştirme

* Sivrileştirmek işi.

sivrileştirmek

* Sivri duruma getirmek.

sivrilik

* Sivri olma durumu.

sivriliş

* Sivrilmek işi veya biçimi.

sivrilme

* Sivrilmek işi.

sivrilmek

* Sivri duruma gelmek, sivrileşmek.
* Başkalarını geride bırakıp yükselmek veya ün kazanmak.

sivriltme

* Sivriltmek işi.

sivriltmek

* Sivri duruma getirmek.

sivrisinek

* Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşılayan, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek (Culexpipiens).

siya
* Kürekleri tersine kullanarak sandalı geriye yürütme.

siya siya
* Geri geri.
* Yavaş yavaş.

siya siya gitmek
* geri geri gitmek.

siyah
* Kara (II).
* Koyu renkte olan.
* (baskıda) Başka harflerden daha koyu görünen harf türü.

siyah beyaz
* Yalnız siyah çizgilerle kâğıdın beyazlığından oluşan resim veya bu iki rengi verecek gibi hazırlanmış klişe tekniği.
* Tek renk temeline dayanan, siyahtan beyaza kadar çeşitli yoğunluk derecelerini gösteren film.

siyah gemre
* Siyah gübre.

siyah ırk
* Orta Asya, Afrika'da yaşayan, teninin rengi siyah olan insan ırkı.

siyah kalem
* Kurşun kalem ile yapılmış resim sanatı.

siyahımsı
* Siyaha yakın.

siyahımtırak
* Siyaha çalar, siyah gibi, siyaha yakın.

siyahî
* Zenci, fellah.

siyahlanma
* Siyahlanmak işi veya durumu.

siyahlanmak
* Siyahlaşmak.

siyahlaşma
* Siyahlaşmak işi.

siyahlaşmak
* Rengi karaya dönmek, kararmak.

siyahlatma
* Siyahlatmak işi.

siyahlatmak
* Rengini karaya çevirmek, karartmak.

siyahlık
* Siyah olma durumu, kara renk.
* Karanlık veya koyuluk.

siyak

* Sözün gelişi, anlatım biçimi.

siyakat
* Genellikle devlet dairelerinde kullanılmış bir yazı türü.

siyakat yazısı
* Siyakat tarzı ile kaleme alınmış yazı.

siyakusibak
* Sözdeki uygunluk ve tutarlılık.

siyanojen
* Oksalik asidin azot ve karbon birleşimi (C_2N_2).

siyanür
* Hidrosiyanik asidin tuzu veya esteri olan çok güçlü bir zehir.

siyanürik
* İçinde siyanür bulunan asit.

siyanürleme
* Siyanürlemek işi.

siyanürlemek
* Siyanürden geçirmek.

siyasa
* Politika, siyaset.

siyasal
* Politika ile ilgili, siyasî, politik.

siyasal parti
* Bkz. siyasî parti.

siyaset
* Politika, siyasa.
* Devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili özel görüş veya anlayış.

siyaset bilimi
* Siyasî kurum, kuruluş ve oluşumlarının çalışma işleyişlerini inceleyen ve irdeleyen bilim dalı.

siyaset meydanı
* Ölüm cezalarının uygulandığı yer.
* Siyasî konularda çeşitli kesimlerden görüşlerin ortaya konduğu ve tartışıldığı yer veya ortam.

siyasetçi
* Politikacı.

siyasetçilik
* Siyasetçinin işi.

siyaseten
* Siyaset bakımından, siyaset açısından.

siyasetname
* Siyaset bilimini anlatan ve bu konuda öğüt veren eser.

siyasî
* Siyasetle ilgili, siyasal, politik.
* Siyasetçi, politikacı.

siyasî ambargo
* Bir ülkeyi cezalandırmak amacıyla siyasî alanda yaptırım uygulama.

siyasî coğrafya
* Devlet ile ülke arasındaki ilgiyi kuran ve inceleyen beşerî coğrafyanın bir kolu.

siyasî harita
* Devlet ve ülke sınırlarını gösteren harita.

siyasî parti
* Politik hayatın en önemli unsuru olan ve belli bir siyasî görüşü temsil eden parti.

siyasiyat
* Politika işleri.

siyatik
* Bacaktaki iki sinir ve bu sinirlerin ağrılı hastalığı.

siyek
* Sidik torbasından başlayarak dışarıya kadar uzanan sidik yolunun son bölümü.

siyenit
* Birleşiminde bol miktarda alkali feldspat bulunan bir granit.

siyer
* Hz. Muhammed'in hayatını anlatan kitap.

siyim siyim
* İnce ince, yavaş yavaş.

siyme
* Siymek işi.

siymek
* Kedi, köpek İşemek.

siyonist
* Siyonizmle ilgili.
* Siyonizm yanlısı.

siyonizm
* XIX. yüzyıl sonlarında çeşitli ülkelerde Yahudilerce ortaya atılan, Filistin'de bağımsız bir Yahudi devleti kurmayı amaçlayan akım.

siz
* Çokluk ikinci kişi zamiri.
* Saygı ve incelik belirtisi olarak tek kişi için kullanılan seslenme sözü.

-siz
* Bkz. -sız / -siz, -suz / -süz.

siz bilirsiniz
* nasıl istersiniz öyle olsun.

siz sağ olun
* ne yapalım, ziyanı yok.

sizden iyi olmasın
* birinin, orada bulunmayan bir kimseyi överken karşısındakine söylediği bir nezaket sözü.

size (veya sizlere) ömür
* bir kimsenin öldüğünü bildirmek için kullanılır.

size doyum olmaz
* bir yerden ayrılırken söylenen bir nezaket sözü.

-sizin
* Bkz. -sızın / -sizin.

skandal
* Büyük yankı uyandıran, utanç verici veya küçük düşürücü olay.

Skandinav
* Bkz. İskandinav.

skandiyum
* Atom numarası 21, atom ağırlığı 44,96 olan, az rastlanan bir element. Kısaltması Sc.

skavut
* Çok hızlı gidebilen bir tür keşif gemisi.

skeç
* Daha çok radyo ile yayımlanmak için hazırlanmış, genellikle güldürü niteliğinde kısa oyun.

ski
* Kayak.

skif
* İçine yalnız kürek çekenin girebildiği çok uzun ve çok dar yarış kayığı.

skink
* Skinkgillerden, çöl bölgelerinde, kurak bölgelerde yaşayan bir sürüngen türü (Scincus).

skinkgiller
* Omurgalı hayvanların sürüngenler sınıfından, üzerleri pullarla örtülü, küçük vücutlu hayvanları içine alan bir familya.

skleroz
* İçindeki katılgan dokunun artmasından dolayı bir organ veya dokunun patolojik sertleşmesi.

Skoç
* Bkz. İskoç.

skolâstik
* İnanç ve bilgiyi kiliseyle, özellikle Aristoteles'in bilimsel sistemini uyumlu bir biçimde birleştirmeye çalışan Orta Çağ felsefesi.
* Bu felsefe ile ilgili olan.
* Orta Çağ yöntemlerine uygun, eski.

skor
* Durum veya sonuç.

skorbort
* Sayı göstergesi.

slâlom
* Kayak sporunda bayraklarla işaretlenmiş birtakım dönemeçlerden oluşan pist üzerinde yapılan bir yarış türü.

slâlomcu
* Slâlom yapan erkek veya kadın yarışçı.

Slav

* Rus, Beyaz Rus, Ukraynalı, Leh, Sırp, Hırvat, Sloven, Bulgar, Slovak ve Çek halklarına dillerindeki yakınlık dolayısıyla verilen ortak ad.
* Slav halklarına özgü olan.

Slavca
* Slav dili.

Slavist
* Slavistik alanında çalışan bilgin.

Slavistik
* Slavlarla uğraşan bilim dalı.

slavlar
* Slav dilleri alanında yaşayan etnik grup.

slavlaşma
* Slavlaşmak işi veya durumu.

slavlaşmak
* Slav gibi davranmak.

slavlık
* Slav olma durumu.

slâyt
* Saydam bir yüzey üzerine alınmış, projeksiyonda kullanılmaya özgü pozitif görüntü, diyapozitif.

slip
* Kısa kesilmiş, kısa biçilmiş, küçük deniz donu.
* Paçasız, kasıklara oturacak biçimde dikilmiş kilot.
* Kredi kartlı alış verişlerde ödemenin daha sonra denetlenmesi için verilen fiş.

slogan
* Kısa ve çarpıcı propaganda sözü.

slogan atmak
* sloganı bağırarak söylemek.

slogancı
* Slogan hazırlayan veya atan kimse.

slogancılık
* Slogancının işi.

sloganlaşma
* Sloganlaşmak işi veya durumu.

sloganlaşmak
* Slogan durumuna gelmek.

sloganlaştırma
* Sloganlaştırmak işi.

sloganlaştırmak
* Slogan durumuna getirmek.

Slovak
* Slovakya'da oturan Slav halkı ve bu halkın soyundan olan kimse.
* Slovak ulusuyla ilgili, Slovak ulusuna özgü olan.

Slovakça

* Slovakların kullandığı Slav dili.

Slovakyalı
* Slovakya halkından olan kimse.

Sloven
* Slavların güney kolundan bir ulus veya bu ulustan olan kimse.

Slovence
* Slovenlerin kullandığı dil.

Slovenyalı
* Slovenya halkından olan kimse.

Sm
* Samaryum'un kısaltması.

smaç
* Voleybolde yukarıdan aşağıya topu sertçe yere vurmak.

smaçör
* Voleybolda file üzerinde karşı alana doğru yukarıdan aşağıya topu sertçe yere vuran, oyuncu.

smokin
* Gece ziyafetlerinde, galalarda ve gece eğlencelerinde erkeklerin giydikleri, önü açık, ceketi daha çok atlas yakalı takım giysi.

Sn
* Kalay'ın kısaltması.

snack-bar
* Bkz. sinek bar.

snobizm
* Snop gibi davranmayı benimseme yanlısı olan.

snop
* Seçkin görünmek için, bazı çevrelerdeki düşünceleri benimseyen, hayranlık duyan ve onlar gibi davranmaya özenen (kimse), züppe.

snopluk
* Snop olma durumu, züppelik.

soba
* Bir yeri ısıtmak için içinde kömür, odun veya gaz yakılarak kullanılan bir araç.

sobacı
* Soba yapan, satan, onaran veya kuran kimse.

sobacılık
* Sobacının işi veya mesleği.

sobalık
* Sobaya girebilecek büyüklükte olan.
* Soba yapmaya elverişli olan.
* Sobanın alabileceği miktarda olan.

sobe
* Genel olarak koşmaca, saklambaç vb. çocuk oyunlarında, ebeden önce davranıp daha önce kararlaştırılmış yere ulaşıldığında söylenen söz.

sobeleme

* Sobelemek işi.

sobelemek
* Sobe diyerek ebeden önce kararlaştırılmış yere ulaşıldığını bildirmek.

soda
* Sindirimi kolaylaştırmak; susuzluğu gidermek, içkileri sulandırmak için kullanılan, içinde sodyum karbonat bulunan, köpüren su.
* Billûrlaşmış sodyum karbonatın piyasadaki adı.

sodyum
* Atom numarası 11, atom ağırlığı 22,990 olan, 0,971 yoğunluğunda, 97,5 C'de eriyen, deniz ve kaya tuzlarında, doğada birleşik olarak çok yaygın bulunan, beyaz, parlak, mum gibi yumuşak bir element. Kısaltması Na.

sodyum bikarbonat
* Özellikle kabartma tozu olarak kullanılan madde (NaHCO3).

sodyum flüorit
* Metalurjide, eczacılıkta kullanılan kristal madde (NaF).

sodyum fosfat
* Eczacılıkta, hekimlikte kullanılan fosforik asidin sodyumlu tuzu (NaH2, NaHPO4, Na3PO4).

sodyum hidroksit
* Sabun yapımında kulanılan, 320 C de eriyen kuvvetli bir baz, sut kostik (NaOH).

sodyum hiposülfit
* Fotoğrafçılıkta, eczacılıkta kullanılan, suda eriyebilen kristal madde (Na2S2O4).

sodyum karbonat
* Sabun yapımında, temizlik işlerinde kullanılan, güçlü bir alkali tuz (Na2CO3).

sodyum klorür
* Tuz.

sodyum nitrat
* Gübre yapımında, eti korumada kullanılan madde (NaNO3).

sodyum sülfat
* Tekstil, kâğıt, cam sanayiinde kullanılan madde ((Na2SO4).

sodyumlu
* Birleşiminde sodyum bulunan.

sof
* Bir çeşit sertçe, ince yünlü kumaş.
* Ham ipekten yapılmış astarlık kumaş.

sofa
* Evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer, hol.

sofi
* Tasavvuf felsefesine bağlı olan (kimse), mutasavvıf.

sofilik
* Sofi olma durumu.

sofist
* Sofizmden yana olan (kimse, düşünce vb.).

sofistik
* Safsatalı, yanıltmalı.

sofistike
* Aşırı ölçüde yapmacıklı davranan (kimse).
* Aşırı karmaşık olan (durum).

sofistlik
* Sofist olma durumu.

sofiyan
* Sofiler.

sofiyane
* Tasavvufla ilgili veya mutasavvıflara yakışır biçimde olan.

sofizm
* Bilgicilik.

sofra
* Masa, sini gibi şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu.
* Yemek (yedirme ve yeme).
* Birlikte yemek yiyenlerin tümü.
* Genellikle tekerlek biçiminde, üzerinde yemek de yenebilen ayaklı hamur tahtası.
* Anüs.
* Halı göbeğinde daire biçimindeki çiçekli bölüm.

sofra (veya sofrayı) kaldırmak (veya toplamak)
* yemek yendikten sonra masa, sini vb. yi temizlemek.

sofra (veya sofrayı) kurmak
* yemek yemek için sofra takımını dizmek ve yiyecekleri hazırlamak.

sofra başı
* Sofranın etrafı, yemek yeme yeri.

sofra bezi
* Sofranın altına serilen yaygı.

sofra donatmak
* sofraya bol ve türlü yiyecekler koymak.

sofra duası
* Yemek sonunda yapılan yemek duası.

sofra örtüsü
* Sofra kurulurken masanın üzerine serilen örtü.

sofra tahtası
* Yerde yemek yeneceği zaman üzerine sofra takımı konan alçak masa.

sofra takımı
* Yemek yerken kullanılan çatal, bıçak, tabak, örtü, peçete gibi şeylerin tümü.

sofracı
* Saraylarda sofrayı kurmak, kaldırmak, yemeği dağıtmak gibi işlerle görevlendirilmiş kimse.

sofralık
* Sofrada yemeye yarayan.

sofrası açık
* Konuklarını yemeğe alıkoymayı seven, sofrasında konuk eksik olmayan.

softa

* Medrese öğrencisi.
* İlmiyeden olanlara aşağılama amacıyla verilen ad.
* Bir görüşe, bir inanışa körü körüne bağlanan kimse.
* Yaşadığı çağın gerisinde kalmış, geri kafalı kimse.

softaca
* Softaya yaraşır (bir biçimde).

softalaşma
* Softalaşmak işi.

softalaşmak
* Bir görüşe, bir inanışa körü körüne bağlanmak, softa durumuna gelmek.

softalık
* Softa olma durumu.

sofu
* Dinin buyruk ve yasaklarına bütünüyle uyan (kimse).

sofuca
* Sofuya yaraşır (biçimde).

sofuluk
* Sofu olma durumu.
* Sofuca davranma.

soğan
* Zambakgillerden, yemeklere tat vermek için yumrusu ve yeşil yaprakları kullanılan ıtırlı bitki (Allium cepa).
* Çiğdem, lâle, zambak, sarımsak gibi bitkilerin toprak altındaki yumru kökü.

soğan çiçeği
* Fulya.

soğancı
* Soğan satan kimse.

soğancık
* Yalın kat yaprakla sarılı, besin bakımından zengin küçük soğan.
* Sarımsak dişi.
* Beyinle omurilik arasında kalan beynin son bölgesi.

soğanlama
* Soğanlamak işi veya durumu.

soğanlamak
* Soğan katmak.

soğanlı
* İçinde soğan bulunan, içine soğan doğranmış olan, soğanla pişirilmiş olan.

soğansı
* Soğana benzer, soğana yakın.

Soğdakça
* Soğdca.

Soğdca
* Orta Asya'da Soğdların kullandıkları İran kökenli ölü dil.

soğrulma
* Soğrulmak işi.

soğrulmak
* Soğurmak işine konu olmak.

soğrumsama
* Bkz. yüze soğurma.

soğuk
* Isısı düşük olan, sıcak karşıtı.
* Üşütecek derecede ısısı olan.
* Duygudan, sevgiden yoksun olan, sokulgan olmayan.
* Yakın ve içten olmayan, ilgisiz.
* Sevimsiz veya yersiz.
* (kadın için) Cinsel istek duymayan.
* İlgisiz, sevimsiz bir biçimde veya memnuniyetsizliğini belli ederek.
* Isının üşütecek kadar az veya düşük olması durumu.

soğuk algınlığı
* Nezle, anjin, bronşit gibi üşütmeden ileri gelen rahatsızlık.

soğuk almak
* üşüyerek hastalanmak, üşütmek.

soğuk bez
* Keten ipliğinden yapılmış, tülbende benzeyen bir tür ince, seyrek bez.

soğuk büfe
* Bazı toplantılarda, ayakta yenilmek için soğuk yiyecek ve içeceklerle hazırlanmış masa.

soğuk çalmak
* (bitki için) soğuk zarar vermek.

soğuk çıkmak
* hava soğumak.

soğuk dalgası
* Yoğun olarak soğuk havanın art arda gelmesi.

soğuk damga
* Mürekkep kullanılmadan, baskı ile yapılan kabartma damga.

soğuk durmak
* ilgisiz, sevimsiz davranmak.

soğuk duş etkisi yapmak
* (ansızın bildirilen tatsız bir haber için) olumsuz bir tepki yaratmak.

soğuk düşmek (veya kaçmak)
* (söz, davranış vb. için) yersiz ve sevimsiz olmak.

soğuk harp
* Soğuk savaş.

soğuk hava deposu
* Bozulabilen yiyeceklerin konulduğu, sürekli olarak soğutulan depo.

soğuk ısırması
* Soğuğun etkisiyle parmaklarda, kulak kenarlarında oluşan kırmızı, kaşındırıcı şiş.

soğuk neva
* Bkz. soğuk nevale.

soğuk nevale
* İnsanlara yaklaşmayan, söz veya davranışları soğuk olan sevimsiz kimse.

soğuk renkler
* Mavi, lâcivert ve mor renk ve bu renklerin tonlarına verilen ad.

soğuk savaş
* II. Dünya Savaşı'ndan sonra doğu ve batı bloklarının zaman zaman savaş çıkarma tehditlerinin bütün dünyada yarattığı gerginlik.

soğuk şaka
* Hoş karşılanmayan, yersiz nükte veya sözle yapılan şaka.

soğuk ter dökmek (veya soğuk ter basmak)
* korku, heyecan anlarında birden terlemek.

soğuk vurmak (veya yakmak)
* (bitki için) çok soğuğun etkisiyle kurumak.

soğukça
* Soğuk gibi, soğuğa benzer.
* Soğuğa yakın.

soğukkan
* Kolayca öfke, telâş heyecana kapılmayan, serin kanlı.

soğukkanlı
* Olaylara ve gelişmelere sakin, ılımlı ve temkinli yaklaşan (kimse).

soğukkanlı havyanlar
* Vücut ısıları yaşadıkları ortamın ısısına göre değişen hayvanlar.

soğukkanlı olmak
* kolayca, öfke, telâş ve heyecana kapılmamak.

soğukkanlılık
* Soğukkanlı olma durumu, serin kanlılık.

soğuklama
* Üşüterek hastalanma, soğuk algınlığı.

soğuklamak
* Üşüterek hastalanmak, soğuk almak.

soğuklaşma
* Soğuklaşmak işi.

soğuklaşmak
* Soğumak.
* İlgisiz, isteksiz, sevimsiz bir durum almak, soğuk davranmak.

soğuklaştırma
* Soğuklaştırmak işi.

soğuklaştırmak
* Soğuk duruma getirmek.

soğukluk
* Soğuk olma durumu, soğuk bir etki yapan şeyin özelliği.
* Yemeğin sonunda yenen meyve, hoşaf, komposto gibi şeyler.
* Hamamlarda yıkanılan yerle giyinilen yer arasındaki az ısıtılan yer.
* Soğuk, sevimsiz ve ilgisiz davranış, ilgisizlik.

* Kırgınlığa, dargınlığa yol açabilen sevgi azalması.
* Cinsel istek duymama durumu.

soğulma
* Soğulmak işi.

soğulmak
* Suyu veya sütü çekilerek pörsümek.
* Irmak, kuyu, pınar gibi yerlerde su çekilip yok olmak.

soğuma
* Soğumak işi.

soğumak
* Isısını hızla veya yavaş yavaş yitirerek soğuk duruma gelmek.
* Birine karşı olan sevgi veya bir şey için duyulan istek kalmamak.

soğumölçer
* Soğuma durumunu ölçmeye yarayan alet.

soğurgan
* Emen, soğuran.

soğurganlık
* Bir madde veya enerjiyi soğurma gücü, yeteneği.

soğurma
* Soğurmak işi, emme, massetme.
* Katı veya sıvı bir maddenin bir gazı, ışığı içine alması, emmesi.
* Bir ortamın ışık enerjisini belli nicelikte emmesi olayı.

soğurmak
* (bir madde bir sıvıyı) İçine çekmek.
* Katı veya sıvı bir madde soğurma yoluyla bir gazı içine almak, emmek, massetmek.

soğurmalı
* Soğurma yoluyla çalışan.

soğurucu
* Soğurma özelliği gösteren madde.

soğuruş
* Soğurmak işi veya biçimi.

soğuşma
* Soğuşmak işi.

soğuşmak
* (toprak için) Su soğurup tavlanmak.

soğutkan
* Sıcaklığı azaltan, soğutma özelliği olan.
* Soğutmaç, soğutucu.

soğutma
* Soğutmak işi.

soğutmaç
* Soğutucu.

soğutmak
* Soğumasını sağlamak, soğumasına sebep olmak.

* (herhangi bir durum, kişi veya olay) Birine, bir yere veya bir şeye karşı duyulan sevgi ve ilginin yok olmasına yol açmak.

soğutucu
* Soğutma özelliği olan, frigorifik.
* Yiyeceklerin sıcaktan bozulmasını önleyen, içecekleri soğutan, motorla çalışan dolap biçiminde araç, buz dolabı, frijider.
* Bir makine veya yapıda, aşırı ısınmayı önlemek için yer alan düzen.

soğutulma
* Soğutulmak işi.

soğutulmak
* Soğutmak işine konu olmak.

soğutuş
* Soğutmak işi veya biçimi.

soğuyuş
* Soğumak işi veya biçimi.

sohbet
* Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yarenlik, hasbıhâl.
* Söyleşi.

sohbet etmek
* dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirmek, söyleşide bulunmak, yarenlik etmek, hasbıhâl etmek.

sohbet ustası
* Konuşması zevkle dinlenen ve doyurucu olan, dinleyicileri âdeta büyüleyen kimse.

sokağa (veya sokaklara) düşmek
* (kadın) kötü yola saparak orta malı olmak.
* (bir şey) çoğalıp değerini yitirmek.
* sükûneti, huzuru evin dışında aramak.

sokağa atmak
* birini düşkün, yoksul kalacak biçimde evden, iş yerinden uzaklaştırmak veya kovmak.
* (para, eşya vb.yi) boş yere harcamak.

sokağa atsan
* en aşağı fiyatla satılsa bile.

sokağa çıkmak
* gezmek veya bir iş görmek için evden çıkmak.

sokağa dökülmek
* herhangi bir sebeple dışarı çıkmak.

sokak
* İl, ilçe gibi yerleşim bölgelerinde, iki yanında evler olan, caddeye oranla daha dar veya kısa olabilen yol.

sokak çocuğu
* Genellikle vaktini sokaklarda geçirip eğitimden yoksun kalmış çocuk.

sokak kadını
* Kötü yola düşmüş kadın (veya kız).

sokak kapısı
* Evin sokağa açılan kapısı.

sokak kızı

* Bkz. sokak kadını.

sokak süpürgesi
* Evinde oturmayıp çok gezen kadın, sürtük kadın.

sokakta bulmamak
* (herhangi bir şeyi) değerli ve önemli bulmak.

sokakta kalmak
* sığınacak yeri olmamak, bakacak kimsesi bulunmamak.

sokaktaki adam
* genel olarak kamuoyunun görüşünü dile getirdiğine inanılan herhangi bir kişi.
* vatandaş, belirgin bir özelliği olmayan, sıradan adam.

sokaktan toplamak
* kolayca sağlamak, masrafsız ve zahmetsiz elde etmek.

soket
* Kısa çorap.

sokma
* Sokmak işi.

sokmak
* İçine veya arasına girmesini sağlamak.
* Bir yere girmesini sağlamak, içeri almak.
* Batırmak, saplamak (bıçak, çakı, iğne vb. için).
* (böcek, zehirli hayvan için) İğnesini batırmak veya ısırmak; zehirlemek.
* Yasak bir malı gizlice getirmek veya götürmek.
* Belli etmeden kötü bir malı vermek.
* Konuşma sırasında bir sözü, soruyu veya düşünceyi söyleyivermek.
* Dokunaklı, kırıcı veya acı söz söylemek.

sokman
* Bir çeşit uzun konçlu çizme.

sokra
* (güverte döşemeleri vb.) İki ağacın uç uca gelmesiyle oluşan aralık.

sokranma
* Sokranmak işi veya durumu.

sokranmak
* Söylenmek, homurdanmak, isteksiz iş görmek.

sokturma
* Sokturmak işi veya durumu.

sokturmak
* Sokmak işini yaptırmak.

soku
* Taş dibek.
* Dibekte, havanda tahıl dövmeye yarayan tokmak.

sokucu
* Sokan, sokmak işini yapan.

sokulgan
* Kısa sürede insanlarla kaynaşıp dost olabilen, kendini çabucak sevdiren.

sokulganlık
* Sokulgan olma durumu.

sokulma
* Sokulmak işi.

sokulmak
* Sokmak işine konu olmak.
* Girmek.
* Yanaşmak, yaklaşmak.

sokulu
* Sokulmuş olan.
* Sokulmuş olarak.

sokuluş
* Sokulmak işi veya biçimi.

sokum
* Lokma.
* Yufka ekmeğinden yapılan dürüm.
* Bkz. kuyruk sokumu.

sokur
* Köstebek.
* Sönmüş, içeriye batmış.
* Bir gözü kor.

sokuş
* Sokmak işi veya biçimi.

sokuşma
* Sokuşmak işi veya durumu.

sokuşmak
* Dar bir yere sokulmak.
* Usulcacık araya girmek.

sokuşturma
* Sokuşturmak işi.

sokuşturmak
* Dar bir yere zorla veya iterek sokmak.
* Belli etmeden kötü bir malı vermek.
* Dokunaklı, kırıcı veya acı söz söylemek.

sol
* Kalbin bulunduğu tarafta olan, sağ karşıtı.
* Bu taraftaki yön.
* (parlâmentoda oturuş düzenine göre) Solcu grupların tümü.
* Bir parti içerisinde, sosyalizme yakın görüşte olan grup.
* (boksta) Sol yumrukla vuruş.

sol
* Gam dizisinde fa ile la arasındaki ses.
* Bu sesi gösteren nota işareti.

sol açık
* Futbolda forvette yer alan, sol başta bulunan oyuncu.

sol anahtarı
* Portedeki notaların fa yüksekliğinde olacağını gösteren işaret.

sol bek
* Futbolda kalecinin önünde yer alan savunma oyuncularının solda bulunanı.

sol eğilimli
* Dünya görüşü solculuğa yatkın olan.

sol eli beklemek
* yemeğe beklenilen birine, yemeğe başlandığını şaka yollu anlatmak için kullanılır.

sol haf
* Futbolda oyun kurucularının sol ucunda yer alan oyuncu.

sol iç
* Futbolda forvette bulunan beş oyuncudan, soldan ikinci yerde bulunanı.

sol şerit
* Trafikte yolun veya caddenin sol tarafında yer alan yol çizgilerinin oluşturduğu bölüm.

sol tarafından kalkmak
* aksilik, huysuzluk, terslik edenler için kullanılır.
* işleri ters gitmek, iyi gününde olmamak.

sol yapmak
* direksiyonu sola doğru çevirerek sola yönetmek.

sola kaymak
* siyasette ve ekonomide sol eğilimli olmak.

solak
* Eller kullanılarak yapılan işlerde daha çok sol elini kullanan.
* Yeniçeri ocağının, padişahın gözeticiliğini yapan asker sınıfı.

solaklık
* Solak olma durumu.

solaryum
* Hastalıkları güneş ışınları ile tedavi etmeyi amaçlayan kuruluş.

solcu
* Parlâmentolarda başkanın solunda oturan, sosyal ve ekonomik konularda sosyalizme yakın kabul edilen birtakım siyasî değişiklikler yapma görüşünü temsil eden (kişi veya parti).

solculuk
* Solcu olma durumu.

solda sıfır
* hiçbir değeri ve önemi olmayan, benzerleriyle karşılaştırılınca değersizliği daha iyi anlaşılan.

soldat
* Asker.

soldurma
* Soldurmak işi.

soldurmak
* Solmasına sebep olmak.

solfej
* Müzik ezgilerinin uygulanışı.
* Notaları değerlerine göre seslendirmeyi amaçlayan müzik çalışması.

solgun
* Rengini, tazeliğini, canlılığını veya parlaklığını yitirmiş olan, solmuş.

solgunlaşma
* Solgunlaşmak işi.

solgunlaşmak
* Solgun duruma gelmek.

solgunluk
* Solgun olma durumu.

solidarist
* Dayanışmacı.

solidarizm
* Dayanışmacılık.

solipsizm
* Tek bencilik.

solist
* Solocu.

solistlik
* Solistin görevi.

sollama
* Sollamak işi.

sollama yapmak
* sollamak.

sollamak
* Bir taşıt başka bir taşıtı geçmek için solundan ilerlemek.

sollayış
* Sollamak işi veya biçimi.

sollu
* Bkz. Sağlı sollu.

solluk
* Sol olma durumu.

solma
* Solmak işi.

solmak
* Rengini yitirmek, rengi uçmak.
* Tazeliğini, diriliğini veya parlaklığını yitirmek.

solmaz
* Solmayan, rengini yitirmeyen.

solo
* Bir kişi tarafından söylenen veya çalınan müzik parçası.

solo yapmak
* müzik parçası bir kişi tarafından söylenmek veya çalınmak.

solocu

* Sesiyle veya bir çalgıyla solo yapan kimse, solist.

solucan
* Yuvarlak veya yassı, uzun kurtlara verilen genel ad.

solucan düşürücü
* Bağırsak kurtlarını öldürmeye veya organizmadan dışarı atmaya yarayan ilâç.

solucan gibi
* solgun ve zayıf kimseler için kullanılır.

solucan otu
* Birleşikgillerden, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yetişen, 15-35 cm yükseklikte, yuvarlak yapraklı çiçekleri solucan düşürücü olarak kullanılan çok yıllık ve otsu bir bitki (Pelargonium endlicherianum).

solucanlar
* Halkalılardan, yer solucanı, tenya, askarit gibi, vücutları uzun, yumuşak ve ayaksız hayvanları içine alan takım.

soluğan
* Nefes darlığına tutulmuş.
* Sık soluyan (hayvan).
* Uzaklarda esen rüzgârdan sonra başlayan dalga hareketi.

soluğan etmek
* soluk soluğa bırakmak.

soluğu (bir yerde) almak
* bir yere hemen gitmek veya sığınmak.

soluğu kesilmek (veya tutulmak)
* soluk almaz duruma gelmek.

soluğu kesmek
* (bir şey) çok heyecan veya korku vermek.

soluk
* Akciğerlere çekilen, akciğerlerden atılan hava veya ciğerlere hava alıp verme, nefes.
* Dikkat çekici, çarpıcı yanları olan kimse veya şey.

soluk
* (cilt için) Donuk bir beyazlığı olan, rengi atmış olan, solmuş.
* (ışık için) Parlaklığını, gücünü yitirmiş olan.
* (nesneler için) Rengi atmış olan.

soluk aldırmamak
* ara vermeden çalıştırmak, vakit bırakmamak.

soluk almadan (dinlemek, izlemek veya bakmak)
* bir davranışın dikkatle ve heyecanla yapıldığını anlatır.

soluk almak
* havayı ciğerlere çekmek, nefes almak.
* dinlenmek.

soluk borusu
* Gırtlakla bronşlar arasında bulunan, yaklaşık 12 cm uzunluğunda, havanın akciğerlere girip çıkmasını sağlayan boru.

soluk darlığı
* Soluk alamaz duruma gelmek.

soluk kesici
* Çok heyecan veya korku veren.

soluk soluğa
* Koşmaktan güçlükle soluk alarak, sık sık soluyarak, yorgun, bitkin veya telâşla.

soluk soluğa kalmak
* nefes alamayacak duruma gelmek, çok yorulmak.

soluklama
* Soluklamak işi veya durumu.

soluklamak
* Soluk duruma gelmek.

soluklanma
* Soluklanmak işi.

soluklanmak
* Geniş ve rahat soluk almak, dinlenmek, teneffüs edilmek.

soluklaşma
* Soluklaşmak işi veya durumu.

soluklaşmak
* Gerçek rengini yitirmek, rengi solmak.

solukluk
* Soluk olma durumu.

soluksuz
* Soluk alamayacak biçimde.

soluksuzluk
* Soluksuz olma durumu.
* Kolay, sürekli ve verimli yazamama.

soluma
* Solumak işi.

solumak
* Nefes alıp vermek.
* Sık ve kesik soluklar alıp vermek.
* Zorlanmak, gücünün hepsini harcamak.

solungaç
* Suda yaşayan hayvanların solunum organı, galsame.

solunma
* Solunmak işi.

solunmak
* Soluk alıp vermek, teneffüs etmek.

solunum
* Bütün canlılarda, oksijen alıp karbondioksit verme biçiminde görülen hareket, teneffüs.

solunum aygıtı
* Organizmada solunumu sağlayan organların tümü.

solunum sistemi
* Bkz. solunum aygıtı.

solusyon
* Özellikle lâstikleri yapıştırmakta kullanılan koyu, yapışkan madde.

soluş
* Solmak işi veya biçimi.

solutma
* Solutmak işi.

solutmak
* Solumasına sebep olmak.

soluyuş
* Solumak işi ve biçimi.

solüsyon
* Çözelti.

som
* İçi dolu olan ve dışı kaplama olmayan.
* Katışıksız.

som
* Rıhtımın su üstünde olan bölümü.

som
* Kemikli balıklardan, hem denizde hem tatlı sularda yaşayan, eti beğenilen, irice bir balık (Salmo salar).

som
* Kırgısiztan para birimi.

soma
* İlk damıtılan ve içinde anason bulunmayan rakı.

soma
* Cinsiyet hücreleri dışında, vücut hücrelerinin tümü.

somak
* Bkz. sumak.

somak
* Hayvanlarda yüzün çıkıntılı ve az çok sivri olan ön bölümü.

somaki
* Kızıl veya yeşil renkte, damarlı ve çok sert bir porfir türü mermer.
* Bu mermerden yapılmış.

Somalili
* Somali halkından olan.

soman
* Bir tür balık.

soman balığı
* Bkz. som (III).

somata
* Bademden yapılan bir şerbet, badem subyesi.

somon
* Bkz. som (III).

somun
* Yuvarlak ve şişkin ekmek.

somun
* Cıvatanın ucuna geçirilen, içi yivli demir başlık.

somurdanma
* Somurdanmak işi.

somurdanmak
* Homurdanmak, somurtarak söylenmek.

somurma
* Somurmak işi veya durumu.

somurmak
* Dudakları yapıştırıp kuvvetlice içine çekmek, emmek.

somurtkan
* Sürekli somurtan, asık suratlı.

somurtkanlık
* Somurtkan olma durumu.

somurtma
* Somurtmak işi.

somurtmak
* Küskünlüğünü, bir şeye sıkıldığını, keyifsizliğini anlatacak biçimde yüzünü buruşturmak, surat asmak.

somurtuk
* Asık suratlı, yüzü gülmez, sıkıntılı, çekilmez.

somurtuş
* Somurtmak işi veya biçimi.

somurulma
* Somurulmak işi veya durumu.

somurulmak
* Somurmak işi yapılmak veya somurmak işine konu olmak.

somut
* Gerçekliği algılanabilen, muşahhas, konkre, soyut karşıtı.
* Somut olan şey.

somut isim
* Beş duyudan biriyle veya birkaçı ile belirlenen varlık.

somutlanma
* Somutlanmak işi veya durumu.

somutlanmak
* Somut duruma gelmek.

somutlaşma
* Somutlaşmak işi.

somutlaşmak
* Somut duruma gelmek.

somutlaştırma
* Somutlaştırmak işi.

somutlaştırmak
* Somut duruma getirmek.

somutluk
* Somut olma durumu.

somya
* Şilteyi taşımaya ve ona esneklik vermeye yarayan, yaylarla donatılmış kerevet.

son
* Şimdiki zamana en yakın zamandan beri olan veya bu zamanda yapılmış, olmuş olan, ilk karşıtı.
* En arkada bulunan.
* Artık ondan ötesi veya başkası olmayan.
* Bir şeyin en arkadan gelen bölümü, bitimi, nihayet.
* Etene, eş, döl eşi, meşime, plâsenta.
* Olum.
* Olanca.

son adam
* Futbolda en geride bulunan savunma oyuncusu.

son birim
* En sonda yer alan yer.

son bulmak (veya sona ermek)
* bitmek, tükenmek.

son derece
* Pek çok, çok fazla.

son deyiş
* Bazı edebî eserlerde yer alan son söz niteliğindeki bölüm, hatime.

son dört
* Son dörtlük.

son ek
* Kelimelerin kök veya gövdesine gelen ek.

son görev
* Bir akraba veya dostun ölümünde gerekli olan saygıyı göstermek, töreleri yerine getirmek.

son gürlüğü
* Bir kimsenin yaşlılığında kavuştuğu rahat, bolluk ve huzur.

son kânun
* Ocak, kânunusani.

son kozunu oynamak
* elinde bulunan son imkanı kullanmak.

son nefes
* ölümden önce yaşamın son dakikaları.

son nefes
* Ölümden önceki son anda alınan nefes.
* Hayatın sonu.

son nefesini vermek

* ölmek.

son pişmanlık fayda vermez (veya etmez)
* iş işten geçtikten sonra pişman olmanın yararı yoktur.

son ses
* Bir kelimenin veya hecenin sonundaki ses.

son ses düşmesi
* Söz sonundaki bir sesin yok olması.

son turfanda
* Bir meyve veya sebzenin mevsiminin sonunda alınan en son ürünü.

son vazife
* Bkz. son görev.

son vermek
* bitirmek, sona erdirmek.

sona kalan dona kalır
* bir işte geç kalan istediği şeyi elde edemez.

sonar
* Batmış olan nesnenin yerini ve durumunu akustik dalgalarla belirleyen sistem.
* Bu sistemden yararlanılarak yapılmış, denizaltılarda kullanılan cihaz.

sonat
* Bir veya iki çalgı için yazılmış, üç veya dört bölümden oluşan müzik eseri.

sonbahar
* Güz.

soncul
* Son bulma özelliği olan.

sonda
* Suyun herhangi bir noktadaki derinliğini ölçmek, dip tabakaların yapısını incelemek için kullanılan araç.
* Bir boşluğun içini yoklamaya yarayan uzunca ve ucu küt demir araç.
* Vücut içinde herhangi bir boşluk veya mesafeye sokulan, teşhis, inceleme, tedavi ve dışarı sıvı atmada kullanılan araç.

sondaj
* Sonda ile yoklama, sondalama.
* Bir durum, bir düşünce ile ilgili olarak yapılan yoklama, araştırma.

sondaj kuyusu
* Sondaj çalışmalarının yapıldığı kuyu.

sondaj yapmak
* sonda ile yoklamak, sondalamak.
* bir durum, bir düşünceyle ilgili olarak yoklama yapmak, araştırmak.

sondajcı
* Sondalamacı.

sondalama
* Sondalamak işi, sondaj.
* Dip tabakaların yapısını sonda kullanarak inceleme ve araştırma.

sondalamacı
* Sondalama yapan kimse, sondajcı.

sondalamacılık
* Sondalamacının işi.

sondalamak
* Suyun derinliğini sonda ile ölçmek.
* Dip katmanların yapısını sonda kullanarak incelemek ve araştırmak.
* Su, maden, petrol vb.araştırmaları için toprağın derinliklerine sonda sokmak.

sondurmak
* Bkz. Sundurmak.

sone
* İki dörtlü ve iki üçlüden oluşan, on dört dizeli bir batı şiir türü.

sonlama
* Sonlamak işi veya durumu.

sonlamak
* Bitirmek, sonuçlandırmak, sona erdirmek, noktalamak.

sonlu
* Sonu olan, bitimli.
* Sonu olan, sonsuz olmayan.

sonlu büyüklük
* Ölçüsü sonlu bir sayıyla ifade edilen büyüklük.

sonra
* Daha ileri bir zamanda, müteakiben.
* Daha uzak ve ileri bir yerde.
* Makam, sıra, değer ve önemde arkada oluşu bildirir.
* Yoksa, aksi hâlde.
* Arkadan gelen bölüm veya zaman.

sonradan
* Konuşulan zamanın ardından gelen zamanda.

sonradan gelen devlet devlet değildir
* kişi yaşlandıktan sonra gelen zenginlik işe yaramaz.

sonradan görme
* Sonradan zenginleşerek gösteriş, övünme gibi yersiz davranışlarda bulunan kimse.

sonradan görme, gâvurdan dönme
* sonradan görme olan bir kimsenin makbul bir adam olmadığını anlatan bir deyim.

sonradan görmelik
* Sonradan görme özelliği veya durumu.

sonradan görmüş
* Sonradan zenginleşmiş kimse.

sonradan görmüşlük
* Sonradan zenginleşerek gösteriş, övünme gibi yersiz davranışlarda bulunma.

sonradan olma
* başkasına kıyasla yeni olan, yeni ortaya çıkan.

sonraki
* Sonra olan.

sonraları
* Sonraki zamanlarda.

sonrasız
* Bkz. sonsuz.

sonrasızlık
* Bkz. sonsuzluk.

sonsal
* Deneyden çıkan ve deneye bağlı olan (bilgi), aposteriori.

sonsuz
* Sonu olmayan, hiç bitmeyen, ebedi.
* Ölçülemeyecek kadar çok veya büyük olan.
* Sonu, sınırı olmayan, çok.
* Sonu olmayan, her niceliği aşabilen değişken (nicelik).
* Sonu ve sınırı olmayan şey.

sonsuz küçük
* Sıfira eşit olmamak şartıyla, herhangi bir sayıdan daha çok sıfıra yakın olabilen değişken.

sonsuzlaşma
* Sonsuzlaşmak işi.

sonsuzlaşmak
* Sonsuz duruma gelmek, sonu olmamak.

sonsuzluk
* Sonsuz olma durumu.
* Sonu olmayan gelecek zaman, ebediyet.
* Sonu ve sınırı olmayan uzay.

sonteşrin
* Kasım, teşrinisani.

sonu gelmek
* bitmek, tükenmek, yok olmak, ölmek.

sonuç
* Bir olayın doğurduğu başka bir olay veya durum, netice.
* Bir gelişim veya girişimden elde edilen şey.
* Öz, özet.
* Yazının veya sözün bitim bölümü.

sonuç almak
* bir işi bitirmek, sonuçlandırmak.
* istenilen sonuca ulaşmak, verim almak.

sonuç karşılaşması
* Bkz. sonuç yarışması.

sonuç oyuncusu
* Maçın skorunda etkili olan oyuncu.

sonuç takımı
* Maçlarda sonuç almasını bilen takım.

sonuç vermek
* bir durumun sağlanmasına imkân sağlamak.

sonuç yarışması

* Sonucu almak için yapılan yarış.

sonuçlama
* Sonuçlamak işi.

sonuçlamak
* Sonuca ulaştırmak, sonuçlandırmak, bitirmek.
* Sonuç vermek; yol açmak.

sonuçlandırma
* Sonuçlandırmak işi.

sonuçlandırmak
* Sonuca ulaştırmak, bitirmek, neticelendirmek, intaç etmek.

sonuçlanış
* Sonuçlanmak işi veya biçimi.

sonuçlanma
* Sonuçlanmak işi.

sonuçlanmak
* Sonuca ulaştırılmak, sonuca bağlanmak, bitirilmek, neticelenmek, intaç edilmek.

sonuçsuz
* Sonuca ulaşamayan, sonuç vermeyen, neticesiz.

sonunda
* (bir şeyin) Sırada sonda olan, en sona kalanı, nihayetinde.

sonunu almak
* bir işi bitirmek veya bir işin bittiğini görmek.

sonunu getirememek
* iyi başladığı bir işi başarıyla bitirememek.

sonunu getirmek
* o işi başarıp bitirmek.

sonurgu
* Bir başlangıcın, bir olgunun, bir ilginin renkli ve zorunlu görülen sonucu, vargısı.

sonurtu
* Birbirine bağlı iki önermeden sonraki sözünde "ateş vardır" önermesi bir sonurtudur.

sonuşmaz
* Sonsuza giden bir eğrinin çeşitli noktalarının gittikçe yaklaştığı başka bir eğri veya doğru, asimptot.

sop
* Bkz. soy sop.

sopa
* Kalın değnek.
* Sopayla yapılan vuruş.
* Dayak, kötek.

sopa atmak (veya çekmek)
* dövmek.

sopa yemek
* dövülmek, dayak yemek.

sopalama
* Sopalamak işi.

sopalamak
* Sopa ile vurmak, dövmek, sopalanmak.

sopalanma
* Sopalanmak işi veya durumu.

sopalanmak
* Sopa ile vurulmak, sövülmek.

sopalı
* Elinde sopası olan.

soplu
* Bkz. soylu soplu.

soprano
* Kadın veya genç erkek çocuklarda en ince ses.
* Sesi böyle olan sanatçı.
* Bir çalgı topluluğunda en ince sesleri veren müzik araçları.

sopsoğuk
* Çok soğuk.

sora sora
* Sorarak.

sora sora Bağdad (veya Kâbe) bulunur
* insan sora sora çok uzak yerleri bile bulur.

sordurma
* Sordurmak işi.

sordurmak
* Sormak işini yaptırmak.

sorgu
* Sormak işi.
* Ceza muhakemeleri usul kanununa göre, sanığın araştırma konusu olayla ilgili olarak yargıç karşısındaki beyanı, istintak.

sorgu hakimi
* Bkz. sorgu yargıcı.

sorgu sual
* Soruşturma.

sorgu suale çekmek
* sorguya çekmek.

sorgu yargıcı
* Sanıkları sorguya çeken yargıç, sorgu hakimi, müstantik.

sorguç
* Bazı kuşların tepelerinde bulunan uzunca tüy.
* Serpuşların ön tarafına takılan tüy veya püskül biçimindeki süs.

sorguçlanmak
* Sorguç biçimiyle şekillenmiş gibi görünmek.

sorguçlu
    * Sorgucu olan.

sorguçsuz
    * Sorgucu olmayan.

sorgulama
    * Sorgulamak işi.

sorgulamak
    * Suç niteliğinde bulunan bir sorun üzerine ilgili bulunanlara sorular sormak.

sorgulanış
    * Sorgulanmak işi veya biçimi.

sorgulanma
    * Sorgulanmak işi.

sorgulanmak
    * Sorgulamak işine konu olmak veya sorgulamak işi yapılmak.

sorgun
    * Bkz. Sorkun.

sorgusuz
    * Sormadan, hiç soruşturmadan anlamında sorgusuz sualsiz ikilemesinde geçer.

sorgusuz sualsiz
    * Hiç soruşturmadan, sormadan.

sorguya çekmek
    * bir suçla ilgili olarak soru sorup cevap istemek.

sorit
    * Öncul sayısı ikiden çok olan tasımsal çıkarım.

sorkun
    * Sepetçi söğüdü.

sorma
    * Sormak işi.

sorma kişinin aslını, sohbetinden bellidir
    * bir kişinin nasıl bir insan olduğu konuşmasından belli olur, soyunu sopunu öğrenmeye gerek yoktur.

sorma! (sormayın! veya sorma gitsin!)
    * çokluk, aşırılık ve kötü bir durum anlatır.

sormaca
    * Soruşturma, anket.

sormak
    * Birine soru yönelterek herhangi bir konuda ondan bilgi istemek, sual etmek.
    * Bir işin sorumluluğu kendisinde olmak, bir işten sorumlu bulunmak.

sormak
    * Sorumak , emmek.

sormak (veya sorması) ayıp olmasın
    * sorulması teklifsizlik sayılan bir şeyi sormadan önce özür dilemek için kullanılır.

sormuk

* Çocuk emziği.
* Tülbent içine lokum, şeker konularak küçük çocuklara verilen emzik.

sorti
* Elektrik tesisatında lâmba veya fiş konacak kolların her biri.
* Çıkış.

sorti yapmak
* uçaklar havalanıp çıkış yapmak.

soru
* Bir şey öğrenmek için birine yöneltilen ve karşılık gerektiren söz veya yazı, sual.
* Bir öğrenciye sınavda yöneltilen söz veya yazı, sual.

soru cümlesi
* Herhangi bir ögesinde soru kavramı bulunan cümle.

soru eki
* Soru kavramı veren mi eki.

soru işareti
* Soru cümlelerinin sonuna konan işaret.

soru sıfatı
* İsmi soru yoluyla belirten sıfat.

soru sormak
* bir konu hakkında bilgi edinmek üzere soru yöneltmek.

soru zamiri
* İsimlerin yerini soru yoluyla tutan zamir.

soru zarfı
* Bir fiilin anlamını soru yoluyla açıklayan zarf.

sorulma
* Sorulmak işi.

sorulmak
* Sormak işine konu olmak.

sorulu görünüm
* Soru biçimindeki bir fiilin bir başka fiilden önce gelerek zaman zarfı görevinde kullanılması.

sorum
* Sorumluluk, mesuliyet.

soruma
* Sorumak işi.

sorumak
* Emmek.

sorumlu
* Üstüne aldığı veya yaptığı işlerden dolayı hesap vermek zorunda olan, sorumluluk taşıyan kimse, mesul.

sorumlu tutmak
* sorumlu saymak, mesul olarak görmek.

sorumluluk
* Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, mesuliyet.

sorumluluk düşmek
* sorumlu sayılmak, sorumlu olarak görülmek.

sorumsuz
* Sorumlu olmayan, sorumluluk taşımayan, mesuliyetsiz, gayrimesul.

sorumsuzca
* Sorumsuz (bir biçimde).

sorumsuzlaşma
* Sorumsuzlaşmak işi veya durumu.

sorumsuzlaşmak
* Sorumsuzca davranmak.

sorumsuzluk
* Sorumsuz olma durumu veya sorumsuzca davranış, mesuliyetsizlik.

sorun
* Araştırılıp öğrenilmesi, düşünülüp çözümlenmesi, bir sonuca bağlanması gereken durum, mesele, problem.
* Sıkıntı veren durum, dert.

sorunlu
* Sorunu olan, problemli.

sorunsal
* Çözümü belli olmayan.
* Doğru olma ihtimali bulunmakla birlikte, şüphe uyandıran, kesin olmayan, problematik.

sorunsuz
* Sorunu olmayan, problemsiz.

soruşma
* Soruşmak işi.

soruşmak
* Birine sormak.

soruşmak
* Emilip yok olmak.
* (çamaşır) Kurumaya başlamak.

soruşturma
* Soruşturmak işi.
* Herhangi bir konuda ilgili kişilere soru yönelterek bilgi toplama işi, sormaca, tetkik, tahkik, anket.
* Bir idarî veya adlî makamın yöneltiği inceleme, tahkikat.
* Herhangi bir konuyla ilgili durum veya tutumu belirlemek için düzenlenmiş ayrıntılı ve kapsamlı soru dizisi.

soruşturma açmak
* soruşturma yapmak.

soruşturma kurulu
* Herhangi bir konuda soruşturma yapmak üzere oluşturulmuş kurul, tahkikat komısyonu.

soruşturma raporu
* Soruşturma kurulunun hazırlamış olduğu yazılı belge.

soruşturmacı
* Soruşturma yapan, anketçi.

soruşturmacılık
* Soruşturma yapma işi, anketçilik.

soruşturmak
* Öğrenmek istenilen şeyi inceden inceye ve birçok kişiye sormak.

soruşturucu
* Soruşturma yapan (kimse), muhakkik.

sorutkan
* Somurtkan.

sorutma
* Sorutmak işi.

sorutmak
* Ayakta durmak, dikilmek, beklemek.
* Somurtmak, surat asmak.

sos
* Bazı yemeklerin üzerine dökülen, domates, baharat gibi şeylerle yapılan terbiye.

sosis
* Kıyılmış, baharat katılmış etle, tütsüleme ve pişirme gibi işlemlerden sonra yapılan bir tür sucuk.

sosluk
* Sos konulmak için konulan kap.

sosyal
* Toplumla ilgili, toplumsal, içtimaî.

sosyal adalet
* Toplumun değişik kesimlerinde hayat standardı, gelir düzeyi gibi birtakım ölçülerin fırsat eşitliği çerçevesinde dikkate alınmasıyla sosyal alanda sağlanan denge durumu.

sosyal antropoloji
* Kültürü bir bütün olarak inceleyen, kültür kalıpları arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koyan bilim dalı.

sosyal bilgiler
* Sosyal konuları içeren bilgiler.

sosyal bilim
* Toplum olaylarını, insanın sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen bilimlerin ortak adı.

sosyal bilimler
* Sosyal bilim dalında araştırma ve inceleme yapan bilimler.

sosyal bünye
* Sosyal yapı.

sosyal değerler
* Toplumun fertlerini birbirine yaklaştıran, bir arada tutan; toplumun devamını sağlayan temel yargılar, değerler.

sosyal değişme
* Sosyal bakımdan söz konusu olan değişme.

sosyal demokrasi
* Sosyal alanda emekçi toplum kesimlerinin çıkarlarının korunması ve üretimi artırmak yanında hakça bölüşümü de ön plânda tutan sosyal ve siyasî akım.

sosyal demokrat
* Sosyal demokrasi yanlısı olan kimse.

sosyal devlet
* Ekonomik ve sosyal alanlarda bireylere sosyal güvenlik ve adalet sağlayıcı politikalar üreten devlet modeli.

sosyal düzen
* Sosyal yapının düzenli bir biçimde oluşması.

sosyal faaliyet
* Sosyal konulu etkinlik.

sosyal gelişme
* Sosyolojik bakımdan gözlenen değişme ve gelişme.

sosyal güvenlik
* Sosyal sigorta ve sosyal yardım gibi araçlarla halkın sosyal durumunu güvence altına alma.

sosyal hayat
* İnsanın toplum içindeki yaşama biçimi.

sosyal ilişki
* Birbirlerinden haberi olan, en az iki insan arasında bir süre devam eden, anlamlı, belirli amaçları bulunan sosyal bağ.

sosyal konut
* Dar gelirliler için özel olarak yapılmış, sağlığa uygun ucuz konut.

sosyal olay
* İnsanlar arası ilişkilerden doğan ve bir defa olup biten sosyal oluşum, sosyal hadise.

sosyal olgu
* Sosyal nitelikli olay, sosyal vakıa.

sosyal oluşum
* Zaman içinde insanların oluşturduğu toplumla ilgili sosyal değişim.

sosyal psikoloji
* Toplumun insan davranışlarına etkisini konu edinen bilim dalı.

sosyal sigorta
* Bir işte ücret karşılığı çalışanların sağlığını, geleceğini güvence altına almak amacıyla kazançlarından bir bölümü kesilerek yapılan sigorta, işçi sigortası.

sosyal statü
* Bir sosyal pozisyonunun diğer sosyal pozisyona göre işgal ettiği duruma verilen ad.

sosyal tabaka
* Bir toplumda yaşama biçimi, maddî imkânları, öğrenim durumu bakımlarından birbirine benzeyen kişilerin oluşturduğu sınıf.

sosyal yapı
* İçinde sosyal ilişkilerin, sosyal olayların meydana geldiği, sosyal grupların ve kurumların yer aldığı toplumun şekil ve çerçevesiyle ilgili dış görünüşe sahip olan bir sosyal varlık.

sosyal yardım
* Yoksul kimselere yiyecek, giyecek, yakacak, tedavi ve ilâç sağlanarak yapılan parasız yardım.

sosyal yaşam
* Bkz. sosyal hayat.

sosyalist

* Sosyalizm yanlısı, toplumcu.

sosyalistik
* Sosyalizm yanlısı.

sosyalizasyon
* Bazı imkânlardan, kuruluşlardan toplumun yararlanmasını sağlama, toplum hizmetine koyma, toplumsallaştırma.

sosyalizm
* Toplumculuk.

sosyalleşme
* Toplumsallaşma.

sosyalleşmek
* Toplumsallaşmak.

sosyalleştirme
* Toplumsallaştırma.

sosyalleştirmek
* Toplumsallaştırmak.
* Toplum kurallarına göre davranacak biçimde eğitmek.

sosyete
* Topluluk, toplum, cemiyet.
* Bir topluluktaki gelir düzeyi yüksek ve kendilerine özgü yaşama biçimleri olan topluluk.

sosyetik
* Sosyete ile ilgili.
* Yüksek sınıfın yaşama biçimine özenen.

sosyo-
* "Toplumla ilgili" anlamında ön ek.

sosyoekonomik
* Aynı anda hem toplumsal alanı hem ekonomik alanı veya aralarındaki ilişkileri ilgilendiren.

sosyokültürel
* Aynı anda bir toplumu veya toplumsal bir grubu ve kendine özgü olan kültürü ilgilendiren.

sosyolengüistik
* Dil, toplum ve kültür arasındaki ilişkileri konu edinen dil bilimi dalı.

sosyolog
* Toplum bilimi uzmanı, toplum bilimci, içtimaiyatçı.

sosyoloji
* Toplum bilimi, içtimaiyat.

sosyolojizm
* Bütün sosyal bilimleri yalnız sosyolojinin bir dalı olarak sayan ve bunların sadece sosyolojik metotlarla açıklanabileceğini söyleyen görüşün adı.

sote
* Küçük küçük doğranmış et, ciğer, böbrek gibi şeyler yağda hafifçe kavrulduktan sonra su, domates, biber vb. katılarak yapılan yemek.

sovhoz
* Sovyetler'de devlet eliyle yönetilen tarım işletmesi.

Sovyet
* 1990 öncesi SSCB'de Danışma kurulu, şura, konsey.

soy
* Manzum söz.
* Bir atadan gelen kimselerin topluluğu, sulâle.
* İyi ve üstün nitelikleri bulunan.
* Cins, tür, çeşit.

soy ağacı
* Bir ailenin kökenini ve sonraki üyelerini gösteren ağaç biçimindeki çizelge, hayat ağacı, şecere.

soy gazlar
* Bkz. asal gazlar.

soy kırımı
* Bir insan topluluğunu ulusal, dinsel vb. sebeplerle yok etme, jenosit.

soy oluş
* Türlerin, ortaya çıktıkları zamandan bulundukları zamana kadar geçirdikleri gelişim evrelerinin tümü, filogenez, birey oluş karşıtı.

soy sop
* Bütün soy ve hısımlar.

soya
* Fasulyeye benzer bir bitki (Soia hispida).

soya çekim
* Kalıtım, irsiyet, veraset.

soya çekmek
* soyunun özelliklerini taşımak.

soya fasulyesi
* Kökeni Çin ve Japonya'ya uzanan bir tür fasulye, soya.

soyadı
* Herkesin ailece anılmasına yarayan öz adından sonraki adı, aile adı.

soydaş
* Soyları bir olan, türdeş, hemcins.

soydaşlık
* Soyları bir olma, bir soydan olma durumu.

soydur çeker, boktur kokar
* her insan veya yaratık az çok soyuna benzer.

soydurma
* Soydurmak işi.

soydurmak
* Soymak işini yaptırmak.

soygun
* Genellikle çete durumunda bir araya gelmiş haydutlar tarafından yapılan silâhlı hırsızlık.
* Hiçbir emek harcamadan ve yolsuz olarak elde edilen büyük kazanç, vurgun.

soyguncu
* Soygun yapan (kimse).

soygunculuk
* Soygun yapma, haydutluk, şekavet.

soyka
* Ölünün üzerinden çıkan giysi.

soyka
* Tüyleri alacalı, küçük bir karga türü.

soylama
* Soylamak işi.

soylamak
* Manzum söz söylemek.

soylu
* Doğuştan veya hükümdar buyruğuyla, bazı ayrıcalıklara sahip olan ve özel unvanlar taşıyan (kimse), asil.
* İyi tanınmış, köklü bir aileden gelen (kimse), necip, kişizade, asil.
* Saygı uyandıran, yücelik taşıyan.

soylu erki
* Ekonomik, toplumsal ve siyasî gücün soylular sınıfının elinde bulunduğu yönetim biçimi, aristokrasi.

soylu soplu
* Köklü ve tanınmış bir aileden.

soyluluk
* Soylu olam durumu, asillik, asalet, necabet.

soyma
* Soymak işi.

soymak
* Bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar gibi şeyleri çıkarmak.
* Birinin giysilerini çıkarmak.
* Birinin üstünde, yanında veya bir yerde bulunan şeyleri çalarak alıp götürmek.

soymuk
* Damarlı bitkilerin kök, gövde ve yapraklarında, ongun besi suyunu ileten borularla, yakın hücrelerden ve bunların arasını dolduran özek dokudan oluşan tabaka.
* Çam ağacının çiğnenip emilen iç kabuğu ve bunu almak için ağacın gövdesine açılan yara, yalamuk.

soysal
* Soyla ilgili.

soysuz
* Soyunun özelliklerini yitirmiş olan (kimse, bitki vb.).
* Biyolojik ve toplumsal ölçüler yönünden göze batacak kadar kötüye giden (kimse), dejenere.
* Kötü tanınmış, ahlâksız.

soysuzca
* Soysuz bir biçimde, soysuzca yakışırcasına.

soysuzlaşma
* Soysuzlaşmak işi.

soysuzlaşmak
* Biyolojik, toplumsal, doğal bozulmaya, dağılmaya uğramak; yaşama biçimi ve görevlerinde gerilemek, bozulmak, yozlaşmak, tefessüh etmek.

soysuzlaştırma
* Soysuzlaştırmak işi.

soysuzlaştırmak
* Soysuz bir duruma getirmek.

soysuzluk
* Soysuz olma durumu veya soysuzca davranış.

soytarı
* Söz ve davranışlarıyla halkı güldürüp eğlendiren kimse, maskara.
* Hileci, yaltak kimse, kaşmer.

soytarılık
* Soytarı olma durumu veya soytarıya yakışır davranış, kaşmerlik, maskaralık.

soyulma
* Soyulmak işi.

soyulmak
* Soymak işine konu olmak.

soyunma
* Soyunmak işi.

soyunmak
* Üstündeki giysilerin bir bölümünü veya tümünü çıkarmak.
* Kendini herhangi bir biçimde göstermeye çalışmak.
* (Mevlevîlikte) Tarikata girmek.

soyuntu
* Soyulup atılan şey.
* Bir yer soyularak alınan (şey).

soyunup dökünmek
* sokak giysilerini çıkarıp ev içinde kullandığı rahat kılığını giymek.

soyunuş
* Soyunmak işi veya biçimi.

soyup soğana çevirmek
* hiçbir şey bırakmamacasına soymak.
* (hırsız) bir yeri veya bir kişiyi adamakıllı soymak.

soyuş
* Soymak işi veya biçimi.

soyut
* Soyutlama ile elde edilen, varlığı ancak eşyada gerçekleşen mücceret, somut karşıtı, abstre.
* Anlaşılması, kavranılması güç.

soyut isim
* Düşünce yoluyla kabul edilen varlığın adı: Akıl, hayal, ülkü gibi.

soyut sayı
* Birimlerinin türü belirlenmemiş sayı, abstre sayı.

soyutçuluk
* Soyutlamalara, somut gerçeklerinkine eşit değer verme; amaç olarak soyutu alan tutum, abstraksiyonizm.

soyutlama
* Bir nesnenin özelliklerinden veya özellikleri arasındaki ilişkilerden herhangi birini tek başına ele alan zihnî işlem; gerçeklikte ayrılamaz olanı düşüncede ayırma.

soyutlamak
* Bir şeye soyutlama işlemini uygulamak.
* (bir kimseyi, durumu, düşünce vb. yi) içinde bulunduğu toplum, durum veya düşünceden ayrı tutmak.

soyutlaşmak
* Soyut duruma gelmek.

soyutlaştırmak
* Soyut duruma getirmek.

soyutluk
* Soyut olma durumu.

söbe
* Biçimi yumurta gibi olan, beyzî, oval.

söğdürme
* Bkz. sövdürme.

söğdürmek
* Bkz. sövdürmek.

söğe
* Söve.

söğme
* Bkz. sövme.

söğmek
* Bkz. sövmek.

söğülme
* Bkz. sövülme.

söğülmek
* Bkz. sövülmek.

söğüntü
* Bkz. sövüntü.

söğürme
* Ateşte közlenerek hazırlanmış patlıcan.

söğüş
* Suda kaynatılıp pişirilen, suyundan ayrılarak soğuk yenen et.
* Üzerine yağ ve limon konulmadan ve birbirine karıştırılmadan yenen dilimlenmiş domates, salatalık vb.

söğüşlemek
* Dolandırmak.

söğüşlük
* Söğüş yapmaya elverişli et veya sebze.

söğüşme
* Bkz. sövüşme.

söğüşmek
* Bkz. sövüşmek.

söğüştürmek
* Bkz. sövüştürmek.

söğüt
* Söğütgillerden, akarsu kenarlarında yetişen, yaprakları almaşık ve alt yüzleri havla örtülü büyük bir ağaç (Salix). Aksöğüt (Salix alba). Salkım söğüt (Salix babylonica). Keçi söğüdü (Salix caprea). Bozsöğüt (Salix cinerea).

söğütgiller
* İki çeneklilerden, söğüt, kavak ve benzeri türleri içine alan bir bitki familyası.

söğütlü
* Söğüt ağaçları bulunan (yer).

söğütlük
* Söğüt ağacı bol olan yer.

sökel
* Sakat (kimse), malûl.
* Güçsüz.

sökme
* Sökmek işi.

sökmek
* Bir şeyi bulunduğu yerden kuvvet kullanarak veya gevşeterek çıkarmak, çekip ayırmak.
* Kurulmuş bir şeyi parçalarına ayırmak.
* Rüzgâr, sel, akarsu, bir şeyi yerinden çıkarmak, götürmek.
* Geçip gitmeye engel olan zorlukları atlatmak.
* Karışık bir yazıyı okumak.
* Okuyabilme beceresini kazanmak.
* Çıkması, akması kolaylaşmak.
* Gelmeye başlamak veya çıkagelmek.
* Geçmek, etki yapmak.
* Ayırmak, uzaklaştırmak, vazgeçirmek.
* Örülmüş veya dikilmiş şeyin, örgüsünü veya dikişini ayırmak.

söktürme
* Söktürmek işi.

söktürmek
* Sökmek işini yaptırmak.

sökü otu
* Baklagillerden, kumlu topraklarda yetişen bir bitki (Ornithopus).

sökük
* Dikişi sökülmüş veya örgüsü çözülmüş (şey).

sökük dikmek
* sökülmüş olan bir şeyi onarmak.

sökükçü
* Sökük dikip yama yapan (kimse).

sökülme
* Sökülmek işi.

sökülmek
* Sökmek işine konu olmak.
* (genellikle para için) istemeyerek vermek, harcamak.

sökülüş
* Sökülmek işi veya biçimi.

söküm

* Sökme işi.

sökün
* (birçok kişi veya şey) birbiri ardından gelmek, görünmek, anlamına gelen sökün etmek deyiminde geçer.

söküntü
* Sökülen şeyin parçası.
* Ağaçlık yerden açılan tarla.

söküp atmak
* gözden çıkarmak, kıymak, feda etmek.

söküş
* Sökmek işi veya biçimi.

sölom
* Orta derinin iki tabakası arasında bulunan ve oğulcukta genel vücut boşluğunu oluşturan oyuk.

sölomlular
* Bir vücut boşluğu bulunan hayvanlar.

sölpük
* Gevşeyip kendini koyuvermiş.

sölpüme
* Sölpümek işi veya durumu.

sölpümek
* Şişmanken zayıflamak.
* Gevşemek, pörsümek.

sömestr
* Öğretim yılının ayrıldığı iki dönemden her biri, yarıyıl.

sömikok
* Taş kömürünü çok yüksek olmayan sıcaklıkta (500-600 C°de) damıtarak elde edilen kömür.

sömürge
* Bir devletin kendi ülkesinin sınırları dışında egemenlik kurarak yönettiği ekonomik veya siyasal çıkarlar sağladığı ülke, sömürülen ülke, müstemleke, koloni.

sömürgeci
* Sömürgesi olan veya somürge elde etmek amacında olan, müstemlekeci.
* Sömürgecilikle ilgili olan.

sömürgecilik
* Genel olarak bir devletin başka ulusları, devletleri, toplulukları, siyasal ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması veya yayılmayı istemesi, müstemlekecilik.

sömürgeleşme
* Sömürge durumuna gelme.

sömürgeleşmek
* Sömürge dürumuna gelmek.

sömürgeleştirme
* Sömürgeleştirmek işi.

sömürgeleştirmek
* Sömürge durumuna getirmek, sömürge yapmak.

sömürgen

* Sömürücü.

sömürgenlik
* Sömürgen olma durumu.

sömürme
* Sömürmek işi.

sömürmek
* (yiyecek içecek için) hepsini birden yiyip bitirmek, silip süpürmek.
* Bir kimseden veya bir şeyden haksız ve sürekli çıkarlar sağlamak.
* Dudaklarını yapıştırarak soluğu ile çekip içmek.
* Üretim araçları sahipleri, başkalarının emeğine ve onların yarattıkları değerlere el koymak.
* Bir ulus veya devlet, diğer bir ulusun veya devletin doğal kaynaklarından, ekonomik değerlerinden çıkar sağlamak.

sömürü
* Sömürmek işi.

sömürücü
* Sömürüyü gerçekleştiren, sömürgen, istismarcı.

sömürücülük
* Sömürücü olma durumu.

sömürülme
* Sömürülmek işi veya durumu.

sömürülmek
* Sömürmek işine konu olmak.

sömürüş
* Sömürmek işi veya biçimi.

söndürme
* Söndürmek işi.

söndürmek
* Ateş ve ışık için, yanmasına, aydınlatmasına son vemek.
* Hava veya gaz ile şişirilmiş bir şeyin havasını veya gazını boşaltmak.
* Tutku ve duygular için, yatıştırmak, etkisiz duruma getirmek.

söndürücü
* Yangın söndürmeye yarayan alet.
* Yangınları söndürmeye yarayan.

söndürülme
* Söndürülmek işi.

söndürülmek
* Söndürmek işine konu olmak.

sönme
* Sönmek işi.

sönmek
* Yanmaz, aydınlatmaz, parlamaz olmak, parlaklığını, ışığını yitirmek.
* Hava veya başka bir gaz ile şişirilmiş bir şeyin havası kaçıp şişkinliği inmek.
* (yanardağ için) Etkinliğini yitirmek.
* (duygular için) Dinmek, yatışmak, etkisini yitirmek.
* Gerilemek, parlaklık ve önemini yitirmek.
* (ses için) Duyulmaz olmak.

* Tükenmek, yok olmak, yitmek.

sönük
* Sönmüş olan.
* Parlaklığı, hızı az veya azalmış olan, etkisiz, zayıf.
* Göze çarpmayan, silik.

sönüklük
* Sönük olma durumu.

sönüm
* Bir salınım hareketinin genliğinin türlü dirençlerin etkisiyle küçülmesi, itfa.
* Bir borcun her yıl ödenen taksitlerle belli bir zaman sonunda ödenmiş olması, itfa.

sönüm ayrımı
* Süresi gelmiş borç senetlerini ödemek amacıyla ayrılmış yedek para.

sönümleme
* Sönümlemek işi.

sönümlemek
* Bir salınım hareketinin genliğini sıfıra indirmek, itfa etmek.
* Bir borcu, her yıl ödenen taksitlerle belli zaman sonra ödemek, itfa etmek.

sönümlü
* Belirli bir sürede genliği sıfıra inen (salınım hareketi).

sönümsüz
* Genliği hiçbir zaman sıfıra yaklaşmayan, her devirde beslenen (salınım hareketi), beslenen.

sör
* Katolik mezhebinde kendini dine adayan ve manastırda yaşayan kadın.
* Katolik mezhebinde dinle ilgili bir yükümlülük almayan, ama din uğruna hemşirelik, hasta bakıcılık gibi işlerde çalışan kadın.

sörf
* Özel kayma aracı ve yelkenlisi ile denizde yapılan bir tür spor.

sörfçü
* Sörf sporu yapan kimse.

sövdürme
* Sövdürmek işi.

sövdürmek
* Sövmek işini yaptırmak veya sövmesine yol açmak.

söve
* Kapı ve pencerenin yerleştiği kasa, çerçeve.
* Eşik.
* Avlu kapısının iki yanına konan uzun taşlar.

söven
* Büyük sopa.
* Çit yapmakta kullanılan büyük kazık.

sövgü
* Sövmek için söylenen söz, sövme, küfür.

sövgücü
* Söven, küfreden.

sövme
* Sövmek işi, sövgü, küfretme.
* Bir kimsenin namus, onur ve kişiliğine yapılan her türlü saldırı.

sövmek
* Onur kırıcı, çoğu basmakalıp kaba sözler söylemek, küfretmek.

sövülme
* Sövülmek işi.

sövülmek
* Sövmek işine konu olmak.

sövüntü
* Hafif sövme yollu, kaba ve yakışıksız söz.

sövüp saymak
* aralıksız küfürler sıralamak, uzun uzadıya söverek yermek.

sövüş
* Sövmek işi veya biçimi.

sövüşme
* Sövüşmek işi.

sövüşmek
* Birbirine sövmek.

sövüştürme
* Sövüştürmek işi veya durumu.

sövüştürmek
* Birbirine sövdürmek.

söylem
* Söyleyiş, söyleniş, telâffuz.
* İfade, kalıplaşmış, klişeleşmiş söz.

söyleme
* Söylemek işi.

söylemediğini bırakmamak
* bir kimse veya bir konu ile ilgili olarak iyice düşünmeden, gelişigüzel konuşmak.

söylemek
* Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.
* Bir düşünceyi ileri sürmek, ortaya atmak.
* Bir şeyin yapılmasını sözle istemek.
* Türkü, şarkı vb. okumak.
* Yazmak, düzmek.
* Haber vermek.
* Önceden bildirmek, tahmin etmek.
* Herhangi bir şeyi bildirmek, anlatmak, demek istemek, hatırlatmak.

söylemesi ayıp
* utanılacak bir durumun açıklanması sırasında kullanılır.

söylemseme
* Söylemsemek işi.

söylemsemek
* Söyleniş özelliği taşımak; söylemeye özen göstermek.

söylence
* Efsane.

söylenilme
* Söylenilmek işi.

söylenilmek
* Söylenmek.
* Herhangi biri söylenmek.

söyleniş
* Söyleyiş, söylem, telâffuz.

söylenme
* Söylenmek işi.

söylenmek
* Söylemek işi yapılmak.
* Çıkışmak, azarlamak, eleştirmek, sızlanmak.

söylenti
* Ağızdan ağıza dolaşan, kesinlik kazanmayan haber, rivayet.

söyleşi
* Arkadaşça, dostça karşılıklı konuşma, hasbıhâl, sohbet.
* Bir bilim veya sanat konusunu, konuşmayı andıran biçimde inceleyerek anlatan edebiyat türü, sohbet.

söyleşme
* Söyleşmek işi.

söyleşmek
* Karşılıklı konuşmak, hasbıhâl etmek, sohbet etmek.
* Bir işin nasıl yapılması gerektiği konusunda konuşmak, müzakere etmek.

söyletme
* Söyletmek işi.

söyletmek
* Söylemesine yol açmak.
* Söylemek zorunda bırakmak, itiraf ettirmek.

söylev
* Bir topluluğa düşünceler, duygular aşılamak amacıyla söylenen, uzunca, coşkulu ve güzel söz, nutuk, hitabe.

söylevci
* Coşkulu ve güzel konuşan, hitabede bulunan kimse.

söyleyeceği olmak
* herhangi bir konuda kendisinin de diyecekleri bulunmak.

söyleyiş
* Bir kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenme biçimi, söyleniş, söylem, telâffuz.

söz
* Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lâkırdı, kelâm, kavil.
* Bir veya birkaç heceden oluşan ve anlamı olan ses birliği, kelime, sözcük.
* Bir konuyu yazılı olarak açıklamaya yarayan kelime dizisi.
* Kesinlik kazanmayan haber, söylenti.
* Bir işi yapacağını kesin olarak vadetme.
* Müzik parçalarının yazılı metni, güfte.

söz (veya lâf) altında kalmamak
* bir kimsenin kendisine dokunan sözüne gereken cevabı vermek.

söz (veya lâf) aramızda
* söylenen sözün gizli kalması gerektiğini anlatır.

söz (veya lâf) düşmemek
* başkalarının konuşmasından kendisine sıra gelmemek.
* başkaları dururken kendisinin söz söylemesine gereklik bulunmamak.

söz (veya lâf) işitmek
* azarlanmak, birisi kendisine darılmak.

söz açmak
* bir konu üzerine konuşmaya başlamak, lâf açmak.

söz almak
* konuşmak için toplantı başkanından izin almak, konuşmaya başlamak.
* birinin bir işi yapacağını kesin olarak bildirmesini sağlamak.
* erkek tarafı oğullarıyla evlendirmek üzere kızın ailesinden olumlu cevap almak.

söz anlayan beri gelsin
* "hiçbiriniz lâf anlamıyorsunuz" anlamında kullanılır.

söz arasında
* konuşma sırasında.

söz atmak
* birine dokunacak bir sözü ortalığa söylermiş gibi söylemek, sözle takılmak, lâf atmak.
* birine sözle sarkıntılık etmek.

söz ayağa düşmek
* bir sorun, karışmaları gerekmeyen veya yetkisiz ve sorumsuz kimselerin görüş bildirdikleri duruma gelmek.

söz başı
* Ön söz.

söz bir, Allah bir
* verilen sözden hiç dönülmeyeceğini anlatır.

söz birliği
* Anlaşma, aynı görüşte olma.

söz birliği etmek
* aynı şeyleri söylemeyi veya yapmayı kararlaştırmak, ağız birliği etmek.

söz bölüğü
* Anlatımın parçası.

söz bölükleri
* Kelimelerin isim, sıfat, fiil, zamir, edat, bağlaç, zarf, ünlem diye adlandırılan türleri.

söz cambazı
* Söz söylemesini iyi bilen, ağzı lâf yapan kimse.

söz cambazlığı
* Sözü iyi kullanma becerisi.

söz çıkmak
* ortalıkta bir söylenti dolaşmak.

söz dağarcığı
* Bir dilde kullanılan veya bir kimsenin bildiği, kullandığı sözlerin bütünü, söz varlığı, vokabüler, kelime hazinesi.

söz dalaşı
* Karşılıklı söz söyleme, sözle saldırma.

söz dinlemek (veya söz tutmak)
* söylenen bir sözü, verilen bir öğüdü benimsemek, davranışlarını bunlara uydurmak.

söz dizimi
* Bir cümleyi oluşturan kelime türlerinin arasındaki ilişkileri inceleyen dil bilgisi kolu, cümle bilgisi, nahiv, sentaks.

söz dizimsel
* Söz dizimi ile ilgili olan, sentaktik.

söz düellosu
* İki kişi arasında sözle yapılan tartışma, söz yarışı.

söz düşürmek
* konuşmayı belli bir konuya getirmek.

söz ebesi
* Bkz. lâf ebesi.

söz ehli
* Konuşması istekle, zevkle dinlenen kimse.

söz etmek
* o şey üzerinde konuşmak.

söz etmek
* o şeyin dedikodusunu yapmak.

söz geçirmek
* söylediğini, istediğini, yaptırmak.

söz gelimi
* Meselâ, örneğin, söz gelişi.

söz gelişi
* Bir düşünceyi açıklamak için örnek gösterileceğinde o örneğe giriş olarak söylenir.

söz gelmek
* (bir davranışından dolayı) eleştiriye konu olmak, yerilmek.

söz getirmek
* birinin eleştirilmesine sebep olmak, bir kimseye söz gelmesine yol açmak.
* bir kimseye söz gelmesine yol açmak.

söz gösterisi
* Toplumun ilgisini çeken, çeşitli konuların ele alındığı, karşılıklı şaka ve takılmalarla süslenen program, çene yarıştırma, tolkşov.

söz götürmek
* doğruluğu ve gerçekliği tartışabilir olmak.

söz götürmez
* doğruluğu ve gerçekliği tartışılamayacak kadar açık olan, tersi savunulamayan.

söz gümüşse sükût altındır

* susmak bazen konuşmaktan daha iyi sonuç verir.

söz kaldırmamak
* onuruna dokunan söze dayanamayıp karşılık verir yaradılışta olmak.

söz karışıklığı
* Bir kelimenin yerine bir başkasını kullanma biçiminde görülen konuşma bozukluğu, kelime karışıklığı, parafazi.

söz kesimi
* Gençlerin evlenmeleri için ön anlaşma yapılması, sözlenme.

söz kesmek
* genellikle evlenmek için anlaşıp kesin karar vermek.

söz konusu
* Sözü edilen, üzerinde konuşulan şey.

söz konusu olmak (veya söz konusu etmek)
* konuşulmak, konuşmak; söz edilmek, söz etmek.

söz meydanı
* Serbestçe konuşulacak yer.

söz misali
* Sözün gelişi.

söz olmak
* dedikodu yapılmak veya bir iş hoş karşılanmamak.

söz rüşveti
* Bir çıkar sağlamak için bir kimseyi övme.

söz sahibi
* Bir konuda bilgisi veya yetkisi olan kimse.

söz sahibi olmak
* bir konuda konuşma yetkisi olmak.

söz sırası
* bir toplulukta konuşma yapma zamanı.

söz sözü açmak
* bir konudan konuşurken hemen arkasından türlü konulara geçmek.

söz temsili
* Sözün gelişi, örneğin, meselâ.

söz tutmak
* söz dinlemek.

söz ustası
* Söz söylemesini bilen veya ağzına söz yakışan kimse.

söz varlığı
* Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, vokabüler, kelime hazinesi.

söz vermek
* bir işi yapacağını kesinlikle bildirmek.

söz yarışı
* Söz düellosu.

söz yazarı
* Müzik parçalarının metnini yazan kimse, güfteci.

söz yitimi
* Ses çıkarma yeteneği kaybolmadığı hâlde istenilen sözü bulup söyleyememe hastalığı, afazi.

söz yok!
* hakkında hiçbir şey söylenilemez.

söz zinciri
* Dil birimlerinin birbirini izlemesinden doğan ve ardışıklığa dayanan düzen.

sözcü
* Bir kurul, bir topluluk veya kişi adına söz söyleme, onun düşünce ve davranışlarını savunma yetkisi olan kimse.
* Bir komisyonun verdiği kararların gerekçesini kaleme alıp genel kurul karşısında savunmakla görevlendirilen üye, raportör.

sözcük
* Kelime.

sözcük hazinesi
* \343 söz varlığı.

sözcük türü
* \343 kelime türü.

sözcük vurgusu
* Kelime vurgusu.

sözcülük
* Bir kurul, bir topluluk veya kişi adına konuşma görevi, raportörlük.

sözde
* Soru anlamı taşımayan cümlelerde anlatılan düşüncenin gerçekte var olmayıp öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sanki, güya.
* Gerçekte öyle olmayıp öyle geçinen veya bilinen.

sözde kalmak
* (yapılacağı bildirilmiş bir iş) konuşulup gerçekleşmemek.

sözde özne
* Edilgen fiilin özne görevini yüklenmiş nesnesi: Kapı açıldı cümlesindeki kapı sözde öznedir.

söze atılmak
* bir konu konuşulurken birden araya girip konuşmaya başlamak.

söze başlamak
* konuşmaya başlamak, bir konuya girmek.

söze karışmak
* başkaları konuşurken araya girip konuşmak.

söze son vermek
* konuşmayı bitirmek.

söze yatmak
* söz dinlemek.

sözel
* Sözle ilgili, söze dayanan.

* Sosyal konuları kapsayan sınav.

sözel öğrenme
* Düşüncelerin iletişimi ve açıklanması için gerekli anlama ve anlatma becerilerini elde etme işi.

sözlendirici
* Bir filmin sözlendirilmesinde çalışan kimse, dublâjcı.

sözlendiricilik
* Sözlendirici olma durumu ve sözlendiricinin işi, dublâjcılık.

sözlendirme
* Bir filmin görüntüleriyle eş zamanlı olarak sözlü duruma getirilmesi, dublâj.
* Yabancı bir filmin dilini başka bir dile çevirme.

sözlendirmek
* Bir filmi görüntüleriyle eş zamanlı olarak sözlü duruma getirmek.
* Yabancı bir filmin dilini başka bir dile çevirmek.

sözlenme
* Sözlenmek işi veya durumu.

sözlenmek
* (evlenecek gençler) Anlaşarak kesin karar vermek.

sözleşme
* Sözleşmek işi.
* Hukukî sonuç doğurmak amacıyla iki veya daha çok kişinin veya kuruluşun karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarıyla gerçekleşen işlem, bağıt, akit, mukavele, kontrat.
* Bu işlemi gösteren belge, mukavelename.

sözleşme tutanağı
* Sözleşme şartlarını içeren belge.

sözleşme yapmak
* bir sözleşmeyi yazılı olarak belirlemek, mukavele yapmak, kontrat yapmak.

sözleşmek
* Herhangi bir iş konusunda birbirine karşılıklı söz vermek.
* Belli bir yerde, belli bir saatte buluşmayı kararlaştırmak.

sözleşmeli
* Sözleşmeye dayanan, sözleşme yapılmış olan, mukaveleli, kontratlı.
* Sözleşme yapılarak.

sözleşmesiz
* Sözleşmeye dayanmayan, sözleşme yapılmamış olan, mukavelesiz, kontratsız.
* Sözleşme yapılmayarak, sözleşme olmaksızın.

sözlü
* Sözle, konuşma biçiminde yapılan, yazılı, şifahî karşıtı.
* Herhangi bir konu ile ilgili olarak biri ile sözleşmesi bulunan.
* Evlenmek için birbirine söz vermiş olan (kimselerden her biri).

sözlü film
* Oyuncuların yalnız davranışlarını değil, konuşmalarını da veren (film).

sözlü soru
* Büyük Millet Meclisinde sözlü olarak cevaplandırılması istenen soru.

sözlük

* Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan veya başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat.

sözlük bilgisi
* Sözlük bilimine ilişkin bilgiler.

sözlük bilimci
* Sözlük bilimi uzmanı, leksikograf.

sözlük bilimi
* Sözlük yazma ve hazırlama işi, leksikografi.

sözlük birimi
* Sözlükte madde başı olarak yer alacak anlamlı söz varlığı.

sözlükçe
* Herhangi bir bilim dalının söz varlığını içeren sözlük.

sözlükçü
* Sözlük yazarı.

sözlükçülük
* Sözlük yazma veya hazırlama işi, sözlük yazarlığı.

sözsüz
* Konuşmadan yapılan.

sözsüz oyun
* Bkz. pantomim.

sözü (veya lâfı) ağzında gevelemek
* söylemek isteğini söyleyememek.

sözü açılmak
* bir şey veya bir konu üzerinde konuşulmaya başlanmak.

sözü ağzına tıkamak
* bir kimsenin konuşmasına fırsat vermeden kendisi konuşmaya başlamak.

sözü ağzında bırakmak (veya sözü ağzından almak)
* (birinin) söylemekte olduğu şeyi bitirtmemek.

sözü ağzında kalmak
* konuşmasını bitirememek.

sözü bağlamak
* konuşmayı bir sonuca vardırmak.

sözü çevirmek
* konuşmanın sakıncalı bir biçim aldığı anlayınca başka bir konuya yönelmek, lâfi veya konuyu değiştirmek.

sözü dağıtmak
* konuşurken birçok konuya değinerek anlatmak isteği konudan uzaklaşmak.

sözü edilmek
* önemli sayılmak.

sözü geçmek
* kendisini kabul ettirmiş olmak, hatırı sayılmak.
* adı anılmak, bahsedilmek.

sözü kesmek

* konuşmasını bitirmeden susmak.
* başkasının konuşmasını önlemek.

sözü mü olur?
* üzerinde konuşacak kadar önemi yok.

sözü sohbeti yerinde
* güzel, oyalayıcı, kırmadan konuşan.

sözü tartmak
* ölçülü konuşmak.

sözü uzatmak
* gereğinden çok konuşmak.

sözüm ona
* Sanki, öylesine, güya.

sözüm yabana (veya sözüm meclisten dışarı)
* konuşma arasında çirkin bir söz kullanmak gerektiğinde o sözden orada bulunanların alınmamasını belirtmek için söylenir.

sözün ardı boşa çıkmak
* söz olumlu sonuca ulaşmamak.

sözün kısası
* Sonuç olarak, özet olarak, kısaca.

sözünde durmak
* verdiği sözü yerine getirmek, verdiği sözden dönmemek, verdiği sözü tutmak.

sözünden çıkmamak
* birinin isteklerine, öğütlerine, sözlerine uyarak davranmak.

sözüne gelmek
* sonunda birinin söylediğini kabul etmek.

sözüne sahip
* Söylediğini yerine getiren, sözünü tutan.

sözünü (veya sözünüzü) balla kestim (veya kesiyorum)
* karşısındakinin konuşmasını kesip arada hatırlatmak istenildiğinde, izin dilemek için söylenir.

sözünü bilmez
* bir sözü, nereye varacağını düşünmeden söyleyen, patavatsız.

sözünü esirgememek (veya sakınmamak)
* düşündüğünü, karşısındakini kıracak bir söz olsa bile söylemekten çekinmemek.

sözünü geri almak
* üstüne aldığı bir işten vazgeçtiğini söylemek.
* söylemiş olduğu bir sözde haksız olduğunu kabul ederek onun söylenmemiş sayılmasını istemek.

sözünü kesmek
* biri konuşurken söze karışıp onun konuşmasına fırsat vermemek.

sözünü tutmak
* öğüdüne uymak.

sözünü tutmak
* verdiği sözü yerine getirmek.

sözünün eri olmak
* verdiği sözü ne olursa olsun yerine getiren bir kişi olmak.

spaghetti
* Çeşit soslu İtalyan makarnası.

spazm
* Kasların, özellikle diz kaslarının iradesiz kasılması.

spektroskop
* Tayfölçer.

spektroskopi
* Tayfölçümü.

spekülâsyon
* Kurgu.
* İleride meydana gelebilecek fiyat dalgalanmalarından yararlanarak kazanç sağlama.
* Vurgun, vurgunculuk, ihtikâr.

spekülâtif
* İlerde doğabilecek fiyat dalgalanmalarından yararlanarak gelir sağlama.
* Kurgusal, düşüntülü.

spekülâtör
* Vurguncu.

sperm
* Bkz. sperma.

sperma
* Atmık, er suyu, bel, meni.
* Bir başı, bir gövdesi, hareket etmeye yarayan kuyruğu olan, yumurtadan çok küçük erkek eşeylik hücresi.

sperma ana hücresi
* Erkek eşeylik organında atmıkları oluşturan ana hücre.

spermasızlık
* Sperma salgısının yokluğu.

spermatozoit
* Er bezi borucuklarının ürettiği, atmığın içinde bulunan erkek döl hücresi.

spesifik
* Bir türün, bir olayın karakteristik yönünü veren.

spesiyal
* Özel, belli bir özelliği olan.

spesiyalist
* Uzman.

spesiyalite
* Özelliği olan, değerli veya az bulunan.

spiker
* Radyo ve televizyonda programları, haberleri sunan kimse.

spikerlik
* Spiker olma durumu.
* Spikerin yaptığı iş.

spiral
* Sarmal biçiminde olan.
* Döl yatağı içine konan, gebeliği önleyici sarmal biçiminde araç.

spiril
* Sarmal biçiminde uzun ve kıvrık, bazıları titrek tüylerle kaplı, iplik biçimindeki bakterilerin genel adı.

spiritüalizm
* Tinselcilik.

sponsor
* Bir işin, bir faaliyetin maddî ve manevî yönünü üstlenen kimse veya kurum.

sponsorluk
* Sponsorun yaptığı iş.

spontane
* Kendiliğinden (olan).
* Anında yapılan.

spontaneizm
* Kendiliğindencilik.

spor
* Kişisel veya toplu oyunlar biçiminde yapılan, genellikle yarışmaya yol açan, bazı kurallara göre uygulanan beden hareketlerinin tümü.
* Kullanışı rahat, kolay olan.

spor
* Çiçeksiz bitkilerde üreme organı.
* Bir hücreli hayvanların çok özelleşmiş olan üreme hücresi.

spor kesesi
* Çiçeksiz bitkilerde, içinde sporların bulunduğu küçük kese.

spor loto
* Çeşitli sayıları veya futbol maçlarındaki beraberlikleri önceden kestirip para ödülü kazanmak temeline dayanan bir oyun.

spor toto
* Futbol maçlarının sonuçlarını önceden kestirip para ödülü kazanmak temeline dayanan bir oyun.

sporcu
* Sporla uğraşan (kimse).

sporculuk
* Sporla uğraşma, spor yapma.

sporlanma
* Spor oluşturma veya (bakterilerde) spora dönüşme.

sporlanmak
* Spor oluşturmak veya (bakterilerde) spora dönüşmek.

sporlular
* Bir hücrelilerin, omurgalı ve omurgasız hayvanlarda asalak olarak yaşayan, çok az hareket edebilen, sporla üreyen bir alt takımı.

sporsever
* Her türlü spora karşı ilgi duyan (kimse).

sportif

* Sporla ilgili.

sportmen
* Sporcu.
* Vücudu iyi gelişmiş.

spot
* Herhangi bir aynalı alet ile ekran üzerinde oluşturulan görüntü.
* Dar bir alana çok güçlü ışık yöneltebilen stüdyo lâmbası.
* Bir malı çok miktarda toptancıdan veresiye aldıktan sonra piyasada değerinden daha aşağıya peşin olarak satma.

spot alım
* Fabrikalardan ve piyasalardan toptan ve vadeli senet karşılığında mal satın alma.

spot lâmbası
* Sahneyi aydınlatmak için yüksek ve görüş açısını bozmayacak yere konulan projektör.

spot mağaza
* Fabrikalardan toptan ve vadeli mal satın alarak bunları indirimli fiyatlarla peşin olarak satan iş yeri.

spot satım
* Fabrikalardan ve piyasalardan toptan ve vadeli mal satma.

spotçu
* Bir malı çok miktarda toptancıdan veresiye aldıktan sonra piyasada değerinden daha aşağıya peşin olarak satan kimse.

sprey
* Bir püskürtücü yardımıyla çok ince damlacıklar durumunda püskürtülen sıvı demeti.
* Püskürtme amacıyla kullanılan araç.

spritüel
* Bkz. espritüel.

Sr
* Stronsiyum'un kısaltması.

stabilizasyon
* İstikrar.

stabilizatör
* Dengeleyici.

stabilize
* Düz duruma getirilmiş.
* Sağlamlaştırılmış.

stabilize etmek
* kararlı bir duruma getirmek, sağlamlaştırmak.

stabilize yol
* Kum, çakıl veya mucur ve bağlayıcı olarak kil karışımıyla yapılan, silindirle sıkıştırılan yol.

stadya
* Bir noktanın takeometreye olan uzaklığını ölçmek için, bu nokta üzerine düşey doğrultuda konan santimetrelere bölünmüş mira.

stadyum
* Takım oyunlarının, atletizm karşılaşmalarının vb.nin yapılabilmesi, seyircilerin törenleri veya oyunları izleyebilmesi için elverişli kuruluşları olan alan, stat.

stafilokok

* Mikroskopta üzüm salkımlarına benzer kümeler durumunda görülen mikroplar.

stagflâsyon

* Durgunluk içinde enflasyon.

staj

* Herhangi bir meslek edinecek olan kimsenin geçirdiği uygulamalı öğrenme dönemi.
* Bir kimsenin, meslek bilgisini artırmak için bir kurumun bir veya birçok bölümünde çalışarak geçirdiği dönem.

stajyer

* Staj yapan kimse.

stajyerlik

* Stajyer olma durumu.

stalâgmit

* Dikit.

stalâktit

* Sarkıt.

stand

* Bkz. stant.

standardizasyon

* Standartlaşma.

standart

* Belli bir tipe göre yapılmış veya ayrılmış.
* Belirli ölçülere, yasaya, kullanıma uygun olan.
* Örnek veya temel olarak alınabilen, tek biçim.
* Bir işletmede, bir ürünü, bir çalışma yöntemini, üretilecek miktarı, bir bütçenin para miktarını vb. yi belirlemek için konulmuş kural.

standart dil

* Bir ülkede yazılan ve konuşulan çağdaş dil, yazı dili.

standartlaşma

* Standartlaşmak işi veya durumu.

standartlaşmak

* Standart duruma gelmek.

standartlaştırma

* Standartlaştırmak işi.
* Nitelikte belirli düzeyi, kaliteyi, pazarlamada kolaylığı ve değer birliğini sağlamak amacıyla, her tür üründen benzer nitelikte bulunanı ayırma.

standartlaştırmak

* Standart duruma getirmek.

stand-bay

* (kredi işlemlerinde) her an sarf edebilecek (kredi) anlamında kullanılır.

stand-by

* Bkz. stand-bay.

stant

* At yarışlarında seyirci tribünü.
* Bir sergide veya fuarda malların sergilendiği yer, sergilik.

star
* Sinema, tiyatro veya müzikhol sanatçısı, yıldız.

starking
* Bir çeşit elma.

start
* Çıkış.

start almak
* yarışçılar başlama işaretiyle yarışa başlamak.
* plânlanan bir işe girişmek, başlamak.

start vermek
* yarışlarda başlama işaretini bayrak, tabanca vb ile belirtmek.

start yeri
* Başlama yeri.

starta geçmek
* çalışmaya başlamak.
* koşmaya hazır duruma gelmek.

starta girmek
* at veya motorlu araçların yarışlarında yarışçıların başlama çizgisi arkasında yerlerini almak.

stat
* Bkz. stadyum.

statik
* Hareketi olmayan, belirli bir süre değişmeyen, duruk.
* Kuvvetlerin dengelenmesi ile ilgili.
* Hareket etmeyen nesnelerin üzerindeki kuvvet dengelerini konu olarak alan bilim dalı.
* Dalgalı akımlı elektrik motor ve üreteçlerinde hareket etmeyen bölüm, statör.
* Gelişme, ilerleme göstermeyen, duruk.

statolit
* Omurgalılarda, denge ve yönelimle olan ilgileri bakımından işitme taşlarına verilen ad.

stator
* Duruk.

statosist
* Statolitlerin içinde bulunduğu kesecik.

statü
* Bir topluluk veya bir toplum içinde bir kimsenin durumu veya kazandığı saygınlık.
* Kadro bakımından bağlı olduğu durum, pozisyon.
* Tüzük.
* Heykel.

statüko
* Yürürlükte bulunan antlaşmalara göre olması gereken veya süregelen durum.

stearik
* Bitkisel ve özellikle hayvansal stearin durumunda bulunan stearik asit için kullanılır (CH3-(CH2)16-CO2H).

stearin
* Gliserinin stearik asit esterlerine verilen ad.

sten

* 9 mm çapında, İngiliz yapısı, hafif, kullanışı kolay bir tür makineli tüfek.

sten

* Sisteminde kuvvet ölçüsü birimi, bir tonluk bir kütleye bir saniyede bir metre hız artışı veren kuvvete eşittir. Kısaltması sn.

steno

* Stenografi kelimesinin kısaltılmış biçimi.
* Stenografi işaretleriyle herhangi bir metni konuşma hızıyla yazan kimse, stenograf.

stenograf

* Steno.

stenografi

* Söylenen sözleri söylendiği kadar çabuk yazmaya elverişli, kısa ve yalın işaretlerden oluşan yazı yöntemi.

stenotip

* Stenografi için yapılmış yazı makinesi.

step

* Bozkır.

stepne

* Taşıtlarda janta takılı şişirilmiş vaziyette yedek olarak bulundurulan tekerlek.

ster

* Yığın durumundaki yakacak odun için kullanılan, 1 metre küpe eşit hacim ölçüsü birimi.

steradyan

* Bir kürenin merkezini tepe olarak alan ve küre yüzeyi üzerinde, kenarı bu kürenin yarı çapına eşit bir kare kadar alan ayıran, uzay açıya eşit, uzay açı birimi (sr).

stereo

* Stereofoni ve stereofonik'in kısaltılmış biçimi.

stereofoni

* Kaydedilen veya radyo ile yayımlanan sesleri, ses kaynaklarının mekândaki dağılımına uygun olarak iletme tekniği, stereo.

stereofonik

* Stereofoni ile ilgili olan.

stereografi

* Katı nesneleri bir düzlem üzerinde gösterme sanatı.

stereografik

* Stereografi ile ilgili.

stereoskop

* Stereoskopik çiftlerin incelenmesinde kullanılan ve konuyu kabartma olarak gösteren optik âlet.

stereoskopik

* Stereoskopla ilgili olan.

stereoskopik çift

* Stereoskopla incelemek için aynı görünüşün, farklı görüş noktalarından alınmış iki fotoğrafından oluşan bütün.

stereotipi

* Basımcılıkta, matris kâğıdı kullanarak formaları, klişeleri ve metinleri çoğaltmaya yarayan yöntem.

steril

* Verimsiz, kısır.
* Her çeşit mikroptan arınmış.

sterilizasyon

* Bir yaranın, bir maddenin, lâboratuvar veya ameliyat alet ve araçlarının taşıdığı ferment ve mikropları yok etme.

sterilize

* Her türlü mikroptan arınmış.
* Bozulmasına yol açabilecek mikroorganizmalardan ve fermentlerden sterilizasyon yöntemiyle arınmış olan (ürün vb.).
* Kısırlaştırılmış.

sterilize etmek

* mikroplarını öldürmek.

sterilleşme

* Sterilleşmek işi veya durumu.

sterilleşmek

* Steril duruma getirilmek.

sterlin

* İngiliz lirası.

sterol

* Hayvanlarda, bitkilerde ve D vitamininde bulunan, daha çok karbon atomlarından oluşan, alkol niteliğinde organik bir madde.

stetoskop

* Kalbin, iç organların hareketlerini dinlemeye yarayan araç.

steyşın

* Arkasında kapısı ile bir veya iki koltuğu ve eşya konacak yeri aracın içine dahil edilmiş binek otomobili.

stil

* Üslûp, biçem, tarz.

stil mobilya

* Antika mobilyanın özelliklerini kısmen yansıtan ve teknolojik gelişmelerden yararlanarak üretilen mobilya.

stilist

* Bir moda evinde yeni ürünlerin oluşumunu ve yaratılmasını sağlayan kimse.
* Giyim eşyası alanında uzmanlaşmış moda desinatörü.

stilistik

* Üslûp yöntemlerini ve türlerini inceleyen edebî araştırma ve dil bilimi dalı, anlatım bilimi.

stilo

* Dolma kalem.

stoacı

* Stoacılık yanlısı (kimse, görüş vb.).

stoacılık

* Aklın egemenliğini, doğaya uygun yaşamayı, ruhun duyumsamazlığı ve dünya yurttaşlığı ülküsünü amaç olarak koyan Kıbrıslı Zenon'un kurduğu öğreti. Zenon derslerini stoa denilen direkli galeride verdiği için bu öğretiye stoacılık adı verilmiştir.

stok

* Bir satış yerinde satışa hazır bulundurulan malların tümü, istif.

* Bir sanayi dalında yararlanılan ham, işlenmiş veya yarı işlenmiş maddelerin tümü.
* Bir ihtiyacı karşılayacak maddeden çok miktarda yığma, istif.
* Satılmamış, istif edilmiş mal.

stok etmek
* bir şeyi bir yere çok miktarda yığmak, biriktirmek, istif etmek.

stokçu
* Stok yapan kimse, istifçi.

stokçuluk
* Stokçu olma durumu, istifçilik.

stoklama
* Stoklamak işi veya durumu.

stoklamak
* İhtiyacın üstünde bir malı aşırı miktarda yığmak.

stop
* Dur!.
* Telgraf ve telefonla olan haberleşmelerde cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

stop etmek
* durmak, duruvermek, çalışmaz olmak.

stop lâmbası
* Otomobillerin arkasına yerleştirilen ve ayak frenine basılınca yanan lâmba.

stop valf
* Sıhhî tesisatta suyu kesmeye yarayan contalı vana.

stopaj
* (vergi için) Ödenilen paradan kanunun öngördüğü ölçüde yapılan kesinti, kaynakta kesme.

stor
* Ağaç, kumaş vb. den yapılmış bir kanal içinde hareket ederek açılıp kapanan perde.

stor kapak
* İnce çıtaların esnek bir yüzeye yan yana dizilmesiyle yapılan ve kıvrılarak açılıp kapanan kapak.

storlu
* Storu bulunan.

stratej
* Strateji uygulayan kimse veya uzman.

strateji
* Önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için tutulan yol.
* Bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsenen politikalara en fazla desteği vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askerî güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı.

stratejik
* Stratejiye ilişkin.
* Askerî bir görüş açısının önemini belirten, savaşı doğrudan doğruya ilgilendiren (her şey için kullanılır).

stratigrafi
* Jeolojinin katmanları inceleyen kolu.

stratosfer
* Kat yuvarı.

stratus
* Katman bulut.

streptokok
* Sıvı ortamda zincir biçimde koloniler oluşturan, çoğu zaman patojen olan bir mikrokok.

streptomisin
* Verem basiline, şarbon, difteri, veba, menenjit, zatürree gibi hastalıklara sebep olan mikroplara karşı kullanılan bir antibiyotik.

stres
* Ameliyat şoku, aşırı yorgunluk, üzüntü, travma, soğuk, heyecan vb. etkenlerin organizmada, iç organlarda ve metabolizmada oluşturduğu bozuklukların tümü.

streslenme
* Streslenmek işi veya durumu.

streslenmek
* Stresli duruma girmek veya gelmek.

stresli
* Stresi olan.

striknin
* Kargabükenden çıkarılan etkili bir zehir.

striptiz
* Genellikle gece kulüplerinde, pavyonlarda genç bir kadın oyuncunun müzik eşliğinde dans edip soyunarak yaptığı gösteri.

striptizci
* Striptiz yapan (kadın).

stronsiyum
* Atom numarası 38, atom ağırlığı 87,63, doğada bazı maden filizlerinde bulunan, yoğunluğu 2,6 olan, 771°C de eriyen sarı bir element. Kısaltması Sr.

strüktür
* Yapı.

strüktüralist
* Yapısalcı.

strüktüralizm
* Yapısalcılık.

strüktürel
* Yapısal.

stüdyo
* Sanat çalışmaları için düzenlenmiş oda.
* Fotoğrafçının çalıştığı oda, alan, fotoğrafçı işliği.
* Sinema, televizyon ve radyo için film çekilen, ses alınan ve yayın yapılan yer.
* Bir odalı daire.

su
* (kural dışı olarak, isim tamlamalarında belirten durumunda iken suyun ve belirtilen durumunda iken suyu biçimini alır). Hidrojenle oksijenden oluşan, oda sıcaklığında sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde.
* Bu sıvıdan oluşan kitle, deniz, akarsu.
* Meyve, sebze gibi şeylerin sıkılmasıyla elde edilen sıvı.
* Bazı kokulu yaprak veya çiçekler imbikten çekilerek elde edilen kokulu sıvı.
* Yemeğin sulu bölümü.

* Yıkamak sözü ile bir su yıkamak, iki su yıkamak biçiminde kullanılarak "kez" anlamına gelir.
* Demir araçları ateşte kızdırdıktan sonra, suya daldırılarak sağlanılan sertlik.
* Yön, taraf, cihat, yan.

su
* \343 sutaşı.

-su
* Bkz. -sı / -si, -su / -su (I).

-su
* \343 -sı / -si, -su / -sü (II).

su (veya söz) götürmez
* başka bir yoruma elverişli olmayan, kesin.

su (yüzü) görmemiş
* (yüz, el) çok kirli.

su akrebi
* Vücudu geniş ve yassı, durgun sularda yaşayan zehirli bir akrep türü.

su almak
* suyu içine çekmek.
* (gemi, sandal) içine, dibinden su girmek.
* gemiye içme suyu doldurmak.
* herhangi bir organdan tedavi maksadıyla su boşaltmak.
* bozukluk, yozlaşma başlamak.

su altı
* Deniz, göl gibi suların yüzeyinin altında kalan bölüm.

su altı arkeolojisi
* Su altında gerçekleştirilen arkeolojik araştırmalar.

su altı flâşı
* Suyun altında film çekmek için gerekli ışığı veren cihaz.

su altı fotoğrafçılığı
* Su altında fotoğraf çekme mesleği veya işi.

su altı işleri
* Dalgıçlık, balık adamlık, inci, midye, sünger avcılığı gibi deniz, göl ve akarsularda su altında çalışmayı gerektiren işler.

su askıları
* Tatlı sularda yaşayan bir alg familyası.

su aygırı
* Çift parmaklılardan, Afrika ırmakları boyunca yaşayan, çok iri yapılı ve geniş ağızlı memeli hayvan, hipopotam (Hippopotamus).

su aygırıgiller
* Örnek türü su aygırı olan memeli hayvanlar familyası, hipopotamgiller.

su baldıranı
* Maydanozgillerden, su kıyılarında ve bataklıklarda yetişen, zehirli, otsu bir bitki, su rezenesi (Cicuta virosa).

su bardağı
* Su içmeye yarayan bardak.

su basıncı

* Durgun bir su kütlesinin birim yüzeyini etkileyen yer çekimi.

su baskını
* Sellerin veya eriyen kar sularının katılmasıyla kabaran akarsuların yataklarından taşarak çevreyi basması, taşkın, taşma, seylâp.

su basmak
* (bir şey veya yer) sular altında kalmak, her yanı suyla dolmak.

su basmanı
* Sağlam bir taban oluşturmak için temel ile birlikte belli bir yüksekliğe ulaşmış yapının oturduğu bölüm.

su bidonu
* Su taşımaya ve depolamaya yarayan bidon.

su bilimci
* Su bilimi uzmanı, hidrolog.

su bilimi
* Suların mekanik, fizik, kimya ve biyoloji bakımından özelliklerini inceleyen bilim, hidroloji.

su biti
* Bkz. Su piresi.

su bitkileri
* Tek hücreli veya hücre toplulukları olan, suya uyum gösteren, Schizomycetes sınıfından, suda yaşayan bitki ve hayvanların ölülerinde saprofit ve su canlılarında parazit olarak yaşayan su bitkileri.

su bombası
* Su altı bombalarını atmaya yarayan alet.

su borusu
* Su veya su buharını bir yerden bir yere aktarmaya yarayan demir veya naylon boru.

su boyası
* Su ile eriyebilen ağaç boyası.

su böceği
* Kın kanatlılardan, küçük su birikintilerinde yaşayan, 18 mm uzunluğunda kahverengi bir böcek, hidrofil (Hydrophilus caraboides).

su bölümü çizgisi
* Komşu iki akarsuyun beslenme teknelerini ayıran çizgi.

su böreği
* Fırına koymadan önce yufkaları suda haşlanan, katları arasına peynir, kıyma konarak hazırlanan bir tür börek.

su cenderesi
* Lokomotiflerin su haznelerine veya tenderlerine su vermeye yarayan araç.

su çarpmak
* (yüzünü) su ile yıkamak.

su çekmek
* içine su almak.
* alçak bir yerden tulumba vb. ile su çıkarmak.

su çıkrığı
* Kuyudan su çıkarmaya yarayan çıkrık.

su çulluğu

* Bataklık çulluğu.

su damarı
* Su kayağının kolları.

su değirmeni
* Su gücü ile çalışan değirmen.

su deposu
* Su depo etmeye yarayan merkez.

su dolabı
* Kuyudan su çıkarmaya yarayan çark; küçükleri el, büyükleri at vb. yardımıyla çalıştırılır.

su dökmek
* küçük abdest bozmak.

su dökünmek
* yıkanmak.

su düzeyi
* Su yüksekliğinin durumu.

su etmek
* bir geminin içine herhangi bir yerinden su girmek veya su sızmak.

su geçirmez
* Birleşiminden ötürü su geçirmeyen, suyu çekmeyen (kumaş, toprak vb.).

su gelmek
* doğumdan önce amniyos suyu döl yolundan akmak.

su gibi (olmak)
* çok ıslak (olmak).

su gibi akmak
* zaman hızla geçmek.
* (para, yiyecek vb.) bol bol gelmek.

su gibi aziz ol!
* su getirenlere iyi dilek olarak söylenir.

su gibi bilmek (veya okumak)
* yanlışsız bilmek veya okumak.

su gibi ezberlemek
* yanlışsız okuyabilecek kadar ezberlemek.

su gibi gitmek
* bol bol harcanmak.

su gibi terlemek
* çok terlemek.

su gösterdi
* su etmek.

su götürür yeri olmamak
* başka türlü yorumlanacak bir yönü bulunmamak.

su hattı
* Bkz. su kesimi.

su ısıtıcısı
* Su ısıtmaya yarayan alet.

su içinde
* (fiyat için) en azından, kolaylıkla.

su içinde kalmak
* çok terlemek, su gibi ıslanmak.

su iktiza etmek
* gusül gerekmek.

su kabağı
* Kabakgillerden, alt bölümü şişkin, birçok yerlerde kurutulup su kabı olarak kullanılan bir tür asma kabağı (Lagenaria vulgaris).

su kabı
* Su koymaya yarayan kap.

su kaçırmak
* su sızdırmak.
* baş ağrıtmak, can sıkmak.

su kamışı
* Su kamışgillerden, suda ve bataklıklarda yetişen, yaprakları almaşık, dişi ve erkek çiçekleri ayrı başaklar durumunda toplanmış küçük bir bitki (Typha).

su kamışıgiller
* Bir çeneklilerden, su kamışı, su şeridi vb.türleri içine alan bir familya.

su kapmak
* (yaralar için) azmak.

su karanfili
* Ormanlarda, akarsu ve göl kenarlarında yetişen, 20-50 cm yükseklikte, sarı çiçekli, çok yıllık ve otsu bir bitki (Geum urbanum).

su katılmamış
* kendine özgü olan durumu koruyan, başka bir etkiyle değişmemiş, bozulmamış olan.

su kayağı
* Su üzerinde yapılan kayık sporu.

su kaybı
* Vücutta çeşitli sebeplerle kaybolan su.

su keleri
* Kurbağagillerden, durgun sularda ve karada yaşayan bir tür küçük hayvan (Lophius).

su kemeri
* Üzerinde su yolu bulunan kemerli köprü.

su kesesi
* Su bitkilerinde içi hava ile dolu bölüm, şişkinlik.

su kesimi
* Geminin su üstünde ve su altında kalan bölümlerinin kesiştiği yer.

su kesmek (veya su kesilmek)
* sulanmak.

su keteni

* Birleşikgillerden, sulak yerlerde yetişen, boyu 1,5 m kadar olabilen, bir türü pembe çiçekli bitki, yaban keteni (Eupatorium cannabinum).

su kireci

* Suyun içinde çabucak katılaşan bir tür kireç.

su korkusu

* Sudan korkma, hidrofobi.

su koyuvermek

* sebze ve et pişerken suyunu salıvermek.
* sözünde durmamak, cıvıtmak.

su küçüğün, söz büyüğün

* büyüklerin sayılması, küçüklerin korunması gerektiğini anlatır.

su küre

* Bkz. Su yuvarı.

su mantarları

* Klorofilleri olmadığından su içindeki bozulmuş organik madde üzerinde saprofit veya su canlıları üzerinde parazit olarak yaşayan su bitkileri.

su mercimeği

* Su mercimeğigillerden, mercimeğe benzeyen yaprakları suların yüzünü kaplayan bir su bitkisi (Lemna).

su mercimeğigiller

* Bir çeneklilerden, örnek bitkisi su mercimeği olan, küçük bir bitki familyası.

su mermeri

* Kaymak taşı, albatr.

su muhallebisi

* Nişasta, süt ve su karışımının önce pişirilmesi, buzdolabında katılaşmasından sonra ceviz büyüklüğünde kesilip şeker ve gül suyu içinde üzerine fıstık serpilerek sunulan bir tatlı türü.

su nanesi

* 20 ile 90 cm yükseklikte, kırmızımtırak renkli, az veya çok tüylü, yaprakları saplı ve kuvvetli kokulu, çok yıllık ve otsu bir bitki (Mentha aquatica).

su örümceği

* Su altında kendi ördüğü ipekten kese içinde yaşayan örümcek (Argyroneta aquatica).

su örümceğigiller

* Su örümceği ile yakın türleri kapsayan, suda çeşitli böceklerin üstünde veya yumuşakçaların solungaçlarında asalak olarak yaşayan böcekler familyası.

su perisi

* Çiçekleri tek eşeyli, gövdesi iki eşeyli olan su bitkisi.

su piresi

* Kabuklulardan, durgun sularda yaşayan bir hayvan, su biti (Daphnia pulex).

su rezenesi

* Su baldıranı.

su saati

* Bkz. su sayacı.

su samuru

* Sansargillerden, tüyleri koyu kahverengi, iyi yüzen, kürkü beğenilen, küçük bir tür hayvan, lutr (Lutra).

su sarımsağı
* Bkz. Kurtluca.

su sarnıcı
* Su biriktirmeye yarayan yer altı su deposu.

su sayacı
* İçinden geçen suyun miktarını ölçen araç, su saati.

su serpilmek
* ferahlamak.

su seviyesi
* Su düzeyi.

su sığırı
* Manda.

su sineği
* Kın kanatlılardan, durgun sular üzerinde yaşayan, parlak yeşilimsi siyah renkli bir böcek (Hydrophilus).

su tabakası
* Su ile kaplanmış yüzey.

su tankeri
* Su taşımaya yarayan tanker.

su taşkını
* Bkz. sel.

su tavuğu
* Su tavuğugillerden, gri, kızıl karışımı tonda, benekli veya çizgili tüyleri olan bir kuş (Fulica atra).

su tavuğugiller
* Bataklık ve su kıyılarında yaşayan, gagaları yandan basık, kanat ve kuyrukları kısa olan, su tavuğu, su yelvesi türlerini içine alan bir familya.

su tedavisi
* Bkz. hidroterapi.

su terazisi
* Basıncı çok olan suyun, basıncını azaltarak, künklerin patlamasını önleyen, belli aralıklarla yapılmış, depo görevindeki kule.
* Çeşitli yüzeyleri istenilen konuma getirmek için kullanılan ölçü aleti.

su teresi
* Turpgillerden, su kenarlarında yetişen, tereye benzeyen, çok yıllık ve otsu bir bitki (Nasturium officinale).

su testisi
* Su koymaya yarayan topraktan yapılmış su kabı.

su testisi su yolunda kırılır
* bir kişi amaç edindiği işte kazaya uğrar.

su topu
* Topu karşı takımın kalesine sokmak temeline dayanan, yedi yüzücüden oluşan iki takım arasında havuzda yapılan spor türü.

su tulumbası
* Kuyudan su çıkarmaya yarayan ve elle çalışan tulumba.

su türbini
* Su gücünden yararlanmayı sağlayan önemli bir makine sistemi.

su uyur, düşman uyumaz
* düşmana karşı her zaman uyanık davranmak gerekir.

su ürünleri
* Denizlerde ve iç sularda bulunan bitkiler ve hayvanlar ile bunların yumurtaları.

su vermek
* bitkileri sulamak.
* hayvanlara su içirmek.
* insanlara içmek için su getirmek.
* çeliğin sertlik, dayanıklılık ve esnekliğini artırmak için kızgınken suya batırmak.

su yapmak
* (gemi, sandal) içine, dibinden su girmek, su almak.

su yatağı
* Su kaynağı.

su yelvesi
* Su tavuğugillerden, sırtı yeşil kahve rengi, karnı kara beyaz çizgili bir kuş (Rallus aquaticus).

su yılanı
* Su yılanıgillerden, uzunluğu 50 cm olan, su kenarlarında ve bağlarda yaşayan bir sürüngen (Natrix natrix).

su yılanıgiller
* Örnek hayvanı su yılanı olan sürüngenler sınıfının bir familyası.

su yılanları
* Sürüngenler sınıfının bazı zehirli ve zehirsiz yılanları kapsayan geniş bir bölümü.

su yolcu
* İstanbul'un su yollarının ve bunlara ilişkin kuruluşların bakım, onarım ve işletmesiyle uğraşan kimse.

su yolu
* Künk veya demir boru ile yapılmış oluk, ark.
* Bazı kâğıtların dokusunda bulunan ve ancak ışığa tutulunca görülen çizgi, resim veya yazı, filigran.
* Kâğıt üzerine konulan noktaların aralarını çizgilerle birleştirerek oynanan bir çocuk oyunu.

su yoncası
* Tacı beyaz salkım çiçekli çok yıllık su bitkisi.

su yosunları
* Denizlerde, tatlı ve durgun sularda, daha çok su yüzeyinde yaşayan, yaprak veya tel biçiminde tallı bitkiler alt şubesi, üşniye, algler.

su yosunu
* Su yosunlarından, klorofilli bitki, alg.

su yuvarı
* Denizlerin yeryüzünde oluşturduğu yuvar, su küre, hidrosfer.

su yürümek
* ilkbahara doğru ağaçlar tomurcuklanmaya başlamak.

su yüzüne çıkmak
* (bir süre örtülü kalmış bir iş veya sorun) aydınlanmak, belli olmak.

sual
* Soru.

sual açmak
* (üst bir mevki) sorumlu sayılan birine soru sormak.

sual etmek
* sormak.

suare
* Akşam yemeğinden sonra yapılan eğlence, toplantı.
* Gece yapılan sinema, tiyatro gösterisi, matine karşıtı.

subaşı
* Şehirlerin güvenlik işlerine bakan görevlilerin başı.
* Acemi ocaklarında küçük aşamalı subay.
* Osmanlılarda kapıkulu süvarileri arasından, savaş zamanı güvenlik işlerine bakmak, barış zamanı da vergi toplamak işleri için ayrılan kimse.
* Rumeli'de çiftlik kahyası.

subay
* Silâhlı kuvvetler içinde asteğmenden mareşale (deniz kuvvetlerinde büyük amirale) kadar rütbelere yükselebilen, özel kanunlara bağlı asker.

subaylık
* Subayın görevi veya rütbesi.

subra
* Koltukluk.

subret
* Komedilerde hafif meşrep genç kadın veya işveli hizmetçi rollerine çıkan kadın oyuncu.

subye
* Ayağın altından geçen, tozluğa veya pantolon paçalarına bağlanan deriden veya kumaştan şerit.

sucu
* Su satan veya evlere su taşıyan kimse, saka.

sucuğunu çıkarmak
* yormak.
* çok dövmek.

sucuk
* Şişirilip kurutulmuş bağırsak içine baharlı et kıyması doldurularak yapılan bir tür yiyecek.
* Ceviz, badem içi gibi şeyler, bir ipliğe dizildikten sonra nişasta ile koyulaştırılmış kaynar üzüm şırasına batırılarak yapılan tatlı yiyecek.

sucuk gibi olmak (veya ıslanmak)
* baştan aşağı ıslanmak.

sucukçu
* Sucuk yapan veya satan kimse.

sucukçuluk
* Sucuk yapma ve satma işi.

sucuklaşma
* Sucuklaşmak işi veya durumu.

sucuklaşmak
* Ter ve kirle sucuk rengini ve görünümünü almak.

sucul

* Suyu seven, suya düşkün.
* Suyu çeken, hidrofil.

suculuk
* Evlere su taşıma veya satma işi, sakalık.

suç
* Törelere, ahlâk kurallarına aykırı davranış.
* Yasalara aykırı davranış, cürüm.

suç aleti
* Suçun işlendiği alet veya suçun işlenmesinde söz konusu olan alet.

suç duyurusu
* İşlenen suçu resmî makamlara bildirme, duyurma.

suç duyurusunda bulunmak
* ilgiliye, ilgili makama suçu bildirmek.

suç işlemek
* yasaya, töreye aykırı bir davranışta veya harekette bulunmak.

suç olmak
* suç sayılmak.

suç yükleme
* Birine suç atma.

suçiçeği
* Genellikle çocuklarda görülen döküntülü, bulaşıcı, salgın hastalık.

suçlama
* Suçlamak işi, itham.

suçlamak
* Suç yüklemek, itham etmek.

suçlandırılma
* Suçlandırılmak işi veya durumu.

suçlandırılmak
* Suç yüklendirilmek, itham ettirilmek.

suçlandırma
* Suçlandırmak işi.

suçlandırmak
* Suçlu olduğuna karar vermek, suçlu olduğunu ileri sürmek.

suçlanma
* Suçlanmak işi.

suçlanmak
* Suçlamak işine konu olmak, itham edilmek.

suçlayış
* Suçlamak işi veya biçimi.

suçlu
* Suç işlemiş, suçu olan (kimse), kabahatli, mücrim.

suçlu olmak

* suçlu sayılmak.

suçlu sayılmak
* suçlu olduğu kabul edilmek.

suçluluk
* Suçlu olma durumu.

suçluluk duygusu
* Kişinin ahlâkî veya dinî kuralları çiğnediğini sezmesi sonucu bilinçli veya bilinçsiz olarak kapıldığı ve kendisiyle ilgili değer yargılarını sarsan duygu.

suçsuz
* Suçu olmayan, suç işlememiş olan, masum.

suçsuzluk
* Suç işlememiş olma durumu.

suçunu bağışlamak (veya birinin suçundan geçmek)
* bir kimseye işlediği suçun cezasını vermemek.

suçüstü
* Suçu işlerken, cürmümeşhut.

suçüstü mahkemesi
* Failin suç üstü yakalandığı durumlarda duruşmasının görüldüğü mahkeme, meşhut cürümler mahkemesi.

suçüstü yakalama
* Suç işleyenin suçu işlediği sırada veya hareketinden çok az önce yakalanması.

suda pişmiş
* kaynatılarak veya haşlanarak pişirilmiş.

sudak
* Levrekgillerden, tatlı sularda yaşayan, eti beyaz ve lezzetli bir balık (Lucioperca fluviatilis).

sudan
* Önemsiz, saçma, baştan savma.

sudan cevap
* baştan savma, inandırıcı olmaktan uzak cevap.

sudan çıkmış balığa dönmek
* herhangi bir sebeple ne yapacağını bilememek, çok şaşırmak.

sudan geçirmek
* (çamaşırlar için) üstünkörü yıkamak.
* (sabunlu çamaşırı) durulamak.

Sudan tavuğu
* Beç tavuğunun bir türü.

sudan ucuz
* çok ucuz, bedava.

Sudanlı
* Sudan halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

sufle
* Sahnedeki oyunculara, izleyicilere duyurmadan unutulmuş bir sözü veya cümleyi hatırlatma.
* Un, şeker, yumurta gibi maddelerin muhallebi kıvamına gelinceye kadar çırpılıp pişirilmesiyle yapılan bir tür tatlı.

sufle etmek
* oyunculara, izleyicilere duyurmadan söyleyecekleri sözü veya cümleyi fısıldamak.
* birine unuttuğu bir sözü veya cümleyi kimseye duyurmadan hatırlatmak.

suflîleşmek
* Aşağı bir durum almak, aşağılaşmak.
* Kılıksızlaşmak, pis kılıklı duruma gelmek.

suflör
* Oyunculara, rollerinde unuttukları sözleri izleyicilere duyurmadan söyleyip hatırlatan kimse.

suflörlük
* Suflörün görevi.

suibriği
* Suibriğigillerden, yaprakları almaşık, sapları uzun ve sülüksü, yaprak ayası ibrik biçiminde gelişmiş olan, sıcak ülkelerde yetişen, tırmanıcı bir bitki (Nepenthes destillatoria).

suibriğigiller
* İki çeneklilerden, otuz kadar bitki türünü içine alan ve örnek bitkisi suibriği olan bir bitki familyası.

suiistimal
* (görevini, yetkisini vb.yi) Kötüye kullanma, yolsuzluk.

suiistimal etmek
* Bkz. kötüye kullanmak.

suikast
* Gizlice cana kıyma ve kötülük etmeye kalkışma.
* Bir devlet büyüğünü veya önemli bir kişiyi plân kurarak öldürme.

suikastçi
* Suikast yapan (kimse).

suikastta parmağı olmak
* düzenlenen suikast olayında rol oynamak.

suiniyet
* Kötü niyet.

suizan
* Kötü san, kuşku.

sukut
* Düşme.

sukut etmek
* düşmek.

sukutuhayal
* Düş kırıklığı, hayal kırıklığı.

-sul
* Bkz. -sıl / -sil, -sul / -sül.

sulak
* Suyu olan, suyu bol.
* Kuşlar için su konulan küçük kap.

sulaklık
* Sulak olma durumu.

sulama
* Sulamak işi.
* Arklar veya savaklar yardımı ile su akıtarak herhangi bir toprak bölgesini kuraklıktan kurtarma.

sulamak
* (toprak, bitki vb. için) Su vermek.
* Hayvana su vermek, suvarmak.
* (para için) Ödemek, vermek, harcamak.

sulandırıcı
* Sulandırmayı sağlayan (madde).

sulandırma
* Sulandırmak işi.

sulandırmak
* Sulu duruma gelmesini sağlamak.
* Su veya başka bir sıvı katıp karıştırarak yoğunluğunu azaltmak.

sulanma
* Sulanmak işi.
* Bazı nesnelerin, havanın nemini soğurarak çözünme özelliği.

sulanmak
* Sulu duruma gelmek.
* Suyu çoğalıp yoğunluğu azalma.
* Sulamak işi yapılmak.
* (göz için) Yaşarmak.
* İmrendiğini açığa vurmak.
* Birine karşı duyulan cinsel isteği kendisine sezdirmek, yeşillenmek.

sular kararmak
* akşam olmaya başlamak.

sularında
* Yaş, saat gibi kelimelerle birlikte yaklaşık bir zaman bildirir.

sulatma
* Sulatmak işi.

sulatmak
* Sulamak işini yaptırmak.

sulbünden gelmek
* bir kimsenin öz evlâdı olmak.

sulfata
* Kinin sulfatına ve genel olarak kinin tuzlarına verilen ad.

sulh
* Barış.

sulh olmak
* uzlaşmak.

sulhçu
* Barış yanlısı olan, barışçı, barışsever, barışçıl.

sulhperver
* Barış yanlısı olan, barışçı, barışsever, barışçıl.

sulhsever
* Barışsever.

sulp
* Bel kemiği, omurga.
* Döl, nesil, zürriyet.
* Katı.

sulta
* Yetke, otorite.

sultan
* Müslüman, özellikle Sünnî hükümdarların kullandıkları unvan, padişah.
* Padişahların erkek ve kız çocukları ile anne ve eşlerine verilen unvan.
* Bazı Bektaşî azizlerine verilen ad.

Sultan Ahmet'te dilenip Ayasofya'da sadaka vermek
* kendi yoksulluğuna bakmadan başkalarına yardım etmeye kalkışmak.

sultan böreği
* Yufka aralarına hafifçe pişirilmiş kuşbaşı et, soğan ve dil peyniri katılarak fırında hazırlanan bir börek.

sultan efendi
* Osmanlılarda padişahın kız kardeşleri ile kızlarına verilen unvan.

sultan kethüdası
* Padişahların ve şehzadelerin evlendirilen kızlarının dairelerindeki işlere bakan görevli.

sultanî
* Sultanlara yaraşan veya sultanlarla ilgili.
* 1908'den sonra Osmanlı ülkelerinde, bugünkü lise dengi öğretim kurumu.
* Mısır, Trablus ve Cezayir darphanelerinde basılan Osmanlı altını.
* Çekirdeksiz bir tür üzüm.

sultanî tembel
* İş görmekten hiç hoşlanmayan, çok tembel.

sultanî tembellik
* İş görmekten hiç hoşlanmama, çok tembel olma durumu.

sultanîbuselik
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

sultanîhüzzam
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

sultanîyegâh
* Klâsik Türk müziği makamlarından biri.

sultanlık
* Sultan olma durumu, padişahlık, saltanat.
* Sultan sanını taşıyan bir İslâm hükümdarının ülkesi.
* Rahat yaşama durumu.

sultanoğlu
* Padişah kızlarının, padişah soyundan olmayan kocalarından doğan erkek çocuklarına verilen ad.

sulu
* Suyu olan, içinde su bulunan.
* Suyu çok olan.
* İçine su katılmış, sulandırılmış olan.

* Yersiz şakalar yapan, söz ve davranışları ile çevresini tedirgin eden veya kadınlara hoş olmayan iltifatlarda bulunan (kimse).

sulu boya
* Su ile karıştırılarak kullanılan bir boya.
* Bu tür boya ile yapılmış olan (resim).

sulu göz
* Bkz. sulu gözlü.

sulu gözlü
* Göz yaşını tutamayan, hemen ağlayan.

sulu sepken
* Yağmurla karışık bir biçimde (yağan).

sulu tarım
* Sulamaya dayalı tarım.

sulu zırtlak
* Oyunlarda kuralları bozup mızıkçılık eden, ağlayan, kaçan kimse.

suluk
* Oda içinde yıkanmak için ayrılmış küçük yer, gusülhane.
* Kuş kafeslerinde su konan kap.
* Küçük çocukların başlarında, yer yer saç dökülmesi ve kabartılarla beliren bir deri hastalığı.
* Yarışçıların su, glikozlu su, çay veya meyve suları koymalarına yarayan su kabı.
* Tavukların su ihtiyaçlarını karşılamak üzere uzun, yuvarlak, küçük çanak veya damlalıklı biçimlerde değişik malzemeden yapılmış yarı otomatik veya otomatik düzen.
* Büyükbaş hayvanların barındığı yerlerde su içmelerini kolaylaştıran küçük tekne veya havuz.

suluk zinciri
* At vb. hayvanların gemlerinin altına takılan küçük zincir.

sululaşma
* Sululaşmak işi.

sululaşmak
* Yersiz, yavan şakalar yapmak veya kadınlara tatsız iltifatlarda bulunmak.

sululuk
* Sulu olma durumu.
* Yersiz şakalar yapma veya kadınlara tatsız iltifatlarda bulunma durumu.

sululuk yapmak (veya etmek)
* sululaşmak.

sumak
* Antep fıstığıgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, kabuğu hekimlikte, yaprakları dericilikte kullanılan bir ağaç, somak (Rhus coriafia).
* Bu ağacın, ekşilik vermek için dövülerek yemeklere katılan mercimeğe benzeyen meyvesi.

sumen
* Üzerinde yazı yazmaya, arasında evrak saklamaya yarayan deri kaplı altlık.

sumen altı etmek
* bir evrakın işleme konulmasını engellemek veya bir işin yapılmasını geciktirmek.

Sumer
* Mezopotamya'da yaşamış bir ulus ve bu ulustan olan kimse.

Sumerce

* Sumer dili.

Sumerolog
* Sumer dili ve eserleri ile uğraşan bilim adamı.

Sumeroloji
* Sumer dili ve eserlerini konu alan bilim dalı.

sumsuk
* Yumruk.
* Yumrukla vurma.

sumsuklama
* Sumsuklamak işi veya durumu.

sumsuklamak
* Yumrukla vurmak, yumruklamak.

-sun
* Bkz. -sın / -sin, -sun / -sün.

-sun
* Bkz. -sın / -sin, -sun / -sün.

suna
* Erkek ördek.
* Göl ördeği.

suna boylu
* Bkz. suna gibi.

suna gibi
* boylu boslu ve yakışıklı.

sunak
* Tapınaklarda, üzerinde kurban kesilen, günlük yakılan, dinî tören yapılan taş masa.

sundurma
* Sundurmak işi.
* Yağmurdan, güneşten korunmak için yapılan ve arkası bir duvara verilen çatı.
* Sundurma biçiminde olan, sundurma görevini yapan.
* Üstü kapalı balkon, evlerin önündeki taşlık.

sundurmak
* Sunmak işini yaptırmak.
* Vermek.

sungu
* Bir büyüğe sunulan armağan.
* Bir tanrıya veya tapınağa yapılan bağış.

sungur
* Doğana benzeyen, yırtıcı, avcı kuş.

sun'î
* Yapma, yapay, takma.
* Yapmacık, eğreti.

sun'î böbrek
* Sonradan takılan böbrek.

sun'î çayır

* Rutubetli veya sulanabilen topraklarda buğdaygil ve baklagil yem bitkilerinin bir karışım olarak yetiştirildiği çayır.

sun'î gübre
* Bitki kalıntılarının ticarî gübre ile karıştırılmasında elde edilen gübre.

sun'î kalp
* Sonradan takılan kalp.

sun'î peyk
* Yapma uydu.

sun'î solunum
* Normal solunumun yeterli olmadığı durumlarda onu takviye etmek amacıyla solunum aleti takma.
* Dış etki ile göğse bastırılarak yaptırılan solunum.

sun'î tahta
* Sunta.
* Odun lifi levhası, yonga ve talaş levhalarının bir türü.

sun'î teneffüs
* Sun'î solunum.

sun'îlik
* Yapma, yapay olma durumu veya özelliği, yapaylık.

sunma
* Sunmak işi.

sunmak
* Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, yollamak, göndermek, takdim etmek.

sunta
* (< sunî tahta) Doğramacılıkta kereste olarak kullanılan, sıkıştırılmış talaş ve yongadan yapılan tahta.

suntıraç
* Nalbantların, nallanacak hayvanın tırnağını keserken kullandıkları keskin araç, nalbant keskisi.
* Saraçların derilere yiv açmakta kullandıkları, metalden U biçimindeki araç.

sunturlu
* Yaman, adamakıllı, dehşetli.
* Gösterişli, görkemli.

sunturlu küfür
* Çok kötü, berbat, ağza alınmaz küfür.

sunu
* Sunulan şey.
* Piyasaya mal çıkartma, arz.

sunu ve istem
* üreticinin piyasaya mal çıkarması ve tüketicinin piyasadan mal çekmesi olayları, arz ve talep.

sunucu
* Radyoda, televizyonda, bir eğlence yerinde programı sunan, açıklayan (kimse), takdimci.

sunuculuk
* Sunucunun işi ve görevi.

sunulma
* Sunulmak işi.

sunulmak
* Sunmak işine konu olmak veya sunmak işi yapılmak.

sunuluş
* Sunulmak işi veya biçimi.

sunum
* Lokma, parça.

sunuş
* Sunmak işi veya biçimi.
* Büyüklere söylenilen söz, maruzat.
* Ön söz.

suoku
* Su okugillerden, batalık bölgelerde ve su kenarlarında yetişen, kök sapları taze iken kekre olan, kurutulunca yenilebilen küçük bir bitki (Sagitteria).

suokugiller
* Bir çeneklilerden, örnek bitkisi suoku olan ve yetmiş kadar türü bilinen bir bitki familyası.

suölçer
* Su ve benzeri akışkanlara ilişkin derinliği ve ağırlığı, basıncı ölçmeye yarayan alet, hidrometre.

sup
* Çikolata ile yapılan bir çeşit tatlı.

supanglez
* Sup.

supap
* Bir yay yardımıyla gergin tutulan ve yatağın düzlemine dik olarak yaptığı gidip gelme hareketiyle bir akışkanın geçişini ayarlamaya yarayan kapak.
* Bir devreye yerleştirildiğinde, belirli şartlar altında, akımın yalnız bir yönde geçmesini sağlayan ve böylece dalgalı akımları doğrultmaya yarayan sistem.

supara
* Osmanlı İmparatorluğunda okul kitaplarının genel adı.

suphanallah
* "Tanrı'yı her türlü kusur, ayıp ve eksikliklerden, insanlığa özgü niteliklerden uzak tutarım" anlamında şaşkınlık bildirir.

suples
* Güreşte hasmın sırtını yere getirmek için yapılan bir çevirme hareketi.

supya
* Mürekkep balığı.

sur
* Kale duvarı.

sur
* Uğur, alın yazısı, talih.

sura
* (Hindistan'da dokumacılık merkezi Surate'nin adından) Yumuşak ince bir tür ipekli kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

surat
* Yüz, çehre.
* Somurtkanlık, asık yüzlülük.

* Soğuk davranma.

surat (veya suratı) bir karış
* öfkeli, kızgın ve somurtkan.

surat asmak
* kaşlarını çatıp yüzüne küskün veya dargın bir anlam vermek, somurtmak.

surat düşkünü
* Çirkin yüzlü, çehre züğürdü.

surat etmek
* birine karşı küskün durmak, asık yüzlü olmak.

surat kalmamak
* utanmaz duruma gelmek.

surat mahkeme duvarı
* asık suratlı, kimseye gülmeyen, suskun duran.
* utanmaz, sıkılmaz.

surata bak süngüye davran
* çok asık suratlı kimseler için kullanılır.

suratı değişmek
* bir kimseye karşı davranışı değişmek, daha sert bir durum almak.

suratı kasap süngeriyle silinmiş
* utanması, sıkılması kalmamış.

suratına indirmek
* tokat atmak.

suratından düşen bin parça olmak
* Bkz. yüzünden düşen bin parça olmak.
* çok somurtmak, can sıkıntısını açıkça belli etmek.

suratını ekşitmek
* yüzüne memnun olmadığını belirten bir anlam vermek.

suratlı
* Yüzü gülmez, somurtkan.

suratsız
* Somurtkan.
* Çirkin.
* Aksi, huysuz.

suratsızlık
* Somurtkan olma durumu.

surdinlemek
* Sesini kesmek, sessiz hâle getirmek.

sure
* Kur'an'ın bölünmüş olduğu 114 bölümden her biri.

suret
* Görünüş, biçim.
* Yazı veya resim kopyası, nüsha.
* Biçim, yol, tarz.
* Yüz, çehre.

* İslâm felsefesinde, varlığın görünen yanına, beş duyu ile algılanan yönüne verilen ad.
* Resim, fotoğraf.

suret almak (veya çıkarmak)
* (bir belgenin) kopyasını çıkarmak.

sureta
* Görünüşe göre, görünüşte.
* Yalandan.

sureti haktan görünmek
* kendisini iyi niyetli imiş gibi göstermek.
* birinin iyiliği için çalışıyor görünmek.

suretine girmek
* bir şeyin görünüşüne, biçimine benzemek.

Suriyeli
* Suriye halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

sus payı
* Susmalık.

susak
* Susamış olan, susayan.
* Salak, aptal.
* Su kabağından yapılmış veya ağaçtan oyulmuş maşrapa.

susak ağızlı
* Anlamsız, boş konuşan (kimse).

susak burunlu
* İri, çirkin burunlu (kimse).

susaklık
* Susamış olma durumu.
* Salaklık, aptallık.

susallar
* Suda yaşayan bitki veya hayvan familyası.

susam
* Susamgillerden, sıcak bölgelerde yetişen küçük bir bitki (Sesamum indicum).
* Bu bitkinin küçük, sarımtrak tohumu.
* Süsen.

susam helvası
* Kaynatılmış ağdalı şekerden yapılan ve susama bulanan bir tür tatlı.

susam yağı
* Susam tanelerinden çıkarılan yağ, şırlağan.

susama
* Susamak işi.

susamak
* Su içme ihtiyacı duymak.
* Çok istemek, zorlu bir ihtiyaç duymak, özlemek.

susamgiller
* İki çeneklilerden, en önemli ve örnek bitkisi susam olan, küçük bir bitki familyası.

susatma
* Susatmak işi.

susatmak
* Susamasına yol açmak, susuz bırakmak.
* Zorluk, güçlük çıkarmak.

susayış
* Susamak işi veya biçimi.

susku
* Az konuşma, susma, sükût.

suskun
* Çok az konuşan, sessiz, sakin olan, sükûtî.
* Sessiz, sakin bir biçimde.

suskunlaşma
* Suskunlaşmak işi veya durumu.

suskunlaşmak
* Suskun olmak.

suskunlaştırma
* Suskunlaştırmak işi veya durumu.

suskunlaştırmak
* Suskun hâle getirmek.

suskunluk
* Suskun olma durumu, sükûtîlik.

susma
* Susmak işi.
* Türk nakışlarında bir iğne türü.

susma hakkı
* Bir soruşturma sırasında sanığın, ceza yönünden âleyhine sonuç doğuracak sorulara cevap vermeme hakkı.

susmak
* Konuşmasını kesmek veya konuşmaktan kaçınmak.
* Ses veya gürültüyü kesmek, ses ve gürültü yapmamak.
* Etkisini göstermemek, tepki göstermemek.

susmalık
* Susması, karşı gelmemesi veya bildiği bir sırrı yaymaması için birine verilen para vb. şey, sus payı, hakkısükût.

suspus
* Susmuş, sinmiş.

suspus olmak
* susmak, sinmek, hiç sesini çıkarmamak.

susta
* (köpek) Arka ayakları üzerinde durma.

susta
* Emniyet yayı.

susta durdurmak
* köpeği arka ayakları üzerinde durdurmak.

* (bir kimseyi veya birilerini) yıldırmak.
* etkisi altına almak.

susta durmak
* (köpek) arka ayakları üzerinde durmak.
* korktuğu bir kimsenin karşısında saygılı ve çekingen davranmak.

sustalı
* Sustası olan.
* Çakı.

sustalı çakı
* Açıldıktan sonra sustasına basılmadıkça kapanmayan bir tür büyük çakı.

sustaya kalkmak
* (köpek) susta durmak.

susturma
* Susturmak işi, ilzam.

susturmak
* Susmasını sağlamak, susmasına sebep olmak.
* Verdiği karşılıkla veya yaptığı bir davranışla birini artık söz söyleyemeyecek bir duruma getirmek, ilzam etmek.
* Etkisini, gücünü azaltmak, gidermek, bastırmak.

susturucu
* Susmasını sağlayan, susmasına sebep olan.
* Patlamalı veya tepkili motorlarda, yanmış gazların dışarıya atılmasından doğan gürültüyü önlemeye, azaltmaya yarayan araç, egzoz.
* Ateşli bir silâhın patlama gürültüsünü azaltan sistem.

susturulma
* Susturulmak işi.

susturulmak
* Susması sağlanmak, konuşması önlenmek.
* Aldığı karşılıkla artık söz söyleyemeyecek bir duruma düşürülmek.

susuş
* Susmak işi veya biçimi.

susuz
* Suyu olmayan, suyu bulunmayan.
* Suyu çok az olan.
* Yağmursuz, kurak geçen.
* Susamış olan.
* Su olmadan.

susuzluk
* Susuz olma durumu, kuraklık.
* Susamış olma durumu.

suşeridi
* Su kamışıgillerden, şeridi andıran, 1 m ye kadar uzayabilen, yaprakları açık yeşil renkte sucul bir bitki (Sparmanaum).

sut
* Eskiden bazı bitkilerden, bu gün sodyum klorürden elde edilen sodyum karbonatın ticaretteki adı.

sut kostik
* Sodyum hidroksit.

sutaşı
* Bazı giysilerin yaka, kol, cep gibi yerlerini süslemekte kullanılan işlemeli şerit, suyolu.

sutyen
* Göğüsleri dik tutup dolgun göstermek için kullanılan, saten, dantel vb.kumaşlardan yapılan kadın iç çamaşırı.

sutyenci
* Sutyen diken ve satan kimse.

sutyencilik
* Sutyen dikip satma işi.

suvare
* Bkz. Suare.

suvarım
* Bir suvarmada veya sulamada verilen su miktarı.

suvarma
* Suvarmak işi.

suvarmak
* (hayvana) Su vermek, su içirmek.

suvat
* Hayvan suvaracak yer.

suya düşmek
* (genellikle bir iş veya tasarı için) gerçekleşememek.

suya göstermek
* hafifçe yıkamak.

suya götürüp susuz getirir
* çok kurnaz, hileci kimseler için kullanılır.

suya sabuna dokunmamak
* sakıncalı konularla ilgilenmemek; davranışlarını kimseyi incitmeyecek biçimde ayarlamak.

suya salmak
* boşuna harcamak.

suyolu
* Sutaşı.

suyu (veya çayı) görmeden paçaları sıvamak
* henüz hiçbir belirti yokken veya gereğinden çok önceden hazırlanmaya kalkışmak.

suyu baştan (veya başından) kesmek
* işin aslı üzerinde kesin bir şey söyleyip ayrıntılarını konuşmaya gerek duymamak.

suyu getiren de bir, testiyi kıran da
* Bkz. testi.

suyu görünce teyemmüm bozulur
* bir zorunluk dolayısıyla yapılmakta olan bir işin, bu zorunluk ortadan kalkınca gereği gibi yapılmak için yeni baştan ele alınması gerekir.

suyu hürmetine (veya yüzü suyuna)
* birinin veya bir şeyin hatırına veya varlığına değer verildiği için.

suyu ısınmak (veya kaynamak)
* iş başından uzaklaştırılması yaklaşmak veya gelmek.

suyu kesilmiş değirmene dönmek
* işlemez, yararsız duruma gelmek.

suyu kesiyor
* çok körleşmiş.

suyu mu çıktı?
* beğenilmeyecek nesini gördün?.

suyu nereden geliyor?
* bir işi görmek için harcanan para hangi kaynaktan sağlanıyor?.

suyu seli kalmamak
* (sulu yemek) kaynaya kaynaya suyu azalmak.

suyuk
* Organizmanın (kan, lenf gibi) sıvı bölümü.

suyukçuluk
* Organizmadaki hastalık belirtilerini suyukların bozukluğuna bağlayan tıp öğretisi.

suyun akıntısına gitmek
* olayların veya durumun gelişmesine göre davranmak, uymak.

suyun başı
* suyun çıktığı yer, kaynak.
* en çok yarar sağlanacak yer.
* bir işin asıl yetkililerinin bulunduğu yer.

suyuna gitmek
* suyunca gitmek.

suyuna tirit
* baştan savma, değersiz, özensiz.

suyunca gitmek
* bir kimseyi sinirlendirmeyecek biçimde davranmak.

suyunu almak
* kaynatılan yiyeceğin suyunu ayırmak.

suyunu çekmek
* yemek kaynayıp suyu kalmamak.
* tükenmek.

suyunun suyu
* bir şeyle ancak çok uzaktan uzağa ilgisi olan şey.

-suz
* Bkz. -sız / -siz, -suz / -süz.

suzidil
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

suzidilâra
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

suzinak

* Klâsik Türk müziğinde bir basit makam.

-sü
* -sı / -si, -su / -sü.

-sü
* -sı / -si, -su / -su.

sübap
* Bkz. Supap.

sübek
* Bazı yerlerde beşikteki çocukların bacakları arasına yerleştirilen sidik şişesi veya sidiği bir kaba akıtacak boru.

sübekli
* Sübeği olan.

sübjektif
* Öznel, nesnel karşıtı.

sübjektiflik
* Sübjektif olma durumu.

sübjektivist
* Öznelci.

sübjektivite
* Öznellik.

sübjektivizm
* Öznelcilik.

süblime
* Süblimleştirme yoluyla elde edilen ürün.
* Ak sülümen.

süblimleşme
* Süblimleşmek işi.

süblimleşmek
* Bir cisim, katı durumdan sıvı durumuna geçmeden, doğrudan doğruya gaz durumuna dönüşmek.

süblimleştirme
* Bir cismi katı durumdan doğrudan doğruya gaz durumuna dönüştürmeye dayanan işlem.
* Bazı katı cisimleri ısıtarak buharlaştırdıktan sonra soğutma yoluyla yeniden katı durumda elde etmek için yapılan özel damıtma yöntemi.

süblimleştirmek
* Bir cismi katı durumdan doğrudan doğruya gaz duruma dönüştürmek.

sübut
* Gerçekleşme, şüpheye yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkma.

sübut bulmak
* tanıtlanmak, ispat edilmek.

sübvansiyon
* Devletçe yapılan para yardımı, destekleme.

sübyan
* Çocuklar.

sübyan koğuşu
* Tutuk evlerinde suçlu çocukların bulunduğu bölüm.

sübye
* Mürekkep balığı.
* Badem içi, kavun çekirdeği gibi şeylerden yapılan boza koyuluğundaki şerbet.

sücut
* Secdeye varma, secde etme.

südreme
* Südremek işi.

südremek
* Sarhoş olmak, esrimek.

süet
* Bkz. podosüet.

süflî
* Aşağı, aşağılık, bayağı, adî.
* Kılıksız, pis kılıklı, hırpanî.

süflîleşme
* Süflîleşmek işi.

süflîleşmek
* Süflî duruma gelmek, süflî olmak.

süflîlik
* Süflî olma durumu.

Süheyl
* Güney yarım kürede bulunan parlak yıldız, Yıldırak.

sühulet
* Kolaylık.
* Yumuşaklık, naziklik.
* Uygun ortam.

sühunet
* Sıcaklık.

süit
* Aynı tonda yazılmış çalgı parçaları dizisi.
* Otellerde değişik amaçlar için kullanılmak üzere donatılmış ve birden çok odaya sahip olan özel bölüm.

süje
* Konu.
* Özne.

süklüm püklüm
* Suç işlemiş gibi utanç veya korku içinde büzülmüş olarak.

sükse
* Başarı.
* Gösteriş, ilgi çekecek durum.

sükse yapmak
* başarı kazanmak.
* ilgi çekecek bir durum yaratmak.

sükûn
* Sükûnet.

sükûnet
* Durgunluk, dinginlik, hareketsizlik.
* Huzur, rahat.
* Dinme, yatışma.

sükûnet (veya sükûnet) bulmak
* sakinleşmek, rahatlamak.

sükûnetli
* Durgun, sakin, hareketsiz.

sükût
* Susma, konuşmama, söz söylememe, sessizlik.

sükût hakkı
* Susmalık, sus payı, susma hakkı.

sükût ikrardan gelir
* susmak kabul etmek demektir.

sükûtî
* Sessiz, suskun (kimse).

sükûtîlik
* Sessizlik, suskunluk.

sükûtla geçiştirmek
* sözü edilmesi gereken bir noktayı söylemeden atlamak, bile bile bir konuya hiç değinmemek.

-sül
* Bkz. -sıl/-sil, -sul/-sül.

sülâle
* Soy; ev, aile.

sülf
* Kükürt.

sülfamit
* Mikroplara karşı etkili olan azotlu ve kükürtlü organik birleşimlerin ortak adı.

sülfat
* Sülfürik asidin tuzu veya esteri.

sülfatlama
* Mantar hastalıklarına karşı bitkilere bakır sülfat, demir sülfat püskürtme veya bitkileri bu maddelere bulama işlemi.

sülfatlanma
* Bir akümülatörün levhaları üzerinde kurşun sülfat tabakasının oluşması.

sülfatlaşma
* Doğal maden sülfürlerinin hava ve su etkisiyle yavaş yavaş sülfat durumuna dönüşmesi.

sülfit
* Sülfürlü asit tuzu.

sülfitleme

* (şarapçılıkta) Üzüm, elma veya armut şırasını kükürtdioksitle temizleme yöntemi.

sülfür
* Kükürdün başka bir elementle yaptığı birleşik.

sülfürik
* Kükürttrioksit ile bunun yerini tutan ve en önemlisi sülfürik asit olan asitler için kullanılır.

sülfürik asit
* Suda çözünerek büyük bir ısı açığa çıkaran, şurup kıvamında, renksiz, kokusuz, 100 C de katılaşan bir sıvı, kara boya, zaç yağı.

sülfürimetre
* Bir maddedeki kükürt oranını tespit etmek için kullanılan alet.

sülfürleme
* Kükürtle birleştirmek için yapılan işlem.
* Kükürtleme.

sülfürlemek
* Kükürtle birleştirmek.

süline
* Dar ve uzun kavkılı bir deniz yumuşakçası, deniz çakısı (Solen).

sülûk
* Bir yola girme, bir yol tutma.
* Bir tarikata girme.

sülûk etmek
* (bir işe) girmek.
* bir tarikata girmek.

sülüğen
* Erimiş kurşunun, bir hava akımında yükseltgenmesiyle üretilen, çok yoğun ve zehirli, pas önleyici astar boyaların hazırlanmasında kullanılan kırmızı boya.

sülük
* Sülüklerin örnek asalak hayvanı (Hirudo).
* Sülüklerden, tatlı sularda yaşayan, vücudunda 22 sindirim kesesi olduğu için bir kezde, ağırlığının sekiz katı kan emebilen, halk arasında bazı kan hastalıklarının tedavisinde yararlanılan hayvan (Hirudo medicinalis).
* Yaprak veya sapların yanlarında gelişen ince uzantı, asma bıyığı.

sülük gibi
* çok şırnaşık, yapışkan (kimse).

sülük vurmak
* tedavi amacıyla sülük yapıştırmak.

sülükçü
* Sülük satan kimse.
* Sülükle kan almayı meslek edinen kimse.

sülükler
* Tatlı ve tuzlu sularda yaşayan, halkalılar takımından, uzun ve yassı vücutları 34 parçadan oluşmuş, gözleri gelişmemiş, iki çekmenli, kan emen türlerinde tükürük bezlerinin bir salgısı, kanın pıhtılaşmasını önleyen bir enzim yapan asalaklar sınıfı.

sülümen
* Ak sülümen.

sülün

* Sülüngillerden, kuyruğu çok uzun, eti beğenilir bir kuş (Phasianus colchicus).

sülün gibi
* boylu boslu ve yürüyüşü güzel (kız veya kadın).

sülüngiller
* Omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfının, tavuksular ve tavuklar alt takımına giren geniş bir familyası.

sülünlük
* Sülünlerin üretildiği ve yetiştirildiği yer.

sülüs
* Üçte bir.
* Arap alfabesiyle yazılan bir tür süslü yazı.
* Erata yolculuklarda indirim sağlayan belge.

sümbül
* Zambakgillerden, soğanla üretilen, 15-20 cm yükseklikte, çiçekleri kuvvetli kokulu ve türlü renkli çok yıllık bir süs bitkisi (Hyacinthus orientalis).

sümbüle
* Klâsik Türk müziğinde bir makam.

sümbülî
* Yağmur yağdırmayan koyu renkli bulutlarla örtülü (hava).

sümbülteber
* Zambakgillerden, güzel kokulu, beyaz renkli bir çiçek (Polianthes).

sümek
* Eğirilmek için temizlenmiş, taranmış yumak biçiminde yün.

sümkürme
* Sümkürmek işi.

sümkürmek
* Soluğu burundan hızla vererek sümüğü dışarı atmak.

sümkürtmek
* Sümkürmesini sağlamak.

sümmettedarik
* Son anda düşünülerek (yapılan).

sümsük
* Uyuşuk davranan, miskin, aptal, mıymıntı, sünepe, pısırık.

sümsük
* Sümsükgillerden, sivri gagalı, kısa bacaklı deniz kuşu (Sulabassana).

sümsükgiller
* Leyleksiler takımının, kanatları, kuyrukları çok uzun deniz kuşları sınıfı.

sümsükleşme
* Sümsükleşmek işi.

sümsükleşmek
* Uyuşuk duruma gelmek, miskinleşmek, pısırıklaşmak.

sümsüklük
* Sümsük olma durumu.

sümter
* Kırmızımtırak, küçük taneli sert buğday.

sümük
* Burun boşluklarından gelen yapışkan sıvı.
* Sümük doku hücrelerinin ve üzerinde bulunan bezlerin, doku yüzünde nemli, akıcı, kaygan bir tabaka oluşturan salgısı.

sümük doku
* Üzerinde çok sayıda ince memecik ve salgı bezi delikleri bulunan, iç organları kaplayan koruyucu doku, mukoza.

sümüklü
* Sümüğü olan.
* Burnundan sürekli sümük akan.

sümüklü böcek
* Karından bacaklılardan, akciğerli, otçul ve kabuksuz yer yumuşakçası (Limax).

sümüksel
* Sümükle ilgili.

sümüksü
* Sümük özelliğinde olan, sümüğe benzer, sümük gibi.

sümüksü zar
* Burun boşluklarını yutağa kadar kaplayan sümük doku.

-sün
* Bkz. sın/-sin, -sun/-sün.

-sün
* Bkz. sın/-sin , -sun/-sün.

sündürme
* Sündürmek işi.
* Taze peynir ve şekerle yapılan bir tatlı.

sündürmek
* Bir şeyi çekerek uzatmak, esnetmek.

sündüs
* Dokunuşunda altın, gümüş tellerin de bulunduğu kaftan ve giysi dikiminde kullanılan bir tür ipekli kumaş.

süne
* Yarım kanatlılardan, yumurtalarını ekin yapraklarına bırakan, esmer renkli, zararlı böcek (Eurigaster integriceps).

sünepe
* Kılıksız ve uyuşuk, sümsük.

sünepelik
* Sünepe olma durumu.

sünger
* Genellikle denizlerde bir yere tutunarak koloni durumunda yaşayan, çok hücreli ilkel hayvan.
* Bu hayvanın temizlik işlerinde kullanılan, suyu fazlaca çeken esnek iskeleti.
* Yapay olarak elde edilen dolgu gereci.

sünger avcısı
* Sünger alıp satan kimse, süngerci.

sünger çekmek
 * bir şeyi hiç olmamış saymak, silmek, silip atmak, unutmak.

sünger doku
 * Yaprağın alt yüzünde bulunan seyrek hücreli, gözenekli ve az klorofilli özek doku.

sünger geçirmek
 * silip atmak, unutmak.

sünger gibi
 * çok yumuşak.

sünger taşı
 * Metal ve fil dişi parlatmakta kullanılan, çok gözenekli ve pürüzlü, ağırlığı az, sert bir yanardağ feldspatı.

süngerci
 * Sünger avcılığı yapan kimse.
 * Sünger alıp satan kimse.

süngercilik
 * Sünger avcılığı.
 * Sünger alıp satma işi.

süngerler
 * Vücutları, içten dar ve uzun kanalcıklardan oluşan, dıştan bu kanalcıklara açılan deliklerle kaplı, çoğu kayalara tutunmuş olarak, koloniler durumunda yaşayan hayvanlar takımı.

süngerleşme
 * Süngerleşmek işi veya durumu.

süngerleşmek
 * Sünger durumuna gelmek.

süngerli
 * Süngerle döşenmiş veya süngerden yapılmış olan.

süngersi
 * Sünger gibi gözenekleri olan, süngere benzeyen.

süngü
 * Tüfek namlusunun ucuna takılan küçük kılıç biçiminde delici silâh.
 * Mezar başına nişan olarak dikilen sırık.
 * Isıtma kazanında kömürün karıştırılmasını sağlayan demir çubuk.
 * Kavlakları düşürmek için kullanılan sivri uçlu, uzun çelik çubuk.

süngüleme
 * Süngülemek işi.

süngülemek
 * Süngü batırmak.
 * Süngü ile ateşi karıştırıp külün ızgaradan aşağı dökülmesini sağlamak.

süngülenme
 * Süngülenmek işi.

süngülenmek
 * Süngülemek işi yapılmak.

süngüleşme
 * Süngüleşmek işi.

süngüleşmek

* Birbirine süngü ile saldırmak.

süngülü
* Süngü takmış olan.

süngüsü depreşmesin
* ölülerden kötü bir anışla söz edilirken söylenir.

süngüsü düşük
* Sağlığı, esenliği bozuk.
* Ataklığı, etkinliği, neşesi kalmamış.

sünme
* Sünmek işi.

sünmek
* Esnekliğini yitirerek gevşemek.
* Kopmadan uzamak, gerilmek.

sünnet
* Hz.Muhammed'in Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu söz.
* Erkek çocukta, erkeklik organının ucundaki derinin çepeçevre kesilmesi.
* Sünnet düğünü.

sünnet çocuğu
* Sünnet edilmiş veya edilecek çocuk.

sünnet düğünü
* Erkek çocukların sünneti sırasında yapılan eğlence.

sünnet ehli
* Müslümanlıkta Hz. Muhammed'in koyduğu kuralları olduğu gibi uygulayan, onun izinden giden kimse.

sünnet etmek (veya yapmak)
* erkek çocukta erkeklik organının ucundaki deriyi çepeçevre kesmek.

sünnet olmak
* sünnet edilmek.

sünnetçi
* Çocukları sünnet eden kimse.

sünnetçilik
* Sünnetçinin yaptığı iş.

sünnetleme
* Sünnetlemek işi veya durumu.

sünnetlemek
* (tabaktaki yemeği) Sıyırıp bitirmek.

sünnetli
* Sünnet edilmiş olan.

sünnetlik
* Sünnet için hazırlanmış olan.

sünnetsiz
* Sünnet edilmemiş olan.

Sünnî

* Sünnet ehlinden olan kimse.

Sünnîlik
* Kur'an'a ve Hz.Muhammed'in sünnetlerine göre davranmayı en doğru ve tek yol sayan dört büyük mezhep (Hanefî, Malikî, Şafiî, Hanbelî).

süper
* Nitelik, nicelik ve derece bakımından üstün olan.
* Belli bir normun üstünde olan.

süper benzin
* Oktan indisi 100 ve 100'ün üzerinde olan, yüksek nitelikte benzin.

süper çimento
* Yüksek dirençli, çabuk sertleşen çimento.

süper fostat
* Doğal trikalsiyum fosfatın sülfürik asitle işlenmesinden elde edilen ve gübre olarak kullanılan ürün.

süper lise
* Özel eğitim sistemi ile desteklenmiş lise.

süper star
* Çok ünlü veya tanınmış sanatçı.

süpermarket
* Türlü tüketim mallarının, özellikle her türlü yiyecek maddelerinin ve mutfak gereçlerinin alıcılarca seçilip satın alınabildiği büyük satış yeri, büyük mağaza.

süpermarketçi
* Süpermarket işleten kimse.

süpermarketçilik
* Süpermarketçinin işi veya mesleği.

süprülmek
* Bkz. süpürülmek.

süprüntü
* Süpürge ile temizlik yapıldığında toplanan toz ve çöp.
* Bayağı, aşağılık şey veya kimse.

süprüntücü
* Herhangi bir yerin süprüntüsünü temizleyen kimse.
* Her şeyin en kötüsünü alan veya satan kimse.

süprüntülük
* Süprüntü atılan yer, çöplük.

süpürge
* Süpürmeye yarayan araç.
* Elektrik süpürgesi.

süpürge çalısı
* Süpürge otu.

süpürge darısı
* Buğdaygillerden, sıcak bölgelerde yetişen ve çiçek saplarından süpürge yapılan, darıya benzeyen bir bitki.

süpürge otu
* Fundagillerden, çiçekleri küçük bir çana benzeyen, işlenmemiş topraklar üzerinde yetişen, kökünden ağızlık, dallarından kaba süpürge yapılan, çalı görünüşünde bir bitki, funda, erika (Erica).

süpürgeci
* Süpürge yapan veya satan kimse.
* Sokak süpürücüsü.

süpürgecilik
* Süpürge alıp satma veya sokak süpürme işi.

süpürgelik
* Süpürge yapmaya elverişli olan (çalı, bitki vb.).
* Yapıların içinde, duvarların döşemeyle birleştiği yerde tabandan 10-15 cm yüksek, dışarıya çıkıntılı ağaç, mermer veya mozaik kuşak.

süpürme
* Süpürme işi.

süpürmek
* Bir şeyin, bir yerin üstündeki çer çöp, toz toprak gibi şeyleri süpürge, fırça veya başka bir araçla toplamak, temizlemek.
* Çıkarıp atmak, kovmak.
* Tüketmek, bitirmek.

süpürtme
* Süpürtmek işi veya durumu.

süpürtmek
* Süpürmek işini yaptırmak.

süpürülme
* Süpürülmek işi veya durumu.

süpürülmek
* Süpürmek işi yapılmak.

süpürüş
* Süpürmek işi veya biçimi.

sürahi
* İçecek koymaya yarar, cam veya billûr.

sür'at
* Hız, hızlılık, çabukluk, ivinti.

sür'at katarı
* Ekspres tren.

sür'atle
* Çabucak, çabuk, hızla.

sür'atlendirme
* Sür'atlendirmek işi.

sür'atlendirmek
* Sür'at vermek, hız kazandırmak, hızlandırmak.

sür'atlenme
* Sür'atlenmek işi.

sür'atlenmek
* Hızı artmak, hızlanmak.

sür'atli

* Çabuk hareketlenen, çabuk giden, çabuk işleyen, hızlı.

sürç
* Sürçme.

sürçme
* Sürçmek işi.

sürçmek
* Yürürken yanlış adım atıp dengesini bozmak.
* Dalgınlıkla yanlış bir iş yapmak, yanılmak.

sürçtürme
* Sürçtürmek işi veya durumu.

sürçtürmek
* Sürçmek işini yaptırmak.

sürçülisan
* Ağızdan yanlışlıkla çıkan söz, dil sürçmesi, anlamında kullanılır.

sürdürme
* Sürdürmek işi.

sürdürmek
* Sürmek işini yaptırmak.
* (bir durumun, bir şeyin) sürmesini, olmasını sağlamak.

sürdürüm
* Bkz. abonman.

sürdürümcü
* Bkz. abone.

sürdürüş
* Sürdürmek işi veya biçimi.

süre
* Bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman parçası, zaman aralığı, zaman bölümü, müddet.

süre aşımı
* Bir işin üzerinden belirli bir zaman geçerek, onun geçersiz kalması, zaman aşımı, müruruzaman.

süre ölçen
* Süreölçeri kullanarak bir yarışta zamanı belirlemekle görevli kimse.

süre ölçümü
* Yarışlarda ve eğitimde harcanan süreyi ölçme.

süre sonu
* Vade sonu.

süreç
* Aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay veya hareketler dizisi, vetire, proses.

süreduran
* Süredurum durumunda olan.

süredurum
* Bir cismin içinde bulunduğu düzgün hareket veya hareketsizlik durumunun sürüp gitmesi, hareketsizliğe veya hareketsizlikten harekete kendi başına geçememesi özelliği, atalet.

süregelen
* Başlangıcından beri aynı biçimde süren, devam eden.

süregelme
* Süregelmek işi veya durumu.

süregelmek
* Başlangıcından beri aynı biçimde sürmek, devam etmek.

süreğen
* Ne kadar süreceği belli olmaksızın sürüp giden, müzmin, kronik, eveğen karşıtı.
* Uzun süreli olan (hastalık), müzmin, kronik, akut karşılığı.

süreğenleşme
* Süreğenleşmek işi, müzminleşme.

süreğenleşmek
* Süreğen bir durum almak, müzminleşmek.

sürek
* Süren, devam eden zaman.
* Satmak için pazara götürülen hayvan sürüsü.
* Hızlı süren, hızlı giden.

sürek avı
* Birçok avcının katılmasıyla ve çoğu kez at üzerinde avı kuşatarak yapılan avlanma, sürgün avı.

sürekçi
* Davar alış verişiyle uğraşan kimse.

sürekli
* Kesintisiz olarak süren, devamlı.
* Uzun süreli olarak, daima.

sürekli ünsüz
* Ötümlü ünsüz.

süreklilik
* Sürekli olma, kesintisiz olarak sürüp gitme durumu, devamlılık.

süreklilik ilkesi
* Her yerde sürekli bir gidiş olduğunu, doğada sıçramanın olmadığını, her şeyin bir bütün içinde örüldüğünü söyleyen temel ilke.

süreksiz
* Az süren, devamsız.

süreksiz ünsüz
* Ötümsüz ünsüz.

süreksizlik
* Süreksiz olma durumu, devamsızlık.

süreli
* Belirli aralıklarla yapılan, çıkan, mevkut, periyodik.

süreölçer
* Belirli bir işin, işlemin, yarışmanın veya teknik alanında belli bir işin kısa süresini ölçmek amacıyla kullanılan alet, kronometre.

sürerlik

* Uzun sürme durumu.

sürerlik fiili
* Süreklilik kavramı veren fiil. Bu kavram herhangi bir fiilin -e'li zarf-fiil ekiyle durmak, kalmak ve bazen de görmek fiilerinden birinin kullanılması ile sağlanır: Gidedurmak. Bakakalmak. Yapagörmek gibi.

sürerlik görünümü
* Türkçede bir zarf-fiille yardımcı fiilin veya herhangi bir fiille durmak fiilinin birlikte kullanılmasından oluşan ve sürerlik kavramı veren görünüm.

süresiz
* Süresi belirli olmayan.
* Süresi belli olmayarak.

süreyazar
* Belirli bir işin kısa süresini çizerek belirleyen araç, kronograf.

Süreyya
* Ülker.

sürfe
* Kurtçuk.

sürfile
* Bir kumaşın tarazlanmaması için kıyılarına yapılan seyrek ve çapraz dikiş.

sürfile makası
* Kumaş kenarlarını zikzaklı bir biçimde kesen ve sürfile yapılmasını gerektirmeyen bir tür makas.

sürfile makinesi
* Sürfile işi yapan makine.

sürfile yapmak
* bir kumaşın tarazlanmaması için kenarına seyrek ve çapraz dikiş yapmak.

sürgen doku
* Bitkilerde kök ve sapların gelişebilecek durumda olan uç bölümlerindeki, çok yüzlü, kolay üreyebilir hücrelerden oluşan bir doku türü, meristem.

sürgit
* Sonsuz olarak, sonsuzluğa kadar, ilelebet.

sürgit yapmak
* (iş için) uzatmak, sürdürüp durmak.

sürgü
* Kapının kapanması için arkasına yatay olarak yerleştirilen demir veya ağaç kol, tırkaz, sürme.
* Sürülmüş tarlayı bastırmak ve düzeltmek için kullanılan, taştan veya ağaç kütüğünden tarım aracı, tapan.
* Sıvayı bastırıp düzeltmek için kullanılan büyük mala.
* Hastanın büyük ve küçük abdestini yapabilmesi için altına sürülen kap.
* Çoğu kez bölümlere ayrılmış bir çubuk üzerinde veya bir cetvelin, bir kumpasın ortasına açılmış bir oluk içinde kayabilen sivri uç veya küçük lama.

sürgü kolu
* Tüfeklerde fişek sürüp kovan boşaltan sürgünün elle tutulan kolu.

sürgüleme
* Sürgülemek işi.

sürgülemek
* Sürgü sürerek kapamak.
* Sürgü ile bastırarak düzeltmek.

sürgülenme
* Sürgülenmek işi.

sürgülenmek
* Sürgülenmek işi yapılmak.

sürgülü
* Sürgü kolu olan.
* Sürgüsü itilmiş, sürgülenmiş olan.

sürgün
* Ceza olarak belli bir yerin dışında veya belli bir yerde oturtulan kimse, menfi.
* Bu biçimde sürülmek işi ve bu işin sonucu, nefiy.
* Bir kimsenin sürüldüğü yer.
* Bir bitkide yeni süren filiz.
* Olağandan daha çok, daha sık ve sulu dışkı çıkarma, ishal, amel.

sürgün avı
* Sürek avı.

sürgün gitmek
* sürgüne gönderilmek, sürgün cezasına uğramak.
* Bkz. sürgün olmak.

sürgün olmak
* olağandan daha çok, daha sık ve sulu dışkı çıkarmak, ishal olmak.

sürgüne göndermek
* ceza olarak bir yere sürmek.

sürme
* Sürmek işi.
* Kapı kanadını içeriden kapamak veya dolap kapağını yerinde tutmak gibi işlere yarayan ve yuvası içinde ileri geri sürülebilen sistem, sürgü.
* (masa ve dolapta) Küçük çekmece.
* Sürülerek kullanılan.

sürme
* Kirpik diplerine sürülen siyah boya.
* Sürme mantarıgillerin yol açtığı ve tanelerin içini kurum karası bir tozla dolduran ekin hastalığı, is, rastık.

sürme çekmek
* gözleri sürme ile boyamak.

sürme mantarıgiller
* Sürme mantarlarından bir familya.

sürme mantarları
* Bitkilerin, özellikle tahılların dokularında yaşayan sürme veya rastık denilen hastalığı yapan, bazitli asalak mantarlar takımı.

sürmedan
* Sürmelik.

sürmek
* Yönetip yürütmek, sevk etmek.
* Önüne katıp götürmek.
* Uzatmak, ileri doğru itmek.
* Dokundurmak, değdirmek.
* Oturduğu, bulunduğu yer veya ülkeden ceza olarak başka bir yer veya ülkeye göndermek, nefyetmek.
* Bir maddeyi bir yüzey üzerine ince bir tabaka olarak yaymak veya dökmek; serpmek.

* Bir malı satışa sunmak, piyasaya çıkarmak.
* Yasal olmayan yolla piyasaya para çıkarmak.
* Herhangi bir durum içinde bulunmak.
* Pulluk veya sabanla toprağı işlemek.
* Olmaya devam etmek.
* Zaman geçmek.
* Zaman almak.
* Yetişip ortaya çıkmak, bitmek, yeşermek.
* (özne olarak iç veya karın kelimelerini aldığında) Olağandan daha çok, daha sık ve sulu dışkı çıkarmak.

sürmeleme
* Sürmelemek işi.

sürmelemek
* Sürme (I) yi sürüp kapamak.
* (göze) Sürme (II) çekmek.

sürmelenme
* Sürmelenmek işi.

sürmelenmek
* Sürmelemek işi yapılmak.

sürmeli
* Sürme ile boyanmış olan.
* Sürgü ile kapatılmış olan, sürmelenmiş olan.

sürmelik
* Ağaç veya kemikten yapılan, içine göz sürmesi konulan küçük kap, sürmedan.

sürmenaj
* Sürekli ve aşırı çalışmadan doğan yorgunluk; bitkinlik.

sürmesiz
* Sürme ile boyalı olmayan.

sürmeyi gözden çekmek
* Bkz. gözden sürmeyi çekmek.

sürnatüralist
* Doğaüstücü.

sürnatüralizm
* Doğaüstücülük.

sürpriz
* Beklenmeyen ve insanı şaşırtarak sevindiren veya üzen olay, beklenmedik olay.

sürpriz yapmak
* birini, beklenmedik, şaşırtan, sevindiren veya üzen bir olayla karşılaştırmak.

sürre
* Osmanlı padişahlarının her yıl Mekke ve Medine'ye gönderdikleri para ve armağanlara verilen ad.

sürre alayı
* Osmanlı İmparatorluğunda her yıl recep ayının 12'sinde Hicaz'a gitmek üzere törenle yola çıkarılan ve padişahların armağanlarını taşıyan topluluk.

sürre emini
* Sürre alayını gideceği yere ulaştırmakla görevlendirilen kişi.

sürrealist

* Gerçek üstücü.

sürrealite
* Gerçek üstü.

sürrealizm
* Gerçek üstücülük.

sürsat
* Savaşa giden ordunun geçeceği yollar çevresindeki köylülerden savaş araç ve gereçlerini temin etmesi ve rayiç değeri üzerinden yiyecek satın alması.

sürşarj
* Bir sayının veya kelimenin yerine geçmek için, üzerine başka bir sayı veya kelime basma işi.

sürt Allah sürt!
* boşu boşuna dolaşıp vaktini yitirmeyi anlatır.

sürtme
* Sürtmek işi.

sürtme ağı
* Açık denizlerde iki gemiyle sürüklenerek kullanılan, iki kollu ve geniş torbalı balık ağı.

sürtmek
* Bir şeyi bastırarak diğer bir şeyin üzerinden geçirmek.
* Dokundurmak.
* Başıboş dolaşmak, yararsız dolaşmak.

sürtük
* Vaktini çok gezerek geçiren, evinde oturmayan (kadın).
* Orospu.

sürtükleşme
* Sürtükleşmek işi veya durumu.

sürtükleşmek
* Sürtük durumuna gelmek.

sürtüklük
* Sürtük olma durumu.

sürtülme
* Sürtülmek işi.

sürtülmek
* Sürtmek işi yapılmak.

sürtünme
* Sürtünmek işi.
* Yüzeyleri birbirinin üstüne gelerek biri veya her ikisi ötekine göre ters doğrultuda kayan iki cismin durumu, delk.

sürtünmek
* Geçerken değmek, sürünmek.
* Kavga etmek için sebep aramak.

sürtünüp durmak
* çıkarı, kazancı için yaltaklanıp durmak.

sürtünüş
* Sürtünmek işi veya biçimi.

sürtüp durmak
* yersiz, sebepsiz olarak durmadan dolaşmak.

sürtüş
* Sürtmek işi veya biçimi.

sürtüşme
* Sürtüşmek işi.
* Anlaşmazlık, uyuşmazlık.

sürtüşmek
* Birbirine sürtünmek.
* Anlaşamamak, uyuşamamak.

sürtüştürme
* Sürtüştürmek işi.

sürtüştürmek
* İki şeyi birbirine sürtmek.

sürur
* Sevinç.

sürü
* Evcil hayvanlar topluluğu.
* Bir insanın bakımı altındaki hayvanların tümü.
* Birlikte yaşayan hayvan topluluğu.
* Düzensiz insan topluluğu.
* Pek çok.

sürü sepet
* Birçok kimse veya şey hep birlikte.

sürü sürü
* Pek çok.

sürücü
* Hayvan, at arabası ve motorlu taşıt süren kimse, şoför.

sürücü belgesi
* Taşıt sürücülerine, ilgililerce verilen araç kullanmada yeterli olmayı gösteren belge, yeterlik belgesi, ehliyetname, ehliyet.

sürücül
* Sürü durumunda yaşayan.

sürücülük
* Sürücünün işi, şoförlük.

sürüden ayrılan koyunu (veya kuzuyu) kurt kapar
* arkadaşların yardımıyla yapılan veya bir amaç uğruna topluca girişilen bir işten ayrılanlar zararlara uğrarlar.

sürüden ayrılmak
* herkesin tuttuğu yolu bırakıp ayrı bir yol tutturmak, herkesin yaptığını yapmamak.

sürükleme
* Sürüklemek işi.

sürüklemek
* Bir şeyi yerden kaldırmadan iterek veya çekerek götürmek.
* Akarsu için, götürmek.

* İstekli olmayan birini bir yere götürmek, getirmek veya bir işi yapmaya zorlamak.
* Kötü bir duruma, sona doğru götürmek.
* İlgi uyandırarak bırakamayacak duruma getirmek, çok ilgilendirmek.

sürüklendirme
* Sürüklendirmek işi veya durumu.

sürüklendirmek
* Sürüklenmesine yol açmak.

sürükleniş
* Sürüklenmek işi veya biçimi.

sürüklenme
* Sürüklenmek işi.

sürüklenmek
* Sürüklemek işi yapılmak veya sürüklemek işine konu olmak.
* Kendi kendini sürüklemek.
* Bir iş, sonuçlanıncaya kadar boş yere gecikmelere uğramak.
* Tekne, akıntı ve rüzgârın etkisiyle gelişigüzel dolaşmak.

sürükletme
* Sürükletmek işi.

sürükletmek
* Sürüklemek işini yaptırmak.

sürükleyici
* Sürükleme niteliği veya gücü olan.
* İlgiyi sürdüren.

sürükleyiş
* Sürüklemek işi veya biçimi.

sürülme
* Sürülmek işi.
* Piyasaya çıkarılma.

sürülmek
* Sürülmek işine konu olmak veya sürmek işi yapılmak.
* Uzaklaştırılmak, nefyedilmek.

sürülüş
* Sürülmek işi veya biçimi.

sürüm
* Bir ticaret malının satılır olması, revaç.
* Bir paranın geçer olması, tedavül.

sürüm sürüm
* Sürünmek fiilini pekiştirmek için kullanılır.

sürüm sürüm sürünmek
* yoksul ve perişan yaşamak.

sürümcemede bırakmak
* bir işi sonuçlanıncaya kadar boş yere geciktirmek, uzatmak.

sürümcemede kalmak
* bir iş sonuçlanıncaya kadar boş yere gecikmek, uzamak, askıda kalmak, bir türlü sonuçlanamamak.

sürüme

* Sürümek işi.

sürümek

* Bir şeyi yerden kaldırmaksızın çekerek, iterek götürmek, sürüklemek.
* Hafif şeyler için, sürüklemek.
* Herhangi bir güçlükle yürümek.
* Bir şeyi peşine takmak, alıp götürmek.
* Devam etmek.

sürümlü

* Sürümü çok olan, çok sürülen, satılan (mal).

sürümsüz

* Sürümü olmayan, az satılan veya satılmayan (mal).

sürümsüzlük

* Sürümü olmama durumu.

sürünceme

* Bir işin sonuçlanıncaya kadar boş yere uğradığı gecikmelerin tümü.

süründürme

* Süründürmek işi.

süründürmek

* Sürünmek işini yaptırmak, sürünmesine sebep olmak.
* Güçlük ve sıkıntıya uğratmak.

süründürülme

* Süründürülmek işi.

süründürülmek

* Süründürmek işi yapılmak.

sürüngen

* Sürüngenlerden olan (hayvan).
* Yere yatay olarak uzanan (sap veya kök).

sürüngenler

* Omurgalıların, suda ve karada yaşayabilen yılan, kertenkele, kaplumbağa, timsah gibi yerde sürünerek veya yürüyerek ilerleyen sınıfı.

sürünme

* Sürünmek işi.
* Çoğunlukla uzun gövdeli bir hayvanın, bacaklarının yardımı olmaksızın katı bir yüzeyde ilerlemesi.

sürünmek

* Karnı üzerinde sürünerek ilerlemek.
* Kendi üzerine sürmek.
* Bir şeye değerek geçmek, geçerken değmek.
* Sürünmek işine konu olmak.
* Yoksul ve perişan yaşamak.

sürünüş

* Sürünmek işi veya biçimi.

sürüp gitmek

* eskiden olduğu gibi, eskiden nasılsa gene öyle olmak, öyle devam etmek.

sürür

* Kırmızı cıvaoksit.

sürüsüne bereket!
* pek çok, pek bol.

sürüş
* Sürmek işi veya biçimi.

sürüştürme
* Sürüştürmek işi.

sürüştürmek
* Sürekli olarak, yavaş yavaş ve ovarak sürmek.
* Özensizce, çabucak sürmek.

sürütme
* Sürütmek işi.
* Deniz dibini taramaya yarar, demir bir çerçeveye geçirilmiş ağ.
* Deniz içinde çekilerek balık avlamaya yarar bir tür olta.

sürütmek
* Sürümek işini yaptırmak.

sürüyü güden kurdu görür
* zor bir işe giren onun bütün sıkıntılarıyla karşılaşabilir.

sürveyan
* Gözetmen, gözetici.

Süryanî
* Samilerin, Aramî kolunun doğu bölümünde olan bir Hristiyan topluluğu ve bu topluluktan olan kimse.

Süryanîce
* Süryanî dili.

süs
* Süslemeye, süslenmeye yarayan şey, bezek.
* Süsleme veya süslenme işi.
* Güzellik veren, güzelleştiren şey.
* Anlamı zenginleştiren edebiyat sanatı.

süs bitkisi
* Yerleşim bölgesinde iç ve dış dekorasyonu sağlayan bitki.

süs için
* "yararlı olmak amacıyla değil" veya "gerektiği için değil" anlamında kullanılır.

süs püs
* (küçümseme duygusuyla) Süs.

süsen
* Süsengillerden, yaprakları kılıç biçiminde, çiçekleri iri ve mor renkli, güzel görünüşlü ve kokulu, çok yıllık bir süs bitkisi, susam (İris germanica). Bazı bölgelerde bu bitkiye zambak adı da verilmektedir.

süsengiller
* Bir çeneklilerden, süsen, safran gibi bitkileri içine alan familya.

süsleme
* Süslemek işi, bezeme, tezyin.
* Süsleri yerleştirme biçimi veya sanatı.
* Sanat eserlerinin yüzeyini süslemek için kullanılan motif, oyma vb.

süsleme sanatları

* Bir yapıyı, bir eşyayı kullanış amacıyla birlikte göze daha güzel göstermek için çeşitli türlerde yapılan estetik çalışmaların tümü.

süslemeci
* Süsleme sanatıyla uğraşan kimse.

süslemecilik
* Süsleme sanatı.

süslemek
* Birtakım katkılarla bir şeyin daha güzel, daha göz alıcı olmasını, daha hoş görünmesini sağlamak, tezyin etmek.
* Söz oyunlarıyla güzelleştirmek.
* Birinin kusurlarını uzun uzun yüzüne vurmak.

süslendirme
* Süslendirmek işi veya durumu.

süslendirmek
* Süslenmesini sağlamak.

süsleniş
* Süslenmek işi veya biçimi.

süslenme
* Süslenmek işi.

süslenmek
* Kendini süslemek.
* Süslemek işine konu olmak.

süsletme
* Süsletmek işi.

süsletmek
* Süslemek işini yaptırmak.

süsleyici
* Süsleyen, dekoratif.

süsleyip püslemek
* özenle, özen göstererek süslemek, göze çarpacak kadar süslemek, telleyip pullamak.

süslü
* Süsü olan, süslenmiş, bezenmiş.
* Süslenmeye, süse çok düşkün olan.

süslü püslü
* Göze çarpacak derecede süslü.

süslü üslûp
* Türlü edebî sanatlarla süslenmiş üslûp.

süsme
* Süsmek işi.

süsmek
* (boynuzlu hayvan) Boynuzu ile vurmak, tos vurmak.

süspansiyon
* Çözünemeyen madde parçacıklarının dibe çökmeden bir sıvı ortamda kalmış durumu.
* Böyle bir sıvı karışımı, asıltı.

* Bir otomobil şasisinin yayla sağlanmış esnekliği.

süssüz
* Süsü olmayan, süslenmemiş, gösterişsiz, yalın, sade.

süt
* Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını beslemek için memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı.
* Bazı bitkilerin türlü organlarında bulunan beyaz renkte öz su.
* Erkek balığın tohumu.
* Süte benzeyen her türlü sıvı.
* Benzin, mazot.

süt ağacı
* Isırgangillerden, Güney Amerika ormanlarında yetişen, sütlü öz suyu çok olan bitki (Galactodendron).

süt asidi
* Lâktik asit.

süt beyaz
* Bembeyaz, çok beyaz.

süt beygiri gibi (ayakta uyumak)
* çok tembel ve miskin (olmak).

süt çalmak
* bozuk süt, çocuğu hasta etmek.

süt çekmek
* bir özelliği akrabalarına benzemek.

süt çocuğu
* Sütle beslenen çocuk.

süt çorbası
* Süt, tuz, et suyu ve unun birlikte çırpılmasıyla hazırlanan çorba.

süt danası
* Yeni doğmuş, daha süt emen dana.

süt dişi
* Bkz. süt dişi.

süt dişi
* Bebeğin 5 veya 6 aylık iken çıkarmaya başladığı, 7 yaşlarında kendiliğinden dökülen diş.

süt dökmüş kedi gibi (olmak veya süt dökmüş kediye dönmek)
* suçunu bilerek bundan utanan kimsenin durumunu anlatır.

süt gibi
* çok beyaz, çok temiz.

süt kırı
* (at donu için) Beyaz renkte olan.

süt kuzusu
* Doğumdan ikinci ayın sonuna kadar olan ve ana sütü emen erkek veya dişi kuzu.
* Çok küçük çocuk, bebek, yavru.
* Çok nazlı büyütülmüş kimse.

süt mavisi
* Çok açık mavi.

süt otu
* Süt otugillerden, Kuzey Amerika'da yetişen, kökleri hekimlikte kullanılan otsu bir bitki (Polygala vulgaris).

süt otugiller
* Sarılgan gövdeli ot ve çalıları içine alan, iki çenekli, ayrı taç yapraklı çiçekli bitkiler familyası.

süt şekeri
* Bkz. lâktoz.

süt tozu
* Özel yöntemlerle kurutularak toz durumuna getirilen ve sulandırılarak kullanılan süt.

süt vermek
* emzirmek.

sütana
* Bir çocuğun, anasından başka, sütünü emmiş olduğu kadın.

sütanalık
* Sütanne olma durumu.

sütanne
* Bkz. sütana.

sütannelik
* Bkz. sütanalık.

sütbaba
* Sütannenin kocası.

sütbaşı
* Kaynatılmış sütün yüzünde toplanan kaymak.

sütçü
* Süt satan kimse.
* Bol süt veren hayvan.

sütçülük
* Süt satma işi.
* Sütten kaymak, tereyağı, yoğurt, peynir gibi ürünler elde etme işi.

süthane
* Süt ve süt ürünleri satılan yer.

sütkardeş
* Aynı kadından süt emmiş çocukların birbirine göre aldıkları ad.

sütkızı
* Bir kadının kendi çocuğu değilken emzirdiği ve kocasıyla birlikte evlât olarak benimsediği kız çocuk.

sütlâç
* Süt, şeker ve pirinçten yapılan bir tür tatlı.

sütleğen
* Sütleğengillerden, yaprak sap ve köklerinde süt görünüşlü, kekre ve yakıcı bir öz su bulunan, verdiği öz su türlerine göre hekimlikte ve sanayide kullanılan, 700 kadar türü bilinen, bir veya çok yıllık bir bitki, Japon kaktüsü (Euphorbia).

sütleğengiller
* İki çeneklilerden, sütleğen, kauçuk, manyok gibi önemli bitkileri içine alan bir familya.

sütlendirme
* Sütlendirmek işi.

sütlendirmek
* Sütün artmasını sağlamak.

sütlenme
* Sütlenmek işi.

sütlenmek
* Sütü gelmek, sütü çoğalmak, sütlü duruma gelmek.

sütliman
* Durgun, sakin.
* Gürültüsüz, olaysız.

sütlü
* İçinde süt bulunan, sütle yapılan.
* Süt veren, sağmal.
* Taneleri sertleşmemiş, yumuşak taneli (mısır, buğday vb.).

sütlü kengel
* Deve dikeni.

sütlü ot
* Çuha çiçeğigillereden, yaprakları salata gibi yenilen bir bitki (Glaux maritima).

sütlüce
* Düğün çiçeği.

sütlük
* Süt koymaya yarayan kap.

sütnine
* Bebeğe süt vermek için para ile tutulmuş kadın.

sütoğul
* Bir kadının kendi çocuğu değilken emzirdiği ve kocasının da evlât olarak benimsediği erkek çocuk.

sütölçer
* Sütün yoğunluğunu ölçmeye yarayan alet.

sütre
* Perde, örtü.
* Sütre ile kaplamak.
* Düşman gözünden ve ateşinden korunmaya yarar doğal veya yapma siper.

sütsüz
* İçinde süt bulunmayan, süt katılmadan yapılan.
* Az süt veren.
* Körpe olmayan, kart.
* Kötü soydan gelen, sütü bozuk kimse.

sütsüzlük
* Sütü olmama durumu.
* Kötü soydan gelme, sütü bozuk olma durumu veya sütsüzce davranış.

sütten ağzı yanan yoğurdu (veya ayranı) üfleyerek yer (veya içer)
* bir olaydan gerekli dersi alan, sonra uyanık davranır.

sütten ağzı yanmak
* bir olaydan gerekli dersi alarak uyanık davranmak.

sütten kesmek
* (bebek için) emzirmeye son vermek.

sütun
* Herhangi bir maddeden yapılan, üstünde sütun başlığı denilen çıkıntılı bir bölüm olan, genellikle bir altlığa, bazen doğrudan doğruya yere dayalı silindir biçiminde düşey destek, kolon.
* Gazete, dergi veya kitap gibi yazılı şeylerde, sayfanın yukarıdan aşağıya doğru ayrılmış olduğu dar bölümlerden her biri, kolon.
* Oldukça yükseğe çıkan ve silindire benzeyen şey.
* Alt alta sıralanmış şeyler dizisi.
* Bir tablo veya grafikte düşey durumdaki yüzey.

sütun açmak
* yer vermek, yayınlamak.

sütuncuk
* Gövdesi klâsik sütunlardan ince ve uzun olan küçük sütun.

sütü bozuk
* Kötü soydan gelen (kimse).

sütüne havale etmek
* işi, beklenen biçimde yapmasını o kişinin vicdanına, namusuna bırakmak.

sütüne kalmak
* insanlığına, namusuna kalmak.

sütyen
* Bkz. sutyen.

süvari
* Atlı.
* Atlı asker.
* Gemi kaptanı.

süvari alayı
* Atlı askerlerden oluşan alay.

süvari bölüğü
* Atlı askerlerden oluşan bölük.

süvari polisi
* Atlı polis.

süvari sınıfı
* Harekât ve manevra yeteneğini at üstünde gerçekleştiren, aynı zamanda piyade gibi de görev yapan askerî sınıf.

süvarilik
* Süvari olma durumu.
* Pantolonun dizine ve arkasına konulan parça.

süve
* Bkz. söve.

süven
* Bozuk ve gevşek arazide veya göçük açmada bağ direklerinin üst ve yanından arazi içine çakılarak sürülen ucu sivri direk veya kama.

süveter
* Genellikle altına gömlek veya bluz giyilen örgü kazak.

süveyda
* Kalbin ortasında var olduğu sanılan siyah benek.
* Kalpteki gizli günah.

süyek
* Bkz. cebire.

süyüm
* İğneye geçirilen bir sap iplik.

-süz
* Bkz. -sız/-siz, -suz/-süz.

süzdürme
* Süzdürmek işi.

süzdürmek
* Süzmek işini yaptırmak.

süzek
* Süzgeç, filtre.
* Işığın önüne konulan, ince kumaş veya tülden yarı saydam yayındırıcı.

süzeni
* Kasnağa gerilmiş kumaşa iğne veya tığla yapılan bir tür nakış.

süzgeç
* Sıvıları süzmeye yarayan araç.
* Bir akışkandaki yabancı maddeleri süzüp ayıran alet veya aletlerden oluşan düzenek, filtre.
* Sulama kovasının ucuna takılan, küçük delikli metal parça.

süzgeçgagalılar
* Ördek, kaz, flâman gibi perde ayaklı kuşları içine alan alt takım.

süzgeçleme
* Süzgeçlemek işi veya durumu.

süzgeçlemek
* Süzgeçten geçirmek.

süzgeçli
* Süzgeci olan.

süzgü
* Delikli çanak.
* Balıkçı kepçesi.
* Fide sulamak için tenekeden yapılan, ucunda süzgeci olan kap.

süzgün
* Biraz zayıflamış, güçsüzleşmiş.

süzgün bakış
* Üst göz kapakları biraz kapalı olarak bakış.

süzgün göz
* Süzgün veya ölgün bakışlarla bakan göz.

süzgünleşme
* Süzgünleşmek işi.

süzgünleşmek

* Süzgün duruma gelmek.

süzgünlük
* Süzgün olma durumu.

süzme
* Süzmek işi.
* Süzülmüş olan, süzülerek elde edilen.
* Kötü, aşağılık, malın gözü (kimse).
* Katışıksız, saf.

süzme bal
* Peteklerden süzülerek elde edilen bal.

süzme yoğurt
* Bir torbaya konularak suyu süzülen yoğurt.

süzmek
* Bir sıvıyı, içindeki katı maddelerden ayırmak için bez veya delikli bir kaptan geçirmek.
* Bazı sıvıların yoğunlaşmasına yol açan, katı ve tortulu maddeleri bu sıvılardan ayırmak.
* Gözle, inceleyerek, dikkatle bakmak.
* (göz için) baygın ve anlamlı bakmak.

süzücü
* Süzme özelliği olan.

süzük
* Zayıf, güçsüz, süzgün.
* Süzgünleşmiş, süzülmüş.

süzüle süzüle
* Süzülerek, sürekli süzülmek işini yaparak.

süzülme
* Süzülmek işi.
* Bir kuşun kanat vurmadan yaptığı uçuş.
* Bir uçağın motorunu boşa alarak veya durdurarak yaptığı uçuş.

süzülmek
* Süzmek işine konu olmak.
* Akmak.
* (kuş için) Kanatları gerili olarak, görünür bir hareket yapmadan havada ilerlemek.
* Sessizce ve görünür bir hareket yapmadan ilerlemek.
* (insan için) Sessiz, gizlice ve kayıyormuş gibi gitmek.
* Çok zayıflamak.
* (göz için) Baygınlaşmak, mahmurlaşmak.
* Uyumlu ve salınarak yürümek veya yüzüne nazlı bir anlam vermek.

süzülüş
* Süzülmek işi veya biçimi.

süzüm süzüm
* Kendini ağıra satarak, nazlı bir eda vererek.

süzüm süzüm süzülmek
* kendini beğenmiş bir tavırla ağırbaşlı oturup çevreye bakmak.

süzüntü
* Bir sıvıyı süzerek elde edilen tortu.
* Vücut suyunun dışarı atılması sırasında böbrekte kıvrımlı kanalcıklara geçen ve içinde çeşitli kimyasal maddeler bulunana sıvı.

-ş-
* Fiillerin işteşlik çatılarını kuran ek: ağla-ş-mak, bek-le-ş-mek, bul-uş-mak, gör-üş-mek vb.

ş, Ş
* Türk alfabesinin yirmi üçüncü harfi. Şe adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından fışıltılı ötümsüz, diş eti-damak ünsüzünü gösterir.

şa
* Sporcuların arasında yaşa ve yaşasın yerine alkış için ya kelimesinin üç kez tekrarından sonra yine üç kez tekrarlanarak söylenir.

şaban
* Ay takviminin sekizinci ayı, üç aylardan ikincisi.
* Aptal, alık, saf, şaşkın, budala.

şabanlaşma
* Şabanlaşmak işi.

şabanlaşmak
* Aptal, alık, şaşkın duruma gelmek, aptallaşmak.

şabanlık
* Aptallık.

şablon
* Üzerindeki harf ve şekillerin çevre çizgileri kalem ucu girecek biçimde oyuk olan, bu çizgilerden kalemle istenilen biçim elde edilen, metal veya plâstikten cetvel.
* Değişik alanlarda düzeltme, belirleme, ölçme, denetleme işlerinde kullanılan ve yaptığı işe göre yapısı değişen araç.
* Körü körüne yansılanan, çok kez tekrarlandığından kanıksanmış basmakalıp örnek.

şabloncu
* Bir düşünceyi enine boyuna irdelemeden olduğu gibi benimseyen veya kabullenen kimse.

şablonculuk
* Şabloncu gibi davranma.

şad
* Sevimli, neşeli.

şad etmek
* neşelenmesini, sevinmesini sağlamak.

şad olmak
* sevinmek, memnun ve mutlu olmak.

şadırvan
* Genellikle cami avlularında bulunan, çevresindeki musluklardan ve ortasındaki fıskiyeden su akan, üzeri kubbeli veya açık havuz.

şafak
* Güneş doğmadan az önce beliren aydınlık.

şafak atmak
* birden önemli bir durumla karşı karşıya olduğunu anlamak.

şafak sökmek
* sabahleyin ortalık aydınlanmaya başlamak.

Şafiî
* İslâmlıkta sünnet ehli denilen dört mezhepten biri.
* Bu mezhepten olan kimse.

Şafiî köpeği gibi titremek
* çok titremek.

Şafiî köpeğine dönmek
* yüzü gözü çok kirli olmak.

Şafiîlik
* Şafiî mezhebi.

şaft
* Bir makinenin dönme hareketini öteki parçalara aktaran ve ucuna dişli çarklar, tekerlekler veya pervane bağlanan demir mil.

şaful
* Bal konulan ufak tekne.

şah
* İran veya Afgan hükümdarı, şeh.
* Satranç oyununda her yönde tek hane gidebilen en önemli taş.
* Benzerlerine oranla en üstün, en güzel, en iyi.
* (Alevîlik, Bektaşîlikte) Pir.

şah
* Atın, ön ayaklarını yerden keserek arka ayakları üstünde ayakta durması.

şah damarı
* Boynun iki yanında, kanı başa ve yüze götüren aort damarlarından her biri, gazel damarı.

şah iken şahbaz olmak
* herhangi bir sebeple çirkinliği veya durumunun kötülüğü artan kimseler için alay yollu kullanılır.

şaha kalkmak
* (at) ön ayaklarını yerden kesip arka ayakları üstünde durmak, şahlanmak.
* taşkınlık göstermek, coşmak, kükremek.

şahadet
* Tanıklık, şahitlik.
* Yüksek bir ülkü uğrunda ölme, şehit olma.

şahadet etmek
* herhangi bir konuda bildiği, gördüğü şeyleri söylemek.

şahadet getirmek
* İslâmın şartlarından "Tanrı'dan başka tapacak yoktur ve Hz. Muhammed onun kulu ve peygamberidir" anlamına gelen kelimeişahadet adını taşıyan Arapça sözü okumak.

şahadet parmağı
* Gösterme parmağı, işaret parmağı.

şahadet şerbetini içmek
* şehit düşmek.

şahadetname
* Diploma, sertifika, bröve.
* Bir işin yapıldığını gösteren, yetkilisi tarafından verilmiş olan onaylanmış belge.

şahadette bulunmak
* tanıklık etmek.

şahane
* Hükümdarla ilgili, hükümdara özgü olan.

* Hükümdara yakışacak durumda olan.
* Çok güzel, çok mükemmel, üstün nitelikli.

şahap
* Akan yıldız, ağma.

şahbaz
* İri bir tür ak doğan.
* Çevik ve becerikli.
* Yiğit, kahraman, mert (kimse).

şaheser
* Üstün ve kalıcı nitelikte olan eser.
* Değeri üstün olan, üstün nitelikli.

şaheser yaratmak
* üstün, kalıcı niteliği olan bir eser ortaya koymak, çok önemli bir şey yapmak.

şahım
* İçyağı.

şahımı bu kadar severim
* ben özverinin bundan çoğunu göze alamam.

şahıs
* Kimse, kişi, zat.

şâhıs
* Yer ölçme işlerinde kullanılan dereceli ve işaretli sırık.

şahika
* Doruk, zirve.
* En üst derece.

şahin
* Kartalgillerden, 50 - 55 cm uzunluğunda, Avrupa ve Asya'nın ormanlık ve çalılık yerlerinde yaşayan yırtıcı bir kuş (Buteo buteo).

şahin bakışlı
* Sert ve keskin bakışlı.

şahinci
* Padişahların av şahinlerini üretip besleyen kişi.

şahit
* Tanık.

şahit olmak
* tanık olmak.

şahit tutmak
* birini tanık olarak göstermek.

şahitli
* Şahidi olan.

şahitlik
* Tanıklık, şahadet.

şahitlik etmek
* tanıklık etmek.

şahitsiz
* Şahidi olmayan.

şahlandırma
* Şahlandırmak işi.

şahlandırmak
* Şahlanmasına sebep olmak.

şahlanış
* Şahlanmak işi veya biçimi.

şahlanma
* Şahlanmak işi.

şahlanmak
* (at) Ön ayaklarını yerden keserek arka ayakları üstünde durmak, şaha kalkmak.
* Taşkınlık göstermek, coşmak, kükremek.
* Parlamak, ışıldamak.

şahlık
* Şah olma durumu.
* Afgan ve İran hükümdarlığı.
* (bir kimsenin) Saltanat dönemi.

şahmeran
* Başı insan, gövdesi yılan biçiminde olduğuna inanılan efsanevî yaratık.

şahmerdan
* Vurucu ağırlığın, mekanik olarak yükselmesi ve düşmesi sonucu dövme işlemi yapan makine.
* Bir yapının temel kazıklarını çakmakta kullanılan bir çeşit araç.
* Çok ağır bir çeşit tokmak veya çekiç.

şahmerdancı
* Şahmerdan kullanan kimse.

şahne
* Anadolu ve İran'da devlet kurmuş halklarda devlet görevlilerine verilen ad.

şahniş
* Eski Türk mimarîsinde odanın karşı ön cephesinde yer alan üç yanı pencereli çıkma, cumba.

şahnişin
* Şahniş, şehnişin.

şahnişli
* Şahnişi olan.

şahrem şahrem
* (herhangi bir şey) Parçalanmış, yarılmış olarak.

şahsen
* Kendi (kendim, kendin...), bizzat.
* Tanışmadan, dış görünüşü ile, uzaktan.

şahsî
* Kişiye ait, kişiyle ilgili, kişinin malı olan, kişisel, özlük.

şahsiyat
* Kişiye ait işler.
* Bir kimsenin özel hayatı üzerinde söylenen sözler.

şahsiyat yapmak (veya şahsiyata dökmek)
* söz edilen konudan uzaklaşarak olumsuz yönleriyle kişiler üzerinde durmak.

şahsiyet
* Kişilik, belirgin özellik.
* Kişi; değerli kişi.

şahsiyetli
* Kişilikli.

şahsiyetlilik
* Şahsiyetli olma durumu.

şahsiyetsiz
* Kişiliksiz.

şahsiyetsizlik
* Şahsiyetsiz olma durumu, kişiliksizlik.

şahtere
* Şahteregillerden, tarla ve yol kenarlarında yetişen, 20 - 40 cm yükseklikte, çiçekleri hekimlikte kullanılan, çok yıllık ve otsu bir bitki (Fumaria officinalis).

şahteregiller
* İki çeneklilerden, şahtere ve benzeri türleri içine alan küçük bir bitki familyası.

şahtur
* İnce donanma gemilerinden biri.

şaibe
* Kir, leke.
* Eksiklik, kusur, ayıp.

şaibe altında (tutulmak)
* kusurlu, ayıplı olmak;lekeli sayılmak.

şaibeli
* Eksiği, kusuru, ayıbı olan.

şair
* Şiir söyleyen veya yazan kimse.
* Geniş bir hayali olan, duyarlı, duygulu kimse.

şairane
* Şaire yakışır biçimde, şair gibi.
* Şair niteliği taşıyan.

şairanelik
* Şaire yakışır bir şekilde, şair gibi davranma durumu.

şaire
* Kadın şair.

şairlik
* Şair olma durumu.

şak
* Enlice bir şeyle vurulduğunda çıkan sesi anlatır.

şak
* Yarma, yarılma.
* Yarık, çatlak.

şak etmek
* şakketmek.

şak şak
* Eller birbirine vurulduğunda çıkan sesi ve bunun benzerlerini anlatmak için kullanılır.

şaka
* Güldürmek, eğlendirmek amacıyla karşısındakini kırmadan yapılan hareket veya söylenen söz, lâtife.

şaka etmek
* bir kimseye şaka yollu takılmak.

şaka gibi gelmek
* bir türlü inanamamak.

şaka götürmemek
* (bir durum veya iş) hafifsemeye, dikkatsizliğe gelmemek.
* şakadan hoşlanmamak.

şaka iken kaka olmak (veya şakayı kakaya çevirmek)
* el veya dil ile yapılan şakadan, hoş olmayan bir sonuç veya kavga çıkmak.

şaka kaldırmak
* şakaya dayanmak, katlanmak.

şaka maka
* Ağırlığını çok duymayarak.

şaka söylemek
* bir şeyi, şaka yapmış olmak için söylemek.

şaka yapmak
* şaka niteliğinde bir şey yapmak.

şaka yollu
* Bkz. şaka yoluyla.

şaka yoluyla
* Ciddî bir şeye şaka görünümü vererek (söyleme, konuşma).

şakacı
* Şaka yapmasını seven, şakalaşmadan hoşlanan, lâtifeci.

şakacıktan
* (çocuk dilinde) Şaka olarak.
* Şaka yapar görünerek.
* Şaka olarak yapmaya başlamışken, farkında olmadan.

şakacılık
* Şakacı olma durumu.

şakadan
* Şaka olarak, şaka diye, mahsus.

şakağı atmak
* çok sinirlenmek.

şakak
* Göz, alın ve yanak arasında, elmacık kemiğinin üstünde bulunan çukurumsu bölge.

şakakları ağarmak (veya beyazlanmak)

* şakaklarındaki saçlar kırlaşmak, ağarmak.

şakalaşma
* Şakalaşmak işi.

şakalaşmak
* Karşılıklı olarak şaka etmek.

şakası yok
* hatır gönül tanımaz, gerekeni yapar.
* tehlikeli.

şakasız
* Şaka yapmaksızın, ciddî olarak.

şakaya almak
* söylenilen gerçek sözü şaka gibi kabul etmek.

şakaya boğmak (dökmek veya bozmak)
* ciddî başlayan bir sözü veya davranışı şakaya çevirmek.

şakaya gelmek
* şakaya katlanır olmak.

şakaya getirmek
* ciddî bir şeyi açıktan açığa söyleyemeyip şaka görünümü vererek söylemek.

şakaya vurmak
* ciddî bir söz veya davranışı şaka yoluyla geçiştirmek.

şakaya gelmemek
* şakaya dayanamamak.
* hafifsemeye, savsaklamaya gelmemek.

şakayık
* Düğün çiçeğigillerden, çiçekleri türlü renkte, çok yıllık güzel bir süs bitkisi (Paeonia mascula).

şakıldak
* Bir çeşit çocuk oyuncağı.

şakıma
* Şakımak işi.

şakımak
* (ötücü kuşlar için), Ezgili ses çıkarmak, ötmek, şakramak, terennüm etmek.
* (şarkı, şiir için) söylemek.
* Çok konuşmak, çenesi düşmek.

şakır şakır
* Sürekli olarak yağan yağmurun, ötüşen kuşların veya buna benzer hoşa giden şeylerin çıkardığı sesi anlatır.
* Kolaylıkla, iyi bir biçimde, akıcı olarak.
* Çok parlak ve ışıklı olarak.

şakır şukur
* Fazlaca şakırtı çıkararak.

şakırdama
* Şakırdamak işi.

şakırdamak
* Şakır şakır ses çıkarmak.
* (yağmur) Güçlü bir biçimde yağmak.

şakırdatma
* Şakırdatmak işi veya durumu.

şakırdatmak
* Şakır şakır ses çıkartmak.

şakırtı
* Şakırdayan birşeyin çıkardığı ses, şakır şakır ses çıkarma.

şakırtılı
* Şakırtısı olan.

şakırtısız
* Şakırtısı olmayan.

şakıt
* Murana.

şakıyış
* Şakımak işi veya biçimi.

şaki
* Haydut, eşkıya.

şakilik
* Haydutluk.

şakirt
* Öğrenci, çırak.

şakkadak
* Beklenmedik bir zamanda, birdenbire, ansızın.

şakketme
* Şakketmek işi.

şakketmek
* Yarmak, parçalamak.

şaklaban
* Şen, şakacı ve güldürücü (kimse).
* Dalkavuk.

şaklabanlık
* Şaklaban olma durumu veya şaklabanca davranış.

şaklama
* Şaklamak işi.

şaklamak
* Şak diye ses çıkarmak.

şaklatma
* Şaklatmak işi.

şaklatmak
* Şak diye ses çıkartmak.

şakrak
* (ses için) Şen, neşeli.
* (insan için) Şen, neşeli, hayat dolu.

şakrak kuşu
* İspinozgillerden, başı siyah, boynu kırmızı, ötücü bir kuş (Pyrrhula pyrrhula).

şakraklık
* Şakrak olma durumu.

şakrama
* Şakramak işi veya durumu.

şakramak
* Şakımak.

şakşak
* Çoğunlukla hokkabazların kullandıkları, hafifçe vurulduğunda hızla vurulmuş gibi şak diye ses çıkaran tahta maşa.

şakşakçı
* Bir kimseyi veya onun yaptığı her şeyi doğru bularak öven ve başkalarına da kabul ettirmeye çalışan kimse, alkışçı.
* Özellikle eski tiyatroda oyunu alkışlamak için parayla tutulan kimse.

şakşakçılık
* Şakşakçı olma durumu.

şakul
* Çekül.

şakulî
* Çekülle ilgili.
* Düşey.

şakulleme
* Şakullemek işi.

şakullemek
* Çekülle düşey doğrultusuna bakmak.
* Yoklamak.

şal
* Genellikle Hindistan'da dokunan, özel motifleri olan değerli bir yün kumaş.
* Kadınların omuzlarını örtmek için kullandıkları geniş atkı.

şal kuşak
* Şaldan yapılmış bele sarılan kuşak.

şal örneği
* Şallarda görülen motiflerle bezenmiş kumaş örtü, hırka için kullanılır.

şalak
* Büyümemiş karpuz.

şalakî
* Şal taklidi kumaş.

şale
* Uzun saçaklı çatısı olan alçak dağ konutu.

şalgam
* Turpgillerden, yumru köklü bir bitki (Brassica rapa).
* Bu bitkinin insan ve hayvanlar için besin olarak kullanılan etli ve tatlı kökü.

şali
* Tiftikten yapılan bir cins ince kumaş.

şallak
* Çıplak.
* Giyimine özen göstermeyen kimse.

şallak mallak
* Çırılçıplak.
* Giyimi çok özensiz olarak.

şalo
* Peru para birimi.

şalt binası
* Gaz boru hattı veya ana dağıtım boru hattında, boru donanımı veya boru donanım elemanlarını (vana, basınç regülâtörü vb.) korumak için yer altında inşa edilen bina.

şalter
* Bir devredeki elektrik akımını açıp kapama veya değiştirme işini yapan araç, çevirgeç.
* Gişe.

şalupa
* Küçük bir gemi gibi kullanılabilen büyük sandal.

şalvar
* Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan geniş üst donu.

şalvar gibi
* çok bol (pantolon).

şalvarlı
* Şalvar giyinmiş olan kimse.

Şam fıstığı
* Antep fıstığı.

şama
* Bal mumuna veya parafine batırılmış fitil.

şamalı
* Şama ile yapılmış.

şamama
* Güzel kokulu bir tür küçük kavun.
* Kavuna benzer bir yıllık otsu ve sürüngen bir bitki (Cucumis dudaim).

şamama gibi
* ufak tefek, sevimli insanlar için kullanılır.

şaman
* Şamanlıkta, gelecekten haber verme, büyü yapma gibi görevleri olan, ruhlarla ilişki kurarak hastalıkları iyileştirdiğine inanılan din adamı, kam.

şamandıra
* Halkalarına tekne bağlamak için limanda demirlenmiş olan, içi boş, her yanı kapalı, çoğunlukla metalden yapılan fıçı vb.
* Denizde yol göstermeye, bir tehlikeyi veya geçiş yolunu haber vermeye yarayan yüzer cisim.
* Kapama düzenini sağlayan, metal veya plâstikten yapılmış, suda yüzen top.
* Kandilde fitili tutmak için yağda yüzen telli mantar düzeni.

şamandıralama

* Şamandıralamak işi.

şamandıralamak
* Belli bir noktayı işaretlemek için bir şamandırayı zincirleriyle birlikte denize bırakmak.

Şamanî
* Şamanist.

Şamanist
* Şamanlık yanlısı olan kimse.

Şamanizm
* Şamanlık.

Şamanlık
* Kuzey ve Orta Asya'da Türkler, diğer kıt'alarda da başka topluluklar arasında günümüze kadar süregelen doğaya tapma, doğaüstü ruhlara inanma temeline dayalı din, Şamanizm.

şamar
* Açık elle yüze vurulan tokat.

şamar atmak
* şamarlamak.

şamar indirmek
* tokat atmak.

şamar oğlanı
* Bütün kötü olayların sebebi sayılan, sürekli suçlu bulunan ve azarlanan kimse.

şamarlama
* Şamarlamak işi.

şamarlamak
* Yüze açık elle vurmak, şamar atmak.

şamata
* Gürültü, patırtı.

şamata etmek (veya koparmak)
* gürültü patırtı yapmak.

şamatacı
* Gürültü, patırtı yapan, yaygaracı.

şamatalı
* Gürültülü, patırtılı.

şambaba
* \343 şambabası.

şambabası
* Bir tür hamur tatlısı, baba tatlısı.
* Sorumluluğu olmayan, hayırsız baba.

şambrel
* Otomobil iç lâstiği.

şamdan
* Üzerine mum yerleştirilen destek.

şamdancı

* Şamdan yapıp satan kimse.
* Saraylarda aydınlatma işleriyle görevli kimse.

şamdancılık
* Şamdancının işi veya mesleği.

şamil
* İçine alan, kaplayan, kapsayan.

şampanya
* Açık renk, tatlı ve köpüklü şarap.

şampanya bardağı
* Şampanya içmeye ayrılmış özel, ince, uzun veya geniş tabanlı kısa bardak.

şampanyalı
* Şampanya verilen.

şampiyon
* Millî veya milletler arası bir yarışmada ilk dereceyi alan, birinci olan kimse veya takım.

şampiyona
* Şampiyonluk yarışması.
* Şampiyonluk.

şampiyonluk
* Şampiyon olma durumu.

şampuan
* Genellikle saç yıkamakta kullanılan sıvı sabun.

şampuanlama
* Şampuanlamak işi veya durumu.

şampuanlamak
* Şampuanla yıkamak.

şan
* Ün, san, şöhret.
* Gösteriş, gösterişlilik.

şan
* İnsan gırtlağından makamla çıkan ve perde ayrımlarıyla çeşitli duyumlar uyandıran ses dizisi.

şan vermek
* ün salmak.

şandel
* Yüksekten topu diklemesine kaleye gönderme.

şandelleme
* Şandellemek işi veya biçimi.

şandellemek
* Topu yüksekten diklemesine karşı kale yönüne veya içine göndermek.

şangır şungur
* Büyük bir şangırtı çıkararak.

şangırdama
* Şangırdamak işi.

şangırdamak
* (tabak, bardak vb. için) Bir yere veya birbirine çarparken, kırılırken gürültülü ve çınlayıcı ses çıkarmak.

şangırdatma
* Şangırdatmak işi.

şangırdatmak
* Şangırdamasına sebep olmak.

şangırtı
* (tabak, bardak vb.) Bir yere veya birbirine çarparken, kırılırken çıkan ses.

şanına yedirememek
* yenilgiyi kabul edememek.

şanından olmak (veya şanına yakışmak)
* bir şey onun büyüklüğüne, karakterine uygun olmak, yaraşmak.

şanjan
* Yanardöner, janjan.

şanjanlı
* Yanardöner olan, janjanlı.

şanjman
* Motorlu taşıtlarda hız değiştirmek için, motorun yükünü azaltarak arabanın hareket etmesini sağlayan dişliler topluluğu, vites kutusu, şanzıman.

şanlı
* Tanınmış, ünlü.
* Yüce, ulu, büyük.
* Olağanüstü yararlıklar göstererek düşmanı yenen komutanlara veya şehirlere devlet tarafından verilen onur unvanı.

şanlı şöhretli
* Görkemli ve etkileyici.

şano
* (tiyatroda) sahne.

şans
* Talih, baht, felek.

şans tanımak
* imkân vermek, fırsat vermek.

şansa kalmak
* bir şeyin olabilmesi için çok az umut olmak.

şansı dönmek
* talihi iyiyken kötü veya kötüyken iyi olmak.

şansı yaver gitmek
* talihli olmak, bahtı açık olmak.

şansız
* Ünsüz.
* Gösterişsiz.
* Kılıksız, kıyafetsiz.

şanslı
* Talihi olan, talihli.

şanslılık
* Talihli olma durumu.

şanson
* Kıt'a adı verilen ve şarkı gibi söylenen mısra dizisi.

şansonet
* Küçük şanson, kısa türkü.

şansölye
* Federal Almanya Cumhuriyetinde ve Avusturya'da hükûmet başkanı.

şansölyelik
* Almanya ve Avusturya'da hükûmet başkanlığı.

şanssız
* Talihi olmayan, talihsiz.

şanssızlık
* Talihsiz olma durumu, talihsizlik.

şantaj
* Para veya herhangi bir çıkar sağlamak amacıyla bir kimseyi, kendisiyle ilgili lekeleyici, gözden düşürücü bir haberi yayma veya açığa çıkarma tehdidiyle korkutma.

şantaj yapmak
* gözdağıyla korkutmak.

şantajcı
* Şantaj yapan kimse.

şantajcılık
* Şantajcının yaptığı iş.

şantiye
* Yapı gereçlerinin yığılıp saklandığı veya işlendiği yer.
* İnşa durumundaki ev, fabrika, baraj gibi her türlü yapı.
* Gemi tezgâhı.

şantör
* Erkek şarkıcı.

şantöz
* Kadın şarkıcı.

şantung
* Genellikle yazlık giyim eşyası yapılan, üzerinde kendinden desenli çizgileri bulunan, ham ipekle dokunmuş kumaş.

şanzıman
* Bkz. şanjman.

şap
* İstekle öperken çıkan sesi anlatır.
* Birden yere düşme veya çarpma sırasında çıkan sesi anlatır.

şap
* Alüminyum ve potasyum sülfatından veya amonyum alüminyum sülfatından oluşan, sıcak suda eriyen, tadı buruk, antiseptik bir madde.

şap

* İnce kum ve çimentoyla yapılan düzgün döşeme sıvası.

şap gibi
* ağza alınmayacak kadar tuzlu.

şap gibi donmak (veya kalmak)
* şaşırarak ses çıkarmayacak duruma gelmek.

şap gibi yanmak
* ortada kalmak, destek bulamamak.

şap hastalığı
* Sığırlarda, ağız ve tırnaklar arasında kabarcıklar görünmesiyle, yüksek ateşle beliren, genellikle arıza bırakan bulaşıcı hastalık.

şap şap
* Üst üste öpmeyi belirtmek için kullanılır.

şap taşı
* Kızıldeniz'den çıkarılan, beyaza çalan renkte, pek çok dalı olan mercan türü.

şapa oturmak
* içinden çıkılması güç bir duruma düşmek.

şapadanak
* Birden bire, aniden.
* Şap diye ses çıkarak.

şapcı
* Şap yapan veya satan kimse.

şapçılık
* Şapçının yaptığı iş.

şaphane
* Şap çıkarılan yer, şap ocağı.

şapır şapır
* Ses çıkararak acele ile yemek yemeyi veya üst üste öpmeyi anlatır.

şapır şupur
* Öperken veya yemek yerken şap sesinin çıkarıldığını anlatır.

şapırdama
* Şapırdamak işi.

şapırdamak
* Öperken veya bir şey yerken şap diye ses çıkarmak.

şapırdatma
* Şapırdatmak işi.

şapırdatmak
* Öperken veya bir şey yerken şap diye ses çıkartmak.

şapırtı
* Öperken veya yemek yerken çıkan ses, şapırdama sesi.

şapka
* Keçe, hasır gibi maddelerden yapılan başlık.
* Boru, baca, direk gibi şeylerin açık olan üst bölümünü havanın etkisinden korumak için takılan başlık.

* Bazı bitkilerde, özellikle mantarlarda sapın üstünde bulunan, üreme organlarını taşıyan şapka biçimindeki organ.
* Düzeltme işareti (^).

şapka çıkarmak
* (bir söz veya durum karşısında) söylenecek söz kalmamak ve takdir etmek.

şapka işareti
* Bkz. şapka.

şapkacı
* Şapka yapan veya satan kimse.

şapkacılık
* Şapka yapma veya satma işi.

şapkalı
* Şapka giymiş olan (kimse).
* Şapkası olan bitki.
* Üzerinde düzeltme işareti bulunan (ünlü).

şapkalık
* Şapka koymaya yarayan şey veya yer.
* Şapka yapmaya elverişli.

şapkasız
* Şapkası olmayan.

şaplak
* Şap diye ses çıkaran tokat.

şaplama
* Şaplamak işi.

şaplamak
* Şap diye ses çıkarmak.

şaplamak
* Bir şeyi şaplı su ile ıslatmak.

şaplamak
* Bir yapının tabanını ince kum ve çimentoyla hazırlanan karışımla sıvamak.

şaplatma
* Şaplatmak işi.

şaplatmak
* Şap diye ses çıkartmak.
* Sesli şamar vurmak.

şaplı
* İçinde şap bulunan.

şappadak
* Apansız.
* Anî bir şapırtı sesi çıkararak.

şaprak
* Eyer örtüsü, çaprak.

şapşal
* Aptalca davranışlarda bulunan, alık.

* Üstüne başına önem vermeyen, özen göstermeyen.
* (giyecek için) Bol, dökük ve biçimsiz.

şapşal yaka
* Dökümlü ve geniş yaka.

şapşalak
* Özensiz, düzensiz (kimse).

şapşalca
* Şapşala yakışır (bir biçimde).

şapşallaşma
* Şapşallaşmak durumu.

şapşallaşmak
* Şapşal duruma gelmek.

şapşallık
* Şapşal olma durumu veya şapşalca davranış.

-şar / -şer
* Ünlü ile biten sayı adları ile yarım kelimesine eklenen üleştirme eki.

şar şar
* Şarıl şarıl.

şarabî
* Kırmızı şarap renginde olan.

şarampol
* Kara yollarının kenarında yol düzeyinden aşağıda kalan bölüm.

şarap
* Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki.

şarap bardağı
* Şarap içmek için özel olarak üretilen cam bardak.

şarap çanağı
* Şarap içilen yayvan çanak.

şarap fıçısı
* Şarabın dinlenmeye bırakıldığı büyük tahta fıçı.

şarap rengi
* Kırmızı şarabın rengi.
* Bu renkte olan.

şarapçı
* Şarap yapan veya satan kimse.
* Çok şarap içen, şaraba düşkün (kimse).

şarapçılık
* Şarap yapma ve satma işi.

şaraphane
* Şarap yapılan yer.
* Şarap satılan veya içirilen yer.

şaraplı
* Şarabı olan, şarap verilen (yemek, davet).

şarapnel

* İçi misket dolu top mermisi.

şarbon

* Çeşitli hayvanlarda, özellikle koyun ve sığırlarda görülen, deri veya mukoza yoluyla insana bulaşan, bulaştığı yerde kara bir çıban yapan tehlikeli hastalık, kara kabarcık, kara yanık, yanıkara.

şarıl şarıl

* Suyun bol ve sesli akmasını anlatır.

şarıldama

* Şarıldamak işi.

şarıldamak

* (su için) Bol bol akarak ses çıkarmak.

şarıltı

* Şarıldayan şeyin çıkardığı ses, şarıldama sesi.

şarj

* Yükleme, doldurma.

şarj etmek

* yüklemek.
* bir şeyi anlamaya, kavramaya başlamak.

şarjör

* Otomatik silâhlarda, belli sayıda fişek taşıyan ve bu fişekleri namluya arka arkaya sürmeye yarayan mekanizma.

şark

* Doğu.

şark çıbanı

* Yurdumuzun doğu bölgelerinde, İran, Hindistan ve Kuzey Afrika'da insanların özellikle yüzünde veya kollarında görülen, iyileşince iz bırakan bulaşıcı çıban.

şarkadak

* Ansızın düz ve sertçe bir yüzeye vurulduğunda çıkan sesi anlatır.

şarkı

* Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi.
* Klâsik Türk müziğinde aşk üzerine söylenen, nakaratı ve ara nağmesi olan parça.
* Ezgi, müzik parçası, melodi.
* Divan edebiyatında bestelenmek için, dörtlükler biçiminde ve uyaklı olarak yazılmış olan şiir biçimi.

şarkı söylemek

* belirli bir besteye göre güfteyi uyumlu olarak okumak.

şarkı tutturmak

* bir şarkının sözlerini veya sadece bestesini seslendirmek.

şarkıcı

* Şarkı söyleyen, şarkı söyleme yeteneği olan veya mesleği şarkı söylemek olan kimse, muganni, muganniye.

şarkıcılık

* Şarkıcının işi veya mesleği.

şarkî

* Doğuyla ilgili doğuya özgü olan, doğu.

şarkiyat
* Doğu bilimi, oryantalizm.

şarkiyatçı
* Doğu bilimci, doğu bilimi uzmanı, müsteşrik, oryantalist.

şarkiyatçılık
* Doğu bilimleriyle uğraşma.

şarklı
* Doğulu, garplı karşıtı.

şarklılık
* Doğulu olma durumu, doğululuk.

şarküteri
* Salam, sosis, sucuk, pastırma gibi hazır yiyeceklerin satıldığı dükkân.

şarlama
* Şarlamak işi veya durumu.

şarlamak
* Şarıldamak.
* Bağırıp çağırmak, hakaret etmek.

şarlatan
* Kendi bilgi ve niteliklerini veya mallarını överek karşısındakini kandıran, dolandıran kimse.

şarlatanca
* Şarlatan bir biçimde.

şarlatanlık,-ğı
* Şarlatan olma durumu veya şarlatanca davranış.

şarpi
* Altı düz, üçgen biçiminde tek direkli, iki yelkenli iki kişilik tekne.

şart
* Olması başka durumların gerçekleşmesini gerektiren şey, koşul.

şart etmek
* "şart olsun" diyerek yemin etmek.

şart kipi
* Bkz. şartlı birleşik zaman.

şart koşmak
* önceden bir şarta bağlamak.

şart olmak
* gerekmek, kaçınılmaz bir durum almak.

şart olsun
* "nikâhım üzerine yemin ederim ki, öyle değilse veya bunu yapmazsa, karım boş düşsün (olsun)" anlamında yemin olarak kullanılır.
* yemin etmek için kullanılan biz söz.

şart şurt tanımaz
* kendini hiçbir şarta bağlı saymaz.

şartınca
* Gereği gibi.

şartlama

* Şartlamak işi.

şartlamak

* Dinî inançlar gereğince, kirlenmiş sayılan bir şeyi en az üç, en çok kırk kez sudan geçirip kirli sayılmaktan kurtarmak.

şartlandırma

* Önceden belirlenmiş şartlara göre uydurma işi.

şartlandırmak

* Önceden belirlenmiş şartlara göre uydurmak.

şartlanış

* Şartlanmak işi veya biçimi.

şartlanma

* Önceden belirlenmiş şartlara göre uygun duruma gelinme işi.

şartlanmak

* (dinî bakımdan) Şartlamak işi yapılmak.
* Önceden belirlenmiş şartlara göre uyarlanmak, koşullanmak.

şartlaşma

* Şartlaşmak işi.

şartlaşmak

* Bir veya birçok şartı karşılıklı kabul etmek.

şartlı

* Şarta bağlı, koşullu.
* (dinî bakımdan) Şartlanmış (şey).
* Şartlanmış olan, koşullu.
* Şart etmiş olan (koca).

şartlı birleşik cümle

* Bir esas cümle ile bu esas cümleye bağlı, fiili -sa / -se ekini almış yan cümlenin oluşturduğu anlatım birliği.

şartlı birleşik zaman

* Belli bir zaman eki almış yükleme -sa /-se şart eki getirilerek oluşturulan şekil: vb.

şartlı refleks

* Bkz. koşullu tepke.

şartname

* Satın alma, satma, yaptırma, kiralama gibi işleri gerçekleştirmek isteyen tarafın düzenlediği, her iki tarafın da uymayı üstlendikleri şartların tespit edildiği resmî belge.

şartsız

* Şarta bağlı olmayan, koşulsuz.
* Dinî bakımdan şartlanmamış (şey).

şartsız refleks

* Bkz. koşulsuz tepke.

şartsız şurtsuz

* Hiçbir şarta bağlı kalmaksızın.

şaryo

* Bir aletin veya aracın hareketli parçası.
* Yazı makinesinin kâğıt takılan, tuşlara vuruldukça ilerleyen bölümü.

* Bazı av uçaklarının kalkışını sağlayan fırlatma düzeni.
* Bir eğik düzlem boyunca arabaların taşınmasını sağlayan küçük vagon.

şase
* İçine mendil, gecelik gibi şeyleri koymaya yarayan, çeşitli büyüklükte, kumaştan koruncak.

şasi
* Fotoğrafçılıkta içine duyarlı bir cam veya kâğıt konulan, yassı, ışık geçirmez kutu.
* Yapı işlerinde sürme çerçeve.
* Otomobilin, üzerine karoser oturtulan iskelet bölümü.

şaşaa
* Görkem, gösteriş, tantana.
* Parlaklık, parıltı.

şaşaalı
* Görkemli, gösterişli.
* Parıltılı.

şaşakalma
* Şaşakalmak işi.

şaşakalmak
* Çok şaşırmak, şaşkınlıktan ne yapacağını bilememek.

şaşalama
* Şaşalamak işi.

şaşalamak
* Şaşkın bir duruma düşmek, şaşkınca davranmak, şaşırmak.

şaşalatma
* Şaşalatmak işi veya durumu.

şaşalatmak
* Şaşalamasına sebep olmak.

şaşı
* Birbirine paralel görme ekseni olmayan (göz veya kimse).
* Gözlerini çarpıtarak.

şaşı çakır demektense kör de de kurtul
* dolaylı, dolambaçlı yollara başvuracağına gerçeği olduğu gibi söyle.

şaşılası
* Şaşılması gereken (şey).

şaşılaşma
* Şaşılaşmak işi.

şaşılaşmak
* Şaşı duruma gelmek, şaşı olmak.

şaşılık
* Birbirine paralel görme ekseni bulunmama durumu.

şaşılma
* Şaşılmak işi.

şaşılmak
* Şaşkınlığa uğranılmak.

şaşırıp kalmak
* çok şaşırmak, büyük bir şaşkınlığa düşmek.

şaşırış
* Şaşırmak işi veya biçimi.

şaşırma
* Şaşırmak işi.

şaşırmak
* Bir işe nasıl başlayıp, o işi nasıl sürdüreceğini ve nasıl sonuçlandıracağını bilemeyecek duruma gelmek, içinden çıkamamak.
* Doğru, gerçek ve gerekli olanı ayırt edemeyecek duruma gelmek.
* Ne yapmak gerektiğini bilememek, nasıl davranacağını kestirememek, hayret etmek.

şaşırtıcı
* Şaşırtma niteliği olan, şaşırtan.

şaşırtıcı olmak
* şaşırtmak.

şaşırtma
* Şaşırtmak işi.
* Ağaç fidanlarını veya çiçek fidelerini başka yerlere aktarma işi.

şaşırtmaca
* Şaşırtmak için yapılan oyun.

şaşırtmak
* Şaşırmasına sebep olmak.
* Yanıltmak.
* Daha iyi yetişmelerini sağlamak için ağaç fidanlarının veya çiçek fidelerinin yerlerini değiştirmek.
* Şaşkınlaşmak, şaşmak.

şaşkaloz
* Şaşı veya şaşkın kimselere hakaret yollu söylenir.

şaşkın
* Düşünceleri dağılmış, karışmış, ne yapacağını bilemez duruma gelmiş.
* Akılsız, sersem, budala.

şaşkın şaşkın
* Çok şaşırmış durumda.

şaşkına çevirmek
* şaşırtıcı olaylar karşısında şaşkın duruma getirmek.

şaşkına dönmek
* beklenmedik bir durum karşısında şaşkınlaşmak.

şaşkınca
* Şaşkın (bir biçimde).

şaşkınlaşma
* Şaşkınlaşmak işi.

şaşkınlaşmak
* Şaşkın bir duruma gelmek.

şaşkınlık
* Şaşkın olma durumu veya şaşkınca davranış.

şaşkınlıkla
* Şaşkın bir biçimde, şaşkın olarak.

şaşlık
* Baharatlı sirkeye yatırılmış koyun etinden hazırlanmış et.

şaşma
* Şaşmak işi.

şaşmak
* Umulmayan, beklenmeyen veya olağanüstü bir olay, bir olgu karşısında şaşkın duruma gelmek, hayret etmek.
* (fiilin olumsuz soru biçimi veya kendinden sonra gelen olumsuz bir fiille) Yolundan sapmamak, gidişini değiştirmemek veya yanılmamak.
* Şaşırmak.

şaşmaz
* Değişmez ve yanılmaz nitelikte olan.

şat
* Sığ sularda ağır yükleri taşımak için kullanılan, altı düz bir çeşit tekne.
* Sevinçli, neşeli.

şataf
* Çalım, süs.

şatafat
* Süs ve gösteriş.

şatafatlı
* Süslü ve gösterişli.

şatafatsız
* Süssüz ve gösterişsiz.

şathiyat
* Ciddî bir düşünceyi, konuyu, şaka ve alay yollu anlatmak için yazılmış deyişler.

şathiye
* Yergiye, alaya, şakaya yer veren manzum eser.
* Tanrı ile şakalı, takılmalı bir söyleyişle, konuşur gibi yazılan tekke edebiyatı şiir türü.

şatır
* Neşeli, keyifli, şen.
* Tören ve alaylarda padişahın, vezirin yanında yürüyen görevliler.

şato
* Çevresi hendek, sur ve kulelerle çevrili derebeyi (senyör, kral) konağı.
* Geniş toprağı olan büyük konut.

şato gibi
* büyük, görkemli (yapı).

şavalak
* Aptal, alık, sersem, budala.

şavk
* Işık.

şavkı vurmak
* bir şeyin ışığı yansımak.

şavkıma
* Şavkımak işi.

şavkımak
* Işık saçmak, parlamak.

şavul
* Şakul, çekül.

şavullama
* Şavullamak işi.

şavullamak
* Şakullemek.
* Yoklamak veya kollamak.
* Göz gezdirmek, araştırmak.

şayak
* Kaba dokunmuş, dayanıklı bir çeşit yün kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

şayan
* (bir şeye) Uygun, yaraşır, değer, lâyık.

şayeste
* Uygun, yakışır.

şayet
* (ihtimal derecesi daha az olmak üzere) Eğer.

şayi
* Yaygın, yayılmış (söz veya haber).
* Bir şeyin her noktasıyla ilgisi bulunan (pay).

şayia
* Yayılmış haber, yaygın söylenti.

şayka
* Türklerin Karadeniz'deki ırmak kıyılarının korunmasında, Kazakların kıyılara saldırmada kullandıkları altı düz, yayvan gemi.

şaz
* Ayrık, kural dışı, müstesna.

şe
* Türk alfabesinin yirmi üçüncü harfinin adı.

şeamet
* Uğursuzluk, kademsizlik, nuhuset.

şeb
* Bkz. gece, ruz.

şebabet
* Gençlik veya gençlik yılları.

şebboy
* Turpgillerden, güzel kokulu, dar yapraklı, değişik renkli çiçekleri olan, çok yıllık ve otsu bir süs bitkisi (Cheiranthus cheiri).

şebek

* Daha çok Afrika'nın dağlık bölgelerinde yaşayan, uzun veya kısa kuyruklu türleri olan maymunlara verilen ad.
* Çirkin ve arsız (kimse).

şebekçi
* Şebek oynatan kimse.

şebeke
* Ülke çapında yaygınlaştırılmış ulaşım ve iletişim örgüsü, ağ.
* Birbiriyle bağlantılı ve gizli çalışan kimselerin tümü.
* Üniversite öğrencilerinin kimlik kartı.

şebekler
* Primatların alt takımı.

şebiarus
* Düğün gecesi.
* Her yıl Konya'da düzenlenen ve Mevlâna'nın ölüm yıldönümü olan aralık ayının on yedinci günü yapılan tören.

şebiyelda
* En uzun gece.

şebnem
* Çiy.

şecaat
* Yiğitlik.

şecere
* Bir kişinin veya bir ailenin en uzak atasından başlayarak bütün kollarını belirten çizelge, soy ağacı, soy kütüğü, hayat ağacı.
* Atların soyunun yazılı olduğu çizelge.

şecereci
* Şecere tutan kimse.

şecereli
* Şeceresi olan, oldukça uzak bir ataya kadar dedeleri belli olan.

şecerename
* Soyağacını gösteren kitap veya yazı.

şeci
* Yürekli, yiğit.

şedaraban
* Klâsik Türk müziğinde bir şet makam.

şeddadî
* Çok büyük ve sağlam (yapı).

şedde
* Arap yazısında, bir ünsüzün iki kez okunması gerektiğini gösteren harfin üstüne konulan işaret.

şeddeli
* Üzerinde şedde işareti bulunan veya yan yana iki tane imiş gibi okunan (harf).

şeddeli eşek
* Çok kaba ve yeteneksiz kimse.

şedit

* Yeğin, şiddetli.

şef
* Yetki ve sorumluluğu olan, yöneten kimse.
* Önder, lider.
* Baş, yönetici durumda bulunan.

şefaat
* Birinin suçunun bağışlanması veya dileğinin yerine getirilmesi için o kimseyle bir başkası arasında yapılan aracılık, özellikle de Tanrı ile kul arasında yapılan aracılık.

şefaat etmek
* birinin suçunun bağışlanması veya dileğinin yerine getirilmesi için aracılık etmek.

şefaatçi
* Birisi için şefaatte bulunan, şefaat eden kimse.

şefaatçilik
* Şefaatçi olma durumu.

şeffaf
* Saydam.

şeffaflaşma
* Saydamlaşma.

şeffaflaşmak
* Saydamlaşmak.

şeffaflaştırma
* Saydamlaştırma.

şeffaflaştırmak
* Saydamlaştırmak.

şeffaflık
* Saydamlık.

şefik
* Sevecen, şefkatli, müşfik.

şefkat
* Acıyarak ve koruyarak sevme, sevecenlik.

şefkatli
* Acıyarak ve koruyarak sevecenlikle ve içtenlikle davranan, sevecen, müşfik.

şefkatlilik
* Sevecenlik.

şefkatsiz
* Sevecen olmama durumu, katı yüreklilik.

şefkatsizlik
* Sevecen olmama durumu, katı yüreklilik.

şeflik
* Şef olma durumu.
* Şefin çalıştığı daire.

şeftali
* Gülgillerden, ılıman bölgelerde yetişen, 8-10 m yükseklikte, pembe renkli bir ağaç (Persica vulgaris).

* Bu ağacın tatlı ve sulu meyvesı.

şeh
* Bkz. şah.

şehbender
* Konsolos.

şehbenderlik
* Konsolosun yaptığı iş, konsolosluk.
* Bu işin görüldüğü daire, konsolosluk.

şehevî
* Şehvetle ilgili, kösnül, erotik.

şehir
* Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent.

şehir coğrafyası
* Yerleşme bölgelerinde şehrin yayıldığı yerin inceleme ve araştırılmasını konu edinen coğrafya kolu.

şehir hatları
* Şehir içi yolları.
* Şehir içi ulaşımı.

şehir rehberi
* Şehrin belli başlı yerlerini gösteren haritalı, açıklamalı kılavuz.

şehir turu
* Bir şehri gezmek ve görmek amacıyla düzenlenen gezi.

şehirci
* Şehircilik uzmanı, şehircilikle uğraşan kimse.

şehircilik
* Şehirlerin kurulmasında, düzenlenmesinde, güzelleştirilmesinde kullanılacak, uygulanacak yöntemleri, şehirlerle ilgili toplumsal, ekonomik vb. sorunları konu edinen bilim dalı.

şehirler arası
* İki veya daha çok şehir arasında ulaşım veya iletişim sağlayan.

şehirleşme
* Şehirleşmek işi.
* Özellikle sanayinin gelişmesi sonucu nüfusun şehirlerde toplanması ve şehir alanlarının genişlemesi süreci.

şehirleşmek
* (köy, kasaba) Büyüyerek şehir durumuna gelmek, kentleşmek.

şehirli
* Şehir halkından olan, kentli.

şehirlileşme
* Şehirlileşmek işi.

şehirlileşmek
* Şehre yerleşip şehir şartlarına uyar duruma gelmek.

şehirlilik
* Şehirli olma durumu.

şehit

* Kutsal bir ülkü veya inanç uğruna savaşırken ölen kimse.

şehit düşmek (veya olmak)
* ülkesi, ülküsü veya inancı uğrunda savaşırken ölmek.

şehit etmek
* ülkesi, ülküsü veya inancı uğruna savaşırken öldürmek.

şehitlik
* Şehit olma durumu.
* Şehitlerin gömüldüğü mezarlık.

şehlâ
* Kusurlu sayılmayacak kadar hafif şaşı (göz).

şehname
* Hükümdarların niteliklerini, üstün başarılarını anlatan, mesnevî biçiminde yazılmış manzume.
* Manzum olarak yazılmış tarih.

şehnameci
* Şehname yazarı.
* Osmanlılarda vaka'nüvisliğin kuruluşundan önce devletin resmî tarih yazarı.

şehnaz
* Klâsik Türk müziğinde bir makam adı.

şehnazbuselik
* Klâsik Türk müziğinin eski makamlarından birinin adı.

şehnişin
* Bkz. şahniş, şahnişin.

şehremaneti
* Osmanlı İmparatorluğunda, bugünkü belediye zabıtası görevini yapan, şehrin temizlik ve güzelliğiyle ilgilenen mahallî yönetim.
* Bugünkü belediyenin Türkiye'de kurulan ilk biçimi.

şehremini
* Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimat'a kadar saray ve devlet yapılarının onarımına, haremin gider ve aylık işlerine bakmakla yükümlü kimse.
* Şehremanetinin başında bulunan kimse, belediye başkanı.

şehriyar
* Padişah, hükümdar.

şehriye
* Çorba yapmakta kullanılan, türlü biçimlerde kesilerek kurutulmuş buğday unu hamuru.

şehriye çorbası
* Yağ, tuz, su ve şehriyeden yapılan bir tür çorba.

şehvanî
* Şehvetle ilgili, kösnül, şehevî.
* Şehvete aşırı derecede düşkün olan (kimse), şehvetli.

şehvaniyet
* Şehvetli olma durumu, kösnüllük, erotizm.

şehvet
* Cinsel istek, kösnü.
* Aşırı istek.

şehvetli
* Cinsel isteği olan, kösnüllü.
* Aşırı isteği olan.

şehvetperest
* Şehvete, cinsel isteklerine aşırı derecede düşkün olan.

şehzade
* Padişahların ve oğullarının erkek çocuklarına verilen san.

şehzadelik
* Şehzade olma durumu.
* Şehzadenin görevi.

şek
* Şüphe.

şekavet
* Haydutluk, soygunculuk.

şekel
* İsrail para birimi.

şeker
* Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday gibi birçok bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı.
* Şeker katılarak yapılmış lokum, akide, çikolata gibi tatlı yiyeceklerin genel adı.
* Şeker hastalığı.
* Şeker hastalığının belirtisi olan kan ve idrardaki yüksek şeker miktarı.
* Sevimli, cana yakın ve güzel.

şeker ağacı
* 8-10 m yükseklikte bir ağaç (Hovenia dulcis).

şeker aktarması
* İşaretlerle iletişim kurma, gizlice haberleşme.

Şeker Bayramı
* Ramazandan sonra gelen ve üç gün süren dinî bayram.

şeker fasulyesi
* Badıcı etli, tohumu yuvarlak ve beyaz bir tür fasulye.

şeker gibi
* çok sevimli, güzel.

şeker hastalığı
* Kanda glikozun artması sonucu idrarda şeker bulunması, çok su içme çok yemek yeme ve çok idrar yapma ile beliren hastalık, şeker.

şeker kamışı
* Buğdaygillerden, çiçekleri salkım durumunda başakçıklar oluşturan, 10 m ye kadar uzayabilen, öz suyundan şeker çıkarılan bir bitki (Saccarum officinarum).

şeker pancarı
* Ispanakgillerden, etli kökünden şeker elde edilen iki yıllık bir bitki (Beta vulgaris var rapa).

şekerci
* Şeker ve şekerleme yapan veya satan kimse.
* Şeker satılan yer.

şekerci boyası
* Şekerci boyasıgillerden, kökü iç sürdürücü olarak kullanılan, 2-3 m yükseklikte, üzümsü meyvesinden şarapları boyamak için kırmızı boya çıkarılan çok yıllık bir bitki, Amerika üzümü (Phytolacca americana).

şekerci boyasıgiller
* Ispanaklar takımına giren, şekerci boyası vb. bitkileri içine alan bir bitki familyası.

şekercilik
* Şeker ve şekerleme yapma veya satma işi.

şekeri kestirmek
* şeker şerbetine, limon suyu veya limon tuzu katarak kaynatıp yeniden billûrlaşmasını önlemek.

şekerim!
* genellikle kadınların kullandığı sevgi bildiren seslenme sözü.

şekerleme
* Şekerlemek işi.
* Şeker şerbeti içinde kaynatılıp üzeri şekerle kaplanmış meyve vb. bonbon.
* Yatağa yatmaksızın uyunan hafif ve kısa uyku.

şekerlemeci
* Şekerleme yapan veya satan kimse.

şekerlemecilik
* Şekerlemecinin işi veya mesleği.

şekerlemek
* İçine şeker koymak, şekerle tatlandırmak.

şekerlenme
* Şekerlenmek işi.

şekerlenmek
* (şekerli eriyikler için) İçindeki şeker, billûr durumuna gelip ayrılmak.

şekerleşme
* Şekerleşmek işi.

şekerleşmek
* Nişastalı veya selülozlu maddeler, enzimlerin veya inorganik asitlerin etkisiyle mayalanabilir şekerler durumuna dönüşmek.
* (bir kimse) Sevimli, hoşa gidecek bir duruma gelmek.

şekerli
* İçinde şeker bulunan.
* Şeker hastalığı olan.

şekerli kahve
* İçine bol şeker katılıp pişirilen kahve.

şekerlik
* Şeker kabı.
* Şeker yapmaya elverişli.

şekerpare
* Çok tatlı bir kayısı çeşidi.
* Bir çeşit hamur tatlısı.

şekerrenk
* Sarıya çalan (renk).
* İki kişi arasındaki dostluk ilişkisinin bozuk olduğunu belirtmek için kullanılır.

şekersiz
* Şekeri olmayan.
* Şekeri az, tadı az olan.

şekil
* Bir nesnenin dış çizgileri bakımından niteliği, dıştan görünüşü, biçim.
* Bir konuyu açıklamaya yarayan resim.
* Davranış biçimi, tutum, yol, tarz.
* Bir kavramın, düşüncenin, olayın veya işin değişik oluş biçimi.
* Toplumsal bir bütünün kuruluş biçimi.
* Olma biçimi, durum, hâl.
* Bazı matematiksel varlıkların gösterilmesine yarayan resim.
* Anlatım biçimi.
* Biçim.

şekil almak
* belli bir biçime girmek, biçimlenmek, şekillenmek.

şekil bilgisi
* Kelime bilgisi, morfoloji.

şekil değiştirme
* Transformasyon.

şekil ve şemail
* görünüş.

şekil vermek
* belirli bir biçime girmesini sağlamak, biçimlendirmek, şekillendirmek.

şekilci
* Alışılmış kural, tutum veya davranış dışına çıkamayan, biçimci, formaliteci, formalist.

şekilci olmak
* belli biçimler, kalıplar dışına çıkamamak.

şekilcilik
* Biçimcilik.

şekildeş
* Biçimleri aynı olan.

şekildeşlik
* Biçimleri aynı olma durumu.

şekillendirme
* Şekillendirmek işi, biçimlendirme.

şekillendirmek
* Biçimlendirmek.

şekillenme
* Şekillenmek işi, biçimlenme.

şekillenmek
* Biçimlenmek.

şekilli
* Şekli olan.

şekilperest

* Biçimciliğe aşırı önem veren, biçimci kimse, formaliteci.

şekilsiz
* Belli ve belirli biçimi olmayan (nesne).
* Biçimi bozuk, biçimsiz.

şekilsizlik
* Şekilsiz olma durumu, biçimsizlik.

şekle sokmak (veya koymak)
* uygun bir biçime girmesini sağlamak.
* herhangi bir biçimde sonuca ulaştırmak.

şeklen
* Biçim bakımından, biçim yönünden.

şeklî
* Biçimle ilgili, biçimsel, formel.

şekva
* Yakınma, sızlanma, şikâyet.

şekvacı
* Şikâyet eden, yakınan.

şekvacı olmak
* şikâyet etmek, yakınmak.

şelâle
* Büyük çağlayan, çavlan.

şelek
* Sırtta taşınan yük.
* Boynuzunun biri kırık hayvan.

şelf
* Karaları çevreleyen ve karalardan sayılan, 200 m derinliğe kadar olan sığ deniz dipleri.

şem
* Mum, balmumu.

şema
* Bir aletin, bir aracın veya bir biçimin ana çizgilerini gösteren çizim.
* Bir edebiyat eserinin, bir tasarının plânı.

şemail
* Bir kimsenin dış görünüşünün özellikleri.
* Huy, karakter.

şemalaştırma
* Şemalaştırmak işi veya durumu.

şemalaştırmak
* Çizerek şema durumuna getirmek.

şematik
* Bir nesne, organ vb.nin genel düzenini gösteren.
* Ana çizgilerine indirgenmiş.

şempanze
* Primatlardan, ayakları beş parmaklı, tek yavru doğuran, iyi tırmanıcı olan, ormanlarda yaşayan bir maymun türü (Pan troglodytes).

şems
* Güneş.

şemse
* Yazma kitapların cildine, baş sayfalarının üst bölümüne veya kumaşlara, kapı, pencere gibi yerlere işlenen veya çizilen güneş biçiminde süs.

şemsî
* Güneşle ilgili.

şemsiye
* Bir sapın üzerinde esnek tellere gerilmiş, açılıp kapanabilen, yağmur ve güneşten korunmak için kullanılan, su geçirmez kumaştan yapılmış taşınabilir eşya.
* Bu biçimde güneşlik.
* Aynı noktadan çıkan eşit uzunluktaki sapçıkların ucunda bulunan şemsiye görünüşündeki çiçek topluluğu.

şemsiyeci
* Şemsiye yapan, satan veya onaran kimse.

şemsiyecilik
* Şemsiyecinin işi veya mesleği.

şemsiyelik
* Şemsiye koymaya yarayan, altında şemsiyelerden sızan suyun toplanması için özel kutusu olan, girişte bulunan mobilya.
* Şemsiye yapmaya elverişli olan (şey).

şen
* Yaşamaktan mutlu olduğunu davranışlarıyla belli eden, sevinçli, neşeli.
* Neşe veren, neşelendiren, eğlenceli.
* Neşe belirtisi olan (şey).

şen olmak
* neşelenmek, sevinmek, mutlu olmak.

şen şakrak
* Çok neşeli, şakrak.

şen şatır
* Bkz. şen şakrak.

şenaat
* İğrençlik, kötülük, alçaklık.

şendere
* Kaplamacılıkta kullanılan ince tahta.
* Fıçı kaburgası.
* Tekir cinsinden bir balık.

şenelme
* Şenelmek işi.

şenelmek
* Boş bir yer, insanların yerleşmesiyle yurt durumuna gelmek, meskûn olmak.
* Sevinmek, keyiflenmek, neşelenmek.
* (bitki) Gelişmek, büyümek, serpilmek.

şeneltme
* Şeneltmek işi.

şeneltmek

* Şenelmiş duruma getirmek, meskûn kılmak.

şeni
* Kötü, çirkin, alçakça, utanç verici.

şeniyet
* Gerçek.

şenlendirilme
* Şenlendirilmek işi veya durumu.

şenlendirilmek
* Şenlenmesi sağlanmak.

şenlendirme
* Şenlendirmek işi.

şenlendirmek
* Şenlenmesini sağlamak, neşelendirmek.

şenleniş
* Şenlenmek işi veya biçimi.

şenlenme
* Şenlenmek işi.

şenlenmek
* Şen duruma gelmek, neşelenmek, gönlü açılmak.
* Bayındır duruma gelmek.
* Canlılık, hareket kazanmak.

şenlik
* Şen olma durumu, şetaret.
* Belli günlerde yapılan, coşku veren eğlendirici gösterilerin tümü, bayram.
* Belli bir sanat veya sanatçıya ayrılmış gösteri dizisi, festival.
* Sevinç, neşe.

şenlik görmemiş
* terbiyesiz, görgüsüz (kimse).

şenlikli
* Birçok kimsenin oturduğu, kalabalık, bayındır, şerefli.
* Eğlenceli.

şenliksiz
* Kalabalık olmayan.
* Eğlenceli olmayan, eğlencesiz.

şepit
* Hamurdan çok ince açılarak sacda pişirilen ekmek.

şer
* Kötülük, fenalık.

şerait
* Şartlar, koşullar.

şer'an
* Şeriat bakımından.

şerare
* Kıvılcım, çakım, çakın.

şerbet
* Meyve suyu ile şekerli su karıştırılarak yapılan içecek.
* Belli olaylar sebebiyle konuklara sunulan şekerli içecek.
* Bazı maddelerin suda eritilmişi.

şerbet gibi
* (hava için) yumuşak, güzel.

şerbetçi
* Şerbet yapan veya satan kimse.
* Şerbet satılan yer.

şerbetçi otu
* Yaprakları karşılıklı, sapı sarılgan olan, çiçekleri yumurtamsı kozalaklara dönüşen ve kozalaklarından bira yapımında yararlanılan çok yıllık ve otsu bir bitki (Humulus lupulus).

şerbetçilik
* Şerbet yapma ve satma işi.

şerbetleme
* Şerbetlemek işi.

şerbetlemek
* Yılan vb. hayvanların sokmaması veya soktuğunda zehirin etkisiz olması için bir kimseyi afsunlamak.
* Tarımda toprağın verimini artırmak için bitkiye gübre suyu vermek.

şerbetlenme
* Şerbetlenmek işi.

şerbetlenmek
* Yılan vb. hayvanların sokmaması veya soktuğunda zehirinin etkisiz olması için afsunlanmak.
* Tarımda toprağın verimini artırmak için bitkiye gübre suyu verilmek.

şerbetli
* Serbeti olan, şerbet katılmış olan.
* Yılan vb. hayvanların sokmasından zarar görmeyen.
* Kötü davranmayı,kötü işler yapmayı huy edinmiş olan.
* Kendisine kötü davranılmasına alışmış olan.

şerbetlik
* Şerbet yapmaya yarayan veya şerbet yapmak için ayrılmış olan.

şerbetsiz
* Şerbeti olmayan.
* Yılan vb. hayvanların sokmasına karşı şerbeti olmayan.
* Şerbet verilmemiş olan.

şerç
* Anüs, makat.

şeref
* Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, onur.
* Erdem, gözü peklik ve yetenekle kazanılmış iyi şöhret.

şeref kıt'ası
* Devlet başkanlarının, yüksek aşamada devlet adamları ve kumandanlarının karşılanma ve uğurlanmalarında hazır bulunan tören kıt'ası.

şeref konuğu
* Bir toplantı, davet, balo vb. ye çağrılan konuklar arasında kendisine ayrıcalık tanınan, en çok değer ve önem verilen kişi.

şeref locası
* Tiyatro, sinema gibi yerlerde şeref konuklarına ayrılan özel loca.

şeref misafiri
* Bkz. şeref konuğu.

şeref salonu
* Hava alanı, saray gibi büyük yapılarda kral, başkan gibi kişilerin oturdukları veya önemli törenlerin, karşılamaların yapıldığı yer.

şeref sözü
* Namus sözü.

şeref tribünü
* Stadyum, hipodrom gibi açık seyir yerlerinde devlet başkanlarına, yüksek makamlardaki devlet adamları, kumandanlara ve kulüp yöneticileri ile diğer yetkili kişilere ayrılmış özel koltuklu bölüm.

şeref üyesi
* Bkz. onur üyesi.

şeref vermek
* onurlandırmak, şereflendirmek.

şeref yeri
* Bir toplantıda, özel saygı gösterilen kimse için ayrılmış yer.

şerefe
* Minarenin ezan okunan yeri.

şerefe (veya şerefinize)
* içki içilirken kadeh kaldırarak karşısındakine değer verildiğini belirtmek için söylenen söz, sağlığına veya sağlığınıza.

şerefine
* kutlanmasına.

şerefine içmek
* mutlu bir olay veya durumu kutlamak amacıyla içki içmek.

şerefiye
* Bir yer bayındır duruma getirildiğinde, çevrede bulunan mülklerin değeri arttığından ötürü, bunların sahiplerinden belediyece alınan para.

şereflendirme
* Şereflendirmek işi, onurlandırma.

şereflendirmek
* Kendisine saygı duyulan bir kimse, bir yere gelerek oradakileri mutlu etmek, onurlandırmak.

şereflenme
* Şereflenmek işi, onurlanma, teşerrüf.

şereflenmek
* Onurlanmak, teşerrüf etmek.

şerefli
* Onurlu.
* Onur veren, şeref veren.
* Bayındır, şenlikli.

şereflilik

* Şerefli olma durumu.

şerefsiz
* Şereften yoksun olan, onursuz.

şerefsizlik
* Şerefsiz olma, şerefini koruyamama durumu, onursuzluk.

şerefyap
* Şeref kazanan (kimse).

şerefyap olmak
* onur kazanmak.

şergil
* Askıntı, baş belâsı.

şerh
* Açma, ayırma.
* (bir anlatım veya kitabı) Açıklama, yorumlama.
* Bir şeyi açıklamak amacıyla yazılmış kitap.
* Açık ve ayrıntılı anlatma.

şerh etmek
* açımlamak.

şerha
* Dilim, parça.
* Yara.

şerha şerha
* Dilim dilim, parça parça.

şer'î
* Şeriatle ilgili.

şeriat
* Kur'an'daki ayetlerden, Peygamberin sözlerinden çıkarılan, dinî temellere dayanan Müslümanlık kanunları, İslâm hukuku.

şeriatçı
* Dinin esaslarını sadece dinî hayatta değil, hukukî, iktisadî ve siyasî düzenlemelerde de geçerli kılmak isteyen kimse.

şeriatçılık
* Şeriatçı olma durumu, şeriat yanlısı.

şeriatın kestiği parmak acımaz
* kanunların uygun gördüğü cezaya katlanmak gerekir.

şerif
* Kutsal, şerefli.
* Soylu, temiz.

şerif
* Büyük Britanya'da kendi bölgesi içinde kralı temsil eden, yasalara saygı gösterilmesini sağlamakla görevli yönetici.
* Amerika Birleşik Devletlerinde seçimle iş başına gelen, hukukî yetkisi sınırlı olan yönetici.

şerik
* Ortak.

şeriklik

* Ortaklık, arkadaşlık.

şerir

* Kötü, kötülükçü, fesat kimse.

şerirlik

* Şerir olma durumu, kötülükçülük.

şerit

* Dar, uzun parça ve özellikle dokuma veya kumaş parçası.
* Dar, uzun kıyı parçası.
* Herhangi bir maddenin dar, düz ince ve uzun parçası.
* Bir kara yolunda trafik çizgileri ile ayrılmış bölümlerden her biri.
* Şeritgillerden, vücudu yassı, birbirine kenetlenmiş boğumları bulunan ve bazısı metrelerce boyda olan bir bağırsak asalağı, tenya.
* Paralel ve birbirine yakın iki çizgi arasında kalan alan parçası; tayfta birbirine yakın iki dalga boyu arasında kalan parça.

şerit balığı

* Kurdele balığı.

şerit değiştirmek

* trafikte hız durumuna ve yol şartlarına göre belirli kurallar içinde bir yol şeridinden diğerine geçmek.

şerit makarna

* Uzun ve ince makarna.

şerit metre

* Bezden yapılmış, sarılmaya uygun metre.

şeritçi

* Süs şeridi yapan veya satan kimse.

şeritçilik

* Şeritçinin mesleği.

şeritgiller

* Şeritler.

şeritleme

* Şeritlemek işi.

şeritlemek

* Şerit geçirmek, şeritle süslemek.

şeritler

* Vücutları şerit biçiminde ve parçalı olan, asalak olarak insan veya hayvanların bağırsaklarında yaşayan yassı solucanlar takımı.

şeritli

* Şeridi olan.

şeritsiz

* Şeridi olmayan.

şeriye

* Şeriatla ilgili.

şeriye mahkemeleri

* Osmanlı devletinde fıkıh esasına göre yargılama yapan mahkemeler.

şerrine lânet
* kötü bir kimse ile uğraşmak istenilmediğini veya kaçınıldığını anlatır.

şeş
* Altı.

şeşbeş
* Tavla oyununda atılan zarlardan birinin altı, öbürünün beşli gelmesi.

şeşcihar
* Tavla oyununda atılan zarlardan birininin altı, öbürünün dörtlü gelmesi.

şeşi beş görmek
* yanlış görmek, şaşkına dönmek, anlamında alay yolu söylenir.

şeşper
* Savaş araçlarından altı dilimli topuz.

şeşüdü
* Tavla oyununda atılan zarlardan birinin altı, öbürünün ikili gelmesi.

şeşüse
* Tavla oyununda atılan zarlardan birinin altı, öbürünün üçlü gelmesi.

şeşyek
* Tavla oyununda atılan zarlardan birinin altı, öbürünün birli gelmesi.

şet
* Sıkarak bağlama, sıkma.
* Klâsik Türk müziğinde bir makamı kendi perdelerinden daha tiz veya pes perdelerde çalma işi.

şetaret
* Sevinç, şenlik, neşe.

şetaretli
* Şetareti olan, neşeli, şen, cıvıl cıvıl.

şetim
* Sövme, sövgü.

şetlant
* Shetland adalarında yetişen koyun türünün yününden yapılan kumaş, örgü vb.

şev
* İnişli yer, bayır.
* Eğik, meyilli.

şevahit
* Şahitler, tanıklar.

şevk
* İstek, heves.
* Sevinç, neşe.

şevk vermek
* isteklendirmek.

şevke gelmek
* isteği, hevesi artmak; neşelenmek.

şevke getirmek
* canlandırmak, isteğini artırmak.

şevkefza
* Klâsik Türk müziğinde III. Selim tarafından düzenlenmiş bir birleşik makam.

şevket
* (genellikle padişahlar için) Büyüklük, ululuk, yücelik, heybet.

şevketli
* "Büyüklük, güç sahibi" anlamında padişahlara verilen bir san.

şevki kırılmak
* isteği, hevesi kalmamak.

şevkli
* Şevki olan.

şevksiz
* Şevki olmayan.

şevksizlik
* Şevksiz olma durumu.

şevval
* Ay takviminin onuncu ayı, bayram ayı.

şey
* Belirsiz bir anlamda madde, eşya, söz, olay, iş, durum vb. nin adı yerine kullanılır.
* Nesne, madde.

şeyh
* Tarikat kurucusuna, bir tarikatta en yüksek dereceye ulaşmış olan kimseye, tarikat büyüklerine veya tarikat kollarından birinin başında bulunan kimseye verilen ad.
* Arap kabile ve aşireti başkanı.

şeyhin kerameti kendinden menkul
* büyük işler gördüğünü söyleyen birinin sözüne inanılmadığını anlatmak için söylenir.

şeyhlik
* Şeyh olma durumu.

şeyhülislâm
* Osmanlı imparatorluğunda, kabinede sadrazamdan sonra yer alan ve din işlerine bakmakla birlikte dünya işlerine de din bakımından karışan üye.

şeyhülislâm kapısı
* Şeyhülislâmların görev yaptığı daire, fetvahane.

şeyhülislâmlık
* Şeyhülislâm olma durumu.
* Şeyhülislâm makamı.

şeytan
* Din kitaplarına göre isyancı meleklerin, kötü ruhların başı olarak nitelenen varlık.
* Kötü düşünce, kötü niyet.
* Çok kurnaz, uyanık (kimse).

şeytan aldatmak
* bazı davranışlarda iradeli, güçlü davranamamak, nefsine uymak.
* uyku hâlinde iken meni boşalmak, düş azmak.

şeytan azapta gerek
* "sevilmeyen bir kimse zorluk içinde kaldığında bunu hak etmiştir" anlamında kullanılır.

şeytan bezi
* Erkek elbisesi yapımında kullanılan kadife dokunuşlu bir tür pamuk kumaş.

şeytan çekici
* Hareketli ve becerikli çocuk.

şeytan diyor ki
* yapılmaması gereken bir davranış için, yapma isteği duyulduğunda söylenir.

şeytan dürtmek
* durup dururken uygunsuz, kötü bir davranışta bulunmak.

şeytan elini çekmiş
* uygunsuz bir iş yapacak veya kötülük düşünecek durumu olmayan çok yaşlı kimseler için kullanılır.

şeytan elması
* Tatula.

şeytan geçmiş gibi
* konuşma sırasında birden kısa bir sessizlik olması durumunda söylenir.

şeytan gibi
* çok zeki ve kurnaz.

şeytan görsün yüzünü
* sevilmeyen, görmek bile istenilmeyen kimse için söylenir.

şeytan kandırmak
* düş azmak, şeytan aldatmak.

şeytan kulağına kurşun
* aksama ihtimali bulunan durum veya işler düzenli gittiğinde "nazar değmesin" anlamında söylenir.

şeytan kuşu
* Kurbağa ile beslenen, kuyruksuz bir cins büyük yarasa (Rhinolophus ferrum equinum).

şeytan otu
* Maydanozgiller familyasından nemli yerlerde yetişen mavi çiçekli çok yıllık bir bitki (Seabiosa ukranica).

şeytan örümceği
* Ördüğü ağı rüzgâra salarak onunla birlikte uzaklara giden bir cins örümcek.
* Öğle sıcağında havada örümcek ağı gibi tel tel görünen güneş ışığı.

şeytan şalgamı
* Kabakgillerden, iri ve etli, nişastadan oluşan,kök sapından müshil olarak yararlanılan, tırmanıcı bir süs bitkisi (Bryonia diocia).

şeytan taşlama
* Hac görevini yerine getiren Müslümanların, Mina adlı yerde kurban bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günü şeytana yedişer taş atmalarına verilen ad.

şeytan tüyü (olmak)
* kendini herkese kolaylıkla sevdirme özelliği (bulunmak).

şeytan uçurtması
* Kâğıttan, bükülerek yapılmış bir çeşit üçgen biçiminde küçük uçurtma.

şeytana parmak ısırtmak
* çok kötü ve çirkin bir şey yapmak.

şeytana külâhı (veya pabucu) ters giydirmek

* çok kurnaz olmak.

şeytana uymak
* kötü bir şey yapma isteğine kapılmak.

şeytanarabası
* Bazı bitkilerin havada uçuşan uzun ve ince tüylü tohumu.

şeytanca
* Şeytana yaraşır bir biçimde, kurnazca, kurnazlıkla, şeytanî.

şeytanet
* Şeytanlık, kurnazlık.

şeytanfeneri
* Yanardöner fener.

şeytanılâin
* Lânetlenmiş olan şeytan.

şeytanın bacağını (veya ayağını) kırmak
* herhangi bir sebeple yapılmayan bir işe başlamak veya gidilmeyen bir yere gitmek.
* uğursuzluğu, şanssızlığı, aksiliği yenmek.

şeytanın işi yok
* kötü talih dolayısıyla.

şeytanın kıç bacağı (veya art ayağı)
* çok akıllı ve yaramaz (çocuk).

şeytanın yattığı yeri bilmek
* bilinmesi ve hatırlanması güç şeyleri bilmek, çok kurnaz ve açık göz olmak.

şeytanî
* Şeytanca.
* Şeytanla ilgili.

şeytaniğnesi
* Şeytaniğnesigiller familyasına giren kız böceklerine verilen genel ad (Aeschna).

şeytaniğnesigiller
* Kız böcekleri takımına giren bir familya.

şeytanlık
* Şeytan olma durumu.
* Hile, kurnazlık.

şeytanlık etmek
* şeytanca bir davranışta bulunmak, kurnazlık etmek.

şeytanminaresi
* Bazı deniz böceklerinin koni biçimindeki kavkısı.

şeytansaçı
* Bkz. Küsküt.

şeytantersi
* Maydonozgillerden, Orta Asya'da ve Akdeniz ülkelerinde yetişen, kalın köklü, sarı çiçekli, pis kokulu bitki (Ferula assa-foetida).
* Bu bitkiden elde edilen ve hekimlikte kullanılan reçineli zamk.

şeytantırnağı

* Tırnağın yanında oluşan, rahatsız edici, sertleşip kalkmış üst deri.
* Çan çiçekgilerden, birçoğu dağlarda yetişen bir çeşit bitki (Phyteuma).

şezlong
* Üzerine uzanılabilecek biçimde ayarlanan, döşeme yerine bez gerilen bir tür taşınılabilir koltuk.

şık
* Güzel, zarif, modaya uygun.
* Güzel, modaya uygun giyinmiş olan.
* Yerinde, gereği gibi.

şık
* Bir konuda seçilebilecek yolların, alınabilecek kararların her biri, seçenek, alternatif.

şıkır şıkır
* Metal paraların birbirine çarpmasıyla çıkan ses.
* Parlak, pırıl pırıl.

şıkır şıkır oynamak
* canlı bir biçimde oynamak.
* çok sevinmek.

şıkırdama
* Şıkırdamak işi.

şıkırdamak
* Birbirine çarpan metal paraların çıkardığı sese benzer bir ses çıkarmak.
* Aydınlanmak, parlamak.

şıkırdatma
* Şıkırdatmak işi.

şıkırdatmak
* Şıkırtılı ses çıkartmak.
* Birine para verileceğini şaka yollu anlatmak.

şıkırtı
* Metal bir nesnenin veya suyun dökülürken, bir yere çarparken çıkardığı ses.

şıklaşma
* Şıklaşmak işi.

şıklaşmak
* Şık duruma gelmek, şık olmak.

şıklaştırma
* Şıklaştırmak işi veya biçimi.

şıklaştırmak
* Şık duruma getirmek, şık olmasını sağlamak.

şıklık
* Şık olma durumu.

şıkşık
* Çıngıraklı çocuk oyuncağı.

şıldır şıldır
* (göz için) Canlı, parlak.
* Gözleri yaşlı olarak veya yaşararak.

şıllık

* Aşırı ve bayağı biçimde süslenip boyanmış kadın.

şımarık
* Şımarmış, şımartılmış.

şımarıkça
* Şımarık (bir biçimde).

şımarıklık
* Şımarık olma durumu veya şımarıkça davranış.

şımarış
* Şımarmak işi veya biçimi.

şımarma
* Şımarmak işi.

şımarmak
* Kendisine gösterilen sevgi ve saygıdan veya verilen değerden yüreklenerek yersiz ve aşırı davranışlarda bulunmak.

şımartılma
* Şımartılmak işi.

şımartılmak
* Şımartmak işine konu olmak.

şımartma
* Şımartmak işi.

şımartmak
* Şımarmasına yol açmak.

-şın
* Küçültme sıfatları türeten ek.

şıngıl
* Bir salkımı oluşturan küçük salkımlardan her biri.
* Küçük ve parlak süs.

şıngır şıngır
* Şıngırdayarak.

şıngırdama
* Şıngırdamak işi.

şıngırdamak
* (küçük şeyler için) Bir yere çarpıp düşerken veya birbirine değerken çınlama sesi çıkarmak.

şıngırtı
* Şıngırdama sesi.

şıp
* Düşen su damlasının çıkardığı ses.

şıp diye
* ansızın beklenmeyen bir anda.
* hemen.

şıp sevdi
* \343 şıpsevdi.

şıp şıp
* Düşen su damlasının çıkardığı ses.

şıp şıp
* şıp sesi çıkararak.

şıpıdık
* Ökçesiz ve arkalıksız (terlik veya pabuç).

şıpın işi
* Kolayca ve çabuk yapılan.

şıpır şıpır
* Şıpırdayarak.

şıpırdama
* Şıpırdamak işi.

şıpırdamak
* Su vb. hiç ara vermeksizin, damla damla akarken şıp sesi çıkarmak.

şıpırtı
* Şıpırdama sesi.

şıpka
* Torpidolara karşı ve daha başka işler için gemilerde kullanılan halattan örülmüş ağ.

şıppadak
* Birdenbire ve beklenmeyen bir zamanda.

şıpsevdi
* Görür görmez seven, âşık olan kimse.

şıpsevdilik
* Şıpsevdi olma durumu.

şıpşıp
* Ökçesiz ve arkalıksız terlik, şıpıdık.

şıra
* Henüz mayalanmamış üzüm suyu.
* Bazı meyve ve sebzelerin özlerine verilen ad.
* Süzülmüş afyon.

şıracı
* Şıra yapıp satan kimse.
* Şıra satılan yer.

şırak
* Bir nesne başka bir nesneye birdenbire, şiddetle çarptığında çıkan sert ve hışırtılı sesi anlatır.

şırak şırak
* Şırak sesinin sürekliliğini anlatır.

şırakkadak
* Ansızın, birdenbire.

şıralı
* Tadı ve suyu bol.

şıralık
* Şıra olmaya elverişli olan meyve.

şıralık üzüm
* Şıra yapmak için ayrılmış üzüm.

şıraölçer
* Şıranın yoğunluğunu ölçmeye yarayan alet.

şırfıntı
* Seviyesi düşük, bayağı (kadın).

şırıl şırıl
* Genellikle suyun az ve sürekli aktığını anlatır.

şırıldama
* Şırıldamak işi.

şırıldamak
* (su vb. için) Akarken veya dökülürken şırıl şırıl ses çıkarmak, şırıltıyla akmak.

şırıltı
* Şırıldayan suyun çıkardığı ses.

şırınga
* Havayı veya sıvıları emmeye veya itmeye yarayan alet.
* Vücuda ilâç vermek için kullanılan, ucu iğneli küçük pompa, enjektör.
* Bir doku veya boşluğa basınçla sıvı doldurmaya yarayan aletlere verilen ad.

şırınga etmek
* gaz veya sıvı bir maddeyi gözenekli başka bir maddenin içine şırınga ile doldurmak.

şırınga yapmak
* şırınga ile vücuda gerekli yerinden ilâç vermek.

şırıngalama
* Şırıngalamak işi veya durumu.

şırıngalamak
* Şırınga etmek.
* Birtakım düşünce veya duyguları bir başkasına benimsetmek, telkin etmek.

şırlağan
* Susam yağı.

şırlama
* Şırlamak işi.
* Gaz veya sıvının dar bir delik veya kanaldan geçmesiyle duyulan ses.

şırlamak
* Şırıl şırıl ses çıkararak akmak.

şıvgın
* Budanmış yaşlı ağaçların budanan yerlerinden çıkan taze sürgünler, filiz.
* Fırtınayla yağan yağmur.

Şia
* İslâmiyette Hz. Ali'ye yandaş olanlar.
* Şiîlik.

şiar
* Belgi.

şiar edinmek

* benimsemek, ilke olarak kabul etmek.

şiber valf
* Suyu açıp kapamaya yarayan contasız vana.

şiddet
* Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğinlik, sertlik.
* Hız.
* (duygu veya davranış için) Aşırılık.
* Karşıt görüşte olanlara, inandırma veya uzlaştırma yerine kaba kuvvet kullanma.

şiddet göstermek
* kaba, sert davranmak.

şiddet olayı
* Çevreyi sindirmek için yaratılan olay veya girişilen hareket.

şiddete başvurmak
* kaba kuvvet kullanmak.

şiddetle
* güçlü bir biçimde.

şiddetlendirme
* Şiddetlendirmek işi.

şiddetlendirmek
* Şiddetini giderek artırmak.

şiddetlenme
* Şiddetlenmek işi.

şiddetlenmek
* Şiddeti giderek artmak, hızlanmak.

şiddetli
* Zorlu, sert.
* Hızlı.
* Aşırı.

şif
* Pamuk kozası.
* Şırası alınmış üzüm posası.

şifa
* Bedenî veya ruhî bir hastalığın son bulması, hastalıktan kurtulma, onma.

şifa bulmak
* iyi olmak, onmak.

şifa niyetine
* bir kimseye ilâç verilirken "iyi olması, fayda sağlaması dileğiyle" anlamında kullanılır.

şifa otu
* Demet hâlinde çiçek açan ve küçük bir saraypatına benzeyen otsu bir bitki (Erigeron).

şifa vermek
* iyi etmek, sağlığına kavuşturmak.

şifahane
* Hastahane.

şifahen
* Ağızdan, sözle söyleyerek.

şifahî
* Ağızdan, sözlü.

şifalar olsun
* aksıranlara, banyodan çıkanlara veya ilâç içenlere söylenen bir iyi dilek sözü.

şifalı
* Sağlığa yararlı olan.

şifasız
* Şifası olmayan.

şifayı bulmak (veya kapmak)
* hastalanmak veya hastalığı artmak.

şifleme
* Şiflemek işi veya biçimi.

şiflemek
* Pamuğu kozasından ayırmak.
* Mısırı koçanından ayırmak.

şifon
* İpek iplikle dokunmuş ince, şeffaf kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

şifoniyer
* Çekmecelerine çamaşır konulan dolap.

şifre
* Gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü.

şifre anahtarı
* Şifrede kullanılan işaretleri gösteren liste.

şifreci
* Metinleri şifreleyen veya şifreli bir metni çözen kimse.

şifreleme
* Şifrelemek işi.

şifrelemek
* Bir metni şifreli duruma getirmek.

şifreli
* Şifre ile yazılmış.
* Şifresi olan; ancak şifresi çözülünce açılabilen.

şifreli çanta
* Açılıp kapanması şifreli rakamlara bağlı olan özel yapılmış çanta.

şifreli hesap
* Gizli hesap.

şifreli kasa
* Önceden belirlenmiş harf veya rakamlardan oluşan özel bir şifrenin uygulanması sonucunda açılıp kapanan kasa.
* Açılıp kapanması şifredeki rakamlara bağlı olan çelik kasa.

şifreli kilit
* Üstünde her birinde çepeçevre birçok harfler yazılı bir sıra tekerlek bulunan ve bunlar çevrildiğinde bilinen bir kelime ortaya çıkarılınca açılabilen kilit.

şifreli telgraf
* Metni şifreli olan ve bu şifre çözülünce anlaşılabilen telgraf.

şifreyi çözmek
* bir şifrede kullanılan işaretlerin anlamını bulmak.

Şiî
* Şiîlik mezhebinden olan kimse.

Şiîlik
* Hz. Muhammed'in ölümünden sonra, damadı Ali'nin ilk halife ve imametin ancak onun soyundan gelenlere ait olduğunu kabul edenlerin, Sünnîlerden ayrılarak kurdukları mezhep.

şiir
* Zengin sembollerle, ritmli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan edebî anlatım biçimi.
* Bir şairin, bir dönemin bu sanatı kullandığı özel biçim.
* Manzume.
* Düş gücüne, hayale, imgeye, gönle seslenen, anı, duygu, coşku uyandıran, etkileyen yön.

şiir defteri
* Yazılmış veya derlenmiş şiirlerin içinde bulunduğu defter.

şiir gibi
* çok güzel, çok hoş.

şiir kitabı
* İçeriği şiirlerle düzenlenmiş kitap.

şiirce
* Mensur şiir, şiir yönü ağırlıklı (ağır basan) düz yazı.

şiiriyet
* Şiir olma özelliği.

şiirleştirme
* Şiirleştirmek işi veya durumu.

şiirleştirmek
* Şiir hâline getirmek.

şiirli
* Şiir havasında olan.

şiirsel
* Şiir niteliği olan.

şikâr
* Av.
* Avlanan hayvan.
* Düşmandan ele geçirilen mal, ganimet.

şikâyet
* Hoşnutsuzluk belirten söz veya yazı, sızlanma, sızıltı, yakınma.

şikâyet etmek
* sızlanmak.
* birinin yaptığı yanlış bir iş veya davranışı daha üst makamdakine bildirmek.

şikâyet getirmek
* sızlanmak, yakınmak.

şikâyetçi
* Sızlanan, sızıltısı olan, yakınan, şikâyet eden kimse.

şikâyetçilik
* Şikâyetçi olma durumu.

şikâyetname
* Bir görevlinin, yanlış ve kötü hareketleriyle davranışlarını ilgili ve yetkili makama bildiren yazı, şikâyet mektubu.

şikâyette bulunmak
* yakınmak, şikâyet etmek.

şike
* Maddî veya manevî bir çıkar karşılığı anlaşma ile bir maçın sonucunu değiştirme, danışık spor karşılaşması yapma.
* Bir çıkar karşılığı, uzlaşarak bir iş yapma, aldatma.

şike yapmak
* danışık spor karşılaşması yapmak.
* bir çıkar karşılığı anlaşarak bir işi yapmak.

şikeli
* Danışıklı (spor karşılaşması).

şikemperver
* Boğazına düşkün.

şikesiz
* Şikesi olmayan.

şikeste
* Kırılmış, kırık.
* Yenilmiş, yenik düşmüş.
* Gücenmiş, kırgın, kederli.

şile
* Mercan köşk.

Şile bezi
* Gecelik, gömlek, peçete yapımında kullanılan, bir tür ince, yıkanabilir pamuklu kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış olan.

şilem
* Briçte bir ekibin, en çok bir el vererek yaptığı oyun.

şilep
* Yük taşımaya yarayan gemi, yük gemisi.

şilepçilik
* Şilep işletmeciliği.

şilin
* Avusturya para birimi.
* İngiliz lirasının yirmide biri olan para.
* İngiliz sömürgelerinde ve başka bazı ülkelerde para birimi.

şilt

* Üzerine genellikle bir kurum veya kuruluşun adı, işareti kazılmış olan ve armağan olarak bir kimse veya takıma verilen, kalkan biçiminde levha, ergilik.

şilte
* Üstünde oturulan, yatılan, içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek.

şimal
* Kuzey.

şimalî
* Kuzeyle ilgili, kuzeye özgü, kuzey.

şimdi
* Şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda.
* Az sonra, yakında.
* Az önce, biraz önce, demin.
* Artık, bundan böyle, bu duruma göre.

şimdi şimdi
* Ancak çok yakın bir zamandan beri.

şimdicik
* Hemen şimdi, şu anda.

şimdiden
* İçinde bulunduğumuz zamandan başlayarak.

şimdiden tezi yok
* hiç vakit geçirmeden hemen şimdi.

şimdiki
* İçinde bulunulan anda olan veya yapılan, bu andaki, bu zamandaki.

şimdikiler
* yeni kuşak, şimdiki gençler, yeniler.

şimdilerde
* Bugünlerde.
* Bu sıralarda.

şimdileyin
* Şimdiki zamanda.

şimdilik
* Şimdiki durumda veya zamanda, şimdiki zaman için, şu duruma göre.

şimdiye kadar (veya şimdiye dek)
* şu ana kadar, bugüne gelinceye kadar.

şimendifer
* Demir yolu.
* Demir yolu katarı, tren.

şimiotaksi
* Bkz. kimya göçümü.

şimiotropizm
* Bkz. kimya doğrulumu.

şimşek
* Bir bulutun tabanı ile yer arasında, iki bulut arasında veya bir bulut içinde elektrik boşalırken oluşan kırık çizgi biçimindeki geçici ışık.

* Parıltı.

şimşek çakmak
* şimşek oluşmak.
* aşırı parlamak.

şimşek gibi
* çok hızlı.

şimşek taşı
* Gök taşı.

şimşeklenme
* Şimşeklenmek işi veya durumu.

şimşeklenmek
* Şimşek çakmak.

şimşekleri üstüne çekmek
* sert eleştirilere hedef olmak.

şimşekli
* (hava için) Şimşek oluşan, şimşek çakan.
* Gürültülü patırtılı, sinirli, tartışmalı.

şimşir
* Şimşirgillerden, yaprakları her mevsimde yeşil kalan, taşlık, çorak bölgelerde kendiliğinden yetişen veya bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen, odunu sarımsı renkli ve çok sert olan, 1-5 m yükseklikte bir ağaççık (Buxus sempervirens).
* Bu bitkinin sert, düzgün sarı renkte kerestesi.
* Bu keresteden yapılan.

şimşirgiller
* İki çeneklilerden, örnek bitkisi şimşir olan ve şimşir türlerini içine alan bir bitki familyası.

şimşirlik
* Sarayda babası ölmüş şehzadelerin yaşadığı yer, kafes.

şinanay
* Sevinç, mutluluk, hoşnutluk, kıvanç belirtir.
* Cicili bicili.
* İdare lâmbası.
* Yok, kalmadı, tükendi.

şinik
* Tahıl için kullanılan, sekiz kiloluk ölçek.
* Şiniğin alabileceği miktarda olan.

şinikleme
* Şiniklemek işi.

şiniklemek
* Şinikle tartmak, ölçmek.

şinto
* Japonya'nın millî dini.

şintoculuk
* Şinto dini yanlısı, bu dini benimseme.

şintoizm
* Şinto.

şip
* Ülkemiz sularında yaşayan bir mersin balığı türü, biz (Acipenser nudiventris).

şipşak
* Birden, çabucak, hemencecik, derhal.

şipşakçı
* Sokakta beş on dakika içinde resim çekip hazırlayan ve bunları satan fotoğrafçı.

şipşakçılık
* Şipşakçının yaptığı iş.

şipşirin
* Çok sevimli, çok şirin, cana yakın.

şiraze
* Ciltçilikte, kitap yapraklarını düzgün tutmaya yarayan ince örülmüş şerit.
* Pehlivan kispetinin paçası.

şirazeden çıkmak
* akıl dengesini kaybetmek.

şirazesinden çıkmak
* düzenini kaybetmek, çığırından çıkmak.

şirden
* Geviş getiren hayvanlarda, çiğnenmiş besinin bir kez daha mide sularıyla sindirildiği, dört bölümlü midenin dördüncü bölümü.

şirin
* Sevimli, cana yakın, tatlı, hoş.

şirinlik
* Şirin olma durumu, sevimlilik.

şirk
* Tanrı'nın birden çok olduğuna inanma, Tanrı'ya ortak tanıma, eş koşma.

şirk koşmak
* Tanrı'nın birden çok olduğunu söylemek, Tanrı'ya ortak tanımak, eş koşmak.

şirket
* Ortaklık.

şirketleşme
* Şirketleşmek işi veya durumu.

şirketleşmek
* Şirket durumunu almak.

şirpençe
* Deri altı hücre dokusunun ve yağ bezlerinin iltihaplanmasından oluşan, genişlediğinde çok tehlikeli olabilen, stafilokokların sebep olduğu bir kan çıbanı, kızıl yara.

şirret
* Geçimsiz, huysuz, kavga çıkarmaktan hoşlanan, edepsiz, yaygaracı.

şirretçe
* Şirret (bir biçimde).

şirretleşme

* Şirretleşmek işi.

şirretleşmek
* Huysuzlaşmak, edepsizleşmek.

şirretlik
* Şirret olma durumu, yaygaracılık.
* Şirretçe davranış.

şirretlik etmek
* edepsizce davranmak.

şiryan
* Atardamar.

şist
* Kolayca yapraklara ayrılabilen, silisli, alüminli tortul kayaçların genel adı.
* Molozla karışık bütün moloz maddelerinin bilimsel adı.

şistleşme
* Şistleşmek işi veya durumu.

şistleşmek
* Kömüre karışmış moloz oranın çok olması yüzünden, bir tabaka tümüyle işletilemez olmak.

şistli
* Şist gibi yapraklı.

şistlilik
* Bazı kayalara özgü olan dilimlere ayrılabilme durumu.

şiş
* Şişmiş, şişkin, kabarık.
* Şişmiş olan yer, şişlik.

şiş
* Bir ucu sivri, demir veya ağaçtan, bazen silâh gibi kullanılabilen ince uzun çubuk.
* Örgü örmekte kullanılan, metal, ağaç, kemik vb. den yapılan uzun çubuk.
* Şişe geçirilerek veya şişte pişirilmiş olan (et).

şiş kebap
* Şişte pişmiş kebap.

şiş köfte
* Şişe geçirilerek hazırlanmış ve pişirilmiş köfte.

şişane
* Bkz. şişhane.

şişe
* Sıvıların, özellikle de içkilerin konulduğu camdan yapılmış, dar ağızlı uzun kap.
* Gaz lâmbasında fitil çevresine konulan cam koruyucu.
* Şişenin aldığı ölçüde.

şişe
* Tavan tahtaları arasındaki açıklığı kapatmak için uzunluğuna çakılan çıta.

şişe çekmek (veya vurmak)
* ağrı dindirmek amacıyla içinde alev yakılarak havası seyreltilen özel bir şişeyi veya bardağı sırta uygulamak, vantuz çekmek.

şişeci

* Şişe alan veya satan kimse.

şişek
* Bir veya iki yaş arasında koyun.
* Kuzulama dönemine girmiş veya doğurmuş koyun.

şişeleme
* Şişelemek işi.

şişelemek
* Şişeye doldurmak.

şişelenme
* Şişelenmek işi.

şişelenmek
* Şişeye doldurulmak.

şişelik
* Şişe konulacak yer.

şişhane
* Namlusu altı yivli tüfek veya top.

şişinme
* Şişinmek işi.

şişinmek
* Başkalarına yüksekten bakar gibi bir tavır takınmak, böbürlendiğini davranışlarıyla belli etmek, kabarmak, gururlanmak.
* Surat asmak, dargın durmak.
* Bazı böcekler, saldırıya uğradıklarında bütün uzantı ve eklentilerini, düşmanını korkutup ürkütecek biçimde yayarak genişletmek.

şişirilme
* Şişirilmek işi.

şişirilmek
* Şişirmek işine konu olmak.

şişiriş
* Şişirmek işi veya biçimi.

şişirme
* Şişirmek işi.
* Baştan savma, kötü (iş).

şişirmece
* Baştan savma, kötü (iş).

şişirmek
* Şişkin bir duruma getirmek.
* (bir sözü veya yazıyı) Gereksiz katmalarla uzatmak.
* Baştan savma iş görmek.
* Abartmak.

şişirtme
* Şişirtmek işi.

şişirtmek
* Şişirmek işini yaptırmak.

şişkin
* Şişmiş, şişirilmiş.

şişkinlik
* Şişkin olma durumu.
* Kabarıklık, şişlik.
* Bağırsaklarda gaz birikmesi sonucu karında oluşan şişme ve gerginlik.
* Enflâsyon.

şişko
* Şişman.
* Toplu, dolgun.

şişkoluk
* Şişman olma durumu.

şişleme
* Şişlemek işi.

şişlemek
* Şiş saplamak, şiş batırmak.
* Kama, çakı gibi bir araçla yaralamak.

şişlenme
* Şişlenmek işi.

şişlenmek
* Şiş saplamak, şişle yaralanmak.
* Kama, çakı gibi bir araçla yaralanmak.

şişlik
* Şiş olma durumu.
* Şiş olmaya elverişli.

şişman
* Deri altında fazla yağ toplanması sebebiyle vücudun her yanı şişkin görünen kimse, şişko, mülâhham.

şişmanca
* Oldukça şişman, biraz şişman.

şişmanlama
* Şişmanlamak işi.

şişmanlamak
* Şişman duruma gelmek.

şişmanlatma
* Şişmanlamak işi.

şişmanlatmak
* Şişmanlamasını sağlamak, şişman duruma getirmek.

şişmanlık
* Şişman olma durumu.

şişme
* Şişmek işi.

şişmek
* İçi hava veya gazlarla dolarak gerilmek.
* Bir şey emerek hacmi büyümek, genişlemek.
* (vücudun bir yeri) İçine yabancı bir maddenin girmesiyle veya başka bir etkiyle gerilmek, kabarmak.

* Çok yemek yiyerek rahatsız olacak kadar doymak.
* Yorularak koşuyu veya müsabakayı sürdüremez olmak.
* Gururlanmak, büyüklenmek.
* Bozulmak, bozum olmak, utanmak.

şita
* Kış.

şitaiye
* Divan edebiyatında kış mevsimini konu olarak işleyen şiir.
* Bir kasidenin kışı anlatan giriş bölümü.

şive
* Söyleyiş özelliği.
* Naz, eda.
* Ağız.

şivekâr
* İşveli, cilveli, şiveli.

şiveli
* Nazlı, edalı.
* Şivesi herhangi bir özellikte olan.

şivesiz
* Söyleyişi kusurlu, bozuk olan.

şivesizlik
* Söyleyişte bozukluk.

şizofren
* Şizofreniye tutulmuş kimse.

şizofreni
* Gerçeklerle olan ilişkilerin büyük ölçüde azalması, düşünce, duygu ve davranış alanlarında önemli bozulmaların ortaya çıkması gibi belirtiler gösteren bir ruh hastalığı.

şlempe
* Tanelerin veya melasın fermantasyonundan veya damıtma yoluyla alkol alındıktan sonra çok sulu hâldeki lâpa.

şnitzel
* Tavuk etinden yapılan bir tür yemek.

şnorkel
* Dizel motorlu denizaltının su altında uzun süre kalmasını sağlayan düzen.

şofben
* Gaz veya elektrikle çalışarak sıcak su sağlayan araç.

şoför
* Karada kullanılan motorlu araçları sürüp yöneten kimse, sürücü.

şoför ağzı
* Şoförlerin arasında kullanılan ve kendilerine özgü deyim ve argoyu içeren konuşma tarzı.

şoför koltuğu
* Taşıtlarda sürücünün oturduğu ön koltuk.

şoför mahalli
* Taşıtlarda sürücünün bulunduğu ön koltuk.

şoför muavini
* Genellikle otobüs, kamyon, minibüs gibi kara taşımacılığı yapan araçlarda şoföre, yolculara yardım eden kimse.

şoför okulu
* Sürücü belgesi almak isteyen adaylara özel eğitim veren kuruluş.

şoförlük
* Şoför olma durumu, sürücülük.
* Şoförün işi.

şok
* Kaza, beklenmeyen bir olay veya bazı ilâç ve uyuşturucuların yarattığı, fiziksel veya ruhî nitelikte birdenbire gelişen karmaşık belirtilerin tümü.

şok tedavisi
* Hastayı bazı ilâçları yüksek dozda vererek veya beyinden gerilimli elektrik geçirerek iyileştirme.

şoke
* "Birdenbire şaşırmak, hoşa gitmeyecek bir şey yapmak" anlamında şoke etmek veya "birdenbire şaşırmak, hoşa gitmeyecek bir şeyle karşılaşmak" anlamında şoke olmak deyimlerinde kullanılır.

şokola
* Çikolata, şeker, su veya sütle yapılan sıcak içecek.

şolo
* Peru para birimi.

şom
* Uğursuzluk.

şom ağızlı
* Sürekli kötü şeylerden söz eden ve sözlerinin uğursuzluk getireceğinden korkulan (kimse).

şopar
* Çingene çocuğu.
* Şımarık, küstah, yaramaz.

şoparlık
* Şopar gibi davranma.

Şor
* Batı Sibirya'da yaşayan bir Türk topluluğunun adı.

Şorca
* Şor Türkçesi.

şorlama
* Şorlamak işi.

şorlamak
* (su vb. için) Şor diye ses çıkararak akmak.

şorolo
* Kadınlaşmış, kadın kılığına girmiş olan ve ahlâk dışı ilişkiler için kullanılan erkek.

şorololuk
* Şorolo olma durumu.

şorolop
* Birdenbire ve hırsla yutmayı anlatır.
* Yalan.

şort
* Genellikle bazı sporları yaparken giyilen, paçaları dizlerin yukarısında başlayan kısa pantolon.

şose
* Genellikle taş kırıkları üzerine kum döşenip silindir geçirilerek yapılan yol.

şoset
* Kısa çorap.

şoson
* Kumaş veya ince deriden, çoğunlukla düz topuklu, ayağı bütünüyle saran ayakkabı.

şov
* Genellikle şarkı, dans gibi eğlendirici nitelikteki gösteri.

şov yapmak
* gösteri yapmak.

şoven
* Şovenizmden yana olan kimse, görüş vb.

şovenizm
* Kendi ulusunu öne çıkararak değişik ırk ve uluslar arasında düşmanlık yaratmayı amaçlayan ve bu yolda kışkırtmada bulunan aşırı akım.

şovenlik
* Şoven olma durumu veya şovence davranış.

şovmen
* Şov yapan kimse, gösteri adamı.

şovrum
* Sergi evi.

şöbiyet
* Hamurdan yapılan bir tür baklava.
* İnce yufkaların içine kaymak konulup üstüne dövülmüş fıstık serpilen bir tür tatlı.

şöhret
* Herkesçe bilinme, tanınma durumu, ün.
* Tanınmış, ünlü kimse.

şöhret bulmak (veya kazanmak)
* ün sahibi olmak, üne kavuşmak, ünlenmek.

şöhret kapısı açılmak
* meşhur olmaya başlamak, çok ünlü olmak.

şöhret sahibi
* Üne ulaşmış kimse.

şöhret salmak
* ünü yayılmak.

şöhreti dünyayı tutmak
* çok tanınmak.

şöhretli
* Ünü olan, ünlü, tanınmış.

şöhretsiz

* Ünü olmayan, ünsüz.

şölen
* Eğlenmek veya bir olayı kutlamak amacıyla birçok kimsenin bir araya gelerek yedikleri yemek, ziyafet.
* Sanat gösterisi.
* Belli bir amaçla düzenlenen eğlence.
* Din töreni niteliğinde yemek toplantısı.

şölen çekmek
* şölen düzenlemek, ziyafet vermek.
* sanat gösterisinde bulunmak.

şömine
* Ocak.

şömiz
* Gömlek.
* Kitap kılıfı.

şömizye
* Yakası erkek gömleğini andıran, uzun kollu manşetli kadın blûzu.

şömüz
* Bkz. şömiz.

şövale
* Ressam sehpası.

şövalye
* Eski Roma'da üç sınıftan ikincisinin üyesi olan yurttaş.
* Orta Çağ Avrupa'sında özel eğitimle yetişmiş, belli ülküler taşıyan, soylu, atlı savaşçı.
* Derebeylik düzeninde soyluluk unvanlarının en alt basamağı.
* Günümüzde Fransız hükümetinin verdiği şeref belgesi ve nişanı.

şövalye ruhlu
* Şövalye geleneği çerçevesinde yetişen kimse.

şövalye yüzüğü
* Kaşı kalın ve köşeli bir çeşit yüzük.

şövalyece
* Şövalye gibi, şövalyeye yakışır biçimde.

şövalyelik
* Şövalye olma durumu.
* Şövalyenin bağlı olduğu derebeylik kurumu.
* Gereğinden çok yüreklilik, atılganlık gösterme durumu.

şöyle
* Şunun gibi, şuna benzer.
* Şu yolda, şu biçimde, aşağı yukarı.

şöyle bir
* Gelişigüzel, üzerinde durmayarak, üstünkörü.
* Kısaca, kısa süreli, hemencik.

şöyle bir bakmak (veya göz atmak)
* kısaca bakmak.

şöyle böyle
* Ne iyi ne kötü, orta derecede, âdeta.
* Aşağı yukarı, hemen hemen, yaklaşık olarak.

şöyle dursun
* bir işin gerçekleşmekten çok uzak bulunduğunu, ona bağlı daha kolay, daha basit bir şeyin bile gerçekleşmediğini anlatır.

şöyle ki
* bir düşünceyi, bir iddiayı açıklamak için söylenecek sözlerin başına gelen bağlaç.

şu bu
* Birtakım kimseler ve nesneler.

şufa
* Ön alım.

şufa hakkı
* Bkz. ön alım hakkı.

şuh
* Neşeli ve serbest (kadın).

şuhluk
* Şuh olma durumu.

şule
* Alev, yalım.

şuna
* Şu zamirinin yönelme durumu.

şuna bak
* hafifseme veya kınama için söylenir.

şuna buna
* Bir başkasına.

şunca
* Şu kadar.

şuncacık
* Şu kadarcık, birazcık.

şunda
* Şu zamirinin kalma durumu.

şunda bunda
* Herkeste.

şundan
* Şu zamirinin çıkma durumu.

şundan bundan
* Belirsiz şeyler.

şundan bundan konuşmak
* havadan sudan konuşmak.

şunlar
* Şu zamirinin çoğulu.

şunu
* Şu zamirinin belirtme durumu.

şunu bunu
* Çeşitli nesneleri.

şunu bunu bilmemek
* itiraz dinlememek, mazeret kabul etmemek.

şunun
* Şu zamirinin tamlayan durumu.

şunun bunun
* Herkes, el âlem.
* Kimliği belli olmayan, adı sanı bilinmeyen.

şunun şurası
* küçümseme, azımsama belirtir.

şura
* (anlatana veya söyleyene göre biraz uzakta olan bir yeri belirtmek için kullanılır) Şu yer.

şûra
* Danışma kurulu.

şuracık
* Yakın ve belirli bir yeri gösterir.

şuracıkta
* Yakın ve belirli bir yerde.

şurada
* Şu yerde.

şurada burada
* birçok yerde, rastgele yerde.

şuradan buradan
* (yer için) birçok yerden, rastgele yerden.
* (konu için) her konuda.

şuralı
* Şu yerin halkından olan, şu yöreden olan.

şuralı buralı
* Türlü yerlerden olan.

şurası
* Şu yer.
* Üzerinde durulan, konuşulan konuyu açıklayıcı, tamamlayıcı vb. bir cümlenin başına getirilir.

Şûrayıdevlet
* Danıştay.

şurup
* Çok kaynatılarak koyulaştırılmış şerbet.
* İçinde çok miktarda şeker bulunan koyu sıvı kıvamda olan ilâç.

şusu busu
* Belirsiz mal varlığı.

şut
* (futbolda) Bir oyuncunun topu, ayağı veya kafası ile başka bir oyuncuya, kaleye veya alan dışına göndermek için yaptığı sert ve hızlı vuruş.

şut çekmek
* topu sert ve hızlı bir biçimde kaleye atmak.

şutlama
* Şutlamak işi veya durumu.

şutlamak
* Kovmak, kapı dışarı etmek.

şuur
* Bilinç.

şuuraltı
* Bilinçaltı.

şuurlaşma
* Şuurlaşmak işi.

şuurlaşmak
* Şuurlu durumda olmak.

şuurlu
* Bilinçli.

şuurluluk
* Bilinçlilik.

şuursuz
* Bilinçsiz.

şuursuzluk
* Bilinçsizlik.

şüheda
* Şehitler.

şükran
* İyilik bilme, gönül borcu, minnettarlık.

şükretme
* Şükretmek işi.

şükretmek
* Tanrı'ya minnet duygusunu sunmak.
* Bir kimseye minnet duymak, gönülden borçlu olmak.

şükreyleme
* Şükreylemek işi veya durumu.

şükreylemek
* Bkz. şükretmek.

şükür
* Tanrı'ya duyulan minneti dile getirme.
* Mutlu bir olay veya durumdan, yapılan bir iyilikten duyulan hoşnutluğu bildirme.

şükür etmek
* iyilik dolayısıyla hoşnutluğu bildirmek.

şükürler olsun
* duyulan hoşnutluğu bildirmek için kullanılır.

şümul
* İçine alma, kaplama, kapsama.
* Kaplam.

şümullendirme
* İçinde bulundurma, kapsamına alma.

şümullendirmek
* Etkisini, çevresini, kapsamını genişletmek, yaymak.

şümullü
* Kapsamı geniş olan, birçok şeyi etkileyen veya içine alan, kapsamlı.

şüphe
* Kuşku.

şüphe bırakmamak
* kuşkuya sebep olan bütün ihtimalleri ortadan kaldırmak.

şüphe etmek
* kuşkulanmak.

şüphe kurdu
* İnsanı çok tedirgin eden kuşku.

şüphe yok
* başka türlü olamaz.

şüpheci
* Kuşkucu, septik.

şüphecilik
* Kuşkuculuk, septisizm.

şüphelendirme
* Şüphelendirmek işi.

şüphelendirmek
* Kuşkulandırmak.

şüpheleniş
* Şüphelenmek işi veya biçimi.

şüphelenme
* Şüphelenmek işi.

şüphelenmek
* Kuşkulanmak.

şüpheli
* Kuşkulu.

şüphesiz
* Kuşkusuz.

şüpheye düşmek
* kuşkulanmak.

şüpheye düşürmek
* kuşkulandırmak.

şüpheye kapılmak

* şüphe duymak.

şürekâ
* Ortaklar, şerikler.
* Yandaş, taraftar, destekçi.

şüyu
* Herkesçe duyulma, yayılma.

şüyu bulmak
* herkes tarafından duyulmak, yayılmak.

şvester
* Hemşire.
* Kız kardeş.

T
* Trityum'un kısaltması.

-t
* İsimden sıfat türeten ek: yaş-ı-t, eşi-t vb.

-t
* İsimden sıfat türeten ek: yaş-ı-t, eşi-t vb.

-t
* Fiilden isim ve sıfat türeten ek: geç-i-t, yak-ı-t, kon-u-t, taş-ı-t, kan-ı-t, koş-u-t vb.

-t-
* Bazı fiillerin ettirgen çatılarını kuran ek: başla-t-, bekle-t-, oku-t- vb.

T cetveli
* Bir kenarını çizim yapılan yüzeyin kenarına dayayıp diğer kenarıyla birbirine parelel yatay çizgiler çizmeye yarayan T biçimindeki cetvel.

T cetveli
* T harfine benzeyen, parelel doğrular çizmek için kullanılan cetvel.

t, T
* Türk alfabesinin yirmi dördüncü harfi. Te adı verilen bu harf, ses bilimi bakımından ötümsüz patlayıcı diş ünsüzünü gösterir.

Ta
* Tantal'ın kısaltması.

ta
* dek, değin, kadar veya beri gibi edatlarla birlikte kullanılarak, bir fiilin, bir hareketin, bir yerin, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartmalı bir biçimde anlatır.

-ta / -te
* Bkz. -da / -de, -ta / -te.

ta kendisi (ta kısa söylenir)
* (biri için) o kimse, tastamam kendisi.

ta ki (ta uzun söylenir)
* yeter ki, sonunda.

taaccüp
* Şaşma.

taaccüp etmek

* hayrete düşmek, hayrette kalmak, şaşmak.

taaddüt
* Çoğalma, sayısı artma.

taaffün
* Kokuşma, pis kokma.

taaffün etmek
* kokuşmak, pis kokmak.

taahhüt
* Bir şey yapmayı üstüne alma, üstlenme.

taahhüt etmek
* üstlenmek.

taahhütlü
* Taahhüt edilmiş, üstlenilmiş olan.

taahhütlü mektup
* Kayba uğramadan yerine ulaştırılması posta idaresince kayda alınarak üstlenilmiş olan mektup.

taahhütname
* Bir şeyi yapmayı üstüne aldığını bildiren yazılı kâğıt.

taallûk
* İlgisi olma, ilgisi bulunma, ilgi, ilinti.

taallûk etmek
* ilgili bulunmak, ilgili olmak, ilgilendirmek.

taallûkat
* Hısım ve yakınlar.

taam
* Yemek, yiyecek.

taam etmek
* yemek yemek.

taammüden
* Bilinçli bir biçimde, önceden tasarlayarak, bile bile, kasten.
* İşlenecek bir suçu önceden plânlayarak, plânlı bir biçimde, tasarlayarak, taammüt.

taammüm
* Yayılma, genelleşme.

taammüm etmek
* yayılmak, genelleşmek.

taammüt
* Bir işi veya suçu bile bile, tasarlayarak yapma.
* İşlenecek bir suçun daha önceden tasarlanması.

taannüt
* Direnme, ayak direme, inat etme, direnim.

taannüt etmek
* direnmek, inat etmek, ayak diremek.

taarruz

* Saldırı.

taarruz etmek
* saldırmak.

taassup
* Bağnazlık.

taaşşuk
* Âşık olma.

taayyün
* Belli olma, ortaya çıkma, belirme.

taayyün etmek
* belirmek.

taayyüş
* Yaşama, geçinme.

taba
* Kuru tütün yaprağını andıran kızılımsı kahverengi.
* Bu renkte olan.

tabaat
* Basımcılık.

tababet
* Hekimlik.
* Tıp bilgisi.

tabak
* Yiyecek koymaya yarar, az derin ve yayvan kap.
* Herhangi bir tabağın alacağı miktarda olan.

tabak
* Tabaklama işini yapan, sepici, debbağ.

tabak gibi
* dümdüz ve açık (yer).

tabak sevdiği deriyi taştan taşa çalar
* birinin yakınlarına gösterdiği sert davranış onun iyiliği içindir.

tabaka
* Katman, kat.
* Bir toplum içinde makam, şöhret, meslek vb. bakımdan ayrılan topluluklardan her biri, kat.

tabaka
* Cepte taşınan tütün veya sigara kutusu.

tabakalama
* Tabakalamak işi veya durumu.

tabakalamak
* Tabaka durumuna getirmek.

tabakalanma
* Tabakaların birbiri üstüne veya birbiri ardınca sıralanışı.

tabakalanmak
* Tabakalar hâline gelmek.

tabakalı

* Katmanlı, tabakası olan.

tabakasız

* Katmansız, tabakası olmayan.

tabakçı

* Tabak yapan veya satan kimse.
* Lokanta vb. yerlerde bulaşık yıkayan kimse.

tabakhane

* Hayvan postunu kullanılacak duruma getirme işleminin yapıldığı yer, sepi yeri.

tabaklama

* Tabaklamak işi.

tabaklamak

* Hayvan postlarını kullanılabilecek duruma getirmek amacıyla değişik kimyasal maddelerle işlemek, terbiye etmek.

tabaklanma

* Tabaklanma işi.

tabaklanmak

* Hayvan postları çeşitli kimyasal maddelerle işlenmek, terbiye edilmek.

tabaklık

* Tabak koymaya yarayan ve üst üste birkaç kattan oluşan raf.

tabaklık

* Tabaklama, tabaklama işi, debagat.

taban

* Ayağın alt yüzü.
* Üstü kapalı bir yerin gezinilen, ayakla basılan yüzü, tavan karşıtı.
* Ayakkabının alt bölümü.
* Bir şeyin yere dayanan bölümü veya bir şeyin üzerine oturtulduğu nesne, ayaklık, duraç, kaide.
* Bir şeyin en alt bölümü.
* Kılıç vb. yapımında kullanılan iyi cins demir.
* (değerlendirmede) En alt derece.
* Bir toplumu, bir kuruluşu oluşturan, yönetime katılmadan etkili olan kitle.
* Bir ırmağın en derin olan orta yeri.
* Bir cismin veya bir biçimin yüksekliğini ölçmek için aşağıdan yukarıya doğru başlama noktası olarak alınan yüzey veya çizgi, kaide.
* Dikey duran direk, çubuk, seren vb.nin alt bölümü.
* Temel, temel ilke, baz.

tab'an

* Huy bakımından.
* Yaradılıştan.

taban basma

* Güreşçinin bir ayağının tabanıyla, hasmının ayağına basıp eliyle çenesinden veya omuzlarından tutarak çevirmesi.

taban düzeyi

* Bir akarsuyun, aşındırma ile erişebileceği en alçak yer.

taban fiyatı

* Bir mala, resmî kuruluşlarca konulan fiyatın en alt sınırı, en düşük satış bedeli.

taban halısı
* Tabana serilen büyük halı.
* Bin liralık bütün kâğıt para.

taban lâğımı
* Eğimli bir cevher yatağının tabanındaki tabakalar içinde ve cevher yatağı doğrultusuna paralel olarak sürülen lâğım türü.

taban tabana zıt
* birbirine son derece aykırı.

taban tepmek (veya patlatmak)
* uzun yol yürümek.

tabana kuvvet
* bir yere yayan gitmekten başka çare olmadığını anlatır.

tabana kuvvet kaçmak
* çok hızlı, koşarak kaçmak.

tabanca
* Kısa, hafif, cepte veya belde taşınan ateşli silâh.
* Boyacılıkta kullanılan, basınçlı hava yardımıyla boya püskürtmeye yarayan araç.

tabanca boyası
* Tabanca ile yapılan boya.

tabanca cilâsı
* Tabanca ile püskürtülerek yapılan cilâ.

tabancaya davranmak
* ateş etmek için tabancayı bulunduğu yerden almaya kalkışmak.

tabanıyarık
* Korkak, güven vermeyen kimse.

tabanları kaldırmak
* koşarak kaçmak.

tabanları patlamak
* çok yürümekten, çok ayakta durmaktan aşırı yorulmak.

tabanları yağlamak
* uzak bir yere yayan gitmeye hazırlanmak.
* hızlıca koşmak, kaçmak.

tabanlı
* Tabanı olan.

tabanlık
* Üzerinde rayların yerleştirildiği, enine konmuş olan ağaç, beton veya demir parça.
* Ayağın rahat etmesi için ayakkabı içine yerleştirilen, ayak, keçe, deri veya kumaş parçası.

tabansız
* Tabanı olmayan.
* Korkak, yüreksiz.

tabansızlık
* Tabansız olma durumu.
* Korkaklık, yüreksizlik.

tabanvay

* "Yayan gitmek" anlamında kullanılan tabanvayla gitmek deyiminde geçer.

tabasbus
* Yaltaklanma, yaltaklık.

tabasbus etmek
* yaltaklanmak.

tabelâ
* Üzerinde tanıtıcı, belirtici bir yazı, açıklama, işaret veya resim bulunan, tahta, sac vb. den yapılan levha.
* Hastahane, yatılı okul, askerî birlik gibi toplu yemek verilen yerlerde, günlük yemek için çıkarılan erzakın türünü, miktarını gösteren çizelge.
* Hastahanelerde her hastanın gündelik yemek ve ilâcının yazıldığı kâğıt.

tabelâcı
* Tabelâ yazan kimse.

tabelâcılık
* Tabelâcının işi.

tabetme
* Tabetmek isi.

tabetmek
* Basmak.

tabı
* Mizaç, huy, tabiat, karakter.

tabı
* Bası.

tabi
* \343 tabiî.

tâbi
* Bağımlı.
* Bağlı.

tâbi
* Basıcı.
* Yayıncı, naşir, editör.

tâbi kılmak
* egemenliği altına almak, boyun eğdirmek, kendine uydurmak.

tâbi olmak
* birinin kontrolü altına girmek, bir şeye veya bir kimseye bağlı olmak.

tâbi tutmak
* bağımlı kılmak.

tabiat
* İnsan faaliyetlerinin dışında kendi kendini sürekli olarak yeniden yaratan ve değiştiren güç, canlı ve cansız maddelerden oluşan varlığın hepsi, doğa.
* Tabiî özellik.
* Bir kimsenin eğilimlerinin, içgüdülerinin hepsi, huy.
* Güzeli ayırma melekesi, zevk, beğeni.
* İnsanın büyük abdest bozma kolaylığı veya zorluğu.

tabiat bilgisi
* Okullarda doğa ile ilgili bilgileri içine alan dersin adı.

* Bu dersin konularını içeren kitap.

tabiat bilimleri
* Konusu tabiat, tabiat olayları ve kanunları olan fizik, kimya, gök bilimi, biyoloji gibi bilimler.

tabiatıyla
* Tabiî bir biçimde, tabiî olarak.
* Kendiliğinden.

tabiatlı
* Herhangi bir yaradılışta, huyda olan.

tabiatsız
* Çirkin ve kaba şeylerden tedirgin olmayan, zevksiz (kimse).
* Huysuz, geçimsiz.

tabiatsızlık
* Tabiatsız olma durumu.

tabiatüstü
* Tabiat kanunlarına uymayan, tabiat kanunlarıyla açıklanamayan, doğaüstü.

tabiatüstücülük
* Tabiat kanunlarıyla açıklanamayan olayların ve gerçeklerin varlığına inanmak gerektiğini ileri süren öğreti, sürnatüralizm.

tabiî
* Tabiatta olan, tabiatta bulunan.
* Olağan, alışılmış, her zamanki gibi olan, beklenildiği gibi.
* Sağduyuya, mantığa, olağan düzene uygun olan.
* Yapmacık olmayan.
* Katıksız, saf.
* Elbette, tabiî olarak, işin gereği olarak.

tabiî âfetler
* Önlenmesi insan eliyle olmayan, tabiî güçlerin yarattığı sel, fırtına, deprem, dolu gibi felâketler.

tabiî hukuk
* İnsanın doğuştan sahip olduğuna inanılan haklarını ele alan hukuk.

tabiîleşme
* Tabiîleşmek işi.

tabiîleşmek
* Tabiî duruma gelmek.

tabiîlik
* Tabiî olma durumu.

tâbiiyet
* Bir şeye veya bir kimseye bağlı olma, bağımlılık, bağlılık.
* Uyrukluk.

tâbiiyetli
* Herhangi bir ülkenin uyruğu olan, uyruklu.

tâbiiyetsiz
* Herhangi bir ülkenin uyruğu olmayan, uyruksuz.

tâbiiyetsizlik
* Tâbiiyetsiz olma durumu, uyruksuzluk.

tâbilik
* Yayımcılık, basıcılık, editörlük.

tabip
* Hekim, doktor.

tabiplik
* Hekimlik, doktorluk.

tabir
* Deyiş, anlatım, ifade.
* Deyim.
* (rüya için) Yorma, yorumlama.

tabir etmek
* yorumlamak.
* söz ile anlatmak.

tabiri caizse
* sözün özünü söylemek gerekirse.

tabirname
* Rüyaların yorumunu yapan kitap.

tabiye
* Hazırlama, yerleştirme.
* Taktik.

tabl
* Davul.

tabla
* Satıcı vb. nin kullandığı tahtadan tepsi.
* Soba, mangal gibi şeylerin altına konulan metalden veya tahtadan yapılan tepsiye benzer altlık.
* Bir şeyin düz ve geniş bölümü.
* Sigara külü silkelenen, sigara söndürülen cam, metal vb.den kap.
* Makaraların yüzlerini oluşturan dış bölümleri.
* Ağaçtan veya ağaç ürünlerinden hazırlanmış, büyük yüzeyli düzgün parça.
* Bir tablanın aldığı miktarda olan.

tablakâr
* Başkasının adına gezerek satıcılık yapan kimse.
* Büyük konaklarda mutfaktan yemek tablalarını götürüp getiren görevli.

tablalı
* Tablası olan.
* Tepesi geniş ve daire biçiminde olan.

tabldot
* Lokanta ve otellerde belirli bir para karşılığında verilen birkaç kap yemek, seçmesiz yemek.
* Birçok kişinin erzak sağlayıp kendilerine yemek pişirtmek için kurdukları ortaklık.

tablet
* Düz ve yassı biçime konmuş yenecek veya yutulacak madde.
* Eski medeniyetlerden kalma, pişmiş veya güneşte kurutulmuş kilden yapılmış, üzerinde çivi yazısı ile metin yazılı belge.

tabliye
* Köprülerde ilk yerleştirilen ve köprüyü oluşturan bölüm.

tablo
* Bez, tahta, kâğıt gibi maddeler üzerine yapılmış yağlı boya, sulu boya, pastel veya kara kalem resim.

* Birbiriyle olan ilgilerine göre düzenlenerek yazılmış şeylerin hepsi.
* Yaşanan, var olan olay ve olguların hepsinin genel görünüşü, manzara.
* Bir perdenin dekor değişikliğiyle belirlenen alt bölümü.

tabu
* Kutsal sayılan bazı insanlara, hayvanlara, nesnelere dokunulmasını, kullanılmasını yasaklayan, aksi yapıldığında zararı dokunacağı düşünülen dinî inanç.
* Yasaklanarak korunan (nesne, kelime, davranış).
* Tekinsiz.

tabulaşma
* Tabulaşmak işi veya durumu.

tabulaşmak
* Tabu kabul edilmek, tabu gibi görünmek, tabu değeri kazanmak, tabu durumuna getirilmek.

tabur
* Dört bölükten kurulan, bir binbaşının komutasında bulunan asker birliği.
* Düzgün sıralar durumunda art arda dizilmiş insan topluluğu.

taburcu
* Hastahaneden çıkması kararlaştırılmış (hasta).

taburcu edilmek
* hasta iyileşerek hastahaneden çıkmak.

taburcu etmek
* (doktor) hastayı hastahanedeki bakımla ilişiği kalmadığı için hastahaneden çıkarmak.

taburcu olmak
* hastahanedeki bakımla ilişiği kalmadığı için hastahaneden çıkmak.

tabure
* Sırt ve kol dayayacak yeri olmayan iskemle.

tabut
* Ölünün mezarlığa götürülürken içine konulduğu sandık.
* İçine yumurta konan uzun sandık.

tabutluk
* Cami avlusunda tabutların konulduğu yer.
* Ancak bir kişinin hareket etmeden ayakta durabileceği özel işkence bölmesi.

tabütüvan
* Güç, kuvvet, takat.

tabya
* Ayrı olarak yapılmış ve silâhlarla güçlendirilmiş istihkâm.

Tacik
* Tacikistan Cumhuriyeti'nde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan kimse.

Tacikçe
* Tacik dili.

tacil
* Hızlandırma, çabuklaştırma, tezleştirme.

tacil etmek
* hızlandırmak, tezleştirmek, çabuklaştırmak.

tacir

* Ticaretle uğraşan kimse, tüccar.

taciz
* Tedirgin etme, canını sıkma.

taciz ateşi
* Hasmı tedirgin etmek için silâhla açılan ateş.

taciz etmek
* sıkıntı vermek, rahatsız etmek.

tacizlik
* Tedirginlik verme.

tacizlik etmek
* tedirgin etmek, can sıkmak.

tacizlik getirmek
* tedirgin olmak.
* usanç getirmek.

tacizlik vermek
* tedirgin etmek.
* usandırmak.

taç
* Soyluluk, iktidar, güç veya hükümdarlık sembolü olarak başa giyilen, değerli taşlarla süslü başlık.
* Gelinlerin başlarına takılan süs.
* Bazı tarikatlarda şeyhlerin giydikleri başlık.
* Genellikle göz düzeyinden yüksek mobilyaların üstlerindeki kabartmalı oymalı süslü bölüm.
* Çiçeğin dıştan ikinci halkasında bulunan yaprakların hepsi.

taç
* Futbol veya hentbolda, topun, alanın yan çizgileri dışına çıkması, yan.

taç atışı
* Futbol veya hentbolda taca çıkan topun, karşı takım oyuncusu tarafından elle baş üzerinden geçirilip arkadan öne doğru oyun alanına atılması.

taç beyit
* Kasidelerde şairin adının geçtiği beyit.

taç giyme töreni
* (hükümdar olacak kimse için) Başına tacını giydirerek hükümdarlığın resmen ilânı amacıyla düzenlenen tören.

taç giymek
* tahta çıkmak.
* kral veya kraliçe seçilmek.

taç yaprağı
* Tacı oluşturan yaprakçıklardan her biri.

taç yapraklı
* Taç yaprakları herhangi bir durumda olan.

taçlanma
* Taçlanmak işi.

taçlanmak
* Taç giymek.

taçlı
* Tacı olan.
* Tacı olan.

taçsız
* Tacı olmayan.
* Tacı olmayan.

taçsız kral
* Herhangi bir konuda büyük ün yapmış olan kimse.

taçsızlar
* Çiçeklerinde taç bulunmayan bitki familyaları ve bitkiler.

tadat
* Sayma, sayı.
* Sayım.
* Sayarak yoklama yapma.

tadat etmek
* saymak.

tadata çıkmak
* yoklamaya katılmak üzere toplanmak.

tadı damağında kalmak
* yenen bir şeyin tadını unutamamak.
* hoşa giden, zevk alınan bir şeyi unutamamak.

tadı gitmek (veya kaçmak)
* tatsız bir duruma gelmek.
* bir şey hoşa gidecek yönlerini yitirmek.

tadı tuzu kalmamak (veya tadı tuzu bozulmak)
* eski zevki kalmamak, yavanlaşmak.

tadı tuzu yok
* zevksiz, yavan.

tadım
* Tadına bakmak için bir şeyden ağza alınan miktar.
* Tat alma yetisi.

tadımlık
* Bir şeyin tadına bakmaya yeter (miktar).
* Çok az.

tadına bakmak
* ağzına alıp tadını denemek, test etmek.

tadına doyum olmamak
* bir şeyin tadı çok beğenilmek.

tadına varmak
* bir şeydeki ince güzelliği kavramak, duymak.

tadında bırakmak
* aşırılığa kaçmamak.

tadından yenmemek
* çok tatlı, çok hoşa gider olmak.

tadını almak
* bir şeyin güzelliğini bilir olmak, zevkine varmak.

tadını bulmak
* tadı yerine gelmek.

tadını çıkarmak
* bir şeyin güzelliğinden veya sağladığı imkânlardan yeterince yararlanmak.

tadını kaçırmak
* aşırılığa kaçmak, hoşa gitmeyen bir durum yaratmak.

tadil
* Tadilât.

tadil teklifi
* Değiştirge.

tadilât
* Değişiklik.

tadilât etmek (veya yapmak)
* değiştirmek.

taflan
* Gülgillerden, 2-6 m yükseklikte, kışın yapraklarını dökmeyen, çiçekleri salkım durumunda ve beyaz olan, süs bitkisi olarak bahçelerde yetiştirilen küçük bir ağaç, kara yemiş ağacı (Prunus laurocerasus).

tafra
* Kendisini olduğundan büyük gösterip böbürlenme, yüksekten atma.

tafra satmak
* böbürlenmek, büyüklenmek, büyüklük taslamak.

tafracı
* Böbürlenen, yüksekten atan.

tafsil
* Bir şeyi ayrıntılarıyla anlatma, açıklama.

tafsilât
* Ayrıntılar.

tafsilât vermek
* bir kimse, bir şey veya durumun özelliklerini, inceliklerini, ayrıntılarıyla anlatmak, uzun uzadıya anlatmak.

tafsilâta girmek
* ayrıntılar üzerinde durmak.

tafsilâtlı
* Ayrıntılı.

tafta
* Bir tür sert, ipekli kumaş.
* Bu kumaştan yapılmış.

tafzih
* Birinin kötü yanlarını ortaya çıkarma, rezil etme.

tagaddi
* Beslenme.

tagallüp
* Zorbalık.

tagayyür
* Değişme, başkalaşma.

tagayyür etmek
* değişmek.

tağşiş
* (bir şeyin içine başka bir madde) Karıştırma, katıştırma.

tağşiş etmek
* karıştırmak.

tağyir
* Değiştirme, başkalaştırma.
* Bozma.

tağyir etmek
* değiştirmek, başkalaştırmak.
* bozmak.

tahaccür
* Taşlaşma, taş kesilme.

tahaccür etmek
* taşlaşmak.

tahaffuz
* Barınma, korunma.

tahaffuzhane
* Sefer sırasında, yolcu ve gemi adamları arasında bulaşıcı hastalık görülen gemilerin karantina sürelerini geçirmeleri, gerekli sağlık önlemlerinin alınması ve hastaların iyileştirilmeleri için büyük limanlara yakın kıyılara kurulmuş sağlık kuruluşu.

tahakkuk
* Gerçekleşme.

tahakkuk etmek
* gerçekleşmek.

tahakküm
* Baskı, zorbalık, hükmetme.

tahakküm etmek
* baskı yapmak, zorbalık etmek, hükmetmek.

tahammuz
* Ekşime.

tahammül
* (nesneler için) Güçlü, zorlayıcı dış etkenlere karşı koyabilme, dayanma.
* (insan için) Kötü, güç durumlara karşı koyabilme gücü, kaldırma, katlanma.

tahammül etmek
* dayanmak, katlanmak, kaldırmak.

tahammülfersa
* Dayanılmaz.

tahammülsüz

* Tahammülü olmayan.

tahammülsüzlük

* Tahammülsüz olma durumu.

tahammür

* Mayalanma, fermantasyon.

tahammür etmek

* mayalanmak.

taharet

* Temizlik, temiz olma.
* İslâm dini inanışlarına uygun olarak yapılan temizlik.
* Abdest yaptıktan sonra temizlenme.

taharet almak

* temizlenmek.

taharet bezi

* Taharetten sonra kullanılan küçük kurulama bezi.

taharet borusu

* Alafranga tuvaletlerde abdest sonrası temizlik için suyun akmasını sağlayan kıvrımlı boru.

taharetlenme

* Taharetlenme işi.

taharetlenmek

* Abdest yaptıktan sonra temizlenmek.

taharri

* Arama, araştırma.
* Sivil polis.

taharri etmek

* araştırmak.

taharri memuru

* Sivil polis, taharri.

taharrüş

* Tırmalanma, kurcalanma, azdırılma.

taharrüş etmek

* tırmalanmak, kurcalanmak, azdırılmak.
* irkilmek.

tahassun

* Korunmak için bir yere çekilme, sığınma.

tahassür

* Kavuşmak istenen şey veya kimse için üzülme, özlem.

tahassüs

* Duygulanma, duygulanım.

tahaşşüt

* Yığılma, birikme, yığınak.

tahattur

* Hatırlama.

tahattur etmek
* hatırlamak.

tahavvül
* Bir durumdan başka bir duruma geçme, değişme, değişkenlik, dönüşme, dönüşüm.

tahavvül etmek
* değişmek, dönüşmek.

tahayyül
* Hayalde canlandırma, sembolleştirme.

tahayyül etmek
* hayal etmek.

tahdidat
* Sınırlamalar, kısıntılar.

tahdit
* Sınırlama, çevreleme, çevresini daraltma.

tahdit etmek
* sınırlamak.

tahfif
* Hafifletme, yükünü azaltma.

tahfif etmek
* hafifletmek, yükünü azaltmak.

tahıl
* Buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, pirinç gibi ürünlerin genel adı, hububat.

tahıl yemi
* Henüz olgunlaşmamışken kuru ot, silo yemi, kıyılmış yeşil yem olarak kullanılmak üzere biçilen veya biçilmeden otlatılan tahıllar.

tahin
* Öğütülmüş susamın koyu sıvı durumu.

tahin helvası
* Tahinin şekerle veya pekmezle karıştırılmasıyla yapılan bir tür helva.

tahin rengi
* Kirli, koyu sarı renk, tahinî.
* Bu renkte olan.

tahinî
* Tahin rengi olan.

tahinli ekmek
* Mayalanmış hamurun 1-2 cm kalınlığında açılıp üzerine şekerlendirilmiş tahinin serilmesiyle elde edilen malzemenin fırında pişirilmesiyle yapılan bir tür ekmek.

tahirbuselik
* Klâsik Türk müziğinde bir birleşik makam.

tahkik
* Soruşturma.

tahkik etmek
* soruşturmak.

tahkikat
* Soruşturmalar.

tahkikat komisyonu
* Soruşturma kurulu.

tahkim
* Kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.

tahkim etmek
* sağlamlaştırmak, kuvvetlendirmek.

tahkimat
* Bir yeri düşman saldırısına karşı koyabilecek duruma getirmek için yapılan türlü haberleşme, hendek, siper gibi savunma tesislerine verilen ad.

tahkimli
* Tahkim edilmiş olan.

tahkir
* Aşağılatma, onur kırma, onuruna dokunma.

tahkir etmek
* aşağılatmak, onur kırmak.

tahkire uğramak
* hakaret görmek.

tahkiye
* Bir olayı anlatmadaki düzen, anlatış düzeni.
* Hikâye etme, anlatı.

tahkiye etmek
* hikâye etmek.

tahlif
* Ant içirme, yemin ettirme.

tahlil
* Çeşitli yönlerden veya maddelerden oluşan bir şeyi çözümleme.
* Çözümleme, analiz.
* Çözümleme.

tahlil etmek
* çözümlemek, analiz etmek.

tahlilî
* Çözümlemeli.

tahlis
* Kurtarma.

tahlisiye
* Kurtarma, can kurtarma.
* Kazaya uğrayan gemilerin yolcularını ve gemi adamlarını kurtarmak işi.

tahliye
* Boşaltma.
* (tutuklu için) Serbest bırakma.

tahliye etmek

* boşaltmak.
* (tutuklu için) serbest bırakmak.

tahmil

* Yükleme.

tahmin

* Yaklaşık olarak değerlendirme, oranlama.
* Akla, sezgiye veya bazı verilere dayanarak gelecek bir şeyi, olayı kestirme.
* Önceden kestirilen, düşünülen şey.

tahmin etmek

* yaklaşık olarak değerlendirmek; oranlamak.
* kestirmek.

tahminen

* Yaklaşık olarak, aşağı yukarı.

tahminî

* Oranlamaya, tahmine göre, karartlama, aşağı yukarı.

tahmis

* Divan edebiyatında bir gazelin her beytinin başına üç mısra katılması durumu, beşleme.

tahmis

* Kahve vb. şeyleri kavurma.
* Kavrulmuş ve öğütülmüş kahve satan yer.

tahmisçi

* Kuru kahveci.

tahnit

* Ölüyü, bozulmaması için ilâçlama.

tahnit sanatı

* İçi doldurulmuş süs hayvanı maketi yapma sanatı.

tahra

* Bir tür eğri budama bıçağı.

tahribat

* Yıkıp bozma, harap etme.

tahrif

* Bozma, kalem oynatma, değiştirme.

tahrif etmek

* bozmak, değiştirmek.

tahrifat

* Bir şeyin aslını bozma, değiştirme.

tahrik

* Yola çıkartma, hareket ettirme, kımıldatma.
* Cinsel isteği, duyguları artırma.
* Bir kimseyi kötü bir iş yapması için ileri sürme, kışkırtma.

tahrik etmek

* kışkırtmak.
* harekete geçirmek.

* cinsel isteği, duyguları artırmak.

tahrikât
* Kışkırtmalar, kışkırtılar.

tahrikçi
* Tahrik eden kimse.

tahrikçilik
* Tahrikçinin işi.

tahril
* Çizgi.

tahrilli
* Çizgili.
* Renkli bölümü çizgi çizgi olan (göz).

tahrip
* Yıkma, kırıp dökme, harap etme, bozma.

tahrip etmek
* yıkmak, kırıp dökmek, bozmak.

tahripkâr
* Yıkıcı, yıkan, zarar veren, tahrip eden.

tahrir
* Yazma, kitabet, kompozisyon.

tahrir heyeti
* Yazı kurulu.

tahrirat
* Resmî bir dairece yazılan yazılar ve mektuplar.

tahrirat kâtibi
* İlçede resmî yazı işleriyle görevli kimse.

tahriren
* Yazıyla, yazılı olarak.

tahrirî
* Yazılı, yazı ile.

tahriş
* Tırmalanma, tırmalama.
* Yakarak kaşındırma.

tahriş etmek
* tırmalamak, yakmak.

tahsil
* (para için) Alma, toplama.
* Öğrenim.

tahsil etmek
* (para için) toplamak.
* öğrenim yapmak.

tahsil görmek
* yüksek öğrenimde bulunmak.

tahsilât
* Kamu alacaklarının toplanması veya süresi içinde ödenmeyenlerin zorla alınması.

tahsildar
* Bir kimse veya bir kuruluş adına para toplamakla görevli kimse, alımcı.
* Vergi toplayan kimse, vergici.

tahsildarlık
* Tahsildarın görevi.

tahsis
* Bir şeyi bir kimseye veya bir yere ayırma.

tahsis etmek
* ayırmak, özgülemek.

tahsisat
* Bir kimseye, bir kuruluş veya topluluğa ayrılmış para, ödenek.
* Bir işi gerçekleştirmek için ayrılmış para.

tahsisatımesture
* Bkz. örtülü ödenek.

tahsisli
* Bir şeye özgü kılınmış, bir şeye ayrılmış.

tahsisli yol
* Belediyece görevlendirilmiş toplu taşıma araçları için kentin ana caddelerinde ayrılmış yol şeridi.

tahşiye
* Haşiye yazma, çıkma yapma.

taht
* Hükümdarların oturduğu büyük, süslü koltuk.
* Hükümdarlık makamı, hükümdarlık.

tahta
* Düz, enlice, uzun ve az kalın biçilmiş ağaç.
* Bu parçalardan oluşmuş yüzey.
* Tahtadan yapılmış.
* Sebze bahçelerinde ayrılan küçük yer.
* Kara tahta.

tahta biti
* Tahta kurusu.

tahta çıkmak
* hükümdar olmak.

tahta göğüs
* Çok küçük, kuru ve zayıf göğüs (kadın).

tahta göğüslü
* Çok küçük, zayıf göğüslere sahip kadın.

tahta kurdu
* Tahtadan yapılma eşyayı kemirerek delik deşik eden kın kanatlı böcek (Anobium punctatum).

tahta pamuk
* Döşemecilikte kullanılan bir dolgu ve örtü malzemesi.

tahta perde
* İki yeri birbirinden ayıran tahta duvar.

tahtaboş
* Damın, en fazla çamaşır sermeye yarayan ve çinko ile döşeli bulunan düz bölümü, taraça.

Tahtacı
* Anadolu'da yaşayan bazı Alevîlere verilen ad.

tahtacı
* Orman işletmelerinin izni doğrultusunda ağaçları işleyen, budayan, doğrayan kişi.

tahtacılık
* Tahtacı olma durumu.

tahtakuruları
* Yarım kanatlılardan, pis kokulu, kan emici böcekler topluluğu.

tahtakurusu
* Yarım kanatlılardan, uzunluğu 3-5 mm, vücudu oval ve yassı, kanatları örelmiş, oturulan, yatılan yerlerde üreyen,kan emerek beslenen,pis kokulu böcek (Cimex lectularius).

tahtalaşma
* Tahtalaşmak işi veya durumu.

tahtalaşmak
* Tahta durumuna gelmek.

tahtalı
* Tahtası olan.
* Bkz. tahtalı güvercin.

tahtalı güvercin
* Yaban güvercini.

tahtalıköy
* Mezarlık, sinlik.

tahtalıköyü boylamak
* ölmek.

tahtası eksik
* aklı tam olmayan, şaşkın, alık, budala.

tahtaya kaldırmak
* öğrenciyi sözlü sınav için sınıftaki tahtanın önüne çağırmak.

tahtaya kalkmak (veya kaldırmak)
* (sınav için) kara tahta önüne çıkmak.

tahtelbahir
* Denizaltı.

tahterevalli
* İki ucuna birer kişi oturup, karşılıklı olarak havada yükselip inerek eğlenmeyi sağlayan, ortasından bir yere dayalı tahta kalas.
* Kaçık, deli.

tahteşşuur
* Şuuraltı, bilinçaltı.

tahtırevan

* İnsan omzunda veya deve, fil, at vb.ne yüklenerek götürülen, üstü örtülü, tekerleksiz taşıt.

tahttan indirmek
* hükümdarlığına son vermek.

tahvil
* Değiştirme, çevirme, döndürme, dönüştürme.
* Devletin veya özel bir kuruluşun ödünç para almak için çıkardığı, yıllık faiz getiren yazılı senet.

tahvil etmek
* dönüştürmek.

tahvilât
* Tahviller.

taife
* Bkz. tayfa.

tak
* Tahta vb. bir şeye vurulunca veya silâh patlayınca çıkan tok ve sert ses.

tak
* Millî bayramlarda veya önemli bir olayı anmak için düzenlenen şenliklerde, geçit yapılacak caddelere geçici olarak kurulan, yazılar ve çiçeklerle süslenen kemer.

tak tak
* Vurma, çarpma sırasında çıkan (ses), bu sesi çıkararak.

tak tuk
* Vurma, çarpma sırasında çıkan (ses), bu sesi çıkararak.

taka
* Doğu Karadeniz bölgesine özgü yelkenli bir tür kıyı teknesi.

takacı
* Taka işleten kimse.

takacılık
* Takacının işi.

takaddüm
* Önce gelme.
* Önce davranma.

takaddüm etmek
* öncesine gelmek, öncesinde yer almak.

takallüs
* Büzüşme, kasılma.

takallüs etmek
* büzüşmek, kasılmak.

takanak
* Alacak, borç.
* İlişki.

takarrüp
* Yakınlaşma, yaklaşma, yanaşma.

takarrür
* Bir yerde karar kılma, yerleşme.

* Karar verilme.

takas
* Mal alıp karşılığında mal vererek ödeşme.
* Kliring.

takas (veya takas tukas) etmek
* sayışmak, değiştirmek.

takat
* Bir şeyi yapabilme, başarabilme gücü, güç, hâl, derman.

takat getirmek
* dayanmak, katlanmak.

takat kalmamak (veya kesilmek)
* gücü azalmak, bitmek.

takatı yetmemek
* gücü yeterli olmamak.

takatli
* Güçlü, dayanıklı.

takatsiz
* Takati kalmamış, yorgun, argın, dermansız, kudretsiz, mecalsiz.

takatsizlik
* Takatsiz olma durumu.

takatsizlik duymak
* güçsüz ve kuvvetsiz kaldığını anlamak.

takatuka
* Gürültü patırtı.
* Basım evlerinde dizilmiş harfleri iyice yerleştirmek için üzerlerine vurmaya yarar takoz.
* Uzun tütün çubukların kullanıldığı çağlarda odanın ortasına yerleştirilen kül çanağı.

takayyüt
* Bağlı olma, bağlanma.
* Üstüne düşme, özen gösterme.

takaza
* Azarlama, başa kakma, serzeniş.

takaza etmek
* azarlamak, serzenişte bulunmak, başa kakmak.

takbih
* Kınama, ayıplama.

takbih etmek
* kınamak, ayıplamak.

takdim
* Bir şeyi karşılıksız olarak birine verme, sunma.
* Tanıtma, tanıştırma.
* Öne alma, önceye alma.

takdim edilmek (veya olunmak)
* sunulmak.
* tanıtılmak, tanıştırılmak.

takdim etmek
* sunmak.
* tanıtmak, tanıştırmak.
* önceye almak, öne almak, öncelemek.

takdim tehir
* (bir sözün iki ögesi arasında) Yer değişimi.

takdimci
* Tanıtmacı.
* Sunucu.

takdimcilik
* Tanıtmacılık.
* Sunuculuk.

takdir
* Beğenme, beğenip belirtme, değer verme.
* (bir şeyin değerini, önemini, gerekliliğini) Anlama.
* Değer biçme, reyting.
* Tanrı'nın uygun görmesi, Tanrı'nın isteği, kader.
* (bu, şu, o gibi gösterme sıfatlarıyla birlikte kalma durumunda kullanıldığında) "O durumda, böyle olunca" anlamlarında durum veya şart anlatır.

takdir etmek (veya eylemek)
* beğenmek.
* önemini, gerekliliğini, değerini anlamak.
* değer biçmek, değerlendirmek.

takdir hakkı
* Kanunun belirlediği durumlarda (gereğine, haklı sebeplere göre) yargıca tanınan değerlendirme serbestliği.

takdir olunmak
* beğenilmek.
* değeri, önemi, gereği anlaşılmak.
* değeri biçilmek.

takdir yetkisi
* Bkz. takdir hakkı.

takdiriilâhî
* Yazgı, kader, alın yazısı.

takdirini kazanmak
* bir kimse veya bir topluluk tarafından beğenilmek.

takdirkâr
* Takdir eden, beğenen, hayran.

takdirname
* Yapılan bir işin beğenildiğini belirtmek amacıyla verilen yazılı belge.

takdis
* Kutsal sayma, kutsama.

takdis etmek
* mübarek, kutlu, aziz kılmak, kutsamak.

takeometre
* Düzenlenmiş arazinin yüz ölçümünü bulup plânını yapmaya yarayan alet.

takı

* Çoğunlukla evlenen veya nişanlanan birine armağan olarak verilen küpe, bilezik, yüzük gibi şeylerin tümü.
* Kadınların ziynet eşyası.
* İsmin başka bir kelime ile ilgi kurmak üzere aldığı ek. Türkçede -i, -e, -de, -den, -in ekleri birer takıdır.

takılgan

* İnsanı, şaka yollu üzecek veya uğraştıracak davranışlarda bulunmayı huy edinmiş olan, muzip.

takılganlık

* Takılgan olma durumu, muziplik.

takılı

* Takılmış, tutturulmuş, asılmış.

takılıp kalmak

* oyalanmak.
* bakışlarını ayıramamak.

takılış

* Takılma işi veya biçimi.

takılma

* Takılmak işi.

takılmak

* Takmak işi yapılmak.
* Denge bozulacak bir biçimde bir yere ilişip aksaklık ortaya çıkmak.
* Bir yere ilişip veya dokunup kalmak.
* Kızdırmak, üzmek, şaşırtmak amacıyla şaka yollu konuşmak.
* Olumsuz veya aksayan, eksik bir yanını görerek üstünde durmak.

takım

* Bir işte veya bir yerde kullanılan eşya ve aletlerin tamamı, ekipman.
* Meslek, davranış, durum vb. yönlerden birbirine uyan kimselerin oluşturduğu topluluk.
* Görev bakımından birbirini tamamlayan kimselerin topluluğu, ekip, trup.
* Birbirini tamamlayan şeylerin tümü.
* Sigara ağızlığı.
* Bölüğü oluşturan birliklerden her biri.
* Bir filmin çevriminde görüntüleri alma, aydınlatma, ses alma gibi belli başlı çalışmaları yapmak için gerekli en küçük teknikçiler topluluğu.
* Canlıların bölümlendirilmesinde familya ile sınıf arasında yer alan, yakın benzerlikler gösteren organizmaların oluşturduğu birlik.
* Bir oyunda sahaya çıkan belli kuruluşlara bağlı oyuncular topluluğundan her biri.
* Birlikte oynayan, kazanmak için birlikte çalışan sporcu topluluğu.
* (aşağılayıcı ve küçümseyici anlamda) Topluluk.
* Benzer, gibi.

takım erki

* Oligarşi.

takım oyunu

* Oyuncuları belli sayıda olan takımlarla yapılan spor türü.
* Bir işi paylaşarak ve ortaklaşa yapmak.

takım takım

* Küçük topluluklar durumunda.

takım taklavat

* Hepsi, hep birlikte.

takım tutmak

* spor takımlarından birini desteklemek.

takımada
* Birbirine yakın büyüklü küçüklü birkaç adanın tümü.

takımyıldız
* Birbirine göre durumları her zaman aynı kalan komşu yıldızlar topluluğu.

takınak
* Bilince takılarak korku ve bunalım yaratan, kişinin çabalarına karşın kurtulamadığı düşünce.

takınaklı
* Takınakları olan (kimse).

takınaklı davranış
* Bilince takılan ve bütün kurtulma uğraşılarına karşı direnen bir düşüncenin yarattığı davranış.

takınaksız
* Takınağı olmayan (kimse).

takınma
* Takınmak işi.

takınmak
* Kendine takmak.
* Bir nitelik veya durum almak.

takıntı
* Bir durum veya sorunla ilişkisi olan başka durum veya sorun.
* Bütünlemeye kalınan ders.
* Küçük, önemsiz borç.
* Bir kimseyle kurulan ilişki.
* Kadın takıları.

takıntılı
* Takıntısı olan.

takıntısız
* Takıntısı olmayan.

takıp takıştırmak
* özenerek süslenmek.

takır takır
* Takırtı sesi çıkararak.
* Sert ve kuru biçimde.
* Sert ve kuru.

takır tukur
* Kaba bir takırtı sesi çıkararak.

takırdama
* Takırdamak işi.

takırdamak
* Takırtı sesi çıkarmak.

takırdatma
* Takırdatmak işi.

takırdatmak
* Takırdamasına yol açmak, takırdamasına sebep olmak.

takırtı

* Bir şeyin çıkardığı kuru ve sert ses.

takışma

* Takışmak işi.

takışmak

* Birbirine takılmak.
* Anlaşmazlığa düşmek, kavgaya tutuşmak, ağız kavgası yapmak.

takıştırma

* Takıştırmak işi.

takıştırmak

* Küpe, bilezik, yüzük gibi süs eşyasını çokça takmak.

takıyye

* Sakınma, çekinme.
* Mezhep belirtmemek, gizlemek.
* Olduğundan farklı görünme.

takıyye yapmak

* sakınmak, çekinmek.
* olduğundan farklı görünmek.

takibat

* Kovuşturma.

takiben

* Ardından.
* İzleyerek, hemen sonra.

takigraf

* Hızölçer.

takim

* Verimsiz duruma getirme, sonuçsuz bırakma, kısırlaştırma.
* Mikrobundan arıtma.

takimetre

* Hareket durumundaki bir cismin hızını ölçmeye yarayan alet.

takip

* Yetişmek, yakalamak veya bulmak amacıyla birinin arkasından gitme, izleme.
* Ardınca gitme veya gelme.
* Kovuşturma, kovuşturulma.
* İzinden gitme, uyma, izleme.
* Geri çekilmekte olan düşmanı yenmek, yok etmek için yapılan hareket.

takip etmek

* yetişmek, yakalamak veya bulmak amacıyla birinin arkasından gitmek, izlemek.
* belli bir yöne gitmek.
* uymak, bir şeyi izlemek.
* dikkatle dinlemek, anlamak.
* kovuşturmak.
* hemen arkasından gelmek.

takipçi

* Takip eden, izleyen kimse, izleyici.

takipçilik

* Takipçinin işi.

takipsiz
* Üzerinde durulmayan, takip edilmeyen.
* Takip edilmeksizin, takip edilmeyerek.

takipsizlik
* Takipsiz olma durumu.

takipsizlik kararı
* Herhangi bir suçtan ötürü sanık durumunda olan bir kimse için kovuşturmadan vazgeçme kararı.

takkadak
* Birden, anında, hemen.

takke
* İnce kumaştan ve çoğunlukla yarım küre biçiminde başlık.
* Yarım küre biçimindeki kubbenin üst bölümü.

takke düştü, kel göründü
* bir ayıbı örten şey ortadan kalktığı zaman gerçeğin ortaya çıktığını anlatır.

takkeli
* Takkesi olan.

takkesiz
* Takkesi olmayan.

takla
* Başı ve elleri yere koyduktan sonra ayakları kaldırıp vücudu üstten aşırtarak öne veya arkaya yapılan dönme hareketi.
* (otomobil, kamyon vb. için) Devrilip yuvarlanma.
* (uçak vb. için) Uzunlamasına veya yanlamasına dönme hareketi.

takla atmak (veya kılmak)
* takla hareketini yapmak.
* çok sevinmek.
* bir kimseye yaranmak için onun hoşuna giden davranışlarda bulunmak, dalkavukluk etmek.

takla attırmak
* bir şeyi dilediği gibi beceriyle kullanabilmek.
* birine istediği her şeyi yaptırmak.

takla böceği
* Kın kanatlılardan, sırtüstü çevrildiğinde göğsündeki özel bir organın yardımıyla takla atarak düzgün durma yeteneğinde olan ve tel kurdu denilen kurtçukları dolayısıyla önem taşıyan böcek (Agriotes lineatus).

takla böcekleri
* Takla böceği türlerini içine alan kın kanatlılar familyası.

taklacı
* Takla atan kimse.

taklak
* Bkz. takla.

taklavat
* Bkz. takım taklavat.

taklidî
* Taklit yoluyla yapılan.

taklidî kelime

* Bkz. yansıma.

taklidini yapmak
* bir şeyin veya kimsenin konuşmasını, davranışını daha çok komik bir biçimde tekrarlamak.
* öykünmek.

taklip etmek
* bir şeyin biçim ve kalıbını değiştirmek, evirmek.

taklip,-bi
* Döndürme, çevirme.
* Bir şeyin biçim ve kalıbını değiştirme.

taklit
* Belli bir örneğe benzemeye veya benzetmeye çalışma.
* Birinin davranışlarını, konuşmasını tekrarlayarak eğlenme.
* Benzetilerek yapılmış (şey).

taklit etmek
* bir şeyin kalpını, sahtesini, yalancısını yapmak, benzetmek.
* bir kimseye veya bir şeye benzemeye çalışmak.

taklit mobilya
* Antika mobilyanın özelliklerini aynen uygulayarak sonradan yapılan mobilya.

taklitçi
* Bir şeyin benzerini yapan kimse.
* Birinin veya bir şeyin davranışlarını, konuşmalarını tekrarlayarak eğlendiren kimse, mukallit.

taklitçilik,-ği
* Taklitçi olma durumu.

takma
* Takmak işi.
* Gerçeğinin yerine konulan, eğreti.

takma ad
* Kendi adından başka eğreti alınan ad, mahlâs.

takma ayak
* Kesilen bir ayağın yerine takılmak üzere plâstik ve benzeri bir maddeden özel olarak yapılmış ayak.

takma bacak
* Takma ayak.

takma diş
* Gerçek diş yerini tutabilecek biçimde yapılmış eğreti diş.

takma isim
* Bkz. takma ad.

takma kirpik
* Kirpik yerine takılan ve kirpik yerini tutan eğreti kirpik.

takma kol
* Kesilen bir kolun yerine takılan yapma kol.

takma saç
* Değişik renk ve boyda yapılan farklı görüntüye sahip olmak için başa takılan saç modeli, peruk.

takmak
* Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştirmek, geçirmek.

* (takı için) Vermek, armağan etmek.
* (ad, lâkap) Koymak.
* Kuşanmak.
* (olumsuz biçimde) Önemsememek, önemli saymamak, değer vermemek.
* Borç bırakmak.
* Biriyle olumsuz olarak uğraşmak.
* (arka, art ve peş gibi kelimeleri tümleç alarak) Kendisiyle birlikte götürmek, yanına almak veya arkasından izletmek.
* Sınavını başaramamak.

takmamazlık
* Dikkate veya ciddiye almama, umursamama.

takmazlık
* Takmamazlık.

takoz
* Bir eşyanın altına kıpırdamadan dik durması için yerleştirilen ağaç kama, kıskı.
* Çivi çakmak için duvarın içine yerleştirilen ağaç parçası.
* Kızaktaki geminin, üstünde oturduğu ağaçlardan her biri.
* Lâkerda yapılmak için kesilmiş torik balığı parçası.

takoz koymak
* aracın hareketini önlemek için tekerleklerden birinin önüne veya arkasına takoz yerleştirmek, takoz atmak.
* olacak işi engellemek.

takozlama
* Takozlamak işi.

takozlamak
* Takoz koymak.

takriben
* Aşağı yukarı, yaklaşık olarak.

takribî
* Yaklaşık.

takrip
* Yaklaştırma.

takrir
* Yerleştirme, yerleştirilme.
* Anlatma, anlatış, ders verme.
* Önerge.
* Tapu dairesinde taşınmaz malını başkasına sattığını veya ipotek ettiğini söyleme.

takrir etmek
* ders anlatmak.

takrir vermek
* satışlarda sattığını söylemek.
* önerge vermek.

takriz
* Övme, övüş, bir eserin başına konulan yetkili bir kimsenin yazdığı, övücü tanıtma yazısı, beğence.

taksa
* Pulu yapıştırılmadan veya eksik yapıştırılarak gönderilen mektup için, alıcının cezalı olarak ödediği posta ücreti.

taksa pulu

* Taksalı mektuplara yapıştırılan pul.

taksalı
* Pulu yapıştırılmadığı veya eksik yapıştırıldığı için parası, cezasıyla birlikte kendisine gönderilen kimseden alınan (mektup).

taksi
* Belli bir ücret karşılığı yolcu taşıyan, taksimetresi olan otomobil.

taksi
* Göçüm.

taksici
* Geçimini taksi işleterek sürdüren kimse.

taksicilik
* Taksicinin işi.

taksim
* Parçalara bölme, bölüştürme.
* Bölme ve bölü.
* Klâsik Türk müziğinde faslın başında ve ortasında çalgıcının irticalen yaptığı gezinti.

taksim etmek
* bölmek, bölüştürmek, pay etmek.
* kısa bir süre çalgı çalmak.

taksimat
* Bölüntüler.

taksimetre
* Taksilerde kullanılan, ödenecek ücreti gösteren sayaç.

taksir
* Kısaltma, kısma.
* Kusurda bulunma.
* Dikkatsizlik, tedbirsizlik, meslekte acemilik veya düzene, buyruklara ve talimata uymamazlıktan doğan kusurlu olma durumu.

taksirat
* Kusurlar, suçlar.
* Alın yazısı.

taksirli
* Kusurlu.

taksirli suç
* İsteyerek veya plânlı olarak işlenen bir fiilden fail tarafından işlenmemiş olmasına rağmen kanunun cezalandırdığı sonuçların ortaya çıkması durumundaki suç.

taksit
* Bir borcun belli zamanlarda ödenmesi gerekli olan parçalarından her biri.

taksit ödemek (veya taksit vermek)
* belli zamanda ödeme şartlarına bağlanmış bir paranın bir bölümünü vermek.

taksit taksit
* Taksite bağlanarak, taksitle.
* Az az, bölüm bölüm, kısım kısım.

taksite bağlamak
* bir şeyi belli aralıklarla, belli miktarlarda ödeme şartları ile almak veya satmak.

taksitlendirme
* Taksitlere bağlama.

taksitlendirmek
* Taksitlere bağlamak.

taksonomi
* Canlıların sınıflandırılması, bu sınıflandırmada kullanılan kurallar bütünü.

takt
* Yerinde konuşma veya davranma.

takt sahibi
* Davranış ve sözlerinde uygunluk arayan.

taktırma
* Taktırmak işi.

taktırmak
* Takmak işini yaptırmak.

takti etmek
* parçalara ayırmak.

takti,-i
* Kesme, parçalama.
* Aruz ölçüsünde bir dizeyi ölçünün parçalarına göre ayırma.

taktik
* Türlü savaş araçlarını belli bir sonuca ulaşmak amacıyla etkili biçimde birleştirerek ve kullanarak kara, deniz veya hava savaşını yönetme sanatı, tabiye.
* İstenen sonuca ulaşmak amacıyla izlenen yol ve kullanılan yöntemlerin tümü.

taktik vermek
* çeşitli sorunlarda sonuca ulaşmak için yol ve yöntem göstermek.

taktikçi
* Taktikle uğraşan kimse.

taktir
* Damıtma, imbikten çekme.

taktir etmek
* damıtmak.

takunya
* Nalın.

takunyacı
* Nalıncı.

takunyacılık
* Takunyacının işi veya mesleği.

takunyalı
* Takunyası olan.
* Siyaseti dinî kurallara göre yapmak isteyen kimse.

takunyasız
* Takunyası olmayan.

takva
* Günahtan sakınma, züht.

takvim
* Zamanı yıllara, aylara ve günlere ayıran yöntem.
* Bir yılın günlerini, aylarını, sayılı günlerini gösteren çizelge veya defter.
* Yapılacak bir işin türlü evrelerini zamana bağlı olarak gösteren program.

takviye
* Sağlamlaştırma, kuvvetlendirme, berkitme, pekiştirme.
* Yardımcı kuvvet, destek.

takviye etmek
* sağlamlaştırmak, kuvvetlendirmek, desteklemek.

takyit
* Bağlı kılma, kısıtlama, kayıtlama.

takyit etmek
* bağlı kılmak, bir davranışı kısıtlamak, birtakım şartlara bağlamak, kayıtlamak.

tal
* Kök, sap ve yaprak şeklinde farklılaşmamış bir bitkinin yaşama ve büyüme organı.

talâk
* Evliliğin sona ermesi, erkeğin karısını boşaması.

talâkat
* Düzgün söz söyleme kolaylığı.

talâkıselâse
* Mecelleye göre, kocanın ayrı ayrı üç kez veya bir arada üç kez karısını boşadığını bildirmesiyle gerçekleşen boşanma.

talan
* Yağma, çapul.

talan etmek
* yağmalamak.

talancı
* Talan eden kimse.

talancılık
* Talancının yaptığı iş.

talanlama
* Talanlamak işi, yağmalama.

talanlamak
* Yağmalamak.

talaş
* Testere ile biçilen veya rende, matkap, törpü gibi araçlarla işlenen bir şeyden dökülen kırıntılar.

talaş böreği
* İçine pişirilmiş kuşbaşı et ve sebze konularak hazırlanan bir tür börek.

talaş kebabı
* Bkz. talaş böreği.

talaşlama

* Talaşlamak işi.

talaşlamak
* Talaş dökmek.

talaşlanma
* Talaşlanmak işi.

talaşlanmak
* Talaş dökülmek.

talaz
* Dalga, kasırga.
* İpekli kumaşların örselenmesiyle yüzündeki tellerde oluşan kabarıklık.

talazlanma
* Talazlanmak işi.

talazlanmak
* Dalgalanmak.
* İpekli kumaş vb.nin büzülerek iplikleri çıkıp kabarmak.

talazlık
* Dalga serpintilerini önlemek için kayıkların küpeştesine baştan kıça doğru yerleştirilen tahta.

talebe
* Öğrenci.

talebelik
* Öğrencilik.

talep
* Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmamasını isteme, dileme, istem.
* İstek.

talep etmek
* istemek, istekte bulunmak.

talepname
* İstek bildiren belge.

tali
* İkinci derecede olan, ikincil.

talih
* Rastlantıları düzenlediğine ve insanlara iyi veya kötü durumlar hazırladığına inanılan tabiatüstü güç, kut, şans, baht, felek.

talih kuşu
* İyi talih.

talihi yaver gitmek
* talihi iyi olmak, işi yolunda gitmek.

talihin kucağına atılmak
* kendi kaderine boyun eğmek.

talihine küsmek
* kötü bir durum veya olayla karşılaşıldığında yalnızca talihi suçlamak.

talihli
* Talihi iyi olan, bahtı açık olan, bahtlı, şanslı.

talihsiz
* Talihi ters olan, talihi kötü olan, şanssız, bahtsız.

talihsizlik
* Talihsiz olma durumu, talihi olmama durumu, şanssızlık, bahtsızlık.

talik
* Asma, yukarı kaldırma.
* (bir işin yapılmasını herhangi bir şarta) Bağlı tutma.
* (belli bir zamana) Bırakma, erteleme.
* Arap alfabesinde geliştirilen, yatık olarak yazılan yazı türlerinden biri.
* Bu tür yazı ile yazılmış.

talik etmek
* asmak.
* (bir işin yapılmasını) sonraya bırakmak, ertelemek.

talika
* Dört tekerlekli, üstü kapalı, yaylı bir tür at arabası.

talil
* Sebep gösterme.
* Tümden gelim.

talim
* Öğretim.
* Yetiştirme.
* Alıştırma.
* Uygulamalı olarak yapılan askerlik öğrenimi, eğitimi.

talim etmek
* öğretmek, bilgi kazandırmak.

talim etmek
* az para karşılığında çalışmak.
* hep aynı şeyi yemek zorunda olmak.

talimar
* Baş bodoslamasından omurgaya kadar uzanan, cıvadra donanımına desteklik etmek amacıyla konulan ekleme.

talimat
* Bir iş yerinde, üst makamdan asta verilen, çalışma sırasında uyulması gerekli noktaları bildiren resmî yazı, yönerge, direktif.
* Görevin gerektirdiği türlü hizmetlerin başarıyla yürütülmesi için kumandanlık, başkanlık veya daire başkanlarınca verilen, o hizmetle ilgili sorumluluk, düzen ve ilkeleri içine alan buyruklara verilen ad.

talimat vermek
* üst düzeyde bulunan biri, yaptıracağı işle ilgili olarak görüşünü belirtmek, yol göstermek.

talimatname
* Yönetmelik.

talimgâh
* Uygulamalı olarak subay adayı yetiştirilen kuruluş.

talimhane
* Talim yapılan yer, alan.

talimli
* Talim görmüş, eğitilmiş.

* Alışık, eli yatkın.

talimname
* Savaşta uygulanan türlü manevraları, araç ve gereçlerin nasıl kullanılacağını, her sınıfın görev ve davranışını belirten kuralların toplandığı kitap.

talip
* İsteyen, istekli.
* Genellikle evlenmek isteyen ve bu isteğini evleneceği kimseye bildiren erkek.

talip çıkmak (veya talibi çıkmak)
* (kız için) evlenme teklifi almak.
* bir şeye istekli olmak, istemek.

talip olmak
* istemek.
* evlenmek için isteğini belirtmek.

talipli
* Talip olan, talibi bulunan, talip.

talk
* Genellikle açık yeşil, toz durumundayken yağlı bir görünümde, özgül ağırlığı 2,7, sertliği 1 olan, hidratlı doğal magnezyum.

talk pudrası
* Nişasta, bizmut, karbonat vb. ile karıştırılarak yapılan, özellikle süt çocuklarının pişik gibi deri hastalıkları için kullanılan pudra.

talk şist
* Talktan oluşmuş billûr şist.

talk şovcu
* Çene yarıştırıcı.

talkım
* Ana sapın bir çiçekle sonuçlandığı, büyümeyi yan sapların sürdürdüğü bir tür çiçek durumu.

talkın
* Telkin.

talkşov
* Bkz. çene yarıştırma, söz gösterisi.

tallahi
* İnandırmaya güç katmak için söylenen vallahi ve billâhi gibi bir ant sözü.

tallı bitkiler
* Kök, gövde, yaprak gibi ana organlardan yoksun bulunan ve çoğu asalak veya çürükçül yaşayan ilkel bitkiler topluluğu.

taltif
* İyilik ederek gönül alma.
* Nişan, madalya, aylık artırma gibi şeylerle ödüllendirme.

taltif etmek
* gönül okşamak.
* nişan, madalya vb. vermek; ödüllendirmek.

talveg
* Bir akarsu yatağının en derin yerlerini birleştiren çizgiye verilen ad.

talyum
* Atom numarası 81, atom ağırlığı 204,39 olan, fizik özellikleri bakımından kurşuna çok yaklaşan, yoğunluğu 11,85, erime derecesi 303° C olan, tuzları ve birleşikleri zehirli bir element. Kısaltması Tl.

tam
* Eksiksiz, kesintisiz.
* Bütün, tüm.
* Gerçek, ehliyetli, yetkin, kusursuz.
* (zaman ve yer için) Anlamı kesinleştirir.
* Uygun olarak, tıpkı, aynı.
* Sırasında, anında.
* Amerikan doları.

tam açı
* Açının bir kenarını, tepesi çevresinde döndürerek elde edilen açı.

tam adamına çatmak
* olumsuz bir davranış ve tutum içinde bulunan kimseyle karşı karşıya gelmek.

tam adamını bulmak (veya tam adamına düşmek)
* en uygun kişiyi seçmek.
* (alay) en uygunsuz kişiyi seçmek.

tam algı
* Bir tasarın veya algı içeriğinin bilinçli olarak kavranması.

tam asalak
* Toprağa ve özümlemeye bağlı bütün besinlerini konakçıdan sağlayan bitki asalağı.

tam bakım
* Sağlık yönünden yapılan genel yoklama, çekap.

tam bakım merkezi
* Tam bakımın yapıldığı yer.

tam bakım yaptırmak
* sağlık yönünden genel bir yoklama yaptırmak, çekap yaptırmak.

tam bilet
* İndirimli olmayan bilet.

tam bölen
* Bir nicelikte bir tam sayı kadar bulunan başka bir nicelik.

tam gaz
* Hızla, hızlı olarak.

tam gelmek
* uygun gelmek, uymak.

tam gün
* Yasalara göre kabul edilmiş olan iş günü, fultaym.

tam kafiye
* Kafiyeli kelimelerin son harfleri arasında bir sesli bir sessiz harf benzeşmesinden oluşan kafiye.

tam maaşla tekaüt (veya emekli)
* (şaka) işi az, ödeneği çok olan bir işe yerleşenler için söylenir.

tam mesai
* Tam gün çalışma.

tam otomatik
* Bütünüyle otomatik olan araç veya alet.

tam pansiyon
* Konaklama tesislerinde oda, kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri gibi hizmetlerin tamamının verildiği sistem, üç öğün yemek veren otel, pansiyon.

tam sayı
* Bir bütünü oluşturan tekler için kararlaşmış bulunan sayı.
* Kesirsiz sayı.

tam siper
* Hiçbir yeri görünmeyecek biçimde sipere yatmak.

tam tamına
* Bütünüyle, olduğu gibi, tamamı tamamına.

tam tarife
* İndirimsiz.

tam üstüne basmak
* istenilen şeyi bulmak.

tam yol
* Çok çabuk, yüksek hızda, sür'atli.

tamah
* Aç gözlülük, hırs.

tamah etmek
* aç gözlü davranmak.
* çok beğenip istemek.

tamahkâr
* Aç gözlü, camgöz.

tamahkârlık
* Aç gözlülük.

tamam
* Bütün, tüm.
* Eksiksiz.
* Yanlış ve yalan olmayan, doğru.
* Tamamlanmış, bitmiş.
* Evet, peki, olur!.
* Taşıtların yola koyulabileceğini anlatır.
* Beğenilmeyen bir iş veya öneri karşısında söylenir.

tamam bulmak
* bitmek, sona ermek.

tamam gelmek
* bir şeye uygun düşmek.

tamam mı?
* "oldu mu, anlaştık mı?" anlamında soru.

tamam olmak
* sona ermek, tamamlanmak.

tamamen
* Bütün olarak, büsbütün.

tamamı tamamına
* Bütünüyle, tastamam.

tamamıyla
* Tam olarak, büsbütün, külliyen.

tamamiyet
* Bütünlük.

tamamlama
* Tamamlamak işi, itmam.

tamamlamak
* Eksiksiz, tamam duruma getirmek, bütünlemek.
* Bitirmek.

tamamlanış
* Tamamlanmak işi veya biçimi.

tamamlanma
* Tamamlanmak işi.

tamamlanmak
* Eksiksiz duruma getirilmek, tamam olmak, bütünlenmek.
* Bitirilmek.

tamamlatma
* Tamamlatmak işi.

tamamlatmak
* Eksiğini yerine koydurmak, bütünletmek.

tamamlayıcı
* Tamam durumuna getiren, tamamlayan.

tamamlayış
* Tamamlamak işi veya biçimi.

tamanit
* Doğal kalsiyum ve demir fosfat.

tambur
* Klâsik Türk müziğinin başlıca çalgılarından biri olan, yay veya mızrapla çalınan, uzun saplı, telli tahta çalgı.

tambura
* Türk halk müziğinde kullanılan, cura, bulgari, çöğür, bağlama gibi telli ve çalgıçla çalınan çalgıların genel adı.

tamburacı
* Tambura çalan veya yapan kimse.

tamburî
* Tambur çalan kimse.

tamer
* Eksikliği olmayan er, tam teçhizatlı asker.

tamı tamına
* Bkz. tam tamına.

tamik

* Derinleştirme.

tamim
* Genelge, sirküler.
* Genelleme.
* Genelleştirme.

tamim etmek
* genellemek.

tamir
* Onarma, onarım.
* Yapılan bir yanlışı, kusuru düzeltmeye çalışma.

tamir etmek
* onarmak.
* yapılan bir yanlışı düzeltmeye çalışmak.

tamir görmek
* onarılmak, düzeltilmek, yenilenmek.

tamir takımı
* Onarım işlerinde kullanılan araç ve gereçlerin hepsi veya bunları içinde bulunduran çanta.
* Motorlu araçlarda karbüratörün yenilenmesinde kullanılan parçalar.

tamirat
* Onarım.

tamirci
* Bir şeyi onaran kimse.
* Onarım yapılan yer.

tamircilik
* Tamircinin işi.

tamire vermek
* onarılmak için bir şeyi onaracak kimse veya yere vermek.

tamirhane
* Genellikle teknik araçların onarıldığı yer.

tamlama
* Bir adın anlam yönünden tam belirtilmesi için, bir başka addan, zamirden veya sıfattan yardım görmesi, terkip: Evin kapısı. Bizim evimiz. Karlı dağlar gibi.

tamlanan
* Tamlamada anlamı belirtilen, açıklanan ad, belirtilen, mevsuf: Evin önü. Öğretmenin kâhyası. Elma ağacı gibi.

tamlayan
* Tamlamalarda temel olan bir adın anlamını açıklayan ad, zamir veya sıfat, belirten: Evin kapısı. Öğretmenin kitabı. Su yolu gibi.

tamlayan durumu
* Ad görevindeki kelimenin taşıdığı kavramın başka bir kavrama bağlanması durumu, -in hâli, genitif. Türkçede bu durum -in (-nin) takısı ile kurulur: Evin, arabanın, okulun gibi.

tamlık
* Eksik olmama durumu, olgunluk.

tampon
* Bir deliği kapamaya yarayan, herhangi bir maddeden yapılmış büyük tıkaç.

* Bir darbenin şiddetini azaltmaya yarayan, içi yumuşak maddeyle dolu şey.
* Çarpışmaların etkisini azaltmak için vagonların, otomobillerin ön ve arka yerlerinde bulunan yaylı metal donanım.
* Kanı silmek veya durdurmak için kullanılan gaz bezi yumağı veya sterilize edilmiş pamuklu özel parça.
* Bir darbenin, çatışmanın şiddetini azaltan etken.

tampon bölge
* İki devlet arasında, hudut boyunca, askerden arındırılmış toprak parçası.

tampon devlet
* Coğrafî konumu bakımından, güçlü ve birbirine düşman iki devlet arasında bulunan devlet.

tamponlama
* Tamponlamak işi.

tamponlamak
* Tampon koymak, yerleştirmek.

tamtakır
* İçinde bulunması gereken şeylerden hiçbiri bulunmayan.

tamtakır kuru (veya kırmızı) bakır
* boş, bomboş.

tamtakır olmak
* içinde gerekli hiçbir şey kalmamak.

tamtam
* Orkestrada yer alan bir tür Çin gongu.
* (Afrika yerlileri arasında) Davul.
* Bu davulla yapılan bazı olayları haber vermeye veya açıklamaya yarayan ses.

tamu
* Cehennem.

tamzara
* Doğu Anadolu'da, toplu olarak oynanan bir halk oyunu.

tan
* Güneş doğmadan önceki alaca karanlık.

-tan / -ten
* Bkz. -dan / -den.

tan ağarmak (veya atmak)
* gün doğmaya başlamak, şafak sökmek.

tan sökmek
* tan ağarmak.

tan tun
* Öldürülmek veya başı belâya uğramak anlamına gelen tan tuna gitmek deyiminde geçer.

tan yeli
* Sabaha doğru çıkan hafif rüzgâr.

tan yeri
* Güneşin doğmak üzere olduğu sırada, ufukta hafifçe aydınlanan yer.

tan yeri ağarmak
* sabah olmaya başlamak, ufku belli belirsiz bir aydınlık kaplamak.

tanassur
* Bkz. Hristiyanlaşma.

tandem
* İki kişilik bisiklet.

tandır
* Yere çukur kazılarak yapılan bir tür fırın.
* Bazı yerlerde, kışın ayakları ısıtmak için, alçak bir masanın altına mangal konulup üstüne yorgan örtülerek yapılan düzen.

tandır alevi
* Tandırda meşe odununun çıkardığı yakıcı ve etkili alev.

tandır ateşi
* Tandırda meşe odunundan yakılması ile oluşan dayanıklı ve etkili ateş.

tandır böreği
* Tandırda pişirilen börek.

tandır çöreği
* Tandırda pişirilen çörek.

tandır ekmeği
* Tandırda pişirilen ekmek.

tandır kebabı
* Kuşbaşı et ve soğanla yapılan, tandırda pişirilen et yemeği.

tandırname
* Tandır başında oturulurken söylenen veya okunan masal.
* Bilgisiz kimselerin inandığı saçma fikirler ve bu fikirlerin yazıldığı sanılan kitap.

tane
* Herhangi bir sayıda olan (şey), adet.
* Bazı bitkilerin tohumu.
* Çekirdekli küçük meyve.

tane bağlamak
* (meyve veya herhangi bir bitki için) tohumları tane durumuna gelmek.

tane tane
* Teker teker.

tane tane söylemek (veya konuşmak)
* acele etmeden, seslerin hakkını vererek, herkesin anlayabileceği gibi konuşmak.

tanecik
* Küçük tane.
* Sayı gösteren bir sözle birlikte bir şeyin azlığı belirtilmek için kullanılır.
* Çok küçük boyutlu madde, cisim.

tanecikli
* Küçücük tanelerden oluşmuş.
* Yüzeyi taneciklerle kaplı gibi görünen.

taneciksiz
* Taneciği olmayan.

tanecil
* Tahılla beslenen.

taneleme

* Tanelemek işi.

tanelemek

* Tanelerini ayırmak.

tanelenme

* Tanelenmek işi.

tanelenmek

* Tanelere ayrılmak; taneler oluşmak.

taneli

* Tanelerden oluşmuş.
* Herhangi bir biçimde tanesi olan, ufak taneli.

tanen

* Birçok bitkisel maddede bulunan, deri tabaklamada, hekimlikte kullanılan, tadı buruk bir madde.

tangır tangır

* Boş nesnelere vurulduğunda çıkan kaba ve çınlayıcı sesleri anlatır.

tangır tungur

* Genellikle boş nesnelerin yuvarlanırken çıkardığı kaba ve çınlayıcı sesi anlatır.

tangırdama

* Tangırdamak işi.

tangırdamak

* (madenî şeyler için) Kuru ve gürültülü ses çıkarmak.

tangırdatma

* Tangırdatmak işi.

tangırdatmak

* (madenî şeyler için) Kuru ve gürültülü ses çıkartmak.

tangırtı

* Madenî şeylerin çıkardığı kuru ve gürültülü ses.

tangırtılı

* Tangırtısı olan, gürültülü.

tango

* Özel ritmli ağır bir dans.
* Bu dansın müziği.
* Son modaya aşırı uyarak giyinmiş, züppece şık (kadın).

tanı

* Bir hastalığı tanıma işi, teşhis.

tanıdık

* Tanışılıp konuşulan kimse, bildik.
* Daha önceden bilinen, görülen, aşina.

tanıdık çıkmak

* önceden birbirlerini tanımış olmak, tanış olmak.
* bir şeyi daha önceden öğrenmiş, duymuş olmak.

tanık

* Gördüğünü ve bildiğini anlatan, bilgi veren kimse, şahit.
* Duruşmada bilgisine, görgüsüne başvurulan kimse, şahit.

tanık olmak
* bir olayı görmek ve duymak, şahit olmak.

tanık tepe
* Yatay veya bir yana eğimli katmanlardan oluşan bir yaylada, akarsu aşındırmasından az çok kurtulabilen ve aşınmadan önceki yüzeyin bir parçası olan tepecik.

tanıklama
* Tanıklamak işi.

tanıklamak
* (bir iddiayı) Tanıkla desteklemek, tanık göstermek.

tanıklık
* Tanık olma durumu veya tanığın yaptığı iş, şahitlik.

tanıklık etmek
* mahkemede, tanık olunan bir durumu söylemek, şahitlik etmek.

tanılama
* Tanılamak işi, teşhis.

tanılamak
* Teşhis etmek.

tanılmak
* Tanınmak, bilinmek.

tanım
* Bir varlığa, bir şeye özgü niteliklerin belirtilmesi, bir kelimeyi belirleyen, açıklayan anlam, tarif.

tanıma
* Tanımak işi.

tanımak
* Daha önce görülen, bilinen bir kimse veya şeyle karşılaşıldığında, bunun kim veya ne olduğunu hatırlatmak.
* Daha önce görmüş olmak, ilişkisi bulunmak, bilmek.
* Bir kimse veya şeyle ilgili, doğru ve tam bilgisi bulunmak.
* Bilip ayırmak, seçmek, ayırt etmek.
* (hukukî yönden) Varlığını kabul etmek.
* Boyun eğmek, yargısına uymak, saymak.
* Sorumlu bilmek.
* Bir şeyin yapılması, bitirilmesi için belli bir süre vermek.

tanımamazlık
* Tanımazlık.

tanımazlık
* Tanımama durumu.

tanımazlıktan gelmek
* bir kimseyi tanıdığı hâlde tanımıyormuş gibi davranmak.

tanımlama
* Tanımlamak işi, tarif etme.

tanımlamak
* Bir kavramı bütün ögeleri ile eksiksiz anlatmak, özel ve değişmez niteliklerini sayarak bir şeyi tanıtmak, tarif etmek.

tanımlanma
* Tanımlanmak işi.

tanımlanmak
* Tanımı yapılmak, tarif edilmek.

tanımlayış
* Tanımlamak işi veya biçimi.

tanımlık
* \343 harfitarif.

tanınış
* Tanınmak işi veya biçimi.

tanınma
* Tanınmak işi.

tanınmak
* Kim olduğu bilinmek.
* Herhangi bir özelliği ile bilinmek.
* (hukukî yönden) Varlığı kabul edilmek.

tanınmış
* Herhangi bir özelliği ile ün kazanmış olan.
* Ünlü.

tanısızlık
* Tanınan, bilinen varlıkları, görme, işitme gibi duyu organları yoluyla ayırt edememe durumu, agnozi.

tanış
* Tanıdık (kimse veya yer), bildik.

tanış çıkmak
* daha önceden tanışmış olmak.

tanışık
* Birbirini tanıyanlardan her biri.

tanışıklık
* Birbiriyle tanışmış bulunma, birbirini tanımış olma durumu.

tanışış
* Tanışmak işi veya biçimi.

tanışma
* Tanışmak işi.

tanışmak
* Birbirini tanır duruma gelmek.

tanıştırma
* Tanıştırmak işi, takdim, prezantasyon.

tanıştırmak
* Birbirini tanımayanların tanışmasını sağlamak, tanıtmak, takdim etmek.

tanıt
* Tanıtlamaya yarayan belge veya herhangi bir şey, beyyine, hüccet.
* Öne sürülen bir şeyin doğruluğunu göstermede izlenen düşünce süreci.

tanıtıcı

* Tanıtma işini yapan, tanıtan.
* Piyasaya yeni çıkarılmış ilâç, kitap gibi şeyleri tanıtan kimse, propagandist.

tanıtılış
* Tanıtılmak işi veya biçimi.

tanıtılma
* Tanıtılmak işi.

tanıtılmak
* Tanıtmak işine konu olmak, takdim edilmek.

tanıtım
* Tanıtma.

tanıtış
* Tanıtmak işi veya biçimi.

tanıtlama
* Tanıtlamak işi, ispatlama.
* Öne sürülen bir iddianın doğruluğunu mantıksal yöntemle gösterme.

tanıtlamak
* Bir iddianın gerçekliğini inkâr edilmeyecek bir kesinlikle göstermek, ispatlamak.
* Muhakeme etme yoluyla veya tanık göstererek bir şeyin doğruluğunu ortaya koymak.

tanıtlanış
* Tanıtlanmak işi veya biçimi.

tanıtlanma
* Tanıtlanmak işi.

tanıtlanmak
* Tanıtlamak işi yapılmak veya tanıtlamak işine konu olmak, ispatlanmak.

tanıtlayış
* Tanıtlamak işi veya biçimi.

tanıtlı
* Tanıtlanmış, tanıta dayanan.

tanıtma
* Tanıtmak işi, takdim.

tanıtma filmi
* Bir sinemada bir sonraki programı, filmi tanıtmak için o programdaki filmden önce gösterilen örnek parçalar, fragman.

tanıtma kartı
* Kimlik belgesi.

tanıtma yazısı
* Kitap, dergi, film vb. eserlerin özelliklerini genel çizgileriyle anlatan yazı.
* Bir filmde emeği geçen yapımcı, yönetmen, oyuncu vb. nin adlarını, filmin yapımıyla ilgili bilgileri içine alan, filmin başında (bazen de sonunda) bulunan liste.

tanıtmacı
* Tanıtma işiyle görevli kimse, takdimci.

tanıtmacılık
* Tanıtmacının işi, takdimcilik.

tanıtmak
* Bir kimsenin veya bir şeyin tanınmasını sağlamak.
* Bir kişinin kim olduğunu başkasına bildirmek, tanıştırmak, takdim etmek, prezante etmek.

tanıtmalık
* Bir şeyden nasıl yararlanılacağıyla ilgili bilgileri vermek için yazılmış tanıtma yazısı, tarife, prospektüs.

tanıtsız
* Tanıtlanmamış, tanıta dayanmayan.

tanıyış
* Tanımak işi veya biçimi.

tanin
* Tınlama.

taninli
* Ahenkli, ritmik.

tanjant
* Başka bir çizgiye, eğriye veya yüzeye dokunan, fakat onu kesmeyen çizgi, eğri veya yüzey.
* Bir şeye yalnız bir noktada değen.

tank
* Zırhlı ve silâhlı, tekerlekleri paletli, motorlu savaş taşıtı.
* Metal sarnıç.

tankçı
* Tank kullanan veya tankla birlikte savaşan (asker).

tanker
* Petrol, benzin gibi akaryakıt ürünleriyle, sanayi ile ilgili yağ, şarap vb. sıvı maddeleri taşıyan gemi veya kamyon.

tankerci
* Tanker işiyle uğraşan kimse.

tankercilik
* Tankercinin işi veya mesleği.

tanksavar
* Tankları hedef olarak seçen ve onları etkisiz hâle getirmek için kullanılan silâh.

tanlama
* Tanlamak işi.

tanlamak
* Şaşmak, şaşırmak.

tannan
* Tınlayan, çınlayan.

Tanrı
* Allah.

tanrı
* Çok tanrıcılıkta var olduğuna inanılan insanüstü varlıklardan her biri, ilâh.

Tanrı aşkına
* Allah aşkına.

tanrı bilimci

* İlâhiyatla uğraşan kimse, ilâhiyatçı, teolog.

tanrı bilimi
* İlâhiyat, teoloji.

Tanrı kayrası
* Tanrının dünya işlerinde beliren iyilik ve bilgeliği.

Tanrı korusun
* Allah korusun.

Tanrı misafiri
* Çağrılmadan gece yatısına gelen konuk.

Tanrı vergisi
* Sonradan elde edilmeyip yaradılıştan var olan nitelik, yetenek veya özellik, Allah vergisi.

Tanrı yarattı dememek
* kıyasıya dövmek, vurmak.

tanrıcılık
* Evreni yaratan ve yöneten, vahiy yoluyla insanlara buyruklar veren bir tanrının varlığına inanma, teizm.

tanrıça
* Çok tanrıcılıkta kadın tanrı, ilâhe.

tanrılaşma
* Tanrılaşmak işi.

tanrılaşmak
* Tanrı durumuna gelmek.

tanrılaştırma
* Tanrılaştırmak işi.

tanrılaştırmak
* (birini veya bir şeyi) Tanrı diye tanımak, Tanrı yerine koymak.
* Aşırı derecede övmek.

tanrılık
* Tanrıya özgü olan varlık, nitelik, ulûhiyet.

Tanrı'nın günü
* Allah'ın günü, her gün.

tanrısal
* Tanrı ile ilgili olan, tanrıya özgü olan, lâhutî.

tanrısallık
* Tanrısal olma durumu, ulûhiyet.

tanrısız
* Tanrısı olmayan, tanrı tanımayan, mülhit.

tanrısızlık
* Tanrısız olma durumu.

tanrıtanımaz
* Tanrının varlığını inkâr eden, ateist.

tanrıtanımazlık
* Tanrının varlığını inkâr eden öğreti, ateizm.

Tanrı'ya şükür
* hamdolsun.

tansık
* İnsan aklının alamayacağı, şaşırtıcı, olağanüstü olay, mucize.

tansiyometre
* Gerilimölçer.

tansiyon
* Kanın damarlara içeriden yaptığı basınç, kan basıncı.
* Gerilim.

tansiyon düşürücü
* Atardamar basıncını düşüren (ilâç).

tansiyon ölçmek
* bir kimsenin özel bir aletle tansiyonunu tespit etmek.

tantal
* Atom numarası 73, atom ağırlığı 180,88, yoğunluğu 16,6 olan, 3000° C ye doğru eriyen ve siyah bir toz durumunda elde edilen bir element. Kısaltması Ta.

tantana
* Görkem, şaşaa.

tantanacı
* Tantana yapan kimse.

tantanalı
* Görkemli, gösterişli, şaşaalı.

tantanasız
* Tantanası olmayan.

tantuni
* Kuşbaşından daha küçük et parçalarının soğan, biber, maydanoz, domates vb. ile bir sac üzerinde pişirilmesi sonunda hazırlanan kebap türü.

Tanzanyalı
* Tanzanya halkından olan (kimse).

tanzifat
* (belediyece yaptırılan) Temizlik işleri.

tanzifat amelesi
* Temizlik isçisi.

tanzifat arabası
* Temizlik arabası.

tanzifat vergisi
* Temizlik vergisi.

tanzim
* Sıraya koyma, sıralama.
* Düzeltme, düzenleme, düzen verme, yoluna koyma.

tanzim etmek
* sıralamak.
* düzenlemek, düzeltmek, düzen vermek.

tanzim satışı
* Satıcı fiyatlarının yükselmesini önlemek, bazı malların tüketiciye ulaşmasını sağlamak için belediye veya başka kamu kuruluşlarınca yapılan satış.

Tanzimat
* Sultan Abdülmecit zamanında, 1839'da Gülhane Hattıhümayunu adıyla anılan bir fermanla ilân edilen, yönetimi iyileştirme tasarısı ve bu iyileştirmenin yapıldığı dönem.
* (küçük t ile) İdarî işlerin düzeltilmesi için alınan önlemlerin ve yapılan uygulamaların tamamı.

Tanzimatçı
* Tanzimat hareketinde görev almış olan kimse.
* Tanzimat yanlısı kimse.

tanzir
* Benzetme.
* Divan edebiyatında bir şiiri örnek olarak ona benzer bir örnek kaleme alma.

taoizm
* Falcılık.

tapa
* Şişe gibi dar delikleri tıkamaya yarayan mantar, cam, tahta veya plâstikten tıkaç, tıpa.
* Top mermisinin ucuna takılan ve mermi atıldıktan sonra patlamasını sağlayan ayarlı başlık.

tapalama
* Tapalamak işi, tıpalama.

tapalamak
* Şişe vb. nin ağzına tapa koymak, tıpalamak.

tapalanma
* Tapalanmak işi.

tapalanmak
* Tapa ile tıkanmak, tıpalanmak.

tapalı
* Tapa konmuş olan, tıpalı.

tapan
* Tarlaya atılan tohumu örtmek için gezdirilen, ağaçtan geniş araç, sürgü.

tapan çekmek
* tapanlamak.

tapanlama
* Tapanlamak işi veya durumu.

tapanlamak
* Tarlaya atılan tohumu örtmek için sürgü çekmek.

tapasız
* Tapa konmamış olan, tıpasız.

tapı
* Mabut.

tapıklama
* Tapıklamak işi veya durumu.

tapıklamak

* Birini beğenerek arkasını okşamak, tapışlamak.
* Tıpışlamak.

tapınak
* İçinde tanrıya kulluk edilen, tapınılan yapı, mabet, ibadethane.

tapıncak
* Bkz. Fetiş.

tapıncakçılık
* Bkz. Fetişizm.

tapınış
* Tapınmak işi veya biçimi.

tapınma
* Tapınmak işi.

tapınmak
* Tanrıya veya ilâh olarak tanınan varlığa karşı inanış ve bağlılık anlatmak için belirli kurallara bağlı dinî hareketlerde bulunmak.
* Tanrıya karşı kulluk görevini yerine getirmek, ibadet etmek.
* Büyük bir sevgiyle bağlanmak, aşkla sevmek.

tapırdama
* Tapırdamak işi veya durumu.

tapırdamak
* Tapırtı sesi çıkarmak.

tapırtı
* Yürürken çıkan ayak sesini andırır ses.

tapış
* Tapmak işi veya biçimi.

tapışlama
* Tapışlamak işi.

tapışlamak
* Tapıklamak.
* Hamurun üzerini düzeltmek için hafif hafif vurarak elle sıvamak.

tapışlanma
* Tapışlanmak işi.

tapışlanmak
* Tapışlamak işi yapılmak.

tapi
* Pokerde kâğıtlar dağıtılmadan önce oyunculardan birinin yere sürdükten sonra önünde fişi veya parası kalmadığını belirtmek için söylediği söz.

tapi kalmak (oyunlarda)
* kumar oyunlarında fişsiz ve parasız kalmak.

tapir
* Tapirgillerden, bir türü Asya ve Afrika'nın tropikal bölgelerinde yaşayan, 2 m uzunluğunda, kısa hortumlu bir hayvan türü (Tapirus).

tapirgiller
* Tek parmaklılardan tapir türlerini içine alan bir familya.

tapma
* Tapmak işi.

tapmak
* Tanrı diye tanımak, kulluk etmek.
* Tutku ile sevmek, bağlanmak.

tapon
* Niteliği düşük, eski, elde kalmış.
* Aşağı (kimse).

taponcu
* Tapon mal alıp, satan kimse.

taptaze
* Çok taze.
* Bozulmadan, değerinden bir şey yitirmeyerek.

taptırma
* Taptırmak işi veya durumu.

taptırmak
* Tapmasını sağlamak.

tapu
* Bir taşınmazın üstündeki mülkiyet hakkını gösteren belge.
* Tapu işlerinin yürütüldüğü kuruluş, tapu dairesi.

tapu kütüğü
* Bir taşınmazın üstündeki hak ve yükümlülüklerin yazıldığı, tapu sicil muhafızınca tutulan resmî kütük.

tapu memuru
* Tapu kütüğü tutmakla görevli memur.

tapu sicili
* Bkz. Tapu kütüğü.

tapucu
* Tapu işleriyle uğraşan, tapu memuru.

tapulama
* Tapulamak işi.

tapulamak
* Taşınmazlar ve bunlarla ilgili ipotek, şufa, irtifak gibi bazı hakları tapu kütüğüne geçirmek.

tapulu
* Tapusu olan.
* Emri altında, mülkiyetinde.

tapusuz
* Tapusu olmayan.

tapyoka
* Manyok kökünden çıkarılan nişasta.

tar
* Doğu Anadolu ile Azerbaycan'da çalınan bir çalgı türü.

taraba
* Tahta perde.

taraça
* Bir yapının damında çevresi, üstü açık yer, tahtaboş, teras.
* Toprak veya başka malzemeyle elde edilen, bir duvarla desteklenen yüksek düzlük.
* Seki.

taraf
* Ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb. yanların her biri.
* Yön, yan, doğrultu.
* Yöre, yer.
* İstekleri, düşünceleri karşıt olan iki kişiden veya iki topluluktan her biri.
* Bir kişinin soyundan gelenlerin hepsi.
* Bir şeyin belli bölümü, kısmı.

taraf gözetmek
* birinden yana olmak.

taraf tutmak (çıkmak veya olmak)
* birinden yana olmak, birinin görüş ve düşüncesini desteklemek.

tarafa olmak (veya çıkmak)
* birinin görüş ve düşüncesini benimsemek, desteklemek.

tarafeyn
* İki taraf.

tarafgir
* Bir tarafi kayıran, bir tarafı tutan.

tarafgirlik
* Bir tarafi kayırma, bir tarafı tutma.

tarafımdan
* benden.

tarafına
* ona.

tarafından
* herhangi birinden.
* eliyle, aracılığıyla.
* türünden, çeşidinden.

taraflı
* Yanı ve yönü olan, yanlı.
* Herhangi bir yöreden olan.
* Herhangi bir düşünceyi, inancı, kimseyi destekleyen, yanlı.

taraflı olmamak
* kendini ilgili saymamak veya anlamazlıktan gelmek.

taraflılık
* Taraflı olma durumu.

tarafsız
* Hiçbir düşünceyi, inancı paylaşmayan, tutmayan, yansız.

tarafsız bölge
* Savaşta iki taraf yetkilileri veya kumandanlarınca karar verilen, askerden arınmış bölge.

tarafsızlaştırma
* Tarafsızlaştırmak işi.

tarafsızlaştırmak
* Tarafsız duruma getirmek.

tarafsızlık
* Tarafsız olma durumu, yansızlık; bîtaraflık.

taraftar
* Yan tutan, bir yanı destekleyen (kimse), yandaş.
* Sporcunun veya sporcuların temsil ettikleri renklere, kulübe veya bayrağa bağlanan kimse.

taraftarlık
* Yandaşlık.

taraftarlık etmek
* bir tarafi tutmak, bir yanı desteklemek.

tarak
* Saçların, sakalın, hayvan tüylerinin karışıklığını gidermeye veya kadınların saçlarını tutturmaya yarayan dişli araç.
* Bahçıvanlıkta toprağın taşını ayıklamak için kullanılan, ucu bu biçimde olan araç.
* Dokuma tezgâhlarında, dişleri arasından arış ipliklerinin geçtiği tarak biçiminde araç.
* Bazı kuşların başında bulunan yelpaze biçiminde tepelik.
* İnsanda ayağın yüksek olan üst bölümü.
* (suda yaşayan hayvanlarda) Solungaç.
* Yassı solungaçlılardan, kabukları yuvarlak, yelpaze biçiminde bir yumuşakça.

tarak dubası
* Denizi taraklama işinde kullanılan dolaplı duba.

tarak işi
* Tarak dişleri gibi yol yol yapılmış el işi.

tarak otu
* Tarak otugillerden otsu bir bitki (Dipsacus).

tarak otugiller
* Bitişik taç yapraklı iki çeneklilerden bir familya.

tarak vurmak
* taramak.

tarakçı
* Tarak yapan veya satan kimse.
* Taraklama işi yapan kimse.

tarakçılık
* Tarakçının işi.

taraklama
* Taraklamak işi.
* Taşçı tarağı ile yapılmış olan.
* Ağaç gemilerde kaplamaların zedelenmesi durumunda, içeriye su girmemesi için omuzluktan su düzeyine kadar, ıskarmozlar arasına uyumlu olarak yerleştirilen, ağaçtan yapılan pekiştirme.
* Bağ bahçe işlerinde taşları tarakla toplama, ayıklama.

taraklamak
* Bağ, bahçe toprağının yüzünü tarakla düzeltmek.
* Gereksiz maddelerden ayıklamak amacıyla araç geçirmek, taramak.
* Yılankavi çizgilerle boyamak.
* Tarar gibi yapmak.

taraklı
* Tarağı olan.
* Başında tarak bulunan (kuş veya kadın).
* Yol yol nakışlı.
* Tarağı geniş olan (ayak).

taraklılar
* Selenterelerin, saydam ve jelatinli deniz hayvanlarını içine alan sınıfı.

taraksı
* Tarağa benzer, tarağı andıran.

taraksı kas
* Uyluğun üst bölümünde bulunan kas.

taraksız
* Tarağı olmayan.

tarakta bezi olmamak
* sözü edilen konu ile ilgisi olmamak, bilgisi bulunmamak.

taralı
* Taranmış.

tarama
* Taramak işi.
* Balık yumurtası ile yapılan bir tür meze.
* Gölgeleri yol yol ve çizgi çizgi olan (resim, harita).

taramak
* Bir şeyin tellerini birbirinden ayırıp karışıklığını gidermek.
* Bir şey veya kimseyi bulmak, denetlemek için türlü yöntemlerden yararlanarak bir yeri sıkı bir biçimde aramak.
* Bir şeyin içindeki gereksiz maddeleri tarak, tırmık vb.ile ayıklamak, taraklamak.
* Taşın yüzünü dişli çelik kalemle işlemek.
* Makineli tüfek vb. ateşli silâhlarla sürekli olarak bir yere ateş etmek.
* Derleme ve araştırma yapmak için bir yayını dikkatle gözden geçirmek veya gerekli cümleleri veya yazıları tespit etmek.
* Dikkatle bakmak, süzmek.
* Kafasından geçirmek, belli belirsiz düşünmek.

taranga
* Bir tür tatlı su balığı.

taranış
* Taranmak işi veya biçimi.

taranma
* Taranmak işi.

taranmak
* Taramak işi yapılmak.
* Kendi başını taramak.

tarantı
* Taramak sonunda çıkan gereksiz şeyler.

tarassut
* Gözleme, gözetleme, dikkatle bakma.

tarassut etmek
* gözlemek, gözetlemek.

taraş
* Tarla, bağ, bahçe gibi yerlerden toplanan üründen artakalanlar.

taraşlama
* Taraşlamak işi.

taraşlamak
* Tarla, bağ, bahçe gibi yerlerden kaldırılan ürünlerden artakalanları toplamak.

taratış
* Taratmak işi veya biçimi.

taratma
* Taratmak işi.

taratmak
* Taramak işini yaptırmak.

tarator
* Ekmek içi, ceviz, zeytinyağı, sarımsak ve sirke ile yapılan bir tür meze.

taravet
* Körpelik, tazelik.

taravetli
* Körpe, taze.

tarayış
* Taramak işi veya biçimi.

taraz
* İpek gibi düz ve parlak bir kumaşın üzerinde bulunan tel tel iplik.

taraz taraz
* (kumaş için) Üzeri tel tel iplik olan.
* (saç, tüy vb. için) Dağınık, biçim verilmemiş, kabarık.

tarazlama
* Tarazlamak işi.

tarazlamak
* Tezgâhtan çıkan kumaşın tarazlarını ayıklamak.

tarazlanma
* Tarazlanmak işi.

tarazlanmak
* Kumaş için, üzeri tel tel ipliklerle kaplanmak, iplikleri kabarmak.
* (saç için) Dağınık, karışık olmak, tel tel kabarmak.
* (deri için) Pütür pütür olmak.

tarçın
* Defnegillerden bir ağaç (Cinnamomum).
* Bu ağacın, içinde kokulu bir yağ bulunması dolayısıyla bahar gibi kullanılan kabuğu.

tarçınî
* Sarı ile kahverengi arası renkte olan.

tardiye
* Beş dizelik bentlerden oluşan nazım parçası.

taret
* Gemilerde veya kalelerde, topçu mevzilerinde topun makine bölümünü ve topçuları koruyacak biçimde yapılmış zırhlı kule.

tarh
* Çıkarma.
* (vergi için) Koyma.
* Bahçelerde çiçek dikmeye ayrılmış yer.

tarh etmek
* bir sayıyı bir sayıdan çıkarmak.
* vergilendirmek, vergi koymak.

tarhana
* İçine domates, biber, soğan, kokulu otlar, süt veya yoğurt katılan, bulgurdan veya mayalanmış ve kurutularak ufalanmış hamurdan yapılan çorba malzemesi.
* Bundan yapılan çorba.

tarhana çorbası
* İçine tarhana katılarak hazırlanan çorba.

tarhanalık
* Tarhana yapmaya ayrılmış.

tarhun
* Birleşikgillerden, hekimlikte kullanılan, ıtırlı bir bitki (Artemisia dracunculus).

tarık
* Sabah yıldızı, Venüs.

tarım
* Gerekli, yararlı bitkileri yetiştirmek amacıyla toprak üzerinde yapılan çalışmaların bütünü, ziraat.

tarım coğrafyası
* Beslenme, giyinme gibi ihtiyaçların ve tarımla ilgili verilerin gösterildiği veya konu edildiği coğrafya bilimi.

tarımcı
* Tarım işleriyle uğraşan kimse, ziraatçı.
* Tarım mühendisi veya teknisyeni, ziraatçı.

tarımcılık
* Tarım işleriyle uğraşma, ziraatçılık.

tarımsal
* Tarımla ilgili, ziraî.

tarif
* Tanım.
* Bir işin yapılış yöntemini açıklama ve belirtme.
* Bir şeyin bulunduğu yeri, çevre ile ilgisini belirterek açıklama.

tarif etmek
* tanımlamak.

tarife
* Fiyat gösteren çizelge.
* Taşıtların gidiş geliş zamanlarını gösteren çizelge.
* İlâç, alet vb. şeylerin nasıl kullanılacağını açıklayan kâğıt, tanıtmalık, prospektüs.

tarifeli
* Belli bir tarifeye göre olan.

tarifesiz
* Tarifesi olmayan.

tariflendirme
* Tariflendirmek işi.

tariflendirmek
* Tarifini yapmak, tarifeye bağlamak.

tarifli
* Tarifi olan.

tarifname
* Bir işin yapılışını veya bir aletin çalışmasını açıklayan yazı veya broşür.

tarifsiz
* Tarifesi olmayan.
* Anlatılamayacak derecede çok olan.

tarih
* Bir olayın gününü, ayını ve yılını bildiren söz veya gün.
* Toplumları, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan, olayları zaman ve yer göstererek anlatan; bu olaylar arasındaki ilişkileri, daha önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyetleri, kendi iç sorunlarını inceleyen bilim.
* Evrensel tarihin herhangi bir bölümünü ele alan anlatı.
* Bir konuyu geçmişi ve gelişimi içinde inceleyen anlatı.
* Tarih kitabı.
* Tarih dersi.

tarih atmak (veya koymak)
* bir şeyin üzerine tarih yazmak.

tarih düşürmek
* önemli sayılan bir olayın, çoğunlukla nazım biçiminde söylenen sözlerle, ebcet hesabına göre tarihini belirtmek.

tarih öncesi
* Yazının bulunmasından önceki çağlar.
* Yazının bulunmasından önceki insan topluluklarının evrimini inceleyen bilim, prehistorya.

tarihçe
* Bir olay veya nesnenin özet olarak yazılmış tarihi.

tarihçi
* Tarihî konular üzerinde araştırmalar yapan, tarih kitapları yazan kimse, müverrih.
* Tarih öğretmeni.

tarihçilik
* Tarihî konularda incelemeler yapma işi.

tarihe geçmek
* önemi bakımından hiç unutulmayacak bir durum kazanmak.

tarihe karışmak
* unutularak yalnız adı kalmak.

tarihî
* Tarihe dair, tarihle ilgili, tarihsel.
* Tarihe geçmiş.
* Unutulmayan, anılma değeri olan.

tarihî coğrafya

* Coğrafyanın tarihî yönünü ve gelişmesini ele alan ve inceleyen coğrafya kolu.

tarihî eser
* Tarihsel bir konuyu işleyen eser.

tarihî film
* Tarihsel bir konuyu işleyen film.

tarihî maddeci
* Tarihsel özdekçi.

tarihî maddecilik
* Tarihsel özdekçilik.

tarihî roman
* Başlıca kişileri ve olayları tarihten alınan roman.

tarihî tiyatro
* Tarihsel bir konuyu veya tarihe mal olmuş bir şahsiyeti işleyen tiyatro eseri.

tarihlendirme
* Tarihlendirmek işi.

tarihlendirmek
* Tarihini belirtmek, belirlemek.

tarihli
* Herhangi bir tarihi taşıyan, günlü.

tarihsel
* Tarihî.

tarihsel özdekçi
* Tarihsel özdekçilik yanlısı olan kimse.

tarihsel özdekçilik
* Toplumsal gelişmenin özdeksel yapıya dayandığını savunan Marxçı görüş.

tarihsel roman
* Bkz. tarihî roman.

tarihsiz
* Tarihi yazılmamış, yazıldığı gün, ay veya yıl belirtilmemiş, günsüz.
* Uzun bir geçmişi olmayan.

tarik
* Yol.

tarikat
* Tasavvufa dayanan, Tanrı'ya ulaşmak için kendilerine göre bazı yöntemler benimseyen yollardan her biri.

tarikatçı
* Tarikatları yaymak ve yaşatmak isteyen, o yolda çalışan kimse.
* Bir tarikata bağlı olan (kimse).

tarikatçılık
* Tarikatçı olma durumu.

tariz
* Kapalı bir biçimde, dolaylı olarak söz söyleme, taş.

tariz etmek

* sataşmak, dokundurmak.

tarizde bulunmak
* (sözle) sataşmak, taşlamak.

tarla
* Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası.
* Deniz hayvanlarının çoklukla bulunduğu yer.

tarla açmak
* çalıları, ağaçları, taşları kaldırarak veya ormanlık bölgede ağaç keserek, yakarak bir yeri sürülüp ekilir duruma getirmek.

tarla faresi
* Sıçangillerden, 10 cm uzunluğunda, toprağı oyup yuva yapan, ekinlere zarar veren bir memeli türü (Microtus arvalis).

tarla kuşu
* Tarla kuşugillerden, tarlalarda yuva yapan, uzunluğu 20 cm sırtı kahverengi, karnı beyaz olan, küçük ötücü kuş, çayır kuşu, toygar (Alauda warvensis).

tarla kuşugiller
* Ötücü kuşlardan, örnek hayvanı tarla kuşu olan bir familya.

tarla sıçanı
* Tarla faresi.

tarla tump
* Toprak parçası, toprak seddi, yığını.

tarlada izi olmayanın harmanda sözü olmaz
* kendini işe vermeyenden, bir iş üretmeyenden hayır gelmez, anlamında kullanılır.

tarlakoz
* Bir tür küçük manyat ağı.

tarlanın taşlısı, karının (veya kadının) saçlısı
* kadının saçlısı, tarlanın taşlısı halk arasında daha yeğ tutulur.

tarlatan
* Bazı giyeceklere sertlik vermek için kullanılan bir tür kumaş.

tarpan
* Atgillerden, soyu tükenmiş olan, küçük, çevik bir yaban atı (Equus gmelini).

tarsin
* Sağlamlaştırma.

tarsin etmek
* sağlamlaştırmak.

tart
* Kovma, çıkarma.

tart
* Kalıpta pişen bir tür meyveli pasta.

tart etmek (veya eylemek)
* uzaklaştırmak, savmak.

tart suçu
* Disiplin suçuyla belli süreler için okuldan veya meslekten uzaklaştırılma.

tartak martak
* Kazıp dağıtarak, darmadağın ederek.

tartak martak etmek
* kazıp dağıtmak, darmadağın etmek.

tartaklama
* Tartaklamak işi.

tartaklamak
* Çekerek ve iterek hırpalamak.

tartaklanış
* Tartaklanmak işi veya biçimi.

tartaklanma
* Tartaklanmak işi.

tartaklanmak
* Tartaklamak işi yapılmak, hırpalanmak.

tartaklayış
* Tartaklamak işi veya biçimi.

tartarak yenme
* Yağlı güreşte, hasmını kucağına alıp ayaklarını yerden keserek üç adım taşıma veya yarım çember dönüşü durumuna getirerek onu yenik saydırma.

tartarat
* Tartarik asit tuzu.

tartarik
* Yapısında iki alkol ve iki asit bulunan madde.

tartarik asit
* İzomerli kristal organik birleşik ($C4H6O6$); tartarik asit pastacılıkta, kumaş basmacılığında, bazı içkilerin hazırlanmasında, fotoğrafçılıkta kullanılır.

tartı
* Tartmak işi veya biçimi.
* Ağırlık.
* Tartma aleti.
* Oran, ölçü, karar.
* Yelkenleri indirip kaldırmaya yarayan ip.

tartıcı
* Tartmakla görevli kimse.

tartıl
* Tartıya dayanan.

tartılı
* Tartılmış.
* Ölçülü, dengeli.

tartılış
* Tartılmak işi veya biçimi.

tartılma
* Tartılmak işi.

tartılmak

* Tartmak işi yapılmak veya tartmak işine konu olmak.
* Kendini tartmak.

tartım

* Bkz. dizem.

tartımlı

* Bkz. dizemli.

tartısız

* Tartılmamış.
* Ölçüsüz, dengesiz.

tartış

* Tartmak işi veya biçimi.

tartışılma

* Tartışmak işi.

tartışılmak

* Tartışmak işi yapılmak.

tartışma

* Birbirine karşıt düşünceleri karşılıklı savunma.
* Ağız kavgası, münakaşa.
* Bir sorun üzerine sözle veya yazılı olarak karşılıklı, bazen de sertçe savunma.

tartışma götürmek

* bir konu tartışmaya açık olmak.

tartışma götürmemek

* tartışılmaz, tartışılmaya lüzum olmamak.

tartışmacı

* Bir konu ile ilgili ayrı görüşleri savunan kimselerin her biri.

tartışmak

* Bir konu üzerinde, birbirine ters olan görüş ve inançları karşılıklı savunmak.
* Ağız dalaşı yapmak, münakaşa etmek.
* (güreşte) Karşı karşıya durum alıp elle birbirini yoklayarak zayıf yanlarını aramak.

tartışmalı

* Tartışma yapılan.
* Tartışılmakta olan, kesinleşmemiş.

tartışmaya girmek

* münakaşa etmeye başlamak.

tartma

* Tartmak işi.
* (güreşte) Güreşçiyi kucağa alıp ayağını yerden kesme.
* Baş örtüsü, yemeni.

tartma tartmak

* baş örtüsü takmak.

tartmak

* Bir şeyin birim cinsten ağırlığını bulmak.
* Bir şeyi avuç içinde sallayarak ağırlığını kestirmeye çalışmak.
* Dikkatle incelemek, değer biçmek.
* Binek hayvanlarının dizginlerini çekip bırakarak sallamak.

* Bir şeyin bütün sonuçlarını düşünmek, hesap etmek.

tarttırma
* Tarttırmak işi.

tarttırmak
* Tartmak işini yaptırmak.

tartura
* Çıkrıkçı çarkı.

tarumar
* Dağınık, karışık, perişan.

tarumar etmek
* dağıtmak, karıştırmak, perişan etmek.

tarumar olmak
* dağılmak, karışmak, perişan olmak.

tarz
* Özel oluş veya davranış biçimi, üslûp.
* Bir kimse için özel anlatım biçimi.
* (güzel sanatlarda) Üslûp, stil.

tarziye
* Yapılan kötü bir davranış için özür dileme, gönül alma.

tarziye vermek
* gönül almaya çalışmak, özür dilemek.

tas
* Genellikle içine sulu şeyler konulan metal vb.den yapılmış kap.
* Bir tasın alacağı miktarda olan.
* Başa giyilen metal koruyucu.

tas gibi
* saçsız, dazlak.
* çok düz, açık.

tas kebabı
* Yağsız kuşbaşı etlerin üzerine tas kapatılıp pirinç, soğan, patates vb. malzeme ile hazırlanan bir tür yemek.
* İnce doğranmış soğanın kuşbaşı etle salça, karabiber ve patatesle birlikte kısık ateşte pişirilmesi ile hazırlanan bir yemek türü.

tas tas
* Taslar dolusu, tas üstüne tas dolusu.

tasa
* Üzüntülü düşünce durumu, kaygı.
* Tatmin edici olmayan veya tedirgin eden durumların ortaya çıkmasını önleyebilmede, güvensizlik içinde bulunulduğunda duyulan tedirgin edici duygu.

tasa çekmek
* kaygılanmak, üzüntü içinde olmak, üzülmek.

tasa etmek
* üzülmek, kaygıya kapılmak.

tasalanma
* Tasalanmak işi.

tasalanmak
* Bir şeyi kendine tasa etmek, üzülmek, kaygılanmak, endişelenmek.

tasalı
* Tasası olan, kaygılı.

tasallut
* Musallat olma, saldırma.
* Sarkıntılık.

tasallut etmek
* sarkıntılık etmek.

tasallüp
* Katılaşma.

tasannu
* Bir şeyi olduğundan daha değerli gösterme, yapmacık.

tasar
* Bir iş, bir düşünce sırasını, düzeyini gösteren resim, yazı, plân.

tasar çizim
* Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürününün ilk taslağı, desen, dizayn.
* Bir araştırma sürecinin çeşitli dönemlerinde izlenecek yol ve işlemleri tasarlayan çerçeve, dizayn.

tasar çizimci
* Tasar çizimcilerin konu aldığı taslağı çizen uzman.

tasarı
* Bir kimsenin yapmayı düşündüğü şey; olması veya yapılması istenen bir şeyin zihinde aldığı biçim, proje.
* Hukukî bir işlemin, o işlemi yapmakla yetkili kurul veya organ önüne getirildiği andaki durumu, üstünde görüşme ve oylama yapılabilir durumdaki metin, lâyiha.

tasarı geometri
* Uzaydaki tasavvur edilmiş biçimleri iz düşümlerle gösteren geometri.

tasarım
* Tasarımlamak işi veya tasarımlanan biçim, tasavvur.
* Tasar çizim, dizayn.
* Daha önce algılanmış olan bir nesne veya olayın bilinçte sonradan ortaya çıkan kopyası.

tasarımcı
* Tasarım yapan kimse, dizaynır.

tasarımlama
* Tasarımlamak işi.

tasarımlamak
* Bir şeyin biçimini zihinde canlandırmak, tasavvur etmek, dizayn etmek.

tasarımlanma
* Tasarımlanmak durumu.

tasarımlanmak
* Tasarımlama işi yapılmak, dizayn edilmek.

tasarımlı
* Tasarımlanmış, zihinde canlandırılarak biçim verilmiş.

tasarlama
* Tasarlamak işi.

tasarlamak
    * Bir şeyin nasıl gerçekleşebileceğini düşünmek, zihinde hazırlamak.
    * (bir taşın, bir ağacın) Kaba bölümlerini, çıkıntılarını almak.

tasarlanış
    * Tasarlanmak işi veya biçimi.

tasarlanma
    * Tasarlanmak işi.

tasarlanmak
    * Tasarlamak işi yapılmak.

tasarlayış
    * Tasarlamak işi veya biçimi.

tasarruf
    * (bir şeyi) İstediği gibi kullanma yetkisi, kullanım.
    * Para veya herhangi bir şeyi dikkatli kullanma, idareli tüketme.
    * Para biriktirme, artırım.

tasarruf bonosu
    * Maaş gibi kazançlarla bazı satışlarda devletin borçlanması yolu ile yapılan kesintiye karşılık verilen ve üzerinde faiz kuponları bulunan senet.

tasarruf etmek
    * bir malın sahibi olmak; onu istediği gibi kullanmak.
    * para biriktirmek.
    * bir şeyi dikkatli ve idareli kullanmak.

tasarruflu
    * Parasını ölçülü, dikkatli harcayan.
    * Az masraflı.

tasası sana mı düştü?
    * "sen karışma, seni ilgilendirmez" anlamında kullanılır.

tasasız
    * Hiç tasası, derdi olmayan, kaygısız.
    * Hiçbir şeyi kendine dert edinmeyen.

tasasız olmak
    * dertsiz olmak.

tasasızlık
    * Tasasız olma durumu.

tasavvuf
    * Tanrı'nın niteliğini ve evrenin oluşumunu varlık birliği (vahdetivücut) anlayışıyla açıklayan dinî ve felsefî akım, İslâm mistisizmi.

tasavvufî
    * Tasavvufla ilgili, tasavvufa ait.

tasavvur
    * Göz önüne getirme, hayal etme, zihinde bir kişilik kazandırma.
    * Tasarım.
    * Düşünce, amaç, niyet, maksat, plân.

tasavvur etmek
    * zihinde canlandırmak, göz önüne getirmek.

tasdi
* Can sıkma, baş ağrıtma, tedirgin etme.

tasdik
* Doğrulama.
* Onay, onaylama.

tasdik edilmek
* onaylanmak.

tasdik etmek
* doğrulamak.
* onaylamak.

tasdik ettirmek
* onaylatmak.

tasdikli
* Onaylanmış.
* Doğrulanmış, geçerli, onaylı, tasdik edilmiş.

tasdikname
* Öğrenim belgesi.

tasdiksiz
* Doğrulanmamış.
* Onaylanmamış.

tasfiye
* Arıtma, ayıklama, temizleme.
* Bir ticaret kuruluşunun batması, kapanması gibi sebepler üzerine hesapların kesilmesi, alacaklılara, ortada kalan mal ve paradan paylarına düşen miktarın verilmesi, likidasyon.
* Türlü sebeplerle birçok kimsenin görevine son verme.

tasfiye etmek
* arıtmak, temizlemek.
* bir ticaret kuruluşunu kapatmak.
* yok etmek, ortadan kaldırmak.
* işine son vermek.

tasfiyeci
* Herhangi bir toplumsal olgudan yabancı ögelerin ayıklanması taraftarı olan (kimse).

tasfiyehane
* Arıtım evi, rafineri.

tasgir
* Küçültme, ufak duruma getirme.

tashih
* Düzeltme, düzelti.

tashih etmek
* düzeltmek, doğrultmak.

tası tarağı toplamak
* bir yerden acele gitmek zorunda kalmak, kaçmak.

tasım
* Doğru olarak kabul edilen iki yargıdan üçüncü bir yargı çıkarma temeline dayanan bir uslamlama yolu, kıyas.

tasımlama

* Tasımlamak işi.
* Bir konuyu, nesneyi zihinde biçimlendirme, tasmim.

tasımlamak

* Bir işin tasarısını hazırlamak, tasmim etmek.

tasımsal

* Tasımla ilgili.

taslak

* Bir şeyi, bir sanat veya edebiyat eserini ancak ana çizgileriyle, türlü bölümleriyle belirten ön çalışma, eskiz.
* Herhangi bir konuda başaramayacağı bir işe girişen veya kendini o işin ustası olarak kabul ettirmeye çalışan kimse.

taslama

* Taslamak işi.

taslamak

* Kendinde olmayan bir değeri varmış gibi göstermek.
* (taşçılıkta) Bir taşın kaba bölümlerini, çıkıntılarını almak.
* (ciltçilikte) Hazırlanmış kitap kapağının cilt beziyle kaplanması ve kapağın yan kâğıdıyla birleştirilmesi.
* Gözetlemek, gizlice izlemek.

tasma

* Bazı hayvanların boynuna takılan, bu hayvanları bir yere bağlamaya, çekip götürmeye yarayan kemer biçiminde bağ.
* Nalın ve terliğin ayağı tutan üstteki meşin bölümü.

tasmim

* Tasarlama.

tasmim etmek

* tasarlamak.

tasni

* Yapma, sunî.
* Düzme, uydurma, yakıştırma.
* Yapıntı.

tasnif

* Bölümleme, sınıflama.

tasnif etmek

* bölümlemek, sınıflamak.

tasnifleme

* Tasniflemek işi veya durumu.

tasniflemek

* Tasnif etmek.

tasrif

* Çekim.

tasrif etmek

* çekmek, çekimlemek.

tasrih

* Açık söyleme, belirtme.

tasrih etmek
* açıkça belirtmek.

tastamam
* Çok uygun, tıpatıp.

tastir
* Yazı yazma, satır dizme.

tastir etmek
* yazı yazmak, satır biçiminde dizmek.

tasvip
* Bir düşünce veya davranışın doğru olduğunu belirtme, onama, uygun bulma.

tasvip etmek
* bir düşünce veya davranışın doğru olduğunu belirtmek, onamak, uygun bulmak.

tasvip görmek
* birinin bir düşünce ve davranışı uygun, yerinde bulunmak.

tasvir
* Tasarlama, bir şeyi sözle veya yazıyla anlatma, göz önünde canlandırma, betimleme.
* Resim.

tasvir etmek
* ayrıntılarıyla anlatmak, göz önünde canlandırmak.
* resmini yapmak.

tasvir gibi
* çok güzel (kimse).

tasvirî
* Tasvir niteliğinde olan, tasvirle ilgili, deskriptif.

tasvirî dil bilgisi
* Bir dilin belirli bir çağını inceleyen dil bilgisi.

taş
* Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.
* Bazı yerlerde ve işlerde kullanılmak için bu maddeden özel olarak hazırlanmış malzeme.
* Yapı işlerinde kullanılmak için bu maddeden hazırlanmış malzeme.
* Mücevherlerde kullanılan yüksek değerli taş.
* Dama, domino gibi oyunlarda kullanılan metal, kemik, plâstik veya tahta parçalardan her biri.
* Bazı organların içinde, özellikle idrar kesesi vb. de oluşan, türlü biçim ve hacimdeki katı madde.
* Bazı kütlelerden kopan veya koparılan parça.
* Üstü kapalı bir biçimde söylenen iğneleyici söz, tariz.
* Taştan yapılmış, taştan oluşmuş.

-taş
* Bkz. -daş / -taş.

taş arabası
* Aptal, sersem.

taş atmak
* dolaylı olarak birine dokunacak bir söz söylemek.

taş attın da kolun mu yoruldu? (veya taş atıp kolu yorulmak)
* bir kazancın hiç yorulmadan sağlandığını anlatır.

taş bademi
* Kabuğu çok sert bir tür badem.

taş balığı
* İşkine balığına verilen bir ad.

taş baskı
* Taş basması.

taş basmacı
* Taş basması ile uğraşan kimse.

taş basması
* Kalkerli taş yüzeyine sert bir cisimle kazındıktan sonra basılmış olan (yazı, resim), litografi, litografya.
* Bu basım yöntemi.

taş bebek
* Genellikle alçı vb. den yapılmış oyuncak bebek.

taş bebek gibi
* çok güzel fakat genellikle soğuk ve donuk (kadın).

taş bilimi
* Taşların yapısını inceleyen bilim, litoloji, petrografi, petroloji.

taş bina
* Taştan yapılan bina.

taş böceği
* Kabuğu katır boncuğuna benzeyen bir yumuşakça (Cypraea).

taş çatlasa
* zorlansa, ne yapılsa gerçekleşmesi imkânsız.

taş çıkartmak
* biri ötekinden özellik,yetenek vb. bakımından üstün olmak.

taş devri
* İnsanın ortaya çıkışı ve taştan araçlar yapmasından başlayarak kalkolitik çağın sonuna kadar geçen tarih öncesi dönem.
* Bir şeyin henüz gelişmemiş, ilkel durumu.

taş dolgu
* Taş ile yapılmış dolgu.

taş döşeme
* Zemin geniş yüzeyli taşlarla kaplı olmak.

taş ekmek
* İçi taş döşeli fırında pişmiş olan ekmek.

taş gibi
* çok sert,çok katı.

taş iliği
* Taşların yapraklar durumunda ayrılmasını sağlayan ara katmanı.

taş kalpli
* Acımasız, merhametsiz, taş yürekli.

taş kalplilik
* Taş kalpli olma durumu.

taş kesilmek
* çok şaşırıp ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilememek, sesini çıkaramaz olmak.

taş koymak
* (işi, hareketi vb.) engellemek için bahane yaratmak.

taş kömürü
* Jeolojik dönemler boyunca dönüşüme uğrayarak büyük bir kalori gücü kazanan bitki fosillerinden oluşan doğal yakıt, maden kömürü.

taş küre
* Bkz. Taş yuvarı.

taş levreği
* Gölge balığı.

taş mantarı
* Bir tür mantar.

taş nanesi
* 10-50 cm yüksekliğinde, tüylü ve çok yıllık bir bitki (Micromeria fruticosa).

taş ocağı
* Yapı işlerinde kullanılacak taşların çıkarıldığı yer.

taş pamuğu
* Asbest.

taş pudra
* Süslenmek için kullanılan pudra ve krem karışımı katı madde.

taş sarımsağı
* Genç yaprakları soğan yerine kullanılan bir soğan türü (Allium scorodoprasum).

taş sürmek
* satranç, dama, domino gibi oyunlarda taşlardan birini oynatmak.

taş tahta
* Kayağan taştan yapılmış hesap tahtası.

taş taş üstünde bırakmamak
* baştan başa yıkıp,yerle bir etmek.

taş toprak
* Yüzeyi taş ve toprakla kaplı alan.

taş yağar kıyamet koparken
* telâşlı ve tehlikeli zamanları anlatır.

taş yağı
* Gaz yağı.

taş yerinde
* ağırdır herkesin,her şeyin kendi çevresinde önem taşıdığını anlatır.

taş yuvarı
* Yer kabuğunu oluşturan ve yer yuvarlağının merkez çekirdeği çevresinde bulunan katı yuvar, taş küre, litosfer.

taş yürekli
* Katı yürekli, hiç acıması olmayan, acımasız, taş kalpli.

taş yüreklilik
* Taş yürekli olma durumu, acımasızlık.

taşa çekmek
* bileği taşında kılağılamak.

taşa tutmak
* üst üste taş atmak,aralıksız taşlamak.
* zımparalamak amacıyla çok hızla dönen bileği taşına hafifçe dokundurmak, pürüzlerini almak, düzgünleştirmek.

taşak
* Er bezi, erkeklik bezi, haya.

taşaklı
* Taşağı olan.
* Sözünü geçirir, tuttuğunu koparır, yiğit.

taşçı
* Taş yontan, satan veya taş ocağından taş çıkaran kimse.

taşçı tarağı
* Mozaik sıvayı taramak için kullanılan dişli çelik kalem.

taşçıl
* Taşı andıran, taş gibi.
* Taşlar ve kayalar üzerinde veya taşlı topraklarda yetişen.

taşçılık
* Taşçı olma durumu.
* Her türlü yapıda kullanılacak taşları kesme, biçimlendirme sanatı.

taşemen
* Taşemengillerden, suda yaşayan, çok ilkel yapılı omurgalı hayvan (Petromyzon).

taşemengiller
* Taşemenleri içine alan, yuvarlak ağızlı omurgalı hayvanlar familyası.

taşeron
* Büyük bir işin bir bölümünü yaptırmayı, asıl müteahhitten kendi üzerine alan ikinci müteahhit.

taşeronluk
* Taşeronun yaptığı iş.

taşı gediğine koymak
* gerekli bir sözü tam zamanında ve yerinde söyleyerek karşısındaki kimseyi susturmak, zekice davranmak.

taşı ölçeyim
* kırık, ezik, yara gibi durumlar anlatırken bir kimsenin vücudu üzerinde yer gösterildiğinde "benden uzak olsun" anlamında söylenir.

taşı sıksa suyunu çıkarır
* vücutça çok güçlü kimse.

taşıl
* Geçmiş yer bilimi zamanlarına ilişkin hayvan veya bitkilerin, yer kabuğu kayaçları içindeki kalıntıları veya izleri, müstehase, fosil.

taşıl bilimi
* Taşıllara dayanarak Yer'in geçmişini inceleyen bilim dalı, paleontoloji.

taşıllaşma
* Taşıllaşmak işi, fosilleşme.

taşıllaşmak
* Taşıl durumuna gelmek, fosilleşmek.
* Düşünme gücünü yitirmek.

taşıllı
* İçinde taşıl bulunan, fosilli.

taşım
* Kaynama sırasında taşma.

taşıma
* Taşımak işi.

taşıma (veya dökme) su ile değirmen dönmez
* işi yapacak olanda yeteri kadar güç bulunmadıkça başkalarının küçük katkılarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez.

taşımacı
* Başkalarının eşyasını istenilen yere taşımayı sağlayan kimse, nakliyeci, nakliyatçı.

taşımacılık
* İnsan, mal vb nin çeşitli araçlarla bir yerden bir yere taşınmaları, nakliyecilik, nakliyat, transport.

taşımak
* Bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere götürmek.
* Üstünde bulundurmak.
* (nesne için) Ağırlığını yüklenmek.
* (boru, kanal vb. için) Sıvı maddeleri bir yerden başka bir yere aktarmak.
* Giymek.
* Sahip olmak, özellik olarak bulundurmak.
* Katlanmak, üstlenmek, yüklenmek, çekmek.
* Duymak, hissetmek.

taşımlık
* Taşacak kadar.

taşımsı
* Taşı andıran, taşa benzeyen.

taşınabilir
* Taşınması mümkün olan.
* Para, çek, senet, tahvil vb. değerli kâğıt, menkul.

taşınır
* Taşınabilen (eşya).
* Taşınabilen (mal), menkul.

taşınış
* Taşınmak işi veya biçimi.

taşınma
* Taşınmak işi.

taşınmak
* Taşımak işi yapılmak.
* Başka bir yere gitmek, göçmek.
* Bir yere sık sık gitmek.

taşınmaz

* Taşınamayan.
* Ev, tarla gibi taşınamayan (mülk), gayrimenkul.

taşıntı
* Sel suları ile taşınmış taş, toprak.

taşırma
* Taşırmak işi.

taşırmak
* Taşmasına yol açmak.
* Sabrını tüketmek.

taşıt
* Taşıma aracı.

taşıtçı
* Taşıt kullanan kimse, sürücü.
* Taşıt yapan, satan veya onaran kimse.

taşıtma
* Taşımak işi.

taşıtmak
* Taşımak işini yaptırmak.

taşıyıcı
* Taşıma işini yapan (kimse veya şey).
* Ücretle yük taşıyarak geçinen kimse, yükçü, hamal.
* Kendisi hastalığa yakalanmaksızın o hastalığın sebebi olan mikrobu taşıyan (kimse veya hayvan), portör.

taşıyış
* Taşımak işi veya biçimi.

taşikardi
* Kalp atışının dakikada en çok 90 olan normal atışını aşması.

taşkın
* Taşmış bir durumda olan.
* Aşırı.
* Su baskını, seylâp, feyezan.

taşkınca
* Taşkın, aşırı (bir biçimde).

taşkınlık
* Taşkın olma durumu veya taşkınca davranış.

taşkıran
* Bkz. taşkıran otu.

taşkıran çiçeği
* Taşkırangillerden, 2500 m den yukarı yerlerde sert kayaları yarıp yetişen bir çiçek (Leontopodium alpinum).

taşkıran otu
* Taşkırangillerden, bazı türleri süs bitkisi olarak yetiştirilen, saplarının parçalanmasıyla üreyen bir bitki (Saxifraga).

taşkırangiller
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, örnek bitkisi taşkıran otu olan bir familya.

taşlama
* Taşlamak işi.
* Sert madenleri aşındırıcı bir taşla parlatma ve yerine uymasını sağlama.
* Alaylı halk şiiri.
* Yergi.
* Hakaret.

taşlamacı
* Taşlama işiyle uğraşan usta.
* Yergici.

taşlamacılık
* Taşlama ustasının yaptığı iş.

taşlamak
* Taş atmak, taşa tutmak.
* Bir şeyin içindeki taşları ayıklamak.
* Metal bir parçayı zımpara ile törpüleyerek yuvasına alıştırmak.
* Taş döşemek.
* Üstü kapalı, iğneleyici söz söylemek.

taşlanma
* Taşlanmak işi.

taşlanmak
* Taşa tutulmak, taş atılmak.

taşlanmış ipek
* İpekten dokunmuş kumaşın birtakım kimyasal işlemlerden geçirilerek dayanıklı ve parlak duruma getirilmiş biçimi.

taşlaşma
* Taşlaşmak işi.

taşlaşmak
* Taş durumuna gelmek.
* Çok şaşırarak bir şey yapamaz, konuşamaz duruma gelmek, donakalmak.

taşlatma
* Taşlatmak işi.

taşlatmak
* Taş attırmak, taşa tutturmak.

taşlı
* (tahıl, bakliyat vb.için) İçinde taş olan, taş karışmış olan.
* Üzerinde taş bulunan.
* Üzerinde süs taşı bulunan.

taşlık
* Taşı bol, taşlı (yer).
* Taşla döşenmiş avlu, sofa, merdiven altı vb.
* Kuş vb. hayvanların sindirim kanalları üzerinde bulunan kaslı, öğütücü mide, katı (II), konsa.

taşma
* Taşmak işi.
* (akarsular için) Yatağından çıkarak çevresini kaplama.

taşmak
* Sıvı maddeler, içinde bulundukları kaba sığmayacak kadar çoğalma ve kabarma yüzünden kenarları aşmak.
* (akarsular için) Yatağından çıkarak çevresini kaplamak.
* Bulunduğu yüzeyden geniş gelerek kenarları aşmak.

* Öfke, sabırsızlık veya heyecan yüzünden kendini tutamamak.
* İnsan, nesne vb. çokça bulunmak, sayısı artmak.

taşra
* Bir ülkenin başşehri veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi, dışarlık.

taşra ağzı
* Bir ülkede, yazı dilinin dayandığı belirli bir şehir konuşması dışındaki bölge ağzı.

taşralı
* Taşra halkından olan (kimse), dışarlıklı.

taşralı kalmak
* bir kimse taşrada edindiği görgü, örf ve âdetleri bırakmamak.

taşsız
* Taşı olmayan.

Tat
* Türklerin egemen olduğu yerlerde yaşayan Arap veya İranlılara verilen ad.
* Hazar Denizi kıyısında, İran Azerbaycanı sınırında yaşayan, İran soyundan olan bir topluluğun adı.

tat
* Bazı cisimlerin tat alma organı üstünde bıraktığı duyum.
* Tatlılık.
* Hoşa giden durum, lezzet, zevk.

tat
* Dilsiz.

tat alma duyusu
* Ağza konulan nesnelerin tadını anlamaya yarayan duyu.

tat alma organı
* Bkz. dil.

tat almak
* bir şeyden hoşlanmak, zevk almak.

tat duyusu
* Bkz. tat alma duyusu.

tat kazanmak (veya tadı gelmek)
* belli bir tada kavuşmak, olgunlaşmak, tatlanmak.

tat vermek
* acı, tatlı, ekşi vb. bir tat kazandırmak.
* hoşa giden bir duruma sebep olmak.
* bıktırmak.

Tatar
* Tataristan'da, Batı Sibirya'da ve Rusya federasyonu'nun değişik bölgelerinde yaşayan Türk soyundan bir halk ve bu halktan olan kimse.

tatar
* Posta sürücüsü.

tatar ağası
* Posta görevi yapan tatarların amiri.
* Beceriksiz, başarısız, dikkate alınmayan.

tatar arabası

* Posta arabası.

Tatar böreği
* Haşlanmış kalınca yufka parçalarına yoğurt ve kıyma katılarak, üzerine kızgın yağ gezdirilerek yapılan yemek.

Tatar çorbası
* Unun hafifçe kavrulmasından sonra soğan, domates, patates ve benzeri malzeme ile hazırlanan bir tür çorba.

Tatarca
* Tatar Türkçesi.

tatarcık
* Sıcak ülkelerde, özellikle Akdeniz çevresinde yaşayan, türlü hastalıklara yol açan küçük bir sinek (Phlebotomus).
* Şiddetli karın ağrısı.

tatarcık humması
* Tatarcıklarla insana geçen, şiddetli ateş ve baş ağrısı ile beliren bir hastalık.

Tatarımsı
* Tatara benzeyen.

tatarlaşmak
* Tatar gibi davranmak.

Tatarsı
* Tatara benzeyen, Tatar gibi, tatarı andıran.
* İyi pişmemiş, yarı pişmiş.

tatbik
* Uygulama, pratik.

tatbik etmek
* uygulamak.

tatbik imzası
* Bir kimsenin, resmî makamlara sunulan ve onlar tarafından tanınan imzası.

tatbik mührü
* Bir kimsenin, resmî makamlarca tanınmış olan mührü.

tatbikat
* Uygulama.
* Manevra.

tatbikatçı
* Uygulayıcı.

tatbikî
* Uygulama ile ilgili, uygulamaya yer veren, uygulamalı, pratik.

tatil
* Kanun gereğince çalışmaya ara verileceği belirtilen süre, dinlenme.
* Okul, meclis, adliye gibi kuruluşların çalışmasını durdurduğu veya kapalı bulunduğu dönem.
* Eğlenmek, dinlenmek amacıyla çalışmaksızın geçirilen süre.

tatil etmek
* başka bir güne, zamana erteleyerek çalışmaya ara vermek.
* okul, iş yeri vb. yi kapatmak, çalışmasına ara vermek.

tatil köyü

* Turistlerin veya ülke insanlarının dinlenmesine uygun bir yerde kurulmuş olan ve evleri gerektiğinde belirli bir süre dinlenmek isteyenlere kiralanan yerleşim yeri.

tatil olmak

* kapanmak, ara vermek.

tatil yapmak

* tatile çıkmak; işe ara verip dinlenmek.

tatile girmek

* belirli bir süre için çalışmalara ara vermek.

tatlandırma

* Tatlandırmak işi.

tatlandırmak

* Tat vermek, tadını kazanmasını sağlamak.

tatlanma

* Tatlanmak işi.

tatlanmak

* Tat kazanmak, tadı gelmek, olgunlaşmak.

tatlı

* Şeker tadında olan.
* Acı olmayan, içilebilen, yenilebilen.
* İnsanı çeken; göze, kulağa hoş gelen, rahatlatan, dinlendiren, sevindiren.
* Şekerle veya şekerli şeylerle yapılan yiyecek.
* Sinirlendirmeden, hoşa gidecek bir biçimde, tatlılıkla.

tatlı belâ

* Sevildikleri için verdikleri sıkıntı ve üzüntülere katlanılan (kimse).

tatlı canını sıkmak

* gereksiz şeylere üzülmek ve bunları dert edinmek.

tatlı dil

* Gönül alıcı söz.

tatlı dil güler yüz

* şefkatli, gönül alıcı konuşma ve davranış.

tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır

* gönül alıcı, okşayıcı sözlerle karşımızdakinin inadı yenilebilir.

tatlı dilli

* Güzel, kandırıcı, gönül alıcı konuşan.

tatlı limon

* Suyu tatlı olan bir tür limon.

tatlı sert

* Ne çok sert, ne çok yumuşak (söz, davranış).

tatlı söz

* Bkz. tatlı dil.

tatlı sözlü

* Bkz. tatlı dilli.

tatlı su
* Acı veya tuzlu olmayan, içilebilen su.

tatlı su Frengi
* Yakın Doğu ülkelerinden olduğu hâlde Avrupalı gibi görünen Hristiyan.
* Avrupalı gibi görünmeye özenen, züppe tavırlı.

tatlı su gelinciği
* Tatlı sularda biten bir tür gelincik.

tatlı su ıstakozu
* Kerevit, kerevides.

tatlı su kayası
* Tatlı sularda yaşayan bir çeşit balık, kara balık, yeşil sazan.

tatlı su kefali
* Sazangillerden, uzunluğu 80 cm, eti kılçıklı bir balık (Leuciscus cephalus).

tatlı su levreği
* Akarsularda, göllerde yaşayan, iki sırt yüzgeçli, beyaz etli bir balık.

tatlı sülümen
* Cıva birleşimlerinden, hekimlikte kullanılan zehirli bir madde, kalomel.

tatlı tatlı
* Güzel, hoşa gidecek bir biçimde tatlılıkla, güzel güzel.

tatlı yerinde bırakmak (veya kesmek)
* bir işi can sıkıcı bir duruma sokmadan sona erdirmek.

tatlıca
* Biraz tatlı, az tatlı.
* İçten, hoş, güzel.
* Hoş, yumuşak bir biçimde.

tatlıcı
* Tatlı yapan veya satan kimse.
* Tatlı satılan yer.
* Tatlıyı seven kimse.

tatlıcılık
* Tatlı yapıp satma işi.

tatlılaşma
* Tatlılaşmak işi.

tatlılaşmak
* Tatlı bir durum almak.
* Sevimli, hoşa giden bir durum almak.

tatlılaştırma
* Tatlılaştırmak işi.

tatlılaştırmak
* Tatlı bir duruma getirmek.

tatlılı
* Tatlısı olan, içinde tatlı bulunan.

tatlılık
* Tatlı olma durumu.

* Sevimlilik, hoşluk, şirinlik.

tatlılıkla
    * Tatlı dille, anlayışla, hoşgörü göstererek, iyilikle.

tatlımsı
    * Tatlıyı andıran, az tatlı.

tatlısı tuzlusu
    * Değişik, bol ve çok yiyeceğin bulunduğu sofra, yemek.

tatlıya bağlamak
    * kavgalı bir işi gönül hoşluğuyla bitirmek.

tatma
    * Tatmak işi.

tatmak
    * Tat alma duyusu yardımıyla bir şeyin tadının nasıl olduğunu anlamak.
    * Bir şeyden az miktarda yemek veya içmek.
    * Duymak, hissetmek.
    * (bir duruma) uğramış olmak.

tatmin
    * İstenen bir şeyin gerçekleşmesini sağlama, gönül doygunluğuna erme, doyum; doyurma.
    * Doygunluk.
    * Cinsel isteklerini giderme.

tatmin etmek
    * karşısındakine güven vererek onu istenilen bir biçimde hoşnut etmek, doyurmak.
    * karşısındakinin cinsel isteklerini gidermek.

tatmin olmak
    * istediği bir şeye ulaşarak hoşnut olmak, rahatlamak, doyurulmak.
    * cinsel isteklerini gidermek.

tatminkâr
    * Tatmin eden, tatmin edici özellikte olan, uygun, doyurucu.

tatminsiz
    * Tatmin olmayan.

tatminsizlik
    * Tatmin olmama durumu.

tatsal
    * Tat alma duyusu ile ilgili.

tatsız
    * Tadı iyi olmayan, lezzetsiz.
    * Hoşa gitmeyen, can sıkan.
    * Sohbeti hoş olmayan veya geçimsizlik çıkaran (kimse).

tatsız tuzsuz
    * Çok tatsız.

tatsızlaşma
    * Tatsızlaşmak işi.

tatsızlaşmak
    * Tadı azalmak, tadı kalmamak.
    * Tatsızlık etmeye veya tatsız bir durum almaya başlamak.

tatsızlık
* Tatsız olma durumu.
* Hoşa gitmeyen, can sıkan davranış veya durum.

tatsızlık çıkarmak
* hoşa gitmeyen, can sıkıcı, gergin bir duruma sebep olmak.

tattırma
* Tattırmak işi.

tattırmak
* Tatmak işini yaptırmak, tadına baktırmak.
* Duyurmak, hissettirmek.

tatula
* Patlıcangillerden, çiçekleri beyaz veya mor renkte, meyveleri dikenli, bir yıllık ve otsu bir bitki; kasların kasılmasını giderdiği için hekimlikte kullanılır.

taun
* Veba hastalığı.

tav
* İşlenecek bir nesnede bulunması gereken ısının, nemin yeterli olması durumu.
* (hayvanlarda) Semizlik.
* En uygun durum ve zaman.

tav vermek
* gereken ve uygun nemi sağlamak.
* en uygun duruma getirmek.

tava
* Yağ kızdırmak, yiyecek kızartmak gibi işlere yarayan, uzun saplı yayvan kap.
* Bu kapta pişmiş yemek.
* Maden eritilen saplı pota.
* Kireç karıştırılan tekne.
* Tuzlalarda, deniz suyu çekilen bölüm.
* Gemilerde borda iskelesinin alt başındaki sahanlık.
* Fide yetiştirmek için ayrılmış toprak bölümü.

tava böreği
* Tavada pişirilen börek.

tava ekmeği
* Tavada pişirilen ekmek.

tava gelmek
* yumuşamak, kanmak, yola gelmek.
* (toprak) süzülecek duruma gelmek.

tava getirmek
* gereği kadar ısıtmak.

tavaf
* Bir şeyin çevresini dolaşma veya kutsal bir yeri ziyaret etme.
* İslâm dininde hac zamanında Kâbe'nin çevresini dolaşma.

tavaf etmek
* bir şeyin çevresini dolaşmak.
* hac töresince Kâbe'nin çevresini dolaşmak.

tavalık

* Tavası yapılmak için aranılan büyük boy et, balık, midye.

tavan
* Bir yapının, kapalı bir yerin üst bölümünü oluşturan düz ve yatay yüzey, taban karşıtı.
* Bir şeyi değerlendirmede kabul edilen en yüksek seviye veya fiyat.

tavan aralığı
* Bkz. tavan arası.

tavan arası
* Bir yapının tavanı ile çatı arasında kalan bölüm.

tavan fiyatı
* Bir mala resmî kuruluşlarca konulan fiyatın en üst sınırı.

tavan penceresi
* Binalarda veya evlerde tavan kısmında yapılan pencere.

tavan süpürgesi
* Tavanı süpürmek için uzun saplı süpürge.

tavanına çökmek (veya yıkılmak)
* beklenmeyen bir durum karşısında şaşırıp kalmak.

tavassut
* Aracılık, ara bulma, aracılık etme.

tavassut etmek
* aracılık etmek.

tavattun
* Yerleşme, yurt edinme, yurtlanma.

tavattun etmek
* yerleşmek, vatan edinmek, yurt edinmek, yurtlanmak.

tavazzuh
* Açıklık kazanma, aydınlanma.

tavazzuh etmek
* aydınlanmak, açıklık kazanmak, belirli duruma gelmek.

tavcı
* Birini kandırarak, yüze gülerek aldatan (kimse).

tavcılık
* Tavcı olma durumu.

taverna
* Çalgılı meyhane.

tavernacı
* Taverna işleten kimse.

tavhane
* İçinde bitki yetiştirilen sobalı camlık, limonluk, sera.
* Yoksulların sığındığı sıcak yer.

tavına getirmek
* işi en uygun duruma getirmek.

tavını bulmak

* (iş vb. için) en uygun şartları yakalamak.

tavır
* Durum, davranış, vaziyet, hâl.
* Büyüklenme, yapma davranış.

tavır almak (veya takınmak)
* belli bir durum veya davranış biçimini benimsemek, vaziyet almak.

tavik
* Alıkoyma, geciktirme, tehir.

taviz
* Ödün, ödünleme.

taviz vermek
* ödün vermek.

tavizci
* Ödüncü.

tavizcilik
* Ödüncülük.

tavla
* At ahırı.

tavla
* Bölümlere ayrılmış iki yanlı tahta üzerinde on beşerden otuz pul ve iki zarla iki kişinin karşılıklı oynadığı oyun.
* Bu oyunun üzerinde oynandığı, iki iç yüzü bölme desenli, dik dörtgen biçimindeki tahta kutu.

tavla atmak
* tavla oynamak.

tavlacı
* At beslenen tavlaya bakan kimse.

tavlacı
* Tavla oyununa düşkün kimse.

tavlama
* Tavlamak işi.

tavlamak
* İşlenilecek bir nesneye gereken ısıyı veya nemi sağlamak, tav vermek.
* Yolsuz ve kolay kazanç umudu vererek dolandırmak.
* Kandırıp elde etmek.

tavlandırmak
* Büyük sıkıntı, üzgü, eziyet.

tavlanma
* Tavlanmak işi.

tavlanmak
* Tavlamak işi yapılmak.
* (hayvan) Semirmek, şişmanlamak.

tavlı
* Tavlanmış, tavı olan, tav verilmiş.
* Semiz, şişman.

tavsama
    * Tavsamak işi.

tavsamak
    * Bir iş, bir durum vb. gücünü, hızını kaybetmek, yavaşlamak, gevşemek.

tavsatma
    * Tavsatmak işi.

tavsatmak
    * Tavsamasına sebep olmak, yavaşlatmak, gevşetmek.

tavsız
    * Tavlanmamış, tav verilmemiş.

tavsif
    * Nitelendirme, niteliklerini söyleme.

tavsif etmek
    * nitelendirmek, niteliklerini söylemek.

tavsiye
    * Öğütleme, yol gösterme.
    * Bir kimseyi iyi tanıtarak salık verme.
    * Bir şeyin, bir kimsenin iyi, işe yarar olduğunu ilgili kişiye söyleme, referans.

tavsiye etmek
    * bir şeyin yapılmasını veya yapılmamasını öğütlemek.
    * salık vermek.

tavsiye mektubu
    * Birinin işe uygun olduğunu, işe alınmasını bildirmek amacıyla yazılmış mektup, referans.

tavsiyeli
    * Kayırılması istenen, kayırılan.

tavsiyename
    * Tavsiye etmek amacıyla yazılan mektup.

tavsiyesiz
    * Kayırılmayan.

tavşan
    * Tavşangillerden, uzunluğu 70 cm, eti yenen, hızlı koşan, postundan yararlanılan bir memeli türü (Lepus europeus).

tavşan
    * Değerli ağaçlar üzerine ince oymalar işleyen sanatçı, tahta oymacısı.

tavşan anahtarı
    * Maymuncuk.

tavşan boku gibi (ne kokar, ne bulaşır)
    * (kaba) ne yararı, ne de zararı olan (kimse).

tavşan dağa küsmüş de dağın haberi olmamış
    * istenilen etkiyi yapmaktan çok uzak kalan dargınlıklar karşısında söylenir.

tavşan dudağı
    * Doğuştan yarık dudak.

tavşan eti
* Tavşanın yumuşak ve pembe eti.

tavşan uykusu
* Hafif ve kuşkulu uyku.

tavşan yürekli
* Çok ürkek, korkak.

tavşana kaç, tazıya tut demek
* iki tarafı, karşıt olan davalarında kışkırtmak, ikili oynamak.

tavşanağzı
* Pembe renkli bir tür çiçek.

tavşanayağı
* Demir yollarında iki rayın kesişme noktasında bulunan parçalardan her biri.

tavşanbıyığı
* Bir yonca türü.

tavşancı
* Tavşan yetiştiren kimse.
* Tavşan satan kimse.

tavşancıl
* Çoğu tavşan avlamakla beslenen kartal, akbaba gibi yırtıcı kuşlara verilen ad.

tavşancıl otu
* Maydanozgillerden, nemli yerlerde yetişen, körpesi bazı yerlerde hayvan yemi olarak kullanılan bir bitki (Heracleum).

tavşancılık
* Tavşan yetiştiriciliği.
* Tavşan satıcılığı.

tavşangiller
* Örnek hayvanı tavşan olan kemirgenlerden bir familya.

tavşanı araba ile avlamak
* işini telâşsız ve soğukkanlılıkla görmek.

tavşanın suyunun suyu
* iki şey arasındaki ilginin çok uzak olduğunu anlatır.

tavşankanı
* Parlak ve koyu kırmızı renk.
* Bu renkte olan.

tavşankulağı
* Çuha çiçeğigillerden, kalp biçiminde geniş yapraklı, beyaz, pembe, şarap rengi çiçekli bir bitki, buhurumeryem, siklamen (Cyclamen).

tavşanlık
* Değerli ağaçlarla ince işler yapma sanatı.

tavşanmemesi
* 30-100 cm yükseklikte, kışın yapraklarını dökmeyen bir ağaççık, yaban mersini (Ruscus aculeatus).

tavuk
* Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı (Gallus).

tavuk ayağı yemek
* gevezelik etmek, dedikodu yapmak.

tavuk balığı
* Mezgit.

tavuk biti
* Kümes hayvanlarında bulunan ve kümesleri saran bir bit türü.

tavuk budu
* Tavuğun en çok sevilen eti olan but kısmı.

tavuk eti
* Beyaz ve yumuşak olan tavuk eti.

tavuk gibi
* erken yatıp uyuyanlar için söylenir.

tavuk kaza bakmış da kıçını yırtmış
* başkalarından geri kalmamak için gücünü aşan işlere girişenler büyük zararlara uğrarlar.

tavuk köftesi
* Haşlanıp ince kıyılmış tavuk etine ekmek içi, et, soğan, maydanoz, yumurta ve baharat eklenmesinden sonra yoğrulup, galeta ununa bulanarak yağda kızartılmasıyla yapılan bir köfte türü.

tavuk kümesi
* Tavukların korunması ve bakımı için yapılmış özel kümes.

tavuk sarması
* Haşlanmış havuç, kabak ve tavuk göğsüyle hazırlanan, üzerine salça ve yoğurtlu sos dökülerek servisi yapılan bir yemek.

tavuk suyu
* Tavuğun içinde haşlandığı, çorba vb. için yararlanılan su.

tavuk yahni
* Domates, patates, soğan karışımına tavuğun katılması ve kısık ateşte pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü.

tavuk yelpazesi
* Tavuk bifteğinin pişirilmesinden sonra domates, biber, sarımsağın üzerine beşamel sos dökülerek hazırlanan bir yemek.

tavukayağı
* Bir tür maymuncuk.

tavukçu
* Tavuk besleyicisi.
* Tavuk satan kimse.
* Kesilmiş tavuk satıcısı.

tavukçuluk
* Tavuk yetiştiriciliği.
* Tavuk satıcılığı.

tavukgiller
* Sülüngiller.

tavukgöğsü
* Lifleri yumuşayıncaya kadar haşlanmış, didiklenmiş tavuk göğüs etinin pirinç ve süt ile koyulaşıncaya kadar pişirilmesiyle yapılan muhallebiye şeker ve tavuk suyu katılarak hazırlanan bir tatlı türü.

tavukgötü

* Siğil.

tavukkarası
* Az aydınlık yerlerde görememe biçiminde beliren göz hastalığı.

tavuklar
* Tavuksular takımının bir alt takımı.

tavukpençesi
* Tropikal bölgelerin karakteristik çim bitkisi.

tavuksular
* Tavukları ve tepeli tavukları içine alan bir takım.

tavulga
* Kabuğu kırmızı veya erguvanî renkte olan ve tabaklamada kullanılan bir söğüt türü.

tavus
* Sülüngillerden, erkeğinin tüyleri uzun, kuyruğu parlak, güzel renkli, acı ve tiz sesli, süs hayvanı olarak beslenen bir kuş (Pavo).

tavus kuşu
* Bkz. tavus.

tavus tüyü
* Tavus kuşunun renkli ve gösterişli tüyü.

tavus yeşili
* Tavusun kuyruğunda görülen yeşil, zümrüt yeşili.

tavuskuyruğu
* Sarhoş kusmuğu.

tavzif
* Vazifelendirme, görevlendirme, iş verme.

tavzif etmek
* vazifelendirmek, görevlendirmek.

tavzih
* Açıklama, aydınlatma.

tavzih etmek
* açıklamak, aydınlatmak.

tay
* Üç yaşına kadar olan at yavrusu.

tay
* Denk, eşit, eş.
* Hayvanın bir yanındaki yük.

tay tay
* Küçük, yürümeyen çocukları ayakta durmaya özendirmek için kullanılır veya tay tay durmak deyiminde geçer.

tay tay arabası
* Küçük çocukları yürümeye alıştıran dört tekerlekli araç,yürüteç.

tay tay durmak
* emekleme döneminde, henüz yürüyemeyen çocuk ayakları üzerinde durmak.

taya

* Dadı.

tayalık

* Dadılık.

taydaş

* Yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olanlardan her biri, öğür, akran.

tayf

* Görüntü, hayalet, ruh.
* Birleşik bir ışık demetinin bir biçmeden geçtikten sonra ayrıldığı basit renklerden oluşmuş görüntü.

tayf ölçümü

* Işın tayflarının incelenmesi, spektroskopi.

tayfa

* Bir gemide bulunan, türlü işlerde çalıştırılan sefer işçileri, mürettebat.
* Aynı işi yapan topluluk.
* Bir adamın yanında bulunan yardakçılar, koşuntu.
* Zeytin toplayan işçi.

tayfölçer

* Işın tayflarını incelemeye yarayan alet, spektroskop.

tayfun

* Çin Denizi'nde ve Hint Denizi'nde görülen güçlü tropikal siklon.

tayga

* Orman kuşağı, kozalaklı orman bitki örtüsü.

taygeldi

* İkinci kez evlenen kadının beraberinde götürdüğü çocuk(lar).

tayın

* Asker azığı.

tayın bedeli

* Bir aylık asker azığının karşılığı olan para.

tayin

* Ne olduğunu anlama, gösterme, belirtme, kararlaştırma.
* Atama.

tayin edilmek

* atanmak.

tayin etmek

* kararlaştırmak.
* atamak.
* belli etmek, göstermek.
* ayarlamak.
* belirlemek.

tayini çıkmak

* atanmak.

tayinli

* Tayine bağlı olan.

tayinsiz

* Tayine bağlı olmaksızın.

tayip
* Ayıplama, kınama.

taylak
* At veya deve yavrusu.

taylama
* Taylamak işi veya durumu.

taylamak
* (kısrak) doğurmak.

Taylorculuk
* İş verimini artıracak yolda işçiliği düzenlemek için Taylor tarafından ileri, sürülen yöntem.

tayming
* Bkz. zamanlama.

tayt
* Bacakları sıkı saran özel kumaştan yapılmış bir tür pantolon.
* Sıkı, gergin, dar; sızmaz, su geçirmez bir kumaştan yapılmış şort giysi.

tayyar
* Uçucu.

tayyare
* Uçak.

tayyareci
* Pilot.

tayyarecilik
* Tayyarecinin işi.

tayyetme
* Tayyetmek işi.

tayyetmek
* Çıkarmak.
* Aradan çıkarmak, yok etmek.

tayyör
* Ceket ve eteklikten oluşan kadın giysisi.

tazallüm
* Sızlanma, yanıp yıkılma, ağlaşma, yakınma.

tazallüm temek
* sızlanmak, yakınmak, yanıp yakılmak.

tazammun
* Kapsama, içine alma, içerme.
* İçlem.

tazammun etmek
* içermek.

tazarru
* Yakarma.

tazarruda bulunmak

* Tanrı'ya yakarmak.

taze
* Bozulmamış, bayatlamamış olan; solmuş, pörsümüş olmayan.
* Dinç, yıpranmamış, yorulmamış.
* Yeni, son, zamanı geçmemiş.
* Kuru olmayan, körpe.
* Genç kadın.

taze fasulye
* Fasulye bitkisinin taze ve turfanda olanı.
* Bu sebzeden yapılan yemeğin adı.

taze ot görmüş eşek gibi
* iştahlanmak.

taze para
* İş gücünü güçlendirmek amacıyla birçok ve farklı kaynaklardan sağlanan para.

tazece
* Tazeye yakın, taze gibi.

tazeleme
* Tazelemek işi.

tazelemek
* Yenisiyle veya tazesiyle değiştirmek.
* Bazı yiyecekleri, bayatlamışken kaynatıp taze duruma getirmek.
* Unutulmuş bir duygu veya bir düşünceyi yeniden canlandırmak.
* Bir işi bir daha yapmak, tekrarlamak.
* Bozulduğu düşünülen bir bağ veya inancı yeniden yapmak.

tazelenme
* Tazelenmek işi.

tazelenmek
* Tazelemek işi yapılmak.
* Taze duruma gelmek, tazelik kazanmak.

tazeleşme
* Tazeleşmek işi.

tazeleşmek
* Taze bir durum almak, canlanmak, gençleşmek.

tazelik
* Taze olma durumu, körpelik, taravet.
* Dinç, diri, canlı olma durumu.

tazı
* Genellikle tavşan avında kullanılan, uzun bacaklı, çekik karınlı, çok çevik bir köpek türü (Canis familiaris grajus hibernicus).

tazı gibi
* çok zayıf ve ince kemikli (insan).
* çok hızlı koşan (kimse).

tazı o tazı ama çulu değişmiş
* tanıdığımız sıradan kişi iş başına geçmiş veya giyim kuşamını düzeltmiş olduğu için tanınmaz olmuş.

tazıcı
* Tazı yetiştiren veya satan kimse.

tazılaşma
* Tazılaşmak işi.

tazılaşmak
* Tazı gibi zayıflayıp incelmek.

tazıya dönmek
* çok zayıflamak.
* sırılsıklam.

tazim
* Saygı gösteme, ululama.

tazim etmek
* saygı göstermek, ululamak.

tazimat
* Yüksek saygı.

tazip
* Azaba sokma, üzme.

taziye
* Baş sağlığı dileme.

taziyet
* Taziye.

taziyetname
* Baş sağlığı dileme yazısı.

taziz
* Sevgi ile anma.

tazmin
* Zararı ödeme.

tazmin etmek
* zararı ödemek.

tazminat
* Zarar karşılığı ödenen para.

tazyik
* Basınç.
* Manevî baskı, zorlama, zarara sokma.
* Sıkıştırma, darlaştırma.

tazyik etmek
* zorlamak, baskı yapmak.
* sıkıştırmak.

Tb
* Terbiyum'un kısaltması.

Tc
* Teknetyum'un kısaltması.

Te
* Tellür'ün kısaltması.

te
* Türk alfabesinin yirmi dördüncü harfinin adı.
* Sıhhî tesisatta su borusunu üç yönlü kullanma durumuna getiren parça.

-te
* Bkz. -de.

teadül
* Birbirine denk olma, denkleşme, denklik.

teakup
* Art arda gelme.

teakup etmek
* birbiri ardınca gelmek.

teali
* Yükselme, yücelme.

teamül
* İş, davranış.
* Bir yerde öteden beri olagelen davranış.
* Tepkime.

teamül hukuku
* Örf ve âdete dayanan hukuk.
* Örf ve âdet durumuna gelmemiş, yazılı olarak tespit edilmemiş hukuk.

tearuz
* Çatışma, birbirine ters düşme.

teati
* Karşılıklı alıp verme.

teati etmek
* karşılıklı alıp vermek.

teavün
* Yardımlaşma.

tebaa
* Uyruklu.

tebahhur
* (su, sıvı vb. için) Kaynayıp buhar olma, buğulaşma, uçma.

tebahhur etmek
* buharlaşmak, uçmak.

tebaiyet
* Kanun buyruk ve benzerlerine uyma.
* (devlete, güçlü kişiye) Bağlanma.

tebarüz
* Belirme, görünme.

tebarüz etmek
* belirmek, görünmek.

tebarüz ettirmek
* belirtmek.

tebcil
* Yüceltme, ululama.

tebcil etmek
* yüceltmek, ululamak.

tebdil
* Değiştirme.

tebdil etmek
* değiştirmek.

tebdil gezmek
* tanınmamak için kılık değiştirerek gezmek.

tebdili mekânda ferahlık var
* yer veya çevre değiştirmenin insana ferahlık sağlayacağı anlamında kullanılır.

tebdili şaşmak
* ne yapacağını bilememek, telâşa kapılmak.

tebdilihava
* Hava değişimi.

tebeddül
* Bir durumdan başka bir duruma geçme, değişme.

tebeddülât
* Değişiklikler, değişmeler.

tebelleş
* İstenmeyen hâlde, birinden veya bir yerden ayrılmayan, gitmeyen, musallat olan.

tebelleş etmek
* (birini veya bir şeyi) birinin başına belâ etmek, yıkmak.

tebelleş olmak
* bir kimsenin yanından ayrılmamak, onun başına dert olmak, musallat olmak.

tebellüğ
* Bildirimi alma.

tebellüğ etmek
* bir bildirimi almak.

tebellür
* Billûrlaşma.
* Belirme.

tebellür etmek
* billûrlaşmak.
* belirmek.

teber
* Balta.
* Bazı dervişlerin taşıdıkları sapı uzun, keskisi ayça biçiminde, küçük ve hafif balta.
* Meşin kesmek için kullanılan araç.

teberli
* Teberi olan.

teberru

* Bağışlama, bağış.

teberru etmek
* bağışta bulunmak, bağışlamak.

teberrük
* Uğur sayma.

teberrüken
* Uğur sayarak, mutlu olsun diye.

teberrüz
* Meydana çıkma, görünme.

teberrüz ettirmek
* belirtmek.

tebersiz
* Teberi olmayan.

tebessüm
* Gülümseme.

tebessümlü
* Tebessüm eden, tebessümü olan.

tebessümsüz
* Tebessüm etmeyen, tebessümü olmayan.

tebesüm etmek
* gülümsemek.

tebeşir
* Toz zerreciklerinden oluşan, çizdiği yerde iz bırakan, beyaz veya açık renkte kireçli kaya.
* Bu maddeden yapılan, kara tahta, duvar vb.yüzeylere yazı yazmak için kullanılan küçük çubuk.

tebeşirleşme
* Bir dokunun kalınlığında tebeşire benzer katı birikintilerin oluşması.

tebeşirli
* Tebeşiri olan.

tebeşirsiz
* Tebeşiri olmayan.

tebeyyün
* Belli olma.

tebeyyün etmek
* belli olmak, ortaya çıkmak.

tebligat
* Bildirim.

tebligatta bulunmak
* bildirim yayımlamak, bildirimden haberdar etmek, bildirim göndermek.

tebliğ
* Bildirme, haber verme.
* Bildiri.

tebliğ etmek

* bildirmek.

tebrik
* Kutlama.

tebrik etmek
* kutlamak.

tebriye
* Aklama, temize çıkarma.

tebriye etmek
* aklamak.

tebşir
* Müjdeleme, muştulama.

tebşir etmek
* sevinilecek bir haber vermek, müjdelemek, muştulamak.

tebyiz
* Bir yazı ile ilgili taslağı temize çekme.

tebyiz etmek
* temize çekmek.

tecahül
* Bilmez gibi görünme, bilmezlikten gelme.

tecahül etmek
* bilmez gibi görünmek, bilmezlenmek.

tecahülüarif
* Bir anlam inceliği yaratmak için bildiği şeyi bilmez görünme sanatı.

tecahülüarifane
* Tecahülüarif.
* Bilmezlikten gelerek, bilmez davranarak.

tecahülüarifaneden gelmek
* bilmez gibi davranmak.

tecanüs
* Bir bütünü oluşturan ögeler arasında uyum bulunması durumu.

tecavüz
* Hücum etme, saldırma, saldırı, saldırış.
* Başkasının hakkına el uzatma.
* Namusuna saldırma, sarkıntılık.
* Aşma, ötesine geçme.

tecavüz etmek
* saldırmak, hücum etmek.
* başkasının hakkına el uzatmak.
* namusa sataşmak.
* aşmak, geçmek.

tecavüzkâr
* Saldırgan, saldırıcı.

tecdit
* Yenileme, tazeleme.

teceddüt
* Yenileşme, yenilik.

tecelli
* Belirme, görünme, ortaya çıkma, zuhur etme, meydana çıkma.
* Tanrı'nın insanlarda ve doğada görünmesi.
* Alın yazısı, kader.

tecelli etmek
* belirmek, görünmek, ortaya çıkmak, zuhur etmek, meydana çıkmak.

tecemmu
* Toplanma, birikme, yığılma, yığınak.

tecennün
* Çıldırma, delirme, aklını oynatma.

tecennün etmek
* çıldırmak, delirmek.

tecerrüt
* Her şeyden uzaklaşma, sıyrılma, soyutlanma.

tecerrüt etmek
* sıyrılmak, soyutlanmak.

tecessüm
* Boyut kazanma, cisimlenme.
* Görünmeye başlama, belirme.
* Göz önüne gelme, canlanma.

tecessüm etmek
* boyut kazanmak, cisimlenmek, belirmek.
* canlanmak.

tecessüs
* Belli etmeden, kendini ilgilendirmeyen şeyleri öğrenmeye çalışma.
* Merakını gidermeye çalışma, görme, anlama merakı.

tecezzi
* Parçalara ayrılma, ayrılma, bölünme.

tecezzi etmek
* bölünmek, parçalara ayrılmak.

tecil
* Erteleme.

tecil etmek
* ertelemek.

tecim
* Ticaret.

tecim evi
* Ticarethane.

tecimen
* Tacir, tüccar.

tecrit

* Ayırma, ayrı bir tarafta tutma.
* Soyutlama.
* Yalıtım, izolâsyon.

tecrit etmek
* herkesten veya her şeyden ayırmak, bir kenara koymak.
* yalıtmak.

tecrübe
* Deneme, sınama, eksperyans.
* Görgü.
* Deney.

tecrübe etmek
* denemek, sınamak.

tecrübe tahtasına dönmek (veya çevirmek)
* üst üste başarısız denemelere konu olmak.

tecrübe yapmak
* denemek, sınamak.

tecrübeli
* Tecrübesi olan, görmüş geçirmiş.

tecrübelilik
* Tecrübeli olma durumu.

tecrübesi olmak
* görgüsü, bilgisi olmak.

tecrübesiz
* Tecrübesi olmayan.

tecrübesizlik
* Tecrübesiz olma durumu.

tecrübî
* Deneye dayanan, deneme ile ilgili.

tecvit
* Kelimelerin söylenişinde, seslerin çıkaklarına, uzunluk ve kısalıklarına göre okunması.
* Kur'an'ın doğru okunmasını sağlayan bilim.
* Bu bilim üzerine yazılmış kitap.

tecvitli
* Tecviti olan, tecviti ortaya koyan.

tecviz
* Yapılmasını uygun bulma, izin verme.

tecviz edilmek
* uygun bulunmak, izin verilmek.

tecviz etmek
* uygun bulmak, izin vermek.

tecziye
* Cezalandırma.

tecziye etmek
* cezalandırmak.

teçhil
* Birinin bir konuda bilgisizliğini söyleme, bilmezleme.

teçhil etmek
* birinin bilgisizliğini göstermek, bilmezlemek.

teçhiz
* Donatma, donatım.

teçhiz etmek
* donatmak.

teçhizat
* Donatmaya yarar şeyler, donatı.

tedafüî
* Savunma ile ilgili olan, savunmalık.

tedahül
* Birbirinin içine girme.
* Ödemede gecikme.
* Yığılıp kalma, birikme.

tedahülde kalmak
* ödenmeden birikmek.

tedai
* Çağrışım.

tedarik
* Araştırıp bulma, sağlama, elde etme.

tedarik etmek
* bulmak, sağlamak.

tedarikleme
* Tedariklemek işi.

tedariklemek
* Sağlamak, tedarik etmek.

tedarikli
* Her şeyi önceden sağlamış olan.
* Her şeyi önceden sağlamış olarak.

tedariksiz
* Önceden gereken şeyleri sağlamamış olan.
* Önceden gereken şeyleri sağlamadan.

tedarikte bulunmak
* hazırlık yapmak.

tedavi
* İlâç vb. ile hastalığı iyi etme, iyileştirme, sağaltım, sağaltma.
* Aksayan bir şeyi düzeltme, iyileştirme.

tedavi etmek
* ilâçla iyileştirmek, sağaltmak.
* düzeltmek.

tedavül

* (para ve para yerine geçen bono, senet vb.için) Geçerli olma, sürümde bulunma, sürüm, geçerlik.
* Mal veya paranın elden ele dolaşması, dolanım, sirkülâsyon.

tedavülde olmak
* geçerli olmak, sürümde bulunmak.

tedavülden kalkmak
* (para için) artık kullanılmamak.

tedavüle çıkarmak
* parayı piyasaya çıkarmak.

tedbir
* Önlem.

tedbir almak
* önlem almak.

tedbirli
* Önceden hazırlıklı davranan, önlemini zamanında alan, müdebbir.
* Hazırlıklı bir biçimde, önceden düşünerek.

tedbirsiz
* Önceden hazırlıklı davranmayan, önlemini zamanında almayan.
* Hazırlıksız bir biçimde, önceden düşünmeyerek.

tedbirsizce
* Tedbirsiz (bir biçimde), tedbirsiz olarak.

tedbirsizlik
* Tedbirsiz olma durumu veya tedbirsizce davranış.

tedenni
* Gerileme, düşme.

tedenni etmek
* gerilemek, düşmek.

tedfin
* Gömme.

tedhiş
* Korku salma, yıldırma, terör.

tedhişçi
* Terorist.

tedhişçilik
* Tedhişçi olma durumu.
* Terorizm.

tedhişli
* Korkulu, terör dolu.

tedhişsiz
* Korkusuz, şiddet ve terörü olmayan.

tedip
* Uslandırma, yola getirme, terbiye etme.

tedip etmek
* yola getirmek, uslandırmak, terbiye etmek.

tedirgin
* Rahatı, huzuru kaçmış.

tedirgin etmek
* rahatını, huzurunu kaçırmak.

tedirgin olmak
* rahatı kaçmak.

tedirginleşme
* Tedirginleşmek işi.

tedirginleşmek
* Tedirgin olma durumu.

tedirginlik
* Tedirgin olma durumu.
* Üçüncü bir cismin veya cisimlerin çekim etkisiyle yörünge hareketinin bozulma durumu.

tediye
* Para vb.bir şey verme, ödeme.
* Gerçekleşen bir alacağı para ile ödeme.

tediye emri
* Ödeme emri.

tediye etmek
* ödemek.

tedricen
* Azar azar; giderek, gittikçe.

tedricî
* Derece derece olan, yavaş yavaş olan.

tedricî olarak
* giderek.

tedriç
* Derece derece ilerleme, kerteleme.

tedris
* Ders verme, öğretme, öğretim.

tedrisat
* Öğretim.

tedvin
* Derleme.

tedvin etmek
* derlemek.

tedvir
* Çevirme, döndürme.
* Yönetme, çekip çevirme.

tedvir etmek
* yönetmek, çevirmek, döndürmek.

tedviren

* Yönetmekle görevli olarak.

teeddüp
* Utanma, sıkılma.

teeddüp etmek
* utanmak, sıkılmak.

teehhül
* Evlenme.

teehhül etmek
* evlenmek.

teehhür
* Gecikme.

teemmül
* Bir işi ayrıntılarıyla düşünme, düşünüp taşınma.

teenni
* İlerisini düşünerek acelesiz iş görme, ağır davranma.

teessüf
* Acınma, yazıklanma, yerinme.

teessüf ederim!
* yazıklar olsun!.

teessüf etmek
* acımak, üzülmek, yerinmek, yazıklanmak.

teessür
* Üzülme, üzüntü.
* Duygulanım.

teessür etmek
* üzülmek, acımak.

teessürat
* Acılar, üzüntüler, sıkıntılar.

teessüs
* Kurulma, ortaya çıkma.
* Yerleşme, temelleşme, kökleşme.

teessüs etmek
* kurulmak, ortaya çıkmak.

teeyyüt
* Doğru çıkma, gerçeklenme.

teeyyüt etmek
* doğru çıkmak, gerçeklenmek.

tef
* Zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı.

tef çalsan oynayacak
* karmakarışık olan eşyalar için söylenir.

tefahür

* Övünme.

tefarik
* 60-100 cm yüksekliğinde, büyük yapraklı ve beyaz çiçekli bir bitki (Pogostemon patchouly).

tefavüt
* Ayırıcı özellik, farklılık.

tefavüt etmek
* farklı duruma getirmek.

tefcir
* Akaçlama, drenaj.

tefe
* Dokuma tezgâhında tarağı tutan ağaç veya metal parça.

tefe koymak (veya tefe koyup çalmak)
* biri hakkında alaylı dedikodu yapmak.

tefeci
* El altından yüksek faizle ödünç para veren kimse, faizci, murabahacı.

tefecik
* Bkz. ufacık tefecik.

tefecilik
* Tefecinin işi, faizcilik, murabaha.

tefehhüm
* Anlama.

tefek
* Bkz. ufak tefek.

tefekkür
* Düşünme, düşünüş.

tefekküre dalmak
* derin düşünmek düşünceye dalmak.

tefeli
* Sık dokunmuş (bez).

teferruat
* Ayrıntılar.

teferruatlı
* Ayrıntılı.

teferrüç
* Açılma, ferahlama.
* Gezinti.

teferrüt
* Tek, yalnız olma, herkesten uzaklaşarak yalnız kalma.
* Benzeri bulunmama, benzersiz olma, sivrilme.

tefessüh
* Çürüme, bozulma, kokuşma.
* (kişi, toplum vb. için) Özelliğini, niteliklerini yitirerek bozulma, kokuşma.

tefessüh etmek
* çürümek, kokuşmak.
* (kişi, toplum vb. için) özelliğini, niteliğini yitirerek bozulmak, kokuşmak.

tefeül
* Fal açma, fala bakma.
* Uğur sayma, hayra yorma.

tefeül etmek
* fala bakmak, fal açmak.

tefevvuk
* Üstünlük, üstün gelme.

tefevvuk etmek
* üstün gelmek, bastırmak.

tefeyyüz
* Yükselme, ilerleme.

tefeyyüz etmek
* yükselmek, ilerlemek.

tefhim
* Anlatma, bildirme.

teflon
* Etilen ve flüordan elde edilen plâstik madde.
* Bu madde ile yapılan, ısıya dayanıklı kap.

tefrik
* Ayırma, ayırt etme.

tefrik etmek
* ayırmak, ayırt etmek.

tefrika
* Gazete veya dergilerde çıkan, birbirini tamamlayan yazılardan oluşan dizi.
* Bu biçimde yayımlanan.
* Birbirine kötülük etmeye kadar varan sürekli anlaşmazlık, ikilik.

tefrika etmek
* bir yazı dizisini, bir romanı vb. yi gazete ve dergilerde bu biçimde yayımlamak.

tefrika roman
* Süreli yayınlarda her gün bir bölümü yayımlanan roman.

tefriş
* Döşeme işi.
* Bir yeri gerekli eşya ile döşeme.

tefriş etmek
* döşemek.

tefrişat
* Döşeme işleri.
* Döşemenin gerektirdiği bütün parçalar veya eşyanın tümü.

tefrit
* Genellikle tutum ve davranış için gereğinden aşağıda kalma durumu, ifrat karşıtı.

tefsir

* Yorumlama.
* Kur'an'ın surelerini açıklayarak, görüşler ileri sürme ve bunları yazma, yorumlama.
* Kur'an'ın surelerini açıklayan eser.

tefsir etmek
* yorumlamak.

teftih
* Açma.
* Geğirme.

teftiş
* Bir görevin yolunda yürütülüp yürütülmediğini anlamak için yapılan araştırma, denetleme, denetim, bakı.

teftiş etmek
* bir görevin yolunda yürütülüp yürütülmediğini araştırmak, denetlemek.

teftiş heyeti
* Teftiş kurulu, denetleme kurulu.

teftiş kurulu
* Denetleme kurulu, teftiş heyeti.

teftiş raporu
* Herhangi bir konuda teftiş kurulunun hazırlamış olduğu rapor.

tefviz
* Bir işi bir kimsenin üzerinde bırakma, ihale.
* Dağıtma.
* Bir taşınmaz malı bilinen değeri karşılığı bir kimseye verme.

tegafül
* Anlamazlıktan gelme.

tegafül etmek
* anlamazlıktan gelmek.

teganni
* Şarkı söyleme.

teganni etmek
* şarkı söylemek.

teğelti
* Binek hayvanlarında eyerin altına konulan keçe.

teğet
* Bir eğrinin yanından geçen ve ona ancak bir noktada değen doğru, mümas.

teğmen
* Orduda rütbesi asteğmenle üsteğmen arasında olan, takım komutanlığı yapan subay.

teğmenlik
* Teğmen rütbesi veya teğmenin görevi.

tehacüm
* Birlikte ve birden hücum etme, saldırma.
* Üşüşme, bir yere toplaşma.

tehalüf
* Aykırılık.

tehalüf etmek
* birbirine aykırı olmak.

tehalük
* Can atma, çok isteme.

tehalük etmek
* can atmak, çok istemek.

tehcir
* Göç ettirme, göç etmesine sebep olma.

tehcir etmek
* bir yerden göç ettirmek, sürmek.

tehdit
* Birinin gözünü korkutma, korku verme, gözdağı.

tehdit etmek
* korkutmak, korku vermek, gözdağı vermek.
* tehlikeli bir durum yaratmak.

tehdit savurmak
* korkutmak, gözdağı vermek.

tehditkâr
* Tehdit dolu, tehdit edici.

tehditsiz
* Tehditi bulunmayan tehditten uzak.

tehevvür
* Çok kızma, öfkelenme, köpürme.

tehevvür etmek
* çok kızmak, öfkelenmek, köpürmek.

teheyyüç
* Coşma, heyecanlanma.

tehi
* Boş.

tehir
* Sonraya bırakma, erteleme.
* Geciktirme.

tehir etmek
* ertelemek.

tehiriicra
* Yürütmenin durdurulması.

tehirli
* Geciktirilmiş, ertelenmiş.
* Gecikmeli, rötarlı.

tehirsiz
* Tehiri olmayan, gecikmesiz.

tehlike
* Büyük zarar veya yok olmaya yol açabilecek durum, muhatara.

* Gerçekleşme ihtimali bulunan fakat istenmeyen durum.

tehlike atlatmak
* büyük zarar ve sıkıntılara yol açacak bir olayı savuşturmak.

tehlikeli
* Tehlikesi olan, korkulu, kazalı, muhataralı.

tehlikesiz
* Tehlikesi olmayan.

tehlikeye atılmak
* zarar ve sıkıntılara yol açacak bir davranışta bulunmak.

tehyiç
* Coşturma, heyecanlandırma.

tehyiç etmek
* coşturmak, heyecanlandırmak.

tehzil
* Alaya alma.
* Ciddî bir esere alay tarzında nazire yazma, şakalı bir anlatıma çevirme.

tein
* Çayda bulunan ve kafein niteliğinde olan etkili madde.

teizm
* Tanrıcılık.

tek
* Eşi olmayan, biricik, yegâne.
* Yalnız, yalnızca, salt, sadece.
* İki ile bölünemeyen (sayı).
* Birbirini tamamlayan veya aynı türden olan nesnelerden her biri.
* Bir kadeh içki.
* Önüne getirildiği cümleye istek ve özlem kavramı katar.
* Hiç, hiçbir.

tek
* Sessiz, hareketsiz, uslu.

tek adam
* Teklik özelliğini gösteren kimse.
* Lider.

tek adam gösterisi
* Benzeri olmayan, teklik örneği sergileyen, kişinin ortaya koyduğu gösteri.

tek anlamlı
* Tek anlamı olan (kelime veya kavram).

tek anlamlılık
* Tek anlamlı olma durumu.

tek başına
* Kendi kendine, yalnız olarak.

tek biçim
* Standart.

tek bir

* (olumlu cümlelerde) yalnız bir.
* (olumsuz cümlelerde) hiçbir.

tek çekirdekli
* Yalnız bir çekirdeği olan hücreye denir.

tek çekirdekliler
* Yalnız bir çekirdeği olan hücreliler.

tek çenekli
* Tek çeneği olan.

tek çenekliler
* Buğdaygiller, zambakgiller, palmiyeler, salepgiller, ananasgiller, muzgiller gibi bitkilerin önemli bir sınıfı.

tek çeneklilik
* Tek çenekli olma durumu.

tek dalmak
* güreşte karşı güreşçinin tek bacağını kapmak.

tek delikliler
* Kuşlar gibi yumurtlayarak üreyen, dışkılığı olan memeliler takımı.

tek durmak
* uslu durmak, yaramazlık etmemek, sessiz kalmak.

tek durmamak
* bir taraf öbür tarafa karşı bazı hareket ve çalışmalar içinde bulunmak.
* yaramazlık, çapkınlık vb. yapmak.

tek elden
* bir yerin veya bir merkezin kumanda ve yönetimi altında olarak.

tek erkçi
* Monarşist.

tek erkçilik
* Monarşizm.

tek erklik
* Monarşi.

tek eşli
* Eşi bir tek olan, monogam.

tek eşlilik
* Kadının veya erkeğin karşı cinsten yalnız bir kişiyle evlenebilmesini onaylayan, birden çok kadınla veya birden çok erkekle evlenmeyi yasaklayan evlilik biçimi, monogami.

tek evli
* Bkz. tek eşli.

tek evlilik
* Bkz. tek eşlilik.

tek fazlı
* Elektrik akımının tek faza yüklenmesi.

tek heceli dil
* Çince ve Tibetçe gibi kelimeleri tek heceden oluşan dil.

tek hücreli
* Bir hücreli.

tek kişilik
* Tek kişiye özgü.

tek kürekle mehtaba çıkmak
* eksik hazırlıkla bir işe kalkışmak.
* becereksizce alay etmeye kalkışmak.

tek liste
* Seçimde muhalefeti olmayan liste.
* Yenilecek yemeklerin ne olduğu önceden belirlenip gelen müşterilere aynı yemeklerin verildiği uygulama, fiks mönü.

tek örnek
* Aynı yolda sürüp giden, yeknesak.

tek parmaklılar
* Memeliler sınıfının otçul, geviş getirmeyen, beş parmaklı fil, üç parmaklı gergedan, tapir veya bir parmaklı toynaklıları içine alan alt takımı.

tek partili
* Tek partiye dayanan (siyasî hayat).

tek renkli
* Tek rengi olan.
* Yalnız basit bir renk veren (ışık).

tek sayı
* 1, 3, 5, 7, 9 sayıları.

tek seçici
* Bir takıma girecek sporcuların seçiminde yetkili olan kimse.

tek sesli
* Benzer seslerin kullanılması.
* Eş sesli.

tek seslilik
* Tek sesli olma durumu.

tek tanrıcı
* Tek tanrıcılığa inanan (kimse), monoteist.

tek tanrıcılık
* İnsanın, doğada ve toplumda, ilk veya değişmez sebebi araştırmasına yol açan tarihî şartların etkisiyle her şeye gücü yeten bir tek tanrı düşüncesine varması, monoteizm.
* Evreni, doğayı ve toplumu yaratıp yöneten her şeye gücü yeten tek bir tanrı bulunduğuna inanma ve ona tapınma.

tek taraflı
* Tek bakış açısı, tek yanlı.

tek taş
* Sadece bir pırlantası veya elması olan yüzük.

tek tek
* Birer birer, bir bir.

tek tırnak işareti

* Bir anlatım içinde çift tırnakta verilen bir alıntının içinde yer alan bir başka sözü tek tırnak arasında gösterme ve bu tek tırnak (' ') işaretini kullanma.

tek tük
* Az, seyrek (olarak).

tek yanlı
* Yalnız bir görüşü, bir düşünceyi benimseyen.

tek yönlü yol
* Üzerinde trafiğin yalnız bir yönde hareket edebildiği kara yolu.

tek yumurta ikizi
* Tek yumurtada döllenen ve çıkan ikizler.

tekabül
* Karşılıklı olma, karşılama.
* Karşı olum.

tekabül etmek
* karşılık olmak, karşılamak, bir şeyin yerini tutmak.

tekâlif
* Teklifler.
* Vergiler, salmalar.

tekâmül
* Olgunluk, olgunlaşma.
* Evrim, gelişim, gelişme.

tekâmül etmek
* olgunlaşmak.
* evrim geçirmek, gelişmek.

tekâpu
* Dalkavukluk etme, birinin her dediğini, her yaptığını onaylama.

tekâsüf
* Bir araya gelme, toplanma, sıkışma.
* Yoğun duruma gelme, yoğunlaşma.

tekâsüf etmek
* toplanmak.
* yoğunlaşmak.

tekâsül
* Üşenme, üşengeçlik, gevşeklik, tembellik.

tekaüdiye
* Emekli aylığı.

tekaüt
* Emekliye ayrılma.
* Emekli.

tekaüt ikramiyesi
* Emekli ikramiyesi.

tekaüt maaşı
* Emekli aylığı.

tekaüt olmak

* emekli olmak, emekliye ayrılmak.

tekaütlük
* Emeklilik.

tekbenci
* Tekbencilik yanlısı olan kimse.

tekbencilik
* "Yalnız ben varım, benden başka her şey yalnızca benim tasarımımdır, diyen, öznel ben'i bilinç içerikleriyle birlikte tek gerçek, tek var olarak kabul eden görüş, solipsizm.

tekbir
* Müslümanlıkta Tanrı'nın büyüklüğünü, yüceliğini anmak için söylenen ve Allahuekber sözü ile başlayan duanın adı.

tekbir getirmek
* bu duayı özel makamıyla okumak.

tekçi
* Tekçilik taraflısı olan, tekçilikle ilgisi olan (kimse), monist.

tekçilik
* Gerçekliğin temeli olarak yalnızca tek bir ilkeyi benimseyen dünya görüşü, monizm.
* Gerçekliğin herhangi bir organ gibi bölünmez bir bütün olduğuna ve bağımsız parçaları bulunmadığına inanan öğreti, monizm.

tekdir
* Azarlama, paylama.

tekdir etmek
* azarlamak, paylamak.

tekdüze
* Değişmeksizin, düzenli, aynı biçimde tekrarlanan, sürüp giden, muttarit, yeknesak, monoton.
* Değişmeyerek, aynı biçimde tekrar edilerek.

tekdüzeleşme
* Tekdüzelemek işi.

tekdüzeleşmek
* Tekdüze bir duruma gelmek.

tekdüzelik
* Tekdüze olma durumu, yeknesaklık, monotonluk.

teke
* Keçinin erkeği.
* Bir karides türü.
* Tüylü devenin erkeği ile tek hörgüçlü dişi devenin geriye melezlenmesinden elde edilen bir deve türü.

teke dikeni
* Patlıcangiller familyasından yüksek çalı biçiminde dikenli bitki.

teke tek
* Bire karşı bir.

tekebbür
* Kibirlenme, büyüklenme, çalım, kurum.

tekeden süt çıkarmak
* olamayacak şeyleri olur duruma getirmek.

tekeffül
* Bir şeyin sorumluluğunu üzerine alma, yükümlenme.
* Kefil olma.

tekeffül etmek
* yükümlenmek.
* kefil olmak.

tekel
* Bir malın yapımının, tek bir kuruluşun elinde bulunduğu durum; herhangi bir üretim alanını devletin elinde tutma, satışı tek elden yönetme ve fiyata hâkim olma durumu, inhisar, monopol.
* Bir tek şeye tek başına sahip çıkma.

tekel bayii
* Tekel ürünlerini satan iş yeri.

tekel maddesi
* Tekel ürünleri arasında satışa sunulmuş madde.

tekelci
* Tekel kuran ve bu tekeli kabul ettiren, inhisarcı.
* Tekel görevlisi.
* Bir şeye, bir düşünceye tek başına sahip olma, benimseme, yayma taraflısı olan.

tekelci anamalcılık
* Ana sermayenin merkezleşme eğiliminden doğan tekelleşme aşaması.

tekelcilik
* Tekelci olma durumu, inhisarcılık.

tekelinde olmak
* (herhangi bir şey) tekeli altında bulunmak, elinde tutmak, inhisarında olmak.

tekeline (veya tekellerine) almak
* bir şeye tek başına sahip olmak, inhisarına almak, patentine almak.
* fikir, sanat vb. alanda kendi görüşünü hâkim kılmak.

tekelleşme
* Tekelleşmek işi.

tekelleşmek
* Tekel durumuna gelmek.

tekelleştirme
* Tekelleştirmek işi.

tekelleştirmek
* Tekel durumuna getirmek.

tekellüf
* Zahmet veren bir iş görme, güçlüğe katlanma.
* Bir işi gösterişli bir biçimde yapmaya çalışma, özenme, gösteriş.

tekellüm
* Söyleme, konuşma.

tekemmül
* Olgunlaşma, yetkinleşme.

tekemmül etmek
* olgunlaşmak, yetkinleşmek, erginleşmek.

teker
* Tekerlek.
* Bu biçimde olan (şey).
* Bir gök cisminin çember biçiminde görünen yüzeyi; cismin gökyüzü üzerindeki iz düşümü.
* İnce ve çapı oldukça büyük teker şeklinde parça.

teker meker yuvarlanmak
* döne döne yuvarlanmak.
* iyi durumda olan bir kişi durumunu birdenbire yitirmek.

teker teker
* Birer birer, ayrı ayrı.

tekercik
* Bilgisayarda oluşturulmuş, yazılmış bilgileri saklamak, bir başka yere aktarmak amacıyla kullanılan araç.

tekerçalar
* Disk-player.

tekerçalarcı
* Diskjokey.

tekere çomak sokmak (veya taş koymak)
* birinin yolunda giden işini aksatan, engelleyen davranışta bulunmak.

tekerlek
* Merkezde bulunan ve bir eksenin çevresinde dönebilir kurs veya çember, teker.
* Teker biçiminde olan (şey).

tekerlek kırıldıktan sonra yol gösteren çok olur
* sonucu kötü çıktıktan sonra bir davranış üzerine akıl öğreten çok bulunur.

tekerlek pabucu
* Arabaların, yokuş inerken hızlanmalarını önlemek için, tekerlek altına sürülen ve arabaya zincirle bağlı bulunan demir parçası.

tekerlekçi
* Araba tekerliği yapan kimse.

tekerlekçilik
* Araba tekerleği yapanın işi.

tekerlekli
* Tekerleği olan, tekerli.

tekerlekli koltuk
* Sakatların bir yere gidebilmek için kullandıkları tekerlekli olan oturma aracı.

tekerlekli sandalye
* Sakatların bir yere gidebilmek için kullandıkları tekerlekleri olan oturma aracı, tekerlekli koltuk.

tekerleme
* Tekerlemek işi.
* Çoğunlukla basmakalıp söz.
* Çoğunlukla, masalların başında bulunan kafiyeli giriş sözleri.
* Birbiriyle uyumlu hazır söz kalıbı.
* Saz şairleri arasında yapılan deyiş yarışı.
* Orta oyununda, özellikle Kavuklu'nun kullandığı sözler.

tekerlemek
* Yuvarlamak, döndürmek.

tekerlenme
* Tekerlenmek işi.

tekerlenmek
* Yuvarlanmak, dönmek.
* Durumu bozulmak, kötüye gitmek.
* Uğraşmak, peşinde koşmak, yuvarlanıp gitmek.

tekerli
* Tekeri olan,tekerlekli.

tekerrür
* Tekrarlanma.

tekerrür etmek
* tekrarlanmak.

tekesakalı
* Birleşikgillerden, kökleri sebze olarak kullanılan otsu bir bitki (Tragopogon porrifolius).

tekesemek
* (dişi keçi) Teke istemek.

tekessür
* Çoğalma, artma.

tekessür etmek
* çoğalmak, artmak.

tekevvün
* Oluş, oluşma, var olma, doğuş.

tekfin
* Kefenleme.

tekfin etmek
* kefenlemek.

tekfir
* Kâfir sayma.

tekfur
* Bizans imparatorluğu zamanında vali düzeyinde olan yöneticilerle Anadolu ve Rumeli'deki Hristiyan beylerine verilen ad.

tekfurluk
* Tekfur olma durumu.
* Tekfurun yönetimi altında bulunan yer.

tekil
* Kelimelerde bir varlığı veya çekimli fiillerde bir kişiyi bildiren biçim, teklik, müfret, çoğul, çokluk karşıtı: Çocuk, ev, geldim, geldin gibi.

tekillik
* Tekil olma durumu.

tekin
* Boş, içinde kimse bulunmayan.
* Uğurlu.
* Eski Türklerde bir babanın taşınmaz mallarının mirasçısı olan en küçük oğlu.

tekin değil

* (yer, zaman vb. için) cin, peri vb.doğaüstü varlıkların bulunduğuna inanılan, uğursuz, tehlikeli.
* (insan veya hayvan için) kendisinde doğaüstü bir güç olduğu sanılan, uğursuz, sakınılması gereken.

tekinsiz

* Tekin olmayan, uğursuz.
* Belli davranış veya sözlerin bir toplumca, bir toplumsal grupça tehlikeli sayılması ve olumsuz yaptırımlara bağlanarak yasaklanması, tabu.

tekir

* Postu siyah çubuklarla ve beneklerle süslü, kül renginde veya boz olan (kedi).
* Barbunyaya benzeyen bir balık (Mugil surmulletus).

tekit

* Kuvvetleştirme, sağlamlaştırma, üsteleme.

tekit etmek

* kuvvetleştirmek, sağlamlaştırmak, pekiştirmek, üstelemek.

tekke

* Tarikattan olanların barındıkları, ibadet ve tören yaptıkları yer, dergâh.
* İşsiz güçsüz kimselerin buluşup sığındıkları yer.
* Esrar içilen üstü kapalı yer.

tekleme

* Teklemek işi.

teklemek

* (sık fideleri) Seyrekleştirmek.
* (motorda) Pistonun biri çalışmamak.
* (tabanca) Bozulup tutukluk yapmak.
* (kalp için) Sağlığı bozulmak.
* Kekelemek.

tekleşme

* Bir kelimenin içindeki çift ünsüzün bire inişi: Kassap > kasap, sarraç > saraç gibi.

tekleşmek

* Tek özellik göstermek.

tekli

* Müzik dünyasında tek kişi tarafından doldurulan kaset veya yoğun teker.

teklif

* Birinden yapılması zor, eziyetli bir iş isteme.
* İncelenmek veya kabul edilmek için bir şey sunma, önerme, öneri.
* İncelenmek için ileri sürülen şey, öneri.
* İçten olmayan, resmî davranış.

teklif etmek

* önermek, öne sürmek, öneride bulunmak.
* evlenmek işini birine diğer cinsten olanı önermek.

teklif tekellüf

* Samimî olmama, resmî olma durumu, teklifli olma.

teklifli

* Kendisiyle samimî, içli dışlı olunmayan, resmî.

teklifsiz

* Samimî, içli dışlı, sıkı fıkı.

teklifsiz konuşma
* Senli benli, samimî, resmî olmadan konuşma ve davranma.

teklifsizce
* Teklifsiz bir biçimde, içten olarak.

teklifsizlik
* Teklifsiz olma durumu veya teklifsiz davranış.

teklik
* Tek, bir olma durumu.
* Kelimelerde, tek kişiyi veya varlığı bildiren biçim, çoğul, çokluk karşıtı: öğrenci-y-im, ev-im, gel-di-m vb.
* Bir lira.

teklik eki
* Tek özellik gösteren ek.

tekme
* Ayakla vuruş.
* Hayvanın art ayağıyla vurması, çifte.

tekme atmak (veya tekme vurmak)
* ayakla bir yere sertçe vurmak.
* çifte atmak.
* ihanet etmek.

tekme yemek
* birinin ayağından darbe almak.
* ihanete uğramak.

tekmeleme
* Tekmelemek işi.

tekmelemek
* Tekme vurmak.

tekmelenme
* Tekmelenmek işi.

tekmelenmek
* Tekme vurulmak.

tekmil
* Tamamlama, bitirme.
* Bütün, tüm.
* Eksiksiz.
* Bkz. tekmil haberi.

tekmil haberi
* Askerlikte astın üste verdiği sözlü rapor.
* Bir işin tamamlanmış olduğu haberi.

tekmil vermek
* bir ast bir üste bir iş, bir durum üzerinde bilgi vermek.

tekmilleme
* Tamamlamak işi.

tekmillemek
* Tamamlamak, bütünlemek, bitirmek.

tekne

* Türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap.
* Geminin omurga, kaburga ve kaplamadan oluşan temel bölümü.
* Deniz taşıtı.
* Katmanlı kayaçların içeri doğru çukur, alçak bölümü, ineç, kemer karşıtı.
* Yer kabuğundaki kıvrımların çukur, alçak yeri, havza.
* Sızdırabilir veya sızdırmaz olarak yapılmış, levhaları bir parçadan oluşmuş, kulpları ve kulp delikleri bulunan bir veya iki kişi tarafından taşınabilir üstü açık bir ambalaj türü.

tekne kazıntısı
* Yaşlıların son doğan çocukları.

tekneci
* Tekne, özellikle deniz teknesi yapan ve satan kimse.
* Sokaklarda balık satan kimse.

teknecilik
* Deniz teknesi yapımı.

teknetyum
* Atom numarası 43, atom ağırlığı yaklaşık 98 olan, sunî olarak elde edilen radyoaktif element. Kısaltması Tc.

teknik
* Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi.
* Fizik, kimya, matematik gibi bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama.
* Bu uygulamaya dayanan, bu uygulamaya ilişkin.
* Yol, beceri, yöntem.
* Teknikle ilgili bir sanata, bir bilime, bir mesleğe özgü olan.

teknik eğitim
* Mekanik alandaki uğraşlara, sanayi ile ilgili işlere veya uygulamalı bilim alanlarına ilişkin eğitim.

teknik lise
* Genel ve teknikle ilgili dersleriyle öğrenciyi teknik alanlarda eğitim vererek yüksek öğretim kurumlarına hazırlayan orta öğretim kurumu.

teknik okul
* Öğrencileri teknik alanlarda yetiştiren okul.

teknik öğretim
* Bir tekniğin veya teknik yöntem ve becerilerin kazandırılmasına önem veren öğretim.

teknik üniversite
* Teknikle ilgili öğretimin ağırlıklı olarak yapıldığı lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim veren yüksek öğretim kurumu.

teknikçi
* Bir işin bilim yönünden çok, uygulama ve pratik yönü ile uğraşan kimse, teknisyen, tekniker.
* Film yapımının herhangi bir teknik kolunda çalışan usta işçi.

tekniker
* Teknikçi.

teknisyen
* Teknikçi.

teknokrasi
* Devlet yönetiminde son sözün yönetim ve ekonomi uzmanlarına bırakılmasına dayanan siyasî yöntem.

teknokrat
* Teknokrasiden yana olan.

* Ekonomik mekanizmaların teorik incelenmesine dayanan, ama insan etkenini her zaman yeterince göz önünde bulundurmayan devlet adamı veya memur.

teknokratçılık
* Teknokrat yanlısı olan kimse.
* Teknokratların iktidarı.

teknoloji
* Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri kapsayan bilgi.

teknolojik
* Teknoloji ile ilgili.

tekrar
* Aynı olayın, işin, hareketin yeniden ortaya çıkışı, tekrarlanması.
* Bir konuşma veya yazıda aynı düşünceyi, kelimeyi birçok defa söyleme.
* Bir daha, yine, yeniden, gene.

tekrar etmek
* yeni baştan söylemek veya yapmak.

tekrar tekrar
* Üst üste, ardı ardına.

tekraren
* Tekrar tekrar, tekrarlanarak, defalarca.

tekrarlama
* Tekrarlamak işi.

tekrarlamak
* Tekrar etmek, yeni baştan yapmak.

tekrarlanma
* Tekrarlanmak işi.

tekrarlanmak
* Tekrar edilmek, tekrar tekrar dile getirilmek, yeniden söylenmek.

tekrarlatma
* Tekrarlatmak işi.

tekrarlatmak
* Tekrar ettirmek, yeni baştan yaptırmak.

tekrarlı
* Tekrar edilen, mükerrer.

tekrir
* Tekrar etme, yeniden söyleme.
* Bir yazıda veya şiirde sözü ya da kavramı anlatımı pekiştirmek amacıyla sık sık tekrar etme sanatı.

tekrir etmek
* tekrarlamak.

teksif
* Yoğunlaştırma, sıklaştırma, koyulaştırma, toplama.

teksif etmek
* yoğunlaştırmak, toplamak.

teksir

* Çoğaltma.

teksir etmek
* (yazı için) çoğaltmak.

teksir kâğıdı
* Çoğaltma makinesinde kullanılan baskı kâğıdı.

teksir makinesi
* Çoğaltma makinesi.

tekst
* Metin (I).

tekstil
* Dokuma.
* Dokumacılık.

tekstilci
* Tekstil işi ile uğraşan.

tektonik
* Parçalanıp dağılmış yer katmanlarının birbirleri ile olan ilgilerini araştıran yer bilimi kolu.

tekvando
* El ve kol vuruşlarından çok, ayak ve tekme tekniklerine önem veren, Uzak Doğuya özgü dövüş sanatı.

tekvin
* Oluşturma, var etme, yaratış, yaratma.

tekvin etmek
* yaratmak.

tekzip
* Yalanlama.

tekzip etmek
* yalanlamak, doğru olmadığını açıklamak.

tel
* Türlü metallerden yapılmış, kopmaya karşı bir direnç gösteren ince uzun nesne.
* Bu nesneden yapılmış veya bu biçimde olan.
* Bazı organizmaların demet durumundaki oluşumunu meydana getiren ipçiklerin her biri, lif.
* İnsan saçını oluşturan ipçik.

tel
* Telgraf kelimesinin kısaltması.

tel cambazı
* Telde oynayan cambaz.
* Çok kaypak davranan kimse.

tel çekmek
* telle çevirmek, tel germek.

tel çekmek
* telgraf çekmek.

tel çivi
* Telden yapılan çivi.

tel dikiş

* Telle yapılan dikiş.

tel dokuma
* Telle örülmüş dokuma.

tel dolap
* Yanları ve kapağı ince delikli telden yapılmış yemek dolabı.

tel fırça
* Tel ile yapılmış sert fırça.

tel halat
* Telden yapılan kalın halat.

tel kadayıf
* İnce tel biçiminde, özel kalıplardan dökülerek sıcak saç üzerinde kurutulan hamur ve bu hamurdan yapılan tatlı.

tel kafes
* Tellerle örülmüş kafes.

tel kurdu
* Ekin ve sebze köklerini kemirerek büyük zararlara yol açması sebebiyle tarım için çok zararlı tarla böceği kurtçuklarına verilen ad.

tel küf
* Vücutta hemen bütün dokularda yerleşebilen asalak bir mantar türü (Sporotrichum schneckii).

tel küflüce
* Tel küften ileri gelen ilkel mantar hastalığı.

tel örgü
* Dikenli tellerden yapılmış engel.

tel şehriye
* İnce tel biçiminde, hamurun kurutulup kesilmesiyle elde edilen ve genellikle çorbası yapılan bir yiyecek türü.

tel tel
* Tel biçiminde.
* Ayrı ayrı teller durumunda.

tel yazısı
* telgrafla gönderilen yazı.

tel zımba
* Kâğıtları birbirine tutturmaya yarayan araç.

telâ
* Kumaşla astar arasına konularak giysinin dik durmasını sağlayan kolalı bez.

telâffuz
* Söyleyiş, söyleniş.
* Boğumlanma.

telâffuz cihazı
* Bir dildeki söz varlıklarının doğru ve düzgün telâffuzunu gösteren alet.

telâffuz edilmek
* söylenmek.
* boğumlanmak.

telâffuz etmek
* söylemek.

telâffuz organı
* Sözlerin ses durumuna gelmesini sağlayan organlar.

telâfi
* Kötü bir etkiyi veya sonucu başka bir etki ile yok etme, karşılama, yerine koyma.

telâfi etmek
* (ziyan olan veya elden çıkan bir şeyin) yerini doldurmak, karşılamak.

telâki
* Buluşma, kavuşma.

telâkki
* Anlayış, görüş.
* Kabul etme, sayma.

telâkki etmek
* saymak, öyle kabul etmek, öyle anlamak.

telâlama
* Telâlamak işi.

telâlamak
* İki kumaş parçası arasına telâ koymak.

telâş
* Herhangi bir sebeple acelecilik.
* Kaygı, tasa, sıkıntı, endişe.
* Şaşkınlıktan doğan karışıklık, kargaşa.

telâş almak
* herhangi bir sebeple heyecanlanmak, endişelenmek, acele etmek.

telâş etmek
* sıkıntı duyarak acele etmek, endişelenmek, telâşlanmak.

telâş göstermek
* telâşını belli etmek.

telâşa düşmek
* telâşlanmak.

telâşa düşürmek
* telâşlandırmak.

telâşa gelmek
* (bir iş) telâş sırasında yapılmak.

telâşa vermek
* davranış ve hareketleriyle çevresindekileri heyecana, aceleye, sıkıntıya sokmak.

telâşe
* Telâş.

telâşe müdürü
* Çok telâşlı veya çevresini telâşa veren kimseler için kullanılır.

telâşe nazırı
* Bkz. telâşe müdürü.

telâşına dalmak
* herhangi bir şeyle ilgili olarak heyecanla, aceleyle, sıkıntıyla davranmak.

telâşlandırma
* Telâşlandırmak işi.

telâşlandırmak
* Telâşlanmasına sebep olmak.

telâşlanış
* Telâşlanmak işi veya biçimi.

telâşlanma
* Telâşlanmak işi.

telâşlanmak
* Herhangi bir sebeple acelecilik göstermek.
* Endişelenmek, kaygılanmak, telâş etmek.

telâşlı
* Telâş eden, telâşa düşen.

telâşlı telâşlı
* Aceleci bir biçimde, telâş göstererek.

telâşlılık
* Telâşlı olma durumu.

telâşsız
* Telâş etmeyen, telâş göstermeyen, soğuk kanlı.
* Soğukkanlılıkla, şaşırmadan.

telâşsızlık
* Telâşsız olma durumu.

telâtin
* Bir tür sağlam, yumuşak dana veya öküz derisi.

telcik
* Küçük tel.
* Çok ince bazı organlara, özellikle köklerin ince ayrıntılarındaki ince iplikçiklere verilen ad.
* Erkek organda başçığı taşıyan ince bölüm.
* Sinir veya kas hücrelerinin sitoplazmasında bulunan ince iplikçikler.

telef
* Yok etme, öldürme.
* Boş yere harcama, yıpratma.

telef etmek
* öldürmek, mahvetmek.

telef olmak
* ölmek, mahvolmak.

telefat
* Savaş, kaza vb. sebeplerle uğranılan can kaybı.

teleferik
* Birbirinden uzak iki yüksek yer arasında, havada gerilmiş bir veya birkaç kablo üzerinde kayarak hareket eden asılı taşıt.

telefon
* Belirli bir uzaklıktaki konuşmaları ileten ve yansıtan elektrik tesisatının bütünü.
* Birbirinden uzakta bulunan iki kişinin konuşmasını sağlayan cihaz.

telefon direği
* Telefon tellerinin aktarımı için dikilen ağaç veya metal direk.

telefon etmek (veya açmak)
* birini telefonla aramak ve bir şey söylemek.

telefon hattı
* Telefon tesisini ve iletişimini sağlayan tel örgü ağı.

telefon kabini
* Telefon edilmek için yapılmış kulübe.

telefon kartı
* Telefon etmek için satın alınan ve manyetik gücü ile telefon makinesini çalıştıran kart.

telefon kulübesi
* Telefon edilmek üzere şehir veya mahallelerin belli yerlerine konulan kulübe, telefon kabini.

telefon rehberi
* Telefon numaralarının sahiplerini alfatik sıraya göre gösteren kitap.

telefon santrali
* Aynı merkeze bağlı ve iletişim akışı için giriş ve çıkışın otomatik olarak yapılmasını sağlayan sistem.

telefoncu
* Telefon düzeni kuran veya telefon onaran kimse.
* Santral memuru, santralci.

telefonculuk
* Telefon kuruculuğu veya onarıcılığı.
* Telefon santral memurluğu.

telefonlaşma
* Telefonlaşmak işi.

telefonlaşmak
* (birbiriyle) Telefonda konuşmak.

telefonometre
* Telefon konuşmalarının süresini ve sayısını gösteren sayaç.

telefotografi
* Fotoğraf, resim, yazı gibi durağan görüntülerin elektrik akımıyla uzaklara iletilmesi yolu.

telek
* Kuşların gövde, kanat ve kuyruğunda bulunan, uçma, örtü ve kuyruk telekleri olarak üçe ayrılan, çeşitli renklerde kalın eksenli tüy.

telekart
* Telefon etmek için kullanılan kart.

teleke
* Kanat teleklerinin uzun ve serti.

telekız
* Telefon ile iletişim kurarak fuhuş yapan kadın.

telekinezi

* Bkz. Uza devim.

telekomünikasyon
* Haber, yazı, resim, sembol veya her çeşit bilginin tel, radyo, optik ve başka elektromanyetik sistemlerle iletilmesi, bunların yayımı veya alınması, uz iletişim.

telekonferans
* Telefon ile uzak merkezlerden konuşmacıları kenferans yerine bağlayarak gerçekleştirilen konferans.

teleks
* Telsiz ve telem araçlarına uzaktan haber yazdırma düzeni, uz yazım.

teleksçi
* Teleks görevlisi.

teleksçilik
* Teleksçinin işi veya mesleği.

telem
* Bir metnin doğrudan doğruya gönderilmesini ve alıcı olarak basım evi harfleriyle yazılmasını sağlayan araç, uzyazar.

teleme
* Bir tür tuzsuz ve yumuşak peynir.

teleme peyniri
* Tuzsuz ve yumuşak bir peynir türü.

teleme peyniri gibi
* tombul ve beyaz tenli kadınlar için söylenir.

telemetre
* İki nokta arasındaki uzaklığı ölçmeye yarayan gereç.
* Fotoğraf makinelerinde, çekimi yapılacak nesneye olan uzaklığı belirterek bunun ayarını yapan düzen.

telemetri
* Uzaklık ölçer.

teleobjektif
* Uzaktaki cisimlerin çok yakın görüntülerinin elde edilmesini sağlayan, çok uzun odaklı mercek türü.

teleoloji
* Evreni maksatlarla sonuçlar arasında bir ilişkiler sistemi olarak gören teori.

telepati
* Birinin düşündüklerini veya uzakta geçen bir olayı duygusal hiçbir bağlantı olmadan algılama, uza duyum.

telepatik
* Telepati ile ilgili.

teleradar
* Televizyon aracılığıyla radar görüntüsü alma işi.

teles
* Yıpranmış, hırpalanmış bir şekilde telleri, lifleri meydana çıkmış.

telesekreter
* Arayanların mesajlarını bir banda kaydeden telefonla birlikte çalışan araç.

telesime
* Telesimek durumu.

telesimek
* Yorulmak, güçsüz kalmak; yorgunluktan bayılacak duruma gelmek.
* Zayıflamak.

telesine
* Bkz. telesinema.

telesinema
* Bir sinema filmini televizyonda göstermeye yarayan cihaz.
* Televizyonda filmleri iletme ve yansıtma işi ile uğraşan bölüm.

telesiyej
* Kayakçıları veya turistleri sürekli hareket hâlindeki bir kabloya asılı oturma yerlerinde taşıyan bir tür teleferik.

teleskop
* Sonsuzdaki bir nesnenin gerçek görüntüsünü, içbükey bir aynadan yapılmış merceğinin odak düzleminde veren ve gök bilimiyle ilgili gözlemlerde kullanılan optik cihaz, ırakgörür.

Teleüt
* Batı Sibirya'da yaşayan bir Türk topluluğu.

Teleütçe
* Teleüt Türkçesi.

televizyon
* Elektromanyetik dalgalar yoluyla halkın doğrudan doğruya alması maksadıyla yapılan hareketli veya sabit resimlerin sesli veya sessiz kalıcı olmayan görüntülerinin renkli veya siyah beyaz yayını.
* Televizyon alıcısı.

televizyon alıcısı
* Televizyon yayınlarını almaya ve seyrettirmeye yarayan cihaz.

televizyon bandrolü
* Televizyon alıcısı ile birlikte verilen ve vergisinin ödenmiş olduğunu gösteren belge.

televizyon filmi
* Televizyonda gösterilmek için hazırlanmış film.

televizyon oyunu
* Televizyon için yapılmış film.

televizyon programı
* Televizyonun yayın akışını gösteren program.

televizyon verici istasyonu
* Televizyon yayını yapmak üzere donatılmış her türlü hareketli veya sabit tesis, televizyon vericisi.

televizyon yayını
* Televizyon verici istasyonlarının aracılığı ile alıcılara ulaştırılan yayın düzeni.

televizyoncu
* Televizyon alıcısı satan kimse.
* Televizyon onarıcısı.
* Televizyon kuruluşunda çalışan görevli kimse.

televizyonculuk
* Televizyon yapma, onarma veya satma işi.
* Televizyoncunun yaptığı iş.

telfin
* Lâkerda yapılmak için kesilmiş torik balığı parçası, takoz.

telgraf

* İki merkez arasında, kararlaşmış işaretlerin yardımıyla yazılı haberlerin veya belgelerin iletimini sağlayan bir telekomünikasyon düzeni.
* Bu araçla alınan haber.

telgraf çekmek

* telgrafla haber göndermek, tellemek.

telgraf çiçeği

* Bir çeneklilerden, boğumlu sarkık dallı, yaprakları etli, uçları sivri, bazı türlerinde yaprakların alt ve üst yüzü mor ve gümüşî yollu, beyaz, mavi veya pembe çiçekli bir süs bitkisi (Tradescantia).

telgraf direği

* Telgraf hattını aktarmada kullanılan ağaç veya metal direk.

telgraf teli

* Telgraf iletişimini sağlayan tel.

telgraf üslûbu

* Kısa ve özlü anlatım.

telgrafçı

* Telgraf görevlisi.

telgrafçılık

* Telgrafçının görevi.

telgrafhane

* Telgraf aracılığıyla haberleşmeyi sağlayan resmî kuruluş.

telhis

* Özet, özetleme, kısaltma.
* Sadrazamın bir sorunu kendi düşünceleriyle birlikte özet olarak yazıp padişaha sunduğu kâğıt.

telhis etmek

* özetlemek.

telhisçi

* Padişaha sunulacak işlerin özetini çıkarmakla görevli kimse.

teli kırmak

* bağlı bulunduğu kuruluşlarla ilişkisini kesmek.

telif

* Uzlaştırma.
* (kitap) Yazma.

telif etmek

* uzlaştırmak.
* (kitap) yazmak.

telif hakkı

* Bir fikir veya sanat eserini yaratan kişinin, bu eserden doğan haklarının hepsi.

tel'in

* Lânet okuma, kargıma, kargış.

tel'in etmek

* lânetlemek, kargımak.

tel'in mitingi

* Herhangi bir siyasî veya sosyal olayı telin etmek için gerçekleştirilen protestolu gösteri.

telis
* Bitkisel tellerden yapılmış, kaba örgülü büyük çuval.

telkâri
* Tel durumundaki gümüşü, altını örerek veya bir şey üzerine kakarak yapılan iş.
* Gümüş veya altını ince teller durumuna getirip örerek yapılan (takı vb).
* Gümüş veya altın tellerden yapılmış motiflerle süslü.

telkih
* Aşılama, aşı.

telkin
* (bir duyguyu, bir düşünceyi) Aşılama.
* Ölü gömüldükten sonra mezar başında imamın söylediği dinî sözler.
* Bilinç dışı bir sürecin aracılığıyla, kişinin ruhî veya fizyolojik alanıyla ilgili bir düşüncenin gerçekleştirilmesi.

telkin etmek
* aşılamak.

tellâk
* Hamamlarda yıkanmak üzere gelenleri keseleyip yıkayan erkek.

tellâklık
* Tellâğın yaptığı iş.

tellâl
* Bir şeyin satılacağını veya herhangi bir şeyi halka bildirmek için çarşıda, pazarda yüksek sesle bağıran kimse.
* Satışlarda aracılık eden kimse.

tellâl çağırtmak
* bir haberi, bir isteği vb. yi tellâl aracılığıyla duyurmak.

tellâliye
* Tellâllık.

tellâllık
* Telâllın yaptığı iş.
* Tellâla verilen ücret veya yüzdelik, tellâliye.

telleme
* Tellemek işi.

tellemek
* Tel geçirmek, tel takmak.
* Tel ile süslemek.

tellemek
* Telgraf çekmek.

tellendirme
* Tellendirmek işi.

tellendirmek
* (sigara, nargile, çubuk vb.) Keyifle tüttürerek içmek.

tellenme
* Tellenmek (I,II) işi.

tellenmek

* Tel takınmak.
* Telle çevrilmek.

tellenmek
* Telgraf çekilmek.

teller takmak (veya tel takınmak)
* sevincini aşırı davranışlarla gösterenler için kullanılır.

telleyip pullamak
* birçok süslerle süslemek.
* değerinden çok övmek.

telli
* Teli olan.
* Teller takınmış, telle süslenmiş.

telli balıkçıl
* Başında ok biçiminde bir tel demeti bulunan balıkçıl, okar.

telli çalgılar
* Vurma çalgıları ve yaylı çalgıları içine alan, teller aracılığıyla ses çıkaran çalgılar.

telli duvaklı
* Duvakla ve telle süslenmiş olan (gelin).

telli pullu
* Zevksiz bir biçimde süslenmiş (şey veya kimse).

telli turna
* Turnagillerden, su kıyılarında yaşayan, uzunluğu 85 cm olan, vücudu gümüşî, başı ve boynu kara, büyük bir kuş (Anthropoides virgo).

tellice
* Tel gibi, teli andıran.
* Tek kadın tarafından oynanan bir tür oyun.

tellür
* Atom numarası 52, atom ağırlığı 127,60, yoğunluğu 6, 24 olan, 450° C de eriyen, mavimtırak beyaz renkte bir element. Kısaltması Te.

telmih
* Anlatılmak istenen şeyi söz arasında imalı olarak belli etme, açıkça söylememe.
* Bir mısrada veya beyitte bilinen bir olayı, bir atasözünü veya bir fıkrayı hatırlatma sanatı.

telmih etmek
* üstü kapalı, imalı bir biçimde anlatmak.

telmihen
* Telmih olarak, telmih yoluyla ima ederek.

telsi
* Çok ince telciklerden oluşan.

telsiz
* Teli olmayan.

telsiz
* Telsiz telefon veya telsiz telgrafın kısa adı.

telsiz bağlantısı
* Telsizle haberleşmeyi sağlayan sistem.

telsiz telefon
* Elektromanyetik dalgalar yardımıyla çalışan telefon.

telsiz telgraf
* Elektromanyetik dalgalar yardımıyla çalışan telgraf.

telsizci
* Genellikle gemilerde, uçaklarda yerle gemi, yerle uçak arasında ve daha başka gemi ve uçaklarla telsiz bağlantısı kurmakla görevli kimse.

telsizcilik
* Telsizcinin görevi.

teltik
* Yanlış, hata.

teltikli
* Hatalı, kusurlu.

teltiksiz
* Hatırsız, yanlışsız, kusursuz.

telve
* Fincanın dibine çöken kahve tortusu.

telvis
* Kirletme, pisletme.

telvis etmek
* kirletmek, pisletmek.

telyazı
* Telgraf.

telyazısı
* Telgrafla gönderilen yazı.

tem
* Tema.

tema
* Aslî konu.
* Uzun anlatıma dayalı edebî eserlerde okuyucuya verilmek istenen mesaj.
* Sanat eserlerinde işlenen öz konu.

tema
* Bir hikâyede, öğretici veya edebî bir eserde işlenen düşünce, görüş.
* Herhangi bir sanat eserinde işlenen konu.
* Bir besteyi oluşturan temel motif.

temadi
* Sürme, sürüp gitme, uzama.

temadi etmek
* sürmek, uzamak, sürüp gitmek.

temaruz
* Kendini hasta gibi gösterme, hastalık taslama.

temaruz etmek
* kendini hasta gibi göstermek.

temas
* Değme, dokunma (I), dokunuş (I).
* Buluşup görüşme, ilişki kurma, münasebet.
* Değinme, sözünü etme, bahsetme.
* Gidip gelme, ulaşım, bağlantı.
* Dokunma.

temas etmek
* dokunmak, değmek.
* konuşup görüşmek.
* değinmek, sözünü etmek, bahsetmek.

temas etmek (veya biriyle temasta bulunmak)
* görüşüp konuşmak.
* değinmek.
* cinsel ilişkide bulunmak.

temasa geçmek
* arada bir bağlantı kurmak, görüşme yapmak.

temasa gelmek
* buluşup görüşmek.

temaşa
* Hoşlanarak bakma.
* Oyun, temsil, piyes, tiyatro.

temaşa etmek
* seyretmek, bakmak.

temaşa sanatı
* Oyun, temsil, piyes, tiyatro, sahne sanatları.

tematik
* Bir tema etrafında oluşan.

temayül
* Bir tarafa eğilme, meyletme.
* Belli bir gayeye veya sonuca yönelen faaliyete dönüşmeyen etki gücü, yönseme.
* Bir kimseye veya bir şeye ilgi duyma.

temayüz
* Başkalarına göre üstün duruma gelme, sivrilme, seçkinleşme.

temayüz etmek
* sivrilmek, seçkinleşmek.

tembel
* İş görmeyi, çalışmayı sevmeyen, çaba göstermekten, sıkıntıdan kaçan kimse, haylaz.
* Fonksiyonunu yerine getirmede yavaşlık gösteren (organ).

tembel tembel
* Tembel bir biçimde.

tembelce
* Tembel (bir biçimde).

tembele iş buyur, sana akıl öğretsin
* kendisinden bir konuda yardımcı olması istendiğinde yardım edeceği yerde çözüm yolları gösteren kimseler için kullanılır.

tembelhane
* İçinde bulunanların çalışmaya karşı isteksiz davrandıkları yer.

tembelleşme
* Tembelleşmek işi.

tembelleşmek
* Tembel duruma gelmek.

tembelleştirme
* Tembelleştirmek işi.

tembelleştirmek
* Tembel olmasına sebep olmak.

tembelliği tutmak
* tembelleşmek.

tembellik
* Tembel olma durumu veya tembelce davranış.

tembellik etmek
* tembelce davranmak.

tembih
* Bir şeyin belli biçimde ve yolda yapılmasını söyleme, bunu üsteleyerek hatırlatma, uyarı.
* Uyarma.

tembih etmek
* bir şeyin belli biçimde ve yolla yapılmasını istemek, söylemek, uyarmak.

tembihat
* Tembihler, uyarı.

tembihatta bulunmak
* uyarmak.

tembihleme
* Tembihlemek işi.

tembihlemek
* Uyarmak, hatırlatmak, tembih etmek.

tembihlenme
* Tembihlenmek işi veya durumu.

tembihlenmek
* Tembihlemek işi yapılmak, tembih edilmek.

tembihli
* Uyarılmış, hatırlatılmış, tembih edilmiş.

tembul
* Hindistan'da yetişen, tırmanıcı bir tür biber ağacı (Piper betle).

temcit
* Recep, şaban ve ramazan ayları süresince, sabah ezanından sonra minarelerden okunan ve Allah'ın ululuğunu belirten dua.

temcit pilâvı gibi ısıtıp ısıtıp öne sürmek
* birçok defa tekrarlanan şeyler için kullanılır.

temdit
* Uzatma, sürdürme.

temdit etmek
* uzatmak, sürdürmek.

temeddüh
* Kendini övme, övünme.

temeddüh etmek
* övünmek.

temeddün
* Uygarlaşma, medenîleşme.

temek
* Ahırdaki gübreyi dışarı atmak için kullanılan kapaklı veya kapaksız delik, pencere.

temel
* Bir yapının toprak altında kalan ve yapıya dayanak olan duvar, taban vb. bölümlerinin tümü.
* Bu bölümleri yapmak için kazılan çukur.
* Bir şeyin gelişimi için gereken ilk ögeler.
* En önemli, belli başlı, ana, esas, asıl, baz.

temel atma
* Bir yapının temellerini toprak seviyesinin altında yapmaya başlama.
* Bir işin bir yapının oluşumu için ilk adımı atmak, temeline ilk harcı koymak.

temel atmak
* bir yapının temellerini yapmaya başlamak.
* herhangi bir işe başlamak, girişmek, bir şeyin gelişmesine, büyümesine sebep olmak.

temel bilimler
* Değişik bilim alanlarının fizik, kimya, biyoloji, matematik gibi temel bilgilerini içeren bilim dalları.

temel cümle
* Birleşik veya girişik cümlelerde, yan cümle, ara cümle ve iç cümlelerin bağlı olduğu asıl yargıyı belirten cümle.

temel çivisi
* Yapı işlerinde kullanılan büyük çivi.

temel direği
* Büyük, kalın direk.
* Bir şeyin dayandığı, güç aldığı en önemli öge, nesne veya kişi.

temel duruş
* Bir jimnastik alıştırmasına başlamak için, vücudun dayanak yüzeyine göre aldığı, değişen ilk durum.

temel duvarı
* Temeli oluşturan duvarlar.

temel eğitim
* İlköğretimi kapsayan eğitim sistemi.

temel haklar
* Kişiliğe bağlı dokunulmaz, devredilmez hak ve özgürlükler.

temel harf
* Kanunla kabul edilmiş yeni Türk alfabesindeki harflerin tamamı.

temel kakmak

* bulunduğu yerden kolay kolay ayrılacak gibi olmamak.

temel kazısı
* Temel atmak için yapılan kazı işleri.

temel öğretim
* Temel eğitimin uygulanması.

temel önerme
* Değişik önermelerin özünü oluşturan önerme.

temel sayı
* Asıl sayı.

temel taşı
* Bir yapının temeline konan taş.
* Bir şeye temel olan öge veya kişi, dayanak, esas.

temel tutmak
* temelin kazılacağı zemin sağlam olmak.
* sürüp gidecek bir duruma gelmek, kökleşmek, yerleşmek.

temel tümce
* Asıl yargının temsil edildiği yüklemin yer aldığı ana cümle.

temellendirme
* Temellendirmek işi.

temellendirmek
* Temel tutmasını sağlamak, yerleştirmek.
* Süreklilik ve kalıcılık kazandırmak.

temellenme
* Temellenmek işi.

temellenmek
* Temel tutmak.

temelleşme
* Temelleşmek işi.

temelleşmek
* Temel tutmak, yerleşmek.
* Sürekli ve kalıcı bir duruma girmek.

temelleştirme
* Temelleştirmek işi.

temelleştirmek
* Temel tutmasını, yerleşmesini sağlamak.
* Süreklilik kazandırmak, kalıcı bir duruma getirmek, temelli olmasını sağlamak.

temelli
* Herhangi bir nitelikte temeli olan.
* Geçici olmayan, sürekli, kalıcı, devamlı, daimî.
* (te'melli) Sürekli olarak.
* Büsbütün, tamamen.

temelli senatör
* Belli bir süreye bağlı olmayan atanmış senatör.

temellük

* Kendine mal etme.

temelsiz
* Temeli olmayan.
* Gerçek veya sağlam olmayan, asılsız, yanlış.

temenna
* Öne doğru eğildikten sonra doğrulurken eli başa götürerek verilen selâm.

temenna etmek
* eli başa götürerek ve öne doğru eğilerek selâm vermek.

temennah
* Bkz. temenna.

temenni
* Dileme, dilek.

temenni etmek
* dilemek.

temerküz
* Bir yerde toplanma.

temerküz etmek
* bir noktada toplanmak, derişmek.

temerküz kampı
* Bkz. toplama kampı.

temerrüt
* Dik kafalılık, kafa tutma.
* Direnim.

temerrüt
* Ek faiz ödeme durumu.

temerrüt etmek
* kafa tutmak.

temessül
* Benzeşme.
* Özümleme.

temettü
* Kazanç.

temettü hissesi
* Bkz. kâr payı.

temevvüç
* Dalgalanma.

temeyyüz
* Kendini gösterme, sivrilme.

temeyyüz etmek
* kendini göstermek, sivrilmek.

temhir
* Mühürleme.

temin

* Korkusunu giderme, inanç verme.
* Sağlama, elde etme.
* Gerçekleştirme.

temin etmek

* korkusunu gidermek, güven vermek.
* sağlamak, elde etmek, tedarik etmek.

teminat

* Garanti, güvence.

teminat akçesi

* Artırma ve eksiltmeye girenlerden garanti karşılığı alınan para.

teminat mektubu

* Bir kimsenin belirli bir işi yapabileceğine ilişkin, bankalarca verilen para güvencesini içeren belge.

teminat senedi

* Ticarî kuruluşkarın kullanabilecekleri krediye karşılık olarak bankalarda bulundurdukları müşteri çeki ve senetleri.

teminat vermek

* güvence vermek.

teminatlı

* Teminatı olan.

teminatsız

* Teminatı olmayan.

temiz

* Kirli, lekeli, pis, bulaşık olmayan, pak.
* Özenle yapılmış, yanlışsız.
* Çok az kullanılmış veya hiç kullanılmamış olan, özürü olmayan.
* Ahlâkça lekesiz, necip, nezih.
* İyi, düzgün, yoluna yöntemine uygun biçimde.
* Bir sıfatıyla kullanıldığında alay yollu iyice, adamakıllı, çok, anlamında kullanılır.

temiz kâğıdı

* Bir otomobilin fabrika çıkış belgesi.

temiz kan

* Atardamarlarda dolaşan, akciğerlerden oksijen taşıyarak vücudun her yanına giden kan.
* (at vb. için) Soyuna başka soy karışmamış.

temiz pak

* Çok temiz, tertemiz.

temiz para

* Kesintiden veya masraflardan sonra elde kalan para miktarı.

temiz raporu

* Hastalığı olmadığını gösteren rapor.

temiz temiz

* Temiz olarak, temiz bir biçimde.

temiz tutmak

* (bir şeyi) kirletmeden, bozmadan kullanmak; temiz olmasına özen göstermek.

temiz yürekli

* İçi dışı bir olan, kalbi temiz olan.

temiz yüreklilik
* Temiz yürekli olma durumu.

temize çekmek
* bir yazının karalamasını temiz olarak yazmak.

temize çıkarmak (veya çıkartmak)
* bir suçlamadan kurtarmak, aklandırmak.

temize çıkmak
* suçsuz olduğu anlaşılmak.

temize havale etmek
* uzayıp giden bir işi bitirivermek.
* yiyeceği yiyip bitirmek.
* kısa yoldan çözümlemek, çabucak bitirmek.

temizleme
* Temizlemek işi.
* Yüzeylere yapışmış leke ve kirlerin giderilmesi, çözelti veya asıltı durumuna getirilmesi olayı.

temizlemek
* Temiz duruma getirmek, paklamak, arıtmak.
* Sakıncalı, pürüzlü bir işi olumlu sonuçlandırmak.
* Bitirmek, tüketmek.
* Vücudunu ortadan kaldırmak, öldürmek, yok etmek.
* Bir yara veya dokunun sağlam olmayan bölümlerini neşter veya bıçakla kesmek.
* Kumar oyunlarında öbür oyuncuların bütün paralarını almak.

temizleniş
* Temizlenmek işi veya biçimi.

temizlenme
* Temizlenmek işi.

temizlenmek
* Temiz duruma gelmek, arınmak, paklanmak.
* Sakıncalı bir durumu, işi düzeltmek, bitirmek.
* Ortadan kaldırılmak, öldürülmek.
* Kadınlarda aybaşı durumu sona ermek.
* Kumarda öbür oyuncu veya oyuncularca bütün parası alınmak.

temizletme
* Temizletmek işi.

temizletmek
* Temizlemek işini yaptırmak.

temizleyici
* Buhar makineleri aracılığıyla temizleme işini yapan kimse.
* Bu işin yapıldığı yer.
* Temizleme özelliği olan.

temizleyiş
* Temizlemek işi veya biçimi.

temizlik
* Temiz olma durumu, saffet, nezafet.
* Temiz durma veya tutma durumu.
* Temizleme işi.

* Ortadan kaldırma, yok etme, öldürme.

temizlik işleri
* belediyelerce yaptırılan temizlik.

temizlik işleri
* Temizleme işlemine konu olan işler.

temizlik malzemesi
* Temizlik için kullanılan sabun, deterjan, süpürge, çeşitli boy ve ebatta fırça, bez ve benzeri gereçlerin tümü.

temizlik yapmak
* temizlemek.
* zararlı şeyleri yok etmek.

temizlikçi
* Temizlik işini yapan kimse.

temizlikçi kadın
* Temizlik işleri yapan kadın.

temizlikçilik
* Temizlikçi olma durumu.

temkin
* Bir işin sonunu düşünerek ölçülü, tedbirli davranma.

temkinli
* Davranışlarında ölçülü olan.

temkinli temkinli
* Çok dikkatli.

temkinlice
* Temkinli olarak, temkinli bir biçimde.

temkinsiz
* Davranışlarında ölçülü olmayan.

temkinsizlik
* Temkinsiz olma durumu.

temlik
* Mülk olarak verme.
* Bir hakkın diğer bir kimseye geçirilmesi.

temlik etmek
* bir malı bir kimseye mülk olarak vermek.

temlikname
* Temlik belgesi.

temmuz
* Yılın 31 gün süren yedinci ayı.

tempo
* Bir müzik parçasındaki bölümlerin hızlarını belirtmek için kullanılan kelime, vuruş.
* Gidiş, ilerleyiş, gelişme hızı, tarz.
* Vücut alıştırmalarının belirli süre içinde tekrarlanma hızı.

tempo tutmak

* el çırparak veya el ve ayaklarını bir yere vurarak bir müziğe eşlik etmek, vuruş tutmak.

tempolu
* Temposu olan.

temposuz
* Temposu olmayan.

temren
* Ok, kargı gibi şeylerin ucundaki sivri demir.

temrin
* Tekrarlatarak alıştırma.

temriye
* Deride yer yer küme durumundaki birtakım kabartılarla kendini gösteren hastalık.
* Kara yosunu.

temsil
* (birinin veya bir topluluğun) Adına davranma.
* Belirgin özellikleri ile yansıtma, sembolü olma, simgeleme.
* Sahne veya mikrofonda oynanmak için hazırlanmış eser, oyun.
* Söz gelişi, örnek, misal olarak.
* Özümleme.

temsil etmek
* hak ve görev bakımından veya birçok kimse adına davranmak.
* bir eseri sahnede oynamak.
* belirgin özellikleriyle yansıtmak, sembolü olmak.
* özümlemek.

temsilci
* Hak ve görev bakımından birinin veya bir topluluğun adına davranan (kimse), mümessil.
* Benzerlerine örnek olan.
* Aracı olarak başkasına mal satmakla görevlendirilen ve çoğunlukla kanunî çalışma yeri ve elinde malı olmayan kimse.

temsilcilik
* Hak ve görev bakımından birinin veya bir topluluğun adına davranma görevi.
* Temsilcinin makamı ve görevi, mümessillik.

temsilî
* Bir şeyi göz önünde canlandıran, temsille ilgili.

temsilî istiare
* Alegorik anlatım.

temsilî resim
* Tahayyülde canlandırılmış resim.

temtek
* Büsbütün tek.

temyiz
* Ayırt etme.
* Mahkemelerce verilen kararın kanun ve usul yönünden incelenmesini sağlayan kanunî yol.

temyiz etmek
* ayırt etmek.
* mahkemelerce verilen kararın kanun ve usul yönünden Yargıtayda incelenmesini istemek.

temyiz mahkemesi

* Yargıtay.

ten
* İnsan vücudunun dış yüzü.
* Vücut.

-ten
* Bkz. -dan/ -den.

ten fanilâsı
* Doğrudan doğruya ten üzerine giyilen ince fanilâ.

ten rengi
* Beyaz insanların teninin rengi.
* Bu renkte olan.

tenafür
* Kakışma, kakofoni.

tenakus
* Azalma, eksilme.

tenakuz
* Anlam aykırılığı, çelişme, çelişki.

tenakuza düşmek
* birbiriyle çelişen sözler söylemek.

tenasüh
* Ruh göçü.

tenasül
* Nesil yetiştirerek üreme.

tenasüp
* Birbirine uyma, yakışma, aralarında uygunluk bulunma, oran, orantı.
* Birbirleriyle ilgili söz veya kavramların dizelerde toplanması sanatı.

tenasüpsüz
* Tenasüp olmayan, uygunluk, düzgünlük bulunmayan.

tenazur
* Bakışım, simetri.

tencere
* İçinde yemek pişirilen, kapaklı, genellikle metal kap.

tencere dibin kara, seninki benden kara
* "kötülük, kusur yönünden sen benden daha betersin" anlamında kullanılır.

tencere tava, herkeste bir hava
* herkesin kendi bildiği gibi davranarak ortada düşünce birliği kalmadığını anlatmak için söylenir.

tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuş
* hoşa gitmeyen herhangi bir nitelik yönünden birbiriyle benzeşen iki kişi bir araya gelmiş.

tencerede pişirip kapağında yemek
* (geçim konusunda) var olanla yetinmek.

tenceresi (veya tencereleri) kaynamak
* geçimleri az çok yerinde olmak.

tenceresi kaynarken, maymunu oynarken
* geçimi yolunda, keyfi yerinde iken.

tender
* Lokomotifin arkasına bağlanan, gerekli yakıtı, suyu taşıyan vagon.

tendürüst
* Dinç, sağlam.

teneffüs
* Solunum.
* Temiz hava almak, dinlenmek için verilen ara.
* Koku.

teneffüs etmek
* soluk almak.
* içinde bulunmak, yaşamak.

teneffüshane
* Genellikle okullarda, ders aralarında dinlenmek için öğrencilerin çıktığı salon veya bahçe.

teneke
* Yumuşak çelikten yapılmış üzeri kalay kaplı ince sac.
* Bu maddeden yapılan, yaklaşık 20 litre hacmindeki kap.
* Bu kabın aldığı miktar.
* Tenekeden yapılmış (şey).

teneke çalmak
* tenekeye sopa vb. ile vurarak giden bir kişiye hakaret etmek.

teneke mahallesi
* Damlarının çoğu teneke kaplı, derme çatma evlerin oluşturduğu mahalle.

tenekeci
* Tenekeden kap ve öteberi yapan veya onaran kimse.

tenekecilik
* Tenekeden kap ve öte beri yapma, lehimleme veya tenekeden yapılmış malzemeyi onarma işi.

tenekeleme
* Tenekelemek işi.

tenekelemek
* Teneke kutuya doldurmak.

teneşir
* Ölü yıkanan kerevet, salacak.

teneşir horozu
* Çok zayıf kimse.

teneşir kargası
* Bkz. teneşir horozu.

teneşir paklar
* yaşarken kirli işlere bulaşan kimseler için tek çıkar yolun ölüm olacağı düşünüldüğünde kullanılır.

teneşir tahtası
* Üzerinde ölünün yıkanması için kullanılan uzun masa.

teneşire gelesi
* "ölsün" anlamında bir ilenme.

teneşirlik
* Cami avlularında teneşir ve tabut konulan yer.
* Teneşir yapmaya yarayan tahta.
* Ölene kadar kötü huyunu sürdürecek olan kimse.
* Ölmek üzere bulunan (hasta).

tenevvü
* Çeşitlenme, çeşitlilik.

tenevvür
* Aydınlanma.

tenevvür etmek
* aydınlanmak.

tenezzüh
* Gezinti.

tenezzül
* Alçalma, alçak gönüllülük gösterme.

tenezzül etmek
* kendi durumuna, düzeyine aykırı düşen bir şeyi veya işi kabul etmek.

tenge
* Kazakistan para birimi.

tenha
* Yalnız,tek.
* İçinde alışılandan az insan bulunan, kalabalık olmayan, ıssız.

tenha kalmak
* çevresindekiler gidip tek başına, yalnız kalmak.

tenhaca
* Kalabalık olmayan.

tenhalaşma
* Tenhalaşmak işi.

tenhalaşmak
* Yalnız kalmak.
* Tenha duruma gelmek, boşalmak, ıssızlaşmak.

tenhalık
* Boş ve ıssız (yer).
* Tenha olma durumu.

tenis
* Ağla ortasından ikiye bölünen bir alanda tek veya çift oyuncuların raketle karşılıklı vurdukları veya çeldikleri topu, belli kurallara göre, karşılanamayacak biçimde birbirlerinin alanına düşürerek sayı kazanmaları esasına dayanan oyun, alan topu.

tenis kortu
* Bkz. kort.

tenisçi
* Tenis oyuncusu.

tenkıye
* Lavman.

tenkidî
* Eleştirmeli, eleştirili.

tenkil
* Uzaklaştırma.
* Herkese örnek olacak bir ceza verme.
* Düşman veya zararlı kimseleri topluca ortadan kaldırma.

tenkis
* Azaltma, eksiltme.

tenkis etmek
* azaltmak,eksiltmek.

tenkisat
* Azaltmalar, eksiltmeler.

tenkit
* Eleştirme, eleştiri.

tenkit
* Noktalama.

tenkit etmek
* eleştirmek.

tenkitçi
* Eleştirmen, eleştirici.
* Eleştirici.

tenkitçilik
* Eleştiricilik.

tenkitli
* Eleştirmeli.

tenkiye
* Anüsten su vermek yoluyla kalın bağırsağın içini temizleme.
* Bu iş için kullanılan araç.

tennure
* Mevlevî dervişlerinin giydiği kolsuz, yakasız, yırtmaçlı, beli kırmalı, uzun ve geniş giysi.

tenor
* En tiz erkek sesi.
* Sesi böyle olan şarkıcı, sanatçı.

tensik
* Düzenleme, düzeltme, yoluna koyma.

tensik etmek
* düzeltmek.

tensikat
* Düzen vermeler, düzenlemeler.
* Bir iş yerinde kadro düzenlemeleri.

tensil
* Ağacın düşen yapraklarını toplayıp dibine gömme.

tensil sahası

* ağacın düşen yapraklarının toplandığı alan.

tensip
* Uygun görme, yaraştırma.

tensip etmek
* uygun bulmak, uygun görmek, münasip görmek.

tente
* Genellikle güneşten korunmak için bir yerin üzerine gerilen bez, naylon vb. den yapılmış örtü.

tenteli
* Tentesi olan.

tentene
* Dantel, dantelâ.

tenteneli
* Dantelâlı.

tentenesiz
* Dantelâsı olmayan.

tentesiz
* Tentesi olmayan.

tentür
* Alkolün bir veya birden çok bitki üstündeki eritici etkisi sonucu elde edilen sıvı ilâç.

tentürdiyot
* Bir kesiğe, bir sıyrığa mikrop kapmasının önüne geçmek için sürülen iyot tentürü.

tenvir
* Işıklandırma, aydınlatma.
* Bilgi verme, aydınlatma.

tenvir etmek
* ışıklandırmak, aydınlatmak.
* bilgi vermek, aydınlatmak.

tenvirat
* Işıklandırma, aydınlatma.

tenvirat tanzifat vergisi
* Aydınlatma ve temizlik vergisi.

tenya
* Şerit.

tenzih
* Arılama, kusur kondurmama.
* Allah'ın bütün kusurlarından uzak olduğuna inanma.

tenzih etmek
* kusurlu ve kabahatli olmadığını, kötü vasıflardan soyutlandırdığını, dışında tutulduğunu bildirmek.

tenzil
* İndirme, azaltma, çıkartma, aşağı düşürme, aşağılatma.

tenzil etmek
* indirmek.

tenzilât
* Fiyat indirimi, iskonto.

tenzilât yapmak
* indirim yapmak.

tenzilâtlı
* İndirimli, iskontolu.

tenzilâtsız
* Tenzilât yapılmaksızın, indirimsiz.

teogoni
* Tanrıların meydana gelişi hakkında bilgi.

teokrasi
* Siyasî iktidarın, Allah'ın temsilcileri olduklarına inanılan din adamlarının elinde bulunduğu toplumsal, siyasî düzen, din erki.

teokratik
* Teokrasiye dayanan.

teolog
* İlâhiyatçı, tanrı bilimci.

teoloji
* İlâhiyat, tanrı bilimi.

teorem
* Kanıtlanabilen bilimsel önerne.
* Mantıksal usa vurma ile kanıtlanan önermenin veya özelliğin bildirimi.

teori
* Kuram, nazariye.

teorik
* Kurama dayanan, kuramsal, nazarî.

teorisyen
* Kuramcı.

tepe
* Bir şeyin en üstteki bölümü.
* Yüksekliği genellikle birkaç yüz metreyi geçmeyen, çok kez tek başına, yamaçları yatık yer biçimi.
* Birinin yanı başı, baş ucu.
* Bir yerin, bir nesnenin vb. nin üstü, tam hizası.
* Başın üst, kafatasının iki kulak arasında kalan bölümü.
* a) çokgende veya çok yüzlüde köşelerden her biri; b) ikiz kenar bir üçgende eşit kenarların kesişme noktası; c) bakışım ekseni bulunan bir eğrinin veya yüzeyin bu eksenle kesişme noktalarından her biri.

tepe açısı
* Eksenden dikey kesitte yumuşakça çenetlerinin uç kısmında oluşan açı.

tepe aşağı
* Baş aşağı.

tepe camı
* Tavanda veya tavana yakın yerde, tepeye yakın bulunan camlı pencere.

tepe lâmbası
* Cankurtaran, polis ve trafik araçlarının üzerine konan aralıklarla renkli ışık yayan lâmba.

tepe tepe kullanmak
* (sağlamlığına güvenilen şeyler için) yıpranacağını düşünmeden, esirgemeden, sakınmadan, hoyratça kullanmak.

tepe tomurcuğu
* Dalların ucunda bulunup o dalların uzamalarını sürdüren tomurcuk.

tepebaşı
* Siyah pullarla kulaptan tutturulmuş ve bu yöntemle işlenmiş kumaş veya giysi.

tepecik
* Yerden yükseklikleri çok az olan tepeler.
* Çiçek tozunun konmasına yarayan, çiçeklerde dişi organların ucu.

tepeden bakmak
* küçümsemek.

tepeden inme
* Beklenmedik, şaşırtıcı.
* Yüksek bir makamdan çıkan (buyruk).

tepeden inmeci
* Tepeden inme yöntemine başvurulan kimse, jakoben.

tepeden inmecilik
* Tepeden inmeci olma durumu, jakobenizm.

tepeden tırnağa
* Herkes, herşey.
* Baştan aşağı, her yanı.

tepeden tırnağa süzmek
* herhangi bir sebeple birine dikkatlice bakmak.

tepegöz
* Dar alınlı,gözleri saçlarının bittiği yere çok yakın görünen (kimse).
* Dikkatsizce, sağa sola çarparak yürüyen (kimse).
* Medine kurdunun ara konakçısı,tepegözlerin örnek türü olan küçük kabuklu (Cyclops strenuus).
* Derslerde asetat üzerine yazılan yazıyı veya grafiği kuvvetli bir ışık kaynağı aracılığı ile perdeye yansıtan optik araç.

tepegözler
* Birçok türü, önemli solucan türlerine ara konakçılık eden, duyargaları tek kollu, beşinci çift ayakları körelmiş kabuklular familyası.

tepeleme
* Tepelemek işi.
* Tepe biçimi verecek veya kenarlarından taşacak kadar.
* Taşacak kadar dolu olan.

tepelemek
* Ayakları altında ezmek.
* Bozguna uğratmak, hırpalamak.
* Kıyasıya dövmek.

tepelenme
* Tepelenmek işi.

tepelenmek
* Tepelemek işi yapılmak.

tepeletme

* Tepeletmek işi.

tepeletmek
* Tepelemek işini yaptırmak.

tepeli
* Tepesi olan.
* Başında sorguç, hotoz gibi bir süs bulunan (kuş).

tepeli akbaba
* Kondor.

tepeli bülbül
* Tepesi tüylü bir tür bülbül.

tepeli dalgıç
* Dalgıç kuşlarından, başında kara tüylerden bir tepelik bulunan, sazlık göllerde yaşayan bir kuş, elma baş (Podiceps cristatus).

tepeli deve kuşu
* Uçma yeteneği olmayan Yeni Gine ve Avustralya'da yaşayan deve kuşu türü.

tepeli deve kuşugiller
* Deve kuşu familyasından olan kuş türü.

tepeli horoz
* İbiği iri ve yüksek dövüşçü horoz.

tepeli köstebek
* Burun deliklerinin çevresinde dokunma organı görevi yapan dokunaçları bulunan ve uzun kuyrukları olan köstebek.

tepeli patka
* Orta Anadolu'da yaşayan dalıcı ördek.

tepeli tarla kuşu
* Tepeli uzun kuyruklu, at dışkıları arasında beslenen tarla kuşu.

tepeli tavuk
* Tepeli tavukgillerden, Güney Amerika'da yaşayan, ağaçlara tırmanan bir kuş türü (Opisthocomus hoazin).

tepeli tavukgiller
* Tavuksular takımının bir familyası.

tepeli toygar
* Tepeli tarla kuşu.

tepelik
* Anadolu'da köylü kadınların kullandıkları, altın ve gümüş paralarla, bazı değerli taşlarla süslü başlık.
* Bir yapının veya bir mobilyanın en yukarısına süs olarak yapılan bölüm.
* Tepeleri çokça bulunan (yer).

tepesi (veya beyni) atmak
* birdenbire öfkeye kapılmak, öfkelenmek.

tepesi aşağı gitmek
* işleri bozulup büyük zarara uğramak.

tepesi üstü
* başı yere gelmek üzere, tepetaklak.

tepesinde bitmek

* istenmediği hâlde birinin yanına gelip ayrılmak istememek, türlü isteklerle canını sıkmak, rahatsız etmek.
* ansızın yanına gelmek.

tepesinde havan dövmek (veya değirmen çevirmek)
* üst katta oturan biri,gürültü yaparak alt kattakini rahatsız etmek.

tepesinden (veya başından) kaynar su dökülmek
* derin bir üzüntü duymak.

tepesine (veya başına) binmek (veya çıkmak)
* genellikle kendinden daha güçsüz kimseleri ezmek,kötü davranmak.

tepesine dikilmek
* yanında,baş ucunda durmak.

tepesinin tası atmak
* birdenbire çok sinirlenmek.

tepesiz
* Tepesi olmayan.

tepetakla
* Başı aşağı gelecek biçimde, tepesi üstü.

tepetakla etmek (veya devirmek)
* birinin tolumsal veya ekonomik durumunu bozmak.

tepetakla gitmek (veya yuvarlanmak)
* hızlı bir biçimde toplumsal ve ekonomik durumu bozulmak.

tepetaklak
* Bkz. tepetakla.

tepeüstü
* Başının üzeri.

tephir
* Buharlaşma, buharlaştırma.
* Buğulama, buğuya tutma, etüvden geçirme.

tephirhane
* Mikroplu eşyanın etüvden geçirildiği yer, buğu evi.

tepi
* Bir iş yapmak, harekete geçmek için duyulan ve bireyin engelleyemeyeceği kadar güçlü istek.

tepik
* Tekme.

tepikleme
* Tepiklemek işi.

tepiklemek
* Binek hayvanını yürütmek için ayakla vurmak, tekmelemek.
* Otomobilin gaz pedalına sonuna kadar basmak.

tepilme
* Tepilmek işi.

tepilmek
* Geri çevrilmek.

tepindirmek
* Tepinmesine yol açmak.

tepiniş
* Tepinmek işi veya biçimi.

tepinme
* Tepinmek işi.

tepinmek
* Ayaklarını hızla vurmak.
* Öfke ve sevincini açığa vuracak davranışlarda bulunmak.
* (ayaklarını vurarak) Gürültü etmek.
* Bir şeyi istememek, diretmek, kabul etmemek.

tepir
* Tahılı saman ve kavuzlardan ayırmaya yarayan, kıldan veya kamıştan yapılmış elek.

tepirleme
* Tepirlemek işi.

tepirlemek
* Tahılın taşını ayırmak, elemek.

tepiş
* Tepmek işi veya biçimi.

tepişme
* Tepişmek işi.

tepişmek
* Birbirini tepmek.
* İtişip kakışmak.

tepke
* Organizmanın herhangi bir uyarmaya karşı birdenbire aldığı durum,yansı,refkeks.
* Dıştan gelen bir uyarım sonucunda doğan ve hareket, salgı gibi tepkilere yol açan samimiyetsiz sinir etkinliği.

tepki
* Bir cismin kendini iten veya sıkıştıran başka bir cisme gösterdiği karşı etki, aksülâmel, reaksiyon.
* Herhangi bir etkiye cevap olarak doğan söz veya davranış.

tepkili
* Tepkisi olan veya tepki gücü ile çalışan.
* Özel cihazların çıkardığı gazla basınç sağlanan, hızı çok olan uçak, jet.

tepkili uçak
* Tepkili motorlarla çalışan, çok hızlı uçak.

tepkime
* Tepkimek işi.
* Birbirini etkileyen maddeler arasında ortaya çıkan olay, reaksiyon.

tepkimek
* (bir cisim) Etkisini aldığı şeye, karşı etkide bulunmak.

tepkin
* Tepkimeye ilişkin, tepkiyen.

tepkinlik
* Tepki gösterme becerisi.

tepkisel
* Tepkiyle ilgili, tepkiye ait.

tepkisel davranış
* Dış çevreden gelen bir uyarının etkisiyle ortaya çıkan bir davranış.

tepkisiz
* Tepkisi olmayan.
* Tepki gücü ile çalışmayan.

tepkisizlik
* Herhangi bir tepki göstermeme durumu.

tepme
* Tepmek işi.
* Tekme.
* Suda çiğnenerek keçeleştirilen yünden dokunmuş (kumaş, keçe vb.).

tepmek
* (hayvan) Ayağıyla vurmak.
* Üzerine basarak sıkıştırmak.
* Güçlükle, çokça yürümek.
* Değerini anlamamak veya kestirememek, geri çevirmek.
* Yeniden ortaya çıkmak, tazelenmek, depreşmek.
* Bastırılmak, itilmek.

teprenmek
* Bkz. deprenmek.

tepreşmek
* Bkz. depreşmek.

tepserme
* Tepsermek işi veya durumu.

tepsermek
* Kurumaya başlamak.

tepsi
* Fincan, tabak, bardak gibi şeyleri taşımaya yarayan, türlü büyüklükte, derinliği olmayan düz kap.
* İçinde börek, tatlı vb. pişirmeye yarayan, az derin, geniş, düz kap.
* Tepsi biçiminde olan.
* Bir tepsinin alabileceği miktarda olan.

teptim keçe oldu, sivrilttim külâh oldu
* bir şeyi işine geldiği gibi gösterenler veya yorumlayanlar için söylenir.

ter
* Derinin gözeneklerinden sızan, kendine özgü bir kokusu olan, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı.

ter alıştırmak
* terinin biraz kurumasını beklemek.

ter atmak
* vücudu rahatlatmak amacıyla aşırı derecede terlemek.

ter basmak
* çok terlemek.

ter bezi
* Derinin içinde bulunan ve ter salgılayan bez.

ter boşanmak
* sıkıntıdan birdenbire çok terlemek.

ter dökmek
* çok terlemek.
* (bir iş yapmak için) zahmet çekmek.

ter ter
* Direnmek, istememek, inat etmek, sinirlenmek, anlamlarında ter ter tepinmek deyiminde geçer.

terakki
* İlerleme, yükselme, gelişme.

terakki etmek
* ilerlemek.

terakki göstermek
* geliştiğini, ilerlediğini ortaya koymak.

terakkiperver
* İlerici.

teraküm
* Birikme, yığılma.

teraküm etmek
* birikmek, yığılmak.

terane
* Ezgi, makam, nağme.
* Çok tekrarlandığından usanç verici bir durum alan söz.

terapi
* İyileştirme, sağaltım, tedavi.

teras
* Taraça.
* Seki.

terasa
* Bkz. teras.

teraslama
* Sekileme.

teraslamak
* Sekilemek.

teraslanma
* Teraslanmak işi.

teraslanmak
* Teras durumuna gelmek, sekilenmek.

teravi
* Ramazan ayı boyunca, yatsı namazından sonra cemaatle kılınan yirmi rekâtlık namaz.

teravi namazı
* Bkz. teravi.

teravih

* Bkz. teravi.

Terazi
* Zodyakta, Başakla Akrep burçları arasında bulunan burcun adı. Zodyak.

terazi
* Bir kolun iki ucuna asılı iki kefeden oluşan tartı,mizan.
* İp cambazlarının dengeyi sağlamak için kullandıkları uzun sırık.
* Vücudun, asılarak veya dayanarak yere paralel bulunduğu denge duruşu.

terazileme
* Terazilemek işi.

terazilemek
* Cambazlıkta kol veya sırık yardımıyla denge sağlamak.
* Bir şeyin ağırlığını elle yoklamak.

teraziye vurmak
* iyice tartarak düşünmek.

terbi
* Dördün.
* Dörtleme.

terbiye
* Eğitim.
* Görgü.
* Bazı yemeklerin suyunu türlü yollarla koyulaştırma.
* (hayvan) Alıştırma.

terbiye
* Araba hayvanlarının dizginleri.

terbiye almak (veya görmek)
* belli bir eğitimle yetişmek.

terbiye etmek
* eğitmek.
* tabaklamak.

terbiye yapmak
* terbiye yapmak.

terbiyeci
* Eğitimci, pedagog.

terbiyeleme
* Terbiyelemek işi.

terbiyelemek
* Eğitmek.
* Çeşitli katkı maddeleriyle yemeği lezzetli duruma getirmek.

terbiyeli
* Topluluk kurallarına uygun olarak davranan,müeddep.
* İçine terbiye katılmış (yemek).

terbiyeli çorba
* Çeşitli katkı maddeleriyle lezzetli hâle getirilen çorba.

terbiyeli köfte

* Kıyma, ekmek içi, soğan, maydanoz ve baharat karışımının unlandıktan sonra kaynamakta olan su ve tuz içinde pişirilmesi ve limon suyu ile yumurtanın çırpılarak azar azar üzerine dökülmesiyle yapılan bir köfte türü.
* Çeşitli katkı maddeleriyle lezzetli hâle getirilen köfte.

terbiyeli maymun gibi
* çok saygılı, çekingen (kimse), itaatkâr.

terbiyeli terbiyeli
* Terbiyeli bir biçimde, kimseyi rahatsız etmeksizin, uslu uslu.

terbiyelilik
* Terbiyeli olma durumu.

terbiyesini bozmak
* terbiyesizlik etmek.

terbiyesini vermek
* sert sözlerle terbiyesizliğini kendisine anlatmak.

terbiyesiz
* Terbiyesi olmayan.
* Topluluk kurallarına aykırı davranan.

terbiyesizce
* Terbiyesiz (bir biçimde).

terbiyesizleşme
* Edepsizleşme.

terbiyesizleşmek
* Edepsizleşmek.

terbiyesizlik
* Terbiyesiz olma durumu.
* Terbiyesizce davranış.

terbiyesizlik etmek (veya yapmak)
* toplum kurallarına, görgü kurallarına aykırı davranışta bulunmak.

terbiyevî
* Eğitim ile ilgili.

terbiyum
* Atom numarası 65, atom ağırlığı 159 olan, çok ender bulunan bir element. Kısaltması Tb.

tercih
* Bir şeyi öbürüne göre daha iyi, üstün veya önemli sayma, yeğ tutma, yeğleme.

tercih etmek
* yeğlemek.

tercihan
* Tercih hakkını kullanarak.

tercihane
* Terciibentte vasıta beytinden önceki beyitlerin oluşturduğu bent.

terciibent
* Divan edebiyatında kafiyeleri başka başka olan birkaç bentten oluşan ve her bendin sonunda tekrarlanan bir beyit bulunan bir manzume biçimi.

tercüman

* Çevirici, dilmaç.

tercüman olmak
* başkasının düşüncesini ve duygusunu bildirmek, dile getirmek, anlatmak.

tercümanlık
* Çeviricilik, dilmaçlık.

tercüme
* (dilden dile) Çevirme.
* Çeviri.

tercüme etmek
* çevirmek.

tercümeihâl
* Öz geçmiş, hâl tercümesi, biyografi.

tere
* Turpgillerden, yaprakları salata olarak yenen baharlı bir bitki (Lepidium).

terebentin
* Kozalaklılardan ve bazı ağaçlardan ya kendi kendine veya ağacın çizilmesiyle akan, yağlı boya, yağlı vernik üretiminde ve inceltilmesinde kullanılan, ince, renksiz, kokulu reçine, terementi.

tereci
* Tere yetiştiren veya satan kimse.

tereciye tere satmak
* birine çok iyi bildiği bir şeyi öğretmeye kalkmak.

tereddi
* Soysuzlaşma, yozlaşma.

tereddi etmek
* soysuzlaşmak, yozlaşmak.

tereddüt
* Kararsızlık, duraksama.

tereddüt etmek
* kararsız davranmak, duraksamak.

tereddütle
* duraksayarak, tereddüt ederek.

tereddütlü
* Tereddüdü olan, tereddüde yol açan, duraksamalı.

tereddütsüz
* Tereddüdü olmayan, tereddüde yol açmayan, duraksamasız.
* Kararlı olarak, duraksamadan.

terek
* Evlerde veya dükkânlarda yüksekçe yerde yapılan raf.

tereke
* Ölen bir kimseden kalan her şey, bırakıt.

terekküp
* Birkaç şeyin birleşmesinden oluşma, birleşme.

terekküp etmek
* birkaç şeyden oluşmak, birleşmek.

terekküp tarzı
* Oluş biçimi.

terelelli
* Hafif ve hoppa.

terementi
* Bkz. terebentin.

terennüm
* Güzel ve alçak sesle şarkı söyleme.
* (kuş için) Şakıma, ötme.
* Anlatma, ifade etme.

terennüm etmek
* güzel ve alçak sesle şarkı söylemek.
* anlatmak,ifade etmek.

teres
* Pezevenk.

teressüp
* Çökelme.

teressüp etmek
* dibe çökmek.

terettüp
* Gerekme, icap etme.
* (iş vb. için) Gerekme, ait olma.

terettüp etmek
* gerekmek.
* ödev olarak üzerine düşmek.

tereyağı
* Sütten çıkarılan taze yağ.

tereyağı gibi
* çok yumuşak (elma, armut).

tereyağından kıl çeker gibi
* her türlü mecburiyet ve mükellefiyetten ve sorumluluktan kolayca sıyrılarak.

terfi
* (derecesi, makamı) Yükselme.
* Yükseltme.

terfi etmek
* bir görevde derecesi yükselmek.

terfian
* Terfi ederek, yükselerek.

terfih
* Ferahlatma, rahat yaşamasını sağlama, gönendirme.

terfih etmek
* iyileştirmek, ferahlatmak, gönendirmek.

terfik
* Bir kimseyi arkadaş olarak yanına alma veya arkadaş olarak yanına bir kimse verilme.

terfik etmek
* yanına katmak, yanına almak.

tergal
* Sentetik polyester lifleri veya ipliği.
* Bu iplikten yapılmış.

terhin
* Rehin olarak bırakma, rehine koyma, tutuya koyma.

terhin etmek
* rehine koymak, tutuya koymak.

terhis
* Askerlik ödevini bitirenleri ordudan bırakma.

terhis edilmek
* (askerlik ödevini bitirenler) bırakılmak.

terhis etmek
* (askerlik ödevini bitirenleri) bırakmak.

terilen
* İngiltere'de üretilen sentetik lif, tergal.

terim
* Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelime, ıstılah.
* a) Cebirsel bir anlatımda + veya - işaretleri arasında bulunan parçalardan her biri; b) bir denklemde = işaretinin iki yanındaki anlatımlardan her biri; c) bir kesrin pay ve paydasından her biri.
* Geleneksel mantıkta özne veya yüklem.

terini soğutmak
* serinde dinlenmek.

terk
* Bırakma, ayrılma.
* Vazgeçme.
* Bırakma, ihmal etme.

terk etmek
* bırakmak, ayrılmak.
* salıvermek, vazgeçmek.
* bakmamak, ihmal etmek.

terki
* Eyerin arka bölümü.
* Binek hayvanının sağrısı.

terkibî
* Tamlama ile ilgili.

terkibibent
* Divan edebiyatında kafiyeleri başka başka olan birkaç bentten oluşan ve her bendin sonunda kafiyeleri aynı birer beyti bulunan bir manzume biçimi.

terkin
* Yazılmış bir şeyi çizerek silme.

terkin etmek

* yazılmış bir şeyi çizerek silmek.

terkip

* Birleşim, birleştirme, bir araya getirme.
* Tamlama.

terkip etmek

* birleştirmek, bir araya getirmek.

terkiphane

* Terkibibentte vasıta beytinden önceki beyitlerin oluşturduğu bent.

terkisine almak

* üzerinde bulunduğu atın sağrısına bindirmek.

terleme

* Terlemek işi.
* Yaprakların gözeneklerinden buhar durumunda su kaybetmeleri.

terlemek

* Ter çıkarmak, ter dökmek.
* İçindeki suyu ter biçiminde sızdırmak.
* Bir şeyin üzerinde buhar olarak yoğunlaşmak.
* (bıyık) Çıkmaya başlamak.
* (bir iş yaparken) Yorulmak veya güçlükle başarmak, emek harcamak.

terletici

* Terlemeye sebep olan, terleten.
* Sıkıntıya yol açan.

terletme

* Terletmek işi.

terletmek

* Terlemesine sebep olmak.
* Sıkıntıya düşürmek, çokça yormak.

terleyiş

* Terlemek işi veya biçimi.

terli

* Terlemiş olan.

terlik

* Genellikle ev içinde giyilen hafif ve türlü biçimlerde ayakkabı.
* Beyaz patiskadan dikilen veya yünden örülen takke, başlık.

terlikçi

* Terlik yapan veya satan kimse.

terlikçilik

* Terlik yapma veya satma işi.

terliksi

* Terlik biçiminde olan.
* Bütün kirpiklilerden, durgun ve kirli sularda yaşayan, yassı gövdeli, bir hücreli hayvan (Paramaecium).

termal

* Sıcak kaplıca suları için kullanılır.
* Bu sudan yararlanma imkânı sağlayan (kuruluş vb.).

terme
* Bir tür yaban turpu.

termik
* Isı ile, sıcaklıkla ilgili, ısıl.
* Isının üretilmesini, iletilmesini ve kullanılmasını inceleyen fizik dalı.

termik santral
* Yakıtla oluşan ısıdan elektrik üreten santral.

termikleştirme
* Termikleştirmek işi veya durumu.

termikleştirmek
* Yüksek enerji nötronlarını termik nötron durumuna getirmek içim yavaşlatmak.

terminal
* Otobüs, uçak gibi taşıtların yolcularını ilk aldığı veya son bıraktığı yer.
* Bilgisayar ucu.

terminoloji
* Bir sanat kolunda, bilim dallarında veya teknik alanlarda özel olarak kullanılan terimlerin tümü.

termit
* Bkz. Akkarınca.

termitler
* Bkz. Akkarıncalar.

termiye
* İki çenekliler sınıfının baklagiller familyasından beyaz çiçekleri olan bir yıllık bitki.

termodinamik
* Isı enerjisi ile kinetik enerji arasındaki ilgileri ve bu konuyla ilgili olayları inceleyen fizik kolu.

termoelektrik
* Isı enerjisi ile elektrik enerjisi arasındakı ilgileri ve bu konuyla ilgili olayları inceleyen fizik kolu.

termoelektrik çifti
* Isı enerjisini doğrudan doğruya elektrik enerjisine dönüştürebilen iki metalden oluşan pil.

termoelektrik maşa
* Çok küçük nesnelerin sıcaklığını ölçmekte kullanılan, seri olarak bağlı iki elemandan oluşan maşa.

termoelektrik pil
* Bkz. termoelektrik çifti.

termofor
* Kauçuktan veya türlü maddelerden yapılan, içi sıcak su veya kimyasal bir madde ile doldurularak sürekli ısı sağlayan kap.

termokimya
* Tepkimelere eşlik eden termik olayları inceleyen kimya dalı.

termometre
* Havanın sıcaklığını veya vücudun ısısını ölçmeye yarayan araç, sıcakölçer.

termonükleer
* Ancak çok yüksek sıcaklıklarda, hafif elementler arasında doğan (çekirdeksel tepkime).

termoplâst

* Sıcakta biçim verilmeye elverişli, soğukta oldukça sert olan, kalıplandıktan sonra biçim değiştirmeyen yapı malzemesi.

termos
* Yalıtım maddesiyle kaplı metal bir kılıf içine yerleştirilen, aralarında hava boşluğu bulunan çift çeperli cam şişeden oluşan, içine konan sıvının sıcaklığını uzun süre koruyan kap.

termosfer
* Sıcaklığın gittikçe yükseldiği 100 -300 km yükseklikler arasındaki atmosfer tabakası, ısı yuvarı.

termosifon
* Sıcak su elde edilen bir kazan ve içindeki borulardan oluşmuş araç.

termostat
* Bir yer veya nesnenin ısısını kendiliğinden düzenleyen, aynı derecede olmasını sağlayan cihaz, ısı denetir.

terorist
* Bir siyasî davayı kabul ettirmek için karşı tarafa korku salacak, cana ve mala kıyacak davranışlarda bulunan kimse, yıldırmacı, tedhişçi.

terorizm
* Siyasî bir amaca ulaşmak için yıldırma hareketlerini düzenli bir biçimde kullanma, tedhişçilik.

terör
* Yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma, tedhiş.

terörcü
* Terör yanlısı veya teşvikçisi, örgütçü, terorist.

terörcülük
* Terörcünün işi.

ters
* Gerekli olan duruma karşıt (olarak).
* Uygun olmayan, elverişsiz, münasebetsiz.
* Gönül ve cesaret kırıcı, huysuz, sert.
* Bir şeyin içe gelen yanı,arkası.
* Kesici bir aletin kesmeyen yanı.
* Bir şeyin aksi, karşıtı.

ters
* Hayvan pisliği.

ters (veya sol) tarafından kalkmak
* huysuzluk etmek.

ters açı
* Birinin kenarları öbürünün kenarlarının uzantısından oluşan açılardan her biri.

ters anlamak
* yanlış yorumlamak, doğru anlam vermemek.

ters beşik
* Sırtüstü yatışta kollarla, bükülü durumdaki dizleri kavrayarak sırt üzerinde baş ve ayak yönünde sallanma (yuvarlanma).

ters düşmek
* aykırı durumda olmak, karşıt olmak.

ters evirme
* Olumlu küllî veya olumsuz kısmî olan bir önermenın konusunun tersini yüklem ve yüklemin tersini konu yapma.

ters pers
* Düzelemeyecek kadar ters.

ters pers olmak
* yüzükoyun düşmek.
* fena hâlde bozulmak.

ters ters
* Ters biçimde.

ters ters bakmak
* düşmanca ve öfkeli bir biçimde bakmak.

ters türs
* Gelişigüzel, rastgele.
* Düzgün gitmeyen, iyi işlemeyen.

ters yüz
* Bir süre kullanılmış olan giysilerin içini dışına çevirmek, anlamında kullanılan ters yüz etmek deyiminde geçer.
* Gerisin geriye.

ters yüz (ters yüzüne) çevirmek
* geri döndürmek.

ters yüz (ters yüzüne) dönmek
* geri gitmek, geri dönüp gitmek.

ters yüz (veya ters yüzü) geri dönmek
* gittiği bir yerden istediğini elde edemeden dönmek.

ters yüzü
* Gerisin geriye.

ters yüzü geri dönmek

tersane
* Gemi yapılan yer, gemilik, tezgâh.

tersane kethüdası
* Tersanede kaptan paşadan sonra gelen en yüksek aşamalı ve en yetkili Osmanlı subayı.

tersane sergisi
* Osmanlı İmparatorluğunda tersanede çalışanların alacaklarını gösteren çizelge.

tersaneli
* Osmanlı İmparatorluğunda deniz subay ve erlerine verilen ad.

tersi
* Bkz. Tirsi.

tersi dönmek
* şaşırıp bulunduğu ve gideceği yeri kestirememek.

tersim
* Resmini yapma.

tersin tersin
* Ters olarak.

tersinden okumak

* yanlış anlamak.

tersine
* Beklenilenin, umulanın aksine, karşıt olarak, bilakis, aksine.

tersine çevirmek
* içini dışına çevirmek.

tersine dönmek
* beklenildiği, umulduğu gibi gerçekleşmemek, aksi olmak.

tersine gitmek
* istenildiği gibi gerçekleşmemek, iyi sonuç vermemek.
* bir işten veya bir durumdan hoşlanmamak.

tersinir
* Bir olayın ortaya çıkma şartlarındaki sonsuz küçük bir değişikliğin etkisiyle herhangi bir anda yön değiştirebilen (kimyasal, fiziksel ve mekanik dönüşüm).

tersinirlik
* Tersinir bir olayın özelliği.

tersinme
* Tersinmek işi veya durumu.

tersinmek
* Geri dönmek, rücu etmek.
* Hiddetlenmek, aksilik etmek.

tersiyer
* Üçüncül.

tersleme
* Terslemek işi.

terslemek
* Bir kimseye gönül kırıcı, sert söz söylemek veya gönül kırıcı davranmak, azarlamak.

terslemek
* (hayvanlar için) Pislemek.

terslenme
* Terslenmek işi.

terslenmek
* Terslemek işine konu olmak.
* Aksilik etmek, terslik göstermek.

tersleşme
* Tersleşmek işi.

tersleşmek
* Terslik etmek, zıt davranmak.

terslik
* Ters olma durumu veya tersçe davranış, aksilik.

tertemiz
* Çok temiz, her yanı temiz, pirüpak.
* Kötülük düşünmeyen, günahsız, lekesiz, suçsuz.

tertibat

* Düzen, düzenleniş.
* Bir işin güçlüklerini karşılamak için yapılan ön hazırlıklar.

tertibat almak
* olacağı düşünülen sakıncalı bir duruma, harekete karşı hazırlık yapmak.

tertibe düşürülmek
* zarar verici bir eyleme uğratılmak, komplo hazırlatılmak.

tertip
* Uygun bir sıraya, düzene koyma, sıralama.
* Düzenleniş, sıralanış biçimi.
* Düzenleme, hazırlama.
* Hile, düzen, komplo.
* Doktorun hastaya verdiği ilâç düzeni.
* Dizgi.
* Askere alınma dönemi.

tertip etmek
* düzenlemek, hazırlamak.

tertipçi
* Tertip eden, düzenleyen (kimse).
* Bir amaca ulaşmak için kötü bir hareket veya durum düzenleyen (kimse).

tertipleme
* Tertiplemek işi.

tertiplemek
* Sıraya, düzene koymak, düzenli bir biçim vermek.
* Düzenlemek, hazırlamak.

tertiplenme
* Tertiplenmek işi.

tertiplenmek
* Sıraya konulmak, düzene sokulmak.
* Düzenlenmek, hazırlanmak.

tertipleyici
* Düzenleyen, hazırlayan (kimse).

tertipli
* Düzenli, derli toplu, yerli yerinde.
* (insan için) Dağınıklıktan hoşlanmayan, düzenli.
* Önceden düzenlenmiş, hazırlanmış.

tertiplilik
* Tertipli olma durumu.

tertipsiz
* Dağınık, düzene konmamış, düzensiz.
* Savruk, dağınık, intizamsız (kimse).

tertipsizlik
* Tertipsiz olma durumu.

terütaze
* Çok taze, körpe.

terviç
* (bir düşünceyi) Tutma, destekleme.

terviç etmek
* bir düşünceyi tutmak, desteklemek.

terzi
* Giysi biçip diken kimse.
* Giysi dikilen yer, terzihane.

terzi çırağı
* Terziye yardımcı olan ve işi öğrenmeğe çalışan kimse.

terzi kalfası
* Giysi biçip dikme işinde ustaya yardımcı olan kimse.

terzi kendi söküğünü dikemez
* insanlar başkalarına yaptıkları hizmetleri kendilerine gelince çoğu kez savsaklarlar.

terzihane
* Giysi biçilip dikilen yer, terzi dükkânı.

terzil
* Küçük düşürme.

terzil etmek
* küçük düşürmek, rezil etmek.

terzilik
* Terzinin yaptığı iş.

tesadüf
* Yalnız ihtimallere bağlı olduğu düşünülen olayların kesin olmayan, değişebilen sebebi.
* Rastlantı, rast geliş.

tesadüf etmek
* rastlamak, rast gelmek.

tesadüfen
* Rast gelerek, rastlantı sonucu olarak.

tesadüfî
* Raslantı.

tesahup
* Benimseme, sahip çıkma.
* Arkadaşlık etme.

tesahup etmek
* benimsemek, sahip çıkmak.
* arkadaşlık etmek.

tesalüp
* İki şeyin birbiri üzerine çapraz biçimde gelmesi.
* Sinir ve damarların birbirinin üzerinden çapraz olarak geçmesi.

tesanüt
* Dayanışma, omuzdaşlık.

tescil
* Herhangi bir şeyi resmî olarak kaydetme, kütüğe geçirme.
* Bir taşınmazın üzerinde bir aynî hakkın kurulması için tapu kütüğüne yapılması gerekli kayıt.

tescil etmek

* (bir şeyi) bir yere kaydederek resmîleştirmek, kütüğe geçirmek.

tescilli
* Tescil edilmiş, resmen kayıtlı.

tescilsiz
* Tescil edilmemiş.

tesdis
* Sayısını altıya çıkarma veya altıya bölme.
* Bir gazelin her beytine dört dize ekleyerek altılı duruma getirme.

teselli
* Acı bir olayı unutturmaya çalışma, acısını hafifletme, avunma, avuntu, avunç.

teselli bulmak
* avunmak.

teselli etmek (veya vermek)
* avutmak, avundurmak.

teselli mükâfatı
* Bir yarışma vb. de kazanamayana onu yüreklendirmek amacıyla verilen ödül.

tesellisiz
* Teselli edilemeyen, çok acı.

tesellüm
* Verilen bir şeyi alma, teslim alma.

tesellüm etmek
* verilen bir şeyi almak.

teselsül
* Zincirleme.
* Birden fazla kimsenin bir borçtan dolayı sorumlu olması.
* Birbirine bağlı, birbiri ile ilgili şeylerin oluşturduğu dizi, sıra, silsile.

teselsül etmek
* kesintisiz, zincirleme sürüp gitmek.

tesettür
* (kadın için) Erkekten kaçma, örtünme, saklanma.

tesettür etmek
* (kadın için) örtünmek.

tesettür mağazası
* Tesettür tarzı giysileri yapan, yaptıran ve satan mağaza.

tesettür modası
* Örtünme modası.

tesettürlü
* Tesettür içinde olan, örtünen.

teseyyüp
* Kayıtsızlık, tembellik, ihmalcilik.

teshil
* Kolaylaştırma.

teshil etmek
* kolaylaştırmak, kolaylık sağlamak.

teshin
* Isıtma.

teshin etmek
* ısıtmak.

teshir
* Büyüleme, büyü yapma.
* Kendine bağlama, elde etme.

teshir
* Ele geçirme, zapt etme.

teshir etmek
* büyülemek.
* kendine bağlamak.

teshir etmek
* ele geçirmek, fethetmek.

tesir
* Etki.

tesir bırakmak
* kuvvetli bir biçimde etkilemek.

tesir etmek
* etkilemek, etki yapmak.

tesirini göstermek
* etkisini ortaya koymak, belli etmek.

tesirli
* Etkili.

tesirsiz
* Etkisiz.

tesis
* Yapma, kurma, temelini atma.
* Kurum (I), kuruluş.

tesis etmek
* kurmak, ortaya çıkarmak, oluşturmak.

tesisat
* Belli bir işin sağlanmasına yardım eden araçların uygun yerlere döşenmesi veya döşenen bu araçların tümü, döşem.

tesisatçı
* Tesisatı döşeyen, döşemci.

tesisatçılık
* Tesisat yapma işi, döşemcilik.

tesisler bütünü
* Kompleks.

tes'it

* Kutlama.

tes'it etmek
* kutlamak.

teskere
* Sedye.
* Yapılarda malzeme taşımak için kullanılan, dört kollu ve iki kişinin taşıdığı tahta araç.

teskin
* Acı, öfke, heyecan gibi duyguları yatıştırma, dindirmeye çalışma.

teskin etmek
* acı, öfke, heyecan gibi duyguları yatıştırmak, dindirmek.

teslim
* Bir şeyi sahibine verme.
* Emanet alınan bir şeyi sahibine geri verme.
* Bırakma, devretme, terk etme.
* Gerçek olduğunu söyleme, doğrulama.
* Teslim ol veya teslim oluyorum sözünün kısaltılmışı.
* Fasıl müziğinde peşrevin ve saz semaîsinin her hanesi sonunda tekrarlanan parça.

teslim almak
* teslim edilen bir şeyi almak.
* tutsak almak.

teslim bayrağı çekmek
* yenilgiyi kabul etmek.
* çekişme sonunda, karşısındakinin istediğini yapmaya razı olduğunu bildirmek.

teslim etmek
* bir şeyi sahibine vermek.
* bir şeyin kullanımını, korunmasını veya mülkiyetini vermek, bırakmak, devretmek, terk etmek.
* gerçek olduğunu söylemek.
* bir kadın, bir erkeğe kendini vermek.

teslim olmak
* üstün bir güç karşısında mücadeleden vazgeçip yenilgiyi kabul etmek.
* kendini teslim etmek.

teslim taşı
* Bektaşîlerin sembol olarak kullandıkları on iki köşeli yassı taş.

teslim tesellüm
* Verme ve alma.

teslimat
* Teslim edilen eşyalar veya yatırılan paralar.

teslimatçı
* Teslimat işiyle uğraşan.

teslimiyet
* Teslim olma, kendini verme, boyun eğme.

teslimiyet göstermek
* birinin isteğini olduğu gibi kabul etmek.

teslimiyetçi
* Boyun eğme eğiliminde olan, kabullenmiş.

teslis
* Üçe çıkarma, üçleme.
* Hristiyan dininde Tanrı'nın üç ayrı kişiden oluştuğuna inanma.

tesmiye
* Adlandırma, ad verme.

tesmiye etmek
* adlandırmak, ad koyma, ad vermek.

tespih
* Dinî sözleri tekrarlamak veya elde oyalanmak için kullanılan, türlü maddelerden boncuk biçiminde yapılmış, genellikle 33 veya 99 taneden oluşmuş dizi.

tespih ağacı
* Tespih ağacıgillerden, Hindistan'da ve Avrupa'nın sıcak bölgelerinde yetişen, meyvesi zehirli, kabukları ateş düşürücü bir ağaç, Çin leylâğı.

tespih ağacıgiller
* İki çeneklilerden, tespih ağacı ve maun ağacı ile benzer cinsleri içine alan bir bitki familyası.

tespih böceği
* Kabuklulardan, karada, nemli yerlerde yaşayan, 15 mm uzunluğunda, dokunulunca top biçimini alan, yemek artıkları, kök ve meyvelerle beslenen bir böcek türü (Armadillidium vulgare).

tespih böcekleri
* Örnek hayvanı tespih böceği olan kabuklular takımı.

tespih çekmek
* tespihin tanelerini birer birer iki parmak arasından geçirmek.
* Allah'ın adını zikrederek ibadet etmek.
* tespih tanelerini çeşitli maddelerden imal etmek veya aynı boyda düzenlemek.

tespihçi
* Tespih yapan veya satan kişi.

tespihçilik
* Tespihçinin işi veya mesleği.

tespihli
* Tespihi olan.
* (mimarlıkta, marangozlukta) Üzerinde bir sıraya dizilmiş tespih taneleri gibi yuvarlakları olan.

tespihli silme
* Üzerinde bir sıraya dizilmiş tespih taneleri gibi yuvarlakları olan silme.

tespit
* Bir şeyi sağlam bir biçimde yerleştirme, yerinden oynamaz duruma getirme.
* Bir durumu kuşkuya düşürmeyecek biçimde gösterme, belirleme.

tespit etmek
* bir şeyi sağlam bir biçimde yerleştirmek, oynamaz duruma getirmek.
* bir durumu kuşkuya düşürmeyecek biçimde göstermek; belirlemek.

tesri
* Çabuklaştırma, hızlandırma.

tesri etmek
* çabuklaştırmak, hızlandırmak.

test

* Bir kimsenin, bir topluluğun doğal veya sonradan kazanılmış yeteneklerini, bilgi ve becerilerini ölçmeye ve anlamaya yarayan sınama.
* Nesnel olarak değerlendirilebilen sınav sorularının hepsine verilen ad.
* Sınav.
* Bir hastalığın varlığını ve niteliğini anlamak için yapılan lâboratuvar araştırması.
* Biyolojik bir işlevi veya değişmez bir niteliği, incelenen bireyin tepkisi, örnek olarak alınan normal bireyinkiyle karşılaştırılarak ölçmeye ve değerlendirmeye yarayan yoklama.

test etmek
* denemek, ölçmek.

testere
* Kesilecek malzeme veya yapacağı işe göre değişik biçimler alan ve genellikle üçgen biçiminde dişleri olan dar ve uzunca çelik araç.

testere balığı
* Testere balığıgillerden, Atlantik Okyanusu ve Akdeniz'de yaşayan, burnu uzun ve iki yanı testere gibi dişli olan, köpek balığına benzer iri bir balık, marangoz balığı (Pristis pristis).

testere balığıgiller
* Gövdesi basık, ağzı testere biçiminde, örnek cinsi testere balığı olan bir köpek balığı familyası.

testere çaprazı
* Testereye ağız açmak için kullanılan alet.

testereleme
* Testerelemek işi.

testerelemek
* Testere ile kesmek.

testereli
* Testere biçiminde dişleri olan.

testi
* Kulplu, geniş gövdeli, dar boğazlı, emzikli veya emziksiz olabilen toprak kap.
* Bir testinin alabileceği miktarda olan.

testi gibi
* büyük ve sarkık (meme).

testi kabağı
* Su kabağı.

testi kebabı
* İçi et ve sebze ile doldurularak ağzı çamurla sıvanmış testinin ocak ve fırına verilmesi ile pişirilen bir tür kebap.

testi kırılsa da kulpu elde kalır
* zarar da etse, varlıklı bir kimse büsbütün yoksul kalmaz.

testici
* Testi yapan veya satan kimse.

testicilik
* Testi yapma veya satma işi.

testilik
* Evlerin iç avlularına su dolu testileri koymak için yapılan delikli tahta raf.

testis
* Bkz. er bezi.

testiyi kıran da bir, suyu getiren de
* iyiliğin ödülsüz veya kötülüğün cezasız kaldığını sitemli olarak anlatır.

testosteron
* Erkek cinsiyet hormonu.

tesvit
* Karalama, müsvedde yapma.

tesviye
* Düz duruma getirme, düzleme.
* Ödeme, verme.
* Hükûmetçe bir yere gönderilen erlere verilen ve bilet yerine geçen kâğıt.

tesviye aleti
* Bkz. düzeç.

tesviye etmek
* düzlemek.
* ödemek.

tesviye ruhu
* Kabarcıklı düzeç.

tesviyeci
* Metal, tahta vb. maddelerden yapılmış parçaları istenilen biçime sokmak için işleyerek düzelten zanaatçı.

tesviyecilik
* Tesviyecinin işi veya mesleği.

teşbih
* Benzetme, benzeti.

teşbih etmek (veya yapmak)
* benzetmek.

teşbihte hata olmaz (veya olmasın)
* kabaca bir benzetme yapılırken bundan alınılmamasını dilemek için söz arasında kullanılır.

teşci
* Cesaret verme, cesaretlendirme, yüreklendirme.

teşci etmek
* cesaret vermek, yüreklendirmek.

teşdit
* Şiddetini artırma, güç verme.
* Sağlamlaştırma.

teşebbüs
* Girişim, girişme.

teşebbüs etmek
* girişmek, el atmak.

teşebbüse geçmek
* bir işi yapmak için davranmak, girişmek.

teşebbüsü ele almak
* öne atılıp bir işi yönetmeye başlamak.

teşehhüt
* Namazda oturarak "ettehiyyatü" duasını okuma.

teşehhüt miktarı
* Çok kısa bir süre.

teşekkül
* Belli bir varlık ve biçim kazanma.
* Kurulma.
* Kuruluş, örgüt.

teşekkül etmek
* belirmek, belli bir biçim almak, oluşmak.
* kuruluş olarak oluşmak.

teşekkür
* Yapılan bir iyiliğe karşı duyulan kıvanç ve gönül borcunu anlatma.

teşekkür etmek
* hoşnutluğunu anlatmak.

teşerrüf
* Bir kimse ile tanışmaktan onurlanma, şereflenme, şeref duyma.

teşerrüf etmek
* onurlanmak, şereflenmek, şeref duymak.

teşevvüş
* Karışıklık.

teşhir
* Gösterme.
* Sergileme.
* Herkese duyurma, dile düşürme.
* (bir hükümlüyü) Ceza olarak halka gösterme.

teşhir etmek
* göstermek.
* sergilemek.

teşhirci
* Göstermeci, göstermeyi, sergilemeyi seven.

teşhircilik
* Göstermecilik.

teşhis
* Kim ve ne olduğunu anlama, tanıma, seçme.
* Kişileştirme.
* Hastalığın ne olduğunu araştırıp ortaya koyma, tanı, tanılama.

teşhis etmek (veya koymak)
* kim ve ne olduğunu anlamak, tanımak, seçmek.
* elde bulunan verilere, belgelere göre bir durumun sebeplerini, niteliklerini tespit etmek.
* bulgularına bakarak hastalığın ne olduğunu tespit etmek.

teşhis ve intak
* Cansızları canlandırma ve konuşmayan varlıkları konuşturma.

teşkil
* Oluşturma, ortaya çıkarma, meydana getirme.
* Oluşum.

* Örgütleme.

teşkil etmek
* oluşturmak, ortaya çıkarmak.

teşkilât
* Ortak bir gaye etrafinda bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu kuruluş.

teşkilâtçı
* Teşkilâtlama işleriyle uğraşan, bu işlerde yeteneği olan kimse.

teşkilâtçılık
* Teşkilât kurma işi.

Teşkilâtıesasiye Kanunu
* Anayasa.

teşkilâtlandırılma
* Teşkilâtlandırılmak işi.

teşkilâtlandırılmak
* Teşkilâtlandırılmak işi yapılmak.

teşkilâtlandırma
* Teşkilâtlandırmak işi.

teşkilâtlandırmak
* Teşkilât kurmak.

teşkilâtlanma
* Teşkilâtlanmak işi.

teşkilâtlanmak
* Teşkilâtlamak işine konu olmak.

teşkilâtlı
* Teşkilâtlanmış olan.

teşkilâtsız
* Teşkilâtlanmış olmayan.

teşkilâtsızlık
* Teşkilâtsız olma durumu.

teşmil
* Kapsamına alma, genişletme, yayma.

teşmil etmek
* kapsamını genişletmek, kapsamına almak.

teşne
* Susamış.
* Çok istekli.

teşne olmak
* çok istekli görünmek.

teşri
* Yasama.

teşri kuvveti
* Bkz. yasama gücü.

teşrif
* (bir yeri) Onurlandırma, şereflendirme.
* Gelmesiyle bir yeri onurlandırma; gelme.

teşrif etmek
* şereflendirmek, onurlandırmak.

teşrifat
* Resmî günlerde ve toplantılarda devlet büyüklerinin makam ve mevki sıralarına göre kabulü.
* Kurallara göre davranma.

teşrifatçı
* Resmî günlerde tören ve çağrılarda çağrılıları kurallara göre karşılamakla ve ağırlamakla görevli kimse.

teşrifatçılık
* Teşrifatçı olma durumu.
* Teşrifata önem verme durumu.

teşrih
* Bir sorunu veya konuyu ele alıp en ince noktalarına kadar gözden geçirerek anlatma, açımlama.
* Anatomi.
* İskelet.

teşrih etmek
* açımlamak.

teşrihhane
* Otopsi yapılan yer.
* Tıp fakültelerinde anatomi dersi yapılan yer.

teşriî
* Yasama ile ilgili, kanun yapma ile ilgili.

teşriî kuvvet
* Yasama gücü.

teşriî masuniyet
* Yasama dokunulmazlığı.

teşrik
* Yaptığı bir işe bir kimseyi ortak etme.

teşrikimesai
* Bir gaye uğruna kurulan çalışma ortaklığı, iş birliği.

teşrin
* Yılın onuncu ve on birinci aylarına verilen ortak ad.

teşrinievvel
* Ekim (ayı).

teşrinisani
* Kasım (ayı).

teşt
* Çamaşır leğeni.

teşvik
* İsteklendirme, özendirme.
* Bir kimseyi kötü bir iş yapması için kışkırtma.

teşvik etmek
* isteklendirmek, özendirmek.
* bir kimseyi kötü bir iş yapması için kandırmak, kışkırtmak.

teşvikçi
* Özendiren, isteklendiren, kışkırtan (kimse).

teşvikkâr
* Teşvikçi.

teşviş
* Karıştırma, bulandırma.

teşyi
* Uğurlama.

teşyi etmek
* uğurlamak, geçirmek.

tetabuk
* Uyma, uygun gelme.

tetabuk etmek
* uymak, uygun gelmek.

tetanos
* İnsan ve hayvan vücuduna açık yaralardan giren, genellikle toprakta, gübrede yaşayan bir basilin yol açtığı, kasların sürekli ağrılı kasılmasıyla kendini gösteren ateşli ve tehlikeli bir hastalık, kazıklı humma.

tetebbu
* Bir şeyi iyice inceleme, onunla ilgili bilgi edinme, araştırma.

tetebbu etmek
* inceleme yapmak, araştırmak.

tetiğe basmak (tetiğe dokunmak veya tetiği çekmek)
* ateş etmek.

tetiğini bozmamak
* soğuk kanlılığını bozmamak, telâş göstermeyerek durumunu değiştirmemek.

tetik
* Ateşli silâhları ateşlemek için çekilen küçük manivelâ.

tetik
* Çabuk davranan, çevik, dikkatli, uyanık.
* Dikkat ve özen gerektiren, nazik.

tetik bulunmak (veya tetikte bulunmak)
* uyanık ve dikkatli olmak.

tetik davranmak
* anında, çok çabuk davranmak.

tetik durmak
* hazır ve uyanık bulunmak.

tetik üstünde beklemek
* hazır, dikkatli, uyanık bulunmak, tetikte olmak.

tetikçi
* Kiralık katil.

tetikçilik
* Kiralık katilin işi.

tetikleşme
* Tetikleşmek işi.

tetikleşmek
* Tetik duruma gelmek.

tetiklik
* Tetik (II) olma durumu.

tetikte (tetikte olmak, beklemek, bulunmak veya durmak)
* her an uyanık ve hazır (bulunmak).

tetir
* Cevizin yeşil kabuğu ve yaprağı.
* Yeşil ceviz kabuğu, nar gibi bitkilerin bıraktığı kalıcı boya lekesi.

tetkik
* İnceleme.

tetkik etmek
* incelemek.

tetkikat
* Araştırmalar, incelemeler.

tevabi
* Tabi olanlar, maiyet.

tevafuk
* Birbirine uyma, uygun gelme.

tevahhuş
* Ürkme, ürküntü.

tevahhuş etmek
* ürkmek.

tevakki
* Sakınma, korunma, çekinme.

tevakki etmek
* sakınmak, korunmak, çekinmek.

tevakkuf
* Durma, duraklama, eğleşme.
* Bağlı olma, ilgili olma.

tevakkuf etmek
* durmak, eğleşmek, eğlenmek.

tevakkuf mahalli
* Durak.

tevali
* Arası kesilmeksizin sürme.
* Art arda gelme, ardı arası kesilmeme, sürüp gitme.

tevali etmek

* arkası gelmek, sürüp gitmek.

tevarüs
* Bir kimseden miras kalma, mirasa konma.
* Kalıtım yoluyla birinden diğerine geçme.

tevarüs etmek
* (mal vb. için) miras olarak birinden diğerine kalmak.
* kalıtım yoluyla birinden diğerine geçmek.

tevatür
* Bir haberin ağızdan ağza yayılması, yaygın söylenti.

tevazu
* Alçak gönüllülük.
* Gösterişsizlik.

tevazulu
* Tevazu içinde, alçak gönüllü, uysal.

tevazün
* Birbirine denk olma, dengede bulunma.

tevbih
* Paylama.

tevcih
* Belli bir yöne çevirme, yöneltme.
* (aşama, makam, mevki) Verme; terfi ettirme.

tevcih etmek
* yöneltmek, çevirmek.
* (aşama, makam, mevki) vermek, terfi ettirmek.

tevdi
* Verme, bırakma.

tevdi etmek
* vermek, bırakmak.

tevdiat
* Banka vb. yerlere para, senet yatırma.

tevdiatta bulunmak
* para yatırmak.

teveccüh
* Bir yana doğru yönelme, yüzünü çevirme.
* Güler yüz gösterme, yakınlık duyma, hoşlanma, sevme.

teveccüh etmek
* bir yere yönelmek.

teveccüh göstermek
* güler yüz göstermek.

tevehhüm
* Kuruntuya düşme.

tevek
* Asma, kavun, karpuz gibi bitkilerin sürgünü veya dalı.
* Üzüm kütüğü, çotuk.

tevekkel
* Her şeyi oluruna bırakan.

tevekkeli
* Boşuna, boş yere, sebepsiz, rastgele.

tevekkül
* Her şeyi Allah'a bırakma, Allah'tan bekleme, kadere boyun eğme.

tevekkül etmek
* kadere, yazgıya boyun eğmek.

tevekleme
* Teveklemek işi.

teveklemek
* Üzüm kütüklerinde dip ve gövdeden fışkıran gereksiz sürgünleri temizlemek.

tevellüt
* (insan için) Doğma, doğum.

tevellütlü
* Doğumlu.

teverrüm
* Verem olma.

teverrüm etmek
* vereme yakalanmak.

tevessü
* Genişleme, yayılma.

tevessü etmek
* genişlemek, yayılmak.

tevessül
* Başlama, girişme.

tevessül etmek
* girişmek.

tevettür
* Gergin duruma gelme, gerilme.
* Gerilim.

tevfikan
* Uyarak, uygun olarak, -e göre.

tevhit
* Allah'ın birliğine inanma, bir sayma, bir olarak bakma.
* Birkaç şeyi bir araya getirme, birleştirme.
* Tek tanrıcılık.
* Divan edebiyatında Allah'ı övmek için yazılan manzume.

tevhit ehli
* Allah'ın birliğine inananlar.

tevhit etmek
* Allah'ın bir olduğunu söylemek.
* birleştirmek, bir araya getirmek.

tevil
* Bir sözü veya davranışı görünür anlamından başka bir anlamda kabul etme, çevri.

tevil etmek
* söz veya davranışa başka bir anlam vermek.

tevil götürmek
* söz veya davranışa başka bir anlam verebilmek.

tevki
* Padişah buyruklarına çekilen tuğra.
* Bu tuğrayı taşıyan buyruk.

tevkici
* Nişancı.

tevkif
* Durdurma.
* (bir suç dolayısıyla birini) Tutuklama.

tevkif etmek
* tutuklamak.

tevkifhane
* Tutuk evi.

tevkil
* Vekil etme.

tevkil etmek
* birini vekil etmek.

tevlit
* Doğurtma, doğurma.
* Sebep olma, oluşturma.

tevlit etmek
* doğurmak, doğurtmak.
* sebep olmak, oluşturmak.

tevliyet
* Vakıf mallarına bakma görevi.

Tevrat
* Hz. Musa'ya bildirilen Tanrı buyruklarını kapsayan, İbranîlerin din kitabı.

tevriye
* Bir anlatım inceliği elde etmek için birden çok anlamı olan bir sözün yakın anlamının değil de uzak anlamının kullanılması sanatı.

tevsi
* Genişletme, yayma.

tevsi etmek
* genişletmek, yaymak.

tevsik
* Belgeleme.

tevsik etmek
* belgelemek, belgeye bağlamak.

tevşih
* Akrostiş.

tevzi
* Dağıtma, üleştirme.

tevzi bürosu
* Dağıtım işleri ile uğraşan büro.

tevzi etmek
* dağıtmak, üleştirmek.

tevziat
* Dağıtmalar, üleştirmeler.

teyakkuz
* Uyanıklık, saklık.

teyel
* Seyrek ve eğreti dikiş.

teyel ipliği
* Teyel yapmakta kullanılan iplik.

teyel yapmak (veya atmak)
* dikilecek parçaları birbirine teyelle tutturmak.
* kumaşın üzerinde dikilecek yerleri teyelle belirtmek.

teyelleme
* Teyellemek işi.

teyellemek
* Teyel yapmak.

teyellenme
* Teyellenmek işi.

teyellenmek
* (kumaş için) Teyelle tutturulmak, üzerine teyel yapılmak.

teyelli
* Teyelle tutturulmuş, teyellenmiş.
* Üzerine teyel atılmış.

teyemmüm
* Su bulunmayan yerde su niyetiyle toprak, kum gibi şeylerle abdest alma.

teyit
* Doğrulama, gerçekleme.

teyit etmek
* doğrulamak, gerçeklemek.

teyp
* Manyetik bir bant üzerine sesleri tespit eden cihaz.

teype almak
* söylenilen sözleri, müziği vb. yi teyp makinesindeki banda geçirmek.

teyze
* Annenin kız kardeşi.

* Anne yaşıtı kadınlara söylenen seslenme sözü.

teyzezade
* Teyzeoğlu veya kızı.

tez
* Çabuk olan, süratli.
* Çabuk olarak.

tez
* Sav.
* Üniversitelerde ve yüksek okullarda öğrencilerin veya öğretim üyelerinin hazırlayıp bazen bir sınav kurulu önünde savundukları bilimsel eser.

tez beri
* Kolaylıkla, çabukça.

tez canlı
* Beklemeye dayanamayan, canı tez.

tez elden
* çabuk olarak, çabucak, çarçabuk.

tez vakit
* En kısa süreli.

tez vakitte (veya zamanda)
* en kısa sürede.

tezahür
* Belirme, görünme, gözükme, ortaya çıkma, oluşma.
* Belirti.

tezahür etmek
* belirmek.

tezahürat
* Bağırıp çağırarak, alkışlayıp tempo tutarak yapılan gösteri.
* (hastalıklarda) Belirtiler.

tezat
* Karşıtlık, karşıt olma, kontrast.
* Anlatımda birbirine karşıt iki sözü yan yana kullanma.

tezata düşmek
* bir sözü öbürünü tutmamak.

tezatlı
* Birbirinin karşıtı olan, karşıtlı, çelişkili, kontrastlı.

tezayüt
* Çoğalma, artma.

tezayüt etmek
* çoğalmak, artmak.

tezce
* Tez olarak, çabucak.

tezek
* Yakıt olarak kullanılan kurutulmuş sığır tersi.
* Kesek.

tezekkür
* (bir sorunu) Konuşma.
* Hatırlama, hatıra getirme.

tezellül
* Aşağılanma, bayağılaşma.

tezelzül
* Sarsılma, sallanma.

tezene
* Mızrap, çalgıç.

tezevvüç
* Evlenme.

tezevvüç etmek
* evlenmek.

tezgâh
* Genellikle dükkânlarda satıcıların önündeki uzun masa.
* Kahve, meyhane vb.de müşterilerin üzerinde yiyip içtikleri uzun masa veya büfe.
* Üzerinde genellikle el veya küçük makinelerle iş görülen yapım aracı.
* Tersane.
* Genellikle yasal olmayan bir işi yapmak için tutulan uygunsuz yol.

tezgâh mengenesi
* İş yerlerinde sabit tezgâha bağlanan ve boru, demir vb'ni kesme işlerinde kullanılan bir tür mengene.

tezgâhbaşı yapmak
* meyhanelerde, oturmadan tezgâh başında içmek.

tezgâhçı
* Tezgâh yapıp satan kimse.
* Aldatmak, kandırmak için yasal olmayan yollara başvuran kimse.

tezgâhçılık
* Tezgâhçı olma durumu.

tezgâhı kurmak
* işe başlamak üzere çalışma araçlarını hazırlamak, çalışmaya başlamak.
* yasal olmayan işi gerçekleştirebilmek için yalan dolanla aldatmaya, kandırmağa çalışmak.

tezgâhlama
* Tezgâhlamak işi.

tezgâhlamak
* Dokunacak bezi tezgâha yerleştirmek.
* Bir iş için hazırlık yapmak, işe girişmek.

tezgâhlanma
* Tezgâhlanmak işi.

tezgâhlanmak
* Tezgâhlamak işine konu olmak.

tezgâhtar
* Kahve, gazino ve mağaza gibi yerlerde tezgâhta duran, satış yapan kimse.

tezgâhtar ağzı
* Bir şeyi beğendirmek için fazlaca konuşma, gereksiz övme.

tezgâhtarlık
* Tezgâhtar olma durumu, tezgâhtarın işi.

tezgâhtarlık etmek
* bir şeyi beğendirmeye çalışmak için fazlaca konuşmak, lüzumsuz yere övmek, methetmek.

tezhip
* Yazma kitaplarda, sayfaların yaldız ve boya ile bezenmesi, yaldızlama.
* Süsleme, bezeme.

tezhipçi
* Tezhip yapan kimse.

tezi yok
* hemen, derhal, en kısa zamanda.

tezkere
* Pusula.
* Bir iş için izin verildiğini bildiren resmî kâğıt.
* Askerlik görevinin bittiğini bildiren belge.
* Divan şairlerinin hayatını ve şiirlerini genellikle subjektif bir bakış açısıyla değerlendiren eser.

tezkere almak
* (asker için) askerlik görevini tamamlayarak bunu bildiren bir belge almak.

tezkere bırakmak
* askerlik görevini bitirdiği hâlde orduda çalışmasını sürdürmek, orduda kalmak.

tezkereci
* Askerlik ödevini tamamlamış, terhis olmuş er.
* Dava özetlerini yazan görevli.
* Tezkere yazarı.

tezkeresini eline vermek
* işine son vermek, kovmak.

tezkire
* Bkz. tezkere.

tezkireci
* Tezkereci.

tezkiye
* Temize çıkarma, aklama.
* Bir kimsenin iyi bir insan olduğunu kendisini tanıyanlardan soruşturarak ortaya çıkarma.

tezkiyesi bozuk
* Doğruluğuna güvenilmez (kimse).

tezkiyesini düzeltmek
* ahlâkça kötü tanınmışken durumunu düzeltmek.

tezleme
* Tezlemek işi veya durumu.

tezlemek
* Bir şeyi çabuklaştırmak.

tezleşme
* Tezleşmek işi.

tezleşmek
* Çabukluk kazanmak, çabuklaşmak.

tezleştirme
* Tezleştirmek işi.

tezleştirmek
* Bir işi çabuklaştırmak, acele ettirmek.

tezli
* Tezi olan, bir iddia ileri süren.

tezlik
* Tez olma durumu, tezleşme.

tezlik eylemi
* Bkz. tezlik fiili.

tezlik fiili
* Türkçede herhangi bir fiilin zarf-fiil ekiyle vermek fiilinin birleşmesinden oluşan ve kavramda çabukluğu, kolaylığı, yardımı gösteren iki kökten kurulmuş birleşik fiil: Söyleyivermek, yapıvermek gibi.

tezpişti
* Bir tür yemek.

tezvir
* Yalan söyleme.
* Ara bozma ve özellikle kötülük amacıyla yapılan kovculuk.

tezvirat
* Yalan dolan şeyler, kovculuklar.

tezyif
* Bir şeyi değersiz, adî, bayağı, aşağılık göstermeye çalışma, küçültmek isteme.
* Alay etme, eğlenme.

tezyif etmek
* aşağılamak.
* alay etmek, eğlenmek.

tezyifkâr
* Aşağılayıcı, adî, kötü, bayağı.

tezyin
* Bezeme, süsleme, donama.

tezyin etmek
* bezemek, süslemek, donamak.

tezyinat
* Bezekler, süsler.

tezyinî
* Bezemecilikle, süslemecilikle ilgili.

tezyinî sanat
* Süsleme sanatı.

tezyit
* Çoğaltma, artırma.

tezyit etmek

* çoğaltmak, artırmak.

Th
* Toryum'un kısaltması.

think-tank
* Bkz. beyin takımı.

-tı
* Bkz. -dı / -di.

tıbben
* Tıpla ilgili olarak, tıbba göre.

tıbbî
* Tıpla ilgili, hekimlikle ilgili.

tıbbiye
* Doktor yetiştiren öğretim kuruluşu, tıp fakültesi.

tıbbiyeli
* Tıp fakültesinde okuyan öğrenci.

tıfıl
* Küçük çocuk.
* Zayıf, ufak tefek.

tıgala
* Hekimlikte kullanılan, sütleğengillerden bir bitkinin verdiği zamk ve öz su.

tığ
* Dantel veya yün örmekte kullanılan, ucu çengelli kısa şiş.
* Biz.
* Demirci ve tesviyecilerin delikleri büyütmek veya eşit duruma getirmek için kullandıkları takım.

tığ
* Kılıç "elinde avucunda ne varsa tükenmiş" anlamında kullanılan tığ-ı teber şah-ı merdan deyiminde geçer.

tığ gibi
* ince, zayıf, sağlam ve çevik (kimse).

tığlık
* İçine tığ konulan kutu veya kap.

tık
* İnce ve küçük bir nesne ile sert bir yere vurulduğunda çıkan ses.

-tık
* Bkz. -dık / -dik.

tık tık
* Tık sesi çıkararak.

tıka basa
* Çok sıkıştırarak, hiç boş kalmayacak biçimde, iyice dolacak gibi.

tıka basa doldurmak
* doldururken çok bastırıp sıkıştırmak.

tıka basa yemek
* mideye sıkıntı verecek kadar çok yemek.

tıkaç
* Herhangi bir şeyin delik veya ağzını tıkamaya yarayan nesne.

tıkaçlama
* Tıkaçlamak işi.

tıkaçlamak
* Tıkaçla tıkamak.

tıkaçlanma
* Tıkaçlanmak işi.

tıkaçlanmak
* Tıkaçlamak işi yapılmak.

tıkaçlı
* Tıkacı olan, tıkaçlanmış.

tıkaçsız
* Tıkacı olmayan, tıkaçlanmamış.

tıkalı
* Kapanmış, herhangi bir şeyin geçmesine imkân vermeyen, tıkanmış.

tıkama
* Tıkamak işi.

tıkamak
* Bir şeyin ağzını, deliğini, içine konulan veya dışarıdan uygulanan bir nesneyle kapamak.
* Yol, su, geçit vb. şeyleri bir engelle işlemez, akmaz, geçilmez, duruma getirmek.

tıkamalı
* Tıkaması olan, tıkaçlı.

tıkanık
* Tıkanmış.
* Konuşmama durumu.

tıkanıklık
* Tıkanık olma, iyi işleyememe durumu.
* Soluğun kesilir gibi olması.

tıkanma
* Tıkanmak işi.

tıkanmak
* Tıkamak işine konu olmak.
* İştahı kalmayıp yemek yiyememek.
* Soluk alamamak, soluğu kesilmek.

tıkatma
* Tıkatmak işi.

tıkatmak
* Tıkamak işini yaptırmak.

tıkılma
* Tıkılmak işi.

tıkılmak
* Tıkmak işi yapılmak.
* Dar, sıkıntılı bir yerde bulunmak, sıkışmak.

* Tutuk evine konmak.

tıkım
* Ağzın alabileceği büyüklükte lokma.

tıkımlanma
* Tıkımlanmak işi veya durumu.

tıkımlanmak
* Çok çabuk ve ne bulursa yemek.

tıkınma
* Tıkınmak işi.

tıkınmak
* Eline geçen yiyeceği oburca yemek.
* Yemek yemek.

tıkır
* Tıkırdayan, birbirine vuran, çarpan şeylerin çıkardığı ses.
* Para.

tıkır tıkır
* Düzenli bir biçimde, hiç ara vermeden, aksamadan.

tıkırdama
* Tıkırdamak işi.

tıkırdamak
* İnce ve kuru ses çıkararak gürültü etmek, tıkırtı yapmak.

tıkırdatma
* Tıkırdatmak işi.

tıkırdatmak
* Tıkırdamasını sağlamak, tıkırdamasına sebep olmak.
* (yemeği) Bir taşım kaynatmak.

tıkırı yolunda
* geçim düzeni iyi sağlanmış.

tıkırı yolunda olmak (veya gitmek)
* varlıklı olmak, hâli vakti yerinde olmak.

tıkırında gitmek
* (iş için) yolunda, iyi, düzgün olmak.

tıkırını yoluna koymak
* geçim düzenini iyi olarak sağlamak.

tıkırtı
* Hafif ve kuru bir sesle çıkan gürültü; tıkırdayan bir şeyin çıkardığı ses.

tıkış tıkış
* Dopdolu, sıkışık bir vaziyette.

tıkışık
* Tıkışmış olan.

tıkışıklık
* Tıkışık olma durumu.
* Bir yerde aşırı kalabalık olma durumu, izdiham.

tıkışma
* Tıkışmak işi.

tıkışmak
* Birlikte bir yere tıkılmak.

tıkıştırma
* Tıkıştırmak işi.

tıkıştırmak
* Hiç boş yer kalmayacak biçimde doldurmak, gelişigüzel koymak, tıka basa sokmak.
* Acele ile birine bir şeyi yedirmeye çalışmak veya iyice çiğnemeden yutarak yemek.

tıkız
* Dolgun, kalın, yağlı, tıknaz.
* Çok sıkıştırılmaktan veya çok sıkı doldurulmaktan katılaşmış; sıkı.
* Yoğunluğu çok, katı.

tıkızlaşma
* Tıkızlaşmak işi.

tıkızlaşmak
* Tıkız duruma gelmek.

tıkızlık
* Tıkız olma durumu.

tıklatma
* Tıklatmak işi.

tıklatmak
* Tık sesi çıkararak vurmak.

tıklım tıklım
* Hiç boş yer kalmayacak biçimde (doldurulmuş).
* Çok kalabalık, ağzına kadar dolu.

tıkma
* Tıkmak işi.

tıkmak
* İterek, zorla, aceleyle sokmak.
* Sokmak.

tıknaz
* Şişmanca, toplu, kısa ve kalın yapılı.

tıknazlık
* Tıknaz olma durumu.

tıknefes
* Herhangi bir sebeple solunum sıkıntısı olan, güçlükle kesik kesik nefes alan.

tıknefes olmak
* nefesi tıkanmak, nefes nefese kalmak, nefes darlığı olmak.

tıknefeslik
* Tıknefes olma durumu.

tıksırık
* Tıksırırken çıkan ses.

tıksırıklı
* Tıksırığı olan.
* Rahatsız.

tıksırma
* Tıksırmak işi.

tıksırmak
* Ağız kapalı iken hafifçe aksırmak.

tılsım
* Tabiatüstü işler yapabileceğine inanılan güç.
* Büyülü şey, muska.
* Çare, önlem, kuvvet.

tılsımlı
* Tılsımı olan.

tımar
* Yara bakımı.
* Ağaç bakımı.
* Binek hayvanlarının kıllarını, derisini temizleme.

tımar
* Anadolu Selçukluları ve Osmanlılarda, belirli görev ve hizmet karşılığında kişilere verilen, yıllık geliri 3-20 bin akçe olan toprak.

tımar etmek
* yaralara bakmak, iyileştirmek.
* binek hayvanlarının kıllarını, derisini temizlemek.

tımarcı
* Tımar yapan kimse.
* Pansumancı.

tımarcı
* Tımar sahibi.

tımarhane
* Akıl hastahanesi.

tımarhane kaçkını
* Delice işler yapan (kimse).

tımarhanelik
* Tımarhaneye kapatılmasını gerektirecek kadar akıl hastası olan.

tımarlama
* Tımarlamak işi veya durumu.

tımarlamak
* Tımar etmek.

tımarlı
* (binek hayvanı için) Tımar edilmiş.
* (yara ve hasta için) Bakılmış, tedavi edilmiş.
* (ağaç, toprak vb. için) Bakılmış, işlenmiş.

tımarlı
* Tımar (II) sahibi olan kimse.

tımtıkız
* Çok tıkız.

tın
* Tınlayan şeyin çıkardığı ses, tınlama sesi.

tınaz
* Savrulmak için hazırlanan dövülmüş ekin yığını.
* Yığın.

tınaz makinesi
* Tınaz durumundaki ekinleri savurarak yabancı nesneleri ayıran makine.

tıngadak
* Tınlayan şeylerin birdenbire düştüğünü anlatır.

tıngıldama
* Tıngıldamak durumu veya biçimi.

tıngıldamak
* Tıngırdamak.

tıngıldatma
* Tıngıldatmak işi.

tıngıldatmak
* Tıngırdatmak.

tıngır
* Metal bir nesne sert bir yüzeye düştüğü zaman çıkan ses.
* Para.
* Parasız, züğürt.
* Boş.

tıngır elek

tıngır mıngır
* Kuru, çınlamalı ve yankılı bir sesle.
* Yavaş, düzenli bir biçimde yol alındığını belirtmek için söylenir.

tıngır saç, elim hamur karnım aç
* çalışmalarımla başkalarına yarar sağlıyorum, ama bundan kendim yararlanmıyorum.

tıngır tıngır
* Birbirine çarpan metal eşyanın çıkardığı sesin sürekliliğini bildirmek için söylenir.
* Bir yerin bomboş olduğunu belirtmek için kullanılır.

tıngırdama
* Tıngırdamak işi.

tıngırdamak
* (metal nesneler için) Kuru bir ses çıkarmak.

tıngırdatma
* Tıngırdatmak işi.

tıngırdatmak
* Tıngırtı çıkarmak.
* (çalgıyı) Biraz çalabilmek.

tıngırı yolunda
* kazancı iyi.

tıngırtı
* Tıngırdayan şeyin çıkardığı ses.

tını
* Türlü müzik araçlarının verdiği sesleri birbirinden ayırt etmeyi sağlayan ses özelliği.
* Bir cismin titreşiminden çıkan sesi, başka nitelikteki bir cisimden aynı yükseklikte olarak çıkan sesten ayırt ettiren özellik, tınnet.
* Söyleniş biçimi, vurgusu.

tınlama
* Tınlamak işi.

tınlamak
* Tın sesi biraz sürüp gitmek, çınlamak.

tınlatıcı
* Tınlatma özelliği olan nesne.

tınma
* Tınmak işi veya durumu.

tınmak
* Önem vermek, ilgilenmek.
* Ses çıkarmak.

tınmamak
* önem vermemek, ilgilenmemek, aldırış etmemek.
* ses çıkarmamak.

tınmaz melâike
* Kendi hâlinde, sessiz kimse.

tınnet
* Tınlama, çınlama.
* Tını.

tıntın
* Boş, bomboş.
* Bilgisiz, cahil.

tıp
* Hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvurulan teknik ve bilimsel çalışmaların tümü, hekimlik, tababet.

tıp tıp
* Küçük ve hafif vuruşları anlatır.

tıpa
* Tapa.

tıpalama
* Tapalama.

tıpalamak
* Tapalamak.

tıpalanma
* Tapalanma.

tıpalanmak
* Tapalanmak.

tıpalı
* Tapalı.

tıpasız
* Tapasız.

tıpatıp
* Tastamam, eksiksiz, tamamen, her bakımdan uygun, upuygun, birbirinin aynı.

tıpı tıpına
* Tastamam, aynen.

tıpır tıpır
* Hafif ve düzenli biçimde ses çıkararak.

tıpırdama
* Tıpırdamak işi.

tıpırdamak
* Yürürken tıpır tıpır ses çıkarmak.
* Hafif hafif vurmak.

tıpırdatma
* Tıpırdatmak işi.

tıpırdatmak
* Yürürken tıpır tıpır ses çıkarmak.

tıpırtı
* Tıpırdayan şeyin çıkardığı ses, tıpırdama sesi.

tıpış tıpış
* Kısa adımlarla çabuk yürümeyi anlatır.

tıpış tıpış yürümek
* kısa adımlarla çabuk yürümek.
* ister istemez bir yere gitmek veya bir yerden ayrılmak.

tıpışlama
* Tıpışlamak işi.

tıpışlamak
* Çocuğu uyutmak veya susturmak için arkasına yavaş yavaş vurmak, tapıklamak.

tıpkı
* Tıpatıp, aynı, tamamıyla.
* Bir şeyin eşi, benzeri, aynı.

tıpkı tıpkısına
* tam benzer durumda.

tıpkıbasım
* Bir yazı, desen, tablo vb. nin fotoğrafından kalıp çıkarılarak yapılan aynı basımı, faksimile.

tıpkıçekim
* Bir yazı, kitap veya biçimin fotoğraf yoluyla kopyasını çıkarma yöntemi, fotokopi, eşçekim.
* Bu yöntemle elde edilen kopya, fotokopi.

tır
* Treylerin kısaltılmış biçimi.

-tır

* Bkz. -dır / -dir (I).

-tır-

* Bkz. -dır- / -dir-(II).

tırabzan

* Merdiven parmaklığı.

tırabzan babası

* Merdiven başlarında bulunan, parmaklığı desteklemeye yarayan, kalın, yuvarlak taşlı dayanak.
* Babalık ödevini yapmayan kimse.

tırak

* Kırılan kuru bir şeyin çıkardığı sesi anlatır.

tıraş

* (sakal, bıyık, kıl için) Dibinden kesme, kazıma, yülüme.
* (erkek saçı için) Belli bir biçim vererek kesme.
* Kesilme ve kazınma zamanı gelmiş saç ve sakal.
* Bir şeyin üzerindeki pürüzleri alma, belli bir biçim vermek için yontma.
* Yalan, asılsız, bıktırıcı söz.

tıraş bıçağı

* Erkeklerin yüzlerindeki kılları kesmek için kullandıkları, çelikten yapılmış ince bıçak, jilet, ustura.

tıraş etmek

* tıraş işini yapmak.
* bıkkınlık verecek kadar uzun konuşmak.

tıraş fırçası

* Sakal tıraşı olurken yüze sabun sürmeye yarayan fırça.

tıraş köpüğü

* Tıraş olmayı kolaylaştıran özel hazırlanmış köpük.

tıraş kremi

* Tıraştan sonra deriyi yumuşak tutmak için sürülen krem.

tıraş losyonu

* Tıraştan sonra deriyi canlandırıcı, özel kokulu kolonya.

tıraş makinesi

* Tıraş etmeye yarayan araç veya aygıt.

tıraş olmak

* (erkek) saçını, sakalını kesmek veya berberde kestirmek.

tıraş sabunu

* Tıraşı kolaylaştırmak, sert kılları yumuşatmak için kullanılan sabun.

tıraş tası

* Tıraş bıçağının içinde çalkalandığı metal veya plâstik tas.

tıraşa tutmak

* birini bıkkınlık verici uzun konuşmalarla oyalamak.

tıraşçı

* Yalan, asılsız, bıktırıcı sözlerle karşısındakini rahatsız eden, palavracı.
* Karşısındakini bıktırıncaya kadar lâfa tutma huyu olan (kimse).

tıraşı gelmek (veya uzamak)

* saçı, sakalı tıraş edilecek duruma gelmek.

tıraşlama
* Tıraşlamak işi.

tıraşlamak
* Üzerinden pürüzleri almak, yontmak.
* (saç, sakal vb. için) Seyreltmek, kazımak, tıraş etmek.
* Bıkkınlık verecek kadar uzun, asılsız, abartılı konuşmak.

tıraşlanmak
* Tıraşlamak işi yapılmak.

tıraşlı
* Tıraş olmuş, sakalını tıraş etmiş.
* Tıraşı uzamış.
* Yontulmuş.

tıraşsız
* Saçı veya sakalı uzamış, tıraşı gelmiş.
* (taş gibi sert nesneler için) Yontulmamış.

tırhallı
* Aynı şartlar altında bulunanların aynı durumda olduklarını anlatmak için söylenen tırhallı, hep bir hâlli deyiminde geçer.

tırık
* Bir nesnenin art arda iki yere çarpmasından çıkan ince ve kuru ses.

tırık tırak
* Art arda gelen kuru ve hafif seslerin sürekliliğini anlatır.

tırıl
* Çıplak ve zayıf.
* Parasız, züğürt.

tırıllama
* Tırıllamak işi.

tırıllamak
* Çıplak veya parasız kalmak.

tırınk
* Sert bir yüzeye çarpan para vb.metal bir nesnenin çıkardığı ses.

tırıs
* Atın kısa adımlarla hızlı yürüyüşü.

tırıs gitmek
* koşmaya yakın hızlı yürümek.

tırıs tırıs
* Hızlı bir biçimde.
* Utanmış, mahcup bir biçimde.

tırısa kalkmak
* tırıs gitmeye başlamak.

tırkaz
* Kapı mandalı, sürgü.

tırkazlama

* Tırkazlama durumu.

tırkazlamak
* Tırkazı sürmek.

tırkazlanma
* Tırkazlamak işi.

tırkazlanmak
* Tırkazlanmak işi yapılmak.

tırkazlatma
* Tırkazlatma işi.

tırkazlatmak
* Tırkazlama işi yaptırmak, sürgületmek.

tırmalama
* Tırmalamak işi.

tırmalamak
* Tırnaklarıyla çizmek veya hırpalamak, tırnaklamak.
* Tedirgin etmek.

tırmalanma
* Tırmalanmak işi.

tırmalanmak
* Tırmalamak işine konu olmak.

tırmananlar
* Tırmanıcılar.

tırmanıcı
* Tırmanma özelliği olan.

tırmanıcılar
* İki parmağı öne, iki parmağı arkaya dönük tırmanma özelliği olan gugukgiller, papağangiller gibi kuşlar takımı.

tırmanış
* Tırmanmak işi veya biçimi.

tırmanma
* Tırmanmak işi.
* Kendine özgü araçlardan yararlanarak, vücudu, kollarla çekerek yukarı doğru yer değiştirme.
* Atom silâhlarının gücünün önüne geçilmez, önlenemez bir biçimde hızlanmasını belirten terim.
* Bir durumun, bir olgunun giderek güç kazanması, etkisini artırması, güçlenmesi.

tırmanma şeridi
* Kara yollarında, yokuşlarda ağır araçlara ayrılmış en sağdaki şerit.

tırmanmak
* El ve ayaklarıyla tutunarak veya tırnaklarını iliştirerek dik bir yere çıkmak.
* Yokuş, merdiven vb.çıkmak.
* (bitki için) Yakınındaki bir nesne boyunca yükselmek.
* Bir şeyin eğimini izleyerek yükselmek.
* Belli bir durum, fiil, olay gittikçe güç kazanmak, giderek artmak.

tırmık
* Tırnak beresi.
* Kabartılmış toprağın taşını, çöpünü ayıklamak için kullanılan seyrek dişli, tarak biçiminde araç.

tırmıklama
* Tırmıklamak işi.

tırmıklamak
* Tırmalamak.
* Üzerinde tırmık çekerek toprağı işlemek.

tırmıklanma
* Tırmıklanmak işi.

tırmıklanmak
* Tırmıklamak işine konu olmak.

tırnağı olamamak
* birinden değerce çok aşağı olmak.

tırnağına (veya attığı tırnağa) değmemek
* değerce ondan çok aşağı olmak.

tırnak
* İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka.
* Kanca gibi araçların kıvrık yeri.
* Gemi demirinin ucundaki yassı parça.
* (ciltçilikte) Tek yaprakları büküp cildi bağlaştırabilmek için bir yanında bırakılan şerit durumundaki kenar.
* Heykel dökümünde, kalıp parçalarının birleştirilmesinde kolaylık sağlamak amacı ile yapılan dişlerin her biri.
* Kanun çalmakta kullanılan mızrap.
* Tenekecilerin delik açmak için kullandığı alet, keski.

tırnak besleyicisi
* Ojeden önce sürülen, tırnakları besleyen ve kırılmasını önleyen bir ürün.

tırnak derisi
* Tırnakların etrafında bulunan ince deri.

tırnak göstermek
* korkutmak, göz dağı vermek.

tırnak işareti
* Bir metnin içinde başkasından aktarılan yazı veya sözlerin başına ve sonuna konan "..." işareti.

tırnak kadar
* çok küçük; çok az.

tırnak kemiği
* Tırnağı taşıyan parmak ucundaki kemik.

tırnak makası
* El ve ayak tırnaklarını kesmeye yarayan araç.

tırnak sürüştürmek
* kavgayı körüklemek.

tırnak takmak
* kötülük yapmak için bahane aramak.

tırnak yeri
* Çakı gibi açılıp kapanabilen şeyler üzerine tırnakla kolayca açabilmek için yapılmış kertik.

tırnakçı
* Yankesici, tırtıkçı kimse.

* Osmanlı İmparatorluğunda her perşembe günü padişahın tırnaklarını kesip temizleyen kimse.

tırnakçılık
* Göz çukurunun iç bölgesinde yer alan dört kemik.

tırnaklama
* Tırnaklamak işi.

tırnaklamak
* Tırmalamak.
* Tırnaklarını geçirerek yolmaya, kazımaya veya çekmeye çalışmak.

tırnaklanma
* Tırnaklanmak işi.

tırnaklanmak
* Tırnaklamak işine konu olmak.

tırnaklarını sökmek
* elindeki güçten yoksun bırakmak, etkisini yok etmek.

tırnaklatma
* Tırnaklatmak işi.

tırnaklatmak
* Tırnaklamak işini yaptırmak.

tırnaklı
* Tırnağı olan.

tırnaklık
* Bir kutunun kapağı üzerinde bulunan ve kapağın tırnakla çekilip açılmasını sağlayan yanlamasına çentik.
* Tırnak yeri.
* Namlunun üzerinde bulunan kertik.

tırnaksı
* Tırnağa benzeyen.

tırnaksı kemik
* Göz çukurunun iç çeperinde bulunan, küçük, dört köşe ince bir çift kemik.

tırpan
* Uzun bir sapın ucuna tutturulan, ot, ekin vb. biçmeye yarayan, hafifçe kıvrık, uzun çelik bıçak.
* Karşı güreşçinin ayak bileklerine ayaktayken hızla ayak vurma ve onu yere devirme.

tırpan atmak
* bir topluluğu yok etmek, kırıp geçirmek.
* istemediği kişilerin görevlerine son vermek.

tırpana
* Öz kedi balığıgillerden, yan kanatları vücuduna yapışık, uzun kuyruklu, iri bir balık, rina (Raja batis).

tırpancı
* Tırpanla ekin biçen kimse.

tırpandan geçirmek
* Bkz. tırpanlamak.

tırpanlama
* Tırpanlamak işi.

tırpanlamak

* Tırpanla biçmek.
* Bir şeyi ortadan kaldırmaya, yıkmaya girişmek.

tırpanlanma
* Tırpanlanmak işi.

tırpanlanmak
* Tırpanlamak işine konu olmak veya tırpanlamak işi yapılmak.

tırpanlatma
* Tırpanlatmak işi.

tırpanlatmak
* Tırpanlamak işini yaptırmak.

tırsma
* Ürkme, korkma, çekinme.

tırsmak
* Ürkmek, korkmak, çekinmek.

-tırt
* Bkz. -dırt-/-dirt-.

tırtık
* Çentik.

tırtık tırtık
* Pürüzlü, düz olmayan, çentikli.

tırtıkçı
* Yankesici, tırnakçı.

tırtıkçılık
* Tırtıkçı olma durumu.

tırtıklama
* Tırtıklamak işi.

tırtıklamak
* Aşırmak, çalmak.

tırtıklanma
* Tırtıklanmak durumu.

tırtıklanmak
* Tırtıklamak işine konu olmak.

tırtıklatma
* Tırtıklatmak işi.

tırtıklatmak
* Tırtıklamak işini yaptırmak.

tırtıklı
* Tırtığı olan.

tırtıl
* Kelebek kurtçuğunun yumurtadan çıktıktan sonra krizalit oluncaya kadarki durumu.

tırtıl

* Çevresinde kertikler bulunan ve işlenecek parça üzerine bastırılarak bu kertiklerin izini parçaya basmaya yarayan çelik disk.
* Pulların veya metal paraların kenarındaki kertikleri oluşturan çıkıntılardan her biri.
* Tankın her türlü arazide yol almasını sağlayan, her bir yanındaki tekerleklerini içine alan tırnaklı metal şerit, palet.
* Bir şeyin kenarına çizilen zincir gibi çiçeklerden yapılan süs.
* Maraş işi veya diğer elbise nakışlarında kullanılan altın veya gümüş gereç.

tırtıl çekme
* Henüz yumuşak olan bir parçayı metal bir tırtılla süsleme.

tırtıl kesmek
* bir şeyin yanlarını diş diş kesmek.

tırtıllanma
* Tırtıllanmak işi.

tırtıllanmak
* Tırtıl üşüşmek.

tırtıllı
* Kenarlarında tırtıl olan.

tırtıllı bıçak
* Sebzeleri süslü ve kolay kesmek için kullanılan mutfak bıçağı.

tırtılsı
* Tırtıla benzeyen.
* Söğüt, kavak, fındık gibi bazı bitkilerin tırtılı andıran çiçek durumları.

tırtır
* Zar kanatlılardan, uzun gövdeli, uzun duyargalı, kurtçuk evresini tarım bitkilerine zarar veren böcekler üzerinde geçiren bir böcek türü (Ichneumon).

tıs
* Kaz, kedi, yılan vb.nin çıkardığı ses.

tıs yok
* (bir yerde) hiç ses olmadığını anlatır.

tıslama
* Tıslamak işi.

tıslamak
* (kaz, yılan, kedi) Tıs diye ses çıkarmak.
* Ağır yük altında iniltiye benzer sesler çıkarmak.
* Haksızlığını anlayıp susmak, sesi soluğu kesmek.
* Tıslayarak ses çıkarmak.

tıslayış
* Tıslamak işi veya biçimi.

tıynet
* Yaradılış, huy, maya.

tıynetsiz
* Kötü yaradılışlı.

Ti
* Titan'ın kısaltması.

ti

* Bir tören sırasında, askerleri bir araya toplamak, törenin başladığını bildirmek vb. amaçlarla çalınan borazanın çıkardığı tiz ses.

-ti
* Bkz. -dı / -di.

ti borusu
* Ti işareti veren boru.

ti işareti
* Borazanla ti sesi çıkararak verilen işaret.

tiabendazol
* (eczacılıkta) Yuvarlak kurtları yok etmek için kullanılan ilâç.

Tibet öküzü
* Yak, Tibet sığırı.

Tibet sığırı
* Bkz. Tibet öküzü, yak.

Tibetçe
* Tibet dili.

Tibetli
* Tibet halkından olan kimse.

Ticanî
* Kuzey Afrika'da kurulmuş bir tarikat ve bu tarikattan olan kimse.
* (küçük t ile) Yobazlık, gericilik.

Ticanîlik
* Ticanî tarikatı.
* (küçük t ile) Yobazlık, aşırı gericilik.

ticaret
* Türlü ürün, mal vb. alım satımı.
* Kazanç amacıyla yürütülen alım satım etkinliği.
* Bu etkinlikle ilgili bilim.
* Alış veriş sonucu elde edilen, yararlanılan fiyat farkı, kâr.

ticaret ataşesi
* Yurt dışında ticaret işleri ve hareketleriyle ilgilenmek üzere görevlendirilen memur.

ticaret borsası
* Ticaret mallarının işlem gördüğü borsa.

ticaret coğrafyası
* Bir ülkenin ticaretle ilgili her türlü ilişkilerini ve bunun nedenlerini inceleyen coğrafya bilimi.

ticaret filosu
* Aynı bayrak altında çalışan her türden ticaret gemilerinin tümü.

ticaret gemisi
* Devlet veya özel sermayece işletilen, ticaret amacıyla kullanılan gemi.

Ticaret Hukuku
* Ticarete ilişkin işleri düzenleyen hukuk dalı.

ticaret işletmesi
* Kazanç sağlamak amacıyla çalışan işletme.

Ticaret Kanunu
* Ticaret hukukuna ilişkin hükümleri kapsayan kanun.

ticaret limanı
* Dış ülkelerle alış verişin yapıldığı liman.

ticaret mahkemesi
* Ticaret davalarına bakan mahkeme.

ticaret merkezi
* Çeşitli ürünlerin ve malların pazarlandığı ticarî ilişkilerin kurulduğu yer.

ticaret odası
* Tüccarlar arasında dayanışmayı sağlamak, ortak sorunlarla uğraşmak, yabancı tüccarlarla ilişki kurmak, ortak çıkarları korumak için kanun ile kurulan kurum.

ticaret sicili
* Ticaret mahkemelerinin bulunduğu yerlerde ticarî işlemlerin kayıt ve tescil edildiği ve herkesin yararlababileceği resmî kütük.

ticaretgâh
* Ticaret yeri, ticarete elverişli yer.

ticarethane
* Ticaret işlerinin yönetildiği yer.

ticarî
* Ticaretle ilgili, ticarete ilişkin.

ticarî ataşe
* Bkz. ticaret ataşesi.

ticarî dava
* Ticaret mahkemesinin görev alanına giren davalar.

ticarî tüketim
* Ticaret mallarının tüketilmesi.

ticarî unvan
* Ticarethanelerin kullanma zorunda oldukları isim veya unvan.

ticarîleşme
* Ticarîleşmek işi.

ticarîleşmek
* Ticarî duruma gelmek.

tifdruk
* Sayfa kalıpları bakırdan, renkli fotoğraf baskılarına elverişli bir baskı tekniği.

tifo
* Kirli sularda, bu sularla sulanmış sebzelerde bulunan Eberth basilinin sebep olduğu ortalama üç hafta süren, ateşli ve tehlikeli bir bağırsak hastalığı, kara humma.

tiftik
* Tiftik keçisinin ince, yumuşak parlak yünü.
* Bu yünden yapılmış olan.

tiftik keçisi
* Vücut rengi beyaz, kılları çok ince, parlak, uzun ve kıvrımlı olan bir keçi türü, Ankara keçisi.

tiftik tiftik

* Telleri birbirinden ayrılıp kabarmış.

tiftik tiftik olmak
* kumaşın telleri birbirinden ayrılmak, çok eskimek.

tiftiklenme
* Tiftiklenmek işi.

tiftiklenmek
* Kumaşın telleri birbirinden ayrılmak, tiftik tiftik olmak.

tiftme
* Tiftmek işi veya durumu.

tiftmek
* Tel tel parçalara ayırmak, ditmek.

tifüs
* Bitle geçen, ortalama 15 gün süren, vücutta pembe lekelerle beliren, ateşli ve tehlikeli bir hastalık, lekeli humma.

tiğ
* Bkz. Tığ.

tik
* Herhangi bir kas kümesinin irade dışı hareketi.
* Alışkanlıkla sık sık tekrarlanan gülünç, sıkıcı söz veya el, kol, yüz hareketi veya bir davranış biçimi.

-tik
* Bkz. -dık / -dik.

tik ağacı
* Çift çeneklilerden, kaplamada kerestesinden yararlanılan, doğal rengi sarı, zamanla havada kendiliğinden koyulaşan bir sıcak iklim ağacı (Tectona grandis).
* Bu ağacın tahtasından yapılmış olan.

tik tak
* Genellikle saatin çalışırken çıkardığı ses.

tike
* (et, ekmek, peynir vb için) Parça, lokma, dilim.
* Az, azıcık.

tikel
* Cüzî, kısmî.
* Bir türün bütün bireylerine değil de bir veya birkaç bireyine ilişkin olan, tümel karşıtı.

tikel önerme
* Konunun kapsamına giren bütün bireyler için değil de bazıları için belli bir şey bildiren önerme, tümel önerme karşıtı.

tikellik
* Tikel olma durumu.

tiksindirici
* Tiksinilecek durumda olan, menfur.

tiksindirme
* Tiksindirmek işi.

tiksindirmek
* Tiksinmesine yol açmak.

tiksinilme
* Tiksinilmek işi.

tiksinilmek
* Herhangi biri tiksinmek.

tiksiniş
* Tiksinmek işi veya biçimi.

tiksinme
* Tiksinmek işi, ikrah, istikrah, nefret.

tiksinmek
* Bir şeyi, bir kimseyi, bir düşünceyi vb.yi kötü, iğrenç veya aşağılık bularak ondan uzak durma duygusuna kapılmak, nefret etmek, ikrah etmek, istikrah etmek.

tiksinti
* Tiksinmek işi, tiksinme, nefret.

tilâvet
* Kuran'ı güzel ve yüksek sesle, usulünce okuma.

tilki
* Köpekgillerden, uzunluğu 90 cm, kuyruğu 30 cm kadar, ırklarına göre çeşitli renklerde olan, ağız ve burnu uzun, sivri, kümes hayvanlarına zarar veren, kürkü beğenilen bir memeli türü (Vulpes).
* Bu hayvanın postundan yapılan (manto vb.).
* Çok kurnaz.

tilki gibi
* kurnaz (kimse).

tilki tilkiliğini anlatıncaya kadar post elden gider
* bir gerçeği anlatıncaya kadar çoğu kez başa gelmedik şey kalmaz.

tilki uykusu
* Uyanık ve tetik.

tilki uykusuna yatmak
* uyuyormuş gibi yaparak fırsat kollamak.

tilki üzümü
* İt üzümü.

tilkikuyruğu
* Birleşikgillerden, hekimlikte kullanılan bir bitki, hoşkuran (maranthus).
* Uzun salkımlı bir çeşit üzüm.
* Yağlı güreşte oturak kündesine geçen üstteki güreşçiye, alttakinin elini geri uzatarak çenesinden veya gırtlağından çekmesi.

tilkileşme
* Tilkileşmek işi.

tilkileşmek
* Kurnaz duruma gelmek.

tilkilik
* Kurnazlık veya kurnazca davranış.

tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkânıdır
* meslek veya alışkanlık gereği olan bir sonuçtan kaçınılmaz.

tilmiz
* Öğrenci.

tilmizlik
* Tilmiz olma durumu.

tim
* Bir silâhı, bir telsiz istasyonunu vb. yi çalıştırmak için kurulan topluluk.
* Silâhlı kuvvetlerde, belirli bir iş veya hizmeti başarabilecek güçteki en küçük birliğe verilen ad.

timbal
* Üstü deri ile kaplı, bakırdan yapılan ve küre biçiminde bir tür davul.

timsah
* Sürüngenlerden, sıcak bölgelerin akarsularında yaşayan, kalın derili, uzun kuyruklu, iri bir hayvan (Crocodilus).
* Bu hayvanın derisinden yapılan.

timsahlar
* Örneği timsah olan sürüngenler takımı.

timsal
* Sembol, örnek, simge.

timüs
* Göğüs kemiği arkasında bulunan iç salgı bezi, özden.

tin
* Ruh.
* Birtakım fizik ötesi kurucularının, gerçeği ve evreni açıklamak için her şeyin özü, temeli veya yapıcısı olarak benimsedikleri madde dışı varlık.

tin tin
* Sessiz, patırtısız olarak.

tiner
* Boyanın yoğunluğunu azaltmak için kullanılan terebentin gibi sıvı inceltici.

tink-tank
* Bkz. beyin takımı.

tinsel
* Ruhî.
* Manevî.

tinselcilik
* Evrenin gerçeğinin manevî nitelikte olduğunu, insan ve öteki varlıkların hepsinin fiziksel yapıdan ayrı ve bağımsız bir ruhî yapısı bulunduğunu ileri süren görüş, spiritüalizm.
* Bütün gerçekliğin özünün ruh olduğunu, her gerçek olanın manevî olduğunu ve maddî olanın yalnızca manevî gerçekliğin bir görünüşü olduğunu veya salt bir tasarım olduğunu ileri süren fizik ötesi doktrin, spiritüalizm.

tip
* Aynı cinsten bütün varlıkların veya nesnelerin temel özelliklerini büyük ölçüde kendinde toplayan örnek.
* İlgi çekici, değişik (kimse).
* Tür, çeşit.
* Kendine özgü kişiliği olmayan, daha çok bilinen kalıplardaki insanları gösteren oyun kişisi.
* Hikâye, roman, tiyatro gibi uzun anlatıma dayalı edebî eserlerde şahıs kadrosu içinde yer alan ve belli bir düşüncenin topluluğun, zihniyetini ve ideolojinin temsilciliğini yüklenen kişi.

tipi
* Kar fırtınası.

tipik

* Bir kimseyi veya nesneyi niteleyen, karakteristik.
* Güçlü özgünlüğü olan.

tipileme

* Tipilemek işi.

tipilemek

* (kar) Tipiye çevirmek.

tipili

* Kar fırtınalı.

tipleme

* Tiplemek işi veya durumu.

tiplemek

* Belirli bir tipin bütün çapraşık özelliklerini, bunu en iyi, en rahat, en inandırıcı biçimde temsil edebilecek kişiyle canlandırmak.

tipleşme

* Tipleşmek durumu.

tipleşmek

* Tip özelliğini kazanmak veya temsilcilik görevini üstlenmek.

tipleştirme

* Tipleştirmek işi.

tipleştirmek

* Tip özelliği vermek veya kazandırmak.

tipo

* Baskıcılıkta bir baskı türü.

tipocu

* Basım evlerinde tipo baskısıyla uğraşan kimse.

tipografi

* Kabartma biçimlerle ilgili baskı yöntemi.
* Basım, basımcılık.

tipografya

* Bkz. tipografi.

tipoloji

* İnsan tiplerini belirleme ve ayırt etme yöntemi.

tipolojik

* Tipolojiye ilişkin.

tipolojik tasnif

* İnsan tiplerini sınıflandırma.
* Hikâye, roman ve tiyatro gibi uzun anlatıma dayalı edebî eserlerin şahıs kadrosunu tipleşme özelliğine göre tasnif etme.

-tir

* Bkz. -dır / -dir.

-tir-

* Bkz. -dır- / -dir-.

tir tir
* Titremek fiiliyle birlikte "çok üşümek" veya "çok korkmak" anlamında kullanılır.

tiraj
* Gazete, kitap, dergi vb. nin bir basılışındaki baskı sayısı.

tiramola
* Geminin rüzgâr üstüne veya altına dönmesi için yelkenlerin bazısını gevşetme, bazısını germe işlemi.
* Makaraları birbirine kavuşan bir palangayı açıp uzatmak işi.

tiran
* Eski Yunan'da siyasal gücü zorla ele geçiren, onu kötüye kullanan kimse.
* Acımasız, gaddar, despot.

tirat
* Bir tiyatro oyununda oyuncuların bir defada söylediği parça.
* (yazı veya konuşmada) Bir düşüncenin kesintisiz gelişimi; uzun ve tumturaklı konuşma.

tirbuşon
* Genellikle mantardan yapılan tıpaları çekmeye yarayan burgu.

tire
* Dikişte kullanılan pamuk ipliği.
* Pamuk ipliğinden yapılmış.

tire
* Kısa çizgi.
* Uzun çizgi.

tirendaz
* Ok atan, okçu.
* Becerikli, elinden iş gelir.
* Temiz ve zarif giyinmiş.

tirfil
* Yabanî yonca, korunga, üçgül.

tirfillenme
* Tirfillenmek işi.

tirfillenmek
* Havı dökülmek.

tirhandil
* Yelken ve kürekle yürütülen ve genellikle Bodrum'a özgü dayanıklı ve zarif tekne türü.

tirhos
* Taze sardalye balığı.

tirhos vohozu
* Sardalya balığının küçüğü.

tiril tiril
* Tir tir.
* (kumaş için) Titrer gibi dalgalanan, ince.
* Tertemiz.

tirildeme
* Tirildemek işi veya durumu.

tirildemek
* Titremek.

tirit
* Kızartılmış ekmeği et suyuyla haşlayarak yapılan yemek.
* Yaşlı ve zayıf (kimse).

tirit gibi
* yerinden kımıldayamayacak kadar ihtiyar (kimse).

tiriti çıkmak
* iyice ihtiyarlamak, çok yaşlanmak.

tiritlenme
* Tiritlenmek işi veya durumu.

tiritlenmek
* Tiritleşmek.

tiritleşme
* Tiritleşmek işi veya durumu.

tiritleşmek
* Çok yaşlanıp gücü kalmamak.

tiriz
* Giysilerin yırtmacına ve eteğine eklenen ensiz kumaş parçası.
* Ensiz tahta.
* Çarpma ve sürtüşmelerden korunmak için güvertesiz teknelerin, direklerin ve dubaların dış kenarlarına takılan, tahtadan veya halat örgüsüyle yapılmış çıkıntı.

tirle
* Meme başı üzerine yerleştirilip sütün alınmasına yarayan araç.

tirlin
* Türlü kalınlıklarda mürekkeple çizgi çizmeye yarayan gereç.

tiroit
* Gırtlağın ön tarafında bulunan ve salgısını kana veren bir bez, kalkan bezi.

tirokalsitonin
* Tiroit bezinden salgılanan, kandaki kalsiyumu azaltan hormon.

tiroksin
* Tiroit hormonlarının ilki.

tirpidin
* Ufak bahçe çapası.

tirpit
* Bkz. tirpidin.

tirpitil
* Bkz. tirpidin.

tirsi
* Hamsigillerden, uzunluğu 60 cm, yumurtalarını tatlı sulara bırakan bir balık türü (Alosa alosa).

tirşe
* Yeşil ile mavi arası renk.
* Bu renkte olan.
* Üzerine yazı yazmak için hazırlanan deri, parşömen.

tirşe gözlü

* Yeşil ile mavi karışımı bir göz rengi.

tirşeleşme
* Tirşeleşmek işi veya durumu.

tirşeleşmek
* Tirşe rengine dönüşmek.

tirşemsi
* Tirşe rengine benzeyen, tirşeye çalan.

-tirt-
* Bkz. -dırt-/-dirt-.

tiryak
* Bitkisel, hayvanî ve madenî maddelerin karışımından yapılan macun, panzehir.

tiryaki
* Afyon, tütün, kahve, çay gibi keyif veren maddelere alışmış olan (kimse).
* (karagöz oyununda) Yaşlı ve afyon içmeye alışmış kimse.
* Bir şeye çok alışmış, vazgeçemeyen.

tiryakilik
* Tiryaki olma durumu, iptilâ.

tiryakisi olmak
* bir şeye çok düşkün olmak.

tişört
* Genellikle kısa kollu, pamuklu spor gömlek.

titan
* Atom numarası 22, atom ağırlığı 47,90 olan, özellikleri bakımından silisyumla kalaya yaklaşan, yoğunluğu 4,5 olan, 1675° C ye doğru eriyen, parlak beyaz renkli, basit element. Kısaltması Ti.

titiz
* Çok dikkat ve özenle davranan veya böyle davranılmasını isteyen, memnun edilmesi güç, müşkülpesent.
* Temizliğe aşırı düşkün olan.
* Huysuz, öfkeli.

titizce
* Titiz (bir biçimde).

titizlenme
* Titizlenmek işi.

titizlenmek
* Çok dikkat ve özenle davranmak veya böyle davranılmasını istemek, titiz olmak, titizlik göstermek.
* Öfkelenmek, huysuzlanmak, rahatsız olmak.

titizleşme
* Titizleşmek işi.

titizleşmek
* Titizlenmek.

titizlik
* Titiz olma, titizce davranma durumu.

titizlikle
* Titiz bir biçimde, titiz olarak.

titr
* Ad, unvan, etiket.

titrek
* Titreyen.
* Bir tür bitki.

titrek kavak
* Bütün Avrupa, Kuzey Afrika, Ön Asya, Kafkasya, Sibirya, Japonya ve Türkiye'nin bütün orman bölgelerinde yetişen, çalı veya ağaççık hâlinde bir kavak türü.

titrekleşme
* Titrekleşmek işi.

titrekleşmek
* Titrek duruma gelmek.

titreklik
* Titrek olma durumu.

titrem
* Ton.

titreme
* Titremek işi.

titreme gelmek
* titremeğe başlamak, titremeye tutulmak.

titremek
* Küçük ve hızlı salınım hareketleri yapmak.
* Kaslar hızlı küçük kasılmalarla sarsılmak.
* (ses için) Kısık ve kesik çıkmak.
* Birinden veya bir şeyden korkmak, korkuya kapılmak.
* Çok üşümek.
* (ışık için) Aralıklı olarak gücü azalıp çoğalmak.

titremleme
* Titremlemek işi veya durumu.

titremlemek
* Konuşmada, düşünce veya duyuştan gelen yumuşaklık veya sertlik özelliklerini belirtmek için tonları düzenlemek.

titreşim
* Küçük ve hızlı salınım, ihtizaz.
* Bir noktanın gözün göremeyeceği kadar kısaca kımıldanışı, ihtizaz.

titreşimli
* Titreşim yapan veya titreşim oluşturan.
* Ötümlü.

titreşimsiz
* Titreşim yapmayan veya titreşim oluşturmayan.
* Ötümsüz.

titreşme
* Titreşmek işi.

titreşmek
* Her yanı titremek.
* Titreşim durumunda olmak, ihtizaz etmek.

titreştirme
* Titreştirmek işi veya durumu.

titreştirmek
* Her yanı titretmek.
* Titreşim durumuna getirmek.

titrete titrete
* Titreterek.

titretiş
* Titretmek işi veya biçimi.

titretme
* Titretmek işi.

titretmek
* Titremesine yol açmak.
* Korku salmak.

titreye titreye
* titreyerek.

titreyiş
* Titremek işi veya biçimi.

tiyatro
* Dram, komedi, vodvil vb. edebiyat türlerinin oynandığı yer.
* Bu türleri, izleyiciler önünde sahnede oynama sanatı.
* Oyun yazma sanatı.
* Yazılmış oyunların tümü.

tiyatrocu
* Tiyatro oyuncusu.
* Tiyatro işleten, tiyatro sahibi kimse.

tiyatroculuk
* Tiyatro sanatçılığı.
* Tiyatro işletme işi.

tiyatrolaştırma
* Tiyatrolaştırmak işi veya durumu.

tiyatrolaştırmak
* Oyun durumuna getirmek.

tiye almak
* biriyle alay etmek, eğlenmek.

tiz
* İnce, keskin (ses).

tizleşme
* Tizleşmek işi.

tizleşmek
* Ses tiz bir durum almak.

Tl
* Talyum'un kısaltması.

Tm

* Tulyum'un kısaltması.

Togolu

* Togo halkından olan.

toğrul

* Bkz. Çakırdoğan.

Toharca

* Orta Asya'da kullanılmış olan eski bir Hint-Avrupa dili.

toht

* Çoban köpeklerinin boynuna takılan dikenli demir halka, tasma.

tohum

* Bitkilerde döllenme sonunda yumurtacıktan oluşan ve yeni bir bitki oluşmasını sağlayan tane.
* Soy sop, döl, nesil, sülâle.
* Ortaya bir sonuç çıkaran, bir sonucun oluşmasına sebep olan şey.
* Spermatozoit.

tohum zarı

* Tohumu dıştan sararak onu koruma altına alan zar.

tohuma kaçmak

* üreme veya üretme gücü kalmamak.
* yaşlanmak, evlenme çağı geçip kartlaşmak.

tohumcu

* Tohum yetiştiren veya satan kimse.

tohumculuk

* Tohum yetiştirme işi.

tohumlama

* Döllemek işi.

tohumlamak

* Döllemek.
* Dişi bir hayvanı, erkeğinden alınan tohumla yapay olarak döllemek.

tohumlanma

* Tohumlanmak işi.

tohumlanmak

* Tohumlu duruma gelmek.

tohumlu

* Tohumu olan.
* Tohumla üreyen.

tohumlu bitkiler

* Bitkiler dünyasının büyük bir şubesi, çiçekli bitkiler.

tohumluk

* Tohum için ayrılan.
* Tohum saklanan yer.

tohumu dökülmek

* geçirdiği büyük bir korku dolayısıyla dölden kesilmek.

tok

* Açlığını gidermiş, doymuş, aç karşıtı.
* (kumaşlar için) Sık ve kalın dokunmuş.
* (ses için) Kalın ve gür.
* Sevgi, sevecenlik, başarı veya para, mal gibi şeyleri elde etmiş ve bunlara kavuşmuş olan.

tok evin aç kedisi
* ihtiyacı olmadığı hâlde aç gözlülük eden.

tok gözlü
* Bkz. tok gözlü.

tok gözlü
* Gözü malda olmayan, gözü tok.

tok gözlülük
* Tok gözlü olma durumu.

tok karınla
* doymuş olarak.

tok karnına
* yemekten sonra.

tok sözlü
* Hatır ve gönül dinlemeden, hiçbir şeyden çekinmeden konuşan.

tok sözlülük
* Tok sözlü olma durumu.

tok tok
* Kalın ve gür sesle.

tok tutmak
* (yiyecekler için) açlığı uzun süre giderme veya doyurma özelliği olan.

toka
* Kemer, kayış vb nin iki ucunu birbirine bağlamaya, bunları istenilen genişlikte tutmaya yarayan, türlü biçimlerde tutturmalık.
* Kadınların saçlarını tutturmaya yarayan, bazen de süs olarak kullanılan araç.

toka
* El sıkışma.
* İçki içerken birinin şerefine, sağlığına kadeh tokuşturma.

toka etmek
* el sıkışma.
* karşılıklı iki parçayı getirip birbirine dayamak.
* kadeh tokuşturmak.
* vermek.

tokaç
* Çamaşır yıkarken kullanılan, tahtadan, yassı tokmak.

tokaçlama
* Tokaçlamak işi.

tokaçlamak
* (çamaşırı) Tokaçla dövmek.

tokaçlanma
* Tokaçlanmak işi.

tokaçlanmak
* (çamaşır) Tokaçla dövülmek.

tokalaşma
* Tokalaşmak işi.

tokalaşmak
* Birbirinin elini sıkmak, el sıkışmak.

tokalı
* Tokası olan, toka takılmış olan.

tokat
* (insana) El içi ile vuruş.

tokat
* Hayvan ağılı.
* Tarla, bahçe veya mandıra kapısı.

tokat atmak (aşk etmek veya patlatmak)
* el içi ile vurmak.
* dolandırmak.

tokat yemek
* (kendine) tokat vurulmak.
* yenilgiye uğramak.
* dolandırılmak.

tokatçı
* Dolandırıcı.

tokatçılık
* Dolandırıcılık.

tokatlama
* Tokatlamak işi.

tokatlamak
* Tokat atmak.
* Bir kimseyi dolandırmak, hile yoluyla parasını almak.

tokatlanma
* Tokatlanmak işi.

tokatlanmak
* Tokat atılmak.

toklu
* Bir yıllık kuzu.

tokluk
* Tok olma durumu.

tokmak
* Ağaçtan yapılmış iri çekiç.
* Kapı kanadına asılı ve kapı çalmaya yarayan, türlü biçimlerde metal parça.
* Kapı kolu yerinde bulunan ve kapıyı açmağa yarayan topuz.
* Dibekte dövme işi için kullanılan ağaçtan araç.
* Davul vb. vurma çalgıları çalmakta kullanılan ve çalgının bir parçası olan araç.

tokmak gibi
* tıkız etli.

tokmak tokmak
* etli, kalın.

tokmakbaş
* Kaya balığı.

tokmakçı
* Jigolo.

tokmaklama
* Tokmaklamak işi.

tokmaklamak
* Tokmakla vurmak.

toksikolog
* Toksikoloji ile uğraşan kimse.

toksikoloji
* Zehirle, onların organizmaya olan etkileriyle ve zehirlerin belirlenmesiyle uğraşan bilim dalı.

toksikoman
* Dıştan sağlanan her türlü maddeye (özellikle toksit bir maddeye) karşı fiziksel ve ruhsal bir bağımlılık duyan, vücudunda bu maddenin yarattığı olağanüstü etkilerin arayışı içinde olan kişi.

toksikomani
* Uyuşturucu madde tutkunluğu.

toksin
* Canlı organizmalarda görülen zehir.

tokuç
* Tahtadan yassı tokmak.

tokurcun
* Bkz. dokurcun.

tokurdama
* Tokurdamak işi.

tokurdamak
* Hava, suyun içinde kabarcıklar durumunda yükselirken ses çıkarmak.

tokurdatma
* Tokurdatmak işi.

tokurdatmak
* Tokurdamak işini yaptırmak.

tokurtu
* Tokurdama sesi.

tokuş
* Bkz. değiş tokuş.

tokuşma
* Tokuşmak işi.

tokuşmak
* Elle tutulan iki şeyi birbirine çarpmak, çarpışmak.
* Kafa kafaya vuruşmak.

tokuşturma

* Tokuşturmak işi.

tokuşturmak

* Birbirine dokundurmak, çarpıştırmak.

tokuz

* Sık ve kalınca, tok (kumaş).

tokyo

* Genellikle plâstik, açık bir tür terlik.

tol

* Taş kemer veya taş kemerlerle yapılmış ev, oda, kapı vb.şey.
* Yayla veya bahçe kulübesi.
* Küçük köy.

tolerans

* Hoşgörü, müsamaha.
* İşlenmiş bir parçanın yapım ölçüsünde olabilecek özür payı.

toleranslı

* Hoşgörülü, müsamahalı.

toleranssız

* Hoşgörüsüz, müsamahasız.

toleranssızlık

* Hoşgörüsüzlük, müsamahasızlık.

tolga

* Savaşçıların veya itfaiyecilerin başlarına giydikleri demir başlık, migfer.

tolgalı

* Tolgası olan.

tolgasız

* Tolgası olmayan.

tolkşov

* Bkz. söz gösterisi.

tolüen

* Maden kömürü katranında benzinle birlikte bulunan, eritici ve leke çıkarıcı olarak kullanılan, yanabilir sıvı hidrokarbür, CH.

tomahavk

* Amerikan yapısı Cruise güdümlü füzelerinin bir türü.
* Kuzey Amerikalı kızılderililerinin kullandığı savaş baltası.

tomak

* Ağaçtan yapılmış top.
* Ağaçtan yapılmış gürz.
* Bir tür kalın ve ağır çizme.

tomar

* Dürülerek boru biçimi verilmiş deri, kâğıt.
* Topun içini silmekte kullanılan, ucu fırçalı çubuk.

tombak

* Kuyumculukta kullanılan, % 80 bakır, % 20 çinkodan oluşan sarı renkli alaşım.

* Bu alaşımdan yapılmış.

tombala
* Torbadan numaralı taşlar çekilerek, üzerinde numara yazılı kâğıtlarla oynanan bir talih oyunu.
* Tombala kartında bütün numaraların doldurulmasıyla kazanılan en büyük ödül.

tombala çekmek
* tombala oynamak.

tombalacı
* Tombala çektirerek para kazanan kimse.

tombalacılık
* Tombalacının işi.

tombalak
* Kısa boylu, şişman, tıknaz ve tombulca.

tombaz
* Irmaklarda işleyen, altı düz kayık.
* Üzerinde köprü kurulan, altı düz kayık biçiminde duba.

tombik
* Kuzey Afrika kıyılarında avlanan bir çeşit orkinosun yavrusu, tombilya.
* Küçük ve şişman çocukları severken söylenen söz.

tombilik
* Küçük ton balığı.

tombilya
* Orkinos yavrusu, tombik.

tombul
* Şişman, şişkin, dolgun.
* Dolgun, etli.

tombulca
* Oldukça tombul, biraz tombul.

tombullaşma
* Tombullaşmak işi.

tombullaşmak
* Tombul duruma gelmek, şişmanlamak.

tombulluk
* Tombul olma durumu.

tomografi
* Bir organ veya organizma kesitinin röntgenle filmini çekme yöntemi.

tomruğa atmak
* tutuk evine koymak.

tomruğa vermek
* işkence aracına suçlunun ayaklarını geçirmek.

tomruk
* Kesilmiş ağacın silindir biçimindeki gövdesi.
* İşlenmek veya biçilmek için hazırlanmış taş kütlesi.
* Tomurcuk.
* Tutuk evi.

tomruklama
* Tomruklamak işi veya durumu.

tomruklamak
* Tomruk durumuna getirmek.

tomruklanma
* Tomruklanmak işi.

tomruklanmak
* Tomruk durumuna gelmek.

tomurcuk
* Bir bitkinin üzerinde bulunan ve ileride sap, çiçek veya yaprak verecek olan filiz.
* Özellikle çiçeği verecek olan gonca.

tomurcuklanma
* Tomurcuklanmak işi.
* Baş vermek, meydana çıkmaya hazır olmak.

tomurcuklanmak
* Tomurcuk oluşmak.

tomurma
* Tomurmak işi veya durumu.

tomurmak
* Ağacı dibinden kesmek.
* Ağaç ve asmalarda filiz vermek üzere gözler kabarmak; tomurcuklanmak.
* Şişip kabarmak.

ton
* Bin kilogramlık ağırlık birimi; bir metre küp hacminde ve + 4° C deki arı suyun ağırlığı.

ton
* İnsan veya çalgı sesinin yükseklik veya alçaklık derecesi.
* Konuşmada sesin duyguları belirtecek biçimde çıkması.
* Ses titreşimlerinin yükselip açılması, titrem.
* Bir rengin koyuluk veya açıklık derecesi.

ton balığı
* Orkinos.

tonaj
* Bir taşıtın alabildiği ton miktarı.
* Bir ticaret gemisinin iç hacminin hesaplanmasıyla bulunan taşıma kapasitesi.

tonalite
* Belirli bir tonda yazılmış müzik parçasının niteliği.

tonga
* Hile, düzen, tuzak.

tongaya basmak (veya düşmek)
* kendisini kötü bir duruma düşürmek için hazırlanan bir düzene uğramak, tuzağa düşmek.

tonik
* Organları uyaran ve güçlendiren (ilâç).
* Bazı içkilere katılan sıvı madde.
* Cilt bakımında kullanılan yüze ve boyna sürülen losyon.

tonilâto

* Gemilerin alabileceği yükü belirtmekte kullanılan, bir tona eşit birim.

tonilâtoluk

* Herhangi bir tonilâto hacminde olan.

tonla

* pek çok.

tonlu ünsüz

* Ciğerlerden gelen havaya ses tellerinin titreşip ton vermesiyle boğumlanan ünsüz türü, ötümlü ünsüz, yumuşak ünsüz: b, c, d, g, ğ, j, ı, m, n, v, y, z.

tonlu vurgu

* Hem yüksek, hem yeğin hem de dinamik vurgu.

tonluk

* Herhangi bir ton hacminde olan.

tonlulaşma

* Ünsüzlerin boğumlanması sırasında, ciğerlerden gelen havaya ses tellerinin titreşerek ton vermesi, ünsüzlerin tonluluk niteliği kazanması.

tonmayster

* (radyo ve TV.de) Ses sorumlusu, ses yönetmeni.

tonoz

* Tuğla ve harçla örülmüş, alttan obruk, yarım silindir biçiminde tavan örtüsü.
* Bir kemerin aralıksız devam etmesiyle oluşan örtü biçimi.

tonsuz ünsüz

* Ciğerlerden gelen havanın ses tellerinde titreşime uğramadan ve ton almadan boğumlanması ile oluşan ünsüz, ötümsüz ünsüz, sert ünsüz: ç, f, h, k, p, s, ş, t.

tonsuzlaşma

* Ses tellerinin ciğerlerden gelen havayı titreştirmemesi ve ton vermemesi; ünsüzlerin boğumlanma sırasında titreşimlerini kaybederek tonsuzluk niteliği kazanması.

tonton

* Sevimli, hoş kimse.

top

* Birçok spor oyunlarında kullanılan türlü büyüklükte, genellikle kauçuktan yapılmış toparlak.
* Bazı aletlerde bulunan toparlağımsı parça.
* Gülle veya şarapnel atan büyük, ateşli silâh.
* Kumaş, kâğıt gibi şeylerin belli miktardaki bağı, ferde.
* Birçok şeyin hepsi.
* Kumaş, kâğıt vb. şeylerin düzenli bir yığın durumuna getirilmiş bağı.
* Yuvarlak biçimde olan, toparlak.
* Tamamen, bütünüyle.
* Homoseksüel erkek.

top ağaç

* Gövdesi yüksekçe bir yerden kesilerek dallandırılan ağaç.

top altı

* Kale toplarının koruması altındaki yer; bir şehrin yakın çevresi.

top arabası

* Sahra topunun oturtulmuş bulunduğu tekerlekli taşıt.

top atımı

* Top atma işi veya biçimi.

top atmak (veya topu atmak)
* batkınlığa uğramak, iflâs etmek.
* sınıfta kalmak.

top çam
* Toplu ve düzenli çam türü.

top etmek
* bir şeyi yığın durumuna getirmek.

top gibi gürlemek
* (ses ve konuşma için) gür ve gürültülü bir biçimde.

top gibi patlamak
* birden gelen şaşırtıcı ve ürkütücü haber duyulmak.

top kandil
* Birçok kandilin birleştirilmesiyle yapılmış avize.

top mermisi
* Top ile atılan sivri uçlu, silindir biçiminde mermi.

top patlıcan
* Yuvarlak ve etli patlıcan türü.

top sağır
* Tam sağır.

top sakal
* Uzun ve gür sakalı alttan yusyuvarlak düzeltip kesilmiş olan (kimse).

top sakallı
* Top sakalı olan.

top sürme
* Topu kısa kısa vurarak karşı tarafin kalesine veya potasına doğru götürme, dripling.

top sürmek
* kısa vuruşlarla, topu kaçırmadan karşı takımın kalesine veya potasına doğru götürmek.

top tekniği
* Oyuncunun topla dilediği gibi oynayabilmesi, topu kullanabilme becerisi.

top top
* top biçiminde, yuvarlak yuvarlak.
* birçok top olarak.

top tüfek
* Türlü silâhlar.

top yekûn
* Bkz. topyekûn.

top zambak
* Zambak.

topa tutmak
* üzerine topla ateş etmek.

topaç

* Çevresine ip sarılıp birden bırakılarak veya kamçı ile vurularak döndürülen koni biçiminde ucu sivri oyuncak.
* Kurşun borunun ağzını genişletmekte kullanılan bir tür ağaç tıkaç.
* Kayık küreğinin toparlakça yeri.
* Toparlak sepet veya küçük küfe.

topaç gibi
* vücutça toplu ve sağlıklı (çocuk).

topaççı
* Topaç yapan veya satan kimse.

topak
* Yufka açmak için avuç içinde yuvarlak bir biçim verilen hamur parçası.
* Bu biçim verilmiş herhangi bir şey.
* Hayvanlarda, parmakların ardında topuğu andıran çıkıntı.
* (bazı bölgelerde) Şişe veya kadeh.

topak topak
* Topak durumunda olarak, topak biçiminde.

topaklama
* Topaklamak işi.

topaklamak
* Toz veya küçük parçalar durumundaki bir şeyi kütle veya yığın biçiminde birleştirmek.

topaklanma
* Topaklanmak işi.

topaklanmak
* Topak durumuna gelmek.

topaklaşma
* Topaklaşmak durumu.
* Bir bütün oluşturan parçacıkların bir araya toplanması sonucu oluştuğu durum.

topaklaşmak
* Topak durumunu almak.
* Madde topaklaşmaya uğramak veya güz tutmak.

topaklaştırmak
* Bir maddeyi, bir cevheri en küçük parçalarını birbirine yapışık duruma getirmek.

topal
* Bacağındaki sakatlık sebebiyle seker gibi veya iki adımda bir, bir yana eğilerek yürüyen (insan veya hayvan).
* Ayaklarından biri kısa olan (nesne).

topal eşekle kervana katılmak (veya karışmak)
* yetkisi ve yeteneği olmadığı hâlde önemli bir işe katılmaya yeltenmek.

topalak
* Hünnapgillerden, yapraklarından yeşil boya çıkarılan bir bitki (Rhamnus clorophorus globosus).

topallama
* Topallamak işi.

topallamak
* Bacağındaki sakatlık sebebiyle seker gibi veya iki adımda, bir yana eğilerek yürümek.
* (işler) Gerektiği gibi yürümemek, aksamak.

topallayış

* Topallamak işi veya biçimi.

topallık
* Topal olma durumu.

toparlacık
* Pek yuvarlak, yusyuvarlacık.
* (insan için) Kısa boylu ve şişman.

toparlak
* Top biçiminde olan, yuvarlak (şey), küre, kürevî.
* Top cephanesi taşıyan araba.

toparlak hesap
* Yuvarlak hesap.

toparlak rakam
* Bkz. toparlak sayı.

toparlak sayı
* Yuvarlak sayı.

toparlakça
* Toparlağa yakın bir biçimde olan.

toparlama
* Toparlamak işi.

toparlamak
* Bir araya getirmek, toplu bir duruma sokmak.
* (düşünce için) Neler üzerinde durulacağını hatırlayıp bir araya getirmeye çalışmak.
* Şaşkın durumdan kurtulup kendine gelmek.
* Çeki düzen vermek.

toparlanış
* Toparlanmak işi.

toparlanma
* Toparlanmak işi.

toparlanmak
* Toparlamak işine konu olmak veya toparlama işi yapılmak.
* Para yönünden durumunu düzeltmek.
* Sağlığı düzelmek.
* Bir işi, bir hareketi yapmaya hazır duruma gelmek.

toparlayıcı krem
* Esnekliğini yitirmiş cildi sıkıştırıp düzelten krem türü.

topatan
* Güzel kokulu, sarı renkte, uzunca bir kavun türü.

topaz
* Alüminyum silikatı ve flüorinden oluşan, kahverengi veya soluk sarı renkte değerli taş.

topbaş
* Anadolu'da özellikle Tokat yöresinde yetiştirilen açık renkli, orta boy yapraklı ve tatlı içimli bir tür tütün.

topbaş balık
* Kefal.

topçeker

* Ağır top taşıyan, küçük savaş gemisi, gambot.
* Top çeken (hayvan veya araç).

topçu
* Topların kullanılışı, bakımı üzerine yetiştirilen asker sınıfı.
* Sınıfta kalmış öğrenci.
* Futbolcu.

topçuluk
* Topçu sınıfı.

tophane
* Top yapılan, top dökülen yer.
* Topçu askerinin eğitildiği yer.

topik
* Tahin, nohut, patates ve soğanla yapılan meze.

topla
* Üç parmaklı diren.

toplaç
* Elektrik dinamolarında, hareketli bölümün üzerindeki iletken devrelerde oluşan akımı toplayıp tek bir devreye veren araç, kolektör.

toplam
* Toplama işleminin sonucu, mecmu, yekûn.

toplama
* Toplamak işi.
* Sayıları veya nicelikleri birbirine ekleyip toplamını bulma işlemi.
* Kalın bazlamaya benzer bir çeşit tandır ekmeği.

toplama işareti
* Toplama işlemini ifade eden + işareti.

toplama kampı
* Savaşta, düşman milletten sivil halkın, savaş tutsaklarının veya siyasî tutukluların topluca tutuldukları yer, temerküz kampı.

toplamak
* Bir araya getirmek.
* Devşirmek.
* Devşirip kaldırmak.
* Dağınıklıktan kurtarmak.
* Bir araya getirmek, düzene sokmak, düzeltmek.
* Artırıp biriktirmek.
* Sayıları veya nicelikleri birbirine ekleyip toplamını bulmak.
* Hizmete çağırmak.
* (vergi veya bağış için) Verecek olanlardan almak.
* Şişmanlamak, kilo almak.
* (çıban, yara için) İrinlenmek.
* Sayıları veya nicelikleri birbirine ekleyip toplamını bulmak.

toplanan
* Toplama işleminde toplamı oluşturan sayılardan her biri.

toplanık
* Toplantı durumunda bulunan.

toplanılma
* Toplanılmak işi.

toplanılmak
* Kişiler bir araya gelmek.
* Toplamak işi yapılmak.

toplanış
* Toplanmak işi veya biçimi.

toplanma
* Toplanmak işi.

toplanmak
* Toplamak işine konu olmak.
* Toplantı yapmak.
* Kendine çeki düzen vermek.
* Şişmanlamak.

toplantı
* Birden çok kimsenin türlü amaçlarla bir araya gelmesi, içtima.
* Bir gündem üzerinde görüşmek amacıyla ilgililerin katılmasıyla yapılan birleşim.
* Bir meclisin bir yıl içindeki birleşimlerinin tümü.

toplantı salonu
* Toplantıların yapıldığı geniş mekân.

toplantı yeri
* Toplantının yapıldığı yer veya merkez.

toplardamar
* Kanın, vücudun her yanından kalbe gitmesine yarayan damar.

toplaşma
* Toplaşmak işi.

toplaşmak
* Toplanmak.
* Top durumuna gelmek.

toplatılma
* Toplatılmak işi.

toplatılmak
* Toplamak işi yaptırılmak.
* (yakalanan şeyler) Satıcılardan alınmak.

toplatma
* Toplatmak işi.

toplatmak
* Toplamak işini yaptırmak.

toplayış
* Toplamak işi veya biçimi.

toplu
* Topu olan.
* Hep bir arada, toplanmış.
* Düzene konmuş.
* Topunu içine alan.
* Vücutça dolgun.

toplu çalışım

* Seminer, şölen.

toplu çalışma
* Bir konu, bir iş için gerçekleştirilen birlikte çalışma, seminer.

toplu durum
* Genel görünüm, konjonktür.

toplu görüşme
* Açık oturum, panel.

toplu iğne
* Başında küçük bir toparlak bulunan iğne.

toplu konut
* Önceden plânlanmış belli bir yerleşim bölgesinde vatandaşa devletin açtığı kredi yardımlarıyla ve katkılarıyla oluşturulan yapılar bütünü.

toplu sözleşme
* İş kanununa göre, iş verenle bir yerde çalışan işçiler arasındaki çalışma şartlarını ve ücretleri düzenlemek amacıyla, işçilerin bağlı olduğu sendika ile iş veren arasında belli bir süre için imzalanan anlaşma.

toplu tabanca
* Mermi yuvası bir eksen etrafında dönen top içerisinde bulunan tabanca, toplu.

toplu tartışma
* Forum.

toplu taşıma
* Bir şehir halkının ulaşım ihtiyacının, çok sayıda insan taşımaya elverişli büyük taşıma araçlarıyla karşılanmasını sağlayan ulaşım sistemi.

toplu taşımacılık
* Toplu taşıma yapmak durumu.

topluca
* Toplu olarak.
* Vücutça biraz dolgun.

topluluk
* Nitelikleri bakımından bir bütün oluşturan kimselerin hepsi, toplum, camia, cemiyet, vücut dolgunluğu.
* Aynı yerde bulunan insan kalabalığı.
* Müzik eserlerini birden fazla ses veya sazla seslendirmek için oluşturulan grup.
* Sanatçı grubu, ansambl.

topluluk adı
* Birlik kavramı taşıyan topluluğa verilen: Ordu, alay, tabur, sürü gibi.

topluluk eki
* İsimlerde sayı bakımından topluluk ve birliktelik gösteren ek.

topluluk ismi
* Bkz. topluluk adı.

topluluk sayısı
* Topluluğu meydana getiren sayı.

toplum
* Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet.
* Topluluk.

toplum bilimci

* Toplum bilimi bilgini, içtimaiyatçı, sosyolog.

toplum bilimcilik

* İnsan hayatındaki bütün olayları yalnızca toplumsal yapı ve kuruluş biçimleriyle açıklama eğilimi.

toplum bilimi

* Toplumun oluşum, işleyiş ve gelişim yasalarını inceleyen bilim dalı, içtimaiyat, sosyoloji.

toplum bilimsel

* Toplum bilimiyle ilgili olan.

toplum dışı

* Toplumun dışında kalan.

toplum felsefesi

* Toplumcu görüşe dayalı düşünce ve değerlendirme.

toplum içincilik

* İnsanın kendisini evrenin merkezi sayma görüşü.

toplum polisi

* Toplumsal olayları izlemek ve denetlemek amacıyla oluşturulmuş polis birimi ve polisiye güç.

toplum yapısı

* Sosyal hayattaki irili ufaklı pek çok sayıda sosyal grubun meydana getirdiği yapı.

toplumcu

* Toplumculuktan yana olan (kimse veya görüş), sosyalist.

toplumcu gerçekçi

* Toplumcu gerçekçilik yanlısı olan kimse.

toplumcu gerçekçilik

* Toplumsal olayları ve ilişkileri toplum bilimi açısından ele alarak hem gerçekçilik hem de gelişme süreci içinde irdeleyen roman türü.

toplumculuk

* Toplumsal refahı devlet inisiyatifinin getireceğini savunan, işçilerin yönetime katılmalarına ağırlık veren, hür teşebbüsü devletin ve sendikaların baskısı altında tutmaya çalışan, telkin ve propagandalarını eğitim, tarım ve vergi reformları üzerinde yoğunlaştıran siyasî öğretilere verilen ad, sosyalizm.

toplumdaş

* Aynı topluma bağlı bireylerin her biri.

toplumlar arası

* Toplumları ilgilendiren durum.

toplumlaşma

* Toplum durumuna gelme.

toplumlaşmak

* Toplum durumuna gelmek.

toplumlaştırma

* Toplumlaştırmak işi.

toplumlaştırmak

* Toplumculuk ilkeleri çerçevesinde topluluğa mal etmek.

toplumsal

* Toplumla ilgili, topluma ilişkin, içtimaî, sosyal.

toplumsal bilim
* Toplum bilimi.

toplumsal bunalım
* Toplumun genel olarak psikolojik bir sıkıntıya girmesi.

toplumsal bütünleşme
* Toplumda amaçların izlenmesinde beliren duygu ve davranışlardaki birlikteliğin geliştirilmesi.
* Ortaklaşa amaçların izlenmesinde duygu ve davranışlarda ortak ölçümün geliştirilmesi.

toplumsal çözülme
* Birbirine bağlı kişiler veya gruplar arasında amaca ulaştıracak görevlerin yapılamaması sebebiyle ilişkilerin bozulması.

toplumsal davranış
* Toplumun değişik türlerinde ve bireyleri arasında sağlanan iletişim etkinliği ve ilişkileri.

toplumsal dayanışma
* Toplumun kurum ve kuruluşlarıyla ortak değerlerde birleşmesi ve birlikte hareket etmesi.

toplumsal değer
* Toplumun her katmanınca benimsenen ve savunulan değer.

toplumsal değişme
* Toplumun siyasal, sosyal ve ekonomik gelişme ve değişmelere paralel olarak gösterdiği eğilim.

toplumsal denge
* Bir toplumun başlıca kesimlerinin geniş ölçüde bir uyum içinde bulunmasını sağlayan toplum ve kültür bakımından bütünleşme.

toplumsal farklılaşma
* Kişi veya gruplarda farklı özelliklerin topluca meydana getirilmesi, tanınması ve benimsenmesi.

toplumsal gelişme
* Toplumun bütün olarak değişmesi ve gelişmesi.

toplumsal ilişki
* Toplumun değişik unsurlarının karşılıklı etkileşimi ve ilişkisi.

toplumsal yapı
* Bkz. sosyal yapı.

toplumsal yardım
* Toplum bireyleri arasında ve toplumlar arasında kurulan yardımlaşma.
* Toplumsal içerikli yardım.

toplumsallaşma
* Bireyin kişilik kazanarak belli bir toplumsal çevreye hazırlanması, toplumla bütünleşmesi süreci, sosyalleşme.

toplumsallaşmak
* Toplumsal nitelik göstermek veya kazanmak.

toplumsallaştırma
* Toplum yararına çalışır duruma getirme, sosyalizasyon.
* Toplumun değer yargılarına uygun duruma getirme, sosyalizasyon.

toplumsallaştırmak
* Toplum yararına çalışır duruma getirmek.
* Toplumun değer yargılarına uygun duruma getirmek.

topoğraf
* Topografya uzmanı.

topoğrafik
* Topografyaya ait olan.

topoğrafik harita
* Topografya haritası.

topoğrafya
* Bir kara parçasının doğal engebe ve özelliklerini kâğıt üzerinde çizgilerle gösterme işi.

topoğrafya haritası
* Büyük ölçekli olan ve yeryüzü biçimlerini ayrıntılarıyla gösteren harita.

topoloji
* Geometrik cisimlerin nitelikleriyle ilgili özelliklerini ve bağıl konumlarını, biçim ve büyüklüklerinden ayrı olarak alıp inceleyen geometri dalı.

topolojik
* Topoloji ile ilgili olan.

toponim
* Yer adlarını inceleyen bilim dalı.

toprağa bakmak
* ölümü yakın görülmek.

toprağa düşmek
* ölüp gömülmek.

toprağa vermek
* ölüyü gömmek.

toprağı bol olsun
* Müslüman olmayanlar için "ruhu sükûn içinde olsun" anlamında söylenir.

toprağı çekmiş
* sürekli olarak yaşadığı yerden kısa bir süre kalmak üzere gittiği başka bir yerde ölenler için söylenir.

toprağına ağır gelmesin
* bir ölünün aleyhinde bir söz söylenildiğinde kullanılır.

toprak
* Yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla, çürümüş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü.
* Kara.
* Ülke.
* Arazi, tarla.
* Topraktan yapılmış.

toprak altı
* Toprak içinde bulunan.

toprak bilimci
* Toprak bilimi uzmanı, pedolog.

toprak bilimi
* Toprakların fiziksel, kimyasal, biyolojik vb. özelliklerini inceleyen bilim, pedoloji.

toprak boya
* İçinde demir oksidi bulunan renk, kiremit kırmızısı.

* Minerallerden elde edilen boyar madde.

toprak çekmek
* bir yerdeki toprağı başka bir yere taşımak.

toprak çimento
* Çimento ve su katılarak sıkıştırılmış toprak.

toprak doyursun gözünü
* Bkz. gözünü toprak doyursun.

toprak hukuku
* Toprak üzerindeki mülkiyet rejimini toprağın işletilmesiyle ilgili hususları düzenleyen hukuk.

toprak kayması
* Yağışların etkisiyle toprağın alt tabakalarının gevşemesi sonucu üst tabakanın oynaması.

toprak köleliği
* Toprağa bağlı kölelik düzeni.

toprak kölesi
* Toprağa bağlı köle.

toprak olmak
* ölmek.

toprak paklar
* (bir kimsenin) yaptığı kötülükler ancak ölmesiyle son bulur.

toprak rengi
* Sarı veya yeşile çalan toprağın rengi.
* Bu renkte olan.

toprak sıçanı
* Toprağın altında yaşayan bir sıçan türü.

toprakbastı
* Ayakbastı.

toprakçıl
* Toprakta yaşayan hayvan türü.

topraklama
* Topraklamak işi.
* Elektrik devresinde veya elektrikle çalışan bir araçta bir ucu toprakla birleştirmek işi.

topraklamak
* Üzerini toprakla örtmek.

topraklandırma
* Topraklandırmak işi.

topraklandırmak
* Bir kimseyi işletip geçinmesi için toprak sahibi yapmak.

topraklaşma
* Topraklaşmak işi veya durumu.

topraklaşmak
* Toprak durmuna gelmek.

topraklı

* İçine toprak karışmış.
* Ekecek toprağı olan (köylü).

topraksı
* Toprağı andıran.

topraksız
* İçinde toprak bulunmayan.
* Ekecek toprağı olmayan (köylü).

toptan
* Toplu olarak, tümüyle, bütünüyle.
* Büyük ölçüde yapılan.

toptancı
* Toptan satış yapan tüccar.

toptancılık
* Toptan alış veriş tüccarlığı.

topu
* tümü, hepsi.
* (azımsanan şeyler için) yalnızca, olup olacağı.

topu atmak
* sınıfta kalmak.

topu topu
* Aşağı yukarı, hemen hemen.

topuk
* Ayağın toparlakça olan alt bölümü.
* Ökçe.
* Belli bir amaçla kazılmaksızın asıl yerinde bırakılan kömür bloku veya cevher kütlesi.

topuk çalmak
* yürürken ayakların iç kemikleri birbirine çarpmak.

topuk demiri
* Kapı menteşelerinin altta kalan erkek bölümü.

topuk kapmak
* Bkz. dalma.

topuk kemiği
* Ayağın alt ve arka kısmında bulunan kemik.

topuk vurmak
* selâmlamadan önce ayak topuklarını yanyana getirmek.

topukdöven
* Etekleri yere kadar uzanan kadın giysisi.

topuklama
* Topuklamak işi.

topuklamak
* Hayvanı topukla dürtmek.

topuklarına kadar
* aşık kemiklerine kadar.

topuklu
* Yüksek ökçeli.

topuksuz
* Ökçe yüksekliği az olan.

topur
* Kestanenin dikenli olan dış kabuğu.
* Fındığın dışındaki yeşil kabuk.

toput
* Çökelti.

topuz
* Ucu top biçiminde eski bir silâh.
* Top biçiminde toplanmış saç.
* Bir şeyin elle tutulabilen çıkıntısı.

topuz gibi
* kısa ve tıknaz (kimse).

topuzlu
* Topuzu olan.

topuzlu kilit
* Kilit sistemini bünyesinde bulunduran kapı kolu.

topyekûn
* Eksiksiz (olarak), toplam olarak, toplu olarak.

tor
* Sık gözlü ağ.
* Ağ örgüsünde.

tor
* Toy, işe alışkın olmayan, yabanî.
* Olgunlaşmamış, ham.
* Görgüsüz, çekingen, utangaç, acemi.

tor
* Bir dairenin kendi düzleminde bulunan fakat merkezinden geçmeyen bir doğru çevresinde dönmesiyle oluşan cisim.

torak
* Kömürleştirilecek ağaç veya pişirilecek tuğlalarla dolu olan ve dışı çamur ile sıvanan kümbet.

toraman
* Tombul, iri yapılı, genç irisi.

torba
* Genellikle, pamuk, kıl ve plâstik gibi iplikten dokunmuş, türlü boy ve biçimde, ağzı büzülüp bağlanabilen araç.
* Naylon torba, poşet.
* Er bezi, husye, testis.

torba çay
* İşlendikten sonra torba içinde satışa sunulan çay, poşet çay.

torba eylemek
* torba etmek.

torba kadro

* Gereğinde yetkilinin uygun göreceği yerlerde ve miktarlarda kullanılmak için saklı bulundurulan kadroların tümü.

torba yoğurdu
* Torbaya konup süzdürülen yoğurt.

torbada (veya çantada) keklik
* ele geçirilmesi o denli kesin ki elde edilmiş sayılır.

torbalama
* Torbalamak işi.

torbalamak
* Torbaya koymak, torba biçimine getirmek.

torbalanma
* Torbalanmak işi.

torbalanmak
* Torbalamak işi yapılmak.
* Gevşeyip sarkmak.

torbalı
* Torbası olan.

torbaya koymak
* sağlamak.

toreador
* Boğa güreşçisi veya arenada boğa güreşine katılan herkes.

torero
* Arenada boğalarla mücadele eden kimse, boğa güreşçisi.

torik
* Palamut balığının irisi (Palemye sarda).

torlak
* Genç, toy.
* Henüz evcilleşmemiş, alışmamış (hergele).
* Derviş.

torluk
* Toyluk, acemilik.

torna
* Ağaç veya metal eşyaya yuvarlak bir biçim vermek için kullanılan çarklı tezgâh.

tornacı
* Torna işi yapan kimse, torna işçisi.

tornacılık
* Torna işçiliği veya zanaatçılığı.

tornado
* Batı Afrika kıyılarında esen çok kuvvetli kiklon.

tornalama
* Tornalamak işi.

tornalamak
* Torna ile işlemek.

tornalanma

* Tornalanmak işi.

tornalanmak

* Torna ile işlenilmek.

tornalatma

* Tornalatmak işi.

tornalatmak

* Tornadan geçirtmek, torna yaptırmak.

tornalı

* Tornada işlenmiş.
* Tornalanmış parçalarla yapılmış.

tornavida

* Vidaları döndürüp yürütmek için başlarındaki kertiğe uygulanan, ucu yassı ve düz alet.

tornet

* Bilyalı tekerlekler ve küçük bir sandıktan oluşan basit taşıma aracı.

tornistan

* Gemi için, pervaneyi ters yönde çevirme.
* Ters yüz etme.

tornistan etmek

* (gemi) geri dönmek.
* bir giyeceği ters yüz etmek.

torpido

* Torpil atmaya yarar, küçük ve çok hızlı giden savaş gemisi.

torpido gözü

* Otomobillerde, içinde sürücü için gerekli şeylerin bulunduğu kapaklı küçük bölme.

torpidobot

* Torpido.

torpil

* Savaş gemilerinde su altı silâhı olarak kullanılan büyük bomba.
* Bir kimseyi kayırıcı, arka.

torpil balığı

* Tırpanayı andıran ve başındaki bir organdan elektrik çıkararak başka balıkları öldüren, yavru doğurucu bir balık, uyuşturan balığı (Raia torpedo).

torpilci

* Torpil ile uğraşan kimse.

torpilcilik

* Torpilcinin işi.

torpilleme

* Torpillemek işi.

torpillemek

* Torpille batırmak.
* Sınıfta kalmak.

torpillenme

* Torpillenmek işi.

torpillenmek
* Torpillemek işi yapılmak.

torpilli
* Torpili bulunan.
* Kayıranı olan.

tortop
* Bütünüyle top biçiminde (olan).

tortop olmak
* top biçimine girmek.

tortu
* Bir çökelme sonunda bir sıvının dibine çöken katı madde, çökelti, rüsup.
* Bir şeyin bayağı, işe yaramaz duruma gelmiş olanı.
* Bir topluluğun soysuzlaşmış üyeleri.
* Kalıntı.

tortul
* Tortu niteliğinde olan.
* Tortullaşma sonucu oluşmuş.

tortul bilimi
* Yer biliminin tortulları inceleyen kolu,sedimantoloji.

tortulanma
* Tortulanmak işi.

tortulanmak
* Tortu durumuna gelmek.

tortulaşma
* Tortu durumuna gelme.
* Deniz, göl, akarsu veya karalarda katı maddelerin çökelmesi olayı, sedimantasyon.

tortulaşmak
* Tortu durumuna gelmek.

tortullaşma
* Tortulaşma.

tortullaşmak
* Tortulaşmak.

tortulu
* Tortusu olan.

tortusuz
* Tortusu olmayan.

torum
* Deve yavrusu.

torun
* Bir kimseye göre çocuğunun çocuğu.
* (çokluk ekiyle kullanıldığında) Aynı soydan gelenler.

torun torba (veya torun tosun) sahibi olmak
* evlât ve torunları olmak.

torunlar
* sonraki döller, kuşaklar.

toryum
* Atom numarası 90, atom ağırlığı yaklaşık 232 olan, 112,6 yoğunluğunda, 1700° C de eriyen, kurşun renginde, havada bozulmaz, atom enerjisi kaynağı olarak kullanılan radyo etkin bir element. Kısaltması Th.

tos
* Alın veya boynuzla vuruş.

tos vurmak
* alın veya boynuzla vurmak,süsmek.

tosbağa
* Kaplumbağa.

toslama
* Toslamak işi.

toslamak
* Tos vurmak.
* (taşıt için) Baş kısmını bir yere veya bir başka taşıta hafifçe çarpmak.
* (para) Vermek.

toslaşma
* Toslaşmak işi.

toslaşmak
* Birbirine tos vurmak.

tost
* Arasına yağ sürülerek veya peynir gibi katık konularak özel makinesiyle gevretilip kızartılmış ekmek dilimi.

tost ekmeği
* Tost yapmada kullanılan ekmek.

tost makinesi
* Tost yapmaya yarayan elektrikle ısıtılan araç.

tostçu
* Tost yapan veya satan kimse.

tostçuluk
* Tostçunun işi.

tostoparlak
* Bütünüyle toparlak.

tosun
* Burulmuş erkek dana.
* Sağlıklı, tıknaz delikanlı.

tosun gibi
* tıknazca ve gürbüz.

tosuncuk
* Olağandan daha iri doğmuş çocuk.

total
* Bütünsel.

totalitarizm
* Totaliter rejim ve kuram.

totaliter
* Demokratik hak ve özgürlüklerin baskı altında tutulduğu, bütün yetkilerin bir elde veya küçük bir yönetici grubunun elinde toplandığı demokratik olmayan (devlet düzeni), bütüncül.

totem
* İlkel toplumlarda topluluğun ondan türediği sanılan ve kutsal sayılan hayvan, ağaç, rüzgâr gibi herhangi bir tabiî nesne, ongun.

totemcilik
* Bir toteme inanma üzerine kurulu toplumsal bir birlik, dinî uygulama biçimi, ongunculuk.

totemizm
* Totemcilik.

toto
* Kıç, popo.

toto
* Spor toto.

toy
* Gençliği sebebiyle görgüsüz ve beceriksiz olan.

toy
* Ziyafet, şölen, yemekli eğlence.

toy
* Toygillerden, böcek ve tane ile beslenen, eti için avlanan, kızıl tüylü bir kuş (Otis tarda).

toyaka
* Bükerek germek için iki kat edilmiş bir ipin ucuna geçirilen tahta parçası.

toyca
* Toy (bir biçimde), toya yakışır (biçimde).

toycu
* Toy veren kimse, düğüncü.

toydan
* Toy kuşunun iri bir türü.

toyga
* Bkz. toyga çorbası.

toyga çorbası
* Yoğurtla yapılan bir tür çorba.

toygar
* Tarla kuşu.

toygiller
* Kuşlar sınıfının, örnek hayvanı toy olan bir takımı.

toyluk
* Toy (I) olma durumu veya toyca davranış.

toyluk etmek
* toyca davranışta bulunmak.

toynak
* At, eşek gibi tek tırnaklı hayvanların tırnağı, duynak.

toynaklılar
* At, eşek, su aygırı gibi parmakları toynak biçiminde olan memeli hayvanlar takımı.

toz
* Bkz. Töz.

toz
* Çok küçük ve hafif parçacıklara bölünmüş toprak.
* Çok küçük parçacıklara bölünmüş olan herhangi bir madde.
* Toz durumunda olan.

toz almak
* bir yerin tozunu temizlemek.

toz bezi
* Toz almakta kullanılan bez.

toz boya
* Sulandırılarak kullanılan, çeşitli renkte toz durumundaki boya.

toz bulutu
* Havada oluşan yoğun toz.

toz duman
* Yerden kalkarak havayı kaplayan yoğun toz.

toz etmek
* ezip harap etmek, ortadan kaldırmak.

toz fırçası
* Toz almak veya tozu temizlemek için kullanılan yumuşak kıllı fırça.

toz kondurmak (veya kondurmamak)
* bir şeyde herhangi bir kusurun varlığını kabul etmemek, bir şeyi kusursuz göstermek.

toz koparmak
* toz kaldırmak.

toz olmak
* toz hâline gelmek.
* kaybolup gitmek, kaçmak, uzaklaşmak.

toz pembe görmek
* aşırı iyimser olmak.

toz sabun
* Toz durumuna getirilmiş sabun.

toz şeker
* Ufak billûr biçiminde şeker.

toz toprak
* Bulut hâlinde olan toz.

tozan
* İncecik toz tanesi, zerre, molekül.
* Tozu çok olan yer.

tozarma

* Tozarmak işi.

tozarmak
* Toz durumuna girmek, tozlaşmak.

tozdan dumandan ferman okunmamak
* ortalık çok karışık olmak.

tozkoparan
* Çok rüzgârlı (yer).

tozlanma
* Tozlanmak işi.

tozlanmak
* Tozlu olmak, üstüne toz konmak.

tozlaşma
* Tozlaşmak işi.
* Erkek organlardaki çiçek tozunun, rüzgâr veya böceklerin aracılığıyla çiçeklerin tepeciğine konması, döllenme.

tozlaşmak
* Toz durumuna girmek, tozarmak.

tozlaştırma
* Tozlaştırmak işi.

tozlaştırmak
* Toz durumuna getirmek.

tozlu
* Toza bulanmış veya tozu olan.

tozluk
* Pantolonun paçasını tozdan korumak için ayakkabının üzerine geçirilip düğmelenen veya dizden aşağı uzanarak ayağın üstünü örten dar paçalık, getr.

tozma
* Tozmak işi.

tozmak
* Bkz. Gezip tozmak.

tozpembe
* Açık pembe renk.
* Bu renkte olan.

tozu dumana katmak
* toz kaldırarak hızla gitmek veya kaçmak.
* ortalığı alt üst etmek.

tozuma
* Tozumak işi.

tozumak
* Toz havalanarak çevreye yayılmak.

tozuntu
* Tozumakla havaya kalkıp uçan tozlar.

tozunu almak (atmak, silkmek veya silkelemek)

* bir şeyi silerek tozdan temizlemek.
* dövmek, hırpalamak.

tozuta tozuta
* Toz kaldırarak.
* Bir şeyi toz durumunda savurmak.

tozutma
* Tozutmak işi.

tozutmak
* Toz kaldırmak, çevreye toz yaymak.
* (kar için) Toz gibi savurmak.
* Aklını yitirmek.
* Böbürlenmek yüksekten konuşup söylediği sözü yerine getirmemek, palavra atmak, mangalda kül bırakmamak.

töhmet
* Birine isnat olunan suç, işlenildiği sanılan, fakat henüz aydınlanmamış olan suç, suçlama.
* Kabahatli.

töhmetlendirme
* Töhmet altında bırakma.

töhmetlendirmek
* Töhmet altında bırakmak, suçlandırmak.

töhmetli
* Suçlanmış.
* Kabahatli.

tökezleme
* Tökezlemek işi.

tökezlemek
* Yürürken ayağı bir yere çarpıp sendelemek.
* Güçlük ve engellerle karşılaşmak.

tökezlenme
* Tökezlenmek işi.

tökezlenmek
* Tökezlemek işi yapılmak.

tökezmek
* Tökezlemek.

tömbeki
* Özellikle İran'da yetişen ve nargile ile içilen bir tütün türü, nargile tütünü (Nicotiana persica).

tör
* Altın çadırda en şerefli yer.

töre
* Bir toplulukta benimsenmiş, yerleşmiş davranış ve yaşama biçimlerinin, kuralların, görenek ve geleneklerin, ortaklaşa alışkanlıkların, tutulan yolların bütünü.
* (dar anlamda) Bir toplumdaki ahlâkî davranış biçimleri.

töre bilimi
* Yarar, iyi, kötü gibi sorunları inceleyen, töre ile ilgili bir davranış yasası geliştirilen, neyin uğrunda savaşılmaya değer, yaşama neyin anlam kazandırdığı, hangi davranışın iyi ve hangisinin kötü olduğu gibi sorunları kendine konu edinen bilim, ahlâk bilimi, ilmiahlâk, etik.

töre dışı
* Töreyle hiçbir ilgisi bulunmayan, töre ile ilgili yanı olmayan.

töre dışıcılık
* Töreyi inkâr eden öğretilerin genel adı, ahlâk dışçılık, amoralizm.

töreci
* Töreyi ilke edinen, töreyi amaç olarak alan.

törel
* Töreye uygun olan.
* Töre ile ilgili.

törelcilik
* Töreyi bir araç değil, bir amaç sayan öğreti, ahlâkçılık, moralizm.

töreli
* Törel.

törellik
* Topluluk yaşamını, insan davranışlarını düzenleyerek insanların birbirlerine ve topluma karşı ödevlerini belirleyen kural ve ölçüler bütünü.

törelsiz
* Töreye aykırı.

tören
* Bir toplulukta, üyelerin belli bir olayı, kişiyi veya değeri ayırt edip sembolleştirmesi, bunların anlam ve öneminin güçlendirilmesi amaçlarıyla düzenlenen hareket dizisi, merasim.

tören düzeni
* Tören yapılacak yerde oluşturulan düzen, protokol.

törenli
* Törenle yapılan.

törensel
* Törenle ilgili.

töresel
* Törel.

töretanımaz
* Töre kurallarına aykırı olan; daha üstün saydığı bir töre adına geçerli töreyi tanımayan, immoral.

töretanımazlık
* Toplumca benimsenmiş töre ile ilgili değerleri değiştirmek isteyen doktrinlerin genel adı, immoralizm.

törpü
* Ağaç veya kurşun, kalay gibi yumuşak metallerin kabasını almaya yarayan, dişleri uzun ve aralıklı olan eğe.
* Bir şeyin yüzündeki pürüzleri gidermek, düzgünleştirmek için kullanılan kısa, ince, pürtüklü eğe.

törpüleme
* Törpülemek işi.

törpülemek
* Törpü ile düzeltmek.
* Sivri noktalarını gidermek.
* İnceltmek, terbiye etmek.

törpülenme

* Törpülenmek işi.

törpülenmek
* Törpülemek işi yapılmak.

törpülü
* Törpülenmiş.

tös
* Hayvanı töskürtmek için söylenir.

töskürme
* Töskürmek işi veya durumu.

töskürmek
* (hayvan) Geri geri gitmek.
* (düşmanı) Geri çekilmek.

töskürtme
* Töskürtmek işi veya durumu.

töskürtmek
* (hayvanı) Geri geri yürütmek.
* (düşmanı) Püskürtmek.

töskürü
* Geri geri, gerisin geriye.

tövbe
* İşlediği bir günah veya suçtan pişman olarak bir daha yapmamaya karar verme.

tövbe ayları
* Bkz. büyük tövbe ayı ve küçük tövbe ayı.

tövbe etmek
* bir günah veya suçu bir daha yapmamaya söz vermek.

tövbekâr
* Günah sayılacak bir işten vazgeçmiş olan, bir daha yapmamaya karar vermiş olan (kimse).

tövbeler olsun (tövbeler tövbesi!)
* bir kimsenin herhangi bir işten çok pişman olarak tekrarlamama kararını aldığını anlatan bir söz.

tövbeli
* Tövbe etmiş olan.

töz
* Kök, asıl, cevher.
* Değişenlerin özünde değişmeden kaldığı var sayılan idealist kavram, cevher.

tözcülük
* Bir veya birçok tözün varlığını öne süren öğretilerin genel adı.

tözel
* Tözle ilgili.

Trabzon hurması
* Abanozgillerden 15 m kadar yükselebilen büyük bir ağaç (Diospyros kaki).
* Bu ağacın elma büyüklüğünde, turuncu renkte, ham iken kekre olan, olgunlaşınca tatlılaşan meyvesi, Japon hurması.

tradisyon

* Gelenek.

tradisyonel
* Geleneksel.

trafik
* Ulaşım araçlarının yola çıkması için gerekli işlemleri yapan ve ulaşım yollarını denetleyen resmî kurum veya görevli kişiler.
* Ulaşım yollarının yayalar ve her türlü taşıt araçları tarafından kullanılması, seyrüsefer.
* Ulaşım yollarında bulunan taşıt ve yayaların tümü.
* Önemli görevlerde bulunan kişilerin bir yere gidiş gelişi.

trafik akımı
* Trafik akışı.

trafik akışı
* Trafikteki araçların kurallara uygun bir biçimde sıkışıklığa sebebiyet vermeden yürümesi, hareket etmesi trafik akımı.

trafik işaretleri
* Trafiği düzenlemek amacıyla gerekli yerlere konulan özel işaretli levhaların tümü.

trafik lâmbası
* Taşıtların ve yayaların kavşaklardan geçişini düzenleyen ışık sistemi.

trafik müfettişi
* Trafiği düzenleme konusunda polislere yardımcı olan ve bu işi fahrî olarak yapan kimse.

trafik şeridi
* Taşıtların bir dizi hâlinde güvenle seyredebilmeleri için taşıt yolunun işaretle ayrılmış bir bölümü.

trafikçi
* Trafik polisi.

trafo
* Transformatör sözünün kısaltılmışı.
* Şehrin elektrik akımını sağlayan transformatör kuruluşu.

tragedya
* Trajedi.

trahom
* Göz kapaklarının altında birtakım kabarcıkların belirmesiyle başlayan, tedavi edilmezse kirpiklerin içeriye kıvrılması, saydam tabakada yaralar çıkması yüzünden körlükle sonuçlanabilen bulaşıcı hastalık.

trajedi
* Konusunu efsanelerden veya tarihî olaylardan alan, acıklı sonuçlarla bağlanan bir tür tiyatro eseri, tragedya, ağlatı.

trajik
* Trajedi ile ilgili.
* Çok acıklı, feci.

trajikleşme
* Trajikleşmek işi veya durumu.

trajikleşmek
* Trajik duruma gelmek.

trajikomedi
* Trajediye özgü ciddî ve acı verici olaylarla geleneksel olarak komediye özgü yöntemlerin içinde karşıtlaştığı tiyatro eseri.

trajikomik
* Hem acıklı hem de güldürücü özelliği olan.

trake
* Soluk borusu.
* Eklem bacaklılarda bulunan özel solunum kanalları.

trakeliler
* Eklem bacaklıların, solungaç yerine özel bir soluk borusu taşıyan takımı.

trakit
* Yanardağ kayalıkları arasında bulunan bir feldspat türü.

traksiyon
* Çekim.

traktör
* Tekerlekleri, gevşek arazide tutunmasını sağlayacak biçimde donatılmış, arkasına römork takılabilen motorlu araç.

traktörcü
* Traktörle taşıyıcılık yapan kimse.
* Traktör kullanan sürücü.

trakunya
* Bkz. çarpan balığı.

trampa
* Para aracılığı olmaksızın, bir nesnenin dolaysız olarak bir başka nesne ile değiştirilmesi, değiş tokuş, takas.

trampet
* İki değnek ile çalınan küçük davul.

trampet çalmak
* trampete değnekle vurarak ses çıkartmak.

trampetçi
* Trampet çalan kimse.

trampetçilik
* Trampetçi olma durumu.

trampete
* Bkz. trampet.

tramplen
* Yüzme sporunda, suya yüksekten atlamada kullanılan bir ucu sabit, öteki ucu esneyen sıçrama tahtası.
* Kayakta, atlamayı yapan sporcuya gerekli hızı sağlayan, özel olarak düzenlenmiş eğik alan.
* Daha iyi bir duruma yükselmek için kendisinden yararlanılan kişi, olay veya durum.

tramvay
* Yol üzerinde çıkıntı yapmayacak biçimde döşenmiş özel raylarda hareket eden yolcu taşıtı.

tramvay hattı
* Tramvayın üzerinde hareket ettiği demir rayların döşendiği tahsisli yol.

trança
* İzmaritgillerden, özellikle sıcak denizlerde yaşayan, pullu, esmer renkli, beyaz etli, kemikli bir balık.

trans
* Medyumların ruhla ilişki kurdukları zaman, girdikleri özel hipnoz durumu.

* Kendinden geçmek ve içinde bulunduğu ortamdan başka bir dünyaya veya havaya geçtiğini anlatmak için söylenen trans hâline girmek deyiminde geçer.

transandantal
* Deneyüstü.

transandantalizm
* Deneyüstücülük.

transatlantik
* Atlantiği aşan.
* Atlantik Okyanusu'nu aşarak Avrupa ve Amerika arasında çalışan gemi.

transfer
* Bir yerden başka bir yere taşıma veya götürme.
* Bir kimsenin herhangi bir hakkını bir başkasına geçirmesini sağlayan iş.
* Bir profesyonel sporcunun, para karşılığı klübünden bir başka klübe geçmesi.

transformasyon
* Biçim değişimi, dönüşüm.

transformatör
* Aynı frekansta fakat yoğunluğu veya gerilimi genellikle farklı olan bir veya birçok değişik akım sistemini değişik bir akım sistemine dönüştüren elektromanyetik indükleçli statik aygıt, dönüştürücü, muhavvile.

transformizm
* Dönüşümcülük.

transfüzyon
* Bkz. kan aktarımı.

transistor
* Germanyum veya silisyum elementlerinin iletkenliklerinden yararlanmayı sağlayarak, elektronik tüplerin elektrik titreşimlerini genişletmekte kullanılan alet.

transit
* Bir yerden, dinlenmeden, beklemeden, durmadan geçme.
* Millî topraklardan geçiş sırasında, hiç durmadan geçen mallar için gümrüksüz geçme.
* Bir katarın, bir gardaki art arda gelen yol bölgelerinden durmadan geçmesi.

transit geçmek
* bir yerden, dinlenmeden, beklemeden, durmadan geçmek.
* (mal için) gümrüksüz geçmek.
* sürücü, trafik kurallarına uymamak.

transkripsiyon
* Çevriyazı, yazı çevrimi.

transliterasyon
* Yabancı yazıların, okunuşları dikkate alınmadan harf harf aktarılması, harf çevirisi.

transmisyon
* Elektrikli taşıtlarda dingilin motoro göre gerek dikey gerek yatay düzende hareket etmesini sağlayan organ.

transplântasyon
* Bkz. organ aktarımı.

transport
* (bir yerden başka bir yere) Taşıma, iletme, nakil.
* Taşımacılık, nakliyat.

tranş

* İnek veya dana budunun orta bölümü.

trap
* hendek, tuzak.
* Sahnede yerde bulunan kapak.

trapez
* Alt uçlarına bir çubuk bağlanmış bulunan iki düşey ipten yapılmış bir jimnastik aracı.
* Bu araçla gösteri yapan sanatçı.

trapezci
* Trapez.

tras
* Volkanik tüp.

trata
* Torbalı balık ağı.

travers
* Üzerine rayların yerleştirildiği, yere enine konulmuş demir veya ağaç parçaların her biri.

traverten
* Bazı kaynak sularının yığdığı, genellikle kalker tortu.

travma
* Bir doku veya organın yapısını veya biçimini bozan ve dıştan mekanik bir tepki sonucu oluşan yerel yara.
* Canlı üzerinde beden ve ruh açısından önemli ve etkili yaralanma belirtileri bırakan yaşantı.

travmatoloji
* Cerrahînin yara ve bereleri tedavi eden bölümü.

tre
* Bir maddedeki kükürt oranını tespit etmek için kullanılan alet.
* Bir elektrik devresindeki gizil güç farkını volt cinsinden ölçmeye yarayan alet.
* Manyetik momentleri ve manyetik alanların momentlerini ölçmeye, karşılaştırmaya yarayan alet.

tremolit
* İçinde magnezyum, kalsiyum, demir ve alüminyum bulunan, amfibol grubundan doğal silikat.

tren
* Bir veya birkaç lokomotif tarafından çekilen vagonlar dizisi, katar, şimendifer.

trençkot
* İçi astarlı, kemerli, su geçirmez pardösü, yağmurluk.

trençkotlu
* Trençkotu olan.

treni kaçırmak
* bir şeyi elde etme, bir işi gerçekleştirme fırsatını ve imkânını yitirmek.

trent
* Eğilim.

tretman
* Senaryo özeti.

treyler
* Traktör veya kamyonlara, daha çok yük taşımalarını sağlamak için takılan araba.

trias

* II. Çağın yaklaşık 45 milyon yıllık dönemi.

tribün
* Kapalı spor salonlarında ve stadyum, hipodrom gibi yarışma ve gösteri yapılan yerlerde seyircilerin oturduğu koltuklu veya basamaklı bölüm.

triftong
* Üçlü ünlü.

trigonometri
* Üçgenleri hesaplamayı konu edinen matematik kolu, müsellesat.

trigonometrik
* Trigonometri ile ilgili.

triko
* Örülerek dokunan bir cins yün kumaş.

trikosefal
* Kırbaç kurdu.

trikotaj
* Örme işleri.

trikotajcı
* Örme işleri yapan kimse.

trikotajcılık
* Trikotajcının işi.

trilyon
* Milyar kere bin, 1.000.000.000.000.
* Bu sayının adı.

trilyoner
* Trilyon sahibi olan, çok zengin.

trilyonerlik
* Trilyoner olma durumu.

trilyonluk
* Niceliği trilyonla ölçülen.
* Zenginliği trilyon değerinde olan.

trinketa
* Yelkenli gemilerde pruva direğinin en altta bulunan ana sereni ve bu serene bağlanan yelken.

trio
* Üçlü.
* Üç kişiden oluşan.

tripleks
* Üç katlı.

tripoli
* Ufalandığında tozları, madenî eşyayı, taşı, mermeri, camı vb.ni temizlemeye ve parlatmaya yarayan silisli kaya.

triportör
* Eşya taşımak için bir kasası bulunan, çoğu kez motorlu, üç tekerlekli küçük taşıt, üç teker.

triptik

* Otomobiller için verilen geçici gümrük belgesi.

trişin
* Ergin durumda olan, domuzdan başka, insanlarla birçok memelinin ince bağırsağında yaşayan, ipsiler cinsinden bir solucan (Trichinella spiralis).

triton
* Trityumun, bir protondan ve iki nötrondan oluşan atom çekirdeği.

trityum
* Atom ağırlığı 3 olan radyoaktif hidrojen izotopu.

triyas
* Bkz. trias.

Troçkici
* Troçkiciliği benimsemiş veya Troçkicilik yanlısı kimse.

Troçkicilik
* Troçki'nin düşüncelerine dayanan sosyalist akım.

trok
* Değiş, trampa, mal değişi.

trol
* Teknelerle suyun dibinde sürüklenerek çekilen, huni biçiminde geniş ağızlı balık ağı.

trolcü
* Trol ile balık avlayan kimse.

troleybüs
* Şehir içi yollarda, bir hava hattından elektrik akımı alarak çalışan otobüs.

trombon
* Sürgü kolunun hareketiyle değişik yükseklikte seslerin elde edildiği nefesli çalgı.

tromboncu
* Trombon çalan kimse.

tromp
* Binanın bir bölümünü tutmaya yarayan köşe kubbesi.

trompet
* Bir ağızlık ve kendi üstüne kıvrılmış silindir bir borudan oluşan nefesli çalgı.

trompetçi
* Trompet çalan kimse.

tropik
* Dönence (zamanı).

tropik kuşu
* Tropik kuşgiller familyasından pembemsi tüylü, kuyruğundaki iki teleği olan deniz kuşu.

tropika
* Yer yuvarlağının ekvatora paralel ve biri (Oğlak dönencesi) güneyde, ötekisi (Yengeç dönencesi) kuzeyde bulunan iki dairesinden her biri, dönence.
* Tropikal kuşak.

tropikal
* Tropika ile ilgili, tropika bölgesinden olan.

tropikal bitki
* Tropikal iklim kuşağında yetişen gür bitki örtüsü.

tropikal bölge
* Tropikal kuşak.

tropikal iklim
* Dönenceler arasında kalan bölgelerde görülen iklim.

tropikal kuşak
* İki tropika arasında bulunan sıcak kuşak.

tropikal orman
* Tropikal kuşağın nemli havasında ve bölgelerinde yetişen orman.

tropizm
* Bitki ve hayvan gibi bazı canlıların ışık, ısı, besin gibi türlü uyarıcı sebeplerin etkisi altında bu uyarıcılara doğru veya tersine yer değiştirmeleri olayı, doğrulum.

troplar
* Antik çağ kuşkucularının var olan şeyler hakkında nesnel bilgi edinebilmenin imkânsızlığını kanıtlamak için kullandıkları ilkeler.

troposfer
* Atmosferin 11 km kalınlığında olan ilk katmanı.

trotinet
* Bir ayakla üzerine binilip, öbür ayakla yeri teperek yol alınan ve bir yönetme kolu ile arka arkaya iki tekerleği bulunan çocuk oyuncağı.

trotuvar
* Yaya kaldırımı.

troyka
* Rusya'da, üç atla çekilen kızak veya araba.

tröst
* Aynı alanda iş yapan çeşitli ortaklıkların hisse senetlerinin, bir denetim teşkilâtına teslim edilmesi ve yönetimin bir teşkilâtı yöneten gruba aktarılmasıyla oluşan, tekelci sermayedarlığa dayanan ortaklıklar birliği.

truakar
* Kısa manto.
* (kadın giysisi için) Kol boyu dirsek ile bilek arasında olan.

trup
* Aynı tiyatroda çalışan oyuncular topluluğu.

trük
* Sinema veya tiyatroda teknik ustalıkla yapılan gösteri.

tu
* "Yazıklar olsun" anlamında.

-tu
* Bkz. -dı / -di.

tu kaka
* Berbat, kötü, fena durumda olduğu belirtildiğinde kullanılan bir söz.

tu kaka etmek (veya edilmek)
* hafife alıp bir kenara itmek, önem vermemek, kötülemek.

tual
* Yağlı boya resim yapmaya yarayan bez veya bu bez üzerine yapılmış tablo.

Tuba
* Cennette bulunduğuna inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük bir ağaç.

tuba
* Üzerinde pistonlar bulunan bakırdan, nefesli çalgı.

tubeless
* Bkz. içsiz.

tufan
* Nuh Peygamber zamanında yağdığı ve bütün dünyayı su baskını altında bıraktığı anlatılan şiddetli yağmur.
* Şiddetli yağmur.
* Çok yoğun veya şiddetli.

tufeylî
* Bir kimsenin sırtından geçinen, asalak, ekti, parazit.
* Asalak.
* Salaş, virane, yıkık.

tufeylîlik
* Tufeylî olma durumu.

tugay
* Alayla tümen arasında bir birlik, liva.

tuğ
* Sorguç.

tuğamiral
* Deniz kuvvetlerinde, en küçük rütbeli amiral.

tuğamirallik
* Tuğamiral rütbesi.
* Tuğamiralin makamı ve görevi.

tuğbay
* Tugay komutanlığı yapan albay.

tuğbaylık
* Tuğbayın görevi.

tuğcu
* Osmanlı döneminde savaşlarda padişahın tuğlarını taşıyan kimse.

tuğgeneral
* Orduda en küçük rütbeli general, liva.

tuğgenerallik
* Tuğgeneral rütbesi.
* Tuğgeneralin makamı ve görevi.

tuğla
* Duvar örmekte kullanılmak için kalıplara dökülüp güneşte kurutulduktan sonra özel ocaklarda pişirilen balçık.

tuğla harmanı
* Tuğla yapılan yer.

tuğlacı

* Tuğla yapan veya satan kimse.

tuğlacılık
    * Tuğla yapıcılığı veya satıcılığı.

tuğlu
    * Tuğu olan.

tuğra
    * Osmanlı padişahlarının imza yerine kullandıkları, özel bir biçimi olan sembolleşmiş işaret.
    * Metal paranın resimli yanı, tura.

tuğra çekmek
    * Osmanlı İmparatorluğunda ferman, berat ve resmî belgelere tuğra koymak.

tuğrakeş
    * Osmanlı İmparatorluğunda ferman, berat ve başka resmî belgelere tuğra çekmekle görevli kimse.

tuğrakeşlik
    * Tuğrakeş olma durumu.
    * Tuğrakeşin görevi.

tuğralı
    * Tuğrası olan.

tuğrik
    * Moğolistan'ın 100 möngü değerindeki para birimi.

tuğyan
    * (akarsu) Taşma, kabarma.

tuh
    * "Yazıklar olsun", "vah vah" anlamında.

tuhaf
    * Alışılmamış, yabansı.
    * Şaşılacak, garip.
    * Güldürücü.
    * Gülünç.
    * Anlaşılmaz.

tuhaf olmak
    * garip, alışılmamış olmak.
    * şaşırmak, ne yapacağını, ne diyeceğini bilememek.

tuhafına gitmek
    * o şeyi tuhaf bulmak.

tuhafiye
    * Çorap, mendil, eldiven gibi giyime ve kurdele, dantel gibi giysi süsüne yarar şeyler.

tuhafiye dükkânı
    * Tuhafiye satılan dükkân.

tuhafiyeci
    * Tuhafiye satan kimse.

tuhafiyecilik
    * Tuhafiye satma işi.

tuhaflaşma
    * Tuhaflaşmak işi.

tuhaflaşmak
* Tuhaf olmak, tuhaf duruma gelmek.
* Saşırmak.
* Başkalaşmak, huyu değişmek.

tuhaflık
* Tuhaf olma durumu, yabansılık, garabet.
* Tuhaf davranış.

tuhaflık etmek
* güldürecek şeyler yapmak.

-tuk
* Bkz. dık / -dik.

tul
* Uzunluk.
* Çokluk, fazlalık.
* Boylam.

tul derecesi
* Boylam.

tulânî
* Uzunluğuna, uzunlamasına olan, boyuna.

tulû
* (Güneş için) Doğma, doğuş.

tulûat
* Yazılı metni olmayan, kararlaştırılmış taslağı, yerine, zamanına göre oyuncular tarafından, sahnede yakıştırılan sözlerle tamamlanan oyun.

tulûat tiyatrosu
* Önceden yazılmış metne dayanmayan, taslağı önceden kararlaştırılmış olan halk tiyatrosu.

tulûat yapmak
* (tiyatro oyuncusu) oyun metninin dışına çıkarak içinden geldiği gibi oynamak.

tulûatçı
* Tulûat sanatçısı.

tulûatçılık
* Tulûat sanatçısı olma durumu.

tuluk
* Tulum.

tulum
* Bazı yiyecek ve içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan,önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi.
* Gövdesi tulumdan, üflemeli çalgı, gayda.
* Tüp.
* Göğüs ve pantolon bölümü bitişik giysi.
* Şişman, tombul.

tulum çıkarmak
* hayvanın derisini yarmadan çıkarmak.
* (çoğunluk sistemine dayalı seçimlerde bir partinin listesindeki bütün adaylar) seçimi kazanmak.

tulum çıkmak

* amacını eksiksiz elde etmek.

tulum gibi
* her yanı şiş, şişman.

tulum peyniri
* Tulum içine sıkıştırılarak üretilen bir tür beyaz peynir.

tulumba
* Sıvıları alçak yerlerden çekmeye veya yüksek yerlere çıkarmaya yarayan araç.
* Otomobil lâstiği, futbol topu gibi şeyleri şişirmeye veya herhangi bir sıvıyı sıkmaya, bir şey üzerine püskürtmeye yarayan araç.

tulumba kolu
* Tulumbadan su çıkarmak için tulumbaya basmayı sağlayan uzun demir kol.

tulumba tatlısı
* Özel bir makineden sıkılıp ince uzun oluklu bir biçim verilen hamur tatlısı.

tulumbacı
* Mahallelerde bulundurulan yangın tulumbalarını, yangın olan yerlere götüren ve orada yangının söndürülmesine yardım eden kimse.
* Tulumba yapan, satan veya onaran kimse.
* Külhanbeyi.

tulumbacılık
* Tulumbacı olma durumu.
* Külhanbeylik.

tulumcu
* Tulum çalan kimse.

tulumcuk
* İç kulakta, yarım daire kanallarına bağlı küçük kese.
* Bitkilerde yüzmeyi kolaylaştıran, tulum biçiminde küçük kese.

tulumlular
* Gömleklilerden, vücutları torba biçiminde kalın bir gömlekle örtülü olan deniz hayvanları takımı.

tulumsu
* Tulum biçiminde olan veya tulumu andıran.

tulumsular
* Tulumlular.

tulup
* Atılmış, eğrilmeye hazırlanmış, top biçiminde yün veya pamuk.

tulyum
* Atom numarası 69, atom ağırlığı 168,9, yoğunluğu 9,3 olan, yaklaşık 1500° C de eriyen nadir element, tülyum. Kısaltması Tm.

tumağı
* İngin, nezle, dumağı, nevazil.

tuman
* Don, şalvar.

tumba
* Alt üst (etme, olma).
* (çocuk dilinde) Yatağa atılma.

tumba etmek
* sandalı, omurgası yukarı gelecek biçimde çevirmek.
* araba veya vagonu ters çevirerek boşaltmak.

tumbadız
* Kısa ve şişman.

tumşuk
* Papağan, kartal gibi kuşların kemerli gagası.

tumturak
* Gösteriş, debdebe.
* Gerekli olmadığı hâlde kulağa hoş gelen, gösterişli kelimeler kullanma.

tumturak yapmak
* vurgulamak, önemini belirtmek, etkili olmasını sağlamak.

tumturaklı
* (söz ve anlatım için) Anlama bir şey katmayan, bir anlam bildirmeyen ama kulağa hoş gelen, gösterişli.

tun
* Gizli yer, köşe bucak.

tun tun
* Gizli gizli, kimse görmeksizin.

tun tun kaçmak
* gizlice kaybolmak.

tunç
* Bakır, çinko ve kalay alaşımı, bronz.
* Tunçtan yapılmış olan.
* Koyu kızıl renkte olan.

tunç bilekli
* Kolu, bileği çok güçlü.

tunç kafiye
* Kafiyeli kelimelerin son harfleri arasında üç sesten fazla ses benzeşmesiyle veya biri diğerinin içinde bir kelime oluşturacak tarzda yapılan kafiye.

tunçlama
* Tunçlamak işi.

tunçlamak
* Tunç durumuna getirmek.

tunçlaşma
* Tunçlaşmak işi.

tunçlaşmak
* Tunç rengini almak.

tunçlaştırma
* Tunçlaştırmak işi.

tunçlaştırmak
* Bir sembolü tunçtan yapılmış bir heykelle canlandırmak.
* Tunç rengi kazandırmak.

tundan tuna atmak
* bir kişiyi uzaklara sürüp dolaştırmak.

tundra
* Kutuplara yakın bölgelerin bitki örtüsü ve bu bitkilerle kaplı geniş alan, kutup bozkırı.

tungsten
* Wolfram elementinin diğer adı. Kısaltması W.

Tunguz
* Ural-Altay dil ailesinden, doğu Sibirya'da yaşayan, avcılık ve balıkçılıkla geçinen, yarı göçebe bir topluluk.

Tunguzca
* Tunguz dili.

Tunus gediği
* vazgeçilmeyecek kârlı iş veya şey.

Tunuslu
* Tunus halkından olan (kimse).

tur
* Dolaşma.
* Bir sonuca ulaşıncaya kadar yapılan iş.
* Başladığı noktada biten bir veya daha fazla yere önceden belirlenmiş bir programa göre yapılan seyahat.

-tur
* Bkz. -dır/-dir.

tur atlamak
* spor karşılaşmalarında, kur'ada kazanarak veya çok puan toplayarak bir sonraki tura katılma hakkını kazanmak.

tur atmak
* dolaşmak, dolaşıp gelmek, dönmek.

tur operatörü
* Tur düzenleyen kişi.

tura
* Tuğra.
* Halat gibi örülmüş iplik çilesi.
* Bazı oyunlarda, vurmak için kullanılan düğümlenmiş mendil.
* Ucu düğümlenmiş bir mendil aracılığıla yanan veya yanılanların ebe tarafından cezalandırıldığı bir tür çocuk oyunu.

tura çıkmak
* gezinti yapmak.

turaç
* Sülüngillerden, uzunluğu 34 cm olan, soyu azalmış bir kuş türü (Tetrao francolinus).

turalama
* Turalamak işi.

turalamak
* İplik çilelerini turalarına ayırmak.
* Bazı oyunlarda, tura ile vurmak.

Turan
* Turancıların dünyadaki bütün Türkleri birleştirerek kurmayı amaçladıkları devletin adı.

Turancı
* Turancılık yanlısı kimse, görüş vb.

Turancılık
* Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında ortaya çıkmış olan, Osmanlılık ve İslâmcılık akımları karşısında bütün Türklerin tek vatanda ve tek bayrak altında birleştirilmesini amaçlayan akım.

Turanî
* Turanlı.

Turanlı
* Eskiden Orta Asya'da yaşamış olan halk veya bu halkın soyundan olan kimse.

turba
* Az çok kömürleşmiş bitkilerden oluşan yakıt.

turbalık
* Göl ve bataklıklarda yetişen bitkilerin, özellikle sfagnumun çürümesi ve kömürleşmesiyle oluşan turba yatağı.

turbo
* Havanın veya havaya katılmış bir karışımın üflenerek düzenli ve amaca uygun olarak oluşan, sağlayan.

turfa
* Az bulunur, eski, nadir.
* Değersiz, değeri düşük.

turfa olmak
* değerini yitirmek, çürümek.

turfalama
* Turfalamak işi.

turfalamak
* Değer vermemek.

turfanda
* Mevsimin başında ilk yetişen (meyve, sebze).
* Yeni, ilk kez ortaya çıkan.

turfanda meyvecilik
* Mevsimin dışında yapılan meyve yetiştiriciliği.

turfanda sebzecilik
* Mevsiminin dışında yapılan sebze yetiştiriciliği.

turfandacı
* Turfanda şeyler yetiştirip satan kimse.

turfandacılık
* Turfanda sebze ve meyve yetiştiriciliği.

turfandalık
* Turfanda meyve veya sebze yetiştirilen tarla.

turgay
* Toygar.

turgor
* Hücrenin çok su çekerek şişmesi, öz suyunun kıvamının azalması.

turist
* Dinlenmek, eğlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla geziye çıkan kimse, gezgin, gezmen, seyyah.

turistik
* Turizmle ilgili olan.
* Turistlerin ihtiyaçlarını karşılama amacı gözeten, turistleri ilgilendirici niteliği olan.

turizm
* Dinlenmek, eğlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla yapılan gezi.
* Bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların tümü.

turizmci
* Turizm işleriyle uğraşan kimse.

turizmcilik
* Turizmcinin işi veya mesleği.

turkuaz
* Bkz. Türkuaz.

turlama
* Turlamak işi.

turlamak
* Tur atmak; dolaşmak, dönüp durmak.

turmalin
* Birleşiminde fluor, demir, manganez ve lityum bulunan alimünyum borosilikat.

turna
* Turnagillerden, Avrupa ve Kuzey Afrika'da toplu olarak yaşayan, göçebe, iri bir kuş (Grus grus).

turna balığı
* Tatlı sularda yaşayan yırtıcı bir balık (Esox lucius).

turna gözü gibi
* duru sarı rengini andıran.

turna katarı
* Arka arkaya ve teker teker dizilmiş bir durumda.

turna kırı
* Kırmızımtırak gri.

turnaayağı
* Bkz. düğün çiçeği.

turnacı
* Yeniçeri ocağında padişahla ava giden, av köpekleri ve tazılara bakan, birkaç turna taşıyan bir sınıf asker.

turnagagası
* Sardunyagillerden, tohumlarının ucunda turna gagasına benzer ince uzun bir uç bulunan, yaprakları güzel kokulu bir bitki, ıtır çiçeği (Geranium robertianum).

turnageçidi
* Baharda esen bir fırtına.

turnagiller
* Turna ve telli turnayı içine alan bir familya.

turnagözü
* Berrak ve parlak sarı.

turnayı gözünden vurmak

* umulmadık bir kazanç veya çıkar sağlama imkânı ele geçirmek.

turne
* Bulunduğu yerden başka yerlere gösteri yapmak amacıyla giden tiyatro veya müzik sanatçılarının gezisi.

turnike
* Teker teker geçmeyi sağlamak amacıyla bazı yerlere konulan, uçlarından birinin çevresinde dönebilecek düzende yatay olarak yerleştirilmiş çarpı biçiminde araç.

turno
* Tek dilli, bir tekerlekli makara.

turnusol
* Birtakım bitkilerden elde edilen mavi boya maddesi.

turnusol boyası
* Bazların etkisiyle maviye, asitlerin etkisiyle kırmızıya dönüşen, bir tür yosundan elde edilen mavi boya.

turnusol kâğıdı
* Turnusol boyasından yapılan ayıraç kâğıt.

turnuva
* Oyuncu veya sporcular arasında sırayla yapılan yarışma dizisi.

turp
* Turpgillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri beyaz, sarı, mor renkli bir bitki (Raphanus sativus).
* Bu bitkinin etli, yenilen kökü.

turp filizi
* Turp rengi.

turp gibi
* sağlığı yerinde.

turp otu
* Turp cinsi bir ot.

turp salatası
* Turpun rendelenmesi ile yapılan salata.

turpgiller
* İki çeneklilerden, turp, hardal, lahana, karnabahar, kaşık otu gibi bitkileri içine alan geniş bir familya.

turpun sıkından seyreği iyidir
* görüşmeyi, konuşmayı sıklaştırmamak doğrudur.

turşu
* Tuzlu suda veya sirkede bırakılarak özel bir kıvama getirilmiş sebze veya meyve.

turşu balığı
* Turşusu kurulan balık türü.

turşu gibi olmak
* çok yorgun düşmek.

turşu kurmak (veya yapmak)
* turşuluk sebze veya meyveleri kavanoz veya fıçıya yerleştirmek.

turşu olmak
* (yiyecek) bozulmak, ekşimek.
* güçsüzleşmek, bitkinleşmek.

turşu suyu
* Turşunun olması ile birlikte ekşimsi ve kekremsi tadı olan su.

turşucu
* Turşu yapan veya satan kimse.

turşucu dükkânı
* Turşu satan dükkân.

turşuculuk
* Turşu yapma veya satma işi.

turşulaşma
* Turşulaşmak işi veya durumu.

turşulaşmak
* İyice ezilmek, turşu gibi olmak.

turşuluk
* Turşu yapmaya elverişli.

turşusu çıkmak
* çok yorulmak.
* ezilmek, parçalanmak.

turşusunu kurmak
* "bir şeyin elden çıkarılması gerektiği hâlde buna bir türlü kıyamamak" anlamında kınama yollu söylenir.

turşuya dönmek
* çok yorulmak, bitkinleşmek.

-turt
* Bkz. -dırt- / -dirt-.

turta
* Üzeri yufka kaplı, meyveli veya kakaolu bir pasta çeşidi.

turuncu
* Turunç rengi, kızıl sarı.
* Bu renkte olan.

turunculaşma
* Turunculaşmak işi.

turunculaşmak
* Turuncu bir renge girmek.

turunç
* Turunçgillerden, bütün Akdeniz ülkelerinde yetişen kışın, yaprağını dökmeyen bir ağaç (Citrus aurantium amara).
* Bu ağacın portakala benzeyen, suyu acımtırak meyvesi.

turunçgiller
* Sedef otugillerin, turunç, portakal, limon, mandalina ve benzerlerini içine alan bir alt familyası, narenciye.

tuş
* Piyano, org gibi müzik aletlerinde veya daktilo, hesap makinesi gibi makinelerde parmak vurulan yerlerin adı.
* Yağlı boya ressamlığında fırçadaki boyanın tuvale sürülüş biçimi.
* (güreşte) Oyun sırasında iki omzun aynı anda yere değmesiyle oluşan yenilgi.
* Eskrimde kılıcın ucunun karşı oyuncunun vücuduna değmesi.

tuşa getirmek
* (güreşte) hasmı sırt üstü yere sermek.
* yenmek, mağlûp etmek.

tuşe
* Dokunuş, dokunma.

tuşe etmek
* dokunmak, değmek.

tuşlama
* Taşlamak işi veya durumu.

tuşlamak
* Daktilo, hesap makinesi, telefon gibi makinelerde tuşlara basmak.
* Tuşa getirmek, tuşla yenmek.

tut kelin perçeminden
* çözümü güçlük gösteren bir durum karşısında söylenir.

tutacak
* Sıcak mutfak araçlarını tutmakta kullanılan, birbirine şeritle bağlı bez çifti.
* Ataç, tutturgaç.

tutaç
* Lâboratuvar maşası.
* Tutacak.

tutak
* Bir şeyin tutulacak yeri.
* Tutacak.
* Maşa, kerpeten gibi araçların tutmaya yarayan kanatlarından her biri.
* Bir anlaşma, sözleşme veya isteğin yerine getirilmesini sağlamak için teminat olarak ele geçirilen kimse, tutu, rehine.

tutam
* Avuç içi veya parmak uçlarıyla tutulabilen miktar.
* Az, azıcık, çok az.
* Bankacılıkta kullanılan, borsada kota alabilmek için gerekli asgarî şirket sermayesi veya pay, hisse, lot.

tutam tutam
* Tutulacak kadar olan miktarlardan birçoğu bir arada, parça parça, bölük bölük.

tutamaç
* Bir şeyin tutulup çekilecek yeri.
* Tutunacak yer.
* Telgraf veya elektrik direklerine rahat çıkmayı sağlayan ve ayağa takılan mahmuzlu araç.

tutamaçlı
* Tutamacı olan.

tutamak
* Tutamaç.
* Tutunacak, dayanacak, güvenecek şey.

tutamaksız
* Tutunacak, dayanacak, güvenecek şeyi olmayan.

tutamlama
* Tutamlamak işi.

tutamlamak

* Bir tutam almak.

tutamlık
* Bir tutam kadar.

tutanak
* Meclis, kurul, mahkeme gibi yerlerde söylenen sözlerin, olduğu gibi yazıya geçirilmesi, zabıt, zabıtname.
* İlgililerce imzalanmış bir durumu anlatan yazı, zabıt varakası.
* Birçok kimsenin imzaladığı rapor, mazbata.

tutar
* Nicelik bakımından bir şeyin bütünü.
* Para miktarı, meblâğ.

tutarağı tutmak
* huysuzluğu depreşmek, aşırı istekte bulunmak.

tutarak
* Ruh hastalığı nöbeti.
* Sara.

tutarık
* Bkz. tutarak.

tutarlı
* Aralarında çelişme bulunmayan, uygun, her yönden bağdaşmış, dengeli, insicamlı.

tutarlık
* Uygunluk, insicam.
* Anlatımın konuyla bağdaşması, insicam.

tutarlılık
* Tutarlı olma durumu, insicamlılık.

tutarsız
* Tutarlı olmayan, insicamsız.

tutarsızlık
* Tutarsız olma durumu, insicamsızlık.

tutkal
* Deri ve kıkırdak gibi hayvansal maddelerden elde edilen, katılaşıp sertleşme özelliğiyle tahta, kâğıt vb. yapıştırmaya yarayan madde.

tutkal gibi
* sırnaşık ve yapışkan kimseler için söylenir.

tutkal şerbeti
* İçine çok az eritilmiş tutkal katılan ılık su.

tutkalcı
* Tutkallama işiyle uğraşan işçi.

tutkalcılık
* Tutkalcının işi.

tutkallama
* Tutkallamak işi.

tutkallamak
* Tutkal sürmek, tutkalla yapıştırmak.

tutkallı
* Tutkal sürülmüş.
* İçinde tutkal bulunan.

tutkalsız
* Tutkal sürülmemiş.
* İçinde tutkal bulunmayan.

tutku
* İrade ve yargıları aşan güçlü bir coşku, ihtiras.
* Güçlü istek ve eğilimin yöneldiği amaç.

tutkulaşma
* Tutkulaşmak işi.

tutkulaşmak
* Tutku durumuna gelmek.

tutkulu
* Tutkusu olan, ihtiraslı.

tutkun
* Gönül vermiş, meftun, meclûp.
* Bir şeye alışmış, bağlanmış, düşkün kimse, müptelâ.

tutkun olmak
* âşık olmak, sevdalanmak.

tutkunluk
* Tutkun olma durumu, meftuniyet, meftunluk.

tutkuya kapılmak
* aşırı istek ve eğilim içinde olmak.

tutma
* Tutmak işi.
* Destekleme.
* Geçici işçi, yanaşma, uşak, hizmetçi.

tutmaç
* Dört köşe kesilmiş küçük hamur parçalarından yapılan yoğurtlu çorba.

tutmak
* Elde bulundurmak, ele almak.
* Ele geçirmek, yakalamak.
* Avlamak.
* Anlamak, farkına varmak.
* Yanında bulundurmak, alıkoymak.
* Hürriyetinden mahrum edip bir yere kapamak, tevkif etmek.
* Kaplamak.
* (kırağı, çiğ, kar için) Bir yüzeyde görünür durumda olmak, kalmak.
* Denetimi ve yetkisi altına almak.
* Desteklemek, birinden yana çıkmak.
* Benimsemek, beğenmek.
* Gereğini yapmak, yerine getirmek.
* Uygun gelmek, çelişmez olmak.
* Hizmetine almak veya kiralamak.
* (bir işe) Herhangi bir anlayışla girişmek.
* İçine girmek; girişmek, yapmak.
* Kocası olmak.
* Dokunmak; etkisini göstermek.
* (beddua için) Etkisini göstermek, gerçekleşmek, yerine gelmek.

* Ağrımak, sancımak, musallat olmak.
* Ulaşmak, varmak.
* Para toplamı...-e varmak.
* Uğramak.
* Herhangi bir durumda bulundurmak.
* Var saymak, farz etmek.
* Hedef olarak almak.
* Alacağa (veya vereceğe) saymak.
* Yaklaştırmak.
* Edinmek, peyda etmek.
* Kullanmak.
* Bağlamak.
* Başlamak.
* Beklenen sonucu vermek.
* İş görebilmek.
* Sürmek, zaman almak.
* Kayıt, zabıt, not kelimelerine "etmek" anlamıyla yardımcı fiil olarak katılır.
* Yapışarak veya sokularak çıkmaz olmak.
* Giyinmesine yardım etmek.
* Bir cümlede fiilden önce ve fiilin kipinde veya sıfat-fiil durumunda kullanıldığında o fiilin anlattığı işin çok beklenmediği, umulmadığı veya çok uygun düşmediği hâlde yapıldığını anlatır.
* Sunmak.
* İşgal etmek.
* İzlemek.
* Alıkoymak.
* Bırakmamak.
* Yönelmek.
* Kaplamak, sarmak, bürümek.
* Asılmak, kuvvetlice sarılmak.
* Bir kimsenin yerini almak.
* (otobüs, vapur, uçak vb.için) Dokunmak, hasta etmek.
* Herhangi bir durumda kalmasını sağlamak.
* Bir yerde kalmasını sağlamak.
* (yemek için) Hafifçe yanmak.
* Bir sanat eseri geniş ilgi görmek.
* Biriktirmek, tasarruf etmek.
* (askerlikte, bankacılıkta) Durdurmak, blokaj.

tutmalık
* Tutmaya yarayan nesne.
* Spor ayakkabılarının altına yerleştirilen ve kaymayı önleyen, deriden veya madenden küçük konik parçalar, krampon.

tutsak
* Savaşta ele geçen düşman, esir.
* Gitmesine engel olunan, serbestçe hareketine engel olunan.
* Bir şeye veya bir kimseye çok bağlı, kendisini bir şeyin etkisinden kurtaramayan kimse.

tutsak pazarı
* Tutsakların köle gibi alınıp satıldığı yer, esir pazarı.

tutsaklık
* Tutsak olma durumu, esirlik, esaret.

tuttuğu dal elinde kalmak
* dayandığı, güvendiği kimse veya şey önemini yitirerek işe yaramaz duruma gelmek.

tuttuğunu koparmak
* becerikli olmak, giriştiği her işte başarı sağlamak.

tutturabildiğine
* (çoğunlukla satış için) Kabul ettirebildiğince, belli bir fiyatı olmaksızın.

tutturaç

* Bir şeyin bağlanıp tutturulduğu nesne.

tutturgaç

* Kâğıtları birbirine tutturmak için kullanılan telden yapılmış araç, ataç.

tutturma

* Tutturmak işi.

tutturmak

* Tutmasını sağlamak.
* Bir işe başlayıp sürdürmek, bir şeyi yapmakta olmak.
* Aklına koyup direnmek, ısrar etmek.
* (çivi, toplu iğne, çengelli iğne vb.ile) İliştirmek, bağlamak.
* Hedefe vardırmak, değdirmek, isabet ettirmek.
* Takip etmek.

tutturmalık

* Kopça, toka, düğme gibi iki şeyi birbirine tutturmaya yarayan nesne.

tutturuş

* Tutturmak işi veya biçimi.

tutu

* Rehin, ipotek.

tutucu

* Mevcut toplumsal düzeni, düşünceleri ve kurumları değiştirmeden, olduğu gibi korumak isteyen kimse, muhafazakâr.
* Durmalı çıkışlarda, bisikletçiye yardım eden kişi.

tutuculaşma

* Tutuculaşmak işi veya durumu.

tutuculaşmak

* Tutuculuk yapmak.

tutuculuk

* Tutucu olma durumu.
* Özellikle siyasal ve toplumsal düzeni olduğu gibi sürdürme görüşü, tutumu, anlayışı, muhafazakârlık.

tutuk

* Akıcı, rahat konuşamayan.
* Durgun, çekingen, sıkılgan.
* Eski işlevini göremez duruma gelmiş.
* Kısılmış, tutulmuş, kesik.
* Tutuklu.
* Kapalı, tıkalı.

tutuk evi

* Tutukluların kapatıldığı yer, tevkifhane.

tutuklama

* Tutuklamak işi, tevkif.

tutuklamak

* Kanun yoluyla hürriyeti kısıtlayarak bir yere kapatmak, tevkif etmek.

tutuklanış

* Tutuklanmak işi veya biçimi.

tutuklanma
* Tutuklanmak işi.

tutuklanmak
* Tutuklamak işine konu olmak.

tutuklatma
* Tutuklatmak işi.

tutuklatmak
* Tutuklamak işini yaptırmak.

tutuklu
* Kanun yoluyla hürriyetlerinden alıkonularak bir yere kapatılan (kimse), mevkuf.

tutukluk
* Tutuk olma durumu.
* Düzgün işlememe durumu.

tutukluluk
* Tutuklu olma durumu, mevkufiyet.

tutuksuz
* Tutuklanmadan (yargılanan).

tutulma
* Tutulmak işi, popülarite.
* Bir gök cisminin, araya başka bir cismin girmesiyle bütününün veya bir bölümünün görünmez olması olayı.

tutulmak
* Tutmak işi yapılmak veya tutmak işine konu olmak, popüler olmak.
* (Ay ve Güneş) Tutulma olayına uğramak.
* Tutuk duruma gelmek.
* (bir üyesi) İşleyemez olmak.
* Birine tutkun olmak, sevmek.
* Bir işe veya birine canı sıkılmak.
* Yakalanmak.

tutulmaz
* Yakalanmaz, ele avuca gelmez.

tutulmazlık
* Tutulmaz olma durumu.

tutulmuş
* Engellenmiş, ele geçirilmiş.

tutulmuş para
* Kontrol altına alınmış para, bloke para.

tutulu
* Tutulmuş.
* Tutu olarak alınmış, merhun.

tutulum
* Bir yıl boyunca Güneş'in gök küresi üzerinde çizdiği çemberin sınırladığı daire.

tutuluş
* Tutulmak işi veya biçimi.

tutum

* Tutulan yol, davranış.
* Aşırı harcamalardan sakınma, iktisat, ekonomi.

tutumlu
* Tutumlu davranan, idareli, muktesit.

tutumluluk
* Tutumlu olma durumu.

tutumsuz
* Tutumlu olmayan, müsrif.

tutumsuzluk
* Tutumsuz olma durumu, israf.

tutunacak dalı olmak (veya olmamak)
* güveneceği bir kimse veya şey bulunmak (bulunmamak).

tutunma
* Tutunmak işi.

tutunmak
* Tutup bırakmamak, dayanmak, sarılmak veya asılmak.
* Aynı yerde ve durumda kalmak, direnmek, dayanmak.
* Kendini kabul ettirmek, kendine bir yer sağlamak.
* Kendi üzerine koymak, kullanmak.
* Sataşmak, çıkışmak.

tutunuş
* Tutunmak işi veya biçimi.

tuturuk
* Ateş tutuşturacak çalı, çırpı, yonga gibi şeyler.
* Çok ekşi.

tutuş
* Tutmak işi veya biçimi.

tutuşma
* Tutuşmak işi.

tutuşmak
* Birbirini tutmak, birbirine ilişip dokunmak.
* Girişmek.
* Yanmaya başlamak, ateş almak.
* Kızarmak, kızıllaşmak.

tutuşturma
* Tutuşturmak işi.

tutuşturmak
* Tutuşmalarını veya tutuşmasını sağlamak.
* Karşısındakinin isteyip istemediğini düşünmeksizin ansızın vermek.
* Coşturmak, çok heyecanlandırmak.

tutuya koymak
* tutu olarak vermek, terhin etmek.

tutya
* Çinko.
* Sürme.

Tuvaca
* Tuva Türkçesi.

tuval
* Ressamların kullandığı gerdirilmiş keten, kenevir veya pamuklu kaba kumaş üzerine yapılan resim.

tuvalet
* Yıkanma, tıraş olma, giyinme, süslenme, taranma işi.
* Kadınların gece toplantılarında giydikleri gösterişli giysi.
* Vücut temizliği ve bakımı için gereken nesne.
* Ayak yolu.

tuvalet ispirtosu
* Hekimlikte, temizlik amacıyla kullanılan binde 966sı saf, geri kalanı su olan ispirto.

tuvalet kâğıdı
* Ayakyolunda temizlenmek için kullanılan, özel olarak hazırlanmış ince kâğıt.

tuvalet masası
* Kadınların süslenmek, taranmak, makyaj yapmak amacıyla kullandıkları aynalı bir tür masa.

tuvalet sabunu
* Tuvalette temizlik için kullanılan sabun.

tuvalet takımı
* Tuvalet veya makyaj malzemeleri bulunan çanta veya kutu.

tuvaletçi
* Tuvalet işleten kimse.

tuyuğ
* Mani (II) biçiminde aruzla yazılmış manzume.

tuz
* Kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billûrsu madde (NaCl).
* Bir asitteki hidrojenin yerini bir bazın almasıyla oluşan birleşim.

tuz biber ekmek
* Bkz. üstüne tuz biber ekmek.

tuz ekmek düşmanı
* iyilik gördüğü kimseye hainlik yapan, aldığı yardımı inkâr eden (kimse).

tuz ekmek hakkı
* birinin ekmek yedirip iyilik ettiği kimse üzerindeki hakkı.

tuz ruhu
* Hidroklorik asit.

tuzağa düşmek
* birilerince hazırlanan kötü bir duruma uğramak, oyuna gelmek.

tuzak
* Kuş veya yaban hayvanlarını yakalamaya yarayan araç veya düzen.
* Birini güç ve tehlikeli bir duruma düşürmek için kurulan düzen, komplo.
* Bubi tuzağı.

tuzak kurmak
* bir şeyi yakalamak için tuzak hazırlamak.
* birini güç ve tehlikeli bir duruma düşürmek için düzen hazırlamak, komplo kurmak.

tuzakçı

* Tuzak kuran kimse.

tuzaklama
* Tuzaklamak işi veya durumu.

tuzaklamak
* Tuzak kurmak, tuzağa düşürmek.

tuzaklanmak
* Tuzak durumuna getirilmek.

tuzcu
* Tuz satan kimse.

tuzcul
* Tuzlu toprakları seven (bitki).

tuzla
* Kıyılarda, tava denilen havuzlara deniz veya göl suyu akıtıldıktan sonra kurutularak tuz çıkarılan yer, memleha.
* Davarlara kırda tuz verilen düz, taşlık ve kayalık yerler.
* Tuzlak.

tuzla buz (veya tuz buz) olmak
* (cam türünden şeyler) onarılamayacak biçimde kırılmak, dağılmak, paramparça olmak.

tuzla buz etmek
* (kırılan şeyler için) onarılmayacak biçimde kırmak, paramparça etmek.

tuzlak
* Otları tuzlu olan veya hiç ot bitmeyen, çorak, verimsiz (yer).

tuzlama
* Tuzlamak işi.
* Bir çeşit işkembe çorbası veya yemeği.
* Tuzlanarak hazırlanan.

tuzlamak
* Tuza yatırmak veya üstüne tuz ekmek.

tuzlanma
* Tuzlanmak işi.

tuzlanmak
* Tuzlamak işi yapılmak.

tuzlayayım da kokmayasın (veya kokma)
* birine,düşüncesinde aldandığını ve aklının bir şeye ermediğini anlatmak için söylenir.

tuzlayış
* Tuzlamak işi veya biçimi.

tuzlu
* Tuzu olan.
* Yapılışında tuz bulunan şeyler için, tuzu çok olan.
* Çok pahalı.

tuzlu balgam
* Birtakım deri hastalıklarının ortak adı.
* Egzama.

tuzluk

* Tuz konan kap.
* Atlarda gözün üstündeki, insanlarda köprücük kemiğinin ardındaki çukur yer.
* Otlayan hayvanların tuz ihtiyacını karşılamak üzere, öğütülmüş kaya tuzlarının, yğmurdan korunmasını ve hayvanların rahatça yararlanmasını sağlayan üstü kapalı yer.

tuzluluk
* Tuzlu olma durumu.
* Bir litre suda erimiş bulunan tuzların gram olarak belirlenmesi.

tuzluya mal olmak (oturmak veya patlamak)
* çok para vererek satın almak, çok pahalı gelmek.

tuzsuz
* Tuzu olmayan veya tuzu az olan.
* Tatsız şakalar yapan (kimse).

tuzu kuru
* Bir işten zarar görmeyen, kazancı yolunda.

tuzu olmak
* katkısı olmak.

tü
* Bkz. tüh.

-tü
* Bkz. -dı / -di.

tüberkülin
* Veremi teşhis ve tedavide yararlanılan, verem mikrobu kültüründen elde edilen bir sıvı.

tüberkülin testi
* Bir kimsede tüberküloz bulunup bulunmadığını anlamak amacıyla deri altına tüberkülin aşılama.

tüberküloz
* Verem.

tüccar
* Ticaret yapan, ticaretle uğraşan kimse, tacir.

tüccarlaşma
* Tüccarlaşmak işi veya durumu.

tüccarlaşmak
* Tücar durumuna gelmek.
* Tüccar gibi davranmak.

tüccarlık
* Tüccar olma durumu.

tüf
* Yanardağların püskürttüğü kül, kum ve lâv parçacıklarından oluşan, çoğunlukla açık renkli, hafif gözenekli bir tür çökelti taşı.

tüfek
* Savaş veya avda kullanılan, uzun namlulu ateşli silâh.

tüfek atmak
* tüfekle ateş etmek.

tüfek çatmak
* dinlenme sırasında askerlerin tüfeklerini, dipçikleri üzerinde üçerli olarak birbirine dayamak.

tüfek patlamaksızın
* Çarpışma olmaksızın.

tüfekçi
* Tüfek yapan, onaran veya satan kimse.
* Padişahı ve sarayı korumakla görevli olanlara verilen ad.
* Savaş gereçleri, silâh yapımı ve onarımı ile uğraşan asker sınıfından olan kimse.

tüfekçilik
* Tüfek yapmak veya onarmak işi.
* Tüfek satıcılığı.

tüfekhane
* Tüfek yapılan yer.

tüfeklik
* Kışla gibi yerlerde tüfekleri düzenli bir biçimde koymak için yapılmış yer.
* Tüfek kılıfı.

tüh
* Yazıklar olsun.

-tük
* -dık / -dik.

tükenik
* Bitmiş, tükenmiş.
* Çok azalmış olarak.

tükeniş
* Tükenmek işi veya biçimi.

tükenme
* Tükenmek işi.

tükenmek
* Bitmek, sona ermek, artık kalmamak.
* Güçsüzleşmek, bitkinleşmek, yılgınlaşmak.
* Verimliliğini yitirmek, söyleyecek sözü kalmamak.

tükenmez
* Tükenmeyen, bitmeyen.
* Sonsuz.
* Bir kapta ekşitilen ve alındıkça su eklenerek çoğaltılan üzüm veya üzüm, elma, armut karışımı bir tür içecek.
* Peynirli bir tür çorba.
* Bkz. tükenmez kalem.

tükenmez kalem
* Ucunda küçük bir bilyası bulunan ve içi özel bir mürekkeple dolu ince bir borucuktan oluşan bir kalem türü, tükenmez.

tükenmezlik
* Tükenmez olma durumu.

tükenmişlik
* Gücünü yitirmiş olma, çaba göstermeme durumu.

tüketici
* Mal ve hizmetlerden yararlanan, satın alıp kullanan, tüketen kimse, yoğaltıcı, müstehlik, üretici karşıtı.
* Bitiren, mahveden.

tüketici sayacı
* Harcanmak üzere tüketim mahalline sevkedilen gazı ölçmekte kullanılan cihaz.

tüketim
* Tüketmek işi.
* Üretilen veya yapılan şeylerin kullanılıp harcanması, yoğaltım, istihlâk, üretim karşıtı.

tüketme
* Tüketmek işi.

tüketmek
* Kullanarak, harcayarak yok etmek, bitirmek, yoğaltmak.
* Güçsüzleştirmek, bezdirmek.
* Yürüyerek aşmak, bitirmek.

tükürdüğünü yalamak
* verdiği sözden benliğini küçülterek geri dönmek.

tükürme
* Tükürmek işi.

tükürmek
* Tükürüğü ağız içinden dışarıya atmak.
* Ağzındakini dudakları arasına getirip dışarı vermek.
* Ağız yoluyla dışarı çıkarmak.
* Küfür,öfke ve tiksinti bildiren deyimlerde geçer.

tükürüğünü yutmak
* imrenip ağzı sulanmak.

tükürük
* Tükürük bezlerinin ağza akan salgısı.

tükürük bezleri
* Dil, çene ve kulak altında bulunan, tükürük salgılayan üç çift bez.

tükürük hokkası
* İçine tükürülen kap.

tükürük otu
* Zambakgillerden, 20-30 cm yükseklikte, küçük, beyaz veya sarı çiçekli, otsu ve çok yıllık bir bitki (Ornithogalum umbellatum).

tükürükleme
* Tükürüklemek işi.

tükürüklemek
* Tükürükle ıslatmak.

tükürüklenme
* Tükürüklenmek işi.

tükürüklenmek
* Tükürüklemek işine konu olmak.

tül
* Çok ince gözenekli pamuk, ipek veya sentetik dokuma.
* Bu dokumadan yapılmış perde.

tülbent
* Pamuktan, ince ve seyrek dokunmuş hafif ve yumuşak bez.

* Bu bezden yapılmış ba ş örtüsü.

tülbentçi
* Tülbent satan kimse.

tüllenme
* Tüllenmek işi.

tüllenmek
* Tül görünümü alan.

tülyum
* Bkz. tulyum.

tüm
* Bir şeyin olancası, bütünü, topu, tamamı.
* Tümen sözcüğünün kısaltması.

tüm
* Tepe, tümsek.

tüm başkalaşma
* Böceklerde, kurtçuk ve koza evresi geçiren başkalaşma türü.

tüm başlılar
* Kemikleri kıkırdak olan, solungaç yarıkları bir deri kıvrımı ile örtülü omurgalı balıklar takımı.

tüm cahil
* Çok bilgisiz.

tüm kirpikliler
* Kirpikli bir hücrelilerin alt sınıfı.

tüm sayı
* Bir topluluğu, kuruluşunda oluşturan üye sayısı, adedimürettep.

tüm tanrıcı
* Tüm tanrıcılık yanlısı, kamu tanrıcı, panteist.

tüm tanrıcılık
* Tanrı ile evreni bir kılan,herşeyi tanrı olarak gören öğretilerin genel adı, kamu tanrıcılık, panteizm.

tümamiral
* Deniz kuvvetlerinde kara kuvvetlerindeki tümgeneralin dengi olan amiral.

tümamirallik
* Tümamiral rütbesi.
* Tümamiralin makamı ve görevi.

tümbek
* Tüm (II).

tümce
* Cümle.

tümcemsi
* Cümlemsi.

tümden
* Tümüyle, bütünüyle.

tümden gelim

* Tümel bir önermeden tikel bir önermeye, yasalardan olaylara, etkenden etkiye geçme yolu, talil, dedüksiyon.

tüme varım
* Tekil olandan, özel olandan genel olana giden, tek tek olgulardan genel önermelere varan yöntem, istikra, endüksiyon.

tümel
* Belli bir sınıfa bağlı bireylerin hepsini içine alan; bütün kapsamıyla alınmış olan (önerme).Bir önermenin tümelliği "bütün" veya "her" kelimesiyle gösterilir, küllî.

tümel kavram
* Kapsamına aldığı bütün nesneleri gösteren kavram.

tümel önerme
* Konunun kapsamına giren bütün bireyler için belli bir şey bildiren önerme, tikel önerme karşıtı.

tümeller
* Cins, tür, ayrım, özellik ve ilineği içeren kavramlar.

tümen
* Büyük küme, yığın.
* Tugayla kolordu arasında yer alan birlik.
* On bin erden oluşan asker kuvveti.
* On bin.

tümen tümen
* Pek çok.

tümgeneral
* Orduda rütbesi tuğgeneralle korgeneral arasında olan general.

tümgenerallik
* Tümgeneralin rütbesi.
* Tümgeneralin makamı ve görevi.

tümleç
* Tümleyen şey, mütemmim.
* Genellikle fiilin anlamını çeşitli yönlerden tamamlayan, herhangi bir isim durumunda bulunan, edat alan isim veya tamlama, mef'ul.

tümleme
* Tümlemek işi.

tümlemek
* Tüm durumuna getirmek, tamamlamak, ikmal etmek.

tümlenme
* Tümlenmek işi.

tümlenmek
* Tüm durumuna gelmek.

tümler
* Tümleyen, mütemmim.

tümler açı
* Bir dar açıyı dik açı değerine çıkaran açı.

tümör
* Bkz. ur.

tümörlenme
* Tümörlenmek durumu.

tümörlenmek
* Tümör durumuna gelmek, ur durumuna gelmek.

tümörleşme
* Tümörleşmek işi veya durumu.

tümörleşmek
* Tümör durumuna gelmek.

tümsek
* Küçük tepe.
* Çıkıntılı yer, kabarıklık, şişkinlik.

tümsekleşme
* Tümsekleşmek işi veya durumu.

tümsekleşmek
* Tümsek durumuna gelmek.

tümsekli
* Tümseği olan.
* Bkz. dışbükey.

tümselme
* Tümselmek işi veya durumu.

tümselmek
* Tümsek olmak.

tümür
* Bağırsakların iç yüzeylerinde bulunan, pürtüklerin adı.

tün
* Gece.

tünaydın
* Akşamları söylenen selâmlama sözü.

tünek
* Kuşların, evcil kanatlıların üzerinde tünedikleri dal veya sırık.

tünekleme
* Tüneklemek işi.

tüneklemek
* Tünemek.

tünel
* Bir yandan öbür yana geçebilmek için yer altında açılan yol.
* Çevresi kapalı yol.

tünel geçmek
* aklını yaptığı işe vermemek.

tüneme
* Tünemek işi.

tünemek
* (kuşlar, evcil kanatlılar) Uyumak için bir dala veya sırığa konmak.

* (tabure, yüksekçe iskemle vb. üzerine) Oturmak.

tünmek
* Hava kararıp gece olmak.

tüp
* Lâboratuvarlarda türlü işlerde kullanılan, bir ucu kapalı cam boru.
* İçine krem, diş macunu, ilâç gibi maddeler konulan, bir ucu burgu kapaklı, plâstik veya metal boru.
* Akışkan maddelerin konulduğu, genellikle silindir biçiminde, içi boş, ağzı özel tapalı kap.

tüp bebek
* Üreme organlarındaki rahatsızlıklar yüzünden ana rahminin dışında yumurtanın döllenmesi ve sonra ana rahmine yerleştirilmesi sonucunda doğan bebek.

tüp gaz
* İçine yüksek basınçla sıvılaştırılmış petrol gazı ve bütan gazı doldurulan, ısıtmada ve mutfakta kullanılan tüp.

tüp geçit
* Nehirlerin, kanalların iki yakasını su altından bağlayan ve ulaşımı sağlayan yol.
* Büyük caddelerde yayaların karşıdan karşıya geçişini kolaylaştırmak amacıyla yolu üstten birbirine bağlayan yaya geçidi.

tüpçü
* Tüp satan kimse.

tüpçülük
* Tüp gaz satıcılığı.

tüpleme
* Tüpe yerleştirme.

tüplemek
* Tüpe doldurmak.

tüplü
* Tüpü olan.
* Tüp içinde yetiştirilen.

tüplük
* Lâboratuarlarda cam tüpleri koymaya yarayan tahta veya metal tabla.

tür
* Çeşit.
* Ortak özellikleri olan bireylerin tamamı, cinslerin ayrıldığı bölüm.
* Kendi içinde bir birim olan ve üzerinde cins kavramının bulunduğu mantıksal kavram.
* Türlü.

-tür
* Bkz. -dır / -dir.

-tür-
* -dır-/-dir-.

türap
* Toprak, toz.

türban
* İnce kumaştan yapılmış, başı sıkıca kavrayan bir baş sargısı.

türbe
* Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

türbe eriği
* Gülgillerden, kırmızı, tatlı, küçük çekirdekli, etinden kolay sıyrılabilen bir erik çeşidi.

türbedar
* Türbede hizmet gören, türbeyi bekleyen kimse, türbe bekçisi.

türbin
* Herhangi bir akışkanın (su, buhar, gaz) kinetik enerjisi ile ve birtakım özel düzenler yardımıyla bir dönme hareketine giren araç.

türbülâns
* Karmaşa.

türdeş
* Türleri bir olan, mütecanis.

türdeşlik
* Aynı türden olma durumu, soydaşlık.

türe
* Hak ve hukuka uygunluk, adalet.

türedi
* Kendisinden umulmayan bir biçimde sivrilmiş ve hakkı olmayan bir duruma gelmiş kimse.
* Nereden geldiği, nasıl ortaya çıktığı belirsiz, gerçek bir değeri olmayan.

türel
* Türe ile ilgili olan, hukukî.

türeme
* Türemek işi.

türeme ünlü
* Kelimenin aslında bulunmayan, iç seste veya ön seste beliren ünlü: azm > azim, Rum > Urum, gepgenç > gepegenç gibi.

türeme ünsüz
* Kelimenin aslında bulunmayan, ön seste veya iç seste beliren ünsüz: Urmak > vurmak, ayva > hayva gibi.

türemek
* Oluşmak, ortaya çıkmak, meydana çıkmak, parçalanıp çoğalmak.
* (bir kökten) Çıkmak.

türemiş
* Oluşmuş, ortaya çıkmış, meydana gelmiş.

türemiş fiil
* Yapım eki ile kurulmuş fiil: Başlamak, güzelleşmek, duraklamak gibi.

türemiş isim
* Yapım ekiyle kurulmuş isim: Süz-geç, baş-lık, doğ-um, dur-ak, geç-it gibi.

türemiş kelime
* Yapım ekiyle kurulmuş kelime: Süzgeç (süz-geç), vergi (vergi) gibi.

türemiş sıfat
* Yapım ekiyle kurulmuş sıfat: Akıllı çocuk. Sarışın kız gibi.

türemiş zarf
* Yapım eki ile kurulmuş zarf: İlk-in, akşam-le-yin, gelmek-sizin, sürünür-cesine gibi.

türetici
* Türeten.

türetme
* İsim veya fiil kök veya gövdesine yapım eki getirilerek kelime kurma, iştikak: Göz-lük-çü, söyle-n-ti, sev-gi gibi.
* Bilinen bazı seylerden yararlanarak düşünce gücüyle yeni bir şey bulma, ihtira.

türetme eki
* İsim ve fiil köklerine getirilerek yeni söz varlıkları yapan ek.

türetmek
* Oluşturmak, ortaya çıkarmak, yaratmak, meydana çıkarmak.

türev
* Yapım ekiyle kurulmuş kelime, müştak: Sev-gi, sev-in-mek, göz-lük gibi.
* Bir madde üzerinde yapılan kimyasal işlemler sonucu elde edilen bir başka madde.
* Değişken artması sıfıra giderken, fonksiyonun artmasının değişken artmasına oranının limiti.

türeyiş
* Türemek işi veya biçimi.

Türk
* Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan halk ve bu halktan olan kimse.
* Asya ve Doğu Avrupa'da yaşayan, Türkçenin çeşitli lehçelerini konuşan soy ve bu soydan olan kimse.

Türk aksağı
* Klâsik Türk müziğinde bir küçük usul.

Türk biberi
* Kırmızı biber.

Türk kıyması
* Yumuşak, esnek ve dayanıklı bir tür sünger, ipek süngeri.

Türk kupası
* Türk kıyması.

Türk meşesi
* Ülkemizde yetişen bir meşe türü (Quercus cerris).

Türkçe
* Genel Türk dili.
* Türkiye Türkçesi.

Türkçeci
* Okullarda Türkçe dersi veren öğretmen.
* Türkçecilik ilkesini benimsemiş kimse.

Türkçecilik
* Türk dilini yabancı kurallardan ve kelimelerden arıtma akımı.

Türkçeleşme
* Türkçeleşmek işi veya durumu.

Türkçeleşmek
* Türkçe niteliğini kazanmak.

Türkçeleştirme
* Türkçeleştirmek işi.

Türkçeleştirmek

* Türkçeleşmesini sağlamak.
* Yabancı dilden Türkçeye çevirmek.

Türkçesi
* Açık söylemek gerekirse, açıkçası.

Türkçü
* Türkçülük akımını benimseyen kimse.

Türkçülük
* Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında, Osmanlılık ve İslâmcılık akımları karşısında bütün Türklerin tek vatanda ve tek bayrak altında birleştirilmesini amaçlayan akım.

Türkî
* Türkle ilgili.
* Türkçe.

Türkistanlı
* Türkistan halkından olan.

Türkiyat
* Türkoloji.

Türkiye Türkçesi
* Türkiye'de, Balkanlarda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, Irak ve Suriye'nin bazı bölgelerinde kullanılan Türk dili.

Türkkâri
* Türk'e benzer, Türk yapısını andıran.

Türkleşme
* Türkleşmek işi veya durumu.

Türkleşmek
* Türk olmak, Türk dilini ve Türklüğü benimsemek.

Türkleştirme
* Türkleştirmek işi veya durumu.

Türkleştirmek
* Türk dilini ve Türklüğü benimsetmek, Türkleşmesini sağlamak.

Türklük
* Türk olma durumu.
* Türklerin meydana getirdiği topluluk.

Türklük bilgisi
* Türk dili, tarihi, edebiyatı ve halk bilimi araştırmalarını konu edinen bilim dalı, Türkoloji, Türkiyat.

Türkmen
* Türkmenistan Cumhuriyeti'nde yaşayan Türk soyundan bir halk ve bu halktan olan kimse.

Türkmence
* Türkmen Türkçesi.

Türkolog
* Türkoloji bilgini.

Türkoloji
* Türk dili, tarihi, edebiyatı ve halk bilimi ile uğraşan bilim dalı, Türkiyat, Türklük bilgisi.

türkuaz

* Yeşile çalan mavi renkte değerli bir taş, firuze.
* Bu renkte olan.

türkuaz yeşili
* Türkuaz.

türkü
* Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume.

türkü çağırmak
* türkü söylemek.

türkü söylemek
* ezgisiyle bir türküyü seslendirmek.

türkü tutturmak
* türkü söylemek.

türkü yakmak
* türküye ezgi yapmak.

türkücü
* Türkü söyleyen kimse.

türkücülük
* Türkücünün işi.

türküleme
* Türkülemek işi veya durumu.

türkülemek
* Türküsünü söylemek, türkü yakmak.

türküleşme
* Türküleşmek durumu.

türküleşmek
* Türkü durumuna gelmek.

türküleştirme
* Türküleştirmek işi veya durumu.

türküleştirmek
* Türkü durumuna getirmek.

türküsünü çağırmak
* bir kimsenin hoşuna gidecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak.

türlü
* Çok çeşitli özellikleri olan, çeşit çeşit, muhtelif.
* Çeşit veya çeşitleri toplayan daha geniş bir bölüm.
* Herhangi bir yolda, herhangi bir biçimde.
* Çeşitli sebzelerle pişirilen etli yemek.

türlü türlü
* Çeşit çeşit.

-türt-
* Bkz. -dırt-/-dirt-.

türüm
* Varlıkların oluşumu.

* Bütün var olanların Tanrı'dan, ondan hiçbir şey eksiltmeksizin çıkması.

türümcülük
* Evrenin türüm ile ilgili olarak oluştuğunu ileri sürenlerin öğretisi.

türüz otu
* Hanımeligillerden, sarı, kırmızı çiçekli, güzel kokulu ve tırmanıcı bir süs bitkisi (Leonicera japonica).

tüs
* Bkz. tüy.

tütme
* Tütmek işi.

tütmek
* Duman veya buhar çıkarmak.
* Dumanı geri vermek.
* Özlemek.
* İyi veya kötü kokmak.
* Yaşamak, varlığını sürdürmek.

tütsü
* Dinî törenlerde çevrenin güzel kokmasını sağlamak, büyü veya ilâç yapmak amacıyla yakılan kokulu madde.
* Bu maddeyi yakma işi.
* Et ve balık gibi yiyeceklerin tutulduğu odun veya saman dumanı.
* İçki.

tütsü gözü
* Çadırlarda duman çıkmasını sağlayan delik.

tütsü yapmak
* dinî törenlerde kokulu madde yakmak.
* et ve balık gibi yiyecekleri dumana tutmak.

tütsüleme
* Tütsülemek işi.

tütsülemek
* Türlü amaçlarla bir yeri tütsü dumanıyla doldurmak, tütsü yapmak.
* Et ve balık gibi yiyecekleri odun veya saman dumanına tutmak.
* İçki içmek, sarhoş olmak.

tütsülenme
* Tütsülenmek işi.

tütsülenmek
* Tütsülemek işi yapılmak.
* Tütsüye benzeyen dumana tutulmak.

tütsülü
* Tütsü yapılmış (yer, kimse veya yiyecek).
* Sarhoş.

tütsülük
* Tütsü kabı, buhurdan, buhurluk.

tüttürme
* Tüttürmek işi.

tüttürmek
* Tütmesini, duman çıkarmasını sağlamak, duman çıkarmak.

* (sigara, pipo için) İçmek.

tütün
* Patlıcangillerden, birleşiminde nikotin bulunan, otsu bir bitki (Nicotiana tabacum).
* Bu bitkinin kurutulup kıyılarak sigara biçiminde veya pipoyla içilen yaprağı.
* Duman.

tütün balığı
* Tütsü ile kurutulmuş balık; daha çok ringanın kurutulmuşu.

tütün içmek
* tütünü yakıp dumanını içine çekmek.

tütün rengi
* Kurutulmuş tütünün rengi olan koyu pas rengi, taba.
* Bu renkte olan.

tütüncü
* Tütün yetiştiren veya satan kimse.

tütüncülük
* Tütün yetiştiriciliği veya satıcılığı.

tütünlük
* Tütün ekilen yer, tütün tarlası.
* Hayvanın sırt bölgesinden çıkarılan pastırmalık et.
* Sırtın kuyruğa yakın yerinden yapılmış en gevrek pastırma.

tütünü tepesinden çıkmak
* bir acının ateşiyle yanıp tutuşmak.

tütününü tüttürmek
* ev ve aile düzeninin sürmesini sağlamak.

tüvana
* Kuvvetli, dinç, canlı.

tüveyç
* Çiçek tacı.

tüvit
* Taranmış yünden yapılan, çoğu iki renkte, spor giyecekler yapımında kullanılan kumaş türü.
* Bu kumaştan yapılmış.

tüy
* İnsan ve hayvan derisi üzerinde bulunan ince kıl.
* Bazı bitki ve meyvelerle bazı dokumalar üzerinde görülen ince, kısa, yumuşak ve sık uzantılar.

tüy ağırlık
* Bkz. tüy siklet.

tüy atmak
* (hayvan) tüyünü değiştirmek.

tüy dikmek
* (kötü bir durum almış bir işi) büsbütün kötü bir duruma sokmak.

tüy düzmek
* (hayvanın) tüyü düzelmek.
* (insan) iyi bir yaşayışa kavuştuğunu belirtecek biçimde güzel giyinmek.

tüy gibi

* çok hafif.

tüy sıklet
* 57 kiloda dövüşen boksör.
* En az kilo ile yarışa sokulan at.
* Zayıf, çelimsiz.

tüy tüs
* Tüy.

tüydürme
* Tüydürmek işi veya durumu.

tüydürmek
* Çalmak, aşırmak.
* Uzaklaştırmak.

tüylendirme
* Tüylendirmek işi.

tüylendirmek
* Tüylenmesine yol açmak.

tüylenme
* Tüylenmek işi.

tüylenmek
* Tüy çıkmak, üzerinde tüyler oluşmak.
* Para sahibi olmak.

tüyleri diken diken olmak
* üşümekten veya korkmaktan vücuttaki kılların dipleri kabarıp kıllar dikilmek.
* korku, tiksinti gibi duyguları anlatır.

tüyleri ürpermek
* kötü bir olay, soğuk, gıcıklanma gibi sebeplerle korku veya tiksinti duymak.

tüylü
* Tüyü olan.
* Uzun tüyleri olan kilim.

tüylü dalak otu
* 10-40 cm yüksekliğinde, yatık veya dik, gri veya beyaz tüylü, çok yıllık bir dalak otu türü (Teucrium polium).

tüylü meşe
* Yaprakları tüylü olan bir meşe türü.

tüyme
* Tüymek işi veya durumu.

tüymek
* Kaçmak.

tüyo
* Sınavda başkasından yardım görme veya bir kaynaktan yararlanma, kopya.
* Yarış öncesinde belirlenen veya tahmin edilen yarışmacı hakkında verilen gizli bilgi.

tüysüz
* Tüyü olmayan.
* Henüz bıyığı, sakalı çıkmamış.

tüyü bozuk
* Sarışın veya saç rengi açık ve bozuk olan kimselere söylenen alay yollu söz.

tüyüne dokunmamak
* dokunacak, zarar verecek en ufak bir davranışta bulunmamak.

tüze
* Hukuk.

tüzel
* Tüze ile ilgili, hukukî.
* Hükmî.

tüzel kişi
* Hukuk bakımından tek bir kişi sayılan birçok kişilerin veya malların topluluğundan doğan, tek bir kişi sayılan varlık, hükmî şahıs.

tüzel kişilik
* Tüzel kişinin durumu.

tüzük
* Herhangi bir kurumun veya kuruluşun tutacağı yolu ve uygulayacağı hükümleri sırasıyla gösteren maddelerin hepsi, nizamname, statü.

tvist
* Özellikle gençler arasında 1961 yılında yaygınlık kazanan çok hızlı ritmi olan bir dans.
* Bu dansın müziği.

U
* Uranyum'un kısaltması.

-u
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (I).

-u
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (II).

-u
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (III).

-u
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (IV).

u borusu
* U harfi biçiminde yapılmış boru.

U dönüşü
* Yüz seksen derecelik bir dönüş yapma.

U dönüşü yapmak
* yüz seksen derece dönüş yapmak.

u, U
* Türk alfabesinin yirmi beşinci harfi; ses bilimi bakımından kalın, dar, yuvarlak ünlüyü gösterir.

ubudiyet
* Kölelik, kulluk.

uca
* Kuyruk sokumu kemiği, pöç.

uca

* Yüce.

-ucu
* Bkz. -ıcı / -ici.

ucu ortası belli olmamak
* (iş için) neresinden başlanacağı kestirilemez durumda olmak.

ucu (herhangi birine) dokunmak
* birine olumsuz etkisi veya zararı gelmek.

ucu bucağı olmamak (veya görünmemek)
* çok geniş olmak.

ucu ucuna
* Ancak, en son kertede.

ucube
* Çok acayip, şaşılacak kadar çirkin olan şey.

ucun ucun
* Uç uca, ucu ucuna, azar azar.
* Yan yana.

ucunda (cezalandırıcı bir şey) bulunmak
* kötü bir şeye sebep olmak.

ucunda bir şey olmak
* gizli bir amaç bulunmak.

ucundan tutmak
* bir şeyle meşgul olmak, katkı sağlamak, yardımcı olmak.

ucunu bulmak
* sona erdirmek, kolayını bulmak.

ucunu kaçırmak
* (iş) çıkmaza girme.

ucuz
* Fiyatı yüksek olmayan, pahası az, düşük fiyatlı pahalı karşıtı.
* Az emekle elde edilen.

ucuz alan, pahalı alır
* ucuz olan mal çabuk eskir, pahalıya alınmış gibi olur.

ucuz atlatmak (veya kurtulmak)
* zor veya tehlikeli durumdan az zararla sıyrılmak.

ucuz etin yahnisi yavan (veya tatsız) olur
* ucuza mal olan şeylerin niteliksiz olduğunu anlatır.

ucuz halkçılık
* Halkçılığı basit ve kolay yoldan yapmak işi.

ucuz pahalı
* Yüksek veya düşük fiyatlı olduğuna bakmadan.

ucuza çıkmak
* yaptırılan bir şey az masrafla elde edilmek.

ucuza gitmek

* basit, kolay, önemsiz olarak değerlendirilmek.

ucuza kapatmak
* ucuza almak, fırsatı değerlendirmek.

ucuzca
* Ucuz olarak, ucuz bir biçimde.

ucuzcu
* Malını ucuz satan.
* Her şeyin ucuzunu arayan.

ucuzdur vardır illeti, pahalıdır vardır hikmeti
* ucuz şeylerin ucuzluğuna tamah etmemeyi, pahalı şeylerin de pahalılığından korkmamayı öğütler.

ucuzlama
* Ucuzlamak durumu.

ucuzlamak
* Fiyatı inmek.
* Kolaylıkla elde edilir ve duyulur olmak.

ucuzlatılma
* Ucuzlatılmak işi.

ucuzlatılmak
* Ucuzlatmak işi yapılmak.

ucuzlatma
* Ucuzlatmak işi.

ucuzlatmak
* Fiyatını indirmek.
* Kolaylıkla elde edilir duruma getirmek.

ucuzluk
* Ucuz olma durumu.
* Yasal bir işlemle her şeyin ucuz satıldığı dönem, damping.

ucuzuna
* Ucuz olarak, ucuzca.

uç
* Genellikle uzun bir nesnenin incelerek biten son ve sivri noktası.
* Uzun bir şeyin baş veya son noktası.
* Bir şeyin kenarı.
* Bir uzaklığın son noktası.
* Bir şeyin başı, tepesi.
* Sebep.
* Türk devletlerinde genel olarak sınır boylarındaki eyalet ve sancaklara verilen ad.

uç beyi
* Uçların sivil ve askerî yönetiminden sorumlu olan görevli.

uç beyliği
* Uç beyinin görevi veya makamı.
* Uç beyinin yönetimi altındaki sancak.

uç uca
* Bir şeyin son noktasıyla, ikinci bir şeyin baş noktasını birbirine ekleyerek.

uç uca gelmek

* ancak yetişmek.

uç vermek
* (çıban) baş vermek.
* ortaya çıkmak.
* (bitki) bitmek, sürmek.
* gelişme, büyüme başlangıcı göstermek.

uçak
* Kanatlarının altına havanın yaptığı basınç yardımıyla yükselip ilerleyebilen motorlu hava taşıtı, tayyare.

uçak alanı
* Bkz. alan.

uçaksavar
* Hava hedeflerine karşı kullanılan silâhlara verilen genel ad.

uçan daire
* Ne olduğu, nereden geldiği bilinmeyen, başka gezegenlerden uçup gelerek dünyamızda görüldüğü sanılan, yassı yuvarlak biçimde uçan araç.

uçan kale
* Stratejik amaçlarla İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılmış olan Amerikan ağır bombardıman uçaklarına verilen ad.

uçan kefal
* Bkz. uçar kefal.

uçan kuşa borcu olmak
* pek çok kişiye borçlu olmak.

uçan kuştan medet ummak
* çok sıkıntıda kalıp en ufak bir yardımın herhangi bir yerden gelmesini beklemek, sıkıntılı bir durumdan kurtulmak için her türlü çareye başvurmak.

uçan top
* Voleybol.

uçar
* Uçan, uçucu.

uçar kefal
* Turna balığıgillerden, kefale benzer, uzun kanatlı, eti beğenilen bir balık (Exocoetus).

uçara atmak
* uçmakta olan kuşa tüfek atmak.

uçarı
* (kişinin niteliği olarak) Ele avuca sığmaz.
* Kendini çeşitli eğlencelere vermiş, sefih.

uçarılık
* Uçarı olma durumu veya uçarı davranış, sefahat.

uçkun
* Ateşten fırlayan ve etrafa saçılan kıvılcım.

uçkur
* Şalvar ve iş donunu bele bağlamak veya torba, kese ağzını büzmek için bunlara geçirilen bağ.
* Cinsel duygu veya ilişki.

uçkur çözmek

* Bkz. harama uçkur çözmek.

uçkurlu
* Uçkuru olan.

uçkurluk
* Uçkur geçirilen katlanmış kenar.
* Bayrağın arka kenarında bulunan ve içinden ip geçirilip tutturulan beyaz bezden kenarlık.
* Uçkur geçirmeye yarayan çubuk.

uçkuruna gevşek olmak
* iffetine bağlı olmamak.

uçkuruna sağlam
* iffetine bağlı.

uçkurutan
* Turunçgillerden, özellikle limonlarda gelişerek, dal uçlarının kurumasına yol açan ve birkaç yıl içinde ağacın ölmesine sebep olan bir tür mantar.

uçlanma
* Uçlanmak durumu.

uçlanmak
* Uçlu duruma gelmek.
* Vermek.

uçlu
* Ucu olan, ucu çıkan.
* Filtreli (sigara).

uçma
* Uçmak işi.

uçmak
* (kuş, kanatlı böcek vb. için) Hareketli kanatları yardımıyla havada düşmeden durmak, havada yol almak.
* (uçak vb. için) Özel mekanizma ile yerden yükselmek, havada yol almak.
* Gaz veya buhar durumuna geçmek.
* Solarak yok olmak.
* Aşırılmak.
* Rüzgâr veya başka bir itici güçle yerinden ayrılıp uzağa gitmek.
* Yüksek yerden düşmek veya yuvarlanmak.
* Çok sevinmek.
* Yok olmak, ortadan kaybolmak.
* Belirmek.
* Patlayıcı madde ile parçalanmak.
* Uçar gibi dalgalanmak.
* Çok hızlı gitmek.
* Hava yolu ile gitmek.
* (dinî inanışa göre) Ruh ölümden sonra göğe yükselmek.
* Keyif verici veya uyuşturucu madde aldıktan sonra hayal âlemine dalıp gitmek.

uçmak
* Cennet.

uçsuz
* Ucu olmayan.

uçsuz bucaksız
* Sonu görülmeyecek kadar geniş olan.
* Çok fazla, pek çok.

uçtan uca
* Bir baştan bir başa.

uçtu uçtu
* Birkaç kişi arasında oynanan ve uçmayan şeyleri de uçar gibi göstererek şaşırtma temeline dayanan bir çocuk oyunu.

uçucu
* Uçma yeteneği veya özelliği olan.
* Buhar veya gaz durumuna geçebilen.
* Pilot.

uçuculuk
* Uçucu olma durumu.
* Pilotluk.

uçuç böceği
* Uğur böceği, hanım böceği.

uçuk
* Uçmuş, soluk.
* Açık (renk).
* Hafif, belirsiz.

uçuk
* Genellikle ateşli hastalıklar, ruhsal bunalımlar sonucu deride fiskeler durumunda beliren kabarcık.

uçuklama
* Uçuklamak işi.

uçuklamak
* Uçuk (II) oluşmak.

uçuklaşma
* Rengi soluklaşma.

uçuklaşmak
* Rengi soluklaşmak.

uçukluk
* Uçuk olma durumu.

uçum
* Bayrağın uçkurluk karşısındaki kenarı.

uçup gitmek
* kaybolmak,yok olmak.

uçurma
* Uçurmak işi.

uçurmak
* Uçmak işini yaptırmak.
* Kesip ayırmak.
* Gizlice alıp gitmek.
* Hızlı götürmek, hızlı sürmek.

uçurtma
* Uçurtmak işi.
* Üzeri renkli kâğıtlarla kaplanmış, genellikle çokgen biçimindeki bir gövde ve süslü bir kuyruktan oluşan, sicimle bağlanarak, rüzgâr yardımıyla uçurulan bir çeşit oyuncak.

uçurtmak
* Uçmak işini yaptırmak, uçmasına yol açmak.

uçurulma
* Uçurulmak işi.

uçurulmak
* Uçurmak işi yapılmak.

uçurum
* Dik ve derin yamaç.
* Büyük fark, ayrılık.
* Felâketli sonuç.

uçurumlaşma
* Uçurumlaşmak işi veya durumu.

uçurumlaşmak
* Uçurum durumuna gelmek.

uçuş
* Uçmak işi veya biçimi.

uçuşma
* Uçuşmak durumu.

uçuşmak
* Hep birlikte uçmak.
* Havada gidip gelerek dolaşmak.
* Kendini duyurmak.

udî
* Ut çalan çalgıcı, utçu.

uf
* Acı, sızı duyunca veya sıkıntılı bir durumda söylenir.

uf olmak
* (çocuk dilinde) yanmak, acımak.

ufacık
* Çok ufak, küçücük.

ufacık tefecik
* Kısa boylu ve zayıf, küçük yapılı, çelimsiz.

ufak
* Boyutları olağandan küçük.
* Yaşça daha küçük olan.
* Önemsiz, çok az.
* Makam, derece bakımından geri olan.

ufak çapta
* Aslına göre küçük olan.

ufak para
* Bozuk para.

ufak tefek
* (nesneler için) Büyük yer kaplamayan, küçük; çok gerekli olmayan.
* Önemsiz.
* Kısa ve zayıf.

ufak ufak
* Azar azar.
* Küçük parçalar durumunda.
* Yavaş yavaş.

ufakça
* Oldukça ufak, ufarak.

ufaklı
* İçinde ufak taneler bulunan.
* Bkz. irili ufaklı.

ufaklık
* Ufak olma durumu.
* Bozuk para, bozukluk.
* Bit.
* Çocuklar için seslenme sözü olarak kullanılır.

ufaktan ufağa
* Küçük küçük, ufak ufak, azar azar.

ufalama
* Ufalamak işi.

ufalamak
* Kırarak veya ezerek ufak parçalara ayırmak.

ufalanma
* Ufalanmak işi.

ufalanmak
* Ufalamak işi yapılmak, ufak parçalara ayrılmak.

ufalayıcı
* Ufalama işini yapan.
* Pis suda bulunan iri maddelerin ufalanmasını sağlayan alet.

ufalma
* Ufalmak durumu.

ufalmak
* Büyükken daha ufak duruma gelmek, küçülmek.
* Büzülmek, küçülmek.

ufaltma
* Ufaltmak işi.

ufaltmak
* Büyük olan bir şeyi daha küçük duruma getirmek, küçültmek.

ufarak
* Biraz ufak.

ufkî
* Yatay.

ufku dar
* Uzağı göremeyen, bakış açısı geniş olmayan.

ufku geniş
* Uzağı görebilen, bakış açısı geniş.

ufkunu genişletmek
 * görüş alanını genişletmek, daha geniş, daha fazla bilgi ve görüş edinmek.

uflama
 * Uflamak işi.

uflamak
 * Acı, sızı duyarak uf demek. uflayıp puflamak sürekli olarak uflamak, uflayıp durmak.

ufuk
 * Çekülün gösterdiği dikey çizgi ile gözlemci üzerinden geçen düzlem, göz erimi.
 * Düz arazide veya açık denizde gökle yerin birleşir gibi göründüğü yer, çevren, göz erimi.
 * Anlayış, kavrayış, görüş, düşünce gücü, ihata.
 * Çevre, dolay.

ufuk çizgisi
 * Göz eriminde geçen yatay düzlemle kesiştiği çizgi.

ufunet
 * Pis koku.
 * İrin, cerahat.

ufunetlendirme
 * Ufunetlendirmek işi veya durumu.

ufunetlendirmek
 * İrinlendirmek, cerahatlendirmek.
 * Düzenini bozmak, illetli hâle getirmek.

ufunetlenme
 * Ufunetlenmek durumu.

ufunetlenmek
 * (yara) İrinlenmek.

ufunetli
 * Ufuneti olan.

Ugandalı
 * Uganda halkından olan kimse.

uğra
 * Yufka açılırken hamurun tahtaya yapışmaması için serpilen kalın un.

uğrak
 * Çok uğranılan yer.
 * Yolüstünde durulacak yer.

uğralama
 * Uğralamak işi veya durumu.

uğralamak
 * Uğra serpmek.

uğrama
 * Uğramak işi.

uğramak
 * Yola devam etmek üzere, bir yerde, kısa bir süre kalmak.
 * Bir yerin yanından, yakınından, içinden geçmek.
 * Fırlayarak çıkmak, dışarı çıkmak.

* (kötü duruma) Konu olmak.
* Yaklaşmak.
* Karşılaşmak, maruz kalmak.
* Cin, peri çarpmak.

uğranma
* Uğranmak işi.

uğranmak
* Uğramak işi yapılmak.

uğraş
* Bir insanın yaptığı iş veya meslek, meşguliyet.
* Bir güçlüğü yenmek için gösterilen sürekli çaba, mücadele.

uğraşı
* Uğraşılan şey, iş güç, meşgale.

uğraşılma
* Uğraşılmak işi.

uğraşılmak
* Uğraşmak işi yapılmak.

uğraşma
* Uğraşmak işi.

uğraşmak
* Bir işi başarmaya çalışmak, iş edinmek.
* Bir iş üzerinde sürekli çalışmak.
* Zamanını bir işe verme durumunda kalmak.
* Birine kötü davranmak.
* Savaşmak.

uğraştırma
* Uğraştırmak işi.

uğraştırmak
* Uğraşmasına yol açmak.

uğratma
* Uğratmak işi.

uğratmak
* Uğramak işini yaptırmak, uğramasına sebep olmak.
* Savmak, çıkmak, dışarı atmak, kovmak.

uğru
* Hırsız.
* Ön veya yan.

uğrulama
* Uğrulamak işi veya durumu.

uğrulamak
* Hırsızlıkla ele geçirmek, çalmak, sirkat etmek.

uğruluk
* Uğrunun yaptığı iş, hırsızlık, sirkat.

uğrun
* Gizlice.

uğrun uğrun
* Gizli olarak, gizli gizli, gizlice.

uğrunda
* Önünde.

uğul uğul
* Uğultulu olarak.

uğuldama
* Uğuldamak işi.

uğuldamak
* Sürekli boğuk ve kalın ses çıkarmak.
* (beyinde, kulakta) uğultu olmak.

uğultu
* Gürültülü, boğuk ve anlaşılmaz ses, uğuldama sesi.

uğultulu
* Uğultusu olan, uğultu çıkaran.

uğunmak
* Büyük bir üzüntü veya acıdan kıvranmak, soluğu tıkanmak, ağlaya ağlaya bayılmak.

uğur
* Bazı olaylarda görülen ve insana iyilik getirdiğine inanılan belirti veya bazı nesnelerde var olduğuna inanılan iyilik kaynağı.
* Bu nitelikte olduğuna inanılan şey.
* Meymenet, kadem.

uğur
* (yönelme veya kalma durumunda) Hedef, amaç, gaye, yol.

uğur böceği
* Vücudu yarım küre biçiminde, turuncu, kırmızı renkli, üzerinde yedi tane kara nokta bulunan kın kanatlı böcek, hanım böceği, uçuç böceği (Coccinella septempunctata).

uğur böcekleri
* Örneği uğur böceği olan, etçil ve otçul türleri içine alan kın kanatlılar familyası.

uğur getirmek
* iyilik, şans, talih, bereket getirmek.

uğur ola! (veya uğurlar olsun!)
* esenlikle git, yolun açık olsun!.

uğurlama
* Uğurlamak işi.

uğurlamak
* Gideni esenlik ve sevgi dilekleriyle geçirmek, selâmetle göndermek, teşyi etmek.

uğurlanış
* Uğurlanmak işi veya biçimi.

uğurlanma
* Uğurlanmak işi.

uğurlanmak
* Uğurlamak işi yapılmak.

uğurlayıcı
* Uğurlayan (kimse).

uğurlayış
* Uğurlamak işi veya biçimi.

uğurlu
* Uğuru olan, iyilik getirdiğine inanılan, kutlu, tekin, kademli, meymenetli, mübarek.

uğurlu kademli olsun
* mutlu bir olay dolayısıyla söylenen bir iyi dilek sözü.

uğurluk
* Maskot.

uğursama
* Uğursamak işi veya durumu.

uğursamak
* Herhangi bir olguyu veya nesneyi uğur saymak.

uğursuz
* Kendinde uğursuzluk bulunan, kadersiz, meymenetsiz, menhus, musibet, meş'um.

uğursuzluk
* Bazı olaylarda görülen ve insana kötülük getirdiğine inanılan belirti veya bazı nesnelerde var olduğuna inanılan güç, kademsizlik, meymenetsizlik, nuhuset, şeamet.

uğuru açık
* Talihli, şanslı.

uğut
* Çimlenmiş buğdayın kaynatılmasıyla yapılan bir çeşit yemek.

uhde
* Birinin yapmakla yükümlü olduğu iş, görev.
* Sorumluluk.

uhdesinde olmak
* üstünde olmak, sorumluluğu altında olmak.

uhdesinden gelmek
* becermek, başarmak.

uhdesine almak
* bir işi üstüne almak, yapacağına söz vermek, sorumluluğu altında olmak.

uhrevî
* Öbür dünya ile ilgili, ahret ile ilgili.

uhuvvet
* Kardeşlik.

-uk
* Bkz. -ık / -ik.

ukalâ
* Kendini akıllı ve bilgili sanan, bilgiçlik taslayan kimse.

ukalâ dümbeleği
* Aklı ermediği hâlde her konuda fikir yürüten, bilir bilmez herşeye karışan zevzek.

ukalâ ukalâ
* Ukalâ bir biçimde.

ukalâca
* Ukalâ (bir biçimde).

ukalâlık
* Ukalâ olma durumu veya ukalâca davranış.

ukde
* Düğüm, yumru.
* İçe dert olan şey.

uknum
* Asıl, unsur, hipostaz.

Ukraynalı
* Ukrayna halkından olan kimse.

ukubet
* Ceza.
* Çok çirkin ve sakil.

-ul
* Bkz. -I- (II).

-ul
* Bkz. -I- (II).

-ul-
* Bkz. -I- (III).

ulaç
* Zarf-fiil, bağfiil, gerundium.

Ulah
* Romanya'nın yerli halkına ve bu halkın soyundan olan kimselere Osmanlı Türklerinin verdiği ad.

Ulahça
* Ulah dili.

ulak
* Haberci, haber veren kimse.

ulak çıkarmak
* haberci göndermek, posta çıkarmak.

ulam
* Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi veya benzerlik bulunan şeylerin tümü, makule, zümre, grup, kategori.
* Nesnel gerçekliğin ve bilginin en genel ve temel özelliklerini, ilişkilerini yansıtan temel kavramların her biri; bir konuya yükletilebilen sıfatların oluşturdukları en geniş cinslerden her biri; nicelik, nitelik, bağıntı, kiplik gibi, kategori.

ulam ulam
* Takım takım, yığın yığın, topluluklar durumunda, art arda.

ulama
* Ulamak işi.
* Ulanan parça, ek, katkı, ilâve.

* Konuşmada art arda gelen kelimelerden birincisinin sonundaki ünsüzün, ikincisinin başındaki ünlüye ses bakımından bağlanarak söylenmesi: Ayırt etmek, ağaç altı, tertip etmek, art arda gibi.
* Ulanmış.

ulamak
* Eklemek, katmak, ilâve etmek.

ulan
* Ey.
* Çok kaba bir biçimde öfke ve nefret anlatır.

ulanma
* Ulanmak işi.

ulanmak
* Ulamak işi yapılmak.

ulantı
* Ulanan şey.

ulaşılma
* Ulaşılmak işi.

ulaşılmak
* Ulaşmak işi yapılmak.

ulaşım
* Ulaşmak işi.
* Köyler, şehirler, ülkeler arasında bir yerden bir yere gidiş geliş, münakale, muvasala, temas.
* Bir şeyi bir yerden başka bir yere aktarma.

ulaşma
* Ulaşmak durumu.

ulaşmak
* Varmak, gelmek.
* Elde etmek, erişmek.
* Yetişmek.
* Birbirine katılmak, dökülmek.

ulaştırma
* Ulaştırmak işi.
* İnsanların, malların, haberlerin ulaşmasını sağlayan işlerin ve araçların tümü, münakalât.
* Orduda malzeme ve personel taşıma işlerini sağlayan sınıf.

ulaştırmak
* Ulaşmasını sağlamak.

ulayıcı
* Ulamaya yarayan.

ulema
* Bilginler.
* Sarıklı din bilginleri.

ulemalık
* Bilginlik, âlimlik.

ulemalık taslamak
* bilgiçlik etmek.

ulu

* Erdemleri bakımından çok büyük, yüce.
* (somut şeyler için) Çok büyük.
* Saygı duyulan büyük.

-ulu
* Bkz. -ılı / -ili.

ulu orta
* Bir şeyin aslını bilmeden düşünüp tartmadan, çekinmeden, açıktan açığa.

ulûfe
* Osmanlılarda kapıkulu askerlerine, saray ve devlet kuruluşlarındaki bazı görevlilere üç ayda bir verilen ücret.

ulûfe vermek (veya dağıtmak)
* Osmanlılarda askerî ve sivil kuruluşlardaki görevlilere üç ayda bir verilen ücreti dağıtmak.
* yerli yersiz bol keseden para harcamak.

ulûfeci
* Yeniçerilikte bir sınıf süvari askeri.

ulûhiyet
* Tanrılık sıfatı, Allahlık vasfı.

ululama
* Ululamak işi.

ululamak
* Ağırlamak.
* Ulu tutmak, ulu saymak.

ululanma
* Ululanmak işi veya durumu.

ululanmak
* Ululamak durumunda olmak.

ululuk
* Büyüklük, büyük olma durumu, yücelik, izzet.

ulûm
* Bilimler, ilimler.

uluma
* Ulumak işi.

ulumak
* (köpek, kurt, çakal vb.) Uzun, iniltili, ağlar gibi bir ses çıkarmak.
* (insan) İniltili ses çıkararak boğuk boğuk ağlamak.

ulûmudiniye
* Din bilgisi.

ulus
* Millet.

ulusal
* Millî.

ulusallaştırma
* Millîleştirme.

ulusallaştırmak
* Ulusal bir nitelik vermek, millîleştirmek.

ulusallık
* Milliyet, millîlik.

ulusçu
* Milliyetçi.

ulusçuluk
* Milliyetçilik.

uluslar arası
* Çeşitli milletler arasında yapılan; milletler arasında çok yönlü ilişkilerle ilgili olan, milletler arası, beynelmilel, enternasyonal.

uluslar arasıcı
* Uluslar arasındaki ilişkileri benimseyen, uluslar arasındaki ilişkilerden yana olan.

uluslar arasıcılık
* Uluslar arasındaki ilişkileri benimseme, uluslar arasındaki ilişkilerden yana olma, beynelmilelcilik, enternasyonalizm.

ulussever
* Ulusunu seven (kimse), milliyetperver.

ulusseverlik
* Ulussever olma durumu, milliyetperverlik.

ulutma
* Ulutmak işi veya durumu.

ulutmak
* Ulumasını sağlamak.

ulvî
* Yüce.
* Gökle ilgili olan, semavî.

ulviyet
* Yücelik.

-um
* Bkz. -m (I).

-um
* Bkz. -m (II).

-um
* Bkz. -m (III).

umacı
* Küçük çocukları korkutmak için uydurulmuş hayalî yaratık.

umacı gibi
* korkunç ve çirkin görünüşlü.

umar
* Çare.

umarsız
* Çaresiz.

umarsızlık
* Umarsız olma durumu, çaresizlik.

umde
* İlke, prensip.

umdurma
* Umdurmak işi veya durumu.

umdurmak
* Ummak durumunu yaratmak, ummasını sağlamak.

umma
* Ummak durumu.

ummadığın taş baş yarar
* küçük veya önemsiz şeyler de çoğu kez büyük etkiler yapabilir.

ummadık
* Hiç umulmayan.

ummak
* Bir şeyin olmasını istemek, beklemek.
* Sanmak, tahmin etmek.

umman
* Ana deniz, okyanus.

umran
* Bkz. ümran.

umre
* Hac mevsimi dışında Kâbe'yi ve Mekke'nin öbür kutsal yerlerini ziyaret etme.

-umtırak
* Bkz. -mtırak.

umu
* Umut, istek, arzu.

umuda düşmek
* gerçekleşeceğine inanmak, umut etmek.

umudunu kesmek
* umut kalmayacak duruma gelmek.

umudunu kırmak
* güvenini sarsmak.

umulma
* Umulmak durumu.

umulmadık
* Kendisinden bir şey umulmayan.

umulmak
* Ummak durumu yaratılmak veya ummak durumuna konu olmak.

umum
* Bütün, hep, tüm, kamu.
* Herkes, halk, ahali.

umum müdür
* Genel müdür.

umum müdürlük
* Genel müdürlük.

umumhane
* Genel ev.

umumî
* Genel.

umumî af
* Genel af.

umumî coğrafya
* Genel coğrafya.

umumî efkâr
* Kamuoyu.

umumî heyet
* Genel kurul.

umumî kâtip
* Genel kâtip.

umumî kongre
* Genel kongre.

umumî vekâletname
* Genel vekâletname.

umumiyet
* Genellik.

umumiyetle
* Genellikle.

umur
* Aldırış etme, önem verme.
* İşler.

umur görmek
* önemli görevlerde bulunmuş olmak.
* çok tecrübesi olmak.

umur görmüş
* önemli görevlerde bulunmuş, görgülü, olgun kimse.
* tecrübesi çok olan.

umursama
* Umursamak durumu.

umursamak
* Aldırış etmek, önem vermek.

umursamaz
* Umursamayan, aldırış etmeyen.

umursamazca

* Umursamaz (bir biçimde).

umursamazlık
* Umursamama, aldırış etmeme durumu.

umursanma
* Umursanmak durumu.

umursanmak
* Umursamak durumuna konu olmak.

umurumum teki (ters söyleşiyle)
* bir işe hiç ilgi gösterilmediğini anlatır.

umurunda olmamak
* aldırmamak.

umut
* Ummaktan doğan güven duygusu, ümit.
* Bu duyguyu veren kimse veya şey.

umut beslemek
* bir şeyin olabileceğini beklemek, ummak.

umut etmek
* ummak.

umut ışığı
* Umutlandırıcı belirti.

umut kapısı
* İstenilen, arzu edilen bir şeyin gerçekleşmesi beklentisiyle özlenen durum.

umut kesmek
* Bkz. umudunu kesmek.
* bir şeyin artık gerçekleşemeyeceği inancına varmak, ummaz olmak.

umut vermek
* bir kimsede umut uyandırmak, bir kimseye güven vermek.

umutlandırma
* Umutlandırmak işi.

umutlandırmak
* Umut vermek, umutlanmasına yol açmak, ümitlendirmek.

umutlanma
* Umutlanmak durumu.

umutlanmak
* Bir şeyin olmasını inançla beklemek, ümitlenmek.

umutlu
* Umudu olan, umut besleyen,ümitli.

umutsuz
* Umudu olmayan, hiç umudu kalmayan, ümitsiz, nevmit.
* Düzeleceği veya iyileşeceği sanılmayan, ümitsiz.

umutsuzluğa düşmek (veya kapılmak)
* hiç umudu kalmamak, güveni sarsılmak, olumsuzluğa sürüklenmek.

umutsuzluğa düşürmek
* umut vermemek, güvenini sarsmak, olumsuzluğa sürüklemek.

umutsuzluk
* Umutsuz olma durumu, ümitsizlik, meyusiyet.

un
* Öğütülerek toz durumuna getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri.

-un
* Bkz. -ın (I).

-un
* Bkz. -ın (II).

-un
* Bkz. -n- (III).

un çorbası
* Un ve et suyunun karıştırılıp ateşte on dakika pişirilmesi ve daha sonra süt ve yumurta sarısıyla terbiye edilmesi yoluyla yapılan çorba.

un helvası
* Unun yağ içinde kavrulmasından sonra içine şeker eriği katılarak hazırlanan bir tür helva.

un ufak etmek
* çok ufak kırıntılar durumuna getirmek.

un ufak olmak
* çok ufak kırıntılar durumuna gelmek, parçalanmak.

-unca
* Bkz. -ınca / -ince.

uncu
* Un satan kimse.

-uncu
* Bkz. -ncı / -nci.

unculuk
* Un alıp satma işi.

-unç
* Bkz. -nç.

unlama
* Unlamak işi.

unlamak
* Una bulamak.
* Un bulaştırmak.

unlanma
* Unlanmak durumu.

unlanmak
* Una bulanmak.
* Una bulaştırılmak.

unluk
* Un yapılmaya elverişli, temizlenmiş (buğday).

* Değirmende unun biriktiği yer.
* Ekmek fırınlarında unların bulunduğu bölüm, un deposu.

unmak
* Onmak.

unsur
* Öge, ilke, uknum, eleman.

-untu
* Bkz. -ntı / -nti.

unulmak
* Onulmak.

unulmaz
* Onulmaz.

ununu elemiş, eleğini asmış
* geri kalan ömrü süresince yapacak önemli bir işi kalmamış.

unutkan
* Çok unutan, unutma huyu olan.

unutkanlık
* Unutkan olma durumu.

unutma
* Unutmak durumu.

unutmabeni
* İki çeneklilerden, küçük mavi çiçekler açan bir bitki (Myosotis palustris).

unutmak
* Aklında kalmamak, hatırlamamak.
* Bir şeyi dalgınlıkla bir yerde bırakmak.
* Bir şeyi yapamaz duruma gelmek.
* Bağışlamak.
* Gereken önemi vermemek, üstünde durmamak.
* Hatırdan, gönülden çıkarmak.

unutturma
* Unutturmak işi.

unutturmak
* Unutmasına yol açmak veya unutmasını sağlamak.

unutulma
* Unutulmak durumu.

unutulmak
* Unutmak işine konu olmak.

unvan
* Bir kimsenin işi, mesleği veya toplum içindeki durumu ile ilgili olarak kullanılan ad, san.

unvanlı
* Unvanı olan.

-up
* Bkz. -ıp / -ip.

upuslu
* Çok uslu.

upuygun
* Çok uygun, tastamam.

upuzun
* Çok uzun.
* Tamamıyla uzanmış bir durumda.

ur
* Hücrelerin aşırı çoğalmasıyla dokularda oluşan ve büyüme eğilimi gösteren yumru, tümör.

-ur
* Bkz. -ır / -ir.

ur kaplama
* Ağacın urlarından elde edilen ve çok kıymetli olan bir kaplama çeşidi.

urağan
* Beraberinde yağmur getirmeyen güçlü fırtına.

Ural dilleri
* Fince, Macarca ve Samoyetçeden oluşan dil grubu.

Ural-Altay
* Ural dilleriyle Altay dillerinin oluşturduğu dil grubu.

uran
* Teknik, sanayi, endüstri.

Uranüs
* Güneş'e uzaklık sırasında yedinci olan ve Güneş çevresindeki dolanımını 84 yılda tamamlayan gezegen.

uranyum
* Atom numarası 92, atom ağırlığı 238,03 olan, 1800°C ye doğru eriyen, 18,7 yoğunluğunda.demir görünüşünde bir element. Kısaltması U.

uranyumlu
* İçinde uranyum bulunan bir alaşım.

uray
* Belediye.

urba
* Giysi.

urbalı
* Urbası olan.

Urban
* Çöl Arapları.

Urduca
* Pakistan'da kullanılan resmî dil.

Urfa çıbanı
* Doğuda ve özellikle Urfa yöresinde yaşayan halkın yüzünde görülen çıban.

Urfa kebabı
* Urfa yöresinde sevilen ve oradan Türk mutfağına kazandırılan bir tür kebap.

Urfa peyniri
* Urfa ve yöresinde özel yöntemlerle hazırlanan yumruk biçiminde bir tür peynir.

urgan
* Keten, kenevir, pamuk, jüt gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat.

urgancı
* Urgan yapan veya satan kimse.

urgancılık
* Urgancının yaptığı iş.

urlaşma
* Ur hâline gelme.

urlaşmak
* Ur hâline gelmek.

urmak
* Vurmak.

urodel
* Kuyruklular.

Uruguaylı
* Uruguay halkından olan kimse.

uruk
* Soy, sülâle.

Urum
* Rum.

urup
* Arşının sekizde biri uzunluğundaki ölçü.

Urus
* Rus.

us
* Akıl.

us dışı
* Usla kavranamayan, usa yabancı, usa karşı, usa aykırı, gayriaklî irrasyonel.

us dışıcılık
* Yaşamda ve bilgilerde us dışı ögelere tek yanlı olarak ağırlık veren, sezgi, sevgi, duygu ve içgüdüleri bilginin kaynağı sayan görüş, irrasyonalizm.

us payı
* Akıl dersi.

us payı vermek
* akıllı davranma dersi vermek.

usa vurma
* Akıl süzgecinden geçirmek, muhakeme.
* Bilinen veya doğru olarak kabul edilen belirli önermelerden başka önermeler çıkarma, uslamlama, muhakeme.

usa vurmak
* Bir konuyu zihinde iyice düşünüp inceleyerek karar vermek, muhakeme etmek.

usanç
* Usanma duygusu, bıkma, bıkkınlık, melâl.

usanç getirmek
* usanacak duruma gelmek.

usanç vermek
* usandırmak.

usançlık
* Usanma durumunda olma, bıkma.

usançlık getirmek
* iyice bıkmak, tamamen usanmak.

usandırıcı
* Usanç verici, bıktırıcı.

usandırma
* Usandırmak işi.

usandırmak
* Usanmasına yol açmak.

usangın
* Usanmış, bıkmış.

usanılma
* Usanılmak durumu.

usanılmak
* Herhangi biri usanmak.

usanma
* Usanmak durumu.

usanmak
* Tekrarlanması, uzun sürmesi dolayısıyla bir şeyden hoşlanılmaz veya sıkılır duruma gelmek, bıkmak, bezmek.

usantı
* Usanç, usanma durumu.

usare
* Öz su.

usçu
* Usçuluk yanlısı (kimse), rasyonalist.
* Aklını kullanmasını bilen.

usçuluk
* Usa dayanan, doğruluğun ölçütünü duyularda değil, düşünmede ve tümden gelimli çıkarmalarda bulan öğretilerin genel adı, akliye, rasyonalizm.
* Usa, ussal yargıya inanma, usa aykırı veya us dışı hiçbir şeyi tanımama tutumu, akliye, rasyonalizm.
* Bilginin evrensellik ve zorunluluğunun deneyden ve deneysel genellemeden değil, yalnızca ustan çıkartılabileceğini savunan öğreti.

ushuru
* Bkz. uskuru.

uskumru

* Uskumrugillerden, sıcak ve ılık denizlerde sürü durumunda yaşayan, çizgili bir deniz balığı (Scomber scombrus).

uskumru dolması
* Bir tür uskumru yemeği.

uskumrugiller
* Açık denizlerde yaşayan, mekik biçiminde uzun gövdeli, örnek hayvanı uskumru olan bir balık familyası.

uskumrumsugiller
* Örnek hayvanı kırlangıç balığı ve zargana olan, kemikli balıklar takımının kefaller alt takımına giren bir familya.

uskur
* Pervane.

uskurlu
* Uskuru olan.

uskuru
* Cıvata ve somunlardaki yiv.

uslamlama
* Bkz. Usa vurma.

uslamlamak
* Bkz. Usa vurmak.

uslanma
* Uslanmak durumu.

uslanmak
* Yadırganan, ayıplanan davranışlardan vazgeçmek, davranışlarına düzen vermek.
* Herhangi bir olaydan ders almak, aklı başına gelmek.

uslu
* Toplumu, çevresini rahatsız etmeyen, edepli, müeddep, yaramaz karşıtı.
* (hayvan için) Uysal.
* Akıllı, zeki.

uslu akıllı
* Olgun, ağırlığı ve değeri olan kimse.

uslu durmak (veya oturmak)
* yaramazlık etmemek.

uslu uslu
* Uslu bir biçimde, uslu olarak.

usluluk
* Uslu olma durumu.

ussal
* Akla uygun, yalnız akla dayanan, aklî, rasyonel.

ussallaştırma
* Herhangi bir işi veya davranışı akla uygun kılma, rasyonalizasyon.

ussallık
* Akla dayalı olanın niteliği, rasyonalite.
* Bir amaca en etkin biçimde ulaştıracak araçları kullanmayı gerektiren tutum.

usta

* Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse.
* Sanat öğreticisi.
* Zanaatçılar için san.
* Eli uz, işinin eri, becerikli, mahir.
* Osmanlı İmparatorluğu'nda saraydaki cariye ve hizmetlilerin kıdemlilerine verilen ad.
* Akıl veren veya öğreten.

usta elinden çıkmak

* (eli uz,işinin eri olan bir kimse) yapmak.

usta işi

* Eli uz, işinin eri olan kimsenin işi.

ustabaşı

* Ustaların çalışmasını denetleyen usta.

ustaca

* El uzluğu ile, ustalıkla.
* Becerikli olarak, kurnazlıkla.

ustalaşma

* Ustalaşmak durumu.

ustalaşmak

* Bir işi yapmakta usta durumuna gelmek.

ustalık

* Usta olma durumu.
* Beceriklilik, el uzluğu, maharet.

ustalıkla

* Ustaca.
* Kurnazca.

ustalıklı

* Ustalıkla yapılmış.

ustunç

* Taşınabilir cerrah araçları takımı.

ustura

* Tıraş için kullanılan, açılır kapanır, çok keskin bıçak.

ustura taşı

* Ustura bilemek için kullanılan taşın yapıldığı bir tür sert şist.

ustura tutunmak

* vücuttaki istenmeyen kılları temizlemek.

usturlâp

* Gök cisimlerinin yükseltisini ölçmekte kullanılan araç.

usturmaça

* Her tür deniz aracının rıhtım, iskele gibi yerlere yanaşmaları sırasında olabilecek çarpmaları önleyici nitelikte halat, ağaç, lâstik, plâstik gibi esnek malzemeden yapılmış, sabit veya taşınabilir yastık.

usturpa

* İnce bir halatın ucuna bir kurşun parçası bağlanarak yapılan bir çeşit kırbaç.

usturuplu

* Derli toplu, ustalıklı, uygun.

usul
* Kökler, asıllar.
* Bir kimsenin ana, baba, dede ve nineleri.

usul
* Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, yöntem, tarz.
* Bilimde belli bir sonuca erişmek için, belli bir plâna göre izlenen yol, metot.
* Yol, yöntem.
* Bir yasama veya idare işleminin hazırlanması, yapılması veya yürürlüğe konması sırasında uyulması gereken hükümler ve izlenecek yollar.
* Klâsik Türk müziğinde tempo.
* Yavaş, alçak olarak.

usul boy
* Biçimli endamı olan.

usul tutmak
* dümtekle tempo tutmak.

usul usul
* Usulcacık.

usulca
* Yavaşça.
* Sessiz bir biçimde.

usulcacık
* Yavaş ve belli etmeden veya ortalığı karıştırmadan, yavaşçacık.

usuldan
* Yavaşça, sessizce.

usullacık
* Usulcacık.

usulsüz
* Yöntemsiz.
* Yolsuz.

usulsüzlük
* Yöntemsizlik.
* Yolsuzluk.

-uş
* Bkz. -ış (I).

-uş-
* Bkz. -ş.

uşak
* Çocuk.
* İsim tamlamalarında belirtilen durumunda, herhangi bir bölgenin halkından olan erkek.
* Erkek hizmetçi.
* Tayfa.

uşak olmak
* birinin hizmetini yapma görevini üzerine almak.

uşakkapan
* Bebekleri kaldırdığı söylenen bir cins akbaba.

uşaklık
* Uşak olma durumu.
* Birinin, kendi öz saygısı pahasına başkasına yaptığı hizmet.

uşaklık etmek
* bir kimseye hizmet veya kulluk etmek.
* kendi çıkarı için yasal veya ahlâkî bile olmasa başkasının her dediğini yapmak zorunda olmak.

uşkun
* Karabuğdaygillerden, yaprakları yürek biçiminde, koku dıştan sincabî ve içten sarı renkte olan bir ravent türü (Rheum rhaponticum).

uşşak
* Türk müziğinde ana makamlardan biri.

ut
* Klâsik Türk müziği araçlarından, iri karınlı, kirişli, mızrapla çalınan bir çalgı.

ut
* Utanma duygusu.

-ut
* Bkz. -ıt (I).

ut açıcı
* Bkz. göstermeci, teşhirci.

ut açıcılık
* Bkz. göstermecilik, teşhircilik.

ut yeri
* İnsanın vücudunda örtmek zorunda olduğu yer,edep yeri.

utana sıkıla
* Çok utanıp sıkılarak, utanıp sıkılmış, bir biçimde.

utancından yere geçmek
* çok utanmak.

utancından yerin dibine girmek
* istenilen biçimde ve nitelikte olmama karşısında üzüntü duymak, aşırı utanmak.

utanç
* Utanma duygusu, hicap.

utanç duygusu
* İnsanın ruh dünyasında oluşan utanma duygusu.

utanç duymak
* utanmak.

utandırıcı
* Utanma duygusuna yol açan, utanç veren.

utandırma
* Utandırmak işi.

utandırmak
* Utanmasına yol açmak, utanacak bir duruma düşürmek, mahcup etmek.

utangaç
* Bir toplulukta güvenini yitiren, rahat konuşamayan ve rahat davranamayan, sıkılgan, mahcup.

utangaçlık
* Sıkılganlık, mahcubiyet.

utangan
* Utangaç.

utanış
* Utanmak durumu veya biçimi.

utanma
* Utanmak durumu, teeddüp.
* Utanma duygusu.

utanma duygusu
* İnsanın ruh dünyasında oluşan utanç duygusu.

utanmak
* Onursuz sayılacak veya gülünç olacak bir duruma düşmekten üzüntü duymak, korkmak, mahcup olmak.
* Sıkılmak.
* Çekinmek.

utanmaz
* Utanması olmayan, sıkılmaz, yüzsüz, arsız.

utanmazca
* Utanmaksızın, utanmaz bir biçimde (yapılan).

utanmazlık
* Utanmaz olma durumu, yüzsüzlük, arsızlık.

Utarit
* Güneş'e en yakın olan gezegen, Merkür.

utçu
* Ut yapan veya satan kimse.
* Ut çalan kimse, udî.

utku
* Birçok emek ve tehlikeli uğraşmalar pahasına erişilen mutlu sonuç, yengi, zafer.

utkulu
* Zafer kazanmış, muzaffer.

utlu
* İffetli.

utma
* Utmak işi.

utmak
* Yenmek.
* (oyunda) Yenmek, ütmek (II).

utulma
* Utulmak işi.

utulmak
* Utmak işi yapılmak veya utmak işine konu olmak.

uvertür
* Operada, perde açılmadan önce orkestranın çaldığı parça.

* Pokerde oyuna başlayabilmek için gerekli el.

uvertür yapmak
* bir şeye giriş niteliğinde söz söylemek veya davranışta bulunmak.

uvunmak
* Uğunmak.

uyak
* Şiirde dizeler sonundaki eş sesli kelime veya aynı görevde olmayan, ses bakımından benzeşen ek, kafiye.

uyaklı
* Uyağı olan, kafiyeli.

uyaksız
* Uyağı olmayan, kafiyesiz.

uyandırma
* Uyandırmak işi.
* Anıları zihinde yeniden canlandırma.

uyandırmak
* Uyanmasına yol açmak.
* (çıra, lâmba, soba gibi ışık veren şeyler için) Yakmak, tutuşturmak.
* Herhangi bir sebeple dernekteki üyeliğin dondurulmasından vazgeçerek çalışmalara katılmasına izin vermek.
* Aklını başına toplamasını sağlamak.

uyanık
* Uyanmış, uyumamış.
* Açıkgöz, kurnaz, becerikli, zeki.
* Yapacağı işi bilen, dikkatli ve tetikte olan, müteyakkız.
* Bilgisizlikten kurtulmuş, bilgili.

uyanıklaşma
* Uyanıklaşmak işi veya durumu.

uyanıklaşmak
* Uyanık duruma gelmek.

uyanıklık
* Uyanık olma durumu.

uyanış
* Uyanmak durumu veya biçimi.
* Uyanma, intibah.
* Avrupa'da (özellikle İtalya'da) XV. yüzyılda başlayan genel sosyoloji ve felsefe öğretileri bütünü, Rönesans.
* Bilgisizlikten kurtulma durumu.

uyanma
* Uyanmak durumu, intibah.

uyanmak
* Uyku durumundan çıkmak.
* Gerçekleri anlar, kavrar duruma gelmek.
* Bilgisizlikten kurtulmak.
* (bitkiler) Canlanıp sürmeye başlamak.
* Belirmek, ortaya çıkmak, depreşmek.

uyaran
* Uyarma işini yapan kimse veya şey, münebbih.
* Bir uyarım, bir tepki yaratan herhangi bir güç, uyarıcı.

* Organizmada uyarım yaratan, uyarıcı.

uyarcı
* Uygun davranışta bulunan uyumlu görünen kimse.

uyarcılık
* Uyarcı olma durumu.

uyarı
* Herhangi bir konu, sorun üzerine ilgi çekme, ikaz, ihtar, tembih.
* Organizmada uyarım yaratan güç.

uyarıcı
* Uyarma özelliği olan, uyaran, münebbih.

uyarılma
* Uyarılmak işi.

uyarılmak
* Uyarmak işine konu olmak.
* Uyandırılmak.

uyarım
* Bir uyaran karşısında organizmanın gösterdiği tepki, tembih.
* Bir uyarma sebebiyle herhangi bir kas veya salgı bezinde olan açık veya gizli değişme.

uyarınca
* Gereğince, mucibince.

uyarış
* Uyarmak işi veya biçimi.

uyarlaç
* Ayrı büyüklük ve yapılarda olan parçaları bir araya getirmek için kullanılan bağlama parçası, adaptör.

uyarlama
* Bir eseri çevrildiği dilin, konuşulduğu toplumunun yaşayışına, inançlarına uyarlama.
* Uyarlamak işi, adaptasyon.
* Uyarlanmış, adapte.

uyarlamak
* Birbirine herhangi bir bakımdan uyar duruma getirmek, intibak ettirmek.
* Edebî eserleri, sinema, tiyatro, radyo ve televizyonun teknik imkânlarına uygun duruma getirmek, adapte etmek.
* Bir yabancı eseri, kişi ve yer adlarını değiştirerek yerli bir eser durumuna getirmek, adapte etmek.

uyarlanma
* Uyarlanmak işi.

uyarlanmak
* Uyarlamak işi yapılmak.

uyarlayıcı
* Uyarlama işini yapan kimse.

uyarlık
* Uygun olma durumu, uygunluk.

uyarma
* Uyarmak işi, ihtar.
* Bir duyu organını veya bütün bir sinir düzenini, kendi dışındaki bir nesne veya durumun bir tepkide bulunmaya yöneltmesi, tembih.

uyarma komutu

* Jimnastikteki komutun alıştırma için uyarıcı nitelikteki ilk ve uzunca bölümü.

uyarmak

* Bir kimseye bir davranışta bulunmamasını söylemek, ikaz etmek.
* Görevini gereği gibi yapmayan kimseye nasıl davranması gerektiğini hatırlatmak, ihtarda bulunmak.
* Öğütle yola getirmeye çalışmak.
* Uyandırmak.
* Bir canlının herhangi bir organını dıştan bir etki ile görev yapmaya zorlamak.

uyarsız

* Uyarma olmaksızın.

uyartı

* Uyarmak için söylenen söz, ihtar.
* Uyarı.
* Uyaran.

uydu

* Bir gezegenin çekiminde bulunarak onun çevresinde dolanan daha küçük gezegen, peyk.
* Türlü amaçlarla Yer'den fırlatılan ve genellikle kapalı bir yörünge çizerek Yer çevresinde dolanan araç.
* Bir şeye bağımlılığı olan (kimse, devlet vb.).

uydulaşma

* Uydulaşmak durumu.

uydulaşmak

* Uydu durumuna gelmek.

uydulaştırmak

* Uydu durumuna getirmek.

uyduluk

* Uydu olma durumu, peyklik.

uydurma

* Uydurmak işi.
* Uydurulmuş, yalan, sahte, asılsız, düzme, mürettep.

uydurmaca

* Düzmece, sahte, yalan yanlış (bilgi, haber).

uydurmacı

* Uyduran kimse.

uydurmacılık

* Uydurmacının işi.

uydurmak

* Uymasını sağlamak.
* Hayal gücünden yararlanarak gerçek dışı bir şey söylemek, yakıştırmak.
* Elde etmek, sağlamak, bulmak.
* Cinsel birleşmede bulunmak, becermek.

uydurmasyon

* Uydurma.

uyduruk

* Aslı olmayan, uydurma şey, sania.

uydurukçu

* Bazı şeyleri uydurarak anlatan.

uydurulma
* Uydurulmak işi.

uydurulmak
* Uydurmak işi yapılmak.

uygar
* Fikir, sanat ve endüstri alanlarında çok büyük bir gelişme göstermiş olan, medenîleşmiş, medenî, mütemeddin.
* (insan için) Kültürlü, eğitimli, görgü kurallarına uyan, medenî.

uygarlaşma
* Uygar duruma gelme, medenîleşme, temeddün.

uygarlaşmak
* Uygarlığa erişmek, medenîleşmek.

uygarlık
* Uygar olma durumu, medeniyet, medenîlik.
* Bir ülkenin, bir toplumun, maddî ve manevî varlıklarının, fikir, sanat çalışmalarıyla ilgili niteliklerinin tümü, medeniyet.

uygulama
* Uygulamak işi, tatbikat, tatbik, pratik.
* Kuramsal bir bilgiyi, ilkeyi, düşünceyi herhangi bir alanda hayata tatbik etme, tatbik.

uygulamak
* Kuramsal bir bilgiyi, ilkeyi, düşünceyi herhangi bir alanda hayata geçirmek, tatbik etmek.
* Üst üste getirmek, üstüne koymak, tatbik etmek.

uygulamalı
* Yalnız düşünce alanında kalmayıp işe dönüşen, tatbikî, pratik.

uygulamalı bilimler
* Uygulamaya ağırlık veren bilim dalları.

uygulamalı dil bilimi
* Dil biliminin uygulamalı araştırmaya yönelik bilim dalı.

uygulamalı ruh bilimi
* Ruh biliminin insan üzerinde gerçekleştirmeye yönelik psikolojik araştırmalarını konu alan bilim dalı.

uygulamalı toplum bilimi
* Toplum biliminin uygulamaya yönelik araştırma dalı.

uygulanabilirlik
* Yapılabilirlik, fizibilite.

uygulanabilirlik raporu
* Yapılabilirlik raporu.

uygulanış
* Uygulanmak işi veya biçimi.

uygulanma
* Uygulanmak işi.

uygulanmak
* Uygulamak işine konu olmak.

uygulayıcı
* Uygulayan, gereğini yapan, tatbikatçı.

uygulayım
* Fizik, kimya, matematik vb. bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama, teknik.
* Bu uygulamaya ilişkin.
* Genel anlamda bir işin doğru yolu yordamı, yöntemi.

uygulayım bilimi
* İş veya yapım kollarında kullanılan bilimsel ve teknik yöntemleri, araç ve gereci kapsayan bilgi, teknoloji.
* Bilim ve uygulayımın verilerini işe, yapıma yansıtma bilgisi.

uygulayımcı
* Uygulayımla ilgili herhangi bir alanda bilgi ve becerisi olan kimse, tekniker, teknikçi, teknisyen, teknokrat.
* Bilimsel, teknik bilgi ve verileri, işe ve yapıma dönüştüren kimse.

uygun
* Yakışır, yaraşır, uz, mutabık, mütenasip.
* Elverişli, yarar, müsait, muvafık.
* Orantılı, oranlı.

uygun adım
* Adım atışta birliği gerektiren grup yürüyüş türü.

uygun bulmak
* yakışır, yaraşır görmek.

uygun düşmek
* yakışmak, yaraşmak, elverişli olmak.

uygun gelmek
* yakışmak, yaraşmak.
* elverişli olmak.
* uymak.

uygun görmek
* yakışır, yaraşır görmek, elverişli bulmak.

uygun katmanlaşma
* Bir katman oluşturan tortuların dümdüz ve birbirine paralel olarak yığılması.

uygun olmak
* bağdaşmak.
* sakıncalı görülmemek.

uygunluk
* Uygun olma durumu, yakışık, mutabakat, mukarenet.
* Özne ile yüklemin veya bazı dillerde olduğu gibi sıfat ile ismin, cins ve sayı bakımından birbirine uyması: Öğretmen geldi. Öğrenciler ödevlerini yapmışlar gibi.

uygunsuz
* Uymayan, yakışık almayan, yaraşmayan, münasebetsiz.
* Kötü davranışlarda bulunan, çirkin hareketleri olan.

uygunsuz kadın
* Yasa dışı yollarda cinsel hayatını yaşayan kadın.

uygunsuzluk
* Yakışmayan davranış, uymazlık, yakışıksızlık.
* Kötü durum, kötü davranış.

Uygur

* Orta Asya'da büyük bir devlet ve uygarlık kurmuş, yazılı anıtlarla sanat eserleri bırakmış olan bir Türk kolu ve bu koldan olan kimse.
* Doğu Türkistan'da yaşayan Türk soylu halk ve bu halktan olan kimse.

Uygurca
* Eski Uygur Türkçesi.
* Uygur Türkçesi.

uyku
* Dış uyaranlara karşı bilincin, bütünüyle veya bir bölümünün yittiği, tepki gücünün zayıfladığı ve her türlü etkinliğin büyük ölçüde azaldığı dinlenme durumu.
* Çevrede olup bitenin farkında olmama, gaflet, aymazlık.
* Doğada görülen sükûnet durumu.

uyku basmak (veya bastırmak)
* çok uykusu gelmek.

uyku çekmek
* iyice uyumak.

uyku dağıtmak
* uyumasına engel olmak.

uyku durak (yok veya uyku nedir bilmeden)
* dinlenme imkânı (bulamadan).

uyku gözünden akmak
* çok uykusu gelmek.

uyku hastalığı
* Normalden çok uyuma hastalığı.

uyku ilâcı
* Rahat uyuyabilmek için kullanılan ilâç.

uyku kestirmek
* kısa bir süre uyumak.

uyku saati
* Yatma ve uyuma vakti.

uyku semesi
* Uyku sersemi.

uyku sersemi
* Uykudan uyanıldığında oluşan hafif baş dönmesi veya sersemlik.

uyku sersemliği
* Uykunun verdiği ağırlık ve baş dönmesi.

uyku seti
* Çocukları yatağa yatırırken kullanılan giysi ve yatak takımı.

uyku tulumu
* Uyurken içine girilen tulum biçimindeki yatak.
* Çok uyuyan kimse.

uyku tutmamak
* uyuyamamak.

uyku vermek (veya getirmek)
* uyuma isteği duyurmak, uyutucu özelliği olmak.

uykucu
* Uykuyu seven, çok uyuyan.

uykuda olmak
* yürütülmemek, olduğu gibi durmak.

uykulu
* Uyku ihtiyacı olan veya sezilen.
* Uyku sersemi olarak.

uykulu uykulu
* Uykudan yeni kalkmış, uyku sersemliği üzerinde iken.

uykuluk
* Kasaplık hayvanların timüs ve pankreas bezlerine verilen ortak ad.
* Kundaktaki çocukların avucunda biriken kir.
* Karaciğer; dalak.

uykusu açılmak (veya dağılmak)
* uykulu durumu geçmek.

uykusu ağır
* Uyurken kolayca uyanmayan, derin uyuyan.

uykusu başına sıçramak
* uyuyamadığı için sersemleşmek.
* uykusunu iyi alamadığından hırçınlaşmak.

uykusu bölünmek
* yeterince uyumadan uyanmak veya uyandırılmak.

uykusu gelmek
* uyuma isteği duymak.

uykusu hafif
* Küçük bir sesten hemen uyanan.

uykusu kaçmak
* uyumak amacıyla yatmışken herhangi bir sebeple uyuyamamak.
* kaygılanmak, tedirgin olmak.

uykusunu almak
* uykusunu tam olarak uyumak.

uykusuz
* Uyumamış veya uykusunu alamamış.
* Uykusuzlukla geçen.

uykusuz kalmak
* uyuyamamak.

uykusuzluk
* Uyku uyuyamama veya uyumamış olma durumu.

uykuya dalmak
* rahat, derin bir şekilde uyumak.

uykuya varmak
* uyumak.
* sükûnet, sessizlik, hareketsizlik içine girmek.

uykuya yatmak
* uyumak için yatmak.

uylaşım
* Saymaca bir şey benimsemek için yapılan anlaşma.

uylaşma
* Uylaşmak işi veya durumu.

uylaşmak
* Birbiriyle uyuşmak, uzlaşmak, anlaşmak.

uyluk
* Kalçadan dize kadar olan bacak bölümü.

uyluk kemiği
* Uyluğun iskeletini oluşturan kemik.

uyma
* Uymak işi, intibak, riayet, tebaiyet, tevafuk.

uymaca
* Uyuşma, uzlaşma.

uymacılık
* Yürürlükteki kurum, ölçüt veya şartlara kesin olmayan katı kalıplara, eleştirici bir değerlendirme yapmaksızın uyma, konformizm.

uymak
* Ölçüleri birbirini tutmak.
* Renk, biçim vb. yönünden birbirini tutmak, uygun düşmek.
* Zevke, anlayışa uygun düşmek.
* Bir inanca, bir anlayışa, bir duruma veya egemen bir güce uygun davranışta bulunmak.
* Bağlı kalmak, tâbi olmak.
* Uygun düşmek, münasip olmak.

uymaz
* Aykırı, başka türlü, mugayir.

uymazlık
* Aykırılık, başkalık, mugayeret.

uyruğuna girmek
* bir devletin yönetimini kabul etmek.
* bir kimsenin etkisi altında kalmak, ona bağlanmak.

uyruk
* Bir devletin yönetimi altında olma durumu.
* Bir kimsenin etkisi altında olma durumu, körü körüne bağlanma, gözü kapalı inanma.

uyruklu
* Uyruktan olan.

uyrukluk
* (bir kimsenin bir devlete) Uyruk olma durumu, tâbiiyet.

uyruksuz
* Herhangi bir devletin uyruğunda olmayan.

uyruksuzluk
* Uyruksuz olma durumu.

uysal
* Başkalarına kolayca uyabilen, sözlerini dinleyip karşı gelmeyen, yumuşak başlı.

uysalca
* Uysal (bir biçimde).

uysallaşma
* Uysallaşmak durumu.

uysallaşmak
* Uysal duruma gelmek, uysal olmak.

uysallık
* Uysal olma durumu.
* Uysalca davranış.

uyuklama
* Uyuklamak durumu.

uyuklamak
* Oturduğu yerde hafif uykuya dalmak, ımızganmak.

uyulma
* Uyulmak işi veya durumu.

uyulmak
* Uyulmak işi yapılmak.

uyum
* Bir bütünün parçaları arasında bulunan uygunluk, ahenk.
* Bir cismin görüntüsünü tam ağ tabaka üzerine düşürebilmek için göz merceğinin dışbükeylik derecesini çoğaltıp azaltması olayı, mutabakat.
* Bir kelimede ünlülerin veya ünsüzlerin birbirlerini ünlü ve ünsüz uyumlarına bağlı olarak etkilemeleri, benzeşmeleri: ev-lilik, ara-larında; okul-umuz, okul-ları; sınıf-tan; açık-ça vb.

uyuma
* Uyumak durumu.

uyumak
* Uyku durumunda olmak.
* İlâç etkisiyle ağrı duymayacak kadar derin uykuya dalmak.
* İşlem görmemek, durgun kalmak, el sürülmemek.
* Çevresindeki olayları fark etmemek, görmemek.

uyumlu
* Uyumu olan, ahenkli, mevzun.

uyumsuz
* Uyumu olmayan, ahenksiz.

uyumsuzluk
* Uyumsuz olma durumu, ahenksizlik.

uyunma
* Uyunmak durumu.

uyunmak
* Herhangi biri uyumak.

uyuntu
* Uyuşuk, tembel, miskin.

uyur

* Uyuyan.
* Durgun (su).

uyur göz

* Normal durumlarda sürmeyip uyur vaziyette kalan, fakat gerektiğinde sürerek dal, yaprak oluşturan tomurcuk.

uyur uyanık

* Yarı uyur yarı uyanık, yarı uykulu.

uyurgezer

* Uykusu sırasında konuşan, yürüyen (kimse), sairfilmenam.

uyurgezerlik

* Uyurgezer olma durumu.

uyuşkan

* Herkesle veya her şeyle kolayca uyuşabilen.

uyuşma

* Uyuşmak (II) işi, mutabakat.

uyuşmak

* Soğuk, basınç vb. yüzünden vücudun bir yerinde, duygu ve hareket geçici olarak azalmak.

uyuşmak

* Her konuda birbirine uymak, imtizaç etmek.
* Bir iş, düşünce, görüş vb.üzerinde anlaşmaya varmak, uzlaşmak, mutabık kalmak.

uyuşmazlık

* Uyuşmama durumu.
* Kelimede, yan yana gelen iki hecede bazı seslerin bulunmayışı. Örnek olarak Türkçede son sesi -k olan bir kelimeye -k ile biten bir ek getirilince ilk -k sesi düşen: küçükcük > küçücük gibi.

uyuşmazlık çıkmak

* anlaşmazlık olmak, ihtilâf doğmak.

uyuşmazlık mahkemesi

* Üyeleri Danıştay ve Yargıtayca seçilen ve çeşitli mahkemeler arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili olan mahkeme.

uyuşturan balığı

* Bkz. torpil balığı.

uyuşturma

* Uyuşturmak (I,II) işi.

uyuşturmak

* Uyuşmasını sağlamak, hissedemez duruma getirmek.

uyuşturmak

* Anlaşmalarını sağlamak.

uyuşturucu

* Uyuşturma özelliği olan, uyuşturan (madde), narkotik.
* Hareketten, gereği gibi düşünmekten alıkoyan.

uyuşturucu madde

* Morfin, kokain, eroin, afyon, esrar gibi duyumlara uyuşukluk veren madde.

uyuşturulma

* Uyuşturulmak işi veya durumu.

uyuşturulmak
    * Uyuşturmak işi yapılmak, hissedemez duruma getirilmek.

uyuşturulmak
    * Anlaşmaları sağlanılmak.

uyuşuk
    * Duymaz ve hareket edemez duruma gelmiş, uyuşmuş.
    * Gevşek, tembel, sünepe, uyuntu.

uyuşuk uyuşuk
    * Uyuşuk bir biçimde, uyuşuk olarak.

uyuşukluk
    * Uyuşuk olma durumu.

uyuşum
    * Uyuşma durumu.
    * İki çekim arasında hareket, anlam, ışık, dekor, donatım, oyun bakımlarından aykırılık olmama durumu.

uyuşurluk
    * Bkz. uyuşum.

uyutma
    * Uyutmak işi.

uyutmak
    * Uyumasını sağlamak, uyur duruma getirmek.
    * (acı, keder vb. için) Hafifletmek.
    * İlgi konusu olmaktan çıkarmak, unutturmak.
    * Aldatmak, kandırmak.

uyutucu
    * Uyku veren, uyku getirici.

uyutulma
    * Uyutulmak işi.

uyutulmak
    * Uyutmak işine konu olmak.

uyuyan yılanın kuyruğuna basmak
    * kötü bir kimsenin yeni bir kötülük yapmasına fırsat vermek.

uyuyuş
    * Uyumak durumu veya biçimi.

uyuz
    * Uyuz böceğinin, üst derinin altına girerek yaptığı kaşındırıcı, bulaşıcı bir deri hastalığı.
    * Bu hastalığa tutulmuş olan.
    * Hareketli, canlı olmayan, uyuşuk, pısırık, miskin.

uyuz böceği
    * Uyuz böceklerinden, uyuz hastalığına yol açan örümceğimsilere örnek tür (Sarcoptes scabiei).

uyuz böcekleri
    * Memelilerde ve kuşlarda asalak olarak yaşayan, uyuz hastalığına yol açan böcekler familyası.

uyuz etmek
    * sinirlendirmek.

uyuz ilâcı
* Uyuz hastalığına karşı koruyucu olarak kullanılan bir tür ilâç.

uyuz merhemi
* Uyuz için kullanılan bir tür merhem.

uyuz olmak
* uyuz hastalığına yakalanmak.
* (birine, bir şeye) sinirlenmek.

uyuz otu
* Hekimlikte uyuza karşı kullanılan çiçekli bitki, kum otu (Scabiosa rotata).

uyuz sineği
* Kın kanatlılardan, tarıma zararı dokunan böceklerle beslenen bir sinek (Cicindela).

uyuzlaşma
* Uyuzlaşmak işi.

uyuzlaşmak
* Tüyleri döküldüğü için çirkin bir görünüş almak.
* Beceriksizleşmek, pısırıklaşmak.
* Kılıksızlaşmak.

uyuzlu
* Uyuz hastalığı olan (kimse), uyuz.

uyuzluk
* Uyuz olma durumu.
* Beceriksizlik, pısırıklık.
* Parasızlık.

uz
* İyi, güzel.

uz
* Masallarda az gittik uz gittik, dere tepe düz gittik tekerlemesinde "uzak" anlamında kullanılır.

-uz
* Bkz. -z (I).

-uz
* Bkz. -z (II).

-uz
* Bkz. -z (III).

-uz
* Bkz. -ız (II).

uz iletişim
* Sembol, haber, yazı, resim veya her çeşit bilginin tel, radyo, optik veya başka elektromanyetik sistemlerle iletilmesi, yayımı veya alınması, telekomünikasyon.

uza devim
* (ruh bilimi ötesinde) Fiziksel etkili medyumların gerçekleştirdiği öne sürülen olaylardan biri olan, nesnelerin dokunulmaksızın hareket edişi, telekinezi.

uza duyum
* Telepati.

uzağı görmek
* ileride ne olacağını kestirmek.

uzak
* Gidilmesi çok süren, çok ötelerde bulunan, ırak, yakın karşıtı.
* Arada çok zaman bulunan.
* Eli, gücü veya hükmü yetişmez.
* İhtimali az olan.
* Ayrı, birbiriyle yakın ilgisi olmayan.
* Uzak yer.

uzak akraba
* Yakınlığı, ilgi derecesi az olan akraba.

uzak benzeşme
* Bir kelimede bir sesin uzakta bulunan başka bir sesi etkilemesi: Etmek > ekmek, tepme > tekme gibi.

uzak benzeşmezlik
* Bir kelimede yan yana bulunmayan iki aynı sesten birinin değişikliğe uğraması: Kehribar > kehlibar, fincan > filcan gibi.

Uzak Doğu
* Asya'nın doğu ve güneydoğusuna verilen ad.

uzak durmak
* yaklaşmamak, karışmamak.

uzak düşmek
* uzak olmak, uzak bulunmak.

uzak göçüşme
* Yanyana bulunmayan ünsüzlerin yer değiştirmesi ödünç > öndüç, lânet > nalet, zerdali > zeldari vb.

uzak görüş
* İleride olabilecekleri düşünme ve sezme.

uzak görüşlü
* Uzak görüş sahibi olan.

uzak görüşlülük
* İleride gelecekte olabilecekleri düşünme ve sezme gücü.

uzak metatez
* Uzak göçüşme.

uzaklanma
* Uzaklanmak durumu veya biçimi.

uzaklanmak
* Nazlanmak.

uzaklara gitmek
* konudan ayrılmak.
* gözleri dalmak, dalıp gitmek.

uzaklaşılma
* Uzaklaşılmak durumu.

uzaklaşılmak
* Uzaklaşmak durumu yapılmak.

uzaklaşma

* Uzaklaşmak durumu.

uzaklaşmak
* (bir şeyden, bir yerden veya kimseden) Ayrılıp uzağa gitmek.
* Yabancılaşmak, ilgisi azalmak.

uzaklaştırılma
* Uzaklaştırılmak işi veya durumu.

uzaklaştırılmak
* Uzaklaşması sağlanmak.
* Görevden alınmasını sağlamak.

uzaklaştırma
* Uzaklaştırmak işi.

uzaklaştırmak
* Uzağa götürmek.
* Çıkarmak, ayırmak.
* Yabancılaştırmak, ilgisiz bırakmak.

uzaklık
* Uzak olma durumu, ıraklık.
* İki nokta arasındaki uzay ölçümü, mesafe.

uzaksama
* Uzaksamak işi,istibat.

uzaksamak
* Uzak saymak, istibat etmek.

uzaktan
* uzak yerden.
* uzak olarak.

uzaktan bakmak (veya seyirci kalmak)
* seyirci gibi davranıp karışmamak.

uzaktan merhaba
* yakın ahbaplık bulunmadığını veya istenmediğini anlatır.

uzaktan uzağa
* İlgisi az olan.
* Çok uzaktan (duyulan).
* Biraz, az buçuk, tam değil.

uzaktan yakından
* Herhangi bir bakımdan ilgili.

uzam
* Algılanan nesnelerin temel niteliği.
* Bir nesnenin uzayda kapladığı yer, vüs'at.

uzama
* Uzamak durumu.

uzamak
* Uzun duruma gelmek, boyu büyümek.
* Çok zaman tutmak, uzun sürmek.

uzana uzana
* Uzanarak, uzanmış bir biçimde.

uzanılma
* Uzanılmak durumu.

uzanılmak
* Uzanmak işi yapılmak.

uzanım
* Nitelik, özellik, ölçü, boyut.
* Titreşim durumunda bulunan bir noktanın, herhangi bir anda titreşim merkezinden uzaklığı.
* Yer'den gezegene ve Güneş'e uzanan iki doğrultu arasındaki açı.

uzanış
* Uzanmak durumu veya biçimi.

uzanma
* Uzanmak durumu.

uzanmak
* Boylu boyunca yatmak.
* Gitmek.
* Bir alana yayılmak.
* Bir şey boyunca sıralanmak.
* Yetişmek, ulaşmak.
* Vücudunu yöneltmek veya vücuduyla birlikte kolunu uzatmak.

uzantı
* Bazı nesnelerin herhangi bir yerinde görülen uzamış bölüm.
* Ana konumdaki bir bütünün, özün veya durumun, kendisinden ayrı görülen, ancak aynı yapısal özellikleri içeren parçası.

uzatılma
* Uzatılmak işi veya durumu.

uzatılmak
* Uzatmak işi yapılmak.

uzatım
* Uzatmak işi.

uzatış
* Uzatmak işi veya biçimi.

uzatma
* Uzatmak işi, temdit.
* Ünlülerin uzun söylenişi.
* Bir ucu kıyıya bağlı durumda denize uzatılıp bırakılarak kullanılan balık ağı.
* Eşit sayılarla biten bir elemeli oyunu, kazananın belli olması amacıyla, kurallarına uygun olarak belli bir süre daha sürdürmek.
* Sıhhî tesisatçılıkta kısa boruları uzatmak için kısa boru parçası.

uzatma işareti
* Bkz. düzeltme işareti.

uzatmak
* Uzamasına sebep olmak, uzamasını sağlamak.
* Başı, kolları veya bacakları bir yere yöneltmek.
* Bir şeyi vermek için birine yöneltmek.
* Germek.
* Konuşmayı sürdürmek.
* Vermek, göndermek.
* Süreyi artırmak, temdit etmek.

uzatmalı
* Süresi uzatılan.

uzatmalı çavuş
* Bkz. uzman çavuş.

uzatmalı nişanlı
* Nişanlılık süresi gereğinden çok uzamış olan (kadın veya erkek).

uzatmalı sevgili
* Evlenmeğe karar veremeyip çok uzun süre sevgili olarak kalan (kimse).

uzatmayalım
* kısacası.

uzay
* Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk, feza, mekân.
* Bütün gök cisimlerinin içinde bulunduğu sınırsız boşluk.

uzay adamı
* Uzay gemisini uzayda yöneten kimse, astronot, kozmonot.

uzay adamlığı
* Uzay adamı olma durumu.

uzay eğrisi
* Bütün noktaları aynı düzlem üzerinde bulunmayan eğri.

uzay gemisi
* Uzaya gitmek için yapılmış taşıt.

uzay geometri
* Hacimli biçimleri inceleyen geometri.

uzay hukuku
* Uzay yolculuklarını ele alan uluslar arası gelenek hukuku.

uzay istasyonu
* Uzay çalışmalarının yapıldığı merkez, üs.

uzay kapsülü
* Uzay gemilerinde, oldukça dar ve hafif, füzenin gürültüsüne ve hava ile sürtünmeden doğan sıcaklığa karşı yalıtılmış kapalı yer.

uzay pilotu
* Uzay araçlarını kullanan pilot.

uzay savaşı
* Uzay çalışmalarında öne geçme yarışı.
* Uzayı ele geçirmek için modern tekniğin imkânlarını askerî amaçlarla kullanarak üstünlük sağlama mücadelesi.

uzay taşı
* Uzayda dolaşan, atmosfere girince yanarak yer yüzüne düşen taş, meteorit, gök taşı.

uzay uçuşu
* Bir uzay gemisi veya benzeri bir araçla dünyadan uzaklaşıp uzaya çıkmak.

uzay üssü
* Uzay istasyonu.

uzaycı
* Uzayda araştırma yapılmasını düzenleyen ve yerden uzay gemisi ile ilişki kuran, onu yöneten kimse.

uzaycılık
* Uzaya araçlarla gitme işi.
* Uzaycının yaptığı iş.
* Uzayla ilgili olma.

uzaylı
* Uzayda yaşadığı var sayılan kimse.

uzgören
* Uzgörür.

uzgörür
* Gerçeği önceden görebilen, durendiş.

uzlaşı
* Uzlaşma, uyuşma.

uzlaşıcı
* Uzlaşma sağlayan.

uzlaşılma
* Uzlaşılmak işi.

uzlaşılmak
* Uzlaşmak işi yapılmak.

uzlaşma
* Uzlaşmak durumu, uyuşma.

uzlaşmacı
* Uzlaşma sağlayan.
* Uzlaşmacılıktan yana olan kimse.

uzlaşmacılık
* Çıkarlarından, düşüncelerinden ödünler vererek uzlaşma sağlama siyaseti.

uzlaşmak
* Aralarındaki düşünce veya çıkar ayrılığını, karşılıklı ödünlerle kaldırarak uyuşmak, karşılıklı anlaşmak ve mutabık kalmak.

uzlaşmalı
* Aralarında uzlaşma bulunan.

uzlaşmaz
* Uzlaşmayan, uzlaşma yanlısı olmayan.

uzlaşmazlık
* Anlaşmaya, uzlaşmaya yanaşmama durumu.

uzlaştırıcı
* Uzlaşmayı sağlayan.

uzlaştırma
* Uzlaştırmak işi.

uzlaştırma kurulu
* Toplu sözleşme görüşmelerinde tarafların uyuşmazlığa gitmeleri durumunda, uzlaşma sağlamak amacı ile grev ve lokavt kanununa göre oluşturulan, kararlarının yaptırım gücü olmayan kurul.

uzlaştırmak
* Uzlaşmalarını sağlamak.

uzlet
* Toplum yaşayışından kaçıp tek başına yaşama.

uzluk
* Ustalık, işinin eri olma durumu, hazakat, ehliyet.

uzman
* Belli bir işte, belli bir konuda bilgi, görüş ve becerisi çok olan kimse, mütehassıs, kompetan.

uzman çavuş
* Lise ve dengi okullardan mezun olduktan sonra özel bir eğitim sonunda başarılı olarak astsubaylıktan bir alt basamaktaki asker rütbesini alan kimse.

uzman doktor
* Bir tıp dalında gerekli ihtisası görüp uzmanlık belgesini alan doktor.

uzman hekim
* Bkz. uzman doktor.

uzmanlaşma
* Uzman durumuna gelme.

uzmanlaşmak
* Uzman durumuna gelmek, uzman olmak.

uzmanlık
* Uzman olma durumu, uzmanın görevi, mütehassıslık, ihtisas.

uzo
* Yunan rakısı.

uzun
* İki ucu arasında fazla uzaklık olan.
* Başlangıcı ile bitimi arasında fazla zaman aralığı olan; çok süren.
* Ayrıntılı, derinlemesine.

uzun araç
* Normal bir yük aracından daha uzun olan, çok eşya taşımak için kullanılan taşıt.

uzun atlama
* Vücudun, bacakların sıçrama gücü ile yerden kesilerek alabildiğine uzağa konması.

uzun bacaklılar
* Sulak yerlerde yaşayan, uzun bacaklı kuşlar takımı.

uzun boylu
* Boyu uzun olan.
* Uzun süre.
* Derinlemesine, ayrıntılarıyla.

uzun çizgi
* Karşılıklı konuşmada, konuşanın değiştiğini göstermek için kullanılan çizgi işareti, tire.

uzun dalga
* Dalga boyu 1000-2000 m arasında değişen dalga.

uzun diş
* Boruları döndürmeden eklemeyi sağlayan ve bir ek bileziğiyle bir ters somunu alacak uzunlukta açılmış vida.

uzun dişli
* Tamahkâr, açgözlü, hırslı.

uzun don
* Parçaları diz altına kadar inen bir don türü.

uzun etek
* Eteği uzun olan giysi, maksi.

uzun etmek
* tartışmayı sürdürmek.
* aşırı gitmek.

uzun far
* Uzun mesafeyi aydınlatma gücüne sahip otomobil farı.

uzun hava
* Türk halk müziğinde, belirli bir karakteri olmayan, bölgesel öğelerin etkisi altında gelişerek özellik kazanmış türkü.

uzun hayvan
* Yılan.

uzun hece
* İçinde uzun ünlü bulunan hece: Âdet, kâtip gibi.

uzun hikâye
* Ayrıntılı olayları ve şahıs kadrosu geniş olan hikâye türü.

uzun kafalı
* Kafa tasının ön art ekseni, yan eksenine göre uzun olan (kimse), dolikosefal.

uzun kulaklı
* Eşek.

uzun kulaktan haber almak
* uzaktan uzağa haber almak.

uzun lâfın (veya sözün) kısası
* kısacası, özet olarak.

uzun levrek
* Kemirici balıklar takımından, 50-100 cm boyunda, Avrupa tatlı sularında yaşayan etçil ve yırtıcı bir balık (Lucioperca sandra).

uzun oturmak
* uzanarak oturmak, yarı yatmış durumda oturmak.
* yatmak.

uzun ömürlü
* Yaşadığı süre çok uzun olan.

uzun öykü
* Uzun hikâye.

uzun sesli
* Uzun ünlü.

uzun uzadıya
* Uzatarak, derinleştirerek, genişleterek, ayrıntılarıyla.

uzun uzun
* Çok uzun, uzun süre, uzun olarak, uzunca.
* Uzatarak.

uzun ünlü
* Ses süresi uzun olan ünlü: Âlem, âdet gibi.

uzun vokal
* Bkz. uzun ünlü.

uzun yol sürücüsü
* Uzun mesafeli hatlarda mal nakliyatı yapan ve araba kullanan sürücü.

uzun yol şoförü
* Uzun yol sürücüsü.

uzunca
* Uzun olarak, bol zamanlı.

uzunçalar
* Üzerine seslerin düşük devirle kaydedildiği büyük boyutlu plâk, longpley.

uzuneşek
* Eğilmiş ve biri ötekinin arkasına tutunmuş birkaç kişinin üzerinden atlayarak karşılıklı iki grubun oynadığı bir oyun.

uzunkuyruk
* İskete kuşunun bir türü.

uzunlamasına
* Uzunluğuna.

uzunluk
* Bir şeyin bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı.
* İki nokta arasındaki yer aralığının ölçümü, tul.
* Bir yüzeyin iki temel boyutundan en büyük olanı, boy, en karşıtı.
* Yazının, sözün kapsam yönünden genişliği.
* Süre yönünden uzun olma durumu.

uzunluk ölçüsü
* Uzunluğu ölçmek için kullanılan metre, yarda gibi herhangi bir birim.

uzuv
* Organ, üye.
* Unsur.

uzvî
* Organik.

uzvî kimya
* Organik kimya.

uzviyet
* Organizma.

-ü
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (I).

-ü
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (II).

-ü

* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (III).

-ü
* Bkz. -ı / -i, -u / -ü (IV).

ü, Ü
* Türk alfabesinin yirmi altıncı harfi. Ses bilimi bakımından ince, dar, yuvarlak ünlüyü gösterir.

ücra
* Çok uçta, kenarda veya uzakta bulunan.

ücret
* İş gücünün karşılığı olan para ve mal.
* Kiralanan veya satın alınan bir şey için ödenen para.

ücretlendirme
* Ücretlendirmek işi.
* Posta işlemlerinde taşıma ücretlerinin önceden ödenmesi.

ücretlendirme makinesi
* Posta işlemlerinde zarfların üstüne pul yerine ücreti gösterir damga basan makine.

ücretlendirmek
* Bir malın, bir işin ücretini belirlemek rayicini tayin etmek.

ücretli
* Ücretle çalıştırılan kimse.
* Ücret karşılığı yapılan.

ücretlilik
* Ücretlinin yaşama biçimi.
* İş gücünün veya emeğin ücretle karşılanması.

ücretsiz
* Bir karşılık ödemeden alınan.
* Parasız (olarak).

-ücü
* Bkz. -ıcı.

üç
* İkiden sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam, 3, III, gibi.
* İkiden bir artık olan.

üç adım
* Atletizmde üç adım atlama dalı veya yarışması.

üç aşağı beş yukarı
* yaklaşık olarak, az bir farkla.

üç aşağı beş yukarı dolaşmak
* kararsızlık içinde gezip durmak.

üç aylar
* Ay takviminde recep, şaban ve ramazan aylarına verilen toplu ad.

üç aylık
* Üç ayda bir ödenen emekli aylığı.

üç başlı
* Üç başı olan.

üç beş
* Nicelik yönünden az.

üç beyaz
* Un, şeker ve yağı anlatan bir söz.

üç bir
* Oyunda, atılan zarlardan birinin bir, öbürünün üç benekli olan yüzünün üste gelmesi, seyek.

üç birlik kuralı
* Klâsik tiyatroda yer, zaman ve konu birliğini esas alan kural.

üç boyutlu
* Eninden ve boyundan başka, derinliği de olan.

üç boyutlu film
* Görüntüsü en ve boydan başka derinlik duygusu da uyandıran film.

üç buçuk
* Yarım yamalak, üstünkörü.

üç buçuk atmak
* çok korkmak.

üç budak
* İzmir'de üretilen bir tütün türü.

üç buutlu
* Bkz. üç boyutlu.

üç çatal
* Büyük balıkları avlamak için kullanılan ucu üç çatallı zıpkın.

üç çeyrek
* Çocuklar için yapılan keman.

üç dört
* Birkaç.

üç durum yasası
* Toplumun Tanrı bilimi, fizik ötesi ve tanıtlı olmak üzere üç durumdan geçerek geliştiğini savunan Auguste Comte yasası, üç hâl yasası.

üç düzlemli
* İki düzlem kesiştikten sonra üçüncü bir düzlemi eğik olarak kesince ortaya çıkan (açı).

üç etek
* Üç ayrı etekten oluşmuş özel bir giysi.

üç günlük ömür
* ömrün kısalığını anlatır.

üç hâl kanunu
* Üç durum yasası.

üç iki
* Oyunda, atılan zarlardan birinin üçlü, öbürünün ikili gelmesi, sebayüdü.

üç kat
* Bir kumaş örgüsünde üç ipliğin bir iplik yerine kullanılması.

üç katlı

* Üç katı olan.

üç nalla bir ata kaldı
* Bkz. işi üç nalla bir ata kaldı.

üç nokta
* Tamamlanmamış cümlelerin sonuna veya başına yan yana konulan üç nokta.

üç otuzunda
* çok yaşlı (insan).

üç parmaklı
* Bir ayağında üç parmak bulunan (hayvan).

üçayak
* Fotoğraf makinesi, televizyon kameraları gibi aletlerin üzerine oturduğu üç ayaklı düzen.
* Sacayağı.
* Bir halay çeşidi.

üçe beşe bakmamak
* fiyat üzerinde küçük farkları önemsememek.

üçer
* Üç sayısının üleştirme biçimi, her birine üç, her defasında üçü bir arada olan.

üçer beşer
* Yaklaşık üçü, beşi bir arada olarak.

üçerli
* Üçer üçer birimden oluşan.

üçgen
* Üç tepe noktası, üç açısı, üç kenarı olan geometri biçimi, müselles.
* Bu biçimde olan.

üçgen piramit
* Tabanı üçgen olan piramit.

üçgen prizma
* Tabanı üçgen olan prizma.

üçgensel bölge
* Üçgenin sınırladığı düzlemsel bölge.

üçgül
* Yaban yoncası, tirfil (Trifolium).

üçkâğıda bağlamak (veya getirmek)
* karşısındakini şaşırtarak aldatmak.

üçkâğıt
* Oynatıcının el çabukluğuyla yer değiştirip kapalı olarak bıraktığı, ikisi aynı, biri değişik üç iskambil kâğıdından değişik olanını bulmaya dayanan hileli oyun.
* Hile, düzen, dolap.

üçkâğıtçı
* Üçkâğıt oyunu oynatan kimse.
* Yalancı, dolandırıcı, hileci, düzenci kimse.

üçkâğıtçılık
* Üçkâğıtçının işi.
* Yalancılık, düzencilik, dolandırıcılık.

Üçkardeş
* Üçlü olarak görünen bir yıldız kümesi.

üçleme
* Üçlemek işi.
* Üçe bükülmüş, üç kat.
* Bentleri üçer dizeli olan türkü.
* Bir yazarın, konu ve fikrî yapı olarak birbirini izleyen üç eseri, triloji.
* Katoliklerde, Tanrı, İsa ve Meryem'in aynı kişi olmaları inancı, teslis.

üçlemek
* Üçe çıkarmak.
* Ürünün üçte birine karşılık, toprağını kiraya vermek.
* Tarlayı üç kez sürmek.

üçler
* Halkın inançlarına göre üç kişilik ermişler topluluğu.

üçler yediler kırklar
* halk inançlarında yaşayan ermişler topluluğu.

üçleşme
* Üçleşmek işi veya durumu.

üçleşmek
* Üçe çıkmak, bir veya iki iken üç olmak.

üçlü
* Üç parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden üç tane bulunan.
* İskambil, domino gibi oyunlarda üzerinde 3 işareti veya noktası bulunan kâğıt veya pul.
* Üç ses veya çalgı için düzenlenmiş müzik parçası, trio.
* Bu parçayı çalan üç kişilik müzik topluluğu, trio.
* Üç kişiden oluşmuş.

üçlü bahis
* At yarışlarında aynı koşuda ilk üçü tahmin etmeye yönelik müşterek bahis oyunu.

üçlü ganyan
* Üç yarışın birincisini tahmin etmeye dayanan bir oyun türü.

üçlük
* Üç tanesi bir arada bulunan, üç tane alabilen, üç taneden oluşmuş.
* Basketbolda ceza alanı dışından atılan topun potaya geçirilmesi sonucu kazanılan üç puan değerindeki atış.

üçtaş
* Üç taşla oynanan bir tür çocuk oyunu.

üçteker
* İkisi arkada, biri önde üç tekerleği olan, çocukların düşmeden binmesi için yapılmış araç.
* Triportör.

üçten dokuza
* İslâm hukukuna göre, kocanın üçerli aralıklarla üç kez "boş ol" sözünü tekrarlayarak karısını boşaması.

üçüncü
* Üç sayısının sıra sıfatı, sırada ikinciden sonra gelen.

üçüncü çağ
* Yeryüzünün yaklaşık altmış milyon yıllık çağı, senozoik.

üçüncü dünya ülkeleri

* Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'nın, hemen hepsi eski sömürgeler olan, ulusal bağımsızlıklarını kazanmış veya bu uğurda mücadele veren ülkelerine verilen ad.

üçüncü kişi
* Fiil çekiminde teklik ve çokluk üçüncü şahıs biçimi.

üçüncül
* Organik bir birleşiğin formülünde öbür üç karbon atomuna bağlı olan (karbon atomu), sülâsî, tersiyer.
* Bir hastalığın belirli iki devresinden sonra oluşan (belirtiler).

üçüncülük
* Üçüncü olma durumu.

üçüncünün olmazlığı
* Birinin yalanladığı, ötekinin doğruladığı iki önermeden birinin doğru olması gerektiğini, üçüncü bir ihtimalin söz konusu olmayacağını anlatan yasa.

üçüz
* Üçü birlikte doğmuş olan (kardeş).
* Üçlü, üç yanlı, üç kollu, üç parçalı.

üçüzleme
* Bir dizenin hem ritmik hem anlam olarak üç ayrı öbek oluşturması.

üçüzlü
* Üçüzleri olan (ana).
* Üçü bir arada olan.

üdeba
* Yazarlar, edipler.

üfleç
* Kaynak yapımında, metalleri kesme ve eritme işlemlerinde kullanılan, alev püskürten araç, hamlaç.
* Lâboratuvarlarda yüksek ısı elde edilen araç, hamlaç.

üfleme
* Üflemek işi.

üflemek
* Dudakları büzerek soluğu bir şey üzerine hızla vermek.
* Yanmakta olan bir şeyi söndürmek veya canlandırmak için soluk vermek.
* (nefesle seslendirilen çalgılar için) Çalmak.

üflemeli
* Üflenerek çalınan (çalgı).

üflemeli çalgı
* Üflenerek seslendirilen müzik aracı.

üflenme
* Üflenmek işi.

üflenmek
* Üflemek işi yapılmak.

üfleyici
* Üfleyen kimse.

üful
* (yıldız için) Batma.
* Ölme.

üfunet
* İrin, cerahat.
* Pis koku.

üfunetli
* İçinde irin, cerahat olan.

üfunetsiz
* İçinde irin, cerahat olmayan.

üfürme
* Üfürmek işi.

üfürmek
* Üflemek.
* Üfleyerek bulunduğu yerden uzaklaştırmak.
* Esmek.
* Üfleyerek çalmak.

üfürük
* Üfürülerek verilen soluk.
* Üfürükçülerin hastaların üstüne okuyarak üfürdükleri soluk.

üfürükçü
* Okuyup üfleyerek hastalıkları savdığını ileri süren ve böylece bilgisiz kimseleri dolandıran düzenbaz kimse.

üfürükçülük
* Üfürükçünün işi.

üğrüm
* Yer'in dönme ekseninin, yaptığı koni hareketi boyunca dalgalanması, nütasyon.

-ül
* Bkz. -l (I).

-ül
* Bkz. -l (II).

ülen
* Ulan.

üleş
* Pay.

üleşilme
* Üleşilmek işi.

üleşilmek
* Üleşmek işi yapılmak.

üleşme
* Üleşmek işi.

üleşmek
* Bölüşmek, paylaşmak.

üleştirilme
* Üleştirilmek işi.

üleştirilmek
* Pay edilmek, üleşilmek.

üleştirim
* Üleştirme.
* Toplumsal ürünün ticarî etkinlikler aracılığıyla tüketicilere dağıtılması.

üleştirimli
* Üleştirime ilişkin.

üleştirimli tüze
* Ödül ve cezanın herkesin hakkına göre üleştirilmesi temeline dayanan tüze.

üleştirme
* Üleştirmek işi, bölüştürme, dağıtma, tevzi.

üleştirme sıfatı
* Paylaştırma kavramı veren sıfat. Türkçede bu kavram -ar, -er, -şer ekiyle sağlanır: Otuzar kitap. Birer elma. İkişer kalem. Altışar lira gibi.

üleştirmek
* Pay ederek dağıtmak, bölüştürmek.
* Herkesin payını kendisine vermek, bölüp dağıtmak, tevzi etmek.

ülfet
* Alışma, kaynaşma.
* Tanışma, görüşme.
* Dostluk, ahbaplık.

ülfet etmek
* tanışmak, görüşüp konuşmak, sohbet etmek.

ülger
* Kadife, şeftali vb. nin üzerinde bulunan ince tüy.

ülke
* Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların tümü, diyar, memleket.
* Devlet.
* Herhangi bir özelliği yönünden düşünülen bölge.

ülke açmak
* bir ülkeyi savaşarak almak, fethetmek.

ülke coğrafyası
* Bkz. ülkeler coğrafyası.

ülkeler arası
* Değişik ülkeler arasında oluşan durum.

ülkeler coğrafyası
* Yeryüzündeki değişik yerlerin olaylarıyla coğrafya arasındaki ilintiyi araştıran ve coğrafyanın en geniş kolunu oluşturan bilim dalı.

Ülker
* Boğa burcunda, yedi yıldızdan oluşan takım, Süreyya.

ülkesel
* Ülkeye ilişkin.

ülkesellik
* Ülkeye ilişkin olma durumu.

ülkü
* Amaç edinilen, ulaşılmak istenen şey, ideal.

* Gerçekte olmayıp, yalnız düşüncede tasarım biçiminde var olan, yalnızca düşünce ile kavranabilen şey, ideal.
* İnsanı duyular dünyasının üstüne yükselten ve hiçbir zaman tam olarak gerçekleştirilemeyecek olan, yalnızca erişilmesi istenen amaç olarak kalan kılavuz ilke, örnek yargı ölçüsü, mefkûre, ideal.

ülkücü
* Bir ülküye çıkar gütmeden bağlı olan, idealist.

ülkücülük
* Bir ülküyle belirlenmiş olan, bu ülküye çıkar gütmeden bağlı kalan yaşama biçimi ve dünya görüşü.

ülküdaş
* Aynı ülküye bağlı olanlardan her biri.

ülküleştirilme
* Ülküleştirilmek işi.

ülküleştirilmek
* Ülküleştirmek işi yapılmak.

ülküleştirme
* Ülkü durumuna getirme, idealleştirme, idealizasyon.

ülküleştirmek
* Ülkü durumuna getirmek, idealleştirmek.

ülküsel
* Ülkü ile ilgili, ideal.

ülser
* Sindirim organlarında ve özellikle mide ile onikiparmak bağırsağında görülen yara, karha.

ültimatom
* Bir devletin başka bir devlete verdiği ve hiçbir tartışma veya karşı koymaya yer bırakmaksızın, tanıdığı sürede isteklerinin yerine getirilmesini istediği nota.

ültimatom vermek
* nota vermek, istekleri sert bir biçimde bildirmek.

ültimatomsu
* Ültimatom tarzında ültimatoma benzer.

ültramodern
* Düşünce, eğilim, üslûp için en üst sınırda olan, çok modern olan.

ültrason
* İnsan kulağının alamayacağı nitelikte olan yüksek frekanslı ses titreşimi.

ültraviyole
* Mor ötesi.

ülûhiyet
* Tanrılık vasfı, tanrısallık.

-ülü
* Bkz. -ılı.

ülüş
* Kesilen hayvanın etinden alınan pay.

-üm
* Bkz. -m (I).

-üm
* Bkz. -m (II).

-üm
* Bkz. -m (III).

ümera
* Buyurucular, beyler, amirler.
* Üstsubaylar.

ümide düşmek
* gerçekleşmesine, olacağına inanmak.

ümide kapılmak
* olacağını düşünmek, hayal etmek.

ümidi boşa çıkmak
* beklentisi, umudu gerçekleşmemek.

ümidi sönmek
* umudu kalmamak.

ümidi suya düşmek
* umudu kalmamak.

ümidini kesmek
* artık olacağını beklememek.

ümit
* Umma, beklenti, umut.

ümit bağlamak
* olmasını, olacağını ummak.

ümit bırakmak
* bir kimsede umut uyandırmak, umut vermek.

ümit dünyası
* Gerçekleşmesi çok zor olan şeyleri ummanın hoş görülmesi gerektiğini belirtir.

ümit etmek
* ummak, beklemek.

ümit kapısı
* Bir umutla bağlanılan durum veya yer.

ümit serpmek
* umutlandırmak.

ümit uyanmak
* umut doğmak, umut belirmek.

ümitlendirme
* Ümitlendirmek işi, umutlandırma.

ümitlendirmek
* Umutlandırmak.

ümitleniş
* Ümitlenmek işi veya biçimi.

ümitlenme
* Ümitlenmek durumu, umutlanma.

ümitlenmek
* Umutlanmak.

ümitli
* Umutlu.
* Verim beklenen.

ümitsiz
* Umutsuz.

ümitsizlik
* Umutsuzluk.

ümmet
* Hz. Muhammed'e inanarak, onun yaptıklarını ve söylediklerini uygulayarak çevresinde toplanan Müslümanların tümü.

ümmetçe
* Ümmet olarak.

ümmetçi
* Ümmetçilik yanlısı olan (kimse, görüş vb.).

ümmetçilik
* Bir islâm topluluğu olarak kalmak amacını güdenlerin görüşü.

ümmî
* Okuyup yazması olmayan.

ümmîlik
* Ümmî olma durumu.

ümran
* Bayındırlık.

ümranlı
* Bayındır, gelişmiş.

-ümtırak
* Bkz. -mtırak.

ümük
* Boğaz, gırtlak, imik.

ün
* Ses.
* İyi bir nitelikte bilinip tanınmış olma durumu, şöhret, şan, nam.

-ün
* Bkz. -ın.

-ün
* Bkz. -n-.

-ün
* Bkz. -ın.

ün almak (kazanmak, salmak veya yapmak)
* ünü herkesçe bilinmek ve her yerden duyulmak.

-ünce
* Bkz. ınca.

-üncü
* Bkz. -ncı.

-ünç
* Bkz. -nç.

ündeş
* Benzer sesle biten söz veya cümle.

ündeşlik
* Ses benzerliği veya birliği.

üne kavuşmak
* ün kazanmak, şöhret bulmak.

üniforma
* Aynı işi yapanların giydikleri, tüzükle belirtilmiş, bir örnek giysi.
* Silâhlı kuvvetlerin resmî giysisi.

üniformalı
* Üniforması olan, üniforma giymiş olan (kimse).

ünik
* Tek, eşi olmayan.

ünite
* Birlik, birleşmiş olma durumu.
* Bir kümenin her elemanı veya bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri, birim.

üniversal
* Evrensel.

üniversalizm
* Evrenselcilik.

üniversite
* Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksek okul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu.

üniversiteler arası
* Birçok üniversite ile ilgili olan.

üniversiteli
* Üniversite öğrencisi.

ünlem
* Türlü duyguları anlatan veya bir doğa sesini yansıtan kelime: Ah! oh! şak, çat vb.

ünlem işareti
* Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümlelerin sonuna konan bir noktalama işareti.

ünleme
* Ünlemek işi.

ünlemek
* Yüksek sesle çağırmak.
* Yüksek sesle bildirmek.

ünlenme

* Ünlenmek işi veya durumu.

ünlenmek

* Çağrılmak, yüksek sesle bildirilmek.
* Ün sahibi olmak, ün kazanmak, meşhur olmak.

ünletme

* Ünletmek işi veya durumu.

ünletmek

* Bağırtmak, çağırtmak.

ünlü

* Ün salmış olan, şöhretli, meşhur, şanlı, namlı, namdar.
* Ses yolunda bir engele çarpmadan çıkabilen ses, sedalı harf, vokal: a, e, ı, i, o, ö, u, ü.

ünlü benzeşmesi

* Ünlü uyumu.

ünlü çatışması

* Eklemelerde veya birleştirmelerde iki ünlünün yan yana gelmesi: Ne ise > neyse, ne asıl > nasıl vb.

ünlü düşmesi

* Çeşitli sebeplerle kelimenin iç veya son sesinden birinin düşmesi: Oyun > oyunamak, oynamak vb.

ünlü kaynaşması

* Birleşik kelimelerde yan yana gelen iki ünlünün kaynaşması: Sütlü aş > sütlaç.

ünlü kısalması

* Aslında uzun olan bir ünlünün zamanla dilde kısalması: Cân > can, hâzır > hazır, beyâz > beyaz.

ünlü türemesi

* Ses özelliklerine veya birbirleriyle birleşme şartlarına bazı sebeplerle kelimenin ön, iç ve sonuna ünlü getirilmesi olayı: Scarpina > iskarpin, ruza > oruç, limon > ilimon vb.

ünlü uyumu

* Türkçede, kelimelerdeki ünlülerin incelik, kalınlık veya düzlük, yuvarlaklık bakımlarından birbirine benzemesi.

ünlüleşme

* Bir ünsüzün, yanındaki ünlülerin etkisiyle, ünlü niteliği alması.

ünsiyet

* Ahbaplık, arkadaşlık; alışkanlık.

ünsüz

* Ünü olmayan, gösterişsiz, şöhretsiz.
* Ses yolunda bir engele çarparak çıkan ses, konson, konsonant: B bir ünsüzdür.

ünsüz benzeşmesi

* Yan yana gelen iki ünsüzün boğumlanma nitelikleri bakımından bir uyum içine girmesi: Anbar > ambar, çenber > çember.

ünsüz düşmesi

* Kaynaşma sırasında ekte veya kelimede bulunan ünsüzlerin birinin düşmesi: Alçak-cık > alçacık, büyük-çek > büyücek.

ünsüz göçüşmesi

* Bkz. göçüşme.

ünsüz ikizleşmesi

* Özellikle halk ağzında döşek döşşek, ışık ışşık örneklerde olduğu gibi iç seste ünsüzlerin tekrarı.

ünsüz türemesi
* Kelime içinde veya başında bir ünsüzün eklenmesi.

ünsüz uyumu
* Türkçede sert ünsüzle biten bir kelimeye c d g ünsüzlerinden biriyle başlayan bir ek getirilince ekin başındaki ünsüzün sertleşmesi: Açık-ça, sepet -te, bıç -kı vb.

-üntü
* Bkz. -ntı / -nti.

-üp
* Bkz. -ıp.

-ür
* Bkz. -ır.

ürat
* Sidik asidi tuzu.

ürbanizm
* Şehircilik.

Ürdünlü
* Ürdün halkından olan kimse.

üre
* Azotlu besinlerin vücutta yanmasıyla oluşan, erimiş bir durumda idrarla dışarı atılan azotlu madde.
* Yapay reçine verniği ve tutkalı üretiminde kullanılan temel gereçlerden beyaz, billûrsu toz.

ürem
* Faiz, getiri.

üreme
* Üremek durumu.
* Canlıların cinsel hücrelerinin birleşmesinden ortaya çıkan tohumla veya doğrudan doğruya oluşturdukları sporlarla çoğalmaları, tenasül.

üreme organları
* Organizmada üreme görevi için birlikte oluşmuş organlar bütünü.

üremek
* Canlılar için, doğup çoğalmak.
* Çoğalmak, artmak.
* Yetişmek.

üremi
* Ürenin idrarla çıkmayıp kanda birikmesi sonucu ortaya çıkan hastalık.

üremik
* Üremeyle ilgili olan.

üremsel
* Üremeye ilişkin.

üreteç
* Herhangi bir mekanik enerjiyi elektrik akımına çeviren cihaz, jeneratör.

üretici
* Üretimle uğraşan (kimse), yetiştirici, müstahsil.
* Üretim sağlayan, üretimle ilgili.

üretici alan

* Maddî refahın yaratılması, dağılımı ve değişimi konularını kapsayan ekonomik etkinliklerin tümü.

üretici olmayan alan

* Sonucunda maddî ürünlerin değil, hizmetlerin doğduğu etkinlikleri kapsayan üretim alanı.

üreticilik

* Üreticinin işi.
* Üretici olma durumu.

üretilme

* Üretilmek işi.

üretilmek

* Üretmek işi yapılmak.

üretim

* İnsanların, toplumun varlığı ve gelişmesi için gerekli olan nesneleri sağlamak üzere, amaçlı etkinlikleriyle doğal çevrelerini değiştirmeleri, istihsal.
* Bu etkinlikler sonucu elde edilen nesneler.

üretim araçları

* Üretim sürecinde kullanılan iş, araç ve gereçlerin bütünü.

üretim artığı

* Ekonomide üretim fazlalığı.

üretim biçimi

* Toplum hayatında insanların yaşamları için gerekli olan şeyleri elde etmelerinin tarih içinde gösterdiği türlü düzenlemelerden (kölecilik, sermayecilik, toplumculuk vb.) her biri.

üretim evi

* Fabrika.

üretim güçleri

* Bir toplumdaki insan ögesi, üretim araçları, üretim deneyleri ve alışkanlıklarının bütünü.

üretim ilişkileri

* Toplum hayatında maddî zenginliklerinin üretimi, değişimi ve dağılımı süreci içinde toplum üyeleri arasında ortaya çıkan ve insan bilincinden bağımsız olarak var olan nesnel, maddî ilişkiler.

üretim kooperatifi

* Anamalı olmayan işçilere kendi aralarında ortaklık kurma imkânı sağlayan kooperatif sistemi.

üretimlik

* Fabrika.

üretimsel

* Üretimle ilgili.

üretiş

* Üretmek işi ve biçimi.

üretken

* Üretme gücü olan, çok üreten.

üretkenlik

* Üretken olma durumu.

üretme

* Üretmek işi veya durumu, çoğaltma.

üretmek
* Aynı türden canlıları çoğaltmak.
* Ekonomik bir etkinlik sonucu ürün elde etmek.
* Oluşturmak, yaratmak, meydana getirmek.

üreyiş
* Üremek işi veya biçimi.

ürik asit
* Suda çok az eriyen, soda ve amonyakla birleşince kısmen eriyebilen asit ve nötr tuzlar oluşturan asit ($C_5H_4N_4O_3$).

ürkek
* Çok ürken.
* Çekingen.

ürkek ürkek
* Ürkerek, çekingenlikle.

ürkekçe
* Ürkek bir biçimde.

ürkekleşme
* Ürkekleşmek durumu.

ürkekleşmek
* Ürkek duruma gelmek.

ürkeklik
* Ürkek olma durumu veya ürkekçe davranış.

ürkme
* Ürkmek durumu, tevahhuş.

ürkmek
* Bir şeyden korkup birden sıçramak, tevahhuş etmek.
* Şaşkınlık ve korku duymak.
* (ağaç) Meyve vermemek.
* Çekinmek.

ürkü
* Topluluğu saran ortak korku, panik.

ürkünç
* Ürkme, çekinme duygusu veren.

ürküntü
* Ürkme duygusu, tevahhuş.

ürküntü vermek
* ürkütmek.

ürküntülü
* Ürküntü veren.

ürküsüz
* Ürkü vermeyen.

ürküş
* Ürkmek işi veya biçimi.

ürkütme

* Ürkütmek işi.

ürkütmek

* Ürküntü vermek.
* Korkutup kaçırmak.
* Herhangi bir etkiyle bitkinin gelişmesini engellemek.
* Korkutmak.
* Kuşkulandırmak.

ürkütücü

* Ürküntüye yol açan.

ürokültür

* İdrardan alınan bir örnekle yapılan bakteri kültürü.

ürolog

* İdrar yolu hastalıkları hekimi, bevliyeci.

üroloji

* Tıbbın idrar yolu hastalıklarını inceleyen dalı, bevliye.

ürperiş

* Ürpermek işi veya biçimi.

ürperme

* Ürpermek durumu.

ürpermek

* Korku, tiksinti, üşüme vb. yüzünden tüylerin dikilip derinin nokta nokta kabarmasıyla görülen anî titreme.
* Korkmak.

ürperti

* Ürperme duygusu veya durumu.

ürperti vermek

* korkutmak.

ürpertici

* Ürperme duygusu veren.

ürpertili

* Titreşimli.

ürpertme

* Ürpertmek işi veya durumu.

ürpertmek

* Ürperti vermek.

ürtiker

* Kurdeşen.

ürüme

* Ürümek işi.

ürümek

* Havlamak. ürümesini bilmeyen köpek sürüye kurt getirir beceriksiz kimselerin iyilik yapayım derken zarara yol açtıklarını anlatır. ürüyen köpek ısırmaz bağırıp çağırarak başkalarını korkutmak isteyen kimseden saldırı beklenmez.

ürün

* Doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.
* Eser.
* Bir tutum ve davranışın ortaya çıkardığı şey.
* Türlü endüstri alanlarında ham maddelerin işlenmesiyle elde edilen şey.

ürün yelpazesi
* Üretilen maddelerin, değişik ve yaygın çok çeşitlilik durumu.

ürünlü
* Ürünü olan.

ürünsüz
* Ürünü olmayan.
* Eseri olmayan, esersiz.

ürüşme
* Ürüşmek işi veya durumu.

ürüşmek
* Hep birden ürümek.

üryan
* Çıplak.

üryanî
* İnce kabuklu bir tür erik.

üs
* Bir kuvvete yükseltilmiş bir sayının üzerine yazılan ve kaçıncı kuvvete yükseltildiğini gösteren sayı.

üs
* Kök, asıl, temel, esas.
* Bazı görevleri yürütebilmek amacıyla kurulan, özel yapıları, donatımları, işlikleri, onarım yerleri, servis alanları olan, sürekli veya geçici olarak konaklanılan yer.
* Harekâtın yürütülebilmesi için gerekli birliklerin, her türlü gereçlerin tamamlandığı, teçhizatın toplandığı, dağıtıldığı bölge.

üs
* Üst sıfatının kısaltması; daha yukarı dereceyi anlatan birkaç yeni kelimede kullanılmıştır.

üsalize
* Bkz. üst alize.

üsbitken
* Bkz. üst bitken.

üsçavuş
* Bkz. üstçavuş.

üsçene
* Bkz. üst çene.

üsderi
* Bkz. üst deri.

üsdudak
* Bkz. üst dudak.

üsera
* Esirler, köleler.

üsküf

* Yüksek aşamadaki yeniçeri subaylarının giydikleri, yarısı arkaya sarkan uzun bir sarık.

üsküre
* Topraktan veya madenden yapılmış çorba tası, çukur çanak.

üslenme
* Üslenmek işi.

üslenmek
* Bir yeri kendine üs seçerek orada yerleşmek.

üslûp
* Oluş, deyiş veya yapış biçimi, tarz.
* Bir sanatçıya, bir çağa veya bir ülkeye özgü teknik, renk, biçimlendirme ve söyleyiş özelliği, biçem.
* Sanatçının görüş, duyuş, anlayış ve anlatıştaki özelliği veya bir türün, bir çağın kendine özgü anlatış biçimi, biçem, tarz, stil.

üslûpçu
* Üslûbu beğenilen (yazar).

üslûpçuluk
* Üslûba gösterilen aşırı özen.

üslûplaştırma
* Üslûplaştırmak işi.

üslûplaştırmak
* Doğal biçimlerin görünüş özelliklerini yitirmeden yalınlaştırılması ile motif oluşturmak.

üslûplu
* Üslûbu olan.

üslûpsuz
* Üslûbu olmayan.

üslûpsuzluk
* Üslûpsuz olma durumu.

üssubay
* Bkz. üstsubay.

üst
* Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, fevk.
* Bir şeyin görülen yanı, yüzü.
* Bir şeyin dış yüzü, yüzey.
* Giyecek, giysi.
* Birine göre yüksek aşamada olan kimse, mafevk.
* Vücut, beden.
* Artan, geriye kalan bölüm.
* Birkaç şeyden birbirine göre yukarıda olan.
* Öte, arka.
* Sınıflamalarda temel olarak alınan bir tipe göre ileri derecede olan.
* Bazı tamlamalarda zaman bildirir.
* Bazı deyimlerde sorumluluk, yükümlülük anlatır.
* İlgilenilen, üzerinde durulan konu.

üst alize
* Alizelere karşıt olarak, her iki yarı kürede ekvator bölgelerinden kutuplara doğru 3 ilâ 10 km yükseklerde esen yel.

üst baş
* Giyecekler, giysiler.

üst başı
* yukarı yanı, yukarıda olan bölümü.

üst bitken
* Başka bir bitkinin üzerinde biten, ama asalak olmayan (bitki), epifit.

üst çene
* Çenenin üst bölümü, üst dudağın bulunduğu yöndeki çene.
* Mengenenin V biçimli, üzerinde yiv ve setler bulunan çenesi.

üst çıkmak (veya gelmek)
* yenmek.

üst deri
* Deriyi oluşturan iki tabakadan dışta olanı, epiderm.
* Yüksek bitkilerde bütün bölümleri sararak onları dış etkilerden koruyan renksiz, saydam, bir hücreli tabaka, epiderm.

üst deri altı
* Üst derinin altında bulunan hücre katmanı.

üst diş
* Üst damak üzerinde sıralanan dişlerin her biri.

üst dudak
* Dudaklardan üstte bulunanı.
* Eklem bacaklı hayvanlarda ağız parçalarını örten bir uzantı, karından bacaklılarda ağız bölgesinin dış yanı.

üst geçiş
* Bir yıldızın ufuk üzerinde en yüksek noktaya geçiş durumu, yücelim.

üst geçit
* Trafik akımını kesmemek için bir yolun üstünden geçirilen köprü biçiminde üstü açık yol.

üst güverte
* Gemilerde güvertenin yüksekte kalan bölümü.

üst insan
* Görüş, irade gibi nitelikleri yüksek, yetenek ve erdemleri herkesten üstün olan insan, dâhi.

üst kat
* Bulunulan yere göre bir üst daire ve bölüm.

üst küme
* İçinde bulunulan lig maçlarının bir üst ligi.

üst perdeden
* Yüksekten.

üst perdeden konuşmak
* üstünlük taslayarak söz söylemek.

üst sınıf
* Bir üst sınıf veya ileri sınıf.

üst tabaka
* İleri gelenler sınıfı.

üst tarafı
* Netice itibarıyla.

üst üste

* Birbiri arkasından.
* Birbirinin üstüne konulmuş.
* Çok kalabalık, sıkışık.

üst yapı

* Alt yapı üzerine kurulan, oturmaya veya üretime yarayan yapıların tümü.
* Alt yapı üzerinde oluşan kültür, din, sanat, felsefe, bilim, ülkü, siyasal kurumlar gibi toplumsal değerleri içeren genel kavram.
* Bir alaşımın mikroskop kullanmadan, çıplak gözle incelenen yüzeysel tabakalarından anlaşılabilen genel yapısı.
* Demir yolculukta toprak düzleme hattının ve köprü, kemer gibi sanat eserlerinin üstünde yapılan ve demir yolu hattının döşenmesini amaçlayan etkinliklerin tümü.

üstadane

* Üstat gibi, üstadın yaptığına benzer.

üstat

* Bilim veya sanat alanında üstün bilgisi ve yeteneği olan kimse.
* Senli benli konuşmada erkekler arasında seslenme olarak kullanılır.

üstatlık

* Üstat olma durumu.

üstçavuş

* Orduda astsubaylığın ikinci aşaması olan, çavuşla başçavuş arasındaki görevli.

üstçavuşluk

* Üstçavuş olma durumu veya üstçavuşun rütbesi.

üste

* Fazladan verilen, çaba.

üste çıkmak

* suçlu olduğu hâlde karşısındakini suçlamak.
* Bkz. zeytinyağı gibi üste çıkmak.

üste vermek

* fazladan vermek, ödemek.

üste vermek

* bir şeyi başka bir şeyle değiştirirken fazladan vermek.

üste vurmak

* fiyatı artırmak.
* eklemek, katmak.

üstecilik

* Üstelik.

üsteğmen

* Orduda rütbesi teğmenle yüzbaşı arasında olan subay.

üsteğmenlik

* Üsteğmen olma durumu, üsteğmenin görevi veya makamı.

üstel

* Üstü (I) olan.

üsteleme

* Üstelemek işi, tekit.

üstelemek
* Bir düşünce veya istek üzerinde durmak, direnmek, ısrar etmek, tekit etmek.
* (hastalık) Yeniden ortaya çıkmak, depreşmek.
* Bir isteği, bir buyruğu tekrarlamak, tekit etmek.
* Bir şeyin üstüne eklenmek, katılmak, inziman etmek.

üstelenme
* Üstelenmek işi.

üstelenmek
* Üstelemek işine konu olmak.

üstelik
* Üste verilen şey.
* Ayrıca, bir de, bundan başka.
* Güçlü, kuvvetli, sağlam.

üstenci
* Başkası için yapı ve ticaretle ilgili bir işi yapmayı üstüne alan kimse, müteahhit.

üstencilik
* Üstenci olma durumu, müteahhitlik.

üstenme
* Üstenmek işi, taahhüt, angajman.

üstenmek
* Bir iş yapmayı üstüne almak, taahhüt etmek.

üstesinden gelmek
* başarmak, becermek.

üstlenim
* Üstlenmek işi.

üstlenme
* Üstlenmek işi, deruhte.

üstlenmek
* Üstüne almak, yüklenmek, deruhte etmek.

üstlük
* Üst olma durumu.
* En üste giyilen uzunca giysi.

üstsubay
* Binbaşı, yarbay ve albay rütbesindeki subaylara verilen genel ad.

üstten
* derinleştirmeden, yüzeysel.

üstü başı dökülmek
* giyecekleri çok eski olmak.

üstü kalsın
* hesaptan arta kalan az miktardaki paranın alınmaması, bahşiş olarak bırakılması sırasında söylenir.

üstü kapalı
* Açık ve kesin kelimeler kullanmadan.

üstübeç
* Boyacılıkta kullanılan zehirli, bazik kurşun karbonat.

üstübeç macunu
* Üstübeç veya tutkaldan, dövülmüş tebeşir tozu ile hazırlanan onarma macunu.

üstüme iyilik sağlık (üstüne, üstümüze sağlık veya üstünüze sağlık veya şifalar)
* Tanrı esirgesin, üstümden ırak.
* şaşma, şaşkınlık belirtmek için kullanılır.
* kötü bir durumdan söz ederken konuşanın dinleyene söylediği iyi dilek sözü.

üstün
* Benzerlerine göre daha yüksek bir düzeyde olan, onları geride bırakan.
* (birine veya bir şeye göre) Nitelik bakımından daha yüksek, daha elverişli olan, faik.

üstün
* Arap yazısında bir ünsüzün geniş, kısa ve düz (a, e) okunacağını gösteren işaret, fetha.

üstün bulunmak (veya görmek)
* bir şeyi veya kimseyi başkasından daha değerli bulmak veya görmek.

üstün olmak (veya gelmek)
* benzerlerinden daha yüksek düzeyde olmak.
* Bir kimseden veya bir şeyden daha yüksek, daha değerli olmak.

üstün tutmak
* bir kimseye, bir şeye başkasından daha çok değer vermek.

üstün yapım
* Çok büyük giderlerle çevrilen, kalabalık oyunculu, göz kamaştırıcı süs ve giysili, büyük reklâmlarla piyasaya sürülen, ama sanat yönünden çoğunlukla büyük bir değer taşımayan film.

üstün zekâ
* Çabuk, iyi, kıvrak bir zekâ.

üstün zekâlı
* Üstün zekâya sahip olan.

üstün zekâlılık
* Üstün zekâlı olma durumu.

üstünde
* Bir tutum veya davranışı dışa yansıtıyor olma veya böyle bir durum içinde bulunma.

üstünde dökülmek
* (giysi, giyecek için) bol ve biçimsiz olmak, yakışmamak.

üstünde durmak
* bir işe önem vermek, bir işle yakından ve sürekli ilgilenmek.

üstünde hakkı olmak
* birinde emeği, iyiliği, hakkı bulunmak.

üstünde kalmak
* (mal için) artırma sonucunda bir kimsenin olmak.
* (suç, kabahat için) suçlanmak.

üstündeki üstünde, başındaki başında
* üstündekinden başka hiçbir şey kalmadan.

üstünden (başından) akmak
* bir durumu çok belli olmak.

üstünden (şu kadar zaman) geçmek

* aradan herhangi bir zaman geçmek.

üstünden atmak
    * bir şeyi ödev olarak kabul etmemek.

üstünden geçmek
    * ırzına geçmek.

üstüne
    * İlişkin, üzerine, dair.
    * Hesabına.
    * ...-e göre, uygun olarak.
    * ...-den sonra.
    * Kendinden önce gelen sözün ikileme biçiminde anlamını pekiştirme ve sıklığını ifade etmek için kullanılır.

üstüne alınmak
    * bir davranışın kendisine karşı olduğunu sanarak tedirgin olmak, alınmak.
    * bir işi yapmaya söz vermek, ödev alınmak.

üstüne atmak
    * (bir suçu) birine yüklemek.

üstüne basmak
    * Bkz. yerinde bir düşünce ileri sürmek.
    * iyice belirtmek.

üstüne başına etmek
    * ağır bir biçimde sövmek.

üstüne bir bardak (soğuk) su içmek
    * o işten umudunu kesmek, o işin olacağına inanmamak, o işten vaz geçmek.

üstüne bir iki güneş doğmak
    * sabah yataktan geç kalkmak.

üstüne çekmek
    * üzerine almak, muhatap olmak.

üstüne çevirmek
    * Bkz. üstüne geçirmek.

üstüne düşmek
    * bir kimseyle veya bir şeyle çok ilgilenmek.

üstüne evlenmek
    * karısı varken bir kadınla daha evlenmek.

üstüne evlenmek
    * karısı varken bir kadınla daha evlenmek.

üstüne fenalık gelmek
    * aşırı derecede sıkılmak, pek bunalmak.

üstüne geçirmek
    * bir malın tapusunu kendi adına yazdırmak.
    * (çocuk için) evlât edinmek.

üstüne gelmek
    * bir şey yapılırken veya konuşulurken çıkagelmek.

üstüne gitmek
    * karışmak.

üstüne gül koklamamak
* sevdiği birinden başkasını sevmemek.

üstüne güneş doğmamak
* güneş doğmadan önce kalkmak.

üstüne kalmak
* güçlükler birinin omuzlarına yüklenmek.

üstüne kapanmak
* aralıksız çalışmak.

üstüne koymak
* katmak eklemek.

üstüne kuş kondurmak
* olağanüstü, görülmemiş bir katkı, süs veya hizmet yapmak.

üstüne olmamak
* daha üstü bulunmamak.

üstüne oturmak
* Bkz. üzerine oturmak.
* hakkı yokken bir şeyi kendisine mal etmek.

üstüne ölü toprağı serpilmiş gibi
* tembel, uyuşuk, cansız, miskin.

üstüne perde çekmek
* isteyerek örtmek, gizlemek.

üstüne sevmek
* birini severken bir başkasını daha sevmek.

üstüne titremek
* Bkz. üzerine titremek.
* çok sevgi, özen göstermek.

üstüne toz kondurmamak
* bir şeyin kusurlu olabileceğini kabul etmemek.

üstüne tuz biber ekmek
* üzüntüyü, kusuru artıracak durum yaratmak.

üstüne üstlük
* Fazla olarak, artırarak.

üstüne üstüne gitmek
* çekinmeden, sonucu tehlikeli olabilecek bir şeyle uğraşmak yılmamak.

üstüne varmak
* bir şey yapmasını baskı yaparak istemek.
* saldırmak.
* (kadın) evli bir erkekle evlenmek.

üstüne vazife olmamak (veya değil)
* görevi olmamak o görev kendini ilgilendirmemek.

üstüne yaptırmak
* Bkz. üstüne geçirmek.

üstüne yatmak
* hakkı yokken bir şeyi kendine mal etmek, bir şeyi alıp vermemek.

üstüne yıkmak (veya yıkılmak)
* kendisinin de sorumlu olduğunu bir işin ağırlığını başkalarına yüklemek (veya kendisi yüklenmek).
* kendi suçunu başkasına yüklemek.
* yamamak (veya yamanmak).

üstüne yok
* bundan daha iyisi olamaz, hepsinden iyisi bu.

üstüne yormak
* alınmak.

üstüne yüklenmek
* saldırmak.
* ısrar etmek.

üstüne yürümek
* korkutmak, yıldırmak amacıyla saldıracakmış gibi yapmak.

üstünkörü
* İnceliklerine inmeden, özen göstermeden (yapılan), gelişi güzel, sathî.
* Yüzeysel, gereği gibi olmayan, şöyle böyle.

üstünleşme
* Üstünleşmek durumu.

üstünleşmek
* Üstün duruma gelmek.

üstünlük
* Üstün olma durumu, rüçhan.

üstünlük derecesi
* En, çok zarfiyla sıfat veya başka zafların nitelik ve nicelik bakımından kazandıkları en üstün anlam.

üstünlük duygusu
* Kişinin kendini bazı yönlerden veya genellikle insanların çoğundan üstün görmesi, üstünlük kompleksi.

üstünlük karmaşası
* Üstünlük kompleksi.

üstünlük kompleksi
* Kendini olduğundan fazla ve abartılı bir biçimde yeterli, yetenekli ve güçlü görme duygusu.

üstünseme
* Üstünsemek işi veya durumu.

üstünsemek
* Üstün, iyi, yeğlenir olduğuna inanmak.

üstünü (veya üstüne) görmek
* (kadın) gebeyken aybaşı olmak.

üstünüze afiyet (veya sağlık)
* hastalıktan söz ederken karşısındakinin tutulmaması dileğiyle söylenen söz.

üstüpü
* Gemi kalafatında, işliklerde, buharlı makinelerde, temizlik işlerinde, otomobilcilikte kullanılan didilmiş kendir.

üstüpüleme
* Üstüpülemek işi.

üstüpülemek
* Üstüpü ile silmek veya temizlemek.

üstüvane
* Silindir.

üstüvanî
* Silindir biçiminde olan.

-üş
* Bkz. -iş.

-üş-
* Bkz. -ş-.

üşenç
* Üşenme, üşengeçlik.

üşengeç
* Çok üşenen, tembel.

üşengeçlik
* Üşengeç olma durumu, tekâsül.

üşengen
* Bkz. üşengeç.

üşengenlik
* Üşengen olma durumu.

üşenme
* Üşenmek işi.

üşenmek
* Kendinde bir gevşeklik duyarak bir işi yapmaya isteği olmamak.

üşme
* Üşmek işi veya durumu.

üşmek
* Çokça gelip toplanmak, üşüşmek.

üşniye
* Su yosunları.

üşüme
* Üşümek iş.

üşümek
* Isı yokluğu, azlığı veya ısı kaybından etkilenmek, soğuğun etkisini duymak.

üşüntü
* Toplanma, üşüşme, üşüşüp bir araya gelmiş.

üşüntü etmek
* üşüşmek.

üşüntü köpekler mandayı paralar
* birlikten güç doğar.

üşürme

* Üşürmek işi veya durumu.

üşürmek

* Üşmek işini yaptırmak, saldırtmak.

üşüşme

* Üşüşmek işi.

üşüşmek

* Her yandan bir araya gelmek, toplanmak, birikmek.

üşütme

* Üşütmek durumu.

üşütmek

* Üşümesine sebep olmak.
* Üşüyüp hasta olmak, soğuk almak.
* Delirmek, saçmalamak.

üşütücü

* Üşümeye yol açan.

üşütük

* Aklını yitirmiş, saçmalayan kimse.

-üt

* Bkz. -ıt (I).

-üt

* Bkz. -ıt (II).

-üt

* Bkz. -t-.

ütme

* Ütmek işi.
* Ateşte kızartılmış taze buğday veya mısır.

ütmek

* Ateşten veya yüksek bir ısıdan geçirmek.
* Bir şeyi, tüylerini yakmak için alevden geçirmek.
* Taze buğday veya mısırı ateşe tutup pişirmek.

ütmek

* Oyunda, kumarda kazanmak, yenmek.

ütopi

* Bkz. ütopya.

ütopik

* Ütopyaya dayanan, ütopya ile ilgili.

ütopist

* Ütopyacı.

ütopya

* Gerçekleştirilmesi imkânsız tasarı veya düşünce.

ütopyacı

* Ütopyalara kapılan, inanan (kimse), ütopist.

ütü
* Genellikle giysilerin buruşukluklarını gidermek için bunların üzerinden geçirilen kızgın demir araç.
* Bu araçla yapılan iş.

ütü altlığı
* Ütü yapılırken ütünün altına konulan ateşe dayanıklı veya yanmaz madde.

ütü bezi
* Ütülenen şey üzerine serilen, nemli veya kuru olarak kullanılan ince pamuklu bez.

ütü makinesi
* Sıcaklık veren bir levha ile bunun üzerinde çamaşırı sıkıştırmak için bir pedalla döndürülen bir silindirden yapılmış makine.

ütü masası
* Ütü tahtası.

ütü tahtası
* Üzerinde ütü yapılmak için kullanılan yüksek ayaklı araç.

ütücü
* İşi kumaş, giysi, çamaşır vb. ütülemek olan kimse.

ütücülük
* Ütücü olma durumu.

ütüleme
* Ütülemek işi.

ütülemek
* Ütü ile buruşukluklarını gidermek.
* Alevde tüylerini veya kabuğunu yakıp gidermek.

ütülenme
* Ütülemek işi.

ütülenmek
* Ütülemek işine konu olmak.

ütülme
* Yenilme, kaybetme.

ütülmek
* Oyunda, yenilmek, kaybetmek.

ütülü
* Ütülenmiş, ütü ile buruşuklukları giderilmiş.

ütüsü üzerinde
* yeni ütülenmiş.

ütüsüz
* Ütülenmemiş veya ütüsü bozulmuş.

üvendire
* Çift öküzlerini yürütmek için kullanılan, ucuna sivri demir çivi (nodul) çakılmış uzun değnek.

üvey
* Yalnız yasaca akraba sayılan, öz olmayan.

üvey ana

* Öz olmayan anne, analık.

üvey anne
* Üvey ana.

üvey baba
* Öz olmayan baba, babalık.

üvey çocuk
* Üvey evlât.

üvey evlât
* Karı kocanın her birine göre öbürünün ayrı bir eşinden dünyaya gelmiş olan evlât.

üvey evlât gibi tutmak (veya saymak)
* horlanmak, haksızlık etmek iyi davranmamak.

üvey kardeş
* Babaları veya anaları ayrı olan kardeşlerden her biri.

üvey kız
* Karı kocanın her birine göre öbürünün ayrı bir eşinden dünyaya gelmiş olan dişi çocuk.

üvey oğul
* Karı kocanın her birine göre öbürünün ayrı eşinden dünyaya gelmiş olan erkek çocuk.

üveyik
* Güvercinlerden, korularda yaşayan, eti için avlanan bir kuş (Streptopelia turtur).

üveyme
* Üveymek işi veya durumu.

üveymek
* Güvercin, kumru gibi kuşlar için, göğsünden ötmek.

üvez
* Gülgillerden bir ağaç (Pirus sorbus).
* Bu ağacın muşmulaya benzeyen yemişi.

üvez
* Sivrisineğe benzer bir böcek (Sorbus).

üye
* Herhangi bir topluluğu oluşturan bireylerden her biri, aza.
* Omurgalılarda, kol ve bacaklar.

üye aidatı
* \343 üyelik aidatı.

üye olmak
* bir kuruluşa üye olarak girmek.

üye tam sayısı
* Bir meclisi veya kurulu oluşturan üyelerin tam sayısı.

üyeliği düşmek
* üye olma niteliğini kaybetmek.

üyelik
* Üye olma durumu.

üyelik aidatı

* Bir kurum ve kuruluşa hem girişte hem de yıllık olarak ödenen önceden belirlenmiş ücret.

üyelik dondurmak
* herhangi bir sebeple bir üyenin belirli bir süre için bağlı olduğu kuruluşun çalışmalarında yer almasını veya toplantılarda bulunmasını engellemek.

-üz
* Bkz. -ız (III).

üzengi
* Eyerin iki yanında asılı bulunan ve hayvana binildiğinde ayakların basılmasına yarayan, altı düz demir halka.

üzengi kayışı
* Eyerin sağına ve soluna takılan üzengi demirini özel toka ile eyere bağlayan kayış.

üzengi kemiği
* Orta kulakta üzengiye benzeyen küçük bir kemik.

üzengi taşı
* Bir kemerin iki yanında ayaklar üzerine gelen ilk taş.

üzengileme
* Üzengilemek işi.

üzengilemek
* (koşturmak için hayvana) Üzengi ile vurmak.

üzengilenme
* Üzengilenmek durumu.

üzengilenmek
* (hayvana) Üzengi ile vurulmak.

üzengisiz
* Üzengisi bulunmayan, üzengi olmaksızın.

üzere
* Bir amacı anlatır.
* Şartı anlatır.
* Yakın olmayı, yakınlaşmayı anlatır.
* Gibi, (bu) yolda, (bu) biçimde.

üzeri
* (bu kelimenin yalın durumu üzer'dir, ancak bu biçimi kullanılmaz, çekimli biçimleri kullanılır). Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı.
* Bir şeyin görülen yanı, yüzü.
* Bir şeyin dış yüzü, yüzey.
* Giysi.
* Vücut, beden.
* Artan, geriye kalan bölüm.
* Bazı tamlamalarda zaman bildirir.
* Üzeri kelimesi bazı deyimlerde sorumluluk, yükümlülük anlatır.

üzerinde
* Üstünde.
* ... ile ilgili, üzerine.
* Varlık, kimlik.

üzerinde durmak
* bir işe önem vermek, bir işle yakından sürekli ilgilenmek.

üzerinde kalmak

* (mal veya iş) artırma sırasında bir kimsenin olmak.
* istenmeyen şey birine yüklenmek, sorumluluğuna bırakılmak.

üzerinden atlamak
* bir şeyi ödev edinmemek.

üzerinden dökülmek (giysi için)
* bol ve biçimsiz olmak.

üzerine
* Üstüne.
* İlgili, ilişkin, üstüne, dair, hakkında.
* ...-den dolayı, göre.
* ...-den sonra.

üzerine almak
* bir davranışın kendisine karşı olduğunu sanarak tedirgin olmak, alınmak.
* bir işi yapmaya söz vermek, edinmek.
* (evli iken) karısının üzerine bir başka kadınla evlenmek.

üzerine almak
* bir işi görev edinmek, deruhte etmek.

üzerine atmak
* bir suçu birine yüklemek.

üzerine bir bardak su içmek
* alacaklı bulunduğu bir şeyi elde etmekten umut kesmek.

üzerine bir iki güneş doğmak
* sabah yataktan geç kalkmak.

üzerine çökmek
* (duygu, durum vb.) bastırmak, kaplamak.

üzerine çullanmak
* her tarafını kaplamak, sarmak.

üzerine düşmek
* bir şeyle ilgilenmeye başlamak, ilgi göstermek, bir şeyle çok uğraşmak.

üzerine evlenmek
* (evli iken) karısının üzerine bir başka kadınla evlenmek.

üzerine koymak
* katmak, eklemek.

üzerine oturmak
* hakkı yokken bir şeyi kendine mal etmek.

üzerine ölü toprağı serpilmiş gibi uyumak
* çok derin uyumak.

üzerine titremek
* çok sevgi ve özen göstermek.

üzerine tuz biber ekmek
* üzüntüyü, kusuru artıracak durum yaratmak.

üzerine üzerine gitmek
* çekinmeden, sonucu tehlikeli olabilecek bir şeyle uğraşmak, yılmamak.

üzerine varmak
* bir şey yapmasını baskı yaparak istemek.
* (kadın) evli bir erkekle yasal olmayan bir biçimde birlikte yaşamak.

üzerine yaptırmak
* bir malın tapusunu kendi adına yazdırmak.

üzerine yatmak
* Bkz. üstüne oturmak.

üzerine yok
* Bkz. üstüne yok.

üzerine yüklenmek
* saldırmak.
* ısrar etmek.

üzerine yürümek
* saldırmak.

üzerinize afiyet
* Bkz. üstünüze afiyet.

üzerlik
* Sedef otugillerden, yaprakları almaşık, çiçekleri beyaz renkte, susama benzeyen tohumları acı olan, halk hekimliğinde tedavi ettiğine inanılan bir bitki (Peganum harmala).

üzgü
* Yersiz ve gereksiz olarak çektirilen sıkıntı, eziyet, eza, cefa.

üzgülü
* Üzgü veren, eziyetli.

üzgün
* Üzülmüş, üzüntü duymuş, neşesiz, tasalı, gamlı, mağmum, mahzun, melül, mükedder.

üzgün balığı
* Kaya balığıgillerden, kemikli, küçük bir balık (Collionymus İyra).

üzgünlük
* Üzgün olma durumu, neşesizlik.

üzgüsüz
* Üzgü vermeyen, eziyetsiz.

üzlük
* Topraktan yapılmış, kulpsuz, küçük çömlek.

üzme
* Üzmek işi.

üzmek
* Üzüntü vermek.
* Bir şeyi gerip çekerek gevşetmek, sürterek aşındırmak.

üzre
* Bkz. üzere.

üzücü
* Üzüntü veren.

üzülme

* Üzüntü duyma, teessür.

üzülmek
* Üzmek işine konu olmak.
* Üzüntü duymak, kaygılanmak.

üzüm
* Asmanın, taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.

üzüm asması
* Üzüm çubuğunun ve dallarının asılarak yetiştirilmesi sonucu oluşturulan asma.

üzüm çekirdeği
* Üzümün özünde bulunan çekirdek.

üzüm güneşi
* İnce uzun gövdeli, ön kanatlı ve ince duyargalı küçük kelebek.

üzüm hoşafı
* Kuru üzüm ve şekerin kaynatılması ile yapılan hoşaf.

üzüm kompostosu
* Üzümün şeker ve su ile kaynatılması sonucunda yapılan komposto.

üzüm kurusu
* Çeşitli yöntemlerle kurutulan üzüm.

üzüm pekmezi
* Üzümün önce çiğnenerek, ezilerek şıra hâline getirilmesi sonra kazanda şeker ve üzüm topağı ile kaynatılması sonucu elde edilen pekmez.

üzüm salkımı
* Üzüm tanelerinin dizi dizi bulunduğu salkım.

üzüm sirkesi
* Üzüm suyundan yapılan sirke.

üzüm suyu
* Üzümün sıkılması sonucu elde edilen meyve suyu.

üzüm şekeri
* Glikoz.

üzüm şırası
* Üzümün ezilerek suyunun çıkarılması ve dinlendirilmesi ile elde edilen şıra, dinlendirilmiş üzüm suyu.

üzüm turşusu
* Üzümden sirke ile yapılan turşu.

üzüm üzüm
* Üzmek ve üzülmek fiillerine getirilerek bunların anlamını pekiştirir.

üzüm üzüme baka baka kararır
* her zaman bir arada bulunan, arkadaşlık eden kimseler, birbirlerine huy aşılar.

üzümcü
* Üzüm yetiştiren veya satan kimse.

üzümcülük
* Üzüm yetiştirme ve satma işi.

üzümlü

* İçinde üzüm olan.

üzümlü kek
* İçine üzüm konularak yapılan kek.

üzümsü
* Üzüm gibi yumuşak, etli, sulu ve içi çekirdek olan (meyve).

üzümsüz
* İçinde üzüm olmayan.

üzümün çöpü armudun sapı var demek
* her şeyde bir eksiklik bulmak, güç beğenir olmak.

üzümünü ye de bağını sorma
* yararlandığın şeyin nereden geldiğini araştırma.

üzünç
* Üzüntü.

üzünçlü
* Üzüntülü.

üzüntü
* Olması istenilmeyen olaylardan doğan ruh tedirginliği, teessür.

üzüntü vermek
* tedirginlik yaratmak, sıkıntı ve huzursuzluğa yol açmak.

üzüntülü
* Üzüntüsü olan, acılı, müteessir.
* Üzüntü veren.

üzüntüsüz
* Üzüntüsü olmayan, sıkıntısız, acısız.

-v
* Bkz. -av / -ev.

v, V
* Türk alfabesinin yirmi yedinci harfi. Ve adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümlü, sürtünücü, diş - dudak ünsüzünü gösterir.

vaadini tutmak (veya vaadinde durmak)
* verdiği sözü yerine getirmek.

vaat
* Bir işi yerine getirmek için verilen söz.

vaatte bulunmak
* söz vermek.

vaaz
* Cami, mescit gibi yerlerde yapılan dinî konuşma.
* Bir kimseye kalbini yumuşatacak, kendisini doğruluğa, iyiliğe götürecek biçimde söz söyleme.

vaaz etmek
* cami, mescit gibi yerlerde dinî konuşma yapmak.

vaaz vermek
* cami, mescit gibi yerlerde dinî konuşma yapmak.

vabeste
* Bağlı.

vacip
* Yapılması gerekli olan.
* Müslümanlıkça yapılması gerekli olan.

vacip olmak
* gerekli olmak.

vade
* Bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için gösterilen süre, mühlet, mehil.

vade bitimi
* Bir işin veya borcun ödenmesi için öngörülen sürenin sona ermesi.

vade sonu
* Vade bitimi.

vadeli
* Süresi sınırlanmış.

vadeli hesap
* Belirli bir süre için açılmış banka hesabı.

vadeli mevduat
* Bkz. vadeli hesap.

vadeli satış
* Süresi sınırlandırılarak yapılan satış.

vadesi gelmek (veya yetmek)
* süresi dolmak, zamanı gelmek.
* ömrü sona ermek, eceli gelmek.

vadesiz
* Süresi sınırlanmamış.

vadesiz hesap
* Süresi belirlenmemiş, paranın istenildiği zaman çekilebilmesine imkân tanıyan banka hesabı.

vadesiz mevduat
* Bkz. vadesiz hesap.

vadetme
* Vadetmek işi veya durumu.

vadetmek
* Bir işi yerine getireceğine söz vermek.
* Davranışıyla, tutumuyla bir işi yapacağı duygusunu uyandırmak, umut vermek.

vadi
* İki dağ arasındaki geçit, koyak.
* Alan, yol, tarz.

vadiye dökülmek
* sohbet belirli bir konuya kaymak.

vaftiz
* Hristiyan dininde, ilk günahı silmek ve Hristiyanlaştırmak amacıyla yapılan kutsal işlem.

vaftizhane

* Vaftiz yapılan yer.

vagina
* Döl yolu, vajina.

vagon
* Yük ve yolcu taşımakta kullanılan, lokomotifin çektiği demir yolu arabası.

vagon restoran
* Yolculara yemek verilecek biçimde düzenlenmiş vagon.

vagonet
* Yana veya arkaya doğru devrilebilen ve bazı toprak düzleme işlerinde kullanılan küçük vagon.

vagotoni
* Sinirsel bir tür rahatsızlık.

vah
* Acıma, yakınma anlatır.

vaha
* Çöllerde çoğu kez yüze çıkan yer altı sularının yarattığı ve önemi suyun niceliğine bağlı olarak değişen tarım veya yerleşme bölgesi.

vahamet
* Güçlük, korkulacak tehlikeli durum.

vahamet kesp etmek
* gittikçe zorlaşmak, tehlikeli ve korkulacak bir durum almak.

vahametli
* Vahim.

vahdaniyet
* Tanrı birliği.

vahdet
* Birlik, teklik.

vahdetivücut
* Bkz. varlık birliği.

vahi
* Boş, saçma.

vahim
* Ağır, korkulu, çok tehlikeli.

vahit
* Bir tek.

vahiy
* Bir buyruk veya düşüncenin Tanrı tarafından peygamberlere bildirilmesi.

vahşet
* Yabanî olma durumu.
* Korku, ürküntü.
* Issızlık, yalnızlık.

vahşî
* Yabanî.
* Güçlü.

* Kaba, saygısız, uyum sağlayamayan.

vahşî hayvan
* Ehlîleştirilmemiş hayvan, yabanî hayvan.

vahşî orman
* İnsan ayağı değmemiş, büyük orman.

vahşîce
* Vahşî bir biçimde.

vahşîleşme
* Vahşîleşmek durumu.

vahşîleşmek
* Yabanîleşmek, vahşî duruma gelmek.

vahşîlik
* Yabanî olma durumu, yabanîlik.

vahşiyane
* Bkz. vahşîce.

vahvahlanma
* Vahvahlanmak işi veya durumu.

vahvahlanmak
* Acınmak, yakınmak.

vahyolunma
* Vahyolunmak işi veya durumu.

vahyolunmak
* Vahiy gelmek.

vaiz
* Cami, mescit vb. yerlerde Kur'an'dan, hadis kitaplarından örnek getirerek dinî konuşmalar yapan kimse.

vaizlik
* Vaizin yaptığı iş.

vajina
* Bkz. vagina.

vak vak
* Ördeğin çıkardığı ses.

vak vak etmek
* ördeğin öttüğü gibi ses çıkarmak.

vak'a
* Olay, hâdise.

vak'anüvis
* Osmanlı Devletinde zamanın olaylarını tespit etmek ve yazmakla görevli devlet tarihçisi.

vak'anüvislik
* Vak'anüvisin görevi.

vakar
* Ağırbaşlılık.

vakarlı
* Ağırbaşlı.

vakarsız
* Ağırbaşlı olmayan, onursuz.

vakayiname
* Günü gününe yazılmış olayları içine alan eser, kronik.

vaketa
* (inek derisi) Bir tür ince meşin.

vakfe
* Duruş, duraklama.

vakfetme
* Vakfetmek işi.

vakfetmek
* Vakıf durumuna getirmek.
* Adamak, bir şeyin bütününü bir işe vermek.

vakfiye
* Bir vakfin şartlarını bildiren belge, vakıfname.

vakıa
* Olgu.
* (va:'kıa) Gerçi, her ne kadar... ise de.

vakıf
* Bir hizmetin gelecekte de yapılması için belli şartlarla ve resmî bir yolla ayrılarak bir kimse tarafindan bırakılan mülk veya para.
* Bu nitelikte olan (mülk veya para).

vâkıf
* Bilen.
* Bir şeyi vakıf durumuna getiren.

vakıf arazisi
* Bir vakfin mülkiyeti içinde olan arazi.

vakıf geliri
* Vakfin değişik kaynaklardan elde ettiği gelir.

vakıf kurmak
* belli bir hizmeti görmek için vakıf oluşturmak.

vakıf malı
* Vakfa devlet veya şahıslardan devredilen ve üçüncü şahısların kullanması mümkün olmayan mal.

vâkıf olmak
* bilmek, öğrenmek.

vakıf senedi
* Bir vakfin oluşumunu belgeleyen senet.

vakıf toprağı
* Vakfin mülkiyeti altında olan toprak veya arazi.

vakıfname
* Vakfiye.

vaki
* Olan, olmuş.

vakit
* Zaman.
* Bir işe ayrılmış veya bir iş için alışılmış saatler.
* Çağ.
* Geçim, para bakımından imkân.
* Tespit edilmiş olan zaman.
* Zaman anlatan kelimelere belirtilen durumunda gelince "iken" anlamını verir.
* "Ettiği, edeceği" anlamındaki söyleyişlerden sonra getirilerek zaman zarfları yapılır.
* İmkân, fırsat.

vakit geçirmek
* oyalanmak, uğraşmak.

vakit kaybetmeden
* hemen, derhal.

vakit kazanmak
* bir şeye ayrılan süreyi azaltmak.
* karşı tarafı oyalayarak kendi hazırlanma süresini uzatmak.

vakit öldürmek
* zamanı yararsız, gereksiz işlerle veya hiç iş yapmadan geçirmek.

vakit saat aramamak
* zamana hiç aldırmamak.

vakit vakit
* Belli olmayan zamanlarda, ara sıra, zaman zaman.

vakitçe
* Vakit bakımından, vakte göre.

vakitler hayrolsun
* selâmlama, esenleme sözü.

vakitli
* Zamanında yapılan, zamanında olan.

vakitli vakitsiz
* Uygun zaman gözetmeden, gelişigüzel, rastgele zamanlarda.

vakitsiz
* Uygun bir zamanda olmayan, mevsimsiz, zamansız.

vaklama
* Vaklamak işi veya durumu.

vaklamak
* Bkz. vakvaklamak.

vaks
* Bal mumunun sanayide veya mat yüzeyleri parlak ve kaygan duruma getiren türü.

vakta ki
* Ne zaman ki, -diği zaman.

vakti gelmek
* ölmek üzere olmak, ölümü yaklaşmak.

vakti olmak
* aceleye, telâşa gerek olmamak.

vakti olmamak
* bir kimse veya iş için ayıracak zamanı olmamak.

vaktikerahat
* Kerahat vakti.

vaktinde
* önceden belirlenen, düşünülen vakitte.

vaktini almak (veya yemek)
* epey zaman harcanmasını gerektirmek.

vaktini şaşmamak
* her şeyi tam zamanında yapmak.

vaktiyle
* zamanında, uygun zamanda.
* oldukça eski bir zamanda.

vaktiyle
* Bir zamanlar.

vaktizamanında
* Vaktiyle.

vakum
* Boşluk.

vakumlama
* Vakumlamak işi veya durumu.

vakumlamak
* Vakumla temizlemek.

vakur
* Ağırbaşlı, onurlu.

vakvak
* (çocuk dilinde) Ördek.

vakvaklama
* Vakvaklamak, işi.

vakvaklamak
* Ördek vak vak diye ses çıkararak bağırmak.

vale
* İskambil kâğıtlarında oğlan, bacak.
* Otellerde görevli acemi ve genç eleman.

valf
* Vana.

vali
* Bir ilde devleti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi, ilbay.

valide
* Ana, anne.

valide sultan
* Padişahın annesine verilen unvan.

valilik
* Vali olma durumu.
* Valinin görevi.
* Valinin makamı ve bu makama bağlı resmî dairelerin tümü.
* İl, vilâyet.

valiz
* Elde taşınabilir küçük çanta.

vallahi
* "Tanrı'yı tanık tutarım", "Tanrı hakkı için" anlamında ant.

vallahi billâhi
* "Allah'a ant olsun ki" anlamında bir yemin sözü.

vallahi tallahi
* Bkz. vallahi billâhi.

vals
* Bir tür salon dansı.
* Bu dansın müziği.
* Bazı besteciler tarafindan yalnızca çalınmak için hazırlanmış beste türü.

vals yapmak (veya etmek)
* vals müziği ile dans etmek.

vamp
* Erkek peşinde koşan kadın, serüvene düşkün kadın.

vampir
* İnsanların kanını emdiğine inanılan hortlak.
* Yarasalardan, kuyruksuz, kan emici olmayan, meyve ile beslenen bir memeli türü (Vampyrus spectrum).

Van kedisi
* Van ve yöresinde yaşayan göz renkleri farklı, beyaz tüylü kedi.

vana
* Boru içindeki bir akışkanın akışını durdurmaya veya serbest bırakmaya yarayan alet, valf.

vanadyum
* Atom numarası 23, atom ağırlığı 50,942, yoğunluğu 6,11 olan ve 1710°C de eriyen beyaz bir element. Kısaltılması V.

Vandal
* Milâdın başlangıç yıllarında yaşayan ve Roma İmparatorluğu ile yaptığı savaşlarda acımasızlığı ile ün salan bir doğu Germen halkı.
* Eski kültür ve sanat anıtlarını yakıp yıkan; bunların değerini bilmeyen kimse veya topluluk.

vandalizm
* Vandal olma yanlısı, vandallık.

vandallık
* Eski kültür ve sanat anıtlarını yakıp yıkma düşünce ve davranışı.

vanilya
* Salepgillerden, çiçekleri beyaz, kokulu, tırmanıcı küçük bir bitki (Vanilla planifolia).
* Bu bitkinin tatlılara güzel koku vermek için kullanılan meyvesi.

vantilâtör

* Kapalı bir yerin sıcak ve durgun havasını dalgalandırarak esinti sağlayan veya böyle bir ortama temiz hava üfleyen alet.
* Bazı tarım alet veya makinelerinde tohumları savurmak, temizlemek için içeriye hava çeken alet.
* Motorlu taşıtların iç havasını değiştirmeye yarayan düzen.

vantrilok
* Başkası söylüyormuş gibi konuşma becerisi olan, karnından konuşan kimse.

vantuz
* Deri üzerine yapıştırılıp çekip emmeye yarayan şişe vb. alet, çekmen.

vantuz çekmek
* şişe çekmek.

vapur
* Su buharı gücüyle çalışan gemi.

vapurculuk
* Vapur işletme işi.

vapurdumanı
* Koyu gri renk, füme.
* Bu renkte olan.

var
* Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan, yok karşıtı.
* Sahiplik bildiren olumlu isim cümleleri kurar.
* Elde bulunan her şey.

var (varın, varsın, varsınlar)
* istersen (isterse...) gibi konuşulan iş üzerinde bir kimseyi serbest bırakmayı anlatır.
* "var kıyas et", "varın hesap edin" biçiminde, bu kıyas ve hesabın vereceği önemli sonuca dikkat çekmek için kullanılır.
* önüne getirildiği cümleye ısrarlı istek düşüncesi katarak "tek" anlamında kullanılır.
* "haydi" anlamında kendisinden sonra kullanılan fiilin yapılması gerektiğini anlatır.

var etmek
* meydana getirmek.

var gücüyle
* Bkz. var kuvvetiyle.

var hızıyla
* olanca hızıyla.

var kuvvetiyle
* Olanca gücüyle.

var ol!
* yaşa!.

var olmak
* sağ olmak, yaşamak.

var saymak
* (bir şeyin) olduğunu veya bulunduğunu sanmak, farzetmek.

var saymak
* bir olgunun sonuçlarından yararlanabilmek veya bu sonuçlar üzerine düşünce yürütebilmek için onu olmuş veya olacak saymak, farz etmek.

var yok

* belli bir ölçüye ya ulaşır ya ulaşmaz; herhangi bir ölçüye, miktara yakın; olduğu bile kuşkulu.

vara yoğa
* her şeye.

varagele
* Bir şeyi, bir yerden bir yere çekerek götürüp getirmeye yarayan halat.

varagele bombardımanı
* İkinci Dünya Savaşı'nda müttefiklerin çok sık uyguladığı bombardıman yöntemi.

varagele botu
* İki nokta arasında ulaşımı sağlayan bot.

varagele halatı
* İki nokta arasına gerilen ve ulaşımı sağlayan ip.

varagele kayığı
* İki nokta arasında ulaşımı ve haberleşmeyi sağlayan kayık.

varak
* Yaprak.
* Yazılı kâğıt.
* Altın, gümüş veya başka madenler dövülerek oluşturulan ince yaprak.

varaka
* Kâğıt, yazılı kâğıt.

varakçı
* Varakla süs yapan zanaatkâr.

varaklama
* Varaklamak işi veya durumu.

varaklamak
* Varak yapıştırarak süslemek.

varaklanma
* Varaklanmak durumu.

varaklanmak
* Varaklamak işine konu olmak.

varaklı
* Varağı olan, varaklanmış.

varakpare
* Kâğıt parçası.
* Mektup, name.

varan
* Bir olayın tek kalmayıp arkadan daha başkalarının gelebileceğini anlatmak için birden başlayarak sıra ile sayıların başına getirilir.

varda
* Dikkat et, savul, destur!.

varda bandıra
* İşaretçi er.

vardacı
* Varda işini sesle veya araçla yapan kimse.

vardakosta
* Kıyıları koruyan gemilere verilen ad.
* İri yarı ve gösterişli (kadın).

vardelâ
* Yaklaşık 3 cm genişliğinde yumuşak kösele şerit.

vardırma
* Vardırmak işi veya durumu.

vardırmak
* Varmasına yol açmak, götürmek.

vardiya
* Gemilerde beklenen nöbet.
* Gemide nöbet yeri.
* Nöbetleşe çalışma, posta.

vardiyacı
* Vardiya ile çalışan kimse.

vareste
* Kurtulmuş.

vareste kalmak
* kurtulmak.

vargel
* Herhangi bir makinenin bir doğrultuda gidip gelerek iş gören parçası.

vargel tezgâhı
* Madenî parçaların üzerindeki kabalıkları almak için kullanılan makine.

vargı
* Verilen bir önermeden çıkarsama yoluyla varılan sonuç.

varı yoğu
* bir kimsenin sahip olduğu her şey.

varılma
* Varılmak işi.

varılmak
* Herhangi biri varmak.

varıncaya kadar
* ne varsa her şeyi.

varış
* Varmak durumu veya biçimi.
* Çabuk kavrayış, anlayış, güçlü seziş, irfan.
* Bir yarışın son bulduğu yer, finiş.

varış çizgisi
* Bir yarışın son noktasını belirleyen çizgi.

varışlı
* Her şeyi çabuk ve iyi anlayan, sezişi güçlü, zeki, arif.

varışlılık
* Varışlı olma durumu, irfan.

varidat

* Akla gelen, içe doğan düşünce.
* Gelir, gelirler.

varidatçı

* Devletin gelir işlerini yürüten görevli.

varide

* Gelen şey.
* Gelen evrak.

varil

* Çoğunlukla sıvı maddeleri koymak için kullanılan, metalden yapılmış, silindir biçiminde, üstü kapalı kap.
* Bir varilin içine aldığı madde miktarı, petrol ölçü birimi (158,8l).

varis

* Toplardamar genişlemesi, ordubozan.

vâris

* Kendisine miras düşen, mirasçı, kalıtçı.

varisli

* Varisten rahatsız olan (kimse).

vârisli

* Vârisi olan.

varissiz

* Varisi olmayan.

vârissiz

* Vârisi olmayan.

varit

* Olabileceği akla gelen.

varit olmak

* geçerli durumda bulunmak.

variyet

* Varlık, zenginlik.

variyetli

* Varlıklı, zengin, mal mülk sahibi.

varlığa darlık olmaz

* zengin olanın gücü her şeye yeter.

varlık

* Var olma durumu, mevcudiyet.
* Var olan her şey.
* Para, mal, mülk, zenginlik.
* Önemli, yararlı, değerli şey.
* İyi yaşayacak kadar geliri yolunda olma durumu, variyet.
* Ömür, hayat.
* Oluş ve yok oluşun karşıtı olarak, kalıcı olan, gelip geçici olmayan şey.

varlık bilimci

* Varlık bilimi uzmanı.

varlık bilimi

* Konu olarak eski Yunan felsefesinden beri ele alınan ve Aristoteles'in ilk felsefe, adını verdiği, var olanların özü üzerine bilim, ontoloji.

varlık birliği
* Yaratılanla yaratanın bir oluşunu, tek kaynaktan geldiğini savunan tasavvuf görüşü, vahdetivücut.

varlık göstermek
* kendinden beklenilen görevi yerine getirmek, beğenilir bir iş yapmak.

varlık içinde yaşamak
* bolluk içinde sıkıntısız yaşamak.

varlık nedeni
* Bkz. varlık sebebi.

varlık sebebi
* Var oluşun sebeplerini irdeleyen ve araştıran düşünce.

varlıklı
* Malı mülkü olan, zengin (kimse).

varlıklılık
* Varlıklı olma durumu.

varlıksız
* Malı, mülkü, geliri çok olmayan, yoksul (kimse).

varlıkta darlık çekmek
* herhangi bir engel yüzünden elindeki imkândan yararlanamamak.

varma
* Varmak işi.

varmak
* Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.
* Belli bir duruma veya düzeye gelmek.
* Hoş olmayan bir sona ermek.
* Bir şeyi iyice anlamak veya duymak.
* Acımadan, çekinmeden yapmak.
* Kadın, evlenmek.
* Bir durumdan başka duruma geçmek.

varoluş
* Yaşama, var olma, bir şeyin ne olduğu, nasıl olduğu değil, var olduğu olgusu, mevcudiyet, öz karşıtı.

varoluşçu
* Varoluşçuluk yanlısı, egzistansiyalist.

varoluşçuluk
* Varoluşun özden önce geldiğini ve özü sürekli olarak yarattığını ileri süren öğreti, egzistansiyalizm.

varoş
* Kent veya kasabada dış mahalle.

varsa ... yoksa ...
* başına getirildiği kelimenin her şeyin üstünde tutulduğunu anlatır.

varsağı
* Güney Anadolu bölgesinde yaşayan Varsak Türklerinin söyledikleri koşma.

varsayım

* Kanıtlanmadan, geçici veya kalıcı olarak benimsenen önerme; deneyle henüz yeter derecede doğrulanmamış ama doğrulanacağı umulan teorik düşünce, faraziye, hipotez.

varsayımlı
* Varsayıma dayanan.

varsayımsal
* Bir varsayıma dayanan, farazî, hipotetik.

varsıl
* Parası, malı çok olan zengin, yoksul karşıtı.

varsıl erki
* Zengin erki, plutokrasi.

varsıllaşma
* Zenginleşmek durumu.

varsıllaşmak
* Zengin duruma gelmek.

varsıllık
* Zengin olma durumu, zenginlik.

varta
* Tehlikeli durum.

vartadan atlamak
* zor bir durumdan kurtulmak.

vartayı atlatmak
* tehlikeli bir durumdan kurtulmak.

varyant
* Bir yol şebekesi üzerinde, belli bir noktadan ayrılarak başka bir noktadan aynı yolla birleşen ikinci derecedeki yol, yan yol.
* Masal, efsane, bilmece, oyun, gelenek vb. bir metnin, bir eserin, bir olayın aslından az çok ayrılan değişik biçimli olanı.

varyasyon
* Çeşitleme.
* Değişim.
* Değişiklik.

varyemez
* Varlıklı olduğu hâlde harcamayı sevmeyen, eli sıkı, cimri.

varyete
* Şarkı, dans, hokkabazlık, temsil gibi aralarında ilişki bulunmayan farklı oyunlardan oluşan gösteri.

varyeteci
* Varyete yapan kimse.

varyetecilik
* Varyetecinin yaptığı iş.

varyos
* Taş kırmak için kullanılan, iki ucu az keskin büyük çekiç, balyoz.

vasat
* Orta.
* Ortam.

* Ortam.

vasatî
* Orta, ortalama.

vasatî irtifa
* Ortalama yükseklik.

vasatî sür'at
* Ortalama hız.

vasektomi
* Kısırlaştırma.

vasıf
* Nitelik.

vasıflandırma
* Nitelendirme.

vasıflandırmak
* Nitelendirmek.

vasıflanma
* Nitelenme.

vasıflanmak
* Nitelenmek.

vasıflı
* Niteliği olan, nitelikli.

vasıflı işçi
* Bkz. nitelikli işçi.

vasıfsız
* Niteliği olmayan, niteliksiz.

vasıfsız işçi
* Bkz. niteliksiz işçi.

vasıl
* Ulaşan, varan.

vasıl olmak
* ulaşmak, varmak.

vasıta
* Araç.
* Aracı.
* Aracılık.

vasıta hâli
* İsmin belirttiği nesnenin vasıta olarak kullanıldığını, fiile vasıta olduğunu belirtmek için kullanılan hâl.

vasıta hâli eki
* Bkz. vasıta hâli.

vasıtalı
* Araçlı.
* Dolaylı.

vasıtalı vergi
* Vergi yükü, vergiyi verenden başka biri aracılığı ile oluşan vergi.

vasıtalık
* Vasıta olma durumu, aracılık.

vasıtasıyla
* Vasıta olarak, yoluyla, aracılığıyla.

vasıtasız
* Araçsız.
* Doğrudan, dolaysız.

vasıtasız vergi
* Vergi mükellefi önceden bilinen vergi.

vasıtasızlık
* Vasıtasız olma durumu.

vasi
* Bir yetimin veya akılca zayıf, hasta birinin malını yöneten kimse.
* Ölen bir kimsenin vasiyetini yerine getirmekle yükümlü olan kimse.

vâsi
* Geniş, engin.

vasilik
* Vasi olma durumu, vasinin yaptığı iş, vesayet.

vasistas
* Pencere veya kapının üst yanında bulunan ve oda havasının değiştirilmesine yarayan, açılır kapanır bölüm.

vasiyet
* Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey.
* Vasiyetname.

vasiyet etmek
* (herhangi bir şeyin) öldükten sonra yapılmasını istemek.

vasiyetname
* Bir kimsenin vasiyetini yazmış olduğu belge.

vaşak
* Kedigillerden, kulakları sivri, dişleri ve tırnakları keskin, kürkünden yararlanılan çok yırtıcı hayvan (Lynx lynx).

vat
* Saniyede bir julluk iş yapan bir motorun güç birimi. Kısaltılması W.

vat saat
* Gücü bir vat olan bir makinenin bir saat işlemekle yapmış olacağı iş.

vatan
* Yurt.

vatan borcu
* Askerlik.

vatan haini
* Vatanın yüksek menfaatlerini hiçe sayarak onun aleyhinde iş gören kimse.

vatan hainliği

* Vatan haini olma durumu.

vatan tutmak
* kendine vatan edinmek, yurt tutmak, tavattun etmek.

vatandaş
* Yurttaş.

vatandaşlık
* Yurttaşlık.

vatandaşlıktan çıkarılmak
* vatandaşlık haklarını elinden almak.

vatanî
* Yurtla ilgili.

vatanî görev
* Askerlik hizmeti.

vatanî vazife
* Bkz. vatanî görev.

vatanlaştırma
* Vatanlaştırmak işi.

vatanlaştırmak
* Vatan durumuna getirmek.

vatanperver
* Yurtsever.

vatanperverlik
* Yurtseverlik.

vatansever
* Yurtsever kimse.

vatanseverlik
* Vatansever olma durumu.

vatansız
* Vatanı olmayan.

vatansızlık
* Vatansız olma durumu.

vatka
* Giysilerde, omuzların dik durmasını sağlamak amacıyla içine pamuk vb. konulan parça.

vatlık
* Herhangi bir vat gücünde olan.

vatman
* Tramvay sürücüsü.

vatoz
* Köpek balıklarından, sırtında büyük dikenleri olan, kuma gömülü olarak yaşayan bir balık (Raja clavata).

vatvat
* Dağ kırlangıcı.
* Yarasa.

vaveylâ
* Çığlık.

vaveylâ kopmak
* yüksek sesle ağlamaya başlamak, çığlık çığlığa bağırmak.

vay
* Şaşma anlatır.
* Ağrı, acı gibi duyguları anlatır.
* Yönelme durumunda bir nesne ile kullanıldığında bir şeyin veya bir kimsenin kötü bir sonuca uğrayacağını anlatır.

vay anam, vay anasını! (veya vay canına!)
* şaşma, öfke duygusu anlatır.

vay sen misin?
* herhangi bir söz veya davranışın öfke yarattığını anlatmak için kullanılır.

vay!
* şaşma, alay gibi duygular anlatır.

vaybabamcı
* Yaygaracı.

vaybabamcılık
* Vaybabamcı olma durumu.

vayvaycı
* Yaygaracı, mız mız.

vayvaycılık
* Yaygaracılık.

vazedilme
* Vazedilmek durumu.

vazedilmek
* Ortaya konulmak.

vazelin
* Ham petrolden çıkarılan ve 31°C de eriyen bir tür mineral yağ.

vazelinleme
* Vazelinlemek işi veya durumu.

vazelinlemek
* Vazelin sürmek.

vazetme
* Vazetmek işi.

vazetmek
* Koymak, konulmak.

vazgeçilme
* Vazgeçilmek işi veya durumu.

vazgeçilmek
* Vazgeçmek işi yapılmak, feragat edilmek.

vazgeçirme

* Vazgeçirmek işi veya durumu.

vazgeçirmek
* Vazgeçmek işini yaptırmak.

vazgeçme
* Vazgeçmek durumu.

vazgeçmek
* Kendi hakkı saydığı bir şeyi artık istemek olmak.
* Eskiden beri yapmakta olduğu bir şeyi artık yapamaz olmak.
* Niyetten veya karardan dönmek.

vazgelmek
* Vazgeçmek.

vazı
* Konma, konulma.
* Birine ayırma, ona ait olma.

vazıh
* Açık, aydın, belli.

vazıh olmak
* açık durumda bulunmak, anlaşılır şekilde görünmek.

vaz'ıhamil
* Doğurma.

vazıkanun
* Kanun koyucu.

vazıyet
* El koyma.

vazıyet etmek
* el koymak.

vazife
* Ödev.
* Görev.
* Günlük ücret, yevmiye.

vazife aşkı
* Mesleğine tutkun olma.

vazife etmek
* görev bilmek.

vazife görmek
* bir görevi yerine getirmek, sürdürmek.

vazife kurbanı
* Görev başında şehit olan kimse.

vazife şehidi
* Görev başında şehit olan kimse.

vazifelendirilme
* Vazifelendirilmek işi.

vazifelendirilmek

* Vazife verilmek, görevlendirilmek, ödevlendirilmek.

vazifelendirme
* Vazifelendirmek işi.

vazifelendirmek
* Ödevlendirmek.
* Görevlendirmek.

vazifeli
* Ödevli.
* Görevli.

vazifesi mi?
* umurunda değil.

vazifesinden olmak
* görevini yitirmek.

vazifeşinas
* Ödevine, işine bağlı.

vaziyet
* Konum.
* Durum, tavır, hâl.

vaziyet almak
* belli bir durum veya davranış biçimini benimsemek, tavır almak, tavır takınmak.
* karşı çıkmak.

vaziyeti kurtarmak
* herhangi bir güç durumdan sıyrılmak.

vaziyeti takınmak
* herhangi bir tavır takınmak.

vazo
* Çiçek koymak için kullanılan kap.

vazolunma
* Vazolunmak işi veya durumu.

vazolunmak
* Konulmak.

ve
* Türk alfabesinin yirmi yedinci harfinin adı.

ve
* İki kelime veya iki cümle arasına girerek aralarında bir bağ olduğunu anlatır.

ve benzerleri
* Benzer kavramları arka arkaya sıralarken önemli olanı veya akla ilk geliverenleri, söyleyiş benzerlerini "vb." kısaltması ile ifade etme.

ve devamı
* "Devamı var, devam eden" anlamında "vd." kısaltmasıyla gösterilen bir söz.

veba
* Hasta sıçanlardan insana geçen bir mikrobun oluşturduğu bulaşıcı, öldürücü bir hastalık.
* Bazı hayvan hastalıklarına verilen ad.

vebal
* Günah.

vebal altında kalmak
* manevî sorumluluk yüklenmek.

vebalı
* Vebaya yakalanmış olan.

vebali boynuna olmak
* bir işin günahını yüklenmek.

veca
* Ağrı.

vecde gelmek
* kendinden geçecek kadar coşmak, bir şey karşısında sonsuz heyecan duymak, esrimek.

vecde kapılmak
* coşmak, kendinden geçmek.

vecibe
* Ödev, boyun borcu.

vecih
* Yüz, çehre.
* Yol, tarz.

vecit
* Sevgi veya heyecandan doğan coşkunluk, kendinden geçme, esrime.

veciz
* Kısa ve anlatımı etkili (söz).

vecize
* Özdeyiş.

veçhe
* Yön.

veçhişebeh
* Benzetme yönü.

veda
* Ayrılırken birbirine selâm ve esenlik dileme.

veda etmek
* vedalaşmak, esenleşmek.
* sevilen bir şeyle olan ilgisini kesmek.

vedalaşma
* Vedalaşmak işi.

vedalaşmak
* Birbirine esenlik dileyerek ayrılmak, esenleşmek.

vedia
* Saklanılması, korunması için birine veya bir yere bırakılan eşya, inam, emanet.
* Kendine korunması, saklanması için eşya verilen kimsenin durumunu gösteren sözleşme.

vefa
* Sevgide sebat, sevgide durma, sevgi bağlılığı.

vefakâr

* Vefalı.

vefakârlık

* Vefalı olma durumu.

vefalı

* Vefası olan, sevgisi geçici olmayan, hakikatli.

vefasız

* Vefası olmayan, sevgisi çabuk geçen, hakikatsiz.

vefasızlık

* Vefasız olma durumu, hakikatsizlik.

vefat

* (insan için) Ölüm.

vefat etmek

* ölmek.

vefat ilmühaberi

* Bkz. ölüm kâğıdı.

vehim

* Kuruntu.

vehimli

* Vehim içinde olan, vehme kapılan.

vehleten

* İlk anda, birdenbire, ansızın.

vehme kapılmak (veya düşmek)

* yersiz korkuya, yanlış düşünceye kapılmak.

vehmetme

* Vehmetmek işi.

vehmetmek

* Yersiz korkuya, kuşkuya düşmek, kuruntuya kapılmak, evhamlanmak.

vejetalin

* Bazı bitkilerden çıkarılan ve sadeyağ yerine kullanılan katı yağ.

vejetalizm

* Yalnız bitkisel gıda maddelerine yer veren beslenme rejimi.

vejetarizm

* Sağlığı koruma veya tedavi amacıyla hayvansal gıda maddelerine yer vermeyen beslenme rejimi. Vejetalizmden farklı olarak vejetarizmde süt, tereyağı, yumurta, bal gibi hayvansal gıda maddeleri yer alır.

vejetaryen

* Etyemez.

vejetaryenlik

* Etyemezlik.

vejetasyon

* Ur, tümör.
* Bitki örtüsü.

vekâlet
* Vekillik.
* Bakanlık.

vekâlet etmek
* birinin yerine, bakmak görevini üstlenmek.

vekâlet ücreti
* Vekâletname çıkarılırken ödenen ücret.

vekâleten
* Vekil olarak.

vekâletname
* Bir kimsenin vekil olduğunu bildiren noterlikçe onaylanmış belge.

vekil
* Birinin, işini görmesi için kendi yerine bıraktığı veya yetki verdiği kimse.
* Bakan.

vekil vükelâ
* İleri gelenler.

vekilharç
* Bir konağın alış verişini yapmakla görevli kimse.

vekilharçlık
* Vekilharç olma durumu.
* Vekilharç makamı.

vekillik
* Birinin yerine iş görme yetkisi, naiplik.
* Bakanlık.

vekillik etmek
* birinin yerine bakmak, görevini üstlenmek.

vektör
* Doğrultusu, yönü, uzunluğu belirli olan ve bir ok işaretiyle gösterilen doğru çizgi.
* Büyüklüğü ile yönü olan nicelik.

velâdet
* Doğum, doğma, doğuş.

velâyet
* Velilik.
* Yetke, sulta, otorite.

velâyetname
* Tarikat ileri gelenlerinin hayatlarını ve menkıbelerini anlatan kitap.

veledizina
* Babası belli olmayan çocuk, piç.

velense
* Yüzü uzun tüylü, kalın ve ağır battaniye.

velespit
* Bisiklet.

velet

* Oğul, çocuk.
* Çocukları paylarken kullanılır.

velev
* İster, isterse, olsa da, kaldı ki, hatta.

velfecri
* Bkz. gözleri velfecri okumak.

velhâsıl
* Sözün kısası, kısacası.

velhâsılıkelâm
* Sözün kısası, velhâsıl.

veli
* Bir çocuğun her türlü durum ve davranışlarından sorumlu olan kimse.
* Ermiş, eren, evliya.

veliaht
* Bir hükümdarın ölümünden veya tahttan çekilmesinden sonra tahta geçmeye aday olan kimse.

veliahtlık
* Veliaht olma durumu.

velilik
* Veli olma durumu, velinin görev ve ödevi, velâyet.

velinimet
* Birine, etkisi yaşadıkça sürecek bir iyilik ve bağışta bulunan kimse.

veliyullah
* Veli, eren, evliya.

velûr
* Kadife.

velût
* Doğurgan.
* Çok eser ortaya koyan, verimli.

velvele
* Gürültü, bağrışma.

velvele kopmak
* büyük gürültü çıkmak.

velveleci
* Gürültü, patırtı eden.

velveleye vermek
* gereksiz telâşa ve heyecana düşürmek.

vena
* Toplardamar.

Venezuelâlı
* Venezuelâ halkından olan.

Venüs
* Merkür'den sonra Güneş'e en yakın olan gezegen, Çulpan, Çoban yıldızı, Zühre.

Venüsçarığı
* Salepgillerden, esmer kırmızımtırak renkte olan, çiçekleri çarığa benzeyen, güzel bir süs bitkisi (Ceypripedium calceolus).

ver elini şu (veya bu) yer
* ansızın verilen bir kararla yola çıkıldığını anlatır.

veranda
* Camlı taraça.

veraset
* Kalıtım, soya çekim, irs, irsiyet, veraset.
* (mirasta) Hak sahibi olma.

veraset ilâmı
* Bir kimsenin, bir miras bırakanın mirasçısı olduğunu gösteren ve mahkemeden alınan resmî belge.

veraset ve intikal vergisi
* Ölenin varislerine kalan mal ve paradan alınan vergi.

verdi
* Bir borudan bir saniyede geçen suyun veya bir iletken telden bir saniyede geçen elektriğin miktarı.

verdirme
* Verdirmek işi.

verdirmek
* Vermek işini yaptırmak, vermesini sağlamak.

vere
* Bir kalenin veya tahkim edilmiş bir yerin teslimi.

verecek
* Birine verilmesi gereken para, borç, alacak karşıtı.

verecekli
* Birine vereceği olan, borçlu, alacaklı karşıtı.
* Birinden para yönünden veya iyilik vb. yardımlar görerek borçlanan (kimse), medyun.

verem
* Herhangi bir organa ve en çok akciğerlere yerleşen Koch basilinin yol açtığı ateşli ve bulaşıcı bir hastalık, tüberküloz.
* Bu hastalığa tutulmuş, veremli.

verem olmak
* verem hastalığına yakalanmak.
* sabırsızca davranmak, sıtması tutmak.

veremli
* Vereme tutulmuş, müteverrim.

verese
* Mirasçılar.

veresiye
* Karşılığı sonra ödenmek üzere.
* Özensiz, gönülsüz, önem vermeden.

veresiye vermek
* parasını daha sonra almak şartıyla mal vermek.

veresiyeci

* Veresiye iş gören.

veresiyecilik
* Veresiye iş görme.

verev
* Bir köşeden karşı köşeye doğru kesilmiş, katlanmış veya konulmuş olan.

verevine
* Verev biçimi vererek.

vergi
* Kamu hizmetlerine harcanmak için hükûmetin, yerel yönetimlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya bazı madde fiyatlarının üstüne koyarak dolaylı yoldan herkesten topladığı para.
* Bir kimsenin doğuştan sahip olduğu iyi nitelik.

vergi bağışıklığı
* Verginin oturmuşluğu.

vergi beyannamesi
* Vergi mükellefinin bir vergi döneminde sağladığı kazancı bildirir belge.

vergi dairesi
* Vergi mükelleflerini tespit eden, vergiyi denetleyen ve toplayan resmî daire.

vergi dilimi
* Verginin tahakkuk ettirileceği ücret karşılığı.

vergi iadesi
* Mükellefin yaptığı ihracattan geri alınan vergi indirimi.
* Memurların, işçilerin belirli süreler sonunda kurumlarına sundukları fiş ve makbuzlar üzerinden kendilerine geri verilen bir miktar para.

vergi kaçağı
* Vergiden kaçırılan veya karşılığı bildirilmeyen mal.

vergi kaçakçılığı
* Sık sık vergi kaçağını uygulama.

vergi kaçakçısı
* Vergi kaçıran kimse.

Vergi Kanunu
* Devletin, vergisini nasıl alacağını veya usullerini tespit eden kanun.

vergi matrahı
* Bir vergi döneminde verginin alınacağı meblâğ.

vergi muafiyeti
* Vergi verme dışında bırakılma.

vergi mükellefi
* Vergi yükümlülüğü altında bulunan gerçek veya tüzel kişi.

vergi olmak
* yapabilme gücüne sahip bulunmak.

vergi rekortmeni
* Bir vergi döneminde en çok vergi veren kimse.

vergi yükümlüsü
* Vergi vermekle yükümlü olan kimse.

vergici
* Vergi toplayan görevli, vergi alımcısı, alımcı, tahsildar.

vergicilik
* Vergi tahsil etme işi.

vergileme
* Vergilemek işi.

vergilemek
* Vergi koymak.

vergilendirilme
* Vergilendirilmek işi.

vergilendirilmek
* Vergiye bağlanmak.

vergilendirme
* Vergilendirmek işi.

vergilendirmek
* Bir kimseyi veya bir şeyi vergiye bağlamak.

vergili
* Vergisi olan, vergi ödenen.
* Verilmiş, hayırsever, velût.
* Verimli.

vergisiz
* Vergisi olmayan, vergi ödenmeyen.

vergiye bağlamak
* bir kimse veya şeyden vergi almak.
* bir yerden, bir kimseden yasal olmayan yollardan para almak, haraç almak.

veri
* Bir araştırmanın, bir tartışmanın, bir muhakemenin temeli olan ana öge, muta, done.
* Bir sanat eserine veya bir edebî esere temel olan ana ilkeler.
* Bir problemde bilinen, belirtilmiş anlatımlardan bilinmeyeni bulmaya yarayan şey.
* Bilişimde, olgu, kavram veya komutların, iletişim, yorum ve işlem için elverişli biçimli gösterimi.

veri bankası
* Verilerin oluşturulduğu veya bir araya toplandığı yer.

veri dosyası
* Verilerin sistemli bir biçimde toplandığı belgeler bütünü.

veri işlem
* Bkz. bilgi işlem.

veri ortamı
* Verilerin bir araya getirildiği yer veya durum.

veri tabanı
* Bilgisayar kullanımında çözüme erişmek için işlenebilir duruma getirilmiş bilgi ortamı.

veri toplama
* Verileri bir araya getirme.

verici

* Veren, verme yanlısı.
* Çıkar gözetmeksizin her türlü yardımı yapan, esirgemeyen.
* Elektromanyetik dalgalar yardımıyla işaret, ses ve görüntü iletmeye yarayan cihazların genel adı.
* Başkasına aktarılmak üzere kan, doku veya organ veren kimse.

verile
* Verilsin.
* Devlet dairelerinde, ödemenin yapılabilmesi için yetkilinin verdiği yazı.

verile emri
* Bir işin yapılması için gerekli izin yazısı.

veriliş
* Vermek işi veya biçimi.

verilme
* Verilmek işi.

verilmek
* Vermek işine konu olmak.

verilmiş sadakası olmak
* büyük bir tehlike veya kaza atlatıldığında söylenir.

verim
* Çalıştırılan, işletilen, bakılan bir şeyin verdiği sonuç veya bu sonucun niceliği, mahsul, randıman.
* Ortaya çıkan, istenilen, beklenilen sonuç, semere.

verim düşürmek
* verimli olmaya engel olmak.

verimkâr
* Vermeye yatkın, verme eğiliminde olan, gönüllü (kimse).

verimli
* Verimi iyi ve bol olan, randımanlı, mahsuldar, mümbit, müsmir.
* Kendisinden beklenen sonucu veren, semereli.
* Çok yazan, velût.

verimlilik
* Verimli olma durumu.

verimsiz
* Verimi olmayan veya az olan, yetersiz.

verimsizleşme
* Verimsizleşmek işi veya durumu.

verimsizleşmek
* Verimsiz duruma gelmek.

verimsizlik
* Verimsiz olma durumu.

verip veriştirmek
* ağzına geleni söylemek.

veriş
* Vermek işi veya biçimi.
* Bkz. alış veriş.

veriştirme

* Veriştirmek işi.

veriştirmek
* Çok fazla söylemek.
* İyice çıkışmak, ağzına geleni söylemek.

verit
* Siyah kan damarı, toplardamar.

verkaç
* (futbol ve basketbolda) Topu takım arkadaşına aktaran bir oyuncunun karşı takım kalesine veya uygun bir yöne koşarak yeniden topa sahip olması.

verme
* Vermek işi.

vermek
* (üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi) Birisine eriştirmek, iletmek.
* Bırakmak veya bağışlamak.
* Ondan bilmek, atfetmek.
* (düşünce veya bilgi anlatan şeyler için) Başkalarına iletmek, bildirmek.
* Döndürmek, çevirmek, yöneltmek.
* Herhangi bir duruma yol açmak.
* (eğlenceli toplantı) Düzenlemek, konuk çağırıp ağırlamak.
* (sanatçı) Topluluk önünde sanatını göstermek, icra etmek.
* Satmak.
* Biriyle evlendirmek.
* Ödemek.
* Yaymak.
* Ürün üretmek.
* Herhangi bir şey ortaya çıkarmak, oluşturmak.
* Hepsini herhangi bir duruma sokmak.
* Sahip olmasını sağlamak.
* (bir şey üzerinde) Etki yapmak, biçimini değiştirmek.
* Tespit etmek.
* Kazandırmak, katmak.
* Ayırmak, harcamak.
* Dayamak.
* Kök veya gövdelerin sonuna -ı (-i, -u, -ü) zarf-fiil eki ile eklendiğinde tezlik bildirir.
* Dilek bildiren birleşik fiiller yapar.

vermemiş (veya vermeyince) mabut, neylesin Mahmut
* şanssız kişiler için söylenir.

vermut
* Birçok bitkiyle özel koku verilmiş, tatlı, bir tür şarap.

vernik
* Sürüldüğü yüzeyde koruyucu katman yapan katı cisimlerle veya kuruyan yağlarla, bunları eritme özelliğindeki sıvılardan hazırlanan gereç.

vernikleme
* Verniklemek işi.

verniklemek
* Vernik sürmek.

verniklenme
* Verniklenmek işi.

verniklenmek
* Verniklemek işi yapılmak, vernik sürülmek.

verniye
* Doğrusal veya dairesel boyutların ölçülmesinde, ölçme duyarlığını artıran, çok küçük boyutların ölçülebilmesini sağlayan düzen.

veronika
* Yavşan otu.

versiyon
* Değişik biçim.

veryansın
* "Acımadan, hiçbir şey düşünmeden saldırmak, yok etmek, bol bol harcamak veya acımasızca söylemek" anlamlarında veryansın etmek deyiminde geçer.

vesaik
* Belgeler, vesikalar.

vesaire
* Sayılan birkaç şeyin benzerlerinin de bulunduğunu belirtmek için kullanılır (vs.), ve benzerleri (vb.).

vesait
* Araçlar, vasıtalar.

vesaitinakliye
* Taşıtlar, taşıt araçları.

vesayet
* Vasilik.

vesika
* Belge.

vesika fotoğrafı
* Vesikalık fotoğraf.

vesikacı
* Vesika işleriyle uğraşan kimse.

vesikacılık
* Vesikacının yaptığı iş.

vesikalı
* Belgesi olan.
* Genel evde çalışmak için elinde resmî izin kâğıdı bulunan (kadın).

vesikalık
* Vesika için gerekli olan (şey).

vesikalık fotoğraf
* Vesika, resmî belge için gerekli olan belli ölçülerdeki fotoğraf.

vesikalık resim
* Bkz. vesikalık fotoğraf.

vesikasız
* Vesikası olmayan.

vesikaya bağlamak
* mevcudu yeteri kadar bulunmayan, ancak çok talep edilen bir şeyi belge karşılığı vermek.

vesile

* Sebep, bahane.
* Elverişli durum, fırsat.

vesile aramak
* bir fırsatını kollamak.

vesile bulmak
* sebep yaratmak, bahane göstermek.

vesile olmak
* uygun ortam oluşmak.

vesselâm
* "İşte o kadar", "son söz şudur" anlamlarında kullanılır.

vestiyer
* Otel, lokanta gibi birçok kişinin girip çıktığı yerlerde, veya evlerde şapka, palto, pardösü gibi eşyayı bırakmak ve korumak için ayrılmış yer, askılık.

vestiyerci
* Vestiyerde çalışan kimse.

veston
* Erkek ceketi.

vesvese
* Şüphe, kuruntu, işkil.

vesveseli
* İşkilli, şüpheci.

vesveseye düşmek
* kuruntuya kapılmak.

veteriner
* Hayvan hastalıkları hekimi, baytar.

veteriner hekimliği
* Veteriner olma durumu.

veterinerlik
* Veteriner olma durumu veya veterinerin işi.

vetire
* Süreç.

veto
* Bir yetkinin, bir yasanın, bir kararın yürürlüğe girmesine karşı çıkma hakkı.

veto etmek
* veto hakkını kullanmak.

veto hakkı
* Bir olayı veya kararı kabul etmeme, reddetme hakkı.

veya
* Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi anlatan kelimelerden ikincisinin önüne getirilir.
* Olacağı sanılan, seçime bırakılan şeyler ikiden çok olursa kullanılır.

veyahut
* Yahut.

vezaret
* Vezirlik.

vezikül
* İçi su dolu kabarcık.

vezin
* Tartı.
* Ölçü.

vezinli
* Tartılı.
* Ölçülü.

vezinsiz
* Tartısız.
* Ölçüsü olmayan.

vezir
* Osmanlılarda devletin bakanlık, valilik gibi yüksek görevlerinde bulunan ve paşa unvanını taşıyan kimselere verilen ad.
* Satrançta, her yöne taş atlamadan gidebilen, önemce ikinci sırada gelen taş, ferz.

vezir vüzera
* İleri gelenler.

veziriazam
* Sadrazam.

vezirlik
* Vezir olma durumu, vezir derecesi, vezaret.

vezirparmağı
* Bir tür hamur tatlısı.

vezne
* Banka, büro vb. kuruluşlarda para alınıp verilen yer.
* Terazi.

vezneci
* Banka, büro vb. kuruluşlarda para alıp veren görevli, veznedar.
* Terazi yapan veya satan kimse.

veznecilik
* Vezneci olma durumu.

veznedar
* Vezneci.

veznedarlık
* Veznedarın görevi.
* Banka, büro vb. kuruluşlarda veznenin bulunduğu yer.

vıcık
* Sulanarak kıvamı gevşemiş, yumuşamış.

vıcık vıcık
* Kıvamı çok gevşemiş, yumuşamış, sulu.

vıcık vıcıklık
* Gevşeklik, yumuşaklık.
* Ciddîlikten, özden yoksun oluş, değersizlik.

vıcıklama
* Vıcıklamak işi veya durumu.

vıcıklamak
* Sulu veya yumuşak şeyleri avuç içinde ezmek, vıcık duruma getirmek.

vıcıklık
* Vıcık olma durumu.

vıcır vıcır
* Vıcırdaşmayı anlatır.

vıcırdama
* Vıcırdamak işi veya durumu.

vıcırdamak
* (serçe vb. kuşlar için) Ötmek.

vıcırdaşma
* Vıcırdaşmak işi veya durumu.

vıcırdaşmak
* Hep birlikte vıcırdamak.

vıdı vıdı
* Türlü sebeplerle yerli yersiz çok konuşmayı huy edinmiş (kimse).

vıdı vıdı etmek
* çevresini rahatsız edecek biçimde yerli yersiz çok konuşmak.

vık vık
* İnce ses çıkararak.

vınıltı
* Vınlama sesi.

vınlama
* Vınlamak işi.

vınlamak
* (dönerken veya düz bir doğrultuda hızla hareket ederken) Vın diye ses çıkarmak.

vır vır
* Usandırıcı, sinirlendirici bir biçimde durmadan konuşmayı anlatır.

vır vır etmek
* usandırı, sinirlendirici bir biçimde durmadan konuşmak.

vırıldama
* Vırıldamak, vırıldanmak işi.

vırıldamak
* Usandıracak, sinirlendirecek biçimde durmadan konuşmak.

vırıltı
* Vırıldama sesi.

vırlama
* Vırlamak işi veya durumu.

vırlamak

* Vırıldamak.

vırt zırt
* Sık sık, ikide birde.

vırvırcı
* Can sıkacak kadar çok konuşan kimse.

vız
* Böcek uçarken veya atılan bir şey hızla geçerken çıkan ses.

vız gelip tırıs gitmek
* hiç önemsememek, aldırış etmemek.

vız gelmek
* pek önemsiz görünmek, aldırış etmemek.

vız vız
* Vızıldama sesini anlatır.

vızıldama
* Vızıldamak işi.

vızıldamak
* Vız diye ses çıkarmak.
* Hafif sesle ve bezdirici biçimde yakınmak, sızlanmak.

vızıldanma
* Vızıldanmak işi.

vızıldanmak
* Yakınmak, sızlanmak.

vızıltı
* Vızıldama sesi.
* Hafif sesle ve bezdirici biçimde yakınma, sızlanma.

vızır vızır
* Ara vermeksizin, sürekli, çabuk ve kolaylıkla.

vızlama
* Vızlamak durumu.

vızlamak
* Vızıldamak.

vızvız böceği
* Vızıldayarak uçan böcek.

vibrasyon
* Titreşim.

vibratör
* Titreşim yaratan araç.

vibriyon
* Virgül biçimindeki bakteri.

vicahen
* Yüz yüze, yüzüne karşı, yüzlemece.

vicahî

* Yüz yüze olan veya yapılan, yüzüne karşı olan, yüzlemece.

vicdan
* Kişiyi kendi davranışları hakkında bir yargıda bulunmaya iten, kişinin kendi ahlâk değerleri üzerine dolaysız ve kendiliğinden yargılama yapmasını sağlayan güç.

vicdan azabı çekmek (veya duymak)
* istenilmeden veya bilinçsizce yapılan kötü bir işten dolayı acı çekmek, üzülmek.

vicdanen
* Vicdan bakımından.

vicdanî
* Vicdanla ilgili olan, vicdana dayanan.

vicdanlı
* Vicdanı olan, insaflı, hak gözetir.

vicdansız
* Vicdanı olmayan, insafsız, hak gözetmez.

vicdansızca
* Vicdansız (bir biçimde).

vicdansızlık
* Vicdansız olma durumu.
* Vicdansızca davranış.

vida
* Döndürerek bir yere sokulan burmalı çivi.

vidala
* Çanta ve ayakkabı yapılan tabaklanmış dana derisi.

vidalama
* Vidalamak işi.

vidalamak
* Vida ile tutturmak.

vidalanma
* Vidalanmak işi.

vidalanmak
* Vidalamak işine konu olmak.

vidaları gevşemek
* kendini tutamayıp çok gülmek.

vidalı
* Vidası olan.
* Vida ile tutturulmuş.

vidanjör
* Fosseptik kuyularındaki pis suları çekmeye yarayan makine.

vidasız
* Vidası olmayan.

video
* Videoteyp.

videobant
* Televizyon yayınlarının kaydedildiği, bir kasete sarılı şerit.

videocu
* Video alıp satan veya tamirini yapan kimse.

videoculuk
* Videocunun işi.

videokaset
* Bir video içini ekrana yansıtabilecek bir kayıt içeren kaset.

videoteyp
* Televizyon yayınlarını alıp kaydetmeye ve bir ekran vasıtasıyla seyrettirmeye yarayan cihaz.

vido
* Oyun, oyunda kazanılacak sayıyı veya parayı iki katına çıkarma.

vido çekmek
* oyundaki kazanılacak sayıyı veya parayı iki katına çıkarmayı teklif etmek.

vidolu
* Vido ile oynanan.

vidosuz
* Vido ile oynanmayan.

vidoyu görmek
* vidoyu kabul etmek.

Vietnamlı
* Vietnam halkından olan kimse.
* Vietnam'a özgü, Vietnam'la ilgili.

viglâ
* Savaş ve ticaret gemilerinin direklerine ve dalyanlarda dikine gömülmüş gönderler üzerine gözcülerin nöbet tutmaları için yapılmış yer.

vikaye
* Koruma, esirgeme, gözetme.

vikaye etmek
* esirgemek; korumak.

vikont
* Batı ülkelerinde baron ile kont arasında bir soyluluk unvanı.

vikontes
* Kadın vikont veya vikont karısı.

vilâdî
* Doğuştan (olan).

vilâyet
* İl.
* Valilik.

vilâyet binası
* Şehrin valilik makamı ile idarî ve adlî kurumlarının bulunduğu yapı.

villâ
* Yazlıkta veya şehir dışında, bahçeli ve güzel, müstakil ev.

vinç
* Ağır yük kaldırmaya yarayan araç.

vinter
* Ağaç çemberler üzerine örülmüş torba biçimindeki balık ağı.

vinyet
* Bir kitabın sayfalarını süsleyen antet, süslü harf gibi motif.

vira
* Durmadan, aralıksız.
* Maçuna ve başka makinelerin çevrilmesi için verilen komut.

vira etmek
* toplamak, almak.

viraj
* Bir yolun kıvrıldığı yer, büküntü, dönemeç.

viraj almak
* virajı dönmek.

virajlı
* Virajı olan.

virajsız
* Virajı olmayan, düz.

viran
* Yıkık, harap.

viran olmak
* viran duruma gelmek, haraplaşmak.

virane
* Yıkılmış veya çok harap olmuş yapı.
* Yıkılmış veya yanmış olan yapılardan geriye kalan, yıkıntı, ören.

viranelik
* Ev yıkıntıları bulunan yer.

viraneye çevirmek
* yıkıntı durumuna getirmek.

viranlaşma
* Viranlaşmak işi veya durumu.

viranlaşmak
* Viran duruma gelmek.

viranlık
* Viran yer.

virdizeban
* Dile dolama, dilden düşürmeme.

virdizeban etmek
* (bir şeyi veya konuyu) sık sık tekrar etmek, dile dolamak.

virgül
* Yazılı cümlelerde kısa bir durmayı göstermek için kullanılan, kıvrık kuyruklu noktalama işareti (,).

virman
* Aktarma.

virolog
* Viroloji uzmanı.

viroloji
* Virüsleri inceleyen bilim dalı.

virt
* Dinî bir sözü sürekli tekrarlama.
* Çok tekrarlama, diline dolama.

virt etmek
* diline dolamak, alışkanlık hâline getirmek.

virtüoz
* Herhangi bir müzik aracını büyük ustalıkla çalabilen sanatçı.

virtüozluk
* Virtüoz olma durumu.

virüs
* Bulaşıcı hastalıklara yol açan mikrop.
* Bilgisayar programlarında bozulmaya sebep olan etken.

visal
* (sevgiliye) Kavuşma.

visamiral
* Amiralden bir rütbe küçük deniz subayı.

viski
* Tahıllar malt yapılarak şekerlendirildikten ve gereği kadar mayalandıktan sonra damıtılarak elde edilen alkollü içki.

viski bardağı
* Viski içmek için yapılan özel bardak.

viskonsül
* Yardımcı konsolos.

viskoz
* Selüloz türevlerinin üretiminde kullanılan koloidal selüloz çözeltisi.

viskozite
* Ağdalı, koyu kıvamlı bir maddenin özelliği, ağdalık.

viskozite değeri
* 100 cm^3 sıvının akıcılık ölçeği olarak kullanılan kabın deliğinden boşalma süresinin saniye olarak miktarı.

vişnap
* Vişne şurubu.

vişne
* Gülgillerden, dalları kırmızımtırak, çiçekleri beyaz renkte, kiraza benzer bir ağaç (Cerasus vulgaris).
* Bu ağacın daha çok reçel ve şerbet yapılan, kırmızı renkte ekşimtırak meyvesi.

vişne hoşafı
* Kurutulmuş vişne, şeker ve suyun kaynatılması ile yapılan hoşaf.

vişne reçeli
* Taze vişne, şeker ve suyun kaynatılarak koyu kıvama getirilmesi sonucu yapılan reçel.

vişne suyu
* Vişneden çıkarılan su.

vişne şurubu
* Taze vişneden içmek için yapılan şurup.

vişneçürüğü
* Çürük vişne rengi.
* Bu renkte olan.

vişneli ekmek
* Vişne ve ekmekle yapılan bir çeşit tatlı.

vitamin
* Hayvanî metabolizma için gerekli olan ve organizmaya besin veya ilâç olarak dışardan sağlanan biyokatalizör madde.

vitaminli
* Vitamini olan.

vitaminsiz
* Vitamini olmayan.

vitaminsizlik
* Vitamin eksikliğinden veya yetersizliğinden doğan patolojik olayların hepsi.

vitellüs
* Yumurtada, kabuk ve çekirdek dışında kalan maddelerin hepsi.

vites
* Otomobillerin çekiş ve hızını ayarlamaya yarayan dişliler düzeni.

vites değiştirmek
* otomobilin çekiş ve hızını değiştirmek.

vites dişlisi
* Otomobillerde vites koluna bağlı ve hareket iletişimini sağlayan dişli takımı.

vites kolu
* Motorlu taşıtların dişlilerini birbirine geçirmeye yarayan manivelâ.

vites kutusu
* Motorlu taşıtlarda, dişlilerin içinde bulundukları yuva.

vitese takmak
* motorlu taşıtlarda vites kolunu uygun duruma getirip aracı kalkışa hazır durumda tutmak.

vitesli
* Vitesi olan.

vitir
* Yatsı namazından sonra kılınan üç rekât namaz.

vitray
* Birbirine bağlı kurşun bölmelere yerleştirilmiş renkli cam parçalarından oluşan, saydam pencere süslemesi veya resim.

vitrin
* Bir dükkân veya mağazanın sokaktan camla ayrılan ve mal sergilemek için kullanılan yeri, sergen.

* İçine konan şeylerin görünmesi için yapılmış camlı dolap.

vitrincilik
* Vitrincinin yaptığı iş.

vitrinleme
* Vitrinlemek işi veya durumu.

vitrinlemek
* Vitrin durumuna getirmek.

viya
* Dümeni ortaya alarak gemiyi bulunduğu doğrultuda yürütme.
* Gemiyi belirli bir doğrultu verildikten sonra, aynı doğrultuda tutması için dümenciye verilen komut.

viyadük
* Bir vadi, bir ırmak üstünden bir demir yolunun veya kara yolunun geçişini sağlayan, ayaklar üzerine oturtulmuş yüksek ve uzun köprü, köprü yol.

viyak
* Bebeğin ağlarken çıkardığı ses.

viyak viyak
* Viyaklayarak.

viyaklama
* Viyaklamak işi.

viyaklamak
* Viyak diye ses çıkararak bağırmak, ağlamak.

viyola
* Kemana benzer, kemandan büyük bir çalgı, alto.

viyolacı
* Viyola çalan kimse.

viyolonist
* Keman çalan sanatçı.

viyolonsel
* Viyoladan büyük, kontrbastan küçük, dört sürtme telli bir orkestra çalgısı.

viyolonselci
* Viyolonsel yapan veya satan kimse.
* Viyolonsel çalan sanatçı.

viyolonselist
* Viyolonsel çalan sanatçı.

vize
* Bazı resmî kâğıtlara "görülmüştür" anlamında konulan işaret ve bu işareti koyma işi.
* Bir ükeye girmek veya bir ülkeden çıkmak için yetkili makamlardan alınması gerekli izin.
* Üniversite ve yüksek okullarda yarı yıl içinde yapılan sınav, ara sınavı.

vize almak
* bir ülkeye giriş izni işlemini konsoloslukta yaptırmak.

vize sınavı
* Üniversite ve yüksek okullarda yarı yıl içinde yapılan sınav, ara sınavı.

vizite

* Hekimin hastahanedeki hastaları dolaşıp yoklaması.
* Bir muayene için hekime ödenen ücret.

viziyer
* Kasket siperi.

vizon
* Sansargillerden, kürkü çok beğenilen bir memeli türü, mink (Mustela vison).
* Bu hayvanın kürkünden yapılmış olan.

vizon kürk
* Vizondan yapılan iyi işlenmiş kürk.

vizyon
* Gösterim.

vizyon sahibi
* Geniş görüşlü, ileri görüşlü, ufku geniş.

vodvil
* Meyhanelerde söylenen neşeli, alaylı, taşlamalı şarkı.
* Hareketli, eğlenceli bir konuya dayanan, şarkılara da yer verilen hafif güldürü.

vokabüler
* (bir dilin) Söz varlığı, söz dağarcığı, kelime hazinesi.
* Küçük sözlük.

vokal
* Sesle ilgili.
* İyi işlenmiş, düzenlenmiş ses.

vokal
* Ünlü.

vokal müzik
* Şarkı, opera, oratoryo gibi insan sesi için yapılmış besteler; ses müziği.

vokal uyumu
* Bkz. ünlü uyumu.

vokalist
* Bir kişi veya sanatçı grubuna şarkı söylerken belli bölümlerinde eşlik eden kişi veya grup.

volân
* Bir hareketi bir mekanizmaya aktaran veya makinelerde hareketin hızını düzgün tutmaya yarayan tekerlek.
* Kadın giysilerinin etek ucu, kol gibi yerlerine verev kesilmiş kumaştan yapılan süs.

vole
* Futbol, tenis gibi oyunlarda havadan gelen topa, sıçrayarak ayağın üstü veya raket ile vurma.

voleybol
* Altışar kişilik iki takım arasında, bir alan ortasında gerilmiş olan ağ üzerinden bir topun karşılıklı olarak elle oynanması oyunu.

voleybolcu
* Voleybol oynayan kimse.

volfram
* Atom numarası 74, atom ağırlığı 183,85 olan, 19,3 yoğunluğunda, sert ve ancak 3482°C de eriyen bir element, tungsten. Kısaltması W.

voli

* Balıkçı kayıklarının balıkları çevirmek için denize fırdolayı ağ salmaları.
* Vurgun, kazanç, kâr.

voli ağı
* Kayıkla denize salındıktan sonra her iki kolunun halatlarıyla karaya çekilen balık ağı.

voli çevirmek
* voli ile balık avlamak.
* tuzağa düşürmek.

voli vurmak
* vurgun vurmak.

voli yeri
* Denizlerde ve iç sularda su ürünleri avlanmasına elverişli, kıyıya bitişik ve sınırları belli su alanları.

volkan
* Yanardağ.

volkanik
* Volkanla ilgili.
* İçinde volkan bulunan.

volontarizm
* İstençcilik.

volt
* Elektromotor gücün veya gerilimin birimi. Kısaltması V.

volta
* Bir halatı bir yere bir kez dolaştırma veya babalara yöntemince sarma.
* Zincirin demire veya iki zincirin birbirine dolaşması.
* Geminin rüzgâra karşı gidebilmek için sağa sola zikzak yapması.
* Aşağı yukarı gidip gelme.

volta atmak
* bir aşağı bir yukarı dolaşmak.

volta vurmak
* gemi zikzak yapmak.
* bir aşağı bir yukarı dolaşmak.

voltaj
* (elektrikte) Gerilim.

voltametre
* Bir elektrotta, açığa çıkan madde miktarına göre devreden geçen elektrik miktarını ölçmeye yarayan alet.

voltamper
* Dalgalı gerilimde, 1 voltluk bir gerilim altında 1 amperlik bir akımın ürettiği güç birimi.

voltasını almak
* kaçmak, savuşmak, çekilmek, gitmek.

voltmetre
* Bir elektrik devresindeki gizil güç farkını volt cinsinden ölçmeye yarayan alet.

vombat
* Keselilerden, Avustralya'da yaşayan, ağır gövdeli, kısa bacaklı hayvan (Phascolomys ursinus).

vonoz
* Kolyos uskumru, sardalye gibi balıkların ufağı.

votka
* Tahıl tanelerinin damıtılmasıyla elde edilen alkollü içki.

voyvo
* Alay ederek sataşmak için söylenir.

voyvoda
* Osmanlıların Eflâk ve Buğdan beylerine verdikleri unvan.

voyvoda kesilmek
* kendini bey sanmak.

voyvodalık
* Voyvoda egemenliği.
* Voyvodanın egemenliği altındaki ülke.

vuku
* Olma, meydana gelme.

vukua gelmek (veya vuku bulmak)
* olmak, meydana gelmek.

vukuat
* Olanlar, olan bitenler.
* Polisi ilgilendiren olay.

vukuf
* Anlama, bilme, bilgi.

vukuflu
* Bilgisi olan.

vukufsuz
* Bilgisiz.

vukufsuzluk
* Bilgisizlik.

vulva
* Ferç.

vur abalıya
* bütün özverinin yumuşak huylu kişiye yüklenmesi, sessiz, güçsüz kişinin hırpalanması, hakkının çiğnenmesi durumu.

vur abalıya!
* Bkz. vurmak.

vur aşağı tut yukarı
* uzun uzun çekişerek, sıkı pazarlık ederek.

vur dedimse (veya dedikse) öldür demedim (veya demedik) ya
* bir dileği yerine getirirken aşırılığa düşene karşı söylenir.

vur patlasın, çal oynasın
* aşırı zevk ve eğlenceyi anlatır.

vuraç
* Tokaç, raket.

vurduğu yerden ses gelmek

* çok kuvvetli vurmak, eli ağır olmak.

vurdukça tozumak
* üzerinde çalışıldıkça, işlendikçe işi artan şeyler için söylenir.

vurdulu kırdılı
* Hareketli, şiddet içeren, maceraya ve dövüşmeye ağırlık veren.

vurdumduymaz
* Anladığı hâlde anlamamış gibi davranan, umursamaz, aldırmaz, aldırışsız, duygusuz.

vurdumduymaz kör ayvaz (olmak)
* duygusuz (olmak).

vurdumduymazlık
* Aldırmazlık, aldırışsızlık, umursamazlık.

vurdumduymazlıktan gelmek
* aldırış etmemek, umursamamak, önem vermemek.

vurdurma
* Vurdurmak işi.

vurdurmak
* Vurmasına yol açmak.

vurgu
* Konuşma veya okuma sırasında bir hece veya kelimenin diğerlerinden daha baskılı söylenmesi.

vurgu uzunluğu
* Bir kelimede vurgulu hecenin uzunluğu.

vurgulama
* Vurgulamak işi.

vurgulamak
* Vurgu ile söylemek.
* Bir yazı veya konuşmada sürekli olarak öne sürülen, önemle belirtilmek istenen düşünceye dikkati çekmek, belli bir noktayı altını çizerek belirtmek.
* Belirlemek, damgasını vurmak.

vurgulu
* Vurgu ile söylenen.
* Üstünde önemle durularak, dikkat çekilerek (yapılan).

vurgulu hece
* Bir kelimede vurgunun bulunduğu hece.

vurgun
* Birine veya bir şeye vurulmuş, bağlanmış, sevmiş olan, sevdalı, âşık.
* Kolayca ve haksız ele geçen kazanç, ihtikâr, spekülâsyon.
* Sıcak, soğuk, dolu gibi etkilerle ürünlerde görülen zarar.
* Dalgıcın, çok derinlerdeki suyun basıncı, iki akıntı arasında sıkışıp kalma, düzenli hava alıp verememe sonucunda veya birden su yüzüne çıkış gibi durumlarda uğradığı inme veya ölüm.
* Silâhla yaralanmış olan.

vurgun (veya vurgunu) vurmak
* yolsuzluk yaparak kısa sürede büyük kazanç elde etmek.

vurgun yemek
* vurgun sonucu ölmek veya sakat kalmak.

vurguncu
* Para dalgalanmalarından yararlanarak kolay yoldan, kazanç elde eden kimse, muhtekir, spekülâtör.

vurgunculuk
* Vurguncu olma durumu, ihtikâr, spekülâsyon.

vurgunculuk etmek
* haksız kazanç sağlama için uğraşmak.

vurgunluk
* Vurgun olma, gönül kaptırma durumu.

vurgusuz
* Vurgu ile söylenmeyen, baskısız.

vurgusuz hece
* Bir kelimede vurgu bulunmayan hece.

vurma
* Vurmak işi.

vurma çalgılar
* Davul, zil, timbal, tef gibi vurularak çalınan çalgılar.

vurma sazlar
* Bkz. vurma çalgılar.

vurmak
* Elini veya elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla indirmek.
* Ses çıkarmak için, bir şeyi başka bir şey üzerine hızlıca değdirmek.
* Etkisi bir yere kadar uzanmak, sokulmak, girmek, duyulmak, yansımak, aksetmek.
* Hızla değmek, çarpmak.
* Çarpma işlemini yapmak.
* Sürmek.
* Bağlamak, takmak, koymak.
* Olduğundan başka bir biçime çevirmek veya olduğundan başka biçimde görünmek.
* Batıcı veya kesici cisimleri saplamak, kakmak.
* Uygulamak, basmak, koymak.
* Çok etki etmek, yaralamak.
* Ses çıkarmak, ses vermek, çalmak.
* Herhangi bir biçimde haksız yoldan para almak, soymak.
* İçki içmek.
* Amaçladığı şeye rast getirmek.
* Hızla çarpmak.
* Silâhla yaralamak, öldürmek.
* Dokunmak, hasta etmek.
* (soğuk, dolu gibi şeyler için) Zarar vermek.
* Vuru durumunda olmak, çarpmak.
* Çıkmak, isabet etmek.
* Üzerinde görünmek, üzerine düşmek.
* Desteklemek, dayamak.
* Çıkmak, görünmek.
* Sırtına, omzuna yerleştirmek veya bir şeyi başka bir şey üzerine koymak.
* Tavla oyununda pulu kırmak.

vurtut
* Silâhla yaratılan kargaşalık.
* Uzun uzun çekişerek, sıkı pazarlık ederek.

vuru
* Kalbin, gevşeyip kasılmasından ileri gelen kımıldanışı, vuruş.

vurucu
* Vuran, silâh attığında hedefini vuran.

vurucu güç
* Silâh gücü yüksek, özel eğitim görmüş askerî birlik.
* Sivil bir kuruluş içinde etkili silâhlarla donatılan birlik.

vurucu tim
* Bkz. vurucu güç.

vuruk
* Çarpık, çarpılmış.

vurulma
* Vurulmak durumu.

vurulmak
* Vurmak işine konu olmak.
* Âşık olmak, gönül kaptırmak, sevdalanmak.

vuruluş
* Vurulmak işi veya biçimi.

vurunmak
* Kendine vurmak.
* Giyinmek, koymak, örtünmek.

vuruntu
* Ateşleme bozukluğu sebebiyle bir motorun içinden gelen gürültü ve bu gürültüden anlaşılan çalışma düzensizliği.

vuruş
* Vurmak işi veya biçimi.
* Bir ölçüyü oluşturan eşit süreli parça.
* Bir kuvvetin etkileme süresi ile şiddetinin çarpımından çıkarılan nicelik.

vuruş kırış
* Karma karış, darmadağın olma durumu.

vuruşkan
* Dövüşken.

vuruşkanlık
* Dövüşkenlik.

vuruşma
* Vuruşmak işi.

vuruşmak
* Birbirini vurmak, dövüşmek.
* Savaşmak, çarpışmak.

vuslat
* (sevgiliye) Kavuşma.

vusul
* Ulaşma, varma.

vusul bulmak
* ulaşmak, varmak.

vuzuh

* Açık olma durumu, açıklık, aydınlık.
* Sözlü ve yazılı anlatımda anlam açıklığı.

vuzuhsuz
* Açık olmama durumu, belirsiz.

vuzuhsuzluk
* Vuzuhsuz olma durumu, belirsizlik.

vücuda gelmek
* ortaya çıkmak, oluşmak, meydana gelmek, olmak.

vücuda getirilmek
* meydana getirilmek, oluşturulmak.

vücuda getirmek
* meydana getirmek, var etmek.

vücudunu ortadan kaldırmak
* öldürmek.

vücut
* İnsan veya hayvan gövdesi, beden.
* Var olma, varlık.

vücut bulmak
* oluşmak.

vücut ısısı
* Vücutta olması gereken normal ısı.

vücut vermek
* vücuda getirmek.

vücut yapmak
* kas geliştirici hareket ve sporlarda bedeni güçlü duruma getirmek.

vücutça
* Vücut bakımından, vücudun durumuna göre.

vücutlu
* Vücudu iri ve şişman olan.

vücuttan düşmek
* zayıflamak.

vükelâ
* (Osmanlı İmparatorluğunda) Bakanlar, vekiller.

vülgarize
* Halk için yapılan.

vürut
* Geliş, gelme.

vüs'at
* Genişlik.
* Uzam.

vüzera
* Vezirler.

W
* Volfram'ın kısaltması.
* Vat'ın kısaltması.

W
* Vat'ın kısaltması.

w, W
* Türk alfabesinde yer almayan bu harf, ancak yabancı özel adlarda kullanılarak v sesini verir; Fransızca söyleyişiyle dublve diye adlandırılır.

WC
* Ayak yolu.

x
* Genellikle bilinmeyen bir niteliği gösterir.
* Romen rakamlarında On.
* Belirsizlik gösterir.

x (veya Röntgen) ışınları
* Röntgen adlı Alman bilgininin 1896'da bulduğu ışınlar.

x, X
* Türk alfabesinde yer almayan bu harf, ancak yabancı kelimelerde bulunur ve ks sesini verir; Fransızca söylenişiyle iks diye adlandırılır.

Xe
* Ksenon'un kısaltması.

Y
* İtriyum'un kısaltması.

y
* Bilinmeyen ikinci niceliği gösterir.

y, Y
* Türk alfabesinin yirmi sekizinci harfi, Ye adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümlü sürtünücü ön damak ünsüzünü gösterir.

ya
* Birtakım duyguları güçlendirmek amacıyla cümlenin başında veya sonunda kullanılır.
* Bir şeyi onaylamada "evet" anlamında kullanılır.

ya
* Soru cümlelerinin başında kullanılır.
* Bir düşüncenin karşıtı düşünülürken kullanılır.
* Gereklik ve onay bildiren cümlelerde yargının onaylandığını bildirir.
* Dilek ve geniş zaman kiplerinde yargıyı güçlendirir.
* Bilinen, görülen, hatırlanıp anlatılan bir olay sebebiyle de sorulan başka bir konu için kullanılır.
* Bir düşüncede sıra ile yer alan ayrı cins ögelerden biri ötekilerden üstün görüldüğünde, o öge cümle dışına alınır ve başına bir "ya" getirilerek "hele, özellikle" anlamında kullanılır.
* Cevap niteliğinde olan cümlenin sonuna getirildiğinde, asıl yargının arkadan gelen cümle ile anlatılacağını belirtir.
* Bazı çekimli zamanlardan sonra gelerek anlamı pekiştirir, kuvvetlendirir: Yediydin ya. Oturmuşum ya gibi.

ya ... ya
* Birinden birinin olacağı sanılan iki iş için kullanılır.
* Birinden birinin seçilmesi gereken durumlarda kullanılır.
* Cümlede eş görevli öğeler arasında ya ... ya, ya ... veya, ya ... yahut biçimlerinde tekrarlanarak kullanılır.

ya Allah
* bir işe başlarken güç kazanmak için söylenen bir söz.

ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli
* ua buranın şartlarına uymalı ya da buradan ayrılmalı.

ya da
* Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi veya bir başka seçeneği anlatan sözlerden ikincisinin önüne getirilir.
* (ya... ya...ya da) Seçeneği, çeşitliliği veya tercihi belirtir.

ya deve, ya deveci (ya deve üstündeki hacı)
* "ilerisi için verdiğim sözden korkmuyorum. O zamana kadar şartlar değişebilir" anlamında kullanılır.

ya devlet başa ya kuzgun leşe
* sonunda büyük bir başarıya ulaşmak için yok olma tehlikesi bile göze alınır.

ya herrü ya merrü
* zor, tehlikeli bir durum karşısında "ne olursa olsun" gibi kötü ihtimalin de göze alındığını anlatır.

ya huyundan ya suyundan
* bazı özellikleri olduğu gibi, bir yerden, bir kimseden almış kimseler için kullanılır.

ya Rabbi
* Tanrı'm, Allah'ım.

ya sabır
* katlanılması güç durumlarda sabır gerektiğini anlatır.

ya sabır çekmek
* bir sıkıntıya ses çıkarmadan veya ona karşı bir şey yapmadan katlanmak.

yaba
* Harman savurmakta kullanılan, çatal biçiminde, tahtadan tarım aracı, atkı.

yabalama
* Yabalamak işi.

yabalamak
* Yaba ile atmak veya savurmak.

yaban
* İnsan yaşamayan ıssız yer.
* Böyle yerde yaşayan veya yetişen canlıları belirtmek için isim tamlamalarında tamlayan olarak kullanılır veya bu anlamda birleşik isim yapar.
* (bazı bölgelerde) Yabancı, el, yerli halktan olmayan kimse.
* Yaban olan, yabana özgü olan.

yaban arısı
* Zar kanatlıların, yaban arısıgiller familyasından, arıya benzeyen, iğneli bir böcek (Vespa vulgaris).

yaban arısıgiller
* Toplu olarak yaşayan iğneli yaban arıları familyası.

yaban armudu
* Dağlarda veya sert toprakta yetişen bir armut türü.

yaban asması
* Akasma.

yaban defnesi
* İki çeneklilerden, çiçekleri beyaz, sarı veya pembe renkli, orman ve çayırlarda yetişen bir süs bitkisi (Daphne pontica).

yaban domuzu
* Domuzgillerden, domuzdan iri, bağ ve bahçelere zarar veren saldırgan bir yaban hayvanı (Sus scrofa).

yaban enginarı
* Deve dikeninin bir türü.

yaban eriği
* Sert çekirdekli ve sert kabuklu bir tür erik, çakal eriği.

yaban eşeği
* Atgillerden, Hazar Denizi dolaylarında yaşayan, eşeğe çok benzeyen yaban hayvanı (Equus onager).

yaban fesleğeni
* Yer fesleğeni.

yaban gülü
* Gülgillerden, çiçekleri soluk pembe, beyaz, yemişi parlak kırmızı renkte bir bitki (Rosa canina).

yaban havucu
* Maydanozgillerden, kökleri yenebilen, hayvan yemi olarak da kullanılan, yıllık veya çok yıllık otsu bitki, kara kavza (Pastinaca sativa).

yaban inciri
* Dutgillerden, Mısır'da yetişen ve kerestesi eski Mısırlılarca mumyalara sanduka yapmakta kullanılmış olan bir ağaç.
* Bu ağacın meyvesi.

yaban kazı
* Ördekler familyasından, kamışlı sularda yaşayan ve yalnız bitki ile beslenen büyük ve göçücü bir kuş (Anser anser).

yaban keçisi
* Uzun ve kıvrık boynuzlu, Anadolu'nun dağlık kesimine özgü bir keçi türü.

yaban kedisi
* Kedigillerden, kırçıl renkli, 60 cm uzunluğunda bir memeli türü (Felis silvestris).

yaban kekliği
* Dağ kekliği.

yaban keteni
* Su keteni.

yaban koyunu
* Muflon.

yaban maydanozu
* Baldıranın maydanoza benzeyen bazı türlerine verilen ad.

yaban mersini
* Fundagillerden, çiçekleri beyaz veya pembe, yaprakları taneli bir bitki, keçi yemişi (Vaccinium myrtillus).

yaban nanesi
* Yabanî bir tür nane.

yaban ördeği
* Ördekgillerden, evcil ördeğe benzeyen yeşil boyunlu ördek (Anas boschas).

yaban pancarı
* Pazı (I).

yaban pazısı

* Iştır.

yaban sümbülü
* Kedi nanesi.

yaban tavşanı
* Ada tavşanı.

yaban tavuğu
* Kaz cinsi ehlîleşmiş bir tavuk türü.

yaban teresi
* Horozcuk.

yaban turpu
* Turpgillerden, kökü ve yaprakları baharlı, beyaz çiçek açan bir bitki, acırga (Raphanus raphanistrum).

yaban yasemini
* Patlıcangillerden, sulak yerlerde ve çit kenarlarında yetişen, mor çiçekli, çok yıllık bir bitki (Stipites dulcamara).

yabana atmak
* önem vermemek, önemsiz görmek.

yabana gitmek
* hiç tanınmayan, bilinmeyen birine, bir yabancıya verilmek.

yabana söylemek
* saçma sözler söylemek, boşa konuşmak.

yabancı
* Başka bir milletten olan, başka bir milletle ilgili olan (kimse), ecnebi.
* Aileden, çevreden olmayan (kimse veya şey), özge.
* Tanınmayan, bilinmeyen.
* Aynı türden, aynı çeşitten olmayan.
* Bir konuda bilgisi, tecrübesi olmayan.
* Belli bir yere veya kimseye özgü olmayan.

yabancı çıta
* Kirişli birleştirmelerde iki tarafa açılan yuvaya uygun ölçü ve biçimde hazırlanmış ince, dar parça.

yabancı dil
* Ana dilin dışında olan dillerden her biri.

yabancı gelmek (veya gelmemek)
* tanımamak (tanımak).

yabancı gibi durmak
* bir işe karışmamak, ilgi göstermemek, çekinmek.

yabancı saha
* Kendi sahasının dışında olan, dış saha.
* Sporcuların daha önce oynamadıkları karşılaşma yapmak üzere geldikleri saha.

yabancı saymak (veya tutmak)
* yabancı gibi görmek, yabancı olarak benimsemek.

yabancıl
* Egzotik.

yabancılama
* Yabancılamak işi.

yabancılamak
* Yabancı gibi görmek, kendinden saymamak; yadırgamak.

yabancılaşma
* Yabancılaşmak işi.
* Belli tarihî şartlarda insan ve toplum etkinlikleri ürünlerinin, bu etkinliklerden bağımsız ve bunlara egemen olan unsurların değişik biçimde kavranması.

yabancılaşmak
* Tanımaz bilmez hâle gelmek, yabancı olmak.
* Alışamamak, yadırgamak, yabancılık çekmek.

yabancılaştırma
* Yabancılaştırmak işi.

yabancılaştırmak
* Yabancı duruma getirmek.

yabancılık
* Yabancı olma durumu.

yabancılık çekmek
* (bir iş veya çevrede) yabancı olmaktan doğan güçlüklere uğramak.

yabancılık duymak
* bir kimseye, bir şeye alışmamak.

yabancıllık
* Egzotizm.

yabancısı olmak (veya olmamak)
* tanımamak, bilmemek (tanımak, bilmek).

yabanıl
* İlkel yaşayan (insan), yabanî, vahşî.
* İnsan bakımı ile yetişmemiş (bitki).
* Evcil olmayan (hayvan), vahşî.

yabanıllaşma
* Yabanıllaşmak işi, yabanîleşme.

yabanıllaşmak
* Yabanıl duruma gelmek, yabanîleşmek.

yabanıllık
* Yabanıl olma durumu, vahşîlik, vahşet.

yabanî
* İlkel bir durumda yaşayan (insan, hayvan, bitki), vahşî.
* Görgüsü olmayan; kaba ve hoyrat.

yabanî akdiken
* Hünnapgillerden, yaprakları almaşık, kırmızı renkli yemişi olan bir bitki (Rhamnus frengula).

yabanî enginar
* Kengel, kenger, eşek dikeni, domuz dikeni, diken enginarı, büyük deve dikeni olarak da bilinen bitki.

yabanî gül
* Bkz. yaban gülü.

yabanî hayvanlar

* Ehlîleşmemiş vahşî ve yırtıcı hayvanların genel adı.

yabanî ıspanak
* Pazı (I).

yabanî incir
* İncir ağacının yabanî türü.
* Yaban inciri.

yabanî kimyon
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, Doğu Anadolu'da yetişen otsu bir bitki (Zygophyllum fabago).

yabanî kimyongiller
* Ayrı taç yapraklı iki çeneklilerden, yabanî kimyon, peygamber ağacı gibi bitkileri içine alan bir familya.

yabanî kiraz
* Ülkemizde yetişen bir kiraz türü (Cerasus microcarpa).

yabanî lâhana
* Turpgillerden, kumlu yerlerde yetişen ve sebze gibi yenen bir bitki.

yabanî marul
* 50-150 cm yükseklikte, sarı çiçekli, beyaz sütlü, iki yıllık otsu bir bitki, acı marul, eşek marulu, yağ marulu (Lactuca serriola).

yabanî menekşe
* Menekşe çiçeğinin yabanî bir türü.

yabanî mercanköşk
* Mercanköşk çiçeğinin yabanî bir türü, farekulağı (Origanum vulgare).

yabanî turp
* Yaban turbu, acırga.

yabanîce
* Yabanî (bir biçimde).

yabanîleşme
* Yabanîleşmek işi, yabanıllaşma.

yabanîleşmek
* Yabanî duruma gelmek, yabanıllaşmak, vahşîleşmek.

yabanîlik
* Yabanî olma durumu, yabanıllık.
* Yabanîce davranış.

yabanlık
* Konuk olarak bir yere giderken veya belirli günlerde giyilen (giysi), kişilik, adamlık.
* Ekilmemiş, işlenmemiş toprak.

yabansı
* Alışılmamış bir durumda olan, garip, acaip, tuhaf.

yabansılık
* Yabansı olma durumu, tuhaflık.

yabansıma
* Yabansımak işi.

yabansımak
* Yabansı bulmak, garip ve tuhaf bulmak.

yabantırak
* Sulak yerlerde yetişen bir tür dereotu (Anethum graveolens).

yabgu
* Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinde kağandan sonra gelen en üst düzeydeki yöneticinin unvanı.

yad
* Yabancı.

yâd
* Anma.
* Hatır, hatırlama merkezi.

yad el
* Yabancı yer, gurbet.

yad eller
* Baba ocağından uzak yerler, gurbet.
* Yabancı kimseler, yabancılar.

yad erklik
* Bir topluluğun yabancı kimseler tarafından yöneltilmesi durumu.
* Dışardan gelen yasa veya buyruğa göre davranma, özerklik karşıtı.

yad estetik
* Estetiğe aykırı.

yâd etmek
* anmak, hatırlamak.

yad gerekirci
* Belirlenmezci, indeterminist.

yad gerekircilik
* Belirlenmezcilik, indeterminizm.

yadımlama
* Canlı protoplâzmayı yapan büyük ve karmaşık yapılı moleküllerin enerji çıkararak yanması, katabolizma, özümleme karşıtı.

yadımlamak
* Canlı protoplâzmayı yapan büyük ve karmaşık yapılı moleküller enerji çıkararak yanmak.

yadın kurun
* Asenkron.

yadırgama
* Yadırgamak işi.

yadırgamak
* Kendine yabancı gelen bir kimseye, duruma veya şeye alışamamak, ısınamamak.

yadırganma
* Yadırganmak işi.

yadırganmak
* Yadırgamak işi yapılmak.

yadırgatıcı
* Alışılmamış, tuhaf.

yadırgatma
* Yadırgatmak işi.

yadırgatmak
* Yadırgamak işini yaptırmak, yadırgamasına yol açmak, tedirgin etmek.

yadigâr
* Bir kimseyi veya bir olayı hatırlatan nesne veya kişi.

yadigâr bırakmak
* bir kimseyi veya bir nesneyi hatırlatan olarak arkasında bırakmak.

yadigâr kalmak
* bir olayı, bir kimseyi hatırlatan bir nesne, bir özellik bırakılmış olmak.

yadigâr olmak
* hatıra olarak kalmak.

yadigâr olsun
* hatıra olsun, hatırlatsın.

yadsıma
* Yadsımak işi, inkâr.
* Bir yargıdan onun karşıtı olan yargıya geçme, nefiy.

yadsımak
* Yaptığı bir işi, söylediği sözü veya tanık olduğu bir şeyi yapmadığını, bilmediğini söylemek, yaptığını saklamak, inkâr etmek.
* İlgili, bağlı bulunduğu bir şeye yabancı kalmak.
* (Tanrı'nın varlığını) Tanımamak, inkâr etmek.

yadsınma
* Yadsınmak işi.

yadsınmak
* Yadsımak işi yapılmak.

yafa
* Kalın kabuklu, çekirdekli bir portakal türü.

yafta
* Üzerine asıldığı veya yapıştırıldığı şeylerle ilgili herhangi bir bilgi veren yazılı kâğıt parçası, etiket.

yaftalama
* Yaftalamak işi veya durumu.

yaftalamak
* Yafta asmak.
* Duyurmak, ilân etmek, ortaya koymak.
* Etiketlemek.

yaftalanmak
* Yafta asılmak veya yapıştırılmak.
* Tanınmak, nitelenmek, şöhret bulmak.

yaftayı yapıştırmak
* yanlış biçimde değerlendirip tanıtmak.

yağ
* Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.
* Vazelin, mazot gibi fizik nitelikleriyle yağları andıran ve sanayide kullanılan mineral madde.

* Vücudun, atılması gereken amonyak, üre gibi bazı maddelerini içine alarak deriden sızan ve ter kokusunu veren madde.
* Itırlı bitkilerden çıkarılan uçucu, kokulu ve sıvı madde.

yağ bağlamak
* üzerine biriken yağ katılaşmak.
* semirmek.

yağ bal
* Hoş, tatlı, istenir bir biçimde.

yağ bal olsun
* (yenen, içilen şeyler için) helâl ve afiyet olsun.

yağ basmak
* büyük bir kaba yağ yerleştirmek.
* çok yağlanmak, semirmek.

yağ bezi
* Yağ bezleri.

yağ bezleri
* İçinde yağ bulunan veya yağ salgılayan bezler.

yağ çekmek (veya yapmak)
* gereksiz biçimde övmek, dalkavukluk etmek.

yağ çubuğu
* motorun yağ seviyesini kontrol etmeye yarayan ve özel göstergesi bulunan ince çubuk.

yağ doku
* Vücutta yağ tabakalarını oluşturan doku.

yağ gibi kaymak
* (araba, taşıt) sarsılmadan hızla gitmek.

yağ hücresi
* Özünde yağ bulunan hücre.

yağ kesesi
* Vücudun bir yerinde oluşan beze.

yağ kutusu
* Makine ve otomobiller aksamında yağ ihtiyacını karşılayan kutu.

yağ küpü
* Bkz. yağ tulumu.

yağ lâmbası
* Otomobillerde yağ seviyesini göstermeye ve uyarmaya yarayan lâmba.

yağ marulu
* Yabanî marul.

yağ şalgamı
* Bkz. küçük şalgam.

yağ taşı
* Araçların kesici ağızlarını bilemede gaz yağı, mazot veya zeytinyağı sürülerek kullanılan doğal taş.

yağ tulumu
* Çok semiz.

yağ yakıt
* Ham petrolun damıtılması sonunda elde edilen ve yakıt olarak kullanılan ürün, fuel-oil.

yağ yakmak
* tavada yağı çok ısıtmak.
* dalkavukluk etmek.

yağ yedirmek
* azar azar katmak, yedirmek.

yağa bala batırmak
* bol bol yedirip içirmek, çok ağırlamak.

yağar
* Yağmur, yağış.

yağcı
* Yağ çıkaran veya satan kimse.
* Makineleri yağlayan kimse.
* Dalkavuk.

yağcılık
* Yağ çıkarma veya satma işi.
* Makine yağlama işi.
* Dalkavukluk.

yağcılık etmek
* Bkz. yağ çekmek.

yağdanlık
* Makine parçalarına yağ akıtmak için kullanılan, ince uzun bir borusu olan kap.
* Dalkavuk.

yağdırılma
* Yağdırılmak işi.

yağdırılmak
* Yağdırmak işi yapılmak.

yağdırma
* Yağdırmak işi.

yağdırmak
* Yağmasını sağlamak.
* Bir şeyi aralıksız ve çok sayıda atmak, indirmek, savurmak.
* Vermek, söylemek.
* Çok sayıda ortaya koymak, sürmek.

yağhane
* Bitkisel ve hayvansal yağ elde edilen yer.

yağı
* Düşman, hasım.

yağılaşma
* Yağılaşmak işi veya durumu.

yağılaşmak
* Düşman olarak karşı karşıya gelmek, savaşa tutuşmak.

yağılık

* Düşmanlık, hasımlık, husumet.

yağıltı

* Derideki yağ ve ter bezleri tarafından salgılanan, lifleri bir kılıf gibi sararak dış tesirlerden koruyan bir madde.

yağımsı

* Yağ gibi, yağa benzer.

yağır

* Sırt, arka, iki kürek arası.
* Atın omuzları arasındaki yer.
* Çoğunlukla bu yerde eyer ve semerin açtığı yara.
* Kel.

yağış

* Havadaki su buğusunun yoğunlaşma sonunda sıvı veya katı durumda yere düşmesi.
* Yağan yağmur veya kar miktarı.
* Yağmur.

yağış düzeni

* Yıllık ortalama yağış tutarının aylara veya mevsimlere dağılışı.

yağış göstergesi

* Yağış durumunu ölçen ve gösteren alet.

yağış haritası

* Bölgelere göre yağış yoğunluğunu ve türünü gösteren harita.

yağışlı

* Yağışı olan.
* Yağışı çokça olan.

yağışölçer

* Belirli bir zamanda, belirli bir yere düşen yağış miktarını ölçmeye yarayan alet, yağmurölçer, plüviyometre.

yağışsız

* Yağışı olmayan, kurak.

yağışsızlık

* Yağış olmama durumu, kuraklık.

yağız

* Esmer.
* Doru.
* Yiğit.

yağız doru

* Kızıla çalan siyah tüyleri olan (at).

yağlama

* Yağlamak işi.
* Küçük tabak büyüklüğünde açılan yufkaların tavada pişirilmesinden sonra aralarına kıymalı iç konulup üzerine sarımsaklı yoğurt dökülerek hazırlanan bir yemek.

yağlama yağı

* Genellikle rafine edilmiş, hareket eden yüzeylerde sürtünmeyi azaltmak amacıyla kullanılan bir yağ türü.
* Motor ve makine parçalarının yağlanmasında kullanılan madde.

yağlama yıkama

* Genellikle benzin istasyonlarında bulunan, otomobillerin yağ kontrollerini ve temizliğini yapan servis.

yağlamak
* Yağ sürmek.
* Övmek.
* Sürtünen iki yüzey arasına, kaymayı kolaylaştırmak için yağlı bir madde sürmek.

yağlanma
* Yağlanmak işi.

yağlanmak
* Yağlamak işi yapılmak, yağ sürülmek, yağ konulmak.
* Yağ oluşmak.
* Yağdan kirlenmek.
* Yağ sürünmek.

yağlatma
* Yağlatmak işi.

yağlatmak
* Yağlamak işini yaptırmak.

yağlayıcı
* Makine, motor vb. lerini oluşturan parçaları yağlama işinde kullanılan araç.

yağlayıp ballamak
* çok överek anlatmak.

yağlı
* Üzerinde veya içinde yağı olan.
* Yağı çok olan.
* Yağla yapılmış.
* Besili, semiz.
* Bol ve kolay kazanç sağlayan.
* Yağdan kirlenmiş, yağdan lekelenmiş olan.
* Zengin.

yağlı ballı
* Araları çok iyi, içli dışlı.

yağlı ballı olmak
* araları çok iyi olmak, içli dışlı olmak.

yağlı bitki
* Özünde yağ bulunan veya yağ salgılayan bir bitki türü.

yağlı boya
* Boyanın bazı özel sıvılarla karıştırılmasıyla yapılan ve eşyaya renk vermek veya onu dış etkilerden korumak için sürülen kimyasal madde.
* Bu boya ile yapılmış (resim).
* "Açılın, savulun" anlamında uyarma sözü.

yağlı boyacı
* Binalarda yağlı boya işleri yapan kimse.

yağlı güreş
* Vücudu zeytinyağıyla yağlayarak yapılan bir tür serbest güreş.

yağlı güreşçi
* Yağlı güreş yapan sporcu.

yağlı harç
* İçinde bol miktarda kireç veya çimento bulunan harç.

yağlı ip
* Dar ağacı.

yağlı kâğıt
* Yağlı yiyeceklerin sarılması için kullanılan bir tür kâğıt.

yağlı kapı
* Çalıştırdığı kişiye bol para, yiyecek, eşya veren aile, kuruluş vb.

yağlı kapıya konmak
* rahat, sıkıntısız bir yere girmek, geçimini başkasının üstüne yıkmak.

yağlı kara
* İçine sinmiş, temizlemesi zor, yağları kolay kolay çıkmayan.

yağlı kömür
* İçinde % 20-30 uçucu madde bulunan, ısı etkisiyle bu maddeler kaybolduktan sonra kok veren kömür.

yağlı kuyruk
* Kolayca sömürülecek iş veya kişi; kolayca ve bolca yararlanılabilecek kaynak.

yağlı müşteri
* Bol paralı, çok alış veriş yapan müşteri.

yağlı toprak
* Gevşek ve kaygan toprak cinsi.

yağlık
* Büyük mendil, çevre.

yağlık
* Yağ için ayrılmış, yağ elde etmeye özgü.

yağlıkçı
* Havlu, çevre, çamaşır gibi şeyler satan kimse.
* Düğünlerde gelinlik, tel, duvak gibi şeyleri kira ile veren kimse.

yağlılık
* Yağlı olma durumu.

yağma
* Yağmak işi.

yağma
* Birçok kişinin zor kullanarak ele geçirdikleri malı alıp kaçması, çapul, talan.
* Akıncıların düşman topraklarına yaptıkları baskın, çapul.
* Baskın veya zor kullanarak elde edilmiş olan.

yağma etmek (veya edilmek)
* birçok kimse, zor kullanarak bir malı alıp kaçmak (veya mal bu yolla kaçırılmak).
* kurnazlıkla çarpmak, vurgunculuk etmek.
* (savaş sonunda zafer kazanmış asker) canlıları tutsak olarak almak ve malı ele geçirmek gitmek bir şey çok alıcı bulmak, çok satılmak.

yağma gitmek
* bir şey çok alıcı bulmak, çok satılmak.

yağma Hasan'ın böreği
* kimsenin korumadığı, bir yararlanma kaynağı.

yağma yok
* öyle şey olmaz.

yağmacı
* Yağma eden (kimse, ordu).

yağmacılık
* Yağma etme işi.

yağmak
* (yağmur, kar, dolu için) Gökten düşmek.
* (toz, mermi vb. için) Yüksekten çokça düşmek.
* Üst üste ve çok gelmek.

yağmalama
* Yağmalamak işi.

yağmalamak
* Yağma etmek.

yağmalanma
* Yağmalanmak işi.

yağmalanmak
* Yağma edilmek.

yağmur
* Atmosferdeki su buğusunun yoğunlaşmasıyla oluşan ve yer yüzüne düşen yağışın sıvı durumda olanı.
* Çok ve sık düşen, gelen şey.
* Çokluk, bolluk.

yağmur bombası
* Kurak mevsimlerde atmosferde yağmur bulutlarının oluşmasını hızlandırsın diye atılan bomba.

yağmur borusu
* Binalarda yağmur suyunun kanalizasyona aktarılmasını sağlayan boru.

yağmur boşanmak
* birdenbire çok yağmur yağmak.

yağmur bulutu
* Atmosferde nem yüklü bulutlar.

yağmur duası
* Kuraklık zamanlarında yağmur yağması için halkın topluca Tanrı'ya yakarması.

yağmur kapanı
* Meyilli alanlarda plâstik örtüler, asfaltlanmış kaneviçe, galvanizli saç, asfalt ve daha birçok benzeri maddelerle kaplanarak, yağmur sularının toplanıp depo edildiği ve hayvanların içme suyu ihtiyaçlarının karşılandığı basit su toplama düzeni.

yağmur kuşağı
* Gök kuşağı.

yağmur kuşu
* Yağmur kuşugillerden, bataklık ve su kenarlarında yaşayan, kısa boyunlu, kabarık ve kısa gagalı, ayakları üç parmaklı, küçük bir kuş (Charadrius fluvialis).

yağmur kuşugiller
* Yağmur kuşu, kız kuşu gibi türleri içine alan, ince bacaklı, sivri kanatlı kuşlar familyası.

yağmur mevsimi
* Yağmurun bol yağdığı mevsim.

yağmur olsa kimsenin tarlasına düşmez (veya yağmaz)
* elinden geldiği hâlde kimseye iyilik etmeyenler için kullanılır.

yağmur ormanları
* Bol yağmurların düştüğü ormanlık alan.

yağmur suyu
* Yağmur.

yağmur yağarken küpünü doldurmak
* kazanç fırsatı varken ondan yararlanarak para veya mal edinmek.

yağmur yağmak
* yağmur yere düşmek.

yağmur yemek
* yağmurda iyice ıslanmak, sırılsıklam olmak.

yağmurca
* Dağ keçisi, alageyik.

yağmurdan kaçarken doluya tutulmak
* güç bir durumdan kurtulayım derken daha kötüsüyle karşılaşmak.

yağmurlama
* Yağmur gibi su püskürtme.

yağmurlamak
* (hava için) Yağmura çevirmek, yağmur yağacak gibi olmak.
* Yağmur biçiminde sulamak.

yağmurlayıcı
* Yağmurlama aracı.

yağmurlu
* Yağmuru olan; yağmur yağan, yağmurun yağdığı.

yağmurluk
* Yağmurdan korunmak için giyilen üstlük, trençkot.
* Çadır bezinden yapılan ve yağmurdan korunmaya yarayan örtü.

yağmurölçer
* Yağışölçer.

yağmursuz
* Yağmuru olmayan, yağmur yağmayan.

yağölçer
* Sütteki yağlı madde miktarını ölçmeye yarayan alet.

yağrın
* Kürek kemiği.

yağsız
* Yağı olmayan.
* Yağı az.
* İçine yağ konulmamış, yağ ile yapılmamış.
* İnce, zayıf.

yağsızlık
* Yağsız olma durumu.

yahey
* Sevinç ve coşma anlatır.

yahni
* Kavrulmuş soğan ve salça ile pişirilen, sade veya sebzeli et yemeği.

yahşi
* İyi, güzel, çok güzel.

yahşilik
* Yahşi olma işi veya durumu.

yahu
* Hey, bana bak, baksana" anlamında.
* Üzerine dikkati çekmek için, söylenen söze katılır.
* Bazen rica yollu da söylenir.

Yahudi
* Musa dinine bağlı olan (kimse), Musevî.
* Korkak.
* Cimri.

Yahudi Almancası
* Almanya'dan çıkarılan Yahudi çocuklarının konuştuğu Almanca, Yiddiş.

Yahudi Arapçası
* Arap ülkelerinde yaşayan Yahudilerin konuşup yazdıkları bozuk Arapça.

Yahudi baklası
* Acı bakla.

Yahudi ebegümeci
* Mühliye.

Yahudi pazarlığı
* Alıcının bir şeyi çok ucuza almak, satıcının çok pahalıya satmak için yaptıkları sıkı pazarlık.

Yahudi takvimi
* Yahudilerin kullandığı takvim.

Yahudi tapınağı
* Sinagog.

Yahudice
* Yahudi dili.
* Bu dile özgü olan.

Yahudilik
* Yahudi olma durumu, Musevîlik.
* Yahudi dini, Musevîlik.

yahut
* Veya, ya da.
* Bir düşünceden cayıldığında "daha doğrusu, iyisi" anlamında kullanılır.

yak
* Tibet'te, Asya'nın bazı yörelerinde yabanî veya evcil olarak yaşayan, kılları uzun öküz türü (Bos grunniens).

yaka
* Giysilerin boyna gelen, boynu çeviren bölümü.
* Giyeceklerin boyna gelen bölümüne eklenen ve türlü biçimlerde olan parçası.
* Kıyı, kenar, taraf.

* Eğik yerey.
* Yapıların saçaklarında, suyun içeriye sızmasını önlemek için kiremidin altıyla oluk arasına konulan metal levha.
* Semt.
* Yelkenlerin kenar ve köşeleri.

yaka bir tarafta, paça bir tarafta
* kılığı kıyafeti dağınık bir durumda.

yaka ısırmak
* şaşırarak "Allah esirgesin" demek.

yaka kartı
* Kurum ve kuruluşlara dışarıdan gelen kimselerin ziyaretçi olduğunu veya kurum içinde görevli personelin kimliklerini göstermek için yakaya takılan resmî kart.

yaka paça (götürmek)
* hiçbir itiraz dinlemeden ve zorla (götürmek).

yaka paça etmek (veya götürmek)
* zorla götürmek, atmak, çıkarmak.

yaka silkmek
* bıkmak, usanmak.

yakacak
* Odun, kömür, mazot gibi ısı sağlamak için yakılan madde, yakıt, mahrukat.

yakadan atmak
* savıp kurtulmak.

yakadan geçirmek
* evlâtlığa kabul etmek.

yakalama
* Yakalamak işi.
* Sanığın yargıç kararı olmaksızın hürriyetinin kısıtlanmasını doğuran koruma önlemi.

yakalamak
* Bir kimseyi veya bir şeyi elle tutmak.
* Kaçan kimseyi ele geçirmek, derdest etmek.
* Bir kimsenin gitmesini engellemek; durdurmak.
* Bir kimseyi hoşa gitmeyecek bir durumda bulmak, bir kimsenin suçu ortaya çıkmak.
* (bir kimsenin suçluluğunu gösteren) Söz, bakış veya işareti fark etmek.
* Birdenbire etkisi altına almak.
* Arayarak veya rastlantı sonucu bulup bağlantı kurmak.
* Belirlemek, anlamak.

yakalanış
* Yakalanmak işi veya biçimi.

yakalanma
* Yakalanmak işi.

yakalanmak
* Yakalamak işi yapılmak, ele geçirilmek.
* Birinin kendisini zor duruma düşürecek bir şeyi, bir suçu ortaya çıkmak.
* (bir hastalığa, karşılaşmak istenilmeyen birine veya kötü bir duruma) Tutulmak.

yakalatma
* Yakalatmak işi.

yakalatmak
* Yakalanmasını sağlamak.
* Suçluyu ele geçirtmek.

yakalı
* Herhangi bir biçimde yakası olan.

yakalı kamçılılar
* Deniz veya tatlı sularda yaşayan kamçılı, bir hücreli hayvanlar familyası.

yakalık
* Yaka yapmak için kullanılan.
* Erkek gömleklerinin üzerine takılan eğreti yaka.

yakalıklı
* Yakalığı olan.

yakalıksız
* Yakalığı olmayan.

yakamoz
* Denizde balıkların veya küreklerin kımıldanışıyla oluşan parıltı.

yakamozlanma
* Yakamozlanmak işi.

yakamozlanmak
* (denizde) Yakamozlar oluşmak.

yakarca
* Bkz. tatarcık.

yakarı
* Bkz. yakarış.

yakarış
* Yakarmak işi veya biçimi.
* Tanrı'dan bir şey dilemek amacıyla söylenen söz, dua, münacat.

yakarma
* Yakarmak işi.

yakarmak
* Israrla istemek, yalvarmak, niyaz etmek.

yakası açılmadık
* hiç duyulmamış, ayıp (sövgü veya açık saçık nükte).

yakasına asılmak (veya yapışmak)
* hesap sormak veya bir şey istemek için tutup bırakmamak.

yakasına çökmek
* zorlamak, baskı yapmak.

yakasına sarılmak
* istediği şeyi almak veya dövüşmek için birini bırakmamak, zorlamak.

yakasını bırakmak
* rahat bırakmak, ısrar etmemek.

yakasını bırakmamak
* bezdirecek kadar üstüne düşmek, rahat vermemek, ısrar etmek.

yakasını kaptırmak
* bir şeyin, bir kimsenin etkisinden kendisini kurtaramamak.

yakasız
* Yakası olmayan.

yakasız gömlek
* Yakası olmayan gömlek.
* Kefen.

yakasız mintan
* Yakasız gömlek.

yakayı ele vermek (veya vermemek)
* kaçamayarak ele geçmek, yakalanmak.

yakayı kurtarmak (veya sıyırmak)
* (bir işten) kurtulmak.

yakı
* Bazı hastalıkları tedavi etmek amacıyla bir bez üzerine yayılıp vücudun bazı yerlerine konulan, koyuca lâpa veya özel biçimde yapılmış eczalı parça.

yakı açmak
* iyileştirmek için bir yarayı açıp işletmek.

yakı ağacı
* Kabukları yakı olarak kullanılan defne türünden bir ağaç (Daphne quidium).

yakı otu
* Küpe çiçeğigillerden, kırmızı veya pembe çiçekli, sulak yerlerde yetişen, küçük bir süs bitkisi (Epilobium).

yakı vurmak
* yakı yapıştırmak.

yakıcı
* Yakma özelliği olan, yakan.
* Etkili, dokunaklı.
* Yakı yapan veya satan kimse.
* Başka bir maddeyle birleşerek o maddenin yanmasını sağlayan (madde).

yakıcılık
* Yakıcı olma durumu.
* Yakı yapma işi.

yakılma
* Yakılmak işi.

yakılmak
* Yakmak (I) (II) işi yapılmak.

yakım
* Yakma işi.
* Önemli bir olay üzerine yakılmış türkü.

yakımcı
* Türkü yakan kimse.

yakın
* (zamanda ve yerde) Az bir ara ile ayrılmış olan, uzak karşıtı.
* Küçük, önemsiz değişikliklerle birbirinden ayrılan.

* Aralarında sıkı ilgi bulunan.
* Benzeyen, andıran, yaklaşan.
* Erişmesi, olması zaman bakımından yaklaşmış olan.
* Uzak olmayan yer.
* Aralarında sıkı ilişki olan arkadaş, dost veya akraba.
* Uzak olmayarak.

yakın akraba
* Birinci derecede yakınlığı olan akraba.

yakın anlamlı
* Anlamları arasındaki ayrım çok az olan (kelimeler).

yakın anlamlılık
* Yakın anlamlı olma durumu.

yakın benzeşme
* Kelimede yan yana düşen iki ünsüzün birbirine etkisi: sütcü > sütçü, yurtdaş > yurttaş gibi.

yakın benzeşmezlik
* Bir kelimede yan yana bulunan aynı veya benzer iki sesten birinin değişikliğe uğraması: attar > aktar, aşçı > ahçı gibi.

Yakın Çağ
* Fransız ihtilâli (1789)' nden zamanımıza kadar olan süre.

Yakın Doğu
* Akdeniz'in doğu kıyısındaki ülkelerin (Suriye, Mısır, Lübnan, İsrail, Ürdün) oluşturduğu bölgeye verilen ad.

yakın dost
* İçten, samimî ve yalın kimse.

yakın göçüşme
* Kelimede birbirine yakın düzen ünsüzlerin yer değiştirmesi: köprü > körpü vb.

yakın sesli
* Benzer sesli.

yakın takibe almak
* birini her bakımdan denetlemek için izlemek.

yakında
* Yakın bir yerde.
* Çok geçmeden.
* Son günlerde.

yakından
* Yakın bir yerden, yakın olarak.
* Çok dikkatli, titiz bir biçimde.

yakından bilmek (veya tanımak)
* bir kimseyi veya bir şeyi bütün özellikleriyle bilmek veya tanımak.

yakınış
* Yakınmak işi veya biçimi.

yakınlarda
* Yakın yerlerde, çevrede.
* Son zamanlarda.

yakınlaşma
* Yakınlaşmak işi.

yakınlaşmak
* Yakın bir duruma gelmek, yaklaşmak.
* Aralarındaki ilgi, sevgi daha güçlü bir duruma gelmek.

yakınlaştırma
* Yakınlaştırmak işi.

yakınlaştırmak
* Yakın bir duruma getirmek, yaklaştırmak.
* Aralarında sıkı ilgi veya duygusal bağ oluşmak.

yakınlık
* Yakın olma durumu.
* Duygusal bağ veya akrabalık ilişkisi.

yakınlık derecesi
* Akrabalık ilişkisi içindeki durum, sıra.
* Sosyal grup içinde kişileri bir merkez etrafında toplama, kohezyon.

yakınlık durumu
* Yakın olma durumu.

yakınlık duymak
* birine karşı sevgi ve ilgi duymak.

yakınlık eylemi
* Yakınlık fiili.

yakınlık fiili
* Bir fiilin -e zarf-fiil ekiyle yazmak fiilinin birleşmesinden oluşan ve kavramda olayın çok yaklaştığını nerdeyse gerçekleşeceğini gösteren birleşik fiil: Düşeyazmak, öleyazmak gibi.

yakınlık görmek
* ilgi, sevgi görmek.

yakınlık göstermek
* biriyle ilgilenmek, sevgiyle davranmak.

yakınlık kurmak
* sıkı ilişki içinde bulunmak, ilgi ve destek vermek.

yakınma
* Yakınmak (I, II) işi, şikâyet, şekva.

yakınmak
* (kına, yakı vb.ni) Vücudun bir yerine sürmek.

yakınmak
* Sızlanmak, sızlanarak anlatmak, şikâyet etmek.

yakınsak
* Tek bir noktaya doğru yönelen (ışınlar, çizgiler), mütekarip.

yakınsaklık
* Yakınsak olma durumu.

yakınsama
* Yakınsamak işi.
* Aradaki açıklık sonsuz küçülerek fakat kesişmeden bir noktaya, bir limite doğru yaklaşma.

yakınsamak

* Bir şeyin yakın zamanda olacağını düşünmek, olmasını yakın görmek.
* (değişken bir büyüklük için) Durağan bir büyüklüğe, hiçbir zaman erişmemek şartıyla gittikçe yaklaşmak.

yakıntı
* Yakılan bir şeyin kalıntıları.

yakıp yıkmak
* çok büyük zarar vermek; harap etmek.

yakış
* Yakmak işi veya biçimi.

yakışık
* Uygunluk, yaraşma.
* Yakışıklı delikanlı.

yakışık almak (veya almamak)
* yerinde olmak (veya olmamak), uygun düşmek (veya düşmemek).

yakışıklı
* (erkek için) Güzel, gösterişli.

yakışıklılık
* Yakışıklı olma durumu.

yakışıksız
* Yakışık almayan, uygunsuz, çirkin, münasebetsiz.

yakışıksız kaçmak
* uygun düşmemek, çirkin olmak, münasebetsiz görünmek.

yakışıksızlık
* Yakışık almayan davranış veya durum, uygunsuzluk.

yakışma
* Yakışmak işi.

yakışmak
* Güzel durmak, iyi gitmek, yaraşmak, uygun gelmek.
* Uygun olmak, iyi, karşılanmak, münasip olmak.

yakıştırma
* Yakıştırmak işi.

yakıştırmaca
* Herhangi bir sebeple ortaya atılan, uydurma (söz).

yakıştırmak
* Yakışacak bir duruma getirmek, uygun duruma koymak, yaraştırmak.
* Uygun ve yerinde görmek, iyi karşılamak.
* Bir durum veya niteliği bir kimse için düşünmek, yormak.

yakıt
* Odun, kömür, mazot gibi ısı sağlamak amacıyla yakılan madde, yakacak, mahrukat.

yakıt deposu
* Yakıt depo etmeye yarayan bölüm.

yakıt göstergesi
* Yakıtın durumunu veya seviyesini göstermeye yarayan alet.

yakıt parası

* Binalarda ısınma giderleri için aylık olarak ödenen ücret, aidat.

yakıtçı
* Yakıt satan kimse.

yakin
* Sağlam, kesin bilgi.
* Bir şeyi iyice, kesinlikle bilme.

yakînen
* (bilgi, bilme için) Sağlam olarak, iyice.

yaklaşık
* Gerçek değeri veya miktarı değil, ondan az fazla veya eksik bir niceliği gösteren, aşağı yukarı bir değerlendirme yapılarak bulunan, takribî.

yaklaşık bilgi
* Bilimsel bakımdan geçerli sayılabilecek kadar açık ve nesnel olan, fakat bilim geliştikçe yeniden gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi gerekecek olan bilgi.

yaklaşık değer
* Bir niceliğin gerçek tutarından az eksik veya az artık olan değeri.

yaklaşılma
* Yaklaşılmak işi.

yaklaşılmak
* Yaklaşmak işi yapılmak.

yaklaşım
* Yaklaşmak işi.
* Bir sorunu ele alış, ona bakış biçimi.

yaklaşma
* Yaklaşmak işi, iktiran.

yaklaşma eylemi
* Bkz. yakınlık fiili.

yaklaşma fiili
* Bkz. yakınlık fiili.

yaklaşmak
* (zaman veya uzaklık için) Arada az bir aralık kalacak biçimde ilerlemek, aradaki uzaklığı azaltmak veya büsbütün ortadan kaldırmak için ileri gitmek.
* Benzemek, andırmak, uygun olmak.
* Bir konuyu, bir sorunu ele alarak değerlendirmek.
* Yakınlaşmak.

yaklaştırma
* Yaklaştırmak işi.

yaklaştırmak
* Bir şeyi kendine yakın duruma getirmek.
* İki şeyi birbirine yakın duruma getirmek.

yakma
* Yakmak işi.

yakma resim
* Bkz. dağlama resim.

yakmaç

* Sıvı yakıtı kolayca yanabilecek taneciklere ayırarak püskürten araç, brülör.

yakmak

* Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak.
* Ateşle yok etmek.
* Işık vermesini sağlamak.
* Isı etkisiyle bozmak.
* Keskin, sert ve ısırıcı bir duyum vermek.
* Yanıyormuş gibi bir etki yapmak.
* Güçlü sevgi uyandırmak.
* Kurutmak, zarar vermek.
* Çok sıcak olmak.
* Karartmak.
* Çok üşütmek.
* Acıtmak.
* Silâhla vurmak.
* Yıkıma, zarara yol açmak, büyük bir zarara uğratmak, mahvetmek.

yakmak

* Koymak, sürmek.
* (türkü, ağıt vb. için) Düzenlemek, bestelemek.

yakmalık

* Yakmaya ayrılmış yakacak.

yakşi

* Yahşi.

yaktırma

* Yaktırmak işi.

yaktırmak

* Yakmak işini yaptırmak.

Yakut

* Kuzeydoğu Sibirya'da yaşayan bir Türk topluluğu veya bu topluluktan olan kimse, Saha.
* Bu topluluğa özgü olan, bu toplulukla ilgili.

yakut

* Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte, saydam bir korindon türü olan değerli taş.
* Yakuttan yapılmış veya yakutla süslenmiş.

Yakutça

* Yakut Türkçesi.

yal

* Köpek ve ineklere yedirilmek için un ve kepekle hazırlanan yiyecek.

yalabık

* Parlak, parıltılı, ışıltılı.
* Alevin oynayarak parıldaması, parlama, parıltı.
* Şimşek.
* Güzel, yakışıklı, sevimli.
* İkiyüzlü, kaypak.

yalabıma

* Yalabımak işi veya durumu.

yalabımak

* Parıldamak, parlamak, ışıldamak.
* Şimşek çakmak.

yalak
* Hayvanların su içtikleri taş veya ağaçtan oyma kap.
* Çeşme, musluk vb.nin altına akan suyun çevreye sıçramasını veya akıp gitmesini önlemek için konulan delikli taş tekne.
* Bkz. buz yalağı.
* Boşboğaz, söz taşıyan.

yalaka
* Dalkavuk.
* Arsız, sırnaşık.

yalaka olmak
* dalkavuklaşmak.
* arsızlaşmak.

yalama
* Yalamak işi.
* Üzeri düzleşmiş, aşınmış olan.
* Fırça izleri belli etmeden yapılan (resim).

yalama olmak
* aşınmak.

yalama uçuş
* Yere çok yakın olarak yapılan ustaca uçuş.

yalama yazı
* Bkz. yontuk düz.

yalamak
* Bir şeyin üzerinden dilini sürüp geçirmek.
* Dilini gezdirerek bir şeyin üzerindekini almak.
* Sıyırarak, dokunarak geçmek.
* (dalgalar) Geminin içine girmeyip yalnız bordasını sıyırarak geçmek.

yalamuk
* Çam ağacının reçineli kabuğu, soymuk.
* Çam ağacının reçineli kabuğundan çıkan öz suyu.

yalan
* Aldatmak amacıyla bilerek ve gerçeğe aykırı olarak söylenen söz, kıtır.
* Gerçek olmayan, asılsız, uydurma.

yalan atmak (veya kıvırmak)
* yalan söylemek.

yalan çıkmak
* bir haberin yalan olduğu anlaşılmak.

yalan dolan
* Gerçek olmayan birçok söz.
* Dolaşık, yolsuz davranış.

yalan dünya
* Geçici, ölümlü hayat, yalancı dünya.

yalan haber
* Gerçek olmayan, uydurma haber.

yalan makinesi
* Suçluların suçlarını itiraf etmesi amacıyla özel yapılmış makine.

* Çok kolay ve sık yalan söyleyebilen kimse.

yalan yanlış
* Yanlış şeylerle dolu; doğru, düzgün olmasına önem verilmeyerek, üstünkörü, gerçek olmayan, karmakarışık.

yalan yere (yemin etmek)
* gerçeğe uygun olmayarak, doğru olmadığını bile bile (yemin etmek).

yalana şerbetli
* çekinmeden yalan söyleyebilen.

yalana yalana
* Yalanarak.

yalancı
* Yalan söylemeyi huy edinmiş olan (kimse).
* Gerçek olmayan, gerçeğe benzetilmiş.

yalancı akasya
* Salkım ağacı (Robinia pseudoacacia).

yalancı ayak
* Bir hücreli hayvanlarda hareket ve beslenmeye yarayan protoplâzma uzantısı.

yalancı biber
* Akdeniz ülkelerinde süs ağacı olarak yetiştirilen, 5-10 m yüksekliğinde, kışın yaprak dökmeyen bir ağaççık (Schimus mollis).

yalancı cep
* Gizli cep.

yalancı çıkarmak
* birinin yalan söylediğini ileri sürmek veya yalan söylemiş olmasına sebep olmak.

yalancı çıkmak
* bilmeyerek yalan söylemiş bulunmak; sözünü yerine getirememek.
* yalan söylediği anlaşılmak.

yalancı dolma
* Biber, patlıcan, yaprak gibi sebzelerle yapılan zeytinyağlı dolma.

yalancı dünya
* Geçici, ölümlü hayat, bu dünya.

yalancı inci
* Gerçek olmayan sahte veya yapma inci.

yalancı meyve
* Meyve görünümünde yapılmış süs eşyası.

yalancı öd ağacı
* Kalembek.

yalancı pehlivan
* Yapamayacağı bir işi yapabilecekmiş gibi görünen kimse.

yalancı safran
* Birleşikgillerden, çiçekleri safrana benzeyen bir bitki, papağan yemi, aspur (Carthamus tinctorius).

yalancı şahit
* Yalancı tanık.

yalancı şöhret
* Birden bire ün kazanmış kimse.

yalancı tanık
* Mahkemede doğruyu söylemeyen kişi.

yalancı taş
* Değerli taşların camdan yapılmış taklidi.

yalancıktan
* Gerçek olmayarak, yapmacık olarak, yalandan.

yalancılık
* Yalancı olma durumu, yalan söyleme huyu.
* Yalan söz.

yalancının evi yanmış, kimse inanmamış
* yalan söylemeyi huy edinen kimsenin sözlerine, gerçeği söylediği zaman bile inanılmaz.

yalancının mumu yatsıya kadar yanar
* söylenen söz yalansa durum çok geçmeden anlaşılır.

yalancısı olmak
* doğruluğu bilinmeyen bir bilgiyi başkasından duyup iletmek.

yalandan
* Gerçek olmayarak, yapmacık bir biçimde, oyun olsun diye, yalancıktan, sureta.
* Gösteriş olsun diye, özen göstermeden, önem vermeyerek, üstünkörü.

yalanı çıkmak
* bir kimsenin yalan söylediği anlaşılmak.

yalanını yakalamak (veya tutmak)
* bir kimsenin yalan söylediğini anlamak.

yalanış
* Yalanmak işi veya biçimi.

yalanlama
* Yalanlamak işi, tekzip.

yalanlamak
* (haber, söz için) Gerçek olmadığını bildirmek, yalan olduğunu açıklamak, tekzip etmek.

yalanlanma
* Yalanlanmak işi.

yalanlanmak
* Yalanlamak işi yapılmak veya yalanlamak işine konu olmak.

yalanma
* Yalanmak işi.

yalanmak
* Kendini yalamak.
* Yalamak işi yapılmak veya yalamak işine konu olmak.

yalansız
* İçinde yalan olmayan.
* Doğru bir biçimde.

yalap şalap
* Baştan savma, üstünkörü, yarım yamalak.

yalap yalap
* Parıl parıl, parıldayarak.
* (su için) Gürül gürül.

yalapşap
* Bkz. yalap şalap.

yalatma
* Yalatmak işi.

yalatmak
* Yalamak işini yaptırmak.

yalavaç
* Yalvaç.

yalayıcı
* Yalayan.

yalayıp geçmek
* (rüzgâr, dalga vb. için) sıyırarak, dokunarak hızla geçmek.

yalayıp yutmak
* iştahla yemek.
* kötü bir davranış, söz karşısında ses çıkarmamak, kabullenmek.

yalayış
* Yalamak işi veya biçimi.

yalaz
* Alev.

yalaz yalaz yanmak
* yüksek ateş içinde bulunmak.

yalaza
* Bkz. yalaz.

yalazlama
* Yalazlamak işi.

yalazlamak
* Bir şeyi alevden geçirmek.

yalazlanma
* Yalazlanmak işi.

yalazlanmak
* Ateş alevle yanmak, alevle tutuşmak.

yalçın
* Dik.
* Düz, kaygan.

yalçınlaşma
* Yalçınlaşmak işi veya durumu.

yalçınlaşmak
* Yalçın duruma gelmek.

yaldırak
* Parlak, cilâlı.

yaldız
* Eşyaya altın veya gümüş görünüşü vermek için kullanılan, sıvı veya yaprak durumundaki altın, gümüş ve bunların taklidi olan madde.
* Bu madde ile eşyalara yapılan süs.
* Aldatıcı dış görünüş, göz boyama.

yaldızcı
* Yaldız işleri yapan kimse.
* Bir şeyin iç yüzüne değil de gösterişe önem veren (kimse).

yaldızcılık
* Yaldızcının zanaatı.
* Gösterişli fakat değersiz iş yapma.

yaldızlama
* Yaldızlamak işi.
* Ciltlenmiş kitapların kapak veya kenarlarını saf altınla süsleme, tezhip.

yaldızlamak
* Bir eşyayı yaldızla kaplamak, yaldız sürerek süslemek.
* Parlatmak.
* Gösterişli süslerle değersizliğini veya kötülüğünü gizlemek.
* Bkz. boynuz takmak.

yaldızlanma
* Yaldızlanmak işi.

yaldızlanmak
* Yaldızlamak işi yapılmak veya yaldızlamak işine konu olmak.

yaldızlatma
* Yaldızlatmak işi.

yaldızlatmak
* Yaldızlamak işini yaptırmak.

yaldızlı
* Üzerine yaldız sürülmüş, yaldızla süslenmiş.
* Aldatıcı, göz boyayıcı.

yaldızlı hap
* Kötülüğü örtülerek, gizlenerek verilen şey.

yalelli
* Arapça şarkı.

yalelli gibi (veya arabın yalellisi gibi)
* usanç verecek sürüp giden iş, konuşma vb. için kullanılır.

yalgın
* Ilgım, pusarık, serap.

yalı
* Deniz, göl veya ırmak kenarı, düz ve açık su kıyısı, sahil.
* Su kıyısında yapılmış büyük, görkemli ev.

yalı ağası
* Kıyıları korumakla görevli komutan.

yalı boyu
* Su kıyısı.

yalı bülbülü
* Konuşkan, çok konuşan kimse.

yalı kazığı gibi
* uzun boylu ve iri kemikli kimseleri nitelerken kullanılır.

yalı uşağı
* Deniz kıyısı yerlerde doğup büyümüş kimse.

yalı yar
* Yüksek kıyılarda dalga aşındırmasıyla oluşan ve aşınma sürdükçe karanın içine doğru gerileyen yar.

yalıçapkını
* Yalıçapkınıgillerden, su kıyılarında yaşayan, sırtı mavi ve yeşil, karnı pas rengi bir kuş, emircik, iskele kuşu (Alcedo atthis).

yalıçapkınıgiller
* Örneği yalıçapkını olan omurgalı hayvanlardan kuşlar sınıfına giren bir familya.

yalım
* Alev.
* Kılıç, bıçak gibi kesici araçların keskin yüzü.

yalım yalım
* Alev alev.

yalımı alçak
* yüreksiz.

yalın
* Alev.

yalın
* (söz, yazı için) Gösterişsiz, süssüz, sade.
* Çıplak, kınından çıkmış.

yalın ad
* Yalın durumda olan, ek almamış isim, yalın isim.

yalın ayak
* Ayakları çıplak.
* Çıplak ayakla.

yalın ayak, başı kabak
* ayağı ve başı çıplak.
* çok perişan bir kılıkta.

yalın cümle
* Bir tek çekimli fiille kurulan cümle.

yalın durum
* İsim soyundan kelimenin taşıdığı kavramı bildirme durumu, Türkçede bu durumda ek kullanılmaz, mücerret, nominatif.

yalın hâl
* Bkz. yalın durum.

yalın isim

* Birleşik olmayan ve yapım eki almamış bulunan isim: Ev, kol, el, baş, diş gibi.

yalın kat
* Tek katı olan.
* Sağlam olmayan, dayanıksız.
* Basit, derinliği olmayan, üstünkörü.

yalın kelime
* Kökü parçalanmayan kelime: Ev, gel, ayak gibi.

yalın kılıç
* Elinde kılıç olduğu hâlde, kılıçlı olarak, dal kılıç.

yalın sıfat
* Birleşik olmayan ve yapım eki almamış bulunan sıfat.

yalın tümce
* Bkz. yalın cümle.

yalın üslûp
* Uzatmalardan, parlak hayalî buluşlardan, süslü benzetmelerden, istiarelerden uzak üslûp.

yalın yapıldak
* Üstü başı perişan bir durumda olan kimse.

yalın zaman
* Ek fiil kullanılmadan kurulan çekimli fiilin belirttiği zaman: Geldin, gelmişsin, geliyorsun gibi.

yalın zarf
* Birleşik olmayan ve yapım eki almamış bulunan zarf: En, pek, çok, az gibi.

yalıncak
* Çıplak.

yalınç
* Birleşik olmayan, yalnız bir maddeden oluşan.
* Karışık olmayan, basit.

yalıngaç
* Kabuğu çatlayıp soyulan.

yalıngöz
* Göz kapakları olmayan.
* Bir tür kertenkele.

yalınlaşma
* Yalınlaşmak işi.

yalınlaşmak
* Yalın (II) duruma gelmek.

yalınlık
* Yalın olma durumu, birleşik veya karmaşık olmama durumu, sadelik.
* Açık, süsten ve zorlamadan uzak, kolayca anlaşılabilen anlatım.

yalıtıcı
* Yalıtkan.

yalıtılma
* Yalıtılmak işi.

yalıtılmak

* Yalıtmak işi yapılmak.

yalıtım
* Elektrik akımının olumsuz etkilerini önlemek için, iletkeni kauçuk, lâstik, porselen vb. ile kaplama, yalıtma, tecrit, izolasyon.
* Elektrik ve ısı akımını engelleme olayı, izolâsyon.

yalıtkan
* Elektrik iletkenliği sıfır veya çok zayıf olan (cisim veya madde), izolâtör.
* Herhangi bir değmeyi, sürtünmeyi önlemek için, elektrik iletkenlerini saran, koruyan porselen, kauçuk gibi madde.

yalıtkanlık
* Yalıtkan olma durumu.

yalıtma
* Yalıtmak işi, tecrit, izolâsyon.

yalıtmak
* Elektrik akımının olumsuz etkilerini önlemek için, iletkeni kauçuk, lâstik, porselen vb. ile kaplamak, izole etmek.
* Elektrik ve ısı akımını engellemek, tecrit etmek, izole etmek.

yalız
* (kas için) Düz ve parlak.

yallah
* Haydi, yürü, kalk, git.

yallah etmek
* atmak, yollamak vb. işleri hızla yapmak.

yalman
* Eğik, eğinik, mail.
* Sarp, dik.
* Kesici ve batıcı araçların kesen veya batan bölümü.

yalnız
* Yanında başkaları bulunmayan.
* Yanında başkaları olmayarak.
* Sadece, salt.
* Ama, şu kadar ki, ancak, fakat.
* Toplumsal ilişkilerden yoksun veya yoksun bırakılan kişi.

yalnız başına
* Kendi kendine, bir kendisi, tek başına.

yalnızca
* Yalnız olarak.
* Tek başına.
* Belli durumun, şartın veya işin dışına çıkmaksızın, ancak, salt, sadece.

yalnızcı
* Yalnızcılık siyasetini izleyen (devlet), infiratçı.

yalnızcılık
* Uluslar arası konulara ve anlaşmazlıklara katılmama siyaseti, infiratçılık.
* Bir ülkenin dış ekonomik ilişkilerini keserek kendi sınırları içinde tek başına bir ekonomi siyaseti izlemesi, infiratçılık.

yalnızlaşma
* Yalnızlaşmak işi.

yalnızlaşmak
* Yalnız duruma gelmek, tenhalaşmak.

yalnızlık
* Yalnız olma durumu, kimsesizlik.
* Kimse bulunmama durumu, ıssızlık, tenhalık.

Yalova kaymakamı
* kendini önemli kişi sananlar için şaka yollu söylenir.

Yalova misketi
* Bir çeşit üzüm.

yalpa
* Rüzgâr veya dalgaların etkisiyle geminin bir sancağa, bir iskeleye yatıp kalkması.
* İki yana sallanarak, eğilerek yürüme.

yalpa vurmak
* (deniz taşıtları) Rüzgâr, deniz ve yolun durumu dolayısıyla taşıtlar iki yana sallanmak.
* iki yana eğilerek yürümek.
* dağılmak, sağa sola yayılmak.

yalpak
* Sokulgan, cana yakın.
* Yüze gülücü, dalkavuk.
* Sarp yer, uçurum.

yalpaklık
* Yalpak olma durumu.

yalpalama
* Yalpalamak işi.

yalpalamak
* Dengesi bozularak bir sağa, bir sola eğilmek.
* Kararsızlık içinde kalarak ne yapacağını bilmemek.

yalpalanma
* Yalpalanmak durumu.

yalpalanmak
* Sallanmak, bir o yana bir bu yana gidip gelmek.

yalpalatma
* Yalpalatmak işi veya durumu.

yalpalatmak
* Yalpalamasına sebep olmak.

yalpı
* Eğimli yüzey, yamaç.
* İki tepe arasındaki düzlük.

yalpık
* Derinliği az ve geniş olan, yayvan.

yalpılı
* Bir yanı öbüründen yüksek veya kalın.

yalpırdamak
* Bkz. yalabımak.

yaltak
* Bkz. yaltakçı.

yaltakçı
* Yaltaklanma huyu olan, mütebasbıs.

yaltakçılık
* Yaltaklık, tabasbus.

yaltaklanış
* Yaltaklanmak işi veya biçimi.

yaltaklanma
* Yaltaklanmak işi, dalkavukluk, tabasbus.

yaltaklanmak
* Birine hoş görünmek için onursuzca davranmak, dalkavukluk etmek, tabasbus etmek.

yaltaklık
* Yaltak olma durumu veya yaltakça davranış, dalkavukluk, tabasbus.

yaltaklık etmek
* yaltaklanmak.

yalvaç
* Kitap getirmiş peygamber, elçi, resul.

yalvaçlık
* Yalvaç olma durumu.

yalvar yakar olmak
* çok yalvarmak.

yalvarılma
* Yalvarılmak işi.

yalvarılmak
* Yalvarmak işi yapılmak.

yalvarıp yakarmak
* çok yalvarmak.

yalvarış
* Yalvarmak işi veya biçimi, yalvarma, rica.

yalvarış yakarış
* Çok yalvarma, bin bir rica.

yalvarma
* Yalvarmak işi.

yalvarmak
* Birinden ısrarla, kendine acındıracak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.

yalvartma
* Yalvartmak işi.

yalvartmak
* Yalvarmasına sebep olmak veya yalvarmaya zorlamak.

yama

* Delik, yırtık veya eski bir yeri uygun bir parça ile onarma, kapatma.
* Bu iş için kullanılan parça.
* Deride geniş leke.

yama gibi durmak
* bulunduğu yere uymamak, eklendiğini belli etmek.

yama vurmak
* delik, yırtık veya eski bir yere yama koymak, yama koyarak onarmak.

yamacı
* Ayakkabı yamayan, onaran kimse, ayakkabı eskicisi.

yamacılık
* Yama yapma işi.

yamaç
* Dağın veya tepenin herhangi bir yanı.
* Karşı, ön, alnaç.

yamak
* Bir işte yardımcı olarak çalışan erkek.
* Yeniçeri ocağında topçu ve humbaracı gibi askerî kuruluşlarda aday olarak bulunan kimse.
* Birinin etkisinde kalarak onun sözünden hiç çıkmayan kimse.

yamaklık
* Yamak olma durumu.

yamaklık etmek
* bir işte yardımcı olarak çalışmak.

yamala yamala
* Biçimini, rengini doğaya uydurup saklanarak.

yamalama
* Yamalamak işi.

yamalamak
* Yama ile onarmak, yama vurmak.

yamalanış
* Yamalanmak işi veya biçimi.

yamalanma
* Yamalanmak işi.

yamalanmak
* Yama ile onarılmak, yama vurulmak.

yamalı
* Yama vurulmuş, yama ile onarılmış olan.
* (insan için) Yüzünde lekeler bulunan.

yamalı bohça
* Tutarsız, birbirine uymayan şeyler için kullanılır.

yamalık
* Yama için kullanılan parça.

yamalma
* Yamalmak işi veya durumu.

yamalmak
* Biçimini, rengini doğaya uydurarak saklanmak.

yamama
* Yamamak işi.

yamamak
* Yama koyarak onarmak, yamalamak.
* İstenmeyen kimse veya şeyi birine mal etmek.

yaman
* (güç, etki veya beceri) Alışılmışın üzerinde olan.
* Kötü, korkulan.

yamanma
* Yamanmak işi.

yamanmak
* Yamalanmak.
* (kötü bir şey veya kimse) Birinin üstünde kalmak, yük olmak, yükletilmek.

yamatma
* Yamatmak işi.

yamatmak
* Yamamak işini yaptırmak.

yamçı
* Bir yüzü uzun tüylü, kalın yünden dokunarak yapılmış yağmurluk.

yamçılı
* Yamçısı olan.

yamçısız
* Yamçısı olmayan.

yampiri
* Eğri büğrü, yan yan ve çarpık giden.

yampiri yampiri
* Eğri büğrü ve çarpık bir biçimde.

yampirilik
* Yampiri olma durumu.

yamru yumru
* Eğri büğrü, çarpık; engebeli.

yamrulma
* Yamrulmak işi.

yamrulmak
* Yamru yumru bir duruma gelmek.

yamuk
* Bir yana doğru eğik olan.
* Yalnız iki kenarı parelel olan dörtgen.

yamuk yumuk
* Yamru yumru.

yamukluk

* Yamuk olma durumu, eğiklik.

yamulma
* Yamulmak işi.

yamulmak
* Yamuk duruma gelmek, eğilmek.

yamyam
* İnsan eti yiyen (kimse).
* Yabanî, vahşî.

yamyamlık
* Yamyam olma durumu veya yamyamca davranış.
* Açlık ve yiyecek yokluğu yüzünden daha çok din, tapınma ve büyü gibi amaçlarla insan eti yeme.

yamyassı
* Çok yassı, dümdüz.

yamyaş
* Çok yaş, sırılsıklam.

yan
* (bir şeyin) Ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.
* Yön, sağ ve solun ortak adı, taraf.
* Yer.
* Üst.
* Birlikte, beraberinde olma.
* Bedenin bir bölümü.
* Üstte, altta, arkada veya önde olmayan.
* Savaş düzenindeki ordunun iki kanadından her biri.
* İstekleri karşıt olan iki kişiden veya topluluktan biri.
* İkinci derece olan.
* Bir yana yönelerek.
* Bir denklemde "=" işaretiyle ayrılmış olan iki anlatımdan her biri.
* Tali.

yan atışı
* Yan olarak atış yapma.

yan bakış
* Yan gözle bakma.
* Ters bakma.

yan bakmak
* beğenmeyerek veya düşmanca bakmak.
* kötü niyet beslemek.

yan basmak
* (bir işte) aldanmak.
* dürüst davranmamak, kaypaklık etmek.

yan cümle
* Çekimli bir fiilden sonra kullanılan ki bağlacı, dilek kipi veya şartlı birleşik zamanla kurularak temel cümleye bağlanan cümle.

yan çizgisi
* Bir yerin yan tarafına çizilen çizgi.

yan çizmek
* (bir işten) kaçmak.

yan etki
* Dolaylı etki yapma.

yan gelip oturmak (veya yatmak)
* hiçbir işle ilgilenmeyerek keyfince yaşamak.

yan gelmek
* (bir işe karışmayarak) rahatına bakmak, keyfince yaşamak.

yan gözle (veya yan gözle bakmak)
* Bkz. yan bakmak.
* belli etmeden, göz ucuyla.

yan hakem
* Karşılaşmalarda sayıları, uyarmaları tespit eden ve sonuç ile birlikte tutanağı yazıp imza eden yetkili.
* Futbol karşılaşmalarında oyun alanının yan çizgisi boyunca dışardan oyunu takip eden, kuralların yerine getirilip getirilmediğini gözleyen, orta hakeme yardımcı olan görevli.

yan kabağı
* Birinin yanından ayrılmama durumu.

yan kâğıdı
* Ciltli kitaplarda cildi kitaba bağlayan ve gerektiğinde çeşitli motiflerle süslenen ara kâğıt.

yan ödeme
* Bir görevliye aldığı aylık veya ücretten başka, türlü sebeplerle ödenen para.

yan pala Zeydün
* birinin, yeni bir durum karşısında ne yapacağını kestiremeyerek şaşkınlık geçirdiğini teklifsiz ve alaylı olarak anlatmak için kullanılır.

yan sanayi
* Ana sanayiye yardımcı sanayi kolu.

yan tesir
* Dolaylı etki.

yan tutmak
* yanlardan yalnızca birini desteklemek, yansız davranmamak.

yan tümce
* Bkz. yan cümle.

yan ürün
* Bir ana ürün elde edilirken ortaya çıkan başka ürün.

yan yan
* Yanlamasına.

yan yan bakmak
* göz ucuyla bakmak.

yan yana
* Biri ötekinin sağında veya solunda olarak, birbirinin yanında, birlikte.

yan yargıcı
* Bkz. yan hakem.

yan yatmak
* yana doğru çok eğilmek.

yan yüzergiller

* Dikenli yüzgeçliler alt takımına giren bir familya.

yana yakıla
* Sızlanarak, sıkıntısını belli ederek, şikâyet ederek.

yana yana
* Döne döne, tekrar tekrar.
* Yanarak.

yana yana istemek
* ısrarla, içtenlikle dilemek.

yanağına kan gelmek
* yüzü daha canlı ve renkli olmak, iyi beslenmekten dolayı gürbüz görünmek.

yanağından kan damlamak
* çok sağlıklı olduğu benzinden anlaşılmak.

yanak
* Yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü.
* Lâstik tekerlekli taşıtlarda lâstiğin cant ile yere temas eden bölümü arasında kalan yan yüzeyi.

yanak yanağa
* Yanakları biribirine değecek kadar yakın olarak.

yanaklı
* Yanağı olan.

yanal
* Yanda olan, yana düşen.
* Alaca, iki renkli.

yanal yüzey
* Bir cisimde tabanların yüzeyleri dışında, yan kenarların yüzeyi.

yanarca
* Meşale.

yanardağ
* Magma maddelerinin yer içinden yüzeye çıktığı veya geçmişte çıkmış olduğu, genellikle koni biçiminde, tepesinde bir püskürme ağzı bulunan dağ, volkan.

yanardağ ağzı
* Yanardağın tepesinde, yamacında veya eteğinde arka arkaya patlamalar ve püskürtmelerle oluşmuş huni biçiminde, çapı 1000 m den az, derinliği birkaç yüz m yi bulan delik, krater.

yanardağ bilimci
* Yanardağ bilimi ile uğraşan bilim adamı.

yanardağ bilimi
* Yanardağları ve yanardağ hareketlerini inceleyen bilim dalı, volkanoloji.

yanardağ bölgesi
* Yanardağların yoğun olduğu coğrafî kesim.

yanardağ patlaması
* Yanardağın püskürmeye başlaması.

yanardağ püskürmesi
* Yanardağın lâv çıkarmaya başlaması.

yanardöner

* Kıpırdadıkça çeşitli renklerde parlayan (kumaş, deri vb.), şanjan.
* Daldan dala atlanan, konudan konuya geçilen.

yanaşık
* Yanaşmış bir durumda olan.

yanaşık düzen
* Bkz. yanaşık nizam.

yanaşık nizam
* (kişi veya araçlar için) Birbirinin yanında ve aynı hizada düzenli durum.

yanaşıklık
* Yanaşık olma durumu.

yanaşılma
* Yanaşılmak işi.

yanaşılmak
* Yanaşmak işi yapılmak.

yanaşlık
* Deniz veya ırmakta iskele.

yanaşma
* Yanaşmak işi.
* Genellikle bir çiftçi yanında çalışan işçi, tutma.

yanaşmak
* Bir şeyin, bir kimsenin yanına gelmek.
* (vapur, kayık vb.) Kıyıya varmak.
* Karışmak, ilgilenmek, istek göstermek.
* İlişki kurmak.

yanaştırma
* Yanaştırmak işi.

yanaştırmak
* Yanaşmasını sağlamak.

yanay
* Bir cismin düşey kesiti.

yanay doğrusu
* Yer eksenine dik olan doğru, profil doğrusu.

yanay düzlemi
* Yer düzlemi yer eksenine dik olan düzlem, profil düzlemi.

yancı
* Düşmana karşı ilerleyen bir kuvvetin yandan gelebilecek baskınlardan korunmak amacıyla çıkardığı emniyet birliği.

yandan çarklı
* Her iki yanında birer çarkı bulunan ve bu çarklarla ağır hareket eden vapur.
* Şekeri yanına koymuş olan kahve veya çay.

yandaş
* Birinden yana olan veya bir düşünceye, bir isteğe katılan, onu destekleyen kimse, yanlı, taraftar.

yandaşlık
* Yandaş olma durumu, taraftarlık.

yandı gülüm keten helva
* kaçırılmış bir fırsat anlamında kullanılır.

yandık
* Baklagillerden, sıcak ve kurak bölgelerde yetişen, sarımtırak küçük tohumlarından kudret helvasına benzer bir madde elde edilen bitki (Alhagi maurorum).

yandırma
* Yandırmak işi veya durumu.

yandırmak
* Yanmasına sebep olmak, yakmak.

yangı
* İltihap.

yangılanma
* Yangılanmak işi, iltihaplanma.

yangılanmak
* Bir doku veya bir organda iltihap oluşmak, iltihaplanmak.

yangılı
* Yangısı olan, yangılanmış, iltihaplı.
* İltihap yapan (hastalık), iltihaplı.

yangın
* Zarara yol açan büyük ateş.
* (hastalıkta) Ateş.
* Coşkunluk.
* Tutkun, düşkün, âşık.

yangın bacayı sarmak
* durum olağanüstü kötüye gitmek.

yangın bombası
* Yangın çıkarmak için yapılan bomba.
* Ağaçlık yerlerde gizlenmiş birliklerin ortaya çıkmasını sağlamak için uçaklardan atılan ve yangın çıkartmaya yarayan bomba.

yangın çıkışı
* Yangından kaçmak için binalara yapılan çıkış kapısı veya merdiveni.

yangın hortumu
* Yangını söndürmek için itfaiye aracından veya yangın musluğundan su aktarmak üzere kullanılan uzun hortum.

yangın kulesi
* Yangını görüp haber vermek için beklenilen kule.

yangın merdiveni
* İtfaiyecilerin yangında ve kurtarma işlerinde kullandıkları merdiven.
* Yapıların dışında, bir kattan diğerine çıkmayı sağlayan merdiven.

yangın musluğu
* Cadde ve sokaklarda bir su şebekesine bağlı olarak belirli yerlere yerleştirilmiş, üzerine hortum takılabilen kalın musluk.
* Yangın sırasında kullanılmaya hazır hâlde tutulan su vanası.

yangın sigortası
* Yangına karşı yapılan sigorta.

yangın söndürücü
* Söndürücü.

yangın tulumbası
* Yangın söndürmek için kullanılan tulumba.

yangın yeri
* yangına uğramış yer.

yangın yeri
* Çok kalabalık yer.

yangın yerine dönmek
* ortalık karışık, dağınık bir duruma gelmek.

yangın yerine dönmek
* çok kalabalıklaşmak.

yangına körükle gitmek
* gerginliği, uzlaşmazlığı artıracak biçimde davranmak.

yangına vermek
* tutuşturmak, bir şeyi bilerek yakmak.

yangıncı
* Yangın söndürme görevlisi, itfaiyeci.

yangından (veya gümrükten) mal kaçırır gibi
* gereksiz bir telâş ve ivedilikle.

yangını körüklemek
* gerginliği, anlaşmazlığı artırmak.

yangınlaşmak
* Yangın hâlini almak.

yangısız
* Yangısı olmayan iltihapsız.

yanı başında (veya yanı başına)
* hemen yanı başında, çok yakınında.

yanı sıra
* Birlikte, beraberinde.
* Yanında.

yanık
* Yanmış olan.
* Rengi koyulaşmış.
* Duygulu, dokunaklı, acılı, etkili.
* Sıkıntı veya hastalıktan iyi gelişmemiş, kavruk.
* Verimsiz, kıraç duruma gelmiş olan.
* Bıkkın, üzüntülü, dertli.
* Yanmış yer, yanmış olan yerde kalan iz.
* Yanmış veya yanmakta olan şey.

yanık kokmak
* is kokmak.
* ortalıkta bir şeyin yandığını anlatan koku bulunmak.

yanık rüzgâr

* Çabuk dinen yel.

yanık ses
* Dokunaklı ses.

yanık sesli
* Dokunaklı sese sahip.

yanıkara
* Kara kabarcık, kara yanık, şarbon.

yanıklık
* Yanmış olma durumu.
* Acılı, kaygılı, bıkkın, dertli olma durumu.

yanıksı
* Biraz yanık olan.

yanılgı
* Yanılma durumu, yanlış davranış; yanlış, hata.
* Bir sanatla, bir bilimle ilgili kuralların gereği gibi uygulanmayışından doğan sonuç.
* Yanlışı doğru veya doğruyu yanlış sanma, hata.

yanılgıya düşmek
* bilmeden bir yanlışlık yapmak.

yanılış
* Yanılmak işi veya biçimi.

yanılma
* Yanılmak işi.

yanılmak
* Tanımayarak, niteliğini iyi anlamayarak aldanmak.
* Sonucunu düşünmeden veya bilmeden uygunsuz bir davranışta bulunmak.

yanılsama
* Yanlış algılama ve duyu yanılması.
* Var olan nesne veya canlıyı yanlış, ayrımlı veya değişik olarak algılama, galatıhis, illuzyon.

yanıltı
* Sonucu bakımından çok önemli olmayan yanlışlık, sehiv.

yanıltıcı
* Yanıltma özelliği olan, aldatıcı.

yanıltma
* Yanıltmak işi.

yanıltmaca
* Yanıltmak için, yanıltacak yolda söz söyleme, mugalâta.
* Başkasını yanıltmak için doğru olmadığı bilinerek yapılan uslamlama ve çıkarsama, mugalâta.
* Çabuk çabuk söylenmesi sırasında karışıklığa, dil dolaşmasına ve anlam değişmesine uğrayan söz grubu.
* Yanıltmaya dayanan davranış, yanıltıcı iş.

yanıltmacı
* Yanlış yargılamada bulunan kimse.

yanıltmaç
* Karşıdakini yanıltıp başka şey söylemesine yol açacak biçimde düzenlenmiş söz.

yanıltmak

* Yanılmasına yol açmak.

yanına almak
* yanında çalıştırmak.
* geçimini sağlamak için yanında bulundurmak.

yanına bırakmamak (veya komamak)
* cezasız bırakmamak, öç almak.

yanına kâr kalmak
* cezasız kalmak.

yanına salâvatla varılır
* çok kibirli, kendini beğenmiş kimseler için söylenir.
* çok öfkeli.

yanına salâvatla varılmaz
* çok pahalı.
* kibirli, gururlu (kimse).

yanında
* (bir şeye, bir kimseye) Göre, nispetle.
* Beraberinde olma.
* Bir düşünceye katılma, destekleme.

yanından bile geçmemiş
* o şeyle hiçbir ilgisi yok.

yanıp tutuşmak
* güçlü bir aşk ile sevmek.
* (bir şeyi) elde etmek için güçlü bir istek duymak veya elde edemediği bir şey için büyük üzüntü duymak.

yanıp yakılmak
* sızlanmak, şikâyet etmek.

yanış
* Yanmak işi veya biçimi.

yanışölçer
* Yanma verimini ve onu etkileyen etkenleri ölçmekte kullanılan cihaz.

yanıt
* Cevap.

yanıt vermek
* yanıtlamak, cevaplamak.

yanıtlama
* Yanıtlamak işi, cevaplama.

yanıtlamak
* Cevaplamak.

yanıtlandırılma
* Cevaplandırılmak işi.

yanıtlandırılmak
* Cevaplamak işi yapılmak.

yanıtlandırma
* Cevaplandırmak işi.

yanıtlandırmak
* Cevaplandırmak.

yanıtlanma
* Cevaplanmak işi.

yanıtlanmak
* Bir soruya cevap verilerek karşılanmak, cevaplanmak.

yanıtlı
* Cevaplı, cevabı olan.

yanıtsız
* Cevabı olmayan, cevabı verilmeyen, cevapsız.

yani
* "Demek", "şu demek ki" anlamında kullanılır.
* Sözün kısası, doğrusu.

yankesici
* Bir kimsenin cebinden, çantasından ustalıkla, yavaşça bir şeyler çalan kimse.

yankesicilik
* Yankesicinin yaptığı hırsızlık.

yankı
* Sesin bir yere çarpıp geri dönmesiyle duyulan ikinci ses aksiseda, inikâs, eko.
* Bir olgunun çevrede uyandırdığı duygu, düşünce, dedikodu gibi tepki, akis.

yankı bilimi
* Akustik.

yankı uyandırmak (veya yapmak)
* (ses) bir yere çarpıp ikinci kez duyulmak.
* (bir olgu) çevrede duygusallık, düşünce, dedikodu gibi tepki yapmak.

yankıca
* Başka birinin kullandığı söz veya cümleleri anlamsız olarak yankı gibi tekrarlama, ekolâli.

yankılama
* Yankılamak işi.

yankılamak
* Sesi geri çevirmek, yankı durumunda geri dönmek, inikâs etmek.

yankılanım
* Akustik.

yankılanma
* Yankılanmak işi veya durumu.

yankılanmak
* Ses vermek, ses çıkarmak, yankı durumunda geri dönmek.

yankılı
* Yankısı olan.

yankısız
* Yankısı olmayan.

yanlama
* Yan olarak.

yanlamak
* Yana yatmak, yana dönmek.
* Keyfince yaşamak.

yanlamasına
* Yan olarak, yana yatmış biçimde.

yanlı
* Birinden yana olan veya bir düşünceye, bir isteğe katılan, onu destekleyen, yandaş, taraflı, taraftar.

yanlılık
* Yanlı olma durumu.

yanlış
* Bir kurala, bir ilkeye, bir gerçeğe uymama durumu, yanılgı, hata.
* Bir kurala, bir ilkeye, bir gerçeğe uymayan, aykırı olan, hatalı.
* Yanlış bir biçimde, yanlış olarak, hatalı olarak.
* Biçimsel düşünme yasalarına uymayan, düşünülen şeyle uyuşmayan.

yanlış çıkmak
* yanlış olduğu anlaşılmak.

yanlış hesap Bağdad'dan döner
* ortaya çıkan bir yanlışlık çok geç de olsa düzeltilmelidir.

yanlış kapı çalmak
* isteğinin yapılmayacağı, yersiz sayılacağı bir yere başvurmak.

yanlış yunluş
* Yanlış bir biçimde olan.

yanlışını çıkarmak
* yanlışını bulup göstermek.

yanlışlık
* Yanlış davranış, yanlış iş, yanlış sanı, hata.

yanlışlıkla
* Yanılarak, bilinmeyerek.

yanma
* Yanmak işi.
* Bir cismin oksijenle birleşmesi sırasında ortaya çıkan olayların tümü.

yanmak
* Birleşiminde karbon bulunan maddeler, ısı ve ışık yayarak kül durumuna geçip yok olmak.
* Ateş durumuna geçmek, tutuşmak.
* Isı, ışık veren bir konuma geçmek.
* Bütünü veya bir bölümü ateş veya sıcaklığın etkisi ile bozulmak, kömür durumuna geçmek.
* Isı etkisiyle vücudun bir yanı yara olmak, kızarmak veya rengi koyulaşmak.
* (vücut veya nesneler için) Isısı artmak.
* Parlamak, parıldamak.
* Birtakım etmenlerin etkisiyle işe yaramaz duruma gelmek.
* Yanık acısına benzer bir acı duymak.
* Çok üzülmek.
* Çok sevmek, büyük bir aşk ile sevmek.
* Hükümsüz kalmak, değerini yitirmek.
* Zarara, kötülüğe uğramak.
* (çocuk oyunlarında) Oyun dışı olmak.
* Bir bir sıralamak, dile getirmek, dert dökmek, anlatmak.
* Kendini göstermek, çabalamak.

yansı
* Işığın parlak bir yere çarpıp geriye doğru yön değiştirerek kaynağını göstermesi, inikâs, akis.
* Refleks, tepki.

yansıca
* Başkasının yaptığı hareket ve davranışları anlamsız olarak tekrarlama, ekopraksi.

yansılama
* Yansılamak işi.

yansılamak
* (ışık) Yansı yapmak.
* Birinin söylediklerini, yaptıklarını tekrarlamak, alay etmek.
* Türün öteki üyelerinin davranışlarını, öğrenme söz konusu olmadan yapma eğilimi.

yansılanma
* Yansılanmak işi.

yansılanmak
* Yansılamak işi yapılmak.

yansıma
* Yansımak işi.
* (ışık dalgaları için) Yansıtıcı bir yüzeye çarparak yön değiştirme, inikâs.
* Doğa seslerine benzer seslerle yapılan kelime, ses yansıma, onomatope: Gürültü, şırıltı, güm güm, vızıldamak sözcükleri birer yansımadır.

yansımak
* (ışık dalgaları için) Yansıtıcı bir yüzeye çarparak yön değiştirmek, aksetmek.
* Anlaşılmak, belli olmak.

yansımalı
* Yansıtan veya yansıyan.
* Tabiat seslerini andıran seslerle yapılmış (kelime), ses yansımalı, onomatopeik.

yansımasız
* Yansıtmayan veya yansımayan.

yansıta yansıta
* Yansıtarak.

yansıtaç
* Yansıtıcı, reflektör.

yansıtıcı
* Yansımadan yararlanarak bir ışık akısının uzaydaki dağılışını değiştirmeye yarayan nesne, reflektör.
* Işığı yansıtmakta kullanılan çeşitli boy ve biçimdeki yüzeyler, reflektör.

yansıtılma
* Yansıtılmak işi.

yansıtılmak
* Yansıtmak işi yapılmak.

yansıtma
* Yansıtmak işi.
* İletme, duyurma.

yansıtmak
* Işık, ses, görüntü vb yi geri göndermek, yansımasını sağlamak, aksettirmek.
* İletmek, duyurmak, aktarmak.

yansız
* Birinden yana olmayan veya bir düşünceye, bir isteğe katılmayan, onu desteklemeyen, yan tutmayan, tarafsız, bîtaraf.
* Turnusol gibi bir ayıraç karşısında, ne asit ne alkali tepkisi göstermeyen, nötr.
* Elektriğe karşı hiçbir tepkisi olmayan, nötr.

yansızlaştırma
* Yansızlaştırmak işi veya durumu.

yansızlaştırmak
* Yansız duruma getirmek.

yansızlık
* Yansız olma durumu, tarafsızlık.

yanşak
* Yersiz ve çok konuşan, geveze.

yanşaklık
* Yanşak olma durumu, gevezelik, tatsızlık.

yanşama
* Yanşamak işi veya durumu.

yanşamak
* Gevezelik etmek, tatsızlık etmek.

yantutmaz
* Tarafsız, yandaş olmayan.

yantutmazlık
* Tarafsız olma durumu.

yapadurma
* Yapadurmak işi veya durumu.

yapadurmak
* Yapmayı sürdürmek.

yapağı
* İlkbaharda kırkılan koyun tüyü.

yapağıcı
* Yün ve yapağı alıp satan kimse.

yapak
* Bkz. yapağı.

yapak yağı
* Yapağı yıkama sırasında asit karışımı elde edilen yağlı madde.

yapakçı
* Yün ve yapağı alıp satan kimse.

yapalak
* Bir tür baykuş.

Yaparlu
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

yapay

* Doğadaki örneklerine benzetilerek insan eliyle yapılmış, üretilmiş yapma, sun'î.
* Yapmacık.

yapay böbrek
* Sun'î böbrek.

yapay dil
* Değişik diller konuşan kişiler arasında anlaşma sağlamak amacıyla tabiî dillerdeki ögelerden yararlanılarak oluşturulan dil.

yapay dölleme
* Sun'î, dölleme.

yapay döllenme
* Sun'î döllenme.

yapay kalp
* Sun'î kalp.

yapay solunum
* Sun'î solunum.

yapayalnız
* Yanında kimse veya hiçbir şey bulunmayan (bulunmayarak).

yapaylaşma
* Yapaylaşmak işi veya durumu.

yapaylaşmak
* Yapay durumuna gelmek.

yapaylaştırma
* Yapaylaştırmak işi.

yapaylaştırmak
* Yapay duruma getirmek.

yapaylık
* Yapay olma durumu, sunîlik.

yapboz
* Bir tür çocuk oyunu.

yapı
* Barınmak veya başka amaçlarla kullanılmak için yapılmış her türlü mimarlık eseri, bina.
* Yapılmakta olan konut, yol, köprü vb. inşaat.
* (bir kimse, bir kuruluş vb.) Yapma, oluşturma, ortaya konulma, meydana getirme.
* Canlı bir varlığın ruh veya beden özelliklerinin tümü, bünye, strüktür.
* Bütünün bir araya getirilişinde uyulan dizge, strüktür.
* Ögeleriyle somut bağımlılığı olan bütün.
* Parçaları ve ögeleri arasında yasaya uygunluk, durağan bağlar ve karşılıklı ilişkiler bulunan dizge veya bütün, strüktür.

yapı bilgisi
* Kelimelerin yapısını, türeme yollarını ve çekim biçimlerini içeren bilgi, morfoloji.

yapı bilimi
* Bitkilerde ve canlılarda organların yapılarını, biçimlerini, biçimleriyle görevleri arasındaki ilgiyi inceleyen bilim kolu, morfoloji.
* Dil bilgisinde, kelimelerin yapısını, türeme yollarını ve çekim biçimlerini inceleyen kolu, yapı bilgisi, morfoloji.

yapı bilimsel
* Yapı bilimi ile ilgili, morfolojik.

yapı elemanı
* Bir yapının bütünü içinde yer alan ve özel bir görev üstlenen ögeler.

yapı kooperatifi
* Katılımcıların konut ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan ortaklık.

yapı malzemesi
* İnşaatın yapımında kullanılan her tür malzeme.

yapı taşı
* Binanın ağırlığını çeken esas taş, çeki taşı.
* Esas, temel.

yapıcı
* Yapan, oluşturan, ortaya çıkaran, meydana getiren.
* Önemli ve yararlı işler yapan.
* Yapı ustası.
* Olumlu.

yapıcılık
* Yapıcı olma durumu.
* Yapı ustalığı.

yapık
* Belleme (II).
* Yeniçerilerin giydikleri üstlük.

yapılabilirlik
* Herhangi bir girişimin işletme ve ekonomi yönlerinden durumunu önceden tespit etme, uygulanabilirlik, fizibilite.

yapılaşma
* Yapı durumuna gelme.

yapılaşmak
* Yapı durumuna gelmek.
* Oluşmak.

yapıldak
* Bkz. yayan yapıldak.

yapılı
* Yapısı herhangi bir nitelikte olan.
* Vücudu gelişmiş, iri.

yapılış
* Yapılmak işi veya biçimi.
* Bir şey yapılırken gerçekleştirilen özellik, nitelik, kuruluş, bünye.

yapılma
* Yapılmak işi.

yapılmak
* Yapmak işine konu olmak.
* Gerçekleştirilmek, ortaya çıkarılmak.

yapım
* Yapmak işi, inşa, imal.
* Ham maddeyi el veya makine ile işleyerek mal üretme, imal.

* Bir filmin çevrilmesi veya bir radyo, televizyon programının hazırlanması için gerekli çalışmaların tümü ve bu çalışmaların ürünü, produksiyon.

yapım eki
* Kelime kök veya gövdesine getirilerek kelimenin yeni bir anlam kazanmasını sağlayan ek: -lik (göz-lük); -ci (ev-ci); -li (ev-li); -ınç (sev-inç); -gi (sev-gi); -daş (vatan-daş) gibi.

yapım evi
* Ham maddeleri işleyerek piyasaya çıkacak duruma getiren iş yeri, imalâthane.
* Film yapımı işiyle uğraşmak için kurulmuş ortaklık.

yapımcı
* Bir şeyin yapılmasında, ortaya konulmasında, gerçekleştirilmesinde emeği geçen kimse veya kuruluş, imalâtçı.
* Bir filmin çevrilişiyle ilgili bütün yönetim işlerini üzerine alan, sermayesini veren kimse, prodüktör.
* Radyo, sinema programları düzenlemekle görevli kimse, programcı.

yapımcılık
* Araç, cihaz, eşya yapma veya film çevirme işi.

yapıncak
* Soğuk havada, açıkta bırakılan atlara örülen uzun tüylü kebe.

yapıncak
* Seyrek taneli, kırmızı benekli bir tür üzüm, kınalı yapıncak.

yapınma
* Yapınmak işi.

yapınmak
* Kendine yapmak veya kendi için yaptırmak.
* Özenmek, hazırlanmak.

yapıntı
* Gerçekle çeliştiğini, gerçekliğe uymadığını bile bile tasarlanan şey, hayal gücüyle yaratılmış olan şey, tasni.
* (bilgi kuramında ve ontolojide) Gerçeğe uymayan, ancak belirli bir kuramsal veya pratik amaç için kullanılması sakıncasız olan tasarım.

yapıntıcılık
* Duyumlar yoluyla gösterilemeyen ve gösterilmeyen her şeyin bire yapıntı olduğunu; ancak bu yapıntıların, gerçek olmasalar da düşünme ve yaşamada gerekli olduğunu öne süren görüş.

yapıntılı
* Yapıntı niteliğinde olan, musanna.

yapıp etmek
* yapmak.

yapısal
* Yapı ile, yapılış ile, kuruluş ile ilgili, strüktürel.

yapısal dil bilimi
* Yapısalcılık.

yapısalcı
* Yapısalcılık görüşü ve yöntemini benimseyen (kimse), strüktüralist.

yapısalcılık
* Bilimin her dalında "yapı" dan yola çıkarak sonuçlara ulaşma yöntemi, strüktüralizm.
* Dilin tümüyle bir yapı özelliği gösterdiğini, terimlerin bu ilişkileri belirlediğini ileri süren dil bilimi öğretisi.

yapısallaşma

* Yapısallaşmak durumu.

yapısallaşmak
    * Yapısal duruma gelmek.

yapısallık
    * Yapısal olma durumu.

yapış
    * Yapmak işi veya biçimi.

yapış yapış
    * Yapışkan bir madde ile bulanmış.
    * (hava için) Nemli, rutubetli.
    * Islak.

yapışıcı
    * Yapışma niteliği olan.

yapışıcı sap
    * Duvarlara, ağaçlara yapışarak yükselen sap türü.

yapışık
    * Bir yere yapışmış olan.
    * Fizyolojik yönden birbirlerine bağlı olarak doğan.
    * Dokunan, değen.

yapışık çeneliler
    * Çengel çeneliler.

yapışıklık
    * Yapışık olma durumu.

yapışkan
    * Yapışma özelliği olan.
    * Gitmek bilmeyen.
    * Yapıştırıcı.

yapışkan otu
    * Isırgangillerden, duvarlar üzerinde gelişen, yaprakları yapışkan bir bitki (Parietria).

yapışkanlık
    * Yapışkan olma durumu.
    * Bir sıvı veya gaz kütlesinin, içinde bulunan cismin hareketini engelleme özelliği.

yapışma
    * Yapışmak işi.

yapışmak
    * (yapışıcı olan veya yapışkan bir maddeye bulanmış olan bir şey) Ayrılmayacak bir biçimde bir yere tutunup kalmak.
    * İyice yaklaşmak, sokulup değmek.
    * Aralık bırakmayacak biçimde üzerine dokunmak.
    * Bir iş yapmak amacıyla, hevesle bir şeyi eline almak.
    * Sıkıca yakalamak, tutmak, sarılmak.
    * Birini rahatsız etmek, sataşmak, peşini bırakmamak, musallat olmak.

yapıştırıcı
    * Yapıştırma özelliği olan, yapıştırmaya yarayan (nesne).
    * Filmlerin yapıştırılması işinde kullanılan cihaz.

yapıştırılma

* Yapıştırılmak işi.

yapıştırılmak
* Yapıştırmak işi yapılmak.

yapıştırma
* Yapıştırmak işi.
* Yapıştırarak yapılan.
* Gelinlerin yüzüne yapıştırılarak yapılan süs.

yapıştırmak
* Yapışmasını sağlamak.
* Yaklaştırmak, birbirine dayamak.
* Hızla vurmak.
* Gecikmeden karşılık vermek veya gerekeni yapmak.

yapıt
* Bir kimsenin emek sonucu ortaya koyduğu şey, eser.
* Sanatçının ortaya koyduğu ürün, eser.

yapma
* Yapmak işi.
* Doğadaki şeylere benzetilerek insan eliyle yapılmış, yapay, sun'î.
* İçten olmayan, içten gelmeyerek yapılan, yapmacık.

yapma çiçek
* Görünümü çiçeği andıran ve yumuşak maddelerle yapılan süs eşyası.

yapma dil
* Sun'î dil.

yapma gübre
* Sun'î gübre.

yapma uydu
* Herhangi bir gezegenin çevresindeki bir yörüngeye yer yüzünden fırlatarak yerleştirilmiş insan yapısı nesne, sunî peyk.

yapma!
* şaşma bildirir.

yapma! (yapmayın, yapmayınız!)
* karşısındakini, ilgilendiği işten alıkoymak için söylenir.

yapmacık
* İçten olmayan (tavır, davranış, duygu), yapma, yapay, düzme, sahte, sun'î, zahirî.

yapmacık görünümü
* Gerçekte yapıldığı hâlde yapılmamış gibi bir izlenim veren görünüm.

yapmacık gülüş
* İçten olmayan, sahte, yalancı gülüş.

yapmacıklı
* İçtenliği olmayan (olmayarak), içten olmayan (olmayarak).

yapmacıksız
* İçten, içten geldiği gibi (yapılarak veya olarak), samimî.

yapmadığı kalmamak
* kendisi için zararlı olan birçok iş yapmak.
* Bkz. yapmadığını bırakmamak.

yapmadığını bırakmamak (veya koymamak)
* bütün kötülükleri yapmak.

yapmak
* Ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek.
* Olmasına yol açmak.
* Bir işle uğraşmak, meşgul olmak.
* Onarmak, tamir etmek.
* (birincisi -i 'li, ikincisi eksiz olarak aynı nesnenin iki kez tekrarlandığında) Gerçek niteliğini vermek.
* Bir dileği, bir isteği yerine getirmek, uygulamak, ifa etmek.
* Bir düşünceyi, bir davranışı, bir isteği işe dönüştürmek, gerçekleştirmek.
* Düzenli bir duruma getirmek.
* Üretmek.
* Bir harekete, işe başlamak veya bir hareketle, işle uğraşmak.
* Zarara yol açmak.
* Etkili olmak.
* Salgılamak, çıkarmak.
* Dışkı çıkarmak.
* Gerçekleştirmek.
* (tehdit yollu) Birini herhangi bir duruma düşürmek.
* Evlendirmek.
* (isim soyundan bir kelimeyle birlikte) bir durum yaratmak.
* Edinmek, sahip olmak.
* Bir kimseye bir meslek kazandırmak; yetiştirmek.
* Davranmak, hareket etmek.
* Olmak.

yapmak
* iyilik veya kötülükte bulunmak.

yapmak
* yol almak.

yapracık
* Küçük yaprak.

yaprak
* Bitkilerde solunum, karbon özümlenmesi, terleme gibi olayların oluştuğu, çoğu klorofilli, yeşil ve türlü biçimdeki bölümler.
* Özellikle asma yaprağı.
* Börek, baklava gibi şeylerde yufka.
* Kitap, defter gibi şeylerde ön ve arka yüzü oluşturan kâğıtlardan her biri, varak.
* Kat kat ayrılabilen şeylerde kat.
* Birkaç parça eklenerek yapılan şeylerde her parça.
* Eni 50 cm, boyu 75 cm olan bayrak ölçüsü.

yaprak arıları
* Çeşitli türleri kurtçuk evresinde, önemli tarım bitkilerine ve orman ağaçlarına zarar veren zar kanatlılar familyası.

yaprak arısı
* Yaprak arıları familyasından, zar kanatlıların ortak adı.

yaprak aşısı
* Bir parça ağaç kabuğuyla birlikte çıkarılmış bir yaprak tomurcuğunun, aşılanacak ağacın kabuğu altına sokulup tutturulmasıyla yapılan aşı.

yaprak ayası
* Yaprağın, yassılaşmış, az veya çok geniş yüzeyli yeşil bölümü.

yaprak biti

* Yaprak bitleri familyasından olan böceklerin genel adı, fidan biti.

yaprak bitleri
* Duyargaları ve hortumları eklemli, 1 mm boyunda, yumuşak vücutlu eş kanatlılar familyası.

yaprak böceği
* Sebze ve meyvelere zarar veren böceklerin genel adı.

yaprak çay
* Çayın yaprak kısmı.

yaprak dolması
* Üzüm yaprağından yapılan et veya pirinç ile yapılan dolma.

yaprak dökümü
* Ağaçların yaprak döktükleri mevsim, güz, sonbahar.

yaprak döner
* İçinde sıkıştırılmış kıyma bulunmayan, piştikten sonra enli olarak kesilen döner kebap.

yaprak gibi titremek
* aşırı titremek.

yaprak kını
* Yaprak sapının gövdeye bağlandığı yüzey.

yaprak kurbağası
* Yeşilbağa.

yaprak kurdu
* Yaprak böceği.

yaprak makinesi
* Madenleri bastırıp yaprak durumuna getiren baskı makinesi.

yaprak oynamamak (veya kıpırdamamak)
* (hava) rüzgârsız, çok durgun olmak.

yaprak sarması
* Yaprak dolması.

yaprak sigarası
* Yaprak tütünün dürülerek sarılmasıyla yapılan kalın sigara, puro.

yaprak taş
* İçinde mika parçacıkları bulunan, değişime uğraşmış şist.

yaprak tütün
* Tütün yaprağının kıyılması ile tel tel dökülen tütün.

yaprak yaprak
* Katları olan, üst üste yığılmış olan.

yaprakcık
* Baklagillerde basit, üçlü ve bileşik yaprakları oluşturan küçük yapraklar.

yaprakçıl
* Yapraklarla beslenen hayvan.

yaprakkurusu
* Kuru yaprak rengi.

yapraklanma
* Yapraklanmak işi.

yapraklanmak
* Yaprakları çıkmak, yaprak oluşmak.

yapraklı
* Yaprağı olan.

yapraklı kara yosunları
* Kayaların, ağaç kabuklarının yüzünde halı tüyleri gibi sık biten kara yosunları.

yapraksı
* Yaprak görünüşünde olan.

yapraksız
* Yaprağı olmayan.

yapsatçı
* Bina yapıp satan kimse.

yapsatçılık
* Yapıp satma işi.

yaptığı hayır ürküttüğü kurbağaya değmemek
* zararı yararından çok olmak.

yaptığını bilmemek
* aklı başında olmamak, bilinçsizce davranmak.

yaptırılma
* Yaptırılmak işi.

yaptırılmak
* Yaptırmak işine konu olmak.

yaptırım
* Yaptırmak işi.
* Kanun, ahlâk gibi kurumların buyruklarının yerine getirilmesini sağlayan güç, müeyyide.

yaptırma
* Yaptırmak işi.

yaptırmak
* Yapmasını sağlamak, yapmasına imkân vermek.

yaptırtma
* Yaptırtmak işi veya durumu.

yaptırtmak
* Yapmasını sağlamak, yapmasına sebep olmak.

yapyakın
* Çok yakın.

yapyalnız
* Yapayalnız.

yar
* Yardımcı kelimesinin kısaltılmışı.

yar

* Deniz, göl, ırmak gibi su kıyılarında veya karada dik yer, uçurum.

yâr
* Sevgili.
* Dost, tanıdık.
* Yardımcı.

yâr olmak
* yardım etmek, yararlı olmak.

yara
* Keskin bir şeyle, bir vuruşla vücutta oluşan derin kesik veya zedelenme.
* Bir şeyin iç veya dış yüzünde herhangi bir etki ile oluşan ve tehlikeli olabilen oyuk, gedik, yarık.
* Dert, üzüntü, acı.

yara açmak
* vücutta veya bir şeyin yüzünde yara oluşmasına sebep olmak.
* büyük üzüntü vermek.

yara almak
* yaralanmak.

yara bere
* Yaralanma.

yara bere içinde
* vücudunda yara, ezik, sıyrık, çürük, bulunmak.

yara işlemek
* yara kapanmayıp akıntı sürmek.
* üzücü bir olayın etkisi bitmemek.

yara izi
* Yaranın kapanmasında, iyileşmesinden sonra geride kalan belirti.

yara kapanmak
* yara iyi olup geçmek.

yara otu
* Halk arasında yaralara iyi geldiğine inanılan bitki.

yarabbi
* Ey Tanrı'm!.

Yaradan
* Tanrı.

Yaradana kurban (olayım)
* bir şeye hayran kalındığında söylenir.

Yaradana sığınıp (bir iş yapmak)
* bütün gücünü kullanarak (o işi yapmak).

Yaradancılık
* Tanrı'ya inanmakla birlikte, belli bir dinin dogmalarını ve ilkelerini benimsemeyen; Tanrı'nın evreni yarattıktan sonra onu, kendi yasasına göre işlememek üzere kendi başına bıraktığını öne süren öğreti.

yaradılış
* Bir kimsede doğuştan bulunan vücut ve ruh özelliklerinin tümü, mizaç, huy, tıynet.
* Bir şeyin yaratılırken kazanmış olduğu özellikler bakımından durumu, fitrat, hilkat.

yaradılışlı

* Doğuştan vücut ve ruh özelliklerinin tümünü üzerinde taşıyan.

yaradılıştan
* Doğuştan, fıtraten.

yarak
* Silâh.
* Erkeklik organı.

yaralama
* Yaralamak işi.

yaralamak
* Silâh gibi bir araçla yara açmak.
* Gücendirmek, incitmek, kırmak.

yaralanış
* Yaralanmak işi veya biçimi.

yaralanma
* Yaralanmak işi.

yaralanmak
* Yaralamak işi yapılmak; bir yerinde yara açılmak, bir yeri yara olmak.
* Gücenmek, incinmek, kırılmak.

yaralı
* Yarası olan, yaralanmış (kimse), mecruh.
* Dertli, üzüntülü.

yaralı kuşa kurşun sıkılmaz
* birinin düşkünlüğünden yararlanarak ondan öç almak doğru değildir.

yaralı parmağa işememek
* en küçük bir yardımı bile esirgemek.

yarama
* Yaramak işi.

yaramak
* (bir şey) Yararlı olmak, yarar sağlamak.
* Bir iş için uygun olmak, kullanılır olmak.

yaramamak
* gereksiz olmak, boşuna yapılmış olmak.

yaramaz
* Uygun ve yararlı olmayan, bir işe yaramayan.
* (çocuk için) Söz dinlemeyen, uslu durmayan, yasaklanan şeyleri yapmakta ayak direyen, haşarı.
* Çapkın.

yaramaz olmak
* yaramazlaşmak.

yaramazca
* Yaramaz (bir biçimde).

yaramazlaşma
* Yaramazlaşmak işi.

yaramazlaşmak
* (çocuk) Söz dinlememek, rahat durmamak, yasak edilen şeyleri yapmakta ayak diremek.

yaramazlık
* Yaramaz olma durumu veya yaramazca davranış.
* Kötü, uygunsuz durum veya haber.
* Çapkınlık.

yaramazlık etmek
* yaramazca davranmak.

yârân
* Dostlar.
* Bir amaç çevresinde toplanmış veya aynı amacı güttükleri için bir araya gelmiş olanların tümü.

yaranış
* Yaranmak işi veya biçimi.

yaranma
* Yaranmak işi.

yaranmak
* Bir davranışla birini memnun etmek.
* İçten olmayan davranışlarla birini memnun etmeye çalışmak.

yarar
* Yarayan, elverişli, uygun.
* Bir şeyden elde edilen sonuç, fayda.
* Bir işten elde edilen iyi sonuç.
* Çıkar, kâr, menfaat.

yararcı
* Yarar peşinde koşan kimse.

yararcılık
* Ahlâkî iş ve davranışlarda yararın ilke yapılması, faydacılık.

yararlanılma
* Yararlanılmak durumu.

yararlanılmak
* Yararlanmak, faydalanılmak.

yararlanma
* Yararlanmak işi, faydalanma, istifade etme.

yararlanmak
* Kendine yarar sağlamak, faydalanmak, istifade etmek.

yararlı
* Yarar sağlayan, yararı olan, faydalı, nafi.

yararlı kılmak
* fayda sağlayan ve üretken duruma getirmek.

yararlı olmak
* fayda sağlamak.

yararlık
* Yararlı çalışma.

yararsız
* Yarar sağlamayan, yararı olmayan, faydasız, nafile.

yararsızlık
* Yararsız olma durumu.

yarasa
* Yarasalardan, ön ayakları perdeli kanat biçiminde gelişmiş, vücudu yumuşak sık kıllarla kaplı, iskeletleri hafif yapılı, uçabilen memeli hayvan (Vespertilio).

yarasalar
* Yarasa türlerini içine alan memeliler takımı.

yarası olan gocunur
* bir işte sorumlu aranırken kusuru olan kimse telâşa düşer.

yarasın!
* "afiyet olsun" anlamında kullanılır.

yarasını deşmek
* acıyı, üzüntüyü hatırlatmak, tazelemek.

yaraş
* Bir kimseye kendini beğendirmek için alımlı davranan kimse.

yaraşık
* Yaraşma, uyma, uygunluk.

yaraşık almak
* yaraşmak.

yaraşıklı
* Yaraşan, uygun, yakışır.

yaraşıksız
* Yaraşık olmayan durumu, yaraşmayan, yakışmayan.

yaraşır
* Lâyık, uygun.

yaraşma
* Yaraşmak işi.

yaraşmak
* Yakışmak, uymak.
* Uygun olmak.

yaraştırma
* Yaraştırmak işi, tensip.

yaraştırmak
* Uygun görmek, yakıştırmak, tensip etmek.

yaratı
* Özel bir yetenekten yararlanılarak ortaya konulmuş şey, kreasyon.

yaratıcı
* Yaratma yeteneği olan.

yaratıcılık
* Yaratma yeteneği.
* Her bireyde var olduğu kabul edilen, bir şeyi yaratmaya iten farazî yatkınlık.

yaratık
* Canlı, mahlûk.

yaratılış
* Yaratılmak işi veya biçimi.
* Tanrı tarafından yoktan var ediliş, takvin.

yaratılma
* Yaratılmak işi.

yaratılmak
* Yaratmak işi yapılmak.

yaratım
* Özel yetenekle ortaya konulan eser veya nesne, kreasyon.

yaratımcı
* Özel yetenekle bir nesne veya eser ortaya koyan kimse, kreatör.

yaratış
* Yaratmak işi veya biçimi.

yaratma
* Yaratmak işi.

yaratmak
* (Allah) Olmayan bir şeyi var etmek.
* Zekâ, düşünce ve hayal gücünden yararlanarak o zamana kadar görülmeyen yeni bir şey ortaya koymak, yapmak.
* Olmasına, ortaya çıkmasına yol açmak, sebep olmak.

yaraya merhem olmak
* zorunlu ihtiyacı karşılamak.

yaraya şifa vermek
* hastalığı iyileştirmek.
* kötü durumdan kurtarmak, derde deva olmak.

yaraya tuz biber ekmek
* bir derdin acısını çoğaltmak.

yarayı tazelemek
* üzüntüyü, sıkıntıyı, acıyı hatırlatmak, yeniden ortaya çıkarmak.

yarayışlı
* Yararlı, faydalı.

yarbay
* Orduda rütbesi binbaşı ile albay arasında olan üstsubay.
* Kaymakam.

yarbaylık
* Yarbay rütbesi veya yarbayın görevi.

yarda
* Yaklaşık olarak 91 cm gelen İngiliz uzunluk ölçü birimi.

yardak
* (özellikle kötü işlerde) Yardım.

yardakçı
* Kötü işlerde birine yardım eden kimse.

yardakçılık

* Yardakçı olma durumu.

yardakçılık etmek
* birine kötü işlerde yardım etmek.

yardan atmak
* kazaya uğratmak.

yârdan mı geçersin, serden mi?
* eş değerde iki şeyin birinden geçmek güçlüğü karşısında söylenir.

yardım
* Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma, muavenet.
* Etki.
* Bağış, iane.
* Bir ülkeye bağış veya ödünç olarak verilen para, ihtiyaç maddeleri.

yardım etmek (veya yapmak)
* kendi gücünü, imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanmak.

yardım görmek
* destek elde etmek, bağış almak.

yardım sandığı
* Sosyal yardımlaşmayı güçlendirmek amacıyla kurulan dernek veya kurum.

yardımcı
* Yardım eden veya gerektiğinde yardım edecek olan (kimse vb.), muavin, muin, yaver.
* Yardımı olan (şey, nesne.

yardımcı ders
* Esas eğitimi ve dersleri destekler nitelikte alınan veya okunan ders.

yardımcı doçent
* Üniversitede doktora sonrası öğretim üyeliğinin ilk basamağı.

yardımcı eylem
* Bkz. yardımcı fiil.

yardımcı fiil
* İsim soylu kelimelerin veya bazı fiilimsilerin fiil gibi kullanılmalarını sağlayan imek, etmek, eylemek, olmak, kılmak fiilleri: Hasta idim. Naz eyledi. Arz olunur gibi.

yardımcı hakem
* Bkz. yan hakem.

yardımcı hücre
* Kırmızı su yosunlarında döllemede oluşan bir çekirdeği alarak gelişmeyi sağlayan hücre.

yardımcı kitap
* Eğitimde esas dersleri konuları bakımından açan ve açıklayan kitap.

yardımcı olmak
* yardımda bulunmak.

yardımcı oyuncu
* Yedek oyuncu.

yardımcı yargıç
* Başyargıcıya yardımcı olan yetkili.

yardımcılık

* Yardımcı olma durumu.

yardımda bulunmak
* yardım etmek.

yardımına koşmak
* güç duruma düşene istekle yardım etmek.

yardımlaşma
* Yardımlaşmak işi.

yardımlaşmak
* Karşılıklı yardımda bulunmak.

yardımsever
* Yardım etmekten hoşlanan, hayırsever.

yardımseverlik
* Yardımsever olma durumu.

yardırma
* Yardırmak işi.

yardırmak
* Yarmak işini yaptırmak.

yâren
* Arkadaş, yakın, dost.

yârenbaşı
* Yareni yöneten veya yönlendiren kimse.

yarence
* Yaren gibi, yarene benzer.

yârenlik
* Yakın arkadaşlık, muhabbet.
* Ahbapça, dostça konuşma, söyleşme, sohbet.

yarenlik etmek
* ahbapça, dostça konuşmak, sohbet etmek.
* bir konu üzerinde konuşup dertleşmek.

yarga
* Yarka.

yargı
* Kavrama, karşılaştırma, değerlendirme gibi yollara başvurularak, kişi, durum veya nesnelerin eleştirici bir biçimde değerlendirilmesi, hüküm.
* Yasalara göre mahkemece bir olay veya olgunun doğuşuna etken olan sebeplerin de göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi sonucu verilen karar, kaza.

yargı alanı
* Bir mahkemenin yargı yetkisini kullandığı coğrafî yer.

yargı çevresi
* Bir mahkemenin yargılama yetkisinin sınırlarını belirleyen coğrafî resmî alan, kaza dairesi.

yargı denetimi
* Yargı düzeninin sağlanması amacıyla yargı kurulları veya organlarınca gerçekleştirilen denetim.

yargı erki

* Yargı gücü.

yargı evi
* Mahkeme.

yargı gücü
* Yargı işini yerine getirebilme gücü.

yargı organları
* Yargılama işiyle ilgili kuruluşlar.

yargı usulü
* Yargılama usulü.

yargı yeri
* Davaların görüldüğü yer, mahkeme.

yargı yetkisi
* Yargılama gücünü veren yetki.

yargı yolu
* Mahkemeye başvurma hakkı.

yargıcı
* Hakem.

yargıcılar kurulu
* Jüri.
* Hakem heyeti.

yargıcılık
* Hakemin görevi.

yargıç
* Millet adına, yargı yetkisini kullanarak yasaya aykırı davranışlarda veya uyuşulmayan işlerde yasayı yerine getirmekle, adaleti gerçekleştirmekle görevli kimse, hâkim.

yargıçlık
* Yargıcın görevi, hâkimlik.

yargılama
* Yargılamak işi, muhakeme.

yargılama giderleri
* Mahkeme giderleri veya masrafları.

yargılama usulü
* Yargılamak işi veya yöntemi.

yargılamak
* (yargıç) Bir karara varmak için davalı ile davacıyı dinlemek, muhakeme etmek.

yargılanış
* Yargılanmak işi veya biçimi.

yargılanma
* Yargılanmak işi.

yargılanmak
* Yargısı yapılmak.

yargısal

* Yargı ile ilgili.

Yargıtay
* Yargılamaların yolunda yapılıp yapılmadığını incelemekle görevli yüksek yargı kurulu, Temyiz Mahkemesi.

yargıya varmak
* karşılaştırma ve değerlendirme yaparak bir sonuca ulaşmak, anlam vermek.

yarı
* Bir bütünü oluşturan iki eşit parçadan her biri, nısıf.
* (bir şeyin) Yarısı kadar olan, yarım olan.
* Gereğinden az, tam olmayarak.
* Futbolda 45 dakikalık her iki dönemden biri.

yarı açık ceza evi
* Dıştan korunmasız olmasına karşın, kaçmaya karşı engelleri olan ceza evi.

yarı ağır sıklet
* Boksta 75 kg dan 81 kg a kadar olan ağırlıklara verilen ad.

yarı alan
* Yarışma veya müsabaka alanını ortadan ikiye bölen orta çizginin iki yanında kalan ve her birinde bir takımın yer aldığı alan, yarı saha.

yarı asalak
* Yarım asalak.

yarı başkalaşma
* Böceklerde kurtçuk evresi görülmeyen başkalaşma türü.

yarı başkanlık
* Başkanlık rejimi ile parlâmenter sistemi birleştirmeyi hedefleyen siyasî rejim.

yarı bel
* Bel hizası.

yarı belgesel
* Bütünüyle belgesel nitelikli olmayan.

yarı buçuk
* Çok az, baştan savma.

yarı final
* Sona kalacak iki takımı belli eden karşılaşmalar.

yarı finalist
* Yarı finale yükselen sporcu veya takım.

yarı gece
* Gecenin ortası.

yarı geçirgen
* Aynı eritici içindeki iki eriyiği birbirinden ayıran ve eriticiyi geçirdiği hâlde erimiş cisimleri geçirmeyen (çeper).

yarı geçirgenlik
* Yarı geçirgen olma durumu.

yarı göçebe
* Hem yerleşik hem de göçebe hayatını birlikte yaşayan topluluk.

yarı göçebelik

* Yarı göçebe olma durumu.

yarı gölge
* Bir ışık kaynağı önüne konulan saydam olmayan bir cismin gerisindeki ekran üzerine vuran gölgesinin çevresinde görülen, çok koyu karanlık olmayan bölümü.

yarı iletken
* Elektrik akımını tam iletmeyen metal dışı madde.

yarı karanlık
* Aydınlık ile karanlık arası bir durum.

yarı kurak
* Yeterince su alamayan coğrafî bölge.

yarı kübik
* Parabol.

yarı küre
* Yer veya gök küresinin ekvatorla bölünmüş iki yarısından her biri, yarım küre.

yarı mamul
* Tam işlememiş.

yarı orta sıklet
* Boksta 71 kg dan 75 kg a kadar olan ağırlıklara verilen ad.

yarı otomatik
* Tam otomatik olmayan cihaz veya otomobil.

yarı sanayileşme
* Sanayileşme sistemini tam oturtmamış veya kuramamış sanayi.

yarı saydam
* Işığı geçiren, fakat arkasındaki nesnelerin sınırlarını ve biçimini belirgin olarak göstermeyen (nesne).

yarı saydamlık
* Işığı geçirmekle birlikte arkasındaki nesneyi belirgin olarak göstermeyen nesnelerin özelliği, niteliği.

yarı son
* Yarı final.

yarı sonuç
* Sonucun yarısı.

yarı ünlü
* Akıcı ünsüzlerin en bol sesli olanları: y, ğ.

yarı yarıya
* Yarısı kadar.
* Yarısı birine, yarısı öbürüne olarak.

yarı yolda bırakmak
* yapılan yardımı sonuna kadar sürdürmemek.

yarıcı
* Yarmak işini yapan, parçalayan, bölen.

yarıcı
* Ürünü mal sahibi ile yarı yarıya bölüşerek çalışan işçi.

yarıcılık

* Odun yarma işçiliği.

yarıcılık
* Ürünü mal sahibi ile yarı yarıya bölme durumu.

yarıçap
* Çemberin herhangi bir noktasıyla merkezini birleştiren doğru parçası, çapın yarısı.

yarıda kalmak
* bitmemek.

yarık
* Yarılarak açılmış veya yarılarak oluşmuş.
* Yarılarak açılmış yer, geniş çatlak, gedik, rahne.
* İnce bir çizgi durumunda açılmış yara.
* Küçük bir ışık demeti elde etmek için ışık kaynağının önüne konulan, saydam olmayan bir düzlem üzerine açılmış, dikdörtgen biçiminde küçük delik.
* Anlaşmazlık, bölünme.

yarıklık
* Yarık olma durumu.

yarılama
* Yarılamak işi.

yarılamak
* Ortasına varmak, yarısını bitirmek.

yarılanma
* Yarılanmak işi.

yarılanmak
* Yarıya gelinmek, yarısına varılmak.

yarılma
* Yarılmak işi.

yarılmak
* Yarmak işi yapılmak.
* Üzerinde yarık açılmak.

yarım
* Bütün bir şeyin ayrıldığı iki eşit parçadan her biri.
* Tam ve istenildiği gibi olmayan, eksik, noksan.
* Hastalıklı, sakat, sağlıksız.
* Bir bütünün yarısı olan miktar.
* (saat için) On iki otuz.

yarım adam
* Güçsüz, sakat, zayıf adam.

yarım ağız
* İstemeye istemeye, isteksizce.

yarım akıllı
* Aklı az, aptal.

yarım asalak
* Üzerinde yaşadığı konakçı bitkiden bazen hazır besin maddesi alan, gerektiğinde kendi beslek yaşayabilen, klorofilli bitkilerde görülen, tam olmayan asalak, yarı asalak.

yarım ay

* Dördün.

yarım ayak
* Üzerinde yukarıdan aşağı yivler bulunan, duvara yarısı gömük gibi duran, hiçbir taşıyıcı görevi olmayan süs öğesi, gömme ayak.

yarım baş ağrısı
* Kusma, mide bulantısı ile görülen, sempatik sinir sistemi dengesinin bozulmasından ileri gelen baş ağrısı, migren.

yarım boy
* Resimde belden yukarısı.
* At yarışlarında bir atın bedeninin yarısı kadar.

yarım daire
* Bir dairenin bir yarım çember ve bir çapla sınırlanan yarısı.

yarım daire kanalları
* İç kulakta bulunan halka biçimindeki üç kanal.

yarım doğru
* Başlangıç denilen bir noktadan çıkıp yalnız bir yönde sonsuza doğru uzayıp giden doğru.

yarım elma, gönül alma
* armağan küçük de olsa, gönül almaya yarar.

yarım elmanın yarısı o, yarısı bu
* birbirine çok benzeyenler için söylenir.

yarım gün
* Belirli veya alışılmış çalışma saatlerinden az çalışma, parttaym.

yarım kafiye
* Kafiyeli kelimelerin sonunda çıkış yerleri birbirine yakın sesdeşlerle oluşturulan kafiye.

yarım kalmak
* tamamlanmamak, sonuçlanmamak.

yarım kanatlılar
* Böcekler sınıfından, ön kanatların dipten başlayarak yarıdan çoğu sertleşmiş son bölümleri ve art kanatları zar durumda olan tahta kurusu, bit, su biti, su akrebi, fidan biti, cırcır böceği, kırmız böceği gibi böcekleri içine alan bir alt takım.

yarım kubbe
* Mimarîde tam kubbe özelliği taşımayan bölüm.

yarım küre
* İki eşit parçaya bölünmüş bir kürenin her parçası.
* Yarı küre.

yarım mesai
* Tam gün çalışılmayan, günün belli saatlerinde görülen iş.

yarım pabuçlu
* işsiz, yoksul kimse.

yarım pabuçlu
* Pabuçlarının arkasına basmış olan.

yarım pansiyon
* Konaklama tesislerinde oda ve kahvaltı hizmetleri yanında öğle veya akşam yemeğinden birisinin verilmesine dayanan sistem.

yarım porsiyon
* Porsiyonun yarısı olan yemek.

yarım sağ etmek
* sağ yana biraz yönelmek.

yarım seren
* Üzerine yan yelkeni açmak için direklerin gerisine eğik olarak konulan seren.

yarım sol etmek
* sol yana biraz yönelmek.

yarım tarife
* Tam tarifenin yarısı.

yarım uyak
* Yarım kafiye.

yarım vokal
* Bkz. yarı ünlü.

yarım yamalak
* Kusurlu, eksik, üstünkörü.

yarımada
* Yalnız bir yanından ana karaya bağlı, öbür yanları denizle çevrili kara parçası.

yarımca
* Vücudun yarısına gelen inme.
* Yarım baş ağrısı.

yarımlama
* Yarımlamak işi.

yarımlamak
* Bir işin yarısını yapmak, yarılamak.

yarımlık
* Sakat ve sağlıksız olma durumu.
* Kasık fıtığı, fıtık.
* Şiniğin yarısı.

yarımşar
* Yarım yarım, yarım olarak.

yarın
* Bu günden sonra gelecek ilk gün.
* Gelecek, ilerideki zaman.
* Bugünden sonra gelecek ilk günde.

yarın öbür gün
* ileride, yakın bir zamanda.

yarından tezi yok
* geciktirmeden, ivedilikle.

yarınki
* Yarın yapılacak olan, yarın ile ilgili.

yarıntı
* Selin açtığı hendek, çukur.

* Sel sularının veya yüzeyi kaplarcasına akan selinti sularının oluşturduğu, eğim aşağı uzanan ince, az derin, oluk biçimli çukurlar.

yarış
* (bir spor dalında) Genellikle bir ödül kazanmak amacıyla birbirini yenmeye çalışma, müsabaka.
* Yarışma, rekabet.

yarış arabası
* Yarışa katılan araba.

yarış atı
* At yarışları için yetiştirilen at.

yarış etmek
* geçmek için uğraşmak.

yarış kayığı
* Kayık yarışları için yapılan kayık.

yarış otomobili
* Yarış arabası.

yarış tabancası
* Yarışı başlatmak, yanlış çıkışları yarışmacılara bildirmek ve yarışı durdurmak için kullanılan ateşli silâh.

yarışa kalkmak
* yarışmaya başlamak.

yarışçı
* Bir spor dalında birbirini geçmeye çalışanlardan her biri, müsabık.

yarışçılık
* Yarışçı olma durumu.

yarışım
* Yarışma.

yarışımcı
* Yarışmacı.

yarışlık
* Pist.

yarışma
* Yarışmak işi, müsabaka.
* Bilgi, yetenek, güzellik vb. de üstünlüğünü göstermek için yarışmak işi, yarışım, müsabaka.
* Ticarette üstünlük kazanma çabası, rekabet.

yarışmacı
* Bir yarışmaya katılan kimse, yarışımcı, müsabık.

yarışmak
* Üstünlük kazanmak amacıyla bir yarışmaya katılmak.
* Bir yarışmada başkalarından üstün olmak için çaba göstermek.
* Başkalarından üstün olmaya çalışmak, rekabet etmek.

yarıştırma
* Yarıştırmak işi.

yarıştırmak
* Yarışmasını sağlamak.

yarıyıl

* Öğretim yıllarının ayrıldığı iki dönemden her biri, sömestr.

yarka

* Büyük piliç.

yarkurul

* Meclis veya herhangi bir kurultayda bazı konuları inceleyerek, varılan sonuçları tartışılmak için genel kurula getirmekle görevli, üyeler arasından oluşturulan yardımcı kurul, altkurul, encümen, komisyon, komite.

yarlıgama

* Yarlıgamak işi, mağfiret.

yarlıgamak

* (Tanrı) Birinin suçunu bağışlamak, mağfiret etmek.

yarlık

* Hükümdar buyruğu, ferman.

yarlık

* Yâr olma durumu.

yarma

* Yarmak işi.
* Engebeli bir yerde, bir yolu geçirmek için açılmış yer.
* Kolay yarılan ve çekirdeğinden ayrılan.
* İri, gelişigüzel kırılmış (tahıl).

yarma aşı

* Kalın çaplı anacın tepesi düzgün şekilde kesildikten ve perdahlandıktan sonra, tam orta yerinden 4-5 cm derinliğinde açılan yarığa bir kalem yerleştirilerek yapılan bir aşı.

yarma buğday

* İri ve gelişigüzel kırılmış buğday.

yarma çorbası

* Yarma buğday ile yapılmış bir tür çorba.

yarma gibi

* çok iri yarı (kimse).

yarma kereste

* Damarları yönünde yarılarak biçimlendirilmiş ağaç.

yarma kütüğü

* Üzerinde balta ile odun yarmak için yapılan kalın kütük.

yarma saldırısı

* Bkz. yarma taarruzu.

yarma şeftali

* Eti çekirdeğinden kolayca ayrılan şeftali.

yarma taarruzu

* İki yanı kapalı veya yanları kuşatma ve çevirmeye elverişsiz olan düşman birliğinin savunma düzenini, gedikler açarak parçalama amacı güden saldırı.

yarmak

* Uzunlamasına bölüp ayırmak.
* Ortasından, içinden geçmek.
* Buğday, arpa gibi tahıl tanelerini değirmende kırmak.
* Derin yara açmak.

* Yarık açmak.

yarmalama
* Yarmalamak işi.

yarmalamak
* Uzunlamasına ikiye bölmek.

yarmalık
* Yarma yapmak için ayrılmış buğday vb.

yarpuz
* Ballıbabagillerden, çiçekleri birbirinden ayrı halka durumunda, nane türünden, kısa saplı, az veya çok tüylü, güzel kokulu bir bitki (Mentha pulegium).

yârüağyar
* Dost düşman herkes, elâlem.

yas
* Ölüm veya bir felâketten doğan acı ve bu acıyı belirten davranışlar, matem.

yas tutmak
* çok üzülmek. yasa bürünmek, matem tutmak.
* duyulan acı ve üzüntüyü bazı davranışlarla belli etmek.

yasa
* Olayların gidişinde olağan dışına yer vermeyen, değişmezlik ve mecburiyet gösteren kural.
* Kanun.
* (bilimde) Çok sayıda deney ve gözlemlerden sonra, aynı şartlarda aynı sonuçları verdiği kesin olarak belirlenen durum.
* Toplumsal hayat içinde kendiliğinden oluşan ve uyulması toplum içinde yaşamanın bir mecburiyeti olan alışkılarının bütünü.
* Düşüncenin mantıksal bir değeri olması için uyulması şart olan temel.

yasa çıkarmak (yapmak veya koymak)
* bir yasa önerisi, yasama gücü tarafından onaylanmak.

yasa dışı
* Yasalara, yasa kurallarına uymayan, gayrikanunî, illegal.

yasa gömülmek
* çok üzülmek.

yasa koyucu
* Yasa yapma veya koyma yetkisi olan, vazıkanun.

yasa önerisi
* Kanun veya yasa teklifi.

yasa sözcüsü
* Danıştay savcısı.

yasa tasarısı
* Hükûmet tarafindan hazırlanarak yasalaşması için meclise gönderilen kanun metni, kanun tasarısı.

yasa teklifi
* Kanun teklifi, yasa önerisi.

yasak
* Bir işin yapılmasına karşı olan yasal veya yasa dışı engel, memnuiyet.
* Yapılmaması istenmiş olan, memnu.

yasak aşk
* Hukuk, din, töre bakımından uygun görülmeyen, reddedilen aşk.

yasak bölge
* Üzerinden uçakların geçme izninin sınırlı olduğu, güvenlik sebebiyle içeriye girişlerin özel olarak sınırlandırıldığı bölge.

yasak etmek
* yapılmamasını istemek, yasaklamak.

yasak kitap
* Satışı ve dağıtımı yasaklanmış olan kitap.

yasak meyve
* Âdem ile Havva'nın cennette yediklerine inanılan meyve.

yasak olmak
* yapılmaması istenmek, yasaklanmak.

yasak savmak
* bir nesne, bir ihtiyacı geçici olarak karşılamak, şimdilik işe yaramak.
* bir işi hatır için, gönülsüz olarak, üstünkörü yapmak.

yasakçı
* Kavas.
* Bekçi, nöbetçi.

yasaklama
* Yasaklamak işi.

yasaklamak
* Bir şeyin yapılmamasını buyurmak veya istemek.

yasaklanış
* Yasaklanmak işi veya biçimi.

yasaklanma
* Yasaklanmak işi.

yasaklanmak
* Yasak edilmek; yapılmaması buyrulmak veya istenmek, engellenmek, önlenmek, menedilmek.

yasaklayıcı
* Yasaklama, önleme niteliği olan, engelleyici.

yasaklı
* Herhangi bir şeyi yapması kendisine yasak edilmiş olan (kimse).

yasal
* Yasalara uygun, kanunî, legal.

yasalaşma
* Yasalaşmak işi, kanunlaşma.

yasalaşmak
* Yasama meclislerince onaylanarak yürürlüğe girmek, yasa durumuna gelmek, kanunlaşmak.

yasalaştırılma
* Yasalaştırılmak işi.

yasalaştırılmak
* Yasa durumuna getirilmek, kanunlaştırılmak.

yasalaştırma
* Yasalaştırmak işi, kanunlaştırma.

yasalaştırmak
* Yasa durumuna getirmek, yasaya bağlamak, kanunlaştırmak.

yasalı
* Yasaya uygun veya yasanın buyurduğu, kanunî.

yasallaşma
* Yasallaşmak işi veya durumu.

yasallaşmak
* Yasal duruma gelmek.

yasama
* Yasa koyma, teşri.
* Genel, soyut, objektif ve sürekli nitelikte kurallar koyma.

yasama dokunulmazlığı
* Yasama organı üyelerinin, adlî kovuşturmadan korunarak görevlerini serbestçe yapabilmelerini sağlayan anayasa ilkesi, teşriî masuniyet.

yasama dönemi
* Meclisin bir yıllık çalışma dönemi.

yasama gücü
* Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasa yapma, yasa koyma, değiştirme ve kaldırma yetkisi, teşriî kuvvet.

yasama hakkı
* Yasama gücü.

yasama kurulu
* Gereken yasaları kararlaştıran kurul (parlâmento).

yasama kuvveti
* Yasama gücü.

yasama meclisi
* Yasama organı, parlâmento.

yasama organı
* Devletin yasa koymak görevini yerine getiren organı, parlâmento.

yasama yetkisi
* Yasama gücü, teşriî kuvvet.

yasama yılı
* Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir yasama döneminde görev yaptığı süre.

yasamak
* Düzen vermek.
* Yasa koymak.

yasamalı
* Yasa yapma ile ilgili, teşriî.

yasasız
* Yasaya bağlı olmayan, kanunsuz.

yasasızlık

* Yasasız olma durumu, kanunsuzluk.

yasemin
* Zeytingillerden, beyaz, kırmızı veya sarı renkli çiçekleri güzel kokulu olan bir ağaççık (Jasminum).
* Bu ağaççıktan yapılmış olan.

yasin
* Kur'an surelerinden biri.

yaslama
* Yaslamak işi.

yaslamak
* Dayamak.

yaslanma
* Yaslanmak (I, II) işi.

yaslanmak
* Dayanmak.
* Güvenmek.

yaslanmak
* Yasa bürünmek, yas içinde olmak.

yaslı
* Yasla olan, yas tutan kimse, matemli.

yasmak
* Yayın kirişini gevşetmek.
* Düz duruma getirmek.

yasmık
* Mercimek.

yassı
* Yayvan ve düz.

yassı balıklar
* Kemikli balıklar takımı.

yassı kadayıf
* Yuvarlak ve kalın, 7-8 cm çapında hazır yufka ve bu yufkadan yapılan tatlı.

yassı solucanlar
* Tenya ve kelebek asalağı gibi, vücutları yassı ve uzun olan solucanlar takımı.

yassı solungaçlılar
* Midye, deniztarağı gibi kavkıları iki çenekli ve çoğu yenilen yumuşakçalar sınıfı.

yassıca
* Yassı durumda.

yassılama
* Yassılamak işi.

yassılamak
* Yassı duruma getirmek.

yassılanma
* Yassılanmak, yassılaşmak işi.

yassılanmak
* Yassı duruma gelmek, yassı olmak.

yassılaşma
* Yassılaşmak işi veya durumu.

yassılaşmak
* Yassı durumuna gelmek, yassı olmak.

yassılaştırma
* Yassılaştırmak işi.

yassılaştırmak
* Yassı duruma getirmek.

yassılık
* Yassı olma durumu.

yassılma
* Yassılmak işi veya durumu.

yassılmak
* Yassı duruma gelmek, yassılaşmak.

yassıltma
* Yassıltmak işi.

yassıltmak
* Yassı duruma getirmek, yassılaştırmak.

yastağaç
* Üstünde hamur açılan, yemek yenilen tahta.

yastama
* Yastamak işi.

yastamak
* Dayamak, yaslanmak.

yastık
* Başın altına koymak veya sırtı dayamak için kullanılan, içi yün, pamuk, kuş tüyü gibi şeylerle doldurulmuş küçük minder.
* Bu biçimde yapılmış ve türlü işlerde kullanılan şey.
* Fide yetiştirmek için ince toprak ve gübreden hazırlanmış yüksekçe yer.
* Yapılarda, makinelerde bazı bölümlerin üzerine dayandığı parça.

yastık bıyık
* Yana yatmış ve uzamış bıyık.

yastık kılıfı
* Yastığa geçirilen koruyucu kılıf.

yastık takoz
* Direk başı ile tavan arasına yerleştirilen, tavanın yükünü direğe ileten ve esneklik sağlayan küçük ağaç parçası.

yastıklama
* Fide yetiştirmek için yastık yapma yöntemi.
* (kömürü ocakta) Yastık durumuna getirme, yığma.

yastıklı
* Yastığı olan, içinde yastık bulunan.

yaş
* Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman, sin (II).
* Hayatın çeşitli evrelerinden her biri, çağ.
* Bir kurum, bir kuruluş, düzen vb. nin kurulduğundan bu yana geçen zaman.
* Bir gök cisminin oluşmaya başladığı günden bu güne kadar geçirdiği zaman süresi.

yaş
* Nemli, ıslak.
* Kendi suyunu, canlılığını yitirmemiş, kurumamış, kurutulmamış, taze.
* Ağlandığında gözlerden akan berrak sıvı, göz yaşı.
* Kötü, korkulu, zor.

yaş akıtmak (veya dökmek)
* ağlamak.

yaş baş
* Hayatı boyunca kazanılan tecrübelerin ve görgünün tümü.

yaş çayır
* Bütün yaz mevsimi boyunca yaş ve rutubetli olan topraklarda gelişen, üç köşeli otlar ve sazların da bulunduğu tabiî çayır.

yaş dönümü
* Kadınlarda doğurma yeteneğinin sona ermesi, menopoz.
* Erkeklerde, er bezlerinin salgıladıkları hormon miktarının giderek azalması sonucu cinsel gücün azalması, andropoz.

yaş günü
* Birinin doğduğu günün yıl dönümü.

yaş haddi
* Bir görevlinin görevinde kalmasına yasanın izin verdiği en ileri yaş.

yaş ilerlemek
* yaşlanmak, ihtiyarlamak.

yaş kesim
* Tabandan sızma veya toplanma suretiyle yer altından sulanan veya çoğu zaman yaş bir durumda olan arazi.

yaş pasta
* Krem ve krema ile yaş meyvelerle yapılmış pasta.

yaş sebze
* Taze sebze.

yaş sınırı
* Yaş haddi.

yaş tahtaya (veya yere) basmak
* bir işte uyanık davranmamak yüzünden aldanmak.

yaş üzüm
* Taze üzüm.

yaş yetmiş, iş bitmiş
* çok ihtiyar kimseler için kullanılır.

yaşa
* Hoşnutluk, sevinç gibi duyguları anlatmak için söylenir.

yaşam

* Hayat.

yaşam biçimi
* Hayat tarzı.

yaşam düzeyi
* Hayat düzeyi veya seviyesi.

yaşam felsefesi
* Hayat felsefesi.

yaşam güvencesi
* Bkz. hayat sigortası.

yaşam koşulları
* Hayat şartları.

yaşam öyküsü
* Hayat hikâyesi.

yaşam sigortası
* Hayat sigortası.

yaşam standardı
* Hayat standardı.

yaşama
* Yaşamak işi.

yaşama çabası
* Canlı varlıkların bulundukları çevrenin her türlü zorluğu karşısında yaşayabilmek için verdikleri savaş.

yaşama gücü
* Hayatın zorluklarına karşı mücadele etme gücü veya kuvveti.

yaşama sevinci
* Maddî, manevî mutluluk içinde devamlı yaşamak.
* Hâlinden, yaşantısından memnun olma duygusu.
* Acıyı bal eylemek, sürekli hoşgörü içinde olmak.

yaşama uğraşısı
* Yaşama çabası.

yaşamaca
* Yaşadığı kadar, yaşama süresince, kaydıhayatla.

yaşamak
* Canlılığını, hayatını sürdürmek; sağ olmak.
* Varlığını sürdürmek.
* Oturmak,.eğleşmek.
* Geçinmek.
* Herhangi bir durumda bulunmak veya olmak.
* Sürmek, devam etmek.
* Varlık, endişesiz, hoş vakit geçirmek, keyif sürmek.
* Keyfi yerine gelmek, mutlu olmak, işleri yolunda olmak.
* Bir durumu yaşar gibi olmak, bir durumla özdeşleşmek, duymak, hissetmek.
* Görüp geçirmek, başından geçmek.

yaşamsal
* Hayatî.

yaşanası

* Yaşama arzusu.

yaşanılma
* Yaşanılmak, yaşanmak işi.

yaşanılmak
* Herhangi bir kimse yaşamak.

yaşanma
* Yaşanmak işi veya durumu.

yaşanmak
* Yaşamak işi yapılmak.

yaşanmışlık
* Geçmişte yaşanan, anıları süsleyen ve özlenen hayat.

yaşantı
* Yaşanılanlardan, görülenlerden, duyulanlardan, edinilenlerden sonra kişide kalan, şey, hayat tecrübesi.
* Yaşanılan bir an, hayatın bir bölümü.
* Hayat tarzı, içinde yaşanılan şartların tümü, hayat.

yaşarlık
* Canlılığını sürdürme durumu, hayatiyet.

yaşarma
* Yaşarmak işi.

yaşarmak
* Islanmak, nemlenmek.
* Yaşla dolmak.

yaşartıcı
* (göz için) Yaşarmaya yol açan, sebep olan (nesne, olay vb.).

yaşartma
* Yaşartmak işi veya durumu.

yaşartmak
* Yaşarmasına sebep olmak.

yaşasın
* Bkz. yaşa.

yaşatıcı
* Yaşamasını sağlayan.

yaşatkan
* Hayatın sürmesini, büyümeyi, çoğalmayı sağlayan.

yaşatkan sinir sistemi
* Sempatik ve parasempatik sinir sistemlerinin oluşturduğu, düzensiz hareketleri düzenleyen sinir sistemi.

yaşatma
* Yaşatmak işi.

yaşatmak
* Yaşamasını sağlamak veya yaşamasına imkân vermek.
* Daha iyi ve zengin bir hayat sürmesini sağlamak.
* Keyiflendirmek, mutlu etmek.
* Sürdürmek, devam ettirmek.

yaşatmamak
* herhangi bir yerde barınmasına imkân vermemek.

yaşayış
* Yaşamak işi veya biçimi.

yaşı benzemesin
* erken ölmüş birine herhangi bir yönden benzetilen bir kimse için "aynı yaşta ölmesin" anlamında söylenir.

yaşı ne, başı ne?
* konuşulan iş, için genç bir kimsenin yaşının ve görgüsünün elverişli olmadığını anlatır.

yaşı yerde (veya toprakta) sayılası
* "ölsün" anlamında bir ilenme.

yaşın yaşın
* Gizli gizli, için için, gizli saklı olarak.

yaşında
* bir yaşında.

yaşını almak (veya yaşını başına almak)
* yaşı ilerlemiş olmak.

yaşını bitirmek
* öngörülen belli bir yaş sınırına varmak.

yaşını doldurmak
* öngörülen belli bir yaş sınırına ulaşmak.

yaşını içine akıtmak
* duyduğu acıyı, üzüntüyü sezdirmemek.

yaşıt
* Yaşları birbirine eşit olan; aynı yaşta olan (kimselerden her biri), akran.

yaşıtlık
* Yaşıt olma durumu.

yaşlanma
* Yaşlanmak işi.

yaşlanmak
* Yaşı ilerlemek, ihtiyarlığa yaklaşmak.

yaşlara boğulmak
* çok ağlamak.

yaşlı
* Yaşı ilerlemiş, ihtiyar.
* Yaşı ilerlemiş kimse.

yaşlı
* (göz için) Yaşla dolmuş.

yaşlı başlı
* Yaşlı ve görgülü, olgun.

yaşlıca
* Biraz yaşlı olan.

yaşlıca başlıca

* Yaşı biraz geçkin durumunda olan (kimse).

yaşlık
* Yaş (II) olma durumu veya yaş yer, ıslaklık, höl, öl, rutubet.

yaşlılar yurdu
* Huzur evi.

yaşlılık
* Yaşlı olma durumu.

yaşlılık bilimi
* Geriatri.

yaşlılık sigortası
* Çalışanlara emekli olduktan sonra aylık veya toptan ödeme sağlayan sigorta türü.

yaşmak
* Kadınların ferace ile birlikte kullandıkları, gözleri açıkta bırakan, ince yüz örtüsü.
* Başla birlikte yüzü, ağzı kapatan örtü.

yaşmaklama
* Yaşmaklamak işi.

yaşmaklamak
* Yaşmakla yüzünü örtmek.

yaşmaklanma
* Yaşmaklanmak işi.

yaşmaklanmak
* Yaşmakla örtünmek.

yaşmaklı
* Yaşmak örtünmüş.

yaşmaksız
* Yaşmak örtünmemiş.

yaşta kalmış, kavat pabucu (gibi)
* çaresiz, kırgın, üzgün.

yat
* Kalkan ve zırh gibi korunma aracı.

yat
* Özel gezinti gemisi.

yat borusu
* Yatma saatini bildiren boru.

yat kulübü
* Yatçılık sporunun gelişmesini ve faaliyetini düzenleyen kuruluş.

yatağa (veya yataklara) düşmek
* yataktan kalkamayacak kadar hasta olmak.

yatağa bağlamak
* yataktan kalkamayacak kadar hasta etmek.

yatağa serilmek
* yatağa bitkin, yorgun bır durumda uzanıp yatmak.

yatağan
* Namlusu kavisli, iki yanı da kesici, bir tür uzun savaş bıçağı.

yatağına girmek
* (kadın) biriyle evlilik dışı ilişkide bulunmak.

yatağını ayırmak
* ayrı yatakta yatmak.

yatak
* Uyumak, dinlenmek gibi amaçlarla üzerine veya içine yatılan eşya.
* Yün, pamuk, kuş tüyü vb.maddelere kılıf geçirerek yapılan şilte.
* Üzerine şilte konulan karyola, somya, kerevet vb.
* Üzerinde yatılabilecek her türlü şey.
* Irmak, çay, dere gibi suların, içinde aktıkları yer, akak, mecra.
* Katmanlaşmış herhangi bir madde yığını.
* Bir şeyin çok bulunduğu yer.
* Katmanlı bir kaya bütününde maden filizi veya taş döküntüsünden oluşan çok ince tabaka.
* Maden veya fosil ocaklarında birbirini izleyen iki maden, taş veya kömür tabakası arasında uzanan damar.
* Çanak biçimindeki bir havzada veya buna benzer bir oluşumda toplanmış petrol birikintisi.
* Gizli barınak veya bir suçluyu gizlice barındıran yer.
* Makinelerde hareketli bölümleri içine alan hareketli veya sabit parça.
* Fideleri gömmek için toprakta açılan çukur.
* Turunçgilleri ve yumurta gibi ürünleri korumak üzere saman vb. den yararlanılarak yapılan yer.

yatak çarşafı
* Yatakta şiltenin üzerine serilen çarşaf.

yatak çekmek
* çok bitkin ve güçsüz olmak.

yatak liman
* Büyük donanmaların barınmasına elverişli liman.

yatak limonu
* İşlenmiş limon.

yatak mobilya
* Boyutları ve şekli insan vücudunun ölçülerine uygun olan ve rahat yatmayı sağlayan, yatma yüzeyi elâstik malzemeden yapılmış mobilya.

yatak odası
* Yatmak için kullanılan oda.

yatak örtüsü
* Yatağın üzerine serilen örtü.

yatak takımı
* Karyola, komodin, gardırop ve şilte, yorgan, yastık gibi şeylerden oluşan bütün.

yatak yapmak (veya sermek)
* yatacak yer hazırlamak.

yatak yorgan (veya yatak döşek) yatmak
* Bkz. yorgan döşek yatmak.

yatakçı
* Sancak beyleri ve beylerbeyince geceleyin çarşıları beklemekle görevlendirilen halktan kimse.

yatakhane
* Okul, fabrika gibi kalabalık yerlerde yatakların konulduğu yer.

* Yatılı okullarda yatılan yer.

yataklı
* Yatağı olan.
* Yatağı derin.
* Yataklı vagon.

yataklı vagon
* Kompartımanları tek veya çift yatak alacak biçimde düzenlenmiş vagon.

yataklık
* Üzerine yatak serilen tahta veya maden kerevet, karyola.
* Suçluları barındırma, gizlice yardım etme.
* Herhangi bir sayıda yatağı olan, yatak alabilen.

yataklık yapmak (veya etmek)
* suçluları gizlice barındırmak, suçlulara yardım etmek.

yatalak
* İnme veya sakatlık gibi bir sebeple yataktan kalkamayan (kimse).

yatalak olmak
* yataktan kalkamayacak durumda kalmak.

yatar koltuk
* Gerektiğinde arkalığı geriye doğru yatan koltuk.

yatay
* Durgun bir su yüzeyine paralel, düşey doğrultusuna dikey olan, ufkî.

yatay geçiş
* Eğitimde bir okuldan bir okula yönetmeliklerin elverdiği ölçüde yapılan geçiş.

yatay seren
* Üzerine dört köşeli yelken açılan ve bir direğe yatay olarak takılan seren.

yatçı
* Yat turizmiyle uğraşan kimse.
* Yat yapan veya satan kimse.
* Yat ile seyahat etmeyi seven kimse.

yatçılık
* Yat turizmiyle uğraşma.

yatı
* Geceyi geçirmek için bir yere gitme.

yatık
* Dik olmayan, eğik, yatırılmış bir durumda olan.
* Zamanla dayanıklılığını yitirmiş.
* Çevrilmiş, devrik.
* Yayvan su kabı.

yatık çit
* Kışı çok soğuk geçen ve çok kar yağan bölgelerde, tellerin kopmasını önlemek üzere, kullanılmadığı zaman çit kazıklarından çıkartılarak yere yayılan ve gerektiği zaman yine çit kazıklarına takılan tel çit.

yatık doğru
* Yatık biçimde çizilen doğru.

yatık yazı
* Yazı yönüne doğru eğik olan yazı.

yatılı
* Geceleri de kalınıp yatılan (okul vb.), leylî.
* Geceleri de kalıp yatan (öğrenci, konuk), leylî.

yatılma
* Yatılmak işi.

yatılmak
* Yatmak işi yapılmak.

yatım
* Gemi direklerinin başa veya kıça doğru olan eğimi.

yatıp kalkıp
* her zaman, hep.

yatıp kalkmak
* gecelerini geçirmek.
* cinsel ilişkede bulunmak.

yatır
* Belli bir yerde mezarı olan, doğaüstü gücü bulunduğuna ve insanlara yardım ettiğine inanılan ölü, evliya.

yatırılma
* Yatırılmak işi.

yatırılmak
* Yatırmak işi yapılmak.

yatırım
* Yatırmak işi.
* Parayı, gelir getirici, taşınır veya taşınmaz bir mala yatırma, mevduat, plâsman.
* Millî ekonominin veya bir ticaret kuruluşunun üretim ve hizmet gücünü artırıcı nitelikte olan aktif değerlerine yapılan yeni eklemeler, envestisman.
* Bir çıkar veya kazanç sağlamak için yapılan davranış.

yatırım bankası
* Yatırım finansmanı ve harcamalarını karşılamak üzere kurulan banka.

yatırım yapmak
* gelir amacıyla bir işe para yatırmak.
* ileride bir çıkar veya kazanç sağlamak için önceden ortam hazırlamak.

yatırımcı
* Yatırım yapan kimse.

yatırma
* Yatırmak işi.

yatırmak
* Bir kimsenin bir yere yatmasını sağlamak.
* Uyutmak.
* Eğmek, yatık duruma getirmek.
* Konuk etmek.
* Parayı, işletmek amacıyla bir yere vermek.
* Parayı bir kuruluşa vermek, teslim etmek.
* Bir yiyeceği korumak veya tatlandırmak amacıyla tuz, soğan, şarap vb. de bir süre bekletmek.
* Düzeltmek, bastırmak, yassıltmak.
* Harcamak.

yatısız

* Geceleri kalınıp yatılmayan.
* Geceleri kalıp yatmayan, gündüzlü, neharî.

yatış
* Yatmak işi veya biçimi.

yatışma
* Yatışmak işi.

yatışmak
* Hızı, etkisi azalmak, aşırılığı geçmek.
* (coşku, sinir, korku için) Etkisi azalmak, geçmek, sakinleşmek.
* (ayaklanma, kargaşa için) Sakinleşmek, durulmak.
* Yan yana, kucak kucağa yatmak.

yatıştırıcı
* Yatışma özelliği olan, yatıştıran, sakinleştiren.
* Ağrıyı, sızıyı gideren (ilâç), müsekkin.

yatıştırma
* Yatıştırmak işi.

yatıştırmak
* Bir kargaşayı, ayaklanmayı bastırmak.
* Ölçülü, ılımlı, sakin davranmasını sağlamak, sakinleştirmek.
* Yumuşatmak, razı etmek.

yatkın
* Bir yana eğilmiş, yatık.
* Çok durmaktan sağlamlığını yitirmiş, çürük.
* Benimsemiş, alışmış, eğilimli.
* (bir işte) Yetenekli, becerikli.

yatkınlaşma
* Yatkınlaşmak işi.

yatkınlaşmak
* Yatkın duruma gelmek.

yatkınlık
* Yatkın olma durumu.
* Alışkanlıktan doğan yeti, meleke, mümarese.

yatma
* Yatmak işi.

yatmak
* Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.
* Uyumak veya dinlenmek için yatağa girmek.
* Yatay veya yataya yakın bir duruma gelmek, eğilmek.
* Hastalık sebebiyle yatakta kalmak.
* Geceyi geçirmek üzere bir yerde kalmak.
* Boş yere beklemek.
* İşlemez, çalışmaz durumda kalmak.
* Bir özellik kazanmak için bir şeyin içinde beklemek.
* Hapsedilmek.
* (ölü) Gömülmüş olmak.
* Düz bir duruma gelmek, düzleşmek.
* Bulunmak, var olmak.
* Olumsuz veya başarısız bir sonuç almak.
* İşsiz kalmak, çalışmamak.
* Cinsel ilişkide bulunmak.

* Bir düşünceyi veya bir öneriyi benimsemek, razı olmak.
* Heves etmek, eğilmek.

yatmalık
* Yatılacak yer veya bölüm.

yatsı
* Güneşin batmasından bir buçuk, iki saat sonraki vakit.
* Akşam namazından sonra yatmadan önce okunan ezan veya kılınan namaz.

yatsı ezanı
* Yatsı namazı için okunan ezan.

yatsı namazı
* Yatsı vaktinde kılınan 13 rekâtlık namaz.

yatuğan
* Kanun, santur gibi sazların ortak adı.

yatuk
* Yatuğan.

yavan
* Yağı az.
* Katıksız.
* Hoşa gitmeyen, tatsız.
* Görgüsüz, bilgisiz.
* Yoz.

yavanlaşma
* Yavanlaşmak işi.

yavanlaşmak
* Yavan duruma gelmek.
* Yozlaşmak.

yavanlaştırma
* Yavanlaştırmak işi.

yavanlaştırmak
* Yavan duruma getirmek.

yavanlık
* Yavan olma durumu.

yavaş
* Hızlı olmayan.
* Yumuşak huylu, yumuşak başlı.
* Alçak, hafif.
* Hızlı olmayarak.

yavaş gel! (veya ol!)
* abartarak konuşanlar için kullanılır.

yavaş tütün
* Sert olmayan tütün.

yavaş yavaş
* Azar azar ağır ağır.
* Gitgide.

yavaş!

* dikkat et, acele etme!.

yavaşa
* Huysuz atları yola getirmek için dudaklarına takılan tahta kıskaç.

yavaşça
* Oldukça yavaş, usulca.

yavaşça yavaşça
* Yavaş yavaş.

yavaşçacık
* Çok yavaş, usulcacık.

yavaşlama
* Yavaşlamak işi.

yavaşlamak
* Yavaş gitmeye başlamak, hızını azaltmak, yavaş olmak.

yavaşlatılma
* Yavaşlatılmak işi.

yavaşlatılmak
* Yavaşlatmak işi yapılmak.

yavaşlatılmış
* Yavaşlatmak işi yapılmış.

yavaşlatılmış hareket
* (film için) Hızlı hareketlerin ayrıntılarını gözlemeye yarayan sinema düzeni.

yavaşlatma
* Yavaşlatmak işi.

yavaşlatmak
* Yavaşlamasını sağlamak, yavaşlamasına yol açmak, hızını kesmek.

yavaşlık
* Yavaş olma durumu.

yavaştan almak
* ılımlı davranmak.
* işi gereken sürede yapmamak.

yave
* Saçma, saçma sapan söz.

yaver
* Yardımcı.
* Devlet ve hükûmet başkanlarıyla komutanların yanında bulunan ve onların buyruklarını yazmakla, gereğinde yerine ulaştırmakla görevli subay, emir subayı.

yaver gitmek
* (şans, talih için) uygun gitmek.

yaverlik
* Yaver olma durumu.
* Yaverin görevi veya makamı.

yavru
* Yeni doğmuş hayvan veya insan.

* Çocuk, evlât.
* Bir şeyin küçüğü.
* Güzel, alımlı genç kız.

yavru atmak
* gebe hayvan yavrusunu düşürmek.

yavru kapı
* Kuzu kapı.

yavruağzı
* Kavuniçi ile pembe arası bir renk.
* Bu renkte olan.

yavrucağız
* Kendisine şefkat ve acıma duyulan küçük çocuk.

yavrucak
* (acıma, sevgi, sevecenlik duygusu ile) Yavru.

yavrucuk
* (sevgi veya acıma duygusu ile) Yavru.

yavrukurt
* Küçük yaşta izci çocuk.

yavrulama
* Yavrulamak işi.

yavrulamak
* (hayvan için) Doğurmak.

yavrum
* sevecen bir seslenme olarak kullanılır.

yavsı
* Bir tür kene.

yavşak
* Bit yavrusu, sirke.
* Geveze, yılışık (kimse).

yavşan otu
* Sıracagillerden, mavi ve beyaz renkte çiçekler açan bir bitki (Artemisia).

yavuklama
* Yavuklamak işi.

yavuklamak
* Nişanlamak.

yavuklanma
* Yavuklanmak işi.

yavuklanmak
* Biriyle nişanlanmak.

yavuklu
* Sözlü, nişanlı.
* Sevgili.

yavuz

* Kötü, fena.
* Güçlü, çetin.
* İyi, gürbüz, güzel.

yavuz hırsız ev sahibini bastırır
* biri, suçunu zarar verdiği kimseye yüklediğinde söylenir.

yavuzca
* Yavuz bir biçimde olan.

yavuzlanma
* Yavuzlanmak işi veya durumu.

yavuzlanmak
* Yavuz gibi olmak, yavuz durumuna gelmek.
* Sertleşmek, çetinleşmek, kabadayılaşmak.

yavuzlaşma
* Yavuzlaşmak, yavuzlanmak işi.

yavuzlaşmak
* Yavuz duruma gelmek.
* Sertleşmek, kabadayılaşmak.

yavuzluk
* Yavuz olma durumu, yavuzca davranış.

Yay
* Zodyak üzerinde, Akrep ile Oğlak arasında bulunan burç, Zodyak.

yay
* Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.
* Çeşitli amaçlarla ve çeşitli biçimlerde yapılan esnek makine bölümleri.
* Keman, viyolonsel gibi çalgılarda, titreşim yoluyla ses çıkarmaya yarayan parça.
* Bir eğriden alınan parça.
* Zemberek.
* Hallacın pamuk veya yünü atmak için tokmak yardımıyla kullandığı araç.

yay ayraç
* Cümle içinde geçen bir sözü metin dışı tutmak için o sözün başına ve sonuna getirilen yay biçimindeki işaret, parantez.

yay gibi
* eğri.
* çok gergin.

yay kabzası
* Ok yaylarının elle tutulan, şişkince olan orta kısmı.

yay kolu
* Ok yaylarının esneyen uçlarının her iki yanı.

yaya
* Yürüyerek giden (kimse).
* Yürüyerek, yayan.

yaya bırakmak

yaya çivisi
* Yollarda ve özellikle kavşaklarda yayaların geçeceği bölümü belirtmek için asfalta çakılan çok büyük başlı, parlak çivi.

yaya geçidi
* Caddelerde yayaların geçmesi için ayrılmış bölüm.

yaya kaldın tatar ağası
* istediğini elde edemeyen, başarısızlığa uğrayan kimseler için kullanılır.

yaya kaldırımı
* Caddelerin iki yanında yayalara ayrılmış yol.

yaya kalmak
* istediği şeyi yapamaz duruma gelmek.
* yardımcısız kalmak.

yaya köprüsü
* Caddelerde yayaların geçmesi için yapılmış köprü.

yaya yolu
* Sadece yayaların kullanmasına ayrılan yol.

yayalık
* Yaya olma durumu, yürüyerek gitme.

yayan
* Yürüyerek.
* Yaya yürüyen.
* Bilgisiz.

yayan yapıldak
* Yayan ve yalın ayak.

yayçizer
* Yay veya çember çizmekte, ölçmekte kullanılan araç, pergel.

yaydırma
* Yaydırmak işi.

yaydırmak
* Yaymak işini yaptırmak, yayılmasını sağlamak.

yaygara
* Gereksiz olarak yüksek sesle bağırıp çağırma.
* Şikâyet, sızlama.

yaygara koparmak (veya yaygarayı basmak)
* bağırıp çağırmak.

yaygaracı
* Gerekli gereksiz çok bağırıp çağıran, şamatacı, şirret.

yaygaracılık
* Yaygaracı olma durumu, şirretlik.

yaygı
* Yere veya döşeme üzerine serilen örtü, yazgı.

yaygı balığı
* Serin ve ılık sularda yaşayan beyaz etli bir tür balık.

yaygın
* Çoğu kimselerce duyulmuş, öğrenilmiş, kullanılmış veya benimsenmiş olan.
* Çoğu kimselerde görülen, beğenilen, sevilen.
* Sınırı genişlemiş.

yaygın eğitim

* Örgün eğitim imkânlarından hiç yararlanmamış olanlara, gittikleri okuldan erken ayrılanlara veya örgün eğitim kurumlarında okumakta olanlara ve meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitim.

yaygın öğretim

* Yaygın eğitim sistemi ile gerçekleştirilen öğretim.

yaygın yanlış

* Genelleştiği için yanlışlığına önem verilmeden kullanılagelen (söz, deyim, terim), galatımeşhur.

yaygınlaşma

* Yaygınlaşmak işi.

yaygınlaşmak

* Yaygın duruma gelmek, yayılmak.

yaygınlaştırma

* Yaygınlaştırmak işi.

yaygınlaştırmak

* Yaygın durumu getirmek.

yaygınlık

* Yaygın olma durumu.

yayık

* Tereyağı çıkarmak için sütün içinde dövüldüğü veya çalkalandığı kap.

yayık

* Yayılmış, yayvan.

yayık ağızlı

* Kelimeleri yaya yaya söyleyen.

yayık dövmek

* yayık yaymak.

yayık makinesi

* Süt işleme makinesi.

yayık yayık

* (konuşma için) Heceleri uzatarak.

yayık yaymak

* sütün ayranını ve yağını ayırmak için yayığı çalkalamak.

yayıklama

* Yayıklamak işi veya durumu.

yayıklamak

* Yayıkta dövmek.

yayılı

* Yayılmış, serilmiş.

yayılımcı

* Emperyalist.

yayılımcılık

* Emperyalizm.

yayılış
* Yayılmak işi veya biçimi.

yayılma
* Yayılmak işi, intişar.
* Işığın, bir kaynaktan çıkarak doğru çizgiler durumunda türlü yönlere dağılması.

yayılma hızı
* Yayılma işleminin gerçekleştiği zaman birimi.

yayılmacı
* Yayılmacılık yanlısı olan kimse, emperyalist.

yayılmacılık
* Kendi sınırları ötesinde toprak ve sömürü ekonomik çıkarlar peşinde koşan zihniyetin tutumu, emperyalizm.

yayılmak
* Yaymak işine konu olmak veya yaymak işi yapılmak.
* Hastalık, pek çok kimseye geçmek veya bulaşmak.
* Genelleşmek.
* Genişlemek, büyümek.
* Serilmek, döşenmek.
* Ayrıntıya girmek, açılmak.
* (sürü için) Otlamak.
* Rahat bir biçimde, sere serpe oturmak.

yayım
* Kitap, gazete gibi okunacak şeylerin basılıp dağıtılması.
* Herhangi bir eserin radyo ve televizyon aracılığıyla dinleyiciye, seyirciye ulaştırılması, neşir.

yayımcı
* Bir sanatçının, bir yazarın eserini yayımlayıp satışını sağlayan kimse veya kuruluş, naşir, tâbi, editör.
* Herhangi bir eserin radyo ve televizyon aracılığıyla dinleyiciye, seyirciye ulaştırılmasını sağlayan kimse.

yayımcılık
* Yayımcının yaptığı iş, naşirlik, tâbilik, editörlük.

yayımlama
* Yayımlamak işi.

yayımlamak
* Kitap, gazete, dergi gibi şeyleri basmak ve dağıtmak, neşretmek.
* Dinlenilecek, görülecek şeyleri radyo ve televizyonla sunmak, bildirmek, duyurmak.
* Resmen bildirmek, açıklamak, ilân etmek.

yayımlanma
* Yayımlanmak işi.

yayımlanmak
* Yayımlanmak işi yapılmak.

yayımlatma
* Yayımlatmak işi.

yayımlatmak
* Yayımlanmasına sebep olmak, yayımlanmasına imkân sağlamak.

yayın
* Basılıp satışa çıkarılan kitap, gazete gibi okunan veya radyo ve televizyon aracılığıyla halka sunulan, duyurulan, iletilen şey, neşriyat.

yayın balığı
* Yayın balığıgillerden, başı büyük, ağzı geniş, derisi pulsuz, vücudu uzun, lezzetli, iri bir tatlı su balığı (Silurus glanis).

yayın balığıgiller
* Örnek hayvanı yayın balığı olan, Amerika, Afrika ve Asya'nın tatlı sularında yaşayan bir familya.

yayın dışı
* Normal yayımın yapıldığı zamanın dışında olan durum.

yayın evi
* Dergi, kitap vb. ni yayımlayan veya satan kuruluş.

yayıncı
* Yayın işiyle uğraşan kimse veya kuruluş.

yayındırıcı
* Işığın yayınmasını sağlamak için ışık kaynağı önünde konulan türlü yapıda yüzeyler.

yayındırma
* Bir ışığı, pürüzlü bir yüzeyde yansıtma.

yayınık
* Pürüzlü yüzeyde yansıyan (ışık).

yayınım
* Yayınma.

yayınispî
* Bkz. nispet eki.

yayınma
* Işığın, pürüzleri bulunan bir yüzeyin her noktasında yansıyarak pek çok doğrultuda yayılması olayı.

yayıntı
* Yayılmış, dağılmış şeyler.
* İçinde radyoaktif elementler bulunan bir kaptan yayılan gaz veya sıvı.

yayış
* Yaymak işi veya biçimi.

yayla
* Akarsularla derin bir biçimde yarılmış, parçalanmış, üzerinde düzlüklerin belirgin olarak bulunduğu, deniz yüzeyinden yüksek yeryüzü parçası, plato.
* Dağlık, yüksek bölgelerde, kışın hayat şartları güç olduğu için boş bırakılan, yazınsa havası iyi ve serin olan, hayvan otlatma veya dinlenme yeri.

yayla çayırı
* Yaylalarda derin ve rutubetli toprağa sahip alanlarda gelişen tabiî çayır.

yayla çiçeği
* Çiçekleri sarı renkte, özel kokulu çok yıllık ve otsu bir bitki, ölmez çiçek (Helichrysum).

yayla çorbası
* Yoğurt, un, yumurta sarısı, yağ gibi maddelerle pişirilen çorba.

yayla gülü
* Bkz. ölmez çiçek.

yayla havası
* Yayla gibi yüksek yerlerin temiz havası.

yayla kekiği
* Bkz. mercanköşk.

yayla salatası
* Karışık yeşil salata.

yayla yavşanı
* Tüylü dalak otu.

yaylacı
* Yaylaya çıkan kimse.

yaylacılık
* Yaylaya çıkma durumu.
* Koyun ve sığır sürülerinin yazın yaylaya çıkarılması.

yaylak
* Hayvanların yayılıp otlamasına uygun yer, otlak.

yaylakıye
* Sürü sahiplerinin yaylak sahiplerine verdikleri kira.

yaylama
* Yaylamak işi.

yaylamak
* Yazın yaylada oturmak, yaylaya çıkmak.

yaylandırma
* Yaylandırmak işi.

yaylandırmak
* Yaylar aracılığıyla hareketliliğini sağlamak.
* Altında yay varmış gibi esnetmek.

yaylanma
* Yaylanmak işi.

yaylanmak
* Yaylar üzerinde hareket etmek.
* Bacakları dizden esneterek yay üzerindeymiş gibi sallanmak.
* Çekilip gitmek.

yaylı
* Yayı olan.
* Ok ve yayla silâhlanmış.
* Üstü ve yanları kapalı, dört tekerlekli, altında yayları olan, atla çekilen bir tür binek arabası.

yaylı araba
* Yaylı.

yaylı çalgılar
* Keman, kemençe, viyolonsel gibi yayla çalınan çalgılar.

yaylı sazlar
* Bkz. yaylı çalgılar.

yaylı tambur
* Yayla çalınan bir tambur türü.

yaylı terazi

* Yay düzeni ile yapılmış tartı aleti.

yaylım
* Yayılmak, dağılmak işi.
* Yaylak, otlak.

yaylım ateş
* Birden çok ateşli silâhın aynı zamanda ateş etmesi.
* Hep birlikte sözle veya yazıyla hücum etmek.

yaylım ateşi
* Bkz. yaylım ateş.

yayma
* Yaymak işi.
* Yaymacının sattığı şeylerden oluşan sergi.

yaymacı
* Pazarlarda veya sokaklarda sergi açıp ufak tefek ve hırdavat satan kimse.

yaymacılık
* Yaymacının yaptığı iş.

yaymak
* Bir şeyi açarak, düzelterek bir alanı örtecek biçimde sermek.
* Birçok kimseye duyurmak.
* Çevreye dağılmasına sebep olmak.
* Sınırı genişletmek.
* Otlatmak.
* Dağınık ve düzensiz bir biçimde saçmak, dağıtmak.

yayvan
* Eni boyundan ve derinliğinden çok olan, basık ve geniş.

yayvan yayvan
* Yayarak, sesleri uzatarak.

yayvanlaşma
* Yayvanlaşmak işi.

yayvanlaşmak
* Yayvan duruma gelmek.

yayvanlık
* Yayvan olma durumu.

yaz
* (kuzey yarım küre için) Yılın, haziranın 21 'inde başlayıp eylülün 23 'üne kadar süren, ilkbaharla sonbahar arasındaki sıcak mevsimi.

yaz dönemi
* Yaz süresine rastlayan, yazın yapılan (şey).

yaz dönencesi
* Bkz. Yengeç dönencesi.

yaz helvası
* Yaz aylarında yapılan helva.

yaz kış
* Bütün yıl boyunca.

yaz saati
* Bazı ülkelerde, günlerin daha uzun olduğu yaz mevsiminde, saatleri bir veya iki saat ileri alarak elde edilen saat düzeni.

yaz sömestri
* Eğitim ve öğretim kurumlarında ikinci yarıyıl.

yaz uykusu
* Öğle saatlerinde uyunan uyku.

yaz yağmuru
* Anî yağan ve çabuk geçen yağmur.

yaza çıkmak
* yaz mevsimine ulaşmak.

yazadurma
* Yazadurmak işi veya durumu.

yazadurmak
* Sürekli bir biçimde yazmak, yazmaya ara vermemek.

yazanak
* Herhangi bir işte, bir konuda yapılan inceleme, araştırma sonucunu, düşünceleri veya tespit edilenleri bildiren yazı, rapor.

yazar
* Bilim, edebiyat, sanat alanında kitap yazan kimse, müellif.
* Özellikle gazete ve dergilerde herhangi bir konuda yazı yazan kimse, muharrir.

yazar çizer
* Yazarlıkla uğraşan (kimse).

yazar hakkı
* Yazarın eserin karşılığı olan telif ücreti veya kitap.

yazar kasa
* Alış veriş merkezlerinde hesap işini yapan makine.

yazarlık
* Yazar olma durumu veya yazarın mesleği.

yazboz tahtası
* Okullarda dışarı çıkan çocuğun dönüp dönmediğinin anlaşılması için girip çıkarken işaretlenen tahta.
* Kara tahta.

yazboz tahtasına çevirmek
* bir konuda art arda birbirini tutmayan kararlar almak.

yazdırma
* Yazdırmak işi.

yazdırmak
* Yazmak işini yaptırmak.

yazgı
* Bütün olmakta ve olacak olanları önceden ve değişmeyecek biçimde düzenlediğine inanılan doğaüstü güç, alın yazısı, kader, mukadderat.

yazgı
* Yaygı.

yazgıcı
* Yazgıcılık yanlısı olan (kimse), kaderci, fatalist.

yazgıcılık
* Her şeyin, alın yazısına göre önceden belirlenmiş olduğuna, insanın bu önceden belirlenmiş olan alın yazısını değiştiremeyeceğine inanan dünya görüşü, kadercilik, cebriye, fatalizm.

yazgısal
* Kadere, mukadderata ait.

yazı
* Düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesi, yazmak işi.
* Düşünceyi tespite yarayan işaretler düzeni, alfabe.
* Harfleri yazma biçimi.
* Herhangi bir harf düzeninde biçim ve sanat bakımından özellik gösteren tür.
* Herhangi bir konuda yazılmış bilim, düşünce ve sanat ürünü.
* Anlam, sanat veya biçim bakımından yazılan şey, makale.
* Bilinen yazıdan ayrı olan anlatım aracı.
* Alın yazısı, yazgı.
* Metal paraların üzerinde değeri yazılan yüzü.

yazı
* Düz yer, ova, kır.

yazı bilgisi
* El yazısından, yazının karakter ve duygularını anlamayı amaç edinen inceleme yöntemi, grafoloji.

yazı bilimci
* Yazı bilimi ile uğraşan kimse.

yazı bilimi
* El yazısından hareketle o kişinin karakterini ve kimliğini çıkarmayı amaç edinen bilim dalı.

yazı boyu
* Düz yer, ova boyunca.

yazı çevrimi
* Bir yazının bir başka dile çevrilmesi veya aktarılması.

yazı dili
* Bir ülkede konuşulan ağızlardan birinin yazılı anlatımlar için kabul edilmiş biçimi, standart dil.

yazı getirmek
* yazlık giysiler giymek.

yazı hayatı
* Yazarlık süresi veya günleri.

yazı işleri
* Bir daire veya kurumda yazışmaların yapıldığı bölüm.
* Bir gazete veya dergide yayımlanacak yazıları yazma ve düzenleme işi.

yazı kadrosu
* Gazete, dergi gibi bir yayında sürekli yazı yazanların tümü.

yazı kâğıdı
* Yazıyı güzel gösteren, mürekkebi dağıtmayan kaliteli bir cins kâğıt.

yazı kurulu
* Gazete, dergi gibi bir yayında yazı işlerini yürüten kimselerin oluşturduğu kurul.

yazı makinesi

* Tuşlara parmakla vurulunca, harflerin boyalı bir şerit yardımıyla kâğıt üzerine çıkması temeline göre çalışan makine, daktilo makinesi.

yazı masası
* Üzerinde yazı yazılan, genellikle çekmeceli masa.
* Alt dolapsız, bir veya iki alt dolaplı, genellikle oturarak ve elle yapılan büro işlerinde kullanılan mobilya.

yazı tahtası
* Okullarda üzerine yazı yazılan, genellikle kara tahta.

yazı takımı
* Yazı yazmakta kullanılan bütün araç gereç.

yazı tura
* Havaya atılan bir metal paranın, düştüğünde, üstte kalacak tarafını önceden bilmeye dayanan şans oyunu.

yazı tura atmak
* (bir oyunda) ilk başlayacak olanı tespit etmek amacıyla veya girişilen bir iddiada kazananı belirlemek için metal parayı havaya döndürerek atmak ve yere düştüğünde hangi yüzün üste geldiğine bakarak karar vermek.

yazı yaban
* Ova, kır.

yazıcı
* Orduda yazı işleri ile uğraşan er veya erbaş.
* Bir filmin yazılarını hazırlayan, yazıcı cihazı kullanan kimse.
* Yazar.
* Bilgisayarda hazırlanan metnin yazılı sayfa hâlinde dökümünü veren araç.

yazıcı cihazı
* Bir filmin yazılarının film üzerine basılmasını sağlayan araç.

yazıcı kadın
* Gelinlerin yüzünü boyayıp süsleyen kadın.

yazıcılık
* Orduda yazıcının görevi.
* Gelinlerin yüzünü boyayıp süsleme işi.

yazıhane
* Yazı ve danışma işlerinin yürütüldüğü iş yeri, büro.
* Yazı masası.

yazık
* Herkesi üzebilecek şey, günah.
* Acınma, üzüntü anlatır.
* Kınama anlatır.

yazık etmek (veya olmak)
* bir şey veya kimseye zarar vermek (verilmek).

yazık günah
* Büyük üzüntü ve kınama anlatır.

yazıklanma
* Yazıklanmak işi, esef, teessüf.

yazıklanmak
* Üzülmek, acınmak, esef etmek, teessüf etmek.

yazıklar olsun
* üzüntü ve kınamanın çokluğunu anlatır.

yazıksız
* Günahsız.

yazıla
* Devlet dairelerinde yapılan müsveddenin düzeltilmesi yapıldıktan sonra yazılması için "yazılsın" emri.

yazılama
* Bir filmin gerekli yazılarını görüntü biçiminde gerçekleştirme.

yazılamak
* Yazı ile kirletme.

yazılı
* Yazılmış olan, muharrer.
* Üzerinde yazı bulunan, yazısı olan.
* Alna yazılmış olduğuna inanılan, mukadder.
* Yazılı olarak yapılan (sınav).

yazılı bildirim
* Herhangi bir resmî işlemin, ilgili kişiye yazılı olarak bildirilmesi.

yazılı emir
* Kamu hizmeti ve görevlerinin yerine getirilmesi için üstün asta yazılı olarak verdiği veya daha önce sözlü olarak vermiş olduğu emrin yazıyla tekrarlanması.

yazılı hani
* Hanigillerden, uzunluğu 20-30 cm olan, Akdeniz'de yaşayan, eti yenen bir balık (Serranus scriba).

yazılı hukuk
* Yasama organı tarafindan kabul edilen ve yayınlanan hukuk.

yazılı imtihan
* Yazılı sınav.

yazılı kâğıdı
* Yazılı sınavda kullanılan ve cevapların yazıldığı kâğıt.

yazılı sınav
* Öğrencilerin ve değişik kurumlara alınacak görevlilerin bilgi ve becerilerini yazılı olarak ölçmeyi amaçlayan sınav.

yazılı yoklama
* Bkz. yazılı sınav.

yazılım
* Bir bilgisayarda donanıma hayat veren ve bilgi işlemde kullanılan programlar, yordamlar, programlama dilleri ve belgelemelerin tümü (Software).

yazılım dizgesi
* Yazılım sistemi.

yazılım paketi
* Genel iş uygulamalarına yönelik olarak tasarlanıp hazırlanan yazılım.

yazılım sistemi
* Bir bilgisayar sisteminde denetim işlerini gerçekleştirmek amacıyla geliştirilen yazılım.

yazılış
* Yazılmak işi veya biçimi.

yazılma

* Yazılmak işi.

yazılmak
* Yazmak işi yapılmak.
* Kendini bir yere yazdırmak, kaydolmak.

yazım
* Bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi, imlâ.

yazımcı
* Yazı yazma işlerini yapan kimse.

yazımsı
* Yaza benzer, yaz günleri gibi.

yazın
* Yaz mevsiminde, yaz aylarında.

yazın
* Edebiyat.

yazın bilimci
* Edebiyat bilimi uzmanı.

yazın bilimi
* Edebiyat öğretimiyle uğraşan bilim dalı, edebiyat bilimi.

yazın dili
* Edebiyat dili.

yazın eri
* Edebiyatçı.

yazın tarihi
* Edebiyat tarihi.

yazıncı
* Yazın ile uğraşan, ilgilenen kimse, edebiyatçı.

yazının cahili olmak
* okuma yazması olmamak, bilgisiz.

yazınsal
* Edebî.

yazıp çizmek
* yazmak.

Yazır
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

yazış
* Yazmak işi veya biçimi.
* Kaleme alma, yazıya dökme.

yazışma
* Yazışmak işi.
* Bir konuda karşılıklı yazı yazma, haberleşme, muhabere.

yazışmak
* Birbirine yazmak.

yazıt

* Bir kimse veya bir olayın anısını yaşatmak için bir şey üzerine kazılan yazı, kitabe.
* Çevresi kabartma silmeli, içinde yazı olan taş.

yazıt bilimci

* Yazıt bilimi ile uğraşan kimse.

yazıt bilimi

* Konusu, yazıtları incelemek olan tarihe yardımcı bilim, epigrafi.

yazıya dökmek

* herhangi bir konuyu yazı ile anlatmak.

yazıya gelmemek

* yazı ile anlatılamamak.

yazıyı çıkarmak (veya sökmek)

* okuyabilmek.

yazlama

* Yazlamak işi.

yazlamak

* Yazı bir yerde geçirmek.
* Bahar gelmek.

yazlı kışlı

* Hem yaz hem kış mevsimlerinde, bütün yıl boyunca.

yazlığa çıkmak

* yazı geçirecek bir yere gitmek.

yazlık

* Yaz boyunca kullanılan (giyecek vb.).
* Yazın oturulan yer.
* Bir buğday cinsi.

yazlıkçı

* Tatillerini yazlıklarda geçiren kimse.

yazma

* Yazmak işi, tahrir.
* Bohça, yemeni, baş örtüsü, yorgan gibi şeyler yapmakta kullanılan, üstüne boya ve fırça ile veya tahta kalıplarla desen yapılmış bez.
* Bu bezden yapılmış baş örtüsü.
* Kaba kulak hastalığı.
* Basım tekniğinin gelişmediği dönemlerde, elle yazılmış (kitap vb.).

yazma eser

* Basım tekniğinin gelişmediği dönemlerde, elle yazılmış eser.

yazma yitimi

* Ellerinde, parmaklarında hiçbir sakatlık olmamasına karşın ruhî sebeplerle yazma melekesini yitirme, agrafi.

yazmacı

* Yemeni ve yorgan yüzü gibi şeylere elle veya tahta kalıplarla desen yapan kimse.

yazmacılık

* Yazmacının işi.

yazmak

* Sözü, düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmak.
* Yazı ile anlatmak, yazıya dökmek.
* Yazar olarak görev yapmak.
* Yazı ile bildirmek, haber vermek.
* Bir bilim veya edebiyat eseri oluşturmak.
* (sayaç vb.) Sayılarla niceliği belirtmek.
* Kaydetmek; bir göreve almak.
* Yaymak, sermek.
* Gelinin yüzünü süslemek.
* (doğaüstü güçler) İnsanın geleceğini belirlemek.

yazmak
* Bazı fiillere getirilerek yakınlık fiilleri yapılır.

yazman
* Özel veya kamu kuruluşlarında haberleşmeyi sağlayan, yazışma yapabilen görevli, kâtip, sekreter.
* Özel veya kamu kuruluşlarında yönetim ve yazışmalardan sorumlu kimse, sekreter.

yazmanlık
* Yazmanın görevi.
* Yazmanın makamı, kâtiplik, sekreterlik.

Yb
* İterbiyum'un kısaltması.

ye kürküm ye!
* gösterilen saygının, kişiliğe değil, giyim kuşam düzgünlüğüne olduğunu belirtmek için kullanılır.

yedeğe almak
* bağlayarak ardından çekip götürmek.
* destek verip yanında yürümek, yürümesine ve hareketine yardımcı olmak.

yedek
* Gereğinde kullanılmak için fazladan bulundurulan, ayrılmış olan.
* Bir şeyin gereğinde kullanılmak için elde bulundurulan eşi veya benzeri.
* Yularından çekilerek götürülen boş binek hayvanı.
* Hayvanı yedeğe alan ip, yular.
* Şiirlerde uyaktan sonra tekrarlanan aynı anlamdaki kelime veya ek, redif.

yedek (veya yedekte) çekmek
* akıntılı suda kayığı karadan iple çekmek.

yedek akçe
* İlerde doğacak ihtiyaç ve zararları karşılamak için kârdan ayrılan para, ihtiyat akçesi.

yedek besinler
* Organizmanın sindirdikten sonra kullanmayıp depo ettiği karbonhidrat, yağ, protein gibi maddeler.

yedek durmak
* asıl takımda yer almayıp gerektiğinde takıma girebilecek oyuncu.

yedek lâstik
* Otomobillerde gerektiğinde kullanılmak üzere bagajda bulundurulan lâstik, stepne.

yedek oyuncu
* Oyunculardan birinin herhangi bir sebeple takımdan çıkması gerektiğinde onun yerine oynayacak oyuncu.

yedek parça
* Bir makinenin bozulan bölümünü değiştirmeye yarayan parça.

yedek parçacı
* Yedek parça yapan veya satan kimse.

yedek parçacılık
* Yedek parçacının işi veya mesleği.

yedek subay
* Askerliği meslek olarak seçmediği hâlde, yurt ödevi için kanunlara göre belli bir süre orduda subay olarak çalışan kimse.

yedek teker
* Yedek lâstik.

yedekçi
* Hayvanı yedeğe alan kimse.
* Bir aracı yedeğinde götüren kimse.
* Akıntıya karşı kayığı iple karaya çeken kimse, kolancı.
* Türkü söyleyene eşlik eden kimse.

yedekleme
* Yedeklemek işi.

yedeklemek
* Bir şeyin yedeğini sağlamak.
* Yedekte çekmek, yedeğe almak.

yedekleşme
* Yedekleşmek işi veya durumu.

yedekleşmek
* Karşılıklı olarak yedeklik etmek.

yedekli
* Halk edebiyatında yedeklerle yazılan manzume.

yedeklik
* Yedek olma durumu.

yedekte
* Yedek olarak.

yedi
* Altıdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren rakam 7, VII.
* Altıdan bir artık.

yedi belâ
* Çok şirret, geçimsiz, küstah kimse.

yedi canlı
* Ölüm sebebi olabilecek birçok olaylardan sağ çıkan kimse.

yedi düvel
* Bütün devletler.
* Herkes, bütün dünya.

yedi düvelle barışık
* herkesle iyi geçinen kimse.

yedi göbek
* Ataların en büyüğü.

yedi gömlek uzak olmak
* soyca veya yakınlık bakımından bir hayli uzak bulunmak.

yedi iklim dört bucak
* her yerde.

yedi kat el pek
* yabancı.

yedi kat yerin dibine geçmek
* çok güçlü olarak yere çakmak.
* fazlasıyla utandırmak, mahcup etmek.

yedi kubbeli hamam kurmak
* büyük hayaller peşinde koşmak.

yedi mahalle
* herkes, bütün çevre.

yedialtmışbeş
* Bir tabanca türü.

yedialtmışbeşlik
* Namlusu 7,65 çapında olan bir tür tabanca.

yediden yetmişe
* Eli ayağı tutan kim varsa.

yediemin
* Birden çok kişi arasında hukukî durumu çekişmeli olan bir malın, çekişme sonuçlanıncaya kadar emanet olarak bırakıldığı kimse.

yedigen
* Yedi açısı olan.
* Yedi kenarlı çokgen.

Yedigir
* Büyük Ayı'yı oluşturan yedi yıldız.

yediği naneye bak!
* yaptığı yersiz, uygunsuz işe bakın.

yediği önünde, yemediği ardında
* bolluk, refah içinde yaşayanlar için kullanılır.

Yedikardeş
* Büyük Ayı'yı oluşturan yedi yıldız.

yediler
* Yedi kişilik bir evliya topluluğuna verilen ad.

yedili
* Yedi parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden yedi tane bulunan.
* İskambil gibi oyunlarda üzerinde yedi işareti bulunan kâğıt.
* Divan edebiyatında her bendi yedi dizeden oluşmuş nazım birimi.

yedilik
* Yedisi bir arada, yedi taneden oluşmuş, yedi tane alabilen.

yedilme
* Yedilmek durumu.

yedilmek
* Yedeğe alınarak götürülmek.

yedinci
* Yedi sayısının sıra sıfatı, sırada altıncıdan sonra gelen.

yedinci sanat
* Sinema.

yedirilme
* Yedirilmek işi.

yedirilmek
* Yedirmek işi yapılmak.

yedirip içmek
* beslemek.

yedirme
* Yedirmek işi.
* Yağ, kireç ve kendirden yapılan, su borularını birbirine tutturmaya yarayan macun.

yedirmek
* Yemesini sağlamak.
* Ağzına yiyecek vermek, beslemek, karnını doyurmak.
* Bir şeyi azar azar başka bir şeyin içine karıştırarak belli olmayacak duruma getirmek.
* Bir fazlalığı herhangi bir biçimde kullanmak.
* (nefis, namus, şan, kibir gibi kavramlarla olumsuz olarak) Yakıştırmak, yaraştırmak.
* Bir kimseye rüşvet vermek.

yedişer
* Yedi sayısının üleştirme biçimi, her birine yedi, her defasında yedisi bir arada olan.

yediveren
* Yılda birkaç kez meyve veren veya çiçek açan (asma, gül vb).

yediz
* Bir doğumda dünyaya gelen yedi (kardeş).

yedme
* Yedmek işi.

yedmek
* Çekerek peşinden götürmek, yedeğinde götürmek.
* Yanında, beraberinde götürmek.

yegâh
* Klâsik Türk müziğinde kalın re notası karşılığı sayılan makam.

yegân
* Birler, tekler.

yegân yegân
* Birer birer, tek tek, ayrı ayrı.

yegâne
* Biricik, tek.

yeğ
* Daha iyi, daha üstün, daha uygun, müreccah.

yeğ tutmak
* bir şeyi diğerlerinden daha üstün ve uygun görüp ona yönelmek, yeğlemek, tercih etmek.

yeğen

* Birine göre kardeşinin çocuğu.
* Birine göre amca, hala, dayı veya teyzenin çocuğu.
* Tüylü dişi deve ile tek hörgüçlü erkek devenin geriye melezlenmesiyle elde edilen bir deve türü.

yeğenim!
* Bir seslenme sözü.

yeğin
* Zorlu, katı, şiddetli.
* Baskın, üstün.

yeğinleşme
* Yeğinleşmek işi.

yeğinleşmek
* Güç duruma gelmek, şiddetlenmek.
* Üstün duruma gelmek.

yeğinlik
* Yeğin olma durumu.
* Bir etkinliğin veya bir gücün derecesi, şiddet.
* Bir ses çıkarılırken algılanan ve titreşimlerin genliğinden kaynaklanan özellik.

yeğleme
* Yeğlemek işi, tercih.

yeğlemek
* Konu, olay, durum, kimse için, diğerlerinden daha üstün görüp ona yönelmek, yeğ tutmak, tercih etmek.

yeğlenme
* Yeğlenmek işi.

yeğlenmek
* Yeğ tutulmak.

yeğlik
* Bir şeyin, başkalarından üstün sayılması, rüçhan.

yeğni
* Ağır olmayan, hafif.
* Ciddî olmayan.

yeğnilemek
* Önemsememek, hafifsemek.

yeğnilik
* Hafiflik.

yeğnilme
* Yeğnilmek işi veya durumu.

yeğnilmek
* Hafiflemek.

yeğniltme
* Hafifletmek işi, tahfif.

yeğniltmek
* Hafif duruma getirmek, hafifletmek, tahfif etmek.

yeğniseme
* Hafifseme, istihfaf.

yeğnisemek
* Önemsememek, hafifsemek.

yeğrek
* Daha iyi, daha üstün, daha uygun tutulan, müreccah.

yeis
* Umutsuzluktan doğan karamsarlık, üzüntü.

yeis duymak
* üzüntü çekmek, kahrolmak.

yeise bürünmek
* umutsuz, üzüntülü olmak.

yeise kapılmak
* çok üzülmek.

yek
* Bir, tek.

yekdiğeri
* Birbiri, öteki.

yeke
* Kayıkta dümeni kullanmak için dümenin baş tarafına takılan kol.

yekin yekin
* Birdenbire.

yekine yekine
* Çabalaya çabalaya, zorlaya zorlaya.

yekiniş
* Yekinmek işi veya biçimi.

yekinme
* Yekinmek işi.

yekinmek
* Davranmak, olduğu yerden fırlamak, ayağa kalkmak, (kalkmak için) hareket etmek, kımıldamak.
* Gereğinden fazla gayret sarfetmek.

yeknesak
* Biteviye tekdüze, tek örnek, monoton.

yeknesaklık
* Tekdüzelik, değişmezlik, biteviyelik, monotonluk.

yekpare
* Bir parçadan oluşan, tek parça, bütün.
* Tek parça olarak, bütün olarak.

yeksan
* Düz.
* Bir, beraber aynı düzeyde, eşit.
* Bkz. hâk ile yeksan etmek.

yekta
* Tek, eşsiz.

yekten
* Birden, birdenbire.
* Durup dururken.

yekûn
* Toplam.

yekûn çekmek
* konuşmaya son vermek.

yekvücut
* Birlik.

yel
* Havanın yer değiştirmesinden oluşan esinti, rüzgâr.
* Romatizma ağrısı.
* Bağırsaklardaki gaz.

yel değirmeni
* Rüzgâr gücüyle çalışan değirmen.

yel gibi
* hızla.

yel üfürdü, sel (veya su) götürdü
* ortadan yok oluveren ve yok oluşunun sebebi bilinmeyen mal için söylenir.

yel yepelek
* Yel yeperek.

yel yeperek
* Çok acele, telâşla ve bilinçsizce bir yerden bir yere koşuşturmayı anlatır.

yelalim
* İvedilikle, acele acele, koşa koşa, telâşla.

yeldirme
* Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, baş örtüsü ile birlikte giyilen hafif üstlük.
* İki veya daha çok uskumru ağının eklenmesiyle yapılan uzun ağ.
* Yeldirmek işi.

yeldirmek
* Aceleyle koşturmak, koşuşturmak.

yeldirmeli
* Yeldirmesi olan.

yeldirmesiz
* Yeldirmesi olmayan.

yele
* At, aslan gibi bazı hayvanların ensesinde veya boynunda bulunan uzun kıllar.
* (balıklarda) Sırt yüzgeci.

yele vermek
* savurmak, boşuna harcamak.

yeleç
* Yeleğen, havadar.

yelek
* Ceket altına giyilen kolsuz ve kısa giysi.

* Kuş kanadının büyük tüyü, telek.
* Okun yay kirişine takılan bölümündeki tüy.

yeleken
* Yüksek ve çevresi açık (yer), yeleç, havadar.

yelekleme
* Yeleklemek işi veya durumu.

yeleklemek
* (okun kuyruğuna) Tüy takmak.

yeleklenme
* Yeleklenmek işi veya durumu.

yeleklenmek
* Kanatlanmak, kanat açmak.

yelelenme
* Yelelenmek işi veya durumu.

yelelenmek
* (saç için) Hafif hafif dalgalanmak.

yeleli
* Yelesi olan (hayvan).

yeleli kurt
* Sırtlan.

yeleme
* Ciddî olmayan, ciddî işlerle uğraşmayan, ciddî işler yapmayan, havaî.

yelengeç
* Kabuğu kendi kendine çatlayıp soyulan (ağaç).

yelin
* İnek, manda, koyun gibi hayvanlarda memenin süt toplanan bölümü.

yelken
* Rüzgâr gücünden yararlanarak geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümü.
* Yelken takmış, yelkeni olan göl veya deniz aracı, yelkenli.

yelken açmak
* yola çıkmak için hareket etmek.

yelken balığı
* Pasifik okyanuslarının sıcak bölgelerinde yaşayan birinci sırt yüzgeci yelkeni andıran bir balık.

yelken basmak
* yola çıkmak, hareket etmek.

yelken bezi
* Yelken yapmaya yarar kalın bez.

yelken dikmek
* tekneye yelken monte etmek.

yelken gemisi
* Rüzgârın şişirdiği yelkenlerin yardımıyla yol alan gemi.

yelken gönderi
* Yelkenlerin çekildiği direk.

yelken iğnesi
* Yelkenleri birbirine tutturmaya yarayan alet.

yelken yarışı
* Yelkenli tekneler arasında yapılan yarışma.

yelkenci
* Yelken diken kimse.
* Yelkenleri açmak, indirmek, toplamak gibi işlerde çalışan gemici.

yelkencilik
* Her tür teknelerle yapılan gezi, spor ve yarışmalar.

yelkenleme
* Yelkenlemek işi.

yelkenlemek
* Yelken açıp yola çıkmak.
* Kaçıp gitmek.
* (insan) aklî dengesini az veya çok yitirmek.

yelkenleri suya indirmek
* direnmekten vazgeçip karşısındakinin dediğini benimsemek, kabul etmek.

yelkenli
* Yelkeni olan, yelkenle giden (deniz ve göl taşıtı).

yelkenli gemi
* Yelkenle yürütülen gemi.

yelkesen
* Yarışlarda, rüzgârın etkisinden korunmak için öne takılan siperlik, rüzgârlık.

yelkıran
* Yelkesen.

yelkovan
* Saatin, dakikaları gösteren ve akrepten daha uzun olan ibresi.
* Yelin yönünü göstermek için dik bir eksene geçirilen türlü biçimlerde, hafif levha.
* Yelkovangillerden, kanatları sivri, siyahımsı veya kül rengi gövdeli bir deniz kuşu (Puffinus).

yelkovangiller
* Kuşlar sınıfının, fırtına kuşları takımından bir familya.

yelleme
* Yellemek işi.

yellemek
* (körükle, yelpaze ile veya başka bir araçla) Rüzgâr yapmak.

yellenme
* Yellenmek işi.

yellenmek
* Körük, yelpaze gibi araçların yaptığı yelin etkisinde kalmak.
* Kalın bağırsaktaki gazı çıkarmak.

yelli
* Yeli çok olan, rüzgârlı.

* Çok yellenen.
* İşveli, fıkırdak.

yellim
* Bkz. yelalim.

yellim yepelek
* Bkz. yel yeperek.

yelloz
* (kadın için) Ahlâksız, hafifmeşrep, şıllık.

yelme
* Yelmek işi.

yelmek
* Aceleyle, telâşla koşmak.

yelölçer
* Rüzgârın veya gaz durumundaki akışkanların akış hızını ölçmeye yarayan aygıt, anemometre.

yelpaze
* Sallandığında küçük bir hava akımı yapan ve özellikle yüzü serinletmeye yarayan, küçük, katlanabilir, taşınabilir araç.
* Bu biçimde olan.
* Çeşitlilik.

yelpazeleme
* Yelpazelemek işi veya durumu.

yelpazelemek
* Yelpaze veya bir başka nesne ile yel yapmak.

yelpazelenme
* Yelpazelenmek işi veya durumu.

yelpazelenmek
* (kendini) Yelpaze ile serinletmek.

yelpik
* Balgamlı öksürükle ortaya çıkan süregen göğüs hastalığı, nefes darlığı.

yelpirdeme
* Yelpirdemek işi veya durumu.

yelpirdemek
* Kımıldamak, hafif sallanmak.

yelseme
* Yelsemek işi veya durumu.

yelsemek
* Hava alarak bozulmak, bayatlamak.

yeltek
* İsteğinde kararlı olmayan veya konudan konuya geçiveren, hercaî.

yelteniş
* Yeltenmek işi veya biçimi.

yeltenme
* Yeltenmek işi veya durumu.

yeltenmek
* Yapamayacağı bir işe girişmek, özenmek, heves etmek, meyletmek.

yelve
* Flurya.

yelyutan
* Atlarda hava yutmanın yol açtığı bir hastalık.

yem
* Hayvan yiyeceği.
* Kuş ve balık tutmak için tuzağa bırakılan veya oltaya takılan yiyecek veya yiyecek görüntüsündeki nesne.
* Birini aldatabilmek için hazırlanmış düzen; kullanılan kimse veya şey.
* Ağız otu.

yem borusu
* Askerlikte hayvanlara yem verme saatinin geldiğini bildirmek için çalınan boru.
* Oyalayıcı, aldatıcı söz.

yem dökmek (veya koymak)
* avlanılacak hayvanları bir yere çekmek için yiyecek dökmek.
* aldatabilmek için inanç verici davranışta bulunmak.

yem istemez, su istemez
* elde tutulması hiçbir külfete mal olmayan.

yem kesmek
* (hayvan) yem, saman yemek.

yem kestirmek
* yolda durup hayvanlara yem yedirmek.

yem olmak
* herhangi bir hayvan tarafından yenilmek.
* birinin tuzağına düşmek.

yem torbası
* İçine yem konularak hayvanların yem yesin diye başına takılan torba.

yem verimi
* Belirli genişlikteki bir alanın, belirli bir süre içerisinde ürettiği yeşil ot, doğal veya sun'î şekilde kurutulmuş kuru ot veya kuru madde miktarı.

yemci
* Yem satan kimse.

yeme
* Yemek işi.
* Yiyecek.
* Tat, lezzet.

yeme de yanında yat!
* çok lezzetli veya çok hoş.

yeme içme
* Türlü içecek ve yiyeceklerle beslenme.

yemeden içmeden
* (kötü davranışlar için) vakit geçirmeden, hemen.

yemeden içmeden kesilmek

* bir üzüntü veya heyecan sebebiyle yiyemez, içemez duruma gelmek, iştahı kesilmek.

yemek
* Yemek yeme, karın doyurma işi.
* Yenmek için pişirilip hazırlanmış yiyecek, aş, taam.
* Günün belli saatlerinde yenilen besin.
* Çağrılıları veya konukları yemekle ağırlama.

yemek
* Ağızda çiğneyerek yutmak.
* Aşındırmak, kemirmek, oymak, delmek.
* Isırmak.
* Batmak, çizmek, kaşındırmak, dalamak.
* (hoşa gitmeyen kötü bir duruma) Uğramak, tutulmak.
* Hakkı olmayan ve kendisine yasak edilmiş bulunan bir şeyi kabul etmek.
* Harcamak, tüketmek, bitirmek.
* Yasal yoldan cezalandırılmak.
* Gücünü kırmak, perişan etmek, mahvetmek.
* Birine alacağını vermemek, ödememek.
* Biri için başkasına para harcatmak.
* Harcanmak, kullanılmak, sarf edilmek.
* Sürekli üzmek, tedirgin etmek.

yemek borusu
* Askerlikte yemeğin çıktığını bildirmek için çalınan boru.
* Besinleri ağzından mideye ulaştıran kasla çevrili zarsı kanal.

yemek çıkarmak
* ağırlamak için yemek sunmak.

yemek dolabı
* Yemeğin saklandığı yer.

yemek duası
* Yemek yedikten sonra edilen dua.

yemek hizmeti
* Yemeğin hazırlanması, dağıtılması görevi.

yemek listesi
* Yemek yenilecek yerlerde mevcut yemekleri.

yemek masası
* Üzerinde yiyecek ve içeceklerin bulunduğu, yemek yemek amacıyla kullanılan masa.

yemek odası
* Yemek yenilen oda, salamanje.

yemek salonu
* Bkz. yemek odası.

yemek seçmek
* bazı yemekleri sevmemek.

yemek vermek
* konukları yemeğe çağırmak.

yemek yemek
* karın doyurmak.

yemekaltı
* Yemek öncesi yenilen ve içilen hafif yiyecek ve içecek.

yemekhane
* Okul, fabrika gibi kuruluşlarda yemek yenilen büyük salon.

yemekli
* Yemek de yenilen.
* Yemek de verilen.

yemekli vagon
* Trenlerde yolculara yemek servisi yapılan vagon.

yemeklik
* Yemek yapmakta kullanılan.
* Yemek için ayrılan.
* Yiyecek şey, yiyecek maddesi.

yemeksiz
* Yemeği olmayan, yemek verilmeyen.

Yemen ellerinde Veysel Karanî
* uzak yerlerde uzun bir süre dolaşmak zorunda kalanlar için söylenir.

yemeni
* Yemen ülkesine ait.
* Kalıpla basılıp elle boyanan, kadınların başlarına bağladıkları tülbent.
* Bir tür hafif ve kaba ayakkabı.

yemenici
* Yemeni yapan veya satan kimse.

yemenicilik
* Yemeni yapma işi.
* Yemeni alıp satma işi.

yemenili
* Yemenisi olan.
* Yemeni takmış olan.

Yemenli
* Yemen halkından olan (kimse).

yemin
* Ant.

yemin billâh
* Tanrı'nın adını anarak yemin etme.

yemin billâh etmek
* Tanrı adını anarak ant.

yemin etmek
* ant içmek.

yemin etsem başım ağrımaz
* "gerçek olduğuna hiç korkmadan yemin ederim" anlamında kullanılır.

yemin içmek
* ant içmek.

yemin kasem
* Yemin etme.

yemin verdirmek
* ant içirmek.

yemin vermek
* Bkz. ant vermek.

yemini basmak
* çabuk ve kuvvetli olarak yemin etmek.

yeminli
* Yemin ederek bir açıklamada bulunan.

yeminsiz
* Yemine dayanmayan.

yemiş
* Bitkilerde, döllenme sonunda çiçeği meyve yapraklarından oluşan ve tohumu taşıyan organ, meyve.
* İncir.

yemişçi
* Yemiş satan kimse.

yemişçil
* Yemişle beslenen.

yemişen
* Gülgillerden, meyvesi elmaya benzeyen, yaprakları kısa saplı, yumurtamsı biçimde ve kenarları dişli olan, dikenli bir bitki.

yemişlenme
* Yemişlenmek işi veya durumu.

yemişlenmek
* Ağaçlar meyve vermek.

yemişli
* Yemişi olan, meyve veren.

yemişlik
* Yemiş veren ağaçları olan bahçe.
* Yemiş konulan, saklanan yer.
* Yemiş tabağı.
* İncirlik.

yemleme
* Yemlemek işi.
* Tuzağa veya oltaya takılan yem.
* Bir kimseyi elde edecek, kandıracak biçimde davranma.
* Ağızotu.

yemlemek
* Hayvana yem vermek, beslemek.
* Bir kimseyi elde edecek, kandıracak biçimde davranmak.
* Yem takmak.
* Toplara ağızotu koymak.

yemlenme
* Yemlenmek işi.

yemlenmek
* Yemlemek işi yapılmak.
* Para harcamadan bir başkasından geçinmek.

yemlik
* Hayvanlara yem verilen yer veya kap.
* Rüşvet, arpalık.
* Karşılıksız geçim sağlanan yer veya kimse.
* Kumarda kandırılıp parası alınan kimse.
* Yem için ayrılan.

yemlik arpa
* Hayvanlara yiyecek olarak verilen arpa türü.

yemlikli
* Yemliği olan.

yemliksiz
* Yemliği olmayan.

yemyeşil
* Her yanı yeşil, çok yeşil.

yen
* Giysi kolu.
* Yılan yastığıgiller, muzgiller gibi bazı bitki familyalarında, çiçeklerin üzerinde bir örtü gibi duran ve çoğu renkli olan bir çiçek yaprağı.

yen
* Japon para birimi.

yenene içilene bakılmamak
* (bir şey) gidere önem verilmeden bol bol harcanmak.

yenge
* Bir kimsenin kardeşinin, dayısının veya amcasının karısı.
* Bir erkeğin kendi karısından söz ederken kullandığı ad.
* (kadınlar için) Bir seslenme sözü.
* Düğünde geline kılavuzluk eden kadın.

Yengeç
* Zodyak üzerinde İkizler ve Aslan burçları arasında bulunan burç. Zodyak.

yengeç
* Eklem bacaklılardan, birinci ayak çifti iki kıskaç olarak gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek.

Yengeç dönencesi
* Güneş'in gök yüzündeki yıllık hareketinde kuzeyden, güneye dönüş yaptığı yer, yaz dönencesi. Bu yerin ekvatora göre açısal uzaklığı 23° 27° dir.

yengeç gibi
* yan yan yürüyen kimseler için söylenir.

yengeçvari
* Yengeç yürüyüşüne benzer.

yengelik
* Yenge olma durumu.

yengi
* Yenmek işi, utku, zafer, galibiyet, galebe.

yeni
* Kullanılmamış olan.
* Oluş veya çıkışından beri çok zaman geçmemiş olan.

* En son edinilen.
* İşe henüz başlamış.
* O güne kadar söylenmemiş, görülmemiş, gösterilmemiş, düşünülmemiş olan; değişik.
* Tanınmayan, bilinmeyen.
* Daha öncekilerden farklı olan.
* Biraz önce, çok zaman geçmeden.

yeni ay
* Ayça, hilâl.

yeni baştan
* Baştan başlayarak, yeniden.

Yeni Çağ
* Orta Çağın bitiminden (1453 veya 1492'den) Fransız İhtilâline (1789) kadar süren çağ.

Yeni Dünya
* Amerika ana karası.

Yeni Dünya aslanı
* Puma.

yeni Eflâtuncu
* Yeni Eflâtunculuk yanlısı olan kimse.

yeni Eflâtunculuk
* İskenderiye'de M.S. III. yüzyılda ortaya çıkan ve VII. yüzyıla kadar okullarda okutulan felsefe öğretisi, neo-plâtonizm.

yeni eleştirici
* Yeni eleştirici yanlısı olan kimse.

yeni eleştiricilik
* Kant sistemine göre eleştiriyi yeni boyutta değerlendiren akım.

yeni gerçekçi
* Yeni gerçekçilik yanlısı olan kimse.

yeni gerçekçilik
* Eşyanın gerçeğini ışık ve gölgeden yoksun keskin çizgilerle vermeyi amaç edinen resim anlayışı.

Yeni Gineli
* Yeni Gine halkından olan.

yeni gümüş
* Alman gümüşü.

yeni izlenimci
* Yeni izlenimcilik yanlısı olan kimse.

yeni izlenimcilik
* İzlenimcilerin iç güdüye dayanarak yaptıkları, güneş ışığının parçalanmasını bilimsel, yöntemli biçimde uygulayan, izlenimcilerin bozdukları yapısal kuruluşa yeniden önem veren, saf renkleri nokta nokta sürüp renk karışımını seyircinin gözünde oluşturmayı amaçlayan resim akımı.

yeni sene
* Yeni yıl.

yeni yazı
* 1 Kasım 1928'de kabul edilen Lâtin alfabe sistemine dayanan Türk alfabesi.

yeni yeni

* Yeni olarak, bu günlerde, çok yakınlarda.

yeni yetme
* Yeni yetmelik çağında olan kimse, ergen.

yeni yetmelik
* Çocuklukla yetişkinlik arasındaki dönem, ergenlik.

yeni yıl
* Yaşanılan yıldan bir sonraki yıl.

yenibahar
* Mersingillerden, Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir bitki (Pimenta officinalis).
* Bu bitkinin olgunlaştıktan sonra kurutulup bahar olarak kullanılan meyvesi.

yenice
* Oldukça yeni.
* (yeni'ce) Zaman için, yakın günlerde.

yenici
* Yenen, üstün gelen, mağlûp eden.

yenici
* Yenilik yanlısı, yeniliği tutan.

yeniçeri
* Orhan Gazi tarafından yeniçeri ocağı adıyla (1362 'de) kurulan, İkinci Mahmut zamanında nizamıcedit adındaki asker ocağının kurulmasıyla ortadan kaldırılan (1826) Osmanlı İmparatorluğunun piyade asker sınıfı.
* Bu asker sınıfından olan er.

yeniçeri ağası
* Yeniçeri ocağının en yüksek subayı ve komutanı.

yeniçeri ocağı
* Yeniçeri askerinin küçükten yetiştirildiği askerî kuruluş.

yeniçerilik
* Yeniçeri olma durumu, yeniçeri askerliği.
* Yeniçeri asker kuruluşunun olduğu devir.
* Yeniçeri askerî kuruluşu.

yeniden
* Gene, yine, bir daha, tekrar.

yeniden kurma
* Yeniden yapılan.

yeniden tasarımlama
* Bir tasarımı yeniden gözden geçirme.

yeniden yapılanma
* Bir kurumu, kuruluşu veya işletmeyi personel ve çalışma düzeni bakımından yeni bir yapıya kavuşturma.

yeniden yeniye
* Çok yakın bir süreden beri, çok yakın geçmişte.

yenidünya
* Gülgillerden bir ağaç, Malta eriği (Eriobotrya Japonica).
* Bu ağacın erik büyüklüğündeki, iri çekirdekli, sarı renkli, sulu ve mayhoş yemişi.
* Renkli veya sırlı sırçadan yapılan, süs olarak asılan top.
* Orta oyununda ev dekoru olarak kullanılan kafes biçiminde karavan.

yenik
* Yenmiş, aşınmış.
* Bir hayvanın veya böceğin bir şeyi yiyerek onda bıraktığı iz.

yenik
* Savaş veya yarışmada yenilmiş, mağlûp.

yenik düşmek
* yenilmek, mağlûp olmak.

yenik saymak
* yenilmiş olarak kabul etmek.

yenileme
* Yenilemek, yeniden yapmak işi.

yenilemek
* Bir kimse veya bir şeyin yerine yenisini koymak.
* Bir işi bir kez daha yapmak, tekrar etmek.

yenilenme
* Yenilenmek işi.

yenilenmek
* Bir şeyin yerine yenisi konulmak.
* Bir iş bir kez daha yapılmak, tekrarlanmak.

yenilerde
* Yakın geçmişte.

yenileşme
* Yenileşmek işi.

yenileşmek
* Yeni bir durum almak, yenilik kazanmak, yeniliğe uymak.

yenileştirme
* Yenileştirmek işi.

yenileştirmek
* Yenileşmesini sağlamak.

yeniletme
* Yeniletmek işi.

yeniletmek
* Yeniletmek işini yaptırmak.

yenilgi
* Bir savaşta, yarışmada kaybetme, yenilme, mağlûbiyet, hezimet.
* Bir işte, bir uğraşta başarısızlığa uğrama, kaybetme.

yenilgiye uğramak
* yenilmek, mağlûp olmak.

yenilik
* Yeni olma durumu veya yeni olan bir şeyin özelliği.
* Eskimiş, zararlı veya yetersiz sayılan şeyleri yeni, yararlı ve yeterli olanlarıyla değiştirme, teceddüt.

yenilik korkusu
* Her değişiklikten, her yenilikten ürkme hastalığı.

yenilik yapmak
* değişiklik yapmak, değişiklik getirmek.

yenilikçi
* Yenilikten yana olan.

yenilir (veya yenir) yutulur şey değil
* yenmeyecek nitelikte olan (yiyecek).
* kendisiyle başa çıkılamayacak durumda olan.
* hoşa gitmeyen, beğenilmeyen nitelikte olan.
* çok ağır (söz).

yeniliş
* Yenilme, mağlûp olma.

yenilme
* Yenilmek (I,II) işi.

yenilmek
* Yemek işi yapılmak veya yemek işine konu olmak.

yenilmek
* Oyun, yarış, savaş gibi olaylarda karşısındakinden aşağı durumda kalmak, kaybetmek, mağlûp olmak.
* Güçsüz, çaresiz kalmak, mağlûp olmak.

yenilmezlik
* Yenik duruma düşmeme durumu.

yenimsi
* Yeni gibi, yeni tazda.

yenir yutulur gibi değil
* Bkz. yenilir yutulur şey değil.

yenirce
* Gittikçe genişleyen yara.
* Kemik ve diş dokusunun harap olması durumu.
* Frengi.

yenişememe
* Yenişememek işi.

yenişememek
* Birbirini yenememek, birbirine üstün gelememek.

yenişme
* Yenişmek işi.

yenişmek
* Birbirini yenmek.

yenli
* Yenleri olan.

yenme
* Yenmek (I,II) işi.

yenmek
* Savaş veya yarışmada üstünlük sağlamak, üstün gelmek.
* Tutmak, bastırmak.

yenmek

* Yemek işine konu olmak.
* Aşınmak.
* Ütmek.

yensiz
* Yenleri olmayan.

yepelek
* İnce yapılı, zarif, narin.

yepisyeni
* Yepyeni.

yepyeni
* Çok yeni, hiç kullanılmamış.
* Alışılmamış, görülmemiş.
* Tertemiz, çok yeni.

yer
* Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.
* Gezinilen, ayakla basılan taban.
* Özel ad olarak, yer yuvarı, yerküre, Dünya.
* Bulunulan, yaşanılan, oturulan şehir, kasaba, mahalle.
* Durum, konum, vaziyet.
* Ülke, bölge.
* Görev, makam.
* Önem.
* Herhangi bir şeye, bir işe ayrılmış bölüm veya alan.
* İz.
* Üzerine yapı kurulmaya veya ekime elverişli toprak parçası, arazi, arsa.
* Toprak.
* Bir olayın geçtiği veya geçeceği bölüm, alan, mahal.
* Otel, motel vb. de kalınacak oda.
* Sinema ve tiyatroda veya taşıtlarda oturulacak koltuk, sandalye.
* Durum.

yer açmak
* Bir kimseye oturması için yer hazırlamak.
* Yer bırakmak, imkân vermek.

yer adı
* Yerleşim bölgeleri ile deniz, göl, ırmak, dağ, tepe, bağ, bahçe, vadi gibi yerlerin adı.

yer adı bilimi
* Yer adlarını inceleme konusu edinen dil bilimi dalı, toponomi.

yer alıştırmaları
* El ve bütün vücut bölümleri için, yeri bir dayanak yüzeyi veya bir tür araç gibi kullanarak düzenlenen hareketler.

yer almak
* bir işi hazırlayanlar arasında bulunmak.
* ayrılan yerde durmak, bulunmak.

yer altı
* Yerin yüzeyi altındaki bölümü.
* Gizli ve zararlı (çalışma).

yer altı çarşısı
* Yerin yüzeyi altında kurulan dükkânlardan oluşan alış veriş merkezi.

yer altı dünyası

* Yasal olmayan, kirli ve karanlık işlerin gerçekleştirildiği ortam.

yer altı kaynakları
* Petrol, gaz, kömür gibi toprak altında bulunan kıymetli ham ürünler.

yer altı merdiveni
* İşlek yollarda yayalar için araçların geliş gidişine engel olmamak amacıyla yapılan merdiven.

yer altı suları
* Geçirimli kayaç ve katmanlardan sızarak, yer çekimininide etkisiyle yer altına inen ve orada akarak veya birikerek yeni bir düzen kuran sular.

yer altı treni
* Yer altı ulaşımını sağlayan tren, metro.

yer bakır gök demir
* şartların zor, imkânların kısıtlı olduğu durumlarda söylenir.

yer bakır gök demir kesilmek
* tamamen tükenmek, bitmek, yoksul duruma düşmek.

yer belirteci
* Yer zarfı.

yer biçimleri
* İç ve dış güçlerin etkisiyle oluşan dağ, yayla, ova, koyak, çukur gibi biçimlerin hepsi, engebe, yüzey şekilleri.

yer bilimci
* Yer bilim uzmanı, jeolog.

yer bilimi
* Yer yuvarlağının yapısını, birleşimini, evrimini inceleyen bilim, jeoloji.

yer bilimsel
* Yer bilimle ilgili, jeolojik.

yer bulmak
* oturacak yer sağlamak.
* (bir kimse) bir işe, görev yapacağı bir yere yerleşmek.

yer cücesi
* Kısa boylu, çok bilmiş, kurnaz kimse.

yer çamı
* 5-10 cm yüksekliğinde, limon sarısı renkli otsu bir bitki, yer servisi (Ajuga chamaepitys).

yer çekimi
* Yer kütlesinin çekimi etkisiyle bir cismin, türlü bölümlerine uygulanan güçlerin bileşkesi, arz cazibesi.

yer çekirdeği
* Yer merkezinde toplanmış olan çok yoğun küresel kütle.

yer çöküntüsü
* Bkz. çöküntü hendeği.

yer değiştirme
* Lâboratuvarlarda gazları toplamakta gizlenen yöntem.

yer değiştirmek
* bulunduğu yerden bir başka yere geçmek.

yer demir gök bakır

* çorak ve sıcak bir yeri niteler.
* hiçbir yardım ve umut olmadığında kullanılır.

yer domuzu
* Afrika'da yaşayan, uzun kulaklı, uzun burunlu memeli.

yer domuzugiller
* Damarlı dişliler takımından yer domuzu familyasının genel adı.

yer elması
* Birleşikgillerden, kök sapları yumru durumunda olan bir bitki (Helianthus tuberosus).
* Bu bitkinin besin olarak yararlanılan kök sapı.

yer etmek
* iz bırakmak.
* iyice yerleşmek.

yer fesleğeni
* Sütleğengillerden, otsu veya odunsu sürüngen gövdeli bitki (Mercurialis).

yer fıstığı
* Baklagillerden, çiçekleri döllendikten sonra toprağa gömülerek meyve veren bir tarım bitkisi (Arachis hypogaea).
* Bu bitkinin eğlencelik olarak yenilen, yağı da çıkarılan tohumu.

yer geçidi
* Yer altı geçidi, yer altı merdiveni.

yer hostesi
* Uçağa binecek olan yolcuların bilet işlemlerini yapan, ayrıca uçağa binerken merdiven başında yolcuların biniş kartlarını toplayan görevli.

yer istasyonu
* Uzay araştırmalarında yeryüzünde yapılan çalışmaların yapıldığı merkez.

yer kabuğu
* Dünyanın dışını çepeçevre kaplayan, üzerinde karalar ve denizlerin bulunduğu bölüm, yeryüzü.

yer kabul etmez
* çok günahkâr.

yer kaplamak
* önemli bir hacim tutmak.

yer kapmak
* kalabalık içinde kendine yer bulmak.

yer katı
* Toprak düzeyinde olan kat, giriş katı, zemin katı.

yer mantarı
* Bkz. domalan.

yer merkezci
* Yer özekçi.

yer merkezcilik
* Yer özekçilik.

yer merkezli
* Yer özekçil.

yer meşesi
* Kurtluca, yer palamudu.
* Dalak otu, yer palamudu.

yer minderi
* Yere serilerek üzerine oturulan yün veya pamukla doldurulmuş minder.

yer mumu
* Petrol ve terebentin içinde eriyen, doğal hidrokarbonlardan oluşan bir tür mum, ozokerit.

yer odası
* Tabanı yerle bir olan oda.

yer ölçümü
* Yerin boyutlarını ve biçimini konu olarak inceleyen bilim, jeodezi.

yer öpmek
* bir büyüğün önüne eğilmek.

yer örümceği
* Toprak içinde ağla döşeli yuva yapan maygalomorthae alt takımından büyük örümcek (Mygale avicularia).

yer özekçil
* Yerin gözlem noktası olarak alınan merkeziyle ilgili, jeosantrik.

yer özekçilik
* Yer yuvarlığını evrenin merkezi sayanların görüşü, jeosantrizm.

yer palamudu
* Kurtluca, yer meşesi.
* Dalak otu, yer meşesi.

yer pelidi
* Yer meşesi.

yer pırasası
* Bkz. aslankuyruğu.

yer sakızı
* Bitüm.

yer sarmaşığı
* Gebre otugillerden, nemli yerlerde, duvar diplerinde yetişen bir bitki (Cleome).

yer sarsıntısı
* Deprem.

yer servisi
* Yer çamı.

yer sıçanı
* Köstebek.

yer sofrası
* Yerde kurulan sofra.

yer solucanı
* Halkalılardan, nemli topraklarda yaşayan bir solucan (Lumbricus terrestris).

yer tutmak (veya tutmamak)
* yer ayırmak.
* yer kaplamak.

* önemli sayılmak, önemi olmak.

yer üstü
* Yerin yüzeyi üstündeki bölümü.

yer vermek
* önemli sayılmak, saygı göstermek.
* bir olaya yol açmak, imkân tanımak.
* önemli bir görev vermek.
* kendi yerini bir başkasına bırakmak.

yer yağı
* Petrol.

yer yarılıp içine girmek (veya yerin dibine girmek veya geçmek)
* yitirilip bir türlü bulamamak.
* çok utanmak.

yer yatağı
* Yere serilen yatak.

yer yer
* Bir çok yerde.

yer yerinden oynamak
* bir iş çok gürültülü ve telâşla yapılmak.
* bir olay toplumda büyük tedirginlik yaratmak.

yer yurt
* Oturulan, yaşanılan yer.

yer yuvarı
* Bkz. yer yuvarlağı.

yer yuvarlağı
* Üstünde yaşadığımız gök cismi.

yer zarfı
* Bir fiilin anlamını yer göstererek belirleyen, sınırlayan zarf: İçeri giriniz. Yukarı çıkınız.

yerberi
* Bir gök cisminin gerçek veya görünür yörüngesinin Yer'e en yakın noktası.

yerde kalmak
* saygı görmemek, yüzüne bakılmamak.

yerdegezen
* Yılan.

yerden bitme
* Kısa boylu.
* Türedi.

yerden göğe kadar
* pek çok.

yerden selâm
* El, yerlere kadar uzatılarak verilen selâm.

yerden temenna
* Yerden selâm.

yerden yapma
* Çok kısa boylu.

yerden yere çalmak
* çok hırpalamak.

yerden yere vurmak
* birine türlü yönlerden saldırarak onu çok aşağılayıcı bir duruma düşürmek.

yere bakan yürek yakan
* uysal ve uslu göründüğü hâlde sinsice kötülük yapan.

yere bakmak
* (ihtiyarlar için) ölümü yakın olmak.

yere baktırmak
* utandırmak, mahcup etmek.

yere batasıca (veya yere batsın)
* "yok olsun" anlamında bir ilenç.

yere batmak
* yok olmak.
* çok utanmak, mahcup olmak.

yere çalmak
* yere atmak, yere fırlatmak.

yere doğrulum
* Bkz. yere yönelim.

yere geçmek
* çok utanmak.

yere göğe koymamak (veya koyamamak)
* nasıl ağırlayacağını, nasıl memnun edeceğini bilmemek, çok önem vermek.

yere sağlam basmak
* titiz ve dikkatli davranmak.

yere sermek
* kötü bir duruma sokmak, yenmek.
* vurup öldürmek.

yere takınmak
* yüze verilen biçimle bir duyguyu belirtmek.

yere vurmak
* kötü bir duruma sokmak.

yere yönelim
* Bitkilerde kök ve sapların, yer çekimi etkisi ile belli bir doğrultu almaları özelliği, jeotropizma.

yeregeçen
* Havuç.

yerel
* Belirli bir yer ile ilgili olan, mahallî, mevziî, lokal.
* Gözlem yerine veya gözlemcinin bulunduğu yere ilişkin.

yerel radyo
* Belli bir bölgeye yayın yapan alçak frekanslı radyo istasyonu.

yerel saat
* Güneşin 0 Meridyen noktasından geçmekte olduğu anda ayarlanan saat.

yerel yayın
* Yerel radyo.

yerel yönetim
* İl, belediye veya köy halkının buradaki ortak yerel ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları buradaki halk tarafından seçilen kamu tüzel kişisi, mahallî idare.

yerelleşme
* Yerelleşmek işi, yöreselleşme, mahallîleşme.

yerelleşmek
* Yerel bir özellik kazanmak, yöreselleşmek, mahallîleşmek.

yerelleştirme
* Yerelleştirmek işi.

yerelleştirmek
* Yerel duruma getirmek.

yereşeği
* Makaslı böcek.

yerey
* Yeryüzünden bir parça, arazi.
* Yer kabuğunun oluşumu bakımından ele alınan herhangi bir parçası.

yergi
* Bir kimseyi, bir toplumu, bir düşünceyi, bir nesneyi veya bir göreneği yermek için yazılmış yazı veya söylenmiş söz, taşlama, hicviye, hiciv, satir.

yergici
* Yerme huyu olan, yerme özelliği olan.

yergicilik
* Yergici olma durumu.

yeri başka
* daha başka bir değer taşımak, önemi olmak.

yeri gelmek
* sırası gelmek, zamanı uygun olmak.

yeri göğü ben yarattım demek
* çok gururlu olmak.

yeri göğü birbirine katmak
* aşırı telâş yaratmak.

yeri göğü inletmek
* yüksek sesle ve olanca güçle bağırmak.

yeri göğü tırmalamak
* çok sancı, acı çekmek.

yeri göğü tutmak
* her tarafi ele geçirmek denetim altında bulundurmak.

yeri olmak

* uygun olmak.
* sırası, uygun zamanı olmak.
* saygınlığı olmak.

yeri öpmek
* yere düşmek, yere serilmek.

yeri soğumadan
* ayrılan bir kimsenin ardından çok zaman geçmeden.

yeri var!
* "uygundur, iyidir" anlamında kullanılır.

yeri yurdu belirsiz
* belli bir yeri olmayan, serseri.

yerici
* Yeren, yermek işini yapan.

yeridir
* lâyıktır, uygundur, münasiptir.

yerilme
* Yerilmek işi.

yerilmek
* Yermek işine konu olmak, kötülenmek.

yerin dibine geçmek (batmak veya girmek)
* çok utanıp sıkılmak.
* görünmez olmak, kaybolmak.

yerin kulağı var
* gizli konuşulan bir şeyin umulmadık bir yoldan başkalarınca duyulabileceği anlatılır.

yerinde
* Zamanı, yeri uygun düşen (düşerek), gerektiği biçimde (olan), münasip.
* İyi; yeterli.
* Durumunda.

yerinde duramamak
* sürekli kıpırdamak; içi içine sığmamak.

yerinde kalmak
* başka yere gitmemek.
* (makam, aşama için) değişmemek.

yerinde olmak
* tamam olmak, iyi durumda bulunmak.

yerinde saymak
* yürür gibi yaparak hep aynı yerde, sürekli olarak ayağın birini kaldırıp birini basmak.
* hiç ilerlememek, gelişmemek, değişmemek.

yerinde su çıkmak
* haklı bir sebep olmadan yerini bırakanlara veya bırakmak isteyenlere kınama ve engelleme amacıyla söylenir.

yerinde vuruş
* Yerinde yapılan başlama vuruşu.

yerinde yeller esmek

* artık bulunmamak, yol olmak.

yerindelik
* Yerinde olma durumu, isabet.
* Kamulaştırılan bir yer üzerinde, kamu çıkarının özel çıkara oranla yüksek olması.

yerinden fırlamak
* (oturulan yerden) hızla kalkmak.

yerinden oynamak
* yerinden ayrılmak.
* coşkulu, gürültülü, karışık bir zaman yaşamak.

yerinden oynatmak
* başka yere kaldırmak; yerini değiştirmek.

yerinden yönetim
* Merkezî yönetimin bazı hak ve yetkilerinin bölgesel yönetimlerce kullanılması, ademimerkeziyet.

yerine
* Bir şeyin veya bir kimsenin yerini almak üzere.
* Başkasının adına.

yerine geçmek
* görevden ayrılan birinin yerini almak.
* bulunmayan bir nesnennin veya kavramın yerine kullanılabilmek.

yerine gelmek
* yapılmak, olmak.
* eski duruma dönmek.

yerine getirmek
* istenileni, gerekeni yapmak.
* eski duruma döndürmek.
* ifa etmek.

yerine koymak
* gibi görmek, saymak.
* yitirilen, elden çıkan bir şeyin, benzerini veya eşini sağlamak.

yerine oturmak
* iyi yerleşmek.
* bir durum, bir düşünce vb. benimsenmek, yaygın duruma gelmek, yerleşmek.

yerini almak
* yerine geçmek.

yerini beğenmek
* (bitki için) yeri gelişmesine çok uygun olmak.

yerini bulmak
* yerine gelmek.
* kendine yakışan makamı, durumu bulmak.

yerini doldurmak
* görevini başarı ile yapar olmak.
* görevinden ayrılan birinin yerine gelen kişi, önceki görevli kadar başarılı olmak.

yerini ısıtmak
* bir yerde uzun süre kalmak.

yerini sevmek

* Bkz. yerini beğenmek.

yerini tutmak
* bulunmayan bir nesnenin yerini almak, onu aratmamak.
* görevinden ayrılan birinin yaptığı işi yapabilmek.

yerini yapmak
* bir şey elde etmek amacıyla girişimde bulunmak.

yerinme
* Yerinmek işi, teessüf.

yerinmek
* Acınmak, teessüf etmek.
* Pişman olmak.

yerküre
* Yer yuvarlağı.

yerle beraber
* yer düzeyinde.

yerle bir (veya yeksan) etmek
* temeline kadar yok etmek, tahrip etmek.

yerle gök bir olsa
* sonu ne olursa olsun.

yerlerde sürünmek
* çok perişan, acınacak bir durumda bulunmak.

yerlere geçmek
* çok utanıp sıkılmak veya kahrolmak.

yerlere kadar eğilmek
* aşırı saygı göstermek.

yerleri süpürmek
* (saç, etek, paça) çok uzun olmak.

yerleşik
* Belli bir yere yerleşmiş.
* Bir yerin yerlisi olmuş, mütemekkin.
* Bir yerde varlığını sürekli olarak sürdürecek olan.

yerleşiklik
* Yerleşik olanın özelliği.

yerleşilme
* Yerleşilmek işi.

yerleşilmek
* Yerleşmek işine konu olmak veya yerleşmek işi yapılmak.

yerleşim
* Yerleşme, iskân.

yerleşim alanı
* Yerleşim merkezi.

yerleşim merkezi
* İl, ilçe, köy gibi halkın bir arada yaşadığı yerler, meskûn mahal.

yerleşke
* Kampus.

yerleşme
* Yerleşmek işi.

yerleşmek
* Yerine iyice oturmak, yerinde sabit olmak.
* Yer bulup oturmak.
* Çalışmak için bir yere girmek.
* Bir yerde oturmaya, yaşamaya başlamak.
* Eşyayı yerli yerine koymak.
* Rahat bir biçimde oturmak.
* Yaygın duruma gelmek, tutunmak.
* Alışılmak, kullanılır olmak.

yerleştirilme
* Yerleştirmek işi.

yerleştirilmek
* Yerleştirmek işine konu olmak.

yerleştirme
* Yerleştirmek işi.
* Yurtlandırma, iskân.

yerleştirmek
* Yerleşmesini sağlamak; yerine koymak.
* (tokat, şamar için) Vurmak.
* (söz, cevap için) Tam sırasında söylemek.

yerli
* Taşınamayan, başka yere götürülemeyen.
* Belli bir bölgede yetişen.
* Yurt içinde yapılan veya bir yurdun kendine özgü niteliklerini taşıyan.
* Oturduğu bölgede doğup büyüyen, ataları da orada yaşamış olan (kimse).

yerli dolap
* Bkz. gömme dolap.

yerli malı
* Ülkede yetiştirilen veya üretilen sebze, meyve veya malların hepsi.

yerli yerinde
* Bulunduğu veya uygun yerde.

yerli yerine
* Kendine ait olan yere.

yerli yersiz
* Uygun zamanı olup olmadığı düşünülmeden.
* Saçma sapan, ulu orta.

yerlileşme
* Yerlileşmek işi.

yerlileşmek
* Bir yerde, bir ülkede çok uzun süre kalmış olmak.

yerme
* Yermek işi, zem.

yermeci
* Yerme huyu olan kimse.

yermek
* Kötülüklerini söylemek, zemmetmek.
* Alaylı bir dille kusurlarını söylemek, kusurlarını ortaya koymak, hicvetmek.
* Beğenmemek, hoşlanmamak, tiksinmek.

yermeli
* Yerici bir özelliği de bulunan (söz), pejoratif.

yeröte
* Yer çevresinde dolanan bir uydunun yörüngesi üzerinde Yer'e en uzak nokta, evç.

yersel
* Yerle ilgili.

yersiz
* Barınacak yeri olmayan.
* Yerinde olmayan, uygunsuz, anlamsız, manasız.

yersiz yurtsuz
* Barınacak yeri olmayan.

yersiz yurtsuz kalmak
* barınacak bir yeri bulunmayan, oturacak yeri olmayan.
* bütün varlığını yitirip çok zor durumda olmak.

yersizlik
* Yeri olmama veya yeri yeterli olmama durumu.
* Yerinde olmama durumu, uygunsuzluk.

yeryüzü
* Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yer kabuğu.
* Dünya.

yestehleme
* Yestehlemek işi.

yestehlemek
* Büyük abdest etmek.

yesyeni
* Yepyeni.

yeşerme
* Yeşermek işi.

yeşermek
* (bitki) Yaprak vermek, yapraklanmak.
* Yeşil renk almak.

yeşerti
* Yeşermiş yer.

yeşertme
* Yeşertmek işi.

yeşertmek
* Yeşermesini sağlamak.

yeşil
* Sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan, bitki yapraklarının çoğunda görülen renk.
* Bu renkte olan.
* (sebzeler için) Kurumamış, taze.
* (meyveler için) Olmamış, ham.

yeşil ışık
* Trafikte yolun geçişe açık olduğunu gösteren ışık.

yeşil ışık yakmak
* bir şeyin olmasına engel olmamak, hoş karşılamak.

yeşil ışık yakmak
* uygun olabileceğini, izin verilebileceğini belli etmek.

yeşil kuşak
* Ormanlık ve yeşillik alan.

yeşil oy
* Çekimser davranıldığını gösteren oy.

yeşil saat
* Görüşme yapılabilecek zaman dilimi.

yeşil saha
* Futbol sahası.

yeşilbağa
* Yeşil renkli bir tür küçük kurbağa.

yeşilbaş
* Ördekgillerden, tüyleri mavi, beyaz, kara, kahverengi, erkeğinin başı yeşil renkli bir yaban ördeği türü (Anas platyrhynchos).

yeşilbiber
* Yeşil renkli taze, sivri ve dolma biber.

yeşilçekirge
* Uzun ince duyargalı, sıçrayıcı düz kanatlılar.

yeşilimsi
* Yeşile çalan, yeşili andıran.

yeşilimtırak
* Bkz. yeşilimsi.

yeşilkertenkele
* Yeşil renkli kertenkele türü.

yeşillenme
* Yeşillenmek işi.

yeşillenmek
* Yeşil duruma gelmek, yeşil olmak, yeşermek.
* Birine karşı duyduğu cinsel isteği kendisine sezdirmek, sarkıntılık etmek.
* Başkasının malında gözü olmak, elde etmeye çalışmak.

yeşilli
* Yeşili olan.
* Yeşil giysi giymiş.

yeşillik

* Yeşil olma durumu.
* Yeşil bitkileri çok olan yer.
* Marul, salatalık gibi çiğ yenen sebze.
* Yeşil ot.

yeşilsazan
* Tatlı su kayası, kara balık.

yeşilzeytin
* Zeytinin salamura edilmiş renkli türü.

yeşim
* Açık yeşil ve pembe renkli, kolay işlenen, değerli bir taş.

yetenek
* Bir kimsenin bir şeyi anlama veya yapabilme niteliği, kabiliyet.
* Bir duruma uyma konusunda organizmada bulunan ve doğuştan gelen güç, kapasite.
* Kişinin kalıtıma dayanan ve öğrenmesini çerçeveleyen sınır.
* Dışardan gelen etkiyi alabilme gücü.

yetenekli
* Yeteneği olan, kabiliyetli.

yeteneklilik
* Yetenekli olma durumu.

yeteneksiz
* Yeteneği olmayan, kabiliyetsiz.

yeteneksizlik
* Yeteneksiz olma durumu, kabiliyetsizlik.

yeter
* İhtiyacı karşılayacak kadar olan, kâfi.

yeter de artar
* bol bol fazlasıyla.

yeter derecede
* yeterli ölçüde.

yeter ki
* ancak, şu şartla.

yeter sayı
* Bir oturumun açılabilmesi için bulunması gereken üye sayısı, nisap.

yeteri kadar
* yetecek ölçüde.

yeterince
* Gerektiği kadar, gereğince, istenildiği kadar; yeter sayıda.

yeterli
* Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgisi olan, kifayetli, ehliyetli, ehil.
* Bir görevi, işlevi yerine getirmek gücü olan, etkisi olan.
* İhtiyaçlara cevap veren, ihtiyaçları karşılayan.

yeterli olmak
* yönetme gücü bulunmak, iktidar sahibi olmak.

yeterlik

* Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet.
* Görevini yerine getirme gücü, kifayet.

yeterlik belgesi
* Uzmanlık belgesi, ehliyet.

yeterlik eğitimi
* Bir görev dalında veya belli bir konuda ön bilgili ve yetenekli kişilerin, bu bilgi ve yeteneklerini güçlendirmeye yarayan eğitim.

yeterlik fiili
* Olumlusu, herhangi bir fiilin -e'li zarf-fiili ve bilmek fiil kökünün birleşmesiyle ortaya çıkan ve yeterlik kavramı veren, olumsuzu ise, herhangi bir fiilin -e yeterlik eki ile -me olumsuzluk ekinin birleşmesinden kurulan ve yetersizlik kavramı veren birleşik fiil: Söyleyebilmek, yapabilmek, yapamamak gibi.

yeterlik önergesi
* Bir konu üzerindeki konuşmaların yeter olduğunu bildirmek için toplantı başkanına verilen yazı.

yeterlik sınavı
* Devlet görevlisi olarak alınmada ve bu görevde yükselmede uygulanan sınav.

yeterlilik
* Yeterli olma durumu.

yetersiz
* Gerekli bilgi ve yeteneği olmayan, yeterliği olmayan, kifayetsiz, ehliyetsiz.
* Eksiği olan, yetecek kadar olmayan, gayrikâfi.
* Gereken, istenen niteliği olmayan.
* Verimli olmayan.

yetersizlik
* Yetersiz olma durumu, boşluk, ehliyetsizlik, kifayetsizlik.

yeti
* İnsanda bulunan, bir şeyi yapabilme gücü, meleke.
* Bellek, usa vurma, algılama veya imgeleme gibi insanın doğuştan gelen zihin güçlerinden herhangi biri, meleke.

yetik
* Yetişmiş, erişmiş, büyümüş.
* Bilgili, olgun.

yetim
* Babası ölmüş olan çocuk.

yetimhane
* Yetim çocukların barındırıldığı, bakıldığı yer.

yetimi okşamışlar, vay sırtım demiş
* kimsenin veya arkası olmayan kimsenin hayatta hep sıkıntı çekeceğini anlatan bir söz.

yetimlik
* Yetim olma durumu.

yetingen
* Azla yetinen, kanık, kanaatli, kanaatkâr.

yetingenlik
* Yetingen olma durumu, kanaatkârlık.

yetinme
* Yetinmek işi, kanaat, iktifa.

yetinmek
* Bir şeyi kendisi için yeter bularak daha çoğuna gerek görmemek, daha çoğunu istememek, kanaat etmek, iktifa etmek.

yetirme
* Yetirmek işi veya durumu.

yetirmek
* Bitirmek, tamamlamak.
* Besleyip büyütmek, yetiştirmek.
* Yetiştirmek, idare etmek.

yetiş! (veya yetişin!)
* yardım istemek için söylenir.

yetişek
* Yetişme durumu, eğitim.

yetişilme
* Yetişilmek işi.

yetişilmek
* Yetişmek işi yapılmak, ulaşılmak.

yetişim
* Yetişme durumu, formasyon.

yetişkin
* Yetişmiş, olgunlaşmış.
* (kız için) Evlenme çağına gelmiş.
* Kanunların belirttiği belli bir yaşı aşmış, toplumsal sorumluluklarını bilme durumunda olan genç.
* Beden, ruh ve duygu bakımlarından olgunluğa erişmiş olan (kimse).
* Gelişimin herhangi bir yönünde veya tümünde duraklama düzeyine erişmiş olan.

yetişkin eğitimi
* Yetişkin kimselere yönelik eğitim ve öğretim programı.

yetişkinlik
* Yetişkin olma durumu.

yetişme
* Yetişmek işi.

yetişme!
* (veya üçüncü kişi için).

yetişmek
* Ulaşmak, ermek, vasıl olmak.
* (vaktinde) Tamam olmak, bitmek, hazırlanmak, hazır olmak.
* Vaktinde varmak, vaktinde bulunmak.
* Bir işe başlamış olanlara veya gidenlere sonradan katılmak.
* Değmek, uzanıp dokunabilmek.
* Vakit bulmak, yapabilmek.
* Yetmek, yeter olmak, kâfi gelmek.
* Bir zamanda yaşamış olmak, bir zamanı veya kimseyi görmüş olmak.
* Üremek, büyümek, olmak.
* Eğitim görmüş olmak, öğrenmek, gelişmek.
* İş görebilecek yaşa gelmek, büyümek.
* Yardım etmek, yardımına koşmak.

yetişmeyesi!

* öfke ile söylenen bir ilenme.

yetişmiş
* Gereken niteliğe veya olgunluğa erişmiş.

yetiştirici
* Üretici, müstahsil.

yetiştirilme
* Yetiştirilmek işi.

yetiştirilmek
* Yetiştirilmek işi yapılmak, ulaştırılmak.
* Üretilmek, büyütülmek.
* Eğitilmek.

yetiştirim
* Bir hayvana herhangi bir amaçla birtakım alışkanlıklar ve beceriler kazandırma işi.

yetiştirme
* Yetiştirmek işi.
* Birinin koruyuculuğunda yetişen kimse.

yetiştirme yurdu
* Anne ve babası olmayan veya anne ve babası tarafından bırakılan ve haklarında koruma kararı alınan 7-18 yaşlarındaki çocukların barındırılıp yetiştirildiği eğitim kurumu.

yetiştirmek
* (birini veya bir şeyi) Gitmekte veya gitmek üzere olan bir kimse veya şeye ulaştırmak, ulaşmasını sağlamak.
* (vaktinde) Hazır olmasını sağlamak, tamamlamak, bitirmek.
* Birini gerekli bir iş için tam zamanında bir yere götürmek.
* Üretmek, büyütmek, geliştirmek.
* İletmek, duyurmak.
* Söylenmemesi gereken bir şeyi hemen söylemek.
* (çocuk için) Gelişip büyümesine özen göstermek.
* Eğitim, öğrenim sağlamak.
* Sağlayıp vermek.
* Yetmesini sağlamak.

yetke
* Yaptırma veya yasak etme hakkı veya gücü, sulta, otorite.
* Yeterliğine herkesi inandırarak, bir kimsenin kendisine sağladığı itaat ve güven, velâyet.

yetkeli
* Yetkesi olan, otoriter.

yetki
* Bir görevi, bir işi yasaların verdiği imkânlara göre, belli şartlarla yürütmeyi sağlayan hak, salâhiyet, mezuniyet.

yetki belgesi
* Bir makam veya organ adına bir işi veya konuyu yürütmekle görevli olunduğunu gösteren belge.

yetki devri
* Bir makam veya organın sahip olduğu yetkileri başka bir makam veya organa devretme.

yetki gasbı
* Hukukî bir işlemin yetkisiz bir kimse tarafından ele geçirilmesi.

Yetki Kanunu
* Değişik konularda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin hükûmete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren kanun.

yetki vermek
* yetki tanımak.

yetkilendirme
* Yetkilendirmek işi veya durumu.

yetkilendirmek
* Birini yetkili kılmak.

yetkili
* Herhangi bir işte yetkisi olan (kimse) salâhiyetli, salâhiyettar.
* Mezun.

yetkili kılmak
* yetkisini kullanma imkânını vermek.

yetkili merci
* Sorumlu ve yetkili makam.

yetkili yargıç
* Bir davayı görmekle ve yürütmekle sorumlu ve ehliyetli hâkim.

yetkin
* Gerekli olgunluğa erişmiş, kâmil, mükemmel.

yetkinleşme
* Yetkinleşmek işi, tekemmül.

yetkinleşmek
* Yetkin bir duruma gelmek, tekemmül etmek.

yetkinlik
* Yetkin olma durumu, olgunluk, kemal, mükemmeliyet.

yetkisini kullanmak
* kendisine verilen yetkinin gereğini yapmak.

yetkisiz
* (herhangi bir işte) Yetkisi olmayan.

yetkisizlik
* Yetkisiz olma durumu.

yetme
* Yetmek işi.

yetmek
* Bir ihtiyacı karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.
* Yeterli sebep olmak.
* (kötü bir davranış, durum, tutum için) Yeterli olmak, kâfi gelmek.
* (yaş için) Erişmek, ulaşmak.
* Olgunlaşmak.
* Başkasına ihtiyacı olmamak.

yetmiş
* Altmış dokuzdan sonra gelen sayının adı, 70, LXX.
* Yedi kere on, altmış dokuzdan bir artık olan.

yetmişer
* Yetmiş sayısının üleştirme biçimi, her birine yetmiş, her defasında yetmişi bir arada olan.

yetmişinci
* Yetmiş sayısının sıra sıfatı, sırada altmış dokuzuncudan sonra gelen.

yetmişlik
* Bir şeyden içinde yetmiş tane bulunan.
* Yetmiş yaşında olan.
* İçinde sıvı maddelerden 0, 700 lt. ölçüsünde bulunan şişe.

yevmî
* Günlük, gündelik.

yevmiye
* Bir günlük çalışma karşılığı verilen ücret, gündelik.
* Her gün.

yevmiye defteri
* Günlük defter.

yevmiyeci
* Yevmiye ile çalışan (kimse).

yevmiyeli
* Yevmiyeye bağlı olan.

yeygi
* Hayvanlar için saklanan kışlık yiyecek, yem.

Yezidî
* Musul, Halep ve Bağdat bölgelerinde yaygın bulunan, Tanrı'nın iyiliği, şeytanın kötülüğü temsil ettiğine, Tanrı ile şeytan arasında sürekli bir tartışma olduğuna inanan ve şeytanı yücelten bir İslâm mezhebi.
* Bu mezhepten olan kimse.

Yezidîlik
* Yezidîlerin bağlı olduğu din inancı.

yezit
* Nefret edilen kimseler için kullanılan bir söz.

yezitlik
* Yezit olma durumu, yezit gibi davranma, kötülük, hainlik.

yığdırma
* Yığdırmak işi.

yığdırmak
* Yığmak işini yaptırmak.

yığılı
* Yığılmış olan.

yığılıp kalmak
* birikmek.
* düşmek, yıkılmak.

yığılışma
* Yığılışmak işi, izdiham.

yığılışmak
* Bir yerde birikmek, toplanmak.

yığılma
* Yığılmak işi.

yığılmak
* Yığmak işine konu olmak veya yığmak işi yapılmak.
* Çok sayıda birikmek toplanmak.
* Düşmek, yıkılmak, kendini tutamayıp çökmek.

yığın
* Bir şeyin yığılmasıyla oluşturulan küme, tepe.
* Birçok kimsenin veya nesnenin bir araya gelmesiyle oluşan kalabalık, küme, kitle, kütle.

yığın bulut
* Keşif ve yoğun nitelikli bulut tabakası.

yığın kültürü
* Toplumsal yapı ayrılıkları gözetilmeksizin televizyon, radyo, sinema, basın gibi kitle iletişim araçlarıyla yaygınlaştırılan kültür.

yığınak
* Bir şeyin biriktiği yer, mecma.
* Bir şeyin bir yerde çokça birikmesi, tecemmu, tahaşşüt.
* Bir hücreli bitkilerin bir araya gelerek oluşturdukları küme.

yığınla
* Yığın (olarak), çok, pek çok.

yığıntı
* Bir araya yığılmış şeyler kümesi.

yığış
* Yığmak işi veya biçimi.

yığışık
* Üst üste birikmiş.

yığışım
* Molozların çimento durumuna dönüşmesiyle oluşan kütle, konglomera.

yığışma
* Yığışmak işi.

yığışmak
* Bir araya gelip toplanmak, birikmek.

yığma
* Yığmak işi.

yığmak
* Bir tepe oluşturacak biçimde, üst üste koymak.
* Biriktirmek.
* Toplamak, bir araya getirmek.

yıkama
* Yıkamak işi.
* Bir eriticideki bir veya birkaç çözünür birleşeni ayırmak amacıyla, eriticiyi, toz durumuna getirilmiş bir maddenin içinden yavaş yavaş geçirme.
* Film üzerinde kalması istenmeyen kimyasal maddelerin akıtılması için arı suyla yapılan temizleme.

yıkamak
* Su veya başka bir sıvı kullanarak bir şeyi temizlemek.
* Çözünmeyen bir çökeltiden ayrılması istenen suda çözünür maddeleri, yıkama yoluyla temizlemek.

yıkanış

* Yıkanmak işi veya biçimi.

yıkanma
* Yıkanmak işi.

yıkanmak
* Yıkamak işi yapılmak veya yıkamak işine konu olmak.
* Kendi vücudunu yıkamak, banyo yapmak.

yıkatma
* Yıkatmak işi.

yıkatmak
* Yıkamak işini yaptırmak.

yıkayıcı
* Yıkama işini yapan kimse.
* Lâboratuvarda filmlerin yıkama işini yöneten kimse.

yıkayış
* Yıkamak işi veya biçimi.

yıkı
* Yıkılan bir şehir veya yapıdan arta kalan taş, duvar gibi şeylerin hepsi, ören, harabe.

yıkıcı
* Bir şeyin zarar görmesine, bozulmasına, yok olmasına, ortadan kalkmasına yol açan, tahripkâr.
* Yıkmacı.

yıkıcılık
* Bozup yok etme durumu.

yıkık
* Yıkılmış olan, harap, viran.

yıkık dökük
* Harabe, eski.

yıkıla yıkıla
* Düşecek gibi olarak, yalpalayarak.

yıkılış
* Yıkılmak işi veya biçimi.

yıkılma
* Yıkılmak işi.

yıkılmak
* Yıkmak işi yapılmak veya yıkmak işine konu olmak.
* Herhangi bir sebeple çökmek, göçmek.
* Devrilmek, yığılmak.
* (istenmeyen biri için) Çekilip gitmek, defolmak.
* Yok olmak, mahvolmak.
* Yüklenmek.

yıkım
* Yıkmak işi.
* Yok olmaya sebep olabilecek şey, büyük zarar, felâket.

yıkım olmak
* büyük zarara yol açmak.

yıkımcı
* Yapıları yıkma işini yapan kimse.

yıkıntı
* Yıkılma, yıkım, mahvolma.
* Yıkılan bir şeyin parçaları, kalıntıları, enkaz.

yıkıntı olmak
* birini çok zarara sokmak.

yıkış
* Yıkmak işi veya biçimi.

yıkışma
* Yıkışmak işi.

yıkışmak
* Güreşmek.

yıkkın
* Yıkılacak duruma gelmiş, harap.

yıkkınlık
* Yıkkın olma durumu, haraplık.

yıkma
* Yıkmak işi.

yıkmacı
* Yıkılması uygun görülen bir yapının yıkılması işini üstlenen ve yıkıntılarını satın alan kimse, yıkıcı.

yıkmak
* Kurulu bir şeyi parçalayarak dağıtmak; bozmak, tahrip etmek.
* (insan, hayvan ve ağaç için) Devirmek.
* Bir yana eğmek.
* Yıkımına yol açmak, mahvına sebep olmak.
* (birine) Yüklemek.
* (yük için) İndirmek.

yıktırılma
* Yıktırılmak işi.

yıktırılmak
* Yıkmak işi yaptırılmak.

yıktırma
* Yıktırmak işi.

yıktırmak
* Yıkmak işini yaptırmak.

yıl
* Yer yuvarlağının, Güneş çevresinde tam bir dolanım yapması için geçen 365 gün, 5 saat ve 49 dakikalık zaman.
* (miladî takvime göre) Ocak ayının birinde başlayıp aralık ayının otuz birinde sona eren on iki aylık dönem, sene.
* Başlangıç tarihi belli olmayan on iki aylık süre.
* Bir gezegenin Güneş çevresindeki dolanım suresine o gezegenin adı ile kullanılarak yıl denir.

yıl aşırı
* Birer yıl ara ile.

yıl dönümü
* Herhangi bir olayın üzerinden bir yıl geçtikten sonra yeni bir yılın başladığı gün.

yıl halkası
* Ağaçta, bir büyüme döneminde oluşan çembersel bölüm.

yıl on iki ay
* sürekli olarak, sürekli bir biçimde.

yıl uğursuzun
* arsız, yüzsüz kimselerin el üstünde tutulduğu zamanı anlatır.

yılan
* Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı.
* Sinsi ve hain.

yılan balığı
* Yılan balığıgillerden, yılana benzeyen, kaygan derili, ince uzun ve eti beğenilen bir balık (Anguilla).

yılan balığıgiller
* Örnek türü yılan balığı olan, karınları yüzgeçsiz balıklar familyası.

yılan çıyan
* Zehirli sürüngenlere verilen ad.

yılan çiçeği
* Kıvrımlı eğrelti otunun bir türü.

yılan derisi
* Deri sanayiinde çok beğenilen ve yılan derisinin işlenmiş biçimi.

yılan gibi
* hain, sevimsiz ve soğuk kimseler için söylenir.

yılan gibi sokmak
* bir kimseye sinsice kötülük etmek.

yılan gömleği
* Yılanların üzerinden her yıl sıyrılarak değişen üst deri.

yılan hikâyesi
* Uzayıp giden, bir türlü sonuca bağlanamayan sorun.

yılan kavı
* Bkz. yılan gömleği.

yılan kemiği
* Yapana hiçbir zaman huzur ve rahat yüzü göstermeyen suç.

yılan taşı
* Rengi ve billûr yapısı farklı birçok türü olan, perido ve diğer minerallerin başkalaşmasıyla oluşan kütle, parpı, serpantin.

yılanbaşı
* Atların takımlarına süs olarak takılan bir çeşit deniz böceği kabuğu.

yılancı
* Yılan besleyen veya yılan oynatan kimse.

yılancık
* Streptokok denilen mikropların bir sıyrığa veya yaraya bulaşarak yaptıkları hastalık, kızıl yörük.
* Kemik veremi.

yılancıl
* En çok yılanla beslenen bir kuş (Threshkiornis aethiopica).

yılandili
* Küçük eğrelti otu (Ophioglossum).

yılanın kuyruğuna basmak
* kötü bir kimseye kötülük yapacak firsat vermek.

yılaniğnesi
* Kemikli balıklar takımının deniziğnesigiller familyasından bir balık türü.

yılankavi
* Dolambaçlı, dolanarak giden.

yılanyastığı
* Yılanyastığıgillerden, sulak ve nemli yerlerde yetişen, kök sapında süt görünüşünde, yakıcı ve acı bir öz su bulunan zehirli bir bitki (Dracunculus vulgaris).

yılanyastığıgiller
* Bir çeneklilerden, danaayağı, yılanyastığı vb. cinsleri içine alan bir bitki familyası.

yılbaşı
* Ocak ayının birinci günü.

yıldan yıla
* Her yıl.

yıldır yıldır
* Sallanarak, koşturarak.

Yıldırak
* Süheyl.

yıldırak
* Parıldayıcı, parıldayan.
* Şimşek.

yıldırama
* Yıldıramak durumu.

yıldıramak
* Parıldamak.

yıldırılma
* Yıldırmak işi.

yıldırılmak
* Yıldırmak işine konu olmak.

yıldırım
* Gök gürültüsü ve şimşekle görülen, hava ile yer arasındaki elektrik boşalması.
* İsim tamlamalarında belirten olduğunda belirtilenin çok hızlı yapıldığını anlatır.

yıldırım aşkı
* Birden bire oluşan aşk.

yıldırım gibi
* büyük bir hızla.

yıldırım nikâhı

* Özel durumlarda işlemlerin kısaltılmasıyla yapılan nikâh.

yıldırım siperi
* Bkz. yıldırımkıran.

yıldırım takla
* Başı yere değdirmeden tek omuz üzerinde, tek elle apansız atılan takla.

yıldırım telgraf
* Haberleşmede çok acele gönderilen telgraf.

yıldırımkıran
* Yıldırımsavar.

yıldırımla vurulmuşa dönmek
* apansız kötü bir durum karşısında kalıp ne yapacağını bilememek.

yıldırımları üstüne çekmek
* bazı davranışlarıyla birçok kimseyi kızdırarak, saldırılarına, eleştirilerine yol açmak.

yıldırımlı
* (hava için) Yıldırım oluşan, yıldırım düşen.

yıldırımlık
* Bkz. yıldırımsavar, paratoner.

yıldırımsavar
* Yıldırımların zararını önlemekte kullanılan, ucunda bakır veya plâtin bulunan, 5-10 m uzunluğunda demir çubuk ve bununla toprak veya kuyu arasında çekilen bakır telden oluşan koruma aracı, siperisaika, yıldırımkıran, paratoner.

yıldırma
* Yıldırmak işi.

yıldırmak
* Korkutmak, sindirmek, yılgınlığa uğratmak, yılmasına sebep olmak.

yıldız
* (Güneş ve Ay dışında) Gökyüzünde görülen ışıklı gök cisimlerinden her biri.
* Sinema ve müzikhol sanatçısı, star.
* Bir toplulukta, bir meslekte, üstün başarı gösteren kimse.
* Bir noktadan çevreye doğru çekilmiş birçok kısa çizgiden veya üçgenden oluşan şekil.
* Kuzey.
* Baht, şans, talih.
* Yıldız biçiminde olan.

yıldız akmak (kaymak veya uçmak)
* (yıldız) gökyüzünde hızla yer değiştirmek.

yıldız anasonu
* Manolyagillerden, Japonya'da yetişen, meyveleri zehirli bir ağaççık (İllicium anisatum).

yıldız barışıklığı
* Karşılıklı iyi geçinme, hoş geçinme.

yıldız bilimci
* Yıldız bilimi ile uğraşan kimse, astronom.

yıldız bilimcilik
* Yıldız bilimcinin işi veya mesleği.

yıldız bilimi

* Astronomi.

yıldız böceği
* Ateş böceği.

yıldız çiçeği
* Birleşikgillerden çiçekleri katmerli, yıldız biçiminde ve türlü renkte bir süs bitkisi, dalya (Dahlia).

yıldız falcılığı
* Yıldızların etkilerinin incelenmesi yoluyla insanların yazgısını önceden görme ve karakterlerini belirleme uğraşısı, müneccimlik, astroloji.

yıldız falcısı
* Yıldız falcılığı ile uğraşan kimse, müneccim, astrolog.

yıldız günü
* Bir yıldızın öğlenden art arda iki geçişi arasındaki zaman süresi.

yıldız karayel
* Karayel ile yıldız (kuzey) arasında esen yel.
* Kuzey ile kuzeybatı arası.

yıldız kurdu
* Ateş böceği.

yıldız kümesi
* Aynı takımdan meydana gelen yıldız topluluğu.

yıldız omurlular
* Omurgalı hayvanlardan balıklar sınıfının köpek balıklar takımının bir alt sınıfı.

yıldız poyraz
* Kuzeydoğu ile yıldız (kuzey) arasından esen yel.
* Kuzey ile kuzeydoğu arası.

yıldız saati
* Yıldız zamanını esas alan zaman birimi.

yıldız savaşı
* Bilim kurgu filmlerde yıldızlar arasında geçen savaş.

yıldız tabya
* Girintili ve çıkıntılı yapısıyla yıldız meydana getiren tabya.

yıldız taşı
* İçinde, ışık altında parlayan mika tanecikleri bulunan, sarı esmer renkte bir kuvars türü.

yıldız yağmuru
* Birçok akan yıldızın birden görünmesi.

yıldız yasemini
* Zakkumgiller familyasından her mevsim yeşil olma özelliğini koruyan odunsu bir bitki.

yıldız yeli
* Kuzeyden esen soğuk yel.

yıldız yılı
* Yıldız gününü temel olarak alan zaman birimi.

yıldız zamanı
* Yıldız saati.

yıldızı (veya yıldızları) barışmak
* aralarında görüş, duygu ve düşünce bakımından birbiriyle anlaşmış, uyuşmuş olmak.

yıldızı dişi
* Herkesçe sevilen, sempatik.

yıldızı düşük
* Şanssız, talihsiz; gözden düşmüş.

yıldızı parlamak
* başarı yönünden herkesin dikkatini çekecek bir duruma gelmek, ün kazanmak.

yıldızı sönmek
* ününü yitirmek.

yıldızlama
* Yıldızlamak işi.

yıldızlamak
* Rüzgâr kuzeyden esmeye başlamak.
* Bulutlar sıyrılıp yıldızlar görünür olmak.

yıldızlar arası
* Yıldızlar arasında oluşan veya bulunan durum.

yıldızları saymak
* geceleri uyku uyuyamamak.

yıldızlaşma
* Yıldızlaşmak işi veya durumu.

yıldızlaşmak
* Yıldız durumuna gelmek.

yıldızlı
* Üzerinde yıldız bulunan.
* Bulutsuz, duru, açık.

yıldızlık
* Yıldız olma durumu.

yıldızsı
* Yıldızı andıran, yıldıza benzeyen.

yıldızsız
* Bulutlu, kapalı, açık olmayan.

yılgı
* Belirli nesneler veya durumlar karşısında duyulan, olağan dışı güçlü korku, dehşet, fobi.

yılgın
* Yılmış, korkmuş olan.
* Bıkmış, usanmış.
* Morali bozulmuş, çökmüş.

yılgın yılgın
* Ürkerek.

yılgınca
* Yılgın (bir biçimde).

yılgınlık

* Yılgın olma durumu veya yılgınca davranış.

yılık
* Çarpık, eğri (ağız).
* Şaşı (göz).

yılışık
* Yapmacık bir gülüşle hoşa gitmeye çalışan.

yılışık yılışık
* Yılışık bir biçimde, yılışığa yakışır.

yılışıkça
* Yılışık (bir biçimde).

yılışıklık
* Yılışık olma durumu.

yılışkan
* Hoşa gitmek düşüncesiyle sürekli olarak ve yapmacıklı bir biçimde gülen kimse, sırnaşık.

yılışkanlık
* Yılışık olma durumu, yılışıkça davranış.

yılışma
* Yılışmak işi.

yılışmak
* Hoşa gitmek düşüncesiyle yapmacıklı bir gülüşle gülmek veya yapma bir tavırla davranmak.

yılkı
* At, eşek gibi tek tırnaklı hayvan sürüsü.
* Başıboş bırakılmış at veya eşek.

yılkıcı
* Yılkı işiyle uğraşan kimse.

yılkılık
* Yılkıya ayrılmış at.

yıllama
* Yıllamak işi.

yıllamak
* Bir yerde uzun süre kalmak.

yıllanma
* Yıllanmak işi.

yıllanmak
* Bir yılını doldurmak.
* Üzerinden bir veya daha çok yıl geçmek.
* Uzun bir süre geçmek.

yıllar yılı
* Uzun yıllardan beri.

yıllarca
* Yıllar boyu, birçok yıl.

yıllatma
* Yıllatmak işi veya durumu.

yıllatmak
* Üzerinden çok zaman geçirmek.

yıllığına
* bir yıl süresince.

yıllık
* Yapımından veya doğumundan başlayarak üzerinden bir yıl geçmiş olan.
* Bir yıl için, senelik; senevî.
* Yılda bir yapılan.
* Bir yılda verilen ücret.
* Yılda bir çıkan ve o yılın olgularını anlatan kitap; bülten, dergi gibi eser, salname.

yıllık ortalama
* Bir yılın verilerine göre alınan ortalama oran.

yıllıkçı
* Bkz. yıllıklı.

yıllıklı
* Ücreti yılda bir verilen.

yılma
* Yılmak işi.

yılmak
* Bir işten gözü korkup vazgeçmek.
* Bıkmak, usanmak.

yılmaz
* Bir işten gözü korkup vazgeçmeyen, yılmayan.

yılmazlık
* Bir işten gözü korkup vazgeçmeme, yılmama durumu.

yıprak
* Yıpranmış, aşınmış, eski.

yıpramak
* Aşınıp eskimek, incelmek.

yıpranma
* Yıpranmak işi.
* Doku bozukluğu, lezyon.

yıpranmak
* Zamanla veya çok kullanılma sonucu aşınmak, eskimek.
* (makine veya makine parçaları için) Aşınıp bozulmak.
* Çeşitli etkenlerle eski gücü kalmamak.
* Saygınlığı azalmak.

yıpratıcı
* Yıpratan, gücü kıran, azaltan.

yıpratma
* Yıpratmak işi.

yıpratmak
* Yıpranmış duruma getirmek, eskitmek.
* (türlü etkenler) Eski gücünü yok etmek.

yır
* Ezgi, türkü, nağme.
* Şiir.

yırık
* Yırılmış, yırtılmış.

yırlama
* Yırlamak işi veya durumu.

yırlamak
* Türkü, şarkı söylemek, ırlamak, teganni etmek.

yırtıcı
* Etleriyle beslenmek için başka hayvanları parçalayarak yiyen (hayvan).
* Kan dökmekten, insan öldürmekten zevk alan (kimse).
* (ses) Tiz, yüksek.
* İş bitiren, mahir.

yırtıcı hayvan
* Vahşî hayvan.

yırtıcı kuş
* Ehlîleştirilmemiş vahşî kuşlara verilen genel ad.

yırtıcılar
* Örnek hayvanı kartal veya baykuş olan, pençeli, eğri gagalı, et obur kuşlar takımı.

yırtıcılık
* Yırtıcı, vahşî olma durumu.

yırtık
* Yırtılmış olan.
* Utanması, çekinmesi olmayan.
* Eskimiş, parçalanmış.
* (ses) Cırlak, tiz, keskin.
* Yırtılma sonucu oluşmuş yarık.

yırtık pırtık
* Parça parça olmuş, eskiyip parçalanmış, eski püskü.

yırtıkça
* Girişken, becerikli.
* Hafifmeşrep, oynak, cazibeli.

yırtıklık
* Yırtık olma durumu.
* Utanmazlık, çekinmezlik.

yırtılış
* Yırtılmak işi veya biçimi.

yırtılma
* Yırtılmak işi.

yırtılmak
* Yırtmak işi yapılmak veya yırtmak işine konu olmak.
* Çekinmesi, sıkılması kalmamak.

yırtılmış
* Yırtık, utanmaz.

yırtılmışlık
* Yırtılma hâli.

yırtınış
* Yırtınmak işi veya biçimi.

yırtınma
* Yırtınmak işi.

yırtınmak
* Parçalanırcasına bağırmak.
* Bir konu ile kendini yoracak kadar çok uğraşmak.

yırtış
* Yırtmak işi veya biçimi.

yırtlak
* Göz kuyruğu yırtılmış gibi açık duran (göz).

yırtma
* Yırtmak işi.

yırtmaç
* Çoğunlukla giysilerde etek, parça veya kol yeninde, dikilmemiş uzunca açıklık.

yırtmaçlı
* Yırtmacı olan.

yırtmaçsız
* Yırtmacı olmayan.

yırtmak
* Kâğıt, kumaş gibi bükülüp katlanan şeyleri iki ucundan kesici araç kullanmadan çekip ayırmak veya parçalara ayırmak.
* Vücudu kanatacak kadar derin çizmek.
* Yok etmek, bastırmak.
* Zorlamak.
* Sağrısını mahmuzla yaralayarak binek hayvanını alıştırmak.

yırttırma
* Yırttırmak işi veya durumu.

yırttırmak
* Yırtmak işini yaptırmak.

yısa
* Birçok kişinin yaptığı işlerde gayret vermek için söylenen söz.

yısa beraber!
* hep birlikte.

yısa etmek
* çekmek.

yısa yısa
* Olsun olsun, en çok.

Yıva
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

yıvış yıvış
* Cıvık cıvık.

yıvışık
* Yılışık.

yıvışıklık
* Islaklık, kayganlık, yapışkanlık.

yıvışma
* Yıvışmak işi veya durumu.

yıvışmak
* Cıvık bir duruma gelmek, cıvıklaşmak.
* Teklifsiz ve lâubalî olmak.

yiddiş
* Yahudi Almancası.

yiğit
* Güçlü ve yürekli, kahraman alp.
* Delikanlı, genç erkek.
* Gözü pek, düşüncelerini açıkça söylemekten çekinmeyen (kimse).

yiğitbaşı
* Esnaf loncalarının kararlarını yürüten kimse.

yiğitçe
* Yiğit gibi, yiğide yaraşır bir (biçimde) yüreklilikle.

yiğitleme
* Koçaklama.

yiğitlendirme
* Yiğitlendirmek işi, yüreklendirme, cesaretlendirme.

yiğitlendirmek
* Yüreklendirmek, cesaretini artırmak, cesaretlendirmek.

yiğitlenme
* Yiğitlenmek, yiğitleşmek işi, yüreklenme, cesaretlenme.

yiğitlenmek
* Yüreklenmek, yiğitlik etmek, cesaret etmek.

yiğitleşme
* Yiğitleşmek işi veya durumu.

yiğitleşmek
* Yiğitlik etmek, yiğit durumunda olmak.

yiğitliğe leke (bok) sürmemek
* mertliğe aykırı davranışta bulunmamak.

yiğitlik
* Yiğit olma durumu, yiğitçe davranış, yüreklilik, cesaret.

yiğitlik etmek
* yüreklilik, cesaret göstermek.

yiğitlik sende kalsın
* özveri, hoşgörü ve ılımlılık öğütleyen söz.

yiğitlik taslamak

* yiğitmiş gibi davranmak.

yilbik
* Bkz. sara.

yine
* Bkz. gene.

yineleme
* Yinelemek işi, tekrarlama.
* Bir cümle içinde veya arka arkaya gelen cümlelerde bir kelimenin veya bir parçanın şu dizede görüldüğü gibi tekrarlanması.

yinelemek
* Tekrar etmek, tekrarlamak.

yinelemeli
* Üst üste, veya tekrar tekrar yapılan, mükerrer.

yineleniş
* Yinelenmek işi veya biçimi.

yinelenme
* Yinelenmek işi.

yinelenmek
* Yinelemek işi yapılmak, tekrarlanmak.

yineletme
* Yineletmek işi.

yineletmek
* Yinelemek işini yaptırmak, tekrarlatmak.

yineleyiş
* Yinelemek işi veya biçimi.

yirik
* Yarık, yırtık.
* Üst dudağı yarık olan (kimse).

yirmi
* On dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren işaret, 20, XX.
* İki kere on; on dokuzdan bir artık olan (sayı).

yirmi beşlik
* Yirmi beş kuruş veya lira değerinde olan.
* Yirmi beş adetten oluşan.

yirmi yaş dişi
* Bkz. akıl dişi.

yirmilik
* Yirmi lira değerinde kâğıt para.
* İçinde yirmi tane bulunan.
* Yarım kuruş değerinde para, yirmi para.

yirminci
* Yirmi sayısının sıra sıfatı, sırada on dokuzuncudan sonra gelen.

yirmişer
* Yirmi sayısının üleştirme sıfatı, her birine yirmi, her kezinde yirmisi bir arada olan.

yirmişerlik
* İçinde yirmi tane bulunan.

yitik
* Yitmiş olan, kayıp, zayi.
* Kaybedilmiş, yitirilmiş nesne.

yitiklik
* Yitik olma durumu.

yitim
* Yok olma, kaybolma, kayıp, zayi.

yitip gitmek
* görünmez olmak, ortadan kakmak.

yitirilme
* Yitirilmek işi.

yitirilmek
* Yitirmek işi yapılmak.

yitiriş
* Yitirmek işi veya biçimi.

yitirme
* Yitirmek işi.

yitirmek
* Ne olduğunu, nerede bulunduğunu bilememek, kaybetmek.
* Bazı nitelik veya özelliklerin yok olması durumuna uğramak, kaybetmek.
* (ölümle) Kaybetmek.
* Yanlış yola girmek, kaybolmak.

yitme
* Yitmek işi, yitim.

yitmek
* Yok olmak, ortadan kalkmak, kaybolmak.
* Görünmez olmak.
* Sahip olunan bir şey elden çıkmak.

yiv
* Bir yüzeyin üzerindeki ince çizgi.
* Bir dişli çarkta veya bir vidada iki diş arasında kalan çukur bölüm.
* Bir sütun gövdesinin veya bir vazo karnının çevresine eşit aralıklarla paralel veya sarmal olarak uzunlamasına açılan oyuk.
* Ek çizgisi.
* (saç için) Ayırma yeri.

yivaçar
* Metal çubuk ve borulara diş açan alet, pafta.

yivleme
* Yivlemek işi.

yivlemek
* Dikerek eklemek.
* (köpek) Koklayarak izlemek.
* Bileyerek keskinleştirmek, sivriltmek.

yivli
* Yivi olan, üzerine yiv açılmış olan.

yiyecek
* Yenmeye elverişli olan her şey.
* Yenebilen.

yiyici
* Yiyen.
* Rüşvet alan (kimse), mürtekip, mürteşi.
* Çok yiyen, obur.

yiyicilik
* Yiyici olma durumu, irtikâp.
* Yiyiciye yakışır davranış.

yiyim
* Yemek işi.

yiyim yeri etmek (veya yapmak)
* bir yeri kendi çıkarına kullanmak.

yiyimli
* Zevkle yenen.

yiyinti
* Yiyecek, yenilecek şeyler.

yiyintili
* Lezzetli.

yiyip bitirmek
* tüketmek.
* onmaz duruma getirmek, yıkımına sebep olmak.
* sürekli olarak tedirgin etmek, üzmek, hırpalamak.

yiyip içmek
* karın doyurmak, beslenmek.

yiyiş
* Yemek işi veya biçimi.

yo
* Hayır.
* Yapmam, istemem, kabul etmem, anlamlarında itiraz ünlemi.

yobaz
* Dinde bağnazlığı aşırılığa vardıran, başkalarına baskı yapmaya yönelen (kimse).
* Bir düşünceye, bir inanca aşırı ölçüde bağlı olan (kimse).
* Kaba saba, inceliksiz (kimse).

yobazca
* Yobaz (bir biçimde).

yobazlaşma
* Yobazlaşmak işi.

yobazlaşmak
* Yobaz duruma gelmek.

yobazlık
* Yobaz olma durumu, yobazca davranış.

yoga
* Ruhî yaşama ve bedene egemen olmayı amaçlayan Hint felsefe sistemi.

yogi
* Yoga felsefesini uygulayan kimse.

yoğ
* Eski Türklerde ölüler için yapılan tören.

yoğalma
* Yoğalmak işi veya durumu.

yoğalmak
* Varlığı ortadan kalkmak, yok olmak.

yoğaltıcı
* Tüketici.

yoğaltılma
* Yoğaltılmak işi veya durumu.

yoğaltılmak
* Yoğaltmak işi yapılmak.

yoğaltım
* Yoğaltmak işi, tüketim, istihlâk.

yoğaltma
* Yoğaltmak işi.

yoğaltmak
* Kullanarak, harcayarak yok etmek, tüketmek, istihlâk etmek.

yoğrulma
* Yoğrulmak işi.

yoğrulmak
* Yoğurmak işi yapılmak veya yoğurmak işine konu olmak.
* Özellikleri, nitelikleri birbirine karıştırılmak.
* (metal kap) Bir yere çarparak bir yanı eğrilmek, yamulmak.
* Bazı konularla sürekli uğraşma sonucu tecrübe sahibi olmak.

yoğrum
* Yoğurmak işi.

yoğun
* Hacmine oranla, ağırlığı çok olan, kesif.
* Koyu, ağır, kalın.
* (koku vb.) Etkisi güçlü olan, ağır.
* Artmış, çoğalmış bir durumda olan.
* Dolu, sıkı, çok.
* (elek, iğne için) Kaba, kalın, iri.
* Şişman, iri, tombul.

yoğun bakım
* Ağır hastaların tedavisi için uygulanan özel bakım.

yoğun teker
* Kompakt disk.

yoğunlaç

* İçinde akımsız elektirik yükü biriktirilen cihaz, kondansatör.

yoğunlaşma
* Yoğunlaşmak işi.
* Buharın sıvı veya katı duruma geçmesi.
* Birden çok molekülün genellikle su yitirerek bir tek moleküle dönüşmesi olayı.

yoğunlaşmak
* Yoğun duruma gelmek, tekâsüf etmek.

yoğunlaştırma
* Yoğunlaştırmak işi.

yoğunlaştırmak
* Yoğun duruma getirmek, teksif etmek.

yoğunluk
* Yoğun bir maddenin özelliği.
* Bir cismin, bir santimetre küplük kütlesinin aynı hacimdeki +4°C lik suya göre oranı, kesafet.

yoğunlukölçer
* Sıvıların yoğunluğunu ölçen araç, dansimetre.

yoğurma
* Yoğurmak işi.

yoğurmak
* Katı veya toz durumundaki bir maddeyi herhangi bir sıvı ile karıştırarak hamur durumuna getirmek.
* Bir kişiye istenilen nitelikleri kazandırmak, yeteneklerini geliştirmek.

yoğurt
* Maya katılarak koyulaştırılmış beyaz, kıvamlı süt ürünü.

yoğurt çalmak
* yoğurt yapmak için süte yoğurt mayası koymak.

yoğurt çiçeği
* Papatya.

yoğurt çorbası
* Yoğurt ve yağ karışımı yapılan çorba.

yoğurt gibi
* koyu ve katılaşmış nesneler için kullanılır.

yoğurt otu
* Kök boyasıgillerden, çiçekli dal uçlarında sütü kestirmekte kullanılan bir maya bulunan, bir yıllık veya çok yıllık otsu bitki (Galium).

yoğurt tatlısı
* Yoğurttan ve şekerden yapılan tatlı.

yoğurtçu
* Yoğurt yapan veya satan kimse.

yoğurtçuluk
* Yoğurt yapma veya satma işi.

yoğurthane
* Yoğurt yapılan yer.

yoğurtlama

* Yoğurtlamak işi veya durumu.

yoğurtlamak
* Yoğurt katmak.

yoğurtlu
* İçine yoğurt katılmış, içinde yoğurt bulunan.

yoğurtlu kebap
* Dilimlenmiş, küçük pide, yoğurtlu ve şiş köfteden oluşan yemek.

yoğurtma
* Yoğurtmak işi veya durumu.

yoğurtmak
* Yoğurmak işini yaptırmak.

yoğurum
* Yoğrulacak kadar olan.

yok
* Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse vb., var karşıtı.
* Yasaklanmış olan şey, yasak.
* Olmayan, bulunmayan şey.
* "Hayır" anlamında kullanılır.
* Birbirine karşıt iki cümleden, ikincisinin başına getirilir.
* Birinin söylediği sözlerden genelde kuşkulanıldığında veya sözler hafifsendiğinde kullanılır.
* Savunulan bir düşünceyi doğrulayan sözün başına getirilir.

yok canım
* öyle şey olmaz, hayır, inanmayın.
* sahi mi, öyle mi?.

yok devenin başı
* çok abartılı bir söz karşısında kullanılır.

yok devenin pabucu
* Bkz. yok devenin başı.

yok etmek
* varlığına son vermek, ortadan kaldırmak, ifna etmek, izale etmek.

yok oğlu yok
* ortalıkta yok, hiç yok.

yok olmak
* ortadan kalkmak, kaybolmak, varlığı sona ermek.

yok pahasına
* Kâr elde etmeksizin, değerinden çok düşük.

yok pahasına (satmak, almak veya gitmek)
* son derece ucuz.

yok satmak
* bir malı yokluğu yüzünden satamamak.

yok yere
* Hiçbir gereği ve yararı olmadan.

yok yok
* ne istersen var.

* hayır hayır!.

yok yoksul
* Zengin olmayan, fakir.

yokçu
* Hiççi, nihilist.

yokçuluk
* Hiççilik, nihilizm.

yoklama
* Yoklamak işi, kontrol.
* Bir topluluğu oluşturan üyelerin belli bir zaman ve yerde bulunup bulunmadığını anlamak için yapılan sayma işlemi.
* Okullarda öğrencilerin bilgisini anlamak için yapılan küçük sınav.

yoklamacı
* Kalelerdeki savaş araç ve gereçlerini bakımdan geçirmek için başsehirden gönderilen görevli.
* Künye defterine göre askerin bakımı ve denetimiyle görevli kimse.

yoklamak
* El ile dokunarak incelemek.
* Bakmak, gözden geçirmek, kontrol etmek.
* Durum, bilgi, niyet vb. yi belirlemeye veya anlamaya çalışmak.
* Ziyaret veya sağlığını sormak amacıyla birine gitmek.
* Ara sıra etkisini göstermek.
* Aramak, araştırmak.

yoklanma
* Yoklanmak işi.

yoklanmak
* Yoklamak işine konu olmak.

yoklatma
* Yoklatmak işi.

yoklatmak
* Yoklamak işini yaptırmak.

yokluk
* Yok olma, bulunmama durumu, adem, fıkdan, gaybubet, varlık karşıtı.
* Fakirlik.
* Hiçlik.

yokluk eki
* Bir ismin önüne gelerek yok olma durumunu belirten yabancı kökenli ek.

yoksa
* Bir düşüncenin, bir davranışın, bir tutumun ters olma ihtimalini anlatmak için kullanılır.
* Sayıları ihtimallerin dışında bir ihtimali bildirmek için kullanılır.

yoksul
* Geçinmekte çok sıkıntı çeken (kimse), fakir.
* İstenilen nitelikte ve özellikte olmayan, yetersiz.

yoksullaşma
* Yoksullaşmak işi.

yoksullaşmak
* Yoksul duruma gelmek.

yoksullaştırma
* Yoksullaştırmak işi veya durumu.

yoksullaştırmak
* Yoksul duruma getirmek, fakirleştirmek.

yoksulluk
* Yoksul olma durumu, sefillik, sefalet, fakirlik.
* Verimsizlik, yetersizlik.

yoksulluk çekmek
* sürekli yoksulluk içinde bulunmak.

yoksun
* Belli bir şeyden kendisinde olmayan, belli bir şeyin yokluğunu çeken, mahrum.

yoksun bırakmak (etmek veya kılmak)
* yoksun duruma getirmek, bir şeyin yokluğunu çektirmek.

yoksun kalmak
* belli bir şeyin yokluğunu çekmek.

yoksun olmak
* belli bir şeyin yokluğunu çekmek.

yoksunlu
* Yokluk bildiren.

yoksunluk
* Yoksun olma durumu, mahrumiyet.

yoksunma
* Yoksunmak işi veya durumu.

yoksuz
* Yoksul.
* Yok olmuş, yok olan, bulunmayan.

yoksuzluk
* Yoksulluk.
* Yoksuz olma durumu, bulunmama.

yoktan var etmek
* yaratmak, ortaya çıkarmak.

yokum
* Bkz. Ben yokum.

yokumsama
* Yokumsamak işi veya durumu.

yokumsamak
* Var olan bir şeyi yok olarak kabul etmek, inkâr etmek.

yokuş
* Yükselerek devam eden yol, iniş karıştı.
* Bazen iniş yerine de kullanılır.

yokuş aşağı
* (yokuşta) Aşağıya doğru.
* Başarısızlığa doğru.

yokuş yukarı
* (yokuşta) Yukarıya doğru.

yokuşa koşmak
* bir konuda güçlük çıkarmak.

yokuşçu
* Özellikle tepe ve yamaçlı yollarda başarılı olan bisiklet yarışçısı.

yol
* Karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılan uzaklık, tarik.
* Karada insan veya hayvanların geçmesi için açılan veya kendi kendine oluşmuş, yürümeye uygun yer.
* Genellikle yerleşim alanlarını bağlamak için düzeltilerek açılmış ulaşım şeridi.
* İçinden veya üstünden bir sıvının geçtiği, aktığı yer.
* Yolculuk.
* Gidiş çabukluğu, hız.
* Bir amaca ulaşmak için başvurulması gereken çare, yöntem.
* Davranış, tutum, gidiş veya davranış biçimi.
* Uyulan ilke, sistem, usul, tarz.
* Gaye, uğur, maksat.
* Uzun çizgi.
* Kez, defa.

yol açmak
* yol yapmak.
* kapanmış olan yolu geçilir duruma getirmek.
* kalabalık bir yerde genellikle saygı değer bır kişinin geçmesi için kenara çekilip yol velmek.
* bir olayın sebebi olmak.
* davranışlarıyla başkalarına örnek olmak.

yol ağzı
* Bir yolun başlangıcı veya bir yolun başka yollarla kesiştiği yer.

yol almak
* yolda ilerlemek.

yol aramak
* çare bulmaya çalışmak.

yol ayrımı
* Yolların birbirinden ayrıldığı yer.

yol azığı
* Yol boyunca yenilecek maddeler.

yol bel
* Geçilen yer, yol.

yol boyu
* Kara yolunda kenar.
* Yolculuk süresi.

yol bulmak
* çare bulmak.

yol çizmek
* bir konuda plân yapmak.

yol erkân
* davranış kuralları.

yol erkân
* Usul, yöntem, davranış bilgisi.

yol etmek
* o yere sık sık gitmek.

yol evlâdı
* Yol arkadaşı.

yol gitmek
* yolda ilerlemek. görünmek yola gitmek gerekmek.

yol göstermek
* kılavuzluk etmek, yolu bilmeyene anlatmak, tarif etmek.
* ne yapılacağını, nasıl davranılacağını öğretmek.

yol gözlemek
* bir şeyin olmasını ummak, beklemek.

yol halısı
* Odalar arasında veya koridorlarda serilen, dar ve uzun halı, yolluk.

yol işareti
* Yarış yolunda, yol gösteren oklar veya levhalar.

yol iz bilmek
* gideceği yolu ve yeri bilmek.
* görgülü davranmak.

yol kesmek
* geçmesine engel olmak, durdurmak.
* ıssız yerlerde soygunculuk yapmak.
* (motor vb.) hızını azaltmak, devrini düşürmek.

yol kilimi
* Dar ve uzun olarak dokunmuş kilim türü.

yol parası
* Yolculuk sırasında harcanmak için ayrılmış para.

yol şaşmak
* yol çatallaşıp karışmak.

yol tepmek
* çok uzun bir süre yürümek.

yol tutmak
* yaşayış ve davranışını kendine göre bir düzende sürdürmek.
* bir yoldan kimseyi geçirmeyecek biçimde düzen kurmak.

yol uğrağı
* Geçerken uğranılan; yanından yol geçen, uğrak.

yol vermek
* geçmesine izin vermek.
* hızını artırmak.
* işten çıkarmak, işine son vermek.

yol vurmak
* yol kesmek.

yol yakınken

* sezilen veya beliren kötü duruma düşmeden.

yol yapmak
* yol oluşturmak.
* kandırmaya çalışmak, avutmak.

yol yol
* Çizgili, çizgiler biçimde çizgi çizgi.

yol yordam
* Davranış veya yapım kuralları.

yol yorgunu
* Yoldan gelmiş kimse.

yol yürümek
* yolda gitmek.

yola (veya yollara) düşmek
* yola çıkmak, yol almaya başlamak.

yola çıkmak
* araca binmek üzere yol üstünde durmak.
* bir yere varmak için bulunduğu yerden ayrılarak yolculuğa başlamak, harekete geçmek.

yola dizilmek
* yol kenarında sıralanmak.

yola düzülmek (düzelmek veya koyulmak)
* gidilecek yere doğru yola çıkmak.

yola gelmek
* istenilen biçimde davranışı kabullenmek, düzelmek, uslanmak.

yola getirmek
* birinin bir konudaki ters tutumunu düzeltmek.

yola gitmek
* yolculuğa çıkmak.

yola koyulmak
* yola çıkmaya başlamak.

yola revan olmak
* yola çıkmak.

yola vurmak
* yolcu etmek, uğurlamak.
* yola koyulmak.

yola yatmak
* yola gelmek.

yolak
* Patika.

yolcu
* Yolculuğa çıkmış kimse.
* Yolculuğa çıkmaya hazırlanan kimse.
* Doğması beklenen çocuk.
* İyileşmesi umutsuz hasta.

yolcu etmek
* yola çıkanı uğurlamak.

yolcu gemisi
* Yolcu taşımak üzere yapılmış deniz taşıtı.

yolcu salonu
* Liman, istasyon, otogar gibi yerlerde, yolcuların giderken veya gelirken oturma, dinlenme imkânını buldukları yer.

yolculuk
* Ülkeden ülkeye veya bir ülke içinde, bir yerden bir yere gidiş veya geliş, gezi, seyahat.
* Bu gidiş gelişte geçen süre.
* Herhangi bir taşıtla bir yere gidip gelme.

yolculuk etmek
* bir yerden başka bir yere gitmek.

yoldan çevirmek
* gideni durdurmak, gitmesine engel olmak.

yoldan çıkmak
* belli bir yol izleyen taşıtlar herhangi bır sebeple yolundan ayrılmak, gitmez olmak.
* doğru yoldan ayrılmak.

yoldan kalmak
* gidilmek istenen yere gidememek.

yoldaş
* Yol arkadaşı.
* Arkadaş, dost.
* Ortak bir görüşü benimseyenlerden her biri.

yoldaşlık
* Yol arkadaşlığı.

yoldaşlık etmek
* bir yolcuya katılmak, birlikte gitmek.

yoldurma
* Yoldurmak işi.

yoldurmak
* Yolmak işini yaptırmak.

yolgeçen
* "Girip çıkanı, geleni gideni çok ve belirsiz olan yer" anlamında kullanılan yolgeçen hanı (gibi) deyiminde geçer.

yolgeçen hanı
* Bkz. yolgeçen.

yolkesen
* Yolda engelleme yapıp soygun düzenleyen, şaki.

yollama
* Yollamak işi.

yollamak
* Göndermek.

yollanma

* Yollanmak işi.

yollanmak
* Yollamak işi yapılmak, gönderilmek.
* Bir yere gitmeye başlamak, yürümek.

yollara (sokaklara) dökülmek
* kalabalık hâlde yolda olmak.

yollarda kalmak
* varacağı yere vaktinde gidememek.

yolları ayrılmak
* (iki kişi veya topluluk için) görüş, düşünce ayrılığı ortaya çıkmak, ayrı görüş ve düşünceleri benimsemek.

yolları tutmak
* geçecek kimselere engel olmak, bırakmamak.

yollu
* Yolu herhangi bir nitelikte olan.
* Çizgili.
* (taşıt için) Hızlı giden.
* Kuralına uygun.
* Herhangi bir nitelikte, biçimde olan.
* Kolayca elde edilen (kadın).

yolluk
* Yolculukta yenmek için hazırlanan yiyecek.
* Yolcuya verilen armağan.
* Yere serilen ince uzun kilim, halı veya keçe.
* Yol masrafı, harcırah.

yolma
* Yolmak işi.
* Sapı orakla biçilmeyecek kadar kısa kalmış ekin.

yolmak
* Çekerek yerinden çıkarmak, çekip koparmak.
* Dolandırarak, hile ile birinin parasını almak.

yolsuz
* Yolu olmayan.
* (taşıt için) Yavaş giden.
* Kurallara aykırı, uygunsuz, yöntemsiz, düzensiz, yersiz, usulsüz, nizamsız.
* Törelere, toplumun görüşüne aykırı davranan.

yolsuz yöntemsiz
* Bir kurala, bir yönteme uymayan, usulsüz.

yolsuzluk
* Yolsuz olma durumu.
* Bir görevi, bir yetkiyi kötüye kullanma, suiistimal, nizamsızlık.

yolu açık
* Önünde engel olmayan.

yolu açmak
* geçişi önleyen engelleri kaldırmak.

yolu almak
* yolun sonuna varmak.

yolu düşmek
* o yerden geçmesi gerekmek.
* sırası gelmek.

yoluk
* Tüyleri yolunmuş olan.

yolun açık olsun
* yolculara söylenen bir iyi dilek sözü.

yoluna
* uğruna.

yoluna bakmak
* beklemek.

yoluna baş koymak
* bir amaca, bir gayeye yönelmek bütün varlığıyla kendini vermek.

yoluna can vermek (veya yoluna canını vermek)
* birinin uğruna ölmek.

yoluna çıkmak
* karşılamaya gitmek.
* yolda karşısına çıkmak.

yoluna girmek
* istenilen, gerekli olan biçimde gelişmek.

yoluna koymak
* istenilen biçime getirmek, düzene koymak.

yoluna sapmak
* başvurmak.

yolunda gitmek
* olumlu gelişme göstermek; olumlu sonuçlanmak.

yolundan kalmak
* gidememek.

yolunma
* Yolunmak işi.

yolunmak
* Yolmak işi yapılmak, çekilip koparılmak.
* Çok kederlenerek çırpınmak.

yolunu beklemek (veya gözlemek)
* gelmesini beklemek.

yolunu bilmek
* yöntemini öğrenmek.

yolunu bulmak
* gereken çareyi bulmak.
* yasal olmayan yollardan kazanç sağlamak.

yolunu değiştirmek
* gittiği yoldan ayrılış başka yola geçmek.

yolunu kaybetmek

* hangi yoldan gideceğini bilememek.

yolunu kesmek
* engel olmak, engelemek.

yolunu sapıtmak
* doğru yoldan ayrılmak, kötü yola sapmak.

yolunu şaşırmak
* yanlış yola sapmak.

yolunu tutmak
* bir yere doğru gitmeye başlamak.

yolunu yapmak
* blr işi mümkün kılmak.

yoluyla
* Yolundan geçerek.
* Aracılığıyla, vasıtasıyla.
* Yöntemiyle, usulüne uygun olarak.

yolüstü
* Bkz. yol uğrağı.

yom
* Uğur, iyi talih, iyi haber.

yom tutmak
* uğurlu saymak.

yoma
* Sabit manevralarda ve gemileri bağlamada kullanılan, üç veya dört kollu halat.
* Birçok ipin örülmesiyle oluşturulan, balıkçılıkta kullanılan halat.

yomsuz
* Uğursuz, meş'um.

yomsuzluk
* Yomsuz olma durumu, uğursuzluk.

yonca
* Baklagillerden, başak durumundaki çiçekleri kırmızı veya mor renkli, hayvanlara yem olarak yetiştirilen çayır bitkilerinin genel adı (Trifolium).

yonca yaprağı
* Kara yollarında alt yoldan üst yola veya üst yoldan alt yola geçmeyi sağlayan, dört yapraklı yonca biçimindeki kavşak.

yoncalık
* Yonca tarlası.

yonga
* Kesilen, yontulan veya rendelenen bir şeyden çıkan parça, kamga.

yongalama
* Yongalamak işi veya durumu.

yongalamak
* Yonga durumuna getirmek.

yongalayıcı

* Yonga balyası yapan (kimse).

yongar
* Üç telli bağlama.

yonma
* Yonmak işi veya durumu.

yonmak
* Yontmak.

yont
* Başıboş hayvan.

yont kuşu
* Kuyruksallayan.

yontma
* Yontmak işi.
* Yontulmuş veya yontularak yapılmış.

Yontma Taş Çağı
* Bkz. Yontma Taş Devri.

Yontma Taş Devri
* Tarihten önceki zamanların en eski devri.

yontmak
* Bir şeye istenilen biçimi vermek için dış bölümünü keskin bir araçla biçmek, kesmek.
* Bir kimsenin azar azar parasını çekmek, birinden para sızdırmak.
* Bkz. kendine yontmak.

yontu
* Taş, tunç, mermer, kil, alçı, bakır gibi maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek oluşturulan eser, heykel.

yontucu
* Yontu yapan kimse, heykeltıraş.
* Kendi çıkarını düşünen.

yontuculuk
* Yontu yapma sanatı, heykeltıraşlık.

yontuk
* Yontulmuş yer.
* Yontulmuş parça.
* Yontulmuş olan.

yontuk düz
* Erozyon etkisiyle oluşmuş, yumuşak engebeli yeryüzü parçası, yalama yazı, peneplen.

yontulma
* Yontulmak işi.

yontulmak
* Yontmak işi yapılmak veya yontmak işine konu olmak.
* (insan için) Kabalıktan, görgüsüzlükten kurtularak toplum törelerine göre davranır duruma gelmek.
* Bir şeyi kendi görüşüne göre değerlendirmek.

yonulmak
* Yontulmak.

yordam
* Çeviklik, çabukluk.
* Çalım.
* Yatkınlık, alışkanlık, yeti, meleke.
* Kılavuz, yardımcı.

yordamlı
* Yakışıklı.
* Elinden iş gelen, becerikli.

yordamsız
* Çevik olmayan, cansız.

yordurma
* Yondurmak işi.

yordurmak
* Yorumunu yaptırmak, yorumlanmasını sağlamak.

yorga
* Biniciyi sarsmayan at yürüyüşlerinden biri.

yorgalama
* Yorgalamak işi.
* Ayak ve baldır kaslarının felcinden ileri gelen özel yürüyüş biçimi.

yorgalamak
* (at) Yorga yürümek, yorga gitmek.

yorgan
* Yatakta örtünmeye yarayan, içi pamuk, yün vb. şeylerle doldurularak dikilmiş geniş örtü.

yorgan çarşafı
* Yorganın üzerine geçirilen veya dikilen çarşaf.

yorgan döşek yatmak
* ağır hasta olmak.

yorgan gitti, kavga bitti
* anlaşmazlık sebebi olan şey ortadan kalkınca anlaşmazlık da sona erdi.

yorgan iğnesi
* Yorgan dikmeye yarayan iğne.

yorgan ipliği
* Yorgan dikmek için kullanılan kalın ve sağlam iplik.

yorgan kaplamak
* yorgana çarşaf geçirmek.

yorgan kavgası
* Bir şeyden çıkar sağlama konusunda anlaşmazlığa düşme, post kavgası.

yorgan yüzü
* Yorganı kirden ve dış etkilerden korumak için bezden veya kumaştan yapılan yüz.

yorgancı
* Yorgan, yastık, şilte gibi şeyler diken veya satan kimse.

yorgancılık
* Yorgancının işi.

yorgun
* Çalışma veya değişik sebeplerle beden veya zihin etkinliği yavaşlayan, yorulmuş olan.

yorgun argın
* Çok yorulmuş, gücü kalmamış olarak.

yorgun düşmek
* çok yorulmak, bitkin duruma gelmek.

yorgun yorgun
* Yorulmuş olarak, yorgun durumda.

yorgunluğunu almak
* (kendi) dinlenmek.
* (birini) dinlendirmek.

yorgunluk
* Çalışma veya değişik sebeplerle bireyin ruh ve beden etkinlikleri açısından verimlilik düzeyinin azalması.

yorgunluk çıkarmak (veya yorgunluğunu çıkarmak)
* dinlenmek.
* yaptığı işten, yorgunluğu unutturan, sevindirici bir sonuç almak.

yorgunluk kahvesi
* Dinlenmek amacıyla çalışmaya ara verildiğinde içilen kahve.

yorgunu yokuşa sürmek
* yapılması güç bir işin, büsbütün güç şartlarda gerçekleştirilmesini istemek.

yorma
* Yormak (I, II) işi.

yormak
* Yorgun duruma getirmek.
* Sıkıntıya sokmak, üzmek.

yormak
* Bir sebebe bağlamak, bir duruma işaret saymak, bir anlam vermek, yorumlamak.

yortma
* Yortmak işi veya durumu.

yortmak
* Koşmak; sürekli yol yürümek.
* İşsiz güçsüz gezmek.

yortu
* Hristiyan bayramı.

yorucu
* Yorgunluğa yol açan.

yorulma
* Yorulmak (I, II) işi.

yorulmak
* Yorgun duruma gelmek.

yorulmak
* Bir sebebe bağlanılmak, yorumlanmak.

yorum

* Bir yazının veya bir sözün, anlaşılması güç yönlerini açıklayarak aydınlığa kavuşturma, tefsir.
* Bir olayı belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme.
* Gizli veya hayalî olan bir şeyden anlam çıkarmak.
* Bir müzik parçası veya tiyatro oyununun orijinal bir teknik ve duyarlılıkla sunulması.

yorumcu
* Yorum yapan kimse.

yorumculuk
* Yorumcu olma durumu.

yorumlama
* Yorumlamak işi.

yorumlamak
* Bir yazıyı veya bir sözü yorum yaparak açıklamak, tefsir etmek.
* Bir olaya, bir duruma bir anlam vermek, tabir etmek.
* Bir müzik parçasını veya bir tiyatro oyununu kendine özgü bir duyarlık ve teknikle çalmak, söylemek veya oynamak, icra etmek.

yorumlanma
* Yorumlanmak işi.

yorumlanmak
* Yorumlamak işi yapılmak veya yorumlamak işine konu olmak, tefsir edilmek.

yosma
* Şen, güzel, fettan (genç kadın).
* Çok süslü giyinen ve modaya düşkün kadın, koket.

yosmaca
* Yosmaya yakışan biçimde, yosma gibi.

yosmalık
* Yosma olma durumu, yosmaca davranış.

yosun
* Tallı bitkilerin, çoğu sularda yetişen, ilkel yapıdaki örneklerine verilen genel ad.

yosun bağlamak (veya tutmak)
* üzerini yosun kaplamak.

yosun külü
* Yosunların yakılmasından elde edilen önceleri cam ve sabun sanayiinde kullanılan, soda ve iyot üretiminde değerlendirilen deniz yosunu ürünü.

yosuncul
* Yosunla beslenen veya yosunların içinde yaşayan.

yosunlanma
* Yosunlanmak, yosunlaşmak işi.

yosunlanmak
* Yosun oluşmak, yosunla kaplanmak.

yosunlu
* Yosunu olan, yosunla kaplanmış olan.

yoz
* Doğada olduğu gibi kalarak işlenmemiş olan.
* Kaba, adî, bayağı.
* Soysuz, yozlaşmış, dejenere.

* Kısır.

yozcu
* Koyun ticareti yapan kimse.

yozlaşma
* Yozlaşmak işi, tereddi.

yozlaşmak
* Özündeki iyi nitelikleri birtakım dış etkenlerle zamanla yitirmek, bozulmak, soysuzlaşmak, doğasındaki iyi nitelikleri sonradan yitirmek, tereddi etmek.
* Bir şey, manevî anlamda değer yargılarını, özelliklerini ve niteliklerini yitirmek, bozulmak, dejenere olmak, özünden uzaklaşmak.

yozlaştırma
* Yozlaştırmak işi.

yozlaştırmak
* Yozlaşmasını sağlamak, yozlaşmasına sebep olmak, soysuzlaştırmak, dejenere etmek.

yozluk
* Yoz olma durumu, tereddi.

yön
* Belli bir noktaya göre olan yer, taraf.
* Bir şeyin belli bir noktaya baktığı yan, veçhe.
* Bir yere gitmek için izlenen yol, cihet, istikamet.
* Tutulacak, izlenecek yol.

yön belirteci
* Yön belirleme işine yarayan alet, pusula.

yön eki
* Bkz. yön gösterme eki.

yön gösterme eki
* Türkiye Türkçesinde kalıplaşıp sayılı örneklerde kalan yön bildiren yer ve zaman adları yapan ek: son-ra, taş-ra, dış-arı, iç-eri vb.

yön vermek
* yeni bir biçim, yeni bir düzen vermek.

yön zarfı
* Yön bildiren zarf.

yönden
* bakımından.

yöndeş
* Yönü aynı olan, aynı yöne bakan.

yöndeş açılar
* İki paralel çizginin bir kesenle kesişmesinden oluşan ve biri içte, biri dışta olarak, kesenin aynı tarafinda kalan açılar.

yönelik
* Belli bir yöne çevrilmiş olan, müteveccih, ait, özgü.

yönelim
* Yönelme durumu.
* Kendi durumunu veya bulunduğu yerin durumunu başka yerlere göre belirleme.
* Bireyin, karşılaştığı karışık ve sorunlu durumlarda kendi yönünü, tutumunu belirlemesi.

* Bitki ve hayvan gibi bazı canlı varlıkların, ışık, ısı, besin gibi türlü uyarıcı sebeplerin etkisi altında, bu uyarıcılara doğru veya tersine yer değiştirmeleri olayı, doğrulum, tropizm.

yöneliş
* Yönelmek işi veya biçimi.

yönelme
* Yönelmek işi.

yönelme durumu
* İsim soyundan bir sözü yaklaşma, yönelme kavramlarıyla fiile veya bir edata bağlayan durum, -e hâli, datif: Türkçede -e (-a, -y-e, -y-a) ekiyle belirtilir: Eve (ev-e), yola (yol-a), bahçeye (bahçe-y-e), kapıya (kapı-y-a).

yönelme hâli
* Bkz. yönelme durumu.

yönelmek
* Belli bir yön tutmak, yüzünü belli bir yöne doğru çevirmek, teveccüh etmek.
* Amaç olarak benimsemek.
* Hedef almak.

yönelmeli
* Yönelme durumunda olan.

yönelmeli tümleç
* Yapılan işin anlamını bütünleyen ve yönelme durumunda bulunan tümleç: Çocuklar eve geldi örneğindeki gibi.

yönelteç
* Direksiyon.
* Bisikletin ön tekerlek maşası üstüne bağlanmış, iki elle kullanılan yön değiştirme aracı, gidon.

yöneltilme
* Yöneltilmek işi.

yöneltilmek
* Yöneltmek işi yapılmak.

yöneltim
* Yöneltmek işi.

yöneltme
* Yöneltmek işi, tevcih.
* Öğrencilerin okul yaşamına, izleyecekleri derslere uyumlarını sağlamayı amaçlama, seçecekleri meslekleri yönlendirme işi.
* Bir ırakgörürü veya gözlem aracını bakılacak yıldıza doğru çevirme işi.

yöneltmek
* Bir şeye belli bir yön vermek, yönelmesini sağlamak, çevirmek, tevcih etmek.
* Birine veya bir şeye doğru bakmak.
* Birine bir şey söylemek, tevcih etmek.

yönerge
* Herhangi bir konuda tutulacak yol için üst makamlardan alt makamlara ve kuruluşlara veya üst aşamadakilerden astlara belli bir esasa dayanarak verilen buyruk, talimat, direktif.

yönetici
* Yönetme gücünü elinde bulunduran kişi, yöneten kişi, idareci.
* Bir spor dalında takımların hazırlanması, oyuncunun bakımı, çalışma yerinin sağlanması, yapılacak karşılaşmaların plânlanması gibi işlerle ilgilenen kimse.

yöneticilik

* Yönetici olma durumu veya yöneticinin görevi, idarecilik.

yönetilme
* Yönetilmek işi.

yönetilmek
* Yönetmek işi yapılmak, idare edilmek.

yönetim
* Yönetmek işi, çekip çevirmek, idare.
* Dümen.

yönetim gideri
* Genellikle apartmanlarda, kooperatiflerde yönetme işinin gerektirdiği para, ücret.

yönetim kurulu
* Bir kuruluşu yönetmekle görevlendirilimiş kimselerin hepsi, idare heyeti, umumî heyet.

yönetim yeri
* Kamu veya özel kurum veya kuruluşların yönetildiği merkez.

yönetimsel
* Yönetimle ilgili, idarî.

yönetiş
* Yönetmek işi veya biçimi.

yönetme
* Yönetmek işi.

yönetmek
* Yasalara, kurallara veya belli şartlara uygun biçimde çalışmayı sağlamak, idare etmek, tedvir etmek.
* Birinin bir konudaki etkinliğine, çalışmasına yön vermek, birini yönlendirmek.
* Yapımını, gerçekleşmesini sağlamak.

yönetmelik
* Genellikle bir kuruluşun çalışma yöntemini belirleyen, bu kuruluşta çalışanların uyacakları kuralların tümü.
* Bu kuralların yazılı olduğu belge, talimatname.
* Yasa ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak amacıyla bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerince hazırlanan, düzenleyici kuralların tümü.

yönetmen
* Bir kuruluşu yönetme yetkisi olan kimse, müdür, direktör.
* Bir oyunu sahneye koyan, bir filmin çevrilmesini veya gerçekleşmesini sağlayan kimse, rejisör.

yönetmen yardımcısı
* Yönetmene her konuda yardımcı olmakla görevli kimse.

yönetmenlik
* Yönetmen olma durumu.
* Yönetmenin görevi veya yeri, müdürlük, müdüriyet, direktörlük.

yönetsel
* Yönetimsel.

yöneylem
* Karmaşık sorunların çözümünde ve incelenmesinde bilimsel ve özellikle matematiksel yöntemlerin uygulanışı.

yöneylem araştırması
* Herhangi bir problemi yöneylem yöntemine göre araştıran, inceleme.

yönlendirme
* Yönlendirmek işi.

yönlendirmek
* Bir kimsenin davranış, tutum, yapacağı iş vb.alanlarda izleyeceği yolu göstermek.

yönlü
* Yönü olan.
* Uygun.

yönlü doğru
* Üzerinde pozitif bir yön seçilmiş doğru.

yönseme
* Belli bir amaca veya sonuca yönelen, etkinliğe dönüşmeyen etki gücü, temayül.

yönsüz
* Yönü olmayan.
* Amaçsız.

yöntem
* Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem.
* Bilimde belli bir sonuca erişmek için, bir plâna göre izlenen yol, metot.

yöntem bilgisi
* Metot bilgisi.

yöntem bilimi
* Özellikle felsefe ve bilim alanında yöntem araştırmak ve yeni yöntemler yaratmak için ilkeler geliştiren bilim, metodoloji.

yöntem bilimsel
* Yöntem bilimle ilgili, metodolojik.

yöntemli
* Belli bir yönteme dayanılarak yapılan, metotlu.

yöntemlilik
* Bir işi, bir yönteme dayanarak yapma.

yöntemsiz
* Bir yönteme dayanmayan, düzensiz, uygunsuz, metotsuz.

yöntemsizlik
* Yöntemsiz olma durumu, düzensizlik, uygunsuzluk.

yöre
* Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havali, mahal.
* Değirmenlerde, taşla kasnak arasında kalan ve hayvan yemi olarak kullanılan un.

yöresel
* Yöre ile ilgili, yerel, mahallî.

yöreselleşme
* Yöreselleşmek işi.

yöreselleşmek
* Yerelleşmek, mahallîleşmek.

yöresellik
* Yöresel olma durumu.

Yörük
* Hayvancılıkla geçinen, Toroslarda yaşayan göçebe Türk oymağı.

yörük
* Bkz. yürük.

Yörük çadırı
* Yörüklerin kendine özgü iyi korunmuş, kıldan yapılmış büyük ve geniş çadırı.

yörünge
* Yürüyen bir noktanın izlediği veya çizdiği yol, mahrek.
* Bir gök cisminin hareket etmesi süresince aldığı yol.

yörüngesine oturmak
* (yapma uydu) uzayda istenilen yörüngede hareket etmek.
* bir iş yoluna girmek.

yudum
* Bir içişte yutulacak miktar.

yudum yudum
* Azar azar, yavaş yavaş.

yudumlama
* Yudumlamak işi.

yudumlamak
* Yudum yudum içmek, acele etmeden yavaş yavaş içmek.

yudumlanma
* Yudumlanmak işi.

yudumlanmak
* Yudumlamak işi yapılmak, yudum yudum içilmek.

yudumluk
* Bir yudum miktarında.

yuf
* Kınama, üzüntü, nefret bildirir.

yuf borusu
* Nefir.
* Kınama, üzüntü ve nefret bildirme.

yuf borusu çalmak
* kınama, üzüntü ve nefretini bildirmek.

yuf ervahına (veya ervahına yuf olsun)
* "lânet olsun, yazıklar olsun" anlamında bir ilenme.

yufka
* Oklava ile açılan ince, yuvarlak hamur yaprağı.
* Sacda pişen bir ekmek türü.
* İnce ve çabuk kırılır, dayanıksız.

yufka açmak
* hamuru ince yaprak durumuna getirmek.

yufka böreği
* Çarşıdan hazır alınmış yufkayla yapılmış börek.
* Sacda pişirilmiş yufkadan yapılmış börek.

yufka ekmeği
* Pideden daha ince açılan bir çeşit ekmek.

yufka kebabı
* Yufka ile etten yapılan bir tür kebap.

yufka yürekli
* Olaylardan çok çabuk etkilenen, üzülen.

yufkacı
* Yufka, kadayıf yapıp satan kimse.

yufkacılık
* Yufkacının işi.

yufkalık
* Yufka yapmak için ayrılmış olan.
* Az, kıt olma, sığlık.

Yugoslav
* Yugoslavya halkından olan kimse.
* Yugoslav halkına özgü olan.

Yugoslavyalı
* Yugoslavya'da yaşayan kimse.

yuğ
* Bkz. yoğ.

yuh
* Hoşnutsuzluk ve öfke anlatır, yuf.

yuh çekmek
* beğenilmeyen, tasvip edilmeyen birine veya bir duruma karşı haykırmak.

yuha
* Birine karşı beğenilmeyen bir durumda hep birden haykırılan bir hakaret sözü.

yuha çekmek
* "yuha!" diye bağırmak.

yuhalama
* Yuhalamak işi.

yuhalamak
* Birine "yuha" diye bağırmak.

yuhalanma
* Yuhalanmak işi.

yuhalanmak
* Yuhalamak işi yapılmak.

yuhaya tutmak
* Bkz. yuh çekmek.

yukaç
* Yer katmanları kıvrımlarının tümsek bölümü, semer, ineç karşıtı.

yukarda
* yukarıda.

yukardan
* Bkz. yukarıdan.

yukarı
* Bir şeyin üst bölümü, aşağı karşıtı, fevk.
* Yetkili kimse.
* Aşama, sınıf, makam bakımından ilerde olan.
* Benzerleri arasında üstte bulunan.
* Üst tarafa, üstteki kata, üste, yükseğe, yukarıya.

yukarı mahalle
* Bir yerleşim bölgesinde yüksek yerlerde oluşan mahalle.

yukarı tükürsem bıyık, aşağı tükürsem sakal
* Bkz. aşağı tükürsem sakal, yukarı tükürsem bıyık.

yukarıda
* Üst tarafta olan.

yukarıdan
* Tepeden, üstten.

yukarıdan almak
* yumuşaklık göstermemek, ağır önerilerde bulunmak, sert davranmak.

yukarıdan bakmak
* kendini karşısındakinden üstün görmek.

yukarısı
* Üst tarafı, yukarı kısmı.

yulaf
* Buğdaygillerden, en çok hayvan yemi olarak yetiştirilen otsu bitki (Avena sativa).
* Bu bitkinin tanesi.

yulaf unu
* Kurutulmuş yulaf tanelerinin öğütülmesiyle elde edilen un.

yular
* Bir yere bağlamak veya çekerek götürmek için hayvanın başlığına veya tasmasına bağlanan ip.

yuları birinin elinde olmak
* bir kimsenin davranışları birinin denetiminde, yönetiminde olmak.

yuları eksik
* Kaba, anlayışsız (kimse).

yuları ele vermek (veya yuları kaptırmak)
* birinin sözünden çıkmayacak duruma gelmek, kendi iradesiyle davranmak.

yuları takmak
* birini sözünden çıkamayacak duruma getirmek, egemenliği altına almak.

yuları teslim etmek
* yuları ele vermek.

yuma
* Yumak işi veya durumu.

yumak
* Yıkamak.

yumak
* Yuvarlak biçimde sarılmış iplik, yün vb.şey.
* Yuvarlak biçimde sarılmış olan.

yumak yumak
* Küçük yuvarlaklar durumunda.

yumaklama
* Yumaklamak işi.

yumaklamak
* Yumak biçimine getirmek.

yumaklanma
* Yumaklanmak işi.

yumaklanmak
* Yumak durumuna gelmek.

yumdurma
* Yumdurmak işi veya durumu.

yumdurmak
* Yummasını sağlamak.

yumma
* Yummak işi.

yummak
* Kısarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.

yumru
* Yuvarlak, şişkin şey, kabartı.
* Şişkin, kabarık, yuvarlak biçimli.
* Bkz. yamru yumru.
* Sap, kök veya dallarda bulunan, yedek besin taşıyan şişkinlik.

yumru kök
* Patates, pancar, yer elması gibi yumru biçiminde olan kök.

yumru topu
* Yuvarlak top.

yumrucuk
* Küçük yumru, ufak şişkinlik.

yumruğuna güvenmek
* isteklerini yaptırmak için yalnızca kaba kuvvete güvenmek.

yumruk
* Parmakların kapanmasıyla elin aldığı biçim.
* Elin bu biçimiyle yapılan vuruş, yumrukla vuruş, yumruk darbesi.
* Baskı.

yumruk atmak (veya indirmek)
* yumrukla vurmak.

yumruk gibi
* yumruk büyüklüğünde.

yumruk göstermek

* korkutmak, gözdağı vermek.

yumruk hakkı
* Zorbalıkla elde edilen şey.

yumruk kadar
* (küçük olması gereken şeyler için) iri, büyük.
* (iri olması gereken şeyler için) küçücük.

yumruk oyuncusu
* Boksör.

yumruk oyunu
* Boks.

yumruk topu
* Boksörlerin düzgün ve çabuk yumruk vurabilmeleri için çalıştıkları, uzunluğu boksörün boyuna göre ayarlanabilen, bir askıya asılı lâstik top.

yumruk yumruğa gelmek
* yumruklaşmak.

yumruklama
* Yumruklamak işi.

yumruklamak
* Yumrukla vurmak.

yumruklanma
* Yumruklanmak işi.

yumruklanmak
* Yumrukla vurulmak.

yumruklaşma
* Karşılıklı yumruk atma, yumruk vurarak dövüşme.

yumruklaşmak
* Karşılıklı yumruk atmak, yumruk vurarak dövüşmek.

yumrulanma
* Yumrulanmak, yumrulmak işi.

yumrulanmak
* Yumru biçimine gelmek, yumru gibi olmak.

yumruluk
* Yumru olma durumu.

yumuk
* Yumulmuş olan, yumulmuş gibi duran.
* Tombul.

yumuk gözlü
* Göz kapakları şiş olan.

yumuk yumuk
* Tombul tombul.

yumuklaşma
* Yumuklaşmak işi.

yumuklaşmak
* Yumuk durumuna gelmek.

yumulma
* Yumulmak işi.

yumulmak
* Kapanmak, örtülmek.
* Kendini bir işe istekle vermek, girişmek, saldırmak, atılmak.
* Kısılmak, örtülür gibi olmak.

yumulu
* Yumulmuş olan, yumuk.

yumurcak
* Yaramaz küçük çocuk.
* Veba hastalığında koltuk altında veya kasıkta çıkan çıban.

yumurta
* Bir dişinin vücudunda oluşan, yumurtlama ve döllenmeden sonra aynı türden bir canlı oluşturan hücre.
* Tavuk yumurtası.
* Er bezi.
* Çorap onarmakta kullanılan, yumurta biçiminde, genellikle tahta veya mermerden kalıp.

yumurta akı
* Yumurta sarısını saran az akışkan, albümince zengin, saydam madde.

yumurta hücresi
* Bkz. oosfer.

yumurta kapıya dayanmak (veya gelmek)
* yapılacak iş için zaman çok daralmak.

yumurta kökü
* Kök boyası.

yumurta küfesi yok ya!
* kendisine bir zarar getirmeyeceğini bildiği için, doğru sayılmayan bir davranışta bulunmaktan çekinmeyenler için söylenir.

yumurta ökçe
* Orta yükseklikte ve az sivri ökçe.

yumurta sarısı
* Yumurtanın ortasında bulunan sarı bölüm.
* Bu bölümün rengi.

yumurta zarı
* Yumurtanın kabuğuyla akını birbirinden ayıran ince zar.

yumurtacı
* Yumurta toplayıp satan kimse.

yumurtacık
* Canlılarda dişinin, döllenip oğulcuk durumuna gelmek için çıkardığı üreme hücresi; yumurtlayan hayvanlarda yumurta olarak dışarı verilir, yavrulayanlarda ise döl yatağında kalarak oğulcuk ve dölüt evrelerinden geçtikten sonra yavru olarak doğar.
* Kapalı tohumlularda, döllenmeden sonra değişikliğe uğrayarak tohumu oluşturan bölüm.

yumurtacılık
* Yumurta alıp satma işi.

yumurtadan daha dün çıkmış
* bilgiçlik taslayan toy kimse.

yumurtalık
* Canlılarda dişi üreme hücrelerini veren organ, mebiz.
* Yumurtayı içine dik olarak koymaya yarayan, fincana benzeyen kap.

yumurtaya kulp takmak
* bahane bulmakta usta olmak.

yumurtayı çalkamak
* (kuluçka) üstüne oturduğu yumurtayı çevirmek.

yumurtlama
* Yumurtlamak işi.

yumurtlama mevsimi
* Bazı hayvanların yumurtlamaya yatma veya yumurtlama zamanı, mevsimi.

yumurtlamak
* Tavuk, kuş vb.yumurta yapmak.
* Uydurup söylemek veya söylenmemesi gereken şeyi açığa vurmak.

yumurtlatma
* Yumurtlatmak işi.

yumurtlatmak
* Yumurtlamak işini yaptırmak.

yumurtlayanlar
* Yumurtlama yolu ile üreyen hayvanlar.

yumuş
* İş, hizmet buyruğu.

yumuşacık
* Hoşa giden, istenilen yumuşaklıkta olan, çok yumuşak olan.

yumuşak
* Dokunulduğunda veya üzerine basıldığında çukurlaşan, eski biçimini kaybeden, katı karşıtı.
* Kolaylıkla bükülen, sert karşıtı.
* Dokununca hoş bir duygu uyandıran.
* Avuçla sıkıldığında buruşmayan, sert karşıtı.
* Kolaylıkla işlenebilen.
* Kolay çiğnenen, kolay kesilen.
* Ilıman.
* Kaba, hırçın, sert olmayan, kolay yola gelen, uysal.
* Okşayıcı, tatlı, hoş.
* Sessiz, hafif.

yumuşak ağızlı
* Kolay gem alan (hayvan).

yumuşak başlı
* Uysal, kolay yola gelen.

yumuşak buğday
* Kırma ve öğütmeye karşı direnci daha az olan, öğütüldüğünde genelde daha ince un meydana getiren ve tane kesiti unsu yapıda, beyaz renkte ve mat görünüşlü olan buğday.

yumuşak damak
* Damağın boğaza yakın bölümü.

yumuşak iniş
* Uzay araçlarında ve uçaklarda aracın ustalıkla, çarpmaksızın yere inişi.

yumuşak su
* Az kireçli su.

yumuşak ünsüz
* Ciğerlerden gelen havanın ses yolundaki sivrilmiş ve gerilmiş kapalı bir engele çarpmasıyla oluşan, titreşimli ses veren (ünsüz), sürekli, tonlu, sedalı, örtümlü, titreşimli: b, c, d, g.

yumuşak yüzlü
* Kendisinden istenilen bir şeyi geri çevirmeyen, yüzü tutmayan.

yumuşak yüzlülük
* Yüzü tutmaz olma durumu.

yumuşakça
* Yumuşak vücutlu, omurgasız hayvan.
* Yumuşak bir biçimde.

yumuşakçalar
* Çoğu suda yaşayan, omurgasız, yumuşak olan vücutları kabuk denilen sert bir kalkerli örtü ile kaplı hayvanlar şubesi.

yumuşaklaşma
* Yumuşaklaşmak işi veya durumu.

yumuşaklaşmak
* Yumuşak bir duruma gelmek, yumuşamak.

yumuşaklık
* Yumuşak olma durumu.
* Ilımlı, iyi davranma, mülâyemet.

yumuşama
* Yumuşamak işi.
* Dünyada soğuk savaş döneminden sonra stratejik silâhların geliştirilmesiyle başlayan siyasal gerginliğin ortadan kaldırılması siyaseti, detant.
* Süreksiz ünsüzlerin sürekli ünsüz veya sızıcı ünsüz oluşu.

yumuşamak
* Sertliği kalmamak, yumuşak duruma gelmek.
* Öfkesi, kızgınlığı, inadı geçmek.
* Sert ünsüz, yumuşak ünsüz durumuna gelmek.

yumuşatıcı
* Yumuşatmayı sağlayan.
* Teslim edici, hafifletici.

yumuşatılma
* Yumuşatılmak işi.

yumuşatılmak
* Sertliği giderilmek, yumuşak duruma getirilmek.

yumuşatış
* Yumuşatmak işi.

yumuşatma
* Yumuşatmak işi.
* Etkin alıştırmalarda, bir kası hiçbir gerginlik veya kasılma bırakmadan dinlendirme.

yumuşatmak
* Sertliğini gidermek, yumuşak duruma getirmek.
* Kabalığını, katılığını, sertliğini veya acımasızlığını ortadan kaldıracak durumda olmak.

yumuşatmalık
* Amortisör.

yuna
* Hayvanın sırtına, eyerin altına konulan belleme (II).

yunak
* Yıkanılan yer, hamam.

Yunan
* Yunanistan halkından olan kimse.
* Yunanistan halkına özgü olan.

Yunanca
* Yunan dili, Elence.

Yunanistanlı
* Yunanistan'da yaşayan veya Yunanistan halkından olan, Yunan.

Yunanlı
* Yunanistan halkından veya bu halkın soyundan olan (kimse).

yunma
* Yunmak işi.

yunmak
* Yıkanmak.

yunmuş arınmış (veya yıkanmış)
* yıkanıp temizlenmiş.

yunus balığı
* Balinalardan, ılık ve sıcak denizlerde sürüler durumunda yaşayan, boyları 3 m ye kadar erişebilen, memeli deniz hayvanı (Delphinus).

yunus balığıgiller
* Örnek hayvanı yunus balığı olan, balinaların bir alt familyası.

yurdu
* İğnenin deliği.

yurt
* Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası; vatan.
* İnsanın doğup büyüdüğü, yaşadığı yer, memleket.
* Bazı nitelik veya değerleri taşıyanların çok bulunduğu yer, diyar.
* Bir şeyin ilk veya çok yetiştirildiği yer, vatan.
* Bir grup insanın oturduğu, yetiştirildiği veya bakıldığı kurum.
* Kalacak, barınacak yer.
* Toplu olarak bir iş öğretilen yer.
* Hastaların tedavi edildiği yer.
* Sahip olunan arazi, emlâk.
* Yörüklerin yazın veya kışın oturdukları yer.
* Göçebe Türklerin oturduğu çadır.

yurt bilgisi
* Bkz. yurttaşlık bilgisi.

yurt dışı
* Yurt sınırları dışında olan.

yurt içi
* Yurt sınırları içinde olan.

yurt tutmak
* bir yeri kendine yurt edinmek, tavattun etmek.

yurtlandırma
* Yurtlandırmak işi, iskân.

yurtlandırmak
* Bir kimseye veya bir topluluğa yurt sağlamak, iskân etmek.

yurtlanma
* Yurtlanmak işi, iskân.

yurtlanmak
* Bir yeri yurt edinmek, oraya yerleşmek.

yurtluk
* Büyük ve zengin köşk, malikâne.
* Bir yerin gelirinin bir kimseye yalnız ölünceye kadar kullanılması şartıyla ayrılması yöntemi.

yurtsal
* Yurtla ilgili, vatanî.

yurtsama
* Yurtsamak işi, daüssıla, nostalji.

yurtsamak
* Yurdunu özlemek.

yurtsever
* Yurdunu, milletini büyük bir tutku ile seven, bu uğurda her türlü özveriye katlanan (kimse), vatanperver.

yurtseverlik
* Yurtsever olma durumu.
* Yurtsevere yakışır davranış, vatanperverlik.

yurtsuz
* Yurdu olmayan (kimse).
* Kalacak, barınacak yeri olmayan.

yurttaş
* Yurtları veya yurt duyguları bir olanlardan her biri, vatandaş.

yurttaşlar yasası
* Kişi, aile, miras ve eşya adaletine ait ilişkileri düzenleyen yasa, medenî kanun.

yurttaşlık
* Yurttaş olma, bir yurtta doğup büyüme veya yaşamış olma durumu, vatandaşlık.

yurttaşlık bilgisi
* Devlet ve hükûmet kuruluşlarını, yurttaşlık ödev ve haklarını kapsayan bilgi, yurt bilgisi.

yurttaşlık hakları
* Yurttaşlıkla ilgili kişinin kullanması gereken bütün hakları.

Yurttaşlık Hukuku
* Yurttaşlık haklarını kollayan ve koruyan hukuk sistemi.

yusufçuk

* Dağlık ve ormanlık bölgelerde yaşayan, güvercine benzeyen, ondan daha küçük bir kuş (Turtur auritus).
* Parlak renkli, iri kanatlı, büyük kız böceği (Libellula variegata).

yusyumru

* Tam bir yumru durumuna gelmiş olan.

yusyuvarlak

* Çok yuvarlak, küre biçiminde olan.

yutak

* Ağız ve burun boşluklarıyla gırtlak ve yemek borusu arasındaki boşluk.

yutak iltihabı

* Faranjit.

yutar hücre

* Organik veya inorganik cisimcikleri içine alıp sindirebilen kan hücresi, fagosit.

yutkunma

* Yutkunma işi.

yutkunmak

* Tükürüğü yutmak veya bir şey yutuyormuş gibi gırtlağı hareket ettirmek.
* Bir şeyi söylemekle söylememek arasında duraksamak.

yutkunmak

* bir şeyin yokluğunu çekmek.

yutma

* Yutmak işi.

yutmak

* Ağızda bulunan bir şeyi yutağa geçirmek.
* Haksız olarak kendine mal etmek, zorbalıkla elinden almak.
* Dayanıp sesini çıkarmamak, katlanmak.
* Tam ve doğru söylememek.
* İnanmak, aldanmak, kanmak.
* Türlü anlamlara gelebilen sözü anlayamamak.
* Söylemek istediği bir sözü kendini tutarak söylememek.
* (oyunda bir şey) Kazanmak.
* İyice, eksiksiz olarak öğrenmek.
* (ışık, ses) Gücünü, parlaklığını azaltmak.

yutturma

* Yutturmak işi.

yutturmaca

* Dinleyenin anlamayacağı biçimde yapılan söz oyunu.

yutturmak

* Yutmak işini yaptırmak veya yutmasını sağlamak.

yutturulma

* Yutturulmak işi.

yutturulmak

* Yutturmak işi yapılmak.

yutulma

* Yutulmak işi.

yutulmak
* Yutmak işi yapılmak.

yuva
* Kuşların ve başka hayvanların yumurtlamak, kuluçkaya yatmak, yavrularını büyütmek veya yavrulamak için türlü şeylerden yaptıkları ve türlü biçimlerde hazırladıkları barınak.
* Genellikle ailenin oturduğu ev.
* İki buçukla dört yaş arası çocukların bakıldığı, okul öncesi eğitim kurumu.
* Kimsesizlere veya yoksullara yardım etmek ve onları barındırmak amacıyla açılan yer.
* Bazı kötü nitelikli kimselerin çok bulunduğu, toplandığı yer.
* Bir şeyin öğretildiği yer.
* Bir şeyin çok bulunduğu yer.
* Bir şeyin içinde yerleşmiş olduğu veya yerleştirildiği oyuk.

yuva kurmak
* evlenmek.

yuva yapmak
* yuva hazırlamak, yuva oluşturmak.
* evlenmek.

yuvak
* Düz toprak damlı evlerin üstündeki killi toprağı sert bir katman durumuna getirmek için dam üzerinde yuvarlanan, silindir biçimindeki ağır taş.

yuvalama
* Yuvalamak işi.
* Bir yemek türü.

yuvalamak
* Yuva yapmak.

yuvalanma
* Yuvalanmak işi.

yuvalanmak
* Ev bark, yuva sahibi olmak, yuva kurmak.
* (askerlikte) Silâh, görünmeyecek bir biçimde gizlenmek.
* Bir yerde birikmek, toplanmak.

yuvalı
* Bir yuva içinde bulunan, yuvası olan.

yuvar
* Organizmadaki çeşitli sıvılarda (kan, lenf, süt) bulunan, genellikle yuvarlak veya oval küçük cisim, küreyve.
* Yer yuvarlağı gibi düzgün olmayan küresel biçim.

yuvar yuvar
* Yuvarlanır gibi.

yuvarlacık
* Küçük ve yuvarlak.

yuvarlak
* Top veya küre biçiminde olan, müdevver.
* Top veya küre biçiminde olan, toparlak şey, küre.

yuvarlak ağızlılar
* Gerçek çenenin yerinde geniş bir emici ağız bulunan, iskeletleri kemikleşmemiş çok ilkel yapılı hayvanlar.

yuvarlak hesap

* Yaklaşık olarak bir bütün sayıya tamamlanabilen hesap.

yuvarlak konuşmak
* bir şeyin ayrıntılarını gereği gibi belirtmeden genel konuşmak.

yuvarlak masa
* Yuvarlak olarak yapılmış masa.
* Toplantı masası.

yuvarlak masa toplantısı
* Yuvarlak masa etrafında geniş katılımlı gerçekleştirilen önemli toplantı.

yuvarlak sayı
* Bütüne tamamlanmış sayı.

yuvarlak sıra
* Türkçe bir sözde bulunan yuvarlak ünlüler dizisi: Oğlunuzun, üzüntünüz gibi.

yuvarlak solucanlar
* Sert bir kitinle örtülü vücutları halkasız, uzunlamasına yuvarlak ve genellikle ince solucanlar topluluğu.

yuvarlak ünlü
* Dudakların toplanıp yuvarlaklaşması ile oluşan ünlü: o, ö, u, ü.

yuvarlak vokal
* Bkz. yuvarlak ünlü.

yuvarlaklaşma
* Düz ünlünün ünsüz etkisiyle yuvarlak oluşu: savırmak > savurmak, kavışmak > kavuşmak, yımışak yumuşak gibi.

yuvarlaklaşmak
* Yuvarlak bir biçim almak, yuvarlak duruma gelmek.

yuvarlaklaştırma
* Yuvarlaklaştırmak işi.

yuvarlaklaştırmak
* Yuvarlak duruma getirmek.

yuvarlaklık
* Yuvarlak olma durumu.

yuvarlama
* Yuvarlamak işi.
* Yuvalama.

yuvarlamak
* Bir şeyi bir yerden kaldırmadan ekseni çevresinde döndürerek yürütmek, tekerlemek.
* Döndürerek tomar yapmak veya yuvarlak duruma getirmek.
* Hızla düşürmek, devirmek.
* İstekle ve çabucak yemek veya içmek.
* (sözü) Belirsizce, anlaşılmayacak biçimde söylemek.
* İnanılmayacak yalanlar söylemek.

yuvarlana yuvarlana
* Yuvarlanarak, döne döne.
* (yürüyüş için) Yuvarlanacak gibi.

yuvarlanan taş yosun tutmaz
* sürekli olarak iş değiştiren bir kimse başarı kazanmamaz.

yuvarlanıp gitmek
* eldeki imkânlarla geçinmek.
* birdenbire ölmek.

yuvarlanış
* Yuvarlanmak işi veya biçimi.

yuvarlanma
* Yuvarlanmak işi.

yuvarlanmak
* Kendi üzerinde dönerek hareket etmek.
* Dökülerek düşmek.
* Yere devrilmek; düşmek.
* Ansızın, beklenmedik bir zamanda ölmek.

yuvarlatma
* Yuvarlatmak işi.

yuvarlatmak
* Yuvarlamak işini yaptırmak.

yuvarölçer
* Özellikle optik camların küresel eğriliğini ölçmeye yarayan araç.

yuvasını bozmak
* aile düzenini dağıtmak.

yuvasını dağıtmak
* kurulu ev düzenini bozmak.

yuvasını yapmak
* birine gereken ceza veya cevabı vermek, hakkından gelmek.

yuvasını yıkmak
* birinin eşinden boşanmasına sebep olmak.
* biri eşinden ayrılarak kendi aile düzenini yok etmek.

yuvaya dönüş
* Eski yerine, görevine veya aile ocağına dönüş.

yuvayı yapan dişi kuştur
* ev kadınının anlayışlı, idareci ve tutumlu olması gerektiğini anlatmak için söylenir.

yuvgu
* Yuvak, merdane, silindir.

yuvgulama
* Yuvgulamak işi.

yuvgulamak
* Üzerinden yuvgu geçirmek.

yüce
* Yüksek, büyük, ulu.

Yüce Divan
* Anayasa Mahkemesinin yüksek aşamadaki görevlileri yargılarken aldığı isim, divanıâli.

yücelik
* Yüce olma durumu, ulviyet.

yücelim
* Üst geçiş.

yüceliş
* Yücelmek işi veya biçimi.

yücelme
* Yücelmek işi, itilâ.

yücelmek
* Yükselmek, yüce bir duruma gelmek.

yüceltilme
* Yüceltilmek işi.

yüceltilmek
* Yüceltmek işine konu olmak veya yüceltmek işi yapılmak.

yüceltme
* Yüceltmek işi, yükseltme.

yüceltmek
* Yükseltmek, yüce bir duruma getirmek.

yüğrük
* İyi yürüyen, iyi koşan.
* Çalışkan.
* Çevik, güçlü.

yük
* Araba, hayvan vb.nin taşıdığı şeylerin hepsi.
* Araba, hayvan vb.nin taşıyabildiği miktar.
* Eşya.
* Birinin üzerine almak zorunda kaldığı ağır görev.
* Bir cismin yüzeyinde biriken elektrik miktarı, şarj.
* Yüklük.
* Doğacak bebek, cenin.
* Tedirginlik veren şey, engel.
* Yüz bin kuruşluk mal veya tutar.

yük altına girmek
* ağır bir görevi üzerine almak.

yük arabası
* Yük taşıyan araba.

yük asansörü
* Yüksek katlara yük çıkarmak için yapılan asansör.

yük gemisi
* Yük taşımak için yapılan özel gemi.

yük hayvanı
* Yük taşımada kullanılan at, eşek gibi hayvanlar.

yük katarı
* Yük treni, marşandiz.

yük odası
* Yüklük.

yük olmak

* bir kimse, sıkıntılı bir işini başkasına yaptırmak.
* kendisi için başkasına para harcatmak, masraf yaptırmak.

yük treni
* Yük taşımada kullanılan tren, yük katarı.

yük vagonu
* Yük taşımada kullanılan vagon.

yük vurmak
* (hayvana) yük yüklemek.

yükçü
* Ücretle yük taşıyarak geçinen kimse, taşıyıcı, hamal.

yükçülük
* Sırtında veya elinde yük taşıma işi, hamallık.

yüklem
* Cümlede oluş, iş ve hareket bildiren kelime veya kelime grubu, haber.
* Bir konu için olumlanan veya inkâr edilen şey.

yüklem birliği
* Bkz. yüklem öbeği.

yüklem öbeği
* Yüklemle birlikte kurulan söz veya tamlamalar.

yükleme
* Yüklemek işi, tahmil.
* Bir yere, bir nesneye elektrik yükü biriktirme, doldurma, şarj.

yükleme durumu
* Bkz. belirtme durumu.

yükleme hâli
* Yükleme durumu, belirtme durumu, belirtme hâli.

yüklemek
* Bir yere, taşınması için belli ağırlıkta eşya veya araç gereç koymak.
* Bir yükümlülük altına sokmak, sorumlu tutmak.
* Bir suçu birinin üstüne atmak.
* Bir cisme elektrik gücü vermek.

yüklenilme
* Yüklenilmek işi.

yüklenilmek
* Yüklemek işi yapılmak.

yüklenme
* Yüklenmek işi.

yüklenmek
* Yüklemek işi yapılmak veya yüklemek işine konu olmak.
* Kendi ağırlığını başka bir şey üzerine vermek, bedeniyle abanmak.
* Bir yükü taşımayı üstüne almak.
* Üstüne düşmek, zorlamak.
* Bir şeyi yapmayı kabul etmek, üstüne almak.

yükletilme
* Yükletilmek işi.

yükletilmek
* Yükletmek işi yapılmak.

yükletme
* Yükletmek işi.

yükletmek
* Yüklemek işi yaptırmak.

yükleyici
* Yükleme işini yapan (kimse).
* Ağır yükleri kaldırma, taşıma veya yükleme işinde kullanılan araç.

yükleyiş
* Yüklemek işi veya biçimi.

yüklü
* Yükü olan.
* Yapılacak işi çok olan.
* Çok çalışmayı gerektiren, çetin, güç, uygun.
* Çok fazla, pek çok.
* Bir duyguyu veya olguyu içinde veya üzerinde fazlaca bulunduran.
* Gebe, hamile.
* Çok sarhoş.
* Paralı, varlıklı.

yüklüce
* Yüklü olarak.

yüklük
* Evlerde yatak, yorgan gibi şeyler koymaya yarayan, yerli büyük dolap veya yatak yorgan konulan yer, yük.

yüklülük
* Yüklü olma durumu.
* Ağırlık, gerginlik.

yüksek
* Altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan.
* Belirli bir yere göre daha yukarıda bulunan.
* Güçlü, etkili, şiddetli.
* Derece veya makamı bakımından üstün.
* Normal değerlerin üstünde olan, çok.
* Erdemli, faziletli.
* Toplum içinde para, ün vb. bakımından üstünlüğü olan.
* Yukarıda, üst tarafta olan yer.
* Büyük para ile.

yüksek atlama
* Vücudu, bacakların sıçrama gücü ile yerden keserek bir engelin öte yanına geçirme.

yüksek basınç
* Basınçölçerde 760 mm üstünde bulunan ve güzel havayı belirten hava durumu.

yüksek fırın
* Sanayide kullanılan ısı derecesi yüksek olan fırın.

yüksek fiyat
* Değerinden aşırı fiyat.

yüksek gerilim
* Otuz üç bin kilovattan elli dört bin kilovata kadar olan gerilime verilen ad.

yüksek lisans
* Lisans öğretiminden sonra yapılan üst düzeydeki öğretim.

yüksek okul
* Üst düzeyde uygulayıcı meslek elemanı yetiştiren yüksek öğretim kurumu.

yüksek öğrenim
* Orta öğretim düzeyi üstündeki öğrenim.

yüksek öğretim
* Orta öğretimin üstünde, üniversite, akademi ve yüksek okullar ile bu eğitim kurumlarını yönetmek görevini ve sorumluluğunu taşıyan birimlerden oluşan kuruluş.
* Orta öğretimden geçenlere, üniversite, akademi, teknik ve yüksek meslek okulları gibi türlü eğitim kurumlarınca plânlanıp uygulanan öğretim.

yüksek perdeden
* yüksek sesle.

yüksek perdeden konuşmak
* yüksek sesle konuşmak.
* meydan okurcasına sert konuşmak.
* yapılması güç şeyleri gerçekleştirebilecekmiş gibi abartmalı konuşmak.

yüksek ses
* Uzaktan işitilecek nitelikte ses.
* İnce ses.

yüksek sosyete
* Sosyetenin önde gelenleri.

yüksek tahsil
* Bkz. yüksek öğrenim.

yüksek yaylak
* Orman sınırının üzerinde, en az 1600 metre yükseklikte bulunan yaylak.

yükseklerde dolaşmak
* elde edilmesi güç şeyler istemek.

yükseklik
* Yüksek olma durumu.
* Geometrik biçimlerde, tabandan tepeye olan uzaklık.
* Yükselti, irtifa.

yükseklik korkusu
* Yüksek yerlerde duyulan aşırı korku.

yükseklikölçer
* Bulunulan yerin yüksekliğini gösteren cihaz, altimetre.

yüksekten almak
* karşısındakilere olduğundan fazla böbürlendirmek, abartılı davranmak.

yüksekten atmak
* yapamayacak şeyleri yapabilirmiş gibi söylemek.

yüksekten bakmak
* kendini karşısındakinden üstün görmek.

yüksekten konuşmak
* kendini çevresindekilere kabul ettirebilmek için övünerek konuşmak.

yüksekten uçmak
* yükseklerde dolaşmak.
* palavra atmak, çok abartmak.

yükselim
* Bir yıldızın gök küresinde ekvator düzlemine göre açısal uzaklığı.

yükseliş
* Yükselmek işi veya biçimi.

yükselme
* Yükselmek işi, itilâ.
* Terfi.
* Yer kabuğunun yerin düşey salınımından ileri gelen kımıldanımı.
* Suların kabararak yüzeyinin yükseğe çıkması.

yükselmek
* Yükseğe çıkmak.
* Güçlenmek, şiddetlenmek.
* (fiyat için) Çoğalmak, artmak.
* Aşaması artmak.
* Yüce duruma gelmek, yücelmek.

yükselteç
* Alçak veya yüksek frekanslı akımların yararlı etkilerini artırmaya yarayan araç, amplifikatör.

yükseltgeme
* Oksitleme.

yükseltgemek
* Oksitlemek.

yükseltgenme
* Oksitlenme.

yükseltgenmek
* Oksitlenmek.

yükselti
* Bir noktanın deniz yüzeyinden olan yüksekliği, rakım, irtifa.
* Bir yıldızdan bir gözlemcinin gözüne gelen ışın ile ufuk düzleminin oluşturduğu açı.

yükseltilme
* Yükseltilmek işi.

yükseltilmek
* Yükseltmek işine konu olmak veya yükseltmek işi yapılmak.

yükseltme
* Yükseltmek işi.

yükseltmek
* Yükseğe çıkarmak, yukarı kaldırmak.
* Güçlendirmek, şiddetlendirmek.
* Değerini olduğundan daha çok göstermek.
* Yüksek bir düzeye getirmek, geliştirmek.
* Aşama ve mevki bakımından daha yüksek duruma getirmek.
* Bir sayıyı kendisiyle birkaç kez çarpmak.

yüksük
* Dikiş dikerken, iğnenin batmasını önlemek için parmak ucuna takılan kesik koni biçiminde koruncak.

* Köklerin ucunda bulunan ve kökün üretken dokusunu korumaya yarayan oluşum, kalensöve.

yüksük kadar
* az, çok az, az miktarda.

yüksük kına
* Yalnız bir tek parmağın baş kısmına surülen kına.

yüksük makarna
* Yüksük biçiminde olan makarna.

yüksük otu
* Sıracagillerden, kalp hastalıklarında dijitalin adıyla kullanılan bir alkaloit veren, çiçekleri yüksük biçiminde olan bitki (Digitalis purpurea).

yüksünme
* Yüksünmek işi.

yüksünmek
* Bir şeyi kendine yük saymak, bir şeyi kendine yük olarak kabul etmek.
* Üşenmek, tembellik etmek.

yükte hafif pahada ağır
* taşınması kolay olan değerli (eşya).

yüküm
* Yapılması zorunlu olan iş veya bir işi yapma zorunluğu, mecburiyet, mükellefiyet.

yükümlendirme
* Yükümlülük altına alma işi.

yükümlendirmek
* Yükümlülük altına almak.

yükümlenme
* Yükümlenmek işi, tekeffül.

yükümlenmek
* Bir şeyin sorumluluğunu üzerine almak, tekeffül etmek.

yükümlü
* Yükümü olan, mükellef.

yükümlülük
* Yükümlü olma durumu, mükellefiyet.

yükün
* İyon.

yükünme
* Yükünmek işi veya durumu.

yükünmek
* Birinin önünde, saygı göstermek için eğilmek veya yere kapanmak.

yükünü almak
* taşıyabileceği en ağır yükü yüklenmiş olmak.
* yeterli sayıda bulundurmak, dolmak.

yükünü çekmek
* bütün ağırlığını taşımak, her türlü eziyete katlanmak.

yükünü tutmak
* çok zengin olmak, zenginleşmek.

yülgü
* Tıraş için kullanılan bıçak, ustura.

yülük
* Ustura ile kesilmiş (kıl).

yülüme
* Yülümek işi, tıraş.

yülümek
* Vücudun fazla kıllarını ustura ile almak, tıraş etmek.

yülünme
* Yülünmek durumu.

yülünmek
* Yolunmak.

yün
* Güzün kırkılan koyun tüyü.
* Genel olarak koyun tüyü.
* Genel olarak hayvan tüyünden yapılmış.

yünlü
* Yünü olan.
* Yünden yapılmış.
* Yün kumaş.
* Yün kumaştan yapılmış.

yüpürmek
* Telâşla öteye beriye koşmak.

Yüregir
* Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri.

yüreği ağzına gelmek
* birdenbire çok korkmak, aşırı korku veya sevinçten ziyadesiyle heyecanlanmak, endişelenmek.

yüreği ağzında
* korku ve heyecan dolu bir durumda.

yüreği bayılmak
* karnı çok acıkmak.

yüreği boğazına tıkanmak
* sıkılmak, üzülmek, dertlenmek.

yüreği burkulmak
* çok üzülmek, çok acı duymak.

yüreği cız etmek (veya cızlamak)
* çok acımak, içi sızlamak.

yüreği çarpmak
* kalp çarpmak veya çalışmak.
* coşku sebebiyle kalp hızlı hızlı çarpmak veya çalışmak.
* merak, kaygı, korku, heyecan gibi duygularla tedirgin olmak, huzursuz olmak.

yüreği dar

* Çabuk sıkılan.

yüreği daralmak
* sıkılmak, bunalmak, içi daralmak.

yüreği dayanmamak
* acısına katlanamamak, çok acı duymak.

yüreği delik
* Dertli.

yüreği dolu
* Kinli, hınçlı.

yüreği ezilmek
* üzülmek, acı duymak.
* açlık duymak.

yüreği ferahlamak (veya hafiflemek)
* kaygıdan kurtulmak.

yüreği geniş
* Hiçbir şeyi kendine tasa etmeyen.

yüreği götürmemek
* dayanmamak, katlanamamak.

yüreği göz göz olmak
* dert, acı ve sıkıntıdan içi kabarmak, aşırı dertlenmek.

yüreği hop etmek (veya hoplamak) (veya oynamak)
* birdenbire korkup heyecanlanmak.

yüreği kabarmak
* içi sıkıntı ile dolup derin soluk alma gereğini duymak.
* midesi bulanmak.

yüreği kaldırmamak
* dayanamamak, katlanamamak.

yüreği kalkmak
* heyecanlanmak.

yüreği kan ağlamak
* derinden acı duymak, çok üzülmek.

yüreği kanamak
* aşırı üzüntüden sarsılmak.

yüreği kararmak
* içine karamsarlık ve sıkıntı çökmek.

yüreği katı
* Acınacak durumlar karşısında duygusuz kalabilen.

yüreği katılmak
* ağlamaktan veya soğuktan nefesi tutulmak.

yüreği kaynamak
* içinde birtakım şüphe ve endişe uyanmak.

yüreği oynamak

* ansızın heyecanlanmak veya korkmak.

yüreği parça parça olmak
* pek çok acımak.

yüreği parçalanmak
* çok acımak.

yüreği parlamak
* coşmak, heyecanlanmak.

yüreği pek
* Yüreği katı.
* Yürekli.

yüreği rahatlamak
* üzüntü ve kaygısı azalmak, kalmamak.

yüreği serinlemek
* üzüntüsü bir dereceye kadar azalmak.

yüreği sıkılmak
* içi sıkılmak.

yüreği sıkışmak (veya tıkanmak)
* kalp atışları düzensiz olmak, sıkıntı duymak.
* bir meseleden dolayı aşırı üzülmek.

yüreği sızlamak
* çok acımak, çok üzülmek.

yüreği soğumak
* düşmanın bir felâkete uğramasına sevinmek.

yüreği şişmek
* can sıkıcı şeyler dinlemekten bunalmak.

yüreği temiz
* Temiz yürekli, saf, iyi niyetli (kimse).

yüreği titremek
* duygulanmak, endişe, korku duymak.

yüreği tükenmek (veya yürek tüketmek)
* bir şeyi anlatmak için çok yorulmak.

yüreği ürpermek
* çok korkmak.

yüreği yağ bağlamak
* istenilen bir şeyin olmasından ferahlık duymak.

yüreği yanık
* Duygulu, hassas olan kimse.

yüreği yanmak
* pek çok acımak.
* felâkete uğramak.

yüreği yaralı
* Felâkete uğramış.
* Gönlü yaralı, âşık, tutkun.

yüreği yarılmak
* çok korkmak.

yüreği yerinden oynamak
* birdenbire heyecanlanmak veya korkmak.

yüreği yufka
* Üzüntülü, acıklı durumlara dayanamayan, merhametli.

yüreğim yanmaz (veya yanmazdı)
* pişmanlık ve acı duymak.

yüreğinden geçmek
* düşünmek.

yüreğinden gelmek
* bir şeyi isteyerek, severek yapmak.

yüreğine (bir şey) çökmek
* derinden ıstırap duymak.

yüreğine dert olmak
* başkasının her hangi bir davranışı, sonradan kendisi için sürekli bir üzüntü kaynağı olmak.

yüreğine dokunmak
* üzülmek.

yüreğine inmek
* ansızın ölmek.
* çok üzülmek.

yüreğine işlemek (veya yüreğe işlemek)
* çok derin acı uyandırmak.

yüreğine kar yağmak
* kıskançlık duyarak üzülmek.

yüreğine kurt düşmek
* şüphelenmek, içine kurt düşmek.

yüreğine od (veya ateş) düşmek
* felâkete uğramak, çok üzülmek.

yüreğine oturmak
* çok üzülmek.

yüreğine saplanmak
* aşırı derecede acı duymak, içine oturmak.

yüreğine sinmek
* içine sinmek.

yüreğine su serpmek
* (bir kimse) kaygı sebebinin ortadan kalkmasıyla veya yeniden umut verecek bir haberle ferahlamak.

yüreğini açmak
* kalbini açmak, derdini dökmek, içini dökmek, senli benli konuşmak ve davranmak.

yüreğini ateş almak
* aşırı üzülmek, fazla üzüntüden içi yanmak.

yüreğini boşaltmak (veya dökmek)
* derdini, üzüntüsünü anlatarak hafiflemek.

yüreğini dağlamak
* acıyla ve özlemle içi yanmak, acıyla kıvranmak.

yüreğini eritmek (veya sızlatmak)
* çok üzmek.

yüreğini hoplatmak (oynatmak veya kaldırmak)
* Bkz. yürek hop etmek (veya hoplamak), (veya oynamak).
* heyecanlandırmak.

yüreğini kemirmek
* içini kemirmek, tedirgin olmak.

yüreğini pek tutmak
* kendini korkuya kaptırmamak.

yüreğini serinletmek
* üzüntüsünü azaltmak.

yüreğini tüketmek
* (bir şeyi anlayıncaya kadar) anlatanı çok yormak.

yüreğini tüketmek
* (bir şey anlatmaya çalışarak) yorulmak.

yüreğinin başı sızlamak
* yüreği sızlamak.

yüreğinin yağı (veya yağları) erimek
* çok üzülmek.
* çok korkmak.

yürek
* Göğüs boşluğunda, iki akciğerin arasında, vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan organ, kalp.
* Herhangi bir şeyden çekinmeme, korkmama, yüreklilik, korkusuzluk, cesaret.
* Acıma duygusu.
* Bazı deyimlerde "hiçbir gizli, art düşüncenin karışmamış olduğu duygu" anlamını verir.
* Bir kimsenin ruhsal yönü, gönül.
* Mide, karın, iç.
* İskambil kâğıtlarının dört grubundan benekleri kırmızı, yürek biçiminde olanı, kupa.

yürek acısı
* Yürekten duyulan acı, iç acısı.

yürek ağrısı
* Sıkıntı, keder.

yürek burkmak
* içine sızı vermek.

yürek çarpıntısı
* Yüreğin sık ve hızlı vurması.
* Merak, kaygı, korku gibi duygular sebebiyle beliren tedirginlik.

yürek darlığı
* Sıkıntı, bunaltı, üzüntü.

yürek karası

* İşlenen bir günahtan sonra duyulan sürekli ve üzücü pişmanlık.

yürek Selânik
* çok korkmuş ve heyecanlı.

yürek vermek
* yüreklendirmek, cesaretlendirmek.

yürek yarası
* Aşktan, özlemden, başarısızlıktan duyulan büyük keder aşırı üzüntü.

yüreklendirme
* Birine yüreklilik, cesaret verme.

yüreklendirmek
* Birine yüreklilik, cesaret vermek.

yüreklenme
* Yüreklilik, korkusuzluk gelme, yiğitlenme, cesaretlenme.

yüreklenmek
* Korkusuz duruma gelmek, yiğitlenmek, cesaretlenmek.

yürekler acısı
* çok acıklı.

yürekli
* Tehlikeyi korkusuzca karşılayan, koçak, cesaretli, cesur.

yüreklilik
* Yürekli, korkusuz, cesur olma durumu, yiğitlik.
* Yürekli kimseye yakışır davranış.

yüreklilikle
* Korkmadan, korkusuzca, yiğitçe.

yüreksiz
* Yürekli olmayan, korkak, cesaretsiz, tabansız.

yüreksizlik
* Yüreksiz olma durumu, yüreksizce davranış, cesaretsizlik.

yürekten
* Temiz duygularla, saygı ile, içten, içtenlikle (yapılan).

yürekten çağırmak
* aşırı derecede arzu etmek, istemek.

yürü (marş)!
* yürüyüşe başlatma komutu.

yürü ya kulum demiş
* herhangi bir alanda çok çabuk ilerleyenler, başarı kazananlar için söylenir.

Yürük
* Yörük.

yürük
* Çok ve çabuk yürüyen, iyi yol alan, hızlı giden.
* Osmanlı İmparatorluğunda otuzar kişilik ocaklar olarak Rumeli'ye yerleştirilen ve savaş zamanlarında geri hizmetlerde çalıştırılan tımarlı asker.
* Göçebe.

yürük aksak
* Aksak usulünün en hareketlisine verilen ad.

yürük at yemini artırır
* bir işte üstün çaba gösterenler, o ölçüde bir karşılık görürler.

yürük semaî
* Türk müziği usullerinden biri.

yürüklük
* Yürük olma durumu.

yürüme
* Yürümek işi.

yürümek
* Adım atarak ilerlemek, gitmek.
* Karada veya suda, herhangi bir yöne doğru sürekli olarak yer değiştirmek.
* (çocuk) Ayakları üzerinde gezecek duruma gelmek.
* Yayan gezmek, yayan gitmek.
* Yol almak.
* Bir yere gelmek, bir yere ulaşmak, kaplamak.
* Üzerine doğru gitmek, akın etmek, saldırmak, hücum etmek.
* Gereği gibi yapılmak veya ilerlemek.
* (faiz için) Hesap edilmek; işlemek.
* Geçmek, ilerlemek, değişmek.
* Ölmek.
* Bir işte ileri gitmek.

yürünme
* Yürünmek işi.

yürünmek
* Yürümek işi yapılmak.

yürürçalar
* Yolda veya dinlenme sırasında müzik dinlemeye yarayan alet, walkman.

yürürlüğe girmek
* bir kanun, bir karar, bir iş uygulanır, yapılır duruma gelmek.

yürürlüğe konmak
* bir kanun veya bir karar uygulama alanına konulmak.

yürürlük
* Gereğinin yapılır olması durumu, mer'iyet.

yürürlükte bulunmak
* bir kanun veya bir karar uygulama alanında olmak.

yürürlükte kalmak
* bir kanun veya kararın geçerliliği sürmek.

yürürlükte olmak
* (kanun, karar, iş) yapılmakta, uygulanmakta olmak.

yürürlükten kaldırmak
* uygulanmaz duruma getirmek.

yürürlükten kalkmak
* uygulamadan kalkmak.

yürüteç

* Yeni yürümeye başlayan çocukların çabuk yürümelerini sağlayan araç, örümcek.
* Yürüme sorunu olan kimselerin kullandığı araç.

yürütme

* Yürütmek işi.
* Kanunları uygulama işi, icra.
* Merkezî yönetim ve yerinden yönetim kuruluşlarının hepsi.

yürütme gücü

* Kanunları uygulama yetkisi.

yürütme kurulu

* Bir kuruluşta kanun, tüzük veya yönetmelikleri uygulamakla görevli kurul.

yürütmek

* Yürümek işini yaptırmak, yürümesini sağlamak.
* Gerektiği gibi yapmak, uygulamak.
* Kabul edilmesi veya tartışılması için bildirmek, açıklamak, öne sürmek.
* İşinden veya bulunduğu yerden çıkarmak.
* Habersiz almak, çalmak.

yürütücü

* Yürütme yetkisini kullanan kimse.

yürütülme

* Yürütülmek işi.

yürütülmek

* Yürütmek işi yapılmak veya yürütmek işine konu olmak.

yürütülüş

* Yürütülmek işi veya biçimi.

yürütüm

* Yürütmek işi.
* Bir kararı, bir yargıyı yerine getirmek, uygulama, infaz.

yürüyen merdiven

* Basamakları sürekli olarak dönen bir düzenek üzerine yerleştirilmiş, elektrikle çalışan merdiven.

yürüyüş

* Yürümek işi veya biçimi.
* Spor amacıyla yapılan yürüme.
* Bir olayı protesto etmek, bir konuya dikkati çekmek amacıyla topluca yürüme.
* Birliklerin bir yerden başka bir yere gitmesi.

yürüyüş düzenlemek

* bir olayı protesto etmek veya bir konuya dikkat çekmek amacıyla toplu yürüyüş tertip etmek.

yürüyüş kolu

* Belli bir bölgeye ulaşmak veya bulunulan bir bölgeden ayrılmak amacıyla bir kumanda altında, düzenli yürüyüş yapan piyade, zırhlı veya motorlu birliklerin tümü.

yürüyüş yapmak

* spor amacıyla yürümek.
* bir olayı protesto etmek veya bir konuya dikkati çekmek amacıyla topluca yürümek.

yürüyüşe çıkmak

* dolaşmaya, gezintiye çıkmak.

yürüyüşe geçmek
* bir yerden başka bir yere gitmek için yürümeye başlamak.
* bir yeri almak için o yöne doğru ilerlemek.

yüsrü
* Bazı ince işlerin yapımında kullanılan siyah bir ağaç ve bu ağacın kökü.
* Bu kökten yapılmış olan.

yüz
* Doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı ve bu sayıyı gösteren işaret, 100, C.
* On kere on, doksan dokuzdan bir artık olan.
* Kez, kere kelimeleri ile birlikte kullanılarak yapılan işin çokluğunu abartmalı bir biçimde anlatır.

yüz
* Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.
* Yüzey, satıh.
* (kesici araçlarda) Keskin kenar.
* Bir şeyin ön tarafta bulunan bölümü, cephe.
* Bir kumaşın dikiş sırasında dışa getirilen gösterişli bölümü.
* Yastığa geçirilen kılıf.
* Bir şeyin görünen bölümünde kullanılan kumaş.
* Utanma.
* Birinin görülegelen veya umulan hoşgörürlüğüne güvenilerek gösterilen cür'et.
* (çıkma durumunda) Nedeniyle, sebebiyle.
* Yan, taraf.
* Bir yapının dışa bakan düşey yüzeylerinin tümü.

yüz akı
* Utanmayı gerektiren bir durumu olmama, onur.

yüz akı ile çıkmak
* bir işi kendi saygınlığını yitirmeden, eksiksiz ve başarılı olarak yapıp bitirmek.

yüz aklığı
* İftihar edilecek, onurlanacak durum.

yüz aklığı göstermek
* bir işte başarıya ulaşmak.

yüz beşlik
* Bir top çeşidi.

yüz binlerce
* Çokluk ifade etmek amacıyla kullanılır.

yüz binlik
* Yüz bin liralık.

yüz bulmak
* ilgi ve yakınlık görmek.

yüz bulunca astar istemek
* Bkz. yüz verince astar istemek.

yüz çevirmek
* gösterdiği ilgiyi kesmek.

yüz etmek
* ısmarlamak, havale etmek.

yüz geri etmek
* geri dönmek.

yüz görümlüğü
* Güveyin düğün günü geline verdiği armağan.

yüz göstermek
* ortaya çıkmak.

yüz göz
* Bütün yüz.

yüz göz olmak
* biriyle gereksiz yere, aşırı derecede senli benli olmak.

yüz kalıbı
* İnsan yüzüne alçı dökülerek alınmış kalıp, bu kalıptan çoğaltılmış yüz heykeli, mask.

yüz kaplama
* Genellikle sert ve orta sert ağaçlardan biçilerek veya kesilerek elde edilen, kontratabla veya yonga levhalarının yüzlerine yapıştırılarak kullanılan, güzel desenli kaplama çeşidi.

yüz karası
* Utanılacak bir durum veya şey.

yüz karası olmak
* utanılacak bir durum ortaya çıkmak.

yüz kere
* pek çok kez, tekar tekrar, defalarca.

yüz kere
* Pek çok, tekrar tekrar, çok kez, defalarca.

yüz kızartıcı
* Utandırıcı, utanılacak.

yüz kızartıcı suç
* Utanç verici, insanlık onuruna yakışmayan suç.

yüz kızartmak
* sıkılarak yalvarmak.

yüz kızdırmak
* utanmayı göze almak.

yüz kiri
* Yüz karası.

yüz ölçümü
* Bir yerin veya bir şeyin yüzeyini ölçme, mesaha.
* Bu ölçme sonunda ortaya çıkan miktar, mesahaisathiye.

yüz sabunu
* Elleri ve yüzü yıkamak için kullanılan sabun.

yüz surat davul derisi (yüz surat hak getire veya yüz surat mahkeme duvarı)
* hiç utanması olmayanlar için söylenir.

yüz suyu
* Bir kimsenin onuru, haysiyeti.

yüz suyu dökmek
* onurunu sarsacak kadar çok yalvarmak.

yüz sürmek
* aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.

yüz tutmak
* yönelmek.
* başlamak.

yüz tutmak
* bir şey, olmak üzere bulunmak.
* giderek biçim ve renk değiştirmek.

yüz verince astar istemek
* kendisine gösterilen küçük bir ilgiden şımararak geniş yetki elde etmeye, daha çok yarar sağlamaya çalışmak.

yüz vermek
* ilgi, yakınlık göstermek, hoşgörülü davranmak, şımartmak, itibar etmek.

yüz vermemek
* ilgi yakınlık göstermemek.
* önemsemek.

yüz yapmak
* makyaj yapmak.

yüz yazısı
* Köylerde gelinin yüzüne yapıştırılan telli pullu süsler.

yüz yazmak
* makyaj yapmak.
* köy seyirlik oyunlarında taklit edilen kişinin özelliklerini belirtecek şekilde yüz boyamak, maske yapmak.

yüz yüzden utanır
* insanlar karşı karşıya gelince daha kolay uzlaşabilirler.

yüz yüze
* Karşı karşıya.

yüz yüze bakmak
* arada hatır gönül meselesi olmak, karşılıklı ilişkiyi korumak zorunda bulunmak.

yüz yüze gelmek
* birden karşılaşmak.
* bir araya gelmek.

yüz yüze kalmak
* aynı ortam içerisinde bulunmak.

yüz yüze yaşamak
* sürekli olarak bir arada olmak zorunda bulunmak.

yüzbaşı
* Orduda rütbesi üsteğmenle binbaşı arasında olan subay.

yüzbaşılık
* Yüzbaşının rütbesi veya yüzbaşının görevi.

yüzbeyüz
* Yüz yüze.

yüzde

* Herhangi bir işte aracı olan kimseye, görevinin karşılığı olarak, yüzde hesabına göre verilen ücret, yüzdelik.
* Bir sayı sıfatı ile kullanıldığında, yüze bölünen bir şeyin o kadarlık parçasını belirtir.

yüzde yüz
* Kuşkusuz, şüphesiz, muhakkak.
* Bütünü, tamamı, tamamen.

yüzdelik
* Yüzde.

yüzden
* Görünüş olarak, bakarak.

yüzdürme
* Yüzdürmek (I, II) işi.

yüzdürmek
* Yüzmesini sağlamak veya yüzmek işini yaptırmak.
* (batmış veya oturmuş tekneyi) Suyun yüzüne çıkarıp yüzer duruma getirmek.

yüzdürmek
* Derisini çıkarttırmak, derisini soydurtmak.

yüzdürülme
* Yüzdürülmek işi.

yüzdürülmek
* Yüzdürmek (I, II) işine konu olmak veya yüzdürmek işi yapılmak.

yüze çıkmak
* bir sıvının yüzüne çıkmak.
* belli olmak, açığa çıkmak, belirmek.
* yüzsüz olmak, şımarmak.

yüze duramamak
* birinin hatırından çıkamamak, birinin hatırını kıramamak.

yüze gülmek
* yalandan dost görünmek.
* sevimli, alımlı görünmek.

yüze gülücü
* İki yüzlü, riyakâr.

yüze gülücülük
* Yüze gülücü olma durumu.

yüze soğurma
* Bir gazın veya sıvının, bir katının içine yüzeysel olarak girmesi.

yüze vurmak
* yüzüne vurmak.

yüzer
* Her birinde yüz, her defasında yüzü bir arada olan.

yüzer havuz
* Açık denizde gemi onarımında kullanılan havuz.

yüzer top
* Şamandıra.

yüzer yüzer
* Yüzlük bölüklere ayırarak.

yüzergezer
* Karada olduğu gibi suda da kullanılabilen (araba, tank, uçak gibi) araç, amfibi.

yüzerlik
* Yüz tanesi bir arada olan.

yüzey
* Bir cisimde tabanların yüzeyleri dışında, yan kenarların yüzeyi.

yüzey şekilleri
* Yer biçimleri, engebeler, avarız.

yüzeyleşme
* Yüzeyleşmek işi.

yüzeyleşmek
* Sathîleşmek, derine inmemek, derinleşmemek.

yüzeysel
* Yüzey ile ilgili, sathî.
* Derine inmeyen, gelişigüzel, ayrıntılı olmayan.

yüzgeç
* Balıklarda ve yüzen memelilerde karın ve göğüste çift, sırt, kuyruk ve anüste tek olarak bulunan, hareketi ve dengeyi sağlayan organ.
* Suda iyi yüzen (kimse veya hayvan).

yüzgeç ayaklılar
* Omurgalı hayvanlardan memeliler sınıfına giren, morslar ve foklar gibi denizde yaşayan, karada yüzgeçlerini ayak gibi kullanan alt takım.

yüzleme
* Yüzlemek işi.

yüzlemece
* Birinin yüzüne karşı, vicahen.
* Yüz yüze yapılan, vicahî.

yüzlemek
* Kusurunu veya suçunu yüzüne karşı söyleyip birini utandırmak.

yüzlenme
* Yüzlenmek işi.

yüzlenmek
* Şımarmak, yüz bulmak.

yüzler
* Ondalık sayı sisteminde bir sayının sağdan sola doğru üçüncü rakamının bulunduğu yer, hane.

yüzlerce
* Pek çok, yüz kere.

yüzleşme
* Yüzleşmek işi.

yüzleşmece
* Yüz yüze gelerek.

yüzleşmek
* Bir olayı ileri sürenle, inkâr eden kimseler, yüz yüze gelerek sözlerini tekrarlamak.
* Yüz yüze gelmek.

yüzleştirme
* Yüzleştirmek işi.

yüzleştirmek
* İki yanın yüzleşmesini sağlamak.

yüzlü
* Yüzü herhangi bir nitelikte olan.
* Şımartılmış, yüz bulmuş (kimse).

yüzlü yüzlü
* Utanmadan, sıkılmadan, hiç çekinmeden.

yüzlük
* Yüz lira değerinde olan kâğıt para.
* On kuralına göre yazılmış bir tam sayıda sağdan sola doğru üçüncü basamak.
* Yüzü, yüz tanesi bir arada olan.

yüzlük birimler bölüğü
* Yüzde dokuz yüz doksan dokuza kadar olan sayılar bölüğü.

yüzme
* Yüzmek (I, II) işi.

yüzme havuzu
* Spor, sağlık ve eğlence amacıyla yapılmış, belirli derinlikleri bulunan, suyla dolu olan yer.

yüzme kesesi
* Balıklarda, iç organların üzerinde bulunan ve su içinde balığın dengede durmasını sağlayan tek veya iki bölmeli balon biçiminde organ.

yüzmek
* Kol, bacak, yüzgeç gibi organların özel hareketleriyle su yüzeyinde veya su içinde ilerlemek, durmak.
* Yüzme sporu yapmak.
* Bir sıvının yüzeyinde batmadan durmak.
* Herhangi bir şeyle üzeri kaplanmak, bir şeye bulanmak.
* Herhangi bir durumun en aşırı derecesinde olmak.
* Dalgalanmak.

yüzmek
* Derisini çıkarmak, derisini soymak.
* Çok para istemek.

yüznumara
* Ayakyolu, helâ, abdesthane.

yüzsüz
* Yüzü olmayan.
* Utanmaz, sıkılmaz, çekinmez, arsız.

yüzsüz yüzsüz
* Utanmaz ve pişkin bir biçimde.

yüzsüzce
* Utanmaz, sıkılmaz (bir biçimde).

yüzsüzleşme
* Yüzsüzleşmek işi.

yüzsüzleşmek
* Yüzsüz duruma gelmek, yüzsüz olmak.

yüzsüzleştirme
* Yüzsüzleştirmek işi.

yüzsüzleştirmek
* Yüzsüz duruma getirmek.

yüzsüzlük
* Yüzsüz olma durumu, yüzsüzce davranış.

yüzü açılmak
* güzelliği, parlaklığı ortaya çıkmak.

yüzü ak
* Suçu ve utanılacak bir durumu olmayan.

yüzü ak olsun
* "sağ olsun" gibi iyi bir dilek olarak söylenir.

yüzü asık
* Somurtkan, küskün.

yüzü asılmak
* somurtmak.

yüzü görmek
* ...-e kavuşmak.

yüzü görmemek
* ...-den yoksun olmak, uzak bulunmak.

yüzü gözü açılmak
* sıkılmaz, utanmaz bir duruma gelmek.
* toplumsal ilişkiler kurmaya, çevresini, dünyayı tanımaya başlamak.

yüzü gülmek
* sevinci yüzünden belli olmak.
* feraha kavuşmak.
* temiz, tertipli duruma gelmek.

yüzü kalmamak
* bir kimseden daha önce bir çok ricada bulunduğu için yeni bir şey istemeye sıkılmak.

yüzü kara
* Utanacak bir durumu olan.

yüzü karışmak (allak bullak olmak veya alabora olmak)
* can sıkıcı bir durum, yüzünden belli olmak.

yüzü kasap süngeriyle silinmiş
* hiç utanması olmayan.

yüzü kızarmak
* utanmak.

yüzü olmamak
* o şeye dayanamamak.
* cür'et ve cesareti olmamak, utanmak.

yüzü pek
* Birine söylenmesi güç olan şeyi sıkılmadan söylenebilen veya kendisinden istenilen şeyleri rahatlıkla geri çevirebilen.

yüzü seçilmemek
* açıkça tanınmamak, belli belirsiz görünmek.

yüzü sıcak
* Sevilen, hoşlanılan şeyleri nitelerken kullanılır.

yüzü soğuk
* Ürkütücü.

yüzü tutmamak
* haklı da olsa, karşısındakini kıracak bir davranışta bulunmaktan çekinmek.

yüzü yazılı kalmak
* kullanılmak, yenilmek için hazırlanmışken herhangi bir sebeple olduğu gibi dokunulmadan kalmak.

yüzü yerde
* alçak gönüllü.

yüzü yerde
* Alçak gönüllü.

yüzü yere gelmek (geçmek veya yüzünün derisi yere geçmek)
* çok utanmak.

yüzü yok
* bir şey istemeye veya yapmaya cesareti yok, utanıyor.

yüzü yumuşak
* Kendisinden istenilenleri geri çeviremeyen.

yüzücü
* Yüzme sporu yapan kimse.
* Yüzme sporunu profesyonel olarak yapan kimse.
* (birini) Sömüren kimse.
* Kasaplık hayvanların derilerini yüzen kimse.

yüzücülük
* Yüzücü olma durumu.

yüzüğü geriye çevirmek
* evlenme sözünü geri almak, nişanı bozmak.

yüzük
* Parmağa geçirilen genellikle metal halka.
* Yüzük oyunu.

yüzük oyunu
* Fincanlar altına yüzük saklayarak oynanılan bir oyun.

yüzük parmağı
* Serçe parmaktan önceki parmak.

yüzük takmak
* nişanlanmak.

yüzükoyun
* Yüzü yere gelerek.

yüzülme
* Yüzülmek işi.

yüzülmek
* Yüzmek işi yapılmak.
* Derisi çıkarılmak.
* Sömürülmek.

yüzüncü
* Yüz sayısının sıra sıfatı; sırada doksan dokuzuncudan sonra gelen.

yüzünden
* -den ötürü, -den dolayı, sebebiyle.
* (genellikle olumsuzluk bildiren bir davranışta) -den ötürü, -den dolayı.

yüzünden akmak
* (herhangi bir durum) yüzünden çok belli olmak.

yüzünden düşen bin parça olmak
* öfke veya küskünlükten ileri gelen can sıkıntısıyla suratı asık olmak.

yüzünden kan damlamak
* çok sağlıklı olmak, sağlığı yüzünün renginden belli olmak.

yüzünden okumak
* ezbere değil, yazılmış kâğıttan okumak.
* herhangi bir durumu yüzünden anlamak.

yüzüne bağırmak
* birine öfke ile saygısızca sözler söylemek.

yüzüne bakamaz olmak
* utanç, yüreksizlik gibi sebeplerle bir kimsenin karşısına çıkamamak.

yüzüne bakılacak gibi (veya yüzüne bakılır)
* çirkin sayılmaz, güzelce.

yüzüne bakılmaz
* çok çirkin.

yüzüne bakmamak
* önem vermemek, ilgilenmemek.
* darılmak, gücenmek.

yüzüne bakmaya kıyamamak (veya yüzüne bakmaya kıyılmaz)
* (biri) çok güzel olmak.

yüzüne bir daha bakmamak
* darılıp konuşmamak.

yüzüne duramamak
* dayanamamak, bir isteğe hayır diyememek, kıramamak.

yüzüne gözüne bulaştırmak
* bir işi becerememek, bozmak.

yüzüne gülmek
* dostmuş gibi görünmek.
* dostluk göstermek, ilgi göstermek, alâkalanmak.
* (nesneler için) temiz, yeni olmak.

yüzüne hasret kalmak

* o şeyden yoksun kalmak, hasret kalmak.

yüzüne kan gelmek
* sağlığı yerine gelmek, benzinin solgunluğu geçmek.

yüzüne kapanmak
* Bkz. kapılar yüzüne kapanmak.

yüzüne karşı
* bir kimsenin kendi önünde ve ondan çekinmeden.

yüzüne tükürseler yağmur yağıyor sanır
* çok arsız ve onursuz kimseler için kullanılır.

yüzüne vurmak (veya çarpmak)
* ayıplayarak kusurunu yüzüne söylemek.

yüzüne yazmak
* (gelinin) yüzünü süslemek.

yüzünü ağartmak
* beğenilir iş yapmak, iş ve davranışlarıyla yakınlarının övünmesine sebep olmak.

yüzünü buruşturmak (veya ekşitmek)
* yüzüne öfke ve hoşnutsuzluk gösteren bir biçim vermek.

yüzünü gören cennetlik
* uzun bir süre görünmeyen kimseler için söylenir.

yüzünü görmemek
* uzun süre görmemek.
* ihtiyaç duyulan bir şeyi özlemek, ona hasret kalmak.

yüzünü gözünü açmak
* bir çocuğa veya gence o zamana kadar bilmediği birtakım cinsel bilgiler vermek.

yüzünü güldürmek
* birini mutlu etmek, birine iyilik etmek.

yüzünü kara çıkarmak
* (birini) utandırmak.

yüzünü kızartmak
* bir kimsenin utanmasına sebep olmak, birini utanacak duruma düşürmek.

yüzünü kızartmak (veya yüzünü kızdırmak)
* onuruna, gururuna önem vermeden bir şey istemek, utançla, utanarak istemek.

yüzünü şeytan görsün
* sevilmeyen bir kimseye karşı duyulan nefreti belirtmek için kullanılır.

yüzünü unutmak
* uzun süre görmemek, varlığına hasret kalmak.

yüzünü yere getirmek
* utandırmak, mahcup duruma düşürmek.

yüzünün akı ile çıkmak
* Bkz. yüz akı ile çıkmak.

yüzünün derisi kalın
* utanması, arlanması olmayan.

yüzünüze güller
* iğrenç bir şey anlatılırken söylenir.

yüzüp yüzüp kuyruna gelmek
* uzun sürmüş bir işi bitirmek üzere olmak.

yüzüstü
* Yüzü yere gelecek biçimde.
* Başlanmış fakat tamamlanmamış bir durumda.

yüzüstü bırakmak
* yapayalnız, kimsesiz, kötü bir durumda bırakmak.
* bir işi zamanında yapmayıp savsaklamak, olduğu gibi bırakmak, ihmal etmek.

yüzüstü kalmak

yüzüstü kalmak
* bir iş, zamanında yapılmayıp olduğu gibi bırakılmak.

yüzüş
* Yüzmek işi veya biçimi.

yüzyıl
* Yüzyıllık süre, asır.
* İçinde yaşanılan zaman, çağ.
* Milât başlangıç alınarak 1-100, 101-200, 201-300 vb. olarak sayılan yüzyıllık dönem.

yüzyıllık
* Yaklaşık olarak sürerliği yüzyıl olan, asırdide.

-z
* Sayı adlarına eklenerek "birlikte doğan" anlamına sıfatlar türetir: İki-z, üç-ü-z, beş-i-z gibi.

-z
* İsimden küçültme isimleri ve sıfatları türetir: pala-z (bala "yavru" kelimesinden), top-u-z gibi.

-z
* Fiilden isim ve sıfat türetir: Boğ-a-z, tık-ı-z gibi.

z, Z
* Türk alfabesinin yirmi dokuzuncu ve son harfi. Ze adı verilen bu harf ses bilimi bakımından ötümlü diş eti sızıcısını gösterir.

zaaf
* Düşkünlük, eksiklik, yetersizlik, zayıflık, dayanamama.
* İrade zayıflığı.

zaaf saymak
* eksiklik olarak görmek.

zabıt
* Zapt.
* Tutanak.

zabıt tutmak
* tutanak düzenlemek.

zabıta
* Yurt içinde genel düzen ve güveni korumakla görevli, iç işlerine bağlı kolluk gücü.
* Şehirlerde güvenliği ve belediye hizmetlerinin güvenliğini sağlamakla görevli yönetim.

zabıtname
* Tutanak.

zabit
* Rütbesi teğmenden binbaşıya kadar olan asker, subay.
* Tuttuğunu koparan, dediğini yaptıran.

zabitan
* Subaylar.

zabitlik
* Zabit olma durumu.

zaç
* Kükürtle demir birleşimlerinden biri.

zaç yağı
* Derişik sülfürik asidin diğer adı, kara boya.

zade
* Oğul, evlât.
* Doğmuş.

zadegân
* Soylular, aristokrasi.

zadegânlık
* Zadegân olma durumu.

zafer
* Savaşta kazanılan başarı, utku.
* Bir yarışma veya uğraşıda çaba harcayarak elde edilen başarı.

Zafer Bayramı
* 30 Ağustos 1922'de kazanılan büyük zaferi kutlamak üzere yasayla kabul edilmiş olan resmî bayram.

zafiyet
* Arıklık, zayıflık.
* Dermansızlık, güçsüzlük.

zafran
* Safran.

zağ
* Kılağı.

zağanos
* Bir cins doğan.

zağar
* Bir cins av köpeği.

zağara
* Yakanın üzerine dikilen kürk, yaka kürkü.

zağarcı
* Osmanlı İmparatorluğunda padişahın av köpeklerine bakan görevli.

zağarlık
* Av köpeği gibi izleme, köpeklik.

zağcı

* Bileyici.

zağcılık
* Bileyicilik.

zağlama
* Zağlamak işi, kılağılama.

zağlamak
* Kılağılamak, kılağı vermek.

zağlanma
* Zağlanmak işi, kılağılanma.

zağlanmak
* Zağlamak işine konu olmak veya zağlamak işi yapılmak, kılağılanmak.

zağlı
* Kılağılı.

zahir
* Açık, belli.
* Dış yüz, görünüş.
* Kuşkusuz, elbette, şüphesiz.
* Görünüşe göre, anlaşılan, meğer.

zahir
* Yardım eden, destekleyen, arka çıkan.

zahirde
* Görünüşte.

zahire
* Gereğinde kullanılmak için saklanan tahıl.

zahiren
* Görünüşte, görünüşe göre.

zahirî
* Görünen, görünürdeki.
* İçten olmayan yapmacık.

zahit
* Dinin yasak ettiği şeylerden sakınıp buyurduklarını yerine getiren (kimse).
* Kaba sofu.

zahitlik
* Zahit olma durumu.

zahmet
* Sıkıntı, güçlük, yorgunluk, eziyet, meşakkat.

zahmet çekmek
* sıkıntıya katlanmak, güçlükle karşılaşmak.

zahmet etmek (zahmete girmek veya zahmete katlanmak)
* biri için yorulmak veya masrafa girmek.
* çaba harcamak, gayret göstermek.

zahmet olmak
* yapılan bir işten sıkıntı, yorgunluk duymak.

zahmet olmazsa
* "rica ederim" yerine kullanılan bir nezaket sözü.

zahmet vermek
* sıkıntı vermek.

zahmete sokmak
* birine yorgunluk vermek veya masraf ettirmek.

zahmetine değmek
* verilen emeği karşılamak.

zahmetli
* Zahmetle yapılan, yorucu, sıkıntılı, eziyetli, güç.
* Sıkıntı veren.

zahmetsiz
* Sıkıntı çekilmeden, güçlükle karşılaşmadan yapılan, eziyetsiz, kolay, emeksiz.

zahmetsiz rahmet olmaz
* sıkıntı, güçlük çekmeden iyi ve güzel işler başarılamaz.

zahmetsizce
* Zahmetsiz bir biçimde, zahmet olmaksızın.

zahter
* Bir çeşit kekik (Thymus Longicaulis).

zail
* Yok olan, ortadan kalkan, sürekli olmayan.

zail olmak
* yok olmak, ortadan kalkmak.

Zaireli
* Zaire halkından olan kimse.

zait
* Çoğaltan, artıran.
* Gereksiz.
* Artı (+).

zakkum
* Zakkumgillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, çiçekleri beyaz veya pembe renkli, kışın yapraklarını dökmeyen zehirli bir ağaççık, ağı ağacı (Nerium oleander).

zakkumgiller
* İki çeneklilerden, zakkum, Cezayir menekşesi gibi türleri içine alan familya.

zakkumlaşma
* Zakkumlaşmak işi veya durumu.

zakkumlaşmak
* Acılaşmak.

zakkumlu
* Zakkumu olan, zakkuma bulaşmış.
* Acı veya üzüntü veren.

zalim
* Acımasız ve haksız davranan, kıyıcı, zulmeden.

zalimane
* Acımasız olarak, acımasız bir biçimde, acımasızca, zalimce.

zalimce
* Acımasız (olarak), acımasız (bir biçimde), acımasızca, zalimane.

zalimlik
* Zalim olma durumu veya zalimce davranış.

zam
* Bir şeyin fiyatını artırma, bir fiyat üstüne yeni bir fiyat katma.

zam gelmek
* fiyatı artmak.

zam görmek
* fiyatı artırılmak.
* ücreti artmak.

zam paketi
* Çeşitli tüketim mallarına toplu olarak yapılan zam.

zam yapmak
* söz konusu fiyatı artırmak.

zaman
* Bir iş veya oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit.
* Bu sürenin belirli bir parçası, vakit.
* Belirlenmiş olan an.
* Çağ, mevsim.
* Bir işe ayrılmış veya bir iş için alışılmış saatler.
* Dönem, devir.
* Bir süre ile ilgili durum ve şartlar.
* Fiillerin belirttikleri geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman kavramı.
* Yer kabuğunun geçirdiği gelişimde belirlenen ve fosillere göre dörde ayrılan geniş evrelerden her biri.
* Güneş ve yıldızların öğlene göre açısal uzaklığına karşılık bir ölçü.

zaman almak
* sürmek, devam edip zamanı geçirmek.

zaman aşımı
* Süre aşımı, müruruzaman.

zaman ayarlı
* Zamana uyumlu hazırlanmış olan.

zaman belirteci
* Zaman zarfı.

zaman bırakmak
* bir iş için süre ayırmak.

zaman bilimi
* Tarihî olayların zamanını inceleme bilimi, kronoloji.

zaman bilimsel
* Zaman bilimi ile ilgili olan, kronolojik.

zaman birimi
* Tekrarlanan gök olaylarına dayanılarak seçilen zaman aralığı.

zaman dizini

* Tarihî olayların zaman bakımından sırası, kronoloji.
* Gözlemlere dayanarak zaman ölçeğini belirleyen, tutulmaları, gezegenlerle ilgili önemli olayları, yıldızların yerlerini zaman sırasına göre veren bilim, kronoloji.

zaman eki
* Fiillerde kullanılan ve zaman kavramı veren ek: -ecek (gel-eceğ-im), -miş (piş-miş-ti), -iyor (sev-iyor), -di (gel-di) vb.

zaman ile yarış etmek
* kitle iletişim araçlarında en kısa zaman içinde haberi oluşturup yayın için hazırlamak.

zaman kazanmak
* Bkz. vakit kazanmak.

zaman kollamak
* bir işin sırasını beklemek.
* uygun bir fırsat beklemek.

zaman öldürmek
* boş şeylerle vakit geçirmek.

zaman tanımak
* bir iş için yeterli zaman vermek.

zaman tüneli
* Kesintisiz zaman dilimi.

zaman vermek
* bir iş için belli bir süre ayırmak.

zaman zaman
* Belli olmayan zamanlarda, ara sıra, bazen.

zaman zarfı
* Bir fiilin anlamını zaman kavramı ile sınırlandıran zarf.

zamana uymak
* davranışlarını içinde bulunulan günün şartlarına uydurmak.

zamandaş
* Aynı zamanda yapılan veya gerçekleşen.

zamane
* Çağ, devir.
* (yakınma veya hafifseme yoluyla) Şimdiki zaman.

zamane adamı
* Bkz. günün adamı.

zamane çocuğu
* Çok bilmiş, akıllı çocuk.

zamanı avlamak
* uygun zamanı bulmak.

zamanı dolmak
* bir iş için ayrılan süre sona ermek.

zamanı geçirmek
* oyalanmak.

zamanı geçmek

* o şey artık gerekli ve yerinde olmaktan çıkmak.
* mevsimi geçmek.

zamanında
* Eskiden.

zamanla
* Aradan süre geçtikçe, giderek.

zamanlama
* Zamanlamak işi.

zamanlamak
* Bir konuda en iyi sonucu almak için en iyi, en uygun süreyi belirlemek.
* Bir işin sürdürülmesi için zamanı plânlamak.

zamanlı
* Uygun bir zamanda.
* Ölçü bölümlü.

zamanlı zamansız
* Gelişigüzel zamanlarda, vakitli vakitsiz.

zamansız
* Uygun olmayan bir zamanda (yapılan), vakitsiz.

zamazingo
* Zımbırtı.
* Dost, metres.

zambak
* Zambakgillerden, 90-100 cm yüksekliğinde, güzel ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi (Lilium candidum).

zambakgiller
* Bir çeneklilerden, çiğdem, lâle, soğan, pırasa, zambak gibi bitkileri içine alan bir familya.

Zambiyalı
* Zambiya halkından olan kimse.

zambur
* Bkz. kambur zambur.

zamir
* İç yüz, iç.
* Kişi, özlük, gösterme, soru ve belirsizlik kavramları vererek, varlıkların yerini tutan kelime, adıl.

zamk
* Akasya, kitre, sütleğen gibi bazı ağaçların kabuklarından sızarak donan, renksiz veya sarı kırmızımtırak renkte amorf madde; eriyiği yapıştırıcı olarak kullanılır.

zamk ağacı
* Akasya, mimoza gibi zamk veya reçineli zamka benzeyen maddeler veren okaliptüslere ve daha birçok ağaca verilen ad.

zamk akasyası
* Bkz. zamk ağacı.

zamk hastalığı
* Bol miktarda zamk salgılama sonucu ortaya çıkan hastalığa verilen ad.

zamkıarabî
* Bkz. Arap zamkı.

zamkinos
* Adı birden hatırlanamayan küçük, değersiz şeyler için kullanılır.
* Dost, metres.
* Kaçma.

zamkinos etmek
* kaçmak, savuşmak.

zamklama
* Zamklamak işi veya durumu.

zamklamak
* Zamk sürmek.

zamklanma
* Zamklanmak işi veya durumu.

zamklanmak
* Zamklamak işini konu olmak veya zamklamak işi yapılmak.

zamklı
* Üstüne zamk sürülmüş.

zamklı kâğıt
* Bir tarafi yapıştırılmak amacıyla zamklanmış kâğıt.

zamlanma
* Zamlanmak işi veya durumu.

zamlanmak
* Fiyatı yükselmek.

zamme
* Ötre.

zammetme
* Zammetmek işi.

zammetmek
* Katmak.

zampara
* Sürekli kadın peşinde koşan erkek, çapkın erkek.

zamparalık
* Zampara olma durumu veya zamparaya yakışır davranış.

zamparalık etmek
* çapkınlık etmek, kadın peşinde koşmak.

zan
* Sanma, sanı.

zan altında bulunmak
* bir şeyle suçlanmak, sanık durumunda olmak.

zanaat
* İnsanların maddeye dayanan ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan, öğrenimle birlikte tecrübe, beceri ve ustalık gerektiren iş, sınaat.
* El ustalığı isteyen işler.

zanaatçı
* Belli bir zanaatla uğraşan, bir zanaatı meslek edinen emekçi, zanaatkâr.

zanaatçılık
* Küçük girişimci ve işçi niteliklerinin yanı sıra son derece sınırlı bir el emeğinin yardımıyla iş görenlerin durumu, zanaatkârlık.

zanaatkâr
* Zanaatçı.

zanaatkârlık
* Zanaatçılık.

zangır zangır
* Güçlü sarsılmayı veya titremeyi anlatır.

zangırdama
* Zangırdamak işi veya durumu.

zangırdamak
* Güçlü bir ses çıkararak titremek veya sallanmak.

zangırdatma
* Zangırdatmak durumu.

zangırdatmak
* Zangırdamasına yol açmak.

zangırtı
* Güçlü titremeyle oluşan ses; gürültü.

zangoç
* Kilise hizmetini gören ve çan çalan kimse.

zangoçluk
* Zangoç olma durumu veya zangocun görevi.

zanka
* İki atlı kızak.

zanlı
* Sanık.

zannetme
* Zannetmek durumu.

zannetmek
* Sanmak.

zanneyleme
* Zanneylemek işi veya durumu.

zanneylemek
* Zannetmek.

zannına düşmek
* sanmak.

zannolunma
* Zannolunmak işi veya durumu.

zannolunmak

* Öyle sanılmak.

zaparta
* Saparta.

zaping
* Geçgeç.

zappino
* Geçgeç.

zapt
* Zor kullanarak ele geçirme.
* Tutma, hâkim olma.
* Bkz. zabıt.

zapt etmek
* zorla almak.
* tutmak.
* bir şeyi güç kullanarak önlemek.
* yazıya geçirmek.
* hatırında tutmak.
* anlamak, kavramak, bütünüyle öğrenmek.

zaptiye
* Osmanlı İmparatorluğunda toplum güvenliğini sağlamakla görevli askerî polis kuruluşu.
* Bu kuruluştan olan er.

zaptiye memuru
* Zabtiye.

zapturapt
* Sıkı düzen, disiplin.

zapturapt altına almak
* düzeni ve disiplini sağlamak.

zar
* İnce perde veya örtü.
* Kadınların örtündükleri çarşaf, car.
* İnce ve yumuşak yaprak durumundaki organlara ve organ bölümlerine verilen ad; epitelyum örtüsünün özelliklerine göre bu organlara sümüksü veya telsi zar denir.
* Birbirine sımsıkı yapışık hücre veya moleküllerden oluşan ve bitkilerin çeşitli bölümlerini bir kın gibi saran ince tabaka.

zar
* Tavla ve başka oyunlarda kullanılan kemik, fil dişi, plâstik gibi maddelerden küp olarak yapılan ve altı yüzünde, birden altıya kadar benekler bulunan oyun aracı.

zar almak
* oyunu kazanmak.

zar atmak
* zarı hızla yuvarlamak.
* kader ile oynamak, geleceği için plân uygulamak.

zar gelmek
* şansı iyi olmak.

zar gibi
* çok ince, saydam.

zar kanatlılar
    * Arı, karınca gibi eklem bacaklıları içine alan, kanatları zar gibi saydam ve az damarlı olan hayvanlar takımı.

zar kesmek
    * Bkz. zarını bozmak.

zar tutmak
    * istediği sayıyı getirmek için, atmadan önce zarı parmaklar arasında düzene sokmak.

zar zor
    * Güçlükle, zorla, dara dar; kıt kanaat.

zarafet
    * İncelik, güzellik, zariflik.

zarar
    * Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç, dokunca, ziyan, mazarrat.

zarar çekmek
    * zarara uğramak.

zarar etmek
    * alış verişte elindekinin bir bölümünü boşuna elden çıkarmak, yitirmek.

zarar gelmek
    * kötülük gelmek.

zarar görmek
    * kötü sonuca uğramak.

zarar vermek
    * kötülük etmek.

zarara sokmak
    * Bkz. zarar vermek.

zarara uğramak
    * kötü bir durumla karşılaşmak.

zararda olmak
    * alış verişte kâr elde edememek.
    * kötü duruma düşmek.

zararı dokunmak
    * kötülüğe uğratmak.

zararı olmamak
    * kötü sonuç vermemek, kötülüğe yol açmamak.

zararı yok
    * özür dileyenlere karşılık olarak bağışlandığını, olayın pek önemli olmadığını bildirmek için söylenir.

zararına
    * Zarar ederek.

zararlı
    * Zarar veren, zararı dokunan, dokuncalı, muzır, tahripkâr.

zararlı çıkmak
    * bir işin sonunda değerli sanılan bazı şeyleri yitirmek.
    * zarar etmek.

zararsız

* Zarar vermeyen, zararı dokunmayan.
* Oldukça iyi.

zarcı

* Zar oyunu oynayan kimse, kumarcı.

zarf

* Kap, kılıf, sarma.
* İçine mektup veya başka kâğıtlar konulan kâğıttan kese.
* İçine fincan veya bardak oturtulan metal kap.
* Bir fiilin, bir sıfatın veya bir zarfın anlamını zaman, yer, ölçü, nitelik, soru kavramları bakımından etkileyen kelime, belirteç: Az yaşamıştı. Geç kalınca utandı gibi.

zarfçı

* Tenha bir yolda yere zarf bırakan, sonra da zarfı bulup alan kimseyi suçlayarak ve onun üstünü başını zorla arayarak zarf içindeki parayı ve o arada el çabukluğuyla diğer değerli şeyleri de alan hırsız, papelci.

zarfçılık

* Yere zarf atarak bulanı soyma yoluyla yapılan hırsızlık, papelcilik.

zarffiil

* Zarf olarak kullanılan fiil soyundan kelime, gerundium.

zarffiil grubu

* Birden fazla kelimeden oluşan zarffiil.

zarfında

* Belli bir sürede, belli bir süre içinde.

zarflama

* Zarflamak işi veya durumu.

zarflamak

* Zarf içine koymak.

zarflanma

* Zarflanmak işi veya durumu.

zarflanmak

* Zarf içine konulmak.

zarflı

* Zarfı olan.
* Zarf denilen, metal kabı olan.

zargana

* Uskumrumsugillerden, 40-60 cm boyunda, vücudu silindir biçiminde, gaga gibi ince, uzun, sivri ağızlı bir balık (Belone belone).

zarını bozmak

* (tavla oyununda) oyuncu, yenilmesini, yanına oturan kimseden bilmek.
* atılan zarı karşıdaki oyuncu, eliyle karıştırmak.

zari zari

* İnleyerek.
* Hüngür hüngür.

zarif

* Çekicilik, biçim, görünüş, durum ve davranışlarıyla hoşa giden, beğenilen.
* (dil, konuşma vb. için) Beğenilir ve nükteli.
* Hoşa gider bir biçimde konuşan.

zarifane
* Zarife yakışır biçimde, zarifçe.

zarifçe
* Hoşça, güzelce.

zariflik
* Zarif davranış veya zarif olma durumu, incelik, zarafet.

zarp
* Bkz. darp.
* Güçlü, şiddetli etki.

zarplı
* Etkisi güçlü olan.

zarsı
* Zara benzeyen, zar görünüşünde olan.

zart zurt
* Kendini önemli kişi olarak göstermek için yüksekten atıp tutarak çıkışma, kaba kuvvet gösterisi.

zart zurt etmek
* yüksekten atıp tutarak çıkışmak, kaba kuvvet gösterisinde bulunmak.

zarta
* Yellenme.

zartayı çekmek
* ölmek.

zaruret
* Mecburiyet, gereklilik, zorunluluk, zorunluk.
* Sıkıntı, yoksulluk, fakirlik.

zarurî
* Mecburî, zorunlu, gerekli.

zat
* Kimse, kişi.
* Kendi, öz.

zat işleri
* Özlük işleri.

zata mahsus
* Kişiye özel.

zaten
* Doğrusu, doğrusunu isterseniz, aslında, esasen.

zatıâlileri
* "Saygın kişiliğiniz" anlamında bir hitap sözü.

zatıâliniz
* "Saygın kişisiniz" anlamında bir hitap sözü.

zati
* Zaten.

zatî

* Kendine özgü, kişiye ilişkin, kişisel, özel.
* Zaten.

zatülcenp
* Akciğer zarının iltihabı, satlıcan.

Zatülkürsî
* Altı kardeş takım yıldızı.

zatürree
* Sancı, ateş ve öksürükle beliren, tehlikeli bir akciğer iltihabı, batar.

zavallı
* Acınacak kadar kötü durumda bulunan, mutsuz.
* Gücü bir şeye yetmeyen, âciz.

zavallılık
* Zavallı olma durumu.

zaviye
* Köşe.
* Küçük tekke.
* Anlayış, görüş.
* Açı.

zaviyevî
* Bkz. açısal.

zavurt
* Bkz. avurt zavurt etmek.

zayıf
* (insan, hayvan için) Eti, yağı az olan, sıska, cılız, arık.
* Görevini yapacak yeterli gücü olmayan.
* Sağlamlığı, dayanıklılığı olmayan.
* Bilgi yönünden yeterli olmayan, yeteneksiz.
* Kişilik ve ruhsal yönden gereği kadar güçlü olmayan.
* Önemli, güvenilir olmayan.
* Enerjisi, etkisi, yoğunluğu az olan.

zayıf düşmek
* zayıflamak.
* güçsüzleşmek.

zayıf düşürmek
* güçsüz duruma getirmek.

zayıf nahif
* Çok zayıf.

zayıf sesli
* Sesi pek duyulmayan.

zayıf yerinden yakalamak
* güçsüz, eksik ve yanlış bir tutum ve davranışı yüzünden zor durumda bırakmak.

zayıflama
* Zayıflamak işi veya durumu.
* Hastalık, bakımsızlık veya rejimle şişmanlığın azalması.

zayıflamak
* Zayıf duruma gelmek.

zayıflatma
* Zayıflatmak işi veya durumu.

zayıflatmak
* Zayıf olmasına yol açmak.

zayıflayış
* Zayıflamak işi veya biçimi.

zayıflık
* Zayıf olma durumu.

zayi
* Yitmiş, kaybolmuş olan, yitik, kayıp.
* Yok olmuş, elden çıkmış, mahvolmuş.
* İşe yaramayan, yararsız, boş.
* Kaybolma, yitme, zarar, ziyan.

zayi etmek
* yitirmek, kaybetmek.

zayi olmak
* yitmek, kaybolmak.

zayiat
* Yitikler, kayıplar.

zayiat verdirmek
* kayba uğratmak, zarar ziyan vermek.

zayiat vermek
* kayba uğramak, zarar ziyan görmek.

zayiçe
* Yıldızların, belli bir zamandaki yerlerini, durumlarını gösteren çizelge.

zayiçesine bakmak
* bir inanışa göre, yıldızlara bakarak birinin gelecekteki talihini anlamak.

zeamet
* Tımar.

zeban
* Dil, lisan.

zebanî
* Cehennem bekçisi.
* Zebellâ.

zebanzet
* Söylenen, söylenir olan, herkesçe kullanılan (söz).

zebellâ
* Çok iri yarı kimse.

zebercet
* Sarı renkte ve cam parlaklığında, doğal demir ve magnezyum silikat, krizolit.

zebra
* Tek parmaklılardan, ata benzeyen, derisi çizgili, Afrika'da yaşayan memeli hayvan (Equus zebra).

zebun
* Güçsüz, zayıf, âciz.

zebun etmek
* güçsüz bırakmak, zavallı duruma düşürmek veya getirmek.

zebun kalmak
* güçsüz, zavallı durumda bulunmak.

zebun olmak
* güçsüz duruma düşmek.

zebunküş
* Güçsüze acımayan, zavallıları ezen.

zebunküşlük
* Zebunküş olma durumu.

zebunlaşma
* Zebunlaşmak durumu.

zebunlaşmak
* Zebun bir duruma gelmek, zayıflamak.

zebunluk
* Zebun olma durumu.

zebunu olmak
* birini çok sevmek, ona aşırı düşkün olmak.

Zebur
* Tanrı tarafından Davut Peygamber'e gönderildiğine inanılan kutsal kitap.

zecir
* Yaptırmama, yasaklama.
* Zorlama, bir işi zorla yaptırma.
* Eziyet etme.

zecren
* Yasaklayarak.
* Zorlayarak.
* Eziyet ederek.

zecrî
* Zorlayıcı, zorlayan, yasaklayan.

zecrî tedbir
* İstenileni zorla yaptırmak için başvurulan yol, zorlayıcı önlem.

zedeleme
* Zedelemek işi veya durumu.

zedelemek
* Berelemek.
* Zarar vermek.

zedeleniş
* Zedelenme durumu.

zedelenme
* Zedelenmek durumu.

zedelenmek
* Vurma, çarpma, delme sonucu berelenmek, ezilmek.
* Zarar görmek.

zedeli
* Zedelenmiş.

zedesiz
* Zedelenmemiş.

zefir
* Genellikle gömlek yapmakta kullanılan, çizgili, ince bir pamuklu kumaş.

zefir
* Soluk verme.

zehaba kapılmak
* kuruntuya düşmek, vesveselenmek.

zehap
* Sanma, sanı, zannetme.

zehapta bulunmak
* vesveseye kapılmak, kuruntu içinde olmak.

zehir
* Organizmaya girince kimyasal etkisiyle fizyolojik görevleri bozan ve miktarına göre canlıyı öldürebilen madde, ağı, sem.
* Büyük üzüntü, acı, keder, sıkıntı.

zehir gibi
* çok acı.
* çok soğuk (hava).
* çok becerikli, usta.
* çok üstün.

zehir hafiye
* Göz açtırmaz, sert kimse.
* Olayları en ince veya gizli noktalarına kadar bilen veya araştıran kimse.

zehir kesilmek
* çok acı ve yakıcı olmak.
* aşırı karanlık, ümitsizlik, sıkıntı oluşmak.

zehir olmak
* üzülmek, bunalmak, acı çekmek.

zehir saçmak
* çevreye kötü propaganda yapmak veya insanları olumsuz davranışlara yönlendirmek, tahrik etmek, ortalığı karıştırmak.

zehir zemberek
* Son derece acı.

zehir zıkkım
* Son derece ağır, acı.

zehir zıkkım olsun
* ilenme olarak kullanılır.

zehirleme
* Zehirlemek işi veya durumu.

zehirlemek

* Öldürmek amacıyla (yedirmek, içirmek vb. yollarla) zehir vermek, ağılamak.
* Birine zararlı düşünceler, zararlı duygular aşılamak.

zehirlenme

* Zehirlenmek durumu.
* Yılan, arı vb. sokması sonucu görülen hastalık.

zehirlenmek

* Zehirlemek işi yapılmak veya zehirlemek işine konu olmak, ağılanmak.
* Zararlı düşünceler edinmek.

zehirli

* Zehiri olan.
* Zararlı (duygu, düşünce vb.).

zehirli gaz

* Zehirleyici özelliği bulunan gaz.

zehirlilik

* Zehirli olma durumu.

zehirsiz

* Zehirli olmayan.

zehretme

* Zehretmek durumu.

zehretmek

* Tatsızlık çıkarıp üzüntüye yol açmak, bunaltmak, acı vermek, sıkmak, üzmek.

zehrolma

* Zehrolmak durumu.

zehrolmak

* Zevk almak umulurken üzüntü ile karşılaşmak.

zekâ

* İnsanın düşünme, akıl yürütme, objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamı, anlak, dirayet, zeyreklik, feraset.

zekâ bölümü

* Bir kimsenin zihin gücünün hangi düzeyde bulunduğunu gösteren değer.

zekâ geriliği

* Türlü sebeplerle zihnin görevini yapmakta gösterdiği sürekli yavaşlama, duraklama ve gerileme durumu.

zekâ testi

* Bir kimsenin doğal yeteneğini veya genel yaşantılar yoluyla gelişen kişiliğini ölçmek için hazırlanmış olan testler.

zekâ yaşı

* Bir zekâ testinden elde edilen puanın, o zekâ testinin ortalamasına göre gösterdiği yer.

zekâ yeteneği

* Bir kimsenin zihin gücü ve kabiliyeti.

zekât

* Müslümanlıkta, sahip olunan mal ve paranın kırkta birinin, her yıl sadaka olarak dağıtılmasını öngören İslâmın beş şartından biri.

zekât vermek
* Müslümanlıkta, sahip olunan mal ve paranın kırkta birlik payını sadaka olarak dağıtmak.

zekâvet
* Çabuk anlama ve kavrama, zeyreklik, zekâ.

zeker
* Erkeklik organı, kamış.

Zekeriya sofrası
* Bir dileğin gerçekleşmesi için kırk çeşit yiyecekle hazırlanan sofra.

zeki
* Anlama, kavrama yeteneği olan, zekâsı olan, anlak, zeyrek.
* Çabuk ve kolay kavrayan.
* Zekâ varlığı gösteren.

zekice
* Zeki olarak, zekiye uygun bir biçimde.

zelil
* Hor görülen, aşağı tutulan, aşağılanan.

zelil etmek
* aşağılamak, hor görmek, önem ve değer vermemek.

zelil olmak
* hor görülmek, aşağılanmak.

zelve
* Çift öküzünün boyunduruktan çıkmaması için boynunun iki yanından boyunduruğa, aşağıya doğru geçirilen çubuk.

zelzele
* Deprem.

zem
* Bir kimseyi kötüleme, yerme, yergi.

zembereği boşalmak (veya boşanmak)
* zembereği kurulmaz duruma gelmek.
* kendini tutamayarak uzun uzun ve sesli gülmek.

zemberek
* Saatlerin çeşitli parçalarını harekete geçiren yay.
* Kapılara takılan yaylı kapama düzeneği.
* Hayvan sırtında taşınabilen küçük top.
* Çelik veya pirinçten yapılmış ok.

zemberek gibi
* birdenbire, âniden.

zemberek kurulmak
* durum kızışmak.

zemberek kutusu
* Zembereği muhafaza etmek için yapılan kutu.

zemberek otu
* Atkuyruğu.

zemberekçi

* Yeniçerilerin zemberek kullanan askerlerine verilen ad.

zemberekli
* Zembereği olan.

zembil
* Hasırdan örülmüş saplı torba.

zembil otu
* Buğdaygillerden, ayrık otuna benzeyen, çorak yerlerde yetişen bitki (Briza).

zemheri
* Kışın en şiddetli zamanı, kara kış.

zemheri zürafası
* Kışın ince giysi ile gezenler için söylenir.

zemin
* Taban, döşeme, yer.
* Kumaş, süslü kâğıt, halı, yer muşambası, tablo gibi desenli nesnelerde, biçimlerin üzerinde yer aldığı renk.
* Temel, dayanak.
* Yeryüzü, dünya.

zemin hazırlamak
* uygun ortam yaratmak.

zemin kat
* Bkz. zemin katı.

zemin katı
* Yer katı.

zemin ve zamana uygun
* konuya, içinde bulunulan şartlara uygun.

zeminde
* konuda.

zeminli
* Zemini olan.

zeminlik
* Yer altı barınağı.

zemmetme
* Zemmetmek işi veya durumu.

zemmetmek
* Yermek, kınamak, kötülemek, çekiştirmek.

zemzem
* Kâbe yakınında bulunan bir kuyu.
* Bu kuyunun Müslümanlarca kutsal sayılan suyu.

zemzem kuyusuna işemek
* ünlü olsun, adı anılsın diye herkesi iğrendirip kızdıran kötü bir iş yapmak.

zemzem suyu
* Bkz. zemzem.

zemzem suyu ile yıkanmak
* hiçbir suçu veya günahı olmamak.

zemzemle yıkanmış olmak
* biri, ötekine göre çok iyi nitelikte olmak.

zen
* Kadın.

zencefil
* Zencefilgillerden, Hindistan ve Malezya'da yetişen, yaklaşık 100 cm yüksekliğinde, kamış görünüşünde, çok yüksek ve otsu bir bitki (Zingiber officinale).
* Bu bitkiden elde edilen ve baharat olarak kullanılan toz.

zencefilgiller
* Bir çeneklilerden, zencefil, kakule, zerdeçal gibi ıtırlı bitkileri içine alan bir familya.

zencerf
* Zincifre.

zenci
* Siyah ırktan olan kimse, siyahî.
* Fellâh, Arap.

zencir
* Bkz. zincir.

zencirek
* Cilt kapağındaki ince çizgiler.

zendost
* Kadınlara düşkün olan, zampara, kadıncıl.

zendostluk
* Kadınlara düşkünlük, zamparalık.

zengin
* Parası, malı çok olan, varlıklı.
* Yararlı veya kendisinden beklenilen, istenilen nitelikleri çok olan.
* Verimli.
* Gösterişli.

zengin arabasını dağdan aşırır, fakir düz ovada yolunu şaşırır
* zengin, para gücüyle güçlükleri yenerken, yoksul, parasızlık yüzünden en kolay bir işi bile başaramaz.

zengin erki
* Plutokrasi.

zengin etmek
* çok mal ve para sahibi yapmak.

zengin kafiye
* Dizelerdeki uyaklarda ikiden çok ses arasındaki uyumluluk.

zengin olmak
* çok mal ve para edinmek.

zenginin malı züğürdün çenesini yorar
* birinin zenginliğinden çok söz etmenin gereksizliğini, yersizliğini belirtmek için söylenir.

zenginleme
* Zengin duruma gelme.

zenginlemek

* Zengin duruma gelmek.

zenginleşme
* Zenginleşmek işi veya durumu.

zenginleşmek
* Zengin duruma gelmek.

zenginleştirme
* Zenginleştirmek işi veya durumu.

zenginleştirmek
* Zengin duruma getirmek, zenginleşmesini sağlamak.

zenginlik
* Zengin ve varlıklı olma durumu.

zenne
* Kadın (eşyası).
* Orta oyununda veya Karagöz'de kadın rolüne çıkan erkek oyuncu.

zenneci
* Kadın eşyası satan kimse.

zennelik
* Zenne rolü.
* Kadınlara yarar (eşya).

zenneye çıkmak
* orta oyununda erkek oyuncu, kadın rolüne çıkmak.

zephiye
* Kesim evinde kesilen hayvanlar için kasapların ödedikleri vergi.

zeplin
* Çoğunlukla hidrojen veya helyumla şişirilmiş güdümlü balon.

zer
* Altın.

zeravent
* Çok yıllık, otsu veya çalı biçiminde bir bitki, loğusa otu, kaba kulak otu, kara asma, kurtluca (Aristolochia).

zerdali
* Kayısı ağacının Akdeniz ülkelerinde yetiştirilen küçük meyveli bir türü (Armeniaca vulgaris).
* Bu ağacın sarı, etli ve tadı acı çekirdekli meyvesi.

zerde
* Safranla renk ve koku verilen bir çeşit şekerli pirinç peltesi.

zerdeçal
* Zencefilgillerden, kök saplarından safranı andıran boyalı bir madde çıkarılan, yaprakları sivri uçlu, çiçekleri sarı renkte, çok yıllık bir bitki, Hint safranı, sarı boya (Curcuma longa).

zerdeva
* Ağaç sansarı (Martes).

Zerdüştçülük
* İsa'dan önce VII. yüzyılda Zerdüşt tarafından düzenlendiği ileri sürülen, temel ilkeleri, iyilik (aydınlık) ve kötülük (karanlık) olan din.

Zerdüştî

* Zerdüşt'ün kurduğu dinden olan (kimse).
* Bu dinle ilgili olan.

zerk
* Bir sıvıyı şırınga ile verme, içitme, içitim.

zerk etmek
* bir sıvıyı şırınga vb. ile vermek, içitmek.

zerre
* Çok küçük parçacık.
* Molekül.

zerre kadar
* en küçük biçimde, hiç.

zerre kadar ... olsaydı
* çok az olsun ... olsaydı.

zerresi (veya zerre kadar eseri) kalmamak (olmamak veya yok)
* hiç bulunmamak, tükenmek, yok olmak.

zerrin
* Altından yapılmış.
* Altın rengi, sarı.
* Fulya.

zerzevat
* Sebze, göveri, göverti, sebzevat.

zerzevatçı
* Zerzevat satan kimse, sebzeci.

zerzevatçılık
* Zerzevatçının işi, sebzecilık.

zevahir
* Bir şeyin dışardan görünüşü, dış yüz, görünüm.

zevahiri kurtarmak
* bir işi gereği gibi değil, yapılıyor dedirtmek için üstünkörü yapmak.
* Bkz. görünüşü kurtarmak.

zeval
* Yok olma, yok edilme.
* Suç, kabahat, sorumluluk, mesuliyet.
* Bozulma.
* Öğle.

zeval bulmak (veya zevale ermek)
* bozulup yok olmak, çökmek.

zeval vakti
* Gün ortası, öğle vakti.

zeval vermek
* zarar vermek veya yok etmek.

zeval vermemek
* korumak.

zevale yüz tutmak

* bozulmaya, alçalmaya, yok olmaya başlamak, dönelmek.

zevalî
* Zeval ile ilgili.

zevali olmak
* zararı olmak, zararı dokunmak.

zevalî saat
* Öğle vakti, 12.00'yi başlangıç olarak alan saat.

zevalsiz
* Yok olmayan, ortadan kalkmayan, bitmeyen, kalımlı.

zevat
* Kişiler, zatlar.

zevce
* Erkeğin nikâhlandığı kadın, karı, eş, refika.

zevcelik
* Zevce olma durumu, karılık, eşlik.

zevç
* Kadının nikâhlandığı erkek, koca, eş.

zeveban
* Erime.

zeveban etmek
* erimek.

zevk
* Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz.
* Güzeli çirkinden ayırt etme yetisi, beğeni.
* Hoşa giden ve eğlendiren şey.
* Tat, lezzet.
* Eğlence.

zevk almak (veya duymak)
* hoşlanmak, beğenmek.

zevk ehli
* Eğlenmeyi seven kişi.

zevk etmek
* eğlenmek.

zevk için
* yalnız eğlenmek için.
* alay etmek için.

zevki çıkmak
* hoşa gitmek.

zevkinde olmak (veya zevkine bakmak)
* yalnız kendi eğlencesini düşünmek.

zevkine gitmek
* hoşuna gitmek.

zevkine varmak

* bir şeyin tadını gereği gibi duymak.

zevkini çıkarmak
* ondan olabildiği kadar zevk sağlamak.

zevkini okşamak
* o şeyden hoşlanmak.

zevkiselim
* En yüksek zevk.

zevkiselim sahibi
* Beğenme ve algılama yeteneği tam olan.

zevklenme
* Zevklenmek durumu.

zevklenmek
* Zevk duymak, hoşlanmak.
* Bir kimse ile alay etmek, eğlenmek.

zevkli
* Beğenilen, hoşa giden.
* Beğenisi olan (kimse).

zevkli gelmek
* hoşlanmak.

zevksiz
* Beğenilmeyen, hoşa gitmeyen.
* Beğenisi olmayan (kimse).

zevksizlik
* Zevksiz olma durumu.

zevkten dört köşe olmak
* çok sevinip keyiflenmek, aşırı zevk duymak.

zevkusefa
* Eğlenme, eğlence.

zevzek
* Tatsız ve çok konuşan, geveze.

zevzekçe
* Zevzeğe yakışır (biçimde), zevzek gibi.

zevzeklenme
* Zevzeklenmek işi veya durumu.

zevzeklenmek
* Zevzeklik etmek.

zevzeklik
* Zevzek olma durumu.
* Zevzekçe konuşmak.

zevzeklik etmek
* zevzekçe konuşmak.

zeybek
* Özellikle Batı Anadolu efelerine verilen ad.

* Bu kimselere özgü yerel oyun ve bu oyunun müziği.

zeybek havası
* Ege yöresine özgü bir müzik veya oyun türü.
* Kısa ve net konuşma.

zeyil
* Ek.
* Bir yazıya ek olarak katılan parça.
* Bir eseri tamamlamak için sonradan yazılan ek eser.

zeyrek
* Anlayışlı, uyanık, zeki.

zeyrek
* Keten tohumu.

zeyreklik
* Anlayışlı, uyanık olma durumu, zekâ.

zeytin
* Zeytingillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, 10-20 m yüksekliğinde, dalları dikensiz, yaprakları karşılıklı, küçük ve gümüş renginde, uzun ömürlü bir ağaç (Olea europea).
* Bu ağacın taze iken yeşil, sonradan kararan, yüksek besin değeri taşıyan yağlı meyvesi.
* Zeytin ağacından yapılmış, zeytin kaplamalı.

zeytin dalı
* Zeytin ağacının dalı.
* Barış çubuğu.

zeytin dalı uzatmak
* barış için ilk adımı atmak.

zeytin ezmesi
* İşlenmiş zeytinin ezilmesi ile yapılan yiyecek.

zeytin güvesi
* Pul kanatlılar takımından parlak gri renkli olup zeytin ağacının yaprak, çiçek ve tanelerini kemiren zararlı bir böcek.

zeytin kurdu
* Kınkanatlılar takımından kahverengi veya siyah renkte zeytin ağacına musallat olan ve onların kurumasına yol açan zararlı bir böcek.

zeytin rengi
* Koyu gri ve siyah arası renk.

zeytin sineği
* Meyve sineğigiller familyasından olup zeytin tanelerine musallat olan zararlı bir böcek.

zeytinci
* Zeytin ağacı yetiştiren kimse.
* Zeytin satan kimse.

zeytincilik
* Zeytin ağacı yetiştirme işi.
* Zeytin alıp satma işi.

zeytingiller
* İki çeneklilerden, zeytin, leylâk, dişbudak, yasemin gibi bitkileri içine alan ağaç veya ağaççıklar familyası.

zeytinli

* Üzerinde veya içinde zeytin olan.

zeytinlik
* Zeytin ağacı yetiştirilen alan.
* Zeytin ağacı çok olan yer.

zeytinsi
* Zeytine benzeyen, zeytini andıran.

zeytinsi meyve
* Erik, kiraz, kayısı, badem gibi tek çekirdekli meyvelerin genel adı.

zeytinsiz
* Zeytini olmayan.

zeytinyağı
* Zeytin tanelerinden çıkarılan bitkisel yağ.

zeytinyağı gibi üste çıkmak
* bir sorunda haksız olduğunu kabul etmemek, ustalıkla kendini haklı çıkarmaya çalışmak.

zeytinyağlı
* Zeytinyağı ile yapılmış veya pişirilmiş.

zeytinyağlı dolma
* Malzemesi zeytinyağı ile pişirilip hazırlanan dolma.

zeytinyağlı fasulye
* Zeytinyağı ile pişirilen fasulye.

zeytinyağlı sarma
* Malzemesi zeytinyağı ile pişirilen sarma.

zeytinyağlı yemek
* Zeytinyağı ile pişirilen yemeklere verilen ad.

zeytunî
* Kahverengine çalan yeşil renkte olan.

zıbarma
* Zıbarmak durumu.

zıbarmak
* Ölmek, gebermek.
* Uyumak, çok içip sızmak.

zıbıdı
* Kısa boylu, çelimsiz, basit kimse.

zıbın
* Bebeklere iç çamaşırı olarak giydirilen, ince pamukludan kısa ve kollu giysi.
* Kolsuz giysi.

zıddı olmak
* bir şey birini tedirgin etmek, hoşuna gitmemek.

zıddına basmak (veya bir şey birinin zıddına gitmek)
* sinirlendirmek, sinirini bozmak.

zıddiyet
* Karşıtlık, birbirine zıt olma durumu.
* Sevişmezlik, geçimsizlik, çekememezlik.

zıh
* Giysilerin kol, yaka, etek vb. kenarlarına dikilen şerit veya kaytan.
* Marangoz işlerinde ince kenar pervazı.
* Sayfa çevresine çekilen çizgi.

zıhlama
* Zıhlamak işi veya durumu.

zıhlamak
* Kenarına zıh geçirmek.

zıhlanma
* Zıhlanmak işi veya durumu.

zıhlanmak
* Zıhlamak işi yapılmak.

zıhlı
* Zıhı olan.

zıkkım
* Zehir, ağı.
* İçki ve sigaranın kötü ve zararlı etkisini belirtmek için kullanılır.

zıkkımlanma
* Zıkkımlanmak işi veya durumu.

zıkkımlanmak
* (hakaret olarak) Yiyip içmek.

zılgıt
* Korkutma, çıkışma, gözdağı, azarlama.

zılgıt vermek
* korkutmak, çıkışmak, azarlamak, gözdağı vermek.

zılgıt yemek
* azar işitmek.

zılgıtlanma
* Zılgıtlanmak işi veya durumu.

zılgıtlanmak
* Zılgıt yemek, azar işitmek.

zımba
* Delgeç.
* Delgeçle açılan delik.

zımbalama
* Zımbalamak işi veya durumu.

zımbalamak
* Bir şeyin üzerinde zımba ile delik açmak.
* Bıçaklamak, bıçakla vurmak, öldürmek.

zımbalanma
* Zımbalanmak işi veya durumu.

zımbalanmak
* Zımbalanmak işi yapılmak.

zımbalatma
* Zımbalatmak işi veya durumu.

zımbalatmak
* Zımba ile işlem yaptırmak.

zımbalı
* Zımbası olan.

zımbalı defter
* Kolay koparılabilsin diye yapraklarının dibi zımbalanmış olan defter.

zımbırdatma
* Zımbırdatmak işi veya durumu.

zımbırdatmak
* Telli bir çalgıyı acemice çalmak.
* Herhangi bir şeyden çirkin ve kulağı tırmalayan sesler çıkarmak.

zımbırtı
* Telli bir çalgıyı acemice çalarak çıkarılan çirkin ses.
* Bu çirkin sesi çıkaran şey.
* Adı hatırlanmayan veya söylenilmek istenmeyen ufak ve değersiz bir şeyi anlatmak için kullanılır.

zımnen
* Üstü kapalı olarak, dolayısıyla.

zımnında
* Dolayısıyla, için.

zımnî
* Kapalı olarak yapılan veya söylenen, dolayısıyla anlatılan; kapalı, gizli.
* İçerik.

zımpara
* Çok sert alümin billûrları kapsayan ve aşındırıcı olarak kullanılan doğal kaya.

zımpara kâğıdı
* Maden, tahta ve daha başka şeylerin yüzünü aşındırıp düzeltmeye ve parlatmaya yarar, üstüne zımpara tozu yapıştırılmış kalınca kâğıt.

zımpara taşı
* Yüzeylerinden biri üzerinde çalışan ve düzlemsel yüzeyleri düzeltmede kullanılan taşlama taşı.

zımpara tozu
* Taş kesme çarklarının üzerine yapıştırılan maden tozu.

zımparalama
* Zımparalamak işi veya durumu.

zımparalamak
* Bir şeyin yüzeyine zımpara sürmek.

zımparalanma
* Zımparalanmak işi veya durumu.

zımparalanmak
* Zımparalamak işi yapılamak.

zındık
* Tanrı'ya ve ahrete inanmayan.

zındıklık
* Tanrı'ya ve ahrete inanmama durumu.

zıngadak
* Birdenbire ve sarsıntı ile (durmak, oturmak, düşmek).

zıngıl zıngıl
* Zangır zangır.

zıngıldama
* Zıngıldamak işi veya durumu.

zıngıldamak
* Zangırdamak.

zıngır zıngır
* Zangır zangır.

zıngırdama
* Zıngırdamak işi veya durumu.

zıngırdamak
* Zangırdamak.

zıngırdatma
* Zıngırdatmak işi veya durumu.

zıngırdatmak
* Zangırdamasına sebep olmak, titremek.

zıngırtı
* Zangırdama sesi.

zınk
* Hızla giden bir şeyin birdenbire durduğu an çıkardığı sesi anlatır.

zınk diye durmak
* birdenbire durmak.

zıp
* Zıplayan veya birdenbire fırlayan bir şeyin hareketini veya çıkardığı sesi anlatır.

zıp diye çıkmak
* hiç beklenmeyen bir zamanda ortaya çıkmak.

zıp zıp
* Zıplayarak.

zıp zıp zıplamak
* çok sevinmek.

zıpçıktı
* Türedi.
* Görgüsüz, fırsatçı kimse.

zıpır
* Delişmen.

zıpırlık
* Delişmenlik.

zıpka
* Karadeniz kıyısı halkının giydiği dar paçalı potur.

zıpkın
* Büyük balıkları vurup çekmeye yarayan ucu çengelli mızrak.

zıpkıncı
* Zıpkın olarak balık avlayan kimse.

zıpkınlama
* Zıpkınlamak işi veya durumu.

zıpkınlamak
* Zıpkınla vurmak.

zıpkınlanma
* Zıpkınlamak işi veya durumu.

zıpkınlanmak
* Zıpkınlamak işi yapılmak.

zıplama
* Zıplamak işi.

zıplamak
* Bir yere çarpıp yukarı fırlamak.
* Sevinçten veya oyun yapmak için, bulunduğu yerde havaya doğru fırlamak.

zıplatma
* Zıplatmak işi veya durumu.

zıplatmak
* Zıplamak işini yaptırmak, hoplatmak, sıçratmak.

zıplaya zıplaya
* Sıçrayarak.

zıppadak
* Beklenilmeyen, uygun olmayan bir sırada.

zıpzıp
* Çocukların oynadığı, taştan veya camdan küçük yuvarlak, bilye.
* Bir yerinden lâstik bir bağla asılmış, içi talaş dolu hafif bir top olan çocuk oyuncağı.

zır zır
* Bıktırıcı ve sürekli bir sesi anlatır.

zırcahil
* Çok cahil.

zırdeli
* Aşırı deli, çılgın.

zırh
* Savaşlarda ok, kılıç, süngü gibi silâhlardan korunmak için giyilen, demir ve tel levhalardan yapılmış giysi.
* Savaş gemilerinin veya bazı araçlarının dışına kaplanılan çelik levha.

zırhlandırma
* Zırhlandırmak işi veya durumu.

zırhlandırmak
* Zırhla kaplamak.

* Zırh giydirmek.
* Kuvvetlendirip sağlamlaştırmak.

zırhlanma
* Zırhlanmak işi.

zırhlanmak
* Zırh giymek.
* Zırh kuşatılmak.

zırhlı
* Zırh giymiş veya zırh kaplanmış.
* Büyük bir bölümü mermilere ve uçak bombalarına karşı bir zırhla korunmuş, genellikle büyük tonajlı açık deniz gemisi.

zırhlı araç
* Savaşta veya savaş dışında emniyeti sağlamak için zırh ile kaplanmış araç.

zırhlı balık
* Zırhlı yayın.

zırhlı başlılar
* Omurgalı hayvanlardan amfibyumların bir takımı.

zırhlı birlik
* Hareket yeteneği yüksek, ateş gücüne sahip, zırhla korunan savaş araçlarıyla donatılmış silâhlı kara kuvvetlerine verilen ad.

zırhlı güç
* Zırhlı kuvvet.

zırhlı kuvvet
* Zırhlı birlik.

zırhlı yayın
* Kemikli balıklar takımının yayın balığıgiller familyasından bir balık türü.

zırhsız
* Zırhı olmayan.

zırıl zırıl
* Sürekli zarıldamayı anlatır.
* Bolca.

zırıldama
* Zırıldamak işi veya durumu.

zırıldamak
* Durmaksızın söylenerek hoşnutsuzluğunu açığa vurmak.
* Sürekli ağlamak.

zırıldanma
* Zırıldanmak işi veya durumu.

zırıldanmak
* Zırıldamak.

zırıltı
* Zırıldama sesi veya işi.
* Anlaşmazlık sebebiyle çıkan kavga; geçimsizlik.
* Can sıkan çalgı veya hoşa gitmeyen müzik.
* Adı hatırlanmayan veya söylenilmek istenmeyen şeyleri anlatmak için kullanılır.

zırıltı çıkarmak
* anlaşmazlık sebebiyle kavga etmek.

zırlak
* Sürekli zırlayan.

zırlama
* Zırlamak işi veya durumu.

zırlamak
* Zırıldamak.

zırlatma
* Zırlatmak işi veya durumu.

zırlatmak
* Zırlamasına sebep olmak.

zırnık
* Arsenik.
* Herhangi bir şeyin en küçük, önemsiz ve işe yaramaz parçası.

zırnık (bile) koklatmamak
* en ufak bir şey vermekten kaçınmak.

zırnık bile vermemek
* en ufak bir şey vermemek.

zırt fırt
* İkide birde, süreklice.

zırt kaba kâğıt
* Bkz. cart kaba kâğıt.

zırt pırt
* İkide birde, uygunsuzca.
* Yerli yersiz, durmaksızın.

zırt zırt
* İkide birde, sık sık ve uygunsuz zamanlarda.

zırtapoz
* Delişmen, zıpır, utanmaz, saygısız, hayta.

zırtapozluk
* Delişmenlik.

zırtlak
* Yavan, tatsız.

zırva
* Saçma, saçma sapan, boş, anlamsız (söz).

zırva tevil götürmez
* saçma olan bir düşünceyi döndürme, çevirme yolu ile savunmaya kalkışanlara karşı söylenir.

zırvalama
* Zırvalamak işi veya durumu.

zırvalamak
* Boş ve anlamsız sözler söylemek, saçmalamak.

zıt
* Karşıt anlamlı.

zıt anlamlı
* karşıt anlamlı.

zıt gitmek
* birine karşı sürekli ters davranmak, istediklerinin tersini yapmak.

zıt kutup
* Farklı durum ve yapıda olma.

zıtlanma
* Zıtlanmak işi veya durumu.

zıtlanmak
* Ters, karşı davranmak, zıtlaşmak.

zıtlaşma
* Zıtlaşmak işi veya durumu.

zıtlaşmak
* Birbirine karşı ters davranmak.
* Birbirine karşıt olmak.

zıtlık
* Zıt olma durumu.

zıvana
* İki ucu açık küçük boru.
* Bir kilit dilinin yerleşmesi için açılmış delik.

zıvanadan çıkarmak
* sinirlendirmek, öfkelendirmek.

zıvanadan çıkmak
* çok sinirlenmek, öfkelenmek.
* aklını yitirmek, çılgın gibi davranmak.

zıvanalı
* Zıvanası olan.

zıvanalı sigara
* Bir ucunda kartondan zıvana bulunan sigara.
* İçinde esrar bulunan sigara.

zıvanalı vida
* Zıvanası olan vida.

zıvanasız
* Zıvanası olmayan.
* Kaçık, delişmen.

zıya
* Kaybolma, yitme, kayıp, yitim.

zıypak
* Üzerine basıldığında kayan, kaygan.

zibidi
* Gülünç olacak derecede kısa ve dar giyinmiş olan.

* Yersiz ve zamansız davranışları olan kimse.

zibidilik
* Zibidi olma durumu.

zifaf
* Gerdeğe girme, gerdek.

zifafa girmek
* düğün gecesi eşiyle birlikte yatmak.

zifir
* Tütün dumanının bıraktığı yağlı kir.
* Karanlık.

zifirî
* Zifir gibi kara, çok kara.

zifirî karanlık
* Çok karanlık.

zifos
* Yerden sıçrayan çamur.
* Yararsız, boş.

zifos atmak
* sataşmak.
* kara sürmek, iftira atmak.

zift
* Katran ve diğer organik maddelerin buharlaşmasından veya damıtılmasından elde edilen, kolay kırılan, az ısı ile eriyen, katı, siyah, parlak madde, kara sakız.

zift gibi
* çok acı.

zift yesin (veya ziftin pekini yesin)
* "ne yerse yesin" anlamında öfke sözü.

ziftinmek
* Bkz. siftinmek.

ziftleme
* Ziftlemek işi veya durumu.

ziftlemek
* Zift sürmek, ziftle kaplamak.

ziftlenme
* Ziftlenmek işi veya durumu.

ziftlenmek
* Zift sürülmek, ziftle kaplanmak.
* Yemek.
* Bir işten kendine yolsuz kazanç sağlamak.

zigot
* Erkek ve dişi gametin birleşmesiyle oluşan döllenmiş hücre.

zihaf
* Aruzla yazılmış şiirlerde uzun okunması gerekirken uzun bir ünlünün kısa okunması, imale karşıtı.

zihayat
* Canlı, neşeli, dinç.

zihin
* Canlının duygu ve davranışlar dışındaki ruhsal süreç ve etkinliklerinin bütünlüğü.
* Yaşantıları, öğrenilen konuları, bunların geçmişle ilişkisini bilinçli olarak zihninde saklama gücü, bellek, hafıza.
* Anlayış, kavrayış.
* Bilinç, dimağ.

zihin açıklığı
* Düşünme gücü.

zihin açmak
* (zihni) daha iyi çalışır duruma getirmek.

zihin berraklığı
* Bkz. zihin açıklığı.

zihin bulanıklığı
* Bkz. zihin karışıklığı.

zihin hesabı
* Matematik işlemlerinin doğrudan doğruya akıldan yapıldığı hesap.

zihin jimnastiği
* Bazı zihinsel yetileri çevikleştirmek için yapılan alıştırmaların tümü.

zihin karışıklığı
* Düşünme sırasında düşünceler arasındaki bağlantının yok olması.

zihin yorgunluğu
* Aşırı derecede zihnin yorulması durumu.

zihin yormak
* bir konuda çok düşünmek, kafa yormak.

zihince
* Zihne göre, zihninin kavradığı biçimiyle.

zihinsel
* Zihinle ilgili, zihnî.

zihnen
* Zihince, zihinli, zihinden.

zihnî
* Zihinle ilgili, zihinsel.

zihni açılmak
* kavrayışı, anlayışı çoğalmak.

zihni alt üst etmek
* düşüncelerini karmakarışık duruma getirmek.

zihni boşalmak
* kafası rahat ve dingin olmak.

zihni bulanmak (veya karışmak)
* düşünürken olaylar arasındaki bağlantıyı yitirmek.
* ne yapacağını şaşırmak.

zihni takılmak
* yanlış bir kanıya takılıp kalmak.
* çözülmesi gerekli bir konu üzerinde durmak.

zihnine girmek
* düşüncesini değiştirmek.

zihnine yerleştirmek
* unutulamayacak biçimde aklında tutmak.

zihnini bozmak
* sürekli olarak aynı şeyi düşünmek.

zihnini bulandırmak
* kuşkuya düşürmek.

zihnini çelmek
* bir kimseyi yanıltmak, yanlış yola sürüklemek.
* baştan çıkarmak.

zihnini dağıtmak
* gerektiği gibi düşünmemek.

zihnini kurcalamak
* bir şeyi anlamaya, kavramaya çalışmak.

zihnini kurcalamak (veya tırmalamak)
* bir şey sıksık hatırlanıp insanı düşündürmek.

zihnini oynatmak
* çıldırmak, delirmek.

zihnini toplamak
* kendine gelmek, sağlıklı düşünmeye başlamak.

zihniye
* Anlıkçılık, entelektüalizm.

zihniyet
* Bir toplum veya topluluktaki bireylerde görüş ve inanış etmenlerinin etkisiyle beliren düşünme yolu, düşünüş biçimi.

zikıymet
* Değerli, kıymetli.

zikir
* Anma, söyleme, sözünü etme.
* (bir tarikata bağlı olanlar için) Tanrı'nın adını art arda söyleme işi.

zikredilme
* Zikredilmek işi veya durumu.

zikredilmek
* Adı anılmak.

zikretme
* Zikretmek işi veya durumu.

zikretmek
* Adını söylemek, sözünü söylemek, anmak.

zikri geçmek

* anılmak, adı geçmek.

zikrolunma
    * Zikrolunmak işi veya durumu.

zikrolunmak
    * Adı geçmek, söylenmek.

zikzak
    * Art arda birdenbire ters yöne açılar yapan (kırık çizgi).
    * Sık sık değişen görüş düşünce veya davranış, istikrarsızlık.
    * Karşılıklı.

zikzak dikişi
    * Nakışta ve terzilikte zikzak biçiminde yapılan dikiş.

zikzak makinesi
    * Zikzak dikişi yapan makine.

zikzak yapmak
    * sık sık sağa sola yön değiştirmek.
    * sık sık düşünce değiştirmek.

zikzaklı
    * Zikzak biçiminde olan.

zil
    * İşaret vermek, uyarmak, çağırmak için kullanılan ve bir çan ile bu çana vuran bir tokmaktan oluşan, elle veya başka düzenlerle işletilebilen araç, çıngırak.
    * Birbirine çarparak ses çıkartmak için parmaklara veya tefin kasnağındaki deliklere takılan metal kurs.

zil takıp oynayacak
    * çok sevinenler için söylenir.

zil vurmak
    * zil çalmak.

zil zurna
    * Aşırı ölçüde (sarhoş).

zil zurna olmak
    * çok içip sarhoş olarak kendini bilemeyecek duruma gelmek.

zilhicce
    * Ay takviminin on ikinci ayı, kurban ayı.

zilkade
    * Ay takviminin on birinci ayı.

zillet
    * Hor görülme, alçalma.

zilli
    * Zili olan, üstünde zili bulunan.
    * Edepsiz, eli maşalı, şirret (kadın).

zilli bebek
    * Dalkavuk, şakşakçı.

zilli maşa
    * Uçlarına zil takılmış maşa biçiminde bir çalgı.
    * Edepsiz, şirret.

zilsiz
* Zili olmayan.

zilsiz oynamak
* çok sevindiğini belli etmek.

zilve
* Bkz. zelve.

zilyet
* Sahibi kendisi olsun olmasın bir malı kullanmakta olan, elinde tutan kimse, eldeci.

zilyetlik
* Bir malı kullanmakta olma durumu.

zimamdar
* Yönetici, iş başında bulunan kimse.

zimmet
* Üstünde olan şey.
* Bir ticaret kuruluşunun borçlarının tümü.

zimmetine geçirmek
* bir hesabı birinin borcuna eklemek.

zimmetine geçirmek
* kendisine bırakılmış parayı kendine mal etmek veya harcamak.

zimmî
* İslâm Devleti tebaasında olan ve haraç veren Hristiyanlar, Yahudiler.
* Zimmete ilişkin.

zina
* Aralarında evlilik bağı olmayan kişiler arasındaki cinsel ilişki.

zincifre
* Kırmızı renkli doğal cıva sülfür.
* Kırmızı kurşun oksidin veya sülüğenin eski adı.

zincir
* Birbirine geçmiş bir sıra metal halkadan oluşan bağ.
* Art arda gelen şeylerin oluşturduğu dizi.
* Kesintisiz süren olaylar, sebep vb. dizisi.
* Hükümlülerin eline, ayağına vurulan demir bağ, pranga.

zincir gibi
* art arda sıralanmış şey.

zincir vurmak
* prangaya vurmak.

zincire vurmak
* prangaya vurmak.

zincirleme
* Zincirlemek işi veya durumu.
* Birbirini izleyen, art arda gelen, müteselsil, teselsül.

zincirleme isim tamlaması
* Bir isim tamlamasının ikinci bir isim tamlaması kurması.

zincirleme kaza
* İki veya daha çok aracın trafik kazasına karışması durumu.

zincirleme sıfat tamlaması
* Bir sıfat tamlamasına çoğu kez "-li" bazen de "-siz" veya 3. kişi iyelik eki getirilerek kurulan ikinci bir sıfat tamlaması.

zincirleme tepkime
* Birden fazla tepkimenin yarattığı durum.

zincirlemek
* Zincirle bağlamak.
* Art arda, peş peşe gelmek.

zincirlenme
* Zincirlenmek durumu.

zincirlenmek
* Zincirle bağlanmak.
* Art arda, peş peşe sıralanmak.
* Birbirine sıkıca bağlanmak.

zincirli
* Zincirle bağlı.
* Zinciri olan.

zindan
* Tutuklu veya hükümlülerin içine konulduğu kapalı yer.
* Çok karanlık ve sıkıntılı yer.

zindan etmek
* (bir yeri) yaşanmaz, huzursuz, rahatsız, zevk alınmaz bir duruma getirmek.

zindan gibi
* karanlık veya iç sıkıcı (yer).

zindan kesilmek
* çok karanlık duruma gelmek.
* çok sıkıcı ve içinde yaşanmaz duruma gelmek.

zindan olmak
* yaşanmaz, huzursuz, rahatsız, zevk alınmaz duruma gelmek.

zindancı
* Zindan bekçisi.

zindandelen
* Palamut balığının iki kilodan büyük olanına verilen ad.

zinde
* Dinç, canlı, diri, sağlam.

zinde kuvvet
* Taze kuvvet.
* Güçlü, donanımlı, yıpranmamış, etkili kişi veya kurum.

zinde tutmak
* genç ve diri kalmasını sağlamak.

zindeleşme
* Zindeleşmek işi veya durumu.

zindeleşmek
* Zinde duruma gelmek.

zindelik
* Dinçlilik, canlılık, sağlamlık.

zinhar
* Sakın, asla, olmasın!.

zir
* Alt, aşağı.

-zir-
* emmek fiilinin ettirgen çatısını kuran ek.

zira
* Dirsekten orta parmak ucuna kadar olan ve uzunluğu 75-90 cm arasında değişen bir uzunluk ölçüsü.

zira
* Çünkü, şundan dolayı.

ziraat
* Çiftçilik, tarım.

ziraatçı
* Tarımcı.

ziraatçılık
* Tarımcılık.

ziraî
* Tarımla ilgili, tarımsal.

ziraî işletme
* Tarımla ilgili işleri düzenleyen kuruluş.

zirkon
* Zirkonyum'un doğal durumunda bulunan en önemli birleşiği; renksiz, sarı, yeşil, kahverengi türleri olan doğal ve saydam, değerli taş.
* Erime noktası 2700°C ye yaklaşan, ateşe çok dayanıklı, beyaz renkli, katı, zirkonyum birleşiği, (ZrO_2).

zirkonyum
* Atom numarası 40, atom ağırlığı 91,22, yoğunluğu 6,25, siyah toz biçiminde bir element. Kısaltması Zr.

zirve
* Doruk, tepe.
* En üst aşama.

zirve (veya doruk) toplantısı (veya konferansı)
* devlet ve hükûmet başkanları veya en yetkili ve uzman diplomatlar düzeyinde yapılan toplantı.

zirve konferansı
* Zirve toplantısının oluşturduğu konferans.

zirve toplantısı
* Katılan devletlerin en yetkilisinin veya yetkili olan diplomatının yer aldığı uluslar arası toplantı.

zirzop
* Delişmen, aklına eseni yapan.

zirzopça
* Zirzopluk edercesine.

zirzoplaşma
* Zirzoplaşmak işi veya durumu.

zirzoplaşmak
* Uygunsuz, yakışıksız davranmak.

zirzopluk
* Zirzop olma durumu veya zirzopa yakışan davranış.

zirzopluk etmek
* uygunsuz, yakışıksız davranışlarda bulunmak.

zivircik
* Akdeniz bölgesinde yetişen, 100-300 cm yüksekliğinde, kuvvetli kokulu bir çalı (Anagyris foetida).

ziya
* Işık, aydınlık.

ziyadar
* Aydınlık, ışığı bol, parlak.

ziyade
* Çok, daha çok, daha fazla.
* Çoğalma, artma.

ziyade olsun!
* yemekte bulunanlara veya yemeğe buyurun diyenlere söylenen bir nezaket sözü.

ziyadeleşme
* Ziyadeleşmek işi veya durumu, fazlalaşma.

ziyadeleşmek
* Fazlalaşmak.

ziyadesiyle
* Olağandan, gerekenden çok, pek çok, fazlasıyla.

ziyafet
* Konukları yemekli, eğlenceli ağırlama, şölen, toy.

ziyafet çekmek (veya vermek)
* konukları yemekli ağırlamak.

ziyan
* Zarar.

ziyan etmek
* yersiz, boş yere harcamak.
* zarara uğramak.

ziyan olmak
* boşuna harcanmak, zarar görmek.

ziyan zebil olmak
* boşuna, boş yere harcanmak.

ziyanı yok!
* önemli değil, önemi yok!.

ziyankâr
* Sürekli zarar veren veya zarar vermeyi huy edinmiş olan.

ziyankârlık
* Ziyan verme durumu veya huyu.

ziyansız
* Ziyan vermeyen, dokunmaz.
* Oldukça iyi.

ziyaret
* Birini görmeye, biriyle görüşmeye gitme, görüşme.

ziyaret etmek
* birini veya bir yeri görmeye gitmek.

ziyaretçi
* Ziyaret eden, ziyarete giden kimse, görüşmeci.

ziyaretgâh
* Hayır işlemek veya saygı göstermiş olmak için ziyaret edilen yer, ziyaret yeri.

ziynet
* Süs, bezek.

zloti
* Polonya para birimi.

Zn
* Çinko'nun kısaltması.

Zodyak
* Gök küresinde, tutulumun geçtiği ve üzerinde on iki burcun (Koç, Boğa, İkizler, Yengeç, Aslan, Başak, Terazi, Akrep, Yay, Oğlak, Kova, Balık) eşit aralıklarla dağıldığı kuşak, burçlar kuşağı.

zoka
* Büyük balıkları tutmakta kullanılan, küçük balık biçiminde, ucu iğneli kurşun parçası.

zokayı yutmak
* aldatılıp zarara sokulmak.

zom
* Olgun (kimse).
* Çok sarhoş olan.

zom olmak
* çok sarhoş olmak.

zona
* Deride, sinirler boyunca, özellikle gövde, bacak ve yüzde birtakım ağrılı fiskelerin dökülmesiyle beliren, mikroplu bir hastalık.

zonk zonk
* Zonklamanın zorlu olduğunu anlatmak için kullanılır.

zonk zonk zonklamak
* vücudun bir yeri çok zonklamak.

zonklama
* Zonklaşmak işi veya durumu.

zonklamak
* (vücudun bir yeri) Nabız atışı gibi, kesik kesik ağrımak veya sancımak.

zonklatma
* Zonklatmak işi veya durumu.

zonklatmak
* Zonklamasına yol açmak, zonklamasına sebep olmak.

zoolog
* Zooloji uzmanı, hayvan bilimci.

zooloji
* Hayvan bilimi.

zoospor
* Suda yaşayan mantarlarda ve su yosunlarında bulunan, selüloz zardan yoksun, üzerindeki iki veya daha çok titrek tüyle hareket eden üreme hücresi.

zootekni
* Evcil hayvanları üretme ve yetiştirme bilimi.

zor
* Sıkıntı, güçlük, rahatsızlık.
* Sıkıntı veya güçlükle yapılan.
* Yüküm, mecburiyet.
* Baskı.
* Güçlükle, zorla.
* Yapamazsın!.

zor alım
* İşlenen bir suç karşılığı olarak suçlunun malının bütünü veya bir bölümü üstündeki mülkiyetine son verilmesi ve bu mülkiyetin bir başka kuruluşa devredilmesi, müsadere.
* Tanzimattan önce herhangi bir kişiye ait mallara padişah adına el konulması.

zor alıma çarpmak
* kişi mallarına devlet adına yasal olarak el koymak, müsadere etmek.

zor belâ
* Güçlükle.

zor gelmek
* bir işin yapılması birine güç gelmek.

zor kullanmak
* bir işin yapılması için her türlü baskıya başvurmak.

zor oyunu bozar
* oyun, hile, güç kullanarak kestirme yoldan boşa çıkarıldığında söylenir.

zora binmek
* iş, ancak zor kullanılmakla sonuçlanacak bir durum almak.

zora gelememek
* baskıya, sıkıntıya veya sıkı bir çalışmaya dayanamamak, katlanamamak.

zora koşmak
* güçlük çıkarmak.

zoraki
* İstemeye istemeye, istemeyerek (yapılan); zorla.

zorba
* Gücüne güvenerek başkalarının hakkını alan, müstebit.

zorbaca
* Zorba bir yol seçerek.

zorbalık
* Zorba olma durumu.
* Zorbaca davranış, müstebitlik.

zorbalık etmek
* zorba gibi davranmak.

zorca
* Zora yakın, oldukça zor.
* (zo'rca) Zor bir biçimde.

zorgu
* Kişinin eğilimi ve isteğine uymayan iş ve davranışlara zorlanması veya bu özellikteki davranışları göstermesi.

zorgulu
* Davranışları uygunsuz ve yersiz olmasına karşın bunları yapmak için önüne geçilmez bir zorgu duyan (kimse).

zorla
* Zor kullanarak, zecren; metazori.
* İstemeyerek, isteksiz olarak, zoraki.

zorlama
* Zorlanmak işi, zecir.
* Özellikle oynaklarda ara keseciklerinin fıtığı olarak beliren, bir organın zorlanmış olmasıyla ortaya çıkan aksaklık veya bozukluk.
* Zorlanarak sağlanan, cebrî.

zorlamak
* Birine bir şey yaptırmak amacıyla güç kullanmak, boyun eğdirmeye çalışmak, zor kullanmak, mecbur etmek.
* Açılması, kırılması, sökülmesi gereken şeyler için güç kullanmak.
* Üstelemek, ısrar etmek.

zorlamasız
* Kolay, içten.

zorlanış
* Zorlanmak işi veya biçimi.

zorlanma
* Zorlanmak işi veya durumu.

zorlanmak
* Zorlamak işi yapılmak veya zorlamak durumuna konu olmak.

zorlaşma
* Zorlaşmak durumu.

zorlaşmak
* Zor duruma gelmek, güçleşmek.

zorlaştırma
* Zorlaştırmak işi veya durumu.

zorlaştırmak
* Zor duruma getirmek, güçleştirmek.

zorlaya zorlaya
* Sürekli zorlayarak.

zorlayıcı
* Zorlayan, mücbir.

zorlayış
* Zorlamak işi veya biçimi.

zorlu
* Baskı yapabilecek ölçüde güçlü, kuvvetli, şiddetli.
* Tuttuğunu koparan (kimse), güçlü, kavi.
* Zor, güç yapılan.
* Zorbalık yapan.

zorluk
* Sıkıntı veya güçlükle yapılma durumu, zor olma, güçlük.

zorluk çıkarmak
* bir şeyin yapılmasını engellemek için çeşitli sorunlar yaratmak.

zorlukla
* Zor bir biçimde, güçlükle.

zorsunma
* Zorsunmak işi veya durumu.

zorsunmak
* Yüksünmek, yapacağı işi ağır bir yük veya angarya olarak kabul etmek.

zoru olmak
* kendisini zorlayan bir durumu, bir sıkıntısı olmak, sorunu bulunmak; güçlüğü olmak.

zoru zoruna
* güçlükle, zor belâ.

zoru zoruna
* Zorlukla, zorluk çekerek.

zorun ne?
* kastın ne, ne istiyorsun?.

zoruna gitmek
* onuruna dokunmak. gücüne gitmek.

zorunda bırakmak
* yapmaya mecbur etmek.

zorunda kalmak (veya olmak)
* kesinlikle yapması gerekmek, yapmaya mecbur olmak.

zorunlu
* Kesin olarak ihtiyaç duyulan, zarurî, mecburî, ıstırarî.
* Doğal olarak kaçınılması imkânsız olan.

zorunlu emeklilik
* Yasalarda şartları belirlenmiş mecburî emeklilik.

zorunlu kılmak
* olması gereken duruma getirmek.

zorunlu olarak

* kendi isteğinin dışında.

zorunlu öğrenim
* Mecburî olarak yapılan öğrenim.

zorunlu sigorta
* Mecburî olarak yaptırılan sigorta.

zorunlu tasarruf
* Mecburen yapılması gereken tasarruf.

zorunluk
* Olması gerekme, olduğundan başka olmama durumu, mecburiyet, zaruret, ıstırar.
* Olayların iç ve özlerindeki düzenlilik, yasaya bağlılık ve yapı gereği, belli şartlar altında ortaya çıkması kaçınılmaz olan şey.
* İnsanın, doğanın ve toplumun nesnel yasalarına bağımlı olması durumu.

zorunluluk
* Zorunlu olma durumu, zorunluk.

Zr
* Zirkonyum'un kısaltması.

zuhur
* Ortaya çıkma, görünme, belirme, baş gösterme, meydana çıkma.

zuhur etmek
* ortaya çıkmak, görünmek, belirmek.

zuhurat
* Gerçekleşeceği düşünülmeyen, hesapta olmayan, umulmadık, olağan dışı olgular.

zuhurî
* Orta oyununda taklitçi.

zuhurî kolu
* Orta oyunu takımı.

zula
* Kaçak ve yasak şeylerin saklandığı gizli yer.

zula etmek
* çalmak, aşırmak.

zulmet
* Karanlık.

zulmetme
* Zulmetmek işi veya durumu.

zulmetmek
* Eziyet etmek, işkence etmek.

zulüm
* Güçlü bir kimsenin yasaya veya vicdana aykırı olarak başkasını uğrattığı kötü durum, kıyım, kıygı, acımasızlık, haksızlık, eziyet, cefa.

zulüm görmek
* haksızlığa uğramak, kendisine eziyet edilmek.

zum
* Değişebilir odak uzaklıklı objektif, optik kaydırma.

zum yapmak
* doğaya bakış açısını genişletmek veya daraltmak amacıyla objektifin odak uzaklığını değiştirmek.

zurna
* Keskin bir ses çıkaran ve çoğu zaman davulla veya dümbelekle birlikte çalınan nefesli çalgı.

zurna gibi
* dar (pantolon).

zurnacı
* Zurna çalan kimse.

zurnacılık
* Zurnacının işi veya mesleği.

zurnacının karşısında limon yemek gibi
* birinin zihnini çelip işini göremeyecek duruma getirildiği anlatılırken söylenir.

zurnada peşrev olmaz, ne çıkarsa bahtına
* "rastgele yapılan plânsız işlerde yöntem, kural aranmaz" anlamında kullanılır.

zurnanın zırt dediği yer
* sürdürülmekte olan bir işin en can alıcı noktası.

zurnapa
* Zürafa.

zurnazen
* Zurna çalan kimse, zurnacı.

zurt
* Bkz. zart zurt.

zübde
* Özet, öz.

zücaciye
* Cam, porselen vb. maddelerden yapılmış eşya.
* Cam, porselen ile ilgili.

züğürt
* Parasız, yoksul, meteliksiz olan kimse.

züğürt tesellisi
* Kötü sonuçlanmış bir işte, çok önemsiz iyi bir yan bularak sevinme.

züğürtleme
* Züğürtlemek işi veya durumu.

züğürtlemek
* Parasız, meteliksiz kalmak, züğürt duruma gelmek.

züğürtleşme
* Züğürtleşmek işi veya durumu.

züğürtleşmek
* Züğürt durumuna gelmek.

züğürtlük
* Parasızlık, parasız kalma durumu, meteliksizlik.

Zühal
* Sekendiz, Satürn.

Zühre
* Çulpan, Çoban yıldızı, Venüs.

zührevî
* Frengi ve bel soğukluğu gibi cinsel ilişkilerle bulaşan (hastalık).

zührevî hastalık
* Bkz. zührevî.

züht
* Dinin yasak ettiği şeylerden sakınıp, buyurduklarını yerine getirme, takva.

zühul
* İş çokluğu veya dalgınlık sebebiyle yanılma, geciktirme, ihmal etme.

zükâm
* Nezle, ingin, dumağı.

zül
* Alçalma, düşkünlük; ayıplanacak şey.

zül saymak
* (bir olay veya sözü) küçültücü, alçaltıcı, aşağılayıcı olarak değerlendirmek.

zülâl
* Saf, tatlı su.

Zülcelâl
* Tanrı.

zülfaris
* Baklagillerden bir süs bitkisi ve bunun güzel kokulu, mor, beyaz renkli, saç lülesi görünüşünde olan kıvrıntılı çiçeği (Phaseolus caracalla).

zülfaruz
* Bkz. zülfaris.

Zülfikar
* Hz. Ali'nin iki çatallı kılıcı.

zülfüyâr
* Bkz. zülüf.

zülfüyâre dokunmak
* hatırlı, güçlü bir kimseyi veya bir makamı gücendirmek, darılmasına yol açmak.

zülfüyâre dokunmamak
* hiç kimseye zarar veya sıkıntı vermemek.

zülüf
* Şakaklardan sarkan saç lülesi.
* Sevgilinin saçı.

zülüflü
* Zülfü olan.

zümre
* Topluluk, takım, grup, camia.
* Tür, cins.

zümre edebiyatı
* Seçkin kesimlere hitap eden edebiyat.

zümre toplantısı
* Aynı dersi okutan branş öğretmenlerinin ders konularını veya öğrenci sorunlarını ele aldığı kurul.

zümrüdî
* Zümrüt renginde, yemyeşil.

Zümrüdüanka
* Masallarda geçen ve gerçekte var olmayan büyük bir kuş, Anka.

zümrüdüanka gibi
* hayal ürünü olan veya adı olup da kendi var olmayan iyi ve güzel şeyler için kullanılır.

zümrüt
* Doğal alüminyum ve berilyum silikatı; cam parlaklığında, yeşil renkte, saydam bir süs taşı.
* Bu taştan yapılmış olan.
* Zümrüt renginde, yeşil.

zümrüt gibi
* yemyeşil.

zümrüt yeşili
* Koyu yeşil.

zümrütlenme
* Zümrütlenmek işi veya durumu.

zümrütlenmek
* Yeşil duruma gelmek, yeşillenmek.

züppe
* Giyinişte, söz söyleyişte, dilde, düşünüşte toplumun gülünç ve aykırı saydığı yapmacıklara ve aşırılıklara kaçan, snop.

züppece
* Züppe (bir biçimde).

züppeleşme
* Züppeleşmek işi veya durumu.

züppeleşmek
* Giyiniş, söz söyleyiş, düşünüş, dil vb.nde, toplumun gülünç ve aykırı saydığı yapmacıklara ve aşırılıklara kaçmak, züppe olmak.

züppeleştirme
* Züppeleştirmek işi veya durumu.

züppeleştirmek
* Züppe durumuna getirmek.

züppelik
* Züppe olma durumu veya züppece davranış, snopluk.

züppelik etmek
* züppece davranmak.

zürafa
* Geviş getiren memelilerden, Afrika'da yaşayan, çok uzun boylu ve boyunlu, derisi alacalı, ot yiyen hayvan (Giraffa camelopardalis).

* Bir boncuk oyası türü.

zürafa gibi
* ince, uzun boylu, uzun boyunlu (kimse).

zürafagiller
* Örnek hayvanı zürafa olan geviş getiren memeliler familyası.

zürra
* Çiftçiler, tarımla uğraşanlar.

zürriyet
* Döl, soy sop, sulp.
* Çocuk.

züyuf
* Kalp veya ayarı düşük paralar.

züyuf akçe
* Ayarı düşük para sikke veya akçe.